Holy Bible

Aionian Edition®

Baịbụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu

The Igbo Holy Bible for Everyone

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

Baịbụlụ Nsọ n’Igbo Ndị Ugbu
The Igbo Holy Bible for Everyone

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 2/21/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 1980, 1988, 2019, 2020
Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.2 (Pro) on 5/6/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Igbo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Jenesis 11
Ọpụpụ 40
Levitikọs 66
Ọnụọgụgụ 85
Diuteronomi 110
Joshua 131
Ndị Ikpe 146
Rut 161
1 Samuel 163
2 Samuel 182
1 Ndị Eze 198
2 Ndị Eze 217
1 Ihe E Mere 235
2 Ihe E Mere 251
Ezra 272
Nehemaya 278
Esta 287
Job 292
Abụ Ọma 308
Ilu 346
Ekiliziastis 360
Abụ nke Abụ 365
Aịzaya 368
Jeremaya 400
Abụ Akwa 436
Izikiel 439
Daniel 471
Hosiya 480
Juel 485
Emọs 487
Ọbadaya 491
Jona 492
Maika 494
Nehum 497
Habakuk 499
Zefanaya 501
Hegai 503
Zekaraya 504
Malakaị 510

NEW TESTAMENT

Matiu 515
Mak 535
Luk 547
Jọn 567
Ọrụ Ndị Ozi 582
Ndị Rom 602
1 Ndị Kọrint 611
2 Ndị Kọrint 621
Ndị Galeshịa 628
Ndị Efesọs 631
Ndị Filipai 634
Ndị Kọlọsị 637
1 Ndị Tesalonaịka 639
2 Ndị Tesalonaịka 641
1 Timoti 642
2 Timoti 645
Taịtọs 647
Fịlịmọn 648
Ndị Hibru 649
Jemis 656
1 Pita 659
2 Pita 662
1 Jọn 664
2 Jọn 667
3 Jọn 668
Jud 669
Mkpughe 670

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

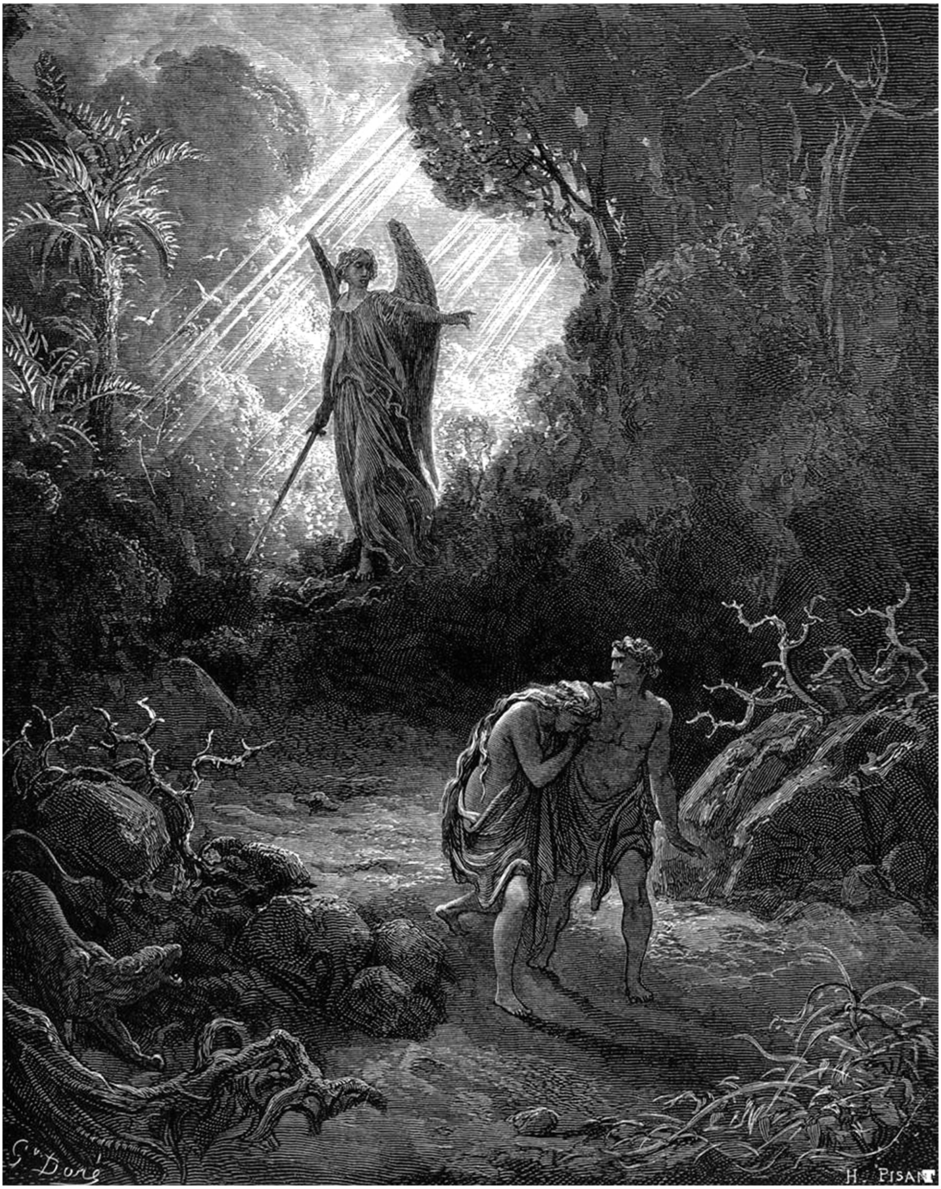

Mgbe ọ chụpụrụ mmadụ, o dochiri n'ọwụwa anyanwụ nke ogige Iden ndị mmụọ ozi dị ike a na-akpọ Cherubim, na mma agha na-acha ọkụ, ka ha na-eche ọnụ ụzọ e si aba n'ebe osisi ahụ na-enye ndụ dị nche.

Jenesis 3:24

Jenesis

1 Na mmalite Chineke kere eluigwe na ụwa. **2** Ụwa bụ
ihe na-enweghị ụdịdị ọbụla, bụrụkwa ihe tọgbọrọ n'efu.
Ọchịchịrị gbara n'elu ogbu mmiri dị omimi. Mmụọ nke
Chineke na-erugharị n'elu ogbu mmiri ahụ. **3** Mgbe ahụ
Chineke kwuru sị, "Ka ìhè dị," ìhè dịkwara. **4** Chineke hụrụ
na ìhè ahụ mara mma. Ọ kpara oke n'etiti ìhè na ọchịchịrị.
5 Chineke kpọrọ ìhè ahụ Ehihie, kpọọ ọchịchịrị ahụ Abalị.
Uhuruchi dị, ụtụtụ dịkwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke mbụ. **6** Chineke
kwukwara sị, "Ka mbara pụta nke ga-ekewapụ mmiri dị n'elu
mbara ahụ site na mmiri nke dị n'okpuru mbara ahụ" **7**
Ya mere, Chineke mere mbara, kewapụ mmiri dị n'okpuru
mbara ahụ site na mmiri nke dị n'elu mbara ahụ. O sikwa
otu a dịrị. **8** Mbara ahụ ka Chineke kpọrọ mbara eluigwe.
Uhuruchi dị, ụtụtụ dịkwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke abụọ. **9** Chineke
kwuru sị, "Ka mmiri dị n'okpuru mbara eluigwe chịkọta
onwe ha ọnụ n'otu ebe, ka ala akọrọ pụta." O sikwa otu a
dịrị. **10** Chineke kpọrọ ala akọrọ ahụ "ala," kpọọ mmiri ahụ
chịkọtara onwe ha ọnụ "osimiri." Chineke lere anya hụ na ha
dị mma. **11** Chineke kwuru sị, "Ka ala pupụta ahịhịa ndụ dị
iche iche: ahịhịa na-amịpụta mkpụrụ, na osisi dị n'elu ala nke
na-amịpụta mkpụrụ, nke mkpụrụ ọkụkụ ya dị n'ime ya, dịka
ụdịdị ha dị iche iche si dị." O sikwa otu a dịrị. **12** Ala pupụtara
ahịhịa ndụ dị iche iche: ahịhịa na-amịpụta mkpụrụ dịka ụdịdị
ha si dị, na osisi na-amịpụta mkpụrụ, nke mkpụrụ ọkụkụ ya
dị n'ime ya, dịka ụdịdị ha si dị. Chineke lere anya hụ na ọ dị
mma. **13** Uhuruchi dị, ụtụtụ dịkwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke atọ. **14**
Chineke kwuru sị, "Ka ìhè nke na-enye ìhè dịrị na mbara
eluigwe, ikewapụ ehihie site n'abalị. Ka ha bụrụ ihe ama igosi
oge dị iche iche, ụbọchị dị iche iche, na afọ dị iche iche. **15** Ka
ha bụrụ ìhè na mbara eluigwe inye ìhè n'elu ụwa." O si otu a
dịrị. **16** Chineke mere ìhè ukwu abụọ, nke kacha ịdị ukwu ka ọ
bụrụ nke ga-achị ehihie, ma nke dị nta ka ọ bụrụ nke ga-achị
abalị. O mekwara kpakpando dị iche iche. **17** Chineke debere
ha na mbara eluigwe inye ìhè n'ụwa, **18** ịchị ehihie na abalị
na ịkpa oke n'etiti ìhè na ọchịchịrị. Chineke lere anya hụ na ọ
dị mma. **19** Uhuruchi dị, ụtụtụ dịkwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke anọ.
20 Chineke kwuru sị, "Ka mmiri jupụta n'ihe ndị na-eku ume,
ka ụmụ anụ ufe fegharịkwa n'elu ụwa, ma n'elu mbara igwe."
21 Ya mere Chineke kere anụ ukwu niile bi na mmiri, na anụ
niile nwere ndụ bi na mmiri, na ụdị ihe ọbụla nwere ndụ
na-akpụgharị akpụgharị ndị jupụtara na mmiri, dịka ụdịdị
ha si dị, na anụ ufe niile dịka ụdịdị ha si dị. Chineke lere
anya hụ na ọ dị mma. **22** Chineke gọziri ha, sị ha, "Mụbaanụ,
dịkwanụ ukwuu n'ọnụọgụgụ, jupụtanụ osimiri niile. Ka anụ
ufe dịkwa ukwuu n'ọnụọgụgụ n'elu ụwa." **23** Uhuruchi dị,
ụtụtụ dịkwa. Ọ bụrụ ụbọchị nke ise. **24** Chineke kwuru sị, "Ka
ala wepụta ụmụ anụ dị iche iche nwere ndụ dịka ụdịdị ha si
dị: anụ ụlọ, anụ na-akpụgharị n'ala, na anụ ọhịa, nke ọbụla
dịka ụdịdị ya si dị." O si otu a dịrị. **25** Chineke mere ụmụ anụ
ọhịa, dịka ụdịdị ha si dị, mee anụ ụlọ, dịka ụdịdị ha si dị, na
anụ niile nwere ndụ nke na-akpụgharị n'ala dịka ụdịdị ha si
dị. Chineke lere anya hụ na ọ dị mma. **26** Mgbe ahụ, Chineke
kwuru sị, "Ka anyị mee mmadụ n'oyiyi anyị, dịka ụdịdị anyị
si dị, ka ha chịa azụ niile nke osimiri, na anụ ufe niile nke
eluigwe, na anụ ụlọ niile, na anụ ọhịa niile, na ihe niile e
kere eke nwere ndụ nke na-akpụ akpụ n'ala." **27** Ya mere,
Chineke kere mmadụ n'oyiyi nke ya, n'oyiyi Chineke ka o
kere ha, nwoke na nwanyị ka o kere ha. **28** Chineke gọziri ha
sị ha, "Mịanụ mkpụrụ, mụbaanụ, jupụtanụ n'ụwa, meenụ
ka ihe niile dịrị n'okpuru unu. Chịanụ azụ niile nke osimiri
na anụ ufe niile nke eluigwe na ihe niile e kere dị ndụ nke
na-akpụgharị akpụgharị n'ala." **29** Mgbe ahụ, Chineke sịrị
"Enyela m unu ahịhịa ubi niile na-amị mkpụrụ dị n'elu ụwa,
na osisi ọbụla mịrị mkpụrụ, nke mkpụrụ ọkụkụ ya dị n'ime
ha, ka ha bụrụ ihe oriri gị. **30** Ma ụmụ anụmanụ niile na anụ
ufe niile, na anụ niile e kere eke na-akpụgharị akpụgharị
n'ala, anụ ọbụla nwere ndụ n'ime ha ka m na-enye ahịhịa
ndụ niile ka ọ bụrụ ihe oriri ha." **31** Chineke legharịrị anya
n'ihe o kere, hụ na ọ dị ezi mma. Uhuruchi dị, ụtụtụ dịkwa. Ọ
bụrụ ụbọchị nke isii.

2 Otu a ka e si rụzuo ọrụ ike eluigwe na ụwa na ihe niile
dị n'ime ha. **2** N'ụbọchị nke asaa, Chineke kwụsịrị ọrụ ya
nke ọ na-arụ, o zukwara ike site n'ọrụ ya niile. **3** Chineke
gọziri ụbọchị nke asaa ahụ mee ya ka ọ bụrụ ụbọchị dị nsọ,
n'ihi na ọ bụ n'ụbọchị ahụ ka ọ zuru ike site n'ọrụ nke ike
ihe niile. **4** Nke a bụ akụkọ banyere usoro okike eluigwe
na ụwa mgbe e kere ha, n'ụbọchị ahụ mgbe Onyenwe anyị
Chineke kere eluigwe na ụwa. **5** Ahịhịa ọbụla epupụtabeghị
n'ọhịa, o nwekwaghị ihe ubi ọbụla sitere n'ala pupụta, n'ihi
na Onyenwe anyị Chineke ezitebeghị mmiri ozuzo n'elu
ụwa, o nwekwaghị mmadụ ọbụla nọ na-arụ ọrụ ubi, **6** ma
mmiri si n'ala na-asọpụta na-asọ n'elu ala niile. **7** Onyenwe
anyị Chineke kpụrụ mmadụ site n'aja nke ala, kunye ya
ume ndụ n'imi ya, nke mere ka mmadụ ghọọ ihe dị ndụ. **8**
Onyenwe anyị Chineke kụrụ ubi a gbara ogige n'akụkụ ọwụwa
anyanwụ, n'Iden. O tinyere mmadụ ahụ ọ kpụrụ n'ime ubi a.
9 Onyenwe anyị Chineke mere ka osisi dị iche iche si n'ala
pupụta, osisi ndị dị mma ile anya na nke dịkwa mma iri eri.
N'etiti ogige a, e nwere osisi na-enye ndụ, na osisi nke ịmata
ihe ọma na ihe ọjọọ. **10** E nwere iyi si n'Iden na-asọpụta na-
asọbanye n'ime ogige ahụ ime ka ala ahụ nwee mmiri. Site
n'ebe ahụ, iyi a kewara nwee ngalaba anọ. **11** Aha ngalaba nke
mbụ bụ Paịshọn. Ọ sọọrọ ogologo gafee ala niile nke Havila,
ebe a na-enweta ọlaedo. **12** (Ọlaedo dị n'ala ahụ mara mma.
Eso osisi na-esi isi ụtọ na nkume dị oke ọnụahịa a na-akpọ
ọniks dịkwa n'ebe ahụ.) **13** Aha ngalaba nke abụọ bụ Gaihọn.
O sitere n'ala Kush gafee. **14** Aha osimiri nke atọ bụ Taịgris. Ọ
na-asọla n'akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ala Ashọ. Aha osimiri
nke anọ bụ Yufretis. **15** Onyenwe anyị Chineke weere mmadụ
ahụ tinye ya n'ogige Iden, ka ọ na-akọ ya ma bụrụkwa onye
na-elekọta ya. **16** Onyenwe anyị Chineke nyere mmadụ ahụ
iwu sị ya "I nwere ike iri mkpụrụ osisi niile dị n'ubi a, **17**
ma ị gaghị eri mkpụrụ si n'osisi ịmata ihe ọma na ihe ọjọọ.
N'ihi na ụbọchị i riri ya ị ga-anwụrịrị." **18** Onyenwe anyị
Chineke kwuru sị, "Ọ dịghị mma ka nwoke nọrọ naanị ya.
Aga m emere ya onye inyeaka nke kwesiri ya." **19** Onyenwe
anyị Chineke sitere n'ala kpụọ ụmụ anụmanụ niile nke ọhịa
na ụmụ anụ ufe niile nke eluigwe. O dutere ha ka ọ mara ihe
mmadụ ahụ ga-akpọ ha. Ihe ọbụla mmadụ ahụ kpọrọ ihe
ọbụla ndị a nwere ndụ, nke ahụ bụkwa aha ya. **20** Ya mere,
mmadụ ahụ nyere anụ ụlọ niile na anụ ufe niile na anụ ọhịa
niile aha. Ma n'ebe Adam nọ, o nweghị onye inyeaka kwesiri
ya. **21** Ya mere, Onyenwe anyị Chineke mere ka nwoke ahụ
daa n'ụra. Mgbe ọ nọ na-arahụ ụra, o wepụtara otu ọgịrịga

site na ngụ dị ya n'ahụ, mechikwaa ebe o si wepụta ya. 22
Mgbe ahụ, Onyenwe anyị Chineke ji otu ọgịrịga o si n'ahụ
nwoke ahụ wepụta, mee nwanyị, dutere ya nwoke ahụ. 23
Nwoke ahụ kwuru sị, "Nke a bụ ọkpụkpụ si n'ọkpụkpụ m, na
anụ ahụ si n'ahụ m, a ga-akpọ ya 'nwanyị,' n'ihi na e si n'ime
nwoke wepụta ya." 24 Ọ bụ nke a mere nwoke ga-eji hapụ nne
na nna ya, e jikọta ya na nwunye ya, ha ga-abụ otu anụ ahụ.
25 Nwoke ahụ na nwunye ya gba ọtọ, ma ihere emeghị ha.

3 Agwọ dị aghụghọ karịa ụmụ anụ ọhịa niile Onyenwe anyị
Chineke kere. Ọ bịakwutere nwanyị ahụ sị ya, "Ọ bụ ezie
na Chineke sị unu erila mkpụrụ si n'osisi niile dị n'ogige a?"
2 Nwanyị ahụ zara sị ya, "Anyị nwere ike rie mkpụrụ si n'osisi
niile dị n'ogige a 3 ma Chineke kwuru sị, 'Unu erila mkpụrụ
si n'osisi dị n'etiti ogige a, unu emetụkwala ya aka, ka unu
ghara ịnwụ.'" 4 Agwọ gwara nwanyị ahụ sị, "Unu agaghị
anwụ. 5 N'ihi na Chineke maara na ọ bụrụ na unu erie ya,
anya unu ga-emeghe, unu ga-amata ezi ihe na ajọ ihe." 6
Nwanyị ahụ hụrụ na mkpụrụ si n'osisi ahụ dị mma iri eri,
na ọ dị mma n'anya, na ọ bụ osisi mara mma e si enweta
amamihe. Ọ ghọọrọ mkpụrụ ahụ rie, nyekwa di ya, onye
nke na ya nọ, o rie. 7 Mgbe ahụ, anya ha abụọ meghere, ha
chọpụtara na ha gba ọtọ. Ya mere, ha dụkọtara ahịhịa fiig,
jiri ya mere onwe ha akwa. 8 Mgbe nwoke ahụ na nwunye
ya nụrụ ụda njeghari Onyenwe anyị Chineke n'ogige ahụ
n'oge uhuruchi, ha zoro onwe ha site n'ebe Onyenwe anyị
Chineke nọ n'etiti osisi ndị dị n'ogige ahụ. 9 Ma Onyenwe
anyị Chineke kpọrọ nwoke ahụ oku sị ya, "Ebee ka ị nọ?" 10 Ọ
zara si, "Anụrụ m ụda ụkwụ gị n'ogige, n'ihi ya, atụrụ m ụjọ,
ebe ọ bụ na m gba ọtọ. Ezokwara m onwe m." 11 Onyenwe
anyị Chineke jụrụ ya sị, "Onye gwara gị na ị gba ọtọ? I riela
mkpụrụ si n'osisi ahụ m nyere gị iwu sị gị erila?" 12 Nwoke
ahụ sịrị, "Nwanyị ahụ i mere ka mụ na ya nọdụ, ọ bụ ya nyere
m mkpụrụ sitere n'osisi ahụ, m rie." 13 Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị Chineke sịrị nwanyị ahụ, "Gịnị bụ ihe a i mere?" Nwanyị
ahụ zara sị, "Ọ bụ agwọ ghọgburu m, mee m ka m rie ya." 14
Ya mere, Onyenwe anyị Chineke gwara agwọ ahụ sị, "N'ihi ihe
a i mere, "Ihe a bụrụ ọnụ ka ị bụ n'etiti anụ ụlọ niile na n'etiti
anụ ọhịa niile. Afọ gị ka ị ga-eji na-aga ije, aja ka ị ga na-eri
ogologo ụbọchị ndụ gị niile. 15 Aga m eme ka iro dịrị n'etiti
gị na nwanyị ahụ, n'etiti mkpụrụ gị na mkpụrụ ya, mkpụrụ
ya ga-etipịa gị isi, gị onwe gị ga-ata ya arụ n'ikiri ụkwụ."
16 Ọ gwara nwanyị ahụ sị ya, "Aga m eme ka ihe mgbu nke
ịmụ nwa gị baa ụba nke ukwuu, ọ bụ site n'ihe mgbu ka ị ga-
eji mụpụta ụmụ gị. Ọchịchọ nke obi gị ga-adị n'aka di gị, ọ
bụ ya ga-achịkwa gị." 17 Ọ gwara Adam sị, "N'ihi na ị ṅara
nwunye gị ntị, rie mkpụrụ site n'osisi ahụ m nyere gị iwu sị,
'Gị erila mkpụrụ sitere na ya,' "Ala bụ ihe a bụrụ ọnụ n'ihi gị,
site n'oke ndọgbu n'ọrụ ka ị ga-eri ihe si na ya pụta ogologo
ụbọchị ndụ gị niile. 18 Ọ ga-erupụtara gị ogwu na uke, ị ga-
erikwa ahịhịa nke ubi. 19 Site n'ọsụsọ nke ga-agbapụta gị
n'ihu ka ị ga-eri nri gị tutu ruo mgbe ị lọghachiri n'ala ebe ọ
bụ site n'ala ka e si mepụta gị n'ihi na aja ka ị bụ, n'aja ka ị
ga-alaghachikwa." 20 Adam gụrụ nwunye ya Iiv, n'ihi na ọ bụ
nne mmadụ niile dị ndụ. 21 Emesịa, Onyenwe anyị Chineke
weere akpụkpọ anụ meere Adam na nwunye ya uwe oyiyi. 22
Onyenwe anyị Chineke sịrị, "Lee, mmadụ adịla ka onye ọbụla
n'ime anyị site n'ịmata ihe ọma na ihe ọjọọ. Ugbu a, ka ọ
gharakwa ị setịpụ aka ya ghọrọ mkpụrụ osisi ahụ na-enye
ndụ rie, si otu a dịrị ndụ ruo mgbe ebighị ebi." 23 N'ihi nke a,
Onyenwe anyị Chineke chụpụrụ ya site n'ogige Iden ka ọ gaa
na-arụ ọrụ n'ala e si wepụta ya. 24 Mgbe ọ chụpụrụ mmadụ,
o dochiri n'ọwụwa anyanwụ nke ogige Iden ndị mmụọ ozi dị
ike a na-akpọ Cherubim, na mma agha na-acha ọkụ, ka ha na-
eche ọnụ ụzọ e si aba n'ebe osisi ahụ na-enye ndụ dị nche.

4 Emesịa, Adam na nwunye ya Iiv dinakọrọ dịka di na
nwunye. Iiv tụụrụ ime mụọ nwa nwoke, onye ha gụrụ
Ken. Iiv sịrị, "Site n'inyeaka Onyenwe anyị, amụtala m nwa
nwoke!" 2 Emesịa Iiv mụtara nwanne ya nwoke Ebel. Ebel
ghọrọ onye na-azụ igwe atụrụ. Ma Ken ghọrọ onye ọrụ ubi. 3
Mgbe ụfọdụ oge gasịrị, Ken wetaara Onyenwe anyị ụfọdụ ihe
ubi ya dịka onyinye. 4 Ma Ebel, ya onwe ya nyekwara onyinye
site n'igwe ewu na atụrụ ya e bụ ụzọ mụọ, nke mara abụba.
Onyenwe anyị nabatara Ebel na onyinye ya, 5 ma ọ nabataghị
Ken na onyinye ya. Nke a wutere Ken, mee ka o wee iwe dị
ukwuu. Ihu ya agbarụọ. 6 Ma Onyenwe anyị jụrụ ya sị, "Gịnị
mere i ji ewe iwe? Gịnị mere ihu gị ji gbarụọ? 7 Ọ bụrụ na
i mee ihe ziri ezi, agaghị anabata gị? Ọ bụrụkwanụ na ị jụ
ime ihe ziri ezi, mmehie nọ n'ọnụ ụzọ na-eche gị ịla gị n'iyi.
Lezie anya hụ na i meriri ya." 8 Ken gwara nwanne ya Ebel sị,
"Bịa soro m ka anyị banye ọhịa." Mgbe ha nọ n'ebe ahụ, Ken
jidere nwanne ya gbuo ya. 9 Emesịa, Onyenwe anyị jụrụ Ken
ajụjụ sị, "Ebee ka Ebel nwanne gị nwoke nọ?" Ọ zaghachiri,
"Amaghị m. Abụ m onye nche nwanne m?" 10 Ma Onyenwe
anyị zara sị ya, "Gịnị ka i mere? Gee ntị, ọbara nwanne gị na-
akpọku m site n'ala. 11 Site ugbu a gaa n'ihu ị bụrụla onye a
bụrụ ọnụ, na onye e si n'ala chụpụ, ala ahụ meghepụrụ ọnụ
ya nabata ọbara nwanne gị, site n'aka gị. 12 Mgbe ị kụrụ
ihe ọbụla n'ime ya, ala agaghị enye gị mkpụrụ ya n'uju. Site
ugbu a gaa n'ihu, ị ga-abụ onye na-awaghari awaghari na
onye na-abaghị n'ihe n'ụwa." 13 Ken zara Onyenwe anyị,
"Ntaramahụhụ i nyere m dị ukwuu karịa nke m nwere ike
ibu. 14 Ugbu a, abụ m onye i si n'ala ubi ya chụpụ. Abụkwa
m onye i si n'ihu gị chụpụ. Bido taa aga m abụ onye na-
awaghari awaghari n'ime ụwa. Onye ọbụla hụkwara m ga-
egbu m." 15 Onyenwe anyị zara sị ya, "O nweghị onye ga-
egbu gị, n'ihi na aga m atụkwasịrị onye ọbụla metụrụ gị aka
ntaramahụhụ okpukpu asaa karịa nke m nyere gị." Ya mere,
Onyenwe anyị kara Ken akara iji gbochie onye ọbụla hụrụ
ya igbu ya. 16 Ken sitere n'ihu Onyenwe anyị pụọ gaa biri
n'ala Nọd, obodo dị n'akụkụ ọwụwa anyanwụ Iden. 17 Ken na
nwunye ya dinakọrọ, nwunye ya tụụrụ ime mụta nwa nwoke
aha ya bụ Enọk. N'oge a, Ken nọ na-ewu otu obodo ọ gụrụ
Enọk, nke bụ aha nwa ya nwoke. 18 Enọk bụ nna Irad, Irad bụ
nna Mehujael, Mehujael bụ nna Metusael, Metusael abụrụ
nna Lamek. 19 Lamek lụrụ ụmụ nwanyị abụọ. Aha nwunye
ya nke mbụ bụ Ada. Aha nke ọzọ bụ Zila. 20 Ada mụtara
Jabal, onye bụ nna ndị na-azụ anụ ụlọ, na ndị na-ebi n'ụlọ
ikwu. 21 Aha nwanne ya nwoke bụ Jubal, onye mbụ bụ nna
ndị na-akpọ ụbọ akwara, na ndị na-afụ opi. 22 Zila, mụtara
otu nwa nwoke aha ya bụ Tubal Ken, onye bụ nna ndị niile
na-akpụ ihe dị iche iche e ji bronz maọbụ igwe kpụọ. Aha
nwanne nwanyị Tubal Ken bụ Naama. 23 Lamek kpọrọ ndị
nwunye ya sị ha, "Geenụ m ntị, Ada na Zila, unu ndị nwunye
Lamek, nụrụ okwu sị m n'ọnụ. Egbuola m otu nwoke n'ihi na
ọ merụrụ m ahụ, otu nwokorobịa n'ihi na ọ mehịara m ahụ.
24 Ọ bụrụ na a ga-abọtara Ken ọbọ ugboro asaa, mgbe ahụ, a

ga-abọtara Lamek ọbọ iri ugboro asaa na asaa.” 25 Adam
na Iiv dinakọrọ ọzọ, Iiv tụụrụ ime mụta nwa nwoke ọ gụrụ
Set. N’ihi na Iiv kwuru sị, “Chineke enyela m nwa nwoke ọzọ
n’ọnọdụ Ebel onye Ken gburu.” 26 Set mụtara nwa nwoke
gụọ ya Enọsh. N’oge ahụ ka ụmụ mmadụ bidoro ịkpọku aha
Onyenwe anyị.

5 Nke a bụ usoro ihe ndepụta banyere agbụrụ Adam. Mgbe
Chineke kere mmadụ, o kere ya n’oyiyi Chineke. 2 O kere
ha nwoke na nwanyị, gọziekwa ha. Mgbe e kere ha, ọ kpọrọ
ha mmadụ. 3 Mgbe Adam gbara narị afọ na iri afọ atọ, ọ
mụrụ nwa ya nwoke n’oyiyi nke ya, na n’ụdịdị nke ya. Ọ
gụrụ ya Set. 4 Site n’oge a mụrụ Set, Adam dịrị ndụ narị afọ
asatọ ọzọ, ọ mụrụ ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 5 Adam
nwụrụ mgbe ọ gbara narị afọ itoolu na iri afọ atọ. 6 Set gbara
narị afọ na ise mgbe ọ ghọrọ nna Enọsh, 7 Mgbe ọ ghọchara
nna Enọsh, Set dịrị ndụ ruo narị afọ asatọ na asaa ọzọ, mụta
ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 8 Set nwụrụ mgbe ọ gbara
narị afọ itoolu na iri afọ na abụọ. 9 Mgbe Enọsh gbara iri afọ
itoolu, ọ ghọrọ nna Kenan. 10 Mgbe ọ ghọchara nna Kenan,
Enọsh dịrị ndụ narị afọ asatọ na iri afọ na ise, mụta ụmụ ndị
ikom na ụmụ ndị inyom. 11 Enọsh nwụkwara mgbe ọ nọzuru
narị afọ itoolu na afọ ise. 12 Mgbe Kenan gbara iri afọ asaa ka
ọ ghọrọ nna Mahalalel. 13 Mgbe ọ ghọchara nna Mahalalel,
Kenan dịrị ndụ narị afọ asatọ na iri afọ anọ mụta ụmụ ndị
ikom na ụmụ ndị inyom. 14 Kenan nwụrụ mgbe ọ gbara narị
afọ itoolu na afọ iri. 15 Mgbe Mahalalel gbara iri afọ isii na
afọ ise ka ọ ghọrọ nna Jared. 16 Mgbe ọ ghọchara nna Jared,
Mahalalel dịrị ndụ narị afọ asatọ na iri afọ atọ, mụta ụmụ ndị
ikom na ụmụ ndị inyom. 17 Mahalalel nwụrụ mgbe ọ gbara
narị afọ asatọ na iri afọ itoolu na ise. 18 Mgbe Jared dị narị
afọ na iri afọ isii na abụọ ka ọ ghọrọ nna Enọk. 19 Mgbe ọ
ghọchara nna Enọk, Jared dịrị ndụ narị afọ asatọ ọzọ mụta
ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 20 Jared nwụrụ mgbe ọ
gbara narị afọ itoolu na iri afọ isii na abụọ. 21 Mgbe Enọk
gbara iri afọ isii na afọ ise ka ọ ghọrọ nna Metusela. 22 Mgbe
ọ ghọchara nna Metusela, Enọk soro ụzọ Chineke narị afọ
atọ. N’oge a, ọ mụtara ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 23
Ọnụọgụgụ nke afọ niile Enọk biri ndụ, bụ narị afọ atọ na iri
afọ isii na ise. 24 Enọk soro ụzọ Chineke ruo na a hụkwaghị
ya n’ihi na Chineke kpọọrọ ya. 25 Mgbe Metusela gbara narị
afọ na iri afọ asatọ na asaa ka ọ ghọrọ nna Lamek. 26 Mgbe ọ
ghọchara nna Lamek, Metusela dịrị ndụ narị afọ asaa na iri
afọ asatọ na abụọ ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
27 Metusela nwụrụ mgbe ọ gbara narị afọ itoolu na iri afọ isii
na itoolu. 28 Mgbe Lamek gbara narị afọ na iri afọ asatọ na
abụọ ka ọ mụtara nwa nwoke. 29 Lamek gụrụ ya Noa, n’ihi na
ọ sịrị: “Ọ ga-akasị anyị obi n’ime oke ọrụ na ndọgbu anyị na-
adọgbu onwe anyị n’ọrụ n’ala a Onyenwe anyị bụrụ ọnụ.” 30
Mgbe a mụsịrị Noa, Lamek dịrị ndụ narị afọ ise na iri afọ
itoolu na ise ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 31
Lamek nwụrụ mgbe ọ gbara narị afọ asaa na iri afọ asaa na
asaa. 32 Mgbe Noa gbara narị afọ ise ọ ghọrọ nna Shem, Ham
na Jafet.

6 Mgbe ndị mmadụ bidoro mụbaa n’ụwa, mgbe a mụtakwaara
ha ọtụtụ ụmụ ndị inyom, 2 ka ụmụ ndị ikom Chineke
bidoro ilekwasị ụmụ ndị inyom ndị mmadụ anya, hụ na ha
mara mma. Ha duuru ndị inyom ọbụla masịrị ha ka ha bụrụ
nwunye ha. 3 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị, “Mmụọ m na
mmadụ agaghị anọgide n’ịgba mgba n’ime mmadụ ruo ebighị
ebi, n’ihi na mmadụ efu ka ọ bụ. Ọnụọgụgụ ndụ ya ga-abụ
narị afọ na iri afọ abụọ.” 4 Ndị Nefilim nọ n’ụwa n’oge ahụ,
ma n’oge sotere ya mgbe ahụ, ụmụ ndị ikom Chineke na-
abakwuru ndị inyom ụmụ mmadụ, site na mmekọrịta dị
otu a mụọ ụmụ. Ndị a bụ ndị dike mgbe ochie ahụ, ndị a
ma ama. 5 Onyenwe anyị hụrụ otu ịba ụba nke ajọ omume
mmadụ si dị ukwuu, hụkwa na echiche uche nke obi ya niile
dị naanị n’ime ihe ọjọọ, mgbe niile. 6 O wutere Onyenwe anyị
nke ukwuu na o kere mmadụ, mkpụrụobi ya jupụtakwara
n’ihe mgbu. 7 N’ihi ya, Onyenwe anyị sịrị, “Aga m esi n’ụwa
kpochapụ mmadụ niile m kere eke. E e, mmadụ na anụmanụ
niile, na ihe e kere eke na-akpụgharị n’elu ala, na anụ ufe
niile. N’ihi na o wutere m na m kere ha.” 8 Ma Noa nwetara
ihuọma n’anya Onyenwe anyị. 9 Nke a bụ akụkọ banyere
usoro ndụ Noa na ezinaụlọ ya. Noa bụ onye ezi omume. Onye
na-enweghị ịta ụta ọbụla n’etiti ndị bi n’oge ya. O mere ihe
n’ụzọ Chineke chọrọ ya. 10 Noa mụtara ụmụ ndị ikom atọ
aha ha bụ, Shem, Ham, na Jafet. 11 Ma n’anya Chineke, ụwa
bụ ihe rụrụ arụ, jupụtakwa n’ihe ike. 12 Chineke hụrụ otu
ụwa si jọgbuo onwe ya na njọ, hụkwa na ụmụ mmadụ bụ
ndị ihe ọjọọ riri ahụ. 13 Chineke sịrị Noa, “Aga m ebibi ihe
niile bụ mmadụ, n’ihi na ụwa jupụtara n’ihe ike n’ihi omume
mmadụ. E e, aga m ebibi ụwa na ndị niile nọ n’ime ya. 14 Ya
mere, jiri osisi gofa wuore onwe gị ụgbọ mmiri. Rụnye ọtụtụ
ọnụụlọ n’ime ya. Jiri korota techie elu ya na ime ya. 15 Otu a
ka i ga-esi wuo ya: mee ka ogologo ụgbọ mmiri ahụ dịrị narị
mita na iri mita anọ, obosara ya dịrị iri mita abụọ na atọ, ịdị
elu ya dịrị mita iri na atọ na ọkara. 16 Meere ụgbọ mmiri ahụ
ihe e ji ekpuchi elu ya. Mekwa oghere ga-adị ọkara mita site
n’ebe ihe mkpuchi elu ụgbọ mmiri ahụ gbadata. Tinye ọnụ
ụzọ n’akụkụ ụgbọ mmiri ahụ, ma rụọkwa okpukpu nkwasa
atọ, nke ala ala, nke etiti na nke elu elu. 17 N’ihi na aga m
eweta uju mmiri n’ụwa, ibibi ihe niile nwere ndụ dị n’okpuru
eluigwe. Ihe niile e kere eke na-eku ume ndụ ga-anwụ. Ihe
niile nọ n’ụwa ga-ala n’iyi. 18 Ma aga m eme ka ọgbụgba
ndụ m dịrị gị. Ị ga-abanye n’ụgbọ mmiri ahụ, gị na ụmụ gị
ndị ikom, na nwunye gị, na ndị nwunye ụmụ gị ndị ikom.
19 Ị ga-ewebata ihe niile e kere eke dị ndụ, abụọ abụọ, oke
na nwunye, ichebe ha ndụ. 20 Ụdị nnụnụ dị iche iche, abụọ
abụọ, na ụdị anụmanụ ọbụla dị iche iche, na ụdị anụ na-
akpụ akpụ dị iche iche, ga-abịakwute gị ka i debe ha ndụ. 21
Ị ga-ewebata ụdị nri dị iche iche a na-eri eri, chịkọtaa ha
ka ọ bụrụ nri nke gị na nke ha.” 22 Noa mere ihe niile dịka
Chineke nyere ya iwu ime.

7 Mgbe ụbọchị ahụ zuru, Onyenwe anyị kpọrọ Noa sị ya,
“Baa n’ime ụgbọ mmiri, gị na ezinaụlọ gị niile, n’ihi na
n’ime ndị niile bi n’ọgbọ a, ọ bụ naanị gị bụ onye ezi omume
m hụrụ. 2 Kpọrọ ụmụ anụmanụ ndị a a gụrụ dịka ndị dị
ọcha, dịka ụdị ha si dị asaa asaa, oke na nwunye. Otu a kwa,
kpọrọkwa ụmụ anụmanụ ndị a gụrụ dịka ndị na-adịghị ọcha,
dịka ụdị ha si dị, abụọ abụọ, oke na nwunye, 3 na ụmụ anụ
ufe asaa asaa, dịka ụdị ha si dị, oke na nwunye, maka idebe
ụdị ndị a niile ndụ n’ụwa. 4 N’ihi na ụbọchị asaa site taa,
aga m ezidata mmiri ozuzo n’ụwa. Mmiri a ga-ezo iri ụbọchị
anọ, ehihie na abalị. Aga m ekpochapụ site n’elu ụwa ihe
niile nwere ndụ nke m kere.” 5 Ya mere, Noa mere ihe niile

Onyenwe anyị nyere ya n'iwu. **6** Noa gbara narị afọ isii mgbe mmiri ukwu a bidoro izo n'elu ụwa. **7** Noa banyere n'ụgbọ mmiri ahụ, ya na ụmụ ya ndị ikom na nwunye ya, na ndị nwunye ụmụ ya ndị ikom ịgbanarị uju mmiri ahụ. **8** Ụmụ anụmanụ ndị dị ọcha, na ndị na-adịghị ọcha, abụọ abụọ, tinyere anụ ufe na ihe niile e kere eke na-akpụgharị n'ala, abụọ abụọ kwa, **9** oke na nwunye, bịakwutere Noa soro ya banye n'ụgbọ mmiri ahụ, dịka Chineke nyere Noa n'iwu. **10** Mgbe abalị asaa gafere, uju mmiri ahụ bịakwasịrị ụwa. **11** N'afọ narị isii nke ndụ Noa, n'ọnwa nke abụọ, n'ụbọchị nke iri na asaa, bụ ụbọchị isi iyi niile dị n'ime ime ala nupụtara n'elu ala, mmiri niile dị na mbara eluigwe ka a hapụrụ ka ha wụdata n'ụwa. **12** Mmiri zogidere na-esepụghị aka iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị. **13** N'ụbọchị ahụ kpomkwem, Noa banyere n'ụgbọ mmiri ahụ, ya na Shem, Ham na Jafet, bụ ụmụ Noa, na nwunye Noa, na ndị nwunye atọ nke ụmụ ya. **14** Ha onwe ha, na anụ ọhịa ọbụla, n'ụdị ya, na anụ ụlọ ọbụla, n'ụdị ya na ihe ọbụla e kere eke na-akpụgharị n'ala, n'ụdị ya, na anụ ufe ọbụla n'ụdị ya, na aha nnụnụ ọbụla na ihe ọbụla nwere nku. **15** Ha bịakwutere Noa n'ime ụgbọ mmiri ahụ, abụọ abụọ site n'ihe niile ọbụla e kere eke, nke nwere ume ndụ n'ime ha. **16** Ma ndị banyerenụ bụ oke na nwunye, site na ihe niile nwere ndụ dịka Chineke nyere ya n'iwu. Mgbe ahụ, Onyenwe anyị mechiri ọnụ ụzọ dị n'ụgbọ mmiri ahụ. **17** Uju mmiri nọgidere n'ụwa iri ụbọchị anọ. Mgbe mmiri ndị a na-aba ụba, ha buliri ụgbọ mmiri ahụ elu site n'elu ala. **18** Mmiri ndị a toro na-ala elu na-abawanyekwa ụba n'elu ụwa. Ụgbọ mmiri ahụ segooro n'elu mmiri. **19** Mmiri ndị ahụ toro laa elu kpuchie ugwu ukwu niile dị n'okpuru mbara eluigwe. **20** Mmiri ndị a toro kpuchiri ugwu niile, ruo na ịla elu mmiri ndị a site n'elu ugwu ukwu niile ruru mita asaa. **21** Ihe niile nwere ndụ nke na-ejegharị n'elu ụwa kubiri ume. Anụ ufe, na anụ ụlọ, na anụ ọhịa, na ihe niile e kere eke jupụtara n'ụwa, na ụmụ mmadụ niile. **22** Ee, ihe niile na-eku ume nke bi n'elu ala nwụrụ. **23** Ihe niile nwere ume ndụ n'elu ụwa ka e kpochapụrụ. Mmadụ na anụmanụ, na anụ na-akpụgharị n'ala na nnụnụ niile. A lara ha niile n'iyi. Ma ọ bụ naanị Noa na ndị niile so ya nọdụ n'ụgbọ mmiri ahụ ka a hapụrụ ndụ. **24** Narị ụbọchị na iri ụbọchị ise ka mmiri dọọrọ n'elu ụwa dum.

8 Ma Chineke chetara Noa na ụmụ anụ ọhịa niile, na ụmụ anụ ụlọ niile so ya nọdụ n'ụgbọ mmiri ahụ. O zitere ifufe, mee ka o fee n'elu mmiri ahụ ime ka mmiri ahụ bido ịta. **2** A kpọchiri isi iyi mmiri niile dị n'ime ime ala, kpọchiekwa ọnụ ụzọ mmiri ozuzo nke mbara eluigwe. Mmiri kwụsịrị isi na mbara eluigwe na-ezokwasị ụwa. **3** Mmiri ahụ dị n'ụwa ji nwayọọ na-ata. Mgbe narị ụbọchị na iri ụbọchị ise gafesịrị, mmiri ahụ atalatala. **4** N'ụbọchị iri na asaa nke ọnwa asaa, ụgbọ mmiri ahụ gara nọkwasị n'elu ugwu Ararat. **5** Mmiri a gara n'ihu na-ata ruo ọnwa nke iri. N'ụbọchị nke mbụ nke ọnwa iri, e bidoro ịhụ elu ugwu ndị ọzọ anya. **6** Mgbe iri ụbọchị anọ gafere, Noa meghere oghereikuku ọ rụnyere n'akụkụ ụgbọ mmiri ahụ, **7** site n'ebe ahụ zipụ otu ugolọma nke na-efepụ na-efebatakwa, tutu ruo mgbe mmiri kọrọ n'elu ala. **8** Emesịa, o zipụrụ otu nduru iji mata ma mmiri ọ kọọla n'ala, **9** ma nduru ahụ achọtaghị ebe o nwere ike ibe, n'ihi na mmiri ka tojuru elu ụwa niile. N'ihi ya, nduru ahụ lọghachikwutere Noa n'ime ụgbọ ahụ. Noa setịpụrụ aka ya nwụbata nduru ahụ n'ụgbọ. **10** Mgbe abalị asaa gafere, Noa zipụrụ nduru ahụ ọzọ **11** N'oge anyasị, nduru a lọghachiri. Ọ kpụ akwụkwọ oliv ọhụrụ ọ kụbitere n'ọnụ ya. Nke a gosiri Noa na mmiri ahụ ataala n'elu ala. **12** Mgbe abalị asaa gafere, Noa zipụkwara nduru ahụ ọzọ. Ma n'oge a, ọ lọtakwaghị ọzọ. **13** N'ụbọchị mbụ nke ọnwa mbụ n'afọ narị isii na otu nke ndụ Noa, mmiri ahụ atachaala n'elu ala. Mgbe ahụ, Noa kpughepụrụ ihe mkpuchi nke ụgbọ mmiri ahụ, hụ na mmiri atachaala n'elu ala. **14** Ma ọ bụ n'ụbọchị iri abụọ na asaa nke ọnwa abụọ ka mmiri ji takọrọchaa n'elu ala. **15** Mgbe ahụ, Chineke gwara Noa okwu sị ya, **16** "Site n'ụgbọ mmiri pụta, gị na nwunye gị, na ụmụ gị ndị ikom, na ndị nwunye ụmụ gị ndị ikom. **17** Kpọpụta anụ niile dị ndụ nke gị na ha nọ, anụ ufe, na ụmụ anụmanụ, na ihe e kere eke niile na-akpụgharị n'ala, ka ha gaa n'ụwa mụọ ọmụmụ, baa ụba, jupụta n'elu ya." **18** Ya mere, Noa si n'ụgbọ mmiri ahụ pụta, ya na ụmụ ya, na nwunye ya, na ndị nwunye ụmụ ya. **19** Ma anụmanụ niile ọbụla nke dị ndụ, na ihe niile na-akpụgharị n'ala, na anụ ufe niile, ihe niile na-ejegharị n'ụwa, ka ụdị ha si dị, sitere n'ụgbọ mmiri ahụ pụta. **20** Mgbe ahụ, Noa wuru ebe ịchụ aja nye Onyenwe anyị. Ọ họọrọ site n'anụ ụlọ ndị dị ọcha na anụ ufe ndị dị ọcha chụọ aja nsure ọkụ. **21** Onyenwe anyị nụrụ isisi ụtọ nke aja nsure ọkụ ahụ kwuo n'obi ya sị, "Agaghị m abụ ala ọnụ ọzọ n'ihi mmadụ, ebe ọ bụ na izuzu obi mmadụ bụ ime ihe ọjọọ site na mgbe ọ bụ nwata, agakwaghị m ala ihe niile e kere eke na-eku ume ndụ iyi ọzọ, dịka m mere. **22** "Ogologo oge niile ụwa ga-anọgide, oge ịkụ mkpụrụ na oge iwe ihe ubi, oge oyi na oge okpomọkụ, ọkọchị na udu mmiri, ehihie na abalị, agaghị ebi."

9 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Chineke gọziri Noa na ụmụ ya sị ha: "Mụọnụ, baanụ, jupụtanụ n'ụwa. **2** Egwu unu na ụjọ unu ga-adakwasị anụmanụ niile nke ụwa nke dị ndụ, na anụ ufe niile nke eluigwe, na ihe e kere eke niile na-akpụgharị n'ala, na azụ niile dị n'osimiri. Ewerela m ha niile nyefee unu n'aka. **3** Ihe ọbụla dị ndụ nke na-ejegharị ejegharị ga-abụ nri unu. Enyela m unu ihe niile ugbu a dịka m si nye unu ahịhịa ndụ niile. **4** "Ma unu agaghị eri anụ ọbụla nke ọbara ndụ ya dị ya n'ahụ. **5** Ma gbasara ọbara ndụ unu, unu ga-asara ọnụ unu n'ihu m. Anụmanụ ọbụla ga-asara ọnụ ya n'ihu m. Mmadụ ọbụla kwa ga-asara ọnụ ya n'ihu m banyere ndụ mmadụ ibe ya. **6** "Onye ọbụla wufuru ọbara mmadụ, n'aka mmadụ ka a ga-awụfu ọbara nke ya, n'ihi n'oyiyi Chineke ka Chineke mere mmadụ. **7** Ma unu onwe unu, mịanụ mkpụrụ, mụbaanụ, jupụtanụ ụwa, baakwanụ ụba n'ime ya." **8** Chineke gwara Noa na ụmụ ya sị, **9** "Ugbu a, ana m ehiwe ọgbụgba ndụ n'etiti mụ na unu, na n'etiti agbụrụ unu ndị ga-anọchi unu, **10** na n'etiti ihe niile nwere ndụ nke unu na ha so, ụmụ anụ ufe, na ụmụ anụ ụlọ, na ụmụ anụ ọhịa niile, ndị ahụ niile so unu si n'ụgbọ mmiri pụta, bụ ihe niile nwere ndụ n'ụwa. **11** Ebe ọ bụ na m ehiwela ọgbụgba ndụ m n'etiti mụ na unu, ọ gaghị emekwa ọzọ na a ga-eji uju mmiri kpochapụ ihe niile e kere eke, ọ gaghị emekwa ọzọ na a ga-eji uju mmiri bibie ụwa." **12** Chineke kwuru sị, "Nke a bụ ihe ama nke ọgbụgba ndụ nke m na-etinye n'etiti mụ na unu, na n'etiti ihe niile nwere ndụ so unu, ọgbụgba ndụ nke ga-adị nye ọgbọ niile na-abịa n'ihu. **13** Etinyela m eke na egwurugwu m na mbara eluigwe, ka ọ bụrụ ihe ama nke ọgbụgba ndụ dị n'etiti mụ na ụwa. **14** Mgbe ọbụla m zitere igwe ojii n'ụwa, ọ bụrụ na eke na egwurugwu apụta ìhè na mbara eluigwe, **15** aga m echeta ọgbụgba ndụ m

mere ka ọ dịrị n'etiti mụ na unu, na n'etiti mụ na ihe niile
nwere ndụ site n'ihe niile e kere eke. Ọ gaghị emekwa ọzọ na
mmiri ga-aghọ uju mmiri ibibi ihe niile nwere ndụ. 16 Mgbe
ọbụla eke na egwurugwu pụtara n'igwe ojii, aga m ahụ ya
cheta ọgbụgba ndụ ebighị ebi nke dị n'etiti Chineke na ihe
niile nwere ndụ site n'ihe niile e kere eke nọ n'elu ụwa." 17
Chineke gwara Noa sị, "Nke a bụ ihe ama ọgbụgba ndụ ahụ m
hiwere n'etiti mụ na ihe niile nwere ndụ n'ụwa." 18 Ụmụ ndị
ikom Noa ndị si n'ụgbọ mmiri pụta bụ Shem, Ham na Jafet.
(Ham bụ nna Kenan.) 19 Ndị a bụ ụmụ ndị ikom atọ Noa
mụrụ. Ọ bụ site na ha ka ndị mmadụ niile gbasara n'ụwa niile
si pụta. 20 Noa, onye ọrụ ubi, bidoro ịkụ ubi vaịnị a gbara
ogige. 21 Mgbe ọ ṅụrụ mmanya si n'ubi a, ṅụbiga ya oke, ọ
gbaara ọtọ dinaa ala n'ime ụlọ ikwu ya. 22 Ham, nna Kenan,
hụrụ ọtọ nna ya, gaa kọọrọ ụmụnne ya abụọ nọ n'ezi ihe ọ
hụrụ. 23 Ma Shem na Jafet weere akwa tụkwasị n'ubu ha,
were azụ jere ije ruo n'ebe nna ha nọ, hapụ akwa ahụ ka ọ
dakwasị nna ha kpuchikwaa ọtọ ya. Ma ha chepuru ihu n'ebe
ọzọ mgbe ha na-eme nke a, n'ihi ya, ha elekwasịghị ọtọ nna
ha anya. 24 Mgbe Noa si n'ụra mmanya ya bilie, chọpụta ihe
nwa ya nwoke nke nta mere, 25 o kwuru sị, "Onye a bụrụ ọnụ
ka Kenan bụ! Ohu ndị ohu, ka ọ ga-abụrụ ụmụnne ya." 26 Ọ
sịkwara, "Ngọzị dịrị Onyenwe anyị Chineke Shem. Ka Kenan
bụrụ ohu Shem. 27 Ka Chineke mee ka ebe obibi Jafet saa
mbara, ka Jafet biri n'ụlọ ikwu Shem, meekwa ka Kenan bụrụ
ohu ya." 28 Mgbe uju mmiri ahụ gabigachara, Noa biri ndụ
narị afọ atọ na iri afọ ise ọzọ. 29 Ọnụọgụgụ afọ Noa niile
mgbe ọ nwụrụ, bụ narị afọ itoolu na iri afọ ise.

10 Ndị a bụ akụkọ banyere Shem, Ham na Jafet, ụmụ
ndị ikom atọ Noa mụrụ. Ha onwe ha mụtara ụmụ nke
aka ha, mgbe uju mmiri gafesịrị. 2 Ụmụ ndị ikom Jafet bụ:
Goma, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshek na Tiras. 3 Ụmụ
ndị ikom Goma bụ: Ashkenaz, Rifat na Togama. 4 Ụmụ ndị
ikom Javan bụ: Elisha, Tashish, Kitim na Rodanim. 5 (Site
n'agbụrụ ndị a bi n'akụkụ mmiri ka e nwetara mba dị iche
iche, n'agbụrụ ha n'ime obodo ha dị iche iche, ndị ọbụla
n'ime ha nwekwara asụsụ nke ha.) 6 Ụmụ ndị ikom Ham bụ:
Kush, Ijipt, Put na Kenan. 7 Ụmụ ndị ikom Kush bụ: Seba,
Havila, Sabta, Raama na Sabteka. Ụmụ ndị ikom Raama bụ:
Sheba na Dedan. 8 Kush bụ nna Nimrọd, onye mesịrị bụrụ
dike n'agha n'ụwa. 9 Ọ bụ dike n'ịchụ nta, n'ihu Onyenwe
anyị. Ọ bụ nke a mere e ji na-ekwu okwu na-asị, "Ị dị ka
Nimrọd, dike n'ịchụ nta, n'ihu Onyenwe anyị." 10 Obodo ndị
bụ mmalite alaeze ya bụ, Babel, Erek, Akad na Kalne, ndị
dị n'ala Shaịna. 11 Site n'ala ahụ ọ gara Asịrịa, ebe o wuru
obodo Ninive na Rehobọt Ia, na Kala, 12 na Resin, nke dị
n'etiti Ninive na Kala, ya bụ obodo ukwu ahụ. 13 Ijipt bụ nna
ndị Lud, ndị Anam, ndị Lehab, ndị Naftuh, 14 ndị Patrus,
ndị Kasluh (onye ndị Filistia sitere na ya) na ndị Kafto. 15
Kenan bụ nna Saịdọn, ọkpara ya, na ndị Het, 16 ndị Jebus,
ndị Amọrait, ndị Gigash, 17 ndị Hiv, ndị Aka, ndị Sini, 18
ndị Avad, ndị Zema na ndị Hamat. Emesịa, ndị ikwu Kenan
gbasara, 19 oke ala ndị Kenan sitere na Saịdọn ruo Gera,
gbatịa ruo Gaza, ruokwa Sọdọm, Gọmọra, Adma na Zeboiim,
nke dị nso Lasha. 20 Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Ham, dịka ikwu
ha na asụsụ ha si dị, n'oke ala ebe ha bi, na obodo ha dị iche
iche. 21 A mụụrụ Shem ụmụ ndị ikom, onye nwanne nwoke
nke tọrọ ya bụ Jafet. Ọ bụkwa nna nna ochie ụmụ ndị ikom
niile Eba mụtara. 22 Ụmụ ndị ikom Shem bụ Elam, Ashua,
Apakshad, Lud na Aram. 23 Ụmụ ndị ikom Aram bụ, Uz, Hul,
Geta na Meshek. 24 Apakshad bụ nna Shela, Shela bụrụ nna
Eba. 25 Eba mụtara ụmụ ndị ikom abụọ: Aha otu n'ime ha
bụ Peleg, n'ihi na ọ bụ n'oge ndụ ya ka e kewara ụwa. Aha
nwanne ya nwoke bụ Joktan. 26 Joktan bụ nna Almodad,
Shelef, Hazamavet, Jera, 27 Hadoram, Ụzal, Dikla, 28 Obal,
Abimael, Sheba, 29 Ọfịa, Havila na Jobab. Ndị a niile bụ ụmụ
ndị ikom Joktan. 30 Akụkụ ala ha bi gbasapụrụ site na Mesha
ruo Sefa n'ala ugwu ugwu nke ọwụwa anyanwụ. 31 Ndị a niile
bụ ụmụ ndị ikom Shem, dịka ikwu ha na asụsụ ha si dị, n'oke
ala ebe ha dị, na obodo ha dị iche iche. 32 Ndị a bụ ndị ikwu
ụmụ Noa ndị ikom dịka usoro ọmụmụ ha si dị, dịka ha si biri
na mba dị iche iche. Ọ bụ site na ndị a ka mba niile si gbasasịa
ruo akụkụ niile nke ụwa mgbe uju mmiri ahụ gafechara.

11 N'oge ahụ, ụwa niile nwere naanị otu asụsụ, okwu niile
bụkwa otu. 2 Mgbe ndị mmadụ gbasara n'akụkụ ọwụwa
anyanwụ ha chọtara ala dị larịị na Shaịna biri n'ebe ahụ. 3
Ha gwarịtara onwe ha okwu sị, "Bịanụ ka anyị kpụọ brik,
kpọọ ha ọkụ nke ọma." Ya mere, ha kpụrụ brik kama nkume,
jirikwa bitumen kama ụrọ. 4 Mgbe ahụ, ha kwuru sị, "Bịanụ
ka anyị wuore onwe anyị obodo na ụlọ elu, nke elu ya ga-
eru n'eluigwe, ka anyị si otu a meere onwe anyị aha, ka anyị
ghara ịbụ ndị a ga-agbasa n'ụwa niile." 5 Onyenwe anyị
rịdatara hụ obodo ahụ na ụlọ elu ahụ ndị mmadụ na-ewu. 6
Onyenwe anyị sịrị, "Lee! Ọ bụrụ na ha malitere ime ihe dị otu
a, ugbu a ha bụ otu ndị, nweekwa otu asụsụ, o nweghị ihe
ha zubere ime nke ha na-apụghị ime. 7 Ngwa, ka anyị rịda
gaa gbarụọ asụsụ ha, ka onye o bụla ghara ịghọta asụsụ ibe
ya." 8 Onyenwe anyị mere ka ha gbasaa n'elu ụwa niile. Ha
kwụsịkwara iwu obodo ahụ. 9 Ọ bụkwa nke a mere e ji kpọọ
obodo ahụ Babel n'ihi na ọ bụ n'ebe ahụ ka Onyenwe anyị
wetara ọgbaaghara n'asụsụ ndị niile bi n'ụwa. Ọ bụkwa n'ebe
ahụ ka Onyenwe anyị si gbasasịa ha n'elu ụwa dum. 10 Nke
a bụ akụkọ banyere usoro ezinaụlọ Shem. Mgbe afọ abụọ
gafechara site n'oge uju mmiri ahụ, n'oge Shem gbara narị
afọ, ọ mụtara Apakshad. 11 Shem dịrị ndụ, mgbe ọ mụsịrị
Apakshad, narị afọ ise ọzọ, mụtakwa ụmụ ndị ikom na ụmụ
ndị inyom. 12 Mgbe Apakshad gbara iri afọ atọ na ise, ọ
mụtara Shela. 13 Mgbe ọ mụchara Shela, ọ dịrị ndụ narị afọ
anọ na atọ ọzọ, mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 14
Shela gbara iri afọ atọ mgbe ọ mụrụ nwa ya nwoke Eba. 15
Mgbe ọ ghọrọ nna Eba, ọ dịrị ndụ narị afọ anọ na atọ, mụta
ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 16 Eba gbara iri afọ atọ na
anọ mgbe ọ mụrụ Peleg. 17 Mgbe ọ ghọrọ nna Peleg, ọ dịrị
ndụ narị afọ anọ na iri atọ ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ
ndị inyom. 18 Peleg gbara iri afọ atọ mgbe ọ mụrụ Reu. 19
Emesịa, mgbe ọ ghọrọ nna Reu, ọ dịrị ndụ narị afọ abụọ na
itoolu ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 20 Reu
gbara iri afọ atọ na abụọ mgbe ọ mụrụ Serug. 21 Emesịa, ọ
dịrị ndụ narị afọ abụọ na asaa ọzọ, mgbe ọ mụsịrị Serug, ọ
mụtakwara ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom. 22 Serug gbara
iri afọ atọ mgbe ọ mụrụ Nahọ. 23 Emesịa, mgbe ọ ghọrọ nna
Nahọ, ọ dịrị ndụ narị afọ abụọ ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na
ụmụ ndị inyom. 24 Nahọ gbara iri afọ abụọ na itoolu mgbe ọ
mụrụ Tera. 25 Emesịa, mgbe ọ ghọrọ nna Tera, ọ dịrị ndụ narị
afọ na afọ iri na itoolu ọzọ, mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị
inyom. 26 Mgbe Tera gbara iri afọ asaa, ọ ghọrọ nna Ebram,

Nahọ na Haran. 27 Nke a bụ akụkọ gbasara usoro ezinaụlọ
Tera. Tera ghọrọ nna Ebram, Nahọ na Haran. Haran ghọrọ
nna Lọt. 28 Haran nwụrụ n’ihu nna ya Tera n’ala ebe a nọ
mụọ ya, nke bụ na Ụọ, obodo ndị Kaldịa. 29 Ebram na Nahọ
lụrụ nwunye. Aha nwunye Ebram bụ Serai ma aha nwunye
Nahọ bụ Milka. Milka bụ nwa Haran, onye bụ nna Milka na
Iska. 30 Ma Serai bụ nwanyị aga, ọ mụtaghị nwa ọbụla. 31
Tera kpọrọ nwa ya Ebram, na nwa nwa ya Lọt, onye bụ nwa
Haran, na nwunye nwa ya Serai, bụ nwunye Ebram, duru ha
hapụ Ụọ, obodo ndị Kaldịa, pụọ gawa n’ala Kenan. Ma mgbe
ha bịarutere n’obodo Haran, ha kwụsịrị biri n’ebe ahụ. 32 Ọ
bụ n’obodo Haran ka Tera nọ nwụọ, mgbe ọ gbara narị afọ
abụọ na ise.

12 Onyenwe anyị gwara Ebram okwu sị, “Site n’obodo gị,
sikwa na ụmụnna gị na ezinaụlọ nna gị, gaa n’ala m ga-
egosi gị. 2 “Aga m eme gị mba ukwu, aga m agọzi gị, aga m
eme ka aha gị dị ukwuu, ị ga-abụ ngọzị. 3 Aga m agọzi ndị
na-agọzi gị, ma onye ọbụla kọchara gị ka m ga-akọcha; a ga-
agọzikwa agbụrụ niile nọ n’ụwa site na gị.” 4 Ya mere, Ebram
hapụrụ gaa dịka Onyenwe anyị gwara ya. Lọt sokwa ya. Ebram
agbaala iri afọ asaa na ise mgbe o si na Haran bulie ije. 5 O
duru nwunye ya Serai na Lọt nwa nwanne ya, chịkọtakwa
akụ niile ha kpakọbara, na ndị ohu niile ha nwetara n’ala
Haran, chee ihu ịga n’ala Kenan. Emesịa ha rutere n’ebe ahụ.
6 Ebram jere ije n’ime ala Kenan jeruo n’ebe osisi ukwu More,
nke dị n’obodo Shekem. Ndị Kenan bi n’ala ahụ n’oge ahụ. 7
Onyenwe anyị mere ka Ebram hụ ya anya, ọ sịrị, “Aga m enye
mkpụrụ gị ala a.” Ya mere, Ebram wuru ebe ịchụ aja n’ebe
ahụ nye Onyenwe anyị onye gosiri ya onwe ya. 8 Emesịa,
Ebram hapụrụ ebe ahụ chee ihu n’ala ugwu dị n’ọwụwa
anyanwụ Betel, maa ụlọ ikwu ya. Obodo Betel dị n’akụkụ
ọdịda anyanwụ, ma obodo Ai dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ ebe
ọ mara ụlọ ikwu ya. N’ebe nsọ ahụ Ebram wuru ebe ịchụ aja,
nọrọ n’ebe ahụ kpọkuo aha Onyenwe anyị. 9 Ọzọ, Ebram si
n’ebe ahụ pụọ gaa ije rute Negev. 10 N’oge ahụ, oke ụnwụ
dara n’ala ahụ. N’ihi ya, Ebram hapụrụ ala ahụ gaa n’ala Ijipt,
ebe o biri nwa oge. 11 Ma mgbe ha na-akwado ịbanye ala
Ijipt, ọ gwara Serai nwunye ya sị, “Amaara m na ị bụ nwanyị
mara mma. 12 Mgbe ndị Ijipt ga-ahụ gị, ha ga-asị, ‘Onye a bụ
nwunye ya.’ Mgbe ahụ, ha ga-egbu m ma hapụ gị ndụ. 13 Gwa
ha na ị bụ nwanne m nwanyị, ka ha meso m mmeso ọma n’ihi
gị. Ha ga-echebekwa m ndụ n’ihi gị.” 14 Mgbe Ebram rutere
Ijipt, ndị Ijipt hụrụ na nwunye ya bụ nwanyị mara mma. 15
Mgbe ndị ozi Fero hụrụ ya, ha toro ya n’ihu Fero. N’ihi nke
a, ha kpọbatara Serai n’ụlọeze Fero. 16 Fero mesoro Ebram
mmeso ọma n’ihi nwunye ya. Ebram nwetara igwe atụrụ,
na ehi, na nne ịnyịnya ibu, oke na nwunye, na ndị ohu ndị
nwoke na ndị nwanyị, na ịnyịnya kamel. 17 Ma Onyenwe anyị
jiri ajọọ ọrịa tie Fero na ndị ezinaụlọ ya ihe otiti n’ihi Serai
nwunye Ebram. 18 Mgbe ahụ, Fero kpọrọ Ebram sị ya, “Gịnị
bụ ihe a i mere? Gịnị mere ị gwaghị m na ọ bụ nwunye gị? 19
Gịnị mere i ji sị na ọ bụ nwanne gị nwanyị, si otu a mee m ka
m kpọrọ ya ka ọ bụrụ nwunye m? Ugbu a, lee nwunye gị,
kpọrọ ya laa.” 20 Fero nyere iwu banyere Ebram na ndị ikom
so ya. Ha zilagara ya, ya na nwunye ya, na ihe niile o nwere.

13 Ebram na nwunye, na ihe niile ha nwere hapụrụ ala
Ijipt, gaa ije bịaruo Negev. Lọt sokwa ha. 2 N’oge a,
Ebram aghọọla ọgaranya dị ukwuu, onye nwere akụnụba nke
ọtụtụ anụ ụlọ, na ọlaọcha, na ọlaedo. 3 Ha sitere na Negev
pụọ ije site n’otu ebe ruo n’ebe ọzọ tutu ha erute Betel, n’ebe
dị n’etiti Betel na Ai, ebe ọ mara ụlọ ikwu ya na mbụ. 4
N’ebe nsọ o wukwara ebe ịchụ aja na mbụ, n’ebe ahụ Ebram
kpọkuru aha Onyenwe anyị. 5 Ugbu a Lọt, onye ya na Ebram
so na njem ya, bụkwa onye nwere akụnụba nke igwe ewu na
atụrụ, na igwe ehi, na ọtụtụ ụlọ ikwu. 6 Ma ala ebe ha nọ
ezurughị ha mgbe ha nọkọrọ ọnụ n’ihi na ihe onwunwe ha
dị ukwuu ruo na ha enweghị ike ịnọkọ ọnụ. 7 Nke a mere
esemokwu ji dapụta n’etiti ndị ọzụzụ anụ ụlọ Ebram na ndị
ọzụzụ anụ ụlọ Lọt. Ndị Kenan na ndị Periz bikwa n’ala ahụ
n’oge ahụ. 8 Ya mere Ebram gwara Lọt sị, “Biko, ka esemokwu
ghara ịdị n’etiti mụ na gị, maọbụ n’etiti ndị ọzụzụ anụ ụlọ m
na ndị ọzụzụ anụ ụlọ gị, n’ihi na anyị bụ ụmụnne. 9 Lee, ọ bụ
na ala a niile adịghị n’ihu gị? Ka anyị kewaa. Ọ bụrụ na ị gaa
n’akụkụ aka ekpe, aga m aga n’akụkụ aka nri. Ma ọ bụrụ na
i gaa n’akụkụ aka nri gị, aga m aga n’akụkụ aka ekpe.” 10
Lọt lelitere anya hụ na mbara ala Jọdan bụ ala mmiri na-
ezokwasị nke ọma, ala dịka ubi a gbara ogige Onyenwe anyị,
dịka ala ndị Ijipt nke dị na nso nso Zoa. (Ihe a mere tupu
Onyenwe anyị ebibie obodo Sọdọm na Gọmọra.) 11 Ya mere,
Lọt họọrọ nye onwe ya mbara ala Jọdan niile, chee ihu ịga
n’akụkụ ọwụwa anyanwụ. Ya na Ebram kewara. 12 Ebram
nọdụrụ n’ala Kenan, ma Lọt gara biri n’etiti obodo ndị ahụ dị
na mbara ala. Ọ mara ụlọ ikwu ya nso nso obodo Sọdọm. 13
Ma ndị Sọdọm bụ ndị obi tara mmiri, ndị na-emehie nke
ukwuu megide Onyenwe anyị. 14 Mgbe Lọt siri n’ebe ahụ
pụọ, Onyenwe anyị gwara Ebram okwu sị ya, “Site n’ebe ahụ ị
nọ lelie anya gị, lee anya n’ugwu na ndịda, n’ọwụwa anyanwụ
na ọdịda anyanwụ. 15 Ala ahụ niile ị hụrụ ka m ga-enye gị na
mkpụrụ gị ruo mgbe ebighị ebi. 16 Aga m eme ka mkpụrụ gị
baa ụba dịka aja dị n’ala. Ọ bụrụ na mmadụ enwe ike ịgụta
ọnụọgụgụ aja dị n’ala, ha ga-enwe ike gụta ọnụọgụgụ mkpụrụ
gị. 17 Bilie jegharịa n’ala ahụ niile n’akụkụ ya ọbụla, n’ihi
na ana m enye gị ha niile.” 18 Ya mere, Ebram bugharịrị
ụlọ ikwu ya, gaa biri n’akụkụ osisi ukwu Mamre nke dị na
Hebrọn. O wuru ebe ịchụ aja nye Onyenwe anyị n’ebe ahụ.

14 N’oge ahụ kwa, Amrafel, eze Shaịna, na Ariok, eze ndị
Elasa, na Kedoloma eze Elam, na Tidal eze Goiim, 2
buru agha megide Bera eze Sọdọm, na Biasha eze Gọmọra,
na Shịnab, eze Adma, na Shemeba eze Zeboiim, na eze
obodo Bela (ya bụ Zoa). 3 Ndị eze obodo ndị a: Sọdọm,
Gọmọra, Adma, Zeboiim na Bela, jikọtara ndị agha ha ọnụ
na Ndagwurugwu Sidim (ya bụ, ndagwurugwu osimiri nnu
ahụ). 4 Ha fere ofufe n’okpuru ọchịchị eze Kedoloma afọ
iri na abụọ, ma n’afọ nke iri na atọ, ha nupuru isi. 5 N’afọ
nke iri na anọ, eze Kedoloma na ndị eze ya na ha jikọrọ
ọnụ buru agha megide ma merie ndị Refaim bi n’Ashterọt
Kenaim na ndị Zuzim bi na Ham na ndị Emim bi Kiriatem
na Shave, 6 na ndị Hor n’obodo ugwu Sia, ruo obodo El
Paran, nke dị n’akụkụ ọzara. 7 Mgbe ahụ, ha chigharịrị azụ
gaa En Mishpat (ya bụ Kadesh). Ha meriri ala niile nke ndị
Amalek nakwa ndị Amọrait bi na Hazezọn Tama. 8 Mgbe
ahụ kwa, ndị agha ndị eze obodo Sọdọm na eze Gọmọra, na
eze Adma, na eze Zeboiim, na eze Bela (ya bụ Zoa) pụrụ doo
onwe ha n’usoro ibu agha na Ndagwurugwu Sidim, 9 imegide
Kedoloma eze Elam, Tidal eze Goiim, Amrafel eze Shaịna na
Ariok eze Elasa. Ya bụ eze ise buru agha megide eze anọ. 10

Ma Ndagwurugwu Sidim jupụtara n’olulu apịtị. Mgbe ndị
agha eze Sọdọm na Gọmọra bidoro ịgba ọsọ. Ụfọdụ n’ime ha
dabanyere n’ime olulu ndị a, ma ndị fọdụrụ gbapụrụ ọsọ
gbaga n’ugwu. **11** Ma eze anọ ndị a banyere n’ime obodo
Sọdọm na Gọmọra bukọrọ akụ ha, na ihe oriri ha niile laa.
12 Ha buuru Lọt, nwa nwanne Ebram, onye bi na Sọdọm na
ihe niile o nwere, buru ha na-ala ebe ha si bịa. **13** Ma otu
onye gbara ọsọ ndụ site n’ebe ahụ gara kọọrọ Ebram onye
Hibru ihe mere. N’oge a, Ebram bi n’ebe dị nso n’osisi ukwu
nke Mamre, onye Amọrị, nwanne Eshkọl na Anea, ndị ha na
Ebram gbara ndụ. **14** Mgbe Ebram nụrụ na adọrọla Lọt nwa
nwanne ya n’agha, ọ kpọkọtara ndị ikom a zụrụ azụ na-ejere
ya ozi, ndị a mụrụ n’ụlọ ya. Ọnụọgụgụ ha dị narị ndị ikom
atọ na iri na asatọ, ha chụrụ ndị agha ahụ ọsọ tutu ha erute
Dan. **15** N’abalị, Ebram kere ndị agha ya ibuso ndị ahụ agha.
O meriri ha, chụọ ha ọsọ, chụruo ha Hoba, nke dị n’akụkụ
ugwu Damaskọs. **16** Ebram nwetaghachiri ihe niile ahụ ha
dọtara n’agha, dulata nwanne ya Lọt, na ihe onwunwe ya
niile, tinyere ndị inyom, na ndị ọzọ niile a dọtara n’agha. **17**
Mgbe Ebram si na mmeri ahụ o meriri Kedoloma na eze ndị
ọzọ ahụ na-alọta, eze Sọdọm bịara zute ya na Ndagwurugwu
Shave (nke a na-akpọ Ndagwurugwu Eze). **18** Melkizedek,
eze Salem, onye nchụaja Chineke nke kachasị ihe niile elu,
wepụtara achịcha na mmanya, **19** ọ gọziri Ebram sị ya, “Ngọzị
dịrị Ebram site n’aka Chineke nke kachasị ihe niile elu, Onye
kere eluigwe na ụwa. **20** Ngọzị dịkwara Chineke nke kachasị
ihe niile elu, onye weere ndị iro gị nyefee gị n’aka.” Mgbe
ahụ, Ebram nyere ya otu ụzọ n’ime ụzọ iri nke ihe niile. **21**
Eze Sọdọm gwara Ebram sị, “Nyeghachi m naanị ndị mmadụ,
ma debere onwe gị ihe ndị ọzọ.” **22** Ma Ebram zara eze Sọdọm
sị, “Eweliri m aka m elu ṅụọ iyi nye Onyenwe anyị Chineke
nke kachasị ihe niile elu, Onye kere eluigwe na ụwa, sị **23** na
agaghị m esi n’aka gị were ihe ọbụla bụ nke gị, ọ bụladị eriri
maọbụ eriri akpụkpọụkwụ. Ka ị ghara ị sị, ‘Ọ bụ m mere ka
Ebram baa ọgaranya.’ **24** Naanị ihe m ga-anara bụ ihe ụmụ
okorobịa m ndị a riri, ya na oke ruuru Anea, na Eshkọl, na
Mamre so m gaa. Nye ha oke ruuru ha.”

15 Mgbe nke a gasịrị, okwu Onyenwe anyị ruru Ebram
site n’ọhụ, sị ya, “Atụla egwu, Ebram Abụ m ọta gị,
ụgwọ ọrụ dị ukwu nke i nwere.” **2** Ma Ebram zara sị ya, “Gị,
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, gịnị bụ ihe ị ga-
enye m ebe ọ bụ na m amụtaghị nwa? Lee, ọ bụ Elieza, onye
Damaskọs, ga-eketa akụ m niile.” **3** Ebram gara n’ihu kwuo sị,
“Ebe ọ bụ na m amụtaghị ụmụ, ọ bụ ohu nọ n’ụlọ m ga-eketa
akụ m.” **4** Ma okwu Onyenwe anyị rutere ya, “Nwoke a agaghị
eketa ihe i nwere, kama nwa nwoke nke ga-esi n’ahụ gị pụta
ga-eketa ihe i nwere.” **5** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị kpọpụtara
Ebram n’ezi sị ya, “Lelie anya gị elu na mbara eluigwe, gụọ
kpakpando niile ị hụrụ ọnụ, ma ị ga-enwe ike ịgụta ha.” Ọ
gwara ya sị, “Otu a ka mkpụrụ gị ga-adị. A gaghị agụta ha
ọnụ.” **6** Ebram kweere n’ihe Onyenwe anyị kwuru. N’ihi nke
a, a gụnyere ya okwukwe a dịka ezi omume. **7** Onyenwe anyị
gwakwara ya sị, “Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, onye si n’ala
Ụọ nke ndị Kaldịa kpọpụta gị, inye gị ala a ka ọ bụrụ ihe
nweta gị.” **8** Ma Ebram zara sị, “Biko, Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị olee otu m ga-esi mara na m ga-enweta
ya?” **9** Onyenwe anyị zara sị ya, “Wetara m nwa nne ehi
gbara afọ atọ, na nne ewu gbara afọ atọ, na ebule gbara afọ
atọ, na nduru, na nwa kpalakwukwu.” **10** Ebram wetaara ya
ihe ndị a niile bọwaa ha ụzọ abụọ, doo ha n’usoro ka otu
akụkụ chee akụkụ nke ọzọ ihu. Ma ọ bọwaghị ụmụ nnụnụ
ndị ahụ. **11** Mgbe anụ ufe fekwasịrị ozu anụ ndị ahụ, Ebram
chụpụrụ ha. **12** Mgbe anwụ bidoro ịda, Ebram dara n’oke ụra,
oke ụjọ na oke ọchịchịrị dakwasịrị ya. **13** Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị gwara ya sị, “Mata nke ọma na ụmụ ụmụ gị ga-anọ dịka
ndị ọbịa n’ala na-abụghị nke ha. A ga-edo ha ọnọdụ dịka ndị
ohu, mejọọ ha narị afọ anọ. **14** Ma aga m ata mba ahụ ha na-
efe dịka ohu ahụhụ. N’ikpeazụ, ha ga-eji ọtụtụ akụ si n’ebe
ahụ pụta. **15** Ma ị ga-anwụ n’udo. A ga-eli gị mgbe ị kara
ezi nka. **16** Mgbe ọgbọ anọ gasịrị, ụmụ ụmụ gị ga-alọtakwa
n’ala a. N’ihi na mmehie ndị Amọrait erubeghị n’uju ya.” **17**
Mgbe anwụ dara, mgbe ọchịchịrị gbachiri ebe niile, ite ọkụ
na-akwụ anwụrụ ọkụ nke nwere ọwa na-enwu ọkụ si n’etiti
ibe anụ ndị ahụ gafee. **18** N’ụbọchị ahụ ka Onyenwe anyị na
Ebram gbara ndụ. Ọ sị, “Ndị agbụrụ gị ka m ga-enye ala ndị a,
malite n’iyi ndị Ijipt ruo n’iyi ukwu Yufretis. **19** Ala ndị Ken,
na nke ndị Keniz, na nke ndị Kadmọn, **20** na ala ndị Het, na
nke ndị Periz na nke ndị Refaim, **21** na ala ndị Amọrait na
nke ndị Kenan na nke ndị Gigash na nke ndị Jebus.”

16 Ma Serai nwunye Ebram, amụtaghị nwa. Serai nwere
odibo nwanyị onye Ijipt, aha ya bụ Hega. **2** Ya mere
ọ gwara Ebram sị, “Lee, ugbu a, Onyenwe anyị egbochiela
m ịmụta ụmụ. Ugbu a, bakwuru nwanyị na-ejere m ozi. Ma
eleghị anya, aga m esi na ya wulite ezinaụlọ m.” Ebram
kweere ihe Serai kwuru. **3** Ya mere Serai nwunye Ebram,
duuru Hega, odibo nwanyị ya, onye Ijipt, dunye Ebram ka ọ
bụrụ nwunye ya. Ihe a mere na ngwụcha afọ iri site na mgbe
Ebram bịara biri n’ala Kenan. **4** Ebram na Hega dinara. Hega
tụụrụ ime. Ma mgbe Hega matara na ọ dịrịla ime, ọ malitere
ileda nne ya ukwu bụ Serai anya. **5** Mgbe ahụ, Serai gwara
Ebram sị, “Ọ bụ gị butere ahụhụ a m nọ n’ime ya. Ọ bụ m
were nwaodibo nwanyị m kunye gị n’aka, ma ugbu a ọ hụrụ
na ọ dị ime, abụrụla m onye ọ na-eleda anya. Ka Onyenwe
anyị kpee ikpe a n’etiti mụ na gị.” **6** Ebram zara Serai sị,
“Lee, ohu gị nwanyị dị gị n’aka. Jiri ya mee ihe ọbụla dị gị
mma n’anya.” N’ihi nke a, Serai mesiri ya ihe ike, nke mere
ka o si n’ebe Serai nọ gbapụ. **7** Ma mmụọ ozi Onyenwe anyị
hụrụ ya n’akụkụ isi iyi mmiri dị n’ọzara, n’akụkụ ụzọ Shua, **8**
jụọ ya sị, “Hega, ohu nwanyị Serai, olee ebe i si bịa, olee ebe
ka ị na-ejekwa?” Hega zara sị, “Ọ bụ site n’ihu nne m ukwu
Serai ka m na-agba ọsọ.” **9** Mmụọ ozi Onyenwe anyị gwara
ya sị, “Laghachikwuru nne gị ukwu. Doo onwe gị n’okpuru
ya.” **10** Mmụọ ozi Onyenwe anyị sịkwa ya, “Aga m amụba
ụmụ gị, ka a hapụ inwe ike ịgụta ole ha dị.” **11** Mmụọ ozi
Onyenwe anyị gwakwara ya sị, “Ị dị ime ugbu a, ị ga-amụ nwa
nwoke. Aha ị ga-agụ ya bụ Ishmel n’ihi na Onyenwe anyị
anụla maka nhụju anya gị. **12** Nwoke dịka ịnyịnya ibu a na-
azụghị azụ ka ọ ga-abụ. Ọ ga-emegide onye ọbụla, onye ọbụla
ga-emegidekwa ya. Ọ ga-ebi n’ime ibu iro, megide ụmụnna ya
niile.” **13** Hega kpọkuru aha Onyenwe anyị, onye gwara ya
okwu sị, “Ị bụ Chineke m na-ahụ m.” N’ihi na Hega kwuru sị,
“Ahụla m, ugbu a, onye ahụ na-ahụ m.” **14** Ọ bụ ya mere e ji
na-akpọ olulu mmiri ahụ, Bịa-Lahai-Rọị. Ọ ka dị ebe ahụ,
n’etiti Kadesh na Bered. **15** Emesịa, Hega mụtaara Ebram
nwa nwoke. Ebram kpọrọ nwa nwoke ahụ Hega mụtaara

ya Ishmel. 16 Ebram gbara iri afọ asatọ na isii mgbe Hega
mụtaara ya Ishmel.

17 Mgbe Ebram gbara iri afọ itoolu na itoolu, Onyenwe
anyị gosiri ya onwe ya sị ya, “Abụ m Chineke Onye pụrụ
ime ihe niile. Jegharịa ije n’ihu m, bụrụ onye na-enweghị ịta
ụta ọbụla. 2 Aga m eme ka ọgbụgba ndụ m dịrị n’etiti mụ na
gị, mekwa ka ị mụbaa nke ukwuu n’ọnụọgụgụ.” 3 Ebram dara
n’ala, kpudo ihu ya n’ala. Chineke gwara ya sị, 4 “Lee, nke a
bụ ọgbụgba ndụ dị n’etiti mụ na gị. Ị ga-abụ nna ọtụtụ mba.
5 Aha gị agaghị abụkwa Ebram, kama ọ ga-abụ Ebraham,
n’ihi na emeela m gị nna nke ọtụtụ mba. 6 Aga m eme gị
ka ị mụbaa nke ukwuu. Aga m eme ka ị ghọọ ọtụtụ mba dị
iche iche, ndị eze ga-esitekwa na gị pụta. 7 Aga m eme ka
ọgbụgba ndụ mụ na gị gbara guzosie ike, ka ọ dịkwara ụmụ
ụmụ ndị ga-esote gị n’ọgbọ niile na-abịa. Ọ bụ ọgbụgba ndụ
na-egosi na m bụ Chineke gị, na Chineke ụmụ ụmụ gị niile
ga-eso gị. 8 Ala Kenan niile, ebe ị nọ ugbu a dịka ọbịa ka m
ga-enye gị na ụmụ ụmụ gị ga-esote gị dịka ihe nketa ebighị
ebi. Aga m abụ Chineke ha.” 9 Chineke gwara Ebraham okwu
sị ya, “Ma n’ebe ị nọ, ị ghaghị irube isi imezu ihe ọgbụgba
ndụ m kwuru, gị onwe gị na ụmụ ụmụ gị ndị ga-esote gị,
ruo ọgbọ niile. 10 Nke a bụ ọgbụgba ndụ dị n’etiti mụ na gị
na ụmụ ụmụ gị ndị ga-esote gị, ọgbụgba ndụ nke unu na-
aghaghị idebe. A ga-ebi nwoke ọbụla n’etiti unu ugwu. 11
A ga-ebi unu ugwu, bipụ elu ahụ nke anụ ahụ unu. Nke a
ga-abụ ihe ama nke ọgbụgba ndụ dị n’etiti mụ na unu. 12
N’oge ọ gbara mkpụrụ ụbọchị asatọ, unu ga-ebi nwoke ọbụla
n’agbụrụ unu ugwu: ndị a mụrụ n’ụlọ, maọbụ ndị eji ego zụta
site n’aka ndị mba ọzọ, ndị na-esighị na mkpụrụ nke afọ gị.
13 A ga-ebi ha niile ugwu. Ma a mụrụ ha n’ezinaụlọ gị ma i ji
ego zụta ha site n’aka onye mba ọzọ. Ọgbụgba ndụ m nke ga-
apụta ihe n’anụ ahụ gị bụ ọgbụgba ndụ ebighị ebi. 14 Nwoke
ọbụla a na-ebighị ugwu nke anụ ahụ ka a ga-ebipụ site n’etiti
ụmụnna ya. N’ihi na o mehiela megide ọgbụgba ndụ m.” 15
Chineke gwakwara Ebraham sị, “Ma n’ebe Serai nwunye gị
nọ, ị gaghị akpọkwa ya Serai ọzọ, kama aha ya ga-abụ Sera.
16 Aga m agọzi ya, sitekwa na ya nye gị nwa nwoke. Aga m
agọzi ya ruo na ọ ga-abụ nne nke ọtụtụ mba. Ndị eze ga-
achị ọtụtụ mmadụ ga-esite na ya pụta.” 17 Ebraham dara
kpuo ihu n’ala, chịakwa ọchị n’obi ya sị, “Ọ bụ onye gbara
narị afọ ka a ga-amụrụ nwa? Sera, onye gbara iri afọ itoolu ọ
ga-amụ nwa?” 18 Ebraham gwara Chineke sị, “A sịkwa na ị
ga-ekwe mee ka Ishmel bụrụ onye dị ndụ n’ihu gị.” 19 Ma
Chineke zara sị ya, “Ee, kama Sera nwunye gị ga-amụtara gị
nwa nwoke. Ị ga-agụ ya Aịzik. Ọgbụgba ndụ m ga-adịkwara ya
na agbụrụ ya ruo mgbe ebighị ebi. 20 Ma banyere Ishmel,
anụla m ihe i kwuru. Aga m agọzi ya mee ya ka ọ baa ụba ma
dịkwa ukwuu n’ọnụọgụgụ. Ọ ga-aghọ nna ndị eze iri na abụọ.
Aga m eme ya ka ọ ghọọ mba dị ukwuu. 21 Ma ọgbụgba ndụ
m ka m ga-eme ka o guzosie ike n’ebe Aịzik nọ, onye Sera ga-
amụtara gị n’oge dịka ugbu a n’afọ ọzọ.” 22 Mgbe ọ gwasịrị
Ebraham okwu, Chineke si n’ebe ọ nọ pụọ. 23 N’ụbọchị ahụ,
Ebraham duuru Ishmel nwa ya nwoke, na ndị ikom niile a
mụrụ n’ezinaụlọ ya, tinyere ndị e ji ego zụta, ndị ikom niile
nọ n’ezinaụlọ ya, bie ha ugwu dịka Chineke gwara ya ka ọ
mee. 24 Ebraham gbara iri afọ itoolu na itoolu mgbe e biri
ya ugwu, 25 Ishmel nwa ya gbara afọ iri na atọ. 26 E biri
Ebraham na nwa ya bụ Ishmel ugwu n’otu ụbọchị ahụ. 27 Ndị
ikom niile nọ n’ezinaụlọ Ebraham, ndị a mụrụ n’ụlọ ya na ndị
e si n’aka ndị mba ọzọ zụta ka e biri ugwu n’oge Ebraham biri
ugwu.

18 Onyenwe anyị gosiri Ebraham onwe ya n’akụkụ osisi
ukwu dị na Mamre, mgbe Ebraham nọdụrụ ala n’ihu ụlọ
ikwu ya, n’etiti ehihie. 2 O lelitere anya ya hụ ndị ikom atọ ka
ha guzo ebe ọ nọ nso. Mgbe ọ hụrụ ha, o sitere n’ihu ụlọ ikwu
ya gbakwuru ha izute ha, kpọọ isiala. 3 Ọ sịrị, “Onyenwe
m, ọ bụrụ na m natara amara n’ihu gị, agabigala ohu gị. 4
Biko, ka ekutere unu mmiri ntakịrị, ka unu sachaa ụkwụ
unu, zurukwa ike n’okpuru osisi a. 5 Ka m wetara unu nri
ntakịrị unu ga-eri nke ga-agba unu ume tupu unu agawa
n’ihu n’ije unu ugbu a unu bịara na nke ohu unu.” Ha zara sị
ya, “Ọ dị mma. Mee dịka i kwuru.” 6 Ya mere, Ebraham mere
ngwangwa banyekwuru Sera n’ụlọ ikwu ya sị ya, “Mee ngwa,
mapụta ihe ọtụtụ sịa atọ site na ọka a kwọrọ nke ọma jiri
meta achịcha.” 7 Mgbe ahụ, Ebraham gbagara n’igwe ehi ya,
họpụta otu nwa ehi na-akaghị aka nke ahụ ya dị mma, nye ya
otu ohu ya onye mere ngwangwa gbuo ya, dozie ya maka
oriri. 8 Emesịa, Ebraham buuru mmiri ara ehi nke rahụrụ
arahụ, na mmiri ara ehi, na anụ ahụ a kwadoro dozie ha
n’ihu ndị ọbịa ahụ. O guzokwara nso nso ebe ha nọ n’okpuru
osisi ahụ mgbe ha na-eri nri. 9 Ha jụrụ ya sị, “Ebee ka Sera
nwunye gị nọ?” Ọ zara sị, “Ọ nọ n’ime ụlọ ikwu.” 10 Ọ sịrị ya,
“N’ezie, mụ onwe m ga-alọghachikwute gị n’oge a n’afọ ọzọ,
Sera nwunye gị ga-amụta nwa nwoke.” Sera guzo n’ime ụlọ
ikwu ahụ nke dị n’azụ Ebraham na-ege ntị n’ihe ha na-ekwu.
11 N’oge a, Ebraham na Sera emeela nnọọ agadi, gbaakwa isi
awọ. Sera agafeela oge ịmụta nwa. 12 Ya mere, mgbe Sera
nụrụ ihe Onyenwe anyị kwuru, ọ chịrị ọchị sị, “Agadi nwanyị
dịka m o si aṅaa amụta nwa, ugbu a onyenwe m karala nka?”
13 Onyenwe anyị jụrụ Ebraham ajụjụ sị, “Gịnị mere Sera ji
achị ọchị? Gịnị mere o ji kwuo sị, ‘Olee otu agadi nwanyị
dịka m ga-esi mụọ nwa?’ 14 Ọ dị ihe nyịrị Onyenwe anyị
ime? Mụ onwe m ga-alọghachikwute gị n’oge a kara aka, Sera
nwunye gị ga-amụta nwa nwoke.” 15 Ma ụjọ tụrụ Sera. N’ihi
ya, ọ gọrọ agọ sị, “Achịghị m ọchị.” Ma Ọ zara sị, “Ọ bụ ezie,
Sera, ị chịrị ọchị.” 16 Mgbe ndị ikom atọ ahụ biliri ibidokwa
ije ha, ha chere ihu ịga obodo Sọdọm, Ebraham dupụkwara
ha. 17 Mgbe ha na-aga n’ụzọ, Onyenwe anyị tulere sị, “O
kwesiri ka m zochiere Ebraham ihe m chọrọ ime? 18 Ebraham
aghaghị ịbụ mba dị ukwuu dịkwa ike. A ga-agọzikwa agbụrụ
niile nọ n’ụwa site na ya. 19 N’ihi na ahọpụtala m ya, ka ọ
tụziere ụmụ ya na ụlọ ya ndị ga-esote ya ịgbaso ụzọ Onyenwe
anyị site n’ime ihe dị mma na ihe ziri ezi, ka Onyenwe anyị
mezuoro Ebraham ihe niile o kwere ya na nkwa.” 20 Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị kwuru sị, “Mkpu akwa m na-anụ site na
Sọdọm na Gọmọra dị ukwuu, otu a kwa, mmehie ha jọbigara
njọ oke. 21 Ugbu a, ana m aga ka m jiri anya m hụ ma ihe ha
mere ọ dị njọ dịka mkpu akwa m na-anụ si dị. Ma o sighị otu
ahụ dịrị, aga m amata.” 22 Mgbe ahụ, ndị ikom abụọ n’ime ha
gawara Sọdọm. Ma Ebraham nọ na-eguzo n’ihu Onyenwe
anyị. 23 Ebraham jeruru Onyenwe anyị nso jụọ ya sị, “Uche
gị ọ bụ ikpochapụ ndị ezi omume na ndị ajọ omume? 24 Ọ
bụrụ na ị chọta iri ndị ezi omume ise n’ime obodo ahụ, ị ga-
ekpochapụ obodo ahụ? Ị gaghị agbaghara ya n’ihi iri ndị ezi
omume ise nọ n’ime ya? 25 Ọ bụghị ezi ihe na ị ga-ala ndị ezi
omume na ndị ajọ omume n’iyi. N’ihi na ị gaghị emeso ndị

ezi omume dịka i si mesoo ndị na-eme ajọ ihe. O kwesighị ka
onye ga-ekpe ụwa niile ikpe, kpee ikpe ziri ezi?" **26** Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị zara sị ya, "Ọ bụrụ na m achọta iri ndị ezi
omume ise n'obodo Sọdọm, aga m agbaghara obodo ahụ niile
n'ihi ha." **27** Ebraham kwukwara ọzọ sị, "Ugbu a m nwere ike
kwuwapụta okwu n'ihu Onyenwe anyị, mụ onye bụ naanị aja
na ntụ. **28** Eleghị anya ọ bụrụ na e nweta naanị iri ndị ezi
omume anọ na ise, ị ga-emebi obodo ahụ?" Onyenwe anyị
zara sị, "Agaghị m ebibi ya ma ọ bụrụ na m achọta iri mmadụ
anọ na ise n'ime ya." **29** Ọzọkwa, ọ sịrị ya, "Ọ bụrụkwanụ
na a ga-achọta naanị iri mmadụ anọ?" Onyenwe anyị zara
sị ya, "N'ihi iri mmadụ anọ, agaghị m ebibi ya." **30** Mgbe
ahụ ọ sịrị, "Biko, ka iwe hapụ iwe Onyenwe anyị ma m kwuo
okwu. Eleghị anya, achọta naanị iri mmadụ atọ n'ebe ahụ?"
Onyenwe anyị zaghachiri sị ya, "Agaghị m emebi ya, ma ọ
bụrụ na m achọta iri mmadụ atọ n'ime ya." **31** O kwuru sị,
"Ebe ọ bụ na m amalitela ịgwa gị, Onyenwe anyị okwu, biko
kwere ka m gaa n'ihu. Ọ bụrụ na a ga-achọta naanị iri mmadụ
abụọ?" Onyenwe anyị zara sị, "N'ihi iri mmadụ abụọ ahụ
agaghị m emebi ya." **32** N'ikpeazụ, Ebraham kwuru sị, "Ka iwe
hapụ iwe Onyenwe anyị. Ka m kwuo naanị otu ugboro a. Ọ
bụrụkwanụ na a chọta naanị mmadụ iri n'ebe ahụ?" Onyenwe
anyị zara sị, "N'ihi mmadụ iri ahụ, agaghị m ebibi ya." **33**
Mgbe Onyenwe anyị gwachara Ebraham okwu, ọ hapụrụ ya
gawa ebe ọ na-aga. Ebraham laghachiri azụ n'ụlọ ya.

19 N'oge anyasị, ndị mmụọ ozi abụọ ahụ bịarutere Sọdọm.
Lọt nọ ala n'ọnụ ụzọ ama obodo ahụ. Mgbe ọ hụrụ ha, o
biliri jekwuru ha, hulata ihu ya n'ala. **2** Ọ sịrị, "Ndị nwe m,
batanụ n'ụlọ ohu unu. Unu nwere ike saa ụkwụ unu, nọọkwa
ọnọdụ abalị. Chi bọọ, unu nwere ike ibilikwa bido ịga n'ihu
n'ije unu." Ha zara sị, "Ee, anyị ga-edina n'ama." **3** Ma Lọt
rịọsiri ha ike. N'ikpeazụ ha sooro ya laa n'ụlọ ya. Ọ kwadooro
ha ihe oriri, ya bụ achịcha na-ekoghị eko ka o ghere. Ha
rikwara ya. **4** Tupu ha abanye ịrahụ ụra, ndị ikom obodo ahụ,
ndị ikom Sọdọm, bịara gbaa ụlọ ahụ gburugburu, ma ụmụ
okorobịa ma ndị agadi, ndị niile si n'akụkụ obodo ahụ. **5** Ha
kpọrọ Lọt oku sị ya, "Olee ebe ha nọ, bụ ndị ikom ahụ bịara
n'ụlọ gị n'abalị a? Kpọpụtara anyị ha ka anyị na ha dinakọọ."
6 Lọt pụkwuru ha n'ezi, mechie ụzọ ụlọ ya, **7** sị ha, "Bikonu,
ndị enyi m, unu emela ihe ọjọọ dị otu a. **8** Leenụ, enwere m
ụmụ nke aka m, ụmụ agbọghọ abụọ na-amaghị nwoke. Ka m
kpọpụtara unu ha, ka unu mee ha ihe masịrị unu. Ma hapụnụ
ndị ikom ndị a, n'ihi na ha bụ ndị batara izere ndụ n'ụlọ m."
9 Ha zara sị ya, "Pụọra anyị n'ụzọ. Mbịarambịa ka ị bụ! Leenụ
mbịarambịa a! Ọ chọrọ ịbụ onye ikpe. Anyị mee gị ihe, ọ
ga-ajọrọ gị njọ karịa ihe anyị ga-eme ha." Ha nuru Lọt aka
nughachi ya azụ, malite itiwa ọnụ ụzọ ụlọ ya. **10** Ma ndị ikom
ahụ nọ n'ụlọ Lọt, setịpụrụ aka ha dọbata ya n'ụlọ, ma mechie
ụzọ ahụ. **11** Ha tiri ndị ikom ndị ahụ nọ n'ọnụ ụzọ ihe otiti
nke mere ka ha kpụọ ìsì, onye ukwu ha na onye nta ha. N'ihi
ya, ha enweghị ike ịchọta ọnụ ụzọ ụlọ ahụ. **12** Ndị ikom abụọ
ahụ gwara Lọt sị, "O nwere onye ọbụla ọzọ i nwere n'ebe a?
Ndị ọgọ nwoke, maọbụ ụmụ gị ndị ikom, maọbụ ụmụ gị ndị
inyom, na ọ bụ onye ọbụla bụ nke gị n'obodo a. Site n'ebe a
kpọpụ ha! **13** N'ihi na anyị na-aga imebi obodo a, mkpu akwa
ruru Onyenwe anyị ntị megide ndị bi n'obodo a adịla ukwuu,
nke mere o ji zite anyị ibibi ya." **14** Ya mere, Lọt pụrụ gaa
gwa ndị ọgọ ya nwoke, ndị na-akwado ịlụ ụmụ ya ndị inyom,
sị ha, "Ọsọ, sinụ n'obodo a pụọ. N'ihi na Onyenwe anyị na-
akwado ibibi ya." Ma ndị ọgọ ya nwoke ndị a chere na ọ na-
egwu egwu. **15** N'ụtụtụ, mgbe chi na-abọta, ndị mmụọ ozi a
kwagidere Lọt sị ya, "Ọsọ, kpọrọ nwunye gị na ụmụ gị ndị
inyom abụọ ndị a site n'ebe a gbapụ, ma ọ bụghị ya, a ga-
ekpochapụ unu n'ihi ajọ omume ndị obodo a." **16** Mgbe Lọt
ka nọ na-eche ihe ọ ga-eme, ndị ikom ahụ jidere ya n'aka,
jidekwa nwunye ya, na ụmụ ya ndị inyom abụọ duru ha pụọ
n'obodo ahụ, n'ihi na Onyenwe anyị nwere obi ebere n'ebe ha
nọ. **17** Mgbe ha si n'ime obodo kpọpụta ha, otu onye n'ime ha
gwara ha sị, "Gbalaganụ n'ihi ndụ unu. Unu elekwala anya
n'azụ. Unu akwụsịkwala ebe ọbụla na mbara ala. Gbaganụ
n'ugwu, n'ihi na ọ bụrụ na unu emeghị otu a, a ga-ekpochapụ
unu." **18** Ma Lọt sịrị ha, "Mba, ndị nwe m, bikonu, **19** ohu
unu achọtala amara n'ihu unu, unu egosila m obi ebere dị
ukwuu site n'ichebe ndụ m. Ma agaghị m enwe ike gbalaga
n'ugwu ka mbibi a ghara ịdakwasị m, m nwụọ. **20** Lee obodo
dị nso nke m nwere ike ịgbaga. Ọ bụ obodo dị nta. Kwere ka
m gbaga n'ebe ahụ. Obodo nta ka ọ bụ, ọ bụghị ya? Aga m
echebekwa ndụ m na ya." **21** Ọ zara sị ya, "Ọ dị mma, aga
m emere gị dịka arịrịọ gị si dị. Agaghị m emebi obodo nta
ahụ. **22** Ma mee ngwangwa, n'ihi na o nweghị ihe ọbụla m
ga-eme tutu ruo mgbe i ruru n'ebe ahụ." (Ọ bụ nke a mere
e ji akpọ aha obodo ahụ Zoa.) **23** Mgbe Lọt rutere obodo
Zoa, anwụ awalitela n'ala ahụ. **24** Mgbe ahụ Onyenwe anyị
sitere n'eluigwe zokwasị obodo Sọdọm na Gọmọra nkume
ọkụ nke Onyenwe anyị mere ka o si n'eluigwe zoo. **25** Otu
a ka o si kwatuo obodo ndị ahụ niile dị na mbara ala ahụ
niile, na ndị niile bi n'obodo ndị ahụ. O kwatukwara ihe niile
na-epu n'ala. **26** Ma mgbe nwunye Lọt lere anya n'azụ, otu
mgbe ahụ, ọ ghọrọ ogidi nnu. **27** N'ụtụtụ echi ya, Ebraham
biliri jeruo ebe ahụ o guzoro n'ihu Onyenwe anyị n'ụbọchị
gara aga. **28** Ọ lepụrụ anya n'ebe obodo Sọdọm na Gọmọra
dị, na n'ebe mbara ala ndị ahụ niile dị. Ọ hụrụ anwụrụ ọkụ
dị ukwuu nke si n'ala ahụ na-alali elu. Anwụrụ ọkụ a dị ka
anwụrụ ọkụ si n'ebe a kwanyere ọkụ na-enwusi ike. **29** Ya
mere, mgbe Chineke bibiri obodo ndị ahụ dị na mbara ala, o
chetara Ebraham, kpọpụta Lọt site n'oke mbibi ahụ e bibiri
obodo ndị ahụ Lọt bi n'ime ha. **30** Emesịa, Lọt na ụmụ ya ndị
inyom abụọ hapụrụ obodo Zoa, n'ihi na ọ tụrụ egwu ibi n'ime
Zoa. Ọ gara biri n'ime ọgba nkume ya na ụmụ ya ndị inyom
abụọ. **31** Otu ụbọchị, ada ya sịrị nke nta, "Nna anyị emeela
agadi, ọ nwekwaghị nwoke ọbụla nọ n'ụwa a, onye ga-enye
anyị ụmụ, dịka omenaala si dị n'ụwa niile. **32** Ka anyị mee ka
nna anyị ṅụọ mmanya, ka anyị na ya dinakọọ, ka anyị chebe
agbụrụ anyị site na nna anyị." **33** N'abalị ahụ, ha mere ka
nna ha ṅụọ mmanya, nke ada banyere soro nna ya dina. Ha
abụọ nwere mmekọ. Ma ọ amaghị mgbe ada ya dinara maọbụ
mgbe o bilikwara. **34** N'echi ya, ada gwara nwanne ya nke
nta, "Mụ na nna anyị dinara n'abalị gara aga. Ka anyị mee ka
ọ ṅụọkwa mmanya n'abalị taa, ka ị gaakwa ka gị na ya dina.
Ka anyị mee ka agbụrụ anyị dịgide site na nna anyị." **35** Ha
mere ka nna ha ṅụọ mmanya n'abalị ahụ, ada ya nke nta
banyere ya na nna ya dinaa. Dịka ọ dịkwa na mbụ, nna ha
amataghị mgbe o dinara ala maọbụ mgbe o bilitere. **36** Ya
mere, ụmụ ndị inyom Lọt abụọ ndị a tụrụ ime site n'aka nna
ha. **37** Nke ada mụtara nwa nwoke onye ọ gụrụ Moab. Ọ bụ ya
bụ nna nna ndị Moab ruo taa. **38** Nwa ya nke nta mụtakwara

nwa nwoke onye ọ gụrụ Ben-Ammi. Ọ bụ ya bụ nna nna ndị
Amọn ruo taa.

20 Ugbu a, Ebraham sitere n'ebe ahụ bilie gaa na mpaghara
Negev biri n'ebe dị n'agbata Kadesh na Shua. Ọ nọrọ
n'obodo Gera nwa oge nta. **2** N'ebe ahụ, Ebraham kwuru maka
Sera, nwunye ya, sị "Ọ bụ nwanne m nwanyị." Abimelek,
eze Gera, ziri ozi kpọrọ Sera. **3** Ma Chineke bịakwutere
Abimelek na nrọ n'anyasị, sị ya, "Onye nwụrụ anwụ ka ị bụ,
n'ihi nwanyị nke ị kpọọrọ, nwanyị a bụ onye nwere di." **4**
Ma Abimelek abịabeghị Sera nso, ya mere o ji sị, "Onyenwe
m, ị ga-ebibi mba aka ya dị ọcha? **5** Ọ bụ na ya onwe ya
agwaghị m sị, 'ọ bụ nwanne m nwanyị,' nke nwanyị n'onwe
ya, ekwuokwa sị, 'Nwanne m nwoke ka ọ bụ?' E ji m uche dị
ọcha na aka dị ọcha mee ihe niile m mere." **6** Chineke zara ya
sị, "Amaara m na i ji uche dị ọcha mee ihe i mere. Ọ bụ ya
mere m ji gbochie gị imehie megide m. Ọ bụkwa ya mere
m ji gbochie gị ịmetụ ya aka. **7** Ugbu a, nyeghachi nwoke
a nwunye ya. N'ihi na ọ bụ onye amụma. Ọ ga-ekpere gị
ekpere, ka ị ghara ịnwụ. Ma ọ bụrụ na i dughachighị nwanyị
a nye di ya, unu ga-anwụ, gị na ndị gị niile." **8** Ya mere,
Abimelek biliri n'isi ụtụtụ echi ya, kpọọ nzukọ nke ndịisi
ozi ya niile, kọọrọ ha ihe mere. Ha tụrụ ụjọ nke ukwuu. **9**
Emesịa, Abimelek kpọbatara Ebraham sị ya, "Gịnị bụ ihe a i
mere anyị? Gịnị bụ ihe ọjọọ m mere i ji butere mụ na alaeze
m ihe oke ikpe ọmụma dị otu a? Ihe a i mere m bụ ihe na-
ekwesighị ekwesi." **10** Abimelek jụrụ Ebraham sị, "Ọ bụ gịnị
ka ị hụrụ i jiri mee omume dị otu a?" **11** Ebraham zara ya,
"N'ihi na asịrị m n'obi m, 'N'ezie, ịtụ egwu Chineke adịghị
n'ebe a. Ha ga-egbu m n'ihi nwunye m.' **12** Ewezugakwa nke
a, ọ bụ nwanna m nwanyị, n'ihi na otu nna mụrụ anyị, ma ọ
bụghị otu nne, tupu ọ bụrụ nwunye m. **13** Mgbe Chineke
sitere n'ezinaụlọ nna m zipụ m ije ebe dị anya, agwara m
ya sị, 'Otu a ka ị ga-esi gosi na ị hụrụ m n'anya, ebe ọbụla
anyị gara, kwuo gbasara m, "Onye a bụ nwanne m."'" **14**
Mgbe ahụ, Abimelek dupụtara atụrụ, na ehi, na ndị ohu ndị
ikom, na ndị ohu ndị inyom, nye Ebraham. Ọ kpọnyekwara ya
Sera nwunye ya. **15** Abimelek sịrị, "Lee n'ala m niile, birikwa
n'ebe ọbụla masịrị gị." **16** Mgbe ahụ, ọ sịrị Sera, "Ana m enye
nwanne gị puku shekel ọlaọcha, ka ọ bụrụ ihe m ji kwụọ
ụgwọ mmeso ọjọọ m mesoro gị. Ejikwa m ya na-egosi na ị
bụ onye aka ya dị ọcha." **17** Mgbe ahụ, Ebraham kpọkuru
Chineke n'ekpere. Chineke gwọrọ Abimelek na nwunye ya, na
ndị inyom ndị ohu ya niile, ka ha nwee ike ịmụta ụmụ ọzọ.
18 N'ihi na Onyenwe anyị mechiri akpanwa ndị inyom niile
nọ n'ezinaụlọ Abimelek n'ihi Sera nwunye Ebraham.

21 Onyenwe anyị jiri amara leta Sera dịka o kwuru na
ọ ga-eme. Onyenwe anyị meere Sera ihe o kwere na
nkwa. **2** Sera tụụrụ ime, mụọra Ebraham nwa nwoke n'oge o
merela agadi. Ọ mụrụ ya n'oge ahụ a kara aka Chineke kwere
ya na nkwa. **3** Ebraham gụrụ nwantakịrị ahụ Sera mụụrụ
ya aha, kpọọ ya Aịzik. **4** Mgbe Aịzik nọrọ ụbọchị asatọ site
n'ụbọchị a mụrụ ya, Ebraham biri ya ugwu dịka Chineke
si nye ya n'iwu. **5** Ebraham agbaala narị afọ mgbe a mụrụ
Aịzik nwa ya nwoke. **6** N'oge ahụ, Sera kwuru sị, "Chineke
ewetarala m ọchị. Ndị niile nụrụ akụkọ a ga-esoro m chịa
ọchị." **7** O kwukwara sị, "Onye gaara agwa Ebraham sị ya
na Sera ga-azụlite ụmụntakịrị. Ma otu ọ dị, amụtarala m ya
nwa nwoke ugbu a o merela agadi." **8** Nwata ahụ tokwara,
ruo mgbe a kwụsịrị ya ara. N'ụbọchị ahụ a kwụsịrị ya ara,
Ebraham kpọrọ oriri. **9** Ma mgbe Sera hụrụ na nwa nwoke
ahụ Hega onye Ijipt mụtaara Ebraham nọ na-akwa emo, **10** ọ
gwara Ebraham okwu sị ya, "Chụpụ ohu nwanyị a na nwa ya.
N'ihi na nwa nwoke ohu nwanyị agaghị eso nwa m nwoke
Aịzik keta oke n'ihe nketa." **11** Okwu a wutere Ebraham nke
ukwuu n'ihi na ihe banyere nwa ya nwoke Ishmel na-emetụ
ya n'obi. **12** Ma Chineke gwara Ebraham sị, "Ekwela ka obi
jọọ gị njọ n'ihi nwantakịrị a na ohu gị nwanyị. Gee ntị n'ihe
ọbụla Sera gwara gị. N'ihi na ọ bụ site n'Aịzik ka a ga-akpọ
mkpụrụ gị aha. **13** Aga m eme ka nwa gị nwoke nke ohu gị
mụtara ghọọ mba dị ukwuu, n'ihi na mkpụrụ afọ gị ka ọ
bụ." **14** Ebraham biliri n'isi ụtụtụ echi ya, kwadoo ihe oriri
na mmiri ọṅụṅụ nke dị n'ime karama akpụkpọ, bunye ha
Hega. O bukwasịrị ha n'ubu Hega, zipụ ya na nwa ya nwoke.
Hega si n'ebe ahụ pụọ wagharịa n'ime ọzara Bịasheba. **15**
Mgbe mmiri dị na karama akpụkpọ ahụ gwụsịrị, o nibere
nwantakịrị ahụ n'okpuru otu osisi ọhịa. **16** Hapụ ya gaa nọdụ
ala n'ebe dịtụ anya, ihe dịka narị nzọ ụkwụ, n'ihi na o kwuru
n'obi ya sị, "Achọghị m ịhụ nwantakịrị nwoke a anya mgbe ọ
na-anwụ." Mgbe ọ nọdụrụ ebe ahụ, o bidoro ịkwa akwa. **17**
Ma Chineke nụrụ ịkwa akwa nwantakịrị nwoke ahụ. Mmụọ
ozi Chineke sikwa na mbara eluigwe kpọọ Hega oku sị ya,
"Hega, gịnị na-eme gị? Atụla egwu, n'ihi na Chineke anụla
olu akwa nwantakịrị ahụ n'ebe ahụ o dina. **18** Gaa kulite
nwantakịrị ahụ kasịe ya obi, n'ihi na aga m eme ya ka ọ ghọọ
mba dị ukwuu." **19** Mgbe ahụ, Chineke meghere anya ya,
mee ka ọ hụ olulu mmiri dị n'ebe ahụ. Ọ gara kujuo karama
akpụkpọ ahụ mmiri, ma nye nwantakịrị ahụ mmiri ka ọ ṅụọ.
20 Chineke nọnyeere nwantakịrị ahụ mgbe ọ na-eto. O biri
n'ọzara ahụ ghọọ onye na-agba àkụ nke ọma. **21** Mgbe o bi
n'ọzara Paran, nne ya chọtaara ya nwunye site n'Ijipt. **22**
N'oge a, Abimelek na Fikọl onyeisi ndị agha ya, bịakwutere
Ebraham sị ya, "Chineke nọnyeere gị n'ihe niile ị na-eme. **23**
Ugbu a, ṅụọra m iyi n'aha Chineke na ị gaghị aghọgbu m
maọbụ ghọgbuo ụmụ m, maọbụ ụmụ ụmụ m. Gosi m n'obodo
a i bi n'ime ya dịka onye ọbịa ụdị obiọma m gosiri gị." **24**
Ebraham zara sị ya, "Ọ dị mma, aga m aṅụrụ gị iyi." **25** Mgbe
ahụ, Ebraham kọsaara Abimelek ihe banyere olulu mmiri nke
ndị na-ejere ya ozi ji anya ike nara ndị na-ejere Ebraham ozi.
26 Abimelek zara sị, "Amaghị m onye mere ihe dị otu a. Ị
gwaghị m na ihe dị otu a mere, anụghị m ya ma ọ bụghị naanị
taa." **27** Mgbe ahụ, Ebraham kpụpụtara atụrụ, na ehi, nye
Abimelek. Ha abụọ gbara ndụ nkwekọrịta. **28** Mgbe Ebraham
sitere n'igwe atụrụ ya wepụta nne atụrụ asaa nupu ha ka
ha nọpụ iche, **29** Abimelek jụrụ Ebraham sị ya, "Gịnị ka i ji
nne atụrụ asaa ndị a ị họpụtara iche eme?" **30** Ebraham zara
sị, "Nabata ụmụ atụrụ asaa ndị a dịka ihe akaebe na-egosi
na ọ bụ m gwuru olulu mmiri a." **31** Ya mere, e bidoro ịkpọ
ebe ahụ Bịasheba, n'ihi na n'ebe ahụ ka mmadụ abụọ a nọ
ṅụrịtaara onwe ha iyi. **32** Mgbe ha gbachara ndụ nkwekọrịta
na Bịasheba, Abimelek na Fikọl onyeisi agha ya laghachiri azụ
n'ala ndị Filistia. **33** Ebraham kụrụ osisi tamarisk na Bịasheba.
Ebe ahụ ka ọ nọ kpọkuo aha Onyenwe anyị, Chineke ebighị
ebi. **34** Ebraham bigidere n'ala ndị Filistia ogologo oge.

22 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Chineke nwara Ebraham. Ọ sịrị
ya, "Ebraham." Ebraham zara sị, "Lekwa m." **2** Chineke
sịrị, "Duru nwa gị nwoke, naanị otu nwa gị nwoke, Aịzik onye

ị hụrụ n’anya, gaa n’ala Mọrịa. Jiri ya chụọrọ m aja nsure
ọkụ n’elu otu n’ime ugwu dị n’ebe m ga-egosi gị.” **3** N’isi
ụtụtụ echi ya, Ebraham biliri kwadoo ịnyịnya ibu ya. O duuru
ndị ikom abụọ na-ejere ya ozi, na nwa ya nwoke Aịzik. O
gbutere nkụ ga-ezuru ya ịchụ aja nsure ọkụ, bilie gawa ebe
ahụ Chineke gwara ya maka ya. **4** N’ụbọchị nke atọ, Ebraham
lepụrụ anya hụ ebe ahụ n’ebe dị anya. **5** Ọ gwara ndị na-ejere
ya ozi sị, “Nọdụnụ n’ebe a, unu na ịnyịnya ibu anyị, ka mụ
na nwokorobịa a gaa n’ebe ahụ. Anyị feecha ofufe, anyị ga-
alọghachikwute unu ọzọ.” **6** Ebraham boro nwa ya nwoke
Aịzik ukwu nkụ ahụ e ji achụ aja nsure ọkụ n’isi, ma ya onwe
ya jidere ọkụ na mma. **7** Aịzik gwara nna ya Ebraham sị, “Nna
m.” Ebraham zara, “Ehee, nwa m.” Aịzik sịrị, “Ọkụ na nkụ dị
n’ebe a, olee nwa atụrụ e ji achụ aja nsure ọkụ?” **8** Ebraham
zara, “Nwa m, Chineke n’onwe ya ga-eweta nwa atụrụ e ji
achụ aja nsure ọkụ.” Ha abụọ gakwara n’ihu n’ije ha. **9** Mgbe
ha ruru ebe ahụ Chineke gwara ya maka ya, Ebraham wuru
ebe ịchụ aja n’ebe ahụ, doo nkụ ndị ahụ niile n’usoro n’elu
ya. O kere nwa ya Aịzik agbụ, tụkwasị ya n’elu ebe ịchụ aja
ahụ, na n’elu nkụ ndị ahụ. **10** Mgbe ahụ Ebraham setịpụrụ
aka ya, welite mma ka o gbuo nwa ya nwoke. **11** Ma mmụọ
ozi Onyenwe anyị si n’eluigwe kpọọ ya oku sị ya, “Ebraham!
Ebraham!” Ebraham zara, “Lekwa m n’ebe a.” **12** Ọ sịrị ya,
“Emetụkwala nwokorobịa ahụ aka. Emekwala ya ihe ọbụla.
N’ihi na amatala m ugbu a na ị na-atụ egwu Chineke, ebe ọ
bụ na i kwenyere iji nwa gị nwoke, naanị otu nwa nwoke i
nwere chụọrọ m aja.” **13** Ebraham leliri anya hụ otu ebule
nke eriri ọhịa jidere na mpi ya. Ebraham gara jide ebule
ahụ, were ya chụọ aja nsure ọkụ n’ọnọdụ nwa ya nwoke.
14 Ya mere, Ebraham kpọrọ ebe ahụ, “Onyenwe anyị ga-
arọpụta.” Ya mere ruo taa a na-asị, “N’ugwu Onyenwe anyị, a
ga-arọpụta.” **15** Mmụọ ozi Onyenwe anyị sitere n’eluigwe
kpọọ Ebraham oku nke ugboro abụọ, **16** sị, “Mụ onwe m, bụ
Onyenwe anyị, ji onwe m na-aṅụ iyi na-ekwupụta sị, ebe ọ
bụ na i mere ihe dị otu a, na i kwenyere iji nwa gị nwoke,
naanị otu nwoke i nwere chụọrọ m aja, **17** aga m agọzi
gị n’ezie, mekwa ka ụmụ ụmụ gị mụbaa n’ọnụọgụgụ dịka
kpakpando nke mbara eluigwe na dịka aja dị n’ọnụ mmiri
osimiri. Ụmụ ụmụ gị ga-enwetara onwe ha ọnụ ụzọ ama ndị
iro ha. **18** Sitekwa na mkpụrụ gị ka a ga-agọzikwa agbụrụ
niile nọ n’ụwa, n’ihi na i rubeere m isi.” **19** Emesịa, Ebraham
laghachikwuru ndị na-ejere ya ozi. Ha niile laghachikwara
Bịasheba. Ebraham birikwara na Bịasheba. **20** Mgbe ihe ndị
a gasịrị, e ziri Ebraham ozi si ya, “Lee, Milka ya onwe ya
amụkwaarala nwanne gị nwoke bụ Nahọ, ụmụ ndị ikom. **21**
Aha ha bụ Uz, onye bụ ọkpara, na Buz nwanne ya, Kemuel bụ
(nna Aram), **22** Kesed, Hazọ, Pildash, Jidlaf na Betuel.” **23**
Betuel mụrụ Ribeka. Milka mụtaara Nahọ, nwanne Ebraham
ụmụ ndị ikom asatọ ndị a. **24** Iko ya nwanyị, onye aha ya bụ
Reuma, mụkwaara ya ụmụ ndị ikom. Ha bụ Teba, Gaham,
Tahash na Maaka.

23 Sera dị ndụ ruo narị afọ na iri afọ abụọ na asaa. **2** Ọ
nwụrụ na Kiriat Arba (nke bụ Hebrọn), n’ala Kenan.
Ebraham ruru ụjụ n’ihi Sera, kwaa akwa nke ukwuu n’ihi
ọnwụ ya. **3** Ebraham sitere n’ebe ozu nwunye ya dị pụọ,
jekwuru ụmụ Het gwa ha sị, **4** “Abụ m ọbịa na onye obodo
ọzọ n’etiti unu. Resinụ m ala m ji eme ebe olili n’ebe a, ka m
nwee ike lie onye m nwụrụ anwụ.” **5** Ụmụ Het zara Ebraham
sị, **6** “Nna anyị ukwu, gee anyị ntị. Nwa eze dị ukwu ka ị bụ
n’etiti anyị, lie onye gị nwụrụ anwụ n’ili ahụ nke kachasị
mma n’ime ili anyị nwere. O nweghị onye ọbụla n’ime anyị
ga-ajụ inye gị ala olili ya maka ili onye gị nwụrụ anwụ.” **7**
Mgbe ahụ, Ebraham biliri kpọọ isiala n’ihu ndị nwe ala, bụ
ndị Het, **8** sị ha, “Ọ bụrụ ọchịchọ unu ka m lie onye m nwụrụ
anwụ, geenụ m ntị ma rịọrọ m Efrọn nwa Zoha, **9** ka o resi m
ọgba Makipela, nke bụ nke ya, nke dị na ngwụsị ọhịa ya. Gwa
ya ka o resi m ya n’ọnụ ahịa o ruru ka ọ bụrụ ebe olili m
nwere n’etiti unu.” **10** Efrọn onye Het n’onwe ya so nọdụ
n’ebe ahụ n’etiti ndị ya. Ọ zara Ebraham n’ihu ndị Het niile
bịara n’ọnụ ụzọ ama obodo **11** sị ya, “Mba! Nna m ukwu, gee
m ntị. Ana m enye gị ala ahụ na ọgba dị n’ime ya n’ihu ndị a
niile bụ ndị m. Gaa lie onye gị nwụrụ anwụ n’ime ya.” **12** Ọzọ
Ebraham kpọrọ isiala nye ndị nwe ala, **13** ọ sịrị Efrọn, n’ihu
ha niile, “Biko gee m ntị, aga m akwụ gị ọnụahịa iji zụọ ala
ahụ. Nara m ya ka m nwee ike lie onye m nwụrụ anwụ n’ime
ya.” **14** Efrọn zara Ebraham, **15** “Gee m ntị, nna m ukwu, ọ bụ
ezie na ala ahụ ruru narị shekel ọlaọcha anọ, ma gịnị ka nke
a bụ n’etiti mụ na gị? Gaa lie onye gị nwụrụ anwụ n’ime ya.”
16 Ebraham kwenyere n’ego ole Efrọn chọrọ ka ọ kwụọ. O
ji ihe ọtụtụ tụpụtara Efrọn ego ruru ọnụahịa ọ kpọrọ aha
n’ihu ndị Het niile, narị shekel ọlaọcha anọ, dịka ihe ọtụtụ
nke dị n’oge ahụ n’etiti ndị na-azụ ahịa. **17** Site n’oge ahụ,
ala ahụ Efrọn nwere na Makipela, nke dị nso na Mamre, ala
ahụ na ọgba dị n’ime ya, na osisi niile dị n’ime ala ahụ niile
gburugburu, **18** ghọrọ nke Ebraham dịka ihe nzụta ya n’ihu
ụmụ Het, n’ihu ndị niile ndị bịara n’ọnụ ụzọ e si abata obodo
ahụ. **19** Emesịa, Ebraham liri Sera nwunye ya n’ime ọgba ahụ
dị n’ala dị na Makipela na nso Mamre (nke dị na Hebrọn)
n’ala ndị Kenan. **20** Ya mere, ala ahụ na ọgba dị n’ime ya ka
ndị Het resiri Ebraham ka ọ bụrụ nke ya, ebe a na-eli ozu.

24 Ugbu a, Ebraham aghọọla agadi n’ahụ ya ma n’ọnụọgụgụ
afọ ya. Onyenwe anyị agọziela ya n’ụzọ niile **2** Ọ gwara
onyeisi ndị ozi n’ụlọ ya, onye nke na-elekọta ihe niile o nwere
sị ya, “Tinye aka gị n’okpuru apata m. **3** Achọrọ m ka i jiri
aha Onyenwe anyị Chineke nke eluigwe na ụwa, ṅụọra m iyi,
na ị gaghị achọtara nwa m nwoke nwunye site n’etiti ndị
Kenan, ndị m bi n’etiti ha. **4** Kama na ị ga-aga n’ala nke m na
ụmụnna m lụtara nwa m, bụ Aịzik, nwunye n’etiti ụmụnna
m.” **5** Ohu ahụ jụrụ ya, “Ọ bụrụkwanụ na nwaagbọghọ ahụ
achọghị isoro m lọghachi n’ebe a, m ga-akpọrọ nwa gị nwoke
laghachi n’obodo i si bịa?” **6** Ebraham sịrị ya, “Lezie anya
hụ na ị kpọghachighị nwa m nwoke n’ebe ahụ. **7** Onyenwe
anyị, Chineke nke eluigwe, bụ onye kpọpụtara m site n’ụlọ
nna m nakwa obodo nke aka m, onye ahụ gwara m okwu ma
kwem nkwa site n’ịṅụ iyi nye sị, ‘Aga m enye ụmụ ụmụ gị ala
a.’ Ọ ga-ezipụ mmụọ ozi ya ka ọ gaa n’ihu gị ka i nwee ike
inwetara nwa m nwoke nwunye site n’ebe ahụ. **8** Ma ọ bụrụ
na nwanyị ahụ achọghị isoro gị lọghachi, mgbe ahụ, ị ga-abụ
onye nwere onwe ya pụọ n’iyi a ị ṅụrụ. Naanị na ị gaghị eme
ka nwa m nwoke laghachi n’ebe ahụ.” **9** Ya mere, ohu ahụ
tinyere aka ya n’okpuru apata nna ya ukwu Ebraham, ṅụọ iyi
banyere okwu ndị a. **10** Emesịa, ohu a duuru ịnyịnya kamel
iri n’ime ndị nna ya ukwu nwere pụọ. O sitekwara n’aka nna
ya ukwu were ihe ọma dị iche iche maka njem a, gawa Aram
Naharaim, rute n’obodo Nahọ. **11** O mere ka ịnyịnya kamel
ndị ahụ makpuru ala n’akụkụ olulu mmiri dị n’azụ obodo ahụ.

Ọ bụ n’oge anyasị, oge ụmụ nwanyị ji apụta iseta mmiri n’ebe
ahụ. **12** Mgbe ahụ, o kpere ekpere sị, “Onyenwe anyị, Chineke
nke nna m ukwu Ebraham, mee ka ihe gaara m nke ọma taa.
Gosi nna m ukwu Ebraham obi ebere gị. **13** Lee, ana m eguzo
n’akụkụ isi iyi mmiri a, ụmụ nwanyị ndị obodo a na-abịa iseta
mmiri. **14** Kwere ka o si otu a dịrị na nwaagbọghọ nke m ga-
asị, ‘Biko, zie ite gị ka m ṅụrụ mmiri.’ Ọ bụrụ na onye ahụ asị
m, ‘Ṅụọ, aga m ekutekwa mmiri nke ịnyịnya kamel gị ga-
aṅụ,’ ka onye ahụ bụrụ onye ị họpụtara ohu gị Aịzik. N’ụzọ dị
otu a ka m ga-esi mata na i gosila nna m ukwu obi ebere.”
15 Tupu o kpechaa ekpere a, lekwa Ribeka ada Betuel, nwa
nwoke Milka, onye bụ nwunye Nahọ, nwanne Ebraham. Ọ na-
apụta bukwasị ite n’ubu ya. **16** Ọ bụ nwaagbọghọ mara mma
nke ukwuu, onye na-amatabeghị nwoke, nke nwoke ọbụla na-
edinabeghị. Ọ gara n’olulu mmiri kujuo ite ya si n’ebe ahụ
na-arịgopụta. **17** Ohu ahụ mere ngwangwa jekwuru ya sị ya,
“Biko nyetụ m mmiri si n’ite mmiri gị.” **18** Ọ mere ngwangwa
budata ite ahụ n’aka ya, hulata ya si ya, “Ṅụọ, onyenwe m.”
19 Mgbe o nyechara ya mmiri, ọ sịrị, “Aga m ekutekwa mmiri
nye ịnyịnya kamel gị ndị a ruo mgbe ha ṅụjuru afọ.” **20**
Ngwangwa, ọ wụpụrụ mmiri dị n’ite ya n’ime ihe anụ ụlọ ji
aṅụ mmiri, gbara ọsọ gaa kute mmiri ọzọ na-agbanye n’ime
ihe ahụ. O kugidere mmiri tutu ruo mgbe ịnyịnya kamel ndị
ahụ ṅụjuchara afọ. **21** Mgbe ihe ndị a na-eme, ohu ahụ gbara
nkịtị na-ele ya anya ịchọpụta ma Onyenwe anyị emeela ka ije
ya bụrụ ihe gara nke ọma. **22** Mgbe ịnyịnya kamel ndị ahụ
ṅụsịrị mmiri, nwoke ahụ wepụtara mgbanimi ọlaedo nke
ọtụtụ ya bụ otu beka, na mgbaaka ọlaedo abụọ nke ọtụtụ ha
bụ shekel iri. **23** Ọ jụrụ ya sị, “Nwa onye ka ị bụ? Ohere ọ dị
n’ụlọ nna gị ebe mụ na ịnyịnya kamel ndị a ga-anọ n’abalị
a?” **24** Ọ zara sị ya, “Abụ m nwa Betuel, nwa Milka nwunye
Nahọ.” **25** Ọ sịkwara, “Anyị nwere nri anụ ụlọ, nweekwa ebe ị
ga-edina n’abalị a.” **26** Nwoke ahụ hulatara ala kpọọ isiala
nye Onyenwe anyị. **27** Kwuo sị, “Ngọzị dịrị Onyenwe anyị, bụ
Chineke nna m ukwu Ebraham, onye na-esitebeghị n’ebe
nna m ukwu nọ wezuga ebere ya na ikwesi ntụkwasị obi ya.
Ma banyere mụ onwe m, Onyenwe anyị e duola m n’ije a,
kpọrọ m rute n’ụlọ ndị ikwu nna m ukwu.” **28** Nwaagbọghọ
ahụ gbalara gaa kọọrọ ndị ezinaụlọ nne ya ihe ndị a. **29**
Ribeka nwere otu nwanne nwoke aha ya bụ Leban. Leban
gbara ọsọ gbakwuje nwoke ahụ n’isi iyi mmiri ahụ. **30** Mgbe
ọ hụrụ mgbanimi, na mgbaaka ndị ahụ nwanne ya nwanyị yi
n’aka ya, ma nụkwa ihe Ribeka kwuru banyere ihe nwoke
ahụ gwara ya, o jekwuru nwoke ahụ, hụ ya ka ya na ịnyịnya
kamel ya guzo n’akụkụ olulu mmiri. **31** Ọ sịrị ya, “Bịa, gị onye
Onyenwe anyị gọziri. Gịnị mere i ji guzo n’ebe a. Edozielara
m gị ụlọ ebe ị ga-edina na ebe ịnyịnya kamel ndị a ga-anọ.”
32 Ya mere, nwoke ahụ gara n’ụlọ, ebe Leban nyere aka
butukwaara ya ibu nke ịnyịnya kamel ndị ahụ bu. E wetara
nri nye ịnyịnya kamel ndị ahụ, wetara ya mmiri nke ya na ndị
ikom so ya ji saa ụkwụ ha. **33** E doziri ya ihe oriri, ma ọ zara
sị, “Agaghị m eri ihe ọbụla tutu ruo mgbe m kwuru ihe m ji
bịa.” Leban sịrị, “Ngwa, kwuonụ.” **34** Ya mere, ọ sịrị, “Abụ m
ohu Ebraham. **35** Onyenwe anyị agọziela nna m ukwu, mee
ya ka ọ bụrụ ọgaranya. O nyela ya igwe atụrụ, na igwe ehi, na
ọlaọcha na ọlaedo, na ọtụtụ ndị ohu nwoke na nwanyị, na
ịnyịnya kamel, na ịnyịnya ibu. **36** Sera nwunye nna m ukwu
mụtaara ya otu nwa nwoke mgbe o merela agadi. Ihe niile
nna m ukwu nwere ka o nyefere nwa ahụ n’aka. **37** Nna m
ukwu mere ka m ṅụọra ya iyi sị, ‘Ị gaghị esite n’etiti ụmụ
ndị inyom Kenan ndị anyị bi n’ala ha lụtara nwa m nwoke
nwunye. **38** Kama ị ga-aga n’ezinaụlọ nna m, na nke ndị ikwu
m chọtara nwa m nwoke nwunye.’ **39** “Mgbe ahụ, ajụrụ m
nna m ukwu, ‘Ọ bụrụkwanụ na nwanyị ahụ ekweghị iso m
lọghachi?’ **40** “Ọ sịrị, ‘Onyenwe anyị, onye m na-ejegharị
n’ihu ya, ga-eziga mmụọ ozi ya ka o soro gị gaa ime ka ije
gị nwee isi, ka i nwee ike chọtara nwa m nwoke nwanyị
site n’etiti ndị ikwu m na ezinaụlọ nna m. **41** Ị ga-abụ onye
nwere onwe gị site n’iyi ị ṅụrụ ma ọ bụrụ na mgbe i gakwuru
ndị ikwu m, ha jụrụ ịkpọnye gị nwanyị ahụ. Ị ga-abụ onye
nwere onwe gị site n’iyi ị ṅụrụ m.’ **42** “Mgbe m rutere n’isi iyi
mmiri taa, ekwuru m sị, ‘Onyenwe anyị Chineke nna m ukwu
Ebraham, ọ bụrụ na ọ masị gị, biko mee ka ije a m bịara bụrụ
nke ga-aga nke ọma. **43** Lee, ka m na-eguzo n’akụkụ isi iyi
mmiri a, ka nwaagbọghọ ahụ bịara ikuru mmiri nke m ga-asị,
“Biko kwere ka m si n’ite gị ṅụrụtụ ntakịrị mmiri,” **44** ma ọ
bụrụ na ọ sị m, “Ṅụọ, aga m ekutekwa mmiri nye ịnyịnya
kamel gị ndị a,” ka onye dị otu a bụrụ nwanyị ahụ Onyenwe
anyị chọtaara Aịzik nwa nna m ukwu.’ **45** “Tupu m kpesịa
ekpere a n’obi m, lekwa Ribeka ka o bụ ite mmiri ya n’ubu ya
na-abịa. Ọ gbadara n’isi iyi mmiri ahụ kute mmiri. Asịrị m ya,
‘Biko nye m mmiri ka m ṅụọ.’ **46** “Ngwangwa, o sitere n’ubu
ya budata ite, sị m, ‘Ṅụọ, aga m ekutekwa mmiri nke ịnyịnya
kamel ndị a ga-aṅụ.’ Ya mere, aṅụrụ m, o nyekwara ịnyịnya
kamel m ndị ahụ mmiri ha ṅụrụ. **47** “Mgbe ahụ, ajụrụ m ya,
‘Nwa onye ka ị bụ?’ “Ọ sịrị m, ‘Abụ m nwa Betuel onye bụ
nwa Nahọ nke Milka mụtaara ya.’ “Mgbe ahụ etinyere m ya
mgbanimi ahụ n’imi ya, tinyekwa ọlaaka ahụ n’aka ya abụọ.
48 Ehulatara m ala kpọọ isiala nye Onyenwe anyị. Etoro m
Onyenwe anyị, Chineke nke nna m ukwu Ebraham, onye duru
m n’ezi ụzọ inweta nwa nwanne nna m ukwu dịka nwunye
nwa ya nwoke. **49** Ugbu a, ọ bụrụ na unu ga-egosi nna m
ukwu obiọma na ikwesi ntụkwasị obi gwanụ m. Ọ bụrụkwanụ
na ọ gaghị esi otu a dịrị, gwanụ m ka m mata ụzọ m ga-
agbaso.” **50** Leban na Betuel zara sị ya, “Ihe niile si n’aka
Onyenwe anyị. Anyị enweghị ike ịgwa gị okwu ọjọọ maọbụ
nke ọma. **51** Lee Ribeka, kpọrọ ya laa, ka ọ bụrụ nwunye
nwa nna gị ukwu, dịka Onyenwe anyị kwuru.” **52** Mgbe ohu
Ebraham nụrụ ihe ha kwuru, ọ dara n’ala kpọọ isiala nye
Onyenwe anyị. **53** Mgbe ahụ kwa, ohu ahụ wepụtara ihe ịchọ
mma ọlaedo, na ọlaọcha dị iche iche na uwe nye ha Ribeka. Ọ
wepụtakwara onyinye ndị ọzọ dị oke ọnụahịa nye nwanne ya
nwoke na nne ya. **54** Emesịa, mgbe ihe ndị a gasịrị, ya na
ndị ikom so ya riri, ṅụọ, dinaakwa n’abalị ahụ. Mgbe ha si
n’ụra teta, o kwuru sị, “Zilaga m ka m lakwuru nna m ukwu.”
55 Ma Leban na nne ya zara sị ya, “Ka nwantakịrị nwanyị
a nọnyere anyị ihe dịka ụbọchị iri tupu o soro gị laa.” **56**
Ma ọ zara ha sị, “Unu egbochila anyị. Ebe ọ bụ na Onyenwe
anyị emeela ka ije m bụrụ ihe gara nke ọma, zilaga m ka m
laghachikwuru nna m ukwu.” **57** Ha zara sị ya, “Ka anyị kpọọ
nwantakịrị nwanyị ahụ jụọ ya ihe bụ uche ya.” **58** Ya mere ha
kpọrọ Ribeka jụọ ya sị, “Ị ga-eso nwoke a gaa?” Ọ zara sị, “E,
aga m aga.” **59** Ya mere, ha zipụrụ nwanne ha nwanyị Ribeka,
tinyere nwanyị lekọtara ya anya mgbe ọ dị na nwantakịrị,
na ohu Ebraham na ndị ikom so ya. **60** Ha gọziri Ribeka sị
ya, “Nwanne anyị nwanyị mụọ ọmụmụ, mụruo puku kwụrụ
puku, ka mkpụrụ afọ gị nwetara onwe ha, ọnụ ụzọ ama ndị
iro ha.” **61** Ribeka biliri, ya na ndị inyom na-ejere ya ozi, ha

rigoro n’elu ịnyịnya kamel ndị ahụ, soro nwoke ahụ. Ya mere,
ohu ahụ duuru Ribeka laa. **62** N’oge a, Aịzik bịara n’ebe mbata
obodo Bịa-Lahai-Rọị n’ihi na o bi na Negev. **63** Aịzik pụtara
ịtụgharị uche n’ọhịa n’oge uhuruchi. Ọ lepụrụ anya hụ ọtụtụ
ịnyịnya kamel na-abịanụ. **64** Ribeka n’onwe ya lepụkwara
anya hụ Aịzik. O sitere n’elu ịnyịnya kamel rịdata, **65** jụọ ohu
ahụ sị, “Onye bụ nwoke a si n’ọhịa na-abịa izute anyị?” Ohu
ahụ zara sị ya, “Ọ bụ nna m ukwu” N’ihi nke a, Ribeka weere
akwa mkpudo ya kpuchie ihu ya. **66** Ohu ahụ kọọrọ Aịzik
akụkọ otu ije ya niile si gaa. **67** Aịzik kpọbatara Ribeka n’ụlọ
ikwu Sera, nne ya. Ọ lụrụ Ribeka, onye ghọrọ nwunye ya.
Aịzik hụrụ ya n’anya, ma nweta nkasiobi n’ihi ọnwụ nne ya.

25 Ebraham lụrụ nwunye ọzọ, onye aha ya bụ Ketura. **2**
Ọ mụụrụ ya Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak
na Shua. **3** Jokshan bụ nna Sheba na Dedan. Ụmụ ndị ikom
Dedan bụ Ashurim, Letushim, na Leumim. **4** Ụmụ ndị ikom
Midian bụ Efaa, Efe, Hanok, Abida, na Eldaa. Ndị a niile bụ
ụmụ Ketura. **5** Ebraham nyere Aịzik ihe niile o nwere. **6**
Ebraham nyere ụmụ ndị ikom ndị iko ya nwanyị mụtara
onyinye dị iche iche, zipụ ha n’ala dị n’ebe ọwụwa anyanwụ,
mgbe ọ ka nọ ndụ, ka ha ghara ịnọ nwa ya nwoke Aịzik nso. **7**
Ebraham dị ndụ ruo narị afọ na iri afọ asaa na ise. **8** Ebraham
kubiri ume ndụ nwụọ mgbe o mere nnọọ ezigbo agadi, agadi
nwoke nke ndụ juru afọ, e mere ka ọ lakwuru ndị ya. **9** Ụmụ
ya, Aịzik na Ishmel, liri ya n’ọgba Makipela n’akụkụ Mamre,
n’ala ubi Efrọn nwa Zoha onye Het, **10** ala ahụ Ebraham zụrụ
site n’aka ndị Het. Ebe ahụ ka e liri Ebraham ya na Sera
nwunye ya. **11** Mgbe Ebraham nwụrụ, Chineke gọziri nwa ya
nwoke Aịzik onye bi n’oge ahụ na nso nso Bịa-Lahai-Rọị. **12**
Nke a bụ akụkọ banyere usoro ezinaụlọ Ishmel nwa Ebraham
onye Hega, nwanyị Ijipt ahụ na-ejere Sera ozi mụụrụ ya.
13 Ndị a bụ aha ụmụ ndị ikom Ishmel n’usoro ọmụmụ ha.
Nebaiot bụ nwa mbụ ya. Ndị ọzọ bụ Keda, Adbel, Mibsam,
14 Mishma, Duma, Masa, **15** Hadad, Tema, Jetua, Nafish na
Kedema. **16** Ndị a bụ ụmụ Ishmel, ndị a bụkwa aha ndịisi
ikwu iri na abụọ ha, dịka ebe obibi ha si dị, na dịka ọmụma
ụlọ ikwu ha si dị. **17** Ishmel biri ndụ ruo narị afọ na iri afọ na
asaa. Ọ nwụrụ, e mere ka ọ lakwuru ndị ya. **18** Ụmụ ụmụ
ya bi n’ala dị site na Havila ruo Shua nso nso oke ala ndị
Ijipt, n’ụzọ e si aga Ashọ. Ha na ụmụnna ha ndị ọzọ ebighị
n’udo. **19** Nke a bụ akụkọ banyere usoro agbụrụ Aịzik nwa
Ebraham. Ebraham bụ nna Aịzik. **20** Aịzik gbara iri afọ anọ
mgbe ọ lụrụ Ribeka, nwa Betuel, onye Aram si n’obodo Padan
Aram, nwanne Leban, onye Aram. **21** Aịzik kpere ekpere rịọọ
Onyenwe anyị ka o nye nwunye ya nwa n’ihi na ọ bụ nwanyị
aga. Onyenwe anyị zara ekpere ya. Nwunye ya, Ribeka dịịrị
ime. **22** Ụmụ o bu n’afọ bidoro na-alụ ọgụ n’ime afọ ya. N’ihi
nke a, o kwuru sị, “Gịnị mere ihe dị otu a ji eme m?” Ya mere,
ọ gara jụta ase n’aka Onyenwe anyị. **23** Onyenwe anyị gwara
ya sị, “Mba abụọ dị gị n’afọ, ụzọ mba abụọ dị n’ime gị ka a
ga-ekewa. Otu ụzọ ga-adị ike karịa nke ọzọ, nke okenye ga-
ejere nke nta ozi.” **24** Mgbe oge ime ya zuru, ụmụ abụọ dị
n’akpanwa ya. **25** Ahụ nwa nke mbụ buru ụzọ pụta na-acha
uhie uhie, ahụ ya niile dịka uwe ajị. N’ihi ya, ha kpọrọ aha ya
Ịsọ. **26** Emesịa, nwanne ya pụtara, ma aka ya jidere ikiri ụkwụ
Ịsọ. N’ihi ya, a kpọrọ aha ya Jekọb. Aịzik gbara iri afọ isii
mgbe Ribeka mụrụ ha. **27** Ha abụọ toro, Ịsọ ghọrọ onye ọka
n’ịchụ nta, onye na-epiogharị n’ọhịa, ebe Jekọb bụ nwoke
dị nwayọọ, onye na-anọ n’etiti ụlọ ikwu. **28** Aịzik hụrụ Ịsọ
n’anya n’ihi na ụtọ anụ Ịsọ na-egbute n’ọhịa na-adị ya mma,
ma Ribeka hụrụ Jekọb n’anya. **29** Otu ụbọchị, Jekọb nọ na-esi
ofe mgbe Ịsọ si n’ọhịa bata. Agụụ na-agụkwa ya nke ukwuu.
30 Ịsọ rịọrọ Jekọb sị, “Nyetụ m ụfọdụ n’ime nri a na-acha uhie
uhie ị na-esi ka m rie, n’ihi na agụụ na-agụ m hie nne.” (Ọ bụ
ihe a mere e ji na-akpọ ya Edọm.) **31** Ma Jekọb zara ya, “Buru
ụzọ resi m ọnọdụ ịbụ ọkpara gị.” **32** Ịsọ sịrị, “Gịnị bụ uru
ọnọdụ ịbụ ọkpara bara mgbe m na-anwụ n’agụụ?” **33** Jekọb
sịrị ya, “Buru ụzọ ṅụọrọ m iyi.” Ya mere, ọ ṅụụrụ ya iyi, sị
otu a resi Jekọb ọnọdụ ọkpara ya. **34** Mgbe ahụ, Jekọb nyere
Ịsọ achịcha na ofe lentil o siri. O riri, ṅụọkwa, bilie ọtọ pụọ.
Ya mere Ịsọ ledara ọnọdụ ịbụ ọkpara nna ya anya.

26 N’oge a, ụnwụ dara n’ala ahụ. Ụnwụ a dị iche n’ụnwụ
mbụ nke dara n’oge Ebraham dị ndụ. Aịzik jekwuru
Abimelek eze ndị Filistia n’obodo Gera. **2** Onyenwe anyị gosiri
Aịzik onwe ya, sị, “Agakwala Ijipt; biri n’ala ahụ m sị gị biri
n’ime ya. **3** Nọrọ n’ala a nwa oge nta, aga m anọnyere gị ma
gọziekwa gị, n’ihi na gị na ụmụ ụmụ gị ka m ga-enye ala ndị a
niile. Aga m emezukwa iyi ahụ m ṅụrụ nye Ebraham nna
gị. **4** Aga m eme ka ụmụ ụmụ gị mụbaa, mee ka ha hie nne
n’ọnụọgụgụ dịka kpakpando dị na mbara eluigwe. Ha ka m
ga-enye ala ndị a niile. Aga m esite na mkpụrụ gị gọzie mba
niile nke ụwa. **5** Ihe ndị a niile ka m ga-eme n’ihi na Ebraham
rubere isi ime ihe m gwara ya, na idebe iwu m na ụkpụrụ m,
na ịdọ aka na ntị m.” **6** Ya mere, Aịzik nọgidere n’obodo Gera.
7 Mgbe ndị obodo ahụ jụrụ ya banyere nwunye ya, ọ gwara
ha sị, “Ọ bụ nwanne m nwanyị.” Ọ tụrụ ụjọ ị sị ha, “Nwunye
m ka ọ bụ,” O chere n’obi ya sị, “Ndị ikom obodo a nwere ike
gbuo m n’ihi Ribeka. N’ihi na Ribeka n’onwe ya mara mma ile
anya.” **8** Mgbe Aịzik nọrọ ebe ahụ ogologo oge, Abimelek eze
ndị Filistia, sitere na oghereikuku ya lepụ anya hụ Aịzik ka ọ
nọ na-egwusa Ribeka nwunye ya egwu. **9** Ya mere, Abimelek
kpọrọ Aịzik sị, “Nwunye gị ka ọ bụ n’ezie. Gịnị mere i ji gwa
anyị na ọ bụ nwanne gị nwanyị?” Aịzik zara ya, “Ọ bụ n’ihi
na m chere na-enwere ike igbu m n’ihi ya.” **10** Abimelek sịrị,
“Gịnị bụ ihe a i mere anyị? Otu nwoke n’etiti anyị gaara
akpọrọ nwunye gị dinaa ya. Ị gaara esi otu a wetara anyị
ikpe ọmụma.” **11** Ya mere, Abimelek nyere ndị niile ya iwu,
sị ha, “Onye ọbụla metụrụ nwoke a maọbụ nwunye ya aka,
aghaghị ime ka ọ nwụọ.” **12** Aịzik kụrụ mkpụrụ ubi n’ala
ahụ. N’otu afọ ahụ kwa, o si n’ala ahụ webata ihe ubi narị
okpukpu karịa nke ọ kụrụ, n’ihi na Onyenwe anyị gọziri ya.
13 Nwoke a bara ụba, ghọọ ọgaranya. Akụnụba ya gara n’ihu
na-amụba, tutu ruo mgbe ọ ghọrọ nnọọ onye ọgaranya a
ma ama. **14** O nwere ọtụtụ igwe anụ ụlọ, na igwe ehi, na
ndị ikom na-ejere ya ozi. N’ihi ihe ndị a, ndị Filistia bidoro
inwe anya ukwu megide ya. **15** Ndị Filistia wụjuru aja n’olulu
mmiri ndị ahụ niile ndị na-ejere nna ya ozi gwuru n’oge
nna ya Ebraham dị ndụ. **16** Abimelek kpọrọ Aịzik sị ya, “Si
n’ala a kwapụ gaa n’ebe ọzọ, n’ihi na ịba ụba gị na ịdị ike
gị adịla ukwuu karịa nke anyị.” **17** Ya mere Aịzik si n’ebe
ahụ kwapụ, gaa maa ụlọ ikwu ya na Ndagwurugwu Gera, biri
n’ebe ahụ. **18** O gwugharịkwara olulu mmiri ndị ahụ e gwuru
n’oge nna ya Ebraham, nke ndị Filistia kpojuru aja mgbe
Ebraham nwụrụ, kpọọ olulu mmiri ndị a otu aha ahụ nna ya
kpọrọ ha na mbụ. **19** Ọzọ, ndị na-ejere Aịzik ozi gwuru olulu
mmiri ọhụrụ na ndagwurugwu Gera ahụ, gwute mmiri nke

si n'ala na-asọpụta. 20 Ma ndị ọzụzụ anụ ụlọ obodo Gera
sesịrị ndị ọzụzụ anụ ụlọ Aịzik okwu. Ha kwuru sị, "Mmiri a
bụ nke anyị!" Nke a mere Aịzik ji kpọọ olulu mmiri ahụ Esek,
n'ihi ise okwu nke ha sesịrị ya. 21 Ha gwuru olulu mmiri ọzọ,
ma ndị ahụ bịakwara ọzọ bido ịzọ ya. N'ihi ya Aịzik kpọrọ
olulu mmiri ahụ Sitna. 22 O si n'ebe ahụ pụọ gaa n'ebe ọzọ
gwuo olulu mmiri ọzọ. Ma o nweghị ndị bịara zọọ ya. N'ihi
ya ọ kpọrọ olulu mmiri ahụ Rehobọt. O kwuru sị, "Ugbu
a, Onyenwe anyị enyela anyị ebe sara mbara, ebe ihe ga-
anọ gaara anyị nke ọma." 23 O sitere n'ebe ahụ kwapụ gaa
Bịasheba. 24 N'abalị ahụ, Onyenwe anyị mere ka ọ hụ ya
anya, sị ya, "Abụ m Chineke nna gị Ebraham. Atụla egwu,
n'ihi na anọnyere m gị, aga m agọzi gị, mụbaa ọnụọgụgụ ụmụ
ụmụ gị n'ihi ohu m Ebraham." 25 Ya mere, o wuru ebe ịchụ
aja n'ebe ahụ kpọkuo aha Onyenwe anyị. Ọ makwara ụlọ ikwu
ya n'ebe ahụ. Ndị na-ejere ya ozi gwukwara olulu mmiri.
26 Abimelek na Ahuzat, onye ndụmọdụ ya, na Fikọl onyeisi
ndị agha ya sitere Gera jekwuru Aịzik. 27 Aịzik jụrụ ha sị,
"Gịnị mere unu ji bịakwute m, ebe ọ bụ na unu kpọrọ m asị,
chụpụkwa m site n'etiti unu?" 28 Ha sị, "Anyị hụrụ nke ọma
na Onyenwe anyị nọnyeere gị, ya mere anyị ji sị, 'O kwesiri
ka ịńụ iyi dị n'etiti anyị na gị,' ka anyị na gị gbaakwa ndụ 29
na ị gaghị eme anyị ihe ọjọọ dịka anyị na-esighị mee gị ihe
ọjọọ. I lezie anya nke ọma, ị ga-ahụ na anyị meere gị ihe ọma
mgbe anyị hapụrụ gị ka ị laa n'udo. Ugbu a, anyị maara na
ị bụ onye Onyenwe anyị gọziri agọzi." 30 Aịzik meere ha
mmemme nri dị ukwuu; ha riri, ńụọkwa. 31 N'isi ụtụtụ echi
ya, ndị ikom ahụ niile ńụrịtaara onwe ha iyi ịgba ndụ. Aịzik
zilagara ha, ha hapụrụ ya laa n'udo. 32 N'otu ụbọchị ahụ kwa,
ndị ohu Aịzik bịakwutere ya gwa ya banyere olulu mmiri ha
na-egwu, sị ya, "Anyị achọtala mmiri n'olulu ahụ anyị na-
egwu." 33 Ọ kpọrọ ya Shiba. Ọ bụkwa nke a mere e ji akpọ
obodo ahụ Bịasheba ruo taa. 34 Mgbe Ịsọ gbara iri afọ anọ, ọ
lụrụ Judit nwa Beiri, onye Het. Ọ lụkwara Basemat nwa Elọn,
onye Het. 35 Ha ghọrọ Aịzik na Ribeka ihe ọnọdụ obi ilu.

27 Mgbe Aịzik ghọrọ agadi, n'oge anya ya na-adịghị ahụzi
ụzọ nke ọma, ọ kpọrọ Ịsọ ọkpara ya, sị ya, "Nwa m
nwoke." Ọ zara sị, "Lee m n'ebe a." 2 Aịzik gwara ya sị, "Ugbu
a, emeela m agadi, amakwaghị m ụbọchị ọnwụ m. 3 Ya mere,
were ihe ịchụ nta gị, ụta gị na àkụ gị, gaa n'ọhịa, gbutere m
anụ. 4 Siere m nri ụtọ otu ahụ o si amasị m, butere m ya ka
m rie, ka mụ onwe m gọzie gị tupu m nwụọ." 5 Ma Ribeka nọ
na-ege ntị mgbe Aịzik na-agwa nwa ya Ịsọ okwu. Nke mere
na mgbe Ịsọ gawara n'ọhịa ịchụ nta, 6 Ribeka gwara Jekọb
nwa ya okwu sị ya, "Lee, anụrụ m ka nna gị na-agwa nwanne
gị Ịsọ okwu sị ya, 7 'Gaa n'ọhịa gbute anụ, siere m nri ụtọ, ka
m nọdụ n'ihu Onyenwe anyị nye gị ngọzị ikpeazụ tupu m
nwụọ.' 8 Ugbu a, nwa m nwoke, gee ntị nke ọma, mee ihe
niile m gwara gị. 9 Gaa ugbu a n'igwe anụ ụlọ wetara m ụmụ
nwa ewu abụọ dị mma ka m jiri ha siere nna gị nri dị ụtọ, ụdị
ahụ na-amasị ya. 10 Ị ga-eburu ya bujere nna gị ka o rie,
ka ya onwe ya gọzie gị tupu ọ nwụọ." 11 Ma Jekọb gwara
Ribeka nne ya okwu sị ya, "Nwanne m nwoke Ịsọ bụ onye
gbara ajị. Ahụ nke m na-akwọ mụrụmụrụ. 12 Gịnị ga-eme ma
nna m metụ m aka n'ahụ? N'ihi ya, aga m abụ onye na-aghọ
ya aghụghọ, aga m esi otu a wetara onwe m ịbụ ọnụ kama
ngọzị." 13 Nne ya gwara ya sị, "Nwa m nwoke ka ọbụbụ ọnụ
gị dakwasị m. Naanị mee ihe m kwuru. Gaa wetara m ha." 14
Ya mere, ọ gara weta ha nye nne ya. O ji ha sie nri dị ụtọ, ụdị
nke na-amasị nna ya. 15 Emesịa, Ribeka chịpụtara uwe Ịsọ
ọkpara ya, ndị dị mma, ndị ọ debere n'ụlọ ya, nye ya nwa ya
nta bụ Jekọb. 16 O jikwa akpụkpọ anụ ụmụ ewu nwere ajị ajị
kee Jekọb n'aka na n'akụkụ olu ya na-akwọ mụrụmụrụ. 17 O
bunyere nwa ya nwoke Jekọb nri ahụ na-atọ ụtọ, na achịcha o
mere. 18 O jekwuuru nna ya sị ya, "Nna m." Ọ zara sị, "Ahaa,
nwa m, onye ka ị bụ?" 19 Jekọb zara nna ya sị ya, "Abụ m Ịsọ,
ọkpara gị. Emeela m ihe ị sị m mee. Biko bilie ka i rie anụ
m gbutere n'ọhịa, ka gị onwe gị gọzie m." 20 Ma Aịzik jụrụ
nwa ya nwoke sị, "Olee otu i si chọta ya ngwangwa, nwa m?"
Jekọb zara ya sị, "Ọ bụ Onyenwe anyị Chineke gị mere ka ihe
gaara m nke ọma." 21 Mgbe ahụ Aịzik gwara Jekọb sị, "Bịa
nso ka m metụ gị aka nwa m nwoke, ka m mata ma ị bụ Ịsọ
n'eziokwu." 22 Jekọb jere nna ya Aịzik nso, onye metụrụ ya
aka kwuo sị, "Olu bụ olu Jekọb ma aka gị bụ aka Ịsọ." 23 Ọ
chọpụtaghị na ọ bụ Jekọb, n'ihi na aka ya dị ajị ajị dịka nke
Ịsọ. Ya mere, ọ gọziri ya. 24 Ma ọ jụkwara ya ajụjụ ọzọ sị ya,
"Ị bụ nwa m nwoke Ịsọ n'eziokwu?" Jekọb zara sị ya, "E, abụ
m ya." 25 Mgbe ahụ, Aịzik zara sị ya, "Butere m ụfọdụ n'ime
anụ ahụ i gbutere ka m rie, nye gị ngọzị m." Jekọb butere ya
bunye ya. O riri ya. 26 Mgbe ahụ, nna ya Aịzik sịrị ya, "Bịa
n'ebe a nwa m nwoke, sutu m ọnụ." 27 Ya mere, o jekwuuru
ya sutu ya ọnụ. Mgbe Aịzik nụrụ isisi uwe ya, ọ gọziri ya, sị,
"N'ezie, isisi nwa m nwoke dịka isisi ala ubi nke Onyenwe
anyị gọziri. 28 Ka Chineke nye gị site n'igirigi nke eluigwe, na
mmanụ nke ala, ụba nke mkpụrụ ubi na mmanya ọhụrụ 29
Ka ọtụtụ mba jeere gị ozi, ka ndị mmadụ kpọọ isiala nye gị.
Bụrụ onye ọchịchị n'ebe ụmụnna gị nọ, ka ụmụ nne gị mụrụ
kpọọ isiala nye gị. Ka ndị niile na-abụ gị ọnụ bụrụ ndị a bụrụ
ọnụ, ka ndị na-agọzi gị bụrụ ndị a gọziri agọzi." 30 Mgbe
Aịzik gọzichara Jekọb, ka Jekọb si n'ihu ya na-apụ, lee Ịsọ ka o
si ịchụ nta na-alọbata. 31 Ya onwe ya sikwara nri na-atọ ụtọ
butere nna ya. Mgbe ahụ, ọ gwara ya sị, "Ka nna m, bilie, rie
anụ nwa ya si n'ọhịa gbute, ka gị onwe gị nye m ngọzi gị." 32
Aịzik zara sị ya, "Ị bụ onye?" Ọ zara sị, "Abụ m nwa gị nwoke
Ịsọ, ọkpara gị Ịsọ." 33 Oke ahụ ọma jijiji mara Aịzik, ọ sị,
"Onye kwanụ bụ onye ahụ gara gbute anụ butere m ya? Eriri
m ya tupu ị bata. Agọziri m ya. N'ezie, onye a gọziri agọzi ka
ọ ga-abụ." 34 Mgbe Ịsọ nụrụ okwu ndị a si n'ọnụ nna ya, o jiri
oke olu kwaa akwa nke obi ilu gwa nna ya sị ya, "Gọzie m, mụ
onwe m, nna m." 35 Ma ọ zara sị ya, "Nwanne gị ejirila ụzọ
aghụghọ bịa nara ngọzị gị." 36 Ịsọ kwuru sị, "E meziri kpọọ
ya Jekọb, onye aghụghọ. Lee, ọ ghọgbuola m ugboro abụọ.
Nke mbụ, ọ naara m ọnọdụ ịbụ ọkpara m, ugbu a ọ narakwala
m ngọzị m." Ọ jụrụ ajụjụ sị, "Ọ bụ na i nweghị ngọzị ọ bụla
fọdụrụ nke ị ga-agọzi m?" 37 Aịzik zara sị ya, "Emeela m ya
ka ọ bụrụ onyeisi n'ebe ị nọ, mee ụmụnna ya niile ndị na-
ejere ya ozi. Enyela m ya mkpụrụ ubi niile na mmanya ọhụrụ.
Gịnị ọzọ ka m nwere ike imere gị, nwa m nwoke?" 38 Ịsọ jụrụ
nna ya sị, "Nna m, ọ bụ naanị otu ngọzị ka i nwere? Gọziekwa
m nna m!" Ịsọ kwara akwa n'oke olu. 39 Nna ya Aịzik zara sị
ya, "Ebe obibi gị ga-adịpụ adịpụ, site n'ebe akụnụba nke ala
dị, site n'ebe igirigi nke eluigwe dị. 40 Nriju afọ gị ga-abụ site
na mma agha, ị ga-ejekwara nwanne gị ozi. Ma mgbe i mesịrị
nwere onwe gị, ị ga-atọpụ agbụ ya, site n'olu gị." 41 Ịsọ buru
iro n'obi megide Jekọb n'ihi ngọzị ahụ nna ya nyere ya. O
kwuru n'ime onwe ya sị, "Oge a ga-eru ụjụ n'ihi nna m na-
abịa nso, n'oge ahụ aga m egbu nwanne m Jekọb." 42 Mgbe a

gwara Ribeka ihe nwa ya nwoke nke okenye bụ Ịsọ kwuru,
o ziri kpọọ nwa ya nwoke nke nta bụ Jekọb sị ya, “Lee, Ịsọ
nwanne gị na-akasị onwe ya obi site n’echiche ọ na-eche igbu
gị. **43** N’ihi nke a, nwa m nwoke, mee ihe m gwara gị, gbapụ
ọsọ ngwangwa, gbakwuru nwanne m Leban na Haran, **44**
Nọdụ n’ebe ahụ ruo mgbe iwe nwanne gị ga-adajụ. **45** Mgbe
nwanne gị kwụsịrị iwe iwe megide gị, mgbe o chefuru ihe i
mere ya, aga m ezitere gị ozi ka ị lọta. N’ihi gịnị ka m ga-eji
gbara aka unu abụọ n’otu ụbọchị.” **46** Mgbe ahụ Ribeka gara
gwa Aịzik sị, “Ike ịdị ndụ agwụla m n’ihi ndị inyom Het ndị a.
Ọ bụrụ na Jekọb esite n’etiti ndị inyom ala a, site n’etiti ndị
inyom Het ndị a lụọ nwunye, mara na ọnwụ ga-akara m ịdị
ndụ mma.”

28 Aịzik kpọrọ Jekọb gọzie ya, nye ya iwu sị ya, “Alụla
nwunye site n’ala Kenan. **2** Kama bilie gaa Padan Aram
n’ụlọ nna nne gị, Betuel, lụrụ nwunye site n’ụmụ ndị inyom
Leban. **3** Ka Chineke Onye pụrụ ime ihe niile, gọzie gị, mee
ka ị mịa mkpụrụ, mụbaa, ghọọ ọtụtụ mba. **4** Ka Chineke nye
gị na ụmụ ụmụ gị ngọzị ahụ o kwere nkwa inye Ebraham. Ka
i nweta ala a, nke i bi n’ime ya ugbu a dịka ọbịa, bụ ala ahụ
Chineke kwere Ebraham na nkwa inye ya.” **5** Mgbe ahụ Aịzik
zipụrụ Jekọb n’ije ya, ọ gara Padan Aram, n’ụlọ Leban nwa
Betuel onye Aram, nwanne Ribeka onye bụ nne Jekọb na Ịsọ.
6 Ịsọ hụrụ ka Aịzik siri gọzie Jekọb, ziga ya Padan Aram ka ọ
gaa lụọ nwunye n’ebe ahụ, nyekwa ya iwu mgbe ọ na-agọzi
ya sị, “Alụla nwanyị na Kenan,” **7** Jekọb rubekwara nna ya
na nne ya isi gawa Padan Aram. **8** O dokwara Ịsọ anya na
ndị inyom Kenan dị njọ n’anya nna ya Aịzik. **9** N’ihi ya, Ịsọ
gakwuru Ishmel lụrụ Mahalat, ada Ishmel, nwa Ebraham,
onye bụ nwanyị Nebaiot, tinyekwara ndị nwunye ọ lụrụ na
mbụ. **10** Jekọb hapụrụ Bịasheba gawa Haran. **11** Mgbe chi na-
eji, ọ kwụsịrị ebe ọ ga-anọ zuo ike abalị. Mgbe ọ chọrọ idina
ala, o weere otu n’ime nkume ndị dị n’ebe ahụ hinye n’isi ya,
dinara ala ịrahụ ụra. **12** N’abalị ahụ, ọ rọrọ nrọ, hụ mbube e ji
arị elu. E mere ka o guzo site n’ụwa ruo n’eluigwe. Ọ hụkwara
ndị mmụọ ozi Chineke ka ha si na ya na-arịgo na-arịdakwa.
13 N’elu ya, ọ hụrụ Onyenwe anyị ka o guzo, nụkwa ka ọ na-
agwa ya okwu sị, “Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, Chineke
nna gị Ebraham, na Chineke Aịzik. Aga m enye gị na ụmụ
ụmụ gị ala ahụ nke i dina n’elu ya. **14** Ụmụ gị ga-adị ukwuu,
dị ka aja dị n’ala. Ha ga-ejupụta ala a, site n’ọwụwa anyanwụ
ruo n’ọdịda anyanwụ, sitekwa n’ugwu ruo na ndịda. A ga-
esitekwa na gị na mkpụrụ gị, gọzie mba niile nke ụwa a. **15**
Anọnyeere m gị. Aga m echebe gị ebe ọbụla ị na-aga. Aga m
akpọghachite gị n’ala a. Agaghị m ahapụ gị tutu ruo mgbe m
mezuoro gị ihe niile m kwere gị na nkwa.” **16** Jekọb tetara
n’ụra sị, “N’ezie Onyenwe anyị nọ n’ebe a. Ma amaghị m ya.”
17 Ọ tụrụ egwu sị, “Lee ka ebe a si dị oke egwu, o nweghị ihe
ebe a bụ karịa ụlọ Chineke, n’ezie ọ bụ ọnụ ụzọ ama eluigwe.”
18 N’isi ụtụtụ echi ya, Jekọb weere nkume ahụ o hinyere n’isi
ya guzo ya dịka ogidi, wụsa mmanụ n’elu ya. **19** Ọ kpọrọ ebe
ahụ Betel, ọ bụ ezie na Luz bụ aha obodo ahụ na mbụ. **20**
Mgbe ahụ, Jekọb kwere nkwa sị, “Ọ bụrụ na Chineke ga-
anọnyere m, chebe m n’ije m na-eje, ọ bụrụ na ọ ga-enye m
ihe oriri m ga-eri na uwe m ga-eyi, **21** m lọghachi n’ụlọ nna
m n’udo, mgbe ahụ, Onyenwe anyị ga-abụ Chineke m. **22**
Nkume a m doziri elu dịka ogidi ga-abụ ụlọ Chineke. Aga m
eke ihe niile i nyere m ụzọ iri, nyeghachi gị otu ụzọ.”

29 Jekọb gara n’ihu n’ije ya rute n’ala dị n’ọwụwa anyanwụ.
2 N’Ebe Nsọ a, ọ hụrụ otu olulu mmiri, hụkwa ụzọ igwe
atụrụ atọ ndị nọ n’akụkụ olulu mmiri n’ihi na ndị na-elekọta
ha na-enye ha mmiri site n’olulu mmiri ahụ. Nkume e ji
mechie ọnụ olulu mmiri ahụ buru ibu. **3** N’ihi na mgbe igwe
atụrụ niile bịazukọtara n’olulu mmiri ahụ, ndị ọzụzụ atụrụ
na-emeghepụ nkume ahụ nye ha mmiri. Emesịa, ha na-ejikwa
nkume ahụ mechie ọnụ olulu mmiri ahụ. **4** Jekọb jekwuru
ndị na-elekọta atụrụ ahụ jụọ ha sị, “Ụmụnna m, ebee ka unu
si?” Ha zara sị ya, “Anyị si Haran.” **5** Ọ jụrụ ha sị, “Unu maara
Leban, nwa Nahọ?” Ha zara sị, “Anyị ma ya.” **6** Ọzọ Jekọb
jụrụ ha sị, “Ahụ ọ dịkwa ya mma?” Ha zara sị ya, “E, ahụ dị
ya. Lee nwa ya nwanyị Rechel ka ọ chị atụrụ ya na-abịa.” **7**
Jekọb kwuru sị, “Lee, anyanwụ ka na-acha. O rubeghị oge e ji
achịbata igwe ụmụ anụ ụlọ. Nyenụ ha mmiri ka ha ṅụọ, ka ha
laghachi gaa taa ahịhịa.” **8** Ha zara sị ya, “Anyị agaghị enye
ha mmiri tutu ruo mgbe igwe atụrụ niile bịakọtara, mgbe e
wepụrụ nkume e ji mechie ọnụ olulu mmiri, mgbe ahụ ka
anyị ga-enye ha mmiri.” **9** Mgbe Jekọb na ndị ọzụzụ atụrụ
ndị a kpụ okwu n’ọnụ, Rechel chịịrị atụrụ nna ya bịakwute
ha, n’ihi na onye ọzụzụ atụrụ nwanyị ka ọ bụ. **10** Mgbe Jekọb
hụrụ Rechel nwa Leban nwanne nne ya, hụkwa igwe atụrụ
Leban, ọ meghepụrụ nkume ahụ e ji mechie ọnụ olulu mmiri
ahụ nye igwe atụrụ Leban, nwanne nne ya mmiri ka ha ṅụọ.
11 Emesịa, Jekọb suturu Rechel ọnụ, kwaa akwa n’oke olu. **12**
Jekọb kọwaara Rechel na ọ bụ onye ikwu nna ya, bụrụkwa
nwa Ribeka. N’ihi ya Rechel ji ọsọ gbalaa n’ụlọ ha kọọrọ nna
ya. **13** Mgbe Leban nụrụ maka Jekọb nwa nwanne ya nwanyị,
o mere ngwangwa pụọ izute ya. Ọ makụrụ ya, sutu ya ọnụ,
kpọrọ ya laa n’ụlọ. N’ebe ahụ, Jekọb kọọrọ ya ihe ndị a niile.
14 Leban sịrị ya, “N’ezie, ị bụ ọkpụkpụ m na anụ ahụ m.” Ọ
nọnyeere ya otu ọnwa. **15** Leban sịrị Jekọb, “Ọ bụ n’ihi na ị
bụ onye ikwu m ka ị na-agbara m odibo n’efu? Gwa m ego
ole m ga-akwụ gị n’ihi ọrụ ị na-arụrụ m?” **16** Leban mụrụ
ụmụ ndị inyom abụọ. Aha nke okenye bụ Lịa. Aha nke nta
bụ Rechel. **17** Ịma mma Lịa dị ya n’anya, ma Rechel mara
mma n’ahụ, maakwa mma ile anya. **18** Ọ bụ Rechel ka Jekọb
hụrụ n’anya. N’ihi ya Jekọb gwara Leban sị, “Aga m arụrụ gị
ọrụ afọ asaa ma ọ bụrụ na ị ga-ekwe ka m lụọ Rechel.” **19**
Leban zara Jekọb sị ya, “Ọ dị mma na ị lụrụ Rechel karịa na
onye ọzọ ga-alụ ya. Soro m nọdụ n’ebe a.” **20** Ya mere Jekọb
gbara odibo afọ asaa maka Rechel. Ma afọ asaa ndị a dịka
abalị ole na ole n’anya Jekọb n’ihi ịhụnanya o nwere n’ebe
Rechel nọ. **21** Jekọb gwara Leban, okwu sị ya, “Kpọnye m
nwunye m n’ihi n’ụbọchị m ezuola. Achọrọ m ịbakwuru ya.”
22 Leban kpọkọtara ndị niile bi n’ebe ahụ mere ha n’oke oriri.
23 N’anyasị ụbọchị ahụ, Leban kpọọrọ nwa ya nwanyị bụ Lịa
kpọbara Jekọb, ọ bakwuuru ya. **24** Leban nyekwara Lịa odibo
ya, Zilpa, ka ọ bụrụ odibo nwanyị ya. **25** Mgbe chi bọrọ, Jekọb
hụrụ na ọ bụ Lịa ka Leban kpọnyere ya. Jekọb sịrị Leban,
“Gịnị bụ ihe a i mere m? Ọ bụghị n’ihi Rechel ka m ji gbaara
gị odibo? Gịnị mere i ji ghọgbuo m?” **26** Leban zara sị ya,
“Ọ bụghị omenaala anyị ibu ụzọ kee nwantakịrị nwanyị nke
nta di tupu nke ada. **27** Otu ọ dị, chere ka mmemme izu ụka
nke onye nke a gafee. Mgbe ahụ, aga m akpọnyekwa gị onye
nke ọzọ a maka odibo ị ga-agbara m afọ asaa ọzọ.” **28** Jekọb
mere ka o si kwuo. O debezuru mmemme otu izu ụka onye
nke a, Leban kpọnyere ya nwa ya Rechel ka ọ bụrụ nwunye
ya. **29** Leban nyere nwa ya nwanyị, Rechel, odibo ya nwanyị

bụ Bilha, ka ọ bụrụ odibo ya. 30 Jekọb bakwukwara Rechel.
Ọ hụrụ Rechel n'anya nke ukwuu karịa Lịa. Ọ gbakwaara
Leban odibo afọ asaa ọzọ. 31 Mgbe Onyenwe anyị hụrụ na Lịa
bụ nwanyị a kpọrọ asị, o meghere akpanwa ya, ma Rechel
bụ nwanyị aga. 32 Lịa tụrụ ime mụọ nwa nwoke, kpọọ ya
Ruben. N'ihi na o kwuru sị, "Ọ bụ n'ihi na Onyenwe anyị
ahụla nsogbu m, ugbu a di m ga-ahụ m n'anya." 33 Ọ tụụrụ
ime ọzọ mụọkwa nwa nwoke. O kwuru sị, "Onyenwe anyị
anụla na m bụ nwanyị a kpọrọ asị, ọ bụ ya mere o ji nye m
nwa nwoke ọzọ." Ya mere ọ kpọrọ aha ya Simiọn. 34 Lịa tụrụ
ime ọzọ, mgbe ọ mụrụ nwa nwoke, o kwuru sị, "N'ezie, ugbu
a ka di m ga-arapara m n'ahụ, n'ihi na amụọrala m ya ụmụ
ndị ikom atọ." Ya mere ọ kpọrọ aha ya Livayị. 35 Ọ tụụrụ
ime ọzọ mụọ nwa nwoke. O kwuru sị, "Ugbu a aga m eto
Onyenwe anyị." Ya mere, ọ kpọrọ aha ya Juda. Lịa mụsịrị nwa
a kwụsị ịmụ ụmụ.

30 Rechel hụrụ na ya amụghị nwa ọbụla nye Jekọb, o
kworo ekworo megide nwanne ya nwanyị. Ya mere, ọ
sịrị Jekọb, "Nye m ụmụ. Ọ bụrụ na i meghị otu a, aga m anwụ."
2 Jekọb were iwe megide Rechel, sị ya, "Abụ m Chineke onye
gbochiri gị mkpụrụ nke afọ?" 3 Mgbe ahụ Rechel gwara
Jekọb sị ya, "Lee odibo m nwanyị Bilha, bakwuru ya ka ọ mụọ
nwa n'ikpere m abụọ, ka mụ onwe m site na ya bụrụkwa
onye mụtara ụmụ." 4 Rechel nyere Jekọb Bilha, odibo nwanyị
ya, Jekọb bakwuuru ya. 5 Bilha tụụrụ ime mụọra Jekọb nwa
nwoke. 6 Nke a mere ka Rechel kwuo sị, "Chineke ekpepụtala
m. Ọ nụla arịrịọ m nye m nwa nwoke." N'ihi nke a, Rechel
gụrụ nwa ahụ Dan. 7 Bilha, odibo nwanyị Rechel, tụụrụ ime
ọzọ mụtara Jekọb nwa nwoke nke abụọ. 8 Rechel kwuru
sị, "Mgba dị ukwuu ka mụ na nwanne m nwanyị gbara, m
merie." Ọ kpọọ ya Naftalị. 9 Lịa hụrụ na ya akwụsịla ịmụ
nwa, ọ kpọọrọ Zilpa, odibo ya nwanyị kpọnye Jekọb ka ọ
bụrụ nwunye ya. 10 Zilpa, odibo nwanyị Lịa, mụtara Jekọb
nwa nwoke. 11 Mgbe nke a mere, Lịa kwuru sị, "Nke a bụ
ihuọma." Ọ kpọrọ nwa ahụ Gad. 12 Zilpa, odibo nwanyị Lịa
mụtaara Jekọb nwa nwoke nke abụọ. 13 Mgbe ahụ Lịa kwuru
sị, "Ọṅụ ejula m obi, n'ihi na ụmụ nwanyị ibe m ga-akpọ m
onye ihe na-agara nke ọma." Lịa kpọrọ nwantakịrị nwoke
ahụ Asha. 14 Otu ụbọchị, n'oge a na-aghọ ọka wiiti, Ruben
nwa Lịa, gara n'ọhịa hụ ahịhịa a na-akpọ mandreki. Ọ kụtaara
nne ya ụfọdụ n'ime ahịhịa a. Mgbe Rechel hụrụ ahịhịa a, ọ
rịọrọ Lịa sị ya, "Biko nyetụ m ụfọdụ n'ime mandreki ndị a
nwa gị nwoke kụtara." 15 Ma Lịa zara sị ya, "O zubeere gị
na ị napụrụ m di m? Ị chọkwara ịnapụ m mandreki ndị a
nwa m nwoke wetaara m?" Rechel zara Lịa sị, "Ọ dị mma,
ka gị na ya dinaa n'abalị a ka ọ bụrụ ihe mgbanwo maka
mandreki nwa gị nwoke." 16 Ya mere, mgbe Jekọb si n'ọhịa
na-alọbata n'uhuruchi ụbọchị ahụ, Lịa pụrụ izute ya, sị ya, "Ị
ga-abakwute m n'ihi na m ejirila m ahịhịa mandreki nwa m
nwoke m zụta gị." Ha dinara n'abalị ahụ. 17 Chineke nụrụ olu
Lịa, ọ tụụrụ ime mụtara Jekọb nwa nwoke nke ise. 18 Lịa sịrị,
"Chineke akwụọla m ụgwọ maka odibo m nwanyị m nyere di
m." Ya mere ọ kpọrọ aha ya Isaka. 19 Lịa tụkwaara ime ọzọ
mụtara Jekọb nwa nwoke nke isii. 20 Ugbu a Lịa kwuru sị,
"Chineke enyela m ezi onyinye dị oke ọnụ. Ugbu a, di m ga-
eji nkwanye ugwu leta m n'ihi na amụọrala m ya ụmụ ndị
ikom isii." Ọ kpọrọ aha ya Zebụlọn. 21 Emesịa, Lịa mụrụ nwa
nwanyị, kpọọ ya Daịna. 22 Chineke chetara Rechel. Ọ nụrụ
olu ya, meghee akpanwa ya. 23 N'ihi ya, Rechel tụụrụ ime
mụta nwa nwoke. Ọ sịrị, "Chineke ewepụla nkọcha dịịrị m."
24 Rechel kpọrọ aha ya Josef, dị ka ọ sịrị, "Ka Onyenwe anyị
nyekwa m nwa nwoke ọzọ." 25 Mgbe Rechel mụsịrị Josef,
Jekọb jekwuru Leban sị ya, "Zilaga m ka m laghachi n'ebe m
na ala nke m. 26 Kpọnye m ndị nwunye m, ndị m ji n'ihi ha
gbara gị odibo, ha na ụmụ m, ka m lakwaa. Ị maara otu m siri
gbaara gị odibo. Kpọnye m ha ka m duru ha laghachi ebe m si
bịa." 27 Leban sịrị Jekọb, "Ọ bụrụ na m achọtala amara n'ihu
gị biko nọdụ, n'ihi na esi m n'ịgba afa chọpụta na Onyenwe
anyị agọziela m n'ihi gị." 28 Leban sịrị, "Kwuo ego ole ị chọrọ
ka m kwụọ gị, aga m akwụ ya." 29 Jekọb zara sị Leban, "Gị
onwe gị maara otu m si gbara gị odibo na ihe mere igwe anụ
ụlọ gị ndị m lekọtara. 30 N'ihi na ole na ole ka i nwere mgbe
m bịara, ma ugbu a, ha abaala ụba nke ukwuu. Onyenwe
anyị esitela n'ụkwụ m gọzie gị. Ugbu a, kedụ mgbe m ga-
arụkwanụ ọrụ nke mụ onwe m maka ezinaụlọ m?" 31 Leban
jụrụ Jekọb sị, "Kedụ ihe m ga-enye gị?" Jekọb gwara ya sị,
"Enyela m ihe ọbụla, kama o nwere otu ihe m chọrọ ka i mee.
Ọ bụrụ na i mee ya, aga m alaghachi ilekọta igwe anụ ụlọ gị.
32 Kwere ka m jegharịa n'etiti igwe anụ ụlọ gị, ka m họpụta
site n'etiti igwe atụrụ gị ndị niile tụrụ agwa agwa, na ụmụ
atụrụ niile dị oji, na ewu niile tụrụ agwa agwa. Atụrụ na ewu
ndị a niile m ga-ahọpụta ga-abụ ụgwọ ọrụ m. 33 Ezi omume
m ga-azara n'ọdịnihu, mgbe ọbụla ị bịara nyochaa ụgwọ ọrụ
ị kwụrụ m. Ewu ọbụla na-atụghị agwa agwa, maọbụ atụrụ
ọbụla na-ejighị oji ị chọpụtara n'etiti igwe ewu na atụrụ nke
m ka a ga-agụ dị ka ihe e zuru n'ohi." 34 Leban zara sị ya,
"Ọ dị mma. Ya dịrị dịka i kwuru." 35 N'otu ụbọchị ahụ, ọ
họpụtachara mkpi niile tụrụ agwa maọbụ ntụpọ na nne ewu
niile ndị nwere tụrụ agwa maọbụ ntụpọ na nke ọbụla nwere
ajị ọcha n'ahụ ya. Ọ họpụtakwara atụrụ ojii niile, nyefee ha
n'aka ụmụ ya ka ha lekọtaa ha. 36 Leban jere ije abalị atọ
nke kewapụrụ ha site n'ebe Jekọb nọ. Ma Jekọb nọgidere na-
elekọta igwe anụ ụlọ Leban ndị ọzọ. 37 Mgbe ahụ Jekọb gara
gbute ngalaba osisi pọpla, na osisi alụmọnd, na osisi plenụ,
kpechapụ ahụ agbụgbọ osisi ndị a, si otu a mee ka ime ime
ngalaba osisi ndị a dị ọcha pụta ìhè. 38 Ọ tọgbọrọ osisi ndị a o
kpechapụtara n'ebe ewu na atụrụ ndị a na-aṅụ mmiri, ka ha
cherịta ịhụ ebe igwe anụ ụlọ ndị a nọ mgbe ọbụla ha na-
aṅụ mmiri. Nke a mere mgbe igwe anụ ụlọ ndị a na-enwe
ekpomọkụ nke ịgba ibe ha, n'oge ha bịara ịṅụ mmiri, 39 ọ
bụ n'ihu ngalaba osisi ndị a ka ha na-anọ na-agba onwe ha.
Mgbe anụ ụlọ ndị a mụrụ ụmụ, ahụ ụmụ ha na-atụ agwa
agwa maọbụ nwe ntụpọ. 40 Jekọb na-edo ụmụ igwe ewu na
atụrụ ndị a n'otu akụkụ, ma ọ na-eme ka anụ ụlọ ndị ọzọ
chee ihu ha n'anụ ụlọ Leban ndị tụrụ agwa agwa, maọbụ na-
eji oji. N'ụzọ dị otu a, ọ kewapụtaara onwe ya anụ ụlọ nke ya.
O tinyekọtaghị ha n'anụ ụlọ Leban. 41 Mgbe ọbụla nne anụ
ụlọ ndị ahụ siri ike nọ n'ọnọdụ ịtụrụ ime, Jekọb na-edobe
ngalaba osisi ndị ahụ n'akụkụ ebe ha na-aṅụ mmiri n'ihu ha,
ka ha nọrọ n'ebe ahụ gbaa onwe ha. 42 Ma ọ bụrụ na anụ ụlọ
ndị ahụ adịghị ike, Jekọb anaghị edebe osisi ndị a n'ihu ha. Ya
mere, igwe ewu na atụrụ ndị na-esighị ike gaara Leban. Ma
ndị siri ike gaara Jekọb. 43 Site n'ụzọ dị otu a, Jekọb ghọrọ
onye nwere akụ hie nne. O nwekwara ọtụtụ igwe anụ ụlọ na
ọtụtụ ndị na-ejere ya ozi nwoke na nwanyị, na ọtụtụ ịnyịnya
kamel, na ọtụtụ ịnyịnya ibu ndị ọzọ.

31 Jekọb nụrụ na ụmụ ndị ikom Leban na-asị, “Jekọb
ewerechaala ihe niile nna anyị nwere. O sitere n’ihe
nna anyị nwere kpata akụnụba ya niile.” **2** Jekọb hụkwara na
omume Leban n’ebe ọ nọ adịghịkwa otu ọ dị na mbụ. **3** Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị sịrị Jekọb, “Laghachi n’ala nna gị ha,
lakwuru ụmụnna gị, aga m anọnyere gị.” **4** Ya mere, Jekọb
ziri Rechel na Lịa ozi ka ha bịakwute ya n’ọhịa ebe ọ nọ na-
elekọta igwe anụ ụlọ ya. **5** Ọ sịrị ha, “Ahụla m na omume nna
unu n’ebe m nọ adịghịkwa otu ọ dị na mbụ. Ma Chineke nna
m ha nọnyeere m. **6** Unu maara na eji m ike m niile rụọra
nna unu ọrụ. **7** Ma nna unu ghọgburu m, gbanwee ụgwọ ọrụ
m ugboro iri. Otu ọ dị, Chineke ekweghị ka nna unu merụọ
m ahụ. **8** Ọ bụrụ na ọ sị, ‘Ndị tụrụ agwa agwa ga-abụ ụgwọ
ọrụ gị,’ mgbe ahụ, igwe anụ ụlọ niile na-amụ ụmụ na-abụ
ndị tụrụ agwa. Ma ọ bụrụ na ọ sị, ‘Ndị niile nwere ntụpọ
ga-abụ ụgwọ ọrụ gị,’ mgbe ahụ, igwe anụ ụlọ niile na-amụ
ụmụ na-enwe ntụpọ ọcha n’ahụ ha. **9** Chineke napụrụ nna
unu anụ ụlọ ya ma nye m ha. **10** “N’oge ụmụ anụ ụlọ ji atụ
ime, eweliri m anya hụ na nrọ na ụmụ mkpi niile na-agba
igwe nne ewu bụ ụmụ mkpi ndị tụrụ agwa agwa, ndị nwere
akara maọbụ ndị nwere ntụpọ ọcha n’ahụ ha. **11** Mgbe ahụ,
mmụọ ozi Chineke sịrị m na nrọ, ‘Jekọb.’ Azara m sị, ‘Lee m
n’ebe a.’ **12** Ọ sịrị m, ‘Lelie anya gị elu, lee ka ị hụ na mkpi
niile na-agba igwe nne ewu ndị a bụ mkpi ndị ahụ tụrụ agwa
agwa, ndị nwere akara maọbụ ndị nwere ntụpọ ọcha. N’ihi
na ahụla m ihe niile Leban na-eme gị. **13** Mụ onwe m bụ
Chineke nke Betel, ebe ị wụkwasịrị mmanụ n’ogidi nkume
ahụ, ebe ị kwekwara m nkwa. Ugbu a, kulie, hapụ obodo a,
laghachi n’ala a nọ mụọ gị.’” **14** Rechel na Lịa zara sị ya, “Anyị
ka nwere oke n’ihe nketa n’ụlọ nna anyị? **15** Ọ bụghị dịka ndị
ọbịa ka ọ gụnyeziri anyị? N’ihi na o reela anyị, ripịakwa ụgwọ
isi anyị. **16** N’ezie, akụ ndị ahụ Chineke napụrụ nna anyị bụ
nke anyị na nke ụmụ anyị. Ya mere, mee ihe ọbụla Chineke
sị gị mee.” **17** Jekọb biliri, kukwasị ụmụ ya na ndị nwunye
ya n’elu ịnyịnya kamel, **18** duru igwe anụ ụlọ ya niile, na
ihe ọ kpatara na Padan Aram, lakwuru nna ya Aịzik n’ala
Kenan. **19** Ka Leban gara ịkpachapụ ajị ụmụ atụrụ ya, Rechel
zuuru arụsị ezinaụlọ nna ya. **20** Jekọb ghọkwara Leban onye
Aram aghụghọ n’ihi na ọ gwaghị ya na ọ na-agbapụ ọsọ.
21 Ya mere, o buru ihe niile o nwere gbapụ ọsọ, gbafee iyi
ukwu Yufretis, chee ihu n’ala ugwu ugwu Gilead. **22** Abalị atọ
agafeelarị tupu a gwa Leban na Jekọb agbalaala. **23** O duuru
ndị ikwu ya chụọ Jekọb ọsọ abalị asaa tupu ọ chụkwute ya
n’ala ugwu ugwu Gilead. **24** Ma Chineke bịakwutere Leban
onye Aram na nrọ n’abalị sị ya, “Kpachapụ anya gị, hụ na o
nweghị ihe ị gwara Jekọb, maọbụ okwu dị mma, maọbụ nke
dị njọ.” **25** Jekọb amaala ụlọ ikwu ya n’ala ugwu Gilead mgbe
Leban chụkwutere ya. Leban na ndị ikwu ya makwara ụlọ
ikwu nke ha n’ebe ahụ. **26** Leban sịrị Jekọb, “Gịnị bụ ihe a i
mere? Ị ghọgbuola m. I burula ụmụ m ndị inyom dịka ndị a
dọtara n’agha? **27** Gịnị mere i ji ghọgbuo m, zoro ezo gbapụ?
Gịnị mere ị gwaghị m ka m jiri ọṅụ na ịbụ abụ nke ya na ịkpọ
ụbọ akwara na iti ịgba so, zilaga gị? **28** Gịnị mere i nyeghị m
ohere ka m sutu ụmụ ụmụ m na ụmụ m ndị inyom ọnụ sị ha
laa nke ọma? Omume a i mere bụ omume nzuzu. **29** Enwere
m ike merụọ gị ahụ ugbu a, ma Chineke nke nna gị mere ka
m hụ ya anya na nrọ n’abalị gara aga. Ọ dọrọ m aka na ntị
sị m, ‘Kpachapụ anya gị hụ na o nweghị ihe ị gwara Jekọb,
maọbụ okwu dị mma, maọbụ nke dị njọ.’ **30** Ugbu a, ị na-
ala n’ihi na ọ gụrụ gị agụụ ịlaghachi n’ụlọ nna gị, ma gịnị
mere i ji zuru chi m?” **31** Jekọb zara sị Leban, “N’ihi na m
tụrụ egwu, n’ihi na m chere sị na ị ga-eji ike napụ m ụmụ gị
ndị inyom a. **32** Ma ọ bụrụ na ị chọta onye ọbụla ji chi gị
ndị a, onye ahụ ga-anwụ. N’ihu ndị ikwu gị ndị a, chọgharịa
n’onwe gị, lee ma ị ga-achọta ihe ọbụla bụ nke gị dị m n’aka.
Ọ bụrụ na ị chọta ya, were ya.” Ma Jekọb amaghị na Rechel
zuuru chi ndị ahụ. **33** Ya mere, Leban bara n’ụlọ ikwu Jekọb,
na n’ime ụlọ ikwu Lịa, na n’ime ụlọ ikwu ndị odibo nwanyị
abụọ ya, ma o nweghị ihe ọ chọtara. O sitere n’ụlọ ikwu Lịa
pụta baa n’ụlọ ikwu Rechel. **34** N’oge a, Rechel ewerela arụsị
ezinaụlọ ndị ahụ tinye ha n’ime akwa e ji anọkwasị n’elu
ịnyịnya kamel nọdụ ọdụ n’elu ya. Leban chọgharịrị ebe niile
n’ime ụlọ ikwu ahụ ma ọ chọtaghị arụsị ezinaụlọ ndị ahụ. **35**
Mgbe ahụ, Rechel gwara nna ya Leban sị, “Biko, ewela iwe
nna m ukwu, n’ihi na enweghị m ike ibili ọtọ n’ihu gị. Anọ
m n’ọnọdụ ndị inyom na-anọ kwa ọnwa.” Leban chọgharịrị
ebe niile, ma ọ hụghị arụsị ezinaụlọ ndị ahụ. **36** Iwe were
Jekọb megide Leban. O ji iwe jụọ Leban sị, “Gịnị bụ njehie
m? Gịnị bụ mmehie m mere i ji si otu a na-achụsị m ike? **37**
Ugbu a, ị chọgharịala n’ibu m niile, gịnị ka ị chọtara bụ nke
gị? Wepụta ya n’ihu ndị ikwu gị na n’ihu ndị nke m, ka ha
kpeere mụ na gị ikpe. **38** “Iri afọ abụọ ka mụ na gị nọrọ. O
nweghị mgbe ime pụrụ ụmụ ewu na atụrụ gị; o nwekwaghị
mgbe m riri ebule si n’igwe anụ ụlọ gị. **39** O nweghị mgbe m
welataara gị anụ ụlọ nke anụ ọhịa dọgburu, kama akwụrụ m
ụgwọ ha. I mekwara ka m kwụghachi gị anụ ụlọ ọbụla e zuru
n’ohi, maọbụ n’ehihie, maọbụ n’abalị. **40** N’ime oke anwụ
nke ehihie ka m rụụrụ gị ọrụ. Rụọkwara gị ọrụ n’oge oyi na-
atụ, n’abalị ụra sikwa n’anya m pụọ. **41** Otu a ka ọ dịrị m iri
afọ abụọ m jeere gị ozi. Arụrụ m gị ọrụ afọ iri na anọ maka
ụmụ gị ndị inyom abụọ ndị a, afọ isii ka m lekọtara igwe ewu
na atụrụ gị. Ị nọkwa n’ime ihe ndị a gbanwee ụgwọ ọrụ m
ugboro iri. **42** A sị na Chineke m, Chineke Ebraham, onye ahụ
a na-atụ egwu nke Aịzik, anọnyereghị m, ị gaara ezilaga m
n’aka efu, agaara m agbara aka laa. Ma Chineke ahụla ịrụsị
ọrụ ike m, na nhụju anya m niile, ọ bụ ya mere o ji baara
gị mba n’abalị gara aga.” **43** Mgbe ahụ Leban zaghachiri sị
Jekọb, “Ndị inyom ndị a bụ ụmụ m. Ụmụaka ndị a bụ ụmụ m.
Igwe anụ ụlọ ndị a bụ nke m. Ihe ndị a niile ị na-ahụ anya bụ
nke m. Olee otu m ga-esi merụọ ụmụ m, na ụmụ ụmụ m ahụ?
44 Ugbu a, bịa ka anyị gbaa ndụ mụ na gị, ka ọ bụrụ ihe ama
n’etiti anyị.” **45** Ya mere, Jekọb weere otu nkume guzo ya ọtọ
dịka ogidi. **46** Jekọb gwakwara ndị so ya sị ha, “Tụtụkọta
nkume.” Ha tụtụkọtara nkume wụsa ha n’otu ebe mee ka ọ
laa elu. Emesịa, ha nọdụrụ n’akụkụ nkume ndị ahụ rie nri. **47**
Leban kpọrọ nkume ndị ahụ Jega-Sahaduta, n’asụsụ nke ya.
Jekọb kpọrọ ya Galeed, n’asụsụ nke ya. **48** Emesịa, Leban sịrị,
“Ka nkume ndị a bụrụ ihe ama n’etiti mụ na gị taa.” Nke a
mere e ji kpọọ ya Galeed. **49** A kpọkwara ya Mizpa, n’ihi na
Leban sịrị, “Ka Onyenwe anyị bụrụ onye ga-eche mụ na gị
nche ịhụ na onye ọbụla n’ime anyị debere ọgbụgba ndụ a,
mgbe anyị na-anọghị ibe anyị nso. **50** Ọ bụrụ na i mee ụmụ m
ndị inyom ihe ọjọọ, maọbụ lụọ ndị inyom ndị ọzọ tinyere ha,
o nweghị onye n’ime anyị ga-amata, ma cheta na Chineke ga-
abụ onyeama n’etiti mụ na gị.” **51** Leban gwakwara Jekọb sị,
“Lee nkume ndị a a wụsara n’ebe a na ogidi m mere ka o guzo
n’etiti mụ na gị. **52** Nkume ndị a a wụsara bụ akaebe, ogidi a
bụkwa ihe ama. Agaghị m agabiga nkume ndị a a wụsara

gafeeta n'akụkụ nke gị ime gị ihe ọjọọ. Gị onwe gị agaghị
agabiga nkume ndị a a wụsara na ogidi a gafeeta n'akụkụ nke
m ime m ihe ọjọọ. **53** Ka Chineke Ebraham na Chineke Nahọ,
Chineke nna ha, bụrụ onye ikpe n'etiti mụ na gị." Ya mere
Jekọb ji onye ahụ a na-atụ egwu nke nna ya Aịzik ṅụọ iyi. **54**
Ọ chụrụ aja n'ala ugwu ugwu ahụ, kpọọ ndị ikwu ya niile
oriri. Mgbe ha richara nri, ha rahụrụ ụra n'ebe ahụ. **55** N'isi
ụtụtụ echi ya, Leban biliri sutu ụmụ ya ndị inyom na ụmụ
ụmụ ya ọnụ. Ọ gọziri ha, hapụ ha laghachi ụlọ ha.

32 Jekọb n'onwe ya hapụrụ gawa n'ihu n'ije ya. Ndị mmụọ
ozi Chineke zutere ya n'ụzọ. **2** Mgbe Jekọb hụrụ ha, o
kwuru sị, "Ebe a bụ ụlọ ikwu Chineke!" Ọ kpọrọ ebe ahụ,
Mahanaim. **3** Mgbe ahụ, Jekọb zipụrụ ndị ozi ka ha jee hụ Ịsọ
nwanne ya nwoke n'ala Sia, n'obodo Edọm. **4** O ziri ha ozi sị,
"Ihe a bụ ihe unu ga-agwa nna m ukwu Ịsọ, 'Odibo gị Jekọb
kwuru sị, Ọ bụ na nke Leban ka m jere kemgbe, ọ bụkwa ebe
ahụ ka m nọ ruo ugbu a. **5** Enwere m ọtụtụ ehi, na ịnyịnya
ibu, na igwe atụrụ na ewu, na ndị odibo ndị nwoke na ndị
nwanyị. Ana m ezigara onyenwe m ozi a ka m nata ihuọma
n'ebe ọ nọ.'" **6** Mgbe ndị ozi ahụ lọghachikwutere Jekọb, ha
gwara ya sị ya, "Anyị jekwuru nwanne gị nwoke Ịsọ dị ka i
ziri anyị. Ugbu a, ọ na-abịa. Ọ chị narị ndị ikom anọ na-abịa
izute gị." **7** Ụjọ tụrụ Jekọb nke ukwuu, obi ya jupụtakwara
na nsogbu. N'ihi nke a, o kewara ndị niile so ya ụzọ abụọ,
tinyere anụ ụlọ ya, na igwe ehi ya na ịnyịnya kamel ya. **8** O
chere n'obi ya sị, "Ọ bụrụ na Ịsọ alụso otu n'ime ụzọ abụọ a
ọgụ, otu ụzọ fọdụrụ ga-enwe ike gbalaga." **9** Mgbe ahụ, Jekọb
kpere ekpere sị, "Chineke nke nna m Ebraham, Chineke nke
nna m Aịzik, Onyenwe anyị, gị onye gwara m sị, 'Laghachi
n'ala gị na n'ebe ụmụnna gị nọ, aga m eme ka ihe gaara gị
nke ọma.' **10** Ekwesighị m obi ebere na ikwesi ntụkwasị obi
nke i gosiri ohu gị. Mgbe m gabigara Jọdan a, enweghị m ihe
ọbụla karịa mkpanaka m, ma ugbu a, abụ m ọmụma ụlọ ikwu
abụọ. **11** Zọpụta m, arịọ m gị, site n'aka nwanne m Ịsọ, n'ihi
na egwu na-atụ m na ọ ga-abịa lụso m agha, lụsokwa ndị nne
a na ụmụntakịrị ha agha. **12** Ọ bụ gị kwuru sị, 'Aga m eme ka
ihe gaara gị nke ọma, meekwa ka ụmụ ụmụ gị dịrị ka aja
nke dị n'ọnụ osimiri, nke mmadụ na-apụghị ịgụta ọnụ.'" **13**
Jekọb rahụrụ n'ebe ahụ n'abalị ahụ. Site n'ihe niile o nwere, ọ
họpụtara onyinye ọ ga-enye nwanne ya Ịsọ. **14** Ọ kwadoro
inye ya: narị nne ewu abụọ, iri mkpi abụọ, narị nne atụrụ
abụọ, iri ebule abụọ **15** Iri nne ịnyịnya kamel atọ na ụmụ ha,
na iri nne ehi anọ, oke ehi iri, iri nne ịnyịnya ibu abụọ, oke
ịnyịnya ibu iri. **16** O weere onyinye ndị a niile nyefee n'aka
ndị ozi ya n'usoro dịka ụdị ha si dị. Ọ gwara ndị na-ejere ya
ozi sị ha, "Burunu ụzọ na-aga, meenụ ka ohere dị n'etiti igwe
anụ na igwe ibe ya." **17** O nyere onye mbụ iwu sị ha, "Mgbe
Ịsọ nwanne m zutere unu jụọ unu ajụjụ sị, 'Onye bụ nna unu
ukwu? Ebee ka unu na-aga? Onye nwe anụ ụlọ ndị a niile unu
chị na-aga?' **18** Unu ga-aza sị ya, 'Anụ ụlọ ndị a bụ nke ohu gị
Jekọb. Ha bụ onyinye e zitere onyenwe m Ịsọ, lee ka ọ na-abịa
n'azụ anyị.'" **19** Otu ozi ahụ ka Jekọb ziri onye nke abụọ na
onye nke atọ, na ndị ọzọ niile chị igwe anụ ụlọ, sị ha, "Unu
ga-agwa Ịsọ otu ihe ahụ mgbe unu zutere ya. **20** Hụkwanụ na
unu gwara ya sị, 'Ohu gị Jekọb nọ n'azụ anyị.'" Echiche ya
bụ, "Aga m eji onyinye ndị a niile m na-ezipụrụ ya mee ka
obi ya dajụọ, nke ọ ga-abụ mgbe mụ na ya zutere, ma eleghị
anya, ọ ga-anabata m." **21** Mgbe o zipụchasịrị onyinye ndị
ahụ niile, Jekọb rahụrụ ụra n'ụlọ ikwu ya n'abalị ahụ. **22**
N'abalị ahụ, Jekọb biliri duru ndị nwunye ya abụọ na ndị
odibo nwanyị ya abụọ, na ụmụ ya iri na otu, site n'ebe na-
adịghị omimi nke iyi Jabọk kpọfee ha. **23** Mgbe ọ kpọfechara
ha, o bufekwara ihe niile o nwere. **24** Emesịa, Jekọb lọghachiri
nọdụ naanị ya. Mgbe ahụ, otu nwoke bịara gbaso ya mgba.
Ha abụọ gbagidere mgba a tutu chi ebido ịbọ. **25** Mgbe nwoke
ahụ hụrụ na ọ pụghị imeri Jekọb na mgba ahụ, o tiri Jekọb
aka n'ọkpụ, mee ka ọkpụ ya hịkwapụ site n'ọnọdụ ya. **26**
Mgbe nke a mesịrị, nwoke ahụ gwara Jekọb sị ya: "Hapụ m
aka ka m laa, n'ihi na chi ebidola ịbọ." Ma Jekọb zara sị ya, "Ọ
bụ naanị mgbe ị gọziri m ka m ga-ahapụ gị ka ị laa." **27** Mgbe
ahụ nwoke ahụ jụrụ Jekọb ajụjụ sị ya, "Gịnị bụ aha gị?" Ọ
zara sị, "Aha m bụ Jekọb." **28** Nwoke ahụ zara sị ya, "Aha
gị agaghị abụkwa Jekọb, kama ọ ga-abụ Izrel, n'ihi na gị na
Chineke na ndị mmadụ gbara mgba, ị mmeri." **29** Jekọb sịrị,
"Biko gwa m aha gị." Ma ọ zaghachiri, "Gịnị mere ị ji ajụ aha
m?" Mgbe ahụ, ọ gọziri ya n'ebe ahụ. **30** Jekọb kpọrọ aha ebe
ahụ Peniel, n'ihi na ọ sịrị, "Ahụla m Chineke ihu na ihu, ma e
chebere ndụ m." **31** Anyanwụ awaala mgbe Jekọb si Peniel
gafee. Ma n'ihi ihe mere ya n'ọkpụ, ọ naghị agazikwa ije. **32**
Ọ bụ ihe a mere ụmụ Izrel adịghị eri akwara anụ jikọtara
ukwu anụ na ọkpụ ya ruo taa. N'ihi na ihe ahụ mere Jekọb
metụtara akwara ukwu ya.

33 Jekọb lepụrụ anya n'ihu, hụ Ịsọ ka ọ na-abịa, ya na narị
ndị ikom anọ ndị so ya. N'ihi ya, o kesara ụmụntakịrị
ndị ahụ, n'etiti Lịa, na Rechel na ndị odibo nwanyị ya abụọ. **2**
O mere ka ndị odibo nwanyị ya abụọ ahụ na ụmụ ha buru
ụzọ, Lịa na ụmụ ya esoro n'azụ, ebe Rechel na Josef nọ n'azụ
azụ. **3** Ma ya onwe ya buru ụzọ na-aga n'ihu ha niile, na-akpọ
isiala nye Ịsọ ugboro asaa, tutu ruo mgbe ọ bịarutere nwanne
ya nwoke nso. **4** Ma Ịsọ gbaara ọsọ bịakwute ya, makụọ ya,
jikụọ ya aka n'olu, sutu ya ọnụ. Ha abụọ kwara akwa. **5** Mgbe
Ịsọ lelitere anya hụ ndị inyom ndị a na ụmụntakịrị ndị ahụ. Ọ
sịrị, "Ndị ole bụ ndị a gị na ha so?" Jekọb sịrị, "Ha bụ ụmụ
Chineke sitere n'amara ya nye ohu gị." **6** Mgbe ahụ, ndị odibo
nwanyị abụọ na ụmụ ha rutere nso, kpọọ isiala. **7** Lịa na ụmụ
ya bịarutekwara kpọọ isiala, n'ikpeazụ Rechel na Josef bịara
kpọọkwa isiala. **8** Ịsọ sịrị, "Igwe ewu na atụrụ ndị a niile m
zutere n'ụzọ, gịnị ka ọ pụtara?" Jekọb zara, "Ha bụ maka
ịnata ihuọma n'aka gị, onyenwe m." **9** Ma Ịsọ sịrị, "Nwanne
m nwoke, debere onwe gị ihe i nwere, n'ihi na enwere m
akụ hie nne." **10** Jekọb sịrị, "E, biko, ọ bụrụ na m achọtala
ihuọma n'anya gị, nara m onyinye ndị a. N'ihi na ịhụ gị anya
dịka ilekwasị Chineke anya n'ihu, nke ka nke, otu a i ji ihu
ọcha nabata m. **11** Biko nara onyinye ndị ahụ e wetaara gị,
n'ihi na Chineke emelara m amara. Enwekwara m ihe ga-
ezuru m." Jekọb kwagidere ya, ọ naara onyinye ndị ahụ. **12**
Mgbe ahụ, Ịsọ sịrị, "Bilienụ ka anyị malite ije ịlaghachi. Aga
m esonyere unu." **13** Ma Jekọb sịrị ya, "Onyenwe m, ị maara
na ụmụntakịrị ndị a adịghị ike, aga m ejikwa nwayọọ chịa
ụmụ atụrụ ndị a na ehi ndị na-enye ụmụ ha ara. Ọ bụrụ na a
chịa ha n'ike n'ime otu ụbọchị, ụmụ anụmanụ ndị a niile ga-
anwụ. **14** Ya mere, ka onyenwe m buru ohu ya ụzọ na-aga,
ma ka m jiri nwayọọ nwayọọ na-abịa, dịka ike igwe anụ ndị a
na ụmụaka ndị a si dị. Tutu ruo mgbe m ga-ezute onyenwe m
na Sia." **15** Ịsọ sịrị, "Ọ bụrụ otu a, ka m hapụrụ gị ụfọdụ ndị a
mụ na ha so." Ma Jekọb sịrị, "N'ihi gịnị kwanụ? Ka m hụta

naanị ihuọma n'anya onyenwe m." 16 Ịsọ laghachikwara azụ
na Sia n'otu ụbọchị ahụ. 17 Ma Jekọb na ezinaụlọ ya jere
Sukọt, ebe o wuuru onwe ya ụlọ obibi, wuokwara anụ ụlọ ya
ụlọ obibi ha. Ọ bụ nke a mere e ji kpọọ ebe ahụ Sukọt. 18
Mgbe Jekọb si Padan Aram lọghachi, o rutere obodo Shekem
nke dị n'ala Kenan n'udo. O mara ụlọ ikwu ya n'ihu obodo
ahụ. 19 Ọ zụrụ ala ebe o mara ụlọ ikwu ya n'aka ụmụ Hamọ,
nna Shekem, ọ kwụrụ narị mkpụrụ ọlaọcha maka ala ahụ. 20
N'ebe ahụ, o wuru ebe ịchụ aja, kpọọ aha ya El Elohe Izrel.

34 Ugbu a, Daịna nwa nwanyị Lịa mụụrụ Jekọb pụrụ ileta
ndị inyom ala ahụ. 2 Mgbe Shekem, nwa Hamọ onye
Hiv, onye na-achị mpaghara ahụ, hụrụ ya, ọ kpọọrọ ya jiri ike
ya na ya dinaa. 3 Mkpụrụobi ya gara n'ebe Daịna nwa Jekọb,
ọ hụrụ nwantakịrị nwanyị ahụ n'anya, gwakwa ya okwu dị
nro. 4 Shekem sịrị nna ya bụ Hamọ "Lụtara m nwaagbọghọ
a, ka ọ bụrụ nwunye m." 5 Mgbe Jekọb nụrụ na e merụrụ
Daịna nwa ya nwanyị, n'ihi na ụmụ ya ndị ikom nọ n'ọhịa ebe
ha na-azụ anụ ụlọ, ọ gbara nkịtị na-emeghị ihe ọbụla ruo
mgbe ha lọtara. 6 Hamọ bụ nna Shekem, pụkwuuru Jekọb
ka ha kparịta ụka. 7 Ụmụ ndị ikom Jekọb si n'ọhịa na-alọta
mgbe ha nụrụ ihe merenụ, iwe na ọnụma juputara ha obi nke
ukwuu n'ihi na Shekem mere ihe na-eweta ihere n'Izrel site
n'idinakwuru ada Jekọb, ihe a na-ekwesighị ime eme. 8 Ma
Hamọ sịrị ha, "Nwa m nwoke Shekem hụrụ nwa unu nwanyị
n'anya. Biko, kwerenụ ka ọ lụọ ya. 9 Kwerenụ ka anyị na unu
na-alụrịta. Ka anyị na-alụ ụmụ ndị inyom unu, ka unu na-
alụkwa ụmụ ndị inyom anyị. 10 Unu nwere ike biri n'etiti
anyị. Ala a ghere oghe nye unu. Birinụ n'ime ya, na-azụkwanụ
ahịa n'ime ya, nwekwanụ akụ n'ime ya nye onwe unu." 11
Shekem gwara nna na ụmụnne Daịna ndị ikom sị, "Kwerenụ
ka m chọta ihuọma n'ebe unu nọ, aga m enyekwa unu ihe
ọbụla unu chọrọ ka m nye unu. 12 Ihe ọbụla unu sị m kwụọ
dịka ego akụ ọlụlụ nwunye, ya na onyinye ọbụla unu si m
nye aga m enye unu. Naanị kwerenụ ka nwaagbọghọ a bụrụ
nwunye m." 13 Ma ụmụ Jekọb jiri aghụghọ zaa Shekem na
Hamọ nna ya mgbe ha na-agwa ha okwu, n'ihi na e merụrụ
Daịna nwanne ha nwanyị. 14 Ha sịrị ha, "Anyị enweghị ike
ime ihe a, ị kpọrọ nwanne anyị nwanyị kpọnye nwoke a na-
ebighị ugwu. Nke a ga-abụrụ anyị ihe ihere. 15 Anyị nwere
ike ikwenye ka ọ lụọ ya ma ọ bụrụ na unu ga-adị ka anyị,
ka e bie ndị nwoke unu niile ugwu. 16 Mgbe ahụ anyị ga-
edunye unu ụmụ ndị inyom anyị, ma kpọrọkwa ụmụ ndị
inyom unu dịka ndị nwunye anyị. Anyị ga-ebi n'etiti unu,
soro unu bụrụ otu ndị. 17 Ọ bụrụ na unu agaghị ekwe ka e
bie unu ugwu, anyị ga-akpọrọ nwanne anyị nwanyị laa." 18
Obi tọrọ Hamọ na Shekem nwa ya nwoke ụtọ n'ihi ihe ụmụ
ndị ikom Jekọb kwuru. 19 Nwokorobịa ahụ bụ onye a na-
asọpụrụ karịa onye ọbụla n'ụlọ nna ya egbughị oge ime ihe
ha kwuru, n'ihi na ihe banyere nwa nwanyị Jekọb dị ya mma
nke ukwuu. 20 Emesịa, Hamọ na Shekem nwa ya nwoke gara
n'ọnụ ụzọ ama nke obodo ha gwa ndị ikom obodo ha okwu,
sị. 21 "Ndị ikom ndị a nwere mmasị n'ebe anyị nọ. Kwerenụ
ka ha biri n'ala anyị, ka ha na-agagharị kwa n'ime ya. Anyị
nwere ala buru ibu nke ga-ezuru anyị na ha. Ha ga-alụ ụmụ
nwanyị anyị, anyị ga-alụkwa ndị nke ha. 22 Ma ọ dị otu ihe
ha chọrọ ka anyị mee tupu ha ekwere ibi n'etiti anyị ka anyị
na ha bụrụ otu ndị. Ọ bụ ibi ndị ikom anyị niile ugwu dịka e
si bie ha ugwu. 23 Ọ bụrụ na unu chọrọ ka anụ ụlọ ha niile
na akụ ha niile bụrụ nke anyị, ọ dị mma ka anyị kwenyere
ha, ka ha binyere anyị." 24 Ndị ikom niile bịara n'ọnụ ụzọ
ama obodo ahụ kwenyere n'okwu Hamọ na nwa ya nwoke
Shekem. E bikwara nwoke ọbụla nọ n'obodo ahụ ugwu. 25 O
ruo n'ụbọchị nke atọ, mgbe ọnya ugwu ha na-egbu ha mgbu,
ụmụ ndị ikom Jekọb abụọ, Simiọn na Livayị, ụmụnne Daịna,
jiri mma agha ha pụkwuru ndị bi n'obodo ahụ na-atụghị anya
na ihe dị otu a ga-eme, gbuo ndị ikom niile nọ n'obodo ahụ.
26 Ha gbukwara Hamọ na Shekem nwa ya nwoke, kpọpụta
Daịna site n'ụlọ Shekem, laghachi n'ụlọ ha. 27 Mgbe ahụ ụmụ
ndị ikom Jekọb niile bịakwasịrị ndị a e gburu egbu, kwakọọ
ihe niile dị n'obodo ahụ niile, n'ihi mmerụ e merụrụ nwanne
ha nwanyị. 28 Ha kwakọọrọ ngwongwo niile dị n'obodo ahụ,
kpụrụkwa anụ ụlọ niile, igwe ewu na atụrụ, igwe ehi na igwe
ịnyịnya ibu niile, na ihe niile dị n'ime obodo ahụ, na ihe niile
dị n'ubi ndị ahụ obodo nwere. 29 Akụ ha niile, na ndị inyom
ha niile na ụmụntakịrị ha, na ihe niile dị n'ime ụlọ ha, ka ha
weere dịka ihe a dọtara n'agha. 30 Mgbe Jekọb hụrụ ihe ụmụ
ya mere, ọ kpọrọ Simiọn na Livayị sị ha, "Unu ebuterela m
nsogbu mee ka m bụrụ ihe na-esi isi ọjọọ n'etiti ndị Kenan
na ndị Periz nwe ala a. Ebe anyị dị ole na ole, ọ bụrụ na
ha ejikọta onwe ha ọnụ lụso m agha, ha ga-ekpochapụ mụ
na ezinaụlọ m." 31 Ma ha zara sị ya, "O kwesiri ka o meso
nwanne anyị nwanyị mmeso dịka ọ bụ akwụna?"

35 Chineke sịrị Jekọb, "Bilie, gaa Betel, birikwa n'ebe ahụ.
Wuo ebe ịchụ aja nye Chineke, onye mere ka ị hụ ya
mgbe ị na-agbanarị Ịsọ nwanne gị nwoke." 2 Ya mere, Jekọb
gwara ndị ezinaụlọ ya na ndị niile so ya sị, "Wezuganụ chi ndị
ala ọzọ dị n'etiti unu. Doonụ onwe unu ọcha, gbanweekwanụ
uwe unu. 3 Bilienụ, ka anyị gaa Betel, ebe m ga-ewu ebe
ịchụ aja nye Chineke, onye zara m oku n'ụbọchị nsogbu m,
ma nọnyekwara m na njem nke m gara." 4 Ya mere, ha
nyere Jekọb chi ndị ala ọzọ niile ha ji n'aka, na ọla niile dị
ha na ntị. Jekọb chịịrị ha niile lie ha n'okpuru osisi ook dị
na Shekem. 5 Ha biliri ije. Egwu Chineke dakwasịrị obodo
niile gbara ha gburugburu. Ọ dịghị ndị chụsoro ha. 6 Jekọb
na ndị niile so ya rutere Luz, nke a na-akpọkwa Betel nke
dị na Kenan. 7 Jekọb wuru ebe ịchụ aja n'ebe a, kpọọ aha
ebe ahụ El Betel, n'ihi na ọ bụ n'ebe ahụ ka Chineke gosiri
ya onwe ya mgbe ọ na-agbanarị Ịsọ nwanne ya nwoke. 8
Mgbe nke a gasịrị, Debọra, nwanyị lekọtara Ribeka mgbe ọ bụ
nwantakịrị, nwụrụ. E liri ya n'okpuru osisi ook dị na Betel. A
kpọkwara ebe ahụ, "Osisi ook ebe ịkwa akwa." 9 Chineke
gosiri Jekọb onwe ya ọzọ, mgbe o sitere na Padan Aram pụta,
gọziekwa ya. 10 Chineke sịrị ya, "Aha gị bụ Jekọb ma a gaghị
akpọkwa gị Jekọb ọzọ, kama aha gị ga-abụ Izrel." Ya mere ọ
kpọrọ ya Izrel. 11 Chineke sịrị ya, "Abụ m Chineke onye pụrụ
ime ihe niile. Mụọ ọmụmụ, baakwa ụba n'ọnụọgụgụ. Otu
mba na igwe mba ga-esi na gị pụta. Ndị eze ga-esitekwa gị
n'ahụ pụta. 12 Ala ahụ m nyere Ebraham na Aịzik ka m na-
enyekwa gị. Aga m enyekwa ya ụmụ ụmụ gị ndị ga-esote
gị." 13 Emesịa, Chineke si n'ebe ahụ ha nọ kparịtaa ụka pụọ.
14 Jekọb wuru ogidi nkume n'ebe ahụ Chineke nọ gwa ya
okwu. Ọ wụsara onyinye ihe ọṅụṅụ wụkwasịkwa mmanụ
n'elu ogidi nkume ahụ. 15 Jekọb kpọrọ ebe ahụ ya na Chineke
nọ kparịtaa ụka Betel. 16 Ha biliri ije, site na Betel. Ma mgbe
ha ka nọ ebe dị anya site n'obodo Efrat, Rechel mụrụ nwa, ma
o nwere ihe mgbu ka ọ na-amụ nwa. 17 Mgbe o sitere n'oke

ihe mgbu na-amụpụta nwa ahụ, nwanyị na-aghọ nwa gwara
ya, “Atụla egwu, n’ihi na ọ bụ nwa nwoke ọzọ ka ị mụtara.”
18 Ma tupu Rechel ekuo ume ikpeazụ, n’ihi na ọ na-anwụ,
ọ kpọrọ aha nwa ọhụrụ ahụ Ben-Oni, ma nna ya kpọrọ ya
Benjamin. 19 Rechel nwụrụ, e lie ya n’akụkụ ụzọ gara Efrat,
nke a na-akpọkwa Betlehem. 20 Jekọb wuru ogidi n’elu ili
ya, nke na-eguzokwa ruo taa, igosi ebe e liri Rechel. 21 Izrel
malitere ije ya, tutu ruo ebe o wuru ebe izuike ya n’ala dị
n’ofe ọzọ nke Migdal Eda. 22 Mgbe Izrel bi n’ala ahụ, Ruben
gara dinakwuru Bilha, iko nwanyị nna ya. E mekwara ka Izrel
nụ ihe a Ruben mere. Ụmụ ndị ikom Jekọb dị iri na abụọ. 23
Ụmụ Lịa bụ, Ruben, ọkpara Jekọb. Simiọn, Livayị, Juda, Isaka
na Zebụlọn. 24 Ụmụ Rechel bụ, Josef na Benjamin. 25 Ụmụ
Bilha, odibo nwanyị Rechel bụ, Dan na Naftalị. 26 Ụmụ Zilpa,
odibo nwanyị Lịa bụ, Gad na Asha. Ụmụ ndị ikom ndị a ka a
mụụrụ Jekọb na Padan Aram. 27 N’ikpeazụ, Jekọb bịakwutere
nna ya Aịzik na Mamre nke dị nso na Kiriat Arba (ebe a na-
akpọ Hebrọn). Ebe ahụ ka Ebraham na Aịzik biri na mbụ. 28
N’oge ahụ Aịzik gbara narị afọ na iri afọ asatọ. 29 Ọ dịkwaghị
anya site n’oge a, Aịzik nwụrụ, mgbe o mere nnọọ agadi.
Ụmụ ya ndị ikom abụọ, Ịsọ na Jekọb, liri ya.

36 Nke a bụ akụkọ banyere usoro agbụrụ Ịsọ, onye a na-
akpọ Edọm. 2 Ịsọ lụrụ ndị inyom a site n’ala Kenan.
Onye nke mbụ bụ Ada nwa Elọn, onye Het. Nke abụọ bụ
Oholibama, nwa Ana, nwa nwa Zibiọn, onye Hiv. 3 Onye nke
atọ bụ Basemat, nwa Ishmel, onye nwanne ya nwanyị bụ
Nebaiot. 4 Ada mụụrụ Ịsọ Elifaz, ebe Basemat mụrụ Reuel. 5
Oholibama mụtaara Jeush na Jalam na Kora. Ndị a bụ ụmụ
Ịsọ ndị a mụtara ya n’ala Kenan. 6 Emesịa, Ịsọ duuru ndị
nwunye ya na ụmụ ya ndị ikom na ndị inyom, na ndị niile
nọ n’ezinaụlọ ya. Ọ chịkọọrọ anụ ụlọ ya niile, na akụ niile ọ
kpatara n’ala Kenan kwapụ gaa biri n’ala dị anya site n’ebe
nwanne ya Jekọb nọ. 7 Ebe ọ bụ na akụnụba ha nwere dịkarịrị
ukwuu ha ibikọta ọnụ, tinyekwara na ala ebe ha bi enwezighị
ike ibuli ha n’ihi anụ ụlọ niile ha nwere. 8 Ya mere, Ịsọ
gara biri n’ala ugwu ugwu Sia, Ịsọ bụkwa Edọm. 9 Nke a
bụ akụkọ banyere usoro agbụrụ Ịsọ, nna obodo Edọm, n’ala
ugwu ugwu Sia. 10 Ndị a bụ aha ụmụ ndị ikom Ịsọ mụtara.
Elifaz bụ ọkpara Ada, nwunye Ịsọ. Nwanne ya bụ Reuel, nwa
Basemat, nwunye Ịsọ. 11 Ụmụ Elifaz ndị ikom bụ, Teman,
Ọmaa, Zefo, Gatam na Kenaz. 12 Elifaz nwa Ịsọ nwere iko
nwanyị aha ya bụ Timna, onye mụtaara ya Amalek. Ndị a niile
bụ ụmụ ndị ikom Ada, nwunye Ịsọ. 13 Ụmụ ndị ikom Reuel
bụ, Nahat, Zera, Shama na Miza. Ndị a niile bụ ụmụ ụmụ
Basemat, nwunye Ịsọ. 14 Ndị a bụ ụmụ Oholibama, nwunye
Ịsọ. Oholibama bụ nwa Ana na nwa nwa Zibiọn. Ọ mụtaara
Ịsọ Jeush, Jalam na Kora. 15 Ndị a bụ ọnụmara si n’etiti ụmụ
ụmụ Ịsọ. Site n’etiti ụmụ Elifaz, ọkpara Ịsọ, e nwere Ọnụmara
Teman, ọnụmara Ọmaa, ọnụmara Zefo, ọnụmara Kenaz. 16
Ọnụmara Kora, ọnụmara Gatam na ọnụmara Amalek. Ndị eze
ndị a bụ ụmụ Elifaz n’ala Edọm. Ha bụ ụmụ ụmụ Ada. 17 Ndị
bụ ụmụ Reuel, nwa Ịsọ, e nwere ọnụmara Nahat, ọnụmara
Zera, ọnụmara Shama, ọnụmara Miza. Ọnụmara ndị a bụ
ụmụ Reuel n’ala Edọm. Ha bụ ụmụ Basemat, nwunye Ịsọ.
18 Ndị a bụ ụmụ Oholibama, nwunye Ịsọ, ọnụmara Jeush,
ọnụmara Jalam, na ọnụmara Kora. Ndị a bụ ọnụmara ụmụ
Oholibama nwa Ana, nwunye Ịsọ. 19 Ndị a niile bụ ụmụ ndị
ikom Ịsọ (ya bụ, Edọm). Ndị a bụkwa ọnụmara ha. 20 Ndị a bụ
ụmụ ndị ikom Sia onye Hor, ndị bi n’akụkụ ala ahụ: Lotan,
Shobal, Zibiọn, Ana, 21 Dishọn, Eza na Dishan. Ụmụ ndị ikom
Sia n’ala Edọm, ha bụ ndị ọnụmara Hor. 22 Ụmụ ndị ikom
Lotan bụ, Hori na Homam. Timna bụkwa nwanne nwanyị
Lotan. 23 Ụmụ ndị ikom Shobal bụ, Alvan, Manahat, Ebal,
Shefo na Onam. 24 Ụmụ ndị ikom Zibiọn mụrụ bụ Aịa na
Ana. Ana bụ nwoke ahụ chọpụtara isi iyi mmiri ime ala ahụ
nke mmiri dị ọkụ si n’ime ya na-asọpụta n’ọzara, mgbe ọ na-
elekọta ịnyịnya ibu nna ya Zibiọn. 25 Ụmụ Ana bụ, Dishọn na
Oholibama nwa nwanyị Ana. 26 Ụmụ ndị ikom Dishọn bụ,
Hemdan na Eshban na Itran na Keran. 27 Ụmụ ndị ikom Eza
bụ, Bilhan na Zaavan na Akan. 28 Ụmụ ndị ikom Dishan bụ,
Uz na Aran. 29 Ndị a bụ ndị ọnụmara Hor, ọnụmara Lotan,
ọnụmara Shobal, ọnụmara Zibiọn, ọnụmara Ana, 30 ọnụmara
Dishọn, ọnụmara Eza na ọnụmara Dishan. Ndị a niile bụ ndị
ọnụmara Hor dịka nkewa ha si dị n’ala Sia. 31 Ndị a bụ ndị
eze chịrị n’Edọm tupu ndị Izrel enwee eze mbụ ha. 32 Bela,
nwa Beoa chịrị dịka eze n’Edọm. Isi obodo ya bụ Dinhaba. 33
Mgbe Bela nwụrụ, Jobab nwa Zera onye Bozra nọchiri ya
dịka eze. 34 Mgbe Jobab nwụrụ, Husham onye si n’ala Teman
nọchiri ya dịka eze. 35 Mgbe Husham nwụrụ, Hadad nwa
Bedad, onye meriri ndị Midia n’agha n’ala Moab nọchiri dịka
eze. Isi obodo ya bụ Avit. 36 Mgbe Hadad nwụrụ, Samla onye
Masrika nọchiri ya dịka eze. 37 Mgbe Samla nwụrụ, Shaul
onye sitere na Rehobọt dị n’akụkụ osimiri nọchiri ya dịka
eze. 38 Mgbe Shaul nwụrụ, Baal-Hanan nwa Akboa nọchiri
ya dịka eze. 39 Mgbe Baal-Hanan nwa Akboa nwụrụ, Heda
nọchiri ya dịka eze. Aha obodo ya bụ Pau. Aha nwunye ya bụ
Mehetabel, nwa Matred nwa nwa Mezahab. 40 Ndị a bụ ndịisi
ọnụmara Ịsọ, dịka aha ha si dị, dịka ikwu ha na akụkụ ebe ha
bi si dị: Timna, Alva, Jetet, 41 Oholibama, Elaa, Pinon, 42
Kenaz, Teman, Mibza, 43 Magdiel na Iram. Ndị a bụ ndịisi
ọnụmara n’Edọm, dịka ebe obibi ha na ala obi ha si dị. Nke a
bụ ezinaụlọ Ịsọ bụkwa nna ndị Edọm.

37 Jekọb bigidere n’ala Kenan, ala ahụ nna ya buru ụzọ
biri n’ime ya. 2 Nke a bụ usoro akụkọ banyere ezinaụlọ
Jekọb. Josef, onye gbarala afọ iri na asaa, na-esonyere ụmụnne
ya ndị ikom na-azụ igwe anụ ụlọ, ya onwe ya bụ naanị
nwantakịrị na-enyere ụmụ Bilha na ụmụ Zilpa ndị nwunye
nna ya aka. Ma Josef na-ewetara nna ha akụkọ maka ihe ọjọọ
ha na-eme. 3 Ma Izrel hụrụ Josef n’anya karịa ụmụ ya ndị
ikom ndị ọzọ niile n’ihi na Josef bụ nwa a mụụrụ ya n’oge
agadi ya. Ọ kwaara ya uwe mwụda nwere ọtụtụ agwa. 4 Mgbe
ụmụnne ya chọpụtara na nna ha hụrụ ya n’anya karịa onye
ọbụla n’ime ha, ha kpọrọ ya asị, ha adịghị agwakwa ya okwu
ọma. 5 Otu oge, Josef rọrọ nrọ, mgbe ọ kọọrọ ụmụnne ya
nrọ a ọ rọrọ, ha kpọrọ ya asị karịa. 6 Ọ gwara ha, “Geenụ
ntị na nrọ a m rọrọ. 7 Anyị niile nọ n’ubi na-achịkọta ọka,
ngwangwa ukwu ọka nke m biliri guzoro ọtọ, ebe ukwu ọka
nke unu niile gbara ukwu ọka nke m gburugburu, na-akpọ
isiala nye ya.” 8 Ụmụnne ya jụrụ ya, “Ị na-akọwa na ọ bụ gị
ga-abụ eze anyị? Na ọ bụ gị n’ezie ga-achị anyị?” Ha kpọrọ ya
asị karịa n’ihi nrọ ya na okwu ya niile. 9 Josef rọkwara nrọ
ọzọ, kọkwara ụmụnne ya. Ọ sịrị, “Geenụ ntị, arọrọ m nrọ ọzọ.
Ma na nrọ nke ugbu a, anyanwụ na ọnwa na kpakpando iri
na otu na-akpọ isiala nye m.” 10 Ma mgbe ọ kọọrọ nna ya na
ụmụnne ya nrọ a. Nna ya baara ya mba, sị, “Nrọ nke a ị rọrọ
bụ nrọ gịnị? Ọ bụ ezie na anyị niile, mụ onwe m na nne gị

na ụmụnne gị, ga-abịa na-akpọrọ gị isiala?” 11 Ụmụnne ya
kwosiri ya ekworo n’ihi ya, ma nna ya debere ihe ndị a niile
n’obi ya. 12 Ka ọ dị, ụmụnne ya gara ilekọta igwe anụ ụlọ nna
ha na Shekem. 13 Izrel sịrị Josef, “Dịka ị maara, ụmụnne gị
nọ na-eche anụ ụlọ na Shekem. Bịa, aga m eziga gị n’ebe
ahụ.” Josef zara sị, “Ọ dị mma.” 14 Ya mere, ọ gwara ya, “Gaa
ka ị chọpụta ma ihe ọ na-agazikwara ụmụnne gị na igwe
anụ ụlọ ndị ahụ nke ọma, ma weghachiri m ozi.” O sitere na
Ndagwurugwu Hebrọn zipụ ya. Ọ bịaruru Shekem, 15 ma otu
nwoke hụrụ ya ka ọ na-awagharị gburugburu n’ọhịa dị n’ebe
ahụ, ọ jụrụ ya, “Gịnị ka ị na-achọ?” 16 Ọ sịrị, “Ana m achọ
ụmụnne m. Biko, ị nwere ike ịgwa m ebe ha nọ na-azụ igwe
anụ ụlọ ha?” 17 Nwoke ahụ zara sị, “Ha esitela n’ebe a puọ.
Anụrụ m ka ha na-asị, ‘Ka anyị gaa Dọtan.’” Ya mere, Josef
gawara Dọtan ịchọ ụmụnne ya. Ọ hụkwara ha n’ebe dị nso na
Dọtan. 18 Ma ha lepụrụ anya hụ ya ka ọ na-abịa, gbaa izu
otu ha ga-esi gbuo ya. 19 Ha sịrịtara onwe ha, “Lee eze nrọ
ahụ ka ọ na-abịa! 20 Ugbu a, bịanụ, ka anyị gbuo ya, tụba
ya n’ime otu olulu ndị a. Anyị ga-asịkwa na anụ ọhịa eriela
ya. Mgbe ahụ, anyị ga-ahụkwa ihe nrọ ya niile ga-abụ.” 21
Ruben nụrụ ihe a, ma napụtakwa ya site n’aka ha. Ọ sịrị, “Ka
anyị hapụ igbu ya.” 22 Ruben sịrị ha, “Ka unu hapụ ịkwafu
ọbara. Kama tụnyenụ ya n’ime olulu a dị n’ọzara. Ma unu
akpatụkwala ya aka.” Ma nzube ya bụ ịnapụta ya site n’aka
ha, dulaara ya nna ya. 23 Ya mere, mgbe Josef bịakwutere
ụmụnne ya, ha yipụrụ ya uwe mwụda ya, uwe mwụda nwere
ọtụtụ agwa o yi n’ahụ. 24 Ha duru ya tụnye ya n’ime olulu. Ọ
bụ olulu tọgbọrọ n’efu, nke mmiri na-adịghị n’ime ya. 25
Mgbe ha nọdụrụ ala bido iri nri, ha leliri anya ha hụ igwe ndị
ahịa Ishmel si Gilead. Ịnyịnya kamel ha bu ụda na mgbaa
na máá. Ọ bụkwa Ijipt ka ha bu ihe ndị a na-aga. 26 Mgbe
ahụ, Juda jụrụ ụmụnne ya, “Uru gịnị ka ọ ga-abara anyị igbu
nwanne anyị, ma kpuchie ọbara ya? 27 Bịanụ, ka anyị resi
ya ndị Ishmel ndị a, ka aka anyị ghara n’imetụ ya, n’ihi na
nwanne anyị na otu anụ ahụ anyị ka ọ bụ.” Ụmụnne ya gere
ya ntị. 28 Mgbe ndị ahịa Midia ahụ rutere, ha sitere n’olulu
dọpụta Josef resi ya ndị Ishmel ahụ, ndị kwụrụ ụmụnne Josef
iri mkpụrụ shekel ọlaọcha abụọ. Ha duuru Josef gaa Ijipt. 29
Ruben mechara lọghachi gaa n’olulu ahụ, ma ka ọ na-ahụghị
Josef n’ime olulu a, ọ dọwara uwe ya. 30 O jekwuru ụmụnne
ya sị ha, “Nwata ahụ anọkwaghị ebe ahụ! Mụ onwe m, olee
ebe m ga-ala?” 31 Ụmụnne ya gburu otu ewu were uwe Josef
bịanye n’ime ọbara ya. 32 Ha chịịrị uwe mwụda ahụ nwere
ọtụtụ agwa jekwuru nna ha sị ya, “Anyị hụrụ uwe a n’ime
ọhịa. Leruo ya anya ka ị mara maọbụ uwe mwụda nwa gị.” 33
Ọ matara na ọ bụ ya, sị, “E, nke a bụ uwe nwa m nwoke. Ajọ
anụ eriela ya. Anụ ọhịa adọkasịala Josef n’ezie.” 34 Mgbe ahụ,
Jekọb dọwara uwe ya, yiri akwa mkpe, ruo ụjụ ọtụtụ ụbọchị
n’ihi nwa ya. 35 Ụmụ ya ndị ikom na ụmụ ya ndị inyom niile
bịara ịkasị ya obi, ma ọ jụrụ ịnabata nkasiobi ọbụla. Ọ sịrị,
“Aga m alakwuru nwa m n’ala mmụọ site n’iru ụjụ.” Nna ya
kwagidere akwa n’ihi ya. (Sheol h7585) 36 Ugbu a, ndị Midia
ahụ rere Josef n’Ijipt, resi ya Pọtifa, otu n’ime ndịisi na-ejere
Fero ozi, onye bụ onyeisi ndị nche Fero, bụ eze Ijipt.

38 N’oge ahụ, Juda hapụrụ ụmụnne ya gaa binyere otu
nwoke onye Adulam a na-akpọ Hira. 2 N’ebe ahụ, Juda
hụrụ otu nwaagbọghọ, nwa otu nwoke onye Kenan, aha ya bụ
Shua. Ọ lụrụ ya ma bakwuru ya. 3 Ọ tụụrụ ime mụọ nwa
nwoke, onye Juda gụrụ aha Ịa 4 Nwunye ya dịkwara ime
ọzọ mụta nwa nwoke nke ya bụ nwunye ya gụrụ Onan. 5 Ọ
mụkwara nwa nwoke ọzọ, onye ọ kpọrọ Shela. Ọ bụ na Kezib
ka ọ mụrụ ya. 6 Juda lụtaara Ịa, ọkpara ya, nwunye onye
aha ya bụ Tama. 7 Ma n’ihi na Ịa, ọkpara Juda, dị njọ n’anya
Onyenwe anyị. Onyenwe anyị gburu ya. 8 Mgbe ahụ, Juda sịrị
Onan, “Bakwuru nwunye nwanne gị ka ịkuchie ya, ka i si otu
a wulite mkpụrụ maka nwanne gị.” 9 Onan ma na mkpụrụ a
agaghị abụ nke ya. N’ihi ya, mgbe ọbụla ọ bakwuru nwunye
nwanne ya, ọ na-anyụsa mkpụrụ nwa ya n’ala, ime ka ọ ghara
inye nwanne ya nwoke nwa. 10 Ma ihe a o mere jọrọ njọ
n’anya Onyenwe anyị. N’ihi ya Onyenwe anyị gbukwara ya.
11 Juda sịrị nwunye nwa ya, bụ Tama, “Laa n’ụlọ nna gị nọrọ
dịka nwanyị di ya nwụrụ tutu Shela nwa m nwoke etoo.”
Ma echiche ya bụ, “ka ọ ghara ịnwụ dịka ụmụnne ya.” Tama
lara gaa biri n’ụlọ nna ya. 12 Mgbe ọtụtụ oge gasịrị, nwunye
Juda nwa Shua nwụrụ. Mgbe oge nkasiobi ya gasịrị, Juda
jere Timna, ya na enyi ya Hira, onye Adulam, ilekọta ndị na-
akpụchapụ igwe ewu na atụrụ ya ajị. 13 A gwara Tama sị ya,
“Nna di gị na-aga Timna ịkpacha atụrụ ya ajị.” 14 O yipụrụ
uwe mkpe ya, were akwa mkpuchi kpuchie onwe ya gaa nọdụ
ala n’ọnụ ụzọ ama Enayim, nke dị n’ụzọ e si aga Timna. O
mere otu a n’ihi na ọ matara na Shela etoola, ma enyeghị ya
ka ọ bụrụ nwunye ya. 15 Mgbe Juda hụrụ ya, o chere na ọ bụ
otu nwanyị akwụna, ebe ọ bụ na o kpuchiri ihu ya. 16 Ma
ebe ọ mataghị na ọ bụ nwunye nwa ya, o jekwuru ya ebe ọ
nọdụrụ ala n’akụkụ ụzọ sị ya, “Bịa, kwere ka mụ na gị dinaa.”
Tama jụrụ, “Gịnị ka ị ga-enye m ma ọ bụrụ na m kwere ka mụ
na gị dinaa?” 17 Ọ zara, “Aga m ezitere gị otu nwa ewu site
n’igwe ewu na atụrụ m.” Ọ jụrụ, “Ị ga-enye m ihe akaebe
ruo mgbe ị ga-ezite ya?” 18 Ọ sịrị, “Kedụ ihe akaebe m ga-
enye gị?” Ọ zara, “Mgbaaka akara gị na eriri ya, na mkpanaka
dị gị n’aka.” O nyere ya ihe ndị a. Ọ bakwuru ya nke mere
na ọ tụụrụ ime. 19 Mgbe o si n’ebe ahụ puọ, o yipụrụ akwa
ahụ o ji kpuchie ihu ya, yirikwa uwe mkpe ya. 20 Mgbe Juda
zigara enyi ya onye Adulam ka ọ gaa wegara ya nwa ewu
ahụ, ma nataghachi ihe ibe ahụ, ọ hụghị ya. 21 Ọ jụrụ ndị
ikom bi n’ebe ahụ sị, “Olee nwanyị akwụna ụlọ arụsị ahụ na-
anọdụ n’ọnụ ụzọ ama Enayim?” Ha sịrị, “O nweghị nwanyị
akwụna ụlọ arụsị nọrọla n’ebe a.” 22 Ya mere, ọ laghachiri
gaa gwa Juda, “Ahụghị m ya. Ọzọkwa, ndị ikom ndị bi n’ebe
ahụ sịrị, ‘O nweghị nwanyị akwụna ụlọ arụsị nọrọla n’ebe a.’”
23 Juda zara, “Ka o jide ihe niile o ji, ma ọ bụghị otu a anyị
ga-aghọ ihe ọchị. Lee, ezigarala m ya nwa ewu a, ma gị onwe
gị achọtaghị ya.” 24 Mgbe ọnwa atọ gasịrị, ozi ruru Juda
ntị sị, “Tama nwunye nwa gị gbara akwụna, bịa site n’ịgba
akwụna dịrị ime.” Juda sịrị, “Kpọpụtanụ ya ka akpọọ ya ọkụ.”
25 Ma mgbe ha kpọ ya na-apụta, o zigara nna di ya ozi, sị, “Ọ
bụ nwoke nwee ihe ndị a tụwara m ime. Ọ sịkwara, Leruo
anya ma ị ga-amata onye nwe ihe ndị a: mgbaaka akara a na
eriri ya, na mkpanaka a.” 26 Juda ghọtara ha, sị, “Ọ bụ onye
ezi omume karịa m, ebe ọ bụ na m jụrụ ịkpọrọ ya kpọnye
nwa m nwoke Shela ka ọ bụrụ nwunye ya.” O dinakwaghị
ya ọzọ. 27 Mgbe oge ọmụmụ nwa ya ruru, ejima ka ahụrụ
n’akpanwa ya. 28 Mgbe ọ na-amụ ha, otu n’ime ha sepụtara
aka ya. Nwanyị na-aghọ nwa weere eriri na-acha uhie uhie
kee ya na nkwoji aka kwuo sị, “Ọ bụ nke a bụ ụzọ pụta.” 29
Ma nwa ahụ mesịrị sekpuo aka ya, nwanne ya nke ọzọ eburu
ya ụzọ pụta. Nwanyị ahụ sịrị, “Ọ bụ otu a ka ị si tikapụta?” A

kpọrọ ya Perez. 30 Emesịa, nwanne ya, nke bu eriri uhie uhie
ahụ na nkwoji aka pụtakwara. A kpọrọ ya Zera.

39 A kpọọrọ Josef gaa n'ala Ijipt. Pọtifa, bụ nwoke Ijipt, otu
n'ime ndịisi na-ejere Fero ozi, na onyeisi ndị agha na-
eche nche zụụrụ ya site n'aka ndị Ishmel, bụ ndị duuru ya
gaa n'ebe ahụ. 2 Onyenwe anyị nọnyeere Josef, nke mere na
ihe gaara ya nke ọma n'ụlọ nna ya ukwu onye Ijipt. 3 Nna
ya ukwu hụrụ na Onyenwe anyị nọnyeere Josef, hụkwa na
Onyenwe anyị na-eme ka ihe niile o mere gaara ya nke ọma.
4 Josef hụtara amara n'ihu ya, ghọọ onyeozi nke aka ya. Pọtifa
mere ya onye na-elekọta ezinaụlọ ya. Nyefee ya ihe niile o
nwere ka ọ bụrụ onye na-elekọta ha. 5 Site n'oge a, o mere
ka ọ bụrụ onye na-elekọta ezinaụlọ ya na ihe niile o nwere,
Onyenwe anyị gọziri ezinaụlọ onye Ijipt ahụ n'ihi Josef. Ngọzị
Onyenwe anyị dịkwasịrị n'ihe niile Pọtifa nwere, ma ihe o
nwere n'ụlọ ma ndị o nwere n'ubi ya. 6 Ya mere, ọ hapụrụ
ihe niile o nwere n'aka Josef. Nke a mere na ọ mazighị ihe
ọzọ na-eme, ma ọ bụghị nri nke ọ na-eri. Josef n'onwe ya
mara mma ahụ dịkwa mma ile anya. 7 Mgbe oge nta gasịrị,
nwunye Pọtifa lere Josef anya sị ya, "Bịa ka anyị abụọ dinaa."
8 Ma Josef jụrụ. Ọ gwara nwunye nna ya ukwu sị, "Lee, nna m
ukwu anaghị echegbu onwe ya banyere ihe ọbụla n'ụlọ a.
O werela ihe niile o nwere nyefee m n'aka ka m lekọta ha
anya. 9 O nweghị onye ọnọdụ ya dị elu karịa nke m n'ụlọ a. O
gbochighị m ihe ọbụla ma ọ bụghị gị, n'ihi na ị bụ nwunye
ya. Olee otu m ga-esi mee oke ihe ọjọọ dị otu a, mee mmehie
megide Chineke." 10 Ọ bụ ezie na nwanyị a nọgidere na-enye
Josef nsogbu site n'ụbọchị ruo ụbọchị ma Josef jụrụ iso ya
dinaa, jụkwa ịnọnyere ya. 11 Otu ụbọchị, Josef batara n'ime
ụlọ ịrụ ọrụ ya. O nweghị ndị ọzọ na-eje ozi nọ n'ime ụlọ
n'ụbọchị ahụ. 12 Nwunye Pọtifa jidere Josef n'uwe mwụda ya,
rịọọ ya sị ya, "Bịa ka anyị dinaa." Ma Josef si n'ime ụlọ ahụ
gbapụ, hapụ uwe mwụda ya n'aka nwunye Pọtifa. 13 Mgbe
nwanyị a hụrụ na Josef agbapụla, hapụ uwe ya, 14 ọ kpọrọ
ndị na-eje ozi n'ezinaụlọ ya sị ha, "Lee, onye Hibru a di m
kpọbatara n'ụlọ a chọrọ iji anyị gwurie egwu. Ọ bịakwutere
m n'ime ụlọ chọọ ka mụ na ya dinaa. E tiri m mkpu n'olu
ike. 15 Mgbe ọ nụrụ ka m welitere olu m tie mkpu enyemaka
m tiri, o sitere n'ime ụlọ a gbapụ, ma hapụrụ m uwe ya."
16 Nwanyị a debere uwe ahụ n'akụkụ ya ruo mgbe nna ya
ukwu lọtara n'ụlọ. 17 Mgbe ahụ, ọ gwara di ya okwu ndị a
sị, "Onye ohu Hibru a ị kpọbataara anyị bakwutere m iji m
gwurie egwu. 18 Ma mgbe m welitere olu tie mkpu enyemaka
o sitere n'ụlọ gbapụ hapụrụ m uwe ya." 19 Mgbe nna ya
ukwu nụrụ ihe nwunye ya gwara ya sị, "Otu a ka ohu gị si
meso m mmeso," o were iwe dị ọkụ. 20 Nna ukwu Josef weere
ya tụnye n'ụlọ mkpọrọ, n'ebe a na-etinye ndị mkpọrọ eze
Ijipt. Ma ebe ahụ Josef nọ n'ụlọ mkpọrọ, 21 Onyenwe anyị
nọnyeere ya. O meere ya ebere, mekwa ka o nweta ihuọma
n'ebe onyeisi ndị nche ụlọ mkpọrọ ahụ nọ. 22 Onyeisi ndị
na-eche ụlọ mkpọrọ mere Josef onyeisi ndị mkpọrọ niile nọ
n'ime ụlọ mkpọrọ ahụ. Josef ghọrọ onye a na-ajụ otu ihe si
aga n'ime ụlọ mkpọrọ ahụ. 23 Onyeisi ndị nche ụlọ mkpọrọ
ahụ enyeghịkwa onwe ya nsogbu maka ihe ọbụla. N'ihi na
Onyenwe anyị nọnyeere Josef, mee ka ihe ọbụla ọ na-eme gaa
nke ọma.

40 Mgbe ụfọdụ oge gasịrị, onye na-ebu iko ihe ọṅụṅụ eze
Ijipt na onye na-esiri ya nri mehiere megide nna ha
ukwu, eze Ijipt. 2 N'ihi ya, Fero were iwe megide ndị ozi ya
abụọ ndị a, onyeisi ndị na-ebu iko ya na onye na-esiri ya
nri. 3 O tinyere ha na nga, n'ụlọ mkpọrọ dị n'ụlọ onyeisi ndị
nche, ebe ahụ a tụbara Josef. 4 Onyeisi ndị nche mere Josef
onye na-elekọta ha. Ha nọrọ n'ụlọ mkpọrọ ọtụtụ ụbọchị. 5
Ha abụọ, onye ahụ na-esiri eze nri, na onye na-ebu iko eze
Ijipt, rọrọ nrọ n'otu abalị. Nrọ nke onye ọ bụla nwere nkọwa
nke ya. 6 Mgbe chi bọrọ, Josef bịakwutere ha hụ na ihu ha
gbarụrụ agbarụ. 7 N'ihi ya, ọ jụrụ ndị ozi Fero ndị a ha na ya
nọ n'ụlọ mkpọrọ dị n'ụlọ nna ya ukwu sị ha, "Gịnị mere ihu
unu ji gbarụọ taa?" 8 Ha zara sị ya, "Anyị rọrọ nrọ ọjọọ, ma
onye nkọwa ya adịghị." Josef sịrị ha, "Ọ bụghị Chineke nwee
ike ịkọwa nrọ? Kọọrọnụ m ha." 9 Onyeisi ndị na-ebu iko
kọọrọ Josef nrọ ya. Ọ sịrị ya, "Arọrọ m nrọ hụ osisi vaịnị n'ihu
m. 10 Osisi vaịnị a nwere alaka atọ. Mgbe m nọ na-ele anya,
osisi vaịnị ahụ mara ifuru, mịpụta mkpụrụ n'ụyọkọ n'ụyọkọ,
ha chakwaa. 11 Ebe ọ bụ n'iko Fero dị m n'aka, a ghọọrọ m
mkpụrụ vaịnị ndị a, pịpụta mmiri ha pịnye n'ime iko mmanya
Fero, bunye ya ka ọ ṅụọ." 12 Josef sịrị ya, "Nke a bụ ihe nrọ gị
pụtara. Alaka atọ ahụ bụ abalị atọ. 13 N'ime abalị atọ Fero ga-
akpọpụta gị, mee ka i nwere onwe gị. Fero ga-enyeghachikwa
gị ọrụ gị. Ị ga-etinyekwa Fero iko ya n'aka dịka i si eme na
mbụ mgbe ị bụ onye na-ebu iko ya. 14 Mgbe ihe gaara gị nke
ọma, chetakwa m, ma gosi m obiọma, gwara m Fero ka o si
n'ụlọ mkpọrọ a wepụta m. 15 Ọ bụ ntọrọ ka atọọrọ m site
n'ala ndị Hibru. N'otu aka ahụ, n'ebe a ọ dịkwaghị ihe ọjọọ ọ
bụla m mere nke kwesiri ka atụnye m n'ụlọ mkpọrọ a." 16
Mgbe onyeisi ndị na-esiri Fero nri hụrụ na nkọwa nrọ ahụ dị
mma, ọ sịrị Josef, "Mụ onwe m, na nrọ m nke m, ebu m nkata
achịcha atọ n'isi. 17 Nkata nke dị n'elu jupụtara na achịcha dị
iche iche e gheere eze, bụ Fero. Ma ụmụ nnụnụ bịara na-eri
achịcha ndị ahụ dị na nkata m bụ n'isi." 18 Josef zara sị ya,
"Lee ihe nrọ gị pụtara. Nkata atọ ahụ bụ abalị atọ. 19 N'ime
abalị atọ ka Fero ga-esi n'ụlọ mkpọrọ kpọpụta gị, nye iwu ka
e bepụ gị isi, kwụba gị n'elu osisi. Ụmụ nnụnụ ga-erichapụ
anụ ahụ gị." 20 N'abalị nke atọ, site n'ụbọchị ndị a rọrọ nrọ
ha, Fero mere mmemme ncheta ọmụmụ ya. Ọ kpọrọ ndị niile
na-ejere ya ozi oriri. O ziri ozi ka a gaa n'ụlọ mkpọrọ kpọpụta
onyeisi ndị na-ebunye ya iko ihe ọṅụṅụ na onyeisi ndị na-
esiri ya nri. 21 O nyeghachiri onyeisi ndị na-ebu iko ya ọrụ
ya, weghachi ya n'ọnọdụ ya. Nwoke a bunyekwara Fero iko ya
dịka o si eme na mbụ. 22 Ma ọ kwụgburu onyeisi ndị na-esiri
ya nri, dịka Josef si kọwaa nrọ ha. 23 Ma onyeisi ndị ahụ na-
ebu iko eze echetaghị Josef. O chefuru ya.

41 O ruo mgbe afọ abụọ gasịrị, Fero rọrọ nrọ hụ onwe ya
ka o guzo n'akụkụ mmiri Naịl. 2 N'ebe ahụ, ọ hụrụ ehi
asaa ndị si n'osimiri Naịl na-apụta. Ehi ndị a buru ibu, maa
mma. Ahụ ha na-akwọ mụrụmụrụ. Ha pụtara, bido ịta nri
n'etiti ahịhịa riidi. 3 N'atụfughị oge, ehi asaa ọzọ soro ha
n'azụ sikwa n'osimiri Naịl na-apụta. Ma ehi ndị a tara ahụ
nke ukwuu. Ha bụ nnọọ ọkpụkpụ ọkpụkpụ, jọọ njọ ile anya.
Ha bịara guzo n'akụkụ ehi ndị ahụ buru ibu. 4 Mgbe ahụ,
ehi ndị a bụ naanị ọkpụkpụ ọkpụkpụ bịara richapụ ehi ndị
ahụ buru ibu. Mgbe nke a mere Fero kwolitere. 5 Emesịa,
Fero rahụkwara ụra ọzọ, rọọ nrọ nke ugboro abụọ, hụ ogbe
ọka asaa ndị mịrị n'otu ukwu ọka. Ogbe ọka ndị a buru ibu
maa ezi mma. 6 Emesịa, ọ hụkwara ogbe ọka asaa ọzọ ka ha
mịkwara n'otu ukwu ọka ahụ. Ma ndị a ọ hụrụ kpọnwụsịrị

akpọnwụ, fịkpọkwa afịkpọ. Ọ bụ ikuku si n'ọwụwa anyanwụ
mere ka ha kpọnwụọ. **7** Ogbe ọka ndị a fịkpọrọ afịkpọ loro
ogbe ọka asaa ndị ahụ buru ibu. Fero kwolitere hụ na ihe ndị
a bụ nrọ. **8** Mgbe chi bọrọ, o nweghị udo na mmụọ ya. O ziri
ozi kpọkọta ndị majiki niile, na ndị ọkachamara niile nke
Ijipt. Fero kọọrọ ha ihe ọ rọrọ na nrọ. Ma ọ dịghị onye nwere
ike ịkọwara ya ihe nrọ ya pụtara. **9** Ma n'oge ahụ, onyeisi
ndị na-ebu iko jekwuuru Fero gwa ya sị, "Taa ka m chetara
mmehie m. **10** Oge ahụ Fero were iwe megide ndị na-ejere ya
ozi, o tinyere mụ na onyeisi ndị na-esi nri n'ụlọ mkpọrọ nke
dị n'ebe onyeisi ndị nche eze bi. **11** Onye ọbụla n'ime anyị
abụọ rọrọ nrọ n'otu abalị, nrọ ọbụla nwekwara nkọwa nke
ya. **12** O nwere nwokorobịa onye Hibru anyị na ya nọ n'ụlọ
mkpọrọ n'oge ahụ. Ọ bụ ohu onyeisi ndị nche eze. Anyị kọọrọ
ya nrọ anyị rọrọ. Ọ kọwakwaara anyị ihe nrọ anyị pụtara
nye onye ọbụla nkọwa nke nrọ ya. **13** Ihe niile mere dịka o
si kọwara anyị. E nyeghachiri m ọnọdụ m, ma kwụba onye
nke ọzọ n'osisi." **14** Ya mere Fero ziri ozi ka a kpọọ Josef. E
mere ngwangwa wepụta ya site n'ụlọ mkpọrọ ahụ. Mgbe ọ
kpụchara afụọnụ ya, gbanwee uwe ya, ọ bịakwara n'ihu Fero.
15 Fero gwara Josef sị, "Arọrọ m nrọ ma o nweghị onye ọbụla
nwere ike ịkọwara m ihe nrọ m rọrọ pụtara. Ma anụla m na a
kọọrọ gị nrọ a rọrọ, i nwere ike ịkọwa ihe nrọ ahụ pụtara."
16 Josef zara sị ya, "Enweghị m ike ịkọwa nrọ n'ike aka m. Ma
Chineke ga-enye Fero ọsịsa udo dịka ọ chọrọ." **17** Mgbe ahụ,
Fero malitere ịkọwara Josef nrọ ya. O kwuru sị, "Eguzoro m
n'akụkụ osimiri Naịl na nrọ m. **18** Mgbe ahụ, ahụrụ m ehi
asaa si na mmiri ahụ pụta. Ehi ndị a mara abụba, ma gbaa
agba. Ha bidokwara ịta nri n'etiti ahịhịa riidi. **19** Emesịa,
a hụrụ m ehi asaa ọzọ ka ha sikwa n'osimiri ahụ pụta. Ehi
ndị a ejighị ahụ. Ha bụ ọkpụkpụ ọkpụkpụ, jọọ njọ ile anya.
N'ezie, ahụtụbeghị m ụdị ehi dị otu a n'ala Ijipt niile. **20** Ehi
asaa ndị a jọrọ njọ riri ehi ndị ahụ buru ibu, bụ ndị bu ha
ụzọ si n'osimiri ahụ pụta. **21** Ma mgbe ha risiri ehi ndị a,
nri ahụ emeghị ka ụdịdị ha gbanwee. Ha dịkwa otu ha dị.
Mgbe m hụsịrị ihe a, etetara m n'ụra. **22** "Mgbe m rọrọ nrọ
ọzọ, a hụrụ m ogbe ọka asaa nke mịrị n'otu ukwu ọka. Ọka
asaa ndị a buru ibu, dị mma ile anya. **23** Ogbe ọka asaa ọzọ
mịkwara n'elu ukwu ọka ahụ, ma ndị a kpọnwụrụ akpọnwụ,
fịkpọkwa afịkpọ n'ihi n'ikuku si n'ọwụwa anyanwụ chakpọrọ
ha. **24** Ma ọka ndị a fịkpọrọ afịkpọ lodara ọka asaa ndị ahụ
mara mma. Akọọlara m ndị majiki ihe ndị a, ma ọ dịghị onye
n'ime ha nwere ike ịkọwara m ihe nrọ ndị a pụtara." **25**
Mgbe ahụ, Josef sịrị Fero, "Nrọ abụọ Fero rọrọ pụtara otu ihe.
Chineke esitela na nrọ ndị a gwa Fero ihe ọ na-aga ime. **26**
Ehi asaa ndị ahụ buru ibu bụ afọ asaa. Ogbe ọka asaa ndị ahụ
buru ibu bụkwa afọ asaa. Ọ bụ otu nrọ ahụ, ọ bụ ezie na ị
rọrọ ya ugboro abụọ. **27** Ehi asaa ndị ọzọ ahụ dị ọkpụkpụ
ọkpụkpụ ndị pụtara mgbe ndị nke mbụ pụtachara bụ afọ
asaa. Otu a kwa ogbe ọka ndị ọzọ fịkpọrọ afịkpọ nke ikuku si
n'ọwụwa anyanwụ mere ka ha fịkpọọ bụ afọ asaa. Ha na-
egosi afọ asaa mgbe oke ụnwụ ga-adị. **28** "Dịka m gwara Fero
na mbụ, Chineke egosila gị ihe ọ chọrọ ime. **29** Afọ asaa
na-abịa ga-abụ afọ asaa mgbe nri ga-adị ukwuu n'ala Ijipt
niile. **30** Emesịa afọ asaa oke ụnwụ ga-eso ha. Mgbe ahụ, a
ga-echefu ụba niile nke ala Ijipt. Ụnwụ a ga-ala obodo n'iyi.
31 Agaghị echetakwa na e nwere oge ịba ụba ihe oriri n'ala
a, n'ihi oke ụnwụ ahụ nke ga-eso ya ga-adị oke ukwuu. **32**
Ihe mere Fero ji rọọ nrọ a ugboro abụọ bụ n'ihi na Chineke
ekpebiela na ihe ndị a ga-emezuriri. Chineke ga-emekwa ya
n'oge na-adịghị anya. **33** "Ma ugbu a, ka Fero chọọ onye
nwere ezi nghọta na amamihe. Ya mee ya onyeisi ọchịchị
n'ala Ijipt niile. **34** Ka Fero mee nhọpụta ndị nlekọta ala Ijipt.
Ka e debe otu ụzọ n'ime ụzọ ise nke nri niile a ga-enweta
n'oge ahụ nri ga-adị ukwuu n'ala Ijipt. **35** Ka ha kpokọtaa
nri niile ga-adị n'oge ịba ụba nke ihe oriri, nke ga-adị n'afọ
ndị a na-abịa. Ka ha kpokọta ha n'ụlọ ichebe nri nke ga-adị
n'okpuru ọchịchị Fero. Ka ọ bụrụ nri e debere n'obodo dị iche
iche. **36** A ga-echebe nri ndị a nke ọma maka ndị bi n'ala a, ka
ọ bụrụ nri a ga-eri n'ime afọ asaa ndị ahụ nke ụnwụ ga-adị
n'ala Ijipt, ka ụnwụ ghara ibibi ala a." **37** Ntụpụta ahụ dị mma
n'anya Fero na ndịisi ọchịchị ya. **38** Fero jụrụ ndịisi ọchịchị
ya, "Anyị ga-achọtali onye ọzọ dịka nwoke a, onye mmụọ nke
Chineke dị n'ime ya?" **39** Ya mere Fero tụgharịrị sị Josef, "Ebe
Chineke kpugheere gị ihe ndị a, o nweghị onye ọzọ nwere
ezi nghọta na amamihe dịka gị. **40** Gị onwe gị ga-abụ onye
na-elekọta ụlọeze m. Ndị m niile ga-erube isi n'iwu ọbụla i
nyere. Ọ bụ naanị n'ocheeze ka m ga-eji dị ukwuu karịa gị."
41 Fero gwara Josef, "Lee, emeela m gị onye nlekọta ala Ijipt
niile." **42** Mgbe ahụ, Fero gbapụtara mgbaaka eze ya gbanye
ya Josef n'aka. O yikwasịkwara Josef uwe e ji ezi akwa ọcha
duo, nyanye ya ihe ịnya n'olu nke e ji ọlaedo kpụọ. **43** O mere
ka ọ nyaa ịnyịnya ụgbọ ya nke abụọ. Ndị oti mkpu na-etikwa
n'ihu ya, "Gbuonụ ikpere n'ala." Otu a ka Fero si mee Josef
onye na-achị ala Ijipt niile. **44** Fero gwakwara Josef sị, "Ọ bụ
mụ onwe m bụ Fero! O nweghị onye ọbụla ga-ewelita aka
maọbụ ụkwụ ya n'ala Ijipt niile ma ọ bụghị site n'ike i nyere
ya." **45** Fero gụrụ Josef aha Zafenat-Pania. Ọ kpọnyekwara
ya, Asenat, nwa Pọtifera, onye nchụaja obodo a na-akpọ On,
ka ọ bụrụ nwunye ya. Josef bịara gazuo ala Ijipt. **46** Josef
gbara iri afọ atọ mgbe o bidoro iguzo n'ihu Fero eze Ijipt.
O si n'ihu Fero pụọ, malite ijegharị ebe niile n'ala Ijipt. **47**
N'afọ asaa ahụ nke a na-eriju afọ, ala mepụtara nri n'ebe ọ dị
ukwuu. **48** N'ime afọ asaa ndị a nke nri juru ebe niile n'Ijipt,
Josef chịkọtara nri niile nke si n'ubi, ma chekwaa ha n'ụlọ e
wuru maka iche nri n'obodo niile ahụ. N'obodo ọbụla, ka
ọ na-etinye ihe oriri nke si n'ubi gbara ya gburugburu. **49**
Josef chekwara ọka dị ukwuu n'ọnụọgụgụ, dịka aja dị n'akụkụ
osimiri. A kwụsịrị ịgụ ha ọnụ n'ihi na ha hiri nne nke ukwuu
nke na ha enweghị ọnụọgụgụ. **50** Tupu oge ụnwụ ahụ ebido,
Asenat nwa nwanyị Pọtifera, onye nchụaja nke On, mụtara
Josef ụmụ ndị ikom abụọ. **51** Josef gụrụ ọkpara ya Manase,
n'ihi na ọ sịrị, "Chineke emeela ka m chefuo ahụhụ m niile,
mekwa ka m chefuo ndị ezinaụlọ nna m." **52** Josef gụrụ nwa
ya nke abụọ Ifrem. Ọ sịrị, "N'ihi na Chineke emeela ka m mịa
mkpụrụ n'ala nke ahụhụ m." **53** Afọ asaa nke ụba nri nke
dịrị n'ala Ijipt mechara gabiga. **54** Afọ asaa nke ụnwụ bidoro
bịawa dịka Josef kwuru. Ụnwụ nọ n'obodo niile, ma n'ala
Ijipt niile nri dị. **55** Ka agụ jidere ala Ijipt niile, ndị mmadụ
tikuru Fero ka o nye ha nri. Ma Fero gwara ndị Ijipt niile,
"Jekwurunụ Josef. Ihe ọbụla ọ gwara unu meenụ ya." **56**
Mgbe ụnwụ ahụ gbasara ruo n'akụkụ niile nke ala ahụ, Josef
meghepụrụ ụlọ ichebe nri niile bido iresi ndị Ijipt nri, n'ihi
na ụnwụ ahụ dị njọ n'ala Ijipt niile. **57** Mba niile bịara Ijipt
ịzụ nri site n'aka Josef n'ihi na ụnwụ ahụ dị njọ n'ụwa niile.

42 Ugbu a, Jekọb nụrụ na ọka dị n'Ijipt. Ọ sịrị ụmụ ya,
"Kedụ ihe anyị jiri nọrọ na-elerịta onwe anyị anya" **2** Ọ

sịrị, “Lee anụrụ m na ọka dị n’Ijipt. Gbadatanụ n’ebe ahụ
zụtara anyị ọka ka anyị dị ndụ ghara ịnwụ.” **3** Ụmụnne Josef
iri ndị ahụ gbadara Ijipt ịzụta ọka. **4** Ma Jekọb ekweghị ka
Benjamin nwanne nta Josef soro ha gaa, n’ihi na ọ tụrụ egwu
na ihe ndaba ọjọọ nwere ike ịbịakwasị ya. **5** Otu a, ụmụ Izrel
so n’ọtụtụ ndị ọzọ ndị jekwara ịzụrụ nri n’Ijipt, n’ihi na ụnwụ
ahụ dị njọ n’ala Kenan. **6** N’oge a, Josef na-achị ala Ijipt,
bụrụkwa onye iresi ndị obodo ọka dị n’aka. Ya mere, mgbe
ụmụnne Josef rutere, ha bịara hulata kpọọ isiala nye Josef. **7**
Mgbe Josef hụrụ ụmụnne ya, ọ matara ndị ha bụ. Ma ọ kpara
agwa dịka onye na-amaghị ha, gwa ha okwu n’olu ike, sị ha,
“Ebee ka unu si bịa?” Ha zara, “Anyị si ala Kenan bịa. Anyị
bịara ịzụrụ nri.” **8** Josef matara ụmụnne ya, ma ha onwe ha
amataghị onye ọ bụ. **9** Josef chetakwara nrọ ndị ahụ ọ rọrọ
banyere ha. Ọ gwara ha okwu sị ha, “Unu bụ ndị nnyocha.
Ịchọpụta adịghị ike ala anyị mere unu ji bịa.” **10** Ha zara sị,
“Nna anyị ukwu, anyị bụ ndị ohu gị bịara ịzụrụ nri. **11** Anyị
niile bụ ụmụ otu nna. Ndị ohu gị bụ ndị kwesiri ntụkwasị obi.
Anyị abụghị ndị nnyopụta.” **12** Ma Josef gwara ha sị, “Mba!
Unu bịara ịchọpụta akụkụ obodo anyị nke a na-echezighị nke
ọma.” **13** Ha zara sị ya, “Ndị ohu gị dị ụmụnne iri na abụọ. Ọ
bụkwa otu nna mụrụ anyị niile. Nna anyị na nwanne anyị
nta, onye ikpeazụ ọ mụrụ nọ na Kenan ugbu a. Ma otu onye
n’ime anyị anwụọla.” **14** Josef sịrị, “Ihe unu na-akọ na-egosi
na unu bụ ndị nnyopụta, dịka m gwara unu. **15** Nke a ka a ga-
eji anwale unu. N’aha Fero dị ndụ, unu agaghị esi n’ebe a laa
tutu nwanne unu nke nta ahụ abịa n’ebe a. **16** Zipụnụ otu
onye n’ime unu ka ọ gaa kpọta nwanne unu nwoke. Ma aga m
etinye ndị fọdụrụ n’ụlọ mkpọrọ, tutu m chọpụta ma ihe unu
kwuru ọ bụ eziokwu maọbụ ụgha. Ọ bụrụ ụgha n’ezie, dịka
Fero na-adị ndụ, unu bụ ndị nnyopụta.” **17** O tinyere ha niile
n’ụlọ mkpọrọ, hapụ ha n’ebe ahụ abalị atọ. **18** Josef gwara ha,
n’ụbọchị nke atọ, “Nke a bụ ihe unu ga-eme ma dị ndụ, n’ihi
na abụ m onye na-atụ egwu Chineke. **19** Ọ bụrụ na unu bụ
ndị ezi mmadụ, ka otu onye n’ime unu nọdụ n’ebe a, n’ụlọ
mkpọrọ, ka ndị fọdụrụ buru ọka bulaara ndị ezinaụlọ unu nọ
n’agụụ. **20** Ma kpọtaranụ m nwanne unu nke nta n’ebe a,
nke a ga-egosi na okwu unu bụ eziokwu, na unu agaghịkwa
anwụ.” Ha mere otu a. **21** Ha gwarịtara onwe ha okwu sị,
“N’ezie, ọ bụ n’ihi nwanne anyị nwoke ka ahụhụ ndị a ji
abịakwasị anyị. Anyị hụrụ obi mgbawa ya, mgbe ọ na-arịọ ka
anyị chebe ndụ ya, ma anyị egeghị ya ntị. Ọ bụ nke a mere
mmekpa ahụ ndị a ji bịakwasị anyị ugbu a.” **22** Ruben zara sị
ha, “Ọ bụ na mụ agwaghị unu sị unu hapụ imejọ nwantakịrị
ahụ, ma unu egeghị ntị? Ugbu a, anyị na-asa ajụjụ banyere
ọbara ya.” **23** Ha amataghị na Josef na-anụ ihe ha na-ekwu,
n’ihi na onye nsụgharị okwu nọ n’etiti ha. **24** O sitere n’ebe
ha nọ tụgharịa gaa kwaa akwa. Ọ lọghachikwutere ha ọzọ
gwakwa ha okwu. O si n’etiti ha kpọpụta Simiọn kee ya agbụ
ka ha na-ele ya anya. **25** Josef nyere iwu ka e kpojuo ọka
n’akpa ha, tinyekwara onye ọbụla ego ọ kwụrụ n’akpa ya. Ọ
nyere iwu ka e nye ha ihe ha ga-eri n’ụzọ. Mgbe e mesịrị ihe
ndị a, **26** ha bokwasịrị ịnyịnya ibu akpa ọka ha n’otu n’otu.
Ha hapụrụ Ijipt lawa. **27** Mgbe ha ruru ebe ha nọrọ ọnọdụ
abalị, otu n’ime ha meghere akpa ya ka o nye ịnyịnya ibu ya
ọka, ọ hụrụ ego ya n’ọnụ akpa ya. **28** Ọ gwara ụmụnne ya sị,
“Lee, e tighachiri ego m kwụrụ. Lee ya n’akpa ọka m.” Ike
gwụrụ onye ọbụla n’ime ha. Site n’ahụ ịma jijiji ha lerịtara
onwe ha anya sị, “Gịnị bụ ihe a Chineke mere anyị?” **29** Mgbe
ha lakwutere nna ha Jekọb n’ala Kenan, ha kọọrọ ya ihe
niile dakwasịrị ha. Ha gwara ya sị, **30** “Nwoke na-achị ala
ahụ gwara anyị okwu n’olu ike. O mesoro anyị mmeso dịka
anyị bụ ndị bịara inyochapụta obodo ha. **31** Ma anyị gwara
ya sị, ‘Anyị bụ ndị kwesiri ntụkwasị obi, ndị na-abụghị ndị
nnyopụta obodo. **32** Anyị dị ụmụnne iri na abụọ ndị nwere
otu nna. Otu n’ime anyị anọkwaghị, ma nke ntakịrị na nna
anyị nọ na n’ala Kenan taa.’ **33** “Mgbe ahụ, nwoke a, onye na-
achị ala ahụ, sịrị anyị, ‘Nke a ka m ga-eji mata ma unu bụ
ndị ezi mmadụ. Hapụrụnụ m otu nwanne unu. Burunu ọka,
bulaara ndị ezinaụlọ unu agụụ na-agụgbu. **34** Ma kpọtara m
nwanne unu nke nta. Mgbe ahụ ka m ga-ama ihe unu bụ.
Ma unu bụ ndị nnyopụta maọbụ ndị ezi mmadụ. Mgbe ahụ,
aga m ahapụrụ unu nwanne unu. Unu ga na-azụkwa ahịa
n’ala a.’” **35** Mgbe ha bidoro ịwụpụtasị ọka dị n’akpa ha, lee,
n’ime akpa ọka onye ọbụla, a chọtara ego ọ kwụrụ n’akpa
ya. Mgbe ha na nna ha hụrụ ego ndị a, ha tụrụ egwu. **36** Ya
mere, nna ha Jekọb gwara ha sị, “Unu agbawala m aka ụmụ.
Josef anọghị, Simiọn anọkwaghị. Ma unu na-achọ iwezuga
Benjamin. Naanị m ka ihe niile ndị a na-emegide!” **37** Mgbe
ahụ, Ruben gwara nna ya sị, “I nwere ike gbuo ụmụ m ndị
ikom abụọ ma ọ bụrụ na m akpọghachighị Benjamin. Tifee ya
n’aka m, aga m akpọghachikwara gị ya.” **38** Ma Jekọb sịrị,
“Nwa m agaghị eso unu gaa. N’ihi na nwanne ya anwụọla,
ọ bụkwa naanị ya ka ọ fọdụrụ. Ọ bụrụ na nsogbu ezute ya
n’ụzọ n’ije a, unu ga-eme ka m jiri isi awọ m laa n’ili n’ọnọdụ
mwute.” **(Sheol h7585)**

43 Ma ụnwụ a siri oke ike n’ala ahụ n’oge a. **2** O ruo, mgbe
ha richara nri ha zụtara n’Ijipt, nna ha gwara ha sị,
“Jeghachinụ, zụtara anyị ntakịrị nri.” **3** Juda gwara nna ya
bụ Jekọb sị, “Nwoke ahụ dọsiri anyị aka na ntị ike sị, ‘Unu
agaghị ahụ ihu m ma ọ bụrụ na nwanne unu esoghị unu
bịa.’ **4** Ọ bụrụ na ị ga-edunyere anyị nwanne anyị, anyị ga-
agbada gaa zụtara gị nri. **5** Ma ọ bụrụ na ị gaghị edunyere
anyị ya, anyị agaghị agbada, n’ihi na nwoke a sịrị anyị, ‘Unu
agaghị ahụ ihu m ma ọ bụrụ na nwanna unu esoghị unu.’” **6**
Mgbe ahụ Izrel sịrị, “Gịnị mere unu ji wetara m nsogbu dị
otu a, site n’ịgwa nwoke ahụ na unu nwere nwanne ọzọ.” **7**
Ha zara sị, “Nwoke a jụrụ anyị ajụjụ dị iche iche banyere
onwe anyị, na ndị ezinaụlọ anyị. Ọ sị, ‘Nna unu, ọ dị ndụ
ugbu a? Unu nwere nwanne ọzọ?’ Ya mere, anyị zara ajụjụ
niile. O nweghị otu anyị siri mara na ọ ga-asị anyị kpọta
nwanne anyị.” **8** Mgbe ahụ, Juda sịrị nna ya Izrel, “Dunye m
nwantakịrị a ka anyị bilie gawa, ka anyị dị ndụ ghara ịnwụ,
ma anyị onwe anyị, ma gị, ma ụmụntakịrị anyị. **9** Aga m eji
onwe m gbaa ebe n’ihi ya. I nwere ike itife ya n’aka m. Ọ bụrụ
na m akpọtaghachighị ya, kpọbata ya n’ihu gị, mgbe ahụ, ịta
ụta bụrụ nke m n’ihu gị, n’ụbọchị ndụ m niile. **10** A sị nnọọ
na anyị egbughị oge niile a, anyị gaara aga ma lọtakwarị
ugboro abụọ.” **11** Mgbe ahụ nna ha Izrel gwara ha sị, “Ọ bụrụ
na ọ ga-adịrịrị otu a, gịnị ọzọ ka anyị ga-eme. Kama mgbe
unu na-aga, werenụ n’akpa unu onyinye ịnata ihuọma nke bụ
ihe niile kachasị mma nke si n’ala a welaara nwoke a. Werenụ
nwantịntị mmanụ otite, na nwantịntị mmanụ aṅụ, ha na
ụda dị iche iche, na eso osisi máá, na akụ, na alụmọnd. **12**
Werekwanụ ego okpukpu abụọ n’aka unu. Weghachirinụ ya
ego ahụ e tinyere n’ọnụ akpa unu, eleghị anya ọ bụ n’ohihie
anya ka ha ji tinye ya. **13** Ngwa, kpọrọnụ nwanne unu nwoke

bilienụ laghachikwurunụ nwoke ahụ. 14 Ka Chineke Onye
pụrụ ime ihe niile, mee ka nwoke ahụ nwee obi ebere n'ebe
unu nọ. Ya meekwa ka o nwee ike ịhapụrụ unu nwanne unu
Simịọn na Benjamin ka ha soro unu lọta. Ọ bụrụkwanụ uche
Chineke na m ga-agbara aka ụmụ, ya mee dịka o si chọọ." 15
Ya mere, ndị ikom ahụ weere onyinye ndị a, na okpukpu ego
abụọ n'aka, ma kpọrọkwa Benjamin. Ha biliri ije. Garuo Ijipt,
ma guzo n'ihu Josef. 16 Mgbe Josef lepụrụ anya hụ Benjamin
n'etiti ha, ọ gwara onye na-elekọta ụlọ ya sị, "Duru ndị ikom
ndị a gaa n'ụlọ. Gbuo anụ, kwadoo nri, n'ihi na ndị a ga-
eso m rie nri ehihie." 17 Odibo a mere dịka Josef ziri ya. O
duuru ndị ikom ndị ahụ gaa n'ụlọ Josef. 18 N'oge a, mgbe a
kpọbatara ha n'ụlọ, ndị ikom ndị ahụ tụrụ ụjọ, n'ihi na a
kpọbatara ha n'ime ụlọ Josef. Ha sịrị, "Ọ bụ n'ihi ego ahụ e
tighachiri n'akpa anyị n'oge mbụ ka e ji kpọbata anyị, ka o
nwee ike ịchọta ụzọ ọ ga-esi megide anyị, mesie anyị ike, si
otu a were anyị na ịnyịnya ibu anyị dịka ndị ohu ya." 19 Ha
bịaruru odibo Josef ahụ nso gwa ya okwu n'ọnụ ụzọ ụlọ ahụ.
20 Ha sịrị ya, "Nna anyị ukwu, anyị bịara ebe a n'oge mbụ
ịzụ ihe oriri. 21 Ma, mgbe anyị rutere ebe anyị nọrọ ọnọdụ
abalị, anyị meghere akpa anyị, chọpụta ego anyị kwụrụ n'ihi
nri ahụ anyị zụrụ ka ọ dị n'ọnụ akpa anyị n'otu na otu. E
sepụkwaghị ya ihe ọ bụla. Ya mere, anyị weghachiri ya n'oge
a. 22 Anyị jikwa ego ọzọ anyị ga-eji zụọ ihe oriri. Ma anyị
amaghị onye tinyere ego ahụ n'ime akpa anyị." 23 Odibo ahụ
zara sị ha, "Udo dịrị unu, unu atụla egwu, n'ihi na Chineke
unu, na Chineke nna unu enyela unu akụ zoro ezo n'ime akpa
unu. Ego unu kwụrụ ruru m aka." Mgbe ahụ, ọ hapụrụ ha gaa
kpọpụta Simịọn. 24 N'oge ahụ, odibo ahụ duuru ndị ikom
ndị ahụ bata n'ụlọ Josef, nye ha mmiri ha ji saa ụkwụ ha.
O nyekwara ịnyịnya ibu ha nri. 25 Mgbe ahụ, ụmụ Jekọb
kwadoro onyinye ịnata ihuọma ha ji bịa, nke ha ga-enye Josef
ma ọ bata n'etiti ehihie, n'ihi na ha anụla na ha ga-eri nri
n'ebe ahụ. 26 Mgbe Josef lọtara ụlọ, ha wetaara ya onyinye
dị n'aka ha, daa n'ala, kpọọ isiala nye ya. 27 Josef jụrụ ha
ajụjụ banyere ọdịmma ha, jụọkwa ha sị, "Agadi nna unu, nke
unu gwara m ihe banyere ya, ahụ ọ dịkwa ya? Ọ ka dịkwa
ndụ." 28 Ha zaghachiri sị ya, "Ahụ dị ohu gị bụ nna anyị. Ọ
ka nọ ndụ." Ha hulatara isi ha, kpọọ isiala nye ya. 29 Mgbe
Josef welitere anya ya elu hụ nwanne ya Benjamin, onye bụ
nwanne afọ ya, ọ jụrụ ha ajụjụ sị, "Onye a ọ bụ nwanne unu
nke nta ahụ unu gwara m ihe banyere ya?" Tupu ha asaa ya
ihe ọbụla, o lere Benjamin anya sị ya, "Ka amara Chineke dịrị
gị, nwa m nwoke." 30 Mgbe ahụ kwa Josef mere ọsịịsọ pụọ
n'ezi ịchọ ebe ọ ga-akwa akwa n'ihi na ọhụhụ ọ hụrụ nwanne
ya anya ọzọ metụrụ ya nnọọ n'obi. Ọ pụrụ banye n'ime ụlọ ya
kwaa akwa. 31 Emesịa, ọ sara ihu ya, pụta, jisie onwe ya ike
nye odibo ya iwu ka o bute nri ahụ. 32 Ha doziiri ya nri nke
ya iche, doziekwara ụmụnne ya nri nke ha iche. Otu a kwa, ha
dozikwaara ndị Ijipt ya na ha na-erikọ nri, nri nke ha iche.
N'ihi na ọ bụ ihe arụ n'anya ndị Ijipt na ha na ndị Hibru ga-
erikọta nri ọnụ. 33 Ma mgbe e nyere ha ọnọdụ n'ihu Josef, e
mere ka ha nọdụ dịka ha si tọọ ibe ha. Nke ọkpara buru ụzọ
nọdụ, onye na-eso ya anọdụkwa. Otu a ka ha niile siri nọdụ
ruo n'onye ikpeazụ n'ime ha. Ha lerịtara onwe ha anya n'ihi
na o juru ha anya. 34 O sitekwara na nri e doziri ya nyebinye
ha nri. Nri e nyere Benjamin dị ukwuu okpukpu ise karịa nri
nke e nyere ha niile. Ha na ya riri, ṅụọkwa n'uju.

44 Mgbe ahụ Josef nyere odibo nọ n'ụlọ ya iwu sị, "Gbajuo
akpa ndị ikom ndị a nri. Tinyere ha nri nke onye ọbụla
n'ime ha nwere ike ibu, tinyekwa ego nke onye ọbụla n'ime
ha kwụrụ n'ọnụ akpa ya. 2 Ma tinye iko ọlaọcha m n'ime ọnụ
akpa onye nke nta n'ime ha. Tinyekwa ego ọ kwụrụ n'ihi nri
ọ zụrụ n'ime akpa ya." Odibo a mere dịka Josef gwara ya. 3
Mgbe chi bọrọ, ha zipụrụ ndị ikom ndị a, ha na ịnyịnya ibu
ha. 4 Mgbe ha ji naanị ihe nta gafee obodo ahụ, Josef gwara
odibo ya sị, "Bilie, chụso ndị ikom ndị ahụ ọsọ. I zute ha, sị
ha, 'Gịnị mere unu ji were ihe ọjọọ kwụghachi ihe ọma? 5
Gịnị mere unu ji zuru iko ọlaọcha nna m ukwu, iko o ji aṅụ
ihe ọṅụṅụ na nke o ji ajụ ase? Unu emeela ihe ọjọọ n'ihi ihe a
unu mere.'" 6 Mgbe odibo ahụ zutere ha, ọ gwara ha ihe ndị
a. 7 Ma ha zara sị ya, "Nna anyị ukwu, gịnị mere i ji ekwu ụdị
okwu ndị a? Ihe arụ ka ọ bụ anyị ime ihe dị otu a. 8 Lee,
ego anyị chọtara n'ọnụ akpa anyị ka anyị sitere n'ala Kenan
weghachi. Olee otu anyị ga-esi zuru ọlaedo maọbụ ọlaọcha
site n'ụlọ nna gị ukwu? 9 Onye ọbụla n'ime anyị a chọtara
iko a n'aka ya ga-anwụ. Anyị onwe anyị ga-aghọrọ nna anyị
ukwu ndị ohu." 10 Odibo ahụ zara sị ha, "Ka ọ dịrị dịka unu
kwuru. Onye ọbụla a chọtara ya n'aka ga-abụ ohu m. Ma ndị a
na-achọtaghị ya n'aka ha enweghị ịta ụta ọbụla." 11 Ha mere
ngwangwa, onye ọbụla tọdatara akpa ya. Onye ọbụla kwa
meghere akpa ya. 12 Odibo ahụ malitere n'onye ukwu n'etiti
ha chọọ rute n'onye nta. Ọ bụ n'akpa Benjamin ka a chọtara
iko ahụ. 13 Mgbe ahụ, ha dọwara uwe ha n'ihi mwute. Onye
ọbụla n'ime ha tighachiri ibu ya n'elu ịnyịnya ibu ya. Ha niile
bidokwara ịlaghachi azụ n'obodo ha si pụta. 14 Mgbe Juda
na ụmụnne ya lọghachiri n'ụlọ Josef, ha hụrụ Josef ka ọ nọ
n'ebe ahụ. Ha dara n'ala n'ihu ya. 15 Ma Josef jụrụ ha sị, "Gịnị
bụ ihe a unu mere? Ọ bụ na unu amataghị na onye dịka m
nwere ike ịmata onye zuru iko m?" 16 Ya mere Juda sị ya,
"Gịnị ka anyị ga-ekwu? Olee otu anyị ga-esi gosi n'aka anyị
dị ọcha? Chineke ekpugheela ikpe ọmụma ndị ohu gị. Lee,
anyị bụkwa ndị ohu onyenwe m. Anyị onwe anyị, tinyekwara
onye a chọtara iko ahụ n'aka ya." 17 Ma Josef sịrị, "Ọ ga-
abụrụ m ajọ omume ime ihe dị otu ahụ. Naanị nwoke ahụ a
chọpụtara iko ahụ n'akpa ya bụ onye ga-abụ ohu m. Ma unu
onwe unu nwere ike laa n'udo jekwuru nna unu n'udo." 18
Juda jekwuuru ya, sị, "Biko, onyenwe m, kwere ka ohu gị gwa
gị okwu. Ewesola mụ bụ ohu gị iwe n'ihi na ị nọ ọnọdụ dị ka
Fero. 19 Onyenwe m, ọ bụ gị jụrụ ndị ohu gị ajụjụ sị, 'Unu
nwere nna maọbụ nwanne?' 20 Anyị zara sị, 'Anyị nwere
nna onye bụ agadi, na otu nwa nwoke ọ mụtara n'agadi ya.
Nwanne nwantakịrị nwoke a anwụọla, ya mere naanị otu a
fọdụrụ n'ime ụmụ nke nne ha mụtara. Nna ya hụkwara ya
n'anya.' 21 "Mgbe ahụ, ị sị ndị ohu gị, 'Kpọta nwantakịrị a ka
m hụ ya anya.' 22 Ma anyị gwara onyenwe m sị na 'Nwata a
apụghị ịhapụ nna ya, n'ihi na nna ya ga-anwụ ma ọ bụrụ na
ọ hapụ ya.' 23 Ma ị gwara ndị ohu gị sị, 'Unu agaghị ahụ
ihu m anya ọzọ, ma ọ bụrụ na nwanne unu a esoghị unu
gbadata.' 24 Mgbe anyị lakwuuru ohu gị bụ nna anyị, anyị
gwara ya okwu onyenwe m kwuru. 25 "Mgbe nna anyị gwara
anyị sị, 'Laghachi gaa zụta nri,' 26 anyị gwara ya na, 'Anyị
agaghị agbada ma ọ bụrụ na nwanne anyị nta agaghị eso
anyị. N'ihi na anyị enweghị ike ịhụ nwoke ahụ anya, ma ọ
bụrụ na nwanne anyị nta esoghị anyị.' 27 "Oge ahụ, ohu gị
bụ nna anyị sịrị anyị, 'Unu maara na nwunye m mụụrụ m
ụmụ nwoke abụọ. 28 Otu n'ime ha funarịrị m, mgbe anụ ọhịa

dọkasịrị ya iperipe na iperipe. Ruo ugbu a, ahụbeghị m ya
anya. 29 Ọ bụrụ na unu anapụkwa m onye nke a, si otu a mee
ka ihe ọjọọ zute ya, ọ pụtara na unu ga-eme ka m jiri isi awọ
m laa n'ili n'ọnọdụ obi ọjọọ?' (Sheol h7585) 30 "Ya mere, ọ bụrụ
na m alaghachikwute ohu gị, bụ nna anyị, ma nwantakịrị a
esoghị anyị, ebe ọ bụ na e kekọtara ndụ nna anyị na ndụ
nwantakịrị a, 31 mgbe ọ ga-ahụ na nwantakịrị a esoghị anyị,
ọ ga-anwụ. Mgbe ahụ, anyị bụ ndị ohu gị, ga-eme ka nna
anyị jiri isi awọ laa n'ili n'ọnọdụ obi ọjọọ. (Sheol h7585) 32
Biko, onyenwe m, eji m ndụ m zọọrọ nna m ebe na m ga-elezi
nwantakịrị a anya. Asị m ya, 'Ọ bụrụ na m akpọghachighị
nwantakịrị a nye gị, ka ịta ụta bụrụ nke m n'ihu gị bụ nna
m n'ụbọchị niile nke ndu m.' 33 "Ya mere ugbu a, biko, ka
ohu gị nọdụ dịka ohu onyenwe m n'ọnọdụ nwantakịrị a, ka
nwantakịrị a soro ụmụnne ya laghachikwuru nna anyị. 34
Aga m esi aṅaa laghachikwuru nna m ma ọ bụrụ na mụ na
nwantakịrị a esoghị? Enweghị m ike ilekwasị ihe ọjọọ ga-
adakwasị nna m anya."

45 N'oge a, Josef enwekwaghị ike ijite onwe ya aka n'ihu
ndị na-ejere ya ozi. O welitara olu sị, "Zipụnụ onye
ọbụla site n'ebe m nọ." Ya mere, o nweghị onye ya na Josef nọ
mgbe ọ kọọrọ ụmụnne ya onye ọ bụ. 2 O tiri mkpu akwa nke
ndị Ijipt nụrụ, na nke ndị ụlọ Fero nụkwara. 3 Josef gwara
ụmụnne ya sị, "Mụ onwe m bụ Josef. Nna m ọ ka nọ ndụ ugbu
a?" Ma ụmụnne ya enweghị ọnụ ha ji asa ya, n'ihi na oke
egwu jidere ha n'ihu ya. 4 Mgbe ahụ, Josef sịrị ụmụnne ya,
"Biko, bịanụ m nso." Mgbe ha bịara ya nso, ọ sịrị ha, "Abụ m
nwanne unu, Josef, onye unu rere ree gaa Ijipt. 5 Ma otu ọ dị,
ka ọ ghara iwute unu, unu atakwala onwe unu ụta n'ihi orure
unu rere m. N'ihi na ọ bụ n'ihi ichebe ndụ unu ka Chineke ji
buru ụzọ zite m n'ebe a. 6 Oge ụnwụ agwụchabeghị. Ọ bụ
ezie na afọ abụọ nke oke ụnwụ agafeela, ma ọ fọdụrụ afọ ise
ọzọ n'ihu, oge a na-agaghị akọ ihe ọbụla n'ala, maọbụ iwere
ihe ọbụla n'ubi. 7 Chineke zitere m ka m buru ụzọ bịa n'ebe a
n'ihi ime ka ndụ fọdụrụ unu n'ụwa, na ịzọpụta ndụ unu site
n'ụzọ nnapụta dị oke egwu. 8 "Ya mere, ọ bụghị unu zitere m
n'ebe a, kama ọ bụ Chineke. Ya onwe ya emeela ka m ghọọrọ
Fero nna, na onyeisi ezinaụlọ ya niile, na onye na-achị ala
Ijipt niile. 9 Ugbu a, meenụ ngwa lakwuru nna m, sị ya, 'Ihe
ndị a ka Josef nwa gị nwoke kwuru, Chineke emeela m onye
na-achị Ijipt niile. Egbula oge ịbịakwute m. 10 Ị ga-ebi n'ala
Goshen, ka i nwee ike ịnọ m nso, gị na ụmụ gị, na ụmụ ụmụ
gị, na igwe ewu na atụrụ gị, na igwe ehi gị, na ihe niile i
nwere. 11 N'ebe ahụ ka m ga-enyekwa gị ihe ị chọrọ, n'ihi na
ụnwụ afọ ise ka dị n'ihu na-abịa. Ọ bụrụ na i meghị otu a, gị
na ezinaụlọ gị na ihe niile bụ nke gị ga-ada ụkpa.' 12 "N'ezie,
anya unu na n'anya nwanne m Benjamin, ahụla na mụ onwe
m ji ọnụ m na-agwa unu okwu ndị a. 13 Unu ga-akọrọ nna
m maka nsọpụrụ niile a na-enye m n'ala Ijipt na ihe niile
unu hụrụ. Kpọtakwanụ nna m ọsịịsọ ebe a." 14 Ugbu a, ọ
dakwasịrị n'olu Benjamin, nwanne ya, kwaa akwa. Benjamin
jidekwara ya n'olu kwaa akwa. 15 Emesịa, o suturu ụmụnne
ya niile ọnụ, bekwasịkwa ha akwa. N'ikpeazụ, ụmụnne ya
kpanyeere ya ụka. 16 Mgbe akụkọ a ruru ụlọ Fero na ụmụnne
Josef bịara, ọ tọrọ Fero na ndịisi ozi niile ya ụtọ. 17 Fero
gwara Josef sị ya, "Gwa ụmụnne gị, ka ha mee ihe otu a, ha
bokwasị ịnyịnya ibu unu ibu laghachikwa n'ala Kenan. 18 Ha
ruo, ha kpọta nna gị, na ezinaụlọ ha, ka ha lọghachikwute m
n'ala Ijipt. N'ihi na aga m enye ha ala kachasị mma n'Ijipt.
Ha onwe ha ga-erikwa uru ala ahụ. 19 "Gwakwa ụmụnne gị
okwu sị ha, 'Sitenụ n'ala Ijipt were ụgbọala, nke unu ga-eji
budata ndị nwunye unu na ụmụntakịrị unu. Dutekwanụ nna
unu. 20 Unu esogbula onwe unu banyere ngwa ụlọ unu, n'ihi
na ihe niile dị mma n'ala Ijipt bụ nke unu.'" 21 Ya mere ụmụ
Izrel mere ihe ndị a. Josef nyere ha ụgbọala dịka Fero nyere
n'iwu. O nyekwara ha nri ha ga-eri n'ụzọ. 22 O nyere onye ọ
bụla n'ime ha uwe mgbanwe ọhụrụ, ma o nyere Benjamin
narị shekel ọlaọcha atọ, na uwe mgbanwe ise. 23 O zipụụrụ
nna ya ihe ndị a: ịnyịnya ibu iri ndị e bokwasịrị ihe mara
mma niile si n'ala Ijipt, na nne ịnyịnya ibu iri ndị e bokwasịrị
ọka na achịcha, na ihe ndị ọzọ dị iche iche, n'ihi ije ya. 24 O
zipụrụ ụmụnne ya. Ma oge ha na-achọ ịhapụ ya, ọ gwara ha
sị, "Unu esekwala okwu n'ụzọ." 25 Mgbe ahụ, ha hapụrụ ala
Ijipt mechaa rute ala Kenan, bịakwute Jekọb nna ha. 26 Ha
gwara ya sị, "Josef ka nọ ndụ. N'ezie, ọ bụ ya na-achị ala Ijipt
niile." Ma o siiri Jekọb ike ịnabata akụkọ a. O kwenyeghị na ọ
bụ eziokwu. 27 Ma mgbe ha gwasịrị ya ihe niile Josef gwara
ha, mgbe ọ hụkwara ụgbọala niile Josef zitere ka e jiri bute
ya, mmụọ nna ha Jekọb lọghachiri. 28 Mgbe ahụ Izrel kwuru
sị, "Ekwetala m! Josef nwa m ka dị ndụ. Aga m aga hụ ya anya
tupu m nwụọ."

46 Izrel biliri ije, ya na ihe niile o nwere rute Bịasheba. Ebe
a, ọ chụrụ aja nye Chineke nke nna ya Aịzik. 2 Chineke
gwara Izrel okwu n'ọhụ nke abalị. Ọ sịrị, "Jekọb! Jekọb!"
Ọ zara sị, "Lee m n'ebe a." 3 Chineke gwara ya sị, "Abụ m
Chineke, Chineke nke nna gị. Atụla egwu ịgbada Ijipt n'ihi na
aga m eme gị ka ị ghọọ mba dị ukwuu n'ebe ahụ. 4 Mụ onwe
m ga-eso gị agbada n'ala Ijipt. Mụ onwe m ga-akpọlatakwa gị
ọzọ. Josef n'onwe ya ga-eji aka ya ekpuchikwa gị anya." 5
Jekọb mechara si na Bịasheba pụta. Ụmụ Izrel kuuru Jekọb
nna ha, na ụmụaka ha na ndị nwunye ha, kubanye n'ụgbọala
ahụ Fero zitere ka ha ji bute ya. 6 Ha buuru anụ ụlọ ha niile,
na ihe onwunwe ha niile, nke ha kpatara n'ala Kenan, gaa
Ijipt. Jekọb na agbụrụ ya niile so. 7 Ụmụ ya ndị ikom niile, na
ụmụ ụmụ ya ndị ikom niile, na ụmụ ya ndị inyom niile, na
ụmụ ụmụ ya ndị inyom niile, na ndị niile bụ mkpụrụ afọ
ya, ka ọ kpọrọ gaa Ijipt. 8 Ndị a bụ aha ụmụ ndị ikom Izrel,
ya bụ Jekọb na ụmụ ụmụ ya, ndị sooro ya gaa Ijipt. Ruben,
ọkpara Jekọb 9 Ụmụ ndị ikom Ruben bụ, Hanok, na Palu, na
Hezrọn na Kami. 10 Ụmụ ndị ikom Simiọn bụ, Jemuel, na
Jamin, na Ohad, na Jakin, na Zoha, na Shaul. Nne Shaul bụ
nwanyị Kenan. 11 Ụmụ ndị ikom Livayị bụ, Geshọn, na Kohat,
na Merari. 12 Ụmụ ndị ikom Juda bụ, Ịa, na Onan, na Shela,
na Perez, na Zera. Ma Ịa na Onan nwụrụ n'ala Kenan. Ụmụ
ndị ikom Perez bụ, Hezrọn na Hamul. 13 Ma ụmụ ndị ikom
Isaka bụ, Tola, na Puva, na Jashub, na Shịmrọn. 14 Ụmụ ndị
ikom Zebụlọn bụ, Sered, na Elọn, na Jaliil. 15 Ndị a bụ ụmụ
ndị ikom Lịa mụụrụ Jekọb n'ala Padan Aram. Ọ mụtakwara
otu nwanyị aha ya bụ Daịna. Ụmụ ndị ikom na ndị inyom
ndị a dị iri atọ na atọ. 16 Ụmụ ndị ikom Gad bụ, Zefọn, na
Hagi, na Shuni, na Ezbon, na Eri, na Arodi na Areli. 17 Ụmụ
ndị ikom Asha bụ, Imna, Ishva, Ishvi na Beriya. Nwanne ha
nwanyị bụ Sera. Ụmụ Beriya bụ, Heba na Malkiel. 18 Ndị a bụ
ụmụ a mụụrụ Jekọb site na Zilpa, odibo nwanyị ahụ Leban
kpọnyere Lịa nwa ya nwanyị. Ha dị iri na isii n'ọnụọgụgụ. 19
Ụmụ ndị ikom Jekọb site na Rechel nwunye ya bụ, Josef na

Benjamin. **20** N’ala Ijipt, a mụụrụ Josef Manase na Ifrem, site
na nwunye ya Asenat nwa nwanyị Pọtifera, onye nchụaja
nke On. **21** Ụmụ ndị ikom Benjamin bụ, Bela, Beka, Ashbel,
Gera, Neeman, Ehi, Rosh, Mupim, Hupim na Aad. **22** Ndị a
bụ ndị ikom nke Rechel mụụrụ Jekọb. Ha dị iri na anọ. **23**
Nwa nwoke nke Dan mụrụ bụ, Hushim. **24** Ụmụ ndị ikom
Naftalị bụ, Jaziil, na Guni, na Jeza, na Shilem. **25** Ndị a bụ
ụmụ ndị ikom a mụụrụ Jekọb site na Bilha, odibo nwanyị ahụ
Leban kpọnyere nwa ya nwanyị Rechel. Ha niile dị asaa. **26**
Ya mere, ndị niile so Jekọb gaa Ijipt, ndị bụ ụmụ ụmụ ya, na-
agụghị ndị nwunye ụmụ Jekọb niile, dị iri mmadụ isii na isii.
27 Tinyere ụmụ ndị ikom abụọ amụtara nye Josef n’Ijipt, ndị
si n’ezinaụlọ Jekọb gara Ijipt dị iri asaa. **28** Jekọb zipụrụ Juda
ka jekwuru Josef ijụta ya ụzọ Goshen. Mgbe ha rutere n’ala
Goshen, **29** Josef kwadoro ịnyịnya ụgbọ ya gawa Goshen izute
nna ya Izrel. Mgbe Josef bịara n’ihu nna ya, ọ makụrụ ya, bee
akwa ogologo oge. **30** Izrel gwara Josef sị, “Ugbu a ejikerela m
ịnwụ, ebe m hụrụ ihu gị anya ọzọ, mata na ị ka dị ndụ.” **31**
Mgbe ahụ, Josef gwara ụmụnne ya na ndị ezinaụlọ nna ya
niile sị, “Ka m gaa kọọrọ Fero. Ka m gaa sị ya, ‘Ụmụnne m na
ezinaụlọ nna m, ndị bi n’ala Kenan abịakwutela m. **32** Ha bụ
ndị ọzụzụ atụrụ, ndị na-elekọta anụ ụlọ. Ha chị igwe ewu na
atụrụ ha, na igwe ehi ha, na ihe niile ha ji biri.’ **33** Ya mere,
ọ bụrụ na Fero akpọ unu jụọ unu ajụjụ sị, ‘Gịnị bụ ọrụ aka
unu?’ **34** Unu ga-asị ya, ‘Ndị ohu gị bụ ndị ọzụzụ anụ ụlọ site
na mgbe anyị bụ ụmụnta, dịka nna nna anyị ha bụ.’ Mgbe
ahụ, ọ ga-ekwe ka unu biri n’ala Goshen. N’ihi na ndị niile
na-azụ ewu na atụrụ bụ ndị akpọrọ asị n’ala Ijipt.”

47 Josef gara gwa Fero sị, “Nna m na ụmụnne m ejirila
igwe ewu na atụrụ ha, igwe ehi ha na ihe niile ha nwere
site n’ala Kenan bịa n’ebe a. Ha nọ n’ala Goshen.” **2** Mgbe ọ
gara ịgwa Fero okwu, o duuru mmadụ ise n’etiti ụmụnne
ya ndị ikom gosi ha Fero. **3** Fero jụrụ ụmụnne ya ajụjụ sị
ha, “Gịnị bụ ọrụ aka unu?” Ha zara sị ya, “Ndị ohu gị bụ ndị
ọzụzụ atụrụ dịka nna nna anyị ha.” **4** Ha kwukwara sị, “Anyị
bịara ịnọ dịka ọbịa n’ala a n’ihi na ụnwụ a siri oke ike n’ala
Kenan. O nweghị nri igwe ewu na atụrụ anyị nwere iri n’ala
ahụ. Ya mere, anyị na-arịọ ka i nye ndị ohu gị ike ka ha biri
n’ala Goshen.” **5** Fero gwara Josef sị, “Nna gị na ụmụnne
gị abịakwutela gị. Ha biri n’ala Goshen. **6** Ala Ijipt dịkwa gị
n’ihu. Họrọ ebe ọbụla masịrị gị nke dịkwa ezi mma nye nna
gị na ụmụnne gị ka ha biri. Ka ha biri na Goshen. Ọ bụrụkwa
na ị maara ndị ikom n’etiti ha ndị nwere ike, mee ha ndị na-
elekọta igwe anụ ụlọ m.” **7** Josef kpọtara nna ya Jekọb, mee
ka o guzo n’ihu Fero. Jekọb nọ n’ebe ahụ gọzie Fero. **8** Fero
jụrụ Jekọb sị, “Ị gbaala afọ ole ugbu a?” **9** Jekọb zara Fero sị
ya: “Ebiela m dịka onye ọbịa narị afọ na iri afọ atọ. Ọnụọgụgụ
afọ ndị a ehighị nne, ma ha jupụtara n’ahụhụ na nsogbu. Ma
a nọrubeghị m ọnụọgụgụ afọ nna m ha gbara mgbe ha biri
n’ụwa dịka ọbịa.” **10** Jekọb gọziri Fero, site n’ihu ya pụọ. **11**
Ya mere, Josef mere ka nna ya na ụmụnne ya biri n’ala Ijipt.
O nyere ha ala kachasị mma n’ala ahụ na mpaghara Ramesis,
dịka Fero nyere n’iwu. **12** Josef nyere nna ya na ụmụnne ya
na ezinaụlọ nna ya nri dịka ọnụọgụgụ nke ụmụ ha si dị. **13**
Ma nri adịghị n’ala ahụ niile n’ihi na ụnwụ ahụ dị nnọọ njọ.
Ihe siri ike n’ala Ijipt ma n’ala Kenan n’ihi ụnwụ a. **14** Josef
chịkọtara ego niile dị n’ala Ijipt, na n’ala Kenan, nke ndị
mmadụ ji kwụọ ụgwọ nri ha zụrụ webata ha n’ụlọeze Fero. **15**
Mgbe ego niile dị ndị mmadụ n’aka gwụchara n’ala Ijipt ma
n’ala Kenan, ndị Ijipt niile bịakwutere Josef sị ya, “Nye anyị
nri, gịnị mere anyị ga-eji nwụọ n’ihu gị? Ego anyị agwụla.” **16**
Mgbe ahụ Josef zara sị ha: “Jirinụ anụ ụlọ unu kwụọ ụgwọ nri
m ga-enye unu, ebe ọ bụ na ego unu agwụla.” **17** Ya mere, ha
kpụtaara Josef anụ ụlọ ha. Josef nyere ha nri n’ọnọdụ ịnyịnya
ha, na atụrụ ha, na ewu ha, na ehi, na ịnyịnya ibu ha. O were
nri zụọ ha n’afọ ahụ n’ọnọdụ anụ ụlọ ha niile. **18** Mgbe afọ
ahụ gafesịrị, ha bịakwutekwara ya n’afọ nke ọzọ sị ya, “Anyị
agaghị ezoro onyenwe anyị na ego anyị agwụla, na igwe anụ
ụlọ anyị bụkwa nke gị. O nweghị ihe ọzọ fọdụrụ anyị karịa
ahụ anyị na ala anyị. **19** Gịnị mere anyị ga-eji nọọ n’agụụ
n’ihu gị? Zụrụ anyị na ala anyị n’ọnọdụ ụgwọ anyị ga-akwụ
maka nri ị ga-enye anyị. Ka anyị na ala anyị bụrụ ndị ohu
Fero. Nye anyị mkpụrụ ubi ka anyị dịrị ndụ ghara ịnwụ, ka
ala a ghara ịbụ ihe tọgbọrọ n’efu.” **20** Ya mere, Josef zụtaara
Fero ala Ijipt niile. Ndị Ijipt niile n’otu n’otu rere ala ha n’ihi
oke ụnwụ ahụ dakwasịrị ha. Mgbe ahụ, ala ha niile ghọrọ nke
Fero. **21** Ya mere, Josef si otu a mee ka ndị Ijipt niile ghọọ ndị
ohu Fero, site n’otu obodo n’ala ahụ ruo na nke ọzọ ya. **22** Ala
nke Josef na-azụtaghị n’oge a bụ naanị ala ndị nchụaja. N’ihi
na ndị nchụaja si n’aka Fero na-enweta nri ha site n’oge ruo
n’oge. Ha nwekwara nri na-ezuru ha site na oke ahụ Fero na-
enye ha. Ya mere ha ereghị ala ha. **23** Mgbe ahụ, Josef gwara
ndị mmadụ ahụ niile okwu sị, “Lee, azụọla unu taa, zụkwaa a
ala unu nye Fero. **24** N’oge owuwe ihe ubi, otu ụzọ n’ime ụzọ
ise nke ihe unu nwetara n’ubi unu bụ nke Fero. Deberenụ
onwe unu ụzọ anọ fọdụrụ ka ọ bụrụ ihe unu ga-akụ n’ubi na
ihe unu ga-eri na ihe ndị ezinaụlọ unu, na nke ụmụntakịrị
unu ga-eri.” **25** Ha zara sị ya, “Ị zọpụtala ndụ anyị. Ka anyị
hụta amara n’ihu nna anyị ukwu. Anyị ga-abụ ndị ohu Fero.”
26 Josef mere ka nke a bụrụ iwu n’ala Ijipt niile ruo taa, na
Fero ga-ewe otu ụzọ n’ime ụzọ ise nke ihe ọbụla si n’ala.
Naanị ihe si n’ala ndị nchụaja bụ nke na-esoghị n’iwu a. **27**
Izrel biri na Goshen nke dị n’ala Ijipt. Ha kpatara akụ hie nne,
mụbaa n’ọmụmụ, ma n’ọnụọgụgụ. **28** Jekọb biri n’ala Ijipt afọ
iri na asaa. Ya mere, afọ niile Jekọb gbara bụ narị afọ na iri
afọ anọ na asaa. **29** Mgbe ụbọchị ọnwụ Izrel na-abịaru nso, ọ
kpọrọ Josef nwa ya sị ya, “Ọ bụrụ na m ahụtala amara n’ihu
gị, tinye aka gị n’okpuru apata m, kwee m nkwa na ị ga-egosi
m obi ebere na ezi ntụkwasị obi. Elila m n’ala n’Ijipt. **30** Kama,
mgbe m nwụrụ, site n’ala Ijipt bupụ m. Buru ozu m gaa lie ya
ebe e liri nna m ha.” Ọ zara, “Aga m eme dịka i kwuru.” **31** Ọ
sịrị ya, “Ṅụọrọ m iyi na ị ga-eme ya.” Josef ṅụọrọ ya iyi. Izrel
n’onwe ya, kpọrọ isiala dịka ọ dabere n’elu mkpanaka ya.

48 Mgbe ihe ndị a gasịrị, a gwara Josef sị, “Lee nna gị na-
arịa ọrịa.” Josef biliri duru ụmụ ya ndị ikom abụọ bụ
Manase na Ifrem gawa ileta ya. **2** Mgbe a gwara Jekọb okwu
sị ya, “Nwa gị nwoke Josef abịala ileta gị.” Izrel chịkọtara
ume ya, jisie ike, nọdụ ala n’elu akwa ya. **3** Mgbe ahụ, Jekọb
sịrị Josef, “Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile gosiri m onwe ya
na Luz, n’ala Kenan, ma gọziekwa m. **4** Ọ sịrị m, ‘Lee, aga m
eme ka ị mịa mkpụrụ, baakwa ụba n’ọnụọgụgụ. Aga m eme
ka ị ghọọ ọgbakọ ọtụtụ mba. Aga m enye gị ala a ka ọ bụrụ
ihe nketa ebighị ebi maka agbụrụ gị ndị ga-esote gị.’ **5** “Ugbu
a, ana m eme ụmụ gị ndị ikom abụọ ndị a, ndị a mụtaara gị
n’ala Ijipt, ụmụ nke m. Ha abụọ, Ifrem na Manase, ga-abụ
ụmụ m, dịka Ruben na Simiọn si bụrụ ụmụ m. **6** Ma ụmụ ọzọ

a ga-amụtara gị ga-abụ nke gị. Ọ bụ aha ụmụnne ha ndị a ka
a ga-eji mara ha n’ala nketa nke ha. 7 Ana m eme nke a n’ihi
na mgbe m si Padan Aram pụta, nne unu Rechel, nwụrụ n’ala
Kenan mgbe anyị ka nọ n’ụzọ ije anyị n’ebe dịtụ anya site
na Efrat. N’akụkụ ụzọ e si aga Efrat, ya bụ Betlehem, ka m
likwara ya.” 8 Mgbe Izrel hụrụ ụmụ ndị ikom abụọ Josef kpọ
bịa, ọ jụrụ Josef ajụjụ sị, “Ndị a, bụ ndị ole?” 9 Josef zara nna
ya sị, “Ha bụ ụmụ ndị ikom ndị Chineke nyere m n’ebe a.” Ya
mere, Jekọb gwara ya sị, “Kpọtara m ha, ka m gọzie ha.” 10
N’oge a, Izrel adịghị ahụzikwa ụzọ nke ọma n’ihi ime agadi
ya. Ya mere, Josef duuru ụmụ ya ndị ikom ndị ahụ bịa nso
ebe nna ya nọ. Mgbe ahụ, Jekọb suturu ha ọnụ, makụọ ha. 11
Izrel sịrị Josef, “O nweghị mgbe m lere anya na m ga-ahụ ihu
gị ọzọ. Ma Chineke emeela ka m hụkwa ụmụ gị.” 12 Josef
sitere n’ikpere Jekọb kupu ụmụ ya, bịa hulata isi ala. O kpuru
ihu ya n’ala mgbe o mere nke a. 13 Josef kpọọrọ ha abụọ,
Ifrem n’aka nri ya nke bụ aka ekpe Izrel, na Manase n’aka
ekpe ya nke bụ aka nri Izrel, kpọta ha bịa nna ya nso. 14 Ma
Izrel setịrị aka nri bikwasị ya n’isi Ifrem, nwa nke nta. Ma aka
ekpe ya ka o setịpụrụ bikwasị n’isi Manase bụ ọkpara. 15
Mgbe ahụ, ọ gọziri Josef sị ya. “Ka Chineke, onye nna m ha
Ebraham na Aịzik jere ije n’ihu ya Chineke onye bụrịị Onye
zụrụ m dịka atụrụ ogologo ndụ m niile ruo taa, 16 Mmụọ ozi
ahụ napụtara m site n’ihe egwu niile, ya gọzie ụmụ ndị ikom
ndị a. Ka ha bụrụ ndị a kpọkwasịrị aha m na aha nna m ha
Ebraham na Aịzik, ka ha mụbaa hie nne n’elu ụwa.” 17 O
wutere Josef mgbe ọ hụrụ na nna ya bikwasịrị aka nri ya
n’isi Ifrem. O jidere aka nna ya iwepụ ya n’isi Ifrem, ka ọ
tụkwasị ya n’isi Manase. 18 Mgbe ahụ, Josef sịrị nna ya, “I
bikwasijọrọ aka gị. Onye a bụ ọkpara, bikwasị aka nri gị n’isi
ya.” 19 Ma nna ya jụrụ, sị ya, “Amaara m ihe m na-eme nwa
m, Manase ga-aghọ oke obodo, ma nwanne ya nke nta ga-
akarị ya ịdị ukwuu, n’ihi na ụmụ ụmụ ya ga-aghọ ọtụtụ mba
dị iche iche.” 20 Ọ gọziri ha n’ụbọchị ahụ sị, “N’aha gị ka
Izrel ga-ekwupụta ngọzị a, ‘Ka Chineke mee gị dịka Ifrem na
Manase.’” Ya mere o buru ụzọ kpọọ Ifrem tupu Manase. 21
Mgbe ahụ, Izrel gwara Josef okwu sị ya, “Lee, mụ onwe m na-
aga ịnwụ. Ma Chineke ga-anọnyere unu, kpọghachikwa unu
azụ n’ala nna unu ha. 22 Mụ onwe m na-enye gị otu akụkụ
ugwu karịa nke ụmụnne gị, bụ ala ugwu ahụ m sitere na
mma agha m na ụta m napụta ndị Amọrait ka ọ bụrụ nke gị.”

49 Mgbe ahụ, Jekọb kpọkọtara ụmụ ya ndị ikom niile n’otu
sị ha, “Zukọọnụ ka m gwa unu ihe ga-adakwasị unu
n’ụbọchị dị n’ihu. 2 “Zukọọnụ nụrụ, ụmụ ndị ikom Jekọb
nụrụ okwu nna unu Izrel. 3 “Ruben, ọkpara m ka ị bụ, ume
m, ihe ngosi mbụ nke ike m, onye nsọpụrụ kwesiri, onye mbụ
n’ịdị ike. 4 Onye na-agbanwe agbanwe dịka mmiri dị n’iyi, ị
gaghị abụkwa onye mbụ, n’ihi na ị banyere n’ihe ndina nna
gị, i dinara n’ihe ndina m, merụọ ya. 5 “Simiọn na Livayị bụ
ụmụnne. Mma agha ha bụ ngwa ihe ike. 6 Ka obi m ghara
isonye n’izuzu ha, ka m ghara isonye n’ọgbakọ ha, n’ihi na
ha gburu mmadụ n’oge iwe ha, bipụkwa nkwonkwo ụkwụ
ụmụ ehi na-echeghị echiche. 7 Ihe a bụrụ ọnụ ka iwe ha bụ,
n’ihi na ọ dị njọ. Ọnụma ha, ọ jọbigara njọ oke. Aga m ekesa
ha n’etiti ụmụ Jekọb Kpasaa ha n’etiti ndị Izrel. 8 “Gị, Juda,
ụmụnne gị ga-eto gị. Aka gị ga-adị n’olu ndị iro gị. Ụmụ ndị
ikom nna gị ga-akpọ isiala nye gị. 9 Ị bụ nwa ọdụm, gị, Juda,
i si n’ịchụ nta lọta, nwa m. Dịka ọdụm, ọ na-amakpu, na-
edina ala, dịka nne ọdụm, onye ga-anwa anwa kpọtee ya?
10 Mkpanaka eze agaghị esite n’ebe Juda nọ wezuga onwe
ya, maọbụ mkpanaka onyendu esi n’agbata ụkwụ ya pụọ,
tutuu ruo mgbe eze ahụ nwe ya ga-abịa, irube isi nke mba
niile ga-abụ nke ya. 11 Ọ ga-ekenye ịnyịnya ibu ya n’osisi
vaịnị, n’alaka kachasị mma ka ọ ga-ekenye nwa ịnyịnya ibu
ya. Ọ ga-asakwa uwe ya na mmanya. Uwe mwụda ya ka ọ
ga-asụkwa n’ọbara mkpụrụ vaịnị. 12 Anya ya ga-acha uhie
uhie karịa mmanya vaịnị. Eze ya ga-enwupụkwa ọcha karịa
mmiri ara ehi. 13 “Zebụlọn ga-ebi n’akụkụ osimiri. Ọ ga-
abụ ebe izuike nye ụgbọ mmiri. Oke ala ya ga-agbatịpụ ruo
Saịdọn. 14 “Isaka dị ike dịka ịnyịnya ibu na-amakpu n’etiti
ọgba atụrụ. 15 Mgbe ọ hụrụ otu ebe izuike ya si dị mma, hụ
otu ala ya si maa mma, ọ ga-ehudata isi ya ibu ibu arụ; were
onwe ya nye ịrụ ọrụ ike. 16 “Dan ga-eme ka ikpe ziri ezi rute
ndị ya aka dịka otu n’ime ebo Izrel. 17 Dan ga-adị ka agwọ
dị n’akụkụ okporoụzọ, dịka ajụala dị n’ụzọ ọhịa, nke na-ata
ịnyịnya n’ikiri ụkwụ, si otu a mee ka onye na-agba ịnyịnya
dalaa azụ. 18 “O Onyenwe anyị, ana m ele anya nnapụta gị.
19 “Gad bụ onye usuu ndị o-ji-egbe-aga ga-abịakwasị, ma ọ
ga-alụso ha ọgụ, chụọkwa ha ọsọ. 20 “Asha ga-esi n’ubi ya
wepụta nri gbara abụba, nke na-adị ndị eze mma. 21 “Naftalị
dịka nne ele a hapụrụ ahapụ, nke na-amụpụta ụmụ ele mara
mma. 22 “Dịka osisi vaịnị a kụrụ n’akụkụ iyi, nke alaka ya na-
awasa rigoro n’elu mgbidi, na nke na-amị ezi mkpụrụ, otu a
ka Josef dị. 23 Ndị na-agbata ụta sitere n’obi ilu lụso ya agha,
ha gbara ya àkụ site n’ịkpọ asị. 24 Ma aka o ji jide ụta nke
ya adaghị mba, ike agwụghị ogwe aka ya, n’ihi aka Onye dị
ike nke Jekọb, n’ihi Onye ọzụzụ atụrụ, Oke Nkume Izrel, 25
n’ihi Chineke nna gị, onye na-enyere gị aka, n’ihi Onye pụrụ
ime ihe niile, ka ọ gọzie gị, site na ngọzị nke eluigwe site
n’elu, ngọzị nke osimiri dị n’okpuru ala, ngọzị nke ara na
akpanwa. 26 Ngọzị niile nke nna gị, dị ukwu karịa, ngọzị niile
nke ugwu ukwu mgbe ochie, karịakwa ngọzị nke ugwu nta
mgbe ochie, Ka ngọzị ndị a dị iche dịkwasị n’isi Josef, dịkwasị
n’egedege ihu Josef, onye bụ onyendu n’etiti ụmụnne ya. 27
“Benjamin dịka nkịta ọhịa nke na-adọgbu anụ. N’ụtụtụ, ọ na-
eri anụ ọ dọgburu. N’anyasị ọ na-ekesakwa ihe o gbutere.”
28 Ndị a bụ ebo iri na abụọ dị n’Izrel. Ihe ndị a bụkwa ihe
nna ha gwara ha mgbe ọ gọziri ha, nye onye ọbụla n’ime ha
ngọzị nke ruuru ya. 29 Emesịa, o nyere ha ndụmọdụ sị ha,
“N’oge na-adịghị anya site ugbu a, aga m anwụ. Unu aghaghị
ili m n’ebe e liri nna m ha, n’ala Kenan, n’ime ọgba ahụ dị
n’ọhịa Efrọn, onye Het. 30 N’ime ọgba dị n’ọhịa Makipela,
nke dị nso na Mamre, n’ala Kenan, ọhịa Ebraham zụtara site
n’aka Efrọn onye Het, maka ili ozu. 31 N’ebe ahụ ka e liri
Ebraham na Sera nwunye ya. N’ebe ahụ kwa ka e liri Aịzik na
Ribeka nwunye ya. N’ebe ahụ ka m liri Lịa. 32 Ebraham nna
nna m zụrụ ala ahụ na ọgba dị n’ime ya site n’aka ụmụ Het.”
33 Mgbe Jekọb kwuchara okwu ndụmọdụ ikpeazụ ndị a nye
ụmụ ya ndị ikom, ọ chịkọtara ụkwụ ya n’elu akwa, kuo ume
ikpeazụ. A chịkọtara ya na ndị ya.

50 Josef dakwasịrị n’ihu nna ya, kwaa akwa, sutukwa ya
ọnụ. 2 Josef nyere iwu, ka ndị dibịa na-ejere ya ozi
gbasie ozu nna ya. Ya mere, ndị dibịa ahụ gbasikwara Izrel. 3
O were ha iri ụbọchị anọ ịgbasi ozu, n’ihi na nke a bụ oge o
kwesiri iwe ha ime ya. Mgbe nke a gasịrị, a kwara ya n’ala
Ijipt iri ụbọchị asaa. 4 Mgbe oge iru ụjụ gafesịrị, Josef gwara

ndị ụlọ Fero sị ha, "Ọ bụrụ na m ahụtala amara n'ihu unu,
biko, gwaranụ m Fero otu a, sị ya, 5 'Nna m mere ka m ṅụọra
ya iyi mgbe ọ na-anwụ, sị, "Lee, agala m ịnwụ, ị ga-eli m n'ili
m, nke m gwuuru onwe m n'ala Kenan." Ugbu a, biko ka m
gaa lie nna m, ma lọghachikwa.'" 6 Fero zara sị ya, "Gaa lie
nna gị dịka o mere ka ị ṅụọ iyi na ị ga-eme." 7 Ya mere, Josef
gara ili nna ya. Ọtụtụ ndị mmadụ sokwa ya. Ndịisi ọchịchị
Fero, na ndị okenye ụlọ ya, na ndị okenye a ma ama n'ala
Ijipt. 8 Ndị ọzọ bụkwa ndị ụlọ Josef niile, ụmụnne ya, na ndị
ụlọ nna ya. Naanị ụmụntakịrị, na igwe ewu na atụrụ ha, na
igwe ehi ha, ka ha hapụrụ n'ala Goshen. 9 Ma ịnyịnya ụgbọ
na ndị na-agba ịnyịnya, so ya gaa. Igwe mmadụ gara ije a
buru ibu nke ukwuu. 10 Mgbe ha ruru ebe ịzọcha ọka nke
Atad, n'ofe ọzọ nke Jọdan, ha weere iti aka n'obi dị ukwuu
tie aka n'obi ha n'ebe ahụ. Josef ruru ụjụ ụbọchị asaa maka
nna ya n'ebe ahụ. 11 Mgbe ndị bi n'ala Kenan hụrụ oke iru
ụjụ nke ebe ịzọcha ọka nke Atad ahụ, ha sịrị, "Nke a bụụrụ
ndị Ijipt iru ụjụ dị ukwuu." N'ihi nke a, ha kpọrọ ebe ahụ dị
nso na Jọdan Ebel-Mizraim. 12 Ụmụ Jekọb mere dịka nna ha
gwara ha. 13 N'ihi na ha buuru ozu ya laa n'ala Kenan, lie ya
n'ọgba ahụ dị n'ọhịa Makipela, nke bụ ala ubi Ebraham zụrụ
dịka ala olili ozu, site n'aka Efrọn, onye Het; n'akụkụ Mamre.
14 Emesịa, Josef laghachiri Ijipt ya na ụmụnne ya, na ndị niile
sooro ya gaa olili ozu nna ya, ngwangwa elichara nna ya. 15
Mgbe ụmụnne Josef hụrụ na nna ha anwụọla, ha sịrị, "Eleghị
anya Josef ga-akpọ anyị asị, kwụghachi anyị ụgwọ ihe ọjọọ
niile anyị mere ya?" 16 N'ihi nke a, ha zipụrụ Josef ozi sị,
"Nna gị nyere iwu a tupu ọ nwụọ. 17 'Gwa Josef sị ya, Arịọọ
m gị, gbaghara ihe ọjọọ niile ụmụnne gị mere, na mmehie ha
mere megide gị.' Ugbu a, gbaghara mmehie anyị bụ ndị ohu
Chineke nna gị." Mgbe Josef nụrụ ihe ha kwuru, ọ kwara
akwa. 18 Ụmụnne ya bịakwara daa n'ihu ya, sị, "Anyị bụ ndị
ohu gị." 19 Ma Josef sịrị ha, "Unu atụla egwu. Abụ m Chineke
onye na-ekpe ikpe nke m ga-eji taa unu ahụhụ? 20 Ọ bụ ezie
na unu chere ime m ihe ọjọọ, ma Chineke chere ya ka ọ bụrụ
ezi ihe, iji debe ọtụtụ ndụ dịka ọ na-eme taa. 21 Ya mere, ụjọ
atụla unu. Mụ onwe m ga-azụ unu na ụmụntakịrị unu." Ọ
kasịrị ha obi, gwa ha okwu bara ha n'obi. 22 Josef biri n'Ijipt,
ya na ụmụnne ya, na ndị ụlọ ha. Josef gbara narị afọ na iri. 23
Josef hụrụ ụmụ Ifrem, na ụmụ ụmụ ya. Ọ nọkwa ndụ hụ ụmụ
Makia nwa Manase, ndị e kukwasịrị n'ikpere ya. 24 Mgbe
ahụ, Josef sịrị ụmụnne ya, "Agala m ịnwụ, ma Chineke ga-
abịa ileta unu. Ọ ga-esi n'ala a kpọpụta unu kpọgakwa unu
n'ala ahụ ọ ṅụụrụ Ebraham na Aịzik na Jekọb iyi, na ọ ga-
enye ha." 25 Mgbe ahụ, Josef mere ka ụmụ Izrel ṅụọrọ ya iyi
sị, "Mgbe Chineke bịara ileta unu, unu aghaghị ị site n'ebe a
chịkọrọ ọkpụkpụ m." 26 Josef nwụrụ mgbe ọ gbara narị afọ
na iri. Ha gbasiri ozu ya, tinye ya n'ime igbe ozu, n'ala Ijipt.

Ọpụpụ

1 Ndị a bụ aha ụmụ ndị ikom Izrel, ndị sooro Jekọb gaa biri
n'ala Ijipt, onye ọbụla n'ime ha kpọ ezinaụlọ ya. 2 Ruben,
Simiọn, Livayị na Juda; 3 Isaka, Zebụlọn na Benjamin; 4
Dan, na Naftalị; Gad na Asha. 5 Ọnụọgụgụ ụmụ Jekọb ndị
sooro ya gaa biri n'Ijipt dị iri mmadụ asaa. Ma Josef nọrịị
n'Ijipt. 6 Emesịa, Josef na ụmụnne ya niile nwụrụ, ma ọgbọ
ahụ niile nwụkwara. 7 Ma ihe gaara ụmụ ụmụ Izrel nke ọma,
ha mụbara, dị ukwuu n'ọnụọgụgụ, jupụta ala ahụ niile. 8 Ma
mgbe eze ọhụrụ nke na-amaghị Josef malitere ịchị ọchịchị
n'ala Ijipt, 9 ọ sịrị ndị ya, "Lee, ndị Izrel abaala ụba nke
ukwuu n'ọnụọgụgụ dịkwa ike karịa anyị. 10 Ngwanụ, ka anyị
were amamihe meso ha mmeso ọjọọ, ma ọ bụghị otu a, ha
ga-amụba karịa, mgbe agha ga-adapụta n'etiti anyị na ndị
iro anyị, ha ga-esoro ndị iro anyị lụso anyị agha, site n'ala a
gbapụ." 11 N'ihi nke a, ha tinyere ndịisi ohu ga na eledo ha,
bụ ndị ga-eji ọrụ mmanye kpagbuo ha. Ha wuuru Fero obodo
Payitọm na Ramesis, ebe ọ na-echekwa ihe. 12 Ma dịka a na-
ata ụmụ Izrel ahụhụ na-eleghị anya n'azụ, otu a kwa ka ụmụ
Izrel gara n'ihu na-amụba n'ọnụọgụgụ na-agbasakwa. Nke a
mere ka ndị Ijipt tụọ ndị Izrel egwu. 13 Ha ji oke ọrụ mekpaa
ụmụ Izrel ahụ nke ukwuu, 14 mee ka ndụ ụmụ Izrel bụrụ
ndụ jupụtara n'ihe ilu. Ha nyere ha ọrụ ike nke ịkpụ brik na
ụrọ, tinyere ọrụ dị iche iche n'ubi ha. N'ime ọrụ niile ha na-
arụ, ndị Ijipt mesiri ha ike nke ukwuu. 15 Mgbe ahụ kwa,
eze Ijipt gwara ndị inyom Hibru na-aghọ nwa, ndị aha ha
bụ Shifra na Pua sị, 16 "Mgbe ọbụla unu na-aghọ nwa ndị
inyom Hibru, unu lezie anya n'okwute e ji amụ nwa, ọ bụrụ
nwoke, gbuonụ ya, ma ọ bụrụkwanụ nwanyị, hapụnụ ya ka ọ
dịrị ndụ." 17 Ma ndị inyom ndị a na-aghọ nwa emeghị ihe
eze Ijipt gwara ha, n'ihi na ha tụrụ egwu Chineke. Kama ha
hapụrụ ụmụ ndị ikom ndị a ndụ. 18 Emesịa, eze Ijipt kpọrọ
ndị inyom abụọ ahụ jụọ ha sị, "Gịnị mere unu ji nupu isi
n'iwu m nyere unu site n'ịhapụ igbu ụmụntakịrị ndị ikom
Hibru a mụrụ, dịka m gwara unu?" 19 Ndị inyom ahụ zara
Fero sị, "Ndị inyom Hibru na-adị ike karịa ndị inyom Ijipt
n'ịmụ nwa. Ha na-amụpụtacharị ụmụ ha tupu anyị erute." 20
Ya mere, Chineke gọziri ndị inyom ndị ahụ na-aghọ nwa.
Ụmụ Izrel gara n'ihu na-amụba, ghọọ mba dị ukwuu. 21
Chineke n'onwe ya, nyekwara ndị inyom ahụ na-aghọ nwa
ezinaụlọ nke aka ha n'ihi na ha tụrụ egwu Chineke. 22 Mgbe
ahụ, Fero nyere ndị ya niile iwu a, "A ga-atụnye ụmụntakịrị
ndị ikom Hibru niile a mụrụ ọhụrụ n'ime osimiri Naịl, ma a
ga-edebe ụmụntakịrị ọhụrụ bụ ndị inyom ndụ."

2 N'oge a, otu nwoke onye Hibru si n'ebo Livayị, gakwara
lụọ otu nwaada onye Livayị. 2 Nwanyị a tụụrụ ime, mụọ
otu nwa nwoke. Mgbe ọ hụrụ na nwa ọhụrụ ahụ mara mma,
o zoro ya n'ụlọ ọnwa atọ. 3 Mgbe ọ na-enweghịkwa ike izo
nwantakịrị a gaa n'ihu, o jiri ahịhịa papịrọs kpaa nkata, were
korota tee n'ahụ nkata ahụ niile igbochi mmiri ịbata n'ime
ya. O kunyere nwantakịrị ahụ n'ime ya buru nkata ahụ debe
ya n'akụkụ osimiri Naịl ebe ahịhịa mmiri na-eto. 4 Nwanne
nwantakịrị ahụ, nke nwanyị, gakwara guzo n'ebe dị anya na-
eche nwantakịrị ahụ nche, ịhụ ihe ga-eme ya. 5 Ọ dịghị anya,
ada Fero bịara n'akụkụ osimiri Naịl ahụ ịsa ahụ. Mgbe ọ nọ
na-asa ahụ, ụmụ agbọghọ na-ejere ya ozi malitere ịgagharị
n'akụkụ osimiri Naịl. Ma ada Fero lepụrụ anya hụ nkata ahụ
n'etiti riidi, zie otu n'ime ohu ya nwanyị ka ọ gaa bute ya. 6
Mgbe o bupụtara ya, meghee ya, ada Fero hụrụ nwantakịrị
ahụ ka ọ na-akwa akwa. O nwere ọmịiko n'ebe nwantakịrị
ahụ nọ. Ọ sịrị, "Nwatakịrị a ga-abụrịrị otu n'ime ụmụ ndị
Hibru." 7 Mgbe ahụ, nwanne nwanyị nwantakịrị a jụrụ ada
Fero sị, "Ọ bụ m gaa chọọrọ gị otu nwanyị n'ime ndị inyom
Hibru ka ọ na-elekọtaara gị nwantakịrị a anya?" 8 Ada Fero
zaghachiri sị, "Ee, gaa mee otu ahụ." Nwaagbọghọ ahụ gara
ngwangwa n'ụlọ ha kpọọ nne nwantakịrị ahụ. 9 Mgbe ha
bịaghachiri, ada Fero gwara nne nwantakịrị ahụ sị ya, "Kuru
nwantakịrị a, gaa zụpụtara m ya. Aga m akwụ gị ụgwọ nke
ọma." Ya mere, nwanyị ahụ kuuru nwantakịrị ahụ, gaa zụọ
ya. 10 Mgbe nwantakịrị ahụ tolitere, nne ya kulaara ya ada
Fero, ka ọ bụrụ nwa ada Fero. Aha ada Fero gụrụ ya bụ Mosis,
n'ihi ọ sịrị, "Esi m na mmiri gụpụta ya." 11 Otu ụbọchị,
mgbe Mosis toro, ọ pụrụ gaa n'ebe ụmụnna ya nọ, ilele ha
mgbe ha nọ na-arụ ọrụ ike ha. Ọ hụrụ otu onye Ijipt ka ọ
na-eti onye Hibru ihe, bụ otu n'ime ụmụnna ya. 12 Mosis
lere anya n'akụkụ abụọ. Mgbe ọ hụrụ na ọ dịghị onye na-ele
ya anya, o gburu onye Ijipt ahụ, lie ya n'ime aja. 13 N'echi
ya, Mosis pụrụ hụ ndị Hibru abụọ ka ha na-alụ ọgụ. Mosis
jụrụ onye nke ikpe mara ajụjụ sị ya, "Gịnị mere i ji si otu
a na-eti nwanna gị ihe?" 14 Ma onye ahụ jụrụ Mosis ajụjụ
sị, "Onye mere gị onyeisi na onye ikpe n'etiti anyị? Ị na-
achọ igbu m dị ka i si gbuo onye Ijipt ahụ?" Mgbe ahụ Mosis
tụrụ ụjọ. O kwuru n'ime onwe ya sị, "Ndị mmadụ amatala
banyere ihe ahụ m mere." 15 Mgbe Fero nụrụ ihe Mosis
mere, ọ gbalịrị igbu Mosis. Ma Mosis si n'ihu Fero gbapụ ọsọ
gbaga ala Midia. N'ebe ahụ ọ gara nọdụ ala n'akụkụ olulu
mmiri. 16 Ma o nwere otu onye nchụaja obodo Midia mụtara
ụmụ agbọghọ asaa. N'oge a, ha bịara iseta mmiri na ịgbanye
ya n'ime ihe igbanye mmiri anụ ụlọ maka inye igwe anụ ụlọ
nna ha mmiri. 17 Ma ụfọdụ ndị na-azụ atụrụ bịara chụpụ ha.
Mosis biliri ọtọ, bịa napụta ha, nyere ha aka nye igwe anụ ụlọ
ha mmiri. 18 Ha lọghachikwutere nna ha, Reuel, onye jụrụ ha
sị, "Gịnị mere unu ji lọta n'oge taa?" 19 Ha zara nna ha sị,
"Otu onye Ijipt napụtara anyị site n'aka ndị ọzụzụ atụrụ. O
setaara anyị mmiri, nyekwa igwe anụ ụlọ anyị mmiri." 20
Nna ha jụrụ ha sị, "Olee ebe ọ nọ? Gịnị mere unu ji hapụ ya
n'ebe ahụ? Gaanụ kpọọ ya ka o soro anyị rie nri." 21 Mosis
nabatara oku ahụ Reuel kpọrọ ya ka ha na ya biri. O sokwara
ha biri. Reuel kpọnyere Mosis Zipọra, otu nwa ya nwanyị, ka
ọ bụrụ nwunye ya. 22 Zipọra mụtara nwa nwoke, onye Mosis
kpọrọ aha ya Geshọm. N'ihi na Mosis sịrị, "Abụ m onye ọbịa
n'ala ndị ọzọ." 23 O ruo, mgbe ọtụtụ ụbọchị gara, Fero eze
Ijipt nwụrụ. N'oge a, ụmụ Izrel nọ na-asụ ude n'ime ọnọdụ
ịbụ ohu ha. Ha kwara akwa nke ukwuu. Akwa ha kwara ka e
nyere ha aka n'ihi ọnọdụ ịbụ ohu ha ruru Chineke ntị. 24
Chineke nụrụ ịsụ ude ha. O chetara ọgbụgba ndụ ahụ ya na
Ebraham, na Aịzik, na Jekọb gbara. 25 Chineke hụrụ ụmụ
Izrel, ihe banyere ha metụkwara ya n'obi.

3 N'oge a, Mosis na-azụ igwe anụ ụlọ Jetro ọgọ ya nwoke,
onye nchụaja na Midia. Otu ụbọchị, o duuru igwe anụ ụlọ
ndị a gaa n'akụkụ ọzara. Ọ batara Horeb, ugwu Chineke. 2
N'ebe ahụ, mmụọ ozi nke Onyenwe anyị mere ka ọ hụ ya
n'ọkụ na-ere n'etiti ọhịa. Mosis hụrụ na ọ bụ ezie na ọhịa ahụ
na-enwu ọkụ ma ọ naghị ere ọkụ. 3 N'ihi ya, Mosis chere
n'obi ya sị, "Aga m aga nso leruo ihe omimi a anya, otu ọkụ si

enwu ma ọhịa anaghị ere ọkụ.” **4** Mgbe Onyenwe anyị hụrụ
na ọ tụgharịrị ka ọ hụ ihe na-eme, Chineke kpọrọ ya oku site
n’ime ọhịa ahụ, “Mosis! Mosis!” Ọ sị, “Lekwa m n’ebe a.” **5**
Mgbe ahụ, ọ sịrị ya, “Abịakwala nso. Yipụ akpụkpọụkwụ gị,
n’ihi na ebe i guzo bụ ala dị nsọ.” **6** Ọ sịrị, “Abụ m Chineke
nke nna gị. Chineke nke Ebraham, Chineke nke Aịzik na
Chineke nke Jekọb.” Mosis zoro ihu ya, n’ihi na ọ tụrụ egwu
ilegide Chineke anya. **7** Mgbe ahụ Onyenwe anyị sịrị, “N’ezie,
ahụla m nhụju anya nke ndị m nọ n’Ijipt, anụkwala m mkpu
akwa ha, n’ihi aka ike nke ndị na-achị ha dịka ndị ohu. N’ihi
na ama m ahụhụ ha na-agabiga. **8** Ya mere, agbadatala m
ịnapụta ha site n’aka ndị Ijipt na ịkpọpụta ha site n’ala ahụ,
idubata ha n’ala ọma ahụ, nke sara mbara, ala mmiri ara ehi
na mmanụ aṅụ na-eru na ya. Ala ebe ndị Kenan, na ndị Het,
na ndị Amọrait, na ndị Periz, na ndị Hiv, na ndị Jebus bi. **9**
Ugbu a, akwa ụmụ Izrel eruola m ntị, ahụkwala m otu ndị
Ijipt si na-emegbu ha. **10** Ugbu a, aga m eziga gị ka i jekwuru
Fero, ka i dupụta ndị m bụ ụmụ Izrel site n’ala Ijipt.” **11** Mosis
sịrị Chineke, “Onye ka m bụ na m ga-ejekwuru Fero, meekwa
ka ụmụ Izrel site n’ala Ijipt pụta?” **12** Chineke gwara ya sị,
“Aga m anọnyere gị. Nke a ga-abụ ihe ama nye gị na ọ bụ m
na-eziga gị. Mgbe i sitere n’ala Ijipt kpọpụta ụmụ Izrel, unu
niile ga-efe m ofufe n’elu ugwu a.” **13** Ma Mosis jụrụ Chineke
sị, “Ọ bụrụ na m agwa ụmụ Izrel sị, ‘Chineke nna nna unu
zitere m izi unu ozi,’ ha ga-ajụ m sị, ‘Gịnị bụ aha ya?’ Gịnị
ka m ga-aza ha?” **14** Chineke sịrị Mosis, “ABỤ M ONYE M
BỤ. Naanị gwa ụmụ Izrel na ‘ABỤ M zitere gị.’” **15** Chineke
gakwara n’ihu gwa Mosis sị, Si otu a gwa ụmụ Izrel okwu.
“Onyenwe anyị, Chineke nna nna unu, Chineke Ebraham,
Chineke Aịzik na Chineke Jekọb, zitere m ịbịakwute unu.”
Nke a bụ aha m ruo mgbe ebighị ebi, aha nke e ji echeta m
site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. **16** “Gaa, kpọkọta ndị okenye Izrel
niile zie ha sị, ‘Onyenwe anyị Chineke nna nna unu, Chineke
Ebraham, Chineke Aịzik, na Chineke Jekọb, egosila m onwe
ya, sị m, Eleruola m ọnọdụ unu anya hụ ihe a na-eme unu
n’ala Ijipt. **17** Ekweela m nkwa ịkpọpụta unu site n’ahụhụ
unu na-ahụ n’ala Ijipt duru unu baa n’ala nke ndị Kenan, na
ndị Het, na ndị Amọrait, na ndị Periz, na ndị Hiv, na ndị Jebus
bi n’ime ya. Ala mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya.’
18 “Ndị okenye Izrel ga-anabata ozi gị. Mgbe ahụ gị na ha ga-
eso gaa n’ihu eze Ijipt gwa ya sị, ‘Onyenwe anyị, Chineke ndị
Hibru ezutela anyị. Kwere ka anyị gaa njem n’ime ọzara abalị
atọ gaa chụọrọ Onyenwe anyị Chineke anyị aja.’ **19** Amaara m
rịị na eze Ijipt agaghị ekwe ka unu gaa, tutu ruo mgbe e ji aka
ike kwagide ya. **20** Ma aga m esetipụ aka m tie Ijipt ihe otiti,
site n’ihe ịrịbama dị iche iche nke m ga-eme n’etiti ya. Mgbe
nke a gasịrị, ọ ga-ahapụ unu ka unu laa. **21** “Aga m emekwa
ka unu nweta amara n’ihu ndị Ijipt, ka unu ghara ịgba aka
mgbe unu na-ala. **22** Nwanyị ọbụla ga-arịọ site n’aka nwanyị
Ijipt onye agbataobi ya na nwanyị ọbịa bi n’ụlọ ya, ihe niile
e ji ọlaọcha na ọlaedo kpụọ, na akwa dị iche iche. Unu ga-
eyikwasị ha ụmụ unu ndị ikom na ụmụ unu ndị inyom, bịa si
otu a kwakọrọ ngwongwo ndị Ijipt.”

4 Mosis zaghachiri ya sị, “Gịnị ga-eme ma ọ bụrụ na ha
agaghị ekwenye ihe m kwuru maọbụ ajụ ige m ntị? Ọ
bụrụ na ha asị, ‘Onyenwe anyị egosighị gị onwe ya.’” **2** Ma
Onyenwe anyị jụrụ Mosis ajụjụ sị ya, “Gịnị ka i ji n’aka?”
Mosis zara sị, “Ọ bụ mkpanaka.” **3** Onyenwe anyị sịrị ya,
“Tụpụ ya n’ala.” Mosis tụpụrụ ya n’ala. Ma otu mgbe ahụ,
ọ ghọrọ agwọ. Mosis sitere n’ebe agwọ ahụ nọ gbapụ ọsọ.
4 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu ọzọ sị ya, “Jide agwọ
ahụ aka n’ọdụdụ ya.” Mgbe Mosis mere nke a, agwọ ahụ
ghọghachikwara mkpanaka. **5** Onyenwe anyị gwara Mosis sị,
“Ọ bụrụ na i mee ihe ịrịbama a, ha ga-ekwere ihe ị gwara ha.
Ha ga-aghọta na Onyenwe anyị Chineke nna nna ha, Chineke
Ebraham, Chineke Aịzik, na Chineke Jekọb gosiri gị onwe ya.”
6 Onyenwe anyị gwara ya okwu ọzọ sị, “Tinye aka gị n’ime
uwe i yi n’ime ahụ gị.” Mgbe Mosis tinyere aka ya wepụta ya,
ọ chọpụtara na ekpenta jupụtara n’aka ahụ nke na-enwu ezi
ọcha. **7** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya,
“Tinyekwa aka gị n’ime uwe i yi n’ime ahụ gị.” Mosis mere
otu a. Mgbe o wepụtara aka ya ọzọ, ọ hụrụ na ọ dịghachiri
dịka akụkụ anụ ahụ ya ndị ọzọ. **8** Mgbe ahụ Onyenwe anyị
sịrị, “Ọ bụrụ na ụmụ Izrel ekweghị gị maọbụ nabata ihe ama
nke mbụ, ha ga-ekwe ihe ịrịbama nke abụọ a. **9** Ma ọ bụrụ
na ha ekwenyeghị n’ihe ịrịbama abụọ ndị a ma ọ bụkwanụ
gee gị ntị; kute mmiri n’osimiri Naịl, wụpụ ya n’ala akọrọ.
Mmiri ahụ nke i kutere site n’osimiri ga-agbanwe, ghọọ ọbara
n’ala akọrọ.” **10** Mosis sịrị Onyenwe anyị, “Biko Onyenwe
m, abụghị m onye mara ekwu okwu. Ọ nwebeghị oge m ji
bụrụ onye ọka okwu, na mgbe gara aga maọbụ site na mgbe ị
gwara ohu gị okwu. Lee, onye nwere ire na egbugbere ọnụ dị
arọ ka m bụ.” **11** Onyenwe anyị jụrụ Mosis ajụjụ sị, “Onye
mere ọnụ mmadụ? Onye na-emekwa ka ntị mmadụ chie ya,
maọbụ ka mmadụ daa ogbi? Onye na-eme ka mmadụ hụ ụzọ,
maọbụ kpụọ ìsì? Ọ bụghị mụ onwe m bụ Onyenwe anyị? **12**
Ugbu a, gaa mee ihe m gwara gị. Aga m enyere gị aka ikwu
okwu nke ọma. Aga m agwakwa gị ihe ị ga-ekwu.” **13** Ma ọ
rịọrọ, “Biko Onyenwe m, ziganụ onye ọzọ.” **14** Onyenwe anyị
were iwe dị ọkụ megide Mosis sị ya, “Kedụ maka nwanne gị
nwoke Erọn onye Livayị, amaara m na ọ bụ onye ọka okwu.
Lee, ọ na-abịa izute gị. Ọ ga-aṅụrị ọṅụ mgbe ọ chọtara gị. **15** Ị
ga-agwa ya okwu, tinye okwu gị n’ọnụ ya. Aga m enyere unu
abụọ aka ikwu okwu nke ọma, aga m ezikwa unu abụọ ihe
unu ga-eme. **16** Ọ ga-abụ onye na-ekwuchite ọnụ gị n’ebe ndị
mmadụ nọ. Ị ga-anọ dịka Chineke n’ebe ọ nọ, n’ihi na ị ga-
agwa ya ihe niile ọ ga-ekwu. **17** Ma ị ga-ejide mkpanaka a dị
n’aka gị ka i nwee ike jiri ya mee ihe ịrịbama.” **18** Emesịa,
Mosis lọghachiri n’ụlọ ebe o bi, jekwuru Jetro ọgọ ya nwoke
rịọọ ya sị, “Biko kwere ka m laghachi n’Ijipt gaa chọpụta ma
o nwere ndị ikwu m ka dị ndụ.” Jetro sịrị, “Gaa n’udo.” **19**
Ugbu a Onyenwe anyị gwara Mosis okwu n’ala Midia sị ya,
“Laghachi Ijipt n’ihi na ndị niile chọrọ igbu gị anwụchaala.”
20 Mosis kpọọrọ nwunye ya, na ụmụ ya ndị ikom, nọkwasị
n’elu ịnyịnya ibu, laghachi n’ala Ijipt. O jikwa mkpanaka
Chineke ahụ n’aka ya. **21** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị
ya, “Mgbe i ruru Ijipt, hụ na ị gara n’ihu Fero mee ihe ebube
niile m nyere gị ike ime. Ma aga m eme ka obi ya sie ike, ka ọ
ghara ikwe ka ndị m laa. **22** Ị ga-agwa Fero okwu sị ya, ‘Nke a
bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, Izrel bụ Ọkpara m. **23** Agwara
m gị okwu sị, “Hapụ nwa m nwoke ka o si n’ala Ijipt pụọ
gaa ebe ọ ga-anọ fee m ofufe,” ma ị jụrụ ajụ. Ugbu a aga m
egbu ọkpara gị.’” **24** Mgbe Mosis na ezinaụlọ ya na-alaghachi
Ijipt, ha rutere ebe ha ga-ezu ike abalị. N’ebe ahụ, Onyenwe
anyị bịakwutere Mosis chọọ igbu ya. **25** Ma Zipọra nwunye
Mosis weere mma ntakịrị bie nwa ya ugwu. O were ihe o
bipụtara n’ugwu a metụ n’ụkwụ Mosis, kwuo sị, “N’ezie, ị

bụ di ọbara n’ebe m nọ.” 26 N’ihi ya, Onyenwe anyị hapụrụ
Mosis. (Mgbe ahụ, Zipọra kwuru sị, “Ị bụ di ọbara,” n’ihi obibi
ugwu ahụ.) 27 Ugbu a, Onyenwe anyị gwara Erọn okwu sị,
“Gaa n’ime ọzara ka izute Mosis.” Erọn gara jekwuru Mosis
n’ugwu Horeb, ugwu Chineke, sutu ya ọnụ. 28 Mgbe ahụ
Mosis gwara Erọn ihe niile Onyenwe anyị ziri ya ka o kwuo, ya
na ihe ịrịbama ndị ahụ niile o nyere n’iwu ka o mee. 29 Mosis
na Erọn jeruru Ijipt kpọọ nzukọ ndị okenye ụmụ Izrel niile.
30 Erọn gwara ha ihe niile Onyenwe anyị gwara Mosis. Mosis,
n’onwe ya mere ihe ịrịbama ahụ niile n’ihu anya ha. 31 Mgbe
ahụ, ha kwenyere; dịka ha nụrụ na Onyenwe anyị eletala
ụmụ Izrel, ma hụkwa ahụhụ ha. Ha kpọrọ isiala fee ya ofufe.

5 Emesịa, Mosis na Erọn jekwuuru Fero guzo n’ihu ya gwa
ya okwu sị, “Ihe a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel kwuru,
‘Hapụ ndị m ka ha gaa meere m mmemme dị nsọ n’ime
ọzara.’” 2 Fero zara sị, “Onye ka Onyenwe anyị bụ m ga-eji
gee ntị n’olu ya ịhapụ ụmụ Izrel ka ha si n’ebe a pụọ? Amaghị
m onye ọ bụ, agaghị m ekwekwa ka Izrel gaa ebe ọbụla.” 3
Ha zara sị, “Chineke ndị Hibru zutere anyị. Biko kwere ka
anyị gaa njem ụbọchị atọ n’ime ọzara nọọ n’ebe ahụ chụọrọ
Onyenwe anyị Chineke anyị aja. Ọ bụrụ na anyị ajụ ige ntị
n’olu ya, ọ ga-eji ọrịa ọjọọ maọbụ mma agha kpochapụ anyị.”
4 Eze Ijipt zara ha sị, “Mosis na Erọn, gịnị mere unu ji na-
ewepụ ụmụ Izrel aka site n’ọrụ ha? Laghachinụ n’ọrụ unu!” 5
Fero gara n’ihu sị, “Lee, ka ndị obodo a si dị ọtụtụ ugbu a, ihe
unu na-eme bụ naanị igbochi ha ịrụ ọrụ ha.” 6 N’ụbọchị ahụ
kwa, Fero nyere ndị nlekọta ụmụ Izrel na ndị o mere ndịisi
n’ebe ụmụ Izrel nọ iwu sị, 7 “Unu enyekwala ụmụ Izrel ahịhịa
ha ga-eji kpụọ brik dịka unu na-eme n’oge gara aga. Kama, ha
ga-achọta ahịhịa ahụ n’onwe ha. 8 Ọzọ, meenụ ka ọnụọgụgụ
brik ha na-akpụ dịrị ka ọ dị na mbụ, unu emela ka ọ dịrị ala.
Ha bụ ndị umengwụ. Ọ bụ ya mere ha ji na-eti mkpu, ‘Ka anyị
gaa n’ọzara gaa chụọrọ Chineke anyị aja.’ 9 Nyenụ ha ọrụ
dị ike, nke ga-ezi ha na ha ekwesighị ịṅa ntị n’okwu ụgha
Mosis na Erọn na-ekwuru ha.” 10 Ndị na-achị ndị ohu na
ndị nlekọta jekwuuru ụmụ Izrel sị ha, “Ihe a ka Fero kwuru:
‘Agaghị m enyekwa unu ahịhịa ọzọ. 11 Gaanụ chọtara onwe
unu okporo ahịhịa ebe ọbụla unu nwere ike ịchọta ya, ma
nke a agaghị eme ka e gbubilata ọrụ unu kwesiri ịrụ.’” 12 Ya
mere ndị ha gbasasịrị n’ala Ijipt niile ịchịkọta okporo ahịhịa
ha ji akpụ brik. 13 Ndị na-achị ha nọgidere na-akwagide
ha sị ha, “Rụchaanụ ọrụ unu kwesiri ịrụ n’ụbọchị dịka unu
si arụ ya mgbe a na-enye unu ahịhịa.” 14 Ndịisi ọrụ Fero
malitere iti ndị Izrel ha họpụtara maka inyere ha aka ilekọta
ndị ọrụ ihe, na-ajụ ha ajụjụ sị, “Gịnị mere unu akpụtaghị
oke ọnụọgụgụ brik unu kwesiri ịkpụta ụnyaahụ maọbụ taa?”
15 Mgbe ahụ, ndịisi ọrụ ndị Izrel bịakwutere Fero kwaara
ya akwa sị ya, “Gịnị mere i ji si otu a na-emeso ndị ohu gị
mmeso? 16 Ọ dịghị okporo ahịhịa a na-enye ndị ohu gị, ma
ha na-asị anyị, ‘Kpụọnụ brik!’ A na-etikwa ndị ohu gị ihe, ma
ịta ụta ekwesighị ịdịrị anyị kama ịta ụta dịrị ndị gị.” 17 Fero
zaghachiri ha sị, “Ndị umengwụ! N’ezie ndị umengwụ ka unu
bụ. Ọ bụ ya mere unu ji nọgide na-asị, ‘Ka anyị gaa chụọrọ
Onyenwe anyị aja.’ 18 Laghachinụ azụ ugbu a n’ọrụ unu. A
gaghị enye unu okporo ahịhịa ọbụla. Ma unu ga-arụpụtarịrị
ọnụọgụgụ brik dị ka a chọrọ n’aka unu.” 19 Ndịisi ọrụ ụmụ
Izrel ghọtara na ha nọ na nsogbu mgbe a gwara ha okwu
sị ha, “Unu ga-akpụtarịrị ọnụọgụgụ brik unu kwesiri ịkpụ
kwa ụbọchị.” 20 Mgbe ha si n’ihu Fero pụọ, ha zutere Mosis
na Erọn ebe ha nọ na-eche ha. 21 Ndị nlekọta ọrụ ndị a
gwara Mosis na Erọn okwu sị, “Ka Onyenwe anyị lee unu
anya ma kpee unu ikpe. Unu emeela ka anyị bụrụ ihe na-esi
ajọ isi n’ihu Fero na ndị na-ejere ya ozi. Unu etinyela mma
agha n’aka ha nke ha ga-eji gbuo anyị.” 22 Mgbe ahụ Mosis
laghachikwuru Onyenwe anyị jụọ ya sị, “Onyenwe anyị, gịnị
mere i ji butere ndị a nsogbu? Gịnị mere i ji zite m? 23 N’ihi
na site na mgbe m jekwuuru Fero gwa ya okwu n’aha gị, o
meela ka nsogbu dakwasị ndị a, ma ị napụtabeghị ndị gị.”

6 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, “Ugbu a, ị
ga-ahụ ihe m ga-eme Fero. N’ihi ike aka m, ọ ga-ezipụ ha.
N’ihi ike aka, ọ ga-achụpụ ha site n’ala ya.” 2 Chineke gara
n’ihu gwa Mosis sị, “Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.” 3 Egosiri
m Ebraham na Aịzik na Jekọb onwe m dịka Chineke, Onye
pụrụ ime ihe niile. Ma ọ dịghị mgbe m mere ka ha mata aha
m dịka Onyenwe anyị. 4 Emere m ka ọgbụgba ndụ m guzosie
ike n’etiti mụ na ha, ọgbụgba ndụ nke inye ha ala Kenan ebe
ha biri dịka ndị ọbịa. 5 Ugbu a, anụla m ịsụ ude ụmụ Izrel, bụ
ndị ahụ ndị Ijipt mere ka ha bụrụ ndị ohu. Echetakwala m
ọgbụgba ndụ m. 6 “Ya mere, gwa ụmụ Izrel, ‘Abụ m Onyenwe
anyị. Aga m akpọpụta unu site n’ọnọdụ ịbụ ohu ndị Ijipt.
Aga m eme ka unu nwere onwe unu site n’ọnọdụ ịbụ ndị
ohu nye ha. Aga m eji aka ike m nke m ga-esetipụ, ya na ihe
ngosipụta dị ukwuu nke ikpe ikpe m, gbapụta unu. 7 Mgbe
ahụ, aga m ewere unu ka unu bụrụ ndị m. Aga m abụ Chineke
unu. Unu ga-amata na m bụ Onyenwe anyị, onye kpọpụtara
unu site n’aka ịbụ ohu n’ala Ijipt. 8 Aga m akpọbata unu
n’ala ahụ m weliri aka m elu, ṅụọ n’iyi, nye Ebraham, na
Aịzik, na Jekọb, ime ka ọ bụrụ ihe nketa unu. Abụ m Onyenwe
anyị.’” 9 Mosis gwara ụmụ Izrel ihe ndị a, ma ha egeghị ntị
n’ihi ịda mba nke obi ha na ahụhụ sitere na ndọgbu n’ọrụ
ha. 10 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu ọzọ sị, 11 “Gaa gwa
Fero eze Ijipt, ka ọ hapụ ụmụ Izrel ka ha pụọ n’ala ya.” 12
Mosis kwuru n’ihu Onyenwe anyị sị, “Mgbe ụmụ Izrel na-
aṅaghị m ntị, olee otu Fero ga-esi ṅaa m ntị? Nke ka nke,
enweghị m ike ikwu okwu nke ọma.” 13 Onyenwe anyị gwara
Mosis na Erọn okwu banyere ụmụ Izrel na banyere Fero eze
Ijipt. O nyere ha iwu sị ha site n’ala Ijipt kpọpụta ụmụ Izrel.
14 Ndị a bụ aha ndịisi ebo Izrel niile. Ụmụ ndị ikom Ruben,
ọkpara Izrel bụ, Hanok na Palu, Hezrọn na Kami. Ndị a bụ
agbụrụ Ruben. 15 Ụmụ ndị ikom Simiọn bụ, Jemuel, Jamin,
Ohad, Jakin, Zoha na Shaul (onye nne ya bụ onye Kenan).
Ndị a bụ agbụrụ Simiọn. 16 Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Livayị
n’usoro e si mụọ ha: Geshọn, Kohat na Merari. Livayị n’onwe
ya gbara narị afọ na iri afọ atọ na asaa mgbe ọ nwụrụ. 17
Ụmụ ndị ikom Geshọn, n’agbụrụ ha, bụ Libni na Shimei,
n’usoro ezinaụlọ ha. 18 Ụmụ ndị ikom Kohat bụ, Amram,
Izha, Hebrọn na Uziel. Kohat gbara narị afọ na iri afọ atọ na
atọ mgbe ọ nwụrụ. 19 Ụmụ ndị ikom Merari bụ Mahali na
Mushi. Ndị a niile si n’agbụrụ Livayị, dịka ihe e dere banyere
ha si dị. 20 Amram lụrụ Jokebed, nwanne nna ya. Erọn na
Mosis bụ ụmụ ha ndị ikom. Ma Amram gbara narị afọ na iri
afọ atọ na asaa mgbe ọ nwụrụ. 21 Ụmụ ndị ikom Izha bụ
Kora, Nefeg na Zikri. 22 Ụmụ ndị ikom Uziel bụ, Mishael,
Elzafan na Sitri. 23 Erọn lụrụ Elisheba, nwa Aminadab, na
nwanne nwanyị Nashọn. Ụmụ ha bụ, Nadab, na Abihu, Elieza
na Itama. 24 Ụmụ ndị ikom Kora bụ, Asịa, Elkena na Abiasaf.

Ndị a bụ ndị ikwu Kora. 25 Elieza, nwa Erọn lụrụ otu n'ime
ụmụ Putiel, onye mụtaara ya Finehaz. Ndị a bụ aha ndịisi
ezinaụlọ Livayị dịka ikwu ha si dị. 26 Ọ bụkwa Mosis na Erọn
ka Onyenwe anyị gwara okwu sị, "Sitenụ n'ala Ijipt dupụta
ụmụ Izrel dịka ọnụọgụgụ ha si dị." 27 Ha bụ ndị gwara Fero,
eze Ijipt okwu banyere ime ka ụmụ Izrel site n'ala Ijipt pụọ.
Ọ bụkwa otu Mosis na Erọn ahụ. 28 Otu ụbọchị, Onyenwe
anyị gwara Mosis okwu n'Ijipt, 29 ọ sịrị ya, "Mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị, gaa gwa Fero eze Ijipt ihe niile m gwara gị."
30 Mosis kwuru n'ihu Onyenwe anyị sị, "Lee, abụ m onye na-
adịghị ekwuzi okwu nke ọma, gịnị mere Fero ga-eji gee ntị
n'ihe m ga-agwa ya?"

7 Mgbe ahụ Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, "Emeela
m gị ka ị dịrị ka Chineke n'ebe Fero nọ. Nwanne gị Erọn
ga-abụkwa onye amụma gị. 2 Ị ga-agwa Erọn ihe niile m
gwara gị. Ọ ga-ekwukwa ha n'ihu Fero, rịọọ ya ka o kwere ka
ụmụ Izrel hapụ ala Ijipt. 3 Ma aga m eme ka obi Fero sie
ike. Ọ bụ ezie na m ga-eme ọtụtụ ihe ịrịbama n'ihe ebube
n'ala Ijipt, 4 ma Fero agaghị ege unu ntị. Mgbe ahụ aga m
eme ka aka m bịakwasị Ijipt. Aga m esite n'oke ọrụ nke ikpe
ọmụma dị oke egwu, mee ka ndị m, Izrel, dịka usuu ha niile si
dị, site n'ala Ijipt pụọ. 5 Ndị Ijipt ga-amata n'ezie na m bụ
Onyenwe anyị, mgbe m setịpụrụ aka n'Ijipt, ma site n'etiti ha
kpọpụta ụmụ Izrel." 6 Mosis na Erọn mere dịka Onyenwe
anyị nyere ha iwu. 7 N'oge a, mgbe ha gwara Fero okwu,
Mosis agbaala iri afọ asatọ. Ma Erọn agbaala iri afọ asatọ
na atọ. 8 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn sị,
9 "Mgbe Fero ga-agwa unu okwu sị, 'Meenụ ihe ebube.' Ị
ga-agwa Erọn okwu sị ya, 'Were mkpanaka gị tụpụ ya n'ala
n'ihu Fero.' Ọ ga-aghọ agwọ." 10 Mgbe ahụ, Mosis na Erọn
jekwuuru Fero mee dịka Onyenwe anyị nyere ha n'iwu. Erọn
tụpụrụ mkpanaka ya n'ala n'ihu Fero na ndị ozi ya. Ọ ghọrọ
agwọ. 11 Ma Fero kpọkọtara ndị maara ihe, na ndị mgbaasị,
na ndị majiki nọ n'Ijipt. Ha bịara mee ụdị ihe ịrịbama ahụ
Mosis na Erọn mere site n'ihe nzuzo nke akaọrụ ha. 12 Onye
ọbụla n'ime ha tụpụrụ mkpanaka ya, nke ghọkwara agwọ. Ma
mkpanaka ahụ Erọn tụpụrụ, nke ghọrọ agwọ, loro mkpanaka
ndị ahụ niile ndị Ijipt tụpụrụ. 13 Fero nyịchiri obi ya, mee
ka o sie ike. O geghị Erọn na Mosis ntị dịka Onyenwe anyị
kwuru. 14 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, "Obi Fero siri ike. Ọ
bụ nke a mere o ji na-aga n'ihu na-ajụ ka ndị m laa. 15 Ma
otu ọ dị; n'isi ụtụtụ echi, jekwuru Fero tupu ọ gaa n'osimiri.
Guzoro n'akụkụ osimiri Naịl, jidekwa mkpanaka ahụ ghọrọ
agwọ n'aka gị. 16 Ị ga-agwa Fero sị, 'Onyenwe anyị, Chineke
ndị Hibru, ezitela m ka m gwa gị sị, hapụ ndị m ka ha gaa
n'ọzara fee m ofufe. Tutu ruo ugbu a, ị jụrụ ige ntị.' 17 Ugbu a
Onyenwe anyị kwuru nke a sị, 'Ị ga-amata site na nke a na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị. Aga m ewere mkpanaka a nke m ji
n'aka tie n'osimiri Naịl. Ọ ga-agbanwe ghọọ ọbara. 18 Azụ
niile dị n'ime ya ga-anwụ. Osimiri ahụ ga-esikwa isi dịka ihe
rere ure. Nke a ga-eme ka ọ bụrụ ihe rara ahụ nye ndị Ijipt
ịṅụ mmiri site na ya.'" 19 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara
Mosis sị ya, "Gwa Erọn ka o setịpụ mkpanaka ya n'elu mmiri
niile dị n'Ijipt. Nke a metụtara osimiri ha niile, mmiri ntakịrị
ha niile, ọdọ mmiri ha niile, na ebe niile ha na-echekọta
mmiri. Ọbara ga-ejupụta ebe niile n'Ijipt, ite mmiri na ite aja
na ite osisi niile." 20 Mosis na Erọn mere dị ka Onyenwe anyị
nyere ha n'iwu ime. N'ihu Fero na ndịisi ọrụ ya, Erọn weliri
mkpanaka ya tie ya n'elu mmiri dị n'osimiri Naịl. N'otu ntabi
anya, mmiri ahụ gbanwere ghọọ ọbara. 21 Ka azụ dị n'ime
mmiri Naịl nwụsịrị, mmiri ahụ malitere na-esi isi ọjọọ, nke
mere ka ndị Ijipt hapụ inwe ike ịṅụ mmiri sitere na ya. Ọbara
jupụtakwara n'ala Ijipt niile. 22 Ma ndị majiki Ijipt jikwa ihe
nzuzo ha mee ka mmiri chaa ọbara ọbara. Nke a mere ka Fero
nyịchie obi ya. Ọ ṅaghị Mosis na Erọn ntị, dịka Onyenwe anyị
gwara ha na ọ ga-eme. 23 Fero tụgharịrị laghachi n'ụlọeze
ya, na-echeghị echiche banyere ihe niile ahụ e mere. 24 Ya
mere, ndị Ijipt niile gwuru olulu mmiri n'akụkụ osimiri ahụ
ịchọ mmiri ọṅụṅụ ebe ha na-enweghị ike ịṅụ mmiri sitere
n'osimiri Naịl. 25 Ụbọchị asaa gasịrị, site n'ụbọchị Onyenwe
anyị tichara ihe otiti ahụ na Naịl.

8 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis sị, "Jekwuru Fero
gwa ya, 'Nke a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru. Hapụ ndị m,
ka ha gaa fee m ofufe. 2 Ọ bụrụ na ị jụ ịhapụ ha ka ha gaa,
aga m eme ka awọ jupụta n'ala Ijipt niile. 3 Osimiri Naịl
ga-ejupụta n'awọ. Ha ga-abata n'ụlọeze gị na n'ime ọnụụlọ
ndina gị, ma n'elu ihe ndina gị, ma n'ụlọ ndị na-ejere gị ozi,
ma n'ụlọ ndị gị niile, na n'ebe a na-esi nri, ma n'ime ihe e
ji agwakọta ụtụ ọka. 4 Awọ ndị a ga-arịgokwa n'ahụ gị, na
n'ahụ ndị gị, na n'ahụ ndị na-ejere gị ozi.'" 5 Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis sị, "Gwa Erọn, 'Setịpụ aka gị ya na
mkpanaka gị n'elu osimiri niile, na mmiri nta na ọdọ mmiri
ndị Ijipt, mee ka awọ jupụta ala Ijipt niile.'" 6 Erọn setịpụrụ
aka n'elu mmiri niile nke Ijipt, awọ pụtara kpuchie ala ahụ
niile. 7 Ma ndị majiki Ijipt jikwa ihe nzuzo ha mee ihe ahụ
Mosis na Erọn mere. Ha mekwara ka awọ jupụta ala ahụ niile.
8 Fero kpọrọ Mosis na Erọn rịọọ ha sị, "Rịọọnụ Onyenwe anyị
ka o wepụrụ mụ na ndị m awọ ndị a. Emesịa aga m ekwe ka
ndị gị gaa chụọrọ Onyenwe anyị aja." 9 Mosis zaghachiri Fero
sị, "Gị ka ọ dịrị ịgwa m mgbe m ga-arịọ arịrịọ a n'isi gị na n'isi
ndị gị, ka e wezuga awọ ndị a site n'ụlọ unu, ma hapụ naanị
ndị nọ n'osimiri Naịl." 10 Mgbe ahụ Fero sịrị Mosis, "Achọrọ
m ka i mee ya echi." Mosis zaghachiri Fero sị, "Ọ dị mma, ka
ọ dịrị dịka i kwuru. Mgbe ahụ, ị ga-amata na o nweghị onye
dịka Onyenwe anyị Chineke anyị. 11 Awọ ndị a niile ga-apụ
site n'ebe ị nọ, na site n'ụlọ gị na site n'ụlọ ndị na-ejere gị
ozi na site n'ụlọ ndị Ijipt niile. Ọ bụ naanị n'osimiri Naịl ka
ha ga-anọ." 12 Mgbe Mosis na Erọn sitere n'ụlọ Fero pụọ,
Mosis kpọkuru Onyenwe anyị ka o wepụ awọ ndị a o mere ka
ha bịakwasị Fero. 13 Onyenwe anyị mere ihe Mosis rịọrọ.
Awọ ndị ahụ niile nwụrụ n'ime ụlọ, na n'ama, na n'ọhịa. 14 E
kpokọtara ozu awọ ndị a niile n'ebe dị iche iche. Isi ọjọọ ha
wetara n'ala ahụ dị egwu. 15 Ma mgbe Fero hụrụ na awọ ndị
a anwụchaala, o mechiri obi ya jụ ige Mosis na Erọn ntị, dịka
Onyenwe anyị kwuru na ọ ga-eme. 16 Ya mere, Onyenwe
anyị gwara Mosis sị ya, "Gwa Erọn, setịpụ mkpanaka gị, tie
n'aja nke ala n'ala Ijipt niile, aja ya ga-aghọ anwụ nta nke na-
ata ata." 17 Mosis na Erọn mere nke a. Mgbe Erọn setịpụrụ
aka tie mkpanaka ya n'elu ala, anwụ nta jupụtara n'ala Ijipt
niile, n'ahụ ndị mmadụ, na n'ahụ anụmanụ ha. Ndanda ndị a
jupụtakwara n'uzuzu niile dị n'ala ahụ. 18 Ndị Ijipt na-eme
majiki gbalịrị iji ihe nzuzo ha mee otu ihe ahụ Erọn mere, ma
ha enweghị ike ime ka anwụ nta ọbụla pụta. Ebe ọ bụ na
anwụ nta ndị a jupụtara n'ahụ mmadụ na n'ahụ anụmanụ
niile. 19 Naanị ihe ndị na-eme majiki gwara Fero bụ, "Nke a
bụ akaọrụ Chineke." Ma Fero mere ka obi ya sie ike. Ọ chọghị

ige, ọ bụladị ndị majiki ya ntị, dịka Onyenwe anyị kwuru na ọ
ga-eme. **20** Onyenwe anyị gwara Mosis sị ya, “Bilie n’isi ụtụtụ
echi jekwuru Fero. Mgbe ọ ga-aga n’osimiri, gwa ya okwu sị,
‘Nke a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, Hapụ ndị m ka ha gaa fee
m ofufe. **21** Ọ bụrụ na ị chọghị ime otu a, aga m eme ka igwe
ijiji jupụta n’ala Ijipt niile. Ha ga-ejupụta gị n’ahụ na n’ahụ
ndị na-ejere gị ozi, na n’ahụ ndị gị niile, na n’ime ụlọ unu
niile. **22** “‘N’ụbọchị ahụ, igwe ijiji ndị a agaghị emetụ ndị nọ
na Goshen ebe ndị m bi. Mgbe ahụ ka ị ga-amata na mụ bụ
Onyenwe anyị bịara ije n’ala a. **23** Aga m emekwa ka ọ pụta
ìhè na o nwere ihe dị iche n’etiti ndị m na ndị gị. Ihe ịrịbama
a ga-emezukwa echi.’” **24** N’echi ya, Onyenwe anyị mere
dịka o kwuru. Igwe ijiji dị egwu n’ọnụọgụgụ bịara n’ala Ijipt,
jupụta n’ụlọ Fero, na n’ụlọ ndị niile na-ejere ya ozi, na n’ala
Ijipt niile. E mere ka ala Ijipt bụrụ ihe e ji ijiji mebie. **25** Mgbe
ihe ndị a na-eme, Fero kpọrọ Mosis na Erọn gwa ha okwu sị,
“Gaanụ chụọrọ Chineke unu aja, ma ka ọ bụrụ n’ala Ijipt.” **26**
Mosis zaghachiri Fero sị, “Nke ahụ abụghị ihe ziri ezi, n’ihi na
aja anyị na-aga ịchụrụ Onyenwe anyị Chineke anyị bụ ihe
rụrụ arụ n’anya ndị Ijipt. Ọ bụrụ na anyị achụọ aja a n’ihu ha,
ha ga-eji nkume tugbuo anyị. **27** Anyị ga-aga njem ụbọchị
atọ n’ime ọzara gaa chụọrọ Onyenwe anyị Chineke anyị aja,
dịka o nyere anyị iwu ka anyị mee.” **28** Fero zaghachiri ha sị,
“Aga m ekwenye ka unu ga chụọrọ Onyenwe anyị Chineke
unu aja n’ọzara, ma unu agaghị aga ebe dị anya. Ugbu a,
kperenụ m ekpere.” **29** Mosis zara Fero sị ya, “Ngwangwa m
si n’ihu gị pụọ, aga m arịọ Onyenwe anyị arịrịọ. Echi, a ga-
esite n’ụlọ Fero, na n’ụlọ ndị na-ejere ya ozi, na n’ụlọ ndị
Ijipt niile wezuga ijiji ndị a. Ọ ga-adị mkpa na Fero ga-elezi
anya hapụ ịghọ aghụghọ ọzọ site ijụ ka ụmụ Izrel gaa chụọrọ
Onyenwe anyị aja.” **30** Mgbe ahụ, Mosis sitere n’ihu Fero pụọ
rịọọ Onyenwe anyị ka o mee ka ijiji ndị a gabiga. **31** Onyenwe
anyị mere dịka Mosis rịọrọ. Ijiji ndị a sitere n’ụlọ Fero na ụlọ
ndị na-ejere ya ozi na ụlọ ndị Ijipt niile pụọ. O nwekwaghị
ijiji ọ bụla fọdụrụ n’ala ahụ. **32** Ma n’oge a, Fero gara n’ihu
ime ka obi ya sie ike. O kweghị ka ụmụ Izrel laa.

9 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis sị ya, “Jekwuru
Fero sị ya. ‘Nke a bụ ihe Onyenwe anyị Chineke ndị Hibru
kwuru, “Hapụ ndị m ka ha gaa fee m.” **2** Ọ bụrụ na ị jụ, ma
gaa n’ihu igbochi ha, **3** aka Onyenwe anyị ga-ewebata oke
ọrịa na-efe efe nke ga-abịakwasị igwe anụ ụlọ unu niile dị
n’ubi. Ya bụ, ịnyịnya unu, na ịnyịnya ibu unu, na ịnyịnya
kamel unu, na ehi unu, na atụrụ unu na ewu unu. **4** Onyenwe
anyị ga-akpa oke n’etiti anụ ụlọ ndị Ijipt na nke ndị Izrel.
N’ihi ya, o nweghị anụ ụlọ ọbụla si n’etiti anụ ụlọ ndị Izrel
ga-anwụ.’” **5** Onyenwe anyị ekwuola oge nke a ga-amalite sị,
“Echi ka Onyenwe anyị ga-eme ihe dị otu a n’ala a.” **6** N’ụtụtụ
echi ya, Onyenwe anyị mere dịka o kwuru. Igwe anụ ụlọ niile
dị n’Ijipt nwụrụ. Ma ọ dịghị otu n’ime anụ ụlọ ụmụ Izrel
nwụrụ. **7** Mgbe ahụ Fero zipụrụ ndị mmadụ ndị gara chọpụta
na o nweghị otu n’ime anụ ụlọ ụmụ Izrel nwụrụ. Ma ọ bụladị
mgbe ọ chọpụtara na nke a bụ eziokwu, ọ gbanweghị obi ya,
ọ nọgidere jụ ikwe ka ndị Izrel laa. **8** Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị gwara Mosis na Erọn sị, “Sitenụ n’ekwu e ji esi nri kporo
ntụ nke Mosis ga-awụli elu n’ihu Fero. **9** Ntụ ahụ ga-efesasị,
dịka uzuzu n’ala Ijipt niile. Ọ ga-ebute etuto nke ga-aghọ
ọnya n’ahụ ndị mmadụ na ụmụ anụmanụ dị iche iche dị n’ala
ahụ niile.” **10** Mosis na Erọn kpooro ntụ gaa guzo n’ihu Fero.
Mgbe Fero nọ na-ele anya Mosis wụliri ntụ ahụ elu. Ọ ghọrọ
etuto, nke gbawara ghọọ ọnya n’ahụ ụmụ mmadụ na ụmụ
anụmanụ niile. **11** Ndị majiki Ijipt enweghị ike iguzo n’ihu
Mosis, n’ihi etuto ndị jupụtara ha n’ahụ dịka ọ dị n’ahụ ndị
Ijipt ndị ọzọ. **12** Ma Onyenwe anyị mere ka obi Fero sie ike. Ọ
jụrụ ige Mosis na Erọn ntị dịka Onyenwe anyị gwara Mosis na
ọ ga-eme. **13** Onyenwe anyị gwara Mosis ọzọ sị, “Bilie n’isi
ụtụtụ echi gaa gwa Fero okwu sị ya, ‘Nke a bụ ihe Onyenwe
anyị Chineke ndị Hibru kwuru, Hapụ ndị m ka ha gaa fee m
ofufe. **14** Ma ọ bụghị ya, n’oge a, aga m ezite ọrịa ọjọọ niile
nke na-efe efe, ka ha bịakwasị gị, na ndị na-ejere gị ozi, na
ndị Ijipt niile. Nke a ga-eme ka unu ghọta na ọ dịghị Onye
ọzọ dịka m n’elu ụwa niile. **15** N’ihi na tupu oge a, agaara
m esetipụ aka m, jiri ajọ ọrịa tie gị na ndị gị niile nke ga-
egbuchapụ unu site n’elu ụwa. **16** Ma ọ bụ n’ihi nke a ka m ji
guzobe gị, ka m gosipụta ike m n’ebe ịnọ, ka e nwe ike kwusaa
aha m n’ụwa niile. **17** Ma ị nọ na-ebuli onwe gị elu megide ndị
m, jụ na ha agaghị ala. **18** Ya mere, n’oge dịka oge a echi, aga
m ezipu oke ifufe nke ya na akụmmiri igwe so n’ala Ijipt niile.
Ụdị ifufe a adịbeghị mbụ n’ala Ijipt, malite n’oge a tọrọ ntọala
ya rute ugbu a. **19** Ya mere, nye iwu ka a gaa ngwangwa n’ubi
unu webata anụ ụlọ unu na ihe ndị ọzọ unu nwere n’ebe a
ga-echebe ha, n’ihi na oke ifufe nke ya na mkpụrụ mmiri so
ga-egbu mmadụ na anụ ụlọ ọbụla a hapụrụ n’ezi.’” **20** Ụfọdụ
ndị na-ejere Fero ozi, ndị na-atụ okwu Onyenwe anyị egwu
mere ngwangwa gaa dulata anụ ụlọ ha, na ndị ohu ha. **21**
Ma ndị ahụ na-enweghị nrube isi nye okwu Onyenwe anyị
hapụrụ ndị ohu ha nakwa anụ ụlọ ha n’ọhịa. **22** Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis, “Setịpụ aka gị n’eluigwe. Nke a
ga-eme ifufe nke ya na mkpụrụ mmiri so malite izokwasị ala
Ijipt niile, na ụmụ mmadụ, na anụmanụ, na ihe niile a kụrụ
n’ubi n’Ijipt.” **23** Mgbe Mosis setịpụrụ mkpanaka ya n’ihu
eluigwe, Onyenwe anyị zidatara egbe eluigwe na oke ifufe
nke ya na mkpụrụ mmiri so. Amụma egbe eluigwe chakwara
n’ala. Ya mere, Onyenwe anyị zidatara oke ifufe nke ya na
mkpụrụ mmiri so n’ala Ijipt. **24** Mkpụrụ mmiri dara, amụma
gbukwara n’ihu nakwa n’azụ. N’ezie, ọ bụ oke ifufe dị njọ,
ụdị nke a na-ahụtụbeghị n’ala Ijipt kemgbe ọ ghọrọ nnukwu
mba. **25** Mkpụrụ mmiri ahụ tigburu ihe niile dị n’ọhịa, ma
mmadụ ma anụmanụ niile dị n’ala Ijipt. O feturu ihe niile
na-epu n’ubi, ma ahịhịa niile dị n’osisi. **26** Ma akụkụ ebe
mkpụrụ mmiri ndị a na-erughị bụ naanị Goshen, ebe ụmụ
Izrel bi. **27** Mgbe ahụ Fero ziri ozi ka a kpọ Mosis na Erọn. O
kwupụtara n’ihu ha sị, “N’oge a, emehiela m. Onyenwe anyị
bụ onye ezi omume, mụ na ndị m bụ ndị mejọrọ. **28** Kpee
ekpere rịọọ Onyenwe anyị n’ihi na oke mkpụrụ mmiri na
egbe eluigwe a ezuola. Aga m ekwe ka unu gaa, unu agaghị
atụfukwa mgbe.” **29** Mosis gwara Fero sị ya, “Mgbe m si
n’obodo a pụọ, aga m esetipụ aka m n’ebe Onyenwe anyị nọ,
egbe eluigwe a, na ifufe a nke ya na mkpụrụ mmiri so ga-
akwụsịkwa. Site na nke a, ị ga-amata na ụwa niile bụ nke
Onyenwe anyị. **30** Ma amaara m na gị onwe gị na ndị na-ejere
gị ozi adịghị atụ Onyenwe anyị Chineke egwu.” **31** Oke ifufe
ahụ nke ya na mkpụrụ mmiri so mebiri ihe a kụrụ n’ubi, dịka
flakisi na ọka balị. N’ihi na n’oge a, ọka balị emenyela isi,
flakisi etojuokwala maa ifuru. **32** Ma ifufe na mmiri ukwu
ahụ emebighị ọka wiiti na spelti, n’ihi na ha achabeghị. **33**
Mosis hapụrụ Fero si n’obodo ahụ pụọ. Ọ gbasapụrụ aka ya
abụọ n’ihu Onyenwe anyị, egbe eluigwe na mkpụrụ mmiri

ahụ kwụsịrị. Mmiri ozuzo kwụsịkwara izo n'ala ahụ. **34** Mgbe Fero hụrụ na mmiri ozuzo na mkpụrụ mmiri na egbe eluigwe akwụsịla, o mehiere ọzọ. Ya na ndị na-ejere ya ozi gara n'ihu nyịchie obi ha. **35** Ya mere, Fero mere ka obi ya sie ike. Ọ jụrụ ikwere ka ụmụ Izrel pụọ, dịka Onyenwe anyị gwararịị Mosis.

10

Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, "Jekwuru Fero n'ihi na emeela m ka obi ya, na obi ndị na-ejere ya ozi sie ike, ka m nwee ike rụọ ọrụ ịrịbama ndị a dị iche iche n'etiti ha. **2** Nke a ga-abụ akụkọ unu ga-akọrọ ụmụ unu, na ụmụ ụmụ unu, banyere otu m si mesie ndị Ijipt ike, na otu m si rụọ ọrụ ịrịbama m n'etiti ha, ime ka unu mata na m bụ Onyenwe anyị." **3** Ọzọ, Mosis na Erọn jekwuuru Fero gwa ya sị, "Nke a bụ ihe Onyenwe anyị Chineke ndị Hibru kwuru, 'Ọ bụ ruo olee mgbe ka ị ga-ajụ iwedata onwe gị ala n'ihu m? Hapụ ndị m ka ha gaa fee m ofufe. **4** Ọ bụrụ na ị jụ ikwere ka ha gaa, n'ụtụtụ echi, aga m ezite igurube n'ala Ijipt. **5** Igurube ndị a ga-ekpuchi ihu ala Ijipt niile, ka mmadụ ọbụla hapụ ịhụ ala anya. Ha ga-erichapụ ihe ndị fọdụrụ bụ nke ifufe na mkpụrụ mmiri ahụ na-emebighị, tinyere osisi niile na-eto eto n'ubi unu. **6** Ha ga-ejupụta n'ụlọ gị, na n'ụlọ ndị na-ejere gị ozi, na n'ụlọ ndị Ijipt niile. Ihe dị otu a bụ ụdị ihe na-emetụbeghị na mbụ, nke nna gị maọbụ nna nna gị ha na-ahụtụbeghị ụdị ya site na mgbe ha bidoro ibi n'ala a tutu ruo ugbu a.'" Mgbe ahụ, Mosis tụgharịrị hapụ Fero pụọ. **7** Ndị na-ejere Fero ozi bịakwutere ya, jụọ ya sị, "Ruo ole mgbe ka nwoke a ga-anọgide na-abụrụ anyị ihe ọnwụnwa? Hapụ ndị a ka ha laa, ka ha nwee ike ife Onyenwe anyị Chineke ha ofufe. Ọ bụ na ị ghọtabeghị na e bibiela Ijipt?" **8** Mgbe ahụ, a kpọghachiri Mosis na Erọn azụ n'ihu Fero. Ọ gwara ha sị, "Ọ dị mma, gaa feenụ Onyenwe anyị Chineke unu ofufe." Fero jụkwara ha sị, "Olee ndị n'etiti unu ga-eso unu jee?" **9** Mosis zaghachiri sị, "Anyị niile na-aga, ụmụntakịrị na ndị okenye, ụmụ anyị ndị ikom na ndị inyom, igwe ehi anyị na igwe ewu na atụrụ anyị; n'ihi na anyị na-aga ime mmemme dị nsọ nye Onyenwe anyị." **10** Fero sịrị, "Ka Onyenwe anyị nọnyere unu. Ma agaghị m ekwe ka unu na ndị inyom unu, na ụmụntakịrị unu gaa. O doro anya na unu na-atụ atụmatụ ọjọọ n'ime obi unu. **11** Ọ gaghị adị otu a! Jeenụ naanị unu bụ ndị ikom gaa fee Onyenwe anyị unu ofufe, n'ihi na nke a bụ ihe unu na-arịọ." Mgbe ahụ a chụpụrụ Mosis na Erọn site n'ihu Fero. **12** Onyenwe anyị gwara Mosis sị, "Setịpụ aka gị n'ala Ijipt ka igurube jupụta na ya, kpuchie ebe niile, richapụ ihe niile na-eto eto dị n'ala ahụ bụ nke ifufe na mkpụrụ mmiri ahụ hapụrụ." **13** Ya mere, Mosis setịpụrụ mkpanaka ya n'elu ala Ijipt, Onyenwe anyị mere ka ifufe nke si n'ebe anyanwụ si awa fee n'ụbọchị ahụ niile na abalị ahụ niile. N'ụtụtụ ya, ifufe ahụ si n'ebe anyanwụ si awa bubatara igurube ndị ahụ. **14** Ha niile kpuchichara ala Ijipt niile, site n'otu akụkụ ruo n'akụkụ nke ọzọ. Nke a bụ mbata igurube kachasị ibe ya njọ n'Ijipt. Ijipt agaghị enwekwa nke dịka ya ọzọ. **15** Ha kpuchiri ala niile ruo mgbe ọchịchịrị gbachiri ya. Ha richapụrụ ihe niile na-eto n'ubi, na mkpụrụ niile na-amị n'osisi, bụ nke ifufe na mkpụrụ mmiri ukwu ahụ hapụrụ. N'ikpeazụ, ọ dịghị ahịhịa ndụ fọdụrụ n'ala ma n'elu osisi n'Ijipt niile. **16** Na-atụfughị oge, Fero ziri ozi ka a kpọọ Mosis na Erọn. Mgbe ha bịara, ọ gwara ha sị, "Emehiela m megide unu na Onyenwe anyị bụ Chineke unu. **17** Biko gbagharakwa m mmehie nke a, ma rịọọ Onyenwe anyị bụ Chineke unu ka o wepụrụ m ọnwụ nke a. Ekwere m nkwa na agaghị m ajụkwa ọzọ ka unu laa." **18** Mosis hapụrụ Fero pụọ gaa kpeere Onyenwe anyị ekpere. **19** Ngwangwa, Onyenwe anyị zitere ikuku nke si n'ebe anyanwụ na-ada bịa, nke bupụrụ igurube ndị ahụ site n'ala Ijipt, buba ha n'Osimiri Uhie. Ọ dịkwaghị otu igurube fọdụrụ n'ala Ijipt niile. **20** Ma Onyenwe anyị mere ka obi Fero sie ike, o kweghị ka ụmụ Izrel gaa fee Chineke ofufe. **21** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis sị, "Setịpụ aka gị abụọ n'eluigwe ka ọchịchịrị gbaa n'ala Ijipt niile." **22** Mosis setịpụrụ aka ya n'eluigwe. Oke ọchịchịrị gbara abalị atọ n'ala Ijipt niile. **23** Ndị Ijipt ahụghị ihu ibe ha. Ha ahapụghịkwa ebe obibi ha abalị atọ ahụ. Ma ụmụ Izrel nwere ìhè n'ebe niile ha bi. **24** Mgbe ahụ, Fero kpọrọ Mosis sị ya, "Gaanụ fee Onyenwe anyị unu ofufe. Unu na ndị inyom na ụmụ unu nwere ike ịga, ma unu ga-ahapụ igwe ehi unu na igwe anụ ụlọ unu gaa." **25** Mosis zara, "Ị ghaghị ịhapụ anyị ka anyị were ihe aja na aja nsure ọkụ, nke anyị chee n'ihu Onyenwe anyị Chineke anyị. **26** Igwe anụ ụlọ anyị ga-esoro anyị. O nweghị ihe ọ bụla anyị ga-ahapụ n'ihi na anyị ga-eji ụfọdụ n'ime ha fee Onyenwe anyị Chineke anyị ofufe. Ọ bụkwa naanị mgbe anyị ruru n'ebe ahụ ka anyị nwere ike ịmata ihe anyị ga-eji fee Onyenwe anyị anyị ofufe." **27** Ma Onyenwe anyị mere ka obi Fero sie ike. O kweghị ka ha laa. **28** Fero gwara Mosis sị, "Si n'ihu m pụọ. Lezie anya hụ na ị bịaghị n'ihu m ọzọ. Ụbọchị ọbụla ị nwara bịa n'ihu m, onye nwụrụ anwụ ka ị ga-abụ." **29** Mosis zaghachiri Fero sị, "Ihe i kwuru dị mma, agaghị m abịakwa n'ihu gị ọzọ."

11

Onyenwe anyị gwara Mosis, "Aga m ewetara Fero na Ijipt otu ihe otiti ọzọ. Mgbe nke a gasịrị, ọ ga-ekwe ka unu si n'ebe a pụọ. N'eziokwu, ọ ga-eji aka ya chụpụ unu n'ala ya. **2** Gwa nwoke na nwanyị Izrel ọbụla ka ha jikere. Ha rịọọ ndị agbataobi ha bụ ndị Ijipt, ka ha nye ha ihe ọbụla e ji ọlaọcha na ọlaedo kpụọ." **3** Onyenwe anyị mere ka ụmụ Izrel nweta ihuọma n'ebe ndị Ijipt, na ndị agbataobi ha nọ. Nke ka nke, Mosis ghọrọ onye a na-asọpụrụ n'etiti ndị ozi Fero na n'ihu ndị Ijipt niile. **4** Ya mere, Mosis sịrị, "Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru, 'N'ihe dịka n'etiti abalị taa, aga m agafe n'ime ala Ijipt niile. **5** Mgbe nke a na-eme, ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ n'ala Ijipt ga-anwụ, site n'ọkpara Fero, onye nọ ugbu a n'ocheeze ya, ruo n'ọkpara ohu onye nwanyị na-akwọ ihe na nkume ịkwọ nri, na ụmụ ehi niile e bụ ụzọ mụọ. **6** Mgbe nke a mere, iti mkpu akwa dị ukwuu ga-adị n'ala Ijipt, ụdị ga-ada n'ala Ijipt niile nke na-adịbeghị n'ala Ijipt, ụdị iti mkpu akwa nke na-agaghị adịkwa ọzọ. **7** Ma n'ebe ụmụ Izrel nọ, nkịta agaghị agbọ nwoke maọbụ nwanyị maọbụ anụmanụ ọbụla ụja.' Site na nke a, ị ga-amata na Onyenwe anyị na-akpa oke n'etiti ndị Izrel na ndị Ijipt. **8** Ndị ọchịchị gị ndị a ga-abịa gbuo ikpere rịọọ m sị m, 'Biko kpọrọ ndị gị pụọ n'obodo anyị.' Mgbe ha mesịrị nke a, aga m apụ." Iwe were Mosis mgbe o si n'ụlọ Fero na-apụta. **9** Onyenwe anyị agwalarị Mosis sị ya, "Fero agaghị ege gị ntị. Nke a ga-enye m ohere ime ọtụtụ ihe ebube dị iche iche n'Ijipt." **10** Ọ bụ ezie na Mosis na Erọn mere ihe ebube ndị a n'ihu Fero, ma Onyenwe anyị mere ka obi Fero sie ike, ka ọ hapụ ikwe ka ụmụ Izrel si n'ala ya pụọ.

12

Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu n'ala Ijipt sị ha, **2** "Ọnwa a ga-abụrụ unu isi ọnwa. Ọ ga-abụ ọnwa mbụ nke ọnwa niile n'afọ unu. **3** Gwa ọgbakọ ụmụ Izrel niile okwu sị ha, N'afọ ọbụla, n'abalị iri nke ọnwa a, nwoke ọbụla

ga-eweta nwa atụrụ n'isi ezinaụlọ ọbụla. **4** Ezinaụlọ ọbụla
nke dịkarịrị nta, nke na-enweghị ike iweta na iricha otu nwa
atụrụ, ga-ejekwuru ezinaụlọ ọzọ dịkwa nta, ka ha jikọtaa
onwe ha ọnụ weta nwa atụrụ. Ndị ga-ejikọta onwe ha ọnụ
aghaghị ibu ụzọ pịa mmadụ ole ha ga-adị nwee ike richaa
otu atụrụ. **5** Nwa atụrụ a ga-eweta ga-abụ oke gbara naanị
otu afọ, nke na-enweghị ntụpọ ọbụla n'ahụ ya. Unu nwere
ike họrọ atụrụ maọbụ ewu. **6** Unu ga-elekọta ya anya ruo
n'ụbọchị nke iri na anọ nke ọnwa a. N'abalị ụbọchị ahụ ka
ọgbakọ Izrel niile ga-egbu ya. **7** Ha ga-ewere ọbara ya tee
n'elu na n'akụkụ ibo ọnụ ụzọ nke dị n'ezinaụlọ ha niile, ebe
ha ga-anọ rie anụ atụrụ ahụ. **8** Ha ga-eri anụ atụrụ a, nke a
ga-ahụ n'ọkụ n'abalị ahụ, ya na achịcha na-ekoghị eko, na
ahịhịa ndụ na-elu ilu. **9** A gaghị eri nwa atụrụ ọbụla na ndụ,
a gaghị esikwa ya esi, kama a ga-ahụ ya n'ọkụ. A ga-ahụ
akụkụ ahụ nwa atụrụ ọbụla n'ọkụ, tinyere isi ya, ụkwụ ya na
ihe dị n'ime afọ ya. **10** Unu agaghị erifọdụ ya ruo n'ụtụtụ
echi ya. Nke ọbụla ga-afọdụ n'abalị ahụ, a ga-akpọ ya ọkụ. **11**
Otu a ka unu ga-esi rie ya: yirinụ uwe unu, na akpụkpọụkwụ
unu. Jirikwanụ mkpara unu. Jikerenụ dịka ndị na-aga njem
dị anya. Unu ga-eri anụ atụrụ a na achịcha na-ekoghị eko
ngwangwa. A ga-akpọ oriri a Mmemme Ngabiga Onyenwe
anyị. **12** "Aga m agafe n'ala Ijipt n'abalị ahụ, igbu ndị ikom
niile e bụ ụzọ mụọ n'ala Ijipt, ma mmadụ, ma anụmanụ.
Aga m emekwa ka ikpe ọmụma bịakwasị chi ndị ọzọ ahụ
niile Ijipt na-efe ofufe. Abụ m Onyenwe anyị. **13** Ọbara ahụ
unu ga-ete n'ọnụ ibo ụlọ unu ga-abụ ihe ama igosi ebe unu
bi, n'ihi na mgbe m hụrụ ọbara ahụ, aga m agafe unu. Ọ
nwekwaghị ihe otiti ga-abịakwasị unu mgbe m ga-egbu ndị
Ijipt. **14** "Ụbọchị a ga-abụrụ unu ihe ncheta nye ọgbọ niile
ndị na-eso n'azụ. Unu ga-emekwa ya ka ọ bụrụ mmemme nye
Onyenwe anyị. Ụkpụrụ nke na-adịgide adịgide site n'ọgbọ
ruo n'ọgbọ. **15** Ụbọchị asaa ka unu ga-eri achịcha na-ekoghị
eko. N'ụbọchị mbụ nke ụbọchị asaa ahụ, ka unu ga-esite n'ụlọ
unu wezuga ihe iko achịcha niile, n'ihi na onye ọbụla riri nri
nke ihe na-eko achịcha dị n'ime ya site n'ụbọchị mbụ ruo
n'ụbọchị nke asaa, aghaghị ibipụ ya site n'ala Izrel. **16** Unu
ga-ewere ụbọchị mbụ na ụbọchị nke asaa, nke mmemme
ahụ, nwee mkpọkọta dị nsọ. Onye ọbụla agaghị arụ ọrụ ọbụla
n'ụbọchị abụọ ndị a, karịakwa isi nri unu ga-eri. **17** "Unu ga-
edobekwa mmemme achịcha na-ekoghị eko n'ihi na ọ bụ
n'ime otu ụbọchị a ka m sitere n'ala Ijipt kpọpụta unu dịka
usuu ndị agha. Unu ga-emekwa mmemme ụbọchị a ka ọ bụrụ
ụkpụrụ nke na-adịgide adịgide site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ **18**
N'ọnwa mbụ, n'anyasị nke ụbọchị nke iri na anọ, ka unu ga-
eri achịcha a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee ruo n'anyasị
nke ụbọchị iri abụọ na otu. **19** N'ime ụbọchị asaa ahụ, agaghị
ahụ ihe na-eko achịcha n'ụlọ unu. A ga-esite n'ọgbakọ ndị
Izrel bipụ onye ọbụla riri ihe ọbụla nke ihe na-eko achịcha dị
n'ime ya. Iwu a dịrị ndị ọbịa niile n'ala Izrel, dịkwara ndị nwa
afọ ala. **20** Unu agaghị eri ihe ọbụla e ji ihe na-eko achịcha
mee. N'ebe obibi unu niile, ọ bụ naanị achịcha na-ekoghị eko
ka unu ga-eri." **21** Mgbe ahụ, Mosis kpọkọtara ndị okenye
ụmụ Izrel niile gwa ha okwu sị, "Gaanụ họpụta ụmụ atụrụ
n'ihi agbụrụ unu niile, gbuonụ atụrụ ngabiga ndị a. **22** Were
ahịhịa hisọp, denye ya n'ọbara si n'atụrụ ndị a nke a ga-
awụnye n'efere, tee ya n'elu ibo na n'akụkụ abụọ nke ọnụ ụzọ
ụlọ unu. Onye ọbụla n'ime unu agaghị apụ n'ezi tutu ruo
ụtụtụ. **23** Mgbe Onyenwe anyị ga-agafe igbu ndị Ijipt, ọ ga-
ahụ ọbara ahụ n'awara na mbudo ibo ọnụ ụzọ ụlọ unu. Ọ
ga-agafe ụlọ unu, gharakwa ikwe ka onye mbibi bata n'ụlọ
unu gbuo unu. **24** "Unu ga-edobe mmemme a dịka iwu ga-
adịgide nye unu na ụmụ unu. **25** Mgbe unu batara n'ala ahụ
Onyenwe anyị ga-enye unu dịka o kwere na nkwa, unu ga-
edobe ofufe a. **26** Mgbe ụmụ unu ga-ajụ unu ajụjụ sị, 'Gịnị ka
ofufe a pụtara?' **27** Unu ga-azaghachi ha sị, 'Ọ bụ aja ngabiga
anyị na-achụrụ Onyenwe anyị n'ihi na ọ gafere ụlọ ụmụ Izrel
n'ala Ijipt, mgbe o gburu ndị Ijipt, ma o nweghị onye ọbụla
n'ime anyị o gburu.'" **28** Ụmụ Izrel mezuru ihe niile Onyenwe
anyị gwara ha site n'ọnụ Mosis na Erọn. **29** N'ime etiti abalị
ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị gburu ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ
n'ala Ijipt, malite n'ọkpara Fero onye nọ n'ocheeze ya, ruo
n'ọkpara nke onye Ijipt nọ n'ụlọ mkpọrọ olulu. O gbukwara
ụmụ anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ. **30** N'abalị ahụ kwa, Fero na
ndị ozi ya, na ndị Ijipt niile biliri. Oke iti mkpu akwa dakwara
n'ala Ijipt, n'ihi na ọ dịghị ezinaụlọ ọnwụ na-erughị. **31** N'otu
abalị ahụ, Fero zipụrụ ozi ka a kpọ Mosis na Erọn. Mgbe ha
bịara, ọ gwara ha sị, "Ngwa bilienụ, unu bụ ụmụ Izrel niile.
Kewapụnụ onwe unu site n'etiti anyị. Gaanụ, fee Onyenwe
anyị unu ofufe dịka unu rịọrọ. **32** Durunụ igwe ehi na atụrụ
unu mgbe unu na-aga. Gọziekwanụ m mgbe unu na-apụ." **33**
Ndị Ijipt gbalịrị ime ka ụmụ Izrel hapụ ha ngwangwa. Ha
sịrịtara onwe ha, "Ọ bụrụ na ụmụ Izrel ahapụghị anyị ugbu a,
anyị niile ga-anwụkwa." **34** Ya mere, ụmụ Izrel buuru ụtụ
ọka e ji eme achịcha na-ekoghị eko, nke ha tinyere n'efere e
ji agwakọta ya. Ha ji akwa kechie ha, bukwasị ha n'ubu ha.
35 Ha mekwara ihe ndị ọzọ dịka Mosis gwara ha. Ha rịọrọ
ndị Ijipt ka ha nye ha ihe iji ngwa nke ọlaọcha na ọlaedo, na
uwe. **36** Onyenwe anyị nyere ndị ya amara n'ihu ndị Ijipt, ha
nyere ha ihe niile ha rịọrọ. Site n'ụzọ dị otu a, ụmụ Izrel
napụtara ndị Ijipt ihe niile ha ji biri n'ụlọ. **37** Mgbe nke a
gasịrị, ụmụ Izrel malitere ije ha site na Ramesis. Mgbe ha
hapụrụ Ramesis, na-eje Sukọt, ha dị narị puku ndị ikom isii,
na-agụghị ndị inyom na ụmụntakịrị. **38** Ọtụtụ mmadụ dị iche
iche sooro ha n'ije ha. Ha dukwa igwe anụ ụlọ, igwe ewu na
atụrụ ha, nke dị ukwu n'ọnụọgụgụ. **39** Ha ji ụtụ ọka ha si Ijipt
buputa mee achịcha na-ekoghị eko. N'ihi na a chụpụrụ ha
achụpụ site n'Ijipt, ha enweghị ezi ohere kwadooro onwe ha
ihe oriri. **40** Tupu ha ahapụ ala Ijipt, ụmụ Izrel ebiela n'ebe
ahụ narị afọ anọ na iri afọ atọ. **41** Mgbe narị afọ anọ na iri afọ
atọ zuru, n'ụbọchị ahụ o zuru, usuu ndị Onyenwe anyị niile
hapụrụ Ijipt. **42** Onyenwe anyị chere nche n'abalị ụbọchị ahụ
maka ịkpọpụta ha site n'ala Ijipt. N'ihi ya, abalị ụbọchị ahụ
bụ mgbe pụrụ iche nye ụmụ Izrel maka iji iche nche sọpụrụ
Onyenwe anyị n'ọgbọ ha niile. **43** Onyenwe anyị kpọrọ Mosis
na Erọn gwa ha sị, "Ndị a bụ usoro iwu metụtara Mmemme
Ngabiga: "Onye mba ọzọ agaghị eri anụ nwa atụrụ ahụ. **44**
Ohu ọbụla a kwụrụ ụgwọ n'isi ya ga-eri ya naanị ma e biri ya
ugwu. **45** Ohu e goro ọrụ, maọbụ onye ọbịa ọbụla agaghị eri
ya. **46** "A ga-eri ya naanị n'ime otu ụlọ. Ọ gaghị apụ n'ezi. Unu
agaghị atapịa ọkpụkpụ ọbụla nke nwa atụrụ ahụ. **47** Nzukọ
niile nke ụmụ Izrel ga-eme Mmemme Ngabiga a. **48** "Onye
mba ọzọ bi n'etiti unu chọrọ isoro unu na Mmemme Ngabiga
Onyenwe anyị aghaghị ibi ndị ikom niile nọ n'ezinaụlọ ya
ugwu. Mgbe ahụ, ọ ga-abịaru nso isoro na mmemme, n'ihi na
a ga-agụ ya dịka nwa afọ ala. Ọ dịghị onye ikom a na-ebighị
ugwu ga-eri nri ahụ. **49** Otu iwu a dịrị nwa afọ ala na ndị ọbịa
niile bi n'ala Izrel." **50** Ụmụ Izrel mere ihe ndị a niile, dịka

Onyenwe anyị nyere ha n'iwu site n'ọnụ Mosis na Erọn. 51 Ọ
bụkwa n'otu ụbọchị ahụ ka Onyenwe anyị sitere n'ala Ijipt
dupụta ụmụ Izrel, dịka usuu ha niile si dị.

13 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, 2 "Dooro m nsọ
onye ọbụla bụ ọkpara, onye ọbụla e bụ ụzọ mụọ n'etiti
ụmụ Izrel, na n'etiti mmadụ ma n'etiti anụ ụlọ, nke m ka ọ
bụ." 3 Mosis gwara ndị Izrel sị, "Chetanụ ụbọchị taa, ụbọchị
unu si n'ala Ijipt pụta, ala ebe unu bụ ndị ohu, n'ihi na
Onyenwe anyị sitere n'ike aka ya dị ukwu kpọpụta unu site
n'ebe ahụ. Unu erikwala achịcha ọbụla e ji ihe na-eko achịcha
mee. 4 Taa, n'ọnwa Abib, bụ ụbọchị unu na-ahapụ ala Ijipt.
5 Mgbe Onyenwe anyị dubatara unu n'ala ndị Kenan, ndị
Het, ndị Amọrait, ndị Hiv na ndị Jebus bi n'ime ya, bụ ala
ahụ ọ ṅụrụ n'iyi nye nna nna unu ha na ọ ga-enye unu, ala
mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya, unu ga-eme ofufe
mmemme a n'ọnwa a. 6 Unu ga-eri achịcha na-ekoghị eko
ụbọchị asaa ahụ. N'ụbọchị nke ikpeazụ n'ime ụbọchị asaa
ahụ, unu ga-eme mmemme oke oriri n'ihu Onyenwe anyị.
7 Rienụ achịcha na-ekoghị eko n'ime ụbọchị asaa ndị ahụ.
Achịcha e ji ihe na-eko achịcha mee agaghị adị n'ụlọ unu.
Achịcha e ji ihe na-eko achịcha mee agaghị adị n'oke ala unu
niile. 8 N'oge ọbụla ị na-eme mmemme a, kọwaara nwa gị
nwoke ihe kpatara i ji eme mmemme a, si ya, 'Ana m eme
mmemme a maka icheta ihe Onyenwe anyị meere m, mgbe m
si n'Ijipt pụta.' 9 Imezu mmemme a ga-adịrị unu dịka ihe
ịrịbama n'ala unu, dịrịkwa ka ihe ngosi n'egedege ihu unu,
ichetara unu na Onyenwe anyị ji aka ike ya dupụta anyị site
n'ala Ijipt. 10 Unu ga na-eme mmemme a n'oge a kara aka
n'afọ ọbụla. 11 "Mgbe Onyenwe anyị dubatara unu n'ala ndị
Kenan, nyefee unu ala ahụ dịka ọ ṅụrụ n'iyi nye nna nna unu
ha, 12 unu ga-enyefe Onyenwe anyị ụmụ ndị ikom unu niile e
bụ ụzọ mụọ. Ọzọ, ụmụ oke anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ bụ
nke Onyenwe anyị. 13 Jiri nwa atụrụ gbapụta nwa ịnyịnya
ibu mbụ e bụ ụzọ mụọ. Ọ bụrụ na unu achọghị ịgbara nwa
ịnyịnya ibu ahụ, unu aghaghị ịgbaji ya olu. Ma unu aghaghị
ịgbara ụmụ ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ. 14 "N'oge dị n'ihu,
mgbe nwa gị nwoke ga-ajụ gị sị, 'Gịnị ka ihe ndị a pụtara?' Ị
ga-azaghachi ya sị, 'Onyenwe anyị jiri aka ike dị ukwu dupụta
anyị site n'Ijipt, site n'ala nke ohu. 15 Mgbe Fero mesiri obi
ya ike, jụ ka anyị si n'ala ya pụọ, Onyenwe anyị gburu ụmụ
ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ n'ala Ijipt, ma mmadụ ma anụ
ụlọ. N'ihi ya, ana m eji ụmụ oke anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ
achụ aja nye Onyenwe anyị. Ma ụmụ m ndị ikom niile e bụ
ụzọ mụọ ka m na-agbapụta.' 16 Mmemme a ga-adị ka ihe
ịrịbama n'anya unu, dịrịkwa ka ihe ngosi n'egedege ihu unu,
ichetara unu na Onyenwe anyị ji aka ike ya dupụta anyị site
n'ala Ijipt." 17 Mgbe Fero mesịrị kwere ka ụmụ Izrel laa,
Chineke edughị ha site n'ụzọ ahụ gafere ala ndị Filistia. Ọ bụ
ezie na ụzọ ahụ dị nso karịa. Chineke mere nke a n'ihi na o
chere n'obi ya sị, "Ọ bụrụ na ndị a ezute agha, ha nwere ike
ịgbanwe obi ha tụgharịa ịlaghachi azụ n'Ijipt." 18 Ya mere,
Chineke duuru ha ga n'ụzọ Osimiri Uhie, nke gara n'ụzọ nke
ọzara. Ụmụ Izrel kwadokwara akwado ibu agha mgbe ha si
n'ala Ijipt pụọ. 19 Mosis buuru ọkpụkpụ Josef mgbe ha na-
ala. N'ihi na o mere ka ụmụ Izrel ṅụọ iyi na ha ga-eme otu a,
na-asị, "Chineke ga-eleta unu n'ezie, mgbe ahụ, unu aghaghị
iburu ọkpụkpụ m si n'ebe a pụọ." 20 Ha si Sukọt bilie ije, maa
ụlọ ikwu ha na Etam, na nsọtụ ọzara. 21 Onyenwe anyị ji
ogidi igwe ojii na-eje n'ihu ha n'ehihie, idu ha n'ụzọ ha niile.
N'abalị, o ji ogidi ọkụ, inye ha ìhè ka ha nwee ike ịga njem
n'ehihie nakwa n'abalị. 22 Ma ogidi igwe ojii n'ehihie na ogidi
ọkụ ahụ n'abalị, ọ dịghị nke hapụrụ ọnọdụ ya n'ihu ha.

14 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis, 2 "Gwa ụmụ
Izrel ka ha chigharịa azụ jee maa ụlọ ikwu ha na
ncherita ihu Pi Hahirot, nke dị n'etiti Migdol na osimiri. Ọ bụ
n'akụkụ osimiri, na ncherita ihu obodo Baal-Zefọn ka ha ga-
ama ụlọ ikwu ha. 3 Fero ga-asị banyere ụmụ Izrel, 'Ha na-
awagharị gburugburu ala ahụ n'ọnọdụ mgbagwoju anya ebe
ọzara riri ha.' 4 Aga m eme ka obi Fero sie ike ka ọ chụso
unu ọsọ n'azụ, ma m ga-ewetara onwe m otuto site na Fero
na ndị agha ya niile. Ndị Ijipt niile ga-ama na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị." Ndị Izrel mekwara otu ahụ. 5 Mgbe a
gwara eze Ijipt na ndị a agbaala ọsọ, obi Fero na ndị ozi ya
gbanwere megide ndị Izrel. Ha sịrị, "Gịnị bụ ihe anyị mere,
site na izipụ ndị Izrel n'ọrụ ife anyị?" 6 Na-atụfughị oge, Fero
rigoro n'elu ụgbọ agha ya, duru ndị agha ya ịchụso ha. 7 Ọ
chịịrị ụgbọ agha dị narị isii e leziri anya họpụta, tinyere ụgbọ
agha Ijipt niile. Ndịisi agha ndị Ijipt nọcha n'elu ha niile. 8
Onyenwe anyị mere ka obi Fero eze Ijipt sie ike. Ọ chụsoro
ụmụ Izrel, ndị na-aga n'ihu n'ije ha, na-atụghị egwu maọbụ
ịda mba. 9 Ndị Ijipt chụsoro ha ọsọ, ịnyịnya Fero na ụgbọ
agha, na ndị na-agba ịnyịnya na ndị agha ndị ọzọ chụsoro ndị
Izrel ọsọ chụkwute ha n'ebe ha na-ezu ike n'akụkụ osimiri dị
nso na Pi Hahirot na ncherita ihu Baal-Zefọn. 10 Mgbe ndị
agha Fero na-abịa nso, ndị Izrel lere anya n'azụ, hụ ndị Ijipt
ka ha na-abịa nso. Ha tụrụ egwu, tie mkpu akwa, kpọkuo
Onyenwe anyị. 11 Ha jụrụ Mosis sị, "Ọ bụ na o nweghị ili dị
n'ala Ijipt, i ji kwagide anyị ka anyị niile bịa nwụọ n'ebe a
n'ọzara? Gịnị mere i ji kwagide anyị ka anyị hapụ Ijipt? 12 Ọ
bụ na anyị agwaghị gị n'ala Ijipt si gị, 'Hapụ anyị ka anyị
nọgide na-ejere ndị Ijipt ozi?' Ọ gara akara anyị mma ị bụ
ohu ndị Ijipt karịa ịnwụ n'ọzara." 13 Mosis zaghachiri ha sị,
"Unu atụla egwu. Guzosienụ ike. Unu ga-ahụ ụzọ dị ebube
Onyenwe anyị ga-esi zọpụta unu taa. Ndị Ijipt a unu na-ahụ
taa, unu agaghị ahụkwa ha ọzọ. 14 Nọrọnụ jii. Onyenwe anyị
ga-alụrụ unu ọgụ." 15 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis
okwu sị ya, "Gịnị mere i ji na-akpọku m. Gwa ụmụ Izrel ka ha
gaa n'ihu. 16 Welie mkpanaka gị elu. Setịpụ ya n'elu osimiri
ahụ ka o kewaa abụọ. Ụzọ ga-adịkwa n'etiti osimiri ahụ. Ụmụ
Izrel ga-esitekwa n'ala akọrọ gafee. 17 Aga m eme ka obi ndị
Ijipt sie ike, ka ha sorokwa unu n'azụ banye. Aga m ewetara
onwe m otuto site na Fero, na ndị agha niile, na ụgbọ agha
niile nakwa ndị na-agba ịnyịnya ya. 18 N'oge ahụ, ndị Ijipt
ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. M ga-enweta
nsọpụrụ site na Fero, na ụgbọ agha ya niile, na ndị na-agba
ịnyịnya ya." 19 Mgbe ahụ, mmụọ ozi Chineke, onye na-aga
n'ihu ndị agha Izrel, sitere n'ihu pụọ gaa nọdụ n'azụ ha. Otu a
kwa, ogidi igwe ojii ahụ sitere n'ihu gaa n'azụ ha. 20 Nke
a mere ka ogidi igwe ojii ahụ dịrị n'etiti ụmụ Izrel na ndị
Ijipt. N'abalị ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị mere ka ogidi igwe
ojii ahụ nye ụmụ Izrel ìhè, ma ndị Ijipt nọgidere n'ọchịchịrị.
Otu a, ndị Ijipt enweghị ike bịarute n'ebe ụmụ Izrel nọ. 21
Mgbe ahụ, Mosis setịpụrụ aka ya n'elu Osimiri Uhie ahụ.
Onyenwe anyị ji oke ifufe si n'ọwụwa anyanwụ, nke fere
n'abalị ahụ niile, nughachi osimiri ahụ, mee ka osimiri ahụ
kebie ụzọ abụọ, ka ụzọ pụta n'ala osimiri ahụ. 22 Ụmụ Izrel

sitere n’etiti osimiri ahụ gafee. Mmiri osimiri ahụ ghọọrọ
mgbidi n’aka nri ha ma n’aka ekpe ha. 23 Mgbe ndị agha Ijipt
na-achụ ha ọsọ hụrụ ha ka ha na-agafe, ha sogidere ha baa, ọ
bụladị n’etiti osimiri ahụ. Ndị agha Ijipt niile sooro ha, ya
bụ, ụgbọ agha Fero, ndị agha ya na ndị na-agba ịnyịnya ya
niile. 24 N’isi ụtụtụ echi ya, Onyenwe anyị ledatara anya site
n’ogidi igwe ojii ahụ na-enye ihe. O legidere ndị agha Ijipt
anya, tinyekwa ha ụjọ n’obi nke mere na ha amakwaghị onwe
ha. 25 O mebiri ụkwụ ụgbọ agha ha mee ka o siere ịnyịnya ha
ike ịdọkpụ ụgbọ agha ndị ahụ. Mgbe ahụ, ndị Ijipt kwuru
sị, “Ka anyị sinụ n’ịchụ ndị Izrel gbapụ, n’ihi na Onyenwe
anyị na-alụrụ ha ọgụ, na-emegidekwa anyị.” 26 Mgbe ụmụ
Izrel gafesịrị ruo n’akụkụ nke ọzọ nke osimiri ahụ, Onyenwe
anyị gwara Mosis okwu sị, “Setịpụ aka gị ọzọ ka mmiri ahụ
kpuchigide ndị Ijipt, na ụgbọ agha ha niile, na ndị na-agba
ịnyịnya ya.” 27 Mosis setịpụrụ aka n’elu osimiri ahụ. N’ụtụtụ
ya, mmiri osimiri ahụ sọghachiri gaa ebe ọ nọ na mbụ. Ndị
Ijipt chọsịrị ụzọ ha si agbapụ ike, ma Onyenwe anyị mere ka
osimiri ahụ kpuchie ha. 28 Osimiri ahụ kpuchigidere ụgbọ
agha ha niile, na ndị na-agba ịnyịnya, na ndị agha Fero niile
ndị chụụrụ ụmụ Izrel baa n’ime osimiri ahụ. O nweghị otu
onye n’ime ha fọdụrụ ndụ. 29 Ma ụmụ Izrel esitelarị n’ala nke
mmiri kọrọ gafee osimiri ahụ. Mgbe ha na-agafekwa, akụkụ
abụọ nke osimiri ahụ guzoro ọtọ dịka mgbidi, n’aka nri ha ma
n’aka ekpe ha. 30 Site n’ụzọ dị otu a, Onyenwe anyị zọpụtara
ụmụ Izrel site n’aka ndị Ijipt. Ụmụ Izrel hụkwara ozu ndị
Ijipt n’ikpere mmiri osimiri ahụ. 31 Ụmụ Izrel tụrụ egwu
Onyenwe anyị mgbe ha hụrụ ihe ịrịbama ndị a Onyenwe anyị
ji zọpụta ha site n’aka ndị Ijipt. Ha kwenyere na Onyenwe
anyị, kwenyekwa na Mosis ohu ya.

15 Mgbe ahụ, Mosis na ụmụ Izrel bụkuru Onyenwe anyị
abụ dị otu a sị, “Aga m abụku Onyenwe anyị abụ n’ihi
na o buliela onwe ya elu nke ukwuu. Ọ tụnyela ịnyịnya na
onye na-agba ya n’osimiri. 2 “Onyenwe anyị bụ ike m na abụ
m. Ọ ghọrọla m nzọpụta. Ọ bụ Chineke m, aga m etokwa ya,
Chineke nke nna m, aga m ebulikwa ya elu. 3 Onye na-ebu
agha ka Onyenwe anyị bụ. N’ezie, aha ya bụ Onyenwe anyị. 4
Ụgbọ agha Fero na usuu ndị agha ya, ka ọ tụnyere n’osimiri
ahụ. Ndịisi agha Fero, ndị ahọrọ ahọ, ka o mere ka Osimiri
Uhie rie. 5 Ogbu osimiri ahụ ekpuchiela ha. N’ime mmiri ahụ
dị omimi ka ha rịdaruru dịka nkume. 6 Aka nri gị Onyenwe
anyị, dị ike, dịkwa ebube. Aka nri gị, Onyenwe anyị na-etipịasị
ndị iro. 7 “N’oke ike nke ịdị elu gị, Ị lụgbuola ndị niile na-ebili
imegide gị. I zipụrụ iwe gị dị ọkụ, o repịara ha dịka igbugbo
ọka. 8 I sitere na nkuume nke oghere imi gị, mee ka mmiri
osimiri guzoro ọtọ. Mmiri ahụ na-erugharị erugharị guzoro
n’otu ebe dịka mgbidi; ogbu mmiri kpụkọtara rahụ n’ala ala
nsọtụ nke osimiri. 9 Onye iro nyara isi sị, ‘Aga m achụso ha,
gafee ha. Aga m ekesa ihe a kwatara n’agha. Nyejuo onwe
m afọ site na ha. Aga m amịpụta mma agha m. Jiri aka m
laa ha n’iyi.’ 10 Ma i kupụrụ ikuku si gị n’imi pụta, osimiri
riri ha, ha mikpuru n’ime osimiri ukwu ahụ dịka igwe. 11
Onye dịka gị Onyenwe anyị, n’etiti chi niile? Onye dịka gị?
Onye dị ebube n’ịdị nsọ. Onye otuto ya na-eyi egwu. Onye na-
arụ ọrụ dị ebube? 12 “I setịpụrụ aka nri gị, ala meghere ọnụ
ya loo ndị iro gị niile. 13 Site n’ebere gị, i dupụtara ndị ị
zọpụtara. Sitekwa n’ike gị dị ebube, i duru ha ruo n’ebe obibi
gị dị nsọ. 14 Ụwa niile nụrụ ya, maa jijiji. Ndị Filistia ka oke
ihe mgbu bịakwasịrị. 15 Ndị eze Edọm ga-anọ n’ọnọdụ obi ịlọ
mmiri. Ndị ndu Moab niile ga-abụ ndị ọma jijiji ga-ejidekwa,
ndị Kenan niile n’ọnọdụ ịtụ egwu ga-agbaze; 16 oke egwu
na oke ụjọ ejidela ha. Site n’ike nke aka gị, ha ga-anọ jụụ
dịka nkume, tutu ruo mgbe ndị gị, Onyenwe anyị, gafechara,
tutu ruo mgbe ndị gị, ndị ị zụtara nye onwe gị, gafechara.
17 Gị onwe gị ga-akpọbata ha, kụọ ha dịka mkpụrụ, n’elu
ugwu nke ihe nketa gị. N’ebe ahụ, Onyenwe anyị, i mere ka ọ
bụrụ ebe obibi gị, ebe nsọ ahụ, Onyenwe anyị, nke i ji aka
gị tọọ ntọala ya. 18 “Onyenwe anyị ga-abụ eze ruo mgbe
niile ebighị ebi.” 19 Mgbe ịnyịnya Fero, na ụgbọ agha ya, na
ndị na-agba ịnyịnya, gbabanyere n’osimiri, Onyenwe anyị
mere ka mgbidi mmiri ahụ dagbuo ha. Ma ụmụ Izrel sitere
n’ala mmiri kọrọ gafee. 20 N’oge ahụ, Miriam onye amụma
nwanyị, nwanne Erọn weere ịgba iti egwu n’aka ya, duo ndị
inyom ndị so ya, jiri ịgba egwu nke ha na-etekwa egwu. 21
Miriam bụrụ abụ sị ha, “Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ, n’ihi
na ọ bụ onye e buliri elu nke ukwu. Ịnyịnya na ndị na-agba
ha, ka ọ tụnyere n’ime osimiri.” 22 Mgbe ihe ndị a mesịrị,
Mosis nọgidere na-edu ụmụ Izrel. Ha sitere n’Osimiri Uhie
ahụ bilie ije, jeruo ọzara Shua. Ha jere ije n’ime ọzara abalị
atọ, ma ha achọtaghị mmiri ọṅụṅụ 23 Mgbe ha ruru Mara,
ha enweghị ike ịṅụ mmiri dị n’ebe ahụ, n’ihi na mmiri ahụ
na-elu ilu. (Ọ bụ ilu ilu a mere e ji kpọọ ya Mara.) 24 N’ebe
a, ụmụ Izrel malitere itamu ntamu, megide Mosis sị, “Olee
mmiri anyị ga-aṅụ?” 25 Mosis tikuru Onyenwe anyị mkpu
akwa. Onyenwe anyị gosiri Mosis osisi ọ ga-atụnye n’ime
mmiri ahụ. Mgbe Mosis mere otu a, mmiri ahụ malitere ịdị
ụtọ ọṅụṅụ. Ọ bụkwa na Mara ka Onyenwe anyị nọ nye ha
ụkpụrụ ya na iwu ya maka iji ya nwalee ha. 26 Ọ sịrị, “Ọ bụrụ
na unu ga-ege ntị nke ọma n’okwu Onyenwe anyị Chineke
unu, mee ihe ziri ezi n’anya ya, ọ bụrụkwa na unu eleruo
anya idebe iwu ya na ụkpụrụ ya niile, ọ dịghị ọrịa nke m
tinyere n’ahụ ndị Ijipt nke m ga-etinye n’ahụ unu. N’ihi na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, onye na-agwọ unu ọrịa niile.”
27 Ha bịaruru n’obodo Elim, ebe e nwere isi iyi mmiri ala na-
asọpụta dị iri na abụọ, na iri osisi nkwụ asaa. Ụmụ Izrel mara
ụlọ ikwu ha n’akụkụ mmiri ahụ.

16 Ọgbakọ ụmụ Izrel niile hapụrụ obodo Elim, jere ije
bịarute n’ọzara Sin nke dị n’etiti Saịnaị na Elim. Ha
bịaruru n’ebe ahụ n’abalị iri na ise nke ọnwa abụọ, site na
mgbe ha hapụrụ Ijipt. 2 N’ọzara ahụ, nzukọ ahụ niile tamuru
ntamu megide Mosis na Erọn. 3 Ụmụ Izrel gwara ha sị, “Ọ
gaara adị anyị mma ma a sị na Onyenwe anyị gburu anyị
n’ala Ijipt. N’ebe ahụ ite anụ dị iche iche na-adọ n’ihu anyị,
anyị na-erikwa ụdị nri ọbụla anyị chọrọ. Ugbu a, i dubatala
anyị n’ọzara ka anyị niile nwụọ n’agụụ.” 4 Onyenwe anyị
gwara Mosis okwu sị, “Lee anya, aga m esi n’eluigwe zitere
unu achịcha. Onye ọbụla ga-aga tụtụkọtara onwe ya ihe oriri
ụbọchị ọbụla dịka ọ chọrọ. Aga m eji nke a lee ha ule ịmata
ma ha ga-eme ihe m nyere ha n’iwu. 5 Gwa ha na n’ụbọchị
nke isii, ha ga-ewere nri ha ga-ericha n’ụbọchị ahụ, ma nri ha
ga-eri n’ụbọchị nke asaa, ka ha ga-achịkọta n’ụbọchị nke isii.”
6 Mosis na Erọn kpọkọtara ụmụ Izrel sị ha, “N’anyasị a ka unu
ga-amata na ọ bụ Onyenwe anyị dupụtara unu site n’ala Ijipt.
7 Unu ga-ahụkwa ebube Onyenwe anyị n’ụtụtụ echi, n’ihi na
Onyenwe anyị anụla ntamu unu megide ya. Onye ka anyị bụ
unu ga-eji na-atamu ntamu megide anyị?” 8 Mosis kwukwara

sị, “Mgbe Onyenwe anyị nyere unu anụ unu ga-eri n’anyasị a,
nyekwa unu achịcha ga-eju unu n’ụtụtụ, unu ga-amata na ọ
bụ Onyenwe anyị, n’ihi ọ nụla ntamu unu megide ya. Onye
ka anyị bụ? Ọ bụghị anyị ka unu na-atamu megide kama ọ
bụ Onyenwe anyị ka unu na-atamu megide.” **9** Mgbe ahụ,
Mosis gwara Erọn okwu sị ya, “Gwa nzukọ Izrel niile okwu sị
ha, ‘Pụtanụ bịa n’ihu Onyenwe anyị, n’ihi na ọ nụla ntamu
unu.’” **10** Mgbe Erọn nọ na-agwa nzukọ Izrel okwu, ha lepụrụ
anya n’ọzara hụ ebube Onyenwe anyị ka ọ pụtara ihe n’igwe
ojii. **11** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **12**
“Anụla m ntamu nke ụmụ Izrel na-atamu. Gwa ha sị, ‘N’anyasị
taa, unu ga-ata anụ, n’ụtụtụ echi unu ga-eri achịcha. Mgbe
ahụ, unu ga-amata na abụ m Onyenwe anyị Chineke unu.’”
13 N’oge uhuruchi ụbọchị ahụ, nnụnụ kweel bịara kpuchie
ọmụma ụlọ ikwu ahụ. N’isi ụtụtụ echi ya, igirigi dakwara
gburugburu ọmụma ụlọ ikwu ahụ. **14** Mgbe ala kọrọ mmiri
igirigi ahụ, ihe dịka achịcha mbadamba nta jupụtara n’ala
ọzara ahụ niile. **15** Mgbe ụmụ Izrel hụrụ ya, ha jụrịtara onwe
ha ajụjụ sị, “Gịnị bụ nke a?” Mosis zaghachiri ha sị, “Ọ bụ
achịcha Onyenwe anyị nyere unu ka unu rie. **16** Ihe ndị a bụ
iwu Onyenwe anyị nyere, ‘Ka onye ọbụla chịkọta naanị nke ọ
ga-ericha. Ihe ọtụtụ ọmaa maka otu onye dịka ọnụọgụgụ ha
si dị n’ezinaụlọ.’” **17** Ụmụ Izrel mere dịka a gwara ha, ụfọdụ
chịkọtara nke hiri nne, ụfọdụ nke dị nta. **18** Mgbe ha ji ihe
ọtụtụ ọmaa tụọ ya, ha chọpụtara na onye chịkọtara hie nne
enweghị karịa nke zuru ya, onye chịkọtakwara nke nta, ọ
dịghị ihe fọdụrụ ya inweta. Onye ọbụla chịkọtara dị ka ihe
ga-ezuru ya si dị. **19** Mosis gwara ha sị, “Ka onye ọbụla hụ na
o nweghị nke ga-afọdụ ruo ụtụtụ echi ya.” **20** Ma ụfọdụ n’ime
ha egeghị Mosis ntị. Ha rifọrọ nri ahụ debe ya. Ma mgbe chi
echi ya bọrọ, ha chọpụtara na ha ereela ure jupụta n’ikpuru,
ma na-esikwa isi dị njọ. Mosis were iwe dị ukwuu megide
ụmụ Izrel n’ihi ya. **21** Site n’ụbọchị ahụ, gaa n’ihu, ezinaụlọ
ọbụla na-ewebata nri n’ụtụtụ ọbụla, dịka mkpa ha siri dị.
Mgbe anwụ wara, nri ahụ niile fọdụrụ na-agbaze. **22** N’ụbọchị
nke isii, ha na-ewere nri okpukpu abụọ karịa ka ha na-ewe
n’ụbọchị ndị ọzọ. Mgbe ndịisi nzukọ Izrel hụrụ mgbanwe
dị otu a, ha bịara kọọrọ Mosis. **23** Mosis zara sị ha, “Nke a
bụ iwu Onyenwe anyị nyere: ‘Ụbọchị echi bụ ụbọchị izuike,
ụbọchị nke asaa dị nsọ nye Onyenwe anyị. Ya mere, sienụ ihe
niile unu nwere isi taa, n’ihi na unu agaghị esi ihe ọbụla echi.
Nri ọbụla unu rifọrọ, hapụnụ ya ka ọ bụrụ nri unu ga-eri
echi.’” **24** Ha mere dịka Mosis gwara ha. Mgbe chi echi bọrọ,
ha chọpụtara na nri ha dị mma dịkwa ụtọ, ikpuru adịghịkwa
n’ime ya. **25** Mosis gwara ha sị, “Nke a ga-abụ ihe oriri unu
taa, n’ihi na ọ bụ ụbọchị izuike nye Onyenwe anyị. Ọ dịghị nri
unu ga-ahụ nke unu ga-achịkọta taa. **26** Abalị isii ka unu ga-
achịkọta nri unu ga-eri. Ma n’abalị nke asaa bụ ụbọchị izuike,
unu agaghị ahụ nri unu ga-achịkọta.” **27** Ụfọdụ lefuru ọkwa
ahụ Mosis maara ha anya. Ha pụrụ n’ụbọchị izuike ahụ ịchọ
nri, ma o nweghị nke ha nwetara. **28** N’ihi nke a, Onyenwe
anyị jụrụ Mosis ajụjụ sị ya, “Ruo ole mgbe ka unu ga-anọgide
na-enupu isi n’iwu m na ịdọ aka na ntị m? **29** Lee, Onyenwe
anyị enyela unu ụbọchị izuike. Ya mere, n’ụbọchị nke isii ọ
na-enye unu nri ga-ezuru unu abalị abụọ. Onye ọbụla n’ime
unu kwesiri ịnọgide n’ụlọ unu. Unu ekwesighị ịpụ apụ.” **30**
N’ihi nke a, ndị Izrel niile zuru ike n’ụbọchị nke asaa. **31** Ndị
Izrel kpọkwara aha nri ahụ ha na-achịkọta mánà. Ọ dị ọcha
dịka mkpụrụ kọrianda. Ọ na-atọkwa ụtọ dịka achịcha e ji
mmanụ aṅụ mee. **32** Emesịa, Mosis gara n’ihu gwa ha okwu
sị, “Onyenwe anyị enyela iwu sị, ‘Na unu ga-eji ihe ọtụtụ
ọmaa tụpụta mánà nke unu ga-edebe. Ọ ga-abụ ihe ncheta
ga-adịrị ọgbọ ndị Izrel niile na-abịa n’ihu. N’ụzọ dị otu a, ụmụ
unu ga-ahụ ụdị achịcha m jiri zụọ unu n’ime ọzara mgbe m
gbapụtara unu site n’ala ndị Ijipt.’” **33** N’ihi nke a, Mosis
nyere Erọn iwu sị ya, “Tụrụ ọtụtụ ọmaa mánà tinye ya n’ime
ite nta. Bute ya debe ya n’ihu Onyenwe anyị, ka ọ bụrụ ihe
ga-adịgide nye ọgbọ dị n’ihu.” **34** Emesịa, Erọn dọnyere mánà
a n’ihu Ihe Ama e debere n’ime ụlọ ikwu, dịka Onyenwe anyị
nyere Mosis n’iwu. **35** Ndị Izrel niile riri mánà ndị a iri afọ
anọ tutu ruo mgbe ha batara n’ala ebe ndị mmadụ bi, tutu
ruo mgbe ha bịarutere n’oke ala Kenan. **36** (Ihe ọtụtụ ọmaa
bụ otu ọtụtụ n’ime ọtụtụ iri nke ga-eju ihe ọtụtụ efaf.)

17 Ọgbakọ ụmụ Izrel niile sitere n’ọzara Sin bilie ije ha,
na-aga site n’otu ebe ruo n’ebe ọzọ dịka Onyenwe anyị
nyere n’iwu. Ha mara ụlọ ikwu ha na Refidim, ma ọ dịghị
mmiri dị nke ndị mmadụ ga-aṅụ. **2** N’ihi nke a, ha sesịrị Mosis
okwu, sị, “Nye anyị mmiri ka anyị ṅụọ.” Mosis zara, sị, “Gịnị
mere unu ji esesị m okwu? Gịnị mere unu ji chọọ ịnwapụta
ntachiobi Onyenwe anyị?” **3** Ma akpịrị mmiri kpọrọ ndị a
nkụ n’ebe ahụ, nke a mere ka ha tamuo ntamu megide Mosis.
Ha sịrị, “Ọ bụkwa n’ihi gịnị ka i ji site n’obodo Ijipt kpọpụta
anyị, ime ka anyị, ụmụntakịrị anyị na anụ ụlọ anyị nwụọ
n’ihi akpịrị ịkpọ nkụ?” **4** N’ihi ya, Mosis tikuru Onyenwe anyị
mkpu akwa sị, “Gịnị ka m ga-eme banyere ndị a. Lee, ha chọrọ
itugbu m na nkume.” **5** Ma Onyenwe anyị zaghachiri Mosis,
sị ya, “Gaa n’ihu ndị a, kpọrọ ụfọdụ n’ime ndị okenye Izrel.
Jirikwa mkpanaka ahụ n’aka gị, bụ nke i tiri n’elu osimiri Naịl
gaa. **6** Lee, Aga m eguzo n’ihu gị n’akụkụ nkume dị na Horeb.
Ị ga-akụ mkpara gị n’elu nkume ahụ. Mmiri ga-asọpụtakwa
site na ya, ka ndị mmadụ ṅụọ.” Ya mere, Mosis mere otu a
n’ihu ndị okenye Izrel niile. **7** N’ihi nke a, ọ kpọrọ aha ebe
ahụ Masa na Meriba n’ihi esemokwu ụmụ Izrel na n’ihi nwale
ha nwalere Onyenwe anyị, na-asị, “Onyenwe anyị ọ nọnyeere
anyị, ka ọ bụ na ọ nọnyereghị anyị?” **8** Ndị Amalek bịara lụso
ụmụ Izrel agha na Refidim. **9** Mosis gwara Joshua okwu sị ya,
“Họpụta ụfọdụ ndị ikom ka ha gaa lụso ndị Amalek agha.
Echi, mụ onwe m ga-eguzoro n’elu ugwu, jidekwa mkpara
Chineke n’aka m.” **10** Ya mere, Joshua pụrụ gaa lụso ndị
Amalek agha dịka Mosis gwara ya. Ma Mosis na Erọn na Hua,
rigoro n’elu ugwu ahụ. **11** Ndị Izrel na-enwe mmeri mgbe
ọbụla Mosis weliri aka ya elu, ma ndị Amalek na-emeri mgbe
ọbụla Mosis wedatara aka ya. **12** Mgbe ike gwụrụ aka Mosis,
ha butere nkume tinye n’okpuru ya mee ka ọ nọkwasị n’elu
ya. Erọn na Hua jidere aka Mosis abụọ welie ya elu, otu onye
n’akụkụ a, onye nke ọzọ n’akụkụ nke ọzọ. Ime ka aka Mosis
guzosie ike tutu ruo mgbe anwụ dara. **13** N’ihi nke a, Joshua
na ndị agha ya meriri ndị agha Amalek site n’iji mma agha
gbuo ha. **14** Emesịa, Onyenwe anyị sịrị Mosis, “Dee ihe niile
ndị a n’akwụkwọ, ka ọ bụrụ ihe ncheta. Gụgharịakwa ya na
ntị Joshua. N’ihi na aga m ehichapụ ihe niile a ga-eji cheta
Amalek n’elu ụwa.” **15** Mosis wuru ebe ịchụ aja nye Onyenwe
anyị. Ọ kpọrọ ya Onyenwe anyị Nisi, nke pụtara, Onyenwe
anyị bụ ọkọlọtọ m. **16** Mosis sịrị, “N’ihi na-eweliri aka elu
n’ebe ocheeze Onyenwe anyị dị. Onyenwe anyị ga na-ebuso
ndị Amalek agha site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ.”

18 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Jetro, nna nwunye Mosis, onye
bụkwa onye nchụaja Midia, nụrụ banyere ihe niile
Chineke meere Mosis na Izrel ndị nke ya, na ụzọ Onyenwe
anyị si napụta Izrel site n'aka ndị Ijipt. 2 Jetro ọgọ nwoke
Mosis kpọọrọ Zipọra, nwunye Mosis, mgbe Mosis chụlara ya
3 na ụmụ ya ndị ikom abụọ. Aha nwa ya nke mbụ bụ Geshọm,
nke pụtara, abụ m ọbịa na mba ọzọ. 4 Aha nwa nwoke nke
abụọ bụ Elieza, nke bụ, Onyenwe anyị bụ onye inyeaka m.
N'ihi na mgbe Mosis mụrụ Elieza o kwuru sị, "Chineke nna
m bụ onye inyeaka m, n'ihi na ọ napụtara m site na mma
agha Fero." 5 Jetro, ọgọ nwoke Mosis, bịakwutere ha n'ime
ọzara. O dutere ụmụ ndị ikom Mosis abụọ na nwunye Mosis.
N'oge ahụ, Mosis na ụmụ Izrel mara ụlọ ikwu ha n'akụkụ
ugwu Chineke. 6 O ziri Mosis ozi sị, "Mụ bụ Jetro ọgọ gị
nwoke bịakwutere gị, nwunye gị na ụmụ gị abụọ sokwa m." 7
N'ihi ya, Mosis gara zute ọgọ ya nwoke, kpọọ isiala nye ọgọ
ya, sutu ya ọnụ. Emesịa, ọ kpọbatara ha n'ime ụlọ ikwu ya.
Jetro na ọgọ ya Mosis kwurịtara okwu, jụọ ihe banyere otu
ihe si agara ibe ha. 8 Mosis kọọrọ nna nwunye ya ihe niile
Onyenwe anyị mere Fero na ndị Ijipt niile n'ihi ndị Izrel. Ọ
kọkwaara ya banyere ihe ndakwasị niile dakwasịrị ha n'ime
ọzara, na otu Onyenwe anyị si napụta ha. 9 Jetro soro Mosis
ṅụrịa ọṅụ nke ukwuu n'ihi ihe niile Onyenwe anyị meere ndị
Izrel, na otu o siri napụta ha site n'aka ndị Ijipt. 10 Jetro
kwuru sị, "Onye a gọziri agọzi ka Onyenwe anyị bụ. Onye
napụtara unu site n'aka ndị Ijipt na site n'aka Fero. 11 Ugbu
a, amaara m na Onyenwe anyị kachasị chi ndị ọzọ niile elu,
n'ihi na ọ zọpụtara ndị ya site n'aka ndị Ijipt ndị sitere na
mpako ha meso Izrel mmeso." 12 Jetro, nna nwunye Mosis
chụọrọ Chineke aja nsure ọkụ na aja ndị ọzọ. Emesịa, Erọn na
ndị okenye Izrel bịara soro Mosis na ọgọ ya nwoke rie ihe
n'ihu Chineke. 13 N'ụbọchị nke ọzọ ya, Mosis bịara nọdụ
ala ikpere ndị mmadụ ikpe. Igwe mmadụ nọgidere Mosis
site n'ụtụtụ ruo n'anyasị. 14 Ọgọ Mosis hụrụ ihe niile ọ na-
emere ndị mmadụ, nke a mere na ọ jụrụ, "Gịnị bụ ihe nke
a ị na-emere ndị a? Gịnị mere i ji nọdụ ala naanị gị, ndị a
niile gbaa gị gburugburu malite n'ụtụtụ ruo n'anyasị?" 15
Mosis zara nna nwunye ya sị, "N'ihi na ha bịara ijụta m ihe si
n'aka Chineke. 16 Ọ bụrụ na esemokwu adịrị n'etiti mmadụ
ọbụla na ibe ya, ha na-abịakwute m, ka m kpebie ihe dị n'etiti
mmadụ na ibe ya. Ana m eme ka ha mata iwu na ụkpụrụ
Chineke." 17 Mgbe Jetro, nna nwunye Mosis, nụrụ ihe ndị a
niile, ọ sịrị Mosis, "Ihe ị na-eme adịghị mma. 18 Ike ga-agwụ
gị, gwụkwa igwe mmadụ ndị a. Ọrụ a ị na-arụ dị ukwuu karịa
gị. Naanị gị agaghị ebuli ya. 19 Ugbu a, gee m ntị. M ga-adụ gị
ọdụ, ka Chineke nọnyekwara gị. Ọ ga-adị mma ma ọ bụrụ na ị
bụ onye na-anọchi anya ndị a n'ihu Chineke. N'ụzọ dị otu a, i
nwere ike iweta nsogbu niile ha nwere n'ihu Chineke. 20
Ihe ọzọ ị ga-eme bụ nke a: ị ga-akụziri ha iwu na ụkpụrụ
Chineke, gosikwa ha ụzọ ha ga-esi bie ndụ, na ọrụ ha kwesiri
ịrụ. 21 Ma site n'etiti ndị a họpụta ndị ikom tozuru, ndị ikom
na-atụ egwu Chineke, ndị kwesiri ntụkwasị obi na ndị kpọrọ
uru n'ezighị ezi asị. Mee ha ndịisi na-achị imerime puku ndị
mmadụ, ndịisi narị mmadụ, ndịisi iri mmadụ ise na ndịisi
mmadụ iri. 22 Mee ka ha bụrụ ndị ikpe nye ndị mmadụ oge
niile. Nye iwu ka ha na-ewetara gị okwu dịkarịsịrị ike, ma
na-ekpe ikpe gbasara okwu dị mfe na ndị ọzọ niile dị iche
iche. N'ụzọ dị otu a, ndị ikpe ndị ahụ ga-enyere gị aka ime ka
ibu arọ gị dị mfe. 23 Ọ bụrụ na ị ga-eme ihe niile ndị a, ọ
bụrụkwa na Chineke ekwenye, ị ga-enwe ike nagide nsogbu
niile. Mmadụ niile ga-ewere udo na ọṅụ birikwa." 24 Mosis
gere ntị n'ihe niile nna nwunye ya gwara ya. O mekwara ihe
niile o kwuru. 25 O sitere n'etiti ụmụ Izrel họpụta ndị kwesiri
ekwesi mee ka ha bụrụ ndịisi. Ụfọdụ ka o mere ndịisi na-
elekọta imerime puku mmadụ, ụfọdụ na-achị narị mmadụ,
ụfọdụ, iri mmadụ ise, ụfọdụ, mmadụ iri. 26 Ha jere ozi dịka
ndị ikpe nye ndị mmadụ n'oge niile. Ha na-ewetara Mosis
okwu niile siri ike, ma ha onwe ha na-ekpe ikpe banyere
okwu nke dịkarịsịrị nta. 27 Mgbe ahụ, Mosis zilagara nna
nwunye ya. Jetro laghachikwara n'obodo nke aka ya.

19 N'ọnwa nke atọ, site n'oge ndị Izrel hapụchara obodo
Ijipt, n'ụbọchị ahụ, ha bịaruru ọzara Saịnaị. 2 Ọ bụ
site na Refidim ka ha sị bịaruo ọzara Saịnaị, mee ebe obibi
ha n'ebe ahụ, n'akụkụ ugwu Saịnaị. 3 Mosis rigooro n'elu
ugwu ahụ izute Chineke. Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sitere
n'elu ugwu ahụ kpọ Mosis oku sị ya, "Otu a ka ị ga-esi gwa
ụlọ Jekọb okwu. Ị ga-akọrọ ụmụ Izrel: 4 'Unu onwe unu ahụla
ihe m mere ndị Ijipt, hụkwa otu m siri buru unu na nku ugo,
si otu a, dọtara unu onwe m. 5 N'ihi nke a, ọ bụrụ na unu ga-
erubere m isi nke ọma ma debe ọgbụgba ndụ m, unu ga-abụ
ihe onwunwe nke m dị oke ọnụahịa. N'ezie, ụwa niile bụ nke
m, 6 ma unu ga-abụrụ m alaeze ndị nchụaja, na mba dị nsọ.'
Okwu ndị a ka ị ga-agwa ụmụ Izrel." 7 Mosis gara kpọkọta
ndị okenye ndị Izrel, gwa ha okwu niile nke Onyenwe anyị
nyere ya n'iwu. 8 Ndị mmadụ niile a jikwa otu olu zaghachi
ya sị, "Ihe ọbụla Onyenwe anyị kwuru ka anyị ga-eme." Mosis
gwara Onyenwe anyị ihe niile ndị Izrel kwuru. 9 Onyenwe
anyị gwara Mosis okwu sị, "Lee, agaje m izute gị n'ime igwe
ojii gbara ọchịchịrị. Achọrọ m ka ụmụ Izrel niile were ntị ha
nụrụ mgbe m ga-agwa gị okwu, ọzọkwa, ka ha kwerekwa
na gị ruo mgbe niile." Mosis gwara ndị Izrel niile okwu nke
Onyenwe anyị gwara ya. 10 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu
ọzọ sị, "Rịdakwuru ndị m, doo ha nsọ taa na echi. N'ihi na
nke a ga-abụ nkwado ha izute m. Ka ha saa uwe ha mmiri,
11 jikerekwa n'ụbọchị nke atọ. N'ihi na m ga-arịdata n'elu
ugwu Saịnaị n'ihu mmadụ niile. 12 Ị ga-akpa oke n'ebe ha na-
agaghị agafe. Nye ha iwu si ha, 'Kpacharanụ anya ka unu
ghara ịbịa ugwu ahụ nso, maọbụ metụ ala ugwu ahụ aka.
N'ihi na onye ọ bụla metụrụ ugwu ahụ aka aghaghị ịnwụ.'
13 Agaghị emetụ onye mmebi iwu ahụ aka, kama, a ga-eji
nkume tugbuo ya, maọbụ e were àkụ gbagbuo ya, maọbụ
mmadụ maọbụ anụmanụ, ọ gaghị adị ndụ. Mmadụ ọbụla
agaghị abịaru ugwu ahụ nso, ruo mgbe ha nụrụ opi nke a
ga-afụ. Mgbe ahụ, ha nwere ike bịa nso ugwu ahụ." 14 Ya
mere, Mosis si n'ugwu ahụ rịdakwuru ụmụ Izrel. O doo ndị
mmadụ ahụ nsọ. Ha niile ji mmiri saa uwe ha. 15 Mosis
dọrọ ha aka na ntị sị ha, "Jikerenụ n'ụbọchị nke atọ. Nwoke
na nwanyị enwekwala mmekọrịta ọbụla." 16 Mgbe o ruru
n'ụtụtụ ụbọchị nke atọ ahụ, oke igwe ojii kpuchiri elu ugwu
ahụ. Amụma malitere na-egbuke, egbe eluigwe malitekwara
igba. N'ikpeazụ, opi ike dara. Mmadụ niile tụrụ egwu, makwa
jijiji. 17 Mosis duuru ndị mmadụ ahụ niile si n'ụlọ ikwu ha
pụta gaa izute Chineke. Ha niile guzokwara n'ala ugwu ahụ.
18 Mgbe ahụ, anwụrụ ọkụ kpuchiri ugwu Saịnaị. Ma lee!
Onyenwe anyị rịdatara dịka ire ọkụ n'elu ugwu ahụ. Anwụrụ
ọkụ rigoro elu dịka anwụrụ ọkụ nke ọhịa na-ere ọkụ. Ala ọma
jijiji dị ukwuu dakwasịkwara ugwu ahụ. 19 Mgbe opi ike ahụ

na-ada ike ike, Mosis malitere ịgwa Chineke okwu. Chineke zaghachiri Mosis okwu site n'olu dara ụda dịka egbe eluigwe. **20** Onyenwe anyị rịdatara bịaruo n'elu ugwu Saịnaị. Ọ gwara Mosis ka ọ rịgota bịa zute ya. Mosis rigoro n'elu ugwu ahụ ijekwuru Chineke. **21** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, "Rịda gaa dọọ ndị mmadụ ahụ aka na ntị ka ha ghara ịgafe oke ala ahụ bịaruo nso ịhụ Onyenwe anyị anya ka ha ghara ịla n'iyi. **22** Ọ bụladị ndị nchụaja ndị chọrọ ịbịaru Onyenwe anyị nso aghaghị ido onwe ha nsọ. Ma ọ bụghị otu a, Onyenwe anyị ga-eme ka ha niile nwụọ." **23** Mosis zaghachiri Onyenwe anyị sị, "Ndị mmadụ agaghị arigota n'ugwu Saịnaị n'ihi na gị onwe gị adọọla anyị aka na ntị sị, 'Kpaanụ oke gburugburu ugwu a, doo ya nsọ.'" **24** Ma Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị: "Gbada gaa kpọgota Erọn ka gị na ya soro rigota n'elu ugwu a. Ma lezie anya ka ndị nchụaja na ndị Izrel ghara irigota n'ebe a ịbịakwute Onyenwe anyị, ma ọ bụghị otu a, ọ ga-eji ike laa ha n'iyi." **25** Ya mere, Mosis rịdakwuru ndị Izrel ga gwa ha.

20 Chineke kwuru okwu ndị a niile sị: **2** "Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu, onye kpọpụtara unu site n'Ijipt, bụ ala nke ibu ohu. **3** "Ị gaghị enwe chi ọzọ tinyere m. **4** Gị emerela onwe gị arụsị a pịrị apị, n'oyiyi nke ụdị ọbụla nke yiri ihe dị n'eluigwe maọbụ nke yiri ihe dị n'ụwa, n'okpuru ya maọbụ n'ime mmiri, n'okpuru ụwa. **5** Gị akpọla isiala nye ha, efekwala ha ofufe, n'ihi na Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke gị, abụ m Chineke ekworo. Onye na-ata ụmụ na ụmụ ụmụ ahụhụ, n'ihi ajọ omume nke ndị mụrụ ha, ọ bụladị ruo n'ọgbọ nke atọ na nke anọ, nke ndị ahụ kpọrọ m asị. **6** Ma na egosi ịhụnanya nye puku ọgbọ niile nke ndị hụrụ m n'anya, bụ ndị na-edebe ihe niile m nyere n'iwu. **7** Gị ejikwala aha Onyenwe anyị bụ Chineke gị eme ihe efu, n'ihi na Onyenwe anyị agaghị agụ onye ji aha ya eme ihe efu dịka onye ikpe na-amaghị. **8** Cheta ụbọchị izuike site n'ido ya nsọ. **9** N'ime ụbọchị isii ka ị ga-eje ozi gị niile. Ọ bụkwa n'ime ha ka ị ga-arụzu ọrụ gị niile. **10** Ma ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izuike nke Onyenwe anyị Chineke gị. Ị gaghị arụ ọrụ ọbụla n'ụbọchị ahụ, gị onwe gị, nwa gị nwoke na nwa gị nwanyị, onye ọrụ gị nwoke, onye ọrụ gị nwanyị, maọbụ anụ ụlọ gị ọbụla, ọbụladị onye ọbịa bi n'obodo gị. **11** N'ihi na ọ bụ n'ime ụbọchị isii ka Onyenwe anyị kere eluigwe na ụwa, na oke osimiri, na ihe niile dị n'ime ha. O zuru ike n'ụbọchị nke asaa. N'ihi nke a Onyenwe anyị gọziri ụbọchị nke asaa doo ya nsọ, ka ọ bụrụ ụbọchị izuike. **12** Sọpụrụ nne gị na nna gị, dịka Onyenwe anyị Chineke gị nyere gị n'iwu, ka ụbọchị ndụ gị dị ogologo n'ala ahụ nke Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị. **13** Gị egbula mmadụ. **14** Gị akwala iko. **15** Gị ezula ohi. **16** Agbala ama ụgha megide onye agbataobi gị. **17** Gị enwela anya ukwu n'ebe ụlọ onye agbataobi gị dị. Gị enwekwala anya ukwu n'ebe nwunye onye agbataobi gị dị, maọbụ ohu ya nwoke maọbụ ohu ya nwanyị, ehi ya maọbụ ịnyịnya ibu ya, ma ọ bụkwanụ n'ihe ọbụla nke onye agbataobi gị nwere dị." **18** Mgbe ndị Izrel hụrụ egbe eluigwe, na amụma ọkụ, na opi ike, hụkwa ugwu ahụ ka o jupụtakwara n'anwụrụ ọkụ, ha mara jijiji n'ihi egwu. Ha guzoro n'ebe dị anya, **19** sị Mosis, "Biko ka gị onwe gị gwa anyị okwu, anyị ga-anụ ma ka Chineke gharakwa ịgwa anyị okwu, ma ọ bụghị ya, anyị ga-anwụ." **20** Mosis sịrị ndị Izrel, "Unu atụkwala ụjọ, n'ihi na Chineke bịara ịnwale unu ime ka unu na-atụ ya egwu mgbe ọbụla ka unu ghara imehie megide ya." **21** N'ihi nke a, mmadụ niile guzoro n'ebe dị anya site n'ugwu ahụ. Ma Mosis bara n'ime igwe ojii ahụ, ebe Chineke n'onwe ya nọ. **22** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, "Gwa ụmụ Izrel okwu sị, 'Unu onwe unu ahụla na m si n'eluigwe gwa unu okwu. **23** Unu emerela onwe unu chi ọzọ tinyere m, chi ọlaọcha maọbụ chi ọlaedo. Unu emerela onwe unu ha. **24** "'Ebe ịchụ aja unu ga-ewuru m ga-abụ nke unu ji naanị aja wuo. N'ebe ahụ ka unu ga-achụrụ m aja nsure ọkụ na aja udo. Unu ga-ejikwa igwe ewu na atụrụ, na ehi chụọrọ m aja. Unu ga-ewuru m ebe ịchụ aja naanị ebe ọbụla m mere ka aha m bụrụ ihe a na-asọpụrụ, n'ebe ahụ ka m ga-abịa gọzie unu. **25** Ọ bụrụ na unu ewuo ebe ịchụ aja nkume, unu ejikwala nkume a wara awa, n'ihi na unu ga-eme ka ọ ghara ịdị nsọ ma ọ bụrụ na unu ejiri ngwa ọrụ wagharịa nkume ya. **26** Unu ejila ihe nrigo gbagoro n'ebe ịchụ aja m, ka a ghara ikpughe ọtọ unu n'elu ya.'

21 "Ndị a bụ iwu ị ga-edebe n'ihu ha. **2** "Ọ bụrụ na ị goro ohu onye Hibru, ọ ga-agbara gị odibo afọ isii. Ma n'afọ nke asaa, ọ ga-abụ onye nwere onwe ya laakwa n'akwụghị ụgwọ ọbụla. **3** Ọ bụrụ na sọọsọ ya bịara, sọọsọ ya ga-ala, ma ọ bụrụ na o nwere nwunye tupu ọ bụrụ ohu, ya na nwunye ya ga-eso ala. **4** Ọ bụrụ na nna ya ukwu kpọnyere ya nwunye onye mụtaara ya ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom, nwanyị ahụ na ụmụ ya ga-abụ nke nna ya ukwu, naanị nwoke ahụ ga-enwere onwe ya. **5** "Ma ọ bụrụ na ohu ahụ asị, n'ezie, 'Ahụrụ m onyenwe m na nwunye m na ụmụ m n'anya, achọghị m inwere onwe,' **6** mgbe ahụ, onyenwe ya ga-eduru ya bịakwute Chineke. Mgbe ọ kpọbatasịrị ya n'ọnụ ụzọ, onyenwe ya ga-eji agịga dupuo ntị ya. Malite n'oge ahụ, ọ ga-abụkwa ohu ya ruo ọgwụgwụ ndụ ya. **7** "A sị na nwoke eree nwa ya nwanyị dịka ohu, agaghị ala otu ndị ohu nwoke si ala. **8** Ọ bụrụ na ihe nwanyị ahụ amasịkwaghị onyenwe ya, onye họọrọ ya nye onwe ya, onyenwe ya ga-ekwere ka a gbapụta ya. Ma ọ gaghị eresi ya ndị ọbịa. N'ihi na onyenwe ya emeela nwanyị ahụ ihe ọjọọ mgbe ọ jụrụ na ọ gaghị alụkwa ya ọzọ. **9** Ọ bụrụ na ọ chọrọ ka nwa ya nwoke lụọ ya dịka nwunye ya, ọ ga-emeso ya dịka omenaala si kwado e si emeso ndị bụ nwaada. **10** Ọ bụrụkwa na ọ lụta ya dịka nwunye nke aka ya, mesịakwa lụta nwunye ọzọ, ọ gaghị akwụsị inye ya uwe maọbụ ihe oriri. Ọ gaghị agọnarịkwa ya ihe ọbụla kwesiri ya dịka nwunye. **11** Ọ bụrụ na o mereghị ohu nwanyị a ihe ndị a, nwanyị a pụrụ ịhapụ ya gaara onwe ya na-akwụghị ụgwọ ọbụla. Mgbe ahụ, ọ ga-enwerekwa onwe ya. **12** "Ọzọkwa, ọ bụrụ na mmadụ etigbuo mmadụ ibe ya, aghaghị ime ka onye dị otu a nwụọ. **13** Ma ọ bụrụ na o mere ya na-amaghị ama, ọ bụrụkwa na Chineke kwagidere omume dị otu a, mgbe ahụ, a ga-ahọpụtara ya ebe ọ ga-agbaga, jee zere ndụ. **14** Ọ bụrụkwa na onye ọbụla akpachara anya jiri aghụghọ gbuo mmadụ ibe ya, a ga-adọpụta ya, ọ bụladị site n'ebe ịchụ aja m, gbuo ya. **15** "Ọ bụrụ na onye ọbụla etie nna ya maọbụ nne ya ihe, a ghaghị ime ka onye dị otu a nwụọ. **16** "Onye ọbụla tọọrọ mmadụ ibe ya, ma o rere ya n'ahịa, maọbụ na a chọpụtara ya n'aka ya, a ga-eme ka onye dị otu a nwụọ. **17** "Aghaghị ime ka onye ọbụla ga-akpọ nna ya maọbụ nne ya iyi nwụọ. **18** "Ọ bụrụ na mmadụ abụọ alụọ ọgụ ma otu n'ime ha ewere nkume maọbụ osisi tie onye nke ọzọ. Ọ bụrụ na ọ nwụghị, kama na o merụrụ ahụ, dinaakwa n'ihe ndina ya, **19** ọ bụrụ na onye ahụ ebilie were mkpara ya na-ejegharị, ikpe agaghị

ama onye ahụ tiri ya ihe, kama ọ ga-akwụ ụgwọ ihe onye
ahụ ji gwọọ onwe ya, na oge onye ahụ o tiri ihe ji nọọ n'ihe
ndina, ruo mgbe ahụ ya ga-adị mma. **20** "Ọ bụrụ na ohu ọbụla
anwụọ site n'ihe otiti nke onyenwe ya tiri ya, ma ohu ahụ ọ
bụ nwoke maọbụ nwanyị, a ga-adọ onyenwe ya aka na ntị
site n'inye ya ntaramahụhụ. **21** Otu ọ dị, ọ bụrụ na ohu ahụ
dị ndụ n'ụbọchị mbụ, maọbụ n'ụbọchị nke abụọ, a gaghị enye
onyenwe ya ntaramahụhụ n'ihi na ohu ahụ bụ akụ ya. **22**
"Ọ bụrụ na mmadụ abụọ esite n'ịlụ ọgụ ha merụọ nwanyị
dị ime ahụ, mee ka ime ahụ pụọ, ma nwanyị ahụ emerụghị
nnukwu ahụ, di nwanyị ahụ ga-anara site n'aka onye ahụ
merụrụ nwunye ya ahụ ihe niile ọbụla o kwuru na a ga-akwụ
ya, bụkwa nke ndị na-ekpe ikpe kpebiri. **23** Ma ọ bụrụ na
nwanyị ahụ a nwụọ n'ihi mmerụ ahụ ahụ e merụrụ ya, a ga-
eme ka nwoke ahụ merụrụ ya ahụ nwụọ. **24** Ọ bụrụ na ọ
bụ anya ka a kụkpọrọ, anya n'ọnọdụ anya. Ọ bụrụkwa otu
eze ka e tipụrụ, eze n'ọnọdụ eze. Otu ahụ kwa, aka n'ọnọdụ
aka, ụkwụ n'ọnọdụ ụkwụ. **25** Ịda ọkụ n'ọnọdụ ịda ọkụ, ọnya
mma, n'ọnọdụ ọnya mma, ihe otiti n'ọnọdụ ihe otiti. **26** "Ọ
bụrụ na mmadụ ọbụla esite n'ihe otiti o tiri ohu ya kụkpọọ
ya anya, a ga-eme ka ohu ahụ nwere onwe ya, maọbụ ohu
nwoke maọbụ ohu nwanyị, n'ihi na o jirila anya ya gbara
onwe ya. **27** Ọ bụrụ na mmadụ ọbụla etipụ eze ohu ya nwoke
maọbụ ohu ya nwanyị, a ga-eme ka ohu ahụ nwere onwe ya
n'ihi eze ya nke e tipụrụ. **28** "Ọ bụrụ na ehi ejiri mpi ya sọda
mmadụ si otu a mee ka onye ahụ nwụọ, a ga-atụgbu ehi ahụ
na nkume. Mmadụ ọbụla agaghị erikwa anụ ehi ahụ. Ma a ga-
agụ onyenwe ehi ahụ dịka onye ikpe na-amaghị. **29** Ọ bụrụ na
ehi ahụ na-asọkarị ndị mmadụ mpi mgbe niile, agaghị eri anụ
ya. Kama, ọ bụrụ na adọọla onyenwe ya aka na ntị banyere
ehi ahụ ọtụtụ oge, ma o meghị ihe ọbụla banyere ya, a ga-
eme ka ehi ahụ na onyenwe ya nwụọ. **30** Ma ọ bụrụ na ndị
nwe mmadụ achọọ ka a kwụọ ha ụgwọ kama igbu onyenwe
ehi ahụ, ndị ikpe ga-ekpebi ego ole onyenwe ehi ga-akwụ ha.
31 Otu a ka a ga-esikwa kpee ikpe nke ga-apụta ma ọ bụrụ na
ehi asọda nwokorobịa maọbụ nwaagbọghọ ọbụla. **32** Kama ọ
bụrụ na ehi asọda ohu nwoke maọbụ ohu nwanyị, onyenwe
ehi ahụ ga-akwụ onyenwe ohu ahụ iri mkpụrụ ọlaọcha atọ.
Emesịa, a ga-eji nkume tugbuo ehi ahụ. **33** "Ọ bụrụ onye
ọbụla meghere olulu maọbụ gwuo olulu, ghara imechi ya,
nke mere na ehi mmadụ maọbụ ịnyịnya ibu adaba n'ime ya,
34 onye ahụ gwuru olulu ahụ ga-akwụ onyenwe anụ ụlọ ahụ
ọnụọgụgụ ego o jiri zụta ya. Mgbe ahụ ọ ga-eburu ozu anụ
ahụ nwụrụ anwụ. **35** "Ọ bụrụ na oke ehi mmadụ emerụọ oke
ehi onye ọzọ ahụ, emesịa ehi dị otu a anwụọ, a ga-ere ehi nke
dị ndụ, kewaa ego ya ụzọ abụọ. Otu a kwa, a ga-ekewa ehi nke
nwụrụ anwụ, nye mmadụ abụọ ahụ otu ụzọ otu ụzọ. **36** Ọ
bụrụ na amaara na oke ehi ahụ na-asọ mpi mgbe niile n'oge
gara aga, ma onyenwe ya emeghị ihe ọbụla banyere ya, ọ ga-
akwụzu ụgwọ ehi ahụ nwụrụ anwụ. Emesịa ehi ahụ nwụrụ
anwụ ga-abụrụ nke ya.

22 "Ọ bụrụ na mmadụ ezuru ehi maọbụ atụrụ gbuo ya,
maọbụ ree ya, ọ ga-akwụghachi ehi ise n'ọnọdụ ehi
ahụ. N'ọnọdụ otu atụrụ o zuuru, ọ ga-akwụghachi atụrụ anọ.
2 "Ọ bụrụ na e jide onye ohi mgbe ọ na-egbuka ụlọ onye ọzọ,
ọ bụrụkwa na e tigbuo ya, mee ka ọ nwụọ, iwu ejideghị onye
ahụ gburu ya. **3** Kama ọ bụrụ na e tigburu onye ahụ mgbe chi
bọcharala, ọmụma ikpe ga-adịrị onye ahụ tigburu ya. "Ọ bụrụ
na e jide onye ohi, a ga-eme ka ọ kwụghachi ihe o zuru n'ohi.
Ọ bụrụ na o nweghị ike kwụghachi, a ga-ere ya dịka ohu, jiri
ego e retara kwụọ ụgwọ o ji. **4** Ọ bụrụ na a chọta ihe o zuru
n'aka ya, maọbụ ehi, maọbụ ịnyịnya ibu, maọbụ atụrụ, ọ ga-
akwụghachi ọnụahịa ya okpukpu abụọ. **5** "Ọ bụrụ na mmadụ
akpachara anya hapụ anụ ụlọ ya ka ọ gaa taa nri n'ubi maọbụ
n'ubi vaịnị, maọbụ n'ubi onye ọzọ, onyenwe anụ ụlọ ahụ
ga-akwụ ụgwọ ihe niile anụ ụlọ ya mebiri, ma ihe ọ ga-eji
kwụọ ụgwọ ahụ aghaghị ịbụ ihe ọrụ ubi dị mma nke o si
n'ubi ya maọbụ n'ubi vaịnị ya wepụta. **6** "Ọ bụrụ na ọkụ na-
agba banye n'ogwu, repịa ogbo ọka dị n'ubi mmadụ maọbụ
ọka guzoro eguzo, ma ọ bụkwanụ ọhịa niile, onye ahụ tinyere
ọkụ ahụ ga-akwụghachi ụgwọ ihe ahụ niile nke ọkụ repịara.
7 "Ọ bụrụ na mmadụ enye enyi ya maọbụ onye agbataobi
ya ego, maọbụ ihe ọbụla ka o debere ya, ma onye ohi agaa
zuru ya site n'ụlọ ya, a si na e jide onye ohi dị otu a, ọ ga-
akwụghachi ụgwọ ihe o zuru okpukpu abụọ. **8** Ọ bụrụ na a
chọpụtaghị onye ohi ahụ, onye nwe ụlọ ahụ aghaghị ịbịa
n'ihu Chineke, ka a chọpụta maọbụ ya n'onwe ya setịpụrụ aka
were ihe ahụ, bụ akụ nke onye ọzọ kpatara. **9** Ọ bụrụ na onye
ehi ya, maọbụ ịnyịnya ibu ya, maọbụ atụrụ ya, maọbụ uwe,
maọbụ ihe ọbụla furu efu, nke mmadụ na-asị, 'Nke a bụ ya.'
Mmadụ abụọ ndị a ga-aga n'ihu ndị ikpe. Onye ọbụla ndị ikpe
a mara ikpe ga-akwụghachi ibe ya ụgwọ okpukpu abụọ. **10** "Ọ
bụrụ na anụ ụlọ mmadụ nyere onye agbataobi ya n'aka idebe
anwụọ, maọbụ merụọ ahụ, maọbụ gbafuo, ma anụ ụlọ ahụ ọ
bụ ịnyịnya ibu, maọbụ ehi, maọbụ atụrụ, maọbụ anụ ụlọ ọzọ,
ọ bụrụ na ọ dịghị onye hụrụ mgbe ihe ndị a dakwasịrị anụ
ụlọ ahụ, **11** mgbe ahụ, onye agbataobi ahụ e nyere anụ ndị a
n'aka idebe ga-aṅụ iyi n'ihu Onyenwe anyị. Iyi ahụ ọ ṅụrụ ga-
egosi onyenwe anụ ụlọ ahụ na o zughị ya n'ohi. N'ihi nke a, ọ
gaghị akwụghachi ụgwọ ọbụla. **12** Ma ọ bụrụ na o zuru anụ
ụlọ ahụ n'ohi site na nke agbataobi ya, ọ ghaghị ịkwụghachi
ụgwọ niile nye onyenwe ya. **13** Ọ bụrụ na anụ ọhịa gburu
ya, ọ ga-eweta ụfọdụ n'ime anụ ahụ a dọgburu adọgbu, iji
gosi na anụ ọhịa dọgburu ya. Ọ ga-esikwa otu a gbanarị ikpe
ọmụma. N'ihi nke a, ọ gaghị akwụkwa ụgwọ ọbụla n'ihi anụ
ụlọ ahụ. **14** "Ọ bụrụ na mmadụ agbaziri anụ ụlọ site n'aka
onye agbataobi ya, ọ bụrụ na anụ ụlọ ahụ anwụọ, maọbụ
merụọ ahụ mgbe onyenwe ya na-anọghị n'ebe ahụ, onye ahụ
a gbazinyere anụ ụlọ ahụ ga-akwụ ụgwọ ya. **15** Ọ bụrụ na
anụ ụlọ ahụ nọ na nke onyenwe ya, onye gbaziri ya agaghị
akwụ ụgwọ ọbụla. Ọ bụrụ na a kwụrụ ego mgbazi ọbụla n'isi
anụmanụ a, onye gbaziri ya agaghị akwụghachi ego ọbụla,
n'ihi na ego mgbazi ọ kwuru ka a ga-ewere dịka ụgwọ. **16**
"Ọ bụrụ na nwoke arafuo nwaagbọghọ na-amaghị nwoke,
site n'ime ka ha abụọ dinaa, nwoke ahụ ga-akwụ ụgwọ isi
nwaagbọghọ ahụ. Ọ ga-alụkwa ya dịka nwunye ya. **17** Ọ bụrụ
na nna nwaagbọghọ ahụ ekwenyeghị ka nwoke ahụ lụọ ya,
nwoke ahụ aghaghị ịkwụ ụgwọ isi nwaagbọghọ ahụ. **18** "E
kwesighị ịhapụ nwanyị mgbaasị ndụ. **19** "Onye ọbụla ya na
anụ ọbụla dinakọrọ, e kwesiri ime ka ọ nwụọ. **20** "Onye ọbụla
chụrụ aja nye chi ọzọ ma ọ bụghị naanị Onyenwe anyị, a
ga-eme ka ọ nwụọ. **21** "Ọ kwesighị ka mmadụ ọbụla mesie
onye ọbịa ihe ike n'ụzọ ọbụla. Unu aghaghị icheta na unu bụ
ndị ọbịa n'ala Ijipt. **22** "Unu emegbula nwanyị ọbụla di ya
nwụrụ, maọbụ onye ọbụla na-enweghị nne na nna. **23** Unu
megbuo ha, mee ka ha tikuo m, aga m anụ mkpu akwa ha,
nyere ha aka. **24** Mgbe ahụ, iwe m dị oke ọkụ ga-eripịa unu.

Aga m ejikwa mma agha tigbuo unu. Ndị nwunye unu ga-
aghọkwa ndị inyom na-enweghị di, ụmụ unu ga-abụkwa ndị
na-enweghị nna. **25** "Ọ bụrụ na ị gbazinyere onye Hibru ego,
onye bụ nwa mgbei, ị gaghị anara ya ọmụrụnwa. **26** Ọ bụrụ
na ị nara ya uwe ya n'ihi ego ahụ ị gbazinyere ya, ekwela ka
uwe ahụ nọgide n'aka gị ruo mgbe anwụ dara. **27** N'ihi na
uwe ahụ nwere ike bụrụ naanị ihe o nwere, maọbụ uwe ọ ga-
eji rahụ ụra. Ọ bụrụ na i zighachighị ya, o tikuo m site n'ịkwa
akwa, aga m anụrụ mkpu akwa ya, n'ihi na abụ m onye obi
ebere. **28** "Ekwulula aha Chineke, abụkwala onye na-achị ndị
gị ọnụ. **29** "Atụfukwala oge ọbụla n'ịkwụghachi onyinye unu
kwesiri inye. Maọbụ nke mkpụrụ ala ubi gị, na nke mmanya
vaịnị gị, na ụgwọ i kwesiri ịkwụ. "Ị ghaghị inye m nwa gị
nwoke e buru ụzọ mụọ. **30** Otu a ka ị ga-emekwa banyere
mkpụrụ mbụ nke ehi gị na atụrụ gị. Ị ga-ewebata ya nye m
n'ụbọchị nke asatọ site n'oge a mụrụ ha, mgbe ị hapụsịrị ha
nne ha ụbọchị asaa. **31** "Unu ga na-abụrụ m ndị dị nsọ. N'ihi
nke a, wezuganụ onwe unu n'ebe anụ a dọgburu adọgbu dị.
Unu erikwala anụ dị otu a, kama tụpụrụnụ ya nkịta.

23 "Ị gaghị agbasa akụkọ ụgha ọbụla. Esokwala mmadụ
ọjọọ nwekọọ ihe ọbụla site n'ịgba ama ị maara na ọ
bụghị eziokwu. **2** "Ị gaghị eso igwe mmadụ mee ihe ọjọọ.
Mgbe ị na-agba akaebe n'ụlọikpe, ị gaghị esonye igwe mmadụ
ndị na-atụgharị ikpe ziri ezi. **3** N'ebe nwa ogbenye nọ, ị
gaghị ekpelara ya n'oge ikpe n'ihi na ọ bụ nwa ogbenye. **4** "Ọ
bụrụ na ị hụ ehi, maọbụ ịnyịnya ibu nke kpafuru akpafu, ọ
bụrụkwa na ọ bụ nke onye iro gị, duru ya dulatara onye iro gị
ahụ. **5** Ọ bụrụ na ị hụ onye kpọrọ gị asị ka ọ na-agbalị iwelite
ịnyịnya ibu ya nke dara n'ihi ibu dị arọ o bu, elefula ya anya,
kama gaa nyere ya aka bulite ịnyịnya ahụ. **6** "Ewezugala ikpe
ziri ezi n'ebe ndị ogbenye nọ, n'ihi ọnọdụ ogbenye ha. **7**
Ebola mmadụ ibe gị ebubo ụgha. Esonyekwala gbuo onye
aka ya dị ọcha, maọbụ onye na-eme ihe ziri ezi. N'ihi na mụ
onwe m agaghị ahapụ onye na-emebi iwu na-ataghị ya ahụhụ
kwesiri ya. **8** "Erikwala ngarị, n'ihi na iri ngarị na-eme ka ndị
na-ahụ ụzọ kpuo ìsì, meekwa ka okwu onye aka ya dị ọcha
gbagọọ agbagọ. **9** "Abụkwala onye na-emegbu ndị ọbịa, n'ihi
na ị maara ihe banyere ọnọdụ ndị ọbịa nke ọma. Gị onwe
gị bụrịị ọbịa n'Ijipt. **10** "Afọ isi ka ị ga-agha mkpụrụ n'ala
ubi gị, ghọọkwa ihe omume ya. **11** Ma n'afọ nke asaa, arụla
ọrụ ọbụla n'ala ahụ ọzọ, hapụ ka ala ahụ zuru ike. Mgbe
ahụ ndị ogbenye n'etiti unu ga-aga n'ebe ahụ weta ihe oriri.
Mkpụrụ ndị ọzọ fọdụrụ ga-adịrị ụmụ anụ ọhịa dị iche iche.
Iwu ndị a ga-adịrị ubi vaịnị na ubi oliv unu niile. **12** "Ị ga-arụ
ọrụ gị niile n'ime ụbọchị isii. Ị ga-ezukwa ike n'ụbọchị nke
asaa. Izuike a ga-adịkwara ehi gị na ịnyịnya ibu gị, na ndị
ohu gị nọ n'ezinaụlọ gị na ndị ọbịa niile bi n'etiti unu. **13**
"Kpachapụnụ anya hụ na unu mezuru ihe niile ndị a m gwara
unu. Unu akpọkwala chi ndị ọzọ aha. Unu ekwupụtakwala ihe
banyere ha n'ọnụ unu. **14** "Ugboro atọ n'afọ ka unu ga-emere
m mmemme a. **15** "Meenụ Mmemme Achịcha na-ekoghị
eko, ụbọchị asaa ka unu ga-eri achịcha nke e jighị ihe na-
eko achịcha mee. Unu ga-eri ya na mgbe a kara aka, n'ọnwa
Abib. N'ihi na ọ bụ n'ọnwa ahụ ka unu si n'ala Ijipt pụta.
"Ọ dịghị onye ọbụla ga-agba aka efu bịa n'ihu m. **16** "Mee
Mmemme Owuwe Ihe ubi, bụ nke ị ga-eji mkpụrụ mbụ nke
ihe niile ị kụrụ n'ubi unu. "Meekwanụ Mmemme Nchịkọta
Ihe, n'ọgwụgwụ afọ ọbụla. Mgbe unu si n'ubi na-achịbata
mkpụrụ ubi unu niile. **17** "Ugbo atọ n'afọ ka ndị ikom niile
ga-abịa chee onwe ha n'ihu Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị. **18** "Unu etinyekwala ihe ọbụla nke nwere ihe
na-eko achịcha n'ime ya, mgbe unu na-achụ ọbara nke aja
n'ihu m. "Maọbụ hapụ abụba nke aja mmemme m ka ọ dịgide
ruo ụtụtụ. **19** "Wetanụ mkpụrụ mbụ niile nke ala ubi unu,
bụ ndị kachasị mma, n'ụlọ Onyenwe anyị bụ Chineke unu.
"Unu esikwala nwa ewu n'ime mmiri ara nne ya. **20** "Lee, ana
m eziga mmụọ ozi n'ihu unu, ichebe unu n'ije unu nakwa
ịkpọbatakwa unu n'ebe ahụ M doziri nye unu. **21** Geenụ ya
ntị, nụrụkwa olu ya. Unu enupukwarala ya isi, n'ihi na ọ
gaghị agbaghara njehie unu niile, n'ihi na Aha m dị n'ime ya.
22 Ọ bụrụ na unu elezie anya nke ọma, gee ya ntị, mee ihe
niile m nyere unu n'iwu, mgbe ahụ, mụ onwe m ga-abụkwara
ndị iro unu onye iro, megidekwa ndị na-emegide unu. **23**
Mmụọ ozi m ga-ejekwa n'ihu unu, ịkpọbatakwa unu n'ala
ndị Amọrait, na ndị Het, na ndị Periz, na ndị Kenan, na ndị
Hiv, na ndị Jebus. Aga m ehichapụ obodo ndị a niile. **24** Unu
agaghị akpọ isiala nye chi ha niile. Unu efekwala ha, maọbụ
gbasoro omenaala ha. Kama, kwatuonụ ha. Tipịasịakwanụ
ebe nkume nsọ niile nke chi ha. **25** Ma unu ga-efe Onyenwe
anyị bụ Chineke unu. Mgbe ahụ, ngọzị ya ga-adịkwasị nri unu
na mmiri ọṅụṅụ unu. Aga m ewezugakwa ọrịa n'etiti unu. **26**
Nwanyị aga na nwanyị ime ya na-apụ agaghị adị n'ala unu.
Aga m emekwa ka unu nwee ogologo ndụ. **27** "Aga m ezipu
oke ụjọ m ka ọ nọrọ unu n'ihu tinye ọgbaaghara n'ime mba
niile unu ga-ezute. Aga m eme ka ndị iro unu tụgharịa gbaa
ọsọ. **28** Ọzọkwa, aga m eziga ebu ka ọ chụpụ ndị Hiv na ndị
Kenan na ndị Het site n'ụzọ unu. **29** Ma agaghị m achụpụ
ha n'otu afọ, n'ihi na nke a ga-eme ka ala ahụ niile tọgbọrọ
n'efu, ụmụ anụ ọhịa a baa ụba karịa unu. **30** Ma aga m achụpụ
ha nwantịntị nwantịntị, tutu ruo oge unu ga-adị ọtụtụ, mgbe
ọnụọgụgụ unu ga-akarị nke ha ukwuu, mgbe unu ga-ejupụta
ala ahụ niile. **31** "Aga m etinye oke ala unu site n'Osimiri
Uhie ruo n'osimiri Mediterenịa, sitekwa n'ọzara ruo n'osimiri
Yufretis. Aga m enyefe ndị niile bi n'ala ahụ n'aka unu. Unu
ga-achụpụkwa ha. **32** Unu na ha agbala ndụ ọbụla. Unu na chi
ha enwekwala mmekọ ọbụla. **33** Unu ekwela ka ha biri n'ala
unu, ma ọ bụghị ya, ha ga-eme ka unu mehie megide m, n'ihi
n'ife chi ha dị iche iche aghaghị ịbụrụ unu ihe ịma n'ọnya."

24 Ọ gwara Mosis sị, "Rigokwute Onyenwe anyị, gị na
Erọn, na Nadab, na Abihu, na mmadụ iri asaa site na
ndị okenye Izrel. Ma unu ga-efe ofufe site n'ebe dị anya. **2**
Emesịa, ọ bụ naanị Mosis ga-abịarute Onyenwe anyị nso. Ndị
nke ọzọ agaghị abịaru nso. Ndị mmadụ ndị ọzọ agaghịkwa
eso ya rigota." **3** Mgbe ahụ, Mosis bịara gwa ndị Izrel okwu
niile na iwu niile Onyenwe anyị nyere. Ha niile zaghachiri ya
n'otu olu sị, "Anyị ga-emezu ihe niile Onyenwe anyị kwuru."
4 Mosis deturu ihe niile Onyenwe anyị kwuru. N'isi ụtụtụ echi
ya, o biliri wuo ebe ịchụ aja na ndịda ugwu ahụ. O gwunyere
ogidi nkume iri na abụọ nke nọchiri anya ebo iri na abụọ
ụmụ Izrel. **5** Mosis zipụtara ụmụ okorobịa Izrel, ndị chụrụ
aja nsure ọkụ ma werekwa ụmụ oke ehi chụọ aja udo nye
Onyenwe anyị. **6** Mosis tinyere ọkara ọbara ehi ndị ahụ n'ime
efere. Ma o fesara ọkara ọbara nke fọdụrụ n'elu ebe ịchụ aja
ahụ. **7** Emesịa, Mosis guzoro n'ebe ahụ gụpụta na ntị mmadụ
niile, ihe dị n'Akwụkwọ Ọgbụgba ndụ ahụ. Mgbe ụmụ Izrel
nụrụ ya, ha weere otu olu kwuo sị, "Anyị anụla, anyị ga-eme

ihe niile Onyenwe anyị kwuru. Anyị ga-erube isi.” 8 Mgbe
ahụ, Mosis weere ọbara ahụ dị n’ime efere, fesaa ya n’ahụ ndị
ahụ niile, sị, “Nke a bụ ọbara ọgbụgba ndụ ahụ nke dị n’etiti
unu na Onyenwe anyị, dịka okwu niile ndị a si dị.” 9 Mosis
rigoro n’elu ugwu, ya na Erọn, na Nadab na Abihu, na mmadụ
iri asaa site na ndị okenye Izrel. 10 Ha hụrụ Chineke nke
Izrel. N’okpuru ụkwụ ya abụọ, e were ihe dịka ebe nzọkwasị
ụkwụ nke e ji nkume safaia mee. Nkume ndị a na-enwukwa
ezi onwunwu dịka mbara eluigwe. 11 Ọ bụ ezie na ndị okenye
Izrel hụrụ Chineke anya ma ọ laghị ha n’iyi. Kama o mere
ka ha nọọ n’ihu ya rie, ṅụọ. 12 Mgbe nke a gasịrị, Onyenwe
anyị gwara Mosis okwu sị, “Rigota, bịakwute m n’elu ugwu,
nọdụkwa ebe ahụ, maka na aga m enye gị mbadamba nkume
nke iwu na ụkpụrụ dị na ya, nke m ji aka m dee maka i ji
kuziere ha.” 13 Mosis biliri, ya na Joshua onye na-agara ya
ozi. Mosis n’onwe ya rigokwara n’elu ugwu Chineke. 14 Ọ
gwara ndị okenye Izrel okwu sị, “Cherenụ anyị n’ebe a tutu
ruo mgbe anyị ga-alaghachikwute unu. Unu na Erọn na Hua
nọ, onye ọbụla nwere nsogbu jekwuru ha.” 15 Ngwangwa,
Mosis rigoro n’elu ugwu ahụ, oke igwe ojii kpuchiri ugwu ahụ
niile, 16 ebube Onyenwe anyị kpuchikwara elu ugwu ahụ. Ọ
bụ ụbọchị isii ka igwe ojii kpuchiri ugwu ahụ. N’ụbọchị nke
asaa, Onyenwe anyị sitere n’etiti igwe ojii ahụ kpọọ Mosis
oku. 17 Ma n’ebe ndị Izrel nọ, ebube Onyenwe anyị na-enwu
dịka ọkụ na-achọ irechapụ ugwu ahụ. 18 Mosis banyere n’ime
igwe ojii ahụ mgbe ọ na-arigo ugwu ahụ. Ọ nọgidere n’elu
ugwu ahụ iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị.

25 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 2 “Gwa ụmụ Izrel ka
ha wetara m onyinye. Ị ga-anabatara m onyinye ahụ
site n’aka nwoke ọbụla onye o metụrụ n’obi inye onyinye a.
3 “Ndị a bụ Onyinye ị ga-anata n’aka ha: “ọlaọcha, ọlaedo
na bronz. 4 Ogho na-acha anụnụ anụnụ, nke odo odo, nke
uhie uhie, nke ezi akwa ọcha, na nke ajị ewu; 5 akpụkpọ anụ
ebule e sijiri uhie uhie, akpụkpọ ehi mmiri, na osisi akashia;
6 mmanụ oliv nke a ga-etinye n’iheọkụ, ụda isi ụtọ a na-
etinye na mmanụ nsọ, na ụda na-eme ka aja nsure ọkụ na-
esi isi ụtọ; 7 nkume ọma ọniks, na nkume ndị ọzọ a na-
ahịọnye n’efọọd, na nke a na-ahịọnyekwa n’ihe mgbochi
obi. 8 “Mee ka ha wuoro m ebe nsọ. Mụ onwe m ga-ebikwa
n’etiti ha. 9 Wuo ụlọ nzute a na ihe ịchọ ya mma niile, ka
ọ bụrụ otu ihe dịka oyiyi m ga-egosi gị. 10 “Ha ga-eji osisi
akashia wuo igbe ọgbụgba ndụ nke ịdị ogologo ya ga-abụ
otu mita na sentimita iri. Obosara ya bụ sentimita iri isii
na asatọ. Ịla elu ya ga-abụkwa sentimita iri isii na asatọ.
11 Machie ọlaedo a nụchara anụcha n’ime na azụ ya niile,
jiri ọlaedo kpụọ ihe gburugburu akụkụ ya niile. 12 Kpụọ
mgbaaka ọlaedo anọ maka ya, kwụnye ha n’ụkwụ anọ ya, ya
bụ mgbaaka abụọ n’otu akụkụ, mgbaaka abụọ n’akụkụ nke
ọzọ ya 13 Jirikwa osisi akashia mee mkpara ogologo. Emesịa,
were ọlaedo machie mkpara ndị a. 14 Ị ga-etinye mkpara ndị
ahụ n’ime mgbaaka ahụ dị n’akụkụ igbe ahụ, ka ọ bụrụ ihe iji
na-ebu ya. 15 N’ihi nke a, mkpara ọlaedo ndị ahụ ga-adịgide
n’ime mgbaaka ọlaedo igbe a oge niile. 16 Ya mere, mgbe a
rụsịrị igbe ọgbụgba ndụ ahụ, tinye Ihe Ama ahụ m nyere gị
n’ime ya. 17 “Ị ga-ejikwa ọlaedo a nụchara anụcha mee ihe
mkpuchi igbe ọgbụgba ndụ ahụ. Ogologo ya ga-adị nzọ ụkwụ
anọ. Obosara ya ga-abụ nzọ ụkwụ abụọ na ọkara. 18 Ị ga-eji
ọlaedo a nụchara anụcha, nke e tipịara etipịa kpụọ cherubim
abụọ na nsọtụ abụọ nke ebe mkpuchi ahụ. 19 Rụọ otu cherub
n’otu nsọtụ, otu cherub na nsọtụ nke ọzọ; mee ka cherubim
ndị a na okwuchi igbe ahụ bụrụ otu na nsọtụ abụọ ahụ. 20
Cherubim ndị a ga-agbasa nku ha laa elu, were ha na-ekpuchi
okwuchi ahụ. Cherubim ndị ahụ ga-eche onwe ha ihu, na-ele
anya n’ebe okwuchi ahụ dị. 21 Tụkwasị ihe mkpuchi ahụ
n’elu igbe ọgbụgba ndụ ahụ. Tinyekwa Ihe Ama ahụ m nyere
gị n’ime igbe ahụ. 22 N’ebe ahụ, n’etiti cherubim abụọ ndị
ahụ dị n’elu ihe mkpuchi igbe ọgbụgba ndụ, ka m ga-ezute gị,
nye gị iwu niile ị ga-enye ndị Izrel. 23 “Jiri osisi akashia mee
tebul nke ogologo ya ga-adị iri sentimita itoolu. Obosara ya
ga-abụ iri sentimita anọ na ise. Ịla elu ya ga-abụ iri sentimita
isii na asaa. 24 Ị ga-eji ọlaedo a nụchara anụcha machie ya
nke ọma, jirikwa ọlaedo kpụọ ọnụ ọnụ ya gburugburu. 25 Ị
ga-etinye ihe njikọta a kpụrụ akpụ gburugburu ọnụ ọnụ ya,
nke ga-aha ka otu ọbụ aka dimkpa. A ga-eji mpempe ọlaedo
techie ihe njikọta ahụ gburugburu. 26 Kpụọ mgbaaka ọlaedo
anọ maka tebul ahụ, kwụnye ha n’akụkụ anọ ahụ nke ụkwụ
anọ ya. 27 Mgbaaka ndị ahụ ga-adị nso nso, ihe njikọ ahụ ka
ha jide mkpara ndị ahụ, i ji ebu tebul ahụ. 28 Jiri osisi akashia
mee mkpara a ga-eji na-ebu tebul ahụ. Jiri ọlaedo techie ha.
29 Ọzọkwa, jiri ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ efere dị iche
iche, na iko dị iche iche, na ọkwa dị iche iche, nke e ji awụpụ
onyinye. 30 Dọkwasị achịcha nke iche n’Ihu n’elu tebul ahụ,
n’ihu m, oge niile. 31 “Jiri ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ
ihe ịdọkwasị oriọna. Kpụọ ụkwụ ala ala ya, na alaka ya, mee
ka iko ya niile yiri okoko osisi, na isi ya niile, na ifuru ya
niile bụrụ otu ya na ahụ ya. 32 Alaka isii ga-esite n’akụkụ
abụọ nke ihe ịdọkwasị oriọna ahụ wapụta, alaka atọ n’otu
akụkụ ya, alaka atọ n’akụkụ nke ọzọ. 33 Iko atọ e mere dịka
okoko osisi alụmọnd ya na ifuru, ya na okoko ya niile ga-adị
n’otu alaka, iko atọ n’alaka nke ọzọ, otu a ka ọ ga-adị n’alaka
isii niile ahụ na-awapụta site n’ihe ịdọkwasị oriọna ahụ. 34
N’elu ihe ịdọba oriọna ahụ, ọ ga-adị iko anọ dịka ifuru osisi
alụmọnd, ya na ebe o si awapụta na okoko ya. 35 Otu isi ga-
adịkwa n’okpuru alaka abụọ si n’etiti ihe ịdọba oriọna ahụ
pụta. Isi nke abụọ ga-adị n’okpuru alaka abụọ nke ọzọ. Isi nke
atọ ga-adị n’okpuru alaka nke atọ, ya bụ ha niile alaka isii. 36
Isi nwapụta ya na alaka ya niile ga-adịkọtakwa ọnụ, ha na ihe
ịdọkwasị oriọna ahụ, nke e ji ọlaedo a nụchara anụcha rụọ.
37 “Ị ga-eme oriọna asaa, dọba ha n’elu ihe ịdọkwasị iheọkụ
ahụ, ka ha na-enye ìhè naanị n’ebe ihu ya. 38 Mkpa ya na ihe
ịkpakepụ ọkụ ya niile, ga-abụ ọlaedo a nụchara anụcha. 39
Ọlaedo a nụchara anụcha nke dị iri kilogram atọ na anọ ka a
ga-eji kpụọ ihe ịdọkwasị oriọna ahụ na ngwongwo ndị a niile.
40 Lezie anya hụ na i mere ihe ndị a niile n’usoro ihe atụ nke
e gosiri gị n’elu ugwu.

26 “Rụọ ụlọ nzute nke ga-enwe akwa mgbochi iri, nke e
ji ezi ogho na-acha anụnụ anụnụ, na ngwakọta anụnụ
na uhie, na uhie uhie kpaa akwa ndị a. Onye ọrụ aka na-
eme ǹka kpanyekwara oyiyi cherubim n’ime ha. 2 Akwa
mgbochi ndị a ga-aha n’otu. O nweghị nke ga-aka ibe ya.
Ogologo akwa mgbochi ọbụla ga-abụ mita iri na abụọ na
ọkara. Obosara ya bụ otu mita na sentimita asatọ. 3 Dụkọtaa
akwa mgbochi ise n’otu, dụkọtaakwa ise nke ọzọ n’otu. 4 Jiri
akwa na-acha anụnụ anụnụ dụnye anya nko n’elu ọnụ akwa
mgbochi nke otu ụzọ, otu a ka ị ga-emekwa na nsọtụ ọnụ
akwa mgbochi nke ọzọ. 5 Dụnye iri anya nko ise n’otu akwa

mgbochi, dụnyekwa iri anya nko ise n’ọnụ akwa mgbochi nke
ọzọ. Mee ka anya nko ndị a chee ibe ha ihu. 6 Ị ga-emekwa iri
nko ọlaedo ise, nke ị ga-eji jikọta akwa mgbochi abụọ ahụ
n’otu, si otu a mee ka ụlọ nzute ahụ bụrụ otu. 7 “Ị ga-eji
akpụkpọ ajị ewu mee akwa mgbochi maka i ji kpuchie elu
ụlọ nzute ahụ. Iri na otu ka ha ga-adị n’ọnụọgụgụ. 8 Akwa
mgbochi iri na otu ndị a ga-aha n’otu. Ọ ga-abụ mita iri na
atọ na ọkara n’ogologo. Ebe obosara ya bụ otu mita na iri
sentimita asatọ. 9 Dụkọtaa ise n’ime akwa mgbochi ahụ.
Debe ya iche. Dụkọtakwa isii nke fọdụrụ debekwa ya iche.
Pịajie akwa mgbochi nke isii ụzọ abụọ n’ihu ụlọ nzute ahụ. 10
Dụnyekwa iri anya nko ise n’elu ọnụ otu akwa mgbochi ndị
ahụ. Meekwa otu ihe ahụ n’ọnụ akwa mgbochi nke ọzọ e
debere iche. 11 Meekwa iri nko bronz ise, mee ka nko ahụ
baa n’anya nko nke ọzọ, i ji jikọta ụlọ nzute ahụ ka ọ bụrụ
otu. 12 Ma banyere ogologo akwa mgbochi nke fọdụrụ maka
ụlọ nzute, ya bụ ọkara akwa mgbochi nke mapụtara, nke a
ga-akwụba n’azụ ụlọ nzute ahụ. 13 Akwa mgbochi ahụ ga-eji
ihe ruru ọkara mita n’ogologo karịa n’akụkụ abụọ. Ụma ndị
a mapụtara ga-akwụdata n’akụkụ abụọ nke ụlọ nzute ahụ
ikpuchi ya. 14 Ị ga-eji akpụkpọ ebule e sijiri uhie uhie mee ihe
mkpuchi maka ụlọ nzute ahụ, ya na akwa mkpuchi ọzọ nke e
ji akpụkpọ ehi mmiri mee maka ikpukwasị n’elu ya. 15 “Ị ga-
emere ụlọ nzute ahụ mbudo ibo osisi akashia, guzo ọtọ. 16
Mbudo ibo ọbụla ga-adị mita anọ na ọkara n’ogologo, dịrịkwa
iri sentimita asaa n’obosara. 17 Mbudo ibo ndị a ga-enwe ihe
nhịọnye abụọ nke ga-abanye n’ime ibe ya ijikọ ha n’otu. Ị ga-
arụ mbudo ibo ụlọ nzute ahụ niile otu a. 18 Ị ga-arụ mbudo
ibo iri abụọ maka akụkụ ndịda nke ụlọ nzute ahụ. 19 Meekwa
iri ụkwụ ọlaọcha anọ n’okpuru ha. Otu mbudo ibo ga-enwe
ụkwụ abụọ, otu ụkwụ n’okpuru otu ihe nhịọnye, otu ụkwụ
n’okpuru ihe nhịọnye nke ọzọ. 20 N’akụkụ nke ọzọ, bụ akụkụ
ugwu nke ụlọ nzute ahụ, ị ga-arụkwa iri mbudo ibo abụọ. 21
Rụkwaa iri ụkwụ ọlaọcha anọ, ụkwụ abụọ n’okpuru mbudo
ibo ọbụla. 22 N’ebe isi isi nsọtụ, ya bụ akụkụ ọdịda anyanwụ
nke ụlọ nzute, ị ga-arụ mbudo ibo isii. 23 Rụọ mbudo ibo
abụọ, ga-adị na nkuku niile nke nsọtụ ụlọ nzute ahụ. 24 N’isi
nkuku abụọ ndị a, ha ga-anọ iche iche site n’okpuru ruo n’elu
ya, ma a ga-ejikọ ha ọnụ n’ime otu mgbaaka, ha abụọ ga-adị
otu ahụ. 25 Ha niile ga-adị mbudo ibo asatọ na ụkwụ ọlaọcha
dị iri na isii, ya bụ ụkwụ abụọ n’okpuru mbudo ibo ọbụla. 26
“Jiri osisi akashia mee osisi ntụbichi, ise maka mbudo ibo ndị
dị n’otu akụkụ nke ụlọ nzute, 27 ise nke ọzọ maka ndị dị
n’akụkụ nke ọzọ, ise nke ọzọ maka mbudo ibo dị n’akụkụ
ọdịda anyanwụ, n’ebe ndịda ndịda nke ụlọ nzute ahụ. 28
Osisi ntụbichi nke dị n’etiti ga-esite n’otu isi ruo n’isi nke ọzọ
nke mbudo ibo ahụ. 29 Jiri ọlaedo machie mbudo ibo ndị ahụ
niile, kpụọ mgbaaka ọlaedo ka ọ bụrụ ọnọdụ ịchịkọta osisi
ntụbichi ndị a. Jirikwa ọlaedo machie osisi ntụbichi ndị a.
30 “Guzobe ụlọ nzute a n’usoro dịka ụdịdị ihe ahụ m ziri gị
n’elu ugwu si dị. 31 “Meekwa akwa mgbochi nke e ji ogho
na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie
na ezi akwa ọcha a kpara nke ọma, onye ǹka kpanyekwara
oyiyi cherubim n’ime ya. 32 Were anya nko ọlaedo kwụba ya
n’elu ogidi osisi akashia anọ nke e ji ọlaedo machie, mee ka o
guzoro n’elu ụkwụ ọlaọcha anọ. 33 Konye akwa mgbochi
ahụ na nko ndị ahụ, ma dọnye igbe ihe ama ahụ n’azụ akwa
mgbochi ahụ. Akwa mgbochi ahụ ga-ekewapụ Ebe Nsọ ahụ
site n’Ebe Kachasị Nsọ. 34 Tinye ihe mkpuchi mmehie ahụ
n’elu igbe ihe ama n’ime Ebe Kachasị Nsọ. 35 Dọnye tebul
ahụ na mpụta nke akwa mgbochi ahụ, n’akụkụ ugwu nke
ụlọ nzute ahụ. Dọnyekwa ihe ịdọkwasị iheọkụ na ncherita
ihu tebul ahụ, n’akụkụ ndịda. 36 “Ị ga-eme akwa mgbochi
maka ọnụ ụzọ mbata nke ụlọ ikwu ahụ nke eji ogho na-acha
anụnụ anụnụ na ngwakọta anụnụ na uhie, na uhie uhie, na
ezi akwa ọcha a kpara nke ọma, nke bụ akaọrụ onye ǹka. 37 Ị
ga-arụrụ akwa mgbochi a anya nko ọlaedo na ogidi ise nke
osisi akashia nke e ji ọlaedo machie. Ị ga-arụkwa ụkwụ bronz
ise maka ha.

27 “Ị ga-eji osisi akashia wuo ebe ịchụ aja. Ịdị elu ya ga-abụ
otu mita na iri sentimita anọ. Ogologo ya na obosara ya
ga-aha n’otu, mita abụọ na iri sentimita atọ, mita abụọ na iri
sentimita atọ. 2 Rụnye mpi n’akụkụ anọ nke ebe ịchụ aja ahụ
n’otu n’otu. Mee ka mpi ndị a na ebe ịchụ aja ahụ bụrụ ihe e
jikọtara n’otu. Jiri bronz machie ebe ịchụ aja a. 3 Jiri bronz
kpụọ ngwongwo niile dị iche iche, ya bụ efere ikpofu ntụ,
shọvel ya niile, efere ịkwọsa mmiri niile, ngaji eze ịdụta anụ
na efere ndị e ji agụ ọkụ. 4 Ị ga-eme ngịga mbadamba, ihe
ọkpụkpa bronz, meekwa mgbaaka bronz nke ga-adị n’akụkụ
anọ nke ngịga ahụ. 5 Tinye ya n’okpuru oghere dị n’ebe ịchụ
aja ahụ. Tinye ya ka ọ dịrị n’etiti ebe ịchụ aja ahụ. 6 Jiri osisi
akashia mee mkpara osisi maka ebe ịchụ aja ahụ, were bronz
machie ha. 7 A ga-eme ka mkpara ahụ baa n’ime mgbaaka
ndị ahụ, ka ha dị n’akụkụ abụọ nke ebe ịchụ aja ahụ mgbe
ọbụla a na-ebu ya. 8 Jiri obodobo osisi rụọ ebe ịchụ aja ahụ,
ka o nwee oghere n’ime, dịka igbe. Ị ga-arụ ya dịka e gosiri gị
n’elu ugwu ahụ. 9 “Ị ga-arụkwa ogige maka ụlọ nzute ahụ.
N’akụkụ ndịda ya ga-adị iri mita anọ na ise n’ogologo. Ọ ga-
enwekwa akwa mgbochi nke e ji ezi akwa ọcha a kpara nke
ọma mee. 10 Iri ogidi abụọ ga-adị na iri ebe ndọkwasị abụọ
nke e ji bronz kpụọ. Anya nko ogidi ndị ahụ ha na ihe ikegide
ha ga-abụ ọlaọcha. 11 Otu a kwa, akụkụ ugwu ga-adịkwa
iri mita anọ na ise. Ọ ga-enwe akwa mgbochi, nwekwa iri
ogidi abụọ na iri ebe ndọkwasị abụọ nke e ji bronz kpụọ,
ya na anya nko nke ọlaọcha na ihe e ji ekegide ha n’ogidi
ahụ. 12 “Akụkụ ọdịda anyanwụ nke ogige ahụ ga-adị iri mita
abụọ na atọ n’obosara. Ọ ga-enwe akwa mgbochi, na ogidi
iri na ebe ndọkwasị iri. 13 N’akụkụ ọwụwa anyanwụ, ebe
anwụ na-awalite, akwa mgbochi ahụ ga-adịkwa iri mita abụọ
na atọ n’obosara. 14 Akwa mgbochi nke ogologo ya dị mita
isii na sentimita iri asatọ ga-adị n’otu akụkụ nke ọnụ ụzọ
mbata ahụ. O nwere ogidi atọ na ebe ndọkwasị atọ. 15 Otu a
kwa, akwa mgbochi nke ịdị ogologo ya dị mita asaa ga-adị
n’akụkụ nke ọzọ. Ọ ga-enwekwa ogidi atọ na ebe ndọkwasị
atọ. 16 “Banyere ọnụ ụzọ mbata nke ogige ahụ, mee akwa
mgbochi ga-adị mita itoolu nke e ji ogho na-acha anụnụ
anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie na ezi akwa ọcha
a kpara nke ọma, akaọrụ nke onye na-akpa ihe ịchọ mma. Ọ
ga-enwe ogidi anọ na ihe ndọkwasị anọ. 17 Ogidi niile dị
gburugburu ogige ahụ ga-enwe ihe njikọta ọlaọcha na nko,
tinyere ebe ndọkwasị bronz. 18 Ogologo ogige ahụ ga-abụ iri
mita anọ na ise. Ebe obosara ya ga-adị iri mita abụọ na atọ. Ọ
ga-enwe akwa mgbochi nke ịdị elu ya dị iri mita abụọ na atọ,
nke e ji ezi akwa ọcha a kpara nke ọma mee, nwekwa ebe
ndọkwasị bronz. 19 Ngwongwo niile nke e ji eje ozi n’ụlọ
nzute ahụ, ihe ọbụla bụ ọrụ ha, tinyere ǹtu ya niile na nke
ogige ahụ, ga-abụ ihe e ji bronz rụọ. 20 “Nye ndị Izrel niile

iwu ka ha wetara gị mmanụ oliv asụrụ asụ nke a na-agwaghị
ihe maka itinye n’iheọkụ ime ka ọkụ oriọna na-enwu mgbe
niile. 21 N’ime ụlọ nzute ahụ, na mpụta nke akwa mgbochi
nke kpuchiri igbe Ihe Ama ahụ, Erọn na ụmụ ya ndị ikom
ga-eme ka oriọna ndị ahụ dị n’ihu Onyenwe anyị, na-enwu
ọkụ, site n’uhuruchi ruo n’ụtụtụ. Nke a bụ ụkpụrụ ga-adịgide
n’etiti ndị Izrel nye ọgbọ niile dị n’ihu.

28 “Ugbu a, site n’etiti ụmụ Izrel kpọbata nwanne gị nwoke
Erọn, ya na ụmụ ya ndị ikom, bụ Nadab, na Abihu, na
Elieza na Itama. Ka ha jeere m ozi dịka ndị nchụaja. 2 Meere
Erọn nwanne gị nwoke uwe nsọ, nke ga-enye ya ugwu na
nsọpụrụ. 3 Gwa ndị niile nwere onyinye ǹka n’ịdụ akwa, bụ
ndị m nyere amamihe n’ihe ndị a, sị ha dụọrọ Erọn uwe pụrụ
iche, nke e ji edo ya nsọ, ime ya onye na-ejere m ozi dịka
onye nchụaja. 4 Nke a bụ ụdị uwe ha ga-adụ: Ihe mgbochi
obi, efọọd, uwe ime ahụ akpara akpa na-enweghị aka na
uwe mwụda buru ibu, na uwe ime ahụ nke tụrụ agwa agwa
na akwa a na-atụhị n’isi na nke a na-eke n’ukwu. Ha ga-
adụrụ Erọn nwanne gị nwoke na ụmụ ya ndị ikom uwe ndị
a dị nsọ. Ka ha na-ejere m ozi dịka ndị nchụaja. 5 Ka ha
jiri ogho ọlaedo, nke na-acha anụnụ anụnụ, nke ngwakọta
anụnụ na uhie, nke uhie uhie nakwa nke ezi akwa ọcha dụọ
ha. 6 “Weere ogho ọlaedo, na nke na-acha anụnụ anụnụ, na
ngwakọta anụnụ na uhie, na uhie uhie na ezi akwa ọcha a
kpara nke ọma mee efọọd ahụ, nke bụ akaọrụ onye ǹka. 7 Ọ
ga-enwe akwa n’ubu ya abụọ nke e ji ejikọta ọnụ nkuku ya
abụọ, ka e nwe ike na-ekechisi ya ike. 8 Ihe okike nke ukwu
ahụ nke onye ǹka kpaziri nke ọma ga-adị ka ya. Ya na efọọd
ahụ bụ otu, nke e ji ogho na-acha edo edo, nke anụnụ anụnụ,
na ngwakọta anụnụ na uhie na uhie uhie, nakwa nke ezi
akwa ọcha a kpara nke ọma mee. 9 “Were nkume ọniks abụọ,
gbunye aha ụmụ ndị nwoke Izrel n’elu ya, 10 n’usoro dịka e si
mụọ ha, isii n’elu otu nkume, isii fọdụrụ na nkume nke ọzọ.
11 Gbunye aha ụmụ ndị nwoke Izrel n’elu nkume abụọ ndị
ahụ, dịka onye ǹka si egbunye akara na nkume. Mgbe ahụ,
hịọnye nkume ndị ahụ n’ime ihe ọlaedo ahụ a kpara akpa, 12
jikọta ha n’elu akwa ubu nke efọọd ahụ ka ọ bụrụ nkume
ncheta mgbe ebighị ebi nye ụmụ Izrel. Erọn ga-ebukwa aha
ndị a n’elu ubu ya abụọ, dịka ihe ncheta n’ihu Onyenwe anyị.
13 Ị ga-eji ọlaedo mee ihe ịchọ mma a tụrụ atụ. 14 Jirikwa
ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ eriri a tụhịkọtara dịka ụdọ,
jikọta eriri ọlaedo ahụ na ihe ịchọ mma ndị ahụ. 15 “Ị ga-adụ
ihe mgbochi obi nke ikpe, nke bụ ọrụ aka onye ǹka. Mee
ya dịka efọọd ahụ: jiri ogho edo edo, nke anụnụ anụnụ, na
ngwakọta anụnụ na uhie, na nke uhie uhie nakwa ezi akwa
ọcha a kpara nke ọma mee ya. 16 Akụkụ anọ ya ga-aha n’otu,
iri sentimita abụọ na atọ n’ogologo, iri sentimita abụọ na atọ
n’obosara, nke apịajiri ụzọ abụọ. 17 Mgbe ahụ, hịọnye n’elu
ya ahịrị nkume anọ ndị dị oke ọnụahịa. Ụdị ga-adị n’ahịrị
nke mbụ bụ, nkume kanelian, krisolaịt na beril, 18 n’ahịrị
nke abụọ, ga-abụ nkume tọkwọisi, safaia na emeralụdụ. 19
N’ahịrị nke atọ ga-abụ nkume jasint, ageeti na ametisiti.
20 N’ahịrị nke anọ, ga-abụ nkume topaazi, ọniks na jaspa.
Hịọnye ha n’ime ihe ọlaedo a kpara akpa. 21 Ha niile ga-adị
nkume iri na abụọ, nke ọbụla na-anọchi anya aha ụmụ ndị
ikom Izrel. Egbunyere aha ebo iri na abụọ ahụ, otu n’otu,
nke ọbụla dịka aha ya si dị. 22 “Jiri ọlaedo a nụchara anụcha
mee eriri a kpara akpa dịka ụdọ, maka ihe mgbochi obi. 23
Kpụkwaa mgbaaka ọlaedo abụọ, dụnye ha na nkuku abụọ nke
ihe mgbochi obi ahụ. 24 Dụnye ụdọ ọlaedo abụọ ndị ahụ
n’elu mgbaaka ndị ahụ dị na nkuku ihe mgbochi obi ahụ, 25
were isi ndị ọzọ nke ụdọ ahụ dụnye n’ihe ahụ a kpara akpa,
konye ha n’elu ubu efọọd ahụ, n’ebe ihu ya. 26 Ị ga-emekwa
mgbaaka ọlaedo, konye ha na nkuku abụọ nke ihe mgbochi
obi ahụ, n’ime ọnụ ọnụ ya ebe dị nso efọọd ahụ. 27 Ị ga-
akpụ mgbaaka ọlaedo abụọ ọzọ, konye ha n’elu ubu abụọ
nke efọọd ahụ, n’okpuru n’ebe n’ihu ya, na nso nso ebe a
dụkọtara ya, n’elu ihe okike ukwu nke efọọd ahụ. 28 A ga-eji
eriri na-acha anụnụ kekọta mgbaaka ihe mgbochi obi ahụ
na mgbaaka efọọd ahụ, jikọtaa ya na ihe okike ukwu ahụ,
ime ka ihe mgbochi obi ahụ ghara ịtọghapụ site n’efọọd ahụ.
29 “N’ụzọ dị otu a, mgbe ọbụla Erọn banyere n’Ebe Nsọ, ọ
ga-ebu aha ụmụ ndị ikom Izrel niile n’elu obi ya, n’elu ihe
mgbochi obi nke ikpe ahụ, dịka ihe ncheta n’ihu Onyenwe
anyị mgbe niile. 30 Ị ga-etinyekwa n’ime ihe mgbochi obi
ahụ ụmụ nkume abụọ e ji ajụta ase nke bụ Urim na Tumim.
Ha ga-adị n’elu obi Erọn mgbe ọbụla ọ gara n’ihu Onyenwe
anyị. Otu a kwa, Erọn ga-ebukwa ihe e ji ajụta ase banyere
ndị Izrel n’elu obi ya mgbe niile, n’ihu Onyenwe anyị. 31
“Ọ bụ akwa nke na-acha anụnụ anụnụ, ka ị ga-eji dụọ uwe
mwụda efọọd ahụ. 32 Ọ ga-enwe oghere n’etiti ya ebe a ga-
esi na-etinye isi. A ga-enwe ihe ọkpụkpa gburugburu oghere
a dịka nke olu uwe agha, ime ka o sie ike, ghara ịdọka. 33
N’ọnụ ala ala uwe ahụ gburugburu, ị ga-akpanye ihe ọkpụkpa
oyiyi mkpụrụ pomegranet. Ọ bụ ogho nke na-acha anụnụ
anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie na uhie uhie ka ị ga-eji. Ị ga-
akpanyekwa atańụ ọlaedo n’etiti ha. 34 N’ọnụ ọnụ ala uwe
mwụda ahụ, a ga-adụnye otu atańụ ọlaedo, otu oyiyi mkpụrụ
pomegranet, gbaa gburugburu. 35 Mgbe ọbụla Erọn na-eje
ozi ya, ọ ghaghị iyi ya. Aga na anụ mgbịrịgba atańụ ahụ ka ọ
na-akụ, mgbe ọ banyere n’Ebe Nsọ ahụ n’ihu Onyenwe anyị,
na mgbe o si n’ebe ahụ na-apụta, ka ọ ghara ịnwụ. 36 “Ị ga-
ejikwa ọlaedo a nụchara anụcha mee efere ntakịrị, gbunye
akara dị otu a n’elu ya: Ihe nsọ dịrị Onyenwe anyị. 37 Kenye
eriri na-acha anụnụ anụnụ i ji jikọta ya na ihe ike n’isi ahụ; ọ
ga-adị n’ihu akwa ike n’isi ahụ. 38 Ọ ga-adị n’egedege ihu
Erọn. Ọ ga-ebukwa ikpe ọmụma metụtara njehie gbasara
ihe nsọ niile nke ụmụ Izrel doro nsọ, na onyinye ha niile.
Ọ ga-adị n’egedege ihu Erọn mgbe niile, ka ha bụrụ ndị
Onyenwe anyị ga-anabata. 39 “Jiri ezi akwa ọcha kpaa uwe
ime ahụ. Werekwa ezi akwa ọcha mee akwa ike n’isi ahụ. Ihe
ike n’ukwu ahụ ga-abụ ọrụ aka onye ǹka na-akpanye ihe ịchọ
mma. 40 Meekwara ụmụ ndị ikom Erọn uwe ime ahụ, ihe ike
n’ukwu na akwa ike n’isi, inye ha ugwu na nsọpụrụ. 41 Mgbe
i yinyekwasịrị Erọn nwanne gị na ụmụ ya ndị ikom uwe ndị a,
tee ha mmanụ, doo ha nsọ. Chee ha n’ihu m ka ha bụrụ ndị
na-ejere m ozi dịka ndị nchụaja. 42 “Meekwara ha uwe ụkwụ
nke eji akwa ọcha mee, maka ikpuchi anụ ahụ ha. Ọ ga-esite
n’ukwu ruo n’ikpere. 43 Erọn na ụmụ ya ndị ikom aghaghị iyi
ha mgbe niile ha ga-aba n’ime ụlọ nzute, maọbụ mgbe ha na-
abịa nso ebe ịchụ aja ije ozi n’Ebe Nsọ. Ka ha ghara imeta ihe
ikpe ọmụma, ma nwụọ. “Nke a ga-abụ iwu na ụkpụrụ ebighị
ebi, nke ga-adịrị Erọn na ụmụ ụmụ ya.

29 “Nke a ga-abụ usoro mmemme nke ị ga-eme, iji doo
Erọn na ụmụ ya ndị ikom nsọ, ka ha na-ejere m ozi
dịka ndị nchụaja. Were nwa oke ehi na ebule abụọ nke na-

enweghị ntụpọ ọbụla. 2 Werekwa ọka wiiti a kwọrọ nke ọma,
mee achịcha nke na-enweghị ihe na-eko achịcha e tinyere
n'ime ha, achịcha mbadamba na-ekoghị eko nke e ji mmanụ
oliv gwakọtaa, ya na achịcha mbadamba ọzọ dị nta na-ekoghị
eko nke e tere mmanụ n'ahụ ya. 3 Mgbe ahụ, ị ga-etinye
achịcha ndị a niile n'ime otu nkata, bute ha n'ime nkata ahụ,
wetakwa nwa oke ehi, na ebule abụọ. 4 Kpọpụta Erọn na ụmụ
ya ndị ikom n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute, jiri mmiri saa ha ahụ. 5
Yikwasị Erọn uwe ime ahụ, uwe mwụda nke efọọd, efọọd ahụ
na ihe mgbochi obi. Were ihe okike efọọd ahụ nke akpaziri
nke ọma kegide ya efọọd ahụ n'ahụ. 6 Tụhịakwa akwa ike
n'isi ahụ n'isi ya. Tinye okpu nsọ ahụ n'elu akwa ike n'isi ahụ.
7 Werekwa mmanụ nsọ ahụ, tee ya, site n'ịwụkwasị ya n'isi
ya. 8 Kpọta ụmụ ya ndị ikom, yikwasị ha uwe ime ahụ. 9
Kekwasịkwa ha ihe okike n'isi. Keekwa Erọn na ụmụ ya ndị
ikom ihe ike n'ukwu. Mgbe ahụ ọrụ ndị nchụaja ga-abụ nke
ha site n'ụkpụrụ ebighị ebi. "N'ụzọ dị otu a ka ị ga-esi doo
Erọn na ụmụ ya ndị ikom nsọ. 10 "Kpụta oke ehi ahụ n'ihu
ụlọ nzute. Erọn na ụmụ ndị ikom ga-ebikwasị aka ha n'elu isi
ya. 11 Gbuo ya n'ihu Onyenwe anyị n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ.
12 Jiri mkpịsịaka gị rụta ụfọdụ n'ime ọbara oke ehi ahụ tee ya
na mpi dị n'ebe ịchụ aja ahụ. Wụpụ ọbara fọdụrụ n'ụkwụ ala
ala ebe ịchụ aja. 13 Were abụba niile kpuchiri ihe ime ya,
mba-umeju nke dị n'umeju ya, akụrụ ya abụọ ya na abụba dị
n'elu ha, kpọọ ha ọkụ n'elu ebe ịchụ aja. 14 Ma anụ oke ehi
ahụ, akpụkpọ ya na mgbịrị afọ ya, ka ị ga-akpọ ọkụ n'azụ
ọmụma ụlọ ikwu ahụ. Ọ bụ aja mmehie. 15 "Were otu n'ime
ebule ndị ahụ, ka Erọn na ụmụ ya ndị ikom bikwasị aka ha
n'elu isi ya. 16 Gbuo ya. Werekwa ọbara ya fesaa n'akụkụ ya
niile nke ebe ịchụ aja. 17 Bọwasịa ebule ahụ ntakịrị ntakịrị,
sachaa eriri afọ ya na ihe dị ya n'ime, ha na ụkwụ ya niile,
tinyekọ ha na isi ya na akụkụ anụ ndị ọzọ. 18 Kpọọ ebule ahụ
niile ọkụ n'elu ebe ịchụ aja. Ọ bụ aja nsure ọkụ nye Onyenwe
anyị, nke isisi ya dị ezi mma. Aja a chụrụ nye Onyenwe anyị
site n'ọkụ. 19 "Were ebule nke ọzọ, ka Erọn na ụmụ ya ndị
ikom ga-ebikwasị aka ha n'elu isi ya. 20 Gbuo ya. Were ụfọdụ
n'ime ọbara ya tee Erọn na ụmụ ya n'ọnụ ntị aka nri ha, na isi
mkpụrụ aka nke aka nri ha, ya na isi mkpụrụ ụkwụ nke ụkwụ
aka nri ha. Werekwa ọbara nke fọdụrụ fesaa n'akụkụ ya niile
nke ebe ịchụ aja ahụ. 21 Ị ga-esite n'elu ebe ịchụ aja were
ụfọdụ ọbara, ya na ụfọdụ mmanụ nsọ, fesa ya n'ahụ Erọn na
n'elu uwe ya, n'ahụ ụmụ ya ndị ikom, nakwa n'elu uwe ha
niile. Mgbe ahụ, ya na ụmụ ya ndị ikom ga-abụ ndị e doro nsọ
nye Onyenwe anyị, ha na uwe ha. 22 "Were abụba ebule ahụ,
na akụkụ ọdụdụ ya nwere abụba, na abụba nke kpuchiri ime
ya, mba-umeju nke dị n'umeju ya, akụrụ ya abụọ na abụba
gbara ha gburugburu, na apata aka nri ya (n'ihi na ebule ahụ
bụ ebule ido nsọ), 23 site na nkata achịcha ahụ a na-ejighị ihe
na-eko achịcha mee, nke na-adị n'ihu Onyenwe anyị. Were
otu achịcha dị gburugburu, otu ogbe achịcha a gwakọtara
mmanụ oliv, na otu mbadamba ogbe achịcha, 24 tinye ihe ndị
a niile n'aka Erọn na ụmụ ya ndị ikom, mee ka ha fufee ha
n'ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. 25 Mgbe ahụ, nara ha site
n'aka ha. Kpọọ ha ọkụ n'elu ebe ịchụ aja ha na aja nsure ọkụ,
ka ọ bụrụ ihe isisi ya dị ezi mma nye Onyenwe anyị. Onyinye
nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. 26 Mgbe i wepụtara obi ebule
ahụ e ji doo Erọn nsọ, fufee ya n'ihu Onyenwe anyị dịka aja
mfufe. Ọ ga-abụkwa oke nke gị. 27 "Doo akụkụ ebule ido nsọ
ahụ nsọ, ndị nke bụ oke Erọn na ụmụ ya ndị ikom, ya bụ, obi
ya e fufere efufe na apata ya e chere n'ihu Onyenwe anyị. 28
Nke a ga-abụ oke Erọn na ụmụ ụmụ ya ga-eketa dịka ụkpụrụ
mgbe ebighị ebi n'aka ndị Izrel. Mgbe niile ọbụla ha na-achụ
aja udo maọbụ aja ekele, ka nke a bụrụ onyinye ụmụ Izrel na-
enye Onyenwe anyị site n'aja ha. 29 "Uwe nsọ Erọn ndị a niile
ka a ga-edebe n'ihi mmemme ido nsọ. A ga-eji ha na-edo ụmụ
ya nsọ bụ ndị ga-anọchi anya ya site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ. 30
Nwa ya nwoke ọbụla nke nọchiri anya ya dịka onye nchụaja,
nke bịara n'ụlọ nzute m ije ozi n'Ebe Nsọ ga-eyi uwe ndị a
ụbọchị asaa. 31 "Were anụ ebule ido nsọ ahụ, sienụ anụ ahụ
n'ebe dị nsọ. 32 Erọn na ụmụ ya ndị ikom ga-eri anụ ebule
ahụ, na achịcha ndị ahụ dị n'ime nkata n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute.
33 Ha ga-eri ihe ndị aja niile ahụ nke e ji chụọ aja mkpuchi
mmehie, n'oge ido nsọ ha. Ọ dịghị onye ọbụla ọzọ ga-eso ha
rie ya, n'ihi na ha bụ ihe dị nsọ. 34 Ọ bụrụ na ụfọdụ n'ime
anụ na achịcha ido nsọ ndị ahụ afọdụ ruo ụtụtụ, a ga-akpọ ha
ọkụ. A gaghị eri ya ọzọ, n'ihi na ọ bụ ihe dị nsọ. 35 "Ọ bụ
otu a ka a ga-esi doo Erọn na ụmụ ya ndị ikom nsọ, dịka ihe
niile m nyere gị n'iwu si dị. Ọ ga-ewe ụbọchị asaa iji doo ha
nsọ. 36 Ị ga-achụ aja oke ehi dịka aja mmehie maka ikpuchi
mmehie kwa ụbọchị. Ị ga-emekwa ka ebe ịchụ aja m dị ọcha,
site n'ịchụ aja mkpuchi mmehie n'elu ya, na ite ya mmanụ
n'ihi iji doo ya nsọ. 37 Ụbọchị asaa ka ị ga-edo ebe ịchụ aja
nsọ site n'ịchụ aja mkpuchi mmehie. Mgbe ahụ ebe ịchụ aja
ga-abụ ebe dịkarịsịrị nsọ. Ihe ọbụla metụrụ ebe ịchụ aja ahụ
ga-adị nsọ. 38 "Ma nke a bụ ihe ị ga-achụ n'elu ebe ịchụ aja
kwa ụbọchị, ị ga-eji ụmụ atụrụ abụọ gbara otu afọ chụọ aja.
39 Chụọ otu n'oge ụtụtụ; chụọkwa nke ọzọ n'oge uhuruchi. 40
Ị ga-ewere nwa atụrụ, tinyere lita ụtụ ọka abụọ a kwọziri
akwọzi nke a gwọkọtara n'otu lita mmanụ oliv asụrụ asụ,
chụọ aja. Wetakwa otu lita mmanya dịka aja ihe ọṅụṅụ. 41
Jirikwa nwa atụrụ nke ọzọ, ya na otu ụdị aja mkpụrụ ọka na
aja ihe ọṅụṅụ ya dịka i mere n'ụtụtụ. Aja isisi ya dị ezi mma,
nke e sitere n'ọkụ a na-achụ nye Onyenwe anyị. 42 "A ga na-
achụ aja nsure ọkụ a oge niile n'ọgbọ niile, n'ọnụ ụzọ ụlọ
nzute m ka a ga-achụ ya, n'ihu Onyenwe anyị. N'ihi n'ebe ahụ
ka m ga-ezute gị gwa gị okwu. 43 N'ebe ahụ kwa ka m ga-
ezute ndị Izrel niile. N'ihi ya, aga m esite n'ịdị ebube m doo
ebe ahụ nsọ. 44 "E, aga m edo ụlọ nzute ahụ nsọ, ya na ebe
ịchụ aja, na Erọn na ụmụ ya ndị ikom, ka ha na-ejere m ozi
dịka ndị nchụaja. 45 Mgbe ahụ, aga m ebi n'etiti ụmụ Izrel,
bụrụkwa Chineke ha. 46 Ha ga-amata na m bụ Onyenwe anyị
Chineke ha. Onye sitere n'ala Ijipt kpọpụta ha, ka m si otu a
biri n'etiti ha. Abụ m Onyenwe anyị Chineke ha.

30 "Jiri osisi akashia rụọ ebe ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-
esi isi ụtọ. 2 Akụkụ anọ ya ga-aha n'otu. Ogologo ya na
obosara ya ga-adị iri sentimita anọ na ise. Ịdị elu ya ga-adị iri
sentimita itoolu. Mpi ya niile ga-esi na ya pụta. 3 Jiri ọlaedo a
nụchara anụcha machie elu ya, akụkụ ya niile nakwa mpi ya
niile. Ị ga-ejikwa ọlaedo kpụlite ọnụ ọnụ ya gburugburu. 4
Kpụnye mgbaaka ọlaedo abụọ n'okpuru ihe ahụ akpụlitere
akpụlite, abụọ na ncherita ihu akụkụ ọbụla, ebe ga na-ejide
mkpara e ji ebu ya. 5 Ị ga-eji osisi akashia mee mkpara, jiri
ọlaedo machie ha. 6 Ị ga-adọba ebe ịchụ aja ahụ n'ihu akwa
mgbochi nke kpuchiri igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ, n'ihu oche
ebere ahụ dị n'elu igbe iwu ọgbụgba ndụ, n'ebe m ga-ezute
gị. 7 "Ụtụtụ niile, mgbe Erọn doziri oriọna, ọ ga-esure ihe
nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n'elu ebe ịchụ aja ahụ. 8 N'anyasị

kwa, mgbe ọ na-amụnye ọkụ n'oriọna ahụ, ọ ga-esurekwa
ihe nsure ọkụ. Ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nke ga-adị n'ihu
Onyenwe anyị site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ. **9** Unu echekwala ihe
nsure ọkụ na-esi isi ụtọ na-adịghị nsọ n'elu ya, maọbụ aja
nsure ọkụ, maọbụ aja ihe oriri, unu awụpụla onyinye ihe
ọṅụṅụ n'elu ya. **10** Otu ugbo n'afọ Erọn ga-ekpuchi mmehie
n'elu mpi ya. Mmemme mkpuchi mmehie a nke a na-eme otu
ugbo n'afọ, aghaghị ịbụ nke e ji ọbara nke si n'aja a chụrụ
n'ihi mkpuchi mmehie, n'ihi ọgbọ niile nke na-abịa. A ga na-
edo ebe ịchụ aja nsọ otu a. Nke a bụ ebe dịkarịsịrị nsọ nye
Onyenwe anyị." **11** Mgbe nke a gasịrị, Onyenwe anyị gwara
Mosis okwu sị ya, **12** "Mgbe ọbụla a gụrụ mmadụ ọnụ, onye
Izrel ọbụla ga-akwụ Onyenwe anyị ụgwọ o ji gbara mkpụrụobi
ya. Nke a dị mkpa, ka ihe otiti ọbụla ghara ịbịakwasị ha mgbe
ị ga-agụ ha ọnụ. **13** Ihe onye a gụrụ ọnụ ga-akwụ bụ ọkara
shekel, dịka shekel nke ebe nsọ si dị. Ọkara shekel bụ iri
gera abụọ. Ọkara shekel a bụ onyinye nye Onyenwe anyị. **14**
Ndị kwesiri inye onyinye a bụ ndị niile gbara iri afọ abụọ
gbagoo. Ọ bụ ndị a kwesiri inye Onyenwe anyị onyinye a. **15**
Ndị ọgaranya agaghị enye karịa ọkara shekel. Otu a kwa ndị
ogbenye agaghị enye ihe dị ntakịrị karịa ọkara shekel. N'ihi
na onyinye a bụ onyinye unu na-enye Onyenwe anyị maka
ikpuchiri mkpụrụobi unu mmehie. **16** Nabata ego niile ndị
a site n'aka ụmụ Izrel, ma jiri ya jee ozi dị n'ụlọ nzute. Ihe
onyinye a ga-eme bụ ịkpọtụ uche Onyenwe anyị n'ebe unu nọ
n'ihi mkpuchi mmehie maka ndụ unu." **17** Ọzọkwa, Onyenwe
anyị gwara Mosis okwu sị, **18** "Jiri bronz kpụọ efere ukwu na
ihe ndọkwasị ya, maka ịsa ihe. Wụnye mmiri n'ime ya, dọsa
ya n'etiti ụlọ nzute na ebe ịchụ aja. **19** Erọn na ụmụ ya ndị
ikom ga na-asa ụkwụ na aka ha site na ya. **20** Mgbe ọbụla ha
na-aba n'ụlọ nzute ahụ, ha ga-eji mmiri saa onwe ka ha ghara
ịnwụ. Ọzọkwa, mgbe ha na-abịaru nso n'ebe ịchụ aja, maka ije
ozi iche onyinye n'ihu Onyenwe anyị site n'ọkụ, **21** ha ga-asa
aka ha na ụkwụ ha, ka ha ghara ịnwụ. Nke a ga-abụ ụkpụrụ
dịrị Erọn na ụmụ ya ndị ikom site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ." **22**
Ọzọkwa, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **23** "Were eso
osisi na-esi isi ụtọ ndị a dị iche iche: máá, nke ọtụtụ ya ruru
kilo isii, na ihe ruru kilo sinamọn abụọ na ụma itoolu, na kilo
kalamus atọ, **24** na kilo kashia isii, na lita anọ na ụma asatọ
nke mmanụ oliv, dịka ọtụtụ shekel ebe nsọ ahụ si dị. **25** Ị ga-
eji ya mepụta mmanụ nsọ, nke dị nsọ, nke a gwakọtara nke
ọma dịka nke onye na-eme mmanụ na-esi isi ụtọ mere. Ọ ga-
abụ mmanụ otite dị nsọ. **26** Ị ga-ewere mmanụ ahụ tee ụlọ
nzute ahụ niile na igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ, **27** na tebul
ahụ, na ngwongwo ya niile, na n'ihe ịdọsa oriọna, na n'ihe
niile dị ya n'ahụ, na n'ebe ịdọsa ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ,
28 na n'ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ, na ngwongwo ya niile,
na n'ite ịsa ụkwụ na aka, na n'ebe a na-adọba ya. **29** Ị ga-
edo ha nsọ, ka ha bụrụ ihe dịkarịrị nsọ. Ihe ọbụla metụrụ ha
ahụ ga-adịkwa nsọ. **30** "Ị ga-eji mmanụ otite a tee Erọn na
ụmụ ya ndị ikom. Ha niile ga-adịkwa nsọ, bụrụ ndị na-ejere
m ozi dịka ndị nchụaja. **31** Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha, 'Nke
a bụ mmanụ nsọ m, nke dị nsọ site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ. **32**
Agaghị awụsa ya n'ahụ mmadụ. O nwekwaghị onye kwesiri
imepụta mmanụ otite dị otu a. Ọ dị nsọ, unu kwesikwara ido
ya nsọ. **33** A ga-esite n'etiti ndị m wezuga onye ọbụla mere
ụdị mmanụ isi ọma a, maọbụ tee ya onye na-abụghị onye
nchụaja m.'" **34** Mgbe ahụ Onyenwe anyị gwara Mosis okwu
sị, "Were ụda na-esi isi ụtọ, dịka eso osisi stakit, na ọnyịcha,
na galbanọm, na ezigbo frankisens a na-agwaghị ihe, nke
ọtụtụ ha niile ga-abụ otu ihe. **35** Mee ihe nsure ọkụ na-esi isi
ụtọ, nke a gwakọtara nke ọma, bụ ọrụ onye na-eme mmanụ
isi ụtọ. Tinyekwa ya nnu, ka ọ bụrụ ihe nsure ọkụ a nụchara
anụcha, nke dịkwa nsọ. **36** Gwerie ụfọdụ n'ime ya ka ọ dịka
uzuzu. Wụsa ya n'ihu igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ n'ime ụlọ
nzute, ebe m ga-ezute gị. Ọ ga-abụ ihe dịkarịsịrị nsọ nye unu.
37 Unu emerela onwe unu nke dịka ọtụtụ ụdị ihe nsure ọkụ a.
Hụta ya ka ihe dị nsọ n'ebe Onyenwe anyị nọ. **38** Onye ọbụla
meere onwe ya ụdị ihe nsure ọkụ a, ịnụ isisi ya, a ga-ekewapụ
onye ahụ site n'etiti ụmụnna ya."

31

Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, **2** "Lee, ahọpụtala
m Bezalel nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda, **3**
emejupụtakwala m ya na Mmụọ nke Chineke, n'amamihe,
nghọta, ihe ọmụma na ike ije ozi ọrụ ǹka dị iche iche, **4**
ichepụta ihe ǹka dị iche iche, nke metụtara ọlaọcha na ọlaedo
na bronz, **5** ịwa nkume na ido nkume, ịkwa ǹka osisi, na ịrụ
ọrụ ǹka dị iche iche. **6** Ọzọkwa, ahọpụtala m Oholiab, nwa
Ahisamak, onye si n'ebo Dan, ka ọ bụrụ onye inyeaka Bezalel.
"Enyekwala m ndị ǹka niile amara ịrụ ọrụ dị iche, nke ga-
enyere ha aka ịrụ ihe ndị a niile m nyere gị iwu ịrụ: **7** "ya bụ,
ụlọ nzute ahụ, na igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ, na ebe mkpuchi
mmehie dị ya n'elu, na ngwongwo ndị ọzọ niile dị n'ụlọ ikwu
ahụ, **8** na tebul, na ngwongwo ya, ma ihe ịdọkwasị oriọna nke
ọlaedo a nụchara anụcha, na ngwongwo ya, **9** na ebe ịchụ aja
nke aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, na ebe ịchụ aja nke aja nsure
ọkụ, na ngwongwo ya, na ite mmiri ịsa ụkwụ na aka, na ụkwụ
ite ahụ. **10** Na uwe ọma ahụ akpara akpa, ma uwe nsọ Erọn
onye nchụaja na uwe nke ụmụ ya ndị ikom, mgbe ha na-eje
ozi dịka ndị nchụaja. **11** Ya na mmanụ nsọ ahụ, na ihe nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ e mere maka Ebe Nsọ. "Ha ga-arụzu ihe ndị
a n'usoro dịka m si nye gị ya n'iwu." **12** Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị sịrị Mosis, **13** Gwa ndị Izrel, "Unu aghaghị ido ụbọchị
izuike m nsọ. N'ihi na nke a ga-abụ ihe ịrịbama n'etiti mụ na
unu ruo ọgbọ niile ga-abịa, ka unu maara na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị, onye na-edo unu nsọ. **14** "'Ụbọchị izuike m dị
nsọ nye unu. N'ihi nke a, unu ga-edebe ya nsọ. Ọ bụrụ na
onye ọbụla edebeghị ya nsọ, ọ ga-anwụ. Ọ bụrụkwa na onye
ọbụla arụọ ọrụ ọbụla n'ụbọchị izuike m, a ga-ewezuga ya site
n'ebe unu nọ. **15** Ụbọchị isii ka unu ga-arụ ọrụ unu niile. Ma
ụbọchị nke asaa dị iche. Ọ bụ ụbọchị izuike. Ọ bụkwa ụbọchị
dị nsọ nye Onyenwe anyị. N'ihi nke a, onye ọbụla rụrụ ọrụ
ọbụla n'ụbọchị Izuike ga-anwụ. **16** Ndị Izrel ga-edebe ụbọchị
Izuike, na-eme mmemme ya n'ọgbọ niile, dịka ọgbụgba ndụ
nke ebighị ebi. **17** Ọ ga-abụ ihe ịrịbama nke ga-adigide n'etiti
mụ na ndị Izrel ruo mgbe ebighị ebi. N'ihi na n'ụbọchị isii ka
Onyenwe anyị kere eluigwe na ụwa. Ọ kwụsịrị ọrụ n'ụbọchị
nke asaa, zuo ike, turu ndụ.'" **18** Mgbe Onyenwe anyị gwasịrị
Mosis okwu ndị a n'elu ugwu Saịnaị, o nyere ya mbadamba
nkume abụọ nke iwu ọgbụgba ndụ ahụ. Ọ bụkwa mbadamba
nkume ndị ahụ nke mkpịsịaka Chineke dere ihe n'elu ha.

32

Mgbe ndị mmadụ ahụ hụrụ na Mosis anọọla ọdụ ịrịdata
site n'elu ugwu Saịnaị, ha zukọtara, bịakwute Erọn, sị
ya, "Bilie, meere anyị chi ndị ga-edu anyị, n'ihi na nwoke a
bụ Mosis onye dupụtara anyị site n'ala Ijipt, anyị amaghị
ihe mere ya." **2** Erọn zara sị ha, "Yipụtanụ ọlantị ọlaedo ndị
nwunye unu, na ụmụ unu ndị ikom na ndị inyom yi. Wetara
m ha." **3** Ngwangwa, ha niile yipụrụ ọlantị ha weta ha nye

Erọn. 4 Ọ naara ya n’aka ha, were ngwa ọrụ e ji egbunye
akara, kpụtara ha arụsị nwa oke ehi. Mgbe ahụ, ha kwuru
sị, “Ndị Izrel, ndị a bụ chi unu, nke sitere n’ala Ijipt dupụta
unu.” 5 Mgbe Erọn hụrụ na ụmụ Izrel jupụtara n’obi aṅụrị,
n’ihi ihe ahụ ọ kpụrụ, o wuru ebe ịchụ aja n’ihu nwa ehi ahụ
ọ kpụrụ, kwuo okwu sị, “Echi, a ga-enwe oke mmemme nye
Onyenwe anyị!” 6 Ya mere na echi ya, ha biliri n’oge, bido
ịchụ aja nsure ọkụ, na aja udo, nye nwa ehi ahụ a kpụrụ akpụ.
Mgbe nke a gasịrị, ha nọdụrụ ala iri ihe na ịṅụ ihe ọṅụṅụ,
biliekwa ọtọ gwurie egwu ime onwe ha obi ụtọ. 7 N’oge ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, “Gbada ọsịịsọ, n’ihi na
ndị gị, ndị i dupụtara site n’Ijipt emerụọla onwe ha. 8 N’otu
ntabi anya a, ha ahapụla ụzọ m niile. Ha akpụọlara onwe ha
arụsị nwa oke ehi, nke ha na-efe ofufe, nke ha chụkwaara
aja nye. Ha kwukwara sị, ‘Ndị Izrel, ndị a bụ chi unu, nke
dupụtara unu site n’ala Ijipt.’” 9 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị
sịrị Mosis, “Ahụla m na ndị a bụ ndị isiike, na ndị na-enupu
isi. 10 Ugbu a, hapụ m ka iwe m bịakwasị ha, ka m laa ha
n’iyi. Aga m eme ka gị onwe gị bụ Mosis bụrụ mba ukwu
n’ọnọdụ ha.” 11 Ma Mosis rịọrọ Onyenwe anyị Chineke ya
arịrịọ sị ya, “Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị gịnị
mere iwe gị ji dị ọkụ otu a n’ebe ndị gị nọ bụ ndị nke i ji ike
ebube gị, na ọtụtụ ihe ịrịbama dị ịtụnanya, dupụta site n’ala
Ijipt? 12 N’ihi gịnị ka ndị Ijipt ga-ekwu sị, ‘Ọ bụghị ime ha ihe
ọjọọ ka o ji dupụta ha, ka o nwee ike gbuo ha n’ugwu ndị a,
ma kpochapụkwa ha site n’elu ụwa a?’ Site n’iwe gị dị ọkụ
chigharịa, kwere ka ọ dajụọ. Chigharịakwaa site n’atụmatụ
ọjọọ a n’ebe ndị gị nọ. 13 Cheta nkwa ahụ i kwere ndị ohu
gị bụ Ebraham, Aịzik, na Izrel. N’ihi na i ji onwe gị ṅụọ iyi
nye ha sị, ‘Aga m eme ka mkpụrụ gị mụbaa dịka kpakpando
nke eluigwe. Aga m enye ha ala m kwere ụmụ ụmụ gị na
nkwa ka ọ bụrụ ihe nketa ha ruo mgbe ebighị ebi.’” 14 Ya
mere, Onyenwe anyị gbanwere obi ya. Ọ lakwaghị ha n’iyi. 15
Mgbe ahụ, Mosis tụgharịrị site n’ugwu ahụ rịdata, mbadamba
nkume abụọ nke iwu ọgbụgba ndụ ahụ dị ya n’aka. E dere ha
ihe n’ihu abụọ, n’ihu nakwa n’azụ. 16 Mbadamba nkume ndị
ahụ bụ akaọrụ Chineke, ihe e dere n’elu ha bụ ihe Chineke
n’onwe ya dekwasịrị n’elu mbadamba nkume ndị ahụ. 17
Mgbe Joshua nụrụ ụzụ si na ndịda ugwu ahụ, nke ụmụ Izrel
niile na-eme, ọ gwara Mosis okwu sị, “Ụzụ agha dị n’ọmụma
ụlọ ikwu.” 18 Ma Mosis zara sị, “Mba, nke a abụghị ụzụ ndị
meriri n’agha, maọbụ ụzụ ndị e meriri n’agha, kama ọ bụ
olu abụ ka m na-anụ.” 19 Mgbe Mosis bịaruru nso ebe ahụ
ha mara ụlọ ikwu ha, hụ nwa oke ehi ahụ a kpụrụ akpụ na
egwu a na-ete, iwe were ya nke ukwuu. Ọ tụpụrụ mbadamba
nkume ndị ahụ o ji n’aka. Kụrie ha na ndịda ugwu ahụ. 20
Mosis weere nwa oke ehi ahụ ha kpụrụ akpụ, kpọọ ya ọkụ.
Mgbe ahụ, o gweriri ya dịka ntụ. Fesaa ya n’elu mmiri mee ka
ụmụ Izrel ṅụọ mmiri ahụ. 21 Ọ gwara Erọn okwu sị, “Gịnị ka
ndị a mere gị i ji bute ụdị mmehie ọjọọ dị otu a tụkwasị ha
n’isi?” 22 “Erọn zara sị ya, ka iwe gị ghara ịdị ọkụ, onyenwe
m. Gị onwe gị maara ndị a, mata otu ha si bụrụ ndị ọjọọ. 23
Ha sịrị m, ‘Meere anyị chi ndị ga-edu anyị, n’ihi na nwoke a
bụ Mosis onye dupụtara anyị site n’ala Ijipt, anyị amaghị ihe
mere ya.’ 24 Asịrị m ha, ‘Onye ọbụla nke nwere ihe ịchọ ọma
ọlaedo, ya yipu ya.’ Mgbe ahụ, ha wetara m ọlaedo ndị a, nke
m tụbara n’ime ọkụ. Ihe si na ya pụta bụ nwa ehi a kpụrụ
akpụ!” 25 Mosis hụrụ na omume ndị a jọgbuziri onwe ya
na njọ n’ihi na Erọn mere ka isi kopu ha. Nke mere ka ha
bụrụzia ihe ọchị n’ebe ndị iro ha dị. 26 O guzoro n’ọnụ ụzọ
ụlọ ikwu ahụ kwuo sị, “Onye ọbụla dịnyeere Onyenwe anyị ya
bịakwute m.” Ndị Livayị niile bịakwutere ya. 27 Mgbe ahụ, ọ
sịrị ha, “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Chineke nke Izrel kwuru,
‘Nwoke ọbụla nyara mma agha ya n’akụkụ ya, jegharịa n’etiti
ọmụma ụlọ ikwu ụmụ Izrel, site n’otu isi ruo n’isi nke ọzọ. Ya
gbuo ọbụladị nwanne ya nwoke, maọbụ enyi ya, maọbụ onye
agbataobi ya.’” 28 Ndị Livayị mezuru ihe Mosis gwara ha. Ya
mere ndị nwụrụ n’ụbọchị ahụ dị puku mmadụ atọ. 29 Mgbe
ahụ, Mosis gwara ndị Livayị okwu sị, “Taa, unu ekewapụtala
onwe unu nye Onyenwe anyị. N’ihi na unu gburu ụmụ unu
ndị ikom na ụmụnne unu ndị ikom. Ugbu a, ọ gọziela unu
taa.” 30 N’echi ya, Mosis gwara ndị Izrel okwu sị ha, “Unu
emeela mmehie dị ukwuu megide Onyenwe anyị. Ma aga m
alaghachikwuru Onyenwe anyị n’elu ugwu ahụ rịọọ ya. Ma
eleghị anya, aga m arịọta maka ikpuchi mmehie unu.” 31 Ya
mere, Mosis jekwuuru Onyenwe anyị sị ya, “Biko Onyenwe
anyị, ndị a emeela mmehie dị ukwuu megide gị, n’ihi na ha
akpụọlara onwe ha chi ọlaedo. 32 Ma ugbu a, biko, gbaghara
mmehie ha. Ọ bụrụ na ị gaghị agbaghara ha, biko hichapụ
aha m site n’akwụkwọ ahụ i dere.” 33 Ma Onyenwe anyị zara
sị Mosis, “Onye ọbụla mehiere megide m ka a ga-ehichapụ
aha ya site n’akwụkwọ m. 34 Ma ugbu a, duru ndị a gaa ebe
ahụ m gwara gị. Mmụọ ozi m ga-edu unu n’ije a. Ma otu ọ dị,
mgbe m bịara ileta ndị a, aga m ata ha ahụhụ n’ihi mmehie
ha.” 35 Ya mere, Onyenwe anyị mere ka ọrịa dị egwu bịakwasị
ha, n’ihi ihe ha ji nwa ehi ahụ, bụ nke Erọn kpụrụ mee.

33 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, “Duru ndị a i si
n’ala Ijipt kpọpụta baa n’ala ahụ m kwere Ebraham, na
Aịzik na Jekọb na nkwa, n’ihi na agwara m ha sị, ‘Aga m enye
ụmụ ụmụ unu ala a, ka ọ bụrụ ihe nketa ha.’ 2 Aga m ezipu
Mmụọ ozi m ka ọ gaa n’ihu unu chụpụrụ unu ndị Kenan,
na ndị Amọrait, na ndị Het, na ndị Periz, na ndị Hiv, na ndị
Jebus. 3 Gbago n’ala mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na
ya, ma agaghị m eso unu n’ije unu, n’ihi na unu bụ ndị isiike.
Ọ bụrụ na m esoro unu, unu ga-anwa m ọnwụnwa, nke ga-
eme ka m laa unu n’iyi n’ụzọ.” 4 Mgbe ndị mmadụ ahụ nụrụ
okwu olu ike ndị a, ha malitere iru ụjụ, ọ dịghịkwa onye ọbụla
yinyere ihe ịchọ mma ya n’ahụ ha. 5 N’ihi na Onyenwe anyị
agwala Mosis sị, “Gwa ụmụ Izrel, ‘Unu bụ ndị isiike. A sị na m
nọ n’etiti unu, otu ntabi anya ezuorola m ịla unu n’iyi. Ugbu
a, yipụnụ ihe ịchọ mma niile unu yi n’ahụ, aga m ekpebi ihe
m ga-eme unu.’” 6 Ya mere, ndị Izrel yipụrụ ihe ịchọ mma ha
niile. N’ugwu Horeb ka ha nọ mgbe ihe ndị a mere. 7 N’oge a,
Mosis na-ewere ụlọ ikwu manye n’azụ ọmụma ụlọ ikwu, ọ na-
akpọ ya ụlọ nzute. Ọ na-amanye ya n’ebe dị anya site n’ebe
ụmụ Izrel mara ụlọ ikwu ha. Onye ọ bụla nke chọrọ ịjụta
Onyenwe anyị ase, na-apụ, gaa n’ụlọ nzute ahụ nke dị n’azụ
ọmụma ụlọ ikwu. 8 Mgbe ọbụla Mosis na-aga n’ụlọ ikwu
nzute ahụ, ndị Izrel niile na-apụta guzoro n’ọnụ ụzọ ụlọ ha,
na-ele ya anya tutu Mosis abanye n’ụlọ ikwu ahụ. 9 Mgbe ọ
banyere n’ụlọ ikwu ahụ; ogidi igwe ojii ahụ na-abịa guzochie
n’ọnụ ụzọ mgbe Onyenwe anyị na Mosis na-akparị ụka. 10
N’oge ọbụla, ndị mmadụ hụrụ ogidi igwe ojii ahụ ka o guzo
n’ọnụ ụzọ ụlọ ikwu nzute ahụ, ha onwe ha na-eguzokwa,
onye ọbụla, n’ọnụ ụzọ ụlọ ikwu ha, kpọọ isiala. 11 N’ime ụlọ
nzute ahụ, Onyenwe anyị na-agwa Mosis okwu ihu na ihu,
dịka mmadụ sị agwa enyi ya okwu. Mgbe ha kparịchara ụka,

Mosis na-alọghachi azụ n’ebe ụmụ Izrel mara ụlọ ikwu ha. Ma
nwokorobịa ahụ na-enyere ya aka, bụ Joshua, nwa Nun, na-
anọgide n’ụlọ ikwu nzute ahụ. **12** Mgbe Mosis na Onyenwe
anyị nọ na-ekwurịta okwu, ihe Mosis gwara ya bụ nke a, “Ọ
dịla anya kemgbe ị na-agwa m sị m, ‘Duru ndị m baa n’ala
ahụ e kwere na nkwa inye ha.’ Ma matakwa na ị gwabeghị m
onye ị ga-edunyere m ga-eduzi m ụzọ. I kwuola na ị maara
aha m, kwukwaa na achọtala m ihuọma n’ebe ị nọ. **13** Biko, ọ
bụrụ na o si otu a dị, zi m ụzọ gị, nke ga-eme ka m mata gị,
gaakwa n’ihu inweta ihuọma site n’ebe ị nọ. Chetakwa na
mba a dị ukwu bụ ndị gị.” **14** Ọ zara sị, “Mụ onwe m ga-eso gị
gaa, aga m enyekwa gị izuike.” **15** Mgbe ahụ Mosis sịrị ya, “Ọ
bụrụ na ị gaghị eso anyị n’ije a, ekwela ka anyị si n’ebe a
zọpụ ụkwụ. **16** Ọ bụrụ na i soghị anyị, olee otu a ga-esi mata
na mụ onwe m, na ndị gị achọtala ihuọma gị? Olee otu ọ ga-
esi pụta ìhè na mụ na ndị gị bụ mba dị iche site na mba ndị
ọzọ dị n’ụwa?” **17** Ma Onyenwe anyị zara Mosis sị, “E, aga m
eme ihe ị rịọrọ m, n’ihi na ị chọtala ihuọma m. N’ezie, amara
m onye ị bụ, marakwa aha gị.” **18** Mgbe ahụ, Mosis rịọrọ
sị, “Gosi m ebube gị.” **19** Ma Onyenwe anyị zara sị, “Aga m
eme ka ị hụ ịdị mma m, aga m akọwakwara gị ihe aha m bụ
Onyenwe anyị pụtara. Onye m chọrọ imere ebere ka m ga-
emere ebere, ọ bụkwa onye m chọrọ imere ọmịiko ka m ga-
enwere ọmịiko. **20** Ma ị pụghị ịhụ ihu m n’ihi na mmadụ
ọbụla enweghị ike ịhụ ihu m ma dịrịkwa ndụ.” **21** Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị sịrị, “Lee, e nwere ebe dị nso n’akụkụ m, n’elu
nkume, ebe i nwere ike iguzo. **22** Mgbe ebube m ga-agafe, aga
m ezo gị n’okpuru nkume, werekwa aka m kpuchie gị, tutu
ruo mgbe m gafechara. **23** Emesịa, aga m eweli aka m, ka i
nwee ike ịhụ azụ m anya, ma ị pụghị ịhụ ihu m.”

34 Onyenwe anyị gwara Mosis, “Wapụta mbadamba nkume
abụọ dịka nke mbụ, aga m edekwasị n’elu ha okwu
niile nke dị n’elu mbadamba nkume ndị mbụ ahụ, bụ nke
ị tụpịasịrị. **2** Jikere n’ụtụtụ, rigoro ugwu Saịnaị ka i chee
onwe gị n’ihu m n’elu ugwu ahụ. **3** Onye ọbụla esokwala
gị, ma ọ bụkwanụ nọdụ nso ugwu ahụ. Ekwekwala ka igwe
ehi maọbụ igwe atụrụ kpaa nri nso nso ugwu ahụ.” **4** Mosis
biliri n’isi ụtụtụ, waa mbadamba nkume abụọ dịka ndị nke
mbụ, rigoro ugwu Saịnaị dịka Onyenwe anyị gwara ya. Ọ
jikwa nkume abụọ ahụ n’aka ya. **5** N’oge ahụ, Onyenwe anyị
rịdatara n’ime ogidi igwe ojii, guzo n’ihu Mosis, kwupụta
aha ya bụ Onyenwe anyị. **6** O si n’ihu Mosis gafee na-ekwu
na-asị, “Onyenwe anyị, Onyenwe anyị, Chineke ọmịiko na
onye amara, onye na-adịghị ewe iwe ọsịịsọ, na onye babigara
ụba oke n’ịhụnanya na ikwesi ntụkwasị obi. **7** Onye na-egosi
ịhụnanya ya nye imerime puku, ma na-agbaghara ajọ omume
na nnupu isi, na mmehie. Ma ọ dịghị ahapụ ka onye ikpe
mara laa na-anataghị ahụhụ, ọ na-ata ụmụ na ụmụ ụmụ ha
ahụhụ n’ihi mmehie nna nna ha ruo n’ọgbọ nke atọ na nke
anọ.” **8** Otu mgbe ahụ, Mosis hulatara kpọọ isiala, **9** sị ya, “Ọ
bụrụ n’ezie na m achọtala ihuọma n’anya gị, Onyenwe m,
ka Onyenwe m, biko soro anyị gaa. Ọ bụ ezie na ndị a bụ
ndị isiike, gbaghara anyị ajọ omume anyị, na mmehie anyị
niile, ka ị nabatakwa anyị dịka ndị nke gị.” **10** Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị sịrị, “Mụ onwe m na gị na-agba ndụ. N’ihu ndị
gị niile, aga m arụ oke ọrụ ịtụnanya dị ukwu, ụdị nke a na-
emetụbeghị mbụ n’ụwa, maọbụ na mba ọ bụla. Ndị niile unu
bi n’etiti ha ga-ahụ ọrụ Onyenwe anyị. Ọrụ ahụ dị oke egwu
nke m ga-arụ n’ihi unu. **11** Debe ihe niile m nyere gị n’iwu
taa. Aga m esite n’ihu unu chụpụ ndị Amọrait, ndị Kenan, ndị
Het, ndị Periz, ndị Hiv na ndị Jebus. **12** Kpacharanụ anya
ka unu na ndị bi n’ala ahụ unu na-aba n’ime ya ghara ịgba
ndụ. Ka ha ghara ị bụ ihe ịma n’ọnya n’etiti unu. **13** Kama,
tikpọọnụ ebe ịchụ aja ha niile. Kụrienụ ogidi arụsị ha niile.
Gbutukwaanụ osisi Ashera ha jiri mere chi ha. **14** Unu efela
chi ọzọ, n’ihi na Onyenwe anyị, onye aha ya bụ Ekworo, bụ
Chineke na-ekwo ekworo. **15** “Kpacharanụ anya ka unu na
ndị bi n’ala ahụ ghara ịgba ndụ, n’ihi na mgbe ha na-akwaso
chi ha iko, na-achụkwa aja nye chi ha, ha ga-akpọ unu oku
nri, mgbe ahụ, unu ga-eri site n’ihe aja ha. **16** Mgbe unu
lụtara ụfọdụ ndị inyom ha dịka nwunye nye ụmụ unu ndị
ikom, ndị inyom ndị a na-akwaso chi ha iko, ga-eme ka ụmụ
unu ndị ikom soro ha n’omume dị otu a. **17** “Unu akpụla
chi ọbụla. **18** “Na-emenụ mmemme achịcha na-ekoghị eko.
Rienụ achịcha na-ekoghị eko ụbọchị asaa, dịka m nyere n’iwu
na a ga-eme n’ụbọchị ndị ahụ a họpụtara, n’ọnwa Abib, n’ihi
na ọ bụ n’ọnwa ahụ ka unu si n’ala Ijipt pụta. **19** “Nwa nwoke
ọbụla e bụ ụzọ mụọ bụ nke m, tinyere ụmụ anụ ụlọ, ma ehi,
ma atụrụ, ma ewu. **20** E nwere ike ịgbapụta nwa oke ịnyịnya
ibu site n’iwere nwa atụrụ dochie n’ọnọdụ ya. Ọ bụrụ na i
kpebie na ị gaghị agbapụta ya, mgbe ahụ, ị ga-agbaji olu ya.
Ma ụmụ unu ndị ikom niile ka a ga-agbapụta. “O nweghị onye
ọbụla n’ime unu ga-abịa guzo m n’ihu na-ejighị onyinye.
21 “N’oge ịkụ ihe n’ubi na n’oge owuwe ihe ubi, rụọnụ ọrụ
naanị ụbọchị isii. Zukwanụ ike n’ụbọchị nke asaa. **22** “Mee
Mmemme Izu Ụka asaa, bụ nke ị ga-eji mkpụrụ mbụ nke ọka
wiiti mee, na Mmemme Nchịkọta Ihe n’ọgwụgwụ afọ ọbụla.
23 Ugboro atọ n’afọ ka ndị ikom unu niile ga-abịa chee onwe
ha n’ihu Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị nke
Izrel. **24** N’ihi na aga m esite n’ihu unu chụpụ mba dị iche
iche. Meekwa ka ala unu saa mbara. Ọ dịghị onye ọbụla ga-
enwe anya ukwu n’ebe ala unu dị, mgbe unu na-aga iche
onwe unu n’ihu Onyenwe anyị bụ Chineke unu, ugbo atọ
n’afọ. **25** “Unu etinyekwala ihe ọbụla nke nwere ihe na-eko
achịcha n’ime ya, mgbe unu na-achụ ọbara nke aja nye m.
Unu ahapụkwala aja sitere na Mmemme Ngabiga ka ọ nọọ
ruo ụtụtụ. **26** “Wetanụ mkpụrụ mbụ niile nke ala ubi unu,
bụ ndị kachasị mma n’ụlọ Onyenwe anyị, bụ Chineke unu.
“Unu esikwala nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya.” **27** Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, “Dee iwu ndị a m
nyere gị, n’ihi na dịka okwu ndị a si dị, ka ọgbụgba ndụ mụ
na gị na ụmụ Izrel gbara si dị.” **28** Mosis na Onyenwe anyị
nọ n’ebe ahụ iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị. Ma n’oge ndị
a niile o righị nri ọbụla. Ọ ṅụkwaghị ihe ọṅụṅụ ọbụla. O
dere na mbadamba nkume abụọ ahụ okwu niile nke ọgbụgba
ndụ ahụ, nke bụ iwu iri ahụ. **29** Mgbe Mosis ji mbadamba
nkume abụọ nke ihe ama ahụ na-arịdata site n’elu ugwu ahụ,
ọ mataghị na ihu ya na-egbuke egbuke, n’ihi ọnọdụ nke ọ
nọrọ n’ihu Onyenwe anyị. **30** N’ihi mgbuke ahụ ihu Mosis
na-egbuke, ụjọ ekweghị Erọn na ụmụ Izrel bịaruo ya nso.
31 Ma Mosis kpọrọ ha ka ha bịakwute ya. N’ihi ya, Erọn na
ndị ndu nzukọ Izrel bịara ka ha na Mosis kparịtaa ụka. **32**
Mgbe e mesịrị, ndị Izrel niile bịakwutere ya. O nyekwara ha
iwu ndị ahụ Onyenwe anyị nyere ya n’elu ugwu Saịnaị. **33**
Mgbe Mosis gwachara ha okwu, o weere akwa kpuchie ihu
ya. **34** Ma mgbe ọbụla ọ na-abanye n’ihu Onyenwe anyị ka
ha kparịtaa ụka n’ime ụlọ nzute ahụ, ọ na-ekepụ akwa ahụ

o ji kpuchie ihu ya tutu ruo mgbe ọ nọchara pụta. Mgbe ọ pụtara, ọ na-agwa ndị Izrel ihe niile Onyenwe anyị nyere ya n'iwu. **35** Ha hụkwara na ihu ya na akpụkpọ ihu ya na-egbuke egbuke. Emesịa, Mosis na-ekpuchikwa ihu ya tutu ruo mgbe ọ ga-abanye n'ime ka ya na Onyenwe anyị kparịta ụka.

35 Emesịa, Mosis kpọrọ nzukọ ụmụ Izrel niile gwa ha sị, "Ndị a bụ iwu Onyenwe anyị nyere nke unu na-aghaghị idebe. **2** Rụọnụ ọrụ ụbọchị isii, ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izuike, ụbọchị dị nsọ nke izuike nye Onyenwe anyị. Onye ọbụla rụrụ ọrụ n'ụbọchị nke asaa ga-anwụ. **3** Unu amụnyela ọkụ n'ebe obibi unu n'ụbọchị izuike ahụ." **4** Mgbe ahụ Mosis gwara nzukọ Izrel niile sị, "Nke a bụ iwu Onyenwe anyị nyere, **5** sitenụ n'ihe unu nwere wetara Onyenwe anyị onyinye. Onye ọbụla nke ọ masịrị, ya wetara Onyenwe anyị onyinye nke ihe ndị a: "Ọlaọcha, ọlaedo na bronz, **6** ogho na-acha anụnụ anụnụ, nke odo odo, nke uhie uhie na nke ezi akwa ọcha, na ajị ewu; **7** akpụkpọ ebule e sijiri uhie uhie, akpụkpọ ehi mmiri, na osisi akashia; **8** mmanụ oliv nke a ga-etinye n'iheọkụ, ụda a na-etinye na mmanụ nsọ, na ụda na-eme ka aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ; **9** nkume ọma ọniks, na nkume ndị ọzọ a na-ahịọnye n'efọọd, na nke a na-ahịọnyekwa n'ihe mgbochi obi. **10** "Unu niile ndị nwere onyinye ịkwa ǹka, bịanụ rụọ ihe ahụ niile Onyenwe anyị nyere anyị n'iwu ịrụ, nke bụ ihe ndị a: **11** "ụlọ nzute ahụ, na ihe mkpuchi ya, na nko ya niile, na mbudo ibo ya, na mkpọrọ osisi ya, na ogidi ya, na ụkwụ ya niile. **12** Rụkwanụ igbe ọgbụgba ndụ ahụ, na mkpara ahụ e ji ebu ya. Ya na oche ebere ahụ. Mekwaanụ akwa mgbochi nke ga-ekpuchi ebe nsọ ahụ, **13** na tebul ahụ, na mkpara e ji ebu ya, na ngwongwo ya niile, na achịcha nke iche n'Ihu Onyenwe anyị. **14** Mekwaa ebe ịdọkwasị orịọna maka ìhè, ya na ngwongwo ya niile, iheọkụ na mmanụ maka ịmụ ọkụ; **15** n'ebe ịchụ aja ihe nsure ọkụ na mkpara ya. Mmanụ nsọ ahụ na ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nke e ji ụda mee; akwa mgbochi maka ọnụ ụzọ nke dị n'ebe mbata ụlọ nzute ahụ; **16** ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ya na ihe ọkpụkpa bronz ya, mkpara e ji ebu ya na ngwongwo ya niile, efere ukwu ahụ na ihe ndọkwasị ya. **17** Akwa mgbochi nke ogige ụlọ ahụ na ogidi ha, na ihe ndọkwasị ya, nakwa akwa mgbochi nke ọnụ ụzọ e si abanye n'ogige ahụ; **18** ǹtu maka ịkpọgide ụlọ ikwu ahụ na nke ogige ahụ, na ụdọ ha, **19** uwe niile a kpara akpa nke a na-eyi eje ozi n'ebe nsọ ahụ, ma uwe nsọ nke Erọn, onye nchụaja na uwe nke ụmụ ya ndị ikom na-eyi mgbe ha na-eje ozi ha dịka ndị nchụaja." **20** Ugbu a, ọgbakọ ụmụ Izrel niile siri n'ihu Mosis pụọ. **21** Onye ọbụla chọrọnụ na onye nke mmụọ ya kwaliri laghachiri azụ bịa wetara Onyenwe anyị onyinye n'ihi ọrụ nke ụlọ nzute ahụ na n'ihi ije ozi dị n'ime ya na n'ihi uwe nsọ ndị ahụ. **22** Ndị niile ọ metụrụ n'obi, ma ndị nwoke ma ndị nwanyị bịara weta onyinye ha. Ha wetaara Onyenwe anyị onyinye ihe ịchọ mma nke ọlaedo dị iche iche: ihe ịkpọchi uwe, ọlantị, ọlaaka na ihe ndị ọzọ e ji achọ mma dị iche iche, nke e ji ọlaedo kpụọ. Ha chere ha n'ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. **23** Ụfọdụ mmadụ wetara akwa na-acha anụnụ anụnụ na ngwakọta anụnụ na uhie na nke uhie uhie maọbụ ezi akwa ọcha maọbụ akpụkpọ ajị ewu, akpụkpọ ebule e sijiri ọbara ọbara na akpụkpọ ehi mmiri. **24** Ndị ọzọ wetara ọlaọcha na bronz, dịka onyinye ha nyere Onyenwe anyị, ụfọdụ wetara osisi akashia nke a ga-eji wuo ụlọ ikwu ahụ. **25** Ụmụ nwanyị ndị bụ ọka n'ịdụ akwa na ikwe akwa tụrụ eri na-acha anụnụ anụnụ, na ngwakọta anụnụ na uhie, nke na-acha uhie uhie na nke ezi akwa ọcha, webata ha dịka onyinye. **26** Ụfọdụ ụmụ nwanyị kwa ji onyinye ǹka pụrụ iche ha nwere kpaa ajị ewu dịka akwa pụrụ iche. **27** Ndị ndu niile wetakwara nkume ọniks na nkume ndị ọzọ nke ịhịọnye n'ihe a ga-eji dụọ efọọd na ihe mgbochi obi ahụ. **28** Ha wetakwara ụda dị iche iche, mmanụ oliv nke a ga-etinye n'iheọkụ, nke a ga-eji mee mmanụ otite dị nsọ, mekwa ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ. **29** N'ụzọ dị otu a ka ụmụ Izrel niile, ma nwoke ma nwanyị, ndị chọrọ inyeaka n'ọrụ ahụ Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu si weta onyinye ha. Onye ọbụla n'ime ha nyere Onyenwe anyị onyinye afọ ofufu. **30** Mgbe ahụ, Mosis gwara ndị Izrel, sị, "Lee, Onyenwe anyị ahọpụtala Bezalel, nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda. **31** O mejupụtala na Mmụọ nke Chineke, n'amamihe, nghọta na ihe ọmụma na ike ije ozi ọrụ ǹka dị iche iche. **32** Ichepụta ihe ǹka dị iche iche, nke metụtara ọlaọcha na ọlaedo na bronz, **33** ịwa nkume na ido nkume, ịkwa ǹka osisi nakwa ọrụ ǹka niile dị iche iche. **34** Ma o tinyela n'ime ya na Oholiab, nwa Ahisamak, onye si n'ebo Dan, amara ikuziri ndị ọzọ ihe. **35** O mejupụtala ha n'ike ije ozi ọrụ ǹka dị iche iche, dịka igbunye akara, ise ihe osise, ịkpanye ihe ịchọ mma n'akwa dị iche iche, ya bụ iji ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie nakwa n'ezi akwa ọcha na nke ndị ọkpa akwa. Ha niile bụkwa ndị ǹka na ndị nchepụta ihe ịchọ mma doro anya."

36 Ya mere, Bezalel na Oholiab na ndị ǹka niile Onyenwe anyị nyere ike na nghọta ịmata otu ha ga-esi rụọ ọrụ iwu ebe nsọ ahụ ga-arụ ọrụ ahụ dịka Onyenwe anyị nyere n'iwu. **2** Mgbe ahụ, Mosis kpọrọ Bezalel na Oholiab na ndị ǹka ndị ahụ Onyenwe anyị nyere ike na nghọta, ndị wepụtara obi ha ịbịa ịrụ ọrụ ahụ. **3** Ha si n'aka Mosis nara onyinye ndị ahụ niile ụmụ Izrel wetara maka ịrụ ọrụ ebe nsọ ahụ. Ndị mmadụ nọkwa na-eweta onyinye afọ ofufu ha ụtụtụ niile. **4** N'ihi ya, ndị ọrụ ǹka niile nọ na-arụ ọrụ n'ebe nsọ ahụ hapụrụ ọrụ ha na-arụ, **5** bịakwute Mosis, sị ya, "Lee, onyinye ndị mmadụ na-eweta adịla ukwuu karịa ihe a chọrọ maka ịrụ ọrụ a Onyenwe anyị nyere n'iwu." **6** Mgbe ahụ, Mosis nyere iwu, ha zisara ozi ahụ n'ọmụma ụlọ ikwu niile sị, "Ka nwoke maọbụ nwanyị ọbụla gharakwa inwe ihe ọbụla nke ọ ga-eweta dịka onyinye maka ọrụ ebe nsọ a." N'ihi nke a, ndị mmadụ kwụsịrị iweta ihe ọzọ. **7** N'ihi na onyinye e wetara adịla ukwuu karịa ihe a chọrọ maka ọrụ ahụ. **8** Ndị niile mara ǹka n'etiti ndị ọrụ ahụ ji ezi ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie na uhie uhie wuo ụlọ nzute ahụ. Onye ọka kpanyekwara oyiyi cherubim n'ime ha. **9** Akwa mgbochi ndị a ha n'otu. Ịdị ogologo ha n'otu n'otu bụ mita iri na abụọ na ọkara. Obosara ha bụ otu mita na sentimita asatọ. **10** E jikọtara akwa mgbochi ise n'otu, jikọtakwa akwa ise nke ọzọ n'otu. **11** Ha ji akwa na-acha anụnụ anụnụ dụnye anya nko n'elu ọnụ akwa mgbochi nke otu ụzọ, otu a ka emekwara menyekwa na nsọtụ ọnụ akwa mgbochi nke ọzọ. **12** Ha dụnyere iri anya nko ise n'otu akwa mgbochi, dụnyekwa iri anya nko ise n'ọnụ akwa mgbochi nke ọzọ, mee ka anya nko ndị a chee ibe ha ihu. **13** Emesịa, ha ji iri nko ọlaedo ise jikọta ụzọ akwa mgbochi abụọ ndị a, si otu a mee ka ụlọ nzute ahụ ghọọ otu. **14** Ha ji akpụkpọ ajị ewu mee akwa mgbochi maka i ji kpuchie elu ụlọ nzute

ahụ. Iri na otu ka ha ga-adị n’ọnụọgụgụ. 15 Akwa mgbochi
iri na otu ndị a ha n’otu. Ọ ga-abụ mita iri na atọ na ọkara
n’ogologo, ebe obosara ya bụ otu mita na iri sentimita asatọ.
16 Ha dụkọtara ise n’ime akwa mgbochi ahụ, debe ya iche.
Dụkọtakwa isii nke fọdụrụ debekwa ya iche. 17 Mgbe ahụ, ha
dụnyekwara iri anya nko ise n’elu ọnụ otu akwa mgbochi
ndị ahụ. Mekwaa otu ihe ahụ n’ọnụ akwa mgbochi nke ọzọ
e debere iche. 18 Ha mekwara iri nko bronz ise, iji jikọta
ụlọ nzute ahụ ka ọ bụrụ otu. 19 Mgbe ahụ, ha ji akpụkpọ
ebule e sijiri uhie uhie mee ihe mkpuchi maka ụlọ nzute ahụ,
ya na akwa mkpuchi ọzọ nke e ji akpụkpọ ehi mmiri mee
maka ịkpụkwasị n’elu ya. 20 Ha meere ụlọ nzute ahụ mbudo
ibo osisi akashia, guzo ọtọ. 21 Mbudo ibo ọ bụla dị mita anọ
na ọkara n’ogologo, dịrịkwa iri sentimita asaa n’obosara, 22
nwee ihe nhịọnye abụọ nke ga-abanye n’ime ibe ya ijikọ ha
n’otu. Ha rụrụ mbudo ibo ụlọ nzute ahụ niile otu a. 23 Ha
rụrụ mbudo ibo iri abụọ maka akụkụ ndịda nke ụlọ nzute
ahụ, 24 ma mekwaa iri ụkwụ ọlaọcha anọ n’okpuru ha. Otu
mbudo ibo ga-enwe ụkwụ abụọ, otu ụkwụ n’okpuru otu ihe
nhịọnye, otu ụkwụ n’okpuru ihe nhịọnye nke ọzọ. 25 N’akụkụ
nke ọzọ bụ akụkụ ugwu nke ụlọ nzute ahụ, ha rụkwara iri
mbudo ibo abụọ, 26 rụkwaa iri ụkwụ ọlaọcha anọ, ụkwụ abụọ
n’okpuru mbudo ibo ọbụla. 27 N’ebe isi isi nsọtụ ya bụ akụkụ
ọdịda anyanwụ nke ụlọ nzute, ha rụrụ mbudo ibo isii. 28
Mbudo ibo abụọ ka e mere maka nkuku niile nke nsọtụ ụlọ
nzute ahụ, 29 N’isi nkuku abụọ ndị a, mbudo ibo ndị a nọ iche
iche site n’okpuru ruo n’elu ya; ma e jikọrọ ha ọnụ n’ime otu
mgbaaka. Emere ka ha abụọ yie ibe ya. 30 Ha niile dị mbudo
ibo asatọ na ụkwụ ọlaọcha dị iri na isii, ya bụ ụkwụ abụọ
n’okpuru mbudo ibo ọbụla. 31 Ha ji osisi akashia mekwaa
osisi ntụbichi, ise maka mbudo ibo ndị dị n’otu akụkụ nke ụlọ
nzute ahụ, 32 ise nke ọzọ maka ndị dị n’akụkụ nke ọzọ, ise
nke ọzọ maka mbudo ibo dị n’akụkụ ọdịda anyanwụ, n’ebe
ndịda ndịda nke ụlọ nzute ahụ 33 Ha mere osisi ntụbichi
nke dị n’etiti ka ọ gabiga site n’otu isi ruo n’isi nke ọzọ nke
mbudo ibo ahụ. 34 Ha ji ọlaedo machie mbudo ibo ndị ahụ
niile. Kpụkwaa mgbaaka ọlaedo ka ọ bụrụ ọnọdụ ịchịkọta
mkpọrọ osisi ahụ niile. Ha ji ọlaedo machiekwa mkpọrọ osisi
ndị ahụ niile. 35 Ha ji ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta
anụnụ na uhie, uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke ọma
mee akwa mgbochi. Onye ǹka kpanyekwara oyiyi cherubim
n’ime ya. 36 Ha mere ogidi osisi akashia anọ maka ya were
ọlaedo machie ha. Ha meere ha anya nko; wukwara ha ụkwụ
ọlaọcha anọ. 37 Ha mere akwa mgbochi maka ọnụ ụzọ mbata
nke ụlọ ikwu ahụ, nke e ji ogho na-acha anụnụ anụnụ, na
ngwakọta anụnụ na uhie, na uhie uhie, na ezi akwa ọcha a
kpara nke ọma, nke bụ akaọrụ onye ǹka. 38 Ha rụrụ ogidi ise
ya na anya nko ha. Ha ji ọlaedo machie isi ogidi ahụ na ihe
mkpọrọ ha, were bronz rụọ ụkwụ ise ha.

37 Bezalel ji osisi akashia wuo igbe ọgbụgba ndụ nke ịdị
ogologo ya bụ otu mita na sentimita iri. Obosara ya ga-
abụ sentimita iri isii na asatọ. Ịla elu ya ga-abụkwa sentimita
iri isii na asatọ. 2 O ji ọlaedo a nụchara anụcha machie n’ime
na azụ ya, jirikwa ọlaedo kpụọ ihe gburugburu akụkụ ya
niile. 3 Ọ kpụrụ mgbaaka ọlaedo anọ maka ya, kwụnyekwa ha
n’ụkwụ anọ ya, ya bụ mgbaaka abụọ n’otu akụkụ, mgbaaka
abụọ n’akụkụ nke ọzọ ya. 4 O jikwa osisi akashia ahụ mee
okporo osisi, machiekwa ha ọlaedo. 5 O tinyekwara mkpara
ndị ahụ n’ime mgbaaka ahụ dị n’akụkụ igbe ahụ; ka ọ bụrụ
ihe iji na-ebu ya. 6 Emesịa, o ji ọlaedo a nụchara anụcha
mee ihe e ji ekwuchi igbe ahụ. Aha a na-akpọ okwuchi igbe a
bụ Oche Ebere. Ịdị ogologo ya dị otu mita na sentimita iri,
obosara ya dị iri sentimita asaa. 7 Mgbe ahụ, o ji ọlaedo a
nụchara anụcha, nke e tipịara etipịa, kpụọ cherubim abụọ na
nsọtụ abụọ nke ebe mkpuchi ahụ. 8 A rụnyere otu cherub
n’otu nsọtụ, otu cherub na nsọtụ nke ọzọ; n’isi nsọtụ abụọ
ahụ, ka o jikọtara ha ọnụ ka ha na okwuchi igbe ahụ bụrụ otu.
9 Cherubim ndị a gbasara nku ha laa elu, were ha na-ekpuchi
okwuchi ahụ. Cherubim ndị ahụ cherịtara onwe ha ihu, na-ele
anya n’ebe okwuchi ahụ dị. 10 Emesịa, o mere tebul nke ịdị
ogologo ya bụ iri sentimita itoolu. Obosara ya bụ iri sentimita
ise, ịla elu ya bụ iri sentimita asaa. Ọ bụ osisi akashia ka o ji
mee ya. 11 Ọ bụkwa ọlaedo a nụchara anụcha ka e ji machie
ya. A kpụnyekwara ihe ọkpụkpụ ọlaedo gburugburu ọnụ ọnụ
ya. 12 A rụnyere ihe n’ọnụ ọnụ tebul ahụ nke ịla elu ya ga-
eru sentimita asatọ. Ihe a dị gburugburu ọnụ ọnụ tebul ahụ,
ọ bụkwa ọlaedo a kpụrụ akpụ ka e ji rụọ ya. 13 Ha kpụrụ
mgbaaka ọlaedo anọ maka tebul ahụ; kwụnyekwa ha n’akụkụ
anọ ahụ n’ebe ụkwụ anọ ya dị. 14 E tinyere mgbaaka ndị ahụ
nso nso ihe njikọ ahụ ka ha jide mkpara ndị ahụ, e ji ebu
tebul ahụ. 15 O jikwa osisi akashia mee okporo osisi ahụ e
ji ebu tebul ahụ. Jirikwa ọlaedo machie ya. 16 O mekwara
ihe niile na-adị n’elu tebul ahụ: efere, ngaji, ọkwa na iko,
nke e ji awụpụ aja ihe ọṅụṅụ. Ọ bụkwa ọlaedo a nụchara
anụcha ka o ji kpụọ ha. 17 Ha ji ọlaedo a nụchara anụcha
kpụọ ihe ịdọkwasị oriọna. Ha kpụrụ ụkwụ ala ala ya, na alaka
ya, mekwaa ka iko ya niile yiri okoko osisi, n’isi ya niile,
na ifuru ya niile bụrụ otu ya na ahụ ya. 18 Alaka isii sitere
n’akụkụ abụọ nke ihe ịdọkwasị oriọna ahụ wapụta, alaka atọ
n’otu akụkụ ya, alaka atọ n’akụkụ nke ọzọ. 19 Iko atọ e mere
dịka okoko osisi alụmọnd ya na ifuru, ya na okoko ya niile
dịkwa n’otu alaka; iko atọ n’alaka nke ọzọ, otu a ka ọ ga-adị
n’alaka isii niile ahụ na-awapụta site n’ihe ịdọkwasị oriọna
ahụ. 20 N’elu ihe ịdọba oriọna ahụ, enwere iko anọ dịka ifuru
osisi alụmọnd, ya na ebe o si awapụta na okoko ya. 21 Otu isi
dị n’okpuru alaka abụọ si n’etiti ihe ịdọba oriọna ahụ pụta, isi
nke abụọ ga-adị n’okpuru alaka abụọ nke ọzọ, isi nke atọ ga-
adị n’okpuru alaka nke atọ, ya bụ ha niile alaka isii. 22 Isi
nwapụta ya na alaka ya niile dịkọtara ọnụ, ha na ihe ịdọkwasị
oriọna ahụ, nke e ji ọlaedo a nụchara anụcha rụọ. 23 Ha
mekwara oriọna asaa ya, ma mkpa ya na ihe ịkpakepụ ọkụ
ya niile. Ha bụ ọlaedo a nụchara anụcha. 24 Ha sitere na iri
kilogram atọ na anọ nke ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ ihe
ịdọkwasị oriọna ahụ na ngwongwo ya niile. 25 Ha ji osisi
akashia wuo ebe ịchụ aja a na-anọ esure ihe nsure ọkụ na-
esi isi ụtọ. Akụkụ anọ ya ha n’otu. Ogologo ya na obosara
ya bụ iri sentimita anọ na ise. Ịdị elu ya bụ iri sentimita
itoolu. Mpi ya niile si na ya pụta. 26 Ha ji ọlaedo a nụchara
anụcha machie elu ya; akụkụ ya niile nakwa mpi ya niile. Ha
jikwa ọlaedo kpụlite ọnụ ọnụ ya gburugburu. 27 Ha kpụnyere
mgbaaka ọlaedo abụọ n’okpuru ihe ahụ akpụlitere akpụlite,
abụọ na ncherita ihu akụkụ ọ bụla, ebe a ga na-ejide mkpara
e ji ebu ya. 28 Ha ji osisi akashia mee mkpara ndị ahụ. Jirikwa
ọlaedo machie ha. 29 Ha mekwara mmanụ otite dị nsọ, na
ezigbo ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nke a na-agwaghị ihe; bụ
ọrụ nke onye na-eme mmanụ isi ụtọ.

38 Ha ji osisi akashia wuo ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ.
Nke ịla elu ya dị otu mita na iri sentimita atọ. Ogologo
ya na obosara ya ha n'otu. Ha dị mita abụọ na iri sentimita
atọ, mita abụọ na iri sentimita atọ. 2 Ha rụnyekwara mpi
n'akụkụ anọ nke ebe ịchụ aja ahụ n'otu n'otu. Mee ka mpi ndị
a na ebe ịchụ aja ahụ ghọọ nke e jikọtara n'otu. Ha jikwa
bronz machie ebe ịchụ aja a. 3 Ha ji bronz kpụọ ngwongwo
niile dị iche iche, ya bụ efere ikpofu ntụ, shọvel ya niile, efere
ịkwọsa mmiri niile, ngaji eze ịdụta anụ na efere ndị e ji agụ
ọkụ. 4 Ha mere ngịga mbadamba maka ebe ịchụ aja ahụ, ihe
ọkpụkpa bronz, nke ga-adị n'okpuru oghere ọnụ ọnụ ya. 5 Ha
kpụrụ mgbaka bronz ndị a ga-eji jide mkpara ndị ahụ maka
akụkụ anọ nke ngịga bronz ahụ. 6 Ha mere mkpara osisi
akashia ndị a, were bronz machie ha. 7 Ha mere ka mkpara
ndị ahụ baa n'ime mgbaaka ndị ahụ, ime ka ha dịrị n'akụkụ
abụọ nke ebe ịchụ aja ahụ maka iji n'ebu ya. Ha ji obodobo
osisi rụọ ya dịka igbe. 8 Ha ji bronz kpụọ efere ukwu na ihe
ndọkwasị ya. Ọ bụ enyo nke ndị inyom ahụ ndị na-eje ozi
n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute ka e ji kpụọ ha. 9 Ọzọ, ha mere ogige
ahụ. Ịdị ogologo nke n'akụkụ ndịda dị iri mita anọ na ise. O
nwere akwa mgbochi nke e ji ezi akwa ọcha a kpara nke ọma
mee. 10 Iri ogidi abụọ ga-adị na iri ebe ndọkwasị abụọ nke e
ji bronz kpụọ. Anya nko ogidi ndị ahụ ha na ihe ikegide ha
ga-abụ ọlaọcha. 11 Otu a kwa, akụkụ ugwu dịkwa iri mita anọ
na ise. O nwere iri ogidi abụọ na iri ebe ndọkwasị abụọ nke e
ji bronz kpụọ, na anya nko nke ọlaọcha na ihe e ji ekegide ha
n'ogidi ahụ. 12 Akụkụ ọdịda anyanwụ dị iri mita abụọ na atọ.
Nwekwaa akwa mgbochi, nwere ogidi iri na ebe ndọkwasị iri,
tinyere anya nko ọlaọcha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.
13 N'akụkụ ọwụwa anyanwụ, ebe anwụ na-awalite dịkwa iri
mita abụọ na atọ n'obosara. 14 Akwa mgbochi nke ogologo
ya dị mita isii na sentimita iri asatọ bụ ihe dị n'otu akụkụ
nke ọnụ ụzọ mbata ahụ. O nwere ogidi atọ na ebe ndọkwasị
atọ. 15 Otu a kwa, akwa mgbochi nke ịdị ogologo ya dị mita
asaa bụ ihe dị n'akụkụ nke ọzọ nke ọnụ ụzọ mbata nke ogige
ahụ. Ọ ga-enwekwa ogidi atọ na ebe ndọkwasị atọ 16 Akwa
mgbochi niile nke ogige ahụ gburugburu bụ ezi akwa ọcha a
kpara nke ọma. 17 Ogidi ọbụla nwere ihe ndọkwasị bronz.
Nko niile na ihe njikọta niile ka e jikwa ọlaọcha machie. Ọ
bụkwa naanị ọlaọcha ka e ji mee okporo osisi ndị ahụ. 18
Akwa mgbochi nke ọnụ ụzọ mbata nke ogige ahụ bụ ihe e ji
ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie
uhie na nke ezi akwa ọcha a kpara nke ọma mee; akaọrụ
nke onye na-akpa ihe ịchọ mma. Ọ dị mita itoolu n'ogologo,
yikwaa akwa mgbochi nke ebe ogige ahụ, dị mita abụọ na iri
sentimita atọ n'ịdị elu. 19 Ọ bụ ogidi anọ ka e ji jidesie ha ike
na ihe ndọkwasị bronz anọ, nko na okporo osisi ha niile bụ
ọlaọcha. E jikwa ọlaọcha machie isi ogidi ndị ahụ. 20 Ǹtu niile
nke ụlọ nzute ahụ nakwa n'ogige ya gburugburu bụ bronz ka
e ji kpụọ ha. 21 Ndị a bụ ngwongwo niile e ji wuo ụlọ nzute
ahụ; ebe a ga-edebe Ihe Ama ahụ. Ọ bụ ndị Livayị depụtara
ihe niile ndị a n'usoro dịka Mosis si nye ha n'iwu. Ọ bụkwa
Itama, nwa Erọn onye nchụaja, lekọtara ndị niile rụrụ ọrụ
idekọta ya. 22 Bezalel, nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda,
rụzuru ihe niile dịka Onyenwe anyị si nye ya Mosis n'iwu. 23
Onye na-enyere ya aka bụ Oholiab nwa Ahisamak, onye ebo
Dan, bụ onye ọka a maara aha ya, ọ bụ onye ọka ihe ọtụtụ, na
onye ọka ịdụnye ihe ịchọ mma dị iche iche n'akwa na-acha
anụnụ anụnụ, nke ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie nakwa
ezi akwa ọcha. 24 Ịdị arọ nke onyinye ọlaedo niile sitere n'aja
mfufe ahụ nke ndị mmadụ wetara maka ịrụ ebe nsọ ahụ,
bụ otu puku na narị kilogram ise. 25 Ịdị arọ nke ọlaọcha
enwetara n'aka ọgbakọ ahụ, bụ puku kilogram anọ, na narị
kilogram isii na iri ise dịka shekel ebe nsọ si dị. 26 Ha niile
tụrụ otu beka, otu isi, dịka ụtụ mgbe e kere ụtụ ọkara shekel
dịka ọtụtụ shekel ebe nsọ si dị, e nyere n'isi onye ọbụla nke
gabigara n'ebe ndị a gụrụ ọnụ nọ, bụ ndị gbara iri afọ abụọ
rigoo. Ọnụọgụgụ ha dị narị isii, na puku atọ, na narị ise, na iri
ise. 27 Ịdị arọ nke ọlaọcha niile e ji rụọ ụkwụ ibo niile nke
ebe nsọ ahụ, na ụkwụ ogidi niile e ji jidesie akwa mgbochi
ndị ahụ ike bụ puku kilogram atọ, na narị kilogram isii. Ịdị
arọ nke ọlaọcha e ji wuo ụkwụ ọbụla bụ iri kilogram atọ na
isii. 28 Ịdị arọ nke ọlaọcha e ji menye nko n'ibo osisi niile, na
nke e ji machie okporo osisi niile, na nke e ji techie isi ogidi
osisi niile, bụ iri kilogram abụọ. 29 Ịdị arọ nke bronz niile ndị
mmadụ wetara dịka onyinye aja mfufe bụ puku kilogram atọ,
na narị kilogram atọ, na iri isii. 30 E ji bronz ndị a wuo ụkwụ
ogidi niile a manyere n'ihu ụzọ e si abata ogige ụlọ nzute
ahụ. E jikwa ya wuo ebe ịchụ aja bronz ahụ, na ihe ọkpụkpụ
bronz ahụ, na ngwongwo niile e ji eje ozi n'ebe ịchụ aja, 31
na ụkwụ ogidi a manyere n'ihu ụlọ nzute, na ǹtu niile e ji
wuo ụlọ nzute ahụ, na ogige gbara ya gburugburu.

39 Ha sitekwara n'ogho akwa na-acha anụnụ anụnụ na nke
na-acha ngwakọta anụnụ na uhie (odo odo), nke na-
acha uhie uhie, meere ndị nchụaja uwe akpara akpa nke ọma
iyi jee ozi n'ebe nsọ ahụ. Ha meekwara Erọn uwe nsọ, n'usoro
iwu Onyenwe anyị nyere Mosis. 2 Ha ji ogho ọlaedo, na nke
na-acha anụnụ anụnụ, nke na-acha ngwakọta anụnụ na uhie,
na nke na-acha uhie uhie, nakwa nke ezi akwa ọcha a kpara
nke ọma mee efọọd ahụ. 3 Ha tipịara mpempe ọlaedo ndị
ahụ mee ka ọ dị mbadamba. Bipụtasịa ha ntakịrị ntakịrị dịka
eriri maka i ji ha kpanye n'etiti ogho ndị a na-acha anụnụ
anụnụ; ngwakọta anụnụ na uhie, nke uhie uhie nakwa nke ezi
akwa ọcha ahụ, nke bụ akaọrụ onye ǹka. 4 Ha dụrụ akwa na-
adị n'ubu maka efọọd ahụ, nke e jikọtara na nkuku ya abụọ,
maka i ji na-ekechisi ya ike. 5 Ihe okike nke ukwu ahụ, nke
onye ǹka kpaziri nke ọma yiri ya, ya na efọọd ahụ bụ otu, nke
e ji ogho na-acha edo edo, anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ
na uhie na uhie uhie nakwa nke ezi akwa ọcha a kpara nke
ọma mee, dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu. 6 Ha doziri
nkume ọniks ndị ahụ n'ime ihe ọlaedo a kpara akpa; ma
gbunye aha ụmụ ndị ikom Izrel niile n'elu ya dịka onye ọka si
egbunye aha mmadụ n'elu mgbaaka akara. 7 Ha jikọtara ha
n'elu akwa ubu nke efọọd ahụ, ka ọ bụrụ nkume ncheta mgbe
ebighị ebi nye ụmụ Izrel, dịka Onyenwe anyị nyere Mosis
n'iwu. 8 Ha mekwara ihe mgbochi obi, nke bụ ọrụ aka onye
ǹka. Ha mere ya dịka e si mee efọọd ahụ. Ọ bụ ogho edo edo,
nke na-acha anụnụ anụnụ, nke ngwakọta anụnụ na uhie, nke
uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke ọma ka e ji mee ya. 9
Ọ ha n'otu, iri sentimita abụọ na atọ n'ogologo, iri sentimita
abụọ na atọ n'obosara; nke apịajiri ụzọ abụọ. 10 Mgbe ahụ,
ha hịọnyere ahịrị nkume anọ ndị dị oke ọnụahịa n'ime ya.
Ụdị dị n'ahịrị nke mbụ bụ: nkume kanelian, krisolaịt na beril,
11 n'ahịrị nke abụọ bụ: nkume tọkwọisi, safaia na emeralụdụ.
12 N'ahịrị nke atọ bụ: nkume jasint, ageeti na ametisiti. 13
N'ahịrị nke anọ bụ: nkume topaazi, ọniks na jaspa. Ahịọnyere
ha n'ime ihe ọlaedo a kpara akpa. 14 Ha dị nkume iri na abụọ,

nke ọbụla na-anọchi anya aha ụmụ ndị ikom Izrel. Egbunyere
aha ebo iri na abụọ ahụ, otu n'otu, nke ọbụla dịka aha ya si
dị. **15** Ha ji ọlaedo a nụchara anụcha mee eriri a kpara akpa
dịka ụdọ, maka ihe mgbochi obi. **16** Ha mere ihe ọlaedo abụọ
nke a kpara akpa, ya na mgbaaka ọlaedo abụọ. Dụnyekwa
mgbaaka ndị ahụ na nkuku abụọ nke ihe mgbochi obi ahụ. **17**
Ha dụnyere ụdọ ọlaedo abụọ ndị ahụ n'elu mgbaaka ndị ahụ
dị na nkuku ihe mgbochi obi ahụ. **18** Were isi ndị ọzọ nke ụdọ
ahụ dụnye n'ihe ahụ a kpara akpa. Konye ha n'elu ubu efọọd
ahụ, n'ebe ihu ya. **19** Ha mere mgbaaka ọlaedo. Konyekwa
ha na nkuku abụọ nke ihe mgbochi obi ahụ, n'ime ọnụ ọnụ
ya ebe dị nso efọọd ahụ. **20** Mgbe ahụ, ha kpụrụ mgbaaka
ọlaedo abụọ ọzọ, konyekwa ha n'elu ubu abụọ nke efọọd ahụ,
n'okpuru n'ebe ihu ya, na nso nso ebe a dụkọtara, n'elu ihe
okike ukwu nke efọọd ahụ. **21** Ha jikwa eriri na-acha anụnụ
kekọta mgbaaka ihe mgbochi obi ahụ na mgbaaka efọọd ahụ,
jikọta ya na ihe okike ukwu ahụ, ime ka ihe mgbochi obi
ahụ hapụ ịtọghapụ site n'efọọd ahụ, dịka iwu Onyenwe anyị
nyere Mosis si dị. **22** Ọ bụ akwa nke na-acha anụnụ anụnụ,
ka ha ji dụọ uwe mwụda efọọd ahụ, ọrụ onye okwe akwa.
23 A ga-enwe oghere n'etiti uwe mwụda ahụ, dịka oghere
olu uwe agha, nwekwa akwa nta a dụnyere n'okpuru oghere
a, ime ka o sie ike gharakwa ịdọka. **24** Ha ji ogho na-acha
anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, nke na-acha uhie
uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke ọma kpanye oyiyi mkpụrụ
pomegranet, gburugburu n'ọnụ ala ala uwe mwụda ahụ. **25**
Ha dụnyekwara atańụ e ji ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ,
gburugburu n'ọnụ ọnụ ala ya n'etiti pomegranet ndị ahụ. **26**
Otu atańụ, otu oyiyi mkpụrụ pomegranet, otu a ka a dụnyere
ya gburugburu ọnụ ọnụ ala uwe mwụda ahụ, nke a ga-eyi
mgbe a na-eje ozi, dịka iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si dị.
27 Ha ji ezi akwa ọcha metara Erọn na ụmụ ya ndị ikom, uwe
ime ahụ, akaọrụ nke onye ọkpa akwa, **28** jirikwa ezi akwa
ọcha mee akwa ike n'isi, okpu akwa ọcha, na uwe ukwu nke
ezi akwa ọcha a kpara nke ọma. **29** Ihe ike n'ukwu bụ nke e ji
ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie uhie,
na uhie uhie, nke ezi akwa ọcha a kpara nke ọma, ọrụ aka
onye ǹka na-akpanye ihe ịchọ mma, dịka Onyenwe anyị si
nye Mosis n'iwu. **30** Ha mere efere, bụ okpu nsọ ahụ, site
n'ọlaedo a nụchara anụcha, gbunyekwa akara n'elu ya, dịka
ihe e dere n'elu mgbaaka akara: Ihe nsọ dịrị Onyenwe anyị.
31 Mgbe ahụ, ha kenyere ya eriri na-acha anụnụ anụnụ i ji
jikọta ya na ihe ike n'isi ahụ, dịka Onyenwe anyị nyere ya
Mosis n'iwu. **32** Otu a ka ha si rụchaa ọrụ iwu ụlọ nzute
ahụ. Ndị Izrel mere ihe niile dịka Onyenwe anyị si nye Mosis
n'iwu. **33** Mgbe ahụ, ha buteere Mosis ụlọ nzute ahụ: ụlọ
ikwu ahụ ya na ngwongwo ya niile, ya bụ nko ya niile, mbudo
ibo ya niile, mkpọrọ osisi ya niile, ogidi ya niile na ụkwụ ya
niile, **34** na akpụkpọ ebule e sijiri uhie uhie, akpụkpọ ehi
mmiri e ji emechi elu ụlọ nzute ahụ, na akwa mgbochi, **35**
na igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ, ya na mkpara e ji ebu ya, na
oche ebere ya, **36** na tebul ahụ, ya na ngwongwo ya niile na
achịcha nke iche n'Ihu Onyenwe anyị, **37** na ihe ịdọkwasị
oriọna e ji ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ, na iheọkụ ya niile
na ngwongwo ya niile, na mmanụ oliv maka ịmụ ọkụ, **38** na
ebe ịchụ aja ọlaedo, mmanụ nsọ na ụda na-esi isi ụtọ na akwa
mgbochi nke ọnụ ụzọ ụlọ nzute, **39** na ebe ịchụ aja bronz
ahụ, na ihe ọkpụkpa bronz ya, mkpara ya niile na ngwongwo
ya niile, efere ukwu ahụ ya na ihe ndọkwasị ya, **40** akwa
mgbochi nke ogige ụlọ ahụ, na ogidi ya na ihe ndọkwasị ya
nakwa akwa mgbochi nke ọnụ ụzọ e si abanye n'ogige ahụ;
ụdọ na ǹtu ịkpọgide ogige ahụ; ngwongwo niile nke ụlọ nzute
ahụ, ụlọ ikwu nzute ahụ **41** na uwe niile a kpara akpa, nke a
na-eyi eje ozi n'ebe nsọ ahụ, ma uwe nsọ nke Erọn, onye
nchụaja, na uwe nke ụmụ ya ndị ikom na-eyi mgbe ha na-eje
ozi ha dịka ndị nchụaja. **42** Ndị Izrel niile rụzuru ọrụ ndị
a niile dịka Onyenwe anyị si nye ya Mosis n'iwu. **43** Mosis
n'onwe ya hụkwara ọrụ ndị a niile, nabata ya ka nke e jere
dịka iwu Onyenwe anyị nyere si dị. N'ihi ya, Mosis gọziri ha.

40 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **2**
"Guzobe ụlọ nzute ahụ n'ụbọchị mbụ nke ọnwa mbụ.
3 Dọnye igbe ọgbụgba ndụ nke Ihe Ama ahụ n'ime ya.
Konyekwa akwa mgbochi nke ga-ezo ya. **4** Webata tebul ahụ,
na ngwongwo dị n'elu ya, webatakwa ihe ịdọba oriọna ahụ.
Mụnyekwa oriọna ndị ahụ ọkụ. **5** Doo ebe ịchụ aja ọlaedo ahụ
nke e mere maka ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n'ihu
igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ. Konyekwa akwa mgbochi nke
kwesiri ịdị n'ọnụ ụzọ e si abata n'ime ụlọ nzute ahụ. **6** "Doo
ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ahụ n'ihu ọnụ ụzọ ịbata n'ụlọ
nzute bụ ụlọ ikwu ahụ. **7** Dọnye efere ukwu ịsa mmiri ahụ
n'etiti ụlọ nzute na ebe ịchụ aja ahụ. Gbajukwaa ya mmiri. **8**
Guzobe ogige gburugburu ụlọ nzute ahụ. Konyekwa akwa
mgbochi n'ọnụ ụzọ ogige ahụ. **9** "Were mmanụ nsọ ahụ tee
ụlọ nzute ahụ, ya na ihe niile dị n'ime ya, si otu a doo ha nsọ
ma ngwongwo ịchọ mma ya niile. Ọ ga-abụ ebe dị nsọ. **10**
Mgbe ahụ, tee ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ahụ mmanụ ya
na ihe ya niile e ji eje ozi. Doo ebe ịchụ aja ahụ nsọ, ọ ga-
abụkwa ebe dịkarịsịrị nsọ. **11** Tekwaa efere ukwu ịsa mmiri
ahụ na ụkwụ ya mmanụ. Doo ha nsọ. **12** "Kpọbata Erọn na
ụmụ ya ndị ikom n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Jiri mmiri saa ha ahụ
n'ebe ahụ. **13** Yikwasị Erọn uwe nsọ ya. Tekwaa ya mmanụ,
ido ya nsọ maka i jere m ozi dịka onye nchụaja. **14** Mekwaa
ka ụmụ ya ndị ikom bịaruo nso, yikwasịkwa ha uwe ime ahụ.
15 Tee ha mmanụ dịka i si tee nna ha, ime ka ha bụrụ ndị na-
ejere m ozi dịka ndị nchụaja. Otite mmanụ ha ga-abụ nye ọrụ
nchụaja ha nke ga-adigide site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ." **16** Mosis
mezuru ihe niile dịka Onyenwe anyị nyere ya n'iwu ime.
17 O ruo, n'ụbọchị mbụ nke ọnwa mbụ, n'afọ nke abụọ, e
mere ka ụlọ nzute ahụ guzo ọtọ. **18** Mosis mere ka ụlọ nzute
ahụ guzo ọtọ site n'itinye mbudo ibo ya niile, ụkwụ ya na
mkpọrọ osisi ya niile n'ọnọdụ ha. **19** Emesịa, ọ gbasapụrụ
ihe mkpuchi n'elu ụlọ nzute ahụ, tụkwasịkwa okpukpu ihe
mkpuchi nke abụọ n'elu ya dịka Onyenwe anyị nyere ya
iwu. **20** O tinyere Ihe Ama n'ime igbe ọgbụgba ndụ ahụ.
Emesịa, ọ tụkwasịkwara mkpara e ji ebu igbe ahụ n'akụkụ
igbe ahụ, were okwuchi igbe ahụ, nke bụ Oche Ebere ahụ,
kpuchie igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ. **21** Emesịa, o bubatara
igbe ahụ n'ime ụlọ nzute ahụ, kwụnyekwa akwa mgbochi nke
mgbochi, kewapụ igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ, dịka Onyenwe
anyị nyere ya n'iwu. **22** Mosis dọnyere tebul ahụ n'akụkụ
ugwu nke ụlọ nzute ahụ, na mpụta nke akwa mgbochi ahụ.
23 Ọ dọkwasịrị achịcha ahụ a na-edo n'ihu Onyenwe anyị
n'elu tebul ahụ, dịka Onyenwe anyị nyere ya n'iwu. **24** Ọ
dọkwasịrị ihe ịdọba oriọna ahụ n'ime ụlọ nzute n'akụkụ tebul
ahụ, n'akụkụ ndịda nke ụlọ nzute ahụ. **25** Ọ mụnyere oriọna
ndị ahụ n'ihu Onyenwe anyị dịka Onyenwe anyị si nye n'iwu.
26 Mosis debere ebe ịchụ aja ọlaedo ahụ n'ime ụlọ nzute nso

nso ebe akwa mgbochi ahụ dị, **27** surekwaa ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ n'elu ya, dịka Onyenwe anyị nyere ya n'iwu.
28 Ọ kwụbara akwa mgbochi n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ. **29**
Debekwa ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ahụ nso ọnụ ụzọ ịba
ụlọ nzute ahụ. O surekwara aja nsure ọkụ n'elu ya, na aja
onyinye mkpụrụ ọka dịka Onyenwe anyị si nye ya n'iwu. **30** Ọ
dọbara efere ịsa mmiri ahụ n'etiti ụlọ nzute na ebe ịchụ aja,
wụjuo ya mmiri, maka iji sachaa ihe. **31** Mosis, na Erọn, na
ụmụ ya ndị ikom na-eji ya akwọcha aka ha, sakwaa ụkwụ ha.
32 Mgbe ọbụla ha na-abanye n'ụlọ nzute na mgbe ha na-abịa
nso ebe ịchụ aja, ha na-asacha, dịka Onyenwe anyị nyere ya
Mosis n'iwu. **33** Mosis guzobere ogige ahụ gburugburu ụlọ
nzute ahụ na ebe ịchụ aja ahụ. O konyekwara akwa mgbochi
n'ụzọ mbata nke ogige ụlọ nzute ahụ. Otu a, Mosis rụzuru
ọrụ niile ahụ. **34** Mgbe ahụ, igwe ojii kpuchiri ụlọ nzute ahụ,
ebube Onyenwe anyị jupụtakwara n'ime ya. **35** Mosis n'onwe
ya enweghị ike ịbanye n'ime ụlọ nzute ahụ n'ihi igwe ojii
kpuchiri elu ya na ebube Onyenwe anyị jupụtara n'ụlọ nzute
ahụ. **36** N'ime njegharị ha niile, mgbe ọbụla igwe ojii ahụ si
n'elu ụlọ nzute ahụ bilie, mgbe ahụ ka ụmụ Izrel na-ebuli
njem. **37** Ma ọ bụrụ na igwe ojii ahụ ebilighị, ụmụ Izrel adịghị
ebulikwa njem tutuu ruo mgbe o biliri. **38** Igwe ojii Onyenwe
anyị ahụ na-anọgide n'elu ụlọ nzute ahụ n'ehihie ma n'abalị,
ọkụ na-esi n'ime ya na-enwupụta. Ndị Izrel niile na-ahụkwa
ya anya ụbọchị niile nke ha jegharịrị n'ọzara.

Levitikọs

1 Onyenwe anyị sitere n’ụlọ nzute ahụ kpọ Mosis oku, gwa ya sị, **2** “Gwa ụmụ Izrel sị, ‘Mgbe onye ọbụla n’ime unu wetaara Onyenwe anyị onyinye, ka onyinye ọ ga-eweta bụrụ anụ ụlọ si n’etiti igwe ehi maọbụ igwe ewu na atụrụ. **3** “‘Ọ bụrụ na ọ bụ onyinye aja nsure ọkụ e wetara site n’igwe ehi, ọ bụ oke ehi nke na-enweghị ntụpọ ka ọ ga-eweta. N’ọnụ ụzọ ụlọ nzute ka ọ ga-eweta ya, ka ọ bụrụ ihe Onyenwe anyị ga-anabata. **4** Onye ahụ wetara ya ga-ebikwasị aka ya n’isi anụ aja nsure ọkụ ahụ, a ga-anabata ya maka iji kpuchie mmehie ya. **5** Nwoke ahụ ga-egbu nwa oke ehi ahụ n’ihu Onyenwe anyị. Ụmụ ndị ikom Erọn, bụ ndị nchụaja ga-ewere ọbara ya fesa ya n’akụkụ niile nke ebe ịchụ aja, n’ọnụ ụzọ e si abata ụlọ nzute ahụ. **6** Ị ga-agba ehi aja nsure ọkụ ahụ akpụkpọ, bọkasịa ya ntakịrị ntakịrị. **7** Ụmụ Erọn, ndị nchụaja ga-etinye ọkụ n’ebe ịchụ aja ahụ, doo nkụ n’usoro n’elu ya. **8** Mgbe ahụ, ụmụ Erọn ndị nchụaja ga-atụkwasị akụkụ ehi ahụ niile, na isi ya, na abụba ya, n’elu nkụ ahụ na-enwu ọkụ n’ebe ịchụ aja ahụ. **9** Ma a ga-asacha ihe ndị dị n’ime afọ ya, na ụkwụ ya mmiri. Onye nchụaja ga-akpọ ha niile ọkụ n’ebe ịchụ aja ahụ. Ọ bụ onyinye aja nsure ọkụ, onyinye e nyere site n’ọkụ nke dị ezi ụtọ nye Onyenwe anyị. **10** “‘Ọ bụrụ na onyinye aja nsure ọkụ ahụ si n’igwe ewu na atụrụ, ọ ga-abụrịrị mkpi maọbụ ebule na-enweghị nkwarụ. **11** Onye wetara ya ga-egbu ya n’ihu Onyenwe anyị n’akụkụ ebe ịchụ aja chere ihu n’ugwu. Ụmụ ndị ikom Erọn, bụ ndị nchụaja, ga-efesa ọbara ya n’akụkụ niile nke ebe ịchụ aja ahụ. **12** Mgbe nke a gasịrị, onye ahụ wetara ya, ga-abọ ya. Onye nchụaja ga-ewere akụkụ ya niile, na isi ya, na abụba ya tụkwasị ha n’elu nkụ ahụ na-enwu ọkụ dị n’ebe ịchụ aja. **13** Ma ihe ndị dị n’ime afọ ya, na ụkwụ ya, ka onye ahụ ga-asa mmiri, tupu onye nchụaja eweta ha niile kpọọ ha ọkụ n’ebe ịchụ aja. Ọ bụ onyinye aja nsure ọkụ, onyinye e nyere site n’ọkụ, nke isisi ya dị ezi ụtọ nye Onyenwe anyị. **14** “‘Ọ bụrụ na onyinye ọ na-enye Onyenwe anyị dịka aja nsure ọkụ bụ site n’ụmụ anụ ufe, ọ ghaghị ịbụ nduru, maọbụ nwa kpalakwukwu. **15** Onye nchụaja ga-ewebata anụ ufe ahụ n’ebe ịchụ aja, tụbipụ isi ya, wụsa ọbara ya n’akụkụ ebe ịchụ aja. **16** Ọ ga-ewepụ akpa nri ya, na ihe dị ya n’ime, tụnye ha n’akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ebe ịchụ aja ahụ; ebe a na-ekposa ntụ. **17** Ọ ga-ejide nku ya abụọ nyawaa ha, ma ọ gaghị anyakapụcha ha. Mgbe ahụ, onye nchụaja ahụ ga-akpọ ya ọkụ n’elu ebe ịchụ aja. Ọ bụ aja nsure ọkụ, onyinye e nyere site n’ọkụ, nke isisi ya dị Onyenwe anyị ezi ụtọ.

2 “‘Mgbe onye ọbụla wetaara Onyenwe anyị onyinye mkpụrụ ọka, onyinye ya ga-abụ nke ezi ụtụ ọka a kwọrọ nke ọma. Ha ga-awụkwasị ya mmanụ oliv, tinyekwa ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n’elu ya, **2** ọ ga-ebutere ya ụmụ Erọn ndị nchụaja. Onye nchụaja ga-ekpoju ụtụ ọka na mmanụ ahụ n’aka, tinyekwara ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ niile ahụ, kpọọ ihe ndị a ọkụ dịka oke ncheta n’elu ebe ịchụ aja. Ọ ga-abụkwa onyinye nsure ọkụ, nke na-esi isi ụtọ nye Onyenwe anyị. **3** Ma nke fọdụrụ n’onyinye ọka ahụ bụ nke Erọn na ụmụ ya. Ọ bụ oke dịkarịsịrị nsọ nke onyinye nsure ọkụ niile echere n’ihu Onyenwe anyị. **4** “‘Ọ bụrụ na onyinye mmadụ wetara bụ achịcha eghere n’ite e ji eghe ihe, ọ ga-abụ nke e ji ezi ụtụ ọka a kwọrọ nke ọma mee. Ọ ga-abụ ogbe achịcha agwara mmanụ oliv nke a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee, maọbụ achịcha mbadamba e tere mmanụ nke a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee. **5** Ọ bụrụ na onyinye mmadụ wetara bụ achịcha e ghere eghe, achịcha ahụ aghaghị ịbụ nke e mere site n’ezi ụtụ ọka a kwọrọ nke ọma, nke a gwakọtara mmanụ, nke na-enweghị ihe na-eko achịcha n’ime ya. **6** Nyawasịa ya, wụkwasị ya mmanụ n’elu, ọ bụkwa onyinye mkpụrụ ọka. **7** Ọ bụrụ na onyinye mkpụrụ ọka gị bụ ihe e siri n’ite, ọ ghaghị ịbụ ezi ụtụ ọka a kwọrọ nke ọma, e tinyetụrụ mmanụ oliv. **8** Ị ga-ebute onyinye mkpụrụ ọka ahụ bunye ya onye nchụaja. Ọ ga-eche ya n’ihu Onyenwe anyị n’ebe ịchụ aja. **9** Onye nchụaja ga-ekporo ụfọdụ n’aka dịka oke ncheta n’ime onyinye ọka ahụ, kpọọ ya ọkụ n’elu ebe ịchụ aja dịka aja e surere n’ọkụ, nke isisi ya na-atọ Onyenwe anyị ezi ụtọ. **10** Ma nke fọdụrụ n’onyinye ọka ahụ bụ nke Erọn na ụmụ ya. Ọ bụ oke dịkarịsịrị nsọ nke onyinye nsure ọkụ niile echere n’ihu Onyenwe anyị. **11** “‘Unu etinyela ihe na-eko ọka ọbụla n’onyinye mkpụrụ ọka unu na-enye Onyenwe anyị, n’ihi na unu ekwesighị ịkpọ ihe na-eko achịcha maọbụ mmanụ aṅụ ọkụ n’onyinye nsure ọkụ unu na-enye Onyenwe anyị. **12** Unu nwere ike nye Onyenwe anyị achịcha e ji ihe na-eko achịcha na mmanụ aṅụ mee n’oge onyinye owuwe ihe ubi, ma a gaghị eme otu a n’oge onyinye ọchụchụ aja nsure ọkụ, nke na-esi isi ụtọ. **13** Unu aghaghị itinye nnu n’ime onyinye mkpụrụ ọka ọbụla unu na-enye. Unu ahapụla ọgbụgba ndụ Chineke unu n’onyinye mkpụrụ ọka unu. Tinyenụ nnu n’onyinye unu niile. **14** “‘Ọ bụrụ na onyinye mkpụrụ ọka ị na-ewetara Onyenwe anyị bụ mkpụrụ mbụ nke ubi gị, site n’ọka ọhụrụ gị weta ọka a sụrụ asụ, maọbụ nke a hụrụ n’ọkụ. **15** Tinye ya mmanụ na ụda na-esi isi ụtọ. Ọ ga-abụ onyinye ọka. **16** Onye nchụaja ga-ewere oke ncheta n’ime ọka ahụ a sụrụ asụ, nke a gwara mmanụ na ụda na-esi isi ụtọ, dịka onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe anyị.

3 “‘Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ inye onyinye aja udo, o nwere ike jiri anụ ụlọ si n’igwe ehi, oke ehi maọbụ nwunye ehi. Ma anụ ahụ ọ ga-ewebata n’ihu Onyenwe anyị aghaghị ịbụ ehi na-enweghị nkwarụ. **2** Onye ahụ wetara ya, ga-ebikwasị aka ya n’isi anụ ahụ, gbuo ya n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Mgbe ahụ ụmụ Erọn ndị ikom, bụ ndị nchụaja, ga-efesa ọbara ya n’akụkụ niile nke ebe ịchụ aja. **3** Site n’onyinye aja udo, ị ga-eweta onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe anyị: abụba niile kpuchiri ihe dị n’ime afọ ya, na abụba niile nke metụtara ha, **4** akụrụ ya abụọ na abụba nke dị n’elu ha ruo n’akụkụ ukwu ya, na umeju ya na abụba kpuchiri umeju ya, nke ọ ga-ewepụ ya na akụrụ ya. **5** Mgbe ahụ, ụmụ Erọn ga-esunye ha ọkụ n’elu aja nsure ọkụ a tụkwasịrị n’osisi e sunyere ọkụ, ọ bụ onyinye nsure ọkụ, nke na-esi isi ụtọ nye Onyenwe anyị. **6** “‘Ọ bụrụ na onyinye aja udo a na-achụrụ Onyenwe anyị bụ site n’igwe ewu maọbụ atụrụ, ọ ghaghị ịbụ mkpi maọbụ nne ewu na-enweghị ntụpọ. **7** Ọ bụrụ onyinye atụrụ, onye ahụ ga-ewebata ya n’ihu Onyenwe anyị. **8** Ọ ga-ebikwasị aka ya n’isi atụrụ ahụ, gbuo ya n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Ndị nchụaja, ụmụ Erọn, ga-efesa ọbara ya n’akụkụ niile nke ebe ịchụ aja ahụ. **9** Ị ga-esite n’onyinye aja udo a, weta onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe anyị: abụba ya, na abụba niile dị n’ọdụdụ ya nke a ga-esite n’akụkụ ọkpụkpụ azụ ya bepụta, na abụba kpuchiri ihe dị n’ime afọ ya; na abụba niile nke metụtara ha, **10** na akụrụ ya abụọ, na abụba kpuchiri ha ruo n’akụkụ ukwu ya, na umeju ya, na abụba kpuchiri ya; nke ọ ga-ewepụ ya na

akụrụ ya. 11 Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n'ebe ịchụ aja
dịka ihe oriri, onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. 12 "'Ọ
bụrụ na onye ọbụla eweta ewu dịka onyinye ọ na-eche n'ihu
Onyenwe anyị, 13 ọ ga-ebikwasị aka ya n'isi ewu ahụ, gbuo ya
n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Ụmụ Erọn ndị ikom ga-efesa ọbara ya
n'akụkụ niile nke ebe ịchụ aja. 14 Ọ bụ site n'onyinye nke
i wetara ka ị ga-esi chee onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe
anyị: abụba niile kpuchiri ihe dị n'ime afọ ya na abụba niile
metụtara ha, 15 na akụrụ ya abụọ, na abụba kpuchiri ha ruo
n'akụkụ ukwu ya, na ihe kpuchiri umeju ya; nke ọ ga-ewepụ
ya na akụrụ ya. 16 Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n'elu ebe
ịchụ aja dịka ihe oriri, onyinye nsure ọkụ, nke na-esi isi ụtọ.
Abụba niile bụ nke Onyenwe anyị. 17 "'Iwu ndị a ga-adịgide
site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ. Unu ga-edebezu ya n'ebe ọbụla unu
bi. Unu agaghị eri abụba maọbụ ọbara ọbụla.'"

4 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 2 "Gwa ụmụ Izrel okwu, sị
ha, 'Mgbe onye ọbụla mehiere na-amaghị ama, megide ihe
ọbụla Onyenwe anyị nyere n'iwu: 3 "'Ọ bụrụ na onye nchụaja
e tere mmanụ emehie na-amaghị ama, si otu a weta ikpe
ọmụma n'isi ọha mmadụ. Ọ ga-ewetara Onyenwe anyị otu oke
ehi na-enweghị ntụpọ dịka aja mmehie, n'ihi mmehie ahụ o
mere. 4 Ọ ga-ewere oke ehi ahụ bịa n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute,
n'ihu Onyenwe anyị. Ọ ga-ebikwasị aka ya n'isi ya, gbuo ya
n'ebe ahụ n'ihu Onyenwe anyị. 5 Mgbe ahụ, onye nchụaja e
tere mmanụ ga-eburu ụfọdụ ọbara oke ehi ahụ baa n'ime ụlọ
nzute. 6 Ọ ga-edenye mkpịsịaka ya n'ime ọbara ahụ, fesa ya
ugboro asaa n'ihu Onyenwe anyị, n'ihu akwa mgbochi nke
ebe nsọ ahụ. 7 Onye nchụaja ga-etekwasị ụfọdụ ọbara ahụ na
mpi dị n'ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ihe na-esi isi ụtọ,
n'ihu Onyenwe anyị n'ime ụlọ nzute. Ọbara fọdụrụ n'oke ehi
ahụ ka ọ ga-awụsa n'ụkwụ ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ahụ,
n'ọnụ ụzọ ịba ụlọ nzute. 8 Ọ ga-ewepụ abụba niile site n'oke
ehi aja mmehie, abụba niile kpuchiri ihe dị n'ime afọ ya na
nke jikọtara ha, 9 na akụrụ ya abụọ na abụba kpuchiri ha ruo
n'akụkụ ukwu ya, na ihe kpuchiri umeju ya, nke ọ ga-ewepụ
ya na akụrụ ya, 10 dịka e si ewepụ abụba oke ehi e ji chụọ aja
udo. Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n'elu ebe ịchụ
aja nke aja nsure ọkụ. 11 Ma akpụkpọ anụ oke ehi ahụ na
ahụ ya niile, ma isi ya, na ụkwụ ya, na ihe dị n'ime afọ ya,
na mgbịrị afọ ya, 12 ihe niile fọdụrụ n'oke ehi ahụ, ka a ga-
ebupu n'azụ ebe obibi ụmụ Izrel, ebe dị ọcha, ebe a na-ekpofu
ntụ. Ebe ahụ ka a ga-anọ kpọọ ya ọkụ, n'ọkụ a kwanyere n'ebe
a na-ekpofu ntụ. 13 "'Ọ bụrụ na nzukọ Izrel niile emehie
na-amaghị ama, mee ihe ọbụla megidere ihe Onyenwe anyị
nyere n'iwu nke a na-adịghị eme eme, ọ bụ ezie na ndị obodo
amaghị okwu a, mgbe ha ghọtara ikpe ọmụma ha 14 matakwa
mmehie ha mehiere, nzukọ ahụ aghaghị iweta nwa oke ehi
dịka aja mmehie, duru ya chee ya n'ihu ụlọ nzute. 15 Ndị
okenye nzukọ Izrel ga-ebikwasị aka ha n'isi oke ehi ahụ n'ihu
Onyenwe anyị. A ga-egbu ehi ahụ n'ihu Onyenwe anyị. 16
Mgbe ahụ, onye nchụaja e tere mmanụ ga-ewere ụfọdụ n'ime
ọbara ya baa n'ụlọ nzute. 17 Ọ ga-edenye mkpịsịaka ya n'ime
ọbara ahụ fesa ya ugboro asaa n'ihu Onyenwe anyị, n'ihu
akwa mgbochi ahụ. 18 Ọ ga-ete ọbara ụfọdụ n'elu mpi nke dị
n'ebe ịchụ aja nke dị n'ihu Onyenwe anyị, n'ụlọ nzute. Ọ ga-
awụ ọbara nke fọdụrụ n'ụkwụ ala ala, n'ebe ịchụ aja nke aja
nsure ọkụ, n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute. 19 Ọ ga-ewepụta abụba niile
dị ya n'ahụ kpọọ ha ọkụ n'elu ebe ịchụ aja. 20 Ọ ga-eme oke
ehi ahụ ihe o mere oke ehi aja mmehie. N'ụzọ dị otu a, onye
nchụaja ga-ekpuchi mmehie ndị Izrel. A ga-agbagharakwa ha.
21 Emesịa, onye nchụaja ga-eburu ozu oke ehi ahụ gaa n'azụ
obodo kpọọ ya ọkụ n'ebe ahụ, dịka o mere oke ehi nke mbụ.
Nke a bụ aja mmehie n'ihi nzukọ Izrel. 22 "'Mgbe otu n'ime
ndịisi obodo mehiere na-amaghị ama, si otu a megide ihe
Onyenwe anyị Chineke nyere n'iwu banyere ihe a na-agaghị
eme, mgbe ọ ghọtara ikpe ọmụma ya. 23 Ọ bụrụkwa na-
eme ka ọ mata mmehie ya, ọ ghaghị iweta mkpi na-enweghị
nkwarụ dịka onyinye n'ihi mmehie ya. 24 Ọ ga-ebikwasị aka
ya n'isi mkpi ahụ. Gbuo ya n'ebe a na-egbu anụ aja nsure
ọkụ, n'ihu Onyenwe anyị. Ọ bụ aja mmehie. 25 Mgbe ahụ,
onye nchụaja ga-arụrụ ụfọdụ n'ime ọbara aja mmehie ahụ na
mkpịsịaka ya tee ya n'elu mpi ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ.
Nke fọdụrụ ka ọ ga-awụpụ n'ụkwụ ala ala ebe ịchụ aja. 26
Ọ ga-akpọ abụba ya niile ọkụ n'ebe ịchụ aja dịka o si kpọọ
abụba anụ e ji chụọ aja udo ọkụ. N'ụzọ dị otu a, onye nchụaja
ga-ekpuchiri onyeisi ahụ mmehie ya. A ga-agbaghara ya. 27
"'Ọ bụrụ na otu onye n'etiti ndị obodo ahụ emehie na-amaghị
ama, mee ihe megidere ihe ọbụla Onyenwe anyị nyere n'iwu
nke a na-adịghị eme eme, mgbe ha ghọtara ikpe ọmụma ha,
28 ọ bụrụkwa na-amata mmehie ha mere, ha ga-eweta nne
ewu na-enweghị ntụpọ dịka onyinye n'ihi mmehie ya. 29 Ọ
ga-ebikwasị aka ya n'elu isi aja mmehie ahụ, e gbuo ya n'ebe
a na-achụ aja nsure ọkụ. 30 Onye nchụaja ga-ewere ụfọdụ
ọbara ahụ na mkpịsịaka ya tee ya na mpi nke ebe ịchụ aja nke
aja nsure ọkụ, ọ ga-awụ ọbara fọdụrụ n'ụkwụ ala ala ebe ịchụ
aja. 31 Ọ ga-ewepụ abụba ya niile dịka a na-eme n'aja udo.
Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n'ebe ịchụ aja, dịka ihe na-esi
isi ụtọ nye Onyenwe anyị. N'ụzọ dị otu a, onye nchụaja a ga-
ekpuchikwara ha mmehie. A ga-agbagharakwa ha. 32 "'Ma
ọ bụrụ na mmadụ eweta otu atụrụ dịka onyinye n'ihi aja
mmehie ya, ọ ghaghị ịbụ nne atụrụ na-enweghị ntụpọ. 33 Ọ
ga-eweta ya n'ebe a na-egbu anụ aja nsure ọkụ. Ọ ga-ebikwasị
ya aka n'isi, gbuo ya n'ebe ahụ, ka ọ bụrụ aja mmehie ya. 34
Onye nchụaja ga-ewere ụfọdụ ọbara anụ aja mmehie ahụ na
mkpịsịaka ya, tee ya na mpi dị n'ebe ịchụ aja nke aja nsure
ọkụ. Ọ ga-awụ ọbara fọdụrụ n'ụkwụ ala ala nke ebe ịchụ aja.
35 Ha ga-ewepụ abụba ya niile, dịka a na-eme n'atụrụ aja udo.
Onye nchụaja ga-akpọ abụba ahụ ọkụ n'elu ebe ịchụ aja dịka
onyinye nsure ọkụ a chụrụ nye Onyenwe anyị. N'ụzọ dị otu a,
onye nchụaja ga-ekpuchikwara ha mmehie n'ihi iwu ha dara.
A ga-agbaghara ha mmehie ha.

5 "'Ọ bụrụ na mmadụ ọbụla emehie n'ihi na ọ jụrụ ikwupụta
mgbe ọ nụrụ ọkwa amaara n'ọha maka ịgba ama banyere
ihe ọ hụrụ maọbụ ihe ọ maara, ọ bụ onye ikpe mara. 2
"'Onye na-amaghị ama metụ ihe rụrụ arụ aka, dịka ozu anụ
ọbụla iwu megidere, maọbụ anụ ụlọ, maọbụ anụ ọhịa, maọbụ
anụ ọbụla na-akpụ akpụ n'ala. Ọ ghọọla onye rụrụ arụ, na
onye ikpe mara. 3 Ma ọ bụrụ na ha emetụ ihe ọbụla rụrụ
arụ si n'ahụ mmadụ pụta aka, ihe ọbụla ga-eme ya ka ọ
hapụ ịdị ọcha, ọ bụ ezie na ha amaghị na ọ bụ ihe rụrụ arụ,
mgbe ọ matara ya, ọ ga-abụ onye ikpe mara. 4 Ọ bụrụ na
mmadụ a ṅụọ iyi nzuzu, nke ga-akwagide ya ime ihe ọbụla
maọbụ ihe dị mma, maọbụ ihe dị njọ, mgbe onye ahụ ghọtara
na ọ bụ iyi nzuzu ka ọ ṅụrụ, ọ bụrụla onye ikpe mara. 5
Onye ọbụla sitere n'ụzọ dị otu a bụrụ onye ikpe mara, ga-
ekwupụta mmehie ya, dịka o si dị. 6 Ọ ga-ewetara Onyenwe

anyị nne atụrụ, maọbụ nne ewu site n'igwe ewu na atụrụ,
dịka aja ikpe ọmụma maka mmehie ha mere. Onye nchụaja
ga-achụrụ ha aja mkpuchi mmehie maka mmehie ha. **7** "'Ọ
bụrụ na o nweghị ike iweta atụrụ, ọ ga-ewetara Onyenwe
anyị nduru abụọ, maọbụ kpalakwukwu abụọ, dịka ihe ikpe
ọmụma mmehie ha. Otu n'ime nnụnụ ndị a ga-abụ maka aja
mmehie, nke ọzọ ga-abụ maka aja nsure ọkụ. **8** Ọ ga-eweta
ha nye onye nchụaja. Onye ga-ewere nnụnụ nke mbụ chụọ
aja mmehie. Ọ ga-atụbipụ olu ya, kama ọ gaghị ekewapụcha
isi nnụnụ ahụ site n'ahụ ya. **9** Ọ ga-efesa ụfọdụ ọbara aja
mmehie ahụ n'akụkụ ebe ịchụ aja, ma ọbara fọdụrụ ka ọ ga-
awụsa n'ụkwụ ala ala ebe ịchụ aja. Nke a ga-abụ aja mmehie.
10 Onye nchụaja ga-eji nnụnụ nke ọzọ chụọ aja nsure ọkụ. Ọ
ga-agbaso usoro e debere maka ịchụ aja nsure ọkụ. Ọ ga-
ekpuchikwara ha mmehie ha mere. A ga-agbagharakwa ha. **11**
"'Ọ bụrụ na onye ahụ enweghị ike iweta nduru abụọ, maọbụ
kpalakwukwu abụọ, ọ ga-eweta iko ọka asaa a kwọrọ nke ọma
ka ọ bụrụ onyinye aja mmehie. Ọ gaghị etinye ya mmanụ oliv
na ụda na-esi isi ụtọ, n'ihi na ọ bụ aja mmehie. **12** Ha ga-
ewere ya bịakwute onye nchụaja, onye ga-ekporo nke ga-eju
ya aka ya dịka oke ncheta. Kpọọ ya ọkụ n'ebe ịchụ aja nke
onyinye nsure ọkụ e chere n'ihu Onyenwe anyị. Nke a ga-
abụkwa aja mmehie ya. **13** N'ụzọ dị otu a, onye nchụaja ga-
achụrụ ya aja ikpuchi mmehie ya niile. A ga-agbagharakwa
ya. Ụtụ ọka fọdụrụ ga-abụ nke onye nchụaja, dịka e si mee ya
n'aja onyinye mkpụrụ ọka.'" **14** Onyenwe anyị gwara Mosis
sị, **15** "Mgbe onye ọbụla sitere na-amaghị ama mehie, merụọ
ihe nsọ niile nke Onyenwe anyị, bụrụ onye nke n'ekwesighị
ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị. Ọ ga-ewetara Onyenwe anyị
otu ebule na-enweghị ntụpọ site n'igwe anụ, dịka ọnụahịa ya
si dị n'ọlaọcha, n'usoro shekel nke ebe nsọ. Ọ bụ aja ikpe
ọmụma. **16** Ọ ga-akwụghachikwa ụgwọ ihe nsọ ndị ahụ niile
nke ọ na-emezughị. Ọ ga-atụkwasị otu ụzọ n'ime ụzọ ise nke
ọnụahịa ya n'elu ya, were ha niile nye onye nchụaja. Onye
nchụaja ahụ ga-ewere ebule ahụ na ihe ndị a chụọrọ ya aja
mkpuchi mmehie, n'ihi ikpe ọmụma ya. A ga-agbagharakwa
ya. **17** "Ma ọ bụrụ na mmadụ ọbụla emehie, mee ihe ọbụla
megidere iwu ọbụla Onyenwe anyị nyere, ọ bụ ezie na e mere
mmehie a na-amaghị ama, ma ikpe mara ha, ọ ga-atakwa
ahụhụ soo ya. **18** Ọ ga-ewetara onye nchụaja ihe aja ikpe
ọmụma nke bụ otu ebule na-enweghị ntụpọ site n'igwe anụ,
nke ọnụahịa ga-abụ ihe o ruru. N'ụzọ dị otu a, onye nchụaja
ga-achụrụ ya aja mkpuchi mmehie n'ihi ihe ọjọọ o mere na-
amaghị ama. A ga-agbaghara ya mmehie ya. **19** Ọ bụ aja ikpe
ọmụma, n'ihi na onye mehiere megide Onyenwe anyị ka ọ
bụ."

6 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, **2** "Ọ bụrụ na onye ọbụla
emehie bụrụ onye na-ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe
anyị, site n'iduhie onye agbataobi ya banyere ihe e tinyere ya
n'aka idebe, maọbụ izunarị mmadụ ihe, maọbụ iji aghụghọ
nara mmadụ ibe ya ihe; **3** maọbụ site n'ijide ihe furu efu nke
ọ chọtara ghaa ụgha banyere ya. Ma ọ bụrụ na ha a ṅụọ iyi
na ha ejighị ya, maọbụ gbasara ụdị mmehie mmadụ pụrụ
ime. **4** Mgbe ha mehiere n'ụzọ ọbụla n'ime ụzọ ndị a niile,
ghọta na ikpe mara ha. Ha aghaghị inyeghachi onye nwe ihe
ahụ ha zuru n'ohi, maọbụ ihe ha pụnara n'ike, maọbụ ihe e
nyere ya idebe, ma ọ bụkwanụ ihe ahụ furu efu ọ chọtara, **5**
maọbụ ihe ọbụla ọ ṅụrụ n'iyi ụgha. Ọ ga-akwụghachi ihe
ndị a niile n'uju, tụkwasịkwa otu ụzọ n'ime ụzọ ise nke
ọnụahịa ihe ahụ, nyeghachi ya onye nwe ya, n'ụbọchị ahụ ọ
ga-eweta aja ikpe ọmụma ya. **6** Ọ ga-ewetara onye nchụaja
n'ihu Onyenwe anyị, aja ikpe ọmụma ya nke bụ ebule na-
enweghị ntụpọ site n'igwe anụ, nke ọnụahịa ya ga-abụ ihe
ahụ e gbubiri iji ịkwụ ụgwọ mmehie. **7** N'ụzọ dị otu a, onye
nchụaja ga-ekpuchikwara ya mmehie ya n'ihu Onyenwe anyị,
a ga-agbaghakwara ha n'ihi ihe ọbụla ha mere nke ikpe ji maa
ha." **8** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **9** "Nye Erọn na
ụmụ ya ndị ikom iwu sị: 'Ndị a bụ usoro iwu metụtara aja
nsure ọkụ. Aja nsure ọkụ ga-adịgide n'ekwu ahụ dị n'ebe
ịchụ aja site n'abalị ruo n'ụtụtụ. A ga-akwanyekwa ọkụ na-
adị n'ebe ịchụ aja hapụ ya ka o nwuo abalị niile. **10** Mgbe
chi bọọ, onye nchụaja ga-eyiri uwe ime ahụ ya nke akwa
ọcha, nakwa uwe elu ahụ ya, gaa kpopu ntụ dị n'ekwu nke
ebe ịchụ aja nsure ọkụ ahụ, wụsa ha n'akụkụ ebe ịchụ aja
ahụ. **11** Mgbe o mesịrị nke a, ọ ga-agbanwe uwe ya, kporo ntụ
ahụ, buru ya pụọ n'azụ ogige ahụ gaa wufuo ya n'ebe ahụ e
mere ka ọ dị ọcha. **12** Ọkụ dị n'ebe ịchụ aja ga na-enwu mgbe
niile, a gaghị ekwe ka ọ nyụọ. N'ụtụtụ niile onye nchụaja ga-
akwanye ya nkụ ọhụrụ, tụkwasịkwa aja nsure ọkụ n'elu ya
surekwaa abụba aja udo n'elu ya. **13** Ọkụ ga-enwugide n'ebe
ịchụ aja mgbe niile. A gaghị ekwe ka ọ nyụọ mgbe ọbụla.' **14**
"'Ndị a bụ usoro iwu gbasara onyinye mkpụrụ ọka. Ụmụ Erọn
ndị ikom ga-eguzo n'ihu ebe ịchụ aja iche ya n'ihu Onyenwe
anyị. **15** Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-ekpoju ọka ahụ a kwọrọ
nke ọma, na ụfọdụ mmanụ oliv, tinyere ụda na-esi isi ụtọ
n'aka ya dịka oke ncheta. Kpọọ ya ọkụ n'elu ebe ịchụ aja ka ọ
nọchie anya onyinye ahụ niile, nke isisi ya dị Onyenwe anyị
ezi mma. **16** Erọn na ụmụ ya ndị ikom ga-eri nke fọdụrụnụ.
Ma a ga-eri ya na-ejighị ihe na-eko achịcha, n'ime ebe nsọ,
n'ogige ụlọ nzute ka a ga-anọ eri ya. **17** Agaghị etinye ya
ihe na-eko achịcha ma a na-eghe ya. Enyela ya ka ọ bụrụ
oke ruuru ha site n'onyinye nsure ọkụ e chere n'ihu m. Ha
bụkwa ihe dịkarịsịrị nsọ, dịka aja ikpe ọmụma na aja mmehie.
18 Nwoke ọbụla sitere n'agbụrụ Erọn, onye nchụaja, nwere
ike iri ya. Ọ bụ oke ọ ga na-eketa site n'onyinye nsure ọkụ
niile echere n'ihu Onyenwe anyị ruo n'ọgbọ niile na-abịa. Ihe
ọbụla metụrụ ha ahụ ga-aghọ ihe dị nsọ.'" **19** Onyenwe anyị
gwakwara Mosis sị, **20** "Nke a bụ aja Erọn na ụmụ ya ndị ikom
ga-achụrụ Onyenwe anyị n'ụbọchị a ga-ete ya mmanụ. Ọ ga-
abụ ọtụtụ ruru lita abụọ nke ọka dị ezi mma dịka aja onyinye
a na-achụ mgbe niile. Ha ga-enye otu ọkara ya n'ụtụtụ, nye
nke ọzọ n'uhuruchi. **21** Ha ga-etinye ya mmanụ, ghee ya
n'ite. Ị ga-ebubata ya mgbe a gwọkọrọ ya nke ọma, chee ya
dịka aja ọka a nyawasịrị anyawasị nke isisi ya dị Onyenwe
anyị ezi mma. **22** Nwa nwoke ahụ nke ga-anọchi ya dịka
onye nchụaja e tere mmanụ bụ onye ga-akwado ya. Ọ bụ oke
ruuru Onyenwe anyị ebighị ebi, bụrụkwa nke a ga-esure ọkụ
kpamkpam. **23** Onyinye mkpụrụ ọka ọbụla nke onye nchụaja
nyere ka a ga-akpọ ọkụ kpamkpam. A gaghị eri ya eri." **24**
Onyenwe anyị sịrị Mosis, **25** "Gwa Erọn na ụmụ ya ndị ikom,
sị, 'Ndị a bụ usoro iwu unu ga-edebe banyere aja mmehie. A
ga-egbu anụ aja mmehie n'ihu Onyenwe anyị, n'ebe ahụ a
na-egbu anụ aja nsure ọkụ. Ọ bụ ihe dịkarịsịrị nsọ. **26** Onye
nchụaja chụrụ ya ga-eri anụ ya, ọ bụ n'akụkụ ebe nsọ ahụ, ya
bụ n'ogige ụlọ nzute ahụ ka a ga-anọ rie ya. **27** Ihe ọbụla
metụrụ anụ nke ọbụla aka, ga-aghọ ihe dị nsọ. Ọ bụrụkwa na
ọbara ya efesa n'uwe ọbụla, ị ga-asụ uwe ahụ n'akụkụ ebe nsọ

ahụ. **28** A ghaghị itiwa ite aja e ji sie anụ ahụ. Ọ bụrụkwanụ
n’ite bronz ka e siri ya, a ga-asa ite ahụ mmiri nke ọma, saa
ya ka ọ dị ezi ọcha. **29** Nwoke ọbụla a mụrụ n’ezinaụlọ ndị
nchụaja nwere ike iri anụ ahụ, ọ bụ ihe dịkarịsịrị nsọ. **30**
Ma a gaghị eri anụ aja mmehie ọbụla, bụ nke e webatara
ọbara ya n’ime ụlọ nzute maka ikpuchi mmehie n’Ebe nsọ
ahụ. Aghaghị ịkpọ ya ọkụ.

7 “‘Ndị a bụ usoro iwu banyere aja ikpe ọmụma, bụ nke
dịkarịsịrị nsọ. **2** A ga-egbu anụ aja ikpe ọmụma ahụ n’ebe
a na-egbu anụ aja nsure ọkụ, were ọbara ya fesaa n’akụkụ
niile nke ebe ịchụ aja. **3** Abụba ya niile ka a ga-enye dịka
onyinye: abụba dị n’ọdụdụ ya, na abụba niile kpuchiri ihe
dị n’ime afọ ya, **4** na akụrụ abụọ ya, na abụba nke dị n’elu
ha, ruo n’akụkụ ukwu ya, na umeju ya, na abụba kpuchiri
ya. **5** Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n’elu ebe ịchụ aja dịka
onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. Ọ bụ aja ikpe ọmụma.
6 Nwoke ọbụla a mụrụ n’ezinaụlọ ndị nchụaja nwere ike iri
anụ fọdụrụ na ya, maọbụ n’ebe nsọ ka aghaghị ịnọ rie ya. Ọ
bụ ihe dịkarịsịrị nsọ. **7** “‘Otu iwu a metụtakwara aja ikpe
ọmụma na aja mmehie. Anụ ọbụla fọdụrụ ga-abụ nke onye
nchụaja ahụ nke ji ha chụọ aja mkpuchi mmehie. Oke ya ka ọ
bụ. **8** Onye nchụaja nke chụrụ aja nsure ọkụ n’isi onye ọbụla,
ka ọ dịrị iwere akpụkpọ niile si n’anụ ahụ o ji chụọ aja nye
onwe ya. **9** A ga-ebunye onye nchụaja chụrụ aja mkpụrụ ọka
nke e ji ụtụ ọka chụọ, ụtụ ọka fọdụrụ. Otu a ka ọ ga-adịkwa
n’aja achịcha ọbụla a nụrụ anụ, maọbụ nke e siri esi, maọbụ
nke e ghere eghe. Ihe ọbụla fọdụrụ ga-abụ nke onye nchụaja
ahụ. **10** Aja mkpụrụ ọka ọbụla, ma nke e tinyere mmanụ,
ma nke a na-etinyeghị mmanụ, nke fọdụrụ ga-abụ nke ụmụ
ndị ikom Erọn. **11** “‘Ndị a bụ usoro iwu gbasara aja udo nke
mmadụ ọbụla nwere ike chụọrọ Onyenwe anyị n’aja: **12** “‘Ọ
bụrụ na ha enye ya dịka aja ekele, tinyere aja ekele a ha ga-
eweta ogbe achịcha a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee, nke a
gwakọtara ya na mmanụ oliv, na mbadamba achịcha a na-
ejighị ihe na-eko achịcha mee, nke e tere mmanụ n’elu ya,
nakwa achịcha e ji ọka a kwọrọ nke ọma a gwakọtara ya na
mmanụ n’ime ya. **13** Ọ ga-ewetakwa onyinye achịcha ọzọ
nke e ji ihe na-eko achịcha, ya bụ, yiist mee, tinyere aja udo
nke ekele ha. **14** Ha ga-esikwa na ya weta otu n’ime onyinye
ọbụla, chee n’ihu Onyenwe anyị, dịka onyinye. Ọ bụ nke ndị
nchụaja ahụ na-efesa ọbara anụ e ji chụọ aja udo n’elu ebe
ịchụ aja. **15** Ma anụ ahụ eji chụọ aja onyinye udo nke ekele,
ka a ga-eri n’otu ụbọchị ahụ e ji ha chụọ aja. O nweghị nke a
ga-ahapụ ka ọ bọọ chi. **16** “‘Ma ọ bụrụ na onyinye mmadụ
wetara bụ onyinye afọ ofufu, maọbụ onyinye o wetara n’ihi
nkwa o kwere, a ga-eri anụ aja ahụ n’ụbọchị ahụ a chụrụ ya,
nweekwa ike rie nke fọdụrụ ma chi bọọ. **17** Ma anụ ọbụla
fọdụrụ n’ime anụ aja ahụ, nke a na-erichapụghị n’ụbọchị nke
abụọ ahụ ka a ga-akpọ ọkụ. **18** Ọ bụrụ na e rie anụ aja udo ahụ
n’ụbọchị nke atọ, a gaghị anabata ya. A gaghị agụnyere ya
onye ahụ wetara ya n’ihi na ihe rụrụ arụ ka ọ bụ. Onye ọbụla
riri ya ga-abụ onye ikpe mara. **19** “‘Anụ ọbụla nke metụrụ ihe
rụrụ arụ aghọọla ihe na-adịghị ọcha. A gaghị eri ya. A ga-
akpọ ya ọkụ. Ma n’ebe anụ ndị ọzọ dị, onye ọbụla e mere ka ọ
dị ọcha nwere ike iri ya. **20** A ga-esite n’etiti ndị m kewapụ
onye ọbụla riri anụ e ji chụọ aja udo nye Onyenwe anyị mgbe
onye ahụ nọ n’ọnọdụ adịghị ọcha. **21** Onye ọbụla metụrụ ihe
ọbụla rụrụ arụ aka, ma ịrụ arụ ahụ o si na mmadụ, ma o
si n’anụ ọhịa, ma o si n’ihe ọbụla ọzọ, a ga-esite n’etiti ndị
ya kewapụ ya ma ọ bụrụ na onye ahụ anọrọ n’ọnọdụ ahụ
rie anụ e ji chụọ aja udo nye Onyenwe anyị.’” **22** Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis sị, **23** “Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha,
‘Unu erila abụba ehi, maọbụ nke ewu, maọbụ nke atụrụ. **24**
Abụba anụ ọbụla nwụrụ anwụ maọbụ nke anụ ọhịa gburu
adịghị mma oriri. E nwere ike jiri ha mee ihe ọzọ. **25** A ga-
ekewapụ mmadụ ọbụla site n’etiti ndị ya, bụ onye na-eri
abụba anụmanụ nke a ga-esite na ya chee onyinye nsure ọkụ
nye Onyenwe anyị. **26** Ọzọkwa, unu erila ọbara nnụnụ maọbụ
nke anụmanụ n’ebe ọbụla unu bi. **27** Onye ọbụla riri ọbara ka
a ga-ekewapụ site n’etiti ndị ya.’” **28** Onyenwe anyị gwakwara
Mosis sị, **29** “Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha, ‘Onye ọbụla wetaara
Onyenwe anyị onyinye aja udo aghaghị iweta ụfọdụ n’ime
onyinye ahụ dịka onyinye pụrụ iche nye Onyenwe anyị. **30**
Ha ga-eji aka ha chee onyinye nsure ọkụ ahụ n’ihu Onyenwe
anyị. Ha ga-eweta abụba ahụ, ya na obi anụ, fufee obi anụ
ahụ n’ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. **31** Onye nchụaja ga-
akpọ abụba ahụ ọkụ n’ebe ịchụ aja, ma obi anụ ahụ ga-abụ
nke Erọn na ụmụ ya ndị ikom. **32** Unu ga-enye onye nchụaja
apata aka nri nke anụ aja udo ahụ, dịka onyinye. **33** Nwa
Erọn, onye ji ọbara na abụba chụọ aja udo ahụ ga-ewere
apata aka nri ya dịka oke ruuru ya. **34** Site n’onyinye ụmụ
Izrel na-enye n’oge aja udo, ewerela m obi anụ ahụ a na-efufe
efufe, na apata anụ a na-eche n’ihu m nye Erọn, onye nchụaja
na ụmụ ya ndị ikom ka ha bụrụ oke ruuru ha mgbe ọbụla
ụmụ Izrel na-achụ aja udo.’” **35** Nke a bụ akụkụ anụ ahụ e ji
chụọ aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị, nke e nyekwara Erọn
na ụmụ ya ndị ikom n’ụbọchị ahụ e chere ha n’ihu Onyenwe
anyị ijere ya ozi dịka ndị nchụaja. **36** N’ihi na n’ụbọchị ahụ e
tere ha mmanụ ka Onyenwe anyị nyere ụmụ Izrel iwu sị ha
nye Erọn na ụmụ ya ndị ikom oke ndị a oge niile, site n’ọgbọ
ruo n’ọgbọ. **37** Ndị a bụ usoro iwu metụtara aja nsure ọkụ,
na aja mkpụrụ ọka, na aja mmehie, na aja ikpe ọmụma, na
onyinye ido nsọ, na aja udo. **38** Onyenwe anyị nyere Mosis
iwu ndị a n’ugwu Saịnaị n’ụbọchị ahụ o nyere ụmụ Izrel iwu
sị ha, wetara Onyenwe anyị onyinye n’ọzara Saịnaị.

8 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, **2** “Kpọta Erọn na ụmụ ya
ndị ikom, chịtakwa uwe ha, weta mmanụ nsọ, oke ehi nke
aja mmehie na ebule abụọ ahụ, na nkata achịcha a na-ejighị
ihe na-eko achịcha mee. **3** Kpọkọtaa ọgbakọ ụmụ Izrel niile
ka ha bịa n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute.” **4** Mosis mere ihe Onyenwe
anyị gwara ya ka o mee. Ọgbakọ ụmụ Izrel zukọtara n’ọnụ
ụzọ ụlọ nzute ahụ. **5** Mosis gwara ọgbakọ ahụ sị, “Nke a bụ
ihe Onyenwe anyị nyere n’iwu ka e mee.” **6** Mgbe ahụ, Mosis
kpọpụtara Erọn na ụmụ ya ndị ikom n’ihu, jiri mmiri saa ha
ahụ. **7** O yikwasịrị Erọn uwe ime ahụ, kee ya ihe okike a na-
eke n’ukwu, yikwasịkwa ya uwe mwụda na efọọd ahụ, jiri ihe
okike ahụ a chọrọ mma kegidesie efọọd ahụ ike n’ahụ ya.
8 O tụkwasịrị ya ihe igbochi obi ahụ n’ahụ, tinye Urim na
Tumim n’ime ihe igbochi obi ahụ. **9** Ọ tụhịkwara akwa ike
n’isi ahụ n’isi Erọn, tinye n’ihu akwa ike n’isi ahụ, okpu nsọ e
ji ọlaedo kpụọ, nke bụ akara ido nsọ, dịka Onyenwe anyị si
nye Mosis n’iwu. **10** Mgbe ahụ, Mosis weere mmanụ nsọ ahụ
tee n’ụlọ nzute ahụ, na n’ihe niile dị n’ime ya, ido ha nsọ. **11**
Ọ fesakwara ụfọdụ n’ime mmanụ ahụ ugboro asaa n’ebe ịchụ
aja, fesakwa ya ugboro asaa n’elu ngwongwo niile dị n’ebe
ịchụ aja, na n’efere e ji asa ihe, na ụkwụ ya, ido ha nsọ. **12** Ọ

wụsara Erọn ụfọdụ mmanụ nsọ ahụ n'isi, tee ya mmanụ, n'ihi
ido ya nsọ. 13 Ọ kpọtara ụmụ ndị ikom Erọn nso, o yikwasịrị
ha uwe ime ahụ, kee ha ihe okike nke ukwu, kekwasị ha ihe
okike n'isi, dịka iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si dị. 14 Ọ
kpụtara oke ehi e ji achụ aja mmehie, mee ka Erọn na ụmụ ya
ndị ikom bikwasị aka ha n'elu isi ya. 15 Mosis gburu oke ehi
ahụ, were ụfọdụ n'ime ọbara ahụ, jiri mkpịsịaka ya rụta ọbara
tee na mpi niile dị n'ebe ịchụ aja, ido ebe ịchụ aja ahụ nsọ. Ọ
wụpụrụ ọbara nke fọdụrụ n'ụkwụ ala ala nke ebe ịchụ aja
ahụ. Otu a ka o si doo ya nsọ, ikpuchiri ya mmehie. 16 Mosis
wekwara abụba niile dị gburugburu ihe dị n'ime afọ ehi ahụ,
mba-umeju nke umeju ya, akụrụ abụọ ya na abụba dị n'elu
ha, kpọọ ya ọkụ n'ebe ịchụ aja. 17 Ma oke ehi ahụ, akpụkpọ
ya, anụ ya na mgbịrị afọ ya, ka ọ kpọrọ ọkụ n'azụ ọmụma ụlọ
ikwu ahụ dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu. 18 O weere
ebule ahụ, chee n'ihu Onyenwe anyị, dịka aja nsure ọkụ. Erọn
na ụmụ ya ndị ikom bikwasịrị aka ha n'elu isi ya. 19 Mgbe
ahụ, Mosis gburu ebule ahụ, fesa ọbara ya n'akụkụ niile nke
ebe ịchụ aja. 20 Ọ bọwasịrị ebule ahụ ntakịrị ntakịrị, kpọọ
isi ya, iberibe anụ ya na abụba ya ọkụ. 21 Ọ sachara ihe dị
n'ime afọ ya na ụkwụ ya niile mmiri, kpọọ ebule ahụ niile
ọkụ n'ebe ịchụ aja. N'ihi na ọ bụ aja nsure ọkụ nke isisi ya dị
Onyenwe anyị ezi mma, n'ihi na ọ bụ dịka Onyenwe anyị
nyere Mosis n'iwu. 22 O kpụpụtara ebule nke ọzọ, bụ ebule
nke ido nsọ, Erọn na ụmụ ya ndị ikom bikwasịrị aka ha n'elu
isi ya. 23 Mgbe ahụ, Mosis gburu ya, were ụfọdụ n'ime ọbara
ya tee Erọn n'ọnụ ntị aka nri, na n'isi mkpụrụ aka nke aka nri
ya, na n'isi mkpụrụ ụkwụ nke aka nri ya. 24 Mosis kpọtara
ụmụ ndị ikom Erọn nso, weere ụfọdụ ọbara ahụ tee n'ọnụ
ntị aka nri ha, na n'isi mkpụrụ aka nke aka nri ha, na n'isi
mkpụrụ ụkwụ nke aka nri ha. O fesakwara ọbara n'akụkụ
niile nke ebe ịchụ aja ahụ. 25 O weere abụba ya, akụkụ ọdụdụ
ya nwere abụba, na abụba niile nke kpuchiri ihe dị n'ime afọ
ya, na mba-umeju nke dị n'umeju ya, akụrụ ya abụọ na abụba
ha, na apata aka nri ya 26 O sitere na nkata achịcha ahụ a na-
ejighị ihe na-eko achịcha mee, nke dị n'ihu Onyenwe anyị,
wepụta otu ogbe achịcha, na otu ogbe achịcha a gwakọtara
mmanụ oliv, na otu mbadamba ogbe achịcha, tụkwasị ha
n'elu abụba ndị ahụ, na n'elu apata aka nri ahụ. 27 O tinyere
ihe ndị a niile n'aka Erọn na ụmụ ya ndị ikom, ha fufere ha
n'ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. 28 Mosis naara ya site
n'aka ha, kpọọ ha ọkụ n'elu ebe ịchụ aja, ya na aja nsure ọkụ,
ka ọ bụrụ aja ido nsọ nke isisi ya dị ezi mma, onyinye nsure
ọkụ nye Onyenwe anyị. 29 Mosis werekwara obi ebule ido
nsọ ahụ, fufee ya n'ihu Onyenwe anyị, dịka aja mfufe, dịka
Onyenwe anyị nyere n'iwu. Nke a bụ oke Mosis. 30 Mgbe ahụ,
Mosis weere ụfọdụ n'ime mmanụ nsọ ahụ, na ụfọdụ n'ime
ọbara ahụ dị n'ebe ịchụ aja fesa ya Erọn na uwe ya, fesakwa
ya ụmụ ndị ikom Erọn n'uwe ha. Otu a ka o si doo Erọn na
uwe ya, na ụmụ ya ndị ikom na uwe ha nsọ. 31 Mgbe ahụ,
Mosis gwara Erọn na ụmụ ya ndị ikom sị, "Sienụ anụ ahụ
n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Nọrọkwanụ n'ebe ahụ rie ya na achịcha
ahụ dị n'ime nkata onyinye ido nsọ, dịka a gwara m, sị, 'Erọn
na ụmụ ya ndị ikom ga-eri ya.' 32 Ihe ọbụla fọdụrụ na anụ
ahụ na achịcha ahụ, ka unu ga-akpọ ọkụ." 33 Ọ sịrị ha: "Unu
esikwala n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute a pụọ ruo ụbọchị asaa, tutu
ruo mgbe ụbọchị ido nsọ unu zuruoke, n'ihi na ido nsọ unu
ga-anọ ụbọchị asaa. 34 Ihe niile e mere n'ụbọchị taa bụ ihe
Onyenwe anyị nyere n'iwu, banyere ịchụ aja maka mkpuchi
mmehie unu." 35 Unu aghaghị ịnọgide n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute
ehihie na abalị ụbọchị asaa, mezuokwa ihe Onyenwe anyị
nyere n'iwu, ka unu ghara ịnwụ. N'ihi na nke a bụ iwu e
nyere m. 36 Ya mere, Erọn na ụmụ ya ndị ikom mezuru ihe
niile dịka Onyenwe anyị si nye n'iwu site n'ọnụ Mosis.

9 N'ụbọchị nke asatọ, Mosis kpọrọ Erọn na ụmụ ya ndị
ikom, na ndị okenye Izrel. 2 Ọ gwara Erọn sị, "Site n'ime
igwe ehi were nwa oke ehi ị ga-eji chụọ aja mmehie. Werekwa
ebule na-enweghị ntụpọ ị ga-eji chụọ aja nsure ọkụ, nke m
ga-eche n'ihu Onyenwe anyị. 3 Ọ gwakwara ụmụ Izrel sị ha,
'Họrọnụ mkpi a ga-eji chụọ aja mmehie, na nwa ehi, na nwa
atụrụ na-enweghị ntụpọ, ndị gbara naanị otu afọ, a ga-eji
chụọ aja nsure ọkụ, 4 na ehi, na ebule a ga-eji chụọ aja udo
n'ihu Onyenwe anyị, tinyere mkpụrụ ọka a gwara mmanụ.
N'ihi na taa ka Onyenwe anyị ga-eme ka unu hụ ya anya.'" 5
Ha wetara ihe ndị a niile bịa n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute dịka Mosis
nyere n'iwu. Ọgbakọ ụmụ Izrel niile bịara nso guzo n'ihu
Onyenwe anyị. 6 Mgbe ahụ, Mosis sịrị ha, "Ihe ndị a bụ ihe
Onyenwe anyị nyere unu n'iwu idebe, ka ebube ya si otu a
pụta ìhè n'ihu unu." 7 Mosis sịrị Erọn, "Bịa nso n'ebe ịchụ
aja. Chụọ aja mmehie, na aja nsure ọkụ nke a ga-eji kpuchie
mmehie gị na mmehie ndị ahụ niile. Chụọ aja onyinye dịrị
ndị ahụ, maka ikpuchiri ha mmehie ha, dịka Onyenwe anyị
nyere n'iwu." 8 Erọn bịara nso n'ebe ịchụ aja, gbuo nwa ehi
ahụ ka ọ bụrụ aja mmehie nke ya. 9 Ụmụ Erọn buteere ya
ọbara ehi ahụ. O tinyere mkpịsịaka ya n'ime ọbara ahụ tee ya
na mpi dị n'ebe ịchụ aja. Ọ wụrụ ọbara fọdụrụ n'ụkwụ ala ala
ebe ịchụ aja ahụ. 10 Ọ kpọrọ abụba ya, na akụrụ ya abụọ, na
ihe kpuchiri umeju si n'aja mmehie ahụ ọkụ n'ebe ịchụ aja
dịka Onyenwe anyị nyere Mosis iwu. 11 Ma anụ ahụ ya, na
akpụkpọ ya, ka ọ kpọrọ ọkụ n'azụ ebe obibi. 12 Emesịa, o
gburu anụ e wetara maka aja nsure ọkụ ahụ. Ụmụ ya ndị
ikom nyere ya ọbara anụ ahụ, nke o fesara gburugburu ebe
ịchụ aja. 13 Ha nyefere ya aja nsure ọkụ ahụ n'aka n'otu ha sị
bọọ ya, tinyere isi ya. Ọ kpọrọ ihe niile ọkụ n'ebe ịchụ aja. 14
Ọ sachara ihe dị n'ime afọ ya, na ụkwụ ya, kpọọ ha ọkụ, dịka
aja nsure ọkụ. 15 Emesịa, Erọn wetara onyinye nke dị maka
ndị mmadụ, o were ewu ahụ bụ maka mmehie ndị mmadụ,
gbuo ya, were chụọ aja mmehie, dịka o mere nke mbụ. 16
Ọ chụkwara aja nsure ọkụ n'usoro dịka iwu e nyere si dị.
17 O webatakwara aja mkpụrụ ọka ahụ, kporo nke juru ya
aka, kpọọ ya ọkụ n'elu ebe ịchụ aja, tinyekwara aja nsure
ọkụ nke ụtụtụ ahụ. 18 N'ikpeazụ, o gburu ehi na ebule ahụ,
nke bụ aja udo ndị Izrel. Ụmụ Erọn buteere ya ọbara nke o
fesara gburugburu ebe ịchụ aja. 19 Ọ chịkọtara abụba niile dị
ehi na ebule ndị ahụ n'ahụ, na ọdụdụ ha, na abụba kpuchiri
ihe ime ha, ya na akụrụ ha, na abụba kpuchiri umeju ha, 20
tụkwasị ha n'obi anụ ndị ahụ, kpọọ ha ọkụ n'ebe ịchụ aja. 21
Mgbe ahụ, Erọn fufere, dịka onyinye mfufe, obi anụ ahụ,
na apata aka nri ha n'ihu Onyenwe anyị dịka Mosis nyere
n'iwu. 22 Erọn weliri aka ya elu n'ebe ụmụ Izrel nọ, gọzie ha.
Emesịa, mgbe ọ chụchara aja mmehie, na aja nsure ọkụ na
aja udo, o sitere n'ebe ịchụ aja ahụ rịdata. 23 Mosis na Erọn
bara n'ime ụlọ nzute. Mgbe ha pụtara, ha gọziri ọha mmadụ
ahụ. Mgbe ahụ kwa, ebube Onyenwe anyị pụtara ìhè nye
mmadụ niile n'ọgbakọ ahụ. 24 Ọkụ sitekwara n'ebe Onyenwe
anyị nọ daa, rechapụ aja nsure ọkụ ahụ, na abụba ahụ dị

n’ebe ịchụ aja. Mgbe ndị Izrel hụrụ ya, ha tiri mkpu ọńụ. Daa,
kpuo ihu n’ala.

10 Ma ụmụ Erọn, Nadab na Abihu, were ọkụ tinye n’ihe
ịgụ ọkụ ha, tinyekwa ụda na-esi isi n’ọkụ ahụ, si otu a
chee ọkụ na-adịghị nsọ n’ihu Onyenwe anyị, n’ụzọ megidere
ihe e nyere n’iwu. 2 N’ihi ya, ọkụ sitere n’ihu Onyenwe anyị
daa rechapụ ha, ha nwụrụ n’ihu Onyenwe anyị. 3 Mgbe ahụ,
Mosis gwara Erọn sị, “Nke a bụ ihe Onyenwe anyị bu n’obi
mgbe o kwuru sị, “‘N’etiti ndị niile na-abịaru m nso ka a
ga-edo m nsọ ọ bụkwa n’ihu ọha mmadụ, ka a ga-asọpụrụ
m.’” Ma Erọn gbara nkịtị. 4 Mgbe ahụ, Mosis kpọrọ Mishael
na Elzafan, ụmụ Uziel, nwanne nna Erọn sị ha, “Bịanụ nso.
Gaanụ buputa ozu ụmụnne unu site n’ihu ebe nsọ, buru ha
gaa n’azụ ebe obibi.” 5 Ha bịara ghanye aka n’uwe ime ahụ
ha buru ha bupụ n’azụ ọmụma ụlọ ikwu, dịka Mosis nyere
n’iwu. 6 Mosis tụgharịrị sị Erọn na ụmụ ya, Elieza na Itama,
“Unu ekwekwala ka ntutu isi unu kpasaa akpasa izipụta na
unu na-eru ụjụ. Unu adọwakwala uwe unu. N’ihi na ọ bụrụ
na unu emee otu a, unu ga-anwụ. Iwe Onyenwe anyị ga-
abịakwasịkwa ọgbakọ Izrel niile. Ma ndị ikwu gị, ụmụ Izrel
ndị ọzọ, nwere ike ruo ụjụ n’ihi Nadab na Abihu. 7 Ọzọ,
unu ahapụla ọnụ ụzọ ụlọ nzute, ka unu ghara ịnwụ, n’ihi na
mmanụ nsọ nke Onyenwe anyị dị n’ahụ unu.” Ha mere dịka
Mosis gwara ha. 8 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Erọn sị,
9 “Gị na ụmụ gị ndị ikom agaghị añụ mmanya, maọbụ ihe
ọñụñụ ọbụla na-aba n’anya mgbe unu na-aba n’ụlọ nzute ka
unu ghara ịnwụ. Agbụrụ unu niile ga-esogide iwu a ruo ọgbọ
niile na-abịa. 10 Ọrụ unu ka ọ bụ ịkpa oke n’etiti ihe dị nsọ
na ihe na-adịghị nsọ, na n’etiti ihe dị ọcha na ihe na-adịghị
ọcha. 11 Ọrụ unu bụkwa izi ụmụ Izrel ụkpụrụ niile Onyenwe
anyị nyere ha site n’aka Mosis.” 12 Mosis sịrị Erọn na ụmụ
ya ndị ikom fọdụrụ, bụ Elieza na Itama, “Werenụ onyinye
mkpụrụ ọka nke fọdụrụ site na onyinye nsure ọkụ, nke a
kwadoro na-etinyeghị ihe iko achịcha ọbụla, bụ nke e nyere
Onyenwe anyị. Rienụ ya n’akụkụ ebe ịchụ aja, n’ihi na ọ bụ
ihe dịkarịsịrị nsọ. 13 Rienụ ya n’ime ebe nsọ ahụ, n’ihi na ọ
bụ oke ruru unu na ụmụ unu ndị ikom site n’onyinye nsure
ọkụ e nyere Onyenwe anyị; n’ihi na nke a bụ ihe e nyere m
n’iwu. 14 Ma unu na ụmụ unu ndị ikom na ndị inyom ka ọ
dịkwara iri obi anụ na apata ya, nke e fufere n’ihu Onyenwe
anyị. Kama, ọ bụ n’ebe dị ọcha ka unu ga-anọ rie ya. Nke a bụ
oke enyere unu na ụmụ unu site n’aja udo nke ụmụ Izrel. 15
Apata ụkwụ anụ nke aja mbuli na obi anụ ahụ nke e fufere,
ka a ga-eweta ya na abụba ya nye dịka onyinye sitere n’ọkụ.
A ga-efufe ha n’ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. Nke a ga-
abụ oke ruuru unu na ụmụ unu mgbe niile, dịka Onyenwe
anyị nyere n’iwu.” 16 Mgbe Mosis jụrụ ajụjụ banyere mkpi
ahụ e ji chụọ aja mmehie, ọ chọpụtara na a kpọọla ya ọkụ. O
wesoro Elieza na Itama ụmụ ndị ikom Erọn iwe sị ha, 17 “Gịnị
mere unu erighị anụ ahụ e ji chụọ aja mmehie n’akụkụ ebe
nsọ ahụ? Ọ bụ nke dịkarịsịrị nsọ; e nyere unu ya maka iwepụ
ọmụma ikpe dịrị ọgbakọ Izrel, na ikpuchi mmehie ha n’ihu
Onyenwe anyị. 18 Ebe ọ bụ na e webataghị ọbara ya n’ime
Ebe Nsọ ahụ, unu gaara anọ n’akụkụ ebe nsọ ahụ rie anụ
ewu ahụ, dịka m nyere unu n’iwu.” 19 Ma Erọn zara Mosis sị
ya, “Lee, taa ka ha chụrụ aja mmehie na aja nsure ọkụ ha
n’ihu Onyenwe anyị. Ma lee ụdị ihe dakwasịrị m. Ọ gaara atọ
Onyenwe anyị ụtọ ma a sị na m riri anụ aja mmehie ndị a
n’ụbọchị dị otu a?” 20 Mgbe Mosis nụrụ nke a, o nwere afọ
ojuju n’ihi ọsịsa Erọn nyere.

11 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn, sị, 2 “Gwanụ
ụmụ Izrel, sị, ‘N’ime anụmanụ niile dị n’ụwa, ndị a bụ
anụmanụ unu ga-eri. 3 Unu nwere ike iri anụmanụ ọbụla
ụkwụ ya wara njakpa. nke na-atagharị ọnụ. 4 “‘Ma ọ dị
ụfọdụ ndị na-atagharị nri maọbụ ndị nwere naanị ụkwụ wara
njakpa, unu agaghị eri anụ ha. Ha bụ ịnyịnya kamel, ọ bụ
ezie na ọ na-atagharị nri, ma ụkwụ ya awaghị njakpa. Unu
agaghị eri ha n’ihi na ọ bụ anụ na-adịghị ọcha. 5 Ewi: Ọ na-
atagharị nri ya, ma o nweghị ụkwụ wara njakpa. Ọ bụ anụ na-
adịghị ọcha nye unu. 6 Ewi nkume: Ọ na-atagharị nri ya, ma
o nweghị ụkwụ wara njakpa. Ọ bụ anụ na-adịghị ọcha nye
unu. 7 Ezi: Ọ bụ n’ezie na ụkwụ ya wara njakpa ma ọ dịghị
atagharị nri ya. Ọ bụ anụ na-adịghị ọcha nye unu. 8 Unu
emetụkwala ozu ha aka maọbụ rie anụ ha, n’ihi na ha bụ ihe
na-adịghị ọcha nye unu. 9 “‘N’ime ihe niile e kere eke dị ndụ
biri na mmiri, maọbụ n’iyi nta na n’oke osimiri, unu nwere
ike iri ụdị ọbụla nwere ntu na akpịrịkpa n’ahụ ha. 10 Ma unu
ekwesighị iri ihe ọbụla nke na-enweghị ntu maọbụ akpịrịkpa,
ma ha bụ anụ na-enupụta enupụta, maọbụ na ha so n’anụ ndị
ọzọ dị ndụ bi na mmiri, unu kwesiri ịsọ ha asọ. 11 Ebe ha bụ
ihe na-asọ oyi nye unu, unu ekwesighị iri ha, unu ga-agụkwa
ozu ha ka ihe na-adịghị ọcha. 12 Ihe ọbụla bi n’ime mmiri
nke na-enweghị ntu na akpịrịkpa n’ahụ ha, bụ nke unu ga-
asọ asọ. 13 “‘Ndị a bụ nnụnụ ndị unu ga-asọ asọ, nke unu na-
ekwesighị iri n’ihi na ha bụ ihe arụ a na-asọ oyi: ugo, udele
na udele ojii, 14 ndagbụ na ọgankwọ dị iche iche, 15 ugolọma
ọbụla dị iche iche, 16 enyi nnụnụ, egbe abalị, nnụnụ oke
osimiri na egbe dị iche iche, 17 okwukwu nta, komorant na
okwukwu ukwu, 18 okwukwu nwere mpi, okwolo na udele,
19 ụgbala, utù dị iche iche, nnụnụ ọdụ nta na ụsụ. 20 “‘Ụmụ
ahụhụ niile na-efe efe nke na-aga ije n’ụkwụ anọ bụ ihe rụrụ
arụ nye unu, unu agaghị eri ya. 21 Ma e nwere ụfọdụ ụmụ
ahụhụ na-efe efe nke na-aga ije n’ụkwụ anọ ndị unu nwere
ike iri: ndị a bụ ndị nwere ogwe ụkwụ nke ha ji na-awụ awụ
n’ala, 22 ndị a ka unu ga-eri n’etiti ha, igurube dị iche iche,
na akpankwụ dị iche iche, na abụzụ dị iche iche, na ụkpana dị
iche iche. 23 Ahụhụ ndị ọzọ niile na-efe efe, ndị nwere ụkwụ
anọ, bụ ihe rụrụ arụ. Unu ekwesighị iri ha. 24 “‘Iri ha ga-
eme ka unu rụọ arụọ. Onye ọbụla metụrụ ozu ha aka ga-abụ
onye rụrụ arụ site n’oge o bitụrụ ha aka tutu ruo n’abalị nke
ụbọchị ahụ. 25 Onye ọbụla metụrụ otu n’ime ozu ha aka ga-
asakwa uwe ya, gụọkwa onwe ya dịka onye na-adịghị ọcha
ruo uhuruchi. 26 “‘Anụmanụ ọbụla ụkwụ ya na-awasaghị
abụọ, maọbụ nke na-adịghị atagharị nri ya ugboro abụọ, rụrụ
arụ. Onye ọbụla metụrụ ozu ya aka ga-abụ onye rụrụ arụ. 27
N’ime anụmanụ niile na-aga ije n’ụkwụ anọ, anụmanụ ọbụla
na-aga ije n’ọbụaka ya rụrụ arụ, unu agaghị eri ya. Onye
ọbụla metụrụ ozu ya aka ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi.
28 Onye ọbụla ga-ebu ozu ya ga-asa uwe ya, bụrụkwa onye
rụrụ arụ ruo uhuruchi, n’ihi na ọ bụ ihe rụrụ arụ n’ebe unu
nọ. 29 “‘N’ime anụmanụ niile na-enupụta enupụta n’ala,
anụmanụ ndị a bụ ndị rụrụ arụ: nkapi, na oke, na agụ iyi dịka
ụdị ha si dị, 30 na ọba mmiri, na ngwere aghụ, na ngwere, na
ngwere uzuzu, na ogumagala. 31 N’ime ihe niile na-enupụta
enupụta n’ala ndị a rụrụ arụ n’ebe unu nọ. Onye metụrụ ozu
ha aka ga-abụ onye rụrụ arụ tutu ruo uhuruchi ụbọchị ahụ.

32 Ihe ọbụla nke ozu ha dakwasịrị ga-abụ ihe rụrụ arụ, maọbụ osisi, maọbụ akwa, maọbụ akpụkpọ a na-akwa n'ala, maọbụ akpa, ihe ọbụla nke eji ya eme. A ga-etinye ya na mmiri, ọ ga-adịgide n'ime mmiri tutu ruo uhuruchi, mgbe ahụ ka ọ ga-adị ọcha. **33** Ọ bụrụ na otu n'ime ihe ndị a adanye n'ite aja, a ga-etiwa ite ahụ. Ihe niile dị n'ite ahụ abụrụla ihe rụrụ arụ. **34** Ihe oriri ọbụla nke mmiri si n'ite a metụrụ abụrụla ihe rụrụ arụ. Mmiri ọńụńụ ọbụla dị n'ime ite ahụ rụkwara arụ. **35** Ihe ọbụla ozu anụmanụ dị otu a dakwasịrị, maọbụ ite ọkụ eji eghe ihe, maọbụ ekwu a ga-etiwa ha. N'ihi na ha bụ ihe rụrụ arụ, unu ga-agụ ha dịka ihe rụrụ arụ. **36** Ọ bụrụkwa na ozu anụmanụ ahụ adaba n'isi iyi, maọbụ n'olulu mmiri, mmiri ahụ ga-adị ọcha, kama onye ga-emetụ anụ ahụ aka ga-abụ onye rụrụ arụ. **37** Ọ bụrụ na ozu anụ ahụ adakwasị mkpụrụ ubi a na-aga ịkụ n'ubi, ọ gaghị emerụ ha. **38** Ma ọ bụrụ na e tinyere mmiri n'elu mkpụrụ ọghịgha ndị ahụ, ozu adakwasị n'elu ya, ha ga-abụ ihe rụrụ arụ. **39** "'Ọ bụrụ na anụmanụ unu kwesiri iri eri anwụọ, onye ahụ metụrụ ya aka ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. **40** Onye ọbụla riri ozu anụ ahụ, maọbụ bufuo ozu ya, ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya mmiri. **41** "'Anụmanụ ọbụla na-akpụgharị n'ala bụ ihe rụrụ arụ nye unu. Unu erikwala ha. **42** Unu agaghị eri anụmanụ ọbụla na-akpụgharị n'ala, ma ha na-akpụgharị n'afọ ha, ma ha na-agagharị n'ụkwụ anọ, ma ha nwere ụkwụ dị ọtụtụ. Ha bụ ihe rụrụ arụ. **43** Unu emerụla onwe unu site n'iri anụmanụ ndị a na-akpụgharị n'ala. Unu abụla ndị na-emerụ onwe unu site n'anụmanụ ndị a, maọbụ mee ka unu bụrụ ndị e merụrụ site na ha. **44** Abụ m Onyenwe anyị Chineke unu. Doonụ onwe unu nsọ, n'ihi na adị m nsọ. Unu emerụla onwe unu site n'imetụ anụmanụ ndị a na-akpụgharị n'ala aka. **45** Abụ m Onyenwe anyị, onye si n'ala Ijipt kpọpụta unu, ka m bụrụ Chineke unu. Unu aghaghị ịdị nsọ, n'ihi na adị m nsọ. **46** "'Ndị a bụ usoro iwu metụtara ụmụ anụmanụ, na anụ ufe, na anụ bi na mmiri, na anụ ndị na-arịgharị arịgharị n'ala. **47** Ka unu si otu a kpaa oke n'etiti ndị rụrụ arụ na ndị dị ọcha, n'etiti ihe e kere eke dị ndụ ndị unu nwere ike iri n'ihi na ha dị ọcha, na ndị unu na-ekwesighị iri n'ihi na ha rụrụ arụ.'"

12 Onyenwe anyị gwara Mosis sị ya, **2** "Nye ụmụ Izrel iwu ndị a sị ha, 'Mgbe nwanyị tụụrụ ime mesịa mụọ nwa nwoke, ọ ga-abụ onye na-adịghị ọcha ụbọchị asaa, dịka o si adị mgbe ọ nọ n'adịghị ọcha nke nsọ ya n'oge a kara aka. **3** N'ụbọchị nke asatọ site n'oge a mụrụ ya, a ga-ebi nwa nwoke ahụ ugwu. **4** N'ime iri abalị atọ na atọ site n'ụbọchị nwanyị ahụ mụsịrị nwa ahụ, ọ ga-anọkwa na-adịghị ọcha nke ọbara gbara ya. Ọ gaghị emetụ ihe dị nsọ aka, maọbụ banye n'ime ebe nsọ, ruo mgbe ụbọchị ime ya ka ọ dị ọcha gasịrị. **5** Mgbe nwanyị dị ime mụrụ nwa nwanyị, ọ ga-abụ onye n'adịghị ọcha iri ụbọchị na anọ, dịka o si adị mgbe ọ nọ na nsọ ya. Ọ ga-echere tutu iri ụbọchị isii agwụsịa, ime ya ka ọ dị ọcha. **6** "'Mgbe ụbọchị ịdị ọcha ya zuru, ma ọ mụrụ nwa nwoke maọbụ nwa nwanyị, ọ ga-ewetara onye nchụaja n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute otu nwa atụrụ gbara otu afọ maka onyinye aja nsure ọkụ, na otu nwa kpalakwukwu maọbụ otu nduru maka onyinye aja mmehie. **7** Onye nchụaja ga-anarakwa ha chee ha n'ihu Onyenwe anyị, chụọrọ ya aja ikpuchi mmehie. Mgbe ahụ ka ọ ga-adị ọcha site n'ịsọ ọbara ya. "'Nke a bụ usoro iwu dịịrị nwanyị ọbụla mụrụ nwa nwoke, maọbụ nwa nwanyị. **8** Ọ bụrụ na aka erughị ya iweta nwa atụrụ, ọ ga-eweta ụmụ kpalakwukwu abụọ, maọbụ ụmụ nduru abụọ. Otu ga-abụ maka aja nsure ọkụ, nke ọzọ ga-abụ maka aja mmehie. Onye nchụaja ga-ewere ha chụọrọ ya aja ikpuchi mmehie, ka ọ dịkwa ọcha ọzọ.'"

13 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị ha, **2** "Mgbe mmadụ hụrụ etuto, maọbụ ọnya, maọbụ ntụpọ na-eko eko n'akpụkpọ anụ ahụ ya nke dị ka ihe ọrịa ekpenta na-eweta, a ga-eduru onye ahụ bịa n'ihu Erọn onye nchụaja maọbụ ụmụ ya ndị ikom, bụ ndị nchụaja. **3** Onye nchụaja ga-eleru ọrịa ahụ dị ya n'ahụ anya. Ọ bụrụ na ajị dị gburugburu ebe ahụ ebidola ịcha ọcha, ọ bụrụkwa na ebe ahụ mibara ime, ọ bụ ọrịa ekpenta. Mgbe onye nchụaja leruchara ya anya, ọ ga-ekwupụta na onye ahụ bụ onye rụrụ arụ. **4** Ọ bụrụkwanụ na ajị dị gburugburu ebe ahụ dị ọcha, ma na ebe ahụ emighị emi karịa akụkụ ahụ ya ndị ọzọ, onye nchụaja ga-edebe onye ahụ ebe ọ ga-anọ naanị ya abalị asaa. **5** Mgbe ụbọchị asaa gasịrị, onye nchụaja ga-ele ya ahụ ọzọ. Ọ bụrụ na ọnya ahụ alabeghị, na ọ nwekwaghị mgbanwe ọbụla, a ga-edebekwa ya abalị asaa ọzọ. **6** Mgbe abalị asaa nke a gafekwara, onye nchụaja ga-elekwa ya ahụ ọzọ. Ọ bụrụ na ọ dịtụla ya mma, na ọnya ahụ agbasaghị n'anụ ahụ ya, onye nchụaja ga-asị na ọ dị ọcha, n'ihi na ọ bụ naanị ọnya efu. Onye ahụ ga-asakwa uwe ya mmiri, mgbe ahụ dị ọcha. **7** Ma ọ bụrụ na ọnya ahụ agbasaa n'ahụ ya mgbe o gosicharala onye nchụaja onwe ya maka nsacha ịdị ọcha, ọ ga-alaghachikwa azụ ga hụ onye nchụaja ahụ ọzọ. **8** Onye nchụaja ga-eleru ya anya, ọ bụrụ na onye nchụaja achọpụta na ọnya ahụ na-agbasa, ọ ga-agụ onye ahụ dịka onye rụrụ arụ, ọ bụ ọrịa na-efe efe. **9** "Mgbe ọbụla mmadụ nwere ihe dị ka ọrịa na-efe efe n'ahụ ya, a ghaghị ịkpọtara ya onye nchụaja. **10** Onye nchụaja ga-ele anya n'akụkụ anụ ahụ ya zara aza ịchọpụta ma ọ dị ọcha, ma ajị dị gburugburu ebe ahụ ọ na-acha ọcha, na ịhụkwa ma ọ nwere ọnya dị gburugburu ebe ahụ. **11** Ọ bụrụ na onye nchụaja ahụ ihe ndị a, ọ bụ ọrịa ekpenta n'ezie. Ọ ga-agụkwa onye ahụ dịka onye rụrụ arụ. A gaghị edebekwa ya ile ya ahụ, n'ihi na ọ bụrụlarị onye rụrụ arụ. **12** "Ọ bụrụ na onye nchụaja elee onye ahụ anya hụ na ọrịa ọcha ahụ enupụtala n'akụkụ ahụ ya niile, site n'ụkwụ ya ruo n'isi ya, **13** onye nchụaja a ga-eleru ya anya, ọ bụrụ na ọrịa ahụ enupụtala n'ahụ ya niile, ọ ga-ekwupụta na onye ahụ dị ọcha, ebe ọ bụ na ọrịa ahụ enupụtala mee ka anụ ahụ ya chawa ọcha. **14** Ma ọ bụrụ na e nwere akụkụ ahụ ya ọnya ọ hụrụ pụtara, ọ ga-agụ ya dịka onye na-adịghị ọcha. **15** Onye nchụaja ga-enyocha ọnya ahụ. Kwupụta na onye ahụ rụrụ arụ. Ọnya ahụ rụrụ arụ n'ihi na ọrịa ekpenta ka ọ bụ. **16** Ọ bụrụ n'ọnya ahụ agbanwe na-acha ọcha, ha ga-agakwuru onye nchụaja. **17** Onye nchụaja ga-ele ya ahụ. Ọ bụrụ na ọnya niile ahụ na-acha ezi ọcha, onye nchụaja ga-agụ ya dịka onye na-enweghị ntụpọ. Ndị dị ọcha ka ha ga-abụ. **18** "Ọ bụrụ na etuto toro mmadụ n'ahụ alaa, **19** ma akpụkpọ anụ ahụ ya anọgide na-acha ọcha, maọbụ na-acha ọbara ọbara, a ga-ejekwuru onye nchụaja ka o lee ya anya n'ahụ. **20** Ọ bụrụ na onye nchụaja achọpụta na e nwere ọrịa dị n'okpuru akpụkpọ ahụ ya, chọpụtakwa na ajị ya na-acha ọcha, onye nchụaja ga-agụ mmadụ ahụ dịka onye rụrụ arụ, n'ihi na ekpenta esitela n'etuto ahụ pụta. **21** Ọ bụrụ na onye nchụaja achọpụta na ajị ọcha adịghị n'akpụkpọ ahụ ya, chọpụtakwa na ọnya ahụ

abanyeghị n’ime, onye nchụaja ga-edebe onye ahụ ụbọchị
asaa. 22 N’ime ụbọchị asaa ahụ, ọ bụrụ na ọnya ahụ abaa ụba
karịa ka ọ dị na mbụ, onye nchụaja ga-agụ mmadụ ahụ dịka
onye na-adịghị ọcha. Ọ bụ ọrịa na-emerụ emerụ ka ọ bụ. 23
Ma ọ bụrụ na ọ baghị ụba karịa, onye nchụaja ga-agụ mmadụ
ahụ dịka onye dị ọcha, n’ihi na ihe a bụ etuto lara ala. 24 “Ọ
bụrụ na ọkụ agbaa mmadụ, mee ka ọnya pụta ya n’ahụ: ọ
bụrụ na ọnya ahụ ebido na-acha ọbara ọbara, maọbụ na-
acha ezigbo ọcha, 25 onye nchụaja ga-elezi onye dị otu a
anya. Ọ bụrụ na ajị dị gburugburu ebe ọnya ahụ dị na-acha
ọcha, maọbụ na ọnya ahụ mibara ime karịa, ọ ghọọla ekpenta
nke si n’ọnya ahụ nupụta. Onye nchụaja ga-agụ mmadụ ahụ
dịka onye na-adịghị ọcha. Ọ bụ ọrịa ekpenta. 26 Ma ọ bụrụ
na onye nchụaja elee ya hụ na ajị dị gburugburu ebe ahụ
adịghị ọcha, ọ bụrụkwa na ọ dịghị ala karịa akpụkpọ ahụ, na
ọ na-aṅacha, mgbe ahụ onye nchụaja ga-edebe onye ahụ
iche ụbọchị asaa. 27 N’ụbọchị nke asaa, onye nchụaja ga-
elezi onye ahụ anya nke ọma. Ọ bụrụ na ọ chọpụtara na ọnya
ahụ na-abasaa n’akpụkpọ ahụ ya, onye nchụaja ga-agụ onye
ahụ dịka onye na-adịghị ọcha. Ọrịa na-emerụ emerụ ka ọ
bụ. 28 Ma ọ bụrụ na ọ gbanweghị, bụrụkwa na ọ basaghị
n’akpụkpọ ahụ ma ọ na-aṅacha, ọ bụ ihe ọzịza sitere n’ọkụ
rere onye ahụ, onye nchụaja ga-agụ ya dịka onye dị ọcha,
n’ihi na ọ bụ apa ọnya lara ala. 29 “Ọ bụrụ na nwoke maọbụ
nwanyị ọbụla enwee ọnya n’isi, maọbụ na nti ya, 30 onye
nchụaja ga-elezi ọnya ahụ anya. Ọ bụrụ na ọ dị ala karịa
akpụkpọ ahụ ya, ọ bụrụkwa na ajị dị na ya na-acha odo odo
dị irighiri, onye nchụaja ga-agụ ha dịka ndị na-adịghị ọcha.
Ọ bụ ọrịa na-emerụ emerụ nke dị n’isi maọbụ n’agba. 31
Ma ọ bụrụ na onye nchụaja achọpụta na ọnya ahụ adịghị
abasa abasa, maọbụ na ajị dị n’ebe ahụ adịghị eji ojii, onye
nchụaja ga-edebe onye ahụ ụbọchị asaa. 32 N’ụbọchị nke
asaa onye nchụaja ga-elezi ọnya ahụ anya. Ọ bụrụ na ọnya
ahụ abasaghị karịa, ọ bụrụ na o nweghị ajị na-acha edo edo, ọ
bụrụkwa na o mibaghị emiba, 33 ọ ga-akpụchapụ ajị niile dị
n’akụkụ ebe ahụ ọnya mere ya, ma ọ gaghị akpụchapụ ajị
dị n’ọnya ahụ n’onwe ya. Onye nchụaja ga-edebe onye ahụ
ụbọchị asaa. 34 N’ụbọchị nke asaa, onye nchụaja ga-elezi
ọnya ahụ anya. Ọ bụrụ na ọ basaghị karịa, maọbụ mibanye
n’ime karịa anụ ahụ, a ga-agụ mmadụ ahụ dịka onye dị ọcha.
Ọ ga-apụ sachaa uwe ya, bụrụ onye dị ọcha. 35 Ma ọ bụrụ na
mgbe a gụchara ya n’onye dị ọcha ọnya ahụ emesịa basaa
n’ahụ ya. 36 Onye nchụaja ga-ele ya anya. Ọ bụrụ na ọnya ahụ
agbasaala n’akpụkpọ ahụ ya, onye nchụaja a gaghị achọwa ajị
na-acha edo edo. Onye ahụ rụrụ arụ. 37 Ma ọ bụrụ n’uche
onye nchụaja na ọnya ahụ adịghị abasa abasa, ọ bụrụkwa na
ajị ojii epupụtala n’ebe ahụ, ọnya ahụ alaala. Onye dị ọcha ka
mmadụ ahụ bụ. Onye nchụaja ga-ekwupụta na ọ dị ọcha. 38
“Mgbe nwoke maọbụ nwanyị ọbụla nwere ntụpọ ọcha n’anụ
ahụ ya, 39 onye nchụaja ga-ele ya ahụ. Ọ bụrụ na ntụpọ ahụ
adịghị achazi ezi ọcha, ọ bụ ọkọ nupụtara onye ahụ n’ahụ.
Onye ahụ dị ọcha. 40 “Mgbe ajị na-adịghịkwa nwoke n’isi, ọ
bụ isi nkwọcha, onye ahụ dị ọcha. 41 Otu aka ahụ, ọ bụrụ na
isi ya esite n’egedege ihu ya kwọchasịa, ọ bụghị ekpenta, onye
dị ọcha ka ọ bụ. 42 Kama ọ bụrụ na onye ahụ enwee etuto
n’isi ya maọbụ n’egedege ihu ya nke na-acha ọbara ọbara, na
ọcha ọcha, o nwere ike bụrụ ọrịa ekpenta na-enupụta ya n’isi
maọbụ n’egedege ihu. 43 N’ihi ya, onye nchụaja ga-elezi ya
anya. Ọ bụrụ na etuto ahụ toro ya n’isi maọbụ n’egedege ihu
na-acha ọbara ọbara, na ọcha ọcha, ọ ga-abụ na ọ ghọọla ọrịa
ekpenta. 44 Onye nchụaja ga-agụ ya dịka onye ekpenta. Ọ
bụkwa onye rụrụ arụ, n’ihi ọnya ahụ dị ya n’isi. 45 “Onye
ọbụla a chọpụtara na ọ bụ onye ekpenta ga-eyi uwe dọkara
adọka, hapụ agịrị isi ya ka ọ dịka nke onye ara. Ọ ga-ekpuchi
elu egbugbere ọnụ ya, na-eti mkpu na-asị, ‘Onye rụrụ arụ ka
m bụ. Onye rụrụ arụ ka m bụ!’ 46 Ụbọchị niile nke ọ nọ n’ọrịa
ahụ, ọ gaghị ebi n’ime obodo n’etiti ụmụ mmadụ n’ihi na
onye rụrụ arụ ka ọ bụ. 47 “Ọ bụrụ na a hụrụ ntụpọ yiri ntụpọ
ọrịa na-efe efe n’uwe ajị anụ maọbụ n’uwe ogho ọcha, 48
maọbụ n’akpụkpọ anụ ọbụla, maọbụ n’ihe ọbụla e ji akpụkpọ
ajị anụ maọbụ uwe ogho ọcha, uwe a kpara akpa, maọbụ nke
a tụrụ atụ mee. 49 Ọ bụrụkwa na ntụpọ dị n’uwe ahụ, maọbụ
n’akpụkpọ anụ ahụ, maọbụ nke a kpara akpa, maọbụ nke
atụrụ atụ, maọbụ n’ihe akpụkpọ anụ ọbụla na-acha ahịhịa
ndụ maọbụ uhie uhie, o nwere ike ịbụ ọrịa na-efe efe. A ga-
ewegara onye nchụaja uwe ahụ ka o lezie ya anya. 50 Onye
nchụaja ga-ele ya anya, were ya debe ya iche ụbọchị asaa. 51
N’ụbọchị nke asaa, onye nchụaja ga-ele ya anya ọzọ. Ọ bụrụ
na ntụpọ ahụ agbasaa n’uwe ahụ maọbụ n’ihe ahụ a kpara
akpa, maọbụ n’ihe ahụ a tụrụ atụ, maọbụ n’ihe akpụkpọ anụ
ahụ, n’ime ụbọchị asaa ndị a, n’agbanyeghị ihe e ji ha eme, ọ
bụ ọrịa ọjọọ na-efe efe. Ihe ahụ bụ ihe rụrụ arụ. 52 A ga-
akpọ uwe ahụ, maọbụ akwa ajị anụ ahụ, maọbụ akwa ajị
anụ a kpara akpa, maọbụ akwa ogho ọcha ahụ, maọbụ ihe
akpụkpọ anụ ọbụla ọkụ, n’ihi na ọrịa na-efe efe dị n’ime ya,
n’ihi na ọrịa na-eweta mbibi ka ọ bụ. A ghakwaghị iji ọkụ
rechapụ ya. 53 “Ma ọ bụrụ na onye nchụaja ahụ ele hụ na
ntụpọ ahụ agbasaghị n’uwe ahụ, maọbụ n’akwa ahụ a kpara
akpa, maọbụ akwa a tụrụ atụ, maọbụ n’ihe akpụkpọ anụ ahụ
ọbụla. 54 Ọ ga-enye iwu ka a saa ihe ndị ahụ niile mmiri,
wezugakwa ya iche ruo ụbọchị asaa ọzọ. 55 Mgbe a sachara
ihe ahụ mmiri, onye nchụaja ga-ele ya anya ọzọ. Ọ bụrụ na
ntụpọ ahụ agbanwebeghị, ọ bụrụ na ọ na-achakwa dịka o
si acha na mbụ, mgbe ụbọchị ndị a gasịrị, ọ bụ ezie na ọ
gbasaghị, ọ bụ ihe rụrụ arụ. A ga-akpọ ya ọkụ, ma ntụpọ ahụ
ọ dị n’ihu uwe ahụ maọbụ n’azụ ya. 56 Ma ọ bụrụ na onye
nchụaja elee ya anya hụ na ụcha ntụpọ dị n’ihe ahụ adịghị
ukwuu n’ihi nsacha a sachara ya na mmiri, ọ ga-achakapụ
akụkụ uwe ahụ, maọbụ akwa ahụ a kpara akpa maọbụ nke a
tụrụ atụ. 57 Ọ bụrụ na ntụpọ ahụ emesịa pụta ọzọ n’uwe
ahụ, maọbụ n’akwa ahụ a kpara akpa, maọbụ nke a tụrụ atụ,
maọbụ n’akpụkpọ anụ ahụ, o gosiri na ọ na-agbasa agbasa.
Ihe ọbụla nwere ntụpọ ahụ ka a ga-akpọ ọkụ. 58 Uwe maọbụ
ihe a kpara akpa, maọbụ ihe a tụrụ atụ, maọbụ ihe akpụkpọ
anụ ọbụla a sara mmiri nke ntụpọ dị na ya pụrụ, a ga-asa ya
mmiri ọzọ. Ọ ga-abụkwa ihe dị ọcha.” 59 Ndị a bụ usoro iwu
metụtara ntụpọ dịka ntụpọ ọrịa na-efe efe nke dị n’uwe ajị
anụ maọbụ uwe ogho ọcha, maọbụ n’ihe a kpara akpa maọbụ
n’ihe a tụrụ atụ, maọbụ n’ihe akpụkpọ anụ. Iwu ndị a ga-enye
aka ịchọpụta ma ha rụrụ arụ, maọbụ na ha dị ọcha.

14 Onyenwe anyị gwara Mosis, sị, 2 “Ndị a bụ usoro iwu
gbasara onye ọrịa ekpenta n’oge a na-eme mmemme
ịdị ọcha ya, mgbe e dutere ya bịakwute onye nchụaja. 3
Onye nchụaja ga-apụ gaa n’azụ ebe obibi nọdụ n’ebe ahụ lee
ya ahụ, ịchọpụta ma ọrịa ekpenta ya ọ laala n’ezie. Ọ bụrụ
na ọrịa ya alaala, 4 onye nchụaja ga-enye iwu ka e weta
nnụnụ abụọ dị ndụ, na ụfọdụ osisi sida, na eriri ogho uhie, na

hisọp, maka onye ahụ a ga-emere mmemme ịdị ọcha. **5** Onye
nchụaja ga-enye iwu ka e gbuo otu n'ime nnụnụ abụọ ahụ
n'elu mmiri e si n'ọdọ mmiri na-asọ asọ kute nke dị n'ime ite
aja. **6** Ọ ga-ewere nnụnụ nke ọzọ dị ndụ, ya na osisi sida ahụ,
na ogho uhie ahụ, na hisọp ahụ, denye ha n'ime ọbara nnụnụ
ahụ e gburu n'elu mmiri ahụ. **7** Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-
efe ọbara ahụ ugboro asaa n'ahụ onye ahụ a na-eme ka ọ dị
ọcha site n'ọrịa ekpenta. Ọ ga-ekwupụtakwa na a gwọọla
onye ahụ. Emesịa, ọ ga-ahapụ nnụnụ ahụ ka o felaa n'ọhịa. **8**
"Onye ahụ e mere ka ọ dị ọcha ga-asacha uwe ya, kpụchaa
ntutu isi ya, saakwa ahụ ya. Mgbe ahụ, ọ ga-adị ọcha. Emesịa,
ọ ga-esoro ndị mmadụ biri n'obodo. Ma ọ gaghị abanye n'ụlọ
nke aka ya tutu ụbọchị asaa agafee. **9** N'ụbọchị nke asaa, ọ
ga-akpụchapụ ntutu isi ya, na afụọnụ ya, na ikuanya ya, na
ajị ndị ọzọ dị ya n'ahụ. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya niile. Mgbe
ahụ, a ga-agụ ya n'onye dị ọcha. **10** "N'ụbọchị nke asatọ, ọ ga-
ewere ebule abụọ na-enweghị ntụpọ, na otu nne atụrụ nke
na-enweghị ntụpọ gbara otu afọ, ya na iri iko ọka a kwọrọ
nke ọma a gwakọtara mmanụ oliv maka aja mkpụrụ ọka, na
otu iko mmanụ. **11** Onye nchụaja ahụ lere ya ahụ sị na ha dị
ọcha, ga-ewere aja ndị a, ha na onye ahụ a na-aga ime ka ọ dị
ọcha chee n'ihu Onyenwe anyị n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute. **12** "Mgbe
ahụ, onye nchụaja ahụ ga-ewere otu n'ime ụmụ ebule ahụ, na
otu iko mmanụ chụọ ya dịka onyinye aja ikpe ọmụma. Ọ ga-
efufe ha n'ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. **13** Ọ ga-egbu
nwa ebule ahụ n'akụkụ ebe nsọ ahụ, n'ebe a na-anọ egbu
anụ aja mmehie na aja nsure ọkụ. Ọ bụ onye nchụaja ga-
ewere anụ aja ikpe ọmụma a, dịka o were nke aja mmehie. Ọ
bụ ihe dịkarịsịrị nsọ. **14** Onye nchụaja ahụ ga-ewere ụfọdụ
n'ime ọbara aja ikpe ọmụma ahụ, tee n'ọnụ ntị aka nri nke
onye ahụ a na-eme ka ọ dị ọcha. Ọ ga-etekwa ya n'isi mkpụrụ
aka nke aka nri ya, na n'elu isi mkpụrụ ụkwụ nke ụkwụ aka
nri ya. **15** Emesịa onye nchụaja ga-awụnyetụ mmanụ oliv
ahụ n'ọbụaka nke aka ekpe ya, **16** ọ ga-arụnye otu mkpịsịaka
nri ya n'ime mmanụ dị n'ọbụaka ya, ọ ga-ewere mkpịsịaka
ya fesa ụfọdụ n'ime ya ugboro asaa n'ihu Onyenwe anyị. **17**
Onye nchụaja ga-ewere mmanụ ahụ fọdụrụ n'ọbụaka ya tee
ya onye ahụ n'ọnụ ntị aka nri nke onye ahụ a na-aga ime ka ọ
dị ọcha, na n'isi mkpụrụ aka nke aka nri ya, na n'isi mkpụrụ
ụkwụ nke aka nri ya, n'elu ọbara aja ikpe ọmụma ahụ mee.
18 Ọ ga-ete mmanụ ahụ fọdụrụ n'aka ya, n'isi onye ahụ a na-
eme ka ọ dị ọcha. Onye nchụaja ga-ekpuchikwara ha mmehie
ya n'ihu Onyenwe anyị. **19** "Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-
achụ aja mmehie, kpuchiere onye ahụ a ga-eme ka ọ dị ọcha
site na-adịghị ọcha ha mmehie ya. Emesịa, onye nchụaja ga-
egbu aja nsure ọkụ ahụ, **20** were ya na onyinye mkpụrụ ọka
chụọrọ onye ahụ aja, maka ikpuchiri ya mmehie ya. Mgbe
ahụ, a ga-agụ onye ahụ n'onye dị ọcha. **21** "Ọ bụrụ na ọ bụ
ogbenye onye na-enweghị ike iweta ihe ndị a, ha aghaghị
iwere otu nwa ebule dịka aja ikpe ọmụma nke a ga-efufe n'ihi
aja ikpuchi mmehie ha, Ọ ga-ewetakwa iko ọka a kwọrọ nke
ọma asaa maọbụ ihe ọtụtụ efaa a gwara mmanụ oliv dịka
aja mkpụrụ ọka, ya na otu iko mmanụ. **22** Ọ ga-ewetakwa
nduru abụọ maọbụ kpalakwukwu abụọ, nke ọbụla o nwere
ike iweta. Otu ga-abụ maka aja mmehie, nke ọzọ ga-abụ maka
aja nsure ọkụ. **23** "Ọ ga-ewere ha nye onye nchụaja n'ọnụ ụzọ
ụlọ nzute n'ihu Onyenwe anyị, n'ụbọchị nke asatọ ya, maka
ime ka ha dị ọcha. **24** Onye nchụaja ga-ewerekwa nwa atụrụ
aja ikpe ọmụma ahụ, ya na otu iko mmanụ oliv ahụ, fufee ha
n'ihu ebe ịchụ aja nye Onyenwe anyị. **25** Ọ ga-egbu nwa atụrụ
aja ikpe ọmụma ahụ, were ụfọdụ ọbara ya tee n'ọnụ ntị aka
nri onye ahụ a na-aga ime ka ọ dị ọcha, na n'isi mkpụrụ aka
nke aka nri ya, na n'isi mkpụrụ ụkwụ nke aka nri ya. **26** Onye
nchụaja ahụ ga-awụnye ụfọdụ mmanụ oliv ahụ n'ọbụaka
nke aka ekpe ya, **27** ọ ga-ewere mkpịsịaka nri ya fesa ụfọdụ
mmanụ ahụ nke dị n'ọbụaka ya ugboro asaa n'ihu Onyenwe
anyị. **28** Ọ ga-etekwa ụfọdụ mmanụ ahụ dị n'aka ya n'ebe ndị
ahụ o tere ọbara ikpe ọmụma ahụ, nke bụ n'ọnụ ntị onye
ahụ nke a na-eme ka ọ dị ọcha, na n'isi mkpụrụ aka nke aka
nri ya, na n'isi mkpụrụ ụkwụ nke aka nri ya. **29** Mmanụ nke
fọdụrụ n'aka ya ka onye nchụaja ga-ete n'isi onye ahụ a na-
eme ka ọ dị ọcha, ikpuchi mmehie ha n'ihu Onyenwe anyị. **30**
Emesịa, ọ ga-eji nduru abụọ ahụ maọbụ kpalakwukwu abụọ
ahụ, nke ọbụla o nwere ike iweta, chụọ aja. **31** Otu ga-abụ
maka aja mmehie, nke ọzọ ga-abụ maka aja nsure ọkụ, ha na
aja mkpụrụ ọka. N'ụzọ dị otu a, onye nchụaja ga-ekpuchiri ya
mmehie ya n'ihu Onyenwe anyị, bụ onye ahụ a na-eme ka ọ
dị ọcha." **32** Ndị a bụ usoro iwu dịrị onye ọbụla e sitere n'ọrịa
ekpenta mee ka ọ dị ọcha, onye aka ya na-erughị iweta ihe
o kwesiri iweta, bụ nke e ji eme ka ọ dị ọcha. **33** Onyenwe
anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị, **34** "Mgbe unu banyere
ala Kenan, bụ ala ahụ m na-enye unu, ọ bụrụ na o nwee ụlọ
ọbụla m webatara ọrịa na-efe efe, **35** onyenwe ụlọ ahụ ga-
ejekwuru onye nchụaja sị ya, 'Ahụla m ihe yiri ọrịa na-efe efe
n'ụlọ m.' **36** Onye nchụaja ahụ ga-enye iwu ka a kwapụsịa ihe
niile dị n'ụlọ ahụ tupu ọ gaa lezie ụlọ ahụ anya, ka ihe niile dị
n'ụlọ ahụ ghara ịbụ ihe rụrụ arụ, ma ọ bụrụ na achọpụta ọrịa
na-efe efe n'ụlọ ahụ. Mgbe a kwapụtasịrị ihe dị n'ụlọ ahụ,
onye nchụaja ga-aga lee ụlọ ahụ. **37** Ọ ga-ele ntụpọ dị n'ahụ
ụlọ ahụ. Ọ bụrụ na ntụpọ ahụ na-acha ahịhịa ndụ ahịhịa ndụ,
maọbụ ọbara ọbara, ọ bụrụkwa na ha miri emi karịa aja ụlọ
ahụ n'ile anya, **38** onye nchụaja ga-esi n'ọnụ ụzọ ụlọ ahụ pụọ,
kpọchie ụlọ ahụ ụbọchị asaa. **39** N'ụbọchị nke asaa, onye
nchụaja ga-alọghachi bịa lee ụlọ ahụ ọzọ. Ọ bụrụ na ntụpọ
ahụ agbasaala n'aja ụlọ ahụ, **40** onye nchụaja ga-enye iwu ka
e tida akụkụ aja ụlọ ahụ bufuo ya n'ebe a na-ekpofu ihe rụrụ
arụ n'azụ obodo. **41** Ọ ga-enyekwa iwu ka a kpụchaa aja ụlọ
niile dị n'ime ụlọ ahụ, bufukwaa aja niile a kpụchapụtara
n'ebe a na-ekpofu ihe rụrụ arụ n'azụ obodo. **42** A ga-ebute
nkume ọzọ jiri ha dochie ndị ahụ e bupụsịrị. A ga-ejikwa ụrọ
ọhụrụ tee ụlọ ahụ ọzọ. **43** "Ma ọ bụrụ na ntụpọ ahụ apụta
ọzọ, mgbe e bupụsịrị nkume ndị ahụ, ma mgbe a kpuchasịrị
aja ụlọ ma techikwaa ya, **44** onye nchụaja ga-abịa lee ya. Ọ
bụrụ na ọ hụ na ntụpọ ahụ agbasaala ọzọ, ọ ga-agụ ụlọ ahụ
dịka ihe rụrụ arụ, n'ihi na ntụpọ ahụ bụ ọrịa na-efe efe. **45** Ọ
ga-enye iwu ka a kwatuo ụlọ ahụ bufukwaa ihe niile e jiri rụọ
ya, nkume niile, osisi niile na ụrọ niile, n'ebe a na-ekpofu
ihe rụrụ arụ n'azụ obodo. **46** "Onye ọbụla banyere n'ụlọ ahụ
n'oge e mechiri ya, ga-abụ onye rụrụ arụ ruo n'oge uhuruchi.
47 Onye ọbụla dinara ala maọbụ rie nri n'ime ya, ga-asacha
uwe ya. **48** "Ma ọ bụrụ na onye nchụaja abịa hụ na ntụpọ ahụ
apụtaghị ọzọ, mgbe e techara ụlọ ahụ ụrọ nke ugboro abụọ, ọ
ga-agụ ya n'ụlọ dị ọcha, n'ihi na ọrịa ahụ na-efe efe alaala. **49**
Ọ ga-ejikwa nnụnụ abụọ, na osisi sida, na ogho uhie, na osisi
hisọp mee mmemme ido ihe ọcha. **50** Ọ ga-egbu otu n'ime
nnụnụ ndị ahụ n'elu mmiri e si n'iyi na-asọ asọ kute, nke dị
n'ime ite aja. **51** Ọ ga-edenye osisi sida ahụ, na ogho uhie
ahụ, na osisi hisọp ahụ, n'ime ọbara nnụnụ ahụ na mmiri

ahụ. Ọ ga-efesa ọbara ahụ n’ụlọ ahụ ugboro asaa. 52 Ọ bụ
ọbara nnụnụ ahụ, na mmiri ahụ, na nnụnụ nke ọzọ ahụ dị
ndụ, na osisi sida ahụ na hisọp ahụ, na ogho uhie ahụ ka ọ
ga-eji mee ka ụlọ ahụ dị ọcha. 53 Ọ ga-ahapụ nnụnụ ahụ dị
ndụ ka o fepụ felaa n’ọhịa dị n’azụ obodo. Nke a ga-abụ otu e
si kpuchiere ụlọ ahụ mmehie ya. Ọ ga-adịkwa ọcha.” 54 Ndị a
bụ usoro iwu metụtara ọrịa ekpenta, na ọkọ, 55 na ọrịa na-
efe efe dị n’uwe maọbụ n’ụlọ, 56 maọbụ etuto, maọbụ ntụpọ,
maọbụ ọnya. 57 Iwu ndị a ga-enye aka ịmata ihe rụrụ arụ
maọbụ ihe na-adịghị ọcha. Ndị a bụ usoro iwu metụtara ọrịa
ekpenta na ọrịa na-efe efe.

15 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị ha, 2 “Gwa
ụmụ Izrel okwu sị ha, ‘Nwoke ọbụla ihe nsọpụta si
n’ahụ ya na-asọpụta, bụ onye rụrụ arụ. 3 Onye ahụ rụrụ arụ
mgbe ihe ahụ si ya n’ahụ na-asọpụta, rụọkwa arụ mgbe ihe
ahụ kwụsịrị ịsọ. Otu a ka ihe ọsụsọ ahụ si eme ka onye ahụ
rụọ arụ. 4 “‘Ihe ọbụla onye ahụ ji anọdụ ala, maọbụ nke o ji
dinaa bụ ihe rụrụ arụ. 5 Onye ọbụla metụrụ ihe ndina ya aka
ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya, na ahụ
ya mmiri. 6 Onye ọbụla nọdụrụ ala n’ihe onye ahụ nọdụrụ
ala n’oge ahụ ọ bụ onye rụrụ arụ, ga-abụ onye rụrụ arụ ruo
uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya, na ahụ ya mmiri. 7 “‘Onye ọbụla
metụrụ nwoke ahụ ihe si n’ahụ ya na-asọpụta aka ga-asa uwe
ya na ahụ ya mmiri, bụrụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. 8
“‘Onye ọbụla dị ọcha nke onye ahụ bụsara ọnụ mmiri ga-
abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya
mmiri. 9 “‘Ihe ọbụla onye ahụ ji anọkwasị n’elu anụmanụ ọ
na-agba ga-abụ ihe rụrụ arụ. 10 Onye ọbụla ga-eburu, maọbụ
metụ ihe ọbụla o ji nọdụ ala aka ga-abụ onye rụrụ arụ ruo
uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya mmiri. 11 “‘Ọ bụrụ
na nwoke ahụ rụrụ arụ ebughị ụzọ saa aka ya tupu o metụ
mmadụ aka, onye ahụ o metụrụ aka ga-abụ onye rụrụ arụ
ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya mmiri. 12 “‘A ga-
etiwa ite aja ọbụla onye ahụ metụrụ aka, jiri mmiri ṅachaa
ihe osisi ọbụla o metụrụ aka. 13 “‘Mgbe e mere ka onye ahụ
bụrụ onye dị ọcha site n’ihe nsọpụta a, ọ ga-anọ ụbọchị asaa
maka ịdị ọcha ya. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya n’ime mmiri na-
asọ asọ tupu ọ bụrụ onye dị ọcha. 14 N’ụbọchị nke asatọ, ọ
ga-ewere nduru abụọ maọbụ ụmụ kpalakwukwu abụọ bịa
n’ihu Onyenwe anyị n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute, were ha nye onye
nchụaja. 15 Onye nchụaja ga-eji ha chụọrọ ya aja n’ebe ahụ.
Otu n’ime nnụnụ abụọ ahụ ga-abụ maka aja mmehie, nke ọzọ
maka aja nsure ọkụ. N’ụzọ dị otu a, ọ ga-ekpuchiri nwoke
ahụ mmehie ya n’ihu Onyenwe anyị n’ihi ihe ọsụsọ ahụ.
16 “‘Nwoke ọbụla mkpụrụ nwa ya si ya n’amụ pụọ, ga-asa
ahụ ya nke ọma, bụrụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. 17 A
ga-asacha ihe ọbụla mkpụrụ nwa ahụ metụrụ, maọbụ akwa
maọbụ akpụkpọ anụ. Ha ga-abụ ihe rụrụ arụ ruo uhuruchi.
18 Mgbe nwoke na nwanyị dinakọrọ, ma nwoke ahụ anyụpụta
mkpụrụ nwa, ha abụọ ga-asa ahụ ha nke ọma, bụrụ ndị rụrụ
arụ ruo uhuruchi. 19 “‘Mgbe ọbara si nwanyị n’ahụ pụọ dịka
o kwesiri n’oge a kara aka n’ọnwa ọbụla, nwanyị ahụ ga-abụ
onye rụrụ arụ ụbọchị asaa. Onye ọbụla metụrụ ya aka n’oge a
ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. 20 “‘Ihe ọbụla o dinara
n’elu ya n’oge a, maọbụ ihe ọ nọkwasịrị n’elu ya ga-arụ arụ.
21 Onye ọbụla metụrụ ihe ndina ya aka, ga-asa uwe ya na ahụ
ya. Ọ ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. 22 Onye metụrụ
ihe o ji nọdụ ala aka ga-asa uwe ya na ahụ ya. Ọ ga-abụ onye
rụrụ arụ ruo uhuruchi. 23 Ọ bụrụkwa na ọ bụ ihe ndina ya,
maọbụ ihe ọzọ nke o ji nọdụ ala, onye ọbụla metụrụ ya aka
ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. 24 “‘Nwoke dinakwuru
nwanyị ọbara si n’ahụ ya na-apụta, ọ bụrụ na ọbara ahụ
emetụ ya, ọ ga-abụ onye rụrụ arụ abalị asaa. Ihe ndina ọbụla
o dinara n’elu ya ga-abụ ihe rụrụ arụ. 25 “‘Ọ bụrụ na ọbara si
nwanyị n’ahụ na-apụta agafee oge o kwesiri ịkwụsị maọbụ na
ọ pụtara n’oge ọ na-ekwesighị ịpụta, nwanyị ahụ ga-anọgide
bụrụ onye rụrụ arụ ogologo ụbọchị ndị ahụ niile ọbara ahụ si
ya n’ahụ na-apụta. 26 Ihe ọbụla o dinara n’elu ya mgbe ọbara
si ya n’ahụ na-apụta, maọbụ ihe ọbụla ọ nọdụrụ ala n’elu ya,
ga-abụ ihe rụrụ arụ, dịka mgbe ọbara nke oge a kara aka. 27
Onye ọbụla metụrụ ihe ndina ya maọbụ ihe ọ nọdụrụ ala
n’elu ya aka, ga-arụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asakwa uwe ya na
ahụ ya mmiri. 28 “‘Mgbe ọbara ahụ kwụsịrị, ọ ga-agụ ụbọchị
asaa site n’oge ọ kwụsịrị. Mgbe abalị asaa ahụ zuru, ọ ga-abụ
onye dị ọcha. 29 N’ụbọchị nke asatọ, ọ ga-ewere nduru abụọ
maọbụ ụmụ kpalakwukwu abụọ, nye onye nchụaja n’ọnụ
ụzọ ụlọ nzute. 30 Onye nchụaja ahụ ga-eji otu chụọrọ ya aja
mmehie, werekwa nke ọzọ chụọrọ ya aja nsure ọkụ. N’ụzọ dị
otu a, ọ ga-ekpuchiri ya mmehie ya n’ihu Onyenwe anyị, n’ihi
adịghị ọcha nke ihe ọsụsọ ya. 31 “‘Unu ga-ekewapụ ụmụ Izrel
site n’ihe ndị ahụ na-emerụ ha, ka ha ghara ịnwụ n’ọnọdụ
adịghị ọcha ha n’ihi imerụ ụlọ nzute m, nke dị n’etiti ha.’”
32 Ndị a bụ usoro iwu gbasara ndị ikom ihe si n’ahụ ha na-
asọpụta, na ndị ikom rụrụ arụ n’ihi mkpụrụ nwa si ha n’ahụ
pụọ. 33 Ọ bụkwa iwu dịrị nwanyị ọbara si n’ahụ ya pụọ n’oge
a kara aka, na nwoke maọbụ nwanyị ọbụla ihe si n’ahụ ya na-
asọpụta, na nke dịrị nwoke ọbụla ya na nwanyị ga-edinakọ
n’oge nwanyị ahụ bụ onye rụrụ arụ.

16 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu mgbe ụmụ ndị ikom
Erọn abụọ ndị ahụ bịara n’ihu Onyenwe anyị nwụsịrị. 2
Onyenwe anyị sịrị Mosis, “Gwa nwanne gị nwoke Erọn si ya
ka ọ ghara ịbata mgbe ọbụla ọ chọrọ, n’ime Ebe ahụ Kachasị
Nsọ nke dị n’azụ akwa mgbochi, nke dị n’ihu ebe mkpuchi
mmehie dị n’elu igbe ọgbụgba ndụ ahụ, ma ọ bụghị ya ọ ga-
anwụ. N’ihi na aga m apụta ìhè n’ime igwe ojii dị n’elu ebe
mkpuchi ahụ. 3 “Otu a ka Erọn ga-esi na-abata n’Ebe ahụ
Kachasị Nsọ. Ọ ga-eweta nwa oke ehi n’ihi aja mmehie, na
ebule ọ ga-eji chụọ aja nsure ọkụ, 4 Ọ ga-eyikwasị onwe
ya uwe mwụda ọcha, ya na uwe ime ahụ dị ọcha. Ọ ga-eke
gburugburu ukwu ya ihe ike n’ukwu akwa ọcha, keekwa akwa
ọcha n’isi ya. Ndị a bụ uwe dị nsọ, n’ihi ya, ọ ga-ebu ụzọ saa
ahụ tupu ọ na-eyi ha. 5 Ọ ga-esi n’aka ọgbakọ ụmụ Izrel nata
mkpi abụọ n’ihi aja mmehie, na otu ebule n’ihi aja nsure
ọkụ. 6 “Erọn ga-eweta oke ehi nke ya, maka aja mmehie
iji kpuchie mmehie nke ya na nke ezinaụlọ ya. 7 Emesịa, ọ
ga-ewere mkpi abụọ ndị ahụ chee ha n’ihu Onyenwe anyị
n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ. 8 Ọ ga-efe nza n’isi mkpi abụọ
ahụ, ịchọpụta nke dịrị Onyenwe anyị nke ọzọ abụrụ nke ọ
ga-ahapụ. 9 Mkpi ahụ nza mara ga-abụ nke Onyenwe anyị,
ya ka Erọn ga-egbu dịka aja mmehie. 10 Ma mkpi ahụ nke
nza mara dịka ewu na-ewere ọnọdụ iburu mmehie ka a ga-
eche na ndụ n’ihu Onyenwe anyị, n’ihi iji ya mee mmemme
mkpuchi mmehie, a ga-ahapụ ya ka o buru mmehie niile
kpafuo n’ọzara. 11 “Erọn ga-eweta oke ehi maka aja mmehie
nke ya onwe ya, iji kpuchie mmehie ya na nke ezinaụlọ ya. Ọ
ga-egbu oke ehi ahụ maka aja mmehie nke ya onwe ya. 12 Ọ

ga-esite n'ebe ịchụ aja dị n'ihu Onyenwe anyị were ihe ịgụ
ọkụ jupụtara n'icheku ọkụ. Ọ ga-ewerekwa ụda na-esi isi ụtọ
ruru mkpoju aka abụọ, were ha bata n'ime akụkụ nke ọzọ nke
akwa mgbochi ahụ. **13** N'ebe ahụ ọ ga-awụnye ụda ndị ahụ
na-esi isi ụtọ n'elu icheku ọkụ ahụ n'ihu Onyenwe anyị, ka
anwụrụ ọkụ nke ụda ndị a kpuchie ebe mkpuchi mmehie ahụ
dị n'elu Ihe Ama ahụ ka ọ ghara ịnwụ. **14** Ọ ga-ewebatakwa
ụfọdụ ọbara oke ehi ahụ, jiri mkpịsịaka ya fesa ya n'ihu ebe
mkpuchi mmehie ahụ, n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, fesakwa ya
ugboro asaa n'ihu ebe mkpuchi mmehie ahụ. **15** "Emesịa, ọ
ga-esi n'ebe ahụ pụọ gaa gbuo mkpi aja mmehie ụmụ Izrel,
werekwa ọbara ya bata n'azụ akwa mgbochi fesa ya n'elu
ebe mkpuchi mmehie ahụ, na n'ihu ya, dịka o jiri ọbara nwa
oke ehi ahụ mee. **16** N'ụzọ dị otu a, ọ ga-ekpuchiri Ebe ahụ
Kachasị Nsọ mmehie ya, n'ihi mmehie na nnupu isi ụmụ
Izrel, ihe ọbụla mmehie ndị ahụ bụ. Ọ ga-achụkwa ụdị aja a
n'ihi ụlọ nzute ahụ, n'ihi na ọ dị n'etiti ebe obibi rụrụ arụ nke
ụmụ Izrel. **17** O nweghị onye ọbụla ọzọ ga-anọ n'ime ụlọ
nzute ahụ, site n'oge Erọn banyere n'Ebe ahụ Kachasị Nsọ
ịchụ aja mkpuchi mmehie tutu ruo mgbe ọ pụtara, mgbe ọ
chụchara aja mkpuchi mmehie maka onwe ya na ezinaụlọ ya,
na maka ụmụ Izrel niile. **18** "Mgbe o si n'ebe ahụ pụta, gaa
n'ebe ịchụ aja dị n'ihu Onyenwe anyị kpuchiere ya mmehie
ya. Ọ ga-ewere ụfọdụ ọbara nwa oke ehi ahụ na nke mkpi
ahụ tee ya na mpi niile dị n'ebe ịchụ aja ahụ. **19** Ọ ga-eji
mkpịsịaka ya fesa ụfọdụ ọbara ahụ n'elu ebe ịchụ aja ahụ
ugboro asaa iji hichapụ adịghị ọcha ya n'ihi ịrụ arụ ụmụ Izrel,
na ido ya nsọ. **20** "Mgbe Erọn chụchara aja mkpuchi mmehie
maka Ebe ahụ Kachasị Nsọ, ụlọ nzute, nakwa ebe ịchụ aja, ọ
ga-akpụbata mkpi ahụ e debere ndụ. **21** Ọ ga-ebikwasị aka ya
abụọ n'isi ya, kwupụta ajọ omume na nnupu isi ụmụ Izrel
niile, mmehie ha niile, bokwasị ha mkpi ahụ n'isi. Ọ ga-ezipụ
mkpi ahụ pụọ n'ime ọzara site n'aka onye ahụ a họpụtara
ime nke a. **22** N'ụzọ dị otu a, mkpi ahụ ga-eburu mmehie ndị
ahụ niile baa n'ebe mmadụ ọbụla na-ebighị. Nwoke ahụ ga-
ahapụkwa ya n'ọzara. **23** "Mgbe ahụ, Erọn ga-aba n'ime ụlọ
nzute ahụ, yipụ uwe akwa ọcha ndị nchụaja ahụ niile o yi
n'ahụ ya tupu ọ banye n'Ebe ahụ Kachasị Nsọ. Ọ ga-awụsa
ha n'ebe ahụ. **24** Ọ ga-eji mmiri saa ahụ ya n'akụkụ ebe nsọ
ahụ, yirikwa uwe efu ya. Mgbe ahụ, ọ ga-apụta bịa chụọ aja
nsure ọkụ nke onwe ya, na aja nsure ọkụ nke ndị ahụ, maka
ikpuchiri onwe ya, na ikpuchikwara ndị ahụ mmehie ha. **25** Ọ
ga-akpọkwa abụba anụ e ji chụọ aja mmehie ahụ ọkụ n'elu
ebe ịchụ aja. **26** "Mgbe nwoke ahụ kpụgara mkpi ahụ n'ọzara
hapụ ya, lọtara, ọ ga-asa ahụ ya na uwe ya tupu ọ laghachi
n'ime obodo. **27** Oke ehi nakwa mkpi maka ịchụ aja mmehie
ahụ, bụ nke ewebatara ọbara ha n'ime Ebe ahụ Kachasị Nsọ,
maka ikpuchi mmehie, ka aghaghị ibupụ n'azụ ọmụma ụlọ
ikwu; a ga-akpọ akpụkpọ ha, anụ ahụ ha na mgbịrị afọ ha
niile ọkụ. **28** Onye ga-akpọ ha ọkụ ga-asa uwe ya, saakwa ahụ
ya tupu ọ laghachi n'ime obodo. **29** "Nke a ga-abụrụ unu
ụkpụrụ ebighị ebi. N'afọ ọbụla, unu ga-ebu ọnụ, hapụ ịrụ
ọrụ ọbụla, n'ụbọchị iri nke ọnwa asaa. Iwu a dịrị nwa afọ
ala maọbụ onye ọbịa bi n'etiti unu. **30** N'ihi na n'ụbọchị a
ka a na-ekpuchiri unu mmehie unu, ime ka unu dịrị ọcha.
Mgbe ahụ, unu ga-abụ ndị dị ọcha site na mmehie unu niile
n'ihu Onyenwe anyị. **31** Ọ bụ ụbọchị izuike nye unu, bụrụkwa
ụbọchị unu ga-ebu ọnụ. Iwu a enweghị mgbanwe! **32** Onye
nchụaja e tere mmanụ, nke e doro nsọ dịka onye nchụaja
ịnọchi nna ya, ga-achụ aja mkpuchi mmehie ndị a, yirikwa
akwa ọcha ahụ, bụ uwe nsọ ahụ. **33** Ọ ga-ekpuchiri Ebe ahụ
Kachasị Nsọ na ụlọ nzute, ebe ịchụ aja na ndị nchụaja, na
mkpokọta ndị obodo niile mmehie ha. **34** "Nke a ga-abụ iwu
ebighị ebi nye unu. Otu ugboro n'otu afọ ka a ga-ekpuchi
mmehie maka mmehie ndị Izrel niile." E mezuru ihe ndị a
niile dịka Onyenwe anyị si nye ya Mosis n'iwu.

17 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, **2** "Gwa Erọn, na ụmụ
ya ndị ikom, na ụmụ Izrel niile okwu sị ha, 'Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị nyere n'iwu. **3** Onye ọbụla bụ onye ụlọ
Izrel gbuo ehi, maọbụ nwa atụrụ, maọbụ ewu n'ogige ebe
obibi, maọbụ n'azụ ebe obibi, **4** ma o wetaghị ya n'ọnụ ụzọ
ụlọ nzute iche ya dịka onyinye n'ihu Onyenwe anyị, n'ihu
ụlọnsọ Onyenwe anyị, a ga-agụ onye ahụ dịka onye ikpe
iwufu ọbara mara. Ọ wụfuola ọbara, n'ihi ya, a ga-esite n'etiti
ndị ya kewapụ ya. **5** Ihe e ji nye iwu a bụ ka ụmụ Izrel wetara
Onyenwe anyị aja niile ha na-achụ ugbu a na mbara ezi ọbụla.
Ha kwesiri iwetara ya Onyenwe anyị site n'aka onye nchụaja
n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute, ka o jiri ya chụọrọ ha aja udo. **6** N'ụzọ dị
otu a, onye nchụaja ga-efesa ọbara ahụ n'ebe ịchụ aja dị n'ọnụ
ụzọ ụlọ nzute, kpọọkwa abụba ya ọkụ, ka ọ bụrụ aja nsure ọkụ
nke isisi ya dị Onyenwe anyị ezi ụtọ. **7** O kwesikwaghị ka ndị
Izrel chụọ aja ha ọzọ na mbara ezi nye arụsị ewu ndị ha na-
akpọ isiala nye. Iwu a ga-adigide nye ha na ụmụ ha niile, site
n'ọgbọ ruo n'ọgbọ.' **8** "Gwa ha, 'Onye Izrel ọbụla, maọbụ onye
ọbịa bi n'etiti unu, nke ga-achụ aja nsure ọkụ maọbụ aja ọzọ,
9 ma o webataghị ya n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute, ebe a ga-achụrụ ya
Onyenwe anyị, ka a ga-ewezuga site n'etiti ndị ya. **10** "'Onye
Izrel ọbụla maọbụ onye ọbịa bi n'etiti ha, nke riri ọbara ọbụla
ka m ga-eche ihu m megide. A ga-ewezuga ya site n'etiti ndị
m. **11** N'ihi na ndụ ihe nwere ndụ dị n'ọbara ya, ọ bụ n'ihi
nke a ka m ji nye iwu na a ga-awụsa ọbara niile n'elu ebe ịchụ
aja, maka iji ya kpuchie mmehie unu. Ọ bụ ọbara na-ekpuchi
mmehie maka ndụ mmadụ. **12** N'ihi nke a, a sịrị ndị Izrel, "Ọ
dịghị onye ọbụla n'etiti unu, maọbụ onye ọbịa ọbụla nke
bi n'etiti unu ga-eri ọbara." **13** "'Onye Izrel ọbụla, na onye
ọbịa ọbụla binyere unu nke gara ịchụ nta, gbuo anụ maọbụ
nnụnụ ọbụla a na-eri eri, ga-awụfu ọbara ya were aja kpuchie
ya. **14** N'ihi na ndụ ihe niile nwere ndụ dị n'ọbara. Ọ bụ ya
mere m ji nye ụmụ Izrel iwu si unu erila ọbara anụmanụ
ọbụla, n'ihi na ndụ ihe niile nwere ndụ dị n'ọbara ya. N'ihi ya
onye ọbụla riri ọbara, a ga-ekewapụ ya site n'etiti ndị m. **15**
"'Mmadụ ọbụla, maọbụ nwa afọ ma ọ bụkwanụ onye ọbịa,
nke riri anụ nwụrụ n'onwe ya, maọbụ nke anụ ọhịa dọgburu,
ga-eji mmiri saa uwe ya na ahụ ya, ọ ga-abụkwa onye rụrụ
arụ ruo uhuruchi tupu ọ dị ọcha ọzọ. **16** Ma ọ bụrụ na ọ saghị
uwe ya na ahụ ya, ikpe ọmụma dị ya n'isi.'"

18 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **2** "Gwa ụmụ
Izrel okwu ndị a sị ha, 'Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị
Chineke unu. **3** Ya mere, ọ bụ ezie na unu ebiela n'etiti
ndị Ijipt, ma unu ekwesighị ibi ndụ unu dịka ha si ebi. Unu
ekwesịkwaghị ibi ndụ dịka ndị Kenan ebe m na-akpọbata
unu. Unu agbasola omenaala ha. **4** Unu ga-edebe iwu m niile,
gbasookwa ụkpụrụ m niile n'ihi na abụ m Onyenwe anyị
Chineke unu. **5** Debenụ iwu m na ụkpụrụ m, n'ihi na onye
na-edebe ha ga-adị ndụ site na ha. Abụ m Onyenwe anyị.
6 "'Onye ọbụla ya na mmadụ bụ nwanne e jekwurukwala
ya ka ha nwe mmekọ edina, i ji kpughee ọtọ ya. Mụ onwe

m bụ Onyenwe anyị. 7 "'Ị gaghị eleda nna gị anya site na i
jekwuru nne gị ka gị na ya nwe mmekọ edina. Nne gị ka ọ
bụ; gị na ya agaghị enwe ụdị mmekọ dị otu a. 8 "'Ị gaghị e
jekwuru nwunye nna gị ka gị na ya nwe mmekọ edina. Nke a
bụ ileda nna gị anya. 9 "'Ị gaghị e jekwuru nwanne gị nwanyị
ka gị na ya nwe mmekọ edina, maọbụ nwa nwanyị nke a
mụụrụ nna gị, maọbụ nwa nwanyị nke nne gị mụrụ, ma a
mụrụ ya n'ụlọ ma a mụrụ n'ama. 10 "'Ị gaghị e jekwuru nwa
nwanyị nke nwa gị nwoke mụrụ, maọbụ nwa nwanyị nke nwa
gị nwanyị mụrụ i nwe mmekọ edina; n'ihi na nke a ga-eweta
nleda anya nye gị. 11 "'Ị gaghị e jekwuru nwa nwanyị nwunye
nna gị mụrụ, ka gị na ya nwe mmekọ edina, n'ihi na ọ bụ
nwa nna gị mụrụ; nwanne gị nwanyị ka ọ bụ. 12 "'Ị gaghị
e jekwuru nwanne nwanyị nna gị ka gị na ya nwe mmekọ
edina, n'ihi na ọbara jịkọrọ ya na nna gị, ha bụ otu ahụ. 13 "'Ị
gaghị e jekwuru nwanne nne gị nke nwanyị, ka gị na ya nwe
mmekọ edina, n'ihi na ọbara jịkọrọ ya na nne gị, ha bụ otu
ahụ. 14 "'Ị gaghị eleda nwanne nna gị nke nwoke anya, site
n'ijekwuru nwunye ya, ka gị na ya nwe mmekọ edina. N'ihi
na nwunye nwanna gị ka ọ bụ. 15 "'Ị gaghị e jekwuru nwunye
nwa gị nwoke ka gị na ya nwe mmekọ edina; nwunye nwa gị
nwoke ka ọ bụ; gị na ya agaghị enwe mmekọrịta ọbụla gosiri
mkpughe ọtọ ya. 16 "'Ị gaghị e jekwuru nwunye nwanne
gị nwoke ka gị na ya nwe mmekọ edina, n'ihi na nke a bụ
omume nleda anya nye nwanne gị nwoke. 17 "'Ị gaghị e
jekwuru nwanyị na nwa ya nwanyị ka gị na ha nwe mmekọ
edina. Ị gaghị akpọrọ nwa nwanyị nwa ya nwoke, maọbụ
nwa nwanyị nke nwa ya nwanyị mụrụ dinaa ya; n'ihi na otu
ọbara ka ha bụ. Ihe dị otu a bụ arụ. 18 "'Ị gaghị alụ nwanne
nwanyị nwunye gị, dịka nwunye ọzọ gị, n'ihi ịkpagbu ya, gị
na ya a na-enwe mmekọrịta edina, ị na-ekpughe ọtọ nwunye
gị mgbe ọ ka dị ndụ. 19 "'E jekwurukwala nwanyị ka gị na
ya nwe mmekọ edina, mgbe ọ nọ n'ọnọdụ adịghị ọcha nke
(ịsọ ụba) nsọ nwanyị ya n'oge a kara aka. 20 "'A kpọrọkwala
nwunye onye agbataobi gị idina ya, si otu a merụọ onwe gị
n'ihi mmekọ dị otu a. 21 "'Ị gaghị enye nwa gị ka e jiri ya
chụọrọ Molek aja. N'ihi na i kwesighị imerụ aha Chineke gị.
Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. 22 "'Gị na nwoke edinala, dịka
nwanyị na nwoke si edina. Ihe akpọrọ asị ka ọ bụ. 23 "'Gị
na anụmanụ ọbụla edinakwala, site otu a merụọ onwe gị.
Nwanyị agakwaghị ewere onwe ya nye ka ya na oke anụmanụ
nwee mmekọrịta, arụ a na-adịghị eme eme ka ọ bụ. 24 "'Unu
emerụkwala onwe unu site na-ime ihe ndị a, n'ihi na ihe ndị
a bụ ihe mba ndị ahụ na-eme. Ọ bụkwa n'ihi ya ka m ga-
eji chụpụ ha site n'ala ahụ m ga-enye unu. 25 Ọ bụladị ala
ahụ niile ghọrọ ihe rụrụ arụ site n'omume ndị a. Ọ bụ nke a
mere m ji ata ndị bi n'ime ya ahụhụ n'ihi mmehie ha. Ala ahụ
meghere ọnụ ya gbọpụta ndị bi n'ime ya. 26 Unu ga-edebe
iwu m na ụkpụrụ m ndị a niile. Unu emekwala ihe arụ ndị a,
ma ndị amụrụ n'ala ma ndị ọbịa niile bi n'etiti unu. 27 Ala m
na-aga inye unu rụrụ arụ n'ihi na ndị bi n'ime ya na-eme
omume ndị a rụrụ arụ. 28 Unu emekwala ihe arụ ndị a, n'ihi
na ọ bụrụ na unu emee ha, ọ ga-emeghe ọnụ ya gbọpụta unu,
dịka o si mee mba niile bụ ndị buru unu ụzọ biri n'ime ya. 29
"'Onye ọbụla n'etiti unu mere ihe arụ ndị a, ka a ga-ekewapụ
site n'etiti ndị ya. 30 N'ihi ya, lezienụ anya ka unu debe iwu
m, ka unu ghara ime ihe arụ ndị a, nke ndị buru unu ụzọ
biri n'ala ahụ mere. Ka unu gharakwa imerụ onwe unu site
n'omume arụ ndị a. Abụ m Onyenwe anyị Chineke unu.'"

19 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 "Gwa ọgbakọ
ụmụ Izrel niile okwu sị ha: 'Dịnụ nsọ, n'ihi na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị bụ Chineke unu, dị nsọ. 3 "'Onye
ọbụla n'ime unu aghaghị ịsọpụrụ nne na nna ya, debekwa
iwu m nyere maka ụbọchị izuike, n'ihi na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị Chineke unu. 4 "'Unu akpọla isiala nye arụsị,
unu emekwarala onwe unu chi ndị e ji ọla kpụọ. Mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị Chineke unu. 5 "'Mgbe unu ga-achụrụ
Onyenwe anyị aja udo, soronụ ụkpụrụ m nyere unu chụọ ya,
ka m nabata ya. 6 Unu ga-eri ya n'ụbọchị ahụ unu chụrụ ya,
maọbụ n'ụbọchị nke na-eso ụbọchị ahụ. Nke ọbụla fọdụrụ
ruo ụbọchị nke atọ ka unu ga-esure ọkụ. 7 Ọ bụrụ na unu
erie ya n'ụbọchị nke atọ ihe arụ ka ọ bụ. A gaghị anabata aja
ọbụla unu ga-eri n'ụbọchị nke atọ. 8 Ikpe ga-ama onye ga-eri
ya n'ụbọchị nke atọ n'ihi na o meela ka ihe nsọ Onyenwe anyị
bụrụ ihe arụ. A ga-ekewapụ onye ahụ site n'etiti ndị ya. 9
"'Mgbe unu na-ewe ihe ubi, unu ewechala ihe niile dị n'akụkụ
ubi niile, maọbụ chịkọtachaa irighiri ihe ubi niile fọdụrụ
n'ala. 10 A ghọrọchakwala mkpụrụ vaịnị niile mịrị n'elu
vaịnị gị, maọbụ chịkọrọ mkpụrụ ndị dara n'ala. Hapụrụ ha
ụmụ ogbenye na ndị ọbịa, n'ihi na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị Chineke unu. 11 "'Unu ezula ohi. "'Unu aghala ụgha.
"'Unu aghọgbula ibe unu. 12 "'Unu aṅụla iyi ụgha, si otu a
weta nkọcha nye aha Onyenwe anyị Chineke unu. Abụ m
Onyenwe anyị. 13 "'Unu ejila ike pụnara onye agbataobi unu
ihe ya, maọbụ zuru ihe o nwere n'ohi. "'Kwụọnụ onye ọbụla
unu goro ọrụ ụgwọ ọrụ ya ọsịịsọ. Unu echela ka chi bọọ
tupu unu akwụọ ya ụgwọ ya. 14 "'Akọchala onye ntị chiri,
edochikwarala onye ìsì ihe n'ụzọ. Tụọ egwu Chineke. Abụ m
Onyenwe anyị. 15 "'Unu ekpela ikpe na-ezighị ezi, unu elela
mmadụ anya n'ihu mgbe unu na-ekpe ikpe, ma onye unu na-
ekpe ikpe ọ bụ ọgaranya maọbụ ogbenye. Kama kpeenụ ikpe
kwụ ọtọ. 16 "'Unu ejegharịla na-agbasa okwu nkwujọ n'etiti
ndị mmadụ. "'Emela ihe ọbụla ga-ebutere onye agbataobi gị
ọnwụ. Abụ m Onyenwe anyị. 17 "'Akpọla nwanne gị asị n'ime
obi gị. Tụọ onye agbataobi gị mmehie ya n'ihu ya, ka ị ghara
iketa oke n'ikpe ọmụma dịrị ya. 18 "'Abọla ọbọ, ebukwala
iro n'obi megide onye ọbụla n'etiti ndị gị. Kama hụ onye
agbataobi gị n'anya dịka i si hụ onwe gị n'anya. Mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị unu. 19 "'Unu ga-edebe iwu m niile. "'Unu
ejila otu ụdị anụ ụlọ unu na-agba ụdị anụ ụlọ ọzọ dị iche.
"'Akụla ụdị mkpụrụ abụọ n'ubi. "'Eyila uwe e ji ụzọ ihe abụọ,
dịka ajị anụ na ogho dụọ. 20 "'Ọ bụrụ na nwoke ọbụla akpọrọ
nwaagbọghọ bụ ohu nwanyị nke a na-agbapụtabeghị, maọbụ
nke na-enwerebeghị onwe ya, nke nwoke ọzọ chọrọ ịlụ, mee
ka ha abụọ dinakọọ, a ga-ekpe ha abụọ ikpe n'ụlọikpe, ma a
gaghị egbu ha, n'ihi na nwanyị ahụ abụghị onye nwe onwe
ya. 21 Ma nwoke ahụ ga-eweta aja ikpe ọmụma nye Onyenwe
anyị n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Ọ ga-abụkwa ebule ka ọ ga-eji chụọ
aja ahụ. 22 Onye nchụaja ga-eji ebule aja ikpe ọmụma ahụ
chụọrọ nwoke ahụ aja mkpuchi mmehie ya n'ihu Onyenwe
anyị, n'ihi mmehie o mere. A ga-agbaghakwara ya mmehie
ya. 23 "'Mgbe unu batara n'ala ahụ kụọ mkpụrụ osisi dị iche
iche, unu erila mkpụrụ osisi ahụ mịrị n'afọ nke mbụ, ọ bụ ihe
rụrụ arụ. Ruo n'afọ nke atọ, ha bụ ihe rụrụ arụ. Unu agaghị
eri ha. 24 N'afọ nke anọ, mkpụrụ nke osisi ndị ahụ niile ga-
amị dị nsọ. Unu ga-eji ya nye Onyenwe anyị onyinye otuto. 25
Site n'afọ nke ise, mkpụrụ ọbụla ga-abụ nke unu. N'ụzọ dị otu
a ihe ha ga-amịpụta ga-adị ukwuu. Mụ onwe m bụ Onyenwe

anyị Chineke unu. 26 “‘Unu erila anụ ọbụla ọbara dị n’ime ya.
“‘Unu agbala afa maọbụ jụta mmụọ ase. 27 “‘Unu akpụchala
agịrị isi dị gburugburu akụkụ isi unu, maọbụ chabie ọnụ ọnụ
afụọnụ unu. 28 “‘Unu akala ihe ọbụla n’ahụ unu, n’ihi onye
nwụrụ anwụ maọbụ jiri mma ọkụ dee ihe n’ahụ unu. Abụ m
Onyenwe anyị. 29 “‘Emerụla nwa gị nwanyị site n’ịkwagide
ya ka ọ bụrụ akwụna, ka ala unu ghara ijupụta n’ịgba akwụna
na ihe ọjọọ dị iche iche. 30 “‘Debenụ iwu niile m nyere maka
ụbọchị izuike m. Sọpụkwaranụ ebe nsọ m. Abụ m Onyenwe
anyị. 31 “‘Unu ejekwurula ndị na-ajụ mmụọ ọjọọ ase maọbụ
chọgaa ndị dibịa afa, n’ihi na unu ga-emerụ onwe site na ha.
Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu. 32 “‘Bilienụ ọtọ
n’ihu okenye, sọpụrụnụ ndị okenye, ma tụọnụ egwu Chineke
unu. Abụ m Onyenwe anyị. 33 “‘Mgbe onye ọbịa soro unu biri
n’ala unu, unu emejọla ya. 34 Mesonụ onye ọbịa bi n’etiti
unu mmeso dịka ọ bụ otu n’ime ndị amụrụ n’ala. Hụnụ ha
n’anya dịka unu si hụ onwe unu, n’ihi na o nwere oge unu bụ
ọbịa n’ala Ijipt. Abụ m Onyenwe anyị Chineke unu. 35 “‘Unu
ejila ihe ọtụtụ aghụghọ mgbe unu na-atụ ihe dị ogologo,
maọbụ ihe dị arọ, maọbụ ihe dị ukwuu, 36 Jirinụ ezi ihe ọtụtụ
tụọ ogologo, maọbụ ihe dị arọ, maọbụ ihe dị ukwuu. Abụ m
Onyenwe anyị Chineke unu, onye si n’ala Ijipt kpọpụta unu.
37 “‘Debenụ ụkpụrụ m niile, na iwu m niile, gbasoonụ ha. Abụ
m Onyenwe anyị.’”

20 Onyenwe anyị sịrị Mosis, 2 “Gwa ụmụ Izrel, ‘Onye Izrel
ọbụla maọbụ onye ọbịa ọbụla bi n’etiti unu, nke weere
nwa ya nye maka ịchụrụ Molek aja, aghaghị ime ka ọ nwụọ.
Ndị mmadụ ga-ewere nkume tugbuo ya. 3 Mụ onwe m ga-
emegide onye ahụ, bipụ ya site n’etiti ndị ya, n’ihi na o
merụọla ebe nsọ m, mee ka aha m gharakwa ịdị nsọ, site n’iji
ụmụ ya chụọrọ Molek aja. 4 Ọ bụrụ na ndị obodo elezie anya
mee omume dịka a ga-asị na ha amaghị ihe onye ahụ mere,
hapụkwa igbu ya, mgbe o were otu n’ime ụmụ ya nye Molek,
5 mụ onwe m ga-emegide onye ahụ na ezinaụlọ ya bipụ ha
site n’etiti ndị ya. Otu a kwa ka m ga-eme ya na ndị niile so
ya merụọ onwe ha site n’ife arụsị Molek. 6 “‘Aga m edo ihu
m megide onye ọbụla gara jụọ ase site n’aka mmụọ ọjọọ,
maọbụ onye gara na dibịa afa gbaa afa, site n’iso ha kwaa
iko. Aga m ekewapụ onye ahụ site n’etiti ndị ya. 7 “‘Doonụ
onwe unu nsọ, ma dịkwanụ nsọ n’ihi na abụ m Onyenwe
anyị Chineke unu. 8 Debenụ ụkpụrụ m niile, ma gbasoonụ ha
n’ihi na abụ m Onyenwe anyị onye na-edo unu nsọ. 9 “‘Onye
ọbụla kọchara nne ya maọbụ nna ya ka a ga-egbu n’ihi na
ọ kọchara nne na nna ya. Ọbara onye dị otu a ga-adịkwa
ya n’isi. 10 “‘Ọ bụrụ na nwoke ọbụla edinakwuru nwunye
nwoke ọzọ, ya bụ nwunye onye agbataobi ya, nwoke ahụ
na nwanyị kwara iko ka a ga-egbu. 11 “‘Nwoke ọbụla ya na
nwunye nna ya dinakọrọ nwe mmekọ, emerụọla nna ya. A
ga-egbu nwoke ahụ na nwanyị ahụ. Ọbara ha ga-adị ha n’isi.
12 “‘Ọ bụrụ na nwoke ọbụla edinakwuru nwunye nwa ya,
wetara onwe ha ikpe ọmụma, a ga-egbu ha abụọ n’ihi na
ọ bụ arụ ka ha mere. 13 “‘Ọ bụrụ nwoke na nwoke ibe ya
edinakọọ nwee ụdị mmekọ edina nwoke na nwanyị, a ga-
egbu ha abụọ n’ihi na ihe ha mere bụ ihe rụrụ arụ. Ọbara ha
ga-adị ha n’isi. 14 “‘Ọ bụrụ na nwoke alụọ nwanyị na nne
mụrụ ya, ajọ ihe ka ọ bụ. Nwoke ahụ na ndị inyom ndị ahụ
ka a ga-akpọ ọkụ, ka ihe ọjọọ dị otu a hapụ ịdị n’etiti unu.
15 “‘Ọ bụrụ na nwoke na anụmanụ enwee mmekọrịta, a ga-
egbu nwoke ahụ gbukwaa anụmanụ ahụ. 16 “‘Ọ bụrụ na
nwanyị ọbụla abịaruo anụmanụ ọbụla nso dinakwuru ya inwe
mmekọ, a ga-egbu nwanyị ahụ na anụmanụ ahụ, n’ihi na ha
kwesiri ọnwụ. Ọbara ha ga-adị ha n’isi. 17 “‘Nwoke ọbụla ya
na nwanne ya nwanyị nwere mmekọ edina, maọbụ nwa afọ
nne ya maọbụ nwa nwunye nna ya, a ga-ekpochapụ ha site
n’ihu ọha mmadụ n’ihi na ọ bụ ihe ihere dị ukwuu ka ha
mere. Ọ merụọla nwanne ya, n’ihi ya ikpe ọmụma dị ya n’isi.
18 “‘Nwoke ọbụla nke ya na nwanyị nọ na nsọ nwanyị ya
dinakọrọ nwee mmekọ ekpugheela adịghị ọcha nwanyị ahụ.
Nwanyị ahụ n’onwe ya ekpugheekwala adịghị ọcha nke ya. A
ga-ebipụ ha abụọ site n’etiti ndị ha. 19 “‘Ị gaghị enwe mmekọ
edina n’etiti gị na nwanne nwanyị nne gị maọbụ nwanne
nwanyị nna gị, n’ihi na nke a bụ ihe nleda anya nye onye
ọbara jịkọrọ gị na ya. Ikpe ọmụma ga-adịrị unu abụọ. 20 “‘Ọ
bụrụ na nwoke ọbụla na nwunye nwanne nna ya edinaa, ọ bụ
omume ileda anya nye nwanne nna ya. Ha ga-ebu mmehie
ha. Ha ga-anwụ na-amụtaghị nwa. 21 “‘Ọ bụrụ na nwoke alụọ
nwunye nwanne ya, ọ bụ omume rụrụ arụ, n’ihi na ọ bụ ihe
nleda anya nye nwanne ya. Ha ga-agba aka nwa. 22 “‘Debenụ
iwu ndị a na ụkpụrụ ndị a, ma gbasoonụ ha ka ala ahụ m na-
eduba unu n’ime ya hapụ imeghe ọnụ ya gbụpụ unu. 23 Unu
agbasola omenaala ndị mba niile a m na-achụpụ site n’ala m
na-enye unu, n’ihi na ha na-eme ihe ndị a niile m nyere unu
n’iwu emela. Ọ bụ nke a mere ihe banyere ha ji sọọ m oyi. 24
Ma agwala m unu sị, “Unu ga-eketa ala ha. Aga m enye ya
unu ka ọ bụrụ ihe nketa unu. Ala mmiri ara ehi na mmanụ
aṅụ na-eru na ya.” Abụ m Onyenwe anyị Chineke unu onye
kewapụtara unu doo unu iche site na mba ndị ọzọ niile. 25
“‘Unu aghaghị ịkpa oke n’etiti anụmanụ ndị dị ọcha iri eri, na
anụmanụ ndị na-adịghị ọcha, na n’etiti anụ ufe dị ọcha iri eri
na ndị rụrụ arụ. Unu emerụla onwe unu site n’iri anụmanụ
maọbụ anụ ufe, maọbụ ihe ọzọ na-akpụgharị n’ala, ndị ahụ m
kewapụrụ iche dịka ihe rụrụ arụ. 26 Unu ga-adị nsọ nye m,
n’ihi na mụ, bụ Onyenwe anyị, dị nsọ. Ekewapụtala m unu,
doo unu iche, site n’etiti ndị mba ọzọ niile, ka unu bụrụ nke
m. 27 “‘A ga-eji nkume tugbuo nwoke maọbụ nwanyị ọbụla
nke na-ajụ mmụọ ọjọọ ase, maọbụ dibịa afa nọ n’etiti unu ka
ọ nwụọ. Ọbara ha ga-adịkwa ha n’isi.’”

21 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, “Gwa ndị nchụaja, ụmụ
ndị ikom Erọn okwu sị ha, ‘Onye nchụaja ekwesighị
imerụ onwe ya mgbe mmadụ nwụrụ n’etiti ụmụnna ya. 2
Karịakwa ma onye ahụ bụ onye dị ya nnọọ nso, dịka nne ya,
maọbụ nna ya, maọbụ nwa ya nwoke, maọbụ nwa ya nwanyị,
maọbụ nwanne ya nwoke, 3 maọbụ nwanne ya nwanyị na-
alụbeghị di, onye ọ na-elekọta n’ihi na o nweghị di. N’ihi ya,
o nwere ike merụọ onwe ya. 4 Ma ọ gakwaghị eme onwe ya
ka ọ ghara ịdị ọcha n’etiti ndị ọgọ ya, ma site otu a merụọ
onwe ya. 5 “‘Ndị nchụaja ekwesighị ịkpụcha isi ha, maọbụ
kpụchapụ akụkụ afụọnụ ha, maọbụ kaa ihe ọbụla n’akpụkpọ
ahụ ha. 6 Ha ga-abụ ndị dị nsọ nye Chineke ha, ndị na-agaghị
emekwa ka aha Chineke ha ghara ịdị nsọ. N’ihi na ọ bụ ha
na-eche n’ihu Onyenwe anyị onyinye aja nsure ọkụ, bụ nri
Chineke ha. N’ihi ya, ha aghaghị ịdị nsọ. 7 “‘Onye nchụaja
agaghị alụ nwanyị e merụrụ site n’igba akwụna, maọbụ
nwanyị lụtụrụla di nke kewapụrụ onwe ya site n’ahụ di ya,
n’ihi na ndị nchụaja bụ ndị dị nsọ nye Chineke ha. 8 Gụọ ha
dịka ndị dị nsọ n’ihi na ọ bụ ha na-eche nri Chineke n’ihu

ya. Gụọ ha dịka ndị dị nsọ n’ihi na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị dị nsọ, mụ onwe m na-eme ka unu dị nsọ. 9 “‘Ọ bụrụ na
nwa nwanyị onye nchụaja emerụọ onwe ya site n’ịghọ onye
akwụna, o sitela na ndụ ọjọọ dị otu a wetara nna ya ihe ihere.
A ga-akpọ ya ọkụ. 10 “‘Onyeisi nchụaja, onye ahụ sitere n’etiti
ụmụnna ya, onye awụsara mmanụ nsọ n’isi ya, onye ahọrọ
doo nsọ iyiri uwe onye nchụaja ahụ, agaghị ahapụ agịrị isi ya
ka ọ kpasasịa, maọbụ dọwaa uwe ya. 11 Ọ gaghị abanye ebe
ozu dị. Ọ gaghị emerụ onwe ya, ọ bụladị ma ozu ahụ ọ bụ nke
nne ya maọbụ nke nna ya. 12 Ọ gaghị esi n’ebe nsọ Chineke ya
pụọ, maọbụ mee ya ka ọ ghara ịdị nsọ, n’ihi na e doola ya nsọ
site na ite ya mmanụ nsọ nke Chineke ya. Abụ m Onyenwe
anyị. 13 “‘Nwanyị onyeisi nchụaja ga-alụ ga-abụ nwanyị na-
amaghị nwoke. 14 Ọ gaghị alụ nwanyị di ya nwụrụ, maọbụ
nwanyị ya na di ya na-ebikwaghị, maọbụ nwanyị akwụna.
Nwanyị ọ ga-alụ ga-abụ naanị nwanyị na-amaghị nwoke nke
si n’etiti ụmụnna ya, 15 ka ọ ghara ime ka ụmụ ya ghara ịdị
nsọ n’etiti ụmụnna ya. Abụ m Onyenwe anyị onye na-edo
ya nsọ.’” 16 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 17 “Gwa Erọn,
‘N’ọgbọ niile nke na-abịa, o nweghị onye ọbụla n’ime ụmụ
ụmụ gị nke akụkụ ahụ ya na-ezughị oke ga-abịa nso iwetara
Chineke ya ihe oriri. 18 O nweghị nwoke ọbụla nwere ọrụsị
ọbụla ga-abịa nso, o nweghị nwoke kpuru ìsì, maọbụ onye
ngwụrọ, maọbụ onye imi mpịa, maọbụ onye ụkwụ maọbụ aka
ya na-ezughị oke, 19 maọbụ onye ọkpụkpụ ụkwụ ya maọbụ
ọkpụkpụ aka ya gbajiri, 20 maọbụ onye mkpumkpu azụ dị,
maọbụ nwa akakpọ, maọbụ onye na-adịghị ahụzi ụzọ, maọbụ
onye agba na-ata, maọbụ onye akpụkpa dị n’ahụ, maọbụ
onye mkpụrụ amụ ya chipịara echipịa. 21 O nweghị nwa
nwa Erọn onye nchụaja ọbụla nwere ọrụsị ga-abịa iwetara
Onyenwe anyị aja onyinye site n’ọkụ. Ebe ọ bụ na o nwere
ọrụsị, ọ gaghị abịa nso iwetara Chineke ya nri. 22 Ma o nwere
ike iri nri ahụ dịkarịsịrị nsọ nke sitere na nri Chineke ya,
tinyekwara nri ahụ dị nsọ. 23 Kama ọ gaghị abịa nso akwa
mgbochi ahụ maọbụ bịaruo ebe ịchụ aja nso, n’ihi ezughị oke
ya. Ka ọ ghara imerụ ebe nsọ m, n’ihi na abụ m Onyenwe
anyị onye na-edo ha nsọ.’” 24 Ya mere Mosis nyere Erọn na
ụmụ ya ndị ikom na ụmụ Izrel niile iwu ndị a.

22 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 2 “Gwa Erọn na ụmụ ya
ndị ikom ka ha jiri nsọpụrụ nabata onyinye dị nsọ nke
ụmụ Izrel na-edo nsọ nye m, ka ha ghara imerụ aha nsọ m.
Abụ m Onyenwe anyị. 3 “Gwa ha sị, ‘N’ọgbọ unu niile na-
abịa, ọ bụrụ na enwee onye ọbụla n’agbụrụ unu nke bịara nso
n’ihe ndị ahụ dị nsọ ụmụ Izrel na-edo nsọ nye Onyenwe anyị,
mgbe onye ahụ nọ ọnọdụ dịka onye rụrụ arụ, a ga-esi n’ihu
m wezuga onye ahụ. Abụ m Onyenwe anyị. 4 “‘Onye ọbụla bụ
nwa nwa Erọn nke ọrịa ekpenta na-arịa, maọbụ nke ihe si
n’ahụ ya na-asọpụta agaghị eri aja dị nsọ tutu ruo mgbe e
mere ka ọ dịrị ọcha. Ọ ga-abụkwa onye rụrụ arụ ma ọ bụrụ
na o metụ ozu aka, maọbụ onye mkpụrụ nwa na-esite n’ahụ
awụsị, 5 maọbụ na o metụrụ anụ na-akpụgharị akpụgharị
n’ala aka, nke na-emerụ ya, maọbụ na ọ metụrụ mmadụ aka
nke mere ka ọ bụrụ onye rụrụ arụ n’agbanyeghị ihe ọ bụ na-
emerụ ya. 6 Onye ahụ metụrụ ihe ndị a aka ga-abụ onye
rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ gaghị eri ihe nsọ ọbụla tutu ruo
mgbe ọ sachara ahụ. 7 Mgbe anyanwụ dara ka ọ ga-adị ọcha,
nweekwa ike iri ihe dị nsọ, n’ihi na ọ bụ nri ya. 8 Ọ gaghị eri
anụ nwụrụ anwụ, maọbụ nke anụ ọzọ dọgburu, n’ihi na ihe
ndị a ga-emerụ ya. Abụ m Onyenwe anyị. 9 “‘Ndị nchụaja
kwesiri idebe ụkpụrụ m, ka ha ghara ịbụ ndị ikpe mara si
otu a nwụọ n’ihi na ha leliri ha anya. Abụ m Onyenwe anyị
onye na-edo ha nsọ. 10 “‘O nweghị onye ọbụla na-esiteghị
n’ezinaụlọ ndị nchụaja ga-eri aja nsọ ahụ. Onye bụ ọbịa na
onye e goro ọrụ nọ n’ụlọ onye nchụaja agaghị eri ya. 11 Otu ọ
dị, ọ bụrụ na onye nchụaja weere ego nke aka ya gbata ohu,
maọbụ na a mụrụ ohu ahụ n’ụlọ ya, ohu ahụ nwere ike iri aja
nsọ ahụ. 12 Ọ bụrụ na nwa nwanyị onye nchụaja alụọ onye
na-abụghị onye nchụaja, ọ gaghị eri ihe ọbụla site n’ime aja
nsọ a. 13 Ma nwa nwanyị onye nchụaja nke di ya nwụrụ,
maọbụ na ya na di ya ebikwaghị, ọ bụrụkwa na ọ mụtaghị
nwa ọbụla, ọ lọghachi bịa biri n’ụlọ nna ya dịka o mere mgbe
ọ bụ agbọghọ, o nwere ike iri nri dị n’ụlọ nna ya. Ọ dịkwaghị
onye na-ekwesighị iri ya, nke ga-eri ya. 14 “‘Ọ bụrụ na onye
ọbụla erie onyinye nsọ ahụ na-amaghị ama, ọ ga-eweghachiri
onye nchụaja ihe niile o riri tụkwasịkwa ya otu ụzọ n’ụzọ
ise ọzọ. 15 Ndị nchụaja ekwesighị imerụ onyinye nsọ ụmụ
Izrel na-eche n’ihu Onyenwe anyị, 16 site n’ikwenye ka ndị
mmadụ efu rie onyinye nsọ ahụ, si otu a wetara ndị riri ya
ikpe ọmụma nke ya na nkwụghachi so. Abụ m Onyenwe anyị
onye na-edo ha nsọ.’” 17 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 18
“Gwa Erọn na ụmụ ya ndị ikom na ụmụ Izrel niile okwu sị ha,
‘Ọ bụrụ na onye ọbụla, onye Izrel maọbụ onye ọbịa n’Izrel,
eweta aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị imezu nkwa o kwere,
maọbụ dịka onyinye afọ ofufu, 19 ọ ga-eweta otu oke nke
na-enweghị nkwarụ nke si n’igwe ehi, maọbụ atụrụ, maọbụ
ewu, ka a nabata ya n’aha. 20 Ewebatala ihe ọbụla nke nwere
nkwarụ, n’ihi na agaghị m anabata ya n’aha gị. 21 Mgbe onye
ọbụla wetara ehi maọbụ atụrụ maọbụ ewu site n’igwe anụ,
dịka onyinye aja udo ọ na-enye Onyenwe anyị maka imezu
nkwa, maọbụ onyinye afọ ofufu, ọ ga-abụ nke na-enweghị
ọrụsị maọbụ ntụpọ ọbụla tupu a nabata ya. 22 Anụmanụ
ọbụla kpuru ìsì, maọbụ nke merụrụ ahụ, maọbụ nke ụkwụ
maọbụ aka gbajiri, maọbụ nke akpụkpa dị n’ahụ ya, maọbụ
ihe nwere ure, maọbụ nke ọnya dị n’ahụ, agaghị abụ ihe
onyinye nye Onyenwe anyị. Unu atụkwasịkwala ha n’ebe ịchụ
aja dịka onyinye nye Onyenwe anyị. 23 Unu nwere ike jiri
ehi maọbụ atụrụ nke akụkụ ahụ ya tara ata, maọbụ nke otu
akụkụ ya buru ibu karịa ibe ya chụọ aja onyinye si n’obi, ma
a gaghị e ji ya chụọ aja imezu nkwa. 24 Unu agaghị enye
anụmanụ ọbụla nke mkpụrụ amụ ya chipịara echipịa, maọbụ
nke pịara apịa, maọbụ nke a dọwapụrụ adọwapụ maọbụ nke
a chakapụrụ achakapụ, dịka onyinye n’ihu Onyenwe anyị.
Unu enyekwala ụdị onyinye a n’ala unu. 25 Unu esitekwala
n’aka onye ọbịa nata ụdị onyinye a, ma webata ya dịka nri
a na-enye Chineke unu. A gaghị anabata ha n’ọnọdụ unu,
n’ihi na ha nwere nkwarụ, nwekwa ntụpọ.’” 26 Onyenwe
anyị sịrị Mosis, 27 “Mgbe a mụrụ nwa ehi, maọbụ nwa atụrụ,
maọbụ ewu ọhụrụ, a ga-ahapụ ya na nne ya ụbọchị asaa. Site
n’ụbọchị nke asatọ gaa n’ihu a ga-anabata ya dịka onyinye
ihe oriri i ji chụọ aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. 28 Egbula
nne anụ na nwa ya n’otu ụbọchị, maọbụ ehi maọbụ atụrụ. 29
“Mgbe unu na-achụrụ Onyenwe anyị aja ekele, chụọnụ ya
n’ụzọ ahụ a ga-anabata ya. 30 Riekwanụ anụ aja ahụ n’otu
ụbọchị ahụ, ka ọ hapụ ịfọdụ ruo echi ya. Abụ m Onyenwe
anyị. 31 “Unu ga-edebe iwu m ndị a niile, mee ha n’ihi na abụ
m Onyenwe anyị. 32 Unu emekwala ka aha m ghara ịdị nsọ. A
ga-edo aha m nsọ n’etiti ụmụ Izrel, n’ihi na abụ m Onyenwe

anyị onye na-edo unu nsọ. 33 Ọ bụ m kpọpụtara unu site
n’ala Ijipt ka m bụrụ Chineke unu. Abụ m Onyenwe anyị.”

23 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 “Gwa ụmụ
Izrel okwu sị ha, ‘Ndị a bụ mmemme a kara aka nye
Onyenwe anyị, nke unu ga-ekwusa dịka mkpọkọta dị nsọ.
3 “‘Ụbọchị isii ka unu ga-eji rụọ ọrụ. Ma ụbọchị nke asaa,
bụ ụbọchị izuike, ụbọchị mkpọkọta dị nsọ. Unu agaghị arụ
ọrụ ọbụla n’ụbọchị ahụ, n’ebe ọbụla unu bi. Ọ bụ ụbọchị
izuike nye Onyenwe anyị. 4 “‘Ndị a bụ mmemme Onyenwe
anyị a kara aka, mkpọkọta dị nsọ nke unu ga-ekwusa n’oge a
kara aka. 5 N’ọnwa mbụ, n’ụbọchị nke iri na anọ nke ọnwa
ahụ, n’oge uhuruchi, mgbe anwụ dara, ka Mmemme Ngabiga
Onyenwe anyị ga-adị. 6 Mmemme achịcha na-ekoghị eko
Onyenwe anyị ka unu ga-ebido n’ụbọchị iri na ise nke ọnwa
ahụ. Abalị asaa ka unu ga-eri achịcha a na-ejighị ihe na-eko
achịcha mee. 7 N’ụbọchị mbụ nke mmemme a, unu ga-enwe
mkpọkọta dị nsọ, ọ dịkwaghị onye ọbụla ga-arụ ọrụ ọbụla. 8
Unu ga-eweta aja e sitere n’ọkụ chụọ nye Onyenwe anyị.
N’ụbọchị nke asaa nweenụ mkpọkọta dị nsọ, unu arụkwala
ọrụ nke ụbọchị ahụ.’” 9 Onyenwe anyị gwara Mosis sị ya, 10
“Gwa ụmụ Izrel sị ha, ‘Mgbe unu banyere n’ala ahụ m na-
aga inye unu, ghọta mkpụrụ ihe ubi nke mbụ unu, unu ga-
ewetara onye nchụaja otu ukwu ọka site n’ọka unu ghọtara
n’ubi unu. 11 Ọ ga-anara unu ukwu ọka ahụ fufee ya n’ihu
Onyenwe anyị, ka a nabata ya. Ọ bụ n’ụbọchị ahụ ga-esote
ụbọchị izuike ka onye nchụaja ga-efufe ya. 12 N’otu ụbọchị
ahụ e fufere ukwu ọka ahụ, unu ga-ewere nwa ebule na-
enweghị ntụpọ, nke gbara naanị otu afọ, chụọrọ Onyenwe
anyị aja nsure ọkụ. 13 Aja mkpụrụ ọka ga-eso aja nsure ọkụ a.
Ọ ga-eji iko ọka a kwọrọ nke ọma iri na abụọ a gwara mmanụ
oliv, ka ọ bụrụ ihe e surere n’ọkụ na-esi ezi isi ọma nye
Onyenwe anyị. A ga-enyekwa iko mmanya atọ dịka onyinye
ihe ọṅụṅụ 14 Unu agaghị eri achịcha, maọbụ ọka e ghere
eghe, maọbụ ọka ọhụrụ tutu ruo mgbe unu buru ụzọ weta
onyinye nye Chineke unu. N’ebe ọbụla unu bi, ụkpụrụ a ga-
adịgide ruo ọgbọ niile. 15 “‘Site n’ụbọchị ahụ sotere ụbọchị
izuike, bụ ụbọchị ahụ unu wetara ukwu ọka nke onyinye
mfufe, gụpụta izu asaa zuru ezu. 16 Gụpụtakwa iri ụbọchị
ise site n’ụbọchị izuike ahụ mezuru izu asaa ahụ ma wetara
Onyenwe anyị onyinye ọka ọhụrụ. 17 Site n’ebe ọbụla unu bi,
unu ga-ewetara Onyenwe anyị ogbe achịcha abụọ nke unu
ji iko ọka a kwọrọ nke ọma iri na abụọ, nke e ji ihe na-eko
achịcha mee, ya bụ yiist, dịka aja mfufe nke mkpụrụ mbụ
nye Onyenwe anyị. 18 Tinyere achịcha a, unu ga-eweta ụmụ
atụrụ asaa gbara otu afọ, ndị na-enweghị ntụpọ, na otu nwa
oke ehi, na ebule abụọ. Ha ga-abụ aja nsure ọkụ nye Onyenwe
anyị, ya na aja mkpụrụ ọka na aja ihe ọṅụṅụ, aja e sitere
n’ọkụ chụọ, nke isisi ya dị ezi mma nye Onyenwe anyị. 19
Unu ga-ejikwa otu mkpi chụọ aja mmehie. Werekwa ụmụ
atụrụ abụọ gbara otu afọ, otu afọ, chụọ aja udo. 20 Onye
nchụaja ga-efufe ụmụ atụrụ abụọ ndị a, na achịcha ndị si na
mkpụrụ mbụ ahụ n’ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe. Ha
bụ aja dị nsọ nye Onyenwe anyị. Ọ bụkwa ndị nchụaja ga-
ewere ha dịka nri ha. 21 N’otu ụbọchị ahụ unu ga-akpọsakwa
mkpọkọta dị nsọ, unu arụkwala ọrụ nke ụbọchị ahụ. Nke a
ga-abụ ụkpụrụ ga-adịgide ebighị ebi site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ
niile, n’ebe ọbụla unu bi. 22 “‘Mgbe unu na-ewe ihe ubi, unu
ewechala ihe niile dị n’akụkụ niile nke ubi unu. Hapụrụnụ ha
ụmụ ogbenye, na ndị ọbịa. Hapụkwara ha mkpụrụ ubi niile
dara n’ala. Abụ m Onyenwe anyị Chineke unu.’” 23 Onyenwe
anyị gwara Mosis sị, 24 “Gwa ụmụ Izrel sị, ‘Ụbọchị mbụ nke
ọnwa nke asaa ga-abụ ụbọchị izuike, ụbọchị mkpọkọta dị nsọ
nke a ga-eji opi na-ada oke ụda cheta. 25 Unu arụla ọrụ ọbụla
n’ụbọchị ahụ, kama unu ga-achụ aja nsure ọkụ nye Onyenwe
anyị.’” 26 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 27 “Ụbọchị nke iri
nke ọnwa asaa a bụ ụbọchị Mkpuchi Mmehie. Ọ bụ ụbọchị
mkpọkọta dị nsọ nye unu. Unu ga-ata onwe unu ahụhụ bịa
wetara Onyenwe anyị onyinye site n’ọkụ. 28 Unu arụla ọrụ
ọbụla n’ụbọchị ahụ n’ihi na ụbọchị ahụ bụ ụbọchị ịchụ aja
mkpuchi mmehie unu n’ihu Onyenwe anyị Chineke unu. 29
Onye ọbụla na-ejighị ụbọchị ahụ weda onwe ya n’ala ka a ga-
ekewapụ site n’etiti ndị ya. 30 Aga m ebibikwa onye ọbụla
rụrụ ọrụ n’ụbọchị ahụ. 31 Unu agaghị arụ ọrụ ọbụla. N’ebe
ọbụla unu bi, ụkpụrụ a ga-adịgide nye unu niile site n’ọgbọ
ruo n’ọgbọ. 32 Ọ ga-abụ ụbọchị izuike zuruoke nye unu, unu
ga-ewedakwa onwe unu n’ala. N’ụbọchị nke itoolu nke ọnwa
ahụ, site n’uhuruchi ruo n’uhuruchi nke na-esote ya, unu ga-
edebe izuike unu.” 33 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 34 “Gwa
ụmụ Izrel, ‘N’ụbọchị nke iri na ise, n’ọnwa nke asaa, ka unu
ga-amalite mmemme Ụlọ Ikwu Onyenwe anyị. A ga-eme ya
ụbọchị asaa. 35 N’ụbọchị nke mbụ bụ ụbọchị mkpọkọta dị
nsọ. Onye ọbụla agaghị arụ ọrụ n’ụbọchị ahụ. 36 N’ụbọchị
ọbụla n’ime ụbọchị asaa ndị a niile ka a ga-ewetara Onyenwe
anyị onyinye site n’ọkụ. N’ụbọchị nke asatọ ka mkpọkọta
dị nsọ ga-adị. A ga-achụ aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị,
n’ụbọchị a. Ọ bụ mkpokọta mmechi, n’ihi ya, a gaghị arụ
ọrụ ọbụla n’ụbọchị ahụ. 37 (“‘Ndị a bụ mmemme a kara aka,
mgbe a ga-ekwusa mkpọkọta dị nsọ maka iwetara Onyenwe
anyị onyinye nri, ya bụ, onyinye aja nsure ọkụ, na onyinye
mkpụrụ ọka, na aja dị iche iche, na onyinye ihe ọṅụṅụ dịka e
sị hazie na ọ ga na-adị kwa ụbọchị. 38 Unu ga-enye onyinye
ndị a, tinyere onyinye a na-enye Onyenwe anyị n’ụbọchị
izuike, na tinyere onyinye ndị ọzọ unu na-enye na ihe ndị ọzọ
unu kwere na nkwa, na onyinye afọ ofufu niile unu na-enye
Onyenwe anyị.) 39 “‘Ya mere, malite n’ụbọchị nke iri na ise
nke ọnwa asaa, mgbe unu webatasịrị ihe ubi unu, meerenụ
Onyenwe anyị mmemme ụbọchị asaa, ụbọchị nke mbụ, na
ụbọchị nke asatọ ga-abụ ụbọchị izuike. 40 N’ụbọchị nke mbụ,
unu ga-ewere ụfọdụ mkpụrụ osisi dị mma nke si n’osisi unu
na-amị mkpụrụ, gbutekwa igu nkwụ, na alaka osisi nwere
ahịhịa ndụ, na osisi pọpla, jiri ha mee mmemme obi ụtọ n’ihu
Onyenwe anyị Chineke unu ụbọchị asaa. 41 Mmemme ụbọchị
asaa a ga-adị nye Onyenwe anyị n’afọ niile, site n’ọgbọ ruo
n’ọgbọ unu niile. Ọ bụkwa n’ọnwa nke asaa ka unu ga-eme
mmemme a. 42 N’oge mmemme a, ụmụ Izrel niile ga-ebi
n’ụlọ e ji alaka osisi na ahịhịa wuo ụbọchị asaa. Ụmụ afọ
Izrel niile ga-ebi n’ụlọ dị otu a. 43 Nke a ga-echetara ọgbọ
ụmụ Izrel niile na mgbe m kpọpụtara unu site n’ala Ijipt, unu
biri n’ụlọ e ji osisi na ahịhịa wuo n’ọzara. Abụ m Onyenwe
anyị Chineke unu.’” 44 Mosis gwara ụmụ Izrel ihe gbasara
mmemme niile a kara aka nye Onyenwe anyị.

24 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 2 “Nye ndị Izrel niile
iwu ka ha wetara gị mmanụ oliv asụrụ asụ, nke a na-
agwaghị ihe, maka itinye n’iheọkụ ime ka ọkụ orịọna na-
enwu mgbe niile. 3 Na mpụta nke akwa mgbochi nke kpuchiri
igbe Ihe Ama ahụ, n’ime ụlọ nzute, Erọn ga-amụnye orịọna

ndị ahụ n'ihu Onyenwe anyị mgbe niile, site n'uhuruchi ruo
n'ụtụtụ. Nke a bụ ụkpụrụ ga-adigide nye ọgbọ niile dị n'ihu.
4 Ihe ọkụ ọlaedo a nụchara anụcha ndị ahụ dọọ n'elu ihe
ịdọkwasị oriọna, n'ihu Onyenwe anyị ga na-enwu ọkụ mgbe
niile. 5 "Were ọka a kwọrọ nke ọma mee ogbe achịcha iri
na abụọ. Jiri ihe ruru iko ọka asatọ mee otu ogbe achịcha
ọbụla. 6 Doo achịcha ndị a n'ahịrị abụọ n'elu tebul ahụ e ji
ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ, nke dị n'ihu Onyenwe anyị.
Ogbe achịcha isii ga-adị n'otu ahịrị. 7 N'ogologo ahịrị ọbụla
tinye insensi a na-agwaghị ihe, ka ọ bụrụ ihe nọchiri achịcha
ndị a dịka onyinye nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. 8 A ga-edo
achịcha ndị a n'ihu Onyenwe anyị oge niile, ụbọchị izuike
niile, n'ọnọdụ ụmụ Izrel, dịka ọgbụgba ndụ ebighị ebi. 9 Ọ
dịrị Erọn na ụmụ ya ndị ikom, bụ ndị ga-eri ya n'ime n'ebe
nsọ ahụ, n'ihi na ọ bụ oke dịkarịsịrị nsọ, site n'oke ha mgbe
niile, nke sitere n'onyinye nsure ọkụ e chere nye Onyenwe
anyị." 10 Otu nwokorobịa, nke nna ya bụ onye Ijipt ma nne
ya bụ onye Izrel, sitere n'etiti ụmụ Izrel pụta. O ruo na nwoke
a nne ya bụ onye Izrel na otu n'ime ndị ikom Izrel malitere
ịlụ ọgụ. 11 Mgbe ha na-alụ ọgụ ahụ nwoke ahụ nne ya bụ
onye Izrel kwuluru Aha ahụ kọchaa ya. N'ihi ya, a kpọrọ ya
ikpe n'ihu Mosis. (Aha nne ya bụ Shelomit, nwa Dibri, onye
ebo Dan.) 12 Ha tinyere nwoke ahụ n'ụlọ mkpọrọ na-eche ka
ha nụ okwu Onyenwe anyị, ịmata ihe ha ga-eme ya. 13 Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 14 "Kpụrụ onye nkwulu
ahụ gaa n'azụ obodo. Ndị niile nụrụ okwu ahụ o kwuru ga-
ebikwasị ya aka ha n'isi. Mgbe ahụ, ọgbakọ Izrel niile ga-eji
nkume tugbuo ya. 15 Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha, 'Onye ọbụla
kọchara Chineke ya ga-ebu mmehie ya n'isi ya. 16 Onye ọbụla
kwuluru aha Onyenwe anyị ka a ga-egbu. Mmadụ niile ga-
agbakọ jiri nkume tugbuo onye ahụ. Onye ọbụla kwuluru Aha
ahụ, maọbụ ọbịa, maọbụ nwa afọ ala, ka a ga-egbu. 17 "'Onye
ọbụla gburu mmadụ ka a ga-egbu. 18 Onye gburu anụ ụlọ na-
abụghị nke ya, ga-akwụghachi ụgwọ ya. Ndụ ga-alara ndụ. 19
Onye ọbụla merụrụ mmadụ ibe ya ahụ, a ga-emerụkwa onye
ahụ ahụ n'ebe o merụrụ ibe ya ahụ. 20 Onye tijiri mmadụ
ọkpụkpụ, a ga-etiji ọkpụkpụ nke ya. Anya ga-alara anya, eze
ga-alakwara eze. Otu e si merụọ mmadụ ahụ, ka a ga-esi
merụọkwa onye merụrụ ya ahụ. 21 Onye ọbụla gburu anụ ụlọ
onye ọzọ, ga-akwụ ụgwọ ya. Ma a ga-egbu onye ọbụla gburu
mmadụ. 22 Unu ga-enwe otu iwu nke ga-adị nye ndị amụrụ
n'ala, dịkwara ndị ọbịa niile. Abụ m Onyenwe anyị Chineke
unu.'" 23 Mgbe ahụ, Mosis gwara ndị Izrel okwu, n'ihi ya
ha dọkpụụrụ onye nkwulu ahụ pụọ n'azụ obodo, jiri nkume
tugbuo ya n'ebe ahụ, dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu.

25 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu n'ugwu Saịnaị sị ya,
2 "Gwa ụmụ Izrel sị ha, 'Mgbe unu batara n'ala ahụ m
ga-enye unu, unu ga-eme ka ala ahụ nwee afọ izuike nke
ya nye Onyenwe anyị. 3 Afọ isii ka unu ga-akụ ihe n'ubi,
afọ isii ka unu ga-ewe ihe ubi, kwachaakwa alaka osisi vaịnị
unu. 4 Ma mgbe o ruru afọ nke asaa, unu ga-ahapụ ala ubi
unu ka o zuo ike, afọ izuike nye Onyenwe anyị. Unu akụla
ihe ọbụla n'ubi unu maọbụ kwachaa osisi vaịnị unu. 5 Unu
agaghị ewe ihe ubi ọbụla ga-epupụtara onwe ha n'oge a,
maọbụ tụtụọ mkpụrụ osisi vaịnị ndị ga-ada ada. N'ihi na afọ
ahụ bụ afọ ozuzu ike dịrị ala ubi niile. 6 Ihe ubi puputara
n'ala ahụ niile n'afọ izuike ahụ bụ nri dịrị unu onwe unu, na
ndị odibo nwoke na nwanyị unu niile, na onye i goro ọrụ,
na onye ọbịa bi n'etiti unu. 7 Ihe ubi ahụ dịkwara anụ ụlọ
gị, na anụ ọhịa bi n'ala gị. Ihe ọbụla puputara n'ala bụ ihe
unu ga-eri. 8 "'Gụpụta afọ izuike asaa, afọ asaa, ụzọ asaa.
Ngụkọ afọ izuike ndị a niile ga-enye iri afọ anọ na itoolu. 9
N'ụbọchị nke iri nke ọnwa asaa, zipụ onye ga-egbu opi ike, ya
bụ, n'ụbọchị mkpuchi mmehie, a ga-egbu opi ike n'ala Izrel
niile. 10 Doonụ afọ nke iri ise ahụ nsọ, kwusaakwa inwere
onwe nye mmadụ niile n'ala ahụ niile. Afọ ahụ ga-abụ afọ
inwere onwe nye unu. Onye ọbụla n'ime unu ga-alaghachi
n'ihe onwunwe nke ezinaụlọ ya, onye ọbụla kwa ga-alaghachi
n'agbụrụ ya. 11 Afọ nke iri ise bụ afọ inwere onwe nye unu.
A gaghị akụ ihe ọbụla n'ubi, a gakwaghị ewe ihe ubi ọbụla
puputara n'onwe ya, maọbụ mkpụrụ osisi vaịnị mịrị n'onwe
ya. 12 Ọ bụ afọ inwere onwe, bụrụkwa afọ dị nsọ nye unu,
nke onye ọbụla ga-eri naanị ihe e wetara n'ubi. 13 "'Onye
ọbụla ga-alaghachi n'ihe onwunwe nke ya, n'afọ inwere onwe
a. 14 "'Ọ bụrụ na i resiri onye agbataobi gị ala, maọbụ na o
nwere nke ọ zụrụ site n'aka gị, unu aghọgbula ibe unu. 15 Ị
ga-azụrụ ala site n'aka onye agbataobi dịka ọnụọgụgụ afọ si
dị site n'afọ inwere onwe. Ha ga-eresi gị ya dịka ọnụọgụgụ
afọ ole fọdụrụ maka ịkọ ihe n'ala ahụ. 16 Ọ bụrụ na a zụrụ
ala ahụ nso nso mmemme iri afọ ise a, ọnụahịa ala ahụ ga-
adị ala, ọ bụrụkwanụ na ọ dị anya site na mmemme ahụ,
ọnụahịa ya ga-adị elu, n'ihi na ụgwọ onye ahụ na-akwụ bụ
ụgwọ ugboro ole ọ ga-akụ ihe n'ala ahụ. 17 Unu emegbula ibe
unu kama tụọnụ egwu Chineke unu. Abụ m Onyenwe anyị
Chineke unu. 18 "'Gbasoonụ ụkpụrụ m, ma lezie anya imezu
ihe m nyere n'iwu, ka unu nwee ike ibi obi udo n'ala ahụ. 19
Mgbe ahụ, ala ga-amị mkpụrụ ya, unu ga-eriju afọ, birikwa
n'ala ahụ n'udo. 20 Unu nwere ike jụọ ajụjụ sị, "Gịnị ka anyị
ga-eri n'afọ nke asaa ahụ ebe ọ bụ na anyị agaghị akụ ihe
ọbụla, maọbụ wee ihe ubi ọbụla n'afọ ahụ?" 21 Aga m ezitere
unu ngọzị dị ukwuu n'afọ nke isii, nke ga-eme ka ala mee ihe
omume nke ga-ezuru unu afọ atọ. 22 Mgbe unu ga-akụ ihe
ubi n'afọ nke asatọ unu ga na-eri site n'owuwe ihe ubi ochie
unu tutu ruo n'afọ nke itoolu mgbe unu ga-ewebata ihe ubi
ọhụrụ. 23 "'Chetanụ na ala bụ nke m, n'ihi nke a, o kwesighị
ka unu ree ala ọbụla kpamkpam. Unu bụ naanị ndị ọbịa na
ndị nlekọta nye m. 24 N'ala obibi unu niile, unu ga-enye
ohere maka mgbapụta ala erere ere. 25 "'Ọ bụrụ na otu onye
n'ime unu aghọọ onye ogbenye si otu a ree ala ya, nwanna ya
dị ya nso ga-abịa gbapụta ala ahụ. 26 Ọ bụrụ na-enweghị
onye ga-agbapụta ala ahụ nye ha, ma ha mesịa ghọọ ndị bara
ụba nwekwa ihe ga-ezu ịgbapụta ala ahụ n'onwe ha. 27 A ga-
agụ afọ ole gara site na mgbe o rere ala ahụ, nyeghachi ya
ego ole o kwesiri inweta. Onye rere ala ga-alaghachikwa n'ala
ya. 28 Ọ bụrụ na onyenwe ya enweghị ike ịchọta ego ọ ga-eji
gbara ya, ala ahụ ga-adị n'aka onye ahụ zụrụ ya tutu ruo n'afọ
inwere onwe. Mgbe ahụ ọ ga-ewerekwa ala ahụ nyeghachi ya
onye resiri ya. 29 "'Onye ọbụla rere ụlọ obibi dị n'obodo e ji
mgbidi gbaa gburugburu nwere ikike mgbapụta ya naanị
mgbe otu afọ zuru site na mgbe e rere ya. N'oge ahụ ka onye
rere ya nwere ike ịgbaghachi ya. 30 Ọ bụrụ na a gbapụtaghị
ya tupu otu afọ agafee, ụlọ ahụ dị n'ime obodo nwere mgbidi
ga-abụ nke onye ahụ zụrụ ya mgbe niile, bụrụkwa nke ụmụ
ụmụ ya. A gaghị enyeghachikwa ya mgbe afọ inwere onwe
ruru. 31 Ma ụlọ ndị dị n'obodo nta na-enweghị mgbidi a ga-
agụ ha dịka ihe dị n'ọhịa. E nwere ike ịgbapụta ha, ha bụkwa
nke a ga-eweghachite mgbe afọ inwere onwe ruru. 32 "'Ma

banyere obodo niile nke ndị Livayị dị iche iche. Ha nwere
ikike ịgbapụta ụlọ ha dị n’ime nketa ha mgbe ọbụla. **33** Ihe
onwunwe ndị Livayị bụ nke e nwere ike ịgbapụta, bụ ndị
a, ụlọ niile e rere nke dị n’obodo ha nwere. Ọ ga-abụ n’afọ
inwere onwe ka aga enwetaghachi ha, n’ihi na ụlọ ndị ahụ dị
n’obodo ndị Livayị bụ naanị oke ha nwere n’etiti ụmụ Izrel.
34 Ma a gaghị ere ala ebe ịta nri nke anụ ụlọ gbara obodo ha
gburugburu ere, n’ihi ọ bụ ihe ha nwee n’ọha ruo ebighị ebi.
35 “‘Ọ bụrụ na nwanne gị adaa ogbenye ruo na o nweghị ike
inyere onwe ya aka, ọ dị gị n’aka inyere ya aka, kpọbata ya ka
ọ bịa biri n’ụlọ gị dịka ị ga-esi kpọbata onye ọbịa. N’ụzọ dị
otu a, ọ ga-anọgide biri n’etiti unu. **36** Tụọ egwu Chineke,
kwerekwa ka nwanna gị soro gị biri n’ala ahụ. A nakwala ụma
maọbụ ọmụrụnwa ọbụla. **37** Ị gaghị ana ọmụrụnwa n’ego i
gbazinyere ha, maọbụ rie uru site na nri i resiri ha. **38** Mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu, onye kpọpụtara unu
site n’ala Ijipt, inye unu ala Kenan, na ị bụ Chineke unu. **39**
“‘Ọ bụrụ na onye Izrel ọbụla adaa ogbenye, resi gị onwe ya,
emela ka o jere gị ozi dịka onye ohu. **40** Kama ị ga-emeso
ya mmeso dịka ị ga-esi meso onye ọrụ e goro ego, maọbụ
dịka onye ọbịa nọ n’etiti unu. Ọ ga-ejere gị ozi tutu ruo afọ
inwere onwe. **41** N’afọ ahụ, ị ga-ahapụ ha na ụmụ ha ka ha
laghachikwuru ndị ikwu ha, si otu a nwetaghachi ala ubi dị
n’ezinaụlọ ha. **42** N’ihi na a kpọpụtara m ndị Izrel site n’ala
Ijipt ka ha bụrụ ndị na-ejere m ozi. Ya mere, a gaghị ere ha
mgbe ọbụla dịka ohu. **43** A gakwaghị emegbu ha n’ụzọ dị njọ.
Tụọnụ egwu Chineke unu. **44** “‘Ma unu nwere ike gbara ndị
ohu nwoke maọbụ nwanyị site n’etiti ndị mba ọzọ niile bi
n’akụkụ unu. Unu nwere ike site n’ebe ahụ zụta ndị ohu.
45 Unu nwere ike ịzụ ndị ohu site n’etiti ndị mbịarambịa bi
n’etiti unu, maọbụ site n’etiti ndị agbụrụ ha a mụrụ n’ala
Izrel. Ndị dị otu a ga-abụkwa ihe onwunwe unu. **46** Unu
nwere ike kenye ha ụmụ unu dịka ihe nketa, ma mee ha ndị
ohu unu ụbọchị ndụ ha niile. Ma unu agaghị eji aka ike chịa
onye Izrel ibe unu. **47** “‘Ọ bụrụ na onye ọbịa bi n’etiti unu
aghọọ ọgaranya, ma otu n’ime ụmụnna unu adaa ogbenye
were onwe ya resi onye ọbịa ahụ bi n’etiti unu, maọbụ were
onwe ya resi nwanna ndị ikwu onye ọbịa ahụ, **48** ha nwere
ikike ịgbapụta ya mgbe ha resiri onwe ha. Otu n’ime ụmụnna
ya nwere ike gbapụta ha. **49** Nwanne nne ya, maọbụ nwanne
nna ya, maọbụ nwanna n’ikwu ha ọbụla nwere ike ịgbapụta
ya. Ọ nwekwara ike ịgbapụta onwe ya ma ọ bụrụ na ọ kpata
ego. **50** Ya na onye ahụ o resiri onwe ya ga-agụ afọ ole ọ bụ
site na mgbe o rere onwe ya ruo n’afọ inwere onwe. Ego a ga-
akwụ n’ihi ịgbapụta ya ga-abụ ego ọ ga-efu ịkwụ ohu ọzọ
ụgwọ ịrụ ọrụ ọnụọgụgụ afọ ndị ahụ niile. **51** Ọ bụrụ n’ọtụtụ
afọ fọdụrụ, ọ ga-esite n’ọnụ ego e rere ha kwụọ nke dị ukwu
dịka ego mgbapụta ha. Naanị ihe ntakịrị ga-apụ n’ime ego
ahụ. **52** Ọ bụrụ naanị afọ ole na ole fọdụrụ tupu afọ inwere
onwe eruo, ọ ga-agụkọ ihe ego ahụ pụtara, kwụọ ya maka
ịgbara onwe ya dịka o kwesiri. **53** A ga-emeso ha dịka ndị ọrụ
e goro ego kwa afọ, ma ị ga-ahụ na onye ha nọ n’okpuru ya
agaghị eji aka ike chịa ha. **54** “‘Ma ọ bụrụ na e nweghị ike
gbapụta ya site n’ụzọ ndị a niile, ya na ụmụ ya ga-enwere
onwe ha mgbe afọ inwere onwe ahụ zuru. **55** N’ihi na mụ ka
ụmụ Izrel bụ ndị ohu nye. Ha bụ ndị ohu m, ndị m kpọpụtara
site n’ala Ijipt. Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu.

26

“‘Unu emerela onwe unu arụsị ọbụla, maọbụ guzobe
oyiyi apịrị apị, maọbụ ogidi nkume ọbụla ọtọ, nye
onwe unu. Unu edokwala nkume a pịrị apị ọbụla n’ala unu
maka ịkpọ isiala nye ya. Abụ m Onyenwe anyị Chineke
unu. **2** “‘Debenụ iwu niile m nyere maka ụbọchị Izuike m,
sọpụkwaranụ ebe nsọ m. Abụ m Onyenwe anyị. **3** “‘Ọ bụrụ na
unu ejegharịa n’ụkpụrụ m, lezie anya debe iwu m niile, **4** aga
m enye unu mmiri ozuzo n’oge ya, nke ga-eme ka ala unu
mịa ọtụtụ ihe ubi. Osisi unu niile ga-ejupụtakwa na mkpụrụ
mgbe niile. **5** Unu ga-anọgide na-azọcha ọka tutu ruo mgbe
unu ga-aghọ mkpụrụ vaịnị unu, owuwe ihe ubi mkpụrụ vaịnị
unu ga-adịgidekwa ruo oge ịkụ mkpụrụ n’ubi. N’ụzọ dị otu a,
unu ga-enwe nri ga-ezuru unu, unu ga-ebikwa n’udo n’ala
unu. **6** “‘Aga m eme ka udo dịrị n’ala ahụ, unu ga-edina
ala, ọ dịghịkwa onye ga-eme ka unu tụọ egwu ọbụla. Aga
m ewezuga site n’etiti unu ajọ anụ ọhịa, mma agha agaghị
esitekwa n’ala unu bi n’ime ya gafee. **7** Unu ga-achụ ndị iro
unu ọsọ. Ha ga-ada n’ihu unu site na mma agha. **8** Mmadụ ise
n’ime unu ga-achụ narị mmadụ ọsọ. Narị mmadụ n’etiti unu
ga-achụkwa iri puku mmadụ ọsọ. Ndị iro unu ga-ada n’ihu
unu site na mma agha. **9** “‘Aga m eji ihuọma leta unu, mee ka
unu mụbaa ma jupụta n’ọnụọgụgụ. Aga m eme ka ọgbụgba
ndụ m n’ebe unu nọ dịgide. **10** Unu ga-enwebiga mkpụrụ ubi
oke ruo na mgbe unu ka nọ na-eri ndị ochie unu ga-ewezuga
ha n’akụkụ maka inye ohere iwebata ihe ubi ọhụrụ. **11** Aga m
eme ka ebe obibi m dịrị n’etiti unu. Agaghị m asọ unu oyi.
12 Aga m ejeghari n’etiti unu, bụrụ Chineke unu, unu ga-
abụkwa ndị m. **13** N’ihi na abụ m Onyenwe anyị Chineke unu
onye kpọpụtara unu site n’ala Ijipt, ka unu ghara ịbụ ndị ohu
ọzọ. Etijiela m mkpọrọ igwe nke ịbụ ohu unu, mee ka unu
bụrụ ndị ji nganga ejeghari. **14** “‘Ma ọ bụrụ na unu ajụ ige m
ntị, jụkwa imezu ihe ndị a m nyere unu iwu ya, **15** ọ bụrụ na
unu ajụ ịgbaso ụkpụrụ m, sọọ iwu m ndị a oyi, si otu a mebie
ọgbụgba ndụ m, **16** mgbe ahụ, aga m eme ka oke ụjọ, na ọrịa
na-ebibi ebibi, na ahụ ọkụ, bịakwasị unu. Ọrịa ndị a ga-eme
ka anya unu daa mba, ọ ga-eripịakwa anụ ahụ unu. Unu ga-
akụ mkpụrụ ubi n’ubi unu ma ndị iro unu ga-eri ha. **17** Aga m
eguzo megide unu n’oge ibu agha, mee ka ndị iro unu merie
unu n’agha. Unu ga-agba ọsọ mgbe onye ọbụla na-adịghị
achụ unu ọsọ. Ndị kpọrọ unu asị ga-achịkwa unu. **18** “‘Ọ bụrụ
na unu anọgidesie ike ju ige m ntị n’agbanyeghị ihe ndị a, aga
m enye unu ntaramahụhụ dị okpukpu asaa n’ihi mmehie unu.
19 Aga m etiji ịnya isi nganga unu, mee ka mbara eluigwe
dịrị unu dịka igwe, elu ala unu na-azọkwasị ụkwụ ga-adịkwa
dịka bronz. **20** Unu ga-adọgbu onwe unu n’ọrụ n’efu, n’ihi na
ala unu agaghị emepụtara unu ihe omume ya, osisi nke ala
unu agaghị amịkwa mkpụrụ ya. **21** “‘Ọ bụrụkwa na mgbe nke
a mesịrị, unu anọgidekwa jụ ime ihe m nyere n’iwu, aga m
eme ka ntaramahụhụ unu dịrị ukwuu, ugboro asaa ọzọ, n’ihi
mmehie unu. **22** Aga m ezite anụ ọhịa megide unu. Ha ga-
adọgbu ụmụ unu, bibie anụ ụlọ unu, meekwa ka unu dị nta
n’ọnụọgụgụ, ruo na ndị a ga-ahụ n’okporoụzọ unu ga-adị ole
na ole. **23** “‘Ọ bụrụkwa na unu anọgide jụ ịdọ aka na ntị m,
chie ntị nọgide na-ebu agha nnupu isi unu megide m, **24** mụ
onwe m ga-ebu agha megide unu. Aga m eti unu ugbo ihe
otiti asaa, n’ihi mmehie unu. **25** Aga m ewebata mma agha
n’ebe unu nọ, ịbọ ọbọ n’ihi ọgbụgba ndụ m unu mebiri. Mgbe
unu ga-agba ọsọ gbaba n’obodo unu, aga m ezite ihe mbibi
ga-ebibi unu n’ebe ahụ. Aga m enyefekwa unu n’aka ndị iro

unu. 26 Aga m eme ka unu hapụ inwe ihe oriri ga-ezuru unu.
Otu ite nri naanị ka ndị inyom iri ga-eji sie nri ha nwere. Ha
ga-eji ihe ọtụtụ tụọ ya mgbe ha na-eke ya. Unu ga-eri ya, ma
afọ agaghị eju unu. 27 “‘Ọ bụrụkwa na unu agaa n’ihu jụ ige
m ntị n’agbanyeghị ihe ndị a, nọgide na-emegide m, 28 mgbe
ahụ, aga m egosi unu oke iwe m, nye unu ntaramahụhụ dị
okpukpu asaa n’ihi mmehie unu. 29 Unu ga-eri anụ ụmụ unu
ndị ikom, na anụ ụmụ unu ndị inyom. 30 Aga m ebibikwa ụlọ
arụsị unu niile dị n’elu ugwu, gbutuo ebe ịchụ aja niile unu
na-esure ihe nsure ọkụ na-esi isi. Aga m atụkọta ozu unu
n’elu arụsị unu na-enweghị ume ndụ, ka unu bụrụ ihe m na-
asọ oyi. 31 Aga m eme ka obodo unu niile tọgbọrọ n’efu,
kụdasịakwa ebe nsọ unu niile. Agaghị m anabatakwa isisi ụtọ
nke aja unu. 32 Aga m eme ka ala unu tọgbọrọ n’efu, mee ka
ọnọdụ ịdị ala unu bụrụ ihe ga-eju ndị iro unu ga-ebi n’ime ya
anya. 33 Aga m achụsa unu na mba niile, mịpụta mma agha
m jiri ya chụso unu ọsọ. Ala unu ga-atọgbọrọ n’efu, a ga-
etikpọkwa obodo unu niile. 34 Mgbe ahụ, ala ahụ ga-ezu ike,
ogologo oge ndị ahụ niile ọ ga-atọgbọrọ n’efu. Mgbe unu
ga-anọ dịka ndị ohu n’ala ndị iro unu. Ala ahụ ga-ezu ike,
imejupụta afọ izuike ya niile. 35 Ogologo oge niile ala ahụ
tọgbọrọ n’efu, ala ahụ ga-ezu ike, ụdị izuike ọ na-enweghị
n’afọ izuike ndị ahụ unu bi n’ime ya. 36 “‘Ma ndị ahụ fọdụrụ
ndụ n’ime unu, aga m etinye ịda mba n’obi ha n’ala ndị iro
ha. Mkpọtụ ahịhịa nke ifufe na-ebugharị ga-eme ka ha gbapụ
ọsọ. Ha ga-agba ọsọ dịka ndị si n’ihu mma agha na-agba ọsọ.
Ha ga-ada mgbe onye ọbụla na-adịghị achụ ha ọsọ. 37 N’ezie,
ha ga-agba ọsọ mgbe onye ọbụla na-adịghị achụ ha ọsọ. Ha
ga-adagide ibe ha mgbe ha na-agba ọsọ a, dịka ndị si n’ebe
a na-alụ agha na-agbapụ ọsọ. Unu agaghị enwe ike iguzo
n’ihu ndị iro unu. 38 Unu ga-ala n’iyi n’etiti ndị mba ọzọ, ala
ndị iro unu ga-eri unu. 39 Ndị ahụ a hapụrụ na ndụ n’etiti
unu ga-ata ahụhụ n’ala ndị iro ha n’ihi mmehie ha. Ha ga-
atakwa ahụhụ n’ihi mmehie nke nna nna ha. 40 “‘Ma ọ bụrụ
na ha ekwupụta mmehie ha niile, na mmehie niile nke ndị
nna nna na ha na ha mehiere megide m, mmehie ekwesighị
ntụkwasị obi ha, na mmehie nnupu isi ha, nke ha mehiere
megide m, 41 nke mere ka m doo onwe m imegide ha, na
izipụ ha gaa n’ala ndị iro ha, ọ bụrụ na ha eweda onwe ha ala
nabata ntaramahụhụ m nyere ha n’ihi mmehie ha 42 aga m
echeta ọgbụgba ndụ mụ na Jekọb gbara, ọgbụgba ndụ mụ
na Aịzik gbara, na ọgbụgba ndụ mụ na Ebraham gbara. Aga
m echeta ala ahụ. 43 Ma ala ahụ aghaghị ịtọgbọrọ n’efu. Ọ
ghakwaghị inwezu izuike ruuru ya, oge ndị ahụ ọ tọgbọrọ
n’efu, mgbe ha na-ebighị n’ime ya. Ha ga-anata ntaramahụhụ
ruuru ha n’ihi na ha jụrụ iwu m, sọọkwa ụkpụrụ m oyi. 44 Ma
ewezugakwa ihe ndị a niile, agaghị m ajụ ha, maọbụ sọọ ha
oyi, ruo na ibibi ha kpamkpam mgbe ahụ ha nọ n’ala ndị iro
ha. Agakwaghị m emebi ọgbụgba ndụ mụ na ha gbara n’ihi
na abụ m Onyenwe anyị Chineke ha. 45 Kama n’ihi ha, aga
m echeta ọgbụgba ndụ ahụ mụ na nna nna ha gbara, ịbụ
Chineke ha, ndị ahụ m kpọpụtara site n’ala Ijipt n’ihu mba
niile. Abụ m Onyenwe anyị.’” 46 Ndị a bụ iwu, na ụkpụrụ na
ndụmọdụ Onyenwe anyị guzobere n’ugwu Saịnaị, n’etiti ya
onwe ya, na ụmụ Izrel, site n’aka Mosis.

27 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 “Gwa ụmụ
Izrel sị ha, ‘Ọ bụrụ na mmadụ e kwee nkwa pụrụ iche
iji mmadụ nye Onyenwe anyị onyinye, ihe ndị a ka ọ ga-eji
gbara onye ahụ: 3 n’isi nwoke ọbụla gbara iri afọ abụọ ruo
iri afọ isii, ọ ga-akwụ iri ọlaọcha shekel ise, dịka ihe ọtụtụ
ebe nsọ si dị. 4 N’isi nwanyị ọbụla gbara iri afọ abụọ ruo iri
afọ isii ọ ga-enye iri ọlaọcha shekel atọ. 5 N’isi nwoke gbara
afọ ise ruo iri afọ abụọ, ọ ga-enye iri ọlaọcha shekel abụọ.
N’isi nwanyị gbara afọ ise ruo iri afọ abụọ, ọ ga-enye ọlaọcha
shekel iri. 6 A ga-akwụrụ nwantakịrị nwoke gbara site otu
ọnwa ruo afọ ise, ọlaọcha shekel ise, kwụọra nwantakịrị
nwanyị gbara otu ọnwa ruo afọ ise ọlaọcha shekel atọ. 7 N’isi
nwoke gafere iri afọ isi, a ga-enye ọlaọcha shekel iri na ise.
N’isi nwanyị gafere iri afọ isi a ga-enye ọlaọcha shekel iri. 8 Ọ
bụrụ na e nwee onye ogbenye na-enweghị ego ọ ga-eji kwụọ
ụgwọ ndị a, a ga-akpọtara ya onye nchụaja, onye ga-ekwubi
ihe onye ahụ kwere nkwa ga-akwụ dịka ego o nwere ruru. 9
“‘Ọ bụrụ anụ ụlọ dị mma inye Onyenwe anyị dịka onyinye
ka e kwere nkwa inye, anụ ụlọ e nyere Onyenwe anyị ga-
aghọ ihe dị nsọ. 10 Onye kwere nkwa inye ya enweghị ike iji
anụ ụlọ nke ahụ ya na-ezughị oke gbanwere anụ ụlọ ahụ na-
enweghị ntụpọ. O nwekwaghị ike iji anụ ụlọ ahụ na-enweghị
ntụpọ gbanwere nke anụ ahụ ya na-ezughị oke. Ọ bụrụ na o
mee otu a, anụ ụlọ nke mbụ, na nke abụọ, ga-abụ ihe dị nsọ.
11 Ọ bụrụ na anụ ụlọ o ji kwee nkwa bụ anụ ụlọ rụrụ arụ, ụdị
anụ ụlọ ahụ a jụrụ ịnabata dịka onyinye maka iji ya chụọ aja
nye Onyenwe anyị, a ga-akpụtara onye nchụaja anụ ụlọ ahụ.
12 Ọ bụ ya ka ọ dịrị ikpebi ma anụ ụlọ ahụ ọ dị mma, ma ọ
jọrọ njọ. Ọnụ ego ọbụla onye nchụaja kpebiri, ka onye wetara
anụ ụlọ ahụ ga-akwụ. 13 Ọ bụrụ na onye nwe anụ ụlọ ahụ
achọọ ịgbara ya, ọ ga-akwụ ụgwọ anụ ụlọ ahụ, tụkwasịkwa
n’elu ya otu ụzọ n’ime ụzọ ise nke ọnụahịa anụ ụlọ ahụ. 14
“‘Ọ bụrụ na mmadụ enye ụlọ ya, dịka ihe ga-adị nsọ nye
Onyenwe anyị, onye nchụaja ga-ekpebi maọbụ ụlọ dị mma,
ma ọ bụkwanụ ụlọ jọrọ njọ. Ọ ga-ekwukwa ihe bụ ọnụahịa
ụlọ ahụ. 15 Ọ bụrụ na onye ahụ nke na-edo ụlọ ya nsọ achọọ
ịgbara ya, ọ ga-akwụ ọnụahịa ụlọ ahụ, tụkwasịkwa n’elu ya
otu ụzọ n’ime ụzọ ise nke ọnụahịa ụlọ ahụ. Emesịa, ụlọ ahụ
ga-abụkwa nke ya. 16 “‘Ọ bụrụ na mmadụ ewere mpaghara
ala ubi ezinaụlọ ya nye Onyenwe anyị ka ihe ido nsọ, ihe a ga-
eji mata ọnụahịa ala ahụ ga-abụ ụdị ihe ubi e nwere ike ịkụ
n’ime ya. Ọnụahịa ala ubi e nwere ike ịkụnye ọka balị ruru
otu ihe ọtụtụ homa, ga-abụ iri mkpụrụ ego ọlaọcha shekel
ise. 17 Ọ bụrụ n’ime afọ inwere onwe ka o doro ala ahụ nsọ,
agaghị agbanwe ọnụahịa ya. 18 Ma ọ bụrụ na o doro ala
ahụ nsọ mgbe afọ inwe onwe ahụ gafere, onye nchụaja ga-
agụkọrọ ya ọnụahịa ya dịka afọ ole ọ fọdụrụ mgbe mmemme
afọ inwere onwe ọzọ ga-adị. A ga-ewebilatakwa ihe ọnụahịa
ya ruru. 19 Ọ bụrụ na onye doro ala ahụ nsọ achọọ ịgbara ala
ya, ọ ga-akwụ ọnụahịa ahụ onye nchụaja kpebiri, tụkwasị ya
ego ruru otu ụzọ n’ime ụzọ ise nke ọnụahịa ala ahụ. Mgbe
ahụ ala ahụ ga-abụkwa nke ya. 20 Ọ bụrụ na ọ gbapụtaghị ala
ahụ, maọbụ na o resila ya onye ọzọ, a gaghị agbapụtakwa
ala ahụ ọzọ. 21 Mgbe mmemme afọ inwere onwe ruru, ala
ahụ ga-aghọ ala dị nsọ, ala e doro nsọ nye Onyenwe anyị.
Ndị nchụaja ga-ewere ya ka ọ bụrụ nke ha. 22 “‘Ọ bụrụ na
mmadụ e doro Onyenwe anyị ala ubi ọ zụrụ azụ nsọ, nke na-
abụghị ala ezinaụlọ ha, 23 onye nchụaja ga-agụ afọ ole ọ
fọdụrụ ruo mmemme afọ inwere onwe. Ọ ga-agwa onye ahụ
ego ole ọ ga-akwụ n’ihi ya. Ego ọbụla ọ kwụrụ n’ụbọchị ahụ
ga-abụ ihe dị nsọ nye Onyenwe anyị. 24 Mgbe afọ inwere
onwe ahụ zuru, onye nwe ala ahụ, ya bụ onye ahụ e si n’aka

ya zụọ ya, ga-ewerekwa ala ya. **25** Ọnụahịa ọbụla a ga-ekpebi
ga-abụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. Iri gera abụọ ga-abụ
otu shekel. **26** "'A gaghị edo nwa mbụ anụmanụ mụtara nsọ
maọbụ ehi maọbụ atụrụ n'ihi na ha bụ nke Onyenwe anyị. **27**
Ọ bụrụ otu n'ime anụ ndị ahụ rụrụ arụ, a ga-agbara ya n'ọnụ
ego nke akara bụ ọṅụ ahịa ya, tụkwasịkwa n'elu ya otu ụzọ
n'ime ụzọ ise nke ọnụahịa ya. Ọ bụrụkwanụ na onye nwe anụ
ụlọ ahụ achọghị ịgbarakwa ya, a ga-ere ya n'ọnụ ahịa dịka o
ruru. **28** "'A gaghị ere, maọbụ gbara ihe ọbụla mmadụ nwere,
nke o doro nsọ nye Onyenwe anyị, maọbụ mmadụ, maọbụ ala
ezinaụlọ, maọbụ anụ ụlọ, n'ihi na ihe ọbụla nke e wezugara
iche bụ ihe dịkarịsịrị nsọ nye Onyenwe anyị. **29** "'Mgbapụta
ọbụla adịghị nye onye ọbụla e doro nsọ nye mbibi. A ghaghị
ime ka ọ nwụọ. **30** "'Otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke ihe niile si
n'ala, maọbụ mkpụrụ ọghịgha nke ubi, maọbụ mkpụrụ nke
osisi mịrị, bụ nke Onyenwe anyị. Ha bụ ihe nsọ dịrị Onyenwe
anyị. **31** Onye ọbụla chọrọ ịgbara otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke
ihe ubi ya aghaghị ịkwụ ọnụahịa ya, tụkwasị ya otu ụzọ n'ime
ụzọ ise nke ọnụahịa e kwesiri ire ya. **32** Otu ụzọ n'ụzọ iri nke
igwe ehi na atụrụ niile, anụ nke iri ọbụla nke na-agabiga
n'okpuru mkpanaka onye ọzụzụ atụrụ mgbe a na-agụ ha ọnụ,
ga-abụ ihe dị nsọ nye Onyenwe anyị. **33** A gaghị ahọ anụ ụlọ
a na-enye Onyenwe anyị ahọ, ile ma ha dị mma, maọbụ na ha
dị njọ. A gaghị agbanwekwa ha. Ọ bụrụ na a gbanwee ha, ndị
e ji gbanwee ha na ndị a na-achọ ịgbanwe ga-aghọ ihe dị nsọ,
a gaghị agbarakwa ha.'" **34** Ndị a bụ iwu Onyenwe anyị nyere
Mosis n'ugwu Saịnaị ka ọ nye ụmụ Izrel.

Ọnụọgụgụ

1 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu n'ọzara Saịnaị, n'ime ụlọ nzute, n'ụbọchị nke mbụ, n'ọnwa nke abụọ nke afọ abụọ, mgbe ụmụ Izrel pụtachara site n'obodo Ijipt. Ọ sịrị, **2** "Gaa gụọ ma chọpụta ọnụọgụgụ ndị ikom niile e nwere n'etiti ọgbakọ Izrel, dịka ebo ha na agbụrụ ha si dị, na dịka ezinaụlọ ha si dịkwa. Depụta aha nwoke ọbụla n'otu na otu. **3** Gị na Erọn ga-agụkọta ndị ikom Izrel niile gbara iri afọ abụọ maọbụ karịa ọnụ, bụ ndị tozuru ije agha. Unu ga-edo ha n'usuu, n'usuu. **4** Otu nwoke, site n'ebo Izrel ọbụla, onye bụ onyendu ezinaụlọ, ga-esonyere unu n'ọrụ a. **5** "Ndị a bụ aha ndị ikom ndị ahụ ga-enyere unu aka. "Site n'ebo Ruben, Elizọ na Shedeua, **6** site n'ebo Simiọn, Shelumiel nwa Zurishadai, **7** site n'ebo Juda, Nashọn nwa Aminadab, **8** site n'ebo Isaka, Netanel nwa Zua, **9** site n'ebo Zebụlọn, Eliab nwa Helọn, **10** Site n'ụmụ Josef: site n'ebo Ifrem, Elishama nwa Amihud site n'ebo Manase, Gamaliel nwa Pedazo **11** site n'ebo Benjamin, Abidan nwa Gidiọn **12** site n'ebo Dan, Ahieza nwa Amishadai **13** site n'ebo Asha, Pagiel nwa Okran **14** site n'ebo Gad, Eliasaf nwa Deuel **15** site n'ebo Naftalị, Ahira nwa Enan." **16** Ndị a bụ ndị ikom e si n'ọgbakọ ahụ họpụta, ndị bụ ndị ndu ebo dị iche iche n'Izrel. Ha bụ ndị ndu ebo niile dị n'Izrel. **17** Mosis na Erọn nabatara ndị ikom ndị a, bụ ndị e depụtara aha ha. **18** Emesịa, ha kpọrọ nzukọ ndị Izrel niile ka ha zukọọ n'ụbọchị mbụ nke ọnwa abụọ. Ndị niile zukọrọ kọwara ikwu ha na ezinaụlọ ha si pụta n'otu na otu. Ma ndị ikom niile gbara site n'iri afọ abụọ gbagoo ka e denyere aha ha n'akwụkwọ n'otu na otu, **19** dịka Onyenwe anyị si nye Mosis n'iwu. Otu a kwa ka Mosis si gụọ ha ọnụ n'ọzara Saịnaị. **20** Ụmụ Ruben, bụ ọkpara Izrel: Ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo; ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **21** Ọnụọgụgụ ndị niile si n'ebo Ruben dị iri puku anọ, puku isii na narị ise. **22** Site n'ụmụ Simiọn, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **23** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Simiọn dị iri puku ise, puku itoolu na narị atọ. **24** Site n'ụmụ Gad, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **25** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Gad dị iri puku anọ, puku ise na narị isii na iri ise. **26** Site n'ụmụ Juda, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **27** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Juda dị iri puku asaa, puku anọ na narị isii. **28** Site n'ụmụ Isaka, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **29** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Isaka dị iri puku ise, puku anọ na narị anọ. **30** Site n'ụmụ Zebụlọn, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **31** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Zebụlọn dị iri puku ise, puku asaa na narị anọ. **32** Site n'ụmụ Josef, ya bụ ụmụ Ifrem, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **33** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Ifrem dị iri puku anọ na narị ise. **34** Site n'ụmụ Manase, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **35** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Manase dị iri puku atọ, puku abụọ na narị abụọ. **36** Site n'ụmụ Benjamin, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **37** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Benjamin dị iri puku atọ, puku ise na narị anọ. **38** Site n'ụmụ Dan, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **39** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Dan dị iri puku isii, puku abụọ na narị asaa. **40** Site n'ụmụ Asha, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **41** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Asha dị iri puku anọ, otu puku na narị ise. **42** Site n'ụmụ Naftalị, ndị ikom niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dị ka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **43** Ọnụọgụgụ ndị niile sị n'ebo Naftalị dị iri puku ise, puku atọ na narị anọ. **44** Ndị a bụ ndị ikom Mosis na Erọn, na ndị ndu Izrel iri na abụọ ndị ahụ gụrụ ọnụ, onye ọbụla n'ime ha nọchitere anya ezinaụlọ ya. **45** Ndị Izrel niile gbara iri afọ abụọ gbagoo, ndị nwere ike ije agha ka a gụrụ ọnụ dịka ezinaụlọ ha si dị. **46** Mgbakọ ọnụọgụgụ ndị a niile dị, narị puku isii, puku atọ, narị ise na iri ise. **47** A gụnyekọtaghị ọnụọgụgụ ebo nna nna Livayị n'igụ ọnụ a, **48** n'ihi na Onyenwe anyị gwara Mosis, sị, **49** "Ị gaghị agụ ndị ebo Livayị ọnụ. Ị gakwaghị agbakọnye ọnụọgụgụ ha n'ọnụọgụgụ ndị Izrel. **50** Kama, ị ga-ahọpụta ndị Livayị ka ha bụrụ ndị nlekọta ụlọ nzute Ihe Ama, na ngwongwo niile, na ihe niile dị nye ya. Ọ bụ ha ga-ebu ụlọ nzute ahụ na ngwongwo ya niile: ha ga na-elekọta ihe banyere ya, ọ bụkwa gburugburu ya ka ha ga-ama ụlọ ikwu ha. **51** Mgbe ọbụla kwa a ga-ebugharị ya maka njem, ọ bụ ọrụ ha iweda ya. Mgbe ọbụla a ga-eguzo ya ọtọ, ọ bụkwa ọrụ ndị Livayị iguzobe ya ọtọ. Onye ọbụla ọzọ ga-abịa nso ka a ga-egbu. **52** Ebo Izrel ndị ọzọ ga-enwe ebe dị iche nye onwe ha, ebe ha ga-ewu ụlọ ikwu ha. Ha ga-akwụbakwa ọkọlọtọ nke ha, igosi aha ebo ha. **53** Ndị Livayị ga-ama ụlọ ikwu ha gburugburu ụlọ nzute Ihe Ama ahụ, ka iwe ọkụ m ghara ịbịakwasị n'ahụ nzukọ ụmụ Izrel. Ọ bụ ọrụ ndị Livayị ilekọta ụlọ nzute Ihe Ama ahụ." **54** Ya mere, Izrel mere ihe ndị a niile Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu.

2 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn sị ha, **2** "Ụmụ Izrel ga-ama ụlọ ikwu ha gburugburu ụlọ nzute, n'ebe dịpụturu adịpụ site n'ụlọ nzute ahụ. Onye ọbụla ga-ama ụlọ ikwu ya n'akụkụ ọkọlọtọ ebo ya, ha na ihe ịrịbama nke ụlọ ha." **3** N'akụkụ ọwụwa anyanwụ, usuu ndị agha ebo Juda, ga-ama ụlọ ikwu ha n'akụkụ ọkọlọtọ ha. Onyendu ha ga-abụ Nashọn nwa Aminadab. **4** Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ya dị puku iri asaa na anọ, na narị isii **5** N'akụkụ ha ka usuu ndị agha ebo Isaka ga-amanye ụlọ ikwu ha. Onyendu ha bụ Netanel nwa Zua. **6** Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ha dị iri puku ise, puku anọ na narị anọ. **7** N'akụkụ ha ka usuu ndị agha ebo Zebụlọn ga-amanye ụlọ ikwu ha. Onyendu ha bụ Eliab nwa Helọn. **8** Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ha dị iri puku ise, puku asaa na narị anọ. **9** Ọnụọgụgụ ndị niile a gụkọtara ha na Juda n'ọwụwa anyanwụ nke ụlọ nzute ahụ dị narị puku, iri puku asatọ na puku isii na narị anọ. Ha ga-ebu ụzọ bulie ije. **10** N'akụkụ ndịda ka usuu ndị agha ebo Ruben ga-ama ụlọ ikwu ha n'akụkụ ọkọlọtọ ha. Onyendu ha bụ Elizọ nwa Shedeua.

11 Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ha dị iri puku anọ, puku isii na
narị ise. **12** N'akụkụ ha ka ebo Simiọn ga-ama ụlọ ikwu ha.
Onyendu ha bụ Shelumiel nwa Zurishadai. **13** Ọnụọgụgụ usuu
ndị agha ha dị iri puku ise, puku itoolu na narị atọ. **14** Ebo
Gad ga-esokwa ha. Onyendu ha bụ Eliasaf nwa Deuel. **15**
Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ha dị iri puku anọ, puku ise na narị
isii na iri ise. **16** Ya mere ọnụọgụgụ ndị niile ha na Ruben
bikọrọ na ndịda ụlọ nzute ahụ dị narị puku, iri puku ise na
otu, na narị anọ na iri ise dịka usuu ndị agha ha si dị. Ebo atọ
a bụ ndị na-eso ebo atọ nke mbụ ahụ n'oge ọbụla ụmụ Izrel
nọ n'ije. **17** Ka ụlọ nzute na-azọli ije, ụlọ ikwu ndị Livayị ga-
anọ n'etiti ụlọ ikwu ndị ọzọ. Ha ga-ebili ije n'usoro dịka ha si
maa ụlọ ikwu ha. Ndị ọbụla n'ọnọdụ ha, n'okpuru ọkọlọtọ
nke na-akọwa ndị ha bụ. **18** N'akụkụ ọdịda anyanwụ ka ebo
Ifrem ga-ama ụlọ ikwu ha dịka ọkọlọtọ ha si dị. Onyendu
ha bụ Elishama nwa Amihud. **19** Ọnụọgụgụ usuu ndị agha
ha dị iri puku anọ na narị ise. **20** Ebo Manase ga-amakwa
ụlọ ikwu n'akụkụ ha. Onyendu ha bụ Gamaliel nwa Pedazo.
21 Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ha dị iri puku atọ, puku abụọ
na narị abụọ. **22** N'akụkụ ha ka ebo Benjamin ga-ama ụlọ
ikwu ha. Onyendu ha bụ Abidan nwa Gidiọn. **23** Ọnụọgụgụ
usuu ndị agha ha dị iri puku atọ, puku ise na narị anọ. **24** Ya
mere ọnụọgụgụ ndị niile ha na Ifrem bikọrọ n'akụkụ ọdịda
anyanwụ nke ụlọ nzute ahụ dị narị puku, puku asatọ na narị
mmadụ. Ha niile na-esokwa n'azụ ndị Livayị na ụlọ nzute
ahụ. Ndị a bụ ndị na-eso n'ọnọdụ nke atọ n'oge ọbụla ụmụ
Izrel nọ n'ije. **25** Ebo Dan na usuu ndị agha ha ga-ama ụlọ
ikwu ha n'akụkụ elu elu n'okpuru ọkọlọtọ ha. Onyendu ha bụ
Ahieza nwa Amishadai **26** Ọnụọgụgụ usuu ha dị iri puku isii,
puku abụọ na narị asaa. **27** N'akụkụ ha ka ebo Asha ga-ama
ụlọ ikwu ha. Onyendu ha bụ Pagiel nwa Okran. **28** Ọnụọgụgụ
usuu ndị agha ha dị iri puku anọ, otu puku na narị ise. **29** Otu
aka ahụ ka ebo Naftalị ga-ama ụlọ ikwu ha. Onyendu ha bụ
Ahira nwa Enan. **30** Ọnụọgụgụ usuu ndị agha ha dị iri puku
ise, puku atọ na narị anọ. **31** Ya mere ọnụọgụgụ ndị niile
ha na Dan bikọrọ n'akụkụ elu elu nke ụlọ nzute ahụ dị narị
puku, iri puku ise na puku asaa na narị isii. Ha ga-abụ ndị
ga-ekpe azụ bilie ije n'okpuru ọkọlọtọ ha. **32** Ndị a bụ ndị
Izrel, ndị a gụrụ ọnụ dịka ezinaụlọ ha si dị. Ndị ikom niile nọ
n'ọmụma ụlọ ikwu, dịka usuu ha dị iche iche si dị, narị puku
isii, puku atọ na narị ise na iri ise n'ọnụọgụgụ. **33** Ma otu ọ dị,
a gụnyeghị ebo Livayị n'ọnụọgụgụ ndị Izrel ndị ọzọ dịka iwu
Onyenwe anyị nyere Mosis si dị. **34** Ya mere, ndị Izrel mere
ihe niile dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu. Otu a ka ha si
maa ụlọ ikwu ha n'akụkụ ọkọlọtọ ha. Otu a kwa ka ha si ebuli
ije. Onye ọbụla n'ime ha dịka ebo ha na ezinaụlọ ha si dị.

3 Nke a bụ akụkọ banyere usoro agbụrụ Erọn na Mosis n'oge
Onyenwe anyị gwara Mosis okwu n'ugwu Saịnaị. **2** Ndị a
bụ aha ụmụ ndị ikom Erọn, Nadab, ọkpara ya, Abihu, Elieza
na Itama. **3** Ndị a bụ aha ụmụ ndị ikom Erọn, ndị e tere
mmanụ ịbụ ndị nchụaja, ndị e doro nsọ n'ihi ije ozi dịka
ndị nchụaja. **4** Ma Onyenwe anyị mere ka Nadab na Abihu
nwụọ, n'ihu ya n'ime ọzara Saịnaị, mgbe ha ji ọkụ na-adịghị
nsọ wetara ya onyinye. Ebe ọ bụ na ha amụtaghị ụmụ ndị
ikom nke aka ha, ọ bụ naanị Elieza na Itama jere ozi dịka
ndị nchụaja ogologo ụbọchị ndụ nna ha bụ Erọn. **5** N'oge
ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, **6** "Kpọkọtaa ebo
Livayị niile were ha nyefee Erọn onye nchụaja n'aka, ka ha
bụrụ ndị inyeaka ya. **7** Ha ga-ejere ya na nzukọ Izrel niile ozi
n'ụlọ nzute ahụ site na ịrụ ọrụ metụtara ebe obibi ahụ. **8**
Ha ga-elekọta ngwongwo ụlọ nzute, rụọ ọrụ metụtara ndị
Izrel niile mgbe ha na-eje ozi ha n'ebe obibi ahụ. **9** Were
ndị Livayị nyefee Erọn na ụmụ ya ndị ikom n'aka. Ọ bụ ha
ka a ga-esi n'etiti ụmụ Izrel nyefee ha n'aka kpamkpam. **10**
Họpụta Erọn na ụmụ ya ndị ikom ka ha bụrụ ndị na-eje ozi
dịka ndị nchụaja. Onye ọbụla ọzọ bịara nso ebe nsọ ahụ ka a
ga-egbu." **11** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, **12** "Anarala
m ndị Livayị dịka ndị nọchitere anya ụmụ ndị ikom mbụ
niile a mụrụ n'etiti ndị Izrel. Ndị Livayị niile bụ nke m. **13**
N'ihi na ihe niile meghere akpanwa bụ nke m. Site n'ụbọchị
ahụ m gburu ụmụ ndị ikom niile e buru ụzọ mụọ n'ala Ijipt
ka m doro ụmụ ndị ikom niile e buru ụzọ mụọ n'etiti ndị
Izrel nsọ nye onwe m, ma mmadụ, ma anụmanụ bụ nke m.
Abụ m Onyenwe anyị." **14** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu
n'ọzara Saịnaị sị ya, **15** "Gụọ, chọpụta ihe ọnụọgụgụ ebo
Livayị bụ. Gosi ikwu na ezinaụlọ onye ọbụla si n'ime ya pụta.
Chọpụta ọnụọgụgụ ndị ikom niile site n'onye dị otu ọnwa."
16 Ya mere, Mosis gụrụ ha ọnụ dịka iwu ọ natara site n'okwu
Onyenwe anyị si dị. **17** Ndị a bụ aha ụmụ ndị ikom Livayị:
Geshọn, Kohat na Merari. **18** Ndị a bụ aha ndị ikwu Geshọn
dịka ezinaụlọ ha si dị: Libni na Shimei. **19** Ụmụ Kohat dịka
ikwu ha si dị: Amram, Izha, Hebrọn na Uziel. **20** Ụmụ Merari
dịka ikwu ha si dị: Mahali na Mushi. Ndị a bụ ndị agbụrụ
Livayị, dịka ezinaụlọ ha si dị. **21** Ndị Geshọn bụ ndị ikwu
Libni na Shimei. Ndị a bụ ndị ikwu Geshọn. **22** Ọnụọgụgụ
ndị ikom dị otu ọnwa gbagoo dị puku asaa na narị ise. **23**
Ndị ikwu Geshọn mara ụlọ ikwu ha n'akụkụ ọdịda anyanwụ,
n'azụ ụlọ nzute. **24** Onyendu ezinaụlọ ndị Geshọn bụ Eliasaf
nwa Lael. **25** Ọrụ dịrị ụmụ Geshọn bụ ilekọta ụlọ nzute ahụ,
na ụlọ ikwu ya, na ihe mkpuchi ya, na akwa mgbochi ọnụ
ụzọ ụlọ nzute. **26** Ọ dịkwa ha n'aka ilekọta akwa mgbochi
niile nke ogige gbara ya gburugburu, na akwa e ji gechie
ọnụ ụzọ ogige ahụ. Ha nwekwara ọrụ ilekọta ebe ịchụ aja,
na ụdọ niile, na ozi niile metụtara ihe ndị a. **27** Nke Kohat
bụ ikwu ndị Aram, ndị Izha, ndị Hebrọn na ndị Uziel. Ndị
a bụ ndị ikwu Kohat. **28** Ọnụọgụgụ ndị ikom niile dị otu
ọnwa gbagoo dị puku asatọ na narị isii. Ọrụ dịrị ndị Kohat bụ
ilekọta ebe nsọ. **29** Ndị ikwu Kohat mara ụlọ ikwu ha n'akụkụ
ndịda nke ebe nsọ. **30** Onyendu ezinaụlọ ndị ikwu Kohat
bụ Elizafan nwa Uziel. **31** Ọrụ e tinyere ha n'aka bụ ilekọta
igbe ọgbụgba ndụ, tebul ahụ, ihe ịdọba oriọna ahụ na ebe
ịchụ aja. Ihe ọzọ bụ ilekọta ngwongwo niile e ji eje ozi n'ebe
nsọ ahụ, akwa mgbochi na ihe niile metụtara otu e si e ji
ha eje ozi. **32** Onyeisi ndị ndu nke ndị Livayị bụ Elieza nwa
Erọn, onye nchụaja. Ọ bụ ya na-elekọta ndị ọrụ ha bụ ihu
maka ihe niile metụtara ebe nsọ ahụ. **33** Ndị Merari bụ ikwu
Mahali na Mushi. Ndị a bụ ndị ikwu Merari. **34** Ọnụọgụgụ ndị
ikom niile dị otu ọnwa gbagoo dị puku isii na narị abụọ. **35**
Onyendu ezinaụlọ ndị ikwu Merari bụ Zuniel nwa Abihail.
Ha mara ụlọ ikwu ha n'akụkụ ugwu nke ụlọ nzute ahụ. **36**
Ọrụ e tinyere n'aka ndị ikwu Merari bụ ilekọta mbudo niile
nke ụlọ nzute ahụ, na mkpọrọ ya niile, ụkwụ ya niile, na
ngwongwo niile e kwesiri iji rụọ ọrụ metụtara ha. **37** Ọrụ
ndị ọzọ bụ ilekọta ogidi osisi niile dị gburugburu ogige ahụ
ha na ụkwụ ha, ǹtu na ụdọ ha niile. **38** Mpaghara akụkụ
ọwụwa anyanwụ n'ihu ụlọ nzute ahụ ka e debere maka ụlọ
ikwu Mosis na Erọn, na nke ụmụ ya ndị ikom. Ọrụ ha bụ

ilekọta ebe nsọ ahụ n’aha ụmụ Izrel niile. Onye ọbụla ọzọ
bịara ebe nsọ ahụ nso ka a ga-egbu. **39** Ya mere, ọnụọgụgụ
ndị ikom Livayị niile Mosis na Erọn nwetara mgbe a gụrụ ha
ọnụ n’ikwu n’ikwu dịka iwu Onyenwe anyị nyere ha si dị, bụ
iri puku abụọ na puku abụọ. Nke a bụ ọnụọgụgụ ndị ikom
niile dị site n’otu ọnwa gaa n’ihu. **40** Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị sịrị Mosis, “Gụọ ndị ikom Izrel niile e buru ụzọ mụọ, ndị
dị site n’otu ọnwa gbagoo. Chọpụta ọnụọgụgụ ha, dee aha
ha niile n’akwụkwọ. **41** Nabata ndị Livayị ka ha bụrụ nke m
n’ọnọdụ ndị ikom niile e bụrụ ụzọ mụọ n’Izrel. Ọzọkwa, anụ
ụlọ ndị Livayị niile bụ nke m, n’ọnọdụ ụmụ mbụ nke anụ ụlọ
niile a mụrụ n’etiti anụ ụlọ ndị Izrel niile. Abụ m Onyenwe
anyị.” **42** Ya mere, Mosis gụrụ ndị ikom niile e buru ụzọ mụọ
n’Izrel, dịka Onyenwe anyị nyere ya n’iwu, **43** chọpụta na
ọnụọgụgụ ndị ikom e buru ụzọ mụọ site n’onye dị otu ọnwa
ruo n’okenye dị iri puku abụọ na puku abụọ na narị abụọ na
iri asaa na atọ. **44** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis
okwu sị: **45** “Nye m ndị Livayị n’ọnọdụ ndị ikom niile e bụ
ụzọ mụọ n’Izrel. Nyekwa m anụ ụlọ ndị Livayị niile n’ọnọdụ
anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ n’Izrel. Ndị Livayị bụ nke m. Mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị. **46** Ihe a ga-eji gbara narị ụmụ ndị
ikom Izrel abụọ na iri ndị ikom asaa, na atọ ndị e buru ụzọ
mụọ mapụtara n’elu ọnụọgụgụ ndị Livayị **47** bụ ego ruru
shekel ise, na isi onye ọbụla, ụdị shekel ebe nsọ, nke ọtụtụ ya
bụ iri gera abụọ. **48** Were ego mgbapụta a nye Erọn na ụmụ
ndị ikom ya.” **49** Ya mere, Mosis natara ego mgbapụta ahụ
n’isi onye ọbụla dị n’ọnụọgụgụ ndị ahụ mara n’elu ọnụọgụgụ
ndị Livayị. **50** Ego niile ọ natara site n’aka ndị ikom Izrel niile
e bụ ụzọ mụọ bụ ọlaọcha ruru puku shekel na narị shekel atọ
na iri isii na ise, dịka ihe ọtụtụ shekel ebe nsọ si dị. **51** Mosis
nyere Erọn na ụmụ ya ego mgbapụta ndị a dịka Onyenwe
anyị nyere ya n’iwu.

4 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị, **2** “Gụọ ọnụ
chọpụta, ọnụọgụgụ ụmụ Kohat dị n’ebo Livayị dịka ikwu
ha na ezinaụlọ ha si dị. **3** Gụọ ndị ikom niile gbarala iri afọ
atọ ruo iri afọ ise, ndị tozuru ije ozi n’ụlọ nzute. **4** “Nke a bụ
ọrụ dịrị ndị Kohat n’ụlọ nzute, ilekọta ihe ndị ahụ kachasị ịdị
nsọ. **5** Mgbe ọmụma ụlọ ikwu ahụ ga-ebili ije ha, Erọn na
ụmụ ya ndị ikom ga-eburu ụzọ banye n’ụlọ nzute ahụ wetuo
akwa mgbochi ahụ, jiri ya kpuchie igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ.
6 Mgbe ahụ, ha ga-agbakwasị akpụkpọ anụ ehi mmiri n’elu
akwa mgbochi ahụ, sakwasịkwa akwa na-acha anụnụ anụnụ
n’elu ya, tinyekwa mkpọrọ osisi niile n’oghere ha kwesiri ịdị.
7 “N’elu tebul ahụ na-adị n’ihu Onyenwe anyị, ha ga-agbasa
akwa anụnụ anụnụ tụkwasịkwa efere niile, ngaji niile, ọkwa
niile na iko aja ihe ọṅụṅụ. Achịcha ahụ na-adịgide n’elu ya
ga-adịkwa ebe ọ dị. **8** Ha ga-agbasakwa akwa uhie n’elu ya,
jiri akpụkpọ anụ ehi mmiri gbokwasịkwa n’elu akwa uhie
ahụ. Mgbe ahụ, ha ga-etinyekwa mkpọrọ osisi e ji ebu tebul
n’ime oghere o kwesiri ịdị. **9** “Ọzọ, ha ga-eji akwa anụnụ
anụnụ sachie ihe ịdọba oriọna ahụ nke na-enye ìhè, ya na
oriọna ya niile, mkpa ya niile na ihe ịkpakepụ ọkụ ya niile na
ite mmanụ ya niile, e ji awụnye ya mmanụ. **10** Emesịa, ha ga-
eji akpụkpọ anụ ehi mmiri sachie ya na ngwongwo ya niile,
tụkwasị ya n’elu ihe e ji ebu ya. **11** “Ha ga-ejikwa akwa anụnụ
anụnụ tụsaa n’elu ebe ịchụ aja ahụ e jiri ọlaedo mee, werekwa
akpụkpọ anụ ehi mmiri sachie ya, tinyekwa mkpọrọ osisi e ji
ebu ya n’oghere dị n’akụkụ ebe ịchụ aja ahụ. **12** “Ihe ndị ọzọ
niile e ji eje ozi n’ebe nsọ ahụ ka ha ga-eji akwa anụnụ anụnụ
kekọtaa, jirikwa akpụkpọ anụ ehi mmiri sachie ha, tụkwasị
ha n’elu ihe e ji ebu ha. **13** “A ga-ekpopụ ntụ dị n’ebe ịchụ aja
bronz ahụ, jiri akwa na-acha ngwakọta anụnụ na uhie, sachie
ebe ịchụ aja bronz ahụ. **14** Emesịa ha ga-atụkwasị ihe niile e
ji eje ozi n’ebe ịchụ aja ahụ n’elu akwa ahụ, ihe dịka ite ịgụ
ọkụ, na ndụdụ, na ihe ikpofu ntụ, na efere ịkwọsa mmiri
niile. Akpụkpọ anụ ehi mmiri ka a ga-eji sachie ha niile. Ma
n’ikpeazụ, mkpọrọ osisi e ji ebu ya ka a ga-etinye n’ebe ha
kwesiri ịdị. **15** “Mgbe Erọn na ụmụ ya kpuchisịrị ụlọnsọ ahụ
na ngwongwo niile nke ebe nsọ ahụ, dịka ndị Izrel niile na-
ejikere ibili ije, mgbe ahụ ka ndị Kohat ga-abata buru ihe ndị
a. Ma ha agaghị emetụ ihe nsọ ndị a aka ka ha ghara ịnwụ.
Ọrụ ibu ihe ndị a niile dị n’ime ụlọ nzute dịrị Ndị Kohat. **16**
“Elieza nwa Erọn, onye nchụaja, ka ọrụ ndị a dị n’aka: mmanụ
e ji amụ ọkụ, na ihe nsure ọkụ e ji ụda dị iche iche na-esi isi
ụtọ mee, na onyinye mkpụrụ ọka a na-enye ụbọchị niile,
na mmanụ nsọ ahụ. N’aka ya ka ọrụ metụtara nlekọta ụlọ
nzute ahụ niile, ihe niile dị n’ime ya na ngwongwo nsọ ya
dị iche iche dị.” **17** Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn sị,
18 “Unu ekwekwala ka agbụrụ Kohat bụrụ ndị e bipụrụ site
n’ebo Livayị. **19** Otu a ka unu ga-esi meso ha mmeso ime
ka ha dịrị ndụ, ghara ịnwụ, mgbe ha bịara nso ihe ndị ahụ
dịkarịsịrị nsọ, Erọn na ụmụ ya ga-esoro ha banye gosi onye
ọ bụla n’ime ha ihe ha ga-ebu. **20** Ma ndị Kohat ekwesighị
ịbanye ilekwasị ihe nsọ ndị ahụ anya, ka ha ghara ịnwụ.” **21**
Mgbe ahụ Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, **22** “Gụọ ọnụ
chọpụta ọnụọgụgụ ụmụ Geshọn, dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha
si dị. **23** Mata ọnụọgụgụ ndị ikom ole ha dị, ndị kwesiri ịrụ
ọrụ n’ụlọ nzute, ndị gbara iri afọ atọ ruo iri afọ ise. **24** “Ihe
ga-abụ ọrụ ndị ikwu Geshọn ga-abụ ije ozi na ibu ibu. **25** Ha
ga-ebu akwa mgbochi ebe obibi ahụ na nke ụlọ nzute ahụ,
tinyere akwa e ji sachie ya na akpụkpọ anụ ehi mmiri e ji
mee elu ụlọ ya na akwa mgbochi dị n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ.
26 Ha ga-ebukwa akwa mgbochi niile e ji gechie ogige ahụ,
akwa e ji gechie ọnụ ụzọ ama ogige gbara ebe ịchụ aja na ụlọ
nzute ahụ gburugburu, ụdọ ya niile na ngwongwo niile e ji
eje ozi. **27** Ọrụ ha niile, maọbụ ibu ihe ma ọ bụkwanụ ịrụ ọrụ
ọzọ, ga-abụ site na ntụziaka Erọn na ụmụ ya. Ị ga-ekenye ha
ọrụ dịrị ha n’ihe niile bụ ihe ha ga-ebu. **28** Nke a bụ ọrụ diịrị
ikwu Geshọn n’ụlọ nzute. Ha ga-anọ n’okpuru Itama, nwa
Erọn, onye nchụaja, onye bụ onyeisi ha. **29** “Gụọ, chọpụta
ọnụọgụgụ ụmụ Merari dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **30**
Chọpụta ọnụọgụgụ ndị ikom ole ha dị, ndị gbara iri afọ atọ
ruo iri afọ ise, ndị toruru ịrụ ọrụ n’ụlọ nzute Onyenwe anyị.
31 Ije ozi ha dịka o si metụta ọrụ ụlọ nzute bụ ibu mbudo ụlọ
nzute ahụ niile, osisi ntụbichi ya niile, ogidi osisi na ụkwụ ya
niile; **32** tinyere ogidi osisi niile dị ogige ahụ gburugburu na
ụkwụ ha niile, ǹtu niile, ụdọ ha niile na ngwongwo ndị ọzọ e
ji arụ ọrụ metụtara ihe ndị a ha ga-ebu. Kenye nwoke ọbụla
ọrụ nke ya. Kpọ onye ahụ aha nye ya ọrụ nke ya. **33** Nke a
bụ ọrụ diịrị ndị agbụrụ Merari mgbe ha na-aga ozi ha n’ụlọ
nzute. Ha ga-anọ n’okpuru Itama, nwa Erọn, onye nchụaja,
onye bụ onyeisi ha.” **34** Ya mere, Mosis na Erọn na ndị ndu
nzukọ ụmụ Izrel gụrụ ma chọpụta ọnụọgụgụ ụmụ Kohat, dịka
ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. **35** Ndị ikom niile gbara iri afọ
atọ ruo iri afọ ise, ndị toruru ije ozi n’ụlọ nzute ahụ **36** dịka
ikwu ha si dị bụ puku abụọ na narị asaa na iri ise. **37** Ndị a
niile bụ ndị si n’ikwu Kohat ndị na-eje ozi n’ụlọ nzute. Mosis

na Erọn gụrụ ha ọnụ dịka iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si
dị. 38 A gụrụ ụmụ Geshọn ọnụ dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha
si dị. 39 Ndị ikom niile gbara iri afọ atọ ruo iri afọ ise, ndị
toruru ije ozi n'ụlọ nzute, 40 dịka ikwu ha si dị bụ puku abụọ
na narị isii na iri atọ. 41 Ndị a niile bụ ndị si n'ikwu Geshọn
ndị na-eje ozi n'ụlọ nzute. Mosis na Erọn gụrụ ha ọnụ dịka
iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si dị. 42 A gụrụ ụmụ Merari
ọnụ dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. 43 Ndị ikom niile gbara
iri afọ atọ ruo iri afọ ise ndị toruru ije ozi n'ụlọ nzute 44 dịka
ikwu ha si dị bụ puku atọ na narị abụọ. 45 Ndị a niile bụ ndị
si n'ikwu Merari ndị na-eje ozi n'ụlọ nzute. Mosis na Erọn
gụrụ ha ọnụ dịka iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si dị. 46 Otu
a ka Mosis na Erọn na ndị ndu ụmụ Izrel si gụọ ndị Livayị
niile ọnụ dịka ikwu ha na ezinaụlọ ha si dị. 47 Ndị ikom niile
gbara iri afọ atọ ruo iri afọ ise, ndị toruru ije ozi na ibu ụlọ
nzute ahụ 48 dị puku asatọ na narị ise na iri asatọ. 49 Dịka
iwu Onyenwe anyị nyere site n'aka Mosis si dị, e kenyere
onye ọbụla ọrụ ya ma gwa ya ihe o kwesiri ibu. A gụrụ ha ọnụ
dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu.

5 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 "Nye ndị Izrel
iwu ka ha site n'ọmụma ụlọ ikwu ha kpọpụ onye ekpenta
ọbụla maọbụ onye ihe si n'ahụ na-asọpụta, na ndị merụrụ
onwe ha site n'imetụ onye nwụrụ anwụ aka. 3 Iwu a metụtara
onye ọbụla, nwoke na nwanyị. Kpọpụ ha ka ha gaa n'azụ
ọmụma ụlọ ikwu, ka ha ghara imerụ ogige ụlọ ikwu ha bụ
ebe ahụ m binyere unu." 4 Ndị Izrel mezuru iwu a, site n'etiti
ha kpọpụ ndị dị otu a, dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu.
5 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 6 "Gwa ụmụ Izrel
okwu sị ha, 'Mgbe onye ọbụla, nwoke maọbụ nwanyị, mejọrọ
mmadụ ibe ya n'ụzọ ọbụla, si otu a bụrụ onye na-ekwesighị
ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị bụ onye ikpe mara. 7 Onye
dị otu a aghaghị ikwupụta mmehie ya, kwụghachi onye
ahụ o mejọrọ ihe iwu kwuru na ọ ga-akwụ. Ọ ga-atụkwasị
n'elu ihe ọ na-akwụghachi onye ahụ o mejọrọ ego ọzọ ruru
otu ụzọ n'ụzọ ise. 8 Ma ọ bụrụ na onye ahụ enweghị onye
ikwu ya bụ onye a ga-akwụghachi ụgwọ n'ihi mejọọ ahụ, ihe
ịkwụghachi ụgwọ ahụ ga-abụ nke Onyenwe anyị, aghaghị
inye onye nchụaja. A ga-atụkwasịkwa ya ebule a ga-eji chụọ
aja mkpuchi mmehie n'ihi onye ahụ mehiere. 9 Onyinye niile
dị nsọ ndị Izrel wetaara onye nchụaja bụ nke onye nchụaja
ahụ. 10 Onyinye dị nsọ niile mmadụ na-eweta bụ nke onye
na-eweta ya, ma onyinye e nyere onye nchụaja bụ nke onye
nchụaja.'" 11 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị,
12 "Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha, Ọ bụrụ na nwunye mmadụ
ejehie ụzọ bụrụ onye na-ekwesighị ntụkwasị obi n'ebe di ya
nọ 13 site n'idinakwuru nwoke ọzọ n'ụzọ zoro ezo n'ebe di ya
nọ ruo na achọpụtaghị adịghị ọcha ya (ebe a na-enweghị
onye ga-agba akaebe megide ya, maọbụ na e jidere ya mgbe ọ
na-akwa iko ahụ), 14 ọ bụrụ na mmụọ ekworo abịakwasị di
ya, ọ bụrụkwa na di nwanyị ahụ na-enyo nwunye ya enyo,
na-ele ya anya dịka onye merụrụ onwe ya, ma ọ bụkwanụ,
ọ bụrụ na di ya esite n'ekworo nyoo nwunye ya, ọ bụ ezie
na nwanyị ahụ bụ onye na-emerụghị onwe ya, 15 nwoke a
ga-akpọrọ nwunye ya bịakwute onye nchụaja. Ọ ga-eweta
onyinye iji ịbịaru nso n'ihi nwunye ya, nke bụ iko ụtụ ọka
balị abụọ a na-awụkwasịghị mmanụ, maọbụ ụda na-esi isi
ụtọ a gwakọrọ agwakọ, n'ihi na ọ bụ onyinye mkpụrụ ọka
e sitere n'obi jupụtara n'ekworo nye, onyinye ịkpọtụ uche
n'ikpe ọmụma. 16 "'Onye nchụaja ga-akpọbata nwanyị a mee
ka o guzo n'ihu Onyenwe anyị. 17 Ọ ga-ekunye mmiri nsọ
n'ime ite aja, kporo aja n'ala site n'ụlọ nzute ahụ wụnye ya
n'ime mmiri ahụ. 18 Dịka nwanyị ahụ guzo n'ihu Onyenwe
anyị, onye nchụaja ahụ ga-atọsa agịrị isi ya, tinye onyinye
mkpụrụ ọka ncheta ahụ, nke bụ onyinye mkpụrụ ọka ekworo
ahụ n'ọbụaka nwanyị a. Onye nchụaja n'onwe ya ga-eguzo
n'ihu nwanyị a jide ite mmiri ilu ahụ na-eweta ọbụbụ ọnụ. 19
Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-eme ka nwanyị a ṅụọ iyi, mgbe ọ
na-agwa ya okwu sị, "Ọ bụrụ na o nweghị nwoke ọbụla gị na
ya nwere mmekọ, ọ bụrụ na ị kpafughị ghọọ onye na-adịghị
ọcha mgbe ị nọ n'ụlọ di gị, ka ihe ọjọọ ọbụla ghara izute gị
site na mmiri ilu a na-eweta ọbụbụ ọnụ. 20 Ma ọ bụrụ na ị
kpafuola mgbe ị ka nọ n'ụlọ di gị, ọ bụrụ na i merụọla onwe
gị site na idinakwuru nwoke ọzọ na-abụghị di gị," 21 (n'oge
a, onye nchụaja ga-eme ka nwanyị a ṅụọ iyi nke ya na ọbụbụ
ọnụ a so, gwa nwanyị okwu sị ya) "ka Onyenwe anyị mee ka
ndị ị nọ n'etiti ha bụọ gị ọnụ ma kọchaa gị mgbe o mere
ka apata gị ree ure, mgbe o mere ka afọ gị koo eko. 22 Ka
mmiri ilu a, nke na-eweta ọbụbụ ọnụ banye gị n'ahụ ime ka
afọ gị koo eko, imekwa ka akpanwa gị daa ada." "'Nwanyị
ahụ ga-aza sị, "Amen, ya dịrị m otu a." 23 "'Mgbe ahụ onye
nchụaja ahụ ga-ede ọbụbụ ọnụ ndị a n'akwụkwọ, sanye ha
n'ime mmiri ilu ahụ. 24 Mgbe ahụ, ọ ga-enye nwanyị a mmiri
ilu ahụ na-eweta ọbụbụ ọnụ ka ọ ṅụọ, mmiri a ga-abanye
ya n'ime ahụ, wetara ya ịta ahụhụ dị ilu. 25 Emesịa, onye
nchụaja ga-anara nwanyị ahụ onyinye mkpụrụ ọka ekworo
ahụ o ji n'ọbụaka ya, fegharịa ya n'ihu Onyenwe anyị, buru
ya gaa n'ebe ịchụ aja. 26 Onye nchụaja ga-esite n'onyinye
mkpụrụ ahụ kporo nke ga-eju ya aka, nke na-anọchite anya
ha niile, suo ha ọkụ n'elu ebe ịchụ aja. Emesịa, ọ ga-enye
nwanyị ahụ mmiri ahụ ka ọ ṅụọ. 27 Ọ bụrụ na nwanyị a
emerụọla onwe ya, bụrụ onye na-ekwesighị ntụkwasị obi nye
di ya, mgbe ọ ṅụrụ mmiri na-eweta ọbụbụ ọnụ, ọ ga-abanye
n'ime ya wetara ya ahụhụ dị ilu. Afọ ya ga-eko, buo ibu,
akpanwa ya a gaghị anagide nwa. Ọ ga-aghọ onye a bụrụ ọnụ
n'etiti ndị ya. 28 Ma ọ bụrụ na nwanyị emerụghị onwe ya,
kama ọ bụ onye dị ọcha, ọ ga-abụ onye nwere onwe ya site
n'ikpe ọmụma. Ọ ga-atụrụ ime mụta ụmụ. 29 "'Nke a bụ iwu
metụtara ikwo ekworo mgbe nwanyị bi n'ụlọ di ya kpafuru
merụọ onwe ya. 30 Maọbụ mgbe ekworo jupụtara nwoke
n'obi n'ihi na ọ gụrụ nwunye ya dịka onye na-ekwesighị
ntụkwasị obi. Onye nchụaja ga-eme ka nwanyị a guzo n'ihu
Onyenwe anyị, mezuokwa ihe niile n'usoro dịka e si depụta
ha n'ebe a. 31 A gaghị ama di nwanyị a ikpe dịka onye mere
ihe ọjọọ, kama nwanyị a ga-ebu ahụhụ ya na mmehie ya
naanị ya.'"

6 Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 2 Gwa ndị Izrel sị ha, "Mgbe
nwoke maọbụ nwanyị ṅụrụ iyi o ji kpebie ikwe nkwa
pụrụ iche nke ikewapụ onwe ya nye Onyenwe anyị dịka onye
Nazirait, 3 ha ga-ekewapụ onwe ha site na ịṅụ mmanya,
maọbụ detụ ihe ọṅụṅụ ọbụla na-aba n'anya ire. Ha agaghị
aṅụ mmiri mkpụrụ vaịnị, ọ gaghị ata mkpụrụ vaịnị ọhụrụ
maọbụ nke a mịkpọrọ amịkpọ. 4 Oge ahụ niile ọ bụ onye
Nazirait, ọ gaghị eri ihe ọbụla sitere na mkpụrụ osisi vaịnị
maọbụ mkpụrụ ya maọbụ okpokoro azụ ya. 5 "'N'ime oge
niile nke imezu nkwa ikewapụ onwe ya nye Onyenwe anyị,
agụba agaghị agabiga ya n'isi. Ọ ga-anọgide bụrụ onye dị nsọ

tutu ruo oge nkwa ikewapụ onwe ya nye Onyenwe anyị zuru.
N’ihi nke a, ọ ga-ahapụ agịrị isi ya ka o too. 6 “‘N’ime oge
niile nke imezu nkwa ikewapụ onwe ya nye Onyenwe anyị,
ọ gaghị aga nso mmadụ ọbụla nwụrụ anwụ, 7 ọ bụladị na
nna ya, maọbụ nne ya, maọbụ nwanne ya nwoke, maọbụ
nwanne ya nwanyị anwụọ. Ọ gaghị emerụ onwe ya n’ihi
ha, n’ihi na akara ikewapụ onwe ya iche nye Chineke dị ya
n’isi. 8 N’oge niile nke ikewapụ onwe ya, onye e doro nsọ
nye Onyenwe anyị ka ọ bụ. 9 “‘Ọ bụrụ na mmadụ anwụọ na
mberede n’akụkụ onye nazirait, si otu a merụọ agịrị isi ya
nke na-egosi ido nsọ ya, ọ ghaghị ịkpacha isi ya n’ụbọchị nke
asaa bụ ụbọchị ime ka ọ dị ọcha. 10 N’ụbọchị nke ọzọ ya, bụ
n’ụbọchị nke asatọ. Ọ ghaghị iwetara onye nchụaja nduru
abụọ maọbụ ụmụ kpalakwukwu abụọ, n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute
ahụ. 11 Onye nchụaja ahụ ga-ewere otu n’ime ha chụọrọ
ya aja mmehie. Ọ ga-ewerekwa nnụnụ nke ọzọ chụọrọ ya
aja nsure ọkụ maka ikpuchiri onye ahụ nwere akara ido nsọ
mmehie ya, bụ nke o mere site n’ịnọ onye nwụrụ anwụ nso.
Ọ ga-edokwa isi ya nsọ ọzọ n’ụbọchị ahụ. 12 Ọ ga-ekewapụ
onwe ya nye Onyenwe anyị dịka o mere na mmalite ụbọchị
niile nke ido nsọ ya. Wetakwa otu nwa ebule gbara otu afọ
maka aja ikpe ọmụma. A gaghị agụnyere ya ụbọchị ndị ahụ
niile gafere tupu o merụọ onwe ya, n’ihi na o merụrụ onwe
ya mgbe ọ nọ ọnọdụ imezu nkwa nkewapụ. 13 “‘Nke a bụ iwu
dịrị onye Nazirait mgbe oge ido onwe ya nsọ nye Onyenwe
anyị zuru. A ga-eduru ya bịa n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ. 14
N’ebe ahụ ka ọ ga-anọ chee onyinye ya ndị a n’ihu Onyenwe
anyị: nwa ebule na-enweghị ntụpọ, gbara otu afọ, maka aja
nsure ọkụ na otu nwa nne atụrụ na-enweghị ntụpọ gbara
otu afọ maka aja mmehie, na otu ebule ahụ zuruoke maka
aja udo, 15 tinyere aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ na
otu nkata achịcha a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee, na
achịcha e ji ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ oliv mee, na achịcha
mbadamba na-ekoghị eko nke e tere mmanụ oliv. 16 “‘Onye
nchụaja ahụ ga-eche ihe aja ndị a niile n’ihu Onyenwe anyị,
chụọ aja mmehie na aja nsure ọkụ. 17 Ọ ga-eji nwa ebule
ahụ chụọ aja udo nye Onyenwe anyị, ya na nkata achịcha
na-ekoghị eko ahụ. Ọ ga-achụkwa aja mkpụrụ ọka, na aja
ihe ọṅụṅụ. 18 “‘Mgbe ahụ, onye ahụ doro onwe ya nsọ nye
Onyenwe anyị ga-akpụchapụ agịrị isi ya nke bụ ihe na-egosi
ido nsọ ya. Ọ ga-eme nke a na mbata ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ.
Emesịa, ọ ga-etinye agịrị isi ahụ ọ kpụchapụtara n’ọkụ ahụ
dị n’okpuru aja udo ahụ. 19 “‘Mgbe a kpụchasịrị onye ahụ
agịrị isi ya, nke na-egosi ido nsọ ya, onye nchụaja ga-ewere
ubu aka ebule ahụ e sịrị esi, otu ogbe achịcha na-ekoghị eko
na otu mbadamba achịcha na-ekoghị eko site na nkata ahụ,
tinye ha niile n’aka onye ahụ. 20 Onye nchụaja ahụ n’oge
a, ga-ewere aja ndị a fufee ha n’ihu Onyenwe anyị dịka aja
mfufe. Ha niile ga-abụ ihe nsọ nye onye nchụaja ahụ, tinyere
obi anụ ahụ e fufere efufe, na apata anụ ahụ e chere n’ihu
Onyenwe anyị. Mgbe nke a gasịrị, onye ahụ doro onwe ya nsọ
nwere onwe ya ịṅụ mmanya. 21 “‘Nke a bụ iwu dịrị onye ọ
bụla kpebiri ikewapụ onwe ya nye Onyenwe anyị dịka onye
Nazirait. Onyinye onye ahụ ga-enye ga-abụ dịka nkwa ido
nsọ ya si dị, tinyere ihe ndị ọzọ ha nwere ike inye. Onye dị
otu a aghaghị imezu nkwa ọbụla o kwere dịka iwu metụtara
onye Nazirait si dị.’” 22 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị,
23 “Gwa Erọn na ụmụ ya ndị ikom sị, ‘Otu a ka unu ga-esi
gọzie ndị Izrel. Unu ga-asị ha, 24 “‘“Onyenwe anyị gọzie unu
ma chebe unu, 25 Onyenwe anyị mee ka ihu ya mụkwasị unu,
ma meere unu amara, 26 Onyenwe anyị chee ihu ya n’ebe
unu nọ, nyekwa unu udo.”’ 27 “Otu a ka ha ga-esi kwupụta
aha m nye ụmụ Izrel. Mụ onwe m ga-agọzikwa ha.”

7 Mgbe Mosis guzobesiri ụlọ nzute ahụ ọtọ, o tere ya
mmanụ. Doo ya na ihe niile e ji chọọ ya mma nsọ. O
tekwara ebe ịchụ aja mmanụ, doo ya nsọ, ya na ngwongwo ya
niile. 2 Mgbe ahụ, ndị ndu Izrel, ndịisi ezinaụlọ niile, ndị bụ
ndị ndu ebo niile e tinyere ọrụ ịgụ ndị ahụ niile ọnụ wetara
onyinye ha. 3 Ha wetara dịka onyinye ha nye Onyenwe anyị
ụgbọala isii ihe juputara n’ime ha, na ehi iri na abụọ. Ndị
ndu abụọ ọbụla wetara otu ụgbọala, ma ha niile n’otu na otu
wetara otu ehi, otu ehi. Ha chere ihe ndị a niile n’ihu ụlọ
nzute ahụ. 4 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị
ya, 5 “Nabata onyinye ndị a niile, ka e jiri ha rụọ ọrụ ụlọ
nzute, were ha nyefee ndị Livayị n’aka, onye ọbụla dịka mkpa
ọrụ ya si dị.” 6 Ya mere, Mosis nabatara ụgbọala ndị ahụ
na ehi ndị ahụ, nyefee ha ndị Livayị n’aka. 7 O nyere ụmụ
Geshọn ụgbọala abụọ na ehi anọ, dịka ọrụ ha si dị. 8 Nye ụmụ
Merari, ụgbọala anọ na ehi asatọ, dịka ọrụ ha si dị. Ha niile
nọ n’okpuru nlekọta Itama nwa Erọn, onye nchụaja. 9 Mosis
enyeghị ụmụ Kohat ihe ọbụla n’ihi na ọ bụ n’isi mbụ aka ha
ka ha ji ebu ihe nsọ ndị ahụ ha ketara ibu. 10 Ndị ndu ụmụ
Izrel niile wetara onyinye ido nsọ n’ụbọchị e tere ebe ịchụ
aja ahụ mmanụ ido ya nsọ. Ha wetara ha, debe ha n’ihu ebe
ịchụ aja ahụ. 11 N’ihi na Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị,
“Ka onyendu ọbụla weta onyinye n’ụbọchị dị iche iche, otu
onye, otu ụbọchị, maka ido nsọ nke ebe ịchụ aja ahụ.” 12
Ya mere, Nashọn nwa Aminadab onye si n’ebo Juda wetara
onyinye nke ya n’ụbọchị nke mbụ. 13 Onyinye o wetara bụ:
efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ narị shekel na iri shekel atọ,
na otu efere ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo kpụọ nke ịdị arọ ya bụ
iri shekel asaa, dịka ihe ọtụtụ shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru
efere abụọ ndị a ụtụ ọka a gwara mmanụ maka onyinye
mkpụrụ ọka. 14 O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ
shekel iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 15 O wetakwara
otu nwa oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule nke gbara otu
afọ maka aja nsure ọkụ. 16 O wetakwara otu mkpi maka aja
mmehie, 17 na ehi abụọ, na ebule ise, na mkpi ise, na ụmụ
ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke
a bụ onyinye Nashọn nwa Aminadab nyere. 18 N’ụbọchị nke
abụọ, Netanel nwa Zua, onyendu ebo Isaka wetara onyinye
nke ya. 19 Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ
ya bụ narị shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri
e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ
ndị a bụ n’usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru efere
ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dịka onyinye mkpụrụ ọka.
20 O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A
wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 21 O wetakwara otu oke
ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure
ọkụ. 22 O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie, 23 na ehi
abụọ, na ebule ise, mkpi ise, na ụmụ ebule ise gbara otu afọ,
otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye Netanel
nwa Zua. 24 N’ụbọchị nke atọ Eliab nwa Helọn onyendu ebo
Zebụlọn wetakwara onyinye nke ya. 25 Onyinye o wetara bụ:
otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ narị shekel na iri shekel
atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya
bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n’usoro dịka shekel ebe

nsọ si dị. A wụjuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ
dịka onyinye mkpụrụ ọka. 26 O wetara otu efere ọlaedo nke
ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ.
27 O wetakwara otu nwa oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule
gbara otu afọ maka aja nsure ọkụ. 28 O wetakwara otu mkpi
maka aja mmehie, 29 na ehi abụọ, na ebule ise, mkpi ise, na
ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo.
Nke a bụ onyinye Eliab nwa Helọn wetara. 30 N'ụbọchị nke
anọ, Elizọ nwa Shedeua onyendu ebo Ruben wetara onyinye
nke ya. 31 Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha nke ịdị
arọ ya bụ narị shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwọsa
mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere
abụọ ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru
efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dịka onyinye mkpụrụ
ọka. 32 O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel
iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 33 O wetakwara otu
oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja
nsure ọkụ. 34 O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie, 35
na ehi abụọ, na ebule ise, mkpi ise, na ụmụ ebule ise gbara
otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye
Elizọ nwa Shedeua nyere. 36 N'ụbọchị nke ise Shelumiel nwa
Zurishadai, onyendu ebo Simiọn butere onyinye nke ya. 37
Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ narị
shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo
kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ
n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru efere ọbụla ezi ụtụ
ọka a gwara mmanụ dịka onyinye mkpụrụ ọka. 38 O wetara
otu efere ọlaedo nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wụjuru efere a
ụda na-esi isi ụtọ. 39 O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu
nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure ọkụ. 40 O wetakwara
otu mkpi maka aja mmehie, 41 ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise
na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja
udo. Nke a bụ onyinye Shelumiel nwa Zurishadai nyere. 42
N'ụbọchị nke isii, Eliasaf nwa Deuel onyendu ebo Gad butere
onyinye nke ya. 43 Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha
nke ịdị arọ ya bụ narị shekel na iri shekel atọ, na otu efere
ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel
asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A
wụjuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dịka onyinye
mkpụrụ ọka. 44 O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ
shekel iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 45 O wetakwara
otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka
aja nsure ọkụ. 46 O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,
47 na ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara
otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye
Eliasaf nwa Deuel nyere. 48 N'ụbọchị nke asaa, Elishama,
nwa Amihud, onyendu ebo Ifrem butere onyinye nke ya. 49
Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ
narị shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri e ji
ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị
a bụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru efere ọbụla
ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dịka onyinye mkpụrụ ọka. 50 O
wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wụjuru
efere a ụda na-esi isi ụtọ. 51 O wetakwara otu oke ehi, otu
ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure ọkụ. 52 O
wetakwara otu mkpi maka aja mmehie, 53 na ehi abụọ, ebule
ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a
chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye Elishama nwa Amihud
nyere. 54 N'ụbọchị nke asatọ, Gamaliel nwa Pedazo onyendu
ebo Manase nyere onyinye nke ya. 55 Onyinye o wetara bụ:
otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ narị shekel na iri shekel
atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya
bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe
nsọ si dị. A wụjuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ
dịka onyinye mkpụrụ ọka. 56 O wetara otu efere ọlaedo, nke
ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 57
O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara
otu afọ maka aja nsure ọkụ. 58 O wetakwara otu mkpi maka
aja mmehie, 59 ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule
ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke a bụ
onyinye Gamaliel nwa Pedazo nyere. 60 N'ụbọchị nke itoolu,
Abidan nwa Gidiọn onyendu ebo Benjamin nyere onyinye
nke ya. 61 Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ
ya bụ narị shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri
e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ
ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru efere
ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dịka onyinye mkpụrụ ọka.
62 O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A
wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 63 O wetakwara otu oke ehi,
otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure ọkụ.
64 O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie, 65 na ehi abụọ,
ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka
a chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye Abidan nwa Gidiọni
nyere. 66 N'ụbọchị nke iri, Ahieza nwa Amishadai, onyendu
ebo Dan butere onyinye nke ya. 67 Onyinye o wetara bụ: otu
efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ narị shekel na iri shekel atọ,
na otu efere ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ
iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe
nsọ si dị. A wụjuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ
dịka onyinye mkpụrụ ọka. 68 O wetara otu efere ọlaedo, nke
ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 69
O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara
otu afọ maka aja nsure ọkụ. 70 O wetakwara otu mkpi maka
aja mmehie, 71 ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule
ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke a bụ
onyinye Ahieza nwa Amishadai nyere. 72 N'ụbọchị nke iri na
otu, Pagiel nwa Okran, onyendu ebo Asha butere onyinye nke
ya. 73 Onyinye o wetara bụ: otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya
bụ narị shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri e
ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ
ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si dị. A wụjuru efere
ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dịka onyinye mkpụrụ ọka.
74 O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A
wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 75 O wetakwara otu oke ehi,
otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure ọkụ.
76 O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie, 77 na ehi abụọ,
ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka
a chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye Pagiel nwa Okran
nyere. 78 N'ụbọchị nke iri na abụọ, Ahira nwa Enan, onyendu
ebo Naftali nyere onyinye nke ya. 79 Onyinye o wetara bụ:
otu efere ọlaọcha nke ịdị arọ ya bụ narị shekel na iri shekel
atọ, na otu efere ịkwọsa mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya
bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dịka shekel ebe
nsọ si dị. A wụjuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ
dịka onyinye mkpụrụ ọka. 80 O wetara otu efere ọlaedo nke
ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wụjuru efere a ụda na-esi isi ụtọ. 81
O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu
afọ maka aja nsure ọkụ. 82 O wetakwara otu mkpi maka aja

mmehie, **83** na ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo. Nke a bụ onyinye Ahira nwa Enan nyere. **84** Ndị a bụ onyinye ndị ndu ụmụ Izrel wetara maka ido ebe ịchụ aja nsọ n’oge e tere ya mmanụ: efere ọlaọcha iri na abụọ, na efere ọlaọcha ịkwọsa mmiri iri na abụọ, na efere ọlaedo iri na abụọ. **85** Ịdị arọ nke efere ọlaọcha ọbụla dị otu narị shekel na iri shekel atọ. Ịdị arọ nke efere ịkwọsa mmiri ọbụla dị iri shekel asaa. Ịdị arọ efere ọlaọcha niile ha wetara bụ puku shekel abụọ na narị shekel anọ, dịka ihe ọtụtụ shekel ebe nsọ si dị. **86** Ịdị arọ nke otu n’ime efere ọlaedo iri na abụọ ndị ahụ ụda nsure ọkụ na-esi isi ụtọ juru n’ime ha bụ iri shekel, dịka ihe ọtụtụ shekel ebe nsọ si dị. Ịdị arọ nke efere ọlaedo ndị ahụ niile bụ otu narị shekel na iri shekel abụọ. **87** Ọnụọgụgụ anụ ụlọ niile e wetara maka aja nsure ọkụ bụ: oke ehi iri na abụọ, na ebule iri na abụọ, na ụmụ ebule iri na abụọ gbara otu afọ, otu afọ, tinyere ihe niile ha wetara maka aja mkpụrụ ọka. E ji mkpi iri na abụọ chụọ aja mmehie. **88** Anụ ụlọ niile e ji chụọ aja udo bụ, iri oke ehi abụọ na anọ, na iri ebule isii, na iri mkpi isii, na ụmụ ebule iri isii ndị gbara naanị otu afọ, otu afọ. Ndị a niile bụ onyinye e nyere maka ido ebe ịchụ aja nsọ n’oge e tere ya mmanụ. **89** Mgbe Mosis banyere n’ụlọ ikwu ahụ ka ya na Onyenwe anyị kparịa ụka, ọ nụrụ olu ahụ ka ọ na-agwa ya okwu site n’etiti cherubim abụọ ndị ahụ n’elu ebe mkpuchi mmehie dị n’elu igbe iwu ọgbụgba ndụ gwa ya okwu. N’ụzọ dị otu a ka Onyenwe anyị si gwa ya okwu.

8 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **2** “Gwa Erọn okwu sị ya, ‘Mgbe ọbụla ị mụnyere oriọna asaa nke iheọkụ, ị ga-edozi ha ka ìhè ha na-enwupụta naanị n’ihu iheọkụ ahụ.’” **3** Erọn mere otu a. O doziri oriọna ndị ahụ ka ha chee ihu n’ihe ịdọba oriọna, dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu. **4** Otu a ka esi mee ihe ịdọba oriọna ahụ. Ọ bụ naanị ọlaedo ka e ji kpụọ iheọkụ ahụ, site n’ụkwụ ya ruo n’okooko niile e ji chọọ ya mma. A kpụrụ iheọkụ ahụ n’usoro dịka oyiyi Onyenwe anyị gosiri Mosis si dị. **5** Mgbe ahụ Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, **6** “Ugbu a, site n’etiti ụmụ Izrel, kpọpụta ụmụ Livayị, doo ha iche, mee ha ka ha dịrị ọcha. **7** Ime ka ha dị ọcha, lee ihe ị ga-eme. Fesa ha mmiri na-asachapụ mmehie. Hụkwa na ha kpụchapụrụ ajị niile dị ha n’ahụ, ma sachaa uwe ha. Si otu a mee ka ha bụrụ ndị dị ọcha. **8** Gwa ha ka ha weta nwa oke ehi na onyinye mkpụrụ ọka, bụ ụtụ ọka a gwara mmanụ. Ha ga-ewetakwa nwa oke ehi ọzọ; ka ọ bụrụ ihe ha ji achụ aja mmehie. **9** Emesịa, kpọbata ụmụ Livayị n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ. Meekwa ka ọgbakọ ndị Izrel niile zukọọ n’ebe ahụ. **10** Kpọpụta ndị Livayị n’ihu Onyenwe anyị, ma mee ka ndị Izrel niile bikwasị ha aka ha. **11** Mgbe ahụ, Erọn ga-ewere ndị Livayị chee Onyenwe anyị n’ihu dịka onyinye mfufe ndị Izrel niile na-enye ya. N’ụzọ dị otu a, ụmụ Livayị niile ga-abụ ndị jikere ijere Onyenwe anyị ozi. **12** “Emesịa, ndị Livayị ga-abịa bikwasị aka ha n’isi oke ehi abụọ ndị ahụ jiri otu n’ime oke ehi abụọ ndị ahụ chụọ aja mmehie nye Onyenwe anyị, jiri nke ọzọ chụọ aja nsure ọkụ, maka ikpuchi mmehie ndị Livayị. **13** Mgbe ahụ, mee ka ndị Livayị guzo n’ihu Erọn na ụmụ ndị ikom, werekwa ha nyefee Onyenwe anyị n’aka dịka a ga-asị na ha bụ onyinye mfufe a na-enye Onyenwe anyị. **14** Otu a ka ị ga-esi doo ndị Livayị nsọ ime ka ha dịrị iche site n’igwe ụmụ Izrel ndị ọzọ. Ọ bụ m nwe ndị Livayị. **15** “Mgbe i dosiri ndị Livayị nsọ, cheekwa ha n’ihu Onyenwe anyị dịka aja mfufe, ha ga-abịa n’ime ụlọ nzute ahụ ije ozi dịrị ha. **16** Ha bụ nke m site n’etiti ụmụ Izrel niile. Anarala m ha ka ha bụrụ nke m n’ọnọdụ ụmụ niile e bụ ụzọ mụọ, nwa nwoke nke nwanyị ọbụla n’Izrel. **17** N’ihi na nwa nwoke mbụ ọbụla a mụrụ n’etiti ndị Izrel bụ nke m, ma mmadụ ma anụmanụ niile. Edoro m ha nsọ nye onwe m, site n’abalị ụbọchị ahụ m tigbusiri ụmụ niile e bụ ụzọ mụọ n’Ijipt. **18** Ewerela m ndị Livayị n’ọnọdụ ụmụ nwoke mbụ niile a mụrụ n’Izrel. **19** Site n’etiti ndị Izrel niile, ewerela m ndị Livayị nye Erọn na ụmụ ya ndị ikom dịka onyinye, ka ha rụọ ọrụ niile dị n’ime ụlọ nzute ahụ n’ọnọdụ ụmụ Izrel. Ka ha kpuchiere ha mmehie ha niile ka ihe otiti nke nrịa nrịa ghara ịbịakwasị ụmụ Izrel, mgbe ọbụla ha bịara nso ebe nsọ ahụ.” **20** Ya mere, Mosis na Erọn na nzukọ niile nke ụmụ Izrel chere ụmụ Livayị n’ihu Onyenwe anyị, n’usoro dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu. **21** Ndị Livayị niile doro onwe ha ọcha, sachakwaa uwe ha niile. Erọn chere ha n’ihu Onyenwe anyị dịka onyinye aja mfufe, chụọrọ ha aja ikpuchi mmehie, ime ka ha dị ọcha. **22** N’ikpeazụ, ndị Livayị bịara ije ozi ha n’ụlọ nzute n’okpuru Erọn na ụmụ ya ndị ikom. Ha nyekwara ndị Livayị ọrụ dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu. **23** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **24** “Iwu m ndị a metụtara ndị Livayị niile. Nwoke onye Livayị ọbụla ga-ebido ịrụ ọrụ n’ụlọ nzute m mgbe ọ gbara iri afọ abụọ na ise. **25** Ọ ga-akwụsịkwa ịrụ ọrụ n’ime ya mgbe ọ gbara iri afọ ise, mgbe oge ezumike ọrụ ya ga-amalite. **26** Ha nwere ike inyere ụmụnne ha aka n’ịrụ ọrụ ha n’ime ụlọ nzute, ma ha onwe ha agaghị arụ ọrụ ahụ. Otu a ka ị ga-esi dozie ọrụ ije ozi nke ndị Livayị.”

9 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu ndị a n’ọzara Saịnaị n’ọnwa mbụ n’afọ nke abụọ site n’oge ha hapụrụ ala Ijipt. Ọ sịrị ya, **2** “Gwa ụmụ Izrel ka ha mee Mmemme Ngabiga n’oge a kara aka. **3** Ha mee ya n’oge a kara aka, malite n’uhuruchi abalị iri na anọ nke ọnwa a. Ha ga-eme ya n’usoro dịka iwu na ụkpụrụ e ji eme ya si dị.” **4** Ya mere, Mosis gwara ndị Izrel sị ha mee Mmemme Ngabiga. **5** Ha mekwara ya n’ọzara Saịnaị malite n’uhuruchi abalị iri na anọ nke ọnwa mbụ. Ndị Izrel mere ihe niile n’usoro dịka iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si dị. **6** Ma ụfọdụ n’ime ụmụ Izrel esoghị mee Mmemme Ngabiga ahụ n’ihi na ha rụrụ arụ site n’ịnọ ozu nso. N’ihi ya, ha bịakwutere Mosis na Erọn n’ụbọchị ahụ, **7** sị Mosis, “Anyị ghọrọ ndị rụrụ arụ n’ihi ịnọ ozu mmadụ nso. Gịnị ga-egbochi anyị iso ndị Izrel ndị ọzọ iwetara Onyenwe anyị onyinye n’oge a kara aka?” **8** Mosis zara sị ha, “Cherenụ ka m ga jụta Onyenwe anyị ihe bụ uche ya banyere mkpa unu.” **9** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, **10** “Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha, ‘Ọ bụrụ na e nwee onye Izrel ọbụla nke merụrụ onwe ya n’oge Mmemme Ngabiga site n’ịnọ ozu mmadụ nso, maọbụ site n’ịnọ n’ije, ha nwekwara ike iso mee Mmemme Ngabiga Onyenwe anyị. **11** Kama ha ga-eme ya n’uhuruchi abalị iri na anọ nke ọnwa abụọ. Ha ga-eri nwa atụrụ ha, achịcha na-ekoghị eko, na ahịhịa ilu. **12** Ha agaghị erifọ ihe ọbụla n’ime ya ruo chi ọbụbọ ụbọchị so ya. Ha agaghị agbaji ọkpụkpụ ọbụla nke nwa atụrụ ahụ. Mgbe ha mere Mmemme Ngabiga, ha ga-esorokwa ụzọ niile e si eme mmemme ahụ mee nke ha. **13** Ma ọbụla nọ n’ọnọdụ ịdị ọcha, onye nke na-anọghị n’ije n’oge Mmemme Ngabiga ma kpachapụrụ anya hapụ isoro ndị ọzọ n’oge mmemme a, a ga-ewezuga ya site n’etiti ụmụ Izrel niile, n’ihi na ọ jụrụ iwetara

Onyenwe anyị onyinye n’oge a kara aka. Onye dị otu a ga-ebu
ahụhụ mmehie ya n’isi ya. 14 “‘Onye ọbịa bi n’etiti unu chọrọ
iso na Mmemme Ngabiga Onyenwe anyị, ọ ga-eme ya n’usoro
dịka iwu na ụkpụrụ e nyere si dị. Unu ga-enwe otu iwu ahụ
nye onye amụrụ n’ala na mbịarambịa.’” 15 N’ụbọchị ahụ e
guzobere ụlọ nzute ahụ bụ ụlọ ikwu nke igbe iwu ọgbụgba
ndụ ahụ, igwe ojii kpuchiri ya. Site n’uhuruchi ruo n’ụtụtụ
igwe ojii ahụ dị n’elu ụlọ nzute ahụ dịka ọkụ n’ile anya. 16
Otu a ka ọ dịgidere mgbe niile. Igwe ojii kpuchigidere ya, ma
n’abalị ọ na-acha dị ka ọkụ. 17 Mgbe ọ bụla igwe ojii ahụ si
n’elu ụlọ nzute ahụ bilie, ụmụ Izrel na-ebuli njem, ma mgbe
ọbụla igwe ojii ahụ na-anọgide, ha na-anọgidekwa. 18 Mgbe
Onyenwe anyị nyekwara iwu, ha na-akwụsị, maa ụlọ ikwu
ha. Oge niile igwe ojii nọgidere n’elu ụlọ nzute ahụ ka ụmụ
Izrel na-anọgidekwa n’ụlọ ikwu ha. 19 Ọ bụrụ na igwe ojii
ahụ anọọtee anya, ụmụ Izrel n’onwe ha na-erube isi n’iwu
Onyenwe anyị hapụ ịga n’ihu n’ije ha. 20 Oge ụfọdụ, igwe ojii
ahụ na-anọgide naanị abalị ole na ole. Dịka iwu Onyenwe
anyị si dị, ha na-ama ụlọ ikwu ha, maọbụ bulie njem ha. 21
Oge ụfọdụ, igwe ojii ahụ na-anọgide naanị site n’uhuruchi
ruo n’ụtụtụ. Mgbe o si n’elu ụlọ nzute ahụ bilie n’ụtụtụ, ụmụ
Izrel na-ebuli njem ha. Ọ bụrụ n’ehihie, maọbụ n’abalị, mgbe
ọbụla igwe ojii ahụ biliri, ụmụ Izrel na-ebuli njem ha. 22 Ọ
bụrụ na igwe ojii ahụ anọdụ n’elu ụlọ nzute ahụ abalị abụọ,
maọbụ otu ọnwa, maọbụ otu afọ, ụmụ Izrel na-anọgide n’ụlọ
ikwu ha. Ma ngwangwa igwe ojii ahụ biliri, ha onwe ha na-
ebulikwa njem ha. 23 Site n’iwu Onyenwe anyị na-enye, ha
na-ama ụlọ ikwu ha, sitekwa n’iwu Onyenwe anyị nyere ha,
ha na-ebili njem. Ha mere ihe niile Onyenwe anyị kwuru
n’usoro dịka iwu o nyere ha site n’ọnụ Mosis si dị.

10 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, 2 “Kpụọ opi
ọlaọcha abụọ, jiri ha na-akpọ mkpọkọta nzukọ ụmụ
Izrel na ime ka ha mara mgbe mbuli ije nke ọmụma ụlọ
ikwu ruru. 3 Mgbe a fụrụ opi abụọ ahụ, nzukọ Izrel niile ga-
ezukọta n’ihu gị n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. 4 Ma ọ bụrụ naanị otu
opi ka a fụrụ, ọ bụ ndị ndu, ndịisi ikwu Izrel niile ga-ezukọta
bịakwute gị. 5 Otu ụda opi ike ga-egosi na ebo Izrel niile
mara ụlọ ikwu ha n’akụkụ ọwụwa anyanwụ ga-ebuli ije. 6 Opi
ike ahụ daa ụda nke ugboro abụọ, ọ na-egosi na ndị mara ụlọ
ikwu ha na ndịda ga-ebuli ije. Ịda ụda nke opi ike bụ ihe e ji
amata na oge ibuli ije eruola. 7 Mgbe a ga-akpọkọta ndị Izrel
niile a ga-egbu opi, kama ụda ya ga-adị iche. 8 “Ọ bụ naanị
ụmụ ndị ikom Erọn, ndị nchụaja ga-egbu opi ndị a. Nke a bụ
iwu ga-adigide nye unu site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ niile. 9 Mgbe
unu gara ibu agha n’ala unu imegide onye iro na-akpagbu
unu, fụọnụ opi ike. Nke a ga-eme ka Onyenwe anyị Chineke
unu cheta unu, ma napụta unu site n’aka ndị iro unu. 10 Unu
ga-egbukwa opi ndị a n’oge aṅụrị, n’oge mmemme unu a kara
aka, na n’oge mmemme ọnwa ọhụrụ niile. Gbukwaanụ opi
mgbe unu na-achụ aja nsure ọkụ unu, na aja udo unu niile.
Ka ọ bụrụ ihe a ga-eji na-echeta unu n’ihu Chineke unu. Mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu.” 11 N’ụbọchị iri abụọ,
n’ime ọnwa nke abụọ, n’afọ nke abụọ, igwe ojii ahụ biliri
site n’elu ụlọ nzute nke igbe iwu ọgbụgba ndụ ahụ. 12 Mgbe
ahụ, ụmụ Izrel biliri ije site n’ọzara Saịnaị jegharịa site n’otu
ebe ruo n’ebe ọzọ tutu igwe ojii ahụ akwụsị n’ọzara Paran.
13 Nke a bụ njem mbụ ha mere dịka Onyenwe anyị si nye
Mosis iwu banyere ije ha. 14 Usuu ọmụma ụlọ ikwu nke ebo
Juda buru ụzọ bulie ije a, n’okpuru ọkọlọtọ ha. Nashọn, nwa
Aminadab, bụ onyendu ha. 15 Netanel nwa Zua bụ onyendu
usuu ebo Isaka. 16 Eliab nwa Helọn bụ onyendu usuu ebo
Zebụlọn 17 Mgbe ahụ, e wedara ụlọ nzute ahụ. Ụmụ Geshọn
na Merari buru ya, bilikwaa ije ha. 18 Usuu ọmụma ụlọ ikwu
ebo Ruben biliri ije, n’okpuru ọkọlọtọ ha. Elizọ nwa Shedeua
bụ onyendu ha. 19 Shelumiel nwa Zurishadai bụ onyendu
usuu ebo Simiọn. 20 Eliasaf nwa Deuel bụ onyendu usuu ebo
Gad. 21 Mgbe ahụ, ụmụ Kohat ndị bu ihe nsọ ndị ahụ niile,
biliri ije ha. Tutu ha erute, e guzobere ụlọ nzute ahụ n’ebe
o kwesiri ịdị. 22 Usuu ọmụma ụlọ ikwu ebo Ifrem biliri ije
n’okpuru ọkọlọtọ ha. Elishama nwa Amihud bụ onyendu ha.
23 Gamaliel nwa Pedazo bụ onyendu usuu ebo Manase. 24
Abidan nwa Gidiọni bụ onyendu usuu ebo Benjamin. 25 Na
ngwụsị usoro ahụ, usuu ọmụma ụlọ ikwu ebo Dan biliri ije
n’okpuru ọkọlọtọ ha. Onyendu ha bụ Ahieza nwa Amishadai.
26 Pagiel nwa Okran bụ onyendu usuu ebo Asha. 27 Ahira nwa
Enan bụ onyendu usuu ebo Naftalị. 28 Nke a bụ usoro usuu
ụmụ Izrel si bilie ije ha. 29 Mosis gwara Hobab nwa Reuel,
nna nwunye ya onye Midia okwu sị, “Anyị ebiliela ije ịga ebe
ahụ Onyenwe anyị gwara anyị sị, ‘Aga m enye unu.’ Bịa ka ị
soro anyị. Anyị ga-emezi gị nke ọma n’ihi na Onyenwe anyị
ekwela Izrel nkwa ọtụtụ ezi ihe.” 30 Ma ọ zara sị, “E e, agaghị
m eso unu. Ana m alaghachi n’ala nke aka m ịlaghachikwuru
ụmụnna m.” 31 Ma Mosis zara sị ya, “Biko ahapụla anyị n’ihi
na ị maara ebe anyị nwere ike kwụsị zuo ike n’ọzara. Ị ga-
abụrụ anyị anya anyị ji ahụ ụzọ. 32 Ọ bụrụ na i soro anyị, anyị
ga-ekenye gị ihe ọma ọbụla Onyenwe anyị ga-enye anyị.” 33
Ya mere ha sitere n’ugwu Onyenwe anyị bilie ije. Jeekwa ije
abalị atọ. Igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị na-aga ha n’ihu
ụbọchị atọ ndị ahụ niile ịchọtara ha ebe ha ga-akwụsị zuo
ike. 34 Igwe ojii Onyenwe anyị dị n’elu ha n’ehihie mgbe ha si
n’ọmụma ụlọ ikwu ha bilie ije. 35 Mgbe ọbụla igbe ọgbụgba
ndụ ahụ biliri ije, Mosis na-ekwu sị, “Bilie O Onyenwe anyị,
ka ndị iro ya bụrụ ndị a chụsasịrị; ka ndị iro gị niile site n’ihu
gị gbalaga.” 36 Ma mgbe ọbụla igbe ọgbụgba ndụ bịara ebe
izuike, Mosis na-ekwukwa sị, “Lọghachi O Onyenwe anyị,
bịakwute ọtụtụ mmadụ ndị a, bụ imerime puku ndị Izrel.”

11 Mgbe na-adịghị anya ụmụ Izrel bidoro itamu ntamu
n’ihi ihe ike niile ha na-ezute n’ije ha. Ma ntamu a
ruru Onyenwe anyị ntị. N’ihi ya, Onyenwe anyị were iwe dị
ukwuu megide ha. Ọkụ sitere n’ebe Onyenwe anyị nọ, ree
n’etiti ha, repịa ụfọdụ ndị bi n’akụkụ ngwụsị ọmụma ụlọ
ikwu ahụ. 2 Mgbe nke a mere, ụmụ Izrel tikuru Mosis mkpu
akwa. Mosis kpere ekpere nye Onyenwe anyị n’ihi ha, ọkụ
ahụ kwụsịkwara. 3 N’ihi ya, a kpọrọ ebe ahụ Tabera, n’ihi ọkụ
ahụ si n’ebe Onyenwe anyị nọ ree n’etiti ha. 4 Ndị amakekwu
so ụmụ Izrel n’ije a malitere itamu ntamu banyere nri ndị
ọzọ na-agụ ha agụụ. Nke a mere ka ụmụ Izrel malite ịkwa
akwa, na-asị, “A sịkwarị na anyị nwere anụ anyị ga-ata. 5
Anyị chetara azụ anyị tara n’Ijipt, nke na-adịghị efu anyị ego,
ya na kukumba, na melọn, na liik, na ayo na galiik. 6 Ma
ugbu a, anyị enweghịkwa agụụ iri nri, n’ihi na site n’ụbọchị
ruo n’ụbọchị, ọ bụ naanị mánà bụ ihe oriri anyị nwere.”
7 Mánà dịka mkpụrụ kọrianda, na-acha ka eso osisi kpọrọ
nkụ. 8 Ndị Izrel na-ejegharị na-achịkọta ha. Emesịa, ha na-eji
nkume e ji akwọ nri na-akwọri ha. Oge ụfọdụ, ha na-eji ikwe
nri sụọ ya. Emesịa, ha na-esi ya esi, maọbụ ghee ya eghe.

Ọ na-atọ dịka ihe e ji mmanụ oliv ghee. **9** Mánà ndị a na-
ada mgbe igirigi dara n'ọmụma ụlọ ikwu n'abalị. **10** Mosis
nụrụ mkpu akwa ụmụ Izrel niile, nke na-ada n'ezinaụlọ ọbụla
n'akụkụ ọnụ ụzọ ụlọ ikwu ha. Iwe were Onyenwe anyị nke
ukwuu. Otu a kwa, obi jọrọ Mosis njọ nke ukwuu. **11** Mosis
jụrụ Onyenwe anyị sị, "Gịnị mere i ji bokwasị ohu gị nsogbu
dị otu a n'isi? Gịnị ka m mere na m ahụtakwaghị amara n'ebe
ị nọ, nke mere i ji bukwasị m ibu arọ nke ilekọta ndị a? **12**
Ọ bụ m tụrụ ime ndị a niile? Ọ bụ m mụrụ ha? Gịnị mere
i ji si m kuru ha n'aka m gawa n'ala ahụ ị ṅụrụ n'iyi inye
nna nna ha, dịka m bụ nne nwa na-ekugharị nwantakịrị? **13**
Ebee ka m ga-achọta anụ ga-ezuru igwe mmadụ ndị a? Lee na
ha na-akwasa m akwa na-asị m, 'Nye anyị anụ!' **14** Agaghị
m ebulite ibu ịchịkọta ndị a niile n'onwe m! Ibu a dị m arọ
nke ukwuu. **15** Ọ bụrụ na ị ga-esi otu a meso m mmeso, biko
napụ m ndụ m ugbu a, n'ihi na ọnwụ m ga-egosi na m natara
amara n'ebe ị nọ. Site n'ọnọdụ a ga-ewetara m mbibi wezuga
m." **16** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya,
"Kpọkọta iri ndị okenye ụmụ Izrel asaa, ndị ị maara na ha
bụ ndị ndu, na ndị nlekọta ije ozi n'etiti ụmụ Izrel. Kpọta
ha n'ụlọ nzute m ka ha soro gị guzoro. **17** Aga m abịa n'ebe
ahụ gwa gị okwu. Mgbe ahụ kwa, aga m ewere ụfọdụ n'ime
Mmụọ m dị n'ime gị tinye n'ime iri ndị ndu asaa ahụ. Ha ga-
enyere gị aka ibu ibu arọ nke ịchịkọta ụmụ Izrel. N'ụzọ dị otu
a, ọ gaghị abụkwa ibu dịrị naanị gị ibu. **18** "Ugbu a, gwa ndị
Izrel niile si ha, 'Doonụ onwe unu nsọ, kwadoonụ maka echi,
mgbe unu ga-ata anụ. Onyenwe anyị nụrụ mgbe unu kwara
akwa sị, "A sịkwa na anyị nwere anụ anyị ga-ata. Ihe dịrị anyị
mma n'Ijipt karịa otu ọ dị ugbu a." **19** Anụ unu ga-eri abụghị
naanị nke otu ụbọchị, maọbụ ụbọchị abụọ, maọbụ ụbọchị
ise, maọbụ iri, ma ọ bụkwanụ iri ụbọchị abụọ! **20** Kama unu
ga-eri ya otu ọnwa zuru ezu, ruo mgbe ọ ga-esi unu n'imi
sọpụta, ghọrọ unu ihe ịsọ oyi. N'ihi na unu ajụla Onyenwe
anyị, onye nọ n'etiti unu, kwaa akwa n'ihu ya, sị, "Gịnị mere
anyị ji site n'ala Ijipt pụta?"'" **21** Ma Mosis sịrị Onyenwe anyị,
"Ọnụọgụgụ ndị ikom dị narị puku isii ndị ji ụkwụ eje ka m nọ
n'etiti ha, ma ị na-asị, 'Aga m enye ha anụ otu ọnwa.' **22** Ọ ga-
ezuru ha ma ọ bụrụ na e gbuoro ha igwe ehi na atụrụ? Ọ bụ
azụ niile nke dị n'oke osimiri ga-ezuru ha ma egbuo ha niile
nye ha?" **23** Onyenwe anyị sịrị Mosis, "Aka Onyenwe anyị ọ
dị mkpụmkpụ? Ugbu a, ị ga-ahụ ma m ga-emezu okwu m,
maọbụ na m agaghị emezu ya." **24** Ya mere, Mosis pụrụ ga
gwa ụmụ Izrel ihe Onyenwe anyị kwuru. Ọ chịkọtara iri ndị
okenye asaa ahụ nye ha ọnọdụ gburugburu ụlọ nzute ahụ.
25 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị rịdatara n'ime igwe ojii. Ya na
Mosis kparịtaa ụka. Onyenwe anyị weere ụfọdụ n'ime Mmụọ
dị n'ime Mosis, tinye ya n'ime iri ndị okenye asaa ndị ahụ.
Mgbe Mmụọ a batara n'ime ha, ha niile buru amụma. Ma ha
ebughị amụma gaa n'ihu. **26** Ma mmadụ abụọ n'ime iri ndị
okenye asaa ndị ahụ, Eldad na Medad nọgidere n'ọmụma ụlọ
ikwu ha. Ọ bụ ezie na e depụtara aha ha dịka ndị ndu, ma ha
esoghị ndị ọzọ gaa n'ụlọ nzute. Ma Mmụọ ahụ bịakwasịrị
ha n'ebe ahụ ha nọ. Ha bukwara amụma. **27** Otu okorobịa
gbapụrụ ọsọ gaa kọọrọ Mosis sị ya, "Eldad na Medad na-ebu
amụma n'ọmụma ụlọ ikwu ha." **28** Joshua nwa Nun, onyeozi
Mosis site na mgbe ọ bụ okorobịa, gwara Mosis okwu sị ya,
"Onyenwe m Mosis, mee ka ndị a kwụsị ibu amụma." **29** Ma
Mosis zara sị, "Ọ bụ n'ihi ikwochitara m ekworo ka i ji chọọ
ka m kwụsị ha? Ọ gaara atọ m ụtọ ma a sị na ndị Onyenwe
anyị niile bụ ndị amụma, ndị Onyenwe anyị ga-etinye Mmụọ
ya n'ime ha!" **30** Mgbe ahụ Mosis na ndị okenye Izrel ndị ahụ
niile lọghachiri n'ebe ụlọ ikwu ha dị. **31** Otu oke ifufe sitere
n'ebe Onyenwe anyị nọ bịa si n'osimiri bute ọtụtụ nnụnụ a
na-akpọ kweel. O mere ka nnụnụ ndị a daa n'ebe ụmụ Izrel
mara ụlọ ikwu ha, n'ime ogige ya niile. Nnụnụ ndị a fere ihe
dịka otu mita site n'elu ala, n'akụkụ niile, ruo n'ebe mmadụ
pụrụ iji ụkwụ jeruo n'otu ụbọchị. Ha jupụtakwara ebe niile.
32 Ya mere ndị Izrel biliri ụbọchị ahụ niile, na n'abalị ahụ
niile, na echi ya niile puọ ịchịkọta nnụnụ kweel ndị a! Onye
gbutere nke nta gbutezuru ihe ọtụtụ homa iri. Ha gbasara ha
akụkụ niile nke ogige ọmụma ụlọ ikwu ahụ. **33** Ma mgbe
anụ ndị a ka dị ha n'ọnụ, Onyenwe anyị were iwe dị ukwuu
megide ha. O tiri ha nrịa nrịa na-efe efe. **34** N'ihi nke a, a
kpọrọ aha ebe ahụ Kibrọt Hataava, n'ihi na n'ebe ahụ ka e
liri ndị Izrel nwụrụ n'ihi oke ọchịchọ nri. **35** Site na Kibrọt
Hataava, ndị Izrel biliri njem rute Hazerọt ebe ha nọrọ.

12 Miriam na Erọn malitere ikwu okwu megide Mosis,
n'ihi na ọ lụrụ nwunye onye Kush. **2** Ha kwuru sị, "Ọ
bụ naanị site n'ọnụ Mosis ka Onyenwe anyị si agwa ndị ya
okwu? Ọ naghị esitekwa n'ọnụ anyị kwuo okwu?" Onyenwe
anyị nụrụ ihe ndị a ha kwuru. **3** (Ma nwoke ahụ bụ Mosis dị
umeala n'obi nke ukwuu karịa onye ọbụla nọ n'elu ala.) **4**
Na mberede, Onyenwe anyị sịrị Mosis, na Erọn, na Miriam,
"Pụtanụ, bịa n'ụlọ nzute, unu mmadụ atọ" Ya mere ha atọ
pụtara. **5** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị rịdatara n'ime igwe ojii,
guzoro na mbata ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ, kpọpụta Erọn na
Miriam. Mgbe ha abụọ bịara nso. **6** Onyenwe anyị gwara ha
sị, "Geenụ ntị n'okwu m ndị a: "Mgbe onye amụma nọ n'etiti
unu, Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị na-egosi ya onwe m site
n'ọhụ. Ana m agwa ya okwu site na nrọ. **7** Ma n'ebe ohu
m Mosis nọ, o sighị otu a dịrị, ọ bụ onye kwesiri ntụkwasị
obi n'ụlọ m niile. **8** N'ebe ọ nọ, ana m agwa ya okwu ihu na
ihu n'ụzọ doro anya, ọ bụghị site n'ilu, ọ na-ahụkwa ụdịdị
Onyenwe anyị. Gịnị mere ụjọ atụghị unu ikwu okwu megide
ohu m Mosis?" **9** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị were iwe dị ọkụ
megide ha. O si n'ebe ha nọ puọ. **10** Ma mgbe igwe ojii
ahụ hapụrụ ụlọ nzute ahụ, lee Miriam ebe o guzo, ekpenta
tiwapụtara ya n'ahụ dịka nzu ọcha. Mgbe Erọn tụgharịrị ebe
ọ nọ hụ na ọ ghọọla onye ekpenta, **11** ọ gwara Mosis okwu sị,
"Biko, onyenwe m, atala anyị ahụhụ n'ihi mmehie anyị sitere
na nzuzu mee. **12** Ekwela ka Miriam dịrị ka nwa ọhụrụ nwụrụ
anwụ nke akpụkpọ ahụ ya rere ure n'oge o si n'akpanwa nne
ya na-apụta." **13** Ya mere Mosis tikuru Onyenwe anyị mkpu
akwa sị ya, "Chineke, biko, gwọọ ya!" **14** Ma Onyenwe anyị
zara Mosis sị ya, "Ọ bụrụ na nna ya gbụrụ ya asụ n'ihu, ọ
gaghị abụ onye rụrụ arụ abalị asaa? Ya mere, hapụ ya ka ọ
bụrụ onye e sitere n'ogige ọmụma ụlọ ikwu Izrel wezuga abalị
asaa. Mgbe oge a gafesịrị, o nwere ike ịlọghachi." **15** Ya mere
e wezugara Miriam site n'ogige ọmụma ụlọ ikwu Izrel abalị
asaa. Ndị Izrel niile nọdụrụ chere ya ruo mgbe ọ lọghachiri,
tutu ha ebilie n'ije ọzọ. **16** Mgbe ihe ndị a gasịrị, ha hapụrụ
Hazerọt rute n'ọzara Paran ebe ha wuru ogige ụlọ ikwu ha.

13 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, **2** "Ziga ụfọdụ
ndị ikom ka ha gaa legharịa anya n'ala Kenan, ala ahụ
m na-enye Izrel. Ziga mmadụ iri na abụọ, otu onyendu site
n'ebo Izrel ọbụla." **3** Ya mere, dịka iwu Onyenwe anyị nyere
ya si dị, Mosis zipụrụ ha site n'ọzara Paran. Ha niile bụ ndị

ndu n'etiti ụmụ Izrel. **4** Nke a bụ aha ha: Site n'ebo Ruben,
Shamua nwa Zakua, **5** Shafat nwa Hori, onye si n'ebo Simiọn.
6 Kaleb nwa Jefune, onye si n'ebo Juda. **7** Igal nwa Josef, onye
si n'ebo Isaka. **8** Hoshea nwa Nun, onye si n'ebo Ifrem **9** Palti
nwa Rafu, onye si n'ebo Benjamin. **10** Gadiel nwa Sodi, onye
si n'ebo Zebụlọn. **11** Gadi nwa Susi, onye sitere n'ebo Manase
(ya bụ ebo Josef). **12** Amiel nwa Gemali, onye si n'ebo Dan. **13**
Setua nwa Maikel, onye si n'ebo Asha. **14** Nabi nwa Vofusi,
onye si n'ebo Naftalị. **15** Geuel nwa Maki, onye si n'ebo Gad.
16 Ndị a bụ aha ndị ikom ndị ahụ Mosis zipụrụ inyocha ala
ahụ. (Ọ bụ n'oge a ka Mosis gbanwere aha Hoshea nwa Nun,
ka ọ bụrụ Joshua.) **17** Mosis zipụrụ ha ịga ledoo ala Kenan, ọ
sịrị, "Gbagoonụ site n'ụzọ Negev gakwanụ n'ala ugwu ugwu.
18 Letanụ otu ala ahụ dị. Chọpụtanụ ụdị ndị bi n'ime ya, ma
ha dị ike ma ha bụ ndị na-adịghị ike, ma ha dị ọtụtụ ma ha dị
ole na ole. **19** Letanụ ụdị ala ha bi n'ime ya, ma ọ dị mma
ma ọ jọrọ njọ. Chọpụtanụ ụdị obodo dị n'ebe ahụ, ma ha bụ
obodo mgbidi na-adịghị gburugburu ha, ma ha bụ obodo e
wusiri ike. **20** Letanụ otu ala ahụ dị. Ọ na-epupụta ihe ka ọ bụ
ala ụkpa? Letanụ ma ha nwere ọtụtụ osisi ka ọ bụ na osisi
adịghị n'ime ya. Gbalịanụ ka unu weta ụfọdụ n'ime mkpụrụ
osisi dị n'ala ahụ." (Ọ bụ oge mkpụrụ mbụ nke osisi vaịnị.)
21 Ya mere ndị a gara ledoo ala ahụ anya site n'ọzara Zin
ruo na Rehob, nke dị nso na Lebo Hamat. **22** Ha gara site na
Negev rute Hebrọn, ebe Ahiman na Sheshai na Talmai, ụmụ
ụmụ Anak bi. (Ma ewuru Hebrọn afọ asaa tupu e wuo obodo
Zoan dị n'Ijipt.) **23** Mgbe ha rutere Ndagwurugwu Eshkọl,
ha gbutere otu alaka osisi vaịnị nke nwere ụyọkọ mkpụrụ
vaịnị. Mmadụ abụọ butere ya n'osisi tinyere ụfọdụ mkpụrụ
osisi pomegranet na fiig. **24** A kpọrọ ebe ahụ Ndagwurugwu
Eshkọl, n'ihi ụyọkọ mkpụrụ osisi vaịnị ndị Izrel gbutere n'ebe
ahụ. **25** Mgbe iri abalị anọ gasịrị, ndị nledo a sitere n'ije ha
lọghachi. **26** Ha lọtara bịakwute Mosis na Erọn na nzukọ niile
nke ụmụ Izrel, na Kadesh nke dị n'ọzara Paran. Ndị nledo ahụ
kọrọ akụkọ otu ha si gaa n'ọgbakọ ụmụ Izrel niile. Gosikwa
mkpụrụ osisi si n'ala ahụ. **27** Nke a bụ akụkọ ha kọọrọ Mosis,
"Anyị ruru n'ala ahụ ị sị anyị gaa leta. Ọ bụkwa ala mmiri
ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya. Ndị a bụ mkpụrụ osisi
si n'ala ahụ. **28** Ma ndị bi n'obodo ahụ siri ike. Obodo ha
buru ibu bụrụkwa nke e wusiri ike. Anyị hụkwara ụmụ ụmụ
Anak n'ebe ahụ. **29** Ndị Amalek bi na Negev, ndị Het na ndị
Jebus na ndị Amọrait bi n'ala ugwu ugwu. Ma n'akụkụ osimiri
Mediterenịan na ndagwurugwu mmiri Jọdan ka ndị Kenan
bi." **30** Ma Kaleb kwuru okwu mere ka obi sie ndị Izrel ike
n'oge a ha guzoro n'ihu Mosis sị ha, "Ka anyị gaanụ otu ihu
nweta ala ahụ. N'ihi na anyị nwere ike imeri ha." **31** Ma ndị
nledo ahụ soro ya gaa zara sị, "Anyị enweghị ike ibu agha
megide ndị a; ha dị ike karịa anyị." **32** Ndị a gbasara akụkọ
ọjọọ n'etiti ụmụ Izrel banyere ala ahụ ha gara ledoo. Ha sịrị,
"Ala ahụ anyị gara ledoo anya bụ ala na-eripịa ndị bi n'ime
ya. Ndị niile anyị hụrụ n'ebe ahụ gbara nnọọ dimkpa **33** Anyị
hụrụ ndị Nefilim n'ebe ahụ (ndị bụ ụmụ ụmụ Anak, ndị sitere
na ndị Nefilim). N'anya anyị, anyị dịka ụkpana n'ebe ha nọ,
otu a ka anyị dịkwa n'anya ha."

14 N'abalị ahụ, ọgbakọ Izrel niile weliri olu ha bido iti
mkpu akwa. Ha kwagidere akwa a abalị niile. **2** Ndị Izrel
niile tamuru ntamu megide Mosis na Erọn. Ọgbakọ ahụ niile
sị ha, "Ọ gaara aka mma ma a sị na anyị nwụrụ n'ala Ijipt
maọbụ n'ọzara a. **3** Gịnị mere Onyenwe anyị ji akpọbata anyị
n'ala a ime ka anyị daa n'ihu mma agha. Ndị nwunye anyị na
ụmụ anyị ga-aghọ ndị a dọtara n'agha. Ọ garaghị akara anyị
mma ịlaghachi azụ n'Ijipt?" **4** Ya mere ha kwekọrịtara n'etiti
onwe ha sị, "Ka anyị họpụtaranụ onwe anyị onyendu ga-
edughachi anyị azụ n'Ijipt." **5** Mgbe ahụ, Mosis na Erọn dara
kpuo ihu n'ala n'ihu ọgbakọ ndị Izrel niile zukọtara n'ebe
ahụ. **6** Mmadụ abụọ n'ime ndị nledo ahụ, Joshua nwa Nun
na Kaleb nwa Jefune, dọwara uwe ha. **7** Ha gwara nzukọ
Izrel sị, "Ala ahụ anyị gara ledoo anya bụ ala mara mma. **8** Ọ
bụrụ na ihe banyere anyị na-atọ Onyenwe anyị ụtọ, ọ ga-edu
anyị bata n'ala ahụ, ala mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru
na ya. **9** Unu enupukwala isi megide Onyenwe anyị. Unu
atụkwala egwu ndị bi n'ime ala ahụ, n'ihi na anyị ga-emeri
ha. Onyenwe anyị nọnyeere anyị. O wepụkwala aka nchebe
ya n'ahụ ha. Unu atụla egwu ha." **10** Ma naanị nzaghachi
ọgbakọ ndị Izrel nyere n'ihi okwu nkasiobi ndị a bụ iche uche
otu ha ga-esi jiri nkume tugbuo Joshua na Kaleb. N'oge a,
ebube Onyenwe anyị pụtara ihe n'ụlọ nzute ahụ nye ndị Izrel
niile. **11** Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, "Ruo ole mgbe
ka ndị a ga-anọgide na-eleda m anya? Ruo ole mgbe ka ha ga-
anọ ju ikwenye na m, n'agbanyeghị ọtụtụ ihe ịrịbama nke m
mere n'etiti ha. **12** Aga m eji nrịa nrịa nke na-efe efe tigbuo
ha. Napụ ha ihe ha nwere. Ma aga m emekwa gị ka ị ghọọ
mba dị ukwuu, nke ga-adị ukwuu, dịkwa ike karịa ha." **13** Ma
Mosis rịọrọ Onyenwe anyị sị ya, "Gịnị ka ndị Ijipt ga-eche
banyere nke a, mgbe ha ga-anụ ya? Ha maara nke ọma otu ị
sịrị jiri ike gị napụta ndị a site n'etiti ha. **14** Ha agwakwala ndị
bi n'obodo ndị a ihe banyere ya. Ndị obodo ndị a anụla ihe
banyere gị Onyenwe anyị, matakwa na ị nọnyeere Izrel, na gị
bụ Onyenwe anyị na ndị Izrel na-ekwurịta okwu ihu na ihu.
Ha anụkwala na ogidi igwe ojii gị Onyenwe anyị na-eguzo
n'elu, n'isi anyị. Ha matakwara na ị na-edu anyị n'ime ogidi
igwe ojii n'ehihie, na n'ime ogidi na-enwu ọkụ n'abalị. **15** Ma
ugbu a, ọ bụrụ na i gbusie ndị gị a dum, mba niile nụrụla
akụkọ ndị a banyere gị ga-asị, **16** 'Onyenwe anyị enweghị
ike ịkpọbata ndị a n'ala ahụ o kwere nkwa inye ha. Ọ bụ ya
mere o ji gbuo ha n'ọzara.' **17** "Ugbu a ka Onyenwe anyị gosi
ike ya dị ukwuu, dịka i si kwuo. **18** Onyenwe anyị bụ onye
na-adịghị ewe iwe ọsịịsọ, onye jupụtara n'ịhụnanya, onye
na-agbaghara mmehie na nnupu isi. Ma ọ dịghị ahapụ onye
ikpe mara ka ọ laa na-anataghị ahụhụ, ọ na-ata ụmụ ahụhụ
n'ihi mmehie nna nna ha ruo n'ọgbọ nke atọ na nke anọ.
19 Dịka ịdị ukwuu nke ịhụnanya gị si dị; gbaghara mmehie
nke ndị a mere, dịka i si agbaghara ha kemgbe ha hapụrụ
Ijipt ruo ugbu a." **20** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị zaghachiri
Mosis sị ya, "Agbagharala m ha dịka ị rịọrọ. **21** Ma dịka m
na-adị ndụ na dịka ọ bụ eziokwu na ụwa niile ga-ejupụta
n'ebube Onyenwe anyị. **22** Ọ dịghị otu onye n'etiti ndị ikom
niile hụrụla ebube m, na ọrụ ịrịbama niile m rụrụ n'ime Ijipt,
na n'ime ọzara a, ma bụrụ onye nupuru isi nye m na onye
nwaara m ugboro iri ndị a, **23** o nweghị onye ọbụla n'ime ha
ga-ahụ ala ahụ m sitere n'ịṅụ iyi kwee nkwa inye nna nna
ha. O nweghị onye ọbụla n'ime ndị a lelịrị m ga-ahụ ala ahụ
anya. **24** Ma ohu m nwoke Kaleb bụ nwoke nwere mmụọ dị
iche. O rubeere m isi n'ihe niile. Aga m akpọbata ya n'ala ahụ
ọ banyere dịka onye nledo. Ụmụ ụmụ ya niile ga-eketa ya. **25**
Ma ugbu a, ebe ndị Izrel na-atụ ndị Amalek na ndị Kenan
bi n'ime ndagwurugwu ahụ egwu, echi, unu ga-atụgharịa

laghachi azụ n’ọzara ahụ; chee ụzọ gaje Osimiri Uhie ahụ
ihu.” 26 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị, 27
“Ruo ole mgbe ka ọgbakọ ọjọọ a ga-anọgide na-atamu ntamu
megide m? N’ihi na anụla m ntamu niile nke ndị Izrel a. 28
Gwa ha si, ‘Dị ka m na-adị ndụ, ka Onyenwe anyị kwubiri, aga
m emeso unu mmeso dịka unu kwunyere ya na ntị m. 29 Unu
niile ga-anwụpịa n’ime ọzara a! Onye ọbụla n’ime unu niile
gbarala iri afọ abụọ maọbụ karịa, nke tamuru ntamu megide
m. 30 O nweghị onye ọbụla n’ime unu ga-abanye n’ala ahụ,
m sitere n’aka m welie elu ṅụọ iyi ime ka ọ bụrụ ebe obibi
unu, karịa Kaleb nwa Jefune na Joshua nwa Nun. 31 Ma ebe
unu tụrụ egwu sị na ụmụ unu na-aga ibu ndị ohu nye ndị bi
n’ala ahụ. Lee na aga m edubata ha n’ime ala ahụ. Ha ga-
eketakwa ala ahụ unu jụrụ, nke unu ledara anya. 32 Ma unu
onwe unu, ozu unu ga-ada aghara aghara n’ọzara a. 33 Ụmụ
unu ga-abụkwa ndị ọzụzụ atụrụ n’ime ọzara a iri afọ anọ,
na-ata ahụhụ n’ihi ekwesighị ntụkwasị obi, ruo mgbe ozu
onye ikpeazụ n’ime unu ga-atọgbọrọ n’ime ọzara. 34 Iri afọ
anọ ka unu ga-ata ahụhụ n’ihi mmehie unu, matakwa ihe ọ
pụtara bụ mụ iguzo megide unu, ya bụ otu afọ ga-anọchi
otu ụbọchị n’ime iri ụbọchị anọ ahụ unu ji ledoo ala ahụ
anya. 35 Mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị, ekwuola ya. Nke a
ka m na-aghaghị ime ka ọ dakwasị ajọ nzukọ ndị a, bụ ndị
gbakọrọ megide m. Ha ga-ezute ọgwụgwụ ha n’ọzara, n’ebe a
ka ha ga-anwụ.’” 36 Ya mere ndị ahụ Mosis zipụrụ iledo ala
ahụ, ndị ahụ lọtara mee ka ọgbakọ ụmụ Izrel tamuo ntamu
n’ihi akụkọ ọjọọ ha gbasara. 37 Ndị ikom ndị ahụ e si n’ọnụ
ha gbasaa akụkọ ọjọọ banyere ala ahụ, ka e ji nrịa nrịa na-
efe efe tigbuo n’ihu Onyenwe anyị. 38 N’ime ndị ikom gara
ledoo ala ahụ anya, ọ bụ naanị Joshua nwa Nun na Kaleb nwa
Jefune fọdụrụ ndụ. 39 Mgbe Mosis gwara ụmụ Izrel okwu
niile si n’ọnụ Onyenwe anyị, ha ruru ụjụ dị ilu. 40 N’isi ụtụtụ
echi ya, ha biliri n’oge bulie ije ịga n’ala ugwu ugwu ahụ.
Ha sịrị, “Anyị emehiela. Ugbu a anyị ejikerela ije n’ala ahụ
Onyenwe anyị kwere anyị nkwa.” 41 Ma Mosis zara sị ha,
“Gịnị mere unu ji enupu isi n’iwu Onyenwe anyị nyere? Nke a
agaghị aga nke ọma. 42 Unu arịgokwala, n’ihi na Onyenwe
anyị anọghị n’etiti unu. Ndị iro unu ga-emerikwa unu. 43
N’ihi na ndị Amalek na ndị Kenan nọ na-eche unu n’ebe
ahụ! Ebe ọ bụ na unu esitela n’ebe Onyenwe anyị nọ wezuga
onwe unu, ọ gaghị anọnyere unu, unu ga-adakwa n’ihu mma
agha.” 44 N’agbanyeghịkwa nke a, na ha enweghị nkwado.
Ha rigooro ruo ebe kachasị elu n’obodo ahụ dị n’ugwu, ọ bụ
ezie na Mosis maọbụ igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị esighị
n’ọmụma ụlọ ikwu ahụ pụọ. 45 Mgbe ahụ, ndị Amalek na ndị
Kenan bụ ndị bi n’obodo ugwu ahụ, rịdatara lụso ha ọgụ.
Tidaa ha n’ala ruo Homa.

15 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 “Gwa ụmụ
Izrel okwu sị ha, ‘mgbe unu batara ala ahụ m na-enye
unu dịka ụlọ unu, 3 ọ bụrụ na unu echee n’ihu Onyenwe
anyị aja nsure ọkụ nke isisi ya dị ụtọ nye Onyenwe anyị,
maọbụ nke si n’igwe ehi, maọbụ nke si n’igwe ewu na atụrụ,
maọbụ aja nsure ọkụ, maọbụ aja ndị ọzọ, maka imezu nkwa
pụrụ iche maọbụ onyinye afọ ofufu, maọbụ aja mmemme. 4
Onye wetara onyinye a aghaghị iweta n’ihu Onyenwe anyị aja
mkpụrụ ọka nke bụ ezi ụtụ ọka ruru lita abụọ nke e ji mmanụ
ruru otu lita gwakọtaa. 5 Ọ ga-eweta otu lita mmanya dịka
onyinye ihe ọṅụṅụ maka nwa atụrụ ọbụla e ji chụọ aja nsure
ọkụ maọbụ aja ụzọ. 6 “‘Ọ bụrụ nwa ebule ka e ji achụ aja ahụ,
weta lita ezi ụtụ ọka anọ na ọkara, nke a gwakọtara ya na
mmanụ jitụ ntakịrị karịa otu lita, 7 tinyekwa ya mmanya jitụ
ihe nta karịa otu lita ka ọ bụrụ onyinye ihe ọṅụṅụ nye ha,
dịka aja nke isisi ya dị ụtọ nye Onyenwe anyị. 8 “‘Mgbe i
ji nwa oke ehi chụọ aja nsure ọkụ, maọbụ aja imezu nkwa,
maọbụ aja udo nye Onyenwe anyị, 9 tinyere oke ehi ahụ, ị
ghaghị iji ezi ụtụ ọka ruru lita isii na ọkara, nke a gwakọtara
ya na mmanụ ruru lita abụọ. 10 Wetakwa lita mmanya abụọ
nke ga-abụ onyinye ihe ọṅụṅụ. Ọ ga-abụ onyinye e sitere
n’ọkụ nye, nke isisi ya dị ụtọ nye Onyenwe anyị. 11 Nke a
bụ usoro a ga-agbaso n’oge ọbụla e ji nwa oke ehi, maọbụ
nwa ebule, maọbụ nwa atụrụ, maọbụ nwa ewu chụọ aja. 12
Meenụ ya maka anụ ụlọ ọbụla n’oge niile ọbụla unu na-achụ
aja. 13 “‘Onye ọbụla bụ nwa afọ ala aghaghị ime ihe ndị a
mgbe ọbụla o wetara onyinye e sitere n’ọkụ nye dịka onyinye
isisi ya dị ụtọ nye Onyenwe anyị. 14 N’ọgbọ niile na-abịa,
mgbe ọbụla onye ọbịa, maọbụ onye ọzọ bi n’etiti unu wetara
onyinye e sitere n’ọkụ nye, nke isisi ya dị ụtọ nye Onyenwe
anyị, ọ ghaghị ịgbaso ụzọ a nye onyinye ya. 15 Ọgbakọ ụmụ
Izrel ga-enwe otu iwu ga-adịrị unu na ndị ọbịa bi n’etiti unu.
Nke a bụ ụkpụrụ ebighị ebi ga-adịrị ọgbọ niile na-abịa. Unu
na ndị ọbịa ga-abụ otu n’ihu Onyenwe anyị. 16 Otu iwu na
otu ụkpụrụ bụ ihe ga-adịrị onye ọbụla, diala na ndị ọbịa bi
n’etiti unu.’” 17 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 18
“Gwa ndị Izrel okwu sị ha, ‘mgbe unu banyere n’ala ahụ m
na-akpọbata unu n’ime ya, 19 ọ bụrụ na unu erie nri dị n’ala
ahụ, wetanụ ụfọdụ n’ime nri ahụ dịka onyinye nye Onyenwe
anyị. 20 Wetanụ ogbe achịcha site n’ọka mbụ unu ga-akwọ,
chee ya n’ihu Onyenwe anyị dịka onyinye e wetara site n’ebe
ịzọcha ọka. 21 Unu aghaghị inye Onyenwe anyị onyinye a
sitere n’ọka mbụ ọbụla unu kwọrọ, site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ.
22 “‘Ọ bụrụ na unu amaghị ama ghara idebe iwu ndị a niile
Onyenwe anyị nyere site n’aka Mosis, 23 bụ iwu ndị a niile
Onyenwe anyị nyere unu site n’aka Mosis, site n’ụbọchị ahụ
Onyenwe anyị nyere ha ruo n’ọgbọ niile nke na-abịa. 24 Ọ
bụrụ na e mere ya na-amaghị ama, ọ bụrụ na ọgbakọ ụmụ
Izrel amaghị ama mee ya, mgbe ahụ, ọgbakọ ụmụ Izrel ga-
eji nwa oke ehi chụọ aja nsure ọkụ, aja na-esi isi ụtọ nke
Onyenwe anyị na-anabata. Aghaghị iwetakwa mkpụrụ ọka,
na onyinye ihe ọṅụṅụ nke ya na aja ahụ so, tinyere otu mkpi
maka aja mmehie. 25 Onye nchụaja ga-ekpuchitere nzukọ
Izrel niile mmehie ha. A ga-agbagharakwa ha mmehie ha
niile, n’ihi na ọ bụ mmehie ha mere na-amaghị ama. Ha e
cheela n’ihu Onyenwe anyị aja onyinye nri n’ihi amaghị ama
ha ya na aja mmehie. 26 A ga-agbaghara nzukọ Izrel niile
na ndị ọbịa nọ n’etiti ha mmehie ha, n’ihi na mmadụ ndị
a niile akpachaghị anya mehie. 27 “‘Ọ bụrụ na ọ bụ naanị
otu onye mehiere na-amaghị ama, ọ ga-eweta nwa nne ewu
gbara otu afọ maka aja mmehie. 28 Onye nchụaja a ga-eji
ya chụọ aja ikpuchitere onye ahụ na-amaghị ama mehie
mmehie ya n’ihu Onyenwe anyị. Mgbe ekpuchichara mmehie
ya, a ga-agbaghara onye ahụ. 29 Ọ bụ otu iwu a dịrị onye
ọbụla mehiere na-amaghị ama, maọbụ nwa afọ Izrel, maọbụ
onye ọbịa nke bi n’etiti unu. 30 “‘Ma onye ọbụla kpachapụrụ
anya mehie, maọbụ nwa afọ maọbụ onye ọbịa, nke na-ekwulu
Onyenwe anyị, a ga-ebipụ onye dị otu a site n’etiti ndị Izrel.
31 N’ihi na ha eledala okwu Onyenwe anyị anya, mebie ihe o
nyere n’iwu. A ghaghị ibipụ onye dị otu a, mmehie ha ga-

adịkwa ha n'isi.'" 32 Mgbe ụmụ Izrel nọ n'ọzara, e jidere otu
onye n'ime ha ka ọ na-akpa nkụ n'ụbọchị izuike. 33 Ndị hụrụ
ya ebe ọ na-akpa nkụ duuru ya jekwuru Mosis na Erọn na
ọgbakọ ụmụ Izrel. 34 Ha tinyere ya n'ụlọ mkpọrọ n'ihi na o
doghị anya ihe e kwesiri ime ya. 35 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị
gwara Mosis okwu sị ya, "Nwoke a ghaghị ịnwụ. Ọgbakọ Izrel
niile ga-atụ ya nkume n'azụ obodo." 36 Ya mere, ọgbakọ ahụ
kpọpụrụ ya n'azụ obodo jiri nkume tugbuo ya, dịka Onyenwe
anyị nyere Mosis n'iwu. 37 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu
sị ya, 38 "Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha, 'N'ọgbọ niile na-abịa
unu ga-adụnye eriri akwa n'ọnụ ala ala uwe unu. Unu ga-eji
eriri na-acha anụnụ anụnụ dụnye ya. 39 Eriri akwa ndị a dị
n'ọnụ ọnụ uwe unu ga-eme ka unu cheta iwu niile Onyenwe
anyị nyere unu. Ka unu rube isi na ha hapụ imerụ onwe unu
site na ịgbaso ihe ọjọọ niile na-agụ obi unu na anya unu. 40
Mgbe ahụ unu ga-echeta irube isi n'iwu m niile, bụrụ ndị e
doro nsọ nye Chineke unu. 41 Abụ m Onyenwe anyị Chineke
unu, onye si n'ala Ijipt kpọpụta unu ịbụ Chineke unu. Abụ m
Onyenwe anyị Chineke unu.'"

16 Ugbu a, Kora nwa Izha, nwa Kohat, nwa Livayị, na ụfọdụ
ndị agbụrụ Ruben bụ Datan, na Abiram ụmụ Eliab,
na On, nwa Pelet nupuru isi 2 bilie imegide Mosis. Ndị so
ha bụ narị ndị ikom abụọ na iri ise, ndị ndu a maara nke
ọma, ndị so nọdụ n'ụlọ nzukọ ukwuu ndị Izrel. 3 Ha kpọrọ
ọgbakọ imegide Mosis na Erọn sị ha, "Omume unu agafeela
oke! Ọgbakọ Izrel dị nsọ, onye ọbụla n'ime ha kwa. Onyenwe
anyị nọnyeere ha. Gịnị mere unu ji ebuli onwe unu elu karịa
ọgbakọ Onyenwe anyị?" 4 Mgbe Mosis nụrụ ihe ndị a ha
kwuru, ọ dara n'ala kpuo ihu ya n'ala. 5 Mgbe ahụ, ọ gwara
Kora na ndị niile sonyeere ya, sị, "N'ụtụtụ echi, Onyenwe
anyị ga-eme ka amara ndị bụ ndị ya na onye dị nsọ. Ọ ga-
eme ka onye ahụ bịaruo ya nso. Onye ọ ga-ahọpụta ka ọ
ga-emekwa ka ọ bịaruo ya nso. 6 Lee ihe ị ga-eme, Echi gị
onwe gị Kora, na ndị niile nọnyeere gị, chịrịnụ ihe ịgụ ọkụ,
7 mụnye ha ọkụ. Tinyekwanụ ụda na-esi isi ụtọ n'ime ha,
were ha bịa n'ihu Onyenwe anyị. Onye ahụ Onyenwe anyị
họpụtara ga-abụ onye ahụ dị nsọ. O zuorola unu, unu ụmụ
Livayị!" 8 Mgbe ahụ, Mosis gwakwara Kora okwu ọzọ sị ya,
"Ugbu a, geenụ ntị, unu ndị Livayị! 9 Ọ bụ ihe dị nta n'anya
unu na Chineke nke Izrel kewapụtara unu site na nzukọ ndị
Izrel niile, mee ka unu bịaruo ya nso, n'ihi ije ozi n'ụlọ nzute
Onyenwe anyị, nakwa iguzo n'ihu nzukọ Izrel niile ijere ha
ozi? 10 Ọ kpọbatala gị na ndị Livayị ibe gị nso ebe ọ nọ. Ugbu
a, unu na-achọkwa ọrụ nchụaja? 11 Ọ bụ Onyenwe anyị ka gị
na ndị sonyeere gị gbara izu megide. Onye ka Erọn bụ unu ji
atamu ntamu megide ya?" 12 Mgbe ahụ, Mosis ziri ozi ka a
kpọọ Datan na Abiram, ụmụ ndị ikom Eliab, ma ha sịrị, "Anyị
agaghị abịa. 13 Ọ bụ na o zurughị gị na i si n'ala Ijipt ebe
mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru kpọpụta anyị igbuchapụ
anyị n'ọzara a? Ugbu a ị chọkwara ime onwe gị onyenwe
anyị? 14 Nke kachasị nke, ị kpọbatabeghị anyị n'ala mmiri
ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya. I nyebeghị anyị ihe
nketa ala ubi na ubi vaịnị. Ị chọrọ ịghụpụsị ndị ikom ndị a
mkpụrụ anya? Anyị agaghị abịa!" 15 Mgbe ahụ, oke iwe were
Mosis. Ọ kpọkuru Onyenwe anyị sị ya, "Anabatakwala aja
ha niile! Ọ dịbeghị oge m naara ha ihe ọbụla, ọbụladị otu
ịnyịnya ibu! O nwekwaghị onye ọbụla n'ime ha m mejọrọ."
16 Mgbe ahụ, Mosis sịrị Kora, "Echi, gị na ndị na-esonyere gị
ga-apụta bịa n'ihu Onyenwe anyị. Erọn ga-abịakwa. 17 Nwoke
ọbụla ga-eweta ihe ịgụ ọkụ nke ya, tinye ya ụda na-esi isi ụtọ,
chee ha n'ihu Onyenwe anyị. Ha niile dị ihe ịgụ ọkụ narị abụọ
na iri ise. Gị na Erọn ga-ejikwa nke unu bịa." 18 Ya mere,
nwoke ọbụla wetara ihe ịgụ ọkụ nke ya, mụnye ya ọkụ, ma
tinye ya ụda na-esi isi ụtọ. Ha niile guzoro n'ọnụ ụzọ ụlọ
nzute ahụ, ha na Mosis na Erọn. 19 Mgbe Kora kpọkọtara ndị
na-eso ya imegide Mosis na Erọn n'ihu ọnụ ụzọ ụlọ nzute,
ebube Onyenwe anyị pụtara ihe nye ọgbakọ Izrel niile. 20
Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị, 21 "Sitenụ
n'etiti ọgbakọ ndị a pụọ, ka m bibie ha n'otu ntabi anya." 22
Ma Mosis na Erọn dara kpuo ihu n'ala n'ihu Onyenwe anyị
rịọọ ya sị, "O Chineke, gị bụ Chineke nwe ndụ mmadụ niile,
ị ga-ewe iwe megide nzukọ niile n'ihi mmehie otu onye?"
23 Ma Onyenwe anyị zara Mosis sị ya, 24 "Gwa nzukọ Izrel
niile sị ha, 'Wezuganụ onwe unu site n'ụlọ ikwu Kora, Datan
na Abiram.'" 25 Mosis biliri jekwuru Datan na Abiram, ndị
okenye Izrel sokwa Mosis. 26 Mgbe Mosis ruru n'ebe ahụ, ọ
dọrọ nzukọ Izrel aka na ntị sị, "Ngwa, sinụ n'ụlọ ndị ọjọọ a
wezuga onwe unu. Unu ebitụkwala ihe ọbụla bụ nke ha aka.
Ma ọ bụghị otu a, a ga-agụnyekọ unu na mmehie ha, lakọọ
unu na ha n'iyi." 27 Ya mere mmadụ niile wezugara onwe ha
site n'ọmụma ụlọ ikwu Kora, na Datan na Abiram. Ma Datan
na Abiram pụtara guzoro n'ọnụ ụzọ ụlọ ikwu ha, ha onwe ha
na ndị nwunye ha niile, na ụmụ ha niile, na ụmụntakịrị ha
niile. 28 Mgbe ahụ, Mosis kwuru sị, "Ugbu a ka unu ga-amata
na ọ bụ Onyenwe anyị zitere m ime ihe ndị a niile m mere.
N'ihi na-emeghị m ha site n'uche nke onwe m. 29 Ọ bụrụ na
ndị ikom ndị a anwụọ ọnwụ chi ha, bụ ụdị nleta nke dịrị
mmadụ ọbụla, mgbe ahụ, matanụ na ọ bụghị Onyenwe anyị
zitere m. 30 Ma ọ bụrụ na Onyenwe anyị emee ihe ọhụrụ dị
iche, mee ka ala meghee ọnụ ya, lodaa ndị a niile, na ihe niile
bụ nke ha, si otu a mee ka ha rịda n'ala ili na ndụ, mgbe ahụ,
unu ga-amata na ndị ikom ndị a eledala Onyenwe anyị anya."
(Sheol h7585) 31 Mgbe Mosis kpụ okwu a n'ọnụ ya, lee ala ahụ
Kora, na Datan, na Abiram, na ndị ezinaụlọ ha niile guzo n'elu
ya kewara abụọ n'otu ntabi anya ahụ, 32 ala ahụ meghere
ọnụ ya, loo ha, na ezinaụlọ ha niile, na ndị ahụ niile so Kora,
na ihe niile ha nwere. 33 Ha niile rịdaruru n'ala ndị nwụrụ
anwụ na ndụ. Ala ahụ kpuchikwara ha niile, si otu a mee ka
ha laa n'iyi. **(Sheol h7585)** 34 Ndị Izrel niile nọ ha gburugburu
gbara ọsọ, mgbe ha tiri mkpu akwa, na-asị, "Ala na-agakwa
iloda anyị." 35 Mgbe ahụ, ọkụ si n'ebe Onyenwe anyị nọ dara,
rechapụ narị mmadụ abụọ na iri ise ndị ahụ na-enye onyinye
aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ. 36 Onyenwe anyị gwara Mosis
okwu sị ya, 37 "Gwa Elieza nwa Erọn, onye nchụaja, ka o
site n'ọkụ ahụ wepụta ihe ịgụ ọkụ ndị ahụ niile n'ihi na ha
dị nsọ. Ọ ga-ekposakwa icheku ọkụ niile n'akụkụ niile. 38
Ha bụ ihe ịgụ ọkụ nke ndị ikom sitere na mmehie ha tufuo
ndụ ha. Ka etipịa ihe ịgụ ọkụ ndị ahụ. Mee ha ka ha ghọọ
ihe sara mbara nke a ga-eji machite ebe ịchụ aja, n'ihi na e
chere ha n'ihu Onyenwe anyị, ha aghọọla ihe dị nsọ. Ka ha
bụrụ ihe ịrịbama nye ndị Izrel niile." 39 Ya mere Elieza, onye
nchụaja, chịkọtara ihe ịgụ ọkụ bronz ndị ahụ nke ndị ahụ a
kpọrọ ọkụ wetara, tipịa ha, mee ka ha ghọọ ihe sara mbara e
ji ekpuchi ebe ịchụ aja, 40 dịka Onyenwe anyị nyere ya n'iwu
site n'ọnụ Mosis. Ka ọ bụrụ ihe ncheta nye ndị Izrel niile na
onye mba ọzọ a na-enyeghị ike, nke na-esiteghị n'agbụrụ
Erọn, ekwesighị ịbịaru Onyenwe anyị nso isure aja nsure ọkụ

nye ya, ka ihe mere Kora na ndị sonyere ya ghara ime ha. 41
Ma n’ụtụtụ echi ya, nzukọ Izrel niile malitere itamu ntamu
megide Mosis na Erọn sị, “Unu egbuchaala ndị nke Onyenwe
anyị.” 42 Ma mgbe ọgbakọ Izrel zukọtara imegide Mosis na
Erọn, mgbe ha chere ihu n’ụlọ nzute, na mberede, igwe ojii
kpuchiri ụlọ nzute ahụ, ebube Onyenwe anyị pụtakwara ihe.
43 Mgbe ahụ, Mosis na Erọn gara n’ihu ụlọ nzute ahụ. 44
Ma Onyenwe anyị gwara Mosis sị, 45 “Sinụ n’etiti ọgbakọ a
pụọ ka m bibie ha n’otu ntabi anya.” Ha dara kpuo ihu n’ala.
46 Mgbe ahụ, Mosis sịrị Erọn, “Ngwa, were ihe ịgụ ọkụ ma
site n’ebe ịchụ aja gụnye ya ọkụ. Tinye ya ụda na-esi isi ụtọ.
Burukwa ya gaa ngwangwa n’etiti nzukọ Izrel ka i kpuchiere
ha mmehie ha, n’ihi na iwe ọkụ Onyenwe anyị adakwasịla
ha. Nrịa nrịa na-efe efe amalitekwalarị ibibi ha.” 47 Erọn
mere dịka Mosis kwuru. O mere ngwangwa gbaba n’etiti ndị
Izrel n’ihi na nrịa nrịa ahụ ebidola n’ezie ịdakwasị ha. Erọn
mụnyere ụda na-esi isi ụtọ ahụ ọkụ, si otu ahụ kpuchiere
ha mmehie ha niile. 48 O guzokwara n’etiti ndị dị ndụ na
ndị nwụrụ anwụ tutu ihe otiti ahụ akwụsị. 49 Ma ihe otiti
ahụ egbuolarị puku mmadụ iri, puku anọ na narị asaa. A
gụnyeghị ndị niile ahụ so Kora nwụọ n’ụbọchị gara aga. 50
Mgbe ahụ, Erọn laghachikwutere Mosis n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute
ahụ, n’ihi na nrịa nrịa ahụ na-efe efe akwụsịla.

17 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2
“Gwa ụmụ Izrel okwu, sitekwa n’aka ha nata mkpanaka
iri na abụọ otu mkpanaka n’isi onyendu nke ebo ọbụla.
Dekwasị aha onyendu ọbụla n’ahụ mkpanaka nke ya. 3 Ma
n’elu mkpanaka Livayị dekwasị aha Erọn. A ga-enwe otu
mkpanaka maka onyendu ebo ọbụla. 4 Tinye mkpanaka ndị a
niile n’ime ụlọ nzute, n’ihu Ihe Ama ahụ, ebe m na-ezute gị. 5
Mkpanaka nke onye ahụ m họpụtara ga-ama ifuru ndụ. M ga-
ewezugakwa ntamu niile nke ndị Izrel site n’ebe m nọ, bụ nke
ha na-atamu megide unu.” 6 Ya mere, Mosis gwara ndị Izrel
okwu ndị a. Ndị ndu ha nyere ya mkpanaka iri na abụọ, otu
mkpanaka n’isi otu onyeisi maka onyeisi ebo ha n’otu n’otu.
Mkpanaka Erọn dịkwa n’etiti nke ha. 7 Mosis chịịrị ha niile
dozie ha n’ihu Onyenwe anyị n’ime ime ụlọ nzute Ihe Ama
ahụ. 8 N’echi ya, Mosis banyere n’ụlọ nzute Ihe Ama ahụ
chọpụta na ọ bụghị naanị na mkpanaka Erọn, onye nọchitere
anya ebo Livayị, amaala ifuru, kama na ọ waala okoko ma
mịakwa mkpụrụ osisi chara acha a na-akpọ alụmọnd. 9 Mgbe
ahụ, Mosis sitere n’ihu Onyenwe anyị wepụta mkpanaka ndị
ahụ niile gosi ha ndị Izrel niile. Ha hụrụ ha, ma nwoke ọbụla
weghachiri mkpara osisi nke ya. 10 Onyenwe anyị gwara
Mosis sị, “Tinye mkpanaka Erọn n’ihu Ihe Ama ahụ, ka ọ
dịgide n’ebe ahụ dịka ihe ama nye ndị nnupu isi. Nke a ga-
eme ka ntamu ndị a megide m kwụsị, ka ha ghara ịnwụ.” 11
Ya mere, Mosis mezuru ihe niile dịka Onyenwe anyị nyere ya
n’iwu. 12 Ma ndị Izrel zara Mosis sị ya, “Ndị nwụrụ anwụ ka
anyị bụ! Ofufu ka anyị furu. N’ezie anyị bụ ndị furu efu. 13
Onye ọbụla bịaruru nso ebe obibi Onyenwe anyị ga-anwụ.
Anyị niile ga-anwụ?”

18 Onyenwe anyị gwara Erọn sị, “Gị, na ụmụ gị ndị ikom gị,
na ezinaụlọ nna gị ga-ebu ahụhụ ajọ omume metụtara
ebe nsọ ahụ. Gị na ụmụ gị ndị ikom naanị ka ọ dị n’aka ịsa
ajụjụ ihe ọjọọ ọbụla banyere ọrụ nchụaja. 2 Site n’ebo unu
kpọbata ụmụnna gị ndị Livayị ka ha sonyere gị ma nyere gị
aka mgbe gị na ụmụ gị ndị ikom na-eje ozi n’ụlọ nzute Ihe
Ama. 3 Ha ga-anọ gị n’okpuru ije ozi niile n’ụlọ nzute, ma ha
agaghị abịaru nso ngwongwo e ji chọọ ebe nsọ ahụ mma,
maọbụ n’ebe ịchụ aja. Ma ọ bụghị otu a, gị na ha ga-anwụ. 4
Ha ka ọ dịrị, isonye gị n’ilekọta ụlọ ikwu ahụ, ya bụ, ihe niile
metụtara ụlọ ikwu anya. O nweghị onye ọzọ nke ga-abịa nso
ebe ị nọ. 5 “Gị ka ọ dịrị ilekọta ihe niile metụtara ebe nsọ
ahụ, na ebe ịchụ aja ahụ, ka oke iwe Onyenwe anyị ghara
ịdakwasị onye ọbụla n’ala Izrel ọzọ. 6 Mụ onwe m ahọpụtala
ụmụnna gị ndị Livayị site n’etiti ndị Izrel, were ha nye gị
dịka onyinye, ka ha bụrụ ndị e doro nsọ nye Onyenwe anyị
maka ịrụ ọrụ ụlọ nzute. 7 Ma ọ bụ naanị gị, na ụmụ gị ndị
ikom, ga-aga ozi dịka ndị nchụaja, ozi metụtara ebe ịchụ aja,
na ihe niile dị n’azụ akwa mgbochi ahụ. Ana m enye gị ọrụ
nchụaja dịka onyinye. Onye ọbụla ọzọ bịara nso ebe nsọ ahụ
ga-anwụ.” 8 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Erọn okwu sị
ya, “Mụ onwe m emeela gị onye nlekọta onyinye niile a na-
eche n’ihu m, onyinye niile dị nsọ nke ụmụ Izrel wetara m ka
m na-enye gị na ụmụ gị ndị ikom dịka oke ruuru unu site
n’ụkpụrụ ebighị ebi. 9 Unu ga-enwere akụkụ aja ahụ kachasị
nsọ nke a na-edopụ iche site n’ọkụ. Site n’onyinye niile nke a
na-ewetara m, bụ onyinye mkpụrụ ọka maọbụ aja mmehie
maọbụ aja ikpe ọmụma, ndị ahụ a na-edopụ iche dịka ihe
kachasị nsọ, ha ga-abụ oke gị na ụmụ gị ndị ikom. 10 A ga-eri
ha dịka ihe dịkarịrị nsọ. Nwa nwoke ọbụla ga-eri ya. Unu ga-
agụ ha dịka ihe dị nsọ. 11 “Nke a bụkwa nke gị: Ihe ọbụla nke
ewezugara site n’onyinye nke aja mfufe niile nke ndị Izrel
wetara. Mụ onwe m na-ewere nke a nye gị na ụmụ gị ndị
ikom, na ụmụ gị ndị inyom dịka oke unu n’ụkpụrụ ebighị ebi.
Onye ọbụla nke dooro onwe ya ọcha n’ezinaụlọ nwere ike
iri ya. 12 “Ana m enye gị mmanụ oliv nke kachasị mma, na
mmanya ọhụrụ nke kachasị mma na ọka, bụ mkpụrụ mbụ
nke owuwe ihe ubi ha na-ewetara Onyenwe anyị. 13 Mkpụrụ
mbụ nke ihe niile dị n’ala nke ha na-ewebatara Onyenwe
anyị, ga-abụ nke gị. Onye ọbụla nke dị ọcha n’ezinaụlọ unu
nwere ike iso rie ya. 14 “Ihe niile e doro nsọ n’ala Izrel niile
nye Onyenwe anyị bụ nke gị. 15 Ihe niile e bụ ụzọ mụọ, ma
mmadụ ma anụ ụlọ, nke e nyere Onyenwe anyị dịka onyinye,
bụ nke gị. Ma unu aghaghị ịgbara ụmụ ndị ikom niile e bụ
ụzọ mụọ, na ụmụ oke anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ ndị na-
adịghị ọcha. 16 Mgbe ha dị otu ọnwa, a ga-eji shekel ọlaọcha
ise, n’usoro shekel ebe nsọ, nke bụ iri ihe ọtụtụ gera abụọ
gbapụta ha. 17 “Ma a gaghị agbara nwa ehi mbụ, maọbụ nwa
atụrụ mbụ maọbụ nwa ewu mbụ. Ha dị nsọ. Fesa ọbara ha
n’elu ebe ịchụ aja ahụ, ma kpọọ abụba ha ọkụ dịka onyinye e
nyere site n’ọkụ, nke na-esi isi ụtọ nye Onyenwe anyị. 18 Ozu
anụ ndị a niile e gburu ga-abụ nke gị, dịka obi anụ na apata
ụkwụ aka nri anụ nke aja mfufe a na-eche n’ihu Onyenwe
anyị n’ebe ịchụ aja si bụrụ nke gị. 19 Ihe ọbụla e dopụrụ iche
site n’onyinye nsọ niile ụmụ Izrel chere n’ihu Onyenwe anyị
ka m na-enye gị na ụmụ gị ndị ikom, na ụmụ gị ndị inyom
dịka oke ruuru unu n’ụkpụrụ ebighị ebi. Ọ bụ ọgbụgba ndụ
nnu ebighị ebi n’ihu Onyenwe anyị nye gị na ụmụ ụmụ gị.”
20 Onyenwe anyị gwara Erọn okwu sị ya, “Unu agaghị enwe
ihe nketa nke ala, a gaghị ekenyekwa unu ala ọbụla n’ala Izrel
niile. N’ihi na mụ onwe m bụ oke na ihe nketa unu nwere
n’etiti ụmụ Izrel. 21 “Enyela m ndị Livayị, onyinye otu ụzọ
n’ụzọ iri ahụ ụmụ Izrel niile na-akwụbatara m. Nke a bụ ihe
nketa ha n’ihi ọrụ ha na-arụ n’ụlọ nzute. 22 Site ugbu a gaa
n’ihu, o nweghị onye Izrel ọbụla kwesiri ịbịa nso ụlọ nzute

ahụ, ka ha ghara iwetara onwe ha ikpe ọmụma, mmehie na
ọnwụ. 23 Ọ bụ naanị ụmụ Livayị ga-arụ ọrụ n’ụlọ nzute ahụ.
Ha ka ọ dịrị ibu ahụhụ ajọ omume ọbụla banyere ejezighị ozi
nke ụlọ nzute. Ụkpụrụ a ga-adị ebighị ebi ruo ọgbọ niile dị
n’ihu. Ndị Livayị agaghị enwe ihe nketa nke aka ha n’etiti
ụmụ Izrel. 24 Kama, enyela m ndị Livayị onyinye otu ụzọ
n’ime ụzọ iri ahụ niile ndị Izrel na-ewetara Onyenwe anyị
ka ọ bụrụ ihe nketa ha. Ọ bụ nke a mere m ji kwuo sị, ‘Ha
agaghị enweta ihe nketa n’etiti ụmụ Izrel.’” 25 Onyenwe anyị
gwakwara Mosis okwu sị, 26 “Gwa ndị Livayị okwu sị, ‘Mgbe
unu si n’aka ụmụ Izrel nata onyinye otu ụzọ n’ime ụzọ iri ahụ
m nyere unu dịka ihe nketa, unu aghaghị isite n’onyinye ahụ
nye otu ụzọ n’ime ụzọ iri dịka onyinye nye Onyenwe anyị. 27
A ga-agụ onyinye unu wetara dịka ọ bụ onyinye ọka unu si
n’ebe ịzọcha ọka weta, maọbụ dịka mmanya unu si n’ebe
ịzọcha mmanya weta. 28 N’ụzọ dị otu a, unu onwe unu ga-
eche onyinye unu n’ihu Onyenwe anyị site n’onyinye otu
ụzọ n’ime ụzọ iri unu si n’aka ụmụ Izrel nata. Site n’onyinye
ndị a unu natara, unu ga-enye Erọn onye nchụaja onyinye
ahụ ruuru Onyenwe anyị. 29 Onyinye unu ga-enye dịka nke
ruuru Onyenwe anyị ga-abụ akụkụ onyinye ndị ahụ kachasị
mma, na ndị kachasị ịdị nsọ.’ 30 “Gwa ndị Livayị okwu sị ha,
‘Mgbe unu wetara akụkụ onyinye ndị ahụ kachasị mma, a ga-
agụnyere unu ya dịka a ga-asị na ọ bụ onyinye unu si n’ebe
ịzọcha ọka, na n’ebe ịzọcha mmanya vaịnị unu weta. 31 Unu
na ezinaụlọ unu nwere ike iri ndị fọdụrụ n’ụlọ unu, maọbụ
n’ebe ọbụla masịrị unu, n’ihi na ha bụ ụgwọ ọrụ unu n’ihi ozi
niile unu jere n’ụlọ nzute. 32 Ikpe ọmụma agaghị adịrị unu
mgbe unu na-eri ya ma ọ bụrụ na unu chere onyinye ndị ahụ
kachasị mma n’ihu Onyenwe anyị. Ma kpachapụnụ anya hụ
na unu e merụghị onyinye ndị a dị nsọ ụmụ Izrel webatara. Ọ
bụrụ na unu emee nke a, unu ga-anwụ.’”

19 Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị ha, 2 “Ndị
a bụ ụkpụrụ dị n’iwu ahụ Onyenwe anyị nyere. Gwa
ụmụ Izrel ka ha wetara gị nwa nne ehi na-acha uhie uhie nke
na-enweghị ntụpọ, na nke ụdọ yoku na-agabeghị n’olu ya. 3
Nye ya Elieza onye nchụaja, ka ọ kpụrụ ya pụọ n’azụ ogige,
ebe otu onye ga-egbu ya mgbe ọ nọ na-ele ya anya. 4 Elieza
bụ onye nchụaja ga-arụrụ ụfọdụ n’ime ọbara ya na mkpịsịaka
ya, fesa ya na ncherita ihu ụlọ nzute ahụ ugboro asaa. 5 Mgbe
ahụ, onye ọzọ ga-akpọ nwa nne ehi ahụ ọkụ mgbe Elieza
nọkwa na-ele ya anya. Ọ ga-akpọ akpụkpọ ya, anụ ya, ọbara
na mgbịrị afọ ya ọkụ. 6 Onye nchụaja ga-ewere osisi sida, na
osisi hisọp, na ogho uhie, tụba ha n’etiti ebe ahụ a kpọrọ nwa
nne ehi ahụ ọkụ. 7 Emesịa, onye nchụaja ahụ ga-asacha uwe
niile o yi; sakwaa ahụ ya. Ọ ga-alọghachikwa azụ n’ime ogige
ahụ ebe ọ ga-anọ dịka onye na-adịghị ọcha ruo n’uhuruchi. 8
Onye ahụ kpọrọ nwa ehi ahụ ọkụ aghaghị ịsa uwe ya niile,
sakwaa ahụ ya. Ọ ga-anọkwa ọnọdụ onye na-adịghị ọcha ruo
anyasị. 9 “Mgbe ahụ, onye nke dị ọcha, ga-ekpokọta ntụ ozu
nwa nne ehi ahụ, wụnye ya n’ebe dị ọcha n’azụ ogige ahụ.
Ebe ahụ ka nzukọ Izrel ga-edebe ya maka ikporo wụnye na
mmiri e ji asachapụ adịghị ọcha. Ọ bụ maka nsacha pụọ na
mmehie. 10 Ma onye ahụ ga-ekpokọta ntụ nsure ọkụ nwa nne
ehi ahụ aghaghị ịsa uwe ya niile, sakwaa ahụ ya, nọkwaa dịka
onye na-adịghị ọcha ruo n’uhuruchi. Iwu a ga-adịgidere ndị
Izrel na ndị ọbịa binyere ha site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. 11 “Onye
ọbụla metụrụ ozu mmadụ aka ga-abụ onye na-adịghị ọcha
ụbọchị asaa. 12 Ha aghaghị iji mmiri e ji asachapụ adịghị
ọcha saa ahụ ha n’ụbọchị nke atọ na n’ụbọchị nke asaa. Mgbe
ahụ, ha ga-adị ọcha. Ma ọ bụrụ na ha asaghị ahụ ha n’ụbọchị
nke atọ nakwa n’ụbọchị nke asaa, ha ga-anọgide bụrụ ndị
na-adịghị ọcha ọ bụladị mgbe ụbọchị asaa ahụ gafesịrị. 13
Onye ọbụla metụrụ ozu mmadụ aka ma ọ saghị ahụ ya dịka
usoro a si dị, o merụọla ebe nsọ Onyenwe anyị. A ga-ewezuga
onye dị otu a site n’etiti ndị Izrel. Ebe ọ bụ na a wụsaghị ya
mmiri nsacha ahụ; ọ ga-anọgide bụrụ onye na-adịghị ọcha.
14 “Mgbe mmadụ nwụrụ n’ụlọ ikwu, ndị a ga-abụ iwu unu
ga-eso. Ndị nọ n’ime ụlọ ikwu ahụ mgbe ọ nwụrụ na onye
ọbụla banyere n’ụlọ ikwu ahụ, ga-abụ ndị na-adịghị ọcha
ụbọchị asaa. 15 Ihe ọbụla nke ghere oghe, nke na-enweghị
ihe mkpuchi eriri e ji kechie elu ya, ga-abụ ihe na-adịghị
ọcha. 16 “Onye gara n’ọhịa metụ onye e gburu n’agha aka,
maọbụ onye nwụrụ n’ụzọ ọzọ dị iche, ma ọ bụkwanụ metụ
ọkpụkpụ, maọbụ ili onye nwụrụ anwụ aka, ọ ga-abụ onye na-
adịghị ọcha ụbọchị asaa. 17 “Ma banyere onye ahụ na-adịghị
ọcha, kporo ntụ site n’ime aja mmehie ahụ a kpọrọ ọkụ, tinye
ya n’ime ite, wụkwasị ya mmiri e si n’iyi na-eru eru kute. 18
Mgbe ahụ, nwoke nke nọ n’ọnọdụ ịdị ọcha ga-ewere ụfọdụ
hisọp, denye ya na mmiri ahụ fesaa ya n’ime ụlọ ikwu ahụ,
na ngwongwo niile e ji dozie ụlọ ahụ, na ndị mmadụ nọ n’ebe
ahụ. Ọ ga-efesakwa ya n’ahụ onye ọbụla metụrụ ọkpụkpụ,
maọbụ onye e gburu egbu, maọbụ onye nwụrụ anwụ ma ọ
bụkwanụ ili aka. 19 Nwoke ahụ dị ọcha ga-efesakwa ndị ahụ
rụrụ arụ n’ụbọchị nke atọ na n’ụbọchị nke asaa. N’ụbọchị nke
asaa ka ọ ga-eme ka ha dị ọcha. Ndị ahụ a na-edo ọcha ga-asa
uwe ha mmiri, saa ahụ ha, n’uhuruchi ụbọchị ahụ ka ha ga-
adị ọcha. 20 Ma ọ bụrụ na ndị ahụ merụrụ onwe ha e doghị
onwe ha ọcha, aghaghị iwepụ ha site n’etiti ọgbakọ Izrel.
N’ihi na ha merụrụ ebe nsọ Onyenwe anyị. E fesakwaghị ha
mmiri nke ịdị ọcha n’ahụ, nke mere na ha adịghị ọcha. 21
Nke a bụ ụkpụrụ ga-adịgide mgbe ebighị ebi. “Nwoke ahụ na-
efesa mmiri ahụ e ji edo mmadụ ọcha, aghaghị ịsacha uwe ya
niile. Onye ọbụla metụrụ mmiri nke ịdị ọcha ahụ aka, ga-abụ
onye na-adịghị ọcha ruo n’uhuruchi. 22 Ihe ọbụla kwa onye
na-adịghị ọcha metụrụ aka, ga-aghọ ihe na-adịghị ọcha, onye
ọbụla metụkwara ya aka ga-abụ onye na-adịghị ọcha ruo
n’uhuruchi.”

20 Ụmụ Izrel, bụ nzukọ ahụ niile rutere n’ọzara Zin n’ọnwa
nke mbụ. Ha manyere ụlọ ha na Kadesh. Ọ bụkwa n’ebe
ahụ ka Miriam nwụrụ. E lie ya. 2 Ma mmiri ọṅụṅụ adịghị nye
ndị nzukọ ahụ. Ya mere na ha gbakọtara imegide Mosis na
Erọn. 3 Ha sesịrị Mosis okwu sị, “Ọ gaara akara anyị mma ma
a sị na anyị nwụrụ mgbe ụmụnna anyị nwụrụ n’ihu Onyenwe
anyị. 4 Gịnị mere i ji kpọbata ọgbakọ nke Onyenwe anyị
n’ime ọzara a, ime ka anyị na anụ ụlọ anyị niile nwụọ n’ebe
a? 5 Gịnị mere i ji si n’ala Ijipt kpọpụta anyị, kpọbata anyị
n’ebe ọjọọ a? O nweghị mkpụrụ ọghịgha maọbụ fiig, enweghị
mkpụrụ vaịnị maọbụ mkpụrụ pomegranet. Ọ dịghị mmiri
dị nke ha ga-aṅụ.” 6 Mosis na Erọn si n’ebe ọgbakọ ahụ nọ
tụgharịa gaa n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute, daa kpụọ ihu ha n’ala. E
mee ka ha hụ ebube Onyenwe anyị anya. 7 Onyenwe anyị
gwara Mosis sị, 8 “Were mkpara ahụ, gị na nwanne gị Erọn
kpọkọta nzukọ Izrel niile. Gwa nkume ahụ okwu n’ihu ha, ọ
ga-asọpụta mmiri ya. Unu ga-eme ka mmiri si na nkume
ahụ sọpụta nye ọgbakọ ahụ, ka ha na igwe anụ ụlọ ha, ṅụọ

mmiri." 9 Ya mere Mosis sitere n'ihu Onyenwe anyị weere
mkpara ahụ dịka iwu Onyenwe anyị nyere ya si dị. 10 Emesịa,
Mosis na Erọn kpọkọtara ụmụ Izrel niile n'ihu nkume ahụ.
Mgbe ha bịaruru nso, Mosis gwara ha okwu sị ha, "Geenụ ntị
unu ndị nnupu isi! Ọ bụ site na nkume a ka anyị ga-enye unu
mmiri?" 11 Mgbe ahụ Mosis weliri aka ya elu jiri mkpara
ahụ tie nkume ahụ ugboro abụọ. Mmiri sitere na ya sọpụta.
Ọgbakọ Izrel niile na igwe anụ ụlọ ha ṅụkwara mmiri. 12 Ma
Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị, "Ebe ọ bụ na
unu jụrụ ikwenye n'okwu m, jụkwa ido m nsọ n'ihu ndị Izrel
niile, unu agaghị edubata ọgbakọ ndị a n'ala ahụ m na-aga
inye ha." 13 A kpọrọ ebe ahụ mmiri Meriba, n'ihi na ọ bụ
n'ebe ahụ ka Izrel wesoro Onyenwe anyị iwe. O gosikwara ha
ịdị nsọ ya. 14 Mosis sitere n'ọzara Kadesh, zipụ ndị ozi ka ha
gakwuru eze Edọm, sị ya, "Otu a ka nwanne gị bụ Izrel na-
ekwu: Ị nụla akụkọ ihe nhụju anya niile dakwasịrị anyị. 15
Nna anyị gara biri n'ala Ijipt. Anyị biri n'ebe ahụ ọtụtụ afọ.
Ndị Ijipt mekpara anyị na nna nna anyị ha ahụ. 16 Ma mgbe
anyị tikuru Onyenwe anyị mkpu akwa, ọ nụrụ akwa anyị,
zitere anyị mmụọ ozi ya, onye dupụtara anyị site n'ala Ijipt.
"Ugbu a, anyị nọ na Kadesh obodo dị nso n'oke ala gị. 17
Biko kwere ka anyị si n'ala gị gafee. Anyị ga-akpachara anya
hụ na anyị esiteghị n'ubi ihe ọkụkụ gị maọbụ n'ubi vaịnị gị
gafee. Anyị agaghị aṅụ mmiri ọbụla site n'olulu mmiri gị.
Anyị ga-anọgide naanị n'okporoụzọ eze. Anyị agaghị ahapụ
ya, chee ihu akụkụ aka nri maọbụ aka ekpe, tutu ruo mgbe
anyị gafechara oke ala gị." 18 Ma eze Edọm zara sị, "Unu
amanyela ụkwụ; ọ bụrụ na unu anwaa anwa bata n'ala m, aga
m eji ndị agha m zute unu." 19 Ma ndị Izrel zara ozi o ziri sị
ya, "Ọ bụ naanị n'okporoụzọ ka anyị ga-esi gafee. Ọ bụrụ na
anyị maọbụ anụ ụlọ anyị a ṅụọ mmiri dị n'ala gị, anyị ga-
akwụ ọnụahịa ya. Naanị mkpa anyị bụ ịgafe. Ọ dịghị ihe ọzọ
anyị chọrọ." 20 Ma eze Edọm aṅaghị ntị, ọ gwaghere ha ọnụ
sị, "Unu agaghị esite n'ala gabiga." Edọm chịkọtara ọtụtụ
ndị agha dị ike duru ha pụọ ịga izute ha. 21 Ebe ọ bụ na ndị
Edọm ekweghị ka ndị Izrel si n'oke ala ha gafee, ndị Izrel
tụgharịrị azụ hapụ isi ụzọ ahụ. 22 Ọgbakọ Izrel niile sitere na
Kadesh bulie ije gagide rute n'ugwu Hor. 23 N'ugwu Hor,
n'oke ala Edọm, Onyenwe anyị gwara Mosis na Erọn okwu sị
ha, 24 "Oge eruola mgbe Erọn ga-anwụ. Ọ gaghị abanye n'ala
ahụ m nyere ụmụ Izrel, n'ihi na unu abụọ nupuru isi n'iwu m
na mmiri Meriba. 25 Ugbu a, kpọrọ Erọn na nwa ya nwoke
Elieza, duru ha gaa n'ugwu Hor. 26 N'ebe ahụ ka ị ga-eyipụ
Erọn uwe onye nchụaja o yi, yikwasị ha Elieza nwa ya nwoke.
Ọ bụkwa n'ebe ahụ ka Erọn ga-anọ nwụọ." 27 Ya mere Mosis
mere dịka Onyenwe anyị nyere ya iwu. Ha atọ rigoro n'ugwu
Hor mgbe nzukọ Izrel niile nọ na-ele ha anya. 28 Mgbe ha
ruru n'elu ugwu ahụ, Mosis yipụrụ Erọn uwe onye nchụaja
ya yikwasị ha nwa ya nwoke Elieza. Erọn nọkwa n'ebe ahụ,
n'elu ugwu ahụ nwụọ. Emesịa, Mosis na Elieza tụgharịrị site
n'ugwu ahụ lọghachi. 29 Mgbe ọgbakọ Izrel nụrụ ihe banyere
ọnwụ Erọn ha ruru ụjụ n'ihi ya iri ụbọchị atọ.

21 Mgbe eze Kenan, bụ Arad, onye bi na Negev nụrụ na
ndị Izrel na-agbaso ụzọ ahụ na-aga obodo Atarim, ọ
chịkọtara ndị agha ya, pụkwuru ndị Izrel, lụso ha agha. Ọ
dọtara ụfọdụ n'ime ha n'agha. 2 Mgbe ahụ, ndị Izrel kwere
Onyenwe anyị nkwa sị, "Ọ bụrụ na ị ga-enyere anyị aka imeri
eze Arad na ndị ya, anyị ga-ebibi obodo ha niile kpamkpam."
3 Onyenwe anyị ṅara ntị n'arịrịọ ha, nyere ha aka imeri ndị
Kenan ahụ. Mgbe ahụ, ụmụ Izrel bibiri obodo ha niile, na
ndị niile bi n'ime ya. Ya mere, aha a kpọrọ ebe ahụ niile bụ
Homa. 4 Mgbe ahụ, ụmụ Izrel sitere n'ugwu Hor bilie ije ha,
si ụzọ gawara Osimiri Uhie, ka ha nwee ike gaa gburugburu
ala ndị Edọm. Ma ndị Izrel enweghị ntachiobi oge niile ha nọ
n'ije a. 5 Ha kwuru okwu megide Chineke na Mosis sị, "Gịnị
mere i ji site n'ala Ijipt kpọpụta anyị ka anyị nwụsịa n'ọzara
a? Lee na nri ọbụla adịghị n'ebe a, mmiri ọṅụṅụ adịghịkwa,
ike iri mánà a na-enweghị isi agwụkwala anyị." 6 Ya mere,
Onyenwe anyị zitere agwọ ọjọọ na-ata ata n'etiti ha. Agwọ
ndị a tagbukwara ọtụtụ n'ime ụmụ Izrel. 7 Mgbe ahụ, ndị
Izrel bịakwutere Mosis sị ya, "Anyị emehiela, n'ihi na anyị
ekwuluola Onyenwe anyị, kwulukwaa gị onwe gị. Biko rịọrọ
anyị Onyenwe anyị ka o wezugara anyị agwọ ọjọọ ndị a."
Mosis rịọrọ arịrịọ n'ihi ha. 8 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara
Mosis okwu sị ya, "Kpụọ otu agwọ yiri agwọ ndị a. Kwụba
ya n'ọnụ ogologo osisi nke ị ga-amanye n'ala ebe mmadụ
niile ga-ahụ ya anya. Onye ọbụla agwọ ọjọọ a tara ga-adị ndụ
ma ọ bụrụ na ọ ga-ewelite anya ya elu lekwasị agwọ ahụ ị
kwụbara n'elu osisi ahụ." 9 Ya mere, Mosis ji bronz kpụta
agwọ yiri otu n'ime agwọ ndị ahụ, tinye ya n'ọnụ osisi dị
ogologo. Onye ọbụla kwa agwọ ahụ tara nke welitere anya ya
elu lee agwọ bronz ahụ anya, dịkwara ndụ. 10 Ụmụ Izrel biliri
njem, manye ụlọ ikwu ha na Obot. 11 Ha sikwa n'Obot bilie
njem, maa ụlọ ikwu ha na Iye Abarim, n'ọzara ahụ nke chere
ihu n'obodo Moab, n'ụzọ ọwụwa anyanwụ. 12 Ha si n'ebe ahụ
bilie njem, manye ụlọ ikwu ha na Ndagwurugwu Zered. 13 Ha
sitekwara n'ebe ahụ bilie njem, maa ụlọ ikwu ha n'ofe iyi
Anọn nke dị n'ọzara ruru n'oke ala ndị Amọrait. Iyi Anọn bụ
oke ala Moab, n'etiti ndị Moab na ndị Amọrait. 14 N'ihi nke
a, n'Akwụkwọ Agha dị iche iche nke Onyenwe anyị na-asị,
"Waheb n'ime Sufa ya na ndagwurugwu niile Anọn 15 na
mgbadata ndagwurugwu ndị ahụ nke gbasapụrụ ruo n'ebe Ar
dị, nke tọgbọrọ n'oke ala Moab." 16 Mgbe ahụ, ụmụ Izrel
niile biliri njem bịarute Bịa bụ n'olulu mmiri ahụ Onyenwe
anyị nyere Mosis iwu sị, "Kpọkọtaa ndị Izrel niile, n'ihi na m
na-aga inye ha mmiri." 17 Mgbe ahụ, ụmụ Izrel bụrụ abụ a.
"Sọpụta gị olulu mmiri! Bụọnụ abụ banyere mmiri a! 18 Olulu
mmiri ụmụ ndị eze gwuru nke ndị ndu anyị doziri. Mkpara
eze ha na mkpara ha, ka ha ji gwuo ya." Emesịa, ha hapụrụ
ọzara ahụ, gaa n'ihu ruo n'obodo Matana. 19 Ha si Matana
jeruo Nahaliel, si Nahaliel jeruo Bamot. 20 Sitekwa Bamot
rute na ndagwurugwu ahụ dị n'ọhịa Moab, ruo n'ugwu Pisga,
nke chere ihu n'ala ahụ tọgbọrọ n'efu. 21 Ndị Izrel zipụrụ ndị
ozi ka ha jekwuru Saịhọn, eze ndị Amọrait, sị ya, 22 "Biko,
kwere ka anyị site n'obodo gị gafee. Anyị agaghị atụgharị
banye n'ime ala ubi gị maọbụ n'ubi vaịnị, maọbụ ṅụọ mmiri
site n'olulu mmiri ọbụla dị n'ala gị. Anyị ga-eje n'okporoụzọ
eze tutu ruo mgbe anyị ga-agabiga oke ala gị." 23 Ma Saịhọn
ekweghị na ụmụ Izrel ga-esi n'oke ala ya gafee. Ọ chịkọtara
ndị agha ya niile, zọpụ ije ibu agha megide ndị Izrel n'ime
ọzara ahụ. Mgbe o rutere Jehaz, ọ lụsoro Izrel agha. 24 Ma
Izrel jiri mma agha gbuo ya. Nwetara onwe ha ala ya, site
n'iyi Anọn ruo n'iyi Jabọk, gamiekwa rute n'oke ala ha na ndị
Amọn, ha kwụsịrị n'ihi n'oke ala ndị Amọn siri ike karịa. 25
Ndị Izrel lụgburu obodo niile nke ndị Amọrait bichie n'ime
ha, tinyere Heshbọn na obodo nta niile gbara ya gburugburu.
26 Heshbọn bụ isi obodo Saịhọn, eze ndị Amọrait onye busoro

eze naara achị Moab agha dọta ala ya niile n'agha ruo Anọn.
27 Ọ bụ nke a mere ndị na-arọ abụ ji kwuo sị, "Bịa na Heshbọn
ka e wukwaa ya, ka e mee ka isi obodo eze Saịhọn guzosie
ike. 28 "N'ihi na ọkụ esitela na Heshbọn pụọ. Ire ọkụ esitela
n'obodo ukwu Saịhọn, rechapụ obodo Ar, nke dị na Moab, ndị
nwe ebe niile dị elu nke Anọn. 29 Ahụhụ dịrị gị Moab! Ndị
a lara n'iyi ka unu bụ, unu ndị Kemosh. Ụmụ ya ndị ikom
aghọọla ndị na-enweghị ebe obibi. A dọtala ụmụ ndị inyom
n'agha, nye Saịhọn eze ndị Amọrait. 30 "Ma anyị ebibiela ha,
bibie Heshbọn ruo rịị na Dibọn, bibie ha ruo Nofa, ruokwa rịị
Medeba." 31 Ya mere, ụmụ Izrel bichiri n'ala ndị Amọrait. 32
Emesịa, Mosis zipụrụ ndị nnyopụta ka ha ga nyochaa Jeza.
Ụmụ Izrel tigburu obodo niile dị gburugburu ya chụpụkwa
ndị Amọrait bi n'ebe ahụ. 33 Mgbe ahụ, ha chigharịrị gbagoo
n'ụzọ gawara Bashan. Ma Ọg, eze Bashan, na ndị agha ya niile
biliri chịrị agha pụọ izute ha na Edrei. 34 Ma Onyenwe anyị
gwara Mosis okwu, sị, "Atụla ya egwu n'ihi na ewerela m ya
na ndị agha ya niile, na ala ya, nyefee gị n'aka. Mee ya ihe i
mere Saịhọn eze ndị Amọrait onyeisi obodo ya bụ Heshbọn."
35 Ya mere, ha gburu ya, tinyere ụmụ ya na ndị agha ya niile,
na-ahapụghị onye ọbụla ndụ nye ha. Ha nwetakwara ala ha,
biri n'ime ya.

22 Ndị Izrel biliri njem bịarute n'obosara ala Moab. Manye
ụlọ ikwu ha n'akụkụ Jọdan ebe chere ihu n'obodo Jeriko.
2 Ma Balak nwa Zipoa ahụlarị ihe niile Izrel mere ndị Amọrait.
3 Oke ụjọ jidere ndị Moab n'ihi na ndị Izrel dị ọtụtụ. N'ezie,
oke ụjọ dị ukwuu jidere ndị Moab n'ihi ụmụ Izrel. 4 Ndị
Moab jekwuru ndị okenye Midia sị ha, "Igwe mmadụ ndị a
ga-erichapụ ihe niile gbara anyị gburugburu. Ha ga-eripịa
ha dịka ehi si erichapụ ahịhịa ndụ dị n'ala." Ya mere, Balak
nwa Zipoa, onye bụ eze ndị Moab n'oge ahụ, 5 zigara ndị ozi
ya ka ha jekwuru Belam, nwa Beoa onye bi n'obodo ya bụ
Petoa, nke dị nso n'iyi ukwu Yufretis. O ziri ya sị, "Lee otu
ndị sitere n'Ijipt pụta. Lee ka ha si kpuchie elu ala a; ugbu a,
ha bi n'akụkụ m. 6 Ugbu a, bịa ka ị bụọrọ m ha ọnụ, n'ihi na
ha dị ike karịa m. Ma eleghị anya aga m enwe ike merie ha,
ma chụpụkwa ha site n'ala m. N'ihi na amaara m na ndị ọbụla
ị gọziri bụ ndị a gọziri agọzi, ndị ọbụla ị bụrụ ọnụ ga-anọgide
bụrụ ndị a bụrụ ọnụ." 7 Ndị ozi o zigara bụ ndị okenye obodo
Moab na Midia. Ha ji ego ịjụta ase n'aka ha. Mgbe ha ruru, ha
ziri Belam ozi Balak ziri. 8 Belam gwara ha okwu sị, "Nọdụnụ
n'ebe a n'abalị a. Aga m ewetara unu ọsịsa ọbụla Onyenwe
anyị nyere m." Ya mere, ndị ozi ahụ si Moab nọnyeere ya. 9
N'abalị ahụ, Chineke bịakwutere Belam jụọ ya sị, "Ndị ikom
ndị a bịara ileta gị, ha bụ ndị ole?" 10 Belam sịrị Chineke,
"Balak nwa Zipoa eze Moab zitere m ozi sị m, 11 'Otu ndị
esitela n'ala Ijipt pụta, ndị dị ukwuu n'ọnụọgụgụ. Achọrọ m
ka ị bịa bụọrọ m ha ọnụ. Ma eleghị anya aga m enwe ike lụso
ha agha, ma chụpụkwa ha.'" 12 Ma Chineke sịrị Belam, "Esola
ha aga! Ị gaghị abụ ndị a ọnụ, n'ihi na ha bụ ndị a gọziri
agọzi." 13 Mgbe chi bọrọ, Belam biliri gwa ndị ozi Balak sị ha,
"Laghachinụ n'obodo unu n'ihi na Onyenwe anyị ekweghị ka
m soro unu." 14 Ya mere, ndị ozi Moab laghachikwuru Balak
gwa ya sị, "Belam jụrụ iso anyị lọghachi." 15 Balak nwara
ike ya ọzọ. N'oge a, o zipụrụ ụmụ eze ndị dị ọtụtụ na ndị a
maara aha ha karịa ndị mbụ. 16 Ha jiri ozi a bịakwute Belam
sị ya, "Ihe a ka Balak nwa Zipoa sị anyị zie gị, Ọ sị gị ekwela
ka ihe ọbụla gbochie gị ịbịakwute m. 17 N'ihi na aghaghị
ịsọpụrụ gị n'ebe ọ dị ukwuu m, mekwaa ihe ọbụla ị sị m mee.
Naanị bịa ka ị bụọrọ m ndị a ọnụ." 18 Ma Belam zaghachiri sị,
"Ọ bụrụ na Balak enye m ụlọeze ya nke juputara n'ọlaọcha
na ọlaedo, apụghị m ime ihe ọbụla dị ukwuu maọbụ nke
nta ịgabiga iwu Onyenwe anyị bụ Chineke m. 19 Ma otu ọ
dị, nọọnụ ka chị bọọ dịka ndị ọzọ ahụ mere ka m nwee ike
chọpụta ma ọ dị ihe Onyenwe anyị ga-atụkwasị n'ihe o kwuru
na mbụ." 20 N'abalị ahụ, Chineke gwara Belam okwu sị ya,
"Ebe ọ bụ na ndị a bịara ịkpọ gị oku, bilie soro ha gaa, kama
jikere ikwu naanị okwu m ga-etinye gị n'ọnụ." 21 Ya mere,
mgbe chi echi ya bọrọ, Belam rigooro n'elu ịnyịnya ibu ya
soro ụmụ eze Moab gaa. 22 Ma iwe were Chineke n'ihi na ọ
na-aga, ma mmụọ ozi Onyenwe anyị guzochiri ụzọ igbochi
ya. Belam na ndị odibo ya abụọ nọ na-elu ịnyịnya ibu ya.
23 Mgbe ịnyịnya ibu ahụ hụrụ mmụọ ozi Onyenwe anyị ka
o guzochiri n'ụzọ, jide mma a mịpụtara amịpụta n'aka ya,
ịnyịnya ibu ahụ chigharịrị onwe ya hapụ okporoụzọ, tinye isi
n'ọhịa. Ma Belam tiri ya ihe ịchụghachi ya n'ụzọ. 24 N'oge a,
mmụọ ozi Onyenwe anyị guzochiri n'ụzọ dị warawara, nke dị
n'etiti mgbidi ogige ubi vaịnị abụọ. 25 Mgbe ịnyịnya ibu ahụ
hụrụ mmụọ ozi Onyenwe anyị, o tinyere isi n'ahụ mgbidi
ogige ubi ahụ, chọọ isite n'ebe ahụ gafee. Mgbe ọ na-eme
nke a, o mere ka mgbidi ahụ chihịapụ Belam ụkwụ. Ya mere
Belam tiri ịnyịnya ibu ahụ ihe ọzọ. 26 Mgbe ahụ, mmụọ ozi
Onyenwe anyị gakwara n'ihu n'okporoụzọ ahụ nọchie ụzọ
ahụ ebe dị nnọọ mkpakọta, ebe ịnyịnya ibu ahụ na-agaghị
enwe ike gafee, maọbụ ichigharị aka nri maọbụ aka ekpe. 27
N'ihi nke a, mgbe ịnyịnya ibu ahụ hụrụ mmụọ ozi Onyenwe
anyị o dinara ala n'okporoụzọ. N'oke iwe, Belam ji mkpara dị
ya n'aka tie ya ihe ọzọ. 28 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị mere ka
ịnyịnya ibu ahụ kwuo okwu. Ọ jụrụ Belam ajụjụ sị, "Gịnị ka m
mere gị i ji tie m ihe ugboro atọ?" 29 Belam zara ịnyịnya ibu
ahụ sị, "Ọ bụ n'ihi na i meela ka m dị ka onye nzuzu! N'ezie, a
sị na m ji mma agha n'aka m, agaara m egbu gị." 30 Ịnyịnya
ibu ahụ gwara Balam okwu ọzọ sị ya, "Ọ bụ na mụ onwe m
abụghị ịnyịnya ibu gị nke ị na-anọ n'elu ya ogologo oge ndị a
niile? Ọ dịla mgbe m si otu a meso gị omume n'ime ndụ m
niile?" Belam zara sị ya, "Ee." 31 Mgbe ahụ ka Onyenwe anyị
meghere anya Belam. Ọ hụrụ mmụọ ozi Onyenwe anyị ka o ji
mma agha ya guzochie ụzọ. Belam dara n'ala, gbatịa onwe ya
n'ala n'ihu ya. 32 Mmụọ ozi Onyenwe anyị ahụ jụrụ Belam
ajụjụ sị, "Gịnị mere i ji tie ịnyịnya ibu gị ihe ugboro atọ?
Abịara m igbochi gị ka ịla n'iyi dị na-eche gị ghara irute gị. 33
Ugboro atọ ka ịnyịnya ibu a hụrụ m, ma site n'ihu m wezuga
onwe ya. A sị na ọ bụghị ntụgharị ọ tụgharịrị site n'ebe m nọ,
n'ezie, ugbu a, a gara m egbu gị ma hapụ ịnyịnya ibu gị ndụ."
34 N'oge a, Belam sịrị mmụọ ozi Onyenwe anyị, "Emehiela m.
Amaghị m na i guzo n'ụzọ igbochi m. Ọ bụrụ iwe na-ewe
gị, ejikeere m ịlaghachi azụ." 35 Ma mmụọ ozi Onyenwe
anyị sịrị Belam, "Soro ndị ikom a gaa, ma kwuo naanị ihe
m sị gị kwuo." Ya mere, Belam soro ndị ozi eze Balak gaa.
36 Mgbe Balak nụrụ na Belam nọ n'ụzọ na-abịa, ọ pụrụ gaa
izute Belam n'otu obodo Moab nke dị n'ọnụ mmiri Anọn, nke
dị na ngwụcha oke ala ya. 37 Mgbe ọ bịarutere, Balak jụrụ
Belam ajụjụ sị ya, "Eziri m gị ozi ka ị bịa ngwangwa, gịnị
mere ị bịaghị? Ọ bụ na m enweghị ike ịsọpụrụ gị?" 38 Belam
zaghachiri, "Lee, Abịakwutelam gị ugbu a, ma enweghị m ike
ikwu ihe ọbụla dị m mma. Ọ bụ naanị ihe Chineke tinyere
m n'ọnụ ka m ga-ekwu." 39 Belam sooro Balak gaa Kiriat

Huzot. 40 Balak jiri ehi na atụrụ chụọ aja. O nyere Belam
ụfọdụ, nyekwa ma ndị ozi eze ndị ya na ha nọ n'ebe ahụ. 41
N'ụtụtụ echi ya, Balak kpọọrọ Belam, duru ya rigoo Bamot
Baal. O sitere n'ebe ahụ hụ nsọtụ ọmụma ụlọ ikwu ndị Izrel.

23 Belam sịrị, "Wuoro m ebe ịchụ aja asaa n'ebe a.
Kwadokwaara m oke ehi asaa na ebule asaa." 2 Balak
mezuru dịka Belam gwara ya. Ha abụọ gburu otu oke ehi na
otu nwa ebule n'ebe ịchụ aja asaa ahụ n'otu na otu. 3 Mgbe
ahụ, Belam gwara Balak sị, "Guzoro n'ebe a n'akụkụ aja gị ka
m gaa n'ihu chọpụta ma eleghị anya Onyenwe anyị ga-ezute
m. Aga m agwa gị ihe ọbụla o kpughere m." Ya mere, Belam
rigooro n'ebe ọhịa na-adịghị. 4 Chineke zutere ya n'ebe ahụ.
Belam gwara ya sị, "Edoziela m ebe ịchụ aja asaa, gbukwaa
otu oke ehi na otu ebule n'elu ha niile n'otu na otu." 5 N'oge
a, Onyenwe anyị tinyere Belam ozi n'ọnụ sị ya, "Laghachi gaa
zie Balak ozi a." 6 Mgbe Belam lọghachiri ọ hụrụ ya ka o
guzoro n'akụkụ ihe aja ya ndị ahụ, ya na ndịisi Moab niile. 7
Nke a bụ ozi Belam ziri: "Balak esitela n'obodo Aram kpọta
m. Eze Moab esitela n'ọwụwa anyanwụ nke ugwu ahụ kpọta
m. Ọ sịrị m, bịa bụọrọ m Jekọb ọnụ bịa kwutọọ Izrel. 8 M ga-
esi aṅaa bụọ onye Chineke na-abụghị ọnụ ọnụ? M ga-esi aṅaa
kọchaa onye Onyenwe anyị na-akọchaghị? 9 Esitela m n'elu
nkume ndị a hụ ha. Elegidere m ha anya site n'ugwu ahụ, hụ
na ha bụ ndị biri onwe ha, ndị dị iche site n'etiti mba niile
ọzọ. 10 Onye pụrụ ịgụta ole uzuzu Jekọb dị? Maọbụ gụta ole
otu ụzọ n'ime nkewa anọ nke Izrel dị. Ọ ga-atọ m ụtọ ịnwụ
ụdị ọnwụ ndị na-eme ezi omume. Ka ọgwụgwụ ndụ m bụrụ
ihe nwere ike iyi nke ha!" 11 Balak sịrị Belam, "Gịnị bụ ihe a
i mere m? Akpọtara m gị ka ị bụọrọ m ndị iro m ọnụ, ma
ugbu a, ọ dịghị ihe ọzọ i mere karịa naanị ịgọzi ha!" 12 Ma
Belam zaghachiri sị ya, "Ọ bụghị ihe Onyenwe anyị tinyere
m n'ọnụ ka m ga-ekwu?" 13 Mgbe ahụ, Balak sịrị ya, "Soro
m bịa n'ebe ọzọ ebe ị ga-ahụ ha; ọ bụ naanị nsọtụ ọmụma
ụlọ ikwu ha ka ị ga-ahụ, ị gaghị ahụ ha niile. Site n'ebe ahụ
bụọrọ m ha ọnụ." 14 Ya mere, eze Balak duuru Belam gaa
n'ọhịa Zofim, n'elu ugwu Pisga, wuo ebe ịchụ aja asaa n'ebe
ahụ. O jikwa otu oke ehi, otu oke ehi, na otu ebule, otu ebule,
chụọ aja n'ebe ịchụ aja ndị ahụ. 15 Belam sịrị Balak, "Guzoro
n'ebe a n'akụkụ ihe aja gị, ebe mụ onwe m ga-ezute ya n'ofe
nke ọzọ." 16 Ma Onyenwe anyị zutere Belam gwa ya ihe ọ ga-
ekwu sị ya, "Laghachikwuru Balak zie ya ozi a." 17 Ya mere,
ọ lọghachiri azụ n'ebe ahụ Balak na ụmụ eze Moab guzoro
n'akụkụ ihe aja ha. Balak jụrụ ya sị, "Gịnị ka Onyenwe anyị
sịrị?" 18 Ma Belam zaghachiri sị ya: "Bilie ọtọ Balak, nụrụ
ozi. Ṅaa ntị n'okwu m, gị nwa Zipoa. 19 Chineke agaghị agha
ụgha, n'ihi na ọ bụghị mmadụ. Ọ gaghị agbanwe obi ya, n'ihi
na ọ bụghị nwa mmadụ. O kwuola okwu, ma ghara ime ihe o
kwuru? O kwela nkwa ma ghara imezu nkwa o kwere? 20
Chineke enyela m iwu sị m gọzie ha. Ọ gọziela ha, a pụghịkwa
ịgbanwe ya! 21 "O nweghị ajọ ihe nke ahụrụ n'ime Jekọb,
ahụghịkwa mwute ọbụla n'Izrel. Onyenwe anyị Chineke ha
nọnyeere ha. Iti mkpu nke Eze dịkwa n'etiti ha. 22 Chineke
kpọpụtara ha site n'Ijipt. Ha dị ike dịka ehi ọhịa. 23 Ọ dịghị
mgbaasị ga-emegide ha. Ọ dịkwaghị ịgba afa a pụrụ iji megide
Izrel. N'ihi na ugbu a, ihe dị otu a ka a ga-ekwu banyere
Jekọb na Izrel. 'Lee, ihe Chineke mere ha.' 24 Ha na-ebili ọtọ
dịka nne ọdụm, ha na-enugharị onwe ha dịka ọdụm, nke na-
adịghị edina ala tutu o richaa ihe o gburu, ma ṅụọkwa ọbara
ihe ahụ o tigburu!" 25 Mgbe ahụ, Balak sịrị Belam, "Abụla ha
ọnụ ma ọlị, ma ọ bụkwanụ gọzie ha ma ọlị." 26 Ma Belam
zaghachiri, "Ọ bụ na m agwaghị gị, ihe ọbụla nke Onyenwe
anyị ga-ekwu ka m ga-eme?" 27 Mgbe ahụ, Balak sịrị Belam,
"Bịa, aga m akpọrọ gị gaa n'ebe ọzọ. Eleghị anya ọ ga-amasị
Chineke ka i si n'ebe ahụ bụọrọ m ha ọnụ." 28 Ya mere, Balak
duuru Belam gaa n'elu ugwu Peoa nke na-elegide ọzara ahụ
anya. 29 Belam gwara Balak okwu sị ya, "Wuoro m ebe ịchụ
aja asaa ọzọ. Doziekwa ụmụ oke ehi asaa na ebule asaa e ji
achụ aja." 30 Balak mere dịka Belam gwara ya. O ji otu oke
ehi na otu ebule chụọ aja n'ebe ịchụ aja ahụ n'otu na otu.

24 N'oge a, Belam aghọtala n'uche ya na ọ masịrị Onyenwe
anyị ịgọzi Izrel. Ya mere, ọ họrọghị igba afa dịka o mere
n'oge ndị gara aga, kama o chere ihu ya n'ọzara. 2 Mgbe
Belam lepụrụ anya ọ hụrụ ụmụ Izrel dịka ha si maa ụlọ ikwu
n'ebo n'ebo. Mgbe ahụ kwa, Mmụọ nke Chineke dakwasịrị
ya. 3 O buru amụma ndị a sị, "Okwu si n'ọnụ Belam nwa
Beoa pụta, okwu onye ahụ anya ya saghere asaghe. 4 Okwu
onye ahụ na-anụ okwu Chineke onye na-ahụ ọhụ site n'aka
onye pụrụ ime ihe niile. Onye na-ada n'ala ma anya ya na-
eghe oghe. 5 "Lee ka ebe obibi gị si maa mma, gị Jekọb, ebe
obibi gị niile, gị Izrel! 6 "Dịka ndagwurugwu dị iche iche
ka ha gbasapụrụ, dịka ubi a gbara ogige dị n'akụkụ osimiri,
dịka osisi aloos nke Onyenwe anyị kụrụ, dịka osisi sida dị
n'akụkụ mmiri. 7 Mmiri ga-esi n'ite mmiri ha na-erupụta,
mkpụrụ ha ga-enwekwa mmiri dị ukwuu. "Eze ha ga-adị
ukwuu karịa Agag, a ga-ebulikwa alaeze ha elu. 8 "Chineke
sitere n'ala Ijipt kpọpụta ha. Ha nwere ike dịka atụ. Ha ga-
eripịa mba niile na-ebili imegide ha. Ha ga-anyajisi ọkpụkpụ
ha niile, jirikwa ọtụtụ àkụ ha gbatuo ha. 9 Ha na-amakpuru,
dinara ala dịka ọdụm, dịka nne ọdụm, onye pụrụ ịkpọte ha?
"Ngọzị na-adịrị onye ọ bụla na-agọzi gị, ma ọbụbụ ọnụ na-
adịrị onye ọbụla na-akọcha gị." 10 Iwe Balak dị ọkụ megide
Belam n'oge a. Ọ kụkọtara aka ya abụọ n'iwe. Tie mkpu sị
Belam, "Akpọrọ m gị ka ị bịa bụọrọ m ndị iro m ọnụ. Ma ị
gọziela ha ugboro atọ a. 11 Si n'ebe m nọ wezuga onwe gị!
Laghachi n'ụlọ gị! Akwadobere m inye gị ọnọdụ dị elu, ma
Onyenwe anyị e gbochiela gị inweta ụgwọ ọrụ a." 12 Belam
zara Balak sị, "Ọ bụ na m agwaghị ndị ozi gị niile, bụ ndị ị
zitere m, 13 'na a sịkwarịị na Balak enye m ọlaọcha na ọlaedo
niile nke dị n'ụlọeze ya, apụghị m ime ihe ọbụla n'ike aka,
maọbụ ihe ọma maọbụ ihe ọjọọ, ị gabiga iwu Onyenwe anyị.
Ọ bụkwa naanị ihe Onyenwe anyị na-ekwu ka m ga-ekwu'?
14 Ugbu a, ana m alakwuru ndị m, ma bịa, ka m dọọ gị aka
na ntị banyere ihe ndị a ga-eme ndị gị n'ụbọchị ndị a na-
abịa n'ihu." 15 Ya mere Belam kwuru okwu ndị a: "Amụma
Belam nwa Beoa, amụma nke onye ahụ anya ya n'ahụ ụzọ
nke ọma, 16 amụma onye ahụ nke na-anụ okwu Chineke,
onye ihe ọmụma ya si n'ebe Onye kachasị ihe niile elu na-
abịa. Onye na-ahụ ọhụ site n'aka Onye pụrụ ime ihe niile.
Onye na-ada n'ala, ma anya ya abụọ ghekwa oghe. 17 "Ana m
ahụ ya, ma ọ bụghị ugbu a, ana m ele ya anya, ma ọ nọghị
nso. Otu kpakpando ga-esi n'ime Jekọb zolie. Mkpara eze
ga-esi n'etiti Izrel bilie. Ọ ga-etipịa egedege ihu ndị Moab,
na okpokoro isi ndị ikom Shet niile. 18 A ga-emeri Edọm,
Sia, onye iro ya, ka a ga-emeri n'agha. Ma Izrel ga-eto, ghọọ
onye dị ike. 19 Otu onye ọchịchị ga-esi na Jekọb pụta. Bibie
ndị niile fọdụrụ n'obodo ahụ." 20 Mgbe ahụ, Belam lepụrụ

anya legide ụlọ ndị Amalek niile, buo amụma banyere ha sị:
“Amalek bụ mba mbụ n’etiti mba niile, ma ikpeazụ ya bụ
mbibi!” 21 Ọ hụrụ ndị Ken anya, kwuo okwu ya: “E, i bi ugbu
a n’ebe e wusiri ike, akwụ gị dị n’ime oke nkume ahụ! 22
Ma, a ga-ebibi unu ndị Ken niile, mgbe Ashọ ga-adọta unu
n’agha.” 23 Ndị a bụ okwu o ji mechie amụma ya: “Onye ga-
adị ndụ mgbe Chineke ga-eme ihe ndị a? 24 Ụgbọ mmiri ga-
esi n’ọnụ mmiri Saiprọs bịa. Ha ga-eji ike dobe ndị Eba na ndị
Ashọ n’okpuru ha, ma a ga-ebibikwa ha onwe ha.” 25 Emesịa,
Belam biliri laghachi n’ụlọ ya, ma Balak gbasoro ụzọ nke ya.

25 Mgbe Izrel bi na Shitim, ndị ikom ha malitere isoro ndị
inyom Moab na-akwa iko. 2 Ndị inyom a kpọrọ ha ka
ha bịa soro na mmemme ịchụ aja nye chi ha niile. Ndị Izrel
riri nri ihe aja ahụ, kpọọkwa isiala nye chi ndị a niile. 3 Ya
mere, ndị Izrel sonyere na-akpọ isiala nye chi Baal nke Peoa.
Nke a mere ka iwe Onyenwe anyị nwuru ọkụ megide ha. 4
Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, “Duru ndị ndu ebo
niile nke Izrel gbuo ha ma kwụnye ha n’osisi n’ihu Onyenwe
anyị n’etiti ehihie, ka oke iwe Onyenwe anyị dị ọkụ ghara
ịbịakwasị ndị Izrel.” 5 Ya mere, Mosis sịrị ndị ọkaikpe Izrel,
“Onye ọbụla n’ime unu aghaghị igbu ndị unu, bụ ndị jikọtara
onwe ha na Baal nke Peoa.” 6 Mgbe ahụ, otu nwoke onye
Izrel kpọbatara n’ime ụlọ ikwu otu nwanyị onye Midia, n’ihu
Mosis na nzukọ Izrel niile, mgbe ha niile nọ na-akwa akwa
n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ. 7 Mgbe Finehaz na Elieza, nwa
Erọn, onye nchụaja hụrụ ihe a, ọ hapụrụ ọgbakọ Izrel. O
were ùbe n’aka ya, 8 soro nwoke ahụ baa n’ime ụlọ, ebe ya
na nwaagbọghọ ahụ dina. Ọ mara ha ùbe ahụ, nke si n’ahụ
nwoke ahụ gafee mikpuo n’afọ nwaagbọghọ ahụ. Nke a mere
ka ihe otiti ahụ na-emegide ndị Izrel kwụsị. 9 Ma tupu ihe
otiti ahụ akwụsị, ndị mmadụ ọnụọgụgụ ha ruru iri puku abụọ
na anọ anwụọlarị. 10 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị, 11
“Finehaz nwa Elieza, nwa Erọn, onye nchụaja, emeela ka iwe
m megide Izrel dajụọ. N’ihi na o nwere ịnụ ọkụ n’obi dịka
mụ onwe m banyere idebe nsọpụrụ m nsọ n’etiti ha, ka m
ghara isite n’ịnụ ọkụ nke obi m bibie ha. 12 Ya mere, gwa ya,
na m na-eme ka ọgbụgba ndụ udo m dịrị ya. 13 Ya na ụmụ
ụmụ ya ka ọgbụgba ndụ ebighị ebi nke ịrụ ọrụ nchụaja ga-
adịrị, n’ihi na o nwere ịnụ ọkụ n’obi banyere nsọpụrụ nke
Chineke ya, si otu a chụọrọ ndị Izrel aja ikpuchi mmehie.” 14
Aha nwoke Izrel ahụ e gburu ya na nwanyị onye Midia ahụ
bụ Zimri, nwa Salu, onyendu otu ezinaụlọ n’ebo Simiọn. 15
Aha nwanyị Midia ahụ e gburu bụ Kozbi, nwa nwanyị Zua,
onye bụ otu n’ime ndịisi ezinaụlọ na Midia. 16 Onyenwe anyị
gwara Mosis okwu sị ya, 17 “Mesoo ndị Midia mmeso dịka
ndị iro. Gbukwaa ha. 18 N’ihi na ha mesoro unu mmeso dịka
ndị iro mgbe ha ji ụzọ aghụghọ ghọgbuo unu n’okwu Peoa,
na n’okwu Kozbi nwanne ha nwanyị, bụ nwa nwanyị otu
n’ime ndịisi Midia, onye e gburu mgbe ihe otiti ahụ bịara
n’ihi okwu Peoa.”

26 Mgbe ihe otiti ahụ niile gasịrị, Onyenwe anyị gwara
Mosis na Elieza nwa Erọn, onye nchụaja okwu sị ha, 2
“Gaanụ gụọ, chọpụta ọnụọgụgụ nzukọ niile nke ụmụ Izrel
dịka ezinaụlọ ha si dị; ndị niile gbara iri afọ abụọ gafee.
Chọpụta ọnụọgụgụ ndị nwere ike ije agha.” 3 Ya mere, na
mbara ala Moab, n’akụkụ osimiri Jọdan, na ncherita ihu
Jeriko, ka Mosis na Elieza onye nchụaja nọ gwa ha okwu sị
ha, 4 “Gụọnụ ndị ikom gbara iri afọ abụọ gafee ọnụ, dịka
Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu.” Ndị a bụ ndị Izrel si Ijipt
pụta: 5 Ụmụ ụmụ Ruben, ọkpara Izrel, bụ ndị a: site na
Hanok, ikwu Hanok, site na Palu, ikwu Palu, 6 site na Hezrọn,
ikwu Hezrọn site na Kami, ikwu Kami 7 Ndị a bụ agbụrụ
Ruben. Ọnụọgụgụ ha dị iri puku anọ, puku atọ na narị asaa na
iri atọ. 8 Nwa Palu bụ Eliab, 9 ụmụ Eliab bụ Nemuel, Datan
na Abiram. Datan na Abiram bụ ndị ndu ọgbakọ ahụ nupuru
isi megide Mosis na Erọn. Ha sonyere ndị ahụ so Kora mgbe
ha nupuru isi megide Onyenwe anyị. 10 Ala meghere ọnụ ya,
loo ha na Kora, ma ọkụ rechapụrụ narị mmadụ abụọ na iri
ise ndị ọzọ ahụ sonyere ha. Ọnwụ ha ghọrọ ihe ịdọ aka na
ntị. 11 Otu ọ dị, ndị niile si n’ezinaụlọ Kora anwụchaghị. 12
Ụmụ ụmụ Simiọn dịka ikwu ha si dị bụ, site na Nemuel, ikwu
Nemuel, site na Jamin, ikwu Jamin, site na Jakin, ikwu Jakin,
13 Site na Zera, ikwu Zera, site na Shaul, ikwu Shaul. 14 Ndị a
bụ ndị agbụrụ Simiọn. Ọnụọgụgụ ndị ikom ha dị iri puku
abụọ, puku abụọ na narị abụọ. 15 Ụmụ ụmụ Gad dịka ikwu
ha si dị bụ ndị a: ikwu Zefọn, site na Zefọn, ikwu Hagi, site
na Hagi, ikwu Shuni, site na Shuni, 16 ikwu Ozni, site na
Ozni, ikwu Eri, site na Eri, 17 ikwu Arodi, site na Arodi, ikwu
Areli, site na Areli, 18 Ndị a bụ agbụrụ Gad. Ndị a gụrụ ọnụ dị
iri puku anọ na narị ise. 19 Ụmụ ndị ikom Juda abụọ, Ịa na
Onan, nwụrụ n’ala Kenan. 20 Ma ụmụ ụmụ Juda ndị ọzọ, dịka
ikwu ha dị iche iche si dị bụ ndị a: ikwu Shela, site na Shela,
ikwu Perez, site na Perez, ikwu Zera, site na Zera. 21 Ikwu
abụọ ọzọ si n’agbụrụ Perez bụ ndị a: Ikwu Hezrọn, site na
Hezrọn, Ikwu Hamul, site na Hamul. 22 Ndị a bụ agbụrụ Juda.
Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku asaa, puku isii na narị ise. 23 Ụmụ
ụmụ Isaka dịka ikwu ha si dị bụ ndị a: ikwu Tola, site na Tola,
ikwu Pua, site na Pua 24 ikwu Jashub, site na Jashub, ikwu
Shịmrọn, site na Shịmrọn. 25 Ndị a bụ agbụrụ Isaka. Ndị a
gụrụ ọnụ dị iri puku isii, puku anọ na narị atọ. 26 Ụmụ ụmụ
Zebụlọn dịka ikwu ha si dị bụ ndị a: ndị Sered, site n’ikwu
Sered, ndị Elọn, site n’ikwu Elọn, ndị Jaliil, site n’ikwu Jaliil.
27 Ndị a bụ agbụrụ Zebụlọn. Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku isii na
narị ise. 28 Ụmụ ụmụ Josef dịka ha si dị n’agbụrụ Manase na
Ifrem bụ ndị a: 29 Ụmụ ụmụ Manase bụ ndị a: ndị Makia,
site n’ikwu Makia. Makia bụ nna Gilead. Ikwu Gilead, site na
Gilead. 30 Ndị a bụ ụmụ ụmụ Gilead: ikwu Leza, site na Leza,
ikwu Helek, site na Helek. 31 Ikwu Asriel, site na Asriel. Ikwu
Shekem, site na Shekem. 32 Ikwu Shemida, site na Shemida,
ikwu Hefa, site na Hefa. 33 (Hefa mụtara nwoke a na-akpọ
Zelofehad. Ma Zelofehad amụtaghị nwoke ọbụla kama ndị
inyom ndị a ka ọ mụtara, Mahla, na Noa, na Hogla, na Milka,
na Tịaza.) 34 Ndị a bụ agbụrụ Manase. Ndị a gụrụ ọnụ dị iri
puku ise, puku abụọ na narị asaa. 35 Ndị a bụ ụmụ ụmụ Ifrem
dịka ikwu ha si dị: ikwu Shutela site na Shutela, ikwu Beka
site na Beka, ikwu Tahan site na Tahan. 36 Ndị a bụ ụmụ ụmụ
Shutela: ikwu Eran site na Eran. 37 Ndị a bụ agbụrụ Ifrem.
Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku atọ, puku abụọ na narị ise. Ndị a
bụ ụmụ ụmụ Josef dịka ikwu ha si dị. 38 Ndị a bụ ụmụ ụmụ
Benjamin dịka ikwu ha si dị: ikwu Bela site na Bela, ikwu
Ashbel site Ashbel, ikwu Ahiram site na Ahiram. 39 Ikwu
Shufam site na Shufam, ikwu Hufam site na Hufam. 40 Ụmụ
ụmụ Bela site na Aad, na Naaman bụ, ikwu Aad site na Aad,
ikwu Neeman site na Neeman. 41 Ndị a bụ agbụrụ Benjamin.
Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku anọ, puku ise na narị isii. 42 Ụmụ
ụmụ Dan dịka ikwu ha si dị bụ ndị a: ikwu Shuham, site
na Shuham. Ndị a bụ naanị ikwu dị na Dan. 43 Ha niile si

n'agbụrụ Shuham. Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku isii, puku anọ
na narị anọ. 44 Ụmụ ụmụ Asha dịka ikwu ha si dị bụ ndị a:
ikwu Imna site na Imna, ikwu Ishvi, site na Ishvi, ikwu Beriya,
site na Beriya. 45 Ikwu e nwere site n'ụmụ ụmụ Beriya bụ ndị
a: ikwu Heba, site na Heba, ikwu Malkiel, site na Malkiel. 46
Asha mụtakwara otu nwa nwanyị aha ya bụ Sera. 47 Ndị a bụ
agbụrụ Asha. Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku ise, puku atọ na narị
anọ. 48 Ụmụ ụmụ Naftalị dịka ikwu ha si dị bụ ndị a: ikwu
Jaziil, site na Jaziil, ikwu Guni, site na Guni, 49 ikwu Jeza, site
na Jeza, ikwu Shilem, site na Shilem. 50 Ndị a si n'agbụrụ
Naftalị. Ndị a gụrụ ọnụ dị iri puku anọ, puku ise na narị anọ.
51 Ya mere, ọnụọgụgụ ndị ikom niile tozuru ije agha n'Izrel dị
narị puku isii, otu puku na narị asaa, na iri atọ. 52 Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 53 "Ị ga-ekenye ha ala
ahụ ka ọ bụrụ ihe nketa ha dịka ọnụọgụgụ aha ha si dị. 54 Ndị
dị ukwuu n'ọnụọgụgụ ga-eketa ala dị ukwuu, ma ndị dị nta
ga-eketa ala dị nta. Ihe nketa nke onye ọbụla ga-enweta ga-
adị ka ọnụọgụgụ ahụ e dere. 55 Lezie anya hụ na e kesara ala
ahụ site n'ife nza. Ala ndị ọbụla ga-eketa ga-abụ dịka aha nna
ochie ebo ha si dị. 56 A ga-esite n'ife nza kenye ndị ọbụla ihe
nketa nke ha dịka ịdị ukwuu maọbụ ịdị nta ha si dị." 57 Ndị a
bụ ndị Livayị a gụrụ ọnụ dịka ikwu ha si dị, ikwu Geshọn,
site na Geshọn, ikwu Kohat, site na Kohat, ikwu Merari, site
na Merari. 58 Ndị a sikwa n'agbụrụ Livayị: ikwu Libni, ikwu
Hebrọn, ikwu Mahali, ikwu Mushi, na ikwu Kora. (Kohat
bụ nna nna Amram. 59 Aha nwunye Amram bụ Jekobed,
nwa nwa Livayị, onye a mụrụ n'agbụrụ ndị Livayị n'Ijipt.
Ọ mụtaara Amram ụmụ ndị a: Erọn na Mosis, na Miriam,
nwanne ha nwanyị. 60 Erọn mụtara Nadab, na Abihu, na
Elieza, na Itama. 61 Ma Nadab na Abihu nwụrụ mgbe ha
chere ọkụ na-adịghị nsọ n'ihu Onyenwe anyị.) 62 Ọnụọgụgụ
ụmụ ndị ikom Livayị niile dị otu ọnwa gaa n'ihu dị iri puku
abụọ na puku atọ. Ma a gụnyekọghị ọnụọgụgụ agbụrụ Livayị
n'ọnụọgụgụ ndị Izrel, n'ihi na agbụrụ Livayị enweghị oke
ọbụla mgbe e kenyere agbụrụ Izrel niile ihe nketa ha. 63 Ya
mere, ndị a bụ nchọpụta ọnụọgụgụ ụmụ Izrel, dịka Mosis
na Elieza onye nchụaja kwadobere guọ na mbara ala Moab,
n'akụkụ osimiri Jọdan, na ncherita ihu obodo Jeriko. 64 Ma
n'etiti ndị a, o nweghị otu onye ọbụla Mosis na Erọn onye
nchụaja gụrụ n'ọnụọgụgụ mgbe ha gụrụ ndị Izrel ọnụ n'ọzara
Saịnaị. 65 N'ihi na Onyenwe anyị gwara ndị Izrel ahụ na ha
ga-anwụ n'ime ọzara ahụ. Naanị ndị a hapụrụ ndụ bụ Kaleb,
nwa Jefune, na Joshua nwa Nun.

27 Ụmụ ndị inyom Zelofehad nwa Hefa, nwa Gilead, nwa
Makia, nwa Manase bụ ndị si n'agbụrụ Manase nwa
Josef. Aha ndị inyom ndị a bụ: Mahla, Noa, Hogla, Milka na
Tịaza. Ha bịara, 2 n'ọnụ ụzọ ụlọ nzute, guzo n'ihu Mosis, na
Elieza onye nchụaja, na ndị ndu niile na ọgbakọ Izrel niile
kwuo sị, 3 "Nna anyị Zelofehad nwụrụ n'ọzara ma ọ bụghị
otu n'ime ndị sonyere Kora, bụ ndị ahụ zukọtara megide
Onyenwe anyị. Ọ nwụrụ ọnwụ n'ihi mmehie nke ya. Ma
otu ọ dị, ọ mụtaghị nwoke. 4 Gịnị ga-eme a ga-eji hichapụ
aha nna anyị site n'agbụrụ ya n'ihi na ọ mụtaghị nwoke? Ọ
bụ uche anyị na e kwesiri ikenye anyị oke n'oge a na-enye
ụmụnne nna anyị oke." 5 Ya mere, Mosis butere mkpa ha
n'ihu Onyenwe anyị. 6 Ma Onyenwe anyị zaghachiri Mosis sị
ya, 7 "Ihe ụmụ Zelofehad na-ekwu ziri ezi. Ị ghaghị ikenye ha
oke n'etiti ụmụnne nna ha, ma nyefeekwa ha oke ruru nna
ha. 8 "Gwa ndị Izrel sị ha, 'Ọ bụrụ na nwoke ọbụla anwụọ na-
amụtaghị nwoke, oke niile ruru ya ga-alara nwa ya nwanyị. 9
Ma ọ bụrụ na ọ mụtaghị nwa nwanyị, oke ruru ya ga-alara
ụmụnne ya ndị nwoke. 10 A sịkwa na o nweghị ụmụnne
ndị nwoke, mgbe ahụ oke ya ga-alara ụmụnne nna ya ndị
nwoke. 11 Ọ bụrụkwa na o nweghị ndị nwoke bụ ụmụnne
nna ya, mgbe ahụ ihe nketa ya ga-alara onye dịkarịrị ya nso
n'ikwu ya, ka ọ bụrụ nke ya. Nke a bụ iwu dịrị ndị Izrel niile
dịka Onyenwe anyị si nye ya Mosis n'iwu.'" 12 Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya: "Gaa rigoro n'ugwu
Abarim site n'ebe ahụ lefee anya n'ofe mmiri Jọdan leruo ala
ahụ nke m nyere ụmụ Izrel anya. 13 Mgbe i lechasịrị ya, ị ga-
anwụ dịka nwanne gị Erọn nwụrụ. 14 N'ihi na unu nupuru isi
nye okwu m n'ọzara Zin, mgbe ọgbakọ ụmụ Izrel sesịrị m
okwu. Unu abụọ nupuru isi n'iwu m ido m nsọ n'ihu ha." (Ndị
a bụ mmiri Meriba Kadesh, nke dị n'ọzara Zin.) 15 Mosis
zara Onyenwe anyị sị ya, 16 "Ka Onyenwe anyị, Chineke nwe
mmụọ nke mmadụ niile, họpụta onyendu ga-elekọta ọgbakọ
a. 17 Onye ga na-apụ na-abatakwa n'ihu ha, onye ga na-edu
ha pụọ, duru ha batakwa, ka ndị Onyenwe anyị ghara ịdị
ka atụrụ na-enweghị onye ọzụzụ." 18 Ya mere, Onyenwe
anyị sịrị Mosis, "Kpọrọ Joshua, nwa Nun, onye nwere mmụọ
Chineke n'ime ya, bikwasị ya aka gị. 19 Mee ka o guzo n'ihu
Elieza onye nchụaja, nakwa n'ihu ọgbakọ niile, nyefee ya ọrụ
nke ịbụ onyendu n'ihu ha. 20 Nyekwa ha ụfọdụ ikike gị, ka
nzukọ niile nke ụmụ Izrel nwee ike rubere ya isi. 21 Ma ya
onwe ya ga-eguzo n'ihu Elieza onye nchụaja, onye ga-ajụrụ
ya ase site na mkpebi Urim n'ihu Onyenwe anyị. Ọ bụ site
n'okwu ọnụ ya ka ha ga-apụ, site n'okwu ọnụ ya ka ha ga-ana
abata. Ma ya onwe ya, ma ndị Izrel niile, tinyekwara nzukọ
niile." 22 Ya mere, Mosis mere dịka Onyenwe anyị nyere
ya iwu. O duuru Joshua mee ka o guzo n'ihu Elieza onye
nchụaja na ọgbakọ niile. 23 Mosis bikwasịrị aka ya abụọ n'isi
Joshua, rara ya nyefee maka ije ozi ahụ niile dịka Onyenwe
anyị nyere Mosis n'iwu.

28 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 "Nye ndị Izrel
iwu a sị ha, 'Lezienụ anya hụ na unu na-eche n'ihu m,
n'oge niile a kara aka, nri ahụ a na-enye maka onyinye m
a na-enye site n'ọkụ, nke isisi ya na-adị m ezi mma.' 3 Sị
ha, 'Nke a bụ onyinye unu na-enye site n'ọkụ nke unu na-
eche n'ihu Onyenwe anyị: ụmụ atụrụ abụọ gbara otu afọ,
nke na-enweghị ntụpọ, ka e jiri ha chụọ aja nsure ọkụ kwa
ụbọchị niile. 4 Chụọ otu nwa atụrụ n'oge ụtụtụ, chụọkwa
nke ọzọ n'oge uhuruchi. 5 Ị ga-ejikwa lita ụtụ ọka abụọ a
kwọziri akwọzi nke a gwọkọtara n'otu lita mmanụ oliv asụrụ
asụ, chụọ aja mkpụrụ ọka. 6 Nke a bụ aja nsure ọkụ ahụ
Onyenwe anyị nyere iwu ya n'ugwu Saịnaị na a ga na-achụrụ
ya mgbe niile, dịka aja isisi ya dị ezi mma, aja nke a chụrụ
site n'ọkụ nye Onyenwe anyị. 7 Mmanya ga-eso aja a ga-
abụ otu lita mmanya gbara ụka n'isi otu atụrụ ọbụla, ị ga-
awụsa aja ihe ọṅụṅụ a n'ebe nsọ nye Onyenwe anyị. 8 N'oge
anyasị, ị ga-ewerekwa nwa atụrụ nke abụọ, ya na otu ụdị aja
mkpụrụ ọka na aja ihe ọṅụṅụ dị ka i mere n'ụtụtụ, jiri chụọ
aja. Nke a bụkwa aja e sitere n'ọkụ chụọ, nke isisi ya dị ezi
mma nye Onyenwe anyị. 9 "'N'ụbọchị izuike, jiri ụmụ atụrụ
abụọ gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị ntụpọ, ha na aja
ihe ọṅụṅụ na aja mkpụrụ ọka e ji lita ụtụ ọka anọ na ọkara a
kwọziri akwọzi, nke a gwaziri mmanụ mee. 10 Nke a bụ aja

nsure ọkụ nke Ụbọchị Izuike, tinyere aja nsure ọkụ na aja
ihe ọṅụṅụ ndị ahụ a na-achụ n’oge ha. **11** “‘Ọzọ, n’ụbọchị
mbụ nke ọnwa ọbụla, a ga-achụrụ Onyenwe anyị aja nsure
ọkụ dị iche, nke a ga-eji ụmụ oke ehi abụọ, na otu ebule,
na ụmụ ebule asaa gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị
ntụpọ chụọ. **12** Tinyere oke ehi ọbụla, ị ga-eji lita ụtụ ọka
isii na ọkara a kwọziri nke ọma, nke a gwara mmanụ chụọ
aja. Ma lita ụtụ ọka anọ na ọkara a kwọziri nke ọma, nke
a gwakọtakwara mmanụ ka a ga-eji chụọ aja mkpụrụ ọka
maka otu ebule ọbụla. **13** Ma n’isi otu nwa atụrụ ọbụla, ọ bụ
lita ụtụ ọka abụọ a kwọziri nke ọma, nke a gwakọtara ya na
mmanụ ka a ga-eji chụọ aja mkpụrụ ọka. A ga-eji ha chụọ aja
nsure ọkụ nke isisi ya ga-atọkwa Onyenwe anyị ezi ụtọ. **14**
Aja ọbụla a chụrụ ga-enwe aja ihe ọṅụṅụ nke ga-eso ya, lita
mmanya abụọ maka otu oke ehi, ihe ji ntakịrị karịa otu lita
mmanya n’isi otu ebule, na otu lita n’isi otu nwa atụrụ. Nke a
ga-abụ aja nsure ọkụ nke a ga-achụ n’oge ọnwa ọhụrụ ọ bụla,
n’ime afọ ọbụla, **15** n’agbanyeghị aja nsure ọkụ na aja ihe
ọṅụṅụ nke a na-achụ dịka mgbe ha si dị, a ga-eche otu mkpi
n’ihu Onyenwe anyị dịka aja mmehie. **16** “‘N’ụbọchị nke iri
na anọ nke ọnwa mbụ, ka a ga-edebe Mmemme Ngabiga.
Onyenwe anyị. **17** N’ụbọchị na-eso ya, bụ abalị iri na ise nke
ọnwa ahụ ka a ga-eme mmemme. N’ime abalị asaa ka a ga-
eri achịcha a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee. **18** N’ụbọchị
mbụ mmemme a bidoro, a ga-akpọ nzukọ dị nsọ nke ndị Izrel
niile. Ọ dịghị ọrụ siri ike a ga-arụ n’ụbọchị ahụ. **19** Unu ga-eji
ụmụ oke ehi abụọ, na otu ebule, na ụmụ ebule asaa gbara
naanị otu afọ, otu afọ, nke na-enweghị ntụpọ ọbụla chụọrọ
Onyenwe anyị aja nsure ọkụ. **20** N’isi otu oke ehi ọbụla, a ga-
achụ aja mkpụrụ ọka nke a ga-eji lita ụtụ ọka isii na ọkara a
kwọziri nke ọma, a gwakọtara ya na mmanụ chụọ. N’isi ebule
ọbụla, lita ụtụ ọka anọ na ọkara. **21** Ma n’isi otu nwa atụrụ
ọbụla, a ga-enye lita ụtụ ọka abụọ a kwọziri nke ọma. **22**
Tinye otu mkpi n’ihi ịchụ aja mmehie maka ikpuchiri unu
mmehie unu. **23** A ga-achụ aja ndị a, tinyere aja ndị ọzọ niile
a na-achụ n’ụbọchị niile. **24** A ga-achụ aja ndị a ụbọchị niile
n’ime ụbọchị asaa nke mmemme ahụ. Ha ga-abụ aja nke isisi
ha dị Onyenwe anyị ezi ụtọ. A ga-achụ ha, chụkwaa aja nsure
ọkụ na aja ihe ọṅụṅụ nke a na-achụ dịka mgbe ha si dị. **25**
N’ụbọchị nke asaa nweenụ mkpọkọta dị nsọ, unu arụkwala
ọrụ nke ụbọchị ahụ. **26** “‘N’ụbọchị mbụ nke mkpụrụ mbụ,
mgbe unu na-eche onyinye ọka ọhụrụ unu n’ihu Onyenwe
anyị n’oge mmemme Izu Asaa, nweenụ mkpọkọta dị nsọ. Unu
arụkwala ọrụ nke ụbọchị ahụ. **27** Unu ga-achụ aja nsure ọkụ,
nke isisi ya dị ezi mma nye Onyenwe anyị. Ọ bụ ụmụ oke ehi
abụọ, na otu ebule, na ụmụ ebule asaa gbara otu afọ, otu afọ,
ka a ga-eji chụọ aja a. **28** Ihe unu ga-etinye n’ihe ndị a bụ
aja mkpụrụ ọka a ga-eji lita ụtụ ọka isii na ọkara a kwọziri
akwọzi, nke a gwakọtara ya na mmanụ chụọ, n’isi otu oke
ehi. Lita ụtụ ọka anọ na ọkara, n’isi otu ebule, **29** na lita ụtụ
ọka abụọ, n’isi otu nwa atụrụ ọbụla. **30** Ọzọkwa, a ga-eji otu
mkpi chụọ aja maka mkpuchi mmehie unu. **31** Dozie aja ndị a
tinyere aja ihe ọṅụṅụ ha, ya na aja nsure ọkụ na aja mkpụrụ
ọka ya na aja ahụ so. Hụkwanụ na anụ ụlọ e ji chụọ aja ndị a
bụ ndị na-enweghị ntụpọ ọbụla.

29 “‘Ụbọchị unu ga-egbu opi ike ga-adị n’abalị mbụ
nke ọnwa asaa n’afọ ọbụla. N’ụbọchị ahụ, a ga-enwe
mkpọkọta dị nsọ nke mmadụ niile. Unu agaghị arụ ọrụ ọbụla
n’ụbọchị ahụ. **2** N’ụbọchị ahụ, unu ga-achụ aja nsure ọkụ a
ga-eji otu oke ehi, na ebule, na ụmụ atụrụ asaa gbara otu
afọ, otu afọ ndị na-enweghị ntụpọ, chụọ. Nke a bụ aja na-adị
Onyenwe anyị ezi mma, ma na-esi ya isi ụtọ. **3** Aja mkpụrụ
ọka ka a ga-eji lita ụtụ ọka isii na ọkara a gwakọtara ya na
mmanụ chụọ, n’isi oke ehi ahụ, lita anọ na ọkara, n’isi ebule,
4 na lita abụọ, n’isi otu nwa atụrụ ọbụla. **5** Tinyere otu mkpi a
ga-eji chụọ aja maka mkpuchi mmehie unu. **6** Aja ndị a niile
bụ nke a ga-etinye nye n’aja nsure ọkụ a na-achụ kwa ọnwa,
na aja nsure ọkụ a na-achụ ụbọchị niile, ha na aja mkpụrụ
ọka, na aja ihe ọṅụṅụ dịka e depụtara. Ha bụ aja ihe oriri a
na-achụrụ Onyenwe anyị, aja nwere isisi dị ụtọ. **7** “‘N’ụbọchị
nke iri nke ọnwa asaa ahụ, unu ga-enwekwa nzukọ dị nsọ.
Unu ga-ebudata onwe unu n’ala. O nweghịkwa ụdị ọrụ ọbụla
unu ga-arụ. **8** N’ụbọchị ahụ, unu ga-achụrụ Onyenwe anyị aja
nsure ọkụ, nke isisi ya na-atọ ya ụtọ. A ga-eji otu nwa oke ehi,
na otu ebule, na ụmụ ebule asaa gbara otu afọ, otu afọ ndị
na-enweghị ntụpọ chụọ aja a. **9** Aja mkpụrụ ọka ga-eso ya. A
ga-eji lita ụtụ ọka isii na ọkara a gwakọtara ya na mmanụ
chụọ aja nwa oke ehi ahụ. Jiri lita ụtụ ọka anọ na ọkara chụọ
aja ebule, **10** jirikwa lita ụtụ ọka abụọ chụọ aja n’isi otu n’ime
nwa atụrụ ọbụla. **11** Tinyekwa otu mkpi a ga-eji chụọ aja
mmehie. A ga-atụkwasị nke a n’aja mkpuchi mmehie a na-
achụ, tinyere aja nsure ọkụ a na-achụ ụbọchị niile, na aja
mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ niile. **12** “‘N’ụbọchị iri na ise
nke ọnwa asaa, a ga-enwe mkpọkọta dị nsọ nke ụmụ Izrel
niile. N’ụbọchị ahụ, onye ọbụla agaghị arụ ọrụ ọbụla, n’ihi na
ọ bụ mmalite mmemme abalị asaa n’ihu Onyenwe anyị. **13**
Cheenụ onyinye a na-enye site n’ọkụ n’ihu Onyenwe anyị nke
isisi ya na-atọ ya ụtọ, jirinụ oke ehi iri na atọ, na ebule abụọ,
na ụmụ ebule iri na anọ ndị na-enweghị ntụpọ, ndị gbara otu
afọ, otu afọ, chụọ aja nsure ọkụ. **14** A ga-atụkwasịkwa aja
mkpụrụ ọka nke e ji lita ụtụ ọka isii na ọkara gwakọta ya na
mmanụ, n’isi otu n’ime oke ehi iri na atọ ndị ahụ niile. Lita
anọ na ọkara n’isi otu ebule n’ime ebule abụọ ndị ahụ, **15** ma
lita abụọ n’isi otu n’ime nwa atụrụ ọbụla. **16** Tinyekwa otu
mkpi maka ịchụ aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ a na-achụ
n’oge ha, tinyere aja mkpụrụ ọka na aja onyinye ihe ọṅụṅụ
so ha. **17** “‘N’ụbọchị abụọ nke mmemme a, a ga-eji oke ehi iri
na abụọ, ebule abụọ, na ụmụ ebule iri na anọ gbara otu afọ,
otu afọ, ndị na-enweghị ntụpọ chụọ aja. **18** Ihe ga-eso aja
oke ehi, na ebule na ụmụ atụrụ ndị ahụ n’ọnụọgụgụ ha, bụ
aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ dịka e si nye ya n’iwu. **19**
Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ
a na-achụ n’oge ha, na aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ
so ha. **20** “‘N’ụbọchị nke atọ nke mmemme ahụ, ị ga-ewere
ụmụ oke ehi iri na otu, na ebule abụọ, na ụmụ ebule iri na
anọ ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị ntụpọ, chụọ
aja. **21** Ihe ga-eso aja oke ehi na ebule na ụmụ atụrụ ndị ahụ
n’ọnụọgụgụ ha bụ aja mkpụrụ ọka na aja ihe ọṅụṅụ dịka e si
nye ya n’iwu. **22** Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na
aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, na aja mkpụrụ ọka, na
aja ihe ọṅụṅụ so ha. **23** “‘N’ụbọchị nke anọ nke mmemme
ahụ, ị ga-ewere ụmụ oke ehi iri, ebule abụọ, ụmụ ebule iri na
anọ ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị ntụpọ, chụọ
aja. **24** Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na ụmụ atụrụ ndị ahụ
n’ọnụọgụgụ ha bụ aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ dịka e si
nye ya n’iwu. **25** Tinyekwa otu mkpi maka ịchụ aja mmehie
ya na aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, tinyere aja mkpụrụ

ọka, na aja onyinye ihe ọṅụṅụ so ha. 26 “‘N’ụbọchị nke ise
nke mmemme a, ị ga-ewere ụmụ oke ehi itoolu, ebule abụọ
na ụmụ ebule iri na anọ ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-
enweghị ntụpọ chụọ aja. 27 Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na
ụmụ atụrụ ndị ahụ n’ọnụọgụgụ ha bụ aja mkpụrụ ọka na aja
ihe ọṅụṅụ dịka e si nye ya n’iwu. 28 Tinyekwa otu mkpi maka
aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, na aja
mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ so ha. 29 “‘N’ụbọchị nke isii
nke mmemme ahụ, ị ga-ewere ụmụ oke ehi asatọ, na ebule
abụọ, na ụmụ ebule iri na anọ ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị
na-enweghị ntụpọ, chụọ aja. 30 Ihe ga-eso aja oke ehi, na
ebule, na ụmụ atụrụ ndị ahụ n’ọnụọgụgụ ha bụ aja mkpụrụ
ọka, na aja ihe ọṅụṅụ dịka e si nye ya n’iwu. 31 Tinyekwa otu
mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge
ha, na aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ so ha. 32 “‘N’ụbọchị
nke asaa nke mmemme ahụ, were ụmụ oke ehi asaa, ebule
abụọ na ụmụ ebule iri na anọ, ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị
na-enweghị ntụpọ, chụọ aja. 33 Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule
na ụmụ atụrụ ndị ahụ n’ọnụọgụgụ ha bụ aja mkpụrụ ọka na
aja ihe ọṅụṅụ dịka e si nye ya n’iwu. 34 Tinyekwa otu mkpi
maka aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, na
aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọṅụṅụ so ha. 35 “‘N’ụbọchị nke
asatọ ndị Izrel niile ga-enwe oke nzukọ. Ị gaghị arụ ọrụ ọbụla
n’ụbọchị ahụ. 36 Chụọ aja nsure ọkụ, nke isisi ya dị Onyenwe
anyị ezi ụtọ. Ị ga-eji otu nwa oke ehi, otu ebule na ụmụ ebule
asaa ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị ntụpọ ọbụla,
chụọ ya. 37 Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na ụmụ atụrụ ndị
ahụ bụ aja mkpụrụ ọka na aja ihe ọṅụṅụ dịka e si nye ya
n’iwu. 38 Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie ya na aja
nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, na aja mkpụrụ ọka, na aja
ihe ọṅụṅụ so ha. 39 “‘Tinyere onyinye a na-enye dịka nkwa
e kwere si dị, na onyinye afọ ofufu unu, unu ga-akwadoro
Onyenwe anyị onyinye ndị a n’oge mmemme a kara aka
unu: aja nsure ọkụ unu, onyinye mkpụrụ ọka na onyinye ihe
ọṅụṅụ na aja udo.’” 40 Ya mere Mosis gwara ụmụ Izrel ihe
niile Onyenwe anyị nyere ya n’iwu ịgwa ha.

30 Mosis kpọkọtara ndị ndu ebo Izrel niile gwa ha sị: “Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị nyere n’iwu: 2 Mgbe nwoke
ọbụla kwere Onyenwe anyị nkwa, maọbụ ṅụọ iyi ime ihe
ọbụla, ọ gaghị emebi nkwa dị otu a. Kama ọ ga-emezu ihe
niile dịka o kwuru ya. 3 “Ọ bụrụ na nwaagbọghọ nọ n’ụlọ
nna ya ekwe Onyenwe anyị nkwa maọbụ ṅụọ iyi ime ihe
ọbụla, 4 ọ bụrụ na nna ya anụ mgbe ọ na-ekwe nkwa maọbụ
ṅụọ iyi ime ihe ahụ, ma gba ya nkịtị, onye dị otu a aghaghị
imezu nkwa niile ndị ahụ o kwere. 5 Ma ọ bụrụ na nna ya
ajụ mgbe ọ nụrụ banyere ya na ọ gaghị emezu nkwa dị otu
ahụ, mgbe ahụ, nkwa ahụ maọbụ iyi ọ ṅụrụ ga-abụ ihe efu.
Onyenwe anyị ga-agbaghakwara ya, n’ihi na nna ya jụrụ na
ọ ga-emezu nkwa ya. 6 “Ọ bụrụ na o mesịa lụọ dị, mgbe ọ
ṅụsịrị iyi, maọbụ kwee nkwa nzuzu o kwesiri imezu, 7 di
ya nụ banyere ya ma gba ya nkịtị n’ụbọchị ahụ ọ nụrụ ya,
nkwa ahụ ga-eguzogide, ọ ga-emezu ya. 8 Ma ọ bụrụ na di ya
ajụ ịnabata nkwa ahụ, maọbụ ọṅụṅụ iyi nzuzu ahụ, ọjụjụ
di ya jụrụ nkwa ahụ ga-eme ka iyi ahụ maọbụ nkwa ahụ
ghara ịdị ire. Onyenwe anyị ga-agbaghakwara ya. 9 “Ma nkwa
ọbụla nke nwanyị di ya nwụrụ maọbụ nwanyị ya na di ya
kewara, ihe ọbụla nke o ji ọnụ ya kwuo ka ọ ghaghị imezu. 10
“Ma ọ bụrụ na nwanyị ya na di ya bi e kwee nkwa maọbụ
site na kwagide ṅụọ iyi, 11 di ya nụ ihe banyere ya, ma gba
nkịtị maọbụ ogbochighị ya, mgbe ahụ, ịṅụ iyi na nkwa ndị
ahụ niile nke o kwere ga-eguzo. 12 Ma ọ bụrụ na di ya jụrụ
ikwenye ka nkwa ahụ dịgide n’ụbọchị mbụ ọ nụrụ ya, nkwa
ahụ maọbụ ọṅụṅụ iyi ahụ aghọọla ihe efu. Onyenwe anyị ga-
agbaghakwara ya. 13 Ya mere, di ya nwere ike ịjụ, maọbụ
mesie nkwa ahụ, maọbụ iyi ahụ ọ ṅụrụ ike. 14 Ọ bụrụ na di
ya ekwughị ihe ọbụla site n’otu ụbọchị ruo n’ụbọchị ọzọ,
mgbe ahụ, o gosiri na o kwenyere ka nwunye ya mezuo nkwa
maọbụ iyi ndị ahụ niile. 15 Ọ bụrụ na o mesịa jụ na nwunye
ya agaghị emezu nkwa ahụ ọ kwere, ikpe ọmụma niile dị
n’ihi emezughị nkwa ahụ dị ya n’isi.” 16 Ndị a bụ usoro iwu
Onyenwe anyị nyere Mosis banyere mmekọrịta nke nwoke na
nwunye ya. Ọ metụtakwara nna na nwa ya nwanyị onye bi
n’ụlọ ya.

31 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2
“Taa ndị Midia ahụhụ, ka i si otu a bọọrọ ndị Izrel ọbọ
ihe ọjọọ ndị Midia mere ha. Mgbe i mesịrị nke a, ị ga-anwụ.”
3 Ya mere, Mosis gwara ndị Izrel okwu sị, “Kwadoonụ ndị
ikom unu ibuso ndị Midia agha, maka ịbọtara Onyenwe anyị
ọbọ. 4 Sinụ n’ebo ọbụla dị n’Izrel gụpụta puku ndị ikom puku
ndị ikom.” 5 Ya mere, e sitere n’igwe ndị ikom niile nọ n’Izrel
zipụ puku ndị ikom iri na abụọ, ka ha gaa buo agha. Ebo
ọbụla zipụrụ otu puku ndị ikom. 6 Mosis zipụrụ ha ibu agha,
otu puku, otu puku site n’ebo ọbụla. Finehaz nwa Elieza, onye
nchụaja, du ha gaa agha ahụ. O bu ngwongwo si n’ebe nsọ,
tinyere opi ike nke a ga-afụ. 7 Ha busoro ndị Midia agha dịka
Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu. Ha gburu onye ọbụla bụ
nwoke. 8 N’ime ndị ha gburu n’agha ahụ bụ ndị eze Midia
ise a na-akpọ Evi, Rekem, Zua, Hua na Reba. Ha jikwa mma
agha gbuo Belam nwa Beoa. 9 Ndị agha Izrel chịkọtara ndị
inyom niile, na ụmụntakịrị niile nọ n’ala Midia dịka ndị ha
dọtara n’agha. Ha chịkọtara ngwongwo niile ndị Midia ji biri,
tinyere igwe ehi, na igwe ewu na atụrụ ha niile, dịka ihe
ha dọtara n’agha. 10 Emesịa, ha mụnyere ọkụ n’obodo ndị
Midia niile na ebe ha mara ụlọ ikwu, rechapụ ha n’ọkụ. 11
Ha chịkọtara ihe niile ha dọtara n’agha, ma mmadụ ma anụ
ụlọ. 12 Ndị a niile ha dọtara n’agha na ngwongwo niile ha
lụtara n’agha ka ha buteere Mosis, na Elieza onye nchụaja na
ọgbakọ Izrel niile na mbara ala Moab, n’akụkụ osimiri Jọdan
na ncherita ihu Jeriko. 13 Mosis na Elieza onye nchụaja na
ndị ndu ọgbakọ Izrel niile pụrụ gaa zute ha n’azụ ebe ha mara
ụlọ ikwu ha. 14 Ma Mosis were iwe megide ndịisi agha, ya bụ
ndị ahụ na-achị imerime puku ndị agha, na ndị ọchịagha na-
achị narị ndị agha, ndị si ibu agha lọta. 15 Mosis jụrụ ha sị,
“Gịnị mere unu ji debe ndị inyom niile ndị a ndụ? 16 Ọ bụ ndị
a bụ ndị gbasoro ndụmọdụ Belam, rafuo ndị Izrel mee ka ha
ghọọ ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị n’ihe
gbasara okwu Peoa. Ọ bụ nke a mere ka nrịa nrịa ọjọọ ahụ
na-efe efe dakwasị ndị nke Onyenwe anyị. 17 Ugbu a, gbuonụ
ụmụnta ndị nwoke niile, na ndị inyom niile matarala nwoke.
18 Naanị ụmụntakịrị ndị nwanyị ha nke nwoke na-edinabeghị
ka unu ga-ahapụ ka ha dịrị ndụ. Unu nwere ike debere onwe
unu ndị dị otu a. 19 “Ma ugbu a, unu niile bụ ndị soro gbuo
mmadụ, maọbụ bitụ ozu ha aka, unu abatala n’ime ogige
Izrel tutu ụbọchị asaa agafee. N’oge a, doonụ onwe unu ọcha,
dokwaanụ ndị niile unu dọtara n’agha ọcha, n’ụbọchị nke atọ
na n’ụbọchị nke asaa. 20 Debekwanụ uwe niile ọcha, ya na

ihe niile e ji akpụkpọ anụ na ajị ewu, maọbụ osisi, mee.” 21
Mgbe ahụ, Elieza onye nchụaja gwara ndị ikom niile ahụ jere
agha okwu sị ha, “Nke a bụ iwu Onyenwe anyị nyere Mosis.
22 Otu ọ dị ọlaedo, ọlaọcha, bronz, igwe, gbamgbam na opu,
23 na ihe ọ bụla ọzọ bụ nke ga-anagide ọkụ, ka a ga-eme ka ọ
gabiga site n’ọkụ, mgbe ahụ ọ ga-adịkwa ọcha. Ma aghaghị
ịga n’ihu ime ka ha dị ọcha site n’ịsacha ha n’ime mmiri nke
nsacha. Ma ihe ọbụla nke na-agaghị anagide ọkụ ka a ga-
eji mmiri sachaa, maka ido ya ọcha. 24 N’ụbọchị nke asaa,
unu aghaghị ịsacha uwe unu niile, bụrụ ndị dị ọcha. Mgbe
ahụ, unu pụrụ ịlọghachi n’ọmụma ụlọ ikwu ndị Izrel.” 25
Ma Onyenwe anyị sịrị Mosis, 26 “Gị na Elieza onye nchụaja,
na ndịisi ezinaụlọ nke ọgbakọ Izrel niile, ga-agụkọ ihe niile
unu dọtara n’agha chọpụta ọnụọgụgụ mmadụ na anụmanụ.
27 Mgbe ahụ, kee ihe ndị a niile ụzọ abụọ. Ọkara ya ga-abụ
nke ndị ikom ahụ niile gara agha, ma ọkara nke ọzọ ka a
ga-enye ọgbakọ Izrel niile. 28 Ma Onyenwe anyị nwere oke
site n’oke ndị ahụ jere agha: mmadụ, na ehi niile, na ịnyịnya
ibu niile, na atụrụ na ewu niile. Oke Onyenwe anyị bụ otu
ụzọ n’ime narị ise ọbụla. 29 Nye Elieza onye nchụaja oke
sitere n’aja a dịka ihe Onyenwe anyị ketara. 30 Otu aka ahụ
kwa, site n’oke ndị Izrel ga-eketa, kee ụtụ. Otu ụzọ n’ime iri
ise, maọbụ mmadụ, maọbụ ehi, maọbụ ịnyịnya ibu, maọbụ
atụrụ, maọbụ ewu, maọbụ igwe anụ ụlọ ụzọ. Were ha nye ndị
Livayị, ndị ọ dị n’aka ilekọta ụlọ nzute Onyenwe anyị, ka ọ
bụrụ oke nke ha.” 31 Ya mere, Mosis na Elieza onye nchụaja
mere dịka Onyenwe anyị nyere ha n’iwu. 32 Ihe nweta bụ nke
fọdụrụ n’ihe ndị agha lụtara n’agha bụ ndị a, bụ atụrụ dị narị
puku isii, iri puku asaa na puku ise, 33 Ehi dị iri puku asaa
na puku abụọ, 34 ịnyịnya ibu dị iri puku isii na otu puku,
35 Ụmụ agbọghọ na-amatabeghị nwoke dị iri puku atọ na
puku abụọ. 36 Ya mere, ọkara e nyere ndị gara lụọ agha
dị: Igwe ewu na atụrụ dị narị puku atọ na iri puku atọ na
puku asaa na narị ise. 37 N’ime ya, ụtụ e nyere Onyenwe
anyị site n’igwe atụrụ ahụ dị narị isii na iri asaa na ise. 38
Igwe ehi dị iri puku atọ na puku isii. N’ime ya, ihe e nyere
Onyenwe anyị bụ iri asaa na abụọ. 39 Ịnyịnya ibu dị iri puku
atọ na narị ise. Nke e nyere Onyenwe anyị bụ iri isii na otu.
40 Ọnụọgụgụ ụmụ agbọghọ dị puku iri na isii. Ndị e nyere
Onyenwe anyị dị iri atọ na abụọ. 41 Mosis nyere Elieza bụ
onye nchụaja Onyenwe anyị oke n’ihe ndị ahụ niile a tụrụ
n’ụtụ, dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu. 42 Ma ọkara nke
ahụ dịrị ndị Izrel, nke Mosis kewapụtara site na nke ndị ikom
lụrụ agha. 43 Ọkara nke nzukọ dị, igwe ewu na atụrụ, narị
puku atọ, iri puku atọ, puku asaa na narị ise, 44 igwe ehi, iri
puku atọ na isii, 45 ịnyịnya ibu, iri puku atọ na narị ise, 46
ụmụ agbọghọ, puku iri na isii. 47 Site n’oke ndị Izrel Mosis
họpụtara otu ụzọ n’ime iri ise, ma mmadụ ma anụ ụlọ dịka
Onyenwe anyị nyere n’iwu. O nyere ha ndị Livayị na-elekọta
ụlọ nzute Onyenwe anyị mmadụ na anụ ụlọ ndị a. 48 Mgbe
ahụ, ndịisi agha niile na ndị ọchịagha na-achị imerime puku
ndị agha, na ndị na-achị narị ndị agha bịakwutere Mosis, 49
sị ya, “Ndị ohu gị aguọla ndị niile gara agha nọ n’okpuru
anyị, chọpụta na o nweghị onye ọbụla a na-achọ achọ. 50 Ya
mere, anyị wetaara Onyenwe anyị onyinye site n’ihe anyị
kwatara n’agha. Onyinye anyị bụ ihe onye ọbụla nwetara, ihe
ọlaedo a na-agba n’ụkwụ na mgbaaka, na ọlaaka ikike, na
ọlantị na ihe iyi n’olu niile, i ji ha chụọ aja mkpuchi mmehie
n’ihi onwe anyị n’ihu Onyenwe anyị.” 51 Mosis na Elieza
onye nchụaja natara onyinye ọlaedo ndị ahụ bụ ihe a kpụrụ
akpụ site n’aka ha. 52 Ịdị arọ nke ihe ọlaedo niile nke ndị
ọchịagha na-achị imerime puku ndị agha, na ndị na-achị narị
ndị agha, nke Mosis na Elieza chere n’ihu Onyenwe anyị dịka
onyinye, dị narị kilogram na iri itoolu. 53 Ndị ahụ lụrụ agha
ahụ nwekwara ọtụtụ ihe ndị ọzọ ha debeere onwe ha. 54
Mosis na Elieza onye nchụaja natara onyinye ọlaedo ndị a dị
iche site n’aka ndị ọchịagha na-achị ọtụtụ puku ndị agha na
narị ndị agha. E webatara onyinye ndị a n’ụlọ nzute, debe ha
n’ihu Onyenwe anyị ka ọ bụrụ ihe ncheta nye Onyenwe anyị
n’ihi ndị Izrel niile.

32 Mgbe ndị Izrel rutere ala Jeza na Gilead, ndị ebo Ruben
na Gad ndị nwere ọtụtụ igwe ehi, na igwe ewu na atụrụ
chọpụtara na ala ahụ dị mma nke ukwuu maka ịzụ anụ ụlọ. 2
Ya mere, ha bịakwutere Mosis na Elieza onye nchụaja, na
ndị ndu nzukọ Izrel, sị ha, 3 “Ala ndị a: Atarọt, Dibọn, Jeza,
Nimra, Heshbọn, Eleale, Sebam, Nebo, na Beon, 4 bụ ala
nke Onyenwe anyị meriri n’agha n’ihu nzukọ Izrel, dị mma
maka ịzụ anụ ụlọ. Anyị onwe anyị kwa nwere igwe ewu na
atụrụ. 5 Ọ bụrụ na anyị achọtala amara n’ihu unu, biko,
kwerenụ ka akụkụ ala a bụrụ ihe nketa nke anyị bụ ohu unu.
Unu emekwala ka anyị soro ndị Izrel gafee n’akụkụ nke ọzọ
nke osimiri Jọdan.” 6 Mosis jụrụ ndị Gad na Ruben ajụjụ
sị, “Unu na-ekwu na unu chọrọ ịnọ n’ebe a mgbe ụmụnna
unu ndị ikom niile ga-agafe osimiri Jọdan ịlụ agha niile ahụ
dị na-eche ha? 7 Ọ bụ n’ihi gịnị ka unu ji eme ka ndị Izrel
daa mba ghara ịgafe banye n’ala ahụ Onyenwe anyị nyerela
ha? 8 Otu a ka nna unu ha mere mgbe m si Kadesh Banea
zipụ ha inyocha ala ahụ. 9 Mgbe ha letasịrị ala ahụ si na
Ndagwurugwu Eshkọl lọghachi, ha mere ka obi ndị Izrel niile
daa mba ịbanye n’ala ahụ Onyenwe anyị nyere ha. 10 N’ihi
nke a Onyenwe anyị were iwe dị ọkụ megide ha n’ụbọchị ahụ.
Ọ ṅụrụ iyi kwuo sị, 11 ‘N’ihi na unu jụrụ iji obi unu niile
gbasoo m, o nweghị onye ọbụla n’ime ndị ahụ o si n’ala Ijipt
kpọpụta, ndị gbara iri afọ abụọ rigoo, ga-ahụ ala ahụ m kwere
Ebraham na Aịzik na Jekọb nkwa inye ha.’ 12 Naanị ndị ọṅụṅụ
iyi a na-emegideghị bụ Kaleb, nwa Jefune onye Keniz, na
Joshua nwa Nun, n’ihi na ha jiri obi ha niile sogide Onyenwe
anyị. 13 Iwe Onyenwe anyị dịịrị ọkụ megide Izrel, o mere ka
ha wagharịa n’ọzara iri afọ anọ, tutu ruo mgbe ọgbọ ahụ niile
nke mere ihe ọjọọ n’anya ya nwụchara. 14 “Ma lee unu ugbu
a, agbụrụ ndị mmehie, ọ bụkwa otu ihe ahụ ka unu na-eme!
Unu na-achọ ime ka iwe dị ukwuu wee Onyenwe anyị megide
ndị Izrel. 15 Ọ bụrụ na unu ajụ iso Onyenwe anyị ugbu a,
Onyenwe anyị ga-emekwa ka ndị Izrel nọgide n’ọzara. Mbibi
na ịla n’iyi nke ga-abịakwasị ha ga-abụkwa nke unu ji aka unu
kpatara ha.” 16 Ma ha zara sị ya, “Ọ gaghị adị otu a! Anyị ga-
ewuru anụ ụlọ anyị ụlọ, tinye igwe ewu na atụrụ anyị n’ime
ha. Anyị ga-ewukwara ndị nwunye anyị na ụmụntakịrị anyị
obodo ebe ha ga-anọ. 17 Ma anyị onwe anyị ga-eburu ngwa
agha anyị, buru ndị Izrel niile ọzọ ụzọ gaa n’ihu ịlụ ọgụ, tutu
anyị edubata ha n’ala nke ha ga-eketa. Ma ndị nwunye anyị
na ụmụntakịrị anyị ga-anọ n’obodo e wusiri ike, ikpuchite
ezinaụlọ anyị niile site n’aka ndị iro bi anyị gburugburu. 18
Anyị agaghị alọta n’ụlọ anyị tutu onye Izrel ọbụla enweta ihe
nketa nke ya. 19 Anyị achọghị ihe nketa, n’ofe Jọdan nke ọzọ,
n’ihi na anyị ewerela oke nke anyị n’ebe a, n’akụkụ ọwụwa
anyanwụ Jọdan.” 20 Mgbe ahụ, Mosis zara sị ha, “Ọ dị mma, ọ

bụrụ na unu ga-eme dịka unu kwuru, jikere onwe unu, n’ihu
Onyenwe anyị, ibu agha. 21 Ọ bụrụ na ndị agha unu ga-eso
gafee n’ofe ọzọ nke osimiri Jọdan, soro ndị ọzọ buo agha tutu
ruo mgbe Onyenwe anyị chụpụchara ndị iro ya niile, 22 mgbe
ahụ, e merichaa mba ndị ahụ niile n’ihu Onyenwe anyị, unu
nwere ike ịlọghachi n’ebe a, bụrụ ndị ikpe na-amaghị n’ebe
Onyenwe anyị na ndị Izrel nọ. Ala a dị n’ọwụwa anyanwụ, ga-
abụ ihe nketa unu nwere site n’aka Onyenwe anyị. 23 “Ọ
bụrụkwanụ na unu ajụ ime dịka unu kwuru, mgbe ahụ, ọ bụ
Onyenwe anyị ka unu na-emehie megide. Matakwanụ na unu
ga-emesịa nata ụgwọ ọrụ mmehie unu. 24 Wuonụ obodo ebe
ndị inyom na ụmụ unu ga-ebi, wuokwanụ ụlọ anụ maka igwe
ewu na atụrụ unu, ma mezuokwanụ ihe niile unu kweere na
nkwa.” 25 Ndị ebo Gad na Ruben sịrị Mosis, “Anyị bụ ndị
ohu gị ga-eme dịka onyenwe anyị nyere n’iwu. 26 Ụmụ anyị
niile, na ndị inyom anyị niile, na igwe ewu na atụrụ anyị,
na ehi anyị niile, ga-anọ n’ebe a, n’obodo ndị a anyị wuru
n’ala Gilead. 27 Ma anyị, ndị ohu gị, ndị niile tozuru ije agha,
ga-agafe osimiri Jọdan ibu agha n’ihu Onyenwe anyị, dịka
onyenwe anyị si kwuo.” 28 Mgbe ahụ, Mosis nyere Elieza, bụ
onye nchụaja, na Joshua nwa Nun, na ndịisi ezinaụlọ nke
ebo Izrel niile iwu banyere ha, 29 Ọ sịrị ha, “Ọ bụrụ na ndị
ebo Gad na Ruben, onye ọbụla nke jikere iga agha, ga-eso
unu gafee Jọdan n’ihu Onyenwe anyị, mgbe ahụ, oge unu
lụgburu ndị ala ahụ niile, unu aghaghị inye ha ala Gilead dịka
ihe nketa ha. 30 Ma ọ bụrụ na ha ajụ iso unu, ha ga-eso ndị
ọzọ keta oke n’ala Kenan.” 31 Ndị ebo Gad na Ruben zara
sị, “Ihe ọbụla Onyenwe anyị nyere n’iwu ka anyị ga-eme.
32 Anyị ga-ejikere soro Onyenwe anyị jee agha n’ala Kenan.
Ma ihe nketa anyị ga-adị n’ebe a, n’akụkụ Jọdan.” 33 Mosis
nyere ndị ebo Gad, na Ruben, na ọkara Manase nwa Josef,
alaeze niile Saịhọn eze Amọrị nakwa alaeze niile nke Ọg,
eze ndị Bashan na-achị. O nyere ha ala ahụ niile, na obodo
niile dị n’ala ahụ gburugburu. 34 Ndị ebo Gad wugharịrị ma
wusiekwa obodo ndị a, Dibọn, Atarọt, Aroea 35 Atrọt-Shofan,
Jeza, Jogbeha, 36 Bet-Nimra na Bet-Haran bụ obodo e wusiri
ike, wukwaara igwe ewu na atụrụ ha ụlọ anụ n’ime ya. 37 Ma
ndị ebo Ruben wugharịrị obodo ndị a: obodo Heshbọn, Eleale,
Kiriatem, 38 Nebo na Baal-Meon (ma a gbanwere aha ha) na
Sibma. Ha gbanwere aha obodo niile ndị ahụ ha wugharịrị,
gụọ ha aha ọhụrụ. 39 Ndị agbụrụ Makia, nwa Manase gara
n’obodo Gilead lụgbuo ya, chụpụ ndị Amọrait bi n’ebe ahụ.
40 Ya mere, Mosis were obodo Gilead nye Makia, ụmụ Manase
ka ha biri n’ebe ahụ. 41 Jia, onye sikwa n’ebo Manase gara
buso ọtụtụ obodo nta ndị ọzọ agha, lụgbuo ha. Ọ gbanwere
aha obodo nta ndị a, gụọ ha Havọt Jaịa. 42 N’oge a kwa, otu
nwoke a na-akpọ Nọba duuru ndị agha gaa n’obodo Kenat, na
n’obodo nta ndị ọzọ gbara ya gburugburu, lụgbuo ha, bichie
n’ime ha. Ọ gbanwere aha obodo ndị ahụ niile bido ịkpọ ha
Nọba, nke bụ aha ya onwe ya.

33 Ndị a bụ usoro mbili ije ụmụ Izrel, site n’oge ha hapụrụ
Ijipt dịka ha si nọọ n’igwe n’igwe. Ọ bụ Mosis na Erọn
duuru ha n’ije ndị a. 2 Mosis, n’onwe ya, dere usoro ije ha
ndị a n’akwụkwọ dịka Onyenwe anyị nyere ya n’iwu. 3 Ha
biliri njem site na Ramesis, n’ụbọchị nke iri na ise n’ọnwa
nke mbụ, ụbọchị na-esota nke e mere Mmemme Ngabiga.
Ha niile zọpụrụ ije n’atụghị egwu n’ihu ndị Ijipt, 4 mgbe
ndị ha nọ na-eli ụmụ ha niile ndị e buru ụzọ mụọ, bụ ndị
Onyenwe anyị tigburu n’etiti ha n’ihi na Onyenwe anyị kpere
chi ha niile ikpe. 5 Ndị Izrel hapụrụ Ramesis, bịa maa ụlọ
ikwu ha na Sukọt. 6 Ha hapụrụ Sukọt bịaruo Etam, nke dị
n’ọnụ ọnụ ọzara ahụ. 7 Ha hapụrụ Etam laghachi azụ gaa Pi
Hahirot, nke dị nso n’akụkụ ọwụwa anyanwụ Baal-Zefọn, ebe
ha manyere ụlọ ikwu ha na ndịda ugwu Migdol. 8 Mgbe ha
hapụrụ Pi Hahirot, ha sitere n’etiti Osimiri Uhie gafee gaa ije
ụbọchị atọ bata n’ọzara Etam. Ha manyere ụlọ ikwu ha na
Mara. 9 Mgbe ha hapụrụ Mara, ha batara Elim, ebe e nwere
mmiri iri na abụọ si n’ala na-asọpụta, na iri osisi nkwụ asaa.
Ha nọrọ ọdụ dị ukwuu n’ebe a. 10 Mgbe ha hapụrụ Elim,
ha wuru ụlọ ikwu ha n’akụkụ Osimiri Uhie. 11 Emesịa, ha
hapụrụ Osimiri Uhie gaa maa ụlọ ikwu ha n’ọzara a na-akpọ
Sin. 12 Ha hapụrụ ọzara Sin gaa maa ụlọ ikwu ha na Dofka.
13 Emesịa, ha hapụrụ Dofka bịaruo Alush maa ụlọ ikwu ha. 14
Mgbe ha hapụrụ Alush, ha rutere Refidim, ebe ndị Izrel na-
ahụghị mmiri ọṅụṅụ. 15 Ha hapụrụ Refidim bịaruo n’ọzara
Saịnaị ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 16 Ha hapụrụ ọzara Saịnaị
bịaruo Kibrọt Hataava ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 17 Ha hapụrụ
Kibrọt Hataava bịaruo Hazerọt ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 18
Ha hapụrụ Hazerọt bịaruo Ritma ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 19
Ha hapụrụ Ritma bịaruo Rimon-Perez ebe ha mara ụlọ ikwu
ha. 20 Ha hapụrụ Rimon-Perez bịaruo Libna ebe ha mara ụlọ
ikwu ha. 21 Ha hapụrụ Libna bịaruo Rissa ebe ha mara ụlọ
ikwu ha. 22 Ha hapụrụ Rissa bịaruo Kehelata ebe ha mara
ụlọ ikwu ha. 23 Ha hapụrụ Kehelata bịaruo n’ugwu Shefa
ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 24 Ha hapụrụ ugwu Shefa bịaruo
Harada ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 25 Ha hapụrụ Harada bịaruo
Makhelot ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 26 Ha hapụrụ Makhelot
bịaruo Tahat ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 27 Ha hapụrụ Tahat
bịaruo Tera ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 28 Ha hapụrụ Tera
bịaruo Mitka ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 29 Ha hapụrụ Mitka
bịaruo Hashmona ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 30 Ha hapụrụ
Hashmona bịaruo Moserot ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 31 Ha
hapụrụ Moserot bịaruo Bene Jaakan ebe ha mara ụlọ ikwu ha.
32 Ha hapụrụ Bene Jaakan bịaruo Họ Hagịdgad ebe ha mara
ụlọ ikwu ha. 33 Ha hapụrụ Họ Hagịdgad bịaruo Jotbata ebe
ha mara ụlọ ikwu ha. 34 Ha hapụrụ Jotbata bịaruo Abrona
ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 35 Ha hapụrụ Abrona bịaruo Eziọn
Geba ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 36 Ha hapụrụ Eziọn Geba bịa
maa ụlọ ikwu ha na Kadesh, nke dị n’ọzara Zin. 37 Ha hapụrụ
Kadesh bịa maa ụlọ ikwu ha n’ugwu Hor n’oke ala ndị Edọm.
38 Erọn, bụ onye nchụaja gbagoro n’ugwu Hor site n’iwu
Onyenwe anyị. N’ebe ọ nọ nwụọ, n’ụbọchị mbụ nke ọnwa nke
ise, n’afọ nke iri anọ site na mgbe ụmụ Izrel si Ijipt pụta. 39
Erọn gbara narị afọ na iri afọ abụọ na atọ mgbe ọ nwụrụ
n’ugwu Hor. 40 Onye Kenan bụ eze Arad, onye bi na Negev
n’ime ala Kenan, nụrụ na ndị Izrel na-abịa. 41 Ha hapụrụ
ugwu Hor bịaruo Zalmona ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 42 Ha
hapụrụ Zalmona bịaruo Punon ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 43
Ha hapụrụ Punon bịaruo Obot ebe ha mara ụlọ ikwu ha. 44
Ha hapụrụ Obot bịaruo Iye Abarim, n’oke ala ndị Moab. 45 Ha
hapụrụ Iye Abarim bịaruo Dibọn Gad ebe ha mara ụlọ ikwu
ha. 46 Ha hapụrụ Dibọn Gad bịaruo Almon Diblataim ebe ha
mara ụlọ ikwu ha. 47 Ha hapụrụ Almon Diblataim bịaruo
n’ugwu Abarim nke dị nso na Nebo ebe ha mara ụlọ ikwu ha.
48 Ha hapụrụ ugwu Abarim bata n’obosara ala Moab n’akụkụ
osimiri Jọdan, na ncherita ihu Jeriko, ebe ha mara ụlọ ikwu
ha. 49 Mgbe ha nọ n’ebe a, ha manyere ụlọ ikwu ha n’ebe dị
iche iche n’akụkụ osimiri Jọdan, site na Bet-Jeshimọt rute rịị

ebe a na-akpọ Ebel-Shitim, n’obosara ala Moab. 50 N’obosara
ala Moab, n’akụkụ Jọdan, na ncherita ihu Jeriko ka Onyenwe
anyị nọ gwa Mosis okwu sị ya, 51 “Gwa ụmụ Izrel okwu sị
ha, ‘Mgbe unu gafere osimiri Jọdan banye n’ala Kenan, 52
unu aghaghị ịchụpụ ndị niile bi n’ebe ahụ ma bibie chi niile
ha na-efe, ndị ha ji nkume tụọ na ndị ha kpụrụ akpụ. Unu
ga-ebibikwa ebe niile dị n’elu ugwu niile, ebe ha na-anọ efe
arụsị ha niile ofufe. 53 Nwetanụ ala ahụ, birikwa n’ime ya,
n’ihi na enyela m unu ala ahụ ka unu nwere ya. 54 Unu ga-
eke ala ahụ site n’ife nza, dịka agbụrụ unu niile si dị. Ndị bara
ụba nye ha ihe nketa dị ukwuu, ndị dị ole na ole nye ha ihe
nketa dị nta. Ihe ọ bụla ruuru agbụrụ ọbụla site n’ife nza ga-
abụ nke ha. Kee ya dịka ebo nna nna unu ha si dị. 55 “‘Ma ọ
bụrụ na unu achụpụghị ndị niile bi n’ala ahụ, ndị unu hapụrụ
ga-abụrụ unu iberibe unyi n’anya unu. Ha ga-adịkwara unu
ka ogwu nke ga-adụkasị unu ahụ. Ha ga-enye unu nsogbu
n’ala ahụ unu na-aga ibi n’ime ya. 56 Mgbe ahụ kwa, aga m
emeso unu ụdị mmeso ahụ m na-akwado imeso ha ugbu a.’”

34 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 “Nye ndị Izrel
iwu sị ha, ‘Mgbe unu banyere n’ala Kenan, ndị a bụ oke
ala ndị ahụ unu ga-enweta dịka ihe nketa unu: 3 “‘Oke ala
unu n’akụkụ ndịda ga-etinyetụ aka n’ọzara Zin. Ala unu na
ala ndị Edọm ga-enwekọ oke ala. N’akụkụ ọwụwa anyanwụ,
oke ala ndịda unu ga-ebido na ngwụcha Osimiri Nnu, 4
gafee ndịda Akrabim, gabiga ruo ọzara Zin, gbada ndịda ruo
Kadesh Banea. Site n’ebe ahụ ọ ga-aga ruo Haza Ada, gafee
ruo Azmọn, 5 ebe ọ ga-echigharị gbasoro iyi Wadi nke Ijipt
ma kwụsị n’osimiri Mediterenịa. 6 Oke ala unu n’akụkụ ọdịda
anyanwụ ga-abụ ọnụ mmiri osimiri Mediterenịa. Nke a ga-
abụ oke ala unu. 7 Oke ala unu n’akụkụ ugwu ga-amalite
n’osimiri Mediterenịa ruo n’ugwu Hor. 8 Ọ ga-esitekwa
n’ugwu Hor ruo Lebo Hamat, gbatịakwa ruo Zedad, 9 ruo
Zifron tutu kwụsị na Haza Enan. Nke a ga-abụ oke ala unu
n’akụkụ ugwu. 10 Oke ala unu n’akụkụ ọwụwa anyanwụ ga-
ebido na Haza Enan ruo Shefam. 11 Oke ala ahụ ga-agbada site
Shefam ruo Ribla n’akụkụ ọwụwa anyanwụ Ain. Site n’ebe
ahụ, ọ ga-agbasoro ndịda ọdịda anyanwụ Osimiri Galili. 12
Mgbe ahụ, ọ ga-aga ogologo ogologo, gbasoro osimiri Jọdan,
tutu kwụsị n’Osimiri Nnu. “‘Nke a bụ ala unu, na oke ala ya
n’akụkụ ọbụla.’” 13 Mosis nyere ndị Izrel iwu sị, “Kesaanụ ala
a dịka ihe nketa site n’ife nza. Onyenwe anyị enyela iwu ka
enye ya ebo itoolu na ọkara ndị ahụ fọdụrụ. 14 N’ihi na ebo
Ruben na Gad tinyere ọkara ebo Manase, enwetalarị ala ihe
nketa ha. 15 Ebo abụọ n’ọkara ndị a enwetala ihe nketa nke
ha n’akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan, na ncherita ihu
obodo Jeriko.” 16 Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 17
“Ndị a bụ aha ndị ikom m họpụtara ịhụ na e kenyere unu ala
ahụ dịka ihe nketa unu. Elieza onye nchụaja, na Joshua nwa
Nun. 18 Site n’ebo ọbụla họpụta otu onyendu ka ha nye aka
ikesa ala nketa ahụ. 19 “Ndị a bụ aha ndị a họpụtara: “Kaleb
nwa Jefune, site n’ebo Juda. 20 Shemuel nwa Amihud, site
n’ebo Simiọn 21 Elidad nwa Kislon, site n’ebo Benjamin. 22
Buki nwa Jogli, onyendu si n’ebo Dan. 23 Haniel nwa Efod,
onyendu si n’ebo Manase, nwa Josef. 24 Kemuel nwa Shiftan,
onyendu si n’ebo Ifrem, nwa Josef. 25 Elizafan nwa Panak,
onyendu si n’ebo Zebụlọn. 26 Paltiel nwa Azan, onyendu si
n’ebo Isaka. 27 Abihud nwa Shelomi, onyendu si n’ebo Asha.
28 Pedahel nwa Amihud, onyendu si n’ebo Naftalị.” 29 Ndị a
bụ ndị ikom Onyenwe anyị nyere iwu si ha kenye ndị Izrel
ihe nketa ha n’ala Kenan.

35 N’oge a, mgbe ndị Izrel ka nọ n’akụkụ osimiri Jọdan
n’obosara ala Moab, na ncherita ihu Jeriko, ka Onyenwe
anyị gwara Mosis okwu sị ya, 2 “Nye ndị Izrel iwu ka ha nye
ndị Livayị ụfọdụ obodo ebe ha ga-ebi. Obodo ndị a ga-abụ ndị
si n’ihe nketa ndị Izrel ketara. Nyekwa ha ala ebe anụ ụlọ ha
ga-anọ na-akpa nri, nke ga-agba obodo ndị a gburugburu. 3
Obodo ndị a ga-abụrụ ha ebe obibi, ma ala niile gbara ha
gburugburu ga-abụ ebe ịta nri nke igwe ehi na atụrụ, na anụ
ụlọ ha niile. 4 “Ala ebe ịta nri nke obodo niile nke unu ga-
enye ndị Livayị ga-adị narị mita anọ na ọkara n’ogologo site
na mgbidi obodo ga gburugburu mgbidi obodo ọbụla. 5 Ya
mere n’obodo ndị Livayị ọbụla, ala ịzụ anụ ụlọ ga-adị narị
mita anọ na ọkara site na mgbidi ha ruo n’oke ala ha. Ọ ga-adị
narị mita anọ na ọkara n’akụkụ ọwụwa anyanwụ, narị mita
anọ na ọkara n’akụkụ ọdịda anyanwụ, narị mita anọ na ọkara
n’akụkụ ugwu, narị mita anọ na ọkara n’akụkụ ndịda. Obodo
ha ga-adịkwa n’etiti ala ịzụ anụ ụlọ ndị a. 6 “Obodo isii n’ime
obodo ndị ahụ unu na-enye ndị Livayị ga-abụ obodo mgbaba,
ebe onye ọbụla gburu mmadụ na-amaghị ama nwere ike
gbaga izere ndụ ya. Tinyere obodo ndị a unu ga-enyekwasị ha
iri obodo anọ na abụọ ọzọ. 7 Ya mere obodo niile a ga-enye
ndị Livayị ga-adị iri obodo anọ na asatọ, tinyere obosara ala
ịzụ igwe ewu na atụrụ nke gbara obodo ndị a gburugburu. 8
Obodo unu na-enye ndị Livayị site n’ihe nketa ndị Izrel ga-
abụ dịka unu si keta oke unu. A ga-esite n’aka ebo nwere
ọtụtụ obodo wepụta ọtụtụ obodo, ma site n’aka ebo obodo
ha nwere na-ehighị nne wepụta ole na ole.” 9 Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị ya, 10 “Gwa ndị Izrel sị
ha, ‘mgbe unu gafere Jọdan banye n’ala Kenan, 11 họpụtanụ
ụfọdụ obodo ka ọ bụrụ obodo mgbaba ebe mmadụ nwere ike
ịgbabanye ma ọ bụrụ na o gbuo mmadụ na-amaghị ama. 12
Obodo ndị a ga-abụ ebe mgbaba nye onye na-ezere ndụ site
n’aka onye ahụ chọrọ ịbọrọ ọbọ, ka a ghara igbu onye e boro
ebubo igbu mmadụ tutu ruo mgbe e buru ụzọ kpee ya ikpe
n’ihu ọgbakọ. 13 Obodo isii ndị a unu wepụtara ga-abụ obodo
mgbaba. 14 Họpụta obodo mgbaba atọ n’akụkụ ọzọ nke Jọdan.
Ka atọ ndị ọzọ dịrị na Kenan. 15 Obodo ndị a agaghị abụ
ebe izere ndụ maka naanị ndị Izrel, kama ọ dịkwara ndị ọbịa
na ndị ọzọ bi n’etiti unu, ka onye na-akpachaghị anya gbuo
mmadụ gbaga ebe ahụ izere ndụ ya. 16 “‘Ọ bụrụ na mmadụ e
jiri mkpirisi igwe tigbuo mmadụ ibe ya, a ga-agụ onye dị otu
a dịka ogbu mmadụ. A ga-egbukwa ya. 17 A sịkwa na mmadụ
ejide n’aka ya nkume nke o nwere ike iji tugbuo mmadụ,
ọ bụrụ na ọ tụọ mmadụ nkume ahụ tugbuo ya, ọ bụ ogbu
mmadụ. Ogbu mmadụ ahụ aghakwaghị ịnwụ. 18 A sikwa na
mmadụ ji ihe e ji osisi tụọ n’aka ya, nke o nwere ike i ji tigbuo
mmadụ, ọ bụrụ na o tie mmadụ ihe osisi ahụ, tigbuo ya, ọ bụ
ogbu mmadụ. A ghaghị ime ka ogbu mmadụ ahụ nwụọ. 19
Onye na-abọ ọbọ ọbara ga-egbu ogbu mmadụ ahụ n’onwe ya
mgbe ọbụla o zutere ya. 20 Ọ bụrụ na mmadụ esite n’ekworo
nuo onye ọzọ aka, maọbụ kpachara anya tụọ onye ahụ ihe
nke mere ka ọ nwụọ, 21 maọbụ na o sitere n’obi ọnụma
jiri aka ya tie mmadụ ihe nke mere ka ọ nwụọ, a ga-egbu
onye ahụ, n’ihi na ogbu mmadụ ka ọ bụ. Onye na-agwachite
ọchụ ga-egbu ogbu mmadụ ahụ mgbe ọbụla o zutere ya. 22
“‘Ma ọ bụrụ na mmadụ ebughị iro n’obi nutuo mmadụ ibe

ya na mberede, maọbụ tụọ ya ihe, 23 maọbụ tụtuo nkume
nke datara dagbuo mmadụ ibe ya mgbe ọ na-ahụghị ya, bụ
onye na-abụghị onye iro ya, onye ọ na-ebughị n'obi imejọ,
24 mgbe ahụ, ndị ọgbakọ ga-ekpe ikpe n'etiti onye e boro
ebubo na onye na-agwachite ọchụ dịka usoro iwu ndị a si dị.
25 Nzukọ aghaghị ichekwa onye e boro ebubo na o gburu
mmadụ site n'aka onye na-agwachite ọchụ, zilaga onye ahụ e
boro ebubo n'obodo mgbaba, bụ ebe ha gbalagara. Onye ahụ
e boro ebubo ga-anọgide n'obodo mgbaba ahụ tutu ruo mgbe
onyeisi nchụaja nwụrụ, bụ onye ahụ e tere mmanụ nsọ. 26
"'Ma ọ bụrụ na ogbu mmadụ a ahapụ obodo mgbaba ahụ
pụọ, ọ bụrụkwa, 27 na onye ahụ na-abọ ọbọ ọbara achọta ya
n'azụ obodo mgbaba ahụ, o nwere ike igbu onye ahụ e boro
ebubo, ikpe igbu mmadụ agaghị ama ya. 28 Onye ahụ e boro
ebubo na o gburu mmadụ aghaghị ịnọ n'ime obodo mgbaba
ahụ tutu ruo mgbe onyeisi nchụaja nwụrụ. Ọ bụ naanị mgbe
onyeisi nchụaja nwụchara, ka ha nwere ike ịlaghachi n'ụlọ
ya, n'ihe nketa ya. 29 "'Ndị a bụ usoro iwu ga-adịgide nye
unu site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ, n'ebe obibi unu niile. 30 "'Onye
ọbụla gburu mmadụ ga-anwụ. A ga-ama ya ikpe ọnwụ naanị
mgbe e nwere karịa otu onye akaebe. Ọ dịghị onye ọbụla
a ga-egbu n'ihi akaebe nke otu onye gbara megide ya. 31
"'Unu a narakwala ihe ịgbara isi n'ọnọdụ ndụ nke onye gburu
mmadụ, bụ onye nke ikpe ọnwụ mara. Aghaghị ime ka ha
nwụọ. 32 "'Unu a narakwala ihe mgbapụta site n'aka onye
ọbụla nke gbagara n'obodo mgbaba, site otu a kwere ka ha
lọghachite azụ ga biri n'ala nke aka ha tupu onyeisi nchụaja
anwụọ. 33 "'Unu emerụkwala ala ahụ nke unu bi n'ime ya.
Ọbara igbu ọchụ na-emerụ ala. Ọ dịkwaghị mkpuchi mmehie
a ga-eme banyere ala a wufuru ọbara n'ime ya, ma ọ bụghị
naanị ọbara nke onye ahụ gburu ọchụ ahụ. 34 Unu emerụla
ala ahụ unu na-aga ibi n'ime ya. N'ihi na mụ onwe m bikwa
n'ebe ahụ, mụ bụ Onyenwe anyị bi n'etiti ụmụ Izrel.'"

36

N'oge ahụ, ndịisi ezi agbụrụ Gilead, nwa Makia, nwa
Manase, otu n'ime ụmụ Josef, bịakwutere Mosis na ndị
ndu, na ndịisi ezi ụmụ Izrel sị ha: 2 "Mgbe Onyenwe anyị
nyere unu onyenwe m iwu inye ụmụ Izrel ala ahụ n'ihe nketa
site n'ife nza, onye nyekwara gị iwu iwere ihe nketa nwanne
anyị nwoke Zelofehad nyefee n'aka ụmụ ya ndị inyom. 3
Ugbu a, ọ bụrụ na ha alụọ ndị ikom Izrel si n'ebo ọzọ, mgbe
ahụ, ihe nketa ha ga-abụ nke anapụrụ anyị, tụkwasị n'ihe
nketa nke ebo ebe ha lụrụ di. N'ụzọ dị otu a, ihe nketa anyị
ga-abụ nke e wepụrụ ihe site na ya. 4 Mgbe afọ inwere onwe
nye Izrel ruru, a ga-agụnye ihe nketa ha n'ebo ebe ha lụrụ dị.
A ga-esi otu a wepụ ala ha site n'ihe nketa nke nna nna anyị
ha ketara." 5 Mgbe ahụ, Mosis nyere ndị Izrel ntụziaka site
n'iwu Onyenwe anyị sị, "Ihe ndị ikom ebo Josef na-ekwu ziri
ezi. 6 Ma nke a bụ iwu Onyenwe anyị na-enye maka ụmụ ndị
inyom Zelofehad. Ha nwere ike ịlụ onye ọbụla masịrị ha, ma
onye ha ga-alụ ga-abụrịrị onye si n'agbụrụ ebo nna ha. 7 O
nweghị ihe nketa ọbụla n'Izrel ga-esi n'aka otu ebo gafee
n'ebo ọzọ. N'ihi na ihe nketa nke ebo ọbụla ga-adịgidere ha
dịka otu e siri kee ya nye nna nna ha. 8 Nwa nwanyị Izrel
ọbụla ketara ala n'ebo Izrel ọ bụla ga-alụ di site n'agbụrụ ebo
nna ya. Ka ala ha ghara ịgafere ebo ọzọ. 9 Ọ dịghị ihe nketa
ọbụla ga-esi n'otu ebo feere ebo ọzọ. N'ihi na ebo Izrel ọbụla
ga-edebere onwe ha ala ha ketara." 10 Ya mere, ụmụ ndị
inyom Zelofehad mere dịka Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu.
11 Ụmụ Zelofehad ndị a: Mahla, na Tịaza, na Hogla, na Milka,
na Noa, lụrụ ndị ikom si n'ebo nna ha. 12 Ha lụrụ di n'agbụrụ
ụmụ Manase, nwa Josef. N'ụzọ dị otu a, ihe nketa ha dịgidere
n'ebo na agbụrụ nna ha. 13 Ndị a bụ iwu na ụkpụrụ Onyenwe
anyị sitere n'aka Mosis nye ndị Izrel n'oge ha nọ n'obosara
ala Moab, n'akụkụ osimiri Jọdan, na ncherita ihu Jeriko.

Diuteronomi

1 Ndị a bụ okwu ahụ Mosis gwara Izrel niile mgbe ha nọ n'ọwụwa anyanwụ Jọdan, n'ọzara n'Araba, ebe chere ihu n'obodo Suf, n'etiti Paran na Tofel na Leban, na Hazerọt, na Dizahab. **2** Site n'ugwu Horeb ruo Kadesh Banea, bụ njem abalị iri na otu ma e soro ụzọ gawara ugwu Sia. **3** Ọ bụ n'abalị mbụ nke ọnwa iri na otu, nke afọ iri anọ ka Mosis gwara ụmụ Izrel ihe niile Onyenwe anyị nyere ya n'iwu banyere ha. **4** Nke mere mgbe ọ lụgbuchara Saịhọn, eze ndị Amọrait, onye na-achị na Heshbọn, lụgbukwaa Ọg, eze ndị Bashan na Edrei, onye na-achị n'Ashtarọt. **5** N'ọwụwa anyanwụ Jọdan, n'ala ndị Moab ka Mosis nọ kọwaara ụmụ Izrel iwu ndị a sị ha, **6** Onyenwe anyị Chineke anyị gwara anyị n'ugwu Horeb sị, "Unu anọọla ọtụtụ oge n'ugwu a. **7** Ugbu a bilienụ ije, baa n'ala ugwu ugwu ndị Amọrait. Gaakwanụ n'ala niile ndị agbataobi ha bụ Araba, n'ugwu niile na n'ebe dị ala ala na Negeb, n'ọnụ mmiri nke oke osimiri, garuokwanụ ala ndị Kenan na nke ndị Lebanọn, gagidekwanụ ruo n'osimiri ukwu Yufretis. **8** Lee, enyela m unu ala ahụ niile! Baanụ n'ime ya, bichiekwanụ ala ahụ Onyenwe anyị ṅụrụ iyi na ọ ga-enye nna nna unu bụ Ebraham, Aịzik, Jekọb na ụmụ ụmụ ha niile ndị ga-esote ha." **9** N'oge ahụ, agwara m unu ụmụ Izrel okwu sị, "Unu bụụrụ m oke ibu arọ, apụghịkwa m ibu unu naanị m. **10** Onyenwe anyị Chineke unu emeela ka unu mụbaa dịka kpakpando nke eluigwe. **11** Ka Onyenwe anyị Chineke nna nna unu ha meekwa ka unu mụbaa n'ọnụọgụgụ, puku kwụrụ puku, ya gọziekwa unu dịka o kwere na nkwa. **12** Ma olee otu naanị m ga-esi buo ibu unu, doziekwa ise okwu unu na nsogbu unu niile? **13** Họpụtanụ ụfọdụ ndị ikom nwe amamihe, nghọta, na ndị a na-akwanyere ùgwù, site n'ebo niile unu n'otu n'otu, aga m emekwa ha ndịisi unu." **14** Unu zara sị m, "Ihe ahụ i zubere ime dị mma." **15** Ya mere, a kpọọrọ m ndịisi n'ebo dị iche iche, ndị ikom maara ihe, na ndị a na-asọpụrụ, mee ka ha bụrụ ndịisi ọchịchị unu, ụfọdụ ha na-elekọta puku mmadụ, ụfọdụ narị mmadụ, ndị ọzọ na-elekọta iri mmadụ ise, ndị ọzọ mmadụ iri, ka ha bụrụ ndị ndu ebo dị iche iche. **16** Adọrọ m ndị ikpe unu a aka na ntị n'oge ahụ sị ha, "Nụrụnụ ikpe niile metụtara esemokwu dị n'etiti ụmụnna unu, ma kpeenụ ikpe ọbụla na-eleghị mmadụ anya n'ihu ma ikpe ahụ ọ dị n'etiti ụmụnna unu ndị Izrel, maọbụ n'etiti ndị Izrel na ndị ọbịa. **17** Kpeenụ ikpe ziri ezi nye onye ukwu na onye nta. Elekwala ndị unu na-ekpe ikpe anya n'ihu, n'ihi na unu na-ekpe ikpe unu n'ọnọdụ Chineke." Enyekwara m ha iwu sị ha wetaranụ m ikpe niile siri unu ike ka m leba ha anya. **18** N'oge ahụ, agwara m unu ihe niile unu na-aghaghị ime. **19** Emesịa, dịka iwu Onyenwe anyị Chineke anyị nyere si dị, anyị hapụrụ ugwu Horeb, chee ihu gawa n'ala ugwu ugwu ndị Amọrait. Ụzọ anyị si gafee ọzara ukwu ahụ dị egwu nke unu ji anya unu hụ tutu anyị erute Kadesh Banea. **20** Mgbe ahụ agwara m unu okwu sị, "Unu erutela n'ala ugwu ugwu ndị Amọrait, ala ahụ Onyenwe anyị Chineke anyị na-enye anyị. **21** Lee, Onyenwe anyị Chineke unu enyela unu ala ahụ. Gaanụ nweta ya ka ọ bụrụ nke unu dịka Onyenwe anyị Chineke nna nna unu gwara unu sị, Unu atụla egwu, ka obi unu gharakwa ịda mba." **22** Ma unu niile bịakwutere m sị m, "Ka anyị zipụ ndị nnyocha ka ha gaa mata ezi ụzọ e si abanye n'ala ahụ. Anyị ga-ekpebikwa obodo ndị anyị ga-ebu ụzọ banye." **23** Ntụpụta unu juru m afọ, n'ihi ya, esitere m n'etiti unu họpụta mmadụ iri na abụọ, otu onye site n'ebo ọbụla. **24** Ndị a pụrụ, gbagoo ala ugwu ugwu ahụ tutu bịaruo na Ndagwurugwu Eshkọl. Ha legharịrị anya n'ala ahụ. **25** Ha ghọtara ụfọdụ n'ime mkpụrụ osisi mịrị n'ala ahụ, bulatara anyị. Ha wetakwaara anyị ozi, sị, "Ala ahụ Onyenwe anyị Chineke anyị na-aga inye anyị dị mma." **26** Ma unu jụrụ ịga n'ala ahụ, si otu a nupu isi megide iwu Onyenwe anyị Chineke unu nyere. **27** Unu nọ n'ụlọ ikwu unu tamuo ntamu na-asị, "N'ezie Onyenwe anyị ahụghị anyị n'anya. Lee ka o si site n'ala Ijipt dupụta anyị were anyị nyefee n'aka ndị Amọrait ka ha laa anyị n'iyi! **28** Ebee ka anyị nwere ike ịga ugbu a? Ụmụnna anyị gara nyochaa ala ahụ emenyela anyị egwu. Ha sịrị, 'Na ndị bi n'ala ahụ toro ogologo karịa anyị bụrụkwa ndị dị ike. Ha sịkwara na mgbidi e ji gbaa obodo ha gburugburu topuru ruo n'eluigwe! Anyị hụkwara ụmụ Anak n'ebe ahụ.'" **29** Ma agwara m unu sị, "Ka ụjọ ghara ịtụ unu, unu atụla ndị ahụ egwu. **30** Onyenwe anyị Chineke unu, onye na-aga n'ihu unu, ga-alụrụ unu ọgụ, dịka o si lụọra unu ọgụ n'ihu anya unu, n'ala Ijipt, **31** nakwa n'ime ọzara, ebe unu nọ hụ otu Onyenwe anyị Chineke unu si bulie unu elu dịka nna si ebuli nwa ya elu, n'ụzọ niile unu gbasoro tutu unu erute ebe a." **32** Ma agbanyeghị nke a, unu ekwenyeghị na Onyenwe anyị Chineke unu, **33** bụ onye gara n'ihu unu n'ije unu niile, ịchọpụtara unu ebe unu ga-ama ụlọ ikwu unu, onye jikwa ọkụ duo unu n'abalị, jiri igwe ojii duo unu n'ehihie, iji zi unu ụzọ unu ga-agbaso. **34** Ma otu o si dị, mgbe Onyenwe anyị nụrụ ntamu unu, iwe dị ukwuu were ya, n'ihi ntamu unu, ọ ṅụrụ iyi sị, **35** "O nweghị otu onye n'ime ọgbọ ọjọọ a ga-anọ ndụ hụ ala ọma ahụ m ṅụrụ iyi inye nna nna unu, **36** karịakwa Kaleb, nwa Jefune. Ọ ga-ahụ ala ahụ anya, aga m enye ya na ụmụ ụmụ ya ala ahụ ọ zọkwasịrị ụkwụ ya, n'ihi na o ji obi ya niile sogide Onyenwe anyị." **37** Ọ bụkwa n'ihi unu ka Onyenwe anyị ji weso m iwe, na-asị, "Gị onwe gị kwa, ị gaghị aba n'ebe ahụ! **38** Kama Joshua, nwa Nun, onye na-enyere gị aka, ga-edu ha banye n'ebe ahụ. Gbaa ya ume n'ihi na ọ bụ ya ga-edu ndị Izrel inweta ala ahụ dịka ihe nketa ha. **39** Ọ bụkwa ụmụntakịrị ahụ na-amaghị ihe dị iche site n'ihe ọma na ihe ọjọọ ka m ga-enye ala ahụ. Ha ga-abanye n'ime ya, nweta ya dịka ihe nketa. **40** Ma unu onwe unu, bilienụ, chigharịa gawa n'ime ọzara. Cheenụ ihu unu n'Osimiri Uhie." **41** Mgbe ahụ, unu kwupụtara mmehie unu sị, "Anyị emehiela megide Onyenwe anyị. Anyị ga-agbago n'ala ahụ gaa lụọ ọgụ, dịka Onyenwe anyị Chineke anyị nyere anyị n'iwu." Ya mere, onye ọbụla n'ime unu yikwasịrị ihe agha ya na-eche na ọ dị mfe ịgbago n'obodo ndị ahụ dị n'ugwu. **42** Ma Onyenwe anyị sịrị m, "Gwa ha, 'Unu arịgokwala, gaa buo agha, n'ihi na agaghị m anọnyere unu. Ndị iro unu ga-emerikwa unu.'" **43** Ya mere, agwara m unu, ma unu aṅaghị ntị. Unu nupuru isi n'iwu Onyenwe anyị, jiri nganga juru unu obi bilie, rigoo n'obodo ahụ dị n'ugwu. **44** Ndị Amọrị bụ ndị bi n'ugwu ahụ pụtara, ha chụsasịrị unu dịka aṅụ si eme, tidaa unu n'ala site na Sia ruo Homa. **45** Emesịa, unu lọghachiri bịa kwaa akwa n'ihu Onyenwe anyị, ma o geghị ntị nye olu akwa unu, ọ ṅakwaghị unu ntị. **46** N'ihi ya, unu nọrọ ọtụtụ oge na Kadesh.

2 Anyị laghachiri azụ chee ihu n'ọzara n'ụzọ gawara Osimiri Uhie, dịka Onyenwe anyị gwara m. Ọtụtụ afọ ka anyị nọ na-awagharị gburugburu ugwu Sia. **2** Mgbe ahụ, Onyenwe

anyị sịrị m, 3 “Unu agbaala ala ugwu ugwu a gburugburu ogologo oge, cheenụ ihu n’akụkụ ugwu. 4 Nye ụmụ Izrel iwu ndị a: ‘Unu ga-aga site n’ala ụmụnna unu ndị Edọm gafee. Ndị Edọm bụ ụmụ ụmụ Ịsọ, onye biri na Sia. Ha ga-atụ egwu mgbe ha nụrụ na unu ga-esi n’ala ha gafee, ma kpachapụnụ anya. 5 Unu akpasukwala ha ka ha lụsoo unu ọgụ, n’ihi na agaghị m enye unu ala ọbụla sitere n’ala ha, ọ bụladị ebe ga-ezuru unu ịzọkwasị ụkwụ unu. Enyela m Ịsọ ala niile nke ugwu Sia dịka nke aka ya. 6 Jirinụ ọlaọcha kwụọ ha ụgwọ nri ọbụla unu riri, jirikwanụ ọlaọcha kwụọ ha ụgwọ n’ihi mmiri ọbụla unu ṅụrụ.’” 7 Onyenwe anyị Chineke unu agọziela unu n’ihe ọbụla bụ akaọrụ unu. O cheela nzọ ụkwụ unu nche iri afọ anọ ndị a niile unu wagharịrị n’ọzara ukwuu a. Onyenwe anyị Chineke unu anọnyerela unu, ọ dịkwaghị ihe kọrọ unu. 8 Ya mere, anyị sitere n’ala ụmụnna anyị bụ ụmụ Ịsọ, ndị bi na Sia gafee. Anyị hapụkwara ụzọ Araba nke si Elat na Eziọn Geba, tụgharịa gawa elu elu ụzọ ọzara Moab. 9 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị dọrọ anyị aka na ntị sị, “Unu esogbula maọbụ lụso ndị Moab ọgụ n’ihi na unu enweghị oke n’ala ha, n’ihi na enyela m ụmụ ụmụ Lọt ala Ar ka ọ bụrụ ihe nketa nke ha.” 10 (Ndị biri n’ebe ahụ na mgbe gara aga bụ ndị Emim, agbụrụ ha gbara dimkpa dịkwa ọtụtụ n’ọnụọgụgụ. Ha toro ogologo dịka ndị Anak. 11 A na-eche na ha bụ ndị Refaim, dịka ndị Anak, ma ndị Moab na-akpọ ha ndị Emim. 12 Ma mgbe gara aga ọ bụ ndị Hor bi na Sia, ma ndị Edọm, ụmụ Ịsọ, chụpụrụ ha. Ha bibiri ndị Hor bichikwaa ala ha, dịka ụmụ Izrel si bichie n’ala ahụ Onyenwe anyị nyere ha dịka ihe nketa.) 13 Onyenwe anyị gwara anyị okwu sị, “Ugbu a bilienụ, gafee Ndagwurugwu Zered.” Anyị bilikwara gafee. 14 Iri afọ atọ na asatọ gasịrị, site na mgbe anyị hapụrụ Kadesh Banea ruo mgbe anyị gafere Ndagwurugwu Zered! N’oge a, ọgbọ ndị ikom ahụ niile na-alụ agha anwụchaala site n’ọmụma ụlọ ikwu, dịka Onyenwe anyị ṅụrụ ha n’iyi. 15 E, aka Onyenwe anyị dị megide ha, ruo mgbe o mere ka ha niile nwụchaa site n’ọmụma ụlọ ikwu ahụ. 16 Mgbe onye nke ikpeazụ n’ime ndị niile a tozuru ije agha nwụchara, 17 Onyenwe anyị sịrị m, 18 “Taa, ụmụ Izrel ga-esi na Ar gafee oke ala ndị Moab. 19 Mgbe unu bara n’ala ndị Amọn, unu esogbula ha, unu alụsola ha ọgụ, n’ihi na agaghị m enye unu ala ndị Amọn. Enyela m ụmụ ụmụ Lọt ala ahụ dịka ihe onwunwe ha.” 20 Ndị bi n’ebe a na mbụ bụ ndị Refaim, ma ụmụ Amọn na-akpọ ha ndị Zamzum. 21 Ha bụ agbụrụ dị ukwuu n’ọnụọgụgụ, siekwa ike nke ukwuu, ha toro ogologo dịka ụmụ Anak. Onyenwe anyị sitere n’aka ndị Amọn laa ha n’iyi, bụ ndị chụpụrụ ha ma bichie n’obodo ha. 22 Onyenwe anyị mekwara otu ihe ahụ nye ndị agbụrụ Ịsọ bụ ndị bi n’ugwu Sia mgbe ọ lara ndị Hor bụ ụzọ biri n’ebe ahụ n’iyi. Ha chụpụrụ ha, bichie ala ha ruo taa. 23 Ebe ọzọkwa Onyenwe anyị mere ihe dị otu a bụ mgbe o mere ka ndị Kafto laa ndị Avim n’iyi. Ha bichiri obodo nta niile ndị Avim nwere nke dị gburugburu ebe ahụ rukwaa Gaza. 24 Emesịa, Onyenwe anyị sịrị, “Gafeenụ ndagwurugwu dị warawara nke Anọn, baakwanụ n’alaeze Saịhọn, onye Amọrị, eze obodo Heshbọn. Lụsonụ ya agha, bichiekwanụ n’ala ya n’ihi na enyefeela m ya bụ eze na ala ya n’aka unu. 25 Site taa gaa n’ihu, aga m etinye egwu na ụjọ n’obi ndị niile bi n’okpuru mbara eluigwe. Ha ga-anụ akụkọ unu tụọ oke egwu, maakwa jijiji n’ihi unu.” 26 Esitere m n’ọzara Kedemot zipụ ndị ozi, ka ha jekwuru Saịhọn, eze Heshbọn, zie ya ozi na anyị chọrọ udo, sị, 27 “Kwere ka anyị site n’obodo gị gafee. Ọ bụ naanị n’okporoụzọ ka anyị ga-anọ. Anyị agaghị atụgharị gaa n’aka nri maọbụ n’aka ekpe. 28 Renye anyị ihe oriri anyị ga-eri na mmiri anyị ga-aṅụ n’ọnụ ahịa ọlaọcha. Naanị kweere ka anyị gabiga n’ụkwụ ala, 29 dịka ụmụ Ịsọ, bụ ndị bi na Sia, nakwa ndị Moab bi n’obodo Ar meere anyị, ruo mgbe anyị gafere Jọdan banye n’ala ahụ Onyenwe anyị Chineke anyị na-enye anyị.” 30 Ma Saịhọn, eze Heshbọn, ekweghị ka anyị si n’ala ya gafee. N’ihi na Onyenwe anyị Chineke unu mere ka mmụọ ya sie ike, meekwa ka o mesie obi ya ike, ka o si otu a nyefee ya n’aka unu dịka ọ mere ugbu a. 31 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara m sị, “Lee, amalitela m iwere Saịhọn na obodo a nyefee unu n’aka. Ngwanụ, malitenụ ibuso ya agha! Merienụ ya, nwetakwanụ ala ya.” 32 Mgbe Saịhọn na ndị agha ya niile pụtara izute anyị n’agha n’ebe a na-akpọ Jehaz, 33 Onyenwe anyị Chineke anyị nyefere ya n’aka anyị. Anyị gburu ya, gbukwaa ụmụ ya na ndị ikom niile, na ndị agha ya niile. 34 N’oge ahụ, anyị meriri obodo ya niile, bibiekwa ha niile kpamkpam, ma ndị ikom, ma ndị inyom, ma ụmụntakịrị. Anyị ahapụghị mmadụ onye ndụ. 35 Ma ihe ndị anyị bukọọrọ bụ naanị anụ ụlọ, na ngwongwo ndị ọzọ dị iche iche anyị si n’obodo ndị anyị meriri kwata. 36 Anyị lụgburu ndị niile bi n’obodo dị site n’Aroea ruo n’ọnụ ndagwurugwu dị warawara nke Anọn, na site n’etiti ndagwurugwu ahụ ruo Gilead. O nweghị obodo ọbụla rara anyị ahụ imeri, n’ihi na Onyenwe anyị Chineke nyefere ha niile n’aka anyị. 37 Ma dịka usoro iwu Onyenwe anyị Chineke anyị si dị, anyị abanyeghị ala ndị Amọn ọbụla maọbụ ruokwa n’ala dị n’akụkụ iyi Jabọk nso, maọbụ n’obodo ndị ahụ niile dị n’ugwu.

3 Ihe ọzọ bụ na anyị chigharịrị, gbagoo n’ụzọ gawara Bashan. Ma Ọg, eze Bashan, ya na ndị agha ya niile biliri chịrị agha pụta izute anyị n’agha na Edrei. 2 Ma Onyenwe anyị gwara m okwu, sị, “Atụla ya egwu, n’ihi na ewerela m ya na ndị agha ya niile, na ala ya, nyefee gị n’aka. Mee ya ihe i mere Saịhọn eze ndị Amọrait, onyeisi obodo Heshbọn.” 3 Ya mere, Onyenwe anyị bụ Chineke anyị nyefere Ọg, eze Bashan na ndị agha ya niile n’aka anyị. Anyị gbuchapụkwara ha niile, na-ahapụghị onye ọbụla ndụ. 4 N’oge ahụ, anyị lụgburu obodo ya. Ọ dịghị obodo ọbụla n’ime iri obodo isii ahụ niile nke anyị na-anaraghị ha, ya bụ akụkụ Agob niile bụ alaeze Ọg n’ime Bashan. 5 Obodo ndị a bụ obodo e wusiri ike, nwechara mgbidi dị elu nke ukwuu, nwekwaa ọnụ ụzọ na mkpọrọ e ji akpọchi ha. Anyị lụgbukwara ọtụtụ obodo nta ndị ọzọ, ndị na-enweghị mgbidi. 6 Anyị bibiri ihe niile dị n’obodo Bashan, dịka anyị mere n’obodo Saịhọn, eze Heshbọn. Anyị gburu mmadụ niile bi n’ime ha, nwoke, nwanyị, na ụmụntakịrị. 7 Ma anụ ụlọ ha niile, na ihe nkwata si n’obodo ha niile, bụ ihe anyị lụtara n’agha nye onwe anyị. 8 Mgbe ahụ, anyị napụrụ ala ahụ site n’aka eze abụọ ndị Amọrait, ya bụ ala ndị dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan. Ha dị site na ndagwurugwu Anọn ruo n’ugwu Hemon. 9 (Aha ndị Saịdọn na-akpọ ugwu Hemon bụ Siriọn, ma ndị Amọrait na-akpọ ya Senia.) 10 Anyị meriri obodo ndị ahụ niile dị n’ala dị larịị, meriekwa Gilead niile na Bashan, tutu ruo obodo Saleka na Edrei, obodo ndị dị n’alaeze Ọg, eze Bashan. 11 (Ọg, eze ndị Bashan bụ naanị onye fọdụrụ ndụ n’agbụrụ ndị Refaim. E ji igwe kwaa ihe ndina ya, nke ogologo ya dị mita anọ, nke obosara ya bụkwa mita abụọ. Ihe ndina a dị ruo taa n’obodo Raba, otu n’ime obodo ndị Amọn.) 12 Mgbe anyị nwetara ala

ndị a, eweere m ya nye ndị Ruben, na Gad, ya bụ, oke ala dị
n'ebe obodo ugwu Aroea, nke dị n'akụkụ ndagwurugwu Anọn.
Tinyekwara ọkara obodo ugwu Gilead, na obodo niile dị n'ime
ya. **13** Ala fọdụrụ na Gilead nakwa Bashan niile na alaeze Og
ka m nyere otu ọkara ebo Manase. Nke a bụ ala Agob niile
dị na Bashan, bụ ndị amaara dịka ala ndị Refaim. **14** Jaịa,
onye si n'ebo Manase, were ala niile dị n'Agob, ọ bụladị ruo
n'oke ala ndị Geshua na ndị Maaka. Ọ kpọrọ ya n'aha ya, nke
mere na ruo taa ihe a na-akpọ Bashan bụ Havọt Jaịa, nke
pụtara, obodo Jaịa. **15** Makia ka m nyere Gilead. **16** Ma Ebo
Ruben na Gad ka m nyere ala niile dị site na Gilead ruo n'etiti
ndagwurugwu Anọn, na site na ndagwurugwu a ruo n'iyi
Jabọk, nke bụ oke ala ụmụ Amọn. Etiti ndagwurugwu Anọn
bụkwa oke ala ebo Ruben na Gad. **17** Oke ala ha n'akụkụ ọdịda
anyanwụ bụ osimiri Jọdan nke dị n'Araba. Oke ala a sitere
na Kineret gbatịa ruo n'Osimiri Araba (ya bụ Osimiri Nnu),
nke dị na mgbada ugwu Pisga. **18** Enyekwara m unu iwu
n'oge ahụ sị, "Onyenwe anyị Chineke unu enyela unu ala a ka
unu nwere ya. Ma ndị unu niile, ndị bụ dimkpa, ndị jikeere
maka agha, ga-agafe nọrọ ndị Izrel ndị ọzọ n'ihu. **19** Otu ọ dị,
ebe ọ bụ na unu nwere ọtụtụ anụ ụlọ, ndị nwunye unu na
ụmụntakịrị unu ga-ebi n'obodo ndị m nyere unu, lekọtaa
anụ ụlọ unu anya, **20** tutu ruo mgbe Onyenwe anyị ga-enye
ụmụnna unu mmeri dịka o nyere unu. Mgbe ha nwetara ala
Onyenwe anyị Chineke anyị na-enye ha n'ofe Jọdan, onye
ọbụla n'ime unu nwere ike lọghachi bịa biri n'ala unu." **21**
N'oge ahụ, agwara m Joshua okwu sị, "I jirila anya gị hụ ihe
Onyenwe anyị Chineke gị mere eze abụọ ndị a. Otu a ka ọ
ga-emekwa alaeze niile dị n'ofe Jọdan ebe unu na-aga. **22**
Atụla ha egwu, n'ihi Onyenwe anyị Chineke gị ga-alụrụ gị
ọgụ." **23** N'oge ahụ, arịrịọ m Onyenwe anyị arịrịọ sị ya, **24**
"Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị ị malitela igosi
mụ bụ ohu gị ịdị ukwuu gị na ike gị. O nweghị chi ọzọ dị
n'eluigwe maọbụ n'ụwa pụrụ ịrụ ọrụ ebube niile ị rụrụ. **25**
Kwere ka m gafee hụ ala ọma ahụ dị n'ofe ọzọ nke Jọdan,
ala ugwu ugwu ahụ mara mma, na Lebanọn." **26** Ma n'ihi
unu, Onyenwe anyị wesoro m iwe jụ ige m ntị! Onyenwe
anyị gwara m okwu sị m, "O zuola! Agwakwala m ihe ọbụla
banyere okwu a. **27** Gaa, rigoruo n'elu ugwu Pisga, site n'ebe
ahụ lepụ anya n'akụkụ ugwu na ndịda ma n'akụkụ ọwụwa
anyanwụ na ọdịda anyanwụ. Ọ bụ anya gị ka ị ga-eji hụ ala
ahụ, n'ihi na ị gaghị agafe osimiri Jọdan. **28** Nye Joshua ike ka
ọ nọchie ọnọdụ gị. Gbaakwa ya ume, n'ihi na ọ bụ ya ga-edu
ndị a gafee Jọdan iketa ala ahụ niile ị ga-ahụ." **29** Ya mere,
anyị nọdụrụ na ndagwurugwu ahụ dị nso na Bet-Peoa.

4 Ugbu a, O Izrel, gee ntị n'ụkpụrụ na iwu niile m na-aga
ikuziri unu ka unu na-eme ma ọ bụrụ na unu chọrọ ịdị
ndụ banye, ma nwetakwa ala ahụ Onyenwe anyị Chineke nna
nna unu ha na-enye unu. **2** Unu atụkwasịla iwu ọzọ n'elu
iwu ndị a, ma ọ bụkwanụ site na ha wepụ iwu ọbụla. Kama,
meenụ ihe iwu ndị a na-ekwu, n'ihi na ha si n'aka Onyenwe
anyị Chineke unu. **3** Unu ji anya unu hụ ihe Onyenwe anyị
mere na Baal-Peoa. Onyenwe anyị Chineke unu sitere n'etiti
unu bibie ndị niile gbasoro Baal nke Peoa. **4** Ma unu niile
nọgidesịrị ike soro Onyenwe anyị Chineke unu bụ ndị dị
ndụ taa. **5** Lee, ezila m unu ụkpụrụ na iwu niile Onyenwe
anyị Chineke m sị m zi unu, iwu unu na-aghaghị idebe n'ala
ahụ unu na-aga inweta. **6** Lezienụ anya hụ na unu debere
ha, n'ihi na nke a ga-egosi mba gbara unu gburugburu na
unu bụ ndị nwere nghọta na amamihe. N'ihi na mgbe ha
nụrụ banyere ụkpụrụ ndị a, ha ga-ekwu okwu sị, "N'ezie, ndị
jupụtara na mba ukwu a bụ ndị nwere nghọta na amamihe."
7 Olee mba ọzọ dị ukwuu, nke e mere ka chi ha nọọ ha nso
dịka Onyenwe anyị Chineke anyị si na-anọ anyị nso mgbe
ọbụla anyị kpọkuru ya n'ekpere? **8** Olee mba ukwu ọzọ dịkwa
nke nwere ụkpụrụ na iwu ziri ezi dịka iwu ndị a m na-enye
unu taa? **9** Naanị kpachapụnụ anya unu, ma cheenụ onwe
unu nche mgbe niile, ka unu ghara ichefu ihe ndị a niile unu
ji anya unu hụ, ka ha gharakwa isi n'obi unu pụọ ụbọchị niile
nke ndụ unu. Kama kuziere ha ụmụ unu, na ụmụ ụmụ ndị ga-
esote ha. **10** Cheta ụbọchị ahụ unu bịara guzo n'ihu Onyenwe
anyị Chineke unu n'ugwu Horeb, n'ụbọchị ahụ ọ gwara m
okwu sị m, "Kpọkọtaa ụmụ Izrel ka ha bịa n'ihu m, nụrụ
okwu m, ka ha nwee ike mụta ịtụ m egwu ụbọchị niile nke
ha ga-ebi n'ala ahụ, ka ha nweekwa ike ikuziri ụmụ ha." **11**
Ọ bụ n'ala ugwu ahụ ka unu bịara nso, guzo, mgbe ọkụ si
n'ugwu ahụ na-ere, na-alali elu iru eluigwe, ya na igwe ojii
nakwa oke ọchịchịrị. **12** Mgbe ahụ Onyenwe anyị sitere n'ọkụ
ahụ gwa unu okwu. Unu nụrụ ụda olu ya, ma unu ahụghị
oyiyi ọbụla anya, naanị ụda olu. **13** O nyere unu ọgbụgba ndụ
ya, nke unu na-aghaghị idebe. Ha dị iwu iri. O dere ha na
mbadamba nkume abụọ. **14** E, ọ bụ n'oge ahụ ka Onyenwe
anyị nyere m iwu sị m nye unu ụkpụrụ na iwu unu ga-agbaso
mgbe unu banyere n'ala ahụ dị n'ofe Jọdan, nke unu na-
aga inweta. **15** Unu maara na unu ahụghị ụdịdị Onyenwe
anyị anya n'ụbọchị ahụ o sitere n'ọkụ gwa unu okwu n'ugwu
Horeb. Ya mere kpachapụrụnụ onwe unu anya **16** ka unu
ghara imerụ onwe unu site n'ịkpụ oyiyi ọbụla dịka arụsị, ụdị
oyiyi ihe ọbụla, maọbụ n'ụdị nwoke maọbụ n'ụdị nwanyị, **17**
maọbụ n'ụdị anụmanụ, maọbụ n'ụdị nnụnụ na-efe efe, **18**
maọbụ n'ụdị anụ na-akpụ akpụ, ma ọ bụkwanụ n'ụdị azụ
bi na mmiri. **19** Mgbe unu lere anya na mbara eluigwe hụ
anyanwụ, ọnwa, na kpakpando, dịka ha si basaa na mbara
eluigwe, unu ekwela ka unu bụrụ ndị a na-arafu ịkpọ isiala
nye ha na ife ha ofufe bụ ihe ndị a Onyenwe anyị Chineke
unu kere nye mba niile bi n'okpuru eluigwe. **20** Ma banyere
unu, Onyenwe anyị kpọọrọ unu, kpọpụta unu site n'ime ọkụ
na-agbaze igwe, site n'Ijipt pụta, ka unu bụrụ ihe nketa ya,
dịka unu dị ugbu a. **21** Onyenwe anyị wesoro m iwe n'ihi unu,
ọ ṅụrụ iyi na m agaghị agafe osimiri Jọdan ịbanye n'ala ọma
ahụ nke Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị dịka ihe nketa
gị. **22** Aghaghị m ịnwụ n'ala a. Agaghị m agafe Jọdan. Ma unu
ga-agafe gaa nweta ala ọma ahụ. **23** Lezienụ anya ka unu
ghara ichefu ọgbụgba ndụ unu na Onyenwe anyị Chineke unu
nwekọrọ, unu emerela onwe unu arụsị yiri ụdịdị ihe ọbụla,
ndị ahụ iwu Onyenwe anyị Chineke unu nyere megidere. **24**
N'ihi na Onyenwe anyị Chineke unu bụ ọkụ na-erepịa erepịa.
Ọ bụ Chineke ekworo. **25** Mgbe ị ga-amụ ụmụ, nwekwa ụmụ
ụmụ, mgbe unu birila ọtụtụ oge n'ala ahụ, ọ bụrụ na unu
emerụọ onwe unu site n'imere onwe unu ụdị arụsị ọbụla, si
otu a mee ihe dị njọ n'anya Onyenwe anyị Chineke unu, ma
kpasuo ya iwe **26** ana m akpọku eluigwe na ụwa ka ha bụrụ
ndị akaebe mụ na unu taa, na a ga-ala unu n'iyi ngwangwa
n'ala ahụ bụ nke unu na-agafe Jọdan inweta. Unu agaghị
ebi ogologo oge n'ebe ahụ, n'ihi na a ga-ekpochapụ unu. **27**
Onyenwe anyị ga-eme ka unu gbasasịa n'etiti mba ndị ọzọ. Ọ
bụkwa naanị mmadụ ole na ole ga-afọdụ ndụ n'etiti mba ndị

ahụ Onyenwe anyị ga-achụga unu. 28 N'ebe ahụ, unu ga-efe
chi ndị bụ ọrụ aka mmadụ nke e ji osisi tụọ na nke e ji nkume
pịa, nke na-adịghị ahụ ụzọ, nke na-adịghị anụ ihe, nke na-
apụghị iri nri ma ọ bụkwanụ ịnụ isisi. 29 Ma ọ bụrụ na unu
anọrọ n'ebe ahụ chọọ Onyenwe anyị Chineke unu, unu ga-
achọtakwa ya, mgbe unu ji obi unu niile na mkpụrụobi unu
niile chọọ ya. 30 Mgbe mkpagbu bịara, mgbe ihe ilu ndị a
bịakwasịrị unu n'oge dị n'ihu, unu ga-emesịa lọghachikwute
Onyenwe anyị Chineke unu, unu ga-egekwa ntị n'ihe ọ ga-
agwa unu. 31 N'ihi na Onyenwe anyị Chineke unu bụ Chineke
na-eme ebere. Ọ gaghị agọnarị unu maọbụ laa unu n'iyi,
maọbụ chefuo ọgbụgba ndụ ya na nna nna unu ha gbara, nke
o ji iyi ọ ṅụrụ mesie ike. 32 Nyochaanụ ihe mere n'oge gara
aga, tupu a mụọ unu, na tupu Chineke ekee mmadụ n'ụwa.
Jụọnụ ajụjụ n'ụwa niile, jụta ma ihe ukwu dị otu a o metụla
mgbe ọbụla. 33 O nweela ndị mmadụ nụrụ olu Chineke mgbe
o si n'ọkụ gwa ha okwu dịka unu mere, ma ha anwụghị? 34 O
nweela chi ọzọ nwara ka o site na mba ọzọ nwetara onwe ya
otu mba, site n'ihe nwalee, site n'ihe ịrịbama na ihe ebube dị
iche iche, site n'agha, n'aka dị ike, na ogwe aka esetipụrụ
esetipụ, maọbụ n'ihe dị oke egwu dị iche iche, dịka ihe niile
nke Onyenwe anyị Chineke unu mere n'ala Ijipt n'ihu anya
unu abụọ? 35 O gosiri unu ihe ndị a ka unu mara na Onyenwe
anyị bụ Chineke n'ezie, na ọ dịkwaghị onye ọzọ ma ọ bụghị
ya. 36 O sitere n'eluigwe mee ka unu nụ olu ya maka ịdọ unu
aka na ntị. N'ụwa, o mere ka unu hụ oke ogidi ọkụ ahụ o
wuru, unu nụkwara olu ya n'etiti ọkụ ahụ. 37 N'ihi ịhụnanya
o nwere n'ebe nna nna unu nọ na n'ihi nhọpụta ọ họpụtara
ụmụ ụmụ ha, ka o ji si n'Ijipt dupụta unu n'ihu ya. Ọ bụkwa
ike aka ya ka o ji mezuo nke a. 38 Ka o site n'ihu unu chụpụ
mba dị ukwuu na ndị dị ike, ma kpọbata unu n'ala ha, inye
unu ala ahụ dịka ihe nketa unu, dị ka o si dị taa. 39 Matanụ
nke ọma, ma nabata okwu a n'obi unu na Onyenwe anyị bụ
Chineke n'eluigwe na n'ụwa. O nwekwaghị chi ọzọ dị ma ọ
bụghị ya. 40 Debenụ ụkpụrụ ya na iwu ndị a niile m na-enye
unu taa, ka ihe niile gaara unu na ụmụ unu nke ọma, ka unu
biekwa n'ala ahụ Onyenwe anyị Chineke na-enye unu ruo
mgbe niile. 41 Mgbe ahụ, Mosis họpụtara obodo atọ n'ofe
ọwụwa anyanwụ nke osimiri Jọdan, 42 ebe onye ọbụla gburu
mmadụ ga-agbaba ọsọ ndụ, ma ọ bụrụ na ha gburu onye
agbataobi ha na-amaghị ama, na-akpọghị ya asị na mgbe
gara aga. Ọ ga-agbaba n'otu ime obodo ndị a ichebe ndụ ya.
43 Obodo ndị ahụ bụ, Beza, nke dị n'ugwu elu ya dị larịị n'ime
ọzara. A họpụtara ya maka ebo Ruben. Ramọt, nke dị na
Gilead, maka ebo Gad, na Golan, nke dị na Bashan, maka ebo
Manase. 44 Nke a bụ iwu Mosis chere n'ihu ụmụ Izrel. 45 Ndị
a bụ ihe ama, na ụkpụrụ, na iwu Mosis nyere ụmụ Izrel nke
ha aghaghị idebe mgbe ha si n'Ijipt pụta 46 na ndagwurugwu
Bet-Peoa nke dị n'ọwụwa anyanwụ Jọdan, n'ala Saịhọn, eze
ndị Amọrait, onye na-achị na Heshbọn, bụ onye Mosis na
ndị Izrel meriri n'agha mgbe ha si n'Ijipt pụta. 47 Ndị Izrel
nwetaara onwe ha ala ya na ala Ọg, eze Bashan. Eze abụọ ndị
a bụ eze ndị Amọrait ndị ala ha dị n'ọwụwa anyanwụ nke
osimiri Jọdan. 48 Ala a sitere n'Aroea, n'ọnụ mmiri Anọn ruo
n'ugwu Sirịọn (ya bụ ugwu Hemon), 49 ruo n'ala Araba niile,
nke dị n'ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan, ruokwa n'Osimiri
Nnu, n'ala ala ugwu Pisga.

5 Mosis kpọkọtara Izrel niile gwa ha okwu sị, Geenụ ntị, unu
Izrel, n'ụkpụrụ ndị a na iwu ndị a niile m na-agụpụta na
ntị unu taa, mụtanụ ha, hụkwanụ na unu debere ha! 2 Anyị
na Onyenwe anyị Chineke anyị gbara ndụ n'ugwu Horeb. 3 Ọ
bụghị Onyenwe anyị na nna nna anyị ha gbara ndụ, kama ọ
bụ anyị na ya, anyị niile ndị dị ndụ taa. 4 Onyenwe anyị sitere
n'etiti ọkụ gwa unu okwu ihu na ihu n'ugwu ahụ. 5 E guzoro
m n'etiti unu na Onyenwe anyị mgbe ahụ, ikwupụtara unu
okwu Onyenwe anyị, n'ihi na unu tụrụ egwu ọkụ ahụ, unu
arịgoghịkwa n'ugwu ahụ. Ọ sịrị: 6 "Mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị Chineke unu, onye kpọpụtara unu site n'Ijipt, bụ ala nke
ịbụ ohu. 7 "Gị enwela chi ọzọ tinyere m. 8 Gị emerela onwe gị
arụsị a pịrị apị, n'oyiyi nke ụdị ọbụla nke yiri ihe dị n'eluigwe
maọbụ nke yiri ihe dị n'ụwa, n'okpuru ya maọbụ n'ime mmiri,
n'okpuru ụwa. 9 Gị akpọla isiala nye ha, efekwala ha ofufe,
n'ihi na Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke gị, abụ m
Chineke ekworo. Onye na-ata ụmụ na ụmụ ụmụ ahụhụ, n'ihi
ajọ omume nke ndị mụrụ ha, ọ bụladị ruo n'ọgbọ nke atọ na
nke anọ, nke ndị ahụ kpọrọ m asị. 10 Ma na-egosi ịhụnanya
nye puku ọgbọ niile nke ndị hụrụ m n'anya, bụ ndị na-edebe
ihe niile m nyere n'iwu. 11 Gị ejikwala aha Onyenwe anyị bụ
Chineke gị eme ihe efu, n'ihi na Onyenwe anyị agaghị agụ
onye ji aha ya eme ihe efu dịka onye ikpe na-amaghị. 12 Debe
ụbọchị izuike site n'ido ya nsọ, dịka Onyenwe anyị Chineke gị
nyere gị n'iwu. 13 N'ime ụbọchị isii ka ị ga-eje ozi gị niile. Ọ
bụkwa n'ime ha ka ị ga-arụzu ọrụ gị niile, 14 ma ụbọchị nke
asaa bụ ụbọchị izuike nke Onyenwe anyị Chineke gị. Ị gaghị
arụ ọrụ ọbụla n'ụbọchị ahụ, gị onwe gị, nwa gị nwoke na nwa
gị nwanyị, onye ọrụ gị nwoke, onye ọrụ gị nwanyị, ehi gị,
ịnyịnya ibu gị maọbụ anụ ụlọ gị ọbụla, ọ bụladị onye ọbịa bi
n'obodo gị, ka ohu gị nwoke na ohu gị nwanyị zuru ike dịka
gị onwe gị si ezu ike. 15 Ị ga-echetakwa na ị bụ ohu n'ala
Ijipt, ma Onyenwe anyị Chineke mere ka i si n'ohu pụta. Ọ bụ
ike ya dị ukwuu ka o ji napụta gị. Ọ bụ ya mere Onyenwe
anyị Chineke gị ji nye iwu na ị ga-edebe ụbọchị izuike nsọ.
16 Sọpụrụ nne gị na nna gị, dịka Onyenwe anyị Chineke gị
nyere gị n'iwu, ka ụbọchị ndụ gị dị ogologo, ka ihe dịkwara gị
mma n'ala ahụ nke Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị. 17
Gị egbula mmadụ. 18 Gị akwala iko. 19 Gị ezula ohi. 20 Gị
agbala ama ụgha megide onye agbataobi gị. 21 Gị enwela
anya ukwu n'ebe nwunye onye agbataobi gị dị. Gị enwekwala
agụụ inwetara onwe gị ụlọ onye agbataobi gị, maọbụ n'ebe
ala ya, maọbụ ohu ya nwoke, maọbụ ohu ya nwanyị, maọbụ
ehi ya, maọbụ ịnyịnya ibu ya, ma ọ bụkwanụ n'ihe ọbụla nke
onye agbataobi nwere dị." 22 Iwu ndị a ka Onyenwe anyị
sitere n'olu ike kwupụta nye ọgbakọ unu niile n'elu ugwu
ahụ, site n'ọkụ ahụ na igwe ojii ahụ na oke ọchịchịrị ahụ. O
nweghị okwu ọzọ o tụkwasịrị n'elu ya. O mechara dee ha na
mbadamba nkume abụọ, nye m ha. 23 Ma mgbe unu nụrụ
oke olu ahụ kwuru okwu site n'oke ọchịchịrị ahụ, hụkwa
ire ọkụ ahụ dị egwu na-enwu n'elu ugwu, ndịisi unu, ndị
ndu ebo ọbụla na ndị okenye unu bịakwutere m. 24 Unu sịrị,
"Onyenwe anyị bụ Chineke anyị egosila anyị ebube ya, na ịdị
ukwu ya, anyị anụkwala olu ya site n'ime ọkụ ahụ. Taa anyị
ahụla na mmadụ pụrụ ịdị ndụ ọbụladị ma Chineke kpanyere
ha ụka. 25 Ma ugbu a n'ihi gịnị ka anyị ga-eji nwụọ? Ọkụ
a, nke na-enwusi ike ga-erechapụ anyị. Anyị ga-anwụ ma ọ
bụrụ na anyị anụ olu Onyenwe anyị Chineke anyị gaa n'ihu.
26 N'ihi na onye dị n'etiti mmadụ, nke nụrụ olu Chineke dị

ndụ ka ọ na-ekwu okwu site n'etiti ọkụ, dịka anyị nụrụ ma
dịrị ndụ. **27** Gaa nso nụtara anyị ihe Onyenwe anyị Chineke
anyị na-ekwu, mgbe ahụ, gwa anyị ihe ọbụla bụ nke ọ gwara
gị, anyị ga-anụ, mekwa ya." **28** Onyenwe anyị nụrụ olu okwu
mgbe unu gwara m okwu, Onyenwe anyị sịrị m, "Anụla m ihe
ndị a gwara gị. Ihe niile ha kwuru ziri ezi. **29** Lee, ọ ga-adị
nnọọ mma ma mkpụrụobi ha dị otu a, ịtụ egwu m, na idebe
ihe niile m nyere ha n'iwu, ka ihe gaara ha na ụmụ ha nke
ọma mgbe niile ebighị ebi. **30** "Gaa, gwa ha ka ha laghachi
n'ụlọ ikwu ha. **31** Ma gị onwe gị, guzo n'ebe a n'akụkụ m, ka
m nye gị iwu m na ụkpụrụ m niile, ị ga-akụziri ha idebe iwu
m, ha aghakwaghị idebe ha n'ala ahụ m gaje inye ha ka ha
nweta." **32** Lezienụ anya ime ihe ndị ahụ niile Onyenwe anyị
bụ Chineke unu nyere unu n'iwu. Unu esitela na ha wezuga
onwe unu gaa n'aka nri maọbụ n'aka ekpe. **33** Jeghariạnụ ije
n'ụzọ niile Onyenwe anyị Chineke unu nyere unu n'iwu, ka
unu dịrị ndụ, baa ụba, ma meekwa ka ndụ unu dị ogologo
n'ala ahụ unu na-aga inweta.

6 Ndị a bụ iwu, na ụkpụrụ, na ikpe niile nke Onyenwe anyị
bụ Chineke unu, nyere m n'iwu ka a kuziere unu ka unu
debe, n'ala ahụ unu na-agafe Jọdan inweta. **2** Ihe e ji nye iwu
ndị a bụ ka unu na ụmụ unu, na ụmụ ụmụ unu, tụọ egwu
Onyenwe anyị bụ Chineke unu, site n'idebe iwu ya, ogologo
ndụ unu niile. Ọ bụrụ na unu emee ya, unu ga-enwe ndụ
ogologo. **3** Nụrụ Izrel ma lezie anya n'irube isi, ka ihe gaara
unu nke ọma, ka unu baa ụba nke ukwuu n'ala ahụ mmiri ara
ehi na mmanụ aṅụ na-eru n'ime ya, ọ bụladị dịka Onyenwe
anyị Chineke nna nna unu ha kwere unu na nkwa. **4** Nụrụ gị
Izrel, Onyenwe anyị bụ Chineke anyị, Onyenwe anyị bụ otu. **5**
Were obi gị niile, na mkpụrụobi gị niile, na uche gị na ike gị
niile, hụ Onyenwe anyị Chineke gị n'anya. **6** Iwu ndị a m na-
enye gị taa ka ị ga-eme ka ọ dịrị gị n'obi. **7** Ị ga-akụziri ya
ụmụ gị. Kwuo okwu banyere ha mgbe ị na-anọdụ ala n'ụlọ gị,
mgbe ị na-aga n'okporoụzọ, mgbe ị na-edina ala na mgbe i si
n'ihe ndina bilie. **8** Keenụ ha dịka ihe ịrịbama n'elu aka unu,
kekwasịkwa ha dịka ihe ncheta n'egedege ihu unu. **9** Dee ha
n'elu ibo ọnụ ụzọ ụlọ gị na nke ọnụ ụzọ ama gị. **10** Mgbe
Onyenwe anyị Chineke ga-akpọbata unu n'ala ahụ ọ ṅụrụ iyi
nye nna nna unu ha, bụ Ebraham, na Aịzik, na Jekọb, na inye
unu, ala sara mbara nke jupụtara n'obodo unu na-ewughị, **11**
na ụlọ ihe ọma dị iche iche jupụtara n'ime ya nke unu na-
azụghị, na olulu mmiri unu na-egwughị n'onwe unu, na ubi
vaịnị na ọtụtụ osisi oliv unu na-amaghị ndị kụrụ ha, mgbe
unu riri ihe rijuo afọ, **12** leruonu anya, ka unu ghara ichefu
Onyenwe anyị, onye mere ka unu site n'ala Ijipt pụta, bụ ala
ebe unu bụ ohu. **13** Onyenwe anyị bụ Chineke gị, ka ị ga-atụ
egwu, naanị ya ka ị ga-efe ofufe, ọ bụkwa aha ya ka ị ga-eji
ṅụọ iyi. **14** Unu agbasola chi ndị ọzọ, bụ chi ndị niile a gbara
unu gburugburu na-efe. **15** N'ihi na Onyenwe anyị Chineke
unu, onye nọ n'etiti unu, bụ Chineke ekworo. Ọ ga-eme ka
iwe ya dị ọkụ megide unu, ọ ga-ekpochapụkwa unu site n'elu
ụwa. **16** Anwala Onyenwe anyị, bụ Chineke gị ọnwụnwa, dịka
unu nwara ya na Masa. **17** Lezienụ anya hụ na unu debere
iwu niile na ụkpụrụ niile, na ihe ama niile Onyenwe anyị
Chineke unu nyere unu. **18** Meenụ ihe ziri ezi, na nke dị mma
n'anya Onyenwe anyị, ka ihe niile gaara unu nke ọma, ka unu
nweekwa ike ịbanye, ma nweta ezi ala ahụ Onyenwe anyị ji
ịṅụ iyi kwee nna nna unu ha na nkwa. **19** Ka unu chụpụkwa
ndị iro unu niile site n'ala ahụ, dịka Onyenwe anyị n'onwe
ya kwuru. **20** N'oge na-abịa, mgbe nwa nwoke gị ga-ajụ gị
sị, "Gịnị bụ isi ihe ama ndị a, na ụkpụrụ ndị a, na iwu ndị a
Onyenwe anyị Chineke anyị nyere unu?" **21** Ị ga-aza ya sị,
"Anyị bụrị ndị ohu Fero n'ala Ijipt, ma site n'ike ya dị ukwuu,
Onyenwe anyị kpọpụtara anyị site n'ala Ijipt. **22** N'ihu anyị,
Onyenwe anyị zipụrụ ọtụtụ ihe ịrịbama dị iche iche na ihe
ebube dị iche iche, dị ukwuu jọọkwa njọ n'ahụ Ijipt na eze
Fero nakwa ndị ụlọ ya niile. **23** Ma o mere ka anyị site n'Ijipt
pụta, ịkpọbata na inye anyị ala ahụ o ji ịṅụ iyi kwee nna nna
anyị ha na nkwa. **24** N'ihi ya ka Onyenwe anyị ji nye anyị
iwu ka anyị debe ụkpụrụ ndị a niile, na-atụ Onyenwe anyị
Chineke anyị egwu, ka anyị bụrụ ndị ihe ga-agara nke ọma
ụbọchị niile, ndị a na-edebe ndụ, dịka ọ dị taa. **25** Ọ bụrụ na
anyị elezie anya debe iwu ndị a niile Onyenwe anyị Chineke
anyị nyere anyị, dịka o nyere anyị n'iwu, anyị ga-abụ ndị na-
ejeghari n'ezi omume."

7 Mgbe Onyenwe anyị bụ Chineke unu ga-akpọbata unu
n'ala ahụ unu na-abanye inweta, mgbe o si n'ihu unu
chụpụ ọtụtụ mba ndị a n'ihu unu, bụ ndị Het, ndị Gigash, ndị
Amọrait, ndị Kenan, ndị Periz, ndị Hiv na ndị Jebus, bụ mba
asaa ndị dị ike nke ukwuu, baakwa ụba karịa unu; **2** mgbe
Onyenwe anyị bụ Chineke unu nyefere ha n'aka unu, unu
meriekwa ha, lezienụ anya hụ na unu bibiri ha kpamkpam.
Ka unu na ha ghara ịgba ndụ, unu emekwarala ha ebere. **3**
Unu na ha alụrịtakwala di na nwunye, unu enyekwala ụmụ
ha ndị ikom ụmụ unu ndị inyom ka ha lụọ, maọbụ lụtara ụmụ
unu ndị ikom ụmụ ha ndị inyom. **4** N'ihi na nke a ga-eme ka
ụmụ unu site n'iso m tụgharịa, malite ife chi ndị ọzọ. Mgbe
ahụ iwe Onyenwe anyị ga-adị ọkụ megide unu, laakwa unu
n'iyi ngwangwa. **5** Kama otu a ka unu ga-eme: tikpọọnụ ebe
ịchụ aja ha niile. Kụrienụ ogidi arụsị ha niile. Gbutukwaanụ
osisi Ashera ha, ma suo arụsị ha niile ọkụ. **6** N'ihi na unu bụ
ndị dị nsọ nye Onyenwe anyị bụ Chineke unu. Onyenwe anyị
bụ Chineke unu ahọpụtala unu site n'agbụrụ niile dị n'ụwa a,
ka unu bụrụ ndị nke ya, ihe onwunwe ya dị oke ọnụahịa. **7** Ọ
bụghị n'ihi na unu dị ukwuu n'ọnụọgụgụ karịa ndị mba ọzọ,
ka Onyenwe anyị ji họpụta unu, hụ unu n'anya otu a, n'ezie
unu dịkarịsịrị nta n'ọnụọgụgụ. **8** Kama, ọ bụ n'ihi Onyenwe
anyị hụrụ unu n'anya, mezuokwa iyi ọ ṅụrụ nye nna nna
unu ha, ka o ji site n'aka ya dị ike gbapụta unu site n'ala ebe
unu bụ ndị ohu, site n'ike nke Fero, bụ eze Ijipt. **9** Matanụ
nke ọma na Onyenwe anyị bụ Chineke unu bụ Chineke. Ọ bụ
Chineke kwesiri ntụkwasị obi, onye na-edebe ọgbụgba ndụ
ịhụnanya ya ruo puku ọgbọ, nye ndị niile hụrụ ya n'anya, ndị
na-edebe ihe niile o nyere n'iwu. **10** Ma onye kpọrọ ya asị, ọ
na-eji mbibi kwụghachi ya ụgwọ n'ihu ya, ọ gaghị egbu oge
ịkwụghachi onye kpọrọ ya asị ụgwọ n'ihu ha. **11** N'ihi ya, hụ
na unu debezuru iwu na ụkpụrụ ndị a m na-enye unu taa. **12**
Ọ bụrụ na unu elezie anya, ṅaa ntị n'iwu ndị a, debe ha, ma
mezuokwa ha, Onyenwe anyị bụ Chineke unu ga-emezuru
unu ọgbụgba ndụ ịhụnanya ahụ dịka ọ ṅụrụ n'iyi nye nna
nna unu ha. **13** Ọ ga-ahụ unu n'anya, gọzie unu, meekwa ka
unu baa ụba n'ọnụọgụgụ. Ọ ga-agọzi unu n'ọmụmụ, gọzie
ihe ọkụkụ nke ala unu, ọka unu, na mmanya ọhụrụ unu, na
mmanụ unu, na ụmụ ehi unu mụrụ, na ụmụ igwe atụrụ unu
mụrụ, n'ala ahụ ọ ṅụụrụ nna nna unu ha iyi inye unu. **14** A
ga-agọzi unu karịa mba ndị ọzọ niile dị n'ụwa. Ọ dịghị onye

ọbụla n’ime unu, maọbụ nwoke maọbụ nwanyị ga-anọ na-
amụtaghị nwa, ọ dịkwaghị anụ ụlọ unu ga-agba aka nwa. 15
Onyenwe anyị ga-ewepụrụ unu ọrịa niile. Ọ gaghị ekwe ka
ọrịa ndị Ijipt ọbụla, nke unu na-echeta nke ọma dakwasị unu,
ọrịa ndị a niile ka ọ ga-eme ka ọ bịakwasị ndị iro unu! 16
Mba ọbụla Onyenwe anyị bụ Chineke unu nyefere unu n’aka
ka unu ga-ala n’iyi. Unu emerela ha ebere, unu efekwala
chi niile ha, n’ihi na nke a ga-abụrụ unu ihe ịma n’ọnya. 17
Ma eleghị anya, unu ga na-eche n’ime onwe unu sị, “Mba
ndị a dị ike karịa anyị, olee otu anyị ga-esi chụpụ ha?” 18
Ma unu atụla egwu! Naanị chetanụ ihe Onyenwe anyị bụ
Chineke unu mere Fero na ndị Ijipt niile. 19 Unu ji anya unu
hụ ọnwụnwa ukwuu niile, ihe ịrịbama niile na ihe ebube
niile, n’aka ahụ dị ike na ogwe aka esetipụrụ esetipụ, nke
Onyenwe anyị bụ Chineke unu ji kpọpụta unu. Onyenwe anyị
bụ Chineke ga-emekwa otu ihe ahụ n’ebe ndị niile a unu na-
atụ egwu ugbu a. 20 Karịsịa, Onyenwe anyị bụ Chineke unu
ga-ezipụ ebu n’etiti ha tutu ruo mgbe ọ bụladị ndị fọdụrụ
ndụ, ndị ahụ ga-ezo onwe ha site n’ebe unu nọ, ghọrọ ndị e
bibiri. 21 Unu amala jijiji n’ihu ha, n’ihi na Onyenwe anyị bụ
Chineke unu, onye nọ n’etiti unu bụ Chineke dị ukwuu, dịkwa
egwu. 22 Onyenwe anyị bụ Chineke unu, ga-achụpụ mba ndị
a ntakịrị ntakịrị. Ọ gaghị ekwe ka unu chụpụ ha otu ugboro,
ma ọ bụghị ya, ụmụ anụ ọhịa ọjọọ ga-amụba megide unu. 23
Onyenwe anyị Chineke unu ga-enyefe ha n’aka unu, ọ ga-
etinye ha oke ọgbaaghara n’obi, tutu ruo mgbe ha lara n’iyi.
24 Eze ha niile ka ọ ga-enyefe n’aka unu, unu ga-ehichapụkwa
aha ha n’elu ụwa. Ọ dịkwaghị onye pụrụ iguzo n’ihu unu,
n’ihi na unu ga-ebibi ha niile. 25 Kpọọnụ arụsị niile nke apịrị
apị nke chi niile ha ọkụ. Unu enwela anya ukwu n’ebe ọlaọcha
maọbụ ọlaedo dị ha n’ahụ dị. Unu ewerela ya ka ọ bụrụ nke
unu, ka unu ghara ịbụ ndị ọ matara n’ọnya, n’ihi na ọ bụ ihe
arụ nye Onyenwe anyị bụ Chineke unu. 26 Unu ewebatala ihe
arụ ọbụla n’ụlọ unu, ka unu ghara ịbụ ihe e debere iche nye
mbibi dịka ya. Kpọọnụ ihe arụ ahụ asị, ledakwanụ ya anya,
n’ihi na ihe e debere iche nye mbibi ka ọ bụ.

8 Lezie anya hụ na i debezuru iwu ndị a niile m nyere gị
taa. Ọ bụrụ na i debe ha, ọ bụghị naanị na ị ga-adị ndụ,
kama ị ga-amụba, banyekwa inweta ala ahụ Onyenwe anyị
kwere nna nna gị ha na nkwa. 2 Chetakwa otu Onyenwe anyị
bụ Chineke gị si duo gị n’ime ọzara iri afọ anọ ndị a niile. O
wedara mmụọ gị ala, nwakwaa gị ọnwụnwa ịmata ihe dị gị
n’obi, ịchọpụta ma ị ga-edebekwa iwu ya. 3 E, o wedatara
mmụọ gị ala mgbe o mere ka ihe oriri kọ gị, mgbe o mere ka i
rie mánà, nri ahụ gị na nna gị na-amaghị ihe ọ bụ. O mere
nke a igosi gị na izi gị na ọ bụghị naanị achịcha ka mmadụ
ga-eji dị ndụ, kama ọ bụ n’okwu niile nke si n’ọnụ Onyenwe
anyị pụta. 4 Iri afọ anọ ndị a niile, uwe gị akaghị nka, ụkwụ
gị azakwaghị aza. 5 N’ihi ya, mata nke a n’obi gị, na dịka nna
si adọ nwa ya aka na ntị, otu a ka Onyenwe anyị bụ Chineke
gị si adọ gị aka na ntị. 6 Debe iwu Onyenwe anyị Chineke gị.
Na-ejegharị ije n’ụzọ ya, ma na-atụkwa ya egwu. 7 N’ihi na
Onyenwe anyị Chineke gị na-ewebata gị n’ala mara mma, bụ
ala nwere iyi, na ọdọ mmiri, ala nwere mmiri nke si n’ime ya
na-asọpụta asọgharị n’ugwu na ndagwurugwu, 8 ọ bụ ala na-
epu ọka wiiti na ọka balị, na osisi vaịnị, na osisi fiig, na osisi
pomegranet, na mmanụ oliv, na mmanụ aṅụ. 9 Ọ bụkwa ala
jupụtara n’ihe oriri, ebe a na-agaghị enwe ụkọ nri. Ọ bụ ala
ebe igwe jupụtara n’ime ya dị ka ha bụ nkume, ala ebe ọla
jupụtakwara n’ugwu ya niile. 10 Mgbe i riri rijuo afọ, too
Onyenwe anyị Chineke gị n’ihi ala mara mma nke o nyere gị.
11 Ma lezie anya ka ị ghara ichefu Onyenwe anyị Chineke gị,
na-edebeghị iwu ya niile, na ikpe ya niile, na ụkpụrụ ya niile,
nke m na-enye gị taa. 12 Ka ọ ghara ị bụ, mgbe i riri rijuru
afọ, mgbe i wuuru onwe gị ezi ụlọ dị mma birikwa n’ime ha,
13 mgbe igwe ehi na igwe atụrụ gị mụbara, mgbe ọlaọcha
na ọlaedo gị mụbara, na mgbe ihe niile i nwere mụbara. 14
Kpachara anya hụ na nganga abanyeghị gị n’obi, ime ka i
chefuo Onyenwe anyị Chineke gị onye mere ka ị site n’Ijipt,
sitekwa n’ala ịbụ ohu pụta. 15 Onye duuru gị n’ime ọzara
ukwu ahụ dị egwu, ebe agwọ ọjọọ na akpị jupụtara, ebe na-
ekpo ọkụ, nke mmiri na-adịghị. O sitere na nkume nye gị
mmiri ọṅụṅụ 16 O ji mánà nyejuo gị afọ n’ọzara, mánà ahụ
nna gị ha na-amaghị ihe ọ bụ na mbụ. O mere ya n’ihi iweda
mmụọ gị ala, na ịnwale gị, ka ihe si otu a gaara gị nke ọma.
17 I nwere ike kwuo sị, “Ọ bụ site n’ike aka m ka m ji baa
ụba.” 18 Ma cheta Onyenwe anyị Chineke gị, n’ihi na ọ bụ ya
onwe ya na-enye gị ike i ji akpata akụ, ime ka ọgbụgba ndụ
ya guzosie ike, bụ nke ọ ṅụrụ nna nna gị ha n’iyi, dịka ọ dị
taa. 19 Ma ọ bụrụ na i chefuo Onyenwe anyị bụ Chineke gị,
gbasoo chi ndị ọzọ, fee ha ofufe ma kpọọkwa isiala nye ha,
ana m agba ama megide gị taa na ị ghaghị ịla n’iyi. 20 Ọ bụrụ
na unu egeghị ntị n’olu Onyenwe anyị Chineke unu, ime ihe
ọ chọrọ, ọ ga-ala unu n’iyi, dịka o si bibie mba ndị a niile dị
iche iche ọ na-ebibi n’ihi unu.

9 Nụrụ, Izrel! Taa ka ị na-aga ịgafe osimiri Jọdan ịbanye
ka inweta ala mba ndị dị ukwuu na ndị dị ike karịa gị,
inweta obodo ndị dị ukwuu nke nwere mgbidi ha dị elu ruo
n’eluigwe. 2 Ndị bi n’ime ha bụ ndị Anak, ndị gbara dimkpa,
too ogologo nke ukwuu. Ị maara banyere ha. Ị nụkwaala ka e
kwuru sị, “Onye pụrụ iguzo onwe ya n’ihu ụmụ Anak?” 3 Ma
mata taa na Onyenwe anyị Chineke gị bụ onye na-aga n’ihu
gị dịka ọkụ na-erepịa erepịa. Ọ ga-ala ha n’iyi. Ọ bụkwa ya ga-
eme ka unu lụgbuo ha, chụpụ ha, bibiekwa ha ngwangwa
dịka Onyenwe anyị kwere gị na nkwa. 4 Mgbe Onyenwe anyị
Chineke gị sitere n’ihu gị chụpụ ha, asịla onwe gị, “Onyenwe
anyị akpọbatala m n’ebe a, ka m nweta ala a n’ihi ezi omume
m.” Mba, ọ bụ naanị n’ihi ajọ omume nke mba ndị a bi n’ala
ahụ ka Onyenwe anyị ji esite n’ihu gị chụpụ ha. 5 Ọ bụghị
n’ihi ezi omume gị, maọbụ izi ezi nke obi gị ka ị ga-eji nweta
ala ahụ, kama ọ bụ n’ihi ajọ omume nke mba ndị a bi n’ime
ya ka Onyenwe anyị Chineke gị ga-eji achụpụ ha site n’ihu gị.
Ọ na-emekwa ya n’ihi imezu nkwa ahụ o kwere nna nna gị
ha bụ Ebraham, Aịzik, na Jekọb. 6 Ya mere, ghọta ya nke
ọma na Onyenwe anyị Chineke gị anaghị enye gị ezi ala a ka
inweta ya n’ihi ezi omume gị, n’ihi na unu bụ ndị isiike. 7
Chetakwa nke a ma echefukwala otu i si kpasuo Onyenwe
anyị Chineke gị iwe, mgbe mgbe, n’ime ọzara. Site n’ụbọchị ị
hapụrụ Ijipt tutu ruo taa, ka ị na-enupu isi n’ebe Onyenwe
anyị nọ. 8 Unu kpasuru Onyenwe anyị iwe n’ugwu Horeb, ya
mere o jiri were iwe laa unu n’iyi. 9 Mgbe m rigooro n’elu
ugwu ahụ ịnata mbadamba nkume ndị ahụ bụ mbadamba
nkume ọgbụgba ndụ dị n’etiti Onyenwe anyị na unu, anọrọ m
n’elu ugwu ahụ iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị, ọ dịghị nri m
riri, ọ dịghịkwa mmiri m ṅụrụ. 10 Onyenwe anyị nyere m
mbadamba nkume abụọ ndị ahụ, nke eji mkpịsịaka Chineke

dee. Edekwasịrị n'elu ha iwu niile nke Onyenwe anyị gwara
unu n'ugwu ahụ site n'etiti ọkụ, n'ụbọchị mkpọkọta ahụ. 11
Mgbe iri abalị anọ gwụrụ Onyenwe anyị nyere m mbadamba
nkume abụọ ndị ahụ, bụ mbadamba nkume ọgbụgba ndụ. 12
Mgbe ahụ ka Onyenwe anyị gwara m sị m, "Rịdata ọsịịsọ,
n'ihi na ndị gị, ndị i si n'Ijipt dupụta, emerụọla onwe ha, ha
emeela ngwangwa iwezuga onwe ha site n'iwu m nyere ha.
Ha emeerela onwe ha nwa ehi a kpụrụ akpụ, ka ọ bụrụ chi
ha." 13 Onyenwe anyị gwara m sị, "Ahụla m na ndị a bụ ndị
isiike n'ezie. 14 Hapụ m, ka m kpochapụ ma hichapụkwa aha
ha site n'okpuru eluigwe. Aga m emekwa gị ka ị ghọọ mba dị
ike karịa, dịkwa ọtụtụ n'ọnụọgụgụ karịa ha." 15 Ya mere,
atụgharịrị m malite isi n'ugwu ahụ na-enwu ọkụ rịdata,
ejikwa m mbadamba nkume abụọ nke ọgbụgba ndụ ahụ n'aka
m. 16 Mgbe m lepụrụ anya, ahụrụ m na unu emeela mmehie
megide Onyenwe anyị Chineke unu. Unu akpụọlara onwe unu
arụsị n'ụdị nwa ehi. Unu esitela n'ịgbaso iwu Onyenwe anyị
wezuga onwe unu ọsịịsọ. 17 Mgbe ahụ, ewere m mbadamba
nkume abụọ ahụ, tụpụ ha site n'aka m abụọ, kụrie ha n'ihu
unu. 18 Mgbe ahụ, adara m n'ala ọzọ n'ihu Onyenwe anyị.
Iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị, erighị m nri maọbụ ṅụọ ihe
ọṅụṅụ ọbụla, n'ihi mmehie niile unu mere. Unu mere ihe
ọjọọ n'anya Onyenwe anyị si otu a kpasuo ya iwe nke ukwuu.
19 Atụrụ m egwu iwe na ọnụma nke Onyenwe anyị, n'ihi na
iwe ya dị ukwuu megide unu ruo na ikpochapụ unu. Ma n'oge
ahụ, Onyenwe anyị gere ntị n'arịrịọ m. 20 N'oge ahụ, Erọn
n'onwe ya, nọrọ n'oke nsogbu, n'ihi na Onyenwe anyị were
iwe megide ya, chọọ ibibi ya, ma arịọrọ m Onyenwe anyị
arịrịọ n'ihi ya. 21 Mgbe ahụ, eweere m ngwa ọrụ mmehie
unu, ya bụ nwa ehi ahụ unu kpụrụ, kpọọ ya ọkụ, tipịa ya,
gwerie ya nke ọma dịka ntụ, wụnye ntụ ya n'ime mmiri nke
si n'ugwu na-asọpụta. 22 Ọzọkwa, unu kpasuru Onyenwe
anyị iwe na Tabera, na Masa, ọ bụladị na Kibrọt Hataava. 23
Mgbe Onyenwe anyị si na Kadesh Banea zipụ unu ọ sị unu,
"Gaanụ nweta ala ahụ m nyere unu." Ma unu nupuru isi n'iwu
Onyenwe anyị Chineke unu nyere unu. Unu ekwenyeghị
maọbụ rubere ya isi. 24 Site n'ụbọchị m maara ndị unu bụ, ọ
dịbeghị mgbe unu na-enupughị isi n'ebe Onyenwe anyị nọ. 25
Ọ bụ ya mere m jiri daa n'ala n'ihu Onyenwe anyị iri ụbọchị
anọ, ehihie na abalị, n'ihi na Onyenwe anyị kwuru na ọ ga-
ala unu n'iyi. 26 Ekpere m ekpere n'oge ahụ nye Onyenwe
anyị sị ya, "Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị biko,
alala ndị gị n'iyi, n'ihi na ha bụ ihe nketa gị, bụrụkwa ndị i
ji ike aka gị na ebube gị gbapụta site n'Ijipt. 27 Elekwasịla
nnupu isi ha na isiike ha anya, kama, cheta nkwa gị, nke i
kwere ndị ohu gị, Ebraham, Aịzik, na Jekọb. Biko, agụnyela
ndụ ọjọọ ha, na mmehie ha megide ha. 28 Ma ọ bụghị otu a,
ndị obodo ahụ nke i si na ya kpọpụta anyị ga-asị, 'Ọ bụ n'ihi
na Onyenwe anyị apụghị inye ha ala o kwere ha na nkwa ka o
ji laa ha n'iyi. N'ihi na ọ kpọrọ ha asị, ka o ji kpọbata ha n'ime
ọzara mee ka ha nwụọ n'ebe ahụ.' 29 Ma ha bụ ndị gị, ha
bụkwa ihe nketa gị. Ha bụ ndị i sitere n'ike gị dị egwu na ike
nke aka gị kpọpụta site n'Ijipt."

10 N'oge ahụ, Onyenwe anyị gwara m, sị, "Wapụta
mbadamba nkume abụọ dịka nke mbụ, were ha bịakwute
m n'elu ugwu. Ọzọ, wuokwara onwe gị igbe osisi. 2 Aga m
edekwasị n'elu mbadamba nkume ndị a, okwu niile nke dị
n'elu mbadamba nkume ndị mbụ, bụ nke ị tụpịasịrị. Ị ga-
etinyekwa ha n'ime igbe ahụ." 3 Ya mere, eji m osisi akashia
kwaa igbe ahụ. A wapụtakwara m mbadamba nkume abụọ
yiri ndị nke mbụ, were ha rigoro ugwu ahụ. 4 Onyenwe
anyị dere n'elu mbadamba nkume ahụ ihe ndị ahụ o dere na
mbụ, bụ iwu iri ndị ahụ o gwara unu n'elu ugwu site n'ime
ọkụ, n'ụbọchị mkpọkọta ahụ. Onyenwe anyị nyekwara m
ha. 5 Mgbe m si n'ugwu ahụ rịdata, etinyere m mbadamba
nkume abụọ ahụ n'ime igbe ahụ m kwara, dịka Onyenwe anyị
nyere m n'iwu. Ha dịkwa n'ebe ahụ ruo taa. 6 (Ụmụ Izrel
gara ije site n'olulu mmiri nke Bene Jaakan garuo Mosera,
n'ebe ahụ ka Erọn nọ nwụọ, e lie ya n'ebe ahụ. Elieza, bụ
ọkpara ya nọchiri ọnọdụ ya dịka onye nchụaja. 7 Site n'ebe
ahụ, ha gagidere ije ruo Gudgoda, sitekwa na ya ruo Jotbata,
ala nke iyi na-asọ asọ juru n'ime ya. 8 N'oge ahụ, Onyenwe
anyị kewapụtara ebo Livayị ibu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị, na iguzo n'ihu Onyenwe anyị ijere ya ozi na ikwupụta
ngọzị n'aha ya, dịka ha sị eme ruo taa. 9 Ọ bụ nke a mere ndị
Livayị enweghị oke maọbụ ihe nketa n'etiti ndị Izrel ibe ha;
Onyenwe anyị bụ ihe nketa ha, dịka Onyenwe anyị Chineke
unu gwara ha.) 10 Ugbu a, anọọla m n'elu ugwu ahụ iri ụbọchị
anọ, ehihie na abalị, dịka m mere n'oge mbụ, Onyenwe anyị
gekwara m ntị n'oge ugbu a. Ọ bụghị ọchịchọ Onyenwe anyị
ibibi unu. 11 Onyenwe anyị gwara m, "Bilie, gaa ka i duru ndị
a gaa na njem ha, ka ha banye, ma nwetakwa ala ahụ nke m
kwere nna nna ha na nkwa inye ha." 12 Ugbu a, Izrel, gịnị ka
Onyenwe anyị Chineke gị na-ana n'aka gị ma ọ bụghị ka ị tụọ
egwu Onyenwe anyị bụ Chineke gị, jee ije na nrube isi nye ya,
ịhụ ya n'anya, na iwere obi gị niile na mmụọ gị niile fee ya
ofufe, 13 na ilezi anya debezuo iwu na ụkpụrụ Onyenwe anyị,
ndị m na-enye gị taa, n'ihi ọdịmma gị. 14 Ụwa na eluigwe na
ebe niile kachasị elu nke eluigwe, na ihe niile dị n'ime ha, bụ
nke Onyenwe anyị Chineke gị. 15 Ma Onyenwe anyị nwere
mmasị n'ahụ nna nna unu ha, hụkwa ha n'anya, ọ họrọ unu,
na naanị ụmụ ha niile, site n'etiti mba niile dịka ọ dị taa. 16
N'ihi nke a, biekwanụ obi unu ugwu, kwụsịkwanụ ibi ndụ nke
isiike. 17 N'ihi na Onyenwe anyị, bụ Chineke unu bụ Chineke
kachasị chi niile, bụrụkwa Onyenwe kachasị ndị nwenụ niile.
Chineke ukwu ahụ, onye dị ike dịkwa egwu, onye na-adịghị
ele mmadụ anya n'ihu, ọ nakwaghị eri ngarị. 18 Ọ na-alụrụ
ndị na-enweghị nna, na ụmụ nwanyị na-enweghị di ọgụ. Ọ
na-ahụ ndị ọbịa n'anya, na-enyekwa ha nri na uwe. 19 Ya
mere, unu onwe unu kwa, hụnụ ndị ọbịa n'anya, n'ihi na unu
onwe unu bụrụrị ndị ọbịa n'ala Ijipt. 20 Tụọ Onyenwe anyị
Chineke gị egwu, feekwa ya ofufe. Ya ka ị ga-arapara n'ahụ, ọ
bụkwa naanị n'aha ya ka ị ga-aṅụ iyi. 21 Ọ bụ ya bụ onye ị ga-
eto otuto, ọ bụ ya bụ Chineke gị, onye rụrụ gị ọrụ ndị ahụ
dị oke egwu na ebube, nke gị onwe gị ji anya gị hụ. 22 Nna
nna unu ndị gara n'Ijipt dị naanị iri mmadụ asaa, ma ugbu a,
Onyenwe anyị Chineke gị emeela ka ịmụbaa dịka kpakpando
nke mbara igwe.

11 Hụ Onyenwe anyị bụ Chineke gị n'anya, na-edebezukwa
ikpe ya na ụkpụrụ ya na ihe niile o nyere n'iwu. 2
Chetanụ taa na ọ bụghị ụmụ unu, kama ọ bụ unu onwe unu
jiri anya unu hụ ịdọ aka na ntị Onyenwe anyị Chineke unu. Ọ
bụ unu hụrụ ịdị ukwuu ya, ịdị ike ya, ịrụsị ọrụ ike nke ike
ya, 3 ihe ịrịbama ya niile na ihe niile o mere n'Ijipt, otu o si
megide Fero eze Ijipt na ndị ala Ijipt niile. 4 Unu hụrụ ihe o
mere ndị agha Ijipt na ịnyịnya ha, na ụgbọ agha ha. Otu o si
mee ka ha laa n'iyi n'ime Osimiri Uhie, mgbe ha na-achụ

unu ọsọ, na otu Onyenwe anyị si wetara ha ịla n'iyi ebighị
ebi. **5** Ọ bụghị ụmụ unu hụrụ ihe o meere unu n'oge ahụ
niile unu nọ n'ọzara tutu unu erute n'ebe a, **6** na ihe o mere
Datan na Abiram, ụmụ Eliab, ndị si n'ebo Ruben, otu ala si
meghee ọnụ ya loda ha, ha na ezinaụlọ ha, ụlọ ikwu ha na ihe
ọbụla nke dị ndụ ha nwere n'etiti Izrel niile. **7** Ma ọ bụ anya
unu hụrụ oke ihe ịtụnanya ndị a niile Onyenwe anyị mere. **8**
Lezienụ anya debe iwu ndị a m na-enye unu taa, ka unu nwee
ike, baa bichikwaa ala ahụ unu na-agafe Jọdan inweta, **9** ka
unu bie ogologo ndụ n'ime ala ahụ Onyenwe anyị ṅụrụ n'iyi
inye nna nna unu ha, na ụmụ ụmụ ha, ala mmiri ara ehi na
mmanụ aṅụ na-eru na ya. **10** N'ihi na ala a unu na-aga ịbanye
n'ime ya inweta adịghị ka ala Ijipt, ebe unu si pụta, ebe ị na-
agha mkpụrụ gị, were ụkwụ tụwara mmiri ụzọ, dịka a na-eme
n'ubi akwụkwọ nri. **11** Ma ala unu na-agafe Jọdan inweta bụ
ala nwere ugwu na ndagwurugwu, nke na-aṅụ mmiri ozuzo
si n'eluigwe. **12** Ọ bụ ala nke Onyenwe anyị Chineke unu
n'onwe ya na-elekọta! Site n'ụbọchị ruo n'ụbọchị, sitekwa na
mbido afọ ruo n'ọgwụgwụ afọ, anya ya adịghị apụ na ya. **13**
Ya mere, ọ bụrụ na unu ga-eji ntụkwasị obi rube isi n'iwu ya
niile, nke m na-enye unu taa, ọ bụrụkwa na unu ga-eji obi
unu niile na mmụọ unu niile hụ Onyenwe anyị Chineke unu
n'anya, ọ bụrụkwa na unu ga-efe ya ofufe, **14** ọ ga na-ezite
mmiri ozuzo n'oge ya, mmiri ozuzo nke mbụ na nke ikpeazụ,
nke ga-eme ka ọka unu mịa mkpụrụ hiri nne, ka unu nwee
ọtụtụ vaịnị, nweekwa mmanụ oliv. **15** Ọ ga-eme ka anụ ụlọ gị
nwee ahịhịa ha ga-ata, gị onwe gị ga-enwekwa ihe oriri dị
ukwuu. Afọ ga-ejukwa gị n'ihe i nwere. **16** Ma lezienụ anya,
ka ahapụ ịrafu obi unu mee ka unu wezuga onwe unu, bido
ife chi ndị ọzọ ofufe, kpọọkwa isiala nye ha. **17** Mgbe ahụ, iwe
Onyenwe anyị ga-adị ọkụ n'ebe unu nọ, ọ ga-agbachi eluigwe,
mmiri agaghị ezo, ala agaghị epupụtakwa ihe ubi, unu ga-
alakwa n'iyi n'otu ntabi anya, n'ezi ala ahụ Onyenwe anyị
na-enye unu. **18** Meenụ ka okwu m ndị a dịgide n'obi unu
na n'ime mmụọ unu. Keenụ ha dịka ihe ịrịbama n'elu aka
unu, kekwasịkwa ha dịka ihe ncheta n'egedege ihu unu. **19**
Kuzierenụ ha ụmụ unu, na-ekwu ihe banyere ha mgbe ị na-
anọdụ n'ụlọ gị, na mgbe ị na-aga n'okporoụzọ, mgbe ị na-
edina ala na mgbe i si n'ihe ndina bilie. **20** Dee ha n'elu ibo
ọnụ ụlọ gị na nke ọnụ ụzọ ama gị. **21** Ka ụbọchị ndụ unu na
nke ụmụ unu dị ogologo n'ala ahụ unu na-aga ibi n'ime ya,
nke Onyenwe anyị kwere nna unu na nkwa. Dịka ogologo
ụbọchị niile ha nke eluigwe dị n'elu, ụwa dịkwa n'okpuru ya.
22 Ọ bụrụ na unu elezie anya debe iwu niile m na-enye unu
taa, na-ahụkwa Onyenwe anyị Chineke unu n'anya, na-eso
ụzọ ya, na-adaberekwa na ya, **23** Onyenwe anyị ga-achụpụ
mba niile bi n'ala ahụ unu na-aga inweta, unu ga-anapụkwa
ha ala ahụ, ọ bụladị na ha buru ibu, siekwa ike karịa unu. **24**
Ebe ọbụla unu zọnyere ụkwụ unu n'ala ahụ aghọọla nke unu,
site na ndịda Negeb ruo Lebanọn, sitekwa n'Osimiri Yufretis
ruo Osimiri Mediterenịa. Ha ga-abụ nke unu. **25** Ọ dịghị onye
ọbụla pụrụ imegide unu n'ihi na Onyenwe anyị Chineke unu
ga-emenye ha egwu na ụjọ n'afọ n'ụzọ ọbụla unu na-aga,
dịka o kwere na nkwa. **26** Lee, taa, ana m eche n'ihu unu
ngọzị Onyenwe anyị na ọbụbụ ọnụ. **27** Ngọzị ga-adịrị unu ma
ọ bụrụ na unu edebe iwu Onyenwe anyị Chineke unu, nke m
na-enye unu taa. **28** Nkọcha ahụ ga-adị ma ọ bụrụ na unu ajụ
irube isi nye iwu niile nke Onyenwe anyị, bụ Chineke unu,
wezuga onwe unu n'ụzọ ahụ nke m nyere unu n'iwu taa site
n'igbaso chi ndị ọzọ, nke unu na-amaghị. **29** Mgbe Onyenwe
anyị Chineke unu mere ka unu nweta ala ahụ, a ga-esite n'elu
ugwu Gerizim kwupụta ngọzị ga-adịrị unu, a ga-esitekwa
n'elu ugwu Ebal kwupụta ọbụbụ ọnụ ga-adakwasị unu. **30**
Gerizim na Ebal bụ ugwu dị n'ofe Jọdan, n'akụkụ okporoụzọ
dị n'ọdịda anyanwụ. Ọ dị nso n'ebe osisi ukwu ndị ahụ toro
na More, n'ala ndị Kenan ahụ bi n'Araba, n'akụkụ Gilgal. **31**
N'ihi na unu na-aga ịgafe osimiri Jọdan, ịbanye nweta ala ahụ
Onyenwe anyị Chineke unu na-enye unu. Mgbe unu nwetara
ya biri n'ime ya, **32** hụnụ na unu rubere isi debe iwu niile na
ụkpụrụ niile m na-eche n'ihu unu taa.

12 Ndị a bụ iwu na ụkpụrụ niile unu na-aghaghị idebe
ogologo ụbọchị niile unu ga-ebi n'ala ahụ, Onyenwe
anyị Chineke nna unu ha nyere unu, dịka ihe nweta. **2**
Tikpọọnụ ebe niile nke dị n'elu ugwu niile dị elu na n'elu
ugwu niile dị nta, nakwa n'okpuru osisi mgbasa ọbụla, bụ
ebe mba niile unu na-anapụ ala ha fere chi niile ha ofufe. **3**
Kwatuokwanụ ebe ịchụ aja ha niile, tijisie ogidi nsọ ha niile,
kpọọkwa osisi Ashera ha ọkụ, gbutukwaanụ arụsị niile a
apịrị apị nke chi niile ha. Kpochapụkwanụ aha ha niile site
n'ebe niile ahụ. **4** Unu agaghị efe Onyenwe anyị Chineke
unu ofufe dịka ndị ahụ na-efe arụsị na-eme. **5** Kama unu
chọpụta ebe ahụ Onyenwe anyị Chineke unu ga-ahọpụta,
site n'etiti ebo Izrel niile, ebe ọ ga-akpọkwasị aha ya. N'ebe
ahụ ka unu ga-abịakwute ya. **6** Ọ bụkwa n'ebe ahụ ka unu
ga-ewetara Onyenwe anyị aja nsure ọkụ unu, na aja ndị ọzọ
niile, na otu ụzọ n'ụzọ iri unu, na onyinye pụrụ iche unu, bụ
onyinye unu kwere nkwa inye, na onyinye afọ ofufu unu, na
onyinye ụmụ mbụ igwe ehi, na igwe ewu na atụrụ unu. **7**
Unu na ezinaụlọ unu ga-anọkwa n'ebe ahụ, n'ihu Onyenwe
anyị Chineke unu, rie oriri unu. N'ihu ya kwa ka unu ga-
aṅụrịkwa ọṅụ, n'ihi ihe niile ahụ unu setịpụrụ aka unu ime,
na n'ihi ngọzị Onyenwe anyị Chineke unu gọziri unu. **8** Unu
agaghị emekwa ihe masịrị unu, dịka unu si eme taa, n'ihi na
onye ọbụla na-eme ihe ọbụla o chere na o ziri ezi n'anya
ya, **9** n'ihi na iwu ndị a ebidobeghị ịdị ire, ebe ọ bụ na unu
abanyebeghị n'ebe izuike ahụ, na ihe nketa ahụ Onyenwe
anyị Chineke unu na-enye unu. **10** Kama, mgbe unu gafere
osimiri Jọdan, birikwa n'ala ahụ Onyenwe anyị Chineke unu
na-enye unu dịka ihe nketa, mgbe Onyenwe anyị nyere unu
izuike, meekwa ka unu nwere onwe unu site n'ebe ndị iro
unu nọ. **11** Mgbe ahụ, unu ga-eweta ihe ndị ahụ niile m nyere
unu n'iwu: aja nsure ọkụ unu niile, na aja ndị ọzọ, na onyinye
ahụ pụrụ iche unu kwere nkwa inye, unu ga-eweta ya n'ebe
ahụ Onyenwe anyị Chineke unu họpụtara ebe o kpọkwasịrị
aha ya. **12** Unu na ụmụ unu ndị ikom, na ụmụ unu ndị inyom,
na ndị odibo nwoke na nwanyị niile unu, na ndị Livayị bi
n'obodo unu, ndị na-enweghị ihe nketa nke aka ha, ga-anọ
n'ebe ahụ ṅụrịa ọṅụ n'ihu Onyenwe anyị Chineke unu. **13** Ị
gaghị achụ aja nsure ọkụ gị n'ebe ọbụla masịrị gị, **14** ọ bụ
naanị n'ebe ahụ Onyenwe anyị ga-ahọpụta. Ọ ga-ahọpụta otu
ebe, n'ala otu ebo. Ọ bụ naanị n'ebe ahụ ka ị ga-esure aja
unu niile, ọ bụkwa n'ebe ahụ ka ị ga-eweta onyinye gị niile.
15 Otu ọ dị, ị pụrụ ịnọ n'ebe ọbụla gbuo anụ ị ga-eri, dịka ọ
bụ ele maọbụ mgbada ugbu a. Rie anụ mgbe ọbụla ọ gụrụ
gị agụụ, na-erikwa ya mgbe ọbụla i nwetara ya, dịka ngọzị
Onyenwe anyị Chineke unu na-enye unu. Ma onye dị ọcha,
ma onye na-adighị ọcha nwere ike iso rie ya. **16** Naanị iwu

dị n'iri anụ ndị a bụ na ị gaghị eri ọbara ya, wụsa ọbara ya
n'ala, dịka mmiri. **17** Ma o nweghị onyinye ọbụla a na-enye
Onyenwe anyị i kwesiri ịnọ n'ụlọ gị rie. I kwesighị ịnọ n'ụlọ
gị rie onyinye ndị a: onyinye otu ụzọ n'ụzọ iri nke ọka na
mmanya ọhụrụ gị, na nke mmanụ oliv, na ụmụ mbụ nke igwe
ehi na igwe ewu na atụrụ gị, na ihe ọbụla i kwere na nkwa, na
onyinye afọ ofufu gị, na onyinye ndị ọzọ pụrụ iche. **18** Kama
unu ga-eri ha n'ihu Onyenwe anyị bụ Chineke unu, n'ebe ahụ
Onyenwe anyị Chineke unu ga-ahọpụta, gị onwe gị, na ụmụ
gị ndị nwoke na ụmụ gị ndị nwanyị, na ndị odibo nwoke na
nwanyị niile unu, na ndị Livayị si n'obodo unu niile, unu ga-
aṅụrịkwa ọṅụ n'ihu Onyenwe anyị bụ Chineke unu, n'ihe
niile aka gị rụpụtara. **19** Echefukwala ndị Livayị, gị na ha ga
na-enwekọ ihe ndị a niile, ogologo ụbọchị niile i biri n'ala
ahụ. **20** Mgbe Onyenwe anyị, bụ Chineke gị mere ka oke ala gị
saa mbara, dịka o kwere gị na nkwa, i nwee oke agụụ maka iri
anụ na-asị, "Achọrọ m iri anụ," mgbe ahụ, i nwere ike rie anụ
dịka i si chọọ. **21** Ọ bụrụ n'ebe ahụ Onyenwe anyị Chineke gị
kpọkwasịrị aha ya dị gị anya site n'ebe i nọ, i nwere ike gbuo
anụ ụlọ site n'igwe ehi maọbụ ewu na atụrụ nke Onyenwe
anyị nyere gị, dịka m si nye gị n'iwu. Gbuo ha n'obodo ebe i
bi, riekwa ha otu ị chọrọ. **22** Rie ha dịka ị ga-esi rie ele maọbụ
mgbada. Onye ọbụla n'ime unu nwere ike rie ya, ma onye dị
ọcha ma onye na-adịghị ọcha. **23** Ma lezie anya hụ na i righị
ọbara, n'ihi na ndụ dị n'ọbara. Ị gaghị erikọta anụ ọbụla na
ndụ ya. **24** Erila ọbara, wụsa ya n'ala dịka mmiri. **25** Erila ya,
ka ihe si otu a gaara gị na ụmụ ụmụ gị nke ọma, n'ihi na ị na-
eme ihe ziri ezi n'anya Onyenwe anyị. **26** Ma were ihe ndị
ahụ niile i doro nsọ, ya na ihe ọbụla i kwere Onyenwe anyị
na nkwa gaa n'ebe ahụ Onyenwe anyị ga-ahọpụta. **27** Chụọ
aja nsure ọkụ n'elu ebe ịchụ aja Onyenwe anyị Chineke gị,
ma anụ na ọbara. A ghaghị ịwụsa ọbara anụ ahụ e ji chụọ
aja n'akụkụ ebe nchụaja nke Onyenwe anyị Chineke gị. Ma
i nwere ike rie anụ ahụ e ji chụọ aja. **28** Lezie anya, debe
iwu ndị a niile m na-enye gị. Ọ bụrụ na i mee ya, ihe ga-
agara gị na ụmụ gị nke ọma, n'ihi na ọ bụ ihe dị mma n'anya
Onyenwe anyị Chineke gị, na ihe ziri ezi ka ị ga na-eme. **29**
Onyenwe anyị Chineke gị ga-ala mba niile bi n'ala ahụ ị na-
aga ibuso agha n'iyi. Ma mgbe i si n'ala ahụ chụpụ ha, ị ga-
ebichi n'ala ha. **30** Mgbe ị lachara ha n'iyi, lezie anya ka ị
ghara ịma n'ọnya, site n'ịjụ ajụjụ ka ijụpụta otu ha si efe chi
ha, na-asị, "Mba ndị a o si aṅaa na-efe chi ha ofufe? Anyị ga-
emekwa otu a." **31** Efekwala Onyenwe anyị bụ Chineke gị
dịka ha si efe chi ha, n'ihi na mgbe ha na-efe chi ha ofufe, ha
na-eme ihe arụ dị iche iche nke Onyenwe anyị kpọrọ asị. Ọ
bụladị ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom ka ha na-esure n'ọkụ
nye chi ha dị iche iche dịka aja. **32** Lezienụ anya hụ na unu
na-eme ihe niile bụ nke m nyere unu n'iwu. Unu etinyela ihe
n'ime ya maọbụ wepụkwa ihe site na ya.

13 Ọ bụrụ na onye amụma, maọbụ onye na-akọwa nrọ
apụta n'etiti gị kwee nkwa na ihe ịrịbama maọbụ ihe dị
ebube na-aga ime, **2** ọ bụrụkwa na ihe ịrịbama ahụ maọbụ
ihe ebube ahụ e kwuru maka ya emezuo, emesịa onye amụma
ahụ na-asị, "Ka anyị gbaso chi ndị ọzọ dị iche, ka anyị feekwa
ha," bụ chi ndị ị na-amaghị, **3** egela okwu onye amụma
maọbụ ọrọ nrọ ahụ ntị. N'ihi na Onyenwe anyị bụ Chineke
unu na-ele unu ule ịmata ma unu jikwa obi unu, na uche unu
hụ ya n'anya. **4** Ọ bụ Onyenwe anyị bụ Chineke unu ka unu
ga-eso, naanị ya ka unu ga-atụ egwu. Debenụ iwu ya niile na-
erubekwara ya isi, na-ejere ya ozi, jidesiekwa ya ike. **5** A ga-
egbu onye amụma ahụ maọbụ onye ọrọ nrọ ahụ nke chọrọ
iduhie unu, n'ihi na ọ chọrọ iweta nnupu isi megide Onyenwe
anyị bụ Chineke unu, onye kpọpụtara unu site n'ala Ijipt,
onye gbapụtara unu site n'ọnọdụ ịbụ ndị ohu. Ihe ọ chọrọ
ime bụ iduhie gị, ka ị ghara ibi ụdị ndụ ahụ Onyenwe anyị
Chineke gị chọrọ ka i bie. Ọnwụ ya ga-eme ka i wezuga ihe
ọjọọ site n'etiti gị. **6** Ọ bụrụ na ezi enyi gị maọbụ nwanne gị
nwoke maọbụ nwa gị nwoke maọbụ nwunye gị ị hụrụ n'anya
ejiri aghụghọ gwa gị okwu sị gị, "Bịa ka anyị gaa fee chi ndị
ọzọ ofufe" (bụ chi ndị ị na-amaghị maọbụ nke nna gị ha
na-amaghị, **7** chi nke ndị ala ahụ gbara unu gburugburu,
ma ha bụ ndị bi gị nso ma ha bụ ndị bi n'ebe dị anya, site
n'otu nsọtụ nke ala ahụ ruo nsọtụ nke ọzọ), **8** ekwenyekwala
maọbụ ṅaa ntị n'ihe ọ na-ekwu. Enwekwala obi ebere n'ebe
ọ nọ, ekpuchikwala atụmatụ ọjọọ ya niile. **9** Ị ghaghị igbu
ha. Buru ụzọ setịpụ aka gị tụọ ya nkume, ka ndị ọzọ soro gị
tugbuo ya. **10** Jiri nkume tugbuo ya, n'ihi na ọ chọrọ ime
ka i site n'iso Onyenwe anyị Chineke, wezuga onwe gị, ka ị
pụọ, ma chigharịa site n'iso ya, bụ Onyenwe anyị, onye mere
ka i site n'ala Ijipt pụta, ala ebe ị nọ n'ime ya dịka ohu. **11**
Izrel niile ga-anụkwa banyere ihe ọjọọ o mere, ha ga-atụkwa
ihe ọjọọ dị otu a egwu, ọ dịkwaghị onye ọbụla n'etiti gị ga-
achọkwa ime ihe ọjọọ dị otu ahụ. **12** Mgbe i bi n'obodo ndị
ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị, ọ bụrụ na akụkọ
esite n'otu obodo ndị a ruo gị ntị sị, **13** na ụfọdụ ndị mmadụ
jọgburu onwe ha eduhiela ndị obodo ha, na-asị, "Ka anyị
gaa fee chi ndị ọzọ ofufe" (bụ chi ndị ị na-amaghị na mbụ),
14 tupu i mee ihe ọbụla, ị ga-eburu ụzọ jụọ ase, jụpụta nke
ọma, ma nyochapụta ma okwu ahụ ọ bụ eziokwu. Ọ bụrụ
na ọ bụ eziokwu na-achọpụtakwara n'ihe arụ dị otu a mere
n'etiti unu, **15** ị ghaghị ibuso obodo ahụ agha jiri mma agha
gbuo ndị mmadụ niile bi n'ime obodo ahụ. Ị ghaghị ibibi ya
kpamkpam, ma ndị mmadụ ma anụ ụlọ ha. **16** Ihe nkwata
niile i si n'obodo ahụ kwata ka ị ga-ekpokọta n'otu ebe, n'ama
dị n'etiti obodo ahụ. A ga-akpọkwa ha niile ọkụ, gbaakwa
obodo ahụ niile ọkụ, dịka aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị
bụ Chineke unu. Ruo mgbe ebighị ebi, obodo ahụ ga-abụ
mkpọmkpọ ebe, a gaghị ewugharịkwa ya ọzọ. **17** Ọ dịghị ihe
ndị ahụ e debere nye mbibi nke e kwesiri ịhụ n'aka gị. Nke a
ga-emekwa ka iwe ọkụ Onyenwe anyị dajụọ, ka o gosikwa
gị obi ebere. Ọ ga-enwekwa ọmịiko n'ahụ gị, meekwa ka ị
baa ụba n'ọnụọgụgụ, dịka o ji ịṅụ iyi kwee nna nna gị ha na
nkwa. **18** Onyenwe anyị Chineke gị ga-eme ihe ndị a ma ọ
bụrụ na ị na-erubere ya isi, na-edebezukwa iwu ya niile, nke
m na-enye gị taa, ma na-eme ihe ziri ezi n'anya Onyenwe
anyị Chineke gị.

14 Unu onwe unu bụ ụmụ Onyenwe anyị Chineke unu,
ya mere unu egbula onwe unu mma, maọbụ kpụchapụ
agịrị isi dị nso nso egedege ihu unu n'ihi onye nwụrụ anwụ.
2 N'ihi na onye dị nsọ ka ị bụ nye Onyenwe anyị Chineke
gị. Ọ bụkwa gị ka Onyenwe anyị họọrọ site na ndị niile nọ
n'elu ụwa, ị bụ ihe oke ọnụahịa nye ya. **3** Erila ihe ọbụla m
kwuru na ọ bụ ihe rụrụ arụ. **4** Ndị a bụ anụmanụ unu ga-eri:
ehi, atụrụ, na ewu, **5** na ele nta, na mgbada, na atụrụ ọhịa,
na ewu ọhịa, ele ukwu, na anigọ bi n'elu ugwu. **6** Anụmanụ
ọbụla ụkwụ ya wara njakpa, nke na-ataghari ọnụ ka unu ga-

eri. 7 Ma otu ọ dị, n'etiti anụ ndị ahụ na-ataghari nri maọbụ
ndị ụkwụ ha wara njakpa, ndị a ka unu na-agaghị eri, ịnyịnya
kamel, na ewi maọbụ ewi nkume, na anụ ndị ọzọ yiri ha, ọ
bụ ezie na ha na-ataghari ọnụ, ma ha enweghị ụkwụ wara
njakpa. Ha bụ ihe na-adịghị ọcha nye unu. 8 Ezi bụkwa anụ
na-adịghị ọcha; ọ bụ ezie na o nwere ụkwụ wara njakpa, ma ọ
dịghị ataghari nri. Unu agaghị emetụla ozu ha aka maọbụ rie
anụ ha. 9 N'ime ihe niile e kere eke, dị ndụ, biri na mmiri,
unu nwere ike iri nke ọbụla nwere ntu na akpịrịkpa, 10 ma
ihe ọbụla nke na-enweghị ntu na akpịrịkpa, unu erila ha,
n'ihi na ha rụrụ arụ. 11 Unu ga-eri nnụnụ ọbụla dị ọcha, 12
ma unu agaghị eri ndị a: ugo, na udele, na udele ojii, 13 na
ndagbụ, na ọgankwọ, na ndagbụ dị iche iche, 14 na ugolọma
ọbụla dị iche iche, 15 na enyi nnụnụ, na egbe abalị, na nnụnụ
oke osimiri, na egbe dị iche iche, 16 na okwukwu nta, na
okwukwu ukwu, na okwukwu nwere mpi, 17 na okwolo na
udele, na komorant, 18 na ụgbala, na utù dị iche iche, na
nnụnụ ọdụ nta, na ụsụ. 19 Ụmụ ahụhụ niile na-efe efe rụrụ
arụ nye unu, unu erila ha, 20 Ma unu nwere ike iri ụmụ
ahụhụ ndị ahụ nwere nku, ndị dị ọcha. 21 Unu erila anụ
ọbụla nwụrụ anwụ. Ma otu o si dị, onye ọbịa n'etiti unu
nwere ike rie ya. I nwere ike inye ya, maọbụ resi ya onye ahụ,
ma erila ya, n'ihi na onye dị nsọ nye Onyenwe anyị Chineke
gị ka ị bụ. Esila nwa ewu maọbụ nwa atụrụ n'ime mmiri ara
nne ya. 22 Ị ghaghị inye otu ụzọ n'ụzọ iri nke mkpụrụ ubi gị
afọ niile. 23 Ị ga-erikwa mkpụrụ ndị a n'ihu Onyenwe anyị,
bụ Chineke gị, n'ebe ahụ ọ ga-ahọpụta ka ọ bụrụ ebe obibi
ya, ị ga-anọ n'ebe ahụ rie otu ụzọ n'ụzọ iri nke ọka gị, na
mmanya vaịnị ọhụrụ gị, na mmanụ oliv gị, na nwa mbụ nke
igwe ehi gị, na igwe ewu na atụrụ gị. Ihe e ji eme nke a bụ ka
ị mụta ịtụ egwu Onyenwe anyị Chineke gị ụbọchị ndụ gị niile.
24 Ọ bụrụ na ebe Onyenwe anyị họpụtara dị anya, ọ bụrụkwa
na Onyenwe anyị Chineke gị agọziela gị ruo na ị pụghị ibu
otu ụzọ n'ụzọ iri gị gaa n'ebe ahụ (n'ihi na ebe ahụ Onyenwe
anyị họpụtara dị anya), 25 mgbe ahụ, gbanwee otu ụzọ n'ụzọ
iri nata ọlaọcha, were ọlaọcha ahụ jee n'ebe ahụ Onyenwe
anyị Chineke gị họpụtara. 26 Were ọlaọcha ahụ zụọ ihe ọbụla
ị chọrọ: ehi, na atụrụ, na mmanya, maọbụ mmanya siri ike
na-aba n'anya maọbụ ihe ọbụla ọzọ nke ị chọrọ. Mgbe ahụ,
gị na ezinaụlọ gị ga-eri nri n'ihu Onyenwe anyị Chineke gị,
ṅụrịakwa ọṅụ. 27 Echefukwala ime ka ndị Livayị soro gị rie
ihe ị kpatara, n'ihi na ha enweghị ihe nketa ọbụla, maọbụ
ihe ubi dịka gị. 28 N'ọgwụgwụ afọ atọ ọbụla, ị ga-eweta otu
ụzọ n'ụzọ iri nke ihe ubi gị, chịkọta ha n'ebe a ga-echebe ha
n'obodo gị, 29 ka ndị Livayị, ndị na-enweghị ihe nketa n'etiti
gị, na ndị ọbịa, na ndị inyom di ha nwụrụ anwụ, na ụmụ
mgbei niile nọ n'obodo gị, bịa n'ebe ahụ were nri ha ga-eri,
rijuokwa afọ. N'ụzọ dị otu a, Onyenwe anyị Chineke gị ga-
agọzi gị, gọziekwa ọrụ aka gị niile.

15 N'ọgwụgwụ afọ asaa ọbụla, ị ga-akagbu ụgwọ niile
mmadụ ji gị. 2 Otu a ka a ga-esi mee ya: Onye ọbụla e ji
ụgwọ ga-akagbu ụgwọ niile onye Izrel ibe ya ji ya. Ọ gaghị
elekwa anya na onye agbataobi ya maọbụ nwanna ya ga-
akwụ ya ụgwọ ahụ, n'ihi na oge a na-ekwusa mgbaghara
ụgwọ Onyenwe anyị eruola. 3 Mgbaghara a erughị n'ebe ndị
ọbịa nọ, ma ị ghaghị ịkagbu ụgwọ ọbụla nwanna gị ji gị. 4
Otu ọ dị, o kwesighị ka ndị ogbenye dịrị n'etiti gị, n'ihi n'ala
ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị ka inweta dịka ihe
nketa gị, ọ ga-agọzi gị nke ukwuu, 5 ma ọ bụrụ na i rube isi
nye Onyenwe anyị Chineke gị, ma lezie anya debe iwu ndị a
niile m na-enye gị taa. 6 Onyenwe anyị Chineke gị ga-agọzi gị
dịka o kwere na nkwa. Ị ga-agbazinye ọtụtụ mba ego, ị gaghị
anọ n'ụkọ! Ị ga-achị ọtụtụ mba, ma ha agaghị achị gị. 7 Ma
mgbe ị banyere n'ala ahụ Onyenwe anyị Chineke unu na-
enye gị, a sị na e nwee onye ogbenye n'etiti gị, nke bụ onye
Izrel ibe gị, ị gaghị emechi obi gị maọbụ kechie aka gị megide
ya, 8 ị ghaghị ịgbazinye ya ihe dị ka o si chọọ. 9 Lezie anya ka
ị ghara inwe ụdị echiche ọjọọ a n'obi gị sị, "Afọ mgbaghara
ụgwọ na-abịa nso," n'ihi ya, i kechie obi gị jụ ibinye nwanna
gị nọ na mkpa ihe ọ chọrọ. Ọ bụrụ na onye ahụ nọ na mkpa
akwaa akwa kpọkuo Onyenwe anyị, a ga-agụ gị dịka onye ikpe
mmehie mara. 10 Ị ghaghị inye ha site n'afọ ofufu, meekwa
nke a na-enweghị obi ilu, mgbe ahụ, n'ihi nke a, Onyenwe
anyị bụ Chineke gị ga-agọzi gị n'ọrụ gị niile nakwa ihe niile
nke ị tinyere aka na ya. 11 A ghaghị inwe ndị ogbenye n'etiti
unu, ọ bụ ya mere iwu a jiri dị mkpa. Gbasapụ aka n'ebe
nwanna gị na n'ebe ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa nọ. 12 Ọ
bụrụ na onye Hibru ibe gị, ndị nwoke maọbụ ndị nwanyị,
eresi gị onwe ha, gbakwaara gị odibo afọ isii, n'afọ nke asaa, ị
ghaghị ịhapụ ha ka ha nwere onwe ha. 13 Mgbe ọ hapụrụ ụlọ
gị, ezipụkwala ya n'aka efu! 14 Ị ga-esite n'igwe anụ ụlọ gị, na
n'ebe ịzọcha ọka gị, na n'ebe ịzọcha vaịnị gị, nye ya onyinye
pụrụ iche iji sị ya laa n'udo. Nye ya onyinye a dịka Onyenwe
anyị Chineke gị si gọzie gị. 15 Cheta na ị bụrị ohu n'ala Ijipt
ma Onyenwe anyị bụ Chineke gị gbapụtara gị. Ọ bụ n'ihi ya
ka m ji na-enye gị iwu a taa. 16 Ma ọ bụrụ na ohu gị asị gị,
"Achọghị m ịhapụ gị," n'ihi na ọ hụrụ gị na ndị ụlọ gị n'anya,
hụkwa na ihe na-agara gị na ya nke ọma, mgbe gị na ya nọ.
17 Were agiga kpọpuo ntị ya n'ọnụ ụzọ ụlọ gị. Ọ ga-abụkwara
gị ohu ogologo ndụ ya niile. Otu aka ahụ kwa ka ị ga-eme ohu
gị nwanyị. 18 Enwela obi mwute mgbe ọbụla ị na-ahapụ ohu
gị ka o nwere onwe ya, n'ihi na ị ga-echeta na ọ rụụrụ gị ọrụ
afọ isii, ihe i mefukwara erughị ọkara ihe ị gaara eji goo ndị
ọrụ. Onyenwe anyị Chineke gị ga-agọzikwa gị n'ihe niile ị na-
eme. 19 Nwa oke ehi ọbụla maọbụ nwa atụrụ ọbụla maọbụ
nwa ewu ọbụla e bụ ụzọ mụọ n'ime igwe anụ ụlọ gị ka ị ga-
edo nsọ nye Onyenwe anyị Chineke gị, ejila nwa mbụ nke
ehi gị e buru ụzọ mụọ arụ ọrụ ubi, akpachakwala ajị nwa
ewu maọbụ nwa atụrụ ọbụla e buru ụzọ mụọ dị n'ime igwe
ewu na atụrụ gị. 20 Gị na ezinaụlọ gị ga-eri anụ ndị a n'ihu
Onyenwe anyị Chineke gị afọ ọbụla n'ebe ọ họpụtara. 21 Ma
ọ bụrụ na nwa anụ ọbụla e buru ụzọ mụọ nwere nkwarụ, dịka
ngwụrọ maọbụ ìsì maọbụ nkwarụ ọbụla nke jọrọ njọ, ị gaghị
eji ya achụ aja nye Onyenwe anyị Chineke gị. 22 Kama, ka ọ
bụrụ ihe oriri nye ezinaụlọ gị n'ime ụlọ gị. Onye ọbụla, ma
ndị dị ọcha ma onye rụrụ arụ n'oge ahụ ga-eri ya, dịka onye
ọbụla pụrụ iri anụ ele maọbụ anụ mgbada. 23 Ma erila ọbara
ya. Wụsa ya n'ala dịka mmiri.

16 Debe ọnwa Abib iche maka ime Mmemme Ngabiga
Onyenwe anyị Chineke gị, n'ihi na ọ bụ n'ọnwa Abib ka
Onyenwe anyị Chineke gị mere ka i si n'ala Ijipt pụta n'abalị.
2 Ị ga-eji anụ si n'igwe atụrụ na ehi gị chụọrọ Onyenwe anyị
Chineke gị aja ngabiga n'ebe ahụ Onyenwe anyị ga-ahọpụta
dịka ebe obibi nye aha ya. 3 Erila ya na achịcha e ji ihe
na-eko achịcha mee, kama ụbọchị asaa ka ị ga-eri achịcha
na-ekoghị eko, ya bụ, achịcha ahụhụ, iji cheta na i si n'ala
Ijipt pụta ngwangwa. Nke a ga-eme ka i nwee ike na-echeta

mgbe i sitere n’ala Ijipt pụta, ụbọchị niile nke ndụ. 4 Ka ihe
ọbụla na-eko achịcha ghara ịbata n’ezinaụlọ gị abalị asaa
ndị ahụ. Unu ahapụkwala anụ ọbụla unu chụrụ n’aja n’oge
uhuruchi nke ụbọchị mbụ, nọọ ruo ụtụtụ. 5 Ị gaghị achụ aja
ngabiga n’obodo ọbụla Onyenwe anyị Chineke gị nyere gị, 6
karịakwa n’ebe ahụ Onyenwe anyị Chineke gị họpụtara dịka
ebe obibi nye ya ka i ga-anọ chụọ ya. N’ebe ahụ ka ị ga-achụ
aja ngabiga gị n’oge uhuruchi, mgbe anwụ dachara, n’oge
mgbe dịka oge ụbọchị ahụ i sitere n’Ijipt pụta. 7 Ị ga-ahụ
ya n’ọkụ riekwa ya n’ebe ahụ Onyenwe anyị bụ Chineke ga-
ahọpụta. N’ụtụtụ, ị ga-alaghachikwa n’ụlọ ikwu gị. 8 Ụbọchị
isii ka ị ga-eri achịcha na-ekoghị eko, n’ụbọchị nke asaa,
nweenụ mkpọkọta nye Onyenwe anyị Chineke gị, arụkwala
ọrụ ọbụla. 9 Gụpụta izu asaa site na mgbe ị malitere itinye
mma iwe ihe ubi n’ukwu ọka guzoro eguzo n’ubi gị. 10 Meenụ
Mmemme Izu Ụka asaa nye Onyenwe anyị, bụ Chineke gị, site
na inye onyinye afọ ofufu, n’usoro ọtụtụ ngọzị Onyenwe anyị
bụ Chineke gị ji gọzie gị. 11 Ọ bụ oge ịṅụrị ọṅụ nye gị na ụmụ
gị ndị ikom na ndị inyom, ndị ohu gị nwoke na nwanyị, ndị
Livayị bi n’obodo gị, ndị ọbịa, ndị na-enweghị nna na ndị
inyom di ha nwụrụ bi n’etiti gị. Meenụ nke a n’ihu Onyenwe
anyị Chineke gị, n’ebe ahụ ọ họpụtara dịka ebe obibi nye aha
ya. 12 Cheta na ị bụrị ohu n’ala Ijipt, n’ihi nke a, unu echefula
iwu ndị a. 13 Mmenụ mmemme ụlọ Ikwu. Unu aghaghị ime
ya ụbọchị asaa mgbe unu wechara ihe ubi, ya bụ, mgbe unu
chịkọtachara ọka site n’ebe ịzọcha ọka, nakwa ebe ịzọcha
mmanya unu niile 14 Ọ bụ oge ịṅụrị ọṅụ, nye gị onwe gị,
ụmụ ndị ikom na ndị inyom gị, ndị odibo nwoke na nwanyị
unu niile, ndị Livayị, ndị ọbịa, ụmụ mgbei na ụmụ nwanyị
niile di ha nwụrụ anwụ ndị bi n’obodo gị niile. 15 A ga-eme
mmemme a nye Onyenwe anyị Chineke gị ụbọchị asaa n’ebe
ahụ Onyenwe anyị n’onwe ya họpụtara. N’ihi na Onyenwe
anyị Chineke gị ga-agọzi ihe ubi gị niile, gọziekwa akaọrụ gị
niile, ime ka ọṅụ gị zuo oke. 16 Ugboro atọ n’afọ ka ndị ikom
unu niile aghaghị ịbịa chee onwe ha n’ihu Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị unu, n’ebe ọ ga-ahọpụta: n’oge
mmemme ndị a: Mmemme Achịcha na-ekoghị eko, Mmemme
Izu Ụka asaa na Mmemme Ụlọ Ikwu. Ọ dịghị onye ọbụla ga-
agba aka efu bịa n’ihu Onyenwe anyị. 17 Onye ọbụla ga-eweta
onyinye dịka o nwere ike na dịka Onyenwe anyị Chineke gị sị
gọzie ya. 18 Ị ga-ahọpụta ndị ikpe, na ndịisi ozi n’ebo niile,
na n’obodo ọbụla Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị. Ha
ga-eme ka ezi ikpe dịrị ndị mmadụ niile. 19 Ekpekwala ikpe
aghụghọ, maọbụ kpee ikpe ile mmadụ anya n’ihu. Erikwala
ngarị, n’ihi na iri ngarị na-eme ka anya onye amamihe kpuo
ìsì, meekwa ka okwu onye aka ya dị ọcha gbagọọ agbagọ.
20 Gbasoo ikpe ziri ezi, mee ka ikpe ziri ezi dịgide, ka ị dịrị
ndụ, nweta ala ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị. 21
Amanyela oyiyi osisi chi Ashera ọbụla gị n’akụkụ ebe ịchụ aja
ị wuru nye Onyenwe anyị Chineke gị. 22 Eguzokwala ogidi
nkume ọbụla n’ihi na ha bụ ihe Onyenwe anyị Chineke gị
kpọrọ asị.

17 Achụrụla Onyenwe anyị bụ Chineke gị ehi maọbụ atụrụ
nwere nkwarụ ọbụla maọbụ ntụpọ. Onyinye dị otu a bụ
ihe arụ n’ebe ọ nọ. 2 Ọ bụrụ na ị nụ na onye ọbụla n’ime
obodo ndị ahụ Onyenwe anyị nyere gị, nwoke maọbụ nwanyị
na-eme ihe dị njọ n’anya Onyenwe anyị Chineke gị ime ihe
megidere ọgbụgba ndụ ya, 3 ọ bụrụ na onye ahụ efee chi
ndị ọzọ, maọbụ kpọọ isiala nye ha, maọbụ fee anwụ, maọbụ
ọnwa, maọbụ kpakpando nke mbara eluigwe bụ ihe m na-
enyeghị n’iwu, 4 ọ bụrụ na e mere ka ị maara n’ihe dị otu a
dị maọbụ ị nụ ya, ị ghaghị ịjụ ase, nyochaa ya nke ọma. Ọ
bụrụ na ihe ị nụrụ bụ eziokwu, ọ bụrụ n’ezie na e mere ihe
arụ dị otu a n’ala Izrel, 5 kpọrọ nwoke maọbụ nwanyị ahụ
mere ihe ọjọọ dị otu a, kpọpụta ya n’ọnụ ụzọ ama obodo, tụọ
ya nkume, tugbuo ya. 6 Ma otu o si dị, a gaghị eme ka onye
ahụ nwụọ site naanị n’ama otu mmadụ, kama ọ ga-anwụ
site n’ama mmadụ abụọ maọbụ atọ gbara. 7 Ndị ahụ gbara
akaebe n’isi ya ga-eburu ụzọ tụọ ya nkume, tupu mmadụ
niile esoro tugbuo ya. Site n’ụzọ dị otu a, unu ga-ekpochapụ
ihe ọjọọ site n’etiti gị. 8 Ọ bụrụ na unu enwee okwu siri ike
na mkpebi, dịka igbu ọchụ, maọbụ okwu na ụka metụtara
mmadụ, maọbụ ịlụ ọgụ nke mmerụ ahụ dapụtara n’ime ya,
ihe unu ga-eme bụ iweta ikpe ahụ n’ebe obibi Onyenwe anyị
Chineke gị họpụtara, 9 n’ihu ndị nchụaja, bụ ndị Livayị na
onye nọ n’oche ikpe n’oge ahụ ka ha gbubie ikpe ahụ. 10
Ị ga-emekwa dịka mkpebi ha nyere gị n’ebe ahụ Onyenwe
anyị ga-ahọpụta. Lezie anya hụ na i mezuru ihe niile dịka
ha si tụziere gị aka. 11 Mee dịka iwu ha ziri gị si dị, na dịka
mkpebi ha nyere gị si dị. Ewezugala onwe gị site n’okwu ha
nyere gị n’ụzọ ọbụla 12 Ma onye ahụ ledara onye nchụaja na
onye ikpe ahụ a họpụtara ije ozi nye Onyenwe anyị Chineke
gị ga-anwụ. Unu ga-esi n’ala Izrel wezuga ihe ọjọọ dị otu
ahụ. 13 N’ụzọ dị otu a, mmadụ niile ga-anụ ihe mere onye
ahụ nupuru isi, ha ga-atụ egwu ghara ịbụ ndị mpako. 14
Mgbe ị banyere n’ala ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye
gị, merie ndị bi n’ime ya, biri n’ime ya, i nwere ike malite
iche n’obi gị sị, “Anyị kwesiri inwe eze dịka mba ndị ọzọ
niile dị anyị gburugburu.” 15 O si otu a dịrị, lezie anya hụ
na onye ị ga-eme eze bụ onye ahụ Onyenwe anyị Chineke
gị ga-ahọpụta. Onye ahụ aghaghị ịbụ onye Izrel n’ihi na i
kwesighị ime onye mba ọzọ eze ka ọ chịa gị. 16 Hụ na eze
ahụ ị họpụtara enweghị ọtụtụ ịnyịnya. Eze ahụ ekwesịkwaghị
izipụ ndị ga-aga Ijipt ịzụpụtara ya ọtụtụ ịnyịnya ọzọ, n’ihi
na Onyenwe anyị agwala gị sị, “Ị gaghị alaghachi Ijipt ọzọ.”
17 Eze ahụ agaghị enwe ọtụtụ nwunye, n’ihi na nke a ga-
eme ka obi ya si n’ebe Onyenwe anyị nọ pụọ. Ọ gakwaghị
ababiga ụba ọlaọcha na ọlaedo oke. 18 Mgbe ọ nọkwasịrị
n’ocheeze dịka eze, ọ ga-esite n’akwụkwọ iwu a ndị nchụaja
bụ ndị Livayị na-edebe, depụtara onwe ya iwu a metụtara
obibi ndụ ndị eze. 19 Ihe ahụ o depụtara ka ọ ga-agụ mgbe
niile na ndụ ya. Nke a ga-eme ka ọ mụta ịtụ egwu Onyenwe
anyị Chineke ya, na ịgbaso ihe niile dị n’iwu na ụkpụrụ ndị
a. 20 Ịgụ akwụkwọ iwu a mgbe niile ga-eme ka ọ mata na o
nweghị ụzọ o si dị elu karịa ụmụnna ya. Ọ ga-emekwa ka ọ
ghara iwezuga onwe ya site n’iwu a n’ụzọ ọbụla. Mgbe ahụ,
ya onwe ya, na ụmụ ụmụ ya ga-achị alaeze Izrel ogologo oge.

18 Ndị nchụaja bụ ndị Livayị, na ndị ebo Livayị niile agaghị
enwe oke maọbụ ihe nketa ọbụla dịka ebo ndị ọzọ
n’Izrel. Ihe onyinye ịchụ aja niile e wetara n’ihu Onyenwe
anyị site n’ọkụ bụ ihe nketa ha. 2 Ha agaghị enwe ihe nketa
ọbụla n’etiti ụmụ Izrel ndị ọzọ, n’ihi na Onyenwe anyị abụrụla
ihe nketa nke ha dịka o kwere ha na nkwa. 3 Nke ga-abụ oke
ruuru ndị nchụaja n’ebe ndị mmadụ nọ, n’ebe ndị na-achụ
aja, site n’anụ ehi maọbụ atụrụ: a ga-enye onye nchụaja ubu
aka ya, agba ya abụọ na afọ ya. 4 Ha ga-enwetakwa mkpụrụ

mbụ nke owuwe ihe ubi unu, ya bụ, ọka mbụ unu, mmanya
vaịnị ọhụrụ unu, mmanụ oliv unu na ajị mbụ a kpụchapụtara
site n’ahụ igwe atụrụ unu. 5 N’ihi na Onyenwe anyị Chineke
unu ahọpụtala ebo Livayị na ụmụ ụmụ ha site n’ebo niile nke
Izrel ka ha bụrụ ndị ga-eguzo jee ozi n’ihu Onyenwe anyị
oge niile. 6 Onye Livayị ọbụla si n’ebe o bi kwapụ gaa biri
n’obodo ọzọ n’Izrel nwere ike ije n’ebe ịchụ aja Onyenwe anyị
họpụtara, 7 ọ ga-eje ozi n’aha Onyenwe anyị bụ Chineke ya
dịka ụmụnna ya ndị Livayị na-eje ozi n’ihu Onyenwe anyị.
8 Ọ ga-esokwa keta oke a na-ekenye ndị Livayị bi n’obodo
ahụ, n’agbanyeghị na ọ na-enweta ego site n’orire e rere ihe
onwunwe ezinaụlọ ya. 9 Mgbe ị banyere n’ala ahụ Onyenwe
anyị Chineke gị na-enye gị, amụtakwala ime omume arụ dịka
ndị mba bi n’ala ahụ. 10 Ka a hapụ ịchọta onye ọbụla n’etiti
gị nke na-ewere nwa ya nwoke maọbụ nwanyị nye ka a kpọọ
ya ọkụ n’ihi ịchụrụ chi ndị mba ọzọ aja. Ka onye Izrel ọbụla
ghara ịbụ onye na-ajụ mmụọ ase maọbụ onye mgbaasị maọbụ
na-agba aja, 11 maọbụ onye na-akụ mmadụ ibe ya ọgwụ,
maọbụ onye na-ajụ mmụọ ọjọọ ase, maọbụ dibịa afa maọbụ
onye na-ajụ ase site n’aka ndị nwụrụ anwụ. 12 Onye ọbụla
na-eme ihe ndị a bụ onye Onyenwe anyị kpọrọ asị. Ọ bụkwa
n’ihi ihe arụ ndị a ka Onyenwe anyị Chineke gị ji na-achụpụ
ndị bi n’ala a. 13 Ị ghaghị ịbụ onye zuruoke n’ụzọ niile n’ihu
Onyenwe anyị Chineke gị. 14 Mba ndị ị na-aga inweta ala ha
bụ ndị na-ajụ ase site n’aka ndị mgbaasị na ndị na-agba aja,
ma Onyenwe anyị Chineke gị anabataghị na ị ga-eme ihe
dị otu ahụ. 15 Kama Onyenwe anyị Chineke gị ga-eme ka
onye amụma nke dị ka m biliere unu site n’etiti unu, site
n’etiti ndị unu bụ Izrel. Ọ bụ ya ka unu ga-aṅa ntị. 16 N’ihi na
nke a bụ ihe gị onwe gị rịọrọ Onyenwe anyị bụ Chineke gị
n’ugwu Horeb, n’ụbọchị mkpokọta ahụ. I kwuru sị, “Anyị
achọghị ịnụ olu Onyenwe anyị maọbụ hụ ọkụ ahụ dị egwu
anya ọzọ, ka anyị ghara ịnwụ.” 17 N’ihi ya, Onyenwe anyị
gwara m okwu sị m, “Ihe ha kwuru dị mma. 18 Aga m eme ka
onye amụma bilie n’etiti ha, onye Izrel dịka gị. Aga m agwa
ya ihe ọ ga-ekwu, okwu niile m tinyere n’ọnụ ya ka ọ ga-
agwa ha. 19 Onye ọbụla jụrụ ige ntị n’okwu m niile nke onye
amụma ga-agwa ha n’aha m ka mụ onwe m ga-emesi ike. 20
Ma onye amụma ọbụla sitere na nganga obi ya kwuo okwu
n’aha m, bụ okwu nke m na-ezighị ya ka o kwuo, ga-anwụ,
maọbụ onye amụma ọbụla nke kwuru okwu n’aha chi ndị
ọzọ, onye amụma ahụ ga-anwụkwa.” 21 I nwere ike ikwu
n’obi gị sị, “Olee otu anyị ga-esi mata na okwu e kwuru si
n’aka Onyenwe anyị n’ezie?” 22 Otu a ka unu ga-esi mata, ọ
bụrụ na ihe onye amụma buru n’amụma n’aha Onyenwe anyị
emezughị, okwu ahụ esighị n’ebe Onyenwe anyị nọ bịa. Ọ
bụ okwu onye amụma ahụ chepụtara kwuo n’onwe ya. Unu
atụla ya ụjọ.

19 Mgbe Onyenwe anyị Chineke gị bibiri mba ndị ahụ nwe
ala ahụ ọ na-enye gị, mgbe ị chụpụrụ ha bichie n’obodo
ha nakwa ụlọ ha niile, 2 mgbe ahụ, kewapụta obodo atọ n’ala
ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị inweta, doo ha iche.
3 Kewaa ala ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị dịka ihe
nketa ụzọ atọ ka otu obodo mgbaba dịrị n’otu akụkụ. Wuzie
ụzọ e si aga n’obodo ndị a ka ọ dịrị onye na-agba ọsọ mfe
ịgbaje n’ebe ahụ. 4 Nke a bụ iwu banyere onye ọbụla gburu
mmadụ gbaba n’ebe ahụ maka izere ndụ. Ọ bụrụ na mmadụ
esite na-amaghị ama gbuo onye agbataobi ya, bụ onye ọ na-
akpọghị asị n’oge gara aga, ọ ga-agbaba n’obodo ahụ n’ihi ize
ndụ ya. 5 Ọ bụrụ na mmadụ na ibe ya agaa n’ọhịa ịwa nkụ
ma isi anyụike ya esite n’osisi ya dapụ dagbuo nwoke ahụ so
ya gaa ịwa nkụ, nwoke ahụ na-awa nkụ ga-agbala n’ime otu
obodo ndị a ichebe ndụ ya. 6 Ma ọ bụghị otu a, onye ahụ na-
agba ụgwọ ọchụ ga-esite n’ọnụma juru ya obi chụọ nwoke
ahụ ọsọ, chụkwute ya, gbuo ya ma ọ bụrụ na obodo mgbaba
ahụ adịrị n’ebe dị anya, ọ bụ ezie na nwoke ahụ abụghị onye
kwesiri ọnwụ, ebe ọ bụ na o siteghị n’ekworo gbuo onye o
gburu. 7 Ọ bụ nke a mere m ji nye unu iwu ka unu wepụtara
onwe unu obodo mgbaba atọ. 8 Ọ bụrụ na Onyenwe anyị
Chineke gị emee ka oke ala gị saa mbara dịka ọ ṅụụrụ nna
nna gị ha n’iyi na ọ ga-eme, ọ bụrụkwa na o nye gị ala niile
dịka o kwere na nkwa, 9 n’ihi na i leziri anya gbasoo iwu ndị
a m nyere gị taa ịhụ Onyenwe anyị Chineke gị n’anya, na ije
ije dịka ụzọ ya si dị, mgbe ahụ, i nwere ike họpụta obodo atọ
ọzọ, nke ga-abụ obodo izere ndụ. 10 N’ụzọ dị otu a, ị ga-enwe
ike gbochie ọnwụ ndị aka ha dị ọcha. Ọbara onye na-adịghị
ihe o mere agaghị adịkwa gị n’isi, n’ala ahụ Onyenwe anyị
Chineke gị na-enye gị dịka ihe nketa. 11 Ma ọ bụrụ na nwoke
ọbụla echere onye ọ kpọrọ asị n’ụzọ, gbuo ya, mesịa gbara ọsọ
gaa n’ime otu obodo ndị a, 12 ndị okenye obodo ya ga-ezi ndị
mmadụ ka ha gaa kpụta ya site n’ebe ahụ. Ha ga-ewerekwa
ya nyefee n’aka onye ga-abọrọ onye ahụ nwụrụ anwụ ọbọ,
ka o gbuo ya. 13 Emerela ya ebere. Ị ghaghị ikpochapụ site
n’Izrel ikpe ọmụma nke so iwufu ọbara ndị aka ha dị ọcha, ka
ihe gaara gị nke ọma. 14 Mgbe ị batara n’ala ahụ Onyenwe
anyị Chineke gị na-aga inye gị dịka ihe nketa, ehigharịla
oke ala onye agbataobi gị n’ala ahụ enyere gị inweta. 15
Amala onye ọbụla ikpe mmehie n’ihi ama otu onye gbara. E
kwesiri inwe ndị akaebe abụọ, maọbụ atọ tupu a maa mmadụ
ikpe. 16 Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ imegide onye ọzọ site
n’ịgba ama ụgha, 17 a ga-eduru mmadụ abụọ ahụ bịa n’ihu
Onyenwe anyị na n’ihu ndị nchụaja na ndị ikpe na-arụ ọrụ
n’oge ahụ. 18 Ndị ikpe ga-enyocha okwu ahụ nke ọma. Ọ
bụrụ na a chọpụta na onye akaebe ahụ gbara ama ụgha, 19 ọ
ga-ata ahụhụ ahụ nwoke ahụ ọ gbagidere akaebe gaara ata.
N’ụzọ dị otu a, ị ga-ekpochapụ ndị ọjọọ site n’etiti gị. 20 Ndị
niile nụrụ ya ga-atụ egwu, ha agaghị emekwa ihe ọjọọ dị otu
ahụ ọzọ. 21 Emekwala ebere ọbụla. Ndụ laara ndụ, anya laara
anya, eze laara eze, aka laara aka, ụkwụ laara ụkwụ.

20 Mgbe i pụrụ ibuso ndị iro gị agha, ọ bụrụ na i lee anya
hụ na ndị iro gị nwere ọtụtụ ịnyịnya, ụgbọ agha na ndị
agha dị ukwuu n’ọnụọgụgụ karịa gị, unu atụla egwu, n’ihi
na Onyenwe anyị Chineke gị, onye ahụ mere ka i si n’ala
Ijipt pụta n’udo, nọnyeere gị. 2 Tupu agha ebido, otu onye
nchụaja ga-eguzo n’ihu ndị agha Izrel gwa ha okwu sị, 3
“Geenụ ntị, unu ndị Izrel, taa, unu na-apụ ibuso ndị iro unu
agha. Unu atụla egwu. Unu atụla ụjọ. Ka obi unu gharakwa
ịda mba. 4 N’ihi na Onyenwe anyị Chineke unu ga-eso unu
gaa, ọ ga-alụrụ unu ọgụ imegide ndị iro unu, ọ ga-enyekwa
unu mmeri.” 5 Mgbe ahụ, ndị ọchịagha ga-esi otu a gwa ndị
agha Izrel okwu sị ha, “O nwere onye ọbụla n’ime unu wuru
ụlọ ọhụrụ ọ na-edobeghị nsọ nye Onyenwe anyị? Ka onye
dị otu a laghachi n’ụlọ ya. Ka onye ahụ ghara ịnwụ n’agha
hapụ ụlọ ya, ka nwoke ọzọ doo ya nsọ nye Onyenwe anyị! 6 Ọ
dị nwoke ọbụla kụrụ ubi vaịnị ọhụrụ nke ọ na-esitebeghị
n’ime ya ghọọ mkpụrụ ọbụla? Ya laa, ka ọ ghara ịnwụ n’agha,

hapụrụ ya onye ọzọ nke ga-eri mkpụrụ si na ya! **7** Ọ dị nwoke
nwere nwaagbọghọ o kwere nkwa na ọ ga-alụ? Ya laa, gaa lụọ
nwanyị! N'ihi na ọ bụrụ na ọ nwụọ n'agha, nwoke ọzọ ga-alụ
ya." **8** Mgbe ahụ, ndị ọchịagha ahụ ga-ekwukwa sị, "Ọ dị onye
egwu na-atụ? Ọ bụrụ na o nwere onye ụjọ na-atụ, ya laghachi
n'ụlọ ya ka ịtụ ụjọ ya hapụ ijide ndị ọzọ." **9** Mgbe ndịisi agha
gwachara ndị agha ha okwu ndị a, ha ga-ahọpụta ndịisi ga-
achịkọta usuu ndị agha. **10** Mgbe ị bịaruru obodo ọbụla nso
ibuso ya agha, ị ga-ebu ụzọ kpọọ ndị bi n'ime ya oku, maka
ime udo. **11** Ọ bụrụ na ha anabata ime udo, megheere gị ọnụ
ụzọ ama ha, ndị niile bi n'ime obodo ahụ ga-abụrụ gị ndị
ọrụ na-agbakwara gị odibo. **12** Ma ọ bụrụ na ha ekweghị
ime udo, lụso gị agha, mgbe ahụ, ndị agha gị ga-agba ya
gburugburu. **13** Mgbe Onyenwe anyị Chineke gị nyefere gị ya
n'aka, were mma agha gbuo nwoke ọbụla nọ n'ime ya. **14** Ma
ụmụ nwanyị niile na ụmụntakịrị niile, anụ ụlọ niile na ihe
nkwata niile nke ndị obodo ahụ ka ị ga-edebere onwe gị. Ị ga-
ewerekwa ihe nkwata nke Onyenwe anyị Chineke gị nyere
site n'aka ndị iro gị mee ihe dị gị mma. **15** Iwu ndị a metụtara
naanị mmeso ị ga-emeso obodo ndị tere anya. O metụtaghị
obodo ndị na-adịghị n'ime mba ndị a dị nso. **16** Ma otu ọ dị,
n'obodo niile ndị ahụ Onyenwe anyị Chineke na-enye gị dịka
ihe nketa, o nweghị ihe ọbụla na-eku ume ị ga-ahapụ ndụ.
Laa ihe niile na-eku ume n'iyi. **17** Ị ghaghị ịla obodo ndị a
n'iyi: obodo ndị Het na nke ndị Amọrait, nke ndị Kenan na
nke ndị Periz, nke ndị Hiv na nke ndị Jebus, dịka Onyenwe
anyị Chineke gị nyere gị n'iwu. **18** Ma ọ bụghị otu a, ha ga-
akụziri gị ime ihe ndị ahụ niile rụrụ arụ ha na-eme mgbe ha
na-efe chi ha dị iche iche, mee ka i mehie megide Onyenwe
anyị Chineke gị. **19** Mgbe ị nọchibidoro obodo ọbụla ogologo
oge, na-ebu agha megide ya maka iwere ya, ebibila osisi na-
amị mkpụrụ dị n'ime ya site n'iji anyụike gbutuo ha. N'ihi na
i nwere ike rie mkpụrụ osisi ha, egbutula ha. Osisi dị n'ọhịa
ha ọ bụ ndị mmadụ, na ị ga-anọchibido ha? **20** Naanị osisi
na-adịghị amị mkpụrụ ka ị ga-egbutu, nke a na-adịghị eri
mkpụrụ ya eri. Jiri ha meere onwe gị ngwa ọgụ, dịka ubibi, na
nkwasa, na ihe unu ji etitu mgbidi obodo ahụ.

21 Mgbe ị batara n'ala ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-
enye gị inweta, biri n'ime ya, ọ bụrụ na ị hụ otu onye e
gburu egbu ka ọ tọgbọ n'ime ọhịa, ma ị maghị onye gburu
ya, **2** ndị okenye gị, na ndị ikpe ga-apụta, tụọ ịdị anya nke
obodo niile dị gburugburu ọhịa ahụ, site n'ebe ahụ onye
ahụ e gburu egbu tọgbọ. **3** Ndị okenye obodo ahụ ga-ewere
nwa nne ehi a na-ejibeghị rụọ ọrụ, maọbụ nyara yoku ọbụla
4 ha ga-eduru ya gaa na ndagwurugwu nke mmiri na-eru
n'ime ya, ndagwurugwu a na-egwuzebeghị mgbe ọbụla ịrụ
ọrụ ubi n'ime ya, nke a na-akụghị mkpụrụ n'ime ya, gbajie
olu nwaagbọghọ ehi ahụ n'ebe ahụ. **5** Ndị nchụaja, ụmụ
Livayị, ga-abịa, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke gị ahọpụtala
ha ka ha bụrụ ndị na-ejere ya ozi. Ha ka ọ họpụtakwara
ikwupụta ngọzị n'aha Onyenwe anyị, na ikpe niile metụtara
mmerụ ahụ. **6** Mgbe ahụ, ndị okenye niile nke obodo ndị ahụ
dịkarịsịrị ozu ahụ nso, ga-akwọ aka ha n'elu nwaagbọghọ ehi
ahụ, nke ahụ a gbajiri olu n'ime ndagwurugwu ahụ. **7** Ha ga-
ekwupụta sị, "Aka anyị dị ọcha, ọ bụghị anyị gburu nwoke a,
anyị amakwaghị onye gburu ya. **8** Onyenwe anyị, kpuchiere
ndị gị Izrel mmehie ha, bụ ndị gị ị gbapụtara. Agụla ndị gị
dịka ndị ikpe mara n'ihi ọnwụ nwoke a na-emeghị ihe ọjọọ."
Otu a ka a ga-esi kpuchie mmehie n'ihi mwụfu ọbara ahụ. **9**
N'ụzọ dị otu a, ka ị ga-esi wezugara onwe gị ikpe ọmụma
gaara abụ nke gị n'ihi ọbara onye ahụ nwụrụ anwụ, ebe ọ bụ
na i meela ihe ziri ezi n'anya Onyenwe anyị. **10** Mgbe ị pụrụ
ibuso ndị iro gị agha, ọ bụrụ na Onyenwe anyị Chineke gị
emee ka i merie ndị iro gị, dọta ụfọdụ n'ime ha n'agha, **11** ọ
bụrụ na ị hụ nwaagbọghọ mara mma nke masịrị gị n'etiti ndị
a dọtara n'agha, i nwere ike iduru ya ka ọ bụrụ nwunye gị.
12 Ị ga-akpọbata ya n'ụlọ gị, mee ka ọ kpụcha agịrị isi ya,
bekwaa mbọ ya niile, **13** yipụ uwe ahụ o yi mgbe e jidere
ya. Ọ ga-anọdụ n'ụlọ gị ruo ụjụ n'ihi nna ya na nne ya otu
ọnwa. Emesịa, i nwere ike ịbakwuru ya ghọọ di ya, ya onwe
ya ga-aghọkwa nwunye gị. **14** Ọ bụrụ na ihe ya amasịkwaghị
gị, ị ga-ahapụ ya ka ọ gaa ebe ọbụla ọ chọrọ. Ị gaghị ere
ya n'ọnụ ego ọbụla maọbụ kpasi ya agwa dịka ohu, ebe ọ
bụ na ị wedala ya n'ala site n'ịhụ ọtọ ya anya. **15** Ọ bụrụ
na nwoke lụrụ ndị inyom abụọ, ma hụ otu n'ime ha n'anya
karịa nke ọzọ, ọ bụrụkwa na ndị inyom abụọ ahụ mụtaara ya
ụmụ ndị ikom, ma nwanyị ahụ ọ kpọrọ asị buuru ụzọ mụta
nwa nwoke, **16** mgbe nwoke ahụ na-eke ihe onwunwe ya, ọ
gaghị ewere oke ruuru ọkpara ya, nke nwanyị ahụ ọ kpọrọ asị
mụtara kenye nwa nwoke nke nwanyị ahụ ọ hụrụ n'anya
mụrụ. **17** Ọ ga-anabata nwa nwoke nke nwanyị ahụ ọ na-
ahụghị n'anya mụtara dị ka ọkpara, nye ya, oke abụọ site
n'ihe niile o nwere. N'ihi na nwoke ahụ bụ mmalite ume ya,
ọnọdụ nke ị bụ ọkpara bụkwa nke ya. **18** Ọ bụrụ na nwoke
amụta nwa nwoke na-eme isiike, nke na-enupu isi, onye na-
adịghị ege nna ya na nne ya ntị, ọ bụladị mgbe ha dọrọ ya aka
na ntị. **19** Nne ya na nna ya ga-eduru ya gaa n'ihu ndị okenye,
n'ọnụ ụzọ ama obodo ha. **20** Ha ga-agwa ndị okenye obodo
ahụ, "Nwa anyị nwoke a na-eme isiike, na-enupu isi, ọ dịghị
ege ntị n'olu anyị. Ọ bụ onye mmefu na onye na-aṅụbiga
mmanya oke." **21** Ndị ikom niile nke obodo ahụ ga-ewere
nkume tugbuo ya. N'ụzọ dị otu a, unu ga-ekpochapụ ihe
ọjọọ ahụ n'etiti unu. Ndị Izrel niile ga-anụ ihe mere, ụjọ ga-
atụkwa ha. **22** Ọ bụrụ na nwoke ọbụla emee ihe ọjọọ kwesiri
ọnwụ, ọ bụrụ na e kpee ya ikpe ọnwụ, kwụgbuo ya n'osisi, **23**
unu agaghị ahapụ ozu ya ka ọ dịgide n'elu osisi abalị ahụ
niile. Hụnụ na e liri ya n'otu ụbọchị ahụ, n'ihi na onye ọbụla
a kwụbara n'elu osisi bụ onye Chineke bụrụ ọnụ. Emerụla ala
ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị dịka ihe nketa.

22 Ọ bụrụ na ị hụ ehi, maọbụ atụrụ nwanna gị ka ọ na-
akpafu, emela dịka a ga-asị na ị hụghị ya, jide ya,
kpụlaara ya onye nwe ya. **2** Ọ bụrụ na ị maghị onye nwe
ya, maọbụ na nwanna gị ebighị nso, were ya laa n'ụlọ gị,
hapụ ya n'ebe ahụ tutu onye nwe ya achọwa ya, mgbe ahụ
ka ị ga-ewere ya nyeghachi ya. **3** Otu a kwa ka ị ga-eme ma
ị hụ ịnyịnya ibu nwanna gị, maọbụ uwe, maọbụ ihe ọbụla
ị ga-atụtụta. Were ya debere onye nwe ya. **4** Ọ bụrụ na
ị hụ ịnyịnya ibu, maọbụ ehi nwanna gị ka ha dara n'ụzọ,
elela anya n'ebe ọzọ, gaa nyere ya aka bulie ya. **5** Nwanyị
ekwesighị iyi uwe ndị ikom, nwoke agaghị eyikwa uwe ndị
inyom. N'ihi na ihe arụ ka ọ bụ n'anya Onyenwe anyị Chineke
gị. **6** Ọ bụrụ na ị hụ akwụ nnụnụ tọgbọ n'ala, maọbụ nke
dị n'elu osisi, ọ bụrụkwa na ọ bụ nnụnụ nke nọ n'elu ụmụ
ya, maọbụ n'elu akwa ya, ewerela nne na ụmụ nnụnụ ya. **7**
Hapụ nne nnụnụ ka ọ laa, ma were naanị ụmụ ya. Ihe ga-
agakwara gị nke ọma n'ihi ya, ị ga-enwekwa ndụ ogologo. **8**

Mgbe i wuru ụlọ, wuokwa ihe mgbochi gburugburu elu ya,
nke ga-eme ka onye ọbụla ghara isi n'elu ya dapụ, si otu a
wetara ụlọ na onye nwe ya ikpe ọmụma nke iwufu ọbara. **9**
Akụla ụdị mkpụrụ abụọ n'ubi vaịnị gị. Ọ bụrụ na i mee otu a,
ihe ọkụkụ ndị a, na mkpụrụ ha mịrị ga-abụ ihe rụrụ arụ. **10**
Ejikọla ehi na ịnyịnya ibu maka ịdọ ihe e ji akọ ala ubi. **11**
Eyila uwe e ji ụzọ ihe abụọ kpaa, dịka uwe ajị anụ na ogho
ọcha kpaa. **12** Ị ga-akpanyere onwe gị ihe ogho akpara akpa,
n'akụkụ anọ nke uwe mgbokwasị gị. **13** Ọ bụrụ na nwoke alụọ
nwaagbọghọ, mesie mgbe o dinakwuru ya kpebie n'obi ya
na ọ chọkwaghị ịlụ ya ọzọ, **14** ọ bụrụ na nwoke a ekwutọọ
nwaagbọghọ ahụ, mebie aha ya kwuo na nwaagbọghọ ahụ
amatalarị nwoke tupu ha abụọ alụọ, **15** nne nwaagbọghọ
ahụ, na nna ya, ga-ewere ihe ga-egosi na nwa ha amabeghị
nwoke gaa n'ihu ndị okenye obodo ahụ, n'ọnụ ụzọ ama. **16**
Nna nwaagbọghọ ahụ ga-agwa ndị okenye, "Enyere m nwoke
a nwa m nwanyị dịka nwunye, ma ugbu a, ọ chọkwaghị ịlụ
ya. **17** Ugbu a, o boola ya ebubo ihere, sị, 'Achọpụtaghị m ihe
ọbụla n'ahụ nwa gị nwanyị a ihe na-egosi na ọ maghị nwoke.'
Ma nke a bụ ihe ngosi na ada anyị amaghị nwoke." Mgbe ahụ
ndị mụrụ ya ga-agbasapụ akwa ahụ n'ihu ndị okenye obodo
ahụ. **18** Ndị okenye obodo ahụ ga-akpọrọ nwoke nyekwa ya
ahụhụ. **19** Ha ga-emekwa ya ka ọ kwụọ nna nwaagbọghọ ahụ
narị shekel ọlaọcha, n'ihi na o boro nwaagbọghọ Izrel na-
amaghị nwoke ebubo ụgha. Nwaagbọghọ ahụ ga-anọgide
bụrụ nwunye nwoke ahụ. Nwoke ahụ agaghị achụpụkwa
ya ụbọchị ndụ ya niile. **20** Ma ọ bụrụ na ebubo nwoke ahụ
bụ eziokwu, na achọpụtaghị ihe gosiri na nwaagbọghọ ahụ
amaghị nwoke. **21** A ga-eduru nwaagbọghọ ahụ pụta n'ọnụ
ụzọ ụlọ nna ya, n'ebe ahụ ka ndị ikom obodo ya ga-anọ were
nkume tugbuo ya. N'ihi na o mere ihe ihere jọgburu onwe ya
n'Izrel, site n'ibi ndụ akwụna mgbe ọ ka nọ n'ụlọ nne ya na
nna ya. Ị ghaghị ikpochapụ ihe ọjọọ ahụ site n'etiti unu. **22** Ọ
bụrụ na e jide nwoke ebe ya na nwunye onye ọzọ dina, ma
nwoke ahụ dinara ya ma nwanyị ahụ o dinara aghaghị ịnwụ.
N'ụzọ dị otu a, ị ga-ekpochapụ ihe ọjọọ a site n'Izrel. **23** Ma ọ
bụrụ na nwaagbọghọ na-amaghị nwoke a na-alụ alụ na nwoke
ọzọ edinakọọ n'ime obodo, **24** ya na nwoke ahụ ka a ga-eduru
gaa n'ọnụ ụzọ ama obodo, were nkume tugbuo ha n'ebe ahụ,
ka ha nwụọ, nwaagbọghọ ahụ ga-anwụ n'ihi na o tighị mkpu,
ma nwoke ahụ ga-anwụ n'ihi na o mebiela nwunye nwoke ibe
ya na-achọ ịlụ. Unu aghaghị ikpochapụ ihe ọjọọ site n'etiti
unu. **25** Ma ọ bụrụ na nwoke ezute nwaagbọghọ na-amaghị
nwoke a na-alụ alụ n'ọhịa, were ike mee ka ha abụọ dina, ọ
bụ naanị nwoke ahụ ga-anwụ. **26** Aka nwaagbọghọ ahụ dị
ọcha, ọ dịghị mmehie o mere nke ikpe ọnwụ ji adịrị ya, n'ihi
na ọnọdụ ya dị ka ọnọdụ mmadụ ahụ onye iro ya bịakwasịrị
na mberede gbuo ya. **27** A pụrụ ị sị na nwaagbọghọ ahụ tiri
mkpu ma ọ dịghị onye nọ ịnapụta ya. **28** Ọ bụrụ na nwoke
ọbụla ejiri ike jide nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, nke nwoke
ọbụla na-ekwebeghị nkwa ịlụ, mee ka ha abụọ dinaa, **29**
nwoke ahụ ga-akwụ nna nwaagbọghọ ahụ iri shekel ọlaọcha
ise. Ọ ga-alụkwa nwaagbọghọ ahụ n'ihi na o mebiela ya. Ọ
gakwaghị achụpụ ya ụbọchị niile nke ndụ ya. **30** Nwoke ọbụla
agaghị alụ nwunye nna ya, n'ihi na ọ bụ nwunye nna ya. Ime
ihe dị otu a bụ imerụ ihe ndina nna ya.

23 Nwoke ọbụla echipịara mkpụrụ amụ ya, maọbụ nke
e bipụrụ mkpụrụ amụ ya, agaghị esonye na mkpọkọta
Onyenwe anyị. **2** Nwa ọbụla a mụtara site n'ịkwa iko
agakwaghị esonye na mkpọkọta Onyenwe anyị, ụmụ ụmụ ya,
ruo n'ọgbọ nke iri, agakwaghị esonye na mkpọkọta Onyenwe
anyị. **3** Onye Amọn, maọbụ onye Moab, agaghị esonye na
mkpọkọta Onyenwe anyị, ọ bụladị ruo n'ọgbọ nke iri ha. **4**
N'ihi na ha e jighị achịcha na mmiri bịa zute unu n'ụzọ mgbe
unu si Ijipt pụta, ha goro Belam, nwa Beoa, onye si Petọ nke
dị na Aram Naharaim, ka ọ bụọ unu ọnụ. **5** Ma Onyenwe anyị
Chineke gị egeghị Belam ntị, kama Onyenwe anyị Chineke
gị gbanwere ịbụ ọnụ ahụ mee ka ọ ghọọrọ gị ngọzị, n'ihi
na Onyenwe anyị Chineke gị hụrụ gị n'anya. **6** Achọla udo
ndị Amọn na Moab, na ọdịmma ha ụbọchị ndụ gị niile ruo
mgbe ebighị ebi. **7** Ma eledala ndị Edọm anya, n'ihi na ndị
Edọm bụ ụmụnna unu. Unu eledala ndị Ijipt anya, n'ihi na
unu biri dịka ndị ọbịa n'ime ala ha. **8** Ụmụ a ga-amụrụ ha
n'ọgbọ nke atọ ha nwere ike ịbata na mkpọkọta nke Onyenwe
anyị. **9** Mgbe unu mara ụlọ ikwu unu maka ibu agha megide
ndị iro unu, wezuganụ onwe unu site n'ihe ọbụla na-adịghị
ọcha. **10** Nwoke ọbụla n'etiti gị nke na-adịghị ọcha site n'ịnyụ
mkpụrụ nwa n'ahụ ya n'abalị, ga-apụ gaa nọdụ n'azụ ọmụma
ụlọ ikwu. **11** Ọ ga-anọ n'ebe ahụ ruo uhuruchi, emesịa, ọ ga-
asa ahụ ya lọghachi n'ụlọ ikwu n'anyasị. **12** Ị ga-enwekwa otu
ebe ndị gị ga-anọ jee n'ogwe ga-adị n'azụ ọmụma ụlọ ikwu.
13 Onye ọbụla n'ime unu ga-enwe shọvel dịka otu n'ime ngwa
agha ya. Mgbe ọbụla kwa o jere n'ogwe, ọ ga-eji ya gwuo
ala kpochie nsị ọ nyụrụ. **14** Ụlọ ikwu gị ga-adị nsọ, n'ihi na
Onyenwe anyị Chineke gị na-ejegharị n'etiti gị ichebe gị, na
ịnapụta gị site n'aka ndị iro gị. Onyenwe anyị achọghị ihu ihe
ọbụla na-adịghị mma n'anya, ka ọ ghara ịlaghachi azụ iso gị.
15 Ọ bụrụ na ohu esite n'aka onye nwe ya gbakwute unu,
akwagidela ya ka ọ lọghachi, **16** hapụ ya ka o biri n'etiti gị
n'ime obodo ọbụla masịrị ya, emegbukwala ya. **17** Ọ dịghị
nwoke maọbụ nwanyị, onye Izrel ga-aghọ akwụna ụlọ arụsị.
18 Ị gaghị ewebata n'ụlọ Onyenwe anyị Chineke gị, onyinye
ọbụla site n'ego nwanyị na-agba akwụna kpatara, maọbụ
site n'ego nwoke ahụ na-edebe onwe ya dịka akwụna nye
ndị ikom ibe ya kpatara, iji mezuo nkwa ọbụla. N'ihi na ha
abụọ bụ ihe rụrụ arụ n'anya Onyenwe anyị Chineke gị. **19** A
nakwala onye Izrel ibe gị ọmụrụnwa, n'ihe ọbụla i binyere ya,
maọbụ ego, maọbụ nri, ma ọ bụkwanụ ihe ọbụla ọzọ nwere
ike ịmụta ọmụrụnwa. **20** Onye mba ọzọ ka ị ga-ana ọmụrụnwa
n'ihe i binyere ya, ọ bụghị onye Izrel ibe gị. Ka Onyenwe anyị
bụ Chineke gị gọzie gị n'ihe niile i tinyere aka gị ime n'ala
ahụ nke ị na-aba inweta. **21** Mgbe i kwere Onyenwe anyị bụ
Chineke gị nkwa, alala azụ n'ịkwụghachi ya, n'ihi na Onyenwe
anyị Chineke gị chọrọ ka ị kwụghachi nkwa gị ọsịịsọ. Ọ ga-
abụkwara gị mmehie ma i meghị ya. **22** Ma ọ gaghị abụrụ gị
mmehie ma ọ bụrụ na i kweghị nkwa ọbụla! **23** Ihe ọbụla nke
i kwere na nkwa, jisie ike hụ na i mezuru nke ahụ dịka okwu
gị si dị, n'ihi na ọ bụ onyinye afọ ofufu nye Onyenwe anyị
Chineke gị. **24** Ọ bụrụ na ị banye n'ubi vaịnị onye agbataobi
gị, i nwere ike ghọrọ mkpụrụ vaịnị ọbụla ị chọrọ rachaa n'ebe
ahụ, ma etinyela mkpụrụ ọbụla n'akpa gị. **25** Otu a kwa, ị
banye n'ubi ọka onye agbataobi gị, ghọrọ mkpụrụ ọka ọbụla ị
chọrọ n'aka gị, nọọkwa n'ebe ahụ taa ya, ma ị gaghị etinye
mma iwe ihe ubi n'ime ọka ha ndị guzoro eguzo.

24 Ọ bụrụ na nwoke akpọrọ nwanyị, lụọ ya, ma emesịa
ihe nwanyị ahụ amasịkwaghị ya n'ihi na ọ dị ihe ọ

chọpụtara n’ahụ ya nke na-adịghị mma, ọ ga-ede akwụkwọ
alụkwaghị m nye nwanyị ahụ n’aka, zilaa ya. 2 Ọ bụrụ na
emesịa, nwoke ọzọ aluọ ya, 3 ma nwoke ahụ ekpebiekwa
ịgbara ya akwụkwọ achọkwaghị m, maọbụ na nwoke a mesịrị
nwụọ, 4 nwoke mbụ ahụ lụrụ nwanyị ahụ agaghị alụ ya ọzọ,
n’ihi na nwanyị a abụrụla onye rụrụ arụ nye nwoke ahụ.
Ọ bụkwa arụ n’anya Onyenwe anyị ma di ya nke mbụ lụọ
ya ọzọ. Ihe dị otu a ga-eweta ihe ọjọọ n’ala ahụ Onyenwe
anyị Chineke na-enye gị dịka ihe nketa. 5 Nwoke ọbụla lụrụ
nwunye ọhụrụ agaghị apụ soro ndị agha, maọbụ soro rụọ ọrụ
ọzọ pụrụ iche, otu afọ ka ọ ga-enwere onwe ya ịnọ n’ụlọ ya,
ya na nwunye ya, ime onwe ha obi ụtọ. 6 Mmadụ agaghị
ewere nkume ịkwọ nri dịka ihe ebe, n’ihi na ọ bụ ihe onye
nwe ya ji achọta nri ụbọchị ya. 7 Ọ bụrụ na onye ọbụla
ezuru nwanna ya onye Izrel n’ohi, mesoo ya mmeso dịka ohu,
maọbụ ree ya, onye ohi ahụ ga-anwụ. Nke a bụ ikpochapụ
ihe ọjọọ n’etiti gị. 8 Gbalịsie ike ịhụ na ị na-eso iwu niile
onye nchụaja, bụ onye Livayị nyere gị banyere ndị nwere
ọrịa ekpenta, n’ihi na agwala m ya usoro ha ga-agbaso. 9
Chetakwa ihe Onyenwe anyị Chineke gị mere Miriam, mgbe i
si n’Ijipt na-apụta. 10 Ọ bụrụ na i binye mmadụ ihe ọbụla,
abanyekwala n’ụlọ ya ịnata ihe a na-enye gị dị ka ihe ebe. 11
Guzo n’ezi! Ka onye ahụ ị na-ebinye ihe wetara gị ihe ibe ahụ
n’ezi. 12 Ọ bụrụ na ọ bụ onye ogbenye na-enweghị ihe, e
jidela ihe ibe ya naba ụra abalị. 13 Weghachiri ya akwa ahụ
n’anyasị, ka onye agbataobi gị jiri ya hie ụra abalị. Mgbe ahụ
ha ga-ekele gị, Onyenwe anyị Chineke gị ga-agụkwara gị ya
n’ezi omume. 14 Emegbula nwa ogbenye mkpa na-akpa i
goro ọrụ, ma onye ahụ ọ bụ nwa Izrel ma ọ bụkwanụ onye
ọbịa bi n’obodo gị. 15 Kwụọ ya ụgwọ ya ụbọchị niile tupu
anwụ adaa, n’ihi na ebe ọ bụ nwa ogbenye, obi ya dabeere
n’ụgwọ ahụ ị ga-akwụ ya. Ọ bụrụ na i meghị otu a, ọ ga-akwa
akwa kpọkuo Onyenwe anyị megide gị. A ga-agụkwara gị
ya dịka mmehie. 16 Agaghị eme ka ndị mụrụ ụmụ nwụọ
n’ihi ihe ụmụ ha metara, maọbụ mee ka ụmụ nwụọ n’ihi ihe
ndị mụrụ ha metara, onye ọbụla ga-anwụ n’ihi mmehie nke
aka ya. 17 Ikpe ziri ezi ga-adịrị, ọ bụladị onye ọbịa na nwa
mgbei, anarakwala nwanyị di ya nwụrụ anwụ uwe ya dịka
ihe ibe. 18 Cheta mgbe niile na i bụrụrị ohu n’ala Ijipt, ma
Onyenwe anyị Chineke gị gbapụtara gị, n’ihi nke a ka m ji
enye gị iwu ndị a. 19 Ọ bụrụ na i lefuo ukwu ọka ụfọdụ anya
mgbe ị na-ewe ihe ubi n’ubi gị, alaghachila azụ n’ubi gị ịchịrị
ha. Hapụrụ ya ndị ọbịa, na ndị inyom di ha nwụrụ anwụ,
na ụmụ mgbei, Onyenwe anyị Chineke gị ga-agọzi gị, ọ ga-
emekwa ka ị baa ụba. 20 Mgbe ị na-akụtusi mkpụrụ osisi oliv
gị, ejeghachila azụ n’alaka ọbụla inyochazi ya, ịchọpụta ma ị
ghọtachaala mkpụrụ niile mịrị n’elu ha. Hapụrụ ndị ọbịa na
ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha nwụrụ mkpụrụ ọbụla fọdụrụ.
21 Otu a ka ị ga-emekwa n’ihe banyere mkpụrụ ubi vaịnị gị.
Atụtụkọchala mkpụrụ niile mịrị n’elu ya. Hapụrụ ndị ọbịa, na
ndị mgbei, na ndị inyom di ha nwụrụ ihe niile fọdụrụ. 22
Chetakwa na o nwere mgbe ị bụ ndị ohu n’ala Ijipt. Ọ bụ n’ihi
ya ka m ji na-enye gị iwu a.

25 Mgbe esemokwu dị n’etiti ndị mmadụ, ha ga-ebuga
ikpe ha n’ụlọikpe ebe ndị ikpe ga-elenye anya n’ikpe
ahụ, maa onye ajọ omume ikpe, meekwa ka onye aka ya dị
ọcha nwere onwe ya. 2 Ọ bụrụkwa na onye ikpe mara kwesiri
ka apịa ya ụtarị, onye ọkaikpe ga-eme ka onye ahụ dinaa ala
n’ihu ya, ka apịakwa ya ọnụọgụgụ ụtarị kwesiri ajọ omume
ya, 3 ma agaghị eti ya karịa ọnụ ụtarị iri anọ. Ọ bụrụ na e tie
onye ahụ ikpe mara ọnụ ụtarị karịrị nke a, ọ ga-abụ onye
e leliri anya n’ihu ndị Izrel ibe ya. 4 Mgbe ehi na-azọcha
ọka, ejila ihe kechie ya ọnụ. 5 Ọ bụrụ na nwoke anwụọ na-
amụtaghị nwa, nwunye ya ahụ agaghị alụ di n’ama, kama
nwanne nwoke di ya ga-alụrụ ya, ha ga-edinakọkwa. 6 Nwa
nwoke mbụ nwanyị ahụ ga-amụ ga-aza aha nwoke ahụ nwụrụ
anwụ, ka a ghara ihichapụ aha ya n’ala Izrel. 7 Ma ọ bụrụ na
nwoke ahụ ajụ ịlụ nwunye nwanne ya nwụrụ anwụ, nwanyị
ahụ ga-ejekwuru ndị okenye obodo ahụ n’ọnụ ụzọ ama, gwa
ha sị, “Nwanne di m ajụla ime ka aha nwanne ya nwoke
dịgide n’Izrel. O kweghị ịrụ ọrụ kwesiri nwanne di n’ebe m
nọ.” 8 Ndị okenye obodo ga-akpọ ya, dụọ ya ọdụ. Ọ bụrụ na ọ
nọgide jụ sị, “Achọghị m ịlụ ya,” 9 nwanyị ahụ ga-ejekwuru
ya n’ihu ndị okenye, tọpụ akpụkpọụkwụ o yi n’ụkwụ aka
nri ya, bụọ ya asụ n’ihu, sị ya, “Otu a ka a na-eme nwoke
ọbụla jụrụ iwuli ụlọ nwanne ya nwoke.” 10 A ga-ama ahịrị ya
n’Izrel dịka, “Ezinaụlọ nwoke ahụ e sitere n’ụkwụ ya yipụ
akpụkpọụkwụ ya.” 11 Mgbe ndị ikom abụọ na-alụ ọgụ, ọ bụrụ
na nwunye otu n’ime ha abịa ịnapụta di ya site n’aka onye
na-eti ya ihe, ma nwanyị ahụ esetipụ aka jide nwoke ahụ
n’amụ ya, 12 a ga-egbupụ aka nwanyị ahụ. Ebere adịghị ya.
13 Enwela ụzọ ihe ọtụtụ abụọ n’ime akpa gị, nke dị arọ, na
nke na-adịghị arọ. 14 Enwela ụdị ihe ọtụtụ abụọ n’ụlọ gị, nke
ukwu na nke nta. 15 Ị ghaghị inwe ezi ihe ọtụtụ na nke zuru
ezu. Nke a ga-eme ka ndụ gị dị ogologo, dịkwa mma n’ala ahụ
Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị. 16 N’ihi na Onyenwe
anyị Chineke gị kpọrọ onye ọbụla na-eme ihe ndị a asị, bụ
onye ọbụla na-aghọ aghụghọ. 17 Cheta ihe ndị Amalek mere
gị n’ụzọ mgbe i si n’Ijipt na-apụta. 18 Chetakwa na ha lụsoro
gị ọgụ mgbe ike gwụrụ gị, mgbe ị dara mba, tigbuo ndị niile ji
nwayọọ na-abịa n’azụ. Ha atụkwaghị egwu Chineke. 19 Mgbe
Onyenwe anyị Chineke gị mere ka i nwere onwe gị site n’aka
ndị iro gbara gị gburugburu, mgbe o mere ka i zuru ike n’ala
ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị dịka ihe nketa, ime
ka i nweta ya, ị ghaghị igbuchapụ ndị Amalek, ka ha bụrụ ndị
a na-agaghị echetakwa ọzọ n’okpuru eluigwe. Echefukwala
ime otu a.

26 Mgbe ị ga-aba n’ala ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-
enye gị dịka ihe nketa, mgbe ị nwetara ya, birikwa
n’ime ya, 2 ị ga-ewere ụfọdụ n’ime mkpụrụ niile si n’ala
ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị, tinye ya n’ime
nkata, were ya gaa n’ebe ahụ Onyenwe anyị Chineke unu ga-
ahọpụta, dịka ebe a kpọkwasịrị aha ya. 3 Ị ga-agwakwa onye
nchụaja nọ n’ọrụ n’oge ahụ okwu sị: “Ana m ekwupụta taa
nye Onyenwe anyị Chineke gị na abịala m n’ala ahụ Onyenwe
anyị ṅụụrụ nna nna anyị ha n’iyi inye anyị.” 4 Onye nchụaja
ahụ ga-anara nkata ahụ, dọba ya n’ihu ebe ịchụ aja Onyenwe
anyị Chineke gị. 5 Mgbe ahụ, ị ga-ekwupụta n’ihu Onyenwe
anyị Chineke gị sị, “Nna nna m bụ onye Aram na-awagharị
awagharị, onye jere Ijipt izere ndụ. Ha dị ole na ole mgbe ha
gara Ijipt, ma n’Ijipt ha ghọrọ mba dị ukwuu, ndị dị ike, na
ndị bara ụba n’ọnụọgụgụ. 6 Ma ndị Ijipt mejọrọ anyị, mee
ka anyị taa ahụhụ n’ihi ọrụ dị ike nke ha bokwasịrị anyị. 7
Mgbe ahụ, anyị tikuru Onyenwe anyị Chineke nna nna anyị.
Onyenwe anyị nụrụ olu anyị, hụkwa mmegbu a na-emegbu
anyị, na ndọgbu anyị na-adọgbu onwe anyị n’ọrụ, na ọnọdụ

ọjọọ anyị. 8 Onyenwe anyị ji aka dị ike na ogwe aka o setịrị
eseti, n'ọtụtụ ihe oke egwu na ọrụ ịrịbama, na ihe ebube, si
n'Ijipt kpọpụta anyị. 9 Ọ kpọbatara anyị n'ebe a, nye anyị ala
a, ala mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya. 10 Ya mere,
ugbu a, Onyenwe anyị, lee, ewebatala m mkpụrụ mbụ sitere
n'ala i nyere m." Dọba nkata ahụ n'ihu Onyenwe anyị Chineke
gị, kpọọkwa isiala nye ya n'ebe ahụ. 11 Mgbe ahụ, gị na ndị
Livayị, na ndị mbịarambịa bi n'etiti unu, ga-aṅụrị ọṅụ n'ihe
ọma niile Onyenwe anyị Chineke gị nyere gị na ezinaụlọ gị.
12 N'afọ nke atọ ọbụla, ị ga-enye onyinye pụrụ iche, onyinye
otu ụzọ n'ụzọ iri, nke ihe ubi gị. N'afọ ahụ, ị ga-enye ndị
Livayị, na ndị ọbịa, na ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha nwụrụ,
onyinye otu ụzọ n'ụzọ iri gị, ka ha rie ya n'obodo gị dị iche
iche, ka afọ jukwa ha. 13 Ị ga-ekwupụta n'ihu Onyenwe anyị
Chineke gị sị, "Esitela m n'ụlọ wepụ oke ahụ dị nsọ, nye ha
ndị Livayị, na ndị ọbịa, na ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha
nwụrụ, dịka i nyere m n'iwu, enupughị m isi maọbụ chefuo
iwu gị ọbụla. 14 Erighị m ihe ọbụla si n'ime ya mgbe m na-
eru ụjụ maọbụ wepụ ihe ọbụla n'ime ya n'ọnọdụ adịghị ọcha
m, ọ dịkwaghị nke m ji chụọrọ ndị nwụrụ anwụ aja. Egeela m
ntị n'olu Onyenwe anyị Chineke m, meekwa ihe niile i nyere
m n'iwu. 15 Site n'ebe obibi nsọ gị dị n'eluigwe ledata anya
gị, gọzie ndị gị Izrel na ala a i nyere anyị, ala mmiri ara ehi
na mmanụ aṅụ na-eru na ya, dịka i kwere nna nna anyị ha
na nkwa." 16 Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị iwu taa
si gị gbaso ụkpụrụ ndị a na iwu ndị a. Lezie anya hụ na i ji
obi gị niile na mkpụrụobi gị niile debe ha. 17 I kwupụtala
taa na Onyenwe anyị bụ Chineke gị, i kweekwala nkwa na
ị ga-ege ya ntị, debe iwu ya niile, na ụkpụrụ ya niile, na ị
ga-emekwa ihe niile ọ sị gị mee. 18 Taa kwa, Onyenwe anyị
ekwupụtala na unu bụ ndị nke aka ya, dịka o kwere na nkwa,
na ị ga-edebekwa ihe niile o nyere n'iwu. 19 O kwuru na ọ
ga-emekwa ka i karịa mba niile o kere elu, n'otuto, n'aha,
nsọpụrụ na ịja mma. Na unu ga-abụkwa mba dị nsọ nye
Onyenwe anyị Chineke unu, dịka o kwere na nkwa.

27 Mosis na ndị okenye Izrel nyere ndị Izrel iwu sị, "Debenụ
iwu ndị a niile m na-enye unu taa. 2 Mgbe ị gabigara
osimiri Jọdan ruo n'ala ahụ Onyenwe anyị Chineke gị na-enye
gị, bukọtaanụ nkume buru ibu n'otu ebe, jirikwa ụrọ ọcha
techie ha. 3 Depụta n'elu nkume ndị ahụ iwu na ụkpụrụ ndị a
mgbe ị batara n'ala ahụ mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru
n'ime ya, nke Onyenwe anyị Chineke nna nna gị kwere nkwa
inye gị. 4 Mgbe ị nọkwa n'ofe ọzọ nke osimiri Jọdan, doo
nkume ukwu ndị a n'ugwu Ebal, dịka m na-enye gị n'iwu
taa. Jirikwa ụrọ ọcha techie ha. 5 Wuokwara Onyenwe anyị
Chineke gị ebe ịchụ aja ya n'ebe ahụ. Ebe ịchụ aja eji naanị
nkume wuo, nke ejighị ihe ngwa ọrụ igwe rụọ ihe bụla na ya.
6 Jiri nkume a na-awaghị awa wuore Onyenwe anyị Chineke
gị ebe ịchụ aja ahụ, chụọkwa aja n'elu ya nye Onyenwe anyị
Chineke gị. 7 Chụọ aja udo n'ebe ahụ, rie ha, ma ṅụrịakwa
ọṅụ n'ihu Onyenwe anyị Chineke gị. 8 Depụta iwu ndị a
nke ọma, n'elu nkume ndị ahụ i guzobere." 9 Mgbe ahụ,
Mosis na ndị nchụaja, bụ ndị Livayị, gwakwara ndị Izrel niile
okwu sị, "Nọọnụ jii, gị Izrel, gekwaa ntị! Taa, ị ghọọla ndị
nke Onyenwe anyị Chineke unu. 10 N'ihi ya debe iwu niile
Onyenwe anyị Chineke gị na ụkpụrụ niile ndị m nyere gị
taa." 11 N'otu ụbọchị ahụ ka Mosis nyere ha iwu sị, 12 Mgbe
unu gafere Jọdan, ebo ndị a: Simiọn, na Livayị na Juda na
Isaka na Josef na Benjamin, ga-eguzo n'elu ugwu Gerizim
gọzie ụmụ Izrel 13 Agbụrụ Ruben, Gad, Asha, Zebụlọn, Dan
na Naftalị ga-eguzo n'elu ugwu Ebal kwupụta ọbụbụ ọnụ. 14
Ndị Livayị ga-eji olu dị elu gụpụta ya nye ụmụ Izrel niile, 15
"Onye a bụrụ ọnụ ka mmadụ ahụ bụ nke na-apị arụsị maọbụ
oyiyi ọbụla, akaọrụ onye ǹka, nke bụ ihe arụ n'anya Onyenwe
anyị, ma na-eguzobe ya na nzuzo." Ndị mmadụ niile ga-aza
sị, "Amen." 16 "Onye a bụrụ ọnụ ka onye ahụ bụ, nke na-
elelị nna ya na nne ya." Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 17
"Onye a bụrụ ọnụ ka onye ahụ bụ nke na-ehigharị oke ala
onye agbataobi ya." Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 18 "Onye
a bụrụ ọnụ ka onye ahụ bụ nke na-eduhie onye ìsì ụzọ."
Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 19 "Onye a bụrụ ọnụ ka
onye ahụ bụ nke na-adịghị ekpe ikpe ziri ezi nye ndị ọbịa, na
ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha nwụrụ." Ụmụ Izrel niile ga-
aza, "Amen." 20 "Onye a bụrụ ọnụ ka onye ahụ bụ nke na-
abakwuru nwunye nna ya soro ya dinaa, n'ihi na o merụọla
ihe ndina nna ya." Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 21 "Onye
a bụrụ ọnụ ka onye ahụ bụ nke ya na anụmanụ ọbụla na-
edina." Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 22 "Onye a bụrụ ọnụ
ka onye ahụ bụ, nke ya na nwanne ya nwanyị na-akwa iko, bụ
nwanne ya nke nne ya mụrụ, maọbụ nke nwunye nna ya
mụrụ." Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 23 "Onye a bụrụ ọnụ
ka onye ahụ bụ, nke ya na nne nwunye ya na-edina." Ụmụ
Izrel niile ga-aza, "Amen." 24 "Onye a bụrụ ọnụ ka onye ahụ
bụ, nke na-etigbu mmadụ ibe ya na nzuzo." Ụmụ Izrel niile
ga-aza, "Amen." 25 "Onye a bụrụ ọnụ ka onye ahụ bụ, nke na-
anara ngarị maka itigbu onye na-emeghị ihe ọjọọ ọbụla."
Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen." 26 "Onye a bụrụ ọnụ ka onye
ahụ bụ, nke na-adịghị eme ka iwu ndị a guzosie ike site na-
edebeghị ha." Ụmụ Izrel niile ga-aza, "Amen."

28 Ọ bụrụ na i debezuo ma gbasookwa iwu ndị a niile
Onyenwe anyị Chineke gị sitere n'aka m na-enye gị taa,
Onyenwe anyị Chineke gị ga-eme ka ị ghọọ mba kachasị mba
niile n'ụwa elu. 2 Ngọzị ndị a niile ga-abịakwasị gị, zuo gị
ahụ, ma ọ bụrụ na i rubere Onyenwe anyị Chineke gị isi. 3
Onye a gọziri agọzi ka ị ga-abụ n'obodo, bụrụkwa onye a
gọziri agọzi n'ala ubi. 4 Ihe a gọziri agọzi ka mkpụrụ nke afọ
gị ga-abụ na mkpụrụ nke ala ubi gị na mkpụrụ nke anụ ụlọ
gị, ụmụ ehi gị mụrụ na ụmụ igwe ewu na atụrụ gị. 5 Ihe a
gọziri agọzi ka abọ gị na ihe i ji agwọ achịcha ga-abụ. 6 Onye
a gọziri agọzi ka ị ga-abụ mgbe ị na-abata na mgbe ị na-apụ
apụ. 7 Onyenwe anyị ga-eme ka ndị iro ọbụla buliri onwe ha
elu imegide gị bụrụ ndị e meriri n'ihu anya gị. Ha ga-esite
n'otu ụzọ buso gị agha, ma ha ga-esite n'ụzọ asaa si n'ihu
gị gbalaga. 8 Onyenwe anyị ga-ezipụ ngọzị ya ka ọ dịkwasị
n'elu ọba gị na n'elu ihe ọbụla i tinyere aka gị. Onyenwe anyị
Chineke gị ga-agọzi gị n'ala ahụ ọ na-enye gị. 9 Onyenwe anyị
ga-eme ka i guzosie ike dịka ndị nsọ ya, dịka o sitere n'ịṅụ
iyi kwee nkwa ime ma ọ bụrụ na i debe iwu Onyenwe anyị
Chineke gị, ma jee ije n'ụzọ ya niile. 10 Mgbe ahụ, ndị niile nọ
n'ụwa ga-ahụta na ọ bụ aha Onyenwe anyị ka a kpọkwasịrị gị.
Ha ga-atụkwa gị egwu. 11 Onyenwe anyị ga-eme ka ị babiga
ụba oke na mkpụrụ nke afọ gị, na mkpụrụ nke anụ ụlọ gị, na
mkpụrụ nke ihe ubi gị, n'ala ahụ ọ ṅụrụ n'iyi nye nna nna
gị na ọ ga-enye gị. 12 Onyenwe anyị ga-emeghepụ eluigwe
ebe ụlọakụ ya dị, zidata mmiri n'ala gị n'oge ya, ma gọzie
akaọrụ gị niile. Ị ga-agbazinye ọtụtụ mba ihe, ma gị onwe gị

agaghị esite n’aka onye ọbụla gbaziri ihe ọbụla. 13 Onyenwe
anyị ga-eme ka ị bụrụ isi, ọ bụghị ọdụdụ. Ọ bụrụ na ị ṅaa ntị
n’iwu ndị a Onyenwe anyị Chineke gị na-enye gị taa, lezie
anya ịgbaso ha, ị ga-anọgide n’elu, ị gaghị anọ n’okpuru. 14
Ewezugala onwe gị site n’iwu niile ndị a m na-enye gị taa,
maọbụ gaa n’aka nri maọbụ n’aka ekpe, ịgbaso chi ndị ọzọ na
ife ha ofufe. 15 Ma otu ọ dị, ọ bụrụ na ị jụ irubere Onyenwe
anyị Chineke gị isi, jụkwa ilezi anya, gbasoo iwu ya na ụkpụrụ
ya niile, nke m na-enye gị taa, ọbụbụ ọnụ ndị a ga-adakwasị
gị. 16 Ị ga-abụ onye a bụrụ ọnụ n’obodo, bụrụ onye a bụrụ
ọnụ n’ala ubi, 17 Abọ gị na ihe ịgwọ achịcha gị ga-abụ ihe a
bụrụ ọnụ. 18 Ihe a bụrụ ọnụ ka mkpụrụ nke afọ gị ga-abụ,
ihe a bụrụ ọnụ ka mkpụrụ nke ala gị ga-abụ, ya na ụmụ nke
igwe anụ ụlọ gị, na ụmụ ehi gị na nke igwe ewu na atụrụ gị
mụrụ. 19 Onye a bụrụ ọnụ ka ị ga-abụ mgbe ị na-abata abata
na mgbe ị na-apụ apụ. 20 Onyenwe anyị ga-ezidata n’isi gị
ọbụbụ ọnụ, na ọgbaaghara, tinyere nkọcha n’ihe niile nke
i tinyere aka gị, tutu ruo mgbe ị ghọrọ onye e bibiri ebibi
bụrụ onye lara n’iyi na mberede, n’ihi ihe ọjọọ niile i mere
site n’ịhapụ m. 21 Onyenwe anyị ga-ezite ajọ ọrịa n’etiti gị
tutu ruo mgbe a ga-ekpochapụ gị site n’ala ahụ ị gaje ịba
n’ime ya inweta. 22 Onyenwe anyị ga-eti unu ọrịa na-eripịa
eripịa, ahụ ọkụ na ọrịa na-aza anụ ahụ, oke okpomọkụ na
mma agha, ụkọ mmiri ozuzo na ọrịa na-eripịa ihe ubi, na
ọmụma ebu ga-abịakwasị gị tutu ruo mgbe i lara n’iyi. 23
Mbara eluigwe nke ị na-ahụ anya ga-aghọ bronz, ala ị na-
azọkwasị ụkwụ gị ga-aghọ igwe. 24 Onyenwe anyị ga-eme ka
mmiri kwesiri izo n’ala gị ghọọ uzuzu na aja. Ha ga-esi na
mbara eluigwe na-ezodata n’ala tutu ruo mgbe ị lara n’iyi. 25
Onyenwe anyị ga-eme ka ndị iro gị merie gị n’agha. Ị ga-esi
otu ụzọ pụta ibuso ha agha, ma ị ga-esi ụzọ asaa gbalaga. Ị ga-
aghọrọ ndị ụwa ihe a na-asọ oyi mgbe ha hụrụ ihe dakwasịrị
gị. 26 Ozu unu ga-aghọrọ ụmụ anụ ufe niile na anụ ọhịa niile
ihe oriri. O nwekwaghị onye ga-anọ menye ha egwu chụpụ
ha. 27 Onyenwe anyị ga-ezite etuto ndị Ijipt ka ha bịakwasị
gị, ya na ọnya, na agba, na ọkọ. Ọ dịkwaghị ihe a ga-eji gwọọ
ha. 28 Onyenwe anyị ga-ezitere gị isi mgbaka, na ikpu ìsì, na
ọgbaaghara nke obi. 29 Ị ga-asọgharị isi n’etiti ehihie dịka
onye kpuru ìsì n’asọgharị n’ọchịchịrị. Ọ dighị ihe ọbụla ga-
agara gị nke ọma. Site n’ụbọchị ruo n’ụbọchị, ị ga-abụ onye a
na-emegbu emegbu, na onye a na-anapụ ihe ya n’ike oge
niile, na-enweghị onye ga-anapụta gị. 30 Gị na nwanyị ga-
enwe nkwekọrịta ịlụ di na nwunye, ma nwoke ọzọ ga-eduru
ya dinaa ya n’ike. Ị ga-ewu ụlọ ma ị gaghị ebi n’ime ya. Ị ga-
akụ ubi vaịnị ma ị gaghị eri mkpụrụ si na ya. 31 N’ihu anya gị
ka a ga-egbu ehi gị, ma ị gaghị ata iberibe anụ ya. A ga-anapụ
gị ịnyịnya ibu gị n’ihu anya gị ma a gaghị eweghachiri gị ya.
Atụrụ gị ka a ga-enye ndị iro gị. Ọ dịkwaghị onye ga-anapụta
ha. 32 A ga-ewere ụmụ gị ndị ikom na ndị inyom nye ndị mba
ọzọ. Ọ ga-agụ gị agụụ ogologo oge ka ị hụ ha anya, ma ị pụghị
inyere ha aka. 33 Mba nke ị na-amaghị ga-eri mkpụrụ ubi ị
tara ahụhụ kụọ n’ala gị. Ị ga-abụ naanị onye a na-emegbu
emegbu na onye a na-akpagbu ụbọchị ndụ gị niile. 34 Ihe
ndị a niile ị ga-eji anya gị hụ ga-eme ka i nwe isi mgbaka.
35 Onyenwe anyị ga-eme ka etuto nke na-egbu oke mgbu a
na-apụghị ịgwọta agwọta too gị n’ikpere na ogwe ụkwụ gị
abụọ, ọ ga-agbasa site n’ọbọ ụkwụ gị abụọ ruo n’opi isi gị. 36
Onyenwe anyị ga-achụpụ gị na eze ahụ ị họpụtara nye onwe
gị, chụpụ gị nye mba ọzọ, ebe gị na nna nna gị ha, na-amaghị.
N’ebe ahụ, ị ga-efe chi ndị ọzọ nke e ji osisi na nkume kpụọ.
37 Ị ga-abụ ihe iju anya, na ihe e ji atụ ilu, na ihe akụkọ,
n’etiti mba ahụ niile Onyenwe anyị ga-achụga gị. 38 Ị ga-akụ
ọtụtụ mkpụrụ n’ubi ma ị ga-aghọta ntakịrị mkpụrụ, n’ihi
na igurube ga-ericha ihe ị kụrụ n’ubi. 39 Ị ga-akọ ubi vaịnị
lekọtakwa ya anya, ma ị gaghị aracha mkpụrụ ya maọbụ ṅụọ
mmanya si na ya, n’ihi na ikpuru ga-eri ha. 40 Osisi oliv
ga na-eto ebe niile, ma mmanụ oliv agaghị adị nke ị ga-ete
n’ahụ n’ihi na mkpụrụ oliv ga-adasịsị na-akaghị aka oge ha
mara ifuru. 41 Ị ga-amụta ụmụ ndị ikom na ndị inyom ma ha
agaghị adịgide n’ihi na a ga-adọta ha n’agha. 42 Igwe igurube
ga-erichasị osisi niile dị n’ubi gị, ya na ihe ị kụrụ n’ubi gị. 43
Onye ọbịa bi n’etiti gị ga-aba ụba karịa gị. Ihe ga na-agara ya
nke ọma, ma ihe ga na-ajọrọ gị njọ. 44 Ọ ga-ebinye gị ihe, ọ
bụkwaghị gị ga-ebinye ya! Ọ ga-abụ isi ma ị ga-abụ ọdụdụ. 45
Ọbụbụ ọnụ ndị a niile ga-abịakwasị gị. Ha ga-achụso gị ọsọ,
chụkwute gị tutu ruo mgbe a lara gị n’iyi, naanị n’ihi na ị jụrụ
irubere Onyenwe anyị Chineke gị isi, na idebe iwu na ụkpụrụ
ndị a o nyere gị. 46 Ha ga-abụ ihe ịrịbama na ihe ebube nye
gị, na mkpụrụ gị niile, ruo mgbe ebighị ebi. 47 N’ihi na ị jụrụ
iji ọṅụ na obi ụtọ fee Onyenwe anyị Chineke gị n’oge ihe
na-agara gị nke ọma. 48 Ya mere, n’ọnọdụ agụụ na akpịrị
ịkpọ nkụ, n’ọnọdụ ịgba ọtọ na ụkọ ka ị ga-efe ndị iro ahụ
Onyenwe anyị na-ezite imegide gị. Ọ ga-anyakwasị yoku igwe
n’olu gị ruo mgbe ọ lara gị n’iyi. 49 Onyenwe anyị ga-eme
ka mba si n’ebe dị anya na nsọtụ ụwa, bịakwasị gị, imegide
gị. Mba a ga-adị gara gara dịka ugo, ọ ga-abụkwa mba ị na-
amaghị asụsụ ha, 50 Mba na-enweghị ihu ọchị nke na-adịghị
asọpụrụ okenye maọbụ were ihuọma leta ụmụntakịrị. 51
Ha ga-erichapụ mkpụrụ nke anụ ụlọ gị niile na mkpụrụ nke
ihe ubi gị niile tutu ruo mgbe ị ghọrọ ihe e bibiri ebibi. O
nwekwaghị ihe ga-afọdụrụ gị, maọbụ ọka, maọbụ mmanya
ọhụrụ maọbụ mmanụ oliv, maọbụ ụmụ ehi maọbụ ewu na
atụrụ gị mụrụ, ruo mgbe e mere ka ị laa n’iyi. 52 Mba ahụ ga-
anọchigide obodo ndị ahụ niile dị n’ala gị tutu ruo mgbe
mgbidi ndị ahụ niile e wusiri ike, nke ị na-atụkwasị obi dara.
Ọ ga-anọchigide ndị ahụ niile dị n’ala ahụ niile Onyenwe anyị
Chineke gị na-enye gị. 53 Ị ga-erikwa anụ ahụ ụmụ gị ndị
ikom na ndị inyom ndị Onyenwe anyị Chineke gị nyere gị
n’ihi oke nnọchigide nke ndị agha nọchigidere gị na n’ihi
oke mkpagbu nke ndị iro. 54 Ọ bụladị nwoke ahụ dịkasịrịrị
nwayọọ na-enwekwa mmetụta mmadụ n’etiti unu ga-aghọ
onye afọ tara mmiri nke ukwuu megide nwanne ya nwoke,
maọbụ nwunye nke ọ hụrụ n’anya, maọbụ ụmụ ya, ndị ka
dị ndụ. 55 Ọ gaghị enye onye ọbụla n’ime ha ụfọdụ n’ime
anụ ahụ ụmụ ndị ọ na-eri, n’ihi na ọ bụ naanị ya bụ ihe oriri
fọdụrụ ya, n’ihi ahụhụ nke nnọchi ndị iro nọchiri ọnụ ụzọ
obodo gị niile butere. 56 Nwanyị nke dịkarịsịrị nwayọọ na-
enwekwa mmetụta mmadụ n’etiti unu, nke dị oke nwayọọ,
nke ihe na-emetụta na ọ dịghị amasị ya ịzọgidesị ọbụ ụkwụ
ya ike n’ala, ga-ajụ ikenye di ya ọ hụrụ n’anya, nwa ya nwoke
maọbụ nwa ya nwanyị, 57 ọ bụladị akpanwa si n’etiti ụkwụ
ya pụta na ụmụ ọhụrụ ọ mụrụ. N’ọnọdụ ọjọọ n’oke ụkọ ya, ọ
chọrọ iri ha na nzuzo, n’ihi ahụhụ nke ndị iro gị mere ka ọ
bịakwasị gị n’oge nnọchigide nke obodo gị niile. 58 Ọ bụrụ na
i lezighị anya gbasoo okwu iwu niile e dere n’ime akwụkwọ a,
ọ bụrụ na ị sọpụrụghị aha a dị ebube na nke dị egwu, bụ
Onyenwe anyị Chineke gị, 59 Onyenwe anyị ga-ezitere gị
na ụmụ ụmụ gị ihe otiti dị oke egwu, oke mbibi nke ga-adị

ogologo oge, na ọrịa dị oke njọ nke na-adịghị ala ala. **60** Ọ ga-
ezitere gị ọrịa ndị ahụ niile dị n'Ijipt, nke ị na-atụ ụjọ ha, ha
ga-arapara gị n'ahụ. **61** Ọ bụghị naanị nke a! Onyenwe anyị
ga-eme ka ụdị ọrịa ọbụla, na ụdị ihe otiti ọbụla, ọ bụladị ndị
na-adịghị n'ime Akwụkwọ Iwu a, bịakwasị gị, tutu ruo mgbe
a ga-ekpochapụ gị. **62** Ọ bụ ezie na ị dị ukwuu n'ọnụọgụgụ
dịka kpakpando nke eluigwe, maọbụ naanị mmadụ ole na ole
n'ime gị ga-afọdụ. Ihe ndị a niile ga-emezu n'ihi na i geghị ntị
n'olu Onyenwe anyị bụ Chineke gị. **63** Dịka mmụba ị mụbara
n'ọnụọgụgụ, na ịdị ukwuu nke akụnụba gị si bụrụ ihe nyere
Onyenwe anyị obi ụtọ, otu a ka ọ ga-esi tọkwaa ya ụtọ ibibi gị,
na ime ka ị daa ụkpa. Ọ ga-esi n'ala ahụ ị na-aga inweta hopu
gị. **64** N'ihi na Onyenwe anyị ga-eme ka ị gbasasịa n'etiti mba
niile, site n'otu nsọtụ ụwa ruo na nsọtụ nke ọzọ. N'ebe ahụ,
ị ga-efekwa chi ndị ọzọ, nke gị, maọbụ nna nna gị ha, na-
amaghị, chi e ji osisi na nkume kpụọ. **65** N'etiti mba ndị a, obi
agaghị eru gị ala, ọbụ ụkwụ gị agaghị enwe ebe izuike. N'ebe
ahụ, Onyenwe anyị ga-enye gị mkpụrụobi na-ama jijiji, anya
nke ike gwụrụ n'ihi enweghị olileanya, na obi na-ada mba.
66 Ndụ gị ga-ekonye n'elu n'ihi oke egwu. Ị ga-anọ n'egwu,
ehihie na abalị, ị gaghị ejikwa ndụ gị n'aka. **67** N'ụtụtụ, ị ga-
asị, "Ewoo, a sịkwa na ugbu a bụ uhuruchi!" N'uhuruchi ị ga-
asịkwa, "Ewoo, a sịkwarị na ugbu a bụ ụtụtụ!" Ị ga-ekwu ihe
ndị a n'ihi ihe egwu juru gị obi, na n'ihi ihe ndị ahụ niile anya
gị na-ahụ. **68** Onyenwe anyị ga-eme ka i soro ụgbọ mmiri
lọghachi n'Ijipt, n'ije ahụ m kwuru na ị gaghị ejekwa ọzọ.
N'ebe ahụ ị ga-ewere onwe gị resi ndị iro gị dịka ohu ndị
ikom maọbụ ndị inyom, ma ọ dịghị onye ga-achọ ịzụ gị.

29 Ndị a bụ okwu nke ọgbụgba ndụ ahụ Onyenwe anyị
nyere Mosis n'iwu ka ya na ụmụ Izrel gbaa n'ala Moab
na-agbanweghị ọgbụgba ndụ ahụ ya na ha gbara n'ugwu
Horeb. **2** Mosis kpọkọtara ụmụ Izrel niile gwa ha okwu sị,
Unu ji anya unu hụ ihe Onyenwe anyị mere n'Ijipt megide
Fero, na ndị ozi ya, na ala ya niile. **3** Anya unu hụrụ oke
nwale niile, na ihe ịrịbama ndị ahụ, na ọrụ ebube niile ahụ. **4**
Ma tutu ruo taa, Onyenwe anyị enyebeghị unu obi nwere
nghọta, na anya na-ahụ ụzọ, maọbụ ntị na-anụ ihe, nke ga-
enyere unu aka ịnomi ihe ndị a niile. **5** Ma Onyenwe anyị na-
asị, "N'ime iri afọ anọ ndị ahụ nke m duuru unu n'ime ọzara,
uwe unu emeghị ochie, akpụkpọụkwụ unu akapụghị n'ụkwụ
unu. **6** Ọ dịghị achịcha unu riri, ọ dịkwaghị mmanya maọbụ
ihe ọṅụṅụ na-aba n'anya unu ṅụrụ. E mere m ihe ndị a ime
ka unu mata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu."
7 Mgbe unu rutere ebe a, Saịhọn, eze ndị Heshbọn, na Ọg, eze
ndị Bashan, pụtara ibuso anyị agha, ma anyị lụgburu ha. **8**
Anyị weere ala ha nye agbụrụ Ruben, na Gad, na otu ọkara
ebo Manase, dịka ihe nketa ha. **9** N'ihi ya, lezie anya idebe
ụkpụrụ niile nke ọgbụgba ndụ a, ka ihe niile unu na-eme
gaara unu nke ọma. **10** Unu niile, ndị ndu unu, na ndịisi unu,
na okenye, na ndịisi ọchịchị, na ndị ikom niile nke Izrel, unu
ndị guzo n'ihu Onyenwe anyị Chineke taa, **11** na ụmụntakịrị
unu, na ndị nwunye unu, na ndị ọbịa bi n'etiti unu, ndị na-
egburu unu nkụ, na ndị na-echukwara unu mmiri. **12** Unu
guzo n'ebe a taa ka unu na Onyenwe anyị Chineke gbaa ndụ.
Unu guzokwa, maka ọgbụgba ndụ a unu na Onyenwe anyị na-
agba taa, nke e ji ịṅụ iyi mesie ike, **13** ime ka ọ pụta ìhè nye
unu taa na unu bụ ndị nke ya, imekwa ka unu mata na ọ bụ
Chineke unu, dịka o kwere nna nna unu ha, Ebraham, na
Aịzik, na Jekọb na nkwa. **14** Ọgbụgba ndụ a nke ya na ịṅụ iyi
so nke m na-eme ka ọ dịrị abụghị naanị n'ihi unu, **15** ndị
soro anyị guzo n'ebe a taa, n'ihu Onyenwe anyị Chineke anyị,
kama ọ bụkwa n'ihi ndị ahụ na-anọghị n'ebe a. **16** Unu onwe
unu maara otu anyị si bie n'ala Ijipt, na otu anyị si gafee mba
ndị ahụ niile anyị gafere n'ụzọ. **17** Unu hụrụ n'etiti ha ihe
arụ ha niile, na arụsị niile e ji osisi, na nkume na ọlaọcha, na
ọlaedo kpụọ. **18** Lezienụ anya ka unu hụ na obi onye ọbụla
n'ime unu, nwoke maọbụ nwanyị, agbụrụ maọbụ ebo ọbụla
n'Izrel, esighị n'ebe Onyenwe anyị bụ Chineke anyị nọ pụọ,
bido chewe echiche ife chi ndị mba ọzọ ndị a niile. Lezienụ
anya hụ na mgbọrọgwụ na-ewepụta nsi na-elu ilu dị otu a
adịghị n'etiti unu. **19** Mgbe onye dị otu a nụrụ okwu ịṅụ iyi a,
na ha ga-agọzi onwe ha, na-eche, "Ihe ga-agara m nke ọma, ọ
bụ ezie na m nọgidere na-agbaso ụzọ isiike m." Ha ga-eweta
mbibi nye ala a gbara mmiri nke ọma nyekwa ala ahụ kpọrọ
nkụ. **20** N'ihi na Onyenwe anyị agaghị agbaghara onye dị
otu a! Iwe ya, na ekworo ya, ga-adị ọkụ megide nwoke ahụ.
Ọbụbụ ọnụ niile e dere n'ime akwụkwọ a ga-abịakwasịkwa
ya. Onyenwe anyị ga-ehichapụkwa aha ya, ka a ghara ịnụkwa
ihe banyere ya n'ụwa. **21** Onyenwe anyị ga-akpa oke n'etiti ya
na ebo niile nke Izrel, maka iwetara ya mbibi, dị ka ọbụbụ
ọnụ niile nke ọgbụgba ndụ nke e dere n'ime Akwụkwọ Iwu a
si dị. **22** Mgbe ahụ, ụmụ unu ndị ga-eso unu n'ọgbọ ndị dị
n'ihu, na ndị ọbịa si ebe dị anya bịa, ga-ahụ oke ihe otiti ọjọọ
a bịakwasịrị ala a, ya na ọrịa niile Onyenwe anyị mere ka ọ
bịakwasị ya. **23** Ala ahụ niile ga-abụ ala nnu, nke ọkụ repịara,
ala nke a na-adịghị akụ ihe ọbụla n'ime ya, ala na-adịghị
amị mkpụrụ, nke ahịhịa na-adịghị epu n'elu ya. Ala dịka ala
Sọdọm na Gọmọra, na Adma, na Zeboiim, nke Onyenwe anyị
sitere n'oke iwe ya mebie. **24** Mba niile ga-ajụ sị, "Gịnị mere
Onyenwe anyị ji mee ihe dị otu a n'ala a? Gịnị kpatara oke
iwe ọkụ a?" **25** Ọsịsa ya ga-abụ, "Ọ bụ n'ihi na ndị a hapụrụ
idebe ọgbụgba ndụ ha na Onyenwe anyị, Chineke nke nna
nna ha gbara, ọgbụgba ndụ ha na ya gbara mgbe o mere ka
ha site n'Ijipt pụta. **26** N'ihi na ha fere chi ndị ọzọ ofufe,
kpọọkwa isiala nye ha, bụ chi ndị nke ha na-amaghị, chi ndị
nke ọ na-enyeghị ha. **27** Ọ bụ ya mere iwe Onyenwe anyị ji dị
ọkụ megide ala a, meekwa ka o zidata n'isi ha ọbụbụ ọnụ
niile e dere n'ime akwụkwọ a. **28** N'oke iwe ya na ọnụma
ya ka Onyenwe anyị ji hopu ha site n'ala ha, werekwa ha
tụba n'ala ọzọ, dịka ọ dị ugbu a." **29** Ihe niile e zoro ezo dịrị
Onyenwe anyị Chineke anyị, ma ihe ndị ahụ niile e kpughere
ekpughe dịịrị anyị, dịkwara ụmụ anyị ruo mgbe ebighị ebi, ka
anyị nwee ike ịgbaso na imezu okwu niile nke iwu a.

30 Mgbe ihe ndị a niile ga-emezu n'ebe unu nọ, ya bụ,
ngọzị niile na ọbụbụ ọnụ niile m gụpụtara n'ihu unu, ọ
bụrụ na unu ga na-atụgharị uche na ha n'etiti mba ndị ahụ
Onyenwe anyị Chineke unu ga-achụba unu, **2** ọ bụrụkwa na
unu ekpebie n'obi unu n'oge ahụ ịlọghachikwute Onyenwe
anyị Chineke unu, ọ bụrụ na unu, na ụmụ unu ga-eji obi
unu niile na mmụọ unu niile mezuo iwu ndị a niile m nyere
unu taa. **3** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị bụ Chineke unu ga-
anapụta unu. Ọ ga-enwe obi ebere n'ebe unu nọ kpọkọtakwa
unu site na mba niile ebe ọ chụsasịrị unu. **4** A sịkwarị na
ọ bụ n'ala dị na nsọtụ ụwa n'okpuru eluigwe ka a chụgara
unu, n'ebe ahụ Onyenwe anyị bụ Chineke gị ga-achịkọta unu,
kpọghachitekwa unu. **5** Onyenwe anyị bụ Chineke unu ga-

akpọlata unu n’ala ahụ bụ nke nna nna unu ha. Unu ga-
enwetakwa ya, ọ ga-eme ka ihe gara unu nke ọma, meekwa
ka unu baa ụba karịa nna nna unu ha. **6** Onyenwe anyị bụ
Chineke unu ga-ebi obi unu, na obi ụmụ unu, na nke ụmụ
ụmụ unu ugwu, ka unu were obi unu niile na mmụọ unu niile,
hụ ya n’anya, ma dịkwa ndụ. **7** Onyenwe anyị bụ Chineke unu
ga-eme ka ọbụbụ ọnụ ndị a bịakwasị ndị iro unu, ndị kpọrọ
unu asị na ndị na-akpagbu unu. **8** Unu ga-emesịakwa rubere
Onyenwe anyị isi, gbasookwa iwu ya niile nke m na-enye unu
taa. **9** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị bụ Chineke unu ga-eme ka
unu babiga ụba oke n’ọrụ niile nke aka unu, n’ime mkpụrụ
nke afọ, n’ime mkpụrụ nke anụ ụlọ gị, na mkpụrụ nke ala
ubi gị. Obi ga-atọkwa Onyenwe anyị ụtọ ọzọ, ime gị ka ị baa
ụba dịka ọ tọrọ ya n’ebe nna unu ha nọ. **10** Ma ọ bụrụ na
unu erubere Onyenwe anyị bụ Chineke unu isi, debekwa iwu
ya na ụkpụrụ ya niile nke e dere n’Akwụkwọ iwu a, jirikwa
obi unu niile na mmụọ unu niile bịaghachikwute Onyenwe
anyị bụ Chineke unu. **11** Idebe iwu ndị a m na-enye unu taa
abụghị ọrụ sịrị ike, ọ bụkwaghị ihe karịrị unu ike ime. **12**
N’ihi na iwu ndị a adịghị n’eluigwe nke ị ga-eji sị, “Onye ga-
arịgo n’eluigwe wedatara m ya ka m nụ ihe ọ na-ekwu, ma
debekwa ya.” **13** Iwu a adịghịkwa n’ofe ọzọ nke oke osimiri,
nke ị ga-eji sị, “Onye ga-agafe ga weta ya, kpọsaa ya nye
anyị ka anyị nụ, ma debekwa ihe ọ na-ekwu?” **14** Mba, okwu
ahụ dị gị nso, ọ dị gị n’ọnụ, dịrịkwa n’obi gị, ka i nwee ike
idebe ha. **15** Lee, edoola m n’ihu gị taa ndụ na ọganihu, ọnwụ
na ịla n’iyi. **16** Enyela m gị iwu taa, sị gị hụ Onyenwe anyị
bụ Chineke gị n’anya, ana m asịkwa gị gbasoo ụzọ ya, ma
debekwa iwu na ụkpụrụ ya niile, ka ị dịrị ndụ, ghọọkwa mba
buru ibu, ka Onyenwe anyị bụ Chineke gị gọzie gị n’ala ahụ ị
na-aga inweta. **17** Ma ọ bụrụ na obi gị e si n’iso ya tụgharịa,
ọ bụrụkwa na ị jụ ige ntị, ọ bụrụ na a dọkpụfuo gị mee ka
i fee chi ndị ọzọ ofufe ma ịkpọ isiala nye ha, **18** agwala m
gị hoohaa taa, na ị ga-ala n’iyi, ị gaghị enwe ogologo ndụ
n’ala ahụ ị na-agafe osimiri Jọdan inweta. **19** Ana m akpọku
eluigwe na ụwa taa ka ha bụrụ ndị akaebe m, na edebela m
n’ihu gị ọnwụ na ndụ, debekwa n’ihu gị ngọzị na ọbụbụ ọnụ.
Ugbu a, họrọ ndụ, ka gị na ụmụ gị dị ndụ **20** ka ị hụ Onyenwe
anyị bụ Chineke gị n’anya, ṅaa ntị n’olu ya, daberekwa na ya.
N’ihi na Onyenwe anyị bụ ndụ gị, ọ ga-enye gị ụbọchị ndụ gị
niile n’ala ahụ o kwere nkwa ị nye nna nna gị ha Ebraham, na
Aịzik, na Jekọb.

31 Mgbe Mosis gwachara ụmụ Izrel okwu ndị a niile, **2**
ọ gwakwara ha okwu ọzọ sị, “Ugbu a, agbaala m otu
narị afọ na iri afọ abụọ! Enwekwaghị m ike idu unu, n’ihi na
Onyenwe anyị agwala m sị, Ị gaghị agafe osimiri Jọdan. **3**
Onyenwe anyị Chineke gị n’onwe ya ga-ebu gị ụzọ gabiga
osimiri a. Ọ ga-ebibi mba niile ndị a n’ihu gị. Ị ga-enwetakwa
ala ha. Joshua ga-edu gị gabiga osimiri a, dịka Onyenwe anyị
kwuru. **4** Onyenwe anyị ga-emekwa ha ihe o mere Saịhọn na
Ọg, bụ eze ndị Amọrait, ndị o kpochapụrụ ha na ala ha. **5**
Onyenwe anyị ga-enyefe ndị bi n’ebe ahụ n’aka unu, unu
ga-ekpochapụkwa ha dịka m nyere unu n’iwu. **6** Dịnụ ike!
Nweenụ obi ike! Unu atụla ha egwu! N’ihi na Onyenwe anyị
Chineke unu ga-anọnyere unu. Ọ gaghị agbakụta unu azụ,
ọ gakwaghị ahapụ unu.” **7** Mgbe ahụ, Mosis kpọrọ Joshua,
gwa ya okwu n’ihu ụmụ Izrel, sị ya, “Dị ike! Nwee obi ike!
N’ihi na ọ bụ gị ga-edu ndị a baa n’ala ahụ Onyenwe anyị
ṅụrụ iyi inye nna nna ha, ị ga-emekwa ka ha keta ala a dịka
ihe nketa ha. **8** Onyenwe anyị n’onwe ya ga-eburu gị ụzọ,
ọ ga-anọnyekwara gị, ọ gaghị ahapụ gị maọbụ gbakụta gị
azụ. Atụla egwu, adala mba.” **9** Mgbe ahụ, Mosis depụtara
iwu ndị ahụ niile n’akwụkwọ, were ya nye ndị nchụaja, ụmụ
Livayị, ndị na-ebu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ.
Mosis nyekwara ndị okenye Izrel akwụkwọ a e dere iwu
niile. **10** Mgbe ahụ, Mosis nyere ha iwu sị, “Na ngwụcha afọ
asaa ọbụla, n’afọ ahụ a na-akagbu ụgwọ niile, n’oge a na-
eme Mmemme ụlọ Ikwu, **11** mgbe Izrel niile ga-abịa n’ihu
Onyenwe anyị bụ Chineke unu, n’ebe ahụ ọ ga-ahọpụta, ị ga-
agụpụta ihe a site n’akwụkwọ iwu a n’ihu mmadụ niile ka ha
nụrụ ya. **12** Kpọkọta mmadụ niile n’otu ebe, ndị ikom, na ndị
inyom na ụmụntakịrị, na ndị ọbịa bi n’etiti obodo unu, ka ha
nụrụ, ma mụta ịtụ egwu Onyenwe anyị Chineke unu na ilezi
anya ịgbaso okwu niile dị n’iwu a. **13** Ụmụntakịrị ha, ndị na-
amabeghị iwu ndị a, aghaghị ịnụ na ịmụta ịtụ egwu Onyenwe
anyị Chineke unu, ụbọchị ndụ unu niile n’ala ahụ unu na-
agafe Jọdan inweta.” **14** Onyenwe anyị gwara Mosis sị, “Lee,
ụbọchị ọnwụ gị na-abịaru nso. Kpọrọ Joshua ka gị na ya soro
bịa n’ụlọ nzute ebe m ga-anọ nye ya ọrụ ọ ga-arụ.” Mosis na
Joshua sooro bịa guzo onwe ha n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. **15** Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị gosiri ha onwe ya n’ime ogidi igwe ojii
nke guzochiri ọnụ ụzọ ụlọ nzute ahụ. **16** Onyenwe anyị gwara
Mosis okwu sị, “Ị ga-anwụ, jekwuru nna nna gị ha. Mgbe ị
nwụrụ, ndị a ga-amalite ife chi ọzọ ofufe ndị dị n’ala ahụ ha
na-abanye. Ha ga-agbakụta m azụ, mebie ọgbụgba ndụ mụ na
ha gbara. **17** N’ụbọchị ahụ, iwe m ga-adị ọkụ megide ha, aga
m agbakụta ha azụ, zoo ihu m n’ebe ha nọ. A ga-alakwa ha
n’iyi. Ọdachi na ahụhụ dị iche iche ga-abịakwasị ha, nke ga-
eme ka ha sị, ‘Chineke anyị anọkwaghị n’etiti anyị, ọ bụ ya
mere ọdachi ndị a ji bịakwasị anyị.’ **18** Aga m echepụ ihu
m site n’ebe ha nọ n’ụbọchị ahụ, n’ihi ajọ omume ha nke
ife chi ọzọ ofufe. **19** “Ugbu a, depụtaranụ onwe unu abụ a
n’akwụkwọ, kuziekwara ya ụmụ Izrel, ka ọ bụrụ ihe akaebe m
megide ha. **20** Mgbe m mere ka ha bata n’ala ahụ m kwere
nna nna ha na nkwa, ala ahụ mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ
na-erugharị n’ime ya, mgbe ha rijukwara afọ, baakwa ụba,
ha ga-ebido ife chi ọzọ ofufe, jụ m, ma mebikwaa ọgbụgba
ndụ m. **21** Ma mgbe ọtụtụ ihe ọdachi na ahụhụ ga-abịakwasị
ha, abụ a ga-eme ka ha cheta ihe mere nsogbu ha niile ji
bịakwasị ha, n’ihi na abụ a ga-adigide site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ.
Amaara m nke ọma ugbu a, ọ bụladị tupu ha abanye n’ala
ahụ m kwere nkwa inye ha site n’ịṅụ iyi, ụdị mmadụ ha bụ.”
22 Ya mere, n’ụbọchị ahụ, Mosis dere abụ ahụ, kuziekwara ya
ụmụ Izrel. **23** Mgbe ahụ Onyenwe anyị nyere Joshua nwa Nun
iwu sị ya, “Dị ike, nwee obi ike, ị ghaghị ịkpọbata ụmụ Izrel
n’ala ahụ m sitere n’ịṅụ iyi kwee ha na nkwa. Mụ onwe m ga-
anọnyere gị.” **24** Mgbe Mosis dechara okwu niile nke iwu ndị
a n’akwụkwọ, site na mbido ruo n’ọgwụgwụ, **25** o nyere ndị
Livayị na-ebu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị iwu sị ha, **26**
“Werenụ Akwụkwọ Iwu a tinye ya n’akụkụ igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị Chineke unu, ka ọ bụrụ ihe ịgba ama megide
unu. **27** N’ihi na amaara m na unu bụ ndị nnupu isi, na ndị
isiike. Lee, ọ bụladị taa m nọ ndụ n’etiti unu, unu na-enupu
isi n’ebe Onyenwe anyị nọ, unu ga-esi aṅaa ghara inupu isi
mgbe m nwụrụ? **28** Kpọkọtaanụ ndị okenye unu niile, na ndị
ọchịchị agbụrụ unu niile, ka m kwupụta okwu ndị a mgbe ha
na-anụ ya. Ka m kpọkuokwa eluigwe na ụwa ka ha gbaa ama

megide ha. **29** N’ihi na amaara m na mgbe m nwụrụ, unu ga-
aghọ ndị rụrụ arụ nke ukwuu, unu ga-ewezuga onwe unu site
n’ebe iwu ndị ahụ m nyere unu dị. Amakwaara m na n’ụbọchị
ndị ahụ na-abịa, ihe ọjọọ ga-adakwasị unu, n’ihi ihe ọjọọ
niile unu mere n’ihu Onyenwe anyị nke unu ji kpasuo ya iwe
site n’ihe ndị ahụ unu ji aka unu kpụọ.” **30** Ya mere, Mosis
gụpụtara okwu niile dị n’abụ a site na mbido ruo ọgwụgwụ
na ntị nzukọ ndị Izrel niile.

32 Gee ntị, gị eluigwe, nụrụ ihe m na-ekwu! Gee ntị, ụwa,
nụrụ okwu si m n’ọnụ. **2** Ka okwu m daa dịka mmiri
ozuzo ka okwu m daa dịka igirigi, ka ọ daa dịka nshansha
mmiri n’elu ahịhịa, dịka oke mmiri ozuzo n’ahịhịa na-epupụta
epupụta. **3** Aga m eto aha Onyenwe anyị toonu ịdị ukwuu
Chineke anyị! **4** Ọ bụ oke nkume ahụ, ọrụ ya zuruoke, ụzọ ya
niile ziri ezi. Chineke kwesiri ntụkwasị obi, nke na-adịghị
eme ihe ọjọọ, onye ezi omume na onye ziri ezi ka ọ bụ. **5**
Ha emerụọla onwe ha, ha abụkwaghị ụmụ ya, ha bụ ọgbọ
gbagọrọ agbagọ, ndị ụdịdị ha gbanwere agbanwe **6** Ọ bụ
otu a ka unu si emeso Onyenwe anyị unu ndị nzuzu, ndị
na-enweghị uche? Onyenwe anyị ọ bụghị nna unu, onye
kere unu, onye kpụrụ unu mee ka unu guzosie ike? **7** Cheta
ụbọchị ochie ndị ahụ gara aga, tulee ọgbọ ndị ahụ gara aga
jụọ nna gị, ọ ga-akọrọ gị. Jụọ ndị okenye gị, ha ga-eme ka o
doo gị anya. **8** Mgbe Onye kachasị ihe niile elu nyere mba
ọbụla ihe nketa nke ha, mgbe o kesara ụmụ mmadụ, mgbe o
guzobere oke ala nye ndị niile dịka ọnụọgụgụ ụmụ Izrel si dị.
9 N’ihi na oke Onyenwe anyị nwetara bụ ndị ya Jekọb bụ ihe
nketa e kenyere ya. **10** N’ala dị n’ọzara ka ọ chọtara ya, n’ala
tọgbọrọ n’efu, nke kpọrọ nkụ. O kpuchitere ya, lezie ya anya,
o chebere ya dịka ọ bụ mkpụrụ anya ya, **11** dịka ugo nke na-
akpọte ụmụ dị n’akwụ ya, nke na-erughari n’elu ụmụ ya, nke
na-agbasapụ nku ya ijide ha, nke na-ebu ha na nku ya, **12**
Onyenwe anyị naanị ya duru ya, chi ala ọzọ esokwaghị ya. **13**
O mere ka ọ rịkwasị n’ebe niile dị elu nke ala ahụ, jiri mkpụrụ
na-amị n’ala ubi ahụ zụọ ya. O ji mmanụ aṅụ si na nkume zụọ
ya, ya na mmanụ si n’oke nkume, **14** na mmiri ara rahụrụ
arahụ nke igwe ehi, na mmiri ara rahụrụ arahụ nke igwe
ewu na atụrụ, na ụmụ atụrụ na mkpi gbara abụba, na oke
ebule Bashan dị ezi mma, tinyere ezi obi ọka wiiti. Ị ṅụkwara
mmanya na-agbọ ụfụfụ, nke bụ ọbara mkpụrụ vaịnị. **15** Ma
Jeshurun mara abụba, ma gbagharịa ụkwụ ya, ebe nri juru ya
ọnụ, o buru ibu, maa mma ile anya. Ọ hapụrụ Chineke kpụrụ
ya, jụ oke nkume ahụ, bụ Onye Nzọpụta ya. **16** Ha sitere na
chi ndị ala ọzọ ha kpasuo ekworo ya, meekwa ka iwe wee ya
n’ihi ihe arụ nke arụsị ha. **17** Ha chụrụ aja nye ụmụ mmụọ,
ndị na-abụghị Chineke, bụ chi ndị ha na-amaghị, chi ndị ka
pụtara ọhụrụ, chi ndị ahụ nna nna ha na-atụghị ụjọ ha. **18** Ị
gbakụtara Oke Nkume ahụ mụrụ gị azụ, i chefuru Chineke
ahụ mụrụ gị. **19** Onyenwe anyị hụrụ ihe dị otu a, jụ ha, n’ihi
na ụmụ ya ndị ikom na ndị inyom kpasuru ya iwe. **20** “Aga m
ezo ihu m n’ebe ha nọ,” ka o kwuru, “ka m hụ ihe ọnọdụ
ikpeazụ ha ga-abụ, n’ihi na ha bụ ọgbọ gbagọrọ agbagọ, ụmụ
na-ekwesighị ntụkwasị obi. **21** Ha esitela n’ihe na-abụghị chi
kpalie ekworo m, jiri arụsị ha na-abaghị uru mee ka iwe wee
m. Mụ onwe m ga-esite na ndị na-abụghị ndị kpalie ekworo
ha, sitekwa na mba na-enweghị nghọta kpalie iwe ya. **22**
N’ihi na a mụnyela ọkụ n’ọnụma m, ọkụ ga-enwu ruo ala
mmụọ n’okpuru ụwa. Ọ ga-erepịa ụwa na mkpụrụobi niile, ọ
ga-amụnye ọkụ na ntọala ugwu ukwu niile. **(Sheol h7585)** **23**
“Aga m ekpokwasị mbibi n’elu ha, zipụ àkụ m niile megide
ha. **24** Aga m eziga ọnwụ na-eripịa eripịa megide ha, na ịla
n’iyi nke na-ebibi ebibi, na ọrịa ọjọọ na-egbu egbu. Aga m
eziga anụ ọhịa ndị ga-eji eze tapịasịa ha, na ajụala na-akpụ
akpụ n’uzuzu, nke elo ọnwụ dị n’ọnụ ya. **25** N’okporoụzọ,
mma agha ga-eme ka ha gbara aka ụmụ, n’ime ụlọ ha, ihe oke
egwu ga-abịakwasị ha. Ụmụ okorobịa na agbọghọbịa ga-ala
n’iyi, ọ bụladị ụmụntakịrị na ndị agadi isi awọ. **26** Ekwuru
m na m ga-achụsasị ha, hichapụ ncheta ọbụla banyere ha
n’etiti ụmụ mmadụ. **27** Ma ihe banyere ịnya isi onye iro
tinyere m ụjọ n’obi, ka onye iro ghara ịghọtahie kwuo sị,
‘Aka anyị ewetarala anyị mmeri, ọ bụghị Onyenwe anyị mere
ihe ndị a niile.’” **28** Ha bụ mba na-enweghị uche, ndị na-
enweghị mmụọ nghọta ọbụla n’ime ha. **29** A sịkwarị na ha
maara ihe, nwee uche nakwa ịghọta ihe ikpeazụ ha ga-abụ.
30 Kedụ ka otu onye ga-esi chụọ otu puku mmadụ ọsọ, kedụ
ka mmadụ abụọ ga-esi chụọ iri puku mmadụ ọsọ, ma ọ bụghị
na Oke Nkume ha erefuola ha, ma ọ bụghị na Onyenwe anyị
echepụla ihu ya n’ebe ha nọ? **31** N’ihi na nkume ha adịghị ka
Nkume anyị, dịka ndị iro anyị, n’onwe ha, jiri ọnụ ha kwuo.
32 Osisi vaịnị ha si n’osisi vaịnị Sọdọm, na n’ubi dị na Gọmọra
mkpụrụ vaịnị ha jupụtara na nsi, ụyọkọ vaịnị ha jupụtara
n’ilu ilu. **33** Mmanya vaịnị ha bụ elo agwọ, elo ajụala na-
ebute ọnwụ. **34** “Nke a ọ bụghị ihe m dokọtarala chere oge,
chezie ha nke ọma n’ụlọakụ m? **35** Ọ bụ m ka ịbọ ọbọ dịrị m,
aga m akwụghachi. Mgbe oge ruru ụkwụ ha ga-agbuchapụ,
ụbọchị mbibi ha na-abịa nso, ịla n’iyi ha chị ọsọ na-abịakwasị
ha.” **36** Onyenwe anyị ga-ekpe ndị ya ikpe, ọ ga-enwe ọmịiko
n’ahụ ndị ohu ya, mgbe ọ hụrụ na ike ha nwere agwụla, mgbe
otu onye na-agaghị afọdụ, ohu na onye nwe onwe ya. **37** Ọ
ga-asịkwa, “Ugbu a, olee ebe chi niile ha nọ, bụ oke nkume
ahụ ha gbabara izere ndụ n’ime ya, **38** chi ndị ahụ riri abụba
ihe ịchụ aja ha, ṅụọkwa mmanya ha ji chụọ aja ihe ọṅụṅụ?
Ha bilie bịa nyere unu aka! Ha bụrụ ụlọ ndo nye unu!” **39**
“Ugbu a, hụnụ na mụ onwe m abụ m ya! Ọ dịghịkwa chi ọzọ
dị ma ọ bụghị m. Mụ onwe m na-eme ka a nwụọ, mụ onwe m
na-eme ka a dị ndụ. Mụ onwe m na-etipụ mmadụ ọnya, mụ
onwe m na-agwọ ya, mmadụ ọbụla apụghịkwa ịnapụta onye
m ji n’aka m. **40** Ana m eweli aka n’eluigwe na-ekwupụta
n’ịnụ iyi sị, dịka m na-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi, **41** mgbe
m mụrụ mma agha m na-egbu amụma, mgbe aka m jidere
mma agha ahụ n’ọnọdụ ikpe ikpe, aga m abọ ọbọ megide
ndị iro, kwụghachi ndị ahụ niile kpọrọ m asị. **42** Aga m eme
ka àkụ m ṅụjuo ọbara afọ, ma mma agha ga-ebibi anụ ahụ,
ọbara ndị e gburu egbu, na nke ndị a dọtara n’agha, na isi ndị
ndu ndị iro.” **43** Ṅụrịanụ ọṅụ mba niile, unu na ndị ya, n’ihi
na ọ ga-abọ ọbọ ọbara ndị ohu ya, ọ ga-abọ ọbọ megide ndị
iro ya, kpuchiere ala ya na ndị ya mmehie ha. **44** Mosis na
Joshua nwa Nun soro bịa gụpụta mkpụrụ okwu abụ a na ntị
ndị Izrel. **45** Mgbe Mosis gụpụtachara abụ a nye ndị Izrel,
46 ọ gwara ha okwu ndị a sị, “Na-atụgharịnụ uche n’okwu
niile m kwupụtara nye unu taa, ka unu si otu a nyefeekwa ya
n’aka ụmụ unu, ka ha onwe ha lezie anya debe okwu niile dị
n’iwu ndị a. **47** N’ihi na okwu ndị a abụghị okwu efu, ndụ unu
dabeere na ha. Unu debe ha, unu ga-adị ndụ ogologo n’ime
ala ahụ unu na-aga inweta n’ofe ọzọ nke osimiri Jọdan.”
48 N’otu ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis okwu sị,
49 “Bilie ga n’ugwu Nebo nke dị n’etiti ugwu Abarim, n’ala

Moab, na ncherita ihu Jeriko, leekwa ala Kenan anya, bụ ala
ahụ m na-enye ụmụ Izrel dịka ihe nketa ha. 50 Mgbe ị hụsịrị
ala a, ị ga-anwụ n’ebe ahụ n’elu ugwu ahụ, lakwurukwa nna
nna gị ha, dịka Erọn nwanne gị si nwụọ n’ugwu Hor, lakwuru
ha. 51 N’ihi na gị na Erọn jụrụ irubere m isi n’ihu ụmụ Izrel,
na mmiri Meriba Kadesh, nke dị n’ọzara Zin, unu edoghị m
nsọ n’ihu ndị Izrel. 52 N’ihi ya, ị ga-esite n’ebe dị anya hụ ala
ahụ m na-enye ụmụ Izrel, ma ị gaghị aba n’ime ya.”

33 Nke a bụ ngọzị Mosis, onye nke Chineke, jiri gọzie ụmụ
Izrel, tupu ọ nwụọ. 2 Ọ sịrị, “Onyenwe anyị si n’ugwu
Saịnaị bịa, ọ waliteere ha site n’ugwu Sia, o nwupụtara site
n’ugwu Paran Ya na igwe ndị nsọ so bịa site n’akụkụ ndịda,
site n’ala ala ugwu ahụ. 3 N’ezie, ọ bụ gị na-ahụ ndị mmadụ
ahụ n’anya, ndị nsọ ahụ niile dị gị n’aka. N’ụkwụ gị ka ha
na-ada kpọọ isiala, gị na-akụziri ha ihe, 4 iwu ahụ Mosis
nyere anyị, ihe onwunwe nke ọgbakọ Jekọb. 5 Ọ bụ ya bụ eze
na Jeshurun, mgbe ndị ndu ndị mmadụ zukọrọ ha na ebo
niile nke Izrel. 6 “Ka ebo Ruben dịrị ndụ ghara ịnwụ, ma ka
ọnụọgụgụ ndị ikom ya dịrị ole na ole.” 7 Ihe a ka o kwuru
banyere Juda, “Nụrụ, Onyenwe anyị, akwa Juda, kpọlata ya
n’ebe ndị ya nọ. Aka ya ka o ji alụrụ onwe ya ọgụ ichebe ihe
o bu n’uche. Bụụrụ ya onye inyeaka megide ndị iro ya.” 8
Banyere Livayị o kwuru sị, “Urim na Tumim gị dịịrị ohu gị
ahụ kwesiri ntụkwasị obi. I nwara ya ọnwụnwa na Masa, gị
na ya sekwara okwu na mmiri Meriba. 9 Onye ahụ lere nne
na nna ya anya sị, ‘Ejighị m ha kpọrọ ihe.’ Ọ gụnyeghịkwa
ụmụnne ya dịka ndị ọ maara, ọ nabatakwaghị ụmụ nke aka
ya. Ma o debere okwu gị, cheziekwa ọgbụgba ndụ gị. 10 Ọ
na-akụziri Jekọb ikpe gị, na-akụzikwara Izrel iwu gị. Ọ na-
achụkwa aja ụda na-esi isi ụtọ n’ihu gị, na-achụkwa aja nsure
ọkụ n’ebe ịchụ aja gị. 11 Gọzie akụnụba ya Onyenwe anyị, ka
ọrụ aka ya bụrụkwa ihe na-atọ gị ụtọ. Tijie ụkwụ ndị niile na-
ebili imegide ya, tigbuo ndị iro ya ka ha ghara inwe ike ibili
ọzọ.” 12 Mosis kwuru banyere ebo Benjamin sị, “Ka onye
ahụ Onyenwe anyị hụrụ n’anya zuru ike na-atụghị ụjọ n’ime
ya. N’ihi na ọ ga-ekpuchi ya ogologo ụbọchị niile. Ọ bụkwa
n’etiti ubu ya abụọ ka onye Onyenwe anyị hụrụ n’anya na-
anọ.” 13 Banyere Josef o kwuru sị, “Ka Onyenwe anyị gọzie
ala ya, ya jiri igirigi dị oke ọnụahịa nke eluigwe dị n’elu, na
ogbu mmiri dị n’okpuru ala, 14 na ihe ọma niile anyanwụ na-
eweta, na ihe ọma niile ọnwa na-ewepụta, 15 na onyinye
ọma niile si n’ugwu ukwu ochie, na ịba ụba ugwu ebighị ebi
ndị ahụ, 16 na onyinye ọma niile si n’ala na uju ya niile, na
ihuọma onye ahụ na-ebi n’ọhịa nta ahụ na-enwu ọkụ. Ka
ihe ndị a niile dịrị n’isi Josef, n’iku anya onye bụ nwa eze,
n’etiti ụmụnna ya. 17 N’ịma mma, ọ dị ka nwa oke ehi e
bụ ụzọ mụọ, mpi ya dị ka mpi ehi ọhịa. Ya ka ọ ga-eji sọda
mba niile ọ bụladị mba ndị ahụ dị na nsọtụ ụwa. Otu a ka
iri puku kwụrụ puku ndị Ifrem dị otu a ka imerime puku
ndị Manase dị.” 18 Banyere Zebụlọn, o kwuru sị, “Ṅụrịa, gị
Zebụlọn, n’ọpụpụ gị, ma gị Isaka, ṅụrịa n’ebe obibi gị. 19
Ha ga-akpọ ndị mmadụ oku n’elu ugwu ukwuu, nọ n’ebe
ahụ chụọ aja ezi omume, ha ga-eri site n’ịba ụba nke ihe
dị n’osimiri, site n’akụ nzuzo dị n’aja.” 20 Banyere Gad, o
kwuru sị, “Ngọzị na-adịrị onye ahụ na-eme ka ebe obibi Gad
saa mbara. Gad na-ebi dịka ọdụm, na-adọkapụ aka maọbụ
isi. 21 Ọ họọrọ ala nke kachasị mma nye onwe ya; oke ruuru
onyendu ka e wepụrụ dobere ya. Mgbe ndị ndu ndị mmadụ
zukọrọ, o mezuru ezi ihe dị Onyenwe anyị n’obi, na ikpe ya
niile banyere Izrel.” 22 Banyere Dan, o kwuru sị, “Dan bụ nwa
ọdụm, onye na-esi na Bashan mapụta.” 23 Banyere Naftalị, o
kwuru sị, “Naftalị bụ onye njupụta nke ihuọma Onyenwe
anyị dịrị, o jupụtakwara na ngọzị ya, ọ ga-eketa akụkụ ndịda
nke iyi ukwu.” 24 Banyere Asha, o kwuru sị, “Onye a gọziri
karịchasịa n’ụmụ ndị ikom ka Asha bụ, ka ihe banyere ya
tọọ ụmụnna ya ụtọ, ka o jirikwa mmanụ saa ụkwụ ya. 25
Ihe mkpọchi nke ọnụ ụzọ ama gị ga-abụ bronz na igwe, dịka
ụbọchị ndụ gị niile si dị, otu a ka ịdị ike gị ga-adị. 26 “O
nweghị onye dịka Chineke Jeshurun, onye na-agba eluigwe
dịka ịnyịnya ịbịa inyere gị aka, onye na-agba igwe ojii dịka
ịnyịnya n’ịdị ukwuu ya. 27 Chineke ebighị ebi bụ ebe mgbaba
gị. N’okpuru gị ka aka ebighị ebi ya dị. Ọ ga-esite n’ihu gị
chụpụ ndị iro gị, kwuokwa sị, ‘Bibie ha!’ 28 Ya mere Izrel ga-
ebi naanị ya n’udo, isi iyi mmiri Jekọb dị chịm, n’ala ahụ
jupụtara na mkpụrụ ubi na mmanya ọhụrụ ebe igirigi nke
eluigwe na-ada. 29 Onye a gọziri agọzi ka ị bụ, gị Izrel, onye
dị ka gị ndị Onyenwe anyị zọpụtara? Ọ bụ ọta gị na onye
inyeaka gị, na mma agha gị dị ebube. Ndị iro gị ga-eji egwu
daa n’ihu gị, ị ga-azọdakwa ebe ha niile dị elu.”

34 Mgbe ahụ, Mosis sitere na mbara ala Moab rigoruo
n’elu n’ugwu Nebo, ruo n’elu Pisga, nke dị na ncherita
ihu Jeriko. N’ebe ahụ Onyenwe anyị mere ka ọ hụ ala ahụ
niile anya site na Gilead ruo Dan; 2 ya na ala Naftalị niile
n’oke ala Ifrem, na nke Manase, na ala Juda niile ruo n’osimiri
Mediterenịa. 3 Mosis hụkwara ala Negev, na akụkụ ala ahụ
niile dị site na Ndagwurugwu Jeriko, obodo nkwụ, ruo Zoa. 4
Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Mosis sị ya, “Nke a bụ ala ahụ
m sitere n’ịṅụ iyi kwee Ebraham, Aịzik na Jekọb nkwa mgbe
m kwuru sị, ‘Aga m enye ya ụmụ ụmụ gị.’ Ugbu a emeela m
ka i jiri anya gị hụ ya ma ị gaghị agabiga banye n’ime ya.” 5
Ya mere, Mosis, onyeozi Onyenwe anyị nwụrụ n’ebe ahụ,
n’ala Moab, dịka Onyenwe anyị kwuru. 6 Onyenwe anyị liri
ya na Moab, na ndagwurugwu chere ihu na Bet-Peoa, ma ruo
taa, ọ dịghị onye ọbụla maara ebe ili ya dị. 7 Mosis gbara narị
afọ na iri afọ abụọ mgbe ọ nwụrụ, ma n’oge ahụ ike ka dị ya
n’ahụ, anya ya na-ahụkwa ụzọ nke ọma. 8 Ụmụ Izrel ruru
ụjụ n’ihi Mosis, iri ụbọchị atọ n’obosara ala Moab, tutu ruo
mgbe oge iru ụjụ na ịkwa akwa gasịrị. 9 Joshua nwa Nun,
jupụtara na mmụọ amamihe, n’ihi na Mosis ebikwasịla ya aka
n’isi. Ya mere, ụmụ Izrel ṅara Joshua ntị, gbasookwa iwu niile
Onyenwe anyị nyere ha site n’ọnụ Mosis. 10 Ọ dịbeghị onye
amụma ọzọ pụtarala n’ala Izrel niile, nke dịka Mosis, onye ya
na Onyenwe anyị kparịtara ụka ihu na ihu, 11 onye mere ihe
ịrịbama ndị a niile, rụọkwa ọrụ ebube niile nke Onyenwe
anyị ziri ya ka o mee n’Ijipt, n’ihu Fero, na ndị ozi ya niile,
nakwa n’ala ahụ niile. 12 N’ihi na o nwebekwaghị onye ọzọ
gosirila ike dị oke egwu, maọbụ rụọ ọrụ dị oke egwu ụdị nke
Mosis rụrụ n’ihu ndị Izrel niile.

Joshua

1 Mgbe Mosis, bụ odibo Onyenwe anyị nwụrụ, Onyenwe
anyị gwara Joshua nwa Nun, onye na-enyere Mosis aka
okwu sị, 2 "Mosis, odibo m anwụọla. Ugbu a, jikere onwe
gị, meekwa ka ndị m jikere ịgafe ofe ọzọ nke osimiri Jọdan,
ịbanye n'ala ahụ m na-aga inye ha, bụ ndị Izrel. 3 Ana m
agwa gị ihe m gwara Mosis mgbe ọ dị ndụ sị, Ebe ọbụla unu
ga-azọkwasị ụkwụ unu n'ala, ala ahụ ga-abụ nke unu. 4
Oke ala unu ga-abụ site n'ọzara dị na ndịda ruo Lebanọn,
ma site n'iyi ukwu Yufretis, tinyere ala niile nke ndị Het,
ruo n'osimiri ukwu ahụ dị n'ọdịda anyanwụ. 5 Ọ dịghị onye
ọbụla pụrụ iguzo imegide gị ụbọchị niile nke ndụ gị. Aga
m anọnyere gị dịka m si nọnyere Mosis. Agaghị m ahapụ
gị aka. Agaghị m agbakụtakwa gị azụ. 6 Dịrị ike, nweekwa
ume, n'ihi na ị ga-abụ onye ga-edu ndị a iketa ala ahụ m ṅụrụ
n'iyi inye nna nna ha ochie. 7 "Naanị dịrị ike, nweekwa ume.
Lezie anya ime ihe niile Mosis bụ odibo m nyere gị n'iwu.
Ewezugala onwe gị na ya gaa aka nri maọbụ aka ekpe, ka
ihe si otu a gaara gị nke ọma n'ebe ọbụla ị na-aga. 8 Esitela
n'ọnụ gị wezuga ihe dị n'Akwụkwọ Iwu a. Kama na-atụgharị
uche gị na ya ehihie na abalị, ka i si otu a lezie anya imezu
ihe niile e dere n'ime ya. Mgbe ahụ ị ga-aba ụba, ihe ga-
agakwara gị nke ọma. 9 Ọ bụ na m enyebeghị gị iwu sị gị,
Nwee obi ike, dịrịkwa ike! Wezuga ụjọ niile na ịda mba nke
obi. Cheta na mụ, bụ Onyenwe anyị Chineke gị, nọnyeere gị
ebe ọbụla ị na-aga." 10 Mgbe ahụ, Joshua nyere ndịisi Izrel
niile iwu sị ha, 11 "Jegharịanụ n'etiti ebe obibi ụmụ Izrel gwa
mmadụ niile okwu sị ha 'Dozierenụ onwe unu ihe unu ga-
eri n'ụzọ, n'ihi na n'ime ụbọchị atọ, anyị ga-agafe osimiri
Jọdan, imeri na inweta ala ahụ Onyenwe anyị bụ Chineke na-
enye unu.'" 12 Joshua kpọkọtara ndịisi ebo Ruben, na Gad, na
ọkara ebo Manase, gwa ha okwu sị, 13 "Chetanụ iwu ahụ
Mosis odibo Onyenwe anyị nyere unu, mgbe ọ sịrị, 'Onyenwe
anyị Chineke unu na-enye unu izuike. O nyekwala unu ala a.'
14 Kama ndị nwunye unu, na ụmụntakịrị unu, na anụ ụlọ
unu, ga-anọ n'ala a dị n'ọwụwa anyanwụ nke Mosis nyere
unu. Ma ndị agha unu, ndị jikeere ejike, ga-eduru ndị Izrel
ndị ọzọ gafee osimiri Jọdan inyere ụmụnna ha aka, 15 tutu
ruo mgbe Onyenwe anyị Chineke unu nyere ha izuike, dịka o
si nye unu, na tutu ruo mgbe ha nwetara ala niile bụ nke
Onyenwe anyị Chineke unu ga-enye ha. Mgbe nke a mezuru,
unu ga-alaghachi azụ, nweta ala ahụ Mosis onyeozi Onyenwe
anyị nyere unu n'akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan." 16
Mgbe ahụ, ha zara Joshua, "Ihe ọbụla nke ị nyere anyị n'iwu
anyị ga-eme ha, ebe ọbụla i zigara anyị ka anyị ga-aga. 17
Anyị ga-ege gị ntị dịka anyị si gee Mosis ntị. Ka Onyenwe
anyị Chineke gị nọnyere gị dịka o si nọnyere Mosis. 18 Onye
ọbụla nupuru isi n'iwu i nyere anyị, ọ ga-anwụ. Naanị dịrị
ike, nweekwa obi ike."

2 Joshua nwa Nun sitere na Shitim zipụ ndị nnyopụta abụọ
na nzuzo sị ha, "Gaanụ leta otu ihe si aga n'ala ahụ, karịsịa
n'obodo Jeriko." Ha gara n'obodo ahụ baa n'ụlọ nwanyị
akwụna aha ya bụ Rehab nọọ ọnọdụ n'ebe ahụ. 2 Ma otu
onye gwara eze Jeriko okwu sị, "Lee, ụfọdụ ụmụ ndị ikom
Izrel batara obodo a n'abalị inyochapụta ala anyị." 3 Mgbe
eze Jeriko nụrụ okwu a, o zigaara Rehab ozi sị, "Kpọpụta ndị
ikom ahụ batara n'ụlọ gị n'ihi na ha bịara iledo ala anyị."
4 Ma nwanyị ahụ zoro mmadụ abụọ ahụ. Mgbe ndị ahụ e
ziri ozi bịarutere, ọ gwara ha okwu sị, "Ọ bụ eziokwu na ndị
ikom ahụ bakwutere m, ma amaghị m ebe ha si bịa. 5 Ma ha
apụọlarị. Ha hapụrụ obodo a mgbe a na-achọ imechi ọnụ ụzọ
ama, n'oge ọchịchịrị bidoro ịgba. Amaghị m ebe ha gara. Ma,
n'uche m, ọ bụrụ na unu achụso ha ọsọ ọsịịsọ unu nwere ike
ijide ha." 6 (N'eziokwu ọ bụ Rehab n'onwe ya mere ka mmadụ
abụọ ahụ rigoro n'elu ụlọ ebe o zoro ha n'okpuru ahịhịa
flakisi ọ wụsara n'ebe ahụ.) 7 Ya mere, ndị ikom ahụ pụrụ na-
achụ ndị nnyopụta ahụ n'akụkụ ụzọ gara ngabiga Jọdan. Ma
ngwangwa ha pụrụ, e mechiri ọnụ ụzọ ama e si abata obodo
ahụ. 8 Ma tupu ndị nnyopụta ahụ edina ala ịrahụ ụra n'abalị
ahụ, Rehab rịgokwuru ha, 9 gwa ha sị, "Ama m na Onyenwe
anyị enyela unu ala a, marakwa na oke ụjọ nke egwu unu
adakwasịla anyị, nke mere na ndị niile bi n'ime ala a na-
agbaze n'egwu n'ihi unu, 10 n'ihi na anyị anụla otu Onyenwe
anyị si mee ka mmiri dị n'Osimiri Uhie taa n'ihi unu, mgbe
unu si n'Ijipt pụta. Anyị nụkwara ihe unu mere Saịhọn, na
Ọg, bụ eze abụọ ndị Amọrị, ndị bi n'ọwụwa anyanwụ osimiri
Jọdan, otu unu si bibie ha, gbuchapụ ndị niile bi n'ala ahụ.
11 Ma mgbe anyị nụrụ ihe ndị a, obi anyị gbazere n'ihi ụjọ,
mmụọ onye ọbụla dara mba n'ihi unu, n'ihi na Onyenwe anyị
Chineke unu bụ Chineke n'eluigwe na n'ụwa. 12 "Ugbu a,
ebe ọ bụ na m emeelara unu ebere, jirinụ Onyenwe anyị
ṅụọrọ m iyi na unu ga-emere ezinaụlọ m ebere. Gosinụ m
ihe ịrịbama n'eziokwu, 13 na unu ga-emekwa ka ndụ nna
m, na nne m, na ụmụnne m ndị ikom na ndị inyom, na ndị
ezinaụlọ ha niile dịrị, na unu ga-anapụta anyị site n'ọnwụ."
14 Ndị ikom ahụ kwere ya nkwa sị, "Ndụ anyị lara ndụ unu.
Ọ bụrụ na ị gbaghị anyị ama, anyị ga-egosi gị obi ebere na
ikwesi ntụkwasị obi mgbe Onyenwe anyị ga-enye anyị ala a."
15 Ụlọ Rehab dị n'akụkụ mgbidi obodo ahụ. O ji ụdọ site na
oghereikuku wedata ndị ikom abụọ ahụ. 16 Ọ gwakwara ha
sị, "Gbalaganụ n'ugwu, zoonụ onwe unu n'ebe ahụ ụbọchị
atọ, tutu ndị ahụ na-achọ unu alaghachi azụ. Mgbe ahụ, unu
nwere ike ịpụta laghachi ebe unu si bịa." 17 Ndị ahụ gwara ya
sị, "Iyi a i mere ka anyị ṅụọ agaghị adị ire megide anyị, 18 ma
ọ bụrụ na n'ụbọchị ahụ anyị ga-abata ala a, i wereghị ụdọ
ahụ na-acha uhie uhie kenye ya na oghereikuku i si wedata
anyị, ma ọ bụrụkwa na ịkpọbataghị n'ụlọ gị nna gị, na nne gị,
na ụmụnne gị ndị ikom, na ndị ezinaụlọ gị niile. 19 Ọ bụrụ na
onye ọbụla esite n'ụlọ gị pụọ n'ezi, ọbara ya agaghị adị anyị
n'isi, anyị agaghị abụkwa ndị ikpe mara. Ma ikpe ọmụma
dịrị anyị ma ọ bụrụ n'ihe ọbụla emee onye ọbụla gị na ya so
nọdụ n'ime ụlọ. 20 Ma ọ bụrụ na ị gbaa anyị ama, ọ dịkwaghị
iwu ji anyị imezu iyi a i mere ka anyị ṅụọrọ gị." 21 Rehab
zara sị ha, "Dịka okwu niile unu kwuru si dị, otu a ka ọ ga-
adị." O zilagara ha. Ha pụkwara gaara onwe ha. Ma Rehab
kekwasịrị ụdọ uhie uhie ahụ n'ọnụ oghereikuku ụlọ ya. 22
Ndị ikom abụọ ahụ gara zoo onwe ha n'ugwu ahụ. Ha nọrọ
ụbọchị atọ n'ebe ahụ dịka Rehab gwara ha, tutu ndị ahụ na-
achụ ha laghachiri n'obodo Jeriko. Ndị a chọọrọ ha gaa ebe
niile, n'okporoụzọ niile, ma ha ahụghị ha. 23 Emesịa, mmadụ
abụọ ahụ e zipụrụ iledo ala ahụ anya sitere n'ebe ha zoro
onwe ha rịpụta, gafee osimiri Jọdan, laghachi n'ebe ụmụ Izrel
nọ. Ha bịara kọọrọ Joshua nwa Nun otu ha si gaa ije ha. 24 Ha
gwara Joshua sị, "N'ezie, Onyenwe anyị enyela anyị ala ahụ
niile, n'ihi na ndị niile bi n'ala ahụ na-atụ anyị ụjọ."

3 N’isi ụtụtụ, Joshua na ụmụ Izrel niile hapụrụ Shitim bịaruo
n’akụkụ osimiri Jọdan, maa ụlọ ikwu n’ebe ahụ. N’ebe a ka
ha nọ chere tutu ruo mgbe ha ga-agafe. 2 Mgbe ụbọchị atọ
gasịrị, ndịisi ụmụ Izrel gabigara jegharịa n’etiti ọmụma ụlọ
ikwu ahụ, 3 nye ha iwu sị, “Mgbe unu hụrụ igbe ọgbụgba
ndụ Onyenwe anyị Chineke unu, ka ndị nchụaja, ụmụ Livayị,
bulitere ya, unu onwe unu ga-esi n’ebe unu nọ bilie soro ha
n’azụ. 4 Ma a ga-enwe oke n’etiti unu na ha, ihe dịka otu
kilomita site n’ebe igbe ọgbụgba ndụ ahụ dị. Unu agaghị
abịaru ya nso. Nke a bụ maka ị mara ụzọ unu ga-eso, n’ihi na
unu esibeghị n’ụzọ a gaa ije mbụ.” 5 Joshua gwara ndị Izrel
sị, “Doonụ onwe unu nsọ, n’ihi na echi ka Onyenwe anyị ga-
eme oke ihe ebube dị iche iche n’etiti unu.” 6 Joshua gwara
ndị nchụaja sị ha, “Bulienụ igbe ọgbụgba ndụ ahụ, gabiga
n’ihu ndị Izrel.” Ha buliri igbe ọgbụgba ndụ ahụ, bido ịga
n’ihu ụmụ Izrel. 7 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Joshua sị,
“Taa, ka m ga-amalite ime ka ị dị ukwuu n’anya ụmụ Izrel
niile, ka ha niile mata na dịka m si nọnyere Mosis, otu a ka m
ga-esi nọnyere gị. 8 Ị ga-enye ndị nchụaja bụ ndị na-ebu igbe
ọgbụgba ndụ iwu si, ‘Mgbe unu ruru n’ọnụ mmiri osimiri
Jọdan, banyekwanụ gaa guzo n’ime osimiri ahụ.’” 9 Mgbe
ahụ, Joshua gwara ụmụ Izrel niile sị, “Bịanụ nso, bịanụ nụrụ
okwu niile nke Onyenwe anyị Chineke unu. 10 Otu a ka unu
ga-esi mata n’ezie na Chineke dị ndụ nọ n’etiti unu, unu ga-
amatakwa na ọ ghaghị ịnapụ ndị Kenan, na ndị Het, na ndị
Hiv, na ndị Periz, na ndị Gigash, na ndị Amọrait, na ndị Jebus
ala ha n’ihu unu. 11 Lee, igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị,
Onyenwe ụwa niile ga-agabiga n’ihu unu banye n’ime Jọdan.
12 Ugbu a sitenụ n’ebo Izrel niile họpụta ndị ikom iri na abụọ,
site n’ebo ọbụla otu onye. 13 Ngwangwa ndị nchụaja bu igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, Onyenwe ụwa niile zọnyere
ụkwụ na Jọdan, mmiri Jọdan nke si n’ebe elu ya na-arịdata
ga-akwụsị ịsọ, guzoro dịka mgbidi.” 14 Ya mere, mgbe ndị
Izrel sitere n’ụlọ ikwu ha bilie njem ịgabiga osimiri Jọdan,
ndị nchụaja bụ igbe ọgbụgba ndụ buuru ha ụzọ na-aga ha
n’ihu. 15 N’oge owuwe ihe ubi ọbụla, osimiri Jọdan na-etoju
etoju, sọjukwaa akụkụ ya niile. Ma ngwangwa ndị nchụaja bu
igbe ọgbụgba ndụ a bịaruru nso zọnye ụkwụ ha n’ọnụ mmiri
Jọdan, 16 mmiri si n’elu elu osimiri ahụ kwụsịrị ịsọ, ọ gara
elu tụkọta onwe ya dịka mgbidi n’ebe dị anya, n’obodo a na-
akpọ Adam, nke dị nso obodo Zaretan. Ebe mmiri nke na-
eruda na-asọbanye osimiri Araba, ya bụ, osimiri Nnu kwụsịrị
ịsọ kpamkpam. Ya mere, ndị Izrel gabigara na ncherita ihu
Jeriko. 17 Ndị nchụaja bu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị
guzoro n’ala akọrọ n’etiti Jọdan, Izrel niile gabigakwara tutu
ruo mgbe mba ahụ niile gafesịrị n’ala akọrọ.

4 Mgbe mba ahụ niile gafesịrị osimiri Jọdan, Onyenwe anyị
gwara Joshua okwu sị ya, 2 “Site n’etiti ndị ụmụ Izrel
họpụta ndị ikom iri na abụọ, otu onye site n’ebo ọbụla, 3
ka onye ọbụla n’ime ha site n’ebe ahụ ndị nchụaja guzoro
n’etiti osimiri Jọdan buputa otu nkume, otu nkume, gwa ha
ka ha debe nkume ndị a ha buputara n’ebe unu ga-anọ ọnọdụ
abalị taa.” 4 Ya mere, Joshua kpọrọ ndị ikom iri na abụọ
ndị ahụ, ndị ọ họpụtara, site n’etiti ndị Izrel, otu onye site
n’ebo ọbụla, 5 Ọ gwara ha sị, “Sitenụ n’etiti osimiri Jọdan,
ebe ndị bu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị Chineke unu
guzoro, buputa nkume. Onye ọbụla n’ime unu ga-ebuputa otu
nkume, tụkwasị n’ubu ya, dịka ọnụọgụgụ ebo Izrel niile si dị,
6 ka ha bụrụ ihe ịrịbama n’etiti unu. N’oge dị n’ihu, mgbe
ụmụ unu ga-ajụ unu ajụjụ sị, ‘Gịnị bụ isi ogidi nkume a dị
n’ebe a?’ 7 Unu ga-asịkwa ha, ‘Ọ bụ ihe na-echetara anyị otu
osimiri Jọdan si kwụsị ịsọ, mgbe ndị bụ igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị zọnyere ụkwụ ha n’osimiri ahụ.’ Nkume a ga-
abụkwara ụmụ Izrel niile ihe ncheta ruo mgbe ebighị ebi.” 8
Ụmụ Izrel mere dịka Joshua gwara ha. Ha buputara nkume iri
na abụọ site n’etiti osimiri Jọdan, dịka Onyenwe anyị si nye
Joshua n’iwu sị na otu onye, n’ebo Izrel ọbụla, ga-ebuputa
otu nkume. Ha buuru nkume iri na abụọ ndị ahụ gaa n’ebe ha
nọrọ ọnọdụ abalị, debe ha n’ebe ahụ. 9 Joshua n’onwe ya kwa
ji nkume iri na abụọ ahụ nke si n’etiti osimiri Jọdan wuo ogidi
ịrịbama, n’ebe ahụ ndị nchụaja bu igbe ọgbụgba ndụ ahụ
guzoro. Ha dịkwa n’ebe ahụ ruo taa. 10 Ndị nchụaja, ndị bụ
igbe ọgbụgba ndụ ahụ, guzoro n’etiti osimiri Jọdan, tutu ruo
mgbe e mezuru iwu ahụ niile Onyenwe anyị nyere Joshua site
n’ọnụ Mosis. Mgbe ahụ kwa, ndị Izrel mere ngwangwa gafee
osimiri Jọdan. 11 Ngwangwa ha niile gafetasịrị, igbe ọgbụgba
ndụ Onyenwe anyị na ndị nchụaja gafetakwara n’akụkụ nke
ọzọ, ka ndị mmadụ na-ele ha anya. 12 Ndị agha ụmụ Ruben,
na ụmụ Gad, na ọkara ebo Manase, buuru ụmụ Izrel niile ụzọ
gafee, idu ha n’agha, dịka Mosis nyere ha n’iwu. 13 Ndị agha
ọnụọgụgụ ha ruru iri puku anọ, ndị jikeere nke ọma ibu agha,
duuru ebo ndị ọzọ, gafere n’ihu Onyenwe anyị bata n’obosara
ala Jeriko maka ibu agha. 14 Ụbọchị ahụ bụ ụbọchị Onyenwe
anyị buliri Joshua elu nke ukwuu n’ihi na o mere Joshua ka ọ
dị ukwuu n’anya ndị Izrel niile, si otu a mee ka ha tụọ ya
egwu nke ukwuu dịka ha si tụọ Mosis egwu, ma sọpụkwara ya
ụbọchị niile nke ndụ ya. 15 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara
Joshua okwu sị, 16 “Nye ndị nchụaja, ndị bu igbe ọgbụgba
ndụ ahụ iwu ka ha si n’osimiri Jọdan pụta.” 17 Ya mere
Joshua nyere ndị nchụaja iwu sị ha, “Sitenụ n’osimiri Jọdan
pụta.” 18 Mgbe ndị nchụaja bu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị ahụ si n’osimiri Jọdan rịpụta, dịka ọbụ ụkwụ ha na-
emetụ n’ala akọrọ, mmiri osimiri ahụ sọghachiri n’ọnọdụ ya
ruchie akụkụ ya niile, ka ọ dị na mbụ. 19 Ihe ịrịbama a mere
n’ụbọchị nke iri, n’ọnwa nke mbụ. N’ụbọchị ahụ ka ndị Izrel
niile gafere osimiri Jọdan, gaa maa ụlọ ikwu ha na Gilgal, ebe
dị n’ọwụwa anyanwụ obodo Jeriko. 20 Nkume iri na abụọ ahụ
ha si n’osimiri Jọdan buputa, ka Joshua guzobere na Gilgal.
21 Ọ sịrị ndị Izrel, “N’oge dị n’ihu, mgbe ụmụ unu ga-ajụ ndị
bụ nna ha ajụjụ sị, ‘Gịnị ka nkume ndị a pụtara, Gịnịkwa ka
ha na-egosi?’ 22 Gwa ha, ‘Izrel gafere osimiri Jọdan n’ala
akọrọ.’ 23 N’ihi na Onyenwe anyị bụ Chineke unu mere ka
osimiri Jọdan takpọọ n’ihu unu tutu ruo mgbe unu gafesịrị
n’ofe nke ọzọ. Onyenwe anyị Chineke unu mere osimiri Jọdan
ihe o mere osimiri Uhie mgbe o mere ka osimiri Uhie takpọọ
n’ihu anyị, tutu ruo mgbe anyị gafesịrị n’ofe ya nke ọzọ. 24 O
mere ihe ndị a niile ka ndị niile bi n’elu ụwa mata na aka
Onyenwe anyị dị ike. O mekwara ya ka unu onwe unu tụọ
egwu Onyenwe anyị Chineke unu, mgbe niile.”

5 Mgbe ndị eze ndị Amọrait niile, ndị bi n’ofe ọzọ nke
osimiri Jọdan, n’akụkụ ọdịda anyanwụ, na ndị eze ndị
Kenan niile bi n’akụkụ oke osimiri Mediterenịa, nụrụ na
Onyenwe anyị emeela ka osimiri Jọdan takpọọ n’ihu ụmụ
Izrel, ruo mgbe anyị niile gafesịrị, obi lọrọ ha mmiri. Ọ
dịkwaghị ike ọbụla fọdụụrụ ha iguzo n’ihu ụmụ Izrel. 2 Ma
n’oge ahụ, Onyenwe anyị gwara Joshua okwu sị ya, “Jiri

nkume mee mma ị ga-eji bie ụmụ Izrel niile ugwu ọzọ.” **3** Ya
mere, Joshua ji nkume mee mma ntakịrị e ji bie ụmụ Izrel
niile ugwu. Ebe a nọ bie ụmụ Izrel ugwu bụ ebe a na-akpọ
Gibịat Haaralot. **4** Nke a bụ ihe mere o ji mee otu a: Ndị
ikom niile si n’Ijipt pụta, ndị tozuru ije agha, nwụrụ n’ụzọ,
n’ime ọzara, mgbe ha hapụchara Ijipt. **5** Mgbe ụmụ Izrel niile
si Ijipt pụta, e biri ndị nwoke niile nọ n’etiti ha ugwu. Ma
n’ime iri afọ anọ ahụ ha na-awagharị n’ọzara, o nweghị ụmụ
ha ndị nwoke a mụrụ n’oge a e biri ugwu. **6** Ndị Izrel niile
awagharịala n’ọzara iri afọ anọ tutu ruo mgbe ndị ikom niile
toruru ije agha, bụ ndị hapụrụ Ijipt nwụchara, ebe ọ bụ na
ha jụrụ irubere Onyenwe anyị isi. N’ihi na Onyenwe anyị
ṅụrụ iyi sị ha na ha agaghị ahụ ala ahụ anya, bụ ala ahụ o
kwere nna nna ha na nkwa, inye anyị, ala mmiri ara ehi na
mmanụ aṅụ na-eru na ya. **7** Onyenwe anyị mere ka ụmụ ndị
nnupu isi a mụtara nọchie anya ha. Ọ bụkwa ndị a ka Joshua
biri ugwu, n’ihi na tutu ruo ugbu a, e bibeghị ha ugwu. **8**
Mgbe e bizuru mba niile ahụ ugwu, ha nọdụrụ n’ebe ahụ ha
mara ụlọ ikwu tutu ọnya obibi ugwu ha alaa. **9** Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gwara Joshua okwu sị, “Taa, ewezugala m site
n’ebe unu nọ ihe nkọcha nke ya na Ijipt so.” N’ihi nke a, ha
kpọrọ ebe ahụ Gilgal. Ọ bụkwa aha ya ruo taa. **10** Mgbe ụmụ
Izrel mara ụlọ ikwu ha na Gilgal n’ala ihe n’adịghị nke Jeriko,
ha mere Mmemme Ngabiga n’uhuruchi nke ụbọchị iri na
anọ nke ọnwa ahụ. **11** N’ụbọchị sotere ụbọchị ngabiga, n’otu
ụbọchị ahụ, ha riri ụfọdụ ihe ubi nke ala Kenan. Ọ bụ achịcha
a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee, na ọka ahụrụ n’ọkụ ka ha
tara. **12** Mánà kwụsịkwara n’echi ya mgbe ha riri nri sitere
n’ala ahụ. Ụmụ Izrel ahụkwaghị mánà anya ọzọ, ma n’afọ ahụ
ha riri ihe omume ubi si n’ala Kenan. **13** Mgbe Joshua nọ nso
obodo Jeriko, o weliri anya ya elu hụ otu nwoke ka o guzo
n’ihu ya. Nwoke a mịpụtara mma agha ya jide ya n’aka ya.
Joshua jekwuru ya jụọ ya sị ya, “Ị dịnyeere anyị ka ị dịnyeere
ndị iro anyị?” **14** Nwoke ahụ zaghachiri ya sị, “Ọ dịghị onye m
dịnyeere, kama abịara m ugbu a dịka ọchịagha usuu ndị agha
Onyenwe anyị.” Joshua dara n’ala kpuo ihu ya n’ala kpọọ
isiala nye ya, sị ya, “Ejikerela m ime ihe ọbụla i nyere n’iwu.
Onyenwe m, gịnị ka ị chọrọ ka m mee?” **15** Ọchịagha usuu
ndị agha Onyenwe anyị zara sị Joshua, “Yipụ akpụkpọụkwụ
gị, n’ihi na ebe ahụ i guzo bụ ala dị nsọ.” Joshua mere dịka ọ
gwara ya.

6 Ma e mechiri ọnụ ụzọ e si abata Jeriko nke ọma, n’ihi ụmụ
Izrel. Ọ dịghị onye ọbụla na-apụ n’ezi, ọ dịghịkwa onye
na-abata n’ime ya. **2** Ma Onyenwe anyị gwara Joshua sị, “Lee,
enyefela m obodo a bụ Jeriko, ya na eze ya, na ndị dị ike ibu
agha nọ n’ime ya, n’aka gị. **3** Gị na ndị agha gị zọọnụ ije
gburugburu obodo a. Unu ga-ejegharị gburugburu mgbidi
obodo a otu ugbo n’ụbọchị. Unu ga-esi otu a jegharịa ụbọchị
isii. **4** Ndị nchụaja asaa, ndị ga-eji opi mpi ebule asaa ga-ebu
ụzọ gawa n’ihu. Ndị nchụaja ndị ọzọ ga-ebu igbe ọgbụgba
ndụ. N’ụbọchị nke asaa, unu ga-agba obodo ahụ gburugburu
ugboro asaa. Mgbe unu na-eme nke a, ndị nchụaja asaa ahụ
ga na-afụ opi mpi ebule ha. **5** Emesịa, ndị nchụaja ga-afụsi
opi ahụ ike otu ugbo ọzọ, ha ga-afụ ya ka ọ daa ụda nke
ukwu. Mgbe mmadụ niile nụrụ ụda opi a, ha niile ga-eti
mkpu nke ga-ada ezi ụda. Nke a ga-eme ka mgbidi obodo ahụ
daa. Mgbe ahụ, onye agha ọbụla ga-esite n’ebe ọbụla ọ nọ
banye n’ime obodo ahụ.” **6** Ya mere, Joshua nwa Nun kpọrọ
ndị nchụaja sị ha, “Burunu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị
ahụ, ka ndị nchụaja asaa n’ime unu werekwa opi mpi ebule
buru ụzọ na-aga n’ihu ya.” **7** Mgbe ahụ Joshua nyere ndị
Izrel iwu sị ha, “Zọlịenụ ije! Gbaanụ obodo a gburugburu,
ka ndị agha na-aga n’ihu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị.”
8 Mgbe Joshua gwachara ndị Izrel okwu, ndị nchụaja asaa
ahụ bu opi ike n’aka ha, n’ihu Onyenwe anyị, gafere n’ihu
na-afụ opi ike ha. Ndị bu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị
sochiri ha azụ. **9** Ndị agha na-aga n’ihu ndị nchụaja bụ ndị
na-afụ opi ike, ebe ndị agha ndị ọzọ na-esote igbe ọgbụgba
ndụ n’azụ. N’oge a niile ha na-azọ ije, ndị na-afụ opi ike gara
n’ihu na-eme nke a. **10** Ma Joshua nyere ndị Izrel iwu sị ha,
“Unu emela mkpọtụ agha ọbụla, maọbụ kwee ka anụ olu
unu, maọbụ kwuo okwu ọbụla, tutu ruo ụbọchị m ga-asị
unu tie mkpu. Mgbe m nyere unu iwu a, tienụ ezi mkpu.”
11 Ya mere, e buuru igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ
jegharịa obodo ahụ gburugburu otu ugboro n’ụbọchị ahụ.
Mgbe ha mesịrị nke a, onye ọbụla laghachiri n’ebe ụlọ ikwu
ya dị rahụ ụra abalị. **12** Joshua biliri n’isi ụtụtụ echi ya, ndị
nchụaja bulikwara igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. **13** Ndị
nchụaja asaa ahụ bu opi ike asaa ndị ahụ, na-aga n’ihu igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, na-afụ opi ike ha na-esepụghị
aka. Ndị agha nọ n’ihu ha, ebe ndị nche na-eso ndị bu igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị n’azụ, n’oge niile a a na-afụ
opi ike ndị a na-esepụghị aka. **14** N’ụbọchị nke abụọ, ha
gbara obodo ahụ gburugburu otu ugboro, laghachikwa n’ụlọ
ikwu ha. Otu a ka ha mere ruo n’ụbọchị nke isii. **15** Ma n’isi
ụtụtụ ụbọchị nke asaa, ha bilitere mgbe chi na-abọbeghị,
gbaa obodo ahụ gburugburu ugboro asaa dịka ha na-eme.
Ma ọ dị iche n’ụbọchị ahụ, bụ naanị na ha gbara obodo ahụ
gburugburu ugboro asaa. **16** O ruo, n’oge njegharị nke ugboro
asaa ahụ, mgbe ndị nchụaja asaa ndị a fụsiri opi ike asaa
ndị ahụ ike karịa, ka Joshua gwara ndị Izrel sị ha, “Tienụ
mkpu! N’ihi na Onyenwe anyị enyela unu obodo a! **17** Gbuonụ
ihe niile na-eku ume ndụ, n’ihi na obodo a na ihe niile dị
n’ime ha bụ ihe e doro nsọ nye Onyenwe anyị. Ma ọ bụ naanị
Rehab, nwanyị akwụna ahụ ka unu ga-ahapụ ndụ, ya na ndị
ọbụla nọ n’ụlọ ya. N’ihi na o zoro ndị anyị zigara inyochapụta
obodo ahụ. **18** Ma unu onwe unu, wezuganụ onwe unu pụọ
n’ebe ihe ndị a kwadoro mbibi dị, ka unu gharakwa iweta ịla
n’iyi nye onwe unu site na iwere ihe ọbụla n’ime ha. Ma ọ
bụghị otu a, unu ga-eme ka mbibi dakwasị ụlọ ikwu ụmụ
Izrel niile. **19** Ma ihe niile e ji ọlaọcha na ọlaedo kpụọ, na ihe
niile e ji bronz na igwe kpụọ, ka a ga-edo iche nye Onyenwe
anyị. A ga-ewebata ha n’ụlọakụ Onyenwe anyị.” **20** Mgbe ụda
opi ike ahụ dasiri ike, ndị agha tiri mkpu, na ụda opi ike ahụ.
Mgbe ndị ikom tiri oke mkpu, mgbidi ahụ dara dapịasịa, nke
mere na onye ọbụla chere ihu banye n’ime obodo ahụ, lụgbuo
obodo ahụ. **21** Ha debere obodo a iche nye Onyenwe anyị site
n’iji mma agha ha gbuchapụ ihe niile dị ndụ n’obodo ahụ, ma
nwoke, ma nwanyị, ma nwantakịrị, ma okenye, ma ehi, ma
atụrụ, ma ịnyịnya ibu, ihe niile dị n’ime ya. **22** Mgbe ahụ,
Joshua gwara ndị ikom abụọ ahụ buru ụzọ gaa nnyochapụta
obodo ahụ anya sị ha, “Mezuonụ nkwa unu kwere. Gaanụ
n’ụlọ nwanyị akwụna, kpọpụta ya na ndị niile dị n’ụlọ ya.”
23 Ya mere, ụmụ okorobịa abụọ ahụ bụ ndị mere nledo ala
ahụ, bara n’ụlọ ahụ, kpọpụta Rehab na nna ya na nne ya na
ụmụnne ya na ndị ikwu ya niile. Ha kpọpụtara ndị ezinaụlọ
ya niile debe ha n’otu ebe nke dị n’azụ ọmụma ụlọ ikwu ụmụ

Izrel. **24** Ha kpọrọ obodo ahụ ọkụ, ya na ihe niile dị n'ime ya. Ma ha wepụtara naanị ọlaọcha na ọlaedo, na ihe niile e ji bronz na igwe kpụọ, tinye n'ụlọakụ Onyenwe anyị. **25** Joshua mere ka Rehab, nwanyị akwụna ahụ, na ndị ezinaụlọ ya niile dịrị ndụ. N'ihi na Rehab zoro ndị ikom abụọ Joshua zigara, mee ka ha dị ndụ, bụ ndị gara inyochapụta obodo Jeriko. Ya mere, o binyere ndị Izrel ruo taa. **26** Mgbe ahụ, Joshua gbara obodo Jeriko iyi sị, "Ọbụbụ ọnụ ka a na-abụ nwoke ọbụla n'ihu Onyenwe anyị nke ga-ebili wuokwa obodo Jeriko ọzọ. "Ndụ ọkpara ya ka ọ ga-eji tọọ ntọala ya niile, ndụ nwa ya nke nta, ka ọ ga-eji guzobe ọnụ ụzọ ama ya niile ọtọ." **27** Ya mere, Onyenwe anyị nọnyeere Joshua. Akụkọ a kọrọ banyere ya gbasara nke ukwuu n'ala ahụ niile.

7 Ma ụmụ Izrel ekwesighị ntụkwasị obi n'ihe gbasara ihe ndị ahụ e debere iche nye Onyenwe anyị. N'ihi na Ekan nwa Kami, nwa Zimri, nwa Zera, onye si n'ebo Juda gara were ụfọdụ n'ime ihe ndị ahụ. Nke a mere ka iwe wee Onyenwe anyị nke ukwuu megide ụmụ Izrel. **2** Emesịa, Joshua si Jeriko zipụ ụfọdụ ndị mmadụ ka ha gaa Ai, obodo dị Bet-Aven nso, n'ọwụwa anyanwụ Betel. Ọ gwara ha sị ha, "Gaanụ nnyopụta akụkụ ala ahụ niile." Ya mere, ndị ahụ gara nnyochapụta obodo Ai. **3** Mgbe ha lọghachiri azụ, ha gwara Joshua sị ya, "Ai bụ obodo nta. Ọ gaghị ewe karịa puku mmadụ abụọ maọbụ atọ imeri obodo ahụ. Ọ bakwaghị uru ka anyị niile gaa tigbuo obodo a, n'ihi na ha dị mmadụ ole na ole." **4** N'ihi nke a, ihe dịka puku ndị agha atọ ka e zigara imeri obodo Ai. Ma ngwangwa, ndị agha obodo Ai meriri ndị agha ụmụ Izrel, chụọ ha ọsọ. **5** Ihe dịka iri mmadụ atọ na isii n'etiti ndị agha Izrel ka e gburu n'agha ahụ. Ndị Ai chụrụ ha ọsọ site n'ụzọ ama obodo ruo n'ebe a na-awa nkume, gbuo ha na mgbada ugwu ahụ. N'ihi nke a, ndị agha Izrel dara mba, obi lọkwara ha mmiri. **6** Mgbe ahụ, Joshua na ndị okenye Izrel sitere n'obi mwute dọwaa uwe ha, daa n'ala kpuo ihu n'ala n'ihu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị site n'ụtụtụ ruo n'anyasị. Ha wekwara ntụ wụkwasị onwe ha n'isi igosi obi mwute ha. **7** Mgbe ahụ kwa, Joshua sịrị, "Ewoo, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị! N'ihi gịnị ka i ji mee ka ndị a gabiga osimiri Jọdan, inyefe anyị n'aka ndị Amọrait, ime ka ha tigbuo anyị? Ọ gaara adị anyị mma nke ọma ma ọ bụrụ na anyị nọdụrụ n'ofe ọzọ nke Jọdan. **8** Biko, Onyenwe m, Gịnị ka m ga-ekwu ugbu a ụmụ Izrel sitere n'ihu ndị iro ha gbaa ọsọ? **9** N'ihi na mgbe ndị Kenan na ndị bi n'akụkụ ala ahụ ga-anụ maka mmeri e meriri anyị, ha ga-agba anyị gburugburu lụso anyị agha, bipụ aha anyị n'ụwa. Ọ bụkwa gịnị ka ị ga-eme banyere aha ukwu gị dị ebube?" **10** Ma Onyenwe anyị sịrị Joshua, "Bilie ọtọ! Gịnị bụ nke a, na ị dara kpuo ihu n'ala? **11** Izrel emehiela. Ha emebiela ọgbụgba ndụ m nyere ha n'iwu idebe, ha ewerela ụfọdụ n'ime ihe ndị ahụ e doro iche nye Onyenwe anyị. Ọ bụghị naanị na ha zuru ohi, ha nọkwa n'elu ya ghaa ụgha banyere ya. Ha ewerekwala ihe ndị ahụ tinyekọta n'ihe nke aka ha. **12** Ọ bụ n'ihi nke a mere na ụmụ Izrel enwekwaghị ike iguzo n'ihu ndị iro ha. Ọ bụkwa nke a mere ha ji tụgharịa gbaa ọsọ, n'ihi na ha aghọọla ndị kwesiri ka e bibie. Ya mere, agaghị m anọnyere unu ọzọ, tutu ruo mgbe unu wezugara ma mebie site n'etiti onwe unu, ihe ọbụla e debere iche maka mbibi. **13** "Bilie! Doo Izrel nsọ. Gwa ndị m okwu sị ha, 'Onye ọbụla n'etiti unu ga-ejikere doo onwe ya nsọ maka echi. N'ihi na Onyenwe anyị, Chineke Izrel na-ekwu sị, Ihe ndị e doro nsọ dị n'etiti unu, Izrel. Unu apụghịkwa iguzosi ike n'ihu ndị iro unu, tutu ruo mgbe unu ga-esite n'etiti onwe unu wezuga ihe ndị ahụ.' **14** "'N'ụtụtụ echi, unu ga-apụta n'ebo n'ebo. Ebo ọbụla Onyenwe anyị họpụtara ga-apụta n'ikwu n'ikwu, ikwu ọbụla Onyenwe anyị họpụtara ga-apụta bịa n'ezinaụlọ n'ezinaụlọ, ụlọ ọbụla nke Onyenwe anyị họọrọ, ndị ikom ya ga-apụta n'otu n'otu. **15** Ma onye ọbụla e jidere ji ihe ndị ahụ e doro nsọ ka a ga-akpọ ọkụ, ya onwe ya, na ihe niile ọ nwere, n'ihi o mebiela iwu ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, meekwa ihe jọgburu onwe ya na njọ n'Izrel.'" **16** N'ihi nke a, Joshua biliri n'isi ụtụtụ. O mere ka ebo niile dị n'Izrel bịaruo nso n'ebo n'ebo, ebo Juda ka a họọrọ. **17** Mgbe ahụ, e mere ka ikwu niile dị n'ebo Juda bịaruo nso, ikwu Zera ka ahọpụtara. Mgbe e mere ka ikwu Zera pụta n'ezinaụlọ ha niile n'otu n'otu, ezinaụlọ Zimri bụ nke ahọpụtara. **18** Joshua mere ka ndị ikom niile dị n'ezinaụlọ Zimri pụta n'otu n'otu, ma e jidere Ekan, nwa Kami, nwa Zimri, nwa Zera onye ebo Juda. **19** Mgbe ahụ, Joshua sịrị Ekan, "Nwa m, nye Onyenwe anyị, Chineke Izrel otuto, nyekwa ya nsọpụrụ. Gwa m ihe i mere. Ezonarịkwala m ihe ọjọọ i mere." **20** Mgbe ahụ, Ekan zara Joshua sị ya, "Ọ bụ eziokwu! Emehiela m megide Onyenwe anyị, Chineke Izrel. Lee ihe m mere. **21** Mgbe m hụrụ n'etiti ihe ndị a kwatara n'agha, otu uwe mwụda Babilọn mara mma, na narị Shekel ọlaọcha abụọ, na mkpirisi ọlaedo ịdị arọ ya ruru iri shekel ise. E nwere m anya ukwu n'ebe ihe ndị a dị, chịrị ha. Lee, ezoro m ha n'ime ala n'ụlọ ikwu m, ọlaọcha ahụ dịkwa n'okpuru ya." **22** Ya mere, Joshua zigara ụfọdụ ndị ikom ka ha gaa chọọ ihe ahụ Ekan zoro. Ndị a gara n'ụlọ ikwu ahụ, chọpụta ihe ahụ ezuru n'ohi. Dịka Ekan kwuru, ihe ikpeazụ ha hụrụ bụ ọlaọcha ahụ. **23** Ha chịkọtara ha niile chịtara ha Joshua. Mgbe ha bịaruru ebe Joshua na ndị Izrel niile nọ, ha chịsara ya n'ala n'ihu Onyenwe anyị. **24** Mgbe ahụ, Joshua na ndị Izrel niile, duuru Ekan, nwa Zera, chịkọrọkwa ọlaọcha ahụ, na uwe mwụda ahụ, na mkpirisi ọlaedo ahụ, na ụmụ ya ndị ikom na ụmụ ya ndị inyom, na ehi na ịnyịnya ibu ya, na igwe ewu na atụrụ ya, na ụlọ ikwu ya, na ihe niile o nwere, gaa na Ndagwurugwu Akọ. **25** Mgbe ahụ, Joshua sịrị, "Gịnị mere i ji wetara anyị nsogbu ndị a? Onyenwe anyị ga-eme ka nsogbu dakwasịkwa gị onwe gị taa." Ndị Izrel niile weere nkume tugbuo ha n'ebe ahụ. Emesịa, a kpọrọ ha ọkụ. **26** Ha tụkọtara ọtụtụ nkume tụkwasị ya n'elu Ekan. Nkume ndị a dị n'ebe ahụ ruo taa. Ọ bụkwa n'ụzọ dị otu a ka iwe ọkụ Onyenwe anyị ji dajụọ. Ya mere, e ji akpọ ebe ahụ Ndagwurugwu Akọ ruo taa.

8 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị Joshua, "Atụla egwu, adakwala mba. Chịrị ndị agha gị niile gaa Ai, n'ihi na ugbu a, unu onwe unu ga-emeri ha. Aga m eme ka i merie eze ndị Ai, na ndị ya na obodo ya, na ala ya. **2** Ị ga-emekwa obodo Ai na eze ya ihe i mere Jeriko na eze ya. Ma ihe dị iche na nke a bụ na unu ga-edebere onwe unu ihe niile unu kwatara n'agha, ya bụ anụ ụlọ niile na ngwongwo obodo ahụ niile. Jikerenụ ibuso ha agha. Ọ bụkwa n'azụ obodo ha ka unu ga-esi lụso ha agha." **3** Mgbe ahụ, Joshua na ndị agha ya niile, biliri gaa ibuso Ai agha. Joshua họpụtara iri puku ndị agha atọ zipụ ha n'abalị **4** o nyere ha iwu a, "Lee! Unu ga-aga zoo onwe unu n'ọhịa dị n'azụ obodo Ai. Unu ezola onwe unu n'ebe dị anya site n'obodo ahụ, kama nọọnụ nso, nọọkwanụ na njikere. **5** Mụ na ndị niile so m ga-abịaru obodo ahụ nso. Mgbe ha ga-

apụta ịlụso anyị ọgụ dịka ha mere na mbụ, anyị ga-agbakwa
ọsọ n'ihu ha, **6** Ha ga-achụ anyị ọsọ, tutu ruo mgbe anyị mere
ka ha niile hapụ n'obodo ha pụta. N'ihi n'uche ha, ha ga-
asị, 'Ha na-agbara anyị ọsọ dịka ha mere na mbụ, bịanụ ka
anyị chụọ ha ọsọ gbuo ha.' Ya mere, dịka anyị na-agbapụ
site n'ebe ha nọ, **7** unu ga-esite n'ebe unu zoro onwe unu
bilie, nweta obodo ahụ, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke unu
ga-enyefe ya n'aka unu. **8** Mgbe unu weere obodo ahụ, unu
ga-esunye obodo ahụ ọkụ. Meenụ ihe Onyenwe anyị nyere
n'iwu. Hụnụ na unu mezuru ihe ndị a m nyere unu n'iwu." **9**
Mgbe Joshua nyesịrị ha iwu ndị a, o zipụrụ ha. Ha hapụkwara
n'abalị ahụ gaa zoo onwe ha n'ọhịa dị n'etiti Betel na ọdịda
anyanwụ Ai. Ma Joshua na ndị agha ndị ọzọ fọdụrụ nọdụrụ
n'abalị ahụ n'etiti ndị Izrel. **10** N'isi ụtụtụ echi ya, Joshua
chịkọtara ndị agha ya, ya na ndị ndu Izrel gara n'ihu ha,
ruo Ai. **11** Ndị agha niile ha na ya so, chere ihu ha gaa nso
obodo ruo n'ihu ya. Ha mara ụlọ ikwu ha n'akụkụ ugwu
obodo Ai, ndagwurugwu bụ ihe kewara ha na obodo ahụ. **12**
Joshua chịịrị ihe ruru puku ndị agha ise, zoo ha n'akụkụ ọdịda
anyanwụ obodo ahụ, n'etiti Betel na Ai. **13** Ya mere, ndị agha
were ọnọdụ ha n'usoro, ndị ga-ebu agha nọ n'akụkụ ugwu,
ndị niile zoro onwe ha n'akụkụ ọdịda anyanwụ nke obodo
ahụ. Ma n'abalị ahụ, Joshua gara nọdụ na ndagwurugwu ahụ.
14 Mgbe eze Ai hụrụ nke a, ya na ndị ikom obodo ahụ niile
mere ngwangwa pụọ n'isi ụtụtụ izute ndị Izrel n'otu ebe,
nke chere ihu n'Araba. Ma ọ mataghị na o nwere ndị agha
zubere imegide ya ndị zoro onwe ha n'ọhịa dị n'azụ obodo.
15 Joshua na ndị Izrel niile mere ka ha chụghachi ha azụ site
n'ihu ha, ha gbara ọsọ na-aga akụkụ ọzara ahụ niile dịka ndị
e meriri emeri. **16** N'ihi nke a, a kpọkuru ndị ikom niile nọ
n'ime obodo Ai sị ha pụta bịa chụọ ụmụ Izrel ọsọ, ha chụrụ
Joshua na-aga, e si otu a rapụta ha n'ebe dị anya site n'obodo
ahụ. **17** Ọ dịkwaghị otu onye nwoke nke fọdụrụ na Ai maọbụ
na Betel. Ha hapụkwara obodo ahụ ka o ghere oghe, gaa ịchụ
ndị Izrel ọsọ. **18** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị kpọrọ Joshua sị ya,
"Setịpụ ùbe dị gị n'aka n'ụzọ Ai, n'ihi na aga m enye gị obodo
a." Joshua mere dịka Onyenwe anyị gwara ya. **19** Mgbe ndị
agha ahụ zoro onwe ha n'ime ọhịa lere anya hụ na Joshua
setịrị aka ya, ngwangwa, ha wụpụtara site n'ebe ha zoro onwe
ha, gbara ọsọ gbaba n'obodo Ai, merie ya, mụnye ya ọkụ. **20**
Ma mgbe ndị agha Ai lere anya n'azụ, hụ ka anwụrụ ọkụ si
n'obodo ha na-alali elu, ha dara mba n'ime onwe ha. Ohere
ọbụla adịghịkwa nye ha ịgbalaga gaa otu ụzọ maọbụ ụzọ ọzọ.
N'ihi na ndị Izrel ahụ buuru ụzọ gbaa ọsọ, ndị ahụ gbara na-
aga n'ọzara, chigharịrị bido ịlụso ndị agha Ai ahụ na-achụ ha
ọsọ ọgụ. **21** N'ihi na mgbe Joshua na ndị agha Izrel so ya
lepụrụ anya hụ ka anwụrụ ọkụ si n'obodo Ai na-arịgo elu,
ha matara na ndị ha zoro onwe ha n'ọhịa abanyela obodo
Ai, lụgbuo ya. Ya mere, Joshua na ndị agha so ya tụgharịrị
bido igbu ndị agha obodo Ai. **22** Ndị agha Izrel ahụ gara kpọọ
obodo ahụ ọkụ pụtakwara, site n'obodo ahụ, bido ịlụso ndị
agha Ai ọgụ. Nke a mere ka ndị agha Ai nọdụ n'etiti ụzọ ndị
agha Izrel abụọ. Otu n'ihu ha, ndị nke ọzọ n'azụ ha. Ya mere,
ndị agha Izrel menyụrụ ha anya, gbuo ha, ruo na ọ dịkwaghị
otu onye fọdụrụ n'ime ha, maọbụ onye gbapụrụ agbapụ. **23**
Naanị eze Ai ka e jidere na ndụ. A kpọtakwara ya bịaruo n'ebe
Joshua nọ. **24** Mgbe ndị agha Izrel gbusịrị ndị agha Ai niile nọ
n'ọhịa na n'ọzara, ha lọghachiri azụ gbuo ndị niile fọdụrụ
n'ime obodo ahụ. **25** Ndị niile e gburu n'ụbọchị ahụ, ma
nwoke ma nwanyị dị puku iri na abụọ. Ọ bụkwa ndị niile nọ
n'obodo ahụ ka e gburu. **26** N'ihi na Joshua nọgidere setịpụ
ùbe o ji n'aka ya, megide obodo Ai, tutu e bibie ndị niile nọ
n'obodo ahụ kpamkpam. **27** Ma ndị Izrel kwaara anụ ụlọ, na
ihe nkwata n'agha nke obodo ahụ, dịka okwu Onyenwe anyị
nyere Joshua n'iwu si dị. **28** Ya mere, Joshua kpọrọ obodo Ai
ọkụ, mee ya ka ọ ghọọ mkpọmkpọ ebe nke tọgbọrọ n'efu ruo
taa. **29** Ma Joshua kwụbara eze ndị Ai n'elu osisi site n'ụtụtụ
ruo n'anyasị. Mgbe anyanwụ dara, Joshua nyere iwu ka e
wedata ozu eze Ai site n'osisi ahụ, tụsa ya n'ihu ọnụ ụzọ e si
abata obodo ahụ. Emesịa, ha tụkọtara ọtụtụ nkume n'elu ya.
Nkume ahụ ha tụkọtara dịkwa n'ebe ahụ ruo taa. **30** Mgbe
ahụ, Joshua wuuru Onyenwe anyị, Chineke Izrel ebe ịchụ aja
n'elu ugwu Ebal, **31** dịka Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere
ndị Izrel n'iwu. O wuru ya dịka ihe e dere n'akwụkwọ iwu
Mosis si dị, ebe ịchụ aja a na-ejighị nkume a wara awa wuo,
nkume a na-ejighị ngwa ọrụ igwe waa. N'elu ebe ịchụ aja a ka
ha chụụrụ Onyenwe anyị aja nsure ọkụ na aja udo. **32** Ma
mgbe ndị Izrel nọ na-ele anya, Joshua depụtara iwu ndị ahụ
Mosis nyere ha n'elu nkume. **33** Izrel niile, ha na ndị okenye
ha, na ndị ọchịagha ha, na ndị ikpe ha, guzo n'akụkụ abụọ
nke igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, na ncherita ihu ndị
nchụaja, bụ ndị Livayị ndị na-ebu ya. Ma ndị ọbịa bi n'etiti ha,
ma ndị amụrụ n'ala ahụ nọ n'ebe ahụ. Ọkara n'ime ha gara
guzo n'akụkụ ugwu Gerizim, ọkara ndị ọzọ guzoro n'akụkụ
ugwu Ebal, dịka Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere n'iwu na
mbụ, na ha ga-agọzi ndị Izrel. **34** Emesịa, Joshua gụpụtara na
ntị ha, okwu niile nke iwu ahụ, ya na ngọzị na ọbụbụ ọnụ so
ya, dịka ihe niile e dere n'Akwụkwọ Iwu si dị. **35** Iwu niile
Mosis nyere ha ka Joshua gụpụtara na ntị ndị Izrel niile. Ndị
inyom na ụmụntakịrị, na ndị ọbịa niile bi n'etiti ụmụ Izrel so
nọkọọ n'oge a ndị Izrel niile zukọrọ.

9 Mgbe eze ndị niile bi n'akụkụ ọdịda anyanwụ osimiri
Jọdan, nụrụ banyere ihe ndị a, ya bụ, ndị niile bi n'ala ugwu
ugwu n'ọdịda anyanwụ ndagwurugwu, na ndị bi ogologo
akụkụ osimiri Mediterenịa ruo Lebanọn, eze ndị Het na nke
ndị Amọrait na nke ndị Kenan na nke ndị Periz na nke ndị
Hiv na nke ndị Jebus, **2** ha niile zukọtara ibu agha megide
Joshua na ụmụ Izrel. **3** Ma mgbe ndị Gibiọn nụrụ ihe Joshua
mere Jeriko na Ai, **4** ha sitere n'aghụghọ chọọ ụzọ ha ga-esi
zọpụta onwe ha. Ha zipụrụ ndị ozi, ndị bokwasịrị ịnyịnya ibu
ha akpa mere ochie, na karama akpụkpọ mere ochie, nke a
duchiri ebe dị iche iche n'ahụ ha. **5** Ndị ahụ yikwasịrị n'ụkwụ
ha akpụkpọụkwụ kara nka nke a kwachiri akwachi, na uwe
mere nnọọ ochie. Achịcha niile ha ji bụ nri ha, kpọrọ nkụ
maakwa ebu. **6** Mgbe ha bịaruru n'ebe ndị Izrel mara ụlọ
ikwu ha na Gilgal, ha jekwuuru Joshua, gwa ya na ndị Izrel
okwu sị ha, "Anyị si n'ala dị anya bịa. Ugbu a, biko anyị chọrọ
ka anyị na unu gbaa ndụ." **7** Ndị ikom Izrel zaghachiri sị ndị
Hiv ahụ, "Olee otu anyị si amata na unu ebighị anyị nso? Ma
eleghị anya unu bi anyị nso, anyị na unu ọ ga-esi aṅaa gbaa
ndụ?" **8** Ha zara Joshua sị ya, "Anyị bụ ndị ohu unu." Ma
Joshua jụrụ ha ajụjụ sị, "Olee ndị unu bụ? Ebee ka unu si
bịa?" **9** Ha zara ya sị, "Ala anyị, ebe ndị ohu gị si bịa dị anya
nke ukwuu. Anyị bịara n'ihi na anyị anụla akụkọ banyere
Onyenwe anyị Chineke unu, na ihe niile o mere n'Ijipt. **10**
Anyị anụkwala ihe niile o mere eze abụọ ndị Amọrait, ndị nọ
n'ọwụwa anyanwụ Jọdan, Saịhọn eze Heshbọn, na Ọg eze

Bashan, onye chịrị n'Ashtarọt. 11 Ndị okenye anyị na ndị
niile bi n'ala anyị sịrị anyị, 'Werenụ ihe unu ji aga njem,
jekwurunụ ndị Izrel sị ha, "Anyị bụ ndị ohu unu, kwerenụ ka
anyị na unu gbaa ndụ."' 12 Lee achịcha ndị a bụ nke anyị ji
mgbe anyị hapụrụ ala anyị. Ha dị ọkụ mgbe anyị hapụrụ
ụlọ anyị ịbịa njem a, n'ihi na e si n'ebe a na-eghe ya wepụta
ya, ma ugbu a, dịka unu hụrụ, ha akpọọla nkụ, bidokwa ịma
ebu. 13 A gbajuru karama akpụkpọ anyị ndị a mmanya ọhụrụ
mgbe anyị hapụrụ, ma ugbu a, karama ndị a adọwaala. Uwe
anyị, na akpụkpọụkwụ anyị, emeela ochie n'ihi ịga ije dị
anya." 14 Ndị ikom Izrel ritụrụ ụfọdụ n'ime ihe oriri ha ji bịa,
ma ha ajụtaghị ihe bụ uche Onyenwe anyị. 15 Mgbe ahụ,
Joshua na ndị ahụ gbara ndụ udo ikwe ka ha dị ndụ. Ndịisi
nzukọ Izrel mesiri ọgbụgba ndụ ahụ ike site n'ịṅụ iyi. 16
Mgbe ụbọchị atọ gasịrị site na mgbe ụmụ Izrel na ndị Gibiọn
gbara ndụ, ndị Izrel nụrụ na ndị Gibiọn bụ ndị agbataobi ha,
ndị bi ha nso. 17 Ya mere, ndị Izrel buliri ije gaa ịchọpụta
ebe ndị a si bịa, si otu a bịaruo obodo ha niile n'ụbọchị nke
atọ. Aha obodo ha bụ Gibiọn, Kefira, Beerọt na Kiriat Jearim.
18 Ma ndị Izrel ebusoghị ha agha n'ihi na ndịisi nzukọ Izrel
ejirila aha Onyenwe anyị, Chineke Izrel ṅụọ iyi idebe ha ndụ.
Ma nzukọ Izrel niile tamuru ntamu megide ndịisi ha n'ihi
ọgbụgba ndụ a. 19 Ma ndịisi Izrel kwuru sị, "Anyị aṅụọla iyi
n'ihu Onyenwe anyị, Chineke Izrel sị, na anyị agaghị emetụ
ha aka, ugbu a kwa anyị agaghị eme ha ihe ọbụla. 20 Ma nke a
ka anyị ga-eme. Anyị ga-ekwe ka ha dị ndụ, n'ihi na ọ bụrụ na
anyị emezughị iyi anyị ṅụrụ, iwe Onyenwe anyị ga-adakwasị
anyị niile." 21 Ya mere, ndịisi kwukwara sị, "Anyị ga-ahapụ
ha ka ha dịrị ndụ, kama ha ga-aghọ ohu ndị Izrel, ndị ga na-
awara anyị nkụ na ndị ga na-ekutere anyị mmiri." N'ụzọ dị
otu a, e mere ka ha dịrị ndụ. 22 Emesịa, Joshua ziri ozi kpọọ
ndịisi obodo Gibiọn jụọ ha ajụjụ sị, "Gịnị mere unu ji ghọgbuo
anyị site n'ịgwa anyị, 'Anyị bi n'ebe dịpụrụ anya, site n'ebe
unu bi,' ebe ọ bụ na unu bi anyị nso? 23 Ugbu a, unu ga-abụ
ndị a bụrụ ọnụ. Site n'ụbọchị taa gaa n'ihu, unu aghọọla ndị
ohu anyị, ndị ga na-awara anyị nkụ mgbe niile, na ndị ga na-
ekutere anyị mmiri nke anyị ga-eji rụọ ọrụ n'ụlọnsọ Chineke
m." 24 Ha zara Joshua sị, "Anyị mere nke a n'ihi na agwala
anyị na Onyenwe anyị Chineke gị nyere Mosis iwu sị ya merie
ala ndị a niile, ma kpochapụ ndị niile bi n'ime ya. Ọ bụ nke a
mere ụjọ ji tụọ anyị. Ọ bụkwa ya mere anyị ji mee ihe dị otu
a, n'ihi ichebe ndụ anyị. 25 Ma ugbu a, anyị dị unu n'aka. Unu
nwere ike ime anyị ihe dị unu mma." 26 N'ihi nke a, Joshua
ekweghị ka ndị Izrel gbuo ha. 27 Joshua mere ha ndị ọwa nkụ
na ndị ose mmiri nye ụmụ Izrel, na ịhụkwa banyere ihe ndị
dị mkpa n'ebe ịchụ aja Onyenwe anyị, n'ebe ahụ Onyenwe
anyị ga-ahọpụta. Ọ bụkwa nke a ka ha bụ ruo taa.

10 Mgbe Adoni-Zedek, eze Jerusalem nụrụ na Joshua
emeriela Ai, laa ya n'iyi, gbukwaa eze ya, dịka ọ lara
Jeriko na eze ya n'iyi, mgbe ọ hụkwara na ndị Gibiọn na ndị
Izrel emeela udo, na ha bikwa nso ndị Izrel, 2 ọ tụrụ egwu
nke ukwuu, ya na ndị ya. N'ihi na Gibiọn bụ obodo a ma ama,
dịka otu n'ime obodo ndị eze, ndị ikom ya bụkwa ndị dị ike,
n'ihi na ọ dịkwa ukwuu karịa Ai. Ndị ikom ya niile maara otu
e si ebu agha. 3 Ya mere, Adoni-Zedek, eze Jerusalem ziri
ozi zigara eze ndị a: Homa, eze Hebrọn, Piram, eze Jamut,
Jafia, eze Lakish, na Debịa, eze Eglọn, na-asị, 4 "Bịanụ nyere
m aka, ka anyị gaa tigbuo Gibiọn, n'ihi na ha na Joshua na
ụmụ Izrel emeela udo." 5 Mgbe ahụ, eze ise ndị Amọrait
ndị a, eze Jerusalem, na eze Hebrọn, na eze Jamut, na eze
Lakish na eze Eglọn chịkọtara ndị agha. Ha na ndị agha ha
gara were ọnọdụ ha imegide Gibiọn, ha lụsokwara ha ọgụ. 6
Ma ndị Gibiọn mere ngwangwa zigara Joshua ozi n'ụlọ ikwu
dị na Gilgal sị ya, "Bịa nyere ndị ohu gị aka. Bịa ngwangwa
zọpụta anyị, n'ihi na eze niile nke ndị Amọrait, ndị bi n'ugwu,
abịala n'ebe a, ha na ndị agha ha ibuso anyị agha." 7 Joshua
na ndị agha ya niile, tinyere ndị ahụ niile ibu agha were
anya, hapụrụ Gilgal gawa ịzọpụta Gibiọn. 8 Ma Onyenwe
anyị gwara Joshua okwu sị ya, "Atụla ha egwu! N'ihi na ha
bụ ndị e meriri emeri. Enyela m ha n'aka unu ịla ha n'iyi. Ọ
dịkwaghị otu onye n'etiti ha nwere ike iguzo n'ihu unu." 9
Joshua bịakwutere ha na mberede, n'ihi na ogologo abalị
niile ka o si Gilgal gaa njem. 10 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị
tinyere ha n'ọnọdụ ọgbaaghara mgbe ha zutere ndị Izrel.
Nke a mere ka ndị agha Izrel lụgbuo ha na Gibiọn. N'ezie,
ọnụọgụgụ ndị ha tigburu na Gibiọn dị nnọọ ukwuu. Ma ha
chụkwara ndị fọdụrụ ọsọ chụruo ha Bet-Horon, na Azeka, na
Makeda, na-egbu ha n'ụzọ. 11 Mgbe ha si n'ihu Izrel gbapụ
ọsọ n'ụzọ nrịda Bet-Horon na-aga Azeka, Onyenwe anyị sitere
n'elu na-atụdakwasị ha ọtụtụ mkpụrụ mmiri. Ọnụọgụgụ ndị
mkpụrụ mmiri ndị a dagburu dị ukwuu karịa ndị ụmụ Izrel ji
mma agha ha gbuo. 12 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị mere
ka ndị Izrel lụgbuo ndị Amọrait. Joshua gwara Onyenwe
anyị okwu n'ihu ndị Izrel niile sị, "Gị, anyanwụ, guzo n'otu
ebe na mbara eluigwe Gibiọn. Gị, ọnwa, guzokwa n'otu ebe
na mbara eluigwe na Ndagwurugwu Aijalon" 13 Anyanwụ
guzoro, ọnwa guzokwa. Ha abụọ adaghị tutu ruo mgbe ndị
agha mba ahụ gbuchasịrị ndị iro ha. Ihe banyere akụkọ agha
a ka e dere n'akwụkwọ Jasha. Ya mere, anyanwụ guzoro n'otu
ebe n'etiti mbara eluigwe. Ọ nọkwa n'otu ebe ihe dịka otu
ụbọchị zuru ezu. 14 O nweghị ụbọchị ọzọ dịka ụbọchị ahụ
n'oge niile gara aga. Ọ dịbekwaghị ụbọchị yiri ụbọchị ahụ ruo
taa. Ọ bụ ụbọchị Onyenwe anyị mere ka anyanwụ na ọnwa
kwụsị, n'ihi naanị ekpere otu nwoke. N'ihi na Onyenwe anyị
na-eburu Izrel agha. 15 Joshua na ndị Izrel niile laghachiri
n'ọmụma ụlọ ikwu dị na Gilgal. 16 Ma n'oge ahụ a na-alụ
agha ahụ, ndị eze ise ahụ si n'ọgbọ agha gbapụ, zoo onwe ha
n'ime ọgba nkume dị na Makeda. 17 Mgbe ozi ruru Joshua
ntị, na a chọtala eze ise ndị ahụ, ebe ha zoro onwe ha n'ime
ọgba nkume dị na Makeda, 18 Joshua nyere iwu sị, "Werenụ
nkume buru ibu mechie ọnụ ọgba nkume ahụ. Debekwanụ
ndị nche n'ebe ahụ, ka ha chee ndị eze ahụ nche. 19 Ma unu
eguzola n'ebe ahụ n'onwe unu, chụsonụ ndị iro unu, na-
egbukwanụ ha site n'azụ. Unu ekwela ka ha gbaba n'obodo
ha dị iche iche, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke unu enyefeela
ha n'aka unu." 20 Ya mere, Joshua na ndị Izrel tigbuchara
ha kpamkpam n'ụzọ dị egwu, ọ bụ naanị mmadụ ole na ole
n'ime ha nwere ike gbaba n'ime obodo ha e wusiri ike. 21 Ndị
agha niile laghachikwuru Joshua n'ọmụma ụlọ ikwu ha dị na
Makeda n'udo. Ọ dịkwaghị onye ọbụla nwara anwa kwuo
okwu megide ndị Izrel n'ala ahụ. 22 Mgbe ahụ Joshua sịrị,
"Megheenụ ọnụ ọgba nkume ahụ, wepụtanụ ndị eze ise ahụ."
23 Ya mere, ha kpọpụtara ndị eze ise ahụ site n'ọgba nkume
ahụ, ha bụ eze Jerusalem, na eze Hebrọn, na eze Jamut, na
eze Lakish, na eze Eglọn. 24 Mgbe a kpụtara ha n'ihu Joshua,
ọ kpọrọ ndị ikom Izrel niile ka ha zụkọta, ọ gwara ndịisi
agha bụ ndị so ya jee, "Bịanụ nso, zọkwasịnụ ụkwụ unu n'olu

eze ndị a." Ya mere, ha bịara zọkwasị ụkwụ ha n'olu ha. 25
Joshua sịrị ha, "Unu atụla egwu, maọbụ daa mba. Dịnụ ike,
nweekwanụ ume, n'ihi na otu a ka Onyenwe anyị ga-eme ndị
iro unu niile bụ ndị na-ebuso unu agha." 26 Emesịa, Joshua ji
mma agha ya gbuo eze ise ndị a. Ọ kwụbara ha n'elu osisi
ise, ebe ha nọ ruo n'oge anyasị. 27 Ma mgbe anwụ bidoro
ịda, Joshua nyere iwu ka e site n'osisi wedata ozu ndị eze
ise ahụ, tụba ha n'ime ọgba nkume ahụ, ebe ha zoro onwe
ha. Ha ji nkume dị ukwuu mechie ọnụ ọgba nkume ahụ.
Nkume ukwuu ahụ dịkwa n'ebe ahụ ruo taa. 28 N'otu ụbọchị
ahụ, Joshua lara obodo Makeda n'iyi, jiri mma agha gbuo
eze ya, na onye ọbụla bi n'ime ya. Ọ dịkwaghị onye ọbụla
nọ n'ime obodo ahụ ọ hapụrụ ndụ. Otu ihe ahụ o mere eze
Jeriko ka o mere eze Makeda. 29 Joshua na ndị Izrel niile so
ya sitere na Makeda gaa na Libna lụso ya agha. 30 Onyenwe
anyị nyekwara obodo a na eze ya n'aka Izrel. Joshua weere
mma agha ya tigbuo mmadụ niile dị n'ime ya. O nweghị onye
ọbụla nke ọ hapụrụ ndụ n'ebe ahụ. O mekwara eze obodo a
ihe o mere eze Jeriko. 31 Site na Libna, Joshua na ndị Izrel
gara ruo Lakish, lụso ha agha. 32 Ma Onyenwe anyị nyefere
Lakish n'aka ụmụ Izrel. Joshua lụgburu ya n'ụbọchị nke abụọ
ya. Ha weere mma agha ha tigbuo mmadụ niile bi n'ime ya,
dịka ha mere Libna. 33 Ma mgbe a na-alụ agha na Lakish,
Horam eze Gaza, duuru ndị agha ya bịa inyere ndị obodo
Lakish aka, ka ha si otu a gbochie ndị agha Izrel ịbata n'ime
ya. Ma ndị agha Joshua gburu ya, laa ndị agha ya niile n'iyi,
ruo na ọ fọdụghị otu onye. 34 Emesịa, n'ụbọchị ahụ kwa,
Joshua na ndị Izrel hapụrụ Lakish gaa Eglọn lụgbuo ya. 35 Ha
were obodo ahụ n'otu ụbọchị ahụ, jiri mma agha ha tigbuo
mmadụ niile dị n'ime obodo ahụ, dịka ha mere na Lakish. 36
Mgbe Joshua na ndị Izrel sitere n'Eglọn pụọ, ha gara Hebrọn
buso ya agha. 37 Ha weere obodo ahụ, jiri mma agha gbuo
eze ha, na obodo nta niile gbara ya gburugburu. Ha gburu ndị
mmadụ niile bi n'ime ya dịka ha mere n'Eglọn. Ọ dịkwaghị
otu onye a hapụrụ ndụ. 38 Joshua na ndị Izrel niile ya na ha
so laghachiri azụ gaa busoo Debịa agha. 39 Ha meriri obodo
a, na obodo nta niile gbara ya gburugburu, na eze ya, jiri
mma agha gbuchapụ ha niile, mmadụ niile nọ n'ime ya ka ha
gburu kpamkpam. Ha ahapụghị onye ọbụla ndụ, ha mere
Debịa na eze ya dịka ha mere Libna na eze ya, na Hebrọn
kwa. 40 Ya mere, Joshua na ndị agha ya meriri obodo ahụ
niile, na ala ahụ niile. O meriri eze niile nke obodo ugwu ahụ,
na ndị bi na Negeb, na mgbada ala ugwu dị n'ọdịda anyanwụ,
na mgbada ala ugwu ugwu ahụ. O gbuchara mmadụ niile bi
n'ala ahụ, dịka Onyenwe anyị, Chineke Izrel si nye ya iwu.
41 Joshua tigburu ha niile site na Kadesh Banea ruo Gaza,
sitekwa na Goshen ruo Gibiọn. 42 Eze ndị a niile, na ala ha
niile, ka Joshua meriri n'otu oge ibu agha, n'ihi na Onyenwe
anyị, Chineke Izrel na-alụrụ Izrel agha. 43 Emesịa, Joshua na
ndị Izrel niile laghachiri n'ọmụma ụlọ ikwu ha dị na Gilgal.

11 Mgbe Jabin eze Hazọ nụrụ nke a, o ziri ozi zigara Jobab
eze ndị Madọn, zigakwara ndị eze obodo Shịmrọn na
Akshaf, 2 na ndị eze bi n'obodo ugwu ugwu, na ndị bi n'ime
Araba, na ndịda Kineret, na ndagwurugwu ọdịda anyanwụ,
na n'ime Nafọt Doa, nke dị n'ọdịda anyanwụ, 3 zigakwara
eze ndị Kenan ndị bi n'ọwụwa anyanwụ, na ọdịda anyanwụ,
zigakwara eze ndị Amọrait, na eze ndị Het, na eze ndị Periz,
na nke ndị Jebus nke dị n'ala ugwu. O zigakwara eze ndị Hiv
ndị bi na ndịda Hemon, na mpaghara Mizpa. 4 Ndị eze a niile
kwekọritara chịkọtaa ndị agha ha niile n'otu. Ndị agha ha
chịkọtara dị ukwuu dịka aja dị n'akụkụ osimiri. Ha ji ọtụtụ
ịnyịnya na ọtụtụ ụgbọ agha. 5 Eze ndị a niile zukọrọ maa ụlọ
ikwu ha n'akụkụ mmiri Merọm, maka ibuso Izrel agha. 6 Ma
Onyenwe anyị sịrị Joshua, "Atụla ha egwu, n'ihi na echi, n'oge
dịka ugbu a, aga m ewere ha niile n'ọnọdụ ndị egburu egbu
nyefee ha n'aka Izrel. Ị ga-ebipụ nkwonkwo ụkwụ ịnyịnya ha
niile, kpọọkwa ụgbọ agha ha niile ọkụ." 7 Ya mere, Joshua na
ndị agha ya niile bịaruru akụkụ mmiri Merọm na mberede,
lụso ha agha. 8 Onyenwe anyị nyefere ndị agha ha n'aka
ndị Izrel, ndị lụgburu ha, chụọ ha ọsọ ruo n'oke ala Saịdọn,
ruokwa ebe a na-akpọ Mizrefot Maim, na ruo n'akụkụ ọwụwa
anyanwụ, n'ime Ndagwurugwu Mizpa. Ya mere, o nweghị ọ
bụladị otu onye iro a hapụrụ ndụ n'agha ahụ. 9 Joshua na ndị
agha ya mere ha ihe Onyenwe anyị kwuru na a ga-eme ha. Ha
gbupụrụ nkwonkwo ụkwụ ịnyịnya ha niile, surekwaa ụgbọ
agha ha niile n'ọkụ. 10 Mgbe ahụ, Joshua laghachiri azụ busoo
Hazọ agha merie ya, were mma agha gbuo eze ya, n'ihi na
Hazọ bụrịị isi obodo alaeze ahụ niile. 11 Ha ji mma agha gbuo
ndị niile bi n'obodo ahụ, bibie ha kpamkpam, ọ dịghị onye
a hapụrụ nke na-eku ume. O sukwara Hazọ ọkụ. 12 Joshua
weere obodo niile nke ndị eze ahụ na ndị eze ha niile, jiri
mma agha gbuchapụ ha. Ọ lakwara ha niile n'iyi, dịka Mosis
onyeozi Onyenwe anyị nyere n'iwu. 13 Ma ndị Izrel esughị
obodo ọbụla n'ime ndị ahụ niile e wuru na mkputamkpu ala
ọkụ, karịakwa obodo Hazọ, nke Joshua kpọrọ ọkụ. 14 Ihe niile
a kwatara n'agha n'obodo ndị a, na anụ ụlọ ha niile, ka ndị
Izrel weere. Ma ha gburu mmadụ niile. Ha ahapụghị ọ bụladị
otu onye ndụ. 15 N'ihi na nke a bụ iwu Onyenwe anyị nyere
Mosis onyeozi ya. Mosis nyekwara Joshua otu iwu a. Ugbu a
Joshua emeela dịka a gwara ya. O mezuru ihe ndị a niile, bụ
nke Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu. 16 Ya mere, Joshua
meriri ala ahụ niile, bụ ala ugwu ugwu ahụ, na ala Negeb, na
ala Goshen, na obosara ala ọdịda anyanwụ ahụ niile, na ala
Araba, na ala ugwu ahụ niile, na ala ahụ dị na mgbada ugwu
Izrel. 17 N'ihi nke a, ala ndị Izrel nwere gbasara n'ụzọ niile
site n'ugwu Halak, nke dị nso na Sia, ruo Baal-Gad nke dị
na Ndagwurugwu Lebanọn, na ndịda ugwu Hemon. Joshua
jidere ma gbukwaa ndị eze ndị ala ahụ niile. 18 O were Joshua
ogologo oge imeri obodo ndị a niile na eze ha n'agha. 19 Ọ
dịkwaghị obodo ọzọ e mere ka ha na ụmụ Izrel dị n'udo karịa
naanị ndị Hiv, ndị bi na Gibiọn. Obodo ndị ọzọ niile ka a lara
n'iyi. 20 N'ihi na ọ bụ Onyenwe anyị, n'onwe ya, mere ka ndị
eze ahụ nyịchie obi ha, ka ha lụso Izrel agha, ka o si otu a laa
ha n'iyi, kpochapụkwa ha niile, na-emereghị ha amara, dịka
Onyenwe anyị nyere Mosis n'iwu. 21 N'oge ahụ kwa, Joshua
gara kpochapụ ndị Anak ahụ bi n'ala ugwu ugwu, ya bụ, na
Hebrọn, na Debịa, na Anab, na ala ugwu ugwu Juda, na ala
ugwu ugwu Izrel. O gburu ha niile, laa obodo ha n'iyi. 22 Ọ
dịkwaghị otu onye Anak a hapụrụ ndụ n'oke ala Izrel niile,
karịakwa ndị fọdụrụ na Gaza, na Gat, na n'ime Ashdọd. 23 Ya
mere, Joshua meriri ala ahụ niile dịka Onyenwe anyị si nye ya
Mosis n'iwu. O nyekwara ndị Izrel ala ahụ dịka ihe nketa ha.
O kenyere ha ala ahụ dịka ebo ha si dị. Site n'oge ahụ gaa
n'ihu, ala ahụ dara jụụ. Ibu agha adịghịkwa n'ime ya ọzọ.

12 Ndị a bụ ndị eze ala ndị ahụ ndị Izrel lara n'iyi, bụ ala
ndị ahụ ha nwetara n'akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri
Jọdan. Obodo niile a lara n'iyi bụ ndị dị site na ndagwurugwu

iyi Anọn ruo n'ugwu Hemon ha na akụkụ ọwụwa anyanwụ
Araba. 2 Saịhọn, eze ndị Amọrait, onye bi na Heshbọn. Ala ya
gbatịrị site n'Aroea, n'akụkụ ndagwurugwu Anọn, na n'etiti
ndagwurugwu iyi Anọn, ruo iyi Jabọk, nke bụ oke ala ụmụ
Amọn. Ọkara ala Gilead, nke dị n'ugwu iyi Jabọk bụkwa ala
ya. 3 Ọ bụkwa Saịhọn na-achị akụkụ ọwụwa anyanwụ Araba
site n'osimiri Kineret ruo n'osimiri Araba (ya bụ, Osimiri
Nnu), ruo Bet-Jeshimọt, gbadaakwa akụkụ ndịda ndịda ruo
na mgbada ugwu Pisga. 4 Ha merikwara Ọg, eze Bashan, onye
bụ otu n'ime ndị eze ikpeazụ ndị agbụrụ Refaim. Isi alaeze ya
dị n'Ashtarọt na Edrei. 5 Ọ chịrị n'ugwu Hemon, Saleka, ala
Bashan niile ruo n'oke ha na ndị Geshua na Maaka nwere,
nakwa ọkara nke Gilead, bụ oke ala Saịhọn, bụ eze Heshbọn.
6 Ọ bụ Mosis onyeozi Onyenwe anyị, na ụmụ Izrel, lara eze
abụọ ndị a n'iyi. Mosis nyekwara ebo Ruben, na ebo Gad,
na ọkara ebo Manase ala ha. 7 Ndị a bụ aha ndị eze niile
Joshua na ụmụ Izrel meriri, n'ofe osimiri Jọdan, n'akụkụ
ọdịda anyanwụ, site na Baal-Gad nke dị na ndagwurugwu
Lebanọn, ruo n'ugwu Halak nke dị na mgbago n'ụzọ Sia.
Joshua nyere ebo Izrel niile ala ha ndị a dịka ihe nketa,
n'usoro dịka ebo ha si dị. 8 Ala ndị ọzọ bụkwa ala ugwu ugwu
ahụ, na ala dị na mgbada ugwu ọdịda anyanwụ, na ala Araba,
na ala ndị dị na mgbada ugwu, na ọzara, nakwa Negev. Ndị
a bụ ala ndị Het, na ndị Amọrait, na ndị Kenan, ndị Periz,
na ndị Hiv, na ndị Jebus. Ndị a bụ ndị eze ahụ: 9 Eze Jeriko,
otu eze Ai (nke dị nso na Betel), otu 10 eze Jerusalem, otu
eze Hebrọn, otu 11 Eze Jamut, otu eze Lakish, otu 12 eze
Eglọn, otu eze Gaza, otu 13 eze Debịa, otu eze Geda, otu 14
eze Homa, otu eze Arad, otu 15 eze Libna, otu eze Adulam,
otu 16 eze Makeda, otu eze Betel, otu 17 eze Tapụọa, otu eze
Hefa, otu 18 eze Afek, otu eze Lasharọn, otu 19 eze Madọn,
otu eze Hazọ, otu 20 eze Shịmrọn Meron, otu eze Akshaf, otu
21 eze Teanak, otu eze Megido, otu 22 eze Kedesh, otu eze
Jokneam, n'ime Kamel, otu 23 eze Doa, (n'ime obodo Naftod),
otu eze Goiim, n'ime Gilgal, otu na 24 eze Tịaza, otu. Ha niile
dị ndị eze iri atọ na otu.

13 N'oge a, Joshua aghọọla agadi nwoke, Onyenwe anyị
kpọrọ ya sị ya, "Ugbu a, ị ghọọla agadi, ụbọchị ọgwụgwụ
ndụ gị abịala nso, ma ọtụtụ ala fọdụrụ ndị a ga-emeri. 2 "Ndị
a bụ ala nke fọdụrụ unu ga-enweta: "ala ndị Filistia niile na
ala ndị Geshua niile, 3 site n'osimiri Shaịho dị n'ọnụ Ijipt ruo
n'oke ala Ekrọn, n'akụkụ ugwu ya, nke a gụnyere ndị Kenan,
na ndịisi ise ndị Filistia: ndị Gaza, ndị Ashdọd, ndị Ashkelọn,
ndị Gat, na ndị Ekrọn; nakwa ala ndị Ava, 4 site na ndịda
ala ahụ niile dị n'ugwu; n'ala ndị Kenan, na Meara, nke bụ
ala ndị Saịdọn, ruo n'Afek, na oke ala ndị Amọrait; 5 na ala
ndị Gebal niile; na Lebanọn niile ruo n'ọwụwa anyanwụ, site
Baal-Gad n'okpuru ugwu Hemon ruo na mbata Hamat. 6 "Ndị
niile bi n'ala ugwu site na Lebanọn ruo Mizrefot Maim, ya bụ,
ndị Saịdọn niile, Mụ onwe m ga-achụpụ ha site n'ihu ụmụ
Izrel. Ihe dịrị gị bụ ike ala ahụ ka ọ bụrụ ihe nketa nye ndị
Izrel, dịka mụ onwe m nyere gị iwu. 7 Ya mere, kere ebo
itoolu, na ọkara Manase, ala ndị a niile, ka ọ bụrụ ihe nketa
ha." 8 Ọkara ebo Manase, na ebo Ruben, na Gad, enwetala
ihe nketa ha n'ofe ọzọ nke Jọdan, n'akụkụ ọwụwa anyanwụ,
dịka Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere ha. 9 Ala ha gbatịrị
site n'Aroea nke dị na ndagwurugwu Anọn, na site n'obodo
dị n'etiti ndagwurugwu ahụ, ruo n'ala dị larịị nke gbatịrị
site na Medeba ruo Dibọn. 10 Ọ gbatịkwara ruo n'oke ala
ndị Amọn, tinyere obodo niile nke Saịhọn, eze ndị Amọrait
na-achị mgbe o bi na Heshbọn. 11 Ọ gụnyekwara Gilead,
n'oke ala ndị Geshua, na ndị Maaka, na ugwu Hemon niile, na
Bashan niile, ruokwa Saleka. 12 Ya bụ, obodo niile nke Ọg
eze ndị Bashan na-achị, mgbe isi alaeze ya dị n'Ashtarọt na
Edrei. (Ọ bụ eze ikpeazụ n'agbụrụ ndị Refaim.) Mosis busoro
Saịhọn na Ọg agha, tigbuo ha, napụkwa ha ala ha. 13 Ma
ndị Izrel achụpụghị ndị Geshua na ndị Maaka, ya mere, ha
nọgidere na-ebi n'etiti ụmụ Izrel ruo taa. 14 O nweghị ala o
kenyere ebo Livayị. N'ihi na Onyenwe anyị kwere ha nkwa
na ihe nketa ha ga-abụ ihe aja onyinye niile e si n'ọkụ na-
ewetara Onyenwe anyị Chineke Izrel. 15 Nke a bụ ala Mosis
nyere ebo Ruben dịka agbụrụ ha si dị, ka ọ bụrụ ihe nketa ha.
16 Ala ha gbatịrị site n'Aroea, na ndagwurugwu iyi Anọn,
sitekwa n'obodo dị n'etiti ndagwurugwu ahụ na ala dị larịị
gabiga gafee Medeba, 17 ruo Heshbọn, na obodo ndị ọzọ
dị n'ala larịị ahụ, tinyere obodo Dibọn, na Bamot Baal, na
Bet-Baal-Meon, 18 na Jahaz, na Kedemot, na Mefaat, 19 na
Kiriatem, na Sibma, na Zeret Shaha, nke dị n'ugwu nta dị na
ndagwurugwu ahụ; 20 na Bet-Peoa, na Bet-Jeshimọt, nke dị
n'ebe dị na mgbada ugwu Pisga; 21 na obodo niile dị n'ala
larịị ahụ, na ala Saịhọn niile, onye bụ eze ndị Amọrị nke chịrị
na Heshbọn. Mosis lụgburu ya, lụgbukwaa ndịisi Midia bụ
Evi, na nke Rekem, na nke Zua, na nke Hua, na nke Reba,
ụmụ ndị eze ha na Saịhọn jikọtara aka buo agha. 22 Tinyere
ndị ha gburu n'ọgbọ agha, ụmụ Izrel ji mma agha gbuo Belam
nwa Beoa, onye na-agba aja. 23 Ya mere, oke ala ebo Ruben
dị n'ọnụ mmiri osimiri Jọdan. Obodo ukwu na obodo nta
ndị a bụ ihe ha nwetara dịka ihe nketa ha. Ezinaụlọ ọbụla
nwetakwara oke nke ha dịka ikwu ha si dị. 24 Mosis nyekwara
ebo Gad ala nke ha site n'ala ahụ ha lụgburu, dịka ikwu ha si
dị. 25 Ndị a bụ ala ebo Gad nwetara: ala ahụ niile dị na Jeza,
na obodo Gilead niile, na ọkara ala ndị Amọn nke ruru Areoa,
n'akụkụ Raba. 26 Na ala sitere Heshbọn ruo Ramat Mizpa, na
Betonim, na sitekwa Mahanaim ruo oke ala Debịa. 27 N'ime
ndagwurugwu ala ha bụ Bet-Haram, na Bet-Nimra, na Sukọt,
na Zafọn, na ala fọdụrụ n'alaeze Saịhọn eze Heshbọn, nke dị
n'akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan n'oke ala ya ruokwa
nsọtụ osimiri Galili. 28 Obodo ndị a na obodo nta ndị ọzọ bụ
ihe nketa ụmụ Gad dịka agbụrụ ha si dị. 29 Mosis nyekwara
ikwu ọbụla dị n'ọkara ebo Manase ala nke ha, dịka mkpa ha si
dị. 30 Ala ha ketara gbatịrị ruo Mahanaim. Ọ bụ ha nwekwa
ala Bashan niile, na ala niile Ọg, eze Bashan, na-achị, tinyere
iri obodo nta isii dị na Bashan, nke Jaịa wuru. Ha nwetakwara
31 ọkara Gilead, na Ashtarọt, na Edrei bụ isi obodo alaeze Ọg
n'ime Bashan. Ala ndị a niile ka e nyere ọkara ebo Manase, ya
bụ ikwu niile e nwere site n'ụmụ Makia, ọkpara Manase. 32
Ndị a bụ otu Mosis si keere ụmụ Izrel ala dị n'akụkụ ọwụwa
anyanwụ osimiri Jọdan, mgbe ụmụ Izrel mara ụlọ ikwu ha
n'obosara ala Moab, na ncherita ihu obodo Jeriko. 33 Ma
Mosis enyeghị ebo Livayị ala ọbụla, n'ihi na ọ gwara ha na
Onyenwe anyị, Chineke Izrel bụ ihe nketa ha nwere, dịka o
kwere ha na nkwa.

14 Otu a ka esi kenye ndị Izrel ala Kenan, bụ nke Elieza
onye nchụaja, na Joshua, nwa Nun, na ndị ndu ikwu
niile dị n'ebo Izrel kere. 2 Ebo ọbụla n'ime ebo itoolu na
ọkara ahụ fọdụrụ nwetara ihe nketa ha site n'ife nza, dịka

Onyenwe anyị nyere ya Mosis n’iwu. 3 Ma Mosis enyelarị ebo
abụọ na ọkara ala nke ha n’ofe ọzọ nke osimiri Jọdan, n’akụkụ
ọdịda anyanwụ. Ma o kenyeghị ndị Livayị ihe nketa ọbụla
n’etiti ha. 4 N’ihi na ụmụ Josef dị ebo abụọ, ya bụ Manase na
Ifrem. Enyeghị ndị Livayị oke n’ala ahụ, karịa obodo ụfọdụ
ebe ha ga-ebi na ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha. 5 Ndị Izrel keere
ala ahụ n’usoro dịka iwu Onyenwe anyị nyere Mosis si dị. 6
N’oge a, ụmụ Juda zipụrụ ndị ozi ndị jekwuuru Joshua na
Gilgal. Kaleb, nwa Jefune, onye Keniz so ha n’ije a. Mgbe ha
bịarutere, Kaleb gwara Joshua okwu sị ya, “I chetakwara okwu
ahụ Onyenwe anyị gwara Mosis onye nke Chineke banyere gị
na banyere mụ onwe m, mgbe anyị nọ na Kadesh Banea? 7
Agbara m iri afọ anọ n’oge ahụ Mosis onyeozi Onyenwe anyị
si na Kadesh Banea zipụ anyị ịga iledo ala ndị Kenan anya.
Mgbe anyị lọghachiri, agwara m ya okwu, kọwaara ya ihe
m chere n’obi m bụ eziokwu. 8 Ma ụmụnna anyị, ndị anyị
na ha so gaa, menyere ụmụ Izrel egwu, mee ka obi ha daa
mba ịchọ ịbanye n’ala ahụ e kwere anyị na nkwa. Ma ebe m
nọgidere jiri obi m niile soro Onyenwe anyị Chineke m, 9
Mosis ṅụrụ iyi sị m, ‘Ebe ọ bụ na i ji obi gị niile soro Onyenwe
anyị Chineke m, ala ahụ i jegharịrị ije n’elu ya ga-abụ ihe
nketa nye gị na ụmụ gị ruo mgbe ebighị ebi.’ 10 “Ugbu a,
dịka Onyenwe anyị kwere na nkwa, o meela ka m dị ndụ. Nke
a bụ iri afọ anọ na ise kemgbe Onyenwe anyị gwara Mosis
okwu ndị a, mgbe Izrel na-awagharị n’ọzara. Ma ugbu a, lee,
agbaala m iri afọ asatọ na ise taa. 11 M dị ike taa dịka m dị
n’ụbọchị ahụ Mosis zipụrụ m. Dịka ike m dị mgbe ahụ, adịkwa
m ike ugbu a, ịpụ buo agha ma batakwa 12 Ya mere, nye m
ala ugwu ugwu ahụ Onyenwe anyị kwere m nkwa n’ụbọchị
ahụ. Gị onwe gị nụrụ n’oge ahụ na ụmụ Anak bi n’ebe ahụ, na
obodo ha bukwara ibu, na e jikwa mgbidi e wusiri ike gbaa ha
gburugburu. Ma site n’inyeaka Onyenwe anyị, aga m achụpụ
ha dịka Onyenwe anyị kwuru.” 13 N’ihi nke a, Joshua gọziri
Kaleb nwa Jefune. O nyere ya obodo Hebrọn ka ọ bụrụ ihe
nketa ya. 14 Ya mere, obodo Hebrọn ghọrọ ihe nketa Kaleb
nwa Jefune onye Keniz bido mgbe ahụ, n’ihi na o ji obi ya
niile soro Onyenwe anyị, Chineke Izrel. 15 Tupu oge a, aha
a na-akpọ Hebrọn bụ Kiriat Aaba, nke pụtara Obodo Aaba.
Aaba bụkwa aha nwoke kachasị ịdị ukwuu n’etiti ndị Anak
niile. Site n’oge a gaa n’ihu, e nwere udo n’ala ahụ niile.

15 Ala ndị a ka e nyere ndị Juda dịka ikwu dị n’ebo ahụ
si dị. Ikwu ọbụla ketara ala nke ha site n’ife nza. Ala
Juda gbatịrị nnọọ ruo n’oke ala Edọm, gbatịakwa ruo n’ọzara
Zin, kwụsị n’ọnụ ọnụ ndịda ọzara a. 2 N’akụkụ ndịda, oke
ala ha malitere n’ọnụ ọnụ ndịda osimiri Nnu. 3 Site n’ebe
akụkụ ndịda nrigo Akrabim, gafee ruo n’ọzara Zin, ma rigoo
n’akụkụ nke ndịda Kadesh Banea, gafee Hezrọn rigoruo na
Aada, gba gburugburu gaa Kaka; 4 site n’ebe ahụ ruo Azmọn,
pụọ gbasoro iyi dị n’oke ala ndị Ijipt gagide ruo n’osimiri
Mediterenịa. Nke a bụ oke ala n’ebe ndịda. 5 Oke ala ha
n’ọwụwa anyanwụ bụ oke osimiri Nnu, ruo n’ọnụ mmiri
osimiri Jọdan. Oke ala ha n’akụkụ ugwu bidoro n’ọnụ mmiri
osimiri Jọdan, 6 gbatịrị ruo Bet-Hogla, ma ruo n’ugwu Bet-
Araba, rukwaa na nkume Bohan, nwa Ruben. 7 Site n’ebe
ahụ, ọ gbatịrị ruo na Ndagwurugwu Akọ na Debịa, tụgharịa
gbatịrịkwa ruo Gilgal, na ncherita ihu ala ala Adumim nke dị
n’akụkụ ndịda ndagwurugwu ahụ. Site n’ebe ahụ ọ gbatịrị
ruo na mmiri En-Shemesh, kwụsị na En-Rogel. 8 Oke ala ahụ
gbagoro Ndagwurugwu nke Ben Hinom, rukwaa n’akụkụ
ndịda Jebus n’ebe e wuru obodo Jerusalem. Oke ala ahụ
sitekwara ebe ahụ gbagoo ruo n’elu dị n’akụkụ ọdịda anyanwụ
nke Ndagwurugwu Hinom, na nsọtụ ugwu nke Ndagwurugwu
Refaim. 9 Site n’elu ugwu ebe ahụ, oke ala ahụ gbatịrị ruo na
mmiri ime ala Neftoa, pụta site n’ebe ahụ ruo obodo niile dị
nso ugwu Efrọn. Site n’Efrọn, oke ala ahụ gbadara ruo Baala
(nke aha ya ọzọ bụ Kiriat Jearim). 10 Oke ala ahụ mere dịka ọ
ga-agba Baala gburugburu n’akụkụ ọdịda anyanwụ, site n’ebe
ahụ pụta n’ugwu Sia, sitekwa n’ebe ahụ ruo n’akụkụ ugwu
Jearim (ya bụ Kesalon), gbatịa ruo na ndịda Bet-Shemesh,
gafee ruo n’ọdịda anyanwụ oke ala Timna. 11 O sikwara ebe
ahụ ruo ndịda ugwu Ekrọn, tụgharịa ruo Shikerọn, gafee ya,
ruo n’ugwu Baala, sitekwa n’ebe ahụ ruo Jabneel, oke ala
ahụ kwụsịrị n’osimiri. 12 Oke ala ha n’akụkụ ọdịda anyanwụ
bụ ọnụ mmiri osimiri Mediterenịa. Ndị a bụ oke ala gbara
ndị Juda gburugburu dịka ikwu ha niile si dị. 13 Dịka iwu
Onyenwe anyị nyere si dị, Joshua nyere Kaleb nwa Jefune oke
n’etiti ndị Juda. O kenyere ya Kiriat Aaba, ya bụ, Hebrọn. Aaba
bụ nna nna Anak. 14 Kaleb sitere n’obodo Hebrọn chụpụ
ndị ikom atọ, bụ Sheshai, na Ahiman, na Talmai, ụmụ Anak
n’ala ha. 15 O si n’ebe ahụ bilie ịlụso ndị bi na Debịa ọgụ.
Nke a na-akpọ Kiriat Sefa n’oge mbụ. 16 Kaleb sịrị, “Nwoke
ọbụla ga-aga busoo Kiriat Sefa agha ma merie ya ka m ga-
akpọnye Aksa, bụ nwa m nwanyị ka ọ bụrụ nwunye ya.” 17
Ya mere, Otniel, nwa Kenaz, nwa nwanne Kaleb, lụgburu
obodo ahụ n’agha. N’ihi nke a, Kaleb kpọnyere ya Aksa, bụ
nwa ya nwanyị ka ọ bụrụ nwunye ya. 18 Otu ụbọchị, mgbe
Aksa bịakwutere Otniel, ọ kwagidere ya ka ọ rịọ ala ubi site
n’aka nna ya. Mgbe Aksa si n’elu ịnyịnya ibu ya rịdata, Kaleb
jụrụ ya sị, “Gịnị ka ị chọrọ ka m mere gị?” 19 Ọ zaghachiri,
“Nyem onyinye pụrụ iche. Ebe ọ bụ na i nyela m ala Negev,
biko nyekwa m isi mmiri ụfọdụ.” N’ihi nke a, Kaleb nyere
ya isi mmiri mgbago na isi mmiri nke ndịda. 20 Nke a bụ
ihe nketa ebo Juda dịka ikwu ha niile si dị. 21 Obodo niile
nke ndị ebo Juda dị na Negev, n’akụkụ ndịda n’oke ala Edọm
bụ ndị a: Kabzeel, Eda, Jaguo, 22 Kina, Dimona, Adada, 23
Kedesh, Hazọ, Itnan, 24 Zif, Telem, Bealot, 25 Hazọ Hadata,
Keriọt Hezrọn (ya bụ Hazoa), 26 Amam, Shema, na Molada,
27 Haza Gada, Heshmọn, Bet-Pelet, 28 Haza Shual, Bịasheba,
Biziotịa, 29 Baala, Iyim, Ezem, 30 Eltolad, Kesil, Homa, 31
Ziklag, Madmanna, Sansanna, 32 Lebaot, Shilhim, Ain na
Rimọn. Ọnụọgụgụ obodo ndị a dị iri abụọ na itoolu. Obodo
nta ndị ọzọ gbara ha niile gburugburu. 33 Obodo niile ndị a
dị na ndịda ugwu ka e nyekwara ebo Juda. Obodo ndị a bụ,
Eshtaol, Zora, Ashna, 34 Zanoa, En-Ganim, Tapụọa, Enam, 35
Jamut, Adulam, Soko, Azeka, 36 Shaaraim, Aditaịm na Gedera
(maọbụ Gederotaịm). Ha niile dị obodo iri na anọ. Obodo
nta ndị ọzọ gbakwara ha gburugburu. 37 Ebo Juda ketara
Zenan, Hadasha, Migdal Gad, 38 Dilean, Mizpa, Jekteel, 39
Lakish, Bozkat, Eglọn, 40 Kabọn, Laamam, Kitlish, 41 Gederọt,
Bet-Dagọn, Naama na Makeda. Obodo ndị a dị iri na isii,
tinyekwara obodo nta ha. Ndị Juda ketakwara: 42 Libna, Eta,
Ashan 43 Ifta, Ashna, Nezib, 44 Keila, Akzib na Maresha. Ha
niile dị obodo itoolu, tinyekwara obodo nta ha niile. 45 Ha
ketakwara Ekrọn, na obodo nta ya niile. 46 Ọ bụ ha nwekwa
obodo niile dị n’akụkụ ọdịda anyanwụ Ekrọn, ndị dị nso nso
Ashdọd, na obodo nta niile dị ha nso. 47 Ma Ashdọd n’onwe
ya, na ụmụ obodo nta ya niile, na Gaza na obodo nta ya

niile, ruo n’iyi Ijipt, na ruo n’oke osimiri Mediterenịa. 48
Ha nwetakwara ala ndị dị n’ugwu ugwu bụ, Shamia, Jatịa,
Sokoh, 49 Dana, Kiriat-Sana (ya bụ Debịa), 50 Anab, Eshtemo,
Anim, 51 Goshen, Họlọn na Gailo, ha niile dị obodo iri na
otu tinyere obodo nta ha niile. 52 Obodo ndị ọzọ bụ Arab,
Duma, Eshan, 53 Janim, Bet-Tapụọa, Afeka, 54 Humta, Kiriat
Aba nke bụ Hebrọn na Zior, obodo itoolu tinyere obodo nta
ha niile. 55 Maon, Kamel, Zif, Juta, 56 Jezril, na Jokdeam,
Zanoa, 57 Kain, Gibea na Timna, obodo iri tinyere obodo nta
ha niile. 58 Halhaul, Bet Zoa, Gedoa, 59 Maarat, Bet-Anot
na Eltekọn, obodo isii tinyere obodo nta ha niile. 60 Kiriat
Baal, ya bụ, Kiriat Jearim na Raba, obodo abụọ tinyere obodo
nta ha niile. 61 Obodo ha ndị dị n’ọzara bụ ndị a: Bet-Araba,
Midin, Sekaka, 62 Nibshan, Obodo Nnu na En-Gedi, obodo
isii tinyere obodo nta ha niile. 63 Ma ebo Juda enweghị ike
ịchụpụ ndị Jebus bi n’ime Jerusalem; ruo taa ndị Jebus bi na
Jerusalem, n’etiti ụmụ Juda.

16 Ala e kenyere ụmụ ụmụ Josef bidoro n’osimiri Jọdan
n’akụkụ ọwụwa anyanwụ Jeriko gbatịrị ruo n’ọzara. O
sitere na Jeriko gbagoo ala ugwu ugwu ahụ, ruokwa Betel. 2
O sitekwara Betel (ya bụ Luz), gafee ruo Atarọt, ebe ndị Akai
bi. 3 Site n’ebe ahụ, ọ gbatịrị n’akụkụ ọdịda anyanwụ rute ala
ndị Jaflet, ruo ala mgbada mgbada Bet-Horon. O si n’ebe ahụ
ruo Gaza, tutu kwụsị n’osimiri Mediterenịa. 4 Ụmụ Josef bụ
Ifrem, na Manase nwetara ihe nketa ha. 5 Ndị a bụ ala nke
ikwu dị iche iche dị n’ebo Ifrem nwetara. Oke ala ha n’akụkụ
ọwụwa anyanwụ malitere n’Atarọt-Ada. Site n’ebe ahụ, o
ruru n’akụkụ elu elu Bet-Horon; 6 sitekwa n’ebe ahụ ruo
n’osimiri Mediterenịa. Oke ala ha n’akụkụ ugwu malitere na
Mikmetat, gafee n’akụkụ ọwụwa anyanwụ ruo Taanat Shaịlo,
gafee ya ruo na Janoa. 7 O sitere na Janoa gbadaa ruo Atarọt,
na Naara, bịaruo Jeriko, gafee, kwụsị n’osimiri Jọdan. 8 Oke
ala ahụ n’akụkụ ọdịda anyanwụ sitere na Tapụọa gaa ruo iyi
Kana, na ruo n’osimiri Mediterenịa. Nke a bụ ala ebo Ifrem
ketara, dịka ikwu ha si dị. 9 E tinyere obodo ukwu na obodo
nta niile ekepụtara iche n’ihi ebo Ifrem n’etiti ihe nketa ụmụ
Manase. 10 Ma ha achụpụghị ndị Kenan ndị bi na Gaza. N’ihi
nke a, ndị Kenan binyere ndị Ifrem ruo taa, ma e mere ka ha
bụrụ ndị ọrụ ngo.

17 Nke a bụ oke e kenyere ndị ebo Manase, bụ ọkpara
Josef, ya bụ Makia ọkpara Manase, onye bụ nna nna ndị
Gilead. Onye natara ala Gilead na Bashan, n’ihi na ndị agbụrụ
Makia bụ dike n’agha. 2 Ya mere, oke a dịịrị ndị fọdụrụ n’ebo
Manase dịka ezinaụlọ ha si dị. Agbụrụ Abieza, Helek, Asriel,
Shekem, Hefa na Shemida. Ndị a bụ ụmụ ndị ikom agbụrụ
Manase, nwa Josef, dịka ikwu ha si dị. 3 Ma Zelofehad, nwa
Hefa, nwa Gilead, nwa Makia, nwa Manase, amụtaghị ụmụ
ndị ikom kama ọ mụtara naanị ụmụ ndị inyom, ndị aha ha
bụ nke a: Mahla, Noa, Hogla, Milka na Tịaza. 4 Ndị inyom
ndị a bịakwutere Elieza, onye nchụaja na Joshua nwa Nun,
n’ihu ndị ndu ụmụ Izrel niile sị ha, “Onyenwe anyị gwara
Mosis sị ya kenye anyị ala nke anyị, dịka o si kenye ụmụ ndị
ikom ikwu anyị.” Ya mere, dịka Onyenwe anyị nyere ya Mosis
n’iwu, Joshua nyere ha ihe nketa ruuru ha n’etiti ụmụnne
nna ha, dịka ndị ọzọ si keta. 5 Manase chịtara ala oke iri,
tinyere Gilead, na Bashan nke dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ
Jọdan, 6 n’ihi na e mere ka ndị inyom Manase keta oke n’etiti
ndị ikom ebo Manase. Ala fọdụrụ na Gilead bụ ndị ikom ebo
Manase nwe ya. 7 Oke ala ebo Manase gbatịrị site n’Asha ruo
na Mikmetat, nke dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ Shekem. Ọ
gbatịkwara n’akụkụ ndịda site n’ebe ahụ tinyere ndị bi n’ala
En-Tapụọa. 8 Ala dị gburugburu Tapụọa bụ ala ebo Manase,
ma obodo Tapụọa n’onwe ya, nke dị n’oke ala ebo Manase, bụ
obodo ebo Ifrem. 9 Oke ala ụmụ Manase gbatịrị ga ndịda
ruo na mmiri iyi Kana. Ụfọdụ obodo ndị Ifrem dị n’ebe ahụ,
n’etiti obodo ndị Manase, kama oke ala ndị Manase n’akụkụ
ugwu iyi ahụ kwụsịrị n’osimiri Mediterenịa. 10 Ala dị na
ndịda bụ nke e kenyere Ifrem, ma ala mgbago ugwu bụ nke
Manase. Ala ndị Manase gbatịrị ruo n’osimiri Mediterenịa ma
ha na ndị Asha nwekọrọ oke ala n’akụkụ ugwu, ebe ha na ndị
Isaka nwere oke ala n’akụkụ ọwụwa anyanwụ. 11 Manase
ka e nyere obodo ndị a, nke dị n’ala e nyere Isaka na Asha:
obodo Bet-Shan, na Ibleam, na Doa, na Endoa, na Teanak,
na Megido, na obodo nta niile gbara ha gburugburu. Obodo
nke atọ bụ Nafọt. 12 Ma ụmụ Manase enweghị ike ịchụpụ
ndị Kenan bi n’obodo ndị ahụ, n’ihi na ndị Kenan nọgidere
bichie obodo ndị a. 13 Ma n’ikpeazụ, mgbe ụmụ Izrel ghọrọ
ndị dị ike, ha achụpụghị ndị Kenan niile bi n’obodo ndị a
kpamkpam, kama ha mere ka ha bụrụ ndị na-ejere ụmụ Izrel
ozi, dịka ndị ohu ha. 14 Ma ụmụ ụmụ Josef sịrị Joshua, “Gịnị
mere i ji nye anyị naanị otu ụzọ ala ka ọ bụrụ ihe nketa anyị?
Ị hụrụ na Onyenwe anyị gọziri anyị mee ka ọnụọgụgụ anyị
baa ụba.” 15 Joshua zara sị ha: “Ọ bụrụ na ala ugwu ugwu
Ifrem agaghị ezuru unu n’ihi na unu bara ụba n’ọnụọgụgụ,
gaanụ n’oke ọhịa sụchasịa ala, n’ime ala ndị Periz, na nke
ndị Refaim.” 16 Ụmụ Josef zara Joshua sị, “Ala ugwu ugwu a
agaghị ezuru anyị. Ọzọ, ndị Kenan niile bi n’ala dị larịị nwere
ụgbọala igwe, ma ndị niile bi na Bet-Shan, na ụmụ obodo nta
ha na ndị bikwa na Ndagwurugwu Jezril.” 17 Ma Joshua zara
ụmụ Josef, ya bụ, Ifrem na Manase, sị ha, “Unu dị ukwuu
n’ọnụọgụgụ, bụrụkwa ndị dị ike, ọ bụghị naanị otu oke ka
unu ga-eketa, 18 n’ihi na ala ugwu ugwu oke ọhịa ahụ bụkwa
nke unu. Sụchaanụ ya, ruo na nsọtụ ya, ka ọ bụrụ nke unu.
Ọ bụ ezie na ndị Kenan bi n’ime ya nwere ụgbọ agha igwe,
bụrụkwa ndị sịrị ike, unu nwere ike ịchụpụ ha.”

18 Ọgbakọ Izrel niile zukọtara na Shaịlo maa ụlọ nzute
n’ebe ahụ. N’oge a, ala ahụ niile bịara n’okpuru ọchịchị
ndị Izrel, 2 ma e nwekwara ebo Izrel asaa a na-ekenyebeghị
ala nke ha dịka ihe nketa. 3 Ya mere, Joshua jụrụ ụmụ
Izrel ajụjụ sị ha, “Ruo ole mgbe ka unu ga-eche tupu unu
ekpochapụ ndị niile bi n’ala a, inweta ala Onyenwe anyị
Chineke nna nna unu nyere unu? 4 Họpụtanụ ndị ikom atọ
site n’ebo ọbụla, ndị m ga-eziga ka ha gaa jegharịa n’ala
niile ahụ, dee ya n’akwụkwọ nkọwa otu ihe nketa ọbụla
si dị, n’akụkụ ya niile. Mgbe ahụ, ha ga-alọghachikwute
m. 5 Ha ga-eke ala ahụ fọdụrụ ụzọ asaa. Ma ebo Juda ga-
anọgide n’ala ha n’akụkụ ndịda, ụmụ ụmụ Josef kwa ga-
anọgide n’ala ha n’akụkụ ugwu. 6 Unu depụtachaa ụzọ asaa
ndị a n’akwụkwọ, werenụ ya bịakwute m ka m feere unu
nza n’ihu Onyenwe anyị Chineke anyị ịchọpụta ebo ga-eketa
akụkụ ọbụla n’ala ahụ. 7 Ma ndị Livayị agaghị eketa ala
ọbụla n’etiti unu, n’ihi na ihe nketa ha bụ ọrụ nchụaja ha
na-arụ n’ihu Onyenwe anyị. Ebo Gad, na Ruben, na ọkara
ebo Manase agaghị enwetakwa oke ọzọ, n’ihi na ha anarala
ihe nketa nke ha n’ofe Jọdan, n’akụkụ ọwụwa anyanwụ, ebe
Mosis onyeozi Onyenwe anyị kwere ha na nkwa na ha ga-

ebi.” 8 Ya mere, mgbe ndị ikom nledo ahụ gawara ijeghari
n’ala ahụ niile, Joshua gwara ha okwu sị, “Jeenụ jegharịa
n’ala ahụ niile. Depụtakwanụ otu unu chere a ga-esi kee ya
n’akwụkwọ. Mgbe unu lọtara aga m anọ n’ebe a bụ Shaịlo
jụta Onyenwe anyị ase site n’ife nza, chọpụta ala nke ebo
ọbụla ga-eketa.” 9 Ndị ikom ahụ gabigara ala ahụ, depụta ya
n’akwụkwọ, n’obodo n’obodo dịka o si dị n’oke asaa. Mgbe
ha mesiri nke a, ha lọghachikwutere Joshua n’ọmụma ụlọ
ikwu n’ime Shaịlo. 10 Joshua feere ha nza na Shaịlo n’ihu
Onyenwe anyị, n’ebe ahụ ka ọ nọ keere ndị Izrel ala ahụ
dịka ebo ha si dị. 11 Ndị mbụ e kenyere ala site n’ife nza
bụ ebo Benjamin dịka ikwu ha si dị. Ala niile e kenyere ebo
Benjamin bụ nke dị n’etiti ala e nyere ebo Juda na Josef. 12
Oke ala ha n’akụkụ ugwu sitere n’osimiri Jọdan ruo n’akụkụ
ugwu Jeriko. N’ọdịda anyanwụ o sitere na Jeriko ruo ala ugwu
ugwu ahụ niile, ruokwa n’ọzara Bet-Aven. 13 Oke ala ahụ
sitekwara n’akụkụ ndịda ruo n’akụkụ Luz (ebe a na-akpọkwa
Betel), ruokwa Atarọt-Ada, nke dị n’akụkụ ndịda ugwu dị na
mgbada Bet-Horon. 14 Site n’ugwu ahụ chere Bet-Horon ihu
n’akụkụ ndịda, oke ala ahụ gbadara ndịda gbasoro akụkụ
ọdịda anyanwụ pụta na Kiriat Baal, ya bụ, Kiriat Jearim, otu
n’ime obodo ndị Juda. Nke a bụ oke ala ahụ n’ọdịda anyanwụ.
15 Oke ala ha na ndịda sitere na nsọtụ akụkụ Kiriat Jearim
rute n’isi iyi mmiri Neftoa. 16 O sitekwara n’ebe ahụ gbada
ruo na ndịda ugwu ahụ nke chere ihu na Ndagwurugwu
nke Ben Hinom, n’akụkụ ugwu Ndagwurugwu nke Refaim.
O sitekwara n’ebe ahụ gafee ruokwa n’akụkụ ndịda ugwu
obodo ndị Jebus, ruo En-Rogel. 17 Site n’En Rogel oke ala ahụ
gbatịrị ruo En-Shemesh, gafee ruo Gelilọt, nke chere ihu na
nrigo ugwu Adumim. O si n’ebe ahụ ruo na nkume Bohan,
nwa Ruben. 18 O sitere n’ebe ahụ gafee n’akụkụ ugwu Bet-
Araba gbadata rute n’Araba, 19 ọ gafere gbatịrị ruo n’akụkụ
Bet-Hogla na mgbago ugwu, pụta n’akụkụ ugwu nke osimiri
Nnu, nke bụ n’akụkụ ndịda ọnụ mmiri osimiri Jọdan. Nke a
bụ oke ala ha n’akụkụ ndịda. 20 Oke ala ha n’akụkụ ọwụwa
anyanwụ bụ osimiri Jọdan. Ndị a bụ ihe nketa ụmụ Benjamin,
dịka oke ala ya niile si dị gburugburu, dị ka ikwu ya niile si dị
n’akụkụ niile. 21 Ndị a bụ obodo e kenyere ebo Benjamin,
dịka ikwu ha si dị: Jeriko, Bet-Hogla, Emek Keziz, 22 Bet-
Araba, Zemaraim, Betel, 23 Avim, Para, Ofra, 24 Kefa Amoni,
Ofni, Geba, obodo iri na abụọ na obodo nta ha ndị ọzọ. 25 Na
Gibiọn, Rema, Beerọt, 26 Mizpa, Kefira, Moza, 27 Rekem,
Iapeel, Tarala, 28 Zela, Haelef na obodo ndị Jebus, nke aha ya
bụ Jerusalem, Gibea na Kiriat Jearim, obodo iri na anọ na
obodo nta niile gbara ha gburugburu. Ndị a bụ ihe nketa ụmụ
Benjamin maka ikwu ya niile.

19 Ndị nke abụọ sitere n’ife nza nweta oke ha bụ ebo
Simiọn dịka ikwu ha si dị. Ala ha ketara dị n’ime ala e
kenyere ndị Juda. 2 Ihe nketa ụmụ Simiọn bụ ndị a: Bịasheba
(maọbụ Sheba), Molada, 3 Haza Shual, Bala, Ezem, 4 Eltolad,
Betul, Homa, 5 Ziklag, Bet-Makabot, Haza Susa, 6 Bet-Lebaot
na Sharuhen, obodo iri na atọ na obodo nta ndị ọzọ gbara ha
gburugburu. 7 Na Ain, Rimọn, Eta na Ashan, obodo anọ na
obodo nta ha, 8 tinyekwara obodo nta ndị ọzọ niile gbara
obodo ukwu ndị a gburugburu, ruo obodo Baalat-Bịa, ya bụ
(obodo Rema dị na Negev). Nke a bụ ihe nketa ebo Simiọn
dịka ikwu ha si dị. 9 E sitere n’oke ụmụ Juda wepụta oke
ụmụ Simiọn, n’ihi na ihe ụmụ Juda ketara dị ukwuu karịa
ihe ha kwesiri iketa. Ọ bụ nke a mere ụmụ Simiọn ji nweta
ihe nketa site n’etiti ala ndị Juda. 10 Ebo nke atọ nwetara
ihe nketa ha site n’ife nza bụ ebo Zebụlọn dịka ikwu ha si
dị. Ala ha nwetara gbatịrị ruo Sarid. 11 Site n’ebe ahụ, oke
ala ahụ gbatịrị gaa n’akụkụ ọdịda anyanwụ, ruo Marala na
Dabeshet, rukwaa iyi dị n’ihu Jokneam. 12 O si na Sarid
chigharịa ihu n’akụkụ ọwụwa anyanwụ, oke ala ahụ ruru
n’oke ala Kislọt Teboa, gbagorokwa ruo Daberat, ruokwa Jafia.
13 Ọ gbatịkwara n’akụkụ ọwụwa anyanwụ ruo Gat Hefa, Et
Kazin na Rimọn, tụgharịa n’ụzọ e si aga Nea. 14 N’ebe ahụ,
ọ gara gburugburu n’akụkụ ugwu ruo Hanatọn, ruokwa na
Ndagwurugwu Ifta El ebe ọ sọtụrụ. 15 Obodo ndị a niile dịkwa
n’ime ihe nketa ụmụ Zebụlọn: Katat, Nahalal, Shịmrọn, Idala
na Betlehem. Obodo niile ndị a dị iri na abụọ, tinyere obodo
nta niile gbara ha gburugburu. 16 Obodo ndị a niile na obodo
nta ha, so n’ala ụmụ Zebụlọn nwetara dịka ihe nketa ha, dịka
ikwu ha si dị. 17 Ebo nke anọ sitere n’ife nza nweta ihe nketa
ha bụ ụmụ Isaka dịka ikwu ha si dị. 18 Ala na obodo ha ketara
bụ ndị a: Jezril, Kesulọt, Shunem, 19 Hafaraim, na Shịọn,
Anaharat, 20 Rabit, Kishịọn, Ebez na 21 Remet, En-Ganim, En-
Hada na Bet-Pazez. 22 Oke ala ha ruru na Taboa, Shahazuma
na Bet-Shemesh, ma kwụsị n’osimiri Jọdan. Obodo ndị a niile
dị iri na isii, tinyere obodo nta niile gbara ha gburugburu. 23
Ya mere, obodo ukwu ndị a na obodo nta ha dị n’ala ahụ ebo
Isaka nwetara dịka ihe nketa ha, dị ka ikwu ha si dị. 24 Ebo
nke ise e kenyere ala site n’ife nza bụ ụmụ Asha dịka ikwu ha
si dị. 25 Ala na obodo ha ketara bụ ndị a: Helkat, Hali, Beten,
Akshaf, 26 Alamelek, Amad na Mishal. Oke ala ha n’akụkụ
ọdịda anyanwụ gbatịrị ruo Kamel na Shihoa-Libnat. 27 O
sitere n’ebe ahụ tụgharịa n’akụkụ ọwụwa anyanwụ gawa
Bet-Dagọn, ma ruokwa Zebụlọn na Ndagwurugwu Ifta El, ma
gbagoro ruokwa Bet-Emek na Neiel. O sikwa n’ebe ahụ gafee,
ruo Kabul, n’akụkụ aka ekpe. 28 Ọ gara ruo Ebrọn, Rehob,
Hamọn na Kana, ruokwa ebe obodo Saịdọn gbasapụrụ. 29 Oke
ala ahụ mere dịka ọ na-alaghachi azụ bịaruo Rema, ruokwa
obodo e wusiri ike bụ Taịa, tụgharịakwa gawa Hosa pụta
n’ọnụ mmiri osimiri Mediterenịa nke dị n’akụkụ Akzib 30 na
Umma, Afek na Rehob. Ọnụọgụgụ obodo ndị a niile bụ iri
abụọ na abụọ tinyere obodo nta ha niile. 31 Obodo ndị a na
obodo nta ha niile dị n’ala ahụ ebo Asha nwetara dịka ihe
nketa, dịka ikwu ha si dị. 32 Ebo nke isii e nyere ihe nketa
site n’ife nza bụ ebo Naftalị, dịka ikwu ha si dị. 33 Oke ala ha
malitere na Helef ruo n’osisi ukwu dị na Zaananim, Adami
Nekeb na Jabneel, gafee ruo Lakum, kwụsị n’osimiri Jọdan.
34 Site n’ebe ahụ oke ala ha gara n’akụkụ ọdịda anyanwụ
ruo Aznot Tabo, site n’ebe ahụ ruo Hukọk, rute Zebụlọn
na ndịda, na Asha n’ọdịda anyanwụ, ruokwa Juda n’akụkụ
ọwụwa anyanwụ Jọdan. 35 Obodo niile e wusiri ike e kenyere
ha bụ ndị a: Zidim, Zea, Hamat, Rakat, Kineret, 36 Adama,
Rema, Hazọ, 37 Kedesh, Edrei, En-Hazoa, 38 Iron, Migdal
El, Horem, Bet-Anat na Bet-Shemesh. Ya mere, ọnụọgụgụ
obodo ndị a niile bụ iri na itoolu, tinyere obodo nta niile
gbara ha gburugburu. 39 Obodo ndị a na obodo nta ha niile
ka ebo Naftalị dịka ikwu ha si dị, nwetara dịka ihe nketa ha.
40 Site n’ife nza ebo Dan, bụ ebo nke asaa nwetara ihe nketa
dịka ikwu ha si dị. 41 Oke ala ihe nketa ha bụ ndị a: Zora,
Eshtaol, Ia-Shemesh, 42 Shaalabin, Aijalon, Itla, 43 Elọn,
Timna, Ekrọn, 44 Elteke, Gibeton, Baalat, 45 Jehud, Bene-
Berak, Gat Rimọn, 46 Me-Jakọn na Rakọn, obodo dị n’oke

ala, na ncherita ihu Jopa. 47 Mgbe oke ala ụmụ Dan ketara
sitere n’aka ha pụọ. Ha gara buso obodo Leshem agha merie
ha, were mma agha tigbuo ndị niile bi n’ime ya, bichie ya.
Ha kpọrọ obodo ahụ Dan, nke bụ aha nna nna ha ochie. 48
Obodo ndị a na obodo nta ha bụ ihe nketa ebo Dan nwetara
dịka ikwu ha si dị. 49 Mgbe e kechara ala ahụ niile, nye
ebo ọbụla ala dịka ọnụọgụgụ ha niile si dị, ụmụ Izrel nyere
Joshua, nwa Nun ihe nketa ha n’etiti ha. 50 N’ihi na Onyenwe
anyị ekwuola na Joshua nwere ike iwere ala ọbụla ọ chọrọ. Ya
mere, ha nyere Joshua obodo Timnat Sera nke dị n’ugwu
Ifrem. Joshua wugharịrị obodo ahụ biri n’ime ya. 51 Ndị a bụ
oke ala nke Elieza onye nchụaja, Joshua nwa Nun na ndịisi ụlọ
ebo ụmụ Izrel, kere na Shaịlo site n’ife nza n’ihu Onyenwe
anyị, n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Ha si otu a kebie ala ahụ.

20 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Joshua okwu sị ya, 2
“Gwa ụmụ Izrel okwu sị ha họpụtara onwe unu obodo
mgbaba dịka m gwara unu site n’aka Mosis. 3 Ka obodo ndị a
bụrụ ebe onye gburu mmadụ n’ọghọm na-amaghị ama ga-
agbaga n’ihi izere ndụ ya site n’aka onye ahụ ga-achọ ịbọrọ
ọbọ ọchụ. 4 Mgbe onye gburu mmadụ ahụ na-amaghị ama
gbabara n’ime otu obodo ndị a, ọ ga-eguzo n’ọnụ ụzọ ama
obodo ahụ gwa ndị okenye obodo ahụ ihe niile mere. Ndị
okenye ahụ ga-akpọbata ya n’ime obodo ahụ, nye ya ebe ọ
ga-ebi n’etiti ha. 5 Ọ bụrụkwa na onye ikwu onye ahụ nwụrụ
anwụ abịa ịbọrọ ọbọ ọchụ ahụ, ndị okenye obodo ahụ agaghị
ekwe ka e gbuo onye ahụ gburu mmadụ na-amaghị ama,
n’ihi na onye ahụ akpachaghị anya mee ihe o mere. 6 Onye
ahụ gburu mmadụ na-amaghị ama ga-anọgide n’obodo ahụ
ruo mgbe ọ ga-akwụrụ n’ihu nzukọ maka ikpe ruokwa mgbe
onyeisi nchụaja nọ n’oge ahụ nwụrụ. Mgbe ahụ, o nwere ike
laghachi n’ụlọ nke aka ya na n’obodo ya bụ ebe o si gbapụ
ọsọ.” 7 Obodo ndị ha kewapụtara iche dịka obodo mgbaba
bụ, Kedesh, nke dị n’ime Galili, n’ala ugwu ugwu ndị Naftalị;
na Shekem, nke dị n’ala ugwu ugwu Ifrem na Kiriat Aba,
nke a na-akpọkwa Hebrọn. Ọ dị n’ala ugwu ugwu Juda. 8 Ha
kewapụtara obodo atọ ọzọ n’ihi otu ihe ahụ, n’akụkụ ọwụwa
anyanwụ osimiri Jọdan n’ofe Jeriko. Obodo atọ ndị a bụ, Beza,
nke dị n’ọzara, n’ala larịị ahụ e nyere ebo Ruben, na Ramọt;
nke dị n’ime Gilead bụ ala ebo Gad; na Golan, n’ime Bashan,
nke e si n’ala ebo Manase wepụta. 9 Obodo mgbaba ndị a a
họpụtara bụ maka ndị ọbịa bi n’etiti ụmụ Izrel, na maka ụmụ
Izrel. Ọ bụ ebe onye ọbụla gburu mmadụ na-amaghị ama ga-
agbaga. Onye na-abọrọ ọbọ ọchụ agaghị egbukwa onye ahụ
tupu e kpee ya ikpe n’ọgbakọ ndị Izrel.

21 Emesịa, ndị ndu ezinaụlọ Livayị bịakwutere Elieza, onye
nchụaja, na Joshua, nwa Nun, na ndịisi ebo Izrel, 2 na
Shaịlo, n’ime ala Kenan, sị ha, “Onyenwe anyị nyere iwu site
n’aka Mosis ka enye anyị obodo ụfọdụ ebe anyị ga-ebi, na
ala ebe anụ ụlọ anyị ga na-ata ahịhịa.” 3 N’ihi nke a, dịka
iwu Onyenwe anyị si dị, ụmụ Izrel sitere n’ihe nketa ha nye
ndị Livayị obodo ụfọdụ, nyekwa ha ala ebe anụ ụlọ ha ga-
anọ taa nri. 4 Ndị buru ụzọ nweta oke site n’ife nza bụ ikwu
Kohat dịka ikwu ha si dị. E sitere n’ala ndị Juda, na Simiọn, na
Benjamin nye ha obodo iri na atọ, ka ọ bụrụ ihe nketa ụmụ
Kohat ndị si n’ebo Livayị, ndị bụkwa ụmụ ụmụ Erọn onye
nchụaja. 5 Ma ndị fọdụrụ n’ụmụ Kohat ka e nyere obodo iri
site n’obodo nke ikwu ndị ebo Ifrem, na Dan, na ọkara ebo
Manase. 6 Ụmụ Geshọn nwetara obodo iri na atọ site n’ife
nza. Obodo ha nwetara dị na Bashan. Ha sikwa n’ala ndị ikwu
ebo Isaka na Asha, na Naftalị, na ọkara ebo Manase nweta
oke ahụ. 7 Ụmụ Merari dịka ikwu ha si dị ketara obodo iri
na abụọ site n’ala ndị ebo Ruben, na Gad, na Zebụlọn. 8 Ya
mere, ụmụ Izrel mezuru iwu niile Onyenwe anyị nyere Mosis
site n’ikenye ndị Livayị obodo ha ga-ebi, nakwa ebe anụ ụlọ
ha ga-ata nri. 9 Ha sitere n’ebo Juda na Simiọn, kepụta obodo
ndị a akpọrọ aha 10 kenye ndị ikwu Kohat, ndị bụ ụmụ ụmụ
Erọn, bụrụkwa ụmụ ụmụ Livayị. Ọ bụ ha ka e bụ ụzọ kenye
ihe nketa site n’ife nza. 11 E kenyere ha obodo Kiriat Aaba,
nke a na-akpọkwa Hebrọn. Obodo a dị n’ala ugwu ugwu Juda,
ya na ala gbara ya gburugburu ka ọ bụrụ ebe ịta nri anụ ụlọ.
(Aaba bụ nna nna ndị Anak.) 12 Ma eburularị ụzọ nye Kaleb
nwa Jefune obodo ukwu na obodo nta niile, na ala ubi niile dị
n’akụkụ ya ka ọ bụrụ ihe nketa ya. 13 Ya mere, ụmụ ụmụ
Erọn, onye nchụaja, ka e kenyere obodo Hebrọn, nke bụkwa
obodo mgbaba, kenyekwa ha obodo ndị a: Libna, 14 Jatịa,
Eshtemoa, 15 Họlọn, Debịa, 16 Ain, Juta na Bet-Shemesh. E
nyekwara ha ala niile gbara obodo ndị a gburugburu ka ọ
bụrụ ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri. Ya mere, ọ bụ obodo
itoolu ka e si n’ala ebo Juda na Simiọn kenye ha. 17 Ebo
Benjamin nyere ha obodo anọ ndị a, Gibiọn, Geba, 18 Anatot,
Almon na ala dị ya gburugburu ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri,
bụ obodo anọ. 19 Ya mere, obodo niile e nyere ndị nchụaja,
ụmụ ụmụ Erọn dị iri na atọ, tinyere ebe anụ ụlọ ha ga-anọ
taa nri. 20 Ụmụ Kohat ndị fọdụrụ, ndị agbụrụ Livayị ka e
kenyere obodo anọ ndị a site n’aka ebo Ifrem. 21 E sitere n’ala
ugwu ugwu Ifrem nye ha: Shekem, nke bụ obodo mgbaba na
Gaza, 22 Kibzaim na Bet-Horon, tinyere ebe ịta ahịhịa nke
anụ ụlọ ha, bụ obodo anọ. 23 Ha sitere n’ala ndị ebo Dan keta
obodo anọ ndị a: Elteke na Gibeton, 24 Aijalon na Gat Rimọn,
tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha, bụ obodo anọ. 25 Ọkara
ebo Manase nyere ha obodo abụọ, Teanak, Gat Rimọn na ebe
ịta ahịhịa nke anụ ụlọ ha. 26 Ya mere, obodo niile na ebe ịta
ahịhịa nke anụ ụlọ e nyere ndị fọdụrụ n’ikwu Kohat dị iri. 27
Ụmụ Geshọn, ndị agbụrụ Livayị, ketara obodo abụọ ndị a,
ya na ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha. Ọkara ebo Manase nyere:
Golan, n’ime Bashan, nke bụ obodo mgbaba, na Be Eshtera.
28 Ebo Isaka nyere ha obodo anọ. Obodo ndị a bụ, Kishiọn,
Daberat, 29 Jamut na En-Ganim, tinyere ebe ịta nri nke anụ
ụlọ ha, obodo anọ. 30 Ebo Asha nyekwara ha obodo anọ. Ha
bụ, Mishal, Abdon, 31 Helkat na Rehob, tinyere ebe ịta nri
nke anụ ụlọ ha, obodo anọ. 32 Ebo Naftalị nyere ha obodo
atọ, nyekwa ha ala ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri. Obodo ndị a
bụ, Kedesh, n’ime Galili, nke bụkwa obodo mgbaba, Hamot
Doa na Katan. 33 Obodo iri na atọ, na ebe ịta ahịhịa nke anụ
ụlọ ka e nyere ikwu Geshọn. 34 Ndị ikwu Merari, bụ ụmụ
ụmụ Livayị fọdụrụ nwetara site n’aka: Ebo Zebụlọn, Jokneam,
Kata, 35 Dimna na Nahalal, obodo anọ tinyere ebe ịta nri nke
anụ ụlọ ha. 36 Ebo Ruben nyere ha obodo anọ: Beza, Jahaz,
37 Kedemot, Mefaat na ala ebe anụ ụlọ ha ga-anọ kpaa nri. 38
Ebo Gad nyere ha obodo anọ. Obodo ndị a bụ, Ramọt, n’ime
Gilead nke bụ obodo mgbaba, Mahanaim, 39 Heshbọn na
Jeza, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha, bụ obodo anọ. 40
Ọnụọgụgụ obodo niile e kenyere agbụrụ Merari bụ obodo iri
na abụọ, ha bụ ndị fọdụrụ na ndị Livayị. 41 Ọnụọgụgụ obodo
niile na ebe ịta nri nke anụ ụlọ e sitere n’ala ụmụ Izrel nye
ndị Livayị dị iri anọ na asatọ. 42 Obodo ọbụla nwere ala gbara
ya gburugburu ebe anụ ụlọ ga-anọ kpaa nri. 43 Ya mere,

Onyenwe anyị nyere ụmụ Izrel ala ahụ ọ ṅụrụ iyi inye ndị
nna nna ha. Ha nwetara ya, biri n'ime ya. **44** Onyenwe anyị
nyere ha izuike n'akụkụ niile, dịka ọ ṅụrụ n'iyi nye ndị nna
nna ha. Ọ dịkwaghị otu n'ime ndị iro ha ọbụla guzogidere ha,
n'ihi na Onyenwe anyị nyefere ndị iro ha niile n'aka ha. **45** O
nweghị otu n'ime nkwa ọma niile Onyenwe anyị kwere Izrel
nke na-emezughị. O mezuru nkwa niile o kwere ha.

22 Emesịa, Joshua kpọkọtara ndị agha si n'ebo Ruben, na
Gad, na ọkara Manase, gwa ha okwu sị: **2** "Unu emeela
ihe niile Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere unu n'iwu. Unu
egeela ntị n'olu m, mee ihe niile m nyere unu n'iwu. **3** E, unu
arụzuola ọrụ ahụ Onyenwe anyị Chineke unu nyere unu. Unu
ahapụghị ụmụnna unu n'ọgbọ agha ogologo ụbọchị ndị a
niile. **4** Ugbu a, Onyenwe anyị Chineke unu enyela ụmụnna
unu mmeri. O meekwala ka ha zuru ike dịka o kwere nkwa na
ọ ga-eme. Ugbu a, laghachinụ n'ụlọ unu, laghachikwanụ n'ala
unu, ala ahụ Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere unu n'ofe
ọzọ nke osimiri Jọdan. **5** Ma lezienụ anya nke ọma idebe iwu
na ụkpụrụ niile nke Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere unu:
nke bụ ịhụ Onyenwe anyị Chineke unu n'anya, ịga ije n'irube
isi nye ya, irube isi n'iwu ya niile, ịdabere na ya, na iji obi
unu niile na mkpụrụobi unu niile fee ya ofufe." **6** Ya mere,
Joshua gọziri ha, zipụ ha, ha lakwara n'ụlọ nke aka ha. **7**
Ọkara ebo Manase ka Mosis nyere ihe nketa nke ha n'ime ala
Bashan, ma ọkara ebo Manase nke ọzọ nwetara ihe nketa nke
ha n'akụkụ ọdịda anyanwụ osimiri Jọdan. Mgbe Joshua na-
ezilaga ha n'ụlọ ha, ọ gọziri ha, gwa ha okwu sị, **8** "Werenụ
ọtụtụ akụ unu lụtara n'agha laa. Mgbe unu ruru, kenyenụ ndị
ikwu unu ụfọdụ ihe site n'ime akụ ndị iro unu a." N'ihi na ihe
ha kwatara n'agha dị ukwuu: igwe anụ ụlọ, na ọlaọcha, na
ọlaedo, na bronz, na igwe, na uwe dị iche iche. **9** Ya mere, ndị
agha Ruben na Gad, na ọkara ebo Manase, hapụrụ ndị agha
Izrel na Shaịlo, n'ime ala Kenan, n'ofe osimiri Jọdan, laghachi
n'ala nke ha dị na Gilead, nke ha nwetara dịka iwu Onyenwe
anyị nyere Mosis si dị. **10** Mgbe ha rutere Gelilọt dị n'akụkụ
Jọdan, n'ala ndị Kenan, ụmụ Ruben, ndị Gad na ọkara ebo
Manase wuru ebe ịchụ aja dị ukwu n'ebe ahụ n'akụkụ Jọdan.
11 Mgbe ndị Izrel nụrụ na ha e wuola ebe ịchụ aja n'oke ala
Kenan, na Gelilọt, n'ebe dị nso Jọdan, n'ofe ala ndị Izrel, **12**
ọgbakọ Izrel niile zukọtara na Shaịlo, jikere ịga ibuso ụmụnna
ha ahụ agha. **13** Ya mere, ụmụ Izrel zigara Finehaz, nwa
Elieza, bụ onye nchụaja ka ọ ga n'ala Gilead, ya bụ ijekwuru
ụmụ Ruben, na ụmụ Gad, na ọkara ebo Manase. **14** Ndị so
Finehaz n'ozi a bụ ndị ndu iri. Otu onyendu sitere n'otu ebo,
n'ime ebo iri nke ụmụ Izrel. **15** Mgbe ndị a rutere n'ala Gilead,
ha kpọkọtara ụmụ Ruben, na ụmụ Gad, na ọkara ebo Manase
gwa ha okwu sị, **16** "Otu a ka ọgbakọ niile nke Onyenwe anyị
sịrị, 'Olee ụdị njehie dị nke a, nke unu mere megide Chineke?
Olee otu unu si wezuga onwe unu site n'ebe Onyenwe anyị
nọ, gaa wuore onwe unu ebe ịchụ aja, si otu a nupu isi megide
ya? **17** Ọ pụtara na mmehie Peoa ezubereghị anyị? Ruo taa
anyị asachapụbeghị onwe anyị site na mmehie ahụ, ọ bụ ezie
n'ọrịa na-efe efe dakwasịrị nzukọ nke Onyenwe anyị. **18** Ugbu
a, unu na-achọkwa isite n'ebe Onyenwe anyị nọ chigharịa. "'Ọ
bụrụ na unu enupu isi megide Onyenwe anyị taa, matakwanụ
na echi ya, ọ ga-eweso nzukọ Izrel niile iwe. **19** Ọ bụrụ na unu
wuru ebe ịchụ aja ahụ n'ihi na ala unu rụrụ arụ, bịakwutenụ
anyị n'akụkụ nke ọzọ, nke osimiri a, ebe Onyenwe anyị bi
n'etiti anyị, n'ime ụlọ nzute obibi ya. Anyị ga-ekenyekwa unu
ala anyị. Ma unu enupula isi megide Onyenwe anyị site n'iwu
ebe ịchụ aja ọzọ, ebe ọ bụ na e nwere otu ebe bụ ezi ebe ịchụ
aja nye Onyenwe anyị Chineke anyị. **20** Mgbe Ekan, nwa Zera,
zipụtara onwe ya dịka onye na-ekwesighị ntụkwasị obi n'ihe
metụtara ihe e doro nsọ, ọ bụ na nzukọ Izrel niile esoghị
keta oke n'ahụhụ dakwasịrị ya? Ọ bụghị naanị ya nwụrụ n'ihi
mmehie ahụ.'" **21** Nke a bụ nzaghachi ụmụ Ruben, na ụmụ
Gad na ọkara ebo ụmụ Manase, nyere ndị ndu ụmụ Izrel
niile; **22** "Chineke onye kachasị chi niile, bụ Onyenwe anyị!
Chineke onye kachasị chi niile, bụ Onyenwe anyị! Ya onwe ya
maara, ka Izrel niile matakwa. A sị na nke a bụ nnupu isi, a
sịkwarị na ọ bụ enweghị ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị,
unu ahapụla anyị ka anyị dịrị ndụ. **23** Ọ bụrụ na anyị sitere
na nnupu isi wuo ebe ịchụ aja a maka ịchụ aja udo maọbụ aja
mkpụrụ ọka, ka Onyenwe anyị n'onwe ya taa anyị ahụhụ. **24**
"Ma nke ahụ abụghị ihe anyị bu n'obi! Anyị wuru ya n'ihi
na anyị tụrụ ụjọ na n'oge dị n'ihu, ụmụ unu ga-agwa ụmụ
anyị okwu sị, 'Gịnị ka unu na Onyenwe anyị, Chineke Izrel
nwekọrọ? **25** Onyenwe anyị e jirila osimiri Jọdan kpaa oke
n'etiti anyị na unu, unu ụmụ Ruben na Gad. Unu enweghị oke
n'ime Onyenwe anyị!' N'ụzọ dị otu a, ụmụ unu nwere ike ime
ụmụ anyị ka ha kwụsị ịtụ egwu Onyenwe anyị. **26** "Ọ bụ nke a
mere anyị ji kpebie sị, 'Ka anyị jikere wuo ebe ịchụ aja, ma ọ
bụghị ebe ịchụ aja nsure ọkụ maọbụ aja ndị ọzọ,' **27** Kama, ọ
bụ ebe ịchụ aja ịhụba ama n'etiti unu na anyị, nakwa ọgbọ
ndị nke ga-esote anyị, na anyị ga-efe Onyenwe anyị ofufe
n'ụlọnsọ ya, site na ịchụrụ ya aja nsure ọkụ, na aja udo. Mgbe
ahụ, n'oge dị n'ihu, ụmụ ụmụ unu agaghị asị ụmụ ụmụ anyị,
'Unu enweghị oke n'ime Onyenwe anyị Chineke.' **28** "Echiche
obi anyị bụ na ọ bụrụ na ụmụ ụmụ unu ekwuo ihe dị otu a,
ụmụ anyị ga-azaghachi ha sị, 'Lee ebe ịchụ aja nna anyị ha
wuru, nke yiri ebe ịchụ aja Onyenwe anyị. E wughị ya maka
ịchụ aja nsure ọkụ, kama e wuru ya dịka ihe ama na-egosi
nnwekọ dị n'etiti anyị na unu.' **29** "Anyị agaghị enupu isi
n'ebe Onyenwe anyị nọ; anyị agaghị esitekwa n'iso Onyenwe
anyị Chineke wezuga onwe anyị, site n'iwuru onwe anyị ebe
ịchụ aja nke aja nsure ọkụ, na aja mkpụrụ ọka maọbụ ụdị
aja ọzọ dị iche iche. Ebe ịchụ aja anyị maara bụ ebe ịchụ aja
Onyenwe anyị Chineke anyị, nke guzo n'ihu ụlọ nzute ya."
30 Mgbe Finehaz onye nchụaja, na ndị ndu nzukọ ahụ, bụ
ndịisi ezinaụlọ ndị Izrel nụrụ ihe ụmụ Ruben, na ụmụ Gad, na
ụmụ Manase kwuru, ọ masịrị ha. **31** Ya mere, Finehaz nwa
Elieza, bụ onye nchụaja, sịrị Ruben, na Gad, na Manase, "Taa
ka anyị maara na Onyenwe anyị nọ n'etiti anyị, n'ihi na unu
emehieghị megide Onyenwe anyị dịka anyị chere. Ya mere,
unu azọpụtala ndị Izrel site na mbibi gaara abịakwasị ha site
n'aka Onyenwe anyị." **32** Mgbe ahụ Finehaz, nwa Elieza, onye
nchụaja, na ndị ndu ahụ laghachitere Kenan site na nzukọ ha
na ụmụ Ruben na Gad na ọkara Manase mere n'ala Gilead
kọọrọ Izrel ihe ha gatara. **33** Okwu a tọrọ ụmụ Izrel ụtọ. Ha
ṅụrịrị ọṅụ, too Chineke otuto. Ha ekwukwaghị okwu ibu agha
megide ụmụ Ruben, ụmụ Gad na ụmụ Manase, banyere ibibi
ala ha bi n'ime ya. **34** Ya mere, ụmụ Ruben na ụmụ Gad kpọrọ
ebe ịchụ aja ha wuru, "Ebe ịchụ aja akaebe," n'ihi na ha sịrị,
"Ọ bụ ihe akaebe igosi mmadụ niile na Onyenwe anyị bụkwa
Chineke anyị."

23 Ma mgbe ọtụtụ oge gasịrị, site n’oge Onyenwe anyị
mere ka Izrel nwee ezumike n’ebe ndị iro gbara ha
okirikiri nọ, Joshua aghọọla agadi, gbaa ọtụtụ afọ. **2** Ya mere,
Joshua kpọrọ ndị Izrel niile, ndị okenye ha, ndị ndu ha, ndị
odozi okwu ha na ndịisi ha, sị ha, “Emeela m agadi gbaakwa
ọtụtụ afọ. **3** Unu onwe unu ejirila anya unu hụ ihe niile
Onyenwe anyị Chineke unu mere mba ndị a niile, n’ihi unu. Ọ
lụụrụ unu ọgụ, nyere unu aka imeri ndị iro unu. **4** Unu hụrụ
na ekekwarala m unu ala mba ahụ niile nke fọdụrụnụ ka ha
bụrụ ihe nketa ebo unu, site na Jọdan, tinyekwara mba niile
ndị ahụ m kpochapụrụ n’akụkụ osimiri Mediterenịa dị na
mpaghara ọdịda anyanwụ. **5** Onyenwe anyị bụ Chineke unu
ga-akwapụ ndị bi n’ime ha n’ihi unu. Ọ ga-achụpụ ha n’ihu
unu, mee ka unu nweta ala ha, dịka Onyenwe anyị Chineke
unu kwere unu nkwa. **6** “Ya mere, dịnụ ike, lezienụ anya
idebezu na irube isi n’ihe niile e dere n’Akwụkwọ Iwu Mosis.
Unu esila n’ime ya wezuga onwe unu n’ụzọ ọbụla. **7** Lezienụ
anya ka unu na mba ndị a fọdụrụ n’ala a ghara inwe mmekọ
ọbụla. Unu akpọtụkwala chi ha niile aha. Unu aṅụkwala iyi
n’aha ha, maọbụ fee ha ofufe, maọbụ kpọọ isiala nye ha. **8**
Kama raparanụ n’ahụ Onyenwe anyị Chineke unu dịka unu
mere ruo taa. **9** “Onyenwe anyị achụpụla mba dị ukwuu
na mba siri ike site n’ebe unu nọ. O nwekwaghị otu mba
n’ime ha o kwere ka ha merie unu. **10** Otu nwoke n’ime unu
achụọla puku ndị ikom ndị iro unu ọsọ. N’ihi na Onyenwe
anyị Chineke unu alụọlara unu ọgụ, dịka ya onwe ya kwere
nkwa. **11** N’ihi ya, lezienụ onwe unu anya nke ọma ka unu hụ
Onyenwe anyị Chineke unu n’anya. **12** “Ma ọ bụrụ na unu
alaghachi azụ, ma kwere ka e jikọọ unu na mba ndị a fọdụrụ
n’etiti unu. Ọ bụrụ na unu na ha ebido ịlụrịta di na nwunye,
na-emekọrịta ihe ọnụ, **13** maranụ nke ọma, na Onyenwe anyị
Chineke unu agaghị achụpụrụ unu mba ndị a site n’ala unu.
Kama ha ga-abụrụ unu igbudu na ọnya. Ha ga-abụkwara unu
apịpịa n’akụkụ unu, na ogwu n’anya unu, ruo mgbe unu ga-
ala n’iyi n’ezi ala a, nke Onyenwe anyị Chineke unu nyere
unu. **14** “Mgbe na-adịghị anya, mụ onwe m ga-agbaso ụzọ
ahụ ndị niile bi n’ụwa na-aghaghị ịgbaso. Unu niile maara
n’ime obi unu na n’ime mkpụrụobi unu na o nweghị otu
n’ime nkwa ọma Onyenwe anyị Chineke unu kwere nye unu
nke na-emezughị. E mezuola nkwa ndị a niile; o nweghị nke
ọbụla a na-emezughị. **15** Ma dịka ezi nkwa niile Onyenwe
anyị Chineke unu kwere si bụrụ ihe e mezuru emezu, otu a
kwa ka Onyenwe anyị ga-esi mee ka ihe ọjọọ niile ọ bara
mba ya mezuo n’isi unu, tutu ruo mgbe o mere ka unu laa
n’iyi n’ezi ala ahụ ọ na-enye unu. **16** Ọ bụrụ na unu emebie
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị Chineke unu, nke o nyere unu
iwu idebe, tụgharịa malite ịgbaso na ife chi ndị ọzọ na ịkpọ
isiala nye ha, iwe Onyenwe anyị ga-adị ọkụ megide unu, unu
ga-alakwa n’iyi ngwangwa n’ala ọma ahụ o nyere unu.”

24 Joshua kpọkọtara ebo Izrel niile na Shekem. Ọ kpọrọ
ndị okenye Izrel na ndịisi ha na ndị ikpe ha na ndị
nlekọta ha. Ha niile bịara chee onwe ha n’ihu Chineke. **2**
Mgbe ahụ, Joshua gwara ndị Izrel niile sị, “Otu a ka Onyenwe
anyị, Chineke nke Izrel kwuru, ‘Nna nna unu ochie ha, nke
bụ Tera, nna Ebraham, na Nahọ, bikwara n’akụkụ ọwụwa
anyanwụ nke ofe osimiri Yufretis, ebe ha nọ fee chi ndị ọzọ
ofufe. **3** Ma mụ onwe m kpọpụtara nna nna unu Ebraham site
n’ala ahụ dị n’ofe osimiri dubata ya n’ala Kenan, nye ya ọtụtụ
ụmụ ụmụ, site na nwa ya bụ Aịzik. **4** Ụmụ m nyere Aịzik bụ
Jekọb na Ịsọ. Ịsọ ka m nyere ala ugwu ugwu Sia, ka o nweta
ma Jekọb na ezinaụlọ ya gara n’ala Ijipt. **5** “‘Emesịa, ezigara
m Mosis na Erọn, ma wetara ndị Ijipt ihe otiti ọjọọ niile dị
iche iche site n’ihe m mere n’ebe ahụ. N’ikpeazụ, akpọpụtara
m ndị m site n’ala Ijipt. **6** Ma mgbe unu rutere n’Osimiri
Uhie, ndị agha Ijipt gbapụtara chịrị ụgbọ agha ha na ndị agha
na-agba ịnyịnya ha chụwa unu ọsọ. **7** Mgbe ndị Izrel hụrụ ha,
ha tiri mkpu kpọkuo Onyenwe anyị. O tinyere oke ọchịchịrị
n’etiti unu na ndị Ijipt. O mere ka oke osimiri kpuchie ha,
mee ka ha mikpuo n’osimiri ahụ. Unu niile hụkwara ihe m
mere ndị Ijipt. Emesịa, unu bikwara n’ọzara ọtụtụ afọ. **8** “‘Ma
emesịa, emere m ka unu bata n’ime ala ndị Amọrait, ndị
bi n’akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan. Ha lụsoro unu
ọgụ, ma eweere m ha nyefee unu n’aka. E bibiri m ha n’ihu
unu, ma unu nwetara ala ha. **9** Mgbe Balak nwa Zipoa, eze
Moab, jikeere ibuso Izrel agha, o zigaara Belam, nwa Beoa
ozi ka ọ bịa bụọ unu ọnụ. **10** Ma egeghị m Belam ntị. Kama
emere m ya ka ọ gọzie unu. Anapụtara m unu site n’aka ya.
11 “‘Emesịa, unu gafere osimiri Jọdan bịaruo Jeriko. Ndị ikom
Jeriko busoro unu agha, otu a kwa ka ndị Amọrait, na ndị
Periz, na ndị Kenan, na ndị Het, na ndị Gigash, na ndị Hiv,
na ndị Jebus. Ma eweere m ha niile nyefee unu n’aka. **12** E
zigara m ebu n’ihu unu nke chụpụrụ ha n’ihu unu, bụ eze
abụọ ndị Amọrait. Ọ bụghị mma agha na ụta unu ka unu ji
mee nke a. **13** Ya mere enyere m unu ala ahụ, nke unu na-
adọgbughị onwe unu n’ihi ya, nyekwa unu ọtụtụ obodo nke
unu na-ewughị, bụ ala ndị a unu bi n’ime ya ugbu a. Enyere m
unu ubi vaịnị na ubi oliv nke unu na-akụghị, nke unu na-eri
mkpụrụ ha.’ **14** “Ya mere ugbu a, tụọnụ egwu Onyenwe anyị,
feekwanụ ya ofufe n’ụzọ ikwesi ntụkwasị obi na n’eziokwu.
Wezuganụ chi ndị ahụ niile nna nna unu ha fere ofufe n’ofe
osimiri Yufretis ahụ, na n’Ijipt. Feenụ naanị Onyenwe anyị
ofufe. **15** Ọ bụrụkwanụ na ọ masịghị unu ife Onyenwe anyị,
họpụtaranụ onwe unu taa onye unu ga-efe. Ma ọ bụ chi ndị
ahụ nna nna unu ha fere n’ofe ọzọ nke osimiri, maọbụ chi
ndị Amọrait, ndị unu bi n’ala ha. Ma n’ebe mụ onwe m na
ezinaụlọ m nọ, anyị ga-efe Onyenwe anyị.” **16** Ndị Izrel niile
zara sị ya, “O nweghị ihe ga-eme ka anyị hapụ Onyenwe anyị
fee chi ndị ọzọ! **17** Ọ bụ Onyenwe anyị Chineke anyị, ya onwe
ya si n’ala Ijipt, ebe anyị bụ ndị ohu, kpọpụta anyị na nna
anyị ha. Ọ rụrụ ọrụ ịrịbama ndị ahụ niile dị oke egwu n’ihu
anyị. O chebere anyị n’ije anyị niile n’etiti mba ndị ahụ niile
anyị si n’ala ha gafee. **18** Ọ bụ Onyenwe anyị chụpụrụ ndị
Amọrị na ọtụtụ mba ndị ọzọ bi n’ala a. E, anyị onwe anyị ga-
efe Onyenwe anyị, n’ihi na ọ bụ Chineke anyị.” **19** Joshua
zaghachiri ndị Izrel sị, “Unu apụghị ife Onyenwe anyị ofufe;
n’ihi na ọ bụ Chineke dị nsọ, bụrụkwa Chineke ekworo. Ọ
gaghị agbaghara unu nnupu isi unu na mmehie unu niile.
20 Ọ bụrụ na unu agbakụta Onyenwe anyị azụ, fee chi ala
ọzọ ofufe, ọ ga-echigharị laa unu n’iyi, n’agbanyeghị na ọ
nọnyerela unu ụbọchị ndị a niile.” **21** Ma ndị Izrel sịrị Joshua,
“Mba, kama Onyenwe anyị ka anyị ga-efe ofufe.” **22** Mgbe
ahụ, Joshua sịrị, “Unu bụ ndị ama megide onwe unu na unu
ahọrọla ife Onyenwe anyị ofufe.” Ha zara sị, “E, anyị bụ ndị
akaebe.” **23** Joshua sịrị, “Ugbu a, wezuganụ chi ndị mba ọzọ
niile dị n’etiti unu. Werekwanụ obi unu nye maka irubere
Onyenwe anyị Chineke Izrel isi.” **24** Ndị ahụ sịrị Joshua, “Anyị
ga-efe Onyenwe anyị Chineke anyị ofufe. Anyị ga-egekwa

ntị n’olu ya, mee ihe o nyere n’iwu.” 25 Ya mere, Joshua na
ndị Izrel gbara ndụ n’ụbọchị ahụ na Shekem. O nyere ha
iwu na ụkpụrụ ha ga-edebe. 26 Joshua dere iwu ndị a ụmụ
Izrel kwere na ha ga-eme n’Akwụkwọ Iwu Chineke. Emesịa, o
bupụtara otu nkume buru ibu guzo ya n’okpuru osisi ukwu
ook dị n’akụkụ ebe nsọ Onyenwe anyị. 27 Joshua sịrị ndị ahụ
niile, “Lee, nkume a ga-abụ ihe ama megide anyị. N’ihi na ọ
nụla okwu niile nke Onyenwe anyị gwara anyị. Ọ ga-abụkwa
ihe ama megide unu, ma ọ bụrụ na unu mee ihe mmekpu
megide Chineke unu.” 28 Emesịa, Joshua zilara onye ọbụla, ka
ha laa n’ihe nketa nke aka ha. 29 Ọ dịghị anya, mgbe ihe ndị a
gasịrị, Joshua nwa Nun, odibo Onyenwe anyị nwụrụ, mgbe ọ
gbara narị afọ na iri. 30 E liri ya n’oke ala nke ihe nketa ya,
na Timnat Sera, n’ime ala ugwu ugwu Ifrem, n’akụkụ ugwu dị
n’ala Gaash. 31 Ndị Izrel fere Onyenwe anyị ofufe ụbọchị
niile nke ndụ Joshua, na nke ndụ ndị okenye ahụ, bụ ndị gara
n’ihu bie ndụ mgbe ọ nwụsịrị, ndị maakwara ihe niile nke
Onyenwe anyị rụụrụ ndị Izrel. 32 Ọkpụkpụ Josef ndị Izrel
chịtara mgbe ha si n’ala Ijipt pụta, ka ha liri na Shekem,
n’ime ala ahụ Jekọb zụrụ narị mkpụrụ ọlaọcha n’aka ụmụ
Hamọ nna Shekem. Ala a ghọrọ n’ihe nketa ụmụ Josef. 33
Elieza nwa Erọn, nwụkwara. E liri ya n’ala ugwu ugwu ndị
Ifrem, na Gibea, obodo e nyere nwa ya bụ Finehaz.

Ndị Ikpe

1 Mgbe Joshua nwụrụ, ụmụ Izrel jụrụ Onyenwe anyị sị,
“Olee ebo ga-ebu ụzọ gaa lụso ndị Kenan agha n’ihi anyị?”
2 Onyenwe anyị zara, “Ọ bụ ebo Juda. Enyefeela m ala ahụ
n’aka ha.” 3 Ndị Juda gwara ụmụ nwanne ha ndị ebo Simiọn
sị, “Soronụ anyị banye n’ala ahụ anyị ketara site n’ife nza, ka
anyị ga lụso ndị Kenan agha. Anyị ga-esokwara unu banye
n’ala nke unu.” Ya mere, ndị ebo Simiọn soro ha gaa. 4 Mgbe
Juda busoro ha agha, Onyenwe anyị nyefere ndị Kenan, na
ndị Periz n’aka ha, mee ka ha gbuo puku ndị agha iri n’ime
obodo Bezek. 5 N’ebe ahụ ka ha zutere Adoni-Bezek, buso
ya agha, tigbukwaa ndị Kenan na ndị Periz. 6 Ma Adoni-
Bezek gbapụrụ ọsọ zoo onwe ya, ma ha chụgidere ya, jide
ya, gbupụ ya isi mkpụrụ aka ya abụọ na isi mkpụrụ ụkwụ
ya abụọ. 7 Mgbe ahụ, Adoni-Bezek sịrị, “Iri ndị eze asaa ka
m mesoro ụdị mmeso a unu mesoro m, ọ bụkwa nri si na
tebul m dapụ ka ha riri. Ugbu a Chineke akwụghachila m
ụgwọ ọrụ ọjọọ m.” Ha kpụụrụ ya gaa Jerusalem, ebe ọ nọ
nwụọ. 8 Ndị Juda busoro obodo Jerusalem agha, were mma
agha gbuchapụ mmadụ niile bi n’ime ya, ma gbaakwa obodo
ahụ niile ọkụ. 9 Mgbe nke a gasịrị, ndị agha Juda busoro
ndị Kenan bi na ndịda ala ugwu ugwu ahụ, bụ Negev, ya na
akụkụ ọdịda anyanwụ n’ebe dị ala ala. 10 Ha jekwuru ndị
Kenan bi n’obodo Hebrọn (nke a na-akpọ Kiriat Aaba na mbụ)
merie Sheshai, na Ahiman, na Talmai. 11 Site n’ebe ahụ, ha
jekwuru ndị bi na Debịa (nke a na-akpọ Kiriat Sefa, n’oge
mbụ). 12 Kaleb sịrị, “Nwoke ọbụla ga-aga busoo Kiriat Sefa
agha ma merie ya ka m ga-akpọnye Aksa bụ nwa m nwanyị
ka ọ bụrụ nwunye ya.” 13 Otniel nwa Kenaz, nwanne nta
Kaleb, lụgburu obodo ahụ n’agha. N’ihi nke a, Kaleb kpọnyere
ya Aksa, bụ nwa ya nwanyị ka ọ bụrụ nwunye ya. 14 Otu
ụbọchị, mgbe Aksa bịakwutere Otniel, ọ kwagidere ya ka ọ
rịọọ ala ubi site n’aka nna ya. Mgbe Aksa si n’elu ịnyịnya
ibu ya rịdata, Kaleb jụrụ ya sị, “Gịnị ka ị chọrọ ka m mere
gị?” 15 Ọ zaghachiri, “Nyem onyinye pụrụ iche. Ebe ọ bụ na i
nyela m ala Negev, biko nyekwa m isi mmiri ụfọdụ.” N’ihi
nke a, Kaleb nyere ya isi mmiri mgbago na isi mmiri nke
ndịda. 16 Ụmụnna nwunye Mosis, onye Ken, si n’obodo nkwụ
nkwụ soro ndị Juda, gaa biri n’etiti ndị ahụ bi n’ọzara Juda,
na Negev, nke dị nso n’Arad. 17 Ndị ikom Juda sooro ndị ikom
Simiọn, ụmụnna ha, lụso ndị Kenan bi na Zefat agha, bibie
obodo ahụ kpamkpam. N’ihi nke a, a gụgharịrị obodo ahụ,
kpọọ ya Homa. 18 Ndị agha Juda lụgbukwara obodo Gaza, na
Ashkelọn, na Ekrọn, tinyere ala niile gbara ha gburugburu.
19 Onyenwe anyị nọnyeekwara ndị Juda mee ka ha kpochapụ
ndị niile bi n’obodo niile dị n’ala ugwu ugwu ahụ. Ma ha
enweghị ike ịchụpụ ndị bi n’ala ndagwurugwu ahụ, n’ihi na
ndị ahụ nwere ụgbọ agha igwe dị iche iche. 20 E nyekwara
Kaleb obodo Hebrọn, dịka Mosis kwere ya na nkwa. Kaleb
chụpụrụ ụmụ Anak atọ site n’ala ahụ. 21 Ndị ebo Benjamin
enweghị ike chụpụ ndị Jebus bi na Jerusalem. N’ihi nke a,
ha soro ụmụ Benjamin biri ruo taa. 22 Ma ndị sitere n’ebo
Josef busoro obodo Betel agha. Onyenwe anyị nọnyeere ha.
23 Mgbe ha zipuru ndị ikom ịga nyochapụta obodo Betel,
nke a na-akpọ Luz, 24 ndị nnyopụta ahụ hụrụ otu nwoke sị
n’obodo ahụ na-apụta. Ha gwara ya okwu sị ya, “Zi anyị ụzọ
anyị ga-esi banye n’ime obodo a, anyị ga-ahụ na e mesoro gị
mmeso dị mma.” 25 Ya mere, nwoke ahụ gosiri ha ụzọ, ha ji
mma agha gbuo mmadụ niile bi n’ime obodo ahụ, ma ha
hapụrụ nwoke ahụ na ezinaụlọ ya ndụ. 26 Emesịa, nwoke ahụ
kpọọrọ ezinaụlọ ya gaa biri n’ala ndị Het wuoro onwe ya otu
obodo n’ebe ahụ. Ọ kpọrọ aha obodo ahụ Luz, nke bụkwa
aha obodo ahụ ruo taa. 27 Manase achụpụghị ndị Bet-Shan
na obodo nta ya ndị ọzọ, maọbụ Teanak na obodo nta ya
ndị ọzọ, maọbụ Doa, maọbụ Ibleam, maọbụ Megido, tinyere
obodo nta niile ndị ọzọ gbara ha gburugburu. N’ihi na ndị
Kenan bigidere n’ebe ahụ. 28 Mgbe ụmụ Izrel dịrị ike karịa,
ha manyere ndị Kenan ị rụrụ ha ọrụ, ma ha achụpụghị ha
site n’ala ahụ. 29 Ifrem enwekwaghị ike chụpụ ndị Kenan bi
na Gaza. Ndị Kenan gara n’ihu biri n’etiti ha n’ebe ahụ. 30
Otu a kwa, ebo Zebụlọn achụpụghị ndị Kenan bi n’ala Kitrọn,
maọbụ na Nahalol, kama ha mere ha ndị ohu na-arụ ọrụ ike.
31 Ọzọkwa, ndị ebo Asha achụpụghị ndị niile bi n’Akọ, na
Saịdọn, na Ahlab, na Akzib, na Helba, na Afik, maọbụ Rehob.
32 Ndị Asha binyere n’etiti ndị Kenan bụ ndị bi n’ala ahụ,
n’ihi na ha achụpụghị ha. 33 Ndị ebo Naftalị achụpụghịkwa
ndị bi na Bet-Shemesh, maọbụ ndị bi na Bet-Anat. Kama
ndị Naftalị binyere ndị Kenan bi n’ala ahụ. Ma ndị bi na
Bet-Shemesh, na Bet-Anat ghọrọ ndị ohu ndị Naftalị. 34 Ma
banyere ndị ebo Dan, ndị Amọrait chụpụrụ ha chụba ha n’elu
ugwu. Ha ekwenyeghị ka ha rịdata na ndịda ugwu ahụ. 35
Ma ndị Amọrait nọgidesịrị ike n’ugwu Heres, na Aijalon, na
Shaalbim, ma mgbe ike ebo Josef bara ụba, ha meriri ha,
mee ha ndị ohu ha. 36 Oke ala ụmụ ndị Amọrait malitere na
mgbago Akrabim ruo, ma gafeekwa ebe a na-akpọ Sela.

2 Mmụọ ozi Onyenwe anyị sitere na Gilgal bịa Bokim gwa
ndị Izrel okwu sị ha, “Mụ onwe m kpọpụtara unu site
n’Ijipt, kpọbata unu n’ala a dịka m kwere nna unu ha na
nkwa. Asịrị m, ‘Agaghị m ala azụ imezu ọgbụgba ndụ mụ
na unu, 2 unu na ndị bi n’obodo ahụ agbakwala ndụ ọbụla,
kama unu ga-etitu ebe ịchụ aja ha.’ Ma unu erubeghị isi
n’okwu a, gịnị mere unu emeghị nke a? 3 Agwara m unu, na
‘agaghị m esite n’ihu unu chụpụ ha; ha ga-adịrị unu dịka
ọnya n’akụkụ niile, ebe chi niile ha ga-abụkwara unu ihe
na-eweta ọnwụnwa.’” 4 Mgbe Mmụọ ozi Onyenwe anyị ahụ
kwusiri okwu ndị a, ụmụ Izrel niile kwara akwa nke ukwuu. 5
N’ihi nke a, ha kpọrọ ebe ahụ Bokim. Ha chụụrụ Onyenwe
anyị aja n’ebe ahụ. 6 Mgbe Joshua zilagasịrị ndị Izrel niile,
onye ọbụla n’ime ha gara n’ihe nketa ya, inweta ya, dịka ebo
ọbụla dị n’Izrel si dị. 7 Ndị Izrel fereOnyenwe anyị ofufe
ụbọchị niile nke ndụ Joshua, na nke ndụ ndị okenye ahụ,
bụ ndị gara n’ihu bie ndụ mgbe ọ nwụsịrị, bụkwa ndị hụrụ
ọrụ ukwuu niile nke Onyenwe anyị rụụrụ ndị Izrel. 8 Ma
Joshua, nwa Nun, onyeozi Onyenwe anyị nwụrụ, mgbe ọ
gbara otu narị afọ, na afọ iri. 9 E liri ya n’oke ala nke ihe
nketa ya, n’obodo Timnat Heres, n’ala ugwu ugwu nke ebo
Ifrem, n’ụzọ mgbago ugwu Gaash. 10 Emesịa, ọgbọ ahụ niile
nwụrụ dịka ndị nna nna ha, ọgbọ ọzọ tolitere, ndị na-amaghị
Onyenwe anyị maọbụ ihe ndị nke o mere nye ụmụ Izrel.
11 Mgbe ahụ, ndị Izrel mere ihe ọjọọ n’anya Onyenwe anyị
site n’ife Baal ofufe. 12 Ha gbakụtara Onyenwe anyị azụ, bụ
Chineke ahụ, nna ha fere ofufe, onye kpọpụtara ha site n’ala
Ijipt. Ma ha malitere ife na ịsọpụrụ, na ịkpọ isiala nye ọtụtụ
chi dị iche iche, bụ chi nke ndị bi ha gburugburu. Ha si otu a
kpasuo Onyenwe anyị iwe. 13 Ha gbakụtara Onyenwe anyị

azụ, fee chi Baal na Ashtọret ofufe. 14 Ya mere, Onyenwe
anyị were iwe megide Izrel, rara ha nye n'aka ndị ji aka ike
pụnara ha ihe ha nwere. O weere ha resi ndị iro ha gbara ha
gburugburu, bụ ndị ha enwekwaghị ike iguzogide. 15 Dịka ọ
ṅụrụ ya n'iyi nye ha, mgbe ọbụla ụmụ Izrel pụrụ ibu agha,
aka Onyenwe anyị megidere ha ime ka ha bụrụ ndị e meriri
emeri. Ọnọdụ ha jọrọ njọ nke ukwuu. 16 N'ihi ọnọdụ ọjọọ a,
Onyenwe anyị mere ka ndị ikpe sị n'etiti ha pụta, ịnapụta ha
site n'aka ndị a ji ike na-apụnara ha ihe ha nwere. 17 Ma
ụmụ Izrel egeghị ndị ikpe ahụ ntị, kama ha nọgidere na-akpọ
isiala nye ma na-agbasokwa chi ndị ọzọ. Dịka nna nna ha
na-emeghị, ha mere ngwangwa wezuga onwe ha site n'ụzọ
Onyenwe anyị, bụrụ ndị na-enupu isi n'ebe iwu Onyenwe
anyị dị. 18 Ma mgbe ọbụla Onyenwe anyị nyere ụmụ Izrel
onye ikpe, ọ na-anọnyere onye ikpe ahụ ogologo ụbọchị niile
nke ndụ ya. Ọ na-esitekwa n'aka onye ikpe a napụta ụmụ Izrel
n'aka ndị iro ha n'ihi na Onyenwe anyị nwere obi ebere n'ahụ
ụmụ Izrel, mgbe ha na-asụ ude, n'ihi mmegbu na mkpagbu
niile ndị iro ha na-emegbu ha, ma na-akpagbukwa ha. 19 Ma
mgbe ọbụla onye ikpe a nwụrụ, ụmụ Izrel na-alaghachi azụ
biwe ndụ ọjọọ karịa nke nna nna ha ochie. Ha na-agbaso
chi ndị ọzọ, na-akpọ isiala nye ha, na ife ha ofufe. Ha jụrụ
iwezuga agwa ọjọọ ha ndị a ma ọ bụkwa ụzụ isiike ha. 20
N'ihi nke a, Onyenwe anyị were iwe dị ọkụ megide Izrel, ma
sị, "N'ihi na mba a emebiela ọgbụgba ndụ ahụ m nyere nna
ha n'iwu, jụkwa ige m ntị, 21 agaghị m achụpụkwa site n'ihu
ha mba ndị ahụ Joshua hapụrụ mgbe ọ nwụrụ. 22 Aga m
eji ha nwalee Izrel, ịchọpụta ma ha ga-elezi anya idebe ụzọ
Onyenwe anyị, gaakwa ije n'ime ya dịka nna nna ha mere m."
23 Onyenwe anyị hapụrụ mba ndị ahụ niile ka ha nọgide. Ọ
chụpụghị ha ngwangwa site na inyefe ha n'aka Joshua.

3 Ndị a bụ aha mba dị iche iche Onyenwe anyị hapụrụ n'ala
ahụ iji nwapụta ndị Izrel ahụ niile na-esoghị mgbe e buru
agha n'ime ala Kenan. 2 O mere nke a naanị ka ọ kuziere ọgbọ
niile ndị Izrel ibu agha, bụ ndị ahụ na-amabeghị ihe agha bụ
n'oge gara aga. 3 Ndịisi ise nke ndị Filistia, na ndị Kenan
niile, ndị Saịdọn na ndị Hiv, ndị bi n'elu ugwu Lebanọn, site
n'ugwu Baal-Hemon ruo na mbata obodo Hamat. 4 A ga-esite
na ndị a nwapụta okwukwe ụmụ Izrel ma ịmata ma ha ga-
edebe iwu Onyenwe anyị sitere n'ọnụ Mosis nye nna nna ha
ochie. 5 N'ihi nke a, ụmụ Izrel biri n'etiti ndị Kenan, ndị Het,
ndị Hiv, ndị Periz, ndị Amọrait, na ndị Jebus. 6 Ha lụtaara
onwe ha ụmụ ha ndị inyom na nwunye, werekwa ụmụ ha ndị
inyom nye ụmụ ha ndị ikom, feekwa chi ha niile ofufe. 7 Ụmụ
Izrel mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị. Ha chefuru
Onyenwe anyị Chineke ha, malite ife chi Baal, na Ashera
ofufe. 8 N'ihi ya, iwe ọkụ Onyenwe anyị kpaliri megide ụmụ
Izrel. Ọ raara ha nye n'aka eze Kushan Rishataim, eze Aram
Naharaim, onye ndị Izrel nọrọ n'okpuru ọchịchị ya afọ asatọ.
9 Ma mgbe ụmụ Izrel kpọkuru Onyenwe anyị, o mere ka
Otniel, nwa Kenaz, bilie n'etiti ha. Otniel bụ nwa nwanne
Kaleb nke nta. Ọ bụkwa ya napụtara ụmụ Izrel site n'aka ndị
iro ha. 10 Mmụọ Onyenwe anyị bịakwasịrị ya, nke mere ka ọ
bụrụ onye ikpe ndị Izrel, ọ pụrụ ibu agha. Onyenwe anyị
nyefere Kushan Rishataim bụ eze ndị Aram n'aka Otniel,
onye ike ya karịrị nke ya. 11 Sitekwa n'oge ahụ gaa n'ihu, udo
dịịrị n'ala niile iri afọ anọ, mgbe Otniel na-ekpe Izrel ikpe.
N'ikpeazụ, Otniel, nwa Kenaz nwụrụ. 12 Ụmụ Izrel bidoro
ime ihe ọjọọ n'anya Onyenwe anyị. Ya mere, Onyenwe anyị
nyefere ha n'aka Eglọn, eze Moab. 13 Ọ kpọtara ndị Amọn na
ndị Amalek ka ha dịnyere ya. Eglọn bịara buso ndị Izrel agha,
nweta obodo Nkwụ, ya abụrụzia nke ha. 14 Afọ iri na asatọ
site n'oge ahụ ka ụmụ Izrel nọrọ n'okpuru ọchịchị Eglọn, eze
Moab. 15 Ma mgbe ụmụ Izrel tikuru Onyenwe anyị banyere
ọnọdụ ọjọọ ha, o zitere ha onye nzọpụta. Aha nwoke ahụ bụ
Ehud, nwa Gera, onye sitere n'agbụrụ Benjamin. Ọ bụ onye
na-eme aka ekpe. Ya onwe ya bụkwa onye na-ebugara Eglọn,
eze Moab, ego ụtụ niile ụmụ Izrel na-atụ kwa afọ. 16 Tupu
ọ malite ije ya, o buru ụzọ kwadebere onwe ya mma agha
nwere ihu abụọ na nzuzo. Ogologo mma ahụ ga-eru ihe dịka
site n'ọnụ mkpịsịaka ruo n'isi mbụ aka. Ehud kekwasịrị mma
ahụ n'apata ụkwụ aka nri ya, yikwasị ya uwe mwụda ya. 17 O
bunyere Eglọn, eze Moab ego ụtụ ahụ. Eglọn bụ nwoke buru
oke ibu. 18 Mgbe Ehud nyesịrị eze Eglọn ego ụtụ ahụ o ji bịa,
o zilagara ndị butere ego ahụ. 19 Mgbe ọ bịaruru nso n'obodo
Gilgal, ebe arụsị dị iche iche a pịrị apị dị, ọ laghachiri azụ
jekwuru eze Eglọn sị ya, "Enwere m ozi m ga-ezi gị, ma ọ ga-
abụ na nzuzo." Mgbe ahụ, eze zipụrụ ndị so ya nọdụ, ka ya na
Ehud naanị nwee ike ịnọ kparịa ụka ha na nzuzo. 20 Ehud
bịakwutere ya mgbe ọ nọ naanị ya n'ọnụụlọ dị n'ime n'elu
ụlọeze ya, sị, "Enwere m ozi Chineke sị m zie gị." Dịka eze
ahụ si n'oche ya bilite ọtọ, 21 Ehud tinyere aka ekpe ya n'ime
uwe ya, mịpụta mma ahụ nwere ihu abụọ nke o kegidere
n'apata ụkwụ aka nri ya. O weere ya mapuo eze Eglọn afọ. 22
Ọ bụladị isi mma ahụ sooro ihu mma ahụ mibanye n'ime afọ
ukwu eze Eglọn. Ọnụ mma ahụ pụtakwara n'azụ eze ahụ.
Ehud amịpụtaghị mma ahụ, kama abụba dị n'afọ eze ahụ
kpuchiri ya. 23 Ya mere, Ehud pụrụ n'ezi, mechibido ya ọnụ
ụzọ niile e si abanye n'ọnụụlọ elu ahụ, kpọchie ha. 24 Mgbe ọ
pụchara, ndị na-ejere eze ozi bịara chọọ ịbanye n'ụlọ ahụ. Ma
mgbe ha hụrụ na a kpọchiri ọnụ ụzọ ụlọ ahụ akpọchi, ha
kwuru n'onwe ha sị, "Ọ ga-abụ na ọ na-anyụ nsị n'ụlọ mposi."
25 Ma mgbe oge dị anya gasịrị ma eze apụtaghị, ha enweghị
ike ijide onwe ha ọzọ. Ha weere ọtụghe ụzọ tụghee ọnụ ụzọ
ahụ, hụ ebe eze ha tọgbọrọ n'ala, nwụọ. 26 Mgbe ahụ ha nọ
na-eche, Ehud gbapụrụ. O sitere n'ebe ahụ arụsị ndị ahụ a
pịrị apị dị gbafee, gbaga Seira. 27 Mgbe o ruru n'ebe ahụ, ọ
fụrụ opi ike n'ala ugwu ugwu Ifrem, ndị Izrel sooro ya site
n'ugwu ahụ rịda, ya onwe ya na-edu ha. 28 Ọ sịrị ha, "Soronụ
m n'azụ, n'ihi na Onyenwe anyị enyela ndị Moab ndị iro unu
n'aka unu." Ya mere, ha sooro ya gbadaa, gaa nọchie ụzọ niile
ndị Moab nwere ike isi gafee osimiri Jọdan. Ha ekwekwaghị
ka onye Moab ọbụla si n'ebe ahụ gafee. 29 N'ụbọchị ahụ,
ha gburu puku ndị agha Moab iri, ha niile siri ike bụrụkwa
dimkpa. O nweghị otu onye gbapụrụ. 30 N'ụbọchị ahụ, e mere
ka Moab nọdụ n'okpuru ndị Izrel. Ala ahụ nwere ozuzu ike na
udo, iri afọ asatọ. 31 Mgbe Ehud chịsịrị, Shamga, nwa Anat
rigotara ịchị. O tigburu narị ndị Filistia isii. Ọ bụ ndụdụ e ji
achị ehi ka o ji tigbuo ha. Ya onwe ya kwa, zọpụtara ndị Izrel.

4 Mgbe Ehud nwụsịrị, ụmụ Izrel mekwara ihe ọjọọ megide
Onyenwe anyị. 2 N'ihi ya, Onyenwe anyị renyere ha n'aka
Jabin, eze Kenan, onye chịrị n'obodo Hazọ. Aha onyeisi ndị
agha ya bụ Sisera, onye bi n'obodo a na-akpọ Heroshet
Hagoyim. 3 N'ihi na o nwere narị ụgbọ agha igwe itoolu,
ma megbukwaa ụmụ Izrel nke ukwu iri afọ abụọ, ha tikuru
Onyenwe anyị mkpu akwa, ka o nyere ha aka. 4 N'oge

a, Debọra, bụ nwanyị na-ebu amụma, nwunye Lapidọt bụ
onyendu ụmụ Izrel. **5** Ọ na-anọ n'okpuru osisi nkwụ a na-
akpọ Nkwụ Debọra, nke dị n'agbata Rema na Betel, bụ n'ala
ugwu ugwu Ifrem na-ekpe ikpe. N'ebe ahụ ka ụmụ Izrel na-
ejekwuru ya ka o doziere ha okwu ha niile. **6** O ziri ozi kpọọ
Barak, nwa Abinoam, onye bi n'obodo Kedesh, nke dị n'ime
Naftalị, ọ sịrị ya, "Onyenwe anyị Chineke ụmụ Izrel na-enye
gị iwu, 'Gaa chịkọtaa puku ndị agha iri bụ ndị sitere n'ebo
Naftalị na Zebụlọn, duru ha jeruo ugwu Taboa. **7** Aga m edute
Sisera, ọchịagha ndị agha Jabin, mee ka ọ bịaruo nso iyi ukwu
Kishọn, ya na ụgbọ agha ya niile na ndị agha ya niile ma
nyefee ha n'aka gị.'" **8** Barak sịrị ya, "Ejikeere m ịga ma ọ
bụrụ na ị ga-eso m. Ọ bụrụkwanụ na ị jụ iso m, agaghị m
aga." **9** Debọra sịrị, "Aghaghị m isoro gị jee ma n'ihi mkpebi
gị n'ihe a, nsọpụrụ agaghị abụ nke gị, n'ihi na Onyenwe anyị
ga-enyefe Sisera n'aka nwanyị." Ya mere, Debọra biliri soro
Barak jee obodo Kedesh. **10** Barak sitere n'ebo Zebụlọn na
Naftalị kpọkọtaa ndị ikom ga-eso ya jee agha ahụ, puku ndị
agha iri ndị dịnyere ya. Debọra sokwa ya jee. **11** N'oge a,
Heba, onye Ken, ahapụla ndị Ken ndị ọzọ, ndị bụ ụmụ ụmụ
Hobab, nwanne nwunye Mosis gaa maa ụlọ ikwu ya n'okpuru
osisi ukwu dị na Zaananim, nke dị nso Kedesh. **12** Mgbe ha
gwara Sisera na Barak nwa Abinoam arịgorola n'elu ugwu
Taboa, **13** Sisera kpọkọtara ndị agha ya niile, tinyere narị
ụgbọ agha itoolu ya, site na Haroshet Haroyim gaa n'iyi ukwu
Kishọn. **14** Mgbe ahụ, Debọra sịrị Barak, "Gaa n'ihu! Taa bụ
ụbọchị nke Onyenwe anyị nyefere Sisera n'aka gị. Ọ bụ na
Onyenwe anyị apụbeghị jee n'ihu gị?" N'ihi nke a, Barak
duuru puku ndị agha iri ahụ gbada ndịda ugwu Taboa. **15**
Mgbe ahụ, Onyenwe anyị jiri mma agha ya chụsaa Sisera na
ndị agha ya na ụgbọ agha igwe ha n'ihu Barak. Sisera n'onwe
ya hapụrụ ụgbọ agha ya jiri ụkwụ gbapụ ọsọ. **16** Barak na ndị
agha ya chụrụ ndị agha ahụ ọsọ, ha na ụgbọ agha igwe ha
niile, chụruo ha Haroshet Hagoyim. Ha ji mma agha tigbuo
ndị agha Sisera niile. Ọ dịkwaghị otu onye n'ime ha fọdụrụ
ndụ. **17** Ma Sisera gbapụrụ ọsọ gaa zoo onwe ya n'ụlọ ikwu
Jael, nwunye Heba, onye Ken. N'ihi udo dị n'etiti eze Jabin,
onye Hazọ, na ndị ezinaụlọ Heba, onye Ken. **18** Jael pụrụ ije
zute Sisera sị ya, "Bịa Onyenwe m, bakwute m. Atụla ụjọ."
Ya mere na ọ bara n'ime ụlọ ikwu ya, o weere akwa ịchụ
oyi kpuchie ya. **19** Mgbe ahụ, ọ sịrị ya, "Akpịrị na-akpọ m
nkụ, nyetụ m mmiri ka m ṅụọ." O meghere karama akpụkpọ
mmiri ara ehi, nye ya ihe ọṅụṅụ, jirikwa akwa ahụ sachie ya.
20 Sisera gwara nwanyị ahụ bụ Jael okwu sị, "Guzo n'ọnụ
ụzọ ụlọ a. Ọ bụrụ na onye ọbụla abịa jụọ gị, 'O nwere onye
gbabatara n'ebe a?' sị ya, 'Mba.'" **21** Ike gwụrụ nnọọ Sisera.
Mgbe ahụ, ọ malitere ịrahụ ụra, Jael, nwunye Heba, wepụtara
otu ǹtu e ji a kpọgide ụlọ ikwu ahụ n'ala, werekwa mkpirisi
igwe n'aka ya. O jiri nwayọọ jekwuuru Sisera ebe o dina na-
arahụ ụra, kpọọ ya ǹtu ahụ n'egedege ihu ya. Otu a ka Sisera
si nwụọ. **22** Mgbe Barak bịara ịchọ Sisera, Jael jekwuru ya sị,
"Bịa ka m gosi gị nwoke ahụ ị na-achọ." Barak sooro ya jee,
ma lee, Sisera anwụọlarị site na ǹtu ahụ a kpọrọ ya n'isi. **23**
N'ụbọchị ahụ, Chineke meriri Jabin, eze ndị Kenan n'ihu ụmụ
Izrel. **24** Aka ụmụ Izrel bụ nke dị ike na-adịkwa ike nke ukwu
megide Jabin bụ eze Kenan ruo mgbe ha lara ya n'iyi.

5 N'ụbọchị ahụ, Debọra na Barak nwa Abinoam bụrụ abụ sị,
2 "Mgbe ndị ndu na-edu n'Izrel, mgbe ndị mmadụ jikwa
afọ ofufu nye onwe ha, toonu Onyenwe anyị! **3** "Nụrụnụ nke
a, unu ndị eze, Geenụ ntị, unu ndịisi! Mụ onwe m, ọ bụladị mụ
onwe m, ga-abụku Onyenwe anyị abụ. Aga m abụ abụ otuto
nye Onyenwe anyị, bụ Chineke Izrel. **4** "Onyenwe anyị, mgbe
i si Sia pụta, mgbe i sitere n'ala Edọm gabiga, ụwa mara jijiji,
mmiri ozuzo dị ukwuu sikwa na mbara eluigwe zodata. **5** E, ọ
bụladị ugwu ukwu niile mara jijiji n'ihu Onyenwe anyị. Ugwu
Saịnaị makwara jijiji n'ihu Onyenwe anyị, Chineke Izrel. **6**
"N'ụbọchị Shamga, nwa Anat, n'ụbọchị Jael, ndị ịnyịnya ibu
na-azụ ahịa n'ọzara kwusịrị, ndị ije niile na-esi n'akụkụ ụzọ
gbagọrọ agbagọ na-aga. **7** Ọ dịkwaghị ihe gara aga n'obodo
Izrel, tutu ruo mgbe m bịara, ee, mgbe m bụ Debọra bịara
dịka nne nye Izrel. **8** Mgbe ụmụ Izrel họrọ ife chi ndị ọzọ
ofufe, mgbe agha bịara n'ọnụ ụzọ ama niile, ahụghị ọ bụladị
otu ụta maọbụ ùbe. E, ọ bụladị n'etiti iri puku ndị agha anọ, a
hụghị otu ngwa agha ọbụla. **9** Ma ugbu a, ana m aṅụrị ọṅụ
banyere ndị na-achị ụmụ Izrel. Ndị ji obi ha niile were onwe
ha nye n'etiti ndị Izrel. Toonu Onyenwe anyị! **10** "Kwupụtanụ
ya, unu ndị na-agba ịnyịnya ibu dị ọcha, unu ndị na-anọkwasị
n'elu akwa dị oke ọnụahịa n'elu ịnyịnya unu, na unu ndị na-
eji ukwu na-agagharị n'okporoụzọ. Tụleenụ **11** olu abụ igwe
mmadụ ndị nọ n'akụkụ olulu mmiri niile. Ha na-akọ akụkọ
mmeri niile nke Onyenwe anyị, ya bụ, mmeri nke obodo nta
ya niile n'Izrel. "Mgbe ahụ, ndị nke Onyenwe anyị ridara
gaa n'ọnụ ụzọ ama niile e si abata n'obodo. **12** 'Teta, teta, gị
Debọra! Teta, teta, bụọ abụ. Bilie, gị Barak nwa Abinoam,
bilie! Duru ndị ahụ niile ị dọtara n'agha.' **13** "Ndị fọdụrụ na
ndị a na-asọpụrụ rịdatara, ndị nke Onyenwe anyị bịakwutere
m imegide ndị dị ike. **14** Ụfọdụ si Ifrem bịa, bụ ndị ahụ nwere
mgbọrọgwụ n'ala ndị Amalek, ndị Benjamin sokwa pụta, ndị
ndu sikwa Makia bịa, ndị na-eso ndị ndu sikwa Zebụlọn pụta.
15 Ndị ndu ebo Isaka pụkwutekwara Debọra. E, Isaka sokwara
Barak na ndagwurugwu ahụ ka ezigara ha n'okpuru ya. Ma
n'etiti ndị Ruben, ha nọ na-atụgharị uche. **16** Gịnị mere unu ji
nọdụ n'etiti ọgba atụrụ, ịnụ ụda ọja a na-egburu igwe atụrụ?
N'etiti obodo niile nke Ruben, ka e nwere ọtụtụ ntụgharị
uche. **17** Ndị Gilead nọgidere n'ofe ọzọ nke osimiri Jọdan. Ndị
Dan nọgidekwara n'ime ụgbọ mmiri ha. Ndị Asha nọgidere
n'ahụ udo n'akụkụ ọnụ mmiri. **18** Ma ndị Zebụlọn na Naftalị
jiri ndụ ha chụọ aja, pụọ n'ọzara ibu agha ahụ. **19** "Ndị eze
ala Kenan bịara ọgụ na Teanak, n'akụkụ mmiri ala Megido.
Ma ha enweghị mmeri ọbụla. Ha akwataghị ọlaọcha maọbụ
ihe nkwata ọzọ n'agha. **20** Ọ bụladị kpakpando niile dị na
mbara eluigwe lụrụ ọgụ megide Sisera. **21** Mmiri na-achị ọkụ
nke iyi ukwu Kishọn bupụrụ ha niile. Ya mere, mkpụrụobi m
gaa n'ihu, zoo ụkwụ gị n'ala, dị ike dịka ọdụm! **22** Gee ntị
nụrụ ụda nzọ ụkwụ nke ịnyịnya ndị iro. Leekwa mwuli elu
nke ụkwụ ịnyịnya ahụ! **23** Ma Mmụọ ozi Onyenwe anyị sịrị,
'Bụọ Meroz ọnụ.' 'Bụọ ndị bi na ya ọnụ ebe ọ dị ukwuu, n'ihi
na ha abịaghị nyere Onyenwe anyị aka imeri ndị iro ya.' **24**
"Onye a gọziri karịchasịa ka Jael, nwunye Heba onye Ken bụ,
e, onye a gọziri karịchasịa ndị inyom niile na-ebi n'ụlọ ikwu.
25 Nwoke ahụ rịọrọ mmiri, ma o nyere ya mmiri ara ehi, o ji
iko kwesiri ndị a na-asọpụrụ nye ya mmiri ara ehi rahụrụ
arahụ. **26** O setịpụrụ aka ya were ǹtu ji ụlọ ikwu ahụ, aka nri
ya welitere mkpirisi igwe nke onye ọrụ ji arụ ọrụ. Ọ kpọrọ ya
Sisera otu mkpọ, kpọrie ya isi, ọ kpọwasịrị, ma kpọmie ǹtu
ahụ n'egedege ihu ya. **27** N'ụkwụ ya ka o milara n'ala, n'ebe
ahụ ọ dara, ka o dinara. N'ụkwụ ya ka o milara n'ala, n'ebe ọ

dara, n'ebe ahụ o milara n'ala, n'ebe ahụ ọ dara nwụọ. **28**
“Nne Sisera si na oghereikuku lepụ anya n'azụ oghere ịnata
ikuku, o tiri mkpu, ‘Gịnị mere ụgbọala igwe ya ji anọ ọdụ ịbịa?
Gịnị ji na mkpọtụ ụkwụ ụgbọala ya adawabeghị?’ **29** Ma otu
n'ime ndị inyom na-ejere ya ozi, nke makarịsịrị ibe ya n'ihe.
E, ya onwe ya kwukwara sị, **30** ‘Ọ bụ na ha adịghị achọta ma
na-ekekwa ọtụtụ ihe a kwatara n'agha: onye agha ọbụla ga-
eketa otu nwaagbọghọ, maọbụ abụọ. Sisera ga-enweta uwe
nwere ọtụtụ agwa dị iche iche, uwe nwere ọtụtụ agwa ndị a
kpara nke ọma uwe ndị akpaziri nke ọma maka ịnya n'olu m,
ihe ndị a niile dịka ihe nkwata n'agha?’ **31** “Onyenwe anyị,
biko, ka ndị iro gị niile si otu a laa n'iyi. Ka ndị niile hụrụ gị
n'anya nwupụta ihe dịka anyanwụ mgbe o biliri n'ike.” E
nwere izuike n'ala ahụ iri afọ anọ.

6 Ọzọkwa, ụmụ Izrel mere ihe ọjọọ n'anya Onyenwe anyị,
n'ihi ya, Onyenwe anyị nyefere ha n'aka ndị Midia afọ
asaa. **2** N'ihi na ndị Midia mekpara ha ahụ nke ukwuu, ụmụ
Izrel meere onwe ha ebe obibi n'ugwu, n'ime ọgba nkume, na
n'ebe e wusiri ike dị iche iche. **3** Mgbe ọbụla ndị Izrel ghasịrị
mkpụrụ n'ubi ha, ndị Midia, ndị Amalek na ụfọdụ ndị ọzọ
si n'ọwụwa anyanwụ na-abịa buso ha agha. **4** Ha na-ebichi
ala ahụ, bibie ihe niile a kụrụ n'ubi n'ala ahụ niile ruo na
Gaza. O nweghị ihe ọbụla dị ndụ ndị Izrel nwere, ma atụrụ,
ma ehi, ma ịnyịnya ibu, ha na-ahapụ. **5** Dịka usuu igurube
ka ha na-abịa, ha na anụ ụlọ ha niile, na ụlọ ikwu ha niile.
Ọnụọgụgụ ha dị ukwuu ruo na-apụghị ịgụta ole ha dị, maọbụ
ịnyịnya kamel ha. Ha na-abata n'ala ahụ n'ihi ibibicha ya.
6 Site n'omume ọjọọ ndị a, e mere ka ụmụ Izrel bụrụ ndị
dara ụbịam nke ukwuu n'ihi ọchịchị ndị Midia. N'ikpeazụ,
ụmụ Izrel tikuru Onyenwe anyị ka o nyere ha aka. **7** Mgbe
ụmụ Izrel tikuru Onyenwe anyị n'ihi mkpagbu ndị Midia na-
akpagbu ha, **8** Onyenwe anyị zitere onye amụma, onye gwara
ha okwu sị, “Ihe a bụ ihe Onyenwe anyị Chineke nke Izrel
kwuru, Esi m n'ala Ijipt, ala ahụ unu bụ ndị ohu n'ime ya,
kpọpụta unu. **9** Anapụtara m unu site n'aka ike ndị Ijipt
na site n'aka ndị niile kpagburu unu, chụpụ ha site n'ihu
unu, ma nye unu ala ha. **10** Agwara m unu sị, ‘Mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị Chineke unu. Unu efela chi niile nke
ndị Amọrait, ndị unu bi n'ala ha.’ Ma unu jụrụ ige m ntị.”
11 Mmụọ ozi Onyenwe anyị bịara nọdụ ọdụ n'okpuru osisi
ukwu ook dị n'Ofra, n'ala ubi Joash, onye obodo Abieza, ebe
nwa ya a na-akpọ Gidiọn nọ na-azọcha mkpụrụ ọka wiiti
n'ime ebe ịzọcha mkpụrụ vaịnị n'ihi na ọ na-ezo onwe ya
ka ndị Midia hapụ ịhụ ya anya. **12** Mmụọ ozi Onyenwe anyị
pụtara ihe n'ebe ahụ gwa ya okwu sị, “Gị dike na dimkpa
n'agha, Onyenwe anyị nọnyeere gị.” **13** Gidiọn zara sị, “Biko
onyenwe m, ma ọ bụrụ na Onyenwe anyị nọnyeere anyị, gịnị
mere ihe ndị a niile ji na-adakwasị anyị? Ebeekwanụ ka ihe
ịrịbama ahụ niile dị nke nna anyị ha gwara anyị sị, ‘Ọ bụghị
site n'Ijipt ka Onyenwe anyị siri gbapụta anyị?’ Ma ugbu a,
Onyenwe anyị ajụla anyị, hapụ anyị n'aka ndị Midia ka ha laa
anyị n'iyi.” **14** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị nyere ya iwu sị ya,
“Ngwa, jiri ike gị dị ukwuu pụọ, gaa ka ị gbapụta ụmụ Izrel
site n'aka ndị Midia. Mụ onwe m na-ezigakwa gị.” **15** Ma
Gidiọn sịrị ya, “Biko, Onyenwe m, olee otu m ga-esi zọpụta
Izrel? Lee, esi m n'ikwu dịkarịsịrị nta n'ime Manase pụta.
Mụ onwe m bụkwa onye dịkarịsịrị ala n'ezinaụlọ m.” **16** Ma
Onyenwe anyị zara sị ya, “Mụ onwe m ga-anọnyere gị. Ị ga-
ebibikwa ndị Midia niile.” **17** Gidiọn zaghachiri sị, “Ọ bụrụ
na m achọtala ihuọma n'anya gị, nye m ihe ịrịbama nke ga-
egosi na ọ bụ gị n'ezie na-agwa m okwu. **18** Biko esikwala
ebe a pụọ ruo mgbe m lọghachiri weta onyinye m ga-eche
n'ihu gị.” Onyenwe anyị zara sị ya, “Aga m eche ruo mgbe ị
lọghachiri.” **19** Gidiọn mere ngwangwa laa n'ụlọ ya, gbuo otu
nwa ewu, sie ya. O jikwa ụtụ ọka mee achịcha, nke ihe na-
eko achịcha na-adịghị n'ime ya. Emesịa, o tinyere anụ ahụ
n'ime nkata, wụnyekwa ofe n'ime ite, buru ha jekwuru Mmụọ
ozi ahụ, ebe ọ nọ na-eche ya n'okpuru osisi ook ahụ. **20**
Mmụọ ozi nke Chineke sịrị ya, “Were anụ a na ogbe achịcha
ahụ na-ekoghị eko, tụkwasị ha n'elu nkume a, wụpụkwa ofe
ahụ.” Gidiọn mere otu a. **21** Mgbe Mmụọ ozi Onyenwe anyị
ahụ metụrụ ọnụ mkpanaka ahụ nke dị n'aka ya n'elu anụ
na achịcha ahụ na-ekoghị eko. Ọkụ sitere n'oke nkume ahụ
nwuru, rechapụ anụ ahụ na achịcha n'ekoghị eko ahụ. Mmụọ
ozi nke Onyenwe anyị ahụ gbara barịị site n'ihu ya. **22** Mgbe
Gidiọn ghọtara na ọ bụ Mmụọ ozi nke Onyenwe anyị, o tiri
mkpu akwa sị, “Ewoo! Onyenwe m Onyenwe anyị! Ahụla m
Mmụọ ozi Onyenwe anyị ihu na ihu!” **23** Ma Onyenwe anyị
sịrị ya, “Udo dịrị gị, atụla egwu! Ị gaghị anwụ.” **24** Ya mere,
Gidiọn wuuru Onyenwe anyị ebe ịchụ aja n'ebe ahụ, kpọọ ya,
Onyenwe anyị bụ Onye Udo. Ụlọ nchụaja ahụ dịkwa n'ime
obodo Ofra n'ala ndị Abieza ruo taa. **25** N'abalị ụbọchị ahụ,
Onyenwe anyị gwara Gidiọn okwu sị ya, “Were oke ehi nna
gị, bụ oke ehi nke abụọ, nke gbara afọ asaa. Dọtuo ebe ịchụ
aja nna gị wuru maka Baal, gbutukwaa ogidi osisi Ashera dị
n'akụkụ ya. **26** Mgbe ahụ, wuoro Onyenwe anyị bụ Chineke
gị ebe ịchụ aja, n'elu ebe a dị oke elu. Jiri osisi Ashera ahụ
nke ị gbuturu kwanye ọkụ, chụọ oke ehi nke abụọ ahụ dịka
aja nsure ọkụ.” **27** Ya mere, Gidiọn duuru mmadụ iri site na
ndị na-ejere ya ozi, ndị nyeere ya aka imezu ihe niile dịka
Onyenwe anyị nyere ya n'iwu. Kama, site n'egwu maka ndị
ikwu nna ya, na ndị bi n'obodo ahụ, o mere ihe ndị a niile
n'ime abalị. **28** Mgbe chi bọrọ, mgbe ndị obodo ahụ malitere
ijeghari, ha hụrụ na a kwatuola ebe ịchụ aja Baal, hụkwa na e
gbutuola ogidi osisi Ashera dị n'akụkụ ya, ma werekwa oke
ehi nke abụọ chụọ aja n'elu ebe ịchụ aja ọhụrụ ahụ! **29** Ha
jụrịtara onwe ha ajụjụ sị, “Onye mere ihe dị otu a?” Mgbe ha
ji nwayọọ jụgharịa ajụjụ, a gwara ha sị, “Ọ bụ Gidiọn nwa
Joash mere ya.” **30** Ndị obodo ahụ sịrị Joash, “Kpụpụta nwa
gị. Ọ ga-anwụrịrị, n'ihi na ọ kwadala ebe ịchụ aja Baal, gbutuo
ogidi osisi Ashera, nke dị n'akụkụ ya.” **31** Ma Joash tinyere
ọnụ jụọ ha ajụjụ sị ha, “Baal, ọ gwara unu na ọ chọrọ ka unu
nyere ya aka? Unu na-achọ ịzọpụta ya? Onye ọbụla wepụtara
onwe ya maka ịlụrụ Baal ọgụ ga-anwụ tupu chi echi abọọ.
Ọ bụrụ n'ezie na Baal bụ chi, hapụnụ ya ka o tigbuo onye
ahụ mebiri ebe ịchụ aja ya.” **32** Ya mere, n'ụbọchị ahụ, ha
malitere ịkpọ Gidiọn “Jerub-Baal.” Ha kwuru sị, “Ka Baal
lụọrọ onwe ya ọgụ,” n'ihi na ọ kwadara ebe ịchụ aja Baal. **33**
Mgbe na-adịghị anya, usuu ndị agha Midia, na ndị Amalek,
na obodo niile gbara ha gburugburu jikọtara onwe ha n'otu,
bịa ibu agha megide ụmụ Izrel. Ha niile gafere osimiri Jọdan,
bịaruo na Ndagwurugwu Jezril ebe ha mara ụlọ ikwu. **34**
Mgbe ahụ, Mmụọ Nsọ Onyenwe anyị bịakwasịrị Gidiọn. Ọ
fụrụ opi ike nke o ji kpọkọta ndị agha ka ha zukọọ. Ndị agha
niile si n'ikwu Abieza pụkwutere ya. **35** Otu aka ahụ, o zipụrụ
ndị ozi ka ha jekwuru ndị agha ndị Manase, na nke ndị Asha,
na nke ndị Zebụlọn, na nke ndị Naftalị, ịkpọ ha ka ha bịa soro

ya gaa ibu agha. Ha niile kwenyere pụkwute ya maka agha
ahụ. **36** Gidiọn sịrị Chineke, "Ọ bụrụ n'ezie na ị ga-azọpụta
Izrel site n'aka m dịka i kwere na nkwa, **37** lee, aga m edebe
ajị anụ n'ebe ịzọcha ọka. Ọ bụrụ na igirigi adakwasị naanị
n'elu ajị anụ ahụ ma ala ebe ọ tọgbọ gbakọọ agbakọ, mgbe
ahụ aga m amata na ị ga-anapụta Izrel site n'aka m, dịka ị
kwuru." **38** Ihe a mezukwara dịka Gidiọn si rịọọ ya. Mgbe
chi bọrọ, ọ gara welite ajị anụ ahụ chọpụta na o jupụtara
na mmiri. Mmiri o si na ya pịpụta juru otu efere miri emi.
39 Mgbe ahụ, Gidiọn sịrị Chineke, "Ka iwe gị ghara ịdị ọkụ
megide m. Ka m rịọkwuo naanị otu ihe ọzọ. Kwere ka m
jiri ajị anụ a nwalee otu ugboro ọzọ, kama n'oge a, mee ka
mmiri ghara ịdị n'ajị anụ ahụ, ma ka igirigi jupụta n'ala ebe ọ
tọgbọ." **40** N'abalị ahụ, Chineke mere otu a. Ala niile gbaa
gburugburu dere mmiri site n'igirigi, ma mmiri ọbụla adịghị
n'ajị anụ ahụ.

7 Jerub-Baal, onye bụkwa Gidiọn, na ndị agha ya niile biliri
n'isi ụtụtụ, maa ụlọ ikwu ha n'isi iyi Harod. Ma ndị agha
Midia mara ụlọ ikwu nke ha n'akụkụ ugwu ebe ndị Izrel nọ,
n'ime ndagwurugwu nke dị nso n'ugwu nta More. **2** Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị gwara Gidiọn okwu sị ya, "Lee, ndị ikom
gị dị ọtụtụ. Agaghị m enyefe ndị Midia n'aka ha, ma ọ bụghị
otu a, Izrel ga-anya isi megide m, sị, 'Ike aka m azọpụtala
m.' **3** Ugbu a, maa ọkwa nye ndị agha sị ha, 'Onye ọbụla ụjọ
na-atụ, ya hapụ ugwu Gilead laghachi azụ.'" N'ihi nke a, iri
puku ndị agha abụọ na abụọ laghachiri azụ n'ụlọ nke aka ha.
Ma ndị agha dị puku iri n'ọnụọgụgụ fọdụrụ. **4** Ma Onyenwe
anyị gwara Gidiọn, sị ya, "Lee, ndị agha gị ka dị ọtụtụ. Duru
ha gbada na mmiri ala, m ga-anwale ha ma webilatara gị
ọnụọgụgụ ha n'ebe ahụ. Ọ bụrụ na m sị, 'Onye nke a ga-eso
gị jee,' ọ ga-eje, ma ọ bụrụ na m sị, 'Onye nke a agaghị eso
gị jee,' ọ gaghị eso jee." **5** Ya mere, Gidiọn duuru ha bịa na
mmiri ala ahụ. N'ebe ahụ, Onyenwe anyị gwara ya okwu sị
ya, "Kewapụ ndị ji ire ha rachara mmiri dịka nkịta, site na
ndị ahụ gburu ikpere n'ala ịṅụ mmiri." **6** Ọ bụ naanị narị
ndị agha atọ ji ọbụ aka ha kwọlịte mmiri ha ṅụrụ. Ma ndị
agha fọdụrụ gburu ikpere ha abụọ n'ala tinye ọnụ ha na
mmiri, ṅụọ mmiri. **7** Onyenwe anyị sịrị Gidiọn, "Ọ bụ narị
ndị ikom atọ ndị a raara mmiri ka m ga-eji zọpụta gị, ma
rarakwa ndị Midia nye gị n'aka. Zilaga ndị fọdụrụ ka ha laa
n'ụlọ nke aka ha." **8** Gidiọn zilagara ndị Izrel ndị a n'ụlọ ikwu
ha ma hapụ naanị narị mmadụ atọ ndị napụtara ndị ahụ na-
ala ala ngwongwo niile ha ji ebu agha, na opi ike. Ndị Midia
mara ụlọ ikwu ha na ndagwurugwu, n'ebe na-adịghị anya site
n'ebe Gidiọn nọ. **9** N'abalị ahụ, Onyenwe anyị gwara Gidiọn
okwu sị ya, "Bilie, gaa lụso ọmụma ụlọ ikwu ahụ agha, n'ihi
na ana m aga inyefe ha n'aka gị. **10** Ma ọ bụrụ na ụjọ na-atụ
gị ibuso ha agha, duru Pura onyeozi gị gaa nso n'ọmụma
ụlọ ikwu ahụ, **11** ṅaa ntị, nụrụ ihe ha na-ekwu. Emesịa, ị ga-
abụ onye a gbara ume ibu agha megide ọmụma ụlọ ikwu
ahụ." Ya mere, ya na Pura onyeozi ya gara n'ebe dị nso, n'ebe
ndị nche ọmụma ụlọ ikwu ahụ nọ. **12** Ma lee, usuu ndị agha
Midia, na ndị Amalek, na ndị obodo ndị ọzọ ahụ si n'ọwụwa
anyanwụ bịa jupụtara na ndagwurugwu ahụ dị ka igurube.
N'ezie, ịnyịnya kamel ha dị ọtụtụ, dịka aja dị n'akụkụ oke
osimiri. **13** Gidiọn rutere mgbe otu onye nọ na-akọrọ enyi ya
banyere nrọ ọ rọrọ. Ọ na-asị, "Arọrọ m nrọ, ebe otu ogbe
achịcha dị gburugburu, e ji ọka balị mee dabatara n'ime ụlọ
ikwu ndị Midia. O ji ike dị egwu tie ụlọ ikwu a, nke mere na
ụlọ ikwu a dajiri, kpuo ihu n'ala." **14** Onye ibe ya zara sị,
"Nke a abụghị ihe ọzọ karịa mma agha Gidiọn nwa Joash,
onye Izrel na-aga ịbịakwute anyị n'ebe a. Chineke enyefeela
ndị Midia na ụlọ ikwu ya niile n'aka ya." **15** Mgbe Gidiọn
nụrụ nrọ ahụ, na nkọwa ya, ọ kpọrọ isiala kelee Chineke. Ọ
laghachiri na ọmụma ụlọ ikwu ndị Izrel sị ha, "Bilienụ ọtọ!
N'ihi na Onyenwe anyị enyefeela unu ọmụma ụlọ ikwu ndị
Midia n'aka." **16** O kewara ndị agha ya ụzọ atọ, nyekwa onye
ọbụla n'ime ha opi ike, na ite aja nke iheọkụ dị n'ime ya.
17 Ọ sịrị ha, "Unu na-ele m anya, meekwa ihe m na-eme.
Mgbe anyị bịaruru nso na mpụta ebe ụlọ ikwu ahụ dị, meenụ
ihe ọbụla unu hụrụ m mere. **18** Mgbe ọbụla mụ na ndị so
m n'azụ fụrụ opi ike anyị, unu niile ga-afụkwa opi ike unu
n'akụkụ ọbụla unu nọ, tie mkpu, sị, 'Anyị dịnyere Onyenwe
anyị, dịnyekwara Gidiọn.'" **19** N'abalị ahụ, mgbe etiti abalị
ahụ gabigasịrị, Gidiọn na narị ndị agha ya gbeere egbere ruo
na mpụta ebe ndị agha Midia mara ụlọ ikwu ha. N'oge a, ha
ka gbanwere ndị agha na-eche nche. **20** Ụzọ ndị agha Gidiọn
atọ ahụ fụrụ opi ike ha, tiwakwaa ite aja ha. Ha ji ọwaọkụ ndị
ahụ n'aka ekpe ha na opi ike ha gaje igbu n'aka nri ha, ha tiri
mkpu sị, "Mma agha Onyenwe anyị, na mma agha Gidiọn!" **21**
Onye ọbụla n'ime ha guzoro n'ebe o kwesiri ịnọ gburugburu
ọmụma ụlọ ikwu ahụ. Ndị Midia niile malitere ịgba ọsọ, na-
etikwa mkpu akwa mgbe ha na-agbalaga. **22** Mgbe ha fụrụ
narị opi ike atọ ndị ahụ, Onyenwe anyị mere ka ndị ikom
niile nọ n'akụkụ niile nke ọmụma ụlọ ikwu ahụ tụgharịa
were mma agha gburịta onwe ha. Ndị agha ahụ gbapụrụ ọsọ
gbara gaa Bet-Shita n'ụzọ Zerera, gbarukwaa nke oke ala
Ebel-Mehola, nke dị nso Tabat. **23** A kpọpụtara ndị Izrel si
Naftalị, na Asha na Manase niile ka ha pụta chụso ndị Midia
ọsọ. **24** Gidiọn ziri ozi n'ala ugwu ugwu Ifrem sị ha, "Pụtanụ
gbochie ụzọ niile ndị Midia si agbafe. Cheenụ ọnụ mmiri
Jọdan niile nche ruo na Bet-Bara." Ya mere, a kpọpụtara ndị
ikom niile nọ na Ifrem, bụ ndị gbochiri mmiri Jọdan ruo na
Bet-Bara. **25** Ha jidekwara ọchịagha ndị Midia abụọ, ndị aha
ha bụ Oreb na Zeeb. Ha gburu Oreb n'elu nkume nke na-aza
aha ya ruo taa. E gbukwara Zeeb n'ebe a na-azọcha vaịnị. Ebe
ahụ na-azakwa aha Zeeb ruo taa. Ha bipụrụ Oreb na Zeeb isi
buru ha jekwuru Gidiọn n'akụkụ osimiri Jọdan.

8 Ndị Ifrem jụrụ Gidiọn ajụjụ sị ya, "Gịnị mere i ji meso anyị
mmeso dị otu a? Ọ bụ gịnị mere i zighị ozi kpọ anyị mgbe
ị gara ibuso ndị Midia agha?" Ha tara ya ụta nke ukwuu. **2**
Ma Gidiọn zaghachiri ha sị, "Gịnị ka m rụpụtara e ji atụnyere
nke unu. Ọ bụ na ntụtụkọta ihe ubi Ifrem adịghị mma karịa
owuwe ihe ubi nke Abieza? **3** Chineke nyefere unu Oreb
na Zeeb, ndị ndu Midia, n'aka. Gịnị ka m rụpụtara a ga-eji
tụnyere nke unu?" Okwu a mere ka ọnụma ha n'ebe ọ nọ
dajụọ. **4** N'oge a, Gidiọn gabigara, gafee osimiri Jọdan, ya
na narị ndị agha atọ so ya. Ike gwụrụ ha nke ukwuu ma ha
nọgidere na-achụsi ndị iro ha ọsọ ike. **5** Ọ sịrị ndị ikom Sukọt,
"Nyetụnụ ndị agha m achịcha n'ihi na ike gwụrụ ha. Ana m
na-achụso Zeba na Zalmuna, ndị eze Midia ọsọ." **6** Ma ndịisi
Sukọt sịrị, "Anyị ga-esi aṅaa nye ndị agha gị achịcha? Ijidela
Zeba na Zalmuna n'aka gị?" **7** Mgbe ahụ, Gidiọn zaghachiri,
"N'ihi nke a, mgbe Onyenwe anyị nyefere m Zeba na Zalmuna
n'aka, aga m eji ogwu na ụga na-epu n'ọzara dọkasịa unu
ahụ." **8** O sitere n'ebe ahụ gaa Peniel rịọkwaa ndị obodo ahụ

otu arịrịọ ahụ. Ma otu ụdị ọsịsa ahụ ndị Sukọt nyere ka ndị
Peniel nyekwara. 9 Ya mere, ọ gwara ndị ikom Peniel sị,
“Mgbe m nwere mmeri lọta, aga m akwatu ụlọ elu a.” 10
N’oge a, Zeba na Zalmuna na puku ndị agha iri na ise fọdụụrụ
ha nọ na Kako. Ndị a bụ naanị ndị agha fọdụrụ n’ime usuu
ndị agha ndị Midia niile. N’ihi na ọnụọgụgụ ndị agha e gburu
egbu dị narị puku na iri puku abụọ. 11 Gidiọn rigoro site ụzọ
ndị na-achị anụ ụlọ nke dị n’ọwụwa anyanwụ obodo Nọba
na Jogbeha, bịakwasị ndị agha ahụ na mberede n’ihi na ha
nọ n’atụghị egwu ihe ọbụla ime ha. 12 Zeba na Zalmuna,
eze abụọ ndị Midia, gbapụrụ ọsọ, ma Gidiọn na ndị agha ya
chụgidere ha ọsọ, jide ha. Ha gweriri ndị agha ha niile. 13
Emesịa, Gidiọn nwa Joash, sitere n’okporoụzọ Heres lọta agha
ahụ. 14 N’ebe ahụ ka Gidiọn nọ jide otu nwokorobịa onye
Sukọt. O jụrụ ya ajụjụ, nwokorobịa ahụ depụtakwaara ya aha
ndịisi obodo Sukọt. Ha dị iri asaa na asaa, ndị okenye obodo
ahụ. 15 Mgbe Gidiọn bịaruru obodo Sukọt, ọ gwara ha okwu
sị, “Ngwa leenụ Zeba na Zalmuna ndị unu kparịrị m maka
ha, kwuo sị, ‘Ijidela Zeba na Zalmuna n’aka gị ugbu a nke
mere na anyị ga-enye ndị ikom gị ike gwụrụ achịcha?’” 16
O jidere ndị okenye obodo ahụ, were ogwu na ụga taa ndị
ikom Sukọt ahụhụ ime ka ha mara ihe. 17 Ọ kwaturu ụlọ elu
Peniel gbukwaa ndị ikom obodo ahụ niile. 18 Mgbe ahụ, ọ
jụrụ Zeba na Zalmuna, “Ndị ikom dị aṅaa ka unu gburu na
Taboa?” Ha zara sị ya, “Ha nwere ụdịdị ka gị onwe gị, onye
ọbụla nwere ụdịdị dịka nwa eze.” 19 Gidiọn zaghachiri sị,
“Ndị ahụ bụ ụmụnne m ndị ikom, ndị nke nne m mụrụ. Ugbu
a, Onyenwe anyị n’onwe ya maara na a sị na unu egbughị
ha, agaraghị m egbu unu.” 20 O chigharịrị gwa Jeta, ọkpara
ya, sị ya, “Gbuo ha!” Ma Jeta amịpụtaghị mma, n’ihi na ọ
bụ naanị nwokorobịa. Ọ tụrụ egwu igbu ha. 21 Zeba na
Zalmuna, gwara Gidiọn okwu sị, “Jiri aka gị gbuo anyị. ‘A hụ
dimkpa, a hụ ike ya.’” N’ihi nke a, Gidiọn were aka ya gbuo
ha, chịkọrọkwa ihe olu niile ha nyakwasịrị ịnyịnya kamel ha
n’olu. 22 Mgbe ahụ, ndị Izrel gwara Gidiọn sị ya, “Bịa ka ị
bụrụ eze anyị! Gị na ụmụ gị ndị ikom, na ezinaụlọ gị niile, ga-
abụ ndị ga-achị, n’ihi na ị gbapụtala anyị site n’aka usuu ndị
agha Midia.” 23 Ma Gidiọn gwara ha okwu sị, “Mụ onwe m na
ụmụ m agaghị abụ eze unu, n’ihi na Onyenwe anyị Chineke
bụ eze unu.” 24 Ọ sịrị, “Enwere m otu arịrịọ m ga-arịọ unu.
Onye ọbụla n’ime unu nye m ọlantị site n’oke unu nwetara
site n’ihe nkwata n’agha.” (Ọ bụ omenaala ndị Ishmel niile
iyi ọlantị ọlaedo.) 25 Ha jiri obi ụtọ kwenye, gbasaa akwa
n’ala, tinyechaa ọlantị ha n’ime ya. Onye ọbụla n’ime ha
mere nke a. 26 Ịdị arọ nke ọlantị ọlaedo ndị a bụ otu puku
na narị shekel asaa, na-agụnyeghị ihe ịchọ mma ndị ọzọ,
na ihe olu, na uwe odo odo ndị eze Midia na-eyi, na ihe olu
dị n’olu ịnyịnya kamel ha. 27 Gidiọn jiri ọlaedo ahụ niile
kpụọ efọọd debe ya n’Ofra, n’obodo nke aka ya. Ma mgbe na-
adịghị anya, ụmụ Izrel niile malitere ịgbaso na ife ihe ahụ
ofufe. N’ụzọ dị otu a, ọ ghọọrọ Gidiọn na ezinaụlọ ya ihe
ịma n’ọnya. 28 Otu a ka Midia si ghọọ ndị Izrel meriri emeri.
Midia eweliteghị isi ya ọzọ. N’ihi nke a, Izrel biri n’udo iri afọ
anọ, n’ụbọchị niile Gidiọn dị ndụ. 29 Jerub-Baal, nwa Joash
laghachiri n’ụlọ nke aka ya, biri n’ebe ahụ. 30 Ọ mụtakwara
iri ụmụ ndị ikom asaa, n’ihi na ọ lụrụ ọtụtụ ndị inyom. 31 O
nwekwara iko nwanyị n’obodo Shekem, onye mụtaara ya
nwa nwoke aha ya bụ Abimelek. 32 Mgbe ihe ndị a gasịrị,
Gidiọn nwa Joash, nwụrụ, mgbe ọ kasịrị nka nke ukwu. E liri
ya n’ili nna ya Joash n’obodo Ofra, n’ala Abieza. 33 Ọ dịghị
anya ka Gidiọn nwụsịrị, ụmụ Izrel laghachiri azụ bido ife chi
Baal. Ha guzobere Baal-Berit ka ọ bụrụ chi ha. 34 Ma ụmụ
Izrel echetaghị Onyenwe anyị Chineke ha, onye napụtara
ha site n’aka ndị iro ha niile gbara ha gburugburu. 35 Ha
ekwesighịkwa ntụkwasị obi nye ezinaụlọ Jerub-Baal (ya bụ
Gidiọn) dịka ezi ihe niile o mere ha si dị.

9 Otu ụbọchị, Abimelek nwa Jerub-Baal jekwuuru ụmụnne
nne ya ndị ikom bi na Shekem, na ndị ikwu nne ya niile sị
ha, 2 “Jekwurunụ ndị Shekem jụọ ha, ‘Kedụ nke kara unu
mma: ọ bụ ka ụmụ iri ndị ikom asaa Jerub-Baal mụrụ chịa
unu, ka ọ bụ ka otu onye chịa unu?’ Chetakwanụ na mụ na
unu bụ otu anụ ahụ na ọbara.” 3 Mgbe ụmụnne nne ya ndị
ikom gwara ndị Shekem ihe Abimelek kwuru, ha kwekọrịtara
iso ya n’ihi na ha kwuru sị, “Nwanne anyị ka ọ bụ.” 4 Ha
sitere n’ụlọ arụsị Baal-Berit nye ya iri shekel ọlaedo asaa.
Abimelek ji ego ndị a goo ndị efulefu jọgburu onwe ha, ndị
na-akpọghị ndụ ha ihe ọbụla, ndị kwenyere ma gbasoro ya.
5 Ọ gara n’ụlọ nna ya n’obodo Ofra. N’ebe ahụ, o gburu iri
ndị ikom asaa ahụ bụ ụmụnna ya n’elu otu nkume. Kama
Jotam, bụ ọdụdụ nwa Jerub-Baal, zoro onwe ya gbapụ. 6
Mgbe ahụ, ndị Shekem na ndị Bet Milo kpọrọ nzukọ n’okpuru
osisi ukwu dị n’obodo ahụ n’akụkụ ogidi e guzobere ọtọ na
Shekem. N’ebe ahụ ka ha nọ mee Abimelek eze Izrel. 7 Mgbe
Jotam nụrụ ya, o rigooro n’ugwu Gerizim guzo n’ebe ahụ
tikuo ndị Shekem niile mkpu si ha, “Geenụ m ntị ka Chineke
nwe ike gee unu ntị. 8 Otu mgbe, osisi niile pụrụ ije ịga tee
otu onye mmanụ ka ọ bụrụ eze ga-achị ha. Ha sịrị osisi oliv,
‘Bụrụ eze anyị.’ 9 “Ma osisi oliv jụrụ ha ajụjụ sị, ‘O kwesiri ka
m hapụ iwepụta mmanụ m a nke a na-esite na ya sọpụrụ
Chineke na ụmụ mmadụ, nọọ ọnọdụ ifeghari alaka m n’elu
osisi ndị ọzọ?’ 10 “Ọzọkwa, ha rịọrọ osisi fiig ka ọ bụrụ eze
ha. 11 “Ma osisi fiig sịrị, ‘Ọ bụrụ na m ekwere na m ga-abụ
eze unu, ọ pụtara na m ga-akwụsị ịmịpụta mkpụrụ osisi na-
atọ ụtọ, nọọ ọnọdụ ifeghari alaka m n’elu osisi ndị ọzọ?’ 12
“Ọzọkwa, ha rịọrọ osisi vaịnị ma ọ ga-ekwenye ịbụ eze ha. 13
“Ma osisi vaịnị ahụ zara sị ha, ‘Ọ bụrụ na m ekwere ịbụ eze
unu, ọ pụtara na m ga-akwụsị ịmịpụta mkpụrụ osisi e ji eme
mmanya nke na-enye Chineke na ụmụ mmadụ obi ụtọ, nọọ
ọnọdụ ifeghari alaka m n’elu osisi ndị ọzọ?’ 14 “N’ikpeazụ,
osisi niile jekwuuru ogwu ọhịa, ‘Bịa ka ị bụrụ eze anyị.’ 15
“Ogwu ọhịa sịrị osisi niile, ‘Ọ bụrụ n’ezie na unu chọrọ ite m
mmanụ ka m bụrụ eze unu, bịanụ zere ndụ n’okpuru ndo
m kpọkwanụ isiala nye m. Ọ bụrụ na unu ajụ ime nke a, ka
ọkụ si n’ogwu ọhịa pụta rechapụ sida niile dị na Lebanọn!’
16 “Ugbu a, omume unu o ziri ezi ma sitekwa n’ezi obi na
unu mere Abimelek eze? Mmeso unu mesoro Jerub-Baal na
ezinaụlọ ya o ziri ezi? Unu omesoro ya dịka o kwesiri ya? 17
Chetakwanụ na nna m lụrụ ọgụ maka unu, kpọọ ndụ ya ihe
efu, n’ihi ịnapụta unu site n’aka ndị Midia. 18 Ma taa, unu
enupula isi megide nna m na ezinaụlọ ya, gbuo iri ụmụ ndị
ikom asaa ya n’elu otu nkume, meekwa Abimelek nwa ya
nwoke nke ohu nwanyị ya mụtara eze ga-achị ndị Shekem
niile, n’ihi na ọ bụ onye nke unu. 19 Nke a o gosiri na omume
unu ziri ezi, sitekwa n’obi ọcha n’ebe Jerub-Baal na ezinaụlọ
ya nọ taa? Ọ bụrụ na unu mere otu a, ka Abimelek bụrụ
onye ga-ewetara unu ọṅụ ka unu bụkwara ndị ga-ewetara
ya ọṅụ. 20 Ma ọ bụrụ na omume unu ezighị ezi, ka ọkụ si

n’Abimelek pụta repịa unu, ndị Shekem na Bet Milo, ka ọkụ
sitekwa n’ebe unu bụ ndị Shekem na Bet Milo, pụta repịa
Abimelek.” **21** Emesịa, Jotam gbapụrụ, gbaga Bịa, biri n’ebe
ahụ n’ihi egwu Abimelek bụ nwanna ya. **22** Mgbe ọ gasịrị
afọ atọ Abimelek bidoro ịchị Izrel, **23** Chineke kpaliri iro dị
ukwuu n’etiti Abimelek na ndị nwe obodo Shekem, nke bụ na
ha mere omume ihu abụọ megide Abimelek. **24** Chineke mere
nke a n’ihi na ọ chọrọ ịbọta ọbọ ọbara iri ụmụ Jerub-Baal
asaa ahụ n’isi Abimelek, na ndị Shekem ahụ bụ ndị nyeere ya
aka gbuo ụmụnne ya. **25** N’ọnọdụ imegide ya, ndị Shekem
doro ndị ikom ụfọdụ n’elu ugwu niile, ndị zoro n’ebe ahụ na-
apụnara ndị ọbụla na-esite n’ebe ahụ agafe ihe ha nwere. E
mere ka Abimelek mata na ihe dị otu a na-eme. **26** N’oge
ahụ, Gaal, nwa Ebed, chịkọtara ụmụnne ya ndị ikom gaa biri
na Shekem, ndị Shekem nwere ntụkwasị obi n’ebe ọ nọ. **27**
Mgbe ha pụrụ baa n’ubi, chịkọta mkpụrụ vaịnị, zọchaa ha, ha
mere mmemme n’ụlọ chi ha. Mgbe ha nọ na-eri na-aṅụ, ha
kọchara Abimelek. **28** Mgbe ahụ, Gaal nwa Ebed sịrị, “Onye
bụ Abimelek? Gịnị mere na anyị bụ ndị Shekem ga-eji nọrọ
n’okpuru ya? Ọ bụghị nwa Jerub-Baal? Ọ bụkwaghị Zebul
bụ onye na-esote ya? Ọ bụ ka anyị fee ezinaụlọ Hamọ, nna
Shekem ofufe. Ọ bụ maka gịnị ka anyị ga-eji fee Abimelek
ofufe? **29** A sịkwarị na ndị a nọ n’okpuru ọchịchị m, mgbe
ahụ, m ga-ewezuga Abimelek. Aga m asị ya, ‘Kpọpụta ndị
agha gị niile.’” **30** Mgbe Zebul onye na-achị obodo ahụ nụrụ
ihe Gaal nwa Ebed kwuru, o were nnọọ oke iwe. **31** O zigara
Abimelek ndị ozi na nzuzo ka ha sị ya, “Gaal nwa Ebed na ndị
ikwu ya abịala obodo Shekem. Ha akpaliela obi ndị obodo a
niile ka ha megide gị. **32** Ugbu a, gị na ndị agha gị, bịanụ
n’abalị zoo onwe unu n’ọhịa. **33** N’ụtụtụ, mgbe anwụ wara,
busonụ obodo a agha. Mgbe Gaal na ndị ya pụtara ịlụso gị
agha, mee ha ihe dị gị mma.” **34** Ya mere, Abimelek na ndị
agha ya dị n’otu anọ, jiri abalị bilie jeruo Shekem zoo onwe
ha na nso obodo ahụ. **35** Gaal nwa Ebed pụrụ guzo n’ọnụ ama
obodo ahụ mgbe Abimelek na ndị ya sitere n’ebe ha zoro
onwe ha pụta. **36** Mgbe Gaal hụrụ ha, ọ kpọrọ Zebul si ya,
“Lee ndị mmadụ sị n’elu ugwu ndị a na-arịdata.” Zebul zara
si ya, “Ọ bụghị mmadụ ka ị na-ahụ, kama ọ bụ onyinyo ugwu
ka ị na-akpọ mmadụ.” **37** Gaal kwukwara okwu sị, “Lee ndị
mmadụ si n’etiti ala ahụ na-arịdata, ndị ọzọ sikwa n’akụkụ
ụzọ ebe osisi iju ase dị.” **38** Mgbe ahụ, Zebul sịrị ya, “Olee uru
ọ bara na ị turu ọnụ, gị onye na-asị, ‘Onye bụ Abimelek na
anyị ga-efe ya ofufe?’ Ọ bụ ndị a abụghị ndị ahụ ị kọchara?
Pụkwuru ha gaa lụso ha ọgụ.” **39** Ya mere, Gaal duuru ndị
nwe Shekem pụọ ịlụso Abimelek ọgụ. **40** Ma Abimelek chụụrụ
ya ọsọ ruo mbata ọnụ ụzọ ama, ọtụtụ bụkwa ndị egburu ka ha
na-agba ọsọ. **41** Abimelek nọgidere n’Aruma n’oge ahụ. Ma
Zebul chụpụrụ Gaal na ndị ikwu ya site na Shekem. **42** N’echi
ya, ndị Shekem pụtara baa n’ọhịa. E mere ka Abimelek mara
nke a. **43** N’ihi ya, Abimelek kere ndị agha ya ụzọ atọ. Ha niile
zokwara onwe ha n’ọhịa. Mgbe ọ hụrụ ka ndị mmadụ si n’ime
obodo ahụ na-apụta, o biliri buso ha agha. **44** Abimelek na
usuu ndị agha so ya mapụtara, gbara ọsọ were ọnọdụ n’ọnụ
ụzọ ama obodo ahụ. Emesịa, ụzọ abụọ n’ime ụzọ atọ nke
ndị agha na-eso ya chere ihu n’ọhịa gbuo ndị ahụ niile nọ
n’ebe ahụ. **45** Ụbọchị ahụ niile, Abimelek busoro obodo ahụ
agha tutu ruo mgbe o meriri ya, gbuo ndị niile bi n’ime ya.
Emesịa, ọ lara obodo ahụ niile n’iyi, fesaa nnu n’ala ya niile.
46 Mgbe ndị nwe ala nọ n’ụlọ elu Shekem nụrụ ihe mere, ha
gbabanyere n’ebe e wusiri ike nke ụlọ arụsị El Berit. **47** Mgbe
Abimelek nụrụ na ha ezukọtala n’ebe ahụ, **48** ya na ndị agha
ya rigoro ugwu Zalmon. O ji anyụike gbutuo ụfọdụ ngalaba
osisi nke ọ tụkwasịrị n’ubu ya. O nyere ndị agha ya iwu si,
“Ngwa, meenụ ihe unu hụrụ na m mere.” **49** Ya mere, ndị
agha ya niile gbuturu alaka osisi buru ha soro Abimelek. Ha
tụkọtara alaka osisi ndị a niile n’akụkụ ebe ahụ e wusiri ike
mụnye ha ọkụ ka o regbuo ndị mmadụ nọ n’ime ya. Ya mere,
ndị mmadụ niile nọ n’ụlọ elu Shekem, nwoke na nwanyị,
ndị ọnụọgụgụ ha ruru otu puku nwụrụ. **50** Ọzọ, Abimelek
gara obodo Tebez lụso ya agha, merie ya. **51** Ma e nwere
n’ime obodo ahụ, otu ụlọ elu e wusiri ike, ebe ndị obodo ahụ
niile, nwoke na nwanyị, gbabanyere. Ha kpọchidoro onwe ha
ụzọ, rigoro n’elu ụlọ ahụ. **52** Abimelek gara n’ụlọ elu ahụ
ibuso ya agha. Ma mgbe ọ na-abịaru ọnụ ụzọ ama ụlọ elu
ahụ isunye ya ọkụ, **53** otu nwanyị tụdara nkume igwe nri
n’isi ya, nke tiwara okpokoro isi ya. **54** Ngwangwa, Abimelek
kpọrọ onye na-ebu ihe agha ya sị ya, “Sepụta mma agha
gị jiri ya gbuo m, ka ndị mmadụ ghara ị sị banyere m, ‘Ọ
bụ nwanyị gburu ya.’” Ya mere nwokorobịa ahụ were mma
agha ya dụgbuo ya, ọ nwụkwara. **55** Mgbe ndị Izrel hụrụ
na Abimelek anwụọla, ha niile lara n’ụlọ ha. **56** Otu a ka
Chineke si kwụghachi Abimelek ihe ọjọọ o mere megide nna
ya site n’igbu iri ụmụnna ya asaa. **57** Chineke mekwara ka ndị
Shekem nata ụgwọ ọrụ ihe ọjọọ ha. Ọbụbụ ọnụ Jotam nwa
Jerub-Baal mezukwara n’isi ha.

10 Mgbe Abimelek nwụsịrị, Tola nwa Pua, nwa nwa Dodo,
biliri ịzọpụta Izrel. O si n’ebo Isaka pụta. Ọ bụkwa
n’obodo Shamia ka o bi, n’ime obodo e wukwasịrị n’elu ugwu
Ifrem. **2** O kpere Izrel ikpe iri afọ abụọ na atọ. Mgbe ọ nwụrụ,
e liri ya na Shamia. **3** Onye ikpe ọzọ nọchiri ya bụ Jaịa, onye
si Gilead pụta. O kpere Izrel ikpe iri afọ abụọ na abụọ. **4** O
nwere ụmụ ndị ikom iri atọ, ndị na-agba ịnyịnya ibu iri atọ.
Ha nwekwara obodo iri atọ nke aka ha na Gilead, nke a na-
akpọkwa Havọt Jaịa ruo taa. **5** Ma mgbe Jaịa nwụrụ, e liri
ya na Kamon. **6** Ọzọkwa, ụmụ Izrel mere ihe jọrọ njọ n’ihu
Onyenwe anyị, ha fere chi Baal na Ashtọret, chi ndị Aram, chi
ndị Saịdọn, nke ndị Moab, nke ndị Amọn, na chi ndị Filistia
ofufe. Ndị Izrel hapụrụ Onyenwe anyị, ha efekwaghị ya ofufe.
7 Nke a mere ka Onyenwe anyị wee iwe megide ha. O nyefere
ha n’aka ndị Filistia na ndị Amọn, **8** ndị mekpara ha ahụ, chie
ha ọnụ n’ala. Afọ iri na asatọ ka ndị Filistia megburu ndị
Izrel bi n’akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan, n’ime ala ndị
Amọrait, ya bụ na Gilead. **9** Ndị Amọn gafekwara osimiri
Jọdan ibuso ndị Juda, ndị Benjamin na ndị Ifrem agha. Ihe
ndị a mere ka ọnọdụ ụmụ Izrel dị nnọọ njọ nke ukwuu. **10**
N’ikpeazụ, ụmụ Izrel tikuru Onyenwe anyị mkpu akwa, rịọọ
ya ka ọ gbapụta ha. Ha kwupụtara sị, “Anyị emehiela megide
gị, anyị ahapụla gị Chineke anyị, fee arụsị Baal ofufe.” **11** Ma
Onyenwe anyị sịrị ndị Izrel, “Mgbe ndị Ijipt, ndị Amọrait, ndị
Amọn, ndị Filistia, **12** ndị Saịdọn, ndị Amalek na ndị Maon
kpagburu unu; unu tikuru m mkpu akwa inyere unu aka, ọ bụ
na m anapụtaghị unu site n’aka ha? **13** Ma unu nọgidere
na-agbakụta m azụ oge niile, na-efe chi ndị ọzọ ofufe. Ya
mere, gawaranụ onwe unu, agaghị m anapụtakwa unu ọzọ.
14 Kpọkuonụ chi ndị ahụ bụ ndị unu họpụtaara onwe unu, ka
ha zọpụta unu mgbe ọbụla nsogbu dakwasịrị unu!” **15** Ma ndị
Izrel sịrị Onyenwe anyị, “Anyị emehiela. Mee anyị ihe ọbụla

i chere dị gị mma, ma biko, zọpụta anyị taa.” 16 Ha sitere
n’etiti ha wezuga chi ala ọzọ niile dị iche iche, fee Onyenwe
anyị ofufe. O nweghịkwa ike nagide ọnọdụ ọjọọ ndị Izrel gaa
n’ihu. 17 Mgbe a kpọkọtara ndị Amọn maka ibu agha, ha
mara ụlọ ikwu ha na Gilead, ndị Izrel zukọtakwara maa ụlọ
ikwu nke ha na Mizpa. 18 Ndị ndu obodo Gilead gwarịtara
onwe ha sị, “Onye ọbụla ga-amalite agha megide ndị Amọn
ga-abụ onyeisi ndị niile bi na Gilead.”

11 Otu ọ dị, Jefta, onye Gilead, bụ dimkpa n’agha. Nna ya
bụ Gilead; nne ya bụ akwụna. 2 Nwunye Gilead mụtaara
ya ọtụtụ ụmụ ndị ikom ọzọ. Mgbe ha tolitere, ha chụpụrụ
Jefta site n’obodo ahụ, sị ya, “Ị gaghị eketa ihe ọbụla n’ezi
nna anyị, n’ihi na nwa nwanyị ọzọ ka ị bụ.” 3 N’ihi nke a,
Jefta gbapụrụ site n’ụlọ nna ya, gaa biri n’obodo Tob. Mgbe
na-adịghị anya, ọtụtụ ndị isi na-anụ ọkụ bịara nọnyere ya ma
sorokwa ya. 4 O ruo mgbe ọtụtụ oge gasịrị, ndị Amọn busoro
ụmụ Izrel agha. 5 Ndị okenye Gilead jere ịkpọpụta Jefta site
n’ala Tob. 6 Ha sịrị ya, “Bịa buru onyeisi agha anyị ka anyị
nwee ike ibuso ndị Amọn agha.” 7 Jefta sịrị ha, “Unu akpọghị
m asị, ma chụpụkwa m site n’ụlọ nna m? Gịnị mere unu ji na-
achọ m ugbu a unu nọ n’oke nsogbu?” 8 Ndị okenye Gilead
sịrị ya, “na-agbanyeghị nke a, anyị abịaghachikwutela gị
ugbu a, bịa ka anyị na gị lụso ndị Amọn agha. Ị ga-abụkwa
onyeisi anyị niile bi na Gilead.” 9 Jefta zara, “A sịkwarị na
m esoro unu gaa lụso ndị Amọn agha, ọ bụrụ na Onyenwe
anyị enyefee ha n’aka m, m ga-abụ onyeisi unu n’ezie?” 10
Ndị okenye Gilead zara, “Onyenwe anyị bụ onye akaebe, na
anyị aghaghị ime dịka i kwuru.” 11 Ya mere, Jefta sooro ndị
okenye Gilead, ha mekwara ya onyeisi ha na ọchịagha ha. O
kwughachikwara okwu ya niile n’ihu Onyenwe anyị n’obodo
Mizpa. 12 Mgbe ahụ, Jefta zipụrụ ndị ozi ka ha jekwuru
eze ndị Amọn jụọ ya ajụjụ sị, “Gịnị bụ ihe i nwere megide
anyị i ji ebuso ala anyị agha?” 13 Eze ndị Amọn zaghachiri
ndị ozi Jefta, “Mgbe ụmụ Izrel si n’ala Ijipt pụta, ha ji aka
ike napụ anyị ala anyị, site n’osimiri Anọn ruo na Jabọk,
rukwaa n’osimiri Jọdan. Ugbu a nyeghachinụ anyị ala ahụ
niile n’udo.” 14 Jefta zighachiri ndị ozi ka ha jekwuru eze ndị
Amọn, 15 na-asị, “Ihe ndị a ka Jefta sịrị: Izrel esiteghị n’aka
ike napụ Moab maọbụ Amọn ala ha. 16 Kama, mgbe ha si
Ijipt rigopụta, Izrel sitere n’ọzara bịaruo Osimiri Uhie, sikwa
n’ebe ahụ ruo Kadesh. 17 Mgbe ahụ, Izrel zipụrụ ndị ozi ka
ha jekwuru eze Edọm sị ya, ‘Kwere ka anyị si n’ala gị gafere,’
ma eze Edọm jụrụ ajụ. Ha zipụkwara ozi nye eze Moab, ma o
kwenyeghị. N’ihi ya, Izrel nọgidere na Kadesh. 18 “Ọzọ, ha
sitere n’ọzara gaa gburugburu Edọm na Moab, site n’akụkụ
ọwụwa anyanwụ ala Moab, maa ụlọ ikwu ha n’ofe Anọn. Ha
abaghị n’oke ala Moab, n’ihi na Anọn bụ oke ala ya. 19 “Mgbe
ahụ, ụmụ Izrel zigara ndị ozi ka ha jekwuru Saịhọn eze ndị
Amọrait, onye bi na Heshbọn, sị ya, ‘Biko, ka anyị site n’ala gị
gafee ruo n’ala nke anyị.’ 20 Ma eze Saịhọn atụkwasịghị Izrel
obi isite n’oke ala ya gabiga. N’ihi nke a, ọ chịkọtara usuu
ndị agha ya, ma ụlọ ikwu na Jahaz, buso ụmụ Izrel agha. 21
“Mgbe ahụ, Onyenwe anyị, Chineke Izrel nyere Saịhọn na ndị
agha ya niile n’aka Izrel. Ha merikwara ha. Izrel nwetara ala
niile nke ndị Amọrait, bụ ndị bi n’ala ahụ. 22 Ha nwetara ala
niile ahụ, site n’Anọn ruo Jabọk, sitekwa n’ọzara ruo Jọdan.
23 “Ma ugbu a, Onyenwe anyị, Chineke Izrel achụpụla ndị
Amọrait n’ihu ndị ya bụ Izrel. Olee ikike i nwere iwere ala
ahụ? 24 Ọ bụghị ihe chi gị, Kemosh, nyere gị ka i ga-enweta?
Otu aka ahụ kwa, ihe ọbụla Onyenwe anyị Chineke anyị nyere
anyị ka anyị ga-enweta. 25 Ị dị mma karịa Balak nwa Zipoa,
eze Moab? O nwere mgbe ọ chọrọ Izrel okwu, maọbụ lụso
ha agha? 26 Ọ bụ narị afọ atọ kemgbe ụmụ Izrel malitere
ibi na Heshbọn na Aroea, na n’ime obodo ndị ọzọ gbara ha
gburugburu ruo n’iyi Anọn. Ọ bụkwa gịnị mere na ịnapụtaghị
ala ndị a n’oge ndị ahụ? 27 Emegideghị m gị, kama ọ bụ gị
na-emejọ m, site n’ibuso m agha. Ka Onyenwe anyị, onye na-
ekpe ikpe ziri ezi kpebie ikpe a taa n’etiti ndị Izrel na ndị
Amọn.” 28 Ma eze Amọn egeghị ntị n’ozi Jefta ziri ka e zie ya.
29 N’oge ahụ, mmụọ Onyenwe anyị dakwasịrị Jefta. Site n’ike
mmụọ ahụ, o duuru ndị agha Izrel gafee obodo Gilead na
Manase, gafeekwa Mizpa, nke dị n’ime Gilead, gaa lụso ndị
Amọn agha. 30 Jefta kwere Onyenwe anyị nkwa sị ya, “Ọ bụrụ
na ị ga-enyefe ndị Amọn n’aka m, 31 ihe ọbụla sitere n’ọnụ
ụzọ ụlọ m pụta izute m mgbe m lọghachiri n’ọnọdụ mmeri
megide ndị Amọn, ga-abụ nke Onyenwe anyị. Aga m eji ya
chụọ aja nsure ọkụ.” 32 Jefta duuru ndị agha ya gaa ibuso
Amọn agha. Onyenwe anyị nyekwara ya mmeri dị ukwuu. 33
O bibiri iri obodo abụọ site n’Aroea ruo nso nso Minit, ruokwa
Ebel-Keramim. Otu a ka Izrel si merie ndị Amọn. 34 Mgbe
Jefta lọghachiri n’ụlọ ya na Mizpa, ma lee ada ya nwanyị onye
ji iti egwu na ite egwu pụta izute ya. Ọ bụ naanị ya ka nna ya
mụtara. Ewezuga ya, nna ya amụtaghị nwa nwoke maọbụ
nwa nwanyị ọzọ. 35 Mgbe Jefta hụrụ ya, ọ dọwara uwe ya, tie
mkpu sị, “Ewoo, nwa m nwanyị! I wetarala obi m ihe mgbu,
n’ihi na ekwela m Onyenwe anyị nkwa, nke m na-aghaghị
imezu.” 36 Ọ zara, “Nna m, lee, ị ghaghị imezu ihe i kwere
Onyenwe anyị na nkwa. Jiri m mee ihe i kwere Onyenwe anyị
na nkwa, n’ihi na o nyela gị mmeri dị ukwuu n’ebe ndị Amọn,
ndị iro gị nọ. 37 Ma ọ dị otu ihe m chọrọ ịrịọ gị, biko kwere
ka m soro ụmụ agbọghọ ibe m gaa wagharịa n’ugwu ndị a, ka
mụ na ha kwaa akwa ọnwa abụọ, n’ihi na agaghị m alụ di.” 38
Nna ya zara sị ya, “E, nwa m, i nwere ike ịga.” Ọ pụrụ gaa,
jegharịa, kwaakwa akwa, ya na ụmụ agbọghọ ndị enyi ya,
ruo mgbe ọnwa abụọ ahụ zuru. 39 Mgbe ọnwa abụọ gasịrị, ọ
laghachikwutere nna ya, onye ji ya mezuo nkwa ahụ o kwere.
Ọ bụ nwaagbọghọ na-amatabeghị nwoke. Malite n’oge ahụ ka
ọ ghọrọ omenaala ndị Izrel, 40 na ụmụ agbọghọ na-apụ kwa
afọ, gaa, nọọ abalị anọ n’ihi icheta ada Jefta, onye Gilead.

12 Mgbe ahụ, ndị Ifrem kpọkọtara ndị agha ha na Zafọn
zigara Jefta ozi sị ya, “Gịnị mere ị kpọghị anyị ka anyị
bịa nyere gị aka ịlụso ndị Amọn agha? Anyị na-abịa iwere ọkụ
irechapụ gị na ezinaụlọ gị.” 2 Jefta zaghachiri ha sị, “Akpọrọ
m unu mgbe mụ na ndị m na ndị Amọn na-ese okwu dị ukwu
ma unu jụrụ ịbịa. Unu azọpụtaghị m site n’aka ha. 3 Mgbe
m hụrụ na unu achọghị inyere anyị aka, e tinyere m ndụ
m n’aka m, gabiga n’ofe nke ọzọ ibuso ndị Amọn agha. Ma
Onyenwe anyị nyeere m aka imeri ha. Ugbu a, n’ihi gịnị ka
unu ji bịa ịlụso m ọgụ taa?” 4 Jefta kpọkọtara ndị ikom Gilead
pụọ buso ndị Ifrem agha. Ndị Gilead tidara ha n’ala n’ihi na
ndị Ifrem sịrị, “Ndị gbapụrụ agbapụ site n’Ifrem na Manase
ka unu bụ.” 5 Ọ nọchiri akụkụ Jọdan dị ndị agha Ifrem n’azụ,
ebe ndị agha Ifrem nwere ike isi gbapụ. Mgbe ọbụla onye
agha Ifrem ọbụla gbapụrụ ọsọ chọọ ịgafe osimiri ahụ, ndị
agha Gilead ga-ejide ya jụọ ya sị, “Ị bụ onye Ifrem?” Ọ bụrụ
na onye ahụ ekwuo na ya abụghị onye Ifrem, 6 ha sịrị, “Ọ dị

mma, kpọọ, 'Shibolet.'" Ọ bụrụ na onye ahụ akpọ, "Sibolet,"
n'ihi na ọ kpọpụtaghị mkpụrụ okwu ahụ nke ọma, ha na-
akpụrụ ya gbuo ya na ngabiga mmiri Jọdan. Ọ bụ ọnụọgụgụ
iri puku anọ, na puku abụọ ndị Ifrem ka e gburu mgbe ahụ. 7
Jefta duuru ndị Izrel afọ isii. Mgbe ọ nwụrụ, e liri ya n'otu
obodo Gilead. 8 Onye ikpe ọzọ Izrel nwere bụ Ibzan onye bi
na Betlehem. 9 O nwere iri ụmụ ndị ikom atọ na iri ụmụ ndị
inyom atọ. O kenyere ndị ikom ikwu ọzọ ụmụ ya ndị inyom.
Otu a kwa, o sikwa n'ikwu ọzọ lụtara ụmụ ya ndị ikom iri ndị
inyom atọ. O kpere Izrel ikpe afọ asaa. 10 Ibzan nwụrụ, e lie
ya na Betlehem. 11 Onye ọzọ kpere Izrel ikpe bụ Elọn, onye
Zebụlọn. O kpere Izrel ikpe afọ iri. 12 Emesịa, Elọn nwụrụ, e
lie ya n'Aijalon, n'ime ala Zebụlọn. 13 Onye ọzọ kpere Izrel
ikpe bụ Abdon nwa Hilel, onye Piraton. 14 O nwere iri ụmụ
ndị ikom anọ na iri ụmụ ụmụ atọ ndị na-agba iri ịnyịnya ibu
asaa. O kpere ụmụ Izrel ikpe afọ asatọ. 15 Mgbe ahụ, Abdon
nwa Hilel nwụrụ, e lie ya na Piraton ala dị n'Ifrem, n'obodo
ugwu ndị Amalek.

13 Ndị Izrel mehiekwara ọzọ n'ihu onyenwe anyị. N'ihi
nke a, Onyenwe anyị kwenyere ka ndị Filistia merie ha.
Ndị Izrel nọrọ n'okpuru ọchịchị ha iri afọ anọ. 2 N'oge ahụ,
o nwere otu nwoke onye Zora aha ya bụ Manoa. Nwoke a
si n'agbụrụ Dan, nwunye ya bụ nwanyị aga nke mere na ọ
mụtaghị nwa. 3 Otu ụbọchị, mmụọ ozi Onyenwe anyị gosiri
nwanyị a onwe ya, gwa ya okwu sị, "Ọ bụ ezie na ị bụ nwanyị
aga nke mere na ị mụtaghị nwa ma na mgbe na-adịghị anya, ị
ga-atụrụ ime mụta nwa. 4 Ma site ugbu a, gaa n'ihu, aṅụkwala
ihe ọṅụṅụ ọbụla na-aba n'anya. Erikwala ihe ọbụla rụrụ arụ.
5 Ị ga-atụrụ ime, mụkwaa nwa nwoke, onye agụba agaghị aba
n'isi ya, n'ihi na ọ ga-abụ onye e kewapụrụ nye Chineke site
n'ime akpanwa. Ọ ga-ebute ụzọ n'ịgbapụta Izrel site n'aka ndị
Filistia." 6 Nwanyị ahụ gbara ọsọ gbalaa gaa gwa di ya sị ya,
"Otu onye nke Chineke egosila m onwe ya. O dokwara m anya
na ọ bụ mmụọ ozi Chineke, n'ihi na ọ dị oke ebube n'ile anya.
Ma ajụghị m ya ebe o siri bịa, ọ gwakwaghị m aha ya. 7 Kama
ọ sịrị m, 'Ị ga-adị ime, mụta nwa nwoke. Ma ugbu a, ị gaghị
aṅụ mmanya vaịnị maọbụ ihe ọbụla na-aba n'anya, maọbụ
rie ihe ọbụla rụrụ arụ, n'ihi na nwantakịrị ahụ ga-abụ onye e
doro nsọ nye Chineke, site n'ime akpanwa ruo n'ọnwụ ya.'" 8
Mgbe ahụ, Manoa kpere ekpere rịọọ Onyenwe anyị arịrịọ
sị, "Biko, Onyenwe anyị, ka onye nke Chineke ahụ i ziteere
anyị bịaghachikwa ọzọ, kuziere anyị otu anyị ga-esi zụlite
nwa nwoke a ga-amụta." 9 Chineke zara ekpere ya. Mmụọ
ozi ahụ bịakwutekwara nwunye Manoa mgbe ọ nọ n'ubi;
maọbụ naanị ya nọ, di ya anọghị ya. 10 Ya mere, nwanyị ahụ
gbara ọsọ gaa gwa di ya sị, "Lee, nwoke ahụ bịakwutere m
ụbọchị a, abịala ọzọ!" 11 Manoa biliri, soro nwunye ya. Mgbe
o bịarutere ebe nwoke ahụ nọ, ọ jụrụ ya ajụjụ sị, "Ọ bụ gị bụ
nwoke ahụ gwara nwunye m okwu n'oge gara aga?" Ọ zara sị
ya, "E, ọ bụ m." 12 Manoa gwara ya okwu sị, "Mgbe okwu gị
mezuru, gịnị bụ iwu banyere ndụ na ọrụ nwa nwoke a?" 13
Mmụọ ozi Onyenwe anyị zaghachiri, "Nwunye gị aghaghị
imezu ihe niile m nke m gwara ya. 14 Ka ọ ghara iri ihe ọbụla
si n'osisi vaịnị, maọbụ ṅụọ mmanya ọbụla maọbụ ihe ọbụla
na-aba n'anya, maọbụ rie ihe rụrụ arụ ọbụla." 15 Manoa
rịọrọ Mmụọ ozi Onyenwe anyị si ya, "Ọ ga-amasị anyị ma ị
nọdụ chere ka anyị kwadoro gị nwa ewu." 16 Ma Mmụọ ozi
Onyenwe anyị zara ya, "A sịkwarị na i mee ka m nọrọ, agaghị
m eri nri gị ọbụla. Ma ọ bụrụ na i kwadoo aja nsure ọkụ, were
ya chụọrọ Onyenwe anyị aja." Ma Manoa aghọtaghị na onye
ahụ bụ Mmụọ ozi Onyenwe anyị. 17 Mgbe ahụ, Manoa jụrụ
Mmụọ ozi Onyenwe anyị ahụ, sị, "Biko, gịnị bụ aha gị, ka anyị
nye gị nsọpụrụ dịịrị gị mgbe okwu gị mezuru?" 18 Ọ zara,
"N'ihi gịnị kwa ka ị na-ajụ banyere aha m? Ọ bụ ihe karịrị
nghọta." 19 Mgbe ahụ, Manoa weere nwa ewu, ya na ụfọdụ
mkpụrụ ọka, jiri ha chụọrọ Onyenwe anyị aja n'elu nkume.
Mgbe ahụ kwa, Onyenwe anyị mere ihe dị ebube nke ukwuu
mgbe Manoa na nwunye ya guzo na-ele anya: 20 Mgbe ire
ọkụ ahụ sitere n'ebe ịchụ aja ahụ na-arigo na-aga elu, Mmụọ
ozi Onyenwe anyị wụliri elu soro ire ọkụ ahụ rigoro gawa
n'eluigwe! Mgbe Manoa na nwunye ya hụrụ ka nke a na-eme,
ha kpuru ihu ha n'ala. 21 Mgbe Mmụọ ozi Onyenwe anyị na-
egosighị onwe ya ọzọ nye Manoa na nwunye ya, ka Manoa
ghọtara na ọ bụ Mmụọ ozi Onyenwe anyị ka ha hụrụ. 22
Manoa gwara nwunye ya sị, "Anyị abụrụla ndị nwụrụ anwụ,
n'ihi na anyị ahụla Chineke!" 23 Ma nwunye ya zara sị ya, "Ọ
bụrụ na Onyenwe anyị chọrọ igbu anyị, ọ garaghị anara aja
nsure ọkụ, na aja mkpụrụ ọka anyị chụrụ nye ya. Ọzọkwa, ọ
garaghị egosi anyị ihe ndị a niile maọbụ gwa anyị ihe ndị
a." 24 Emesịa, nwanyị ahụ mụrụ nwa nwoke, onye ha gụrụ
Samsin. Onyenwe anyị gọzikwara nwantakịrị ahụ mgbe ọ na-
etolite. 25 Mmụọ Onyenwe anyị bidokwara na-agba ya ume
n'oge niile, mgbe ọ nọ Mahane Dan, nke dị n'etiti Zora na
Eshtaol.

14 Samsin gbadara n'obodo Timna ebe ọ hụrụ otu
nwaagbọghọ onye Filistia. 2 Mgbe ọ lọtara n'ụlọ, ọ
gwara nne na nna ya, "Ahụrụ m otu nwanyị n'ime Timna
sitere n'ụmụ ndị inyom Filistia; ugbu a, lụtara m ya na
nwunye." 3 Nne na nna ya zara ya, "Ọ bụ na ọ dịghị nwanyị
dị n'etiti ndị inyom ụmụnne gị, maọbụ n'etiti ndị anyị niile?
Gịnị mere o ji bụrụ n'etiti ndị Filistia a na-ebighị ugwu ka
i si lụtara onwe gị nwunye?" Ma Samsin sịrị nna ya, "Gaa
lụtara m ya. N'ihi na o ziri ezi n'anya m." 4 (Nne na nna ya
aghọtaghị na aka Onyenwe anyị dị n'ọlụlụ nwunye a Samsin
chọrọ ịlụ. N'ihi na Onyenwe anyị na-achọ ụzọ ọ ga-esi megide
ndị Filistia, ndị na-achị ụmụ Izrel n'oge ahụ.) 5 Samsin na
nne na nna ya gawara obodo Timna maka ọlụlụ nwanyị a.
Mgbe ha na-erute ubi vaịnị dị obodo Timna nso, otu nwa
ọdụm sitere n'ọhịa mapụta, gbọrọ ụja na-abịakwute Samsin.
6 N'otu oge ahụ, Mmụọ Onyenwe anyị bịakwasịrị Samsin
n'ike. O jekwuuru ọdụm ahụ, were aka ya abụọ dọwaa ya ọnụ,
dịka a ga-asị na ọ bụ nwa ewu. Ma Samsin agwaghị nne na
nna ya ihe mere. 7 Ma mgbe ha bịaruru Timna, Samsin na
nwaagbọghọ ahụ kparịtara ụka. Ihe banyere nwaagbọghọ
ahụ dị Samsin ezi mma. 8 Ọ laghachiri mgbe ụbọchị ole
na ole gasịrị ka ọ kpọrọ ya. Ma mgbe ọ tụgharịrị ka ọ hụ
ozu ọdụm ahụ, ọ hụrụ na igwe aṅụ bizi n'ime ozu ọdụm
ahụ, na-emepụtakwa mmanụ aṅụ. 9 Ọ kọpụtara mmanụ aṅụ
ahụ tinye n'aka ya, malite ịracha ka ọ na-aga n'ụzọ. Mgbe ọ
bịakwutere nne na nna ya, o nyebinyere ha ụfọdụ, ha onwe
ha rachakwara ya. Ma ọ gwaghị ha na o wetara ya site n'ozu
ọdụm. 10 Nna ya gara ịhụ nwanyị ahụ ma Samsin kpọkọtara
ụmụ okorobịa obodo ahụ meere ha oriri dịka omenaala ha sị
di. 11 Mgbe Samsin rutere, a kpọnyere ya ndị bịara mmemme
ọnụọgụgụ ha dị iri atọ. 12 Mgbe ahụ, Samsin gwara ha okwu
sị ha, "O nwere ajụjụ, gwa m, gwa m, gwa m, m chọrọ ka

unu kọwaara m. Ọ bụrụ na unu enwee ike kọwaa ya, site taa
ruo n'ụbọchị asaa nke mmemme a, aga m enye unu iri uwe
mwụda atọ, nyekwa unu iri uwe mwụda atọ ọzọ akpara akpa.
13 Ọ bụrụkwanụ na unu enweghị ike kọwaa ya, unu ga-enye
m iri uwe mwụda atọ, na iri uwe mwụda atọ akpara akpa." Ha
niile kwenyere sị, "Ọ dị mma. Kwuo ka anyị nụ." **14** Ọ gwara
ha sị, "Ihe oriri si n'ime onye na-eri eri na-apụta, ọzọkwa, ihe
dị ụtọ si n'ime onye dị ike pụta." Mgbe ụbọchị atọ gasịrị,
ha enwebeghịkwa ike kọwaa ya. **15** Ma n'ụbọchị nke anọ,
ha jekwuuru nwunye Samsin gwa ya okwu sị, "Chọọ ụzọ
rafụta di gị ọnụ, ka ọ gwa gị ihe okwu a pụtara. Ma ọ bụghị
ya, anyị ga-akpọ gị na ezinaụlọ nna gị ọkụ. Ọ bụ ịnapụ anyị
ihe anyị nwere ka unu ji kpọọ anyị oku bịa n'ebe?" **16** Mgbe
ahụ nwunye Samsin buuru onwe ya tụọ n'elu ahụ ya, n'ebe
akwa, sị, "Ị kpọrọ m asị! N'ezie, ị hụghị m n'anya. Ị tụụrụ
ndị m ilu, ma ị gwaghị m ọsịsa ya." Ọ sịrị ya, "Lee, agwaghị
m nne na nna m, ọ bụkwa gị ka m ga akọwara ya?" **17** Ma
nwanyị ahụ kwagidere akwa abalị asaa ha nọ na mmemme
ahụ. N'ikpeazụ, n'ụbọchị nke asaa, Samsin kọwaara ya okwu
ahụ n'ihi na ọ nọgidere na-enye ya nsogbu. Nwanyị ahụ
gakwara kọwaara ụmụ okorobịa obodo ihe okwu ahụ pụtara.
18 Ma tupu anwụ adaa n'ụbọchị nke asaa ahụ, ndị ikom obodo
ahụ sịrị ya, "Olee ihe dị ụtọ karịa mmanụ aṅụ? Gịnị dịkwa ike
karịa ọdụm?" Ma Samsin zara sị ha, "A sị na unu enyeghị
nwa ehi m nsogbu, unu agaraghị enwe ike kọwaa ya." **19** Otu
mgbe ahụ kwa, Mmụọ Onyenwe anyị bịakwasịrị ya. O sitere
n'ebe ahụ pụọ, gaa n'obodo Ashkelọn. N'ebe ahụ ka ọ nọ
tigbuo iri mmadụ atọ, napụ ha uwe ha niile, chịrị ha chịnye
ndị ahụ kọwaara ya ilu ahụ. Ma site n'oke iwe, o laghachiri
n'ụlọ nna ya. **20** E duuru nwunye Samsin dunye enyi Samsin
ka ha abụọ bụrụ di na nwunye.

15 Mgbe oge nta gasịrị, n'oge owuwe ihe ubi, mgbe a na-
aghọ ọka, Samsin weere nwa ewu nta, gaa ileta nwunye
ya. O gwara nna nwunye ya sị, "Ana m aga n'ọnụụlọ nwunye
m." Ma nna nwunye ya ekweghị ka ọ banye. **2** Nna ya sịrị, "O
doro m anya na ị kpọrọ nwa m nwanyị asị, ọ bụ n'ihi nke a ka
m jiri kenye ya enyi gị nwoke ka ọ bụrụ nwunye ya. Nwanne
ya nwanyị nke nta, ọ maghị mma karịa ya? Kpọrọ ya ka ọ
nọchie anya ya." **3** Samsin sịrị ha, "N'oge a, o ziri m ezi ị
bọkwara ọbọ n'ebe ndị Filistia nọ." Aghaghị m imesi ha ike. **4**
Ya mere, Samsin pụrụ gaa jide narị nkịta ọhịa atọ, wetakwa
ọwa ụfọdụ. O kekọtara ọdụdụ ha abụọ abụọ. O kenyere ọwa
n'agbata otu nkịta ọhịa na ibe ya. **5** Emesịa, ọ mụnyere ọkụ
n'ọwa ahụ niile. O mekwara ka nkịta ọhịa ndị ahụ dọkpụrụ
ọwa a mụnyere ọkụ baa n'ubi ọka ndị Filistia, si otu a rechapụ
ọka niile guzoro eguzo n'ubi, na ubi vaịnị niile, ha na osisi
oliv niile ọkụ. **6** Mgbe ndị Filistia chọpụtara ihe mere, ha
jụrụ sị, "Onye mere ihe dị otu a?" A gwara ha, "Ọ bụ Samsin
ọgọ onye Timna, n'ihi na a kpọnyere enyi ya nwunye ya."
N'ihi nke a, ndị Filistia niile zukọtara kpọpụta nwaagbọghọ
ahụ na nna ya kpọọ ha ọkụ. **7** Ma Samsin gwara ha okwu
sị, "Ebe ọ bụ na unu mere ihe dị otu a, agaghị akwụsị tutu
m bọrọ ọbọ ihe ọjọọ unu mere." **8** Ya mere, ọ pụkwuru ha
ọzọ, site n'oke iwe, gbuo ọtụtụ mmadụ n'ime ha. Mgbe nke a
gasịrị, ọ gara biri n'ime otu ọgba nkume nke Etam. **9** Ndị
Filistia gara maa ụlọ ikwu ha n'ala Juda, gbasaa n'ala ahụ ruo
obodo Lehi. **10** Ndị Juda jụrụ ajụjụ sị ha; "Ọ bụ gịnị mere unu
ji bịa n'ebe a ibuso anyị agha?" Ha zara sị, "Anyị na-achọ
ijide Samsin, ka anyị megwara ya ihe ọjọọ o mere anyị." **11**
N'ihi nke a, ndị Juda zipụrụ puku ndị agha ka ha gaa jide
Samsin n'ọgba nkume ahụ nke Etam. Ndị a bịara jụọ Samsin
ajụjụ sị ya, "Gịnị bụ ihe a i mere anyị? Ọ bụ na ị maghị na
ndị Filistia na-achị obodo anyị?" Samsin zara sị ha, "Ihe m
mere bụ imegwata ha ihe ha mere m." **12** Ha sịrị ya, "Anyị
abịala ka anyị kee gị agbụ, dọkpụrụ gị, nye n'aka ndị Filistia."
Samsin sịrị ha, "Ṅụọrọnụ m iyi na unu agaghị eji aka unu
gbuo m." **13** Ha zara sị ya, "Anyị agaghị egbu gị kama anyị
ga-eke gị agbụ." Ya mere, ha kere ya agbụ, duru ya jekwuru
ndị Filistia. **14** Mgbe ọ na-abịaru Lehi, ndị Filistia tiiri mkpu,
bịa izute ya. Mmụọ Onyenwe anyị bịakwasịrị Samsin n'ebe ọ
dị ukwuu. Nke a mere ka eriri ahụ e kere ya n'aka dịrị ka eriri
ogho flakisi erere ọkụ, sitekwa n'aka ya dapụsịa. **15** Mgbe ahụ
Samsin lere anya gburugburu, hụ ọkpụkpụ agba ịnyịnya ibu
nke tọgbọrọ n'ala n'ebe ahụ. Ọ tụtụlitere ya, were ya tigbuo
puku ndị agha Filistia. **16** Mgbe ahụ, Samsin kwuru sị, "E ji m
agba ịnyịnya ibu mee ka ha dị ka ịnyịnya ibu. E ji m agba
ịnyịnya ibu tigbuo puku ndị ikom." **17** Mgbe o kwuchara ihe
ndị a, o tufuru ọkpụkpụ agba ịnyịnya ibu ahụ; a kpọkwara
ebe ahụ Ramat Lehi. **18** N'oge a, akpịrị kpọrọ Samsin nkụ
nke ukwuu, n'ihi ya, ọ kpọkuru Onyenwe anyị n'ekpere sị,
"Lee, i nyela ohu gị mmeri a dị ukwuu! Ma ugbu a, ị ga-ekwe
ka m nwụọ n'ihi akpịrị ịkpọ nku, si otu a daba n'aka ndị
a na-ebighị ugwu?" **19** Chineke gbawara olulu ahụ nke dị
n'ime Lehi, mee ka mmiri si na ya nupụta. Mgbe Samsin ṅụrụ
mmiri ahụ, ike ya lọghachiri, mmụọ ya bịaghachikwara. Ya
mere, a kpọrọ isi iyi ahụ En-Hakkore. Mmiri ala ahụ ka dịkwa
na Lehi n'ebe ahụ ruo taa. **20** Ya mere, Samsin kpere ụmụ
Izrel ikpe iri afọ abụọ n'oge ndị Filistia.

16 Otu ụbọchị, Samsin gara n'otu obodo ndị Filistia a na-
akpọ Gaza, soro otu nwanyị akwụna bi n'ebe ahụ hie
ụra abalị. **2** A gwara ndị Gaza sị, "Samsin nọ n'obodo a." N'ihi
ya, ha gbara ebe ahụ gburugburu ma nọdụ na-eche n'ọnụ
ụzọ ama obodo ahụ abalị niile. Ọ dịghị ihe ha mere n'abalị
ahụ n'ihi na ha zubere sị, "Mgbe chi bọrọ, anyị ga-egbu ya."
3 Ma Samsin dinara n'ụlọ nwanyị akwụna ahụ ruo n'etiti
abalị ahụ. Mgbe ọ pụtara, ọ gara ruo n'ọnụ ụzọ obodo ahụ,
foro ibo ọnụ ụzọ obodo ahụ, ya na ibo ya abụọ, bukwasị ya
n'ubu ya, buru ha gaa n'elu ugwu chere obodo Hebrọn ihu. **4**
Ọ dịghị anya, Samsin hụrụ otu nwaagbọghọ, onye ọ hụrụ
n'anya. Aha nwaagbọghọ a bụ Delaịla, onye si n'obodo dị
na Ndagwurugwu Sorek. **5** Ndị eze ndị Filistia, bịakwutere
Delaịla rịọọ ya sị, "Gbalịa lee ma ị ga-enwe ike chọpụta ebe
ike Samsin si abịa, ka anyị nwee ike ịmata ụzọ anyị ga-esi jide
ya, kee ya agbụ. Ọ bụrụ na i meere anyị nke a, anyị na-ekwe
nkwa na onye ọbụla n'ime anyị ga-enye gị puku shekel na
narị shekel ọlaọcha." **6** N'ihi nke a, Delaịla gwara Samsin
okwu sị ya, "Gwa m ebe ike gị si abịa. Gwakwa m otu mmadụ
pụrụ isi kee gị agbụ, merie gị." **7** Mgbe ahụ, Samsin zara sị
ya, "Ọ bụrụ na mmadụ e jiri akwara eriri asaa dị ọhụrụ, ndị a
na-amịkpọghị amịkpọ kee m, m ga-abụkwa onye na-adịghị
ike dịka mmadụ ọbụla ọzọ." **8** Ngwangwa, ndịisi ndị Filistia
wetara ya eriri asaa dị ọhụrụ ndị a na-amịbeghị n'anwụ, o
weere ha kee Samsin. **9** Ma o mere ka ụfọdụ ndị ikom Filistia
zoo onwe ha n'otu akụkụ ụlọ ya. O tiri mkpu sị, "Samsin, lee,
ndị Filistia abịala ijide gị!" Otu mgbe ahụ kwa, Samsin biliri
dọbisie eriri ahụ dịka ọ bụ eriri e ji ogho mee nke bịara ọkụ

nso. Ya mere, a chọpụtaghị ebe ike Samsin si abịa. 10 Emesịa,
Delaịla gwara Samsin sị ya, “Lee, ị kwaala m emo, ghaara m
ụgha. Biko, gwa m ụzọ a ga-esi kee gị agbụ.” 11 Samsin zara sị
ya, “Lee, ọ bụrụ na e jiri ụdọ ọhụrụ nke a na-ejibeghị kee
ihe mgbe ọbụla, kee m, aga m adịkwa dịka ndị ọzọ.” 12 Ya
mere, Delaịla chịkọtara ụdọ ọhụrụ jiri ya kee ya nke ọma. Ma
ụfọdụ ndị ikom Filistia zokwara onwe ha n’ime ime ụlọ ahụ.
Ọzọkwa, Delaịla tiri mkpu sị, “Samsin, lee, ndị Filistia abịala
ijide gị.” Ma Samsin biliri dọbisie eriri ahụ e ji kee ya ka a ga-
asị na ọ bụ ogho ka e ji mee ha. 13 Mgbe ahụ, Delaịla gwara
ya sị, “Lee, ị na-eme ka abụ m onye nzuzu, ghaara m ụgha.
Gwa m eziokwu, otu a ga-esi kee gị agbụ.” Samsin zara sị ya,
“Lee, e kewara agịrị isi dị m n’isi ụzọ asaa, i were ụzọ nkekọta
asaa e kekọtara agịrị isi m, kpanyekọtaa ha n’ihe i ji ekwe
akwa, were ntu osisi i ji akpachi akwa kpachie ya, mgbe ahụ,
aga m adịkwa ka ndị ọzọ.” Mgbe Samsin rahụrụ ụra, Delaịla
weere agịrị isi Samsin kpanyekọtaa ya n’ihe o ji ekwe akwa.
14 O jikwa ǹtu osisi o ji akpachi akwa, kpachikọtasie agịrị isi
Samsin ike. Ọzọ, Delaịla sịrị ya, “Samsin, ndị Filistia abịala
ijide gị.” Ma Samsin bilitere n’ike fokọrọ ǹtu osisi ahụ, na ihe
eji akpa akwa, na akwa akpara akpa. 15 Mgbe ahụ, Delaịla
gwara ya okwu sị, “Olee ka i si kwuo na ị hụrụ m n’anya, ebe
ọ bụ na i nweghị ike ịgwa m ihe dị gị n’obi? Lee, ugbo atọ ndị
a, i mere m ka m dịka onye nzuzu, ma ị gwabeghị m ebe ike
gị dị ruo ugbu a.” 16 Delaịla sikwara otu a nyegide Samsin
nsogbu tutu ruo mgbe Samsin na-enweghịkwa ike ịnagide
nsogbu ya. 17 Ya mere, ọ gwara ya ihe niile, “Ọ dịbeghị mgbe
agụba ọbụla gara n’elu isi m, n’ihi na abụ m onye Nazirait,
onye e doro nsọ nye Chineke ka m bụ, site n’afọ nne m. Ọ
bụrụkwa na a kpụchapụ agịrị isi m, mgbe ahụ, ike niile dị m
n’ahụ ga-apụ. Mgbe ahụ, aga m adịkwa ka ndị ọzọ.” 18 Mgbe
Delaịla matara na ọ gwala ya ihe niile, o ziri ozi kpọọ ndịisi
ndị Filistia ahụ, sị, “Bịaghachinụ otu ugbu a, n’ihi na ọ gwara
m ihe niile.” Ya mere, ndịisi ndị Filistia lọghachiri jiri ego
ọlaedo ahụ n’aka ha. 19 Ma Delaịla mere ka o dinaa n’apata
ụkwụ ya rahụ ụra. Mgbe ahụ, ọ kpọbatara nwoke na-akpụcha
isi, ka ọ kpụchapụ agịrị isi niile dị Samsin n’isi, si otu a mee
ka ike ghara ịdịkwa ya. Ike ya hapụrụ ya. 20 O tiri mkpu sị,
“Samsin, lee, ndị Filistia abịala ijide gị.” Ma mgbe Samsin
bilitere site n’ụra, o chere n’obi ya, “Aga m apụ ka m si mee
na mbụ megharịa arụ ma nwere onwe m.” Ma ọ maghị na
Onyenwe anyị ahapụla ya. 21 Ndị Filistia jidere ya, ghụpụ
ya anya ya abụọ, duru ya gbadata Gaza. N’ebe ahụ, ha jiri
ụdọ bronz kee ya agbụ, nye ya ọrụ ịnyagharị igwe na-akwọ
ọka n’ụlọ mkpọrọ ha tinyere ya. 22 Mgbe na-adịghị anya,
agịrị isi ya malitekwara ito ọzọ. 23 Ugbu a, ndịisi ndị Filistia
niile zukọtara ịchụrụ chi ha bụ Dagọn, aja dị ukwuu, na ịṅụrị
ọṅụ, na-asị, “Chi anyị enyela Samsin bụ onye iro anyị n’aka
anyị.” 24 Mgbe ndị mmadụ hụrụ ya, ha toro chi ha sị, “Chi
anyị enyela onye iro anyị n’aka anyị, onye mere ka ala anyị
tọgbọrọ n’efu gbukwaa ọtụtụ ndị anyị.” 25 Mgbe ha ka nọ
n’obi ụtọ, ha tiri mkpu sị, “Dupụtara anyị Samsin, ka o kpaa
anyị ọchị.” Ya mere, e dupụtara Samsin site n’ụlọ mkpọrọ ka
o meere ha ihe egwuregwu. Ha mere ka o guzo n’etiti ebe
ogidi e ji wuo ụlọ ahụ dị. 26 Mgbe ahụ, Samsin sịrị onye na-
eji ya n’aka sị, “Debe m n’ebe m ga-emetụ ogidi ndị ụlọ a na-
eguzo na ha aka, ka m nwe ike dabere na ha.” 27 N’oge a,
mmadụ ejupụtala n’ime ụlọ ahụ, nwoke na nwanyị; ndịisi
ọchịchị ndị Filistia nọkwa n’ebe ahụ. Ndị ọzọ ọnụọgụgụ ha
ruru puku atọ, nwoke na nwanyị, nọ n’elu ụlọ ahụ na-ele
Samsin, ebe ọ na-emere ha ihe ọchị. 28 Mgbe ahụ, Samsin
kpere ekpere rịọọ Onyenwe anyị arịrịọ sị, “O! Onyenwe m
Onyenwe anyị, biko cheta m naanị otu ugbu a. Biko, Chineke,
nye m ike n’otu ohere a m nwere, ka m nwee ike ịbọrọ ọbọ
n’ahụ ndị Filistia n’ihi, ọ bụladị, mkpụrụ anya m abụọ.” 29
Mgbe ahụ, Samsin jidesiri ogidi abụọ dị n’etiti ụlọ ahụ aka
ike, aka nri ya n’otu, aka ekpe ya na nke ọzọ. 30 Samsin kpere
ekpere sị, “Ka m soro ndị Filistia nwụọ!” O ji ike ya niile nuo
ogidi ahụ aka. Otu mgbe ahụ kwa, ụlọ arụsị ahụ dara, dakwasị
ndịisi ọchịchị Filistia ndị ahụ, na ndị niile nọ n’ime ụlọ ahụ.
Ya mere, ndị niile so Samsin nwụọ n’oge ahụ dị ọtụtụ karịa
ndị Samsin gburu mgbe ọ dị ndụ. 31 Mgbe ihe ndị a gasịrị,
ụmụnna ndị ikom Samsin, na ndị ezinaụlọ nna ya bịara n’ebe
ahụ, buru ozu ya. Ha liri ya n’agbata Zora na Eshtaol, ebe e
liri nna ya Manoa. Samsin kpere ụmụ Izrel ikpe iri afọ abụọ.

17 E nwere otu nwoke si n’ala ugwu ugwu Ifrem, aha ya bụ
Maịka. 2 Otu ụbọchị, Maịka gwara nne ya okwu sị, “I
chetara puku na narị ego ọlaọcha shekel ndị ahụ funarịrị gị,
nke i ji n’ihi ya bụọ onye zuru ya ọnụ n’oge gara aga? Eji m
ọlaọcha ahụ. Ọ bụ m weere ya.” Nne ya sịrị, “Ka Onyenwe
anyị gọzie gị nwa m!” 3 Mgbe o nyeghachiri nne ya puku
na narị ego ọlaọcha shekel ahụ, nne ya gwara ya sị, “Ana m
edo ọlaọcha ndị a nsọ nye Onyenwe anyị n’ihi nwa m nwoke
maka iji ya mee oyiyi a pịrị apị na arụsị a kpụrụ akpụ. Aga
m emesịa nyeghachi gị ya.” 4 Ya mere, o nyeghachiri nne
ya ọlaọcha ahụ, Nne ya weere narị ego ọlaọcha shekel abụọ
wegara ọkpụ ụzụ ọlaọcha, onye jiri ya mee oyiyi a pịrị apị na
ihe a kpụrụ akpụ. E tinyere ha n’ụlọ Maịka. 5 Nwoke ahụ bụ
Maịka nwere ụlọ arụsị, o mere efọọd na arụsị ezinaụlọ dị iche
iche, mee otu n’ime ụmụ ya ndị ikom ka ọ bụrụ onye nchụaja
ya. 6 N’ụbọchị ndị a, Izrel enweghị eze na-achị ha. N’ihi nke
a, onye ọbụla na-eme ihe ọbụla ọ chọrọ, na ihe ọbụla dị ya
mma n’anya. 7 Otu nwokorobịa onye Livayị, sitere n’obodo
Betlehem nke dị na Juda, bụ onye binyere ndị agbụrụ Juda, 8
hapụrụ obodo ahụ, bụ Betlehem Juda ịchọ ọnọdụ n’ebe ọzọ.
Mgbe ọ na-aga, ọ bịaruru n’ụlọ Maịka n’ala ugwu ugwu Ifrem.
9 Maịka jụrụ ya, “Ebee ka i si bịa?” Ọ sịrị “Abụ m onye Livayị
si Betlehem dị na Juda. Ana m achọrọ onwe m ebe m ga-anọ.”
10 Mgbe ahụ, Maịka sịrị ya, “Soro biri n’ụlọ m, ghọkwara m
nna na onye nchụaja, aga m akwụ gị mkpụrụ ego ọlaọcha
shekel iri kwa afọ, nyekwa gị uwe, na ihe oriri.” 11 Ya mere,
onye Livayị ahụ kwere n’ihe ọ gwara ya, nwokorobịa ahụ
sooro ya biri ka otu n’ime ụmụ ya ndị ikom. 12 Mgbe ahụ,
Maịka nyere onye Livayị ahụ ọrụ, nwokorobịa ahụ ghọọrọ ya
onye nchụaja, birikwa n’ụlọ ya. 13 Mgbe ahụ, Maịka kwuru,
“Ugbu a, amaara m na Onyenwe anyị ga-agọzi m nke ukwuu,
n’ihi na onye Livayị a aghọọla onye nchụaja m.”

18 N’oge ahụ kwa, ụmụ Izrel enweghị eze ọbụla na-achị
ha. Ebo Dan na-achọkwara onwe ha ebe obibi nke ga-
abụ ala nke aka ha, n’ihi na ruo ugbu a, ha enwebeghị ike
chụpụ ndị bi n’ala ahụ e kenyere ha dịka ihe nketa nke ha. 2
N’ihi nke a, ebo Dan sitere n’ikwu ise dị n’ebo ha họpụta
mmadụ ise. Ndị a bụ dimkpa, na dike n’agha, bụrụkwa ndị
si n’obodo Zora na Eshtaol. Ha zipụrụ mmadụ ise ndị a ka
ha gaa nyochaa ala ahụ ha na-achọ ibi n’ime ya. Mgbe ndị
ahụ jeruru obodo ugwu ugwu Ifrem, ha gara nọdụ ọdụ abalị
n’ụlọ Maịka. 3 Mgbe ha nọ nso ụlọ Maịka, ha nụrụ asụsụ

nwokorobịa onye Livayị ahụ bụ onye nchụaja. Ha kpọpụtara
ya n'otu akụkụ jụọ ya ajụjụ sị, "Onye kpọtara gị ebe a? Gịnị ka
ị na-eme n'ebe a? Gịnị mere i ji bịa n'ebe a?" **4** Nwokorobịa
ahụ kọwara ha ihe Maịka meere ya. Ọ gwara ha, "O nyere m
ọrụ, abụkwa m onye nchụaja ya." **5** Ha sịrị ya, "Ọ dị mma!
Biko, jụta Chineke ase, chọpụta ma ije anyị a ọ ga-agakwa nke
ọma." **6** Onye nchụaja ahụ zara sị ha, "Gaa n'udo. Ije unu
nwere ngọzị Onyenwe anyị." **7** Ya mere, ndị ikom ise ndị ahụ
biliri ije bịaruo n'obodo Laish, ebe ha hụrụ na ndị ahụ na-ebi
n'udo, na-enweghị nsogbu ọbụla. Ha dịka ndị obodo Saịdọn,
ndị onwe ha juru afọ, ndị na-adịghị atụ anya ihe egwu ọbụla.
Ha bụ ndị bara ụba, ebe ọ dịghị ihe ọbụla kọrọ ụkọ n'ala ahụ.
Ọzọ, ha bi n'ebe dị anya site n'obodo ndị Saịdọn. Ọ dịkwaghị
ihe ha na mmadụ ọbụla nwekọrọ. **8** Mgbe ndị nnyocha ahụ
laghachiri n'obodo Zora na Eshtaol, ndị ebo Dan ibe ha jụrụ
ha, sị, "Unu si aṅaa jee? Gịnị ka unu chọpụtara?" **9** Ha zara sị,
"Bịanụ, ka anyị gaa buso ha agha. Anyị ahụla ala ahụ, ọ dịkwa
mma nke ukwu. Gịnị ka unu na-agbara nkịtị? Unu egbula oge
ịba n'ebe ahụ nweta ya. **10** Mgbe unu ruru ebe ahụ, unu ga-
ahụ ndị na-adịghị atụ anya ihe egwu ọbụla, na ala sara mbara
nke Chineke na-etinye unu n'aka. Ala nke ihe ọbụla na-adịghị
akọ n'ime ya." **11** Ya mere, narị ndị agha isii ndị si n'ebo Dan
biliri gaa ibuso obodo ahụ agha. Ha sikwa Zora na Eshtaol
pụọ. **12** Mgbe ha na-aga, ha rutere Kiriat Jearim, nke dị na
Juda, maa ụlọ ikwu ha n'ebe ahụ. Ọ bụ ya mere e ji akpọ ebe
ahụ dị n'akụkụ ọdịda anyanwụ Kiriat Jearim Mahane Dan ruo
taa. **13** Emesịa, ha pụrụ n'ala ugwu ugwu Ifrem, bịarute n'ụlọ
Maịka. **14** Mmadụ ise ndị ahụ gara nnyochapụta ala (ya bụ
ala Laish) ahụ gwara ụmụnna ha sị, "Unu maara na n'ime otu
ụlọ ndị a na e nwere efọọd, n'ụfọdụ arụsị ezinaụlọ ndị dị iche
iche, na oyiyi a kpụrụ akpụ nke eji ọla wuo? Ugbu a, maranụ
ihe unu ga-eme." **15** Ya mere, ha gara n'ebe ahụ, banye n'ụlọ
nwokorobịa Livayị ahụ, ebe o bi n'ụlọ Maịka, jụọ ya maka
ọdịmma ya. **16** Narị ndị ikom Dan, ndị jikere ibu agha, guzo
n'ọnụ ụzọ ama. **17** Mgbe ahụ, ndị nnyocha ise ahụ banyere
n'ime ụlọ ahụ buru arụsị ọla ahụ, na efọọd ahụ, na arụsị
ezinaụlọ ndị ahụ, ma onye nchụaja ahụ na narị ndị agha isii
ndị ji ngwa agha guzo n'ọnụ ụzọ ama. **18** Mgbe ndị ikom
ahụ banyere n'ụlọ Maịka buru arụsị ọla ahụ, efọọd ahụ na
arụsị ezinaụlọ ndị ọzọ ahụ, onye nchụaja ahụ sịrị ha, "Gịnị ka
unu na-eme?" **19** Ha zara sị ya, "Mechie ọnụ gị! Ekwukwala
okwu ọbụla. Soro anyị bịa bụrụ nna anyị na onye nchụaja
anyị. Ọ ga-abara gị uru karịa ịbụ onye nchụaja nye otu ebo
na otu agbụrụ n'Izrel, karịa ịbụ onye nchụaja nke naanị otu
nwoke n'ime ezinaụlọ ya." **20** Mgbe ahụ, obi tọrọ nwokorobịa
onye nchụaja ahụ ụtọ isoro ha gaa. O buuru efọọd ahụ, arụsị
ezinaụlọ ndị ọzọ ahụ na oyiyi ahụ a pịrị apị soro ndị ahụ
gawa. **21** Ha malitekwara ije ha, ụmụntakịrị ha, na igwe anụ
ụlọ ha, na ngwongwo ha ka ha tinyere n'ihu ha. **22** Mgbe ha
gamitụrụ nke nta site n'ụlọ Maịka, ndị ikom ndị bi nso ụlọ
Maịka kpọkọtara onwe ha chụso ndị Dan, gafee ha. **23** Maịka
na ndị so ya na-etikwa mkpu na-akpọku ha sị ha kwụsị ije ha.
Ma ndị ebo Dan jụrụ Maịka ajụjụ sị ya, "Gịnị na-eme gị iji
kpọpụta ndị gị ka ha bịa lụso anyị agha?" **24** Ọ zaghachiri,
"Unu chịịrị chi ndị m mere, kpọrọ onye nchụaja m pụọ. Gịnị
ọzọ ka m nwekwara? Olee otu unu si ajụ, 'Gịnị na-eme gị?'" **25**
Ndị ikom Dan zara sị ya, "Lezie anya kpachara anya banyere
ụdị okwu ị na-ekwu. N'ihi na i kwuo ụdị okwu a gaa n'ihu,
ụfọdụ ndị ikom isi na-anụ ọkụ ga-abịa lụso gị agha gbuo gị na
ndị ezinaụlọ gị." **26** Ya mere, ndị ebo Dan gbara ya nkịtị na-
aga ebe ha na-aga. Mgbe Maịka hụrụ na ha dị ọtụtụ karịa
ya, ọ hapụrụ ha, tụgharịa laghachi n'ụlọ ya. **27** Ụmụ Dan
chịịrị arụsị ahụ niile Maịka mere, durukwa onye nchụaja ya
gawa n'obodo Laish, obodo nọ n'udo, nke na-adịghị atụ anya
ihe egwu ọbụla. Ha busoro ndị obodo ahụ agha, suo obodo
ahụ ọkụ. **28** Ọ dịghị onye ọbụla nwere ike bịa inyere ndị
obodo ahụ aka n'ihi ha bi n'ebe dị anya site n'obodo Saịdọn.
O nwekwaghị obodo ọbụla ha na ha na-emekọrịta. Obodo a dị
na ndagwurugwu dị nso na Bet-Rehob. Emesịa, ndị ebo Dan
wughachiri obodo ahụ ọzọ, biri n'ime ya. **29** Ọ bụ nke a mere
e ji kpọọ aha obodo ahụ Dan, nke bụ aha nna ha ochie, onye
bụ nwa Izrel. Ma tupu ebo Dan ebibie ya, aha obodo a n'oge
gara aga bụ Laish. **30** N'ebe ahụ ndị Dan guzobeere onwe ha
arụsị, Jonatan, nwa Geshọm, nwa Mosis, na ụmụ ya ndị ikom
niile ghọọrọ ndị nchụaja nye ebo Dan ruo n'oge a dọtara ala
ahụ n'agha. **31** Ndị ebo Dan nọgidere na-efe arụsị ndị ahụ
Maịka mere oge ahụ niile ụlọ nzute Chineke dị na Shaịlọ.

19 N'oge a, Izrel enweghị eze na-achị ha. N'oge ahụ kwa,
ọ dị otu nwoke, onye Livayị bi n'ebe dị anya n'ala ugwu
ugwu Ifrem. Nwoke a gara Betlehem, n'ime Juda, kpọrọ otu
nwaagbọghọ ka ọ bụrụ iko ya nwanyị. **2** Ma iko ya nwanyị
ahụ kwara iko megide ya. Ọ hapụrụ ya laghachi n'ezinaụlọ
nne na nna ya na Betlehem, Juda. Ọ nọrọ ọnwa anọ n'ebe
ahụ. **3** Nwoke ahụ kpebiri ịga n'ụlọ nna nwaagbọghọ ahụ
ịrịọ ya ka ọ lọghachi. Ọ kpọọrọ otu n'ime ndị ohu ya, duru
ịnyịnya ibu abụọ. Mgbe nwoke ahụ bịaruru n'ụlọ ahụ, iko ya
nwanyị kpọbatara ya n'ụlọ nna ya. Mgbe nna nwaagbọghọ
ahụ hụrụ ya, o jiri ọṅụ kelee ya ekele. **4** Nna nwanyị ahụ
rịọrọ ya ka ọ nọnyere ha ụfọdụ oge. N'ihi nke a, ọ nọnyeere
ha ụbọchị atọ. Ha niile nọrọ ọnọdụ obi ụtọ abalị atọ ahụ niile,
rie ṅụọkwa. **5** N'ụbọchị nke anọ, nwoke ahụ na iko ya jikeere
n'isi ụtụtụ ịlaghachi. Ma nna nwanyị ahụ rịọrọ ha sị ha,
"Jirinụ ihe oriri gbaanụ onwe unu ume. Emesịa unu nwere
ike ịlawa." **6** Ya mere, ha abụọ nọdụrụ ala rie ihe, ṅụọkwa ihe
ọṅụṅụ. Mgbe e mesiri, nna nwaagbọghọ ahụ sịrị ha, "Biko,
nọdụnụ rahụ ụra n'abalị taa, meekwanụ onwe unu obi ụtọ."
7 Ma mgbe nwoke ahụ biliri ka ọ laa, nna nwaagbọghọ ahụ,
nọgidere ya, nke a mere ka o kwenye ịnọ ruo echi ya. **8** N'isi
ụtụtụ ụbọchị nke ise, ha bilikwara ngwangwa jikere ịhapụ ma
ịlaghachi. Ọzọkwa, nna nwaagbọghọ ahụ rịọkwara ha sị ha,
"Biko, nọgidenụ n'ụtụtụ taa, ma n'oge ehihie unu nwere ike
laa." N'ihi nke a, ha nọgidekwara rie, ṅụọ. **9** Mgbe nwoke ahụ
na iko ya nwanyị, na ohu ya, jikeere ịhapụ, nna nwaagbọghọ
ahụ rịọkwara ha sị ha, "Biko, lee chi ebidola iji ugbu a, abalị
adịkwala nso. Biko, nọgide n'ụlọ m naanị abalị taa. Anyị ga-
emekwa onwe anyị obi ụtọ abalị taa niile. Ma unu ga-amalite
ije unu n'isi ụtụtụ echi. Mgbe ahụ, unu ga-ala n'udo." **10**
Ma nwoke ahụ ekweghị ịnọ ọnọdụ abalị ọzọ, ọ hapụrụ gawa
n'ụzọ ije Jebus (ya bụ Jerusalem), ya na ịnyịnya ibu ya abụọ
akwadoro maka njem nakwa iko ya nwanyị. **11** Ha rutere ebe
ahụ oge chi na-akwado iji. Ohu ya sịrị nna ya ukwu, "Bịa,
ka anyị kwụsị n'obodo ndị Jebus a, nọ ọnọdụ abalị." **12** Ma
nna ya ukwu zaghachiri, "Mba! Anyị agaghị aba n'obodo ndị
na abụghị ụmụ Izrel. Anyị ga-aga n'ihu ruo Gibea." **13** O
kwukwara sị, "Bịa ka anyị gbalịa iru Gibea maọbụ Rema, nọọ
ọnọdụ abalị n'otu n'ime ebe ndị a." **14** Ya mere, ha gara n'ihu
n'ije ha. Anwụ dara dịka ha na-eru Gibea dị na Benjamin. **15**

N'ebe ahụ ka ha kwụsịrị ịnọ ọnọdụ abalị. Ha gara nọrọ na
mbara ama obodo ahụ, ma o nweghị onye ọbụla kpọbatara ha
ka ha rahụ ụra n'ụlọ ya. 16 N'anyasị ahụ, otu agadi nwoke
zutere ha ka o si ịrụ ọrụ n'ubi na-alọghachi, onye si n'obodo
ugwu ugwu Ifrem, ma o bi ka onye ọbịa na Gibea (ndị bi n'ebe
a bụ ndị Benjamin). 17 Mgbe agadi nwoke a hụrụ ndị ije ahụ
na mbara ama obodo ahụ, ọ jụrụ ha ajụjụ sị, "Ebee ka unu si
bịa? Ebee ka unu na-aga?" 18 Nwoke ahụ zara sị ya, "Anyị
si Betlehem dị na Juda na-alọghachi n'ụlọ anyị dị n'ebe dị
anya n'ala ugwu ugwu Ifrem. Esi m ebe ahụ gaa Betlehem
dị na Juda, ma ugbu a, ana m aga n'ụlọ Onyenwe anyị. O
nweghị onye kpọbatara anyị n'ụlọ ya. 19 Anyị nwere ihe oriri
nke ịnyịnya ibu anyị ga-eri, achịcha na mmanya nke anyị
bụ ndị ohu gị ga-eri, ya bụ, mụ onwe m na ohu gị nwanyị
na nwokorobịa so anyị. Anyị achọghị ihe ọbụla n'aka onye
ọbụla." 20 Agadi nwoke ahụ sịrị ha, "Batanụ n'ụlọ m dịka ndị
ọbịa nke m. Ka m nye unu ihe niile bụ mkpa unu. Naanị unu
anọla ọnọdụ abalị n'ama." 21 N'ihi nke a, ọ kpọbatara ha
n'ụlọ ya. O duuru ịnyịnya ibu ha, nye ha ihe oriri. Emesịa, ha
sara ụkwụ ha mmiri, nọdụ ala rie ma ṅụọkwa. 22 Ma mgbe
ha risiri nri, nọrọ na-ezu ike, na-akpakọrịta ụka, na mberede,
ndị ikom ụfọdụ sitere n'obodo ahụ, ndị jọgburu onwe ha
n'omume gbara ụlọ ahụ gburugburu. Ha malitekwara iti aka
n'ụzọ ahụ na iti mkpu na-akpọku agadi nwoke ahụ, sị ya,
"Kpọpụta onye ọbịa ahụ nọ n'ime ụlọ gị ka anyị mara ya." 23
Agadi nwoke ahụ bụ onyenwe ụlọ ahụ pụkwuuru ha n'ezi, sị
ha, "Biko ụmụnna m, unu emela ihe ọjọọ dị otu a. Nwoke a
nọ n'ụlọ m dịka ọbịa. Unu emela ihe ihere dị otu a. 24 Ka
m kpọpụtara unu nwa m nwanyị na-amaghị nwoke, na iko
nwanyị nwoke a ka unu jiri ha mee ihe ọbụla unu chọrọ ma
hapụnụ nwoke a. Unu emela ihe ihere dị otu a." 25 Ma ndị
ikom ahụ egeghị ya ntị. Ya mere, nwoke ahụ kpọpụtara iko ya
nwanyị zipụrụ ha ya n'ezi. Ha niile n'otu na otu, dinakwuru
nwanyị ahụ abalị ahụ niile. Mgbe chi na-achọ ịbọ, ha hapụrụ
ya ka ọ laa. 26 N'isi ụtụtụ, nwanyị ahụ biliri laghachi azụ
n'ụlọ ahụ iko ya nwoke nọ. Ma ọ dara n'ala n'ihu ọnụ ụzọ ụlọ
ahụ tọgbọrọ n'ebe ahụ tutu chi abọzie. 27 Mgbe nwoke ahụ
biliri n'ụtụtụ, meghee ụzọ ka ọ malite ije ya, ọ hụrụ iko ya
nwanyị ahụ ka ọ tọgbọ n'ọnụ ụzọ ahụ. Aka ya abụọ dịkwa
n'ọnụ ụzọ mbata ụlọ ahụ. 28 Nwoke ahụ kpọkuru ya sị ya,
"Ngwa, bilie ka anyị laa." Ma nwaagbọghọ ahụ ekwughị okwu
ọbụla. Nwoke ahụ buliri ya, tụkwasị ya n'elu ịnyịnya ibu ya,
buru ya laa n'obodo nke aka ya. 29 Mgbe ọ bịaruru obodo
ya, ọ banyere n'ụlọ ya wepụta mma jiri ya bọwaa ozu iko ya
nwanyị ahụ ụzọ iri na abụọ. O zigaara ebo iri na abụọ niile dị
n'Izrel otu ụzọ, otu ụzọ. 30 N'ihi nke a, Onye ọbụla hụrụ ihe
ọjọọ a kwuru sị, "O nwebeghị onye ọbụla mere ụdị ajọ omume
dị otu a kemgbe ụmụ Izrel si n'obodo Ijipt pụta. Chee echiche
banyere ihe a. Tulee ya ma gwa anyị ihe anyị ga-eme?"

20 Mgbe ahụ, ndị Izrel niile ndị si n'ala Dan ruo Bịasheba,
tinyere ndị si n'ala Gilead, pụtara dịka otu mmadụ, bịa
zukọọ n'ihu Onyenwe anyị na Mizpa. 2 Ndị ndu ebo Izrel
niile weere ọnọdụ na nzukọ nke ndị Chineke, ọnụọgụgụ ha
bụ narị puku ndị agha anọ, ndị na-ebu mma agha. 3 Mgbe
na-adịghị anya, nzukọ ụmụ Izrel niile na Mizpa ruru ụmụ
Benjamin ntị. Mgbe ahụ, ndịisi Izrel niile kpọrọ nwoke ahụ e
gburu iko ya nwanyị sị ya, "Kọọrọ anyị otu ihe ọjọọ a si mee."
4 Ya mere, onye Livayị ahụ, di nwanyị ahụ e gburu kwuru sị,
"Mụ na iko m nwanyị bịaruru obodo Gibea, obodo nta ndị
Benjamin, kwụsị n'ebe ahụ ịnọ ọnọdụ abalị. 5 N'oge abalị,
ndị ikom Gibea bịara gba ụlọ anyị nọ n'ime ya gburugburu.
Nzube ha bụ igbu m. Ma ha jidere iko m nwanyị, dinakwuru
ya n'ike, tutu ruo mgbe ọ nwụrụ. 6 N'ihi ya, abọwasịrị m ahụ
iko m nwanyị ụzọ iri na abụọ, zisa ya n'akụkụ niile nke ihe
nketa ndị Izrel niile n'ihi na ndị ikom Gibea ndị ahụ emeela
ihe ọjọọ na ihe ihere n'ala Izrel. 7 Ugbu a, unu ụmụ Izrel
niile, unu onwe unu tụleenụ okwu a, nyekwanụ ndụmọdụ
ihe a ga-eme ebe a." 8 Ndị mmadụ niile kulitere dịka otu
onye, sị, "O nweghị onye ọbụla ga-ala na be ya. O nweghị
onye ọbụla ga-esi n'ebe a laa n'ụlọ ya. 9 Ma ugbu a, nke a
bụ ihe anyị ga-eme ndị Gibea. Anyị ga-efe nza chọpụta ndị
ga-aga lụso ndị Gibea agha. 10 Anyị ga-esite n'ebo niile nke
Izrel họpụta mmadụ iri site na narị mmadụ, họpụta narị
mmadụ site na puku mmadụ, họpụtakwa puku mmadụ site
n'iri puku mmadụ, ka ha hụ maka iwetara ndị agha ihe oriri.
Mgbe ndị agha a rutere Geba dị na Benjamin, anyị pụrụ
ịkwụghachi ha ụgwọ ruru ha dịka ihe ihere niile ha mere
n'ala Izrel si dị." 11 Ya mere, ndị Izrel niile jikọtara onwe ha
ọnụ ibu agha ahụ dịka otu onye, megide obodo ahụ. 12 Ndị
ebo Izrel zipụrụ ndị ozi ka ha gazuo ebo Benjamin niile, sị
ha, "Gịnị bụ ihe ọjọọ nke a jọgburu onwe ya emere n'etiti
unu? 13 Ugbu a, kpọpụtara anyị ndị ikom ọjọọ dị a si n'obodo
Gibea ka anyị gbuo ha. Anyị ga-esikwa otu a hichapụ ihe
ọjọọ a site n'Izrel." Ma ụmụ Benjamin egeghị ndị Izrel ibe ha
ntị. 14 Ha sitere n'obodo ha dị iche iche zukọtaa na Gibea
maka ibuso ndị Izrel agha. 15 N'ụbọchị ahụ, ndị Benjamin
sitere n'obodo ha dị iche iche kpọkọta iri puku ndị ikom abụọ
na puku isii bụ ndị na-amịpụta mma agha, tinyere narị ndị
ikom asaa ahụ zuruoke site na ndị bi na Gibea. 16 N'ime ndị
agha ndị a, e nwere narị ndị agha asaa, ndị a maara nke ọma
dịka ndị na-agbata ụta nke ọma. Ha bụ ndị na-eme aka ekpe,
onye ọbụla n'ime ha nwere ike iji okwute mata otu agịrị isi,
ghara ịmahie ya. 17 Ma ọnụọgụgụ ndị agha ụmụ Izrel, ma ọ
bụrụ na e wezuga ụmụ Benjamin, dị narị puku anọ. 18 Ma
tupu agha ahụ ebido, ndị agha Izrel buru ụzọ gaa Betel ịjụta
Chineke ase. Ha jụrụ ya sị, "Olee ebo ga-edu anyị ibuso ndị
agha Benjamin agha?" Onyenwe anyị zara sị ha na ọ bụ Juda
ga-ebu ụzọ. 19 N'ihi nke a, n'isi ụtụtụ echi ya, ndị agha ụmụ
Izrel niile buliri ihe agha ha pụọ, maa ụlọ ikwu ha nso nso
Gibea. 20 Emesịa, ndị Izrel pụrụ izute ndị Benjamin, doo
onwe ha n'usoro ibu agha na Gibea. 21 Ma n'ụbọchị ahụ,
ndị Benjamin si Gibea nupụta n'igwe gbuo ndị agha Izrel
ọnụọgụgụ ha dị iri puku abụọ na puku abụọ. 22 Ndị agha
Izrel gbarịtara onwe ha ume, ma werekwa ọnọdụ ibu agha
dịka ha mere n'ụbọchị mbụ. 23 Ndị agha Izrel kwara akwa
nke ukwuu n'ụbọchị ahụ n'ihu Onyenwe anyị site n'ụtụtụ ruo
anyasị. Ha jụrụ Onyenwe anyị ase ọzọ sị ya, "Anyị ga-aga
n'ihu ịlụso ụmụnna anyị ndị Benjamin ọgụ?" Onyenwe anyị
zara sị ha, "Gaanụ ga lụso ha agha." 24 N'ihi nke a, ndị Izrel
jeghachikwara ọzọ ibuso ụmụ Benjamin agha n'ụbọchị nke
abụọ ya. 25 N'oge a kwa, ndị agha Benjamin si n'obodo Gibea
pụta ibuso ha agha. Ha gburu ndị agha Izrel ọnụọgụgụ ha dị
puku iri na asatọ. Ndị a niile bụkwa ndị ji mma agha ebu
agha. 26 Mgbe ahụ, ndị Izrel niile gara Betel, nọdụ n'ebe ahụ,
kwaa akwa n'ihu Onyenwe anyị Ha erighị nri ọbụla n'ụbọchị
ahụ site n'ụtụtụ ruo n'anyasị. Ha chere n'ihu Onyenwe anyị
onyinye aja udo, ma chụọkwa aja nsure ọkụ. 27 Ndị Izrel jụrụ

ase site n’aka Onyenwe anyị. (N’oge ndị ahụ, igbe ọgbụgba
ndụ Chineke dị n’ebe ahụ. 28 Finehaz nwa Elieza, nwa nwa
Erọn na-eje ozi nchụaja n’ebe ahụ.) Ụmụ Izrel jụrụ Onyenwe
anyị ase sị ya, “Ọ bụ anyị gaakwa ọzọ ibuso ụmụnna anyị ndị
Benjamin agha, ka ị sị anyị agala?” Onyenwe anyị zara sị ha,
“Gaanụ, n’ihi na aga m ahụ na unu meriri ndị agha Benjamin
echi.” 29 N’ihi nke a, ụmụ Izrel kewapụtara ndị zoro onwe ha
n’ọhịa, gburugburu obodo Gibea. 30 N’ụbọchị nke atọ ya, ha
pụrụ gaakwa izute ndị Benjamin, ha were ọnọdụ ha imegide
ndị Gibea dịka ha mere n’oge gara aga. 31 Ndị Benjamin
pụtara izute ha, e mere ka ha site n’obodo pụọ. Ha malitere
igbu ndị Izrel dịka ha mere na mbụ, nke mere na ndị ikom iri
atọ dara nwụọ n’ọhịa ma na ụzọ, otu nke gawara obodo Betel,
na nke ọzọ gawara obodo Gibea. 32 Ya mere, mgbe ndị agha
Benjamin malitere na-asị, “Lee, anyị emeriela ha dịka anyị
mere na mbụ,” ndị Izrel nọ na-ekwu sị, “Ka anyị gbara ọsọ
na-aga ruo mgbe ha ga-anọ ebe dị anya site n’obodo ha.” 33
Ndị ikom niile nke Izrel sitere n’ọnọdụ ha bilie, doo onwe ha
n’usoro na Baal-Tama, ndị Izrel ndị zoro onwe ha wapụtara
site n’ọnọdụ ha n’ọdịda anyanwụ nke Geba, si n’ọhịa mapụta.
34 Iri puku ndị ikom Izrel ahụ zuruoke gara na ncherita ihu
Gibea busoo ya agha. Agha ahụ dị ike nke ukwuu nke mere na
ndị Benjamin amataghị na oke mbibi na-abịakwasị ha. 35
Onyenwe anyị meriri ndị Benjamin n’ihu Izrel, n’ụbọchị ahụ;
ndị Izrel gburu ndị agha Benjamin ọnụọgụgụ ha dị iri puku
abụọ, na puku ise, na otu narị. Ha niile bụkwa ndị na-eji mma
agha aga agha. 36 Mgbe ahụ, ndị Benjamin n’onwe ha, hụrụ
na e emeriela ha. Ugbu a, ndị ikom Izrel nyere ndị Benjamin
ohere ịga n’ihu, n’ihi na ha dabere na ndị ha zoro n’ọhịa
n’akụkụ Gibea. 37 Ndị ahụ zoro n’ọhịa gbapụtara ọsịịsọ gbaba
n’obodo Gibea, kesaa onwe ha, were mma agha gbuchapụ
ndị niile nọ n’obodo ahụ. 38 Ndị Izrel na ndị zoro n’ọhịa
kwekọtara na ha ga-eme ka anwụrụ ọkụ dị ukwuu na-ala elu
elu site n’obodo ahụ, 39 ma mgbe ahụ, ndị Izrel ga-ebido ịbọ
ọbọ ogbugbu egburu ha. Ndị Benjamin egbuolarị iri ndị Izrel
atọ, n’ihi ya ha sịrị, “Anyị na-emeri ha dịka anyị mere n’agha
mbụ.” 40 Ma mgbe anwụrụ ọkụ malitere ịla elu site n’obodo
ahụ, ndị Benjamin lere anya n’azụ hụ ka anwụrụ ọkụ na-ala
elu site n’akụkụ niile nke obodo ahụ. 41 Mgbe ahụ, ndị Izrel
bidoro igbu ha, oke egwu jidere ndị Benjamin n’ihi na ha
ghọtara na ịla n’iyi adakwasịla ha. 42 Ha si n’ihu ndị Izrel
gbaa ọsọ, gbaga n’ụzọ gawara n’ọzara, ma ha enweghị ike
ịgbanarị agha ahụ. Ndị Izrel si n’obodo Gibea gbapụta gburu
ha n’ebe ahụ. 43 Ha gbara ndị Benjamin gburugburu n’akụkụ
ọwụwa anyanwụ Gibea, gbuo ọtụtụ n’ime ha n’ebe ahụ. 44
Ndị agha Benjamin e gburu n’agha ụbọchị ahụ dị puku iri na
asatọ. 45 Mgbe ha chigharịrị na-agbala n’ụzọ ọzara na-aga
n’ebe oke nkume Rimọn dị, ndị Izrel gburu puku ndị agha
ise n’ime ha n’ụzọ ahụ. Ha chụgidere ndị Benjamin ọsọ ruo
Gidom, gbukwaa puku ndị agha ha abụọ. 46 Ya mere, ndị
Benjamin e gburu n’agha n’ụbọchị ahụ dị iri puku abụọ, na
ise. Ndị a bụ ndị agha mma agha, dike na dimkpa n’agha. 47
Naanị narị ndị agha isii n’ime ha tụgharịrị gbapụ ọsọ gbalaga
n’ọzara, n’ebe nkume Rimọn dị. Ha nọgidere n’ebe ahụ ọnwa
anọ. 48 Mgbe ahụ, ndị agha Izrel hapụrụ ha, laghachi azụ,
gaa n’obodo ndị Benjamin niile gbuo ndị niile nọ n’ime ha,
igwe anụ ụlọ, na ihe ndị ọzọ niile dị n’ime ha. Obodo niile ha
ruru, ha kpọrọ ha ọkụ.

21 Mgbe ndị ikom Izrel niile zukọtara na Mizpa, ha ṅụrụ
iyi sị, “O nweghị onye ọbụla n’ime anyị ga-ekwe ka
nwoke ọbụla si n’ebo Benjamin lụọ ụmụ anyị ndị inyom.” 2
Ndị Izrel niile gara Betel, nọdụ ebe ahụ ruo mgbede n’ihu
Chineke. Ha welitere olu bee akwa dara ụda. 3 “Ha sịrị,
Onyenwe anyị, Chineke Izrel, gịnị mere ihe dị otu a ji dakwasị
Izrel? Gịnị mere a ga-eji na-achọ otu ebo Izrel achọ taa?”
4 N’isi ụtụtụ echi ya, ha biliri ngwangwa rụọ ebe ịchụ aja.
Ha chụrụ aja nsure ọkụ, na aja udo n’ebe ahụ. 5 Emesịa, ha
jụrịtara onwe ha ajụjụ sị, “O nwere ebo Izrel na-enweghị onye
nọchiri anya ha n’ihu Onyenwe anyị anyị mgbe anyị zukọrọ
na Mizpa?” N’ihi na ha ṅụrụ iyi kwuo na onye ọbụla jụrụ ịbịa
n’ihu Onyenwe anyị na Mizpa aghaghị ịnwụ. 6 Ma oke iru
ụjụ dị n’ala Izrel dum n’ihi ihe dakwasịrị ụmụnna ha, bụ ndị
Benjamin. Ha niile kwuru sị, “Taa, otu ebo Izrel alaala n’iyi, e
kpochapụla ya. 7 Olee otu anyị ga-esi nwetara ndị fọdụrụ
nwunye ha ga-alụ ebe anyị ṅụrụ iyi site n’aha Onyenwe anyị
na anyị agaghị enye ha ụmụ anyị ndị inyom?” 8 Mgbe ahụ, ha
jụrụ ajụjụ sị, “O nwere ebo Izrel na-esoghị anyị zukọta mgbe
anyị zukọtara n’ihu Onyenwe anyị na Mizpa?” Ha chọpụtara
na o nweghị onye ọbụla si na Jebesh Gilead bịa. 9 N’ihi na
mgbe ha gụrụ ndị zukọrọ ọnụ, ha chọpụtara na o nweghị ndị
si Jebesh Gilead bịa. 10 Ya mere, nzukọ ahụ zipụrụ puku ndị
agha iri na abụọ, ndị dị ike n’etiti ha, ka ha gaa jiri mma
agha gbuchapụ mmadụ niile bi na Jebesh Gilead, ndị nwoke,
na ndị nwanyị, na ụmụntakịrị. 11 Nke a bụkwa ihe unu ga-
eme, “Gbuonụ ndị ikom niile na ụmụ nwanyị niile matarala
nwoke.” 12 Ọnụọgụgụ ụmụ agbọghọ na-amabeghị nwoke ha
chọtara na Jebesh Gilead dị narị anọ. Ndị agha ahụ kpọtara
ha na Shaịlo, n’ime Kenan, ebe ndị Izrel mara ụlọ ikwu ha.
13 Emesịa, ha zigara ụfọdụ mmadụ ka ha jekwuru ndị agha
Benjamin na nkume Rimọn maka ime udo. 14 Mgbe ndị
Benjamin lọghachiri, e dunyere ha narị ndị inyom anọ, ndị
Jebesh Gilead, bụ ndị e mere ka ha dị ndụ. Ma ụmụ agbọghọ
ndị a ezughị ọnụọgụgụ ha niile. 15 Oge ahụ bụ nnọọ oge iru
ụjụ dị ukwuu n’ala Izrel maka ọnọdụ ndị Benjamin, n’ihi na
Onyenwe anyị emeela ka ebo ndị Izrel hapụ izu ezu. 16 Ndị
okenye Izrel jụrịtara onwe ha sị, “Gịnị ka anyị ga-eme ịlụtara
ụmụnna anyị nwunye ebe ọ bụ na ụmụ agbọghọ ndị Benjamin
anwụchaala? 17 Ndị Benjamin fọdụrụ ndụ aghaghị inweta
ndị ga-anọchi anya ha,” bụ ihe ha kwuru, “ka otu n’ime ebo
Izrel ghara ịbụ ndị e kpochapụrụ ekpochapụ. 18 Ma anyị
enweghị ike inye ha ndị nwunye site n’ụmụ anyị ndị inyom,
n’ihi na ụmụ Izrel ṅụrụ iyi sị, ‘Onye abụrụ ọnụ ka ọ bụ, bụ
onye ọbụla nke nyere onye Benjamin nwunye.’ 19 Ma lee, e
nwere mmemme Onyenwe anyị a na-eme afọ niile na Shaịlo,
n’akụkụ ugwu Betel, na mpaghara ọwụwa anyanwụ nke ụzọ
ahụ sitere Betel gaa Shekem, na n’akụkụ ndịda Lebona.” 20
Ya mere, ha gwara ndị ikom Benjamin, bụ ndị chọrọ nwunye
okwu sị ha, “Gaanụ zoo onwe unu n’ubi vaịnị dị n’agbata
ụzọ ahụ, 21 ma na-elepụ anya. Mgbe ụmụ agbọghọ Shaịlo
ga-apụta ite egwu ha, sitenụ n’ubi vaịnị gbapụtanụ jide ha,
ka onye ọbụla n’ime unu jide otu nwaagbọghọ kpụrụ ya laa
n’ala Benjamin, ka ha bụrụ nwunye unu. 22 Ọ bụrụ na nna ha
maọbụ ụmụnne ha abịakwute anyị ịjụ ajụjụ banyere ha, anyị
ga-agwa ha okwu sị, ‘Biko, gosinụ anyị amara, site n’ịhapụ ha
ka ha lụọ ụmụ agbọghọ ahụ, n’ihi na anyị achọtaghị ụmụ
agbọghọ ga-ezuru ha niile mgbe anyị gburu ndị niile bi na
Jebesh Gilead. O nwekwaghị ụzọ ọzọ unu gaara esi nye ha

ụmụ unu ndị nwanyị ghara ịbụ ndị ikpe mara.'" **23** Ya mere,
ndị Benjamin mere dịka ndụmọdụ e nyere ha si dị. Onye
ọbụla n'ime ha jidere otu nwaagbọghọ n'ike mgbe ha na-
ete egwu n'oge mmemme ahụ ka ọ bụrụ nwunye ya. Ha lara
n'ihe nketa ha, wughachi obodo ha, biri n'ime ya. **24** Mgbe
ihe ndị a gasịrị, ụmụ Izrel laghachiri n'obodo ha, n'otu n'otu,
onye ọbụla kwa laghachiri n'ebo ya, n'ikwu ya, n'ihe nketa
nke aka ya. **25** N'ụbọchị ndị a, Izrel enweghị eze na-achị ha.
N'ihi nke a, onye ọbụla na-eme ihe ọbụla ọ chọrọ, na ihe
ọbụla dị ya mma n'anya.

Rut

1 N’oge ndị ahụ, mgbe ndị ikpe na-achị, oke ụnwụ dara n’ala
Izrel. N’ihi ụnwụ a, otu nwoke, onye Betlehem, obodo dị
na Juda, kwakọọrọ ihe ya niile, duru nwunye ya, na ụmụ ya
ndị ikom abụọ, hapụ obodo ya gaa biri dịka ọbịa n’ala Moab.
2 Aha nwoke a bụ Elimelek. Aha nwunye ya bụ Naomi, ma
aha ụmụ ya ndị ikom abụọ bụ Mahlọn na Kilịọn. Ha bụ ndị
Efrat si Betlehem nke dị na Juda. Ha bịarutere n’ala Moab
biri n’ebe ahụ. 3 Ma Elimelek di Naomi nwụrụ, hapụ naanị
Naomi, na ụmụ ya ndị ikom abụọ. 4 Ha lụrụ ndị nwunye site
n’etiti ndị inyom Moab. Aha nke mbụ bụ Ọpa, ebe aha nke
abụọ bụ Rut. Ha biri n’ebe ahụ ihe dị ka afọ iri. 5 Mahlọn na
Kilịọn mechara nwụọ. Ya mere, Naomi ghọrọ onye gba aka
di, na onye gba aka ụmụ. 6 Mgbe Naomi nọ n’ala Moab nụ
na Onyenwe anyị eletala ndị Izrel site n’inye ha ihe oriri,
Naomi na ndị nwunye ụmụ ya abụọ kwadoro ịlaghachi azụ
n’ala Izrel. 7 Ya mere, Naomi na ndị nwunye ụmụ ya abụọ
hapụrụ ala Moab ebe ha bi kemgbe, malite ịgbaso ụzọ ha
ga-esi laghachi n’ala Juda. 8 Mgbe ahụ, Naomi gwara ndị
nwunye ụmụ ya abụọ okwu sị ha, “Ngwa, onye ọbụla n’ime
unu laghachi n’ụlọ nne ya. Ka Onyenwe anyị gosi unu obiọma
dịka unu si gosi mụ onwe m, na ndị unu nwụrụ anwụ. 9 Ka
Onyenwe anyị nyekwa unu di ọzọ ma meekwa ka unu chọta
udo n’ezinaụlọ ọzọ.” Mgbe ahụ Naomi suturu ha ọnụ, ha niile
kwara akwa. 10 Ma Ọpa na Rut zara Naomi sị ya, “E, anyị
agaghị ala. Anyị ga-esoro gị laghachikwuru ndị gị.” 11 Naomi
zara sị ha, “Laghachinụ ụmụ m, ọ bụ n’ihi gịnị ka unu ga-eji
soro m laa? E nwere m ike ịmụta ụmụ ndị ikom ọzọ ndị ga-
abụ di unu? 12 Laghachinụ azụ ụmụ m. Emeela m agadi ịlụ di
ọzọ. A sịkwarị na olileanya fọdụụrụ m ịlụ di na ịmụta ụmụ
ndị ikom n’abalị taa, 13 unu ga-echere ruo mgbe ha tolitere?
Unu ga-anọ na-alụghị di ọzọ? Mba, ụmụ m ndị inyom, ọnọdụ
m dị ilu karịa nke unu, n’ihi na Onyenwe anyị esepụtala aka
ya imegide m.” 14 Ha welitere olu ha kwaa akwa ọzọ. Mgbe
ahụ Ọpa suturu nne di ya ọnụ ma Rut kwụsịrị ike n’ebe ọ
nọ. 15 Ma Naomi gwara ya sị, “Lee, nwunye nwanne di gị
alaghachikwurula ndị nwe ya na chi ya niile, soro ya laa.” 16
Ma Rut zara, “Akwagidela m ka m hapụ gị, maọbụ ime ka m
site n’iso gị chigharịa. Aga m esoro gị gaa ebe ọbụla ị na-aga.
Aga m esokwa gị biri n’ebe ọbụla ị ga-ebi; ndị gị ga-abụ ndị
m, Chineke gị ga-abụkwa Chineke m, 17 ebe ị nwụrụ ka m ga-
anwụ, ebe ahụ kwa ka a ga-eli m. Ka Onyenwe anyị mesoo
m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ na m
ekwere ka ihe ọzọ, ma ọ bụghị ọnwụ, kewaa mụ na gị.” 18
Mgbe Naomi hụrụ na Rut ekpebiela n’ime onwe ya iso ya, ọ
kwụsịrị ịgwa ya okwu ọzọ. 19 Ya mere, ha abụọ gagidere ije
rute Betlehem. Mgbe ha batara Betlehem, obodo ahụ mere
mkpọtụ, n’ihi nlọta ha. Ndị inyom jụrụ sị, “Ọ bụ Naomi bụ
nke a n’ezie?” 20 Ma Naomi zara ha sị, “Unu akpọkwala m
Naomi, kama kpọọnụ m Mara, n’ihi na Onye pụrụ ime ihe
niile emeela ka ndụ m jupụta n’ihe ilu. 21 Aka m juru eju
mgbe m si n’ebe a pụọ, ma Onyenwe anyị emeela ka m gbara
aka lọta. Gịnị mere unu ji akpọ m Naomi ebe ọ bụ na Onyenwe
anyị gbakụtara m azụ, ebe ọ bụ na Onye pụrụ ime ihe niile
mere ka nsogbu dakwasị m.” 22 Otu a ka Naomi na Rut onye
Moab bụ nwunye nwa ya si laghachi n’ala Juda. Oge ha ji
lọbata n’obodo Betlehem bụ oge a na-amalite ịghọ ọka balị.

2 Ma Naomi nwere otu nwanne di ya, onye bara ụba,
bụrụkwa onye a maara nke ọma, onye si n’agbụrụ Elimelek.
Aha nwoke a bụ Boaz. 2 Rut onye Moab, gwara Naomi okwu
sị ya, “Kwere ka m gaa n’ubi ebe a na-aghọ ọka, ka m lee ma
m ga-achọta ihuọma n’ihu ndị na-aghọ ọka, ndị ga-ekwere ka
m tụtụkọta ọka ndị ha hapụrụ.” Naomi zara sị ya, “Ọ dị mma
nwa m, gaa.” 3 Ya mere, Rut pụrụ gaa na-atụtụ ọka n’azụ ndị
na-ewe ihe ubi. Ma dịka ihe si dị, Rut chọpụtara na ubi ọ na-
atụtụ ọka bụ ubi Boaz, onye si n’agbụrụ Elimelek. 4 N’oge
ahụ, Boaz n’onwe ya si na Betlehem bịarute n’ubi ahụ, kelee
ndị ahụ na-aghọ mkpụrụ n’ubi sị ha, “Onyenwe anyị nọnyere
unu.” Ha niile zakwara sị ya, “Onyenwe anyị gọzie gị.” 5
Mgbe Boaz hụrụ Rut, ọ jụrụ onyeisi ndị ọrụ ubi ya sị, “Onye
ka nwanyị a bụ?” 6 Onye nlekọta ọrụ ubi ahụ zaghachiri, “Ọ
bụ onye Moab ahụ so Naomi lọta. 7 Ọ sịrị, ‘Biko kwere ka m
soro ndị ọrụ n’azụ tụtụkọtaa ukwu ọka ha hapụrụ.’ Kemgbe
ụtụtụ ọ bịara, ọ kwụsịbeghị ọrụ ya karịakwa naanị nwa mgbe
nta o zuru ike n’okpuru ndo.” 8 Ya mere, Boaz gwara Rut
okwu sị ya, “Nwa m nwanyị, gee m ntị. Agakwala ịtụtụ ọka
n’ubi ọzọ, esitekwala n’ebe a pụọ. Soro ụmụ agbọghọ na-
ejere m ozi nọdụ n’ebe a. 9 Lezie anya n’ubi ebe ndị ikom
na-ewe ihe ubi, ma soro ụmụ agbọghọ ndị a. Enyela m ndị
ikom ndị a iwu ka ha ghara ịmetụ gị aka. Mgbe ọbụla agụụ
mmiri gụrụ gị, gaa n’ite mmiri ndị ahụ ndị ikom gbanyere
mmiri kuru mmiri ṅụọ.” 10 Mgbe Boaz na-agwa ya okwu, Rut
hulatara isi ya ala. Emesịa o kwuru sị, “Gịnị mere m ji chọta
ụdị amara dị otu a n’ebe ị nọ, na ị hụtara m, ebe ị maara
na m bụ naanị onye mba ọzọ?” 11 Boaz zara sị ya, “Anụla
m ihe niile i meere nne di gị site n’oge di gị nwụrụ, na otu
i si hapụ nne gị na nna gị, na ala ebe amụrụ gị, bịa n’ebe
a ibi n’etiti ndị ị na-amaghị na mbụ. 12 Ka Onyenwe anyị
kwụghachi gị ụgwọ ihe ọma ndị a i mere. Ka Onyenwe anyị
onye bụ Chineke Izrel, onye ị gbabara n’okpuru nku ya izere
ndụ kwụghachi gị nkwụghachi dị ukwu n’ihi ezi ọrụ gị niile.”
13 Rut zara sị ya, “Ka m gaa n’ihu na-achọta amara n’ebe ị
nọ, onyenwe m. N’ihi na ị kasịela m obi, gwakwa m, odibo
nwanyị gị, okwu dị nro. Ọ bụ ezie na m abụghị otu n’ime ndị
odibo nwanyị gị.” 14 Mgbe oge iri nri ruru, Boaz sịrị ya, “Bịa
nso n’ebe a, were ụfọdụ nri rie, sunyekwa achịcha gị n’ime
mmanya viniga.” Mgbe o soro ndị ahụ na-ewe ihe ubi nọdụ
ala iri ihe, o nyere ya ụfọdụ ọka a hụrụ n’ọkụ. O riri, rijuo afọ
ma nri e nyere ya fọdụrụ. 15 Mgbe o biliri ịchịkọtakwa ọka,
Boaz nyere ụmụ okorobịa ya iwu, “Hapụnụ ya ka ọ chịkọta
ọka ọ bụladị n’etiti ukwu ọka ndị guzo eguzo, unu agwala ya
okwu ihere ọbụla. 16 Unu sitekwa n’ukwu ọka mịpụtara ya
ụfọdụ tụsara ya n’ala ka ọ tụtụrụ. Unu abarala ya mba.” 17
Ya mere, Rut tụtụrụ ọka n’ubi ahụ ruo oge anyasị. Mgbe ọ
fuchasịrị ọka balị niile ọ tụtụtara, o nwetara ihe nwere ike iru
otu bushel. 18 O buuru ya baa n’ime obodo, bunye ya nne di
ya, nyekwa ya nri o rifọrọ mgbe o rijuchara afọ. 19 Nne di ya
jụrụ ya, “Ebee ka ị tụtụrụ ọka taa? Ebee ka ị rụrụ ọrụ? Ka
nwoke ahụ hụtara gị bụrụ onye a gọziri agọzi.” Rut kọọrọ
nne di ya banyere onye ahụ ọ rụrụ ọrụ na nke ya. Ọ sịrị, “Aha
nwoke mụ na ya rụrụ ọrụ bụ Boaz.” 20 Mgbe ahụ Naomi zara
nwunye nwa ya sị, “Onye Onyenwe anyị gọziri ka ọ bụ, onye
na-ahapụbeghị igosi ebere ya nye ndị dị ndụ na ndị nwụrụ
anwụ. Nwoke a bụ otu n’ime ndị agbụrụ anyị, otu onye n’ime
ndị onye mgbapụta anyị.” 21 Mgbe ahụ Rut, onye Moab sịrị,
“Ihe ọ sịkwara m bụ, ‘Nọnyere ndị ọrụ m tutu ruo mgbe ha

ghọchara ọka niile dị n'ubi m.'" 22 Naomi sịrị Rut, nwunye
nwa ya, "Nwa m nwanyị, ọ kaara gị mma ime dịka o kwuru.
Soro ụmụ agbọghọ nọ n'ubi ya n'azụ tụtụọ ọka ị na-atụtụ,
n'ihi na n'ubi onye ọzọ, e nwere ike imerụ gị ahụ." 23 Ya
mere, Rut sogidere ụmụ agbọghọ Boaz na-atụtụ ọka, tutu ruo
ọgwụgwụ ịghọ ọka balị na wiiti. Ya na nne di ya bigidekwara.

3 Otu ụbọchị, Naomi, nne di Rut, gwara ya okwu sị, "Nwa m
nwanyị, ọ bụ na o rubeghị mgbe m ga-achọtara gị ụlọ nke
aka gị, ebe a ga-anọ lekọtazie gị anya nke ọma? 2 Ọ bụ na
Boaz, onye gị na ụmụ agbọghọ ya so rụọ ọrụ ịchịkọta ọka
abụghị onye agbụrụ anyị? Lee, n'abalị taa ka ọ ga-afụcha
ọka balị n'ebe ịzọcha ọka. 3 Ugbu a, gaa saa ahụ gị, teekwa
mmanụ isi ụtọ, yirikwa uwe mara mma. I mesịa, gaa n'ebe
ịzọcha ọka, ma ekwekwala ka ọ hụ gị, tutu ruo mgbe o risiri
nri ṅụọkwa ihe ọṅụṅụ. 4 Leziekwa anya chọpụta ebe ọ ga-
edina rahụ ụra. Mgbe ị maara na ọ rahụla ụra nke ọma, gaa
kpughepụ akwa o ji kpuchie ụkwụ ya, dinaakwa ala n'ebe
ahụ. Ọ ga-agwa gị ihe ị ga-eme." 5 Rut zara sị, "Aga m eme
ihe ọbụla ị sị m mee." 6 Ya mere, Rut pụrụ n'abalị ahụ gaa
n'ebe ịzọcha ọka ahụ, meekwa dịka nne di ya gwara ya. 7
Mgbe Boaz risiri nri ma ṅụọkwa ihe ọṅụṅụ, mmụọ ya dịkwa
mma, ọ gara ka ọ dinaa ala na nsọtụ ebe atụkọtara akpa ọka.
Rut jiri nwayọọ gaa n'ebe ahụ, kpughepụ akwa o ji kpuchie
ụkwụ ya abụọ, dina n'akụkụ ụkwụ ya. 8 N'etiti abalị Boaz
kụjara teta na mberede, tụgharịa, ma lee o nwere nwanyị
dina n'ala ala ụkwụ ya. 9 Ọ jụrụ ya sị, "Ị bụ onye?" Rut zara
ya sị, "Abụ m Rut, ohu gị nwanyị, onyenwe m. Were ọnụ ọnụ
akwa gị kpukwasị m, n'ihi na ị bụ onye agbụrụ mgbapụta m
dị nso." 10 Boaz zara sị ya, "Onyenwe anyị gọzie gị, nwa m
nwanyị. Ịhụnanya i gosiri ugbu a akarịala nke i gosiri na mbụ,
n'ihi na i gbasoghị ụmụ okorobịa, ma ha bụ ọgaranya maọbụ
ogbenye. 11 Ma ugbu a, nwa m nwanyị, atụla ụjọ. Aga m
emezuru gị dịka i si rịọọ, n'ihi na mmadụ niile maara na ị bụ
onye nwere ezi agwa. 12 Ọ bụ ezie na m bụ onye mgbapụta dị
nso nke ezinaụlọ anyị, ma o nwere onye ọzọ dị ezi nso karịa
m. 13 Nọdụ n'ebe a n'abalị a. N'ụtụtụ, ọ bụrụ na onye ahụ
ekwere imezu ọrụ ya dịka onye mgbapụta, ya rụzuo ya. Ọ
bụrụ na o kwere, ọ dị mma, ọ bụrụkwanụ na o kweghị, dịka
Onyenwe anyị na-adị ndụ, aga m emezu ya. Ugbu a, dinara
ala ruo ụtụtụ." 14 Ya mere, Rut dinara n'ụkwụ ya ruo ụtụtụ.
Ma chi abọzibeghị nke ọma mgbe o si n'ebe ahụ bilie n'ihi na
Boaz sịrị ya, "Ekwela ka onye ọbụla mata na nwanyị bịara
n'ebe ịzọcha ọka." 15 O gwakwara Rut okwu sị ya, "Chịta
akwa mgbokwasị gị, gbasaa ya." Ya mere Rut gbasara akwa
ya, Boaz manyere ya ọtụtụ ọka balị isii, bokwasị ya Rut, onye
buuru ya banye n'ime obodo. 16 Mgbe Rut bịakwutere nne di
ya, Naomi jụrụ ya sị, "Nwa m nwanyị, olee otu ihe si gaa?"
Rut gwara ya ihe niile Boaz meere ya, sị, 17 "Ọ manyeere
m ọtụtụ ọka balị isii ndị a si m, 'O kwesighị ka ị gbara aka
lakwuru nne di gị.'" 18 Naomi zara si ya, "Chere, nwa m
nwanyị, ruo mgbe ị ga-ahụ otu okwu a ga-esi bie. Nwoke a
agaghị ezu ike tutu ruo mgbe o kwubiri okwu a taa."

4 Ya mere, Boaz pụrụ gaa n'ọnụ ụzọ ama obodo ahụ, nọdụ
ala n'ebe ahụ. Ọ dịghị anya onye mgbapụta ahụ dị nso nke
Boaz kwuru okwu banyere ya si n'ebe ahụ na-agafe. Boaz
kpọrọ ya sị, "Enyi m bịa nọdụ ala." Ọ bịara nọdụ ala. 2 Boaz
kpọrọ mmadụ iri, ndị bụ ndị okenye obodo ahụ, gwa ha,
"Nọdụnụ ala n'ebe a." Ha mere otu ahụ. 3 Mgbe ahụ, ọ gwara
nwoke onye mgbapụta ahụ dị nso sị, "Naomi, onye si n'ala
ndị Moab lọta, na-achọ ire ala nwanna anyị nwoke Elimelek.
4 Ahụrụ m na o kwesiri ka m buru ụzọ gwa gị ka ị zụọ ya
n'ihu ndị a nọ ọdụ n'ebe a, na n'ihu ndị okenye obodo anyị.
Ọ bụrụ na ị ga-agbara ya, gwa m, ọ bụrụkwanụ na ị gaghị
agbara ya, gwa m, ka m mara ihe m ga-eme. N'ihi na ọ bụ gị
ka ọ dịrị ịgbapụta ya. Mụ onwe m na-esote gị." Ọ zara sị,
"Aga m agbapụta ya." 5 Mgbe ahụ, Boaz sịrị, "N'ụbọchị ị ga-
azụrụ ala ahụ site n'aka Naomi ka ị ga-enwetakwa Rut onye
Moab bụ nwunye onye ahụ nwụrụ anwụ, ime ka aha onye
ahụ nwụrụ anwụ na ihe nketa ya na-adịgide." 6 Na nke a,
onye nchekwa mgbapụta ahụ sịrị, "Apụghị m ịgbapụta ya
n'ihi na e nwere m ike itinye ihe nketa m na nsogbu. Gị onwe
gị gbapụta ya. Nke a agaghị ekwe m omume." 7 Na mgbe
ochie n'ala Izrel, ime ka mgbapụta ihe na iwefe ihe site n'aka
baa n'aka zuo oke, otu onye ga-eyipụ akpụkpọụkwụ ya were
ya nye onye nke ọzọ. Otu a ka e si ekpebi okwu gbasara orire
na ọzụzụ, na-ime ka ihe ndị ọzọ guzosie ike n'ala Izrel. 8
N'ihi ya, mgbe nwoke ahụ gwara Boaz sị ya, "Zụrụ ala ahụ
n'onwe gị," o yipụtara akpụkpọụkwụ ya. 9 Mgbe ahụ, Boaz
kwupụtara na ntị ndị okenye ndị ahụ na ndị mmadụ nọ n'ebe
ahụ sị ha, "Unu bụ ndị akaebe na esitela m n'aka Naomi zụrụ
ala niile Elimelek, na Kiliọn na Mahlọn nwere. 10 Azụrụkwala
m Rut onye Moab, nwunye Mahlọn ka ọ bụrụ nwunye m, ime
ka aha onye nwụrụ anwụ na ihe nketa ya na-adịgide, ka aha
ha hapụ ifu n'etiti ndị ikwu ya maọbụ site n'obodo ebe amụrụ
ya. Taa unu niile bụ ndị akaebe m." 11 Mgbe ahụ, ndị okenye
na ndị niile nọ n'ọnụ ụzọ ama kwuru sị, "Anyị bụ ndị akaebe.
Ka Onyenwe anyị mee nwanyị a na-abata n'ezinaụlọ gị ka ọ
dịrị ka Rechel na Lịa, ndị ebo Izrel niile sitere na ha pụta! Ka ị
bụrụkwa ọgaranya n'agbụrụ Efrata, ghọọkwa onye a ma ama
na Betlehem. 12 Site n'ụmụ Onyenwe anyị ga-enye gị site na
nwanyị a, ka ezinaụlọ gị dịrị ka nke Perez onye Tama mụụrụ
Juda." 13 Boaz kpọọrọ Rut ka ọ bụrụ nwunye ya. Mgbe ya
na Rut dinakọrọ, Onyenwe anyị nyeere ya aka ịtụrụ ime. Ọ
mụkwara nwa nwoke. 14 Mgbe ahụ, ndị inyom obodo ahụ
bịakwutere Naomi sị ya, "Onye a gọziri agọzi ka Onyenwe
anyị bụ, onye na-agbawaghị gị aka onye agbụrụ mgbapụta dị
nso. Ka aha ya bụrụ ihe ga-ada ụda n'ala Izrel niile. 15 Ya
wetakwara gị ntute na ndụ gị ma bụrụkwa onye ga-azụ gị
n'isi awọ gị. N'ihi na nwunye nwa gị, onye hụrụ gị n'anya,
onye baara gị uru karịa ndị ikom asaa, amụọrala gị nwa
nwoke." 16 Naomi kuuru nwantakịrị ahụ, jikụọ ya n'apata
ya, lekọtaa ya. 17 Ndị inyom ndị agbataobi ya sịrị, "Ugbu
a, n'ikpeazụ, Naomi enwetala nwa nwoke ọzọ!" Ha gụrụ ya
Obed. Ọ bụkwa onye ahụ bụ nna Jesi, onye bụ nna Devid. 18
Nke a bụ usoro ndị a mụrụ site na Perez. Perez mụrụ Hezrọn
19 Hezrọn mụrụ Ram Ram mụrụ Aminadab 20 Aminadab
mụrụ Nashọn Nashọn mụrụ Salmọn 21 Salmọn mụrụ Boaz
Boaz mụrụ Obed 22 Obed mụrụ Jesi Jesi mụrụ Devid.

1 Samuel

1 O nwere otu nwoke onye Zuf, si na Ramataim, n’ala ugwu
ugwu Ifrem. Aha ya bụ Elkena nwa Jeroham, nwa Elihu,
nwa Tohu, nwa Zuf, onye Ifrem. 2 Elkena lụrụ ndị inyom
abụọ, aha nke mbụ bụ Hana, ebe aha nke abụọ bụ Penina.
Penina nwere ụmụ, ma Hana enweghị nwa. 3 Kwa afọ, nwoke
a na-esi n’obodo ya gaa Shaịlo ife ofufe na ịchụrụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile aja. Ọ bụ n’ebe ahụ ka ụmụ ndị
ikom abụọ Elayị a na-akpọ Hofni na Finehaz, bụ ndị nchụaja
Onyenwe anyị nọ. 4 N’ụbọchị ọbụla Elkena na-achụ aja ya, ọ
na-ekenye Penina na ụmụ ya ndị ikom na ndị inyom ọtụtụ
oke site n’anụ o ji chụọ aja. 5 Ma ọ na-enye Hana oke mmadụ
abụọ, n’ihi na ọ hụrụ ya n’anya, ọ bụ ezie na Onyenwe anyị
mechiri akpanwa ya. 6 Ma Penina na-eme ka obi jọọ Hana
njọ karịa, site n’ikpasu ya iwe, n’ihi na Onyenwe anyị mechiri
akpanwa ya. 7 Ihe ndị a na-eme kwa afọ. Penina na-akwa
Hana emo, na-achị ya ọchị oge niile ha gara n’ụlọ Onyenwe
anyị, si otu a na-eme ka ọ na-akwa akwa, gharakwa iri nri.
8 Mgbe Hana bidoro ịkwa akwa otu a, Elkena na-ajụ ya sị,
“Hana, ọ bụ gịnị mere i ji na-akwa akwa? Gịnị mere ị naghị
eri nri? Gịnị mere obi ji ajọ gị njọ? Ọ bụ na mụ adịghị gị mma
karịa ụmụ ndị ikom iri nye gị?” 9 Otu ụbọchị mgbe ha risiri
nri, ṅụọkwa ihe ọṅụṅụ na Shaịlo, Hana biliri ọtọ. N’oge a,
Elayị onye nchụaja nọdụrụ ala n’oche ya n’akụkụ ọnụ ụzọ ụlọ
Onyenwe anyị. 10 N’ọnọdụ obi mwute Hana kwara akwa,
kpee ekpere, kpọkuo Onyenwe anyị. 11 O kwere nkwa sị,
“O! Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ọ bụrụ na ị ga-
elekwasị anya na nhụju anya nke ohu gị nwanyị ma cheta m,
ghara ichefu ohu gị nwanyị, ma nye ya nwa nwoke, mgbe
ahụ, aga m enyeghachi ya Onyenwe anyị ogologo ụbọchị niile
nke ndụ ya. Agụba agakwaghị aga n’isi ya mgbe ọbụla.” 12
Mgbe ọ nọgidere na-ekpe ekpere nye Onyenwe anyị, Elayị nọ
na-ele ya anya n’ọnụ. 13 Ka Hana nọ na-ekpe ekpere n’obi ya,
naanị egbugbere ọnụ ya na-emegharị emegharị, ma enweghị
onye na-anụ olu ya. Mgbe ahụ, Elayị chere n’obi ya na ọ bụ
nwanyị mmanya na-egbu. 14 Elayị sịrị ya, “Ruo ole mgbe
ka ị ga-akwụsị iṅubiga mmanya oke? Si n’ebe mmanya dị
wezuga onwe gị!” 15 Ma Hana zara sị ya, “Mba, onyenwe m,
aṅụghị m mmanya ọbụla! Kama abụ m nwanyị obi ya dị ilu
nke ukwuu. Anọ m na-ekwupụtara Onyenwe anyị ihe dị m
n’obi. 16 Biko agụla ohu gị nwanyị dịka onye ajọ omume. Esi
m n’obi mwute na-akwasara Onyenwe anyị ụwa m.” 17 Elayị
zara sị ya, “Laa n’udo, ka Chineke Izrel mezuoro gị dịka arịrịọ
gị niile si dị.” 18 Hana zara sị, “Ka m bụrụ onye si n’aka gị
nata ihuọma.” O jiri obi ụtọ laghachi, malitekwa iri nri ya. Ihu
ya agbarụkwaghị ọzọ. 19 N’isi ụtụtụ echi ya, ha biliri kpọọ
isiala n’ihu Onyenwe anyị, mgbe ahụ, ha laghachiri n’ụlọ
ha dị na Rema. Mgbe ha laruru, Elkena bakwuru nwunye ya
Hana, Onyenwe anyị chetakwara ya. 20 Mgbe oge ruru, o
mere ka Hana tụrụ ime, mụọ nwa nwoke. Ọ gụrụ ya Samuel,
n’ihi na ọ sịrị, “Arịrịọ m Onyenwe anyị maka ya.” 21 Mgbe di
ya, bụ Elkena na ndị ezinaụlọ ya gara Shaịlo ịchụrụ Onyenwe
anyị aja nke afọ ahụ, na ịchụkwa aja metụtara nkwa dị iche
nke o kwere Onyenwe anyị, 22 Hana esoghị ha, ọ gwara di ya,
“Mgbe nwantakịrị a kwụsịrị iṅụ ara, ka m duru ya ga chee ya
n’ihu Onyenwe anyị, ọ ga-ebikwa n’ebe ahụ ruo mgbe ebighị
ebi.” 23 Elkena bụ di ya sịrị ya, “Mee ihe ọbụla i chere kwesiri
ekwesi. Nọdụ ruo mgbe ọ hapụrụ iṅụ ara, ma ka Onyenwe
anyị mezuo okwu ya.” Hana nọgidere n’ụlọ tutu ruo mgbe ọ
zụlitere nwantakịrị ahụ, kwụsị ya iṅụ ara. 24 Mgbe ọ kwụsịrị
nwantakịrị ahụ iṅụ ara, nwantakịrị ahụ ka dị ntakịrị. Ma o
duuru ya, jiri oke ehi gbara afọ atọ, na iri lita ụtụ ọka abụọ na
abụọ, na otu karama mmanya, gaa n’ụlọ Onyenwe anyị dị na
Shaịlo. 25 Mgbe ha ji oke ehi ahụ chụsịa aja, ha kpọtaara Elayị
nwantakịrị ahụ. 26 Mgbe ahụ, ọ sịrị, “Onyenwe m, dịka ị si
na-adị ndụ, ọ bụ m bụ nwanyị ahụ guzoro onwe ya nso n’ebe
ị nọ kpee ekpere nye Onyenwe anyị. 27 N’ihi nwa a ka m
kpere ekpere, Onyenwe anyị emelara m ihe m rịọrọ n’aka ya.
28 Ma ugbu a, ana m enyeghachi ya Onyenwe anyị ka ọ bụrụ
nke ya ndụ ya niile.” O fere Onyenwe anyị ofufe n’ebe ahụ.

2 Mgbe ahụ Hana kpere ekpere sị: “Obi m na-aṅụrị ọṅụ
n’ime Onyenwe anyị; n’ime Onyenwe anyị ka e buliri
mpi m elu. Ọnụ m na-anya isi megide ndị iro m, n’ihi na-
enwere m mmasị na nzọpụta gị. 2 “O nweghị onye dị nsọ dịka
Onyenwe anyị; o nweghị onye dị karịa gị, o nweghị nkume
ọzọ yiri Chineke anyị. 3 “Anọgidela na-ekwu okwu site na
mpako, ekwekwala ka ọnụ gị kwupụta okwu nganga. N’ihi na
Onyenwe anyị bụ Chineke maara ihe niile, ya bụ onye na-
anwale ọrụ niile. 4 “Ụta ndị na-ebu agha agbajiela ma ndị
ahụ dara mba ka e nyere ike. 5 Ndị na-eriju afọ e meela onwe
ha ndị ọrụ ngo maka nri, ma ndị na-adịghị eriju afọ na mbụ
aghọọla ndị agụụ adịghị agụkwa. Nwanyị aga amụtala ụmụ
asaa ma nwanyị ahụ mụrụ ọtụtụ ụmụ adịghị amụtakwa. 6
“Onyenwe anyị na-eweta ọnwụ, ya na-emekwa ka a dị ndụ, ọ
bụ ya na-eme ka mmadụ daa n’ụra ọnwụ, na-emekwa ka ha
dị ndụ ọzọ. (Sheol h7585) 7 Onyenwe anyị na-ezite ụbịam na
akụnụba; ọ na-eweda n’ala, ma na-ebulikwa elu. 8 Ọ na-esite
na ntụ welite onye ogbenye na-ebuli ndị mkpa na-akpa site
n’ikpo ntụ. Ọ na-eme ka ha soro ụmụ eze nọdụ, na-emekwa
ka ha keta ocheeze nsọpụrụ. “N’ihi na ntọala ụwa bụ nke
Onyenwe anyị n’elu ya ka ọ dọkwasịrị ụwa. 9 Ọ ga-echebe
ụkwụ ndị nsọ ya ma ndị ajọ omume ka ọ ga-eme ka ha dere
duu n’ime ọchịchịrị. “Ọ bụghị site n’ịdị ike ka mmeri si abịa.
10 Ndị ahụ na-ebuli onwe ha imegide Onyenwe anyị ka a ga-
etipịa. Onye kachasị ihe niile elu ga-ebigbọ site n’eluigwe
megide ha. Onyenwe anyị ga-ekpe nsọtụ niile nke ụwa ikpe.
“Ọ ga-enye eze ya ike bulikwaa ịdị ike nke onye ya e tere
mmanụ.” 11 Mgbe ahụ, Elkena na Hana laghachiri Rema,
ma ha hapụrụ Samuel n’ebe ahụ. Nwata ahụ ghọrọ onyeozi
Onyenwe anyị, n’ihi na ọ nọ na-enyere Elayị onye nchụaja
aka. 12 Ụmụ Elayị bụ ndị omume ha jọgburu onwe ya; ha na-
elelị Onyenwe anyị anya. 13 Dịka mmeso ndị nchụaja n’ebe
ndị mmadụ si dị: mgbe onye ọbụla bịara ịchụ aja, onyeozi
onye nchụaja na-abịa mgbe a na-esi anụ, jiri ndụdụ nwere eze
atọ n’aka ya. 14 Ọ na-adụnye ya n’ime efere anụ maọbụ ite,
maọbụ iko e ji esi anụ. Ihe ọbụla ndụdụ ahụ dụpụtara ka onye
nchụaja na-ewere. Otu a ka ha si emeso ndị Izrel niile na-abịa
na Shaịlo. 15 Mgbe ụfọdụ, tupu e suree abụba anụ n’ebe ịchụ
aja, ndị ozi onye nchụaja na-abịa gwa onye wetara anụ ịchụ
aja sị ya, “Nye onye nchụaja anụ ndụ nke ọ ga-ahụ n’ọkụ, n’ihi
na ọ chọghị iri anụ e siri esi, kama anụ ndụ ka ọ chọrọ.” 16 Ọ
bụrụ na onye ji anụ ahụ bịa ịchụ aja agwa onyeozi ahụ okwu
sị, “Chere ka anyị buru ụzọ suo abụba ndị a ọkụ tupu i were
ihe ị chọrọ,” onyeozi ahụ na-aza sị, “Nye m anụ ahụ ugbu a, ọ
bụrụ na i nyeghị m ya aga m eji ike were ya.” 17 Mmehie

ụmụ okorobịa ndị a na-eme dị ukwuu n'anya Onyenwe anyị,
n'ihi na ha na-eleda onyinye a na-ewetara Onyenwe anyị
anya. 18 N'oge a, Samuel na-agakwa ozi ya n'ihu Onyenwe
anyị. Ọ bụ ezie na ọ bụ naanị nwantakịrị, ọ na-eyi akwa ọcha
efọọd dịka ndị nchụaja. 19 Afọ ọbụla, nne ya na-akwara ya
uwe mwụda, nke ọ na-ewetara ya mgbe ya na di ya bịara
ịchụ aja. 20 Tupu ha alaa, Elayị na-agọzi Elkena na Hana
sị, "Ka Onyenwe anyị nye gị ụmụ ọzọ, ndị ga-anọchi anya
onye a ị rịọrọ maka ya, nke i nyeghachiri Onyenwe anyị." 21
Onyenwe anyị gosiri Hana amara. Ọ tụrụ ime mụta ụmụ ndị
ikom atọ, na ụmụ ndị inyom abụọ. Ma Samuel tokwara n'ije
ozi ya n'ihu Onyenwe anyị. 22 N'oge a, Elayị abụrụla nnọọ
agadi. Ọ nọkwa na-anụ ihe ọjọọ niile ụmụ ya ndị ikom na-
eme ndị Izrel niile, ya na otu ha si edinakwuru ụmụ nwanyị
na-eje ozi n'ọnụ ụzọ ebe ịchụ aja ụlọ nzute. 23 Ya mere, Elayị
gwara ụmụ ya sị, "Anụla m site n'ọnụ ndị Onyenwe anyị,
banyere ihe ọjọọ niile dị iche iche unu na-eme. Gịnị mere unu
ji na-eme ihe ọjọọ dị otu a? 24 Ọ bụghị akụkọ ọma ka m na-
anụ site n'ọnụ ndị Onyenwe anyị banyere unu. 25 Ọ bụrụ na
mmadụ emehie megide mmadụ, Chineke nwere ike gbooro
ya ọgụ. Ma ọ bụrụ na mmadụ emehie megide Onyenwe anyị,
onye ga-egboro ya ọgụ?" Ma ụmụ ya ndị ikom egeghị nna
ha ntị, n'ihi na Onyenwe anyị na-akwado ịla ha n'iyi. 26
Nwata ahụ bụ Samuel na-eto, na-agba dimkpa, bụrụkwa onye
ihe ya dị Onyenwe anyị na mmadụ mma. 27 Otu onye nke
Chineke bịara gwa Elayị okwu sị ya, "Ihe ndị a ka Onyenwe
anyị kwuru: Ọ bụ na m ezipụtaghị ike m n'ụzọ pụtara ihe
mgbe nna nna gị ha bụ ohu n'ala Ijipt n'okpuru Fero? 28
Ahọpụtara m nna nna unu ochie site n'etiti ebo niile nke Izrel
mee ya ka ọ bụrụ onye nchụaja m, ka ọ chụọ aja n'ebe ịchụ
aja m, isure ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, na iyi uwe efọọd ndị
nchụaja n'ihu m. Enyere m ezinaụlọ nna nna gị onyinye niile
Izrel ji chụọ aja nsure ọkụ. 29 Gịnị mere unu ji na-elelị aja a
na-achụrụ m, na onyinye a na-ewetara m n'usoro dịka m si
nye ya n'iwu anya? Gịnị mere i ji na-asọpụrụ ụmụ gị karịa m,
ime onwe unu ka unu gbaa abụba site n'idebere onwe unu
akụkụ kachasị mma nke onyinye niile ụmụ Izrel, ndị m, na-
ewetara m. 30 "N'ihi ya, otu a ka Onyenwe anyị, Chineke
Izrel, kwupụtara, sị, 'Ekwere m nkwa na ndị ezinaụlọ gị na
nke nna gị ga-eje ozi n'ihu m ruo mgbe ebighị ebi,' ma ugbu
a, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya, 'Ọ gaghị adịkwa otu a
n'ebe m nọ! N'ihi na ndị na-asọpụrụ m ka m ga-asọpụrụ, ma
ndị niile na-eleda m anya, ka a ga-akpọ ihe efu. 31 Oge na-
abịa mgbe m ga-ebipụ ike gị na ike ezinaụlọ nna gị, wezuga
ha ka nwoke ọbụla n'ezinaụlọ gị hapụ ito ghọọ agadi. 32 Ị ga-
ahụ mkpagbu n'ebe obibi m; a ga-emere Izrel ihe ọma nke
ga-eme ka i nwee anya ụfụ, ma ọ dịghị onye ga-eme agadi
n'ezinaụlọ gị. 33 Onye ọbụla n'ime unu nke m na-ebipụghị
site n'ebe ịchụ aja m ga-adị ndụ naanị n'ọnọdụ anya mmiri
akwa nke ga-ekpuchi ya anya, na iru ụjụ nke obi. Ụmụ ụmụ gị
niile ga-anwụ tupu ha eruo agadi. 34 "'Ihe ga-adakwasị ụmụ
gị ndị ikom, bụ Hofni na Finehaz, ga-abụrụ gị ihe ama. Ha
abụọ ga-anwụ n'otu ụbọchị. 35 Aga m akpọlite nye onwe m,
onye nchụaja kwesiri ntụkwasị obi, onye ga-eme ihe dị m
n'uche na n'obi. Aga m eme ka ezinaụlọ ya guzosie ike. O ga-
eje ozi n'ihu Onye m e tere mmanụ oge niile. 36 Mgbe ahụ,
ndị niile fọdụrụ n'ezinaụlọ gị ga-abịa kpọọ isiala nye ya, rịọọ
ya ego na ihe oriri. Ha ga-asị, "Biko, nyetụ m ọrụ m ga-arụ
n'etiti ndị nchụaja, ka m hụ ihe m ga-eri."'"

3 Nwata ahụ bụ Samuel nọkwa na-ejere Onyenwe anyị ozi
n'ihu Elayị. N'ụbọchị ndị ahụ okwu Onyenwe anyị dị ụkọ,
adịghịkwa ahụ ọtụtụ ọhụ. 2 O ruru n'otu abalị, ka Elayị dinara
ala n'ọnọdụ ya ịrahụ ụra, ebe ọ bụ na anya ya akala nka nke
bụ na ọ dịghị ahụzikwa ụzọ nke ọma. 3 Mgbe ahụ, oriọna
Chineke anyụbeghị, Samuel dinara n'ụlọnsọ Onyenwe anyị,
n'ebe ahụkwa ka igbe ọgbụgba ndụ Chineke dị. 4 Onyenwe
anyị kpọrọ Samuel oku, Samuel zara sị, "Lee m n'ebe a." 5 O
biliri jekwuru Elayị, sị ya, "Lee m abịala m." Ma Elayị sịrị ya,
"Mba, akpọghị m gị, laghachi gaa dinaa ala." Samuel gara
dina ala. 6 Ọzọkwa, Onyenwe anyị kpọrọ ya sị, "Samuel!"
Samuel gbaara ọsọ jekwuru Elayị sị ya, "Lee m, gịnị ka m
ga-eme?" Ma Elayị zara sị ya. "Mba akpọghị m gị oku, nwa
m. Laghachi gaa dinaa ala." 7 Ma Samuel amatabeghị onye
Onyenwe anyị bụ, ekpughebeghị okwu Onyenwe anyị nye
ya. 8 Onyenwe anyị kpọrọ ya oku nke ugbo atọ; ọzọkwa
Samuel biliri jekwuru Elayị sị ya, "Lee m, gịnị ka ị chọrọ ka m
mee?" Mgbe ahụ, Elayị ghọtara na ọ bụ Onyenwe anyị na-
akpọ nwantakịrị ahụ, 9 n'ihi ya ọ gwara Samuel okwu sị,
"Laghachi, dinaa ala. Ọ bụrụ na ọ kpọọ gị ọzọ, sị ya, 'Lee m,
kwuo, Onyenwe anyị, n'ihi na ohu gị na-ege ntị.'" Ya mere
Samuel laghachiri gaa dinaa ala. 10 Onyenwe anyị bịara guzo
onwe ya n'ebe ahụ, kpọọ ya ọzọ dịka o si kpọọ ya na mbụ sị,
"Samuel! Samuel!" Samuel zara sị, "Lee m, kwuo, n'ihi na ohu
gị na-anụ." 11 Onyenwe anyị gwara Samuel sị, "Lee, ana m
aga ime ihe n'Izrel nke ga-eme ka ntị nụrụ ya zụọ wuruwuru.
12 N'oge ahụ aga m emezu ihe niile m kwuru megide Elayị
na ezinaụlọ ya, site na mmalite ruo ọgwụgwụ. 13 N'ihi na
agwara m ya na m ga-ekpe ezinaụlọ ya ikpe, ruo mgbe ebighị
ebi, n'ihi mmehie ahụ ọ maara ihe banyere ya. N'ihi na ụmụ
ya mere onwe ha ndị a na-elelị anya, ma o meghị ihe ọbụla
ịkwụsị ha. 14 Ya mere, aṅụọla m iyi nye ụlọ Elayị sị, 'Ikpe
ọmụma dịkwasịrị ụlọ Elayị bụ nke a na-agaghị eji onyinye
maọbụ ịchụ aja kpuchie.'" 15 Samuel dinara ala tutu ruo
ụtụtụ. Mgbe chi bọrọ, o meghere ọnụ ụzọ ụlọ nzute Onyenwe
anyị dịka ọ na-eme. Ma egwu tụrụ ya ịgwa Elayị ọhụ ahụ.
16 Ma Elayị kpọrọ ya sị, "Samuel, nwa m." Samuel zara sị,
"Lee m n'ebe a." 17 Elayị jụrụ ya sị, "Gịnị ka ọ gwara gị?
Ezola ihe ọbụla n'ebe m nọ. Ka Chineke mesoo gị mmeso, otu
ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ na i zoo ihe ọbụla ọ
gwara gị n'ebe m nọ." 18 Ya mere, Samuel gwara ya ihe niile,
o zokwaghị ihe ọbụla. Mgbe ahụ Elayị kwuru okwu sị, "Ya
onwe ya bụ Onyenwe anyị, ya meekwa dịka o si dị ya mma
n'anya." 19 Onyenwe anyị nọnyeere Samuel mgbe ọ na-eto,
meekwa ka amụma niile Samuel buru mezuo. 20 Ndị Izrel
niile, site na Dan ruo Bịasheba, matara na Samuel bụ onye
amụma Onyenwe anyị kwesiri ntụkwasị obi. 21 Onyenwe
anyị gakwara n'ihu na-egosi onwe ya na Shaịlo. N'ebe ahụ o
gosiri onwe ya nye Samuel site n'okwu ya.

4 Okwu Samuel rutere ndị Izrel niile ntị. Mgbe Izrel pụrụ
izute ndị Filistia n'agha, ha mara ụlọ ikwu ha na Ebeneza,
ma ndị Filistia mara nke ha n'Afek. 2 N'agha a lụrụ n'ụbọchị
ahụ, ndị Filistia doro onwe ha n'usoro izute ndị Izrel, dịka
agha na-agbasa, ndị Filistia lụgburu ụmụ Izrel, gbukwaa
puku mmadụ anọ n'ime ha. 3 Mgbe ndị agha Izrel fọdụrụ
laghachiri n'ụlọ ikwu ha, ndị okenye Izrel jụrịtara onwe ha sị,
"Gịnị mere Onyenwe anyị ji kwe ka ndị Filistia merie anyị
taa. Ka anyị gaa Shaịlo buputa igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe

anyị, ka o soro anyị jee agha, ka ọ napụta anyị site n'aka
ndị iro anyị." 4 Ya mere, ha zigara ndị mmadụ ka ha gaa
Shaịlo. Ha sitere n'ebe ahụ bute igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, onye ahụ na-anọkwasị n'oche
ebere n'etiti cherubim. Ụmụ ndị ikom Elayị abụọ, bụ Hofni na
Finehaz, nọnyeere igbe ọgbụgba ndụ Chineke ahụ. 5 Mgbe e
bubatara igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ n'ebe ndị agha
Izrel mara ụlọ ikwu ha, ndị Izrel tiri mkpu mere ka ala maa
jijiji. 6 Mgbe ndị Filistia nụrụ ụda mkpu a, ha jụrụ sị, "Gịnị
na-eme? Ọ bụ gịnị kpatara oke iti mkpu a n'ụlọ ikwu ndị
Hibru?" Mgbe a gwara ha na ọ bụ n'ihi na igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị erutela, 7 ụjọ tụrụ ndị Filistia. Ha sịrị, "Chi
abatala n'ọmụma ụlọ ikwu ahụ. Ahụhụ dịrị anyị n'ihi na ihe
dị otu a emetụbeghị n'oge gara aga. 8 Ahụhụ dịrị anyị! Onye
ga-anapụta anyị site n'aka chi ndị a dị ike? N'ihi na ọ bụ chi
ndị a ji ihe otiti dị iche iche tie ndị Ijipt mgbe ụmụ Izrel nọ
n'ọzara. 9 Unu dị ike, unu ndị Filistia, bụrụkwanụ ndị ikom,
ma ọ bụghị otu a, unu ga-aghọ ohu ndị Hibru dịka ha bụụrụ
unu ndị ohu. Bụrụnụ ndị ikom, lụọ agha!" 10 Ndị Filistia
lụrụ ọgụ dịka dike, lụgbuo ndị Izrel. Ndị agha ji ụkwụ eje ọgụ
ọnụọgụgụ ha dị iri puku atọ nwụrụ n'otu ụbọchị ahụ. Ma
ndị fọdụrụ gbalara n'ụlọ ikwu ha. 11 Ndị Filistia dọtara igbe
ọgbụgba ndụ Chineke n'agha, ma gbukwaa Hofni na Finehaz
ụmụ Elayị. 12 Ma otu nwoke onye Benjamin gbapụrụ ọsọ
site n'ọgbọ agha ahụ, gbara ruo Shaịlo n'otu ụbọchị ahụ, o
yi uwe dọwara adọwa, aja dịkwa ya n'isi. 13 Mgbe o rutere,
Elayị nọ n'oche ya n'akụkụ ụzọ, na-eche, n'ihi na obi ya na-
ama jijiji, n'ihi igbe ọgbụgba ndụ Chineke. Mgbe nwoke ahụ
batara n'ime obodo, kọọ ihe mere, mkpu akwa dara n'obodo
ahụ niile. 14 Elayị nụrụ iti mkpu ahụ jụọ sị, "Gịnị bụ isi ụzụ
a?" Onyeozi ahụ mere ngwangwa bata gwa Elayị okwu. 15
Elayị agbaala iri afọ itoolu na afọ asatọ n'oge a, nke mere
na ọ naghị ahụkwa ụzọ. 16 Nwoke ahụ gwara Elayị sị, "Esi
m n'ihu agha gbalata. Anọ m n'ebe ahụ taa hụ ka agha si
gaa." Elayị jụrụ sị, "Nwa m, ọ bụ gịnị mere?" 17 Onyeozi ahụ
zara sị, "Izrel sitere n'ihu ndị Filistia gbaa ọsọ. E tigbukwara
ọtụtụ n'ime ndị agha ha. Ọzọ, ụmụ gị abụọ, Hofni na Finehaz
nwụrụ. E burukwara igbe ọgbụgba ndụ Chineke." 18 Mgbe
onyeozi ahụ kwutere maka igbe ọgbụgba ndụ Chineke. Elayị
sitere n'oche ya dalaa azụ n'akụkụ ọnụ ụzọ ama, dajie olu ya,
nwụọ! N'ihi na o meela nnọọ agadi. Ọ bụkwa onye buru ibu.
Ya onwe ya kpekwara ụmụ Izrel ikpe iri afọ anọ. 19 Nwunye
nwa ya, bụ nwunye Finehaz, dị ime, nọọkwa nso oge ịmụ
nwa ya. Mgbe ọ nụrụ maka obubu e buuru igbe ọgbụgba ndụ
Chineke, nụkwa maka ọnwụ nna di ya na di ya, ọ mụpụtara
nwa ya n'ike. Ma ọ nwụrụ n'ihi ihe mgbu nke afọ ime. 20
Ma mgbe ọ na-anwụ, ndị inyom na-eji ya ime, sịrị ya, "Atụla
egwu, adala mba, ị mụọla nwa nwoke." Ma ọ zaghị ha ihe
ọbụla. Ọ ṅakwaghị ha ntị. 21 Ọ gụrụ nwantakịrị aha, kpọọ ya
Ịkabọdụ, kwuo sị, "Ebube esitela n'Izrel pụọ," n'ihi obubu e
buuru igbe ọgbụgba ndụ Chineke, na n'ihi ọnwụ nna di ya na
di ya. 22 O kwuru sị, "Ebube esitela n'Izrel pụọ, n'ihi na e
buuru igbe Chineke."

5 Mgbe ndị Filistia buuru igbe ọgbụgba ndụ Chineke, ha si
Ebeneza buru ya buga Ashdọd. 2 Ha butere igbe ọgbụgba
ndụ Chineke, buba ya n'ime ụlọ Dagọn, dọba ya n'akụkụ
Dagọn. 3 Mgbe ndị Ashdọd tetara n'isi ụtụtụ echi ya, ma
lee, Dagọn adaala, kpuo ihu ya n'ala n'ihu igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị. Ha bulikwara Dagọn elu doghachi ya n'ọnọdụ
ya. 4 Ma n'ụtụtụ echi ya, Dagọn adakwala kpuo ihu n'ala
n'ihu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. Isi ya na aka ya abụọ
dakapụrụ, tọgbọrọ na mbata ọnụ ụzọ, Ọ bụkwa naanị ogwe
ahụ ya fọdụrụ. 5 Ọ bụ nke a mere, site mgbe ahụ ruo taa,
ndị nchụaja Dagọn na ndị niile na-abata n'ụlọ Dagọn, adịghị
azọ ụkwụ ha n'ọnụ ụzọ mbata ụlọ Dagọn dị n'Ashdọd. 6
Aka Onyenwe anyị malitere ịdị arọ n'ahụ ndị Ashdọd, ha
na obodo ndị ọzọ gbara ya gburugburu, o ji etuto dị iche
iche menye ha egwu ma bibiekwa ha n'Ashdọd n'oke ala ya
niile. 7 Mgbe ndị Ashdọd hụrụ ihe na-eme, ha sịrị, "Anyị
achọghị ka igbe ọgbụgba ndụ Chineke nke Izrel dịrị n'etiti
anyị, n'ihi na aka ya dị ike n'ahụ anyị, otu aka ahụkwa na chi
anyị Dagọn." 8 Ya mere, ha ziri ozi kpọkọta ndịisi ndị Filistia
niile, jụọ ha sị, "Gịnị ka anyị ga-eme igbe chi ndị Izrel?" Ha
zara, "Ka e buru igbe chi ndị Izrel buga ya n'obodo Gat." Ya
mere ha buuru igbe Chineke nke Izrel buga Gat. 9 Ma mgbe
ha bubatara ya na Gat, akaOnyenwe anyị malitere imegide
obodo ahụ. O tinyere ndị obodo ahụ n'ọnọdụ oke egwu. O
tiri ndị bi n'obodo ahụ ihe otiti, ma nwantakịrị ma dimkpa,
etuto dị iche iche toro ha n'ahụ. 10 Ya mere, ha zilara igbe
ahụ Ekrọn. Ma mgbe igbe ahụ na-abata Ekrọn, ndị Ekrọn
kwara akwa sị, "Ha e burula igbe ọgbụgba ndụ chi ndị Izrel
butere anyị, ka anyị na ndị anyị nwụsịa!" 11 Ya mere, ha
kpọkọtara ndịisi ndị Filistia niile sị ha, "Sinụ n'obodo zipụ
igbe chi ndị Izrel, maọbụ zighachinụ ya n'obodo e si bute ya
na mbụ, ka ọ hapụ igbuchapụ anyị na ndị anyị." N'ihi egwu
maka ọnwụ ejidela ndị niile bi n'obodo. Aka Chineke dịkwa
ike nke ukwuu megide obodo ahụ. 12 Ndị na-anwụghị ka e
mere ka etuto jupụta ha n'ahụ, mkpu akwa nke ndị obodo
ahụ ruru eluigwe.

6 Igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ nọrọ n'obodo ndị
Filistia ọnwa asaa. 2 Emesịa, ndị Filistia kpọrọ ndị nchụaja
ha na ndị na-ajụ mmụọ ase jụọ ha sị, "Gịnị ka anyị ga-eme
banyere igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị? Gwa anyị otu anyị
ga-esi zilaga ya n'ala ya." 3 Ndị ahụ zara sị, "Ọ bụrụ na unu
ezighachi igbe ọgbụgba ndụ chi ndị Izrel, unu ezighachila
ya n'aka efu, kama jirinụ onyinye aja ikpe ọmụma zilaga
ya. Unu mee nke a, ihe otiti ndị a ga-ala. Unu ga-amatakwa
ihe mere o ji na-ata unu ahụhụ ndị a." 4 Ha jụrụ, "Olee ụdị
onyinye aja ikpe ọmụma anyị ga-enye." A gwara ha, "Dịka
ọnụọgụgụ ndịisi obodo Filistia si dị ise, unu ga-eziga onyinye
oyiyi etuto ise nke e jiri ọlaedo kpụọ na oyiyi oke ise nke
e jikwa ọlaedo kpụọ, n'ihi na ọ bụ otu ụdị ihe otiti ahụ ka
o ji tie unu na ndịisi obodo unu niile. 5 Jiri ọlaedo kpụọ
oyiyi etuto na oke ndị ahụ na-emebi ala unu, si otu a nye
chi ndị Izrel nsọpụrụ. Ma eleghị anya ọ ga-ewezuga aka ike
ya site n'ebe unu na chi unu dị iche iche na ala unu nọ. 6
Gịnị mere unu ga-eji nyịchie obi unu dịka ndị Ijipt na Fero
mere? Mgbe Chineke mesiri ha ike, ọ bụ na ha ahapụghị ndị
Izrel ka ha laa? 7 "Wuonụ ụgbọala ọhụrụ, werekwanụ nne
ehi abụọ na-enye ụmụ ara kegide n'ụgbọ ahụ. Ehi ndị a ga-
abụ ndị a na-ejibeghị kọọ ọrụ ubi mbụ. Mgbe unu kegidere
ehi ndị a, chịrịnụ ụmụ ha chụba ha n'ebe a na-edebe ehi. 8
Werenụ igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị tinye n'ụgbọala
ahụ, tinyekwa ihe ọlaedo ndị ahụ unu na-enye ka ọ bụrụ aja
ikpe ọmụma unu n'ime igbe nta unu ga-etinye n'akụkụ ya.
Zilaganụ ya n'ụzọ ọ ga-agbaso. 9 Ma guzonụ na-ele ya anya.

Ọ bụrụ na ọ gafee oke ala anyị banye Bet-Shemesh, unu ga-
amata na ọ bụ Onyenwe anyị mere ka ihe ọjọọ ndị a dakwasị
anyị. Ma ọ bụrụ na o meghị otu a, ọ bụrụ na ọ lọghachi, anyị
ga-amata na ihe otiti a bụ naanị ihe ndaba nke dakwasịrị
anyị, o sikwaghị n'aka Onyenwe anyị." **10** Ha were dịka okwu
ndị a si dị. Ha weere nne ehi abụọ na-enye ụmụ ara kegide ha
n'ụgbọala ahụ, werekwa ụmụ ha kpọchie n'ọgba anụ. **11** Igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị na igbe nta ahụ e tinyere oke na
oyiyi etuto ọlaedo ndị ahụ a kpụrụ akpụ ka ha dọkwasịrị
n'elu ụgbọala ahụ. **12** Ehi ndị ahụ dọkpụrụ ụgbọ ahụ gawa
n'ụzọ Bet-Shemesh. Ha na-ebekwa muuu mgbe ha na-aga. Ha
sogidere ụzọ ahụ na-aga. Ha echigharịghị gaa aka nri maọbụ
aka ekpe. Ndị eze ndị Filistia sogidekwara ha n'azụ tutu rute
n'oke ala Bet-Shemesh. **13** N'oge a, ndị Bet-Shemesh nọ n'ubi
na-ewe ihe ubi nke ọka wiiti na ndagwurugwu ala ahụ. Mgbe
ha lepụrụ anya hụ igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, ọṅụ juru
ha obi. **14** Mgbe ụgbọala ahụ batara n'ubi nwoke a na-akpọ
Joshua na Bet-Shemesh, ọ kwụsịrị n'akụkụ otu nkume ukwu
dị n'ebe ahụ. Ngwangwa, ndị nọ n'ebe ahụ gbuwasịrị osisi
e ji mee ụgbọ ahụ, gbukwaa ehi abụọ ahụ, were ha chụọrọ
Onyenwe anyị aja nsure ọkụ. **15** Ndị ikom Livayị nọ n'ebe
ahụ buliri igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị na igbe nta ahụ
dị n'akụkụ ya nke ọlaedo niile a kpụrụ akpụ dị n'ime ya,
dọkwasị ha n'elu nkume. Ndị Bet-Shemesh chụrụ ọtụtụ aja
nsure ọkụ na aja ndị ọzọ nye Onyenwe anyị n'ụbọchị ahụ.
16 Mgbe ndị eze ise obodo ndị Filistia hụrụ ihe mere, ha
laghachiri n'Ekrọn n'ụbọchị ahụ. **17** Onyinye etuto ọlaedo
ise a kpụrụ akpụ nke ha nyere Onyenwe anyị dị ka aja ikpe
ọmụma n'ihi ihe mere ha bụ maka obodo ndị Filistia ndị a,
Ashdọd, Gaza, Ashkelọn, Gat na Ekrọn. **18** Ha wetakwara oke
ọlaedo a dịka ọnụọgụgụ obodo ndị Filistia si dị, bụ nke ndịisi
ise ahụ nwere, obodo ndị e wusiri ike, na obodo nta niile ha.
Nkume ukwu ahụ ebe a dọkwasịrị igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị, bụ ihe akaebe n'ubi Joshua, onye Bet-Shemesh ruo taa.
19 Ma Onyenwe anyị tigburu iri ndị ikom asaa n'etiti ndị Bet-
Shemesh n'ihi na ha nyobara anya n'ime igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị ahụ. N'ihi ya ndị Bet-Shemesh ruru ụjụ n'ihi
ndị ahụ niile Onyenwe anyị tigburu. **20** Ndị Bet-Shemesh
jụrụ sị, "Onye pụrụ iguzo n'ihu Onyenwe anyị, bụ Chineke a
dị nsọ? Olee ebe anyị ga-ezigakwa igbe ọgbụgba ndụ a?" **21**
Ha zipụrụ ndị ozi ka ha gaa gwa ndị Kiriat Jearim sị ha, "Ndị
Filistia ezighachila igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. Bịanụ
buru ya gaa n'obodo unu."

7 Ya mere, ndị ikom Kiriat Jearim bịara buru igbe ọgbụgba
ndụOnyenwe anyị bubata ya n'ụlọ Abinadab nke dị n'elu
ugwu. Ha doro Elieza, ọkpara Abinadab nsọ, ka ọ bụrụ onye
na-elekọta igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. **2** Igbe ahụ
dịgidere na Kiriat Jearim ogologo oge, iri afọ abụọ zuruoke.
Ma n'oge a niile, ndị Izrel nọ na-eru ụjụ n'ihi Onyenwe anyị.
3 Ya mere, Samuel gwara ezinaụlọ Izrel niile sị, "Ọ bụrụ na
unu ji obi unu niile na alaghachikwute Onyenwe anyị, mgbe
ahụ, wezuganụ chi niile nke ndị ala ọzọ, na arụsị Ashtọret
site n'etiti unu. Kpebienụ n'obi unu ịbịakwute Onyenwe anyị,
feekwa naanị ya ofufe. Ọ ga-anapụtakwa unu site n'aka ndị
Filistia." **4** Ya mere, ndị Izrel wezugara arụsị Baal na Ashtọret
ha, bido ife naanị Onyenwe anyị. **5** Samuel gwara ha sị,
"Unu ndị Izrel, zukọtaanụ na Mizpa, ka m rịọọ Onyenwe anyị
arịrịọ n'isi unu." **6** Mgbe ha niile zukọrọ n'ebe ahụ, ha kuuru
mmiri wụpụ ya n'ala n'ihu Onyenwe anyị. N'ụbọchị ahụ kwa,
ha buru ọnụ, kwupụta mmehie sị, "Anyị emehiela megide
Onyenwe anyị." Ọ bụ na Mizpa ka Samuel malitere ikpe ụmụ
Izrel ikpe. **7** Mgbe ndị Filistia nụrụ na ụmụ Izrel zukọrọ na
Mizpa, ndị eze ndị Filistia chịkọtara ndị agha ha, bịa ibuso
Izrel agha. Mgbe ụmụ Izrel nụrụ na ha na-abịa nso, ha tụrụ
ụjọ nke ukwuu. **8** Ha sịrị Samuel, "Akwụsịla itiku Onyenwe
anyị Chineke anyị mkpu akwa n'ihi anyị, kpeekwa ekpere ka ọ
zọpụta anyị site n'aka ndị Filistia." **9** Mgbe ahụ, Samuel weere
nwa atụrụ na-aṅụ ara jiri ya chụọrọ Onyenwe anyị aja nsure
ọkụ, rịọkwa Onyenwe anyị ka o nyere Izrel aka. Onyenwe
anyị zara ekpere ya. **10** N'oge ahụ, mgbe Samuel nọ na-esure
aja nsure ọkụ ahụ, ndị Filistia bịaruru nso ibuso Izrel agha,
ma Onyenwe anyị sitere n'eluigwe were oke olu egbe eluigwe
nke dara oke ụda chụsasịa ha. O mere ka ọgbaaghara bata
n'etiti ndị Filistia. Nke a mekwara ka ụmụ Izrel kpochapụ ha,
11 Ndị ikom Izrel si na Mizpa pụta chụso ndị Filistia ọsọ, na-
etigbu ha n'ụzọ ruo na ndịda Bet-Ka. **12** Mgbe ahụ, Samuel
weere otu nkume doo ya n'agbata Mizpa na Shen, kpọọ ebe
ahụ, Ebeneza, nke pụtara, "Nkume inyeaka," n'ihi na ọ sịrị,
"N'ezie, Onyenwe anyị enyerela anyị aka ruo ugbu a." **13** Ya
mere, mmeri a e meriri ndị Filistia mere ka ha ghara ibuso
Izrel agha ọzọ, n'ihi na Onyenwe anyị kwụsịrị ha ime nke
a ụbọchị niile nke ndụ Samuel. **14** E nyeghachiri ndị Izrel
obodo niile ndị Filistia dọtara n'agha na mbụ, nke dị site
n'Ekrọn ruo Gat. Ndị Izrel napụtara oke ala ndị a site n'aka
ndị Filistia. N'ụzọ dị otu a, e mere ka udo dị n'etiti ndị Izrel
na ndị Amọrait. **15** Samuel nọgidere dịka onye ikpe ndị Izrel
ụbọchị niile nke ndụ ya. **16** Afọ niile, ọ na-ejegharị site n'otu
obodo ruo n'obodo ọzọ, site n'obodo Betel ruo Gilgal, ruokwa
Mizpa. Ọ na-anọkwa n'obodo ndị a na-ekpe ndị Izrel ikpe. **17**
Ma ọ na-alọghachi na Rema, n'ihi na ọ bụ n'ebe ahụ ka ụlọ ya
dị. O kpekwara ndị Izrel ikpe n'ebe ahụ, wuokwara Onyenwe
anyị ebe ịchụ aja n'ebe ahụ.

8 Mgbe Samuel ghọrọ agadi, o mere ụmụ ya ndị ikom ka
ha bụrụ ndị ikpe ndị Izrel. **2** Juel, ọkpara ya, na Abija,
nke na-eso ya ka ọ họpụtara. Ha nọkwa na Bịasheba na-ekpe
ndị Izrel ikpe. **3** Ma ụmụ ya esoghị ụzọ ya. Ha na-agbaso
naanị ihe ga-abara ha. Ha na-erikwa ngarị, na-ekpe ikpe na-
ezighị ezi. **4** N'ihi ya, ndị okenye ụmụ Izrel niile zukọtara,
bịakwute Samuel na Rema sị ya, **5** "I meela agadi, ụmụ gị ndị
ikom adịghịkwa eso ụzọ gị. Ugbu a họpụtara anyị onye ga-
abụ eze anyị, onye ga na-edu anyị, dịka mba ndị ọzọ." **6** Ma
obi adịghị Samuel ụtọ mgbe ha rịọrọ sị, "Nye anyị eze ga-edu
anyị." N'ihi ya, Samuel kpọkuru Onyenwe anyị n'ekpere. **7**
Onyenwe anyị gwara ya, "Gee ntị n'ihe niile ndị a na-agwa gị;
ọ bụghị gị ka ha jụrụ, kama ọ bụ mụ onwe m ka ha jụrụ ibu
eze ha. **8** Site n'ụbọchị m mere ka ha si n'Ijipt pụta ruo taa,
ha na-agbakụta m azụ, na-efe chi ndị ọzọ. Ọ bụkwa otu a ka
ha na-eme gị ugbu a. **9** Mee dịka ha rịọrọ, ma echefula ịgwa
ha ụdị omume eze ahụ ga-achị ha ga-emeso ha." **10** Samuel
gwara ndị Izrel na-arịọ ka e nye ha eze ihe Onyenwe anyị
kwuru. **11** Ọ zara sị ha, "Ihe ndị a bụ ụdị mmeso eze ahụ ga-
achị unu ga-emeso unu: Ọ ga-eduru ụmụ unu ndị ikom mee
ha ndị na-agba ọsọ n'ihu ụgbọ agha ya na ịnyịnya ya. **12**
Ụfọdụ ka ọ ga-eme ọchịagha, ndị ga-elekọta ọtụtụ puku ndị
agha, maọbụ iri ndị agha ise; ndị ụfọdụ ga-abụ ndị ga-akọ ubi
ya, ndị ọzọ ga-ewebatakwa ihe owuwe ubi ya, ma ndị ọzọ ga-

akpụrụ ya ngwa agha na ihe niile e ji anya ụgbọ agha ya. 13 Ọ
ga-eduru ụmụ unu ndị inyom mee ka ha bụrụ ndị na-esiri ya
mmanụ otite na-esi isi ụtọ, na ndị na-esiri ya nri, na ndị na-
eghere ya ihe oghighe. 14 Ọ ga-anarakwa unu ubi unu, na ubi
vaịnị unu, na ubi oliv unu ndị kachasị mma, were ha nye
ndị na-ejere ya ozi. 15 Ọ ga-ewere otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke
mkpụrụ ubi unu na ubi vaịnị unu nye ndịisi ọrụ ya na ndị na-
ejere ya ozi. 16 Ọ ga-akwagidekwa unu ka unu nye ya ndị
ohu unu, ndị ikom n'ime ha, na ndị inyom n'ime ha, ya na
anụ ụlọ unu ahụ dị ezi mma, na ịnyịnya ibu unu. 17 Ọ ga-
ewerekwa otu ụzọ n'ụzọ iri nke igwe anụ ụlọ unu, meekwa ka
unu onwe unu bụrụkwa ndị ohu ya. 18 Mgbe ụbọchị ndị ahụ
bịara, mgbe ihe ndị a bidoro imezu, unu ga-akwa akwa, rịọọ
ka e wezugara unu eze ahụ unu họpụtaara onwe unu, ma
Onyenwe anyị agaghị aṅa unu ntị n'ụbọchị ahụ." 19 Ma ndị
Izrel jụrụ ige Samuel ntị. Ha sịrị, "Anyị chọrọ eze ga-achị
anyị. 20 Mgbe ahụ, anyị onwe anyị ga-adị ka ndị mba niile
ọzọ, anyị ga-enwe eze ga na-edu anyị, na-aga n'ihu anyị na-
ebukwa agha anyị." 21 Samuel gwara Onyenwe anyị ihe niile
ha kwuru. 22 Ma Onyenwe anyị zara ya ọzọ sị, "Mee ihe ha
kwuru, nye ha eze." Mgbe ahụ, Samuel gwara ndị ikom Izrel
okwu sị ha, "Laanụ, nwoke ọbụla n'obodo ya."

9 E nwere otu nwoke si Benjamin aha ya bụ Kish nwa
Abiel, nwa Zeroa, nwa Bekorat, nwa Afia, onye Benjamin,
burukwa oke mmadụ a maa ama. 2 O nwere nwa nwoke aha
ya bụ Sọl, onye bụ okorobịa nọ n'uju ya. O nweghị nwoke ọzọ
e ji atụnyere ya n'Izrel niile. O toro ogologo karịa onye ọbụla
site n'ubu ruo n'isi. 3 Otu ụbọchị, ụfọdụ n'ime ịnyịnya ibu
Kish nna Sọl nwere kpafuru. N'ihi ya, Kish kpọrọ Sọl gwa
ya okwu sị, "Duru otu odibo ka gị na ya soro ga chọgharịa
ịnyịnya ibu ndị a." 4 Ha chọrọ ịnyịnya ndị ahụ gaa n'ala
ugwu ugwu Ifrem, na n'akụkụ Shalisha, ma ha ahụghị ha. Ha
chọkwara ha gaa n'akụkụ Shaalim, ma ha ahụghị ha n'ebe
ahụ. Emesịa, ha chọrọ ịnyịnya ibu ndị ahụ gaa n'ala niile
nke ndị Benjamin, ma ha ahụghị ha ebe ọbụla. 5 N'ikpeazụ,
mgbe ha chọọrọ ha rute n'ala Zuf, Sọl gwara onyeozi ahụ
ya na ya so, sị, "Ka anyị laghachi, n'ihi na ọ bụrụ na nna m
elee anya anyị ma ọ hụghị anyị, ọ ga-amalite iche echiche
banyere anyị karịa ịnyịnya ibu ndị a." 6 Ma odibo ahụ zara ya
sị, "Lee, e nwere otu onye nke Chineke bi n'obodo a; ọ bụkwa
onye mmadụ niile na-asọpụrụ n'ihi na ihe ọbụla o kwuru na-
emezu. Ka anyị gaa hụ ya, ma eleghị anya ọ ga-agwa anyị ụzọ
anyị ga-esi." 7 Sọl sịrị odibo ya, "Ọ bụrụ na anyị agaa, gịnị
ka anyị ga-enye nwoke ahụ? Nri dị na-akpa anyị agwụla, ọ
dịkwaghị onyinye anyị nwere nke anyị ga-enye onye nke
Chineke. Gịnị ka anyị nwere?" 8 Onyeozi ahụ zara ya ọzọ sị,
"Lee, enwere m otu mkpụrụ shekel ọlaọcha. Aga m enye ya
onye Chineke a ka ọ gwa anyị ụzọ anyị ga-esi." 9 (Na mgbe
gara aga n'Izrel, ọ bụrụ na mmadụ agaa iju Chineke ase, ọ na-
asị, "Bịa ka anyị jekwuru onye ọhụ ụzọ," n'ihi na onye a na-
akpọ onye amụma taa, ka a na-akpọ onye ọhụ ụzọ n'oge ahụ).
10 Sọl sịrị odibo ya, "Ọ dị mma, Bịa ka anyị gaa." Ha biliri
gawa n'obodo ebe onye Chineke ahụ nọ. 11 Mgbe ha na-arigo
ugwu ịbanye obodo ahụ, ha zutere ụfọdụ ụmụ agbọghọ ka ha
na-apụta iseta mmiri, jụọ ha ajụjụ sị, "Onye ọhụ ụzọ ahụ ọ nọ
n'ebe a?" 12 Ụmụ agbọghọ ahụ zara ha sị, "E, ọ nọ ya. Lee ya
ka ọ na-aga n'ihu unu. Unu jesie ike unu ga-ahụ ya. Ugbu
a ka ọ batara obodo anyị, n'ihi na ọ na-aga iso ndị mmadụ
gaa ịchụ aja n'ebe dị elu. 13 Ngwangwa unu banye n'obodo,
unu ga-ahụ ya tupu o gaa n'ebe dị elu iri ihe. N'ihi na ndị
mmadụ agaghị ebido iri ihe tutu ruo mgbe o rutere, n'ihi
na ọ ghaghị ịgọzi ihe aja ahụ tupu ndị a kpọrọ oku ebido
iri ihe. Gbagoonụ unu ga-ahụ ya n'oge dịka nke a." 14 Ya
mere, ha mere ngwangwa, baa n'ime obodo ahụ. Dịka ha na-
abata n'ime obodo, lee Samuel ka ọ na-abịakwute ha; ọ na-
aga n'ebe ahụ dị elu. 15 Ma n'ụbọchị bọrọ tupu ụbọchị Sọl
na-abịa, Onyenwe anyị kpughere nke a nye Samuel. 16 "Dịka
mgbe a echi, aga m ezitere gị otu nwoke sị n'ala Benjamin. Ị
ga-ete ya mmanụ nke ga-eme ya ka ọ bụrụ onyendu Izrel
ndị m. Ọ ga-azọpụta ha site n'aka ndị Filistia, n'ihi na ahụla
m ahụhụ nke ha nọ n'ime ya; anụkwala m ịkwa akwa ha."
17 Mgbe Samuel hụrụ Sọl, Onyenwe anyị gwara ya sị, "Lee
nwoke ahụ m gwara gị ihe banyere ya! Ọ bụ ya ga-achị ndị
m." 18 Ma Sọl bịaruru Samuel nso jụọ ya sị, "Biko, zi m ebe
ụlọ onye ọhụ ụzọ dị." 19 Samuel zara sị ya, "Mụ onwe m bụ
ọhụ ụzọ ahụ. Gaanụ n'ihu m rigoruo n'ebe dị elu, n'ihi na mụ
na unu ga-eso rikọọ nri taa. N'ụtụtụ echi aga m agwa gị ihe
dị gị n'obi. Aga m ezilagakwa gị. 20 Enyela obi gị nsogbu
maka ịnyịnya ibu ndị ahụ furu efu n'abalị atọ gara aga, n'ihi
na a chọtala ha. Ma, onye ka mmadụ ahụ bụ, onye ndị Izrel
niile na-achọsi ike? Ọ bụghị gị na ezinaụlọ nna gị." 21 Ma Sọl
zara sị, "Ọ bụghị onye Benjamin ka m bụ, onye sitere n'ebo
kachasị nta n'Izrel; ọ bụghị agbụrụ m dịkarịsịrị nta n'etiti
agbụrụ niile ọzọ dị n'ebo Benjamin? Gịnị mere i ji agwa m ụdị
okwu dị otu a?" 22 Mgbe ahụ, Samuel duuru Sọl na onyeozi
ya kpọbata ha n'ime ụlọ ukwu, nye ha ọnọdụ n'isi oche n'etiti
iri mmadụ atọ ọ kpọrọ oriri. 23 Samuel gwara onyeisi ndị na-
esi nri okwu sị, "Weta anụ ahụ m nyere gị, nke ahụ m sị gị
ka ị debe iche." 24 Onye na-esi nri weere ụkwụ anụ ahụ na
ihe ndị so ya debe ya n'ihu Sọl. Samuel sịrị, "Lee, ihe ndị e
wepụrụ ka e debere gị. Rie, n'ihi na e debere gị ya maka oge
akara aka, site n'oge ahụ m kwuru si, 'Akpọrọ m ndị mmadụ
oku nri.'" Sọl sooro Samuel rie nri n'ụbọchị ahụ. 25 Mgbe ha
sitere n'ebe ahụ dị elu rịdata n'obodo. Samuel kpanyere Sọl
ụka n'elu ụlọ ya. 26 N'isi ụtụtụ mgbe ha biliri, Samuel kpọrọ
Sọl n'ụlọ elu sị, "Jikere, ka m zilaga gị." Mgbe Sọl kwadoro,
ya na Samuel sooro pụọ n'ezi. 27 Ka ha na-arịda na-abịaru
nsọtụ obodo ahụ, Samuel sịrị Sọl, "Gwa onyeozi ahụ ka ọ
gafee n'ihu anyị." Onyeozi ahụ mekwara otu a, ma, "Gị onwe
gị chere ntakịrị oge n'ebe a ka m mee ka ị nụrụ ozi sitere
n'aka Chineke."

10 Mgbe ahụ, Samuel weere karama mmanụ wụkwasị ya
n'isi, sutukwa ya ọnụ n'agba sị ya, "Ọ bụ na Onyenwe
anyị etebeghị gị mmanụ ime gị onyendu ihe nketa ya? 2
Mgbe ị ga-ahapụ m n'ebe a, ị ga-ahụ ndị ikom abụọ n'akụkụ
ili Rechel na Zelza, n'ala Benjamin, ha ga-agwa gị, 'A chọtala
ịnyịnya ibu ndị ahụ furu efu, ugbu a, nna gị akwụsịla iche ihe
gbasara ịnyịnya ibu ya, ma ọ nọkwa na-echegbu onwe ya
n'ihi gị, ọ na-ajụ, "Olee ihe m ga-eme banyere ọkpara m?"' 3
"Mgbe i ruru n'osisi ukwu Taboa, ị ga-ezute ndị ikom atọ ndị
na-aga ife Chineke ofufe na Betel. Otu n'ime ha ga-ebu ụmụ
ewu atọ, nke ọzọ ga-eji ogbe achịcha atọ, ma nke atọ ga-
eji otu karama mmanya. 4 Ha ga-ajụ gị banyere ọdịmma gị,
nyekwa gị ogbe achịcha abụọ, nke ị ga-anara site n'aka ha. 5
"Emesịa, ị ga-aga Gibea nke Chineke, ebe ndị agha ndị Filistia
mara ụlọ ikwu nche. Mgbe ị na-abata obodo ahụ, ị ga-ezute

ndị amụma, ndị si n'ebe dị elu ahụ na-arịdata. Ha ga na-akpọ
une, na egwu otiti, na ọja, na ụbọ akwara. Ha ga na-ebukwa
amụma. 6 N'oge ahụ, mmụọ Onyenwe anyị ga-abịakwasị gị, ị
ga-esorokwa ha buo amụma. Ị ga-abụkwa onye a gbanwere,
onye dị iche. 7 Mgbe ihe ịrịbama ndị a mezuru ị ga na-eme
ihe ọbụla i chepụtara n'obi gị, n'ihi na Chineke nọnyeere gị.
8 "Ị ga-aga Gilgal chere m n'ebe ahụ abalị asaa, n'ihi na ana m
abịa ịchụ aja nsure ọkụ na aja udo. Aga m agwa gị ihe ị ga-
eme mgbe m bịara." 9 Mgbe ọ na-atụgharị ka ọ si ebe Samuel
nọ pụọ, Chineke gbanwere ya, nye ya obi ọhụrụ, ihe ịrịbama
ndị ahụ mezukwara n'ụbọchị ahụ. 10 Mgbe ya na onye na-
ejere ya ozi rutere Gibea, ndị amụma nọ n'ahịrị zutere ha.
Mmụọ nke Chineke bịakwasịrị ya n'ebe ọ dị ukwu, o sooro ha
malite ibu amụma. 11 Mgbe ndị niile maara Sọl hụrụ ya ka
o so ndị a na-ebu amụma, ha jụrụ onwe ha ajụjụ sị, "Gịnị
mere nwa Kish? Sọl, ọ ghọọla otu n'ime ndị amụma?" 12 Otu
n'ime ndị bi n'ebe ahụ jụrụ sị, "Onye ka nna ha bụ?" Nke a bụ
mmalite okwu ahụ a na-ekwu sị, "Sọl ọ ghọọla otu n'ime ndị
amụma?" 13 Mgbe Sọl buchara amụma, ọ rigooro gaa n'ebe
ịchụ aja ahụ dị n'elu ugwu. 14 Mgbe nwanne nna ya hụrụ
Sọl, ọ jụrụ ya ajụjụ sị, "Olee ebe ị gara?" Sọl zara ya sị, "Anyị
gara ịchọ ịnyịnya ibu ndị ahụ furu efu, ma anyị achọtaghị
ha, n'ihi ya anyị gara n'ebe onye amụma a na-akpọ Samuel
ijụta ase ebe ha nọ." 15 Ma nwanne nna Sọl sịrị, "Gwa m
ihe Samuel gwara gị." 16 Sọl zara ya sị, "Ọ gwara anyị na
a chọtala ịnyịnya ibu ndị ahụ." Ma okwu gbasara alaeze,
dịka Samuel siri kwuo ya, ọ gwaghị ya ihe ọbụla. 17 Emesịa,
Samuel kpọrọ nzukọ ndị Izrel niile na Mizpa, ka ha bịa zute
Onyenwe anyị. 18 Ọ gwara ha sị, "Otu a ka Onyenwe anyị,
Chineke Izrel kwuru, 'Mụ onwe m si n'ala Ijipt kpọpụta Izrel
ma napụtakwa unu site n'aka ike ndị Ijipt, na site n'aka alaeze
niile bụ ndị kpagburu unu.' 19 Ma ugbu a, unu ajụla Chineke
unu onye na-azọpụta unu site n'ihe ndakwasị na nhụju anya
unu niile. Unu kwukwara sị, 'Mba, nye anyị eze ga-achị anyị.'
Ugbu a, doonụ onwe unu n'usoro n'ihu Onyenwe anyị dịka
ebo unu na ikwu unu niile si dị." 20 Samuel mere ka ebo Izrel
niile bịaruo nso n'ebo n'ebo, nza mara ebo Benjamin. 21 O
mere ka ebo Benjamin bịaruo nso n'agbụrụ n'agbụrụ, nza
mara agbụrụ Matri. N'ikpeazụ nza ahụ mara Sọl, nwa Kish.
Ha chọgharịrị ya ma ha ahụghị ya. 22 Ha jụrụ Onyenwe anyị
ase ọzọ, "Nwoke ahụ ọ bịala n'ebe a?" Onyenwe anyị sịrị, "E,
Lee, o zoro onwe ya n'etiti akpa ndị ahụ." 23 Ha gbaara gaa
n'ebe ahụ kpọpụta ya. Mgbe ọ pụtara guzoro n'etiti ha, ha
hụrụ na o toro ogologo karịa onye ọbụla site n'ubu ruo n'isi.
24 Samuel gwara ndị ahụ niile okwu sị, "Onye a bụ nwoke ahụ
Onyenwe anyị họpụtara ka ọ bụrụ eze unu. Ọ dịghị onye ọzọ
dịka ya n'Izrel!" Mgbe ahụ, mmadụ niile tiri mkpu sị, "Ka eze
dị ogologo ndụ gaa n'ihu!" 25 Ọzọkwa, Samuel gwara ndị
Izrel ihe bụ ọrụ eze, na ihe ruuru ya. O dekwara ihe ndị a
n'akwụkwọ, debe akwụkwọ ahụ n'ihu Onyenwe anyị. Emesịa,
Samuel mechiri nzukọ ahụ. Onye ọbụla laghachikwara n'ụlọ
ya. 26 Mgbe Sọl laghachiri n'obodo ya, bụ Gibea, ndị ikom
ndị Chineke metụrụ aka n'obi sooro ya. 27 Ma ụfọdụ ndị
efulefu jọgburu onwe ha kwuru sị, "Olee otu nwoke a ga-esi
zọpụta anyị?" Ha lelịrị ya anya, jụkwa iwetara ya onyinye
ịnata ihuọma. Ma Sọl gbachitere ha nkịtị.

11 N'oge ahụ, Nahash, eze ndị Amọn, duuru ndị agha ya
bilie imegide ndị Izrel bi n'ala Jebesh Gilead. Ma ndị
Jebesh rịọrọ ya sị, "Ka anyị na gị gbaa ndụ, anyị ga-anọ
n'okpuru ọchịchị gị." 2 Ma Nahash, onye Amọn zara sị ha,
"Mụ na unu ga-agba ndụ ma ọ bụrụ na unu ekwenye ka m
ghụpụta anya aka nri nke onye ọbụla n'ime unu, si otu a
wetara Izrel niile ihe nkọcha." 3 Ndị okenye obodo Jebesh
zara sị, "Nye anyị abalị asaa ka anyị ziga ndị ozi n'ala Izrel
niile. Ọ bụrụ na o nweghị onye kwere ịbịa zọpụta anyị, anyị
ga-ewere onwe anyị nyefee gị n'aka." 4 Mgbe ndị ozi ha
zipụrụ bịaruru Gibea, nke bụ obodo Sọl, ha kọọrọ ndị mmadụ
ihe ndị a, ha niile dapụrụ n'akwa. 5 Ma n'oge a, Sọl si n'ubi
na-alọta, soro ụmụ ehi ya n'azụ, ọ jụrụ, "Ọ bụ gịnị na-eme
onye ọbụla? Gịnị mere na ha ji ebe akwa?" Ha kọọrọ ya ihe
banyere ozi e si Jebesh zite. 6 Mgbe Sọl nụrụ ozi a, Mmụọ nke
Chineke bịakwasịrị ya n'ike, iwe wekwara ya nke ukwuu. 7 Ọ
kpụpụtara ehi abụọ bọkasịa ha, zipụ ndị ozi ka ha buru ha ga
obodo niile dị n'Izrel. Ozi ha ga-ezi ndị obodo ọbụla bụ nke a.
"Ọ bụ ihe e mere ehi ndị a ka a ga-eme ehi onye ọbụla jụrụ iso
Sọl na Samuel jee ọgụ." Onyenwe anyị mere ka egwu jide ndị
Izrel niile. N'ihi ya, ha niile bịakwutere Sọl dịka otu mmadụ.
8 Mgbe Sọl kpọkọtara ha na Bezek, ọnụọgụgụ ndị ikom Izrel
dị narị puku atọ, tinyekwara iri puku mmadụ atọ, ndị sitere
na Juda. 9 Ha gwara ndị zitere ozi ahụ okwu sị ha, "Zienụ ndị
ikom Jebesh Gilead, 'Echi, tupu anyanwụ achaa n'uju ya, a
ga-anapụta unu.'" Mgbe ndị ozi a gara zie ndị ikom Jebesh
Gilead ozi a, ha ṅụrịrị ọṅụ nke ukwuu. 10 Ndị ikom Jebesh
ziri ozi gwa ndị Amọn sị ha, "Echi, anyị ga-enye unu onwe
anyị, ka unu mee anyị ihe masịrị unu." 11 Ma n'ụtụtụ echi,
Sọl na ndị agha ya bịaruru. O kewara ndị agha ya ụzọ atọ,
buso ụmụ Amọn agha na mberede n'isi ụtụtụ. O gbugidere ha
ụtụtụ niile ruo mgbe anyanwụ chara n'uju ya, chụsasịa ndị
fọdụrụ n'ime ha. Nke a mere na o nweghị ebe a ga-ahụ ka
ndị agha Amọn abụọ nọkọtara. 12 Ndị Izrel niile bịakwutere
Samuel jụọ ya sị, "Olee ndị ahụ sị na Sọl agaghị abụ eze anyị?
Kpọpụtara anyị ha ka anyị gbuo ha!" 13 Ma Sọl zara sị, "O
nweghị onye ọbụla a ga-egbu taa, n'ihi na taa, Onyenwe anyị
anapụtala Izrel!" 14 Samuel gwara ha sị, "Bịanụ ka anyị gaa
Gilgal mee ịbụ eze a ka ọ dị ọhụrụ ọzọ." 15 Ya mere, mmadụ
niile gara Gilgal. Na mmemme pụrụ iche, ha mere Sọl eze
n'ihu Onyenwe anyị. Ha chụkwara aja udo nye Onyenwe anyị
n'ebe ahụ. Ọṅụ jupụtakwara n'obi Sọl na ndị Izrel niile.

12 Mgbe ahụ, Samuel gwara ụmụ Izrel sị, "Lee, emeelara
m unu ihe unu rịọrọ, Enyela m unu eze. 2 Ugbu a, unu
enweela eze, onye bụ onyendu unu. Ma n'ebe mụ onwe m nọ,
abụrụla m agadi isi awọ, ụmụ m ndị ikom so nọrọkwa n'etiti
unu. Abụ m onyendu unu site na mgbe m bụ okorobịa ruo
taa. 3 Lee m ka m guzo n'ihu unu. Gbaanụ ama megide m
n'ihu Onyenwe anyị na n'ihu onye ya o tere mmanụ. Onye
ka m zuuru ehi ya? Onye ka m zuuru ịnyịnya ibu ya? Ọ dị
onye m ghọgburu? Ọ dị onye m megburu? Ọ dị onye m si
n'aka ya nara ego aka azụ ime ka m ghara ikpe ikpe ziri ezi?
Gwanụ m ma ọ bụrụ na m mere ihe ndị a, aga m emezi ya." 4
Ha zara sị, "Mba ọ dịbeghị mgbe ị ghọgburu anyị, maọbụ
kpagbuo anyị, n'ụzọ ọbụla. O nweghịkwa onye i si n'aka ya
were ihe ọbụla." 5 Samuel zara sị ha, "Onyenwe anyị bụ
onye akaebe megide unu. Otu a kwa, onye ya o tere mmanụ
bụ onye akaebe taa, na unu achọtaghị ihe ọbụla n'aka m."
Ha zara sị, "E, ọ bụ onye akaebe!" 6 Samuel gakwara n'ihu
n'okwu ya sị, "Ọ bụ Onyenwe anyị họpụtara Mosis na Erọn. Ọ

bụkwa ya mere ka nna nna unu ha si n'Ijipt pụta. 7 Ugbu a,
guzonụ jụ n'ebe a n'ihu Onyenwe anyị ka m chetara unu ihe
ọma niile Onyenwe anyị meere unu na nna nna unu ha. 8
"Mgbe ụmụ Jekọb batara Ijipt, ha kpọkuru Onyenwe anyị
ka o nyere ha aka. Onyenwe anyị zitere Mosis na Erọn, ndị
kpọpụtara nna nna unu ha site n'Ijipt, mee ka ha bịa biri
n'ebe a. 9 "Ma ha chefuru Onyenwe anyị bụ Chineke ha, n'ihi
ya o nyefere ha n'aka Sisera, bụ ọchịagha eze Hazọ, nakwa
n'aka ndị Filistia, na eze ndị Moab, bụ ndị lụsoro ha ọgụ. 10
Ha tikuru Onyenwe anyị mkpu akwa, sị ya, 'Anyị emehiela,
anyị agbakụtalaOnyenwe anyị azụ, fee arụsị Baal na Ashtọret.
Ma ugbu a, napụta anyị site n'aka ndị iro anyị, anyị ga-
efekwa gị.' 11 Onyenwe anyị zitere Jerub-Baal, na Barak, na
Jefta, na Samuel, ka ha zọpụta unu site n'aka ndị iro nọ unu
gburugburu, mee ka unu biri n'udo. 12 "Ma mgbe unu hụrụ
na Nahash, eze ndị Amọn na-achọ ibuso unu agha, unu tụrụ
egwu bịakwute m sị m, 'Mba, anyị chọrọ eze ga-achị anyị,'
n'agbanyeghị na Onyenwe anyị Chineke unu bụ eze unu. 13
Ugbu a, leenụ eze unu họpụtara, n'ihi na ọ bụ unu rịọrọ
Onyenwe anyị ka o nye unu ya; Onyenwe anyị azakwala arịrịọ
unu. 14 Ugbu a, ọ bụrụ na unu ga-atụ egwu Onyenwe anyị, fee
ya, rubere ya isi, hapụ inupu isi n'ebe iwu ya dị, ọ bụrụkwa
na unu na eze unu ga-esogide Onyenwe anyị Chineke unu,
ihe niile ga-adị mma. 15 Ma ọ bụrụ na unu enupu isi n'iwu
Onyenwe anyị, jụ ige ya ntị, aka ya ga-abịakwasị unu n'oke
iwe, ọ ga-emekwa unu ihe o mere nna nna unu ha. 16 "Ugbu
a, na-elenụ anya ka unu hụ ọrụ ịtụnanya niile Onyenwe anyị
na-aga ịrụ. 17 Unu maara na ugbu a bụ oge a na-aghọ mkpụrụ
ọka wiiti, ma aga m ekpe ekpere ka Onyenwe anyị zite egbe
eluigwe na mmiri ozuzo taa, ka unu ghọta ụdị ihe ọjọọ unu
mere n'anya Onyenwe anyị mgbe unu rịọrọ ya sị ya nye unu
eze." 18 Mgbe ahụ Samuel kpọkuru Onyenwe anyị, Onyenwe
anyị zidatakwara egbe eluigwe na mmiri ozuzo n'ụbọchị ahụ.
Nke a mere ka mmadụ niile tụọ Onyenwe anyị na Samuel
egwu. 19 Ndị ahụ rịọrọ Samuel arịrịọ sị ya, "Biko kpeere anyị
ekpere nye Onyenwe anyị Chineke gị ka anyị bụ ndị ohu gị
ghara ịnwụ. N'ihi na, n'ezie, anyị ejirila aka anyị mee ka
mmehie anyị mụbaa site n'ịrịọ ka e nye anyị eze." 20 Samuel
zara sị, "Unu atụla egwu. Unu emeela ihe ọjọọ ndị a niile, ma
hụkwanụ na unu ji obi unu niile fee Onyenwe anyị ofufe. Unu
agbakụtakwala ya azụ n'ụzọ ọbụla. 21 Unu agbasola chi ndị
ọzọ, n'ihi na ha abaghị uru. Ha agaghị enyere unu aka maọbụ
napụta unu site n'aka ndị iro unu. 22 Onyenwe anyị agaghị
ahapụ ndị ya ọ họpụtara, n'ihi na-ime ihe dị otu a bụ iwetara
aha ya dị ukwuu ihere. Ọ tọrọ Onyenwe anyị ụtọ ime unu
mba pụrụ iche nye onwe ya. 23 Ma banyere mụ onwe m, ọ
ga-abụrụ m ihe arụ ma a sị na m ga-emehie megide Onyenwe
anyị site n'ịkwụsị ikpere unu ekpere. Aga m anọgidekwa na-
ezi unu ihe ndị ahụ dị mma, na ihe ndị ahụ kwesiri ekwesi.
24 Naanị tụọnụ egwu Onyenwe anyị, werekwanụ obi unu fee
ya ofufe n'ikwesị ntụkwasị obi; chetanụ ihe ukwuu niile o
meere unu. 25 Ma ọ bụrụ na unu anọgide na-eme ihe ọjọọ,
unu na eze unu ka a ga-ekpochapụ."

13 Sọl gbara iri afọ atọ mgbe e mere ya eze. Ọ chịkwara
dịka eze n'ala Izrel iri afọ anọ na abụọ. 2 Sọl sitere
n'etiti ụmụ Izrel họpụta puku ndị ikom atọ ka ha bụrụ ndị
agha ya. Sọl na puku abụọ nọ na Mikmash n'ala ugwu ugwu
Betel. Otu puku nọnyeere Jonatan na Gibea, n'ala Benjamin.
Ndị ikom ndị fọdụrụ ka o zighachiri, onye ọbụla n'ụlọ ha. 3
Ma Jonatan busoro ndị agha Filistia nọ na Geba agha. Ndị
Filistia nụkwara ihe banyere ya. Mgbe ahụ, Sọl nyere iwu
ka e gbuo opi ike n'ala Izrel niile, kwuo sị, "Unu ndị Hibru
niile, geenụ ntị." 4 Ya mere, ụmụ Izrel niile nụrụ akụkọ ahụ
nke kwuru sị, "Sọl ebusola ọmụma ụlọ ikwu ndị agha Filistia
agha, n'ihi nke a, ndị Izrel niile abụrụla ndị a kpọrọ asị ugbu
a n'etiti ndị Filistia." Ya mere, ndị agha Izrel niile pụtakwara
soro Sọl gaa Gilgal. 5 Ndị Filistia n'onwe ha chịkọtara ndị
agha ha ibuso ndị Izrel agha. Ọnụọgụgụ ụgbọ agha ha dị puku
atọ, ndị na-agba ịnyịnya ha nwere dị puku isii; ndị agha ha
ndị ọzọ dị ukwu n'ọnụọgụgụ. N'ezie, ha dị ukwuu dịka aja dị
n'ọnụ osimiri. Ha manyere ụlọ ikwu ha na Mikmash n'ọwụwa
anyanwụ Bet-Aven. 6 Mgbe ndị agha Izrel hụrụ na ọnọdụ ha
dị njọ nke ukwuu, hụkwa na ndị iro na-emegide ha, ha zoro
onwe ha n'ọgba nkume, n'ime oke ọhịa, n'etiti nkume, n'ime
olulu na n'ime oghere ọbụla. 7 Ndị Hibru ụfọdụ gafere Jọdan
ruo n'ala Gad na Gilead. N'oge a, Sọl nọ na Gilgal, ndị agha
niile ya na ha nọ na-amakwa jijiji n'ihi ụjọ. 8 Samuel gwararịị
Sọl ka o chere ya ruo abalị asaa, ma mgbe abalị asaa zuru
Samuel abịaghị Gilgal. N'oge a, ndị agha Sọl malitere na-
agbasasị. 9 Ya mere, Sọl kwuru sị, "Wetaranụ m ihe aja nsure
ọkụ na nke aja udo." Sọl chụkwara aja nsure ọkụ ahụ. 10
Ngwangwa ọ na-achụcha aja ndị ahụ, Samuel rutere, Sọl pụrụ
izute ya, na ikele ya. 11 Samuel sịrị, "Gịnị bụ ihe a i mere?"
Sọl zara, "Mgbe m hụrụ na ndị a na-agba aghara aghara, na-
esite n'ebe m nọ na-agbapụ, mgbe m lere anya lee, ma ahụghị
m ka ị na-abịa dịka i kwuru, mgbe m hụkwara ndị Filistia ka
ha nọ na Mikmash, na-akwado ibuso anyị agha, 12 echeere m,
'Ugbu a, ndị Filistia ga-arịdakwute m ibuso m agha na Gilgal,
ma arịọbeghị m ihuọma Onyenwe anyị.' Ya mere m, m jisie
ike chụọ aja nsure ọkụ ahụ." 13 Samuel sịrị Sọl, "Ị kpara agwa
onye nzuzu. I debeghị ihe Onyenwe anyị Chineke gị nyere
gị n'iwu idebe. A si na i mere nke a, ọ gaara eme ka alaeze
gị guzosie ike n'ebe Izrel nọ ruo mgbe niile. 14 Ma ugbu a,
alaeze gị agaghị adịgide. Onyenwe anyị achọpụtala otu nwoke
dịka ọchịchọ obi ya si dị, ọ họpụtakwala ya ịbụ eze nke ndị
ya; n'ihi na ị debeghị ihe Onyenwe anyị nyere gị n'iwu." 15
Samuel biliri hapụ Gilgal gaa Gibea n'ala Benjamin. Mgbe Sọl
gụrụ ndị agha so ya, ọ chọpụtara na ha dị naanị narị isii. 16
Sọl na nwa ya nwoke Jonatan, na narị mmadụ isii ndị soo ha
nọ na Geba n'ala Benjamin, ebe ndị Filistia mara ụlọ ikwu
ha na Mikmash. 17 Ụfọdụ n'ime ndị agha Filistia kere onwe
ha ụzọ atọ site n'ụlọ ikwu ndị Filistia pụta; otu ụzọ chere
ihu n'ụzọ Ofra n'akụkụ Shual, 18 nke ọzọ chere ihu ịga Bet-
Horon, nke atọ chee ihu n'ụzọ oke ala dị na Ndagwurugwu
Zeboiim, nke dị ọzara nso. 19 N'oge ahụ, e nweghị ike ịchọta
otu ọkpụ ụzụ n'ala Izrel, n'ihi na ndị Filistia sịrị, "Ma ọ bụghị
otu a, ndị Hibru ga-akpụtara onwe ha mma agha maọbụ ùbe."
20 Izrel niile na-ejekwuru ndị Filistia maka ịmụ ọgụ igwuze
ala ha, maọbụ mma oge ha, maọbụ anyụike ha, maọbụ mma
ha ji ewe ihe ubi. 21 Ihe ha na-akwụ maka ịmụ ọgụ igwuze
ala, na mma oge ha bụ ụzọ abụọ nke shekel e kere ụzọ atọ,
maka ịmụ anyụike, na ndụdụ, ya na ịpị ndụdụ e ji achị ehi bụ,
otu ụzọ nke shekel e kere ụzọ atọ. 22 Nke mere na ahụtaghị
mma agha maọbụ ùbe ọbụla n'aka ndị agha Izrel n'ụbọchị
agha ahụ, ma ọ bụghị naanị nke dị n'aka Sọl na Jonatan.
23 Ugbu a ndị Filistia e kewapụtara iche a pụọla gaa n'ụzọ
warawara dị na Mikmash.

14 Otu ụbọchị, Jonatan nwa Sọl, kpọrọ nwokorobịa na-
ebu ihe agha ya sị, “Bịa, ka anyị gafee ndagwurugwu
jeruo n’ụlọ ikwu ndị Filistia.” Ma ọ gwaghị Sọl nna ya. 2
Sọl na narị ndị ikom isii ya na-anọdụ n’ebe dị anya site
na Gibea, n’okpuru osisi pomegranet dị na Migrọn. 3 Otu
n’ime ndị so Sọl bụ Ahija onye nchụaja, onye yi efọọd. Ọ
bụ nwa Ahitub, onye bụ nwanne Ịkabọdụ. Ahitub bụ nwa
nwa Finehaz, onye bụ nwa Elayị, onye nchụaja Onyenwe
anyị na Shailọ. Ọ dịkwaghị onye ma na Jonatan apụọla. 4
Tupu Jonatan eruo ebe ndị Filistia nọ, ọ ghaghị isite na nwa
ụzọ warawara dị n’agbata nkume abụọ, a na-akpọ Bozez
na Sene gabiga. 5 Nkume nke dị n’akụkụ elu elu, dị n’ihu
Mikmash, nke dị n’akụkụ ndịda dị n’ihu Geba. 6 Jonatan
gwara nwokorobịa na-ebu ihe agha ya sị, “Bịa, ka anyị gafee
ga n’ebe nguzo ndị ahụ a na-ebighị ugwu, ma eleghị anya
Onyenwe anyị ga-alụrụ anyị ọgụ. N’ihi na ọ dịghị ihe pụrụ
igbochi Onyenwe anyị ịzọpụta, site n’ọtụtụ mmadụ, maọbụ
ole na ole.” 7 Nwokorobịa ahụ zara sị ya, “Gaa n’ihu, eji m
obi m na mmụọ m na-eso gị dịka ọchịchọ gị si dị.” 8 Jonatan
gwara ya sị, “Bịa ka anyị ga, lee ihe anyị ga-eme. Anyị ga-
apụkwuru ndị agha ahụ mee ka ha hụ anyị anya. 9 Ọ bụrụ na
ha asị, ‘Guzonụ ebe ahụ ruo mgbe anyị bịakwutere unu,’ anyị
ga-echere ebe anyị nọ, anyị agaghị agakwuru ha. 10 Ma ọ
bụrụ na ha sị, ‘Rigokwutenụ anyị,’ anyị ga-emekwa otu ahụ,
n’ihi na ọ ga-abụrụ anyị ihe ama na Onyenwe anyị enyela ha
n’aka anyị.” 11 Ya mere, ha abụọ guzoro ebe ndị Filistia ga-
ahụ ha. Mgbe ndị Filistia hụrụ ha, ha tiri mkpu sị, “Lee, ndị
Hibru esitela n’ọnụ ebe ha zoro na-arịpụta.” 12 Ndị ikom ndị
na-anọ n’ebe nguzo ndị nche tikuru Jonatan na onye ahụ na-
ebu ngwa agha ya sị, “Rigokwutenụ anyị, ka anyị mee unu
ihe.” Jonatan gwara onye ahụ na-ebu ngwa agha, “Soro m
n’azụ rigota, n’ihi na Onyenwe anyị ewerela ha nyefee n’aka
Izrel.” 13 Ya mere, Jonatan ji ikpere ya na aka ya rigoruo
n’ebe ahụ; onye na-ebu ihe agha ya sokwa ya n’azụ. Ma ndị
agha Filistia daghachiri azụ mgbe Jonatan na onye na-ebu ihe
agha ya bidoro igbu ha. 14 Na ogbugbu mbụ ahụ, Jonatan na
onye ahụ na-ebu ngwa agha ya gburu ọnụọgụgụ ndị Filistia
dị iri abụọ. Ọ bụ n’ihe ha ka nketa ala ruru otu ọkara n’ekaa
n’ọtụtụ. 15 Oke ọma jijiji dakwasịrị ndị agha niile, na ndị nọ
n’ọmụma ụlọ ikwu, ma ndị nọ n’ọhịa, ma ndị nọ n’ebe dịpụrụ
adịpụ, ma ndị na-ejegharị ejegharị ibu agha. Ala ahụ niile
mara jijiji. Ọ bụ ọma jijiji nke Chineke zitere. 16 Ndị nche Sọl,
bụ ndị nọ na Gibea n’ime Benjamin, lepụrụ anya hụ igwe ndị
agha ka ha malitere ịgba barịị n’ihu na-azụ. 17 Mgbe ahụ, Sọl
gwara ndị agha ya na ha so, “Gụọnụ ndị agha ọnụ, chọpụta
onye na-anọghị n’ebe a.” Mgbe ha mere nke a, ha chọpụtara,
na Jonatan na onye na-ebu ihe agha ya anọghị n’ebe ahụ.
18 Sọl sịrị Ahija, “Bute igbe ọgbụgba ndụ Chineke.” (N’oge
ahụ igbe ọgbụgba ndụ dị n’aka ụmụ Izrel.) 19 Mgbe Sọl na-
agwa onye nchụaja okwu, ụzụ na iti mkpu nke na-ada n’ụlọ
ikwu ndị Filistia dara karịa, n’ihi ya, Sọl gwara onye nchụaja
ahụ okwu sị ya, “Sepụ aka gị.” 20 Mgbe ahụ, Sọl na ndị niile
ya na ha nọ jikọtara onwe ha baa n’agha ahụ, ma lee, ndị
Filistia ji mma agha na-egburita onwe ha. Ọgbaaghara dịkwa
n’ebe niile. 21 Ma ndị Hibru, ndị so ndị Filistia na-alụ ọgụ,
tụgharịrị dịnyere ndị Izrel soro Sọl na Jonatan. 22 Emesịa,
ndị ikom Izrel niile, ndị ahụ zoro onwe ha n’ala ugwu ugwu
Ifrem pụtara, mgbe ha hụrụ na ndị Filistia na-agba ọsọ. Ha
gbapụtara soro ndị ọzọ ịchụ ndị Filistia ọsọ. 23 Ya mere,
Onyenwe anyị napụtara ndị Izrel n’ụbọchị ahụ. E buru agha
ahụ gabiga Bet-Aven. 24 Ma ndị ikom Izrel nọ ọnọdụ nhụju
anya n’ụbọchị ahụ, n’ihi na Sọl jiri ịńụ iyi kechie ha, mgbe o
kwuru sị, “Onye a bụrụ ọnụ ka nwoke ahụ bụ onye ga-eri nri
ọbụla site ugbu a ruo anyasị, tutu ruo mgbe m bọsịrị ọbọ
megide ndị iro m!” N’ihi ya, o nweghị onye ọbụla n’etiti ndị
agha ya detụrụ ihe oriri ọnụ. 25 Ndị agha ahụ niile banyere
n’ọhịa ebe mmanụ aṅụ dị n’ala. 26 Mgbe ha banyere n’ọhịa,
ha hụrụ mmanụ aṅụ ebe ọ na-asọpụta, ma o nweghị onye
metụrụ aka n’ọnụ ya, n’ihi na ha tụrụ egwu iyi ahụ ha ńụrụ.
27 Ma Jonatan anụghị na nna ya mere ka ndị ahụ ńụọ iyi, ya
mere, o setịpụrụ ọnụ ọnụ mkpanaka dị ya n’aka rụta mmanụ
aṅụ na ugbugbo ya, tinye n’ọnụ ya rachaa. Nke a mere ka
ike ya laghachite. 28 Ma otu onye agha gwara ya sị, “Nna gị
ji ịńụ iyi gbaa ndị agha niile iwu, sị, ‘Onye a bụrụ ọnụ ka
nwoke ahụ bụ, onye riri nri taa. Ọ bụ nke a mere ndị mmadụ
ji ada mba.’” 29 Jonatan zara sị, “Nna m esitela n’iwu dị otu a
wetara ala anyị nsogbu. Lee ka m si nweta ike site na mmanụ
aṅụ nta m rachara. 30 Ọ garaghị aka mma ma a sị na ndị
ikom riri ihe ha si n’aka ndị iro ha kwata n’agha? Ọ bụ na
ogbugbu a gaara egbu ndị Filistia agaraghị adị ukwuu karịa?”
31 Ma ndị agha Izrel bu agụụ tigbuo ndị Filistia, chụọkwa
ha ọsọ site na Mikmash ruo Aijalon. Ha dakwara mba karịa.
32 Ha dakwasịrị ihe a kwatara n’agha, gbuo atụrụ na ehi na
ụmụ ehi, bido iri anụ ha na ndụ n’ihi agụụ. 33 Ma otu onye
gwara Sọl sị, “Ndị ikom Izrel na-emehie megide Onyenwe
anyị site na iri anụ ọbara ya dị n’ahụ ya.” Mgbe ahụ, ọ sịrị,
“Ihe dị otu a jọgburu onwe ya. Nutenụ nkume ukwuu n’ebe a
ugbu a.” 34 Sọl sịrị, “Gaa n’etiti ndị ikom a gwa ha, ‘Ka onye
ọbụla weta ehi na atụrụ ha chọrọ igbu n’ebe a, ka e gbuo ha
n’ebe a, rie anụ ha. Unu emehiela megide Onyenwe anyị site
n’iri anụ ọbara dị n’ime ya.’” Ya mere, onye ọbụla wetara
ehi ya n’abalị ahụ, gbuo n’ebe ahụ. 35 Emesịa, Sọl wuuru
Onyenwe anyị ebe ịchụ aja. Nke a bụ ebe ịchụ aja nke mbụ o
wuru. 36 Mgbe ahụ, Sọl gwara ndị agha ya sị, “Ka anyị gaa
chụọ ndị Filistia ọsọ n’abalị a niile, ma gbukwaa onye ọbụla
fọdụrụ n’ime ha.” Ndị agha ya zara sị, “Ọ dị mma, mee dịka ị
kwuru.” Ma onye nchụaja sịrị, “Ka anyị buru ụzọ jụta ihe bụ
uche Chineke.” 37 Mgbe ahụ, Sọl jụrụ Chineke sị, “Ọ bụ m
rịda gaa chụso ndị Filistia? Ị ga-enyefe ha n’aka ndị Izrel?”
Ma Chineke enyeghị ya ọsịsa ọbụla n’ụbọchị ahụ. 38 Sọl
gwara ndịisi agha Izrel okwu sị, “Ihe emebiela! Anyị aghaghị
ịchọpụta ụdị mmehie anyị mere taa, nke mere Onyenwe anyị
ji jụ inye anyị ọsịsa. 39 N’ezie dịka Onyenwe anyị, onye na-
azọpụta Izrel na-adị ndụ, a sịkwarị na ọ bụ nwa m Jonatan
ka a chọpụtara na ọ bụ ya ka ikpe mara, ọ ga-anwụ!” Ma ọ
dịghị onye gwara ya ihe ọbụla. 40 Mgbe ahụ, Sọl gwara ndị
Izrel niile okwu sị ha, “Guzonụ onwe unu n’ebe ahụ, mụ na
nwa m Jonatan ga-eguzo onwe anyị n’ebe a.” Ndị ahụ zara sị,
“Mee ihe ọbụla dị gị mma.” 41 Mgbe ahụ, Sọl kpere ekpere
nye Onyenwe anyị, bụ Chineke Izrel, “Gịnị mere na ị zabeghị
ohu gị taa? Ọ bụrụ na ikpe mara m maọbụ nwa m Jonatan,
zaa site n’Urim, ma ọ bụrụ ndị ikom Izrel ka ikpe mara, nye
ọsịsa site na Tumim.” Nza ahụ mara Jonatan na Sọl, ma ikpe
amaghị ndị ikom Izrel. 42 Mgbe ahụ, Sọl kwuru sị, “Ugbu a
feenụ nza n’etiti mụ na Jonatan, nwa m nwoke.” Nza ahụ
mara Jonatan. 43 Sọl gwara Jonatan okwu sị ya, “Gwa m ihe i
mere.” Jonatan zara sị ya, “Ọ bụ naanị mmanụ aṅụ ntakịrị
ka m ji ọnụ mkpanaka m rụrụ rachaa. Ọ pụtara na m ga-

anwụ n'ihi ya?" 44 Mgbe ahụ, Sọl zara sị, "N'ezie Jonatan, ị
ghaghị ịnwụ. Ka Chineke meso m mmeso, otu ọbụla mmeso
ahụ si sie ike, ma ọ bụrụ na ị nwụghị n'ihi ihe a i mere."
45 Ma ndị ikom ahụ sịrị Sọl, "Jonatan ọ ga-anwụ, bụ onye a
wetara nzọpụta a dị ukwuu n'Izrel? Nke a apụghị ime! Dịka
Onyenwe anyị na-adị ndụ, ọ bụladị otu agịrị isi agaghị esi
n'isi ya dapụ, n'ihi na Chineke ejirila ya rụọ ọrụ ịtụnanya
dị ukwuu taa." Ya mere, ndị agha ahụ zọpụtara Jonatan, e
gbukwaghị ya. 46 Emesịa, Sọl kwụsịrị ndị agha ya ịchụ ndị
Filistia ọsọ. Ndị Filistia n'onwe ha lakwara n'ala nke ha. 47
Site n'oge Sọl malitere ịchị n'Izrel, o buru agha megide ndị
iro ha n'akụkụ niile, ndị Moab, ndị Amọn, ndị Edọm, ndị
eze Zoba na ndị Filistia. Ebe ọbụla o chere ihu ọ na-alụgbu.
48 O buru agha dị ukwuu, lụgbuo ndị Amalek; ma zọpụta
ndị Izrel site n'aka ndị niile na-emegbu ha site n'ịpụnarị ha
ihe ha nwere. 49 Sọl mụtara ndị ikom atọ; Jonatan, Ishvi na
Malkishua. Ọ mụtakwara ụmụ agbọghọ abụọ, Merab na Mikal.
50 Aha nwunye Sọl bụ Ahinoam, ada Ahimaaz. Ọchịagha Sọl
bụ Abna, nwa Nea, nwanne nna Sọl. 51 Nea, nna Abna, na
Kish, nna Sọl bụ ụmụnne. Ha bụ ụmụ Abiel. 52 Ndị Izrel na
ndị Filistia nọ n'agha dị egwu ụbọchị niile Sọl bụ eze. Mgbe
ọbụla Sọl hụrụ nwoke dị ike, maọbụ dimkpa, ọ na-eduru ya
mee ya ka ọ bụrụ otu n'ime ndị agha ya.

15 Samuel sịrị Sọl, "Mụ ka Onyenwe anyị zitere ite gị
mmanụ ka ị bụrụ eze ndị ya, bụ Izrel. Ya mere, gee ntị
n'ozi sitere n'aka Onyenwe anyị bịa. 2 Ihe a ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. 'Aga m ata ndị Amalek ahụhụ
n'ihi ihe ọjọọ niile ha mere Izrel, mgbe ha nọchiri ha n'ụzọ
oge ha si Ijipt pụta. 3 Ugbu a, gaa buso ndị Amalek agha.
Gbuchapụ ihe niile ha nwere. Enwekwala ọmịiko n'ahụ ha.
Gbuo ndị ikom niile, ndị inyom niile, ụmụntakịrị niile na
ụmụ na-aṅụ ara, igwe ehi na atụrụ, ịnyịnya kamel na ịnyịnya
ibu ha niile.'" 4 Ya mere, Sọl chịkọtara ndị agha ya mee ka ha
zukọtaa n'obodo Telaim. Ọnụọgụgụ ha dị narị puku abụọ,
ndị agha ji ụkwụ, tinyere puku ndị ikom iri si na Juda. 5 Sọl
duuru ndị agha ya gaa zoo n'akụkụ iyi tara ata dị nso n'obodo
ndị Amalek. 6 Sọl zigaara ndị Ken ozi sị ha, "Sitenụ n'etiti ndị
Amalek wezuga onwe unu ka m ghara ibibikọta unu na ha.
N'ihi na unu gosiri ndị Izrel obiọma mgbe ha si n'Ijipt pụta."
Ya mere, ndị Ken sitere n'etiti ndị Amalek wezuga onwe ha. 7
Sọl busoro ndị Amalek agha site na Havila ruo Shua, nke dị
n'ọwụwa anyanwụ Ijipt. 8 O jidere Agag, eze ndị Amalek na
ndụ, ma jiri mma agha gbuchapụ ndị ya niile. 9 Ma Sọl na ndị
agha ya debere Agag ndụ, debekwa atụrụ na ehi kachasị mma,
na ụmụ ebule na atụrụ gbara abụba, na ihe ndị ọzọ niile mara
mma. N'ezie, ihe ọbụla dị mma n'anya ka ha jụrụ ibibi. Ma
ihe ndị ọzọ niile nke na-amasịghị ha, na nke na-abaghị uru,
ka ha bibiri. 10 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị rutere Samuel
ntị, 11 "Ọ na-ewute m na m mere Sọl ka ọ bụrụ eze, n'ihi na o
nupuru isi site n'okwu m, jụ ime ihe m nyere ya n'iwu." O
wutere Samuel nke ukwuu mgbe ọ nụrụ ihe Onyenwe anyị
kwuru. Ya mere, o tikuru Onyenwe anyị mkpu akwa abalị ahụ
niile. 12 N'isi ụtụtụ echi ya, Samuel pụrụ gawa ịchọ Sọl. Otu
onye gwara ya sị, "Sọl agaala n'ugwu Kamel iwuru onwe ya
ihe ncheta. Ọ ga-esitekwa ebe ahụ gaa Gilgal." 13 N'ikpeazụ,
mgbe Samuel hụrụ ya, Sọl ji oke ọṅụ kelee Samuel sị, "Onye
Onyenwe anyị gọziri agọzi ka ị bụ. Lee, emeela m ihe niile
Onyenwe anyị kwuru!" 14 Ma Samuel jụrụ ya sị, "Gịnị bụ ube
atụrụ ndị a m na-anụ? Ebee ka ube igwe ehi ndị a si na-ada?"
15 Sọl zara sị, "Ndị agha m si n'etiti ndị Amalek chịta ụfọdụ
n'ime atụrụ na ehi ndị mara mma nke ha chọrọ iji chụọrọ
Onyenwe anyị Chineke gị aja. Ma anyị bibiri ihe ndị ọzọ
fọdụrụnụ." 16 Mgbe ahụ Samuel gwara Sọl sị, "Ekwukwala
ọzọ! Gee ntị nụrụ ihe Onyenwe anyị gwara m n'abalị!" Sọl
zara ya sị, "Kwuo, gịnị ka ọ gwara gị?" 17 Samuel gwara ya sị,
"Ọ bụghị ezie n'agbanyeghị na ị dịrịị ntakịrị n'anya gị onwe
gị, ma ị bụụrụ onyeisi ndị ebo Izrel niile? Onyenwe anyị tere
gị mmanụ ibu eze ndị Izrel. 18 Onyenwe anyị ziri gị ijere ya
ozi, gwa gị sị, 'Gaa, laa ndị ajọ omume ahụ, bụ ndị Amalek
n'iyi; buso ha agha ruo mgbe ị kpochapụrụ ha niile.' 19 Gịnị
mere i geghị ntị n'okwu Onyenwe anyị ime ihe o kwuru? Gịnị
mere i ji chụrụ ihe nkwata gaa, si otu a mee ihe dị njọ n'anya
Onyenwe anyị?" 20 Ma Sọl sịrị ya, "Ma erubeere m Onyenwe
anyị isi. Ejere m ozi ahụ Onyenwe anyị zigara m. Anwụtara m
Agag eze Amalek na ndụ, ma gbuchapụ ndị Amalek niile. 21
Ndị agha sitere n'ihe a kwatara n'agha were ụfọdụ atụrụ na
ehi, bụ ndị kachasị mma n'etiti ihe ndị ahụ e debere iche
maka ịla ha n'iyi, iji ha chụọrọ Onyenwe anyị Chineke gị aja
na Gilgal." 22 Ma Samuel sịrị, "Ihe na-atọ Onyenwe anyị ụtọ
ọ bụ onyinye na aja nsure ọkụ dịka nrube isi nye ihe si n'ọnụ
Onyenwe anyị pụta? Nrube isi dị mma karịa ịchụ aja ịṅa ntị
dị mma karịa abụba ebule. 23 N'ihi na nnupu isi dịka mmehie
ịgba afa, mpako dịkwa njọ dịka ikpere arụsị. N'ihi na ị jụla
okwu Onyenwe anyị ya onwe ya ajụkwala gị dịka eze." 24
Sọl zara Samuel sị ya, "Emehiela m. N'ezie, enupula m isi na
ndụmọdụ gị na n'iwu Onyenwe anyị. Ọ bụ n'ihi na m tụrụ
egwu ndị Izrel ka m ji mee ihe ha chọrọ. 25 Biko, gbaghara m
mmehie m ugbu a, bịakwa soro m ka m gaa fee Onyenwe anyị
ofufe." 26 Ma Samuel sịrị ya, "Agaghị m eso gị laghachi azụ.
Ebe ị jụrụ okwu Onyenwe anyị, Onyenwe anyị ajụkwala gị
dịka eze ndị Izrel!" 27 Mgbe Samuel tụgharịrị ka o si n'ebe
ahụ pụọ, Sọl jidere ya n'ọnụ ọnụ uwe ya ime ka ọ lọghachi
azụ, ma uwe ahụ dọwara. 28 Mgbe ahụ, Samuel zara sị ya,
"Taa Onyenwe anyị adọwapụla alaeze Izrel site n'aka gị were
ya nyefee otu n'ime ndị agbataobi gị, onye ka gị mma. 29
Chineke, onye bụ Ebube Izrel, anaghị agha ụgha; ọ nakwaghị
agbanwe obi ya, n'ihi na ọ bụghị mmadụ efu!" 30 Ma Sọl
malitekwara ịrịọ arịrịọ ọzọ sị, "Emehiela m. Ma, sọpụrụ m
ugbu a n'ihu ndị okenye ndị m, na n'ihu ndị Izrel. Lọghachi
soro m ka m gaa fee Onyenwe anyị Chineke gị ofufe." 31
Ya mere, Samuel kwenyere soro Sọl laghachi, Sọl kpọkwara
isiala nye Onyenwe anyị. 32 Mgbe ahụ, Samuel gwara ya
okwu sị ya, "Kpọpụtara m Agag, eze ndị Amalek." Agag ji
ihu ọchị bịakwute ya, n'ihi na o chere sị, "N'ezie oge ọnwụ
agaala." 33 Ma Samuel kwuru sị, "Dịka mma agha gị sị gbawa
ndị inyom aka ụmụ otu a ka nne gị ga-esi bụrụ onye na-
enweghị nwa n'etiti ndị inyom." Samuel gburu Agag n'ihu
Onyenwe anyị na Gilgal. 34 Emesịa, Samuel lara n'ụlọ ya na
Rema. Ma Sọl laghachikwara na Gibea, obodo nke aka ya. 35
Site n'oge ahụ ruo mgbe Samuel nwụrụ, ọ hụkwaghị Sọl anya
ọzọ. Ma o rugidere ụjụ n'ihi Sọl oge ndị a niile. O wutekwara
Onyenwe anyị na o mere Sọl eze ndị Izrel.

16 Emesịa Onyenwe anyị sịrị Samuel, "Ruo ole mgbe ka
ị ga-anọgide na-eru ụjụ n'ihi Sọl, ebe ọ bụ na m ajụla ya
dịka eze ndị Izrel? Ugbu a, gbajuo mmanụ na mpi gị, bilie ije.
Ana m eziga gị ka ijekwuru Jesi onye Betlehem, ahọrọla m otu

onye ga-abụ eze site n’etiti ụmụ ya ndị ikom.” 2 Ma Samuel
zara sị, “Oleekwanụ otu m ga-esi gaa n’ebe ahụ? Ọ bụrụ na Sọl
anụ ya, ọ ga-egbu m.” Onyenwe anyị sịrị, “Were nwaagbọghọ
ehi, jiri ya n’aka, sị, ‘Abịara m ịchụrụ Onyenwe anyị aja.’ 3 Ị
ga-akpọ Jesi ka ọ bịa soro n’ọchụchụ aja ahụ. Mgbe ahụ, aga
m egosi gị ihe ị ga-eme. Ị ga-etekwara m ya mmanụ, bụ onye
m nke ga-egosi gị.” 4 Samuel mere ihe Onyenwe anyị kwuru.
Mgbe o rutere na Betlehem, ndị okenye obodo ahụ ji ịma jijiji
pụta izute ya. Ha jụrụ ya sị “Ọ dịkwa mma? Udo ọ dịkwa?” 5
Ma Samuel zara ha sị “E, udo dị, Abịara m ịchụrụ Onyenwe
anyị aja. Doonụ onwe unu nsọ bịa soro m gaa ịchụ aja ahụ.” O
dokwara Jesi na ụmụ ya ndị ikom nsọ, gwakwa ha ka ha soro
gaa. 6 Mgbe ha ruru, Samuel hụrụ Eliab kwuo n’obi ya sị,
“N’ezie, onye nke Onyenwe anyị tere mmanụ na-eguzo n’ihu
Onyenwe anyị.” 7 Ma Onyenwe anyị zara Samuel sị ya, “Ejila
ihu mmadụ maọbụ ito ogologo ya ekpebi, n’ihi na onye a
abụghị ya. Onyenwe anyị adịghị ahụ ihe dịka mmadụ si ahụ.
Mmadụ na-ele anya n’elu ahụ, ma Onyenwe anyị na-ele anya
n’obi.” 8 Jesi kpọrọ Abinadab ka ọ gafee n’ihu Samuel. Ma
Samuel sịrị, “Onyenwe anyị ahọrọghị onye a.” 9 Jesi mere
ka Shama bịa gafee, ma Samuel sịrị, “Mba Onyenwe anyị
ahọrọghị onye a.” 10 Ụmụ ndị ikom Jesi asaa si otu a gafee
n’ihu Samuel, ma Samuel sịrị ya, “Onyenwe anyị ahọrọghị
ndị a.” 11 Ọ jụrụ Jesi sị, “Ndị a ọ gwụchaala ụmụ ndị ikom ị
mụtara?” Jesi zara sị “O fọdụrụ ọdụdụ nwa m, ma ọ nọ n’ọhịa
na-azụ atụrụ.” Samuel sịrị, “Ziga ozi kpọlata ya, anyị agaghị
anọdụ ala tutu ruo mgbe ọ bịara.” 12 Ọ zigara ozi ka akpọọ ya,
mee ka ọ bịa. O nwere ụcha ahụ pụrụ iche, nwee anya mara
mma, dịkwa mma ile anya. Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara
Samuel okwu sị ya, “Ọ bụ onye a, bilie tee ya mmanụ.” 13 Ya
mere, Samuel weere mpi ahụ mmanụ dị tee ya n’ihu ụmụnne
ya. Site n’ụbọchị ahụ Mmụọ Onyenwe anyị bịakwasịrị Devid
n’ebe ọ dị ukwuu. Emesịa, Samuel laghachiri na Rema. 14
Ugbu a, Mmụọ Onyenwe anyị esitela n’ime Sọl pụọ, Onyenwe
anyị zitekwara mmụọ ọjọọ nke bịara na-esogbu Sọl. 15 Ndị
na-ejere Sọl ozi gwara ya okwu sị, “Lee, mmụọ ọjọọ si n’ebe
Chineke nọ bịa na-enye gị nsogbu. 16 Biko, ka onyenwe anyị
nye ndị ohu ya nọ n’ebe a ike, ka ha gaa chọta onye maara
akpọ ụbọ akwara nke ọma. Ọ ga-akpọ ụbọ akwara mgbe ọbụla
mmụọ ọjọọ si n’ebe Chineke nọ bịa bịakwasịrị gị, ime ka ahụ
dị gị mma.” 17 Sọl kwenyere sị ha, “Ọ dị mma, gaanụ chọta
ma kpọtara m nwoke na-akpọ ụbọ akwara nke ọma.” 18 Otu
onye n’ime ndị na-eje ozi kwuru sị, “Lee, ahụla m otu n’ime
ụmụ ndị ikom Jesi, onye Betlehem, onye maara akpọ ụbọ
akwara nke ọma. Ọ bụ dike na ọka n’agha. Ọ bụ onye na-ekwu
okwu nke ọma, na nwoke mara mma ile anya. Onyenwe anyị
nọnyekwara ya.” 19 Sọl zipụrụ ndị ozi ka ha jekwuru Jesi sị
ya, “Zitere m nwa gị nwoke Devid, onye na-azụrụ gị atụrụ.”
20 Ya mere Jesi zipụrụ Devid ka o jekwuru Sọl. O mekwara
ka Devid duru otu ịnyịnya ibu nke o bukwasịrị achịcha, na
otu karama akpụkpọ mmanya, na otu nwa ewu, onyinye a
na-enye Sọl. 21 Devid bịakwutere Sọl, banye n’ọrụ ijere ya
ozi. Sọl hụrụ ya n’anya nke ukwuu, n’ihi ya, Devid ghọrọ otu
n’ime ndị na-ebu ihe agha Sọl. 22 Mgbe ahụ, Sọl ziri Jesi ozi
sị ya, “Biko, kwere ka Devid bụrụ otu n’ime ndị agha m, n’ihi
na ihe ya na-atọ m ụtọ.” 23 Mgbe ọbụla mmụọ ọjọọ ahụ si
n’ebe Chineke nọ bịa malitere inye Sọl nsogbu, Devid na-
akpọ ụbọ akwara ya. Ahụ Sọl na-adajụkwa, mmụọ ọjọọ ahụ
na-esitekwa n’ebe ọ nọ wezuga onwe ya.

17

N’oge a, ndị Filistia chịkọtara ndị agha ha ọnụ, zukọtaa
n’obodo Sokoh nke dị na Juda maka ibu agha. Ha mara
ụlọ ikwu ha n’Efes Damim, nke dị n’agbata Sokoh na Azeka. 2
Mgbe ahụ, Sọl na ndị Izrel niile zukọtara maa ụlọ ikwu nke
ha na ndagwurugwu Ịla. Ha doro onwe ha n’usoro agha izute
ndị Filistia. 3 Ndị Filistia doro onwe ha n’elu ugwu n’otu
akụkụ, ma ndị Izrel dokwara onwe ha n’elu ugwu n’akụkụ nke
ọzọ. Ndagwurugwu dịkwa n’etiti ha. 4 Mgbe ahụ, otu onye
ọka agha aha ya bụ Golaịat, onye obodo Gat, sitere n’etiti
ụlọ ikwu ndị Filistia pụta. Nwoke a toro ogologo nke ukwuu;
ịdị ogologo ya ga-erukwa mita atọ. 5 O kpu okpu agha e ji
bronz kpụọ, ma yiri uwe agha nke ịdị arọ bronz e ji kpụọ ya
ga-erukwa iri kilogram ise na asaa. 6 O yikwa ihe agha o ji
kpuchie ụkwụ ya abụọ nke e ji bronz kpụọ, nyakwasịkwa
n’ubu ya ùbe e ji bronz kpụọ. 7 A kpụrụ ùbe ya ka ọ dịrị ka
osisi e ji ekwe akwa, jiri igwe ịdị arọ ya ga-eru kilogram asaa
kpụọ ọnụ ọnụ ùbe ahụ. Onye na-ebu ọta o ji ekpuchi obi ya
nọkwa n’ihu ya. 8 Golaịat guzoro kpọkuo ndị agha Izrel sị ha,
“Gịnị mere unu ga-eji pụta guzo n’usoro ibu agha. Ọ bụ na m
abụghị onye Filistia? Ọ bụkwa na unu onwe unu abụghị ndị
ozi Sọl? Họpụtaranụ onwe unu otu nwoke, ka ọ bịakwute
m. 9 Ọ bụrụ na onye ahụ unu họpụtara etigbuo m, anyị ga-
abụrụ unu ndị ohu, ma ọ bụrụkwanụ na m etigbuo ya, unu
ga-abụrụ anyị ndị ohu!” 10 Mgbe ahụ, onye Filistia ahụ sịrị,
“Taa, ana m ama usuu ndị agha Izrel aka n’ihu! Kpọpụtaranụ
m otu nwoke ka mụ na ya lụọ ọgụ.” 11 Mgbe Sọl na ndị agha
Izrel nụrụ ihe onye Filistia a kwuru, ha mara jijiji tụọkwa oke
egwu. 12 Ma Devid bụ nwa Jesi, onye Efrat nke Betlehem dị
na Juda. Jesi mụtara ndị ikom asatọ. N’oge nke Sọl, ọ ghọọla
agadi nwoke. 13 Atọ n’ime ụmụ ndị ikom Jesi, ndị bụ okenye,
soro Sọl gaa agha. Aha ha bụ Eliab, ọkpara ya, Abinadab, nwa
nke abụọ na Shama, nwa nke atọ. 14 Devid bụ ọdụdụ nwa.
Ụmụnne ya ndị okenye atọ na-eso Sọl. 15 Ma Devid na-apụ
jekwuru Sọl, ma na-alaghachikwa n’ụlọ ịzụ atụrụ nna ya na
Betlehem. 16 Golaịat, onye Filistia na-abịaru nso ụtụtụ na
uhuruchi, na-eguzo onwe ya otu a iri ụbọchị anọ. 17 Otu
ụbọchị, Jesi gwara Devid okwu sị, “Bịa ka i wegara ụmụnne gị
otu akpa ọka ndị a e ghere eghe. Chịrịkwa ogbe achịcha iri
ndị a chịlara ha. 18 Wegakwara onyeisi usuu ha, iri chiizi,
ndị a. Chọpụta otu ihe si agara ụmụnne gị natakwa ha ihe ị
ga-egosi anyị na ha dị ndụ.” 19 Ha na Sọl na ndị ikom Izrel
niile, nọ na ndagwurugwu Ịla, na-ebuso ndị Filistia agha.
20 Devid biliri njem n’isi ụtụtụ, hapụ igwe atụrụ ya n’aka
onye na-elekọta atụrụ, buru onyinye ndị ahụ gawa dịka Jesi
nyere ya n’iwu. Ọ bịarutere ụlọ ikwu ndị Izrel mgbe ha na-
apụ n’ihu agha, ha na-etikwa mkpu agha. 21 Ndị Izrel na ndị
Filistia dokwara onwe ha n’usoro izute onwe ha n’agha, ndị
agha megide ndị agha. 22 Devid hapụrụ ihe ndị ahụ n’aka
onye na-elekọta akpa niile, gbara ọsọ gaa n’usoro ndị agha
jụọ ụmụnne ya banyere udo ha. 23 Ma mgbe ha na ya nọ
na-akparịta ụka, onye mmeri n’ọgbọ agha, onye Filistia nke
Gat, Golaịat bụ aha ya, sitere n’usoro ndị agha Filistia pụta,
kwuokwa okwu niile ahụ dịka ọ na-ekwu na mbụ. Devid nụrụ
ihe o kwuru. 24 Mgbe ndị Izrel niile hụrụ nwoke a, ha gbara
ọsọ pụọ n’ihu ya ma tụọkwa oke egwu. 25 Ndị Izrel sịrị, “Unu
hụrụ nwoke a na-eguzo onwe ya? Ọ bụ ka ọ kparịa nnọọ ndị
Izrel ka o ji apụta? Eze kwere nkwa inye onye ọbụla ga-etigbu
ya akụ n’ebe ọ bara ụba. Ọ ga-akpọnyekwa ya nwa ya nwanyị
ka ọ bụrụ nwunye ya, meekwa ka ndị ezinaụlọ onye ahụ

gharakwa ịtụ ụtụ taks ọzọ n'Izrel!" 26 Devid jụrụ ndị ikom nọ
ya nso, "Gịnị ka a ga-emere nwoke ga-etigbu onye Filistia
a, meekwa ka mkparị a ghara ịdịrị Izrel ọzọ? Onye ka onye
Filistia a a na-ebighị ugwu bụ, na ọ ga-apụta na-akparị ndị
agha Chineke dị ndụ?" 27 Ha gwara ya otu ihe ahụ ha kwuru
na mbụ sị ya na ọ bụ ihe ahụ ka a ga-emere onye gburu ya.
28 Mgbe Eliab, nwanne Devid nke okenye, nụrụ ka ya na ndị
ikom ahụ na-ekwu okwu, o were iwe dị ọkụ megide ya, jụọ
ya sị, "Gịnị ka ị bịara ime n'ebe a? Onye kwa ka ị hapụrụ
atụrụ ole na ole ndị ahụ n'ọzara? Amaara m ụdị nganga dị
n'ime gị na echiche ọjọọ juru gị obi. Ihe ị ji bịa n'ebe a bụ
naanị ka ịhụchata ihe na-eme n'agha." 29 Ma Devid zara sị
ya, "Oleekwanụ ihe m mere ugbu a? Adara m iwu n'ihi na
m jụrụ ajụjụ?" 30 Devid chigharịkwara jekwuru onye ọzọ
jụọkwa ya otu ajụjụ ahụ. Ọ natakwara otu ụdị ọsịsa ahụ. 31
N'ikpeazụ, mgbe a matara ihe bụ uche Devid, e mere ka Sọl
mara ihe banyere Devid. Sọl zikwara ozi ka a kpọọ ya. 32
Devid sịrị Sọl, "Ka obi onye ọbụla ghara ịda mba n'ihi onye
Filistia a; ohu gị ga-aga lụso ya ọgụ." 33 Ma Sọl zaghachiri,
"Ị pụghị ibuso onye Filistia a agha, megide ya, n'ihi na i bụ
naanị nwantakịrị, ma ya onwe ya bu onye na-ebu agha siterị
na mgbe ọ bụ okorobịa." 34 Ma Devid gwara Sọl sị, "Ohu gị
bụ onye na-elekọta atụrụ nna ya. Mgbe ọdụm maọbụ anụ
ọhịa bịa bịara buru atụrụ site n'igwe atụrụ ahụ, 35 achụụrụ
m ya, tigbuo ya ma napụtakwa atụrụ ahụ site n'ọnụ ya. Mgbe
o biliri imegide m, ejidere m ya n'ajị ya, tie ya ihe, gbuo ya.
36 Etigburu m ọdụm na anụ ọhịa bịa ahụ, ugbu a, apụkwara
m ime onye Filistia a na-amaghị Chineke otu ihe ahụ, n'ihi
na ọ kparịala usuu ndị agha Chineke dị ndụ! 37 Onyenwe
anyị ahụ napụtara m site n'aka ọdụm na anụ ọhịa bịa ga-
anapụtakwa m site n'aka onye Filistia a!" N'ikpeazụ, Sọl sịrị
Devid, "Gaa, ka Onyenwe anyị nọnyere gị." 38 Mgbe ahụ, Sọl
yinyere Devid uwe ime ahụ nke ya, yikwasịkwa ya uwe agha
igwe, ma kpukwasị ya okpu bronz n'isi. 39 Devid fanyere
mma agha n'ime uwe ahụ, malite ijegharị ije, n'ihi na ọ maghị
otu e si eyi uwe ndị ahụ ejegharị. Ọ dịghị anya, o gwara Sọl
okwu sị, "Agaghị m eyi uwe ndị a n'ihi na o doghị m ahụ."
Ya mere, Devid yipụrụ ha. 40 Emesịa, o were mkpanaka ya
n'aka ya, site n'iyi họpụta nkume ise dị mụrụmụrụ tinye ha
n'akpa nta dị n'ime akpa onye ọzụzụ atụrụ ya. O jidere ebe ya
n'aka ya, malite ịpụkwuru onye Filistia ahụ. 41 Onye Filistia
ahụ, na-abịa nso na-apụkwute Devid, onye ahụ na-ebu ọta ya
na-agakwa n'ihu ya. 42 O lere Devid anya hụ na ọ bụ naanị
nwantakịrị nwoke, onye ahụ dị mma, onye mara mma ile
anya. N'ihi ya, o ledara Devid anya. 43 Ọ sịrị Devid, "Abụ
m nkịta, na i ji mkpanaka na-abịakwute m?" Onye Filistia
ahụ ji aha chi niile ya bụọ Devid ọnụ. 44 Ọ sịrị, "Bịa n'ebe
a ka m were anụ ahụ gị mere anụ ufe nke eluigwe na anụ
ọhịa niile ihe oriri!" 45 Ma Devid sịrị onye Filistia ahụ, "I ji
mma agha na ùbe igwe na ùbe osisi, na-abịakwute m, ma
eji m aha Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, Chineke
nke usuu ndị agha Izrel ahụ ị kparịrị, na-abịakwute gị. 46
Taa ka Onyenwe anyị ga-enyefe gị n'aka m. Aga m etigbu gị,
bepụkwa gị isi. Taa aga m ewere anụ ahụ ndị agha Filistia
niile nyefee n'aka ụmụ anụ ufe niile nke eluigwe, na ụmụ anụ
ọhịa niile nke ụwa. Ụwa niile ga-amatakwa na Chineke nọ
n'Izrel. 47 Ndị niile guzokwa n'ebe a ga-amata na Onyenwe
anyị adịghị eji mma agha maọbụ ùbe azọpụta. N'ihi na agha a
bụ nke Onyenwe anyị, ọ ga-ewerekwa unu niile nyefee anyị
n'aka." 48 Mgbe onye Filistia ahụ na-abịa nso ibuso ya agha,
Devid jiri ọsọ gbara gaa n'ihu agha izute ya. 49 Ọ manyere
aka n'ime akpa ya wepụta otu nkume, maa ya mata onye
Filistia ahụ n'egedege ihu. Nkume ahụ mikpuru n'egedege
ihu ya, ọ dakwara kpuo ihu n'ala. 50 Otu a ka Devid si jiri ebe
na nkume merie onye Filistia ahụ. O gburu onye Filistia ahụ
ma o jighị mma ọbụla n'aka ya gbuo ya. 51 Devid gbaara ọsọ
jeruo n'ebe Golaịat dara, mịịrị mma agha ya site n'ọbọ, jiri ya
gbuo ya. O ji ya bepụkwa isi ya! Mgbe ndị Filistia hụrụ na
onye ọka agha ha adaala nwụọ, ha tụgharịrị gbawa ọsọ. 52
Mgbe ahụ, ndị agha Izrel na Juda tiri mkpu ọṅụ, biliekwa,
malite ịchụ ndị Filistia ọsọ. Ha chụrụ ha ọsọ chụruo ha n'ọnụ
ụzọ ama Gat, na n'ọnụ ụzọ ama Ekrọn. Ndị Filistia nwụrụ
anwụ dara nnọọ aghara aghara n'ụzọ Shaaraim nke gawara
Gat na Ekrọn. 53 Emesịa, ndị Izrel lọghachiri bịa kwakọrọ ihe
niile dị n'ụlọ ikwu ndị Filistia, nke ha hapụrụ gbaa ọsọ. 54
Devid buuru isi onye Filistia bulata na Jerusalem. Ma dobe
ngwa agha onye Filistia ahụ n'ime ụlọ ikwu nke ya. 55 Mgbe
Sọl nọ na-ele Devid anya ka ọ na-apụ izute onye Filistia ahụ,
ọ sịrị Abna, ọchịagha ya, "Abna, nwa onye ka nwokorobịa ahụ
bụ?" Abna zara sị, "Dịka i si adị ndụ, eze, amaghị m." 56 Eze
zara sị, "Chọpụta onye mụrụ nwokorobịa a." 57 Mgbe Devid
si n'igbu onye Filistia ahụ lọghachi, Abna duuru ya, dute ya
n'ihu Sọl. Isi onye Filistia a dịkwa n'aka Devid. 58 Sọl jụrụ ya
sị, "Nwokorobịa, nwa onye ka ị bụ?" Devid zara sị, "Abụ m
nwa ohu gị nwoke Jesi onye Betlehem."

18 Mgbe Devid gwasịrị Sọl okwu, ịhụnanya dị ukwuu
malitere n'etiti Jonatan na Devid. Jonatan hụrụ Devid
n'anya dịka o si hụ onwe ya. 2 Sọl mere ka Devid nọgide
n'ụlọeze. O kwekwaghị ka ọ laghachi n'ụlọ nna ya. 3 Jonatan
na Devid gbara ndụ n'ihi na Jonatan hụrụ Devid n'anya dịka
o si hụ onwe ya. 4 Jonatan yipụtara uwe o yi n'ahụ nye ya
Devid, nyekwa ya uwe ime ahụ ya, na ọ bụladị mma agha
ya, ma ụta ya na eriri ukwu ya. 5 Devid jeziri ozi niile Sọl
ziri ya, o mere ihe niile nke ọma nke a mere na Sọl nyere
ya ọkwa dị elu n'etiti ndị agha ya. Ọnọdụ a dị mma n'anya
ndị Izrel nakwa n'anya ndị agha Sọl. 6 Mgbe ndị agha ahụ
na-alọghachite, mgbe Devid gbusịrị onye Filistia ahụ, ndị
inyom sitere n'obodo niile nke Izrel pụta izute eze Sọl. Ha
na-abụ abụ na-ete egwu ọṅụ, nke ha ji ụbọ akwara na ihe
egwu ndị ọzọ na-eti. 7 Dịka ha na-ete egwu, ha bụrụ abụ sị,
"Sọl egbuola ọtụtụ puku ndị agha ma Devid egbuola iri puku
kwụrụ puku ndị agha." 8 Nke a were Sọl iwe nke ukwuu. O
kwuru n'ime onwe ya sị, "Gịnị bụ nke a? Ha enyela Devid
ugwu dịka onye gburu iri puku kwụrụ puku ndị agha, ma
mụ onwe m ka ha nyere naanị ugwu dịka onye gburu ọtụtụ
puku ndị agha. Gịnị ọzọ fọdụrụ ya ugbu a, ma ọ bụghị naanị
inweta alaeze?" 9 Site n'ụbọchị ahụ gawa, Sọl malitere ile
Devid anya ọjọọ. 10 N'echi ya, mmụọ ọjọọ Chineke zitere
bịara dakwasị Sọl, ọ malitekwara ibu amụma n'ụlọ ya. Ma
Devid kpọrọ ụbọ akwara dịka ọ na-eme mgbe ọbụla. Ma n'oge
a, o nwere ùbe dị Sọl n'aka. 11 Ọ tụrụ ùbe ahụ, kwuo n'obi ya
sị, "Aga m atụgide Devid n'aja ụlọ ahụ." Ma Devid wezugara
onwe ya, ugboro abụọ ndị a. 12 Sọl na-atụ Devid egwu, n'ihi
na Onyenwe anyị ahapụla Sọl, ma nọnyere Devid. 13 Emesịa,
Sọl mere ihe ga-eme ka ọ ghara ịhụkwa Devid anya ọzọ. O
mere Devid ka ọ bụrụ onye na-elekọta puku ndị agha, ndị ọ
na-edu na-aga ibu agha. 14 Ma ihe niile ọ na-eme na-agara ya

nke ọma, n’ihi na Onyenwe anyị na-anọnyere ya. 15 Mgbe Sọl
hụrụ na ọ bụ onye nwere uche nke ọma, ọ tụrụ ya ụjọ. 16 Ma
Izrel na Juda niile hụrụ Devid n’anya, n’ihi na ọ na-edu ha
n’agha. 17 Sọl gwara Devid okwu sị ya, “Lee ada m nwanyị
Merab. Aga m akpọnye gị ya, ka ị lụọ ya. Naanị jeere m ozi,
lụọkwa agha Onyenwe anyị.” N’ihi na Sọl kwuru n’ime obi ya
sị, “Agaghị m ewelite aka m megide ya. Ka ndị Filistia mee
nke ahụ.” 18 Ma Devid sịrị Sọl, “Onyekwanụ ka m bụ, gịnịkwa
bụ ezinaụlọ m maọbụ agbụrụ m n’Izrel, nke m ga-eji bụrụ
ọgọ nwoke eze?” 19 O ruo, na mgbe a ga-eduru Merab, ada
Sọl dunye Devid, akpọrọ ya nye Adriel, onye Mehola ka ọ lụọ.
20 N’oge a, a chọpụtara na Mikal, ada Sọl hụrụ Devid n’anya,
mgbe e mere ka Sọl mata nke a, obi tọrọ ya ụtọ. 21 O kwuru
n’obi ya sị, “Aga m akpọnye ya nwa m nwanyị, ka ọ bụrụ
ihe ịma n’ọnya nye ya, ka aka ndị Filistia si otu a megide
ya.” Ya mere, Sọl gwara Devid sị ya, “Ugbu a i nwekwara
ohere ọzọ ịghọ ọgọ m nwoke.” 22 Sọl nyere ndị ohu ya iwu
sị, “Gwanụ Devid okwu na nzuzo sị ya, ‘Lee, ihe banyere gị
masịrị eze, ndị niile na-ejere ya ozi hụkwara gị n’anya. Ugbu
a, kwerenụ ịbụ ọgọ ya.’” 23 Ha gwara Devid okwu ndị a niile.
Ma Devid zara sị, “Ọ bụ ihe nta ịbụ ọgọ eze? Mụ onwe m bụ
onye ogbenye, onye a na-amaghị ama.” 24 Mgbe ndị ohu Sọl
gwara Sọl ihe Devid kwuru, 25 ọ gwara ha sị, “Gwanụ Devid,
‘Eze achọghị ihe ọzọ dịka ụgwọ isi akụ ọbụla karịa naanị narị
apị ndị Filistia. Ka ọ bụrụ ọbọ ọ ga-abọrọ m n’isi ndị iro m.’”
Ma ihe Sọl bu n’obi bụ na a ga-egbu Devid n’ọgụ ahụ. 26
Mgbe ndị ohu eze gwara Devid ihe eze kwuru, ọ tọrọ ya ụtọ,
n’ihi ya, o kwenyere ịbụ ọgọ eze. Tupu oge ahụ a kara aka
eruo, 27 Devid na ndị agha ya pụrụ gbuo narị ndị Filistia
abụọ, werekwa apị ha gosi eze. Sọl kpọnyere Devid Mikal,
nwa ya nwanyị, ka ọ bụrụ nwunye ya. 28 Mgbe Sọl hụrụ na
Onyenwe anyị na-anọnyere Devid, hụkwa na Mikal nwa ya
nwanyị hụrụ Devid n’anya, 29 ọ tụrụ Devid ụjọ karịa na mbụ.
Sọl kpọkwara Devid asị, gụọ ya dịka onye iro ụbọchị ndụ
ya niile. 30 Ndịisi agha Filistia na-apụta ibu agha dịka ha
na-eme mgbe ọbụla, ma Devid na-eme nke ọma karịa ndị
ọchịagha Sọl ndị ọzọ niile. Nke a mere ka Devid ghọọ onye a
mara aha ya n’ala ahụ niile.

19 Sọl gwara ndị ohu ya na ọkpara ya, Jonatan, ka ha gbuo
Devid. Ma n’ihi na ihe banyere Devid masịrị Jonatan, 2
ọ dọrọ ya aka na ntị, “Nna m Sọl na-achọ ohere igbu gị. Lezie
anya chee ndụ gị nche, ụtụtụ echi, gaa n’ebe ị ga-ezo onwe
gị nọdụ n’ebe ahụ. 3 Mụ na nna m ga-eso bịa n’akụkụ ọhịa
ebe ahụ i zoro onwe gị. Aga m agwa ya okwu banyere gị.
Ihe ọbụla m chọpụtara, aga m agwa gị.” 4 Jonatan kwuru
okwu ọma banyere Devid nye Sọl nna ya sị ya, “Ka eze ghara
ime ihe ọjọọ megide Devid bụ ohu ya. O nwebeghị ihe ọjọọ
o mere gị. N’ezie, ihe niile o mere bụ ihe baara gị uru nke
ukwuu. 5 Ọ kpọrọ ndụ ya asị mgbe o gburu onye Filistia ahụ.
Onyenwe anyị nyekwara ndị Izrel niile mmeri dị ukwuu. Obi
dịkwa gị ụtọ mgbe ị hụrụ nke a. Gịnị mekwaranụ i ga-eji
mejọọ nwoke aka ya dị ọcha dịka Devid, site n’igbu ya ebe ọ
bụ na ikpe amaghị ya?” 6 Sọl ṅara Jonatan ntị ṅụọkwa iyi sị,
“Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, agaghị egbu ya.” 7 Emesịa,
Jonatan kpọrọ Devid gwa ya ihe mere. Jonatan duuru Devid
gaa n’ihu Sọl. Ihe niile dizikwara dịka ọ dị na mbụ. 8 Agha
ọzọ dakwara. N’oge a, Devid duuru ndị agha ya pụọ ibuso
ndị Filistia agha. O gburu ọtụtụ n’ime ha, chụọkwa ndị agha
Filistia ọsọ. 9 Ma mmụọ ọjọọ Onyenwe anyị zitere bịakwasịrị
Sọl dịka ọ nọ n’ime ụlọ ya, ùbe ya dịkwa ya n’aka. Mgbe Devid
na-akpọ n’ụbọ akwara, 10 Sọl tụrụ ùbe ahụ ka ọ tugbuo Devid
n’ahụ aja, ma ọ gbapụrụ site n’ihu Sọl, ma ùbe ahụ manyere
n’aja ụlọ ahụ. Devid gbapụrụ ọsọ zoo onwe ya n’abalị ahụ.
11 Sọl zipụrụ ndị agha ka ha chee ụlọ Devid nche, gbuo ya
mgbe ọ pụtara n’ụtụtụ. Ma Mikal nwunye Devid gwara ya sị,
“Ọ bụrụ na ị gbapụghị, zoo onwe gị n’abalị a, onye nwụrụ
anwụ ka ị ga-abụ n’ụtụtụ echi.” 12 Ya mere, Mikal sitere na
oghereikuku wetuo Devid, ebe o si gbapụ. 13 Emesịa, Mikal
kwagharịrị ihe ndina Devid, were ihe a kpụrụ akpụ tụkwasị
n’elu ya, werekwa akwa kpuchie ya, tinye ihe ajị ewu n’ebe isi
ya. 14 Mgbe ndị agha ahụ bịaruru ijide Devid na ịkpụgara ya
Sọl, Mikal gwara ha sị, “Ahụ esighị ya ike.” 15 Mgbe ahụ, Sọl
zighachiri ndị ahụ azụ n’ebe Devid nọ si ha, “Bute ya na ihe
ndina o dina n’elu ya, ka m gbuo ya.” 16 Mgbe ndị ikom ahụ
batara, ha hụrụ ihe a kpụrụ akpụ ka ọ dị n’elu ihe ndina,
hụkwa ajị ewu ka ọ dị n’akụkụ ebe isi nke ihe ndina ahụ. 17
Sọl jụrụ Mikal sị, “Gịnị mere i ji ghọgbuo m otu a, mee ka
onye iro m gbalaga?” Mikal zara, “Ọ bụ ya sịrị m, ‘Hapụ m ka
m pụọ, n’ihi gịnị ka m ga-eji gbuo gị?’” 18 Mgbe Devid gbara
ọsọ gbalaga, ọ gakwuru Samuel na Rema, kọrọ ya ihe niile Sọl
mere ya. Ya na Samuel gara biri na Naịọt. 19 Ozi ruru Sọl ntị,
“Devid nọ na Naịọt n’ime Rema,” 20 ya mere, o zipụrụ ndị
ikom ka ha gaa jide ya. Ma mgbe ha rutere, ha hụrụ otu ndị
amụma ka ha na-ebu amụma, hụkwa Samuel ka ọ na-eguzo
n’ebe ahụ dịka onyeisi ha. Mmụọ nke Chineke bịakwasịrị
ndị ozi Sọl ahụ, mee ka ha malitekwa ibu amụma. 21 Mgbe
Sọl nụrụ ihe mere, o zipụkwara ndị agha ọzọ, ma ha onwe
ha bukwara amụma! Otu ihe ahụ mekwara ndị o zipụrụ nke
ugboro atọ. 22 N’ikpeazụ ya onwe ya pụrụ gaa Rema, ruo
n’olulu mmiri Seku. Ọ jụrụ, “Ebee ka Samuel na Devid nọ?”
Ha sịrị, “Ha nọ na Naịọt nke Rema.” 23 Ya mere, Sọl gara
Naịọt nke dị na Rema. Ma Mmụọ nke Chineke bịakwasịrị ya,
dịka ọ na-aga n’ụzọ ọ malitere ibu amụma tutu ruo mgbe ọ
bịaruru Naịọt. 24 O yipụrụ uwe ya buo amụma n’ihu Samuel.
Ọ gba ọtọ dinara ala n’ebe ahụ ehihie ahụ, na abalị ahụ niile.
Ọ bụ nke a mere ndị mmadụ ji sị, “Sọl ọ ghọọla otu n’ime ndị
amụma?”

20 Devid sitere na Naịọt n’ime Rema gbapụ ọsọ, chọta
Jonatan, sị ya, “Ọ bụ gịnị ka m mere? Gịnị bụkwa ihe
ọjọọ m mere? Olee ụzọ m si mejọọ nna gị, mere o ji na-achọsi
ike ka ọ napụ m ndụ m?” 2 Jonatan sịrị ya, “Nke a abụghị
eziokwu. Ị gaghị anwụ! Ihe dị otu a adịghị nna m n’obi, n’ihi
na ọ na-agwa m ihe ọbụla ọ na-ezube ime, ọ bụladị ihe ukwu
maọbụ ihe ntakịrị. Amakwaara m na ọ gaghị ezonarị m ihe dị
otu a. Mba, ọ bụghị eziokwu.” 3 Devid ṅụrụ iyi sị, “Nna gị
maara nke ọma na m anatala amara n’ebe ị nọ, n’ihi ya, o
kwuola n’ime onwe ya sị, ‘Agaghị m agwa Jonatan, ka ọ ghara
iwute ya.’ Ma eji m Onyenwe anyị na mkpụrụobi gị na-aṅụ iyi
na-asị na ọ bụ naanị otu nzọ ụkwụ dị ugbu a n’etiti mụ na
ọnwụ.” 4 Jonatan sịrị Devid, “Ihe ọbụla ị chọrọ ka m mee, aga
m emere gị ya.” 5 Devid sịrị ya, “Lee echi ga-abụ mmemme
ọnwa ọhụrụ, e kwesiri m iso eze rie nri. Ma hapụ m ka m ga
zoo onwe m n’ọhịa tutu ruo uhuruchi nke nwanne echi. 6 Ọ
bụrụ na nna gị ajụọ ase m, sị ya, ‘Devid rịọsiri m arịrịọ ike ka
m hapụ ya ka ọ gbaga Betlehem, bụ obodo ya, n’ihi a na-achụ
aja nke dịrị agbụrụ ya kwa afọ.’ 7 Ọ bụrụ na ọ sị, ‘Ọ dị mma,’

mgbe ahụ, udo ga-adịrị ohu gị. Ma ọ bụrụ na o wee iwe nke
ukwuu, mara n'ezie na o zubere ime m ihe ọjọọ. 8 Ma gị onwe
gị, meere ohu gị ebere, n'ihi na i meela ka o sooro gị baa
n'ọgbụgba ndụ n'ihu Onyenwe anyị. Ọ bụrụ na ikpe mara
m, gị onwe gị gbuo m. N'ihi gịnị ka ị ga-eji nyefee m n'aka
nna gị?" 9 Jonatan sịrị, "Agaghị m eme ya, lee, a sịkwa na m
maara na nna m na-achọ igbu gị, ọ bụ na m agaghị agwa gị?"
10 Devid jụrụ ya, "Onye ga-agwa m ma ọ bụrụ na nna gị aza
gị okwu ike ike?" 11 Jonatan sịrị ya, "Bịa ka anyị pụọ gaa
n'ọhịa." Ya mere, ha abụọ pụrụ jee n'ọhịa. 12 Jonatan gwara
Devid sị, "Eji m aha Onyenwe anyị, Chineke Izrel na-ekwe
nkwa na-asị gị, n'oge ugbu a echi, maọbụ nwanne echi, aga m
akpanyere nna m ụka banyere gị, meekwa ka ị mata ihe ọ na-
eche banyere gị. Ọ bụrụ na obi dị ya mma n'ebe ị nọ, aga m
eme ka ị mata. 13 Ma ọ bụrụ na nna m na-achọ imerụ gị ahụ,
ka Onyenwe anyị mesoo Jonatan mmeso, otu ọbụla o si dị
njọ, ma ọ bụrụ na m abịaghị gwa gị, zilaga gị ka ị laa n'udo.
Ka Onyenwe anyị nọnyere gị dịka o si nọnyere nna m. 14
Chetakwa, i ghaghị igosi m ịhụnanya na obi ebere Onyenwe
anyị, ma ọ bụrụ na m anwụọ. 15 E wezugakwala ịhụnanya
gị na obi ebere gị site n'ebe ezinaụlọ m dị, ọ bụladị mgbe
Onyenwe anyị bipụchara ndị iro Devid niile site n'elu ụwa."
16 Jonatan na ụlọ Devid gbara ndụ. O kwuru sị, "Ka Onyenwe
anyị kpee ndị iro Devid niile ikpe." 17 Jonatan mere ka Devid
site n'ịhụnanya ọ hụrụ ya ṅụọra ya iyi. N'ihi na Jonatan hụrụ
Devid n'anya dịka ọ hụrụ onwe ya. 18 Mgbe ahụ, Jonatan
sịrị Devid, "Echi bụ mmemme ọnwa ọhụrụ. A ga-ele anya
gị, n'ihi na ọnọdụ gị ga-atọgbọrọ n'efu. 19 Nwanne echi ya,
n'oge uhuruchi, gaa n'ebe ahụ i zoro onwe gị mgbe nsogbu a
malitere, chere n'ebe ahụ, n'akụkụ nkume Ezel. 20 Aga m
abịa gbaa àkụ atọ n'akụkụ ya dịka a ga-asị na o nwere ihe m
chọrọ iji ụta m gbata. 21 Emesịa, aga m ezipu otu nwantakịrị
sị ya, 'Gaa chọta àkụ ndị ahụ.' Ọ bụrụ na ị nụ ka m na-agwa
ya okwu sị, 'Lee àkụ ndị a dị n'akụkụ azụ gị, chita ha ebe a,'
mgbe ahụ, pụta n'ihi, dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, udo dịrị
gị, egwu ọbụla adịghị. 22 Ma ọ bụrụ na m agwa nwantakịrị
ahụ okwu sị ya, 'Lee, àkụ ahụ dị n'ihu gị,' ọ pụtara na ị ghaghị
isi n'ebe a pụọ, n'ihi na Onyenwe anyị ezipụla gị. 23 Ma ihe
banyere okwu ahụ anyị kwuru, cheta na Onyenwe anyị bụ
onye akaebe, n'etiti mụ na gị ruo mgbe ebighị ebi." 24 Ya
mere, Devid gara zoo onwe ya n'ọhịa. Mgbe oge mmemme
ọnwa ọhụrụ ruru, eze Sọl nọdụrụ ala iri nri. 25 Ọ nọdụrụ
ọdụ n'akụkụ aja ụlọ, bụ ebe ọ dị mbụ anọ, na ncherita ihu
Jonatan. Abna nọdụrụ n'akụkụ Sọl, ma oche Devid na-anọ
enweghị onye nọ ya. 26 Sọl ekwughị ihe ọbụla banyere ya
n'ụbọchị ahụ, n'ihi na o chere na ọ dị ihe ndaba mere, nke
tinyere Devid n'ọnọdụ adịghị ọcha. Sọl kwuru n'obi ya sị, "E,
ọ ghaghị ịbụ ihe kpatara ya." 27 Ma n'echi ya, bụ abalị nke
abụọ nke ọnwa ọhụrụ, ọnọdụ Devid tọgbọrọ n'efu ọzọ. Mgbe
ahụ, Sọl sịrị nwa ya Jonatan, "Gịnị mere nwa Jesi abịaghị iso
rie nri, ma ụnyaahụ ma taa?" 28 Jonatan zara sị, "Devid rịọrọ
sị m nye ya ike ka ọ gaa Betlehem. 29 Ọ sịrị m, 'Kwere ka m
gaa n'ihi na ndị ezinaụlọ anyị nwere aja mmemme ha na-eme
n'obodo. Nwanne m nwoke nyere m iwu sị m na m aghaghị
ịbịa. Ọ bụrụ na m ahụta amara n'ebe ị nọ, biko kwere ka m
gaa hụ ụmụnne m.' Ọ bụ nke a mere ọ bịaghị na tebul eze."
30 Iwe were Sọl nke ukwuu. Ọ gwara Jonatan okwu n'iwe sị
ya, "Gị nwa nke nwanyị na-enupu isi, nke uche ya gbagọrọ
agbagọ. Ị na-eche na m amaghị na i dịnyere nwa Jesi si otu a
wetara onwe gị na nne gị ihe ihere? 31 N'ihi na ụbọchị niile
nwa Jesi dị ndụ n'ụwa a, ọnọdụ gị na alaeze gị agaghị eguzosi
ike. Ugbu a, pụọ, zipụ ozi kpọtara m ya ka m gbuo ya!" 32
Jonatan jụrụ nna ya Sọl sị, "Gịnị ka o mere? N'ihi gịnị ka a
ga-eji mee ka ọ nwụọ?" 33 Ma Sọl tụrụ ùbe o ji n'aka ya ka
o jiri ya tugbuo Jonatan, ma Jonatan zere ya. Nke a mere
ka Jonatan mata n'ezie na nna ya na-achọ igbu Devid. 34
Jonatan si na tebul ahụ bilie n'oke iwe pụọ, o righịkwa nri
n'ụbọchị nke abụọ nke mmemme ahụ, n'ihi na omume ihere
nna ya mesoro Devid wutere ya hie nne. 35 N'ụtụtụ echi
ya, dịka ha kara aka, Jonatan gara n'ọhịa, ya na nwantakịrị
nwoke so gaa. 36 Ọ sịrị nwantakịrị nwoke ahụ, "Gbara ọsọ gaa
chọta àkụ ndị ahụ niile m na-agba." Mgbe nwantakịrị ahụ
na-agba ọsọ na-aga, Jonatan gbapụrụ àkụ, gbafee ya n'ihu
nwantakịrị ahụ. 37 Mgbe nwokorobịa ahụ na-ejeru nso ebe
àkụ ahụ Jonatan gbara dị, Jonatan kpọkuru ya sị ya, "Àkụ ahụ
dị n'ihu gị." 38 Mgbe ahụ, o tiri mkpu sị, "Mee ngwangwa!
Gawa ọsịịsọ! Eguzokwala!" Nwokorobịa ahụ chịkọtara àkụ ndị
ahụ niile gbaghachikwute nna ya ukwu. 39 Ma nwantakịrị
nwoke ahụ aghọtaghị ihe Jonatan mere; ma Jonatan na Devid
maara ihe gara. 40 Jonatan nyere nwokorobịa ahụ ụta ya na
àkụ ndị ahụ ka ọ chighachi ha n'obodo. 41 Mgbe nwokorobịa
ahụ lara, Devid biliri site n'akụkụ ndịda nkume ahụ ebe o
zoro onwe kpuo ihu ya n'ala, kpọọ isiala ugboro atọ, n'ihu
Jonatan. Ha suritere onwe ha ọnụ, bekọkwaa akwa. Ma Devid
kwara akwa karịa. 42 N'ikpeazụ, Jonatan gwara Devid okwu
sị, "Gaa n'udo, n'ihi na anyị ejirila aha Onyenwe anyị ṅụọ iyi
ịbụ enyi n'etiti onwe anyị, na-asị, 'Onyenwe anyị bụ onye
akaebe n'ebe mụ na gị, na n'ebe ụmụ ụmụ m, na ụmụ ụmụ gị
nọ ruo mgbe ebighị ebi.'" Ha kewara. Devid malitere ịpụ, ma
Jonatan tụgharịrị baa n'obodo.

21 Devid jere n'obodo Nob ịhụ Ahimelek, onye nchụaja.
Ahimelek mara jijiji mgbe ọ hụrụ Devid. Ọ sịrị Devid,
"Gịnị mere naanị gị ji bịa? Gịnị mere o nweghị onye so gị?"
2 Devid zara Ahimelek, onye nchụaja sị, "Eze ziri m ozi dị
mkpa, ma sị m, 'Ka onye ọbụla ghara ịma ihe ọbụla banyere
ozi a m na-eziga gị.' Ma banyere ụmụ okorobịa m, agwala m
ha ebe ha ga-ezute m. 3 Ugbu a, olee ihe oriri i nwere? Nye
m ogbe achịcha ise maọbụ ihe ọzọ i nwere." 4 Onye nchụaja
ahụ zara Devid sị, "Enweghị m achịcha ana edoghị nsọ n'ebe
a. Ma otu ọ dị, e nwere ụfọdụ achịcha e doro nsọ n'ebe a, ma
ọ bụrụ na ụmụ okorobịa gị na ha so debere onwe ha ọcha,
na-emetụghị nwanyị ahụ." 5 Devid zara sị ya, "N'ezie, anyị
ekwebeghị ka ụmụ nwanyị bịa anyị nso, dịka anyị dị mbụ
eme ma anyị na-eje ozi. Ndị ikom ndị a na-edo onwe ha nsọ
ọ bụladị mgbe njem anyị na-adịghị nsọ ka ọfọdụzie njem
nke taa." 6 Ebe nri ọzọ na-adịghị, onye nchụaja ahụ nyere
Devid achịcha nsọ, bụ achịcha nke iche n'Ihu Onyenwe anyị,
nke ewepụtara site n'ihu Onyenwe anyị n'ime ebe ịchụ aja,
debekwa achịcha ọhụrụ nke e ji gbanwee nke ochie dị n'ebe
ahụ. 7 Ma otu onye odibo Sọl nọ n'ebe ahụ n'ụbọchị ahụ,
onye e jigidere n'ihu Onyenwe anyị. Ọ bụ Doeg, onye Edọm
onyeisi ndị na-azụ anụ ụlọ Sọl. 8 Devid jụrụ Ahimelek ajụjụ sị
ya, "I nweghị ùbe maọbụ mma agha n'ebe a? Ewetaghị m
mma agha m maọbụ ngwa agha ọzọ, n'ihi na ozi eze ziri anyị
dị oke ngwangwa." 9 Onye nchụaja zaghachiri, "Mma agha
Golaịat, onye Filistia, onye ahụ i tigburu na ndagwurugwu
Ịla dị n'ebe a, a fụchiri ya n'akwa n'azụ efọọd. Ọ bụrụ na ị

chọrọ ya, were ya, n'ihi na ọ dịghị mma agha ọzọ dị n'ebe a
ma ọ bụghị nke ahụ." Devid sịrị, "Ọ dịghị nke dịka ya, nye
m ya." 10 N'ụbọchị ahụ, Devid gbapụrụ ọsọ site n'ebe Sọl
nọ gbakwuru Akish eze ndị Gat. 11 Ma ndị ozi Akish sịrị ya,
"Onye a ọ bụghị Devid, eze nke ala ahụ? Ọ bụghị ya bụ isi abụ
ha na-abụ mgbe ha na-ete egwu na-asị: "'Sọl egbuola ọtụtụ
puku ndị iro ya, Devid egbukwaala iri puku kwụrụ puku ndị
iro nke ya'?" 12 Mgbe Devid nụrụ okwu ndị a, ọ tụrụ egwu
ihe Akish eze Gat ga-eme ya. 13 N'ihi ya ọ gbanwere omume
ya, bido ime dịka onyeisi na-adịghị mma. O bidokwara ịka
akara n'ibo, bidokwa na-agụsasị ọnụ mmiri n'ahụọnụ ya. 14
Akish gwara ndị ozi ya okwu sị ha, "Leenụ nwoke a! Ọ bụ
onyeisi mebiri! Gịnị mere unu ji kpọtara m ya? 15 Ndị na-ayị
ara ha kọrọ m, nke mere unu ji kpọtara m nwoke a n'ebe a ka
ọ bịa na-eme ka onye na-ayị ara n'ihu m? O kwesiri ka onye
dị otu a bata n'ụlọ m?"

22 Devid hapụrụ Gat gbaba n'ọgba nkume Adulam. Mgbe
ụmụnne ya ndị ikom na ndị ezinaụlọ nna ya nụrụ nke
a, ha jekwuru ya n'ebe ahụ. 2 Ndị ọzọ malitekwara ịbịakwute
ya n'ebe ahụ, ndị niile nọ na mkpagbu dị iche iche, ndị ji
ụgwọ, na ndị ọchịchị Sọl na-adịghị mma. Ha niile jekwuru
ya. Ọ dịghị anya Devid ghọọrọ onyendu ha. Ihe ruru narị
mmadụ anọ so ya. 3 Devid sitere n'ebe ahụ jee Mizpa dị na
Moab rịọọ eze obodo ahụ sị, "Biko, ị ga-ekwe ka nna m na
nne m pụta bịa biri n'etiti unu tutu ruo mgbe m matara ihe
Chineke na-aga imere m?" 4 Ya mere, ọ hapụrụ ha ka ha
nọdụ na nke eze Moab. Ha na ya nọgidere oge niile Devid bi
n'ebe ahụ e wusiri ike. 5 Ma Gad onye amụma sịrị Devid,
"Anọgidela n'ebe ahụ e wusiri ike, kama laghachi n'ala Juda."
Ya mere, Devid biliri gaa n'oke ọhịa Heret. 6 Ugbu a Sọl nụrụ
na achọtala ebe Devid na ndị ikom na-eso ya nọ. Sọl, onye
ji ùbe ya n'aka nọdụrụ ala n'okpuru osisi tamarisk nke dị
n'ugwu dị na Gibea. Ndị ozi ya guzokwa gburugburu ya. 7 Sọl
gwara ha sị, "Geenụ ntị unu ndị ikom Benjamin! Ọ bụ unu
niile ka nwa Jesi ga-enye ala ubi na ubi vaịnị? Ọ bụ unu niile
ka ọ ga-eme ndị ọchịagha na-achị ọtụtụ puku ndị agha, na
ọchịagha na-achị ọtụtụ narị ndị agha? 8 Ọ bụ ya mere unu ji
dịnyere ya imegide m? Ọ dịghị onye ọbụla n'ime unu gwara
m na nwa m na nwa Jesi gbara ndụ. Ọ dịghị onye ọbụla n'ime
unu ihe gbasara m na-emetụ n'obi ịgwa m na nwa m nwoke
akpaliela ohu m imegide m, ichebiri m n'ụzọ, dịka o mere
n'ụbọchị taa." 9 Ma Doeg onye Edọm, onye so ndị ozi Sọl
guzo n'ebe ahụ kwuru sị, "Ahụrụ m mgbe nwa Jesi bịakwutere
Ahimelek, nwa Ahitub na Nob. 10 Ahimelek jụtaara ya ase
site n'aka Onyenwe anyị, ma nyekwa ya ihe oriri na mma
agha Golaịat onye Filistia." 11 Mgbe ahụ, eze Sọl zipụrụ ozi
nye Ahimelek nwa Ahitub na ndị ezinaụlọ nna ya niile, ndị
bụ ndị nchụaja na Nob. Ha niile bịara guzo n'ihu eze. 12 Sọl
gwara ha okwu sị, "Gee ntị, gị nwa Ahitub." Ahimelek zara sị,
"Ana m ege ntị, onyenwe m." 13 Sọl jụrụ ya sị, "Gịnị mere gị
na nwa Jesi ji gbaa izu imegide m? Gịnị mere i ji nye ya nri na
mma agha, jụkwaara ya ase site n'aka Chineke? Gịnị mere i ji
na-agba ya ume ka o nupu isi n'ebe m nọ, na ka ọ bịakwa
n'ebe a imegide m taa?" 14 Ahimelek zara eze sị, "Onye n'etiti
ndị ohu gị niile bụ onye kwesiri ntụkwasị obi dịka Devid,
ọgọ eze, na onyeisi ndị agha na-eche gị nche; ọ bụkwa onye
a na-enye nsọpụrụ dị ukwuu n'ezinaụlọ gị? 15 Nke a ọ bụ
ụbọchị mbụ m na-ajụrụ ya ase n'aka Chineke? Ọ bụghị! Ka
eze ghara ibo ohu ya na ezinaụlọ nna m ebubo, n'ihi na ohu
gị amaghị ihe ọbụla banyere okwu a niile." 16 Ma eze kwuru
sị, "Ị ga-anwụ. Ahimelek gị na ezinaụlọ nna gị niile!" 17 O
nyere ndị na-eso ya iwu sị ha, "Gbuonụ ndị nchụaja ndị a,
n'ihi na ha na Devid agbaala izuzu; ha makwa na o si n'ihu m
na-agbapụ, ma ha agwaghị m!" Ma ndị agha eze jụrụ isetipụ
aka ha megide ndị nchụaja Onyenwe anyị. 18 Mgbe ahụ eze
nyere Doeg iwu sị ya, "Gị onwe gị, chigharịa gbuo ha." Ya
mere, Doeg onye Edọm chigharịrị tigbuo ha. N'ụbọchị ahụ,
o gburu iri ndị nchụaja asatọ na ise, ndị yi uwe akwa ọcha
efọọd. 19 O ji mma agha jee Nob, obodo ndị nchụaja, gbuo
ezinaụlọ ndị nchụaja niile, nwoke na nwanyị, na ụmụntakịrị,
na ụmụ na-aṅụ ara. O gbukwara ehi na ịnyịnya ibu na atụrụ
ha niile. 20 Otu n'ime ụmụ Ahimelek nwa Ahitub, aha ya
bụ Abịata gbapụrụ, gbakwuru Devid. 21 Ọ gwara Devid na
Sọl egbuola ndị nchụaja Onyenwe anyị. 22 Mgbe ahụ, Devid
sịrị Abịata, "N'ụbọchị ahụ, mgbe Doeg onye Edọm nọ n'ebe
ahụ, amaara m na ọ ghaghị ịgwa Sọl. Mụ onwe m kpatara
ọnwụ ndị niile nke ndị ezinaụlọ nna gị. 23 Soro m nọdụ n'ebe
a, atụla ụjọ, n'ihi na onye na-achọ ndụ gị na-achọkwa ndụ
nke m. Mmekpa ahụ ọbụla agaghị adakwasị gị ma mụ na gị
nọdụ."

23 Otu ụbọchị, ozi rutere Devid ntị na ndị Filistia na-ebuso
ndị obodo Keila agha na-apụnara ha ihe niile ha nwere
nke dị n'ebe ịzọcha ọka ha niile. 2 Devid jụrụ Onyenwe anyị
ase sị, "Ọ bụ m jee buso ndị Filistia a agha?" Onyenwe anyị
zara ya, "Gaa, buso ndị Filistia agha, zọpụta Keila." 3 Ma ndị
agha Devid sịrị ya, "Lee, anyị onwe anyị na-atụ egwu ihe a
ga-eme anyị, ọ bụladị n'ime Juda, oleekwanụ otu anyị ga-
esi jee buso ndị Filistia niile agha na Keila?" 4 Devid jụrụ
Onyenwe anyị ọzọ, ma Onyenwe anyị zara ya nke ugboro
abụọ sị, "Jee, rịdaruo Keila, n'ihi na aga m anọnyere gị; ị ga-
emerikwa ndị Filistia." 5 Ya mere, Devid na ndị agha ya gara
Keila buso ndị Filistia agha. Ndị agha Devid gburu ọtụtụ ndị
Filistia kpokọrọ igwe anụ ụlọ ha. Ha zọpụtakwara ndị Keila. 6
(Ugbu a, Abịata nwa Ahimelek chịkwa efọọd n'aka gbadaa,
mgbe ọ gbakwujere Devid na Keila). 7 Mgbe a gwara Sọl na
Devid nọ na Keila, o kwuru sị, "Ahaa! Chineke enyefeela ya
n'aka m, n'ihi na Devid e jirila aka ya kee onwe ya agbụ site
n'ịbanye n'obodo nwere ibo ọnụ ụzọ na mkpọrọ e ji akpọchi
ha." 8 Sọl chịkọtara ndị agha ya ịga Keila ịnọchibido Devid
na ndị ikom ya. 9 Mgbe Devid nụrụ ihe Sọl na-achọ ime,
ọ gwara Abịata onye nchụaja sị ya, "Chịta efọọd ahụ." 10
Devid sịrị, "O! Onyenwe anyị, Chineke Izrel, anụla m na Sọl
na-achọ ịbịa laa Keila na obodo a n'iyi n'ihi m nọ n'ebe a.
11 Ndị nwe Keila ha ga-arara m nye n'aka Sọl? Ọ bụ ezie na
Sọl na-abịa dịka m nụrụ? O! Onyenwe anyị, Chineke Izrel,
biko gwa ohu gị." Ma Onyenwe anyị sịrị, "Ọ ga-abịa." 12
Ọzọkwa, Devid jụrụ sị, "Ndị nwe Keila ha ga-arara m na ndị
ikom m nye n'aka Sọl?" Onyenwe anyị sịrị, "Ha ga-eme otu
a." 13 N'ihi ya, Devid na ndị ikom ya ọnụọgụgụ ha dị narị
ndị ikom isii, hapụrụ Keila pụọ na-awagharị site n'otu ebe
gaa n'ebe ọzọ. Mgbe Sọl nụrụ na Devid esitela na Keila pụọ,
o jekwaghị ebe ahụ ọzọ. 14 N'oge a, Devid nọgidere n'ebe
e wusiri ike dị n'ọzara, na n'ala ugwu ugwu nke ọzara Zif.
Ụbọchị niile, Sọl chọgharịrị ya ma Chineke enyefeghị Devid
n'aka ya. 15 Mgbe Devid nọ na Horesh, nke dị n'ọzara Zif, ọ
natara ozi na Sọl na-abịa igbu ya. 16 Jonatan, nwa Sọl pụrụ

ịchọ Devid. Mgbe ọ hụrụ ya na Horesh, ọ gbara ya ume, nyere
ya aka iguzosi ike n'ime Chineke. 17 Jonatan sịrị ya, "Atụla
egwu, nna m Sọl apụghị ịchọta gị. Ị ga-abụ eze Izrel. Aga
m abụkwa onye na-eso gị dịka Sọl nna m maara nke ọma."
18 Ha abụọ gbara ndụ n'ihu Onyenwe anyị. Devid nọgidere
na Horesh, ma Jonatan laghachiri n'ụlọ ya. 19 Ma ndị Zif
biliri jekwuru Sọl na Gibea sị ya, "Devid o zoghị onwe ya
n'etiti anyị n'ọgba nkume dị n'ọhịa Horesh, n'ugwu Hakila,
na ndịda Jeshimọn? 20 Ugbu a, eze anyị, bịa mgbe ọbụla ị
chọrọ, ka anyị gaa jidere gị ya. Ị ga-emekwa ya dịka obi gị
sị chọọ." 21 Sọl zara ha sị, "Onyenwe anyị gọzie unu n'ihi
mmetụta ọnọdụ m na-emetụta unu n'obi. 22 Gaanụ chọpụta
nke ọma ebe ọ na-ezo onwe ya, na onye hụrụ ya, n'ihi na
agwara m na ọ bụ onye aghụghọ. 23 Chọpụtanụ ebe ọ na-ezo
onwe ya ma lọghachikwanụ bịa gwa m ihe unu chọpụtara.
Mgbe ahụ, aga m eso unu jee. Ọ bụrụ na ọ nọ n'ala ahụ, aga
m achọpụta ya; e, aga m enyobanye anya chọọ ya n'ikwu
niile nke Juda." 24 Ha biliri buru Sọl ụzọ gawa Zif. N'oge a,
Devid na ndị agha ya nọ n'ọzara Maon, n'ime Araba, na ndịda
Jeshimọn. 25 Sọl na ndị agha ya bịarutere ebe ahụ malite
chọwa Devid. Mgbe a gwara Devid na Sọl na-achọ ya, o duuru
ndị agha ya gbada gaa n'oke nkume ahụ ma nọgide n'ọzara
Maon. Mgbe Sọl nụrụ nke a, ọ chụgidekwara Devid ọsọ gaa
n'ebe ahụ. 26 Mgbe ha ruru n'ebe ahụ, Sọl na ndị agha ya nọ
n'otu akụkụ ugwu ahụ, Devid na ndị agha ya nọkwa n'akụkụ
nke ọzọ, na-eme ngwa ka ha gbanarị Sọl. Ma Sọl na ndị agha
ya na-abịa nnọọ nso ijide Devid. 27 Ma n'otu mgbe ahụ,
onyeozi bịakwutere Sọl sị ya, "Mee ngwangwa, lọta, n'ihi na
ndị Filistia apụtala ibuso Izrel agha." 28 Ngwangwa, Sọl sitere
n'ịchụ Devid chigharịa azụ, lọta ibuso ndị Filistia agha. Site
n'oge ahụ, a kpọrọ ebe ahụ Devid nọ, Sela Hamahlekot, nke
pụtara, Nkume Nkewa. 29 Devid si n'ebe ahụ pụọ gaa biri
n'ebe e wusiri ike nke En-Gedi, ebe o zoro onwe ya.

24 Mgbe Sọl sitere n'ịlụso ndị Filistia agha lọta, a gwara
ya sị, "Devid nọ n'ọzara En-Gedi." 2 Sọl chịịrị puku ndị
agha atọ a zụrụ nke ọma site n'Izrel niile, pụọ ịchọ Devid na
ndị ikom ya n'etiti ọgba nkume, na n'akụkụ ụzọ dị warawara
nke Ewu Ọhịa. 3 Mgbe ọ bịaruru nso n'ọgba atụrụ nke dị
n'ụzọ ahụ, otu ọgba nkume dị n'ebe ahụ, Sọl banyere n'ime
ya, ịga mposi. Devid na ndị ikom ya nọ n'ime ime ọgba nkume
ahụ. 4 Ndị ikom Devid sịrị ya, "Ahaa ugbu a bụ oge gị! Taa
bụ ụbọchị ahụ Onyenwe anyị kwuru okwu ya, mgbe ọ sịrị,
'Aghaghị m inyefe gị onye iro gị n'aka, ka i mee ya dịka o si
masị gị.'" Ma Devid ji nwayọọ gaa nso ebe Sọl nọ bipụ ọnụ
ọnụ uwe mwụda ya. 5 Emesịa, obi Devid malitere ịma ya ikpe
n'ihi na o bipụrụ ọnụ ọnụ uwe mwụda Sọl. 6 Ọ gwara ndị
ya na ha so okwu sị, "Onyenwe anyị ekwela na m ga-emeso
nna m ukwu, onye Onyenwe anyị tere mmanụ mmeso dị
otu ahụ, maọbụ na m ga-eweli aka imegide ya. N'ihi na onye
Onyenwe anyị tere mmanụ ka ọ bụ." 7 Devid sitere n'okwu
ndị a o kwuru baara ndị so ya mba. O nyeghị ha ohere ibuso
Sọl agha. Emesịa, Sọl hapụrụ ọgba nkume ahụ. 8 Mgbe Sọl si
n'ọgba nkume ahụ pụọ ịga n'ihu n'ije ya, Devid sitere n'ime
ọgba nkume ahụ pụta, kpọọ Sọl oku sị ya, "Onyenwe m, eze!"
Sọl tụgharịrị ma Devid kpọrọ isiala nye ya, daa n'ala kpuo ihu
ya n'ala. 9 Mgbe ahụ Devid gwara Sọl okwu sị, "Gịnị mere i ji
na-aṅa ntị n'okwu ndị mmadụ na-ekwu, ndị ahụ na-asị Devid
na-achọ ụzọ ọ ga-esi merụọ gị ahụ? 10 Taa, i jirila anya gị hụ
na ọ bụghị eziokwu. Onyenwe anyị nyere gị n'aka m n'ime
ọgba nkume ahụ ị banyere, ụfọdụ ndị mụ na ha so gwara m
ka m gbuo gị, ma ahapụrụ m gị ndụ n'ihi na m sịrị, 'Agaghị m
eweli aka m megide nna m ukwu n'ihi na ọ bụ onye Onyenwe
anyị tere mmanụ.' 11 Lee, nna m, lee iberibe uwe mwụda gị
n'aka m. Ebipụtara m ọnụ ọnụ uwe gị, ma egbughị m gị. Jiri
nke a ghọta ma matakwa na ikpe nnupu isi na ajọ omume
megide gị amaghị m. O nweghị ụzọ m si mejọọ gị, ma ị nọ na-
achọsikwa m ike iwere ndụ m. 12 Ka Onyenwe anyị kpebie
n'etiti mụ na gị, ka Onyenwe anyị bọọ ọbọ ihe ọjọọ niile i
mere. Ma agaghị m emetụ gị aka. 13 Dịka ilu ndị mgbe ochie
si dị, 'Ihe ọjọọ na-esi n'aka ndị na-eme ihe ọjọọ,' ma agaghị m
emetụ gị aka. 14 "Ma onye kwanụ ka eze Izrel na-achọ ijide?
Onye ka ọ na-atụfu oge ya ịchọgharị? Ọ bụ ozu nkịta? Ka ọ bụ
akpị? 15 Ka Onyenwe anyị bụrụ onye ikpe n'etiti mụ na gị, ya
kpebiekwa okwu anyị. Ya leba okwu m anya kpepụta m, ya
gosi na m bụ onye ikpe na-amaghị site n'ịnapụta m n'aka gị."
16 Mgbe Devid kwuchara okwu ndị a, Sọl zara sị ya, "Ọ bụ
olu Devid nwa m dị nke ahụ?" Ọ malitekwara ịkwa akwa. 17
Ọ sịrị Devid, "Ị bụ ezi mmadụ karịa m, n'ihi na i jirila ezi
omume kwụghachi m ajọ omume m. 18 E, i gosila m oke obi
ebere taa, n'ihi na mgbe Onyenwe anyị nyefere m n'aka gị,
i gbughị m. 19 Ebee ka onye ahụ nọ n'ụwa niile, nke pụrụ
ịhapụ onye iro ya mgbe ọ mara n'ọnya ya? Ka Onyenwe anyị
kwụghachi gị ezi ihe n'ihi obi ebere i gosiri m taa. 20 Ugbu a,
amatala m na ị ghaghị ịbụ eze, ị ga-achịkwa alaeze Izrel. 21
Biko, ṅụọra m iyi n'aha Onyenwe anyị na mgbe oge ahụ ruru,
na ị gaghị egbu ụmụ m, maọbụ hichapụ aha m site n'ezinaụlọ
nna m." 22 Devid ṅụụrụ Sọl iyi. Emesịa, Sọl laghachiri n'ụlọ
ya, ma Devid na ndị ikom ya laghachiri n'ọgba nkume ha.

25 Emesịa Samuel nwụrụ. Izrel niile chịkọtara onwe ha
ọnụ zukọta ruo ụjụ n'ihi ọnwụ ya. Ha liri ya n'ụlọ ya dị
na Rema. Emesịa, Devid gara n'ọzara Paran biri n'ebe ahụ. 2
Otu nwoke dị, onye obodo Maon, onye ikwu Kaleb, nke nwere
akụnụba. O nwere igwe atụrụ dị puku atọ, na otu puku ewu,
ndị ọ nọ n'ubi n'oge a na-akpụchapụ ajị ha n'obodo Kamel. 3
Aha nwoke a bụ Nebal. Nwunye ya kwa, onye bụ nwanyị mara
mma, na onye nwere akọnuche, ka a na-akpọ Abigel. Nwoke a
nwere omume ọjọọ; ọ kwara obi n'azụ, afọ takwara ya mmiri.
4 Mgbe Devid nọ n'ọzara nụ na Nebal na-akpụcha ajị igwe
ewu na atụrụ ya, 5 o zipụrụ ndị ikom iri sị ha. "Jekwurunụ
Nebal n'obodo Kamel, jụọ ya otu ihe si aga n'aha m. 6 Sịnụ
ya, ndụ gị, ndụ ogologo, udo na ahụ ike nye gị na ezinaụlọ gị,
udo na ahụ ike nye ihe niile i nwere. 7 "'Anụla m na ị na-
akpacha ajị igwe ewu na atụrụ gị. Oge ndị ọzụzụ atụrụ gị nọ
n'etiti anyị, anyị emejọghị ha, o nweghị ihe ọbụla funarịrị ha
oge ahụ niile ha nọrọ n'obodo Kamel. 8 Jụọkwa ndị ikom gị,
ha ga-agwa gị ma ihe m kwuru ọ bụ eziokwu. Ya mere gosi
ụmụ okorobịa ndị a ihuọma, ebe ọ bụ na ha na-abịakwute
gị n'oge mmemme. Biko, nyetụ ndị ohu gị ndị a, na mụ bụ
Devid nwa gị, ihe ọbụla aka gị ruru.'" 9 Ụmụ okorobịa Devid
zipụrụ bịarutere zie Nebal ozi Devid ziri ha. Ha nọgidekwara
chere ka onye ha ọsịsa. 10 Ma Nebal jụrụ ha sị, "Onye bụ
Devid? Onye bụkwa nwa Jesi a? Ọtụtụ ndị ohu dị taa bụ ndị
na-esi n'aka nna ha ukwu na-agbapụ. 11 M ga-ewere achịcha
m, na mmiri m, na anụ m gburu n'ihi ndị na-akpachara m ajị
anụ nye ndị m na-amaghị ebe ha sị pụta?" 12 Ndị ikom Devid
tụgharịrị azụ laghachi ebe ha si bịa. Mgbe ha bịarutere, ha

kọrọ akụkọ banyere okwu niile Nebal kwuru. **13** Devid sịrị
ndị ikom ya, "Onye ọbụla nyara mma agha!" Ha mere ihe o
kwuru. Devid n'onwe ya nyanyekwara mma agha nke ya. Ihe
dị ka narị ndị ikom anọ sooro Devid pụọ, ebe narị mmadụ
abụọ ndị ọzọ nọdụrụ na-eche ụlọ ha nche. **14** Ma otu n'ime
ndị ikom Nebal gara kọọrọ Abigel, nwunye Nebal sị ya, "Lee,
Devid esitela n'ọzara zite ndị ozi ka ha nye onyenwe anyị
ekele ya, ma ọ kparịrị ha, baakwara ha mba. **15** Ma ndị ikom
ndị a mesoro anyị mmeso ọma, ha emejọghị anyị. Oge ahụ
niile anyị nọ ha nso n'ọhịa ọ dịghị ihe funarịrị anyị. **16** Ehihie
na abalị, ha bụụrụ anyị mgbidi, ichebe anyị na atụrụ anyị,
mgbe ha na-akpa nri n'akụkụ ebe ha nọ. **17** Ọ dị mma ka ị
mata ma marakwa ihe ị ga-eme ngwangwa; n'ihi nsogbu dị
njọ nke na-aga ịdịrị nna anyị ukwu na ezinaụlọ ya niile. N'ihi
ọ bụ nwoke jọgburu onwe ya, na ọ dịghị onye pụrụ ịgwa ya
okwu." **18** Abigel mere ngwangwa chịkọta narị ogbe achịcha
abụọ, karama akpụkpọ mmanya abụọ, atụrụ ise e doziri edozi,
otu bushel ọka e ghere eghe, otu narị ụyọkọ mkpụrụ vaịnị a
mịkpọrọ amịkpọ na narị achịcha fiig abụọ, bukwasị ihe ndị a
niile n'elu ịnyịnya ibu. **19** Ọ sịrị ụmụ okorobịa na-ejere ya ozi,
"Na-aganụ n'ihu, ana m abịa n'azụ." Ma ọ gwaghị di ya Nebal
ihe ọ na-aga ime. **20** Mgbe ọ nọ n'elu ịnyịnya ibu na-agbada
ụzọ nke ugwu ahụ ọ hụrụ Devid na ndị agha ya ka ha na-abịa.
O zutere ha **21** ma Devid nọrịị na-ekwu na-asị, "Ọ bụ n'efu ka
anyị nyeere nwoke a aka. Anyị chebere igwe ewu na atụrụ ya
n'ọzara; ọ dịkwaghị otu furu efu, ọ dịkwaghị otu nke e zuru
ezu, ma o jirila ajọ omume kwụghachi m ihe ọma m meere
ya. **22** Ka Chineke mesoo Devid mmeso, otu ọbụla mmeso
ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ na m ahapụ otu mkpụrụ nwoke ndụ
n'etiti ihe niile o nwere na-eku ume, mgbe chi echi bọrọ." **23**
Mgbe Abigel hụrụ Devid, o mere ngwangwa si n'elu ịnyịnya
ibu ya rịda, kpuo ihu n'ala, kpọọ isiala nye Devid. **24** Ọ dara
n'ala n'ụkwụ ya, sị, "Ka ajọ omume ahụ dịkwasị n'isi ohu gị,
onyenwe m. Biko, kwere ka ohu gị gwa gị okwu, gekwaa ntị
n'ihe ohu gị nwere ikwu. **25** Nebal bụ nwoke nwere obi ọjọọ,
biko ka onyenwe m ghara ịgụ ihe ọbụla o kwuru n'ihe. Ọ bụ
onye nzuzu, dịka aha ya na-egosi. Aha ya pụtara nzuzu, nzuzu
na-esokwa ya. Ma ahụghị m ndị ozi ahụ i zitere, n'ezie ohu gị
ahụghị ndị ikom onyenwe m zitere. **26** Ugbu a, onyenwe m,
dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ ma gị onwe gị na-adịkwa ndụ,
ebe ọ bụ na Onyenwe anyị gbochiri gị ka ị ghara ịba n'ikpe
ọmụma nke igbu mmadụ, na iji aka gị bọrọ onwe gị ọbọ, ka
ndụ ndị iro gị na ndị niile na-achọ ime onyenwe m ihe ọjọọ,
dịka Nebal. **27** Ma kwerekwa ka onyinye a, nke ohu gị nwanyị
wetaara nna m ukwu, bụrụ nke a ga-enye ndị ikom na-eso gị.
28 "Biko, gbaghara njehie ohu gị nwanyị, n'ihi na Onyenwe
anyị Chineke gị aghaghị imere onyenwe m alaeze nke ga-
adịgide, n'ihi na ọ bụ agha Onyenwe anyị ka ị na-alụ, agaghị
ahụta ajọ omume n'ime gị ogologo ụbọchị ndụ gị niile. **29** Ọ
bụ ezie na mmadụ pụrụ ị na-achụ gị ịnapụ gị ndụ gị, ma ndụ
onyenwe m ga-abụ ihe Onyenwe anyị Chineke gị ga-ekechi
na ngwungwu ndị dị ndụ. Ma ndụ ndị iro gị ka ọ ga-atụfu
dịka nkume esi n'akpa e ji efe ebe. **30** Mgbe Onyenwe anyị
mezuru nye onyenwe m ihe ọma niile nke o kwere na nkwa,
meekwa ya onyendu ndị Izrel, **31** onyenwe m agaghị enwe
akọnuche nke ga na-esogbu ya n'ihi na o ji aka ya bọọrọ onwe
ya ọbọ, maọbụ nke iwufu ọbara. Mgbe Onyenwe anyị Chineke
gị mere ka ihe gaara onyenwe m nke ọma, chetakwa ohu gị
nwanyị." **32** Devid zara Abigel sị ya, "Otuto dịrị Onyenwe
anyị, Chineke nke Izrel onye zitere gị taa ka ị bịa zute m. **33**
Ka ngọzị dịrị gị n'ihi ezi uche gị, na n'ihi na i gbochiri m
iwufu ọbara taa, gbochiekwa m iji aka m bọrọ onwe m ọbọ.
34 Ma ọ bụghị otu a, dịka Onyenwe anyị Chineke nke Izrel
na-adị ndụ, bụ onye jidere m site n'imerụ gị ahụ, ọ bụrụ na
ị pụtaghị ngwa izute m, ọ dịghị otu nwoke gaara adị ndụ
n'ụlọ Nebal n'ìhè ụtụtụ echi." **35** Devid naara ya ihe ndị ahụ
niile o wetara sị ya, "Laghachi n'ụlọ gị n'udo. Anụla m ihe i
kwuru ma meekwa ihe ị rịọrọ." **36** Mgbe Abigel batara n'ụlọ,
o jekwuru Nebal ebe ọ nọ n'oriri ọ kpọrọ, oriri dịka oriri a na-
enwe n'ụlọeze. Ọ ṅuọkwala mmanya ṅubigakwa ya oke; n'ihi
ya ọ gwaghị ya ihe ọbụla tutu ruo n'ụtụtụ. **37** N'ụtụtụ, mgbe
mmanya pụrụ Nebal n'anya, nwunye ya gwara ya ihe ndị a
niile. Nke a mere ka obi ya nwụọ, ka ọ tọgbọrọ dịka nkume.
38 Mgbe abalị iri gafere, Onyenwe anyị tiri Nebal ihe otiti,
nke mere ka ọ nwụọ. **39** Mgbe Devid nụrụ na Nebal anwụọla,
ọ sịrị, "Otuto dịrị Onyenwe anyị, onye kpechitere m okwu m
megide Nebal n'ihi nlelị anya o leliri m. O gbochiela ohu ya
site n'ime ihe ezighị ezi, ma kwụghachi Nebal ụgwọ mmehie
ya." Mgbe ahụ Devid zigara ndị ozi ka ha gaa jụọ Abigel ma
ọ ga-ekwe ị ghọọ nwunye ya. **40** Ndị ozi Devid bịakwutere
Abigel na Kamel zie ya ozi sị, "Devid zitere anyị bịakwute gị
ịlụta gị ka ị ghọọ nwunye ya." **41** Abigel kpuru ihu n'ala sị ya,
"Lee ohu gị nwanyị, ejikeere m ijere gị ozi, na ịsacha ụkwụ
ndị na-ejere onyenwe m ozi." **42** Abigel mere ngwangwa
jikere, kpọrọ ụmụ agbọghọ ise na-ejere ya ozi, nọkwasị n'elu
ịnyịnya ibu, soro ndị ahụ Devid zitere lakwuru Devid. Otu a
ka Abigel sị ghọọ nwunye Devid. **43** Devid lụkwara nwanyị
ọzọ aha ya bụ Ahinoam, onye Jezril. Ha abụọ bụkwa ndị
nwunye ya. **44** N'oge a, Sọl ewerela nwa ya nwanyị Mikal,
onye bụ nwunye Devid kpọnye Palti, nwa Laish, onye obodo
Galim, dịka nwunye.

26

Ndị Zif jekwuru Sọl na Gibea gwa ya na Devid na-ezo
onwe ya n'ugwu Hakila nke chere ihu n'ọzara. **2** N'ihi
ya, Sọl biliri chịrị puku ndị agha atọ o leziri anya họpụta
n'etiti ndị agha Izrel, duru ha gaa n'ọzara Zif ịchọ Devid. **3** Sọl
mara ụlọ ikwu ya n'akụkụ ụzọ ugwu nta Hakila na ncherita
ihu Jeshimọn nke nọ n'okporoụzọ. Ma ka Devid n'onwe ya
nọ n'ime ọzara, ọ hụrụ na Sọl chụụrụ ya bata n'ime ọzara,
4 Devid zipụrụ ndị nledo, matakwa na Sọl bịara n'ezie. **5**
Emesịa, Devid pụrụ jeruo ebe Sọl mara ụlọ ikwu ya. Ọ hụrụ
ebe Sọl na Abna nwa Nea, onyeisi agha dinara ala. Sọl dina
n'ime ogige ụlọ ikwu ahụ, ndị agha ya dinakwara gburugburu
ya. **6** Devid sịrị Ahimelek onye Het, na Abishai, nwa Zeruaya
onye bụ nwanne Joab, "Onye ga-eso m gaa n'ogige ebe Sọl na
ndị agha ya mara ụlọ ikwu ha?" Abishai zara sị, "Aga m eso gị
gaa." **7** Ya mere, n'abalị, Devid na Abishai jiri nwayọọ jeruo
ebe ndị agha Sọl mara ụlọ ikwu ha. Ha hụrụ Sọl ebe o dinara
ala na-arahụ ụra. Ùbe ya ka ọ manyekwara n'ala n'akụkụ ebe
isi ya dị. Abna, na ndị agha ndị ọzọ dina gburugburu Sọl na-
arahụ ụra. **8** Abishai sịrị Devid, "N'ezie, Chineke enyefeela
gị onye iro gị n'aka taa. Ugbu a, kwere ka m gaa were ùbe
magide ya n'ala otu ugboro; agaghị m atụ ya ugboro abụọ." **9**
Ma Devid sịrị Abishai, "Mba egbula ya. Onye ga-eseti aka ya
megide onye Onyenwe anyị tere mmanụ, ghara ị bụ onye
ikpe na-amaghị?" **10** Ọ sịrị, "N'ezie dịka Onyenwe anyị na-
adị ndụ, ọ bụ Onyenwe anyị ya onwe ya ga-etida ya, maọbụ
oge ya ga-eru mgbe ọ ga-anwụ, ma ọ bụkwanụ ọ gaa agha, ọ

nwụfuo. 11 Ma Onyenwe anyị ekwela ka m setịpụ aka megide
onye Onyenwe anyị tere mmanụ. Ugbu a, weta ùbe na ihe ịṅụ
mmiri nke dị n’akụkụ isi ya, ka anyị si n’ebe a pụọ.” 12 Devid
weere ùbe ya na ite mmiri dị n’akụkụ isi Sọl, ha sitere n’ebe
ahụ pụọ. Ọ dịkwaghị onye hụrụ ha. Ọ dịkwaghị onye tetara,
n’ihi na Onyenwe anyị mere ka ha daba n’oke ụra. 13 Mgbe
ahụ, Devid pụrụ gafee n’ofe nke ọzọ, guzo onwe ya n’elu
ugwu ebe dị anya, ebe mbara dị n’etiti ya na ha. 14 Devid
kpọrọ Abna nwa Nea na ndị agha oku sị, “Abna, za m oku!”
Abna jụrụ ya sị, “Onye ka ị bụ i ji si otu a na-eti mkpu ịkpọte
eze?” 15 Devid sịrị, “N’ezie, ọ bụghị nwoke ka ị bụ? Onye
dịkwa ka gị n’Izrel niile? Gịnị mere i ji hapụ ichezi onyenwe
gị eze nke ọma? Otu onye bịara igbu onyenwe gị, bụ eze. 16
Ihe a i mere adịghị mma. N’eziokwu, dịka Onyenwe anyị na-
adị ndụ, gị na ndị ikom gị kwesiri ọnwụ, n’ihi na gị na ndị gị
echebeghị onyenwe unu, bụ onye Onyenwe anyị tere mmanụ.
Ebee ka ùbe eze, na ihe mmiri ọṅụṅụ ya, nke dị n’akụkụ isi ya
dị?” 17 Mgbe ahụ, Sọl matara na ọ bụ olu Devid, ọ sịrị, “Ọ bụ
gị nwa m, Devid?” Devid zara sị ya, “E, ọ bụ olu m, onyenwe
m, eze.” 18 Ọ sịkwa, “N’ihi gịnị ka onyenwe m ji na-achụgharị
ohu ya? Gịnị ka m mere? Gịnịkwa bụ ihe ọjọọ ị chọtara n’aka
m? 19 Ugbu a ka onyenwe m eze gee ntị n’okwu ohu ya: Ọ
bụrụ na Onyenwe anyị kpaliri gị imegide m, mgbe ahụ arịrịọ
m bụ ka Onyenwe anyị nara onyinye ịnata ihuọma. Otu ọ dị,
a si na ọ bụ ndị mmadụ na-akpali gị imegide m, ka ndị dị otu
a bụrụ ndị a bụrụ ọnụ n’ihu Onyenwe anyị. N’ihi na ha esitela
n’oke m nwere n’ihe nketa Onyenwe anyị chụpụ m, sị m, ‘Gaa
fee chi ndị ọzọ ofufe.’ 20 Ugbu a, ekwela ka ọbara m bụrụ ihe
a wufuru n’ala dị anya, na-abụghị n’ihu Onyenwe anyị. Eze
Izrel apụtala ịchọ akpị dịka m, otu dinta si achọgharị ọkwa
n’elu ugwu.” 21 Mgbe ahụ, Sọl zara sị, “Emehiela m. Lọghachi
n’ụlọ nwa m Devid. N’ihi na ị gụrụ ndụ m taa dịka ihe dị oke
ọnụahịa. Agaghị m emejọ gị ọzọ. N’ezie, a kpaala m agwa dịka
onye nzuzu, meekwa ihe nke ukwuu na-amaghị ama.” 22
Devid zara ya sị, “Lee ùbe eze, Zie otu n’ime ndị ikom gị ka ọ
bịa were ya. 23 Onyenwe anyị na-akwụghachi nwoke ọbụla
ezi omume ya na ikwesi ntụkwasị obi ya. Onyenwe anyị nyere
gị n’aka m taa ma ajụla m igbu onye ya o tere mmanụ. 24
Ugbu a, ka Onyenwe anyị zọpụta ndụ m, ọ bụladị dịka m sị
zọpụta ndụ nke gị taa. Ka ọ napụtakwa m site na mkpagbu m
niile.” 25 Sọl sịrị Devid, “Onye a gọziri agọzi ka ị bụ nwa m,
Devid. Ị ga-eme oke ihe, bụrụkwa onye na-emeri n’agha.”
Devid sitere n’ebe ahụ pụọ. Sọl laghachikwara n’ụlọ ya.

27 Devid chere n’ime onwe ya sị, “Otu ụbọchị Sọl ga-
enweta m, bibie m. Ihe ka mma m ga-eme bụ ịgbaga
n’ala ndị Filistia. Nke a ga-eme ka Sọl kwụsị ịchọgharị m ebe
ọbụla n’Izrel. Aga m esikwa otu a, nwere onwe m site n’aka
ya.” 2 Ya mere, Devid na narị ndị ikom isii ya, na ezinaụlọ ha,
biliri jekwuru Akish nwa Maok, eze ndị Gat. 3 Devid na ndị
agha ya sooro Akish biri na Gat. Onye ọbụla du ezinaụlọ ya.
Devid n’onwe ya du ndị inyom abụọ ya: Ahinoam onye Jezril,
na Abigel onye Kamel, nwunye ochie Nebal. 4 Ọ dịghị anya,
Sọl nụrụ na Devid agbalaala Gat, n’ihi ya ọ kwụsịrị ịchụso ya.
5 Devid gwara Akish sị ya, “Ọ bụrụ na m anatala amara n’ebe
ị nọ, ọ ga-adị mma ka enye m otu obodo n’ime obodo nke ala
a, ka m biri. N’ihi gịnị ka ohu gị ga-eji soro gị biri n’obodo
eze?” 6 Akish nyere ya Ziklag, n’ihi ya, Ziklag bụ obodo ndị
eze Juda ruo taa. 7 Devid biri n’oke ala ndị Filistia otu afọ na
ọnwa anọ. 8 Devid na ndị ikom ya nọgidere oge ahụ niile na-
emegide ndị Geshua, ndị Gizi na ndị Amalek. (Site na mgbe
ochie ndị a bi n’ala ahụ gbatịrị ruo Shua na Ijipt) 9 Mgbe
ọbụla Devid wakporo akụkụ ọbụla, ọ dịghị ahapụ nwoke
maọbụ nwanyị ndụ. Ma ọ na-akpụrụ atụrụ ha, na ehi ha, na
ịnyịnya ibu ha, na ịnyịnya kamel ha, nakwa uwe ha. Emesịa, ọ
na-alọghachikwuru Akish. 10 Ọ bụrụ na Akish ajụọ Devid
ajụjụ sị, “Ndị ole ka unu busoro agha taa?” Devid ga-aza sị,
“Ọ bụ ndị bi na ndịda Juda”, maọbụ “ndị ndịda Jerahmel”,
maọbụ “ndị ndịda Ken.” 11 Ma ọ dịghị nwoke maọbụ nwanyị
onye ọ hapụrụ ndụ, nke a ga-akpọta na Gat, n’ihi na o chere
n’obi ya sị, “Ha nwere ike ịbịa kwuo megide anyị, sị, ‘Otu a ka
Devid mere.’” Otu a ka ọ na-emekwa ọtụtụ oge ahụ niile o bi
n’etiti ndị Filistia. 12 Akish kwenyere Devid, kwuo n’obi ya sị,
“Devid abụrụla ihe a kpọrọ asị n’ebe ndị nke ya bụ ndị Izrel
nọ. Ọ ga-abụkwara m ohu ruo mgbe niile.”

28 N’oge ahụ, ndị Filistia chịkọtara ndị agha ha jikere
ịlụso ndị Izrel agha. Akish eze Gat gwara Devid okwu,
“Ghọtakwa na gị na ndị agha gị ga-eso mụ na ndị agha m
gaa ibu agha.” 2 Devid zara ya sị, “Ị ga-eji anya gị hụrụ ihe
ohu gị ga-eme.” Akish zara sị, “Ọ dị mma aga m eme gị onye
nche m ụbọchị ndụ gị niile.” 3 N’oge a Samuel anwụọla, ndị
Izrel niile rukwara ụjụ n’ihi ya, lie ya n’obodo ya bụ Rema.
Sọl achụpụsịakwala ndị niile na-ajụ mmụọ ndị nwụrụ anwụ
ase na ndị dibịa afa site n’ala ahụ. 4 Ndị Filistia zukọtara,
bịa maa ụlọ ikwu ha na Shunem, ebe Sọl na ndị Izrel niile
zukọtakwara maa ụlọ ikwu ha na Gilboa. 5 Mgbe Sọl hụrụ
igwe ndị agha ndị Filistia, oke ụjọ jidere ya. 6 Ọ jụrụ Onyenwe
anyị ase, ma Onyenwe anyị azaghị ya. Ọ zaghị na nrọ, maọbụ
site n’Urim, maọbụ site n’ọnụ ndị amụma. 7 Mgbe ahụ,
Sọl sịrị ndị na-ejere ya ozi, “Chọtara m nwanyị onye na-ajụ
mmụọ ndị nwụrụ anwụ ase, ka m gakwuru ya jụta ya ase.”
Ha sịrị, “E nwere otu nwanyị dị otu a n’Endoa.” 8 Ya mere,
Sọl nwogharịrị onwe ya, yiri uwe ọzọ, o ruo n’abalị, ya na ndị
ikom abụọ gakwuru nwanyị ahụ. Ọ sịrị, “Jụtara m mmụọ ase,
kpọlitekwara m onye m ga-akpọ aha ya.” 9 Ma nwanyị ahụ
sịrị ya, “N’ezie gị onwe gị maara ihe Sọl mere. Ọ kwụsịla ndị
niile na-ajụ mmụọ ndị nwụrụ anwụ ase, na ndị dibịa afa site
n’ala a. N’ihi gịnị ka iji a gbara ndụ m ọnya, ime ka m nwụọ?”
10 Ma Sọl jiri Onyenwe anyị ṅụọra ya iyi, “Dịka Onyenwe anyị
na-adị ndụ, agaghị ata gị ahụhụ n’ihi ihe a.” 11 Mgbe ahụ,
nwanyị ahụ jụrụ, “Onye ka ị chọrọ ka m mee ka ọ rịgokwute
gị?” Sọl sịrị, “Mee ka Samuel rịgokwute m.” 12 Mgbe nwanyị
ahụ hụrụ Samuel, o tiri mkpu sị, “Gịnị mere iji ghọgbuo m?
Gị onwe gị bụ Sọl!” 13 Eze sịrị ya, “Atụla egwu! Gịnị ka ị
na-ahụ?” Nwanyị ahụ sịrị, “A hụrụ m chi ka o si n’ala na-
arịgopụta.” 14 Sọl jụrụ, “Gịnị ka onye ahụ yiri n’ọdịdị?” Ọ
sịrị, “Ọ bụ agadi nwoke na-arịgota, e ji uwe mwụda kpuchie
ahụ ya.” Mgbe ahụ, Sọl matara na ọ bụ Samuel. O kpuru
ihu n’ala, kpọọkwa isiala. 15 Samuel sịrị Sọl, “Gịnị mere i ji
esogbu m, site na ịkpọlite m?” Sọl zara, “Anọ m n’oke nsogbu.
Ndị Filistia na-ebuso m agha, ma Chineke esitekwala n’ebe m
nọ wezuga onwe ya. Ọ naghị azakwa m ọzọ, maọbụ site na
ndị amụma, maọbụ site na nrọ. N’ihi ya ka m ji kpọọ gị, ịjụ gị
ihe m ga-eme.” 16 Samuel sịrị, “N’ihi gịnị ka i ji na-ajụ m, ebe
ọ bụ na Onyenwe anyị ewezugala onwe ya site n’ebe ị nọ,
ghọọkwara gị onye iro? 17 Onyenwe anyị emeela ihe ọ sị na ọ
ga-eme. Ọ napụla gị alaeze gị were ya nye Devid. 18 Ihe ndị

a niile na-aga ịdakwasị gị n’ihi na i geghị ntị na ndụmọdụ
Onyenwe anyị, mgbe o were iwe dị ọkụ megide ndị Amalek.
19 Onyenwe anyị ga-arara gị na ndị Izrel nyefee n’aka ndị
Filistia, echi gị na ụmụ gị ndị ikom ga-abịa nọnyeere m n’ebe
a. Onyenwe anyị ga-ararakwa ndị agha Izrel nye n’aka ndị
Filistia.” 20 Ngwangwa, Sọl dara n’ala, gbatịa onwe ya n’oke
egwu, n’ihi okwu ndị a niile Samuel kwuru. Ike adịghịkwa
n’ime ya n’ihi agụụ, ebe ọ bụ na o ribeghị nri ọbụla ụbọchị
ahụ niile. 21 Mgbe nwanyị a hụrụ ọnọdụ Sọl, ọ gwara ya
okwu sị ya, “Onyenwe m, lee, ohu gị rubere isi mee ihe ị sị m
mee. Ọ bụkwa ndụ m ka m ji chụọ aja imezu ihe ị rịọrọ m. 22
Ugbu a, biko, gee ntị n’ihe ohu gị na-aga ịgwa gị. Kwere ka m
nye gị nri ka i rie, ka i nweta ike ị ga-eji laghachi.” 23 Ma Sọl
jụrụ iri nri ọbụla. Ma ndị ikom ya na ha so malitere ịrịọ ya
tutu ruo mgbe o kwenyere bilie, nọdụ ala n’elu ihe ndina. 24
Nwanyị ahụ mere ngwangwa gbuo nwa ehi gbara abụba o
nwere n’ụlọ ya. O jikwa ụtụ ọka mee achịcha nke etinyeghị
ihe na-eko achịcha n’ime ya, 25 O doziri nri n’ihu Sọl na ndị
ikom ya. Ha rikwara ya. Ha biliri laa n’abalị ahụ.

29 Ndị Filistia chịkọtara ndị agha ha bịaruo Afek, ma ndị
agha Izrel zukọtara n’akụkụ isi iyi Jezril. 2 Mgbe ndịisi
agha ndị Filistia malitere ịgafesị ha na ndị agha ha, ụfọdụ
n’ime ha du ọtụtụ narị ndị agha, ụfọdụ, ọtụtụ puku ndị agha,
Devid na ndị agha ya so n’azụ, ha na Akish, eze ndị Filistia. 3
Ndịisi agha ndị Filistia jụrụ eze Akish ajụjụ sị, “Gịnị ka ndị
Hibru ndị a na-eme n’ebe a?” Akish gwara ha sị, “Onye a ọ
bụghị Devid, onyeozi si n’aka Sọl eze ndị Izrel gbapụ? Mụ
na ya ebiela ihe karịrị otu afọ, ma achọpụtaghị ihe ọbụla
dị njọ n’ebe ọ nọ, site n’ụbọchị ahụ ọ hapụrụ Sọl ruo ugbu
a.” 4 Ma ndịisi agha ndị Filistia were iwe megide ya. Ha sịrị
ya, “Zilaga nwoke a, ka ọ laghachi n’ọnọdụ ozi ebe i mere
ya onye nlekọta. Anyị na ha agaghị eso jee n’ihu ọgụ, ma ọ
bụghị ya ọ ga-atụgharịa megide anyị n’agha. Olee ụzọ ọzọ ọ
ga-esi mee ka ya na nna ya ukwu dị na mma ma ọ bụghị site
n’igbu ndị agha anyị ndị a?” 5 Onye a ọ bụghị Devid ahụ ndị
inyom Izrel ji guọ egwu sị, “‘Sọl egbuola ọtụtụ puku ndị iro
ya, ma Devid egbuola iri puku kwụrụ puku ndị iro’?” 6 Ya
mere, Akish kpọrọ Devid sị ya, “Dịka Onyenwe anyị na-adị
ndụ, ị bụ onye kwesiri ntụkwasị obi. Ọ gaara atọ m ụtọ ka ị
soro m buo agha. Site na mgbe ị bịakwutere m tutu ruo ugbu
a, o nweghị mmejọ ọbụla m chọpụtara n’ime gị. Ma ndịisi
anyị anabataghị gị. 7 Ugbu a, laghachinụ azụ, laa n’udo. Unu
emeela ihe ọbụla ga-akpasu ndịisi ndị Filistia iwe.” 8 Devid
jụrụ Akish, “Ma gịnị ka m mere? Gịnịkwa ka ị hụtara megide
ohu gị site n’ụbọchị m bịakwutere gị ruo taa? Gịnị ga-eme ka
m ghara ịlụso ndị iro onyenwe m, bụ eze agha?” 9 Akish
zaghachiri, “Ama m n’onye dị mma ka ị bụ n’anya m, dịka
mmụọ ozi nke Chineke. N’agbanyeghị nke a, ọchịagha ndị
Filistia asịla, ‘Ọ gaghị eso anyị jee n’agha.’ 10 Ya mere, bilie
n’isi ụtụtụ, gị na ndị ọrụ onyenwe gị ndị soro gị bịa, bilienụ
n’isi ụtụtụ laghachi mgbe ìhè dịrị unu.” 11 Devid na ndị ikom
na-eso ya biliri n’isi ụtụtụ ịlaghachi n’ala ndị Filistia. Ma ndị
agha ndị Filistia gara n’ihu jeruo Jezril.

30 Mgbe Devid na ndị ikom ya rutere obodo Ziklag n’ụbọchị
nke atọ, ha hụrụ na ndị Amalek abịala wakporo bi
n’akụkụ ndịda Negev na Ziklag. Ha buru agha megide Ziklag,
gbaa obodo ahụ ọkụ, 2 dọtakwa ndị inyom na ndị niile bi
n’ime ya n’agha, ma okenye ma ụmụntakịrị. Ha egbughị ha
egbu, kama ha buuru ha laa. 3 Mgbe Devid na ndị ikom ya
ruru Ziklag, ha hụrụ na-esuola ya ọkụ, dọkpụrụ ndị inyom ha,
na ụmụ ndị ikom na ndị inyom n’agha. 4 Ya mere, Devid na
ndị ikom ya kwara akwa ruo mgbe ike akwa gwụrụ ha. 5 Ndị
inyom abụọ Devid, Ahinoam onye Jezril na Abigel, nwunye
ochie Nebal onye Kamel, sokwa na ndị a dọtara n’agha ahụ.
6 Ihe a wetaara Devid oke nsogbu, n’ihi na ndị ikom ya nọ
na-ekwu okwu iji nkume tugbuo ya; ha niile nọ n’obi ilu
n’ihi ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom. Ma Devid chọtara ike
n’ime Onyenwe anyị Chineke ya. 7 Devid sịrị Abịata, bụ onye
nchụaja, nwa Ahimelek, “Chịtara m efọọd ahụ.” Ya mere,
Abịata chịtara ya nye ya 8 Mgbe ahụ, Devid jụrụ Onyenwe
anyị ase sị, “Ọ bụ m chụso ndị a na-apụnara ndị mmadụ
ihe? Ọ bụrụ na m achụso ha, aga m ejide ha?” Onyenwe anyị
zara, “E, chụso ha ọsọ, ị ga-achụkwute ha, ma nataghachikwa
ihe niile ha were.” 9 Mgbe ahụ, Devid na narị ndị agha
isii ya bịarutere n’ọdọ mmiri Beso, ebe ha hapụrụ ụfọdụ
ndị 10 narị ndị ikom abụọ n’ime ha enwekwaghị ike ịgafe
ndagwurugwu Beso n’ihi ike ọgwụgwụ, ma Devid na narị anọ
ndị ọzọ chụsoro ha. 11 Ha hụrụ otu nwokorobịa onye Ijipt
n’ọhịa, duuru ya bịakwute Devid. Ha nyere ya mmiri ka ọ
ṅụọ, nyekwa ya nri ka o rie. 12 Ihe ha nyere ya bụ achịcha
fiig, na ụyọkọ mkpụrụ vaịnị abụọ nke a mịkpọrọ amịkpọ.
Mgbe o richara ha, o nweghachiri onwe ya, n’ihi na o ribeghị
nri ọbụla, maọbụ ṅụọ mmiri ọbụla ụbọchị atọ, ehihie na
n’abalị. 13 Mgbe ahụ, Devid jụrụ ya sị, “Ị bụ onye? Ebeekwa
ka i si bịa?” Ọ zara Devid sị, “Abụ m onye Ijipt, bụrụkwa ohu
onye Amalek. Onyenwe m hapụrụ m n’ebe a abalị atọ gara
aga n’ihi na ahụ adịghị m ike. 14 Anyị si obodo ebe anyị gara
lụọ agha na-alọghachi mgbe ha hapụrụ m n’ebe a. Anyị gara
lụgbuo obodo ndị Keret, nke dị n’ime Negeb, na obodo dị
na ndịda ala Juda na ala Kaleb. Anyị gbakwara obodo Ziklag
ọkụ.” 15 Devid jụrụ ya sị, “I nwere ike duru m gaa ebe ha
nọ.” Nwokorobịa ahụ zara ya sị, “Ọ bụrụ na ị ga-aṅụ iyi
n’aha Chineke na ị gaghị egbu m maọbụ were m nyeghachi
onyenwe m, aga m eduru gị gaa ebe ha nọ.” 16 O duuru ha
jee n’ebe ndị Amalek nọ. Mgbe ha ruru ebe ahụ, ha hụrụ
ha ebe ha tụsara onwe ha n’ala na-eri na-aṅụ, na-etekwa
egwu ọṅụ, n’ihi ihe dị ukwuu ha kwatara n’agha site n’ala ndị
Filistia, na n’ala Juda. 17 Devid na ndị agha ya bịakwasịrị ha
na mberede gbuo ha site n’abalị ahụ ruo anyasị echi ya. Ọ
dịkwaghị otu nwoke n’ime ha fọdụrụ ndụ ma ọ bụghị narị ndị
ikom anọ makwasịrị n’elu ịnyịnya kamel ha gbalaga. 18 Devid
nwetaghachiri ihe niile ndị Amalek kwatara n’agha, tinyere
ndị inyom ya abụọ. 19 O nweghị ihe furu efu, ma nke ukwu
ma nke nta, ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom, ihe a kwatara
n’agha, maọbụ ihe ọbụla ọzọ ndị Amalek dọtara n’agha. Devid
nwetaghachiri ihe niile. 20 Ọzọkwa, Devid chịkọtara igwe ehi
na igwe ewu na atụrụ. Ndị ikom ya chịịrị ha, tinyere anụ ụlọ
ndị ọzọ, na-aga, na-asị, “Ndị a bụ ihe Devid kwatara n’agha.”
21 Emesịa, Devid bịarutere ebe narị ndị ikom abụọ ndị ahụ
nọ na Ndagwurugwu Beso. Ndị a bụ ndị ahụ na-enweghị
ike iso Devid n’ihi na ike gwụrụ ha. Ha pụtara zute Devid
na ndị so ya. Mgbe Devid na ndị ikom ya bịara ha nso, ọ
jụrụ ha otu ha mere. 22 Ma ndị ikom ọjọọ ahụ niile, na ndị
okwu na ụka nọ n’etiti ndị na-eso Devid sịrị, “N’ihi na ndị a
esoghị anyị jee, ya mere ha agaghị eso anyị keta ihe ndị a
anyị kwatara n’agha. Nyeghachi ha naanị nwunye ha na ụmụ

ha; gwakwa ha ka ha laa." 23 Ma Devid sịrị, "Mba, ụmụnna
m, unu ekwesighị isi otu a kee ihe ndị ahụ Onyenwe anyị
nyere anyị. O chebere anyị, nyefee n'aka anyị ndị agha ahụ
niile bịara imegide anyị. 24 Unu chere na ọ dị onye ga-ege
unu ntị mgbe unu na-ekwu okwu dị otu a? Anyị niile ga-
eketa oke; oke ndị jere agha na ndị chebere ihe anyị ga-abụ
otu." 25 Site n'ụbọchị ahụ, Devid mere ka nke a bụrụ iwu nye
ndị Izrel niile ruo taa. 26 Mgbe ha rutere Ziklag, Devid weere
ụfọdụ ihe ha kwatara n'agha zigara ndị okenye Juda, ndị bụ
ndị enyi ya, na-asị, "Lee onyinye ewetaara unu site n'ụfọdụ
n'ime ihe anyị kwatara site n'aka ndị iro Onyenwe anyị." 27
O zigara ha nye ndị bi na Betel, Ramọt Negev na Jatịa, 28
nyekwa ndị nọ Aroea, Sifmot, Eshtemoa 29 na Rakal, nyekwa
ndị bi n'obodo ndị Jerameel na nke ndị Ken, 30 nyekwa ndị bi
na Homa, Bo Ashan, Atak 31 na Hebrọn na ndị nọ n'ebe niile
ndị ahụ ebe Devid na ndị ya wagharịrị.

31 N'oge a, ndị Filistia lụsoro ndị Izrel agha, ndị Izrel si
n'ihu ha gbaa ọsọ, ma ọtụtụ n'ime ha nwụrụ n'ugwu
Gilboa. 2 Ndị Filistia ji ike chụso Sọl na ụmụ ya. Ha gburu
ụmụ ya ndị ikom, Jonatan, Abinadab na Malkishua. 3 Agha
ahụ siri ike nke ukwuu megide Sọl, mgbe ndị na-agba ụta
chụkwutere ya ha merụrụ ya ahụ n'ebe ọ dị ukwuu. 4 Sọl
gwara onye na-ebu ngwa agha ya, sị, "Mịpụta mma agha gị,
were ya magbuo m ka ndị a a na-ebighị ugwu ghara ịbịa
jiri m mee ihe egwuregwu." Ma onye na-ebu ngwa agha ya
ekweghị, n'ihi ọnọdụ oke egwu. N'ihi ya, Sọl were mma agha
nke ya, dakwasị n'elu ya. 5 Mgbe onye na-ebu ihe agha Sọl
hụrụ na ọ nwụọla, ya onwe ya dakwasịkwara n'elu mma agha
nke ya, soro Sọl nwụọ. 6 Ya mere, Sọl na ụmụ ya ndị ikom atọ,
onye na-ebu ihe agha ya na ndị agha ya niile, nwụrụ n'otu
ụbọchị ahụ. 7 Mgbe ndị Izrel nọ n'ofe ọzọ nke ndagwurugwu,
na ndị nọ n'ofe Jọdan, hụrụ na ndị agha Izrel agbaala ọsọ, na
Sọl na ụmụ ya ndị ikom anwụọla, ha hapụrụ obodo ha niile
gbapụ ọsọ. Ndị Filistia bịakwara bichie n'ime ha. 8 N'echi
ya, mgbe ndị Filistia bịara iyipụ ndị nwụrụ anwụ ihe ha ga-
achịkọrọ, ha hụrụ ozu Sọl na nke ụmụ ya ndị ikom atọ ka ha
tọgbọ n'ugwu Gilboa. 9 Ha bipụrụ Sọl isi, yipụkwa ya ihe
agha ya. Ha zipụkwara ndị ozi gara n'ala ndị Filistia niile
ikwusa akụkọ ihe mere n'ụlọ arụsị ha nakwa n'etiti ndị ha
niile. 10 Ha tinyere ihe agha Sọl n'ụlọ Ashtọret, kpọgidekwa
ozu ya n'aja ụlọ mgbidi obodo Bet-Shan. 11 Mgbe ndị obodo
Jebesh Gilead nụrụ ihe ndị Filistia mere Sọl, 12 ndị ikom ha
niile bụ ndị dimkpa, gara njem ogologo abalị ahụ niile jeruo
Bet-Shan. Ha sitere n'elu mgbidi obodo Bet-Shan tọda ozu Sọl
na nke ụmụ ya ndị ikom buru ha laa Jebesh ebe ha nọ kpọọ
ozu ha ọkụ. 13 Ha liri ọkpụkpụ ha n'okpuru osisi Tamarisk dị
na Jebesh, buo ọnụ ụbọchị asaa.

2 Samuel

1 Mgbe Sọl nwụsịrị, Devid si ebe ọ gara tigbuo ndị Amalek lọghachi. Devid nọrọ ụbọchị abụọ na Ziklag. **2** O ruo, n'ụbọchị nke atọ, otu nwoke si n'ọmụma ụlọ ikwu Sọl bịakwutere ya. Uwe nwoke a yi n'ahụ dọwara adọwa. Isi ya dịkwa aja aja. Ọ batara daa n'ala n'ihu Devid n'ọnọdụ inye ya nsọpụrụ. **3** Devid jụrụ ya sị, "Ebee ka i si bịa?" Nwoke ahụ zara sị, "Esi m n'ọmụma ụlọ ikwu ndị Izrel gbapụta." **4** Devid jụrụ ya sị, "Gịnị mere? Biko gwa m." Nwoke ahụ zara sị, "Ndị agha Izrel niile agbaala ọsọ. Ọtụtụ n'ime ndị agha Izrel anwụọkwala. Sọl na Jonatan nwa ya nwụkwara!" **5** Devid jụrụ ya sị, "Olee otu i si mata na Sọl na Jonatan anwụọla?" **6** Nwokorobịa ahụ sịrị ya, "Ọ dapụtara na m nọ n'ugwu Gilboa hụ Sọl mgbe ọ dabeere n'ùbe ya. Mgbe ahụ ụgbọ agha ndị iro na ndị na-agba ịnyịnya agha na-esosi ya ike. **7** Mgbe ọ hụrụ m, ọ kpọrọ m ka m bịakwute ya. Azara m ya sị, 'Gịnị ka m nwere ike ime?' **8** "Ọ jụrụ m sị, 'Ị bụ onye?' "Azara m ya sị, 'Abụ m onye Amalek.' **9** "Ọ sị m, 'Biko, bịa guzo n'akụkụ m ka ị gbuo m, n'ihi na ọ bụ ezie na m dị ndụ, ma anọ m nnọọ n'oke ihe mgbu nke ọnwụ.' **10** "Ya mere, eguzoro m n'akụkụ ya, gbuo ya, n'ihi na amaara m na ọ gaghị adị ndụ tee anya. Ọ bụkwa mgbe m gbusịrị ya ka m kpupụrụ ya okpueze dị ya n'isi, gbapụtakwa ya mgbaaka dị n'ogwe aka ya, chịrị ha, ka m chịtara gị ha, onyenwe m." **11** Mgbe Devid na ndị ikom ya nụrụ ihe ndị a. Ha dọwara uwe ha. **12** Ha ruru ụjụ. Kwaa akwa. Bukwaa ọnụ ruo oge anyasị n'ihi Sọl na Jonatan nwa ya nwoke, na n'ihi ndị agha Onyenwe anyị na ụlọ Izrel. N'ihi na ha dara site na mma agha. **13** Mgbe ahụ, Devid jụrụ nwokorobịa ahụ wetara ozi ahụ ajụjụ sị, "Olee ebe i si bịa?" Ọ zara sị ya, "Abụ m onye ọbịa, onye Amalek." **14** Devid jụrụ ya sị, "Gịnị mere i ji setịpụ aka gị, na-atụghị ụjọ, tigbuo onye Onyenwe anyị tere mmanụ?" **15** Devid kpọrọ otu n'ime ndị ikom ya sị ya, "Gbuo ya!" Nwoke ahụ weere mma agha gbuo ya. **16** Mgbe ahụ Devid sịrị ya, "Ọbara gị laa gị n'isi, n'ihi na ị ji ọnụ gị kwupụta sị, 'Egburu m onye Onyenwe anyị tere mmanụ.'" **17** Emesịa, Devid depụtara abụ akwa a n'ihi Sọl na Jonatan. **18** O nyere iwu ka akụziere ndị Juda, abụ ùta a. E dere ya n'ime akwụkwọ Jesha. **19** "Ebube gị, gị Izrel, abụrụla ihe e gburu n'ebe gị niile dị elu. Lee ka ndị bụ dike si daa! **20** "Ekwutela ya na Gat. Ekwusala ya n'okporoụzọ Ashkelọn. Ka ada ndị Filistia ghara ịṅụrị ọṅụ. Ka ụmụ inyom ndị a na-ebighị ugwu ghara iti mkpu ọṅụ. **21** "Unu ugwu Gilboa, ka igirigi maọbụ mmiri ozuzo ghara ịbịakwasị unu. Ka mmiri ozuzo gharakwa izokwasị n'aja mbuli elu unu. N'ihi na n'elu unu ka a nọ merụọ ọta ndị dị ike. E, ọta Sọl, nke a na-adịghị etekwa mmanụ. **22** "Site n'ọbara ndị e gburu egbu, site n'anụ ahụ ndị dị ike. Ụta Jonatan alọghachighị azụ. Mma agha Sọl agbaghịkwa aka lọghachi. **23** Sọl na Jonatan, na ndụ ha bụ ndị a hụrụ n'anya. Ndị jupụtara n'amara. Ma n'ọnwụ, nkewa ọbụla adịghị n'etiti ha. Ha dị gara gara karịa ugo. Ha dị ike karịa ọdụm. **24** "Ụmụada Izrel, kwaaranụ Sọl akwa. Onye na-eji uwe uhie uhie chọọ unu mma. Onye ji uwe na ihe ịchọ mma ọlaedo chọọ unu mma. **25** "Lee ka ndị dị ike si daa n'etiti ọgbọ agha. E gbuola Jonatan n'elu ugwu; **26** ana m eruru gị ụjụ, gị Jonatan, nwanne m n'ihi na ihe dị oke ọnụahịa ka ị bụụrụ m. Ịhụnanya i nwere n'ebe m nọ dị omimi karịa ịhụnanya ndị nwanyị. **27** "Lee ka ndị dị ike si daa! Ngwa agha niile abụrụla ihe lara n'iyi!"

2 Dịka oge na-aga, Devid jụrụ Onyenwe anyị ase sị, "M ga-ebili gbagoo n'otu obodo dị na Juda?" Onyenwe anyị sịrị, "Gbagoo." Devid jụkwara, "Olee ebe m ga-agbago?" Onyenwe anyị zara, "Hebrọn." **2** Devid na nwunye ya abụọ, Ahinoam onye Jezril, na Abigel nwunye ochie Nebal onye Kamel gara n'ebe ahụ. **3** Devid kpọkwaara ndị ikom ahụ ya na ha so, onye ọbụla n'ime ha durukwaara ezinaụlọ ya, ga biri na Hebrọn na obodo ndị ọzọ gbara ya gburugburu. **4** Ndị ikom Juda bịakwutere Devid na Hebrọn. Tee ya mmanụ ịbụ eze ebo Juda niile. Mgbe Devid nụrụ na ọ bụ ndị ikom Jebesh Gilead liri Sọl, **5** o zigaara ha ndị ozi ka ha sị ha, "Ka Onyenwe anyị gọzie unu n'ihi obiọma unu gosiri site n'ili Sọl, nna unu ukwu, n'ụzọ kwesiri ekwesi. **6** Ka Onyenwe anyị gosikwa unu obiọma na ikwesi ntụkwasị obi. Mụ onwe m ga-egosikwa unu otu ụdị amara a, n'ihi ihe a unu mere. **7** Ma ugbu a, bụrụnụ dike na dimkpa, n'ihi na Sọl nna unu ukwu anwụọla. Ọzọkwa, ndị Juda niile eteela m mmanụ ịbụ eze ha." **8** Ma Abna nwa Nea, ọchịagha ndị agha Sọl edurularịị Ishboshet, nwa Sọl, dubata ya n'obodo Mahanaim. **9** Ọ nọrọ n'ebe ahụ mee ya eze ndị Gilead, ndị Ashuri na ndị Jezril; na ndị Ifrem, ndị Benjamin na Izrel niile. **10** Ishboshet nwa Sọl gbara iri afọ anọ mgbe ọ ghọrọ eze ndị Izrel. Ọ chịkwara afọ abụọ. Ma otu ọ dị, ndị Juda niile nọgidere n'okpuru Devid. **11** Ogologo oge niile Devid chịrị dịka eze ndị Juda na Hebrọn bụ afọ asaa na ọnwa isii. **12** Otu ụbọchị, Abna nwa Nea, duuru ndị agha Ishboshet nwa Sọl site na Mahanaim jee Gibiọn. **13** Ma Joab, nwa Zeruaya dukwaara ndị agha Devid pụọ izute ha n'ọdọ mmiri Gibiọn. Otu ndị nọdụrụ ala n'otu akụkụ ọdọ mmiri, ndị nke ọzọ n'akụkụ ọzọ nke ọdọ mmiri ahụ. Ha cherịtara onwe ha ihu. **14** Abna gwara Joab sị, "Ka ụfọdụ ụmụ okorobịa pụta n'ihu anyị maa aka mgba." Joab sịrị, "Ka ha pụta." **15** Ha pụtara ka a gụpụtachara ha. Ha dị mmadụ iri na abụọ site n'etiti ndị agha Benjamin na Ishboshet nwa Sọl, mmadụ iri na abụọ site n'etiti ndị agha Devid. **16** Nwoke ọbụla jidere ibe ya n'isi were mma agha ya manye ya n'akụkụ, si otu a wetara onwe ha ọnwụ. Ọ bụ nke a mere e ji kpọọ ebe ahụ dị na Gibiọn, Helkat Hazurim, nke pụtara Ala mma agha. **17** Agha siri ike dara n'ụbọchị ahụ. Ma ndị agha Devid lụgburu Abna na ndị agha Izrel. **18** Ụmụ Zeruaya atọ nọ n'ebe ahụ, ya bụ, Joab, na Abishai na Asahel. Asahel bụ nwoke na-agba ọsọ dịka mgbada. **19** Ọ chụwara Abna ọsọ, ọ dịghị mgbe ọ tụgharịrị gaa n'aka nri maọbụ n'aka ekpe mgbe ọ nọ na-achụ ya ọsọ. **20** Mgbe Abna lere anya n'azụ hụ ya ka ọ na-abịa, ọ kpọrọ ya oku sị ya, "Ọ bụ gị Asahel?" Asahel zara sị, "Ọ bụ m." **21** Abna gwara ya okwu sị ya, "Tụgharịa n'akụkụ aka nri maọbụ aka ekpe, jide otu n'ime ụmụ okorobịa ndị a. Napụ ya ngwa agha ya niile." Ma Asahel akwụsịghị ịchụ ya ọsọ. **22** Abna gwara Asahel ọzọ sị, "Laghachi azụ. Kwụsị ịchụ m ọsọ! Gịnị mere m ga-eji tigbuo gị? Olee otu m ga-esi lekwasị nwanne gị Joab anya n'ihu ma m gbuo gị?" **23** Ma Asahel jụrụ ịlaghachi azụ. N'ihi ya, Abna weere isi ùbe ya mapuo ya afọ. Ùbe ahụ sikwa ya n'azụ pụta. Ọ dara n'ala, nwụọ otu mgbe ahụ. Ndị niile bịaruru ebe ahụ ọ dara nwụọ kwụsịrị. Ha agakwaghị n'ihu ịchụ ndị ọzọ. **24** Ma Joab na Abishai chụgidere Abna ọsọ. Anwụ adaala mgbe ha bịarutere n'ugwu nta Ama, nke dị Gịa nso, n'ụzọ e si aga n'ọzara Gibiọn. **25** Ndị ikom Benjamin

chịkọtara onwe ha ọnụ dịnyere Abna. Ha niile guzooro n'elu
otu ugwu dịka otu usuu ndị agha. 26 Mgbe ahụ, Abna kpọrọ
Joab oku sị ya, "Ọ bụ ruo ole mgbe ka anyị ga na-eji mma
agha na-egburita onwe anyị? Olee mgbe ị ga-akpọghachi ndị
gị ka ha hapụ ịchụ na igbu ụmụnne ha? Ị maghị na ihe dị
otu a ga-eweta obi ilu?" 27 Joab zara sị, "Eji m aha Chineke
ṅụọ iyi na-asị na ọ bụrụ na i gbara nkịtị, ndị a gaara achụso
ụmụnna ha ọsọ na-akwụsịghị ruo n'ụtụtụ echi." 28 Mgbe
ahụ, Joab fụrụ opi ike ya. Nke a mere ka ndị ya kwụsị ịchụ ndị
Izrel. Ha kwụsịkwara ibu agha. 29 N'abalị ahụ, Abna na ndị
ikom ya jere ije gafee ndagwurugwu Jọdan, gabigakwa osimiri
Jọdan, jee ije n'ụtụtụ echi ya tutu ha eruo Mahanaim. 30 Joab
kwụsịrị ịchụ Abna ọsọ, ọ chịkọtara ndị agha niile. Mgbe ọ
gụrụ ha ọnụ, ọ chọpụtara na mmadụ iri na itoolu n'ime ndị
ikom Devid, tinyere Asahel nwanne ya, bụ ndị na-alọtaghị
agha. 31 Ma ndị ikom Devid gburu narị ndị agha Benjamin
atọ na iri isii, bụ ndị so Abna. 32 Emesịa, Joab na ndị agha ya
buuru ozu Asahel gaa lie ya na Betlehem, n'ili nna ya. Ha jere
ije abalị ahụ niile tutu ha erute Hebrọn mgbe chi bidoro ịbọ.

3 Agha dị n'etiti ndị ụlọ Sọl na ụlọ Devid dịịrị ruo oge toro
ogologo. Ma ka Devid na-aga n'ihu na-esiwanye ike, ụlọ
Sọl na-aga azụ na-ada ada. 2 A mụtaara ọtụtụ ụmụ ndị ikom
nye Devid mgbe ọ nọ na Hebrọn. Ọkpara ya bụ Amnọn nke,
Ahinoam bụ nwanyị Jezril mụrụ. 3 Nke abụọ bụ Kiliab, nke
Abigel, nwunye ochie Nebal, onye Kamel mụrụ. Nke atọ bụ
Absalọm, nke Maaka nwa nwanyị Talmai, bụ eze Geshua
mụrụ. 4 Nke anọ bụ Adonaija, nwa nwoke Hagit. Nke ise bụ
Shefataya nwa Abital; 5 nke isii bụ Itream, nwa nwoke Egla
nwunye Devid. Ndị a ka a mụtaara Devid na Hebrọn. 6 O ruo,
mgbe agha na-aga n'ihu n'etiti ụlọ Sọl na ụlọ Devid, na Abna
nọ na-eme ka ọnọdụ ya sie ike n'ụlọ Sọl. 7 Ma Sọl nwererịị
otu iko nwanyị aha ya bụ Rizpa, nwa Aịa. Ishboshet jụrụ Abna
ajụjụ sị, "Gịnị mere gị na iko nwanyị nna m ji dinaa?" 8 Iwe
were Abna nke ukwuu n'ihi ihe Ishboshet kwuru. Ya mere, ọ
zara, "Ọ bụ isi nkịta nke ụlọ Juda ka m bụ? Taa ka m ji obi m
niile na-ejere ụlọ nna gị, bụ Sọl, na ezinaụlọ ya, na ndị enyi
ya ozi. Ewerebeghị m gị nyefee n'aka Devid. Ma lee, ugbu a
i na-ebo m ebubo ajọ omume n'ihe metụtara nwanyị a. 9
Ka Chineke mesoo Abna mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si
dị njọ, ma ọ bụrụ na m emereghị Devid ihe ndị ahụ niile
Onyenwe anyị sitere n'ịṅụ iyi kwee nkwa inye ya. 10 Ịnapụ
ụlọ Sọl alaeze ahụ, na ime ka ocheeze Devid guzosie ike n'ebe
Izrel niile na Juda niile nọ, site na Dan ruo Bịasheba." 11
Ishboshet ekwughị ihe ọbụla n'ihi na ọ na-atụ Abna egwu.
12 Ngwangwa, Abna zipụrụ ndị ozi ka ha jekwuru Devid sị
ya, "Onye nwee ala a? Ka mụ na gị gbaa ndụ. Aga m enyere
gị aka kpọghachite ndị Izrel ka ha dịnyeere gị." 13 Devid
sịrị, "Ọ dị mma. Mụ na unu ga-agba ndụ. Ma ọ dị otu ihe m
chọrọ n'aka unu. Unu agaghị ahụ ihu m anya ma ọ bụrụ na
unu eduteghị Mikal, nwa Sọl, mgbe unu ga-abịa ịhụ m." 14
Devid ziri Ishboshet nwa Sọl ozi sị ya, "Dulatara m nwunye m
Mikal, n'ihi na ọ bụ narị apị ndị Filistia ka m ji lụtara ya ọnwe
m." 15 Na-atụfughị oge, Ishboshet nyere iwu ka e site n'aka
di ya bụ Paltiel, nwa Laish, kpọpụta ya. 16 Mgbe ha du ya na-
aga, Paltiel sogidere ya n'azụ na-akwa akwa tutu ha eruo
Bahurim. N'ebe ahụ ka Abna nọ sị ya, "Laghachi ugbu a." Ọ
tụgharịrị laa. 17 Abna na ndị okenye Izrel kparịtara ụka. Ọ
chetaara ha sị ha, "Ọ dịla anya kemgbe unu na-achọ ka Devid
bụrụ eze unu. 18 Ugbu a meenụ ya, n'ihi na Onyenwe anyị
kweere Devid nkwa, 'Site n'aka ohu m bụ Devid ka m ga-esi
zọpụta ndị m bụ Izrel site n'aka ndị Filistia, nakwa site n'aka
ndị iro ha niile.'" 19 Abna gwakwara ndị Benjamin okwu.
Emesịa, o jere Hebrọn ịgwa Devid ihe niile ndị Izrel na ndị
Benjamin zubere ime. 20 Abna, ya na iri ndị ikom abụọ so
gakwuru Devid na Hebrọn. Mgbe ha ruru, Devid meere ha oke
oriri. 21 Mgbe ahụ, Abna sịrị Devid, "Ka m gaa ngwangwa ga
kpọkọtaa ndị Izrel niile, nye onyenwe m bụ eze, ka gị na ha
gbaa ndụ, ka ị bụrụ eze ndị niile mkpụrụobi gị na-achọsi ike."
Ya mere Devid zilara Abna. Ọ laa n'udo. 22 N'otu mgbe ahụ,
ndị ikom Devid na Joab si n'ebe ha gara ịpụnara ndị mmadụ
ihe lọta, bukọrọ ọtụtụ ihe nkwata. Ma Abna anọghịkwa na
Hebrọn ya na Devid, n'ihi na Devid ezipụla ya, ọ pụọla n'udo.
23 Mgbe Joab na ndị agha ya lọtara, a kọọrọ ya na Abna,
nwa Nea, bịara hụ eze, na ọ laakwala n'udo. 24 Ya mere Joab
jekwuuru eze sị ya, "Gịnị ka i mere? Lee, Abna bịakwutere gị.
Gịnị mere i ji hapụ ya ka ọ laa? Lee ya ugbu a, ọ laala! 25 Ị
maara onye Abna nwa Nea bụ? Ọ bịara ịghọ gị aghụghọ, na
inyocha njeghari gị, ịchọpụta ihe niile ị na-eme." 26 Mgbe
Joab si n'ihu Devid pụta, o zipụrụ ndị ozi ka ha sochie Abna
azụ, gwa ya ka ọ laghachi. Ha hụrụ ya n'olulu mmiri Sira. O
sokwara ha laghachi, ma Devid amaghị ihe banyere nke a. 27
Mgbe Abna lọghachiri na Hebrọn, Joab duuru ya gaa n'akụkụ
ọnụ ụzọ ama, dịka ọ chọrọ ka ha kparịtaa ụka. Ngwangwa,
ọ mịpụtara nwa mma ya, jiri ya magbuo Abna, n'ihi ịbọ
ọbọ ọbara nwanne ya, bụ Asahel. 28 Mgbe emesịrị, Devid
nụrụ banyere ya, ọ sịrị, "Aka m dị ọcha, ya na nke alaeze
m n'ihu Onyenwe anyị banyere ọbara Abna, nwa Nea. 29
Ka ikpe ọmụma a dakwasị Joab n'isi, nakwa ezinaụlọ nna
ya niile, ka a gharakwa ịhụ n'ụlọ Joab onye na-adịghị arịa
ọrịa ahụ ihe ntokasị, maọbụ ọrịa ekpenta, maọbụ onye ji
mkpara eji akpa akwa, maọbụ onye ga-anwụ site na mma
agha, maọbụ onye ụkọ nri adịghị akọ." 30 Ya mere, Joab na
Abishai nwanne ya gburu Abna, n'ihi na Abna gburu nwanne
ha Asahel n'agha Gibiọn. 31 Emesịa, Devid kpọrọ Joab na ndị
niile so ya sị ha, "Dọwaanụ uwe unu, yikwasị onwe unu akwa
mkpe, jegharịakwanụ n'ọnọdụ iru ụjụ n'ihi Abna." Eze, bụ
Devid n'onwe ya so ndị bu ozu Abna n'azụ. 32 Ha liri Abna na
Hebrọn. Eze na ndị Izrel niile kwara akwa n'akụkụ ili ahụ
n'ihi Abna. 33 Eze bụrụ abụ akwa n'ihi Abna, sị, "O kwesiri ka
Abna nwụọ dịka onye nzuzu? 34 E kekwaghị aka gị abụọ ihe.
E kekwaghị ụkwụ gị abụọ agbụ. Ị nwụrụ dịka onye ndị ajọ
omume gburu." Mmadụ niile bekwara akwa ọzọ n'ihi ya. 35
Mgbe ahụ, ndị mmadụ bịakwutere Devid rịọọ ka o ritụ ihe,
mgbe ìhè ụbọchị ka dị, ma Devid ṅụrụ iyi sị, "Ka Chineke
mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ
na m edetụ achịcha maọbụ ihe ọbụla ọzọ ọnụ tutu ruo mgbe
anyanwụ dara." 36 Ndị mmadụ nụrụ ihe o kwuru, okwu ahụ
tọkwara ha ụtọ. N'ezie, ihe niile eze mere tọrọ ha ụtọ. 37
N'ụbọchị ndị mmadụ niile nọ ebe ahụ ka Izrel niile matara na
eze amaghị ihe banyere ọnwụ Abna, nwa Nea. 38 Devid jụrụ
ndị ikom ya ajụjụ sị, "Unu ghọtakwara na onye a dara n'Izrel
taa bụ nwa eze na onye dị mkpa? 39 Ọ bụ ezie na m bụ onye
Onyenwe anyị tere mmanụ ịbụ eze, ma o nweghị ihe m pụrụ
ime ụmụ ndị ikom Zeruaya ndị a, n'ihi na ha dị ike karịa m.
Ka Onyenwe anyị kwụghachi onye ọjọọ ihe ọjọọ ọ mere."

4 Mgbe Ishboshet nwa Sọl nụrụ na Abna anwụọla na Hebrọn.
Ọ tụrụ egwu. Ndị Izrel tụkwara egwu hie nne. **2** N’oge
a, nwa Sọl nwere mmadụ abụọ ndị bụ ndịisi ndị na-aga
apụnara ndị mmadụ ihe. Aha otu onye bụ Baana, aha onye
nke ọzọ bụ Rekab. Ha abụọ bụ ụmụ Rimọn onye Beerọt, nke
dị n’ebo Benjamin. A na-agụ ndị Beerọt dịka ndị Benjamin,
3 n’ihi na ndị Beerọt gbara ọsọ agha gbalaa Gitaim, obodo
ndị Benjamin. Ha bikwa n’ebe ahụ ruo taa dịka ndị ọbịa. **4**
(Jonatan nwa Sọl nwere otu nwa nwoke dara ngwụrọ n’ụkwụ
ya abụọ. Ọ gbara afọ ise mgbe akụkọ banyere Sọl na Jonatan
si Jezril bịarute ha. Nwanyị na-eku ya kuuru ya bido igbapụ
ọsọ, ma dịka ọ na-agba ọsọ, nwantakịrị nwoke ahụ dara n’ala
ghọọ onye ngwụrọ. Aha ya bụ Mefiboshet.) **5** N’oge a, Rekab
na Baana ụmụ Rimọn, onye Beerọt bịaruru n’ụlọ Ishboshet
n’oge ehihie, mgbe ọ nọ na-ezu ike. **6** Ha banyere n’ime
ime ụlọ, dịka a ga-asị na ha na-aga iburu ọka wiiti. Mgbe ha
banyere n’ebe ahụ, ha mara Ishboshet mma n’afọ. Emesịa,
Rekab na nwanne ya Baana si n’ụlọ ahụ zopu onwe ha. **7** Ha
abatala n’ụlọ mgbe Ishboshet dinara n’elu ihe ndina ya, n’ime
ụlọ ndina ya. Mgbe ha machara ya mma, gbuo ya, ha bipụrụ
ya isi. Buru isi ya gbalaga. Jee ije abalị ahụ niile gafee ọzara.
8 Ha buuru isi Ishboshet butere Devid na Hebrọn, sị eze, “Taa
ka Onyenwe anyị bọọrọ onyenwe m eze ọbọ megide Sọl na
mkpụrụ ya. Nke a bụ isi Ishboshet, nwa onye iro gị Sọl, onye
chọsịrị ike iwepụ ndụ gị.” **9** Ma Devid zara Rekab na Baana
ụmụ Rimọn onye Beerọt okwu sị ha, “Dịka Onyenwe anyị si
adị ndụ, onye napụtara m site na nsogbu m niile, **10** mgbe
otu onye bịakwutere m gwa m na Sọl anwụọla, na-eche n’obi
ya na o wetaara m oziọma. Egburu m ya na Ziklag, si otu
ahụ kwụọ ya ụgwọ oziọma ahụ o chere na ọ wetaara m. **11** Ọ
bụladị karịa nke a, mgbe ndị ikom ajọ omume gburu nwoke
onye aka ya dị ọcha n’ụlọ ya, n’elu ihe ndina ya? M ga-ahapụ
ịbọtara onye e gburu egbu ọbọ, si otu a kpochapụ unu n’ụwa!”
12 Devid nyere ụmụ okorobịa ya iwu ka ha gbuo mmadụ abụọ
ahụ. Ha gbukwara ha. Emesịa, ha bipụrụ aka ha na ụkwụ
ha. Were ozu ha kwụba ya n’akụkụ ọdọ mmiri Hebrọn. Ha
wekwaara isi Ishboshet, lie ya n’ili Abna na Hebrọn.

5 Mgbe ahụ, ndị ebo Izrel niile bịakwutere Devid na Hebrọn,
sị ya, “Lee, ọkpụkpụ gị na anụ ahụ gị ka anyị bụ. **2** N’oge
gara aga, mgbe Sọl bụ eze na-achị anyị, ọ bụ gị duuru ndị
agha Izrel n’ọgụ niile, ma ọpụpụ ma mbata. Onyenwe anyị
sịrị gị, ‘Ị ga-azụ ndị m, bụ Izrel, ị ga-abụkwa onye ga-achị
ha.’” **3** Mgbe ndị okenye Izrel niile bịakwutere Devid na
Hebrọn, ha na eze Devid gbara ndụ n’ihu Onyenwe anyị na
Hebrọn. Ha tere Devid mmanụ ịbụ eze Izrel. **4** Devid gbara iri
afọ atọ mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịkwara iri afọ anọ. **5** Ọ
chịrị ndị Juda niile na Hebrọn afọ asaa na ọnwa isii. Chịakwa
ndị Izrel na Juda niile mgbe ọ nọ na Hebrọn na mgbe ọ nọ
na Jerusalem iri afọ atọ na atọ, **6** Eze na ndị ikom ya zọọrọ
ije garuo Jerusalem ibuso ndị Jebus bi n’ebe ahụ agha. Ndị
Jebus gwara Devid sị, “Ị gaghị abata n’ebe a, ọ bụladị ndị ìsì
na ndị ngwụrọ nwere ike ịchụghachi gị azụ.” Ha na-eche sị,
“Devid agaghị abata n’ebe a,” **7** n’agbanyeghị okwu ndị a,
Devid dọtara ebe ahụ e wusiri ike nke Zayọn n’agha, ya bụ
obodo Devid. **8** N’ụbọchị ahụ, Devid kwuru sị, “Onye ọbụla
ga-emeri ndị Jebus ga-esite n’ọnụ warawara ebe mmiri si
abanye n’obodo a banyekwuru ndị ngwụrọ na ndị ìsì a bụ ndị
iro Devid.” Ọ bụ nke a mere ha ji ekwu okwu sị, “Ndị ìsì na
ndị ngwụrọ agaghị abata n’ụloeze ahụ.” **9** Devid biiri n’ebe
ahụ e wusiri ike, kpọọ ya obodo Devid. O wuru akụkụ ebe dị
gburugburu ya, site na Milo baa ruo n’ime ya. **10** Ma ọ gara
n’ihu na-adị ukwuu karịa, n’ihi na Onyenwe anyị, Chineke,
Onye pụrụ ime ihe niile nọnyeere ya. **11** Hiram bụ Eze Taịa,
zitere Devid osisi sida e ji ewu ụlọ, na ndị ǹka osisi, ndị na-
ewu ụlọ. Ha wuuru Devid ụlọeze. **12** Mgbe ahụ, Devid ghọtara
na Onyenwe anyị emeela ka o guzosie ike dịka eze ndị Izrel.
Bulikwa alaeze ya elu n’ihi ndị ya Izrel. **13** Mgbe Devid sitere
na Hebrọn kwabata na Jerusalem; ọ lụrụ ndị inyom ọzọ,
nwetakwara onwe ya ọtụtụ ndị iko nwanyị. Ọ mụtakwara
ọtụtụ ụmụ nwoke na ụmụ nwanyị. **14** Ndị a bụ aha ụmụ a
mụụrụ ya na Jerusalem: Shamua, Shobab, Netan, Solomọn,
15 Ibha, Elishua, Nefeg, Jafia, **16** Elishama, Eliada na Elifelet.
17 Mgbe ndị Filistia nụrụ na eteela Devid mmanụ ị bụ eze ndị
Izrel, ha pụrụ ka igwe ha niile ha ịchọ ya. Ma Devid nụrụ
maka ya, gbadaa n’ime ebe ahụ e wusiri ike. **18** Ma ndị Filistia
bịara, gbasaa onwe ha na Ndagwurugwu Refaim niile. **19**
Mgbe ahụ, Devid jụrụOnyenwe anyị ase sị, “Ọ bụ m gaa buso
ndị Filistia agha? Ị ga-enyefe ha n’aka m?” Onyenwe anyị
zara sị ya, “Gaa, n’ihi na aghaghị m inyefe ndị Filistia n’aka
gị.” **20** Ya mere, Devid gara Baal-Perazim, meriekwa ha n’ebe
ahụ. O kwuru sị, “Onyenwe anyị enupula megide ndị iro m
n’ihu m, dịka idee mmiri si enupu.” N’ihi ya, a kpọrọ ebe
ahụ Baal-Perazim. **21** Ndị Filistia hapụrụ arụsị niile ha n’ebe
ahụ. Devid na ndị ikom ya chịkọtara ha chịpụ. **22** Ma ndị
Filistia lọghachiri ọzọ, gbasaa onwe ha na Ndagwurugwu
Refaim. **23** N’ihi nke a, Devid jụrụ Onyenwe anyị ase, ọ zara
sị, “Esitekwala n’ihu ha gaa, kama gaa gburugburu ruo n’azụ
ha, buso ha agha na ncherita ihu osisi balsam ndị ahụ. **24**
Ngwangwa ị nụrụ ụda ikiri ụkwụ n’elu osisi balsam ndị ahụ,
mee ngwa malite ọgụ, n’ihi na nke a pụtara na Onyenwe anyị
eburula unu ụzọ pụọ, itigbu ndị agha Filistia.” **25** Devid mere
dịka Onyenwe anyị nyere ya n’iwu. O tigburu ndị Filistia, site
na Geba ruo Gaza.

6 Emesịa, Devid chịkọtara iri puku ndị agha Izrel atọ a zụziri
azụzi, **2** Ya na ndị ikom ya niile gara Baala n’ime Juda, isi
n’ebe ahụ bugota igbe ọgbụgba ndụ Chineke, nke akpọkwasịrị
Aha ya, bụ aha Onyenwe anyị. Onye pụrụ ime ihe niile, onye
na-anọkwasị n’etiti cherubim. **3** Ha dọkwasịrị igbe Chineke
ahụ n’elu ụgbọala ọhụrụ ehi na-adọkpụ, buputa ya site n’ụlọ
Abinadab nke dị n’elu ugwu nta. Ọ bụ Ụza na Ahio, ụmụ
Abinadab, na-edu ụgbọala ọhụrụ ahụ, **4** nke igbe ọgbụgba
ndụ Chineke dị n’elu ya, Ahio butere ụzọ na-aga n’ihu igbe
ahụ. **5** Devid na ndị Izrel weere ike ha niile na-aṅụ ọṅụ n’ihu
Onyenwe anyị. Ha ji abụ, ụbọ akwara, opi, une na ogene na
ihe egwu dị iche iche, dịka ịgba na ekwe na-eti egwu. **6**
Mgbe ha rutere n’ebe ịzọcha ọka nke Nakọn, Ụza setịpụrụ
aka ya, jide igbe ọgbụgba ndụ Chineke ahụ, n’ihi na ehi ahụ
zọhiere ụkwụ. **7** Ma iwe Onyenwe anyị dị ọkụ megide Ụza,
n’ihi omume enweghị nsọpụrụ o mere. Ya mere, Chineke
tigburu ya. Ọ nwụọ n’ebe ahụ n’akụkụ igbe Chineke. **8** Mgbe
ahụ, iwe were Devid, n’ihi ọnụma Onyenwe anyị dakwasịrị
Ụza. Ruo taa, a na-akpọ ebe ahụ Perez Ụza. **9** Devid tụrụ
egwu Onyenwe anyị n’ụbọchị ahụ. O kwuru sị, “Igbe ọgbụgba
ndụ Onyenwe anyị ọ ga-esi aṅaa bịakwute m?” **10** O kweghị
ebubata igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ n’ime obodo
Devid, kama o bugara ya n’ụlọ Obed-Edọm, onye Git. **11** Igbe

ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị nọrọ n'ụlọ Obed-Edọm, onye Git
ọnwa atọ. Onyenwe anyị gọzikwara ya na ezinaụlọ ya niile.
12 Mgbe a gwara eze bụ Devid si, "Onyenwe anyị agọziela
ezinaụlọ Obed-Edọm na ihe niile o nwere, n'ihi igbe ọgbụgba
ndụ Chineke." N'ihi nke a, Devid ji oke ọṅụ gaa n'ụlọ Obed-
Edọm, n'ihi ibugote igbe ọgbụgba ndụ Chineke, buga n'obodo
Devid. 13 Mgbe ndị bu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ
zọrọ nzọ ụkwụ isii; ọ na-eji oke ehi na nwa ehi gbara abụba
chụọ aja. 14 Devid ji ike ya niile na-ete egwu n'ihu Onyenwe
anyị. Ọ yi uwe efọọd e ji akwa ọcha dụọ n'ụbọchị ahụ, 15
mgbe ya na ndị Izrel niile ji iti mkpu na ụda ịfụ opi ike na-
ebubata igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. 16 Mgbe ha bu
igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị na-abata n'obodo Devid,
Mikal, nwa Sọl lepụrụ anya site na oghereikuku ụlọ. Mgbe
ọ hụrụ eze Devid ka ọ na-awụli elu na-etekwa egwu n'ihu
Onyenwe anyị, o ledara ya anya n'ime obi ya. 17 Ha bubatara
igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ, guzobe ya n'ọnọdụ ya
n'ime ụlọ ikwu nke Devid manyere maka ya. Devid chụrụ
aja nsure ọkụ na aja udo n'ihu Onyenwe anyị. 18 Mgbe ọ
chụsịrị aja nsure ọkụ na aja udo ndị a, ọ gọziri ndị Izrel n'aha
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. 19 O nyekwara onye
ọbụla n'etiti igwe ndị Izrel niile ahụ, ma nwoke ma nwanyị,
otu ogbe achịcha, ọkpụrụkpụ anụ na achịcha mkpụrụ osisi a
mịkpọrọ amịkpọ. Ndị a niile lara, onye ọbụla n'ụlọ nke ya. 20
Mgbe Devid lọtara ka ọ gọzie ndị ụlọ ya, Mikal, ada Sọl pụtara
izute ya, sị, "Lee ka eze Izrel si mee onwe ya onye dị ukwuu
taa! Ọ gbara onwe ya ọtọ na mbara, n'ihu ndị ohu nwanyị nke
ndị odibo ya dịka mmadụ efu." 21 Ma Devid zara Mikal sị
ya, "Ọ bụ n'ihu Onyenwe anyị onye họpụtara m karịa nna
gị maọbụ onye ọbụla ọzọ sitere n'ụlọ ya ka m tere egwu. E,
Onyenwe anyị ahụ họpụtara m ịbụ onyendu Izrel, ndị nke
ya. N'ezie, aga m aga n'ihu ịkpa agwa dịka onye nzuzu n'ihi
ịsọpụrụ Onyenwe anyị. 22 E, aga m aga n'ihu ịghọ onye na-
enweghị uche, na onye e weturu ala n'anya onwe m. Ma ụmụ
agbọghọ ndị ahụ i kwuru okwu ha, ha ga-asọpụrụ m!" 23
Mikal, ada Sọl amụtaghị nwa ọbụla ruo n'oge ọnwụ ya.

7 O ruo mgbe eze nọsara ahụ n'ụlọeze ya, mgbe Onyenwe
anyị mekwara ka o site n'aka ndị iro ya nọ gburugburu
zuru ike, 2 ọ sịrị Netan, bụ onye amụma, "Lee, mụ onwe m
na-ebi n'ụlọ sida, ma igbe ọgbụgba ndụ Chineke dị n'ime
ụlọ ikwu." 3 Netan zaghachiri eze sị, "Ihe ọbụla dị gị n'obi
gaa n'ihu mee ya, n'ihi na Onyenwe anyị nọnyeere gị." 4 Ma
n'abalị ahụ, okwu Onyenwe anyị rutere Netan ntị, na-asị, 5
"Gaa gwa ohu m Devid sị ya, 'Otu a ka Onyenwe anyị kwuru,
Ọ bụ gị ga-ewuru m ụlọ ebe m ga-ebi? 6 N'ihi na ebibeghị
m n'ụlọ site n'ụbọchị m si n'Ijipt kpọpụta ndị Izrel ruo taa.
Kama ana m ejegharị site otu ebe gaa ebe ọzọ, were ụlọ ikwu
mere ebe obibi m. 7 N'ebe ọbụla m na-ejegharị n'etiti ndị
Izrel niile, ọ dị mgbe m sịrị onye ọbụla n'ime ndị ọchịchị ha,
ndị m nyere iwu ka ha zụọ ndị m Izrel, sị, "Gịnị mere unu
ewubereghị m ụlọ sida?"' 8 "Ma ugbu a, gwa Devid bụ ohu m,
sị, 'Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru:
Mụ onwe m sitere n'ọhịa ebe ịta nri nke ụmụ anụ ụlọ, sikwa
n'ebe ị na-azụ igwe ewu na atụrụ kpọpụta gị. Mee gị onye na-
achị ndị m Izrel. 9 Anọnyekwara m gị n'ebe ọbụla ị gara,
kpochapụ ndị iro gị niile site n'ihu gị. Ugbu a, aga m eme ka
aha gị dị ukwuu, dịka aha ndị ikom dịkarịsịrị ukwuu n'ụwa.
10 Aga m ahọpụta otu ebe n'ihi ndị m Izrel, kụkwa ha dịka
osisi ka ha biri n'ebe obibi nke aka ha; ka ha ghara ị bụkwa
ndị a na-esogbu ọzọ. Ndị ajọ mmadụ agaghị emegbukwa
ha dịka ha mere na mbụ, 11 dịka ha na-emekwa siterị na
mgbe m họpụtara ndị ndu nye ndị m Izrel. Aga m enyekwa gị
ezumike site n'ebe ndị iro gị niile nọ. "'Onyenwe anyị na-
ekwupụtara gị, na Onyenwe anyị ya onwe ya, ga-eguzobere gị
ụlọ. 12 Mgbe ụbọchị gị n'ụwa zuru, mgbe i ga-esoro nna nna
gị ha dinaa n'ọnwụ, aga m eme ka otu mkpụrụ gị bilie nọchie
ọnọdụ gị, onye bụ anụ ahụ na ọbara gị, aga m emekwa ka
alaeze ya guzosie ike. 13 Ọ bụ ya ga-ewuru m ụlọ. Aga m eme
ka ocheeze nke alaeze ya guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi. 14
Mụ onwe m ga-abụrụ ya nna. Ya onwe ya ga-abụkwara m
nwa. Ọ bụrụ na o jehie, aga m eji mkpanaka mmadụ taa ya
ahụhụ. Werekwa ihe otiti si n'aka ndị mmadụ dụọ ya ọdụ. 15
Ma agaghị ewezuga ịhụnanya m site n'ebe ọ nọ, dịka m si
wezuga ya site n'ebe Sọl nọ, bụ onye m wezugara site n'ihu
gị. 16 Ụlọ gị na alaeze gị ga-adịgide ruo mgbe ebighị ebi n'ihu
m. A ga-eme ka ocheeze gị bụrụ ihe guzosiri ike ruo mgbe
ebighị ebi.'" 17 Netan ziri Devid ozi dịka okwu niile nke ọhụ
ahụ si dị. 18 Mgbe ahụ, eze Devid banyere nọdụ ala n'ihu
Onyenwe anyị, sị: "Onye ka m bụ, Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị, gịnịkwa ka ezinaụlọ m bụ, na ị mere ka m
bịaruo n'ogogo ha otu a? 19 Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị, dịka a ga-asị na nke a bụ ihe dị nta n'anya
gị. Ugbu a, i kwuola banyere ọdịnihu nke ụlọ ohu gị, Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, nke a bụkwa ụkpụrụ
metụtara mmadụ efu. 20 "Ma gịnị ọzọ ka Devid ga-agwa gị?
O, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị. N'ihi na ị
maara ohu gị nke ọma. 21 N'ihi okwu gị na dịka ọchịchọ obi
gị si dị, i meela ihe a dị ukwuu, meekwa ka ohu gị mata ha.
22 "Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, lee ka i si dị
ukwuu! Ọ dịghị onye dịka gị. Ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị ma ọ
bụghị gị, dịka anyị nụrụ ya na ntị anyị. 23 Olee ndị dịka ndị
gị, bụ Izrel, bụ otu mba n'elu ụwa nke Chineke gara ịgbapụta
dịka otu ndị nye onwe ya, na iji mere onwe ya aha, rụọkwa
ọrụ ịtụnanya dị egwu dịkwa ukwuu n'ihi ha, site n'ịchụpụ
mba dị iche iche na chi niile ha site n'ihu ndị gị, bụ ndị ị
gbapụtara site n'Ijipt? 24 I meela ka ndị gị Izrel guzosie ike,
dịka ndị nke gị ruo mgbe ebighị ebi. Ma gị onwe gị kwa,
Onyenwe anyị, abụrụla Chineke ha. 25 "Ugbu a, Onyenwe
anyị Chineke, debe nkwa a nke i kwere banyere ohu gị na ụlọ
ya ka ọ dịrị ruo mgbe ebighị ebi. Mezukwaa ihe niile dịka
nkwa gị si dị 26 Ka aha gị bụrụ ihe dị ukwuu ruo mgbe ebighị
ebi. Mgbe ahụ, ndị mmadụ ga-asị, 'Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, bụ Chineke na-achị Izrel' A ga-emekwa ka ụlọ
ohu gị bụ Devid guzosie ike n'anya gị. 27 "O Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, Chineke Izrel, n'ihi na ị kpugheerela
ohu gị ihe a, na-asị, 'Aga m ewuru gị ụlọ.' Ya mere, ohu gị ji
nwee obi ike ikpere gị ekpere a. 28 O, Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị, ị bụ Chineke n'ezie. Okwu gị kwesiri
ntụkwasị obi. I kweekwala ohu gị nkwa ihe ọma ndị a. 29
Ugbu a biko, ka ọ masị gị ịgọzi ụlọ ohu gị, ka ọ dịgide n'ihu gị
ruo mgbe ebighị ebi. N'ihi na gị, o Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị ekwuola ya, sitekwa na ngọzị gị, ụlọ ohu gị
ga-abụkwa ihe a gọziri agọzi ruo mgbe ebighị ebi."

8 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Devid meriri ndị Filistia. Mee ka ha
nọdụ n'okpuru ọchịchị ya. Ọ naara obodo Meteg-Amaa site
n'ọchịchị ndị Filistia. 2 Devid merikwara ndị Moab. O mere

ka ha dinaa n'ala. O jikwa ụdọ ọtụtụ tụa ha. Ọtụtụ abụọ ọbụla
n'ime ha ka egburu. Ọtụtụ nke atọ ka a hapụrụ ka ha dịrị ndụ.
Ya mere, ndị Moab ghọrọ ndị ohu Devid, na-ebutakwara ya
ụtụ kwa afọ ọbụla. 3 Devid merikwara Hadadeza nwa Rehob,
eze Zoba. Mgbe ọ gara inweghachita ogidi e jiri mara ya,
n'akụkụ osimiri Yufretis. 4 Devid nwudere otu puku ịnyịnya
ya na-adọkpụ ụgbọ agha, puku ndị agha asaa ndị na-agba
ụgbọ agha, tinyere ndị agha ji ụkwụ eje dị iri puku abụọ. O
bipụrụ akwara ụkwụ ịnyịnya ndị ahụ niile ọ dọtara n'agha,
ma hapụ naanị narị ịnyịnya. 5 Mgbe ndị Aram nke Damaskọs
bịara inyere Hadadeza eze Zoba aka, Devid gburu iri puku
ndị agha abụọ na abụọ n'ime ha. 6 O wuru ogige ndị agha
n'alaeze ndị Aram nke Damaskọs. Ndị Aram ghọrọ ndị ohu
Devid, na-ewetakwa ụtụ ịnata ihuọma. Onyenwe anyị nyere
Devid mmeri ebe ọbụla ọ gara. 7 Devid chịkọtara ọta ọlaedo
ndịisi agha Hadadeza ji lụọ agha webata ha na Jerusalem. 8
Site na Teba nakwa Beirotai, bụ obodo Hadadeza na-achị. Eze
Devid weere ọtụtụ bronz dị ukwuu. 9 Mgbe Tou, eze Hamat,
nụrụ na Devid emeriela ndị agha Hadadeza niile, 10 o zipụrụ
Joram, nwa ya nwoke, ka ọ gaa kelee Devid, n'ihi mmeri o
meriri Hadadeza n'agha, bụ onye ya na Tou nọ n'agha. Joram
ji ọtụtụ akụrụngwa nke ọlaọcha, nke ọlaedo na nke bronz bịa.
11 Eze Devid doro akụrụngwa ndị a niile nsọ nye Onyenwe
anyị, dịka o si mee ọlaọcha na ọlaedo si na mba niile ndị
ọ lụgburu. 12 Mba ndị a bụ: Edọm, Moab, ndị Amọn, ndị
Filistia na Amalek. O dokwara nsọ nye Onyenwe anyị ihe ọ
kwatara n'agha site n'aka Hadadeza nwa Rehob, bụ eze Zoba.
13 Devid meere onwe ya aha, mgbe o si n'itigbu puku ndị
ikom Edọm iri na asatọ na Ndagwurugwu Nnu lọghachite. 14
O wuru ogige ndị agha n'ala Edọm niile, ndị Edọm niile ghọrọ
ndị na-ejere Devid ozi. Onyenwe anyị nyere Devid mmeri
ebe ọbụla ọ gara. 15 Devid chịrị ndị Izrel niile, na-emere
ndị ya ihe dị mma na ihe ziri ezi. O mesokwaghị onye ọbụla
mmeso ọjọọ. 16 Onyeisi ndị agha ya bụ Joab nwa Zeruaya;
ode akwụkwọ obodo bụ Jehoshafat, nwa Ahilud. 17 Zadọk
nwa Ahitub, na Ahimelek nwa Abịata, bụ ndị nchụaja; Seraya
bụ ode akwụkwọ eze. 18 Benaya, nwa Jehoiada, bụ onyeisi
ndị Keret na Pelet. Ụmụ ndị ikom Devid bụkwa ndị nchụaja.

9 Otu ụbọchị, Devid jụrụ ajụjụ sị, "O nwere onye fọdụrụ ndụ
n'ezinaụlọ Sọl? Achọrọ m igosi onye ahụ obi ebere n'ihi
Jonatan." 2 Ọ nụrụ ihe banyere otu nwoke aha ya bụ Ziba,
onye bụ otu n'ime ndị ohu Sọl. O ziri ozi ka a kpọọ ya. Mgbe ọ
bịara n'ihu Devid, eze jụrụ ya sị, "Ọ bụ gị bụ Ziba?" Ọ zara
sị, "E, onyenwe m, ọ bụ m ohu gị." 3 Eze jụrụ ya sị, "Ọ dị
onye fọdụrụ ndụ n'ezinaụlọ Sọl? Ọ bụrụ na ọ dị onye fọdụrụ,
achọrọ m igosi ya ụdị obiọma Chineke na-egosi." Ziba zara ya
sị, "Otu nwa nwoke Jonatan, nke dara ngwụrọ nọ ndụ." 4
Eze jụrụ, "Ebee ka ọ nọ?" Ziba zaghachiri, "Ọ nọ na Lo Deba,
n'ụlọ Makia, nwa Amiel." 5 Ya mere eze Devid ziri ka e site
n'obodo Lo Deba, n'ụlọ Makia nwa Amiel kpọta ya. 6 Mgbe
Mefiboshet nwa Jonatan, nwa Sọl, bịara n'ebe Devid nọ, o
hulatara isi, kpọọrọ ya isiala, n'ọnọdụ nsọpụrụ. Mgbe ahụ,
Devid kpọrọ ya aha sị, "Mefiboshet," Mefiboshet zara sị ya, "A
bụ m ohu gị." 7 Ma Devid sịrị ya, "Atụla egwu, n'ezie, aga m
egosi gị obiọma n'ihi nna gị Jonatan. Aga m enyeghachi gị ala
niile nna nna gị Sọl nwere. Ma ị ga-eso soro m na-eri nri
na tebul m oge niile." 8 Mefiboshet dara n'ala n'ihu eze sị,
"Eze, onye ka m bụ i ji egosi nkịta nwụrụ anwụ dịka m obi
ebere?" 9 Eze kpọrọ Ziba ohu Sọl ahụ sị ya, "Enyeghachila m
nwa nwa nna gị ukwu ihe niile Sọl na ụlọ ya nwere. 10 Gị na
ụmụ gị ndị ikom na ndị ozi gị ga-arụ ọrụ n'ubi ya ịrụpụta
nri. Ma Mefiboshet, nwa nwa nna gị ukwu ga na-eri ihe na
tebul m." Ziba, nwere ụmụ ndị ikom iri na ise, na iri ndị ozi
abụọ. 11 Ọ sịrị eze, "Onyenwe m, ohu gị ga-eme ihe niile eze
nyere m n'iwu." Site n'oge ahụ, Mefiboshet riri nri na tebul
Devid dịka ọ bụ otu n'ime ụmụ ndị ikom eze. 12 Mefiboshet
nwekwara otu nwa nwoke aha ya bụ Mika. Ziba na ndị niile bi
n'ụlọ ya niile ghọrọ ndị ohu Mefiboshet. 13 Ma Mefiboshet
biri na Jerusalem n'ihi na ọ bụ na tebul eze ka ọ na-eri nri
mgbe niile. Ọ bụ onye dara ngwụrọ n'ụkwụ ya abụọ.

10 Mgbe ihe ndị a gasịrị, eze ndị Amọn nwụrụ. Hanọn nwa
ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. 2 Mgbe ahụ, Devid chere sị,
"Aga m egosi Hanọn nwa Nahash obi ebere dịka nna ya si gosi
m obi ebere." Ya mere, Devid zipụrụ ndị ozi ka ha gaa kasịe ya
obi n'ihi ọnwụ nna ya. Mgbe ndị ikom Devid rutere n'ala ndị
Amọn, 3 ndịisi ala Amọn sịrị Hanọn bụ onyenwe ha, "Ị na-
eche na Devid na-akwanyere nna gị ugwu site na izite ndị ozi
ya ka ha bịa kasịe gị obi? Ọ bụ na Devid eziteghị ha ịbịakwute
gị, naanị ka ha bịa mee nledo n'obodo a, nyochapụta ya ma
kwatuo ya?" 4 N'ihi nke a, Hanọn jidere ndị ozi Devid n'ike,
kpụchapụ otu mpaghara afụọnụ nwoke ọbụla, bipụkwa uwe
mwụda ha n'etiti ike ha, zilaga ha. 5 Mgbe a gwara Devid ihe
mere, o zipụrụ ndị ozi ka ha gaa zute ndị ikom ahụ, n'ihi
na e mere ha ihe ihere n'ebe ọ dị ukwuu. Eze sịrị, "Nọdụnụ
na Jeriko ruo mgbe afụọnụ unu tolitere, mgbe ahụ unu ga-
alọta." 6 Ma mgbe ndị Amọn chọpụtara na ha abụrụla ihe ịsọ
oyi n'ebe Devid nọ, ha gara goo iri puku ndị agha abụọ ji
ụkwụ eje site n'Aram, Bet-Rehob nakwa Zoba. Ha gokwara
eze Maaka ya na puku ndị ikom, tinyekwara iri puku ndị
ikom na puku abụọ ọzọ site n'ala Tob. 7 Mgbe Devid nụrụ
nke a, o zipụrụ Joab na ndị agha ya niile bụ dike na dimkpa
n'agha. 8 Ndị Amọn pụtara doo onwe ha n'usoro ibu agha,
n'ọnụ ụzọ ama nke obodo ha. Ma ndị Aram, ndị si Zoba
na Rehob, na ndị ikom Tob na Maaka, nọpụrụ onwe ha na
mbara ala. 9 Mgbe Joab hụrụ na agha dị megide ya n'ihu na
azụ, ọ họpụtara ụfọdụ ndị ọkachamara site n'etiti ndị agha
Izrel, doo ha n'usoro izute ndị Aram. 10 O tinyere ndị ikom
fọdụrụ n'okpuru ọchịchị Abishai, nwanne ya, zipụkwa ha
izute ndị Amọn n'agha. 11 Joab sịrị, "Ọ bụrụ na ndị agha
Aram akarịa m ike, pụta bịa nyere m aka; ma ọ bụrụkwanụ
na ndị Amọn akarịa gị ike, aga m apụta bịa napụta gị. 12
Nwee obi ike, ka anyị lụọ ọgụ a dịka ndị dị ike, n'ihi ndị anyị,
na obodo niile nke Chineke anyị. Ka Onyenwe anyị meekwa
ihe dị mma n'anya ya." 13 Mgbe ahụ, Joab na ndị agha so
ya bịara nso ibuso ndị Aram agha, ha sitere n'ihu ha gbapụ
ọsọ. 14 Mgbe ndị Amọn hụrụ ka ndị Aram na-agbapụ ọsọ, ha
onwe ha gbakwara ọsọ n'ihu Abishai, gbaba n'ime obodo.
Ya mere, Joab sitere n'ịlụso ndị Amọn agha lọghachi, bịa na
Jerusalem. 15 Mgbe ndị Aram hụrụ na ndị Izrel tigburu ha;
ha lara, chịkọtaa onwe ha ọnụ. 16 Hadadeza mere ka a kpọta
ndị Aram site n'ofe ọzọ nke Osimiri Yufretis. Ha gara Hilam,
ha na ọchịagha ndị agha Hadadeza, a na-akpọ Shobak, onye
na-edu ha. 17 Mgbe a gwara Devid banyere nke a, ọ chịkọtara
ndị Izrel niile, gafee Jọdan, jeruo Hilam. Ndị Aram doro usoro
agha ha izute Devid, lụsokwaa ya agha. 18 Ma ha sitere n'ihu
ndị Izrel gbaa ọsọ, Devid gburu narị ndị ikom asaa na-anya

ụgbọ agha nke ịnyịnya na-adọkpụ. Gbukwaa iri puku ndị agha
anọ na-eji ụkwụ eje. O tidara Shobak, bụ ọchịagha ndị agha
ha, ọ nwụọ n'ebe ahụ. 19 Mgbe ndị eze niile nọ n'okpuru
ọchịchị Hadadeza hụrụ na Izrel etigbuola ha, ha mere ka ha
na ndị Izrel dịrị n'udo, bụrụkwa ndị nọ n'okpuru ha. Ya mere,
ndị Aram tụrụ egwu inyere ụmụ Amọn aka ọzọ.

11 N'oge ọkọchị, mgbe ndị eze na-apụ ibu agha, Devid
zipụrụ Joab ọchịagha ya, na ndị agha Izrel. Ha bibiri ndị
Amọn, nọchibidokwa Raba. Ma Devid nọdụrụ na Jerusalem. 2
N'otu uhuruchi, Devid sitere n'ihe ndina ya bilie, gagharịa
n'elu ụlọeze ya. Ọ sitere n'elu ụlọ ahụ hụ otu nwanyị na-asa
ahụ. Nwanyị ahụ mara mma nke ukwu n'ile anya. 3 Devid
ziri ozi ka a jụta onye nwanyị ahụ bụ, ma a gwara ya na ọ
bụ Batsheba, nwa Eliam, nwunye Ụraya onye Het. 4 Devid
ziri ka a gaa kpọta ya. Mgbe ọ bịara, ya na Devid dinara. (Ka
ọ ghụchasịrị onwe ya site n'adịghị ọcha ya nke ọnwa ahụ.)
Ọ laghachiri n'ụlọ ya. 5 Nwanyị a mechara dị ime, bịa ziga
ozi ka agwa Devid. Ọ sịrị, "Adị m ime." 6 Mgbe Devid nụrụ
ya, o zigaara Joab ozi sị ya, "Zitere m Ụraya, onye Het." 7
Mgbe Ụraya bịakwutere ya, Devid jụrụ ya otu Joab mere, na
otu ndị agha Izrel dị na otu agha si aga. 8 Devid sịrị Ụraya,
"Laa n'ụlọ gị gaa saa ụkwụ gị." Ụraya si n'ụlọeze pụọ. E
zipụkwara onyinye nke ndị na-ejere eze ozi ji sochie ya azụ. 9
Ma Ụraya agaghị n'ụlọ ya. Kama o so ndị na-ejere eze ozi
dinaa n'ọnụ ụzọ e si abata ụlọeze. 10 Mgbe a gwara Devid na
Ụraya alaghị n'ụlọ ya, Devid kpọrọ Ụraya, jụọ ya ajụjụ sị, "Ọ
bụghị ije dị anya ka i si lọta? Gịnị mere ị larughị n'ụlọ gị?" 11
Ụraya zara Devid, "Lee, igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị,
na Izrel na Juda niile nọ n'ụlọ ikwu. Nna m ukwu Joab na
ndị agha nna m ukwu nọ n'ọhịa. M ga-esi aṅaa laa n'ụlọ m,
iri na ịṅụ ihe ọṅụṅụ na isoro nwunye m dinaa? Ana m aṅụ
iyi na agaghị m eme ihe dị otu a." 12 Devid gwara ya sị, "Ọ
dị mma, nọdụ n'ebe a taa, echi ị ga-alaghachikwa n'ọgbọ
agha." Ụraya kwenyere nọdụ na Jerusalem ụbọchị ahụ, nakwa
ụbọchị na-eso ya. 13 Emesịa, Devid kpọrọ ya oriri, meekwa ya
ka ọ ṅụbiga mmanya oke, ma nke a emeghị ka ọ laa n'ụlọ ya
n'abalị ahụ, kama ọ bụkwa n'ọnụ ụzọ e si abata ụlọeze ka o
dinara n'etiti ndị na-ejere eze ozi. 14 N'ụtụtụ echi ya, Devid
degaara Joab akwụkwọ, zighachịkwa ya site n'aka Ụraya. 15
Ihe ọ dere n'akwụkwọ ahụ bụ nke a, "Tinye Ụraya n'ihu agha
ebe ọgụ siri ike. Mgbe ndị iro na-apụkwute unu, laanụ azụ,
ma hapụnụ Ụraya n'ihu ọgụ ka ndị iro gbuo ya." 16 Ya mere,
mgbe Joab gbara obodo ahụ gburugburu, o tinyere Ụraya
n'ebe ọ maara na ndị dị ike n'etiti ndị iro ha nọ. 17 Ndị ikom
obodo ahụ pụtara buso Joab agha. Ụfọdụ ndị agha Devid
nwụrụ. Ụraya onye Het, so na ndị egburu. 18 Mgbe ahụ, Joab
zigara ozi gwa Devid otu agha si na-aga, 19 Ọ gwara onyeozi
ahụ sị, "Mgbe ị gwachara eze akụkọ ihe gbasara otu agha si
gaa 20 iwe nwere ike iwe eze nke ukwu, na o nwere ike jụọ gị
sị, 'Gịnị mere unu ji gaa mgbidi obodo ahụ nso ịlụ agha? Ọ bụ
na unu amaghị na a ga-esi n'elu mgbidi ahụ gbaa àkụ? 21
Onye gburu Abimelek nwa Jeru-Beshet? Ọ bụghị na mgbidi
obodo ka nwanyị nọ tụdaa aka nkume dagburu ya na Tebez?
Gịnị mere unu ji jeruo mgbidi ahụ nso?' Ọ bụrụ na ọ jụọ gị ihe
dị otu a, gwa ya, 'Ohu gị bụ Ụraya, onye Het anwụọkwala.'" 22
Onyeozi ahụ biliri ije, mgbe o rutere, ọ gwara Devid ihe niile
Joab ziri ya ka o zie. 23 Onyeozi ahụ sịrị Devid, "Ndị ikom ahụ
ji ike karịrị anyị, ha pụtara ị buso anyị agha na mbara ma
anyị chụghachiri ha azụ. Chụruo ha n'ọnụ ụzọ ama obodo
ahụ. 24 Mgbe ahụ, ndị ọgba ụta sitere n'elu mgbidi malite
ịgba ndị ohu gị àkụ, ụfọdụ n'ime ndị ikom eze nwụrụ. Ohu gị
Ụraya, onye Het, sokwa na ndị nwụrụ." 25 Devid sịrị onyeozi
ahụ, "Otu a ka ị ga-agwa Joab, 'Ka ihe a ghara iwute gị n'obi,
n'ihi na mma agha na-egbu otu onye dịka o si egbu onye ọzọ.
Lụsie ọgụ ike, lụgbukwaa obodo ahụ.' Jiri okwu ndị a gbaa ya
ume." 26 Mgbe nwunye Ụraya nụrụ na di ya anwụọla, o ruru
ụjụ n'ihi ya. 27 Mgbe oge iru ụjụ ya gabigara, Devid ziri ka a
kpọta ya n'ụlọeze. Ọ ghọkwara nwunye ya. Mụọra ya nwa
nwoke. Ma ihe Devid mere jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị.

12 Ya mere, Onyenwe anyị zigara Netan ka o jekwuru
Devid. Mgbe Netan bịakwutere Devid, ọ kọọrọ ya akụkọ
a, "E nwere ndị ikom abụọ bi n'otu obodo, otu bụ ọgaranya
ma nke ọzọ bụ ogbenye. 2 Onye ọgaranya a nwere ọtụtụ igwe
atụrụ na igwe ehi. 3 Ma nwoke ogbenye ahụ enweghị ihe
ọbụla karịa otu nwa nne atụrụ nta nke ọ zụtara. Ọ zụlitere ya,
o tolite n'etiti ya na ụmụ ya. Ọ na-eri nri site na ihe oriri ya,
na-aṅụ mmiri site n'iko mmiri ya, n'obi ya ka ọ na-edinakwa.
Ọ nọ ọnọdụ dịka nwa nwanyị nye ya. 4 "Otu ụbọchị, onye
ọbịa bịara n'ụlọ onye ọgaranya ahụ. Ma kama ọgaranya ahụ
ga-ewere otu atụrụ maọbụ ehi nke ya siere onye ọbịa ya nri,
ọ gara were nne atụrụ ogbenye ahụ, gbuo ya, jiri ya siere ọbịa
ya nri." 5 Devid were oke iwe megide nwoke ahụ, ọ sịrị Netan,
"Ana m aṅụ iyi n'aha Onyenwe anyị dị ndụ na onye mere ihe
dị otu a aghaghị ịnwụ! 6 Ọ ga-ejikwa nwa atụrụ okpukpu anọ
kwụghachi ogbenye ahụ ụgwọ otu atụrụ ahụ o weere, n'ihi
na onye ọgaranya ahụ egosighị na o nwere obi ebere ọbụla."
7 Mgbe ahụ, Netan sịrị Devid, "Ọ bụ gị bụ nwoke ahụ! Otu
a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel sịrị, 'Mụ onwe m tere gị
mmanụ ịbụ eze Izrel, mụ onwe m napụtakwara gị site n'aka
Sọl. 8 Enyere m gị ụlọ nna gị ukwu, nyefekwa ndị inyom
nna gị ukwu n'aka gị, na alaeze Izrel na Juda, ka ha bụrụ
nke gị. Ma ọ bụrụ na nke a ezughị, agaara m atụkwasịrị gị
ihe ndị a niile okpukpu okpukpu. 9 Gịnị mere i ji lelịa okwu
Onyenwe anyị anya, mee ihe a jọgburu onwe ya? N'ihi na i
jirila mma agha gbuo Ụraya onye Het, zurukwa nwunye ya
n'ohi. Ọ bụkwa mma agha ndị Amọn ka i ji gbuo ya. 10 Ya
mere, n'ihi ihe a i mere, mma agha agaghị esi n'ezinaụlọ gị
pụọ, n'ihi na i ledara m anya kpọrọ nwunye Ụraya onye Het
ka ọ bụrụ nwunye gị.' 11 "Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru, 'Aga
m eme ka ihe ọjọọ si n'ezinaụlọ gị bilie megide gị. N'ihu gị ka
m ga-eduru ndị nwunye gị dunye otu onye dị gị nnọọ nso, ya
na ha ga-edinakọ n'ehihie ọcha, n'ihu ndị Izrel niile. 12 I
mere mmehie gị na nzuzo, ma aga m eme nke a na mbara,
n'ihu Izrel niile.'" 13 Mgbe ahụ, Devid sịrị Netan, "Emehiela
m megide Onyenwe anyị." Netan zara sị ya, "Onyenwe anyị
n'onwe ya agbagharakwala gị mmehie gị, ị gaghị anwụ. 14 Ma
n'ihi na i meela ka ndị iro Onyenwe anyị nwe ohere ikwulu
na ilelị ya anya, nwa nwoke ahụ amụụrụ gị ga-anwụ." 15
Mgbe Netan lara, Onyenwe anyị mere ka nwantakịrị ahụ
nwunye Ụraya mụụrụ Devid daa ọrịa. 16 Devid rịọrọ Chineke
arịrịọ banyere nwantakịrị ahụ. O buru ọnụ, dinaa n'ala efu
abalị ahụ niile n'ihu Onyenwe anyị. 17 Emesịa, ndị okenye ụlọ
ya rịọrọ Devid ka o bilie rie nri, ma ọ jụrụ iri ihe ọbụla. 18
N'ụbọchị nke asaa, nwantakịrị ahụ nwụrụ. Mgbe ahụ, ndị na-
ejere Devid ozi tụrụ egwu otu ha ga-esi gwa ya na nwantakịrị
ahụ anwụọla. N'ihi na ha kwuru n'ime onwe ha sị, "Mgbe

nwantakịrị ahụ ka dị ndụ, anyị gwara ya okwu ma o geghị
anyị ntị. Anyị ga-esi aṅaa gwa ya na nwantakịrị ahụ anwụọla?
O nwere ike imerụ onwe ya ahụ.” **19** Mgbe Devid hụrụ na ha
na-ekwurịta okwu n’etiti onwe ha na nzuzo; ọ matara na nwa
ahụ anwụọla. Ọ jụrụ ha sị, “Nwata ahụ ọ nwụọla?” Ha zara sị
ya, “E, ọ nwụọla!” **20** Mgbe ahụ, Devid sitere n’ala ebe o dina,
bilie, saa ahụ, gbanwee uwe ya, baa n’ụlọ Onyenwe anyị,
kpọọrọ ya isiala. Ọ lọghachiri n’ụlọ ya nye iwu ka e wetara ya
ihe oriri. O rikwara nri. **21** O juru ndị na-ejere ya ozi anya,
n’ihi ya ha jụrụ ya ajụjụ si, “Gịnị mere i ji eme omume dị otu
a? Mgbe nwantakịrị ahụ nọ ndụ, i buru ọnụ, kwaakwa akwa,
ma ugbu a, nwa ahụ anwụọla, ị kwụsịla iru ụjụ. Ugbu a, ị
biliela na-erikwa nri.” **22** Devid zara ha sị, “Eburu m ọnụ,
kwaakwa akwa mgbe nwa ahụ nọ ndụ, n’ihi na ekwuru m sị,
‘ma eleghị anya, Onyenwe anyị ga-enwe ọmịiko n’ebe m nọ
mee ka nwa ahụ dị ndụ.’ **23** Ma ugbu a ọ nwụrụ, gịnịkwa
ka m nwere dịka uru ibu ọnụ ọzọ? M pụrụ ime ka ọ dị ndụ
ọzọ? Aga m alakwuru ya, ma ọ gaghị alaghachikwutekwa m.”
24 Devid kasiri Batsheba nwunye ya obi, emesịa, mgbe ya
na ya dinakọrọ, ọ tụụrụ ime ọzọ mụọ nwa nwoke onye ha
kpọrọ aha ya Solomọn. Ma Onyenwe anyị hụrụ nwantakịrị
ahụ n’anya. **25** O zigara ozi site n’aka Netan, onye amụma,
ka a gụọ ya Jedidaya n’ihi Onyenwe anyị. **26** N’oge a, Joab
busoro Raba obodo ndị Amọn agha dọta isi obodo eze ha
n’agha. **27** Joab zigara Devid ozi sị ya, “Ebuola m agha megide
Raba dọta isi mmiri ọṅụṅụ ya n’agha. **28** Ugbu a chịkọtaa ndị
agha fọdụrụ bịa lụpụchaa agha a, ka ị dọta obodo a n’agha. Ọ
bụrụ na i meghị otu a, aga m adọta obodo a n’agha, a ga-
akpọkwasịkwa ya aha m.” **29** N’ihi nke a, Devid duuru ndị
agha Izrel jeruo Raba, buso ya agha, meriekwa ya. **30** Devid
kpupuru okpueze nke dị n’isi eze ha, e kpunye ya n’isi nke ya
onwe ya. Ịdị arọ nke okpueze ahụ ruru kilogram ọlaedo iri atọ
na anọ, nke e ji nkume ndị dị oke ọnụahịa chọọ mma. Devid
sitekwara n’obodo ahụ kwakọrọ ọtụtụ ihe nkwata n’agha. **31**
Ọ kpọpụtara ndị nọ n’ebe ahụ, manye ha n’ịrụ ọrụ nke e ji
mma nkwọ e ji awa osisi, na igwe e ji egwu ala na anyụike
n’arụ. O mere ka ha rụọ ọrụ n’ebe a na-akpụ blọk brik. Devid
mekwara otu ihe a n’obodo niile nke ụmụ Amọn. Emesịa, ya
na ndị agha ya niile laghachiri na Jerusalem.

13 Absalọm nwa Devid nwere otu nwanne nwanyị mara
mma, aha ya bụ Tama. Ma Amnọn, otu n’ime ụmụ ndị
ikom Devid, hụrụ nwaagbọghọ a n’anya. **2** Ma ịhụnanya a
Amnọn hụrụ Tama nwanne ya nwanyị mere ya ka ọ daa ọrịa,
n’ihi na ọ bụ ihe rara Amnọn ahụ ịchọpụta ụzọ ya na Tama
ga-esi nwee mmekọ, ebe ọ bụ na Tama bụ nwaagbọghọ na-
amaghị nwoke. **3** Ma Amnọn nwere otu enyi dị aghụghọ,
onye aha ya bụ Jonadab, nwa Shimea, nwanne Devid. **4** Otu
ụbọchị, Jonadab bịakwutere Amnọn jụọ ya sị, “Gịnị mere, gị
bụ nwa eze ji na-ata ahụ ụtụtụ niile? Ọ bụ na ị gaghị akọrọ
m?” Amnọn gwara ya sị, “Ahụrụ m Tama n’anya, bụ nwanne
Absalọm, nwanne m nwoke.” **5** Jonadab gwara ya sị, “Ọ dị
mma. Lee ihe ị ga-eme. Gaa dinaa ala, dịka a ga-asị na ahụ
adịghị gị. Mgbe nna gị bịara ileta gị, gwa ya okwu sị ya,
‘Achọrọ m ka nwanne m nwanyị bụ Tama bịa nye m ihe oriri.
Achọrọ m ka ọ nọdụ n’ihu m sie nri ahụ, mgbe m na-ele ya
anya, ka o jirikwa aka ya nye m nri ahụ.’” **6** Amnọn mere otu
a. Mgbe eze bịara ileta ya, Amnọn rịọrọ ya sị, “Biko, ka Tama
bịa ebe a gheere m achịcha ole na ole ebe m ga-ahụ ya anya.
Ka o jirikwa aka ya dozie ya n’ihu m ka m rie ya.” **7** Devid
kwenyere, zie Tama ka ọ gaa n’ụlọ Amnọn gaa siere ya nri. **8**
Tama gara n’ụlọ Amnọn, banyekwa n’ime ụlọ ebe o dinaa, ka
Amnọn na-ele ya anya mgbe ọ na-agwọghari ụtụ ọka. Emesịa,
Tama gheere ya achịcha mara mma. **9** Mgbe o cheziri achịcha
ahụ n’ihu Amnọn, Amnọn jụrụ iri ya. Ihe o mere mgbe ahụ
bụ inye ndị na-ejere ya ozi nọ n’ebe ahụ iwu sị ha niile pụọ
ngwangwa. Ha niile pụkwara. **10** Mgbe ahụ, Amnọn gwara
Tama okwu sị, “Ugbu a, wetara m nri ahụ n’ime ụlọ ndina
m, bịa jiri aka gị nye m ya.” Tama bugaara ya achịcha ahụ
n’ime ụlọ ebe ihe ndina ya dị. **11** Ma mgbe Tama guzo n’ihu
ya, Amnọn jidere ya n’ike sị ya, “Bịa, soro m dinaa, nwanne
m nwanyị.” **12** Tama zara sị ya, “Mba! Nwanne m nwoke.
Emerụla m. Ihe dị otu a ekwesighị ime n’ala Izrel. Emela ihe
ọjọọ dị otu a. **13** Olee ihe ga-abụ ọnọdụ m? Oleekwanụ ihe
ga-abụ ọnọdụ gị? Olee ebe m ga-agbala izo onwe m n’ihi ihe
ihere ga-adịrị m ma i mee ihe dị otu a? Ị ga-adị ka otu n’ime
ndị nzuzu ọjọọ dị n’Izrel. Biko, gwa eze, ọ ga-ekwe ka ị lụọ m.”
14 Ma Amnọn egeghị ntị. Ebe ọ bụ na ọ ka Tama ike, o jidere
ya dinaa ya n’ike merụọ ya. **15** Emesịa, Amnọn kpọrọ Tama
asị. N’ezie, ọ kpọrọ ya asị ugbu a karịa ịhụnanya ọ hụrụ ya na
mbụ. Ọ gwara Tama okwu sị ya, “Bilie si n’ebe a pụọ ọsịịsọ!”
16 Ma Tama kwara akwa sị ya, “Mba! Ịjụ m otu a ka njọ karịa
ihe ọjọọ i mere m.” Ma Amnọn egeghị ya ntị. **17** Ọ kpọrọ
nwokorobịa na-ejere ya ozi sị ya, “Chụpụ nwanyị a n’ezi,
kpachiere m ụzọ n’azụ.” **18** Onyeozi ya chụpụrụ ya n’ezi,
kpachie ụzọ n’azụ ya. Uwe mwụda nwere aka ogologo ka
Tama yi, n’ihi na ọ bụ ụdị nke ụmụ ndị inyom eze na-amaghị
nwoke na-eyi. **19** Tama dọwara uwe mwụda ahụ o yi n’ahụ,
werekwa ntụ kpokwasị onwe ya n’isi, buru aka ya n’isi na-eti
mkpu akwa dịka ọ na-ala. **20** Nwanne ya nwoke, Absalọm jụrụ
ya sị, “Amnọn, nwanne gị nwoke, o dinakwuuru gị? Ma ugbu
a, nwanne m, gba nkịtị, nwanne gị nwoke ka ọ bụ. Etinyela
ihe a mere n’obi.” Tama nọrọ dịka onye mmadụ niile jụrụ ajụ
n’ụlọ nwanne ya nwoke, bụ Absalọm. **21** Mgbe eze Devid nụrụ
ihe ndị a niile, iwe were ya nke ukwuu. **22** Absalọm agwaghị
Amnọn okwu ọbụla, maọbụ nke dị mma, maọbụ okwu ọjọọ.
Ma ọ kpọrọ Amnọn asị nke ukwuu n’ihi ọnọdụ iweda n’ala o
wedara nwanne ya Tama, mee ya ihe ihere. **23** Mgbe afọ abụọ
gasịrị, mgbe ndị na-akpụchara Absalọm ajị ụmụ atụrụ ya nọ
na Baal-Hazọ, n’oke ala Ifrem, ọ kpọkọtara ụmụ ndị ikom eze
niile ka ha bịa n’ebe ahụ. **24** Absalọm jekwuuru eze sị ya,
“Ndị na-akpụcha ajị ụmụ atụrụ ohu gị bịara. Eze na ndịisi
ozi ya, ha ga-abịa sonyere m?” **25** Ma eze zara sị ya, “Mba,
nwa m, anyị niile agaghị abịa, anyị ga-abụ ibu dị arọ nye
gị.” N’agbanyeghị na Absalọm rugidere ya ma o kweghị aga,
kama ọ gọziri ya. **26** Mgbe ahụ, Absalọm rịọrọ nna ya sị, “Ọ
dị mma, ọ bụrụ na ị gaghị abịa, ị ga-emekwa ka nwanna m
nwoke Amnọn, na ụmụ eze ndị ọzọ bịa?” Eze jụrụ ya sị, “N’ihi
gịnị ka Amnọn ga-eji soro gị gaa?” **27** Ma Absalọm rụgidere
ya, ya mere o zipụrụ Amnọn na ụmụ eze ndị ọzọ ka ha soro
ya gaa. **28** Mgbe ahụ, Absalọm nyere ndị na-ejere ya ozi iwu
banyere Amnọn sị, “Cherenụ ruo mgbe mmanya bidoro igbu
ya, mgbe m sịkwara unu tigbuo ya, unu atụla egwu, tigbuonụ
ya. Ọ bụ m na-ekwu ihe ga-eme n’ebe a. Nweenụ obi ike,
meekwanụ ya.” **29** Mgbe oge ruru, ndị ozi Absalọm tigburu
Amnọn. Mgbe ahụ, ụmụ eze niile biliri makwasị n’ịnyịnya ha
gbalaga. **30** Mgbe ha ka nọ n’ụzọ na-agbaga Jerusalem, ozi
eruolarị Devid ntị sị, “Absalọm egbuchaala ụmụ eze niile, ọ

dịkwaghị otu onye n'ime ha fọdụrụ ndụ!" **31** Eze biliri ọtọ,
dọwaa uwe ya, daa n'ala, gbatịa onwe ya n'ihi obi ọjọọ. Ndị
na-ejere ya ozi dọwakwara uwe ha n'ihi egwu na obi ọjọọ. **32**
Ma Jonadab, nwa Shimea, nwanne Devid, sịrị, "Onyenwe m,
echekwala na e gburu ụmụ ndị ikom eze niile, kama ọ bụ
naanị Amnọn! Nke a bụ ihe Absalọm jikere ime site mgbe
Amnọn wakporo nwanne ya nwanyị bụ Tama, dina ya. **33** Ma
ugbu a, ka onyenwe m bụ eze ghara itinye akụkọ banyere
ọnwụ ụmụ ndị ikom eze niile, n'obi ya. Ọ bụ naanị Amnọn
nwụrụ." **34** Ma Absalọm gbara ọsọ gbalaga. Ọ dịghị anya
nwoke na-anọ n'elu mgbidi Jerusalem na-eche nche, lepụrụ
anya hụ ndị mmadụ ka ha si n'ụzọ dị n'akụkụ ugwu nta na-
abịa. Nwoke ahụ gara gwa eze sị ya, "Ahụrụ m ndị si n'akụkụ
Horonaim, n'akụkụ ugwu na-abịa." **35** Jonadab gwara eze sị,
"Lee, ọ bụ ụmụ ndị ikom eze na-alọta dịka m kwuru." **36**
Mgbe ha lọbatara, ha bidoro ịkwa akwa nke ukwuu. Eze na
ndị na-ejere ya ozi sokwa kwaa akwa. **37** Absalọm gbara ọsọ
gbakwuru Talmai nwa Amihud, eze Geshua. Ma eze Devid
ruru ụjụ nke ukwuu maka ọnwụ Amnọn. **38** Mgbe Absalọm
gbara ọsọ gbaga Geshua, ọ nọrọ n'ebe ahụ afọ atọ. **39** Ọ gụrụ
eze bụ Devid agụụ ịgakwuru Absalọm, n'ihi ọ kasịela obi
maka ọnwụ Amnọn.

14 Joab, nwa Zeruaya matara na obi eze dị n'ebe Absalọm
nọ. **2** Joab zigara ozi na Tekoa, si n'ebe ahụ kpọta otu
nwanyị maara ihe. Mgbe nwanyị ahụ bịaruru, Joab gwara
ya sị, "Mee onwe gị dịka onye na-eru ụjụ. Yiri akwa mkpe,
etekwala mmanụ otite. Kpaa agwa dịka nwanyị nọ n'iru ụjụ
ogologo oge. **3** Emesịa, jekwuru eze, gwa ya okwu ndị a m
na-agwa gị." Joab tinyere okwu ndị ahụ n'ọnụ ya. **4** Mgbe
nwanyị ahụ si Tekoa gara na nke eze, ọ dara n'ala kpuo ihu ya
n'ala ịsọpụrụ eze. Ọ sịrị, "Biko nyere m aka, gị onye a na-
asọpụrụ!" **5** Eze jụrụ ya ajụjụ sị, "Gịnị bụ mkpa gị?" Ọ zara sị,
"Abụ m nwanyị isi mkpe, di m anwụọla. **6** Enwere m ụmụ
ndị ikom abụọ ndị gara lụọ ọgụ n'ọhịa. Mgbe ha na-alụ ọgụ
ahụ, o nweghị onye pụtara gboo ha. N'ihi ya, otu n'ime ha
tigburu ibe ya. **7** Ma ugbu a, ndị ikwu di m na-esogbu m na-
asị 'Kpọpụta onye ahụ gburu nwanne ya ka anyị gbuo ya n'ihi
ndụ nwanne ya o wepụrụ, ka anyị si otu a memilaa onye nke
fọdụrụ ga-erita oke ezinaụlọ.' Ha chọrọ isi otu a menyụọ
icheku ọkụ nke fọdụụrụ m, nke bụ na di m agaghị enwezikwa
aha maọbụ onye fọdụụrụ ya n'elu ụwa." **8** Eze sịrị nwanyị
ahụ, "Laa n'ụlọ gị, aga m ahụ na o nweghị onye metụrụ ya
aka." **9** Ma nwanyị ahụ si Tekoa sịrị ya, "Ka onyenwe m, bụ
eze, gbaghara mụ na ezinaụlọ m, ka ikpe ọmụma ọbụla ghara
ịdịrị eze na ocheeze ya." **10** Eze zara ya, "Enyela onwe gị
nsogbu maka nke ahụ. Ọ bụrụ na onye ọbụla agwa gị okwu
ọbụla, kpọtara m ya. Onye dị otu a agaghị enyekwa gị nsogbu
ọzọ." **11** Mgbe ahụ ọ zara, "Biko, ka eze kpọkuo aha Onyenwe
anyị Chineke ya ka ọ kwụsị onye na-agwa ọchụ, ka ọ ghara
igbu onye ọzọ, ka a gharakwa ịla nwa m nwoke n'iyi." Ọ sịrị,
"Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, otu agịrị isi agaghị esi n'isi
nwa gị dapụ n'ala." **12** Mgbe ahụ, nwanyị ahụ sịrị, "Biko
kwere ka ohu gị nwanyị gwa onyenwe m eze otu mkpụrụ
okwu ọzọ." Ọ sịrị, "Gaa n'ihu kwuo." **13** Nwanyị ahụ sịrị, "Ọ
bụ n'ihi gịnị ka ị chere ihe dị otu a megide ndị nke Chineke?
Mgbe eze na-ekwu otu a, ọ bụ na ọ dịghị ama onwe ya ikpe,
n'ihi na eze a jụla ịkpọghachi nwa ya a chụpụrụ achụpụ?
14 Anyị niile ga-anwụ. Anyị dịkwa ka mmiri a wụsara n'ala,
nke a na-apụghị ịchịkọtakwa ọzọ. Ma Chineke adịghị anapụ
mmadụ ndụ ya, ma ọ na-emeghepụ ụzọ ga-eme ka onye ọ
chụpụrụ achụpụ lọghachikwutekwa ya. **15** "Ma ugbu a, ebe m
bịara ịgwa onyenwe m bụ eze, okwu a, n'ihi na ndị mmadụ
emenyela m egwu. Ohu gị chere n'obi ya, 'Aga m agwa eze
okwu; ma eleghị anya, ọ ga-emezuru ohu ya nwanyị ihe ọ
rịọrọ. **16** Ma eleghị anya eze ga-anapụta ohu ya nwanyị site
n'aka nwoke ahụ na-agbalị ibipụ mụ na nwa m nwoke site
n'ihe nketa nke Chineke.' **17** "Ugbu a, ohu gị nwanyị na-
asị, 'Ka okwu onyenwe m eze kwuru wetara m izuike, n'ihi
onyenwe m eze na-enyochapụta ihe ọma maọbụ ihe ọjọọ dịka
mmụọ ozi Chineke. Ka Onyenwe anyị Chineke gị nọnyere gị.'"
18 Mgbe ahụ, eze gwara nwanyị ahụ okwu sị, "Achọrọ m ka ị
gwa m eziokwu n'ajụjụ a m na-aga ịjụ gị." Nwanyị ahụ zara sị,
"Ka onyenwe m, bụ eze kwuo ihe dị ya n'obi." **19** Devid jụrụ
ya sị, "Aka Joab ọ dị n'okwu ndị a niile?" Nwanyị ahụ zara sị
ya, "Dịka ị na-adị ndụ, onyenwe m, bụ eze, ọ dịghị onye ọbụla
ga-esi n'ihe onyenwe m bụ eze kwuru, chee ihu n'aka nri
maọbụ n'aka ekpe. E, ọ bụ ohu gị Joab nyere m iwu ime nke
a, ya gwakwara ohu gị nwanyị okwu niile ndị a. **20** Ohu gị
bụ Joab mere ihe a ka ọ gbanwee otu ọnọdụ ihe dị ugbu a.
Onyenwe m nwere amamihe dịka ndị mmụọ ozi Chineke.
Ọ maakwara ihe niile na-eme n'ala." **21** Eze sịrị Joab, "Ọ dị
mma, aga m eme ya. Gaa kpọghachite nwokorobịa ahụ bụ
Absalọm." **22** Joab dara n'ala kpuo ihu ya n'ala, kpọọ isiala,
gọzie eze. Joab sịrị, "Taa ka ohu gị maara na ahụtala m amara
n'ihu gị, onyenwe m bụ eze, n'ihi na eze e merela ohu ya
ihe ọ rịọrọ." **23** Joab biliri gaa Geshua, kpọlata Absalọm na
Jerusalem. **24** Mgbe ha bịaruru, eze gwara Joab okwu sị, "Gwa
ya ka ọ laa n'ụlọ ya. Ọ gaghị abịa n'ihu m, n'ihi na-achọghị m
ịhụ ya anya." Ya mere, Absalọm lara n'ụlọ ya. Ọ hụkwaghị eze
anya. **25** Ọ dịghị nwoke mara mma dịka Absalọm n'ala Izrel
niile. Ọ dịkwaghị onye na-adịghị ekwu okwu banyere ịma
mma ya. N'ihi na ntụpọ ọbụla adịghị ya n'ahụ site n'opi isi ya
ruo n'ọbọ ụkwụ ya. **26** Mgbe ọbụla ọ kpụchara ntutu isi ya,
n'ihi na ọ bụ otu ugboro n'afọ ka ọ na-akpụcha agịrị isi mgbe
o bidoro ịnyị ya arọ. Ọ na-atụ agịrị isi a na-akpụchapụta ya
n'isi, ịdị arọ ya na-eru narị shekel abụọ ma a tụọ ya n'ihe
ọtụtụ eze. **27** Absalọm mụtara ụmụ ndị ikom atọ, na otu
nwanyị, aha ya bụ Tama. Nwaagbọghọ a mara mma nke
ukwuu. **28** Mgbe Absalọm nọrọ afọ abụọ na Jerusalem na-
ahụghị eze anya, **29** o ziri ozi ka Joab bịa, ka ọ gaa ziere ya
eze ozi, ma Joab abịaghị. Absalọm zigakwara ozi ọzọ ka ọ bịa
ma Joab ekweghị ịbịa. **30** N'ikpeazụ, Absalọm gwara ndị na-
ejere ya ozi okwu sị ha, "Gaanụ sunye ubi ọka balị Joab dị
n'akụkụ nke m ọkụ." Ha mekwara dịka a gwara ha. **31** Mgbe
ahụ, Joab biliri jee n'ụlọ Absalọm, ma sị ya, "Gịnị mere ndị
na-ejere gị ozi ji gbaa ubi m ọkụ?" **32** Absalọm sịrị ya, "Lee
ezitere m gị ozi, sị, 'Bịa n'ebe a ka m ziga gị na nke eze ka ị
jụta, "N'ihi gịnị ka m ji site na Geshua lọghachita? Ọ gara a
kara m mma ma a sị na m nọ n'ebe ahụ ruo ugbu a."' Ugbu a,
achọrọ m ka mụ hụ ihu eze, ọ bụrụ na onwe ajọ omume dị
n'ime m, ya mee ka m nwụọ." **33** Joab gakwuru eze, gwa ya
ihe Absalọm kwuru. Mgbe ahụ, eze kpọrọ Absalọm, onye
batara ma kpọọ isiala n'ihu eze. Eze sutukwara ya ọnụ.

15 Mgbe nke a gasịrị, Absalọm zụtaara onwe ya ụgbọ agha
na ịnyịnya na-adọkpụ ya. O nwetakwaara onwe ya iri
ndị ikom ise ndị na-agba ọsọ n'ihu ya. **2** N'isi ụtụtụ, ọ na-

ebili gaa guzo n'akụkụ ọnụ ụzọ e si abata Jerusalem. Ọ bụrụ
na ọ hụ onye ọbụla nwere okwu ọ chọrọ ka eze mara ihe
banyere ya, Absalọm na-akpọ onye ahụ jụọ ya sị, "Olee obodo
i si bịa?" Onye ahụ na-aza sị, "Ohu gị si n'otu n'ime ebo
dị n'Izrel." **3** Absalọm na-agwa onye ahụ sị, "Ahụrụ m na
okwu gị niile bụ eziokwu. Ma ọ na-ewute m na eze enweghị
onye na-enyere ya aka ịnụ okwu ndị a niile." **4** Absalọm na-
ekwukwa sị, "Asị na m bụ onye ikpe n'ala Izrel, onye ọbụla
nwere okwu na ụka gaara abịakwute m ka m mee ka ikpe ziri
ezi rute ya aka." **5** Mgbe onye ọbụla bịara ịkpọ isiala nye ya
n'ọnọdụ nsọpụrụ, ọ na-eseti aka ya, jide onye ahụ sutu ya
ọnụ. **6** Otu a ka Absalọm sị na-akpaso ndị Izrel agwa, bụ ndị
ahụ niile na-abịakwute eze na-arịọ maka ikpe ziri ezi. O si
otu a zuru obi ndị Izrel niile n'ohi. **7** Mgbe afọ anọ gasịrị,
Absalọm bịakwutere eze rịọọ ya sị, "Biko kwere ka m jee
Hebrọn mezuoro Onyenwe anyị nkwa m kwere ya. **8** Mgbe
ohu gị bi na Geshua n'ime Aram, ekweere m nkwa a, 'Ọ bụrụ
na Onyenwe anyị ga-eme ka m lọghachi ọzọ na Jerusalem,
aga m efe ya ofufe na Hebrọn.'" **9** Eze sịrị ya, "Gaa n'udo." Ya
mere, ọ pụrụ gaa Hebrọn. **10** Mgbe ahụ, Absalọm zigara ndị
ozi na nzuzo, ka ha gaa n'ebo niile nke ala Izrel. Nke a bụ
ihe o ziri ha, "Mgbe unu nụrụ ụda opi ike, tienụ mkpu sị,
'Absalọm abụrụla eze na Hebrọn.'" **11** Narị mmadụ abụọ si
Jerusalem soro Absalọm gaa dịka ndị ọ kpọrọ oku oriri ma ha
amaghị ihe ọbụla. **12** Mgbe Absalọm nọkwa na-achụ aja ahụ,
o ziri ozi ka a kpọọ Ahitofel onye Gailo, otu n'ime ndị na-adụ
Devid ọdụ, ka o si Gailo bịa nke bụ obodo ya. Nke a mere
ka nkwekọrịta nzuzo ọjọọ ahụ na-esi ike karịa, ndị dịnyere
Absalọm na-amụbanyekwa. **13** Ọ dịghị anya, onyeozi bịaruru
Jerusalem gwa Devid na ndị Izrel niile kwagidere Absalọm.
14 Mgbe ahụ, Devid gwara ndị ọrụ ya niile ndị ya na ha nọ
na Jerusalem, sị, "Bilienụ! Anyị aghaghị ịgbapụ, ma ọ bụghị
otu a, ọ dịghị onye n'ime anyị ga-agbanarị Absalọm. Anyị
ga-ahapụ ugbu a, ma ọ bụghị ya, ọ ga-eme ngwa gafee anyị
wetara anyị mbibi, werekwa mma agha gbuchapụ ndị niile nọ
n'obodo a." **15** Ndị na-ejere ya ozi zara sị ya, "Anyị dịnyere gị!
Anyị jikekwara ime ihe ọbụla onyenwe anyị eze kwuru." **16**
Ya mere, eze na ndị ụlọ ya niile si na Jerusalem pụọ. Ọ dịghị
onye ọ hapụrụ karịakwa ndị iko ya nwanyị iri n'ihi ilekọta
obieze ahụ. **17** Eze biliri pụọ, ya na ndị niile so ya, ha kwụsịrị
n'oke ala nke obodo ahụ. **18** Ndị niile na-ejere ya ozi, gafere
n'akụkụ ya, ha na ndị Keret na Pelet, na narị ndị ikom isii ndị
Git, bụ ndị so ya site na Gat, gafekwara nọrọ n'ihu eze. **19**
Mgbe ahụ, Devid tụgharịrị kpọọ Itai, onye Git, ọchịagha narị
ndị agha isii ahụ sị ya, "Gịnị mere i ji eso m? Laghachi azụ
soro eze Absalọm, n'ihi na ị bụ ọbịa n'Izrel, onye gbatara ọsọ
ndụ. **20** Ọ dịbeghị anya kemgbe ị bịara. M ga-esi aṅaa kwere
ka i soro m na-awagharị, ebe ọ bụ na m amaghị ebe m na-
aga. Chịrị ndị agha gị laghachi. Ka obiọma na ikwesi ntụkwasị
obi dịnyere unu." **21** Ma Itai zara eze sị, "Dịka Onyenwe anyị
na-adị ndụ, onyenwe m na-adịkwa ndụ, ebe ọbụla onyenwe
m bụ eze ga-anọ, ma ọ pụtara ndụ maọbụ ọnwụ, n'ebe ahụ ka
odibo gị ga-anọkwa." **22** Devid sịrị Itai, "Gaa n'ihu, gabiga."
Ya mere Itai, onye Git gabigara ya na ndị ikom ya niile, na
ezinaụlọ niile ndị so ya. **23** Obodo niile tiri mkpu akwa mgbe
ndị ahụ niile na-agabiga. Eze gafere ọdọ mmiri Kidrọn, ya na
ndị mmadụ niile chere ihu n'ụzọ ọzara. **24** Zadọk bịakwara,
ya na ndị Livayị niile, ndị bu igbe ọgbụgba ndụ Chineke. Ha
dọbara igbe ọgbụgba ndụ Chineke n'ala. Abịata chụgidere aja
tutu ruo mgbe mmadụ niile sitere n'obodo ahụ gabigasịrị. **25**
Mgbe ahụ, eze sịrị Zadọk, "Bughachi igbe Chineke a n'ime
obodo. Ọ bụrụ na m ahụta amara n'anya Onyenwe anyị, ọ ga-
akpọghachi m mee ka m hụ ya, na ebe obibi ya anya ọzọ. **26**
Ma ọ bụrụ na ọ sị, 'Ihe banyere gị adịghị atọkwa m ụtọ,' lee
m, ya mee m otu o si dị ya mma n'anya." **27** Mgbe ahụ, eze
gwara Zadọk bụ onye nchụaja sị, "Ọkwa ị bụ onye ọhụ ụzọ?
Laghachi n'obodo n'udo, kpọrọ Ahimaaz nwa gị nwoke, na
Jonatan nwa Abịata. Gị na Abịata kpọrọ ụmụ unu ndị ikom
abụọ ndị a laghachi n'obodo. **28** Aga m akwụsị chere n'ebe e
si akwọfe osimiri Jọdan, ruo mgbe ozi ga-esi n'ebe ị nọ bịa."
29 Mgbe ahụ, Zadọk na Abịata bughachiri igbe Chineke na
Jerusalem. Ha nọdụkwara n'ebe ahụ. **30** Ma Devid na ndị so ya
chere ihu irigo Ugwu Oliv. Mgbe ọ na-aga, Devid nọ na-akwa
akwa. O yikwaghị ihe ọbụla n'ụkwụ ya, ma o ji ihe kpuchie isi
ya. Ndị niile so ya kpuchikwara isi ha na-akwakwa akwa ka ha
na-arịgo. **31** Mgbe a gwara Devid na Ahitofel onye na-adụ ya
ọdụ dịnyere Absalọm, Devid kpere ekpere sị, "O Onyenwe
anyị, biko, tụgharịa ndụmọdụ Ahitofel ka ọ bụrụ ndụmọdụ
nzuzu." **32** Mgbe Devid bịaruru n'elu Ugwu Oliv, ebe ndị
mmadụ na-anọ na-efe Chineke ofufe, Hushaị, onye Akai nọ
n'ebe ahụ na-eche izute ya. Uwe ya dọwakwara adọwa, aja
dịkwa ya n'isi. **33** Ma Devid sịrị ya, "Ọ bụrụ na i soro m, ị ga-
abụ ibu arọ nye m. **34** Ma ọ bụrụ na ị laghachi n'obodo, sị
Absalọm, 'Aga m abụ ohu gị, eze. Abụ m ohu nna gị n'oge
gara aga, ugbu a aga m abụ ohu gị.' N'ụzọ dị otu a ị ga-enyere
m aka mebie ndụmọdụ Ahitofel. **35** Ọ bụ na Zadọk na Abịata
ndị nchụaja agaghị eso gị nọdụ n'ebe ahụ? Gwa ha ihe ọbụla ị
ga-anụta n'ụlọeze. **36** Ụmụ ha ndị ikom, Ahimaaz nwa Zadọk
na Jonatan nwa Abịata so ha nọdụ n'ebe ahụ. Zitere m ha ka
ha gwa m ihe ọbụla ị nụtara." **37** Ya mere Hushaị, enyi Devid,
bịarutere Jerusalem mgbe Absalọm na-abata obodo ahụ.

16 Mgbe Devid gafechara elu ugwu ahụ na-agbada n'akụkụ
nke ọzọ ya, Ziba, onye na-elekọta akụ Mefiboshet, guzo
na-eche ya. Ọ chị ịnyịnya ibu bu narị ogbe achịcha abụọ,
na otu narị ụyọkọ mkpụrụ vaịnị a mịkpọrọ amịkpọ na narị
ụyọkọ mkpụrụ osisi ndị ọzọ, na karama akpụkpọ buru ibu
mmanya juru n'ime ya. **2** Eze jụrụ Ziba sị, "Gịnị mere i ji
bute ihe ndị a?" Ziba zara sị, "Ịnyịnya ibu ndị a bụ nke ndị
ụlọeze ga-anọkwasị. Achịcha na mkpụrụ osisi ndị a bụ nke
ndị ikom gị ga-eri. Mmanya a bụ nke ndị na-ada mba n'ọzara
ga-aṅụ." **3** Eze jụrụ ya sị, "Ebeekwanụ ka nwa nna gị ukwu
nọ?" Ziba zara ya sị, "Ọ nọ na Jerusalem n'ihi na ọ sịrị, 'Taa
ụlọ Izrel ga-enyeghachi m alaeze nna nna m.'" **4** Eze gwara
Ziba sị ya, "N'ihi ya, enyela m gị ihe niile Mefiboshet nwere,
ha ga-abụkwa nke gị." Ziba sịrị, "Ka m hụta amara n'ihu
eze, bụ onyenwe m." **5** Dịka eze bụ Devid na-abịaru obodo
Bahurim, lee, otu nwoke sitere n'agbụrụ ụlọ Sọl sitere n'ebe
ahụ pụta. Ọ bụ Shimei nwa Gera. Ọ na-akọcha mgbe ọ na-
apụta ya. **6** Ọ chịịrị nkume na-atụ Devid na ndị ozi eze niile.
Ọ bụ ezie na ndị agha Izrel na ndị na-eche Devid nche gbara
ya gburugburu n'aka nri na aka ekpe. **7** Ma dịka Shimei na-
akọcha, ọ sịrị, "Si n'ebe a pụọ, si n'ebe a pụọ, gị ogbu mmadụ,
gị onye ọjọọ! **8** Onyenwe anyị akwụghachila gị ụgwọ ọbara
niile ị wụsiri n'ezinaụlọ Sọl, onye ị nọchiri ọnọdụ ya dịka eze.
Onyenwe anyị anapụla gị alaeze ahụ, were ya nye Absalọm
nwa gị! Ugbu a, ihe i metara abịala gị ụgwọ, gị ogbu mmadụ."
9 Abishai, nwa Zeruaya gwara eze okwu sị, "N'ihi gịnị ka nkịta

a nwụrụ anwụ ga-eji na-akọcha onyenwe m bụ eze? Biko, ka
m gafee gaa bipụ ya isi." 10 Ma eze zara sị, "Gịnị jikọrọ mụ na
unu, unu ụmụ ndị ikom Zeruaya. Ọ bụrụ na ọ na-akọcha m
n'ihi na Onyenwe anyị sị ya 'Kọchaa Devid,' onye pụrụ ịjụ
ajụjụ sị, 'Gịnị mere ị ji na-eme ihe dị otu a?'" 11 Mgbe ahụ,
Devid gwara Abishai na ndị ozi ya okwu sị, "Nwa m nwoke,
onye si n'ahụ m na-agbalị ịnapụ m ndụ m. Gịnị ga-eme ka
onye Benjamin a ghara ime karịa? Hapụ ya, ya kọchaa, n'ihi
na Onyenwe anyị agwala ya ka ọ kọchaa m. 12 Ma eleghị
anya, Onyenwe anyị ga-ahụ ọnọdụ ahụhụ m, nyeghachikwa
m ngọzị n'ọnọdụ nkọcha ndị a." 13 Ya mere, Devid na ndị ya
gakwara n'ihu ije ha n'ụzọ ahụ ma Shimei sokwara ha na-
aga n'akụkụ ugwu ahụ na-akọcha ha. Ọ nọgidekwara na-atụ
Devid nkume, na-ekpolikwa aja elu ka ọ na-awụsa ha n'ahụ.
14 Ya mere, eze na ndị niile so ya gagidere bịaruo n'akụkụ
Jọdan n'ọnọdụ ike ọgwụgwụ. N'ihi ya, ha nọdụrụ n'ebe ahụ
zuo ike. 15 Ma Absalọm na ndị Izrel abatalarị Jerusalem.
Ahitofel sokwa ya. 16 Mgbe Hushaị, enyi Devid, onye Akai
bịaruru, ọ gara hụ Absalọm sị ya, "Ka eze dị ogologo ndụ, ka
eze dị ndụ." 17 Absalọm sịrị Hushaị, "Ọ bụ otu a ka i si egosi
ịhụnanya i nwere na-ebe enyi gị nọ? Gịnị mere i soghị ya?"
18 Hushaị zara Absalọm sị, "Mba! Onye ahụ Onyenwe anyị na
ọha mmadụ na ndị Izrel niile họpụtara, nke onye ahụ ka m
ga-abụ. Ọ bụkwa onye ahụ ka m ga-adịnyere. 19 Ma onye
kwanụ ka m kwesiri ijere ozi? Ọ bụghị nwa eze? Ejeere m
nna gị ozi, ugbu a anọkwa m jikere ijere gị ozi!" 20 Absalọm
tụgharịrị gwa Ahitofel okwu sị, "Gịnị ọzọ ka m ga-eme? Nye
anyị ndụmọdụ gị. Gịnị ka anyị kwesiri ime?" 21 Ahitofel zara,
"Ga dinaa ndị iko nwanyị nna gị ndị ahụ ọ hapụrụ ka ha
lekọtaa ụlọ. Mgbe ahụ, Izrel niile ga-anụ na ị meela onwe gị
ihe na-asọ oyi n'ebe nna gị nọ, aka ndị niile nọnyere gị ga-
akwụkwa chịm." 22 Ya mere, ha manyeere Absalọm ụlọ ikwu
n'elu ụlọ; ọ kpọkwaara ndị iko nwanyị nna ya dinaa ha n'otu
n'otu, n'ihu ndị Izrel niile. 23 N'oge ahụ, ndụmọdụ ọbụla
Ahitofel dụrụ dị ka a ga-asị na ọ bụ ozi si n'ọnụ Chineke
n'onwe ya bịa. Ọ bụladị n'ebe Devid nọ, na n'ebe Absalọm
nọkwa, otu a ka esi bulie ndụmọdụ ọbụla Ahitofel nyere elu.

17 Ahitofel gwara Absalọm sị ya, "Kwere ka m họpụta
puku ndị ikom iri na abụọ ka m duru ha chụso Devid
ọsọ n'azụ n'abalị taa. 2 Aga m abịakwasị ya mgbe ike gwụrụ
ya, mgbe obi ya na-ada mba. Aga m emenye ya egwu nke ga-
eme ka ọ maa jijiji. Mgbe ahụ, ndị niile so ya ga-agbasasịkwa.
Ọ bụ naanị eze ka m ga-egbu 3 Aga m eme ka ndị ya niile
lọghachikwute gị. Ọnwụ nke otu nwoke a ị na-achọsi ndụ
ya ike ga-eme ndị ọzọ niile ịlọghachikwute gị, onye ọbụla
ga-anọ n'udo." 4 Atụmatụ ahụ ziri ezi n'anya Absalọm na
ndị okenye niile nke Izrel. 5 Ma Absalọm kwuru sị, "Kpọọ
Hushaị onye Akai ka anyị jụọ ya ihe ọ chere banyere okwu
a." 6 Mgbe Hushaị bịakwutere ya, Absalọm sịrị ya, "Ahitofel
nyere ndụmọdụ dị otu a. Gịnị ka ị chere? Anyị ga-eme ihe
o kwuru? Ọ bụrụ na anyị agaghị eme ya, gị onwe gị kwuo
nke gị." 7 Hushaị zara Absalọm sị, "Ndụmọdụ Ahitofel dụrụ
n'oge a adịghị mma. 8 Ọ sịrị, Gị onwe gị maara nna gị na
ndị ikom ya; ha bụ ndị dike n'agha, mkpụrụobi ha dịkwa ilu
ugbu a dịka anụ ọhịa bịa a gbabara aka nwa n'ọhịa. Nna gị
bụ onye ihe banyere agha doro anya. Ọ gaghị eso ndị ya
nọọ ọnọdụ abalị. 9 Ọ bụladị ugbu a, o zoola onwe ya n'ime
otu olulu maọbụ n'ime ọgba nkume. Ọ bụrụ na ọ pụta buru
ụzọ buso ndị agha gị agha, onye ọbụla nụrụ ya ga-ekwu sị,
'Etigbuola ndị agha Absalọm oke ntigbu.' 10 Mgbe ahụ, ọ
bụladị dimkpa n'agha ndị nwere obi ọdụm, ụjọ ga-atụkwa ha.
Ha agaghị ekwekwa ịga n'ihu ọgụ. N'ihi na Izrel niile maara
na nna gị bụ dike. Ha maakwara na ndị agha ya bụkwa ndị
obi kara aka. 11 "Ndụmọdụ m na-enye bụ nke a: chịkọtaa
ndị Izrel niile, site na Dan ruo Bịasheba, ha dịka aja nke dị
n'akụkụ oke osimiri. Ọ bụkwa gị ga-edu ha n'agha ahụ. 12
Mgbe ahụ, anyị ga-ebuso ya agha ebe ọbụla anyị hụrụ ya;
anyị ga-abịakwasị ya dịka igirigi si adakwasị ala. Anyị ga-
egbu ya, gbukwaa ndị niile so ya. Otu onye agaghị afọdụkwa
n'ime ha. 13 Ọ bụrụkwa na o zoo onwe ya n'otu obodo, mgbe
ahụ Izrel niile ga-eweta ụdọ n'obodo ahụ, anyị ga-adọtu ya
dọbanye ya na ndagwurugwu, ruo mgbe ọ bụladị otu nkume
ga-afọdụ n'ebe ahụ." 14 Absalọm na ndị ikom Izrel niile sịrị,
"Ndụmọdụ Hushaị, onye Akai dị mma karịa nke Ahitofel."
Ma Onyenwe anyị ekpebielarị imebi ezi ndụmọdụ Ahitofel
ka o si otu a wetara Absalọm ihe ndakwasị ọjọọ. 15 Hushaị
gwara Zadọk na Abịata, ndị nchụaja, "Otu a na ihe ndị a
ka Ahitofel dụrụ Absalọm na ndị okenye Izrel n'ọdụ ka ha
mee, ma otu a na nke a ka mụ onwe dụkwaranụ n'ọdụ. 16
Ugbu a, meenụ ngwa, ziga ozi gwa Devid sị, 'Anọkwala ọnọdụ
abalị n'ụzọ ngabiga nke osimiri n'ime ọzara, kama gabiga na-
atụfughị oge, ma ọ bụghị otu a, ma eze ma ndị niile ya na ha
soo ga-abụ ndị elodara.'" 17 Jonatan na Ahimaaz nọ n'akụkụ
En-Rogel ka a ghara ihu ha mgbe ha na-abata n'obodo. Otu
nwaagbọghọ na-eje ozi na-aga zie ha ozi, ha onwe ha agaa zie
eze Devid. 18 Ma otu nwokorobịa hụrụ ha gaa gwa Absalọm.
Ya mere, ha abụọ mere ngwangwa baa n'ụlọ otu nwoke onye
Bahurim, onye nwere olulu mmiri n'ogige ya, ha rịdara n'ime
olulu ahụ 19 Nwunye nwoke ahụ weere ihe mkpuchi ya
tụsaa n'ọnụ olulu mmiri ahụ gbasaakwa mkpụrụ ọka n'elu
ya. Ọ dịghị onye maara maka ya. 20 Mgbe ndị ozi Absalọm
bịaruru jụọ nwanyị ahụ, "Olee ebe Ahimaaz na Jonatan nọ"?
Nwanyị ahụ zara, "Ha agafeela mmiri iyi." Ndị ozi Absalọm
chọrọ ha ma ha ahụghị ha. Ha laghachiri na Jerusalem. 21
Mgbe ha lawara, mmadụ abụọ ahụ sitere n'olulu mmiri ahụ
rigopụta, gaa gwa eze Devid. Ha sịrị ya, "Bilie gafeenụ mmiri
ngwangwa, n'ihi na Ahitofel adụọla Absalọm ọdụ otu a na otu
a megide gị." 22 Nke a mere Devid na ndị niile so ya biliri
gafee osimiri Jọdan. Mgbe chi ụtụtụ na-abọ, ha niile nọ n'ofe
nke ọzọ Jọdan. 23 Mgbe Ahitofel hụrụ na-emeghị ndụmọdụ
ya, o biliri jikwaa ịnyịnya ibu ya, laa n'ụlọ ya n'obodo ya.
Mgbe o ruru n'ụlọ ya, o doziri n'ezinaụlọ ya n'usoro, were
ụdọ kwụgbuo onwe ya. Ọ nwụrụ. E lie ya n'ili nna ya. 24
Devid batara Mahanaim oge Absalọm gabigara Jọdan, ya na
ndị ikom Izrel so ya. 25 Absalọm họpụtakwara Amasa mee ya
onyeisi ndị agha, n'ọnọdụ Joab. Amasa bụ nwa nwoke Itra,
onye Ishmel, onye lụrụ Abigel, nwa nwanyị Nahash, onye
bụkwa nwanne nwanyị Zeruaya nne Joab. 26 Absalọm na
ndị agha Izrel mara ụlọ ikwu ha n'ala Gilead. 27 Mgbe Devid
bịarutere Mahanaim, Shobi nwa Nahash onye obodo Raba
nke dị n'ala ndị Amọn, na Makia nwa Amiel onye si Lo Deba,
na Bazilai, onye Gilead si Rogelim 28 wetara ute e ji edina
ala, na ite isi nri, na efere e ji eri nri bụ ọrụ onye ọkpụ ite.
Tinyere ọka wiiti na ọka balị, ụtụ ọka na ọka a ṅara n'ọkụ,
akịdị na lentil. 29 O wetakwara mmanụ aṅụ, na bọta, atụrụ
na chiizi nke sitere na mmiri ara ehi nye Devid na ndị so ya

ka ha rie. N'ihi na ha sịrị, "Ike agwụla ndị mmadụ, agụụ na-
agụ ha, akpịrị na-akpọkwa ha nkụ, n'ime ọzara."

18 Devid gụkọtara ndị ya na ha so ma họpụta ndịisi agha.
Doo ụfọdụ ka ha chịa ọtụtụ puku ndị agha, ụfọdụ ka ha
chịa ọtụtụ narị ndị agha. 2 Devid zipụrụ ndị agha ya, otu
ụzọ n'ime ụzọ atọ n'okpuru Joab, Ọ họpụtakwara Abishai,
nwanne Joab, nwa Zeruaya, ka ọ chịa otu ụzọ. Ma otu ụzọ
nke fọdụrụ ka o tinyere n'aka Itai onye Gat. Eze gwara ndị
agha ahụ sị, "Mụ onwe m ga-edu unu gaa agha." 3 Ma ndị
ikom ahụ sịrị, "Ị gaghị apụkwa ọzọ n'ihi na ọ bụrụ na anyị
atụgharịa bido ịgba ọsọ, ọ bụrụkwa na otu ọkara n'ime anyị
anwụọ, nke ahụ agaghị emetụ ha n'obi. Naanị gị ka ha na-
achọ. Ị dịkwa mkpa karịa puku ndị agha iri. Ọ ga-akara anyị
mma ugbu a ka ị na-ezitere anyị inyeaka site n'ime obodo." 4
Eze zara n'ikpeazụ sị, "Ihe ọbụla dị mma n'anya unu ka m
ga-eme." Ya mere, eze guzoro n'akụkụ ọnụ ụzọ ama dịka
ndị ikom ya niile na-apụ n'usu nke ọtụtụ narị, nakwa n'usu
nke ọtụtụ puku. 5 Eze nyere ndịisi agha ya, bụ Joab, Abishai
na Itai, iwu sị ha, "Bikonu, n'ihi m, werenụ nwayọọ n'ebe
nwokorobịa ahụ bụ Absalọm nọ." Ndị agha niile nụkwara
mgbe eze nyere ndịisi niile iwu a banyere Absalọm. 6 Ndị
agha Devid si n'obodo pụọ izute ndị Izrel n'agha. Alụrụ agha
a n'ọhịa Ifrem. 7 Ndị agha Devid tigbukwara ndị agha Izrel.
Ha gburu iri puku ndị agha abụọ n'ụbọchị ahụ. 8 Agha ahụ
gbasara n'elu ala ahụ niile. Ndị nwụrụ n'ọhịa n'etiti ụmụ Izrel
karịrị ndị e gburu egbu. 9 Absalọm zutere ndị agha Devid. Ọ
na-anọkwasị n'elu ịnyịnya ya n'oge a, dịka ịnyịnya ahụ sitere
n'okpuru osisi ook ukwu dị n'ọhịa ahụ na-agbafee, agịrị isi
ya konyere n'alaka osisi ahụ, tụhịkọtaakwa, nke mere na ọ
kwụrụ n'etiti eluigwe na ala. Ma ịnyịnya ya gbaara na-aga. 10
Otu n'ime ndị ikom ahụ hụrụ ya, kọọrọ Joab, "Lee, ahụrụ m
Absalọm ebe ọ kwụ n'elu osisi ook." 11 Joab sịrị nwoke ahụ
onye gwara gị, "Gịnị, ị hụrụ ya? Gịnị mere i tigbughị ya ka
o ruo n'ala n'ebe ahụ? Mgbe ahụ, agaara m enye gị shekel
ọlaọcha iri, na belịt a na-enye onye bụ dike n'agha." 12 Ma
nwoke ahụ zara sị, "A sịkwarị na e nyere m puku ọlaọcha
n'aka m a, agaraghị m egbu ya. N'ihi na anyị niile nụrụ mgbe
eze na-agwa gị na Abishai na Itai sị, 'Lezienụ anya banyere
nwokorobịa bụ Absalọm, n'ihi m.' 13 A sị na m gburu ya, ọ
ga-abụ imegide eze. Ọ ga-emesiekwa chọpụta onye mere ya.
Ma gị onwe gị agaraghị apụta kwuchite ọnụ m." 14 Joab sịrị,
"Ọ bụghị otu a ka m ga na-eche n'ihu gị." Ya mere, ọ chịịrị
ùbe atọ n'aka ya, dubaa ha n'obi Absalọm, mgbe Absalọm ka
dị ndụ makwụrụ n'elu osisi ook. 15 Ụmụ okorobịa iri ndị na-
ebu ihe agha Joab gbara Absalọm gburugburu, tigbuo ya. 16
Emesịa, Joab fụrụ opi ike nke mere ka ndị agha Devid na-achụ
ndị Izrel kwụsị ịchụ ha ọsọ, n'ihi na Joab kwụsịrị ha. 17 Ha
buuru ozu Absalọm tụba ya n'olulu ukwu dị n'oke ọhịa ahụ,
werekwa nkume tụọ ya n'elu. Ndị agha Izrel niile gbalara
n'ụlọ ha. 18 N'oge Absalọm dị ndụ, o wuuru onwe ya ogidi
ncheta. O wuru ogidi a na Ndagwurugwu Eze, n'ihi na o chere
n'ime onwe ya sị, "Enweghị m nwa nwoke ga-aza aha m." Ya
mere, ọ gụrụ ogidi ahụ aha nke ya onwe ya. Ọ bụkwa Ogidi
Absalọm ka a na-akpọ ya ruo taa. 19 Mgbe ahụ, Ahimaaz,
nwa Zadọk, bịakwutere Joab sị ya, "Biko, ka m gbara ọsọ gaa
zie eze oziọma a, na Onyenwe anyị azọpụtala ya site n'aka
ndị iro ya." 20 Ma Joab zara sị ya, "Ọ bụghị gị ga-ezi eze ozi
taa. I nwere ike ime ya mgbe ọzọ, ma ọ bụghị taa, n'ihi na
nwa eze nwụrụ." 21 Joab gwara otu nwoke onye Kush sị ya,
"Gaa gwa eze ihe ị hụrụ." Nwoke ahụ kpọrọ isiala, gbapụ ọsọ.
22 Ahimaaz nwa Zadọk rịọkwara Joab ọzọ sị ya, "Otu ọbụla o
sị dị, biko kwere ka m gbaso onye Kush a." Ma Joab zara sị,
"Nwa m nwoke, gịnị mere i ji chọọ ị ga? I nweghị ozi ọbụla ị
ga-ezi nke ga-ewetara gị ụgwọ ọrụ." 23 Ọ rịọrọ sị, "Otu ọbụla
o si dị, hapụ m ka m gaa." N'ikpeazụ Joab kwenyere sị ya, "Ọ
dị mma, gbara ọsọ gaa." Ahimaaz sitere n'ụzọ dị mkpụmkpụ
nke gafere obosara ala Jọdan buru nwoke Kush ahụ ụzọ
gbaruo. 24 Devid nọ n'ọnụ ụzọ ama n'oge a. Mgbe onye nche
rigoruru n'elu mgbidi ebe ọ na-anọ, ọ hụrụ otu nwoke ka ọ
na-agba ọsọ naanị ya. 25 Onye nche ahụ kpọrọ Devid oku
gwa ya na o nwere onye na-abịa. Ma eze zara ya sị, "Ọ bụrụ
naanị ya, o nwere oziọma." Mgbe onyeozi ahụ na-abịaru nso,
26 onye nche ahụ lepụkwara anya hụ otu nwoke ọzọ ka o ji
ọsọ na-abịa naanị ya. Ọ kpọkwara oku ọzọ sị, "Onye ọzọ na-
abịakwa." Eze zara sị, "Onye ahụ ga-enwekwa oziọma." 27
Onye nche ahụ zara sị, "Onye nke mbụ na-abịa dị ka Ahimaaz,
nwa Zadọk," Eze zara sị, "Ọ bụ ezi mmadụ, ọ bụkwa oziọma
ka o ji na-abịa." 28 Mgbe ahụ, Ahimaaz kpọrọ eze oku sị,
"Udo!" Ọ kpọrọ isiala nye eze. Kpuokwa ihu ya n'ala sị, "Ngọzị
na-adịrị Onyenwe anyị Chineke gị. Onye nke mebiri nzube
ndị ahụ niile weliri aka imegide onyenwe m bụ eze." 29 Eze
jụrụ ya sị, "Oleekwanụ maka nwokorobịa ahụ bụ Absalọm?
Ọ nọkwa n'udo?" Ahimaaz zara sị, "Mgbe Joab zipụrụ ohu
eze, na mụ onwe m, oke ụzụ dị, ma amaghị m ihe kpatara
ya." 30 Eze gwara ya sị, "Chere n'ebe a." Ahimaaz chigharịrị
chere. 31 Mgbe ahụ, onye Kush ahụ bịarutere sị, "Onyenwe
m bụ eze, nụrụ oziọma a. Taa Onyenwe anyị ekpepụtala gị
site n'ịnapụta gị n'aka ndị niile biliri imegide gị." 32 Eze
jụrụ onye Kush ahụ, "Nwokorobịa ahụ bụ Absalọm, ọ nọkwa
n'udo?" Onye Kush ahụ zaghachiri, "Ka ndị iro onyenwe m bụ
eze na ndị niile na-ebili imejọ gị dị ka nwokorobịa ahụ!" 33
Okwu a metụrụ eze n'ahụ nke ukwuu, o biliri rigoo n'ụlọ nke
dị n'ọnụ ụzọ ama, nọdụ n'ebe ahụ kwaa akwa. Ọ nọ na-akwa
akwa mgbe ọ na-aga, na-eti mkpu akwa na-asị, "O, nwa m,
Absalọm! O nwa m, nwa m, Absalọm. A sịkwarị na m nwụrụ
n'ọnọdụ gị! O, Absalọm nwa m, nwa m oo!"

19 Ọ dịghị anya ozi ruru Joab ntị sị, "Lee, eze na-akwa
akwa, na-eru ụjụ n'ihi Absalọm." 2 Mgbe ndị agha ya
nụrụ na eze nọ n'oke iru ụjụ n'ihi nwa ya, mmeri ha ghọọrọ
ha ihu mgbarụ n'ụbọchị ahụ. 3 Ndị agha Devid niile zobatasịrị
onwe ha n'ime obodo dịka a ga-asị na ha bụ ndị ihere na-eme
dịka ndị e meriri n'agha. 4 Eze kpuchiri ihu ya nọgidekwa
na-akwa akwa na-asị, "O, nwa m Absalọm! O! Absalọm nwa
m, nwa m!" 5 Emesịa, Joab jekwuuru eze n'ụlọ sị ya, "Anyị
zọpụtara ndụ gị, na ndụ ụmụ gị ndị ikom na ndị inyom, na
ndị nwunye gị, na ndị iko gị nwanyị taa, ma lee ka ị si emeso
anyị. Ị na-eme ka ihere mee anyị, dịka a ga-asị na anyị mere
ihe ọjọọ. 6 Ị hụrụ ndị iro gị n'anya, ma na-akpọ ndị hụrụ
gị n'anya asị. I meela ya ka ọ pụta ìhè taa na o nweghị ihe
ndị ọchịagha gị na ndị agha gị bụ n'anya gị. Ahụrụ m na ọ
gaara abụ ihe ziri ezi n'anya gị ma a sịkwarị na Absalọm dị
ndụ taa, ma anyị niile anwụọ. 7 Ugbu a, pụọ gaa kelee ndị
agha gị. Eji m aha Onyenwe anyị na-aṅụ iyi na-asị na ọ bụrụ
na ị pụghị n'ezi kelee ha, otu onye n'ime ha agaghị afọdụ
n'ebe a mgbe chi taa jiri, mgbe ahụ ihe ga-ajọrọ gị njọ karịa
ihe niile i jirila anya gị hụ na ndụ gị." 8 Ya mere, eze biliri

nọdụ ọdụ n'ọnụ ụzọ ama. Mgbe ndị agha nụrụ na eze nọ
n'ọnụ ụzọ ama, ha niile pụtara guzo n'ihu ya. Ma n'oge a, ndị
Izrel niile agbalaala, onye ọbụla n'ụlọ ya. **9** N'etiti ebo Izrel
niile, ndị mmadụ nọ na-arụ ụka na-asị, "Eze napụtara anyị
site n'aka ndị iro anyị. Ọ bụ ya napụtara anyị site n'aka ndị
Filistia. Ma ugbu a, o sitela n'ala a gbapụ n'ihi Absalọm."
10 Absalọm, onye anyị tere mmanụ ka ọ chịa anyị anwụọla
n'agha. Gịnị mere, unu a gaghị ekwu okwu i kpọghachite eze
anyị? **11** Eze Devid zigaara Zadọk na Abịata, ndị nchụaja ozi a,
"Jụọnụ ndị okenye Juda sị, 'N'ihi gịnị ka unu ga-eji bụrụ ndị
ikpeazụ ime ka eze lọghachi n'obi ya, ebe ọ bụ na ihe a na-
ekwu n'ala Izrel niile eruola eze ntị n'ebe o bi? **12** Ụmụnne m
ka unu bụ, ọkpụkpụ m na anụ ahụ m. Gịnị mere unu ga-eji
bụrụ ndị ikpeazụ ga-akpọlata eze n'ụlọ ya?' **13** Gwakwanụ
Amasa sị ya, 'Ọ bụ na ị bụghị ọkpụkpụ m na anụ ahụ m? Ka
Chineke mesoo m mmeso otu ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma
ọ bụrụ na ị bụghị ọchịagha m malite taa n'ọnọdụ Joab.'" **14**
Amasa mere ka obi ndị okenye Juda rulata, dịka otu mmadụ.
Ha zigara eze ozi, sị, "Lọghachikwute anyị, gị na ndị ohu gị
niile." **15** Mgbe ahụ, eze lọghachitere na Jọdan. Ndị ikom Juda
bịarutere Gilgal izute eze, na ịkpọfeta ya Jọdan. **16** Shimei,
nwa Gera, onye Benjamin, nwoke ahụ sitere na Bahurim,
mere ngwangwa soro ndị ikom Juda pụta izute eze Devid. **17**
Ya na puku ndị ikom Benjamin sokwa. Ziba, onyeozi Sọl, na
ụmụ ya ndị ikom iri na ise, na iri ndị ozi abụọ ndị ozi ya,
mekwara ngwangwa ịbịarute Jọdan tupu eze erute n'ebe ahụ.
18 Ha gabigara mmiri n'ebe ọ dị nta ịkwọfe ndị ụlọeze n'ụgbọ
mmiri, na ime ihe ọbụla dị mma n'anya ya. Mgbe Shimei
nwa Gera gafere Jọdan, ọ dara n'ala n'ihu eze, **19** sị ya, "Ka
Onyenwe m, ghara ịgụkọrọ m njehie m nye m. Echetakwala
otu ohu gị si mee ihe n'ezighị ezi n'ụbọchị onyenwe m hapụrụ
Jerusalem pụọ. Ka eze ghara itinye ya n'obi ya, **20** n'ihi na mụ
bụ ohu gị maara na m mehiere, ma taa abịara m dịka onye
mbụ site n'agbụrụ Josef, ịbịa zute onyenwe m, bụ eze." **21**
Abishai nwa Zeruaya jụrụ eze sị ya, "Ọ bụ na Shimei agaghị
anwụ n'ihi ihe a? N'ihi nkọcha ọ kọchara onye Onyenwe anyị
tere mmanụ bụ eze." **22** Ma Devid sịrị, "Gịnị jikọtara mụ na
unu ụmụ ndị ikom Zeruaya, nke mere na taa unu aghọọla ndị
na-emegide m? O kwesiri ka e gbuo onye ọbụla n'ala Izrel
taa? Ọ bụ na m amaghị na taa, abụ m eze Izrel?" **23** Ya mere
eze gwara Shimei sị, "I gaghị anwụ. Eze jiri iṅụ iyi kwee ya
nkwa a." **24** Mefiboshet, nwa nwa Sọl bịarukwara izute eze.
Site n'ụbọchị eze hapụrụ Jerusalem, ọ sabeghị ụkwụ ya, ma
uwe ya, ọ kpụghịkwa afụọnụ ya tutu ruo mgbe eze lọtara
n'udo. **25** Mgbe o si Jerusalem pụta izute eze, eze jụrụ ya
ajụjụ sị, "Mefiboshet, gịnị mere i soghị m gaa?" **26** Ọ zara ya
sị, "Onyenwe m, eze, agwara m Ziba ohu m ka o doziere m
ịnyịnya ibu m, ka m soro eze, ma ebe m bụ onye ngwụrọ, ọ
ghọgburu m. **27** O kwuluru ohu gị n'ebe onyenwe m bụ eze
nọ. Ma onyenwe m bụ eze dịka mmụọ ozi Chineke, n'ihi ya
mee m ihe masịrị gị. **28** N'agbanyeghị na ụlọ nna m niile dịka
ndị nwụrụ anwụ n'ebe onyenwe m bụ eze nọ, ma i nyere ohu
gị ọnọdụ n'etiti ndị na-eri nri n'elu tebul gị. Gịnị bụ ikike
ọzọ m nwere iji rịọọ eze arịrịọ?" **29** Eze sịrị ya, "N'ihi gịnị
ka ị ka na-ekwuru okwu? Enyela m gị na Ziba iwu ka unu
kee ala ahụ n'etiti onwe unu." **30** Mefiboshet sịrị eze, "Ka
o were ihe niile ebe onyenwe m bụ eze lọghachiri n'ụlọ ya
n'udo." **31** Bazilai onye Gilead sikwa na Rogelim bịa iso eze
kwọfee osimiri Jọdan, na izilaga ya site n'ebe ahụ. **32** N'oge a,
Bazilai bụ agadi nwoke, onye gbara iri afọ asatọ. Ọ lekọtara
eze mgbe eze nọ na Mahanaim, n'ihi na ọ bụ ọgaranya. **33**
Eze gwara Bazilai sị ya, "Soro m gafee osimiri ka i soro m biri
na Jerusalem. Aga m elekọtakwa gị." **34** Ma Bazilai zara eze
sị ya, "Afọ ole ka ọ fọdụrụ m ịdị ndụ m ga-eji soro eze gaa
Jerusalem? **35** Agbaala m iri afọ asatọ. Enwere m ike ịkọwa
ihe dị iche n'etiti ihe dị mma na nke na-adịghị mma. O nwere
ụzọ ohu gị si anụ ụtọ ihe oriri na ihe ọṅụṅụ? O nwere ụzọ m
si anụ olu ndị ikom na ndị inyom na-abụ abụ? Gịnị mere ohu
gị ga-eji buru ibu arọ nye onyenwe m na eze? **36** Ohu gị ga-
eso eze gafee osimiri Jọdan, maọbụ n'ihi gịnị ka eze ga-eji
nye m onyinye ọzọ dị iche. **37** Biko, ka ohu gị laghachi, ka m
nwee ike nwụọ n'obodo m, n'akụkụ ili nna m na nne m. Ma
lee ohu gị bụ Kimham, ka o soro onyenwe m, bụ eze gafee. Gị
mekwara ya ihe ọbụla dị mma n'anya gị." **38** Eze zara sị ya,
"Ọ dị mma, Kimham ga-eso m gafee, aga m emekwara ya
ihe ọma niile ị rịọrọ m." **39** Ya mere, ndị ahụ niile gabigara
Jọdan, mgbe ahụ eze gabigakwara. Eze suturu Bazilai ọnụ,
gọziekwa ya, Bazilai laghachiri n'ụlọ ya. **40** Mgbe eze gabigara
ruo Gilgal, Kimham sokwa ya gafee. Ndị agha Juda niile na
otu ọkara ndị agha Izrel niile mere ka eze gabiga. **41** Ọ dịghị
anya, ndị ikom Izrel niile nọ na-abịakwute eze na-asị ya, "Gịnị
mere ụmụnna anyị, ndị ikom Juda, jiri zopu eze kpọfeta ya na
ezinaụlọ na ndị ikom ya niile osimiri Jọdan?" **42** Ma ndị ikom
Juda zara ndị ikom Izrel, "Anyị mere nke a n'ihi na eze bụ
onye metụtara ahụ anyị. Gịnị mere iwe ji ewe unu maka nke
a? Anyị eriela ihe ọbụla site na nri eze? Ka anyị anarala ihe
ọbụla dobere onwe anyị?" **43** Ma ndị ikom Izrel zara sị, "Anyị
dị ebo iri n'Izrel, n'ihi ya, anyị nwere oke iri n'ime Devid
karịa unu. Gịnị mere unu ji lelịa anyị anya? Chetakwanụ na ọ
bụ anyị bu ụzọ kwuo okwu maka nlọta ya ịbụ eze anyị ọzọ."
Ma ndị ikom Juda ejighị olu ọma nye ndị Izrel ọsịsa.

20 Mgbe ahụ, otu onye okwu na ụka, aha ya bụ Sheba,
nwa Bikri, onye Benjamin nọ n'ebe ahụ n'oge a. Ọ
fụrụ opi ike ya tie mkpu sị, "Anyị enweghị oke n'ime Devid,
anyị enwekwaghị ihe nketa n'ime nwa Jesi. Ndị Izrel, onye
ọbụla laa n'ụlọ ikwu ya!" **2** Ya mere, ndị ikom Izrel niile
tụgharịrị hapụ Devid, soro Sheba nwa Bikri. Ma ndị ikom
Juda nọgidere soro eze ha site na Jọdan ruo Jerusalem. **3**
Mgbe Devid lọghachitere n'ụlọ ya na Jerusalem. O nyere iwu
ka ndị iko ya nwanyị iri ndị ahụ ọ hapụrụ ilekọta ụlọ, ndị ahụ
ha na Absalọm dinara, nọrọ n'ụlọ dị iche, ebe a nọ na-eche ha
nche. Eze abakwurughị ha ọzọ. Ha bụ ndị emechibidoro ụzọ,
ha na-ebi ndụ dịka ndị di ha nwụrụ anwụ tutu ruo ụbọchị
ọnwụ ha. **4** Mgbe ahụ, eze gwara Amasa okwu sị, "Kpokọta
ndị agha Juda ka ha bịakwute m n'ime abalị atọ. Gị onwe gị
kwa ga-eso ha bịa n'oge ahụ." **5** Amasa pụrụ jee ịkpọkọta
ndị Juda; ma o were ya ọtụtụ oge karịa abalị atọ. **6** Devid
sịrị Abishai, "Lee nwoke a bụ Sheba nwa Bikri na-aga ime
ihe ọjọọ ga-adị njọ karịa nke Absalọm mere. Chịrị ndị agha
nna gị ukwu chụso ya, ma ọ bụghị ya, ọ ga-achọta obodo e
wusiri ike gbaba, ebe anyị na-apụghị inweta ya." **7** Ya mere
ndị agha Joab, na ndị Keret na Pelet, na ndị niile bụ dike na
dimkpa n'agha pụrụ n'ikike ọchịchị Abishai. Ha si Jerusalem
pụọ ịchụso Sheba nwa Bikri. **8** Mgbe ha rutere n'oke nkume
ahụ dị na Gibiọn, Amasa pụtara izute ha. Joab yi uwe agha ya
n'oge a; ọ fanyekwara mma agha ya n'ọbọ n'ukwu ya. Mgbe ọ
gara n'ihu, mma ahụ si n'ọbọ ya dapụta. **9** Joab kelere Amasa

si ya, "Kedụ ka ị dị nwanna m." Mgbe ahụ, Joab ji aka nri ya
jide Amasa n'ahụọnụ isutu ya ọnụ, **10** Amasa elezighị anya
hụ na mma agha nta dị n'aka Joab. Joab mabanyere ya n'ime
afọ Amasa, mee ka mgbịrị afọ ya sọsikwaa n'ala. Ọ maghị
ya mma ahụ ugboro abụọ, n'ihi na otu ugboro ahụ mere ka
Amasa nwụọ. Mgbe ahụ, Joab na nwanne ya Abishai chụsoro
Sheba nwa Bikri n'azụ. **11** Mgbe ahụ, otu n'ime ndị agha Joab
guzo n'akụkụ Amasa sị, "Onye ọbụla dịnyeere Joab na Devid
ya bịa soro Joab n'azụ." **12** Ma Amasa tọgbọ n'ala n'etiti ụzọ.
Ọbara sikwa ya n'ahụ na-asọpụta. Mgbe nwoke ahụ hụrụ na
ọtụtụ ndị agha na-agbakọ ile Amasa, o bupụrụ ozu ya n'ụzọ,
were uwe kpuchie ya n'ọhịa. **13** Mgbe e bupụsịrị ozu Amasa
n'ụzọ, ndị agha niile sooro Joab gaa ijide Sheba, nwa Bikri.
14 Sheba gabigara ebo niile nke Izrel ruo Ebel-Bet-Maaka,
gabigakwa oke ala ndị Bikri, bụ ndị zukọtara soro ya. **15** Ndị
agha Joab bịara gbochie ya na Ebel-Bet-Maaka. Ha wuru ihe
mgbochi ruo obodo ahụ, nọbichie mgbidi dị ya gburugburu.
Ebe ha nọ na-akụ mgbidi ahụ ihe, ka ha kwatuo ya. **16** Otu
nwanyị maara ihe si n'obodo ahụ kpọọ oku sị, "Geenụ m ntị,
geenụ m ntị, gwanụ Joab ka ọ bịa n'ebe a. Achọrọ m ịgwa ya
okwu." **17** Joab pụtara gaa ya nso. Nwanyị ahụ jụrụ sị, "Ọ bụ
gị bụ Joab?" Ọ zara sị, "E, ọ bụ m." Mgbe ahụ, ọ gwara ya,
"Gee ntị, ka i nụ ihe ohu gị nwere ikwu." Joab sịrị ya, "Ana m
ege ntị." **18** Ọ gara n'ihu sị, "N'oge ochie a na-ekwu sị, 'Gaa
jụta ase n'Ebel,' n'ụzọ dị otu a ka ha si ekwubi okwu. **19** Anyị
bụ ndị udo na ndị kwesiri ntụkwasị obi n'Izrel. I na-achọ
ibibi obodo bụ nne n'Izrel. Gịnị mere i ji chọọ iloda ihe nketa
nke Onyenwe anyị?" **20** Joab zara sị, "Mba! Ọ bụghị uche
m ịla obodo a n'iyi. **21** Ọ bụghị otu a ka okwu ahụ dị. Otu
nwoke a na-akpọ Sheba nwa Bikri, nke si n'obodo ugwu Ifrem
e weliela aka ya imegide eze, bụ Devid. Nyefee nwoke a ọsịịsọ
n'aka m, aga m esi n'obodo a pụọ." Nwanyị ahụ sịrị Joab,
"A ga-atụpụtara gị isi ya site na mgbidi." **22** Nwanyị ahụ ji
ndụmọdụ nke amamihe ya gakwuru ndị obodo. Ha bipụrụ
Sheba nwa Bikri isi, tụpụtara ya Joab. Ya mere na ọ fụrụ opi
ike ya, ndị ikom ya sitere n'obodo ahụ lasaa, onye ọbụla lara
n'ụlọ nke ya. Joab laghachikwuru eze na Jerusalem. **23** Ọ
bụ Joab ka e mere onyeisi agha na-achị ndị agha niile nke
Izrel. Benaya nwa Jehoiada bụ onye na-achịkọta ndị Keret na
ndị Pelet na-eche eze nche. **24** Adoniram na-ahụ maka ihe
banyere ndị ọrụ mmanye. Jehoshafat nwa Ahilud bụ onye na-
edekọta ihe niile na-eme n'obodo. **25** Sheva bụ ode akwụkwọ
eze, Zadọk na Abịata bụ ndị nchụaja. **26** Ira, onye si n'obodo
Jaịa, bụ onye nchụaja eze Devid.

21 Ụnwụ dara afọ atọ n'oge Devid na-achị, afọ kwa afọ.
Devid chọrọ ihu Onyenwe anyị. Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị sịrị, "Ọ bụ maka Sọl na ọbara ụlọ ya kwafuru, n'ihi na o
gburu ndị Gibiọn." **2** Eze kpọrọ ndị Gibiọn, gwa ha okwu.
(Ndị Gibiọn abụghị ndị Izrel, kama ha bụ ndị fọdụrụ n'ime
ndị Amọrait, ndị bi n'ala Kenan mgbe ụmụ Izrel batara. Mgbe
ahụ ha batara, ndị Izrel ṅụrụ iyi nye ndị Gibiọn na ha agaghị
egbu ha, ma Sọl sitere n'ịnụ ọkụ nke obi n'ihi Izrel na Juda
chọọ ikpochapụ ha.) **3** Devid jụrụ ndị Gibiọn ajụjụ sị, "Gịnị
ka m ga-emere unu? Gịnị ka m ga-eji kpuchie mmehie a
e mere megide unu, ime ka unu gọzie ihe nketa Onyenwe
anyị?" **4** Ndị Gibiọn zara ya sị, "Nsogbu anyị na Sọl na ndị ụlọ
ya abụghị ihe a ga-eji ọlaọcha maọbụ ọlaedo mezie. Anyị
achọkwaghị ka onye ọbụla n'Izrel nwụọ n'ihi anyị." Devid
sịrị ha, "Gịnị ka unu chọrọ ka m meere unu?" **5** Ha zara eze
sị, "Kwere ka anyị wezuga nwoke ahụ wetaara anyị mbibi
na ịla n'iyi, onye ahụ mere ka anyị ghara inwe ebe obibi
ọbụla n'ala Izrel. **6** Ka akpọnye anyị ndị ikom asaa site n'ụmụ
ya, ka anyị kwụgbuo ha nye Onyenwe anyị na Gibea Sọl,
onye Onyenwe anyị họpụtara." Eze zara sị, "Aga m akpọnye
unu ha." **7** Ma eze nwere ọmịiko n'ahụ Mefiboshet nwa
Jonatan, nwa Sọl, n'ihi ịgba ndụ dị n'etiti ya na Jonatan n'ihu
Onyenwe anyị. **8** Ma eze kpọọrọ Amoni na Mefiboshet, ụmụ
ndị ikom abụọ nke Rizpa, nwa nwanyị Aịa, bụ ndị ọ mụtaara
Sọl. Nakwa ụmụ ndị ikom ise nke Merab nwa Sọl mụtara
mgbe ọ bụ nwunye Adriel, nwa Bazilai onye Mehola. **9** O
nyefere ha niile n'aka ndị Gibiọn; ndị Gibiọn kwụbakwara ha
n'ugwu n'ihu Onyenwe anyị. Ha asaa nwụrụ n'otu ụbọchị
na mmalite owuwe ihe ubi nke ọka balị. **10** Ma Rizpa, nwa
nwanyị Aịa were akwa mkpe gbasara onwe ya n'elu nkume. O
kweghịkwa ka anụ ufe bekwasị ha n'ehihie, maọbụ anụ ọhịa
n'abalị. Ọ nọgidere n'ebe ahụ site n'oge mmalite owuwe ihe
ubi tutu ruo mgbe mmiri bidoro izokwasị anụ ahụ ha. **11**
Mgbe a gwara Devid ihe Rizpa, nwa nwanyị Aịa, iko nwanyị
Sọl mere, **12** ọ gara chịkọtaa ọkpụkpụ Sọl na nke nwa ya
Jonatan site n'aka ndị nwe obodo Jebesh Gilead. Ha gara na
nzuzo zuru ozu Sọl na Jonatan site n'ama dị na Bet-Shan, ebe
ndị Filistia kwụbara ha, oge ha gburu Sọl na Gilboa. **13** Devid
sitere n'ebe ahụ chịkọtaa ọkpụkpụ Sọl na nke nwa ya nwoke
Jonatan, chịkọtaakwa ọkpụkpụ ndị ahụ akwụgburu. **14** Ha liri
ọkpụkpụ Sọl na nke nwa ya nwoke Jonatan n'obodo Zela n'ala
Benjamin, n'ime ili Kish nna Sọl, meekwa ihe ndị ọzọ niile
eze nyere n'iwu. Mgbe nke a gasịrị, Chineke zara ekpere n'ihi
ala ahụ. **15** Emesịa, ndị Filistia busokwara Izrel agha ọzọ.
Devid na ndị agha ya pụkwara ịlụso ha ọgụ. N'oge ha na-
alụ ọgụ a, ike gwụrụ Devid nke ukwuu. **16** Mgbe ahụ, Ishibi-
Benob, otu onye agbụrụ Rafa, onye ịdị arọ nke bronz dị n'ọnụ
ùbe ya ruru kilogram atọ na ọkara, onye jikwa mma agha
ọhụrụ, bịaruru Devid nso chọọ igbu ya. **17** Ma Abishai nwa
Zeruaya bịara nyere Devid aka, tigbuo onye Filistia ahụ. Site
n'oge ahụ, ndị ikom Devid ṅụrụ iyi sị ya, "Ị gaghị esokwa
anyị gaa ibu agha ọzọ! Ka a ghara imenyụ oriọna Izrel." **18**
Mgbe oge gaturu, ha na ndị Filistia lụrụ agha ọzọ na Gob.
N'oge a, Sibekai, onye Husha, gburu Saf, otu n'ime ndị agbụrụ
Rafa. **19** N'agha ọzọ ha na ndị Filistia lụrụ na Gob, Elhanan
nwa Jaịa onye Betlehem gburu nwanne Golaịat onye Gat,
onye ùbe ya nwere osisi dị ogologo dịka nke onye na-ekwe
akwa ji ekwe akwa. **20** N'agha ọzọkwa, bụ nke a lụrụ na Gat, e
nwere otu nwoke gbara oke dimkpa, nke nwere mkpịsịaka isii
n'aka ya ọbụla, nweekwa mkpịsịụkwụ isii n'ụkwụ ya ọbụla, ya
bụ, a gụkọtaa ha niile, iri mkpịsịaka na mkpịsịụkwụ abụọ na
anọ. Ọ bụkwa onye amụrụ n'agbụrụ Rafa. **21** Mgbe ọ kọchara
Izrel, Jonatan nwa Shimei, nwanne nwoke Devid, gburu ya.
22 Mmadụ anọ ndị a bụ ndị agbụrụ Rafa dị na Gat. Devid na
ndị agha ya gburu ha niile.

22 Devid buuru Onyenwe anyị okwu niile nke abụ a mgbe
Onyenwe anyị napụtara ya site n'aka ndị iro ya niile,
nakwa n'aka Sọl. **2** Ọ sịrị: "Onyenwe anyị bụ oke nkume m. Ọ
bụ ebe mgbaba m e wusiri ike, na onye nnapụta m. **3** Chineke
m bụ oke nkume m, onye m gbabara n'ime ya. Ọ bụ ọta m,
na mpi nzọpụta m. Ya bụ oke nkume m nke onye ọbụla na-
apụghị ịba n'ime ya, ebe mgbaba m, na onye nzọpụta m, site

n’aka ndị na-eme ihe ike. **4** “Akpọkuru m Onyenwe anyị; onye
e kwesiri inye otuto. Azọpụtara m site n’aka ndị iro m. **5** Ebili
mmiri nke ọnwụ gbara m gburugburu; Ịchị ọkụ nke mbibi
ọjọọ kpuchiri m. **6** Ụdọ niile nke ili kere m agbụ, Ọnya nke
ọnwụ guzogidere m. **(Sheol h7585)** **7** “N’ọnọdụ oke mkpagbu
m, akpọkuru m Onyenwe anyị, akpọkuru m Chineke m. Akwa
m ruru ya ntị. O sitekwara n’ụlọnsọ ukwu ya nụ olu m. **8**
Ụwa mere mkpọtụ maa jijiji, ntọala eluigwe makwara jijiji, ha
mara jijiji n’ihi iwe nke na-ewe ya. **9** Anwụrụ ọkụ sitere ya
n’imi pụta; Ọkụ na-erepịa erepịa sikwa n’ọnụ ya pụta. Icheku
ọkụ na-ere ọkụ sitekwara n’ebe ahụ nwupụta. **10** O kewara
mbara eluigwe, rịdata; oke igwe ojii dịkwa n’okpuru ụkwụ
ya. **11** Ọ nọkwasịrị n’elu cherubim felie elu, O feliri elu n’elu
nku nke ifufe. **12** O mere ọchịchịrị ihe mkpuchi nke gbara ya
gburugburu, bụ ọchịchịrị mmiri igwe ojii nke mbara eluigwe.
13 Site n’ìhè nke na-enwupụta n’ahụ ya, amụma egbe eluigwe
nwupụtara ire ọkụ. **14** Onyenwe anyị sitere n’eluigwe bigbọọ.
Olu Onye kachasị ihe niile elu dara ụda. **15** Ọ gbara àkụ ya,
mee ka ndị iro gbasasịa. O jikwa oke amụma nke egbe eluigwe
chụsaa ha. **16** E kpughere ala ala nke oke osimiri. Gbakwa
ntọala niile nke ụwa ọtọ, site n’ịba mba nke Onyenwe anyị,
na nkuume si n’imi ya pụta. **17** “O sitere n’elu setịpụ aka
ya, jidesie m aka ike, ọ dọpụtara m site n’ogbu mmiri niile.
18 Ọ napụtara m site n’aka ndị iro m dị ike, bụ ndị kpọrọ
m asị, ndị dịkwa ike karịa m. **19** Ha guzogidere m n’ụbọchị
ihe ndakwasị m. Ma Onyenwe anyị bụrụ m ihe ndabere. **20**
Ọ kpọpụtara m gaa n’ebe sara mbara, Ọ napụtara m n’ihi
na ihe m na-atọ ya ụtọ. **21** “Onyenwe anyị mesoro m dịka
ezi omume m si dị, Ọ kwụghachiri m dịka ịdị ọcha nke aka
m si dị. **22** N’ihi na edebezuola m ụzọ niile nke Onyenwe
anyị; ikpe amaghị m n’ihi ịgbakụta Chineke azụ. **23** Iwu ya
niile dị n’ihu m, esibekwaghị m n’ụkpụrụ ya wezuga onwe m.
24 Abụ m onye na-enweghị ịta ụta n’ihu ya, edebekwara m
onwe m pụọ na mmehie. **25** Onyenwe anyị kwụghachiri m
dịka ezi omume m si dị, dịka ịdị ọcha m si dị n’anya ya. **26**
“N’ebe onye kwesiri ntụkwasị obi nọ, i na-egosi onwe gị onye
kwesiri ntụkwasị obi, n’ebe onye zuruoke nọ, ị na-egosi onwe
gị onye zuruoke. **27** N’ebe onye dị ọcha nọ, ị na-egosi onwe gị
onye dị ọcha, ma nye ndị ụzọ ha na-ezighị ezi, Ị na-egosi
onwe gị dịka onye dị aghụghọ. **28** Ị na-azọpụta ndị dị umeala
n’obi, ma anya gị dị n’ahụ ndị mpako, I mee ka ha dị ala. **29** Ọ
bụ gị, Onyenwe anyị, bụ oriọna m, Onyenwe anyị na-eme ka
ọchịchịrị m ghọọ ìhè. **30** Site n’inyeaka gị, apụrụ m ịlụso
igwe ndị agha ọgụ; sitekwa na Chineke m apụkwara m ịwụfe
mgbidi ọbụla. **31** “Ma banyere Chineke, ụzọ ya zuruoke; okwu
ọnụ Onyenwe anyị bụ ihe a nụchara anụcha. Ọ bụ ọta nke
onye ọbụla na-ezo onwe ya n’okpuru ya. **32** N’ihi na onye bụ
Chineke, ma ọ bụghị naanị Onyenwe anyị? Onye bụkwa Oke
Nkume ahụ, ma ọ bụghị naanị Chineke? **33** Ọ bụ Chineke na-
enye m ike, na-echebekwa ụzọ m n’izuoke. **34** Ọ na-eme ka
ụkwụ m dị gara gara, dịka nke nne ele Ọ na-emekwa ka m
kwụrụ chịm n’ebe niile dị elu. **35** Ọ na-azụ aka m abụọ ibu
agha, ogwe aka m abụọ pụrụ ịrọji ụta bronz. **36** Ị na-eme ka
inyeaka nke nzọpụta gị bụrụ ọta m, inyeaka gị emeela m
ka m dị ukwuu. **37** Ị na-edozi ụzọ sara mbara nye ụkwụ. Ka
nkwonkwo ụkwụ m ghara ịgbụchapụ. **38** “Achụrụ m ndị iro m
ọsọ, kpochapụ ha. Alaghachighị m azụ tutu ruo mgbe ha niile
lara n’iyi. **39** Etidara m ha n’ala kpamkpam. Ha enwekwaghị
ike ibilite. Ha dara n’okpuru ụkwụ m abụọ. **40** Ọ bụ gị nyere
m ike ibu agha. I wedara ndị niile na-emegide m n’ala n’ihu
m. **41** I meela ka ndị iro m tụgharịa gbalaga. Ebibiekwala m
ha niile. **42** Ha bere akwa maka enyemaka, ma ọ dịghị onye
na-azọpụta ha. Ha kpọkuru Onyenwe anyị, ma ọ zaghị ha.
43 Egwepịara m ha nke ọma, mee ka ha dịrị ka ntụ nke ala.
Asụrụ m ha akwụ, zọtọọ ha dịka apịtị nke okporoụzọ. **44** “Ị
napụtala m site n’aka ndị niile na-alụso m ọgụ. Ị chebere m
dịka onyeisi nke ọtụtụ mba. Ndị m na-amaghị na mbụ na-
ejekwara m ozi. **45** Ndị ala ọzọ na-ehulata n’ihu m n’ihi egwu,
ngwangwa ha nụrụ olu m, ha na-erube isi nye m. **46** Obi na-
ada ha mba. Ha na-ama jijiji mgbe ha na-esite n’ebe niile ha e
wusiri ike na-apụta. **47** “Onyenwe anyị na-adị ndụ. Otuto dịrị
oke nkume m. Mbuli elu dịrị Chineke m, bụ oke nkume ahụ,
Onye nzọpụta m. **48** Ọ bụ Chineke ahụ, onye na-abọrọ m ọbọ.
Onye na-emekwa ka mba dị iche iche nọrọ n’okpuru m. **49**
Onye na-anapụta m site n’aka ndị iro m. I mere ka m dị elu
karịa ndị iro m. Napụtakwa m site n’aka nwoke na-eme ihe
ike. **50** N’ihi nke a, Onyenwe anyị, aga m eto gị n’etiti mba
niile dị iche iche. Aga m abụku aha gị abụ otuto. **51** “Chineke
na-enye eze ya mmeri dị ukwuu. Ọ na-egosikwa onye ya o
tere mmanụ obi ebere. Ihe ndị a ka ọ na-emere Devid na ụmụ
ụmụ ya, ruo mgbe niile ebighị ebi.”

23 Ndị a bụ okwu ikpeazụ Devid kwuru: “Okwu pụrụ iche si
n’ọnụ Devid, nwa Jesi, ihe si n’ọnụ nwoke ahụ Chineke
Onye kachasị ihe niile elu buliri elu. Nwoke ahụ onye Chineke
nke Jekọb tere mmanụ, onye bụ ọka n’ịbụ abụ n’ala Izrel. **2**
“Mmụọ Onyenwe anyị kwuru okwu site n’ọnụ m, okwu ya
dịkwa m n’ire. **3** Chineke Izrel kwuru okwu, Oke nkume Izrel
sịrị m, ‘Mgbe mmadụ na-achị ndị ọzọ site n’ezi omume, mgbe
ọ na-achị site n’egwu Chineke. **4** Ọ dị ka ìhè nke ụtụtụ, mgbe
anyanwụ na-achawapụta n’ụtụtụ nke igwe ojii na-adịghị.
Dịka ìhè na-acha mgbe mmiri zochara nke na-eme ka ahịhịa
ndụ na-epupụta n’ala.’ **5** “Ọ bụrụ na ihe banyere ụlọ m ezighị
ezi n’ebe Chineke nọ. N’ezie, ọ garaghị ekwe ka ọgbụgba ndụ
ebighị ebi dịrị n’etiti mụ na ya, Ọgbụgba ndụ e doro n’usoro
nke e mere ka o guzosie ike n’ụzọ niile. N’ezie, ọ garaghị eme
ka nzọpụta m zuo oke. Ma mezukwaara m ọchịchọ obi m
niile. **6** Ma ndị ajọ mmadụ ka a ga-atụfu n’akụkụ dịka ogwu,
nke mmadụ anaghị eji aka ekpokọta. **7** Onye ọbụla metụrụ
ogwu aka, bụ onye nwere ngwa ọrụ igwe maọbụ osisi ùbe. A
na-esure ha ọkụ n’ebe ha tọgbọrọ.” **8** Ndị a bụ aha ndị dike
n’agha Devid nwere: Josheb-Bashebet, onye Takemon, bụ
onyeisi nke mmadụ atọ. O weliri ùbe ya megide narị ndị ikom
asatọ, bụ ndị o gburu n’otu mgbe ibu agha. **9** Onye nke na-
eso ya bụ Elieza, nwa Dodayi, onye Ahohi. Dịka otu n’ime ndị
dike atọ ahụ, ya na Devid nọ mgbe ha na-akwa ndị Filistia
emo, bụ ndị zukọrọ na Pas Damim ibu agha. Mgbe ahụ, ndị
Izrel lara azụ, **10** ma Elieza guzoro na-alaghị azụ. O gbugidere
ndị Filistia ruo mgbe ike gwuru aka ya. Aka ya rapakwaara
na mma agha. Onyenwe anyị nyekwara ha mmeri dị ukwuu
n’ụbọchị ahụ. Ndị agha ahụ laghachikwutere Elieza, maọbụ
naanị ka ha yipụsịa ndị ahụ e gburu egbu ihe ha yi n’ahụ.
11 Onye nke atọ bụ Shama, nwa Agee, onye Hara. Mgbe ndị
Filistia chịkọtara onwe ha n’otu ebe, nke e nwere otu ubi
jupụtara na lentil, ma ndị agha Izrel niile sitere n’ebe ha nọ
gbapụ. **12** Ma naanị Shama guzoro n’etiti ubi lentil ahụ. Ọ
napụtara ya, tigbuo ndị Filistia niile ahụ. Onyenwe anyị nyere
mmeri dị ukwuu. **13** N’oge owuwe ihe ubi, mmadụ atọ n’ime

iri ndị dike atọ ahụ, jekwuru Devid n'ọgba nkume Adulam,
mgbe otù ndị Filistia mara ụlọ ikwu ha na Ndagwurugwu
Refaim. **14** Ma Devid nọ n'ebe ahụ ewusiri ike n'oge ahụ, ma
ọnọdụ ndị agha Filistia dị na Betlehem. **15** Agụụ mmiri gụrụ
Devid nke ukwuu. Ọ sị, "Ọ ga-amasị m ma ọ bụrụ na o nwere
onye ga-ekunye m mmiri ọṅụṅụ, site n'olulu mmiri dị nso
n'ọnụ ụzọ ama Betlehem!" **16** Ya mere, ndị dike n'agha atọ
ahụ wakpuru ọmụma ụlọ ikwu ndị Filistia, seta mmiri site
n'olulu mmiri ahụ dị n'akụkụ ọnụ ụzọ ama Betlehem, bulatara
ya Devid. Ma Devid jụrụ ịṅụ ya, kama ọ wufuru ya n'ala n'ihu
Onyenwe anyị. **17** Ọ sịrị, "Ya bụrụ m ihe arụ, Onyenwe anyị,
na m ga-eme nke a. Nke a ọ bụghị ọbara ndị ikom a, ndị ji
ndụ ha chụọ aja n'ihi ikute mmiri a?" Devid ekweghị aṅụ ya.
Nke a bụ ụdị ike dike atọ ahụ kpara. **18** Abishai, nwanne Joab,
nwa Zeruaya, bụ onyeisi ndị ikom atọ ahụ. O weliri ùbe ya
megide narị ndị ikom atọ, tigbukwaa ha niile. N'ihi nke a ọ
ghọrọ onye a ma ama dịka mmadụ atọ ndị a. **19** Ma anaghị
asọpụrụ ya n'ebe ọ dị ukwuu karịa iri ndị ikom atọ ahụ?
Ọ ghọrọ onyeisi ha. Ọ bụ ezie a na-agụnyeghị ya dịka otu
onye n'ime ha. **20** Benaya, nwa Jehoiada, onye si Kabzeel,
bụ dike n'agha nke kpara ike dị ukwuu. O tigburu dimkpa
abụọ ndị Moab, ndị bụ ọkaka n'agha. O rịdakwukwara ọdụm
n'ime olulu na-amị amị n'ụbọchị mkpụrụ mmiri na-ezo, gbuo
ya. **21** O tigburu otu nwoke onye Ijipt, gbara dimkpa. Ọ bụ
ezie na onye Ijipt ahụ ji ùbe n'aka ya, ma Benaya ji naanị
mkpọ jekwuru ya. Pụnara onye Ijipt ahụ ùbe dị n'aka ya.
Jiri ya magbuo ya **22** Nke a bụ ụdị ike Benaya nwa Jehoiada
kpara. Ya onwe ya nwekwara aha dịka ndị dike atọ mbụ. **23** A
na-asọpụrụ ya n'ebe ọ dị ukwuu karịa onye ọbụla n'etiti iri
dike atọ ndị ahụ, ma o rughị ogugo ndị dike atọ mbụ ahụ.
Devid mere ya onyeisi ndị na-eche ya nche. **24** N'etiti iri ndị
ikom atọ ahụ bụ: Asahel, nwanne Joab, Elhanan nwa Dodo,
onye Betlehem **25** Shama, onye Harod, Elika, onye Harod,
26 Helez onye Palti, Ira, nwa Ikesh, onye Tekoa, **27** Abieza,
onye Anatot, Mebunai, onye Husha, **28** Zalmon, onye Ahohi,
Maharai, onye Netofa, **29** Heled, nwa Baana, onye Netofa,
Itai, nwa Ribai, nke Gibea ụmụ Benjamin, **30** Benaya, onye
Piraton, Hidaị, nke si n'akụkụ iyi dị na Gaash, **31** Abi-Albon,
onye Arba, Azmavet, onye Bahurim **32** Eliaba, onye Shaalbon,
Ụmụ Jashen, Jonatan **33** nwa Shama, onye Hara Ahiam, nwa
Shara nke Hara, **34** Elifelet, nwa Ahasbaị, onye Maaka, Eliam,
nwa Ahitofel, onye Gailo, **35** Hezro, onye Kamel, Paraị, onye
Aaba, **36** Igal nwa Netan, onye Zoba, nwa Hagri, **37** Zelek,
onye Amọn, Naharai, onye Beerọt, onye na-ebu ihe agha Joab
nwa Zeruaya, **38** Ira, onye Itra, Gareb, onye Itra **39** na Ụraya,
onye Het. Ha niile dị iri ndị ikom atọ na asaa.

24 Ọzọkwa, Onyenwe anyị were iwe dị ọkụ megide Izrel.
Ọ kpaliri Devid imegide ha, sị, "Gaa gụọ Izrel na Juda
ọnụ." **2** Ya mere, eze gwara Joab na ndịisi ọchịagha ya ha
so, "Jegharịa n'ebo niile nke Izrel, site na Dan ruo Bịasheba,
gụkọtaa ndị tozuru ije agha n'Izrel niile ka m nwee ike mata
ole ọnụọgụgụ ha dị." **3** Joab zaghachiri eze, "Ka Onyenwe anyị
bụ Chineke gị, mee ka ndị agha mụbaa, otu onye narị ụzọ,
otu onye narị ụzọ karịa. Ka anya onyenwe m, bụ eze, hụkwa
ya. Ma n'ihi gịnị ka onyenwe m bụ eze ji chọọ ime ihe dị otu
a?" **4** Ma okwu eze dị ike karịa nke Joab na nke ndị ọchịagha
ahụ. Ya mere, ha hapụrụ ihu eze pụọ igụ ndị agha Izrel ọnụ.
5 Mgbe ha gabigachara Jọdan, ha manyere ụlọ ikwu ha na
nso Aroea, n'aka nri obodo ahụ dị n'etiti ndagwurugwu Gad
na-eru Jeza, **6** ha gara Gilead ruokwa n'ala Taatim Hodshi,
bịarukwaa Dan Jaan, jee gburugburu jeruo Saịdọn. **7** Ha jere
ruokwa n'ebe e wusiri ike nke Taịa, na obodo niile nke ndị
Hiv, na nke ndị Kenan. N'ikpeazụ, ha gaara ruo Bịasheba
n'ime ndịda Juda. **8** Mgbe ha jegharịchara n'ala ahụ niile; ha
lọghachitere na Jerusalem na ngwụcha ọnwa nke itoolu na iri
abalị abụọ ya. **9** Joab nyere eze ngụkọta ọnụọgụgụ nke ndị
agha Izrel. N'Izrel, ha dị narị puku asatọ, bụ ndị ikom ndị
tozuru iji mma agha buo agha, na Juda ha dị narị puku ise. **10**
Ma obi Devid bidoro ịta ya ụta mgbe ọ gụchara ndị ikom na-
alụ agha ọnụ. Ọ sịrị Onyenwe anyị, "Emehiela m nke ukwuu
n'ihi ihe m mere. Ma ugbu a, Onyenwe anyị biko, arịọ m gị,
wezuga ikpe ọmụma nke dịịrị ohu gị; n'ihi na emeela m ihe
nzuzu dị ukwuu." **11** N'ụtụtụ echi ya, tupu Devid na-eteta
n'ụra, okwu Onyenwe anyị eruola Gad onye amụma, bụ onye
ọhụ ụzọ Devid, sị, **12** "Gaa gwa Devid, 'Otu a ka Onyenwe
anyị na-ekwu: Ụzọ ihe atọ ka m na-eche gị n'ihu. Họrọ otu
n'ime ha nke m ga-eme ka ọ bịakwasị gị.'" **13** Ya mere, Gad
jekwuuru Devid sị ya, "Ọ bụ ka oke ụnwụ ịda n'ala gị afọ atọ?
Ka ọ bụ na ị ga-agbalaga site n'ihu ndị iro gị ọnwa atọ, ka
ha na-achụ gị ọsọ? Ka ọ bụ ka ajọ ọrịa na-efe efe daa n'ala
gị mkpụrụ ụbọchị atọ? Ugbu a, chee echiche, kpebie ọsịsa ị
chọrọ ka m weghachiri onye ahụ zitere m." **14** Devid sịrị Gad,
"Anọ m n'oke nsogbu, ọ ka mma ka anyị daba n'aka Onyenwe
anyị karịa ịdaba n'aka mmadụ, n'ihi na obi ebere ya bara
ụba." **15** N'ihi ya, Onyenwe anyị zitere ajọ ọrịa na-efe efe
n'ala Izrel, site n'ụtụtụ ahụ ruo oge akara aka. Ọ bụ iri puku
mmadụ asaa nwụrụ site na Dan ruo Bịasheba. **16** Mgbe mmụọ
ozi ahụ setịpụrụ aka ya ibibi Jerusalem, o wutere Onyenwe
anyị n'ihi oke mbibi ahụ. Ọ sịrị mmụọ ozi ahụ nke na-eweta
nhụju anya nye ndị mmadụ, "O zuola. Seghachi aka gị." Mgbe
ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị nọ n'ebe ịzọcha ọka Arauna
onye Jebus. **17** Mgbe Devid hụrụ mmụọ ozi ahụ na-etida ndị
mmadụ, ọ sịrị Onyenwe anyị, "Ọ bụ mụ onwe m mehiere; mụ
bụ onye ọzụzụ atụrụ, mere ajọ omume. Ma ndị a bụ naanị
ụmụ atụrụ, gịnị kwanụ ka ha mere? Ka aka gị dịgide naanị
n'ahụ m, dịgidekwa n'ahụ ndị ụlọ m." **18** N'ụbọchị ahụ, Gad
bịara n'ụlọ Devid gwa ya sị, "Gaa, wuore Onyenwe anyị ebe
ịchụ aja n'ebe ịzọcha ọka Arauna, onye Jebus." **19** Ya mere,
Devid rubere isi gaa mee dịka iwu Onyenwe anyị nyere site
n'ọnụ Gad. **20** Mgbe Arauna weliri anya hụ eze na ndị ọrụ
ya ka ha na-abịa n'ebe ọ nọ, ọ pụtara kpọọ isiala nye eze.
Kpudokwa ihu ya n'ala. **21** Arauna sịrị, "Gịnị mere onyenwe
m, bụ eze ji bịakwute ohu ya?" Devid zaghachiri, "Abịara
m ịzụrụ ebe ịzọcha ọka gị, ka m nwee ike wuore Onyenwe
anyị ebe ịchụ aja; ka akwụsị ọrịa a na-efe efe dakwasịrị ndị
mmadụ." **22** Arauna sịrị Devid, "Ka onyenwe m, bụ eze were
ihe ọbụla ọ chọrọ, werekwa chụọ aja. Lee ehi maka iji chụọ
aja nsure ọkụ, leekwa ihe igwe ịzọcha ọka niile, na osisi ndị
ahụ niile a na-anyanye ehi n'olu, ka ha bụrụ nkụ. **23** Eze,
ihe ndị a niile ka mụ bụ Arauna na-enye eze, ka Onyenwe
anyị Chineke gị nabatakwa gị." **24** Ma eze zaghachiri Arauna,
"Ee, aghaghị m ịkwụzu gị ụgwọ ya, n'ihi na agaghị m achụrụ
Onyenwe anyị, bụ Chineke m aja nsure ọkụ nke na-agaghị
efu m ihe ọbụla." Ya mere, Devid zụrụ ebe ịzọcha ọka ahụ
na ehi ahụ niile, kwụọ Arauna iri shekel ọlaọcha ise, n'ihi
ha. **25** Devid wuru ebe ịchụrụ Onyenwe anyị aja n'ebe ahụ.
Chụọkwa aja nsure ọkụ na aja udo. Mgbe ahụ, Onyenwe anyị

zara ekpere o kpere n’ihi ala ahụ. Nrịa nrịa ahụ na-efe efe
nke dakwasịrị Izrel kwụsịkwara.

1 Ndị Eze

1 Mgbe eze Devid ghọrọ agadi, n’agbanyeghị na-eji ọtụtụ
uwe kpuchie ya, ahụ ya ekpoghị ọkụ. 2 Ya mere, ndị na-
ejere ya ozi sịrị ya, “Ka anyị chọtara eze otu nwaagbọghọ na-
amaghị nwoke, onye ga-akwụ n’ihu eze ma bụrụkwa onye
ga-elekọta ya. O nwere ike idina n’akụkụ onyenwe anyị bụ
eze ime ka ahụ kpoo ya ọkụ.” 3 Ha gaghariri n’ala Izrel niile
chọọ nwaagbọghọ mara mma, chọta otu nwaagbọghọ onye
Shunem, aha ya bụ Abishag, kpọtaara ya eze. 4 Nwaagbọghọ
a mara mma nke ukwuu; ọ lekọtakwara eze, jekwaara ya ozi
ma ya na eze enweghị mmekọ ọbụla. 5 N’oge a, Adonaija
onye nne ya bụ Hagit, wepụtara onwe ya, kwuo sị, “Aga m
abụ eze.” N’ihi nke a, ọ kwadooro onwe ya ụgbọ agha na
ọtụtụ ịnyịnya, kpọtakwa iri ndị ikom ise, ndị ga-agba ọsọ
n’ihu ya. 6 Na ndụ Adonaija niile, o nweghị oge nna ya baara
ya mba site n’ịjụ ya, “Gịnị mere i ji akpa agwa dị otu a?” Ọ
bụ nwokorobịa mara mma nke ukwuu; ọ bụ ya na-esotekwa
nwanne ya Absalọm. 7 Adonaija na Joab, nwa Zeruaya tinyere
Abịata onye nchụaja, kparịtara ụka. Ha kwenyere inyere ya
aka ka ọ ghọọ eze. 8 Ma Zadọk onye nchụaja, Benaya nwa
Jehoiada, Netan onye amụma, Shimei, Rei na ndị agha niile
na-eche Devid nche esonyeghị Adonaija. 9 Adonaija chịịrị
atụrụ, ehi na ụmụ ehi gbara abụba, gaa n’akụkụ En-Rogel
chụọ aja na Nkume Zohelet. Ọ kpọrọ ụmụnne ya niile bụ
ụmụ ndị ikom eze na ndịisi Juda niile, ndị na-ejere eze ozi
oku, 10 ma ọ kpọghị Netan onye amụma, maọbụ Benaya,
maọbụ ndị agha niile na-eche Devid nche. Ọ kpọkwaghị
Solomọn nwanne ya. 11 Mgbe ahụ, Netan onye amụma jụrụ
Batsheba nne Solomọn ajụjụ sị, “Ị nụghị na Adonaija nwa
Hagit aghọọla eze ugbu a, ma onyenwe anyị bụ Devid amaghị
ihe ọbụla banyere ya? 12 Ma ugbu a, ka m dụọ gị ọdụ otu ị
ga-esi zọpụta ndụ gị na ndụ nwa gị Solomọn. 13 Bakwuru eze
Devid sị ya, ‘Onyenwe m bụ eze, ọ bụ na i kweghị m bụ ohu
gị nkwa sị: “N’ezie, Solomọn nwa gị ga-abụ eze n’ọnọdụ m,
ọ ga-anọdụ n’ocheeze m”? Ma gịnị mere Adonaija ji bụrụ
eze?’ 14 Mgbe ị ka nọ na-akpanyere eze ụka, mụ onwe m ga-
abịakwute gị gbaa okwu niile ị na-ekwu ume.” 15 Batsheba
bakwuuru eze n’ime ụlọ. Eze emeela nnọọ agadi nke ukwuu.
Abishag onye Shunem nọkwa na-elekọta ya. 16 Batsheba
gburu ikpere n’ala, kpọọ isiala nye eze. Mgbe ahụ, eze jụrụ ya
sị, “Gịnị ka ị na-achọ?” 17 Batsheba zara sị ya, “Onyenwe m, i
jiri Onyenwe anyị Chineke gị ṅụọrọ m iyi, kwee m nkwa sị
na nwa m Solomọn ga-abụ eze, nọdụkwa n’ocheeze gị. 18
Ma ugbu a, Adonaija aghọọla eze, ma gị onyenwe m bụ eze
amaghị ihe banyere nke a. 19 O jirila ọtụtụ igwe ehi na ụmụ
ehi gbara abụba, na atụrụ chụọ aja. Ọ kpọkwara ụmụ ndị
ikom eze niile na Abịata onye nchụaja, na Joab onyeisi agha.
Ma ọ kpọghị Solomọn bụ ohu gị. 20 Ma ugbu a, onyenwe m
eze, ndị Izrel niile na-ele gị anya isi n’ọnụ gị nụta onye ga-
anọchi anya gị, ịnọkwasị n’ocheeze eze gị. 21 Ma ọ bụghị otu
a, ngwangwa onyenwe m bụ eze ga-esoro ndị nna nna ya
ha dina n’ọnwụ, mụ onwe m na nwa m Solomọn ka a ga-
emeso mmeso dịka ndị mmebi iwu.” 22 Mgbe Batsheba nọ
na-akpanyere eze ụka, Netan onye amụma batara. 23 A gwara
eze okwu sị, “Netan onye amụma nọ n’ebe a.” Ya mere, ọ
gara n’ihu eze kpọọ isiala nye ya. 24 Netan sịrị, “Onyenwe
m, bụ eze, ọ bụ gị onwe gị sịrị Adonaija ga-abụ eze mgbe ị
nwụrụ, na ọ ga-anọkwasịkwa n’ocheeze gị? 25 Taa, ọ gaala
jiri ọtụtụ igwe ehi, na ụmụ ehi gbara abụba, na ụmụ atụrụ
chụọ aja. Ọ kpọọkwala ụmụ ndị ikom eze niile. Ọ kpọkwara
ndịisi agha, na Abịata onye nchụaja. Ha na ya na-eri ihe oriri,
na-aṅụkwa ihe ọṅụṅụ, na-eti mkpu na-asị, ‘Eze Adonaija ga-
adị ruo mgbe ebighị ebi.’ 26 Ma ha akpọghị mụ bụ ohu gị na
Zadọk, onye nchụaja, na Benaya nwa Jehoiada, na ohu gị bụ
Solomọn. 27 Ọ bụ site n’aka onyenwe m bụ eze ka ihe nke
a siri mee, ma i meghị ka ndị ohu ya mata onye ga-anọdụ
n’ocheeze onyenwe m eze, mgbe ọ nọghịkwa ya?” 28 Mgbe
ahụ, Devid kwuru okwu sị, “Kpọọrọnụ m Batsheba.” Batsheba
batara, guzo n’ihu eze. 29 Mgbe ahụ, eze ṅụrụ iyi sị ya, “Dịka
Onyenwe anyị na-adị ndụ, Onye ahụ napụtara m site na
nsogbu m niile, 30 otu ahụ m siri ṅụrụ gị iyi n’aha Onyenwe
anyị, Chineke Izrel, sị, na Solomọn nwa gị ga-abụ eze n’ọnọdụ
m, ọ bụ ya ga-anọchi anya m, nọdụkwa n’ocheeze m. Otu ahụ
ka m ga-eme n’ụbọchị taa.” 31 Mgbe ahụ, Batsheba kpọrọ
isiala, gbukwaa ikpere n’ihu eze sị ya, “Ka onyenwe m eze
Devid dịrị ndụ ruo mgbe ebighị ebi.” 32 Mgbe ahụ, Devid
nyere iwu sị, “Kpọọrọ m Zadọk onye nchụaja, na Netan onye
amụma, na Benaya, nwa Jehoiada.” Mgbe ha niile bịara n’ihu
eze, 33 ọ sịrị ha, “Duru ndị ozi onyenwe unu, tinyere unu
onwe unu, mee ka Solomọn nwa m nọkwasị n’elu ịnyịnya
muul nke mụ onwe m, kpọrọnụ ya gbada Gaihọn. 34 N’ebe
ahụ, ka Zadọk onye nchụaja, na Netan onye amụma, tee ya
mmanụ ịbụ eze Izrel. Fụkwaanụ opi, tiekwanụ mkpu sị, ‘Eze
Solomọn ga-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi.’ 35 Mgbe ahụ, unu
na ya ga-esokwa gbagota, ọ ga-abịa nọkwasị n’ocheeze m ịchị
n’ọnọdụ m. N’ihi na ọ bụ ya ka m họpụtara ịchị eze n’Izrel
na Juda.” 36 Benaya nwa Jehoiada zara eze sị, “Amen, ka
Onyenwe anyị Chineke onyenwe m na eze, kwupụta ya ka ọ
dị otu a. 37 Dịka Onyenwe anyị si nọnyere onyenwe m bụ eze,
biko, ka o si otu a nọnyere Solomọn ime ka ocheeze ya dị
ukwuu karịa ocheeze onyenwe m bụ eze Devid.” 38 Ya mere,
Zadọk, onye nchụaja, na Netan onye amụma, na Benaya, nwa
Jehoiada, na ndị Keret na ndị Pelet, duuru Solomọn mee ya
ka ọ nọkwasị n’elu ịnyịnya muul nke eze Devid. Emesịa, ha
duuru ya gaa Gaihọn. 39 N’ebe ahụ, Zadọk onye nchụaja
wepụtara mpi mmanụ ahụ dị n’ụlọ nzute Chineke, were tee
Solomọn n’isi. Ha fụkwara opi. Mgbe ahụ, ndị mmadụ niile
tiri mkpu sị, “Ka eze Solomọn dịrị ndụ ruo mgbe ebighị ebi.”
40 Ndị Izrel niile sooro ya rigoo, na-afụ ọja na-aṅụrịkwa oke
ọṅụ, ruo n’ala mara jijiji n’ihi oke ụzụ. 41 Adonaija na ndị
ọbịa ya niile nụrụ mkpu ọṅụ ahụ mgbe ha onwe ha na-erisi
nri. Mgbe Joab nụrụ opi ike ka ọ na-ada, ọ jụrụ sị, “Gịnị mere
oke ụzụ dị otu a ji na-ada n’ime obodo.” 42 Ma mgbe ọ ka
kpụ okwu ahụ n’ọnụ, lee Jonatan nwa Abịata onye nchụaja,
ka ọ batara. Adonaija sịrị, “Bata! N’ihi na ị bụ ezi mmadụ
amaara m na ọ bụ oziọma ka i ji bịa.” 43 Jonatan zara ya
sị, “Mba, ọ dighị otu ahụ! Onyenwe anyị eze Devid emeela
Solomọn eze. 44 Eze e zigala ya na Zadọk onye nchụaja, na
Netan onye amụma, na Benaya nwa Jehoiada, ndị Keret na
ndị Pelet sokwa duru ya gaa. Ha mere ka ọ nọkwasị n’elu
ịnyịnya muul eze. 45 Zadọk onye nchụaja na Netan onye
amụma eteela ya mmanụ na Gaihọn ịbụ eze. Ha esitekwala
n’ebe ahụ ṅụrụ ọṅụ na-alaghachikwa, ndị obodo niile nọkwa
ugbu a na-eme mkpọtụ, na-aṅụrịkwa ọṅụ. Ọ bụkwa ụzụ ọṅụ
ha ka unu nụrụ. 46 Solomọn na-anọkwasị n’ocheeze ugbu a.
47 Ọzọkwa, ndị na-ejere eze ozi abịala ikele onyenwe anyị eze

Devid ekele, na-asị, ‘ka Chineke gị mee ka aha Solomọn bụrụ
aha a ma ama karịa nke gị, ka ocheeze Solomọn dịkwa ukwuu
karịa nke gị.’ Eze nọkwa n’elu ihe ndina ya kpọọ isiala ofufe,
48 sị, ‘Otuto dịrị Onyenwe anyị, Chineke Izrel onye mere ka
m jiri anya m hụ onye nọchiri anya n’ocheeze m taa.’” **49**
Mgbe ahụ, Adonaija, na ndị ọbịa ya si n’ebe ha na-eri ihe
malie. Onye ọbụla sikwa n’ebe ahụ gbapụ ọsọ, n’ihi ụjọ. **50**
Ma Adonaija tụrụ egwu nke ukwuu ihe Solomọn ga-eme ya,
n’ihi ya, ọ gara jide mpi dị n’ebe ịchụ aja aka. **51** Mgbe ahụ, a
gwara Solomọn sị, “Adonaija na-atụ egwu ihe Solomọn ga-
eme ya, n’ihi ya ọ na-ejide mpi ebe nchụaja aka. Ọ na-asị, ‘Ka
eze Solomọn ṅụọra m iyi taa sị na ọ gaghị eji mma agha gbuo
ohu ya.’” **52** Solomọn zara sị, “Ọ bụrụ na o gosi onwe ya dịka
onye kwesiri ntụkwasị obi, otu agịrị isi dị ya n’isi agaghị ada
n’ala, ma ọ bụrụ na a hụta ihe ọjọọ na n’aka ya, ọ ga-anwụ.”
53 Mgbe ahụ, eze Solomọn, zigara ndị ozi mere ka o site n’ebe
nchụaja rịdata. Adonaija bịara kpọọ isiala nye eze Solomọn.
Mgbe ahụ, Solomọn sịrị ya, “Laa n’ụlọ gị.”

2 Mgbe ụbọchị ọnwụ eze Devid na-abịaru nso, o nyere nwa
ya Solomọn iwu sị ya, **2** “Oge ọnwụ m eruola,” ka ọ sịrị,
“Ya mere, dị ike, meekwa dịka nwoke. **3** Debe iwu niile
Onyenwe anyị bụ Chineke gị nyere, bie ndụ n’ụzọ ya niile.
Debekwa ụkpụrụ na ihe niile o nyere n’iwu, na ntụziaka ya
niile dịka e dere ya n’akwụkwọ iwu Mosis. Mee nke a ka ihe
niile ị ga-eme gaara gị nke ọma, n’ihe niile ị na-eme, n’ebe
ọbụla ị na-eche ihu gị. **4** Ka Onyenwe anyị mezuo nkwa o
kwere banyere m, sị ‘Ọ bụrụ na ụmụ gị na ụmụ ụmụ ha elezie
anya n’otu ha si ebi ndụ, ọ bụrụ na ha ejegharịa n’ụzọ ikwesi
ntụkwasị obi n’ihu m, jiri obi ha niile na mkpụrụobi ha mee
nke a, ị gaghị achọ onye ga-anọkwasị n’oche eze Izrel achọ.’
5 “Ugbu a, gị onwe gị maara ihe Joab nwa Zeruaya mere m, ya
bụ ihe o mere mmadụ abụọ bụ ndịisi agha Izrel, Abna nwa
Nea, na Amasa nwa Jeta. O gburu ha, wufuo ọbara ha n’oge
udo, dịka a ga-asị na ọ bụ ihe e mere n’agha. O jikwa ọbara
ahụ merụọ ihe okike o kere n’ukwu na akpụkpọụkwụ o yi
n’ụkwụ. **6** Ị bụ nwoke maara ihe, ị makwaara ihe ị ga-eme.
Ekwela ka Joab, n’agbanyeghị isi awọ ya, nwụọ n’udo. **(Sheol
h7585)** **7** “Ma meere ụmụ Bazilai onye Gilead ebere. Meekwa
ka ha bụrụ ndị na-eso gị rie ihe na tebul gị n’ihi na ha ji obi
ha zute m mgbe m na-agba ọsọ ndụ n’ihi nwanne gị Absalọm.
8 “Cheta Shimei, nwa Gera, onye Benjamin ahụ bi n’obodo
Bahurim, onye kọchara m nkọcha jọgburu onwe ya n’ụbọchị
ahụ m jere Mahanaim. Mgbe ọ bịara izute m na Jọdan, eji m
aha Onyenwe anyị ṅụọrọ ya iyi sị ya, ‘Agaghị m eji mma agha
gbuo gị.’ **9** Ma achọghị m ka ị hapụ ya dịka onye ikpe na-
amaghị. Ị bụ nwoke maara ihe. Ị makwaara ihe ị ga-eme ya.
Mee ka o jiri isi awọ ọbara juru baa n’ili.” **(Sheol h7585)** **10**
Emesịa, Devid sooro ndị nna nna ya ha dina n’ọnwụ. E liri ya
na obodo Devid. **11** Ma ọ chịrị Izrel iri afọ anọ; ọ chịrị afọ
asaa na Hebrọn, chịakwa iri afọ atọ na atọ na Jerusalem. **12**
Solomọn nọdụrụ n’ocheeze nna ya Devid dịka eze. Alaeze
ya guzosiri ike nke ukwuu. Ọchịchị ya gakwara nke ọma.
13 Otu ụbọchị, Adonaija nwa Hagit, bịakwutere Batsheba,
nne Solomọn. Mgbe Batsheba hụrụ ya, ọ jụrụ ya ajụjụ sị, “Ọ
bụkwa ọbịbịa udo ka ị bịara?” Adonaija zara sị ya, “E, abịara
m n’udo.” **14** O kwuru sị, “O nwere ihe m nwere ịgwa gị.” Nne
Solomọn zara sị ya, “Kwuo.” **15** Ọ zara sị, “Dịka ị maara, ọ bụ
m nwe alaeze a. Ndị Izrel niile lekwara anya na m ga-abụ eze
ha. Ma otu ọ dị, ihe niile adịghịkwa ka ọ dị na mbụ, alaeze a
aghọọla nke nwanne m, n’ihi na o si n’aka Onyenwe anyị rute
ya aka. **16** Ugbu a, enwere m otu ihe m na-arịọ n’aka gị. Biko
ajụkwala imere m ya.” Batsheba sịrị ya, “Gịnị bụ arịrịọ gị?
Kwuo ihe ọ bụ.” **17** Ọ zaghachiri ya sị, “Biko rịọrọ m Solomọn
eze, n’ihi na amaara m na ọ ga-eme ihe ọbụla ị rịọrọ ya, ka ọ
kpọnye m Abishag, nwanyị Shunem ahụ, ka ọ bụrụ nwunye
m.” **18** Batsheba zara sị ya, “Ọ dị mma, aga m agwara gị
eze okwu.” **19** Emesịa, Batsheba bịakwutere eze Solomọn
ịgwa ya okwu banyere Adonaija. Mgbe ọ na-abata, eze sitere
n’ocheeze ya bilie gaa izute ya, kpọkwaa isiala nye ya nọdụ
ala n’ocheeze ya. O mere ka e butere nne eze ocheeze, ọ
nọdụkwara ala n’aka nri ya. **20** Ọ sịrị, “Enwere m arịrịọ nta m
chọrọ ịrịọ gị. Ajụkwala i mere m ya.” Eze zaghachiri, “Rịọọ ya
nne m. Agaghị m ajụ i mere gị ya.” **21** Ya mere ọ sịrị, “Biko,
kwere ka enye nwanne gị nwoke Adonaija Abishag nwanyị
Shunem, ka ọ bụrụ nwunye ya.” **22** Eze Solomọn zara nne ya
sị, “Gịnị mere i ji rịọọ m ka m nye Adonaija naanị Abishag
nwanyị Shunem ka ọ bụrụ nwunye ya? Ị gaara arịọkwa m sị
m nye ya alaeze m. N’ihi na ọ bụ ya tọrọ m” Ị gaara arịọkwa
n’ihi Abịata onye nchụaja ma Joab nwa Zeruaya. **23** Mgbe
ahụ, eze Solomọn ji Onyenwe anyị ṅụọ iyi sị, “Ka Chineke
mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ
na Adonaija ejighị ndụ ya kwụọ ụgwọ n’ihi arịrịọ a. **24** Ugbu
a, dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, bụ onye ahụ mere ka m
nọgidesie ike n’ocheeze nna m Devid, onye mere ka ọchịchị
eze m malite dịka o kwere na nkwa, a ga-eme ka Adonaija
nwụọ taa.” **25** Eze Solomọn zigara Benaya nwa Jehoiada ka ọ
gaa gbuo Adonaija. Benaya gakwara tigbuo Adonaija. **26** Eze
kpọkwara Abịata onye nchụaja sị ya, “Laghachi azụ n’ubi
gị n’Anatot. I kwesiri ịnwụ ọnwụ ma ọ bụghị ugbu a ka a
ga-egbu gị n’ihi na i buru igbe ọgbụgba ndụ Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị n’oge nna m Devid dị ndụ.
I sokwa ya hụọ ahụhụ n’oge ahụ niile o nwere nsogbu.”
27 Ya mere, Solomọn chụpụrụ Abịata ka ọ ghara ịbụ onye
nchụaja Onyenwe anyị ọzọ. Otu a ka o si mezuo bụ okwu
ahụ Onyenwe anyị kwuru banyere ezinaụlọ Elayị na Shaịlo.
28 Ma mgbe Joab nụrụ na Adonaija anwụọla, ọ gbaara ọsọ
gaa n’ụlọ nzute Onyenwe anyị jigide mpi dị n’akụkụ ebe
ịchụ aja aka. Ọ bụ ezie na Joab so Adonaija gbaa izu imegide
Solomọn, ma o soghị Absalọm gbaa izu imegide Devid. **29**
Mgbe a gwara eze Solomọn, na Joab a gbabala n’ụlọ ikwu
Onyenwe anyị, nọdụ n’akụkụ ebe ịchụ aja. Solomọn nyere
Benaya, nwa Jehoiada iwu sị, “Gaa, tituo ya n’ala.” **30** Benaya
banyere n’ime ụlọ nzute Onyenwe anyị, sị Joab, “Eze sị gị,
‘pụta ezi!’” Ma ọ zara, “Mba, aga m anwụ n’ebe a.” N’ihi nke
a, Benaya jekwuru eze gwa ya ihe Joab kwuru. **31** Mgbe ahụ,
eze nyere Benaya iwu sị ya, “Gaa mee dịka o kwuru. Gbuo
ya, liekwa ya. Nke a ga-eme ka ikpe ọmụma ghara ịdịrị mụ
na ezinaụlọ nna m Devid n’ihi ikpe ọmụma dịrị Joab maka
ọbara ndị aka ha dị ọcha ọ wụsiri. **32** Onyenwe anyị ga-
emekwa ka ọbara ọ wụsiri laa ya n’isi, n’ihi na o ji mma agha
gbuo ndị ikom abụọ, ma nna m Devid amaghị maka ya. Ha
abụọ, ya bụ Abna nwa Nea, ọchịagha ndị Izrel, na Amasa nwa
Jeta, ọchịagha ndị Juda, ndị dị mma ma bụrụkwa ndị ezi
omume karịa ya. **33** Ka ikpe ọmụma dị n’ihi igbu ọchụ ndị a
dịkwasị Joab na ụmụ ụmụ ya n’isi ruo mgbe ebighị ebi. Ma
n’ebe Devid na ụmụ ụmụ ya, na ụlọ ya, na ocheeze ya dị,
ka udo Onyenwe anyị dịkwasị ha ruo mgbe ebighị ebi.” **34**

Benaya nwa Jehoiada gara gbuo Joab. E liri ya n'ala nke ya dị
n'ọzara. **35** Mgbe ahụ, eze họpụtara Benaya, nwa Jehoiada ka
ọ bụrụ onyeisi ndị agha ya niile, ma mee Zadọk onye nchụaja
n'ọnọdụ Abịata. **36** Emesịa, eze ziri Shimei ozi sị ya, "wuoro
onwe gị ụlọ na Jerusalem, biri n'ebe ahụ, esitekwala n'ebe
ahụ pụọ jee ebe ọbụla. **37** N'ihi na ụbọchị ị ga-apụ gafee iyi dị
na Ndagwurugwu Kidrọn, mara nke ọma na ị ghaghị ịnwụ.
Ọbara gị ga-adịkwa gị n'isi." **38** Shimei zara eze, "Okwu gị
dị mma. Ohu gị ga-eme dịka onyenwe m bụ eze kwuru."
Shimei biiri n'ime Jerusalem, nọọkwa ọtụtụ ụbọchị. **39** Ma
n'ọgwụgwụ afọ atọ, ndị ohu abụọ Shimei nwere gbapụrụ
ọsọ gbakwuru Akish, nwa Maaka, eze Gat. Ndị mmadụ bịara
gwa Shimei sị ya, "Lee, ndị ohu gị nọ na Gat." **40** Nke a mere
ka o bilie, rịkwasị n'elu ịnyịnya ibu ya, gaa Gat, jekwuru
Akish n'ihi ịchọ ndị ohu ya. Shimei gara mee ka ndị ohu ya
soro ya laghachite azụ. **41** Mgbe a gwara Solomọn na Shimei
hapụrụ Jerusalem gaa Gat ma lọghachikwa azụ, **42** eze ziri ozi
kpọọ Shimei sị ya, "Ọ bụ na m adọghị gị aka na ntị, jiri aha
Onyenwe anyị ṅụọ iyi sị, 'Mara nke ọma n'ụbọchị ọbụla ị ga-
esi n'ebe a pụọ gaa n'ebe ọbụla ọzọ, na ị ga-anwụ?' N'oge
ahụ, ị zara m sị m, 'Okwu gị dị mma. Aga m emekwa ya.'
43 Ọ bụ gịnị mere i ji mebie iyi ị ṅụrụ nye Onyenwe anyị,
jụkwa idebe ihe m nyere gị n'iwu?" **44** Eze gwakwara Shimei
okwu sị ya, "I maara ihe ọjọọ niile i mere megide nna m
Devid. Ugbu a Onyenwe anyị ga-akwụghachi gị ụgwọ n'ihi
omume ọjọọ gị. **45** Ma eze Solomọn ga-abụ onye a gọziri
agọzi. Ocheeze Devid ga-eguzosikwa ike n'ihu Onyenwe anyị
ruo mgbe ebighị ebi." **46** Mgbe ahụ, eze nyere Benaya, nwa
Jehoiada iwu ka o gbuo Shimei. Ọ pụkwara tituo ya, ọ nwụọ.
Sitekwa n'oge ahụ, alaeze Solomọn guzosiri ike n'aka ya.

3 Solomọn na Fero eze Ijipt jikọtara onwe ha n'otu, ọ lụrụ
nwa nwanyị Fero. Ọ kpọbatara ya n'obodo Devid ruo mgbe
o wusiri ụlọeze ya na ụlọnsọ Onyenwe anyị, na mgbidi gbara
Jerusalem gburugburu. **2** N'oge ahụ, ndị Izrel ka na-achụ aja
ha n'ebe dị elu niile, n'ihi na ewubeghị ụlọnsọ ukwu nye aha
Onyenwe anyị. **3** Ma Solomọn gosiri ịhụnanya n'ebe Onyenwe
anyị nọ, site na igbaso ntụziaka niile nke Devid nna ya nyere
ya, ọ bụ naanị na ọ chụrụ ọtụtụ aja dị iche iche, na ihe nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ n'ebe dị elu dị iche iche. **4** Eze gara Gibiọn
n'ihi ịchụ aja, n'ihi na ebe ahụ bụ ebe kachasị mkpa, dị elu.
Solomọn chụrụ otu puku aja nsure ọkụ n'elu ebe ịchụ aja
ahụ. **5** Na Gibiọn, Onyenwe anyị mere ka Solomọn hụ ya anya
na nrọ nke abalị, Chineke sịrị ya, "Rịọọ ihe ọbụla ị chọrọ ka
m nye gị." **6** Solomọn zara sị, "I gosila ohu gị bụ nna m Devid
obi ebere dị ukwuu, n'ihi na ọ bụ onye kwesiri ntụkwasị obi
nye gị, onye ezi omume nakwa onye obi ya ziri ezi. Ị nọgidela
na-egosi ya obi ebere dị ukwuu, nyekwa ya nwa nwoke ga-
anọkwasị n'ocheeze ya n'ụbọchị taa. **7** "Ugbu a, Onyenwe
anyị bụ Chineke m, i meela ohu gị eze n'ọnọdụ nna m, bụ
Devid. Ma abụ m naanị nwantakịrị na-amaghị otu esi apụ ma
na-abatakwa. **8** Ohu gị nọ n'ebe a, n'etiti ndị gị ị họpụtara,
ndị bara ụba nke ukwuu, ndị a na-adịghị agụta ọnụ n'ihi
n'ọnụọgụgụ ha babigara ụba oke. **9** Ya mere, nye ohu gị uche
nghọta nke m ga-eji chịa ndị gị, na ịghọta ihe dị iche n'etiti
ezi ihe na ajọ ihe. N'ihi na onye pụrụ ịchịkọta ndị gị a dị
ukwuu?" **10** Ọ masịrị Onyenwe anyị na Solomọn rịọrọ nke a.
11 Ya mere, Chineke zara sị ya, "N'ihi na ị rịọrọ amamihe na
nghọta ị ga-eji chịa ndị m, ma ị rịọghị m ka m nye gị ndụ
ogologo, maọbụ akụnụba, maọbụ ọnwụ nye ndị iro gị. **12**
Aga m eme dịka ihe ị rịọrọ si dị. Aga m enye gị obi maara
ihe na uche ịghọta ihe ziri ezi, nke ga-abụ na ọ dịghị onye
ọbụla dịka gị, ọ dịghịkwa onye ọbụla ga-adị ka gị. **13** Ọzọkwa,
aga m enyekwa gị ihe ndị ahụ ị na-arịọghị m, akụnụba, na
nsọpụrụ, ka ọ ga-abụ n'ụbọchị niile nke ndụ gị, ị gaghị enwe
onye ọbụla ga-adị ka gị n'etiti ndị eze niile. **14** Ọ bụrụkwa
na i jee ije n'ụzọ m niile, debe iwu m, meekwa ihe m gwara
gị, dịka nna gị Devid mere, aga m enye gị ogologo ndụ." **15**
Mgbe ahụ, Solomọn si n'ụra teta, ghọtakwa na ọ bụ nrọ ka ọ
na-arọ. Ọ lọtara na Jerusalem bata guzo n'ihu igbe ọgbụgba
ndụ Onyenwe anyị, chụọ aja nsure ọkụ na aja udo. Emesịa, o
meere ndị na-ejere ya ozi oke oriri. **16** Mgbe ihe ndị a gasịrị,
ụmụ nwanyị akwụna abụọ bịakwutere eze, guzo n'ihu ya. **17**
Otu n'ime ha gwara ya sị, "Onyenwe m, mụ na nwanyị a bi
n'otu ụlọ. Anyị abụọ dịkwa ime. Ma eburu m ya ụzọ mụọ
nwa nke m. **18** Mgbe ụbọchị atọ gasịrị ka m mụsịrị nwa, ya
onwe ya mụkwara nwa nke ya. Naanị anyị abụọ bi, o nweghị
onye ọzọ binyere anyị. **19** "Ma n'otu abalị, nwa ya nwụrụ
mgbe o dinakwasịrị ya n'oge ọ na-arahụ ụra. **20** Mgbe o biliri
n'etiti abalị, chọpụtara na nwa ya anwụọla, o kuuru ya nibe
ya n'akụkụ m, kurukwanụ nwa nke m dị ndụ nibe n'akụkụ
ya onwe ya. **21** N'isi ụtụtụ, mgbe m tetara n'ụra chọọ inye
nwa m ara, achọpụtara m na ọ nwụọla. Ma mgbe m leziri ya
anya nke ọma ka chi bọrọ, ahụrụ m na nwa mụ na ya dina
abụghị nwa nke m mụrụ." **22** Mgbe ahụ, nwanyị nke ọzọ
kwuru sị, "Mba, nwantakịrị ahụ dị ndụ bụ nwa m, ma nke
nwụrụ anwụ bụ nwa gị." Nwanyị nke mbụ zara sị, "Mba, ọ
bụghị eziokwu; nwa nke nwụrụ anwụ bụ nke gị, ma nke dị
ndụ bụ nke m." Otu a ka ha si na-arụrịta ụka n'ihu eze. **23**
Eze kwuru sị, "Onye nke a na-asị, 'Nwa m bụ nke dị ndụ,
ma nke gị bụ nke nwụrụ anwụ,' mgbe onye nke ọzọ na-asị,
'Mba! Nwa gị bụ nke nwụrụ anwụ, ma nke m bụ nke dị ndụ.'"
24 Mgbe ahụ, eze sịrị, "Wetara m mma agha." Ya mere, ha
wetaara eze mma agha. **25** Eze nyere iwu sị, "Kpọwaa nwa
ahụ dị ndụ ụzọ abụọ, were otu ọkara nye otu onye, werekwa
nke ọzọ nye onye nke ọzọ." **26** Nwanyị ahụ nwa ya dị ndụ
jupụtara n'ọmịiko n'ebe nwa ya nọ, ọ gwara eze sị, "Biko,
onyenwe m, kunye ya nwantakịrị ahụ dị ndụ. Egbukwala ya."
Ma onye nke ọzọ sịrị, "Kpọwaa ya abụọ. Nwa a agaghị abụ
nke gị, ọ gaghị abụkwa nke m." **27** Mgbe ahụ, eze kpebiri ikpe
sị, "Kuru nwantakịrị a dị ndụ kunye ya nwanyị ahụ chọrọ ka
ọ dị ndụ. Egbula ya, n'ihi na nwanyị ahụ bụ nne ya." **28** Mgbe
ndị Izrel niile nụrụ otu eze si kpebie ikpe a, ha sitere n'ịtụ
egwu nye eze nsọpụrụ, n'ihi na ha hụrụ na o si n'aka Chineke
nweta amamihe ikpe ikpe ziri ezi.

4 Ya mere Solomọn ghọrọ eze ndị Izrel niile. **2** Ndị a bụ aha
ndịisi ọchịchị obodo eze Solomọn họpụtara inyere ya aka.
Azaraya, nwa Zadọk bụ onye nchụaja. **3** Elihoref na Ahija,
ụmụ ndị ikom Shisha, bụ ndị ode akwụkwọ. Jehoshafat, nwa
Ahilud bụ onye na-edekọ akụkọ. **4** Benaya, nwa Jehoiada bụ
onyeisi agha ndị Izrel. Zadọk na Abịata, bụ ndị nchụaja. **5**
Azaraya nwa Netan bụ onyeisi na-elekọta ndị na-ejere eze
ozi. Zabud nwa Netan bụ onye nchụaja na onye ndụmọdụ nye
eze. **6** Ahisha, bụ onyeisi na-elekọta n'ụlọeze. Adoniram nwa
Abda bụ onyeisi na-elekọta ndị ọrụ mmanye. **7** Eze Solomọn
họpụtara ndị ikom iri na abụọ ndị o mere ndịisi ga-elekọta
akụkụ iri na abụọ nke o mere ka Izrel dịrị. Mmadụ iri na abụọ

ndị a nwekwa ọrụ iwetara eze ihe oriri. Nwoke ọbụla n'ime
ha nwe iwetara eze na ezinaụlọ ya ihe oriri otu ọnwa n'afọ. 8
Nke a bụ aha ndị ikom iri na abụọ ahụ. Ben-Hua, onye na-achị
ala ugwu ugwu Ifrem. 9 Ben-Deka, onye na-achị Makaz, na
Shaalbim na Bet-Shemesh, na Elọn Bethanan. 10 Ben-Hesed,
onye na-achị Arubot, na Soko, na Ala Hefa niile. 11 Ben-
Abinadab, onye na-achị ala elu elu Doa. Nwoke a lụrụ Tafat,
nwa nwanyị Solomọn. 12 Baana, nwa Ahilud, onye na-achị
Teanak, na Megido n'akụkụ Bet-Shan niile, nke dị n'akụkụ
Zaretan na ndịda Jezril, sitekwa na Bet-Shan ruo Ebel-Mehola
gafee ma ruokwa Jokmeam. 13 Ben-Geba, onye na-achị Ramọt
Gilead, na obodo niile nke ikwu Jaịa, nwa Manase nwere
n'ime Gilead, na akụkụ Agob niile nke dị na Bashan, na iri
obodo ukwu isii e ji mgbidi gbaa gburugburu, nke nwekwara
mkpọrọ bronz e ji kpụọ ụzọ ya. 14 Ahinadab nwa Ido, onye
na-achị Mahanaim. 15 Ahimaaz, onye na-achị Naftalị (ọ
lụkwara nwa nwanyị Solomọn a na-akpọ Basemat). 16 Baana
nwa Hushaị, onye na-achị Asha na Alot. 17 Jehoshafat nwa
Parua onye na-achị Isaka. 18 Shimei nwa Ela onye na-achị
Benjamin. 19 Gebea nwa Uri, onye na-achị Gilead (ala Saịhọn
eze ndị Amọrait, na nke Ọg eze Bashan). Naanị ya ka e doro
dịka gọvanọ ala ahụ. 20 N'oge a, ndị Juda na Izrel bara ụba
n'ọnụọgụgụ dịka aja dị n'akụkụ osimiri. Ha dịkwa ukwuu
n'ọnụọgụgụ. Ha na-eri na-aṅụ, na-emekwa onwe ha obi ụtọ.
21 Ala niile Solomọn na-achị sitere n'oke osimiri Yufretis ruo
ala ndị Filistia, rukwaa n'oke ala ndị Ijipt. Ndị niile a lụgburu
n'agha n'obodo ndị a na-atụta ụtụ ha na-enye Solomọn. Ha
nọgidekwara n'okpuru Solomọn ụbọchị niile nke ndụ ya. 22
Ihe oriri a na-ewebata n'ụlọ Solomọn ụbọchị niile bụ otu narị
bushel ụtụ ọka na iri bushel asatọ, na iri akpa ọka a kwọrọ
akwọ isii, 23 na ehi iri mara abụba, na iri ehi abụọ a zụrụ
n'ebe a na-azụ anụ, na narị atụrụ na ewu. A gụnyeghị anụ
ele na mgbada na oke ele na ọkụkọ ọma a na-ewebata. 24
N'ihi na ọ chịrị alaeze niile a ruo n'akụkụ ọdịda anyanwụ nke
osimiri Yufretis, site na Tifsa ruo na Gaza. O nwekwara udo
n'akụkụ niile. 25 N'oge ndụ Solomọn niile, Juda na Izrel site
na Dan ruo Bịasheba bi n'udo. Nwoke ọbụla nọ n'okpuru osisi
vaịnị na n'okpuru osisi fiig nke ya. 26 Ọnụọgụgụ ụlọ a na-
etinye ụgbọ agha ịnyịnya na-adọkpụ nke Solomọn nwere dị
puku anọ. Ọnụọgụgụ ịnyịnya a na-agba agba o nwere dị puku
iri na abụọ. 27 N'ọnwa ọbụla, ndị ahụ a họpụtara ịchị Izrel
na-ewetara eze Solomọn na ndị ụlọ ya ihe oriri. Ha adịghị
ekwekwa ka otu ihe kọọ n'ụlọ ya. 28 Ha na-ewetakwa ọka balị
na ahịhịa ọka n'ebe o kwesiri, maka ịnyịnya na-adọkpụ ụgbọ
agha na ịnyịnya ụkwụ ọsọ ndị ọzọ dịka ihe ha ketara n'ụtụ si
dị. 29 Chineke nyere Solomọn amamihe, na uche nghọta,
na mmụọ ịmụta ọtụtụ ihe nke bara ụba dịka aja dị n'akụkụ
osimiri. 30 Amamihe Solomọn dị ukwuu karịa amamihe ndị
si ọwụwa anyanwụ. N'ezie, ọ dị ukwuu karịakwa amamihe
ndị maara ihe n'Ijipt. 31 Ọ maara ihe karịa onye ọbụla, karịa
Etan onye Ezra, na Heman, na Kalkol, na Dada, ụmụ ndị ikom
Mahol. Ihe banyere ịdị ukwuu ya gbasara na mba niile gbara
ha gburugburu. 32 Ọ tụrụ puku ilu atọ, deekwa abụ ọnụọgụgụ
ha dị otu puku na ise. 33 O kwuru okwu banyere osisi, site
na osisi sida nke Lebanọn ruo n'ahịhịa hisọp nke na-eto na
mgbidi aja, na ihe banyere ụmụ anụmanụ na anụ ufe, na anụ
na-akpụgharị n'ala nakwa azụ. 34 Ndị eze niile dị n'ụwa bụ
ndị bịara ịnụrụ banyere amamihe ya zitere ndị si na mba
niile dị iche iche ịnụrụ okwu amamihe Solomọn.

5 Mgbe Hiram eze Taịa nụrụ na eteela Solomọn mmanụ ịbụ
eze n'ọnọdụ nna ya Devid, o zipụrụ ndị ozi ya ijekwuru
Solomọn, n'ihi na ya na Devid bụ enyi, dịrịkwa na mma.
2 Mgbe ahụ, Solomọn zigara Hiram ozi, sị ya: 3 "Ị maara
na Devid nna m enweghị ike iwu ụlọnsọ ukwuu nye Aha
Onyenwe anyị Chineke ya, n'ihi agha niile ọ lụrụ mgbe ọ
dị ndụ. Ọ nọkwa na-eche ka Onyenwe anyị nye ya udo. 4
Ugbu a, Onyenwe anyị Chineke m enyela m udo n'akụkụ
ọbụla. Enwekwaghị m ndị iro, ma ọ bụkwanụ ihe ndakwasị
ọjọọ ọbụla. 5 N'ihi ya, ana m achọ iwu ụlọnsọ ukwu nye Aha
Onyenwe anyị Chineke m, dịka Onyenwe anyị gwara nna
m Devid mgbe ọ sịrị ya, 'Nwa gị nwoke, onye m ga-eme ka
ọ nọdụ n'ocheeze gị, ga-ewu ụlọnsọ ukwu nye Aha m.' 6
"Ya mere, nye iwu ka e gbutuoro m osisi sida nke Lebanọn.
Ndị ọrụ m ga-esoro ndị nke gị n'ọrụ a. Aga m akwụ gị ihe
ọbụla i kpebiri bụ ụgwọ ọrụ ha. Ị maara na anyị enweghị ndị
ọka igbutu osisi dịka ndị Saịdọn." 7 Mgbe Hiram nụrụ ozi
Solomọn ziri, obi tọrọ ya ụtọ nke ukwuu. O kwuru sị, "Otuto
dịrị Onyenwe anyị taa, n'ihi na o nyela Devid nwa nwoke
nwere amamihe ịchị mba ukwuu a." 8 Ya mere, Hiram zigaara
Solomọn ozi sị, "Anụla m ozi i ziteere m. Aga m emekwa
ihe niile dịka i kwuru banyere i budatara gị osisi sida na
osisi junipa. 9 Ndị ohu m ga-esi n'ugwu Lebanọn budaruo
ha n'osimiri Mediterenịa. A ga-ekekọta ha ọnụ, zitere gị ha
n'ebe ị chọrọ ịnọ buru ha. Mgbe ha sere n'elu mmiri rute ebe
ị chọrọ, anyị ga-atọsakwara gị ha, ka i buru ha. Ma gị onwe gị
ga-eme ihe bụ ọchịchọ m, site na-inye ndị ụlọ m ihe oriri." 10
N'ụzọ dị otu a, Hiram nọgidere na-ezitere Solomọn osisi sida
na junipa niile ọ chọrọ. 11 Solomọn nyere Hiram na ezinaụlọ
ya narị puku bushel, na iri puku bushel ọka wiiti abụọ, ka ọ
bụrụ ihe oriri nye ezinaụlọ ya, tinyekwara narị puku galọọnụ,
na iri puku galọọnụ abụọ nke mmanụ oliv asụrụ asụ. Solomọn
nọgidere na-enye Hiram ihe ndị a kwa afọ. 12 Onyenwe anyị
nyere Solomọn amamihe dị ukwuu dịka o kwere ya na nkwa.
Hiram na Solomọn nwere mmekọ udo, ha abụọ gbakwara
ndụ. 13 Eze Solomọn, sitere n'akụkụ Izrel niile kpọbata ndị
ọrụ mmanye ọnụọgụgụ ha dị iri puku atọ. 14 N'otu ọnwa, ọ
na-eziga puku mmadụ iri n'ime ndị a ka ha gaa Lebanọn ịrụ
ọrụ. N'ọnwa ọzọ, ọ na-ezigakwa puku mmadụ iri ka ha gaa
gbanwee ndị buuru ụzọ gaa. N'ụzọ dị otu a, otu ụzọ n'ime iri
puku mmadụ atọ ndị a na-anọ na Lebanọn otu ọnwa maka ịrụ
ọrụ, ma ha na-alọta zuo ike ọnwa abụọ. Adoniram bụ onyeisi
ndị ọrụ mmanye a. 15 Solomọn nwere ndị ọrụ ọzọ ọnụọgụgụ
ha dị iri puku asaa na-ebu ibu, nweekwa ndị na-awa nkume
n'ugwu ọnụọgụgụ ha dị iri puku asatọ. 16 N'agụnyeghị ndị a,
o nwekwara ndịisi, ndị na-elekọta ndị ọrụ ndị a, ọnụọgụgụ ha
dị puku atọ na narị atọ. 17 Dịka iwu eze si dị, ha na-esite
n'ebe a na-awa nkume ebupụta nkume dị mma buru ibu nke
e ji ewu ntọala ụlọnsọ ukwu ahụ 18 Ndị ikom si Gebal, nyere
ndị ọrụ Solomọn na ndị ọrụ Hiram aka, igbutu osisi na ịwa
ha. Ha nyekwara aka ịkwado nkume e ji ewu ụlọ ahụ.

6 Solomọn bidoro iwu ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ahụ
n'ọnwa Zif, bụ ọnwa nke abụọ n'afọ nke anọ nke ịbụ
eze ya. Ọ bụkwa n'afọ nke mere ya narị afọ anọ na iri afọ
asatọ site n'oge ndị Izrel si n'ala Ijipt pụta. 2 Ụlọnsọ nke
eze Solomọn wuuru Onyenwe anyị dị iri mita abụọ na asaa
n'ogologo, mita itoolu n'obosara, ebe ịla elu ya dịkwa mita
iri na anọ. 3 Mpụta ọnụ ụlọ nke dị n'ihu ụlọ ezumezu nke

ụlọnsọ ahụ dị mita itoolu n’ogologo nke gbakwunyere ihe
n’obosara ụlọnsọ ahụ, dịrịkwa mita anọ na ọkara n’obosara
ya. 4 O meere ụlọnsọ ahụ oghereikuku kpara nkpa n’ime ma
saa mbara n’ezi, n’ebe elu elu mgbidi ụlọ ahụ. 5 N’akụkụ
mgbidi ụlọ ezumezu ahụ nakwa mgbidi nke ime ebe nsọ ahụ,
o wuru okpukpu gburugburu ụlọ ahụ, nke nwere ọtụtụ ụlọ
nta dị iche iche gbaa gburugburu. 6 Obosara okpukpu ụlọ nke
dịkarịsịrị ala bụ mita abụọ na ọkara, obosara okpukpu ụlọ nke
ụlọ etiti dị mita atọ, otu a kwa, obosara okpukpu ụlọ nke atọ
dị mita atọ na ọkara. Mgbe e wuru mgbidi gbara ụlọnsọ ukwu
ahụ gburugburu, e wukwara ihe dịka aka n’akụkụ mgbidi ahụ
niile. Ọ bụ n’elu ihe ndị a dịka aka ka e dokwasịrị osisi e ji wuo
ọnụụlọ nta ndị ahụ. N’ụzọ dị otu a, ka e ji gbochie ịmanye ihe
ọbụla n’aja ụlọnsọ ukwu ahụ. 7 Mgbe a na-ewu ụlọnsọ ukwu
ahụ, ọ bụ naanị nkume awara nke ọma n’ebe a nọ gwupụta ha
ka eji wuo ya. O nweghị onye nụrụ ụzụ itipịa nkume, maọbụ
ụzụ ịwa osisi, maọbụ ụdị mkpọtụ ahụ ngwa ọrụ mkpirisi igwe
na-eme, n’ebe a nọ wuo ụlọnsọ ukwu ahụ, mgbe a na-ewu ya.
8 Ọnụ ụzọ e si abata n’ọnụ ụlọ ndị dị n’okpukpu ụlọ elu nke
mbụ dị n’akụkụ aka nri nke ụlọnsọ ukwu ahụ. E nwekwara
ụzọ nrigo e wuru e si abanye n’ọnụ ụlọ ndị dị n’okpukpu ndị
dị n’etiti. A na-esitekwa na nke a rigoro ruo na nke atọ. 9
Mgbe o wusiri ụlọnsọ ukwu a, Solomọn jiri ibe osisi na osisi
dị obosara e si n’osisi sida mepụta, wuo ihe mgbachị elu
ụlọ ahụ. 10 O wuru ọtụtụ ọnụụlọ nta n’akụkụ mgbidi gbara
ụlọnsọ ukwu ahụ gburugburu. Ọ bụkwa osisi sida ka e ji jikọta
mgbidi ụlọ ahụ na ọnụụlọ nta ndị ahụ. Ịdị elu nke ọbụla n’ime
ha bụ mita abụọ na ọkara. 11 Okwu Onyenwe anyị rutere
Solomọn ntị, 12 “Banyere ụlọnsọ ukwu a i na-ewu, ọ bụrụ na
i mee ihe m gwara gị, gbasoo ihe niile m nyere gị n’iwu, ma
mezuo okwu m niile, aga m esite na gị mezuo nkwa ahụ m
kwere nna gị Devid. 13 Aga m ebikwa n’etiti ndị Izrel, agaghị
m ahapụkwa ndị m, Izrel.” 14 Emesịa, Solomọn wusiri ụlọnsọ
ukwu ahụ. 15 O ji osisi sida dị obosara machie ahụ ime ụlọnsọ
ukwu ahụ site n’akụkụ ala ruo n’elu ya. E jikwa osisi junipa
machie ala ụlọ ahụ niile. 16 O ji osisi sida kewapụta ihe ruru
mita itoolu n’azụ ụlọnsọ ukwu ahụ, site n’ala ụlọ ahụ ruo
n’elu, n’ihi iwepụta site n’ụlọnsọ ahụ, ime ime ebe nsọ, nke
bụ Ebe Kachasị Nsọ. 17 Ụlọ ezumezu nke dị n’ihu ọnụụlọ a
dị iri mita na asatọ. 18 Ahụ ime ụlọnsọ ukwu ahụ bụ osisi
sida, nke a tụrụ ihe ọtụtụ nke oyiyi afụfa ọhịa na okoko osisi
wasara awasa n’elu ya. Ihe niile dị n’ime ụlọ ahụ bụ osisi
sida, adịghị ahụ nkume ọbụla anya. 19 Ọ kwadokwara ebe
nsọ ahụ, ebe dị n’ime ime ụlọ ahụ, maka idebe igbe ọgbụgba
ndụ Onyenwe anyị n’ebe ahụ. 20 Ime ime ebe nsọ ahụ, dị
mita iri n’ogologo, obosara ya dịkwa mita iri, ịdị elu ya dịkwa
mita iri. O ji ọlaedo a nụchara anụcha machie ahụ ime ụlọ a
niile, jiri osisi sida machie ebe nchụaja ya. 21 Solomọn ji
ọlaedo a nụchara anụcha machie ahụ ime ụlọnsọ ukwu ahụ.
Ọ gbatịrị ụdọ ọlaedo gafere n’ihu ime ime ebe nsọ ahụ, nke e
jikwa ọlaedo machie. 22 Ya mere, o ji ọlaedo machie ime ya
niile. O jikwa ọlaedo machie ebe ịchụ aja nke dịịrị ime ime
ebe nsọ ahụ. 23 O mere cherubim abụọ, nke e ji osisi oliv
tụọ n’ime ime ebe nsọ ahụ, ịdị elu nke ọbụla bụ mita ise. 24
Cherub nke mbụ nwere nku abụọ, otu nku dị mita abụọ na
ụma atọ n’ogologo, nku nke ọzọ dịkwa mita abụọ na ụma atọ
n’ogologo. Ya bụ, mita ise site na ụma isii, site n’ọnụ otu nku
ruo n’ọnụ nku nke ọzọ. 25 Cherub nke abụọ dịkwa iri mita na
ụma isii, n’ihi na cherubim abụọ ndị a bụ otu n’ọtụtụ nakwa
n’ibu ibu. 26 Ịdị elu nke cherub ọbụla ruru mita ise na ụma
isii. 27 O tinyere cherubim ndị a nke gbasapụrụ nku ha n’ime
ime Ebe Nsọ Kachasị Nsọ nke ụlọnsọ ukwu. Ọnụ ọnụ nke nku
cherub ọbụla na-emetụ otu akụkụ ahụ ụlọ ahụ, ebe ọnụ ọnụ
nke nku cherub ọbụla na-emetụ na nke ibe ya n’etiti ọnụụlọ
ahụ. 28 O jiri ọlaedo machie cherubim ndị ahụ. 29 N’ahụ aja
ụlọnsọ ukwu ahụ gbaa gburugburu, ma n’ime ọnụụlọ nke dị
n’ime na ndị dị na mpụta, ka ọ pịkwasịrị oyiyi cherubim, osisi
nkwụ na okoko osisi wara awa. 30 O jikwa ọlaedo machie
ala ụlọ nke ọnụụlọ niile dị n’ime ụlọ, na ọnụụlọ ndị dị na
mpụta ụlọnsọ ukwu ahụ. 31 O ji osisi oliv mee ibo ọnụ ụzọ
mbata nke ime ime ebe nsọ ahụ, osisi ndị a bụ otu ụzọ n’ụzọ
ise nke obosara ebe nsọ ahụ. 32 N’ahụ ibo abụọ ahụ nke si
n’osisi oliv, ọ tụnyere oyiyi cherubim abụọ, igu nkwụ na
okoko osisi wara awa. O ji ọlaedo etipịara etipịa machie oyiyi
cherubim na igu nkwụ ndị ahụ. 33 Otu a kwa, o ji osisi oliv
mee mbudo ibo ọnụ ụzọ e si abata n’ụlọ ezumezu ahụ, nke bụ
otu ụzọ na nkewa anọ nke obosara ụlọ ezumezu ahụ. 34 O
jikwa osisi junipa mee ibo abụọ a na-emechikọta n’otu. 35 Ọ
pịrị oyiyi cherubim na oyiyi nkwụ, na oyiyi okoko osisi wara
awa, jiri ọlaedo techie ibo ndị ahụ na oyiyi a pịkwasịrị ha. 36
O wuru ogige n’ime ụlọnsọ ukwu ahụ. Ọ bụ ahịrị nkume atọ e
doziri edozi na otu ahịrị osisi sida a kwachara nke ọma ka e ji
wuo ogige a. 37 Ọ bụ n’ọnwa Ziv, n’afọ nke anọ, nke ịbụ eze
Solomọn ka a tọrọ ntọala ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. 38 Ọ
bụ n’ime afọ iri na otu, n’ọnwa Bul, ya bụ ọnwa nke asatọ, ka
e wusiri ụlọnsọ ukwu ahụ, n’ihe niile ya dịka ntụziaka e nyere
si dị. Ọ bụ afọ asaa ka o weere ya i ji rụchaa ụlọnsọ ukwu ahụ.

7 Solomọn ji afọ iri na atọ wuo ụlọ nke ya, bịa ruchakwaa
ụlọ ya niile. 2 O wuru ụlọeze ukwu aha ya bụ Oke Ọhịa
Lebanọn, nke ogologo ya dị iri mita ise, obosara ya dị iri
mita abụọ na ise. Otu a kwa, ịdị elu ya dị mita iri na ise.
Osisi sida ukwu e ji rụọ elu ya ka e mere ka ha nọkwasị n’elu
ogidi e doro n’ahịrị n’ahịrị. Ahịrị ogidi ndị a dịkwa anọ. 3 Ọ
bụkwa osisi sida ka e ji machie elu ụlọ ahụ. A kụkwasịrị osisi
ndị a n’elu osisi sida ukwu ndị a a wara awa, ndị e mere ka
ha nọkwasị n’ogidi ndị ahụ. Ọnụọgụgụ osisi ndị ahụ bụ iri
anọ na ise. Ọ bụkwa iri na ise ka e nwere n’ahịrị ọbụla. 4
Oghereikuku ya dịkwa n’ụzọ ahịrị atọ, otu n’elu ibe ya. E mere
ka oghereikuku ndị dị n’elu n’otu akụkụ chee oghereikuku
ndị dị n’akụkụ nke ọzọ ihu. 5 Ọnụ ụzọ niile nwere mbudo
ọnụ ụzọ anọ. Ha dị atọ atọ cherịtara ibe ha ihu n’ebe mpụta
ya. 6 O wuru ọnụ ụzọ mbata nke ogidi, nke ruru iri mita na
anọ n’obosara, rukwaa iri mita anọ na ise n’ịdị ogologo. N’ihu
ya, e nwere mpụta ọnụ ụlọ, n’ihu ya, e nwekwara ogidi na
elu ebe kpuchiri ekpuchi. 7 E nwekwara ọnụ ụlọ ọzọ a na-
akpọ, Ụlọ Ocheeze, maọbụ Ụlọ Ikpe ziri ezi ebe Solomọn na-
anọ ekpe ikpe. E ji osisi sida machie ahụ ya niile, site n’ala
ruo n’elu. 8 Ụlọ obibi Solomọn dịkwa n’ogige dị n’azụ ụlọ
ikpe a. E wukwara ya dịka e si wuo ụlọ ndị ọzọ. Solomọn
wukwaara nwunye ya ụlọ yiri nke ya. Nwanyị a bụ nwa Fero,
eze ndị Ijipt, nke Solomọn na-alụ. 9 E ji nkume dị mma ma
dịkwa oke ọnụahịa nke a wara awa na nke a kwadoro nke
ọma n’ime na n’ezi dịka ọtụtụ si dị, wuo ụlọ ndị a. Site na
ezi ruo n’ogige ukwu ahụ ma sitekwa na ntọala ruo n’elu
ya. 10 Nkume e ji tọọ ntọala ụlọ ndị a bụ nkume buru ibu,
ndị dị ezi mma. Ụfọdụ n’ime nkume ndị a ruru mita anọ na
ọkara n’ogologo, ndị ọzọ dị mita atọ na ụma isii. 11 N’elu

nkume ndị a ka e doro nkume ndị ọzọ, ndị dị ezi mma, a
waziri awazi dịka ọtụtụ si dị. Emesịa, e dokwara osisi sida
n'elu ha. **12** Ogige ukwu ahụ bụ nke eji ahịrị nkume atọ a
wara awa dịkwasịrị n'elu ibe ya gbaa gburugburu, otu ahịrị
bụ nke sida a wara awa dịka ọ dị n'ime ime ogige ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị ahụ, ya na mpụta ọnụ ụlọ ya. **13** Eze
Solomọn zigara ozi na Taịa, ka a kpọta Huram. **14** Nne Huram
bụ nwanyị si n'ebo Naftalị nke di ya nwụrụ anwụ, ma nna
ya bụ onye Taịa, onye maara ǹka dị n'ịkpụ bronz. Huram
jupụtara n'amamihe na nghọta n'ihe ọmụma ịrụ ọrụ ọbụla
metụtara bronz. Ọ bịakwutere eze bụ Solomọn, rụọkwa ọrụ
niile enyere ya ịrụ. **15** Ọ kpụrụ ogidi bronz abụọ, nke ọtụtụ ya
ruru mita asatọ na otu ụma n'ogologo, na mita ise na ụma
anọ gburugburu ya. **16** Ọ kpụkwara ihe ọkpụkpụ bronz, nke
isi ya yiri ọnụ ite mmiri. A dọkwasịrị ha n'elu ogidi ọla abụọ
ahụ. Otu n'ime ihe ọkpụkpụ bronz abụọ ndị a dị ihe ruru
mita abụọ na ụma atọ n'ogologo. **17** E nwekwara ihe e ji chọọ
ha mma. Ọ bụ ọla akpara akpa, nke yiri ụdọ a tụrụ atụ ka e ji
chọọ ha mma. Asaa dị n'otu ihe ọkpụkpụ ọla. **18** Ọ kpụrụ
ihe yiri mkpụrụ pomegranet, nke dị n'ahịrị abụọ, nke o ji
gbaa ihe ịchọ mma ndị ahụ gburugburu, maka iji ha chọọ ihe
ọkpụkpụ ọla ndị ahụ dị n'elu ogidi ndị ahụ mma. O mere
otu ihe a maka ihe ọkpụkpụ ọla ọbụla. **19** Ihe ọkpụkpụ ọla
ndị dị n'elu ogidi dị na mgbe ụlọ ka o mere ka ha yie okoko
osisi lili. Ịdị elu ha ruru otu mita na ụma asatọ. **20** N'elu ihe
ọkpụkpụ ọla dị n'ogidi abụọ ahụ, n'elu elu ha, ebe ahụ yiri
ọnụ ite mmiri nke dị n'akụkụ ihe ọkpụkpụ ọla ahụ, e nwere
ihe yiri narị mkpụrụ pomegranet abụọ e doro n'ahịrị n'ahịrị
gburugburu ha. **21** O guzobere ogidi abụọ ndị ahụ na mgbe
ọnụ ụzọ ụlọnsọ ukwu ahụ. Ogidi nke dị na ndịda ka ọ kpọrọ
Jakin, ma nke dị n'ugwu ka ọ kpọrọ Boaz. **22** Ihe ọkpụkpụ ọla
dị n'elu ogidi ndị a bụ nke yiri okoko osisi lili. Ọ bụ n'ụzọ dị
otu a ka e si rụzuo ọrụ niile metụtara ogidi ndị ahụ. **23** O
mekwara Oke osimiri nke ọla awụrụ awụ, nke dị gburugburu
n'ụdịdị. Ọtụtụ ya bụ mita abụọ na ụma atọ n'ogologo, dịkwa
mita ise na ụma atọ, site n'otu ọnụ ruo n'ọnụ nke ọzọ. Ọ
bụ eriri e ji atụ ihe ruru ihe dịka mita iri na anọ ka e ji
tụọ ya gburugburu. **24** N'okpuru ọnụ ya, oyiyi ọba gbara ya
gburugburu, iri dị na mita anọ na ọkara ọbụla. Ọba ndị a dị
n'ahịrị abụọ, awụkọtara ha na Oke osimiri ahụ otu mgbe. **25**
E mekwara ka Oke osimiri ahụ guzo n'elu ehi iri na abụọ.
Atọ na-eche ihu n'akụkụ ọwụwa anyanwụ; atọ na-eche ihu
n'ọdịda anyanwụ; atọ na-eche ihu n'akụkụ ndịda, atọ na-eche
ihu n'akụkụ ugwu. Oke osimiri ahụ dịkwasịrị ha n'elu, ebe
azụ ha niile dị n'ime n'etiti. **26** Ịdị arọ ya ha ka otu ọtụtụ ntu-
aka dimkpa. E mere ọnụ ya ka ọ dị ka ọnụ iko mmiri, dịkwa
okoko lili na-awapụta awapụta. Ọ na-erite puku galọọnụ iri
na abụọ. **27** O mekwara ihe ndọkwasị bronz iri, nke e nwere
ike ịkpụgharị akpụgharị. Mita abụọ ka ogologo nke otu ihe
ndọkwasị ọbụla dị, mita abụọ ka obosara ya dịkwa; ịdị elu ya
dị otu mita na ọkara. **28** Ihe ndọkwasị ahụ nwere ihe e ji
jikọta ya dị n'etiti ya. Otu a ka e si mee ihe ndọkwasị ahụ. **29**
N'elu ihe njikọta ahụ ka a wụrụ oyiyi dị iche iche, dịka ọdụm,
na oke ehi, na ndị mmụọ ozi cherubim nwere nku. N'elu, na
n'okpuru ọdụm, na oke ehi ndị ahụ, a wụkwara ahịhịa na
okoko osisi dị iche iche. **30** Otu ihe ndọkwasị ọbụla nwere
ụkwụ bronz anọ dị gburugburu, nweekwa okporo bronz ebe
ụkwụ ndị a na-agbagharị. N'akụkụ anọ nke ihe ndọkwasị ndị
a, a rụnyere ebe a na-adọkwasị efere. E ji oyiyi okoko osisi na
ahịhịa chọọ ihe ndị a mma. **31** N'ime ihe ndọkwasị ahụ, e
nwere oghere nke nwere ọnụ dị gburugburu nke ịdị omimi ya
bụ sentimita iri anọ na ise. Oghere a dị gburugburu, nwee
ebe ndọkwasị n'okpuru ya nke dị sentimita iri isii na asatọ
n'ọtụtụ. Oyiyi ihe apịrị apị dịkwa gburugburu ọnụ ya. Ihe
njikọta ha niile nwere akụkụ anọ nke ha n'otu, ha adịghị
gburugburu. **32** A na-adọkpụgharị ihe ndọkwasị a n'ụkwụ anọ
o nwere. A dụnyekọtakwara ụkwụ anọ ndị a n'ime okporo ọla
e mekọtara ya na ihe ndọkwasị ahụ. Ịdị elu nke ụkwụ ọbụla
bụ iri sentimita isii na asatọ. **33** E mekwara ụkwụ ndị a dịka
ụkwụ ụgbọala nke ịnyịnya na-adọkpụ. Ọ bụkwa ọla ka e ji
kpụọ akụkụ ihe ndọkwasị ahụ niile, ma okporo igwe ukwu,
ma okporo igwe nta, na ihe niile jikọtara ha. **34** Ụkwụ ọla
nta anọ dịkwa n'okpuru ihe ndọkwasị ahụ, n'akụkụ ọbụla.
A wụkọtakwara ha na ihe ndọkwasị ahụ. **35** E nwere ihe a
magidere gburugburu n'elu ihe ndọkwasị ọbụla, nke omimi
ya dị iri sentimita abụọ na ụma atọ. Ọla a, na ụkwụ ya, ka
a wụkọtara na ihe ndọkwasị ahụ otu mgbe. **36** Ebe ọbụla
ohere dị, o gbunyere oyiyi cherubim nwere nku, na oyiyi
ọdụm, na oyiyi osisi nkwụ, n'ahụ ibo ọla ahụ e mere ka ọ dịrị
gburugburu elu ihe ndọkwasị ọla ahụ. **37** Ihe ndọkwasị ọla iri
ndị ahụ ha otu. Ha yikwara ibe ha, n'ihi na e mere ka ha nwee
otu ụdị. **38** Huram jikwa bronz kpụọ efere ịsa ihe iri. Ogbu
efere ọbụla dị mita abụọ na otu ụma, otu efere maka ihe
ndọkwasị ọbụla. Mmiri na-eju otu n'ime ha bụ narị galọọnụ
mmiri abụọ na iri anọ. **39** Ọ dọnyere ihe ndọkwasị ọla ise
n'akụkụ ndịda ụlọnsọ ukwu ahụ, dọnyekwa ihe ndọkwasị
ọla ise nke ọzọ n'akụkụ ugwu. Ọ dọbara ihe ichenye mmiri
ukwu ahụ n'akụkụ ndịda, n'ihu ọwụwa anyanwụ nke ụlọnsọ
ahụ, n'ebe chere ihu na ndịda. **40** Ọ kpụkwara ite dị iche
iche, shọvel niile, na efere ịkwọsa mmiri niile. N'ikpeazụ, ọ
rụchara ọrụ niile dị n'ụlọnsọ Onyenwe anyị, nke eze Solomọn
tinyere ya n'aka ịrụ. **41** Ogidi abụọ ahụ; ihe ọkpụkpụ abụọ
dịka efere dị n'elu ogidi abụọ ahụ; ihe ọkpụkpụ yiri ụdọ a
tụrụ atụ nke e ji chọọ ihe ọkpụkpụ abụọ ahụ dịka efere mma.
42 Narị anọ nke mkpụrụ pomegranet a kpụrụ akpụ maka
ahịrị ihe abụọ ahụ a kpụrụ akpụ, ya bụ, ahịrị pomegranet
abụọ n'ihi otu ihe ọkpụkpụ, iji chọọ ihe ọkpụkpụ ahụ yiri
efere dị n'isi elu ogidi ahụ mma. **43** Ihe ndọkwasị iri na efere
ịsa mmiri iri nke dọkwasịrị n'elu ha; **44** na Oke osimiri ahụ na
oke ehi iri na abụọ ahụ dị ya n'okpuru; **45** ite niile, shọvel
niile na efere ịkwọsa mmiri. Ihe ndị a niile nke Huram meere
eze Solomọn n'ihi ụlọnsọ Onyenwe anyị, bụ bronz na-egbu
maramara ka eji mee ha. **46** Ọ bụ n'ala ụrọ, n'obosara ala
Jọdan, n'etiti Sukọt na Zaretan ka eze mere ka a nọrọ kpụọ
ihe ndị a. **47** Ma Solomọn atụghị ihe ndị a niile a kpụrụ n'ihe
ọtụtụ, n'ihi na ha dị ọtụtụ n'ọnụọgụgụ, achọpụtaghịkwa ịdị
arọ nke bronz ahụ. **48** Solomọn mekwara ngwongwo niile dị
n'ime ụlọnsọ Onyenwe anyị, ya bụ: ebe ịchụ aja e ji ọlaedo
kpụọ, tebul ọlaedo nke a dọkwasịrị achịcha nke iche n'Ihu
Onyenwe anyị. **49** E jikwa ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ ihe
ịdọkwasị oriọna, ise n'akụkụ aka nri, ise n'akụkụ aka ekpe,
n'ihu ime ime ebe nsọ; tinyere ihe ịchọ mma oyiyi okoko
osisi, na oriọna niile, na ihe ịgụta ihe niile; **50** na efere ọlaedo
a nụchara anụcha dị iche iche, na ihe ịkpakepụ ọkụ niile, na
efere ịkwọsa mmiri, na ngaji na ihe ịgụ ọkụ; na ihe ikonye ibo
n'ihi ibo ọnụụlọ ndị dị n'ime ime, bụ Ebe Kachasị Nsọ, nakwa
ibo ndị dị n'ọnụ ụzọ ụlọ ezumezu nke ụlọnsọ ukwu. **51** Mgbe
a rụzuru ọrụ niile nke eze Solomọn nwere ịrụ maka ụlọnsọ

ukwu Onyenwe anyị ahụ, o webatara ihe niile Devid bụ nna
ya doro nsọ n'ime ya, ya bụ ọlaọcha, ọlaedo na ngwongwo ndị
ọzọ niile. O tinyere ha n'ụlọakụ dị n'ụlọnsọ Onyenwe anyị.

8 Mgbe ahụ, eze Solomọn kpọkọtara ndị okenye Izrel,
na ndịisi ebo niile, na ndịisi ezinaụlọ Izrel niile, ka
ha bịakwute eze na Jerusalem, maka i site na Zayọn bụ
obodo Devid bugota igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. 2
Ndị Izrel niile gbakọtara bịakwute eze Solomọn n'oge a na-
eme mmemme n'ọnwa Etanim nke bụ ọnwa asaa n'afọ. 3
Mgbe ndị okenye Izrel niile bịarutere, ndị nchụaja buliri igbe
ọgbụgba ndụ ahụ. 4 Ha bugotara igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị, ya na ụlọ nzute, na ngwongwo niile dị nsọ dị n'ime ya.
Ndị nchụaja na ndị Livayị buliri ha elu. 5 Eze Solomọn na
ọgbakọ Izrel niile, bụ ndị zukọtara n'ebe ọ nọ, nọ n'ihu igbe
ọgbụgba ndụ ahụ, na-achụ aja ọtụtụ atụrụ na ọtụtụ ehi nke a
na-apụghị igụta ọnụ maọbụ gbakọta ọnụọgụgụ ha n'ihi ịba
ụba. 6 Ndị nchụaja bubatara igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị ahụ n'ime ime ụlọnsọ ukwu ahụ, n'ime Ebe Kachasị
Nsọ, dọba ya n'okpuru nku cherubim ahụ. 7 Cherubim ndị
ahụ gbasara nku ha n'elu igbe ọgbụgba ndụ ahụ, zochie igbe
ọgbụgba ndụ ahụ na okporo osisi ndị e ji ebu ya. 8 Okporo
osisi ndị a dị oke ogologo, na e nwere ike ị site n'Ebe Nsọ, dị
n'ihu ime ime ebe nsọ ahụ hụ isi ha anya, ma onye na-anọghị
n'Ebe Nsọ ahụ adịghị ahụ ha. Ha ka dịkwa n'ebe ahụ ruo taa.
9 O nweghị ihe dị n'ime igbe ọgbụgba ndụ ahụ, karịakwa
mbadamba nkume abụọ ahụ Mosis tinyere n'ime ya n'ugwu
Horeb, n'ebe Onyenwe anyị na ụmụ Izrel gbara ndụ, mgbe ha
si n'ala Ijipt pụta. 10 Mgbe ndị nchụaja si n'Ebe Nsọ ahụ pụta,
igwe ojii jupụtara ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ahụ. 11 Ndị
nchụaja enwekwaghị ike jee ozi ha, n'ihi igwe ojii ahụ, n'ihi
na ebube Onyenwe anyị jupụtara n'ime ụlọnsọ ya. 12 Mgbe
ahụ, Solomọn sịrị, "Onyenwe anyị ekwuola na ọ ga-ebi n'oke
igwe ojii. 13 Ma n'ezie, ewuola m ụlọnsọ pụrụ iche, maa mma
nye gị, ebe ị ga-ebi ruo mgbe ebighị ebi." 14 Dịka ọgbakọ Izrel
niile na-eguzo n'ebe ahụ, eze chigharịrị onwe ya chee ha
ihu, gọzie ha. 15 Mgbe ahụ, ọ sịrị, "Otuto dịrị Onyenwe anyị,
bụ Chineke Izrel, onye ji aka ya mezuo nkwa nke o sitere
n'ọnụ ya kwee nna m Devid. N'ihi na o kwuru sị, 16 'Site
n'ụbọchị ahụ m si n'ala Ijipt kpọpụta ndị m, ahọpụtaghị m
obodo ọbụla n'ebo ọbụla nke Izrel, ka e wuru m ụlọnsọ ka
Aha m dịrị n'ebe ahụ. Ma a họrọla m Devid ị bụ onye ga-achị
ndị m Izrel.' 17 "Nna m, Devid bu n'obi iwu ụlọnsọ ukwu nye
Aha Onyenwe anyị, bụ Chineke nke Izrel. 18 Ma Onyenwe
anyị sịrị nna m, Devid, 'I mere nke ọma ibu n'obi iwu ụlọnsọ
ukwu nye Aha m. 19 Ma otu ọ dị, ọ bụghị gị ga-ewu ụlọnsọ
ukwu ahụ, kama ọ bụ nwa gị nwoke, anụ ahụ gị na ọbara gị; ọ
bụ ya ga-ewu ụlọnsọ ukwu nye Aha m.' 20 "Ugbu a, Onyenwe
anyị emezuola nkwa ahụ o kwere. A nọchiela m nna m Devid,
ugbu a, ana m anọdụ n'ocheeze nke Izrel dịka Onyenwe anyị
kwere na nkwa. Ewuokwala m ụlọnsọ ukwu nye Aha Onyenwe
anyị, bụ Chineke nke Izrel. 21 Edoziekwala m ọnọdụ ebe igbe
ọgbụgba ndụ ahụ ga-adị, n'ime ya ka ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị dị, bụ nke ya na nna nna anyị ha gbara, mgbe o mere ka
ha si n'ala Ijipt pụta." 22 Mgbe ahụ, Solomọn guzoro n'ihu
ebe ịchụ aja Onyenwe anyị, na n'ihu ọgbakọ ụmụ Izrel niile,
gbasapụ aka ya abụọ chilie ha elu, 23 kwuo sị, "Onyenwe
anyị, Chineke nke Izrel, ọ dịghị Chineke dịka gị n'eluigwe
nke dị n'elu, maọbụ n'ụwa, n'okpuru eluigwe. Gị onye na-
edebe ọgbụgba ndụ ịhụnanya gị na ndị ohu gị, bụ ndị ji obi
ha niile na-eso ụzọ gị. 24 I mezuokwala nkwa niile i kwere
nna m Devid, bụ ohu gị. I ji ọnụ gị kwee nkwa a ma taa, i
jirila aka gị mezuo ya. 25 "Ugbu a, O! Onyenwe anyị, Chineke
nke Izrel, mezukwaa nkwa niile i kwere Devid nna m, mgbe ị
sịrị, 'Ọ bụrụ na ụmụ ụmụ gị elezie anya bie ndụ n'ụzọ kwesiri
ntụkwasị obi n'ihu m, n'ihe niile ha na-eme, dịka gị onwe gị
mere, agaghị achọ onye ga-anọ n'ihu m n'ocheeze Izrel n'ime
ha.' 26 Ma ugbu a, Chineke nke Izrel, ka okwu gị, bụ nkwa
nke i kwere ohu gị, bụ nna m Devid, bịa na mmezu. 27 "Ma ọ
bụ ezie na gị Chineke ga-ebi n'elu ụwa? Lee, eluigwe ọbụladị
ebe kachasị elu nke eluigwe, ezughị ịba gị. Olee otu ụlọ a nke
m wuru ga-esi bata gị? 28 Ma Onyenwe anyị Chineke m, ṅaa
ntị n'ekpere ohu gị, na arịrịọ ọ na-arịọ maka ebere. Nụrụ
akwa na ekpere nke ohu gị na-ekpe n'ihu gị taa. 29 Biko, mee
ka anya gị abụọ ghere oghe n'ebe ụlọnsọ ukwu a dị, abalị na
ehihie, bụ ebe a i kwuru banyere ya, sị, 'Aha m ga-adị n'ebe
ahụ,' ka i si otu a nụrụ ekpere nke ohu gị ga-ekpe banyere
ebe a. 30 Nụrụkwa arịrịọ ohu gị na nke ndị gị Izrel niile, mgbe
ọbụla ha chere ihu ha n'ebe a n'ekpere. Biko, site n'eluigwe
bụ ebe obibi gị nụrụ, mgbe ị nụrụ biko, gbagharakwa. 31
"Mgbe onye ọbụla mehiere mmadụ ibe ya, a kpọọ ya oku ka ọ
bịa ṅụọ iyi, onye dị otu a bịa, guzo n'ebe a, n'ihu ebe ịchụ aja
gị a, ṅụọ iyi ahụ. 32 Mgbe ahụ, nụrụ olu ya n'eluigwe ma
mee ihe ziri ezi. Kpeekwa ikpe n'etiti ndị ohu gị, maa onye
mejọrọ ikpe site n'ịtụkwasị n'isi ha ihe o metara, meekwa ka
onye aka ya dị ọcha nwere onwe ya, site n'imeso ha dịka
ezi omume ha si dị. 33 "Mgbe ndị iro meriri ndị gị Izrel,
n'ihi na ha mehiere megide gị, ọ bụrụ na ha alọghachikwute
gị, too aha gị, na-ekpe ekpere, na-arịọ gị arịrịọ n'ụlọnsọ
ukwu a, 34 biko, site n'eluigwe nụrụ ekpere ha, gbaghara
mmehie ndị gị Izrel. Meekwa ka ha lọghachita n'ala ahụ
nke i nyere nna nna ha. 35 "Mgbe e gbochiri eluigwe, mee
na mmiri adịghị ezokwa, n'ihi na ndị gị emehiela megide
gị, ọ bụrụ na ha echee ihu n'ebe a kpee ekpere, too aha gị,
si na mmehie ha chegharịa, n'ihi na ịtaala ha ahụhụ. 36
Biko, site n'eluigwe nụrụ ma gbagharakwa mmehie ndị ohu
gị, bụ ndị gị Izrel. Kuziere ha ezi ụzọ ha ga-esi bie ndụ ma
zidata mmiri ozuzo n'ala ahụ nke i nyere ndị gị ka ọ bụrụ
ihe nketa ha. 37 "Mgbe ụnwụ maọbụ ajọ ọrịa na-efe efe ga-
adakwasị ala a, maọbụ ọrịa na-eripịa ihe ubi maọbụ ọmụma
ebu, maọbụ igurube maọbụ ụkpana, maọbụ mgbe onye iro
nọchibidoro ha n'obodo ha niile, ihe mbibi niile maọbụ ọrịa
ọbụla, 38 ekpere ọbụla maọbụ arịrịọ nke onye ọbụla n'etiti
ndị gị Izrel kpere ma rịọọ, n'ihi ịghọta ihe otiti niile nke obi
ha, ha gbasapụ aka ha, ma chee ihu ha n'ebe ụlọnsọ ukwu dị,
39 mgbe ahụ, site n'eluigwe bụ ebe obibi gị nụrụ arịrịọ ha.
Gbaghara ma meekwa; mesoo onye ọbụla dịka ihe niile ha
na-eme si dị, ebe ọ bụ na ị maara obi ha niile, n'ihi na naanị
gị maara obi mmadụ ọbụla, 40 ka ha tụọ egwu gị oge niile
nke ha na-ebi n'ala ahụ nke i nyere nna nna anyị ha. 41 "Ma
banyere onye mba ọzọ, onye na-esonyeghị na ndị gị Izrel,
kama o si n'ala ebe dị anya bịa n'ihi Aha gị, 42 n'ihi na ha ga-
anụ ihe banyere aha ukwu gị, n'aka gị dị ike na ogwe aka gị e
setipụrụ esetipụ. Mgbe ha bịara kpee ekpere n'ụlọnsọ a, 43
mgbe ahụ, site n'eluigwe ebe obibi gị nụrụ arịrịọ ha. Mekwaa
ihe niile nke onye mba ọzọ ahụ na-arịọ n'ekpere, ka ndị niile
nke ụwa mara aha gị, tụọkwa egwu gị, dịka ndị nke gị bụ Izrel
na-eme, ka ha matakwa na-akpọkwasịrị Aha gị n'ụlọ a nke m

wuru. 44 “Mgbe ndị gị ga-aga ibu agha megide ndị iro ha,
n’ebe ọbụla ị na-eziga ha, mgbe ha chere ihu ha n’ụzọ obodo
a nke ị họpụtara na n’ụlọnsọ ukwu a m wuru nye Aha gị,
kpee ekpere nye Onyenwe anyị, 45 mgbe ahụ, site n’eluigwe
nụrụ ekpere na arịrịọ amara ha, mezukwa ihe ha na-arịọ
(dịnyekwara ha). 46 “Mgbe ha mehiere megide gị, n’ihi na ọ
dịghị mmadụ ọbụla na-adịghị emehie, ị wee iwe megide ha,
rara ha nyefee n’aka ndị iro ha, ndị dọkpụrụ ha n’agha gaa
n’obodo ọzọ, maọbụ obodo dị anya maọbụ nke dị nso; 47
ọ bụrụ na ha anọrọ n’ala ahụ a dọkpụrụ ha gaa, chegharịa
n’obi ha, nọrọ n’ala ebe ahụ eji ha rịọọ gị, sị, ‘Anyị emehiela,
anyị emeela ihe n’adịghị mma, anyị emekwala ajọ omume’;
48 ọ bụrụ na ha ejiri obi ha na mmụọ ha niile chegharịa, n’ala
ebe ndị iro ha, bụ ndị dọọrọ ha n’agha, ma kpee ekpere nye
gị chee ihu ha n’ụzọ ala a nke i nyere nna nna ha, n’obodo a
nke ị họpụtara, ya na n’ụlọnsọ ukwu a m wuru nye Aha gị;
49 mgbe ahụ, site n’eluigwe, ebe obibi gị, nụrụ ekpere ha
na arịrịọ ha, nyekwara ha aka. 50 Gbaghara ndị gị, bụ ndị
mehiere megide gị, gbaghara njehie niile ha mere megide gị,
ma meekwa ka ndị dọtara ha n’agha gosi ha obi ebere. 51
N’ihi na ha bụ ndị gị na oke gị, ndị i mere ka ha si n’ala Ijipt
pụta, ala oke ịta ahụhụ nke nhụju anya. 52 “Ka anya gị ghere
oghe n’arịrịọ mụ bụ ohu gị, nakwa n’arịrịọ ndị gị Izrel, biko,
na-egekwa ha ntị mgbe ọbụla ha bekuru gị akwa. 53 N’ihi na
gị onwe gị kewapụtara ha site na mba niile nke ụwa ka ha
bụụrụ gị ihe nketa, dịka ị kwupụtara site n’ọnụ ohu gị bụ
Mosis, mgbe gị bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị mere ka nna nna anyị ha si n’ala Ijipt pụta.” 54 Mgbe
Solomọn kpechara ekpere ndị a ya na arịrịọ ọ rịọrọ Onyenwe
anyị o si n’ihu ebe ịchụ aja Onyenwe anyị, bụ ebe o gburu
ikpere n’ala, bilie, gbasapụ aka ya abụọ chilie ha elu. 55 O
guzoro gọzie ọgbakọ Izrel niile, gwa ha okwu n’oke olu sị ha,
56 “Onye a gọziri agọzi ka Onyenwe anyị bụ, onye nyere ndị
ya, Izrel izuike dịka o kwere na nkwa. Ọ dịkwaghị okwu ọbụla
nke na-emezughị n’ime ezi nkwa ahụ niile o kwere site n’ọnụ
Mosis ohu ya. 57 Ka Onyenwe anyị Chineke anyị dịnyere anyị,
dịka o si dịnyere nna nna anyị ha. Ka ọ gharakwa ịhapụ anyị,
maọbụ gbakụta anyị azụ. 58 Ya nyekwa anyị mmụọ ime ihe
niile ọ chọrọ, dịka uche nsọ ya si dị, na mmụọ ijezi ije n’ụzọ
ya niile, na idebe ụkpụrụ na iwu niile nke o nyere nna nna
anyị ha. 59 Ka okwu m ndị a niile, nke m ji rịọ amara n’ihu
Onyenwe anyị dịkwa Onyenwe anyị Chineke anyị nso ehihie
na abalị. Ka o nyekwara ohu ya na ndị Izrel niile aka, dịka
mkpa ụbọchị ọbụla si dị. 60 Ka ndị niile bi n’ụwa mara na
Onyenwe anyị bụ Chineke, marakwa na o nweghị chi ọzọ dị
karịa ya. 61 Ya mere, werenụ obi unu nyechasịa Onyenwe
anyị bụ Chineke anyị, kpamkpam, na-ebinụ ndụ n’ụkpụrụ ya,
rubenụ isi n’iwu ya, dịka ọ dị taa.” 62 Mgbe ahụ, eze ya na
ndị Izrel niile chụrụ aja dị iche iche n’ihu Onyenwe anyị. 63
Solomọn chụrụ aja udo, bụ nke ọ chụrụ nye Onyenwe anyị.
Ehi dị puku iri abụọ na abụọ, na ewu na atụrụ dị narị puku
na iri puku abụọ. Ya mere, eze na ndị Izrel niile si otu a doo
ụlọnsọ Onyenwe anyị nsọ. 64 N’otu ụbọchị ahụ kwa, eze doro
etiti ogige dị n’ihu ụlọnsọ Onyenwe anyị ahụ nsọ. N’ebe ahụ
ka ọ nọ chụọ aja nsure ọkụ, aja onyinye mkpụrụ ọka na aja
abụba udo. O mere nke a n’ihi na ebe ịchụ aja bronz nke na-
eguzo n’ihu Chineke dị oke nta ịbata aja nsure ọkụ niile, aja
mkpụrụ ọka niile nakwa aja abụba udo niile ahụ. 65 Ya mere,
Solomọn ya na ndị Izrel niile mere mmemme a n’oge ahụ, ọ
bụ nzukọ dị ukwuu. Ndị mmadụ bịara sitere na Lebo Hamat
ruo na mmiri iyi Ijipt. Ha mere mmemme a n’ihu Onyenwe
anyị Chineke anyị, ụbọchị asaa tinyere ụbọchị asaa ọzọkwa,
ya bụ agụkọta ha ụbọchị iri na anọ. 66 N’ụbọchị nke na-eso
ya, o zilagara ndị ahụ niile. Ha gọziri eze, laakwa n’ụlọ ha,
n’ịṅụrị ọṅụ na obi ụtọ n’ihi ihe ọma niile nke Onyenwe anyị
meere ohu ya Devid, na ndị ya Izrel.

9 Mgbe Solomọn rụchara ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, na
ụlọeze, rụzukwaa ihe niile bụ nke o bu n’obi ime, 2
Onyenwe anyị mere ka ọ hụ ya anya nke ugboro abụọ dịka o
mere ka ọ hụ ya anya na Gibiọn. 3 Onyenwe anyị sịrị ya,
“Anụla m ekpere gị, na arịrịọ gị, nke ị rịọrọ n’ihu m. Edoola
m ụlọnsọ a nke i wuru nsọ, site n’itinye Aha m n’ebe ahụ ruo
mgbe ebighị ebi. Anya m na obi m abụọ ga-adịkwa n’ebe ahụ
ụbọchị niile. 4 “Ma gị onwe gị, ọ bụrụ na ị jiri obi zuruoke na
omume ziri ezi, bie ndụ n’ikwesị ntụkwasị obi n’ihu m dịka
Devid nna gị mere, na-eme ihe niile m nyere n’iwu, debe
ụkpụrụ m na iwu m niile, 5 mgbe ahụ, aga m eme ka ocheeze
ọchịchị gị n’Izrel guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi, dịka m
kwere nna gị Devid nkwa, mgbe m sịrị, ‘Ị ghaghị inwe onye
nnọchite anya n’ocheeze Izrel.’ 6 “Ma ọ bụrụ na unu, maọbụ
ụmụ ụmụ unu alaghachi azụ, site n’ebe m nọ, jụ idebe iwu na
ụkpụrụ niile bụ nke m nyere unu, pụọ gbasoro chi ndị ọzọ ife
ha ofufe na ịkpọ isiala nye ha, 7 mgbe ahụ, aga m esite n’ala
ahụ nke m nyere ha wezuga Izrel. Aga m ajụkwa ụlọnsọ a m
doro nsọ nye Aha m. Izrel ga-aghọ ihe eji atụ ilu na ihe ịkpa
ọchị n’etiti ndị niile. 8 Ọ bụ ezie na ụlọnsọ ukwu a kachasị
elu ugbu a, ma ọnọdụ ya ga-eju ndị niile ga-esi n’akụkụ ya
gafee anya. Ha ga-emi ọnụ, sị, ‘Gịnị mere Onyenwe anyị ji
mee ala a na ụlọnsọ a, ihe dị otu a?’ 9 Ndị mmadụ ga-aza,
‘N’ihi na ha gbakụtara Onyenwe anyị Chineke ha azụ, onye
kpọpụtara ha site n’ala Ijipt azụ, makụọ chi ndị ọzọ, na-akpọ
isiala na-efekwa ha ofufe. Ọ bụ n’ihi nke a ka O ji mee ka ihe
ọjọọ niile ndị a bịakwasị ha.’” 10 N’ọgwụgwụ iri afọ abụọ,
mgbe Solomọn ji wuo ụlọ abụọ ndị a, ya bụ ụlọnsọ Onyenwe
anyị na ụlọeze. 11 Eze Solomọn nyere Hiram, eze Taịa, iri
obodo abụọ dị na Galili, n’ihi osisi sida, na osisi junipa, na
ọlaedo niile Hiram butere ya dịka o si chọọ ya. 12 Ma mgbe
Hiram si Taịa gaa ịhụ obodo ndị a nke Solomọn nyere ya, ha
amasịghị obi ya. 13 Ya mere, ọ jụrụ sị, “Nwanne m nwoke,
ụdị obodo dị aṅaa bụ ihe a i nyere m?” N’ihi ya, ọ kpọrọ ha
Kabul, aha ọ na-aza ruo taa. 14 Hiram zigaara eze ọlaedo dị
puku kilogram anọ na iri asatọ. 15 Nke a bụ akụkọ banyere
ndị ọrụ mmanye niile eze bụ Solomọn chịkọtara maka ịrụ
ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, na ụlọeze nke ya, na ebe e wusiri
ike nke Milo, na mgbidi Jerusalem, Hazọ, Megido nakwa Gaza.
16 Fero eze Ijipt buru agha na mbụ merie Gaza, kpọọ ya ọkụ,
gbukwaa ọtụtụ ndị Kenan bi n’obodo ahụ, were ya nye nwa
ya nwanyị, bụ nwunye Solomọn, ka ọ bụrụ ihe o ji duo ya
ụlọ. 17 Solomọn wugharịrị obodo Gaza, wuokwa ndịda Bet-
Horon, 18 Baalat na Tadmọ nke dị n’ọzara n’ime ala ya. 19 O
wukwara ọtụtụ obodo ebe nchịkọba ihe, obodo ebe idebe
ụgbọ agha na ịnyịnya ya niile. O wuru ihe ọbụla gụrụ obi ya
agụụ iwu na Jerusalem, Lebanọn na n’oke ala ahụ niile ọ na-
achị. 20 Ndị niile fọdụrụ ndụ n’etiti ndị Amọrait, ndị Het,
ndị Periz, ndị Hiv na Jebus (ndị ahụ abụghị ndị Izrel), 21
ndị ụmụ ụmụ ha niile fọdụrụ n’ala ahụ, ndị ahụ ndị Izrel
na-enweghị ike egbuchapụ, ndị a ka Solomọn mere ndị ọrụ

mmanye na ndị ohu, nke a bụkwa ọnọdụ ha ruo taa. 22 Ma
Solomọn emeghị ka onye Izrel ọbụla bụrụ ohu. Kama ha bụ
ndị ikom agha, ndịisi ọrụ n'ọchịchị, ndịisi ndị ọchịagha, ndịisi
ụgbọ agha na ndị na-agba ịnyịnya agha ya. 23 Ndị a bụkwa
ndịisi na-ahụ ihe banyere ọrụ niile nke Solomọn ji n'aka. Ndị
Izrel dị narị ise na iri ise, ka e mere ndịisi na-elekọta ndị
ọrụ Solomọn. 24 Emesịa, ada Fero sitere n'obodo Devid pụta
gbagoo n'ụlọeze nke Solomọn wuuru ya. Solomọn wukwara
ebe mpụta nke ụlọ ahụ. 25 Ugboro atọ n'afọ, ka Solomọn
na-achụ aja nsure ọkụ, na aja udo n'elu ebe ịchụ aja o wuru
nye Onyenwe anyị, tinyere aja nsure ọkụ ihe na-esi isi ụtọ
ọ na-achụ n'ihu Onyenwe anyị. O si otu a wuchaa ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. 26 Eze Solomọn wukwara ọtụtụ ụgbọ
mmiri n'Eziọn Geba, bụ nke dị n'akụkụ Elat, n'ọnụ mmiri Oke
osimiri Uhie n'ala Edọm. 27 Hiram zigaara ndị ikom ya na-
anya ụgbọ, ndị maara ihe banyere ime njem osimiri nke ọma,
ka ha soro ndị ikom Solomọn jee ozi n'ime ụgbọ ndị a. 28 Ha
nyaara ụgbọ gaa Ọfịa, site n'ebe ahụ bulatara eze Solomọn
ọlaedo nke ịdị arọ ya ruru puku kilogram iri na anọ na narị
abụọ na asatọ.

10 Mgbe eze nwanyị Sheba nụrụ akụkọ Solomọn, na ịdị
na mma nke dị n'etiti ya na Onyenwe anyị, ọ bịara ka
o were ọtụtụ ajụjụ siri ike nwalee Solomọn. 2 Ọ bịarutere
Jerusalem, ya na ọtụtụ ndị ozi n'ebe ha bara ụba, ndị so ya,
tinyere ọtụtụ ịnyịnya kamel ndị bu ụda dị iche iche, ọtụtụ
ọlaedo na nkume dị oke ọnụahịa dị iche iche. Ọ bịakwutere
Solomọn, ya na ya kparịtara ụka banyere ihe niile nke dị ya
n'obi. 3 Solomọn zara ya ajụjụ ya niile; ọ dịkwaghị ihe siiri
eze ike ịkọwara ya. 4 Mgbe eze nwanyị Sheba hụrụ amamihe
niile nke Solomọn, hụkwa ụlọeze o wuru, 5 na ihe oriri a na-
adọkwasị n'elu tebul ya, usoro ọnọdụ nke ndịisi ọchịchị ya,
na ndị guzo na-ejere ya ozi n'uwe ha yi, onye na-ebu iko ihe
ọṅụṅụ ya, na aja nsure ọkụ niile ọ na-achụ n'ụlọnsọ Onyenwe
anyị, ọ dịkwaghị ihe ọzọ ọ maara ọ ga-eme, maọbụ kwuo. 6
Ọ sịrị eze, "Akụkọ niile m nọ n'ala m nụ banyere ihe niile ị
rụpụtara na amamihe gị bụ eziokwu. 7 Ma ekwenyeghị m
akụkọ ndị a tutu ruo mgbe m bịara jiri anya m abụọ hụ ha.
N'ezie, ihe m nụrụ erughị ọkara; n'amamihe nakwa n'ịba ụba
gị, ị tụkwasịla ihe n'akụkọ m nụrụ. 8 Lee, ụdị ọṅụ ndị gị na-
enwe. Lee, ụdị ọṅụ nke ndị ozi na-enwe, bụ ndị na-eguzo
n'ihu gị mgbe niile na-anụ okwu amamihe gị. 9 Ngọzị dịrị
Onyenwe anyị Chineke gị, onye nwere mmasị n'ebe ị nọ, o
debere gị n'ocheeze Izrel. N'ihi ịhụnanya nke Onyenwe anyị
na-adị ruo mgbe ebighị ebi n'ebe Izrel nọ, o meele gị eze,
ka ị debe ikpe ziri ezi na ezi omume." 10 O nyere Solomọn
onyinye ọlaedo ịdị arọ ya dị puku kilogram anọ, nyekwa ya
ọtụtụ ụda na-esi isi ụtọ dị iche iche, na ọtụtụ nkume dị oke
ọnụahịa. O nwebeghị oge ọzọ ewebatara ọtụtụ ụda na-esi isi
ụtọ dịka ndị ahụ eze nwanyị Sheba nyere eze Solomọn. 11
(Ọzọkwa, ọtụtụ ụgbọ mmiri nke eze Hiram bubatara ọlaedo
site n'Ọfịa bulatara Solomọn. Ha sitekwara n'ebe ahụ bute
osisi almụg n'ebe ọ bara ụba, na ọtụtụ nkume dị oke ọnụahịa
dị iche iche. 12 Eze ji osisi almụg ndị a wuo ogidi ndabere
dị n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị na nke ụlọeze. O jikwa ya
meere ndị na-abụ abụ ụbọ akwara na une. Ọ dịbeghị mgbe
ọbụla ahụrụ maọbụ tụbata osisi almụg ha otu a site n'ụbọchị
ahụ ruo taa.) 13 Eze Solomọn nyekwara eze nwanyị Sheba
ihe niile ọ chọrọ na ihe niile bụ nke ọ rịọrọ, na-agụnyeghị
onyinye niile Solomọn nyere ya dịka eze ọ bụ. Emesịa, ọ
hapụrụ laghachi n'ala nke aka ya, ya na ndị na-ejere ya ozi.
14 Ọtụtụ ịdị arọ nke ọlaedo Solomọn na-enweta kwa afọ bụ
puku kilogram iri abụọ na atọ, 15 na-agụnyeghị uru nke na-
esi n'aka ndị na-atụ mgbereahịa na ndị na-azụ ahịa na nke
sitekwara n'aka ndị eze Arebịa niile, nakwa n'aka ndịisi na-
achị obodo niile nke ala ahụ. 16 Eze Solomọn kpụrụ narị ọta
ọlaedo ukwu abụọ site n'ọlaedo etipịara etipịa. Ọ bụ ọlaedo
nke ịdị arọ ya ruru kilogram isii na ụma itoolu ka eji kpụọ ọta
ọbụla. 17 Ọ kpụkwara narị ọta nta atọ, nke sitere na ọlaedo
etipịara etipịa. Ọ bụ ọlaedo ịdị arọ ya ruru kilogram atọ na
ọkara ka eji kpụọ ọta ọbụla. Eze debere ha n'ụlọeze n'Oke
Ọhịa Lebanọn. 18 Eze mekwara ocheeze dị ukwu nke e ji ọdụ
enyi na ọlaedo a nụchara anụcha machie. 19 Ocheeze ahụ
nwere ihe nrigo isii, o nwere elu dị gburugburu n'azụ ya. E
nwere ebe ntụkwasị aka n'akụkụ abụọ ya, nke nwere oyiyi
ọdụm abụọ guzo n'akụkụ nke ọbụla n'ime ha. 20 Ọdụm iri
na abụọ na-eguzo n'elu ihe nrigo isii ahụ, otu n'akụkụ isi
abụọ nke ihe nrigo ọbụla. Ọ dịkwaghị alaeze ọzọ dị nke e
mere ihe dị otu a nye. 21 Ihe niile Solomọn nwere nke e ji
aṅụ ihe bụ ọlaedo ka e ji mee ha. Ngwongwo niile nke dị
n'ime ụlọeze n'Oke Ọhịa Lebanọn bụkwa ọlaedo a nụchara
anụcha ka e ji kpụọ ha. Ọ dịghị ihe e ji ọlaọcha kpụọ, n'ihi
na-agụnyeghị ọlaọcha dịka ihe ọbụla n'oge Solomọn. 22 Eze
nwere ọtụtụ ụgbọ mmiri e ji azụ ahịa n'oke osimiri, tinyere
ụgbọ nke Hiram. Otu ugbo n'afọ atọ, ka ụgbọ mmiri ndị a
na-alọta, buru ọlaedo, ọlaọcha na ọdụ enyi, enwe na adaka
dị iche iche bata. 23 Eze Solomọn bara ụba n'akụ, nwekwa
amamihe karịa ndị eze niile dị n'ụwa. 24 Ụwa niile na-abịa
ịchọ ihu Solomọn ka ha nụta okwu amamihe nke Chineke
tinyere n'obi ya. 25 Onye ọbụla bịakwutere ya na-ebutere ya
onyinye ịnata ihuọma, ya bụ ngwa ọlaọcha na ọlaedo, uwe dị
iche iche, ngwa agha, ụda dị iche iche, ịnyịnya na ịnyịnya
muul, nke a bụ kwa afọ, kwa afọ. 26 Solomọn chịkọbara ọtụtụ
ụgbọ agha na ịnyịnya dị iche iche. O nwere ụgbọ agha dị
otu puku na narị anọ na ịnyịnya agha dị puku iri na abụọ
n'ọnụọgụgụ, ndị o debere ụfọdụ n'ime ha n'obodo ụgbọ agha
ya ma ndị ọzọ dị na Jerusalem ebe ya onwe ya nọ. 27 Eze
mere ka ọlaọcha baa ụba dịka nkume efu na Jerusalem. O
mekwara ka osisi sida dị ọtụtụ dịka osisi sikamọ nke dị n'ala
ala ugwu dị iche iche. 28 A na-esite n'Ijipt nakwa ala Kue
atụbatara Solomọn ịnyịnya. Ndị ahịa eze na-azụta ha site na
Kue n'ọnụ ahịa a na-ere ha n'oge ahụ. 29 Ha sitere n'Ijipt
tụbata otu ụgbọ agha n'ọnụ ahịa narị shekel ọlaọcha isii,
jirikwa otu narị shekel na iri shekel ise zụta otu ịnyịnya. Ha
zipụkwara ha nye ndị eze niile nke ndị Het na ndị Aram.

11 Ma eze Solomọn hụrụ ọtụtụ ndị inyom mba ọzọ n'anya,
tinyere nwa nwanyị Fero, ha bụ ndị inyom ndị Moab,
ndị Amọn, ndị Edọm, ndị Saịdọn na ndị Het. 2 Ha bụ ndị
sitere na mba ndị ahụ Onyenwe anyị gwara Izrel sị, "Unu
na ha agaghị alụrịtakwa di na nwunye, n'ihi na ha aghaghị
ime ka obi unu gbasoo chi niile ha." Ma, n'agbanyeghị nke a,
Solomọn rapara ha n'ahụ n'ihi ịhụnanya. 3 Ọnụọgụgụ ndị
inyom Solomọn lụrụ dị narị asaa, bụ ndị amụrụ n'obi ndị
eze. O nwekwara ndị iko nwanyị, ọnụọgụgụ ha dị narị atọ.
Ndị inyom ya duhiere obi ya. 4 Mgbe Solomọn ghọrọ agadi,
ndị inyom ndị a duhiere obi ya mee ka ọ gbasoo chi ndị ọzọ,
nke mere na o jikwaghị obi ya niile gbasoo Onyenwe anyị

Chineke ya, dịka Devid bụ nna ya mere. 5 Ọ gbasoro Ashtọret,
bụ chi ndị Saịdọn na Molek, bụ chi rụrụ arụ nke ndị Amọn.
6 N'ụzọ dị otu a, Solomọn mere ihe ọjọọ n'anya Onyenwe
anyị. O soghị ụzọ Onyenwe anyị dịka nna ya Devid si mee
n'ụbọchị niile nke ndụ ya. 7 N'elu ugwu dị n'ọwụwa anyanwụ
Jerusalem, Solomọn wuru ebe dị elu nye Kemosh, chi rụrụ
arụ nke ndị Moab, wuokwara Molek chi rụrụ arụ nke ndị
Amọn. 8 O mekwara otu ihe ahụ nye ndị nwunye ya niile si
mba ọzọ, bụ ndị na-achụ aja nsure ọkụ ihe na-esi isi ụtọ,
na-achụkwa aja nsure ọkụ dị iche iche nye chi niile ha. 9
Onyenwe anyị were iwe dị ukwuu megide Solomọn, n'ihi
na obi ya esitela n'ebe Onyenwe anyị Chineke Izrel nọ pụọ,
bụ onye mere ka ọ hụ ya anya ugboro abụọ. 10 Ọ bụ ezie
na o nyere Solomọn iwu ka ọ ghara ịgbaso chi ndị ọzọ, ma
Solomọn erubeghị isi n'iwu a Onyenwe anyị nyere. 11 Ya
mere, Onyenwe anyị gwara Solomọn okwu sị, "Ebe ọ bụ na i
mere ihe dị otu a, jụ idebe ọgbụgba ndụ m na ụkpụrụ m, nke
m nyere gị idebe, aghaghị m isite n'aka gị dọkapụ alaeze a,
were ya nye otu n'ime ndị na-ejere gị ozi. 12 Ma n'ihi nna gị
Devid agaghị m eme ihe ndị a mgbe ị dị ndụ. Aga m anapụ
nwa gị nwoke alaeze Izrel. 13 Ma agaghị m anapụcha ya
alaeze Izrel niile, kama aga m eme ka ọ bụrụ eze otu ebo
Izrel, n'ihi Devid, na n'ihi Jerusalem, obodo m họpụtara nye
onwe m." 14 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị mere ka onye iro bilie
megide Solomọn. Onye a bụ Hadad onye Edọm, onye sikwa
n'ezinaụlọ ndị eze Edọm. 15 N'oge gara aga, mgbe Devid na-
ebuso ndị Edọm agha, Joab, onyeisi ndị agha, onye gara ili
ndị agha e gburu egbu, tigburu ndị ikom niile nọ n'Edọm. 16
Joab na ndị agha Izrel niile nọgidere n'ebe ahụ ọnwa isii,
tutu ruo mgbe ha gbuchapụrụ ndị ikom niile nọ n'Edọm.
17 Ma Hadad, onye bụ nwantakịrị n'oge ahụ, gbapụrụ ọsọ
gbaga Ijipt, ya na ụfọdụ ndịisi ọchịchị Edọm, ndị jeere nna ya
ozi. 18 Ha sitere n'ala Midia gaa Paran. Site na Paran, ha
duuru ụfọdụ ndị mmadụ, ndị sooro ha gaa Ijipt, jekwuru
Fero eze Ijipt, onye nyere Hadad ụlọ obibi na ala, nyekwa ya
ihe oriri. 19 Hadad hụtara amara n'ihu Fero, nke mere na ọ
kpọnyere ya nwanne nwanyị Tapenes bụ nwunye eze ka ọ
bụrụ nwunye ya. 20 Nwanne Tapenes mụtara ya nwa nwoke
aha ya bụ Genubat, onye Tapenes zụlitere n'ụlọeze. Genubat
biri n'etiti ụmụ Fero. 21 Mgbe Hadad nọ n'Ijipt, ọ nụrụ na
Devid sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ na Joab ọchịagha
ndị agha anwụọkwala, ọ rịọrọ Fero arịrịọ ka o kwenye ka ọ
laghachi n'Edọm. 22 Fero jụrụ ya ajụjụ sị ya, "Gịnị mere i ji
chọọ ịla? O nwere ihe ị chọrọ nke ị na-adịghị enweta n'ebe
a?" Hadad zara sị ya, "O nweghị ihe kọrọ m, kama kwere ka
m laghachi." 23 Nwoke ọzọ Chineke mere ka ọ bụrụ onye
iro Solomọn bụ Rezon nwa Eliada, onye gbapụrụ site n'aka
nna ya ukwu bụ Hadadeza, eze Zoba. 24 Devid lara ndị agha
Zoba n'iyi, Rezon chịkọtara ndị ikom gbara ya gburugburu,
ghọọ onyendu ha, ndị nnupu isi a gara Damaskọs biri n'ebe
ahụ, na-achịkwa n'ebe ahụ. 25 Ogologo ụbọchị niile nke ndụ
Solomọn, Rezon bụ onye iro Izrel, tinyekwara nsogbu nke
Hadad wetaara Izrel. Rezon bụ eze ndị Aram, bụrụkwa onye
na-emegide Izrel. 26 Jeroboam nwa Nebat, onye Ifrem nke
Zereda, otu n'ime ndị ozi Solomọn, biliri megide eze. Nne
ya bụ Zerua, nwanyị di ya nwụrụ anwụ. 27 Nke a bụ akụkọ
banyere otu o siri bilie imegide eze: Solomọn wughariri Milo,
wuziekwa ntipu dị na mgbidi obodo Devid bụ nna ya. 28
Ugbu a Jeroboam, n'onwe ya, bụ dimkpa. Mgbe Solomọn hụrụ
otu nwokorobịa a si arụzi ọrụ ya nke ọma, o mere ya onye
nlekọta ndị ọrụ niile si n'ezinaụlọ Josef. 29 Ma otu ụbọchị,
mgbe Jeroboam si Jerusalem na-apụ, o zutere Ahija onye
amụma, onye Shilo, n'ụzọ, ebe o yi uwe ọhụrụ. Ọ bụkwa naanị
ha abụọ nọ n'ọhịa mgbe ahụ. 30 Mgbe ahụ, Ahija yipụrụ
uwe ọhụrụ nke o yi n'ahụ dọwasịa ya ụzọ iri na abụọ. 31
Mgbe ahụ, ọ gwara Jeroboam sị, "Chịrị iberibe iri nye onwe
gị, n'ihi na otu a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel sịrị, 'Lee,
aga m anapụ Solomọn alaeze a, ma aga m enyekwa gị ebo
iri n'ime ha. 32 Ma aga m ahapụrụ ya otu ebo, n'ihi ohu m
Devid na n'ihi Jerusalem obodo m họpụtara site n'ebo niile
nke Izrel. 33 N'ihi na ha ahapụla m malite ịkpọ isiala nye
Ashtọret, chi nwanyị ndị Saịdọn; na nyekwa Kemosh, chi ndị
Moab; na nye Molek, chi ụmụ Amọn. Ha agbasoghị ụzọ m, ha
emekwaghị ihe ndị ahụ m gụrụ dịka ezi ihe. Ha edebeghị
iwu m na ụkpụrụ m niile dịka Devid nna Solomọn mere. 34
"'Ma agaghị m anapụ alaeze ya ugbu a, n'ihi ohu m Devid,
onye m họpụtara, na onye mere ihe tọrọ m ụtọ. Aga m ahapụ
Solomọn ka ọ nọgide dịka eze ụbọchị ndụ ya niile. 35 Ma aga
m anapụ alaeze ya site n'aka nwa ya, nye gị ebo iri. 36 Nwa
ya ka m ga-enye otu ebo, n'ihi na achọrọ m ka Devid ohu
m nọgide ịbụ eze Jerusalem, obodo m họpụtara nye onwe
m, ebe m mere ka Aha m dịrị. 37 Ma otu ọ dị, gị ka m ga-
ewere. Ị ga-abụkwa onye ga-achị ebe ahụ niile obi gị chọrọ;
i ga-abụ eze Izrel. 38 Ọ bụrụ na i gee ntị mee ihe niile m
ga-enye gị n'iwu, jekwa ije n'irubere m isi, mee ihe ziri ezi
n'anya m, site n'idebe ụkpụrụ niile na iwu niile, dịka ohu
m Devid mere, aga m anọnyere gị. Aga m ewuru gị ụlọ ga-
adịgide dịka m siri wuoro Devid. Aga m enyekwa gị Izrel. 39
Aga m eweda agbụrụ Devid n'ihi ihe a, ma ha agaghị abụ
ndị e wedara n'ala ruo ebighị ebi.'" 40 Solomọn gbalịrị igbu
Jeroboam, ma Jeroboam gbaara ọsọ gbakwuru eze Shishak
nke Ijipt. Ọ nọkwara n'Ijipt ruo mgbe Solomọn nwụrụ. 41 Ma
banyere ihe ndị ọzọ mere n'oge ọchịchị Solomọn, nke bụ,
ihe niile o mere na amamihe o gosipụtara, ọ bụ na-edeghị
ha n'akwụkwọ akụkọ nke Solomọn? 42 Solomọn chịrị Izrel
niile iri afọ anọ na Jerusalem. 43 O sooro nna nna ya ha dina
n'ọnwụ, e lie ya n'obodo Devid bụ nna ya. Rehoboam nwa ya,
ghọkwara eze n'ọnọdụ nna ya.

12 Rehoboam gara Shekem, n'ihi na Izrel niile zukọrọ ebe
ahụ ime ya eze. 2 Mgbe Jeroboam nwa Nebat nụrụ
nke a (ọ ka nọ n'Ijipt ebe ọ gbagara ọsọ ndụ site n'aka eze
Solomọn), o sitere Ijipt lọta. 3 Ya mere, ha ziri ozi kpọọ
Jeroboam, ya na ọgbakọ Izrel niile jekwuru Rehoboam sị ya:
4 "Nna gị boro anyị ibu arọ, ma ugbu a mee ka ibu arọ na
ịyagba arọ a nke o bokwasịrị anyị, dị mfe, anyị ga-ejere gị
ozi." 5 Rehoboam zara ha sị, "Laanụ, ụbọchị atọ gasịa unu
bịaghachikwutenụ m." N'ihi ya ndị ahụ lara. 6 Mgbe ahụ,
eze Rehoboam gara ịnata ndụmọdụ n'aka ndị okenye, bụ
ndị jeere nna ya Solomọn ozi n'oge ọ dị ndụ, sị ha, "Olee
ndụmọdụ unu ga-enye m maka mụ inye ndị a ọsịsa?" 7 Ha
zara ya, "Ọ bụrụ na ị ga-abụ odibo nye ndị a taa, jeere ha
ozi, nyekwa ha ọsịsa dị mma, ha ga-anọgide bụrụ ndị ohu gị
mgbe niile." 8 Ma ọ nabataghị ndụmọdụ ndị okenye nyere
ya, ọ gakwuru ụmụ okorobịa ndị ya na ha tokọrọ, bụkwa ndị
na-ejere ya ozi, ka ha nye ya ndụmọdụ. 9 Rehoboam jụrụ ha
sị, "Gịnị bụ ndụmọdụ unu? Gịnị bụ ọsịsa anyị ga-enye ndị a
na-asị, 'Mee ka ibu arọ nna gị bokwasịrị anyị dị mfe'?" 10

Ụmụ okorobịa ahụ, bụ ndị ya na ha tokọrọ, zaghachiri sị,
“Gwa ndị ahụ sịrị gị, ‘Nna gị bokwasịrị anyị ibu arọ, ma mee
ka ibu anyị dị mfe,’ ị ga-agwa ha, sị, ‘Mkpịsịaka nta dị n’aka
m gbara okpotokpo karịa ukwu nna m. **11** Nna m boro unu
ibu arọ; aga m atụkwasị ihe n’ibu ahụ mee ka ọ dị arọ karịa.
Nna m ji apịpịa dọọ unu aka na ntị, maọbụ akpị ka m ga-eji
mekpaa unu ahụ.’” **12** Mgbe ụbọchị atọ gasịrị, Jeroboam na
ndị Izrel niile bịaghachiri ịnụrụ ọsịsa Rehoboam, dịka eze
kwuru, sị, “Laghachitenụ n’ụbọchị nke atọ.” **13** Eze sara ndị a
okwu n’olu dị ike. Ọ jụrụ ndụmọdụ nke ndị okenye nyere
ya, **14** ma gbasoro ndụmọdụ nke ụmụ okorobịa nyere. Ọ sịrị,
“Nna m mere ka ibu unu dị arọ, aga m eme ka ibu unu dị
arọ karịa. Nna m ji apịpịa dọọ unu aka na ntị, aga m eji akpị
mekpaa unu ahụ.” **15** Ya mere, eze aṅaghị ndị ahụ ntị, n’ihi
mgbanwe nke ọnọdụ niile a sitere n’ebe Onyenwe anyị nọ, ka
e mezuo okwu ahụ Onyenwe anyị gwara Jeroboam nwa Nebat
site n’ọnụ Ahija onye Shilo. **16** Mgbe Izrel niile hụrụ na eze
jụrụ ige ha ntị, ha zaghachiri ya sị, “Olee oke anyị nwere
n’ime Devid? Olee ihe nketa anyị nwere n’ime nwa Jesi? Ndị
Izrel, laanụ n’ụlọ ikwu unu! Gị Devid lekọtakwa ụlọ nke gị.”
Ya mere, ndị Izrel lara n’ụlọ ha. **17** Ma banyere ndị Izrel bi
n’obodo niile nke Juda, Rehoboam gara n’ihu bụrụ eze ha.
18 Eze Rehoboam zipụrụ Adoniram, onyeisi na-elekọta ndị
ọrụ mmanye, ma ndị Izrel niile ji nkume tugbuo ya. Ma eze
Rehoboam jisiri ike gbaba n’ime ụgbọ agha ya, gbalaga laa
Jerusalem. **19** Ya mere, Izrel nọ na nnupu isi megide ụlọ Devid
ruo taa. **20** Mgbe ndị Izrel nụrụ na Jeroboam alaghachitala,
ha ziri ya ozi sị ya pụta n’ihu ọha mmadụ. N’ebe ahụ ka ha nọ
mee ya eze Izrel. Ọ dịghị ebo ọbụla kwenyere iso ụlọ Devid,
karịakwa ebo Juda. **21** Mgbe Rehoboam bịarutere Jerusalem,
ọ kpọkọtara ndị ụlọ Juda niile na ndị ebo Benjamin, ha dị
narị puku na iri asatọ n’ọnụọgụgụ, ụmụ okorobịa ndị tozuru
ịga agha, ka ha gaa buso ụlọ Izrel agha ma weghachitekwa
alaeze n’okpuru ọchịchị Rehoboam, nwa Solomọn. **22** Ma
okwu Chineke rutere Shemaya onye nke Chineke ntị, sị, **23**
“Gwa Rehoboam, nwa Solomọn eze Juda, na ndị Juda niile, na
Benjamin na ndị ọzọ niile, sị ha, **24** Otu a ka Onyenwe anyị
kwuru, ‘Unu agakwala gaa buso ụmụnna unu, bụ ndị Izrel
agha. Laghachinụ, nwoke ọbụla n’ụlọ ya, n’ihi na ọ bụ m na-
eme nke a.’” Ya mere, ha rubere isi n’okwu Onyenwe anyị,
onye ọbụla n’ime ha laghachikwara n’ụlọ ya dịka Onyenwe
anyị nyere n’iwu. **25** Mgbe ahụ, Jeroboam wusiri Shekem
dị n’ala ugwu Ifrem ike, biri n’ebe ahụ. N’ebe ahụ ka o si
pụọ, gaa wuo obodo Peniel. **26** Ma Jeroboam chere n’obi
ya, sị “Ugbu a, ka alaeze nwere ike laghachikwa n’aka ụlọ
Devid. **27** N’ihi na ọ bụrụ na ndị mmadụ gaa ịchụ aja n’ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị nke dị na Jerusalem, obi ha nwere ike
laghachikwuru onyenwe ha, bụ Rehoboam eze Juda. Ha ga-
egbu m, laghachikwuru eze Rehoboam.” **28** Mgbe ọ natachara
ndụmọdụ, eze kpụrụ ụmụ ehi ọlaedo abụọ. Ọ sịrị ndị mmadụ,
“Ọ bụ oke ọrụ nye unu ịgbago Jerusalem. Leenụ chi unu, ndị
Izrel, ndị sitere n’Ijipt kpọpụta unu.” **29** Otu n’ime ha ka o
guzobere na Betel, tinyekwa nke ọzọ na Dan. **30** Ihe a ghọrọ
mmehie dịrị ha, n’ihi na ndị mmadụ na-abịa kpọọ isiala nye
nke dị na Betel ma gaakwa ebe dị anya, dịka Dan, n’ihi ife ehi
ọlaedo nke dị n’ebe ahụ ofufe. **31** Jeroboam wuru ebe ịchụ aja
n’ebe dị elu dị iche iche. Ọ họpụtara ndị nchụaja site n’etiti
ndị Izrel niile, n’agbanyeghị na ha abụghị ndị Livayị. **32** O
hiwere mmemme a na-eme n’ụbọchị nke iri na ise n’ọnwa
nke asatọ, dịka mmemme a na-eme na Juda. Ọ chụkwara aja
n’ebe ịchụ aja. O mere nke a na Betel, chụọrọ ụmụ ehi ọlaedo
ahụ ọ kpụrụ aja. O tinyere ndị nchụaja n’ọrụ n’ebe niile dị elu
nke o mere ka ha dịrị na Betel. **33** N’ụbọchị nke iri na ise,
n’ọnwa asatọ, bụ ọnwa nke ya onwe ya chepụtara, ọ chụrụ
aja dị iche iche n’elu ebe ịchụ aja o wuru na Betel. Ya mere, o
hiwere mmemme a ka ọ dịịrị ndị Izrel niile; ya onwe ya kwa
gara chụọ aja onyinye dị iche iche n’elu ebe ịchụ aja.

13 Otu onye nke Chineke si Juda bịa Betel, site n’okwu nke
Onyenwe anyị oge Jeroboam guzo n’ebe ịchụ aja ka ọ
chụọ aja. **2** O tiri mkpu n’oke olu megide ebe ịchụ aja ahụ
dịka okwu Onyenwe anyị si dị, “Ebe ịchụ aja, ebe ịchụ aja! Otu
a ka Onyenwe anyị na-ekwu: ‘A ga-amụ otu nwa nwoke n’ụlọ
Devid, aha ya ga-abụ Josaya. Ọ ga-eji ndị nchụaja niile nke
ebe dị elu, bụ ndị na-achụ aja n’elu gị, chụọ aja n’elu gị. A ga-
esurekwa ọkpụkpụ ndị mmadụ ọkụ n’elu gị.’” **3** N’ụbọchị
ahụ, onye nke Chineke ahụ kwuru okwu banyere ihe ịrịbama
ga-emezu. O kwuru sị, “Nke a bụ ihe ịrịbama Onyenwe anyị ji
emesi okwu ya ike: Ebe ịchụ aja a ga-agbawa ụzọ abụọ. Ntụ dị
n’elu ya ga-awụsasị n’ala.” **4** Mgbe eze Jeroboam nụrụ ihe
onye nke Chineke ahụ kwuru megide ebe ịchụ aja Betel, o
setịpụrụ aka ya site n’ebe ịchụ aja ahụ sị, “Jidenụ nwoke a!”
Ma aka ahụ ọ setịpụrụ tụgide nwoke ahụ kpọnwụrụ na o
nwekwaghị ike iweghachi ya azụ ọzọ. **5** Ọzọkwa, ebe ịchụ
aja ahụ gbawara abụọ, ntụ dị n’elu ya wụsịkwara n’ala dịka
ihe ịrịbama nke onye amụma Chineke nyere, site n’okwu
Onyenwe anyị. **6** Mgbe ahụ, eze sịrị onye nke Chineke ahụ,
“Biko, rịọọ Onyenwe anyị Chineke gị, kpekwara m ekpere ka
e nyeghachi m aka m.” Ya mere, onye nke Chineke ahụ rịọrọ
Onyenwe anyị site n’ekpere, emekwara ka aka eze dịghachi
dịkwa ka ọ dị na mbụ. **7** Emesịa, eze gwara onye nke Chineke
ahụ okwu sị, “Soro m gaa n’ụlọ m. Aga m enye gị ihe oriri,
nyekwa gị onyinye.” **8** Ma onye nke Chineke ahụ zara eze
sị, “Ọ bụrụ na i nye m ọkara ihe niile i nwere, agaghị m
eso gị baa n’ime ụlọ gị. Agaghị m erikwa nri gị maọbụ ṅụọ
mmiri n’ebe a. **9** N’ihi na-enyere m iwu site n’okwu Onyenwe
anyị, sị, ‘Erila nri, aṅụkwala mmiri, esitekwala ụzọ i si gaa
laghachi.’” **10** Ya mere, o sitere n’ụzọ ọzọ lawa, nke na-abụghị
ụzọ o si bịa Betel. **11** Ma o nwere otu onye amụma bụ agadi bi
na Betel. Onye ụmụ ya bịara kọọrọ ihe niile onye nke Chineke
ahụ mere n’ụbọchị ahụ na Betel, ha kọkwaara nna ha ihe niile
ọ gwara eze. **12** Nna ha jụrụ ha, “Olee ụzọ ọ gara?” Ụmụ ya
ndị ikom ziri ya ụzọ nke onye nke Chineke ahụ si Juda gara.
13 Mgbe ahụ, ọ sịrị ụmụ ya ndị ikom, “Jikekwaranụ m ịnyịnya
ibu m.” Ha jikekwaara ya ịnyịnya ibu, ọ nọkwasịrị n’elu ya. **14**
Ọ gbasooro onye nke Chineke n’azụ, ọ hụrụ ya ka ọ nọ ala
n’okpuru osisi ook, Ọ sịrị ya, “Ọ bụ gị bụ onye nke Chineke
ahụ si Juda bịa?” Ọ zara, “E, ọ bụ mụ onwe m.” **15** Onye
amụma ahụ sịrị ya, “Soro m ka anyị gaa n’ụlọ m, ka i rie nri.”
16 Ma ọ sịrị, “Apụghị m iso gị laghachi azụ, maọbụ rie nri, ma
ọ bụkwa ṅụọ mmiri ọbụla n’ebe a. **17** N’ihi na a gwara m site
n’okwu Onyenwe anyị sị, ‘Erikwala nri maọbụ ṅụọ mmiri
n’ebe ahụ, maọbụ soro ụzọ ị si gaa lọtakwa.’” **18** Ma onye nke
ọzọ sịrị ya, “Mụ onwe m bụkwa onye amụma dịka gị, mmụọ
ozi zikwara m ozi site n’okwu Onyenwe anyị sị, ‘Kpọrọ ya ka
o soro gị laghachi n’ụlọ gị, ka o rie nri, ṅụọkwa mmiri.’” (Ma
ọ gwara ya okwu ụgha.) **19** Ya mere, nwoke nke Chineke ahụ
soro ya laghachi rie nri, ṅụọkwa mmiri. **20** Ma mgbe ha abụọ

nọdụ na-eri ihe na tebul, okwu Onyenwe anyị rutere onye
amụma agadi ahụ ntị, bụ onye mere ka ọ lọghachi azụ. 21
Ọ kpọrọ onye nke Chineke ahụ si Juda bịa sị ya, “Otu a ka
Onyenwe anyị na-ekwu, ‘N’ihi na ị nupula isi n’okwu ọnụ
Onyenwe anyị, hapụ idebe iwu Onyenwe anyị Chineke gị
nyere gị. 22 Ị laghachikwara n’ebe a, rie nri, ṅụọkwa mmiri,
bụ ebe ọ gwara gị sị gị, erila nri, aṅụkwala mmiri. Ya mere,
agaghị eli ozu gị n’ala ili nna gị ha.’” 23 Mgbe onye nke
Chineke ahụ risiri nri, ṅụọkwa ihe ọṅụṅụ, ha kwadooro ya
ịnyịnya ibu nke onye amụma ahụ kpọghachiri ya azụ. 24
Dịka ọ na-alaghachi, otu ọdụm zutere ya n’ụzọ, dọgbuo ya.
Ma ọ hapụrụ ozu ya ka ọ tọgbọrọ n’okporoụzọ, ma ịnyịnya
ibu ya ma ọdụm ahụ dọgburu nwoke ahụ guzokwa n’akụkụ
ozu ya. 25 Ndị mmadụ na-agafe hụrụ ozu ahụ ka ọ tọgbọrọ
n’ụzọ, hụkwa ka ọdụm ahụ guzo n’akụkụ ya. Ndị a gara kọọ
akụkọ ihe ha hụrụ n’ụzọ n’obodo ebe onye amụma agadi
ahụ bi. 26 Mgbe onye amụma ahụ mere ka ọ laghachi azụ
nụrụ ihe mere, ọ sịrị, “Ọ bụ onye nke Chineke ahụ nupuru
isi n’okwu Onyenwe anyị. Onyenwe anyị enyefeela ya n’aka
ọdụm, nke dọgburu ma gbukwaa ya, dịka okwu Onyenwe
anyị dọrọ ya aka na ntị.” 27 Mgbe ahụ, ọ sịrị ụmụ ya ndị
ikom, “Jikekwaranụ m ịnyịnya ibu.” Ha mere otu a. 28 Ọ pụrụ
gaa chọta ozu nwoke ahụ ka ọ tọgbọrọ n’ụzọ. Ịnyịnya ibu ya
na ọdụm ahụ guzokwa n’akụkụ ozu ahụ. Ọdụm erighị anụ
nwoke ahụ, ọ dọgbukwaghị ịnyịnya ibu ahụ. 29 Onye amụma
agadi ahụ buliri ozu onye nke Chineke ahụ dọkwasị ya n’elu
ịnyịnya ibu ya, buru ya bughachi ya n’obodo, n’ihi iruru ya
ụjụ, nakwa ili ya. 30 O liri ozu onye nke Chineke ahụ n’ili nke
aka ya. Mgbe o liri ya, ọ kwara akwa sị, “Ewoo nwanna m!”
31 Mgbe o lisiri ya, ọ gwara ụmụ ya ndị ikom sị, “Mgbe m
nwụrụ, lienụ m n’otu ili a e liri onye nke Chineke; doonụ
ọkpụkpụ m ka ọ dịrị n’akụkụ ọkpụkpụ ya. 32 N’ihi na ozi ahụ
niile o ziri site n’okwu Onyenwe anyị megide ebe ịchụ aja dị
na Betel, na megidekwa ebe ụlọ arụsị niile dị n’ebe dị elu
n’obodo Sameria aghaghị imezu.” 33 N’agbanyeghị ihe ndị a
niile, Jeroboam esiteghị n’ụzọ ọjọọ ya tụgharịa. Kama ọ gara
n’ihu họpụta ndị nchụaja maka ebe niile dị elu site n’etiti
ndị mmadụ efu. Onye ọbụla chọrọ ị bụ onye nchụaja ka o
doro nsọ maka ije ozi n’ebe niile dị elu. 34 Nke a bụ mmehie
ezinaụlọ Jeroboam. Ọ bụ ya mere alaeze Jeroboam ji daa,
meekwa ka e kpochapụ ya n’elu ụwa.

14 N’oge a, Abija nwa Jeroboam nọ n’ọrịa nke dị ukwuu.
2 N’ihi ya, Jeroboam sịrị nwunye ya, “Gaa, jikwaa onwe
gị n’ụzọ mmadụ na-enweghị ike ịmata na ị bụ nwunye
Jeroboam. Ị ga-ejekwa Shaịlo, Ahija onye amụma nọ n’ebe
ahụ, bụ nwoke ahụ gwara m okwu na m ga-abụ eze ndị nke a.
3 Chịrịkwa ogbe achịcha iri, na achịcha nta ole na ole, na
otu karama mmanụ aṅụ, jekwuru ya. Ọ ga-agwa gị ihe ga-
eme banyere nwantakịrị a.” 4 Nwunye Jeroboam mere ihe o
kwuru, o biliri jee n’ụlọ Ahija na Shaịlo. Ahija bụ agadi nwoke
n’oge a. Ọ naghị ahụkwa ụzọ n’ihi nka ọ kara. 5 Ma Onyenwe
anyị agwalarị Ahija okwu sị ya, “Nwunye Jeroboam na-abịa
ịjụta ase n’aka gị banyere nwa ya nwoke ahụ na-adịghị ike,
ọsịsa dị otu a ka i ganye ya. Mgbe ọ ga-abịa ịhụ gị ọ ga-eme
onwe ya dịka ọ bụghị nwunye Jeroboam.” 6 Mgbe Ahija nụrụ
ụda nzọ ụkwụ ya ka ọ na-abata n’ọnụ ụzọ, ọ kpọrọ ya oku sị
ya, “Bata, nwunye Jeroboam. Gịnị mere i ji jie ejiji dịka onye
ọzọ? Enwere m akụkọ ọjọọ m ga-akọrọ gị 7 Ga gwa Jeroboam
sị ya, Otu a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel kwuru, ‘Esi m
n’etiti ndị m welie gị elu, mee gị ka ị bụrụ onye ga-achị ndị
m, bụ Izrel. 8 Adọwapụrụ m alaeze Izrel site n’ụlọ Devid nye
gị ya, ma ị geghị ntị n’iwu m, maọbụ debe ha dịka ohu m
Devid debere ihe niile m nyere ya n’iwu. Onye echiche obi ya
na ihe na-atọ obi ya ụtọ mgbe niile bụ idebe iwu m, na ime
ihe ziri ezi n’anya m. 9 Ma ihe ọjọọ i mere adịla ukwuu karịa
nke ndị niile bu gị ụzọ bụrụ eze mere. Ị kpụọlara onwe gị chi
ndị ọzọ, chi ndị e ji ọla kpụọ, si otu a kpasuo m iwe, gbakụta
m azụ gị. 10 “‘N’ihi ihe ndị a, aga m eme ka ihe ọjọọ bịakwasị
ezinaụlọ Jeroboam. Aga m ekpochapụkwa ụmụ ndị ikom gị
niile, ma ndị ohu, ma ndị nwe onwe ha nọ n’ala Izrel. Aga m
ekpochapụkwa ụlọ Jeroboam dịka mmadụ si ekpochapụ nsị
anụ, ruo mgbe e kpochapụrụ ha niile. 11 Nkịta ga-eri ozu ndị
nke Jeroboam ndị nwụrụ n’ime obodo, ma ndị nwụrụ n’ọhịa
ka anụ ufe nke eluigwe ga-eri ozu ha. Onyenwe anyị ekwuola
ya.’ 12 “Ma gị onwe gị, Laa n’ụlọ gị. Mgbe ị na-azọbanye
ụkwụ gị n’obodo, nwokorobịa ahụ ga-anwụ. 13 Ndị Izrel niile
ga-akwa akwa n’ihi ya lie ya. Ọ bụ naanị ya bụ onye a ga-
eli eli, n’ihi na n’ime ezinaụlọ Jeroboam, ọ bụ naanị n’ime
nwokorobịa a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel chọtara ihe
dị mma. 14 “Ma Onyenwe anyị ga-emekwa ka eze ọzọ bilie
n’Izrel, onye ga-ekpochapụ ezinaụlọ Jeroboam niile. O bidola
taa, e, ma ugbu a kwa! 15 Onyenwe anyị ga-eti Izrel ihe, mee
ka ọ maa jijiji dịka osisi achara nke ikuku na-ebugharị n’ime
mmiri. Ọ ga-ehopu Izrel site n’ezi ala o nyere nna nna ha,
fesaa ha n’ofe osimiri Yufretis, n’ihi na ha akpasuola iwe
Onyenwe anyị site n’iguzobe ogidi ofufe Ashera. 16 Ọ ga-
agbakụta Izrel azụ n’ihi mmehie Jeroboam mere, ma meekwa
ka Izrel niile soro ya mehie.” 17 Mgbe ahụ, nwunye Jeroboam
biliri laghachi Tịaza. Ma nwokorobịa ahụ nwụrụ mgbe ọ na-
azọbata ụkwụ ya n’ọnụ ụzọ ụlọ ha. 18 Ha liri ya, ndị Izrel
niile rukwara ụjụ n’ihi ya, dịka okwu Onyenwe anyị si dị,
nke o kwuru site n’ọnụ Ahija, onye amụma. 19 Ihe niile
ọzọ Jeroboam mere, na ihe niile banyere ibu agha ya niile,
na ọtụtụ ihe ọzọ dị iche iche banyere ọchịchị ya, ka e dere
n’akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel mere. 20 Jeroboam chịrị
Izrel iri afọ abụọ na abụọ. O sooro ndị nna nna ya ha dina
n’ọnwụ, nwa ya Nadab ghọrọ eze n’ọnọdụ ya. 21 N’oge a,
Rehoboam nwa Solomọn, bụ eze Juda. Ọ gbara iri afọ anọ
na otu mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị afọ iri na asaa na
Jerusalem, bụ obodo ahụ Onyenwe anyị họọrọ site n’etiti ebo
niile nke Izrel, bụ ebe ọ ga-akpọkwasị Aha ya. Aha nne ya
bụ Naama, onye Amọn. 22 Mgbe ahụ, ndị Juda mehiekwara
megide Onyenwe anyị. Ha sitere n’ọtụtụ mmehie ha mere,
nke karịrị mmehie nke ndị nna nna ha ochie mere, kpasuo
ekworo ya. 23 Ha wukwara nye onwe ha ebe ịchụ aja na ogidi
arụsị n’elu ugwu niile, na ogidi chi Ashera, na n’okpuru osisi
ọbụla akwụkwọ ndụ dị n’elu ya. 24 E nwere ndị ikom akwụna
n’ala ahụ, ndị nọ n’ụlọ arụsị ha dị iche iche. Ndị mmadụ
mere ụdị ihe arụ ahụ nke ndị mba niile ndị ahụ na-eme, bụ
mba ndị ahụ Onyenwe anyị sitere n’ihu ndị Izrel chụpụ. 25
N’afọ nke ise, nke ọchịchị eze Rehoboam, Shishak, eze Ijipt,
busoro Jerusalem agha. 26 O bukọrọ akụ niile dị n’ime ụlọ
Onyenwe anyị, na akụ niile dịkwa n’ụlọeze. Ọ kwakọọrọ ihe
niile, werekwa ọta ọlaedo niile ndị ahụ Solomọn kpụrụ. 27
Ma eze Rehoboam kpụrụ ọta bronz i ji dochie ndị ahụ, nyefee
ha n’aka ndịisi ndị nche, bụ ndị na-eche n’ọnụ ụzọ ụlọeze
nche ka a lekọta ha anya. 28 Mgbe ọbụla eze na-aga n’ụlọnsọ

ukwu Onyenwe anyị, ndị nche na-ebu ọta ndị ahụ, emesịa, ha
na-ebughachikwa ha n'ime ụlọ ndị nche. **29** Ma banyere ihe
ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Rehoboam, na ihe niile o
mere, ọ bụ na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ndị eze Juda? **30**
Agha dịgidere n'etiti Rehoboam na Jeroboam ụbọchị niile nke
ndụ ha. **31** Rehoboam sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ,
e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Aha nne ya bụ Naama,
onye Amọn. Abija nwa ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya.

15 Abija malitere ịbụ eze Juda, n'afọ iri na asatọ nke
ọchịchị eze Jeroboam nwa Nebat. **2** Ọ chịrị afọ atọ na
Jerusalem. Aha nne ya bụ Maaka, nwa nwanyị Abishalom. **3** O
mere mmehie niile nna ya mere n'ihu ya; o jighị obi zuruoke
gbasoo Onyenwe anyị Chineke ya, dịka obi nna nna ya Devid
dị. **4** Ma n'ihi Devid, Onyenwe anyị Chineke ya nyere ya
oriọna na Jerusalem, site na-ime ka nwa ya nwoke nọchie
ọnọdụ ya nakwa ime ka Jerusalem guzosie ike. **5** N'ihi na
Devid mere ihe ziri ezi n'anya Onyenwe anyị, ọ dighịkwa iwu
Onyenwe anyị ọbụla nke ọ na-edebeghị n'ụbọchị ndụ ya niile,
ma ọ bụghị naanị ihe banyere okwu Ụraya, onye Het. **6** Agha
dị n'etiti Abija na Jeroboam n'ụbọchị niile nke ndụ Abija. **7**
Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Abija, o bụ
na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ndị eze Juda? Agha dịgidere
n'etiti Abija na Jeroboam. **8** Abija sooro nna nna ya ha dina
n'ọnwụ, e lie ya n'obodo Devid. Asa, nwa ya nwoke ghọrọ
eze n'ọnọdụ ya. **9** N'afọ nke iri abụọ nke ọchịchị Jeroboam
eze Izrel, ka Asa ghọrọ eze Juda. **10** Ọ chịrị iri afọ anọ na
otu na Jerusalem. Aha nne nne ya bụ Maaka, nwa nwanyị
Abishalom. **11** Asa mere ihe ziri ezi n'anya Onyenwe anyị
dịka Devid nna ya mere. **12** O sitere n'ala ahụ niile chụpụ ndị
ikom akwụna ụlọ arụsị niile, wezugakwa arụsị niile nke ndị
nna nna ya ha mere. **13** Ọ chụdakwara ọbụladị nne nne ya
bụ Maaka, site n'ọnọdụ ya dịka nne eze, n'ihi na ọ kpụrụ
ihe arụ, ogidi Ashera maka iji fee ya ofufe. Asa gbuturu ya
kpọọ ya ọkụ na ndagwurugwu iyi Kidrọn. **14** Ọ bụ ezie na
o wezugaghị ugwu niile dị elu, ma Asa ji obi zuruoke jere
Onyenwe anyị ozi n'oge ndụ ya niile. **15** O webatara n'ime
ụlọnsọ Onyenwe anyị ọlaọcha na ọlaedo na ihe niile nke nna
ya na ya onwe ya doro nsọ. **16** Ma agha dịgidere n'etiti Asa
na Baasha, eze Izrel ụbọchị ọchịchị ha niile. **17** Baasha eze
Izrel, busoro Juda agha, wuchie Rema igbochi onye ọbụla na-
apụ apụ maọbụ onye na-abata abata n'oke ala Asa, eze Juda.
18 Mgbe ahụ, Asa chịịrị ọlaọcha na ọlaedo niile dị n'ụlọakụ
ụlọnsọ Onyenwe anyị, na ndị dị n'ụlọeze ya, nyefee ya n'aka
ndị ozi ya ka ha chịrị ha zigara Ben-Hadad, nwa Tabrimọm,
nwa Hezion, bụ eze Aram, onye na-achị na Damaskọs, sị, **19**
"Biko, ka anyị gbaa ndụ dịka nna m na nna gị mere. Lee,
ana m ezitere gị onyinye ọlaọcha na ọlaedo. Ugbu a, mebie
ọgbụgba ndụ dị n'etiti gị na Baasha, bụ eze Izrel, ka o si n'ebe
m nọ wezuga onwe ya." **20** Ben-Hadad kwenyere eze Asa, zipụ
ndị ọchịagha ndị agha ya ka ha gaa buso obodo Izrel niile
agha. Ọ lụgburu Ijon, Dan, Ebel-Bet-Maaka na ala Kineret
niile, tinyere ala niile nke ndị Naftalị. **21** Mgbe Baasha nụrụ
nke a, ọ kwụsịrị iwu Rema, laghachi biri na Tịaza. **22** Mgbe
ahụ, eze Asa nyere iwu zigara ndị Juda niile, na ọ dịghị onye
iwu ahụ hapụrụ, ha bịara bupusịa nkume na osisi niile dị
na Rema, nke Baasha ji na-ewu ihe n'ebe ahụ. Eze Asa ji
ihe ndị a wulie Geba nke Benjamin, wuokwa Mizpa. **23** Ma
banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Asa, na ihe niile
ọ rụpụtara na obodo niile ndị o wuru, ọ bụ na e deghị ha
n'akwụkwọ akụkọ ihe e mere n'oge ndị eze Juda? Ma ọ rịara
ọrịa nke metụtara ụkwụ ya abụọ, mgbe o mere agadi. **24** Asa
sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya n'ebe e liri
ha, n'obodo Devid, bụ nna ya. Jehoshafat nwa ya ghọrọ eze
n'ọnọdụ ya. **25** Nadab, nwa Jeroboam, malitere ịbụ eze Izrel,
n'afọ nke abụọ nke Asa, eze Juda. Ọ chịrị Izrel afọ abụọ. **26** O
mere ihe dị njọ n'anya Onyenwe anyị. Ọ gbasoro ụzọ niile
nke nna ya ma na-emekwa otu mmehie ahụ nke nna ya ji
duba Izrel n'ime mmehie. **27** Baasha nwa Ahija, onye si n'ebo
Isaka gbara izu ọjọọ megide ya. O tidara ya na Gibeton, n'otu
obodo ndị Filistia, mgbe Nadab na ndị Izrel niile nọchibidoro
ya. **28** Baasha gburu Nadab, nọchie ọnọdụ ya dịka eze, n'afọ
nke atọ nke ọchịchị Asa, eze Juda. **29** Ngwangwa, mgbe ọ
malitere ọchịchị ya, o gburu ndị ezinaụlọ Jeroboam niile. O
kweghị ka onye ọbụla na-eku ume fọdụ, kama ọ lara ha niile
n'iyi, dịka okwu Onyenwe anyị kwuru site n'ọnụ onyeozi ya,
bụ Ahija onye Shilo. **30** Ihe ndị a mere n'ihi mmehie niile
Jeroboam mere, nke o mere ka Izrel mee, nakwa n'ihi na ọ
kpasuru Onyenwe anyị, bụ Chineke Izrel iwe. **31** Ma banyere
ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Nadab, o bụ na e deghị
ha n'akwụkwọ akụkọ ihe mere n'oge ndị eze Izrel? **32** Ma
agha dịgidere n'etiti Asa na Baasha, eze Izrel, ụbọchị ọchịchị
ha niile. **33** N'afọ nke atọ nke Asa, eze Juda, Baasha nwa Ahija
ghọrọ eze ndị Izrel niile na Tịaza. Ọ chịrị iri afọ abụọ na abụọ.
34 O mere ọtụtụ ihe dị njọ n'anya Onyenwe anyị. Ọ gbasoro
ụzọ ọjọọ niile nke Jeroboam, jeekwa ije n'ime otu mmehie
ahụ nke Jeroboam dubara ndị Izrel ime.

16 Mgbe ahụ, ozi Onyenwe anyị sitere n'ọnụ Jehu, nwa
Hanani banyere Baasha, eze Izrel sị ya, **2** "Esi m n'aja
welie gị elu, mee gị onye ọchịchị ndị m Izrel. Ma i jeela ije
n'ụzọ ọjọọ niile nke Jeroboam. I meela ka ndị m bụ Izrel
mmehie, si otu a kpasuo m iwe site na mmehie ha. **3** Ya
mere, aga m ekpochapụ Baasha na ezinaụlọ ya, m ga-emekwa
ụlọ gị ka ọ dịka ụlọ Jeroboam, nwa Nebat. **4** Onye ọbụla nke
metụtara Baasha nke nwụrụ n'ime obodo ka nkịta ga-eri ozu
ya, ma ndị nwụrụ n'ọhịa ka anụ ufe nke eluigwe ga-eri ozu
ha." **5** Akụkọ niile banyere ọrụ Baasha rụrụ, na ibu agha
ya niile, e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ọrụ ndị eze Izrel? **6**
Baasha sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya na
Tịaza. Ela, nwa ya nwoke, nọchiri ọnọdụ ya dịka eze. **7** Ma
ozi Onyenwe anyị si n'ọnụ Jehu onye amụma, nwa Hanani
bịara Baasha na ndị ezinaụlọ ya n'ihi ihe ọjọọ niile o mere, si
otu a kpasuo Onyenwe anyị iwe. Ọ bụ ezie na ọ maara na
Onyenwe anyị kpochapụrụ ezinaụlọ Jeroboam n'ihi ihe ọjọọ o
mere, ma Baasha gara n'ihu mee ihe ọjọọ. **8** Ela, nwa Baasha,
malitere ịbụ eze Izrel n'iri afọ abụọ na isii nke ịbụ eze Asa,
eze Juda. Ma naanị afọ abụọ ka ọ chịrị dịka eze na Tịaza. **9**
Mgbe ahụ, Zimri, ọchịagha na-achị ọkara ụgbọala agha eze,
gbara izuzu megide ya. N'oge a, Ela nọ na-aṅụ mmanya na
Tịaza, n'ụlọ Aza, onye na-elekọta ụlọeze dị n'obodo ahụ. Ọ
ṅụkwara mmanya ahụ ṅụbiga ya oke. **10** Zimri batara kụdaa
ma gbukwaa ya. Ọ bụ n'iri afọ abụọ na asaa nke ọchịchị Asa,
eze Juda. Ọ bụụrụ eze n'ọnọdụ ya. **11** Ngwangwa ọ ghọrọ eze,
nọkwasị n'ocheeze ya, o gburu mmadụ niile nọ n'ezinaụlọ
Baasha. Ọ hapụghị ọ bụladị otu nwoke. O gburu ikwu na ibe
Baasha, na ndị enyi ya niile. **12** Ya mere, Zimri kpochapụrụ
ndị ezinaụlọ niile Baasha, n'usoro okwu Onyenwe anyị kwuru

megide Baasha site n'ọnụ onye amụma ya bụ Jehu. 13 N'ihi
mmehie niile nke Baasha na nwa ya Ela mere, na nke ha ji mee
ka Izrel mehie, bịakwa kpasuo iwe Onyenwe anyị bụ Chineke
Izrel, site n'arụsị ha niile na-abaghị uru. 14 Akụkọ banyere
ọchịchị Ela, na ihe niile o mere e deghị ha n'akwụkwọ ọchịchị
ndị eze Izrel? 15 N'afọ nke iri abụọ na asaa nke ọchịchị Asa,
eze Juda, ka Zimri chịrị ụbọchị asaa na Tịaza. N'oge a, ndị
agha Izrel mara ụlọ ikwu na Gibeton, obodo ndị Filistia na-
ebu agha. 16 Mgbe ha nụrụ na Zimri egbuola eze ha, ha niile
kwekọtara mee Omri eze ọhụrụ ha. Omri bụ onyeisi agha
ndị agha Izrel niile. 17 N'ihi nke a, Omri duuru ndị agha
ahụ nọ na Gibeton bịa ibuso Tịaza, isi obodo Izrel agha. 18
Mgbe Zimri hụrụ na-adọtala obodo ahụ n'agha, ọ banyere
n'ụlọ elu dị n'ụlọeze, sunye onwe ya na ụlọeze ahụ ọkụ. O
si otu a nwụọ, 19 n'ihi na Zimri n'onwe ya mere ihe ọjọọ
n'anya Onyenwe anyị dịka Jeroboam. Ọ kpọrọ isiala nye arụsị,
dubakwa ụmụ Izrel n'ime mmehie. 20 Akụkọ banyere Zimri
na ihe ọjọọ niile o mere e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ọchịchị
ndị eze Izrel? 21 Ma n'oge a, ndị Izrel kere onwe ha ụzọ abụọ
maka onye ga-abụ eze ha. Otu ụzọ dịnyeere Omri, ndị nke
ọzọ dịnyeere Tibni, nwa Ginat. 22 Ma ndị dịnyeere Omri
dị ike karịa ndị dịnyeere Tibni, nwa Ginat. Ya mere, Tibni
nwụrụ. Omri ghọkwara eze Izrel. 23 Asa, eze Juda anọọla iri
afọ atọ na otu dịka eze mgbe Omri malitere ịbụ eze Izrel.
Omri chịrị Izrel afọ iri na abụọ, afọ isii n'ime afọ ndị a na
Tịaza. 24 Omri zụrụ ala ugwu ugwu a na-akpọ Sameria site
n'aka Shema, kwụọ ya talenti ọlaọcha abụọ. O wuru obodo
ọhụrụ n'ugwu ahụ gụọ aha ya Sameria, n'ihi na aha onyenwe
ala ahụ na mbụ bụ Shema. 25 Ma Omri mere ihe ọjọọ n'anya
Onyenwe anyị karịa ndị eze Izrel niile buru ya ụzọ. 26 Ọ
kpọrọ isiala nye arụsị, dịka Jeroboam nwa Nebat mere. O
dubakwara ndị Izrel n'ime mmehie. N'ihi nke a o mere ka iwe
wee Onyenwe anyị, Chineke Izrel, n'ihi arụsị nzuzu ha. 27
Akụkọ ihe niile Omri mere, ọ bụ na e deghị ha n'akwụkwọ
akụkọ ọchịchị ndị eze Izrel? 28 Omri sooro ndị nna nna ya ha
dina n'ọnwụ, e lie ya na Sameria. Ehab, nwa ya ghọrọ eze
n'ọnọdụ ya. 29 N'afọ nke iri atọ na asatọ nke ọchịchị eze Asa
na Juda, ka Ehab, nwa Omri, malitere ịchị dịka eze n'Izrel.
Ọ chịrị ndị Izrel iri afọ abụọ na abụọ na Sameria. 30 Ehab
nwa Omri mere ihe ọjọọ n'anya Onyenwe anyị karịa ndị eze
niile buru ya ụzọ. 31 Ọ bụghị naanị na ọ gụrụ mmehie niile
Jeroboam nwa Nebat mere dị ka ihe dị nta, kama ọ gara n'ihu
lụọ Jezebel, nwa nwanyị Etbaal, eze ndị Saịdọn. O bidokwara
ịkpọ isiala nye arụsị Baal, na ife ya ofufe. 32 O guzobere ebe
ịchụ aja nye Baal, n'ụlọ arụsị Baal nke o wuru na Sameria. 33
Ehab manyere ogidi chi Ashera, si otu a kpasuo Onyenwe
anyị bụ Chineke nke Izrel iwe karịa otu ndị eze Izrel niile
bu ya ụzọ chịa si mee. 34 Mgbe Ehab na-achị, ka Hiel, onye
Betel, wughachiri obodo Jeriko. Ọkpara ya bụ Abiram nwụrụ,
mgbe ọ tọrọ ntọala obodo ahụ, ka ọ guzobere ọnụ ụzọ ama ya
ọtọ, nwa ya nwoke nke nta aha ya bụ Segub nwụrụ, imezu
okwu Onyenwe anyị kwuru site n'ọnụ Joshua nwa Nun.

17 Ugbu a, Ịlaịja onye Tishbe, onye si obodo Tishbe, nke
dị n'ala Gilead, sịrị Ehab, "Eji m aha Onyenwe anyị
Chineke Izrel dị ndụ, onye m na-efe na onye m na-ejere ozi
na-agwa gị na igirigi agaghị ada, mmiri agaghị ezo ọzọ n'afọ
ndị a na-abịa karịa ma ọ bụghị naanị site n'okwu ọnụ m!"
2 Okwu Onyenwe anyị rutere Ịlaịja ntị, sị ya, 3 "Si n'ebe a
pụọ. Soro ụzọ ọwụwa anyanwụ, gaa zoo onwe gị n'akụkụ iyi
Kerit, n'akụkụ ọwụwa anyanwụ ya, nke bụ n'ihu Jọdan. 4
Nọdụ n'ebe ahụ ṅụọ mmiri si n'iyi ahụ, riekwa nri ọbụla ụmụ
ugolọma ga-ebutere gị, n'ihi na enyela m ha iwu ka ha nye
gị nri." 5 O mere ihe Onyenwe anyị gwara ya ka o mee. Ọ
gara n'akụkụ iyi nta Kerit n'akụkụ ọwụwa anyanwụ Jọdan
nọrọ n'ebe ahụ. 6 Ugolọma na-ebutere ya achịcha na anụ,
ụtụtụ na anyasị niile. Ọ na-aṅụkwa mmiri site n'iyi ahụ. 7 Ma
mgbe ụbọchị ụfọdụ gasịrị, mmiri ahụ tara, n'ihi na mmiri
adịghị ezokwa n'ala ahụ. 8 Okwu Onyenwe anyị bịakwutere
ya, 9 "Bilie, jee Zarefat, obodo dị Saịdọn nso, biri n'ebe ahụ.
O nwere otu nwanyị di ya nwụrụ, onye m nyere iwu ka o nye
gị nri." 10 Ịlaịja biliri jee Zarefat. Mgbe o ruru ọnụ ụzọ ama e
si abanye obodo ahụ, ọ hụrụ otu nwanyị di ya nwụrụ ka ọ nọ
na-achịkọta nkụ. Ịlaịja kpọrọ ya oku sị ya, "Biko, kutere m
ntakịrị mmiri n'iko ka m ṅụọ." 11 Mgbe nwanyị ahụ na-aga
ikute mmiri ahụ, Ịlaịja kpọrọ ya oku ọzọ sị ya, "Biko, wetara
m otu iberibe achịcha ka m taa." 12 Ma nwanyị ahụ zara
sị ya, "Dịka Onyenwe anyị Chineke na-adị ndụ, enweghị m
achịcha ọbụla n'ụlọ m. Naanị ihe m nwere bụ otu njuaka ụtụ
ọka dị n'ite, na mmanụ ntakịrị dị na karama. Ugbu a, ana m
achịkọta nkụ ka m baa ga siere onwe m siekwara nwa m nri,
ka anyị rie, chere ọnwụ ga-abịa egburu anyị." 13 Ịlaịja sịrị
ya, "Atụla egwu! Gaa mee dịka i kwuru. Ma naanị buru ụzọ
meere m ogbe achịcha ntakịrị site n'ihe i nwere, wetara m
ya. Emesịa, mee nke gị na nwa gị ga-eri. 14 N'ihi na nke a
bụ ihe Onyenwe anyị, Chineke Izrel kwuru, 'Ụtụ ọka dị n'ite
ahụ agaghị agwụ, mmanụ ahụ dị n'ite ahụ agakwaghị akọ
tutu ruo ụbọchị ahụ Onyenwe anyị ga-ezite mmiri ozuzo
n'ala a.'" 15 Nwanyị ahụ mere dịka Ịlaịja kwuru. Sitekwa
n'ụbọchị ahụ gaa n'ihu, ihe oriri akọkwaghị Ịlaịja na nwanyị
ahụ, na ezinaụlọ ya. 16 N'ihi na ụtụ ọka ahụ agwụghị, mmanụ
akọkwaghị nwanyị ahụ, dịka okwu Onyenwe anyị kwuru site
n'ọnụ Ịlaịja, onye amụma. 17 Mgbe ihe ndị a gasịrị, nwa
nwanyị ahụ nwe ụlọ rịara ọrịa. Ọrịa a bịara sie ike nke ukwuu
na ume afọdụghị n'ime ya. 18 Mgbe ahụ, nwanyị ahụ kwaara
akwa bịakwute Ịlaịja sị ya, "Ewoo, onye nke Chineke, gịnị
ka i nwere megide m? Ị bịara ka i chetara m mmehie m,
na igbu nwa m nwoke?" 19 Ịlaịja zara sị ya, "Kunye m nwa
gị nwoke." Ịlaịja kuuru ya site n'aka nne ya rigoo n'ụlọ elu
ebe ya onwe ya na-edina, nibe ya n'elu ihe ndina ya. 20 Ọ
kpọkuru Onyenwe anyị sị ya, "Onyenwe anyị Chineke m, gịnị
mere i ji wetara nwanyị a m bi n'ụlọ ya ihe mgbu site n'ikwe
ka nwa nwoke ya nwụọ?" 21 Ịlaịja gbatịrị onwe ya n'ahụ
nwantakịrị ahụ ugboro atọ, kpọkuo Onyenwe anyị, sị, "Biko,
Onyenwe anyị Chineke m, kwere ka mkpụrụobi nwantakịrị a
laghachikwute ya." 22 Onyenwe anyị nụrụ ekpere Ịlaịja, ndụ
nwantakịrị ahụ laghachikwutere ya, ọ dịkwara ndụ ọzọ. 23
Mgbe ahụ, Ịlaịja kuuru ya si n'ụlọ elu ahụ rịdata, kunye ya
nne ya, gwa ya okwu sị, "Lee, nwa gị dị ndụ!" 24 Nwanyị ahụ
sịrị Ịlaịja, "Ugbu a, amatala m na ị bụ onye nke chineke, na
okwu Onyenwe anyị si n'ọnụ gị apụta bụ eziokwu."

18 Mgbe ọtụtụ oge gasịrị, n'afọ nke atọ, okwu Onyenwe
anyị rutere Ịlaịja ntị, "Bilie, gaa gosi Ehab onwe gị. Aga
m emekwa ka mmiri zookwa n'ala a." 2 Ya mere, Ịlaịja pụrụ
gaa igosi Ehab onwe ya. Ma ụnwụ dị na Sameria n'oge a siri
nnọọ ike. 3 O nwere otu nwoke na-elekọta ihe dị n'ezinaụlọ
Ehab. Aha ya bụ Ọbadaya. (Ọ bụ nwoke ji obi ya niile kwere

na Onyenwe anyị. 4 Mgbe eze nwanyị bụ Jezebel na-egbu
ndị amụma Onyenwe anyị chọọ igbuchapụ ha, ọ bụ Ọbadaya
zoro narị ndị amụma n'ime ha n'ime ọgba nkume. O zoro iri
ndị amụma ise n'otu ọgba nkume, zookwa iri ndị amụma ise
fọdụrụ n'ime ọgba nkume ọzọ. Emesịa, ọ na-ewegara ha nri
na mmiri n'ebe ahụ.) 5 Ehab kpọrọ Ọbadaya sị ya, "Jegharịa
n'ala a niile nyochapụta na ndagwurugwu na isi iyi niile, ebe
ahịhịa ndụ dị. Gbutere ịnyịnya na ịnyịnya muul m ahịhịa ahụ
ka ha taa ghara ịnwụ, ka anyị gharakwa igbu ha." 6 Ha kere
ala ahụ n'etiti onwe ha. Ehab sitere otu akụkụ, ma Ọbadaya
sitere akụkụ nke ọzọ. 7 Ọ dịghị anya, na mberede, Ọbadaya
hụrụ Ịlaija ka ọ na-abịa izute ya. Ọbadaya matara na ọ bụ ya.
N'ihi ya, ọ dara n'ala kpuo ihu ya n'ala sị, "Ọ bụ gị ka m hụrụ
n'ezie, onyenwe m, Ịlaija?" 8 Ịlaija zara sị ya, "E, ọ bụ m.
Ugbu a gaa gwa onyenwe gị, 'mụ bụ Ịlaija nọ n'ebe a.'" 9
Mgbe ahụ, Ọbadaya jụrụ Ịlaija sị, "Gịnị bụ ihe m mejọrọ, nke
mere i ji na-achọ inyefe ohu gị n'aka Ehab ka o gbuo ya? 10
Dịka Onyenwe anyị Chineke gị sị adị ndụ, o nwebeghị mba
maọbụ alaeze dị nke nna m ukwu na-ezigaghị mmadụ ịchọ gị.
Ebe ọbụla ọ gara a na-akọrọ ya na Ịlaija anọghị n'ebe ahụ.
Ehab na-eme ka eze obodo ahụ ṅụọ iyi na ihe ọ na-ekwu bụ
eziokwu. 11 Ma ugbu a, ị na-asị m gaa gwa Onyenwe m na,
'Ịlaija nọ n'ebe a.' 12 Ọ bụrụkwanụ na m esite n'ebe a pụọ,
onye ma ebe Mmụọ Onyenwe anyị ga-ebuga gị. Mgbe ahụ, ọ
bụrụ na Ehab abịa hapụ ịhụ gị, ọ ga-egbu m. N'ihi na mụ bụ
ohu gị bụ onye na-efe Onyenwe anyị ofufe siterị na mgbe m
bụ okorobịa. 13 Ọ bụ na onyenwe m anụghị ihe m mere mgbe
Jezebel nọ na-egbu ndị amụma Onyenwe anyị? E zoro narị
ndị amụma Onyenwe anyị n'ime ọgba nkume abụọ, iri ise
n'ime otu ọgba nkume, iri ise n'ime otu ọgba nkume ka m
zoro ha, jirikwa nri na mmiri ọṅụṅụ zụọ ha. 14 Ma ugbu
a i na-agwa m sị m, 'Gaa gwa onyenwe gị na Ịlaija abịala.'
Ọ ga-egbukwa m!" 15 Ma Ịlaija zara sị ya, "Dịka Onyenwe
anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile na-adị ndụ, onye m na-
ejere ozi, ana m agwa gị na agaghị m esi n'ebe a pụọ tutu ruo
mgbe m gosiri Ehab onwe m taa." 16 Mgbe ahụ, Ọbadaya
pụrụ gaa kọọrọ Ehab na Ịlaija abịala. Emesịa, Ehab pụtara
izute Ịlaija. 17 Mgbe ọ hụrụ Ịlaija, Ehab sịrị ya, "Ọ bụ gị onwe
gị bụ nke a, gị onye na-emekpa Izrel ahụ?" 18 Ịlaija zara
sị Ehab, "O nweghị mgbe m ji butere Izrel nsogbu. Ọ bụ gị
onwe gị na ezinaụlọ nna gị na-ebutere Izrel nsogbu. Unu
agbakụtala iwu Onyenwe anyị azụ, gbasoro chi Baal dị iche
iche. 19 Ugbu a, kpọkọta ndị Izrel niile ka ha zute m n'ugwu
Kamel. Kpọpụtakwa ndị amụma Baal ọnụọgụgụ ha dị narị
anọ na iri mmadụ ise, na ndị amụma Ashera, ndị dị narị anọ,
bụ ndị na-eso eze nwanyị Jezebel erikọ ihe na tebul ya." 20
Ehab zigara ozi kpọkọta ndị Izrel niile, na ndị amụma ahụ
niile. Ha niile bịakwara n'ugwu Kamel. 21 Ịlaija gara n'ihu
ndị a, sị ha, "Ọ bụ ruo ole mgbe ka unu ga-akwụsị inwe obi
abụọ? Ọ bụrụ na Onyenwe anyị bụ Chineke unu, soronụ ya!
Ma ọ bụrụkwanụ na unu ekpebie na Baal bụ chi unu, soronụ
ya." Ma ndị zukọrọ n'ebe ahụ ekwughị ihe ọbụla. 22 Mgbe
ahụ Ịlaija sịrị ha, "Leenụ! Ọ bụ mụ onwe m, naanị m, bụ
onye amụma Onyenwe anyị fọdụrụ, ma ndị amụma Baal dị
narị anọ na iri ise n'ọnụọgụgụ. 23 Ugbu a wetanụ oke ehi
abụọ ka ndị amụma Baal họrọ otu oke ehi, nke ha chọrọ. Ha
ga-egbujasị ya, tụkwasị ya n'elu nkụ dị n'ebe ịchụ aja, ma
ha agaghị amụnye ọkụ ọbụla n'okpuru ya. Mụ onwe m ga-
akwado oke ehi nke ọzọ tụkwasị ya n'elu nkụ ma agaghị m
amụnyekwa ọkụ n'okpuru ya. 24 Emesịa, unu ga-akpọku chi
Baal unu, mụ onwe m kwa ga-akpọku aha Onyenwe anyị. Ọ
ga-erukwa na chi ga-eji ọkụ za, chi ahụ bụ Chineke." Ndị
Izrel niile zara sị, "Okwu gị dị mma." 25 Ịlaija gwara ndị
amụma Baal, sị, "Ebe unu dị ọtụtụ, burunu ụzọ họrọ otu oke
ehi n'ime ehi abụọ a dozie ya. Unu amụnyekwala ya ọkụ
n'okpuru, kama kpọkuonụ chi unu." 26 Ya mere, ndị amụma
Baal weere oke ehi ahụ e nyere ha doziekwa ya. Mgbe ahụ,
ha kpọkuru aha Baal, chi ha. Site n'ụtụtụ tigide mkpu ruo
n'etiti ehihie na-asị "O Baal, biko, zaa anyị." Ma o nweghị
ihe ha nụrụ site n'ọnụ Baal. Ọ dịkwaghị onye zara ha. Ha
malitere ite egwu gburugburu ebe ịchụ aja ahụ ha kwadoro.
27 N'ihe dị ka n'etiti ehihie, Ịlaija malitere ịchị ha ọchị, na
ịkwa ha emo. Ọ gwara ha okwu sị ha, "Tisienụ mkpu ike ka
Baal nwe ike ịnụ arịrịọ unu. N'ezie, ọ bụ chi! Ma eleghị anya ọ
nọ n'oke echiche, maọbụ o ji ọrụ n'aka, maọbụ ọ gara njem.
Ma eleghị anya ọ na-arahụ ụra. Ọ chọrọ onye ga-akpọte ya."
28 Ndị amụma a tiri mkpu n'oke olu dịka ha si eme. Ha ji
mma na ùbe na-egbukasị onwe ha ahụ, tutu ruo mgbe ọbara
malitere isite ha n'ahụ na-agbapụta. 29 Ma mgbe etiti ehihie
gasịrị, ha nọgidekwara na-ebu amụma ruo mgbe oge ịchụ aja
uhuruchi ruru, ma o nweghị onye zara ha, o nwekwaghị olu a
nụrụ. Ọ dịkwaghị onye ṅara ha ntị. 30 Mgbe ahụ, Ịlaija kpọrọ
ndị Izrel sị ha, "Bịaruenụ m nso." Ha niile bịaruru ya nso, o
doziri ebe ịchụ aja Onyenwe anyị, bụ ndị ahụ a kwaturu n'ala
na mbụ. 31 Ịlaija chịịrị nkume iri na abụọ, nke otu n'ime
ha nọchiri anya otu ebo Jekọb, onye okwu Onyenwe anyị
rutere si ya, "Aha gị ga-abụ Izrel." 32 O ji nkume ndị a wuzie
ebe ịchụ aja Onyenwe anyị. Emesịa, o gwuru olulu miri emi,
nke gbara ebe ịchụ aja ahụ gburugburu. 33 Ọ tụkwasịrị nkụ
n'elu ebe ịchụ aja ahụ, tụkwasịkwa otu oke ehi o gbujasịrị
n'elu nkụ ndị ahụ. Emesịa, o nyere ndị nọ n'ebe ahụ iwu
sị ha, "Gbajuonụ ite anọ mmiri. Butekwanụ mmiri ahụ bịa
wụkwasị ya n'elu aja nsure ọkụ a, na n'elu nkụ ndị a." Mgbe
ha mesiri nke a, Ịlaija gwara ha okwu sị, 34 "Gbajukwaanụ ite
mmiri ndị ahụ, bute ha bịa wụkwasị mmiri ahụ nke ugboro
abụọ n'elu aja nsure ọkụ a." Ha mere dịka Ịlaija kwuru. Ịlaija
nyekwara ha iwu sị, "Gbajukwaanụ ya nke ugboro atọ, bịa
wụkwasị ya." Ha mekwara otu a. 35 Mmiri jupụtakwara
n'ebe ịchụ aja ahụ, na olulu ahụ dị ya gburugburu. 36 Mgbe
oge e ji achụ aja anyasị ruru, Ịlaija, onye amụma bịara ebe
ịchụ aja ahụ nso kpee ekpere sị, "O, Onyenwe anyị Chineke
Ebraham, na Aịzik, na Izrel, biko gosi taa na ọ bụ gị onwe
gị bụ naanị Chineke n'Izrel, na mụ onwe m bụkwa ohu gị.
Gosikwa na m bụ onyeozi gị, na ọ bụ ihe i nyere m n'iwu
ka m mere oge ndị a niile. 37 Biko, Onyenwe anyị m, zaa m
ekpere m, zaa m ya, ka ndị Izrel niile mata na gị onwe gị,
Onyenwe anyị bụ Chineke, na gị onwe gị na-atụgharịkwa
obi ha ịlaghachikwute gị." 38 Mgbe ahụ, na mberede, ọkụ
Onyenwe anyị sitere n'eluigwe daa, rechapụ oke ehi ahụ, na
nkụ ahụ, na nkume, na ntụ, ma rechapụkwa mmiri niile dị
n'ime olulu ahụ dị gburugburu ebe ịchụ aja ahụ. 39 Mgbe ndị
mmadụ ahụ niile hụrụ ihe a mere, ha niile dara n'ala kpuo
ihu n'ala, na-eti mkpu na-asị, "Onyenwe anyị, ya onwe ya bụ
Chineke! Onyenwe anyị ya onwe ya bụ Chineke!" 40 Mgbe
ahụ, Ịlaija nyere ha iwu sị, "Jidenụ ndị amụma Baal niile. Unu
ekwekwala ka otu onye n'ime ha laa." Ha jidekwara ha niile.
Ịlaija dukwaara ha niile gaa na ndagwurugwu iyi Kishọn,
gbuo ha n'ebe ahụ. 41 Emesịa, Ịlaija gwara Ehab okwu sị, "Gaa

rie nri, ṅụọkwa ihe ọṅụṅụ; n'ihi na anụrụ m ụzụ oke mmiri
ozuzo ka ọ na-ada." 42 N'ihi nke a, Ehab sitere n'ebe ahụ pụọ
gaa iri nri na ịṅụ ihe ọṅụṅụ ma Ịlaịja rigooro n'elu ugwu
Kamel gbuo ikpere n'ala, kpuokwa ihu ya n'ala n'etiti ikpere
ya abụọ ikpe ekpere. 43 N'oge a, ọ gwara nwokorobịa na-ejere
ya ozi sị ya, "Gaa lee anya n'ụzọ oke osimiri." Ọ rigoro lee
anya, sị, "Ọ dịghị ihe ọbụla m hụrụ." Ịlaịja gwakwara ya otu a,
ugboro asaa, sị ya, "Jeghachi." 44 O ruo na nke ugboro asaa,
nwokorobịa ahụ bịaghachiri sị Ịlaịja, "Onyenwe m, ahụrụ m
igwe ojii dị nta dịka ọbụ aka mmadụ ka o si n'oke osimiri
na-apụta." Ya mere, Ịlaịja sịrị, "Gaa gwa Ehab, 'dozie ụgbọ
agha gị, gbadaa tupu mmiri ozuzo egbochi gị ịla.'" 45 Ọ dịghị
anya, eluigwe gbajikọtara nnọọ oji. Oke ifufe bidokwara ife.
Mmiri dị ukwuu bidokwara izo. Mgbe ahụ, Ehab gbaara ụgbọ
agha ya laa Jezril. 46 Ma ike Onyenwe anyị bịakwasịrị Ịlaịja. Ọ
fanyere ọnụ uwe mwụda ya na belịt o kere n'ukwu, gbapụ
ọsọ buru Ehab ụzọ gbaruo obodo Jezril.

19 Ehab kọọrọ Jezebel ihe niile Ịlaịja mere, na otu o si jiri
mma agha gbuo ndị amụma Baal niile. 2 N'ihi nke a,
Jezebel zigara onyeozi ka ọ ga zie Ịlaịja sị, "Ka chi ndị a mesoo
m mmeso, n'agbanyeghị otu mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ
na oge dịka oge a echi, egbughị gị dịka i si gbuo ndị amụma
Baal." 3 Ịlaịja tụrụ egwu, gbapụ ọsọ, n'ihi ichebe ndụ ya.
Mgbe ọ bịaruru Bịasheba, dị na Juda, ọ hapụrụ nwokorobịa
na-ejere ya ozi n'ebe ahụ. 4 Ma ya onwe ya pụkwara jee ije
otu ụbọchị n'ọzara naanị ya. N'ikpeazụ, ọ kwụsịrị nọdụ ala
n'okpuru otu osisi brum, kpee ekpere rịọọ ka a napụ ya ndụ
ya. Ekpere o kpere n'oge a bụ, "O zuorela m Onyenwe anyị,
biko napụ ndụ m. O nweghị ụzọ m si dị mma karịa nna nna m
ha." 5 O dinara n'okpuru osisi brum rahụ ụra. Ma lee, otu oge
ahụ, mmụọ ozi metụrụ ya aka, sị ya, "Bilie, rie nri." 6 Ịlaịja
biliri legharịa anya, hụ ogbe achịcha na ite mmiri nta nke
dị n'akụkụ ebe ọ tụkwasịrị isi ya. O riri ogbe achịcha ahụ a
hụrụ n'icheku ọkụ, ṅụọkwa mmiri ahụ. Emesịa, o dinakwara
ọzọ. 7 Mmụọ ozi nke Onyenwe anyị bịaghachikwara nke
ugboro abụọ, sị ya, "Bilie rie ihe, n'ihi na ije dị gị n'ihu dị
ukwuu." 8 Ịlaịja biliri rie ihe, ṅụọkwa mmiri. Nri ahụ nyere
ya ike ije ije iri ụbọchị anọ ọzọ, ehihie na abalị, tutu ruo
mgbe ọ bịaruru n'ugwu Horeb nke bụ ugwu Chineke. 9 N'ebe
ahụ, ọ banyere n'otu ọgba nkume rahụ ụra abalị n'ime ya.
Ma okwu Onyenwe anyị rutere ya sị, "Ịlaịja, gịnị ka ị na-
eme n'ebe a?" 10 Ọ zaghachiri sị, "Eji m ịnụ ọkụ n'obi na-
ejere Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile ozi.
Ndị Izrel ajụla ọgbụgba ndụ gị, tidasịakwa ebe ịchụ aja gị,
were mma agha gbukwaa ndị amụma gị niile, ugbu a, ọ bụ
naanị mụ onwe m bụ onye fọdụrụ, ma ha na-achọkwa iwepụ
ndụ m." 11 Onyenwe anyị sịrị ya, "Pụọ gaa guzo n'elu ugwu,
n'ihu Onyenwe anyị, n'ihi na Onyenwe anyị na-aga isite n'ebe
ahụ gafee." Mgbe ahụ, oke ifufe dị ike gbawara ugwu ahụ,
tipịasịa nkume ndị ahụ n'ihu Onyenwe anyị, ma Onyenwe
anyị anọghị n'ime ifufe ahụ. Mgbe ifufe ahụ gasịrị, e nwere
oke ala ọma jijiji n'ugwu ahụ, ma Onyenwe anyị anọkwaghị
n'ala ọma jijiji ahụ. 12 Mgbe ala ọma jijiji ahụ gasịrị, ọkụ
nwuuru, ma Onyenwe anyị anọghị n'ime ọkụ ahụ. Ma mgbe
ọkụ ahụ gasịrị, nwa olu nta dị nwayọọ dara. 13 Mgbe Ịlaịja
nụrụ ya, o ji uwe mwụda ya kpuchie ihu ya, pụọ gaa guzo
n'ọnụ ụzọ ọgba nkume ahụ. Mgbe ahụ, ọ nụrụ olu jụrụ ya sị,
"Ịlaịja, gịnị ka ị na-eme n'ebe a?" 14 Ọ zaghachiri sị, "Eji m
ịnụ ọkụ n'obi na-ejere Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime
ihe niile ozi. Ndị Izrel ajụla ọgbụgba ndụ gị, tidasịakwa ebe
ịchụ aja gị, were mma agha gbukwaa ndị amụma gị niile,
ugbu a ọ bụ naanị mụ onwe m bụ onye fọdụrụ, ma ha na-
achọkwa iwepụ ndụ m." 15 Onyenwe anyị sịrị ya, "Sikwa
ụzọ i si bịa laghachi, gaa n'ọzara Damaskọs. Mgbe i ruru ebe
ahụ, tee Hazael mmanụ ịbụ eze Aram. 16 Teekwa Jehu, nwa
Nimshi mmanụ ịbụ eze Izrel. Ị ga-etekwa Ịlaisha nwa Shafat,
onye Ebel-Mehola mmanụ ịbụ onye amụma n'ọnọdụ gị. 17
Onye ọbụla gbanarịrị Hazael ga-anwụ n'aka Jehu. Otu a kwa,
ndị niile gbanarịrị mma agha Jehu ka Ịlaisha ga-egbu. 18 Ma
ghọta na ọ dị puku mmadụ asaa nọ n'Izrel, ndị na-egbubeghị
ikpere ha n'ala nye Baal, maọbụ sutu ya ọnụ, ife ya ofufe." 19
Ịlaịja sitere n'ebe ahụ pụọ gaa chọta Ịlaisha nwa Shafat ebe ọ
nọ na-akọ ala ubi. Iri ehi abụọ na anọ e jikọtara abụọ abụọ dị
ya n'ihu, ma ya onwe ya ji ehi abụọ e jikọtara ọnụ, nke iri na
abụọ ya na-akọ ala ubi. Ịlaịja jekwuru Ịlaisha wụkwasị ya uwe
mwụda ya n'ubu ya. 20 Mgbe ahụ, Ịlaisha hapụrụ ehi ndị
ahụ ebe ha guzoro n'ubi ahụ gbara ọsọ gbakwuru Ịlaịja sị
ya, "Biko, kwere ka m gaa sutu nna m na nne m ọnụ, sị ha
nọdụ nke ọma. Emesịa, aga m esokwa gị." Ịlaịja zara sị ya,
"Laghachi azụ, ọ bụ gịnị ka m mere gị?" 21 Ịlaisha laghachiri
azụ, gbuo ehi abụọ ahụ e jikọtara n'otu, kpọọ ihe ahụ e ji arụ
ọrụ n'ubi ọkụ, were ha sie anụ ahụ nye ndị mmadụ, ha rie.
Mgbe ahụ, o biliri ije pụọ ga soro Ịlaịja, bụrụ nwaodibo ya.

20 Ugbu a, Ben-Hadad, bụ eze ndị Aram, chịkọtara ndị
agha ya niile. Iri ndị eze atọ na abụọ sonyere ya, ha
na ịnyịnya ha na ụgbọ agha ha. Ọ rigooro nọchibido obodo
Sameria buso ya agha. 2 Mgbe ahụ, eze ndị Siria zigaara
Ehab, eze Izrel ozi n'ime obodo sị ya, "otu a ka Ben-Hadad
sịrị, 3 'Ọlaọcha na ọlaedo gị, nkem ka ha bụ, ndị nwunye gị
na ụmụ gị, bụ ndị dị mma karịsịa nke m ka ha bụ.'" 4 Ehab
eze Izrel, zighachiri ozi sị, "Ọ dị mma, onyenwe m, mụ onwe
m, na ihe niile m nwere bụ nke gị." 5 Ngwangwa ndị ozi
Ben-Hadad bịaghachiri zie Ehab ozi ọzọ sị ya, "Otu a ka Ben-
Hadad sịrị, 'Ọ bụ ezie na m ziteere gị ozi, sị, ọlaọcha gị na
ọlaedo gị na ndị nwunye gị na ụmụ gị ka ị ga-enye m. 6 Ma
ugbu a, n'oge dị ka nke a, echi, aga m ezite ndị ozi m ka ha
bịa nyochaa ụlọ gị niile na ụlọ ndị ozi gị niile. Ihe ọbụla dị
oke ọnụahịa n'anya gị ka ha ga-ewere.'" 7 Eze Izrel kpọrọ
ndị okenye niile nke ala ahụ, sị ha, "Leenụ ugbu a, hụkwanụ
otu nwoke a si achọ nsogbu. Mgbe o zitere m ozi inye ya ndị
nwunye m, na ụmụ, na ọlaọcha m na ọlaedo m, ekwenyere
m ya inye ya ihe ndị a." 8 Ndị okenye na ndị Izrel zara sị
ya, "Aṅala ya ntị! Enyela ya ihe ọbụla." 9 Mgbe ahụ, ọ sịrị
ndị ozi Ben-Hadad, "Gwanụ onyenwe m, bụ eze, 'M bụ odibo
gị jikeere ime ihe niile ị buru ụzọ kwuo na m ga-enye gị.
Ma ekwenyeghị m n'ozi nke ugboro abụọ a.'" Ndị ozi ahụ
laghachiri kọọrọ Ben-Hadad ihe niile Ehab kwuru. 10 Ma
Ben-Hadad zigakwaara Ehab ozi ọzọ sị, "Ka chi ndị a mesoo m
mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ na aja
Sameria ga-afọdụ inye onye ọbụla n'etiti ndị ikom m otu
njuaka." 11 Ma eze Izrel zaghachiri, "Gwa ya, 'Onye na-ebu
agha na-anya isi naanị mgbe a lụchara agha, ọ bụghị tupu a
lụọ agha.'" 12 Ben-Hadad nụrụ ozi Ehab ziri mgbe ya na ndị
eze ndị ọzọ ahụ nọ na-aṅụ mmanya n'ụlọ ikwu ha manyere
n'ọgbọ agha ahụ. Ben-Hadad nyere ndị agha ya iwu sị ha,
"Jikerenụ, buso ndị Izrel agha." Ya mere, ha kwadoro ibuso

obodo ahụ agha. 13 N'oge a, otu onye amụma bịakwutere
Ehab, bụ eze Izrel sị, "Otu a ka Onyenwe anyị sịrị, 'Ị hụrụ oke
igwe ndị agha a? Aga m enyefe ha n'aka gị taa, mgbe ahụ
ị ga-amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.'" 14 Ma
Ehab jụrụ sị, "Onye ga-eme nke a?" Onye amụma zara, "Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, 'Ọ bụ ụmụ okorobịa bụ ndịisi
agha nọ n'okpuru ndị ọchịagha na-achị akụkụ ala Izrel.'"
Ehab jụkwara ọzọ, "Onye ga-amalite agha a?" Onye amụma
ahụ zara, "Gị onwe gị." 15 Mgbe ahụ, Ehab kpọkọtara ụmụ
okorobịa bụ ndịisi agha si n'akụkụ obodo ya. Ọnụọgụgụ ha dị
narị abụọ na iri atọ na mmadụ abụọ. Ọnụọgụgụ ndị agha
Izrel ndị ọzọ dị puku asaa. 16 N'etiti ehihie, mgbe Ben-Hadad
na iri ndị eze atọ na abụọ ahụ, bụ ndị ahụ bịara inyere ya aka
nọ na-aṅụ mmanya, na-aṅụbiga ya oke, 17 ụmụ okorobịa,
bụ ndị agha, ndị nọ n'okpuru ndị ọchịagha na-achị akụkụ
ala Izrel buru ụzọ pụọ ibu agha. Ma Ben-Hadad, n'onwe ya
ezipụlarị ndị nledo, ndị lọghachiri bịa gwa ya sị, "Ndị agha si
Sameria na-abịa." 18 Ọ sịrị, "Ọ bụrụ na ha abịa n'ihi udo,
jidenụ ha na ndụ; ọ bụrụ na ha bịara maka ibu agha, jidenụ
ha na ndụ!" 19 Ma ụmụ okorobịa ndị ọchịchị a bụ ndị nọ
n'okpuru ndịisi, na-achị akụkụ ala ahụ sitere n'obodo zọlie
ije ebe ndị agha so ha n'azụ, pụọ ibu agha. 20 Onye ọbụla
n'ime ha gburu onye agha Siria ọbụla lụsoro ya ọgụ. Nke a
mere ka ndị agha Siria gbapụ ọsọ, ndị agha Izrel chụsokwara
ha. Ma Ben-Hadad, eze Aram, na ndị agha na-agba ịnyịnya,
sitekwara n'ihu ọgbọ agha ahụ gbapụkwa ọsọ. 21 Ma eze
ndị Izrel pụkwuru ya, nwude ọtụtụ ịnyịnya na ụgbọ agha,
butere ndị Aram ọghọm dị ukwuu. 22 Emesịa, onye amụma
ahụ bịakwutere eze Izrel sị ya, "Mee onwe gị ka ị dị ike nke
ọma, mara ihe e kwesiri ka e mee, n'ihi n'etiti ọkọchị na udu
mmiri nke afọ n'abịa, eze Aram ga-abịa ibuso gị agha ọzọ." 23
Ma otu ọ dị, ndịisi agha eze ndị Aram dụrụ ya ọdụ sị, "Chi ha
bụ chi ugwu. N'ihi ya ka ha ji dị ike karịa anyị. Ma ọ bụrụ na
anyị ebuso ha agha n'obosara ala dị larịị, anyị aghaghị ịdị ike
karịa ha. 24 Mee ihe a, wepụ ndị eze a niile site n'ebe ha nọ,
jiri ndị na-achị ala gbanwee ha. 25 Kpọkọtaakwa ndị agha
ọzọ, ndị dị ukwuu n'ọnụọgụgụ, dịka ndị agha i du gaa agha
na mbụ. Nyekwa anyị ịnyịnya na ụgbọ agha ga-ezuru anyị.
Anyị ga-apụkwa buso ndị Izrel agha n'obosara ala dị larịị. Ọ
dịkwaghị ihe ga-egbochi anyị imeri ha n'oge a." Ben-Hadad,
eze Aram, kwenyere, meere ha dịka ha rịọrọ ya. 26 Mgbe otu
afọ gasịrị, Ben-Hadad chịkọtakwara ndị Aram niile duru ha
gaa Afek ibuso Izrel agha. 27 Mgbe a kpọkọtara ndị agha niile
nọ n'Izrel nye ha ngwa agha, ha pụrụ izute ha. Ndị agha Izrel
mara ụlọ ikwu ha na ncherita ihu ndị agha Siria, dịka igwe
ewu nta abụọ, ebe ndị Aram jupụtara ala ahụ niile. 28 Onye
nke Chineke bịara gwa eze ndị Izrel, "Otu a ka Onyenwe anyị
sịrị, 'N'ihi na ndị Aram na-eche na Onyenwe anyị bụ chi nke
ugwu, na ọ bụghị chi ala ndagwurugwu, aga m arara igwe
ndị agha a nyefee gị n'aka, ka gị na ndị gị mata n'eziokwu
na m bụ Onyenwe anyị.'" 29 Ọ bụ ụbọchị asaa ka ha mara
ụlọ ikwu ha na ncherita ihu ibe ha. Ma n'ụbọchị nke asaa
ahụ, ndị agha malitere ibu agha. Ndị Izrel merụrụ narị puku
ndị agha Aram ahụ n'otu ụbọchị. 30 Ma ndị fọdụrụ n'etiti
ndị agha Aram gbapụrụ ọsọ gbalaga n'obodo Afek. Ebe ahụ
ka mgbidi obodo Afek nọ dagbuo iri puku ndị agha abụọ na
asaa n'ime ha. Ma Ben-Hadad n'onwe ya gbalagara, gbaba
n'ime obodo ahụ, gaa zoo onwe ya n'ime ime otu ụlọ. 31
Mgbe ahụ, ndịisi agha ya bịakwutere ya sị ya, "Lee, anyị nụrụ
na ndị eze Izrel bụ ndị obi ebere. Ka anyị yiri akwa mkpe
n'ukwu anyị, kee ụdọ n'olu anyị, gaa rịọọ eze Izrel. Ma eleghị
anya ọ ga-edebe gị ndụ." 32 Ya mere, ha yikwasịrị onwe ha
akwa mkpe, nyarakwa ụdọ n'olu ha, jekwuru eze Izrel sị ya,
"Ohu gị bụ Ben-Hadad na-asị, 'Biko, kwee ka m dịrị ndụ.'" Eze
jụrụ ha sị, "Ọ bụ ezie na ọ ka dị ndụ ugbu a? Nwanne m ka ọ
bụ." 33 Okwu a mere ka ndị ozi eze Aram nwee olileanya. Ha
mere ngwangwa kwugharịakwa ihe ahụ o kwuru. Ha sịrị, "E,
Nwanne gị bụ Ben-Hadad." Mgbe ahụ, eze Ehab nyere ha iwu
sị, "Gaanụ kpọpụta ya, dutekwanụ ya n'ebe a." Mgbe Ben-
Hadad bịara, Ehab mere ka ọ rigota n'ụgbọ agha nke ya. 34
Mgbe ahụ, Ben-Hadad gwara Ehab sị, "Obodo niile nke nna m
naara nna gị, ka m ga-enyeghachi gị. I nwere ike iwuru onwe
gị ọdụ ahịa n'ama obodo Damaskọs dịka nna m wuru n'ime
Sameria." Ehab kwuru, "Ọ bụrụ na anyị agbaa ndụ, aga m
eme ka i nwere onwe gị." Ya mere, ha abụọ gbara ndụ. Ehab
hapụkwara ya ka ọ laa n'udo. 35 Emesịa, okwu Onyenwe anyị
rutere otu onye n'etiti ụmụ ndị amụma. Ọ gwara otu nwoke
n'ime ụmụ ndị amụma ahụ nọ ya nso sị ya, "Jiri ngwa agha dị
gị n'aka tie m ihe." Ma nwoke ahụ jụrụ ime ihe onye amụma
ahụ kwuru. 36 N'ihi nke a, onye amụma gwara nwoke ahụ
okwu sị, "Ebe ọ bụ na ị jụrụ ime ihe Onyenwe anyị nyere
n'iwu, lee ihe ga-adakwasị gị. Mgbe i si n'ebe a na-ala n'ụlọ
gị, ọdụm ga-ezute gị n'ụzọ dọgbuo gị." Amụma a mezukwara,
n'ihi na mgbe nwoke ahụ tụgharịrị si n'ebe ahụ na-ala, ọdụm
lụsoro ya ọgụ n'ụzọ gbuo ya. 37 Onye amụma ahụ pụkwara
chọta onye ọzọ sị ya, "Biko, tie m ihe." Nwoke ahụ tiri ya ihe
tihịa ya ahụ. 38 Mgbe ahụ, onye amụma ahụ e tiri ihe jiri
akwa kechie ihu ya, ka mmadụ ọbụla ghara ịmata onye ọ bụ.
Ọ pụrụ gaa guzo n'akụkụ ụzọ ebe eze Izrel ga-esi gafee. 39
Mgbe eze na-agafe, onye amụma ahụ tiri mkpu sị, "Onyenwe
m, biko gee m ntị. Lee, otu onye agha bịakwutere m mgbe m
nọ n'ihu agha sị m, 'Lee nwoke a a dọtara n'agha; chee ya
nche. Ekwekwala ka ọ gbanarị gị. N'ihi na ọ bụrụ na o site
n'aka gị gbapụ, ị ga-anwụ, maọbụ i jiri otu talenti ọlaọcha
gbara isi gị.' 40 Ma mgbe m nọ na-arụ ọrụ ọzọ, nwoke ahụ a
dọtara n'agha gbapụrụ. Ahụkwaghị m ya anya ọzọ." Mgbe
ahụ, eze Izrel zara sị ya, "I jirila ọnụ gị maa onwe gị ikpe. Ị
ghaghị ịnata ahụhụ dịrị gị." 41 Mgbe ahụ, onye amụma ahụ
mere ngwangwa wepụ akwa ahụ o ji kechie anya ya abụọ.
Eze Izrel matakwara na ọ bụ otu onye n'ime ndị amụma. 42
Onye amụma ahụ gwara eze okwu sị ya, "Otu a ka Onyenwe
anyị kwuru, 'Ebe i mere ka nwoke a laa, bụ onye m nyere gị
n'aka ime ka ọ nwụọ, ugbu a, ị ghaghị ịnwụ n'ọnọdụ ya. A ga-
alakwa ndị gị n'iyi, n'ọnọdụ ndị nke ya.'" 43 N'ihi okwu a, eze
Izrel ji iwe na ihu mgbarụ laa n'ụlọ ya dị na Sameria.

21 Mgbe nwa oge nta gasịrị, Nebọt, onye Jezril, nwere ubi
vaịnị dị na Jezril, n'akụkụ ụlọeze Ehab bụ eze Sameria.
2 Ehab sịrị Nebọt, "Nye m ubi vaịnị gị ka ọ bụrụ ubi a gbara
ogige, ebe m ga-akụ akwụkwọ nri, ebe ọ dị nso n'ụlọeze m.
Aga m enye gị ubi vaịnị ọzọ dị mma karịa ya, ma ọ bụrụkwa
na ị chọrọ, aga m akwụ gị ego ọbụla o ruru n'ọnụ ahịa ya." 3
Ma Nebọt zara sị Ehab, "Ala a bụ ihe nketa ruuru m site n'aka
nna nna m ha. M ga-esi aṅaa nye gị ya. Onyenwe anyị ekwela
na m ga-ewere ihe nketa nke nna nna m ha nye gị." 4 Ehab
jiri obi ụfụ na ihu mgbarụ laa n'ụlọ ya n'ihi okwu a Nebọt,
onye Jezril gwara ya, sị, "Agaghị m enye gị ihe nketa nna nna
m ha." O dinara n'ihe ndina ya, chee ihu ya n'aja ụlọ, jụ iri

ihe ọbụla. 5 Ma nwunye ya bụ Jezebel, bịakwutere ya jụọ ya
sị, “Gịnị mere i ji jụ iri ihe? Gịnị mere i ji nọgide n’obi ọjọọ
na iwe?” 6 Ehab zara sị ya, “Agwara m Nebọt, nwoke onye
Jezril okwu sị ya, ‘Resi m ubi vaịnị gị, ma ọ bụrụ na ị chọrọ,
aga m enye gị ala ubi ọzọ mara mma n’ọnọdụ ya.’ Ma ọ jụrụ
jụwaa isi inye m ubi ahụ.” 7 Mgbe ahụ, nwunye ya Jezebel
jụrụ ya ajụjụ sị ya, “Ọ bụghị gị bụ eze na-achị Izrel? Bilie, rie
nri, enyela obi gị nsogbu, n’ihi na aga m enyefe gị ubi vaịnị
Nebọt onye Jezril n’aka.” 8 Ya mere, Jezebel dere akwụkwọ
n’aha Ehab, were mgbaaka akara eze kaa n’akwụkwọ ndị ahụ,
zigara ha ndị okenye obodo na ndị a na-asọpụrụ bi n’obodo
ebe Nebọt bi. 9 N’ime akwụkwọ ozi ndị a, o dere sị, “Nyenụ
iwu ka mmadụ niile buo ọnụ. Kpọkọtaanụ ndị Jezril niile, ka
ha zukọta. Mgbe unu zukọrọ, nyenụ Nebọt ọnọdụ n’oche dị
mkpa. 10 Họpụtanụ ndị ikom abụọ, ndị na-abaghị uru ka ha
pụta n’ihu nzukọ unu guzo gbaa ama ụgha megide Nebọt sị
na ha nụrụ mgbe ọ kọchara Chineke na eze. Maanụ ya ikpe
ọnwụ, kpụpụ ya n’azụ obodo, jiri nkume tugbuo ya, ka ọ
nwụọ.” 11 Ndị okenye na ndị a na-asọpụrụ ndị bi n’obodo ahụ
mere dịka Jezebel nyere n’iwu n’akwụkwọ ahụ o degaara ha.
12 Ha nyere iwu maka ibu ọnụ, kpọọkwa nzukọ ndị obodo ahụ
niile, meekwa ka Nebọt nọdụ n’oche dị mkpa. 13 Mgbe ahụ,
ndị ikom abụọ na-abaghị uru pụtakwara, nọdụ na ncherita
ihu ya, ha gbara ama ụgha megide Nebọt, n’ihu ndị mmadụ,
sị, “Nebọt kọchara Chineke na eze.” N’ihi nke a, ha dọkpụụrụ
ya gaa n’azụ obodo jiri nkume tugbuo ya. 14 Emesịa, ndị
okenye na ndị a maara aha ha nke obodo Jezril, ziri ozi zigara
Jezebel gwa ya na Nebọt anwụọla. 15 Ngwangwa Jezebel
natara ozi na a tụgbola Nebọt, ọ sịrị Ehab, “Bilie, gaa nwetara
onwe gị ubi vaịnị Nebọt, nwoke onye Jezril. Ubi ahụ ọ jụrụ
inye gị n’ego abụrụla nke gị ugbu a n’ihi na Nebọt anwụọla. Ọ
dịkwaghị ndụ ọzọ!” 16 Mgbe Ehab nụrụ na Nebọt anwụọla, o
biliri pụọ, gaa ịbanye n’ubi ahụ, inwetara onwe ya ubi vaịnị
Nebọt, onye Jezril. 17 Ma okwu Onyenwe anyị rutere Ịlaija,
onye Tishbe, sị ya, 18 “Bilie, gaa zute Ehab, eze Izrel onye bi
na Sameria. Ọ nọ ugbu a n’ime ubi vaịnị Nebọt inwetara ya
onwe ya. 19 Gwa ya sị ya, ‘Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru: I
gbuola ọchụ mmadụ si otu a nwetara onwe gị ihe nketa? Ebe
ahụ nkịta nọ rachaa ọbara Nebọt ka ha ga-anọ rachaakwa
ọbara gị. E, ọbara gị onwe gị.’” 20 Mgbe ahụ, Ehab jụrụ Ịlaija
ajụjụ sị ya, “Onye iro m, ị chọrọkwala m bịa?” Ịlaija zara
sị ya, “E, achọrọla m gị bịa n’ihi nnyefe i nyefere onwe gị
ime ihe dị njọ n’anya Onyenwe anyị. 21 Ọ sịrị, ‘Aga m eme
ka ihe ọjọọ dakwasị gị. Aga m ekpochapụ ndị agbụrụ gị,
site n’ezinaụlọ Ehab bipụ nwoke ọbụla, maọbụ ohu maọbụ
onyenwe onwe ya n’Izrel. 22 Aga m eme ka ụlọ gị dịrị ka nke
Jeroboam nwa Nebat, na dịka nke Baasha nwa Ahija, n’ihi na ị
kpasuola m iwe, meekwa ka Izrel mehie.’ 23 “Ma banyere
Jezebel, Onyenwe anyị sịrị, ‘Ụmụ nkịta ga-eri anụ ahụ Jezebel
n’akụkụ mgbidi aja ụlọ dị n’obodo Jezril.’ 24 “Nkịta ga-eri
anụ onye ọbụla si n’ezinaụlọ Ehab nke nwụrụ n’ime obodo,
ma anụ ufe nke eluigwe ga-eri anụ ndị ọbụla nwụrụ n’ọhịa.”
25 (N’ezie, o nweghị onye ọbụla ọzọ dị ka Ehab, onye rere
onwe ya nye ime ihe ọjọọ dị ukwuu n’anya Onyenwe anyị,
onye Jezebel nwunye ya kwagidere ime ihe ọjọọ dị iche iche.
26 Ehab bụ onye mere mmehie dị oke njọ nke ịgbaso na ife
arụsị dị iche iche ofufe dịka ndị Amọrait mere, bụ ndị ahụ
Onyenwe anyị sitere n’ala a chụpụ ime ka ndị Izrel nweta ala
ha.) 27 Mgbe Ehab nụrụ okwu amụma ndị a, ọ dọwara uwe
ya, yikwasị onwe ya akwa mkpe, buo ọnụ, dinaa n’akwa mkpe
ahụ, jegharịakwa n’ịdị umeala. 28 Ma okwu Onyenwe anyị
rutere Ịlaija, onye Tishbe ọzọ, sị ya, 29 “Ị hụrụ otu Ehab si
weda onwe ya ala n’ihu m? N’ihi ihe a o mere, iweda onwe ya
ala n’ihu m, agaghị m eme ka ihe ọjọọ ndị a m kwuru okwu
banyere ha rute ya n’oge ọ dị ndụ. Kama aga m eme ka ihe
ndị a dakwasị ezinaụlọ ya mgbe nwa ya ga-achị dịka eze.”

22 Agha ọzọ adaghị n’etiti Aram na Izrel afọ atọ. 2 Ma
n’afọ nke atọ, Jehoshafat, eze Juda, gara ileta Ehab eze
Izrel. 3 Eze Izrel sịrị ndị ozi ya, “Unu amaghị na ala Ramọt
Gilead bụ nke anyị, ma lee na anyị gbara nkịtị ịga napụta ya
site n’aka eze Aram?” 4 Ya mere, ọ jụrụ Jehoshafat, “Ị ga-
eso m gaa buso Ramọt Gilead agha?” Jehoshafat zaghachiri
eze Izrel, sị, “Otu m dị ka gị onwe gị dị, ndị m bụkwa ndị gị,
ịnyịnya m bụkwa nke gị.” 5 Ma Jehoshafat gwakwara eze
Izrel, sị, “Buru ụzọ chọpụta ihe bụ ntụziaka Onyenwe anyị.”
6 Ya mere, eze Izrel kpọkọtara ndị amụma, ọnụọgụgụ ha ruru
narị ndị ikom anọ, jụọ ha sị, “Ọ bụ m gaa buso Ramọt Gilead
agha, ka ọ bụ m hapụ ịga?” Ha zara, “Gaa, n’ihi na Onyenwe
anyị ga-enyefe ha n’aka eze.” 7 Ma Jehoshafat jụrụ, “Ọ bụ na
e nwekwaghị onye amụma Onyenwe anyị nọ n’ebe a, onye
anyị nwere ike ijụta ase n’aka ya?” 8 Eze Izrel zaghachiri
Jehoshafat, sị, “A ka nwere otu onye amụma, onye anyị nwere
ike isite n’aka ya jụọ Onyenwe anyị ase, ọ bụ Maikaya nwa
Imla, ma akpọrọ m ya asị, n’ihi na o nweghị oge ọ na-ebu
amụma ihe ọma n’ebe m nọ, kama ọ bụ naanị nke ọjọọ.”
Jehoshafat sịrị, “Eze ekwesighị ikwu okwu dị otu a.” 9 Mgbe
ahụ, eze Izrel kpọrọ otu onye na-ejere ya ozi sị ya, “Mee
ọsịịsọ kpọta Maikaya nwa Imla n’ebe a.” 10 Ehab eze Izrel na
Jehoshafat eze Juda, onye ọbụla yi uwe eze ya, na-anọkwasị
n’ocheeze ya n’ebe ịzọcha ọka n’ọnụ ụzọ ama e si abata obodo
Sameria. Ndị amụma ahụ niile nọkwa na-ebu amụma n’ihu
ha. 11 Zedekaya nwa Kenaana, mere mpi igwe, ọ kwupụtara
sị, “Nke a bụ ihe Onyenwe anyị na-ekwu, ‘Ihe ndị a ka ị ga-
eji sọgide ndị Aram, ruo mgbe a ga-ala ha n’iyi.’” 12 Ndị
amụma ndị ọzọ niile na-ebu otu ihe ahụ n’amụma, na-asị,
“Gaa, busoo Ramọt Gilead agha, ị ga-enwekwa mmeri, n’ihi
na Onyenwe anyị ga-enyefe ya n’aka eze.” 13 Onyeozi ahụ
nke gara ịkpọ Maikaya sịrị ya, “Lee, ndị amụma ndị ọzọ na-
agụpụghị onye ọbụla na-ebu amụma ọganihu nye eze. Mee
ka okwu gị na ha dakọta. Kwuokwa ihe ga-adị eze mma.” 14
Ma Maikaya sịrị, “Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, aga m agwa
ya naanị ihe Onyenwe anyị gwara m.” 15 Mgbe ọ bịarutere,
eze jụrụ ya, “Maikaya, ọ bụ anyị gaa buso Ramọt Gilead agha,
ka ọ bụ anyị hapụ?” Ọ zara, “Gaa, ma nwekwa mmeri, n’ihi
na Onyenwe anyị ga-enyefe ya n’aka eze.” 16 Eze sịrị ya,
“Ugboro ole ka m ga-eme ka ị ṅụọ iyi na ị gaghị agwa m ihe
ọzọ, karịa naanị eziokwu n’aha Onyenwe anyị?” 17 Mgbe
ahụ Mikaya zara, “Ahụrụ m Izrel niile ka ha gbasasịrị n’elu
ọtụtụ ugwu dịka atụrụ na-enweghị onye ọzụzụ atụrụ, ma
Onyenwe anyị sịrị, ‘Ndị a enweghị onyendu. Ka onye ọbụla
laghachi n’ụlọ ya n’udo.’” 18 Eze Izrel, sịrị Jehoshafat, “Ọ bụ
na m agwaghị gị na ọ dịghị mgbe ọ na-ebu amụma ihe ọma
banyere m, kama naanị ihe ọjọọ?” 19 Mikaya gara n’ihu, sị,
“Ya mere, nụrụnụ okwu Onyenwe anyị. Ahụrụ m Onyenwe
anyị ka ọ nọkwasịrị n’ocheeze ya, hụkwa usuu nke eluigwe ka
ha na-eguzo n’akụkụ ya, n’aka nri ya nakwa n’aka ekpe ya. 20
Onyenwe anyị sịrị, ‘Onye ga-aga rafuo Ehab ka ọ gaa buso

Ramọt Gilead agha, gaa nwụọ n’ebe ahụ?’ “Otu onye tụpụtara
aro nke a, ebe onye ọzọ tụpụtara nke ọzọ. 21 N’ikpeazụ otu
mmụọ pụtara, guzo n’ihu Onyenwe anyị sị, ‘Mụ onwe m ga-
arafu ya.’ 22 “‘Onyenwe anyị jụrụ sị, Olee otu ị ga-esi mee
nke a?’ “‘Aga m apụ gaa bụrụ mmụọ nrafu n’ọnụ ndị amụma
ya niile,’ ka ọ zara. “Onyenwe anyị sịrị, ‘Ị ga-enwe ike ịrafu
ya. Gaa mee otu a.’ 23 “Ma ugbu a, Onyenwe anyị etinyela
mmụọ okwu ụgha n’ọnụ ndị amụma gị niile ndị a. Onyenwe
anyị ekwubiela n’ihe ọjọọ ga-adakwasị gị.” 24 Mgbe ahụ,
Zedekaya nwa Kenaana, gara nso, maa Maikaya aka na nti,
jụọ ya, “Olee ụzọ ka mmụọ ahụ sitere na Onyenwe anyị gara,
mgbe ọ hapụrụ m bịa ịgwa gị okwu?” 25 Maikaya zaghachiri,
“Ị ga-achọpụta nke a n’ụbọchị ị ga-agbaba n’ime ime ụlọ
izo onwe gị.” 26 Mgbe ahụ, eze Izrel nyere iwu sị, “Jidenụ
Maikaya kpụgara ya Amọn onye na-achị obodo a, na Joash
nwa eze 27 ị ga-asịkwa, ‘Otu a ka eze sịrị: Tinye nwoke a n’ụlọ
mkpọrọ, nye ya naanị achịcha na mmiri ọṅụṅụ tutu ruo mgbe
m lọghachiri n’udo.’” 28 Maikaya kwupụtara sị, “Ọ bụrụ na ị
lọghachi n’udo, ọ pụtara na ọ bụghị Onyenwe anyị si n’ọnụ m
kwuo okwu.” O kwukwara sị, “Unu niile hụbakwanụ okwu m
ndị a niile ama!” 29 Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat eze Juda,
pụrụ gawa Ramọt Gilead. 30 Eze Izrel gwara Jehoshafat, sị,
“Aga m ejikere onwe m dịka m bụ onye ọzọ banye n’ọgbọ
agha, ma gị onwe gị yiri uwe eze gị.” Ya mere, eze Izrel
nwoghariri onwe ya ka onye ọzọ baa n’ọgbọ agha. 31 Ma
eze Aram enyelarị ndị ọchịagha ndị na-agba ụgbọ agha,
ọnụọgụgụ ha dị iri atọ na abụọ, iwu sị, “Unu ebusola onye
ọbụla agha, maọbụ onye ukwu maọbụ onye nta, karịakwa
naanị eze Izrel.” 32 Mgbe ndị ọchịagha, na-achị ụgbọ agha
hụrụ Jehoshafat, ha chere n’obi ha, “N’ezie, onye a bụ eze
Izrel.” N’ihi ya ha tụghariri ibuso ya agha, ma Jehoshafat
tiri mkpu, 33 ndị ọchịagha, na-achị ndị na-agba ụgbọ agha
hụrụ na ọ bụghị eze Izrel, ma kwụsị ịchụso ya. 34 Ma otu
onye dọrọ ụta ya gbapụ ya na-ebughị onye ọbụla n’obi, gbata
ya eze Izrel n’etiti njikọ nke uwe agha ya. Eze gwara onye
ọkwọ ụgbọ agha ya, sị, “Tụgharịa, si n’ebe a bupụ m, n’ihi na
emerụọla m ahụ.” 35 Agha ahụ siri ike n’ụbọchị ahụ niile, e ji
ihe mee ka eze kwụrụ ọtọ n’ime ụgbọ agha ya na-eche ndị
Aram ihu. Ọbara si n’ọnya ahụ sọjuru n’ala ụgbọ agha ahụ, ọ
nwụrụ n’uhuruchi ụbọchị ahụ. 36 Mgbe anyanwụ na-ada, e
tiri mkpu nke gazuru n’ọgbọ agha ndị Izrel, sị, “Nwoke ọbụla
laa n’obodo ya, onye ọbụla laakwa n’ala nke aka ya!” 37 Ya
mere, eze nwụrụ, e buta ozu ya n’obodo Sameria, ebe a nọ lie
ya. 38 Ha sachara ụgbọ agha ya n’ọdọ mmiri dị na Sameria
(ebe ndị akwụna na-asa ahụ). Ụmụ nkịta rachara ọbara ya,
dịka okwu Onyenwe anyị kwubiri. 39 Ma banyere ihe ndị ọzọ
niile mere n’oge ọchịchị Ehab na ihe niile o mere, ụlọeze o
wuru nke o ji ọdụ chọọ mma, na obodo niile o wusiri ike, ọ bụ
na e deghị ha n’akwụkwọ akụkọ ihe mere n’oge ndị eze Izrel?
40 Ehab sooro ndị nna nna ya ha dina n’ọnwụ. Ahazaya nwa
ya ghọrọ eze n’ọnọdụ. 41 Jehoshafat nwa Asa ghọrọ eze Juda,
n’afọ nke anọ, nke ọchịchị Ehab eze Izrel. 42 Jehoshafat gbara
iri afọ atọ na ise mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị iri afọ abụọ
na ise na Jerusalem. Aha nne ya bụ Azuba, nwa Shilhi. 43
N’ihe niile o jere ije n’ụzọ Asa bụ nna ya, o sitekwaghị n’ime
ha wezuga onwe ya, o mekwara ihe ziri ezi n’anya Onyenwe
anyị. Naanị na o wezugaghị ebe dị elu niile, nke mere na ndị
mmadụ gara n’ihu na-achụ aja, na-esurekwa ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ n’ebe ahụ niile. 44 Jehoshafat mere ka udo dị
n’etiti ya na eze Izrel. 45 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere
n’oge ọchịchị Jehoshafat, ihe niile ndị ọ rụpụtara, ike ọ kpara
n’ọtụtụ agha nke o buru, ọ bụ na e deghị ha n’akwụkwọ
akụkọ ihe mere n’oge ndị eze Juda? 46 O kpochapụrụ ndị
ikom akwụna ụlọ arụsị, bụ ndị nke fọdụrụ, mgbe nna ya bụ
Asa chịchara ọchịchị. 47 N’oge a, eze adịghị n’ala Edọm, kama
ọ bụ onye nnọchite anya eze bụ onye na-achị. 48 Jehoshafat
wuuru ọtụtụ ụgbọ mmiri eji azụ ahịa, maka ije n’ala Ọfịa iga
bute ọlaedo ma ụgbọ mmiri ndị a agaghị ebe ọbụla, n’ihi na
ha mikpuru n’Eziọn Geba. 49 N’oge ahụ, Ahazaya nwa Ehab
sịrị Jehoshafat, “Kwere ka ndị ikom m soro ndị ọrụ gị n’ụgbọ
gị,” ma Jehoshafat ekweghị. 50 Mgbe ahụ, Jehoshafat sooro
nna nna ya ha dina n’ọnwụ, e lie ya n’ebe e liri ha n’obodo
Devid, nna ya. Jehoram nwa ya ghọrọ eze n’ọnọdụ ya. 51
Ahazaya nwa Ehab, malitere ịbụ eze Izrel na Sameria, n’afọ
iri na asaa nke ọchịchị Jehoshafat, eze Juda. Ma ọ chịrị Izrel
naanị afọ abụọ. 52 O mere ihe dị njọ n’anya Onyenwe anyị,
n’ihi na o sooro ụzọ ọjọọ niile nke nna na nne ya, na ụzọ ọjọọ
nke Jeroboam nwa Nebat, onye mere ka Izrel mee mmehie.
53 Ọ fekwara arụsị Baal ofufe, kpọọkwa isiala nye ya, si otu a
kpasuo Onyenwe anyị, Chineke Izrel iwe, dịka nna ya mere.

2 Ndị Eze

1 Moab nupuru isi megide Izrel mgbe Ehab nwụrụ. 2 N'oge
a, Ahazaya sitere na mgbe ụlọ elu ya dị na Sameria daa,
merụọ ahụ nke ukwuu. N'ihi ọrịa a, o zigara ndị ozi, sị ha,
"Gaa jụta ase n'aka Baal-Zebub, bụ chi Ekrọn, ma m ga-adịrị
site n'ihe mmerụ ahụ a." 3 Ma mmụọ ozi Onyenwe anyị
gwara Ịlaịja onye Tishbe okwu sị ya, "Gaa zute ndị ozi eze
Sameria zipụrụ, jụọ ha sị, 'Gịnị mere unu ji aga Ekrọn ijụ
ase? Ọ bụ na Chineke anọghị n'Izrel mere unu ji aga ijụ Baal-
Zebub ase ịmata ma eze ọ ga-adị ndụ?' 4 N'ihi nke a, otu a ka
Onyenwe anyị kwuru, 'Ị gaghị esite n'elu ihe ndina ahụ bilie.
Ị ghaghị ịnwụ!'" Ya mere Ịlaịja pụrụ gaa zie ndị ozi eze ozi
ahụ. 5 Ndị ozi ahụ laghachiri azụ. Ma mgbe eze hụrụ ha, ọ
jụrụ ha sị, "Gịnị mere unu ji lọghachi?" 6 Ha zara ya, "Otu
nwoke zutere anyị n'ụzọ sị anyị, 'Laghachi ga zie eze ahụ
zitere unu sị ya: "Ihe ndị a, ka Onyenwe anyị kwuru, Ọ bụ
n'ihi na Chineke anọghị n'Izrel ka i ji zipụ ndị mmadụ ka
ha gaa jụta ase site n'aka Baal-Zebub, chi ndị Ekrọn? N'ihi
nke a, ị gaghị esite n'ihe ndina gị bilie. Ya doo gị anya na ị
ghaghị ịnwụ!"'" 7 Eze jụrụ ha sị, "Onye bụ nwoke a zutere
unu n'ụzọ gwa unu okwu ndị a? Olee ụdị mmadụ ọ bụ?" 8 Ha
zaghachiri ya, "Ọ bụ nwoke yi uwe e ji ajị anụ kpaa; o kere
ihe okike akpụkpọ anụ n'ukwu ya." Eze sịrị, "Ọ bụ Ịlaịja, onye
amụma si Tishbe!" 9 Mgbe ahụ, eze zigara otu onyeisi agha
ya, na iri ndị agha ise ka ha gaa jide Ịlaịja. Mgbe ndị agha ahụ
bịarutere hụ Ịlaịja ka ọ nọ ala n'elu ugwu, onyeisi agha ahụ
kpọrọ Ịlaịja sị ya, "Onye nke Chineke, eze sị gị, 'rituo!'" 10
Ịlaịja zara sị ha, "Ọ bụrụ na m bụ onye nke Chineke dịka i
kwuru, ka ọkụ si n'eluigwe daa rechapụ gị na iri ndị a agha
ise so gị." Otu mgbe ahụ, ọkụ sitere n'eluigwe daa rechapụ iri
ndị agha ise ahụ na onyeisi ha. 11 Ọzọkwa, eze zigara otu
onyeisi agha na iri ndị agha ise ọzọ ka ha gaa jide Ịlaịja. Mgbe
ha bịarutere hụ Ịlaịja, onyeisi agha ahụ kpọkuru ya sị ya,
"Onye nke Chineke, eze sị gị, 'rituo, bịa ngwangwa!'" 12 Ịlaịja
zara sị ya, "Ọ bụrụ na m bụ onye nke Chineke dịka i kwuru,
ka ọkụ si n'eluigwe daa rechapụ gị na iri ndị agha ise gị na ha
so." Ngwangwa, ọkụ Chineke si n'eluigwe daa rechapụ ha. 13
Ọzọkwa, eze zigara otu onyeisi agha na iri ndị agha ise ọzọ ka
ha gaa jide Ịlaịja. Mgbe ndị agha a bịara hụ Ịlaịja, onyeisi
agha ahụ rigoro n'elu ugwu gbuo ikpere n'ala n'ihu Ịlaịja rịọọ
ya amara sị ya, "Onye nke Chineke, biko, meere ohu gị na iri
ndị agha ise mụ na ha so ebere. 14 Lee, ọkụ esitela n'eluigwe
rechapụ ndịisi agha abụọ ahụ buru ụzọ, ha na ndị agha ha.
Ugbu a, biko, arịọ m gị, chebe ndụ anyị." 15 Mgbe ahụ, mmụọ
ozi Onyenwe anyị gwara Ịlaịja okwu sị ya, "Atụla egwu! Soro
ya gaa!" Ya mere, Ịlaịja sooro onyeisi agha ahụ gaa n'ihu eze.
16 Mgbe Ịlaịja ruru n'ihu eze, ọ gwara eze okwu sị ya, "Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ọ bụ n'ihi na Chineke anọghị
n'Izrel ka i ji zipụ ndị ozi ka ha gaa jụta ase site n'aka Baal-
Zebub, chi ndị Ekrọn? Ebe ọ bụ na i mere ihe dị otu a, ị gaghị
esite n'ihe ndina gị bilie. Ị ga-anwụrịrị!" 17 Ọ nwụrụ dịka
okwu Onyenwe anyị nke Ịlaịja kwuru si dị. N'ihi na Ahazaya
enweghị nwa nwoke ọbụla, Jehoram nọchiri anya ya dịka eze,
n'afọ nke abụọ nke ịbụ eze Jehoram nwa Jehoshafat, bụ eze
Juda. 18 Akụkọ banyere ịbụ eze nke Ahazaya, na ihe niile o
mere, e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ndị eze Izrel?

2 O ruo mgbe Onyenwe anyị chọrọ ị kpọrọ Ịlaịja laa n'eluigwe
site n'oke ifufe, Ịlaịja na Ịlaisha nọ n'ụzọ sitere Gilgal. 2
Ịlaịja sịrị Ịlaisha, "Nọdụ n'ebe a, n'ihi na Onyenwe anyị ziri m
ozi ka m gaa Betel." Ma Ịlaisha zara sị ya, "Dịka Onyenwe
anyị na-adị ndụ, na dịka gị onwe gị nọkwa na-adị ndụ, agaghị
m ahapụ gị." Ya mere, ha abụọ sooro gaa Betel. 3 N'ebe
ahụ, ụmụ okorobịa ndị amụma nọ na Betel pụtara zute ha
abụọ. Ndị amụma ahụ bịakwutere Ịlaisha sị ya, "Ị maara
na Onyenwe anyị ga-esi n'ebe ị nọ wepụ onyenwe gị Ịlaịja
taa?" Ịlaisha sịrị, "Mụ onwe m maara, ma unu nọrọ nwayọọ."
4 Mgbe ahụ, Ịlaịja sịrị ya, "Ịlaisha, nọdụ n'ebe a, n'ihi na
Onyenwe anyị ziri m ozi ka m gaa Jeriko." Ma ọ zara, "Dịka
Onyenwe anyị na-adị ndụ, na dịka gị onwe gị nọkwa na-adị
ndụ, agaghị m ahapụ gị." Ya mere ha abụọ sokwaara ruo
Jeriko. 5 Ndị otu ndị amụma nọ na Jeriko bịakwutere Ịlaisha
nso jụọ ya, "Ị maara na Onyenwe anyị ga-ewepụ onyenwe
gị taa?" Ọ zara, "E, amaara m, ya mere nọọnụ nwayọọ." 6
Mgbe ahụ, Ịlaịja sịrị ya, "Nọdụ n'ebe a, n'ihi na Onyenwe
anyị ziri m ka m jee Jọdan." Ma ọ zara, "Dịka Onyenwe anyị
na-adị ndụ, na dịka gị onwe gị nọkwa na-adị ndụ, agaghị m
ahapụ gị." Ya mere, ha abụọ sooro na-eje. 7 Iri ndị amụma
ise sitere n'etiti ndị amụma sooro ha guzoro n'ebe dị anya na
ncherita ihu ebe Ịlaịja na Ịlaisha kwụsịrị n'akụkụ Jọdan. 8
Mgbe ahụ, Ịlaịja chịịrị uwe mwụda ya, pịakọtaa ya, tie ya
n'elu osimiri ahụ. Mmiri ahụ kewara ụzọ abụọ, ala akọrọ
pụtakwara. N'ebe ahụ ka Ịlaịja na Ịlaisha si gafee n'ofe ọzọ
nke osimiri ahụ. 9 Mgbe ha abụọ gafesịrị, Ịlaịja jụrụ Ịlaisha
ajụjụ sị ya, "Gịnị ka ị chọrọ ka m meere gị tupu e site n'ebe ị
nọ wepụ m?" Ịlaisha rịọrọ sị ya, "Biko, mee ka m nweta ụdị
mmụọ i nwere okpukpu abụọ." 10 Ịlaịja zara sị ya, "Ihe ị rịọrọ
bụ ihe sịrị ike omume. Ọ bụrụ na ị hụ m mgbe a na-ewepụ m
site n'ebe ị nọ, ị ga-enweta ihe ị rịọrọ. Ma ọ bụrụ na ị hụghị
m, ị gaghị enweta ihe ị rịọrọ." 11 Mgbe ha na-aga n'ihu n'ije
ha na-akparịta ụka, na mberede, ụgbọ ọkụ nke ịnyịnya ọkụ
na-adọkpụ pụtara ihe kewaa ha abụọ. Mgbe ahụ kwa oke
ifufe buuru Ịlaịja rigoro n'eluigwe. 12 Ịlaisha hụrụ ya, lelie
anya elu tie mkpu akwa sị, "Nna m! Nna m! Usuu ụgbọ agha
na usuu ndị na-agba ịnyịnya Izrel!" Ọ hụkwaghị Ịlaịja anya
ọzọ. O jidere uwe o yi n'ahụ dọwaa ya ibe abụọ. 13 Emesịa, ọ
chịlịri uwe mwụda Ịlaịja nke dapụrụ mgbe e weliri ya elu,
laghachi bịa guzo n'akụkụ osimiri Jọdan. 14 O tiri akwa ahụ
n'elu mmiri ahụ jụọ sị, "Olee ebe Onyenwe anyị, Chineke
Ịlaịja nọ?" Mgbe o tiri mmiri ahụ ihe, o kewakwara otu ụzọ
n'aka nri nke ọzọ n'aka ekpe, Ịlaisha gafere n'ofe nke ọzọ. 15
Mgbe ndị amụma ahụ si Jeriko n'ele anya, hụrụ ihe mere,
ha sịrị, "Mmụọ Ịlaịja adakwasịla Ịlaisha." Ha gara zute ya,
kpọọ isiala n'ihu ya. 16 Ha sịrị ya "Lee, anyị bụ ndị ohu gị
nwere iri ndị ikom ise ahụ siri ike. Kwere ka ha ga chọgharịa
nna gị ukwu. Ma eleghị anya mmụọ Onyenwe anyị eburula
ya tụdakwa ya n'otu ugwu, maọbụ n'otu ndagwurugwu."
Ịlaisha zaghachiri, "Unu ezigala ha." 17 Ma mgbe ha nọgidere
rịọsie ya arịrịọ ike, ruo mgbe o nwekwaghị ike igbochi ha. Ọ
gwara ha sị, "Ọ dị mma, ziganụ mmadụ ka ha gaa chọọ ya."
Ha zigara iri ndị ikom ise, ndị gara chọgharịa Ịlaịja ụbọchị
atọ, ma ha achọtaghị ya. 18 Ịlaisha nọ na Jeriko mgbe ndị a
lọghachiri bịa kọọrọ ya otu ha si gaa. Mgbe ahụ, ọ gwara ha
sị, "Ọ bụ na m agwaghị unu sị unu ejela?" 19 Ndị obodo ahụ
sịrị Ịlaisha, "Lee, onyenwe anyị, obodo anyị dị n'ebe dị mma,
dịka gị onwe gị na-ahụ, ma mmiri dị n'ime ya jọrọ njọ, ala ya

adịghị amịpụta mkpụrụ dịka o kwesiri.” **20** Ịlaisha zara sị ha,
“Ọ dị mma, gaanụ tinye nnu n’ime efere ọhụrụ wetara m
ya.” Ha gara weta efere ọhụrụ nke nnu juru n’ime ya. **21**
Ịlaisha buuru nnu ahụ gaa n’ebe mmiri ahụ si asọpụta, wụnye
nnu ahụ n’ime ya. Mgbe ọ na-eme nke a, o kwuru okwu sị,
“Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ‘Agwọọla m mmiri a.
Ọnwụ maọbụ amịghị mkpụrụ nke ala agaghị adịkwa.’” **22**
Site n’ụbọchị ahụ gaa n’ihu, mmiri ahụ dịịrị ọcha ruo taa,
dịka Ịlaisha kwuru. **23** Emesịa, Ịlaisha sitere na Jeriko pụọ
ịlaghachi Betel. Mgbe ọ na-aga n’ụzọ, ụfọdụ ụmụ okorobịa
nta sitere n’ime obodo pụta, bidoro jiri ya na-eme ihe ọchị, sị
ya, “Onyeisi nkwọcha, site n’ebe a pụọ! Onyeisi nkwọcha, site
n’ebe a pụọ!” **24** Ịlaisha tụgharịrị lee ha anya, bụọ ha ọnụ
n’aha Onyenwe anyị. Otu mgbe ahụ, nne anụ ọhịa abụọ, a na-
akpọ bịa, sitere n’ọhịa pụta, dọgbuo iri ụmụ okorobịa anọ na
abụọ n’ime ha. **25** Emesịa, Ịlaisha sitere n’ebe ahụ pụọ jeruo
n’ugwu Kamel. Emesịakwa, o sitere n’ebe ahụ laghachi na
Sameria.

3 Jehoram nwa Ehab, malitere ịbụ eze ndị Izrel na Sameria
n’afọ nke iri na asatọ nke ọchịchị Jehoshafat na Juda. Afọ
iri na abụọ ka ọ chịrị dịka eze. **2** O mere ihe ọjọọ n’anya
Onyenwe anyị, ma ọ bụghị dịka nna ya na nne ya mere. O
wezugara nkume ahụ e doro nsọ nye Baal nke nna ya kpụrụ.
3 Otu ọ dị, ọ nọgidere na mmehie Jeroboam nwa Nebat, onye
mere ka Izrel baa n’ime mmehie ife arụsị. Joram esiteghị na
ha wezuga onwe ya. **4** Eze ndị Moab, bụ Misha, na ndị ya, bụ
ndị na-azụ atụrụ. N’afọ niile, ọ na-atụrụ eze Izrel otu narị
puku ajị ebule, na otu narị puku atụrụ. **5** Ma mgbe Ehab eze
Izrel nwụrụ, eze Moab nupuru isi megide eze Izrel, jụkwa ịnọ
n’okpuru ya ọzọ. **6** Ya mere, eze Joram sitere na Sameria
pụọ ga kpọkọta ndị Izrel niile. **7** O zigara Jehoshafat eze
Juda ozi sị ya, “Eze Moab enupula isi megide m. Ị ga-abịa
soro m iga buso ndị Moab agha?” Ọ zaghachiri, “Aga m eso
gị gaa. Mụ na gị bụ otu, ndị m bụ ndị gị, ịnyịnya m bụkwa
ịnyịnya gị.” **8** “Ma olee ụzọ anyị ga-esi gaa ibu agha ahụ?”
Joram zara, “Anyị ga-esi ụzọ ọzara Edọm.” **9** Ya mere, eze
Izrel na eze Juda, na eze Edọm, na ndị agha ha niile, zukọtara
site ụzọ ọzara Edọm iga ibuso Moab agha. Ha gara ije abalị
asaa n’ọzara. Ma mmiri ọṅụṅụ ha nwere gwụsịrị. Ọ dịkwaghị
mmiri dịrị anụ ụlọ ha, na ndị agha ha. **10** Mgbe ahụ, eze Izrel
tiri mkpu sị, “Gịnị ka anyị ga-eme? Ọ ga-abụ na Onyenwe
anyị kpọpụtara anyị bụ eze atọ ndị a, n’ebe a, inyefe anyị
n’aka ndị Moab, ka ha merie anyị?” **11** Ma Jehoshafat, eze
Juda, jụrụ ajụjụ sị, “Ọ bụ na o nweghị onye amụma Onyenwe
anyị nọ n’ebe a, onye anyị ga-esi n’aka ya jụta Onyenwe anyị
ase, site na ya?” Otu onyeisi agha ndị Izrel sị ha, “Ịlaisha, nwa
Shafat, onye jeere Ịlaija ozi, nọ n’ebe a.” **12** Jehoshafat zara
sị, “Okwu Onyenwe anyị dị n’ọnụ ya.” Ya mere, eze Izrel na
Jehoshafat, na eze Edọm, gakwuru ya. **13** Ịlaisha zara eze
Izrel sị, “Gịnị ka mụ na gị nwekọrọ? Jekwuru ndị amụma
nne gị na nna gị, jụta ha ase.” Eze Izrel zara sị ya, “Mba,
n’ihi na ọ bụ Onyenwe anyị kpọpụtara anyị bụ eze atọ n’ebe
a, ka o were anyị nyefee n’aka ndị Moab.” **14** Ịlaisha sịrị,
“Ebe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-adị ndụ,
bụ onye m na-efe, a si na ọ bụghị nsọpụrụ m nwere n’ebe
Jehoshafat eze Juda nọ, agaraghị m atụpụrụ gị ọnụ maọbụ
lee gị anya n’ihu. **15** Ma ugbu a, kpọtaranụ m onye na-akpọ
ụbọ.” Mgbe ọkpọ ụbọ ahụ malitere ịkpọ ụbọ ya, aka Onyenwe
anyị bịakwasịrị Ịlaisha. **16** Ọ sịrị, “Ihe a ka Onyenwe anyị
kwuru, aga m eme ka ndagwurugwu a jupụta n’olulu mmiri.
17 N’ihi na otu a ka Onyenwe anyị kwuru, Unu agaghị ahụ
ifufe maọbụ mmiri ozuzo, ma ndagwurugwu a ga-ejupụta na
mmiri, unu onwe unu ga-aṅụ, na ehi unu, na anụmanụ ndị
ọzọ unu ga-aṅụkwa mmiri. **18** Ma nke a bụ ihe dị nta n’ebe
Onyenwe anyị nọ, n’ihi na ọ ga-enyefekwa ndị Moab n’aka
unu. **19** Unu ga-etigbu obodo ọbụla e wusiri ike, na obodo
ukwu niile. Unu ga-egbudakwa ezi osisi ha na-amị mkpụrụ,
kpọchie isi mmiri ha niile, werekwa nkume mebikwaa ezi ala
ubi ha niile.” **20** O ruo, n’ụtụtụ, n’oge e ji achụ aja nsure ọkụ
ụtụtụ, lee na mmiri sitere ụzọ Edọm sọọrọ bịa n’ebe ahụ ha
gwuru olulu na ndagwurugwu ala ahụ sọjuo ala ahụ niile. **21**
Mgbe ndị Moab nụrụ na ndị eze ahụ na-abịa imegide ha, ha
kpọkọtara ndị ikom ọbụla nwere ike ịlụ agha, ma okenye
ma okorobịa, pụta bịa guzo n’oke ala ha. **22** Mgbe chi bọrọ
n’isi ụtụtụ, anyanwụ wara mụkwasị mmiri ahụ. Site n’ebe ha
nọ, ndị Moab lepụrụ anya hụ mmiri ahụ ka ọ na-acha ọbara
ọbara. **23** Mgbe ahụ, ha sịrịtara onwe ha, “Leenụ ọbara! Ọ ga-
abụ na ndị agha eze atọ ndị a etigbuola onwe ha. Pụtanụ,
unu ndị Moab, ka anyị gaa kwakọrọ ihe nkwata na-agha!” **24**
Mgbe ha gbaara ọsọ bịaruo n’ụlọ agha ndị Izrel, ndị agha
Izrel biliri malite itigbu ha. Ya mere, ndị agha Moab sitere
n’ihu ha gbalaga. Ma ndị agha Izrel banyere n’ime obodo ndị
Moab, gbuo ihe niile ha hụrụ n’ụzọ. **25** Ha tidara obodo ndị
Moab niile, tinye nkume n’ala ubi ọma ndị Moab niile. Ha
kpọchiri isi mmiri niile, gbudasịakwa ezi osisi niile na-amị
mkpụrụ n’ala ahụ. N’ikpeazụ, ọ bụ naanị otu obodo ndị Moab
fọdụrụ, isi obodo a na-akpọ Kia Hareset. Ndị ji ụdọ na-ama
nkume gbara obodo a gburugburu, bido ibuso ya agha. **26**
Mgbe eze Moab hụrụ na agha ahụ anaghị agaziri ya nke ọma,
ọ chịịrị narị ndị agha asaa, ndị ji mma agha ebu agha, gbalịa
isi n’etiti ndị agha Izrel tikapụta, na ncherita ihu ebe eze
Edọm nọ, ma ha enweghị ike. **27** Ya mere, o weere ọkpara
ya, onye gaara abụ eze n’ọnọdụ ya, gbuo ya, dịka aja n’elu
mgbidi gbara obodo ahụ gburugburu nye chi Moab. Iwe dị
ukwuu dị n’ụbọchị ahụ megide Izrel. Ha kwụsịrị ibu agha,
laghachi n’obodo nke aka ha.

4 Otu ụbọchị, otu nwanyị n’ime ndị inyom ndị amụma
bịakwutere Ịlaisha rịọ ya sị, “Ohu gị, bụ di m anwụọla. Ị
matara na ọ na-atụ egwuOnyenwe anyị. Ma ugbu a, onye
o ji ụgwọ na-abịa ịkpọrọ ụmụ m ndị ikom abụọ ime ka ha
bụrụ ndị ohu ya.” **2** Ịlaisha jụrụ ya ajụjụ sị, “Gịnị ka m ga-
emere gị? Gwa m, gịnị ka i nwere n’ụlọ?” Nwanyị ahụ zara sị,
“O nweghị ihe ọbụla ohu gị nwanyị nwere n’ụlọ karịa naanị
ntakịrị mmanụ.” **3** Ịlaisha sịrị, “Jegharịa na-ezi, gaa nata
ndị agbataobi gị niile ite nke ihe ọbụla na-adịghị n’ime ya.
Ha abụkwala ole na ole. **4** Mgbe ahụ, baa n’ime ụlọ, gị na
ụmụ gị, mechibido onwe unu ụzọ. Malite ịgbanye mmanụ
ahụ n’ime ite ahụ niile, mgbe nke ọbụla juru, bupụ ya n’otu
akụkụ.” **5** Nwanyị ahụ hapụrụ ya, ga mechibido onwe ya na
ụmụ ya ndị ikom ụzọ. Ha na-ebutere ya ite niile ahụ nso, ebe
ya onwe ya na-agbanye agbanye n’ime ha. **6** Mgbe ọ gbajuru
ite ndị ahụ niile, ọ sịrị nwa ya, “Butere m ite ọzọ.” Ma ọ zara,
“O nweghị ite ọzọ fọdụrụ.” Mgbe ahụ, mmanụ ahụ kwụsịrị
ịgbapụta. **7** Ọ gara gwa onye nke Chineke ahụ, onye sịrị, “Gaa,
ree mmanụ ahụ, kwụkwaa ụgwọ unu ji. Gị na ụmụ gị ndị ikom
were nke fọdụrụ mee mkpa dịrị unu.” **8** Otu ụbọchị, Ịlaisha

gara n’obodo Shunem. Otu nwanyị nwere ugwu bi n’ebe ahụ.
Nwanyị ahụ rịọsiri ya ike ka o rie nri. N’ihi ya, mgbe ọbụla
Ịlaisha si n’ebe ahụ gafee, ọ na-akwụsị n’ebe ahụ rie ihe. **9**
Ma nwanyị ahụ gwara di ya okwu sị, “O doro m anya nke ọma
na nwoke a na-akwụsị n’ụlọ anyị mgbe niile bụ onye nsọ nke
Chineke. **10** Biko, ka anyị doziere ya otu ọnụụlọ nta n’ime ụlọ
elu anyị, ka anyị tinyere ya ihe ndina na tebul, na oche, na
oriọna, ka o nwee ebe ọ ga na-anọ mgbe ọbụla ọ bịakwutere
anyị.” **11** Otu ụbọchị, mgbe Ịlaisha bịakwara n’ebe ahụ, ọ bara
n’ọnụụlọ ahụ, dinaa n’ebe ahụ. **12** Ọ sịrị Gehazi onye na-ejere
ya ozi, “Gaa kpọọ onye Shunem a,” Ya mere, ọ kpọrọ ya, ọ
bịara guzo n’ihu ya, **13** Ịlaisha gwara Gehazi, “Gwa nwanyị
ahụ, sị, ‘Lee, otu i si enye onwe gị nsogbu niile ndị a maka
anyị. Ugbu a, gịnị ka a ga-emere gị? Ọ bụ ka anyị gwa eze
okwu banyere gị, ka ọ bụ ịgwa onyeisi ndị agha?’” Ọ zara, “Ebi
m n’etiti ndị m.” **14** Ịlaisha jụrụ, “Gịnịkwa ka anyị ga-emere
nwanyị a?” Gehazi sịrị, “N’ezie, o nweghị nwa nwoke, di ya
emeekwala agadi.” **15** Ịlaisha sịrị, “Kpọọ ya.” Ya mere, Gehazi
kpọrọ ya, ọ bịara guzo n’ọnụ ụzọ. **16** Ịlaisha sịrị, “Na mgbe dị
otu a n’afọ ọzọ, ị ga-eku nwa nwoke n’aka gị abụọ.” Ọ sịrị,
“Mba, onyenwe m, biko, gị onye nke Chineke, agwala ohu gị
nwanyị okwu ụgha.” **17** Ma dịka Ịlaisha si kwuo, nwanyị ahụ
tụụrụ ime, na mgbe ahụ n’afọ ọzọ ya, ọ mụrụ nwa nwoke. **18**
Nwata ahụ toputara, otu ụbọchị ọ pụrụ jekwuru nna ya n’ubi,
ebe ha nọ na-aghọ ọka. **19** O tikuru nna ya sị ya, “Isi m o, isi
m o!” Nna ya sịrị otu n’ime ndị ohu ya, “Kuru ya kulaara nne
ya.” **20** O kuuru ya, kulaara ya nne ya, nwantakịrị nwoke
ahụ nọdụrụ n’apata nne ya ruo etiti ehihie, mgbe ọ nwụrụ.
21 Nne ya kuuru ya rigoo n’elu ụlọ ahụ, tọgbọ ya n’elu ihe
ndina ahụ onye nke Chineke ahụ na-edina, mechie ụzọ pụọ.
22 O ziri ozi kpọọ di ya sị ya, “Biko, zitere m otu okorobịa
na otu ịnyịnya ibu, ka m jekwuru onye Chineke ahụ. Aga m
alọtakwa ọsịịsọ.” **23** Ọ sịrị, “Gịnị mere i ji ejekwuru ya taa? Ọ
bụghị Ọnwa ọhụrụ, ọ bụghịkwa ụbọchị izuike.” Ọ zara sị,
“Udo dị.” **24** Mgbe ahụ, ọ nọkwasịrị n’elu ịnyịnya ibu ahụ,
nye nwokorobịa ahụ iwu sị ya, “Gbasie ọsọ ike. Akwụsịkwala
ịgba ọsọ ma ọ bụghị mgbe m gwara gị kwụsị.” **25** Ya mere, o
buliri ije, gakwuru onye nke Chineke n’ugwu Kamel. Mgbe o
lepụrụ anya hụ ya ka ọ na-abịa, onye nke Chineke sịrị odibo
ya bụ Gehazi, “Lee nwanyị Shunem ahụ. **26** Gbara ọsọ gaa
zute ya jụọ ya sị ya, ‘Ọ dịkwa mma? Dị gị ọ nọkwa n’udo? Nwa
gị ọ nọkwa n’udo?’” Mgbe Gehazi zutere ya jụọ ajụjụ ndị a,
nwanyị ahụ zara Gehazi sị ya, “E, anyị niile nọ n’udo, ihe
niile na-aga nke ọma.” **27** Ma mgbe ọ bịakwutere onye nke
Chineke, ọ dara n’ala n’ihu ya, jide ya n’ụkwụ ya abụọ. Gehazi
bịaruru nso inupu ya, ma onyeozi Chineke sịrị ya, “Hapụ ya
aka, n’ihi na ọ dị ihe na-enye ya nsogbu n’ime mmụọ ya, ma
Onyenwe anyị zonarịrị m ya, ọ gwaghịkwa m ihe mere.” **28**
Nwanyị ahụ sịrị, “Onyenwe m, arịọrọ m gị nye m nwa nwoke?
Ọ bụ na m asịghị gị, ‘emeela m ka m nwee olileanya’?” **29**
Ịlaisha sịrị Gehazi, “Ngwa, were ihe ike n’ukwu jikọta uwe
mwụda gị, werekwa mkpanaka m n’aka gị, bilie gaa Shunem.
Mgbe ị na-aga ekelekwala onye ọbụla ekele. Ọ bụrụkwa na
onye ọbụla ekelee gị, azala ekele ya. Gaa n’ụlọ ahụ. I ruo,
tụkwasị mkpanaka m n’ihu nwantakịrị nwoke ahụ.” **30** Ma
nne nwantakịrị ahụ zara sị, “Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ,
na dịka gị onwe gị nọkwa na-adị ndụ, agaghị m ahapụ gị
laa.” Ịlaisha biliri soro ya bido ịla n’ụlọ ya. **31** Ma Gehazi
butere ụzọ rute n’ụlọ ahụ, were mkpanaka ahụ tụkwasị n’ihu
nwantakịrị nwoke ahụ, ma nke a emeghị ka nwantakịrị ahụ
teta ma ọ bụkwanụ kuo ume. Ya mere, Gehazi laghachiri izute
Ịlaisha, gwa ya sị, “Nwata ahụ etetaghị.” **32** Mgbe Ịlaisha
rutere n’ụlọ ahụ, ọ hụrụ ka nwantakịrị ahụ nwụrụ anwụ
dina n’elu ihe ndina ya. **33** Ọ banyere n’ime ọnụụlọ ahụ,
mechibido ha abụọ ụzọ, kpee ekpere, kpọkuo Onyenwe anyị.
34 Emesịa, ọ makpuuru n’elu nwantakịrị ahụ, tụkwasị ọnụ ya
n’ọnụ nwantakịrị ahụ, na anya ya abụọ na nke nwantakịrị
ahụ, na aka ya abụọ na nke ya. Mgbe o si otu a dinara n’elu
nwantakịrị ahụ, ahụ nwantakịrị ahụ malitere ikpo ọkụ ọzọ.
35 Ịlaisha biliri jegharịa n’ime ụlọ ahụ ugboro ole na ole,
laghachikwa makpuru n’elu nwantakịrị ahụ ọzọ. Emesịa,
nwantakịrị ahụ zere uzere ugboro asaa, meghe anya ya abụọ.
36 Ịlaisha kpọrọ Gehazi sị ya, “Kpọọ nwanyị Shunem.” Ya
mere, ọ kpọrọ ya. Mgbe ọ bịakwutere ya, ọ sịrị, “Kuru nwa
gị.” **37** Ọ batara, daa n’ala n’ụkwụ ya, kpọọ isiala. Emesịa, o
kuuru nwa ya nwoke pụọ. **38** Ịlaisha lọghachiri na Gilgal,
mgbe ụnwụ dị n’ala ahụ. Otu ụbọchị, mgbe ya na ụfọdụ ndị
amụma nọ na-enwe nzukọ, ọ gwara onye na-ejere ya ozi
okwu sị ya: “Sikwasị ite ukwu ahụ n’ọkụ, siere ndị a mụ na
ha nọ ihe oriri.” **39** Otu onye n’ime ha pụrụ banye n’ọhịa
ịchịkọta akwụkwọ nri. Ọ hụrụ osisi vaịnị toro n’ọhịa, chịkọtaa
ụfọdụ afụfa ọhịa, nke o kpojuru n’uwe mwụda ya dịka ọ
ga-ejideli. Mgbe ọ lọghachiri, o gbupịasịrị afụfa ọhịa ndị a,
wụnye ha n’ime ite ahụ si n’ọkụ, ọ bụ ezie na o nweghị onye
maara ihe ha bụ. **40** Mgbe o ghere, a wụpụtara ya nye ndị
ikom ndị ahụ. Ma mgbe ha bidoro iri ya, ha tiri mkpu akwa sị,
“Onye nke Chineke, lee, ọnwụ dị n’ite nri a.” Ha enwekwaghị
ike iri ya. **41** Ịlaisha kwuru okwu sị, “Kpotanụ ụtụ ọka.” Ọ
ghanyere ya n’ime ite ahụ sị, “Kunyerenụ ha nri ka ha rie.”
Ha riri ya. O nwekwaghị ihe na-egbu egbu dị n’ite ahụ. **42** Otu
nwoke si Baal-Shalisha bịa, butere onye nke Chineke ogbe
achịcha iri abụọ nke e ji ọka balị mbụ a ghọtara n’ubi mee. O
butekwaara ya isi ọka ole na ole n’akpa. Ịlaisha sịrị, “Were ihe
ndị a nye ndị anyị ka ha rie.” **43** Onye na-ejere ya ozi jụrụ,
“Olee otu m ga-esi chee ihe a n’ihu narị mmadụ?” Ma Ịlaisha
zara, “Chịrị ya nye ndị mmadụ a ka ha rie, n’ihi na otu a ka
Onyenwe anyị kwuru, ‘Ha ga-eriju afọ ha, nwekwa ndị ga-
afọdụkwa.’” **44** Ya mere, o chere ya n’ihu ha, ha rikwara, nri
ahụ fọdụkwara dịka okwu Onyenwe anyị si dị.

5 N’oge a, Neeman bụ ọchịagha ndị agha eze Aram, Ọ bụ
onye dị ukwuu n’anya nna ya ukwu, bụrụkwa onye a na-
enye nsọpụrụ n’ihi na Onyenwe anyị sitere n’aka ya nye ndị
agha Aram mmeri n’ọgbọ agha dị iche iche. Ọ bụ dike na
dimkpa n’agha, maọbụ onye ekpenta. **2** Otu mgbe, ụfọdụ
n’ime ndị agha Aram na-apụnara ndị mmadụ ihe pụrụ ga
dọta otu nwaagbọghọ nta site n’Izrel, onye na-ejere nwunye
Neeman ozi. **3** Ọ sịrị nne ya ukwu, “Ọ gaara atọ m ụtọ ma a sị
na nna m ukwu ga-aga hụ onye amụma nọ na Sameria. Ọ ga-
agwọ ya ọrịa ekpenta a.” **4** Neeman nụrụ nke a, bilie gaa
kọọrọ eze Aram ihe niile nwaagbọghọ a si Izrel kwuru. **5** Eze
Aram sịrị, “Bilie, gaa, aga m ezigakwara eze Izrel akwụkwọ
ozi.” Ya mere Neeman gara, ọ chịịrị talenti ọlaọcha iri, na
puku shekel ọlaedo isii, na uwe ọma dị iche iche, nke dị iri
n’ọnụọgụgụ. **6** Nke a bụkwa ihe dị n’ime akwụkwọ ahụ eze
Aram degaara eze Izrel: “Nwoke a ji akwụkwọ a bịakwute gị
bụ Neeman, onyeisi ndị agha m. Biko, achọrọ m ka ị gwọọ
ya ọrịa ekpenta dị ya n’ahụ.” **7** Ngwangwa eze Izrel gụrụ

akwụkwọ ahụ, ọ dọwara uwe ya sị, “Abụ m Chineke? A pụrụ
m ime ka mmadụ nwụọ na ime ka mmadụ dị ndụ? Gịnị mere
nwoke a ji ezitere m onye m ga-agwọ ọrịa ekpenta? Lee ka o
si na-achọ ụzọ anyị ga-eji nwee esemokwu.” 8 Mgbe Ịlaisha
onye Chineke nụrụ na eze Izrel dọwara uwe ya, o ziri ozi a
zigara ya sị, “Gịnị mere i ji dọwaa uwe gị? Zitere m Neeman.
Ọ ga-amatakwa na e nwere onye amụma n’Izrel.” 9 Ya mere,
Neeman bịarutere guzo n’ọnụ ụzọ ụlọ Ịlaisha, ya na ịnyịnya
ya, na ụgbọ agha ya. 10 Ịlaisha zigara onyeozi ya nke bịara
zie sị ya, “Jee saa ahụ gị ugboro asaa n’osimiri Jọdan. I mee
nke a, ekpenta ahụ ga-esi n’akụkụ ahụ gị niile pụọ. Ị ga-
adịkwa ọcha.” 11 Ma Neeman were iwe nke ukwuu tụgharịa
bido ịlaghachi ebe o si bịa. Mgbe ọ na-ala, ọ na-ekwu na-asị,
“Echere m na ọ ga-apụkwute m, guzo, kpọkuo aha Onyenwe
anyị Chineke ya, fufee aka ya n’ebe ahụ ọrịa m dị, gwọọ m
ọrịa ekpenta m. 12 Abana na Fapa, bụ osimiri dị na Damaskọs,
ha adịghị mma karịa mmiri Izrel niile? Ọ bụ na m enweghị
ike ịsa ahụ n’ime ha ma dị ọcha.” Ọ tụgharịrị jiri ọnụma pụọ.
13 Ma ndị ozi Neeman jekwuru ya sị ya, “Nna anyị, a sị na ọ
bụ ihe sịrị ike nke ukwuu ka onye amụma ahụ gwara gị sị gị
mee, ị garaghị eme ya? Ma ihe ọ sị gị mee bụ naanị ‘Gaa saa
ahụ gị ka ị dị ọcha.’” 14 Ya mere, ọ gara sụnye onwe ya n’ime
osimiri Jọdan ugboro asaa, dịka onye nke Chineke gwara ya.
Anụ ahụ ya lọghachiri dị ọcha ka anụ ahụ nwantakịrị. 15
Mgbe ahụ, Neeman na ndị niile ya na ha so laghachikwutere
onye nke Chineke. O guzoro n’ihu ya sị, “Ugbu a amatala
m na ọ dịghị Chineke ọzọ dị n’ụwa niile ma ọ bụghị naanị
n’Izrel. Ya mere, biko, nara onyinye a site n’aka ohu gị.” 16
Ma Ịlaisha zara sị ya, “Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, bụ
onye m na-ejere ozi, agaghị m ana gị ihe ọbụla.” Ma Neeman
rịọrọ ya arịrịọ ka ọ nara ya, ma ọ jụrụ ajụ. 17 Mgbe ahụ
Neeman sịrị, “Ọ bụrụ na ị gaghị anara, biko, kwerenụ ka
m kporo aja nke ịnyịnya abụọ nwere ike ibu. N’ihi na site
ugbu a gaa n’ihu, agaghị m achụrụ chi ọzọ aja nsure ọkụ,
ma ọ bụghị naanị Onyenwe anyị. 18 Ma ka Onyenwe anyị
gbaghara ohu gị naanị otu ihe a. Mgbe nna m ukwu banyere
n’ụlọ arụsị Rimọn ịkpọ isiala, mgbe ọ na-adabere n’aka m,
nke ga-eme ka mụ onwe m kpọọkwa isiala. Mgbe m si otu a
kpọọ isiala n’ụlọ arụsị Rimọn, ka Onyenwe anyị gbaghara ohu
gị n’ihi nke a.” 19 Ịlaisha zara sị ya, “Ọ dị mma, laa n’udo.”
Mgbe Neeman lawara, o jerubeghị ebe dị anya, 20 Gehazi, bụ
onyeozi Ịlaisha onye nke Chineke, sịrị n’obi ya, “Nna m ukwu
emezighị ikwere ka Neeman onye Aram laa na-anataghị ya
ihe o ji bịa. Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, aga m eji ọsọ
gbakwuru ya napụta ya ụfọdụ ihe ahụ.” 21 Ya mere, Gehazi
gbara ọsọ gbakwuru Neeman. Mgbe Neeman hụrụ ya ka ọ
gba ọsọ na-abịa, o si n’elu ụgbọ agha ya wudata gaa zute
ya, jụọ ya sị: “Udo ọ dịkwa?” 22 “E, udo dị,” ka Gehazi zara,
“Onyenwe m zitere m ka m gwa gị, ‘Lee, ụmụ okorobịa abụọ
n’etiti ndị amụma si n’ugwu Ifrem bịakwute m. Biko nye ha
otu talenti ọlaọcha na uwe mgbanwe abụọ.’” 23 Ma Neeman
zara sị ya, “Biko, were talenti abụọ.” Ọ kwagidere Gehazi ka
ọ nara ha. O kechiri talenti ọlaọcha abụọ ahụ n’akpa abụọ,
tinyere uwe mgbanwe abụọ. O bunyere ndị ohu ya ka ha buru
ya na-aga n’ihu Gehazi. 24 Ma mgbe ha rutere n’ugwu, Gehazi
naara ndị ohu Neeman ihe ndị ahụ, sị ha laghachikwa. O zoro
ihe ndị ahụ n’ime ụlọ. 25 Mgbe ọ batara n’ụlọ guzo n’ihu nna
ya ukwu, Ịlaisha jụrụ ya sị, “Ebee ka i si na-abịa Gehazi?” Ọ
zara, “Ohu gị ejeghị ebe ọbụla.” 26 Mgbe ahụ Ịlaisha zara ya,
“Ọ bụ na mmụọ m esoghị gị mgbe nwoke ahụ si n’ụgbọ ya
rịdata izute gị? Oge a ọ bụ oge ịnara ego, na ịnara uwe, na
ịnara ubi oliv, na ubi vaịnị, na igwe ehi, na igwe atụrụ, na ndị
ohu ndị ikom, na ndị ohu ndị inyom na-eje ozi? 27 N’ihi nke
a, ekpenta ahụ dị Neeman ga-abịakwasị gị, na ụmụ ụmụ gị,
ruo mgbe ebighị ebi.” Ya mere, Gehazi ghọrọ onye ekpenta si
n’ihu ya pụọ. Anụ ahụ ya bidokwara ịcha ọcha dịka ogho
ọcha.

6 Ụmụ ndị amụma gwara Ịlaisha okwu sị, “Lee, ebe a anyị bi
n’ihu gị dị oke nta karịa. 2 Ya mere, ka anyị gaa n’akụkụ
Jọdan gbute osisi anyị ga-eji wuo ụlọ ebe anyị ga-ebi.” Ọ sịrị
ha, “Meenụ ka unu kwuru.” 3 Ma otu onye n’ime ha rịọrọ ya
sị, “Biko, nna anyị ukwu, soronụ anyị.” O kwenyere na ọ ga-
eso ha. 4 O sonyekwara ha. Mgbe ha bịaruru n’akụkụ Jọdan,
ha malitere igbutu osisi. 5 Ma mgbe otu n’ime ha nọ na-
egbutu otu osisi, anyụike ya dabara n’ime mmiri. O tiri mkpu
sị, “Ewoo, onyenwe m. Ọ bụkwanụ ihe a rịọtara arịọta.” 6
Mgbe ahụ, onye nke Chineke jụrụ ya sị, “Ebee ka ọ dabara?”
Mgbe o ziri ya ebe ọ dabara, Ịlaisha gbutere osisi tụba ya
n’ebe ahụ, mee ka anyụike ahụ segolite na-erugharị n’elu
mmiri. 7 Ọ sịrị, “Tụtụlite ya.” O setịrị aka ya wepụta ya. 8
N’oge a, eze ndị Aram na ndị Izrel nọ n’agha. Mgbe ya na
ndịisi agha ya kparịtachara, ọ sịrị, “Aga m eguzobe ọmụma
ụlọ ikwu m n’ebe dị otu a na n’ebe dị otu a.” 9 Ngwangwa,
onye nke Chineke zigaara eze Izrel ozi sị, “Lezie anya, unu
ejekwala nso n’ebe ahụ, n’ihi na eze Aram na ndị agha ya nọ
n’ebe ahụ.” 10 N’ihi nke a, eze Izrel mere nchọpụta banyere
ebe ahụ onye nke Chineke gwara ya. Ọtụtụ mgbe Ịlaisha dọrọ
eze aka na ntị, n’ihi ya, ha nọrọ na nche n’ebe ahụ niile. 11
Ihe ndị a mere ka iwe wee eze ndị Aram. Ọ kpọkọtara ndịisi
ọrụ ya nye ha iwu sị, “Gwanụ m, onye n’ime anyị dịnyere eze
Izrel?” 12 Otu onye n’ime ndị ọchịagha ya sịrị, “O nweghị
onye ọbụla n’ime anyị, onyenwe m bụ eze. Ọ bụ Ịlaisha, onye
amụma Izrel, bụ onye na-agwa eze Izrel okwu niile i na-ekwu
n’ime ebe ndina gị.” 13 Ya mere, eze Aram nyere ha iwu sị
ha, “Gaanụ, chọpụta ebe ọ nọ, ka m ziga ndị agha ga-aga
jide ya.” Ha gara lọta, kọọrọ ya na Ịlaisha nọ na Dọtan. 14
N’ihi ya, n’otu anyasị eze Aram zigara ọtụtụ ndị agha ya,
ndị ji ịnyịnya na ụgbọ agha gbaa obodo ahụ gburugburu.
15 Mgbe onye na-ejere onye nke Chineke ozi biliri ọtọ n’isi
ụtụtụ pụọ, ọ hụrụ ọtụtụ ndị agha na ịnyịnya na ụgbọala, ka
ha gbara obodo ha nọ gburugburu. O tiri mkpu sị, “Ewoo,
onyenwe m, gịnị ka anyị ga-eme ugbu a?” 16 Ma Ịlaisha
zara sị ya, “Atụla egwu, n’ihi na ndị nọnyere anyị dị ọtụtụ
karịa ndị nọnyeere ha.” 17 Mgbe ahụ, Ịlaisha kpere ekpere sị,
“Onyenwe anyị, biko, saghee anya ya abụọ ka ọ hụ.” Onyenwe
anyị meghere anya ohu Ịlaisha, mee ka ọ hụ ịnyịnya ọkụ, na
ụgbọala ọkụ jupụtara n’ugwu dị gburugburu ebe ahụ niile. 18
Mgbe ndị iro ahụ na-abịaru ya nso, Ịlaisha kpọkuru Onyenwe
anyị n’ekpere sị, “Mee ka ìsì kpuo ndị agha niile.” O mekwara
ka ìsì kpuo ha, dịka Ịlaisha rịọrọ. 19 Ịlaisha pụtara sị ha,
“Nke a abụghị ụzọ, nke a abụkwaghị obodo unu na-achọ.
Soronụ m, ka m gosi unu nwoke unu na-achọ.” O duuru ha jee
Sameria. 20 Mgbe ha bịaruru Sameria, Ịlaisha kpere ekpere sị,
“Biko, Onyenwe anyị, ugbu a meghee anya ha, ka ha hụ ụzọ.”
Onyenwe anyị meghere anya ha dịka Ịlaisha kpere n’ekpere;
ha matakwara na ha nọ na Sameria. 21 Mgbe eze Izrel hụrụ
ha, ọ jụrụ Ịlaisha ajụjụ sị, “Nna m, ị chọrọ ka m gbuo ha?” 22

Ịlaisha zara sị ya, “Egbula ha. Ị ga-egbu ndị i ji mma agha
na ụta gị dọta n’agha? Nye ha nri na mmiri, zilaga ha ka ha
lakwuru onyenwe ha.” 23 Ya mere, ọ kwadooro ha oke oriri dị
ukwuu, mgbe ha riri, ṅụkwaa, o zilagara ha, ha lakwuuru nna
ha ukwu. Site n’oge ahụ gaa n’ihu, ndị otu Aram na-apụnara
mmadụ ihe kwusịrị inye nsogbu n’oke ala ndị Izrel. 24 Ma
mgbe ụfọdụ oge gasịrị, Ben-Hadad, eze Aram, chịkọtara ndị
agha ya niile pụta bịa gbaa Sameria gburugburu. 25 N’ihi
nke a, oke ụnwụ dara n’obodo Sameria. Nri kọrọ n’ala ahụ
ruo na e bidoro ire otu isi ịnyịnya ibu iri shekel ọlaọcha
asatọ. E rekwara nsị nduru shekel ise. 26 Mgbe eze Izrel na-
agafe n’elu mgbidi gbara obodo ahụ gburugburu, otu nwanyị
kpọkuru ya sị ya, “Nyere m aka, onyenwe m eze.” 27 Ma eze
zara sị ya, “Ọ bụrụ na Onyenwe anyị ekweghị inyere gị aka,
ebee ka m ga-esi nwetara gị inyeaka? Ọ bụ site n’ebe ịzọcha
ọka? Ka ọ bụ n’ebe ịzọcha mmanya vaịnị?” 28 Mgbe ahụ,
eze jụrụ ya sị, “Gịnị na-eme?” Ọ zara, “Nwanyị a sịrị, ‘Nye
nwa gị nwoke ka anyị rie ya taa, echi anyị ga-eri nwa m
nwoke.’ 29 Ya mere, na anyị siri nwa m rie ya. N’ụbọchị nke
so ya asịrị m ya, ‘Wepụta nwa gị nwoke ka anyị rie ya,’ ma
o zoola ya.” 30 Mgbe eze nụrụ okwu nwanyị a, ọ dọwara
uwe ya. Ma dịka ọ na-agabiga n’elu mgbidi ahụ, ndị mmadụ
lere anya hụ n’okpuru uwe, akwa mkpe dị n’ime ahụ ya.
31 Ọ sịrị, “Ka Chineke mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso
ahụ si dị njọ, ma ọ bụrụ na isi Ịlaisha nwa Shafat anọgide
n’ahụ ya taa.” 32 N’oge a, Ịlaisha nọdụrụ ala n’ụlọ ya, ndị
okenye sokwa ya nọdụ. Eze zipụrụ onyeozi, ma tupu o rute,
Ịlaisha gwara ndị okenye ahụ okwu sị ha, “Unu ahụla na ogbu
mmadụ a ezitela mmadụ ka ọ bịa gbupụ m isi. Mgbe onyeozi
ya bịaruru, mechienụ ụzọ hapụ ya n’ezi, n’ihi na eze n’onwe
ya ga-eso ya n’azụ bịa.” 33 Mgbe Ịlaisha nọ na-agwa ha okwu,
lee onyeozi ahụ ka ọ na-abịakwute ya. Eze sokwa ya n’azụ na-
ekwu okwu na-asị, “Onyenwe anyị emeela ka ihe ọjọọ dị otu
a dakwasị anyị. Gịnị mere m ga-eji lee anya inyeaka site n’aka
Onyenwe anyị ọzọ?”

7 Ịlaisha zara sị ya, “Nụrụ okwu Onyenwe anyị. N’ihi na
otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu, N’oge dịka mgbe a echi,
a ga-ere otu akpa nta ụtụ ọka otu shekel, rekwaa akpa nta
ọka balị abụọ otu shekel n’ọnụ ụzọ ama obodo Sameria.” 2
Ọchịagha ahụ, nke eze na-adabere n’aka ya, sịrị onye nke
Chineke, “Lee, a sịkwarị na Onyenwe anyị emeghee oghere
idee nke eluigwe, nke a ọ pụrụ ime?” Ma Ịlaisha zara ya,
“Ị ga-eji anya gị abụọ hụ ya, ma ị gaghị eri site n’ime ya.”
3 N’oge a, e nwere ndị ekpenta anọ nọ n’ezi mgbidi gbara
Sameria gburugburu, n’akụkụ ọnụ ụzọ e si abata obodo ahụ.
Ha sịrịtara onwe ha, “Gịnị ka anyị nọ n’ebe a na-eme? Ọ bụ
ka anyị nọrọ n’ebe a tutu anyị anwụọ? 4 Ọ bụrụ na anyị asị,
‘Anyị ga-abanye n’ime obodo,’ ụnwụ dị n’ebe ahụ, anyị ga-
anwụkwa. Ọ bụrụkwanụ na anyị anọgide n’ebe a anyị ga-
anwụ. Ya mere ka anyị gafeenụ banye n’ọmụma ụlọ ikwu ndị
agha Aram, were onwe anyị nyefee ha n’aka. Ọ bụrụ na ha
edebe anyị ndụ, anyị ga-adị ndụ, ọ bụrụ na ha egbuo anyị,
anyị ga-anwụkwa.” 5 N’oge uhuruchi, ha biliri gaa n’ọmụma
ụlọ ikwu ndị agha Aram. Mgbe ha bịarutere n’ọnụ ụlọ ikwu
ahụ, o nwekwaghị onye nọ n’ebe ahụ, 6 n’ihi na Onyenwe
anyị mere ka ndị Aram nụ ụzụ ụgbọ agha na nke ịnyịnya, na
nke usuu ndị agha. Nke a mere ka onye ọbụla gwa ibe ya sị,
“Lee, eze ndị Izrel egoola ndị agha ndị Het, na ndị eze Ijipt
ibuso anyị agha.” 7 Ha biliri gbapụ ọsọ n’abalị ahụ, hapụ ụlọ
ikwu ha niile, na ịnyịnya ha niile, na ịnyịnya ibu ha niile, na
ihe niile otu o si dịrị, ma gbapụ ọsọ ndụ. 8 Mgbe ndị ekpenta
ahụ rutere ogige ndị agha ndị Siria, ha banyere n’ime otu ụlọ
rie ihe, ṅụkwaa ihe ọṅụṅụ dị n’ime ya. Ha chịịrị ọlaọcha na
ọlaedo na uwe ọma niile dị n’ime ya gaa zoo ha. Ọzọkwa, ha
lọghachiri banye n’ụlọ ọzọ kwakọrọ ụfọdụ ihe dị n’ime ya gaa
zoo. 9 Ma mgbe ahụ ha sịrịtara onwe ha, “Ihe anyị na-eme
ezighị ezi. Taa bụ ụbọchị oziọma, ma lee ka anyị na-agba
nkịtị. Ọ bụrụ na anyị echere ruo ìhè ụtụtụ, a ga-achọpụta ajọọ
omume anyị. Ugbu a bịanụ, ka anyị gaa gwa ndị nọ n’ụlọeze,
ihe anyị hụrụ.” 10 Ya mere, ha gara kpọkuo ndị nche ọnụ ụzọ
obodo ahụ, gwa ha sị, “Anyị banyere n’ogige ndị agha Aram,
o nweghị mmadụ ọbụla nọ n’ebe ahụ, ọ dịghị olu mmadụ
anyị nụrụ n’ebe ahụ, naanị ịnyịnya na ịnyịnya ibu elibere
n’osisi, na ụlọ ikwu ha a hapụrụ dịka ha dị.” 11 Ndị na-eche
nche tiri mkpu kọọrọ ndị nọ n’ụlọeze ihe mere. 12 Eze biliri
n’abalị ahụ gwa ndịisi ọrụ ya sị, “Ka m gwa unu ihe ndị Aram
mere anyị. Ha maara na anyị nọ n’oke agụụ, n’ihi ya, ha
akpacharala anya hapụ ọmụma ụlọ ikwu ha gaa zoo onwe ha
n’ime ọhịa. Echiche ha bụ, ‘Ndị a ga-apụtarịrị, mgbe ahụ,
anyị ga-ejide ha na ndụ, banyekwa n’ime obodo ha.’” 13 Ma
otu onye n’ime ndịisi agha ya zara sị ya, “Ka ụfọdụ mmadụ
duru ịnyịnya ise ndị ahụ fọdụrụ n’obodo. Ọ bụrụ na ndị a
alọtaghị ọnọdụ ha ga-adị ka nke ndị Izrel niile fọdụrụ n’ebe,
e, ha ga-adị ka ndị Izrel niile a gụrụ dịka ndị nwụrụ anwụ.
Ya mere, ka anyị zipụ ha ka ha gaa chọpụta ihe mere.” 14
Ya mere, ha họpụtara ụgbọ agha abụọ na ịnyịnya ndị na-
adọkpụ ha. Eze zipụrụ ha ịchụso ndị agha Aram, O nyere
ndị na-agba ha iwu sị, “Gaanụ chọpụta ihe mere.” 15 Ha
sogidere ha ruo n’osimiri Jọdan. N’akụkụ ụzọ niile jupụtara
n’uwe na ngwa agha ndị agha Aram tufuru mgbe ha na-eme
ngwangwa. Ndị ahụ e zipụrụ lọghachiri bịa kọọrọ eze ihe ha
hụrụ. 16 Ndị Izrel niile pụrụ gaa kwakọrọ ihe dị n’ọmụma
ụlọ ikwu ndị Aram. Nke bụ na e rere otu akpa nta ụtụ ọka a
kwọrọ nke ọma otu shekel, rekwaa akpa ọka balị abụọ otu
shekel dịka Onyenwe anyị si kwuo. 17 Eze họpụtara ọchịagha
ahụ, nke ọ na-adabere n’aka ya, nye ya ọrụ ilekọta ọnụ ụzọ
obodo ahụ. Ma ndị si n’obodo na-enupụta nuturu ya, zọọ
ya ụkwụ, zọgbuo ya mgbe ha na-agbapụta. Ọ nwụrụ dịka
Ịlaisha onye nke Chineke kwuru mgbe eze bịakwutere ya
ụnyaahụ, ijide ya. 18 Ihe niile mezuru dịka onye nke Chineke
gwara eze okwu sị ya, “A ga-ere akpa nta ọka balị abụọ otu
shekel na otu akpa nta ụtụ ọka otu shekel, n’ọnụ ụzọ ama
Sameria.” 19 N’oge ahụ, ọchịagha ahụ na-ejere eze ozi zara
sị ya, “Ihe dị otu a agaghị eme, ọ bụladị na Onyenwe anyị
emeghee eluigwe mee ka nri zoo, nke a ọ ga-eme?” Ma onye
nke Chineke zara ya, “Ị ga-eji anya gị hụ ya, ma ị gaghị eso
rie ya.” 20 Ọ bụkwa otu a ka o si mee, n’ihi na ndị mmadụ
zọgburu ya n’ụkwụ n’ọnụ ụzọ ama, ebe ọ nọ nwụọ.

8 Ịlaisha gwara nwanyị ahụ o mere ka nwa ya si n’ọnwụ
bilie okwu sị ya, “Bilie, gị na ezinaụlọ gị, gaa n’obodo ọzọ
ebe unu ga-anọ dịka ọbịa n’ihi na Onyenwe anyị ekwuola na
oke ụnwụ ga-adakwasị ala Izrel afọ asaa.” 2 Nwanyị ahụ mere
dịka onye nke Chineke gwara ya, o biliri, ya na ezinaụlọ ya
gaa biri n’ala ndị Filistia afọ asaa. 3 Mgbe ụnwụ ahụ gwụsịrị
n’afọ nke asaa, o si n’ala ndị Filistia lọta n’Izrel. Mgbe ọ lọtara,
o jekwuuru eze ka o nyere ya aka inwetaghachi ụlọ ya na
ala ya. 4 Mgbe nwanyị ahụ bịakwutere eze, eze nọ na-agwa

Gehazi bụ onye na-ejere onye nke Chineke ozi okwu sị ya,
"Biko, kọọrọ m akụkọ ihe ukwu niile Ịlaisha mere." 5 Mgbe
Gehazi na-akọrọ eze otu Ịlaisha si mee ka nwantakịrị nwụrụ
anwụ dị ndụ ọzọ, nwanyị ahụ, onye bụ nne nwantakịrị ahụ,
batara n'ime ụlọeze. Mgbe ahụ, Gehazi kwuru sị, "Onyenwe
m eze, onye a bụ nwanyị ahụ, leekwa nwa ya nwoke, onye
Ịlaisha mere ka ọ dị ndụ ọzọ." 6 Eze jụrụ nwanyị ahụ ajụjụ sị
ya, "Ọ bụ eziokwu?" Nwanyị ahụ kọọrọ eze akụkọ ihe niile
mere. Mgbe ahụ, eze dunyere ya otu onyeisi n'ime ndị ozi ya
ka o nyere ya aka inwetaghachi ihe ya niile, ya na ụgwọ ruru
ya n'ihi mkpụrụ ubi ya niile ha ghọrọ mgbe ahụ o bi n'ala
ndị Filistia. 7 Mgbe ihe ndị a gasịrị Ịlaisha gara Damaskọs,
isi obodo ndị Siria. N'oge a, Ben-Hadad eze Aram, na-arịa
ọrịa. "A gara gwa eze na onye nke Chineke abịala n'ebe ahụ."
8 Mgbe eze nụrụ ya, ọ kpọrọ Hazael sị ya, "Were onyinye
ịnata ihuọma n'aka gị wegara onye nke Chineke, site n'aka
ya jụta Onyenwe anyị ase. Jụọ ya, 'M ga-esi n'ọrịa a bilie?'"
9 Hazael weere iri ịnyịnya kamel anọ buru ezi ihe niile si
n'ala Damaskọs, wetara Ịlaisha onyinye ndị a sị ya, "Nwa gị
Ben-Hadad, eze Aram, zitere ka m jụọ gị sị, 'M ga-esi n'ọrịa a
bilie?'" 10 Ịlaisha zara sị ya, "Laa, gaa gwa ya sị ya, 'Ị ga-esi
n'ọrịa bilie.' Ma Onyenwe anyị egosila m na, n'ezie, ọ ga-
anwụ." 11 Mgbe Ịlaisha nọ na-ekwu okwu a, o legidere Hazael
anya n'ihu tutu ruo mgbe ihere mere ya. Mgbe ahụ, onye nke
Chineke kwara akwa. 12 Mgbe ahụ, Hazael jụrụ Ịlaisha ajụjụ
sị, "Ọ bụ gịnị mere onyenwe m ji akwa akwa?" Ịlaisha zara sị
ya, "N'ihi na amaara m ihe ọjọọ ị ga-eme ụmụ Izrel n'oge dị
n'ihu. Ị ga-akpọ obodo niile ha e wusiri ike ọkụ, jiri mma
agha gbuo ụmụ okorobịa ha. Ị ga-atụpịa ụmụntakịrị na-aṅụ
ara, bọwakwaa afọ ndị inyom dị ime." 13 Hazael sịrị, "Olee
otu ọrụ gị, bụ nkịta efu, ga-esi nwee ike imezu ihe ukwuu a?"
Ịlaisha zara, "Onyenwe anyị egosila m na ị ga-abụ eze Aram."
14 Mgbe Hazael, si n'ebe Ịlaisha nọ laa, ọ bịakwutere nna ya
ukwu. Mgbe Ben-Hadad jụrụ ya sị, "Gịnị ka Ịlaisha gwara gị?"
Hazael zara sị, "Ọ gwara m na ị ga-esi n'ọrịa bilie." 15 Ma
n'echi ya, Hazael chịịrị akwa na-egbo oyi, banye ya na mmiri
jiri ya baa n'ebe eze dina, gbasaa ya n'ihu eze, tutu ruo mgbe
ọ nwụrụ. Emesịa, Hazael ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. 16 N'afọ nke
ise nke ọchịchị Joram nwa Ehab eze Izrel, mgbe Jehoshafat bụ
eze Juda, ka Jehoram nwa Jehoshafat malitere ọchịchị ya dịka
eze Juda. 17 Ọ dị iri afọ atọ na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze,
ọ chịrị afọ asatọ na Jerusalem. 18 O soro ụzọ ndị eze Izrel
dịka ụlọ Ehab mere, n'ihi na ọ lụrụ ada Ehab. O mere ihe dị
njọ n'anya Onyenwe anyị. 19 Ma n'agbanyeghị nke a, n'ihi
ohu ya bụ Devid Onyenwe anyị achọghị ibibi Juda. N'ihi na o
kwere nkwa ime ka oriọna dịịrị Devid na ụmụ ụmụ ruo mgbe
ebighị ebi. 20 N'oge Jehoram bụ eze, ka Edọm si n'okpuru
Juda nupu isi, họpụtara onwe ha eze. 21 Ya mere, Jehoram
duuru ụgbọ agha ya niile gaa n'obodo Zaịa. O biliri n'abalị
tigbuo ndị Edọm ahụ gbara ya na ndị ọchịagha ụgbọ agha
ya gburugburu; ma ndị agha ya gbaghachiri azụ, laa n'ụlọ
ha. 22 Ya mere, Edọm ka na-enupu isi megide Juda, ruo taa.
Obodo Libna nupukwara isi n'otu oge ahụ. 23 Akụkọ ihe niile
Jehoram mere, e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Juda
mere n'ụbọchị ndụ ha? 24 Joram sooro ndị nna nna ya ha
dina n'ọnwụ, e lie ya n'ebe e liri nna ya ha n'obodo Devid.
Ahazaya nwa ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. 25 N'afọ nke iri na
abụọ nke ọchịchị Joram nwa Ehab, bụ eze Izrel, ka Ahazaya
nwa Jehoram, bụ eze Juda malitere ịchị. 26 Ahazaya gbara iri
afọ abụọ na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze, ọ chịrị otu afọ na
Jerusalem. Aha nne ya bụ Atalaya, nwa nwa Omri, eze Izrel
27 O soro ụzọ niile nke ndị ezinaụlọ Ehab, mee ihe dị njọ
n'anya Onyenwe anyị dịka ezinaụlọ Ehab mere, n'ihi na ọ
lụrụ nwanyị si n'ezinaụlọ Ehab. 28 Ahazaya sooro Joram nwa
Ehab, gaa ibuso Hazael eze Aram agha na Ramọt Gilead. Ndị
Aram merụrụ Joram ahụ. 29 Ya mere, eze Joram lọghachitere
na Jezril, ka a gwọọ ya mmerụ ahụ ndị Aram merụrụ ya na
Ramọt, n'agha nke ya na Hazael eze Aram lụrụ. Mgbe ahụ,
Ahazaya nwa Jehoram eze Juda, gara Jezril ileta Joram nwa
Ehab, n'ihi na e merụrụ ya ahụ.

9 Emesịa, Ịlaisha onye amụma, kpọrọ otu onye n'ime ụmụ
ndị amụma sị ya, "Jikere, fanye ọnụ uwe mwụda gị n'eriri
ikere n'ukwu gị, werekwa karama mmanụ oliv a n'aka gị,
bịa ka ị gaa Ramọt Gilead. 2 I jeruo ebe ahụ, jee hụ Jehu
nwa Jehoshafat, nwa Nimshi anya. Mee ka o bilie site n'etiti
ndị ha na ya nọ. Mekwaa ka gị na ya naanị baa n'ime ụlọ.
3 Were karama mmanụ wụkwasị ya n'isi gwa ya okwu sị,
'Otu a ka Onyenwe anyị kwuru, eteela m gị mmanụ ịbụ eze
Izrel.' I mesịa, meghe ụzọ ọsịịsọ, sitekwa n'ebe ahụ gbapụ
ọsọ." 4 Nwokorobịa onye amụma ahụ gara Ramọt Gilead. 5
Mgbe o jeruru, ọ hụrụ ebe ọchịagha ahụ nọdụrụ n'ala n'etiti
ndịisi agha ibe ya. O kwuru sị, "Enwere m ozi m ga-ezi gị,
ọchịagha." Jehu jụrụ, "Ọ bụ onye n'ime anyị ka ị chọrọ izi
ozi?" Ọ zara, "Ọ bụ gị ọchịagha." 6 Jehu biliri baa n'ime ụlọ.
Nwokorobịa onye amụma ahụ wụkwasịrị ya mmanụ n'isi,
sị ya, "Otu a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel sịrị, 'Eteela
m gị mmanụ ịbụ eze ndị nke Onyenwe anyị, bụ Izrel. 7 Ị
ga-ekpochapụ ezinaụlọ Ehab, nna gị ukwu, aga m esi otu a
bọtara onwe m ọbọ, n'ihi ọbara ndị ohu m, bụ ndị amụma na
ọbara ndị ozi Onyenwe anyị niile Jezebel wufuru. 8 Ezinaụlọ
Ehab ga-abụ ihe lara n'iyi. N'ala Izrel, m ga-esite n'ezinaụlọ
Ehab bipụ ndị ikom niile, maọbụ ohu maọbụ onye nwe onwe
ya. 9 M ga-ala ụlọ Ehab n'iyi, ka m si laa ezinaụlọ Jeroboam
nwa Nebat n'iyi, na dịka m si lakwaa ezinaụlọ Baasha, nwa
Ahija n'iyi. 10 Nkịta ga-erikwa anụ Jezebel nwunye Ehab na
Jezril. Ọ dịkwaghị onye ga-eli ya.'" Mgbe o kwuchara okwu
ndị a, onye amụma ahụ meghere ụzọ gbapụ ọsọ. 11 Jehu
jekwuuru ndịisi agha ibe ya. Otu onye n'ime ha jụrụ ya sị,
"Gịnị ka onye ara ahụ chọrọ bịa? Udo ọ dịkwa?" Jehu zara,
"Unu maara onye ọ bụ, marakwa ụdị okwu ga-esi ya n'ọnụ
pụta." 12 Ha sịrị, "Ihe i kwuru abụghị eziokwu, gwa anyị
ihe o kwuru." Jehu sịrị, "Ihe ndị a ka ọ gwara m, 'Otu a ka a
Onyenwe anyị kwuru, Eteela m gị mmanụ ịbụ eze Izrel.'" 13
Ngwangwa ha chịịrị uwe mgbokwasị ha niile doo ha n'usoro
n'ala ebe ahụ ka Jehu zọkwasị ha ụkwụ. Ha fụrụ opi ike tie
mkpu sị, "Jehu bụ eze!" 14 Otu a ka Jehu nwa Jehoshafat,
nwa Nimshi, si gbaa izu megide Joram. (N'oge a, Joram na
ndị Izrel niile na-eche Ramọt Gilead nche, n'ihi Hazael eze
Aram.) 15 Ma Joram bụ eze, laghachitere na Jezril ebe ọ nọ
ka ahụ dị ya mma maka ahụ ndị Aram merụrụ ya mgbe ya
na Hazael, eze Aram lụrụ agha. Ya mere, Jehu sịrị, "Ọ bụrụ
na nke a bụ uche unu, ime m eze unu, unu ekwela ka onye
ọbụla si n'obodo a gbapụ, gaa Jezril kọọ akụkọ a." 16 Mgbe
ahụ, Jehu wụkwasịrị n'elu ụgbọ agha ya gbaga Jezril, n'ihi
na Joram nọ n'ebe ahụ na-ezu ike. Ma Ahazaya, bụ eze Juda
gakwara ileta ya. 17 Mgbe onye nche nọ n'ụlọ elu Jezril hụrụ
Jehu na ndị agha ya ka ha na-abịa, o tiri mkpu sị, "Lee, o

nwere ndị agha na-abịa." Joram eze Izrel nyere iwu sị, "Zipụ
otu onye na-agba ịnyịnya ka ọ gaa zute ha jụọ ha sị, 'Udo ọ
dịkwa?'" **18** Onye ọgbaịnyịnya ahụ nọkwasịrị n'elu ya gbapụ
izute Jehu, sị, "Otu a ka eze sịrị, 'Udo ọ dịkwa?'" Jehu zara,
"Gịnị ka gị na udo nwekọrọ? Tụgharịa gaa soro m n'azụ."
Onye nche ahụ ziri ozi sị, "Onyeozi ahụ ezutela ha, kama ọ
naghị alọta." **19** Eze zipụrụ onye ọgbaịnyịnya nke abụọ. Mgbe
ọ bịakwutere ha ọ sịrị, "Otu a ka eze sịrị, 'Udo ọ dịkwa?'"
Jehu zara, "Gịnị ka gị na udo nwekọrọ? Chigharịa soro m
n'azụ." **20** Onye ahụ nọ na-eche nche sịrị, "Ọ garuola ha nso,
ma ọ dịghị alọghachitekwa azụ. Ma ọgbụgba ịnyịnya dịka ọ
bụ Jehu nwa Nimshi, n'ihi na ọ na-agba ịnyịnya ya dịka onye
na-ayị ara." **21** Joram nyere iwu sị, "Kwadooro m ụgbọ agha
m." Mgbe a kwadooro ya, Joram eze Izrel, na Ahazaya, eze
Juda, pụtara nọkwasị n'ụgbọ agha, onye ọbụla na nke ya,
pụọ ịga izute Jehu. Ha zutere ya n'oke ala ubi Nebọt, onye
Jezril. **22** Mgbe Joram hụrụ Jehu, ọ jụrụ, "Ị bịara n'udo? Udo ọ
dịkwa, Jehu?" Jehu zara, "Olee otu udo ga-esi dịrị, ebe ọ bụ
na ihe ọjọọ niile nke ikpere arụsị na mgbaasị nke Jezebel
nne gị, jupụtara n'ebe niile." **23** Joram chigharịrị ụgbọ agha
ya bido ịgba ọsọ. Mgbe ọ na-agba ọsọ, o tiri mkpu kpọkuo
Ahazaya sị ya, "Ahazaya, Aghụghọ dị, ọgbaaghara dị!" **24** Jehu
jiri ike ya niile dọtịa ụta o ji n'aka ya gba ya Joram. Ọ gbatara
Joram àkụ ahụ n'azụ. Àkụ ahụ sikwa ya n'obi pụta. Nke a
mere ka Joram daa n'ime ụgbọala ya nwụọ. **25** Mgbe ahụ,
Jehu sịrị Bidka, bụ onyeisi agha ya, "Bulie ya, tụba ya n'ubi
Nebọt onye Jezril. Chetakwa na mụ na gị nọkwasịrị n'elu
ịnyịnya, anyị abụọ, na-eso nna ya Ehab, mgbe Onyenwe anyị
kwuru okwu amụma a megide ya. **26** 'N'ezie, ahụrụ m ọbara
Nebọt na ọbara ụmụ ya ndị ikom ụnyaahụ, otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara, n'ihi ya, aghaghị m ime ka ị kwụghachi
ụgwọ ọbara ha n'ala ubi a.' Ugbu a, bulie ya tụba ya n'ala ubi
a dị ka okwu Onyenwe anyị si dị." **27** Mgbe Ahazaya eze Juda,
hụrụ ihe mere, ọ gbaara ọsọ na-agbago n'ụzọ Bet Hagan.
Ma Jehu chụsoro ya, na-eti mkpu sị, "Gbukwuonụ ya." Ha
merụrụ ya ahụ ka ọ nọ n'ụgbọ agha ya, n'ụzọ ịga Gua, nso
Ibleam, ọ gbara ọsọ ga Megido ebe ọ nọ nwụọ. **28** Ndị ohu ya
ji ụgbọ agha bịa buru ozu ya bubata ya na Jerusalem, lie ya
n'ebe e liri nna nna ya ha, n'obodo Devid. **29** N'afọ iri na
otu nke ọchịchị Joram nwa Ehab, ka Ahazaya malitere ịbụ
eze Juda. **30** Mgbe Jezebel nụrụ na Jehu abịaruola Jezril, ọ
banyere n'ụlọ ya, tee uri n'anya abụọ, dozie agịrị isi ya, pụta
bịa nọdụ ala n'akụkụ oghereikuku, site n'ebe ahụ na-elepụ
anya n'ezi. **31** Mgbe Jehu batara n'ọnụ ụzọ e si abata ụlọeze,
Jezebel kpọkuru ya sị, "Ị bịara n'udo, gị Zimri, gị onye gburu
nna gị ukwu." **32** Jehu leliri anya elu lee anya na oghereikuku
tie mkpu sị, "Onye dịnyeere m?" Onozi abụọ maọbụ atọ na-
eje ozi n'ụlọeze lepụtara anya lee ya anya. **33** Jehu nyere ha
iwu sị ha, "Tụdanụ ya n'ala." Ya mere, ha si n'elu ebe ahụ
tụda ya n'ala. Mgbe ọ daruru ala, ọbara ya fesasịrị n'ahụ
mgbidi ụlọ na n'ahụ ịnyịnya ndị ji ụkwụ ha zọjaa ya. **34** Jehu
banyere nọ n'ime ụlọeze rie ihe, ṅụkwaa ihe ọṅụṅụ. Emesịa,
o nyere iwu sị, "Leenụ nwanyị a a bụrụ ọnụ; burunu ya gaa
lie ya, n'ihi na ọ bụ ada eze." **35** Mgbe ha pụtara ili ya, ọ bụ
naanị okpokoro isi ya na ọkpụkpụ ụkwụ ya abụọ, na aka ya
abụọ ka ha hụrụ. Ha ahụkwaghị anụ ahụ ya. **36** Ha laghachiri
gwa Jehu ihe ha hụrụ. Ọ zara sị ha, "Nke a bụ okwu Onyenwe
anyị, nke o kwuru site n'ọnụ ohu ya Ịlaija onye Tishbe sị:
'N'ala ubi dị na Jezril ka nkịta ga-anọ rie anụ ahụ Jezebel.
37 Ozu Jezebel ga-adị ka unyi n'ala ubi dị na Jezril, ruo na
mmadụ enweghị ike ikwupụta sị, Nke a bụ Jezebel.'"

10 Ugbu a, e nwere ụmụ Ehab ndị ikom ọnụọgụgụ ha dị
iri asaa ndị nọ na Sameria, Jehu dere akwụkwọ ozi ziga
Sameria, zigara ndịisi obodo Jezril, zigakwara ndị okenye na
ndị na-elekọta ụmụ Ehab ndị ahụ. Ọ sịrị, **2** "Ugbu a, mgbe
akwụkwọ a rutere unu aka, ebe unu na ụmụ ndị ikom nna
unu ukwu nọ, ebe unu nwekwara ụgbọ agha na ịnyịnya, na
obodo e wusiri ike na ngwa agha, **3** họpụtanụ onye kachasị
inwe ugwu ma kwesikwa n'ime ụmụ ndị ikom nna unu ukwu,
mee ka ọ nọkwasị n'ocheeze nna ya. Mgbe ahụ, buo agha
chebe ụlọ nna unu ukwu." **4** Ma ha tụrụ egwu n'ebe ọ dị
ukwuu, sị, "Lee, eze abụọ enweghị ike iguzogide ya, anyị
onwe anyị ga-esi aṅaa guzogide ya?" **5** Ya mere, onye ọ dị
n'aka ilekọta ezinaụlọ eze, onyeisi obodo, ndị okenye na ndị
niile na-elekọta ụmụ Ehab, dere akwụkwọ a zigara Jehu, sị ya,
"Jehu, anyị niile bụ ndị ohu gị. Anyị jikeere ime ihe niile
ị gwara anyị. Anyị agaghị ahọpụta onye ọbụla dịka eze; gị
onwe gị mee ihe ọbụla ị chere na ọ bụ ya kachasị mma." **6**
Mgbe ahụ, Jehu degaara ha akwụkwọ nke ugboro abụọ sị ha,
"Ọ bụrụ na unu dịnyeere m, ọ bụrụkwa na unu ga-erube isi
nye m, chịrịnụ isi ụmụ ndị ikom nna unu ukwu, bịakwute
m n'otu oge a echi na Jezril." N'oge ahụ, ụmụ eze iri ndị
ikom asaa nọ n'aka ndịisi obodo ahụ, ndị na-azụlite ha. **7**
Mgbe akwụkwọ ozi ahụ rutere ha, ndị ikom ahụ kpọrọ ụmụ
ndị ikom eze dị iri asaa n'ọnụọgụgụ gbuo ha niile, chịrị isi
ha tinye na nkata zigara ya Jehu na Jezril. **8** Mgbe onyeozi
bịarutere, ọ gwara Jehu sị, "Ha ebutala isi ụmụ ndị ikom eze."
Mgbe ahụ, Jehu nyere iwu sị, "Tụkọbanụ ha ọnụ n'oke abụọ,
n'ọnụ ụzọ e si abata obodo, tutu ruo ụtụtụ." **9** N'ụtụtụ ya,
Jehu pụrụ, guzoro n'ihu ndị niile gbakọrọ n'ebe ahụ gwa ha
okwu sị, "Ndị Izrel, unu bụ ndị ezi omume. Ọ bụ mụ onwe m
gbara izu ọjọọ megide nna m ukwu, gbuo ya, ma onye gburu
ndị a niile? **10** Matanụ nke ọma na o nweghị okwu ọbụla
Onyenwe anyị kwuru megide ezinaụlọ Ehab nke na-agaghị
emezu. Onyenwe anyị emeela ihe o kwere nkwa na ọ ga-eme
site n'ọnụ ohu ya Ịlaija." **11** Emesịa, Jehu gburu ndị ikwu
Ehab fọdụrụ n'obodo Jezril, ha na ndịisi niile, na ndị enyi ya
niile, na ndị nchụaja ya niile. Ọ dịkwaghị otu onye ikwu Ehab
ọ hapụrụ ndụ. **12** Emesịakwa, Jehu hapụrụ Jezril gaa Sameria.
Mgbe ọ na-aga n'ụzọ, ọ bịaruru ebe a na-akpọ Ebe Izuike Ndị
ọzụzụ atụrụ. **13** N'ebe ahụ, o zutere ndị ụmụnna Ahazaya,
eze Juda, jụọ sị, "Olee ndị ka unu bụ?" Ha zara, "Anyị bụ ndị
ikwu Ahazaya, eze Juda, anyị bịara ka anyị jụọ maka ọdịmma
ndị ezinaụlọ eze na nne eze." **14** O nyere iwu sị, "Jidenụ
ha na ndụ." Ha jidere ha na ndụ, gbukwaa ha niile n'akụkụ
olulu miri nke Bet-Eked. Ọnụọgụgụ ha dị iri anọ na abụọ. O
nweghị onye ọbụla ọ hapụrụ ndụ. **15** Mgbe o si n'ebe ahụ
pụọ, o zutere Jehonadab nwa Rekab, ka ọ na-abịa izute ya.
Jehu kelere ya, sị, "Obi gị, o ziri ezi nwee nkwekọrịta, dịka
obi m dị n'ebe ị nọ?" Jehonadab zara sị ya, "E." Jehu sịrị, "Ọ
bụrụ na o si otu a dịrị, kwe m n'aka." Jehonadab kwere ya
n'aka. Jehu n'onwe ya nyeere ya aka ka ọ rigota n'ụgbọ agha
ya. **16** Mgbe ahụ, Jehu sịrị ya, "Ugbu a, soro m bịa lee ụdị
ịnụ ọkụ n'obi m nwere maka ọrụ Onyenwe anyị." Ha abụọ
sooro n'ụgbọ agha Jehu. **17** Mgbe ha bịaruru Sameria, Jehu
gburu ndị enyi na ndị ikwu Ehab niile, ndị fọdụrụ site n'ikwu
Ehab, o bibiri ha dịka okwu Onyenwe anyị kwuru site n'ọnụ

onye amụma Ịlaija. 18 Emesịa, Jehu kpọkọtara ndị obodo ahụ
niile sị ha, "Ehab fere Baal ofufe nke nta, Jehu ga-efe ya ebe
ọ dị ukwuu. 19 Ugbu a, kpọkọtaanụ ndị amụma Baal niile,
ndị niile na-efe ya, na ndị nchụaja ya niile. Hụnụ na onye
ọbụla n'ime ha bịara, n'ihi na a ga-eme oke mmemme ịchụ
aja nye Baal. Onye ọbụla e lere anya ya n'ebe ahụ, ma a hụghị
ya, agaghị adị ndụ." Ma Jehu ji aghụghọ n'ihi ka ọ laa ndị a
na-efe Baal n'iyi. 20 Jehu sịrị, "Kpọsaanụ na a ga-enwe oke
mkpọkọta dị nsọ nye Baal." Ya mere, ha kwusara ya. 21 O
zipụrụ ozi nye ndị bi n'akụkụ Izrel niile. Ndị niile na-efe Baal
bịazuru. Ọ dịghị onye fọdụrụ nke na-abịaghị. Ha jupụtara
n'ụlọnsọ ukwu Baal site n'otu isi ya ruo n'isi nke ọzọ. 22 Jehu
sịrị onye na-elekọta ụlọ ebe a na-edebe uwe ndị na-efe ofufe
na-eyi, "Chịpụta uwe nye ndị niile na-efe Baal." Ya mere, ọ
chịpụtaara ha uwe. 23 Mgbe ahụ, Jehu na Jehonadab nwa
Rekab, banyere n'ebe nzukọ Baal. Jehu sịrị ndị n'efe Baal,
"Chọzienụ nke ọma ka unu hụ na o nweghị onye ọbụla na-efe
Onyenwe anyị nọ n'ebe a, karịakwa naanị ndị na-efe Baal."
24 Mgbe ha malitere ịchụ aja na isure ihe nsure ọkụ, Jehu
emeelarị ka iri ndị agha asatọ gbaa ụlọ ahụ niile gburugburu.
O nyelarị iwu sị, "Ọ bụrụ na unu ekwere ka otu onye si n'ime
ụlọ a gbapụ, unu ga-eji ndụ unu kwụghachi ụgwọ onye dị otu
ahụ." 25 Ngwangwa Jehu chụchasịrị aja nsure ọkụ, ọ pụrụ
gwa ndị agha ya, na ndịisi ha okwu sị, "Baanụ n'ime ụlọ gbuo
ndị niile nọ n'ebe ahụ. Unu ekwela ka otu onye n'ime ha
gbapụ." Ha jiri mma agha gbuo ndị ahụ nọ n'ime ụlọ Baal,
tụpụta ozu ha n'ezi. Emesịa, ndị agha Jehu banyere n'ime ime
ụlọ ebe ịchụ aja Baal, 26 ha bupụtara ogidi nsọ e ji efe Baal,
kpọọ ha ọkụ. 27 Ha kwaturu ogidi nsọ Baal, kwatukwaa ụlọ
ịchụ aja ya. Ya mere e megharịrị ya ka ọ bụrụ ebe ọha mmadụ
na-aga ogwe ruo taa. 28 Jehu kpochapụrụ ofufe Baal n'ala
Izrel niile. 29 Ma otu ọ dị, o siteghị na mmehie Jeroboam
nwa Nebat wezuga onwe ya. Mmehie nke Jeroboam mere ka
Izrel mehie, ya bụ, mmehie nke ife arụsị ụmụ ehi e ji ọlaedo
kpụọ, dị na Betel na Dan. 30 Onyenwe anyị gwara Jehu sị,
"N'ihi na i mere nke ọma mezuo ihe niile ziri ezi n'anya m,
n'ebe ezinaụlọ Ehab nọ, n'usoro ihe niile dị n'uche m ime,
ụmụ ụmụ gị ga-anọkwasị n'ocheeze Izrel, ruo n'ọgbọ nke anọ
ha." 31 Ma Jehu akpachapụghị anya iji obi ya niile debe iwu
Onyenwe anyị, Chineke Izrel. O siteghị na mmehie Jeroboam
wezuga onwe ya, bụ mmehie ahụ o mere ka Izrel mee. 32
N'oge ahụ, Onyenwe anyị malitere ime ka ndị Izrel bido ịdị
nta. Hazael eze Aram, buru agha merie ọtụtụ akụkụ Izrel,
33 nke dị n'ọwụwa anyanwụ osimiri Jọdan, na ala niile nke
Gilead (n'oke ala ndị Gad, na nke ndị Ruben, na Manase), site
n'Aroea nke dị n'akụkụ ndagwurugwu Anọn, ruo Gilead na
Bashan. 34 Akụkọ gbasara ọchịchị eze Jehu, na ihe niile o
mere, na ịkpa ike ya niile, e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ndị
eze Izrel? 35 Jehu sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie
ya na Sameria. Nwa ya bụ Jehoahaz nọchiri anya ya dịka eze.
36 Ma ụbọchị niile Jehu bụ eze Izrel n'ime Sameria dị iri afọ
abụọ na asatọ.

11 Mgbe Atalaya nne Ahazaya hụrụ na nwa ya nwoke
anwụọla, ọ gara n'ihu bido igbu ndị niile a mụrụ n'ụlọ
eze. 2 Ma Jehosheba, bụ nwa nwanyị eze Jehoram, ma
bụrụkwa nwanne nwanyị Ahazaya, kuuru Joash nwa Ahazaya,
zopu ya site n'etiti ụmụ ndị ikom eze, bụ ndị a chọrọ igbu
egbu. O zoro ya na nwanyị na-elekọta ya anya n'ime ụlọ
ndina, ka Atalaya hapụ ịhụ ya, nke a mere na-egbughị ya. 3
Ya na nwanyị na-elekọta ya anya nọgidere na nzuzo n'ime
ụlọnsọ Onyenwe anyị, afọ isii, oge ahụ niile Atalaya na-
achị n'ala ahụ. 4 N'afọ nke asaa, Jehoiada, ziri ozi kpọọ ndị
ọchịagha na-achị narị ndị agha, ndị Karị na ndị nche oku,
mee ka ha bịakwute ya n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. Ya
na ha gbara ndụ, o mekwara ka ha ṅụọ iyi n'ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị. Mgbe ahụ, o gosiri ha nwa eze. 5 O nyere ha
iwu, sị, "Nke a bụ ihe unu ga-eme, unu bụ ndị nọ n'otu atọ
ga-abịa ọrụ n'ụbọchị izuike, nke otu ụzọ n'ime unu na-eche
ụlọeze nche, 6 otu ụzọ n'ime ụzọ atọ ga-anọ n'ọnụ ụzọ Sua,
ebe otu ụzọ ga-anọ n'ọnụ ụzọ ama, n'azụ ndị na-eche nche
n'ụlọnsọ ukwu Chineke. 7 Ma unu bụ otu abụọ ndị kwesiri
ịga ezumike site n'ọrụ unu n'ụbọchị izuike, ga-eguzo na nche
n'ụlọnsọ ukwu n'ihi eze. 8 Doonụ onwe unu gburugburu eze,
onye ọbụla n'ime unu jide ihe agha n'aka ya. Onye ọbụla nke
na-abịa nso ahịrị unu, ka e gbuo ya. Nọrọnụ eze nso ebe ọbụla
ọ gara, mgbe ọ na-apụ n'ezi na mgbe ọ na-aba n'ime." 9 Ndị
ọchịagha ndị a na-achị narị ndị agha mere dịka Jehoiada,
onye nchụaja nyere n'iwu. Onye ọbụla kpọrọ ndị ikom ya, ma
ndị na-emechi ọrụ, ma ndị na-abata ịrụ ọrụ n'ụbọchị izuike,
bịakwute Jehoiada, bụ onye nchụaja. 10 O nyere ndị ọchịagha
ahụ ùbe na ọta niile, ndị bụrịị nke eze Devid, ndị dị n'ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. 11 Onye ọbụla na ndị nche ahụ ji ngwa
agha n'aka ya, ha guzoro onwe ha, nọdụ eze gburugburu,
na nso ebe ịchụ aja na ụlọnsọ ukwu, site n'akụkụ ndịda ruo
n'akụkụ ugwu nke ụlọnsọ ukwu ahụ. 12 Jehoiada kpọpụtara
nwa eze, kpube ya okpueze n'isi, o nyere ya otu akwụkwọ nke
ihe ọgbụgba ndụ ahụ, chie ya eze. Ha tekwara ya mmanụ ịbụ
eze. Ndị niile nọ n'ebe ahụ kụrụ aka, tie mkpu, sị, "Ka eze dịrị
ndụ ruo mgbe ebighị ebi!" 13 Mgbe Atalaya nụrụ mkpọtụ
nke ndị nche na ndị mmadụ na-eme, ọ gakwuru ndị ahụ nọ
n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. 14 O lepụrụ anya, ma lee eze,
ka o guzo n'akụkụ ogidi, dịka omenaala mmemme ịchị eze si
dị. Ndịisi na ndị na-afụ opi nọ n'akụkụ eze. Ndị niile nke ala
ahụ nọkwa na-aṅụrị ọṅụ na-afụ opi. Atalaya dọwara uwe
ya, sị, "Nnupu isi megide eze! Nke a bụ nnupu isi megide
ọchịchị!" 15 Jehoiada, bụ onye nchụaja nyere ndịisi ọchịagha
na-achị narị ndị agha, bụ ndị na-elekọta usuu ndị agha, iwu
sị ha, "Sitenụ n'ebe ahụ kpọpụta ya n'etiti ahịrị unu, onye
ọbụla nke gbasoro ya, werenụ mma agha gbuo onye ahụ."
N'ihi na onye nchụaja sịrị, "Agaghị egbu ya n'ime ụlọnsọ
Onyenwe anyị." 16 Ya mere, ha jidere ya, mgbe o rutere n'ụzọ
ebe ịnyịnya si abata n'ogige ụlọeze, ebe ahụ ka ha nọ gbuo
ya. 17 Jehoiada mere ka ọgbụgba ndụ dị n'etiti Onyenwe anyị
na eze, na ndị mmadụ, na ha ga-abụ ndị nke Onyenwe anyị.
O mekwara ka ọgbụgba ndụ dịrị n'etiti eze na ndị ahụ. 18
Ndị niile nke ala ahụ gara n'ụlọ nchụaja Baal kwatuo ya. Ha
tidasịrị ebe nchụaja na arụsị niile dị n'ebe ahụ mee ka ọ
darisịa, gbukwaa Matan onye nchụaja Baal n'ihu ebe ịchụ aja
ahụ. Mgbe ahụ, Jehoiada onye nchụaja, debekwara ndị nche
ka ha lekọta ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. 19 Ọ kpọọrọ ndị
ọchịagha na-achị narị ndị agha, ha na ndị Karị, na ndị nche,
ha na ndị ala ahụ niile, ha niile dupụtara eze site n'ụlọnsọ
Onyenwe anyị site n'ọnụ ụzọ ndị nche banye n'ụlọeze. Eze
were ọnọdụ ya n'elu ocheeze. 20 Ndị ala ahụ niile ṅụrịrị
ọṅụ nke ukwuu, obodo ahụ dakwara jụụ, n'ihi na e ji mma
agha gbuo Atalaya n'ụlọeze. 21 Joash gbara afọ asaa mgbe ọ
malitere ịbụ eze.

12 N'afọ nke asaa, nke ọchịchị Jehu n'Izrel, ka Joash
malitere ịbụ eze na Juda. Iri afọ anọ ka ọ chịrị dịka
eze na Jerusalem. Aha nne ya bụ Zibịa onye Bịasheba. 2
Joash mere ihe ziri ezi n'anya Onyenwe anyị ụbọchị niile nke
Jehoiada onye nchụaja ziri ya ihe. 3 Ma naanị na o wezugaghị
ebe ịchụ aja niile dị n'ugwu. Ndị Juda nọgidere na-achụ aja dị
iche iche n'ebe ahụ, na-esurekwa ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ.
4 Joash sịrị ndị nchụaja, "Nakọtaanụ ego niile a na-ewebata
dịka onyinye dị nsọ n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, ya bụ, ego
a na-anakọta n'oge ịgụ mmadụ ọnụ, na ego e webatara maka
imezu nkwa ndị mmadụ kwere, na ego e webatara n'ụlọnsọ
ukwu dịka onyinye afọ ofufe. 5 Ka onye nchụaja ọbụla site
n'aka otu n'ime ndị na-eche ego nara ego, a ga-eji mezie ihe
ọbụla a chọpụtara na o mebiri n'ụlọnsọ ukwu ahụ." 6 Ma
n'afọ nke iri abụọ na atọ nke ọchịchị eze Joash, ọ chọpụtara
na ndị nchụaja ahụ emezibeghị ihe mebiri n'ụlọnsọ. 7 Ya
mere, eze Joash kpọrọ Jehoiada, onye nchụaja, kpọkwaa ndị
nchụaja ndị ọzọ jụọ ha, "Gịnị mere unu emezibeghị ụlọnsọ a?
Site ugbu a gaa n'ihu, unu esitekwala n'aka ndị na-eche ego
anara ego ọzọ, kama, nyefeenụ ya maka iji dozie ụlọnsọ ukwu
ahụ." 8 Ndị nchụaja ahụ kwenyere sị, "Anyị agaghị esitekwa
n'aka ndị mmadụ nara ego ọbụla. Otu a kwa, anyị agaghị
emezikwa ụlọnsọ ukwu a n'onwe anyị." 9 Mgbe ahụ, Jehoiada
wetara otu igbe mepuo oghere n'elu ya, debe ya n'akụkụ
ebe ịchụ aja, n'aka nri dịka mmadụ na-abata n'ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị. Ndị nchụaja niile na-eche nche n'ọnụ ụzọ
ụlọnsọ ahụ na-etinye ego niile e webatara n'ụlọnsọ Onyenwe
anyị n'ime igbe ahụ. 10 Mgbe ọbụla ha hụrụ na igbe ego
ahụ ejupụtala n'ego, onye ode akwụkwọ ụlọeze na onyeisi
nchụaja na-abịa, gụọ ego ahụ e webatara n'ụlọnsọ Onyenwe
anyị, tinye ha n'akpa. 11 Ha na-ewere ego ahụ a gụrụ ọnụ,
nyefee n'aka ndị ikom ahọpụtara maka ilekọta ndị ọrụ na-
emezi ụlọ Onyenwe anyị. Ndị ahụ na-eji ya kwụọ ndị ọkwa
ǹka osisi na ndị na-ewu ụlọ, 12 na ndị na-edo nkume, na
ndị na-awa nkume ụgwọ. Ọ bụ sitekwa n'ego ahụ ka a na-
azụta osisi na nkume a wara awa iji dozie ụlọnsọ Onyenwe
anyị, na ịkwụ ụgwọ ihe ndị ọzọ e ji emezi ihe niile ekwesiri
imezi n'ụlọnsọ ukwu ahụ. 13 E jikwaghị ego ahụ e webatara
n'ụlọnsọ kpụta efere ọlaọcha, ihe e ji akpakepụ ọkụ, efere
ịkwọsa mmiri, opi maọbụ ihe ndị ọzọ nke e ji ọlaedo maọbụ
ọlaọcha kpụọ maka ụlọnsọ ukwu nke Onyenwe anyị. 14 Ọ bụ
ndị na-eje ozi, ndị ji ya rụzie ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ka e
nyere ya. 15 O nweghị onye a sịrị ka ọ gụzie otu e si jiri ego
ahụ rụọ ọrụ, bụ ndị e nyere ego ahụ maka ịkwụ ndị ọrụ ụgwọ,
n'ihi na ha bụ ndị kwesiri ntụkwasị obi. 16 E webataghị ego
niile sitere n'aja ikpe ọmụma nakwa aja mmehie n'ime ụlọnsọ
ukwuu Onyenwe anyị. Ọ bụ ndị nchụaja nwe nke ahụ. 17
N'oge ahụ, Hazael eze Aram, gara buso Gat agha, lụgbuo ya,
dọta ya n'agha. Emesịa, o chere ihu n'ụzọ Jerusalem imegide
ya. 18 Ma Joash, bụ eze Juda, chịkọtara ihe niile ahụ bụ nke
Jehoshafat, Jehoram na Ahazaya nna ya, ndị bụ eze Juda
doro nsọ nye Chineke, chịrịkwa onyinye nke ya onwe ya
dokwara nsọ, na ọlaedo niile, na akụ niile e nwere ike ịchọta
n'ụlọnsọ Onyenwe anyị, na nke dị n'ụlọeze, zigara Hazael, bụ
eze Aram. N'ihi ihe ndị a, ọ lara, hapụ ibuso Jerusalem agha.
19 Akụkọ gbasara ọchịchị eze Joash, na ihe niile o mere, e
deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Juda niile mere n'oge
ha. 20 Ndị ozi ya gbara izu ọjọọ megide Joash, gbukwaa ya na
Bet Milo, n'ụzọ e si aga Sila. 21 Ndịisi ozi ahụ gburu ya bụ
Jozabad nwa Shimeat, na Jehozabad nwa Shomea. Ọ nwụrụ, e
lie ya na ndị nna nna ya ha n'obodo Devid. Amazaya nwa ya,
ghọrọ eze n'ọnọdụ ya.

13 N'afọ nke iri abụọ na atọ nke ọchịchị eze Joash nwa
Ahazaya na Juda, ka Jehoahaz nwa Jehu malitere ịbụ
eze n'Izrel n'obodo Sameria. Ọ chịkwara na Sameria afọ iri
na asaa. 2 Kama Jehoahaz bụ eze ọjọọ. O mere ihe jọrọ njọ
n'anya Onyenwe anyị. O soro ụzọ ọjọọ niile nke Jeroboam
nwa Nebat, onye dubara ndị Izrel na mmehie. 3 N'ihi nke a,
iwe were Onyenwe anyị nke ukwuu megide Izrel. O mere ka
ha nọrọ n'okpuru ọchịchị Hazael eze Aram na Ben-Hadad nwa
ya ogologo oge. 4 Ma Jehoahaz kpere ekpere rịọọ Onyenwe
anyị n'oge a ka o nyere ya aka, Onyenwe anyị gere ya ntị,
n'ihi na Chineke hụrụ mmegbu nke eze Aram na-emegbu
ndị Izrel. 5 Onyenwe anyị họpụtaara Izrel onye nzọpụta, ha
sitere n'aka ike ndị Aram nwere onwe ha. Izrel biri n'ụlọ
nke aka ha dịka ha biiri n'oge gara aga. 6 Ma ha esighị na
mmehie niile nke ụlọ Jeroboam wezuga onwe ha, bụ nke o
jiri mee ka Izrel mehie, kama ha nọ na-ejegharị n'ime ha.
Ọzọkwa, ogidi Ashera ka guzoro na Sameria. 7 Ọ dịghị ihe
fọdụrụ na ndị agha Jehoahaz ma ọ bụghị naanị iri ndị agha
ise na-agba ịnyịnya, na ụgbọ agha iri, na puku ndị agha iri.
N'ihi na eze Aram alaala ndị nke fọdụrụ n'iyi, meekwa ka ha
dịrị ka uzuzu mgbe a na-azọcha mkpụrụ. 8 Akụkọ gbasara
ọchịchị Jehoahaz, na ihe niile o mere, na ihe ọ rụpụtara,
e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'oge
ha? 9 Jehoahaz sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie
ya na Sameria. Nwa ya Jehoash nọchiri anya ya. 10 N'afọ
iri atọ na asaa nke ịbụ eze Joash na Juda, ka Jehoash nwa
Jehoahaz malitere ị bụ eze Izrel na Sameria. Ọ chịrị afọ iri na
isii. 11 O mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị. O siteghị na
mmehie Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya, mmehie nke
Jeroboam dubara Izrel ime. Jehoash nọgidere n'ime ha. 12
Akụkọ gbasara ọchịchị Jehoash, na ihe niile o mere, na ihe ọ
rụpụtara, tinyere agha o buru megide Amazaya eze Juda,
e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'oge
ha? 13 Jehoash soro nna nna ya ha dina n'ọnwụ, Jeroboam
anọchie n'ocheeze ya. E liri Jehoash na Sameria, n'ebe e liri
ndị eze Izrel ndị ibe ya. 14 N'oge a, Ịlaisha nọ n'ọrịa nke ọ ga-
esite na ya anwụ. Jehoash, bụ eze Izrel gara ịhụ ya, ọ kwara
akwa mgbe ọ hụrụ ya sị, "Nna m, nna m, usuu ụgbọ agha na
usuu ndị na-agba ịnyịnya Izrel!" 15 Ịlaisha gwara ya okwu sị,
"Wepụta ụta na àkụ ụfọdụ." O mere dịka Ịlaisha gwara ya. 16
Ịlaisha gwakwara eze Izrel okwu sị ya, "Jide ụta ahụ n'aka
gị abụọ." Mgbe o jidere ụta ahụ Ịlaisha tụkwasịrị aka nke
ya n'aka eze. 17 Ịlaisha gwara ya sị, "Meghee oghereikuku
ahụ chere ihu n'ọwụwa anyanwụ." O meghere ya. Mgbe ahụ
Ịlaisha gwara ya sị, "Gbapụ àkụ." Eze gbapụrụ àkụ. Ịlaisha
kwuru sị, "Àkụ mmeri Onyenwe anyị, àkụ mmeri megide
Aram. Ị ga-ebibi ndị Aram kpamkpam n'Afek." 18 Ọ sịrị,
"Chilite àkụ ndị ahụ," ọ chilitere ha. Ịlaisha gwara eze Izrel,
"Gbaa ha n'ala." Ọ gbara ha n'ala ugboro atọ, ma kwụsị. 19
Ma onye nke Chineke ahụ were iwe sị ya, "Ị gaara apịa ya
n'ala ugboro ise maọbụ isii. Mgbe ahụ, ị gaara enwe ike merie
ndị Aram bibie ha kpamkpam. Ma ugbu a, ọ bụ naanị ugbo
atọ ka ị ga-emeri ha." 20 Ya mere, Ịlaisha nwụrụ. E likwara
ya. N'oge ahụ, ọtụtụ ndị na-apụnara mmadụ ihe n'ike na-esi
n'ala ndị Moab na-abịa n'ala Izrel izu ohi site n'ọnwa nke atọ

n'afọ ọhụrụ ọbụla. 21 Otu ụbọchị, mgbe ụfọdụ ndị ikom na-eli
otu nwoke nwụrụ anwụ, ha hụrụ ndị a na-apụnara mmadụ
ihe n'ike. N'ihi nke a, ha mere ngwangwa site n'ụjọ tụbanye
nwoke ahụ n'ili Ịlaisha. Mgbe ozu nwoke ahụ dara metụ
ọkpụkpụ Ịlaisha ahụ, nwoke ahụ nwụrụ anwụ megharịrị ahụ
bilie, guzo n'ụkwụ ya abụọ. 22 Hazael, eze Aram, busoro Izrel
agha ụbọchị niile nke ndụ Jehoahaz eze Izrel. 23 Ma Onyenwe
anyị meere ha amara, nwee ọmịiko n'ebe ha nọ, ma gosikwa
ha na ihe banyere ha na-emetụ ya n'obi n'ihi ọgbụgba ndụ ya
na Ebraham na Aịzik na Jekọb. Ruo taa, o kweghị ka e bibie
ha, maọbụ ka e site n'ihu ya chụpụ ha. 24 Emesịa, Hazael
eze Aram nwụrụ, Ben-Hadad nwa ya nọchikwara n'ọnọdụ
ya. 25 Jehoash nwa Jehoahaz, weghachitere obodo niile nke
ọ naara n'aka nna ya Jehoahaz site n'aka Ben-Hadad nwa
Hazael. Ugboro atọ ka Jehoash meriri ya, site otu a weghachi
obodo niile nke Izrel.

14 N'afọ nke abụọ nke ịbụ eze Jehoash nwa Jehoahaz
n'Izrel, ka Amazaya nwa Joash eze Juda malitere ọchịchị
ya. 2 Amazaya gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ịbụ
eze. Ọ bụ eze na Jerusalem iri afọ abụọ na itoolu. Aha nne ya
bụ Jehoadin, onye Jerusalem. 3 O mere ihe ziri ezi n'anya
Onyenwe anyị, ma o meghị dịka nna nna ya bụ Devid mere.
N'ihe niile, ọ gbasoro nzọ ụkwụ nna ya Joash. 4 Ọ wezugaghị
ebe ịchụ aja niile dị n'ugwu. Ndị Juda gara n'ihu na-achụ
aja na-esurekwa ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n'elu ugwu ahụ
niile. 5 Mgbe alaeze ahụ siri ike n'ọchịchị ya, o gburu ndị
ozi ahụ gburu eze, bụ nna ya. 6 Ma o meghị ka ụmụ ndị
ogbu mmadụ ahụ nwụọ, n'usoro ihe e dere n'akwụkwọ iwu
Mosis, ebe Onyenwe anyị nyere iwu sị: "Agaghị eme ka ndị
mụrụ ụmụ nwụọ n'ihi ihe ụmụ ha metara, maọbụ mee ka
ụmụ nwụọ n'ihi ihe ndị mụrụ ha metara, onye ọbụla ga-
anwụ n'ihi mmehie nke aka ya." 7 Amazaya bụ onye gburu
puku ndị agha Edọm iri na Ndagwurugwu Nnu, dọtakwa
obodo Sela n'agha, gụgharịa ya Jekteel, nke bụ aha a na-
akpọ ya ruo ụbọchị taa. 8 Mgbe ahụ, Amazaya zigara ndị ozi
ka ha jekwuru Jehoash nwa Jehoahaz nwa Jehu, eze Izrel,
zie ya ozi ịma aka, sị, "Bịa, ka dimkpa na ibe ya zute ihu
na ihu n'agha." 9 Ma Jehoash eze Izrel zighachiri ozi nye
Amazaya eze Juda sị ya, "Uke dị na Lebanọn zigaara osisi
sida nke dị na Lebanọn ozi, sị ya, 'Nye nwa m nwoke nwa gị
nwanyị ka ọ bụrụ nwunye ya.' Mgbe ahụ, anụ ọhịa nke dị na
Lebanọn gafetere ebe ahụ, zọpịa uke ahụ. 10 I meriela Edọm,
n'ezie. Ugbu a, mpako abatala. Ṅụrịa ọṅụ n'ihi mmeri nke
i nwetara, ma nọdụ n'ụlọ gị. N'ihi gịnị ka ị ga-eji kpaliere
onwe gị nsogbu, si otu a wetara onwe gị na Juda ọdịda?" 11
Ma otu ọ dị, Amazaya egeghị ntị. Ya mere, Jehoash bụ eze
Izrel buliri agha, ya na Amazaya eze Juda zutere ihu na ihu
n'agha na Bet-Shemesh, dị n'ala Juda. 12 Ndị Izrel meriri ndị
Juda, mee ka ha gbalaga, nwoke ọbụla n'ụlọ ya. 13 Jehoash
bụ eze Izrel nwudere Amazaya bụ eze Juda, nwa Joash, nwa
Ahazaya na Bet-Shemesh. Mgbe ahụ, Jehoash gara Jerusalem
kwada mgbidi Jerusalem, site n'Ọnụ ụzọ ama Ifrem ruo n'ọnụ
ụzọ ama Nkuku, nke ogologo ya ruru narị nzọ ụkwụ isii.
14 Ọ chịkọrọ ọlaedo na ọlaọcha niile na ngwongwo niile
ahụtara n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, na nke dị n'ụlọakụ nke
ụlọeze. Ọ dọtara ọtụtụ ndị mmadụ n'agha, kpọrọ laghachi
na Sameria. 15 Ihe banyere akụkọ ndị ọzọ gbasara ọchịchị
Jehoash, na ihe o mere, na ihe ọ rụpụtara, tinyere agha ọ lụrụ
megide Amazaya eze Juda, ọ bụ na-edeghị ha n'akwụkwọ
akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'oge ha? 16 Jehoash sooro nna
nna ya ha dinaa n'ọnwụ, e lie ya na Sameria, ebe e liri eze ndị
Izrel ndị ọzọ. Jeroboam nwa ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. 17
Amazaya nwa Joash, eze Juda nọrọ ndụ afọ iri na ise, mgbe
Jehoash nwa Jehoahaz, eze Izrel nwụsịrị. 18 Ma banyere ihe
ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Amazaya, ọ bụ na e deghị
ha n'akwụkwọ akụkọ ihe mere n'oge ndị eze Juda? 19 Ha
gbara izuzu imegide ya n'ime Jerusalem, ọ gbapụrụ gbalaga
Lakish. Ma ha zipụrụ ndị ikom chụụrụ ya gaa Lakish, gbuo ya
n'ebe ahụ. 20 Ha bulatara ozu ya n'elu ịnyịnya, e lie ya na
Jerusalem n'ebe e liri ndị nna nna ya ha, n'obodo Devid. 21
Mgbe ahụ, ndị Juda niile duuru Azaraya onye aha ya bụkwa
Uzaya, onye gbara afọ iri na isii, mee ya eze n'ọnọdụ nna
ya Amazaya. 22 Ọ bụ ya wugharịrị obodo Elat, nyeghachi
ya Juda, mgbe Amazaya eze sooro ndị nna nna ya ha dina
n'ọnwụ. 23 N'afọ nke iri na ise nke Amazaya nwa Joash, eze
Juda, Jeroboam nwa Jehoash eze Izrel ghọrọ eze na Sameria.
Ọ chịrị iri afọ anọ na otu dịka eze. 24 Ma o mere ihe ọjọọ
n'anya Onyenwe anyị n'ihi na o wezugaghị onwe ya site na
mmehie Jeroboam nwa Nebat, onye ahụ dubara ndị Izrel
na mmehie. 25 Ọ bụ ya weghachitara oke ala Izrel site na
Lebo Hamat ruo n'osimiri Araba, dịka okwu Onyenwe anyị,
Chineke nke Izrel si dị, nke o kwuru site n'ọnụ Jona nwa
Amitai, onye amụma si Gat Hefa. 26 Onyenwe anyị hụrụ
ọnọdụ ọjọọ nke ndị Izrel nọ n'ime ya; onye ọbụla n'ime ha,
ohu na onye nwe onwe ya, nọ n'oke ahụhụ. Ọ dịkwaghị onye
inyeaka ọbụla ha nwere. 27 Ma ọ bụghị uche Onyenwe anyị
ịla Izrel n'iyi kpamkpam n'okpuru eluigwe, n'ihi ya ka o mere
ka Jeroboam nwa Jehoash napụta ha site n'aka ndị iro ha.
28 Akụkọ niile gbasara ihe niile Jeroboam mere, na ike ya
niile, na agha niile o buru, na otu o si nwetaghachiri ndị Izrel
obodo Damaskọs na Hamat, bụ obodo ndị Juda, ọ bụ na e
deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'ụbọchị
ndụ ha? 29 Jeroboam sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e
lie ya n'ebe e liri ndị eze Izrel nwụrụ anwụ. Ma Zekaraya nwa
ya ghọrọ eze Izrel n'ọnọdụ ya.

15 N'afọ nke iri abụọ na asaa nke ọchịchị Jeroboam n'Izrel
ka Azaraya nwa Amazaya bidoro ịchị dịka eze na Juda.
2 Ọ gbara afọ iri na isii mgbe ọ malitere ị bụ eze. Ọ chịkwara
na Jerusalem iri afọ ise na abụọ. Aha nne ya bụ Jekolaya,
onye Jerusalem. 3 O soro nzọ ụkwụ nna ya bụ Amazaya, mee
ihe ziri ezi n'anya Onyenwe anyị. 4 Kama dịka eze ndị ọzọ,
o wezugaghị ebe ịchụ aja dị n'elu ugwu; ndị mmadụ gara
n'ihu na-achụ aja nsure ọkụ na aja na-esi isi ụtọ n'ebe ahụ. 5
Onyenwe anyị tiri eze ihe otiti ọrịa ekpenta ruo ụbọchị ọnwụ
ya. O biri n'ụlọ ewupụrụ iche. Jotam nwa nwoke eze ghọrọ
onye nlekọta ụlọeze na-achịkwa ndị ala ahụ. 6 Ma banyere
ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Azaraya, na ihe niile o
mere, ọ bụ na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe mere n'oge
ndị eze Juda? 7 Azaraya soro ndị nna nna ya dina n'ọnwụ, e
lie ya nso n'ebe e liri ha, n'ime obodo Devid. Jotam nwa ya
ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. 8 N'afọ nke iri atọ na asatọ nke ọchịchị
eze Azaraya bụ eze Juda, ka Zekaraya, nwa Jeroboam ghọrọ
eze Izrel na Sameria. Ọ chịrị ọnwa isii. 9 Dịka ndị nna ya bu
ya ụzọ si mee, Zekaraya mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe
anyị. O mekwara dịka Jeroboam nwa Nebat, onye dubara
ndị Izrel na mmehie ịkpọ isiala nye chi ọzọ. 10 Shalum nwa

Jebesh, na ndị ọzọ, gbara izu ọjọọ megide ya, tigbuo ya n'ihu
ndị Izrel niile. Ọ ghọkwara eze mgbe Zekaraya nwụrụ. **11**
Akụkọ metụtara ihe ndị ọzọ mere mgbe Zekaraya bụ eze, e
deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'ụbọchị
ndụ ha. **12** Ya mere, okwu ahụ Onyenwe anyị gwara Jehu
mezuru, nke bụ: "Ụmụ ụmụ gị ga-anọkwasị n'ocheeze Izrel
ruo n'ọgbọ nke anọ ha." **13** Shalum nwa Jebesh malitere ịbụ
eze n'afọ nke iri atọ na itoolu nke ọchịchị Uzaya eze Juda. Ọ
chịrị otu ọnwa na Sameria. **14** Menahem nwa Gadi sitere
n'obodo Tịaza bịaruo Sameria gbuo Shalum nwa Jebesh ghọọ
eze n'ọnọdụ ya. **15** Akụkọ ndị ọzọ gbasara Shalum na izu ọjọọ
ya, e deghị ha n'akwụkwọ ihe mere n'oge ndị eze Izrel na-
achị. **16** N'oge ahụ, Menahem sitere na Tịaza buso obodo
Tipsa agha, na onye ọbụla bi n'obodo ahụ na gburugburu ya
n'ihi na ha ekweghị emeghe ọnụ ụzọ ama ha. O tigburu Tifsa
kwakọrọ ihe niile, bọwakwaa afọ ndị inyom niile dị ime. **17**
N'afọ iri atọ na itoolu nke Azaraya, eze Juda, Menahem nwa
Gadi ghọrọ eze ọhụrụ ndị Izrel. Ọ chịrị afọ iri dịka eze na
Sameria. **18** O mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị. N'oge
ọchịchị ya, o sighị na mmehie Jeroboam nwa Nebat wezuga
onwe ya, bụ nke o mere ka Izrel mehie. **19** Mgbe ahụ, Pul
eze Asịrịa busoro ala ahụ agha. Menahem nyere ya otu puku
talenti ọlaọcha, ime ka Pul kwagide ọchịchị ya, na ime ka aka
ya siekwa ike n'alaeze Izrel. **20** Menahem si n'aka ndị Izrel
nweta ego a. Onye ọgaranya ọbụla tụrụ iri shekel ọlaọcha ise
nke e nyere eze Asịrịa. Mgbe eze Asịrịa natachara ọlaọcha ndị
a, o si n'ala ahụ pụọ, ọ nọgidekwaghị n'ala ahụ. **21** Akụkọ
banyere Menahem na ihe niile o mere, e deghị ha n'akwụkwọ
akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'ụbọchị ndụ ha? **22** Menahem
sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ, Pekahaya nwa ya ghọrọ
eze n'ọnọdụ ya. **23** N'afọ nke iri ise, nke ọchịchị eze Azaraya
na Juda, ka Pekahaya nwa Menahem bidoro ịchị dịka eze
n'Izrel. Afọ abụọ ka ọ chịrị n'ime Sameria. **24** Ma Pekahaya
mere ihe ọjọọ n'anya Onyenwe anyị. O sighị na mmehie niile
nke Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya, bụ nke o jiri mee
ka Izrel mehie. **25** Ma Peka nwa Remalaya, otu n'ime ndịisi
agha eze na iri ndị ikom ise ọzọ si Gilead gbara izu megide ya,
gbuo ya n'ụlọeze dị n'ime Sameria. Ha gbukwara Agob na Arie
n'oge a ha gburu Pekahaya. Emesịa, Peka ghọrọ eze n'ọnọdụ
ya. **26** Akụkọ banyere Pekahaya na ihe niile o mere ka e dere
n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel mere n'ụbọchị ndụ ha. **27**
N'afọ nke iri ise na abụọ nke ọchịchị Azaraya eze Juda ka
Peka nwa Remalaya ghọrọ eze Izrel n'obodo Sameria. Ọ chịrị
dịka eze iri afọ abụọ. **28** O mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe
anyị. O fere chi ọzọ ofufe, o sighị na mmehie Jeroboam nwa
Nebat wezuga onwe ya, bụ mmehie nke o dubara ndị Izrel
n'ime ya. **29** N'oge Peka bụ eze Izrel, ka Tiglat-Pilesa, eze
Asịrịa bịara were Ijon, Ebel-Bet-Maaka, Janoa, Kedesh, Hazọ,
Gilead, Galili na ala ndị Naftalị niile. Ọ chụpụrụ ndị mmadụ
niile mee ka ha gaa biri n'Asịrịa. **30** N'oge ahụ, Hoshea nwa
Elaa gbara izu ọjọọ megide Peka nwa Remalaya gbuo ya, bụrụ
eze n'ọnọdụ ya. Ọ malitere ịbụ eze n'afọ nke iri abụọ nke
ọchịchị eze Jotam nwa Uzaya. **31** Akụkọ banyere Peka na ihe
niile o mere, e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Izrel
niile mere n'ụbọchị ndụ ha? **32** N'afọ nke abụọ nke ọchịchị
Peka nwa Remalaya eze Izrel ka Jotam nwa Ụzaya eze Juda
malitere ọchịchị ya. **33** Ọ gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ
ghọrọ eze. Ọ chịrị afọ iri na isii na Jerusalem. Aha nne ya bụ
Jerusha, nwa Zadọk. **34** O mere ihe ziri ezi n'anya Onyenwe
anyị dịka nna ya Ụzaya mere. **35** Kama, o wezugaghị ebe
ịchụ aja dị n'elu ugwu, ndị mmadụ gara n'ihu na-achụ aja
nsure ọkụ dị iche iche na aja na-esi isi ụtọ n'ebe ahụ. Jotam
wugharịrị Ọnụ Ụzọ ama nke dị Elu nke ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. **36** Ma banyere ihe ndị ọzọ niile nke oge ọchịchị Jotam
na ihe o mere, ọ bụ na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe mere
n'oge ndị eze Juda? **37** (N'ụbọchị ndị ahụ, Onyenwe anyị
malitere izite Rezin eze ndị Aram na Peka nwa Remalaya,
imegide ndị Juda.) **38** Jotam sooro ndị nna nna ya ha dina
n'ọnwụ, e lie ya n'ebe e liri ha, n'obodo Devid, bụ obodo nna
ya. Ehaz nwa ya nwoke ghọrọ eze n'ọnọdụ ya.

16 Ehaz nwa Jotam, malitere ịbụ eze Juda n'afọ nke iri na
asaa nke ọchịchị eze Peka nwa Remalaya eze Izrel. **2**
Ehaz gbara iri afọ abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze. Afọ iri na
isii ka ọ chịkwara n'ime Jerusalem, ma o meghị ihe ziri ezi
n'anya Onyenwe anyị bụ Chineke ya, dịka nna ya Devid mere.
3 Ọ gbasoro ụzọ niile nke ndị eze Izrel, ọbụladị i ji nwa ya
nwoke chụọ aja n'ọkụ. Ọ gbasoro omenaala niile rụrụ arụ nke
ndị mba ọzọ, ndị ahụ Onyenwe anyị chụpụrụ site n'ihu ndị
Izrel. **4** Ọ chụrụ aja surekwaa ihe nsure ọkụ aja na-esi isi ụtọ
n'ebe niile dị elu, n'elu ugwu niile, na n'okpuru osisi ndụ
ọbụla. **5** Mgbe ahụ, Rezin eze Aram na Peka nwa Remalaya,
eze Izrel rigooro ịga buso Jerusalem agha, gbakwaa Ehaz
gburugburu. Ma ha emerighị ya n'agha. **6** N'oge ahụ, Rezin
eze Aram dọtaghachiri obodo Elat nye onwe ya, site na ị
chụpụ ndị Juda bi n'Elat. Ndị Edọm bara n'obodo Elat, ha
bikwa n'ebe ahụ ruo taa. **7** Ehaz zigara ndị ozi ka ha gaa zie
Tiglat-Pilesa, eze ndị Asịrịa ozi, sị ya, "Abụ m ohu gị, onyenwe
m ka ị bụ. Bịa napụta m site n'aka eze ndị Aram na eze ndị
Izrel, ndị na-ebuso m agha." **8** Ehaz weere ọlaedo na ọlaọcha
ahụtara n'ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, na nke dị n'akụ
niile dị n'ụlọeze zigara eze Asịrịa dịka onyinye. **9** Eze ndị
Asịrịa ṅara ya ntị site n'ibuso obodo Damaskọs agha na imeri
ya. O gburu Rezin, bulaa mmadụ niile bi n'ime ya n'ike ka ha
gaa biri n'obodo Kia. **10** Mgbe eze Ehaz gara Damaskọs izute
Tiglat-Pilesa bụ eze Asịrịa. Ọ hụrụ otu ebe nchụaja nke dị na
Damaskọs. O zigaara Ụraya onye nchụaja oyiyi ebe ịchụ aja
ahụ. O dekwara ihe gbasara ya n'akwụkwọ, nke ga-akọwa otu
e si ewu ya. **11** Ya mere, Ụraya onye nchụaja, wuru ebe ịchụ
aja nke dị ka nke ahụ Ehaz hụrụ na Damaskọs. O wuchara
ya tupu eze alọta. **12** Mgbe eze si Damaskọs lọta na Juda,
ọ hụrụ ebe ịchụ aja ahụ, bịaruo ya nso, doo onyinye ịchụ
aja ya n'elu ya. **13** Ọ chụrụ aja nsure ọkụ, na aja ihe nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ, na aja onyinye mkpụrụ ọka. Ọ wụkwasịrị
onyinye ihe ọṅụṅụ n'elu ebe ịchụ aja ahụ, fesakwa ọbara
aja udo ya niile n'elu ebe ịchụ aja ahụ. **14** O wepụrụ ebe
ịchụ aja bronz nke dị n'ihu Onyenwe anyị, o sitere n'ebe ọ dị
n'ihu ụlọnsọ ahụ, n'etiti ebe ịchụ aja ọhụrụ na ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, bute ya n'akụkụ ugwu nke ebe ịchụ aja ọhụrụ
ya. **15** Eze Ehaz nyere Ụraya, bụ onyeisi nchụaja iwu, sị, "Ọ bụ
n'elu ebe ịchụ aja ọhụrụ a ka ị ga na-esure aja nsure ọkụ
ụtụtụ niile, na onyinye mkpụrụ ọka nke uhuruchi niile, na
aja nsure ọkụ eze, na onyinye mkpụrụ ọka nke eze, na aja na
onyinye nke ndị niile n'ala a, ya na onyinye mkpụrụ ọka ha
niile na onyinye ihe ọṅụṅụ ha niile. Fekwasị ọbara niile e ji
chụọ aja nsure ọkụ na aja ndị ọzọ n'elu ebe ịchụ aja ahụ. Ma
ebe ịchụ aja ọla ahụ ga-adịrị m iji jụta ase." **16** Ụraya onye
nchụaja mere ihe niile dịka eze Ehaz nyere ya n'iwu. **17** Eze

bụ Ehaz wepụrụ ihe njikọ niile jikọrọ ihe ndọkwasị ahụ niile
a na-ebughari ebughari. O wepụrụ efere ukwu idọba mmiri a
dọkwasịrị n'elu ehi ọla ahụ dị n'okpuru ya, ma dọkwasị ya
n'elu nkume. 18 N'ihi imekwa ka obi tọọ eze Asịrịa ụtọ, o
wepụrụ ụzọ a na-esite maka ụbọchị izuike nke e wuru n'ime
ụlọnsọ, na ụzọ mbata eze si abanye n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. 19 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị
Ehaz, na ihe ndị o mere, ọ bụ na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ
ihe mere n'oge ndị eze Juda? 20 Ehaz soro nna nna ya ha dina
n'ọnwụ, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Hezekaya nwa
ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya.

17 N'afọ nke iri na abụọ nke ọchịchị Ehaz, bụ eze Juda,
ka Hoshea nwa Elaa ghọrọ eze Izrel n'obodo Sameria. Ọ
chịrị dịka eze afọ itoolu. 2 O mere ihe ọjọọ n'anya Onyenwe
anyị mgbe ọ bụ eze. Ma ọ bụghị dịka ndị eze Izrel ndị ọzọ bu
ya ụzọ. 3 Shalmanesa eze Asịrịa bịara buso Hoshea agha,
n'ihi na Hoshea nọ n'okpuru ọchịchị eze Asịrịa, bụrụkwa
onye na-atụ ụtụ nye ya kwa afọ. 4 Ma eze Asịrịa chọpụtara
na Hoshea abụghị onye kwesiri ntụkwasị obi n'ihi na Hoshea
eze Izrel zipụrụ ndị ozi ya ka ha jekwuru So, eze Ijipt, maka
enyemaka. Ọzọkwa, Hoshea kwụsịrị itụ ụtụ nye eze Asịrịa
dịka ọ na-eme kwa afọ. N'ihi ya Shalmanesa nwụchiri ya,
tinye ya n'ụlọ mkpọrọ. 5 Eze Asịrịa wakporo ala ahụ niile
n'agha, gbagoo imegide Sameria, nọchibido ya gburugburu,
afọ atọ. 6 N'afọ itoolu nke ọchịchị Hoshea, eze Asịrịa dọtara
Sameria n'agha, dọkpụrụ ndị Izrel niile buga ha n'ala Asịrịa.
O mere ka ha biri n'obodo Hala, n'ime Gozan nke dị n'osimiri
Hoboa, na n'ime obodo ndị Midia. 7 Ihe ndị a niile mere n'ihi
na ndị Izrel mehiere megide Onyenwe anyị, bụ Chineke ha,
onye ahụ mere ka ha site n'okpuru ike Fero, eze Ijipt pụta. Ha
kpọrọ isiala nye chi ndị ọzọ 8 gbasoro omenaala niile nke ndị
mba ahụ Onyenwe anyị chụpụrụ site n'ala ha. Ha gbasokwara
omenaala ọjọọ ndị ahụ niile ndị eze ha webatara. 9 Ndị Izrel
mere ihe ndị ahụ niile Onyenwe anyị Chineke ha na-adịghị
anabata na nzuzo. Ha wuru ebe ịchụ aja nye chi dị iche iche
n'obodo ha niile, e, n'obodo ukwu ma n'obodo nta ọbụla. 10
Ha manyeere onwe ha ogidi nkume, na ogidi chi Ashera n'elu
ugwu ọbụla, na n'okpuru osisi ọbụla nwere ndo. 11 Ha chụrụ
aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n'elu ugwu ọbụla dịka mba ndị
naara ebi n'ala ahụ si eme, bụ ndị Onyenwe anyị chụpụrụ
site n'ala ha, mgbe Izrel bịara biri n'ebe ahụ. Ha mere ihe
ọjọọ dị iche iche, nke mere ka iwe wee Onyenwe anyị nke
ukwuu. 12 E, ha fere arụsị dị iche iche ofufe, lefuo anya na
Onyenwe anyị dọrọ ha aka na ntị sị ha, "Unu emela ihe dị otu
a." 13 Mgbe niile ka Onyenwe anyị na-eziga ndị amụma ya,
na ndị ọhụ ụzọ, idọ Izrel na Juda aka na ntị, sị ha, "Sitenụ
n'ajọ ihe unu na-eme chegharịa. Debenụ iwu na ụkpụrụ m,
dịka iwu ahụ niile m nyere nna unu ha ka ha debe si dị, nke
m sikwa n'ọnụ ndị ozi m bụ ndị amụma nye unu." 14 Ma ndị
Izrel jụrụ ige ntị. Kama ha kpachara anya kwesie olu ha ike
dịka nna nna ha mere, bụ ndị na-ekwenyeghị na Onyenwe
anyị Chineke ha. 15 Ha jụrụ ụkpụrụ ya niile na ọgbụgba ndụ
ya, nke ya na ndị bụ nna nna ha gbara na iwu nke ọ dọrọ
ha aka na ntị ka ha debe. Ha gbasooro chi arụsị bụ ihe efu,
ha onwe ha ghọkwara ihe efu. Ha ṅomiri mba dị iche iche
ndị ahụ bi ha gburugburu, n'agbanyeghị na Onyenwe anyị
nyere ha iwu sị, "Unu emela dịka ha." 16 Ha jụrụ idebe iwu
niile Onyenwe anyị Chineke ha nyere ha. Ha meere onwe ha
ogidi arụsị Ashera, kpụọrọ onwe ha oyiyi ụmụ ehi abụọ. Ha
kpọrọ isiala nye Baal, na anyanwụ, na ọnwa, na kpakpando.
17 Ha jiri ụmụ ha ndị ikom na ụmụ ha ndị inyom chụọ aja
nsure ọkụ nye chi ndị mba ọzọ. Ha gakwara n'aja ịjụ ase,
na igba aja, si otu a nyefee onwe ha n'aka ime ihe jọrọ njọ
n'anya Onyenwe anyị, si otu a kpasuo ya iwe. 18 Ya mere,
Onyenwe anyị wesoro Izrel iwe nke ukwuu, wezuga ha site
n'ihu ya. Ọ dịkwaghị onye o kwere ka ọ fọdụ, karịakwa naanị
ebo Juda. 19 Ma ndị Juda jụkwara idebe ihe niile Onyenwe
anyị bụ Chineke ha nyere ha n'iwu. Ha sooro omume ọjọọ ndị
Izrel webatara. 20 N'ihi nke a, Onyenwe anyị jụrụ ndị Izrel
niile. Ọ tara ha ahụhụ site n'inyefe ha n'aka ndị na-apụnara
mmadụ ihe n'ike tutu ruo mgbe o mere ka e site n'ihu ya
wezuga ha. 21 Mgbe Onyenwe anyị mere ka ndị Izrel dọwapụ
onwe ha site n'alaeze Devid, ha mere Jeroboam nwa Nebat,
eze ha. Ma Jeroboam mere ka Izrel site n'iso Onyenwe anyị
wezuga onwe ha. O mere ka ha mee mmehie dị ukwuu. 22 Ọ
dịkwaghị mgbe ụmụ Izrel sitere n'ime mmehie ahụ Jeroboam
dubara ha pụta, 23 tutu ruo mgbe Onyenwe anyị kpochapụrụ
Izrel niile site n'ihu ya, dịka o kwuru na ọ ga-eme, site n'ọnụ
ndị amụma na-ejere ya ozi. Ọ bụ nke a mere ndị Izrel ji gaa
biri n'Asịrịa dịka ndị a dọtara n'agha ruo taa. 24 Eze Asịrịa
sitere n'ala Babilọn, Kuta, Ava, Hamat na Sefavaim kpọta ndị
mmadụ bịara biri n'obodo Sameria ịnọchi anya ndị Izrel niile
e sitere n'ebe ahụ bupụ. N'ụzọ dị otu a, ha nwetara Sameria
birikwa n'obodo ya niile. 25 Ma mgbe ndị Asịrịa malitere
ibi n'ebe ahụ, ha atụghị egwu Onyenwe anyị, maọbụ fee ya
ofufe. N'ihi ya, Onyenwe anyị zitere ọdụm ndị batara n'etiti
ha gbuo ụfọdụ mmadụ n'ime ha. 26 Ya mere, e zigara eze
Asịrịa ozi sị ya, "Ndị ahụ i dọtara n'agha mee ka ha bịa biri
n'obodo Sameria amaghị ihe chi nwe ala ahụ chọrọ. O zitere
ọdụm n'etiti ha, nke na-egbu ha, n'ihi na ndị ahụ amaghị
ihe ọ chọrọ." 27 Eze Asịrịa nyere iwu sị: "Ka otu onye n'ime
ndị nchụaja e si na Sameria dọta n'agha laghachi gaa biri
n'ebe ahụ, izi ndị bi n'obodo ahụ ihe chi ala ahụ chọrọ."
28 Ya mere, otu n'ime ndị nchụaja ebuuru site na Sameria
gaa ala ọzọ, bịara biri na Betel, kuziere ha otu ha ga-esi na-
atụ egwu Onyenwe anyị. 29 N'agbanyeghị nke a, ndị mba
ọbụla meere onwe ha chi nke aka ha n'obodo ahụ niile ebe
ha bi n'ime ya. Ha guzobere chi ndị a n'ụlọ arụsị nke ndị
Sameria wuru n'ebe niile dị elu. 30 Ndị si Babilọn mere chi
ha a na-akpọ Sukọt Benot; ndị si Kut emee Neagal, ebe ndị
si Hamat mekwara Ashima. 31 Ndị si Ava mekwara Nibaz,
na Tatak, ma ndị si Sefavaim na-esure ụmụ ha n'ọkụ dịka
aja nye Adramelek na Anamelek, bụ chi ndị Sefavaim. 32
Ha tụrụ egwuOnyenwe anyị, ma ha họpụtara ụdị mmadụ dị
iche iche site n'etiti onwe ha, ndị na-ejere ha ozi dịka ndị
nchụaja n'ụlọ chi ha dị n'ebe niile dị elu. 33 Ha na-atụ egwu
Onyenwe anyị ma ha gara n'ihu na-efe chi nke aka ha dịka
omenaala mba ebe ndị e si dọta ha n'agha si dị. 34 Ruo taa,
ha na-anọgidesi ike n'ife ofufe dịka ụzọ ochie ha si dị. Ha
adịghị atụ egwu Onyenwe anyị, maọbụ mee dịka ụkpụrụ na
iwu niile, maọbụ dịka ntụziaka na ihe niile enyere n'iwu si dị,
bụ nke Onyenwe anyị nyere ụmụ Jekọb, onye ọ kpọrọ Izrel.
35 Mgbe Onyenwe anyị na ndị Izrel gbara ndụ, o nyere ha iwu
sị, "Unu atụkwala chi ọzọ ọbụla egwu, maọbụ kpọọ isiala
nye ha. Unu efela ha ofufe maọbụ chụọ aja nye ha. 36 Ma
Onyenwe anyị, onye ji ike dị ukwuu, na aka dị ike e setịpụrụ
esetipụ kpọpụta unu site n'ala Ijipt, bụ naanị onye unu ga-

atụ egwu. Ya ka unu ga-akpọ isiala nye, ya ka unu ga-achụrụ
aja. 37 Unu ga-elezi anya hụ na unu debere ụkpụrụ na iwu
niile, ntụziaka na ihe niile enyere n’iwu ndị a e depụtara
n’akwụkwọ nye unu. Unu atụkwala egwu chi ndị ọzọ. 38 Unu
echefula ọgbụgba ndụ ahụ mụ na unu gbara. Unu akpọkwala
isiala nye chi ndị ọzọ n’ihi egwu. 39 Kama, tụọnụ egwu ma
fee Onyenwe anyị Chineke unu. Ọ bụ ya ga-anapụta unu site
n’aka ndị iro unu niile.” 40 Ma ndị Izrel egeghị ntị, kama,
dịka ụzọ ọjọọ ha si dị, ha fere chi ọzọ ofufe. 41 Ọ bụ ezie na
ndị a na-efe Onyenwe anyị ofufe, ma ha nọgidekwara na-
ejere arụsị niile ha ozi. Ruo taa, ụmụ ha, na ụmụ ụmụ ha,
gara n’ihu na-emekwa ihe nna nna ha mere.

18 N’afọ nke atọ nke ọchịchị Hoshea nwa Elaa eze Izrel ka
Hezekaya nwa Ehaz eze Juda malitere ọchịchị nke ya. 2
Ọ gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ị bụ eze. Ọ chịrị
iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem. Aha nne ya bụ Abija,
ada Zekaraya. 3 O mere ihe ziri ezi n’anya Onyenwe anyị,
dịka nna nna ya Devid. 4 O wepụrụ ebe niile dị elu, kurisie
ogidi nsọ niile, gbutukwa ogidi Ashera niile. O tipịakwara
agwọ bronz ahụ Mosis mere, n’ihi na ruo n’oge ahụ, ụmụ
Izrel na-esure aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye ya. (A kpọrọ ya
Nehushtan.) 5 Hezekaya tụkwasịrị Onyenwe anyị, Chineke
Izrel obi ya. N’ezie, o nwekwaghị onye ọzọ dị ka ya n’etiti ndị
eze Juda niile, ndị bu ya ụzọ chịa, na ndị so ya. 6 Ọ gbasoro
Onyenwe anyị n’ụzọ niile. O sitekwaghị n’ụzọ Onyenwe anyị
wezuga onwe ya. O debere ihe niile Onyenwe anyị nyere
Mosis n’iwu. 7 Onyenwe anyị nọnyeere ya n’ebe ọbụla ọ gara,
ihe niile o mere gaara ya nke ọma. O nupuru isi jụ ịnọkwa
n’okpuru eze ndị Asịrịa, o fekwaghị ya ofufe. 8 O tigburu ndị
Filistia n’ala ha niile ruo na Gaza, na obodo dị ya gburugburu.
Ọ lara obodo ahụ niile n’iyi, obodo ukwu niile e wusiri ike na
obodo nta niile a na-ewusighị ike. 9 N’afọ nke anọ nke ọchịchị
Hezekaya, nke bụkwa afọ nke asaa nke ọchịchị Hoshea nwa
Elaa, bụ eze Izrel, Shalmanesa, eze Asịrịa gbagoro imegide
Sameria, nọchibido ya gburugburu. 10 Mgbe afọ atọ gasịrị,
n’afọ nke isii nke ọchịchị Hezekaya, na afọ nke itoolu nke
ọchịchị Hoshea, bụ eze Izrel, ndị agha Asịrịa dọtara Sameria
n’agha. 11 Ọ bụ n’oge ahụ ka eze Asịrịa bupụrụ ndị Izrel niile
bulaa ha Asịrịa n’ime obodo Hala, na Gozan n’akụkụ iyi ukwu
Hoboa, na n’obodo ndị Midia. 12 Nke a mere n’ihi na ha jụrụ
ige ntị n’olu Onyenwe anyị bụ Chineke ha, jụkwa ime ihe ọ
chọrọ ka ha mee. Ha edebeghị ọgbụgba ndụ ya na iwu niile
Mosis onyeozi Onyenwe anyị nyere ha. Ha jụrụ ige ntị n’iwu
ndị a, maọbụ debe ha. 13 N’afọ nke iri na anọ nke ọchịchị eze
Hezekaya, Senakerib bụ eze Asịrịa, busoro obodo Juda niile e
wusiri ike agha, merikwaa ha. 14 Mgbe ahụ, Hezekaya chọrọ
ụzọ ọ ga-esi mee udo, zie ozi zigara eze Asịrịa n’obodo Lakish
sị ya, “Emehiela m, biko, site n’ala m pụọ. Aga m akwụ gị ihe
ọbụla ị chọrọ n’aka m.” Eze Asịrịa sitere n’aka Hezekaya eze
Juda nara narị talenti ọlaọcha atọ, na iri talenti ọlaedo atọ.
15 Hezekaya chịịrị ọlaọcha niile ọ chọtara n’ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, na akụ niile dị n’ụlọeze, nye ya eze Asịrịa. 16
N’oge ahụ, Hezekaya bụ eze Juda, nyakapụtachara ọlaedo
niile o ji techie ibo na ibo ọnụ ụzọ ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị, chịrị ihe ndị a niile nye eze Asịrịa. 17 Eze Asịrịa sitere
na Lakish zipụ ọchịagha onye ọkwa ya kasị ukwuu, onyeisi
ndị na-eje ozi na ọchịagha ya na usuu ndị agha ka ha jekwuru
Hezekaya na Jerusalem. Ndị agha a bịaruru Jerusalem kwụsị
n’akụkụ olulu warawara e gwuru ebe Ọdọ mmiri dị elu si
n’asọfe, n’ụzọ e si aga obosara ala ndị na-asụ akwa. 18 Mgbe
ha kpọrọ eze oku ka ọ bịa, Eliakịm nwa Hilkaya, onye nlekọta
ụlọeze, na Shebna, ode akwụkwọ eze, na Joa nwa Asaf, onye
ndekọ akụkọ ihe mere, pụrụ jekwuru ha. 19 Ọchịagha ahụ
sịrị ha, “Gwanụ Hezekaya: “‘Otu a ka eze ukwu ahụ, bụ eze
Asịrịa na-ekwu, Ọ bụ na gịnị ka ntụkwasị obi gị dabere? 20 Ị
na-ekwu na i nwere ndụmọdụ na ike ibu agha, maọbụ naanị
egbe ọnụ ka ị na-agba. Ọ bụ onye ka ị na-atụkwasị obi mere i
ji enupu isi n’okpuru m? 21 Lee, amatara m na ị na-atụkwasị
obi n’Ijipt, mkpanaka achara ahụ gbajiri agbaji, nke na-adụwa
aka onye ọbụla na-adabere na ya. Otu a ka Fero, eze Ijipt dị
nye ndị niile na-atụkwasị ya obi. 22 Ma ọ bụrụ na unu asị m,
“Anyị na-atụkwasị Onyenwe anyị bụ Chineke anyị obi.” Ọ
bụghị ya ka Hezekaya wezugara ebe ya niile dị elu na ebe
ịchụ aja ya niile, na-asị Juda na Jerusalem, “Unu aghaghị ịkpọ
isiala n’ebe ịchụ aja dị n’ime Jerusalem?” 23 “‘Ma ugbu a, bịa
kwee nna m ukwu, bụ eze Asịrịa nkwa. Aga m enye gị puku
ịnyịnya abụọ ma ọ bụrụ na i nwere ike ịchọta ndị ga-agba
ha. 24 Ị ga-esi aṅaa jụ otu onyeisi nke dịkarịsịrị nta n’ime
ndịisi ọrụ onyenwe m, na-agbanyeghịkwa na i na-atụkwasị
obi n’Ijipt maka inweta ụgbọ agha na ndị na-agba ịnyịnya?
25 Tinyere nke a, abịara m ibuso ala a agha na ibibi ya ma
enweghị okwu sitere na Chineke bịa? Ọ bụ Onyenwe anyị
ya onwe ya gwara m ka m bilie megide obodo a, lakwaa ya
n’iyi.’” 26 Mgbe ahụ, Eliakịm nwa Hilkaya, Shebna na Joa sịrị
ọchịagha ahụ, “Biko, gwa ndị ohu gị okwu n’asụsụ Aramaik,
ebe ọ bụ na anyị na-aghọta ya. Agwala anyị okwu n’asụsụ
Hibru, ebe ndị nọ n’elu mgbidi ga-anụ.” 27 Ma ọchịagha ahụ
zaghachiri, “Ọ bụ n’ihi naanị nna unu ukwu na nye unu onwe
unu ka nna m ukwu ji zite m, ka m kwuo ihe ndị a? Ọ bụghị
n’ihi ndị mmadụ ahụ na-anọdụ n’elu mgbidi, ndị, dịka unu,
ha ga-eso rie nsị ha nyụrụ, ṅụọkwa mamịrị ha nyụrụ?” 28
Mgbe ahụ, ọchịagha ahụ guzoro were oke olu kwuo n’asụsụ
Hibru, sị, “Nụrụnụ okwu eze ukwu ahụ, bụ eze Asịrịa. 29 Nke
a bụ ihe eze sịrị, unu ekwela ka Hezekaya duhie unu. Ọ pụghị
ịzọpụta unu site n’aka m. 30 Unu ekwela ka Hezekaya mee
ka unu tụkwasị Onyenwe anyị obi. Mgbe ọ na-asị, ‘N’ezie,
Onyenwe anyị aghaghị ịnapụta anyị, a gaghị enyefe obodo a
n’aka eze Asịrịa.’ 31 “Unu aṅakwala Hezekaya ntị. Ihe a ka eze
Asịrịa kwuru: Pụkwutenụ m, bịanụ ka mụ na unu mee udo.
Mgbe ahụ, onye ọbụla n’ime unu ga-eri mkpụrụ si n’ubi vaịnị
ya na nke si n’osisi fiig ya, ṅụọkwa mmiri nke si n’ihe icheta
mmiri ya: 32 ruo mgbe m ga-abịa duru unu gaa n’ala dịka nke
unu, bụ ala mkpụrụ ọka na nke mmanya ọhụrụ, ala achịcha
na ubi vaịnị, ala mmanụ aṅụ na osisi oliv jupụtara n’ime
ya. Họrọnụ ndụ ka unu ghara ịnwụ. “Unu egela Hezekaya
ntị, n’ihi na ọ bụ nrafu ka ọ na-arafu unu mgbe ọ na-asị,
‘Onyenwe anyị ga-anapụta anyị.’ 33 O nwere chi mba ọbụla
nke napụtara ha site n’aka eze Asịrịa? 34 Olee ebe ka chi
ndị Hamat na Apad nọ? Olee ebe ka chi ndị Sefavaim, Hena
na Iva nọkwa? Ha anapụtala Sameria site n’aka m? 35 Olee
chi n’ime chi mba ndị a niile bụ nke zọpụtarala ala ya site
n’aka m? Unu si aṅaa chee na Onyenwe anyị pụrụ ịzọpụta
Jerusalem site n’aka m?” 36 Ma ndị ahụ niile gbara nkịtị,
ha ekwughị ihe ọbụla, n’ihi na eze nyere ha iwu sị, “Unu
azaghachila ya.” 37 Mgbe ahụ, Eliakịm nwa Hilkaya, onye
na-elekọta ụlọeze, na Shebna ode akwụkwọ eze, na Joa nwa

Asaf ode akwụkwọ, ha yi uwe ha dọwara adọwa, bịakwute
Hezekaya gwa ya ihe niile onyeisi agha ahụ kwuru.

19 Mgbe eze Hezekaya, nụrụ nke a, ọ dọwara uwe ya,
yikwasị akwa mkpe, baa n’ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. 2 O zipụrụ Eliakịm onye nlekọta ụlọeze, Shebna ode
akwụkwọ eze na ndị okenye n’etiti ndị nchụaja, bụ ndị yikwa
akwa mkpe, ka ha jekwuru Aịzaya onye amụma, nwa Emọz.
3 Ha sịrị ya, “Otu a ka Hezekaya sịrị, Ụbọchị taa bụ ụbọchị
ahụhụ, na ịba mba na nke ihe ihere. Ụbọchị jọgburu onwe ya
dịka ụbọchị nwanyị nọ n’oke ihe mgbu nke ịmụ nwa ma ike
adịkwaghị o ji amụpụta nwa ya. 4 Ma eleghị anya Onyenwe
anyị Chineke gị, ga-anụ okwu ahụ niile nke Rabashaka bụ
ọchịagha, onye nna ya ukwu bụ eze Asịrịa, zitere ịkwa Chineke
dị ndụ emo. Eleghị anya Onyenwe anyị Chineke gị ga-abara
ya mba n’ihi okwu ndị a niile o kwuru, bụ ndị ọ nụrụ. Ya
mere, kpeere anyị ekpere, anyị bụ ndị fọdụrụ ndụ.” 5 Mgbe
ndị ozi eze Hezekaya bịakwutere Aịzaya, 6 ọ sịrị ha, “Otu a ka
unu ga-asị nna unu ukwu, ‘Otu a ka Onyenwe anyị kwuru,
Atụla egwu n’ihi okwu niile nke ị nụrụ, bụ nke ndị na-ejere
eze Asịrịa ozi ji kwuluo m. 7 Gee ntị, mgbe ọ nụrụ akụkọ dị
aṅaa, aga m eme ka ọ chọọ ịlaghachi n’obodo nke aka ya.
N’ebe ahụ ka m ga-emekwa ka e jiri mma agha gbuo ya.’”
8 Mgbe ọchịagha ahụ nụrụ na eze Asịrịa e sitela n’obodo
Lakish pụa, ọ laghachiri hụ na eze Asịrịa na-ebuso obodo
Libna agha. 9 N’oge ahụ, Senakerib natara ozi na Tiahaka, eze
Kush, na-apụta ịbịa ibuso ya agha. Ya mere, o zipụrụ ndị ozi
ka ha ga zie Hezekaya ozi, sị, 10 “Gwanụ Hezekaya, eze Juda,
Ekwela ka Chineke onye ị na-atụkwasị obi duhie gị, mgbe ọ
na-asị, ‘Agaghị enyefe Jerusalem n’aka eze Asịrịa.’ 11 N’ezie a,
ị nụla ihe ndị eze Asịrịa mere obodo niile ha busoro agha, otu
ha si bibie ha kpamkpam. Ma a ga-anapụtakwa gị onwe gị?
12 Chi niile nke mba niile ndị ahụ nna nna m ha lara n’iyi, ha
napụtara ha, bụ chi ndị Gozan, Haran, Rezef na nke ndị Eden,
ndị nọ na Tel Asa? 13 Olee ebe eze ndị Hamat maọbụ eze
Apad nọ? Olee ebe eze obodo Lair, Sefavaim, Hena na Iva
nọkwa?” 14 Mgbe Hezekaya natara akwụkwọ ozi a site n’aka
ndị ozi ahụ, gụọ ya, o weere ya gaa n’ime ụlọnsọ Onyenwe
anyị, gbasaa ya n’ihu Onyenwe anyị. 15 Hezekaya kpere
ekpere nye Onyenwe anyị, sị, “O, Onyenwe anyị, Chineke nke
Izrel, onye ocheeze ya dị n’etiti ndị cherubim, naanị gị bụ
Chineke na-achị alaeze niile nke ụwa. Ọ bụkwa naanị gị kere
eluigwe na ụwa. 16 Tọọ ntị gị n’ala, o Onyenwe anyị ma nụrụ;
meghee anya gị abụọ Onyenwe anyị, ka ịhụ; gee ntị nụkwa
okwu ndị ahụ Senakerib zitere, nke o ji ekwulu Chineke dị
ndụ. 17 “N’eziokwu, Onyenwe anyị, ndị eze Asịrịa alala mba
niile a dị iche iche na ala ha n’iyi, mee ka ha tọgbọrọ n’efu.
18 Ha atụnyekwala chi ha niile n’ime ọkụ, repịakwa ha, n’ihi
na ọ bụghị chi ka ha bụ, kama ha bụ naanị ihe a kpụrụ akpụ,
nke mmadụ ji osisi na nkume pịa. 19 Ugbu a, Onyenwe anyị
Chineke anyị, biko, zọpụta anyị site n’aka ya, ka alaeze niile
nke ụwa mata na naanị gị Onyenwe anyị, naanị, bụ Chineke.”
20 Mgbe ahụ Aịzaya nwa Emọz zigaara Hezekaya ozi sị, “Otu a
ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel sịrị, Anụla m ekpere i kpere
banyere Senakerib, eze Asịrịa. 21 Nke a bụ okwu nke Onyenwe
anyị kwuru megide ya: “‘Nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, bụ
Ada Zayọn na-eleli gị anya, ma jirikwa gị na-eme ihe ọchị.
Nwaada Jerusalem na-efufekwa isi ya mgbe ị na-agbapụ ọsọ
22 Onye ka ị kparịrị ma kwulukwaa? Ọ bụ onye ka i sitere na
nganga gị welie olu okwu gị na anya gị elu megide? Ọ bụ
megide Onye Nsọ nke Izrel? 23 I sitere n’aka ndị ozi gị kparịa
Onyenwe anyị, kwuluo ya, ị sịkwara, “Eji m ọtụtụ ụgbọala m
rigoruo ebe dị elu nke n’elu ugwu niile, n’ebe kachasị elu
nke ugwu Lebanọn. Egbudasịala m osisi sida ya niile toro
ogologo, na osisi junipa ya niile kachasị mma. Ejeruola m na
nsọtụ niile ya, bụ ebe kachasị maa mma n’oke ọhịa ya niile.
24 Egwuola m ọtụtụ olulu mmiri n’ala ndị mba ọzọ, ṅụkwa
mmiri dị n’ebe ahụ. Ọ bụ ọbụ ụkwụ m ka m ji mee ka isi iyi
niile dị n’Ijipt takpọọ.” 25 “‘Ọ bụ na ị nụbeghị? Na mgbe
ochie ka m kpebiri ya. N’ụbọchị ndị ahụ gara aga ka m nọ pịa
ọpịpịa ya; ugbu a, emeela m ka ọ bịa na mmezu, na ị meela ka
obodo nke mgbidi gbara gburugburu, ghọọ mkpokọta nkume.
26 Ndị bi n’ime ha, ndị a napụrụ ike ha nwere bụ ndị dara
mba, ndị e tinyekwara n’ọnọdụ ihere. Ha dịka ahịhịa ndụ
puru n’ala ubi na ome na-epupụta epupụta nakwa ahịhịa na-
etopụta n’elu ụlọ nke anwụ na-achakpọ tupu o tolite. 27 “‘Ma
amaara m ebe ị nọ ọnọdụ marakwa ọpụpụ gị na mbata gị
marakwa oke iwe gị megide m. 28 N’ihi ọnụma dị gị n’obi
megide m, n’ihi na mkparị gị eruola m ntị, aga m etinye nko
m n’imi gị werekwa mkpụmkpụ ịgwe m kpachie egbugbere
ọnụ gị mee ka ị laghachi site n’ụzọ ahụ nke i siri bịa.’ 29 “Ma
nke a ga-abụ ihe ịrịbama, nye gị, Hezekaya: “N’afọ a unu ga-
eri ihe na-epu n’onwe ya, n’afọ nke abụọ unu ga-eri ihe ubi si
na nke ahụ pupụta. Ma n’afọ nke atọ ghaanụ mkpụrụ ubi,
weenụ ihe ubi; kụọ vaịnị n’ubi vaịnị, riekwanụ mkpụrụ ha.
30 Ọzọkwa, ndị fọdụrụ n’alaeze Juda ga-agba mgbọrọgwụ
n’okpuru ala, mịkwaa mkpụrụ n’elu. 31 N’ihi na ọ bụ site na
Jerusalem ka ndị fọdụrụ ga-esi pụta; otu ndị fọdụrụ ndụ ga-
esitekwa n’ugwu Zayọn pụta. “Ọ bụ site n’ịnụ ọkụ n’obi nke
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ga-emezu nke a. 32
“Ya mere, nke a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru banyere eze
Asịrịa, sị, “‘Ọ gaghị azọbata ụkwụ ya n’ime obodo a maọbụ
gbaa ọ bụladị otu àkụ n’ebe a. Ọ gaghị eji ọta jegharịa n’ọnụ
ụzọ ama ya, maọbụ wuo mgbidi nnọchibido megide ya. 33
Ụzọ o si bịa ka ọ ga-esi laghachi; ọ gaghị abanye n’obodo a.
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. 34 Aga m echebe obodo a,
zọpụtakwa ya n’ihi aha m, na n’ihi Devid, bụ ohu m.’” 35
N’abalị ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị pụrụ gaa tigbuo otu
puku narị na puku iri asatọ na ise n’ụlọ ikwu ndị Asịrịa. Mgbe
ndị mmadụ tetara n’isi ụtụtụ, lee, ozu ka ha jupụtara ebe
niile. 36 Ya mere, Senakerib, eze Asịrịa biliri ije, laghachi
n’ala ya. Ọ laghachiri biri n’obodo Ninive. 37 Otu ụbọchị,
mgbe ọ nọ na-akpọ isiala n’ụlọ chi ya a na-akpọ Nisrọk, ụmụ
ya ndị ikom aha ha bụ Adramelek na Shareza were mma agha
gbuo ya. Ha gbapụrụ ọsọ gbaga n’ala Ararat. Isahadon, bụ
nwa ya nwoke, ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

20 N’oge ahụ, Hezekaya rịara ọrịa ruo na ọ gaara anwụ.
Aịzaya onye amụma nwa Emọz bịakwutere ya sị ya,
“Otu a ka Onyenwe anyị sịrị, Dozie ezinaụlọ gị, n’ihi na ị ga-
anwụ. Ị gaghị esite n’ute ọrịa a bilie.” 2 Hezekaya tụgharịrị
chee ihu ya n’aja ụlọ, kpee ekpere nye Onyenwe anyị, sị, 3
“Chetakwa, Onyenwe anyị, otu m si jegharịa n’ihu gị n’ikwesị
ntụkwasị obi, jiri obi m niile fee gị ofufe, ma meekwa ihe dị
mma n’anya gị.” Hezekaya bekwara akwa nke ukwuu. 4 Tupu
Aịzaya esite n’etiti ogige ụlọeze pụọ, okwu nke Onyenwe anyị
rutere ya ntị, sị ya: 5 “Gaghachi azụ, gaa gwa Hezekaya, onye
na-achị ndị m, ‘Otu a ka Onyenwe anyị bụ Chineke nna gị

Devid, kwuru: Anụla m ekpere gị, ahụkwala m anya mmiri
akwa gị, aga m agwọ gị. Aga m eme ka ahụ dị gị ike n’ụbọchị
nke atọ site taa, mgbe ahụ ị ga-aga n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. 6 Aga m atụkwasị afọ iri na ise n’ụbọchị ndụ gị. Aga m
anapụtakwa gị na obodo a site n’aka eze Asịrịa. Aga m echebe
obodo a n’ihi mụ onwe m, na n’ihi Devid, bụ ohu m.’” 7 Mgbe
ahụ, Aịzaya sịrị, “Kwadoonụ mmanụ fiig dị ọkụ.” Ha mere
nke a, teekwasị ya n’elu etuto ahụ, ahụ dịkwara ya mma. 8
Mgbe ahụ, Hezekaya jụrụ Aịzaya sị, “Gịnị ga-abụ ihe ịrịbama
na Onyenwe anyị ga-agwọ m, na m ga-aga n’ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị n’ụbọchị nke atọ na-abịa n’ihu?” 9 Aịzaya
zara, “Nke a bụ ihe ama Onyenwe anyị nye gị na Onyenwe
anyị ga-emezu ihe o kwere na nkwa. Ị chọrọ ka onyinyo a gaa
n’ihu ihe nrigo iri, ka ọ bụ ka ọ laa azụ ihe nrigo iri?” 10
Hezekaya zara sị, “Ọ dị mfe ka onyinyo gaa n’ihu nzọ ụkwụ
iri. Ma mee ka onyinyo a laa azụ ihe nrigo iri.” 11 Mgbe
ahụ, Aịzaya, onye amụma rịọrọ Onyenwe anyị ka o meere
Hezekaya nke a. Onyenwe anyị mekwara ka onyinyo laghachi
azụ ihe nrigo iri dịka o si gbada n’ihe nrigo ụlọ Ehaz. 12 N’oge
ahụ, Merodak-Baladan, nwa Baladan, bụ eze Babilọn zigaara
Hezekaya akwụkwọ ozi ekele na onyinye, n’ihi na ọ nụrụ
na Hezekaya rịara ọrịa. 13 Hezekaya nabatara ndị ozi ahụ
gosi ha ihe niile dị n’ụlọakụ ya, ọlaọcha, na ọlaedo, ụda dị
iche iche na-esi isi ụtọ na ezigbo mmanụ oliv, ụlọ ebe ngwa
agha ya niile dị, na ihe niile bụ akụ o nwere. Ọ dịghị ihe dị
n’ụlọeze ya maọbụ n’alaeze ya niile nke ọ na-egosighị ha. 14
Mgbe ahụ, Aịzaya onye amụma jekwuru eze Hezekaya jụọ
ya sị, “Gịnị ka ndị ikom ndị ahụ kwuru? Ebeekwa ka ha si
bịakwute gị?” Hezekaya zara sị, “Ọ bụ n’ala dị anya ka ha si,
ha si Babilọn.” 15 Onye amụma jụrụ, “Gịnị ka ha hụrụ n’ụlọ
gị?” Hezekaya zara sị, “Ihe niile nke dị n’ụlọ m ka ha hụrụ. Ọ
dịghị ihe niile dị n’ụlọakụ m nke m na-egosighị ha.” 16 Mgbe
ahụ, Aịzaya sịrị Hezekaya, “Gee ntị nụrụ okwu Onyenwe anyị.
17 Lee, oge na-abịa mgbe a ga-eburu ihe niile dị n’ụlọeze gị,
na ihe niile nke nna nna gị ha debere n’ụlọakụ ruo taa, buru
ha bulaa Babilọn. Ọ dịkwaghị ihe ga-afọdụ, otu a ka Onyenwe
anyị kwuru. 18 A ga-ebupụ ụfọdụ n’ime ụmụ gị, ndị bụ ahụ
na ọbara gị, ndị a ga-amụtara gị, buru ha pụọ n’ebe dị anya,
ha ga-abụ ndị onozi n’ụlọeze nke eze Babilọn.” 19 Hezekaya
zaghachiri, “Okwu Onyenwe anyị nke i kwuru dị mma.” N’ihi
na o chere n’obi ya sị, “Ọ bụ na udo na nchekwa agaghị
adị n’oge ndụ m?” 20 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere
n’oge ọchịchị Hezekaya, ọrụ niile ọ rụrụ, tinyere ọdọ mmiri o
gwuru, na olulu ọwa mmiri na-aga o gwuru, nke o ji webata
mmiri n’ime obodo, ọ bụ na e deghị ha n’akwụkwọ akụkọ ihe
mere n’oge ndị eze Juda? 21 Hezekaya sooro ndị nna nna ya
dinaa n’ọnwụ. Manase nwa ya ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

21 Manase gbara afọ iri na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze.
Ọ chịrị iri afọ ise na ise na Jerusalem. Aha nne ya bụ
Hefziba. 2 O mere ihe dị njọ n’anya Onyenwe anyị, site
n’ịgbaso ihe arụ niile nke ndị mba ọzọ bi n’ala ahụ na mbụ
mere, bụ ndị Onyenwe anyị chụpụrụ n’ihu ndị Izrel. 3 O
wughariri ebe dị elu niile nke nna ya Hezekaya lara n’iyi. O
wukwara ebe ịchụ aja dị iche iche nye Baal, pịakwa ogidi
Ashera, dịka Ehab eze Izrel mere. Ọ kpọrọ isiala nye usuu ihe
niile nke dị na mbara eluigwe, feekwa ha ofufe. 4 O wuru
ebe ịchụ aja dị iche iche, n’ime ụlọnsọ Onyenwe anyị, nke
Onyenwe anyị, kwuru okwu banyere ya sị, “Ọ bụ na Jerusalem
ka m ga-etinye Aha m.” 5 O wuru ebe ịchụ aja nye usuu
ihe niile dị na mbara eluigwe, n’ogige abụọ nke n’ụlọnsọ
Onyenwe anyị. 6 O jikwa nwa ya nwoke chụọ aja n’ime ọkụ, ọ
gbara aja, chọọ ọsịsa n’aka ndị mgbaasị, jụta ase n’aka ndị na-
ajụ mmụọ ọjọọ ase, ya na ndị dibịa afa mekọkwara ihe. O
mere ihe dị njọ n’ebe ọ dị ukwuu n’anya Onyenwe anyị, si otu
a kpasuo ya iwe. 7 O were chi Ashera a pịrị apị, bụ nke o
mere, debe n’ime ụlọnsọ ahụ, nke Onyenwe anyị gwara Devid
na nwa ya Solomọn okwu, sị, “N’ụlọnsọ a na n’ime Jerusalem,
nke mụ onwe m họpụtara site n’ebo niile nke Izrel, ka m ga-
akpọkwasị Aha m ruo mgbe ebighị ebi. 8 Ma agaghị emekwa
ka ụkwụ ndị Izrel wagharịa ọzọ site n’ala ahụ nke m nyere
ndị nna nna ha, naanị ma ọ bụrụ na ha elezie anya debe ihe
niile m nyere ha n’iwu ma debekwa iwu niile nke ohu m bụ
Mosis nyere ha.” 9 Ma ha egeghị ntị, Manase duhiere ha, mee
ka ha mee ihe dị njọ karịa nke ndị mba niile ndị Onyenwe
anyị lara n’iyi site n’ihu ndị Izrel. 10 Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị kwuru okwu site n’ọnụ ndị amụma ya, sị, 11 “N’ihi na
Manase, eze Juda emeela ihe arụ ndị a, o meela ihe dị njọ
karịa nke ndị Amọrait, bụ ndị bụ ya ụzọ, o werela arụsị ya
duba Juda n’ime mmehie. 12 Ya mere, nke a bụ ihe Onyenwe
anyị, bụ Chineke nke Izrel, sịrị: Lee, ana m aga iweta mbibi dị
ukwuu nke ga-adakwasị Jerusalem na Juda, nke ntị ọbụla
nụrụ ya ga-azụ wuruwuru. 13 Aga m esetipụ eriri ịtụ ọtụtụ
nke m ji megide Sameria na ihe ịtụ mgbidi nke m ji megide
ụlọ Ehab, n’elu Jerusalem. Aga m ehichapụ Jerusalem dịka
mmadụ si ehichapụ efere, hichaa ya ihu na azụ ma kpuo ya
ihu n’ala. 14 Aga m agbakụtakwa ndị fọdụrụ n’ihe nketa m
azụ, were ha nyefee n’aka ndị iro ha. Ha ga-aghọ ihe anaara
n’ike, ghọọkwa ihe nkwata n’agha nye ndị iro ha niile, 15
n’ihi na ha emeela ihe dị njọ n’anya m, kpasukwaa m iwe, site
n’ụbọchị nna nna ha si Ijipt pụta ọbụladị ruo taa.” 16 Nke ka
nke, Manase gbukwara ọtụtụ ndị aka ha dị ọcha, ruo na ọ
wụsaara ọbara ha site n’otu akụkụ Jerusalem ruo n’akụkụ
nke ọzọ ya, nke a agụnyeghị mmehie ahụ nke o dubara ndị
Juda ime, nke mere ka ha mee ihe dị njọ n’anya Onyenwe
anyị. 17 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n’oge ọchịchị
Manase na ihe niile o mere, tinyere mmehie niile nke o mere,
ọ bụ na e deghị ha n’akwụkwọ akụkọ ihe mere n’oge ndị eze
Juda? 18 Manase soro ndị nna nna ya ha dina n’ọnwụ, e lie
ya n’ime ubi a gbara ogige n’ụlọeze ya, bụ ubi Ụza a gbara
ogige. Amọn nwa ya ghọrọ eze n’ọnọdụ ya. 19 Amọn gbara iri
afọ abụọ na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị afọ abụọ
na Jerusalem. Aha nne ya bụ Meshulemet, ada Haruz onye
Jotba. 20 O mere ihe dị njọ n’anya Onyenwe anyị dịka nna ya
Manase mere. 21 Ọ gbasoro ụzọ ahụ niile dị iche nke nna ya
gbasoro. O fere arụsị niile nke nna ya fere, kpọọkwa isiala
nye ha. 22 Ọ jụrụ iso Onyenwe anyị, bụ Chineke nna nna ya
ha, jụkwa ibi ndụ irube isi nye ya. 23 Ndị na-ejere Amọn ozi
gbara izu megide ya, ha gburu eze n’ime ụlọeze ya. 24 Mgbe
ahụ, ndị ala ahụ gburu ndị niile ahụ gbara izu megide eze
Amọn. Ha mere Josaya nwa ya nwoke eze n’ọnọdụ ya. 25 Ma
banyere ihe ndị ọzọ niile mere n’oge ọchịchị Amọn na ihe ndị
o mere, ọ bụ na e deghị ha n’akwụkwọ akụkọ ihe mere n’oge
ndị eze Juda? 26 E liri ya n’ili nke aka ya, dị n’ogige Ụza.
Josaya nwa ya ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

22 Afọ asatọ ka Josaya gbara mgbe ọ malitere ịbụ eze Juda.
Iri afọ atọ na otu ka ọ chịrị na Jerusalem. Aha nne ya bụ

Jedida, nwa Adaya onye Bozkat. **2** O mere ihe ziri ezi n'anya
Onyenwe anyị, gbasookwa ụzọ niile nke nna nna ya Devid
kpamkpam, o sighị n'ụzọ a wezuga onwe ya gaa n'aka nri
maọbụ n'aka ekpe. **3** N'afọ nke iri na asatọ nke ọchịchị ya,
eze Josaya, zigara ode akwụkwọ bụ Shefan nwa Azalaya, onye
bụkwa nwa nwa Meshulam, ka ọ gaa n'ụlọnsọ Onyenwe anyị.
Ọ sịrị ya, **4** "Gakwuru Hilkaya onyeisi nchụaja, sị ya, gụkọta
ego nke e webatara n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, bụ nke ndị
na-eche ọnụ ụzọ nakọtara site n'aka ndị mmadụ. **5** Gwa ha
ka ha nyefee ya n'aka ndị ikom ahọpụtara maka ilekọta ọrụ
n'ụlọnsọ ahụ. Ka ndị ikom a kwụọ ndị ọrụ na-arụzi ụlọnsọ
Onyenwe anyị ụgwọ ọrụ, **6** ya bụ, inye ya ndị ọkpọ ǹtu,
ndị na-ewu ụlọ, na ndị na-edo nkume ụlọ. Ha jirikwa ego
ahụ zụta osisi na nkume a wara awa, maka i ji dozie ụlọnsọ
ahụ. **7** Ọ dịghị mkpa ka ha gụzie otu ha si mefuo ego nke
e nyefere ha n'aka, n'ihi na ọrụ ha egosila na ha kwesiri
ntụkwasị obi." **8** Hilkaya onyeisi nchụaja, sịrị Shefan ode
akwụkwọ, "Achọtala m Akwụkwọ Iwu n'ime ụlọnsọ Onyenwe
anyị." O nyere ya Shefan, onye nke gụkwara ya. **9** Mgbe ahụ,
Shefan, bụ ode akwụkwọ, bịakwutere eze, gwa ya sị, "Ndị ozi
gị enyefela ego niile nke dị n'ụlọnsọ Onyenwe anyị n'aka
ndị ọrụ na n'aka ndị nlekọta nọ n'ụlọnsọ Onyenwe anyị." **10**
Mgbe ahụ, Shefan bụ ode akwụkwọ, gwara eze sị, "O nwere
akwụkwọ Hilkaya, onye nchụaja nyere m." Shefan gụpụtara
ihe dị n'akwụkwọ a n'ihu eze. **11** Mgbe eze nụrụ okwu niile
dị n'ime Akwụkwọ Iwu ahụ, ọ dọwara uwe ya. **12** O nyere
Hilkaya bụ onyeisi nchụaja, Ahikam nwa Shefan, Akboa nwa
Mikaya, Shefan ode akwụkwọ na Asaya, bụ onye ọrụ eze,
iwu, sị ha, **13** "Gaanụ jụta Onyenwe anyị ase, n'isi m na n'isi
ndị m, na Juda niile, banyere ihe niile e dere n'akwụkwọ
a nke a chọtara. N'ihi na ọnụma Onyenwe anyị dị ukwuu
bụ nke na-ere ọkụ megide anyị, n'ihi na ndị bu anyị ụzọ
erubeghị isi n'okwu nke akwụkwọ iwu a, ha agbasoghị ihe
niile e dere n'ime ya banyere anyị." **14** Hilkaya onye nchụaja,
Ahikam, Akboa, Shefan na Asaya, jekwuuru Hulda, bụ onye
amụma nwanyị. Onye bụ nwunye Shalum, nwa Tikva, nwa
Hahas, ọ bụ onye na-elekọta uwe. Hulda na-ebi na mpaghara
Jerusalem e wuru ọhụrụ. **15** Ọ sịrị ha, "Otu a ka Onyenwe anyị
bụ Chineke nke Izrel kwuru: Gwanụ nwoke ahụ ziri unu ka
unu bịakwutem, sị, **16** 'Otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu: Ana
m aga iweta mbibi ga-adakwasị ebe a na ndị niile bi n'ime ya,
dịka ihe niile e dere n'ime akwụkwọ nke eze Juda gụrụ, si dị.
17 N'ihi na ha ajụla m, gbakụta m azụ, chụọ aja nsure ọkụ na-
esi isi ụtọ nye chi ndị ọzọ, kpasuo m iwe site na arụsị niile
nke aka ha mepụtara. Iwe m ga-adị ọkụ megide ebe a, ọ gaghị
akwụsịkwa.' **18** Gwanụ eze Juda, onye ahụ zitere unu ijụta ase
site n'ọnụ Onyenwe anyị sị ya, 'Ihe ndị a ka Onyenwe anyị,
Chineke Izrel na-ekwu banyere okwu ndị ahụ ị nụrụ. **19** N'ihi
na o wutere gị n'obi, na i wedakwara onwe gị n'ala n'ihu
Chineke, mgbe ị nụrụ ihe m kwuru megide ebe a na ndị bi
n'ime ya, na ha ga-abụ ihe a bụrụ ọnụ, na ihe tọgbọrọ n'efu,
n'ihi na i dọwara uwe gị, bekwaa akwa n'ihu m, mụ onwe m
anụkwala, otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. **20** Ya mere,
aga m achịkọta gị nye nna nna gị ha, a ga-eli gị n'udo. Anya
gị agaghị ahụ mbibi nke m ga-eme ka ọ bịakwasị ebe a.'" Ha
laghachiri inye eze ọsịsa ya.

23 Mgbe ahụ, eze zigara ozi kpọkọta ndị okenye Juda na
Jerusalem. **2** Ọ gara n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, ya na
ndị ikom Juda niile, ndị niile bi na Jerusalem, na ndị nchụaja,
na ndị amụma niile, na ndị mmadụ niile, site n'onye nta ruo
na onye ukwu. Ọ gụpụtara na ntị onye ọbụla okwu niile si
n'akwụkwọ ọgbụgba ndụ ahụ, bụ nke achọtara n'ime ụlọnsọ
Onyenwe anyị. **3** Eze guzoro n'akụkụ ogidi, kwee nkwa n'ihu
Onyenwe anyị, ịgbaso Onyenwe anyị, na iji obi ya niile, na
mkpụrụobi ya niile, debe ihe niile o nyere n'iwu, n'ihe ama
ya niile na ụkpụrụ ya niile. O si otu a mee ka okwu niile
nke ọgbụgba ndụ ahụ e dere n'akwụkwọ guzosie ike. Mgbe
ahụ, ndị mmadụ niile kwekwara nkwa idebe ọgbụgba ndụ
ahụ. **4** Eze nyere Hilkaya onyeisi nchụaja na ndị nchụaja
na-esote n'ọkwa, na ndị na-eche ọnụ ụzọ mbata, iwu ka
ha site n'ụlọnsọ Onyenwe anyị kwapụtasịa ngwongwo niile
e mere nye Baal, na Ashera, na usuu ihe niile nke mbara
eluigwe. O sunyere ha niile ọkụ n'azụ Jerusalem, n'ọhịa dị na
Ndagwurugwu Kidrọn, buru ntụ ha bulaa Betel. **5** Ọ chụdara
ndị nchụaja arụsị ndị ahụ niile, bụ ndị eze Juda họpụtara
isure ihe na-esi isi ụtọ n'elu ebe dị elu nke obodo Juda nakwa
ebe dị ọkụ. N'ihi na ndị nchụaja ndị a achụọla aja, surekwaa
ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n'ebe ịchụ aja dị n'elu ugwu niile
dị n'obodo dị iche iche na Juda, nakwa ndị dị gburugburu
Jerusalem. Ha bụ ndị surere ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye
Baal, na anyanwụ, ọnwa na kpakpando, nyekwa usuu niile nke
mbara eluigwe. **6** O sikwa n'ụlọnsọ Onyenwe anyị bupụ ogidi
chi Ashera, wezuga ya n'azụ Jerusalem, na Ndagwurugwu
Kidrọn. Ebe ahụ ka ọ nọ suo ya ọkụ, supịa ya ka ọ ghọọ ntụ,
fesaa ya n'ebe a na-eli ndị mmadụ efu. **7** Ọ kwadakwara ụlọ
obibi ụmụ ndị ikom na-agba akwụna dị nọ n'ụlọnsọ Onyenwe
anyị. N'ebe ndị inyom na-anọ na-akpara Ashera akwa. **8**
O mere ka ndị nchụaja niile site n'obodo Juda niile bịa, o
merụkwara ebe ịchụ aja niile nke dị elu, site na Geba ruo
Bịasheba, ebe ndị nchụaja ndị a nọrọ suree ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ. Ọ kwatụrụ ọnụ ụzọ ama nke dị n'ebe ọnụ ụzọ
ama Joshua, onye bụ gọvanọ obodo, nke dị n'akụkụ aka ekpe
nke ọnụ ụzọ ama obodo. **9** Ma e kweghị ka ndị nchụaja ahụ
jee ozi n'ụlọnsọ Onyenwe anyị dị na Jerusalem, ma o nyere
ha ike iso ndị nchụaja ndị ọzọ rie achịcha a na-ejighị ihe
na-eko achịcha mee. **10** Josaya merụrụ Tofet, laa ya n'iyi.
Tofet bụ ebe ịchụ aja dị na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. O
mere nke a igbochi mmadụ ọbụla iji nwa ya nwoke, maọbụ
nwa ya nwanyị chụọrọ chi Molek aja nsure ọkụ. **11** O sitere
n'ọnụ ụzọ ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị wepụ ịnyịnya ndị ahụ
ndị eze Juda doro nsọ nye anyanwụ. Ịnyịnya ndị a dị n'ogige
ụlọnsọ Onyenwe anyị n'ebe dị nso n'ụlọ onyeozi aha ya bụ
Netan-Melek. Josaya kpọrọ ụgbọ agha ndị a niile e doro nsọ
nye anyanwụ ọkụ. **12** Josaya kwadara ebe ịchụ aja niile nke
ndị eze Juda wukwasịrị n'elu ụlọeze, n'elu elu ụlọ Ehaz. Ọ
kwadakwara ebe ịchụ aja niile nke Manase wuru n'ime ogige
abụọ nke ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, kporo ha kpofuo n'ime
Ndagwurugwu Kidrọn. **13** Eze merụkwara ebe ịchụ aja niile dị
n'akụkụ ọwụwa anyanwụ obodo Jerusalem n'akụkụ ndịda nke
Ugwu Mbibi, nke Solomọn eze Izrel wuru nye chi Ashtọret,
ihe arụ ndị Saịdọn, na chi Kemosh, ihe arụ ndị Moab, na
chi Molek, ihe arụ ụmụ Amọn. **14** Josaya kwadakwara ogidi
nkume niile, gbutuo ihe arụsị Ashera niile, werekwa ọkpụkpụ
ndị mmadụ wụsa n'elu ala ahụ niile. **15** Josaya kwadakwara
ogidi niile dị na Betel, nke Jeroboam nwa Nebat wuru mgbe o
dubara ndị Izrel na mmehie. Ọ kwadara ebe ịchụ aja dị n'ebe
ahụ, kụjisie nkume e doro n'ebe ahụ, gwerie ha dịka ntụ. Ọ

kpọkwara arụsị Ashera ọkụ. 16 Josaya legharịkwara anya
gburugburu hụ ọtụtụ ili dị n'elu ugwu. O ziri ndị ohu ya ka ha
gaa chịpụtasịa ọkpụkpụ dị n'ili ahụ niile, kpọọ ha ọkụ n'elu
ebe ịchụ aja imerụ ya, dịka okwu Onyenwe anyị si dị, nke
onye nke Chineke kwupụtara mgbe o buru amụma banyere
ihe ndị a. 17 Josaya jụrụ ndị guzo n'ebe ahụ ajụjụ sị, "Ọ bụ ili
onye bụ nke a?" Ndị ikom obodo ahụ zara sị, "Ọ bụ ili onye
nke Chineke ahụ si Juda bịa buo amụma megide ebe ịchụ aja
Betel. O buru amụma na ihe ndị a ị na-eme ebe ịchụ aja a ga-
emezu." 18 Mgbe ahụ, Josaya zara sị ha, "Hapụnụ ya ka o
guzoro onwe ya. Ka nwoke ọbụla gharakwa ịchịpụta ọkpụkpụ
ya." Ha hapụrụ ọkpụkpụ ya, hapụkwa ọkpụkpụ onye amụma
ahụ si Sameria bịa. 19 Dịka o mere na Betel, otu a ka Josaya
wepụrụ ma merụkwaa ebe ịchụ aja niile dị n'ebe niile dị elu
nke ndị eze Izrel wuru n'obodo niile nke Sameria, bụ ebe
ịchụ aja kpasuru Onyenwe anyị iwe. 20 O gburu ndị nchụaja
chi ndị a niile n'elu ebe ịchụ aja ha, suo ọkpụkpụ ha ọkụ
n'elu ebe ịchụ aja ha. Mgbe o mesịrị ihe ndị a, ọ laghachiri na
Jerusalem. 21 Eze nyere ndị Juda niile iwu sị ha, "Meerenụ
Onyenwe anyị Chineke unu Mmemme Ngabiga, dịka e dere
ya n'akwụkwọ ọgbụgba ndụ a." 22 O nwebeghị mgbe e mere
ụdị Mmemme Ngabiga dịka nke a n'oge ọbụla, site n'ụbọchị
ndị ikpe bụ ndị duru Izrel maọbụ n'ụbọchị ndị eze Izrel na
eze niile chịrị Juda, ọ dịghị nke yiri Mmemme Ngabiga a. 23
Ma ọ bụ n'afọ nke iri na asatọ nke ọchịchị eze Josaya, n'ime
Jerusalem ka a nọ mee Mmemme Ngabiga a nye Onyenwe
anyị. 24 Ọzọkwa, Josaya gara n'ihu kpochapụ ndị niile na-
ajụta mmụọ ọjọọ ase, na ndị dibịa afa, na arụsị ezinaụlọ dị
iche iche, na arụsị a pịrị apị, na ihe arụ niile nke a hụrụ n'ime
Juda na Jerusalem niile. O mere nke a ka e mezuo ihe niile e
dere n'ime akwụkwọ ahụ Hilkaya onye nchụaja chọtara n'ụlọ
Onyenwe anyị. 25 Ọ dịghị eze ọzọ n'ime ndị niile buru ya ụzọ
chịa nke dịka Josaya, onye chigharịkwutere Onyenwe anyị.
Onye ji obi ya niile, na mmụọ ya niile na ike ya niile debe iwu
niile e nyere Mosis. Ọ dịkwaghị eze ọzọ dịka ya, onye biliri
mgbe ọ nwụsịrị. 26 Ma ihe ndị a emeghị ka iwe ọkụ Onyenwe
anyị na-ewe megide Juda dajụọ, bụ iwe a kpasuru ya n'ihi
ihe ọjọọ niile nke Manase mere. 27 Ya mere, Onyenwe anyị
sịrị, "Aga m ekpochapụ Juda niile site n'ihu m, dịka m si
kpochapụ Izrel niile. Aga m ajụkwa obodo ahụ m họpụtara,
bụ Jerusalem, jụkwa ụlọnsọ ukwu a nke m kwuru banyere
ya sị, 'N'ime ya ka Aha m ga-adị.'" 28 Ma banyere ihe ndị
ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Josaya na ihe niile o mere, ọ
bụ na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe mere n'oge ndị eze
Juda? 29 N'oge Josaya bụ eze, Fero Neko, eze Ijipt, gbagoro
gaa n'akụkụ osimiri Yufretis inyere eze Asịrịa aka. Eze Josaya
pụkwara izute ya n'agha, ma Neko zutere ya n'agha, gbuo ya
na Megido. 30 Ndị na-ejere Josaya ozi sị na Megido buru ozu
ya n'ime ụgbọ agha bulata ya na Jerusalem, lie ya n'ili nke
aka ya. Ndị ala ahụ kpọọrọ Jehoahaz nwa nwoke Josaya, tee
ya mmanụ, mee ya eze n'ọnọdụ nna ya. 31 Jehoahaz gbara iri
afọ abụọ na atọ mgbe o bidoro ịchị, ma ọ chịrị na Jerusalem
ọnwa atọ. Aha nne ya bụ Hamutal, nwa Jeremaya onye Libna.
32 O mere ihe dị njọ n'anya Onyenwe anyị dịka ndị eze buru
ya ụzọ. 33 Ma Fero Neko keere ya agbụ na Ribla n'ala Hamat,
ime ka ọ ghara ịchịkwa na Jerusalem. Neko kwagidere ndị
Juda ka ha tụọrọ ya ụtụ narị talenti ọlaọcha, na otu talenti
ọlaedo. 34 Fero Neko mere Eliakịm nwa nwoke Josaya, eze,
n'ọnọdụ Josaya bụ nna ya. Ọ gụgharịrị aha Eliakịm ka ọ bụrụ
Jehoiakim. Ma o duuru Jehoahaz gaa Ijipt, ebe ọ nọ nwụọ. 35
Jehoiakim kwụrụ Fero Neko ọlaọcha na ọlaedo ahụ ọ nara
n'aka ya. Ka o nwee ike mee nke a, o kere ụtụ n'ala ahụ,
werekwa ike nara ndị ala ahụ ọlaọcha na ọlaedo, dịka mkpebi
ha si dị banyere ihe onye ahụ ga-akwụ. 36 Jehoiakim gbara iri
afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị afọ iri na otu
na Jerusalem. Aha nne ya bụ Zebida nwa Pedaya, onye Ruma.
37 O mere ihe dị njọ n'anya Onyenwe anyị, dịka ihe niile nna
ya ha ndị bu ya ụzọ mere.

24 N'oge Jehoiakim na-achị, Nebukadneza eze Babilọn ji
ike bata n'ala ya, mee ka Jehoiakim ghọọ ohu ya afọ
atọ. Ma o mesịrị tụgharịa megide Nebukadneza, nupukwa isi
n'okpuru ya. 2 Onyenwe anyị zigara ndị na-apụnara mmadụ
ihe site na Kaldịa, Aram, Moab na ndị Amọn, ka ha ga bibie
Juda. Ọ bụ n'usoro okwu Onyenwe anyị kpọsara site n'ọnụ ndị
amụma ya. 3 N'ezie, ihe ndị a bịakwasịrị Juda dịka Onyenwe
anyị si nye ya n'iwu, ka o si otu a kpochapụ ha site n'ihu ya
n'ihi mmehie niile Manase mere, na dịka ihe niile o mere si
dị, 4 tinyere ọbara ndị aka ha dị ọcha nke ọ wusiri. N'ihi
na o mere ka ọbara ndị aka ha dị ọcha jupụta na Jerusalem.
Onyenwe anyị ekwekwaghị agbaghara ajọ omume dị otu a.
5 Akụkọ ọzọ niile gbasara ọchịchị Jehoiakim na ihe niile o
mere, e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ ihe e mere n'ụbọchị ndụ
ndị eze Juda? 6 Jehoiakim sooro ndị nna nna ya ha dina
n'ọnwụ. Jehoiakin nwa ya ghọrọ eze ọhụrụ n'ọnọdụ ya. 7
Ma eze Ijipt esiteghị n'ala ya pụta ọzọ, n'ihi na eze Babilọn
nọchiri oke ala ya niile, site na mmiri iyi Ijipt ruo n'oke
Osimiri Yufretis. 8 Jehoiakin gbara afọ iri na asatọ mgbe
ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị naanị ọnwa atọ na Jerusalem.
Aha nne ya bụ Nehushta, nwa Elnatan, onye Jerusalem. 9 O
mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị, dịka nna ya ha mere.
10 N'oge ọ bụ eze, ndịisi Nebukadneza, eze Babilọn bịara,
gbaa Jerusalem gburugburu ma nọchibido obodo ahụ n'agha.
11 Nebukadneza, eze Babilọn n'onwe ya, bịara n'obodo ahụ
mgbe ndị agha ya gbara ya gburugburu. 12 Jehoiakin, bụ eze
Juda, na nne ya na ndị ọrụ ya niile na ndịisi niile na ndịisi ozi
ya niile were onwe ha nyefee Nebukadneza n'aka. N'afọ asatọ
nke ọchịchị eze Babilọn ka ọ kpụụrụ Jehoiakin dịka onye
mkpọrọ. 13 Ọ kwakọọrọ akụ niile dị n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị, na ndị nke dị n'ụlọeze, o gbukakwara ihe ọlaedo niile
Solomọn eze Izrel tinyere n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị
buru ha bulaa Babilọn, ihe a niile mere dịka Onyenwe anyị
kwururịị. 14 O bupụkwara puku ndị ikom iri site na Jerusalem
bulaa ha Babilọn dịka ndị a dọtara n'agha. Ndị so n'ime ndị a
bụ ndịisi niile na ndị agha niile. O bupụkwara ndị na-akwa
ǹka niile na ndị ọkpụ ụzụ. Naanị ndị na-enweghị ike, na ndị
ogbenye ka ọ hapụrụ n'ala ahụ. 15 Nebukadneza kpụụrụ
Jehoiakin ka ọ ga biri na Babilọn. O sikwa na Jerusalem kpọrọ
nne eze, na ndị nwunye eze, ndị ozi ya, na ndị niile a ma ama
n'ala ahụ gaa Babilọn. 16 Eze Babilọn bupụkwara ndị ikom
niile dị ike ma tozukwaa ibu agha, ndị ọnụọgụgụ ha dị puku
asaa, tinyere otu puku ndị ọrụ aka, na ndị ọrụ ǹka, bulaa ha
Babilọn. 17 O mere nwanne nna Jehoiakin, bụ Matanaya, eze
n'ọnọdụ ya. Ọ gụgharịrị ya aha, kpọọ ya Zedekaya. 18 Iri
afọ abụọ na otu ka Zedekaya gbara mgbe ọ malitere ịbụ eze
n'ime Jerusalem. Aha nne ya bụ Hamutal, nwa Jeremaya onye
Libna. Ọ chịrị dịka eze na Jerusalem afọ iri na otu. 19 Ma o
mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị dịka Jehoiakim mere.

20 Ọ bụ n'ihi iwe Onyenwe anyị ka ihe ndị a niile ji bịakwasị
Jerusalem na Juda. N'ikpeazụ, o sitere n'ihu ya chụpụ ha.
N'oge a, Zedekaya nupuru isi n'okpuru eze Babilọn.

25 N'afọ nke itoolu nke ọchịchị ya, n'ọnwa nke iri, n'ụbọchị
nke iri, Nebukadneza, eze Babilọn duuru ndị agha ya
niile bịa ibuso Jerusalem agha. Ọ mara ụlọ ikwu n'azụ obodo
ahụ, wukwaa mgbidi nnọchibido gburugburu obodo ahụ. 2
Anọchibidoro obodo a n'agha ruo n'afọ nke iri na otu nke
ọchịchị eze Zedekaya. 3 N'ụbọchị nke itoolu nke ọnwa anọ
n'afọ ahụ, oke ụnwụ siri ike dị n'obodo ahụ ruo na ọ dịkwaghị
nri dị nke ndị mmadụ ga-eri. 4 Mgbe ahụ, e tipuru oghere
n'aja mgbidi obodo ahụ, ndị agha niile ji abalị gbapụ site
n'ọnụ ụzọ ama nke dị n'etiti mgbidi abụọ n'akụkụ ubi eze
a gbara ogige, n'agbanyeghị na ndị Kaldịa nọ obodo ahụ
gburugburu. Ha gbapụrụ chee ihu n'ụzọ Araba. 5 Ma ndị
agha Kaldịa chụsoro eze n'azụ, chụkwute ya na mbara ala
Jeriko. Ndị agha ya niile sitere n'ebe ọ nọ gbasasịa, hapụ ya, 6
e jide ya. Ha kpụgara ya eze Babilọn, n'obodo Ribla, ebe a
nọ maa ya ikpe. 7 Ha gburu ụmụ ndị ikom Zedekaya n'ihu
ya. Ha ghụpụrụ anya ya abụọ, jiri ụdọ bronz kee ya agbụ,
kpọrọ ya gaa Babilọn. 8 N'ụbọchị nke asaa, n'ọnwa nke ise
nke afọ iri na itoolu nke ọchịchị eze Nebukadneza na Babilọn,
Nebuzaradan, ọchịagha ndị nche, onyeisi n'ọrụ eze Babilọn,
bịarutere Jerusalem. 9 O sunyere ụlọnsọ Onyenwe anyị ọkụ,
ụlọeze na ụlọ niile dị na Jerusalem, ụlọ ọbụla bụ nke dị mkpa
ka o surere ọkụ 10 Ndị agha Kaldịa niile bụ ndị nọ n'okpuru
onyeisi ndị nche eze kwaturu mgbidi niile gbara Jerusalem
gburugburu. 11 Nebuzaradan, ọchịagha ndị nche eze, buuru
ụfọdụ mmadụ ndị fọdụrụ n'obodo, na ndị niile fọdụkwara, ha
na ndị ọzọ ahụ ji aka ha gbakwuru eze bulaa ha Babilọn, ka ha
ga biri n'ala ọzọ. 12 Ma ọchịagha ahụ, hapụrụ ụfọdụ na ndị
ahụ bụ nnọọ ndị ogbenye ọnụ ntụ, ka ha na-elekọta ubi vaịnị
niile a gbara ogige na ala ubi niile. 13 Ma ndị Babilọn tipịara
ogidi bronz niile, ha na ihe ndọkwasị niile na oke osimiri
bronz ndị ahụ dị n'ụlọnsọ Onyenwe anyị, buru bronz ndị ahụ
bulaa Babilọn. 14 Ha chịkọọrọ ite niile, na shọvel niile, na ihe
ịkpakepụ ọkụ, na ngaji ukwu niile na ngwa bronz niile nke e
ji eje ozi n'ime ụlọnsọ ahụ. 15 Ọchịagha ndị nche eze, chịrị
ihe ịgụnye ọkụ niile, efere ịkwọsa mmiri niile, ya bụ ihe ndị
ahụ niile e ji ọlaedo a nụchara anụcha maọbụ ọlaọcha kpụọ.
16 O bukwara bronz sitere n'ogidi abụọ ahụ, oke Osimiri ahụ
na ihe ndọkwasị ya niile, nke eze bụ Solomọn mere n'ihi
ụlọnsọ Onyenwe anyị. Ha karịrị ihe a ga-eji ihe ọtụtụ tụọ. 17
Ị dị elu nke otu n'ime ogidi abụọ ndị a bụ mita asatọ na ụma
n'ọtụtụ. Isi bronz nke e kpukwasịrị n'otu ogidi dị otu mita na
ọkara n'ịdị elu. Ọ bụkwa ihe yiri mkpụrụ pomegranet e ji
bronz kpaa, ka e ji chọọ ya mma gburugburu ya niile. Ogidi
nke abụọ nwekwara pomegranet, yiri ibe ya. 18 Ọchịagha ndị
nche eze ahụ, kpụụrụ Seraya, onyeisi nchụaja, na Zefanaya,
bụ onye nchụaja na-esote ya n'ọkwa, na ndị nche atọ na-eche
ọnụ ụzọ mbata. 19 O sitere n'etiti ndị ahụ fọdụrụ n'obodo
kpụụrụ otu onyeisi na-ahụ maka ndị agha, na ndị ikom ise
na-enye eze ndụmọdụ. O kpukwaara ode akwụkwọ, onye isi
ọrụ na-ahụ maka ịmanye ndị ga-aga agha, jidekwa iri ndị
ikom isii ndị ọrụ mmanye, ndị a hụrụ n'ime obodo ahụ. 20
Nebuzaradan, bụ ọchịagha kpụụrụ ha niile dute ha n'ihu eze
Babilọn na Ribla. 21 N'ebe ahụ, na Ribla dị n'obodo Hamat, ka
eze nọ nye iwu ka e gbuo ha niile. Ya mere, a dọọrọ Juda
n'agha, mee ka ọ ga biri n'ala ọzọ. 22 Emesịa, Nebukadneza
eze Babilọn họpụtara Gedaliya nwa Ahikam, nwa nwa Shefan,
ka ọ bụrụ onye na-elekọta ndị fọdụrụ na Juda, 23 Mgbe ndịisi
agha na ndị ikom ha nụrụ na eze Babilọn emeela Gedaliya
onye na-achị ala ahụ, ha bịakwutere Gedaliya na Mizpa. Ndị
bịakwutere ya bụ, Ishmel nwa Netanaya, Johanan nwa Kariya,
Seraya nwa Tanhumet, onye Netofa, na Jaazanaya nwa onye
Maaka, na ndị ikom ha. 24 Gedaliya ṅụọrọ ha iyi, ṅụkwaara
ndị ikom ha, sị, "Unu atụla egwu n'ihi ndịisi ọrụ Babilọn.
Birinụ n'ala a, feekwa eze Babilọn, ihe ga-agara unu nke
ọma." 25 Ma n'ọnwa nke asaa, Ishmel nwa Netanaya, nwa
Elishama, onye ya onwe ya si n'agbụrụ eze, duuru mmadụ iri
bịa Mizpa, tigbuo Gedaliya, na ndị ikom Juda na ndị Kaldịa
niile, bụ ndị ya na ha nọ. 26 Nke a mere ka ndị Juda niile,
site n'onye nta ruo n'onye ukwu, ha na ndịisi agha ndị ahụ
biliri gaa Ijipt, n'ihi na ha tụrụ ndị Kaldịa egwu. 27 N'afọ nke
iri atọ na asaa, site na mgbe e mere ka Jehoiakin eze Juda
gaa biri n'ala ọzọ, n'afọ Awel-Maduk ghọrọ eze Babilọn, o
mere ka Jehoiakin si n'ụlọ mkpọrọ pụta nwere onwe ya. Ọ bụ
n'ụbọchị nke iri abụọ na asaa nke ọnwa iri na abụọ ka o mere
nke a. 28 Ọ gwara ya okwu ọma, nye ya oche ọnọdụ ya dị elu
karịa nke ndị eze ndị ọzọ ya na ha nọ na Babilọn. 29 N'ihi nke
a, Jehoiakin gbanwere uwe mkpọrọ ya, wezuga ya. Sitekwa
n'oge ahụ, tutu ruo mgbe ọ nwụrụ, ya na eze na-erikọ nri. 30
Site n'ụbọchị ruo n'ụbọchị, eze Babilọn na-enye Jehoiakin
oke ihe ruru ya kwa ụbọchị niile nke ọ dị ndụ.

1 Ihe E Mere

1 Adam, Set, Enọsh, **2** Kenan, Mahalalel, Jared, **3** Enọk,
Metusela, Lamek, na Noa. **4** Ụmụ Noa bụ Shem, Ham,
na Jafet. **5** Ụmụ ndị ikom Jafet bụ: Goma, Magog, Madai,
Javan, Tubal, Meshek na Tiras. **6** Ụmụ ndị ikom Goma bụ
Ashkenaz, na Rifat, na Togama. **7** Ụmụ ndị ikom Javan bụ:
Elisha, Tashish, Kitim, na Rodanim. **8** Ụmụ ndị ikom Ham bụ:
Kush, Ijipt, Put na Kenan. **9** Ụmụ ndị ikom Kush bụ: Seba,
Havila, Sabta, Raama, na Sabteka. Ụmụ ndị ikom Raama bụ:
Sheba na Dedan. **10** Kush bụ nna Nimrọd, onye mesịrị bụrụ
dike n'agha n'ụwa. **11** Ijipt bụ nna ndị Lud, ndị Anam, ndị
Lehab, ndị Naftuh, **12** ndị Patrus, na ndị Kasluh (onye ndị
Filistia sitere na ya) na ndị Kafto. **13** Kenan bụ nna Saịdọn,
ọkpara ya, na ndị Het, **14** ndị Jebus, ndị Amọrait, ndị Gigash,
15 ndị Hiv, ndị Aka, ndị Sini, **16** ndị Avad, ndị Zema na ndị
Hamat. **17** Ụmụ ndị ikom Shem bụ Elam, Ashua, Apakshad,
Lud na Aram. Ụmụ Aram bụ Uz, Hul, Geta na Meshek. **18**
Apakshad bụ nna Shela; Shela bụrụ nna Eba. **19** Eba mụtara
ụmụ ndị ikom abụọ: Aha otu n'ime ha bụ Peleg, n'ihi na ọ
bụ n'oge ndụ ya ka e kewara ụwa; aha nwanne ya nwoke
bụ Joktan. **20** Joktan bụ nna Almodad, Shelef, Hazamavet,
Jera, **21** Hadoram, Ụzal, Dikla, **22** Obal, Abimael, Sheba, **23**
Ọfịa, Havila na Jobab. Ndị a niile bụ ụmụ ndị ikom Joktan. **24**
Shem, Apakshad, Shela, **25** Eba, Peleg, Reu, **26** Serug, Nahọ,
Tera **27** na Ebram, ya bụ Ebraham. **28** Ụmụ Ebraham mụrụ bụ
Aịzik na Ishmel. **29** Ndị a bụ ụmụ ụmụ ha: Nebaiot (ọkpara
Ishmel), Keda, Adbel, Mibsam, **30** Mishma, Duma, Masa,
Hadad, Tema, **31** Jetua, Nafish na Kedema. Ndị a bụ ụmụ ndị
ikom Ishmel. **32** Ketura, iko nwanyị Ebraham, mụtaara ya
Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak na Shua. Jokshan
mụtara ndị a: Sheba na Dedan. **33** Ụmụ ndị ikom Midian bụ:
Efaa, Efe, Hanok, Abida na Eldaa. Ndị a niile bụ ụmụ ụmụ
Ketura. **34** Ebraham mụtara Aịzik. Ụmụ ndị ikom Aịzik bụ
Ịsọ na Izrel. **35** Ịsọ mụrụ ndị a: Elifaz, Reuel, Jeush, Jalam
na Kora. **36** Ụmụ Elifaz bụ Teman, Ọmaa, Zefi, Gatam na
Kenaz, na Amalek, site na Timna. **37** Ụmụ ndị ikom Reuel
bụ: Nahat, Zera, Shama, na Miza. **38** Ụmụ ndị ikom Sia bụ
Lotan, Shobal, Zibiọn, Ana, Dishọn, Eza na Dishan. **39** Ụmụ
ndị ikom Lotan bụ Hori na Homam. Timna bụkwa nwanne
nwanyị Lotan. **40** Ụmụ ndị ikom Shobal bụ Alvan, Manahat,
Ebal, Shefo na Onam. Zibiọn mụrụ Aịa na Ana. **41** Ana mụrụ
Dishọn. Ụmụ Dishọn bụ Hamran, na Eshban, na Itran, na
Keran. **42** Ụmụ ndị ikom Eza bụ Bilhan, na Zaavan, na Akan.
Ụmụ ndị ikom Dishan bụ Uz na Aran. **43** Ndị a bụ ndị eze
chịrị n'Edọm tupu ndị Izrel enwee eze nke ha. Bela nwa Beoa,
onye aha obodo ya bụ Dinhaba. **44** Mgbe Bela nwụrụ Jobab
nwa Zera, onye Bozra nọchiri ya dịka eze. **45** Mgbe Jobab
nwụrụ, Husham onye si n'ala Teman nọchiri ya dịka eze. **46**
Mgbe Husham nwụrụ, Hadad nwa Bedad, onye meriri ndị
agha Midia n'ọzara Moab, ghọrọ eze. Isi obodo ya bụ Avit.
47 Mgbe Hadad nwụrụ, Samla onye Masrika nọchiri ya dịka
eze. **48** Mgbe Samla nwụrụ, Shaul onye sitere na Rehobọt dị
n'akụkụ osimiri nọchiri ya dịka eze. **49** Mgbe Shaul nwụrụ,
Baal-Hanan nwa Akboa, nọchiri ya dịka eze. **50** Mgbe Baal-
Hanan nwụrụ, Hadad nọchiri ya dịka eze. Akpọrọ isi obodo
ya Pai. Aha nwunye ya bụ Mehetabel, nwa Matred, nwa nwa
Mezahab. **51** Hadad mesịrị nwụọkwa. Ndịisi ọnụmara n'Edọm
bụ Timna, Alva, Jetet, **52** Oholibama, Elaa, Pinon, **53** Kenaz,
Teman, Mibza, **54** Magdiel na Iram. Ndị a bụ ndịisi ọnụmara
n'Edọm.

2 Izrel mụrụ ụmụ ndị ikom ndị a: Ruben, Simiọn, Livayị,
Juda, Isaka, na Zebụlọn, **2** Dan, Josef, Benjamin, Naftalị,
Gad na Asha. **3** Juda mụtara ụmụ ndị ikom atọ site na nwunye
ya Bat-shua, onye Kenan. Aha ha bụ Ịa, Onan na Shela. Ma Ịa
ọkpara Juda bụ nnọọ mmadụ ọjọọ n'ihu Onyenwe anyị, n'ihi
ya, Onyenwe anyị gburu ya. **4** Juda mụtakwara ụmụ nwoke
abụọ ọzọ, Perez na Zera, site na Tama nwunye nwa ya nwoke.
Ụmụ ndị nwoke niile Juda dị ise. **5** Ụmụ ndị ikom Perez bụ,
Hezrọn na Hamul. **6** Zera mụrụ: Zimri, na Etan, na Heman,
na Kalkol, na Dara. Ha dị ndị ikom ise n'ọnụọgụgụ. **7** Ekan
nwa Kami, bụ onye ahụ tinyere ndị Izrel na nsogbu, site n'ihe
o mere nke gbasara ihe e doro nsọ. **8** Etan mụrụ Azaraya.
9 Hezrọn mụtara Jerameel, Ram na Kaleb. **10** Ram mụrụ
Aminadab, Aminadab amụọ Nashọn onyendu a maara ama na
Juda. **11** Nashọn mụrụ Salma, Salma amụọ Boaz. **12** Boaz
amụta Obed, Obed amụọ Jesi. **13** Nwa nwoke mbụ Jesi mụrụ
bụ Eliab; nke abụọ bụ Abinadab, nke atọ bụ Shimea. **14** Nke
anọ bụ Netanel, nke ise bụ Radai, **15** nke isii Ozem, nke asaa
Devid. **16** Ọ mụkwara ụmụ nwanyị abụọ site n'aka nwunye
ya, ndị aha ha bụ Zeruaya na Abigel. Zeruaya mụrụ Abishai,
na Joab, na Asahel. **17** Abigel, nwunye Jeta onye Ishmel mụrụ
Amasa. **18** Kaleb nwa Hezrọn lụrụ ụmụ nwanyị abụọ, Azuba
na Jeriọt. Ọ mụrụ ụmụ ndị ikom ndị a Jesha, Shobab na Adọn.
19 Mgbe Azuba nwụrụ, Kaleb lụrụ nwunye ọzọ. Aha ya bụ
Efrat, onye mụtaara ya Hua. **20** Hua mụrụ Uri, Uri mụtara
Bezalel. **21** Mgbe Hezrọn gbara iri afọ isii, ọ lụrụ ada Makia
onye mụtaara ya Segub. Makia bụ nna Gilead. **22** Segub mụrụ
Jaịa, onye chịrị iri obodo abụọ na atọ na Gilead. **23** Ma Geshua
na Aram dọtara obodo Jaịa n'agha, dọtakwa Kenat n'agha, ya
na iri obodo nta isii ndị ọzọ gbara ya gburugburu. Ndị a niile
bụ ụmụ Makia nna Gilead. **24** Mgbe Hezrọn nwụrụ n'obodo
Kaleb Efrata, Abija nwunye Hezrọn mụtaara ya Ashua, onye
bụ nna Tekoa. **25** Jerameel ọkpara Hezrọn mụtara Ram, onye
bụ ọkpara ya, mụọkwa Buna, na Oren, na Ozem, na Ahija. **26**
Nwunye Jerameel nke abụọ, aha ya bụ Atara, mụtara Onam.
27 Ram ọkpara Jerameel mụtara ụmụ ndị ikom ndị a: Maaz,
na Jamin, na Eka. **28** Ụmụ Onam mụrụ bụ Shamai, na Jada.
Shamai mụkwara Nadab, na Abishua. **29** Abishua na nwunye
ya Abihail mụrụ Aban, na Molid. **30** Ụmụ Nadab mụrụ bụ
Seled, na Apaim. Seled nwụrụ na-amụtaghị nwa ọbụla. **31** Ma
Apaim mụtara Ishi. Ishi mụrụ Sheshan, Sheshan amụtakwa
Alai. **32** Jada nwanne Shamai mụtara ụmụ ndị ikom abụọ, Jeta
na Jonatan. Jeta amụtaghị nwa ọbụla, **33** ma Jonatan mụtara
ụmụ ndị ikom abụọ: Pelet na Zaza. Ndị a bụ ụmụ Jerameel. **34**
Sheshan mụtara ọtụtụ ụmụ nwanyị, ma o nweghị nwa nwoke.
O nwere otu ohu bụ onye Ijipt, aha ya bụ Jaha. **35** O weere
ada ya nwanyị nye odibo ya bụ Jaha, ka ọ bụrụ nwunye ya. Ọ
mụtara ya otu nwa nwoke aha ya bụ Atai. **36** Atai mụrụ Netan,
Netan mụrụ Zabad, **37** Zabad amụọ Eflal. Nwa Eflal bụ Obed,
38 ma Obed mụrụ Jehu. Jehu amụọ Azaraya. **39** Azaraya bụ
nna Helez, Helez mụrụ Eleasa. **40** Eleasa mụrụ Sismai, Sismai
amụọ Shalum. **41** Shalum bụ nna Jekamaya, ebe Jekamaya
mụrụ Elishama. **42** Ụmụ ndị ikom Kaleb nwanne Jerameel
bụ Mesha onye bụ ọkpara ya, nna Zif, onye mụrụ Maresha
nna Hebrọn. **43** Hebrọn mụrụ ndị a: Kora, Tapụọa, Rekem na

Shema. 44 Shema mụrụ Raham, onye bụ nna Jokean. Rekem
mụrụ Shamai. 45 Ọkpara Shamai bụ Maon, onye mụrụ Bet
Zoa. 46 Efaa, iko nwanyị Kaleb, mụtaara ya Haran, Moza na
Gazez. Haran mụtakwara nwa ọ kpọrọ aha ya Gazez. 47 Jadia
mụtara ndị ikom ndị a: Regem, Jotam, Gesham, Pelet, Efaa na
Shaaf. 48 Maaka, iko nwanyị ọzọ Kaleb nwere mụtaara ya
ndị a: Sheba na Tiahana, 49 ọ mụtakwara Shaaf, onye bụ
nna Madmanna, Sheva nna Makbena, tinyere Gibea. Aha
nwa nwanyị Kaleb mụtara bụ Aksa. 50 Ndị a bụ ụmụ Kaleb.
Ụmụ Hua, ọkpara Efrata mụrụ bụ, Shobal, nna Kiriat Jearim,
51 Salma nna Betlehem, na Haref, nna Bet-Gadea. 52 Ụmụ
Shobal nna Kiriat Jearim mụrụ bụ Haroe, onye mụrụ ọkara
ndị ikwu Menuhot. 53 Ya mụtakwara ndị ikwu Kiriat Jearim,
ndị Itra, ndị Put, ndị Shumat na ndị Mishra. N’ime ndị a ka
ndị Zorat na ndị Eshtaol si pụta. 54 Salma mụtara ikwu ndị a:
Betlehem, ndị Netofa, ndị Atrot Bet Joab, ụfọdụ ndị Manaha
na ndị Zoa. 55 Ụfọdụ ha bụ ikwu ndị ode akwụkwọ, ndị bi
n’obodo Jabez: ndị Tirait, na ndị Shimea, na ndị Suka. Ndị a
niile bụ ndị Ken, ndị sitere n’agbụrụ Hamat, nna ndị ikwu
Rekab.

3 Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Devid, ndị amụụrụ ya mgbe ọ nọ
na Hebrọn. Ọkpara ya bụ Amnọn, nke Ahinoam bụ nwanyị
Jezril mụrụ. Nwa ya nke abụọ bụ Daniel, onye nne ya bụ
Abigel onye Kamel. 2 Nke atọ bụ Absalọm, nwa Maaka, nwa
nwanyị Talmai, bụ eze Geshua. Nke anọ bụ Adonaija, nwa
nwoke Hagit 3 Nke ise bụ Shefataya, nwa Abital. Nke isii bụ
Itream, nke nwunye ya bụ Egla mụrụ. 4 Ụmụ ndị ikom isii ndị
a ka a mụtaara Devid na Hebrọn, ebe ọ nọ chịa dịka eze afọ
asaa na ọnwa isii. Devid chịrị na Jerusalem iri afọ atọ na atọ.
5 Ndị a bụkwa ụmụ a mụụrụ ya n’ebe ahụ: Shamua, Shobab,
Netan na Solomọn. Mmadụ anọ ndị a bụ ndị Batsheba nwa
nwanyị Amiel mụrụ. 6 Ndị ọzọ bụkwa Ibha, Elishua, Elifelet,
7 Noga, Nefeg, Jafia, 8 Elishama, Eliada na Elifelet. Ha niile dị
itoolu n’ọnụọgụgụ. 9 Ndị a niile bụ ụmụ ndị ikom Devid, na-
agụnyeghị ụmụ ndị ikom ndị iko ya nwanyị mụtara. Tama bụ
nwanne ha nwanyị. 10 Ndị a bụ ụmụ Solomọn: Rehoboam, na
Abija, na Asa, na Jehoshafat, 11 na Joram, na Ahazaya, na
Joash, 12 na Amazaya, na Azaraya, na Jotam, 13 na Ehaz,
na Hezekaya, na Manase, 14 na Amọn, na Josaya. 15 Ụmụ
ndị ikom Josaya: Johanan nwa mbụ ya, na Jehoiakim nwa
ya nke abụọ, na Zedekaya nwa ya nke atọ, na Shalum nwa
ya nke anọ. 16 Ụmụ Jehoiakim bụ ndị a, Jehoiakin nwa ya,
na Zedekaya. 17 Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Jehoiakin, eze ahụ
a dọtara n’agha: Shealtiel, nwa ya, 18 Malkiram, Pedaya,
Shenaza, Jekamaya, Hoshama na Nedabaya. 19 Ụmụ ndị ikom
Pedaya bụ Zerubabel na Shimei. Ụmụ ndị ikom Zerubabel
bụ ndị a: Meshulam na Hananaya. Shelomit bụ nwanne ha
nwanyị. 20 E nwekwara ndị ikom ise ọzọ aha ha bụ Hashuba,
Ohel, Berekaya, Hasadaya na Jushab-Hesed. 21 Ụmụ Hananaya
mụrụ bụ Pelataya na Jeshaya. Jeshaya mụrụ Refaya; Refaya
mụrụ Anan na Ọbadaya, Ọbadaya mụrụ Shekanaya. 22 Ụmụ
Shekanaya bụ ndị a: Shemaya na ụmụ ya ndị ikom: Hatush,
Igal, Bariya, Nearaya na Shafat. Ha dị isii n’ọnụọgụgụ. 23
Ụmụ Nearaya bụ ndị a, Elioenai, Hezekaya na Azrikam. Ha dị
atọ n’ọnụọgụgụ. 24 Ndị Elioenai mụrụ bụ ndị a: Hodavaya,
Eliashib, Pelaya, Akub, Johanan, Delaya na Ananị. Ha niile dị
asaa n’ọnụọgụgụ.

4 Ndị ikwu Juda bụ Perez, Hezrọn, Kami, Hua na Shobal.
2 Shobal mụrụ Reaya, onye bụ nna Jahat. Jahat bụ nna
Ahumai na Lahad, ndị a bụ ndị ikwu Zorat. 3 Ndị a bụ ụmụ
Etam: Jezril, na Ishma, na Idbash, aha nwanne ha nwanyị bụ
Hazelelponi. 4 Penuel bụ nna Gedoa, Eza bụ nna Husha. Ndị a
bụ ụmụ Hua, bụ ọkpara Efrata, nna Betlehem. 5 Ashua nna
Tekoa lụrụ ndị nwunye abụọ: Hela na Naara. 6 Naara mụtaara
ya Ahuzam, na Hefa, na Temeni, na Haahashitari. Ndị a bụ
ụmụ ndị ikom Naara. 7 Ụmụ ndị ikom Hela mụtara bụ Zeret,
Zoha, Etnan 8 na Koz, onye bụ nna Anub na Hazobeba, nakwa
nke ikwu Ahahel, nwa Harum. 9 Jabez bụ nwoke a na-asọpụrụ
karịa ụmụnne ya ndị ikom niile. Nne ya kpọrọ aha ya Jabez,
sị, “A mụrụ m ya n’ihe mgbu.” 10 Jabez tikuru Chineke Izrel
mkpu akwa sị ya, “Biko gọzie m, mee ka oke ala m saa mbara.
Kwere ka aka gị dịkwasị m, ma wezuga m site n’ihe mmerụ
ahụ ọbụla, ka m si otu a gbanarị ihe mgbu.” Chineke zara
ekpere ya meere ya ihe ọ rịọrọ. 11 Kelub, nwanne nwoke
Shua mụrụ Mehia, nna Eshton, 12 Eshton mụrụ Bet-Raafa,
na Pasea, na Tihina. Tihina mụrụ Ir Nahash. Ndị a niile bụ
ndị ikwu Reka. 13 Ụmụ ndị ikom Kenaz mụtara bụ, Otniel
na Seraya. Otniel amụta Hatat na Meonotai. 14 Meonotai
bụ nna Ofra. Seraya bụ nna Joab, Joab bụ nna Ge Harashim.
A kpọrọ ha Ge Harashim n’ihi na ha bụ ndị ǹka. 15 Kaleb
nwa Jefune mụrụ Iru, Elaa na Naam. Ma Elaa mụrụ Kenaz.
16 Ụmụ ndị ikom Jehalelel mụrụ bụ ndị a: Zif, Zifa, Tiria na
Asarel. 17 Ụmụ Ezra bụ Jeta, Mered, Efaa na Jalon. Otu n’ime
ndị nwunye Mered lụrụ mụtara Miriam, Shamai na Ishba,
bụ nna Eshtemoa. 18 Ndị a bụkwa ụmụ ndị ikom Bitaya,
bụ nwa nwanyị Fero, nke Mered lụrụ. Nwunye ya nke si
n’ebo Juda mụrụ Jered bụ nna Gedoa, Heba nna Soko na
Jekutiel nna Zanoa. 19 Ụmụ ndị ikom nwunye Hodia, nwanne
nwanyị Naham, bụ nna Keila onye Gam na Eshtemoa onye
Maaka. 20 Ụmụ ndị ikom Shimon mụrụ bụ Amnọn, Rina,
Ben-Hanan na Tilon. Ishi mụrụ Zohet na Ben-Zohet. 21 Ụmụ
Shela nwa Juda mụrụ bụ Ịa, nna Leka, Laada, nna Maresha,
na ikwu ndị ọrụ ịkpa ezi akwa ọcha nọ na Bet Ashbea 22
na Jokim, ndị ikom Koziba, na Joash na Saraf, ndị chịrị na
Moab na Jashubi Lehem. Aha ndị a sitere n’akwụkwọ akụkọ
mgbe ochie. 23 Ha bụ ndị ọkpụ ite, ndị biri na Netaim ya na
Gedera. Ha biri n’ebe ahụ n’ihi ịrụrụ eze ọrụ. 24 Simiọn mụrụ
Nemuel, Jamin, Jarib, Zera na Shaul. 25 Shaul mụrụ Shalum
nna Mibsam. Mibsam bụkwa nna Mishma. 26 Ụmụ Mishma
mụrụ bụ Hamuel nwa ya, Zakua nwa ya na Shimei nwa ya. 27
Shimei mụrụ ndị ikom iri na isii, na ndị inyom isii. Ụmụnne
ya ndị ikom enweghị ọtụtụ ụmụ dịka ya onwe ya. N’ihi ya,
ndị ikwu ya adịghị ukwu n’ọnụọgụgụ dịka ndị ọzọ na Juda. 28
Ha biri na Bịasheba, Molada, Haza Shual, 29 Bilha, Ezem,
Tolad, 30 Betuel, Homa, Ziklag, 31 Bet-Makabot, Haza-Susim,
Bet-Biri na Shaaraim. Ọ bụ ha bi n’obodo ndị a niile tutu ruo
n’oge ọchịchị Devid. 32 Obodo gbara ha gburugburu bụ Etam,
Ain, Rimọn, Token na Ashan, obodo ise, 33 tinyere obodo
nta niile gbara obodo ndị a gburugburu ruo na Baalat. Ndị a
bụ ebe obibi ha. Ha nwekwara akwụkwọ usoro ọmụmụ. 34
Meshobab, Jamlek, Josha nwa Amazaya, 35 Juel, Jehu nwa
Joshibaya, nwa Seraya, nwa Asiel, 36 nakwa Elioenai, Jaakoba,
Jeshohaya, Asaya, Adiel, Jesimiel na Benaya, 37 na Ziza nwa
Shifi, nwa Alon, nwa Jedaya, nwa Shimri, nwa Shemaya.
38 Ndị ikom ndị a e depụtara aha ha bụ ndị ndu ikwu ha.
Ezinaụlọ ha mụbara nke ukwuu, 39 ha gakwara na mpụta

Gedoa n'akụkụ ọwụwa anyanwụ ndagwurugwu ịchọrọ igwe
anụ ụlọ ha ebe ịta nri. 40 Ha chọtara ebe ịta ahịhịa anụ ụlọ
mara mma, nke sara mbara, nke dị jụụ, bụrụkwa ebe nsogbu
na-adịghị. Ụfọdụ n'ime ụmụ Ham ebiela n'ebe ahụ na mbụ.
41 Ndị ikom ndị a e dere aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ
bịara n'oge Hezekaya na-achị dịka eze Juda. Ha busoro ụmụ
Ham agha n'ebe obibi ha, busokwa ndị Meunim bi n'ebe ahụ
agha, bibie ha kpamkpam, dịka ọ dị ruo taa. Emesịa ha bichiri
ebe ahụ n'ihi na ebe ịta ahịhịa nke igwe anụ ụlọ ha n'ebe ahụ.
42 Ọzọkwa, narị ndị ikom ise n'ime ndị a si n'ebo Simiọn,
ndị ndu ha bụ Pelataya, Nearaya, Refaya na Uziel, ụmụ Ishi
busoro obodo ugwu ugwu Sia agha. 43 Ha gburu ndị Amalek
fọdụrụ ndụ n'ebe ahụ, bichie ala ahụ ruo taa.

5 Ọkpara Izrel bụ Ruben. Ma n'ihi na ọ merụrụ ihe ndina
nna ya site na idinakwuru nwunye nna ya, a napụrụ ya
ọnọdụ ọkpara ya were ya nye ụmụ nwanne ya Josef mụtara.
N'ihi ya, akwụkwọ akụkọ usoro ọmụmụ ụmụ Izrel akpọghị
Ruben ọkpara. 2 Ọ bụ ezie na Juda dị ike karịa ụmụnna ya,
bụrụkwa eziokwu na onyendu si na Juda pụta, maọbụ Josef
ka e nyere oke ruuru ọkpara. 3 Ruben, ọkpara Izrel mụrụ ndị
ikom ndị a: Hanok, na Palu, na Hezrọn, na Kami. 4 Juel mụrụ
Shemaya, nna Gog, Gog mụrụ Shimei. 5 Shimei mụrụ Maịka,
Maịka amụọ Reaya. Reaya amụọ Baal. 6 Baal mụrụ Beera,
onye Tiglat-Pilesa eze ndị Asịrịa dọtara n'agha. Beera bụkwa
onyendu ndị Ruben. 7 Ndị ụmụnna ha dịka agbụrụ niile ha si
dị, bụ ndị e depụtara aha ha dịka usoro ọmụmụ ha si dị; Jeiel
onyeisi, na Zekaraya, 8 na Bela nwa Azaz nwa Shema, nwa
Juel. Ha nwere ebe obibi ha site n'Aroea ruo n'ugwu Nebo,
rukwaa Baal-Meon. 9 Ha bụ ndị ọzụzụ atụrụ, nwekwa ọtụtụ
igwe anụ ụlọ. Ọ bụkwa n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, n'ọnụ ọzara
ruo n'osimiri Yufretis ka ha na-azụ ha, n'ihi na anụ ụlọ ha
nwere bara ụba na Gilead. 10 N'oge Sọl bụ eze Izrel, ụmụ
Ruben meriri ndị Haga n'agha, bichie ala ha niile dị n'ọwụwa
anyanwụ Gilead. 11 Ụmụ Gad bi n'akụkụ ha site na Bashan
ruo Saleka. 12 Juel bụ onyendu na Bashan, Shafam na-esote
ya, ya na Janai na Shafat. 13 Ụmụnna ha, ndị bụ ndị ndu
ikwu asaa a bụ, Maikel, na Meshulam, na Sheba, na Jorai, na
Jakan, na Zia, na Eba. 14 Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Abihail, nwa
Huri, nwa Jaroa, nwa Gilead, nwa Maikel, nwa Jehishai, nwa
Jado, nwa Buz. 15 Ahi nwa Abdiel, nwa Guni bụ onyeisi n'etiti
ụmụnna ya. 16 Ndị Gad nwere ebe obibi na Gilead n'ime
Bashan, na n'obodo nta niile gbara ya gburugburu. Ha bikwa
n'ebe ahịhịa anụ ụlọ na-ata jupụtara na Sharọn ruo n'ebe
oke ala ha kwụsịrị. 17 E denyere aha ndị a niile n'akwụkwọ
usoro ọmụmụ n'oge Jotam bụ eze Juda, na n'oge Jeroboam bụ
eze Izrel. 18 Ndị Ruben na ndị Gad, na ọkara ebo Manase
nwere iri puku mmadụ anọ na anọ na narị asaa na iri isii ndị
jikeere ije agha, ndị dị ike, ndị a zụrụ iji ọta na mma agha, na
ụta ibu agha. 19 Ha busoro ndị Haga, na Jetua, na Nafish na
ndị Nodab agha. 20 E nyeere ha aka ibuso ha agha, Chineke
nyefere ndị Haga na ndị niile na-enyere ha aka n'aka ha, n'ihi
na ha kpọkuru ya n'oge ọgụ ahụ. Ọ zara ekpere ha n'ihi na ha
tụkwasịrị ya obi. 21 Ha ji ike chịkọrọ anụ ụlọ ndị Haga, dị iri
puku ịnyịnya kamel ise, narị puku atụrụ abụọ na iri puku ise,
puku ịnyịnya ibu abụọ. Ha dọkpụkwara narị puku ndị mmadụ
n'agha. 22 E gbukwara ọtụtụ ndị mmadụ n'ihi na agha ahụ bụ
nke Chineke lụrụ n'onwe ya. Ha bichiri ala ahụ tutu ruo mgbe
a dọọrọ Izrel niile n'agha. 23 Ọkara ebo Manase dị ukwuu
n'ọnụọgụgụ; ha nwere ebe obibi ha site n'ala Bashan ruo
Baal-Hemon, ya bụ, ruo Senia, ugwu Hemon. 24 Ndịisi ikwu
ha niile bụ ndị a: Efaa, Ishi, Eliel, Azriel, Jeremaya, Hodavaya
na Jadiel. Ndị a niile bụ dimkpa n'agha, ndị a ma ama na
ndịisi ezinaụlọ. 25 Ma ha bụ ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi
nye Chineke nna nna ha. Kama ha merụrụ onwe ha site n'ife
chi niile nke ndị bi n'ala ahụ na mbụ, bụ ndị Chineke lara
n'iyi n'ihu ha. 26 N'ihi nke a, Chineke nke Izrel kpaliri mmụọ
Pul, bụ eze Asịrịa (ya bụ Tiglat-Pilesa eze ndị Asịrịa), ka o
bilie megide ndị Ruben, ndị Gad na ọkara ebo Manase, dọta
ha n'agha, buru ha gaa Hala, na Hoboa, na Hara na osimiri
Gozan, ebe ha nọ ruo taa.

6 Livayị mụrụ ndị a: Geshọn, Kohat na Merari. 2 Kohat
mụrụ Amram, Izha, Hebrọn na Uziel. 3 Amram mụrụ
Erọn, Mosis na Miriam. Erọn mụrụ Nadab, Abihu, Elieza na
Itama. 4 Elieza mụrụ Finehaz; Finehaz abụrụ nna Abishua
5 Abishua bụ nna Buki, Buki abụrụ nna Uzi. 6 Uzi mụrụ
Zerahaya, Zerahaya amụọ Meraiot. 7 Meraiot mụrụ Amaraya,
Amaraya amụọ Ahitub. 8 Ahitub mụrụ Zadọk, Zadọk amụọ
Ahimaaz. 9 Ahimaaz mụrụ Azaraya, Azaraya amụọ Johanan.
10 Johanan mụrụ Azaraya ọ bụ ya bụ onye ahụ bụ onye
nchụaja ụlọnsọ ukwu ahụ Solomọn wuru na Jerusalem. 11
Azaraya mụrụ Amaraya, Amaraya amụọ Ahitub. 12 Ahitub
mụrụ Zadọk, Zadọk amụọ Shalum. 13 Shalum mụrụ Hilkaya,
Hilkaya amụọ Azaraya. 14 Azaraya mụrụ Seraya, Seraya amụọ
Jehozadak, 15 A dọtara Jehozadak n'agha mgbe Onyenwe anyị
mere ka Nebukadneza dọkpụrụ ndị Juda na Jerusalem n'agha.
16 Ụmụ ndị ikom Livayị bụ, Geshọm, Kohat na Merari. 17
Geshọm mụrụ Libni na Shimei. 18 Ụmụ Kohat bụ Amram,
Izha, Hebrọn, na Uziel. 19 Merari mụtara Mahali na Mushi.
Ndị a bụ ikwu Livayị ndị e depụtara dịka aha nna ha si dị.
20 Ikwu Geshọm bụ Libni, Jahat, Zima, 21 Joa, Ido, Zera na
Jeaterai. 22 Ikwu Kohat bụ Aminadab, Kora, Asịa, 23 Elkena,
Ebiasaf, Asịa, 24 Tahat, Uriel, Ụzaya na Shaul. 25 Ụmụ ụmụ
Elkena bụ Amasai na Ahimot. 26 Ụmụ ụmụ Ahimot bụ Elkena,
Zofai, Nahat, 27 Eliab, Jeroham, Elkena na Samuel. 28 Ụmụ
Samuel bụ Juel, ọkpara ya, na Abija nke abụọ. 29 Ụmụ ụmụ
Merari bụ Mahali, Libni, Shimei, Ụza, 30 Shimea, Hagiya
na Asaya. 31 Ndị a bụ ndị ikom Devid họpụtara nye ọrụ
ilekọta ndị ọbụ abụ n'ụlọ Onyenwe anyị mgbe e bubatara
igbe ọgbụgba ndụ n'ebe ahụ. 32 Ha jere ozi ịbụ abụ ha n'ihu
ụlọ ikwu, ya bụ, ụlọ nzute, tutu ruo mgbe Solomọn wuchara
ụlọnsọ Onyenwe anyị na Jerusalem. Ha jere ozi ha dịka usoro
ije ozi ha si dị. 33 Ndị a bụ ndị ikom ahụ jere ozi, ha na ụmụ
ha ndị ikom: Site n'ikwu Kohat: Heman, ọbụ abụ. Ndị a bụ
nna nna ya ochie: Juel, nwa Samuel, 34 nwa Elkena, nwa
Jeroham, nwa Eliel, nwa Toa, 35 nwa Zuf, nwa Elkena, nwa
Mahat, nwa Amasai, 36 nwa Elkena, nwa Juel, nwa Azaraya,
nwa Zefanaya, 37 nwa Tahat, nwa Asịa, nwa Ebiasaf, nwa
Kora, 38 nwa Izha, nwa Kohat, nwa Livayị, nwa Izrel. 39 Asaf
onye na-enyere Heman aka, na-eje ozi n'akụkụ aka nri ya.
Ndị bụ nna nna ya ochie bụ ndị a: Berekaya, nwa Shimea, 40
nwa Maikel, nwa Baaseya, nwa Malkija, 41 nwa Etni, nwa
Zera, nwa Adaya, 42 nwa Etan, nwa Zima, nwa Shimei, 43
nwa Jahat, nwa Geshọm, nwa Livayị. 44 Onye ọzọ na-enyere
Heman aka bụ Etan, onye ikwu Merari. Ọ na-anọ n'aka ekpe
ya. Ndị bụ nna nna ochie Etan bụ ndị a, Kishi, nwa Abdi, nwa
Maluk, 45 nwa Hashabaya, nwa Amazaya, nwa Hilkaya, 46

nwa Amzi, nwa Bani, nwa Shema, 47 nwa Mahali, nwa Mushi,
nwa Merari, nwa Livayị. 48 Ụmụnna ha ndị Livayị ụfọdụ ka e
tinyere n'ọrụ dị iche iche n'ụlọ ikwu, bụ ụlọ Chineke. 49 Ma
Erọn na ụmụ ụmụ ya bụ ndị chụrụ aja onyinye n'elu ebe ịchụ
aja nke aja nsure ọkụ, nakwa n'elu ebe ịchụ aja ihe na-esi isi
ụtọ, nke metụtara ọrụ ije ozi niile n'ime Ebe ahụ Kachasị
Nsọ, na-ekpuchikwara Izrel mmehie niile ha, n'usoro dịka ihe
niile si dị nke Mosis ohu Chineke nyere n'iwu. 50 Ụmụ ụmụ
Erọn bụ Elieza, na Finehaz, na Abishua, 51 na Buki, na Uzi,
na Zerahaya, 52 na Meraiot, na Amaraya, na Ahitub, 53 na
Zadọk, na Ahimaaz. 54 Ndị a bụ ala na obodo dị iche iche ụmụ
Erọn ketara, nke e nyere ikwu Kohat, ụmụ ụmụ Erọn, n'ihi na
ọ bụ ha ka e bu ụzọ kenye oke site n'ife nza. 55 Hebrọn, n'ime
Juda, ya na ala ịta nri anụ ụlọ niile dị ya gburugburu. 56 Ma
ala ubi na obodo nta niile gbara Hebrọn gburugburu ka e
nyere Kaleb nwa Jefune. 57 Ya mere e nyere ụmụ ụmụ Erọn
Hebrọn (obodo mgbaba), na Libna, na Jatịa, na Eshtemoa, 58
na Hilen, na Debịa, 59 na Ashan, na Juta, na Bet-Shemesh,
tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha. 60 Site n'ebo Benjamin e
nyere ha obodo Gibiọn, Geba, Alemet, na Anatot, tinyere ebe
ịta nri nke anụ ụlọ ha. Obodo ndị a, nke e kere n'etiti ndị
ikwu Kohat, dị iri na otu n'ọnụọgụgụ. 61 E fere nza tupu e
nye ndị fọdụrụ n'ime ikwu Kohat obodo iri site n'ala ọkara
ebo Manase. 62 E fekwara nza nye agbụrụ niile dị n'ikwu
Geshọm obodo iri na atọ na Bashan, site n'ala ebo Isaka, na
Asha, na Naftalị, na agbụrụ niile dị n'ikwu Manase. 63 E
fekwara nza nye ikwu Merari obodo iri na abụọ site n'ala ebo
Ruben, na Gad, na Zebụlọn. 64 Otu a ka ndị Izrel si nye ndị
Livayị obodo ndị a na ebe ịta nri nke anụ ụlọ dị. 65 Site n'ebo
Juda, na Simiọn, na Benjamin ka e si kenye ha obodo ndị ahụ
a kpọrọ aha ha na mbụ. 66 E sitere n'ala ndị ebo Ifrem kenye
ụfọdụ n'ime ndị agbụrụ Kohat obodo ụfọdụ. 67 N'ala ugwu
ugwu Ifrem e kenyere ha Shekem (obodo mgbaba), na Gaza,
68 na Jokmeam, na Bet-Horon, 69 na Aijalon, na, Gat Rimọn,
tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ gbara ya gburugburu. 70 Site
n'ọkara ebo Manase, ndị Izrel nyere ndị ikwu Kohat fọdụrụ
obodo ndị a: Anea na Bileam, tinyere ala ebe ịta nri anụ ụlọ
ha. 71 Ndị Geshọm natara obodo ndị a: Site n'agbụrụ ọkara
ebo Manase ha natara Golan, nke dị na Bashan, na Ashtarọt,
tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha. 72 Ebo Isaka nyere ha
Kedesh, Daberat, 73 Ramọt na Anem, tinyere ebe ịta nri anụ
ụlọ niile dị ha gburugburu. 74 Ebo Asha nyere ha Mashal,
Abdon, 75 Hukọk na Rehob, tinyere ebe ịta nri anụ ụlọ niile
dị ha gburugburu. 76 Ebo Naftalị nyere ha Kedesh n'ime
Galili, Hamọn na Kiriatem, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha.
77 Ndị ebo Zebụlọn nyere ụmụ Merari ndị Livayị fọdụrụ ala
ndị a: Jokneam, Kata, Rimọn na Taboa, tinyere ebe ịta nri
anụ ụlọ ha. 78 Ma n'ofe osimiri Jọdan, n'ọwụwa anyanwụ
obodo Jeriko, ndị ebo Ruben nyere ha obodo Beza dị n'ọzara,
nyekwa ha Jahaz, 79 Kedemot na Mefaat, tinyere ebe ịta nri
nke anụ ụlọ ha niile. 80 Ndị ebo Gad nyere ha Ramọt nke
Gilead, Mahanaim, 81 Heshbọn na Jeza, tinyere ebe ịta nri
nke anụ ụlọ ha niile.

7 Isaka mụrụ ụmụ anọ: Tola, na Pua, na Jashub, na Shịmrọn.
2 Ụmụ Tola ndị ghọrọ ndịisi ezi bụ ndị a: Uzi, na Refaya,
na Jeriel, na Jamai, na Ibsam, na Samuel. N'oge Devid bụ
eze, ọnụọgụgụ ndị agha sitere n'etiti ha dị iri puku abụọ na
abụọ, na narị isii. 3 Uzi mụrụ Izrahaya. Izrahaya amụta ndị a:
Maikel, Ọbadaya, Juel na Ishaya. Ha niile bụkwa ndịisi ikwu
ha. 4 Ndị bụ ndị agha n'etiti ụmụ ụmụ ha n'oge Devid bụ
eze ruru iri puku atọ na isii, n'ihi na ha niile lụrụ ọtụtụ ndị
inyom, mụọ ọtụtụ ụmụ. 5 Ụmụnne ha bụ ndị na-alụ agha bụ
ndị agbụrụ Isaka dị iri puku asatọ na asaa n'ọnụọgụgụ, dịka
e depụtara aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ. 6 Benjamin
mụrụ ndị ikom atọ: Bela, Beka na Jediael, 7 Bela mụrụ ụmụ
ise: Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot na Iri. Ha niile bụ ndịisi ezi.
Ọnụọgụgụ ndị agha ha dị iri puku abụọ na abụọ na iri atọ na
anọ. E dekwara aha ndị a niile n'akwụkwọ usoro ọmụmụ. 8
Ụmụ ndị ikom Beka mụrụ bụ Zemira, Joash, Elieza, Elioenai,
Omri, Jeremot, Abija, Anatot na Alemet. 9 Akwụkwọ ebe e
dere usoro ọmụmụ ha depụtara aha ndịisi ezinaụlọ, na iri
puku ndị agha abụọ na narị abụọ. 10 Jediael mụrụ otu nwa
nwoke: aha ya bụ Bilhan. Ụmụ Bilhan bụ Jeush, Benjamin,
Ehud, Kenaana, Zetan, Tashish na Ahishaha. 11 Ụmụ ndị
ikom Jediael ndị a bụ ndịisi ezinaụlọ. E nwere n'etiti ha ndị
agha ọnụọgụgụ ha dị puku iri na asaa na narị abụọ, ndị nọ
na njikere ibu agha. 12 Ndị Shupim na ndị Hupim bụ ụmụ
ụmụ Er ebe ndị Hushim bụ ụmụ ụmụ Aha. 13 Ụmụ Naftalị
mụtara bụ Jaziel, Guni, Jeza na Shalum bụ ụmụ Bilha. 14 Ụmụ
Manase: Asriel, onye iko ya nwanyị bụ onye Aram mụtara,
na Makia. Makia bụ nna Gilead. 15 Makia sitere n'etiti ndị
Hupim na Shupim lụọ nwunye. Aha nwanne ya nwanyị bụ
Maaka. Otu onye ọzọ si n'agbụrụ Manase bụ Zelofehad, onye
mụtara naanị ụmụ ndị inyom. 16 Maaka nwunye Makia
mụtara otu nwa nwoke ọ gụrụ Peresh. Aha nwanne ya bụ
Sheresh, onye mụtara Ụlam na Rakem. 17 Nwa nwoke Ụlam
mụtara bụ Bedan. Ndị a bụ ụmụ Gilead, nwa nwa Makia, nwa
Manase. 18 Hamoleket, nwanne nwanyị Makia mụrụ Ishod,
Abieza na Mahla. 19 Shemida mụrụ ụmụ ikom ndị a: Ahian,
Shekem, Liiki na Aniam. 20 Ụmụ Ifrem bụ Shutela, Bered,
Tahat, Eleada, Tahat 21 na Zabad nwa ya, na Shutela nwa ya.
Eza na Elead bụ ndị gara ịchịkọrọ anụ ụlọ ndị Gat, ndị ikom
nwe obodo ahụ jidere ha gbuo ha n'ebe ahụ. 22 Ifrem nna ha
ruru ụjụ nke ukwuu n'ihi ọnwụ ha, ma ụmụnna ya kasịrị
ya obi. 23 Mgbe nwunye ya mụrụ nwa nwoke ọzọ, ọ kpọrọ
aha ya Beriya, nke pụtara, Ihe ndaba ọjọọ, n'ihi ọnwụ Elead
na Eza. 24 Aha nwa Ifrem nke nwanyị bụ Sheera. Sheera bụ
onye wuru akụkụ ugwu na ndịda Bet-Horon, wuokwa Uzen-
Sheera. 25 Ndị a bụkwa ụmụ Ifrem: Refa, nna Reshef, onye bụ
nna Tela. Tela bụ nna Tahan, 26 onye bụ nna Ladan, Ladan
bụ nna Amihud, onye bụ nna Elishama. 27 Elishama bụ nna
Nun, onye bụ nna Joshua. 28 Betel na obodo ndị ọzọ gbara ya
gburugburu, ya bụ Naaran, n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, na Gaza
na obodo nta ya, ndị dị n'ọdịda anyanwụ, na Shekem, na
obodo ndị ọzọ, tutu ruo Aya, na obodo nta ya niile, so n'ala
ha. 29 Ụmụ Manase, nwa Josef, nwa nwa Izrel, bikwa n'obodo
ndị a dị n'oke ala ha: Bet-Shan, na Teanak, na Megido, na
Doa, tinyere obodo nta ha niile. 30 Asha mụrụ ndị a: Imna,
Ishva, Ishvi na Beriya. Nwa ya nwanyị bụ Sera. 31 Beriya
amụta ndị a: Heba na Malkiel, onye bụ nna Biazait. 32 Heba
bụ onye mụrụ Jaflet, Shoma na Hotam. Nwanne ha nwanyị bụ
Shua. 33 Ụmụ Jaflet mụrụ bụ Pasak, Bimhal na Ashvat. Ndị a
bụ ụmụ Jaflet. 34 Shoma amụọ Ahi, Roga, Huba na Aram.
35 Nwanne ya nwoke Helem mụrụ Zofa, Imana, Shelesh na
Amal. 36 Zofa amụta ndị a: Sua, Hanefa, Shual, Beri, Imra, 37
Beza, Hod, Shama, Shilsha, Itran na Beera. 38 Jeta mụtara
Jefune, Pispa na Ara. 39 Ụla amụta Ara, Haniel na Rizia. 40

Ụmụ ụmụ Asha ndị a niile bụ ndịisi ezi, ndị a sara anya na
mmiri họpụta, ndị bụ dimkpa n'agha, ndị ndu a ma ama.
Ọnụọgụgụ ndị ha tozuru ije agha dị puku iri abụọ na isii, ndị
e depụtara aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ.

8

Benjamin mụtara ụmụ ndị ikom ise. Aha ha n'usoro dịka
e si mụọ ha bụ: Bela nke mbụ, nke abụọ Ashbel, nke atọ
Ahara, 2 nke anọ Noha, na nke ise Rafa. 3 Ndị ikom Bela
mụrụ bụ Aada, Gera, Abihud, 4 Abishua, Neeman, Ahoa, 5
Gera, Shefufan na Huram. 6 Ụmụ Ehud ndị bụ ndịisi ezinaụlọ
na Geba, ndị bụkwa ndị e si na Geba chụpụ mee ka ha gaa
biri na Manahat bụ ndị a: 7 Neeman, Ahija na Gera, onye
chụpụrụ ha na onye bụkwa nna Ụza na Ahihud. 8 A mụtara
Shaharaim ụmụ ndị ikom na Moab mgbe ọ gbachara ndị
nwunye ya abụọ bụ Hushim na Baara alụkwaghị m. 9 Nwunye
ya Hodesh mụtara Jobab, Zibịa, Mesha, Malkam, 10 Jeuz,
Sakia na Miama. Ndị a bụ ụmụ ya ndị ikom, ndị bụkwa
ndịisi ezi. 11 Tupu ọ chụpụ nwunye ya Hushim, ọ mụtaara
ya Abaịtub, na Elpaal. 12 Elpaal mụrụ ndị a: Eba, Misham,
Shemed (onye wuru obodo Ono na Lod, na obodo nta gbara
ha gburugburu). 13 Ụmụ ya ndị ọzọ bụ Beriya, na Shema,
ndị bụ ndịisi ezinaụlọ ndị bi n'Aijalon. Ọ bụ ha chụpụrụ
ndị Gat site n'obodo ahụ. 14 Beriya mụrụ Ahio, Shashak,
Jeremot, 15 Zebadaya, Arad, Eda, 16 Maikel, Ishpa na Joha,
ndị a bụ ụmụ ndị ikom Beriya. 17 Zebadaya, Meshulam, Hizki,
Heba, 18 Ishmerai, Izlaya na Jobab bụ ụmụ Elpaal. 19 Jakim,
Zikri, Zabdi, 20 Elienai, Ziletai, Eliel, 21 Adaya, Beraya na
Shimrat bụ ụmụ Shimei. 22 Ishpan, Eba, Eliel, 23 Abdon, Zikri,
Hanan, 24 Hananaya, Elam, Antotija, 25 Ifdeya na Penuel
bụ ụmụ ndị ikom Shashak. 26 Jeroham mụrụ Shamsherai,
Sheharaya, Atalaya, 27 Jaareshaya, Ịlaija na Zikri bụ ụmụ
ndị ikom Jeroham. 28 Ndị a niile bụ ndịisi ezi, ndị ndu, ndị
bi na Jerusalem, ndị e depụtara aha ha n'akwụkwọ usoro
ọmụmụ. 29 Jeiel nna Gibiọn biri na Gibiọn. Aha nwunye ya
bụ Maaka. 30 Ọ mụrụ Abdon, ọkpara ya, Zua, Kish, Baal, Nea,
Nadab, 31 Gedoa, Ahio na Zeka 32 na Miklot, onye bụ nna
Shimea. Ha onwe ha bikwa ndị ụmụnna ha nso na Jerusalem.
33 Nea mụrụ Kish, nna Sọl. Ma Sọl mụrụ Jonatan, Malkishua,
Abinadab na Esh-Baal. 34 Jonatan mụrụ nwa nwoke a na-akpọ
Merib-Baal, nna Maịka. 35 Ụmụ Maịka mụrụ bụ, Piton, Melek,
Tarea na Ehaz. 36 Ehaz amụọ Jehoada nna Alemet, Azmavet
na Zimri. Zimri mụrụ Moza. 37 Moza mụrụ Binea, nna Rafa,
nna Eleasa, nna Azel. 38 Azel mụrụ ụmụ ndị ikom isii ndị a:
Azrikam, Bokeru, Ishmel, Shearaya, Ọbadaya na Hanan. Ndị a
bụ ụmụ ndị ikom Azel. 39 Eshek nwanne nwoke Azel mụrụ
ndị ikom atọ: Ụlam, ọkpara ya na Jeush, na Elifelet. 40 Ụmụ
Ụlam bụ dike na dimkpa ndị a zụrụ ịgba ụta. Ọnụọgụgụ ụmụ
ha na ụmụ ụmụ ha dị otu narị na iri mmadụ ise, 150. Ha niile
sikwa n'ebo Benjamin.

9

E dere usoro ọmụmụ ụmụ Izrel niile n'ime akwụkwọ ndị
eze Izrel na Juda. Emesịa, a dọọrọ ha n'agha buru ha gaa
Babilọn n'ihi ekwesighị ntụkwasị obi ha. 2 N'ime ndị a, ndị
bụ ụzọ lọta bịa birikwa n'ihe onwunwe ha n'obodo nke aka
ha bụ ụfọdụ ndị Izrel, na ndị nchụaja, na ndị Livayị, na ndị
na-eje ozi n'ụlọnsọ ukwu. 3 Ndị si n'ebo Juda, na Benjamin,
na Ifrem na Manase lọta bịa biri na Jerusalem bụ ndị a: 4
Utai nwa Amihud, nwa Omri, nwa Imri, nwa Bani, onye ikwu
Perez, nwa Juda. 5 N'ezinaụlọ Shilo: Asaya nwa mbụ ya na
ụmụ ya ndị ikom. 6 Ụmụ Zera, Jeuel so n'ime ha. Ọnụọgụgụ
ndị Juda niile lọtara dị narị isii na iri itoolu. 7 Ụmụ Benjamin:
Salu nwa Meshulam, nwa Hodavaya, nwa Hasenua; 8 na
Ibneia nwa Jeroham; Elaa nwa Uzi, nwa Mikri; na Meshulam
nwa Shefataya, nwa Reuel, nwa Ibnija. 9 Ha niile bụ ndịisi
ezi. Ọnụọgụgụ ndị Benjamin niile lọtara ndị e dere aha ha
n'akwụkwọ usoro ọmụmụ ha, dị narị itoolu na iri ise na isii.
10 Ndị nchụaja: Jedaya, Jehoiarib na Jakin; 11 Azaraya nwa
Hilkaya, nwa Meshulam, nwa Zadọk, na Meraiot, nwa Ahitub.
Azaraya bụ onye na-elekọta ụlọnsọ ukwu Chineke. 12 Ndị
nchụaja ọzọ lọtaranụ bụ Adaya nwa Jeroham, nwa Pashua,
nwa Malkija. Onye ọzọ bụ Maasai nwa Adiel, nwa Jazera,
nwa Meshulam nwa Meshilemit, nwa Imea 13 Ọnụọgụgụ ndị
nchụaja lọtaranụ bụ otu puku na narị asaa, na iri isii. Ha niile
bụkwa ndịisi ezinaụlọ, ndị tozuru etozu ịrụ ọrụ ha, ndị ọrụ
ha bụ ije ozi n'ụlọnsọ Chineke. 14 Ndị Livayị: Shemaya nwa
Hashub, nwa Azrikam, nwa Hashabaya onye ikwu Merari. 15
Bakbaka, Heresh, Galal, na Matanaya nwa Mika, nwa Zikri,
nwa Asaf; 16 Ọbadaya nwa Shemaya, nwa Galal, nwa Jedutun;
na Berekaya nwa Asa, nwa Elkena onye biri n'obodo nta ndị
Netofa. 17 Ndị nche ọnụ ụzọ ụlọnsọ si n'ebo Livayị: Shalum,
onyeisi ha, Akub, Talmon, Ahiman na ụmụnna ha. 18 Ha nọ
ruo ugbu a n'ọnụ ụzọ ama Eze, n'akụkụ ọwụwa anyanwụ. Ha
bụ ndị nche ọnụ ụzọ ama si n'ọmụma ụlọ nke ndị Livayị. 19
Shalum bụ nwa Kore, na nwa nwa Ebiasaf na Kora. Ya na
ụmụnna ya ka ọ bụ ọrụ ha ilekọta ebe a na-eje ozi, na ọnụ
ụzọ ụlọnsọ ukwu ahụ dịka nna nna ha lekọtara, cheekwa
ụlọ nzute Onyenwe anyị nche. 20 Finehaz nwa Elieza bụ
onyeisi ndị mbụ rụrụ ọrụ a na mgbe ochie, Onyenwe anyị
nọnyekwaara ya. 21 Mgbe ahụ, Zekaraya nwa Meshelemaia
bụ onye na-elekọta ọnụ ụzọ e si abata n'ime ụlọ ikwu. 22
Ọnụọgụgụ ndị na-eche ọnụ ụzọ nche n'oge ahụ bụ narị abụọ
na iri na abụọ. E depụtara aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ
nke obodo nta ha. Ndị nche ọnụ ụzọ ama ndị a bụ ndị Devid
na Samuel onye amụma họpụtara nye ha ọnọdụ a n'ihi na-
atụkwasịrị ha obi. 23 Ha na ụmụ ụmụ ha ka e tinyere ya n'aka
iche ụlọ nzute Onyenwe anyị nche. 24 Ha na-eche akụkụ anọ
ya niile, ọwụwa anyanwụ, ọdịda anyanwụ, ugwu na ndịda. 25
Ụbọchị asaa ka ha na-anọ n'ọrụ a. Emesịa, ụmụnna ha na-
abịa gbanwee ha. Ya mere, ha na-agbanwe onwe ha ụbọchị
asaa asaa. 26 Ma ndịisi nche ọnụ ụzọ ama anọ ndị ahụ bụ ndị
Livayị ka esitere n'ịtụkwasị obi nyefee ọrụ ilekọta ime ụlọ
niile nakwa ụlọakụ niile dị n'ime ụlọ Chineke n'aka. 27 Ha
na-eche nche gburugburu ụlọnsọ Chineke abalị niile, n'ihi na
ọ bụ ha ka ọ dị n'aka iche ya nche. Ọ bụkwa ha ka e nyefere
ọrụ imeghe ya ụtụtụ niile. 28 Ụfọdụ n'ime ha ka ọ dị n'aka
ilekọta ngwongwo e ji achụ aja. Ha na-agụ ya ọnụ mgbe ọbụla
e webatara ya, na mgbe ọbụla a na-ewepụ ya. 29 Ndị ọzọ na-
elekọta ihe niile e ji chọọ ụlọnsọ ahụ mma, ya na ụtụ ọka,
na mmanya, na ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, na ụda dị iche
iche. 30 Ma ọ bụ ndị nchụaja ndị ọzọ ka e nyere ọrụ ịsụ,
ịgwakọta na ịkpụkọta ụda na ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ. 31
Matitaia, onye Livayị, ọkpara Shalum, onye ikwu Kora, ka
esitere na ntụkwasị obi nyefee ya ọrụ ime achịcha onyinye.
32 Ụfọdụ n'ime ndị ikwu Kohat ka ọ dị n'aka ime achịcha
pụrụ iche, a na-adọkwasị n'elu tebul, n'ụbọchị izuike niile. 33
Ndị ọbụ abụ, ndị bụ ndịisi ezinaụlọ ndị Livayị na-anọgide
n'ime ọnụụlọ ndị dị n'ụlọnsọ ukwu n'ihi na e kweghị ka ha
rụọ ọrụ ọzọ ebe ọ bụ na ha na-arụ ọrụ ịbụ abụ ehihie na abalị
niile. 34 Ha niile bụ ndịisi ezinaụlọ n'ebo Livayị. Ndị ndu dịka

e depụtakwara aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ. Ha bikwa
na Jerusalem. 35 Jeiel nna Gibiọn bụ na Gibiọn ka o bi, Aha
nwunye ya bụ Maaka. 36 Ọ mụrụ Abdon, ọkpara ya, Zua,
Kish, Baal, Nea, Nadab, 37 Gedoa, Ahio, Zekaraya na Miklot.
38 Miklot bụ nna Shimeam. Ha onwe ha sokwa ụmụnna ha
biri na Jerusalem. 39 Nea mụrụ Kish nna Sọl, onye bụ nna
Jonatan, Malkishua, Abinadab na Esh-Baal. 40 Jonatan mụrụ
Merib-Baal nna Maịka. 41 Maịka mụrụ Piton, Melek, Tahrea
na Ehaz. 42 Ehaz mụrụ Jada. Jada bụ nna Alemet, Azmavet na
Zimri. Zimri mụrụ Moza. 43 Moza mụrụ Binea, nna Refaya,
nna Eleasa, nna Azel. 44 Azel mụrụ ụmụ isii: Azrikam, Bokeru,
Ishmel, Shearaya, Ọbadaya na Hanan. Ndị a bụ ụmụ ndị ikom
Azel.

10 N'oge a ndị Filistia lụsoro ndị Izrel agha, ndị Izrel si
n'ihu ha gbaa ọsọ, ma ọtụtụ n'ime ha nwụrụ n'ugwu
Gilboa. 2 Ndị Filistia ji ike chụso Sọl na ụmụ ya. Ha gburu
ụmụ ya ndị ikom, Jonatan, Abinadab na Malkishua. 3 Agha
ahụ siri ike nke ukwuu megide Sọl, mgbe ndị na-agba ụta
chụkwutere ya ha merụrụ ya ahụ. 4 Sọl gwara onye na-ebu
ngwa agha ya, sị, "Mịpụta mma agha gị, were ya magbuo m ka
ndị a a na-ebighị ugwu ghara ịbịa jiri m mee ihe egwuregwu."
Ma onye na-ebu ngwa agha ya ekweghị, n'ihi ọnọdụ oke
egwu. N'ihi ya, Sọl were mma agha nke ya, dakwasị n'elu ya.
5 Mgbe onye na-ebu ihe agha Sọl hụrụ na ọ nwụọla, ya onwe
ya dakwasịkwara n'elu mma agha nke ya, nwụọkwa. 6 Ya
mere, Sọl na ụmụ ya ndị ikom atọ nwụrụ, ndị niile si n'ụlọ
ya nwụkwara n'otu mgbe ahụ. 7 Mgbe ndị Izrel niile nọ na
ndagwurugwu hụrụ na ndị agha agbaala ọsọ, na Sọl na ụmụ
ya ndị ikom anwụọla, ha hapụrụ obodo ha niile gbapụ ọsọ.
Ndị Filistia bịakwara bichie n'ime ha. 8 N'echi ya, mgbe ndị
Filistia bịara iyipụ ndị nwụrụ anwụ ihe ha ga-achịkọrọ, ha
hụrụ ozu Sọl na nke ụmụ ya ndị ikom ka ha tọgbọ n'ugwu
Gilboa. 9 Ha yipụrụ ya ihe niile oyi, buru isi ya na ihe agha
ya, zipụkwa ndị ozi gara n'ala ndị Filistia niile ikwusa akụkọ
ihe mere nye ndị ha niile na arụsị ha niile. 10 Ha tinyere
ihe agha ya n'ụlọ chi ha, kwụbakwa okpokoro isi ya n'ụlọ
Dagọn. 11 Mgbe ndị Jebesh Gilead niile nụrụ ihe ndị Filistia
mere Sọl, 12 ndị ikom ha niile bụ ndị dimkpa, biliri gaa buru
ozu Sọl na ụmụ ya, bulata ha na Jebesh. Ha liri ọkpụkpụ ha
n'okpuru osisi ukwu dị na Jebesh, buo ọnụ ụbọchị asaa. 13 Sọl
nwụrụ n'ihi ekwesighị ntụkwasị obi ya nye Onyenwe anyị, o
debeghị okwu Onyenwe anyị, karịsịa, ọ gara na nke onye na-
ajụ mmụọ ọjọọ ase, n'ihi ijụta ya ase, 14 ma ọ jụghị ase site
n'ọnụ Onyenwe anyị. Ọ bụ nke a mere Onyenwe anyị ji gbuo
ya, were alaeze ya nyefee Devid nwa Jesi n'aka.

11 Ndị Izrel niile gbakọtara bịakwute Devid na Hebrọn
sị ya, "Lee, ọkpụkpụ gị na anụ ahụ gị ka anyị bụ. 2
N'oge gara aga, ọ bụladị mgbe Sọl bụ eze, ọ bụ gị duuru ndị
agha Izrel n'ọgụ niile, ma ọpụpụ ma mbata. Onyenwe anyị bụ
Chineke gị, sịrị gị, 'Ị ga-azụ ndị m, bụ Izrel, ị ga-abụkwa onye
ga-achị ha.'" 3 Mgbe ndị okenye Izrel niile bịakwutere eze
Devid na Hebrọn, ya na ha gbara ndụ n'ihu Onyenwe anyị
na Hebrọn. Ha tere ya mmanụ ịbụ eze Izrel, dịka Onyenwe
anyị kwere na nkwa site n'ọnụ Samuel. 4 Devid na ndị Izrel
zọọrọ ije garuo Jerusalem nke bụ Jebus. Ma ndị Jebus bi n'ebe
ahụ, 5 gwara Devid sị, "Ị gaghị abata n'ebe a." N'agbanyeghị
okwu ndị a, Devid dọtara ebe ahụ e wusiri ike nke Zayọn
n'agha, ya bụ obodo Devid. 6 Devid ekwuolarị sị, "Onye
ọbụla buru ụzọ buo agha megide ndị Jebus ga-abụ onyeisi
ọchịagha ndị agha." Joab nwa Zeruaya bụ onye mbụ gara,
n'ihi ya, o nwetara ike ịbụ ọchịagha. 7 Devid biiri n'ebe ahụ e
wusiri ike. Ọ bụ nke a mere e ji akpọ ya obodo Devid. 8 O
wuru obodo gburugburu ya, site na Milo ruo na mgbidi gbara
ya gburugburu. Ma Joab wuzikwara akụkụ obodo ahụ nke
fọdụrụ. 9 Ma Devid gara n'ihu na-adị ukwuu karịa, n'ihi na
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, nọnyeere ya. 10 Ndị
a bụ ndịisi ndị dike n'etiti ndị agha Devid. Ha na ndị Izrel
niile nyere ịchị eze Devid ezi nkwado ime ka ọchịchị ya ruo
n'akụkụ niile nke ala ahụ, dịka Onyenwe anyị kwere na nkwa.
11 Nke a bụ ndekọ ọnụọgụgụ ndị dike n'agha Devid nwere:
Jashobeam, onye Hakmon, bụ onyeisi n'etiti ndịisi ndị ọzọ. O
weliri ùbe ya megide narị ndị ikom atọ, bụ ndị o gburu n'otu
mgbe ibu agha. 12 Onye nke na-eso ya bụ Elieza nwa Dodayi,
onye Ahohi, onye bụ otu n'ime ndị dike atọ ndị ahụ. 13 Ya na
Devid nọ na Pas Damin mgbe ndị Filistia zukọrọ n'ebe ahụ ibu
agha. N'otu ebe, nke e nwere otu ubi jupụtara n'ọka balị, ma
ndị agha Izrel si n'ọgbọ agha gbapụ ọsọ n'ihi ndị Filistia. 14
Ma ha were ọnọdụ ha n'etiti ubi ahụ, ha napụtara ya, tigbuo
ndị Filistia niile ahụ. Onyenwe anyị nyere mmeri dị ukwuu.
15 Mmadụ atọ n'ime iri ndịisi agha atọ ahụ jekwuru Devid na
nkume dị n'ọgba Adulam, na mgbe otù ndị Filistia mara ụlọ
ikwu ha na Ndagwurugwu Refaim. 16 Ma Devid nọ n'ebe ahụ
ewusiri ike n'oge ahụ, ma ọnọdụ ndị agha ndị Filistia dị na
Betlehem. 17 Agụụ mmiri gụrụ Devid nke ukwuu, ọ sị, "Ọ ga-
amasị m ma ọ bụrụ na o nwere onye ga-ekunye m mmiri
ọṅụṅụ site n'olulu mmiri dị nso n'ọnụ ụzọ ama Betlehem!"
18 Ya mere, ha atọ wakpuru ọmụma ụlọ ikwu ndị Filistia,
seta mmiri site n'olulu mmiri ahụ dị n'akụkụ ọnụ ụzọ ama
Betlehem, bulatara ya Devid. Ma Devid jụrụ ịṅụ ya, kama ọ
wufuru ya n'ala dịka onyinye nye Onyenwe anyị, kwuo sị, 19
"Chineke ekwela ka m mee nke a. M ga-aṅụ ọbara ndị ikom a,
bụ ndị ji ndụ ha chụọ aja n'ihi ikute mmiri a?" N'ihi na ha ji
ndụ ha chụọ aja iga kute ya, Devid ekweghị aṅụ ya. Nke a
bụ ụdị ike dike atọ ahụ kpara. 20 Abishai, nwanne Joab bụ
onyeisi ndị ikom atọ ahụ. O weliri ùbe ya megide narị ndị
ikom atọ, tigbukwaa ha niile. N'ihi nke a, ọ ghọrọ onye a ma
ama dịka mmadụ atọ ndị a. 21 N'etiti mmadụ atọ ahụ, a na-
asọpụrụ ya karịa, ọ ghọrọ onyeisi ha. Ọ bụ ezie na-agụnyeghị
ya dịka otu onye n'ime ha. 22 Benaya, nwa Jehoiada, onye
si Kabzeel, bụ dike n'agha, kpara ike dị ukwuu. O tigburu
dimkpa abụọ ndị Moab, ndị bụ ọkaka n'agha. O rịdakwukwara
ọdụm n'ime olulu na-amị amị n'ụbọchị mkpụrụ mmiri na-
ezo, gbuo ya. 23 O tigburu otu nwoke onye Ijipt, nke ogologo
ya dị mita abụọ na ọkara. Ọ bụ ezie na onye Ijipt ahụ ji ùbe
buru ezigbo ibu n'aka, nke okporo ya dịka nke onye na-ekwe
akwa ji ekwe akwa, ma Benaya ji naanị mkpọ jekwuru ya,
pụnara onye Ijipt ahụ ùbe dị ya n'aka, jiri ya magbuo ya. 24
Nke a bụ ụdị ike Benaya nwa Jehoiada kpara. Ya onwe ya
nwekwara aha dịka ndị dike atọ ahụ. 25 A na-asọpụrụ ya
n'ebe ọ dị ukwuu karịa onye ọbụla n'etiti iri dike atọ ndị
ahụ, ma o rughị ogugo ndị dike atọ mbụ ahụ. Devid mere ya
onyeisi ndị na-eche ya nche. 26 Ndị bụ dike n'agha bụ ndị
a: Asahel nwanne Joab, Elhanan nwa Dodo onye Betlehem,
27 Shamot onye Haroa, Helez onye Pelon, 28 Ira nwa Ikesh,
onye Tekoa, Abieza onye Anatot, 29 Sibekai onye Husha, Ilai
onye Ahohi, 30 Maharai onye Netofa, Heled nwa Baana, onye
Netofa, 31 Itai nwa Ribai, nke Gibea ụmụ Benjamin, Benaya

onye Piraton, 32 Hurai onye si n'akụkụ iyi dị na Gaash, Abiel
onye Arba, 33 Azmavet onye Baharum, Eliaba onye Shaalbon,
34 Ụmụ Hashem onye Gizon, Jonatan nwa Shagee, onye Hara,
35 Ahiam nwa Saka, onye Hara, Elifal nwa Ụọ, 36 Hefa onye
Mekerat, Ahija onye Pelon, 37 Hezro onye Kamel, Naarai nwa
Ezbai, 38 Juel nwanne Netan, Miba nwa Hagri, 39 Zelek onye
Amọn, Naharai onye Beerọt, onye na-ebu ngwa agha Joab,
nwa Zeruaya, 40 Ira onye Itra, Gareb onye Itra, 41 Ụraya
onye Het, Zabad nwa Alai, 42 Adina nwa Shiza, onye Ruben,
onye bụ onyeisi ebo Ruben na iri mmadụ atọ ahụ na-eso ya.
43 Hanan nwa Maaka, Joshafat onye Mitna, 44 Ụzia onye
Ashterat, Shama na Jeiel ụmụ Hotam, onye Aroea, 45 Jediael
nwa Shimri, Joha nwanne ya, onye Tiza, 46 Eliel onye Mahavi,
Jeribai na Joshavia ụmụ Elnaam, Itma onye Moab, 47 Eliel,
Obed, na Jaasiel onye Mezoba.

12 Ndị a bụ ndị ikom bịakwutere Devid na Ziklag, mgbe
e si n'ihu Sọl nwa Kish chụpụ ya. (Ha so n'ime ndị ọka
agha nyeere Devid aka ibu agha. 2 Ngwa agha ha bụ ụta, ha
nwere ike iji aka nri maọbụ aka ekpe gbapụ àkụ maọbụ fee
ebe; ndị a bụ ndị ikwu Sọl si n'ebo Benjamin.) 3 Onyeisi ha bụ
Ahieza na Joash, bụ ụmụ Shema onye Gibea. Ndị ọzọ bụ, Jeziel
na Pelet ụmụ Azmavet, Beraka, Jehu onye Anatot, 4 Ishmaya
onye Gibiọn, dimkpa n'etiti iri mmadụ atọ ndị ahụ, onye bụ
onyendu iri mmadụ atọ ahụ, Jeremaya, Jahaziel, Johanan,
Jozabad onye Gedera, 5 Eluzai, Jerimot, Bealia, Shemaraya,
na Shefataya onye Haruf; 6 Elkena, Ishaya, Azarel, Joeza na
Jashobeam, ndị Kora; 7 Juela na Zebadaya ụmụ Jeroham onye
Gedoa. 8 Ndị a bụkwa dike n'agha sitere n'ebo Gad gbasoo
Devid n'ebe e wusiri ike ya dị n'ọzara. Ha bụkwa ndị ọka n'iji
ùbe na ọta alụ agha. Ha dịkwa gara gara dịka ele n'elu ugwu,
ihu ha dịkwa ka ihu ọdụm. 9 Eza, bụ onyeisi ha. Ọbadaya
bụ onye na-eso ya, tupu Eliab esoro. 10 Onye nke anọ bụ
Mishmana. Ndị ọzọ n'usoro ha bụ, Jeremaya, 11 na Atai bụ
nke isii, na Eliel bụ nke asaa, 12 na Johanan bụ nke asatọ, na
Elzabad bụ nke itoolu, 13 na Jeremaya onye nke iri, nakwa
Makbanai onye nke iri n'otu. 14 Ndị a, ndị sitere n'ebo Gad bụ
ndịisi agha. Onye na-adịghị ike n'ime ha dị ike dịka narị ndị
agha, ma onye dị ike n'ime ha dị ike dịka puku ndị agha. 15 Ọ
bụ ha gafere osimiri Jọdan n'udu mmiri, mgbe Jọdan tofere
akụkụ ya niile, chụsaa ndị niile bi na ndagwurugwu, n'akụkụ
ọwụwa anyanwụ na ọdịda anyanwụ. 16 Ndị ọzọ sitekwara
n'ebo Benjamin na Juda bịakwute Devid n'ebe ya e wusiri
ike. 17 Mgbe ahụ, Devid pụrụ ịga zute ha, sị ha, "Ọ bụrụ na
unu bịara n'udo inyere m aka, ejikeere m ịnabata unu ka
unu dịnyere m. Kama ọ bụrụkwanụ na unu bịara ịrara m nye
n'aka ndị iro m, ebe aka m dị ọcha, ka Chineke nna nna anyị
hụ ihe dị unu n'obi kpee unu ikpe." 18 Mgbe ahụ, Mmụọ
Nsọ dakwasịrị Amasai, onyendu iri ndị ikom atọ ahụ, mee ka
ọ gwa Devid okwu sị ya, "Anyị bụ ndị gị, Devid! Anyị so gị
n'azụ, gị nwa Jesi! Udo, udo ga-abụ nke gị, udo ga-abụkwa nke
ndị na-enyere gị aka, n'ihi na Chineke gị na-enyere gị aka."
Ya mere, Devid nabatara ha mee ha ndịisi agha na-apụnara
ndị mmadụ ihe. 19 Ụfọdụ n'ime ndị ebo Manase gbasooro
Devid, mgbe ọ gara sonyere ndị Filistia n'ịlụso Sọl ọgụ. Ma
ya na ndị agha ya enyereghị ndị Filistia aka, n'ihi na mgbe
ndị Filistia gbachara izu, ndị ndu ndị Filistia zilagara ya. Ha
kwuru sị, "Isi anyị ka anyị ga-atụfu ma ọ bụrụ na Devid ahapụ
anyị n'ọgbọ agha gbakwuru nna ya ukwu bụ Sọl." 20 Mgbe
Devid gara Ziklag, ndị a bụ ndị ikom si n'ebo Manase ndị
gbasooro ya: Adna, Jozabad, Jediael, Maikel, Jozabad, Elihu na
Ziletai. Ndị a niile bụ ndịisi agha na-achị puku ndị agha n'ebo
Manase. 21 Ha nyeere Devid aka imegide ndị agha nkwata
ahụ, n'ihi na ha niile bụ dike n'agha, bụrụkwa ndịisi agha.
22 Site n'ụbọchị ruo n'ụbọchị, ọtụtụ ndị ikom na-agbafeta
soro Devid, tutu ruo mgbe ha ghọrọ igwe ndị agha, ndị agha
nke Chineke. 23 Ndị a bụ ndị jikeere ibu agha, ndị chịkwa
ngwa agha bịakwute Devid na Hebrọn, n'ihi na ha chọrọ ka
ọ bịa bụrụ eze ha n'ọnọdụ Sọl, dịka Onyenwe anyị kwuru.
24 Ndị sitere n'ebo Juda, ndị bu ọta na ùbe ha dị puku isii
na narị asatọ. 25 Ndị Simiọn a maara aha ha n'ibu agha dị
puku asaa na otu narị. 26 Ndị Livayị dị puku anọ na narị
isii., 27 tinye Jehoiada, onyendu n'ezinaụlọ Erọn na puku ndị
ikom atọ na narị asaa, 28 na Zadọk, nwokorobịa bụ dike na
dimkpa n'agha, onyendu ndịisi agha iri abụọ na abụọ ndị si
n'ezinaụlọ ya. 29 Ụmụ Benjamin, ndị ikwu Sọl, dị puku atọ,
n'ihi na n'oge a, ọtụtụ ha nọnyeere Sọl. 30 Ụmụ Ifrem dị iri
puku abụọ na narị asatọ, ndị dị ike n'agha, ndị a makwaara
aha ha n'ikwu ha. 31 Site n'ọkara ebo Manase, ndị ọnụọgụgụ
ha dị puku iri na asatọ ka a họpụtara ịga inyere Devid aka
ịbụ eze. 32 Ụmụ Isaka; narị ndịisi abụọ, na ndị ha na-edu.
Ndịisi a bụ ndị nwere nghọta oge ha nọ n'ime ya marakwa
ihe Izrel kwesiri ime n'oge ahụ. 33 Ụmụ Zebụlọn dị iri puku
ise. Ha enweghị obi abụọ ọbụla iso Devid. A zụkwara ha n'iji
ụdị ngwa agha ọbụla na-ebu agha. 34 Ọnụọgụgụ ndị ndu
ụmụ Naftalị dị otu puku, tinyere ndị agha dị puku iri atọ na
asaa, ndị ji ùbe na ọta. 35 Ụmụ Dan dị iri puku abụọ na asatọ,
na narị isii. Ha bụkwa ndị agha jikeere ibu agha. 36 Ụmụ
Asha dị iri puku anọ. Ha bụ ndị ibu agha doro nnọọ anya. 37
Sitekwa n'ọwụwa anyanwụ Jọdan, site n'ebo Ruben na Gad,
na ọkara ebo Manase bi, ndị agha ọnụọgụgụ ha dị narị puku
na iri abụọ, ndị ji ụdị ngwa agha ọbụla pụtara soro Devid. Ha
bukwa ngwa agha ha pụta. 38 Ndị a niile bụ ndị agha na-eje
ozi n'usoro ndị ji obi ha pụta. Ha nwekwara mkpebi mgbe
ha si ebe ọbụla ha si pụta ịbịa Hebrọn ime Devid eze. Ndị
Izrel niile jikwa otu obi pụta ime Devid eze Izrel. 39 Mgbe ha
pụkwutere Devid, ha so ya rie, ṅụọ, abalị atọ. Ọ bụkwa ihe
ndị ezinaụlọ ha kwadoro ha ji bịa ka ha riri. 40 Ndị Isaka, na
Zebụlọn, na Naftalị si ebe dị anya bute nri. Ịnyịnya ibu, na
ịnyịnya kamel, na ịnyịnya muul na ehi ka ha ji bute nri ndị
a. Ọ bụkwa nri dị iche iche ka ha butere, dịka ụtụ ọka, na
achịcha e ji mkpụrụ fiig mee, na achịcha ndị ọzọ dị iche, na
mmanya, na mmanụ, na igwe ehi, na igwe atụrụ. Ha si otu a
bute nri ndị a n'ihi na oke ọṅụ jupụtara n'ala Izrel niile.

13 Devid na ndịisi agha ya na-achị imerime puku ndị
agha, na ọtụtụ narị ndị agha, zukọrọ gbaa izu. 2 Ọ
gwara ọgbakọ Izrel niile ahụ sị, "Ọ bụrụ na ọ dị unu mma, ọ
bụrụkwa na ọ bụ ọchịchọ Onyenwe anyị Chineke anyị, ka
anyị ziga ozi zie ụmụnna anyị niile bi n'akụkụ niile nke ala
Izrel, na ndị nchụaja na ndị Livayị niile, bi n'obodo ha na ndị
bi n'ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha, ka ha bịa, soro anyị. 3 Ka
anyị gaa bulata igbe ọgbụgba ndụ Chineke n'ihi na e lefuru
ya anya n'oge ahụ niile Sọl bụ eze." 4 Ha niile kwekọrịtara
ime nke a n'ihi na okwu ahụ dị ndị niile zukọrọ mma. 5
Mgbe ahụ, Devid kpọrọ ndị Izrel niile oku ka ha zuo ezuo
site n'ebe niile ha bi, site n'oke ala ha na ndị Ijipt, ya bụ iyi
Shiho, ruo n'oke ala dị n'ugwu, ya bụ Lebo Hamat, ka ha gaa

bulata igbe ọgbụgba ndụ Chineke site na Kiriat Jearim. 6
Devid na ndị Izrel niile jere Baala n'ime Juda, ya bụ Kiriat
Jearim, i si n'ebe ahụ bugota igbe ọgbụgba ndụ Chineke, bụ
Onyenwe anyị, onye na-anọkwasị n'etiti cherubim, igbe ahụ
nke akpọkwasịrị aha ya. 7 Ha ji ụgbọala ọhụrụ ehi na-adọkpụ
buru igbe ọgbụgba ndụ Chineke site n'ụlọ Abinadab, Ụza na
Ahio na-eduzi ụgbọala ahụ ụzọ. 8 Devid na ndị Izrel niile
weere ike ha niile na-aṅụ ọṅụ n'ihu Chineke, jiri abụ, ụbọ
akwara, opi, une na ogene na iti egwu na-etekwa egwu. 9
Mgbe ha rutere n'ebe ịzọcha ọka nke Kidon, Ụza setịpụrụ
aka ya ijide igbe ọgbụgba ndụ ahụ, n'ihi na ehi ahụ zọhiere
ụkwụ. 10 Ma iwe Onyenwe anyị dị ọkụ megide Ụza, o tigburu
ya n'ihi na o metụrụ igbe ọgbụgba ndụ ahụ aka. Ya mere,
ọ nwụrụ n'ebe ahụ n'ihu Chineke. 11 Mgbe ahụ, iwe were
Devid n'ihi ọnụma Onyenwe anyị dakwasịrị Ụza, ruo taa, a
na-akpọ ebe ahụ Perez Ụza. 12 Devid tụrụ egwu Chineke
n'ụbọchị ahụ, o kwuru sị, "M ga-esi aṅaa bubatara onwe m
igbe ọgbụgba ndụ a?" 13 O bubataghị igbe ọgbụgba ndụ ahụ
n'ime obodo Devid, kama o bugara ya n'ụlọ Obed-Edọm, onye
Git. 14 Igbe ọgbụgba ndụ Chineke ahụ nọrọ n'ezinaụlọ Obed-
Edọm n'ụlọ ya ọnwa atọ. Onyenwe anyị gọzikwara ezinaụlọ
ya na ihe niile o nwere.

14 Hiram bụ eze Taịa zitere Devid ndị ozi, na ndị ọkwa
ǹka osisi na ndị na-edo nkume, ka ha nyere Devid aka
iwu ụlọeze ya. O nyekwara ya osisi sida o ji ewu ụlọ ahụ.
2 Devid ghọtara na Onyenwe anyị emeela ka o guzosie ike
dịka eze ndị Izrel, na ebuliela alaeze ya elu nke ukwuu n'ihi
ndị ya Izrel. 3 Devid lụrụ ndị inyom ọzọ mgbe o jere biri
na Jerusalem. Nke a mere ka ọ mụọ ọtụtụ ụmụ nwoke na
ụmụ nwanyị. 4 Ndị a bụkwa aha ụmụ a mụụrụ ya n'ebe ahụ:
Shamua, Shobab, Netan, Solomọn, 5 Ibha, Elishua, Elpelet, 6
Noga, Nefeg, Jafia, 7 Elishama, Beeliada na Elifelet. 8 Mgbe
ndị Filistia nụrụ na eteela Devid mmanụ ị bụ eze ndị Izrel
niile, ha pụrụ n'igwe ha ịchọ ya. Ma Devid nụrụ maka ya,
jikere pụọ izute ha. 9 Ma ndị Filistia bịara, bukọrọ ihe niile dị
na Ndagwurugwu Refaim. 10 Devid jụrụ Chineke ase sị, "Ọ
bụ m gaa buso ndị Filistia agha? Ị ga-enyefe ha n'aka m?"
Onyenwe anyị zara sị ya, "Gaa, aga m enyefe ha n'aka gị." 11
Ya mere, Devid na ndị ikom ya gara Baal-Perazim, meriekwa
ha n'ebe ahụ. O kwuru sị, "Chineke enupula megide ndị iro m
site n'aka m, dịka idee mmiri si enupu." N'ihi ya, a kpọrọ ebe
ahụ Baal Perazim. 12 Ndị Filistia hapụrụ chi niile ha n'ebe
ahụ, Devid nyere iwu ka e suo ha niile ọkụ. 13 Ndị Filistia
bukwara agha bịa na ndagwurugwu ahụ ọzọ. 14 N'ihi nke
a, Devid jụrụ Chineke ase ọzọ. Chineke sịrị ya, "Esitekwala
n'ihu buso ha agha, kama gbaa ha gburugburu, buso ha agha
na ncherita ihu osisi balsam ndị ahụ. 15 Ngwangwa ị nụrụ
ụda ikiri ụkwụ n'elu osisi balsam ndị ahụ, mgbe ahụ ka unu
ga-apụ ibu agha, n'ihi na nke a pụtara na Chineke eburula
unu ụzọ pụọ, itigbu ndị agha Filistia." 16 Devid mere dịka
Chineke nyere ya n'iwu. Ha tigburu ndị agha Filistia site na
Gibiọn ruo Gaza. 17 Ya mere, aha Devid bidoro na-ewu ewu;
Onyenwe anyị tinyekwara ụjọ ya n'obi mba niile.

15 Mgbe Devid wuchara ụlọ obibi ya n'obodo Devid, o
doziri ebe a ga-adọsa igbe ọgbụgba ndụ Chineke. Ọ
mara ụlọ ikwu maka ya. 2 Devid kwuru sị, "O nweghị onye
ọbụla ga-ebu igbe Chineke karịakwa ndị Livayị, n'ihi na
Onyenwe anyị họpụtara ha ibu igbe Onyenwe anyị na ije
ozi n'ihu Onyenwe anyị ruo mgbe ebighị ebi." 3 Ya mere,
Devid kpọkọtara ndị Izrel niile, na Jerusalem ibubata igbe
Onyenwe anyị n'ebe ahụ ọ kwadoro na a ga-adọsa ya. 4 Ọ
kpọkọtara ụmụ Erọn na ndị Livayị: 5 Ndị Kohat na ụmụnna
ha dị otu narị na iri abụọ. Uriel bụ onyeisi ha. 6 Ụmụ Merari
na ụmụnna ha dị narị abụọ na iri abụọ. Asaya bụ onyeisi
ha. 7 Ụmụ Geshọm na ụmụnna ha dị otu narị na iri atọ. Juel
bụ onyeisi ha. 8 Ụmụ Elizafan na ụmụnna ha dị narị abụọ.
Shemaya bụ onyeisi ha. 9 Ụmụ Hebrọn na ụmụnna ha dị iri
asatọ. Eliel bụ onyeisi ha. 10 Ụmụ Uziel na ụmụnna ha dị
otu narị na iri na abụọ. Aminadab bụ onyeisi ha. 11 Devid
kpọrọ Zadọk na Abịata, ndị nchụaja na Uriel, Asaya, Juel,
Shemaya, Eliel, na Aminadab ndị Livayị sị ha, 12 "Unu bụ
ndịisi ezinaụlọ dị iche iche, n'ebo Livayị. Doonụ onwe unu nsọ
unu na ụmụnna unu ibulata igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị,
Chineke Izrel n'ebe a m doziri n'ihi ya. 13 Na mbụ, Onyenwe
anyị Chineke tara anyị ahụhụ n'ihi na anyị esoghị omenaala
ime ka unu bụ ndị Livayị buru ya. Anyị ajụtaghị ya ase otu a
ga-esi bulata ya n'ụzọ o kwesiri." 14 Ya mere, ndị nchụaja na
ndị Livayị mezuru omenaala ido onwe ha nsọ maka ibulata
igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, Chineke Izrel ahụ. 15 Ndị
Livayị jiri osisi ogologo buru igbe Chineke ahụ n'isi ubu
aka ha dịka Mosis nyere n'iwu n'usoro dịka okwu Onyenwe
anyị si dị. 16 Devid nyekwara ndị ndu Livayị iwu sị ka ha
họpụta site n'etiti ụmụnna ha ndị abụ na ndị egwu, ndị ga-
abụ abụ ọṅụ, nke ya na ngwa egwu ndị a ga-eso: ụbọ akwara,
une na ogene. 17 Ndị Livayị họpụtara Heman nwa Juel; ma
site n'etiti ụmụnna Juel ha họpụtara Asaf, nwa Berekaya.
Sitekwa n'etiti ụmụnna ha ndị Merari ha họpụtara Etan nwa
Kushaya, 18 tinyere ndị a, ha họpụtara ụmụnna ha ndị a, ndị
na-esote ha n'ọkwa: Zekaraya, Jaaziel, Shemiramot, Jehiel,
Unni, Eliab, Benaya, Maaseia, Matitaia, Elifelehu, Mikneya,
Obed-Edọm na Jeiel bụ ndị na-eche ọnụ ụzọ. 19 Heman, Asaf
na Etan ka a họpụtara maka ịkụ ogene bronz. 20 Zekaraya na
Aziel, Shemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Maaseia na Benaya
bụ ndị na-akpọ ụbọ akwara dịka usoro abụ alamot, si dị. 21
Matitaia, Elifelehu, Mikneya, Obed-Edọm, Jeiel na Azazaya
bụkwa ndị na-akpọ une dịka usoro abụ Sheminit si dị. 22
Onyeisi ndị na-abụ abụ a họpụtara bụ Kenaniya, onye bụkwa
onyeisi ndị Livayị. A họpụtara ya n'ihi na ọ bụ onye nwere
nghọta banyere abụ. 23 Berekaya na Elkena bụ ndị na-eche
ọnụ ụzọ ebe igbe ahụ dị. 24 Shebanaya, Joshafat, Netanel,
Amasai, Zekaraya, Benaya na Elieza, ndị bụ ndị nchụaja bụ
ndị na-afụ opi n'ihu igbe ọgbụgba ndụ Chineke. Obed-Edọm
na Jehaya ga-esokwa ndị ga-eche ọnụ ụzọ ebe igbe ahụ dị
nche. 25 Devid na ndị okenye Izrel, na ndịisi agha na-achị
puku ndị agha, ji oke ọṅụ gaa n'ụlọ Obed-Edọm n'ihi ibugote
igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ. 26 N'ihi na Chineke
nyeere ndị Livayị na-ebu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị
aka, ọ bụ oke ehi asaa na ebule asaa ka a chụrụ n'aja. 27
Ọ bụ ezi akwa ọcha ka e ji kee Devid ekike, dịka ndị Livayị
niile bụ ndị bu igbe ọgbụgba ndụ ahụ, na ndị ọbụ abụ, na
Kenaniya, bụ onyeisi otu ndị na-abụ abụ yi akwa ọcha n'ahụ
ha. Devid yikwa uwe efọọd e ji akwa ọcha dụọ. 28 Ya mere,
ndị Izrel niile ji iti mkpu, na-ịfụ opi mpi ebule na-ịfụ opi ike,
ịkpọ ụbọ akwara, ịkụ ogene na une, bulata igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị. 29 Mgbe ha bu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị na-abata n'obodo Devid, Mikal nwa Sọl, lepụrụ anya site

na oghereikuku ụlọ. Mgbe ọ hụrụ eze Devid ka ọ na-ayọrị
egwu na-aṅụrị ọṅụ, o ledara ya anya n’ime obi ya.

16 Ha bubatara igbe ọgbụgba ndụ Chineke ahụ guzobe
ya n’ime ụlọ ikwu nke Devid manyere maka ya. Ha
chekwara aja nsure ọkụ na aja udo n’ihu Chineke. 2 Mgbe
Devid chụsịrị aja nsure ọkụ na aja udo ndị a, ọ gọziri ndị
Izrel n’aha Onyenwe anyị. 3 O nyekwara onye ọbụla n’Izrel,
ma nwoke ma nwanyị, otu ogbe achịcha, ọkpụrụkpụ anụ na
achịcha mkpụrụ osisi a mịkpọrọ amịkpọ. 4 Ọ họpụtara ụfọdụ
ndị Livayị ka ha nọdụ n’ihu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị
ahụ inye Onyenwe anyị, Chineke Izrel ekele na otuto na ịrịọ
ya ngọzị n’isi ndị ya Izrel. Ndị a bụ ndị o nyere ije ozi a: 5
Asaf bụ onyeisi ndị a. Ndị ọzọ bụ Zekaraya, Jeiel, Shemiramot,
Jehiel, Matitaia, Eliab, Benaya, Obed-Edọm na Jeiel. Ọrụ ha bụ
ịkpọ ụbọ akwara, na une, ma ọrụ Asaf bụ onye na-akụ ogene
ọla na-ada ụda. 6 Benaya na Jahaziel, ndị nchụaja, ketara ọrụ
ịfụ opi n’ihu igbe ọgbụgba ndụ Chineke kwamgbe kwamgbe.
7 N’ụbọchị ahụ ka Devid buru ụzọ họpụta Asaf na ndị otu ya
ka ha nye Onyenwe anyị otuto n’usoro dị otu a: 8 Nyenụ
Onyenwe anyị otuto, kwupụtakwa aha ya, meenụ ka amata
n’etiti mba niile banyere ihe niile ọ rụrụ. 9 Bụkuonụ ya abụ,
bụkuonụ ya abụ otuto; kwupụtaranụ mba niile ọrụ ebube
ya niile. 10 Ṅụrịanụ n’ime aha nsọ ya; ka obi ndị niile na-
achọ Onyenwe anyị ṅụrịa ọṅụ. 11 Na-achọnụ Onyenwe anyị
na ike ya, chọọnụ ihu ya mgbe niile. 12 Chetanụ ọrụ ebube
niile nke ọ rụrụ, ihe ịrịbama ya niile na ikpe ziri ezi niile nke
si n’ọnụ ya pụta. 13 Unu, ụmụ Izrel, bụ ohu ya ụmụ Jekọb,
ndị ọ họpụtara. 14 Ya onwe ya bụ Onyenwe anyị Chineke
anyị; ikpe ya dị n’ụwa niile. 15 Ọ na-echeta ọgbụgba ndụ ya
ruo mgbe ebighị ebi; bụ nkwa o kwere nye puku ọgbọ. 16
Ọgbụgba ndụ ahụ nke ya na Ebraham gbara, na iyi ọ ṅụrụ
nye Aịzik. 17 O mere ka o guzoro nye Jekọb dịka ụkpụrụ, ma
n’ebe Izrel nọ dịka ọgbụgba ndụ ebighị ebi: 18 Sị, “Aga m
enye gị ala Kenan ka ọ bụrụ ihe nketa gị.” 19 Mgbe ha dị ole
na ole n’ọnụọgụgụ, n’ezie, ole na ole, bụrụkwa ọbịa n’ala
ahụ. 20 Ha wagharịrị site n’otu mba gaa mba ọzọ, sitekwa
n’otu alaeze gaa na alaeze ọzọ. 21 O kweghị ka onye ọbụla
mekpaa ha ahụ; ọ baara ndị eze mba n’ihi ha, sị: 22 “Unu
emetụkwala ndị m e tere mmanụ aka, unu emekpakwala ndị
amụma m ahụ.” 23 Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ, unu ụwa
niile; kwupụtanụ nzọpụta ya site n’otu ụbọchị ruo n’ụbọchị
nke ọzọ. 24 Kwusaanụ ebube ya n’etiti mba niile, kọsakwanụ
banyere oke ọrụ ya niile n’etiti ndị niile dị iche iche. 25 N’ihi
na Onyenwe anyị dị ukwuu, ọ bụkwa onye kachasị ka e nye
otuto. Onye a na-atụ egwu karịa chi ọzọ niile ka ọ bụkwa.
26 N’ihi na chi niile nke mba niile dị iche iche bụ arụsị efu,
maọbụ Onyenwe anyị kere eluigwe niile. 27 Ịma mma na
ebube dị n’ihu ya; ike na ọṅụ dị n’ebe obibi ya. 28 Nyenụ
Onyenwe anyị, unu ezinaụlọ nke mba niile dị iche iche, nyenụ
Onyenwe anyị nsọpụrụ na ike. 29 E, nyenụ Onyenwe anyị
nsọpụrụ ruuru aha ya, werenụ onyinye bịa n’ihu ya. Kpọọnụ
isiala nye Onyenwe anyị n’ịma mma nke ịdị nsọ ya. 30 Maa
jijiji n’ihu ya, unu ụwa niile. Elu ụwa niile kwụ chịm, a pụghị
iwezuga ya n’ọnọdụ ya. 31 Ka eluigwe ṅụrịa, ka ụwa nwekwa
obi ụtọ; ka ha kwupụta n’etiti mba niile sị, “Onyenwe anyị
na-achị.” 32 Ka osimiri bigbọọ, na ihe niile dị n’ime ya, ka ala
ubi niile na ihe niile dị n’ime ha jupụta n’obi ụtọ. 33 Ka osisi
niile nke oke ọhịa bụọ abụ, ka ha bụọ abụ ọṅụ n’ihu Onyenwe
anyị, n’ihi na ọ na-abịa ikpe ụwa ikpe. 34 Keleenụ Onyenwe
anyị, n’ihi na ọ dị mma, n’ihi na ịhụnanya ya na-adịgide ruo
mgbe ebighị ebi. 35 Tikuonụ ya mkpu sị, “Zọpụta anyị, gị
Chineke, Onye nzọpụta anyị; chịkọta anyị, ma napụtakwa
anyị site n’aka mba dị iche iche, ka anyị nwee ike nye aha
nsọ gị ekele; ma nyaakwa isi n’ime otuto gị.” 36 Otuto dịrị
Onyenwe anyị, bụ Chineke nke Izrel, site n’ebighị ebi ruo
ebighị ebi. Mgbe ahụ, mmadụ niile sịrị, “Amen” na “Toonu
Onyenwe anyị.” 37 Devid hapụrụ Asaf na ndị Livayị ibe ya
n’ihu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ ụbọchị niile ije
ozi mgbe niile, dịka ọrụ ụbọchị ọbụla si dị. 38 Obed-Edọm
nwa Jedutun so n’ime ha, ya na Hosa, na iri mmadụ isii na
asatọ ọzọ. Obed-Edọm nwa Jedutun na Hosa bụ ndị na-eche
ọnụ ụzọ. 39 Devid nyefekwara Zadọk, onye nchụaja, na ndị
nchụaja ibe ya, ọrụ ịnọ n’ihu ụlọ nzute Onyenwe anyị, n’ebe
dị elu nke Gibiọn. 40 N’ihi ịchụ aja nsure ọkụ mgbe niile n’elu
ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị, ụtụtụ na
anyasị niile n’usoro dịka e si dee ya n’akwụkwọ iwu Onyenwe
anyị, nke o nyere ndị Izrel. 41 Devid họpụtakwara Heman,
na Jedutun, na ndị ọzọ a kpọrọ aha họpụta inye Onyenwe
anyị ekele, “n’ihi ịhụnanya ya na obi ebere ya nke na-adị ruo
mgbe ebighị ebi.” 42 Heman na Jedutun bụ ndị ọ dịịrị ịfụ opi,
na ịkụ ogene ọla, na ihe egwu ndị ọzọ eji na-enye Chineke
otuto. Ụmụ ndị ikom Jedutun bụ ndị nọ nche n’ọnụ ụzọ ama.
43 Mgbe mmemme ahụ gwụsịrị, onye ọbụla lara n’ụlọ ya.
Devid lakwara ịgọzi ezinaụlọ ya.

17 Mgbe Devid nọsara ahụ n’ụlọeze ya, ọ sịrị Netan onye
amụma, “Lee, mụ onwe m na-ebi n’ụlọ sida, ma igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị dị n’okpuru ụlọ ikwu.” 2 Netan
zaghachiri Devid, “Ihe ọbụla dị gị n’obi, mee ya, n’ihi na
Chineke nọnyeere gị.” 3 Ma n’abalị ahụ, okwu Chineke rutere
Netan ntị, na-asị, 4 “Gaa gwa ohu m Devid sị ya, ‘Otu a ka
Onyenwe anyị kwuru: Gị onwe gị agaghị ewuru m ụlọ ebe m
ga-ebi, 5 n’ihi na ebibeghị m n’ụlọ site n’ụbọchị m si n’Ijipt
kpọpụta Izrel ruo taa. Kama e sitela m n’otu ọmụma ụlọ ikwu
baa na nke ọzọ, sitekwa n’otu ebe obibi gaa ebe nke ọzọ. 6
N’ebe ọbụla m na-ejegharị n’etiti ndị Izrel niile, ọ dị mgbe m
sịrị onye ọbụla n’ime ndị ndu ha, ndị m nyere iwu ka ha zụọ
ndị m, sị, “Gịnị mere unu ewubereghị m ụlọ sida?”’ 7 “Ma
ugbu a, gwa Devid bụ ohu m, sị, ‘Otu a ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile kwuru: Mụ onwe m sitere n’ọhịa
ebe ịta nri nke ụmụ anụ ụlọ, sikwa n’ebe ị na-azụ igwe ewu
na atụrụ kpọpụta gị, mee gị onye na-achị ndị m Izrel. 8
Anọnyekwara m gị n’ebe ọbụla ị gara, kpochapụ ndị iro gị
niile site n’ihu gị. Ugbu a, aga m eme ka aha gị dịka aha ndị
ikom dịkarịsịrị ukwuu n’ụwa. 9 Aga m ahọpụta otu ebe n’ihi
ndị m Izrel, kụkwa ha dịka osisi ka ha biri n’ebe obibi nke
aka ha, ka ha ghara ị bụkwa ndị a na-esogbu ọzọ. Ndị ajọ
mmadụ agaghị emegbukwa ha dịka ha mere na mbụ, 10 dịka
ha na-emekwa siterị na mgbe m họpụtara ndị ndu nye ndị m
Izrel. Aga m eme ka ndị iro gị niile nọrọ n’okpuru gị. “‘Ana m
ekwupụtara gị na Onyenwe anyị ga-ewuru gị ụlọ. 11 Mgbe
ụbọchị gị n’ụwa zuru, mgbe ị gakwuru ndị nna nna gị ha, aga
m eme ka otu mkpụrụ gị bilie nọchie ọnọdụ gị, ọ ga-abụ otu
n’ime ụmụ ndị ị mụrụ. Aga m emekwa ka alaeze ya guzosie
ike. 12 Ọ bụ ya onwe ya ga-ewuru m ụlọ, aga m emekwa ka
ocheeze ya guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi. 13 Mụ onwe m
ga-abụrụ ya nna, ya onwe ya ga-abụkwara m nwa. Agaghị m

ewezuga ịhụnanya m site n’ebe ọ nọ, dịka m mere onye bu
gị ụzọ chịa. 14 Aga m eme ka ọ chịa ụlọ m na n’alaeze m
ruo mgbe ebighị ebi. A ga-emekwa ka ocheeze ya bụrụ ihe
guzosiri ike ruo mgbe ebighị ebi.’” 15 Netan ziri Devid ozi
dịka okwu niile nke ọhụ ahụ si dị. 16 Mgbe ahụ, eze Devid
banyere nọdụ ala n’ihu Onyenwe anyị, sị: “Onye ka m bụ,
Onyenwe anyị Chineke, gịnịkwa ka ezinaụlọ m bụ, na ị mere
ka m bịaruo n’ogogo ha otu a? 17 O Chineke m, dịka a ga-asị
na nke a bụ ihe dị nta n’anya gị, ugbu a, i kwuola banyere
ọdịnihu nke ụlọ ohu gị. Ma gị onwe gị Onyenwe anyị Chineke
na-ele m anya dịka a ga-asị na m bụ onye ọnọdụ ya dị elu
karịchasịa nke ụmụ mmadụ niile. 18 “Gịnị ọzọ ka Devid ga-
agwa gị, n’ihi nsọpụrụ i nyere ohu gị? N’ihi na ị maara ohu gị
nke ọma, 19 O Onyenwe anyị, n’ihi okwu gị na dịka ọchịchọ
obi gị si dị, i meela ihe a dị ukwuu, meekwa ka ọ mata nkwa
ndị a niile dị ukwuu. 20 “Onyenwe anyị, ọ dịghị onye dịka gị,
ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị ma ọ bụghị gị, dịka anyị nụrụ ya
na ntị anyị. 21 Olee ndị dịka ndị gị, bụ Izrel, bụ otu mba n’elu
ụwa ndị Chineke ha gara ịgbapụtara onwe ya ka ọ bụrụ otu
ndị, na iji mere onwe gị aha, rụọkwa ọrụ ịtụnanya dị egwu
dịkwa ukwuu n’ihi ha, site n’ịchụpụ mba dị iche iche na chi
niile ha site n’ihu ndị gị, bụ ndị ị gbapụtara site n’Ijipt? 22 I
mere ka ndị gị Izrel bụrụ ndị nke gị ruo mgbe ebighị ebi. Gị
onwe gị kwa, Onyenwe anyị, abụrụla Chineke ha. 23 “Ma
ugbu a, Onyenwe anyị, mee ka nkwa a nke i kwere banyere
ohu gị na ụlọ ya bụrụ nke ga-eguzosie ike ruo mgbe ebighị
ebi. Mezukwaa ihe niile dịka nkwa gị si dị, 24 ka o nwee ike
guzosie ike. Ka aha gị bụrụ ihe dị ukwuu ruo mgbe ebighị ebi.
Mgbe ahụ ndị mmadụ ga-asị, ‘Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile, Chineke nke na-achị Izrel, bụ Chineke Izrel.’ A ga-
emekwa ka ụlọ ohu gị Devid guzosie ike n’ihu gị. 25 “Gị onwe
gị, Chineke m, e kpugheerela ohu gị na ị ga-ewuru ya ụlọ. Ya
mere, ohu gị ji nwee obi ike ikpere gị ekpere. 26 Gị onwe gị,
Onyenwe anyị, bụ Chineke. I kweekwala ohu gị nkwa ihe ọma
ndị a. 27 Ugbu a, ọ masịrị gị igọzi ụlọ ohu gị, ime ka ọ dịrị na-
aga n’ihu gị ruo mgbe ebighị ebi, n’ihi na gị Onyenwe anyị,
agọziela ya. Ọ ga-abụkwa ihe a gọziri agọzi ruo mgbe ebighị
ebi.”

18 Mgbe nke a gasịrị, Devid meriri ndị Filistia, mee ka
ha nọdụ n’okpuru ọchịchị ya. Ọ naara obodo Gat na
obodo nta ndị ọzọ gbara ya gburugburu site n’aka ndị
Filistia. 2 Devid merikwara ndị Moab, ha ghọrọ ndị ohu ya,
na-ebutakwara ya ụtụ kwa afọ ọbụla. 3 Devid merikwara
Hadadeza eze Zoba, na nso Hamat, mgbe ọ na-aga iguzobe
ogidi eji mara ya n’akụkụ osimiri Yufretis. 4 Devid nwudere
otu puku ịnyịnya ya na-adọkpụ ụgbọ agha, puku ndị agha
asaa ndị na-agba ụgbọ agha, tinyere ndị agha ji ụkwụ eje dị
iri puku abụọ. O bipụrụ akwara ụkwụ ịnyịnya ndị ahụ niile
ọ dọtara n’agha, ma hapụ naanị narị ịnyịnya. 5 Mgbe ndị
Aram nke Damaskọs bịara inyere Hadadeza eze Zoba aka,
Devid gburu iri puku ndị agha abụọ na abụọ n’ime ha. 6
O wuru ogige ndị agha n’alaeze ndị Aram nke Damaskọs,
ndị Aram ghọrọ ndị ohu Devid, na-ewetakwara ya ụtụ ịnata
ihuọma. Onyenwe anyị nyere Devid mmeri ebe ọbụla ọ gara.
7 Devid chịkọtara ọta ọlaedo nke ndịisi agha Hadadeza na-
ebu na Jerusalem. 8 Site na Tibhat nakwa Kun, bụ obodo ndị
Hadadeza na-achị, Devid weere ọtụtụ bronz dị ukwuu, nke
Solomọn ji kpụọ Osimiri bronz ahụ, ogidi niile na ngwongwo
ndị ọzọ niile nke e ji bronz kpụọ. 9 Mgbe Tou eze Hamat nụrụ
na Devid emeriela ndị agha niile nke Hadadeza, eze Zoba, 10
o zipụrụ Hadoram nwa ya nwoke, ka ọ gaa kelee eze Devid
n’ihi mmeri o meriri Hadadeza n’agha, bụ onye ya na Tou nọ
n’agha. Hadoram ji ọtụtụ akụrụngwa nke ọlaedo, nke ọlaọcha
na nke bronz dị iche iche bịa. 11 Eze Devid doro akụrụngwa
ndị a niile nsọ nye Onyenwe anyị, dịka o mere ọlaọcha na
ọlaedo o wetara na mba ndị a: Edọm, Moab, ndị Amọn, ndị
Filistia na Amalek. 12 Abishai nwa Zeruaya gburu puku ndị
Edọm iri na asatọ na Ndagwurugwu Nnu. 13 O wuru ogige
ndị agha n’Edọm, ndị Edọm niile ghọrọ ndị na-ejere Devid
ozi. Onyenwe anyị nyere Devid mmeri ebe ọbụla ọ gara. 14
Devid chịrị ndị Izrel niile, na-emere ndị ya ihe dị mma na ihe
ziri ezi. 15 Joab nwa Zeruaya bụ onyeisi agha ya; Jehoshafat
nwa Ahilud bụ onye na-edekọta akụkọ. 16 Zadọk nwa Ahitub,
na Ahimelek nwa Abịata, bụ ndị nchụaja. Shavsha bụ ode
akwụkwọ eze. 17 Benaya nwa Jehoiada bụ onyeisi ndị Keret
na Pelet. Ụmụ ndị ikom Devid bụkwa ndịisi n’ọrụ eze.

19 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Nahash eze ndị Amọn nwụrụ,
nwa ya ghọrọ eze n’ọnọdụ ya. 2 Mgbe ahụ, Devid chere
sị, “Aga m egosi Hanọn nwa Nahash obi ebere n’ihi na nna
ya gosiri m obi ebere.” Ya mere, Devid zipụrụ ndị ozi ka
ha gaa kasịe ya obi n’ihi ọnwụ nna ya. Mgbe ndị ozi Devid
bịakwutere Hanọn n’ala ndị Amọn ịkasị ya obi, 3 ndịisi ala
Amọn sịrị Hanọn, bụ onyenwe ha, “Ị na-eche na Devid na-
akwanyere nna gị ugwụ site na izite ndị ozi ya ka ha bịa
kasịe gị obi? Ọ bụ na ndị ozi ya abịakwuteghị gị, naanị ka
ha mee nledo, nyochapụta otu obodo a dị ma kwatuo ya?”
4 N’ihi nke a, Hanọn jidere ndị ozi Devid n’ike, kpụchapụ
ha ajị, bipụkwa uwe mwụda ha n’etiti ike ha, zilaga ha. 5
Mgbe otu onye bịara zie Devid ihe banyere ndị ikom ahụ, o
zipụrụ ndị ozi, ka ha gaa zute ha, n’ihi na e mere ha ihe ihere
n’ebe ọ dị ukwuu. Eze sịrị, “Nọdụnụ na Jeriko tutu ruo mgbe
afụọnụ unu tolitere, mgbe ahụ unu ga-alọta.” 6 Ma mgbe
ndị Amọn chọpụtara na ha abụrụla ihe ịsọ oyi n’ebe Devid
nọ, Hanọn na ndị Amọn zipụrụ otu puku talenti ọlaọcha iji
gbazite ụgbọ agha na ndị na-agba ụgbọ agha site na Aram
Naharaim, na Aram Maaka, nakwa Zoba. 7 Ha goro ụgbọ agha
ọnụọgụgụ ya dị iri puku atọ, na puku abụọ. Ha gokwara eze
Maaka na ndị agha ya, ndị bịara maa ụlọ ikwu agha ha na
nso Medeba, ebe ndị Amọn sikwa n’obodo ha niile chịkọta
onwe ha pụta ịlụ agha. 8 Mgbe Devid nụrụ nke a, o zipụrụ
Joab na ndị agha ya niile bụ dike na dimkpa n’agha. 9 Ndị
Amọn pụtara doo onwe ha n’usoro ibu agha, n’ọnụ ụzọ ama
obodo ha. Ma ndị eze ahụ bịara agha, nọpụrụ onwe ha na
mbara ala. 10 Mgbe Joab hụrụ na agha dị megide ya n’ihu na
azụ, ọ họpụtara ụfọdụ ndị ọkachamara site n’etiti ndị agha
Izrel, doo ha n’usoro izute ndị Aram. 11 O tinyere ndị ikom
fọdụrụ n’okpuru ọchịchị Abishai, nwanne ya, e zipụrụ ha
izute ndị Amọn n’agha. 12 Mgbe Abishai na-apụ, Joab gwara
ya okwu sị ya, “Ọ bụrụ na ndị Aram esie ike karịa m, mgbe
ahụ, ị ga-abịa napụta m. Ọ bụrụkwanụ na ndị Amọn adịrị
ike karịa gị, aga m abịa napụta gị. 13 Nwee obi ike, ka anyị
lụọ ọgụ a dịka ndị dị ike, n’ihi ndị anyị na obodo niile nke
Chineke anyị. Ka Onyenwe anyị meekwa ihe dị mma n’anya
ya.” 14 Mgbe ahụ, Joab na ndị agha so ya bịara nso ibuso ndị
Aram agha, ha sitere n’ihu ha gbapụ ọsọ. 15 Mgbe ndị Amọn
hụrụ ka ndị Aram na-agbapụ ọsọ, ha onwe ha gbakwaara ọsọ

n'ihu Abishai, gbaba n'ime obodo. Ya mere, Joab laghachiri na
Jerusalem. **16** Ma mgbe ndị Aram hụrụ na ndị Izrel tigburu
ha, ha zipụrụ ndị ozi gara kpọta ndị Aram site n'ofe ọzọ nke
Osimiri Yufretis. Ọ bụ Shofaka ọchịagha ndị agha Hadadeza
na-edu ha. **17** Mgbe a gwara Devid banyere nke a, ọ chịkọtara
ndị Izrel niile, pụọ gafee Jọdan. O gara nso imegide ha, o
doro usoro agha ya na ncherita ihu ha. Devid doro usoro
ndị agha ya izute ndị Aram n'agha, ha lụsokwara ya agha.
18 Ma ha sitere n'ihu ndị Izrel gbaa ọsọ. Devid gburu puku
asaa n'ime ndị ikom na-anya ụgbọ agha, gbukwaa iri puku
ndị agha anọ ndị na-eji ụkwụ eje. O gbukwara Shofaka, bụ
ọchịagha agha ha. **19** Mgbe ndị eze niile nọ n'okpuru ọchịchị
Hadadeza hụrụ na Izrel etigbuola ha, ha mere ka ha na Devid
dịrị n'udo, bụrụkwa ndị nọ n'okpuru ya. Ya mere, ndị Aram
adịghịkwa njikere inyere ụmụ Amọn aka ọzọ.

20 N'oge ọkọchị, mgbe ndị eze na-apụ ibu agha, Joab duuru
ndị agha pụọ ibu agha. O bibiri ala ndị Amọn niile,
gaa Raba nọchibido ya, ma Devid nọdụrụ na Jerusalem. Joab
busoro Raba agha, mee ka ọ ghọọ mkpọmkpọ ebe. **2** Devid
kpupuru okpueze nke dị eze ha n'isi, ahụtara n'ịdị arọ nke
okpueze ahụ ruru kilogram ọlaedo iri atọ na anọ, nke e ji
nkume ndị dị oke ọnụahịa chọọ mma, e kpunyere ya Devid
n'isi. O sitekwara n'obodo ahụ kwakọrọ ọtụtụ ihe nkwata
n'agha. **3** Ọ kpọpụtara ndị nọ n'ebe ahụ, manye ha n'ịrụ ọrụ
nke e ji mma nkwọ e ji awa osisi, na igwe e ji egwu ala, na
anyụike na-arụ. Otu a ka Devid mekwara obodo niile nke
ndị Amọn. Emesịa, Devid na ndị agha ya niile laghachiri na
Jerusalem. **4** Mgbe oge gatụrụ, agha ọzọ daara ha na ndị
Filistia, na Gaza. Mgbe ahụ, Sibekai, onye Husha, gburu Sipai,
otu n'ime ndị agbụrụ Refaim. Nke a mere ka ndị Filistia
chilie aka ha elu, bụrụ ndị a lụgburu n'agha. **5** N'agha ọzọ ha
na ndị Filistia lụrụ, Elhanan, nwa Jaịa, gburu Lami nwanne
Golaịat, onye Gat. Onye ùbe ya nwere osisi dị ogologo dịka
nke onye na-ekwe akwa ji ekwe akwa. **6** N'agha ọzọkwa, bụ
nke a lụrụ na Gat, e nwere otu nwoke gbara oke dimkpa, nke
nwere mkpịsịaka isii n'aka ya ọbụla, nweekwa mkpịsịụkwụ
isii n'ụkwụ ya ọbụla, ya bụ, a gụkọtaa ha niile, iri mkpịsịaka
na mkpịsịụkwụ abụọ na anọ. Ọ bụkwa onye amụrụ n'agbụrụ
Rafa. **7** Mgbe ọ kọchara Izrel, Jonatan nwa Shimea, nwanne
Devid gburu ya. **8** Ndị a bụ ndị agbụrụ Rafa dị na Gat. Devid
na ndị agha ya gburu ha niile.

21 Ekwensu biliri megide Izrel, mgbe ọ kpaliri Devid ka
ọ gụọ Izrel ọnụ. **2** Ya mere, Devid gwara Joab na ndịisi
agha okwu sị, "Gaa gụọ ụmụ Izrel niile ọnụ, site na Bịasheba
ruo Dan. Emesịa, bịa gwa m ihe ị gụtara ka m mata ole
ọnụọgụgụ ha dị." **3** Ma Joab zaghachiri, "Ka Onyenwe anyị
mee ka ndị agha ya mụbaa, otu onye narị ụzọ karịa. Ma
onyenwe m eze, ọ bụ na ndị a niile abụghị ndị nọ n'okpuru
ọchịchị onyenwe m? N'ihi gịnị ka onyenwe m ji na-achọ ime
ihe a? N'ihi gịnị ka ọ ga-eji wetara Izrel ikpe ọmụma?" **4** Ma
okwu eze dị ike karịa nke Joab. Ya mere, Joab pụrụ gagharịa
n'Izrel niile, mechaa lọghachikwa na Jerusalem. **5** Joab nyere
Devid ngụkọta ọnụọgụgụ nke ndị agha Izrel niile. N'Izrel
niile, ha dị otu nde, na narị puku ndị ikom ndị tozuru iji mma
agha buo agha, tinyekwara narị puku ndị ikom anọ na iri asaa
n'ala Juda ndị na-amịpụta mma agha. **6** Ma Joab agụnyeghị
ndị Livayị, na ndị Benjamin n'ọnụọgụgụ ahụ, n'ihi na iwu eze
amasịghị ya n'obi n'ụzọ ọbụla. **7** Iwu banyere ọnụọgụgụ a
adịghịkwa Chineke mma n'anya. Ya mere, ọ tara ndị Izrel
ahụhụ n'ihi ya. **8** Mgbe ahụ, Devid sịrị Chineke, "Emehiela m
nke ukwuu site n'ihe a m mere. Ma ugbu a, biko, arịọ m gị,
wezuga ikpe ọmụma dịịrị ohu gị; n'ihi na emeela m ihe nzuzu
dị ukwuu." **9** Onyenwe anyị gwara Gad, onye ọhụ ụzọ Devid,
sị, **10** "Gaa gwa Devid, 'Otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu: Ụzọ
ihe atọ ka m na-eche gị n'ihu. Họrọ otu n'ime ha nke m ga-
eme ka ọ bịakwasị gị.'" **11** Ya mere Gad jekwuuru Devid sị ya,
"Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru, Họrọ nke dị gị mma. **12** Oke
ụnwụ nke ga-adị afọ atọ, ka ọ bụ ọnwa atọ nke mkpochapụ
n'ihu ndị iro unu, site na mma agha ha ga-eru unu ahụ, ka ọ
bụ ụbọchị atọ nke mma agha Onyenwe anyị, bụ ajọ ọrịa na-
efe efe ịda n'ala a, nke mmụọ ozi Onyenwe anyị ga-eme ka ọ
bịakwasị ala Izrel niile. Ugbu a, chee echiche, kpebie ọsịsa ị
chọrọ ka m weghachiri onye ahụ zitere m." **13** Devid sịrị Gad,
"Anọ m n'oke nsogbu. Ọ ka mma ka m daba n'aka Onyenwe
anyị karịa ịdaba n'aka mmadụ. N'ihi na obi ebere ya bara ụba
nke ukwuu." **14** N'ihi ya, Onyenwe anyị zitere ajọ ọrịa na-efe
efe n'ala Izrel, iri puku ndị ikom asaa dara nwụọ. **15** Chineke
zipụrụ mmụọ ozi ị ga bibie Jerusalem, ma dịka mmụọ ozi ahụ
na-eme nke a, Onyenwe anyị hụrụ ya, o wutere ya n'ihi mbibi
ahụ. Ọ sịrị mmụọ ozi ahụ nke na-ebibi ndị mmadụ, "O zuola!
Seghachi aka gị." Mgbe ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị na-
eguzo n'ebe ịzọcha ọka Arauna onye Jebus. **16** Mgbe Devid
leliri anya elu hụ mmụọ ozi Onyenwe anyị ka o guzo n'etiti
mbara eluigwe na ụwa, hụkwa mma agha o ji, nke o chere ihu
ya na Jerusalem, ya na ndị okenye Izrel yi akwa mkpe, dara
n'ala kpuo ihu n'ala. **17** Devid sịrị Chineke, "Ọ bụghị m nyere
iwu ka a gụọ ndị tozuru ibu agha ọnụ? Ọ bụ mụ onwe m, mụ
bụ onye ọzụzụ atụrụ, mehiere mee ajọ omume. Ma ndị a bụ
naanị ụmụ atụrụ, gịnị kwanụ ka ha mere? Onyenwe anyị
Chineke m, biko ekwela ka ọrịa a na-efe efe nọgide n'ahụ ndị
gị, ka aka gị dịgide naanị n'ahụ m, dịgidekwa n'ahụ ndị ụlọ
m." **18** Mgbe ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị nyere Gad iwu ka
ọ gwa Devid, ka ọ gaa wuore Onyenwe anyị ebe ịchụ aja n'ebe
ịzọcha ọka Arauna, onye Jebus. **19** Ya mere, Devid rubere isi
gaa dịka okwu ahụ Gad kwuru n'aha Onyenwe anyị. **20** Mgbe
Arauna nọ n'ebe ịzọcha ọka, ọ tụgharịrị hụ mmụọ ozi ahụ,
ụmụ ya ndị ikom anọ ndị so ya guzo n'ebe ahụ zoro onwe ha.
21 Mgbe Devid bịakwutere Arauna, Arauna weliri anya hụ
ya, ọ hapụrụ ebe ịzọcha ọka ahụ, bịa kpọọ isiala nye Devid,
kpudokwa ihu ya n'ala. **22** Devid sịrị ya, "Nye m ebe a, bụ ala
ebe ịzọcha ọka gị, ka m nwee ike wuore Onyenwe anyị ebe
ịchụ aja, ka akwụsị ọrịa a na-efe efe dakwasịrị ndị mmadụ.
Resi m ya n'ọnụ ahịa o ruru." **23** Ma Arauna zara sị Devid,
"Were ya ka onyenwe m eze mee ihe ọbụla dị ya n'obi. Aga m
enye ehi maka iji chụọ aja nsure ọkụ, ihe nzọcha ọka niile ka
ha bụrụ nkụ na ọka wiiti maka ịchụ aja mkpụrụ ọka. Aga
m enye ha niile." **24** Ma eze Devid zaghachiri Arauna, "ee,
aghaghị m ịkwụzu gị ọnụahịa ya. N'ihi na agaghị m ewere ihe
bụ nke gị nye ya Onyenwe anyị, maọbụ chụọ aja nsure ọkụ
nke na-agaghị efu m ihe ọbụla." **25** Ya mere, Devid kwụrụ
Arauna narị shekel ọlaedo isii iji zụrụ ebe ahụ. **26** Devid
wuru ebe ịchụrụ Onyenwe anyị aja n'ebe ahụ, chụọkwa aja
nsure ọkụ na aja udo. Ọ kpọkuru Onyenwe anyị, Onyenwe
anyị zakwara ya, site n'ọkụ nke si n'eluigwe daa n'elu ebe
ịchụ aja nke aja nsure ọkụ ahụ. **27** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị
nyere mmụọ ozi ahụ iwu ka o tinyekwa mma agha ya n'ọbọ
ya. **28** Mgbe Devid hụrụ na Onyenwe anyị azala ekpere ya

n'ebe ịzọcha ọka nke Arauna onye Jebus, ọ chụkwara aja ọzọ
nye Onyenwe anyị. 29 Ụlọ ikwu Onyenwe anyị na ebe ịchụ
aja nke aja nsure ọkụ ahụ Mosis wuru n'ọzara dị n'ebe dị
elu Gibiọn, n'oge ahụ. 30 Ma Devid ejerughị ebe ahụ ịjụta
Chineke ase, n'ihi na ụjọ tụrụ ya mgbe ọ hụrụ mma agha ahụ
dị n'aka mmụọ ozi Onyenwe anyị.

22 Mgbe ahụ, Devid sịrị, "Ebe a ka a ga-ewuru Onyenwe
anyị Chineke ụlọ, nakwa ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ
nye Izrel." 2 Ya mere, Devid nyere iwu ka a kpọkọta ndị ọbịa
niile bi n'Izrel, site n'etiti ha ọ họpụtara ndị ga-edozi nkume
a wara awa nke e ji wuo ụlọ Chineke. 3 Devid wetara ọtụtụ
igwe dị ukwuu, nke ha ji akpụta ǹtu maka ibo ọnụ ụzọ ama
niile, na nke ịkpụ ihe njikọta niile. O wetakwara bronz a na-
apụghị ịkọwa ịdị arọ ya. 4 O webatakwara osisi sida n'apụghị
ịgụta ọnụọgụgụ ha, n'ihi na ndị Taịa na Saịdọn butere ha
n'ọnụọgụgụ riri nne nye Devid. 5 Mgbe ahụ, Devid kwuru,
"Solomọn nwa m bụ nwantakịrị, onye na-amachabeghị ihe.
Ma ụlọnsọ a ga-ewuru Onyenwe anyị ga-abụ ụlọ dị ukwuu,
nke ga-enwe aha a ma ama, na nke mara ezi mma n'anya mba
niile dị n'ụwa. N'ihi ya, aga m akpakọba ihe niile e ji ewu ya."
Ya mere, tupu Devid anwụọ, ọ kwakọtara ngwongwo riri nne.
6 Ọ kpọrọ Solomọn, bụ nwa ya, nye ya iwu iwuru Onyenwe
anyị, bụ Chineke nke Izrel ụlọ. 7 Devid gwara Solomọn sị,
"Nwa m, ọ dị m n'obi iwu ụlọ maka aha Onyenwe anyị bụ
Chineke m, 8 ma okwu Onyenwe anyị ndị a ruru m ntị sị m, 'Ị
wụsịala ọtụtụ ọbara, bukwaa ọtụtụ agha. Ị gaghị ewu ụlọ
nye Aha m, n'ihi na ị wụsịala ọtụtụ ọbara n'elu ala n'ihu m.
9 Ma ị ga-amụta otu nwa nwoke onye ga-abụ mmadụ udo,
na onye ga-enwe izuike n'oge ya. Aga m enye ya izuike site
n'aka ndị iro ya n'akụkụ niile. Aha ya ga-abụ Solomọn. Aga m
enye Izrel udo na ahụ dị jụụ n'oge ọchịchị ya. 10 Ya onwe ya
ga-ewuru m ụlọ ahụ. Ọ ga-abụrụ m nwa, mụ onwe m ga-
abụkwara ya nna. Aga m emekwa ka ocheeze alaeze ya n'Izrel
guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi.' 11 "Ya mere, ugbu a nwa m,
ka Onyenwe anyị nọnyere gị mgbe ị ga-ewu ụlọ Onyenwe
anyị Chineke gị, dịka o kwuru na ị ga-eme. 12 Onyenwe anyị
nyekwa gị amamihe na nghọta nke ị ga-eji chịa ezi ọchịchị
mgbe ị ghọrọ eze Izrel, ka i si otu a debe iwu Onyenwe anyị
Chineke gị. 13 Mgbe ahụ, ị ga-enwe ọganihu, ma ọ bụrụ na i
lezie anya idebe iwu na ụkpụrụ niile nke Onyenwe anyị nyere
Mosis maka Izrel. Dị ike, nwee obi ike. Atụla ụjọ, maọbụ daa
mba. 14 "Ejisiela m ike chịkọtaa ihe maka ụlọnsọ Onyenwe
anyị, narị puku talenti ọlaedo na nde talenti ọlaọcha, na
igwe, na bronz, nke a na-apụghị ịgụta ịdị arọ ha, na osisi,
na nkume. I nwere ike itinyekwa ihe ndị ọzọ n'ime ha. 15
Lee, i nwekwara ọtụtụ ndị ọrụ ndị na-awa nkume, na ndị na-
edo nkume, na ndị ọka osisi, na ndị a maara aha ha n'ihe
gbasara ǹka n'ọrụ dị iche iche, 16 ọlaedo, na ọlaọcha, na
bronz, na igwe, ndị ọrụ n'enweghị ọnụọgụgụ. Onyenwe anyị
aghaghị ịnọnyere gị. Bilie, rụọ ọrụ dịịrị gị." 17 Devid nyere
ndịisi Izrel iwu ka ha nyere nwa ya Solomọn aka, mgbe ọ
ga-ewu ụlọ ahụ. 18 Ọ gwara ha okwu sị, "Ọ bụ na Onyenwe
anyị Chineke anọnyereghị unu? Ọ bụ na o nyebeghị unu udo
n'akụkụ niile? N'ihi na o nyela m mmeri n'ebe ndị iro m nọ.
Ugbu a, ala a dịkwa n'aka Onyenwe anyị na n'aka ndị ya. 19
Ya mere, tinyenụ obi unu na mmụọ unu n'igbaso Onyenwe
anyị Chineke unu. Malitekwanụ iwu ụlọnsọ Onyenwe anyị
Chineke, ka unu nweekwa ike ibubata igbe ọgbụgba ndụ
Onyenwe anyị, na ihe nsọ ndị ọzọ n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ a
ga-ewu n'ihi Aha Onyenwe anyị."

23 Mgbe Devid ghọrọ nnọọ agadi, ụbọchị ndụ ya jukwara
ya afọ, o mere Solomọn nwa ya, eze Izrel. 2 N'oge a,
ọ kpọkọtara ndị ndu Izrel niile, tinyekwara ndị nchụaja na
ndị Livayị. 3 A gụrụ ndị Livayị niile ọnụ, bụ ndị gbara iri
afọ atọ gbagoo, chọpụta na ha dị iri puku ndị ikom atọ na
asatọ n'ọnụọgụgụ. 4 Devid sịrị, "N'ime ndị a, ka iri puku
ndị ikom abụọ na anọ bụrụ ndị ga-ahụ maka ọrụ ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị, puku ndị ikom isii a bụrụ ndịisi na ndị
ikpe, 5 puku ndị ikom anọ abụrụ ndị nche ọnụ ụzọ ama, ebe
puku ndị ikom anọ ndị ọzọ ga-eji ihe egwu dị iche iche nke
m kwadobere maka ito Onyenwe anyị, na-eto ya." 6 Devid
kewara ndị Livayị n'oke, n'oke dịka ụmụ ndị ikom Livayị si dị:
Geshọn, Kohat na Merari. 7 E kekwara ikwu Geshọn ụzọ abụọ
dịka ụmụ ya si dị, Ladan na Shimei. 8 Ndị sitere n'ezinaụlọ
Ladan dị ndị ikom atọ: Jehiel, onyeisi ha, Zetam na Juel. 9
Ụmụ Shimei bụ, Shelomot, Haziel na Haran, ha dị ndị ikom
atọ. Ndị a niile bụ ndịisi ezinaụlọ n'ikwu Ladan. 10 Ụmụ
Shimei bụ, Jahat, Ziza, Jeush na Beriya. Ha dị ndị ikom anọ. 11
Jahat bụ onye mbụ, Ziza onye nke abụọ. Ma Jeush na Beriya
amụtaghị ọtụtụ ụmụ ndị ikom. N'ihi ya, a gụnyekọtara ha
dịka otu ezinaụlọ, kenye ha otu ọrụ. 12 Ụmụ ndị ikom Kohat
bụ Amram, Izha, Hebrọn na Uziel. Ha dị ndị ikom anọ. 13
Ụmụ ndị ikom Amram bụ, Erọn na Mosis. Erọn ka e kewapụrụ
iche, ido ya nsọ ya na ụmụ ya ruo ebighị ebi, maka ido ihe
niile kachasị nsọ nsọ, ịchụ aja n'ihu Onyenwe anyị, ije ozi
n'ihu ya nakwa ikwupụta ngọzị n'aha ya ruo ebighị ebi. 14
Ụmụ Mosis, onye nke Chineke ka a gụnyekọtara dịka ndị si
n'ebo Livayị. 15 Ụmụ ndị ikom Mosis bụ, Geshọm na Elieza.
16 Ụmụ ndị ikom Geshọm bụ Shubuel, onye mbụ. 17 Ụmụ
ụmụ Elieza bụ Rehabaya onye mbụ. Elieza amụtaghị ụmụ ndị
ikom ọzọ, ma ụmụ ndị ikom Rohabaya dị ọtụtụ. 18 Ụmụ ndị
ikom Izha bụ Shelomit onye mbụ. 19 Ụmụ ndị ikom Hebrọn
bụ Jereaya onye mbụ, na Amaraya, onye nke abụọ, Jahaziel
onye nke atọ, na Jekameam, onye nke anọ. 20 Ụmụ ndị ikom
Uziel bụ Maịka, onye mbụ, na Ishaya, onye nke abụọ. 21 Ụmụ
ndị ikom Merari bụ Mahali na Mushi Ụmụ ndị ikom Mali bụ
Elieza na Kish 22 Elieza nwụrụ na-amụtaghị ụmụ ndị ikom.
Ọ bụ naanị ụmụ ndị inyom ka ọ mụtara. Ụmụ nwanne nna
ha, ụmụ ndị ikom Kish, lụrụ ha. 23 Ụmụ ndị ikom Mushi bụ
Mahali, Eda na Jeremot. Ha dị ndị ikom atọ. 24 Ndị a bụ ụmụ
ụmụ Livayị dịka ezinaụlọ ha si dị, ndịisi ezi, dịka e si debanye
aha, na dịka e si gụọ ha ọnụ n'otu n'otu, ya bụ ndị na-arụ
ọrụ n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, ndị gbara iri afọ abụọ
gbagoo. 25 N'ihi na Devid kwuru sị, "Ebe ọ bụ na Onyenwe
anyị, Chineke Izrel enyela ndị ya udo, ebe ọ bụkwa na ọ ga-
ebi na Jerusalem ruo ebighị ebi. 26 Ugbu a, ọ dịkwaghị mkpa
ọ dị na ndị Livayị ga na-ebugharị ụlọ ikwu, maọbụ ngwongwo
ọbụla nke ije ozi niile ya." 27 Ịgụ ndị Livayị ọnụ bụ otu n'ime
ihe ikpeazụ Devid mere tupu ọ nwụọ. A gụrụ ndị Livayị gbara
iri afọ abụọ gbagoo ọnụ. 28 Ọrụ e nyere ndị Livayị niile bụ
inyere ụmụ Erọn ndị nchụaja aka n'ofufe n'ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị: ilekọta ogige, na ọnụụlọ nta ndị dị n'akụkụ ya
niile, na ime ka ihe nsọ niile dị ọcha, na ịrụ ọrụ ọbụla e nyere
ha n'ụlọ Chineke. 29 Ọ bụkwa ọrụ ha iwebata achịcha a na-
eche n'ihu Chineke, na ụtụ ọka e ji enye onyinye mkpụrụ
ọka, na achịcha mbadamba a na-ejighị ihe na-eko achịcha

mee. Ọrụ ha bụkwa igwakọta ihe e ji eme achịcha, na ighe
ya, na ilekọta ihe ọtụtụ niile e ji atụ ihe. 30 Ụtụtụ ọbụla,
na anyasị ọbụla, ọ bụ ọrụ ha iguzo n'ihu Onyenwe anyị ịbụ
abụ ototo, na ekele. 31 Ha na-enyekwa aka n'ihe gbasara
aja nsure ọkụ a na-achụ n'ụbọchị izuike, na n'oge mmemme
ọnwa ọhụrụ, na mmemme ndị ọzọ niile a kara aka. Mgbe
niile ka ha ga-eje ozi ha n'ihu Onyenwe anyị dịka usoro ha
na ọnụọgụgụ ha si dị. 32 Ya mere, e tinyere ọrụ ilekọta ụlọ
nzute Onyenwe anyị, na ụlọnsọ ukwu ahụ n'aka ha. Ha ka ọ
dịkwara inyere ndị ikwu ha, bụ ndị nchụaja ahụ, ụmụ Erọn,
aka n'ọrụ ha niile n'ụlọnsọ ukwu ahụ.

24 Ndị a bụ otu e si kenye ụmụ Erọn ọrụ ije ozi ha: Ụmụ ndị
ikom Erọn bụ Nadab, na Abihu, na Elieza, na Itama. 2
Ma Nadab na Abihu nwụrụ tupu nna ha anwụọ. Ha amụtaghị
ụmụ ndị ikom, ya mere, Elieza na Itama jere ozi dịka ndị
nchụaja. 3 Devid kewara ha dịka usoro ije ozi ha ga-esi dị. Ọ
bụ Zadọk onye ikwu Elieza, na Ahimelek onye ikwu Itama
nyeere Devid aka ime nke a. 4 Ọnụọgụgụ ndị ndu a chọtara
n'ikwu Elieza karịrị ọnụọgụgụ ndị ndu a chọtara n'ikwu
Itama. N'ihi ya, e sitere n'ikwu Elieza nweta ndịisi ezinaụlọ iri
na isii, sitekwa n'ikwu Itama nweta ndịisi ezinaụlọ asatọ. 5 E
kere ha na-eleghị onye ọbụla anya n'ihu, site n'ife nza, n'ihi
na e nwere ndịisi ozi ebe nsọ, nweekwa ndịisi ozi Chineke
n'etiti ndị ikwu Elieza na Itama. 6 Ode akwụkwọ Shemaya,
nwa Netanel, onye Livayị, dekọtara aha ndị a niile n'ihu eze,
na ndịisi ozi eze, ya bụ, Zadọk onye nchụaja, na Ahimelek
nwa Abịata, na ndịisi ezi ndị nchụaja, na nke ndị Livayị. E
sitere n'ikwu Elieza, họrọ otu ezinaụlọ, sitekwa n'ikwu Itama
họrọ otu ezinaụlọ. 7 Nza nke mbụ mara Jehoiarib nke abụọ
a maa Jedaya 8 nke atọ, Harim nke anọ, Seorim 9 nke ise,
Malkija nke isii, Mijamin 10 nke asaa, Hakoz nke asatọ, Abija
11 nke itoolu, Jeshua nke iri, Shekanaya 12 nke iri na otu,
Eliashib nke iri na abụọ, Jakim 13 nke iri na atọ, Hupa nke
iri na anọ, Jeshebeab 14 nke iri na ise, Bilga nke iri na isii,
Imea 15 nke iri na asaa, Hezia nke iri na asatọ, Hapizez 16
nke iri na itoolu, Petahaya nke iri abụọ, Jehezkel 17 nke iri
abụọ na otu, Jakin nke iri abụọ na abụọ, Gamul 18 nke iri
abụọ na atọ, Delaya nke iri abụọ na anọ, Maazaya. 19 Otu a
ka e si keere ha usoro ije ozi ha mgbe ha batara n'ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. E mere ya dị ka ụkpụrụ nna nna ha
Erọn nyere ha si dị, dịka Onyenwe anyị, Chineke Izrel si nye
ya n'iwu. 20 Ndị a bụkwa ndị ndu a họpụtara n'ebo Livayị:
Site n'ụmụ Amram, a họpụtara Shubuel. Site n'ụmụ Shubuel
a họpụtara Jehdeia. 21 Site n'ụmụ Rehabaya, onye mbụ a
họpụtara bụ Ishaya. 22 Site na ndị Izha a họpụtara Shelomot.
Sitekwa n'ụmụ Shelomot a họpụtaara Jahat. 23 Site n'ụmụ
Hebrọn a họpụtara Jeraya, nwa mbụ ya, Amaraya nwa nke
abụọ ya, Jahaziel nwa nke atọ ya na Jekameam nwa nke anọ
ya. 24 A họpụtara Maịka nwa Uziel, sitekwa n'ụmụ Maịka
họpụta Shamia. 25 A họpụtara nwanne Maịka nke nwoke aha
ya bụ Ishaya, sitekwa n'ụmụ Ishaya họpụta Zekaraya. 26 Site
n'ụmụ Merari e nwere Mahali na Mushi. A họpụtakwara Beno
nwa Jaazia. 27 Sitekwa n'ụmụ Merari a họpụtara ụmụ Jaazia
ndị a: Beno, Shoham, Zakua na Ibri. 28 Site n'ụmụ Mahali a
họpụtara Elieza, ma Elieza n'onwe ya amụtaghị nwa nwoke.
29 Site n'ụmụ Kish a họpụtara Jerameel. 30 Site n'ụmụ Mushi,
a họpụtara Mahali, na Eda na Jerimot. Ndị a niile bụ ndị Livayị
dịka ezinaụlọ ha si dị. 31 Dịka e mere mgbe a na-ahọpụta
ụmụ Erọn, e ji ife nza kenye ha niile ọrụ ha kwesiri ịrụ n'otu
n'otu, onye ukwu ha na onye nta ha. E mere ya n'ihu eze
Devid, na Zadọk, na Ahimelek, na ndịisi ezinaụlọ ndị nchụaja
na ndị Livayị niile. Mgbe a na-efe nza a, e mesoro ndị ikom
niile otu mmeso, ma okenye ha ma ndị na-etolite etolite.

25 Devid na ndịisi agha ndị Izrel họpụtara ndị ga na-ebu
amụma mgbe ndị ji ụbọ akwara, une na ogene na-
eti egwu. Ha sitere n'ụmụ Asaf, Heman na Jedutun, họpụta
ha. Ndị a bụ aha ndị rụrụ ọrụ nke a: 2 Ndị amụma na-ebu
amụma, ndị nke bụ ụmụ Asaf: Zakua, Josef, Netanaya na
Asarela bụ ụmụ Asaf nọ n'okpuru Asaf, onye nọ n'okpuru
eze bụ onyeisi ha. 3 Ma nye Jedutun, ụmụ ndị ikom ya:
Gedaliya, Zeri, Jeshaya, Shimei, Hashabaya na Matitaia. Ha
dị isii n'ọnụọgụgụ nọrọ n'okpuru nna ha bụ Jedutun, onye
na-ebu amụma, na-eji une na-enye Onyenwe anyị ekele na
ototo. 4 Ma nye Heman, ụmụ ndị ikom ya: Bukaya, Matanaya,
Uziel, Shubuel, Jerimot, Hananaya, Hanani, Eliata, Gidalti,
Romamti-Eza, Joshbekasha, Maloti, Hotia, na Mahaziot. 5
Ndị a niile bụ ụmụ Heman, onye bụ ọhụ ụzọ eze. Dịka nkwa
Chineke kwere maka ibuli ya elu, Chineke nyere ya ụmụ ndị
ikom iri na anọ, na ụmụ ndị inyom atọ. 6 Ụmụ ndị ikom ndị
a niile nọ n'okpuru nna ha, maka ịbụ abụ n'ụlọ Onyenwe
anyị na-eji ịkpọ ụbọ na une na iti ọla na-ada ụda, n'ihi ofufe
ụlọ Chineke. Asaf, na Jedutun, na Heman nọkwa n'okpuru
nlekọta eze. 7 Ọnụọgụgụ ha tinyere ụmụ nne ha ndị e nyere
ọzụzụ n'ihe gbasara abụ, bụ ndị nwere nghọta n'ihe banyere
abụ a na-abụku Onyenwe anyị, dị narị abụọ, na iri asatọ na
asatọ. 8 Ha ji ife nza kee ọrụ ha, ma onye ukwu ma onye nta
n'ime ha, ndị nwere nghọta ma ndị a na-azụ azụ, n'otu aka
ahụ. 9 Nza nke mbụ e fere mara Josef nwa Asaf, ya na ụmụ ya
ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. Nke abụọ,
Gedaliya na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na
abụọ. 10 Nke atọ, Zakua na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya.
Ha niile dị iri na abụọ. 11 Nke anọ, Izri na ụmụ ya ndị ikom
na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 12 Nke ise, Netanaya
na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 13
Nza nke isii mara Bukaya, na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya.
Ha niile dị iri na abụọ. 14 Nke asaa, Jesarela na ụmụ ya ndị
ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 15 Nke asatọ,
Jeshaya na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri
na abụọ. 16 Nke itoolu, Matanaya na ụmụ ya ndị ikom na
ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 17 Nke iri, Shimei na ụmụ
ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 18 Nke iri
na otu, Azarel na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị
iri na abụọ. 19 Nza nke iri na abụọ mara Hashabaya, na ụmụ
ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 20 Nke iri
na atọ, Shubuel na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile
dị iri na abụọ. 21 Nke iri na anọ, Matitaia na ụmụ ya ndị
ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 22 Nke iri na ise,
Jeremot na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri
na abụọ. 23 Nke iri na isii, Hananaya na ụmụ ya ndị ikom
na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 24 Nke iri na asaa,
Joshbekasha na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị
iri na abụọ. 25 Nza nke iri na asatọ mara Hanani, na ụmụ ya
ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 26 Nke iri na
itoolu, Maloti na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị
iri na abụọ. 27 Nke iri abụọ, Eliata na ụmụ ya ndị ikom na
ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 28 Nke iri abụọ na otu,

Hotia na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na
abụọ. 29 Nke iri abụọ na abụọ, Gidalti na ụmụ ya ndị ikom na
ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ. 30 Nke iri abụọ na atọ,
Mahaziot na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri
na abụọ. 31 Ebe nza nke iri abụọ na anọ mara Romamti-Eza,
na ụmụ ya ndị ikom na ụmụnne ya. Ha niile dị iri na abụọ.

26 Usoro otu ndị nche ọnụ ụzọ ụlọnsọ ahụ. Site na ndị
Kora: Meshelemaia, nwa Kore, otu n'ime ụmụ Asaf. 2
Meshelemaia nwekwara ụmụ ndị ikom: nke mbụ bụ Zekaraya,
na Jediael nke abụọ, Zebadaya, bụ nke atọ, Jatniel, nke anọ
3 Elam, nke ise na Jehohanan, bụ nke isii na Eliehoenai bụ
onye nke asaa. 4 Obed-Edọm nwekwara ụmụ ndị ikom. Ha bụ
ndị a: Shemaya, nwa mbụ ya, Jehozabad, osote ya, Joa, nke
atọ, Saka, bụ onye nke anọ Netanel, nke ise, 5 Amiel, nke isii
Isaka, nke asaa na Peuletai, onye bụ onye nke asatọ. N'ihi na
Chineke gọziri Obed-Edọm. 6 Shemaya, nwa ya mụtakwara
ụmụ ndị ikom, ndị bụ ndị ndu n'ezinaụlọ nna ha, n'ihi na ha
bụ dike na dimkpa. 7 Ụmụ ndị ikom Shemaya bụ, Otni, Refael,
Obed na Elzabad; ụmụnne ya bụ Elihu na Semakaya bụkwa
dike na dimkpa. 8 Ndị a niile bụ ụmụ ụmụ Obed-Edọm; ha na
ụmụ ha ndị ikom, na ndị ikwu ha niile bụ dimkpa ndị nwere
ike ịrụ ọrụ ahụ. Ha niile bụ ụmụ ụmụ Obed-Edọm. Ha dị iri isii
na abụọ n'ọnụọgụgụ. 9 E sitekwara n'ezinaụlọ Meshelemaia
họpụta ndịisi iri na asatọ ndị bụkwa ezi ndị ndu. 10 Hosa,
nwa Merari nwekwara ụmụ ndị ikom: Shimri onye nke mbụ
(ọ bụ ezie na ọ bụghị ọkpara ya ma nna ya họpụtara ya ka ọ
bụrụ onye mbụ). 11 Hilkaya, nke abụọ, Tebalaya, nke atọ
na Zekaraya onye nke anọ. Ụmụ ndị ikom na ụmụnne Hosa
nwere dị iri na atọ. 12 E kere ndị nche ụlọnsọ ukwu niile
n'otu n'otu. Otu ndị a nwekwara ndịisi. E kenyekwara otu
ọbụla ọrụ dịka e si kenye ụmụnna ha ọrụ ha n'ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị. 13 E sitere n'ife nza kenye ma nwantakịrị
ma okenye, ọnụ ụzọ ha ga-eche nche, dịka ezinaụlọ ha si dị.
14 Site n'ife nza, Shelemaya ketara iche ọnụ ụzọ dị n'akụkụ
ọwụwa anyanwụ nche. Zekaraya nwa ya, onye ndụmọdụ
nwere uche, sitekwara n'ife nza keta iche ọnụ ụzọ dị n'akụkụ
ugwu, ya na ndị otu ya. 15 Obed-Edọm na ndị otu ya na-eche
ụzọ dị na ndịda. Ụmụ ya bụ ndị na-eche ụlọ ebe a na-achịkọta
ihe. 16 Shupim na Hosa na-eche ọnụ ụzọ dị n'ọdịda anyanwụ
ya na ọnụ ụzọ ama Shaleket nke dị n'ụzọ elu elu. Ndị nche
na-esota ndị nche ibe ha. 17 Ya mere, ọ bụ ndị Livayị isii
na-eche nche n'ọnụ ụzọ dị n'akụkụ ọwụwa anyanwụ ụbọchị
niile. Mmadụ anọ na-anọ n'ugwu, anọ na ndịda, abụọ n'ebe
a na-achịkọbata ihe. 18 N'ogige nke dị n'ọdịda anyanwụ e
nwere ndị nche anọ n'ụzọ, ndị nche abụọ ọzọ n'ime ogige
n'onwe ya. 19 A họpụtara ndị nche ndị a site n'ikwu Kora na
Merari. 20 Ụfọdụ ndị Livayị ka e nyefere ọrụ ilekọta ụlọakụ,
na ụlọ a na-echekọta onyinye niile e doro nsọ nke e webatara
n'ụlọnsọ ukwu Chineke. 21 Ndị agbụrụ Ladan, ndị si n'ikwu
Geshọn, ndị bụ ndịisi ezinaụlọ nna ha Ladan, bụ onye Geshọn,
bụ Jehieli, 22 na ụmụ ndị ikom Jehieli, Zetam na nwanne ya
nwoke Juel. Ndị a bụ ndị na-elekọta ụlọakụ niile dị n'ụlọnsọ
Onyenwe anyị. 23 Site na ndị Amram, na ndị Izha, na ndị
Hebrọn, na ndị Uziel. 24 Shubuel nwa Geshọm, na nwa nwa
Mosis ka e nyere ọrụ ịbụ onyeisi ụlọakụ dị n'ụlọnsọ ahụ. 25
Ụmụnna ya site na Elieza bụ ndị a, Rehabaya nwa ya nwoke,
Jeshaya nwa nwoke Rehabaya, Joram nwa nwoke Jeshaya
na Zikri nwa nwoke Shelomit. 26 Shelomit na ụmụnna ya
ka ọ dị n'aka ilekọta ụlọakụ nke ihe nsọ niile, nke Devid bụ
eze, na ndịisi ezinaụlọ niile, ndị bụ ndịisi agha na-achị ọtụtụ
puku ndị agha, na ndịisi agha na-achị ọtụtụ narị ndị agha,
na ndịisi agha ndị ọzọ, doro nsọ. 27 Ụfọdụ ihe agha na ihe
sitere n'ihe a kwatara n'agha ka ha doro nsọ maka idozi
ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. 28 Ya na ihe niile nke Samuel,
bụ onye ọhụ ụzọ, na Sọl, nwa Kish na Abna, nwa Nea na
Joab, nwa Zeruaya na ihe niile ndị ọzọ e doro nsọ. Ọ bụ n'aka
Shelomit na ụmụnna ya ka ọ dị ilekọta ha. 29 Site n'ikwu
Izha, Kenaniya, na ụmụ ndị ikom ya ka ozi dịrị pụọ n'ụlọnsọ,
dịka ndịisi na ndị ikpe nye ndị Izrel. 30 Site na ndị Hebrọn,
Hashabaya na ụmụnna ya ndị bụkwa dimkpa, ọnụọgụgụ ha dị
otu puku na narị asaa, ka e mere ndịisi ala Izrel dị n'akụkụ
ọdịda anyanwụ osimiri Jọdan. Ihe niile banyere ọrụ Onyenwe
anyị, na ijere eze ozi dị ha n'aka. 31 Jeraya bụ onyendu ndị
Hebrọn, dịka akwụkwọ e dekọrọ usoro ọmụmụ si gosi. N'ihi
na n'afọ nke iri anọ nke ọchịchị eze Devid n'Izrel, ka e mere
nnyocha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ chọpụta na e nwere ndị
dị ike ọrụ n'etiti ndị Hebrọn. A chọpụtara ndị a n'obodo Jeza
nke dị na Gilead. 32 Jeraya nwere ndị ikwu ya, ndị bụ dimkpa,
na ndị dị ike ọrụ, ọnụọgụgụ ha dị puku abụọ na narị asaa. Ndị
a niile bụkwa ndị ndu ezinaụlọ dị iche iche. Ya mere, Devid,
eze Izrel, mere ha ndịisi ebo Ruben, na ebo Gad, na ọkara ebo
Manase. Ọrụ ha bụ ilekọta ihe banyere ofufe Chineke na ije
ozi niile metụtara eze.

27 Nke a bụ usoro ndị Izrel, dịka ọnụọgụgụ ha si dị, ndịisi
ezinaụlọ, na ndị ọchịagha na-achị ọtụtụ puku ndị agha,
ndị ọchịagha na-achị ọtụtụ narị ndị agha, na ndịisi ozi ha, bụ
ndị na-ejere eze ozi n'ihe niile gbasara nkewa e kewara ndị
agha dịka ịrụ ọrụ ha si dị n'ọnwa n'ọnwa n'ime ọnwa niile
nke afọ. Nkewa ọbụla nwere ndị agha ọnụọgụgụ ha dị iri
puku ndị agha abụọ na anọ. 2 Ndị a bụ aha ọchịagha na-
achị ndị agha n'ọnwa ọbụla. Onyeisi nkewa nke mbụ, maka
ọnwa nke mbụ bụ Jashobeam nwa Zabdiel. Ọnụọgụgụ ndị
agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. 3 O si n'ikwu
Perez nke dị n'ebo Juda, ọ bụ onyeisi ndịisi agha nke ọnwa
mbụ. 4 Onyeisi nkewa nke abụọ, maka ọnwa nke abụọ bụ
Dodayi, nwa Ahohi bụ onyeisi agha nkewa nke abụọ. Miklot
bụ onyendu otu a, ọnụọgụgụ ndị agha dị na nkewa a bụ iri
puku abụọ na anọ. 5 Onyeisi nkewa nke atọ, maka ọnwa nke
atọ bụ Benaya nwa Jehoiada, onye nchụaja. Ọ bụ onyeisi,
ọnụọgụgụ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. 6
Nke a bụ Benaya ahụ bụ dike n'agha n'etiti iri ndịisi agha atọ,
ma bụrụkwa onye na-achị iri ndị agha atọ ahụ. Amizabad nwa
ya ka e tinyere ilekọta nkewa nke atọ a. 7 Onyeisi nkewa nke
anọ, maka ọnwa nke anọ bụ Asahel, nwanne Joab. Zebadaya
nwa bụ onye nnọchiri anya ya. Ọnụọgụgụ ndị agha dị na
nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. Zebadaya nwa ya, nọchiri
anya ya mgbe ọ nwụrụ. 8 Onyeisi nkewa nke ise, maka ọnwa
nke ise bụ Shamhut onye Izha. Ọnụọgụgụ ndị agha dị na
nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. 9 Onyeisi nkewa nke
isii, maka ọnwa nke isii bụ Ira nwa Ikesh, onye Tekoa, bụ
onyeisi agha nkewa nke isii. Ọnụọgụgụ ndị agha dị na nkewa
ya bụ iri puku abụọ na anọ. 10 Onyeisi nkewa nke asaa,
maka ọnwa nke asaa bụ Helez onye Pelon. Onye sitere n'ikwu
Ifrem. Ọnụọgụgụ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ
na anọ. 11 Onyeisi nkewa nke asatọ, maka ọnwa nke asatọ bụ
Sibekai onye Husha. Onye sitere n'ikwu Zera. Ọnụọgụgụ ndị

agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. **12** Onyeisi
nkewa nke itoolu, maka ọnwa nke itoolu bụ Abieza onye
Anatot. Onye sitere n'ikwu Benjamin. Ọnụọgụgụ ndị agha dị
na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. **13** Onyeisi nkewa nke
iri, maka ọnwa nke iri bụ Maharai onye Netofa, site n'ikwu
Zera. Ọnụọgụgụ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na
anọ. **14** Onyeisi nkewa nke iri na otu, maka ọnwa nke iri na
otu bụ Benaya onye Piraton, nke ikwu Ifrem. Ọnụọgụgụ ndị
agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. **15** Onyeisi
nkewa nke iri na abụọ, maka ọnwa nke iri na abụọ bụ Heldai
onye Netofa. Onye sitere n'ezinaụlọ Otniel. Ọnụọgụgụ ndị
agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ. **16** Ndị a bụ
ndị ndu ebo Izrel niile: Elieza nwa Zikri bụ onyendu ndị
Ruben; Shefataya nwa Maaka bụ onyendu ndị Simiọn; **17**
Hashabaya nwa Kemuel bụ onyendu ndị Livayị; Zadọk bụ
onyendu ụmụ Erọn; **18** Elihu nwanne Devid bụ onyendu ndị
Juda; Omri nwa Maikel bụ onyendu ndị Isaka; **19** Ishmaya
nwa Ọbadaya bụ onyendu ndị Zebụlọn; Jerimot nwa Azriel bụ
onyendu ndị Naftalị; **20** Hoshea nwa Azazaya bụ onyendu ndị
Ifrem; Juel nwa Pedaya bụ onyendu ọkara ebo Manase; **21**
Ido nwa Zekaraya bụ onyendu ọkara ebo Manase nke ọzọ
dị na Gilead; Jaasiel nwa Abna bụ onyendu ndị Benjamin;
22 Azarel nwa Jeroham bụ onyendu ndị Dan. Ndị a niile bụ
ndị ndu ebo Izrel niile. **23** Mgbe Devid gụrụ ụmụ Izrel ọnụ.
Ọ gụghị ndị gbara site n'iri afọ abụọ gbadaa ala, n'ihi na
Onyenwe anyị kwere nkwa ime ka ọnụọgụgụ ụmụ Izrel baa
ụba dịka kpakpando eluigwe. **24** Joab nwa Zeruaya, agụchaghị
mmadụ niile ọnụ n'ihi na Chineke tara Izrel ahụhụ n'ihi igụ
ọnụ a. Ya mere, e denyeghị ọnụọgụgụ mmadụ ole a gụtara
n'akwụkwọ akụkọ Devid eze Izrel nwere. **25** Azmavet nwa
Adiel, bụ onye na-elekọta ụlọ ịchịkọta ihe eze. Ma Jonatan
nwa Ụzaya bụ onyeisi ndị na-ahụ maka ụlọ nchịkọta ihe dị
n'akụkụ ala ahụ niile, ma n'obodo ukwu, ma n'obodo nta,
ma n'ụlọ nche ndị Izrel niile. **26** Ezri nwa Kelub bụ onye na-
elekọta ubi eze na ndị na-arụ ọrụ n'ime ya. **27** Shimei onye
Ramat na-elekọta ubi vaịnị niile. Otu a kwa, Zabdi onye Sifma
ka ọ dị n'aka imepụta mmanya na ichekwa ha. **28** Baal-Hanan
onye Gedera na-elekọta ubi oliv na osisi sikamọ eze, nke
dị n'oke ala ndị Filistia na Izrel. Joash ka ọ dị n'aka iweta
mmanụ oliv. **29** Shitrai onye Sharọn na-elekọta igwe ehi eze
ndị na-ata nri na Sharọn. Shafat nwa Adlai na-elekọta igwe
ehi ndị nke dị n'ala ndagwurugwu. **30** Obil onye Ishmel nwe
ilekọta ịnyịnya kamel eze. Jehdeia onye Meronot na-elekọta
ịnyịnya ibu. **31** Jaziz onye Haga bụ onyeisi na-elekọta igwe
atụrụ. Ndị a niile bụ ndịisi na-elekọta akụ niile nke eze Devid
nwere. **32** Jonatan nwanne nna Devid bụ onye ndụmọdụ na
nwoke nwere ezi nghọta. Ọ bụkwa ode akwụkwọ. Jehiel nwa
Hakmoni bụ onye na-elekọta ụmụ eze ndị ikom. **33** Ahitofel
bụ onye na-adụ eze ọdụ. Hushaị onye Akai bụ enyi eze. **34**
Mgbe Ahitofel nwụrụ, Jehoiada nwa Benaya na Abịata nọchiri
anya ya. Joab bụ ọchịagha igwe ndị agha eze.

28 Devid kpọkọtara ndịisi ozi niile nke Izrel, ka ha zukọọ
na Jerusalem, bụ ndị ndu ebo Izrel niile, na ndị ọchịagha
nke otu ndị agha nọ n'ọrụ eze. Ndị ọzọ bụ ndịisi agha na-
achị ọtụtụ puku ndị agha, na ndịisi agha na-achị ọtụtụ narị
ndị agha, na ndịisi ozi na-elekọta ihe niile na anụ ụlọ niile
nke eze na ụmụ ya ndị ikom nwere, tinyere ndị ozi niile nọ
n'ụlọeze, na ndị bụ dimkpa na ndị niile bụ dike n'agha. **2**
Eze Devid biliri kwụrụ ọtọ sị, "Geenụ m ntị, unu ụmụnna
m, na ndị m. Ọ bụrịị ihe dị m n'obi iwu ụlọ nke ga-abụ ebe
izuike nye igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, nke ga-abụ ebe
mgbakwasị ụkwụ nye Chineke anyị. Edokọtachaala m ihe
e ji ewu ya, **3** ma Chineke sịrị m, 'Ọ bụghị gị ga-ewu ụlọ
nye Aha m, n'ihi na ị bụ onye na-ebu agha, onye wufuru
ọbara site n'igbu ọtụtụ mmadụ n'agha.' **4** "Ma otu ọ dị,
Onyenwe anyị, Chineke Izrel esitela n'etiti ikwu m họpụta
m, mee m eze Izrel ruo ebighị ebi. Ọ họọrọ ebo Juda dịka
onyendu. Ọ bụkwa site n'ebo Juda ka o si họrọ ụlọ nna m,
sitekwa n'etiti ụmụnne m ndị ikom họrọ m. Mee m eze Izrel.
5 Onyenwe anyị enyela m ọtụtụ ụmụ ndị ikom, ma site n'ime
ha ọ họpụtara Solomọn nwa m ka ọ nọkwasị n'ocheeze nke
alaeze Onyenwe anyị dịka eze Izrel. **6** Ọ gwara m, 'Solomọn
nwa gị, bụ onye ga-ewuru m ụlọ m, na ogige m niile, n'ihi
na ahọpụtala m ya ị bụrụ m nwa, aga m abụkwara ya nna.
7 Ọ bụrụkwa na o debe ihe niile m nyere n'iwu, mezuo ha
dịka o si eme n'oge a. Aga m eme ka alaeze ya dịgide ruo
ebighị ebi.' **8** "Ya mere, ugbu a ana m enye unu iwu n'ihu ndị
Izrel niile, na n'ihu ọgbakọ ndị nke Onyenwe anyị, na n'ihu
Chineke anyị. Kpachapụnụ anya chọpụta ma debekwa iwu
niile nke Onyenwe anyị Chineke unu, ka unu nwee ike nweta
ezi ala nke a; ma nyefeekwa ya dịka ihe nketa n'aka ụmụ
ụmụ unu ruo ebighị ebi. **9** "Ma gị, Solomọn nwa m, mara
Chineke nke nna gị, jiri obi zuruoke, na mmụọ nwere njikere
mgbe niile fee Onyenwe anyị ofufe, n'ihi na Onyenwe anyị
na-enyocha obi mmadụ niile. Ọ na-aghọtakwa ihe niile anyị
bu n'obi na echiche niile. Ọ bụrụ na ị chọsie ụzọ ya ike, ị ga-
achọta ya, ma ọ bụrụ na ị jụ ya, ọ ga-ajụ gị ruo ebighị ebi. **10**
Kpachapụ anya, n'ihi na Onyenwe anyị ahọrọla gị iwuru ya
ụlọnsọ ya. Dị ike, rụọkwa ọrụ a e tinyere gị n'aka." **11** Mgbe
ahụ, Devid nyere Solomọn nwa ya ihe e sere gbasara otu ọ ga-
esi wuo ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ahụ, na nke ụlọ ndị ọzọ
niile ga-adị n'ime ya, na n'akụkụ ya; ụlọakụ ya niile, na ime
ụlọ elu ya, na ime ụlọ ya, na ụlọ ebe ikpuchi mmehie. **12** O
nyekwara ya ihe osise gosiri ihe niile nke Mmụọ Nsọ tinyere
ya n'uche banyere ogige ụlọnsọ ukwuu Onyenwe anyị ahụ, na
ọnụụlọ niile dị ya gburugburu, maka ụlọ nchịkọta akụ nke
ụlọnsọ Chineke nakwa akụ niile nke e doro nsọ. **13** Devid
nyekwara Solomọn iwu otu ọ ga-esi kewaa ndị nchụaja na ndị
Livayị, na iwu metụtara ọrụ ije ozi niile nke ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, na iwu metụtara ngwongwo niile e ji eje ozi.
14 Ọ wepụtara ọlaedo dị ukwuu maka iji ya kpụọ ngwongwo
ọlaedo a ga-eji jee ozi dị iche iche. Ọ wepụtakwara ọlaọcha dị
ukwu maka iji ya kpụọ ngwongwo ọlaọcha a ga-eji jee ozi
dị iche iche. **15** Ọ wepụtara ọlaedo nke e ji akpụ iheọkụ na
ihe ịdọba iheọkụ. Wepụtakwa ọlaọcha ga-ezu ịkpụ oriọna
ọlaọcha, na ihe ịdọba ha. **16** Ọ wepụtara ọlaedo e ji akpụ tebul
achịcha nsọ, na ọlaedo e ji akpụ tebul ndị ọzọ, na ọlaọcha e ji
akpụ tebul ọlaọcha. **17** Ọ wepụtara ọlaedo a nụchara anụcha
a ga-eji kpụọ ndụdụ e ji adụrụ anụ e ji chụọ aja, efere ịkwọsa
mmiri na ite mmiri; ọlaedo zuru nke e ji akpụta efere ọlaedo
ọbụla, na ọlaọcha zuru nke e ji akpụta efere ọlaọcha ọbụla,
wepụtakwa ọlaọcha na ọlaedo. **18** N'ikpeazụ, o wepụtara
ọlaedo a nụchara anụcha a ga-eji kpụọ ebe ịchụ aja ihe nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ. O nyere ya ihe osise gosiri otu a ga-esi wuo
ụgbọ agha, ya bụ, mmụọ ozi cherubim ndị ahụ e ji ọlaedo
kpụọ, ndị gbasapụrụ nku ha n'elu igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị. **19** Devid kwuru sị, "E deela ihe niile gbasara osise

ụlọnsọ ukwu a n'akwụkwọ nke m sitere na ntụziaka Onyenwe
anyị nweta. Onyenwe anyị nyekwara m nghọta banyere ihe
niile metụtara osise ụlọnsọ ukwu a." **20** Devid gwakwara
nwa ya Solomọn okwu sị, "Dị ike, nwee obi ike, rụọ ọrụ a.
Atụla ụjọ, adakwala mba, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke, bụ
Chineke m, nọnyeere gị. Ọ gaghị ahapụ gị, maọbụ gbakụta gị
azụ. Ọ ga-ahụ na ihe niile gaara gị nke ọma, tutu ruo mgbe
ọrụ iwu ụlọnsọ Onyenwe anyị gwụsịrị. **21** Ndị nchụaja ndị
a niile, na ndị Livayị jikeere ịrụ ọrụ niile metụtara ụlọnsọ
ukwu Chineke ahụ. Ndị ọzọ bụ ndị ọka ọrụ dị iche iche ndị o
metụrụ n'obi ga-abịakwa inyere gị aka, ma ndị ozi, ma ndị
Izrel niile; ha ga-emezu iwu ọbụla i nyere ha."

29 Mgbe ahụ, Devid gwara ọgbakọ Izrel niile okwu sị
ha, "Nwa m Solomọn, onye Chineke họpụtara ịbụ eze
n'ọnọdụ m, bụ nwantakịrị na-amachabeghị ihe. Ma ọrụ o
nwere ịrụ dị ukwuu, n'ihi na ụlọ ukwu a abụghị mmadụ ka ọ
dịrị, kama ọ bụ nye Onyenwe anyị Chineke. **2** Ma n'ike m
niile, agbalịala m wetachaa ihe niile a ga-eji wuo ụlọnsọ ukwu
Chineke m ebe ha dị ukwuu: ọlaedo a ga-eji kpụọ ihe ọlaedo
niile, ọlaọcha a ga-eji kpụọ ihe ọlaọcha niile, bronz a ga-eji
kpụọ ihe bronz niile, igwe a ga-eji kpụọ ihe igwe niile, na
osisi a ga-eji rụọ ihe osisi niile, nkume dị oke ọnụahịa ọniks,
a ga-ahịọnye ahịọnye, na nkume dị oke ọnụahịa tọkwọisi, na
nkume ndị ọzọ ụcha ha dị iche iche, na nkume ndị ọzọ mara
mma, tinyere mabụl. **3** Ugbu a, n'ihi mmasị m n'ebe ụlọnsọ
Chineke m dị, ana m enye akụ nke aka m niile, ya bụ ọlaedo
na ọlaọcha m, iji ya nye aka, maka iwu ụlọnsọ ukwu Chineke
m. Ihe ndị a ka m na-enye, tụkwasịkwa n'elu ihe ndị ọzọ niile
bụ nke m nyerela, n'ihi ụlọnsọ ukwu a: **4** bụ puku talenti
ọlaedo atọ (ọlaedo e si Ọfịa bubata), na puku talenti ọlaọcha
asaa nke a nụchara anụcha, nke a ga-eji machite ahụ ụlọ niile
nke ụlọ ndị ahụ. **5** Maka ọrụ niile a ga-eji ọlaedo rụọ, na nke
a ga-eji ọlaọcha rụọ, na ọrụ niile ndị ǹka ga-arụ. Ugbu a,
onye jikeere iwere onwe ya nyechasịa Onyenwe anyị n'aka
taa?" **6** Mgbe ahụ, ndịisi ezinaụlọ, na ndịisi ozi nke ebo Izrel
niile, na ndịisi agha na-achị ọtụtụ puku ndị agha, na ndịisi
agha na-achị ọtụtụ narị ndị agha, na ndịisi ozi na-elekọta
ọrụ eze, jiri obi ha niile nye onyinye. **7** Ha nyere maka ọrụ
ụlọnsọ ukwu Chineke. Ha nyere puku talenti ọlaedo ise, na
puku darik ọlaedo iri, nyekwa puku talenti ọlaọcha iri, na
puku talenti bronz iri na asatọ, na narị puku talenti igwe. **8**
Ndị niile nwere nkume dị oke ọnụahịa dị iche iche webatara
ya tinye ha n'ụlọakụ dị n'ụlọ nso ukwu Onyenwe anyị, nke
Jehiel onye Geshọn na-elekọta. **9** Ndị Izrel niile ṅụrịrị ọṅụ
n'ihi otu ndịisi ha jiri wepụta obi nye onyinye, n'ihi na ha ji
ọṅụ na obi ha niile nye Onyenwe anyị onyinye. Eze Devid
n'onwe ya ṅụrịkwara ọṅụ nke ukwuu. **10** N'ihu ọha Izrel niile,
Devid kelere Onyenwe anyị ekele sị, "Otuto dịrị gị Onyenwe
anyị Chineke nna anyị Izrel site n'ebighị ebi ruo ebighị ebi.
11 Gị onwe gị, Onyenwe anyị nwe ịdị ukwu, na ike, na ịma
mma, na ugwu eze, na ebube, n'ihi na ihe niile n'eluigwe na
n'ụwa bụ nke gị. Gị onwe gị, Onyenwe anyị nwe alaeze. Gị
kwa ka e buliri elu dịka onye na-achị isi n'elu ihe niile. **12**
Akụnụba na nsọpụrụ na-esite n'ebe ị nọ abịa. Gị onwe gị na-
achịkwa ihe niile. Ọ bụkwa n'aka gị ka ume na ike dị ibuli
ihe niile elu, na inye ihe niile ike. **13** Ugbu a, Chineke anyị,
anyị na-enye gị ekele na-etokwa aha gị dị ebube. **14** "Ma
onye ka m bụ, ole ndị kwa ka ụmụ Izrel bụ, na i kweere ka
anyị gbasapụ aka anyị nye gị onyinye. Ihe niile anyị nwere
sitere n'aka gị bịa, ha kwa ka anyị na-enyeghachi gị. **15** Anyị
bụ ndị ọbịa na ndị mbịarambịa n'ihu gị, dịka nna nna anyị
ha. Ụbọchị ndụ anyị n'ụwa dị ka onyinyo, nke olileanya na-
adịghị n'ime ya. **16** O, Onyenwe anyị Chineke anyị, ihe niile
ndị a anyị bukọrọ maka iji rụọra gị ụlọnsọ si n'aka gị bịa. Ha
niile bụkwa nke gị. **17** Amaara m, Chineke m, na ị na-anwale
obi, na i na-enwekwa mmasị n'ihe ziri ezi. Ihe ndị niile ka m
onwe m nyere site n'afọ ofufu nakwa obi ziri ezi. Ma ugbu a,
ahụla m ọṅụ ndị gị, bụ ndị nọ n'ebe a, ji were afọ ofufu nye gị
onyinye ha. **18** Ya mere, gị Onyenwe anyị, Chineke nna anyị
Ebraham na Aịzik, na Izrel, biko, mee ka ụdị ọchịchọ a dịgide
n'ime obi ndị gị ruo ebighị ebi, meekwa ka ha jiri obi ha niile
gbasoo gị mgbe niile. **19** Nye nwa m Solomọn obi zuruoke
nke ọ ga-eji debe iwu gị niile, ọchịchọ gị niile na ụkpụrụ gị
niile, ya na mmụọ imezu ihe niile metụtara owuwu ụlọnsọ
ukwu a nke m kwadooro ihe niile ndị a." **20** Mgbe ahụ, Devid
gwara ndị Izrel okwu sị, "Toonu Onyenwe anyị Chineke unu!"
Ha niile toro Onyenwe anyị Chineke nna ha, kpọọ isiala nye
Onyenwe anyị na eze. **21** N'echi ya, ha wetara otu puku oke
ehi, na otu puku ebule, na otu puku ụmụ ebule jiri ha chụọrọ
Onyenwe anyị aja nsure ọkụ. Tinyere aja ihe ọṅụṅụ na ọtụtụ
aja ndị ọzọ n'ebe ọ bara ụba n'ihi ụmụ Izrel niile. **22** Emesịa,
ha jiri ọṅụ rie oriri, ṅụkwaa ihe ọṅụṅụ n'ihu Onyenwe anyị.
Ha nọkwa n'ebe ahụ nabata Solomọn, nwa Devid dịka eze
nke ugboro abụọ, teekwa ya mmanụ n'ihu Onyenwe anyị ka
ọ bụrụ onye ọchịchị. Ha mekwara Zadọk onye nchụaja. **23**
Ya mere, Solomọn nọkwasịrị n'ocheeze Onyenwe anyị dịka
eze, n'ọnọdụ nna ya Devid. Ọ bara ụba nke ukwuu. Ndị Izrel
rubekwaara ya isi. **24** Ndịisi ọchịchị niile, na ndịisi Izrel niile,
na ụmụ ndị ikom eze Devid niile kwupụtara nrube isi ha nye
Solomọn, eze ọhụrụ. **25** Onyenwe anyị mere ka Solomọn dị
ukwuu hie nne n'anya ndị Izrel niile. Ọ yikwasịrị ya ebube
nke alaeze n'ụdị ọ dịbeghị eze ọbụla buru ya ụzọ chịa n'Izrel
nweturula. **26** Devid nwa Jesi bụ eze ndị Izrel niile. **27** Ọ
chịrị Izrel iri afọ anọ. Ọ chịrị afọ asaa na Hebrọn, chịakwa
iri afọ atọ na atọ na Jerusalem. **28** Ọ nwụrụ mgbe ọ ghọrọ
ezigbo agadi. Ọ bụkwa onye biri ogologo ndụ, onye nwekwara
akụnụba na nsọpụrụ. Solomọn nwa ya nwoke nọchiri ya dịka
eze. **29** Ihe niile gbasara ọchịchị eze Devid, site na mmalite
rụọ n'ọgwụgwụ, ka e dere n'akwụkwọ akụkọ Samuel, onye
ọhụ ụzọ, na n'akwụkwọ Netan, onye amụma, na n'akwụkwọ
Gad onye ọhụ ụzọ. **30** Akụkọ ndị a gosiri ihe gbasara ọchịchị
eze ya, na ịdị ike ya, na ihe niile mere ya, na ihe mere ndị
Izrel, na ndị eze ndị mba ọzọ bi ha gburugburu.

2 Ihe E Mere

1 Solomọn nwa Devid mere onwe ya ka o guzosie ike
n'alaeze ya, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke ya nọnyeere
ya, meekwa ka ọ dị ukwuu hie nne. **2** Mgbe ahụ, Solomọn
gwara ndị Izrel niile okwu, ya bụ, ndịisi agha na-achị ọtụtụ
puku ndị agha, na ndịisi agha na-achị ọtụtụ narị ndị agha,
na ndị ikpe, na ndị ndu niile nọ n'Izrel, na ndịisi ezinaụlọ
niile. **3** Solomọn ya na ọgbakọ ahụ niile, gara n'ebe dị elu nke
Gibiọn, n'ihi n'ebe ahụ ka ụlọ nzute Chineke dị, bụ nke Mosis
onyeozi Onyenwe anyị wuru n'ọzara. **4** Ma Devid esitelarị na
Kiriat Jearim buputa igbe ọgbụgba ndụ Chineke ahụ, bulaa ya
n'ụlọ ikwu nke o wuru maka ya na Jerusalem. **5** Ebe ịchụ aja
bronz ahụ Bezalel nwa Uri, nwa Hua wuru dịkwa na Gibiọn,
n'ihu ụlọ nzute Onyenwe anyị. Solomọn na ọgbakọ ahụ na-
ajụta ya ase n'ebe bronz ahụ. **6** Solomọn jere n'ebe ịchụ aja
ahụ e ji bronz kpụọ, nke dị n'ihu Onyenwe anyị, n'ime ụlọ
nzute, jiri anụ ụlọ ọnụọgụgụ ha dị otu puku chụọ aja nsure
ọkụ n'elu ya. **7** N'abalị ụbọchị ahụ na Gibiọn, Onyenwe anyị
mere ka Solomọn hụ ya anya, sị ya, "Rịọọ ihe ọbụla ị chọrọ ka
m nye gị." **8** Ma Solomọn zara Chineke, sị, "I gosila nna m bụ
Devid obi ebere dị ukwuu. Ugbu a, i meekwala m eze n'ọnọdụ
ya **9** Ugbu a, Onyenwe anyị bụ Chineke, ka nkwa gị nke i
kwere nna m, bụ Devid, bụrụ ihe e mezuru, n'ihi na ị meela
m eze ndị a bara ụba n'ọnụọgụgụ dịka aja nke ala. **10** Biko,
nye m amamihe na nghọta, nke m ga-eji edu ndị a napụ na-
abata, n'ihi na onye pụrụ ịchịkọta ndị gị a dị ukwuu?" **11**
Chineke zara Solomọn sị ya, "Ebe ọ bụ na ị rịọghị m ka m nye
gị akụnụba, maọbụ ogologo ndụ; ebe ọ bụkwa na ị rịọghị
m ka m mee ka ndị kpọrọ gị asị nwụsịa, maọbụ ka m mee
ka i nwee nsọpụrụ karịa, kama mkpa na-akpa gị bụ ka m
nye gị amamihe na nghọta ị ga-eji duzie ndị m, nke m mere
gị eze ha. **12** Ya mere, enyela gị amamihe na nghọta dịka ị
rịọrọ. Aga m enyekwa gị akụnụba na nsọpụrụ dị ukwuu, nke
eze ọbụla nke buru gị ụzọ na-enwebeghị. Ọ dịkwaghị onye
nke ga-eso gị ga-enwe ụdị ya." **13** Mgbe ahụ, Solomọn sitere
n'ebe dị elu nke Gibiọn, site n'ihu ụlọ nzute ahụ, lọghachi na
Jerusalem. Ọ chịrị dịka eze n'Izrel. **14** Solomọn chịkọbara
ọtụtụ ụgbọ agha na ịnyịnya dị iche iche. O nwere ụgbọ agha
dị otu puku na narị anọ na ịnyịnya agha dị puku iri na abụọ
n'ọnụọgụgụ, ndị o debere ụfọdụ n'ime ha n'obodo ụgbọ agha
ya ma ndị ọzọ dị na Jerusalem ebe ya onwe ya nọ. **15** Eze
mere ka ọlaọcha na ọlaedo baa ụba na Jerusalem, dịka nkume
efu. O mekwara ka osisi sida dị ọtụtụ dịka osisi sikamọ nke dị
n'ala ala ugwu dị iche iche **16** A na-esite n'Ijipt nakwa ala Kue
atụbatara Solomọn ịnyịnya. Ndị ahịa eze na-azụta ha site na
Kue n'ọnụ ahịa a na-ere ha n'oge ahụ. **17** Ha sitere n'Ijipt
tụbata otu ụgbọ agha n'ọnụ ahịa narị shekel ọlaọcha isii;
jirikwa otu narị shekel na iri shekel ise zụta otu ịnyịnya. Ha
zipụkwara ha nye ndị eze niile nke ndị Het na ndị Aram.

2 Solomọn nyere iwu ka e wuo ụlọ nso ukwu nye Aha
Onyenwe anyị, ka e wuokwara ya bụ Solomọn ụlọeze. **2** O
manyere ndị ọrụ ọnụọgụgụ ha dị iri puku asaa na-ebu ibu, na
ndị na-awa nkume n'ugwu ọnụọgụgụ ha dị iri puku asatọ, na
ndị o doro dịka ndịisi ha, ọnụọgụgụ ha dị puku atọ na narị
isii. **3** Solomọn zigara Hiram eze Taịa ozi sị ya, "Zidatara m
osisi sida dịka i mere n'oge nna m Devid wuru ụlọeze nke ya.
4 Ugbu a, ana m akwado iwu ụlọnsọ ukwu nye Aha Onyenwe
anyị Chineke m, na ido ya nsọ nye ya maka ịchụ aja nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ n'ihu ya, na idebe n'ebe ahụ achịcha nsọ a
na-edo n'usoro mgbe niile. Na isure aja nsure ọkụ ụtụtụ na
anyasị, na n'ụbọchị izuike niile, na n'ọnwa ọhụrụ na n'oge
mmemme ndị ọzọ niile a kara aka nke Onyenwe anyị Chineke
anyị. Nke a bụ ụkpụrụ na-adịgide nye ụmụ Izrel ruo ebighị
ebi. **5** "Ụlọnsọ m ga-ewu ga-adị ukwuu n'ihi na Chineke anyị
dị ukwuu karịa chi ndị ọzọ niile. **6** Ma onye pụrụ iwu ụlọnsọ
nye ya, ebe ọ bụ na eluigwe, ọbụladị ebe kachasị elu nke
eluigwe, ezughị ịba gị? Onye ka mụ onwe m bụ, na m ga-ewu
ụlọnsọ nye ya, ma ọ bụghị naanị ebe a ga-anọ chụọ aja dị
iche iche n'ihu ya? **7** "Zitere m, onye ǹka, onye maara otu e
si eji ọlaedo na ọlaọcha, na bronz, na igwe arụ ọrụ. Onye
bụkwa onye maara ọrụ ǹka metụtara akwa dị iche iche, akwa
ngwakọta anụnụ na uhie, na nke uhie uhie, na nke anụnụ
anụnụ. Ọ ga-abụkwa onye igbunye akara n'ihe doro anya,
onye ga-arụ ọrụ na Juda na n'ime Jerusalem, ebe ọ ga-eso ndị
ǹka m, bụ ndị nna m Devid họpụtara rụọ ọrụ. **8** "Zitekwara
m osisi sida, na osisi junipa, na osisi algụm, ndị sitere n'ọhịa
Lebanọn, n'ihi na ndị gị bụ ọkachamara n'ọrụ ịwa osisi. Aga
m ezitekwa ndị m ga-abịa soro ha rụọ ọrụ, **9** ime ka osisi ha
ga-egbutere m dị ukwuu, n'ihi na ya bụ ụlọnsọ ga-ebu ibu,
maakwa mma. **10** Aga m enye ndị ọrụ gị, bụ ndị na-awa osisi,
narị puku bushel na iri puku bushel ọka wiiti abụọ a kwọrọ
akwọ, na narị puku bushel na iri puku bushel ọka balị abụọ,
na narị puku galọọnụ ite mmanya vaịnị na iri galọọnụ abụọ,
nakwa narị puku galọọnụ mmanụ na iri galọọnụ mmanụ oliv
abụọ." **11** Hiram, eze Taịa zighachiiri Solomọn akwụkwọ ozi
sị ya. "Ọ bụ n'ihi na Onyenwe anyị hụrụ ndị ya n'anya ka o ji
mee gị eze ha." **12** Hiram kwukwara sị, "Otuto dịrị Onyenwe
anyị, bụ Chineke Izrel. Onye kere eluigwe na ụwa. Onye nyere
Devid, bụ eze, nwa nwere nghọta na akọnuche dị otu a, iwuru
Onyenwe anyị ebe obibi, na iwukwa ụlọeze nke aka ya. **13**
"Ana m ezitere gị Huram-Abi, onye ọka maara ọrụ ya nke
ọma. **14** Onye nne ya si n'ebo Dan nke dị n'Izrel, ma nna ya
bụ onye Taịa. Ọ bụ onye a zụrụ n'ọrụ ịkpụ ụzụ nke ọma, n'ihe
gbasara ọlaedo, na ọlaọcha, na bronz, na igwe, na nkume, na
osisi. Ọ makwa otu e si eji akwa odo odo, na akwa anụnụ
anụnụ, na akwa uhie uhie na ezi akwa ọcha arụ ọrụ. Igbunye
ụdị akara ọbụla n'ihe nakwa ichepụta ihe ọ ga-eji ihe ọbụla
enyere ya mee doro ya anya nke ọma. Ọ ga-esonye ndị ǹka
gị, na ndị nke onyenwe m Devid, bụ nna gị. **15** "Ugbu a, ka
onyenwe m zitere ndị ohu ya ọka wiiti ahụ, na ọka balị, na
mmanya vaịnị, na mmanụ oliv, dịka ọ kwere na nkwa. **16** Anyị
ga-egbutu osisi niile ị chọrọ site n'ugwu Lebanọn, sitekwa
n'osimiri budata ha obodo Jopa, ebe i nwere ike isite buruo ha
Jerusalem." **17** Emesịa, Solomọn gụrụ ndị ọbịa niile bi n'ala
Izrel ọnụ, dịka Devid mere, achọpụtara na ha dị narị puku iri
ise na atọ, na narị isii. **18** O mere iri puku ndị ọrụ asaa n'ime
ha ka ha bụrụ ndị na-ebu ibu, na ọnụọgụgụ dị iri puku asatọ
ka ha bụrụ ndị ga-awa nkume, meekwa puku ndị ikom atọ na
narị isii, ndị ga-abụ ndịisi ọrụ ime ka ọrụ na-aga nke ọma.

3 Mgbe ahụ, Solomọn malitere iwu ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. Ọ bụ n'ugwu Mọrịa, nke dị na Jerusalem, ka e
wukwasịrị ya, n'ebe ahụ Onyenwe anyị mere ka Devid bụ nna
ya hụ ya anya. Ọ bụ n'ala ebe ịzọcha ọka Arauna, onye Jebus,
ebe ahụ Devid họpụtara. **2** O bidoro iwu ụlọ ahụ n'abalị nke
abụọ, nke ọnwa abụọ, n'afọ nke anọ, nke ọchịchị eze ya. **3**

Ntọala Solomọn tọrọ maka iwu ụlọnsọ Chineke dị iri mita
abụọ na asaa n'ogologo, mita itoolu n'obosara. (Nke a bụ ma
ejiri ihe ọtụtụ ochie). **4** Ịdị ogologo mpụta ọnụ ụlọ nke ụlọnsọ
ukwu ahụ dị mita itoolu, dịka ịdị ogologo obosara ụlọ nso
ahụ n'onwe ya. Ịdị elu ya dịkwa mita itoolu. O jikwa ọlaedo a
nụchara anụcha machie ime ya. **5** O ji osisi junipa machie
ahụ ime ụlọ ezumezu ahụ, jirikwa ọlaedo a nụchara anụcha
techie osisi ndị ahụ niile. Emesịa, e sere oyiyi nkwụ dị iche
iche, na oyiyi ụdọ igwe n'ahụ ụlọ ahụ iji chọọ ya mma. **6** O
ji nkume dị oke ọnụahịa dị iche iche chọọ ime ụlọnsọ ahụ
mma, ya na ọlaedo nke e si na Pavaim bute. **7** Ogidi osisi
silin niile, na ibo ọnụ ụzọ niile, na aja ụlọ niile, na ọnụ ụzọ
niile dị n'ụlọnsọ ukwu ahụ ka o ji ọlaedo techie. Ọ gbukwara
egbugbu oyiyi cherubim na mgbidi ya niile. **8** O wuru Ebe ahụ
Kachasị Nsọ; nke ogologo ọnụ ụlọ ya dị mita iri, otu a kwa,
obosara ya dị mita iri. O ji ọlaedo dị ezi mma nke ọnụahịa
ya ruru narị talenti isii techie ahụ ime ụlọ ahụ niile. **9** Ịdị
arọ ọlaedo e ji kpụọ ǹtu e ji wuo ya dị iri shekel ise. E jikwa
ọlaedo techie akụkụ elu elu nke ime ọnụ ụlọ a. **10** Solomọn
tinyere oyiyi mmụọ ozi cherubim abụọ ọ kpụrụ n'ime Ebe
ahụ Kachasị Nsọ, werekwa ọlaedo machie ha. **11** Ịdị ogologo
nku cherubim ndị a ruru mita iri. Ịdị ogologo otu nku cherub
nke mbụ ruru mita abụọ na ọkara. Ọnụ nku a na-emetụ ahụ
ime ụlọ nke ụlọnsọ ukwu, ma ọnụ ọnụ nku nke ọzọ, nke ịdị
ogologo ya ruru mita abụọ n'ọkara, na-emetụ ọnụ otu nku
cherub nke ọzọ. **12** N'otu aka ahụ, otu nku cherub nke abụọ
ruru mita abụọ na ọkara n'ogologo. Ọnụ nku ya na-emetụ
akụkụ nke ọzọ nke ahụ ime ụlọnsọ ukwu, ma nku ya nke
ọzọ, nke rukwara mita abụọ na ọkara n'ogologo, na-emetụ
ọnụ ọnụ otu nku cherub nke mbụ. **13** Nku cherubim ndị a
gbasapụrụ ruo mita iri n'ogologo. Ha guzo ọtọ n'ụkwụ ha, na-
eche ihu n'ọnụ ụlọ ezumezu ahụ. **14** O ji akwa na-acha anụnụ
anụnụ, na uhie uhie, na odo odo, na ezi akwa ọcha, mee akwa
mgbochi, nke a kpanyekwara oyiyi cherubim n'ime ya. **15** O
wuru ogidi abụọ dị n'ihu ụlọnsọ ahụ, nke ịdị elu ya ruru mita
iri na asaa. Ọ kpụkwara ihe a dokwasịrị n'elu ogidi ndị a, nke
ịdị elu ha dị mita abụọ na ọkara. **16** Ọ kpụkwara ihe yiri ụdọ
igwe a tụrụ atụ, nke e kokwasịrị n'elu ogidi abụọ ndị ahụ.
Kpụọkwa narị mkpụrụ pomegranet, nke a ganyekọtara ya na
ụdọ igwe ahụ. **17** O guzobere ogidi abụọ ndị ahụ n'ihu ụlọnsọ
ukwu ahụ, otu n'akụkụ ugwu nke ọzọ n'akụkụ ndịda. Ogidi
nke dị na ndịda ka ọ kpọrọ Jakin, ma nke dị n'ugwu ka ọ
kpọrọ Boaz.

4 Solomọn wukwara ebe ịchụ aja bronz. Ogologo ya ruru iri
mita na ọkara. Obosara ya rukwara iri mita na ọkara; ma
ịdị elu ya dị mita ise na ụma atọ. **2** O mekwara Oke osimiri
nke ọla awụrụ awụ, nke dị gburugburu n'ụdịdị. Ọtụtụ ya bụ
ihe ruru mita abụọ na ụma atọ n'ogologo, dịkwa mita ise
na ụma atọ, site n'otu ọnụ ruo n'ọnụ nke ọzọ. Ọ bụ eriri e
ji atụ ihe nke ruru ihe dịka mita iri na anọ ka e ji tụọ ya
gburugburu. **3** N'okpuru ọnụ ya, oyiyi ụmụ oke ehi gbara ya
gburugburu, iri dị na mita anọ na ọkara ọbụla. Ehi ndị ahụ dị
n'ahịrị abụọ. A wụkọtara ha na Oke osimiri ahụ otu mgbe. **4**
E mekwara ka Oke osimiri ahụ guzo n'elu ehi iri na abụọ.
Atọ na-eche ihu n'akụkụ ọwụwa anyanwụ; atọ na-eche ihu
n'ọdịda anyanwụ; atọ na-eche ihu n'akụkụ ndịda, atọ na-
eche ihu n'akụkụ ugwu. Oke osimiri ahụ dịkwasịrị ha n'elu,
ebe azụ ha niile dị n'ime n'etiti. **5** Ịdị arọ ya ha ka otu ọtụtụ
ntu-aka dimkpa. E mere ọnụ ya ka ọ dị ka ọnụ iko mmiri,
dịkwa ka okoko lili na-awapụta awapụta. Ọ na-erite puku
galọọnụ iri na asatọ. **6** A kpụkwara efere ukwu iri nke e ji
asacha ihe e wetara maka ịchụ aja nsure ọkụ. Ise n'ime ha
dị n'akụkụ ndịda olulu mmiri ahụ, ise n'akụkụ ugwu. Ndị
nchụaja na-esite naanị na olulu mmiri ahụ ekuru mmiri ha ji
asacha ihe. **7** Ọ kpụrụ ihe ịdọba oriọna ọlaedo iri n'usoro
dịka Chineke nyere ya n'iwu. O debere ha n'ime ụlọnsọ ukwu
ahụ, ise n'akụkụ ndịda ụlọ ahụ, ise n'akụkụ nke ugwu. **8** O
mekwara tebul iri dọnye n'ụlọnsọ ukwu ahụ, ise n'akụkụ
ndịda, ise n'akụkụ ugwu. Ọ kpụkwara otu narị efere ọlaedo
maka ịkwọsa mmiri. **9** Ọ mere ogige ndị nchụaja, mekwa otu
ogige ukwuu, na ibo ọnụ ụzọ maka itinye n'ogige ahụ. O jiri
bronz machie ibo ọnụ ụzọ ndị ahụ. **10** Oke osimiri ahụ ka
ọ dọbara n'akụkụ ndịda, na ncherita ihu ọwụwa anyanwụ
nke ụlọnsọ ahụ. **11** Huram kpụkwara ite dị iche iche, shọvel
niile, na efere ịkwọsa mmiri niile. N'ikpeazụ, ọ rụchara ọrụ dị
n'ụlọnsọ Chineke, nke eze Solomọn tinyere ya n'aka ịrụ. **12**
Ogidi abụọ ahụ; ihe ọkpụkpụ abụọ dịka efere dị n'elu ogidi
abụọ ahụ; Ihe ọkpụkpụ yiri ụdọ a tụrụ atụ nke e ji chọọ ihe
ọkpụkpụ abụọ ahụ dịka efere mma; **13** narị anọ nke mkpụrụ
pomegranet a kpụrụ akpụ maka ahịrị ihe abụọ ahụ a kpụrụ
akpụ, ya bụ, ahịrị pomegranet abụọ n'ihi otu ihe ọkpụkpụ, iji
chọọ ihe ọkpụkpụ ahụ yiri efere dị n'isi elu ogidi ahụ mma;
14 ihe ndọkwasị na efere ịsa mmiri ha, **15** na Oke osimiri
ahụ na ehi iri na abụọ ahụ dị ya n'okpuru, **16** na ite niile,
shọvel niile, ihe ịgụrụ anụ niile na ihe ngwongwo ndị ọzọ ya
na ha so. Ihe niile nke Huram-Abi mere eze Solomọn n'ihi
ụlọnsọ Onyenwe anyị, bụ bronz e hichaziri nke ọma. **17** Ọ bụ
n'ala ụrọ, n'obosara ala Jọdan, n'etiti Sukọt na Zaretan, ka
eze mere ka a nọrọ kpụọ ihe ndị a. **18** Ihe ndị a niile nke
Solomọn mere dị ukwuu nke ukwu; nke bụ na-enweghị ike
ịgụkọta ihe ịdị arọ nke bronz ahụ bụ. **19** Solomọn mekwara
ngwongwo niile dị n'ime ụlọnsọ Chineke, ya bụ, ebe ịchụ aja
e ji ọlaedo kpụọ, na tebul niile nke a dọkwasịrị achịcha nke
iche n'Ihu Onyenwe anyị, **20** ihe ịdọkwasị oriọna niile nke
ọlaedo a nụchara anụcha, ha na oriọna ha niile, ka ọ na-enwu
n'ihu ime ime ebe nsọ, dịka e nyere n'iwu, **21** ihe ịchọ mma
oyiyi okoko osisi, na oriọna niile na ihe ịgụta ihe niile. E ji
ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ ha niile. **22** Ọ kpụkwara ihe
ịkpakepụ ọkụ niile nke ọlaedo a nụchara anụcha, na efere
ịkwọsa mmiri niile, na ngaji niile, na ihe ịgụ ọkụ niile, na ibo
ọlaedo niile nke ụlọnsọ, ya bụ, ibo ọnụ ụzọ ime ime niile nke
dịrị Ebe ahụ Kachasị Nsọ, na ibo ndị dị n'ọnụ ụlọ ezumezu.

5 Mgbe a rụzuru ọrụ niile nke eze Solomọn nwere ịrụ maka
ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ahụ, o webatara ihe niile
Devid bụ nna ya doro nsọ n'ime ya, ya bụ ọlaọcha, ọlaedo na
ngwongwo ndị ọzọ niile. O tinyere ha n'ụlọakụ dị n'ụlọnsọ
Chineke. **2** Mgbe ahụ, Solomọn kpọkọtara ndị okenye Izrel
niile, na ndịisi ebo Izrel niile, na ndịisi ezinaụlọ Izrel niile
na Jerusalem, maka ị site na Zayọn, bụ obodo Devid bugota
igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị. **3** Ndị Izrel niile gbakọtara
bịakwute eze n'oge a na-eme mmemme n'ọnwa Etanim, nke
bụ ọnwa asaa n'afọ. **4** Mgbe ndị okenye Izrel niile bịarutere,
ndị Livayị buliri igbe ọgbụgba ndụ ahụ. **5** Ha bugotara igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị, ya na ụlọ nzute, na ngwongwo
niile dị nsọ dị n'ime ya. Ndị nchụaja bụ ndị Livayị buliri ha
elu. **6** Eze Solomọn na ọgbakọ Izrel niile, bụ ndị zukọtara

n’ebe ọ nọ, nọ n’ihu igbe ọgbụgba ndụ ahụ, na-achụ aja ọtụtụ
atụrụ na ọtụtụ ehi nke a na-apụghị igụta ọnụ maọbụ gbakọta
ọnụọgụgụ ha n’ihi ịba ụba. **7** Ndị nchụaja bubatara igbe
ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị ahụ n’ime ime ụlọnsọ ukwu ahụ,
n’ime Ebe Kachasị Nsọ, dọba ya n’okpuru nku cherubim ahụ.
8 Cherubim ndị ahụ gbasara nku ha n’elu igbe ọgbụgba ndụ
ahụ, kpuchie ya na okporo osisi ndị ahụ e ji ebu ya. **9** Okporo
osisi ndị a dị oke ogologo, na isi ha sitere n’igbe ọgbụgba ndụ
ahụ na-apụta, na e nwere ike ị site n’ihu ime ime ebe nsọ ahụ
hụ ha anya, ma onye na-anọghị n’Ebe Nsọ ahụ adịghị ahụ
ha. Ha ka dịkwa n’ebe ahụ ruo taa **10** O nweghị ihe dị n’ime
igbe ọgbụgba ndụ ahụ, karịakwa mbadamba nkume abụọ ahụ
Mosis tinyere n’ime ya n’ugwu Horeb, n’ebe Onyenwe anyị na
ụmụ Izrel gbara ndụ, mgbe ha si n’ala Ijipt pụta. **11** Mgbe ndị
nchụaja sitere n’Ebe Nsọ Kachasị Ebe Nsọ pụta, n’ihi na ndị
nchụaja ahụ niile doro onwe ha nsọ n’agbanyeghị usuu nke
onye ọbụla n’ime ha si pụta. **12** Ma ndị Livayị bụ ndị ọbụ
abụ, ya bụ Asaf, Heman, Jedutun na ụmụ ha ndị ikom na ndị
ikwu ha guzoro onwe ha n’akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ebe
ịchụ aja. Ha yi uwe ezi akwa ọcha ma na-akpọ ụbọ akwara,
na-akụkwa ogene ọla. Ndị nchụaja dị otu narị na iri abụọ
n’ọnụọgụgụ. Ndị na-afụ opi sokwa ha. **13** Ndị ọbụ abụ ahụ
na ndị na-afụ opi jikọrọ onwe ha ọnụ were otu olu bụkuo
Onyenwe anyị abụ ekele na otuto. Ndị na-afụ opi, na ndị na-
akụ ọla na-ada ụda, na ndị ji ngwa egwu ndị ọzọ sonyeere ha,
welie olu ha elu too Onyenwe anyị n’abụ sị: “N’ihi na Ọ dị
mma Ịhụnanya ya na-adị ruo ebighị ebi.” Mgbe ahụ igwe ojii
jupụtara n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, **14** nke mere na ndị
nchụaja enwekwaghị ike jee ozi ha, n’ihi igwe ojii ahụ, n’ihi
na ebube Onyenwe anyị jupụtara n’ime ụlọnsọ Chineke.

6 Mgbe ahụ, Solomọn sịrị, “Onyenwe anyị ekwuola na ọ ga-
ebi n’oke igwe ojii. **2** Ma ewuola m ụlọnsọ pụrụ iche, maa
mma nye gị, ebe ị ga-ebi ruo mgbe ebighị ebi!” **3** Dịka ọgbakọ
Izrel niile na-eguzo n’ebe ahụ, eze chigharịrị onwe ya chee
ha ihu, gọzie ha. **4** Mgbe ahụ ọ sịrị, “Otuto dịrị Onyenwe
anyị, bụ Chineke Izrel. Onye ji aka ya abụọ mezuo nkwa ahụ
o ji ọnụ ya kwee nna m Devid. N’ihi na o kwuru sị, **5** ‘Site
n’ụbọchị ahụ m si n’ala Ijipt kpọpụta ndị m, ahọpụtaghị m
obodo ọbụla n’ebo ọbụla nke Izrel, ka e wuru m ụlọnsọ ka
Aha m dịrị n’ebe ahụ, maọbụ họpụta onye ọbụla ka ọ bụrụ
onyendu ndị m Izrel. **6** Ma ugbu a, a họrọla m Jerusalem
ka ọ bụrụ ebe Aha m ga-adị, ahọrọkwala m Devid ị bụ onye
ga-achị ndị m Izrel.’ **7** “Nna m, Devid bu n’obi iwu ụlọnsọ
ukwu nye Aha Onyenwe anyị, bụ Chineke nke Izrel. **8** Ma
Onyenwe anyị sịrị nna m, Devid, ‘I mere nke ọma ibu n’obi,
iwu ụlọnsọ ukwu nye Aha m. **9** Ma otu ọ dị, ọ bụghị gị ga-ewu
ya, kama nwa gị nwoke nke si n’ahụ gị pụta ga-ewu ụlọnsọ
ahụ nye Aha m.’ **10** “Ugbu a, Onyenwe anyị emezuola nkwa
ahụ o kwere. A nọchiela m nna Devid, ana m anọdụ n’ocheeze
nke Izrel dịka Onyenwe anyị kwere na nkwa. Ewuokwala m
ụlọnsọ ukwu nye Aha Onyenwe anyị, bụ Chineke nke Izrel.
11 N’ebe ahụ ka m dọbara igbe ọgbụgba ndụ, n’ime ya ka
ọgbụgba Onyenwe anyị dị, bụ nke ya na ụmụ Izrel gbara.”
12 Mgbe ahụ, Solomọn guzoro n’ihu ebe ịchụ aja Onyenwe
anyị, na n’ihu ọgbakọ ụmụ Izrel niile, gbasapụ aka ya abụọ.
13 Solomọn ji bronz kpụọ ihe nrigoro ịnọ gwa ọha mmadụ
okwu. Ogologo ihe nrigoro ahụ, obosara ya ruru mita abụọ
na ọkara mita abụọ na ọkara. Ịdị elu ya ruru otu mita na
ọkara. O debere ya n’etiti ebe mpụta nke ogige ụlọnsọ ukwu
ahụ. O guzoro n’elu ihe nrigo ahụ, n’ihu ọgbakọ Izrel niile,
gbuo ikpere n’ala, gbasaa aka ya abụọ chilie ha elu. **14** Ọ
sịrị, “Onyenwe anyị, Chineke nke Izrel, ọ dịghị Chineke dịka
gị n’eluigwe maọbụ n’ụwa. Gị onye na-edebe ọgbụgba ndụ
ịhụnanya gị na ndị ohu gị, bụ ndị ji obi ha niile na-eso ụzọ gị.
15 I mezuokwala nkwa niile i kwere nna m Devid, bụ ohu
gị. I ji ọnụ gị kwee nkwa a, ma taa, i jirila aka gị mezuo ya.
16 “Ugbu a, O! Onyenwe anyị, Chineke nke Izrel, mezukwaa
nkwa niile i kwere Devid nna m, mgbe ị sịrị, ‘Ọ bụrụ na ụmụ
ụmụ gị elezie anya bie ndụ dịka iwu m si dị n’ihu m, n’ihe
niile ha na-eme, dịka gị onwe gị mere, agaghị achọ onye ga-
anọ n’ihu n’ocheeze Izrel n’ime ha.’ **17** Ma ugbu a, Onyenwe
anyị bụ Chineke nke Izrel, ka okwu gị, bụ nkwa nke i kwere
ohu gị Devid bịa na mmezu. **18** “Ma ọ bụ ezie na Chineke ga-
ebinyere ụmụ mmadụ n’elu ụwa? Lee, eluigwe, ọbụladị ebe
kachasị elu nke eluigwe ezughị ịba gị. Olee otu ụlọ a nke m
wuru ga-esi bata gị! **19** Ma Onyenwe anyị Chineke m, ṅaa ntị
n’ekpere ohu gị, na arịrịọ ọ na-arịọ maka ebere. Nụrụ akwa
na ekpere nke ohu gị na-ekpe n’ihu gị. **20** Biko, mee ka anya
gị abụọ ghere oghe n’ebe ụlọnsọ ukwu a dị, ehihie na n’abalị,
bụ ebe a i kwuru sị, na i ga-akpọkwasị Aha gị n’ebe ahụ. Biko,
ka ị nụrụ ekpere ohu gị ga-ekpe banyere ebe a. **21** Nụrụkwa
arịrịọ niile nke ohu gị na nke ndị gị Izrel niile, mgbe ọbụla ha
chere ihu ha n’ebe a n’ekpere. Biko, site n’eluigwe bụ ebe
obibi gị nụrụ, mgbe ị nụrụ biko, gbagharakwa. **22** “Mgbe
onye ọbụla mehiere mmadụ ibe ya, a kpọọ ya oku ka ọ bịa
ṅụọ iyi, onye dị otu a bịa guzo n’ebe a, n’ihu ebe ịchụ aja
gị a, ṅụọ iyi ahụ, **23** mgbe ahụ, nụrụ olu ya n’eluigwe ma
mee ihe ziri ezi, kpeekwa ikpe n’etiti ndị ohu gị. Maa onye
mejọrọ ikpe site n’ịtụkwasị n’isi ha ihe o metara, meekwa ka
onye aka ya dị ọcha nwere onwe ya, site n’imeso ha dịka ezi
omume ha si dị. **24** “Mgbe ndị iro meriri ndị gị Izrel, n’ihi na
ha mehiere megide gị, ọ bụrụ na ha alọghachite, too aha
gị, na-ekpe ekpere, na-arịọ arịrịọ n’ihu gị n’ụlọnsọ ukwu a,
25 biko, site n’eluigwe nụrụ ekpere ha, gbaghara mmehie
ndị gị Izrel. Meekwa ka ha lọghachita n’ala ahụ nke i nyere
ha na nna nna ha. **26** “Mgbe e gbochiri eluigwe, mee na
mmiri adịghị ezokwa, n’ihi na ndị gị emehiela megide gị, ọ
bụrụ na ha echee ihu n’ebe a kpee ekpere, too aha gị, si na
mmehie ha chegharịa, n’ihi na ịtaala ha ahụhụ, **27** biko, site
n’eluigwe nụrụ ma gbagharakwa mmehie ndị ohu gị, ndị gị
Izrel. Kuziere ha ezi ụzọ ha ga-esi bie ndụ ma zidata mmiri
ozuzo n’ala ahụ nke i nyere ndị gị ka ọ bụrụ ihe nketa ha. **28**
“Mgbe ụnwụ, maọbụ ajọ ọrịa na-efe efe ga-adakwasị ala a,
maọbụ ọrịa na-eripịa ihe ubi, maọbụ ọmụma ebu; maọbụ
igurube, maọbụ ụkpana, maọbụ mgbe ndị iro ga-anọchibido
ha n’obodo ha niile, ihe mbibi niile maọbụ ọrịa ọbụla, **29**
ekpere ọbụla maọbụ arịrịọ nke onye ọbụla n’etiti ndị gị Izrel
kpere ma rịọọ, n’ihi ịghọta ihe otiti na ihe mgbu niile, ha
gbasapụ aka ha, ma chee ihu ha n’ebe ụlọnsọ ukwu dị; **30**
mgbe ahụ, site n’eluigwe bụ ebe obibi gị nụrụ arịrịọ ha.
Gbaghara ma meekwa; mesoo onye ọbụla dịka ihe niile ha
na-eme si dị, ebe ọ bụ na ị maara obi ha niile (n’ihi na naanị
gị maara obi ụmụ mmadụ), **31** ka ha tụọ egwu gị, jeekwa ije
n’irubere gị isi n’oge niile ha na-ebi n’ala ahụ nke i nyere
nna nna anyị ha. **32** “Ma banyere onye mba ọzọ, onye na-
esonyeghị na ndị gị Izrel, kama o si n’ala ebe dị anya bịa n’ihi
ukwu gị, n’aka gị dị ike na ogwe aka gị e setipụrụ esetipụ.

Mgbe ha bịara kpee ekpere n'ụlọnsọ a, 33 mgbe ahụ, site
n'eluigwe ebe obibi gị nụrụ arịrịọ ha. Mekwaa ihe niile nke
onye mba ọzọ ahụ na-arịọ n'ekpere, ka ndị niile nke ụwa
mara aha gị, tụọkwa egwu gị, dịka ndị nke gị bụ Izrel na-eme.
Ka ha matakwa na-akpọkwasịrị Aha gị n'ụlọ a nke m wuru.
34 "Mgbe ndị gị ga-aga ibu agha megide ndị iro ha, n'ebe
ọbụla ị na-eziga ha, mgbe ha chere ihu ha n'ụzọ obodo a
nke ị họpụtara na n'ụlọnsọ ukwu a m wuru nye Aha gị, kpee
ekpere, 35 mgbe ahụ, site n'eluigwe nụrụ ekpere na arịrịọ
amara ha, mezukwa ihe ha na-arịọ. 36 "Mgbe ha mehiere
megide gị, n'ihi na ọ dịghị mmadụ ọbụla na-adịghị emehie,
ị wee iwe megide ha, rara ha nyefee n'aka ndị iro, ndị ga-
adọkpụrụ ha n'agha gaa n'obodo ọzọ, maọbụ obodo dị anya
maọbụ nke dị nso; 37 ọ bụrụ na ha anọrọ n'ala ahụ a dọkpụrụ
ha gaa, chegharịa n'obi ha, nọrọ n'ala ebe a dọtara ha n'agha,
rịọọ gị, sị, 'Anyị emehiela, anyị emeela ihe n'adịghị mma,
meekwa ajọ omume.' 38 Ọ bụrụ na ha ejiri obi ha na mmụọ
ha niile chegharịa, n'ala ebe ndọta n'agha ha, bụ ebe a kpọrọ
ha gaa, ma kpee ekpere nye gị chee ihu ha n'ụzọ ala a nke i
nyere nna nna ha, n'obodo a nke ị họpụtara, ya na n'ụlọnsọ
ukwu a m wuru nye Aha gị 39 mgbe ahụ, site n'eluigwe,
ebe obibi gị, nụrụ ekpere ha na arịrịọ ha niile, nyekwara ha
aka. Gbaghara ndị gị, bụ ndị mehiere megide gị. 40 "Ugbu a,
Chineke m, biko ka anya gị na ntị gị ghere oghe n'ekpere
niile a na-ekpe n'ebe a. 41 "Ma ugbu a, bilie, O Onyenwe anyị
Chineke, bata n'ebe izuike gị, 42 O Onyenwe anyị Chineke,
agbakụtala onye gị e tere mmanụ azụ.

7 Ngwangwa, mgbe Solomọn kpesịrị ekpere a, ọkụ sitere
n'eluigwe daa repịa aja nsure ọkụ ahụ na aja ahụ niile.
Ebube Onyenwe anyị jupụtakwara n'ụlọnsọ ukwu ahụ, 2 Ndị
nchụaja enweghị ike ịbanye n'ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị n'ihi ebube Onyenwe anyị nke jupụtara ụlọnsọ ahụ. 3
Mgbe ọha ndị Izrel niile hụrụ ọkụ ahụ si n'elu daa, hụkwa
ebube Onyenwe anyị ka o guzo n'elu ụlọnsọ ukwu ahụ, ha
dara n'ala kpọọ isiala nye Onyenwe anyị, kelee ya ekele sị:
"N'ihi na Ọ dị mma ịhụnanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị
ebi." 4 Mgbe ahụ, eze na ndị a niile chụrụ aja dị iche iche
n'ihu Onyenwe anyị. 5 Eze Solomọn chụrụ aja ehi nke dị puku
iri abụọ na abụọ, na ewu na atụrụ dị narị puku na iri abụọ. Ya
mere, Eze na ndị ahụ niile si otu a doo ụlọnsọ Chineke nsọ.
6 Ndị nchụaja guzo n'ihu ọrụ ha, ha na ndị Livayị. Ha jiri
ngwa egwu Onyenwe anyị nke eze Devid mere maka ị na-eto
Onyenwe anyị, bụkwa nke o ji mgbe o nyere ekele, na-asị,
"Ịhụnanya ya na-adị ruo ebighị ebi." Na ncherita ihu ndị
Livayị, ndị nchụaja fụrụ opi ike ha mgbe ndị Izrel guzooro
ọtọ. 7 Mgbe ahụ, Solomọn doro etiti ogige dị n'ihu ụlọnsọ
Onyenwe anyị ahụ nsọ. N'ebe ahụ ka ọ nọ chụọ aja nsure
ọkụ, aja onyinye mkpụrụ ọka na aja abụba udo. O mere nke a
n'ihi na ebe ịchụ aja bronz nke ọ rụrụ enweghị ike ịbata aja
nsure ọkụ niile, aja mkpụrụ ọka niile nakwa aja abụba ndị
ahụ. 8 Ya mere, Solomọn mere mmemme a n'oge ahụ, ụbọchị
asaa, ya na ndị Izrel niile. Ọ bụ nzukọ dị ukwuu. Ndị mmadụ
bịara sitere na Lebo Hamat ruo na mmiri iyi Ijipt. 9 N'ụbọchị
nke asatọ, ha nwere ọgbakọ, n'ihi na ha mere mmemme nke
ido ebe ịchụ aja nsọ n'ime ụbọchị asaa, meekwa mmemme
ahụ abalị asaa ọzọ. 10 Ya mere, n'ụbọchị nke iri abụọ na atọ
n'ọnwa nke asaa, o zilagara ndị ahụ niile n'ụlọ ha, n'ịṅụrị ọṅụ
na obi ụtọ n'ihi ihe ọma niile nke Onyenwe anyị Devid na
Solomọn na ndị ya Izrel. 11 Mgbe Solomọn rụchara ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị, na ụlọeze, mezukwaa ihe niile bụ nke o
bu n'obi ime n'ụlọnsọ Onyenwe anyị nakwa n'ụlọeze nke ya
onwe ya. 12 Onyenwe anyị mere ka ọ hụ ya n'ọhụ abalị sị ya,
"Anụla m ekpere gị, ahọrọkwala m ebe a nye onwe m, ka ọ
bụrụ ebe ịchụ aja. 13 "Mgbe ọbụla m mere ka mmiri ghara
izo, maọbụ zidata igurube ka ha bịa bibie ihe ubi unu, maọbụ
zidata ọrịa n'etiti unu, 14 ọ bụrụ na ndị m ndị a kpọkwasịrị
aha m, ewedata onwe ha n'ala, kpee ekpere, chọsie ihu m ike,
sitekwa na mmehie ha chigharịa, aga m esite n'eluigwe za
ekpere ha, gbaghara ha mmehie ha, mee ka ala ha dịrị ndu.
15 Anya m ga-eghere oghe mgbe niile; otu a kwa, ntị m ga-
egherekwa oghe ịhụ na ịnụ ekpere niile a na-ekpe n'ụlọnsọ a.
16 Edoola m ụlọnsọ a nsọ nye onwe m, ka Aha m dị n'ebe ahụ
ruo ebighị ebi; anya m abụọ na obi m ga-adịkwa n'ebe ahụ
ụbọchị niile. 17 "Ma gị onwe gị, bie ndụ n'ikwesị ntụkwasị
obi n'ihu m dịka Devid nna gị mere, na-eme ihe niile m nyere
n'iwu, debe ụkpụrụ m na iwu m niile. 18 Aga m eme ka
ocheeze ọchịchị gị guzosie ike, dịka mụ na nna gị Devid gbara
na ndụ, mgbe m sịrị, 'Ị ghaghị inwe onye nnọchite anya
n'ocheeze nke ga-achị Izrel.' 19 "Ma ọ bụrụ unu alaghachi
azụ, gbakụta ụkpụrụ na iwu niile, bụ nke m nyere unu azụ,
pụọ gbasoro chi ndị ọzọ ife ha ofufe, na ịkpọ isiala nye ha, 20
mgbe ahụ, aga m esite n'ala m, bụ nke m nyere ha, hopu Izrel.
Aga m ajụkwa ụlọnsọ a m doro nsọ nye Aha m, meekwa ka ọ
ghọọ ihe e ji atụ ilu na ihe ịkpa ọchị n'etiti ndị niile. 21 Ọ bụ
ezie na ụlọnsọ ukwu a kachasị elu ugbu a, ma ọnọdụ ya ga-eju
ndị niile ga-esi n'akụkụ ya gafee anya, ha ga-asị, 'Gịnị mere
Onyenwe anyị ji mee ala a na ụlọnsọ a, ihe dị otu a?' 22 Ndị
mmadụ ga-aza, 'Ọ bụ n'ihi na ha gbakụtara Onyenwe anyị,
Chineke nna nna ha, onye kpọpụtara ha site n'ala Ijipt azụ,
makụọ chi ndị ọzọ, na-akpọ isiala na-efekwa ha ofufe. Ọ bụ
n'ihi nke a ka O ji mee ka ihe ọjọọ niile ndị a bịakwasị ha.'"

8 N'ọgwụgwụ iri afọ abụọ, mgbe Solomọn ji wuo ụlọnsọ
Onyenwe anyị na ụlọeze nke ya onwe ya, 2 Solomọn
wugharịrị obodo ndị ahụ Hiram nyere ya, mee ka ndị Izrel
biri n'ime ha. 3 Solomọn gara Hamat-Zoba, merie ha. 4 O
wuru obodo Tadmọ nke dị n'ọzara na ọtụtụ obodo nchịkọba
ihe na Hamat. 5 O wugharịkwara obodo Bet-Horon nke
dị n'elu elu, wuokwa Ndịda Bet-Horon ka ọ ghọọ obodo e
wusiri ike nke nwere mgbidi, ibo ọnụ ụzọ ama na mkpọrọ e ji
kpọchie ha. 6 O wukwara obodo Baalat na obodo niile nke ebe
ịchịkọba ihe, na obodo niile ebe idebe ụgbọ agha na ịnyịnya
ya niile. O wuru ihe ọbụla gụrụ obi ya agụụ iwu na Jerusalem,
Lebanọn na n'oke ala ahụ niile ọ na-achị. 7 Ndị niile fọdụrụ
ndụ n'etiti ndị Het, ndị Amọrait, ndị Periz, ndị Hiv na Jebus
(ndị a abụghị ndị Izrel), 8 ndị ụmụ ụmụ ha fọdụrụ n'ala ahụ,
ndị ahụ ndị Izrel na-ebibighị, ndị a ka Solomọn mere ndị ọrụ
mmanye na ndị ohu, nke a bụkwa ọnọdụ ha ruo taa. 9 Ma
Solomọn emeghị ka onye Izrel ọbụla bụrụ ohu, maka ọrụ
ya, kama ha bụ ndị ikom agha, ndịisi ndị ọchịagha ya, ndịisi
ụgbọ agha na ndị na-agba ịnyịnya agha ya. 10 Ha bụkwa
ndịisi ozi nke eze Solomọn, narị ndị ikom abụọ na iri ise bụ
ndịisi na-elekọta ndị mmadụ. 11 Solomọn kpọpụtara ada Fero
site n'obodo Devid, gaa n'ụlọeze nke o wuuru ya, n'ihi na
ọ sịrị, "Nwunye m agaghị ebi n'ụlọeze Devid, bụ eze Izrel,
n'ihi na ebe ọbụla igbe ọgbụgba ndụ Onyenwe anyị banyere
abụrụla ebe dị nsọ." 12 Emesịa, Solomọn chụrụ aja nsure ọkụ

nye Onyenwe anyị, n’elu ebe ịchụ aja Onyenwe anyị, nke
o wuru n’ihu mpụta ọnụ ụlọ ụlọnsọ ukwu ahụ, **13** ọbụladị
dịka iwu metụtara aja e kwesiri ịchụ kwa ụbọchị si dị, bụ nke
Mosis nyere n’iwu. Aja ndị a bụ maka Ụbọchị Izuike, Ọnwa
Ọhụrụ na ụdị mmemme atọ a na-eme n’afọ, ndị bụ mmemme
achịcha ekoghị eko, mmemme izu ụka asaa na mmemme
ụlọ Ikwu. **14** O sitere n’usoro ije ozi nke Devid, họpụtara
otu ndị nchụaja ọrụ dị iche iche ha na-arụ ụbọchị niile. O
nyekwara ndị Livayị ọrụ idu n’otuto a na-enye Chineke na
inyere ndị nchụaja aka ime ihe ụbọchị ọbụla n’ụbọchị ya.
Kenyekwa ndị na-eche ọnụ ụzọ ụlọnsọ ahụ niile nche oke ọrụ
ha n’otu n’otu, n’ihi na nke a bụ ihe Devid, onye nke Chineke
nyere n’iwu. **15** Ha ewezugaghị onwe ha n’iso iwu niile eze
nyere ndị nchụaja maọbụ ndị Livayị banyere ihe ọbụla na
ihe gbasakwara ụlọakụ niile. **16** A rụzuru ọrụ niile Solomọn
zubere ịrụ, site n’ụbọchị a tọrọ ntọala ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị tutu ruo mgbe ewuchara ya. Ya mere, e wuchara ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. **17** Mgbe ahụ, Solomọn gara Eziọn Geba
na Elat nke dị n’ọnụ osimiri, n’ala Edọm. **18** Hiram zigaara ya
ọtụtụ ụgbọ mmiri nke ndị ikom ya na-anya ụgbọ mmiri na-
edu, bụ ndị maara ihe banyere ime njem n’osimiri nke ọma.
Ndị a, ha na ndị ikom Solomọn nyaara ụgbọ gaa Ọfịa site
n’ebe ahụ bulatara eze Solomọn, ọlaedo ịdị arọ ya ruru puku
kilogram iri na ise na narị atọ.

9

Mgbe eze nwanyị Sheba nụrụ akụkọ Solomọn, ọ bịara
Jerusalem ka o were ọtụtụ ajụjụ siri ike nwalee ya. O du
ọtụtụ ndị ozi bara ụba bịa, tinyere ọtụtụ ịnyịnya kamel ndị bu
ụda dị iche iche, ọtụtụ ọlaedo na ọtụtụ nkume dị oke ọnụahịa
dị iche iche. Ọ bịakwutere Solomọn, ya na ya kparịtara ụka
banyere ihe niile nke dị ya n’obi. **2** Solomọn zara ya ajụjụ
ya niile. Ọ dịkwaghị ihe siiri ya ike ịkọwara ya. **3** Mgbe eze
nwanyị Sheba hụrụ amamihe Solomọn, ma hụkwa ụlọeze
o wuru, **4** na ihe oriri a na-adọkwasị n’elu tebul ya, usoro
ọnọdụ nke ndịisi ọchịchị ya, na ndị guzo na-ejere ya ozi
n’uwe ha yi, ndị na-ebu iko ihe ọṅụṅụ n’uwe ha, na aja nsure
ọkụ niile ọ na-achụ n’ụlọnsọ Onyenwe anyị. Ọ dịkwaghị ihe
ọzọ ọ maara ọ ga-eme, maọbụ kwuo. **5** Ọ sịrị eze, “Akụkọ niile
m nọ n’ala nụ banyere ihe niile ị rụpụtara na amamihe gị bụ
eziokwu. **6** Ma ekwenyeghị m ihe ha kwuru tutu ruo mgbe
m bịara jiri anya m abụọ hụ ha. N’ezie, ihe m nụrụ erughị
ọkara nke ịdị ukwuu amamihe gị. Ị tụkwasịla ihe n’akụkọ m
nụrụ. **7** Lee, ụdị ọṅụ ndị gị na-enwe. Lee, ụdị ọṅụ nke ndị
ozi na-enwe, bụ ndị na-eguzo n’ihu gị mgbe niile na-anụ
okwu amamihe gị. **8** Ngọzị dịrị Onyenwe anyị Chineke gị,
onye nwere mmasị n’ebe ị nọ. O debere gị n’ocheeze ya dịka
eze ịchị n’aha Onyenwe anyị bụ Chineke gị. N’ihi ịhụnanya
nke Chineke gị nwere n’ebe Izrel nọ, na mmasị ya ime ka
ha guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi. O meela gị eze ha, ka ị
debe ikpe ziri ezi na ezi omume.” **9** Emesịa, O nyere Solomọn
onyinye ọlaedo ịdị arọ ya dị puku kilogram anọ, nyekwa
ya ụda dị iche iche, na nkume oke ọnụahịa dị iche iche.
Enwebeghị ụdị ụda dịka ndị ahụ eze nwanyị Sheba nyere eze
Solomọn. **10** Ndị ohu Hiram na ndị ohu Solomọn bubatara
ọlaedo site n’Ọfịa. Ha butekwara osisi algụm, na nkume dị
oke ọnụahịa dị iche iche. **11** Eze ji osisi algụm ndị ahụ mee
nkwasa nrigo n’ụlọnsọ Onyenwe anyị, na nke ụlọeze. O jikwa
ya meere ndị na-abụ abụ ụbọ akwara na une. O nwebeghị
oge ọzọ e nwere ụdị ngwa egwu e ji osisi ọma dị otu a kwaa
n’ala Juda niile. **12** Eze Solomọn nyekwara eze nwanyị Sheba
ihe niile ọ chọrọ na ihe niile bụ nke ọ rịọrọ. O nyere ya
karịa ihe niile o wetaara ya. Emesịa, ọ hapụrụ laghachi n’ala
nke aka ya, ya na ndị na-ejere ya ozi. **13** Ọtụtụ ịdị arọ nke
ọlaedo Solomọn na-enweta kwa afọ bụ puku kilogram iri
abụọ na atọ, **14** na-agụnyeghị uru nke na-esi n’aka ndị na-
atụ mgbereahịa na ndị na-azụ ahịa. Ọzọkwa, ndị eze niile
nke dị Arebịa na ndịisi na-achị obodo niile nke ala ahụ, na-
enwetara Solomọn ọlaọcha na ọlaedo. **15** Eze Solomọn kpụrụ
narị ọta ọlaedo ukwu abụọ site n’ọlaedo etipịara etipịa. Ọ bụ
ọlaedo ịdị arọ ya ruru kilogram isii ka e ji kpụọ ọta ọbụla. **16**
Ọ kpụkwara narị ọta nta atọ, nke sitere na ọlaedo etipịara
etipịa. Ọ bụ ọlaedo ịdị arọ ya ruru kilogram atọ na ọkara ka eji
kpụọ ọta ọbụla. Eze debere ha n’ụlọeze n’Oke Ọhịa Lebanọn.
17 Eze mekwara ocheeze dị ukwu nke e ji ọdụ enyi na ọlaedo
a nụchara anụcha machie **18** Ocheeze ahụ nwere ihe nrigo
isii na ihe ịtụkwasị ụkwụ eji ọlaọcha rụọ nke ejikọtara n’ahụ
ya. E nwere ebe ntụkwasị aka n’akụkụ abụọ ya, nke nwere
oyiyi ọdụm abụọ guzo n’akụkụ nke ọbụla n’ime ha. **19** Ọdụm
iri na abụọ na-eguzo n’elu ihe nrigo isii ahụ, otu n’akụkụ isi
abụọ nke ihe nrigo ọbụla. Ọ dịkwaghị alaeze ọzọ dị nke e
mere ihe dị otu a nye. **20** Ihe niile Solomọn nwere nke e ji
aṅụ ihe bụ ọlaedo ka e ji mee ha. Ngwongwo niile nke dị
n’ime ụlọeze n’Oke Ọhịa Lebanọn bụkwa ọlaedo a nụchara
anụcha ka e ji kpụọ ha. Ọ dịghị ihe e ji ọlaọcha kpụọ, n’ihi
na-agụnyeghị ọlaọcha dịka ihe ọbụla n’oge Solomọn. **21** Eze
nwere ọtụtụ ụgbọ mmiri e ji azụ ahịa nke ndị ohu Hiram
na-elekọta. Otu ugbo n’afọ atọ, ka ụgbọ ndị a na-alọta buru
ọlaedo, ọlaọcha na ọdụ enyi, enwe na adaka dị iche iche bata.
22 Eze Solomọn bara ụba n’akụ, nweekwa amamihe karịa
ndị eze niile dị n’ụwa. **23** Ndị eze niile nke ụwa na-achọ ihu
Solomọn, ka ha nụta okwu amamihe nke Chineke tinyere
n’obi ya. **24** Onye ọbụla bịakwutere ya na-ebutere ya onyinye
ịnata ihuọma, ya bụ ngwa ọlaọcha na ọlaedo, na uwe dị iche
iche, ngwa agha, ụda dị iche iche, ịnyịnya na ịnyịnya muul,
nke a bụ kwa afọ, kwa afọ. **25** Solomọn nwere ụlọ anụmanụ dị
puku anọ maka ịnyịnya na ụgbọ agha, nwekwa puku ịnyịnya
iri na abụọ ndị o dobere n’obodo ụgbọ agha dị iche iche,
na n’ebe eze nọ na Jerusalem. **26** Ọ chịrị ndị eze niile site
n’osimiri Yufretis ruo n’ala ndị Filistia, rukwaa oke ala ndị
Ijipt. **27** Eze mere ka ọlaọcha baa ụba na Jerusalem, dịka
nkume efu. O mekwara ka osisi sida dịka osisi sikamọ nke dị
n’ala ala ugwu dị iche iche. **28** A na-esite n’Ijipt na n’ala ndị
ọzọ dị iche iche atụbatara Solomọn ịnyịnya. **29** Ma banyere
Ihe ndị ọzọ mere n’oge ọchịchị Solomọn, site na mmalite
ruo n’ọgwụgwụ, ọ bụ na-edeghị ha n’akwụkwọ Netan onye
amụma, n’ime akwụkwọ amụma Ahija, onye Shilo, nakwa
n’ọhụ Ido onye ọhụ ụzọ, banyere Jeroboam nwa Nebat? **30**
Solomọn chịrị Izrel niile iri afọ anọ na Jerusalem. **31** O sooro
nna nna ya ha dina n’ọnwụ. E lie ya n’obodo Devid bụ nna ya.
Rehoboam nwa ya ghọkwara eze n’ọnọdụ ya.

10

Rehoboam gara Shekem n’ihi na Izrel niile zukọrọ ebe
ahụ ime ya eze. **2** Mgbe Jeroboam nwa Nebat nụrụ nke
a (ọ nọ n’Ijipt ebe ọ gbagara ọsọ ndụ site n’aka eze Solomọn)
o sitere Ijipt lọta. **3** Ya mere, ha ziri ozi kpọọ Jeroboam, ya
na ndị Izrel niile jekwuru Rehoboam sị ya: **4** “Nna gị boro
anyị ibu arọ, ma ugbu a mee ka ibu arọ na ịyagba arọ a nke o
bokwasịrị anyị dị mfe, anyị ga-ejere gị ozi.” **5** Rehoboam zara

ha sị, “Bịaghachikwutenụ m mgbe ụbọchị atọ gasịrị.” N’ihi ya
ndị ahụ lara. 6 Mgbe ahụ, eze Rehoboam gara ịnata ndụmọdụ
n’aka ndị okenye, bụ ndị jeere nna ya Solomọn ozi n’oge ọ
dị ndụ ya, sị ha, “Olee ndụmọdụ unu ga-enye m maka mụ
inye ndị a ọsịsa?” 7 Ha zara ya, “Ọ bụrụ na ị ga-emere ha ihe
ọma, mee ihe ga-atọ ha ụtọ, nyekwa ha ọsịsa dị mma, ha
ga-anọgide bụrụ ndị ohu gị mgbe niile.” 8 Ma ọ nabataghị
ndụmọdụ ndị okenye nyere ya, ọ gakwuru ụmụ okorobịa
ndị ya na ha tokọrọ, bụkwa ndị na-ejere ya ozi, ka ha nye ya
ndụmọdụ. 9 Rehoboam jụrụ ha sị, “Gịnị bụ ndụmọdụ unu?
Gịnị bụ ọsịsa anyị ga-enye ndị a na-asị, ‘Mee ka ibu arọ nna
gị bokwasịrị anyị dị mfe’?” 10 Ụmụ okorobịa ahụ, bụ ndị
ya na ha tokọrọ, zaghachiri sị, “Gwa ndị ahụ sịrị gị, ‘Nna gị
bokwasịrị anyị ibu arọ, ma mee ka ibu anyị dị mfe,’ ị ga-agwa
ha, sị, ‘Mkpịsịaka nta dị n’aka m gbara okpotokpo karịa ukwu
nna m. 11 Nna m boro unu ibu arọ; aga m atụkwasị ihe n’ibu
ahụ mee ka ọ dị arọ karịa. Nna m ji apịpịa dọọ unu aka na ntị,
maọbụ akpị ka m ga-eji mekpaa unu ahụ.’” 12 Mgbe ụbọchị
atọ gasịrị, Jeroboam na ndị Izrel niile bịaghachiri ịnụrụ ọsịsa
Rehoboam, dịka eze kwuru, sị, “Laghachitenụ n’ụbọchị nke
atọ.” 13 Eze sara ha okwu n’olu dị ike. Ọ jụrụ ndụmọdụ ndị
okenye 14 ma gbasoro ndụmọdụ nke ụmụ okorobịa nyere, ọ
sịrị, “Nna m mere ka ibu unu dị arọ, aga m eme ka ibu unu
dị arọ karịa. Nna m ji apịpịa dọọ unu aka na ntị, aga m eji
akpị mekpaa unu ahụ.” 15 Ya mere, eze aṅaghị ndị ahụ ntị,
n’ihi mgbanwe nke ọnọdụ niile a sitere n’ebe Chineke nọ,
ka e mezuo okwu ahụ Onyenwe anyị gwara Jeroboam nwa
Nebat site n’ọnụ Ahija onye Shilo. 16 Mgbe Izrel niile hụrụ
na eze jụrụ ige ha ntị, ha zaghachiri ya sị, “Olee oke anyị
nwere n’ime Devid? Olee ihe nketa anyị nwere n’ime nwa
Jesi? Ndị Izrel, laanụ n’ụlọ ikwu unu! Gị Devid lekọtakwa
ụlọ nke gị.” Nke a mere, ka ndị Izrel niile laa n’ụlọ ha. 17
Ma banyere ndị Izrel bi n’obodo niile nke Juda, Rehoboam
gara n’ihu bụrụ eze ha. 18 Eze Rehoboam zipụrụ Adoniram
onyeisi na-elekọta ndị ọrụ mmanye ma ndị Izrel ji nkume
tugbuo ya. Ma eze Rehoboam jisiri ike gbaba n’ime ụgbọ agha
ya, gbalaga laa Jerusalem. 19 Ya mere, Izrel nọ na nnupu isi
megide ụlọ Devid ruo taa.

11 Mgbe Rehoboam bịarutere Jerusalem, ọ kpọkọtara ndị
ụlọ Juda niile na ndị ebo Benjamin, ha dị narị puku na
iri asatọ n’ọnụọgụgụ, ụmụ okorobịa ndị tozuru iga agha,
ka ha gaa buso ụlọ Izrel agha ma weghachitekwa alaeze
n’okpuru ọchịchị Rehoboam. 2 Ma okwu Onyenwe anyị
rutere Shemaya, onye nke Chineke ntị: 3 “Gwa Rehoboam,
nwa Solomọn eze Juda, na Izrel niile nọ na Juda na Benjamin,
4 Otu a ka Onyenwe anyị kwuru, ‘Unu agakwala gaa buso ndị
Izrel ibe unu agha. Laghachinụ, nwoke ọbụla n’ụlọ ya, n’ihi na
ọ bụ m na-eme ihe ndị a.’” Ya mere, ha rubere isi n’okwu niile
nke Onyenwe anyị. Ha tụgharịrị laghachi azụ n’iga megide
Jeroboam. 5 Rehoboam bigidere na Jerusalem wusie obodo
ndị dị na Juda ike n’ihi nchedo. 6 Obodo ndị a bụ Betlehem,
Etam, Tekoa, 7 Bet Zoa, Soko, Adulam, 8 Gat, Maresha, Zif, 9
na Adoraim, Lakish, Azeka 10 Zora, Aijalon na Hebrọn. Obodo
ndị a bụkwa obodo ndị Juda na Benjamin e wusiri ike. 11 O
wusiri ha ike tinye ndịisi agha n’ime ha, tinyekwa ihe oriri na
mmanụ oliv na mmanya. 12 O tinyere ọta na ùbe n’ebe niile a
na-edebe ngwa agha n’obodo niile, n’ihi iche obodo ya nke
ọma, ebe ọ bụ naanị Juda na Benjamin nọ n’okpuru ya. 13 Ma
ndị nchụaja niile na ndị Livayị ndị sitere n’akụkụ niile nke
Izrel dịnyere ya. 14 Ndị Livayị hapụchara ebe ịta nri anụ ụlọ
ha na ihe niile ha nwere bịa biri na Juda na Jerusalem, n’ihi
na Jeroboam na ụmụ ya ndị ikom jụrụ ha dịka ndị nchụaja
Onyenwe anyị. 15 Ọ họpụtara ndị nchụaja nke aka ya, maka
ebe niile dị elu, nakwa ife arụsị ewu na nwa ehi ndị ahụ
ọ kpụrụ. 16 Ndị si n’ebo niile nke Izrel, ndị kpebiri n’obi
ha ịchọ Onyenwe anyị, Chineke Izrel sooro ndị Livayị bịa
Jerusalem ịchụ aja nye Onyenwe anyị Chineke nna nna ha. 17
Ha mere ka alaeze Juda sie ike. Ha kwagidekwara Rehoboam
nwa Solomọn afọ atọ, na-agbasokwa n’ụzọ niile nke Devid
na Solomọn n’oge a. 18 Rehoboam, lụrụ Mahalat, bụ nwa
nwanyị Jerimot nwa Devid, na Abihail, nwa nwanyị Eliab,
nwa Jesi. 19 Ọ mụtaara ya ụmụ ndị ikom atọ ndị a: Jeush, na
Shemaraya, na Zaham. 20 Emesịa, ọ lụkwara nwunye ọzọ aha
ya bụ Maaka, nwa nwanyị Absalọm. Ụmụ ha mụtara bụ Abija,
na Atai, na Ziza, na Shelomit. 21 Rehoboam hụrụ Maaka nwa
nwanyị Absalọm n’anya karịa ndị nwunye ya na ndị iko ya
nwanyị niile. O nwere ndị nwunye iri na asatọ, nweekwa iri
ndị iko nwanyị isii. Ọ mụtara iri ndị ikom abụọ na asatọ, na
iri ụmụ nwanyị isii. 22 Rehoboam mere Abija nwa Maaka
onyeisi n’etiti ụmụ eze niile n’ihi na ọ chọrọ ime ya eze. 23 O
ji ezi uche zipụchaa ụmụ ya ndị ikom gaa n’ala ndị Juda na
Benjamin, nakwa n’obodo ndị ahụ e wusiri ike. O nyere ha
ihe e ji elekọta ndụ n’ebe ọ bara ụba ma lụọkwara ha ọtụtụ
ndị inyom.

12 Ma mgbe e mere ka alaeze Rehoboam guzosie ike, mgbe
ọ dịkwa ike, ọ hapụrụ iwu Onyenwe anyị ya na ndị Izrel
niile. 2 N’ihi na ha ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe
anyị, Shishak eze Ijipt busoro Jerusalem agha n’afọ nke ise
nke ọchịchị eze Rehoboam. 3 O ji otu puku ụgbọ agha na narị
abụọ, na ndị agha na-agba ịnyịnya dị puku iri isii, na ndị agha
ụkwụ ala, ndị a na-apụghị ịgụta ọnụ, ndị agha si Libịa, Sukim
na Kush, ndị sooro ya site n’ala Ijipt. 4 O merikwara obodo
niile e wusiri ike nke Juda ma bịarukwaa Jerusalem. 5 Mgbe
ahụ, Shemaya onye amụma bịakwutere Rehoboam na ndịisi
Juda niile, ndị zukọtara na Jerusalem n’ihi egwu Shishak, sị
ha, “Otu a ka Onyenwe anyị sịrị, ‘Unu ahapụla m, n’ihi ya,
ahapụkwala m unu, nyefee unu n’aka Shishak.’” 6 Ndị ndu
Izrel na eze wedara onwe ha n’ala sị, “Onye ezi omume ka
Onyenwe anyị bụ.” 7 Mgbe Onyenwe anyị hụrụ otu ha si weda
onwe ha n’ala, okwu Onyenwe anyị bịakwutere Shemaya, sị,
“Ebe ọ bụ na ha ewedala onwe ha n’ala, agakwaghị m ebibi ha
kama aga m eme ka ha nwe nzọpụta ngwangwa. Agakwaghị
m eji Shishak gosi Jerusalem oke iwe m. 8 Ma otu ọ dị, ha ga-
abụrụ ya ohu, ka ha nwe ike mata ọ dị iche dị n’etiti ijere m
ozi na ijere ndị eze ala ọzọ dị iche iche ozi.” 9 Mgbe Shishak
eze Ijipt busoro Jerusalem n’agha; o bukọrọ akụ niile dị n’ime
ụlọ Onyenwe anyị, na akụ niile dịkwa n’ụlọeze. Ọ kwakọọrọ
ihe niile, werekwa ọta ọlaedo ndị ahụ Solomọn kpụrụ. 10 Ma
eze Rehoboam kpụrụ ọta bronz i ji dochie ndị ahụ, nyefee ha
n’aka ndịisi ndị nche, bụ ndị na-eche n’ọnụ ụzọ ụlọeze nche
ka a lekọta ha anya. 11 Mgbe ọbụla eze na-aga n’ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, ndị nche na-eso ya buru ọta ndị ahụ, emesịa,
ha na-ebughachikwa ha n’ime ụlọ ndị nche. 12 Mgbe eze
wedara onwe ya n’ala, iwe Onyenwe anyị na-eweso ya dajụrụ,
Ọ laghịkwa ya n’iyi kpamkpam. N’ezie, ezi ihe fọdụkwara na
Juda. 13 Eze Rehoboam mere onwe ya ka ọ dị ike na Jerusalem

na-achịkwa ka eze. Ọ gbara iri afọ anọ na otu mgbe ọ malitere
ịbụ eze, ọ chịrị afọ iri na asaa na Jerusalem, bụ obodo ahụ
Onyenwe anyị họọrọ site n'etiti ebo niile nke Izrel, bụ ebe ọ
ga-akpọkwasị Aha ya. Aha nne ya bụ Naama, onye Amọn. 14
O mere ihe ọjọọ, n'ihi na ọ dịghị mgbe ọbụla o kpebiri n'obi
ya ịchọ Onyenwe anyị. 15 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere
n'oge ọchịchị Rehoboam, site na mmalite ruo ọgwụgwụ, ọ bụ
na e deghị ha n'akwụkwọ akụkọ nke Shemaya onye amụma
na nke Ido onye ọhụ ụzọ, nke na-ahụ maka ihe banyere usoro
ọmụmụ niile? Agha dịgidere n'etiti Rehoboam na Jeroboam
ụbọchị niile nke ndụ ha. 16 Rehoboam sooro ndị nna nna ya
ha dina n'ọnwụ, e lie ya n'obodo Devid. Abija nwa ya ghọrọ
eze n'ọnọdụ ya.

13 Abija malitere ịbụ eze Juda, n'afọ iri na asatọ nke ọchịchị
eze Jeroboam. 2 Ọ chịrị afọ atọ na Jerusalem. Aha
nne ya bụ Maaka, otu n'ime ụmụ nwanyị Uriel, onye Gibea.
Agha dịgidere n'etiti Abija na Jeroboam. 3 Abija họpụtara
ndị ya dị ike n'agha bụ ndị ọnụọgụgụ ha dị narị puku anọ,
ma Jeroboam eze Izrel họpụtara ndị agha ọnụọgụgụ ha dị
narị puku asatọ doo ha n'usoro. 4 Abija guzoro n'ugwu
Zemaraim n'ala ugwu ugwu Ifrem jiri oke olu sị "Jeroboam
na ndị Izrel niile geenụ m ntị! 5 Unu amataghị na Onyenwe
anyị Chineke nke Izrel esitela n'ọgbụgba ndụ nnu nyefee
ọchịchị ala Izrel niile n'aka Devid na ụmụ ụmụ ya ruo ebighị
ebi? 6 Ma Jeroboam, nwa Nebat, bụ onye ọrụ Solomọn nwa
Devid, nupuru isi megide onyenwe ya. 7 Ndị efu niile na-
abaghị uru chịkọtara onwe ha gbaa ya gburugburu guzogide
Rehoboam nwa Solomọn, mgbe ọ bụ nwantakịrị na onye na-
enweghị ike inwe mkpebi, onye n'adịghịkwa ike iguzogide ha.
8 "Ma ugbu a, unu ejikerela imegide alaeze Onyenwe anyị
nke dị n'aka ụmụ ụmụ Devid. N'ezie, unu bu igwe ndị agha
bara ụba, n'etiti unu ka ụmụ ehi ọlaedo ahụ dịkwa, bụ nke
Jeroboam mere ka ha buru chi unu. 9 Ma unu achụpụghị ndị
nchụaja Onyenwe anyị, bụ ụmụ Erọn, chụpụkwa ndị Livayị
ma meere onwe unu ndị nchụaja dịka ndị mba ọzọ na-eme?
Onye ọbụla ji nwa oke ehi na ebule asaa bịa ido onwe ya nsọ
na-aghọrọ unu onye nchụaja nye ihe ndị ahụ na-abụghị chi.
10 "Ma banyere anyị, Onyenwe anyị bụ Chineke anyị, anyị
ahapụbeghị ya. Ndị nchụaja na-ejere Onyenwe anyị ozi bụ
ụmụ Erọn, ndị Livayị bụkwa ndị na-enyere ha aka. 11 Ha
na-achụ aja nye Onyenwe anyị kwa ụtụtụ na anyasị niile,
na-esurekwa ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ; ma na-edobekwa
achịcha edoro nsọ n'elu tebul ahụ dị ọcha. Ha na-amụnyekwa
ọkụ n'iheọkụ ndị ahụ dị n'elu ihe ịdọba oriọna ọlaedo kwa
abalị niile. N'ihi na anyị onwe anyị na-edebe iwu Onyenwe
anyị Chineke anyị; ma unu onwe unu ahapụla ya, gbakụta ya
azụ. 12 Chineke nọnyeere anyị. Ọ bụkwa onyendu anyị. Ndị
nchụaja ya ga-eji ịfụ opi ike tie mkpu agha megide unu. Unu
ndị Izrel, unu alụsokwala Onyenwe anyị bụ Chineke nna unu
ha ọgụ n'ihi na mmeri agaghị abụ nke unu!" 13 Ma Jeroboam
ezipụlarị ụfọdụ ndị agha ya ka ha ga ndị agha Juda n'azụ.
Mgbe Jeroboam nọ n'ihu ndị Juda, ụfọdụ ndị agha ya nọkwa
ndị Juda n'azụ. 14 Mgbe ndị agha Juda tụgharịrị hụ na agha dị
ha n'ihu dịkwa n'azụ, ha tikuru Onyenwe anyị mkpu nzọpụta,
ndị nchụaja fụkwara opi ike ha. 15 Ndị Juda tiri oke mkpu
agha. Mgbe ha na-eti mkpu a, Chineke mere ka Abija na ndị
Juda merie Jeroboam na ndị Izrel. 16 Ndị agha Izrel gbara ọsọ
n'ihu ndị Juda, Chineke nyefere ha n'aka ndị Juda. 17 Abija na
ndị agha ya gburu narị puku ndị Izrel ise n'ụbọchị ahụ. 18
Ya mere, ntụkwasị obi nke Juda nwere n'ime Onyenwe anyị
Chineke nna ha mere ka ha merie Jeroboam na ndị Izrel. 19
Abija chụkwara Jeroboam na ndị agha ya ọsọ dọta obodo ndị
a n'agha: Betel, na Jeshana, na Efrọn, na obodo niile gbara ha
gburugburu. 20 Jeroboam enwetakwaghị ike ya ọzọ oge niile
Abija nọ dịka eze. Ma ọ dịghị anya Onyenwe anyị tidara ya
tigbuo ya. 21 Ma Abija gara n'ihu bụrụ onye dị ike, ọ lụrụ
nwunye iri na anọ, mụọ iri ụmụ nwoke abụọ na abụọ, na
ụmụ ndị nwanyị iri na isii. 22 Akụkọ niile banyere ọchịchị
Abija, ihe o mere na ihe o kwuru, dị n'akwụkwọ akụkọ nke
Ido onye amụma dere.

14 Abija sooro nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya n'obodo
Devid. Asa, nwa ya nwoke ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. Udo
dịkwa afọ iri n'ụbọchị ịbụ eze ya. 2 Asa mere ihe dị mma
na nke ziri ezi n'anya Onyenwe anyị bụ Chineke ya. 3 Ọ
wezugakwara ebe ịchụ aja nke chi ọzọ niile dị n'ugwu, tipịa
ogidi nsọ niile, gbujasịakwa ogidi Ashera. 4 O nyere Juda iwu
ka ha chọọ Onyenwe anyị Chineke nke nna ha, ka ha debekwa
iwu ya na ụkpụrụ ya niile. 5 O wezugakwara ebe niile a na-
efe arụsị n'elu ugwu, bibiekwa ebe niile a na-esure ihe nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ n'obodo Juda. Alaeze ahụ nwekwara udo
n'okpuru ọchịchị ya. 6 O wuru ọtụtụ obodo e ji mgbidi gbaa
gburugburu n'ala Juda niile. O nweghị onye busoro ya agha,
n'ihi na Onyenwe anyị nyere ya udo. 7 N'ihi nke a, ọ gwara
ndị Juda sị ha, "Ugbu a ka anyị kwesiri iwu obodo ndị a. Ka
anyị wuokwa mgbidi gburugburu ha, wuokwa ụlọ elu nche,
tinyesịa ha niile ibo ọnụ ụzọ ama, na mkpọrọ e ji akpọchi ya,
ala a bụ nke anyị, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke onye anyị ji
obi anyị chọsie ike enyela anyị udo." Ya mere, ha wuru ihe
ndị a niile nwekwa ọganihu. 8 Ọnụọgụgụ ndị agha Asa ndị
si Juda n'oge ahụ bụ narị puku atọ. Ngwa agha ha ji bụ ọta
ukwu na ùbe. Ndị agha ya ọzọ si Benjamin dị narị puku abụọ
na iri puku mmadụ asatọ. Ndị a jikwa ọta na ụta. Ndị agha
ndị a niile bụ ndị a zụziri azụzi, bụrụkwa ndị dị ike. 9 Zera,
bụ onye Kush duru puku kwụrụ puku, na narị ụgbọ agha
atọ, bịaruo Maresha ibuso Juda agha. 10 Asa pụrụ izute ya.
Ha doro onwe ha n'usoro ibu agha na Ndagwurugwu Zefata
nke dị Maresha nso. 11 Mgbe ahụ, Asa kpọkuru Onyenwe
anyị Chineke ya, si, "Onyenwe anyị ọ dịghị onye dịka gị
n'inyere onye na-adịghị ike aka n'ihu onye dị ike nke ukwuu.
Nyere anyị aka, O Onyenwe anyị Chineke anyị, n'ihi na anyị
dabere na gị. Ọ bụkwa n'aha gị ka anyị na-apụ ibuso igwe a
agha. O Onyenwe anyị i bụ Chineke anyị. Ekwela ka ọ bụrụ
na mmadụ efu meriri gị." 12 Onyenwe anyị tigbukwara ndị
Kush niile ahụ n'ihu Asa na Juda. Ndị Kush gbakwara ọsọ.
13 Asa na ndị agha ya chụrụ ha ọsọ chụruo ha obodo Gera
ebe ọtụtụ ndị Kush dara, ruo na o nwekwaghị onye fọdụrụ
ndụ n'ime ha. E tigburu ha n'ihu Onyenwe anyị na ndị agha
ya. Ndị Juda bukọọrọ ọtụtụ ihe nkwata n'agha dị iche iche.
14 Ha bibiri obodo niile gbara Gera gburugburu, n'ihi na
egwu Onyenwe anyị dakwasịrị obodo ndị ahụ niile. Ndị Juda
bukọọrọ ọtụtụ ihe nkwata n'ihi na ọtụtụ ihe dị n'obodo ndị
ahụ. 15 Ha busokwara ebe obibi ndị na-azụ anụ ụlọ agha,
chikọrọ igwe atụrụ na ewu na ịnyịnya kamel. Emesịa ha
laghachiri Jerusalem.

15 Mgbe ahụ, Mmụọ nke Chineke dakwasịrị Azaraya nwa
Oded. 2 Ọ pụrụ jekwuru Asa sị ya, "Geenụ m ntị, gị Asa

na ndị Juda niile na Benjamin. Onyenwe anyị ga-anọnyere
unu oge niile unu na-eme okwu ya. Unu ga-achọta ya mgbe
ọbụla unu chọrọ ya. Ma ọ ga-agbakụta unu azụ oge ọbụla
unu nupuru isi n'iwu ya. 3 Ma ọtụtụ oge dị anya ndị Izrel nọ
na-enweghị Chineke nke ezie, ha enweghịkwa onye nchụaja
ga-ezi ihe, ha enweghịkwa iwu Chineke 4 Ma mgbe ọbụla
ha chigharịkwutere Onyenwe anyị, Chineke Izrel tikuo ya
n'ime mkpagbu ha, ọ na-enyere ha aka. 5 N'oge ahụ, ọ dịghị
udo dịrị onye ọbụla na-apụ apụ ịgagharị n'obodo, maka na
ndị niile bi n'ala ahụ nọ n'ọnọdụ oke ọgbaaghara. 6 Otu
obodo na-azọpịa obodo ọzọ ebe otu mba na-emegidekwa mba
ọzọ n'ihi na Chineke ji nsogbu dị iche iche megide ha. 7 Ma
unu ndị Juda, unu adala mba n'ọrụ ọma unu, n'ihi na a ga-
akwụ unu ụgwọ ọrụ unu." 8 Mgbe Asa nụrụ okwu ndị a, bụ
amụma Azaraya nwa Oded, ọ bụ onye a gbara ume. O wepụrụ
ihe arụ niile dị n'ala Juda na Benjamin na nke dị n'obodo
niile ahụ o meriri n'agha ndị dị n'ugwu Ifrem. Ọ wuziri ebe
ịchụ aja Onyenwe anyị, nke dị n'ihu mpụta ọnụ ụlọ ụlọnsọ
ukwu nke Onyenwe anyị. 9 Mgbe ahụ, Asa kpọrọ ndị Juda
na Benjamin niile oku, ha na ndị ọbịa niile si Izrel, n'ihi na
ọtụtụ sitere n'ala Ifrem na Manase, na Simiọn gbafeta Juda,
mgbe ha hụrụ na Onyenwe anyị Chineke nọnyeere Asa. 10 Ha
niile zukọrọ na Jerusalem n'ọnwa nke atọ n'afọ nke iri na
ise nke ọchịchị eze Asa. 11 N'oge ahụ, ha ji narị ehi asaa na
puku atụrụ na ewu asaa, chụọrọ Onyenwe anyị aja n'ụbọchị
ahụ. Anụmanụ ndị a so n'ihe ha kwatara n'agha. 12 Emesịa,
n'ụbọchị ahụ, ha gbara ndụ, kpebie na ọ bụ naanị Onyenwe
anyị Chineke nna ha ka ha ga-efe. 13 Ha kpebikwara na onye
ọbụla nke na-agaghị efe Onyenwe anyị, Chineke Izrel ga-
anwụ, ma onye ahụ ọ bụ nwoke maọbụ nwanyị, nwantakịrị
maọbụ okenye. 14 Ha niile ji oke olu na iti mkpu na opi na
opi ike, ṅụọrọ Onyenwe anyị iyi. 15 Ndị Juda niile ṅụrịrị ọṅụ
n'ihi na ha ji obi ha niile ṅụọ iyi a. Ha jikwa obi ha niile chọọ
Chineke. O mere ka ha chọta ya. Onyenwe anyị nyekwara ha
udo n'akụkụ niile. 16 Eze Asa chụdakwara nne nne ya bụ
Maaka, site n'ọnọdụ ya dịka nne eze, n'ihi na ọ kpụrụ ihe arụ,
ogidi Ashera maka iji fee ya ofufe. Asa gbuturu ya, sụpịa ya,
kpọọ ya ọkụ na ndagwurugwu iyi Kidrọn. 17 Ọ bụ ezie na o
wezugaghị ugwu niile dị elu site n'Izrel, ma Asa ji obi zuruoke
jere Onyenwe anyị ozi n'oge ndụ ya niile 18 O webatara n'ime
ụlọnsọ ukwu Chineke, ọlaọcha na ọlaedo na ihe niile, nke nna
ya na ya onwe ya doro nsọ. 19 Ọ dịkwaghị agha ọzọ a lụrụ
tutu ruo n'afọ iri atọ na ise nke ọchịchị eze Asa na Juda.

16 N'afọ nke iri atọ na isii nke ọchịchị Asa, Baasha eze
Izrel, busoro Juda agha, wuchie Rema igbochi onye
ọbụla na-apụ apụ maọbụ onye na-abata abata n'oke ala Asa,
eze Juda. 2 Mgbe ahụ, Asa chịịrị ọlaọcha na ọlaedo niile dị
n'ụlọakụ ụlọnsọ Onyenwe anyị, na ndị dị n'ụlọeze ya, zigara
Ben-Hadad, eze Aram, onye na-achị na Damaskọs, sị, 3 "Biko,
ka anyị gbaa ndụ dịka nna m na nna gị mere. Lee, ana m
ezitere gị ọlaọcha na ọlaedo. Ugbu a, mebie ọgbụgba ndụ dị
n'etiti gị na Baasha, bụ eze Izrel, ka o si n'ebe m nọ wezuga
onwe ya." 4 Ben-Hadad kwenyere eze Asa, zipụ ndị ọchịagha
ndị agha ya ka ha gaa buso obodo Izrel niile agha. Ha lụgburu
Ijon, Dan, Ebel-Maim na obodo niile a na-achịkọbata ihe dị
na Naftalị. 5 Mgbe Baasha nụrụ nke a, ọ kwụsịrị iwu Rema,
hapụkwa ọrụ ya. 6 Mgbe ahụ, eze Asa chịịrị ndị ikom niile
nke Juda. Ha bịara bupusịa nkume na osisi niile dị na Rema,
nke Baasha ji na-ewu ihe. O ji ihe ndị a wulie Geba na Mizpa.
7 N'oge ahụ Hanani, bụ onye ọhụ ụzọ bịakwutere Asa, bụ
eze Juda sị ya, "Ebe ọ bụ na ị hapụrụ Onyenwe anyị Chineke
gị, tụkwasị eze Aram obi, lee na usuu ndị agha Siria esitela
n'aka gị wezuga onwe ha. 8 Ndị Kush na ndị Libịa, ha abụghị
usuu ndị agha ji ọtụtụ ụgbọ agha, na ndị na-agba ịnyịnya?
Ma mgbe ị dabeere na Onyenwe anyị, o nyefere ha n'aka gị.
9 N'ihi na anya Onyenwe anyị na-agazu ụwa niile, ịgba ha
ume bụ ndị obi ha zuruoke n'ebe ọ nọ. I meela omume nzuzu
na nke a, site ugbu a gaa n'ihu ị ga na-enwe agha." 10 Iwe
were Asa megide onye ọhụ ụzọ a n'ihi nke a; iwe were ya nke
ukwuu nke mere na ọ tụnyere Hanani n'ụlọ mkpọrọ. Sitekwa
n'oge ahụ, Asa bidoro imekpa ụfọdụ n'ime ndị ya ahụ. 11 Ihe
banyere ihe ọzọ niile n'oge ọchịchị Asa, site na mmalite ruo
ọgwụgwụ ka e dere n'ime akwụkwọ ndị eze Juda na Izrel. 12
N'ime iri afọ atọ na itoolu nke ọchịchị ya, eze Asa rịara ọrịa
nke metụtara ụkwụ ya abụọ. Ọ bụ ezie na ọrịa a siri nọọ ike
ma n'ime ọnọdụ ya ọ chọghị enyemaka site n'aka Onyenwe
anyị kama ọ bụ naanị ndị dibịa ka o jekwuru. 13 Asa nwụrụ
n'iri afọ anọ na otu nke ọchịchị eze ya, sooro ndị nna nna
ya ha dina n'ọnwụ. 14 Ha liri ya n'ili nke ọ waara onwe ya
n'obodo Devid. Ha dobere ya n'elu ihe ịdọba ozu nke jupụtara
na ụda dị iche iche, na mmanụ na-esi isi ụtọ nke a gwọkọtara
nke ọma, surekwara ya ihe nsure ọkụ n'ebe ọ dị ukwuu iji
kwanyere ya ugwu.

17 Jehoshafat nwa ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya, o mere onwe
ya ka ọ dị ike imegide Izrel. 2 O tinyere ụfọdụ ndị agha
ya n'obodo niile dị na Juda e wusiri ike, tinyekwa ụfọdụ
n'obodo ndị ọzọ dị n'Ifrem, na ebe ndị ọzọ niile nke nna ya,
Asa meriri n'agha. 3 Onyenwe anyị nọnyeere Jehoshafat n'ihi
na o sooro nzọ ụkwụ nna ya, bụ Devid, onye buuru ya ụzọ
chịa. Ọ jụghị ase site n'aka Baal, 4 kama ọ chọrọ Onyenwe
anyị, Chineke nna ya, dobekwa iwu ya niile, ọ bụghịkwa
dịka omume ndị Izrel si dị. 5 N'ihi nke a Onyenwe anyị
mere ka ọchịchị ya guzosie ike. Ndị Juda niile tụkwara ụtụ
ha dịka o kwesiri wetara Jehoshafat, nke a mere ka o nwee
akụnụba ebe ọ dị ukwuu, nwekwa nsọpụrụ. 6 O ji obi ya
niile gbasoo ụzọ Onyenwe anyị. Ọzọkwa, o sitere na Juda
wezuga ebe niile dị elu nakwa ogidi Ashera niile. 7 N'afọ
nke atọ nke ọchịchị ya, o zipụrụ ndịisi ọchịchị alaeze ya ndị
a, Ben-Hail, Ọbadaya, Zekaraya, Netanel na Mikaya ka ha
gaa zie ndị mmadụ ihe n'obodo niile nke Juda. 8 Ụfọdụ ndị
Livayị ndị a sokwa gaa: Shemaya, Netanaya, Zebadaya, Asahel,
Shemiramot, Jehonatan, Adonaija, Tobaija, Tob-Adonaija
na ndị nchụaja ụfọdụ, ndị dị ka Elishama na Jehoram. 9
Ha ji akwụkwọ iwu Onyenwe anyị, zie ihe na Juda. Ha jere
gburugburu obodo niile nke Juda na-ezi ndị mmadụ ihe. 10
Egwu Onyenwe anyị dakwasịrị alaeze niile dị gburugburu
Juda, n'ihi ya, ha ebukwaghị agha megide Jehoshafat. 11
Ụfọdụ n'ime ndị Filistia wetaara ya onyinye na ọlaọcha kwa
afọ n'ụzọ ịkwanyere ya ugwu, ma ndị Arab, wetaara ya igwe
anụ ụlọ dị puku ebule asaa na narị asaa, na puku mkpi asaa
na narị asaa. 12 Ya mere, Jehoshafat ghọrọ eze dị ike. O
wusiri obodo ndị dị na Juda ike, wukwaa obodo ịchịkọba ihe.
13 O nwekwara ihe ndị ọ chịkọbara n'ọtụtụ obodo Juda. O
debekwara ndị agha ibu agha doro anya n'ime Jerusalem. 14
Ngụkọta ha dịka e si dekọọ ya n'ezinaụlọ si dị: Ndị si Juda,
ndịisi agha na-achị puku ndị agha, Adna, onyeisi agha, na-

achị narị puku ndị agha atọ, 15 onye na-eso ya bụ Jehohanan,
onyeisi agha, na-achị narị puku ndị agha abụọ na iri puku
asatọ, 16 ọzọ, Amasiya nwa Zikri, onye ji afọ ofufu nye onwe
ya maka ọrụ Onyenwe anyị, na-achị narị puku ndị agha abụọ.
17 Ndị si Benjamin, Eliada, dimkpa n’agha, na-achị narị puku
ndị agha abụọ, ndị ji akụ na ụta, na ọta ebu agha. 18 Onye ọzọ
bụ Jehozabad, onye na-achị narị puku ndị agha na iri puku
asatọ, ndị jikeere ibu agha. 19 Ndị a bụ ndị ikom na-ejere eze
ozi, n’agụnyeghị ndị ahụ o tinyere ka ha nọdụ n’obodo niile e
wusiri ike dị n’ime Juda.

18 Ugbu a, Jehoshafat nwere akụnụba na ugwu buru ibu,
bịakwa ghọọ ọgọ Ehab. 2 Mgbe afọ ole na ole gasịrị,
Jehoshafat gara Sameria ileta Ehab. Ehab gbuuru ya na ndị ya
na ha yi ọtụtụ atụrụ na ehi, ọ kpọrọ oriri kwagide ya ka o
buso Ramọt Gilead agha. 3 Ehab eze Izrel jụrụ Jehoshafat eze
Juda, sị, “Ị ga-eso m buso Ramọt Gilead agha?” Jehoshafat
zaghachiri, “Otu m dị ka gị onwe gị dị, ndị nke m bụkwa ndị
gị. Anyị ga-eso gị gaa agha.” 4 Ma Jehoshafat gwakwara eze
Izrel, sị, “Buru ụzọ chọpụta ntụziaka Onyenwe anyị.” 5 Ya
mere, eze Izrel kpọkọtara ndị amụma dị narị ndị ikom anọ
n’ọnụọgụgụ jụọ ha, sị, “Anyị a ga-ebuso Ramọt Gilead agha,
ka ọ bụ m hapụ?” Ha zara, “Gaa, n’ihi na Chineke ga-enyefe
ha n’aka eze.” 6 Ma Jehoshafat jụrụ, “Ọ bụ na e nwekwaghị
onye amụma Onyenwe anyị nọ n’ebe a, onye anyị nwere
ike ijụta ase n’aka ya?” 7 Eze Izrel zaghachiri Jehoshafat,
sị, “A ka nwere otu onye amụma, onye anyị nwere ike isite
n’aka ya jụọ Onyenwe anyị ase, ọ bụ Maikaya nwa Imla, ma
akpọrọ m ya asị, n’ihi na o nweghị oge ọ na-ebu amụma
ihe ọma n’ebe m nọ, kama ọ bụ naanị nke ọjọọ.” Jehoshafat
sịrị, “Eze ekwesighị ikwu okwu dị otu a.” 8 Mgbe ahụ, eze
Izrel kpọrọ otu onye na-ejere ya ozi sị ya, “Mee ọsịịsọ kpọta
Maikaya nwa Imla n’ebe a.” 9 Ehab eze Izrel na Jehoshafat
eze Juda, onye ọbụla yi uwe eze ya, na-anọkwasị n’ocheeze ya
n’ebe ịzọcha ọka n’ọnụ ụzọ ama e si abata obodo Sameria.
Ndị amụma ahụ niile nọkwa na-ebu amụma n’ihu ha. 10
Zedekaya nwa Kenaana, mere mpi igwe, ọ kwupụtara sị,
“Nke a bụ ihe Onyenwe anyị na-ekwu, ‘Ihe ndị a ka ị ga-
eji sọgide ndị Aram, ruo mgbe a ga-ala ha n’iyi.’” 11 Ndị
amụma ndị ọzọ niile na-ebu otu ihe ahụ n’amụma, na-asị,
“Gaa, busoo Ramọt Gilead agha, ị ga-enwekwa mmeri, n’ihi
na Onyenwe anyị ga-enyefe ya n’aka eze.” 12 Onyeozi ahụ
nke gara ịkpọ Maikaya sịrị ya, “Lee, ndị amụma ndị ọzọ na-
agụpụghị onye ọbụla na-ebu amụma ọganihu nye eze. Mee
ka okwu gị na ha dakọta. Kwuokwa ihe ga-adị eze mma.” 13
Ma Maikaya sịrị, “Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, aga m agwa
ya naanị ihe Chineke m kwuru.” 14 Mgbe ọ bịarutere, eze
jụrụ ya, “Maikaya, ọ bụ anyị gaa buso Ramọt Gilead agha, ka
ọ bụ m hapụ?” Ọ zara, “Gaa, ma nwekwa mmeri, n’ihi na
a ga-enyefe ha n’aka gị.” 15 Eze sịrị ya, “Ugboro ole ka m
ga-eme ka ị ṅụọ iyi na ị gaghị agwa m ihe ọzọ, karịa naanị
eziokwu n’aha Onyenwe anyị?” 16 Mgbe ahụ, Mikaya zara,
“Ahụrụ m Izrel niile ka ha gbasasịrị n’elu ọtụtụ ugwu dịka
atụrụ na-enweghị onye ọzụzụ atụrụ ma Onyenwe anyị sịrị,
‘Ndị a enweghị onyendu, ka onye ọbụla laghachi n’ụlọ ya
n’udo.’” 17 Eze Izrel sịrị Jehoshafat, “Ọ bụ na m agwaghị
gị na ọ dịghị mgbe ọ na-ebu amụma ihe ọma banyere m,
kama naanị ihe ọjọọ?” 18 Maikaya gara n’ihu sị, “Ya mere,
nụrụnụ okwu Onyenwe anyị: Ahụrụ m Onyenwe anyị ka ọ
nọkwasịrị n’ocheeze ya, hụkwa usuu nke eluigwe ka ha na-
eguzo n’aka nri ya nakwa n’aka ekpe ya. 19 Ma Onyenwe
anyị sịrị, ‘Onye ga-aga rafuo Ehab, eze Izrel, ka ọ gaa buso
Ramọt Gilead agha, gaa nwụọ n’ebe ahụ?’ “Otu onye tụpụtara
aro nke a, ebe onye ọzọ tụpụtara nke ọzọ. 20 N’ikpeazụ, otu
mmụọ pụtara guzo n’ihu Onyenwe anyị sị, ‘Mụ onwe m ga-
arafu ya.’ “Onyenwe anyị jụrụ ya sị, ‘Olee otu ị ga-esi mee
nke a?’ 21 “Ọ zara, ‘Aga m apụ bụrụ mmụọ nrafu n’ọnụ ndị
amụma ya niile.’ “Onyenwe anyị sịrị, ‘Ị ga-enwe ike ịrafu
ya. Gaa mee otu a.’ 22 “Ma ugbu a, Onyenwe anyị etinyela
mmụọ okwu ụgha n’ọnụ ndị amụma gị niile ndị a. Onyenwe
anyị ekwubiela n’ihe ọjọọ ga-adakwasị gị.” 23 Mgbe ahụ,
Zedekaya nwa Kenaana, gara nso maa Maikaya aka na nti, jụọ
ya, “Olee ụzọ ka mmụọ ahụ sitere na Onyenwe anyị gara,
mgbe ọ hapụrụ m bịa ịgwa gị okwu?” 24 Maikaya zaghachiri,
“Ị ga-achọpụta nke a n’ụbọchị ị ga-agbaba n’ime ime ụlọ izo
onwe gị.” 25 Eze Izrel nyere iwu sị, “Jidenụ Maikaya kpụgara
ya Amọn, onye na-achị obodo a, na Joash, nwa eze. 26 Ị ga-
asịkwa, ‘Otu a ka eze sịrị: Tinye nwoke a n’ụlọ mkpọrọ, nye ya
naanị achịcha na mmiri ọṅụṅụ tutu ruo mgbe m lọghachiri
n’udo.’” 27 Maikaya kwupụtara sị, “Ọ bụrụ na ị lọghachi
n’udo, ọ pụtara na ọ bụghị Onyenwe anyị si n’ọnụ m kwuo
okwu.” O kwukwara sị, “Unu niile, hụbakwanụ okwu m ndị a
niile ama.” 28 Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat eze Juda pụrụ
gawa Ramọt Gilead. 29 Eze Izrel gwara Jehoshafat, sị, “Aga m
ejikere onwe m dịka m bụ onye ọzọ banye n’ọgbọ agha, ma gị
onwe gị yiri uwe eze gị.” Ya mere, eze Izrel nwogharịrị onwe
ya ka onye ọzọ baa n’ọgbọ agha. 30 Ma eze Aram enyelarị ndị
ọchịagha, ndị na-agba ụgbọ agha iwu sị, “Unu ebusola onye
ọbụla agha, maọbụ onye ukwu maọbụ onye nta, karịakwa
naanị eze Izrel.” 31 Mgbe ndị ọchịagha na-achị ụgbọ agha
hụrụ Jehoshafat, ha chere n’obi ha, “Onye a bụ eze Izrel.”
N’ihi ya, ha tụgharịrị ibuso ya agha, ma Jehoshafat tiri mkpu,
nke mere na Onyenwe anyị nyeere ya aka. Chineke wezugara
ha site n’ebe ọ nọ, 32 n’ihi na mgbe ndị ọchịagha, na-achị
ndị na-agba ụgbọ agha hụrụ na ọ bụghị eze Izrel, ha kwụsịrị
ịchụso ya. 33 Ma otu onye dọrọ ụta ya gbapụ ya na-ebughị
onye ọbụla n’obi, gbata ya eze Izrel n’etiti njikọ ihe ikpuchi
obi na uwe agha ya. Eze gwara onye ọkwọ ụgbọ agha, sị,
“Tụgharịa, si n’ebe a bupụ m n’ihi na emerụọla m ahụ.” 34
Agha ahụ siri ike n’ụbọchị ahụ niile. Eze Izrel guzobere onwe
ya ka ọ kwụrụ ọtọ n’ime ụgbọ agha ya na-eche ndị Aram ihu
ruo uhuruchi. Ọ nwụrụ mgbe anyanwụ dara.

19 Mgbe Jehoshafat, eze Juda, laghachiri n’ụlọ ya na
Jerusalem n’udo. 2 Jehu nwa Hanani, onye ọhụ ọhụ,
pụrụ gaa izute ya; ọ sịrị eze Jehoshafat, “O kwesiri ka i
nyere onye ọjọọ aka? Ọ bụkwa ndị na-akpọ Onyenwe anyị
asị ka ị na-ahụ n’anya? N’ihi nke a iwe ọkụ Onyenwe anyị
adakwasịla gị. 3 Ma otu ọ dị, achọtara ezi ihe n’ime gị, i
sitela n’ala a wezuga ogidi Ashera niile, dozieekwa obi gị ịchọ
Chineke.” 4 Jehoshafat biri na Jerusalem. Ọ pụrụ gagharịa
n’etiti ndị ya site na Bịasheba ruo n’obodo ugwu ugwu Ifrem,
laghachikwutekwa Onyenwe anyị, bụ Chineke nke nna nna
ha. 5 Ọ họpụtara ndị ikpe n’ala ahụ, n’otu n’otu n’obodo ndị
ahụ niile e wusiri ike nke Juda. 6 Ọ gwara ha si, “Lezienụ anya
ihe unu na-eme n’ihi na ọ bụghị mmadụ ka unu na-ekpere
ikpe kama ọ bụ Onyenwe anyị, onye na-anọnyere unu mgbe
unu na-ekpebi ikpe. 7 Ugbu a, kwenụ ka egwu Onyenwe anyị

dịrị n'ime unu. Kpeenụ ikpe ziri ezi, n'ihi na n'ebe Onyenwe
anyị Chineke nọ, ikpe ikpe na-ezighị ezi, maọbụ ile
mmadụ anya n'ihu maọbụ iri ngarị adịghị ya." **8** Ọzọkwa,
n'ime Jerusalem, Jehoshafat họpụtara ụfọdụ ndị Livayị, na
ndị nchụaja, na ndịisi ezinaụlọ Izrel ka ha bụrụ ndị na-ahazi
iwu nke Onyenwe anyị na-edozikwa esemokwu. Ha bikwa na
Jerusalem. **9** O nyere ha iwu ndị a, "Jirinụ ikwesi ntụkwasị
obi, na ịtụ egwu Onyenwe anyị rụọ ọrụ unu. **10** Mgbe ọbụla
ụmụnna unu ndị bi n'obodo unu dị iche iche buteere unu
ikpe igbu mmadụ maọbụ ikpe mmebi iwu ọbụla, maọbụ ihe
megidere ihe e nyere n'iwu, maọbụ nke megidere ụkpụrụ, ma
ọ bụkwanụ megide iwu na usoro ime ihe, unu ga-adọ ha aka
na ntị ka ha ghara imehie megide Onyenwe anyị. Ọ bụrụ
na unu emeghị otu a, iwe Onyenwe anyị ga-adakwasị unu
na ụmụnna unu. Ma ọ bụrụ na unu arụọ ọrụ unu nke ọma,
unu agaghị emehie. **11** "Amaraya, onyeisi nchụaja, ga-abụ
onyeisi unu n'ihe ọbụla metụtara Onyenwe anyị. Zebadaya
nwa nwoke Ishmel, onyeisi nke ebo Juda ga-abụ onyeisi unu
n'ihe o bụla metụtara eze. Ndị Livayị ga-abụ ndịisi ozi n'ihu
unu. Bụrụkwanụ ndị dị ike, unu atụkwala ụjọ, ka Onyenwe
anyị nọnyere ndị na-eme nke ọma."

20 Mgbe oge nta gasịrị, eze ndị Moab na nke ndị Amọn, na
ndị ọzọkwa, bịara ibuso Jehoshafat na ndị Juda agha. **2**
Ụfọdụ ndị mmadụ bịara gwa Jehoshafat sị, "Lee, igwe usuu
ndị agha na-abịa imegide gị site n'Edọm, nakwa n'ofe osimiri
Nnu (osimiri nwụrụ anwụ). Ha erutela Hazezọn Tama, ebe a
na-akpọkwa En-Gedi." **3** Jehoshafat tụrụ egwu nke ukwuu,
kpebiekwa ịchọ inyeaka Onyenwe anyị. N'ihi nke a, ọ kpọsara
obubu ọnụ nye ndị Juda niile. **4** Ndị Juda zukọtara ịchọ
inyeaka Onyenwe anyị; n'ezie, ha sitere n'obodo niile nke
Juda bịa ịchọ ihu Onyenwe anyị. **5** Mgbe ahụ, Jehoshafat
guzoro n'etiti nzukọ ndị Juda na Jerusalem n'ụlọnsọ Onyenwe
anyị n'ihu ogige ọhụrụ ahụ, **6** sị; "O Onyenwe anyị, Chineke
nna nna anyị ha, ọ bụghị gị bụ Chineke onye bi n'eluigwe? Ọ
bụkwa gị na-achị alaeze niile nke mba dị iche iche. Ike na ume
dị n'aka gị, ọ dịkwaghị onye pụrụ iguzogide gị. **7** O Chineke
anyị, ọ bụghị gị onwe gị chụpụrụ ndị bi n'ala, site n'ihu ndị gị
Izrel, were ya nye ụmụ ụmụ Ebraham, bụ enyi gị nwoke? **8**
Ha ebiela n'ime ya wukwaa ebe nsọ n'ime nye n'Aha gị na-
asị, **9** 'Ọ bụrụ na ihe ọjọọ adakwasị anyị, maọbụ mma agha,
ma nke ikpe ọmụma, maọbụ ajọọ ọrịa na-efe efe, maọbụ oke
ụnwụ, anyị ga-eguzo n'ihu gị n'ụlọnsọ a nke a kpọkwasịrị
Aha gị, kpọkuo gị n'ime nsogbu anyị, gị onwe gị ga-aza anyị,
zọpụtakwa anyị.' **10** "Ugbu a lee, ndị ikom si Amọn, na Moab,
na n'ugwu Sia, ndị ị na-ekweghị ka ndị Izrel banye n'oke ala
ha mgbe ha si n'Ijipt pụta, kama ha sitere n'akụkụ ọzọ gabiga
si otu a chebe ndị a ndụ. **11** Lee ihe ha ji akwụ anyị ụgwọ bụ
ịchọ ka ha chụpụ anyị n'ala a i nyere anyị ka ọ bụrụ ihe nketa
anyị. **12** O Chineke anyị, ọ bụ na ị gaghị ekpe ha ikpe? N'ihi
na ike adịghị n'ime anyị iguzogide igwe mmadụ ndị a bara
ụba na-abịa ịlụso anyị ọgụ. Anyị amakwaghị ihe anyị ga-
eme, kama ọ bụ na gị ka anya anyị na-adịkwasị." **13** Ndị ikom
Juda niile, ha na ndị nwunye ha, na ụmụ ha, na ụmụntakịrị
ha guzoro n'ihu Onyenwe anyị. **14** Mgbe ahụ, mmụọ Nsọ
Onyenwe anyị dakwasịrị Jahaziel nwa Zekaraya, nwa Benaya,
nwa Jeiel, nwa Matanaya, bụ onye Livayị, onye si n'ikwu Asaf,
dịka o guzo n'etiti mkpọkọta ahụ. **15** Ọ sịrị, "Geenụ m ntị, unu
ndị Juda niile na ndị bi na Jerusalem, na gị eze Jehoshafat.
Nke a bụ ihe Onyenwe anyị na-asị unu. 'Unu atụla ụjọ, maọbụ
daa mba, n'ihi usuu ndị agha a niile dị unu n'ihu. Ọ bụghị unu
ka agha a dịịrị, kama ọ bụ Chineke nwe ya. **16** Echi pụọnụ
izute ha. Ha ga arịgota site n'ụzọ warawara nrigo Ziz, unu ga-
ahụ ha na nsọtụ ndagwurugwu dị tupu e ruo n'ọzara Jeruel.
17 Ọ bụghị unu ka ọ dịrị ịlụ agha a, kama werenụ ọnọdụ unu,
guzosienụ ike ka unu jiri anya unu hụ nzọpụta Onyenwe anyị
bụ Chineke unu ga-enye unu, unu ndị Juda na Jerusalem. Unu
atụla egwu, unu adakwala mba. Pụkwuru ha n'ihu agha mgbe
chi echi bọrọ, Onyenwe anyị ga-anọnyekwara unu.'" **18** Mgbe
ahụ, Jehoshafat, na ndị Juda na ndị Jerusalem niile dara n'ala
kelee Onyenwe anyị, kpọọ isiala nye ya. **19** Mgbe ahụ kwa, ndị
Livayị si n'agbụrụ Kohat na Kora jiri ike ha niile too Onyenwe
anyị Chineke Izrel n'abụ. **20** N'isi ụtụtụ, ha pụrụ gawa n'ọzara
Tekoa. Ma mgbe ha na-apụ, Jehoshafat guzoro ọtọ sị, "Geenụ
m ntị, unu ndị Juda na ndị bi na Jerusalem. Nweenụ okwukwe
n'ime Onyenwe anyị bụ Chineke unu, nwekwanụ ntụkwasị
obi na ige ndị amụma ya ntị, ka ihe gaara unu nke ọma."
21 Mgbe ya na ndị ya gbasịrị izu, Jehoshafat họpụtara ndị
ikom ndị ga-eji abụ too Onyenwe anyị n'ihi ebube ya na ịdị
nsọ ya. Mgbe ha na-aga n'ihu ndị agha, ha na-abụ abụ na-
asị: "Nyenụ Onyenwe anyị ekele, n'ihi na ịhụnanya ya na-
adịgide ruo ebighị ebi." **22** Mgbe ndị Juda malitere ịbụ abụ na
ito otuto, Onyenwe anyị cheere ndị agha Amọn na nke ndị
Moab, na ndị nke si n'ugwu Sia n'ụzọ, merie ha. **23** Ma ndị
agha Amọn na Moab buru ụzọ lụso ndị agha si n'ugwu Sia
ọgụ. Mgbe ha lakwara onwe ha n'iyi, ọgụ dakwara n'etiti ndị
Moab na Amọn. **24** Mgbe ndị agha Juda rutere ebe ha ga-esi
lepụ anya hụ ihe na-eme n'ọzara ahụ, ha lepụrụ anya ịhụ
usuu ndị agha ahụ, ma ihe ha hụrụ bụ ozu ndị agha tọgbọcha
n'ala. Ọ dịkwaghị otu n'ime ndị agha ahụ gbapụrụ na ndụ.
25 Ya mere Jehoshafat na ndị agha ya banyere n'ọgbọ agha
ahụ kwakọrọ ihe nkwata n'agha. Ha butere ọtụtụ ngwa agha,
na uwe na ihe ndị ọzọ dị oke ọnụahịa ma ha enweghị ike
ibutecha ihe niile. Ihe nkwata n'agha hiri nne ruo na o were
ha ụbọchị atọ ibutecha ha. **26** N'ụbọchị nke anọ ha zukọtara
na Ndagwurugwu Beraka ebe ha nọ too Onyenwe anyị otuto.
Ọ bụ nke a mere e ji akpọ ebe ahụ Ndagwurugwu Beraka
ruo taa. **27** Emesịa, Jehoshafat duuru ndị Juda na Jerusalem
niile laghachi na Jerusalem n'ọṅụ, n'ihi na Onyenwe anyị
emeelara ha ihe ha kwesiri iji ṅụrịa ọṅụ n'ebe ndị iro ha nọ.
28 Ha ji une, na ụbọ akwara, na opi ike bata Jerusalem, gaa
n'ụlọnsọ Onyenwe anyị. **29** Egwu Chineke dakwasịrị alaeze
niile bi gburugburu, mgbe ha nụrụ otu Onyenwe anyị si lụọ
ọgụ megide ndị iro Izrel niile. **30** Ya mere, udo dịrị n'alaeze
Jehoshafat, n'ihi na Chineke nyere ya udo. **31** Jehoshafat
ghọrọ eze juda. Ọ gbara iri afọ atọ na ise mgbe ọ malitere ịbụ
eze Juda. Ọ chịrị iri afọ abụọ na ise na Jerusalem. Aha nne ya
bụ Azuba, nwa Shilhi. **32** O jere ije n'ụzọ niile nke Asa bụ nna
ya, o sitekwaghị n'ime ha wezuga onwe ya, o mekwara ihe
ziri ezi n'anya Onyenwe anyị. **33** Naanị na o wezugaghị ebe
dị elu niile, nke mere na ndị mmadụ ka nọ na-ejighị obi ha
niile tụkwasị na Chineke nke nna nna ha. **34** Ihe banyere ihe
ndị ọzọ niile mere n'ọchịchị Jehoshafat, site na mbido ruo
na ngwụcha, ka e dere n'akwụkwọ ihe mere nke Jehu nwa
Hanani, nke e debanyere n'ime akwụkwọ akụkọ ndị eze Izrel.
35 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Jehoshafat, bụ eze Juda jikọrọ onwe
ha na Ahazaya, eze Izrel, onye ahụ omume ya jọrọ njọ. **36**
Ha kwekọrịtara ka ha na ya wuo ọtụtụ ụgbọ mmiri e ji azụ

ahịa. Emesịa, ha wuru ụgbọ ndị a n'Eziọn Geba. **37** Elieza nwa
Dodavahu, onye Maresha buru amụma megide Jehoshafat,
na-asị, "N'ihi na i kwenyere ka gị na Ahazaya na-azụkọ ahịa,
Onyenwe anyị ga-emebi ihe ndị a ị rụrụ." Ụgbọ mmiri ahụ
niile kpuru, ha enwekwaghị ike ijeru Tashish zụọ ahịa.

21 Mgbe ahụ, Jehoshafat sooro nna nna ya ha dina n'ọnwụ,
e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Jehoram nwa
ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. **2** Ụmụnne Jehoram, ndị bụkwa
ụmụ Jehoshafat bụ ndị a: Azaraya, Jehiel, Zekaraya, Azarayu,
Maikel na Shefataya. Ndị a niile bụ ụmụ Jehoshafat, bụ eze
Izrel. **3** Nna ha nyere onye ọbụla n'ime ha ọtụtụ onyinye nke
ọlaọcha, na ọlaedo, na ihe ndị dị oke ọnụahịa, tinyere obodo
e wusiri ike n'ime Juda. Ma o mere Jehoram eze, n'ihi na ọ bu
ọkpara ya. **4** Mgbe Jehoram mere onwe ya ka o guzosie ike
n'ebe alaeze nna ya dị, o weere mma agha gbuo ụmụnne ya
ndị ikom niile, tinyere ụfọdụ n'ime ndịisi Izrel. **5** Jehoram
gbara iri afọ atọ na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị
afọ asatọ na Jerusalem. **6** O soro ụzọ ndị eze Izrel, dịka ụlọ
Ehab mere, n'ihi na ọ lụrụ ada Ehab. O mere ihe dị njọ n'anya
Onyenwe anyị. **7** Ma n'agbanyeghị nke a, Onyenwe anyị
achọghị ibibi ụlọ Devid, n'ihi ọgbụgba ndụ ahụ Onyenwe anyị
na Devid nwere. N'ihi na o kwere ya nkwa ime ka oriọna dịịrị
ya na ụmụ ụmụ ya ruo mgbe ebighị ebi. **8** N'oge Jehoram bụ
eze, ka Edọm si n'okpuru Juda nupu isi, họpụtara onwe ha
eze. **9** Ya mere, Jehoram duuru ndịisi agha ya na ụgbọ agha ya
niile gaa n'ebe ahụ. O biliri n'abalị tigbuo ndị Edọm ahụ gbara
ya na ndị ọchịagha ụgbọ agha ya gburugburu. **10** Ya mere,
Edọm ka na-enupu isi megide Juda, ruo taa. Obodo Libna
nupukwara isi n'otu oge ahụ, n'ihi na Jehoram gbakụtara
Onyenwe anyị Chineke nna nna ya ha azụ. **11** O wukwara
ọtụtụ ebe dị elu n'ọtụtụ ugwu nke Juda, mee ka ndị bi na
Jerusalem were onwe ha nye ife arụsị. O si otu a duhiekwa
Juda. **12** Jehoram natara akwụkwọ ozi site n'aka Ịlaija onye
amụma, nke sịrị: "Otu a ka Onyenwe anyị Chineke nke nna
gị Devid, kwuru, 'N'ihi na i soghị ụzọ niile nke nna gị, bụ
Jehoshafat, maọbụ nke Asa bụ eze Juda, **13** kama ị sooro ụzọ
niile nke ndị eze Izrel, meekwa ka ndị Juda na ndị Jerusalem
fee chi ọzọ, dịka ụlọ Ehab mere. Ị gbuola ụmụnne nke gị, ndị
bụ ndị si n'ezinaụlọ nke gị onwe gị, ndị ikom bụ ndị dị mma
karịa gị. **14** Ya mere, ugbu a, Onyenwe anyị ga-eji ihe otiti
nke ọrịa tie ndị gị, ụmụ gị ndị ikom, na ndị nwunye gị, na ihe
niile i nwere. **15** Gị onwe gị kwa ga-ada n'oke ọrịa, ọrịa afọ
nke na-agaghị ekwe ngwọta. Ọrịa a ga-eme ka eriri afọ gị na-
enupụta kwa ụbọchị.'" **16** Onyenwe anyị mekwara ka ndị
Filistia, na ndị Arab, ndị bi nso ndị Kush, bịa lụso Jehoram
agha. **17** Ha ji ike bata Juda, buru ihe niile dị mma ha hụrụ
n'ụlọeze, tinyere ụmụ nwoke ya niile na ndị nwunye ya niile.
Ọ bụ naanị Ahazaya, nwa ya nwoke nke nta ka ha hapụrụ. **18**
Ọ bụ mgbe nke a gasịrị ka Onyenwe anyị mere ka ọrịa afọ nke
a na-apụghị ịgwọta agwọta bịakwasị Jehoram. **19** Mgbe afọ
abụọ gasịrị, eriri afọ ya nupụtara n'ihi ọrịa ahụ. Ọ nwụkwara
n'oke ihe mgbu. Mgbe e liri ya, e meghị omenaala ịkwanye
ọkụ olili dịka a na-eme n'oge a na-eli ndị eze. **20** Ọ gbara iri
afọ atọ na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze Jerusalem. Ọ chịrị
afọ asatọ nwụọ. Ọnwụ ya abụghị ihe mwute nye onye ọbụla.
E liri ya n'obodo Devid ma ọ bụghị n'ime ili a na-eli ndị eze.

22 Ndị Jerusalem mere Ahazaya, nwa Jehoram nke nta,
eze n'ọnọdụ ya, n'ihi na ndị na-apụnara mmadụ ihe
n'ike, bụ ndị ha na ndị Arab so bata n'ụlọ ikwu ha, egbuolarị
ụmụnne ya ndị okenye. Ya mere Ahazaya, nwa Jehoram bụ
eze Juda malitere ịchị. **2** Ahazaya gbara iri afọ abụọ na abụọ
mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị otu afọ na Jerusalem. Aha
nne ya bụ Atalaya nwa nwa Omri eze Izrel. **3** Ya onwe ya
sokwara ụzọ niile nke ndị ezinaụlọ Ehab, n'ihi na nne ya
gbara ya ume ime ajọ omume. **4** O mere ihe dị njọ n'anya
Onyenwe anyị dịka ezinaụlọ Ehab mere n'ihi na ha ghọrọ ndị
ndụmọdụ ya mgbe nna ya nwụsịrị, nke a wetara ọdịda ya. **5** O
gbasokwara ndụmọdụ ha, mgbe o sooro Joram nwa Ehab, bụ
eze Izrel, iga buso Hazael eze Aram agha na Ramọt Gilead. Ndị
Aram merụrụ Joram ahụ, **6** ya mere, ọ lọghachitere na Jezril
ka a gwọọ ya mmerụ ahụ ha merụrụ ya na Ramọt, n'agha nke
ya na Hazael eze Aram lụrụ. Mgbe ahụ, Ahazaya nwa Jehoram,
eze Juda gara Jezril ileta Joram nwa Ehab, n'ihi na e merụrụ
ya ahụ. **7** Ọ bụ site na nleta Ahazaya gara leta Joram, ka
Chineke si weta ọdịda Ahazaya. Mgbe Ahazaya bịarutere, ya
na Joram pụrụ iga zute Jehu nwa Nimshi, onye ahụ Onyenwe
anyị tere mmanụ ka ọ laa ezinaụlọ Ehab n'iyi. **8** Mgbe Jehu
nọ na-emezu ihe e kpebiri n'ikpe banyere ezinaụlọ Ehab, o
zutere ndị ozi Juda na ụmụ ndị ikom ụmụnne Ahazaya, ndị
na-ejere Ahazaya ozi, gbuo ha niile. **9** Ọ pụrụ ịchọ Ahazaya.
Ndị ozi ya jidere ya ebe o zoro onwe ya na Sameria. Ha
kpụtaara ya Jehu onye gburu ya. Ha liri ya, n'ihi na ha kwuru
sị, "Nwa Jehoshafat ka ọ bụ, onye jiri obi ya niile gbasoo
Onyenwe anyị." Ya mere, o nwekwaghị onye dị ike n'ụlọ
Ahazaya ijide alaeze ahụ. **10** Mgbe Atalaya, nne Ahazaya hụrụ
na nwa ya nwoke anwụọla, ọ gara n'ihu bido igbu ndị niile a
mụrụ n'ụlọ eze, bụ ndị ezinaụlọ eze Juda. **11** Ma Jehosheba,
bụ nwa nwanyị eze Jehoram, kuuru Joash nwa Ahazaya zopu
ya site n'etiti ụmụ eze, bụ ndị a chọrọ igbu egbu. O zoro
ya na nwanyị na-elekọta ya anya n'ime ụlọ ndina. N'ihi na
Jehosheba, bụ nwa nwanyị eze Jehoram, bụ nwanne Ahazaya,
ma bụrụkwa nwunye Jehoiada onye nchụaja, ya mere o jiri
zonarị Atalaya nwantakịrị ahụ, ka ọ ghara igbu ya. **12** Ya na
ha nọgidere na nzuzo n'ime ụlọnsọ Chineke, afọ isii, oge ahụ
niile Atalaya na-achị n'ala ahụ.

23 N'afọ nke asaa, Jehoiada gosiri ịdị ike nke obi ya. Ya
na ndị ọchịagha na-achị narị ndị agha gbara ndụ. Ndị a
bụ: Azaraya nwa Jeroham, Ishmel nwa Jehohanan, Azaraya
nwa Obed, Maaseia nwa Adaya na Elishafat nwa Zikri. **2** Ha
pụrụ gaa akụkụ niile nke ala Juda kpọkọta ndị Livayị na
ndịisi ezinaụlọ Izrel site n'obodo niile. Mgbe ha bịarutere
Jerusalem, **3** ọgbakọ ahụ niile na eze gbara ndụ n'ụlọnsọ
ukwu Chineke. Mgbe ahụ, Jehoiada sịrị ha, "Nwa eze ga-achị
dịka Onyenwe anyị kwere na nkwa banyere agbụrụ Devid.
4 Ugbu a, nke a bụ ihe unu ga-eme: Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ
nke ndị nchụaja na ndị Livayị, bụ ndị ga-abịa ọrụ n'ụbọchị
izuike ga-abụ ndị ga-eche ọnụ ụzọ niile nche. **5** Otu ụzọ n'ime
ụzọ atọ nke ọzọ ga-anọ n'ụlọeze, ebe otu ụzọ ga-anọ n'ọnụ
ụzọ Ntọala. Ndị ọzọ niile ga-anọ gburugburu mpụta ụlọnsọ
Onyenwe anyị. **6** Ọ dịghị onye ọbụla ga-abata n'ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị karịa naanị ndị nchụaja na ndị Livayị ndị nọ
ọrụ, ha ga-abata n'ihi ha bụ ndị edoro nsọ, ma ndị ọzọ niile
ga-edebe iwu Onyenwe anyị, ghara ịbata. **7** Ndị Livayị ga-edo
onwe ha gburugburu eze, onye ọbụla ga e jide ihe agha n'aka
ya. Onye ọbụla batara n'ime ụlọnsọ ahụ ka a ga-egbu. Nọrọnụ
eze nso, ebe ọbụla ọ gara, mgbe ọ na-apụ n'ezi na mgbe ọ na-

aba n’ime.” **8** Ndị Livayị na ndị ikom Juda niile mere dịka
Jehoiada, onye nchụaja nyere n’iwu. Onye ọbụla kpọọrọ ndị
ikom ya, ma ndị na-abata ịrụ ọrụ n’ụbọchị izuike ma ndị na-
emechi ọrụ. N’ihi na Jehoiada onye nchụaja ezipụghị otu
ọbụla n’ime ndị ọrụ ahụ niile. **9** O nyere ndị ọchịagha ahụ
na-elekọta narị ndị agha, ùbe na ọta ukwu na ọta nta niile,
ndị bụrịị nke eze Devid, bụ ndị dị n’ụlọnsọ Chineke. **10** O
guzobere ndị ikom niile ahụ, onye ọbụla ji ngwa agha ya
n’aka ya, nọdụ eze gburugburu na nso ebe ịchụ aja na ụlọnsọ
ukwu ahụ. Site n’akụkụ ndịda ruo n’akụkụ ugwu nke ụlọnsọ
ukwu ahụ. **11** Jehoiada na ụmụ ya ndị ikom kpọpụtara nwa
eze, kpube ya okpueze n’isi, ha nyere ya otu akwụkwọ nke
ihe ọgbụgba ndụ ahụ, chie ya eze. Ha tekwara ya mmanụ ịbụ
eze, tie mkpu sị, “Ka eze dịrị ndụ ruo mgbe ebighị ebi!” **12**
Mgbe Atalaya nụrụ mkpọtụ ndị mmadụ, ndị na-agba ọsọ na-
eto eze, ọ gakwuru ha n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. **13** O
lepụrụ anya, ma lee eze, ka o guzo n’akụkụ ogidi ya dị na
mbata. Ndịisi na ndị na-afụ opi nọ n’akụkụ eze, ndị niile
nke ala ahụ nọkwa na-aṅụrị ọṅụ na-afụ opi. Ndị ọbụ abụ
jikwa iti egwu na-edu n’abụ otuto. Mgbe ahụ, Atalaya dọwara
uwe ya, sị, “Nke a bụ nnupu isi megide eze! Nke a bụ nnupu
isi megide ọchịchị!” **14** Jehoiada, bụ onye nchụaja zipụrụ
ndị ọchịagha na-achị narị ndị agha, bụ ndị na-elekọta usuu
ndị agha, sị ha, “Sitenụ n’etiti ahịrị ahụ kpụpụta ya n’etiti
ahịrị unu, onye ọbụla nke gbasoro ya, werenụ mma agha
gbuo onye ahụ.” N’ihi na onye nchụaja sịrị, “Ka egbula ya
na ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị.” **15** Ya mere, ha jidere ya
mgbe o rutere na mbata nke ọnụ ụzọ ịnyịnya n’ogige ụlọeze,
ebe ahụ ka ha gburu ya. **16** Jehoiada mere ka ọgbụgba ndụ
dị, na ya, na ndị mmadụ, na eze, ga-abụ ndị nke Onyenwe
anyị. **17** Ndị niile ahụ gara n’ụlọ nchụaja Baal kwatuo ya.
Ha tidasịrị ebe nchụaja na arụsị niile dị n’ebe ahụ, gbukwaa
Matan onye nchụaja Baal n’ihu ebe ịchụ aja ahụ. **18** Mgbe
ahụ, Jehoiada nyefere nlekọta nke ụlọnsọ ukwuu Onyenwe
anyị n’aka ndị nchụaja bụ ndị Livayị, bụ ndị Devid nyere ọrụ
ịchụ aja nsure ọkụ nke Onyenwe anyị n’ime ụlọnsọ, dịka e
dere ya n’iwu Mosis, n’iji ọṅụ na ịbụ abụ dịka Devid nyere
n’iwu. **19** O debekwara ndị nche n’ọnụ ụzọ ama ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, igbochi ka onye ọbụla nke na-adịghị ọcha
n’ụzọ ọbụla ghara ịbanye. **20** Ọ kpọọrọ ndị ọchịagha na-achị
narị ndị agha, na ndị a na-asọpụrụ, na ndị na-achị achị, na
ndị ala ahụ niile, dupụta eze site n’ụlọnsọ Onyenwe anyị.
Ha bara n’ụlọeze site n’ọnụ ụzọ ama nke dị Elu, mee ka eze
nọkwasị n’elu ocheeze. **21** Ndị ala ahụ niile ṅụrịrị ọṅụ nke
ukwuu, obodo ahụ dakwara jụụ, n’ihi na e ji mma agha gbuo
Atalaya n’ụlọeze.

24 Joash gbara afọ asaa mgbe e mere ya eze, ọ chịrị iri afọ
anọ na Jerusalem. Aha nne ya bụ Zibịa onye Bịasheba.
2 Joash mere ihe ziri ezi n’anya Onyenwe anyị n’afọ niile
nke Jehoiada bụ onye nchụaja, dị ndụ. **3** Jehoiada lụtaara ya
ndị inyom abụọ, ndị mụtaara ya ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị
inyom. **4** Mgbe ihe ndị a gasịrị, Joash kpebiri ime ka ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị dị ọhụrụ. **5** Ọ kpọkọtara ndị nchụaja na
ndị Livayị niile sị ha, “Gaanụ n’obodo Juda niile nakọta ego
ụtụ afọ n’aka ndị Izrel niile, maka iwuzi ụlọnsọ Chineke unu.
Meenụ ya ugbu a.” Ma ndị Livayị emeghị ya ngwangwa. **6**
Ya mere, eze kpọrọ Jehoiada bụ onyeisi nchụaja sị ya, “Gịnị
mere i mebeghị ka ndị Livayị gaa nakọtaa, site n’aka ndị bi
n’obodo Juda niile, na n’obodo Jerusalem, ego ụtụ nke Mosis
ohu Onyenwe anyị na ọgbakọ ụmụ Izrel nyere n’iwu maka ụlọ
ikwu nke iwu ọgbụgba ndụ?” **7** N’oge a ụmụ ndị ikom Atalaya,
nwanyị ọjọọ ahụ tipuru ụlọnsọ Chineke, bukọrọ ihe nsọ niile
e ji efe Onyenwe anyị dị n’ime ya maka Baal. **8** Ya mere, eze
nyere iwu ka e wuo igbe onyinye, nke a ga-adọba n’ọnụ ụzọ e
si abanye ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. **9** A kpọsara ya na Juda
na Jerusalem niile sị ka ha wetara Onyenwe anyị ụtụ nke
Mosis ohu Chineke kwagidere ụmụ Izrel n’ọzara na ha ga na-
atụ. **10** Ndịisi na ndị mmadụ niile jiri obi ụtọ tụta ụtụ ha. Ha
jiri onyinye ha bịa tụnye ha n’igbe onyinye ahụ, tutu rụọ
mgbe o juru n’ọnụ. **11** Mgbe ọbụla ndị Livayị bubataara ndị
ozi eze igbe ahụ, ha hụ na-atụjuola ya ego, ode akwụkwọ
eze ya na onyeozi nke onyeisi nchụaja ga-awụpụta ihe dị
n’igbe, ma bughachi okpokoro igbe ahụ n’ọnọdụ ya. Otu a
ka ha mere ọtụtụ oge ruo mgbe ha nwetara ọtụtụ ego dị
ukwuu. **12** Eze na Jehoiada weere ego ahụ niile nyefee ha
n’aka ndị ọrụ ụlọ Onyenwe anyị dị n’aka, ha chọtara ndị ọka
na-edo nkume, na ndị ọkpọ ǹtu. Ha tinyere ọrụ ime ka ụlọnsọ
ahụ dị ọhụrụ n’aka ndị a. Ha gokwara ndị ụzụ bịara kpụọ
ihe niile gbasara bronz na igwe e ji rụọ ọrụ ahụ. **13** Ndị e
nyefere ọrụ ahụ n’aka ji obi ha niile rụọ ọrụ nke mere na
ọrụ ahụ gara n’ihu nke ọma. Ha rụziri ụlọnsọ ukwu Chineke
dịka atụmatụ ya mbụ si dị, meekwa ya ka o sie ike karịa. **14**
Mgbe ha rụsịrị ọrụ niile, ha weghachitere ego fọdụrụ, nye ya
eze na Jehoiada, ha were ya rụta ngwa ije ozi maka ụlọnsọ
Onyenwe anyị, ngwa ije ozi na ihe isure aja nsure ọkụ, na
ngaji, ya na efere dị iche iche, na ihe ọlaọcha na ọlaedo. A na-
achụ aja nsure ọkụ n’ụlọnsọ nye Onyenwe anyị ụbọchị niile
Jehoiada dị ndụ. **15** Ma Jehoiada mere nnọọ agadi, jupụtakwa
n’ọtụtụ afọ, ọ nwụrụ mgbe ọ gbara narị afọ na iri afọ atọ.
16 E liri ya n’ebe a na-eli ndị eze n’obodo Devid n’ihi ihe
ọma niile o meere Izrel na Chineke na ụlọnsọ ya. **17** Mgbe
Jehoiada nwụsịrị, ndịisi Juda bịara ịkwanyere eze Joash ugwu.
O gekwara ha ntị. **18** Ha hapụrụ ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị
Chineke nna nna ha, fee ogidi Ashera na arụsị ndị ọzọ. N’ihi
ikpe ọmụma ha wetaara onwe ha, iwe Chineke dakwasịrị Juda
na Jerusalem. **19** Onyenwe anyị zitere ọtụtụ ndị amụma, ndị
bịara buo amụma maka ịkpọghachi ha azụ, ma ha mesiri obi
ha ike, jụ ige ntị. **20** Mgbe ahụ, Mmụọ nke Chineke bịakwasịrị
Zekaraya nwa Jehoiada onye nchụaja. O guzoro n’ihu ọha na
eze gwa ha okwu sị; “Otu a ka Chineke sịrị, ‘Gịnị mere unu ji
enupu isi n’iwu Onyenwe anyị? Ihe agaghị agara unu nke
ọma. Unu agbakụtala Onyenwe anyị azụ, ugbu a, ya onwe ya
agbakụtakwala unu azụ.’” **21** Ma ndịisi Juda niile gbara izu
megide ya, sitekwa n’iwu eze nyere ha ji nkume tugbuo ya
n’ogige ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. **22** Eze Joash echetaghị
ebere nke nna Zekaraya bụ Jehoiada meere ya kama o gburu
nwa ya. Ma mgbe ọ na-anwụ, ọ sịrị, “Ka Onyenwe anyị hụkwa
mmeso ọjọọ a ma kwụọkwa unu ụgwọ ajọ omume unu niile.”
23 O ruo ka ọ gbara otu afọ, ndị agha Aram bịara imegide
Joash, ha wakporo Juda na Jerusalem gbuo ndị ndu niile
site n’etiti ndị mmadụ. Ha zigaara eze ha nọ na Damaskọs
ihe niile ha kwatara n’ike. **24** N’agbanyeghị na ndị Aram
kpọọ naanị ndị ikom ole na ole bịa, Onyenwe anyị raara igwe
ndị agha dị ukwuu ranye ha n’aka. N’ihi na Juda gbakụtara
Onyenwe anyị azụ, bụ Chineke nke nna nna ha, e mezuru ihe
niile e kpere n’ikpe n’ahụ Joash. **25** Mgbe ndị agha Aram
lara, hapụ Joash n’ọnọdụ mmerụ ahụ dị ukwuu, ndịisi ozi ya

gbara izu gbuo ya, n’ihi ogbugbu o gburu nwa Jehoiada, onye
nchụaja. Ha gburu ya mgbe o dina n’ihe ndina ya. Emesịa, ha
liri ya n’obodo Devid, ma ọ bụghị n’ebe a na-eli ndị eze. 26
Ndị gbara izu gbuo ya bụ Zabad, onye nne ya bụ Shimeat
onye Amọn, na Jehozabad, onye nne ya bụ Shimrit onye
Moab. 27 Ihe niile gbasara Joash na ụmụ ya, na amụma niile
e buru banyere ya, na otu e si wuzie ụlọnsọ ukwu Chineke,
ka e dere n’akwụkwọ akụkọ ndị eze Izrel niile. Mgbe Joash
nwụrụ, Amazaya nwa ya ghọrọ eze Juda.

25 Amazaya gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze,
ọ chịrị dịka eze iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem.
Nne ya bụ Jehoadin onye Jerusalem. 2 O mere ihe ziri ezi
n’anya Onyenwe anyị, ma o jighị obi ya niile mee nke a. 3
Mgbe alaeze guzosiri ike n’okpuru ọchịchị ya, o gburu ndị ozi
ahụ gburu eze, bụ nna ya. 4 Ma o meghị ka ụmụ ha nwụọ,
kama ọ gbasoro usoro ihe e dere n’akwụkwọ iwu Mosis, ebe
Onyenwe anyị nyere iwu sị: “Ndị mụrụ ụmụ agaghị anwụ
n’ihi ihe ụmụ ha metara, maọbụ mee ka ụmụ nwụọ n’ihi
ihe ndị mụrụ ha metara, onye ọbụla ga-anwụ n’ihi mmehie
nke aka ya.” 5 Amazaya kpọkọtara ndị Juda, guzo ha dịka
ezinaụlọ ha si dị, kenye ha n’okpuru ndị ọchịagha na-achị
ọtụtụ puku ndị agha, na ndị na-achị ọtụtụ narị ndị agha, bụ
ndị Juda na ndị Benjamin niile. Mgbe ọ gụrụ ndị dị afọ iri
abụọ maọbụ karịa ọnụ, ọ chọpụtara na ha dị narị puku ndị
ikom atọ ndị tozuru iji ùbe na ọta buo agha. 6 O ji narị talenti
ọlaọcha gota narị puku ndị agha site n’ala Izrel. 7 Ma otu
onye nke Chineke bịakwutere ya, sị ya; “Eze, ka ndị agha a si
Izrel ghara isonyere gị, n’ihi na Onyenwe anyị anọnyereghị
ndị Izrel, ọ nọnyereghị onye ọbụla sitere n’Ifrem. 8 A sịkwarị
na i jiri obi dimkpa ga agha a, Chineke ga-eme ka ndị iro gị
merie gị, n’ihi na Chineke bụ onye nwere ike inyere mmadụ
aka maọbụ ime ka ọ sụọ ngọngọ.” 9 Amazaya sịrị onye nke
Chineke ahụ, “Gịnị kwanụ ka anyị ga-eme banyere narị ego
talenti m kwụrụ maka ndị agha Izrel?” Onye nke Chineke
ahụ zara, “Onyenwe anyị pụrụ inye gị karịa nke ahụ.” 10
Amazaya zighachiri ndị agha Izrel ahụ azụ ka ha laa, bụ ndị a
si n’Ifrem bịakwute ya. Ha were iwe nke ukwuu megide Juda,
jirikwa oke iwe laghachi n’ụlọ ha. 11 Amazaya duuru ndị
agha ya gaa na Ndagwurugwu Nnu, ebe o gburu ndị ikom Sia
dị puku iri. 12 Ndị agha Juda nwudoro puku ndị ikom iri ọzọ
na ndụ, duru ha gaa n’elu nkume dị elu, si n’ebe ahụ tụda ha
niile, nke mere na ha niile kụpịasịrị. 13 Ma ndị agha ahụ
Amazaya zilagara, ka ha ghara iso ya gaa agha, wakporo ọtụtụ
obodo ndị Juda site na Sameria ruo Bet-Horon. Ha gburu
puku mmadụ atọ n’ime ha, bukọrọkwa ọtụtụ ihe nkwata
n’agha, buru ha laa. 14 Mgbe Amazaya sitere n’agha ebe o
gburu ọtụtụ ndị Edọm lọta, o bulatara chi nke ndị Sia. O
guzobere ha dịka chi ndị nke aka ya, kpọọ isiala nye ha ma
surekwa aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye ha. 15 Iwe Onyenwe
anyị dị ukwuu megide Amazaya. O zigaara ya onye amụma,
onye sịrị, “N’ihi gịnị ka iji ajụ ase site n’aka chi nke ndị
ahụ, bụ ndị na-enweghị ike izọpụta ndị ha site n’aka gị?”
16 Mgbe ọ ka kpụ okwu n’ọnụ ya, eze sịrị ya; “Mechie ọnụ!
Ị chọrọ ịnwụ? Ole mgbe ka anyị mere gị onye na-adụ eze
ọdụ?” Ya mere, onye amụma ahụ kwụsịrị, ma sị, “Amaara m
na Chineke ekpebiela ịla gị n’iyi, n’ihi na i mere nke a ma
jụkwa ige ntị na ndụmọdụ m.” 17 Emesịa, mgbe Amazaya, eze
Juda gbachara izu ya na ndị ndụmọdụ ya, o zigara Jehoash
nwa Jehoahaz, nwa Jehu, eze Izrel ozi ịma aka, sị, “Bịa ka
dimkpa na ibe ya zute ihu na ihu n’agha.” 18 Ma Jehoash
eze Izrel, zighachiri ozi nye Amazaya eze Juda, sị; “Uke dị
na Lebanọn zigaara osisi sida nke dị na Lebanọn ozi sị ya,
‘Nye nwa m nwoke nwa gị nwanyị ka ọ bụrụ nwunye ya.’
Mgbe ahụ, anụ ọhịa nke dị na Lebanọn gafetere ebe ahụ
zọpịa uke ahụ. 19 Ị na-asị onwe gị, na i meriela Edọm, ugbu a,
mpako abatala, isi a na-ebu gị. Ma nọdụ n’ụlọ gị. N’ihi gịnị ka
ị ga-eji kpaliere onwe gị nsogbu, si otu a wetara onwe gị na
Juda ọdịda?” 20 Ma Amazaya egeghị ntị, n’ihi na Chineke
na-akwado inyefe ya n’aka Jehoash onye iro ha, n’ihi na ha
chọrọ chi ndị Edọm gawa. 21 Ya mere, Jehoash bụ eze Izrel
buliri agha. Ya na Amazaya eze Juda zutere ihu na ihu n’agha
na Bet-Shemesh, dị n’ala Juda. 22 Ndị Izrel meriri ndị Juda,
mee ka ha gbalaga, nwoke ọbụla n’ụlọ ya. 23 Jehoash, bụ eze
Izrel nwudere Amazaya eze Juda, nwa Joash, nwa Ahazaya na
Bet-Shemesh. Mgbe ahụ, Jehoash duuru ya bịa na Jerusalem,
kwada mgbidi Jerusalem, site n’Ọnụ ụzọ ama Ifrem ruo n’ọnụ
ụzọ ama Nkuku, nke ogologo ya ruru narị nzọ ụkwụ isii. 24 Ọ
chịkọrọ ọlaedo na ọlaọcha niile na ngwongwo niile ahụtara
n’ụlọnsọ ukwu Chineke, nke e tinyere n’aka Obed-Edọm
ilekọta, tinyekwara akụ niile dị n’ụlọeze. Ọ dọọrọ ọtụtụ ndị
mmadụ n’agha, kpọrọ laghachi na Sameria. 25 Amazaya nwa
Joash, eze Juda nọrọ ndụ afọ iri na ise, mgbe Jehoash nwa
Jehoahaz, eze Izrel nwụsịrị. 26 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile
mere n’oge ọchịchị Amazaya, site na mmalite ruo ọgwụgwụ,
ọ bụ na e deghị ha n’akwụkwọ akụkọ ndị eze Juda na Izrel?
27 Site n’oge Amazaya gbakụtara Onyenwe anyị azụ, ha gbara
izuzu imegide ya n’ime Jerusalem. Ọ gbapụrụ gbalaga Lakish,
ma ha zipụrụ ndị ikom chụụrụ ya gaa Lakish, gbuo ya n’ebe
ahụ. 28 Ha bulatara ozu ya n’elu ịnyịnya, e lie ya n’ebe e liri
nna nna ya ha n’obodo Juda.

26 Mgbe ahụ, ndị Juda mere Ụzaya eze n’ọnọdụ Amazaya
nna ya, mgbe ọ dị naanị afọ iri na isii. 2 Ọ bụ Ụzaya
wughariri obodo Elat, nwetaghachi ya nye Juda mgbe eze
bụ Amazaya sooro ndị nna nna ya dinaa n’ọnwụ. 3 Ụzaya
dị afọ iri na isii mgbe ọ malitere ịchị dịka eze. Ọ chịrị iri
afọ ise na abụọ na Jerusalem. 4 O soro nzọ ụkwụ nna ya bụ
Amazaya mee ihe ziri ezi n’anya Onyenwe anyị. 5 Ụzaya
chọsịrị Chineke ike ụbọchị niile nke Zekaraya na-adị ndụ, bụ
onye mere ka ọ ghọta ịtụ egwu Chineke. Mgbe niile, dịka
ọ na-achọ Onyenwe anyị, Chineke nyere ya ọganihu. 6 O
busoro ndị Filistia agha, ma kụdakwa mgbidi niile nke Gat,
Jabna, na Ashdọd. Emesịa, o wuziri ọtụtụ obodo dị n’akụkụ
Ashdọd na n’ebe ndị ọzọ n’obodo Filistia. 7 Chineke nọnyeere
ya n’ọgụ niile ọ lụsoro ndị Filistia, na ndị Arab bi na Gua
Baal na ndị Meunim. 8 Ndị Amọn na-atụtara ya ụtụ afọ niile,
ude aha ya ruru ọ bụladị ala Ijipt n’ihi na ọ ghọrọ onye dị
ike nke ukwuu. 9 O wuru ọtụtụ ụlọ elu nche na Jerusalem
na nkuku Ọnụ Ụzọ Ama, n’Ọnụ Ụzọ Ama Ndagwurugwu, na
nkuku mgbidi, wusie ha ike. 10 O wukwara ọtụtụ ụlọ elu nche
siri ike n’ọzara, gwuokwa ọtụtụ olulu mmiri n’ihi na o nwere
ọtụtụ anụ ụlọ na ndagwurugwu, na n’ala dị larịị. Ọ hụrụ
ịrụ ọrụ ubi n’anya, n’ihi ya, o nwere ọtụtụ ndị na-arụ ọrụ
n’ubi na ubi vaịnị ya dị n’ala ugwu ugwu, na n’ala ndị dị na
ndagwurugwu. 11 Ụzaya nwere ndị agha ọnụọgụgụ ha dị
ukwuu, ndị a zụziri azụzi, na ndị nọ na njikere mgbe niile ịpụ
ibu agha dịka ọnụọgụgụ e kewapụtara ha si dị. Ọ bụ Jeiel, ode

akwụkwọ na Maaseia, onyeisi ozi nọ n’okpuru Hananaya, otu
n’ime ndịisi ozi eze, ka ọ dị n’aka ịgụpụta ndị agha ga-apụ
ibu agha. 12 Ndị agha a nwekwara puku ndịisi agha abụọ
na narị isii, ya bụ 2,600. 13 Ọnụọgụgụ ndị agha ahụ niile dị
narị puku atọ na asaa, na narị ise, ya bụ, 307,500. Ha bụ ndị
a zụziri nke ọma, ndị dị nnọọ ike iguzo n’azụ eze ibu agha
megide ndị iro ya. 14 Ụzaya nyere ndị agha niile, ọta, na
ùbe, na uwe agha, na okpu igwe, na uwe agha igwe, ụta na
nkume na-akwọ mụrụmụrụ, nke ndị na-atụ iche ji alụ ọgụ.
15 O mepụtakwara ihe nchepụta ọhụrụ na Jerusalem, nke ndị
nwere amamihe chepụtara, bụ nke a ga-eguzobe n’ụlọ elu
nche nakwa n’elu nkuku mgbidi, ka ndị agha nwee ike jiri
ha gbaa àkụ maọbụ tụọ nkume ukwu site n’elu mgbidi ahụ
niile. Ude aha ya gbasara ruo ebe dị anya, n’ihi na-enyeere ya
aka n’ụzọ dị ukwuu ruo mgbe ọ ghọrọ onye dị ike. 16 Ma
mgbe Ụzaya ghọrọ onye dị ike, nganga wetaara ya ọdịda. Ọ
bụ onye na-ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị bụ
Chineke ya, ọ banyere n’ime ụlọnsọ Onyenwe anyị ka ọ chụọ
aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n’elu ebe ịchụ aja. 17 Azaraya
onye nchụaja na ndị nchụaja Onyenwe anyị iri asatọ ọzọ
bụ dimkpa jekwuru ya n’ebe ahụ. 18 Ha guzogidere eze bụ
Ụzaya, sị ya, “Ụzaya, i kwesighị ịbata n’ebe a jiri aka gị suree
ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye Onyenwe anyị. Nke a bụ
ọrụ dịrị naanị ndị nchụaja ndị bụ ụmụ Erọn, ndị a họpụtara
doo iche maka ọrụ a. Site n’ebe nsọ a pụọ, n’ihi na i gosila
onwe gị dịka onye na-ekwesighị ntụkwasị obi. Ọzọ ị gaghị
enwekwa nsọpụrụ site n’aka Onyenwe anyị Chineke gị.” 19
Ụzaya onye ji ihe ịgụ ọkụ nke e ji esure ihe nsure ọkụ na-esi
isi ụtọ ahụ n’aka, were iwe nke ukwu megide ndị nchụaja
ahụ. Mgbe ọ nọ na-abara ndị nchụaja mba n’ihu ebe ịchụ
aja nke dị n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, lee ekpenta pụtara
ya n’egedege ihu. 20 Mgbe Azaraya onyeisi nchụaja, na ndị
nchụaja ọzọ niile lere ya anya, ha hụrụ na ekpenta agbaala ya
n’egedege ihu ya, ha mere ka ọ site n’ebe ahụ pụọ ngwangwa.
Ya onwe ya kwa chọkwara isite n’ebe ahụ pụọ ngwangwa,
n’ihi na Onyenwe anyị tiri ya ihe otiti. 21 Eze Ụzaya bụ onye
ekpenta ruo ụbọchị ọnwụ ya. O biri n’ụlọ ewupụrụ iche, ebe
ọ bụ onye ekpenta, na onye amapụrụ site n’ụlọnsọ Onyenwe
anyị. Jotam nwa ya ghọrọ onye nlekọta ụlọeze, na-achịkwa
ndị ala ahụ. 22 Ihe ndị ọzọ niile mere n’oge ọchịchị Ụzaya,
site na mmalite ruo ọgwụgwụ, onye amụma Aịzaya nwa Emọz
deturu ha n’akwụkwọ. 23 Ụzaya soro ndị nna nna ya dina
n’ọnwụ, e lie ya nso n’ọhịa ebe a na-eli ozu nke dịịrị ndị eze,
maka na ndị mmadụ sịrị, “Ọ bụ onye ekpenta.” Jotam nwa ya,
ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

27 Jotam gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze. Ọ
chịrị afọ iri na isii na Jerusalem. Nne ya bụ Jerusha nwa
Zadọk. 2 O mere ihe ziri ezi n’anya Onyenwe anyị dịka nna
ya Ụzaya mere, ma o meghị dịka nna ya, ọ banyeghị n’ime
ụlọnsọ Onyenwe anyị. Ma ndị mmadụ gara n’ihu na-eme
omume ha rụrụ arụ. 3 Jotam wughararịrị Ọnụ Ụzọ Ama nke dị
Elu nke ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, rụọkwa ọtụtụ ọrụ n’elu
mgbidi nke ugwu Ofel. 4 O wuru ọtụtụ obodo n’ala ugwu
ugwu Juda, wuokwa ọtụtụ ebe e wusiri ike na ụlọ elu nche
n’oke ọhịa. 5 Jotam busoro eze ndị Amọn agha, meriekwa
ha. N’afọ ahụ, ndị Amọn bunyere ya narị talenti ọlaọcha, na
bushel ọka iri puku na puku abụọ, na bushel ọka balị iri puku
na puku abụọ. 6 Jotam ghọrọ eze dị ike n’ihi na ọ kpachara
anya debe iwu Onyenwe anyị Chineke ya. 7 Ihe ndị ọzọ niile
n’oge ọchịchị Jotam, tinyere ihe gbasara agha niile ọ lụrụ, na
ihe ndị ọzọ niile nke o mere, e deturu ha n’akwụkwọ akụkọ
ndị eze Izrel na Juda. 8 Ọ gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e
mere ya eze. Ọ chịrị afọ iri na isii na Jerusalem. 9 Jotam sooro
ndị nna nna ya dina n’ọnwụ, e lie ya n’obodo Devid. Ehaz
nwa ya nwoke ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

28 Ehaz gbara iri afọ abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze. Ọ
chịkwara afọ iri na isii n’ime Jerusalem, ma o meghị ihe
ziri ezi n’anya Onyenwe anyị, dịka nna ya Devid mere. 2 Ọ
gbasoro ụzọ niile nke ndị eze Izrel, kpụọkwa arụsị dị iche iche
maka ofufe arụsị Baal. 3 O surere ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ
dị iche iche n’ime Ndagwurugwu nke Ben Hinom, surekwaa
ụmụ ya n’ọkụ. Ọ gbasoro omenaala niile rụrụ arụ nke ndị
mba ọzọ, ndị ahụ Onyenwe anyị chụpụrụ site n’ihu ndị Izrel.
4 Ọ chụrụ aja surekwaa ihe nsure ọkụ aja na-esi isi ụtọ n’ebe
niile dị elu, n’elu ugwu niile, na n’okpuru osisi ndụ ọbụla. 5
N’ihi ya, Onyenwe anyị Chineke ya nyefere ya n’aka eze ndị
Aram. Ndị Aram lụgburu ya, kpọrọ ọtụtụ n’etiti ndị ya dịka
ndị mkpọrọ kpọta ha n’Damaskọs. E nyefekwara ya n’aka eze
Izrel, onye gburu ọtụtụ ndị agha ya. 6 N’otu ụbọchị, Peka
nwa Remalaya gburu narị puku ndị agha Juda na iri puku
abụọ. Ihe ndị a mere n’ihi na ha gbakụtara Onyenwe anyị
Chineke nna nna ha azụ. 7 Zikri onye Ifrem, onye bụ dike
n’agha, gburu Maaseia, nwa eze, na Azrikam onye na-elekọta
ụlọeze. O gbukwara Elkena onye na-esota eze. 8 Ndị Izrel
sitere n’etiti ụmụnne ha ndị Juda dọta ndị inyom, na ụmụ
okorobịa, na ụmụ agbọghọbịa ọnụọgụgụ ha dị narị puku abụọ
n’agha. Ha bukọkwaara ọtụtụ ihe ndị ọzọ ha kwatara n’agha
laghachi na Sameria. 9 Ma Oded, onye amụma Onyenwe
anyị, nọ na Sameria n’oge a. Ọ pụrụ jekwuru ndị agha ahụ na
Sameria sị ha, “Onyenwe anyị Chineke nna nna unu ha mere
ka unu merie ndị Juda n’ihi na ha na-efe arụsị. Ma unu ji
ọnụma gbuo ha, nke mere na ụzụ tụrụ ruo n’eluigwe. 10
Ugbu a, unu na-achọkwa ime ndị ikom na ndị inyom Juda na
Jerusalem ndị ohu unu? Ma unu abụghị ndị ikpe mmehie
mara n’ebe Onyenwe anyị Chineke unu nọ? 11 Ugbu a, geenụ
ntị n’ihe m na-ekwu. Kpọghachinụ ụmụnna unu ndị a unu
dọtara n’agha n’ụlọ ha, n’ihi na ugbu a Onyenwe anyị na-ewe
oke iwe megide unu.” 12 Ụfọdụ ndịisi ndị Ifrem, bụ Azaraya
nwa Jehohanan, na Berekaya nwa Meshilemot, na Jehizkaya
nwa Shalum, na Amasa nwa Hadlai, biliri guzogide ndị ahụ si
agha na-alọta. 13 Ha sịrị, “Unu akpọbatakwala ndị a unu
dọtara n’agha n’ebe a, n’ihi na unu mee ya, anyị ga-abụ ndị
ikpe maara n’ihu Onyenwe anyị. Unu chọrọ ịtụkwasị ihe na
mmehie na ikpe ọmụma anyị? N’ihi na ikpe ọmụma anyị
adịla ukwuu, iwe ya dị ọkụ na-adịkwasịkwa n’ahụ Izrel.” 14
Ya mere, ndị agha ahụ hapụrụ ndị mkpọrọ ahụ na ihe niile
ha bulatara, n’ihu ndị ozi na igwe mmadụ ahụ niile. 15 Mgbe
ahụ, ndị ikom ahụ akpọrọ n’aha n’aha duuru ndị mkpọrọ
ahụ, manye aka n’ihe ahụ niile a dọtara n’agha wepụta uwe,
na nri, na mmanya na akpụkpọụkwụ, na mmanụ, nyeghachi
ha ndị ahụ niile a dọtara n’agha. Ha bulitere ndị ọrịa nọ
n’etiti ndị ahụ a dọtara n’agha kukwasị ha n’elu ịnyịnya ibu.
Emesịa, ha duuru mmadụ ahụ niile dughachiri ha ndị ha nọ
na Jeriko, obodo nkwụ. Emesịakwa, ha laghachikwara azụ
na Sameria. 16 N’oge ahụ, eze Ehaz zigara ndị eze Asịrịa
ozi ka ọ bịa nyere ya aka. 17 Ndị Edọm bịara ọzọ buso Juda

agha, ma dọrọkwa ọtụtụ n’ime ha n’agha. 18 Ndị Filistia na-
ebusokwa ụfọdụ obodo Juda dị na mgbada ugwu, na Negeb
agha. Ha meriri ma bichikwaa obodo ndị a; Bet-Shemesh, na
Aijalon, na Gederọt, na Soko, na Timna, na Gimzo, na obodo
nta niile gbara ha gburugburu. 19 Ma Onyenwe anyị wedara
Juda n’ala n’ihi Ehaz, eze Izrel onye mere ka ihe ọjọọ baa ụba
na Juda, na-ekwesighị ntụkwasị obi ya nye Onyenwe anyị.
20 Mgbe Tiglat-Pilesa eze ndị Asịrịa bịara, o wetaara Ehaz
nsogbu kama enyemaka. 21 Ehaz weere ụfọdụ ihe dị n’ụlọnsọ
Onyenwe anyị, na nke dị n’ụlọeze, sitekwa na n’ụlọ ndịisi
obodo, were ha nye eze Asịrịa, ma ihe ndị a enyereghị ya aka.
22 N’oge nsogbu ya, eze Ehaz gakwara n’ihu bụrụ onye na-
ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị. 23 Ọ chụrụ aja nye
chi niile nke Damaskọs, bụ ndị meriri ya n’agha. Ọ sịrị, “N’ihi
na chi nke ndị eze Aram nyeere ha aka, ha ka m ga-achụrụ
aja, ka ha nwee ike nyere m aka.” Ma ha bụ ihe wetaara
ya ọdịda, bụrụkwa ọdịda nye Izrel niile. 24 Ehaz chịkọtara
ngwongwo niile dị n’ụlọnsọ ukwu Chineke, gbujasịa ha. O
mechiri ọnụ ụzọ niile e si abanye n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị, ma wuo ọtụtụ ebe ịchụ aja na nkuku ụzọ niile n’ime
Jerusalem. 25 N’obodo niile ọbụla na Juda, o wuru ebe dị elu
maka ịchụ aja dị iche iche nye chi ndị ọzọ, si otu a kpasuo
Onyenwe anyị, bụ Chineke nna nna ya ha iwe. 26 Ma banyere
ihe ndị ọzọ niile mere n’oge ọchịchị ya, site na mmalite ruo
ọgwụgwụ, ọ bụ na e deghị ha n’akwụkwọ akụkọ ihe mere
n’oge ndị eze Juda na Izrel? 27 Ehaz soro nna nna ya ha dina
n’ọnwụ, e lie ya n’obodo Jerusalem, ma ọ bụghị n’ime ili ebe a
na-eli ndị eze Izrel. Hezekaya nwa ya, ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

29 Hezekaya gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere
ị bụ eze. Ọ chịrị iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem. Aha
nne ya bụ Abija, ada Zekaraya. 2 O mere ihe ziri ezi n’anya
Onyenwe anyị dịka nna nna ya Devid mere. 3 N’ọnwa mbụ
nke afọ ahụ e mere ya eze ka o meghere ụlọnsọ Onyenwe
anyị, mezie ime ya. 4 Ọ kpọrọ ndị Livayị, na ndị nchụaja niile
oku n’akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ụlọnsọ ukwu Chineke, 5
gwa ha okwu sị ha, “Geenụ m ntị unu ndị Livayị, doonụ onwe
unu nsọ, dokwaanụ ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị Chineke nna
nna unu nsọ. Wezuganụ ihe arụ niile dị n’ebe nsọ nke ụlọnsọ
ahụ. 6 N’ihi na nna anyị ha bụ ndị na-ekwesighị ntụkwasị
obi; ha mere ihe jọrọ njọ n’anya Onyenwe anyị bụ Chineke
anyị, hapụ ya. Ha wepụrụ ihu ha site n’ebe obibi Onyenwe
anyị, gbakụtakwa ya azụ. 7 Ha mechikwara ụzọ ndị e si
abanye na mpụta ọnụ ụlọ ahụ, menyụọkwa ọkụ dị n’ime ya.
E sureekwaghị ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, ọ dịkwaghị aja
nsure ọkụ ọbụla a chụrụ nye Chineke nke Izrel. 8 N’ihi nke a
ka iwe Onyenwe anyị ji dakwasị Juda na Jerusalem. O meela
ka ha buru ihe oke egwu, na oke ihere na oke ụjọ, dịka unu
jirila anya unu hụ. 9 E gburu nna anyị ha n’agha, dọtakwa
ndị nwunye anyị na ụmụ okorobịa na ụmụ agbọghọbịa anyị
n’agha n’ihi ya. 10 Ma ugbu a, achọrọ m ka anyị na Onyenwe
anyị Chineke nke Izrel gbaa ndụ, ka iwe ya jụrụ n’ebe anyị
nọ. 11 Ụmụ m, o kwesighị ka unu gbakụta ọrụ unu azụ ọzọ,
n’ihi na Onyenwe anyị họpụtara unu iguzo n’ihu ya, na ijere
ya ozi, na ịrụ ọrụ n’ihu ya, na ịchụrụ ya aja ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ.” 12 N’oge a ndị Livayị ndị a malitere ọrụ: site
n’ikwu Kohat: Mahat na Amasai, na Juel nwa Azaraya; n’ikwu
Merari: Kish nwa Abdi, na Azaraya nwa Jehalelel; n’ikwu
Geshọn: Joa nwa Zima, na Eden nwa Joa; 13 n’ikwu Elizafan:
Shimri, na Jeiel; n’ikwu Asaf: Zekaraya, na Matanaya; 14
n’ikwu Heman: Jehiel, na Shimei; n’ikwu Jedutun: Shemaya,
na Uziel. 15 Mgbe ha kpọkọtara ụmụnna ha bụ ndị Livayị,
dokwaa onwe ha ọcha, ha bara ido ụlọnsọ Onyenwe anyị nsọ,
dịka eze nyere n’iwu, n’usoro okwu Onyenwe anyị si dị. 16
Ndị nchụaja banyere n’ime ebe nsọ ahụ ido ya nsọ. Ihe niile
na-adịghị ọcha ha hụrụ n’ime ya ka ha wepụtasịrị n’ogige
ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ahụ. Ndị Livayị buuru ha gaa
bufuo na Ndagwurugwu Kidrọn. 17 Ha bidoro mmemme ido
nsọ a n’abalị mbụ n’ọnwa nke mbụ. N’abalị nke asatọ ha ruru
na mpụta ọnụ ụlọ nke ụlọnsọ Onyenwe anyị. Ma o were ha
abalị asatọ ọzọ idochasị ụlọnsọ ahụ nsọ maka ofufe, ha jezuru
ozi niile n’abalị iri na isii nke ọnwa mbụ ahụ. 18 Mgbe ahụ,
ha bakwuru eze bụ Hezekaya kọọrọ ya sị, “Anyị emeela ebe
niile n’ụlọnsọ Onyenwe anyị ka ọ dị nsọ, ebe ịchụ aja nke
aja nsure ọkụ na ngwongwo ya, na tebul ịdọba achịcha e
doro nsọ, na ihe niile dị n’ime ya. 19 Ọzọ, anyị edoziela ma
dokwaa ngwongwo ahụ niile nsọ, bụ nke eze Ehaz wepụrụ
n’ihi ekwesighị ntụkwasị obi ya mgbe ọ bụ eze. Ha dịkwa
ugbu a n’ihu ebe ịchụ aja nke Onyenwe anyị.” 20 N’ụtụtụ
echi ya, eze bụ Hezekaya kpọkọtara ndịisi obodo niile, gaa
n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị ahụ. 21 Ha wetara oke ehi asaa,
na ebule asaa, na ụmụ ebule asaa, na mkpi asaa, maka ịchụ
aja mmehie n’ihi alaeze ahụ, maka ụlọnsọ ukwu ahụ, na ala
Juda. Eze nyere ndị nchụaja bụ ụmụ Erọn iwu sị ha gbuo anụ
ụlọ ndị ahụ n’ebe ịchụ aja nye Onyenwe anyị. 22 Ya mere, ha
gburu oke ehi ahụ niile. Ndị nchụaja fesara ọbara ha n’elu ebe
ịchụ aja. Ha gbukwara ebule ndị ahụ fesa ọbara ha n’ebe ịchụ
aja, gbukwaa ụmụ atụrụ ndị ahụ fesakwa ọbara ha n’ebe ịchụ
aja. 23 Ha wetara mkpi ndị ahụ eji achụ aja mmehie n’ihu eze
na ọgbakọ ahụ, ha bikwasịkwara ha aka n’elu. 24 Ndị nchụaja
gburu mkpi ndị ahụ, chee ọbara ha n’elu ebe nchụaja maka
ikpuchi mmehie ndị Izrel niile. N’ihi na eze nyere iwu ka a
chụọ aja nsure ọkụ na aja mmehie n’ihi ndị Izrel niile. 25 O
mere ka ụfọdụ ndị Livayị nọdụ n’ụlọnsọ ahụ, dịka ndị na-abụ
abụ. O nyere ha ogene, na une, na ụbọ akwara. O mere nke a
n’usoro dịka Devid na Gad, bụ ọhụ ụzọ eze, na Netan, bụ onye
amụma, nke a bụ dịka Onyenwe anyị nyererịị n’iwu site n’aka
ndị amụma ya. 26 Ya mere, ndị Livayị ji ihe egwu Devid ndị
ahụ niile guzoro na njikere, ma ndị nchụaja jikwa opi ha nke
ha na-afụ. 27 Hezekaya nyere iwu ka a chụọ aja nsure ọkụ
ahụ n’elu ebe ịchụ aja. Mgbe a malitere isure aja ahụ ọkụ, a
malitekwara ịbụ abụ nye Onyenwe anyị, na ịfụ opi na iti ihe
egwu niile nke Devid, eze Izrel. 28 N’oge mmemme ọchụchụ
aja ahụ, mmadụ niile kpọrọ isiala nye Chineke, mgbe ndị abụ
na-abụ abụ, ndị opi na-afụkwa opi ha. Ihe niile a nọ na-eme
tutu ruo mgbe a chụsịrị aja niile ahụ. 29 Mgbe ha chụchara
aja ndị ahụ, eze na ndị niile nọ n’ebe ahụ gburu ikpere n’ala,
kpọkwaa isiala. 30 Eze Hezekaya na ndịisi ozi ya nyere iwu
ka ndị Livayị bụọ ụfọdụ n’ime abụ ọma Devid, na nke Asaf
onye amụma, maka iji ya too Onyenwe anyị. Ha mere otu a,
kpọọkwa isiala nye Chineke. 31 Emesịa, Hezekaya sịrị, “Ugbu
a unu edoola onwe unu nsọ nye Onyenwe anyị, bịanụ nso,
webatanụ aja na onyinye ekele n’ime ụlọnsọ Onyenwe anyị.”
Ya mere, nzukọ ahụ niile wetaara aja na onyinye ekele ha,
ndị niile nwere mkpebi n’obi ha wetara aja nsure ọkụ. 32
Ọnụọgụgụ anụ ụlọ niile ha wetara bụ ndị a: iri oke ehi asaa,
na narị ebule, na narị ụmụ ebule abụọ, ka e wetara maka aja
nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. 33 Anụ ndị e doro nsọ maka

ịchụ aja dị narị oke ehi isii na atụrụ na ewu dị puku atọ. 34
Ma ndị nchụaja dị ole na ole, ha apụghịkwa ịgba akpụkpọ
anụ niile ahụ maka aja nsure ọkụ, n'ihi ya, ụmụnne ha bụ ndị
Livayị nyeere ha aka tutu ruo mgbe ozi ahụ gwụsịrị, ruokwa
mgbe e doro ndị nchụaja ndị ọzọ nsọ. N'ihi na ndị Livayị
nwere obi ziri ezi karịa ndị nchụaja ido onwe ha nsọ. 35 Aja
nsure ọkụ bara ụba, tinyere abụba nke aja udo niile, na aja
ihe ọṅụṅụ nke so aja nsure ọkụ ndị a. Ọ bụ n'ụzọ dị otu a ka e
si weghachite ije ozi na ịchụ aja nke na-adị n'ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị. 36 Hezekaya na ndị Juda niile ṅụrịrị ọṅụ n'ihi
ihe Chineke doziri nye ndị ya, n'ihi na ihe niile ndị a mere
ngwangwa.

30 Hezekaya zigaara ndị Izrel na Juda niile ozi, degakwara
ndị Ifrem na Manase akwụkwọ ịkpọ oku ka ha bịa
n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị dị na Jerusalem maka ime
Mmemme Ngabiga nye Onyenwe anyị, bụ Chineke Izrel. 2 Eze
na ndịisi ya, na ndị nkpọkọta niile na Jerusalem kpebiri na
Mmemme Ngabiga a ga-adị n'ọnwa nke abụọ. 3 Ha enweghị
ike ime ya n'oge e kwesiri ime ya n'ihi na ọtụtụ ndị nchụaja
enwebeghị ike doo onwe ha nsọ n'ọnwa ahụ. Otu a kwa,
ndị Izrel enwebeghịkwa ike zukọtaa na Jerusalem. 4 Eze na
Izrel niile nwere otu mkpebi ime ya otu a. 5 Ha kpebiri ka e
kwusaa n'ala Izrel niile site na Dan ruo na Bịasheba ka onye
ọbụla bịa na Jerusalem maka ime Mmemme Ngabiga nye
Onyenwe anyị, Chineke Izrel. Ọtụtụ mmadụ n'Izrel esobeghị
mee mmemme a dịka e nyere ya n'iwu. 6 Ndị ọgba ọsọ
weere akwụkwọ ozi sitere n'aka eze na ndị ozi ya jegharịa
n'Izrel na Juda niile dịka ihe eze nyere n'iwu si: "Unu ndị
Izrel, lọghachikwutenụ Onyenwe anyị Chineke Ebraham, na
Aịzik, na Jekọb, ka ọ laghachikwute unu bụ ndị eze Asịrịa
na-emeribeghị. 7 Unu adịkwala ka nna unu ha, na ụmụnne
unu ndị Izrel, ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe
anyị, bụ Chineke nna nna ha, nke a mere o jiri were ha mee
ihe iju anya, dịka unu hụrụ ya. 8 Unu abụla ndị isiike dịka
ha, kama werenụ onwe unu nye Onyenwe anyị. Bịakwanụ
n'ụlọnsọ ya nke o doro nsọ ruo ebighị ebi. Fee Onyenwe anyị
Chineke unu ofufe, ime ka iwe ya jụrụ n'ebe unu nọ. 9 Ọ bụrụ
na unu alọghachikwute Onyenwe anyị, ọ ga-eme ka e gosi
ụmụnna unu na ụmụ unu a dọtara n'agha obi ebere, meekwa
ka ha site n'ebe e bugara ha lọghachikwa. N'ihi na Onyenwe
anyị Chineke unu bụ onye obi ebere, na onye obiọma; ọ
gakwaghị agbakụta unu azụ, ma ọ bụrụ na unu echegharịa,
lọghachikwute ya." 10 Ya mere, ndị ọgbọ ọsọ ozi ahụ sitere
otu obodo gaa obodo ọzọ n'Ifrem, na Manase, ọ bụladị ruo
Zebụlọn. Ma ndị mmadụ chịrị ha ọchị, kwaakwa ha emo. 11
Ma otu ọ dị, ụfọdụ ndị si n'ebo Asha na Manase, na Zebụlọn
wedatara onwe ha ala, bịa Jerusalem. 12 Ma aka Chineke
dịnyere ndị Juda inye ha otu obi, ime ihe eze na ndịisi ya
nyere n'iwu, site n'okwu Onyenwe anyị. 13 Ya mere, ọtụtụ
mmadụ bịara Jerusalem n'ọnwa nke abụọ nke afọ ahụ, maka
mmemme achịcha ekoghị eko. 14 Ha niile jiri otu obi bibie
ụlọ arụsị Baal niile dị na Jerusalem, kụtuokwa ebe ịchụ aja
na-esi isi ụtọ niile, buru ha niile bufuo ha na Ndagwurugwu
Kidrọn. 15 N'abalị nke iri na anọ nke ọnwa abụọ ahụ, ndị
mmadụ ahụ niile gburu atụrụ Mmemme Ngabiga ha. Nke a
mere ka ihere mee ndị nchụaja na ndị Livayị. Ha mekwara
ngwangwa doo onwe ha nsọ were aja nsure ọkụ bịa n'ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. 16 Ha niile guzokwara n'ọnọdụ ha dịka
e dere ya n'iwu Mosis, onye nke Chineke. Ndị nchụaja fesara
ọbara nke ndị Livayị bunyere ha n'aka, n'elu ebe ịchụ aja.
17 Ebe ọ bụ na ọtụtụ ndị so n'igwe mmadụ ahụ edobeghị
onwe ha nsọ, ndị Livayị gbuuru ha atụrụ Mmemme Ngabiga
n'ihi na ha adịghị ọcha, ha apụghịkwa ido atụrụ ha nsọ nye
Onyenwe anyị. 18 Ọ bụ ezie na ọtụtụ ndị sitere n'Ifrem, na
Manase, na Isaka, na Zebụlọn edoghị onwe ha ọcha, ma ha
sokwa rie oriri ngabiga ahụ, si otu a mebie ihe e dere n'iwu.
Ma Hezekaya kpeere ha ekpere sị, "Ka Onyenwe anyị onye
dị mma gbaghara onye ọbụla 19 bụ ndị ji obi ha na-achọ
Onyenwe anyị Chineke nke nna nna ha, ọ bụladị ma ọ bụrụ
na ha adịghị ọcha dịka iwu nke ebe nsọ si dị." 20 Onyenwe
anyị nụrụ ekpere Hezekaya gwọọkwa ha. 21 Ya mere, ndị
Izrel ahụ niile ji ọṅụ mee mmemme achịcha ekoghị eko ahụ
na Jerusalem ụbọchị asaa. Ma ndị nchụaja na ndị Livayị ji abụ
na ngwa egwu Onyenwe anyị too ya otuto ụbọchị ahụ niile.
22 Hezekaya ji okwu dị mma gbaa ndị Livayị ume n'ihi ezi
nghọta ha nwere n'ijere Onyenwe anyị ozi. N'ime ụbọchị
asaa ahụ niile, ha chụrụ aja udo, riekwa ihe ha ketara site
n'aja niile a chụrụ. Ha tokwara Onyenwe anyị Chineke nna
nna ha otuto. 23 N'ihi oke ọṅụ ha niile nwere, ha kpebiri
ime mmemme ahụ gaa n'ihu ụbọchị asaa ọzọ. 24 Hezekaya
eze Juda, nyere nzukọ ahụ otu puku oke ehi, na puku atụrụ
asaa. Ndị ozi eze niile nyekwara ha, otu puku oke ehi na
puku atụrụ iri. Ọtụtụ ndị nchụaja dooro onwe ha nsọ. 25
N'oge ahụ kwa, oke ọṅụ jupụtara n'obi ndị Juda niile, na n'obi
ndị nchụaja na ndị Livayị, na n'obi ndị ọbịa, na ndị sitere
ala Izrel bịa. 26 Oke ọṅụ jupụtara na Jerusalem n'ihi na site
n'oge Solomọn nwa Devid, eze Izrel ruo n'oge a, e mebeghị
mmemme dị otu a na Jerusalem. 27 Mgbe ahụ, ndị nchụaja
na ndị Livayị guzoro gọzie ọha mmadụ ahụ niile. Chineke
nụkwara ekpere ha site n'ebe obibi ya dị nsọ nke eluigwe.

31 Mgbe ihe niile a gwụsịrị, ndị Izrel bụ ndị nọ n'ebe
ahụ pụrụ gaa n'obodo niile dị na Juda, kurisie ogidi
nsọ niile, gbutukwa ogidi Ashera niile. Ha kwatụrụ ebe niile
dị elu na ebe ịchụ aja niile dị na Juda, Benjamin, Ifrem
na Manase. Mgbe ha lachara ha niile n'iyi, ndị Izrel niile
laghachiri n'obodo nke aka ha nakwa n'ihe onye ọbụla nwere.
2 Hezekaya kenyekwara ndị nchụaja na ndị Livayị n'usoro ịrụ
ọrụ ha n'ụlọnsọ ukwu Chineke ụbọchị niile, maka ọrụ ịchụ
aja nsure ọkụ na aja udo, na inye ekele, na ito Onyenwe anyị
n'ọnụ ụzọ ama ebe obibi ya. 3 Eze nyekwara ụtụ nke ya site
n'ihe nweta ya maka iji chụọ aja nsure ọkụ, nke ụtụtụ na
abalị, ya na aja nsure ọkụ nke ụbọchị izuike niile na ọnwa
ọhụrụ, na nke mmemme niile a kara aka a na-eme dịka ọ dị
n'iwu Onyenwe anyị. 4 O nyekwara ndị bi na Jerusalem iwu
ka ha na-ewebatara ndị nchụaja na ndị Livayị oke nke ruuru
ha, ka ha nwee ike lebanye anya nke ọma n'iwu Onyenwe
anyị. 5 Ngwangwa e kwusara okwu a, ụmụ Izrel niile wetara
onyinye ha n'ebe ọ bara ụba. Ha wetara mkpụrụ mbụ nke ọka
ha, na mmanya vaịnị ọhụrụ ha, na mmanụ oliv, na mmanụ
aṅụ, na ihe omume niile nke ubi. Ha wetakwara n'ụba otu
ụzọ n'ụzọ iri nke ihe niile ọzọ ha nwere. 6 Ndị Izrel na Juda
niile bi n'obodo Juda bubatakwara otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke
igwe ehi, na igwe ewu na atụrụ, na otu ụzọ n'ụzọ iri nke ihe
nsọ niile edoro nsọ nye Onyenwe anyị bụ Chineke ha. Ha
doro ha niile n'ukwu n'ukwu 7 Ha bidoro iwebata ihe ndị
a site n'ọnwa nke atọ n'afọ ruo n'ọnwa nke asaa. 8 Mgbe

Hezekaya na ndịisi ya bịara hụ ukwu ihe ndị ahụ niile, ha
toro Onyenwe anyị, gọziekwa ndị ya bụ Izrel. 9 Hezekaya
jụrụ ndị nchụaja na ndị Livayị banyere onyinye ndị ahụ e
bubatara. 10 Azaraya, onyeisi nchụaja, onye sitere n'ikwu
Zadọk zara sị ya; "Lee, kemgbe ndị mmadụ malitere iwebata
onyinye ha n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị o nwebeghị ihe
kọrọ anyị. N'ezie, anyị nwere karịa, n'ihi na Onyenwe anyị
agọziela ndị ya. Leekwa ihe dị ukwuu ka fọdụrụ." 11 Hezekaya
nyere iwu ka e edozie ụlọ ịchịkọba ihe n'ime ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị ahụ. Ha mekwara otu a. 12 Emesịa, ha jiri
ikwesi ntụkwasị obi bubata onyinye ndị ahụ, na onyinye nke
otu ụzọ n'ime ụzọ iri, na onyinye e doro nsọ, tifee ha n'aka
Konanaya, onye Livayị. Shimei nwanne ya nwoke bụ onye na-
esote ya. 13 Jehiel, Azazaya, Nahat, Asahel, Jerimot, Jozabad,
Eliel, Ismakaya, Mahat na Benaya, bụ ndị nlekọta ọrụ ndị nọ
n'okpuru Konanaya na Shimei nwanne ya. Ndị a niile bụ ndị
eze Hezekaya na Azaraya onye nlekọta ụlọnsọ ukwu Chineke
họpụtara. 14 Kore nwa Imna, onye Livayị, onye bụkwa onye
na-elekọta ọnụ ụzọ ama dị n'ọwụwa anyanwụ, ka e tinyere
ọrụ ilekọta onyinye afọ ofufu niile e wetaara Chineke. Ọ
bụ ya nwekwa ọrụ ikesa onyinye ndị ahụ niile e bubataara
Onyenwe anyị ha na onyinye ndị ọzọ e doro nsọ. 15 Ndị na-
enyere ya aka bụ Eden, Miniamin, Jeshua, Shemaya, Amaraya
na Shekanaya. Ha na-eke onyinye ahụ nye ndị nchụaja niile
n'obodo ahụ, onye ukwu na onye nta, dịka usoro ịrụ ọrụ ha si
dị. Ha ji ikwesi ntụkwasị obi na-enyere ya aka. 16 Ọzọkwa,
ndị ikom niile si n'ezinaụlọ ndị nchụaja, ndị gbara site n'afọ
atọ gbagoo, ndị aha ha dị n'akwụkwọ usoro ọmụmụ, bụ ndị
na-arụ ọrụ n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, na-eketa oke ihe
oriri ha na-eri mgbe ọbụla ha bịara ịrụ ọrụ dịka usoro ọrụ
ha si dị. 17 Ha na-ekenye ndị nchụaja niile e dere aha ha
n'akwụkwọ usoro ọmụmụ, kenyekwa ndị Livayị niile gbara
site iri afọ abụọ gbagoo ihe oriri dịka usoro ọrụ ha si dị. 18
Ndị na-esokwa keta oke ndị a bụ ụmụntakịrị, na ndị inyom,
na ụmụ ndị ikom na ndị inyom na-etolite etolite, bụ ndị
niile e depụtara aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ. Ndị a bụ
ndị kwesiri ntụkwasị obi n'ido onwe ha nsọ. 19 A họpụtara
ụfọdụ ndị ikom ndị ọrụ ha bụ ike nri nye ndị nchụaja niile
bụ ụmụ ụmụ Erọn. Ndị nchụaja a na-ekwu ihe banyere ha
n'ebe a bụ ndị ahụ bi n'ala ubi nke gbara obodo ndị nchụaja
gburugburu, maọbụ ndị bi n'obodo ndị ọzọ. Ndị a bụkwa
ndị e dere aha ha niile n'akwụkwọ usoro ọmụmụ ndị Livayị.
20 Ndị a bụ ihe ndị Hezekaya mere n'ime Juda niile, ọ na-
eme ihe dị mma, na nke ziri ezi, n'ikwesị ntụkwasị obi n'ihu
Onyenwe anyị bụ Chineke ya. 21 N'ime ihe niile o mere, nke
metụtara ije ozi nke ụlọ ukwu Chineke, na idebe iwu niile na
ụkpụrụ niile Onyenwe anyị nyere, Hezekaya ji obi ya niile
gbasoo Chineke. O jikwa obi ya niile jee ozi niile o jere. Nke a
mekwara ka ihe gaara ya nke ọma.

32 Mgbe Hezekaya ji ikwesi ntụkwasị obi rụchaa ọrụ ndị a
niile, Senakerib bụ eze Asịrịa, bịara n'ime Juda megide
ya. Ọ nọchibidoro obodo niile nke e wusiri ike, na-eche na
ọ ga-emeri ha nye onwe ya. 2 Mgbe o doro eze anya na
Senakerib bịara ka o buo agha megide Jerusalem, 3 Hezekaya
mere ngwangwa kpọkọta ụmụ eze niile na ndịisi agha ya.
Mgbe ha zukọtara, ha kpebiri iwuchi isi iyi ahụ niile na-esi
n'azụ obodo na-asọpụta. Ha mekwara otu a. 4 Ha kpọkọtara
ọtụtụ ndị ọrụ, ndị gara gbochie isi iyi niile, mee ka mmiri
gharakwa ịsọpụta n'ala ahụ niile. Ha mere nke a n'ihi na ha
achọghị ka eze ndị Asịrịa na ndị agha ya nweta mmiri ha
ga-aṅụ mgbe ha bịaruru ibuso Jerusalem agha. 5 Hezekaya
wuzikwara mgbidi obodo ahụ, wusie ha ike n'ebe niile ọ na-
ada ada. O wukwara mgbidi ọzọ gburugburu mgbidi nke ochie
ahụ. O wusikwara ebe siri ike nke Milo dị n'obodo Devid ike,
kpụọkwa ọtụtụ ngwa agha na ọta. 6 O tinyere ndị agha niile
nọ n'obodo ahụ n'okpuru ndịisi agha na-achị ha, mee ka ha
niile zukọta n'ọnụ ụzọ ama nke obodo. N'ebe ahụ ka ọ nọ gwa
ha okwu sị ha, 7 "Dịrịnụ ike, unu adakwala mba. Unu atụla
ụjọ maọbụ daa mba n'ihi eze Asịrịa na usuu ndị agha ya, n'ihi
na onye dịnyeere anyị ka ya ike. 8 Ihe nọnyere ya bụ ogwe
aka nke anụ ahụ, ma nke nọnyere anyị bụ Onyenwe anyị,
Chineke anyị, inyere anyị aka na ibu agha anyị niile." Okwu
a, nke Hezekaya bụ eze Juda kwuru, mere ka ndị Juda nwee
agbamume. 9 Mgbe e mesiri, mgbe Senakerib eze Asịrịa na
ndị agha ya niile nọchibidoro Lakish, o zipụrụ ndị ọrụ ya gaa
Jerusalem, ka ha jiri ozi a gaa maka Hezekaya, bụ eze Juda na
ndị Juda niile ndị nọ n'ebe ahụ: 10 "Nke a bụ ihe Senakerib,
bụ eze Asịrịa sịrị: Ọ bụ na gịnị ka ntụkwasị obi gị dabere,
mere i ji nọgidesie ike na Jerusalem n'ọnọdụ nnọchibido a?
11 Mgbe Hezekaya na-asị, 'Onyenwe anyị bụ Chineke anyị ga-
azọpụta anyị site n'aka eze Asịrịa,' ọ bụ aghụghọ ka ọ na-
aghọ unu. Ọ na-eduhie unu, na-achọ ka unu nwụọ n'agụụ
nakwa akpịrị ịkpọ nkụ. 12 Ọ bụghị Hezekaya na onwe ya
wezugara ebe ya niile dị elu na ebe ịchụ aja ya niile, na-asị
Juda na Jerusalem, 'Unu aghaghị ịkpọ isiala n'otu ebe ịchụ
aja, chụọkwa aja n'elu ya'? 13 "Unu amaghị ihe mụ na nna m
ha bụ ndị bu m ụzọ chịa mere ndị ala ọzọ? Chi niile nke mba
ndị ahụ niile ha nwere ike zọpụta ala ha site n'aka m? 14 Ọ
bụ onye n'etiti chi niile nke mba ndị a niile, bụ ndị nna nna
m ha bibiri, napụtarala ndị ya site n'aka m? Aṅaa ka chi unu
ga-esi zọpụta unu site n'aka m? 15 Unu ekwela ka Hezekaya
duhie unu, rafuokwa unu otu a. Unu ekwenyekwarala ya,
n'ihi na ọ dịghị chi ọbụla maọbụ nke mba ọbụla maọbụ alaeze
ọbụla pụrụ ịnapụta ndị ya site n'aka m maọbụ n'aka nna m
ha. Ka ọ bụrụzie chi unu ga-abụ nke ga-anapụta unu site
n'aka m!" 16 N'ụzọ dị otu a ka ndị ozi Senakerib ahụ ji leda
Onyenwe anyị Chineke, na Hezekaya anya kwuokwa okwu
mkparị megide ha. 17 Emesịa, Senakerib dekwara akwụkwọ
mkparị ndị ọzọ, nke ọ nọ n'ime ya kwuluo Onyenwe anyị
Chineke Izrel, na-asị, "Dịka chi ndị ala ọzọ niile enweghị ike
zọpụta ndị ha site n'aka m, otu a kwa, Chineke nke Hezekaya
apụghịkwa ịzọpụta ndị ya site n'aka m." 18 Mgbe ahụ, ha
ji oke olu kpọkuo ndị Jerusalem, bụ ndị nọ na mgbidi ahụ
n'asụsụ Hibru, imenye ha egwu nakwa ime ka ụjọ tụọ ha, ka
ha nwee ike were obodo ahụ. 19 Ha kwuru okwu ọjọọ dị iche
iche banyere Chineke nke Jerusalem, dịka ha si kwuo megide
chi niile nke ndị ọzọ dị n'ụwa, bụ ọrụ aka mmadụ. 20 Mgbe
ahụ, Hezekaya bụ eze, na Aịzaya onye amụma, nwa Emọz,
kpọkuru Chineke nke eluigwe n'ekpere. 21 Onyenwe anyị
zipụrụ otu mmụọ ozi, onye gara tigbuo ndị agha niile bụ
dike, ndị ọchịagha na ndịisi niile nọ n'ọmụma ụlọ ikwu nke
eze Asịrịa. Ya mere, Senakerib ji oke ihere laghachi n'ala ya.
Ma mgbe ọ gara n'ụlọ chi ya, ụfọdụ n'ime ụmụ ya ndị ikom,
ndị bụ anụ ahụ na ọbara ya, were mma agha gbuo ya n'ebe
ahụ. 22 Otu a ka Onyenwe anyị si zọpụta Hezekaya na ndị
Jerusalem, site n'aka Senakerib eze Asịrịa, na sitekwa n'aka
ndị iro ya ndị ọzọ. Udo dịkwara n'ala ya niile. 23 Site n'oge

ahụ, Hezekaya ghọrọ eze a maara aha ya na mba niile dị
Juda gburugburu. Ọtụtụ mmadụ bidokwara ibutere Onyenwe
anyị onyinye dị iche iche na Jerusalem. Hezekaya n’onwe ya
nwetakwara onyinye nke ya. 24 Ma n’oge ahụ, Hezekaya rịara
ọrịa, ruo na ọ gaara anwụ. Ma o kpere ekpere rịọ Onyenwe
anyị ka ọ gwọọ ya. Ọ zara ekpere ya, gosikwa ya ihe ịrịbama
dị ebube. 25 Ma Hezekaya ejighị obi ya niile kelee Chineke
ekele n’ihi na nganga batara ya n’obi. Nke a mere ka iwe
wee Onyenwe anyị megide ya na ndị Jerusalem na Juda. 26
Mgbe Hezekaya na ndị Jerusalem wedara onwe ha n’ala, iwe
Onyenwe anyị dajụrụ n’ebe ha nọ, ọ takwaghị ha ahụhụ n’oge
niile ahụ Hezekaya dị ndụ. 27 Ya mere, Hezekaya ghọrọ eze
bara ọgaranya, bụrụkwa onye a na-asọpụrụ. O wuru ụlọakụ
maka ichebe ọlaọcha ya na ọlaedo, na nkume dị oke ọnụahịa,
na ụda na-esi isi ụtọ, na ọta na efere ọlaedo ya. 28 O wukwara
ọtụtụ ụlọ ọzọ ebe a na-echebe ọka, na mmanya vaịnị ọhụrụ,
na mmanụ oliv. O wukwara ụlọ anụmanụ maka ọtụtụ igwe
ewu na atụrụ ya. 29 O wukwara ọtụtụ obodo nta dị iche iche,
nweekwa ọtụtụ igwe anụ ụlọ, na igwe ehi, n’ihi na Chineke
mere ka ọ baa ụba. 30 Hezekaya bụkwa onye gbochiri mmiri
iyi Gaihọn n’akụkụ elu elu ya, gwuo olulu ebe mmiri ahụ
si sọgharịa na-asọbata n’akụkụ ọdịda anyanwụ nke obodo
Devid. Ihe niile o mere gaara ya nke ọma. 31 Ma mgbe ndị
ozi nke ndị na-achị Babilọn zitere ka ha jụọ ya banyere ihe
ebube ahụ nke mere n’ala ahụ, Chineke hapụrụ ya i nwalee
ya, ka ọ mara ihe niile dị ya n’obi. 32 Ma banyere ihe ndị ọzọ
niile mere n’oge ọchịchị Hezekaya, na ọrụ ebere niile nke ọ
rụrụ ka edere n’akwụkwọ ọhụ onye amụma bụ Aịzaya, nwa
Emọz, dịkwa n’akwụkwọ akụkọ ndị eze Juda na Izrel niile. 33
Hezekaya sooro ndị nna nna ya dinaa n’ọnwụ, e lie ya n’ugwu
n’ebe ili ndị nna nna Devid dị. Ndị Juda niile na ndị niile bi
na Jerusalem kwanyere ya ugwu n’ọnwụ ya. Manase nwa ya
ghọrọ eze n’ọnọdụ ya.

33 Manase gbara afọ iri na abụọ mgbe ọ malitere ịbụ eze.
Ọ chịrị iri afọ ise na ise na Jerusalem. 2 O mere ihe dị
njọ n’anya Onyenwe anyị, site n’ịgbaso ihe arụ niile nke ndị
mba ọzọ bi n’ala ahụ na mbụ mere, bụ ndị Onyenwe anyị
chụpụrụ n’ihu ndị Izrel. 3 O wughariri ebe dị elu niile nke
nna ya Hezekaya kwadara, o wukwara ebe ịchụ aja dị iche
iche nke Baal, pịakwa ogidi Ashera dị iche iche. Ọ kpọrọ isiala
nye usuu ihe niile nke dị na mbara eluigwe feekwa ha ofufe.
4 O wuru ebe ịchụ aja dị iche iche, n’ime ụlọnsọ Onyenwe
anyị, nke Onyenwe anyị, kwuru okwu banyere ya, sị, “Aha
m ga-adịgide na Jerusalem ruo mgbe ebighị ebi.” 5 O wuru
ebe ịchụ aja nye usuu ihe niile dị na mbara eluigwe n’ogige
abụọ dị n’ụlọnsọ Onyenwe anyị. 6 O jikwa ụmụ ya chụọ aja
n’ime ọkụ na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Ọ gbara aja, taa
amụsụ, chọọ ọsịsa n’aka ndị mgbaasị, jụta ase n’aka ndị na-
ajụ mmụọ ọjọọ ase, ya na ndị dibịa afa mekọkwara ihe. O
mere ihe dị njọ n’ebe ọ dị ukwuu n’anya Onyenwe anyị si
otu a kpasuo iwe ya. 7 O were oyiyi apịrị apị nke o mere
debe n’ime ụlọnsọ Chineke, nke Chineke gwara Devid na nwa
ya Solomọn okwu sị, “N’ụlọnsọ a na n’ime Jerusalem, nke
mụ onwe m họpụtara site n’ebo niile nke Izrel, ka m ga-
akpọkwasị Aha m ruo mgbe ebighị ebi. 8 Ma agaghị emekwa
ka ụkwụ ndị Izrel hapụ ala ahụ nke m kenyere nna nna unu,
naanị ma ọ bụrụ na ha elezie anya debe ihe niile m nyere ha
n’iwu banyere iwu niile, ụkpụrụ niile na ntụziaka niile m
nyere site n’aka Mosis.” 9 Ma Manase duhiere Juda na ndị
Jerusalem, mee ka ha mee ihe dị njọ karịa nke ndị mba niile
ndị Onyenwe anyị lara n’iyi site n’ihu ndị Izrel. 10 Onyenwe
anyị gwara Manase na ndị ya okwu, ma ha egeghị ntị. 11
N’ihi ya, Onyenwe anyị mere ka ndị ọchịagha nke eze ndị
Asịrịa bịa buso ha agha, bụ ndị jidere Manase, gbanye ya nko
igwe n’imi, were ụdọ bronz kee ya agbụ, kpọrọ ya laa Babilọn.
12 N’oge ahụ ka anya doro Manase. O wedara onwe ya ala
nke ukwuu, rịọọ amara site n’aka Onyenwe anyị Chineke
nna nna ya. 13 Onyenwe anyị nụrụ arịrịọ ya mee ya ka ọ
lọtakwa n’alaeze ya na Jerusalem. Mgbe ahụ, Manase matara
na Onyenwe anyị bụ Chineke n’ezie. 14 Ọ bụ n’oge a ka o
wughachiri mgbidi nke abụọ gburugburu obodo Devid, na
mgbidi dị n’ọdịda anyanwụ iyi Gaihọn na ndagwurugwu
Kidrọn. Site n’ebe ahụ, o wuru ya ruo n’ọnụ ụzọ ama Azụ, na
gburugburu ugwu Ofel ebe o wuliri ya elu. O dokwara ndịisi
agha ya n’obodo niile e wusiri ike dị na Juda. 15 O wezugara
chi ndị mba ọzọ niile, wepụkwa oyiyi ahụ o tinyere n’ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị, kụtuokwa ụlọ arụsị o wuru n’ugwu
ụlọnsọ, na ndị nke o wuru na Jerusalem. O sitere n’obodo
bufuo ha. 16 Emesịa, o wughariri ebe ịchụ aja Onyenwe anyị
dị n’ụlọnsọ ukwu Chineke, chụọ aja udo na aja ekele n’elu
ya. O nyekwara ndị Juda niile iwu sị ha fee Onyenwe anyị
Chineke nke Izrel ofufe. 17 Ma ụfọdụ ndị Juda nọgidekwara
na-achụ aja n’ugwu, maọbụ naanị Onyenwe anyị Chineke ha
ka ha na-achụrụ aja ndị a. 18 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile
mere n’oge ọchịchị Manase na ekpere nke o kpeere Chineke
ya, na okwu niile ndị ọhụ gwara ya n’aha Onyenwe anyị, bụ
Chineke nke Izrel, ka e dere n’akwụkwọ akụkọ ihe e mere
n’oge ndị eze Izrel niile. 19 Ekpere ya, na ọsịsa Chineke zara
ya, na mmehie ya niile, na-ekwesighị ntụkwasị obi ya, na ebe
niile o wuru ụlọ arụsị n’elu ugwu, na ebe ọ manyere ogidi
arụsị Ashera, na arụsị ndị ọzọ, tupu o weda onwe ya ala, ka e
dere n’akwụkwọ akụkọ ndị amụma. 20 Manase sooro ndị nna
nna ya ha dina n’ọnwụ, e lie ya n’ụlọeze ya. Amọn, ọkpara
ya, nọchiri ya. 21 Amọn gbara iri afọ abụọ na abụọ mgbe ọ
malitere ịbụ eze. Ọ chịrị afọ abụọ na Jerusalem. 22 O mere
ihe dị njọ n’anya Onyenwe anyị dịka nna ya Manase mere.
Amọn kpọrọ isiala, chụọkwa aja nye arụsị niile, nke Manase
mere. 23 Ma o wedaghị onwe ya ala n’ihu Onyenwe anyị
dịka Manase nna ya mere. Kama Amọn gara n’ihu mee ka
ikpe ọmụma ya mụbaa. 24 Ndị na-ejere Amọn ozi gbara izu
megide ya, ha gburu ya n’ime ụlọeze ya. 25 Mgbe ahụ, ndị ala
ahụ gburu ndị niile ahụ gbara izu megide eze Amọn. Ha mere
Josaya nwa ya nwoke eze n’ọnọdụ ya.

34 Josaya gbara afọ asatọ mgbe e mere ya eze. Ọ chịrị
iri afọ atọ na otu na Jerusalem. 2 O mere ihe ziri ezi
n’anya Onyenwe anyị, gbasookwa ụzọ niile nke nna nna ya
Devid, o sighị n’ụzọ a wezuga onwe ya gaa n’aka nri maọbụ
n’aka ekpe. 3 N’afọ nke asatọ nke ọchịchị ya, mgbe ọ ka bụ
okorobịa, o bidoro iji obi ya niile na-achọ Chineke nke nna ya
Devid. N’afọ iri na abụọ nke ọchịchị ya, ọ malitere ime ka
Juda na Jerusalem dị ọcha site n’iwezuga ebe ịchụ aja niile dị
elu, na ogidi Ashera niile, na arụsị a pịrị apị na nke a kpụrụ
akpụ niile. 4 N’ihu ya o mere ka a kwatuo ebe ịchụ aja Baal
n’ike. Ọ kụdara ebe ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ dị
n’elu ebe ịchụ aja Baal ndị ahụ, tijisie ogidi Ashera niile, na
arụsị na oyiyi niile. Ọ kụjasịrị ha niile, kpokọrọ ha ghasaa

ha n’elu ili ndị na-efe ha. **5** Ọ kpọrọ ọkpụkpụ ndị nchụaja
ahụ ọkụ n’elu ebe ịchụ aja arụsị ha, si otu a mee ka Juda na
Jerusalem dị ọcha. **6** N’obodo ndị Manase, na Ifrem na Simiọn,
ruo na Naftalị, na mkpọmkpọ ebe ha niile gburugburu. **7**
O tịtụrụ ebe ịchụ aja nke arụsị niile na ogidi arụsị Ashera,
gwepịa arụsị ndị a niile dịka ntụ. Otu a ka o mere n’ala Izrel
niile tupu ọ laghachi Jerusalem. **8** N’afọ nke iri na asatọ nke
ọchịchị Josaya, mgbe o mere ka ala ahụ na ụlọnsọ dị ọcha, o
zigara Shefan nwa Azalaya, Maaseia onye na-achị obodo, na
Joa nwa Joahaz, onye na-edekọ akụkọ, ka ha wuzie ụlọnsọ
Onyenwe anyị, bụ Chineke ya. **9** Ha jekwuru Hilkaya onyeisi
nchụaja nye ya ego nke e webatara n’ụlọnsọ Chineke, nke
ndị Livayị bụ ndị na-eche ọnụ ụzọ nakọtara site n’aka ndị
Manase na Ifrem, na ndị niile fọdụrụ n’Izrel, na sitekwa n’aka
ndị Juda na Benjamin, na ndị niile bi na Jerusalem. **10** Mgbe
ahụ, ha nyefere ya n’aka ndị ikom ahọpụtara maka ilekọta
ọrụ n’ụlọnsọ Onyenwe anyị. Ndị ikom a kwụrụ ndị ọrụ rụziri
ma mezie ụlọnsọ ahụ ụgwọ. **11** Ha nyekwara ndị ọkpọ ǹtu
na ndị na-ewu ụlọ ego iji zụta nkume a wara awa, osisi iji
mee ihe njikọta na osisi ịkwado ụlọ, maka iji rụzie ụlọ a nke
ndị eze Juda hapụrụ ka ọ dakasịa. **12** Ndị ọrụ a rụrụ ọrụ
ha n’ikwesị ntụkwasị obi. Ndị nlekọta ha bụ ndị Livayị ndị
a: Jahat na Ọbadaya ndị si n’ikwu Merari, na Zekaraya na
Meshulam ndịisi n’ikwu Kohat. Ndị Livayị ndị ọzọ, ndị bụ
ndị nwere nghọta n’iti ngwa egwu dị iche iche **13** ka e mere
ndị nlekọta ndị na-ebu ibu. Ha lekọtakwara ndị niile rụrụ
ọrụ dị iche iche. Ụfọdụ n’ime ndị Livayị ndị a bụ ndị ode
akwụkwọ na ndị na-edekọ ihe, na ndị na-eche ọnụ ụzọ nche.
14 Mgbe ha na-ewepụta ego anabatara n’ụlọnsọ Onyenwe
anyị, Hilkaya onye nchụaja chọtara akwụkwọ Iwu Onyenwe
anyị, bụ nke o nyere site n’aka Mosis. **15** Hilkaya sịrị Shefan
ode akwụkwọ, “Achọtala m Akwụkwọ Iwu n’ime ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị.” O nyere ya Shefan. **16** Mgbe ahụ, Shefan
buuru akwụkwọ ahụ wegara ya eze, gwa ya sị, “Ndị ozi gị
na-eje ozi ha dịka ihe niile i tinyere ha n’aka si dị. **17** Ha
enyefela ego niile nke dị n’ụlọnsọ Onyenwe anyị n’aka ndị
nlekọta ọrụ, na ndị ọrụ.” **18** Emesịa, Shefan ode akwụkwọ
gwara eze okwu ọzọ sị ya, “O nwere akwụkwọ Hilkaya nyere
m.” Shefan wepụtara ya gụọ ya na ntị eze. **19** Mgbe eze nụrụ
ihe niile e dere n’akwụkwọ iwu ahụ, ọ dọwara uwe ya. **20**
O nyere Hilkaya, Ahikam nwa Shefan, Abdon nwa Maịka,
Shefan ode akwụkwọ na Asaya, bụ onye ọrụ eze, iwu, sị ha,
21 “Gaanụ jụta Onyenwe anyị ase, n’isi m na n’isi ndị fọdụrụ
n’Izrel na Juda, banyere ihe niile e dere n’akwụkwọ a bụ nke
achọtara. N’ihi na ọnụma Onyenwe anyị dị ukwuu bụ nke a
wụkwasịrị anyị, n’ihi na ndị bu anyị ụzọ edebeghị okwu nke
Onyenwe anyị, ha agbasoghị ihe niile e dere n’ime akwụkwọ
a banyere anyị.” **22** Ya mere, Hilkaya na ndị ahụ eze zipụrụ
ya na ha, jekwuuru Hulda, onye amụma nwanyị, onye bụ
nwunye Shalum, nwa Tokhat, nwa Hasra. Onye nlekọta ebe a
na-edebe uwe. Hulda na-ebi na mpaghara Jerusalem e wuru
ọhụrụ. **23** Ọ sịrị ha, “Otu a ka Onyenwe anyị, bụ Chineke nke
Izrel, kwuru: Gwanụ nwoke ahụ ziri unu ka unu bịakwutem,
sị **24** ‘Otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu: Ana m aga iweta
mbibi ga-adakwasị ebe a na ndị niile bi n’ime ya, ọbụbụ ọnụ
niile e dere n’ime akwụkwọ a, bụ nke a gụpụtara n’ihu eze
Juda. **25** N’ihi na ha ajụla m, gbakụta m azụ, chụọ aja nsure
ọkụ na-esi isi ụtọ nye chi ndị ọzọ, kpasuo m iwe site na ihe
niile nke aka ha mepụtara, a ga-awụkwasị iwe m n’ebe a,
ọ gaghị akwụsịkwa.’ **26** Gwanụ eze Juda, onye ahụ zitere
unu ịjụta ase site n’ọnụ Onyenwe anyị sị ya, ‘Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Chineke Izrel na-ekwu banyere okwu ndị ahụ
ị nụrụ. **27** N’ihi na o wutere gị n’obi, na i wedakwara onwe gị
n’ala n’ihu Chineke, mgbe ị nụrụ ihe o kwuru megide ebe a
na ndị bi n’ime ya, n’ihi na i wedara onwe gị n’ala n’ihu m,
ma dọwaakwa uwe gị, bekwaa akwa n’ihu m. Mụ onwe m
anụla, otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. **28** Ugbu a, aga
m achịkọta gị nye nna nna gị ha, a ga-eli gị n’udo. Anya
gị agaghị ahụ mbibi nke m ga-eme ka ọ bịakwasị ebe a na
ndị bi n’ime ya.’” Ha laghachiri inye eze ọsịsa ya. **29** Mgbe
ahụ, eze kpọrọ ndị okenye Juda na Jerusalem niile. **30** Ọ gara
n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, ya na ndị ikom Juda niile, ndị
niile bi na Jerusalem, na ndị nchụaja, na ndị Livayị, na ndị
mmadụ niile, site n’onye nta ruo na onye ukwu. Ọ gụpụtara
na ntị onye ọbụla okwu niile si n’akwụkwọ ọgbụgba ndụ
ahụ, bụ nke achọtara n’ime ụlọnsọ Onyenwe anyị. **31** Eze
guzoro n’akụkụ ogidi, kwee nkwa n’ihu Onyenwe anyị, ịgbaso
Onyenwe anyị, na idebe iwu ya na ụkpụrụ ya niile, na iji obi
ya niile, na mkpụrụobi ya niile rube isi n’okwu ọgbụgba ndụ
ahụ e dere n’akwụkwọ ahụ. **32** O mekwara ka ndị niile nọ na
Jerusalem na Benjamin kwee Onyenwe anyị otu nkwa ahụ.
Ndị niile bi na Jerusalem mezukwara ihe ndị a dịka ọgbụgba
ndụ Chineke, bụ Chineke nna nna ha si dị. **33** Josaya sitere
n’ala niile bụ nke ndị Izrel wezuga ihe arụ niile bụ arụsị,
o mere ndị niile nọ n’Izrel n’oge ahụ ka ha fee Onyenwe
anyị bụ Chineke ha. N’ụbọchị ndụ ya niile, ha esiteghị n’iso
Onyenwe anyị, bụ Chineke nke nna nna wezuga onwe ha.

35 Josaya mere Mmemme Ngabiga Onyenwe anyị na
Jerusalem n’ụbọchị iri na anọ nke ọnwa mbụ n’afọ. Ha
gburu atụrụ Mmemme Ngabiga n’ụbọchị ahụ **2** O debekwara
ndị nchụaja n’ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, gbaa ha ume
ka ha bidokwa ịrụ ọrụ ha. **3** Ọ sịrị ndị Livayị, bụ ndị e doro
nsọ nye Onyenwe anyị, ndị na-emekwa ka ndị Izrel ghọta ihe,
“Dọnyenụ igbe nsọ ahụ n’ụlọnsọ ukwu ahụ Solomọn, nwa
Devid, bụ eze Izrel wuru. Unu ekwesịkwaghị ị na-ebugharị
ya n’ubu unu ọzọ. Ugbu a jeerenụ Onyenwe anyị Chineke
unu, na ndị ya Izrel ozi. **4** Kwadoonụ onwe unu n’usoro
ezinaụlọ unu n’otu n’otu, dịka ntụziaka ihe Devid, eze Izrel
dere n’akwụkwọ si dị, ya na nke Solomọn nwa ya si dịkwa.
5 “Werenụ ọnọdụ n’ebe nsọ unu na otu ndị Livayị, maka
nkewa nke ezinaụlọ nna nna unu ha si dị, bụ ikwu ndị Izrel,
ndị na-abụghị ndị nchụaja. **6** Gbuonụ atụrụ ngabiga ndị
ahụ, doonụ onwe unu nsọ, doziekwaranụ ụmụnna unu ndị
Izrel aja ha, ime dịka ihe Onyenwe anyị nyere Mosis n’iwu
si dị.” **7** Josaya nyere ndị niile nọ n’ebe ahụ onyinye igwe
ewu na atụrụ ọnụọgụgụ ya dị iri puku atọ, nke ha ga-eji
chụọ aja Mmemme Ngabiga. O nyekwara ha puku oke ehi
atọ site n’akụ eze. **8** Ndịisi ya nyekwara ndị nchụaja na ndị
Livayị onyinye afọ ofufu. Otu a kwa, Hilkaya na Zekaraya, na
Jehiel, ndị na-elekọta ụlọnsọ Chineke nyere ndị nchụaja puku
ewu na atụrụ abụọ na narị isii, nyekwa ha narị oke ehi atọ,
maka iji chụọ aja Ngabiga. **9** Ndị bụ ndị ndu n’ebo Livayị
aha ha bụ Konanaya, na Shemaya, na Netanel, na nwanne ya
Hashabaya, na Jeiel, na Jozabad, nyere ndị Livayị puku ewu
na atụrụ ise, na narị oke ehi ise maka iji ha chụọ aja Ngabiga.
10 Mgbe e dozichara usoro ije ozi ahụ niile, ndị nchụaja weere
ọnọdụ ha, ha na ndị Livayị n’oke ọrụ ha n’usoro dịka eze

nyere n'iwu. **11** Mgbe ahụ ndị Livayị gburu atụrụ ngabiga
ahụ niile, were ọbara ha nye ndị nchụaja. Ha fesara ya n'ebe
ịchụ aja mgbe ndị Livayị nọ na-agba anụ ndị ahụ akpụkpọ. **12**
Ha kenyere ezinaụlọ ọbụla anụ ndị ahụ niile ka ha jiri nke ha
ketara chụọ aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị n'usoro dịka e
dere n'ime akwụkwọ Mosis. Otu a ka ha mekwara banyere
ehi ndị ahụ. **13** Otu a kwa, dịka e dere ya n'iwu Mosis, ha
hụrụ anụ aja ngabiga ahụ n'ọkụ, sie aja ndị dị nsọ n'ite,
buputa ha ngwangwa kee ha ndị mmadụ niile. **14** Emesịa, ha
kwadooro onwe ha ihe, ma kwadokwara ndị nchụaja, n'ihi na
ndị nchụaja, bụ ụmụ Erọn, nọọrị na-achụ aja nsure ọkụ na
abụba anụ ruo abalị. Ya mere, ndị Livayị ji kwadoro onwe ha
ma kwadokwara ndị nchụaja, bụ ụmụ Erọn ihe. **15** Ndị ikwu
Asaf ndị a, bụ ndị na-abụ abụ, nọkwa n'ọnọdụ ha n'usoro
dịka ihe Devid, na Asaf, na Heman, na Jedutun onye amụma
eze nyere n'iwu. Ndị na-eche nche n'ọnụ ụzọ ama ahapụghị
ọnọdụ ha, n'ihi na ndị Livayị ibe ha doziri ihe debere ha. **16**
Ya mere, e doziri ofufe niile nke Onyenwe anyị n'otu ụbọchị
ahụ, maka ime Mmemme Ngabiga na ịchụ aja nsure ọkụ niile
n'ebe ịchụ aja Onyenwe anyị, dịka eze Josaya nyere n'iwu. **17**
Ndị Izrel bụ ndị nọ n'ebe ahụ mere Mmemme Ngabiga n'oge
ahụ, meekwa mmemme achịcha ekoghị eko ụbọchị asaa. **18**
E mebeghị Mmemme Ngabiga n'ụdị a n'Izrel, site n'ụbọchị
Samuel onye amụma, o nwebekwaghị eze Izrel ọbụla nke
merela mmemme a dịka Josaya mere, ya na ndị nchụaja, ndị
Livayị na ndị Juda niile na ndị Izrel niile bụ ndị nọ n'ebe ahụ
tinyere ndị Jerusalem. **19** Ọ bụ n'afọ nke iri na asatọ nke
ọchịchị Josaya, ka e mere Mmemme Ngabiga a. **20** Emesịa,
mgbe Josaya hazisịrị ihe n'ụlọnsọ ahụ, Neko eze Ijipt gbagoro
ịga buo agha na Kakemish, nke dị n'akụkụ osimiri Yufretis.
Mgbe ahụ, Josaya pụkwara izute ya n'agha. **21** Ma Neko
zipụrụ ndị ozi bịara zie Josaya ozi, sị ya, "Olee esemokwu dị
ugbu a n'etiti mụ na gị, gị eze Juda? Ọ bụghị ibuso gị agha ka
m bịara, kama ọ bụ naanị ụlọ mụ na ha nọ n'agha. Chineke
sịrị m ka m mee ngwa; ya mere, egbochikwala Chineke onye
nọnyeere m, ka ọ ghara iji iwe bibie gị." **22** Ma Josaya esiteghị
n'ebe ọ nọ chigharịa, kama o nwoghariri onwe ya, ka a ghara
ịmata onye ọ bụ, maka ịga buso ya agha. O geghịkwa ntị na
okwu ahụ eze Neko kwuru nke si n'aka Chineke bịa, kama ọ
pụrụ ibuso ya agha n'ala Megido. **23** Ma mgbe ndị n'agba ụta
gbatara eze, bụ Josaya ụta, eze gwara ndị ozi ya sị, "Bupunụ
m, n'ihi na emerụọla m ahụ n'ebe ọ dị ukwuu." **24** Ya mere,
ha sitere n'ụgbọ agha ya bulie ya bubanye ya n'ime ụgbọ
agha ọzọ, bulata ya na Jerusalem, ebe ọ nọ nwụọ. E liri ya
n'ili nna nna ya ha, ndị Juda na Jerusalem niile ruuru ya uju.
25 Jeremaya bụụrụ Josaya abụ akwa, ruo taa ndị ikom na
ndị inyom na-abụ abụ a iji na-echeta Josaya. Nke a ghọrọ
omenaala n'Izrel, e dekwara ya n'akwụkwọ abụ akwa dị iche
iche. **26** Ihe ndị ọzọ niile Josaya mere, na ọrụ ebere niile ọ
rụrụ n'usoro ihe e dere n'iwu Onyenwe anyị, **27** na akụkọ ndụ
ya site na mmalite ruo n'ọgwụgwụ, ka e depụtara n'akwụkwọ
akụkọ ndị eze Izrel na Juda.

36 Ndị ala ahụ kpọọrọ Jehoahaz, nwa nwoke Josaya mee ya
eze na Jerusalem, n'ọnọdụ nna ya. **2** Jehoahaz gbara iri
afọ abụọ na atọ mgbe o bidoro ịchị, ma ọ chịrị na Jerusalem
ọnwa atọ. **3** Eze Ijipt chụdara ya site n'ọchịchị na Jerusalem,
kwagide ndị Juda ka ha tụọra ya ụtụ narị talenti ọlaọcha na
otu talenti ọlaedo. **4** Eze Ijipt mere Eliakịm, otu nwanne
Jehoahaz, eze ndị Juda na Jerusalem. Ọ gụgharịrị aha Eliakịm
ka ọ bụrụ Jehoiakim. Ma Neko duuru Jehoahaz nwanne nwoke
Eliakịm gaa Ijipt. **5** Jehoiakim gbara iri afọ abụọ na ise mgbe
ọ malitere ịbụ eze. Ọ chịrị afọ iri na otu na Jerusalem. O mere
ihe dị njọ n'anya Onyenwe anyị Chineke ya. **6** Nebukadneza
eze Babilọn busoro ya agha, jiri ụdọ bronz kee ya agbụ, n'ihi
i duru ya gaa Babilọn. **7** Nebukadneza bukọkwaara efere
na iko ọlaedo dị n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, buru ha gaa
buba ha n'ụlọeze ya dị na Babilọn. **8** Akụkọ ọzọ niile gbasara
ọchịchị Jehoiakim, na banyere ihe arụ niile o mere, na ihe
niile a chọpụtara megide ya, ka e dere n'akwụkwọ akụkọ ndị
eze Izrel na Juda. Jehoiakin nwa ya ghọrọ eze n'ọnọdụ ya. **9**
Jehoiakin gbara afọ iri na asatọ mgbe ọ malitere ịbụ eze, ọ
chịrị naanị ọnwa atọ na abalị iri na Jerusalem. O mere ihe
jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị. **10** Emesịa, n'afọ nke ọzọ ya,
Nebukadneza ziri ozi mee ka akpọrọ ya, na ọtụtụ ihe ndị dị
oke ọnụahịa sitere n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, bulaa ha
Babilọn n'oge a. O mere nwanne nna Jehoiakin bụ Zedekaya,
eze Juda na Jerusalem. **11** Zedekaya gbara iri afọ abụọ na
otu mgbe e mere ya eze. Ọ chịrị afọ iri na otu na Jerusalem.
12 O mere ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị Chineke ya,
o wedaghị onwe ya ala nara ndụmọdụ Jeremaya bụ onye
amụma, onye na-ekwu okwu nke Onyenwe anyị. **13** Ọzọkwa,
o nupuru isi megide eze Nebukadneza, onye mere ka ọ ṅụọ
iyi n'aha Chineke. Ọ ghọrọ onye isiike, onye mechiri obi ya,
jụ ichigharịkwute Onyenwe anyị, Chineke Izrel. **14** N'ime
ka ihe dị njọ karịa, mmadụ niile, tinyere ndị ndu n'etiti
ndị nchụaja, nọgidere bụrụ ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi,
site n'ịgbaso omenaala rụrụ arụ nke mba niile gbara ha
gburugburu. Ha merụrụ ụlọnsọ Onyenwe anyị, nke o doro
nsọ n'ime Jerusalem. **15** Onyenwe anyị, Chineke nna nna
ha, sitere n'ọnụ ndị amụma ya gwa ha okwu mgbe na mgbe,
ịdọ ha aka na ntị. O mere nke a n'ihi na o nwere obi ebere
n'ebe ha nọ, na n'ebe ụlọnsọ ukwu ya dị. **16** Ma ha kwara ndị
amụma Chineke ndị a emo, lelịa okwu Chineke ha wetara
anya, chịa amụma ha buru ọchị, tutu ruo mgbe ha kpasuru
ọnụma Onyenwe anyị megide ndị ya, ruo mgbe ihe ọbụla na-
adịghịkwa nke pụrụ igbochi ngosipụta oke ọnụma a. **17** Ya
mere, o welitara eze Kaldịa imegide ha, bụ onye ji mma agha
gbuchapụ ụmụ okorobịa ha n'ụlọ ebe nsọ ha. O nweghịkwa
ọmịiko n'ebe ụmụ okorobịa, maọbụ ụmụ agbọghọ dị, ndị
okenye maọbụ ndị nrịa nrịa. Chineke weere ha niile nyefee
ha n'aka Nebukadneza. **18** O sitere n'ụlọnsọ ukwu Chineke
kpokọrọ ihe niile dị n'ime ya, ma ihe ukwu ma ihe nta,
tinyere akụ niile dị n'ime ụlọnsọ Onyenwe anyị, na n'ụlọeze,
na n'ụlọ ndịisi ozi eze buru ha gaa Babilọn. **19** Ha sunyere
ụlọnsọ Chineke ọkụ, kwatukwa mgbidi Jerusalem. Ha sunyere
ụlọeze niile ọkụ, mebikwaa ihe niile ndị bara uru dị n'ime ya.
20 Ha buuru ndị fọdụrụ, bụ ndị niile gbanarịrị mma agha, gaa
Babilọn, ha ghọrọ ya, ghọkwara ụmụ ya ndị nọchiri anya ya,
ndị ohu, tutu ruo mgbe ehiwere alaeze Peshịa. **21** Ala ahụ
nwere ụbọchị izuike niile kwesiri ya n'ebe o zuruoke, n'oge
niile nke ịtọgbọ n'efu ya, o zuru ike, ruo mgbe iri afọ asaa ahụ
zuru, n'imezu okwu Onyenwe anyị kwuru site n'ọnụ Jeremaya
onye amụma. **22** Ma n'afọ mbụ nke ọchịchị Sairọs eze Peshịa,
ime ka okwu Onyenwe anyị nke sitere n'ọnụ Jeremaya mezuo,
Onyenwe anyị kpaliri mmụọ Sairọs, eze Peshịa ka o mee
mkpọsa n'alaeze ya niile, ma denyekwa ya n'akwụkwọ iwu,
sị, **23** "Otu a ka Sairọs, eze Peshịa kwuru: "'Onyenwe anyị,

Chineke nke eluigwe, e nyela m alaeze niile nke dị n'ụwa. O nyekwala m ọrụ iwuru ya ụlọnsọ na Jerusalem, nke dị na Juda. Ya mere, onye ya ọbụla n'etiti ndị ya nwere ike ịga, ka Onyenwe anyị Chineke ha nọnyekwara ha.'"

Ezra

1 N'afọ mbụ nke ọchịchị Sairọs, eze Peshịa, ime ka okwu Onyenwe anyị nke sitere n'ọnụ Jeremaya mezuo, Onyenwe anyị kpaliri mmụọ Sairọs, eze Peshịa ka o mee mkpọsa n'alaeze ya niile, ma denyekwa ya n'akwụkwọ iwu, sị, **2** "Otu a ka Sairọs, eze Peshịa kwuru, "'Onyenwe anyị Chineke nke eluigwe, e nyela m alaeze niile nke dị n'ụwa, o nyekwala m ọrụ iwuru ya ụlọnsọ na Jerusalem, nke dị na Juda. **3** Ya mere, onye ya ọbụla n'etiti ndị ya nwere ike ịga Jerusalem nke dị na Juda, gaa wuo ụlọnsọ Onyenwe anyị, Chineke Izrel, bụ Chineke nọ na Jerusalem. Ka Chineke ha nọnyekwara ha. **4** Ma n'obodo ọbụla ebe ndị fọdụrụ ndụ bi, ka ndị nọ n'ebe ahụ nye ha onyinye ọlaọcha na ọlaedo, na akụ na anụ ụlọ n'ụzọ enyemaka, tinyere onyinye afọ ofufu maka ụlọnsọ ukwu Chineke nke dị na Jerusalem.'" **5** Mgbe ahụ, Chineke tinyere ọchịchọ ịlaghachi Jerusalem n'obi ndịisi ezinaụlọ Juda na Benjamin na ndị nchụaja, na ndị Livayị. Ha kwadokwara ịlaghachi maka ịrụ ọrụ ụlọnsọ Onyenwe anyị ahụ na-atụfughị oge. **6** Ndị Juu bi na gburugburu Peshịa nyere ndị nke na-alaghachi Jerusalem onyinye ihe ọlaọcha na ọlaedo, na anụ ụlọ na ihe ndị ọzọ, na onyinye dị oke ọnụahịa dị iche iche, tinyere onyinye afọ ofufu ha. **7** Nke ka nke, eze Sairọs chịpụtara ọtụtụ ngwongwo nke ụlọnsọ Onyenwe anyị nke Nebukadneza sitere na Jerusalem bukọrọ gaa debe n'ụlọ chi ya. **8** Sairọs bụ eze Peshịa, chịpụtara ha site n'aka Mitredat, onye bụ odozi akụ, onye gụrụ ha ọnụ nye Sheshbaza, onye bụ onyeisi ndị Juu ahụ na-alaghachi Jerusalem na Juda. **9** Nke a bụ ọnụọgụgụ ngwongwo ndị ahụ: efere ọlaedo iri atọ, efere ọlaọcha otu puku, efere ọlaọcha iri abụọ na itoolu, **10** efere nta ọlaedo iri atọ, efere ọlaọcha nta narị anọ na iri, ngwongwo ndị ọzọ otu puku. **11** N'ime ihe ndị a niile, ọnụọgụgụ ihe e ji ọlaọcha na ọlaedo kpụọ dị puku ise na narị anọ. Sheshbaza bulatara ihe ndị a mgbe ya na ndị ahụ a dọọrọ n'agha hapụrụ Babilọn na-alọta Jerusalem.

2 Ugbu a, ndị a bụ ndị obodo niile a na-achị achị, bụ ndị sitere na ndọta n'agha nke Nebukadneza, eze Babilọn, onye dọtara ha n'agha buru ha laa Babilọn. Ha lọghachitere na Jerusalem nakwa Juda, onye ọbụla n'obodo nke ha. **2** Ndịisi ha na Zerubabel soo, bụ Jeshua, Nehemaya, Seraya, Reelaya, Mọdekai, Bilshan, Mispa, Bigvai, Rehum na Baana. Ihe ndepụta ọnụọgụgụ ndị ikom Izrel bụ nke a: **3** Ndị agbụrụ Parosh, puku abụọ, otu narị na iri asaa na abụọ. **4** Ụmụ Shefataya, narị atọ na iri asaa na abụọ. **5** Ụmụ Ara, narị asaa na iri asaa na ise. **6** Ụmụ Pahat-Moab (site n'ụmụ Jeshua na Joab), dị puku abụọ na narị asatọ na iri na abụọ. **7** Ụmụ Elam, otu puku na narị abụọ na iri ise na anọ. **8** Ụmụ Zatu, narị itoolu na iri anọ na ise. **9** Ụmụ Zakai, narị asaa na iri isii. **10** Ụmụ Bani, narị isii na iri anọ na abụọ. **11** Ụmụ Bebai, narị isii na iri abụọ na atọ. **12** Ụmụ Azgad, otu puku na narị abụọ na iri abụọ na abụọ. **13** Ụmụ Adonikam, narị isii na iri isii na isii. **14** Ụmụ Bigvai, puku abụọ na iri ise na isii. **15** Ụmụ Adin, narị anọ na iri ise na anọ. **16** Ụmụ Atea, site na Hezekaya, iri itoolu na asatọ. **17** Ụmụ Bezai, narị atọ na iri abụọ na atọ. **18** Ụmụ Jora, otu narị na iri na abụọ. **19** Ụmụ Hashum, narị abụọ na iri abụọ na atọ. **20** Ụmụ Giba, iri itoolu na ise. **21** Ndị ikom Betlehem, otu narị na iri abụọ na atọ. **22** Ndị ikom Netofa, iri ise na isii. **23** Ndị ikom Anatot, otu narị na iri abụọ na asatọ. **24** Ndị ikom Azmavet, iri anọ na abụọ. **25** Ndị ikom Kiriat Jearim, Kefira na Beerọt, narị asaa na iri anọ na atọ. **26** Ndị ikom Rema na Geba, narị isii na iri abụọ na otu. **27** Ndị ikom Mikmash, otu narị na iri abụọ na abụọ. **28** Ndị ikom Betel na Ai, narị abụọ na iri abụọ na atọ. **29** Ndị ikom Nebo, iri ise na abụọ. **30** Ndị ikom Magbish, otu narị na iri ise na isii. **31** Ụmụ Elam nke ọzọ, otu puku, narị abụọ na iri ise na anọ. **32** Ụmụ Harim, narị atọ na iri abụọ. **33** Ụmụ Lod, Hadid na Ono, narị asaa na iri abụọ na ise. **34** Ụmụ Jeriko, narị atọ na iri anọ na ise. **35** Ụmụ Senaa, puku atọ, narị isii na iri atọ. **36** Ndị nchụaja: ndị agbụrụ Jedaya (site n'ezinaụlọ Jeshua), narị itoolu na iri asaa na atọ **37** ndị Imea, otu puku na iri ise na abụọ **38** ndị Pashua, otu puku na narị abụọ na iri anọ na asaa **39** ndị Harim, otu puku, otu narị na asaa. **40** Ndị Livayị: Ndị agbụrụ Jeshua na Kadmiel (nke ụmụ Hodavaya), iri asaa na anọ. **41** Ndị ọbụ abụ: Ndị agbụrụ Asaf, otu narị, na iri abụọ na asatọ. **42** Ndị nche ọnụ ụzọ ụlọnsọ ukwu: Ndị agbụrụ Shalum, Atea, Talmon, Akub, Hatita na Shobai. Ha dị otu narị, na iri atọ na itoolu. **43** Ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ: Ndị agbụrụ Ziha, Hasufa na ndị Tabaot, **44** Keros, Siaha, Padon, **45** Lebana, Hagaba, Akub, **46** Hagab, Shalmai, Hanan, **47** Gidel, Gaha, Reaya, **48** Rezin, Nekoda, Gazam, **49** Ụza, Pasea Besai, **50** Asna, Meunim, Nefusim, **51** Bakbuk, Hakufa, Hahua, **52** Bazlut, Mehida, Hasha, **53** Bakos, Sisera, Tema, **54** Nezaya na Hatifa. **55** Agbụrụ ndị na-ejere eze Solomọn ozi, ya bụ ndị agbụrụ Sotai, Hasoferet, Peruda, **56** Jaala, Dakon, Gidel **57** Shefataya, Hatil, na Pokeret-Hazebaim na Ami. **58** Ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ, na ụmụ ndị na-ejere eze Solomọn ozi, dị narị atọ na iri itoolu na abụọ. **59** Ndị a bụ ndị ọzọ sitere n'obodo Tel Mela, Tel Hasha, Kerub, Adọn na Imea, nke dị n'ala Peshịa lọta. Ma ha enweghị ike igosi ezinaụlọ ebe agbụrụ ha si n'Izrel. **60** Ndị agbụrụ Delaya, Tobaya na Nekoda, narị isii na iri ise na abụọ. **61** Sitekwa n'etiti ndị nchụaja: Ndị agbụrụ Hobaya, Hakoz na Bazilai, nwoke lụrụ ada Bazilai onye Gilead, a kpọọ ya aha n'aha ha. **62** Ndị a chọrọ ebe e depụtara usoro ọmụmụ ha n'akwụkwọ, ma ha achọtaghị ha, n'ihi ya, e wepụrụ ha n'ọrụ nchụaja dịka ndị na-adịghị ọcha. **63** Onyeisi ọchịchị nyere iwu ka ha ghara iri ihe dịkarịsịrị nsọ tutu ruo mgbe e nwere onye nchụaja na-eji Urim na Tumim ajụta ase. **64** Nkpọkọta ọnụọgụgụ ndị niile lọtara dị iri puku anọ na abụọ, na narị atọ, na iri isii, **65** nke a agụnyeghị ndị ohu ndị ikom na ndị inyom dị puku asaa na narị atọ na iri atọ na asaa, ndị ikom na ndị inyom, ndị ọbụ abụ dị narị abụọ. **66** Ịnyịnya dị narị asaa na iri atọ na isii, ebe ịnyịnya muul dị narị abụọ na iri anọ na ise. **67** Ịnyịnya kamel ha dị narị anọ na iri atọ na ise, ebe ịnyịnya ibu dị puku isii, na narị asaa, na iri abụọ. **68** Mgbe ha bịarutere n'ụlọ Onyenwe anyị dị na Jerusalem, ụfọdụ n'ime ndịisi ezinaụlọ nyere onyinye afọ ofufu maka i ji rụzie ụlọ Chineke ka o guzo n'ọnọdụ ya. **69** Onye ọbụla n'ime ha webatara n'ụlọakụ ihe o nwere ike inye n'ihi ọrụ a. Ha nyere darik ọlaedo dị puku iri isii na otu, maịna ọlaọcha dị puku ise na onyinye uwe ndị nchụaja, otu narị. **70** Ndị nchụaja, ndị Livayị, ndị ọbụ abụ, ndị na-eche ọnụ ụzọ ama, na ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ, tinyere ụfọdụ ndị mmadụ ọzọkwa, ha na ndị Izrel niile fọdụrụ gara biri n'obodo nke aka ha.

3 Mgbe o ruru ọnwa asaa n'afọ, ndị Izrel nọkwa n'obodo ha niile, ndị mmadụ zukọtara n'otu na Jerusalem. **2**

Mgbe ahụ, Jeshua, nwa Jozadak na ndị nchụaja ndị ọzọ, na
Zerubabel nwa Shealtiel na ndị na-enyere ya aka malitere
iwugharị ebe ịchụ aja Chineke Izrel maka ịchụ aja nsure
ọkụ n'elu ya dịka Mosis onye nke Chineke si nye n'iwu. **3**
N'agbanyeghị oke egwu maka ndị niile gbara ha gburugburu,
ha gara n'ihu wughachikwa ebe ịchụ aja ahụ na ntọala ya
chụọkwa aja n'elu ya nye Onyenwe anyị, bụ aja nsure ọkụ
nke ụtụtụ na nke uhuruchi. **4** Ha mekwara mmemme ụlọ
Ikwu dịka e dere ya n'iwu Mosis, chụọkwa aja nsure ọkụ dị
iche iche n'ụbọchị niile nke mmemme ahụ. **5** Mgbe ihe ndị a
gasịrị, ha chụrụ aja nsure ọkụ nke a na-achụ mgbe niile, na
nke aja maka ọnwa ọhụrụ, na aja ndị ọzọ maka mmemme ndị
ọzọ dị nsọ a kara aka nke Onyenwe anyị. Ha chụkwara aja
onyinye nke ha ji nye Onyenwe anyị onyinye afọ ofufu. **6** Ndị
nchụaja bidoro ịchụ aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị n'abalị
mbụ nke ọnwa nke asaa. Ọ bụ ezie na a tọbeghị ntọala ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. **7** Ha nyere ndị ọrụ na-edo nkume na
ndị ọkpọ ǹtu ego, nyekwa ndị Saịdọn na ndị Taịa ihe oriri,
na ihe ọṅụṅụ na mmanụ oliv, ka ha nwee ike isite n'osimiri
Lebanọn budata osisi sida ndị ahụ rute Jopa, dịka ikike Sairọs
bụ eze Peshịa si kwadoo ya. **8** N'ọnwa nke abụọ nke afọ abụọ
site mgbe ha bịarutere n'ụlọ Chineke na Jerusalem. Mmadụ
niile ahụ lọtara Juda so ruọ ọrụ. Zerubabel nwa Shealtiel,
Jeshua nwa Jozadak na ndị fọdụrụ na ụmụnne ha, bụ ndị
nchụaja na ndị Livayị, na ndị niile si na ndọta n'agha lọta
Jerusalem, malitere ịrụ ọrụ ahụ. Ha họpụtara ndị Livayị niile
gbara iri afọ abụọ rigoo ka ha lekọta ihe banyere ọrụ ụlọ
Onyenwe anyị. **9** Jeshua na ụmụ ya ndị ikom, na ụmụnne
ya, Kadmiel na ụmụ ya, ndị si n'ikwu Hodavaya, ha na ụmụ
Henadad na ụmụ ha, na ụmụnna ha, ha niile bụ ndị Livayị,
jikọtara aka na-elekọta ndị na-arụ ụlọnsọ ukwu Chineke ahụ.
10 Mgbe ndị na-ewu ụlọ tọrọ ntọala ụlọnsọ Onyenwe anyị
ahụ, ndị nchụaja ahụ niile yii uwe ha jide opi n'aka. Otu a
kwa ndị Livayị, ụmụ ndị ikom Asaf jikwa ogene ha na-eto
Onyenwe anyị dịka usoro iwu Devid, eze Izrel nyere ha si
dị. **11** Ha ji abụ otuto na ekele bụkuo Onyenwe anyị abụ sị:
"Ọ dị mma, ịhụnanya ya n'ebe Izrel nọ na-adị ruo ebighị
ebi." Mmadụ niile jiri oke olu too Onyenwe anyị n'ihi ntọala
ụlọnsọ ukwu ahụ ha tọrọ. **12** Ma ụfọdụ ndị merela agadi
n'etiti ndị nchụaja, na ndị Livayị, na ndị ndu nke ikwu dị
iche iche, bụ ndị chetara ụlọnsọ ukwu ahụ Solomọn wuru,
kwara akwa hie nne, mgbe ndị ọzọ nọ na-eti mkpu ọṅụ. **13** Ya
mere, e sitere n'ebe dị nnọọ anya nụ ụzụ ọṅụ na ụda akwa
ndị mmadụ ahụ. Ma o nweghị onye nwere ike ịkọwata nke bụ
mkpu akwa maọbụ mkpu ọṅụ, n'ihi na ụzụ ahụ dị ukwuu.

4 Mgbe ndị iro Juda na Benjamin nụrụ na ndị ahụ a dọtara
n'agha alọtala, nụkwa na ha na-ewugharị ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, Chineke Izrel, **2** ha bịakwutere Zerubabel
na ndịisi ezinaụlọ sị ha, "Kwerenụ ka anyị nyere unu aka
n'ọrụ iwu ụlọ a, n'ihi na anyị hụrụ Chineke unu n'anya dịka
unu onwe unu si hụ ya n'anya. Lee na kemgbe Isahadon eze
Asịrịa butere anyị n'ebe a, anyị alabeghị azụ ịchụrụ ya aja."
3 Ma Zerubabel, na Jeshua na ndịisi ọzọ zara sị ha, "Unu
enweghị oke ọbụla n'ọrụ iwuru Chineke anyị ụlọnsọ. Naanị
ndị anyị ga-ewuru Onyenwe anyị, Chineke Izrel ụlọ ukwu
a dịka Sairọs eze Peshịa nyere n'iwu." **4** Ya mere ndị niile
nọ ha gburugburu malitere ime ihe ga-ewetara ndị Juda ịda
mba n'obi, na ihe ga-eme ka ụjọ tụọ ha ịga n'ihu n'ọrụ iwu
ụlọ ahụ. **5** Ha ji ngarị gota ụfọdụ ndịisi ka ha megide ha,
mebikwaa atụmatụ ha niile n'oge niile Sairọs bụ eze Peshịa,
ruokwa n'oge Daraịọs ghọrọ eze ọhụrụ Peshịa. **6** Na mmalite
ọchịchị Sekses, ha deere ya akwụkwọ ebubo megide ndị Juda
na Jerusalem. **7** N'ụbọchị niile ahụ Ataksekses bụ eze ndị
Peshịa, ka Bishlam, na Mitredat, na Tabeel, na ndị otu ya
fọdụrụ degaara Ataksekses akwụkwọ. E dere akwụkwọ ozi ahụ
n'odide akwụkwọ ndị Aramaik, a sụgharịkwara ya n'asụsụ
Aramaik. **8** Ndị ọzọ soro ha gbaa ajọ izu a bụ Rehum onyeisi
ọchịchị, na Shimshai ode akwụkwọ. Ha deere Ataksekses
akwụkwọ megide ndị Jerusalem sị ya: **9** "Akwụkwọ ozi a si
n'aka Rehum, onyeisi agha na Shimshai ode akwụkwọ, na ndị
otu anyị ndị ọzọ, na ndị ikpe, na ndịisi obodo na-elekọta ndị
ahụ niile si Tripolis, na Peshịa, na Erek, na Babilọn, na Susa
nke dị n'Elam, **10** na ọtụtụ ndị ọzọ ahụ onye ukwu ahụ na
onye a na-asọpụrụ bụ Ashobanipal si n'ala ha bupụ bute na
Sameria, na obodo ndị ọzọ dị n'ọdịda anyanwụ Yufretis." **11**
Nke a bụ ihe ha dere n'akwụkwọ ha zigaara Eze Ataksekses. Ọ
bụ gị, eze ukwu Ataksekses, ka ndị ohu gị bi n'akụkụ ọdịda
anyanwụ Yufretis na-edetara akwụkwọ a. **12** Nke a bụ ime ka
ị mata na ndị Juu si Babilọn lọta Jerusalem ọhụrụ a ebidola
iwughachi obodo ọjọọ nke nnupu isi ahụ. Ha ewuolarị mgbidi
ya, tọkwaa ntọala ya. **13** Anyị chọrọ ka o doo gị anya na
ọ bụrụ na ha ewuchaa ya, ọ ga-abụ nsogbu nye alaeze gị,
n'ihi na ndị Juu agaghị ekwekwa ịtụrụ gị ụtụ isi ha. **14** Ebe
anyị na-asọpụrụ gị dịka nna anyị ukwu, anyị achọghị ka
ihe ọjọọ mee n'alaeze gị, ya mere anyị ji kpebie idere gị
akwụkwọ a. **15** Anyị chọrọ ka i leba anya n'akwụkwọ akụkọ
nke mgbe ochie, ka ị chọpụta na ọ dịghị mgbe Jerusalem
na-ejighị bụrụ obodo nnupu isi. N'ezie, ọ bụ n'ihi nnupu isi
a na nkwulu nke ha na-ekwulu ndị eze dị iche iche, ka e ji
bibie ya na mbụ. **16** Anyị chọrọ ka ị mata na ọ bụrụ na e
wuchaa mgbidi obodo a, ọ ga-esi ike ka akụkụ alaeze gị a, nke
dị ruo n'osimiri Yufretis, bụrụkwa nke gị ọzọ. **17** Eze ahụ si
otu a saa akwụkwọ ahụ, Ọ sịrị ha, Rehum onyeisi ọchịchị,
na Shimshai ode akwụkwọ, na ndị otu ha bi na Sameria
ruo n'ọdịda anyanwụ nke osimiri Yufretis. Ndeewonụ. **18**
Akwụkwọ ozi ahụ unu zitere anyị, agụọla ma tapịakwaa ya
n'ihu m. **19** Enyere m iwu ka e nyochaa chọpụta, e mere
nyochaa, a chọpụtakwara ya n'akwụkwọ na obodo a siterị
n'oge gara aga bụ obodo na-ebuli onwe ya megide ọtụtụ ndị
eze, bụrụkwa ebe na-akpali nnupu isi na okwu na-eweta
ọgbaaghara. **20** Jerusalem e nweela ụfọdụ ndị eze nke chịrị
n'Izrel, ndị dị ike a maara aha ha, ndị alaeze ha gbasara rute
n'osimiri Yufretis, ndị a na-atụkwara ụtụ dị iche iche. **21**
Ugbu a, nye iwu ka ndị ikom ndị ahụ kwụsị ọrụ, ka a ghara
iwuzi obodo a tutu ruo mgbe m ga-enye iwu. **22** Lezienụ anya
ka unu ghara i lepụrụ okwu a anya. Gịnị ga-eme ka a hapụ ihe
iyi egwu a ka ọ gaa n'ihu, ime ka ihe jọrọ alaeze a njọ karịa?
23 Ngwangwa a gụrụ akwụkwọ ozi si n'aka eze Ataksekses,
nye Rehum na Shimshai bụ ode akwụkwọ, na ndị otu ha, ha
mere ọsịịsọ gakwuru ndị Juu na Jerusalem jiri ike kwagide
ha ka ha kwụsị ịrụ ọrụ ahụ. **24** Ya mere, ha kwụsịrị ịrụ ọrụ
n'ụlọnsọ ukwu Chineke na Jerusalem tutu ruo n'afọ abụọ nke
ọchịchị Daraịọs eze Peshịa.

5 Ugbu a, ndị amụma, bụ Hegai, na Zekaraya nwa Ido buru
amụma nye ndị Juu nọ na Juda nakwa Jerusalem. Ọ bụ
n'aha Chineke nke Izrel, onye na-achị ha ka ha buru amụma

ahụ. 2 Mgbe ahụ, Zerubabel nwa Shealtiel, na Jeshua nwa
Jozadak malitekwara iwu ụlọnsọ Chineke n'Jerusalem. Ndị
amụma Chineke ahụ nọnyeere ha na-enyekwara ha aka. 3 Ma
Tatenai, onye na-achị mba niile dị n'ọdịda anyanwụ Yufretis,
na Sheta Bozenai, na ndị enyi ha, gara Jerusalem jụọ ndị
Juu sị; "Onye nyere unu ike ibido iwuzi ụlọnsọ a na mgbidi
Jerusalem?" 4 Ha jụkwara ha ajụjụ sị: "Gịnị bụ aha ndị na-arụ
ụlọ a?" 5 Ma anya Chineke ha dịkwasịrị n'ahụ ndị okenye
ndị Juu, ha akwụsịghị ha ọrụ ruo mgbe akwụkwọ ozi ruru
Daraịọs, na mgbe ọsịsa ya bịara site n'akwụkwọ ozi. 6 Nke a
bụ akwụkwọ ozi Tatenai, onye na-achị ala dị n'ọdịda anyanwụ
Yufretis, na Sheta Bozenai, na ndịisi ọzọ degara eze Daraịọs:
7 Ha zigara ya akwụkwọ ozi, nke e si otu a dee, Daraịọs bụ eze
nwe akwụkwọ a, Anyị ekelee gị. 8 Ọ dị mma ka eze mata
na anyị jeruru mpaghara ala Juda, n'ebe ahụ ụlọnsọ ukwu
Chineke dị. Anyị chọpụtara na ndị ahụ ji nkume a wara awa
na-ewu ya, na-edokwa osisi na-elu mgbidi ya. Ọrụ ahụ na-
agakwa n'ihu nke ọma na-esepụghị aka n'okpuru nlekọta ha.
9 Anyị jụrụ ndị okenye ajụjụ sị: Onye nyere unu ikike ibido
iwuzi ụlọnsọ a na mgbidi Jerusalem? 10 Anyị jụkwara ha aha
ha, ka anyị si otu a mee ka ị mata aha ndị ndu ha. 11 Ma
nke a bụ ihe ha zaghachiri anyị: "Anyị onwe anyị bụ ndị ohu
Chineke nke eluigwe na ụwa. Anyị na-ewugharị ụlọnsọ nke
otu eze ukwu ndị Izrel wuru n'oge gara aga. 12 Ma n'ihi na
nna nna anyị ha mere ka iwe wee Chineke nke eluigwe, o
weere ha nyefee n'aka Nebukadneza, onye Kaldịa, bụ eze
Babilọn, onye bibiri ụlọnsọ a ma dọrọ ndị bi n'ala ahụ n'agha
laa Babilọn. 13 "Ma otu ọ dị, n'afọ mbụ nke ọchịchị Sairọs, eze
Babilọn, eze Sairọs nyere iwu ka e wugharịa ụlọnsọ Chineke
a. 14 O sikwa n'ụlọnsọ dị na Babilọn wepụta ngwongwo
ọlaọcha na ọlaedo si n'ụlọnsọ Chineke nke Nebukadneza si
n'ụlọnsọ Chineke dị na Jerusalem bupụ bulaa n'ụlọnsọ dị na
Babilọn. Mgbe ahụ eze Sairọs nyefere ha n'aka otu nwoke
a na-akpọ Sheshbaza, onye ọ họpụtara dịka gọvanọ. 15 Ọ
gwara ya sị, 'buru ngwongwo ndị a bulaa ha n'ụlọnsọ dị na
Jerusalem, wugharịakwa ụlọnsọ Chineke n'ọnọdụ ya mbụ.' 16
"Ya mere, ọ bụ Sheshbaza a bịara tọọ ntọala ụlọnsọ dị na
Jerusalem. Sitekwa n'oge ahụ ruo ugbu a, ha nọ na-arụ ya ma
ha arụchabeghị ya." 17 Ugbu a, ọ bụrụ na ọ dị eze mma n'obi,
ya nye iwu ka e nyochaa n'ụlọ a na-echebe akwụkwọ ochie
nke ndị eze Babilọn, ịchọpụta maọbụ eziokwu na eze Sairọs
nyere iwu dị otu a iwugharị ụlọnsọ Chineke dị na Jerusalem.
Ka eze gwakwa anyị ihe bụ mkpebi ya banyere okwu a.

6 Ya mere, Daraịọs nyere iwu ka a chọpụta n'ụlọ a na-echebe
akwụkwọ ochie nke ndị Babilọn ma ọ dị akwụkwọ ọbụla
dị otu ahụ. 2 Emesịa, a chọpụtara otu akwụkwọ n'ụlọeze dị
na Ekbatana n'ala Midia. Nke a bụ ihe e dere n'ime akwụkwọ
ahụ: Akwụkwọ ozi eze; 3 N'afọ mbụ nke Sairọs bụ eze, o
nyere iwu banyere ụlọnsọ ukwu Chineke dị na Jerusalem ebe
ndị Juu na-efe Chineke. A ga-ewughachi ụlọnsọ ukwu ahụ
ka ọ bụrụ ebe ịchụ aja, ka a tọsiekwa ntọala ya ike. Ịdị elu
ya ga-adị iri mita atọ, obosara ya ga-abụkwa otu ihe ahụ. 4
Ahịrị atọ nke oke nkume ka a ga-eji tọọ ntọala ya, tinyere
otu ahịrị osisi. A ga-esi n'ụlọakụ eze Sairọs kwụọ ụgwọ ihe
ndị a niile. 5 Ọzọkwa, a ga-ebughachikwa ngwongwo ọlaedo
na ọlaọcha niile nke ụlọ Chineke, ndị Nebukadneza sitere
n'ụlọnsọ ahụ dị n'Jerusalem buru gaa Babilọn, doghachikwa
ha n'ụlọ Chineke. 6 Mgbe a gụsịrị ya, Daraịọs zighachiri
Tatenai onye na-achị Yufretis, na Sheta Bozenai, na ndịisi
ọzọ nọ n'ọdịda anyanwụ Yufretis ozi sị ha, Unu hapụ ha ka
ha rụọ ọrụ ha. 7 Unu egbochila owuwu ụlọ Chineke ahụ.
Kwerenụ ka onyeisi ndị Juu na ndị okenye Juu wughachi ụlọ
Chineke a n'ebe e wuru ya na mbụ. 8 Ọzọ, ana m enye iwu na
nke a bụ ihe unu na-aghaghị imere ndị okenye, na ndị Juu
niile na-ewugharị ụlọnsọ Chineke ahụ. Ka unu site n'ụtụ isi a
na-atụrụ m kwụọ ụgwọ e ji ewu ụlọ ahụ na-atụfughị oge
ọbụla. 9 Unu nye ha ihe ọbụla dịkwa ha mkpa, ụmụ oke ehi
na ebule, ụmụ atụrụ, ha ga-eji chụọrọ Chineke nke eluigwe
aja. Nyekwanụ ha ọka wiiti, na mmanya, na nnu, na mmanụ
oliv, dịka ndị nchụaja rịọrọ, bụ ndị nọ na Jerusalem, aghaghị
inye ha ihe ndị a kwa ụbọchị niile na-esepụghị aka. 10 Ka ha
nwee ike ịchụ ezi aja nye Chineke nke eluigwe, kpeekwaara
mụ na ụmụ m ekpere. 11 Ana m enye iwu na onye ọbụla
ga-agbanwe okwu a, ka ehopụta osisi n'ụlọ ya jiri kwụgbuo
ya. A ga-emekwa ụlọ ya ka ọ bụrụ ebe ikpofu ahịhịa. 12
Chineke ahụ, onye mere Jerusalem ebe obibi ya, ga-ebibi eze
ọbụla maọbụ mba ọbụla gbanwere iwu a, maọbụ bibie ụlọnsọ
ahụ ọzọ. Ọ bụ Daraịọs na-enye iwu a. Ka onye ọbụla were
ike ya niile debe ya. 13 Ya mere, n'ihi iwu ahụ eze Daraịọs
zitere, Tatenai, onyeisi ọchịchị n'ala ofe mmiri, na Sheta
Bozenai, na ndị otu ha, mere ihe niile dịka ozi ahụ si dị na-
atụfughị oge ọbụla. 14 N'ihi ya, ndịisi Juu gara n'ihu n'ọrụ,
ihe na-agakwara ha nke ọma site na nkwusa onye amụma, bụ
Hegai, na Zekaraya, nwa Ido. Ha wuchara ụlọnsọ ahụ dịka iwu
Chineke Izrel nyere si dị, nakwa dịka Sairọs, na Daraịọs, na
Ataksekses, ndị eze Peshịa, nyekwara n'iwu. 15 Ha wusiri ya
n'abalị nke atọ n'ọnwa isii (dị ka ọgụgụ afọ ndị Juu si dị) n'afọ
nke isii nke ọchịchị Daraịọs. 16 Ụmụ Izrel, bụ ndị nchụaja na
ndị Livayị, na ndị fọdụrụ n'ime ndị e mere ka ha ga biri n'ala
ọzọ, ji ọṅụ mee mmemme nke ido ụlọ nke Chineke ahụ nsọ
na gbaghee ya. 17 N'ihi ido ụlọ ahụ nsọ, ha ji oke ehi dị otu
narị n'ọnụọgụgụ, na narị ebule abụọ, na narị atụrụ anọ chụọ
aja, werekwa mkpi iri na abụọ chụọ aja mmehie n'ihi ndị
Izrel niile, dịka ebo niile nke Izrel si dị. 18 Ha guzobere ndị
nchụaja na nkewa ha, ndị Livayị n'otu ha maka ije ozi nke
Chineke na Jerusalem, dịka e dere ya n'akwụkwọ iwu Mosis.
19 Ndị ahụ emere ka ha gaa biri n'ala ọzọ, mere Mmemme
Ngabiga n'abalị iri na anọ nke ọnwa mbụ. 20 Ndị nchụaja na
ndị Livayị edoola onwe ha ọcha, ha niile dịkwa ọcha. Ndị
Livayị n'onwe ha gburu ọtụtụ atụrụ Mmemme Ngabiga maka
ndị nchụaja, na ndị Livayị ndị ọzọ, na ndị ahụ niile lọtara
alọta site na mba ọzọ. 21 Ya mere, ndị Izrel niile bụ ndị ahụ
lọtara site n'ebe e mere ka ha gaa biri riri ihe ahụ, ha na ndị
ahụ niile kewapụrụ onwe ha juu ibi ajọọ ndụ nke ndị mba ọzọ
bi n'ala ahụ na-ebi, n'ihi ịchọ Onyenwe anyị, Chineke nke
Izrel. 22 Ha sokwa mee mmemme achịcha na-ekoghị eko, nke
ha mere ụbọchị asaa. Oke ọṅụ jupụtara n'ala Izrel niile n'ihi
na Onyenwe anyị mere ka eze Asịrịa nwee obiọma n'ebe Izrel
nọ, nyere ha aka iwugharị ụlọnsọ ukwu Chineke, onye bụ
Chineke Izrel.

7 Mgbe nke a gasịrị, n'oge ọchịchị Ataksekses bụ eze Peshịa.
Ezra bụ nwa Seraya nwa Azaraya, Azaraya nwa Hilkaya, 2
bụ nwa Shalum, nwa Zadọk, nwa Ahitub, 3 nwa Amaraya, nwa
Azaraya, nwa Meraiot, 4 Meraiot nwa Zerahaya; Zerahaya
nwa Uzi, Uzi nwa Buki; 5 Buki nwa Abishua, Abishua nwa
Finehaz; Finehaz nwa Elieza, Elieza nwa Erọn onyeisi nchụaja.

6 Ezra a si Babilọn bịarute. Ọ bụ onye ọka n'ihe gbasara iwu
ahụ Onyenwe anyị, Chineke Izrel nyere Mosis. Eze nyere ya
ihe niile nke ọ rịọrọ, n'ihi na aka Onyenwe anyị Chineke
ya dịkwasịrị n'ahụ ya. 7 Ụfọdụ ndị Izrel, ndị nchụaja, ndị
Livayị, ndị ọbụ abụ, ndị nche na ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ,
soro ya jee Jerusalem n'afọ asaa nke ọchịchị eze Ataksekses.
8 Ezra bịaruru Jerusalem n'ọnwa nke ise, nke afọ asaa nke
ọchịchị eze. 9 Ọ hapụrụ Babilọn n'abalị mbụ nke ọnwa mbụ,
rute Jerusalem n'abalị mbụ nke ọnwa ise n'ihi na Chineke
nọnyeere ya. 10 Nke a mere n'ihi na Ezra kpebiri n'obi ya
ịmụ, na idebe iwu Onyenwe anyị, na ịbụ onye ozizi nke okwu
Chineke nye ụmụ Izrel. 11 Nke a bụ ndepụta akwụkwọ ozi
eze, bụ Ataksekses degaara Ezra onye nchụaja, na onye ozizi,
na onye ọka n'ihe gbasara iwu na ụkpụrụ nke Onyenwe anyị
nyere Izrel: 12 Ataksekses, eze na-achị ndị eze ọzọ, na-edegara
Ezra akwụkwọ, bụ onye nchụaja, bụrụkwa onye nkuzi okwu
Chineke nke eluigwe. Ndeewo! 13 Ugbu a, ana m enye iwu ka
onye Izrel ọbụla bi n'alaeze m, ma ndị nchụaja, na ndị Livayị,
ndị wepụtara onwe ha ị soro gị gaa Jerusalem, ha nwere ike
ịga. 14 Eze na mmadụ asaa ndị na-adụ ya ọdụ na-eziga gị
Juda na Jerusalem ka ị gaa leba anya n'iwu Chineke nke dị
gị n'aka. 15 Ọzọkwa, ịga e were onyinye ọlaedo na ọlaọcha
ndị a eze na ndị ndụmọdụ ya ji afọ ofufu nye Chineke nke
Izrel, onye ebe obibi ya dị na Jerusalem. 16 Tinyere ọlaedo
na ọlaọcha nke i nwere ike ịnata n'ala ahụ niile n'akụkụ
niile nke Babilọn, tinyekwara onyinye ihuọma si n'aka ndị
mmadụ, na ndị nchụaja niile, maka ụlọnsọ ukwu Chineke
ha dị na Jerusalem. 17 Ị ga-eji ego niile ndị a zụọ oke ehi,
na ebule, na atụrụ, na onyinye mkpụrụ ọka, na onyinye ihe
ọṅụṅụ, e ji achụ aja n'ebe ịchụ aja nke ụlọnsọ Chineke dị
na Jerusalem. 18 Ọ bụrụ na ego amapụta n'ime ya, gị na
ụmụnne gị ga-eji ya mee ihe unu maara bụ uche Chineke
unu. 19 Ngwongwo niile e bunyere gị maka ije ozi n'ụlọnsọ
Chineke, buru ha buruo n'ihu Chineke nke Jerusalem. 20 Ma
ihe ndị ọzọ nke fọdụrụ n'ihi ụlọnsọ Chineke gị, nke kwesiri
na i mere, ị nwere ike site n'ụlọakụ eze mee ha. 21 Mụ, bụ
Ataksekses, na-eziga iwu a nye ndị na-elekọta ego n'ọdịda
anyanwụ osimiri Yufretis sị ha, ihe ọbụla Ezra, onye nchụaja,
na onye nkuzi okwu Chineke nke eluigwe chọrọ site n'aka
unu, unu nye ya. 22 Ọ bụladị ruo ọlaọcha dị otu narị talenti,
ya na narị akpa ọka wiiti ise, na narị galọọnụ mmanya vaịnị
isii, na narị efa nke mmanụ oliv na nnu n'ọtụtụ ọbụla, dịka ọ
chọrọ ya. 23 Ihe ọbụla ọzọ, nke Chineke nke eluigwe chọrọ,
ka e mee ha n'ụzọ kwesiri nye maka owuwu ụlọnsọ Chineke
nke eluigwe. N'ihi gịnị ka iwe Chineke ga-eji dakwasị eze na
ụmụ ya ndị ikom? 24 Ana m enyekwa iwu na ndị nchụaja
niile, ndị Livayị niile, ndị ọbụ abụ niile, ndị nche niile, ndị ozi
ụlọnsọ niile, na ndị ọzọ niile na-arụrụ Chineke ọrụ, agaghị
atụ ụtụ ọbụla. 25 "Ugbu a, Ezra, ị ga-eji amamihe Chineke gị
nyere gị họpụta ndị ikpe, na ndịisi, ndị ga-achị obodo niile dị
n'ọdịda anyanwụ nke osimiri Yufretis. Ọ bụrụ na ha amazighị
iwu Chineke nke ọma, ị ga-akụziri ha. 26 Ahụhụ ga-adịrị
onye ọbụla jụrụ idebe iwu Chineke, na iwu eze, ga-abụ ọnwụ,
maọbụ nchụpụ site n'ala ya gaa mba ọzọ, maọbụ ịnakọrọ ya
ihe niile o nwere, maọbụ ịtụba ya n'ụlọ mkpọrọ." 27 Otuto
dịrị Onyenwe anyị Chineke nna nna anyị ha, onye mere ka
eze kpebie ime ka ụlọnsọ Onyenwe anyị dị na Jerusalem dị
mma ile anya. 28 Keleekwa Chineke onye nyere m ihuọma
n'ihu ndị ndụmọdụ ya, na n'ihu ụmụ eze, bụ ndịisi ọchịchị dị
ike. N'ihi na aka Onyenwe anyị Chineke m nọnyeere m. Eji m
obi ike chịkọta ndịisi site n'Izrel ka ha soro m gaa.

8 Ndị a bụ usoro ọmụmụ ndịisi ezinaụlọ ahụ niile sooro
m site na Babilọn laghachi mgbe Ataksekses bụ eze: 2
ndị ikwu Finehaz, Geshọm; ndị ikwu Itama, Daniel; ndị ikwu
Devid, Hatush 3 ndị ikwu Shekanaya; ndị ikwu Parosh,
Zekaraya na narị mmadụ na iri ise ndị so ya denye aha
ha n'akwụkwọ. 4 Ndị ikwu Pahat-Moab, Eliehoenai nwa
Zerahaya dị narị mmadụ abụọ, 5 ndị ikwu Zatu, Shekanaya
nwa Jahaziel na narị mmadụ atọ so ya. 6 Ndị ikwu Adin, Ebed
nwa Jonatan na iri mmadụ ise so ya. 7 Ndị sitere n'ikwu Elam,
Jeshaya nwa Atalaya, na iri ndị ikom asaa, 8 ndị sitere n'ikwu
Shefataya, Zebadaya nwa Maikel, na iri ndị ikom asatọ. 9
Ndị sitere n'ikwu Joab, Ọbadaya nwa Jehiel na narị ndị ikom
abụọ na iri na asatọ, 10 ndị sitere n'ikwu Bani, Shelomit nwa
Josifaya na narị ndị ikom na iri isii. 11 Ndị sitere n'ikwu
Bebai; Zekaraya nwa Bebai na ndị ikom iri abụọ na asatọ, 12
ndị sitere n'ikwu Azgad, Johanan nwa Hakatan na narị ndị
ikom na iri. 13 Ndị sitere n'ikwu Adonikam, ndị ikpeazụ, ndị
aha ha bụ Elifelet, na Jeuel na Shemaya na iri ndị ikom isii bụ
ndị so ha, 14 ndị sitere n'ikwu Bigvai, Utai na Zakua na iri
ndị ikom asaa bụ ndị so ha. 15 Akpọkọtara m ha n'akụkụ
osimiri na-erubanye n'Ahava, anyị nọrọ n'ebe ahụ ụbọchị
atọ. Mgbe m leruru anya n'etiti ndị mmadụ zukọrọnụ, ha
na ndị nchụaja bịara, a chọpụtara m na o nweghị ọ bụladị
otu onye Livayị nọ n'ebe ahụ. 16 Mgbe ahụ, ezigara m ozi
kpọọ Elieza, Ariel, Shemaya, Elnatan, Jarib, Elnatan, Netan,
Zekaraya na Meshulam, ndị bụ ndịisi. Ezikwara m ozi kpọọ
Joiarib na Elnatan, bụ ndị maara ihe. 17 Enyere m ha iwu ka
ha gakwuru Ido, onyendu nọ na Kasifia. Agwara m ha ihe ha
ga-agwa Ido na ndị Livayị ibe ya, bụ ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ dị
na Kasifia, ka ha zite ndị ga-eje ozi ka ha bịakwute anyị maka
ụlọnsọ Chineke. 18 Chineke gosikwara anyị obiọma zitere
anyị nwoke a na-akpọ Sherebaya na ụmụ ya, na ụmụnne ya,
ndị ọnụọgụgụ ha dị iri na asatọ. Sherebaya bụ nwa Mahali,
nwa Livayị nwa Izrel, bụrụkwa nwoke nwere ezi uche. 19
Chineke sitere n'ikwu Merari zite Hashabaya, na Jeshaya,
tinyere ụmụnne ya na ụmụ ha ndị ikom, ndị ọnụọgụgụ ha
dị iri ndị ikom abụọ. 20 Ha zitekwara narị abụọ na iri abụọ
site na ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ. Otu nke Devid, na ndịisi ya
họpụtara hiwee, maka inyere ndị Livayị aka. E deturu aha
ha niile n'otu n'otu. 21 N'ebe ahụ, ka m nọ kpọsaa obubu
ọnụ n'akụkụ osimiri Ahava, n'ihi iweda onwe anyị ala n'ihu
Chineke anyị, na ịrịọ ya ka o duo anyị, ụmụ anyị na akụ
anyị niile, n'ụzọ ziri ezi n'ije anyị, ma nọnyekwara anyị. 22
N'ihi na ihere ekweghị m rịọ eze ka o dunyere anyị ndị agha,
na ndị na-agba ịnyịnya ga-edu anyị, ichebe anyị n'ụzọ, site
n'aka ndị iro. N'ihi na anyị agwalarị eze na Chineke, onye
anyị na-efe, na-echebe ndị niile na-efe ya; gwakwa ya na
oke iwe ya na-adakwasị ndị niile gbakụtara ya azụ. 23 Ya
mere, anyị buru ọnụ, kpee ekpere, rịọ Chineke ka o chebe
anyị. O chebekwara anyị. 24 Ahọpụtara m ndị nchụaja iri
na abụọ ndị a: Sherebaya, Hashabaya na mmadụ iri ndị ọzọ
bụ ụmụnna ha ka ha hụ maka ọlaọcha, na ọlaedo, na efere
ọlaedo ahụ, na ihe ndị ọzọ ahụ eze na ndị na-adụ ya ọdụ,
na ndịisi ọchịchị ya, na ụmụ Izrel niile nyere maka ụlọnsọ
ukwu Chineke anyị. 25 Eji m ihe ọtụtụ tụọ onyinye ọlaọcha
na ọlaedo na ihe ndị ọzọ eze, na ndị ndụmọdụ ya, na ndịisi

ozi ya, na ndị Izrel nyere maka ụlọnsọ ukwu Chineke. 26 E
jiri m ihe ọtụtụ tụnye ha ọlaọcha dị narị talenti isii na iri
ise (ya bụ 650), na ngwongwo ọlaọcha dị otu narị talenti
(ya bụ 100), na ọlaedo dị otu narị talenti (ya bụ 100). 27 Iri
efere ọlaedo abụọ nke ọnụahịa ya bụ puku darik, tinyere
efere bronz abụọ e hichaziri nke ọma, nke dị oke ọnụahịa dị
ka efere ọlaedo. 28 Emesịa, agwara m ha okwu sị ha, “Lee,
unu onwe unu na ihe ndị a niile bụ ihe dị nsọ nye Onyenwe
anyị. Ọlaọcha na ọlaedo ndị a bụkwa onyinye afọ ofufu e
nyere Onyenwe anyị Chineke nna nna unu ha. 29 Chenụ ha
nche, debekwa ha nke ọma, tupu ruo mgbe unu ga-atụ ha
n’ihu ndịisi nchụaja, na ndịisi Livayị, na ndịisi ụlọ nke Izrel
n’ime Jerusalem, n’ime ụlọakụ nke ụlọ Onyenwe anyị.” 30
Ya mere, ndị nchụaja na ndị Livayị kwenyere ibu ọlaọcha
na ọlaedo, na ngwongwo ihe nsọ ndị ahụ, buga ha n’ụlọnsọ
ukwu Chineke dị na Jerusalem. 31 Anyị hapụrụ osimiri Ahava
n’ụbọchị nke iri na abụọ nke ọnwa mbụ, chee ihu anyị ịga
Jerusalem. Chineke nọnyekwaara anyị, dọpụta anyị site n’aka
ndị iro ọbụla, na n’aka ndị ohi. 32 N’ikpeazụ, anyị rutere
Jerusalem n’udo, zukwaa ike ụbọchị atọ. 33 N’ụbọchị nke
anọ, site n’oge anyị ruru, e jiri ihe ọtụtụ tụọkwa ọlaọcha na
ọlaedo ahụ, ha na ngwongwo ihe nsọ ndị ọzọ ahụ. E mere
nke a n’ụlọnsọ ukwu Chineke. Ndị tụrụ ha bụ Meremot nwa
Ụraya onye nchụaja, na Elieza nwa Finehaz. Jozabad nwa
Jeshua, na Noadaya nwa Binui, ndị Livayị, sokwa tụọ ha. 34
Ihe niile zuru ezu dịka ịdị arọ ha si dị. E dekwara ọnụọgụgụ
ihe a tụpụtara n’akwụkwọ n’oge ahụ. 35 Emesịa, onye ọbụla
n’ime anyị si esi lọta chụụrụ Chineke Izrel aja nsure ọkụ. E ji
oke ehi iri na abụọ chụọ aja maka ebo Izrel niile, ya na iri
ebule itoolu na isii, na iri ụmụ ebule asaa na asaa. Ma e ji
mkpi iri na abụọ chụọ aja mmehie. E jichakwa ha niile chụọ
aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị. 36 E nyere ndịisi ọrụ eze
niile, na ndịisi ọchịchị niile dị n’ofe ọdịda anyanwụ osimiri
Yufretis akwụkwọ iwu ahụ eze nyere. Ndịisi a nyekwara aka
n’ọrụ iwughachi ụlọnsọ Chineke ahụ.

9 Mgbe e mesịrị ihe ndị a, ndịisi bịakwutere m sị, “Ndị
Izrel na ndị nchụaja, na ndị Livayị, ekewapụghị onwe ha
site n’etiti ndị agbataobi ha, na omume arụ ha niile, dịka
nke ndị Kenan, na ndị Het; na ndị Periz, na ndị Jebus, na
ndị Amọn, na ndị Moab, na ndị Ijipt, na ndị Amọrait. 2 Ha
alụtarala onwe ha nwunye site n’ụmụ ndị inyom mba ọzọ ndị
a, lụtakwara ụmụ ha ndị ikom. Ha agwakọtala mkpụrụ nsọ na
ndị dị iche iche nọ ha gburugburu. Ọ bụ ndị ndu na ndịisi
ọchịchị ha bụ ndị butere ụzọ n’ibi ndụ ekwesighị ntụkwasị
obi a.” 3 Ma mgbe m nụrụ nke a, adọwara m uwe ahụ m
na uwe mwụda m, dọpụkwa ụfọdụ agịrị isi nke isi m, na ajị
afụọnụ m, nọdụkwa ala n’ọnọdụ mgbagwoju anya. 4 Mgbe
ahụ, ndị niile mara jijiji n’okwu Chineke nke Izrel, gbakọtara
m gburugburu n’ihi ekwesighị ntụkwasị obi nke ndị ahụ e
mere ka ha jee biri na mba ọzọ lọtaranụ. Mụ onwe m nọkwa
n’ọnọdụ mgbagwoju anya ruo oge ịchụ aja nsure ọkụ nke
anyasị. 5 N’ikpeazụ, n’oge aja uhuruchi, esitere m n’iweda
onwe m ala bilie, eji m uwe na uwe mwụda dọkara adọka
daa n’ala n’ikpere m, chilie aka m abụọ elu, tikuo Onyenwe
anyị Chineke m 6 n’ekpere sị, “Ihere na-eme m, Chineke m,
amaghị otu m ga-esi lelie anya m lekwasị gị n’ihu, n’ihi na
mmehie anyị babigara ụba oke, ikpe ọmụma dị na-eche anyị
dịkwa ukwuu, n’ezie o ruola eluigwe. 7 Site n’ụbọchị nna nna
anyị ha ruo taa, ikpe ọmụma anyị adịla ukwuu. N’ihi mmehie
anyị, anyị na ndị eze anyị, na ndị nchụaja anyị ka enyefere
n’aka mma agha, na ndọta n’agha, na ịpụnara anyị ihe n’ike
na nweda n’ala n’aka ndị eze ala mba ọzọ, dịka ọ dị taa. 8
“Ma ugbu a, na nwa oge nta a, gị bụ Onyenwe anyị Chineke
anyị egosila anyị amara, mee ka ole na ole fọdụrụ anyị. O
nyeela anyị ọnọdụ siri ike n’ime ebe nsọ ya. Chineke anyị na-
enye anya anyị ìhè, mee ka anyị kurutu ume ndụ n’oge a
site n’ọnọdụ ịbụ ohu anyị. 9 N’ihi na ndị ohu ka anyị bụ, ma
n’ihi obiọma na obi ebere gị, ị gbakụtaghị anyị azụ n’ọnọdụ
ịbụ ohu anyị. Kama i mere ka ndị eze Peshịa gosi anyị obi
ebere. Ha enyekwala anyị ndụ ọhụrụ, nke anyị ga-eji nwee
ike wughachi ụlọnsọ Chineke anyị, ma wuziekwa ebe ya niile
dakpọrọ adakpọ. Ọzọkwa, o nyekwala anyị ebe ize ndụ site
na mwughari nke mgbidi Juda na Jerusalem. 10 “Ugbu a,
Chineke anyị, gịnịkwa ka anyị nwere ikwu banyere ihe ndị
a niile mere? Lee na anyị ahapụla gị ọzọ, hapụkwa ịgbaso
iwu gị, 11 nke i ji dọọ anyị aka na ntị site n’ọnụ ndị amụma,
bụ ndị ohu gị. N’ihi na i si n’ọnụ ha kwuo sị, ‘Ala ahụ unu
na-abanye inweta bụ ala nke ndị bi n’ime ya mere ka ọ rụọ
arụ. N’ihi na ndị bi n’ime ya esitela n’omume ọjọọ ha mee ka
akụkụ ala ahụ niile rụọ arụ. 12 Ya mere, unu enyekwala ụmụ
ha ndị ikom ụmụ unu ndị inyom ka ha lụrụ, maọbụ kwenye
ka ụmụ unu ndị ikom lụọ ụmụ ha ndị inyom. Unu achọkwala
udo nke ọdịmma ọbụla n’etiti unu na ha n’oge ọbụla, ka unu
dị ike, rie ezi ihe nke ala ahụ, hapụkwara ya ụmụ unu dịka
ihe nketa ha ruo mgbe ebighị ebi.’ 13 “Ma ihe niile dakwasịrị
anyị bụ maka ajọ omume anyị, n’ihi ikpe ọmụma dị ukwuu
anyị. Ma lee, Chineke anyị ataghị anyị ahụhụ dịka ịdị ukwuu
nke mmehie anyị si dị, kama, o mekwara ka ole na ole n’ime
anyị fọdụ. 14 Ma anyị ọ ga-emebi iwu gị ọzọ, site n’ịlụ ndị
a rụrụ arụ n’omume ha? Ị gaghị eweso anyị iwe ruo na ị
ga-ebibi anyị kpamkpam, na-afọdụghị otu onye? 15 Ma gị,
Onyenwe anyị, Chineke Izrel, ị bụ onye ezi omume. Lee anyị
ka anyị guzo n’ihu gị n’ọnọdụ ikpe ọmụma anyị, ọ bụ ezie na
o nweghị onye ọbụla n’ime anyị kwesiri iguzo n’ihu gị n’ihi
nke a.”

10 Mgbe Ezra na-ekpe ekpere, na-ekwupụta mmehie ndị a,
na-akwa akwa, na-atụ onwe ya n’ala n’ihu ụlọ Chineke,
igwe ndị Izrel dị ukwuu, bụ ndị nwoke, na nwanyị, na
ụmụntakịrị gbara ya gburugburu soro ya na-akwa akwa dị
ilu. 2 Mgbe ahụ, Shekanaya nwa Jehiel, onye agbụrụ Elam,
sịrị Ezra, “Anyị emehiela megide Chineke anyị, n’ihi n’ịlụ
ndị inyom mba ọzọ ndị gbara anyị gburugburu. Ma otu ọ dị,
olileanya ka dịrị ndị Izrel. 3 Ugbu a ka anyị gbaa ndụ n’ihu
Chineke anyị, izilaga ndị inyom ndị mba ọzọ ndị a na ụmụ
ha dịka ndụmọdụ onyenwe m Ezra, na ndị na-atụ egwu iwu
Chineke anyị si dị. Ka e mee ihe ndị a dịka iwu si dị. 4 Biko,
bilie gwa anyị ụzọ anyị ga-esi dozie ihe niile mebiri emebi.
Anyị ga-eme ihe i kwuru.” 5 Mgbe ahụ, Ezra biliri jụọ ndịisi
ndị nchụaja na ndị Livayị, na Izrel niile, ma ha ga-eme ihe
Shekanaya kwuru. Ha niile ṅụrụ iyi kwenye na ha ga-eme
ya. 6 Mgbe ahụ, Ezra si n’ihu ụlọ Chineke pụọ banye n’ime
ọnụụlọ Jehohanan, nwa Eliashib. Mgbe ọ nọ n’ebe ahụ, o
righị nri ọbụla, ọ ṅụghị mmiri ọbụla, n’ihi na ọ nọgidere
na-eru ụjụ n’ihi ekwesighị ntụkwasị obi nke ndị si n’ebe a
dọtara ha n’agha lọta. 7 E zisara ozi na Juda na Jerusalem
niile na a chọrọ ịhụ ndị niile si esi lọta na Jerusalem. 8 Ndịisi

na ndị okenye kpebiri na onye ọbụla nke na-abịaghị n'ụbọchị
atọ, dịka atụmatụ ha si dị, na a ga-anara onye ahụ akụ niile
o nwere, kewapụkwa onye ahụ site na mkpọkọta ndị Izrel
e mere ka ha gaa biri n'ala ọzọ. 9 Mgbe ụbọchị atọ ahụ
zuru, ndị ikom Juda na Benjamin niile zukọrọ na Jerusalem.
N'ụbọchị nke iri abụọ nke ọnwa itoolu, mmadụ niile zukọrọ
nọdụ n'ama dị n'ihu ụlọnsọ Chineke. Mmiri dị ukwuu zoro
n'ụbọchị ahụ. Ụjọ tụkwara ndị ahụ niile zukọrọ n'ihi oke
mmiri ozuzo ahụ na n'ihi okwu ahụ. 10 Mgbe ahụ Ezra onye
nchụaja, biliri ọtọ, sị ha, "Unu emehiela, n'ihi na unu lụrụ
ndị inyom mba ọzọ, si otu a tụkwasị ihe n'ikpe ọmụma dịrị
Izrel. 11 Ugbu a, sọpụrụnụ Onyenwe anyị, bụ Chineke nna
nna unu ha, meekwanụ ihe bụ nzube ya. Kewapụnụ onwe
unu site n'ebe ndị mba ọzọ nọ, nakwa ebe nwunye ndị unu si
mba ọzọ lụta." 12 Nzukọ niile ahụ zara n'otu olu sị. "Okwu gị
ziri ezi, Anyị aghaghị ime dịka i kwuru." 13 Ma ha zakwara sị,
"Nke a abụghị ihe anyị ga-eme n'otu ụbọchị maọbụ n'ụbọchị
abụọ, n'ihi na aka ọtụtụ mmadụ n'ime anyị dị na mmehie
ahụ. Mmiri na-ezosikwa ike, anyị enwekwaghị ike ịnọgide
ruo oge dị anya. 14 Ka ndịisi anyị guzobe mkpọkọta niile.
Ka ndị niile nọ n'obodo anyị ndị lụrụ nwanyị site na mba
ọzọ bịa n'oge a kara aka, ha na ndị okenye na ndị ikpe nke
obodo ọbụla, ruo mgbe oke iwe Chineke banyere okwu a
sitere n'ebe anyị nọ pụọ." 15 Ma ndị na-ekweghị ka e mee ya
otu a bụ naanị Jonatan nwa Asahel na Jazeia nwa Tikva, na
Meshulam na Shabetai onye Livayị. 16 Ya mere, ndị ahụ niile
si esi lọta, mere dịka mkpebi ahụ si dị. Ezra họpụtara ụfọdụ
ndị ikom, ndị bụ ndịisi ezinaụlọ, e si n'ezinaụlọ ọbụla họpụta
otu onye. E dekwara aha ndị niile a họpụtara n'akwụkwọ. Ya
mere, n'ụbọchị mbụ nke ọnwa iri, ndị a malitere inyocha
okwu ndị a. 17 Mgbe ọnwa atọ gasịrị, ya bụ, n'abalị mbụ nke
ọnwa mbụ n'afọ, ha rụchara ọrụ banyere ndị ikom lụrụ ndị
inyom mba ọzọ. 18 A chọpụtara n'etiti ụmụ ndị nchụaja, na
ndị a lụrụ ndị inyom si na mba ọzọ. Ndị si n'ikwu Jeshua
nwa Jozadak na ụmụnne ya bụ, Maaseia, Elieza, Jarib na
Gedaliya. 19 Ha niile jikọrọ aka kpebiekwa na ha ga-ezila
ndị nwunye ha. Onye ọbụla wetara ebule site n'igwe atụrụ
dịka ihe ikpe ọmụma. 20 Ndị si n'ikwu Imea bụ Hanani, na
Zebadaya. 21 Ikwu Harim: Maaseia, Ịlaija, Shemaya, Jehiel na
Uzaya. 22 Ndị si n'ikwu Pashua: Elioenai, Maaseia, Ishmel,
Netanel, Jozabad, na Eleasa. 23 N'ime ndị Livayị: Jozabad,
Shimei, Kelaya (onye a na-akpọkwa Kelita), Petahaya, Juda na
Elieza. 24 N'ime ndị na-abụ abụ, Eliashib. N'ime ndị nche
ọnụ ụzọ: Shalum, Telem, na Uri. 25 N'etiti ndị Izrel ndị ọzọ:
Site n'ikwu Parosh: Ramaya, Izaya, Malkija, Mijamin, Elieza,
Malkija na Benaya. 26 Site n'ikwu Elam: Matanaya, Zekaraya,
Jehiel, Abdi, Jeremot na Ịlaija. 27 Site n'ikwu Zatu: Elioenai,
Eliashib, Matanaya, Jeremot, Zabad na Aziza. 28 Site n'ikwu
Bebai: Jehohanan, Hananaya, Zabai, na Atlai. 29 Site n'ikwu
Bani, Meshulam, Maluk, Adaya, Jashub, Sheal na Jeremot.
30 Site n'ikwu Pahat-Moab, Adna, Kelal, Benaya, Maaseia,
Matanaya, Bezalel, Binui, na Manase. 31 Site n'ikwu Harim:
Elieza, Ishija, Malkija, Shemaya, Shimeon, 32 Benjamin, Maluk
na Shemaraya. 33 Site n'ikwu Hashum, Matenai, Matata,
Zabad, Elifelet, Jeremai, Manase na Shimei. 34 Site n'ikwu
Bani, Maadai, Amram, Uel, 35 Benaya, Bedeia, Keluhi 36
Venaya, Meremot, Eliashib 37 Matanaya, Matenai na Jaasu.
38 Site n'ikwu Bani: Binui na Shimei, 39 Shelemaya, Netan,
Adaya, 40 Maknadebai, Shashai, Sharai, 41 Azarel, Shelemaya,
Shemaraya, 42 Shalum, Amaraya na Josef. 43 Site n'ikwu
Nebo: Jeiel, Matitaia, Zabad, Zebina, Jadai, Juel na Benaya. 44
Ndị a niile lụrụ ndị inyom site na mba ọzọ. Ha zilagara ha na
ụmụ ha.

Nehemaya

1 Nke a bụ okwu Nehemaya nwa Hakalaya: N'ọnwa Kislev,
nke afọ ahụ mere ya iri afọ abụọ nke ọchịchị Ataksekses
mgbe m nọ n'ụlọeze dị na Susa, 2 otu nwanne m nwoke aha
ya bụ Hanani, na ụfọdụ ndị ọzọ sitere Juda bịara ileta m.
Ajụrụ m ha ajụjụ otu ihe si agara ndị Juu ahụ fọdụrụ, ndị si
ebe dị iche iche lọta, jụọkwa ha maka Jerusalem. 3 Ha zara si:
"Ndị ahụ niile lọtara nọ n'oke nsogbu na ihere. A kụdara
mgbidi Jerusalem; e sukwara ọnụ ụzọ ama ya niile ọkụ." 4
Mgbe m nụrụ okwu ndị a, anọdụrụ m ala kwaa nnọọ akwa.
N'ezie, ajụrụ m iri ihe ọbụla ọtụtụ ụbọchị, n'ihi na eji m oge
m niile kpee ekpere rịọ Chineke nke eluigwe arịrịọ, 5 si ya:
"Gị, Onyenwe anyị Chineke nke eluigwe, onye dị ukwu na
onye dịkwa egwu; gị onye na-edebe ọgbụgba ndụ ịhụnanya
nke ndị ahụ hụrụ ya n'anya na-edebekwa iwu ya niile. Biko
nụrụ arịrịọ m. 6 Leda anya ebere gị ka ị nụrụ arịrịọ mụ bụ
ohu gị na-arịọ gị ehihie na n'abalị. Ana m ekwupụta mmehie
anyị bụ ụmụ Izrel, ma nke m na ezinaụlọ nna m mere megide
gị. 7 Anyị emela ihe jọrọ njọ megide gị. Anyị edebeghị iwu gị
na ụkpụrụ gị nke i nyere ohu gị Mosis. 8 "Chetakwa ntụziaka
inyere Mosis bụ ohu gị, na-asị, 'Ọ bụrụ na unu emehie, mụ
onwe m ga-achụsa unu n'etiti mba dị iche iche. 9 Ma ọ bụrụ
na unu alaghachikwute m, debe ihe niile m nyere unu n'iwu,
a sikwa na a chụsara unu mee ka unu gbasaa ga n'akụkụ
niile nke ụwa, aga m achịkọta unu mee ka unu laghachi na
Jerusalem bụ obodo m họpụtara nye Aha m.' 10 "Anyị bụ
ndị ohu gị, bụrụkwa ndị i ji aka gị dị ike zọpụta. 11 Biko,
Onyenwe anyị, nụrụ ekpere mụ bụ ohu gị, nụrụkwa ekpere
ndị ohu gị niile ọ na-atọ ụtọ ịtụ egwu aha gị. Mee ka ihe gara
ohu gị nke ọma taa site n'imere ya ebere n'ihu nwoke a."
N'oge ahụ abụ m onye na-ebu ihe ọṅụṅụ eze.

2 N'ọnwa Nisan, n'iri afọ abụọ nke ọchịchị eze Ataksekses,
mgbe e wetaara eze mmanya. E buru m mmanya ahụ
bugara ya eze. Ugbu a, o nwebeghị mgbe ọbụla m jirila ihu
mgbarụ bịa n'ihu eze. 2 Ya mere, eze jụrụ m, "Gịnị mere ihu
gị ji gbaruo mgbe ọ dịghị ọrịa ji gị? Nke a na-egosi naanị
na obi jọrọ gị njọ." Ụjọ tụrụ m nnọọ nke ukwu. 3 Azara m
eze sị, "Onyenwe m, ka ọchịchị eze dị ogologo ndụ. Gịnị ga-
eme ka obi dị m ụtọ ebe ọ bụ na obodo ahụ e liri nna nna m
ha aghọọla mkpọmkpọ ebe, nke a kpọkwara ọnụ ụzọ ama
ya niile ọkụ?" 4 Eze sịrị m, "Ọ bụ gịnị ka ị chọrọ?" Mgbe
ahụ ekpere m ekpere n'obi m nye Chineke, 5 ma zaa eze
sị, "Ọ bụrụ na ọ ga-amasị eze, biko, ọ bụrụkwa na ohu gị
achọta ihuọma n'anya gị, ana m arịọ ka ị ziga m Juda, bụ
obodo nna nna m ha, ka m gaa wugharịakwa ya." 6 Eze sịrị
m, ebe nwunye ya nọkwa n'akụkụ ya, "Ije gị ọ ga-abụ ruo
olee mgbe, olee mgbe ị ga-alọghachitekwa?" Ọ masịrị eze i
ziga m. Ya mere, enyere m ya oge. 7 Mgbe ahụ, asịrị m ya, "Ọ
bụrụ na ọ ga-amasị eze, aga m achọ ka i nye m akwụkwọ nke
m ga-enye ndịisi ọchịchị niile nọ n'akụkụ ọdịda anyanwụ
osimiri Yufretis, ka ha kwere ka m site n'obodo ha gafee ruo
mgbe m ga-eru na Juda. 8 Nyekwa m akwụkwọ ozi m ga-enye
Asaf, onye na-elekọta ọhịa eze, ka o nye m osisi nke a ga-eji
rụzie ọnụ ụzọ dị n'akụkụ ụlọnsọ, na nke a ga-eji rụọ mgbidi
obodo ahụ, na nke m ga-eji rụọ ụlọ nke aka m." Eze meere m
ihe ndị a niile, n'ihi na aka ebere Chineke dịnyere m. 9 Mgbe
m rutere obodo ndị a dị n'akụkụ ọdịda anyanwụ osimiri
Yufretis, enyere m ndịisi ọchịchị niile akwụkwọ ahụ eze
dere nye m. Eze dunyere m ndịisi agha na ndị agha na-agba
ịnyịnya ka ha chebe m n'ije m. 10 Ma mgbe Sanbalat, onye
Horonaim, na Tobaya, onye Amọn bụ onyeisi ọrụ ọchịchị,
nụrụ ihe banyere ọbịbịa m, iwe were ha nke ukwuu ịnụ na
o nwere onye na-achọ inyere ndị Izrel aka. 11 E rutere m
Jerusalem, nọdụkwa ebe ahụ mkpụrụ ụbọchị atọ, 12 eji m
abalị pụọ kpọrọ mmadụ ole na ole. O nwebeghị onye ọbụla
m gwara ihe Chineke tinyere m n'obi ime na Jerusalem. Ọ
dịghị ịnyịnya ọzọ anyị ji ma ọ bụghị nke ahụ m na-agba.
13 N'abalị a pụrụ m site n'Ọnụ ụzọ ama Ndagwurugwu ruo
n'isi iyi mmiri Nkịta ọhịa, sitekwa n'ebe ahụ ruo n'Ọnụ ụzọ
ama ebe ikpofu ahịhịa. Anyị jegharịrị ịhụ ebe niile mgbidi
Jerusalem dara ada, na ọnụ ụzọ ama ya niile nke ọkụ rere. 14
Emesịa, ejeruru m ọnụ ụzọ nke dị n'ebe isi iyi dị, ruokwa
n'ọdọ mmiri eze, ma ịnyịnya ibu m enweghị ike isite n'ebe
ahụ gafee. 15 Ya mere, ejiri m n'abalị jeruo ndagwurugwu
ahụ, leruo mgbidi ahụ anya. Emesịa, atụgharịrị m lọghachi
site n'ọnụ ụzọ Ama ndagwurugwu. 16 Ndịisi obodo amaghị
ebe m gara maọbụ ihe m na-eme, n'ihi na agwabeghị m onye
Juu ọbụla ihe m bu n'obi, maọbụ ndị nchụaja, maọbụ ndị
a na-asọpụrụ, maọbụ ndị ọchịchị obodo, maọbụ onye ọzọ
ọbụla ndị ga-arụ ọrụ ahụ. 17 N'ikpeazụ, agwara m ha sị, "Unu
maara nke ọma ihe dakwasịrị obodo anyị. Lee otu mgbidi ya
si dakasịa, na otu ọnụ ụzọ ama ya si rechapụ ọkụ. Ka anyị
wuzienụ mgbidi Jerusalem, si otu a wepụ ihe ihere a dịịrị
anyị." 18 Akọọrọ m ha ọchịchọ ahụ Chineke tinyere m n'obi
na ihe mụ na eze kwuru, na otu o si kwadoo ihe m gwara ya.
Ha zara m sị, "Ọ dị mma, ka anyị wugharịanụ mgbidi ahụ."
Ọrụ ahụ bidokwara na-atụfughị oge. 19 Ma mgbe Sanbalat,
onye Horon, na Tobaya, onyeozi ndị Amọn, na Geshem onye
Arab, nụrụ ya, ha kwara anyị emo sị, "Gịnị bụ ihe nke a unu
na-eme? Ọ bụ eze ka unu na-enupu isi megide?" 20 Ma azara
m ha sị, "Chineke nke eluigwe ga-eme ka ihe gara anyị nke
ọma. Anyị onwe anyị bụ ndị ohu ya ga-amalite iwughachi
mgbidi a, ma unu onwe unu, unu enweghị oke maọbụ ọnọdụ
ziri ezi maọbụ ihe ncheta ọbụla n'ime Jerusalem."

3 Mgbe ahụ, Eliashib onyeisi nchụaja na ndị nchụaja ibe ya
wuru mgbidi ahụ ruo n'ụlọ elu Narị na ụlọ elu Hananel. Ha
wukwara Ọnụ Ụzọ ama Atụrụ, kwụba ibo ya, doo ya nsọ. 2 Ndị
sitere obodo Jeriko rụkwara ọrụ n'akụkụ ha. Ma Zakua nwa
Imri, rụrụ ọrụ nke ha n'akụkụ ndị ọrụ si Jeriko. 3 Ụmụ ndị
ikom Hasena wuru Ọnụ Ụzọ ama Azụ, dobe osisi ya, kwụba
ọnụ ụzọ ya, kpụọkwa ihe mkpọchi ya niile, na ihe ntụchi
ya niile n'ọnọdụ ha. 4 Meremot, nwa Ụraya, nwa Hakoz,
rụziri akụkụ mgbidi nke ọzọ. Onye na-eso ya bụ Meshulam,
nwa Berekaya, nwa Meshezabel, rụziri mgbidi, onye na-esota
ya bụ Zadọk nwa Baana, onye rụzikwara mgbidi. 5 Akụkụ
nke ọzọ ka ndị ikom Tekoa rụziri, ma ndị ha a na-asọpụrụ
ekweghị ehudata ubu ha nye ọrụ ahụ n'okpuru ndị nlekọta
ha. 6 Joiada nwa Pasea na Meshulam nwa Besodeia wuru Ọnụ
Ụzọ Ama Jeshana. Ha tinyere osisi ya niile, kwụba ibo ọnụ
ụzọ ya, ihe mkpọchi ya na ihe ntụchi ya niile n'ọnọdụ ha. 7
Ndị ọzọ rụrụ ọrụ n'akụkụ ha bụ Melataya, onye Gibiọn, na
Jadon onye Meronot, na ndị si Gibiọn na Mizpa. Obodo ndị a
dị n'okpuru onyeisi ọchịchị akụkụ ọdịda anyanwụ Yufretis. 8
Uziel nwa Hahaya, bụ ọkpụ ụzụ ọlaedo, doziri otu akụkụ.
Onye na-eso ya bụ Hananaya, otu onye n'ime ndị na-eme

mmanụ otite na-esi isi ọma, doziri nke na-esote nke ahụ. Ha
doziri Jerusalem ruruo ya na Mgbidi Obosara. 9 Onye na-eso
ha bụ Refaya nwa Hua onyeisi ọchịchị otu akụkụ Jerusalem.
10 Onye na-eso ya bụ Jedaya nwa Harumaf, onye rụrụ akụkụ
mgbidi ahụ chere ihu n'ụlọ nke aka ya. Onye na-eso ya n'ọrụ
a bụ Hatush nwa Hashabneia. 11 Onye ọzọ bụ Malkija nwa
Harim, na Hashub nwa Pahat-Moab, ndị wughariri ụlọ elu
ọkụ, na otu akụkụ mgbidi ahụ. 12 Shalum nwa Halohesh
na ụmụ ya ndị inyom meziri akụkụ mgbidi nke na-esota. Ọ
bụ onyeisi ọchịchị otu akụkụ Jerusalem nke ọzọ. 13 Hanun
duuru ndị obodo Zanoa wuo Ọnụ Ụzọ Ndagwurugwu. Ha
wuziri ya, tinye ibo ya, ihe mkpọchi ya na ihe ntụchi ya niile
n'ọnọdụ ha. Ha wuzikwara mpaghara ahụ nke ịdị ogologo ya
ruru narị mita ise, ruo n'ọnụ ụzọ ama dị n'ebe a na-ekpofu
ahịhịa. 14 Malkija nwa Rekab, onyeisi ọchịchị ala nke dị Bet-
Hakerem gburugburu, bụ onye wuziri ọnụ ụzọ ama dị n'ebe
ikpofu ahịhịa. O tinyere ibo ya, ihe mkpọchi ya na ihe ntụchi
ya niile n'ọnọdụ ha. 15 Shalum nwa Kol-Hoze, onyeisi ọchịchị
ala dị Mizpa gburugburu, wuziri ọnụ ụzọ ama isi iyi, kpuchie
elu ya, tinye ya ibo ọnụ ụzọ ya, ihe mkpọchi na ihe ntụchi ya
niile n'ọnọdụ ha. O mezikwara mgbidi ahụ site n'ọdọ mmiri
Siloam ruo n'ubi eze a gbara ogige, na ruokwa na nkwasa
nrịda dị site n'obodo Devid ma e site Jerusalem na-apụta. 16
Onye na-eso ya bụ Nehemaya nwa Azbuk, onyeisi ọchịchị
ọkara n'ime Bet Zoa. O wuziri mgbidi ahụ ruo ncherita ihu
ebe ili Devid, ruokwa ọdọ ebe emere maka ichekọta mmiri,
na n'Ụlọ ndị Dike n'agha. 17 Ndị na-eso ya bụ ndị Livayị, ndị
nke Rehum nwa Bani na-achịkọta. Onye ọzọ bụ Hashabaya
onyeisi ọchịchị ọkara ndị bi na Keila. Ọ rụrụ ọrụ e kenyere
ndị ya. 18 Onye ọzọ na-eso ya bụ Binui nwa Henadad onye bụ
onyeisi ọchịchị ọkara akụkụ Keila nke ọzọ. O du ndị Keila ibe
ya rụọ ọrụ ha ketara. 19 Onye na-eso ya bụ Eza nwa Jeshua
onyeisi ọchịchị obodo Mizpa. Ya na ndị otu ya rụziri akụkụ
mgbidi ahụ dị na mgbago ebe ụlọ nchịkọta ngwa agha ruo
na nkuku ya. 20 Onye ọzọ na-eso ya bụ Baruk, nwa Zabai,
onye ji nnọọ ịnụ ọkụ n'obi rụzie mgbidi ahụ site na nkuku ya
ruo n'ọnụ ụzọ e si abata ụlọ Eliashib, bụ onyeisi nchụaja.
21 Onye na-eso ya bụ Meremot nwa Ụraya, nwa Hakoz. Ọ
sitere n'ọnụ ụzọ ụlọ Eliashib rụziri ruo na ngwụcha ya. 22
Ndị nchụaja si n'akụkụ Jerusalem wuziri akụkụ nke na-esote
ya. 23 Isonye ha, Benjamin na Hashub wuziri akụkụ ahụ dị
n'ihu ụlọ ha. Azaraya nwa Maaseia, onye bụkwa nwa nwa
Ananaya wuziri nke na-esote ya, nke dịkwa n'akụkụ ụlọ ya.
24 Binui nwa Henadad wuziri akụkụ nke ọzọ, nke sitere n'ihu
ụlọ Azaraya ruo na nkuku mgbidi ahụ. 25 Palal nwa Uzai
wuziri akụkụ nke na-eso ya site na nkuku mgbidi ahụ ruo
n'ụlọ elu dị n'akụkụ elu elu ụlọeze n'ebe dị nso n'ogige ndị
nche. Nke so ya bụ Pedaia nwa Parosh, 26 na ndị na-eje ozi
n'ụlọnsọ ahụ bụ ndị bi n'elu ugwu Ofel, wuziri akụkụ nke na-
esote ruo n'ebe dị n'akụkụ ọwụwa anyanwụ nke Ọnụ Ụzọ
Ama Mmiri, ruokwa n'ụlọ elu nche nke ụlọ ukwu ahụ. 27
Ndị ikom Tekoa wuru akụkụ nke ọzọ na-esote ya. Ha sitere
n'ebe chere ụlọ elu nche nke ụlọnsọ ukwu ahụ ihu, wuzie
mgbidi ahụ ruo na mgbidi dị Ofel nso. 28 Ụfọdụ ndị nchụaja
wuziri akụkụ na-esote, nke dị n'ugwu, site n'Ọnụ Ụzọ Ama
Ịnyịnya. Onye ọbụla wuziri mgbidi nke dị n'ihu ụlọ ya. 29
Zadọk nwa Imea wuziri nke na-esota, bu akụkụ mgbidi ahụ
chere ihu n'ụlọ ya. Shemaya nwa Shekanaya onye na-eche
Ọnụ Ụzọ Ama Ọwụwa Anyanwụ wuziri akụkụ nke na-esota.
30 Hananaya nwa Shelemaya na Hanun nwa Zalaf nke isii,
wuziri akụkụ mgbidi nke ọzọ. Meshulam nwa Berekaya wuziri
akụkụ mgbidi na-esota, bụkwa nke dị n'ihu ụlọ obibi ya. 31
Malkija ọkpụ ụzụ ọlaedo wuziri akụkụ na-esota ruo n'ụlọ ahụ
ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ, na ndị na-azụ ahịa na-anọkọ. Ụlọ a dị
na ncherita ihu Ọnụ Ụzọ Ama Nnyocha. Malkija sitekwara
n'ebe ahụ wuzie mgbidi ahụ ruo n'ọnụụlọ ahụ dị n'elu nkuku
mgbidi ahụ. 32 Ndị ọkpụ ụzụ ọlaedo na ndị ahịa rụchara ọrụ
iwuzi akụkụ mgbidi nke fọdụrụ, site n'etiti ọnụụlọ ahụ dị
n'elu nkuku mgbidi ahụ ruo n'Ọnụ Ụzọ Ama Atụrụ.

4 Iwe were Sanbalat nke ukwuu mgbe ọ nụrụ na anyị na-
ewuzighari mgbidi ahụ niile. O were iwe dị ọkụ, ọnụma
jukwara ya obi. Ọ chịrị ndị Juu ọchị, kwaakwa ha emo. 2 N'ihu
ndị otu ya na ndịisi agha Sameria, o kwuru si, "Gịnị ka ndị
Juu ole na ole a na-adịghị ike na-eme? Ha na-achọ iwughari
mgbidi obodo a? Ha ga-achụ aja? Ha ga-arụcha ọrụ niile
n'otu ụbọchị? Ha ga-esita n'aja a kụpịasịrị akụpịa mee ka
nkume ndị a dị ndụ, ka ọ bụ site na nkume ochie ndị a akpọrọ
ọkụ?" 3 Tobaya onye Amọn, onye nọ ya n'akụkụ mgbe ahụ,
kwukwara okwu sị; "Leenụ ụdị mgbidi ha na-ewu! Ọ bụrụ na
nkịta ọhịa arịkwasị ya n'elu ọ ga-ada!" 4 Mgbe ahụ, e kpere m
ekpere sị, "Chineke, biko nụrụ emo a na-akwa anyị. Ka ịkwa
emo ha laghachikwa ha n'isi; ka a dọtakwa ha n'agha buru ha
jee mba ọzọ. 5 Elefula mmehie ha anya, agbagharakwala ha,
n'ihi na ha ledara gị anya, ledakwa anyị anya, bụ ndị na-ewuzi
mgbidi gị." 6 Ya mere, anyị wuziri mgbidi ahụ ruo mgbe ha
niile ruru ọkara n'ịdị elu ya, n'ihi na onye ọbụla wepụtara obi
ya ịrụ ọrụ. 7 Ma mgbe Sanbalat, Tobaya, ndị Arab, ndị Amọn
na ndị Ashdọd nụrụ na ọrụ iwuzi mgbidi Jerusalem na-aga
n'ihu, nụkwa na-emechichala ebe niile puru epu, iwe were ha
nke ukwuu. 8 Ha niile gbara izu ịchịrị ndị agha bịa imegide
Jerusalem, ime ka ọgbaaghara dị n'obodo ahụ. 9 Ma anyị
kpere ekpere nye Chineke, kwụbakwa ndị nche iguzogide ha
ehihie na abalị. 10 Mgbe ahụ, ndị Juda bidoro itamu ntamu
na-asị, na ike ebidola ịgwụ ndị ọrụ ha, na mkpọmkpọ ihe
fọdụrụ ka buru ibu, na naanị anyị apụghị ịrụcha mgbidi ahụ.
11 Ma n'otu oge ahụ kwa, ndị iro anyị na-agba izu n'akụkụ,
na-achọ igbu anyị mgbe anyị na-eleghị anya ha maọbụ mara
ka ọrụ ahụ kwụsị. 12 Ndị Juu ndị bi ha nso bịara ọtụtụ mgbe
gwa anyị, "Ebe ọbụla unu gbagara, ha ga-ebuso unu agha."
13 N'ihi ya, eguzobere m ndị ụfọdụ n'ebe niile dịkarịsịrị ala
n'azụ mgbidi ahụ, n'ebe niile ghere oghe, e guzobere ha,
kpanye ha mma agha, ùbe na ụta n'aka dịka ezinaụlọ ha si dị.
14 Mgbe m lezichara ihe niile anya, eguzooro m ọtọ sị ndị
ahụ a na-asọpụrụ, na ndị ọchịchị niile na ndị ọzọ n'obodo
ahụ, "Unu atụla ha egwu. Chetanụ na Onyenwe anyị, nke
dị ukwuu na-eyikwa egwu, ma bukwaaranụ ezinaụlọ unu,
ụmụ unu ndị ikom ndị inyom, ndị nwunye unu na ụlọ unu
agha." 15 Mgbe ndị iro anyị chọpụtara na anyị amatala izu
ọjọọ ha, na Chineke emebiekwala atụmatụ ha, anyị onwe
anyị laghachiri n'ọrụ anyị nke iwuzi mgbidi ahụ. 16 Sitekwa
n'oge ahụ gaa n'ihu, anyị kere onwe anyị ụzọ abụọ. Ụfọdụ ndị
ji ùbe, ọta na ụta na-anọ na nche mgbe ndị ọzọ na-arụ ọrụ.
Ndịisi niile pụtakwara guzo n'azụ ndị Juda niile ebe ha nọ
n'ihu ọrụ ha. 17 Ndị na-edo nkume na ndị ọrụ ọbụla debere
ngwa ọgụ ha n'ebe ọ ga-eru ha aka mgbe ọbụla ha na-arụ
ọrụ. 18 Ndị ọzọ tinyere mma agha ha n'ukwu ha. Ndị na-egbu
opi nọkwa m n'akụkụ mgbe niile maka ịfụ opi mgbe a chọrọ

ya. **19** Mgbe ahụ, asịrị m ndị niile a na-asọpụrụ, ndị ọchịchị
na ndị mmadụ ọzọ ahụ niile, “Ọrụ anyị nwere ịrụ dị ukwuu,
gbasapụkwa, anyị anọkọtaghị ọnụ n’otu ebe, ekewakwara
anyị ebe dị iche iche na mgbidi. **20** Ya mere, mgbe ọbụla
unu nụrụ ụda opi, gbaranụ ọsọ bịa n’ebe m nọ. Chineke ga-
alụkwara anyị ọgụ.” **21** Ya mere, anyị nọgidere n’ọrụ anyị
site n’ìhè mbụ nke ụtụtụ rụọ mgbe kpakpando pụtara. Ọkara
n’ime ndị ọrụ jikwa ùbe nọrọ na nche. **22** Agwara m ndịisi
ọrụ niile okwu sị ha na onyeisi ọrụ ọbụla na ndị na-enyere ya
aka n’ọrụ ga na-anọ na Jerusalem n’abalị niile. N’ụzọ dị otu a,
ndị ọrụ ga-arụ ọrụ ha n’oge ihe dị, ma ha ga-anọkwa na nche
n’abalị. **23** N’oge ndị a niile, eyipụghị m uwe m yi n’ahụ. O
nwekwaghị onye ọbụla ọzọ, maọbụ nwanne m nwoke, maọbụ
ndị nche na-eso m onye yipụrụ uwe ya ma onye ukwu ma
onye nta. Mma agha anyị na-adịkwa anyị n’ukwu mgbe niile,
ọbụladị mgbe anyị chọrọ mmiri.

5 N’oge ahụ, ụfọdụ ezinaụlọ bidoro itamu ntamu megide ndị
Juu ibe ha. **2** Ụfọdụ na-atamu na-asị, “Anyị na ụmụ anyị
dị ukwuu n’ọnụọgụgụ. Ọ bụrụ na anyị ga-eri nri dị ndụ, o
kwesikwara ka anyị nwee ike ịzụrụ ọka.” **3** Ndị ọzọ na-asịkwa,
“Anyị agbaala ubi anyị, ubi vaịnị anyị na ụlọ anyị n’ibe ka
anyị nweta mkpụrụ ubi n’oge ụnwụ.” **4** Ma ndị ọzọkwa na-
asị, “Lee na anyị gbazitere ego anyị ji tụọ ụtụ isi eze maka ubi
anyị na ubi vaịnị anyị. **5** N’agbanyeghị na ọ bụ otu anụ ahụ
na ọbara ka anyị na ndị Juu ọzọ nwere, dịka ụmụ ha dị ka
ụmụ anyị dịkwa, ma anyị emeela ka ụmụ anyị ndị ikom na
ndị inyom bụrụ ndị ohu. Ụfọdụ n’ime ụmụ anyị ndị inyom
abụrụlarị ndị ohu, ma anyị enweghị ike nke aka anyị, n’ihi na
ndị ọzọ bụ ndị nwezi ala ubi anyị na ubi vaịnị anyị niile.”
6 Iwe were m nke ukwuu mgbe m nụrụ mkpu akwa ha na
mkpesa ndị a. **7** Ya mere, mgbe m chesiri echiche banyere ya,
e boro m ndị a na-asọpụrụ na ndị ọchịchị ebubo. A gwara m
ha, “Unu na-anara ụmụnna unu ọmụrụnwa ego unu enyere
ha.” Ya mere, a kpọrọ m nzukọ ọha mmadụ maka imegide ha.
8 N’ụbọchị nzukọ ahụ, agwara m ha okwu sị, “Ọtụtụ n’ime
anyị na-agbalị n’ụzọ niile ịhụ na anyị zụtaghachiri ụmụnna
anyị ndị Juu bu ndị e resiri ndị mba ọzọ. Ma unu nọ n’ebe
a na-agbalị ime ha ka ha ghọọ ndị ohu unu. Ruo ole mgbe
ka anyị ga-anọgide na-agbapụta ha site n’ọnọdụ ibu ohu?”
Ma ha niile ekwughị okwu ọbụla, n’ihi na ha enweghị ihe
ha ga-ekwu. **9** Agwakwara m ha okwu ọzọ sị, “Ihe unu na-
eme jọrọ njọ. O kwesighị ka unu tụọ egwu Chineke si otu a
gbanarị nkọcha nke ndị iro anyị, bụ ndị mba ọzọ?” **10** Mụ
onwe m na ụmụnna m na ndị na-ejere m ozi na-agbazinye
ụmụnne anyị ego na ọka. Ma ka anyị kwụsị ịnara ọmụrụnwa.
11 Nyeghachinụ ha ala ubi ha niile ngwangwa, ma ubi vaịnị
ha niile, ubi oliv ha niile, ụlọ ha niile na ọmụrụnwa nke unu
na-anara ha nke bụ otu ụzọ n’ime narị nke ego, ọka, mmanya
ọhụrụ na mmanụ. **12** Ha sịrị, “Anyị ga-enyeghachi ha. Anyị
agakwaghị anara ha ihe ọzọ. Anyị ga-emezu ihe i kwuru.”
Mgbe ahụ, akpọkọtara m ndị nchụaja, mee ka ndị ndu na
ndịisi ozi ṅụọ iyi imezu nkwa ha. **13** Ayọgharịrị m ọnụ ọnụ
uwe mwụda m sị, “Otu a ka Chineke ga-esi yọchapụ site n’ụlọ
ha na ihe nweta ha onye ọbụla nke na-agaghị edebezu nkwa
a.” Ndị niile zukọrọ kwere sị, “Amen.” Ha tokwara Onyenwe
anyị: Ha niile mekwara ihe ha kwere na nkwa. **14** Ọzọ, n’ime
afọ iri na abụọ ahụ a họpụtara m ị bụ onyeisi ọchịchị na
Juda, site n’iri afọ abụọ nke ịbụ eze Ataksekses ruo n’afọ
iri atọ na abụọ ya, mụ na ụmụnne m esiteghị na nri a na-
atụkọrọ onyeisi ọchịchị were ihe oriri ọbụla. **15** Ma ọ bụghị
otu a ka o si dị na mbụ, n’ihi na ndịisi ọchịchị niile buru m
ụzọ chịa boro ndị ahụ ibu arọ dị ukwuu. Ha na-anakọta site
n’aka onye ọbụla iri mkpụrụ ọlaọcha anọ, tinyere ihe oriri na
mmanya ha na-ewebatakwa. Ọbụladị ndị na-enyere ha aka
mekpakwara ndị mmadụ ahụ. Ma emeghị m otu a, n’ihi ịtụ
egwu Chineke. **16** Kama, anọgidesiri m ike n’ọrụ iwugharị
mgbidi ahụ, achịkọtara ndị ikom m niile n’ebe ahụ n’ihi ije
ozi a. Ọ dịghịkwa ala anyị zụrụ. **17** Ma otu ọ dị, ndịisi Juu
ọnụọgụgụ ha dị otu narị na iri na ise na-eri nri na tebul
m, tinyere ndị na-abịakwute anyị site na mba ndị dị anyị
gburugburu. **18** Ihe na-ezu nri a na-eri n’ụlọ m kwa ụbọchị
bụ otu ehi na atụrụ isii gbara abụba, na ọtụtụ ọkụkụ, na
ụdị mmanya dị iche iche a na-ebubata kwa ụbọchị iri ọbụla.
N’agbanyeghị nke a, ọ dịghị mgbe ọbụla m nara site n’aka ha
ụtụ ihe oriri nke onye na-achị ala kwesiri inweta, n’ihi na ha
onwe ha nọ na mkpa dị ukwuu. **19** Chineke m biko, echefula
ihe m meere ndị a, gọzie m n’ụzọ nke gị.

6 Mgbe a gwara Sanbalat, na Tobaya, na Geshem onye Arab,
na ndị iro anyị ndị ọzọ na m ewuzichaala mgbidi ahụ,
na ọ dịkwaghị ntipu fọdụrụ na ya, ọ bụ ezie na n’oge ahụ,
etinyebeghị m ibo n’ọnụ ụzọ ama ya niile, **2** Sanbalat na
Geshem zitere m ozi a, “Bịa ka anyị zụkọta n’otu obodo nta
nke dị n’obosara ala Ono.” Ma ha na-achọ ụzọ imerụ m ahụ.
3 Ya mere, azara m ha site n’aka ndị ozi sị, “Ana m arụ ọrụ dị
oke mkpa, agaghị enwe ike ịrịdata. N’ihi gịnị ka ọrụ a ga-eji
kwụsị mgbe m ga-ahapụ ya ịbịa n’ebe ị nọ?” **4** Ha zitere ozi
ahụ ugboro anọ, ma enyere m ha otu ọsịsa ahụ ugboro anọ. **5**
Na nke ugboro ise, Sanbalat ziteere m onye na-ejere ya ozi,
ya na akwụkwọ ozi nke e mechighị emechi o ji bịa. **6** Nke
a bụ ihe e dere n’ime ya; “Anụla ya na mba niile, Geshem
kwukwara otu ihe ahụ, na gị na ndị Juu na-akwado inupu isi.
Ọ bụ ya mere i ji na-ewu mgbidi ahụ. Ozi ahụ na-ekwukwa na
gị onwe gị na-achọ ịbụ eze ha, **7** na ị họpụtala ndị amụma ndị
ga-ekwupụta na Jerusalem na ị bụ eze ndị Juda. Ugbu a, ozi a
ga-eru ntị eze, ya mere, bịa ka mụ na gị kparịtaa ụka n’etiti
onwe anyị.” **8** Ma eziri m ya ozi sị, “O nweghị eziokwu ọbụla
dị n’ihe ị na-ekwu, n’ihi na ha bụ ihe i chepụtara n’obi gị.”
9 Nzube ha bụ ime ka ụjọ tụọ anyị. Ha na-echekwa sị, “Ha
ga-ada mba n’ọrụ a ma hapụkwa ịrụcha ya.” Ma akpọkuru
m Chineke sị ya, “Biko gbaa aka m ume.” **10** Otu ụbọchị, a
gara m n’ụlọ Shemaya, nwa Delaya, nwa Mehetabel, onye e
mechibidoro ụzọ n’ụlọ ya. Ọ sịrị m, “Ka anyị zukọta n’ụlọ
Chineke, n’ime ụlọnsọ, ka anyị mechiekwa ụzọ niile nke
ụlọnsọ ahụ, n’ihi na ndị ikom na-abịa igbu gị, e, n’abalị ka ha
na-abịa igbu gị.” **11** Ma azara m sị; “O kwesiri ka mụ onwe m
bụ onyeisi ọchịchị gbaa ọsọ? O kwesiri ka mmadụ dịka m
gbaa ọsọ gbaba n’ụlọnsọ Chineke ịzọpụta ndụ ya? Agaghị m
aga.” **12** Mgbe ahụ ka o doro m anya na Chineke agwaghị ya
okwu ọbụla, kama na ọ bụ Tobaya na Sanbalat zụrụ ya. **13** E
goro ya ọrụ ka o yinye m egwu, ka m site na-ime otu a mehie,
mgbe ahụ, ha ga-ahụ ihe ha ga-eji nye m aha ọjọọ, kwaa m
emo. **14** “Chineke m, cheta Tobaya na Sanbalat, n’ihi ihe ndị
a niile ha mere, chetakwa Noadaya, bụ onye amụma nwanyị,
na ndị amụma ndị ọzọ niile fọdụrụ, bụ ndị ahụ chọrọ ime ka
m tụọ egwu.” **15** E wuchara mgbidi ahụ n’ụbọchị iri abụọ
na ise nke ọnwa Elul, n’ime iri ụbọchị ise na abụọ. **16** Mgbe

ndị iro anyị niile nụrụ ya, mba niile ndị nọ anyị gburugburu
tụrụ ụjọ, obi jụkwara ha oyi, n'ihi na ha matara na-arụrụ
ọrụ a site n'inyeaka Chineke. 17 Ọzọ, n'ụbọchị ndị ahụ ndị
Juda a na-asọpụrụ na e zigara Tobaya ọtụtụ akwụkwọ ozi,
akwụkwọ ozi Tobaya na-erutekwa ha aka. 18 N'ihi na ọtụtụ
ndị Juda ṅụrụ iyi ịnọ ya n'ukwu, n'ihi na ọgọ ya nwoke n'ala
Juda bụ Shekanaya nwa Ara. Ọzọkwa, Jehohanan nwa nwoke
Tobaya na-alụ nwa nwanyị Meshulam, nwa Berekaya. 19 Ha
niile nọgidere na-agwa m otu Tobaya si bụrụ ezigbo mmadụ.
Ma ha na-apụkwa gaa kọọrọ ya ihe niile m kwuru. N'ihi ya
Tobaya zitere ọtụtụ akwụkwọ ozi ime ka ụjọ tụọ m.

7 Mgbe e wuzichara mgbidi ahụ, na mgbe m guzobesịrị
ibo n'ọnụ ụzọ ya niile n'ọnọdụ ha, họpụtakwa ndị ọbụ
abụ na ndị nche, na ndị Livayị. 2 Enyefere m ọrụ ilekọta
Jerusalem n'aka nwanne m nwoke bụ Hanani, ya na Hananaya
onye bụ onyeisi ụlọ ukwu ahụ e wusiri ike, n'ihi na ọ bụ
nwoke na-ekwu eziokwu, bụrụkwa onye na-atụ egwu Chineke
karịa ọtụtụ ndị ọzọ. 3 Agwara m ha, "Na-emeghenụ ọnụ ụzọ
ama naanị mgbe chi bọziri nke ọma. Kpọchiekwa ha mgbe
ndị nche ka nọ na nche. Họpụtakwanụ ndị bi na Jerusalem
ka ha bụrụ ndị nche. Ụfọdụ ga-eche n'ebe a họpụtara ha,
ụfọdụ ga-eche n'akụkụ ụlọ nke aka ha." 4 N'oge a obodo
ahụ buru ibu dịkwa mbara, ma ndị bi n'ime ya dị ole na ole
n'ọnụọgụgụ, ụlọ ndị dị n'ime ya bụkwa ihe ewugharịbeghị.
5 Ya mere Chineke m tinyere ya n'obi m ka m chịkọta ndị
niile a na-asọpụrụ, ndị ọchịchị, na ndị niile bi n'obodo, maka
idebanye aha n'akwụkwọ ezinaụlọ n'ezinaụlọ. Achọtara m ebe
e depụtara usoro ndị mmadụ niile bụ ụzọ lọta Juda n'oge gara
aga. Nke a bụ ihe m chọpụtara edere n'ime ya: 6 Ndị a bụ ndị
obodo niile a na-achị achị, bụ ndị sitere na ndọta n'agha nke
Nebukadneza, eze Babilọn, onye dọtara ha n'agha buru ha laa
n'ala ọzọ. Ha lọghachitere na Jerusalem nakwa Juda, onye
ọbụla n'obodo nke aka ya. 7 Ndịisi ha na Zerubabel soo, bụ
Jeshua, Nehemaya, Azaraya, Raamaya, Nahamani, Mọdekai,
Bilshan, Misperet, Bigvai, Nehum na Baana. Ihe ndepụta
ọnụọgụgụ ndị ikom Izrel bụ nke a: 8 Ndị agbụrụ Parosh, puku
abụọ, otu narị na iri asaa na abụọ, 9 nke Shefataya, narị atọ
na iri asaa na abụọ, 10 nke Ara, narị isii na iri ise na abụọ, 11
nke Pahat-Moab site n'ụmụ Jeshua na Joab, puku abụọ, na
narị asatọ na iri na asatọ, 12 nke Elam, otu puku, na narị
abụọ na iri ise na anọ, 13 nke Zatu, narị asatọ na iri anọ na
ise, 14 nke Zakai, narị asaa na iri isii, 15 nke Binui, narị isii na
iri anọ na asatọ, 16 nke Bebai, narị isii na iri abụọ na asatọ,
17 nke Azgad, puku abụọ, na narị atọ na iri abụọ na abụọ, 18
nke Adonikam, narị isii na iri isii na asaa, 19 nke Bigvai, puku
abụọ, na iri isii na asaa, 20 nke Adin, narị isii na iri ise na ise,
21 nke Atea (site na Hezekaya), iri itoolu na asatọ, 22 nke
Hashum, narị atọ na iri atọ na asatọ, 23 nke Bezai, narị atọ na
iri abụọ na anọ, 24 nke Harif, otu narị na iri na abụọ, 25 nke
Gibiọn, iri itoolu na ise. 26 Ndị ikom Betlehem na Netofa, otu
narị na iri asatọ na asatọ, 27 ndị Anatot, otu narị na iri abụọ
na asatọ, 28 ndị Bet-Azmavet, iri anọ na abụọ, 29 ndị Kiriat
Jearim, Kefira na Beerọt, narị asaa na iri anọ na atọ, 30 ndị
Rema na Geba, narị isii na iri abụọ na otu, 31 ndị Mikmash,
otu narị na iri abụọ na abụọ, 32 ndị Betel na Ai, otu narị na
iri abụọ na atọ, 33 ndị Nebo nke ọzọ, iri ise na abụọ, 34 ndị
agbụrụ Elam nke ọzọ, otu puku, narị abụọ na iri ise na anọ,
35 ndị Harim, narị atọ na iri abụọ, 36 ndị Jeriko, narị atọ na iri
anọ na ise, 37 ndị Lod, Hadid, na Ono, narị asaa na iri abụọ na
otu, 38 ndị Senaa, puku atọ, na narị itoolu na iri atọ. 39 Ndị
nchụaja: ndị agbụrụ Jedaya site n'ezinaụlọ Jeshua, narị itoolu
na iri asaa na atọ, 40 ndị Imea, otu puku, na iri ise na abụọ,
41 ndị Pashua, otu puku, na narị abụọ na iri anọ na asaa, 42
ndị Harim, otu puku, na iri na asaa. 43 Ndị Livayị: ndị agbụrụ
Jeshua site na Kadmiel nke ụmụ Hodavaya, iri asaa na anọ. 44
Ndị ọbụ abụ: ndị agbụrụ Asaf, otu narị, na iri anọ na asatọ. 45
Ndị nche ọnụ ụzọ ụlọnsọ ukwu: ndị agbụrụ Shalum, Atea,
Talmon, Akub, Hatita na Shobai otu narị, na iri atọ na asatọ.
46 Ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ: ndị agbụrụ Ziha, Hasufa na ndị
Tabaot, 47 Keros, Sia, Padon, 48 Lebana, Hagaba, Shalmai,
49 Hanan, Gidel, Gaha, 50 Reaya, Rezin, Nekoda, 51 Gazam,
Ụza, Pasea, 52 Besai, Meunim, Nefusim, 53 Bakbuk, Hakufa,
Hahua, 54 Bazlut, Mehida, Hasha, 55 Bakos, Sisera, Tema,
56 Nezaya na Hatifa. 57 Agbụrụ ndị na-ejere eze Solomọn
ozi, ya bụ ndị agbụrụ Sotai, Soferat, Perida, 58 Jaala, Dakon,
Gidel, 59 Shefataya, Hatil, Pokeret-Hazebaim na Amọn. 60
Ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ na ụmụ ndị na-ejere eze Solomọn
ozi, dị narị atọ na iri itoolu na abụọ. 61 Ndị a bụ ndị ọzọ
sitere n'obodo Tel Mela, Tel Hasha, Kerub, Adọn na Imea, nke
dị n'ala Peshịa lọta. Ma ha enweghị ike igosi ezinaụlọ ebe
agbụrụ ha si n'Izrel. 62 Ndị agbụrụ: Delaya, ndị Tobaya na ndị
Nekoda, narị isii na iri anọ na abụọ. 63 Sitekwa n'etiti ndị
nchụaja: Ndị agbụrụ: Hobaya, Hakoz na Bazilai (nwoke lụrụ
ada Bazilai onye Gilead a kpọọ ya aha n'aha ha). 64 Ndị a
chọrọ ebe e depụtara usoro ọmụmụ ha n'akwụkwọ, ma ha
achọtaghị ha n'ihi ya e wepụrụ ha n'ọrụ nchụaja dịka ndị
na-adịghị ọcha. 65 N'ihi nke a, onyeisi ọchịchị nyere iwu ka
ha ghara iri ihe aja dịkarịsịrị nsọ, tutu ruo mgbe a ga-enwe
onye nchụaja na-eji Urim na Tumim ajụta ase. 66 Nkpọkọta
ọnụọgụgụ ndị niile lọtara dị iri puku anọ na abụọ, na narị atọ
na iri isii, 67 nke a agụnyeghị ndị ohu ndị ikom na ndị inyom
dị puku asaa, na narị atọ na iri atọ na asaa, ndị ikom na ndị
inyom, ndị ọbụ abụ dị narị abụọ, na iri anọ na ise. 68 Ịnyịnya
dị narị asaa na iri atọ na isii, ịnyịnya muul narị abụọ na iri
anọ na ise, 69 ịnyịnya kamel dị narị anọ na iri atọ na ise,
ebe ịnyịnya ibu dị puku isii, na narị asaa na iri abụọ. 70 Ma
ụfọdụ n'ime ndịisi ezinaụlọ nyere onyinye maka ọrụ ahụ.
Onyeisi ọchịchị tinyere n'ụlọakụ otu puku darik ọlaedo, iri
efere ọlaedo ise na uwe ndị nchụaja narị ise na iri atọ. 71
Ụfọdụ ndịisi ezinaụlọ tinyere n'ụlọakụ maka ije ozi ahụ, darik
ọlaedo puku iri abụọ, na ọtụtụ minas ọlaọcha puku abụọ na
narị abụọ. 72 Nkpọkọta ọnụọgụgụ nke ndị mmadụ fọdụrụ
nyere bụ, darik ọlaedo puku iri abụọ, na minas ọlaọcha puku
abụọ, na uwe ndị nchụaja iri isii na asaa. 73 Ndị nchụaja, na
ndị Livayị, na ndị nche ọnụ ụzọ, ndị ọbụ abụ na ndị na-eje ozi
n'ụlọnsọ, tinyere ụfọdụ ndị mmadụ na ndị Izrel niile fọdụrụ,
gara birikwa n'obodo nke ha. Mgbe ọnwa asaa ruru, n'oge a
ndị Izrel niile e birila n'obodo nke aka ha,

8 Ndị mmadụ niile zukọrọ dịka otu onye na mbara ala dị
n'Ọnụ Ụzọ Ama Mmiri. Ha gwara Ezra onye nkuzi ka ọ
weta akwụkwọ Mosis, nke Onyenwe anyị nyere ndị Izrel
n'iwu. 2 Ya mere, Ezra, onye nchụaja wepụtara akwụkwọ
Iwu ahụ n'ụbọchị mbụ nke ọnwa asaa n'ihu mkpọkọta ahụ
bụ nke ndị ikom na ndị inyom na onye ọbụla ga-aghọta ihe
mejupụtara. 3 O chere ihu n'Ọnụ Ụzọ Ama Mmiri were oke
olu gụọ ya site n'ụtụtụ ruokwa ehihie n'ihu ndị nwoke, ndị
nwanyị na ndị ọzọ nwere ike ịghọta ihe o na-agụ. Mmadụ

niile gekwara ntị na ngụpụta nke akwụkwọ iwu ahụ. 4 Ezra
onye ode akwụkwọ, rigoro n'elu ihe mgbakwasị ụkwụ ha
mere maka nke a. Ndị guzo n'aka nri ya bụ, Matitaia, Shema,
Anaia, Ụraya, Hilkaya na Maaseia. Ndị guzo n'aka ekpe ya
bụkwa ndị a: Pedaia, Mishael, Malkija, Hashum, Hashbadana,
Zekaraya na Meshulam. 5 Ezra meghere akwụkwọ ahụ mgbe
mmadụ niile na-ahụzu ya n'ihi na o guzoro n'ebe dị elu
mgbe ọ na-agụ ya. Mmadụ niile guzoro ọtọ mgbe ọ na-agụ
ya. 6 Mgbe ahụ, Ezra gọziri Onyenwe anyị Chineke ukwu
ahụ, mmadụ niile zakwara sị; "Amen! Amen!" Ha chịlịri aka
ha abụọ elu, kpọọ isiala nye Onyenwe anyị. 7 Ndị Livayị
aha ha bụ Jeshua, Bani, Sherebaya, Jamin, Akub, Shabetai,
Hodia, Maaseia, Kelita, Azaraya, Jozabad, Hanan na Pelia,
kuziri ndị mmadụ ihe dị n'Iwu mee ka ha ghọta ya dịka ha
guzo n'ebe ahụ. 8 Ha gụpụtara site n'akwụkwọ iwu Chineke
ahụ, sụgharịa ya, kọwazie ọkpụrụkpụ okwu niile dị n'ihe a
gụpụtara, mee ka ndị mmadụ ghọta ihe a na-agụpụta nke
ọma. 9 Mgbe ahụ, Nehemaya, onyeisi ọchịchị, na Ezra, ode
akwụkwọ na onye nchụaja, na ndị Livayị ahụ na-atụziri ndị
mmadụ ihe, gwara ndị ahụ niile sị: "Taa bụ ụbọchị dị nsọ nye
Onyenwe anyị, Chineke unu. Unu erula ụjụ maọbụ bee akwa."
N'ihi na ha niile na-akwa akwa mgbe ha na-ege ntị n'okwu
niile nke iwu ahụ. 10 Nehemaya gwakwara ha sị; "Laanụ
n'ụlọ unu gaa mee mmemme oriri na ọṅụṅụ nyekwanụ ndị
na-enweghị nke ha ga-eri. Ụbọchị taa dị nsọ nye Chineke
anyị. Unu erukwala ụjụ, n'ihi na ọṅụ Onyenwe anyị bụ ike
unu." 11 Ndị Livayị mere ka ndị mmadụ ahụ nọrọ nwayọọ,
na-asị, "Nọrọnụ nwayọọ, n'ihi na taa bụ ụbọchị dị nsọ, ọ
bụghị ụbọchị iru ụjụ na anya mmiri." 12 Ya mere, ha niile
lawara ị ga rie ma ṅụọ, na ikenye ndị ọzọ site n'ihe ha nwere.
Ha gakwara ime mmemme nke oke ọṅụ, n'ihi na ha ghọtara
okwu agwara ha. 13 N'ụbọchị nke abụọ nke ọnwa ahụ, ndịisi
ezinaụlọ niile na ndị nchụaja, na ndị Livayị, zukọrọ n'ebe
Ezra, bụ onye nkuzi nọ, maka itinye uche n'akwụkwọ iwu
ahụ. 14 Mgbe ha na-agụ ya, ha chọpụtara ebe Onyenwe anyị
gwara Mosis sị ya na ụmụ Izrel kwesiri ibi n'ụlọ ikwu mgbe
ọbụla a na-eme mmemme ụlọ ikwu nke a ga-eme n'ọnwa
ahụ. 15 O kwukwara na ha ga-ekwusa okwu a n'obodo niile
nke Juda na Jerusalem sị; "Gaanụ n'ala ugwu ugwu gbute
alaka osisi oliv ụlọ, na alaka oliv ọhịa, na alaka osisi mietul,
na alaka nkwụ, na alaka osisi ndị ọzọ na-enye ndo nke a ga-
eji wuo ebe unu ga-ebi tutu ruo mgbe mmemme ahụ ga-
agwụsị, dịka e dere ya n'akwụkwọ iwu." 16 Ya mere, ndị ahụ
pụrụ gaa weta alaka osisi, jiri ha wuore onwe ha ụlọ ahịhịa
ha ga-ebi nwa mgbe nta n'elu ụlọ ha, na n'ogige ụlọ nke aka
ha, nakwa n'ogige ụlọ Chineke, na mbara ala Ọnụ Ụzọ Ama
Mmiri, na n'akụkụ Ọnụ Ụzọ Ama Ifrem. 17 Ndị ahụ niile si
na ndọta n'agha lọta wuuru onwe ha ụlọ ikwu biri n'ime
ya ụbọchị asaa ahụ niile e mere mmemme ahụ. Oke ọṅụ
jupụtara obi mmadụ niile, n'ihi na site n'oge Joshua nwa Nun
ruo n'oge a, o nwebeghị mgbe ụmụ Izrel mere mmemme
a n'ụzọ dị otu a. 18 Ezra na-agụpụta site n'akwụkwọ iwu
Chineke kwa ụbọchị, site n'ụbọchị mbụ ruo n'ụbọchị ikpeazụ.
Ha mere mmemme ahụ ụbọchị asaa ma n'ụbọchị nke asatọ
ha nwere ọgbakọ ofufe mmechi dịka e dere ya n'iwu.

9 N'ụbọchị nke iri abụọ na anọ nke otu ọnwa ahụ, ndị
Izrel niile zukọkwara na obubu ọnụ, yiri uwe iru ụjụ,
kpokwasịkwa onwe ha ntụ n'isi. 2 Ndị si n'agbụrụ Izrel
wezugakwara onwe ha site n'ebe ndị mba ọzọ niile nọ. Ha
guzoro n'ọnọdụ ha kwupụta mmehie ha na ajọ omume nke
nna nna ha. 3 Ha guzokwara n'ebe ahụ ha nọ gụọ site
n'akwụkwọ iwu nke Onyenwe anyị, bụ Chineke ha ruo awa
atọ. Ha jikwa awa atọ nke ọzọ kwupụta mmehie ha, na ife
Onyenwe anyị Chineke ha ofufe. 4 Mgbe ahụ Jeshua, Bani,
Kadmiel, Shebanaya, Buni, Sherebaya, Bani na Kenani rigoro
guzo n'elu ihe nguzo ndị Livayị. Ha jiri oke olu kpọkuo
Onyenwe anyị bụ Chineke ha. 5 Ndị Livayị ndị a, Jeshua,
Kadmiel, Bani, Hashabneia, Sherebaya, Hodia, Shebanaya
na Petahaya sịrị, "Bilienụ ọtọ, too Onyenwe anyị Chineke
unu, onye na-adị site n'ebighị ebi ruo ebighị ebi." "Ka aha gị
dị ebube bụrụ ihe a gọziri agọzi, ka ọ bụrụ ihe e buliri elu
karịa ngọzị niile na otuto niile. 6 Gị onwe gị, naanị gị bụ
Onyenwe anyị. Gị kere eluigwe, ọ bụladị eluigwe kachasị elu,
na kpakpando niile nke mbara eluigwe, ụwa na ihe niile dị
n'ime ya, oke osimiri niile na ihe niile dị n'ime ha. Ọ bụ gị na-
enye ihe niile ndụ, usuu niile nke eluigwe na-akpọkwa isiala
nye gị. 7 "Gị, onwe gị bụ Onyenwe anyị Chineke ahụ, onye
họpụtara Ebram site n'obodo Ụọ nke ndị Kaldịa, kpọpụta ya,
gụgharịa aha ya ka ọ bụrụ Ebraham. 8 Ị hụkwara n'obi ya
kwesiri ntụkwasị obi nye gị, gị na ya gbakwara ndụ na ị ga-
enye ụmụ ya ala ndị Kenan, nke ndị Het, nke ndị Amọrait, nke
ndị Periz, nke ndị Jebus na nke ndị Gigash. I mezuola nkwa
gị n'ihi na ị bụ onye ezi omume. 9 "Ị hụrụ nsogbu na iru
ụjụ niile nke nna nna anyị ha n'ala Ijipt; ị nụkwara akwa ha
n'akụkụ Osimiri Uhie. 10 I gosiri Fero na ndịisi ọchịchị ya na
ndị ya niile ọtụtụ ihe ịrịbama na ọrụ ebube n'ihi na ị hụrụ otu
ha siri site na nganga juru ha obi mesoo ndị gị mmeso ọjọọ.
Ụwa niile maara aha gị taa n'ihi ọrụ ebube ndị a niile ị rụrụ.
11 I kewara Osimiri Uhie abụọ mee ka ndị gị site n'ala akọrọ
gafee. Ma i mere ka ndị iro ha na-achụ ha ọsọ nwụọ n'ime oke
osimiri ahụ. Ha mikpuru dịka nkume danyere n'ime mmiri,
nke oke osimiri. 12 I ji ogidi igwe ojii duo nna nna anyị ha
n'ehihie, ma were ogidi ọkụ duo ha n'abalị, inye ha ìhè ka
ha ghara ijehie ụzọ. 13 "I sitere n'eluigwe gwa ha okwu, ị
rịdatara n'ugwu Saịnaị, ị nyere ha iwu na ntụziaka niile ziri
ezi, nyekwa ha ụkpụrụ na ihe niile dị mma nke enyere n'iwu.
14 I mere ka ha mata ụbọchị izuike gị dị nsọ, nyekwa ha iwu
site n'ọnụ ohu gị Mosis, ka ha debe iwu gị na ụkpụrụ gị niile.
15 I sitere n'eluigwe nye ha achịcha mgbe agụụ gụrụ ha,
sitekwa na nkume nye ha mmiri mgbe akpịrị kpọrọ ha nkụ. I
sịkwara ha baa n'ime ala ahụ inweta ala ahụ bụ nke i weliri
aka gị ṅụọ iyi inye ha. 16 "Ma nna nna anyị ha erubeghị
isi n'okwu gị, n'ihi isiike ha na nganga ha. 17 Ha egeghị ntị
ọbụla, ha echetakwaghị ihe ịrịbama niile i meere ha. Kama ha
nupuru isi họpụtara onwe ha onyeisi ga-eduru ha ịlaghachi
Ijipt. Ma ị bụ Chineke onye na-eme ebere, onye na-agbaghara
mmehie ndị gị mgbe ọbụla. Ị bụ onye obiọma, onye iwe na-
adịghị ewe ọsịịsọ. I jupụtara n'ịhụnanya na amara mgbe niile.
N'ihi ya, ị gbakụtaghị ha azụ, 18 ọ bụladị mgbe ha meere
onwe ha nwa ehi ha kpụrụ akpụ kwuo sị, 'Nke a bụ chi unu. Ọ
bụ ya si n'ala Ijipt dupụta anyị,' maọbụ mgbe ha mehiere
megide gị n'ụzọ niile. 19 "Ma n'ihi obi ebere gị nke dị ukwuu,
ị hapụghị ha ka ha nwụọ n'ọzara. Ogidi igwe ojii ahụ duuru
ha ụbọchị niile, ma ogidi ọkụ ahụ dukwara ha abalị niile. 20 I
zitere ezi Mmụọ nke gị ime ka ha nwee uche. Ị gbochikwaghị
mánà gị iru ha ọnụ, ị nyekwara ha mmiri n'ihi akpịrị ịkpọ
nkụ ha. 21 Iri afọ anọ ka i debere ha ndụ n'ọzara. Ọ dịghị ihe

kọrọ ha n’oge ahụ. Uwe ha akaghị nka, ukwu ha azaghị. 22 “I
nyere ha alaeze na mba dị iche iche, kenye ha ọbụladị ebe ndị
dịkarịsịrị anya. Ha nwetara ala Saịhọn bụ eze Heshbọn, na
ala Ọg bụ eze Bashan. 23 I mere ka ụmụ Izrel mụbaa dịka
kpakpando nke eluigwe, ị kpọbatara ha n’ala ahụ i gwara ndị
bụ nna ha ka ha baa nweta. 24 Ụmụ ha banyere nweta ala
ahụ. I meriri ndị Kenan n’ihu ha, bụ ndị bi n’ala ahụ. I weere
ndị Kenan ahụ nyefee n’aka ha, ha na ndị eze ha, na ndị niile
bi n’ala ahụ ka ndị gị jiri ha mee ihe ọbụla ha kpebiri n’obi
ha. 25 Ndị gị nwetara ala mara mma, na ọtụtụ obodo e wusiri
ike; ha nwetakwara ọtụtụ ụlọ nke ihe ọma juru n’ime ha,
na olulu mmiri e gwuru nke ọma, na ubi vaịnị mkpụrụ dị,
na ubi oliv, na ọtụtụ osisi ọma ndị ọzọ na-amị mkpụrụ. Ha
rijuru afọ, ahụ ha mara mma ile anya, ha ṅụrikwara ọṅụ n’ihi
ngọzị ị gọziri ha. 26 “Ma ha nupuru isi n’okwu gị, jụ iwu gị,
gbuo ndị amụma tụrụ ha mmehie ha n’ihu, meekwa ọtụtụ
ihe ọjọọ ndị ọzọ dị iche iche. 27 N’ihi nke a, i nyefere ha
n’aka ndị iro ha, ndị kpagburu ha. Ma n’ime mkpagbu ha, ha
kpọkuru gị, ị nọkwa n’eluigwe nụ ekpere ha, sitekwa n’obi
ebere gị zigara ha ndị bịara zọpụta ha, na ndị napụtara ha
site n’aka ndị iro ha. 28 “Ma mgbe ihe bidoro ịgara ha nke
ọma, ha mekwara ihe jọrọ njọ n’ihu gị. Ọzọkwa, i nyefere ha
n’aka ndị iro ha ka ndị iro ha merie ha. Ma mgbe ọbụla ndị gị
chegharịkwutere gị, kpọkuo gị ka i nyere ha aka, ị na-anụ
arịrịọ ha, sitekwa n’obi ebere gị gbapụta ha. 29 “Ị dọrọ ha aka
na ntị sị ha lọghachi debe ihe i nyere n’iwu. Ma ha sitere na
nganga juru ha obi jụ idebe iwu gị. Ha mehiere megide ihe
niile i nyere n’iwu, ọ bụ ezie na ha maara na idebe ya ga-
ewetara ha ndụ. Ma site n’isiike ha, ha gbakụtara gị azụ, bụrụ
ndị isiike na ndị jụrụ ige ntị. 30 Ma i sitere na ntachiobi gị
nye ha ogologo oge ichegharị; ị dọrọ ha aka na ntị site n’ọnụ
ndị amụma gị, ma ha egeghị ntị. Ya mere, i kwenyekwara ka
ndị iro ha merie ha ọzọ. 31 Ma n’ihi obi ebere gị i bibighị ha
kpamkpam; ị gbakụtakwaghị ha azụ n’ihi na ị bụ Chineke
onye dị ebere na onye amara. 32 “Ugbu a, Chineke anyị,
Chineke dị ukwuu, onye dị ike dịkwa ebube, onye na-edebe
ọgbụgba ndụ ịhụnanya ya, ka ọnọdụ ihe isi ike a ghara ịbụ
ihe nta n’anya gị. Ntaramahụhụ nke dakwasịrị anyị, ndị eze
anyị na ndị ndu anyị, ndị nchụaja anyị, ndị amụma anyị, nna
nna anyị ha na ndị gị niile, site n’oge ndị eze Asịrịa buru ụzọ
lụgbuo anyị n’agha tutu ruo taa. 33 Ma gị onwe gị bụ onye
ezi omume, n’ihe niile bịakwasịrị anyị; Ị mere ihe kwesiri,
ebe anyị onwe anyị mere ajọ omume. 34 Ndị eze anyị, ndị
ndụ anyị na ndị nchụaja na nna nna anyị edebeghị iwu gị; ha
aṅaghịkwa ntị n’ihe niile i nyere n’iwu maọbụ ihe ama gị nke
ị dọrọ ha aka na ntị idebe. 35 Ọ bụladị mgbe ha nọ n’alaeze
nke aka ha na-ekpori ndụ, nke oke ịdị mma gị nke ị mere ka o
rute ha aka, n’ala ọma ahụ sara mbara nwere ume i nyere ha,
ha efeghị gị ofufe, ha esitekwaghị n’ụzọ ọjọọ ha chigharịa. 36
“Ma lee, anyị bụ ndị ohu taa, e, anyị bụ ndị ohu n’ala ahụ i
nyere nna nna anyị ha, ka ọ bụrụ ebe ha ga-esi rie mkpụrụ ọ
mịpụtara na ihe ọma ọ na-amịpụta. 37 N’ihi mmehie anyị,
mkpụrụ ọma niile a na-esi na ya wepụta ka ndị eze ahụ niile i
mere ka ha na-achị anyị na-ewere. Ha nwere ike n’ahụ anyị,
na n’ebe anụ ụlọ anyị dị ka o si dị ha mma. Anyị na-ahụjukwa
anya. 38 “N’ihi ihe ndị a niile, anyị na-ekwe gị nkwa ugbu a
na anyị ga-efe gị. Anyị, ndịisi anyị, ndị Livayị na ndị nchụaja,
na-etinye aha anyị n’ọgbụgba ndụ a.”

10 Ndị tinyere aka, n’akwụkwọ ahụ bụ: Onyeisi ọchịchị:
Nehemaya nwa Hakalaya. Zedekaya, 2 Ndị ọzọ bụ
Seraya, Azaraya, Jeremaya, 3 Pashua, Amaraya, Malkija, 4
Hatush, Shebanaya, Maluk, 5 Harim, Meremot, Ọbadaya,
6 Daniel, Gineton, Baruk, 7 Meshulam, Abija, Mijamin, 8
Maazaya, Bilgai na Shemaya. Ndị a bụ ndị nchụaja. 9 Ndị
Livayị so tinye aka ha n’akwụkwọ bụ, Jeshua nwa Azanaya,
Binui otu n’ime ụmụ Henadad, Kadmiel, 10 ndị so ha na-arụ
ọrụ: Shebanaya, Hodia, Kelita, Pelaia, Hanan, 11 Mika, Rehob,
Hashabaya 12 Zakua, Sherebaya, Shebanaya, 13 Hodia, Bani
na Beninu. 14 Ndịisi ọchịchị tinyere aka ha bụ, Parosh, Pahat-
Moab, Elam, Zatu, Bani, 15 Buni, Azgad, Bebai, 16 Adonaija,
Bigvai, Adin, 17 Atea, Hezekaya, Azoa, 18 Hodia, Hashum,
Bezai, 19 Harif, Anatot, Nebai, 20 Magpịash, Meshulam, Hezia,
21 Meshezabel, Zadọk, Jadua, 22 Pelataya, Hanan, Anaia,
23 Hoshea, Hananaya, Hashub, 24 Halohesh, Pilha, Shobek,
25 Rehum, Hashabna, Maaseia, 26 Ahaya, Hanan, Anan, 27
Maluk, Harim na Baana. 28 “Ndị ọzọ fọdụrụ bụ ndị nchụaja,
ndị Livayị, ndị nche, ndị ọbụ abụ, ndị na-eje ozi n’ụlọnsọ na
ndị ahụ niile sitere n’irube isi n’iwu Chineke wezuga onwe ha
site n’ebe ndị mba ọzọ ahụ bi ha gburugburu nọ, ha na ndị
nwunye ha na ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom, bụ ndị niile
tozuru ighọta ihe. 29 Ndị a niile sooro ụmụnne ha ndị Izrel a
na-asọpụrụ, jikọtaa onwe ha n’ọbụbụ ọnụ na iṅụ iyi igbaso
iwu Chineke, nke o nyere site n’aka Mosis, bụ ohu Chineke; na
ilezi anya rube isi n’ihe niile enyere n’iwu, ntụziaka niile na
ụkpụrụ niile nke Onyenwe anyị bụ Onyenwe anyị. 30 “Anyị
kpebikwara na ụmụ anyị ndị ikom na ndị inyom agaghị alụ di
maọbụ nwunye site na mba ọzọ. 31 “Anyị kpebikwara na ọ
bụrụ na ndị mba ọzọ eburu ngwa ahịa ha maọbụ mkpụrụ ubi
ha bịa ire ya n’ụbọchị izuike, maọbụ n’ụbọchị ọzọ dị nsọ,
anyị agaghị azụ ihe ọbụla. Anyị na-ekpebikwa na anyị agaghị
arụ ọrụ ọbụla n’afọ nke asaa niile, kwekọọkwa na anyị ga-
agbaghara ụmụnna anyị niile ji anyị ụgwọ n’afọ ahụ. 32 “Anyị
kwekọrịtakwara na anyị ga-atụ ụtụ otu ụzọ n’ime ụzọ atọ
nke otu shekel afọ niile maka iji kwadoo ọrụ ụlọnsọ ukwu
Chineke, 33 maka ime ka ihe ndị a dịrị n’ụlọnsọ ukwu ahụ:
achịcha nsọ, onyinye ọka nke ụbọchị niile, aja nsure ọkụ na
onyinye nke ụbọchị izuike, mmemme ọnwa ọhụrụ niile, ha
na mmemme ndị ọzọ niile a kara aka, maka aja dị nsọ niile
na aja ikpuchi mmehie ndị Izrel, maka ozi niile a na-aga
n’ụlọnsọ Chineke anyị. 34 “Anyị bụ ndị nchụaja, ndị Livayị na
ndị ọzọ, ejirila ife nza chọpụta mgbe ezinaụlọ ọbụla n’etiti
anyị ga-eji bubata nku n’ụlọ Chineke anyị n’oge ya kwa afọ,
maka ebe ịchụ aja nke Onyenwe anyị Chineke anyị dịka e
dere ya n’iwu. 35 “Anyị kpebikwara na mmadụ niile n’otu
n’otu ga na-ewebata mkpụrụ mbụ nke ihe ubi ya n’ụlọnsọ
Onyenwe anyị, na mkpụrụ osisi ọbụla, maọbụ ihe ubi ndị ọzọ.
36 “Dịka e dere ya n’Iwu, anyị ga-ewebata ụmụ ndị ikom mbụ
anyị, na nwa mbụ nke igwe ehi, na igwe ewu na atụrụ anyị
niile, n’ụlọ Chineke anyị. A ga-enye ha ndị nchụaja na-eje ozi
n’ebe ahụ. 37 “Karịsịa, anyị ga-ewebata n’ụlọ ịchịkọba ihe
nke ụlọnsọ Chineke anyị, nyekwa ha ndị nchụaja, ụtụ ọka
mbụ anyị kwọrọ, ya na onyinye ndị ọzọ nke mkpụrụ ubi mbụ
anyị, dịka mmanya vaịnị mbụ, mmanụ oliv mbụ na mkpụrụ
osisi ndị ọzọ. Anyị kpebikwara inye ndị Livayị otu ụzọ n’ime
ụzọ iri nke ihe niile anyị nwetara n’ubi anyị, n’ihi na ọ bụ ọrụ
ndị Livayị ịnakọta otu ụzọ n’ụzọ iri site n’obodo niile ebe
anyị na-arụ ọrụ. 38 Ndị nchụaja bụ ụmụ ụmụ Erọn ga-eso ndị

Livayị mgbe ha na-anakọta onyinye otu ụzọ n'ime ụzọ iri ndị
a. Ha ga-ewekọta ihe ndị a niile webaa ha n'ụlọ Chineke anyị,
ruo n'ime ọnụụlọ ịchịkọba ihe, nke ụlọakụ. 39 Ndị Izrel na
ndị Livayị, kwesiri iweta onyinye ọka ha, na mmanya vaịnị
ọhụrụ, na mmanụ oliv n'ime ụlọ ịchịkọba ihe, n'ebe a na-
edebe ngwongwo niile e ji eje ozi n'ụlọ ukwu ahụ, nke ndị
nchụaja na-eje ozi, ndị nche na nke ndị ọbụ abụ. "Anyị agaghị
agbakụtakwa ụlọ Chineke anyị azụ."

11 Ugbu a, ndịisi Izrel bi n'obodo nsọ Jerusalem n'oge a,
ma e sitere n'ife nza họpụta otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke
ndị bi n'obodo ndị ọzọ niile ka ha bịa biri na Jerusalem, bụ
obodo nsọ ahụ, ebe ụzọ itoolu fọdụrụ bikwa n'obodo nke aka
ha. 2 Ndị mmadụ toro ndị niile jiri afọ ofufu họrọ ịbịa soro
biri na Jerusalem. 3 Ndị a bụ ndịisi ala ahụ a na-achị achị ndị
bịara biri na Jerusalem (ma ọtụtụ ndị Izrel, ndị nchụaja, ndị
Livayị, ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ na ụmụ ndị na-ejere Solomọn
ozi biiri n'obodo Juda, onye ọbụla n'ihe onwunwe ya n'obodo
ha dị iche iche. 4 Ebe ndị ọzọkwa bụ ndị sitere na Juda na
Benjamin, biiri na Jerusalem). Ndị sitere n'agbụrụ Juda bụ
ndị a: Ataia nwa Uzaya, nwa Zekaraya, nwa Amaraya, nwa
Shefataya, nwa Mahalalel, nwa Perez; 5 na Maaseia nwa
Baruk, nwa Kol-Hoze, nwa Hazaia, nwa Adaya, nwa Joiarib,
nwa Zekaraya, nwa onye Shilo. 6 Ọnụọgụgụ ụmụ Perez niile
bi na Jerusalem dị narị anọ, na iri isii na asatọ. Ha bụ ndị
ikom gbara dimkpa. 7 Ndị sitere n'agbụrụ Benjamin bụ, Salu
nwa Meshulam, nwa Joed, nwa Pedaia, nwa Kolaya, nwa
Maaseia, nwa Itiel, nwa Jeshaya, 8 ya na ndị na-eso ya bụ
ụmụ Gabai na Salai. Ọnụọgụgụ ha dị narị itoolu na iri abụọ
na asatọ. 9 Juel nwa Zikri bụ onyeisi ha. Juda nwa Hasenua
bụ onye na-eso ya, na onye na-achị akụkụ ọhụrụ nke obodo
ahụ. 10 Ndị sitere n'etiti ndị nchụaja bụ, Jedaya nwa Joiarib,
na Jakin, 11 na Seraya nwa Hilkaya, nwa Meshulam, nwa
Zadọk, nwa Meraiot, nwa Ahitub onye na-elekọta ụlọ ukwuu
Chineke. 12 Ọnụọgụgụ ndị ikom ha na ha na-arụkọ ọrụ n'ụlọ
ukwu ahụ bụ narị asatọ na iri abụọ na abụọ. Adaya, nwa
Jeroham, nwa Pelalaya, nwa Amzi, nwa Zekaraya, nwa Pashua
nwa Malkija, 13 na ndị ikom bụ ndịisi ezinaụlọ ndị so ya rụọ
ọrụ dị narị abụọ na iri anọ na abụọ n'ọnụọgụgụ, Amashaị
nwa Azarel, nwa Ahazai, nwa Meshilemot, nwa Imea, 14 na
ndị otu ya n'ọrụ ndị bụkwa dimkpa, dị otu narị na iri abụọ na
asatọ n'ọnụọgụgụ. Onyeisi ha bụ Zabdiel nwa Hagedolin. 15
Site na ndị Livayị: Shemaya nwa Hashub, nwa Azrikam, nwa
Hashabaya, nwa Buni, 16 na Shabetai, na Jozabad, mmadụ
abụọ na ndị ndu ndị Livayị, ndị ọ bụ ha na-arụ ọrụ dị n'ezi nke
ụlọ Chineke; 17 Matanaya nwa Mika, nwa Zabdi, nwa Asaf,
bụ onyendu nke duru n'ekpere na ofufe ekele. Bakbukaya
onye nke abụọ n'etiti ndị otu ya, na Abda nwa Shamua, nwa
Galal, nwa Jedutun, bụ ndị na-enyere ya aka. 18 Ọnụọgụgụ
ndị Livayị niile nọ na obodo nsọ ahụ dị narị abụọ na iri asatọ
na anọ. 19 Ndị nche ọnụ ụzọ ama, Akub, Talmon na ndị otu
ha dị otu narị na iri asaa na abụọ n'ọnụọgụgụ, ha bụ ndị na-
eche nche n'ọnụ ụzọ ama niile. 20 Ndị fọdụrụ n'Izrel, ha na
ndị nchụaja, na ndị Livayị, nọ n'obodo Juda niile, onye ọbụla
n'ihe nketa ya. 21 Ndị ahụ niile na-eje ozi n'ụlọnsọ bi n'ugwu
Ofel. Ndịisi ha bụ Ziha na Gishpa. 22 Onye na-elekọta ndị
Livayị bi na Jerusalem bụ Uzi, nwa Bani, nwa Hashabaya,
nwa Matanaya, nwa Matanaia, nwa Mika. Uzi bụ otu onye si
n'ikwu Asaf, ndị ọbụ abụ maka ije ozi nke ụlọ Chineke. 23 Eze
họpụtara ndị ọbụ abụ nyekwa ha ọrụ ha kwesiri ịrụ ụbọchị
niile. 24 Petahaya nwa Meshezabel, onye bụ otu n'agbụrụ
Zera, nwa Juda, bụ onyeozi eze banyere ihe niile gbasara ndị
mmadụ ahụ. 25 Obodo ụfọdụ ebe ndị Juda bi bụ ndị a: Kiriat
Aba, Dibọn, Jekabzeel na obodo nta ndị dị ha gburugburu,
26 Jeshua, Molada, Bet-Pelet, 27 Haza Shual, Bịasheba na
obodo ya niile, 28 Ziklag, Mekona na obodo ya niile, 29 En-
Rimọn, Zora, Jamut, 30 Zanoa, Adulam na obodo nta dị ha
gburugburu, Lakish, ala dị ya gburugburu, Azeka na obodo ya
niile. Nke a pụtara na ndị mmadụ bi site na Bịasheba ruo na
Ndagwurugwu Hinom. 31 Ndị agbụrụ Benjamin biri na Geba,
Mikmash, Aija, Betel na obodo dị ya gburugburu, 32 Anatot,
Nob, Ananaya, 33 Hazọ, Rema, Gitaim, 34 Hadid, Zeboim,
Nebalat, 35 Lod, Ono na Ge Harashim. 36 Ụfọdụ n'otu ndị
Livayị, ndị ebe obibi ha dị na Juda ka e zigara isoro biri n'ebo
Benjamin.

12 Ndị a bụ ndị nchụaja na ndị Livayị ndị so Zerubabel
nwa Shealtiel na Jeshua lọta. Seraya, Jeremaya, Ezra, 2
Amaraya, Maluk, Hatush, 3 Shekanaya, Rehum, Meremot, 4
Ido, Gineton, Abija 5 Mijamin, Maadaya, Bilga, 6 Shemaya,
Joiarib, Jedaya, 7 Salu, Amok, Hilkaya na Jedaya. Ndị a niile bụ
ndị ndu ndị nchụaja na ndị na-enyere ndị ndụ aka n'ụbọchị
Jeshua. 8 Ndị Livayị so ha bụ ndị a: Jeshua, Binui, Kadmiel,
Sherebaya, Juda nakwa Matanaya, onye ya na ndị otu ya na-
elekọta ofufe ekele. 9 Bakbukaya, na Unni, ndị otu ha nọ na
ncherita ihu n'ofufe ahụ. 10 Jeshua mụrụ Joiakim, Joiakim
mụrụ Eliashib, Eliashib mụrụ Joiada, 11 Joiada mụrụ Jonatan,
ebe Jonatan mụrụ Jadua. 12 Ndị a bụ ndịisi ikwu ndị nchụaja
n'oge ndụ Joiakim. Meraia bụ onyeisi ụmụ Seraya, Hananaya
bụ onyeisi ụmụ Jeremaya, 13 Meshulam bụ onyeisi ụmụ
Ezra, Jehohanan, onyeisi ụmụ Amaraya; 14 Jonatan, onyeisi
ụmụ Maluk; Josef bụ onyeisi ụmụ Shekanaya; 15 nke Harim,
Adna, nke Meremot, Helkai; 16 Zekaraya, onyeisi ụmụ Ido;
Meshulam, onyeisi ụmụ Gineton 17 Zikri, onyeisi ụmụ Abija;
Piltai, onyeisi ụmụ Modaya na Miniamin 18 Shamua, onyeisi
ụmụ Bilga, Jehonatan, onyeisi ụmụ Shemaya; 19 Matenai,
onyeisi ụmụ Joiarib; Uzi, onyeisi ụmụ Jedaya; 20 Kalai, onyeisi
ụmụ Salu; Eba, onyeisi ụmụ Amok, 21 Hashabaya, onyeisi
ụmụ Hilkaya; Netanel, onyeisi ndị Jedaya. 22 E dekọtara
aha ndịisi ezinaụlọ ndị Livayị niile n'ụbọchị Eliashib, Joiada,
Johanan na Jadua, nakwa nke ndị nchụaja n'akwụkwọ n'oge
ọchịchị Daraiọs bụ eze Peshịa. 23 E dekwara aha ndịisi ndị
Livayị niile n'akwụkwọ tutu ruo n'oge Johanan nwa Eliashib
dị ndụ. 24 Ndị a bụ ndịisi ndị Livayị n'oge ahụ: Hashabaya,
Sherebaya, Jeshua, nwa Kadmiel na ndị otu ha. Ha kere onwe
ha ụzọ abụọ. Ụzọ abụọ ndị a na-eguzokwa na-eche ibe ha
ihu mgbe ọbụla ha na-abụku Chineke abụ otuto na ekele.
Otu ụzọ na-amalite nke ọzọ azaghachi, dịka Devid onye nke
Chineke si nye ya n'iwu. 25 Ndị nche na-eche ọnụ ụzọ ụlọ
ịchịkọba ihe nke ụlọnsọ bụ ndị a: Matanaya, Bakbukaya,
Ọbadaya, Meshulam, Talmon na Akub. 26 Ha jere ozi ha
n'oge Joiakim nwa Jeshua, nwa Jozadak, dị ndụ, na n'oge
Nehemaya bụ onyeisi ọchịchị, na n'oge Ezra bụkwa onye
nchụaja, na onye nkuzi okwu Chineke. 27 Mgbe a na-edo
mgbidi Jerusalem ọhụrụ ahụ nsọ, e sitere n'obodo niile ndị
Livayị bi kpọọ ha ka ha bịa nye aka iji ọṅụ mee mmemme
ido nsọ ahụ. Ha bịakwara jiri abụ ekele na ihe egwu dị iche
iche dịka ụbọ akwara, ịgba na une kelee Chineke. 28 Ndị

ọbụ abụ sitekwara n’obodo niile dị gburugburu Jerusalem
bịa, ọ bụladị site n’obodo niile ndị Netofa, 29 na Bet-Gilgal,
na akụkụ Geba na Azmavet, n’ihi na ha ewuorola onwe ha
obodo nta dị iche iche gburugburu Jerusalem. 30 Mgbe ndị
nchụaja na ndị Livayị dochara onwe ha ọcha, ha dokwara
ndị Izrel niile, na ọnụ ụzọ ama niile, na mgbidi ahụ ọcha.
31 E mere m ka ndị ndu Juda niile rigoro n’elu mgbidi ahụ.
N’ebe ahụ ka m kenyere otu ndị ọbụ abụ abụọ inye ekele. Otu
ụzọ gara akụkụ aka nri nke elu mgbidi ahụ ruo n’Ọnụ Ụzọ
Ama Ikpofu Ahịhịa. 32 Hoshaya na ọkara ndị ndu Juda na-
eso ha n’azụ, 33 ha na Azaraya, Ezra, Meshulam, 34 Juda,
Benjamin, Shemaya, Jeremaya 35 na ndị nchụaja ndị a ndị
na-afụ opi, tinyere Zekaraya nwa Jonatan, nwa Shemaya. Ndị
bụ nna nna Zekaraya bụ Matanaya, Mikaya na Zakua, ndị
ikwu Asaf. 36 Ndị otu ya, bụ Shemaya, Azarel, Milalai, Gilalai,
Maai, Netanel, Juda na Hanani. Ha niile ji ngwa egwu ha, ụdị
ngwa egwu ndị ahụ Devid onye nke Chineke nyere n’iwu
na ndị ọbụ abụ ga-eji. Ezra, bụ ode akwụkwọ nọ n’ihu na-
edu ha. 37 Mgbe ha rutere n’Ọnụ Ụzọ ama Isi Iyi, ha rigooro
n’elu nkwasa nrigo ụlọ elu e si abata n’obodo Devid, si ebe
ahụ gafee ụlọeze Devid, gaakwa lọghachi n’Ọnụ Ụzọ Ama
Mmiri, nke dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ obodo ahụ. 38 Ndị
ọbụ abụ nke ọzọ bụ ndị na-enye ekele gara ụzọ aka ekpe.
Mụ onwe m sooro ha n’elu mgbidi ahụ, tinyere ọkara ndị
mmadụ ahụ, gafee Ụlọ elu Ite Ọkụ jeruo Mgbidi Sara Mbara.
39 Anyị sitekwara n’ebe ahụ gafee Ọnụ Ụzọ Ama Ifrem, Ọnụ
Ụzọ ama Jeshana, Ọnụ Ụzọ Ama Azụ, Ọnụ Ụzọ Ama Ụlọ Elu
Hananel, ruokwa n’Ọnụ Ụzọ Ama Ụlọ Elu Narị na ruo n’Ọnụ
Ụzọ Ama Atụrụ, kwụsị n’Ọnụ Ụzọ Ama Ndị Nche. 40 Ya mere,
ụzọ ndị mmadụ abụọ na-abụ abụ ekele nye Chineke zukọtara
bata n’ụlọnsọ ukwu. Esokwa m ha bata, mụ na ọkara ndị ndu,
41 tinyere ndị nchụaja ndị a: Eliakịm, Maaseia, Miniamin,
Mikaya, Elioenai, Zekaraya na Hananaya. Ndị a niile ji opi ha.
42 Ndị ọzọ sokwa bata bụ ndị a: Maaseia, Shemaya, Elieza, Uzi,
Jehohanan, Malkija, Elam na Eza. Onyendu ndị ọbụ abụ ahụ
niile bụ Jezrahaya. 43 Ha chụrụ ọtụtụ aja n’ụbọchị ahụ n’ihi
na Chineke nyere ha oke ọṅụ. Ụmụnta na ndị inyom sokwa
ṅụrịa ọṅụ. Ha nụkwara ụda ọṅụ ndị Jerusalem site n’ebe dị
anya. 44 N’oge ahụ ka a họpụtara ndị ikom na-elekọta ụlọ
ịchịkọba ihe, ebe a na-achịkọba onyinye mkpụrụ mbụ, na
onyinye otu ụzọ n’ụzọ iri. A na-esite n’obodo gbara Jerusalem
gburugburu na-ewebata n’ụlọ ịchịkọba ihe onyinye niile e
nyere n’iwu maka ọdịmma ndị nchụaja na ndị Livayị. E si otu
a na-ewebata ya n’ihi na ọrụ ndị nchụaja na ndị Livayị na-arụ
na-atọ ndị Juda ụtọ nke ukwuu. 45 N’ihi na ha na-arụ ọrụ
Chineke ahụ ha ketara ịrụ, ya na ọrụ ido ndị mmadụ na ihe
ọbụla nsọ. Otu a kwa ka ndị ọbụ abụ, na ndị na-eche nche sị
arụkwa ọrụ a dịka iwu Devid na Solomọn nwa ya nyere si dị.
46 Ọ bụ n’oge Devid na Asaf ka e bidoro inwe ndị ndu abụ ito
na ikele Chineke. 47 Ya mere, n’oge Zerubabel na Nehemaya,
ndị Izrel niile na-ewebata onyinye e ji akwagide ọrụ ndị ọbụ
abụ, na ndị nche, na ndị Livayị. Ha kewapụtakwara oke ruru
ndị Livayị ndị ọzọ iche, ndị Livayị n’onwe ha kwa, kewapụtara
oke ruru ụmụ Erọn n’ime ihe e nyere ha dịka e si nye ya
n’iwu.

13 N’ụbọchị ahụ, a gụpụtara okwu Chineke na ntị ndị Izrel
site n’akwụkwọ iwu Mosis. Mgbe a na-agụpụta ya, a
chọpụtara na o megidere iwu na onye Amọn, maọbụ onye
Moab, ga-eso n’ofufe ụlọnsọ ukwu Chineke. 2 N’ihi na ha
bụ ndị iro ụmụ Izrel. Ha enyeghị ha ihe oriri na ihe ọṅụṅụ
kama ha zụrụ Belam ka ọ bụọ ụmụ Izrel ọnụ. (Ma Chineke
anyị gbanwere ịbụ ọnụ ahụ mee ka ọ ghọọ ngọzị.) 3 Mgbe
a gụpụtara iwu a, ndị Izrel chụpụrụ ndị mba ọzọ niile nọ
n’ọgbakọ ha. 4 Ma tupu ihe ndị a niile emee, Eliashib onye bụ
onye nchụaja, onye e doro n’isi ilekọta ime ụlọ a na-achịkọba
ihe n’ụlọ Chineke anyị, ya na Tobaya nwee ezi mmekọrịta, 5
o weere otu ọnụụlọ buru ibu a na-achịkọba ihe nye ya. Na
mbụ, ọ bụ ọnụụlọ ebe a na-achịkọta onyinye ọka na ụda na-
esi isi ụtọ, na ngwongwo ụlọnsọ, na efere mmanya ọhụrụ, na
mmanụ oliv. Mosis enyelarị ya n’iwu na ọ bụ ndị Livayị na
ndị ọbụ abụ na ndị nche nwe onyinye ndị ahụ. Ndị nchụaja
nwekwa oke n’ihe ndị a. 6 Mgbe ihe ndị a na-eme, anọghị
m na Jerusalem, n’ihi na n’iri afọ atọ na abụọ nke ọchịchị
Ataksekses, eze Babilọn, a lọghachikwutere m eze. Ma e
mesịrị m nata ya ike 7 laghachikwa na Jerusalem. N’ebe a ka
m nọ mata banyere ihe ọjọọ ahụ Eliashib mere, inye Tobaya
otu ọnụụlọ nke dị n’ogige ụlọ Chineke ka ọ bụrụ ebe izuike
ya. 8 Iwe were m nke ukwuu, nke mere na m sitere n’ọnụụlọ
ahụ tụpụsịa ngwongwo Tobaya niile n’ezi. 9 Enyere m iwu
ka e doo ọnụụlọ ndị ahụ niile ọcha, a chighachikwara m
ngwongwo ụlọ Chineke niile n’ime ha, ha na onyinye mkpụrụ
ọka, na ụda na-esi isi ụtọ ndị ahụ. 10 A chọpụtakwara m na-
enyebeghị ndị Livayị oke ihe ruru ha, nke mere na ndị ọbụ
abụ, na ndị nche ndị ọ bụ ọrụ ha i doo ofufe, alaghachila
n’ubi ha dị iche iche. 11 N’ihi ya, abaara m ha mba jụọ ha si:
“Gịnị mere unu jiri gbakụta ụlọnsọ ukwu Chineke azụ?” Mgbe
ahụ akpọghachiri m ndị Livayị nyekwa ha ọrụ ha n’ụlọnsọ.
12 Ndị Juda niile bidokwara iweta ụtụ ha, na onyinye ọka,
na mmanya vaịnị na mmanụ oliv ha n’ụlọ ịchịkọba ihe dị
n’ụlọnsọ. 13 E tinyere m Shelemaya onye nchụaja, na Zadọk
ode akwụkwọ, na Pedaia onye Livayị, ka ha bụrụ ndị na-
elekọta ụlọ ịchịkọba ihe niile ahụ. Emekwara m Hanan nwa
Zakua, nwa Matanaya, onye ga na-enyere ha aka, n’ihi na a
gụrụ ha dịka ndị kwesiri ntụkwasị obi. Ọrụ ha bụ ikere ndị
Livayị ibe ha niile oke. 14 Chineke m, biko cheta m n’ihi nke
a, ehichapụkwala ihe niile m ji obi m niile rụọ n’ụlọnsọ gị
na ije ozi niile ya. 15 N’ụbọchị ndị ahụ, ka m hụrụ na Juda
ndị na-azọcha mmanya vaịnị n’ụbọchị izuike, ndị ji ịnyịnya
ibu na-ebubata ogbe ọka, na-ebokwasị ha n’elu ịnyịnya ibu,
tinyekwara mmanya, na mkpụrụ vaịnị na fiig, na ibu niile
ọbụla. Ha na-ebubatakwa ha n’ime Jerusalem n’ụbọchị izuike.
Nke a mere m ji dọọ ha aka na ntị megide ire nri n’ụbọchị
ahụ. 16 Ndị si obodo Taịa, bụ ndị birila na Jerusalem nọ na-
ebubata azụ na ngwa ahịa ndị ọzọ dị iche iche, na-ere ha na
Juda, nakwa na Jerusalem n’ụbọchị izuike. 17 A baara m ndị a
na-asọpụrụ na Juda mba, si ha, “Gịnị bụ ihe ọjọọ nke a unu
na-eme, na-emerụ ụbọchị izuike? 18 Ọ bụghị otu ihe a ka
nna nna unu ha mere, nke mere na Chineke wetara ọdachi a
tụkwasị anyị nakwa obodo a? Ugbu a, unu na-akpali ọnụma
tụkwasị na nke dị megide Izrel site n’imerụ ụbọchị izuike?”
19 N’ihi nke a, enyere m iwu na a ga-emechi ọnụ ụzọ ama
Jerusalem n’uhuruchi tupu ụbọchị izuike, ruo mgbe ụbọchị
izuike gafesịrị. Emere m ka ụfọdụ ndị ohu m na-anọ na nche
n’ebe ahụ, ịhụ na ọ dịghị onye ahịa ọbụla ga-abata n’ime
obodo Jerusalem n’ụbọchị izuike. 20 Ya mere, ndị na-azụ ahịa
na ndị na-ere ụdị ngwa ahịa dị iche iche, na-anọ ọnọdụ abalị
n’azụ Jerusalem, otu gboro maọbụ ugboro abụọ. 21 Ma a dọrọ

ha aka na ntị, sị, "Gịnị ka unu ji na-anọ ọnọdụ abalị n'akụkụ
mgbidi a? Ọ bụrụ na unu eme ya ọzọ, aga m enye iwu ka e
jide unu." Site n'ụbọchị ahụ gaa n'ihu, ha abịakwaghị ọzọ
n'ụbọchị izuike. 22 Mgbe ahụ, enyere m ndị Livayị iwu ka ha
doo onwe ha ọcha, nọọkwa na nche n'ọnụ ụzọ ama, ịhụ na
onye ọbụla doro ụbọchị izuike nsọ. Chineke m, biko, cheta m
n'ihi ihe ọma ndị a niile, nwee amara n'ebe m nọ, dịka ịba
ụba nke obi ebere gị si dị. 23 Ọzọ, n'ụbọchị ndị ahụ a hụrụ m
ndị ikom Juda ndị lụtara ndị inyom site n'etiti ndị Ashdọd, na
ndị Amọn, na ndị Moab, 24 chọpụtakwa na ọkara n'etiti ụmụ
ha na-asụ naanị asụsụ ndị Ashdọd, maọbụ otu asụsụ nke ndị
mba ọzọ, ma ha amaghị asụsụ Juda ma ọlị. 25 Ya mere, abaara
m ha mba, bụkwaa ha ọnụ. Ụfọdụ ha ka m tiri ihe, dọọkwa
ha n'agịrị isi. Emesịa, emere m ka ha ṅụọ iyi n'aha Chineke
si: "Unu agaghị ekwekwa ka ụmụ ndị ikom na ndị inyom
unu lụọ ndị mba ọzọ ma unu onwe unu agakwaghị alụtara
ụmụ unu, maọbụ onwe unu, ndị inyom ndị mba ọzọ. 26 Ọ
bụghị ọlụlụ di na nwunye dị otu a wetara ọdịda Solomọn? O
nweghị eze ọzọ dị na mba ọbụla a pụrụ iji tụnyere Solomọn,
n'ihi na Chineke ya hụrụ ya n'anya mee ya eze ndị Izrel niile.
Ma ọ bụ ndị nwunye mba ọzọ ọ lụrụ dubara ya na mmehie
ikpere arụsị. 27 Ugbu a, ọ bụ ka anyị gere na ntị na unu
onwe unu na-emekwa ajọ ihe dị otu a, na unu ekwesighị
ntụkwasị obi nye Chineke anyị, site n'ịlụ ndị inyom ndị mba
ọzọ?" 28 Ya mere, esitere m n'ebe m nọ chụpụ otu n'ime
ụmụ ndị ikom Joiada, nwa Eliashib, onyeisi nchụaja, onye bụ
ọgọ Sanbalat onye Hor. 29 Cheta ha, Chineke m, n'ihi na ha
merụrụ ọrụ nchụaja, na ọgbụgba ndụ ọrụ nchụaja, na nke
ndị Livayị. 30 Ya mere, e doro m ndị nchụaja, na ndị Livayị
ọcha, wezugakwa ihe ọbụla nke na-ekwesighị n'ebe ha nọ. E
kenyere m ha ọrụ, onye ọbụla n'ije ozi ya. 31 Emekwara m ka
a na-ebubata nkụ nke ebe ịchụ aja n'oge kwesiri, meekwa ka
a na-ewebata onyinye mkpụrụ mbụ niile n'oge ha. Cheta m
Chineke, gosi m ihuọma gị.

Esta

1 Nke a bụ ihe mere n’oge ọchịchị eze Sekses, bụ Sekses
nke chiri alaeze nwere mpaghara dị iche iche nke karịrị
otu narị na iri abụọ na asaa, nke gbasakwara site n’India
rụọ Kush. 2 N’oge ahụ, isi ọchịchị obodo eze Sekses bụ Susa
ebe ocheeze ya dịkwa. 3 N’afọ nke atọ nke ọchịchị ya, o
mere mmemme oke oriri nye ndịisi ọrụ ya niile. Ndị ọzọ ọ
kpọkwara bụ ndịisi agha nke Peshịa na Midia, na ụmụ eze, na
ndị ọchịchị sitere na mba dị iche iche ọ na-achị. 4 Mmemme
a were otu narị na iri ụbọchị asatọ. Eze jikwa oge a gosi
akụnụba, na ịma mma na ebube nke alaeze ya. 5 Mgbe ụbọchị
ndị a gafesịrị, eze kpọrọ oke oriri nọrọ ụbọchị asaa n’ubi a
gbara ogige dị n’ụlọeze, nye ndị niile nọ na Susa, site n’onye
ukwu ruo n’onye nta. 6 Ihe ịchọ mma e ji dozie ogige ahụ bụ
ezi akwa mgbochi dị ọcha, nke e ji ogho ọcha kpaa na nke e
jikwa ogho na-acha anụnụ anụnụ kpaa. E jikwa eriri ogho dị
ezi ọcha na nke na-acha odo odo kekọtaa akwa mgbochi ndị
ahụ, n’ihe mgbaaka ọlaọcha dị n’ogidi nkume dị oke ọnụahịa
e wuru n’ebe ahụ. A dọbakwara oche ọlaọcha na ọlaedo ndị
ahụ n’ebe e wulitụrụ elu, nke e ji nkume mabụl na nkume
ndị ọzọ dị oke ọnụahịa, ndị na-acha ezi ọcha, ndị na-acha
odo odo na nke na-eji oji wuo ala ya. 7 E jikwa iko ọlaedo
ńụọ ihe ọńụńụ. Iko ọlaedo ọbụla e wepụtara n’ụbọchị ahụ dị
iche n’iche. O nweghị nke yiri ibe ya. E mekwara ka mmanya
eze baa ụba dịka afọ ọma aka eze si dị. 8 E nyeghịkwa iwu
ọbụla banyere iko mmanya ole mmadụ kwesiri ịńụ kama ndị
chọrọ ga-ańụ dịka o si masị ha. N’ihi na eze agwalarị ndịisi
ozi ya na onye ọbụla kwesiri ịńụ dịka o si chọọ. 9 N’otu oge
ahụ, eze nwanyị Vashti, kpọkwara oke oriri nye ụmụ nwanyị
niile nọ n’ụlọeze, Sekses. 10 N’ụbọchị nke asaa, mgbe obi dị
eze Sekses mma n’ihi mmanya ọ ńụrụ, ọ nyere ndị onozi
asaa ndị a na-ejere ya ozi iwu, ha bụ, Mehuman, na Bizta, na
Habona, na Bigta, na Abagta, na Zeta, na Kakas, 11 sị ha gaa
kpọọ Vashti nwunye eze ka ọ bịakwute ya. Eze nyekwara
iwu ka Vashti kpuru okpueze n’isi ya, maka igosi ndị mmadụ
niile na ndị a na-asọpụrụ nọ n’ebe ahụ ịma mma ya. N’ihi
na Vashti mara mma. 12 Ma mgbe e mere ka ozi eze ruo ya
ntị, eze nwanyị, bụ Vashti jụrụ ịbịa. Nke a mere ka iwe wee
eze nke ukwuu. 13 Dịka eze Sekses na-eme, ọ kpọkwara ndị
ọkachamara n’ihe gbasara iwu na ikpe ziri ezi. Eze na ndị a
mara ihe, bụ ndị maara ihe ụbọchị nyere kparịtara ụka. 14 Ha
bụkwa ndị na-anọkarị eze nso. Aha ha bụ Kashena, na Sheta,
na Admata, na Tashish, na Meres, na Masena, na Memukan.
A maara aha mmadụ asaa ndị a n’ala Midia na Peshịa. Ha
bụ ndị na-aga n’ihu eze mgbe ọbụla ha chọrọ, bụrụkwa ndị
dịkarịsịrị elu n’alaeze ahụ. 15 Eze jụrụ sị, “Dịka iwu si dị, gịnị
ka a ga-eme Vashti bụ nwunye eze n’ihi na o nupuru isi n’iwu
eze Sekses nyere nke o zigaara ya site n’ọnụ ndị onozi ya?”
16 Memukan kwuchitere ọnụ ndị ọzọ sị, “Ihe Vashti nwunye
eze mere jọrọ njọ. O mehiela eze, mehiekwa ndị ọchịchị niile,
na ndị niile bi n’akụkụ niile nke alaeze Sekses. 17 N’ihi na ndị
inyom niile ga-amata ihe eze nwanyị mere, malite ilelị ndị di
ha anya, ma na-ekwu sị, ‘Eze Sekses nyere Vashti nwunye ya
iwu ka ọ bịa n’ihu ya, ma ọ jụrụ ịbịa.’ 18 N’ụbọchị taa ka
ndị inyom ndịisi nke Peshịa na Midia, bụ ndị nụrụ banyere
omume nwunye eze mere, ga-azakwa ndịisi ọchịchị alaeze gị
n’ụzọ dị otu a. A ga-enwe nleda anya na esemokwu n’ala a
mgbe niile. 19 “Ya mere, ọ bụrụ na ọ masị eze, ya nye iwu,
nke a ga-edepụta, ka ọ bụrụ iwu n’ala Peshịa na Midia, nke
na-agaghị agbanwe, na Vashti agaghị abatakwa n’ihu eze
Sekses ọzọ. Ka eze werekwa ọnọdụ eze nwanyị ahụ nye onye
ọzọ ka ya mma. 20 Ọ ga-erukwa na mgbe a gụpụtara iwu a
eze nyere n’akụkụ alaeze a niile, ndị inyom niile ga-asọpụrụ
ndị di ha site n’onye dịkarịsịrị nta n’etiti ha ruo n’onye dị
ukwuu.” 21 Eze na ndịisi ọchịchị ya nabatara ndụmọdụ a,
n’ihi ya, eze mere ihe Memukan kwuru. 22 O zipụrụ akwụkwọ
ozi a nye akụkụ niile a na-achị achị nke alaeze ahụ. E dekwara
akwụkwọ ozi ahụ n’asụsụ dị iche iche, na-ekwupụta n’asụsụ
ọbụla na nwoke ọbụla kwesiri ịbụ onye na-achị ezinaụlọ ya.

2 Mgbe ihe ndị a gasịrị, ka iwe eze Ahasuerọs dajụrụ, ọ
malitere iche echiche banyere Vashti. O chetara ihe Vashti
mere, chetakwa ihe e kpebiri banyere ya. 2 Mgbe ahụ, ndị na-
ejere eze ozi sịrị ya, “Ka anyị gaa chọtara eze ụmụ agbọghọ
na-amaghị nwoke mara mma ile anya. 3 Ka eze họpụta
ndị nchịkọta n’isi obodo niile, ndị ga na-ahọpụta, ma na-
akpọbatakwa ụmụ agbọghọ ndị a niile mara mma, n’ụlọeze dị
na Susa. Ka Hegai, onozi eze bụrụkwa onye ga-elekọta ndị
inyom ndị a. Ka e jirikwa ihe ịchọ mma niile chọọ ha mma
dịka o si kwesi. 4 Emesịa, nwaagbọghọ ahụ ihe ya masịrị eze
karịa ga-abụ nwunye eze n’ọnọdụ Vashti.” Ntụpụta a tọrọ
eze ụtọ nke ukwuu. O nyere ha ike ka ha malite na-atụfughị
mgbe. 5 N’oge a, enwere otu onye Juu nọ n’obodo Susa nke
ewusiri ike, a na-akpọ Mọdekai nwa Jaịa, nwa Shimei, nwa
Kish, onye Benjamin. 6 Ọ bụ onye a dọtara n’agha mgbe
Nebukadneza bibiri Jerusalem. N’oge ahụ, e mere ka ọ hapụ
obodo ya gaa biri na Babilọn bụkwa oge a dọtakwara Jekonaya
eze ndị Juda na ọtụtụ ndị ọzọ n’agha. 7 Mọdekai nwere nwa
nwanne nna ya, aha ya bụ Hadasa, ma a na-akpọkwa ya Esta,
onye mara mma n’ahụ dịkwa mma ile anya. Nne ya na nna
ya anwụọla, ma Mọdekai kpọbatara ya n’ụlọ ya zụọ ya dịka
nwa ya nwanyị. 8 Ya mere, n’ihi iwu ahụ eze nyere, e mere
ka ọtụtụ ụmụ agbọghọbịa bịa na Susa, n’ime ụlọ ukwu eze.
Ọ bụkwa Hegai na-elekọta ha niile. A kpọbatakwara Esta
n’ụlọeze nyefee ya Hegai n’aka, onye na-elekọta ebe obibi ndị
iko nwanyị eze. 9 Ọ masịrị ya, ọ natakwara ihuọma n’ebe ọ nọ.
Ngwangwa ọ malitere inye ya nri pụrụ iche, na ihe ndị ahụ
niile e ji edozi ahụ na ịchọ mma. O sitere n’etiti ụmụ agbọghọ
nọ n’ụlọeze họpụta ụmụ agbọghọ asaa ndị na-ejere Esta ozi.
O duuru ya na ndị na-ejere ya ozi dubaa n’ebe kachasị mma
n’ogige ebe ndị inyom eze bi. 10 Ma Esta agwabeghị onye
ọbụla obodo ya maọbụ ihe banyere ezinaụlọ ya, n’ihi na
Mọdekai nyere ya iwu ka ọ ghara ịgwa onye ọbụla. 11 Ụbọchị
niile, Mọdekai na-abịa n’ogige ụlọ ndị inyom na-ajụ ase otu
Esta mere, n’ịchọpụta otu ihe si agara ya. 12 Tupu o ruoro
nwaagbọghọ ọbụla ibakwuru eze Sekses, ọ ga-anọzu ọnwa iri
na abụọ n’ebe a na-achọ ya mma dịka iwu e nyere banyere
ịchọ mma ndị inyom si dị. A ga-eji mmanụ máá chọọ ya mma
ọnwa isii, werekwa mmanụ isi ụtọ dị iche iche, na ihe ịchọ
mma ndị ọzọ kwadoo ya n’ime ọnwa isii nke ọzọ. 13 N’ụzọ dị
otu a, ka nwaagbọghọ ọbụla ga-adị gakwuru eze, bụ Sekses.
A na-enye ya ihe ọbụla ọ chọrọ site n’ebe obibi ha nke o ji
aba n’ụlọeze. 14 A na-eme ka ọ banye n’ụlọeze n’anyasị, ma
n’ụtụtụ, ọ na-alọghachi n’ụlọ ọzọ nke dị n’ebe ụmụ nwanyị
eze bi. N’ebe ahụ ka Shashgaz, onozi eze nọ na-elekọta ndị
iko nwanyị eze. Ọ gakwaghị alọghachi n’ebe eze ọzọ karịakwa

ma ihe ya ọ masịrị eze, eze akpọọ ya ka ọ bịaghachi ọzọ. 15
Mgbe oge Esta (ada Abihail, onye bụ nwanne nna Mọdekai,
onye kpọọrọ nwantakịrị nwaagbọghọ a ka ọ bụrụ nwa nke ya)
ga-eji gaa n'ihu eze ruru, ọ nabatara ndụmọdụ Hegai, onozi
ahụ na-elekọta ndị inyom. Ọ hụtara amara n'ihu mmadụ niile
ndị hụrụ ya. 16 E mere ka Esta bakwuru eze n'ọnwa nke iri
n'afọ nke asaa nke ọchịchị eze Ahasuerọs. 17 Eze hụrụ Esta
n'anya karịa ụmụ agbọghọ ndị ọzọ niile. Ọ natara amara na
mmasị eze karịa ụmụ agbọghọ na-amaghị nwoke ndị ọzọ. Ya
mere, o weere okpueze kpukwasị ya n'isi mee ya eze nwanyị
n'ọnọdụ Vashti. 18 Eze kpọrọ oke oriri, n'ihi Esta, nye ndịisi
ọchịchị ya niile na ndị ozi ya niile. Ọ kpọsara ezumike nye
ndị ọrụ niile n'alaeze ya, ma kesaakwa onyinye nye ọtụtụ
ndị mmadụ dịka eze pụrụ ime. 19 Mgbe a chịkọtara ụmụ
agbọghọ ndị a na-amaghị nwoke nke ugboro abụọ, Mọdekai
nọ ala n'ọnụ ụzọ ama eze. 20 Ma Esta emebeghị ka onye
ọbụla mara ihe banyere ezinaụlọ ya maọbụ obodo ya, dịka
Mọdekai nyere ya n'iwu, nke ọ na-emeri mgbe a na-azụlite
ya. 21 Otu ụbọchị, mgbe Mọdekai nọ n'ọrụ n'ọnụ ụzọ ama ụlọ
ukwu eze, ndị onozi abụọ eze nwere, aha ha bụ Bigtan na
Teresh, ndị na-eche ọnụ ụzọ ụlọeze nche, were iwe megide
eze. Ha gbara izu kpebie na ha ga-egbu eze Sekses. 22 Ma
Mọdekai chọpụtara nzube ọjọọ a gwa ya Esta, nwunye eze,
onye gwara eze, meekwa ka eze mata na ọ bụ Mọdekai gwara
ya. 23 Mgbe e nyochara kwu a, chọpụta na ọ bụ eziokwu, e
jidere mmadụ abụọ ahụ kwụgbuo ha n'osisi. E dekwara ihe
ndị a niile n'ihu eze n'ime akwụkwọ akụkọ ihe e mere.

3 Mgbe ihe ndị a gasịrị, eze bụ Ahasuerọs mere Heman nwa
Hamedata onye Agag ka ọ bụrụ onye ukwu, o nyere ya
ugwu site n'inye ya oche dị elu karịa nke ndị ọzọ niile a na-
asọpụrụ. 2 Ndịisi ọchịchị eze niile na-egbu ikpere n'ala nye
Heman nsọpụrụ mgbe ọbụla o si n'ọnụ ụzọ ama ụlọeze na-
agafe, n'ihi na ọ bụ otu a ka eze nyere n'iwu. Ma Mọdekai
ekweghị egbu ikpere nye ya, ọ kwekwaghị enye ya nsọpụrụ. 3
Mgbe ahụ, ndị ozi eze ndị nọ n'ọnụ ụzọ ama eze jụrụ Mọdekai
ajụjụ si ya, "Gịnị mere i ji na-enupu isi n'iwu eze nyere?" 4
Ha na-agwa ya okwu kwa ụbọchị kwa ụbọchị, ma o geghị ha
ntị. N'ihi nke a, ha gwara Heman ihe banyere ya, ịhụ ma ọ
ga-anabata omume Mọdekai, ebe ọ gwara ha na ya bụ onye
Juu. 5 Ihe a were Heman iwe nke ukwuu mgbe ọ chọpụtara
na Mọdekai jụrụ igbu ikpere n'ihu ya, maọbụ ịsọpụrụ ya. 6
Mgbe ọ matara ndị Mọdekai ha bụ, ọ dị ya ka ihe ileda anya
ma o gbuo naanị Mọdekai. Kama Heman chọrọ ụzọ ọ ga-esi
laa ndị Mọdekai niile, bụ ndị Juu nọ n'alaeze niile nke Sekses
n'iyi. 7 N'ọnwa mbụ, nke bụ ọnwa Nisan, n'afọ nke iri na
abụọ nke ọchịchị eze Ahasuerọs. Ha fere nza (nke bụ Pua)
n'ihu Heman iji họpụta ụbọchị na ọnwa. Ma nza ahụ danyere
n'ụbọchị nke iri na atọ n'ọnwa nke iri na abụọ, nke bụ ọnwa
Aada. 8 Mgbe ahụ Heman sịrị eze Sekses, "O nwere otu ndị
gbasara ebe niile, n'etiti ndị bi n'obodo dị iche iche niile nke
alaeze gị, ha kepụrụ onwe ha iche. Iwu ha dị iche site n'iwu
nke ndị mba ọzọ. Ha adịghị edebekwa iwu eze, ọ gaghị abara
eze uru i hapụ ha ka ha nọdụrụ onwe ha. 9 Ọ bụrụ na ọ
masịrị eze, ya nye iwu ka a laa ha n'iyi, aga m akwụnye puku
talenti ọlaọcha iri n'aka ndị nlekọta n'ihi ụlọakụ eze." 10
Ya mere, eze gbapụtara ọlaaka ikike ya nye ya Heman nwa
Hamedata onye Agag, onye iro ndị Juu 11 Eze gwara Heman,
"Enyela m gị ọlaọcha ahụ, ya na ndị a. Mee ha dịka o si dị gị
mma." 12 N'abalị iri na atọ nke ọnwa mbụ, a kpọkọrọ ndị
ode akwụkwọ eze niile. Ha depụtara n'akwụkwọ isi obodo dị
iche iche, nakwa n'asụsụ ndị ọbụla, ihe niile Heman nyere
n'iwu nye ndị nnọchị anya eze niile, ndị ọchịchị nke ala niile
ha na-achị, na ndịisi nke ndị ọbụla nọ n'ime alaeze a. E ji
aha Ahasuerọs dee akwụkwọ ndị ahụ, werekwa mgbaaka eze
n'onwe ya kaa ya akara. 13 E zipụrụ ndị ọgba ọsọ ozi eze ka
ha gaa n'isi obodo ọbụla n'alaeze ahụ, na-enye iwu a edere
n'akwụkwọ ka a laa n'iyi, gbuo, ma kpochapụkwa ndị Juu
niile, ma nwantakịrị ma okenye, ma nwanyị, ma ụmụntakịrị,
n'otu ụbọchị, n'abalị iri na atọ nke ọnwa iri na abụọ, nke
bụ ọnwa Aada, nakwa ịpụnara ha akụnụba ha n'ike. 14 Ihe
ndepụta nke otu akwụkwọ ahụ bụ nke a ga-enye dịka iwu
n'obodo niile ọbụla site na nkwupụta, mee ka ndị mba niile
mara maka ya, nọọkwa na njikere n'ihi ụbọchị ahụ. 15 Ọ bụ
ndị ozi eze na-agba ọsọ nke ọma ka e nyere ozi ahụ, ka ha
jiri ya jee n'obodo niile. E mekwara ka iwu ahụ baa mmadụ
niile bi na Susa ntị. Emesịa, eze na Heman nọdụrụ ala ịṅụ ihe
ọṅụṅụ n'oge ndị niile bi na Susa nọ n'egwu n'ihi okwu ibibi
ndị Juu ahụ.

4 Mgbe Mọdekai nụrụ ihe mere, ọ dọwara uwe ya, yikwasị
onwe ya akwa mkpe, werekwa ntụ kpokwasị onwe ya, pụọ
baa n'ime obodo, na-eti mkpu akwa. 2 Ọ bịaruru n'ọnụ ụzọ
ama nke ụlọeze guzo n'ebe ahụ, n'ihi na ọ dịghị onye a na-
ekwe ka o yiri akwa mkpe banye n'ogige ụlọeze. 3 N'alaeze
ahụ ndị Juu niile, nọ n'iru ụjụ na ibu ọnụ na ịkwa akwa na
iti aka n'obi n'ihi iwu eze ahụ. Ọtụtụ yikwa akwa mkpe ha,
dinarakwa na ntụ. 4 Mgbe ụmụ agbọghọ na ndị onozi Esta
gwara ya ihe banyere Mọdekai, o wutere ya nke ukwuu. O
zigaara Mọdekai uwe, ka o nwee ike gbanwee uwe mkpe ahụ
o yi, ma ọ naraghị ha. 5 Mgbe ahụ, Esta ziri ka a kpọọ Hatak,
otu n'ime ndị onozi eze, onye nke ọ bụ ọrụ ya ijere Esta ozi,
gwa ya ka o jekwuru Mọdekai jụọ ya ihe kpatara nke a, na ihe
mere o ji na-eme otu a. 6 Hatak jere n'ama obodo ahụ ebe ọ
hụrụ Mọdekai n'ọnụ ụzọ ụlọeze. 7 Mọdekai kọọrọ ya ihe niile,
na otu Heman si kwee nkwa ịkwụnye ego n'ụlọakụ eze ka e
were laa ndị Juu n'iyi. 8 O nyekwara ya akwụkwọ iwu eze ebe
e dere maka ịla ha n'iyi, bụ nke akpọsara na Susa, ka o gosi ya
Esta, kọwaakwa ya nye ya. Ọ gwara ya ka o nye ya iwu ka ọ
bakwuru eze rịọ ya arịrịọ amara, rịọkwa ya ebere n'ihi ndị ya.
9 Hatak lọghachiri zie Esta ihe niile Mọdekai kwuru. 10 Ma
Esta gwara Hatak ka o jeghachi gwa Mọdekai sị, 11 "Ụwa niile
maara nke ọma na onye ọbụla, maọbụ nwoke maọbụ nwanyị,
banyere n'ime ime ụlọeze mgbe eze na-akpọghị ya, ga-anwụ,
karịakwa ma eze o setịpụrụ mkpara ọlaedo ya gosi onye ahụ
na ọ nabatara ọbịbịa ya. Ugbu a, o meela ihe dị ka otu ọnwa
kemgbe eze na-ezibeghị ozi ka a kpọọ m." 12 Mgbe ha gwara
Mọdekai ihe Esta zara, 13 o zighachiri ọsịsa a, "Echela n'ihi
na i bi n'ụlọeze na naanị gị ga-afọdụ ndụ n'etiti ndị Juu niile.
14 Ọ bụrụ na ị gba nkịtị n'oge a, oghere na napụta ndị Juu ga-
esite n'ụzọ ọzọ bịa, ma gị onwe gị na ụlọ nna gị ga-ala n'iyi.
Onye makwanụ ihe mere i ji nọrọ n'ụlọeze n'oge dị otu a?"
15 Mgbe ahụ, Esta zara Mọdekai sị; 16 "Gaa kpọkọtaa ndị Juu
niile bi na Susa, bukwaaranụ m ọnụ. Unu erila ihe ọbụla,
maọbụ ṅụọ ihe ọbụla abalị atọ, ehihie na abalị. Mụ onwe m
kwa, na ụmụ agbọghọ na-ejere m ozi, ga-emekwa otu ihe
ahụ. Emesịa, ọ bụ ezie na ọ bụ ihe megidere iwu, ma aga m

aga hụ eze anya. Ihe ọ pụtara ya pụta. Ọ pụtara m ọnwụ, ka
m nwụọ!" 17 Mọdekai pụrụ, gaa mee dịka Esta gwara ya.

5 N'abalị nke atọ ya, Esta yiri uwe eze nwanyị ya, guzo
n'ime ime ogige ụlọeze, nke chere ihu n'ụlọ nzukọ ukwu
dị n'ụlọeze, ebe eze nọdụ n'ocheeze ya chee ihu n'ọnụ ụzọ.
2 Mgbe ọ hụrụ Esta bụ nwunye eze ka o na-eguzo n'ogige
ahụ, ihe ya masịrị ya, ọ nabatakwara ya site na ị setịpụrụ ya
mkpara ọlaedo nke dị n'aka ya. Ya mere, Esta bịaruru nso
metụkwa isi mkpara ọlaedo ahụ aka. 3 Eze jụrụ ya sị, "Gịnị ka
ị chọrọ, eze nwanyị Esta? Gịnị bụ mkpa gị? Aga m emere gị
ya, ọ bụladị ma ọ bụrụ inye gị otu ọkara alaeze m." 4 Esta
zara sị, "Ọ bụrụ na ọ masịrị eze, achọrọ m ka gị na Heman bịa
rie oriri m kwadooro unu taa." 5 Eze tụgharịrị gwa ndị ozi ya
sị, "Gwanụ Heman ka o mee ngwangwa bịa ka anyị gaa mee
ihe Esta rịọrọ." Emesịa, eze na Heman bịara n'oriri Esta. 6
Mgbe ha na-aṅụ mmanya, eze sịrị Esta, "Ugbu a, gwa m ihe ị
chọrọ, aga m enye gị ya, ọ bụladị ma ọ bụrụ otu ọkara alaeze
m." 7 Esta zara sị, "Arịrịọ m na mkpa m bụ nke a, 8 ọ bụrụ na
m ahụtala amara n'ihu eze n'ezie, ọ bụrụkwa na ọ masịrị
eze imere m ihe m na-arịọ, na ime ihe m na-achọ, ka ya na
Heman sorokwa bịa echi n'oriri ọzọ m ga-akwado. Echi ka m
ga-akọkwara gị ihe niile." 9 Heman hapụrụ ebe oriri ahụ
n'oke obi ụtọ. Ma mgbe ọ hụrụ Mọdekai n'ọnụ ụzọ ama eze,
hụkwa na o bilighị maọbụ maa jijiji n'ihu ya, iwe were ya nke
ukwuu. 10 N'agbanyeghị nke a, Heman jisiri onwe ya ike, laa
n'ụlọ ya. Ọ kpọkọtara ndị enyi ya niile na Zeresh, nwunye ya,
11 ọ nyara ha isi n'ihi oke akụnụba ya, na ọtụtụ ụmụ ndị ikom
ya, n'ụzọ niile nke eze si nye ya nsọpụrụ ma bulikwaa ya elu
karịa ndị ọzọ ọkwa ha dị elu na ndị ọrụ eze niile. 12 Heman
kwukwara sị, "Nke a abụghị dị okwu, ọ bụ naanị mụ ka Esta
nwunye eze, kpọrọ ka m soro eze bịa n'oriri nke ọ kwadooro.
Echi ka ọ kpọrọ m ka m soro eze bịa. 13 Ma ihe ndị a niile bụ
ihe efu mgbe ọbụla m na-ahụ Mọdekai onye Juu ahụ ka ọ
na-anọdụ ala n'ọnụ ụzọ ama ụlọeze." 14 Mgbe ahụ, Zeresh
nwunye ya na ndị enyi ya niile, dụrụ ya ọdụ sị ya, "Ihe ị ga-
eme bụ nke a: Kwadoo osisi e ji akwụgbu mmadụ, nke ịdị elu
ya ga-adị iri mita abụọ na atọ. N'ụtụtụ echi, rịọ eze ka o nye
gị ike ịkwụgbu Mọdekai n'elu ya. Mgbe e mere nke a, ọṅụ gị
ga-ezukwa oke, mgbe ị ga-esorokwa eze gaa rie oriri a kpọrọ
unu." Okwu a masịrị Heman nke ukwuu. O nyere iwu ka a
kwadoo osisi ahụ ngwangwa.

6 N'abalị ahụ, ụra abịaghị eze n'anya ma ọlị. N'ihi ya, o
metụrụ ya n'obi ịgụ akwụkwọ ihe ncheta. Ya mere, o
nyere iwu ka e wetara ya akwụkwọ a na-edekọta ihe niile
e mere n'oge ọchịchị ya. 2 N'ime ya, ọ gụtara ihe e dere
banyere Mọdekai, otu o si kpughee izuzu ọjọọ Bigtan na
Teresh, ndị onozi eze na-eche nche n'ọnụ ụzọ ụlọeze, gbara
igbu eze Sekses. 3 Mgbe ahụ eze jụrụ ajụjụ sị, "Gịnị bụ
ihe ọma e meerela Mọdekai n'ihi ihe a o mere?" Ndị ozi
ya zara, "O nwebeghị ihe ọbụla e meere ya!" 4 Eze sịrị,
"Onye nọ n'ogige?" Ma Heman ka batachara na mbata ogige
ụlọeze, ịgwa eze banyere mkwugbu Mọdekai n'elu osisi nke
o guzobere n'ihi ya. 5 Ndị na-ejere ya ozi zara, "Heman
na-eguzo n'ogige." Eze sịrị, "Kpọbata ya." 6 Mgbe Heman
batara, eze jụrụ ya ajụjụ sị, "Gịnị bụ ugwu m kwesiri inye
onye mere ihe na-atọ m ụtọ?" Heman chere n'ime onwe
ya sị, "Oleekwanụ onye ọzọ eze ga-achọ inye ugwu karịa
mụ onwe m?" 7 Ya mere ọ zara eze, "Banyere nwoke ahụ
ọ masịrị eze ịkwanyere ugwu, 8 nye iwu ka e wepụta uwe
gị, nke gị bụ eze yitụrụla, na ịnyịnya gị, nke eze gbaarala,
nke e kpukwasịrị oyiyi okpueze n'isi ya. 9 Ka enye uwe ahụ
na ịnyịnya ahụ n'aka otu onye kachasị nwee ugwu n'ime
ụmụ eze, ka ha yikwasị nwoke ahụ nke eze chọrọ ịsọpụrụ
uwe ahụ, ka ịnyịnya buru ya dịka ha dọkpụ ya na-ejeghari
n'okporoụzọ niile n'obodo, na-ekwusa n'ihu ya na-asị, 'Otu a
ka a na-emere nwoke ahụ ọ masịrị eze inye nsọpụrụ!'" 10
Mgbe ahụ eze nyere Heman iwu, sị; "Ahaa! Ntụpụta gị dị
mma nke ukwuu! Mee ngwangwa, were uwe ndị a, na ịnyịnya
m, meekwara Mọdekai onye Juu ahụ na-anọdụ n'ọnụ ụzọ ama
ụlọeze ihe niile ndị a i kwuru. Hụkwa na i mechasịrị ihe ndị a
niile i kwuru." 11 Ya mere, Heman chịịrị uwe eze ahụ yikwasị
ya Mọdekai n'ahụ. O mekwara ka ọ nọdụ n'elu ịnyịnya eze.
Emesịa, o duuru ya jegharịa n'akụkụ obodo ahụ niile na-eti
mkpu na-asị, "Otu a ka eze ga-esi sọpụrụ nwoke ahụ ihe ya dị
ya mma." 12 Emesịa, Mọdekai lọghachiri n'ọnụ ụzọ ama eze.
Ma Heman mere ngwangwa laa n'ụlọ ya, kpuchiekwa isi ya
n'iru ụjụ, 13 ọ kọọrọ Zeresh nwunye ya, na ndị enyi ya niile
ihe niile nke mere ya. Ndị ndụmọdụ ya na nwunye ya Zeresh
sịrị ya, "Ebe ọ bụ na Mọdekai, onye ị bidoro ịda n'ihu ya, bụ
onye Juu, ị gaghị enwe ike emegide ya, ị ghaghị ịla n'iyi." 14
Mgbe ha na ya nọ na-akparịta ụka, ndị onozi eze bịaruru
duru Heman ngwangwa maka ịga n'oriri ahụ Esta kwadoro.

7 Eze na Heman gara iri oriri ahụ Esta nwunye eze kpọrọ
ha, 2 mgbe ha nọ na-aṅụ mmanya, n'ụbọchị nke abụọ ahụ,
eze jụrụ Esta ajụjụ sị, "Gịnị bụ arịrịọ gị, Esta, eze nwanyị?
Gịnị ka ị chọrọ? Ihe ọbụla ọ bụ, aga m enye gị ya, ọ bụladị
otu ọkara alaeze m." 3 N'ikpeazụ, Esta nwunye eze zara sị,
"Eze biko, ọ bụrụ na m ahụtala amara n'ihu gị, ọ bụrụkwa
na ọ masịrị gị, zọpụta ndụ m na ndụ ndị m. 4 N'ihi na mụ
na ndị m abụrụla ndị erere ere n'aka ndị ga-ala anyị n'iyi.
Anyị abụrụla ndị a ga-egbu, na ndị aghaghị ịla n'iyi. A sị na
e rere anyị dịka ndị ohu nwoke na nwanyị, agaara m agba
nkịtị, hapụ inye gị nsogbu, ma n'ihi n'ọdịghị ihe ga-akwụ
ụgwọ isogbu eze." 5 Eze, bụ Sekses, jụrụ Esta, bụ nwunye
eze, "Onye ka mmadụ ahụ bụ, olee ebe ọ nọ, bụ onye na-
ezube ime ihe ọjọọ dị otu a?" 6 Esta zara, "Ọ bụ onye iro na
onye mmegide. Ọ bụ Heman, nwoke ọjọọ a!" Mgbe ahụ, ụjọ dị
ukwu jidere Heman n'ihu eze na nwunye eze. 7 Eze biliri ọtọ
n'iwe, hapụ mmanya ya site n'ebe oriri ahụ pụọ, gaa n'ime
ubi ya a gbara ogige dị n'ụlọeze. Ma Heman nọdụrụ ịrịọ eze
nwanyị, bụ Esta arịrịọ maka ndụ ya, n'ihi na ọ maara na eze
ekpebiela ịla ndụ ya n'iyi. 8 Mgbe eze sitere n'ubi a gbara
ogige lọghachita n'ụlọ oriri ahụ, lee ka Heman tụrụ onwe ya
n'elu oche ahụ Esta na-adabere n'elu ya. Eze sịrị, "Ọ chọrọ
iwedakwa nwunye eze n'ala n'ihu m n'ụlọ m?" Ngwangwa
okwu a si n'ọnụ eze pụta, ha kpuchiri Heman akwa n'ihu. 9
Mgbe ahụ kwa, Habona otu n'ime ndị ozi eze gwara eze sị,
"Onyenwe m, lee na Heman enyela iwu ka a kwadoo osisi nke
ịdị elu ya bụ iri mita abụọ na atọ, ebe ọ chọrọrị ịnọ kwụgbuo
Mọdekai, nwoke ahụ mere ka a ghara igbu eze. Osisi ahụ
guzokwa ugbu a n'ihu ụlọ Heman." Eze sịrị, "Kwụgbuonụ ya
n'osisi ahụ!" 10 Ya mere, ha kwụgburu Heman n'osisi ahụ ọ
kwadoro maka Mọdekai. Iwe eze dajụkwara.

8 N'otu ụbọchị ahụ, Ahasuerọs bụ eze, nyefere Esta nwunye
eze akụnụba niile Heman onye iro ndị Juu nwere. E
mekwara ka Mọdekai bịa n'ihu eze, n'ihi na Esta agwala eze

na ọ bụ nwanne nna ya. 2 Mgbe ahụ, eze wepụtara ọlaaka
ikike ya, nke a gbapụtara site n'aka Heman nye ya Mọdekai.
Esta mekwara Mọdekai onye nlekọta akụnụba Heman. 3
Ọzọkwa, Esta bịara n'ihu eze daa n'ala n'ụkwụ eze rịọ ya
arịrịọ n'anya mmiri ka ọ kwụsị echiche ọjọọ ahụ Heman onye
Agag, chere megide ndị Juu. 4 Eze setịpụrụ mkpara ọlaedo ya
nye Esta. Esta biliri, guzo n'ihu eze, 5 ọ sịrị, "Ọ bụrụ na ọ dị
eze mma, ọ bụrụkwa na m hụtara amara n'ihu ya, bụrụkwa
ihe ziri ezi n'anya eze, ọ bụrụkwa na ihe m masịrị ya, ka
ede iwu n'akwụkwọ ịkagbu ozi Heman nwa Hamedata, onye
Agag, nke o chepụtara dee ime ka a laa ndị Juu n'iyi n'ala
niile eze na-achị. 6 N'ihi na m ga-esi aṅaa nagide ya, ịhụ
ka a na-egbu ndị m, na-alakwa ụmụnna m n'iyi?" 7 Mgbe
ahụ, eze bụ Ahasuerọs gwara Esta nwunye eze na Mọdekai
onye Juu okwu sị ha, "Enyela m Esta akụnụba Heman, ha
akwụgbukwaala Heman n'osisi, n'ihi na ọ chọrọ ịla ndị Juu
n'iyi. 8 Ugbu a, deenụ akwụkwọ ozi banyere ndị Juu niile, dee
ihe ọbụla dị mma n'anya unu n'aha eze. Werekwa ọlaaka
ikike eze kaa ya akara, n'ihi na ọ dịghị akwụkwọ ọbụla e
dere n'aha eze, kaakwa ya akara mgbaaka eze nke a pụrụ
imegharị." 9 Otu mgbe ahụ, akpọrọ ndị ode akwụkwọ eze. Ọ
bụ n'iri abalị na atọ nke ọnwa atọ n'afọ nke bụ ọnwa Sivan ka
ihe ndị a mere. Ha dere iwu niile Mọdekai nyere banyere
ndị Juu, ndịisi ọchịchị niile na ndị ọchịchị niile na-elekọta
mpaghara alaeze niile site n'India ruo Kush. Ọnụọgụgụ ha
niile dị otu narị na iri abụọ na asaa. E depụtasịrị iwu ahụ
n'odide akwụkwọ nke ala ọbụla a na-achị achị si dị, na dịka
asụsụ ndị ọbụla si dị, ma nyekwa ndị Juu dịka odide akwụkwọ
na asụsụ ha si dị. 10 Mọdekai dere akwụkwọ ahụ n'aha eze,
bụ Ahasuerọs, werekwa ọlaaka ikike eze kaa ya akara, zipụ
akwụkwọ ndị a site n'aka ndị ọgba ọsọ ndị ịnyịnya na-ebu, bụ
ndị na-agba ịnyịnya ụkwụ ọsọ nke e leziri anya nke ọma zụọ
maka ije ozi dịrị eze. 11 Akwụkwọ nke iwu eze a, nyere ndị
Juu niile nọ n'obodo ọbụla ike izukọta n'otu maka ịzọ ndụ ha,
nyekwa ha ikike ibibi, gbuo ma laa n'iyi ndị agha nke mba
ọbụla, maọbụ ala ndị ahụ a na-achị achị bụ ndị nwere ike
ịla ha, ndị inyom ha na ụmụntakịrị ha n'iyi, na ịpụnara ha
akụnụba ha. 12 Ụbọchị a akara aka maka ndị Juu ime ihe
ndị a n'obodo niile n'alaeze eze Ahasuerọs bụ n'abalị iri na
atọ nke ọnwa Ada. 13 E kwukwara n'akwụkwọ iwu ahụ na a
ghaghị ịnabata iwu eze ahụ n'obodo ọbụla dị n'alaeze ya. E
kwukwara na a ga-agụpụtara ya mmadụ niile, kọwazie ya ime
ka ndị Juu niile nọdụ na njikere imeri ndị iro ha. 14 Ndị ahụ
na-agba ọsọ, bụ ndị na-ebu akwụkwọ ozi, nọkwasịrị n'elu
ịnyịnya eze mee ngwangwa pụọ, ebe iwu eze kwaliri ha. E
nyekwara iwu a na Susa. 15 Mgbe Mọdekai si n'ihu eze pụọ, o
yi uwe ndị eze nke na-acha ọcha, na nke na-achakwa anụnụ
anụnụ, kpurukwa okpueze ọlaedo dị ukwuu, na uwe mwụda e
ji ezi akwa nke na-acha odo odo dụọ n'ahụ ya. Obodo Susa tiri
mkpu ṅụrịakwa ọṅụ. 16 Nye ndị Juu n'onwe ha, ọ bụ oge
ịṅụrị ọnụ, obi ụtọ na nsọpụrụ. 17 Na mpaghara alaeze ahụ
niile, na n'obodo ọbụla nke iwu eze ahụ bịaruru, e nwere ọṅụ
na obi ụtọ n'etiti ndị Juu niile, nweekwa oke oriri na ọṅụṅụ.
Ọtụtụ mmadụ n'ime ndị si mba dị iche iche ghọrọ ndị Juu,
n'ihi egwu ndị Juu dakwasịrị ha.

9 N'abalị iri na atọ nke ọnwa iri na abụọ, nke bụ ọnwa Ada,
bụ ụbọchị a gaara emezu iwu ahụ eze nyere. N'ụbọchị a,
ndị iro ndị Juu lere anya na ha ga-ekpochapụ ha. Ma ugbu a,
a tụgharịala iwu ahụ, mee ya ka ọ bụrụ ihe megidere ndị
ahụ kpọrọ ndị Juu asị. 2 Ndị Juu chịkọtara onwe ha ọnụ
n'obodo niile dị n'alaeze eze Sekses, maka ịzọ ndụ ha. Ma
o nweghị onye ọbụla pụrụ imegide ha, n'ihi na egwu ha
dakwasịrị ndị obodo niile dị iche iche. 3 Ndịisi ọchịchị obodo
niile, ndị na-anọchite anya eze, na ndịisi, na ndị ozi eze,
nyeere ndị Juu aka, n'ihi na ha tụrụ egwu Mọdekai. 4 N'ihi
na Mọdekai bụ onye a ma ama n'ụlọeze, ọ bụkwa onye a
maara aha ya n'alaeze ahụ niile, n'ihi na ike ọchịchị ya na-
abawanye ụba karịa ụbọchị niile. 5 Nke a mere, na ndị Juu ji
mma agha gbuo, ma bibie ndị iro ha niile. Ha mesoro ndị
kpọrọ ha asị mmeso ọbụla masịrị ha. 6 N'ime obodo ahụ e
wusiri ike bụ Susa, ndị Juu gburu narị ndị ikom ise laa ha
n'iyi. 7 Ha gbukwara Pashandata, Dalfon, Aspata, 8 Porata,
Adalia, Aridata, 9 Pamashta, Arisai Aridai na Vaizata, 10 ha
bụkwa ụmụ ndị ikom iri Heman nwa Hamedata, onye iro ndị
Juu mụtara. Ma ha emetụghị akụnụba ha aka. 11 N'ụbọchị
ahụ, a gwara eze ọnụọgụgụ ndị e gburu n'obodo Susa. 12
Eze sịrị Esta bụ nwunye eze, "Ndị Juu egbuola narị mmadụ
ise n'obodo Susa, gbukwaa ụmụ ndị ikom Heman iri. Ebe ha
mere otu a n'ebe a, onye ma ihe ha mere n'obodo dị iche iche
n'alaeze m? Ugbu a, gịnị ọzọ bụ arịrịọ gị? A ga-emezuru gị ya.
Gịnị ọzọ bụ ihe ị chọrọ? A ga-emekwa ya." 13 Esta sịrị, "Ọ
bụrụ na ọ dị eze mma, ka ndị Juu bi na Susa meekwa ihe ha
mere taa echi, ka a kwụbakwa ụmụ ndị ikom iri Heman n'elu
osisi." 14 Ya mere, eze kwenyere, a kụkwara ya dịka ekwe na
Susa, a kwụbara ụmụ iri Heman n'elu osisi. 15 Ndị Juu bi
na Susa chịkọtakwara onwe ha ọnụ n'ụbọchị iri na anọ nke
ọnwa Ada, gbuo narị mmadụ atọ ọzọ n'obodo Susa. Ma ha
emetụghị akụnụba ndị ahụ aka. 16 Ma ndị Juu ndị ọzọ bi
n'obodo ndị ọzọ dị iche iche eze na-achị, jikọtakwara onwe
ha ọnụ ịzọ ndụ ha, site otu a nwere onwe ha pụọ n'aka ndị
iro ha. Ha gburu iri puku mmadụ asaa na ise bụ ndị kpọrọ ha
asị, ma ha emetụghị akụnụba ha aka. 17 E mere ihe ndị a
n'abalị iri na atọ nke ọnwa Ada, ha zukwara ike n'ụbọchị
so ya bụ abalị iri na anọ. Ha mere ụbọchị ahụ, ụbọchị ọṅụ
na nke oriri na ọṅụṅụ. 18 Ma ndị Juu nọ na Susa zukọtara
n'ụbọchị nke iri na atọ, na n'ụbọchị nke iri na anọ. Emesịa,
n'ụbọchị nke iri na ise ha zuru ike, mekwa ya ụbọchị ọṅụ
na nke oriri na ọṅụṅụ. 19 Ọ bụ nke a mere ndị Juu niile bi
n'ime ime obodo ji eme mmemme ọṅụ na nke oriri na ọṅụṅụ
n'abalị iri na anọ nke ọnwa iri na abụọ nke afọ ọbụla. Ha
mere ụbọchị ahụ ka ọ bụrụkwa ụbọchị inyerịta onyinye. 20
Emesịa, Mọdekai dere ihe ndị a niile n'akwụkwọ, zigakwara
ndị Juu niile nọ n'okpuru ọchịchị eze Sekses, ma ndị nọ nso
ma ndị nọ n'ebe dị anya, 21 ka ha na-eme mmemme a kwa
afọ n'ụbọchị nke iri na anọ na nke iri na ise nke ọnwa Ada
ọbụla. 22 Nke a bụ iji gosi mgbe ndị Juu nweere onwe ha site
n'aka ndị iro ha, na iji cheta mgbe iru ụjụ ha ghọrọ ọṅụ, na
mgbe ịkwa akwa ha ghọrọ ụbọchị mmemme ọṅụ. O deere ha
ka ha debe ụbọchị ndị a dịka ụbọchị mmemme ọṅụ na oriri
na ọṅụṅụ, na inyerịta onwe ha onyinye ihe oriri na inye ụmụ
ogbenye onyinye dị iche iche. 23 Ya mere, ndị Juu kwenyere
iga n'ihu ime mmemme a nke ha malitere ime, dịka Mọdekai
si deere ha ya, 24 n'ihi na Heman nwa Hamedata, onye Agag,
onye iro ndị Juu niile, kpebiri ịla ha n'iyi n'ụbọchị ahụ ọ
tụpụtara site n'ife nza. 25 Mgbe izu ọjọọ a ruru eze ntị, o
nyere iwu nke e debanyere n'akwụkwọ sị, ka echiche ọjọọ
nke Heman megide ndị Juu tụgharịa n'isi ya, ọ kwukwara ka

akwụgbuo ya na ụmụ ndị ikom niile n’elu osisi. 26 Ya mere,
a kpọrọ ụbọchị ndị ahụ Purim nke sitere na mkpụrụ okwu
Pur. N’ihi ihe niile e dere n’akwụkwọ ahụ na nke ha hụkwara
na nke mekwaara ha. 27 Ndị Juu niile kwekọrịtara idebe
mmemme a, na imekwa ka ụmụ ha, na ndị niile kwenyere
iso ha, na-emekwa ya. Ha kpebiri na ha ga-edebe ụbọchị
abụọ ndị ahụ kwa afọ, n’ụzọ nakwa oge e zubere ka ọ bụrụ.
28 Aga na-echeta ụbọchị ndị a, na-eme kwa ya n’ọgbọ niile
ọbụla, n’ezinaụlọ ọbụla, n’ala ọbụla a na-achị nakwa obodo
ọbụla. Ndị Juu aghaghị idebe mmemme ụbọchị Purim, ma
ọ bụkwanụ ncheta ụbọchị ndị a apụọ n’obi ọgbọ ha niile.
29 N’oge a, Esta nwunye eze, nwa Abihail, na Mọdekai onye
Juu jikọtara aka dee akwụkwọ ọzọ nke e ji mesie akwụkwọ
ahụ Mọdekai dere ike, maka ịmalite mmemme Purim. 30
Mọdekai zipụrụ akwụkwọ ozi nke okwu udo na eziokwu dị
n’ime ya, nye ndị Juu niile bi n’ime mpaghara alaeze Sekses,
nke dị otu narị na iri abụọ na asaa. 31 E ji akwụkwọ a mesie
okwu ahụ ike na a ga-edebe ụbọchị ndị ahụ kwa afọ maka
mmemme Purim dịka Mọdekai onye Juu na Esta nwunye eze
nyere n’iwu. Ndị Juu niile na ụmụ ụmụ ha ga-eme mmemme
a n’oge a kara aka, dịka ha si edebe iwu ndị ọzọ metụtara oge
ibu ọnụ na oge iru ụjụ. 32 Iwu a Esta nyere mesịrị ụkpụrụ
mmemme Purim ike. E dekwara ya n’akwụkwọ.

10 Eze bụ Ahasuerọs na-anakọta ụtụ site n’aka ndị niile
bi n’alaeze ya tutu ruo n’ọnụ mmiri osimiri ebe alaeze
ahụ sọtụrụ. 2 Ma ọrụ ukwu na ọrụ niile ọ rụrụ, ya na ihe
niile gbasara ịdị ukwuu nke Mọdekai, na ugwu niile eze nyere
ya, ha niile ka e dere n’ime akwụkwọ akụkọ ihe ndị eze Midia
na Peshịa mere n’oge ọchịchị ha. 3 Mọdekai, onye Juu, bụ
onye na-esote eze Ahasuerọs n’ọkwa. Ọ bụ onye dị ukwuu
n’etiti ndị Juu, na onye ndị Juu ibe ya na-asọpụkwara, n’ihi
na ọ na-elenye anya n’ihe gbasara udo ndị Juu. Ọ bụkwa onye
na-ekwuchite ọnụ n’ihe banyere ọdịmma nke ndị Juu niile.

Job

1 Otu nwoke aha ya bụ Job bi n'obodo Uz. Nwoke a bụ Job bụ onye na-enweghị ịta ụta ọbụla, bụrụkwa onye ezi omume nke na-atụ egwu Chineke ma na-agbara mmehie ọsọ. **2** Ọ mụrụ ụmụ ndị ikom asaa na ụmụ agbọghọ atọ. **3** O nwere puku atụrụ asaa, na puku ịnyịnya kamel atọ, na ehi ọnụọgụgụ ha dị otu puku e jikọrọ abụọ abụọ, na narị ịnyịnya ibu ise, na ọtụtụ ndị na-ejere ya ozi. Ọ bụ nwoke dị ukwuu karịa ndị niile bi n'ọwụwa anyanwụ. **4** Ụmụ ya ndị ikom na-eme mmemme oriri na ọṅụṅụ n'ụbọchị ọmụmụ ha n'ụlọ ha, nke ọbụla n'ime ya n'usoro. Mgbe ha na-eme nke a, ha na-akpọkwa ụmụnne ha ndị nwanyị atọ ka ha bịa soro ha rie ma ṅụkwaa. **5** Mgbe oge mmemme ndị ahụ gwụsịrị, Job na-akpọkọta ụmụ ya doo ha nsọ. N'isi ụtụtụ ya, ọ na-achụ aja nsure ọkụ n'ihi onye ọbụla n'etiti ụmụ ya. Echiche ya bụ, "Ma eleghị anya, ụmụ ya emehiela kọchaa Chineke n'ime obi ha." Nke a bụ ihe Job na-eme mgbe niile. **6** Otu ụbọchị ụmụ Chineke bịara igosi onwe ha n'ihu Onyenwe anyị ma ekwensu sonyekwara ha bịa. **7** Onyenwe anyị sịrị Ekwensu, "Ebee ka i si abịa?" Ekwensu zara Onyenwe anyị, "Site n'ịwagharị n'ụwa na site n'ịgagharị ihu na azụ n'ime ya." **8** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị Ekwensu, "I leziela ohu m nwoke Job anya? Ọ dịghị onye ọzọ nọ n'ụwa nke dịka ya. Ọ bụ nwoke zuruoke, onye na-emekwa ihe ziri ezi. Ọ bụ onye na-atụ egwu Chineke, na-adịghị etinye aka ya n'ihe ọjọọ ọbụla." **9** Ekwensu zara Onyenwe anyị sị, "Job ọ na-atụ Chineke egwu n'efu? **10** Ọ bụ na ị gbaghị Job na ezinaụlọ ya na ihe niile o nwere ogige gburugburu n'akụkụ niile? I gọziela ọrụ aka ya, nke mere na igwe ewu na atụrụ ya na igwe ehi ya jupụtara ebe niile. **11** Ngwa, setịpụ aka gị metụ ihe niile o nwere aka, ka ị hụ ma ọ gaghị abụ gị ọnụ." **12** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị zara ekwensu sị ya, "Lee Job, jiri niile o nwere mee ihe ọbụla ị chọrọ, kama emetụkwala ndụ ya aka." Emesịa, ekwensu sitere n'ihu Onyenwe anyị pụọ. **13** Otu ụbọchị, mgbe ụmụ Job ndị nwoke na ụmụnne ya ndị nwanyị zukọrọ iri ihe oriri na ịṅụ ihe ọṅụṅụ n'ụlọ nwanne ha nwoke nke okenye. **14** Otu onye n'ime ndị na-eje ozi bịakwutere Job sị, "Mgbe ehi anyị na-akọ ọrụ na mgbe ịnyịnya ibu anyị na-ata nri n'ebe dị nso, **15** ndị Sheba bịara lụsoo anyị ọgụ ma chịkọrọ ha laa. Ha ji mma agha gbuo ndị ọhụ gị, maọbụ naanị m bụ onye gbapụtara ịgwa gị." **16** Mgbe ọ ka kpụ okwu n'ọnụ, onyeozi ọzọ gbabatara kwuo sị, "Ọkụ Chineke zitere sitere na mbara eluigwe daa rechapụ igwe atụrụ na ndị ohu niile. Ọ bụ naanị m bụ onye gbapụtara ịgwa gị ihe mere." **17** Mgbe onye nke ahụ nọ na-ekwu okwu, onyeozi ọzọ batara kwuokwa sị, "Ndị agha ndị Kaldịa kere onwe ha ụzọ atọ bịakwasị ịnyịnya kamel gị niile, dọta ha n'agha, kpụrụ ha laa. Ha ji mma agha gbuo ndị ohu gị niile gbalaa. Ọ bụ naanị m bụ onye gbapụtara ịgwa gị ihe mere." **18** Mgbe ọ kpụ okwu ya n'ọnụ, onyeozi ọzọ batakwara kwuo sị, "Ụmụ gị ndị ikom na ndị inyom nọ n'ụlọ nwanne ha nke okenye na-eri na-aṅụ, **19** na mberede, oke ifufe dị ukwuu nke si n'ọzara feere tie akụkụ anọ nke ụlọ ahụ, mee ka ọ dakwasị ha. Ha niile nwụrụ, ma ọ bụkwa naanị m gbapụtara ịgwa gị ihe mere." **20** Mgbe Job nụrụ ihe ndị a, o sitere n'ebe ọ nọ bilie ọtọ, dọwaa uwe ya, kpụchaa agịrị isi ya, ọ dara n'ala ma kpọọ isiala, **21** kwuo sị: "Ọtọ ka m gba mgbe m si n'afọ nne m pụta n'ọnọdụ igba ọtọ ka m ga-eji laghachikwa. Onyenwe anyị nyere ihe niile, Onyenwe anyị ewerekwala ihe niile, ka aha Onyenwe anyị bụrụ ihe a gọziri agọzi." **22** N'ime ihe ndị a niile, Job emehieghị site n'ibo Chineke ebubo ime ihe ọjọọ.

2 Ụbọchị ọzọkwa, ụmụ Chineke bịakwara igosi onwe ha n'ihu Onyenwe anyị. Ekwensu sonyekwaara ha ọzọ bịakwa igosi onwe ya n'ihu ya. **2** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị jụkwara ekwensu ajụjụ sị, "Ebee ka i si abịa?" Ekwensu zara onyenwe anyị, "Site n'ịwagharị n'ụwa na site n'ịgagharị ihu na azụ n'ime ya." **3** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị ekwensu, "I leziela ohu m nwoke Job anya? Ọ dịghị onye ọzọ dị n'ụwa nke dịka ya. Ọ bụ nwoke zuruoke, onye na-emekwa ihe ziri ezi. Ọ bụ onye na-atụ egwu Chineke, na-adịghị etinye aka ya n'ihe ọjọọ ọbụla. Ọ ka jidekwara izuoke ya, n'agbanyeghị na ị kpaliri m imegide ya ka m laa ya n'iyi mgbe ọ na-adịghị ihe o mere." **4** Ekwensu zaghachiri Onyenwe anyị, "Akpụkpọ anụ ahụ lara akpụkpọ anụ ahụ; mmadụ ga-enye ihe niile o nwere n'ọnọdụ ndụ ya. **5** Setịpụ aka gị metụ akpụkpọ anụ ahụ ya na ọkpụkpụ ya, ọ ghakwaghị ị bụ gị ọnụ n'ihu gị." **6** Onyenwe anyị sịrị ekwensu, "Lee, ọ nọ n'aka gị. Kama ị ghaghị idebe ndụ ya." **7** Mgbe ahụ, ekwensu sitere n'ihu Onyenwe anyị pụọ. O were ọnya ọjọọ na-egbu mgbu tie Job, site n'ọbọ ụkwụ ya ruo n'opi isi ya. **8** Job tụtụụrụ mpekele ite wara awa, jiri ya na-akọ onwe ya ọkọ n'ahụ, ma dinara n'ebe e kpokọtara ntụ. **9** Nwunye ya sịrị ya, "Ị ka na-eguzo n'izuoke gị? Bụọ Chineke ọnụ, nwụọ." **10** Ma ọ zara, "Ị na-ekwu okwu dịka otu n'ime ndị inyom nzuzu. Anyị ga-anata ihe ọma site n'aka Chineke, hapụ ịnata ihe ọjọọ?" Ma n'ime nsogbu a niile, Job emehieghị site n'ikwu okwu ọjọọ ọbụla. **11** Mgbe ndị enyi Job atọ, Elifaz onye Teman, Bildad onye Shua na Zofa onye Neama, nụrụ banyere nsogbu niile dakwasịrị ya, ha biliri ije site n'ụlọ ha, ha zukọtara site na nkwekọrịta iga nọnyere ya na ịkasị ya obi. **12** Mgbe ha hụrụ ya site n'ebe dị anya, ha amataghị ya, ha weliri olu bido iti mkpu akwa, dọkaa uwe ha yi n'ahụ ha, kporo aja kpokwasị onwe ha n'isi. **13** Ha sooro Job nọdụ n'ala ụbọchị asaa, ehihie na abalị. Ọ dịghị onye gwara ya okwu n'ihi na ha hụrụ otu ihe mgbu ya si dị ukwuu.

3 N'ikpeazụ, onye kwuru okwu bụ Job n'onwe ya. O kwuru okwu bụọ ụbọchị a mụrụ ya ọnụ. **2** Job sịrị: **3** "Ka ụbọchị ahụ amụrụ m bụrụ ụbọchị lara n'iyi; ya na abalị ahụ e kwuru sị, 'Atụrụ ime nwa nwoke.' **4** Ụbọchị ahụ, ka ọ ghọọ ọchịchịrị: ka Chineke site n'elu ghara ijụ ase ya; ka ìhè gharakwa ịmụkwasị ya. **5** Ka ọchịchịrị na onyinyo ọnwụ gbara ụbọchị ahụ dịka ụbọchị nke aka ya, ka igwe ojii kpuchigidekwa ya, ka ọchịchịrị kpuchie ya n'ebe ọ dị ukwuu. **6** Abalị ahụ, ka oke ọchịchịrị kpuchie ya, ka a kachapụ ya, ka ọ hapụ ịbụkwa ụbọchị a ga-agụkọ ya na ụbọchị ndị ọzọ n'afọ, ka ọ ghara dịka otu ụbọchị nke na-adị n'ọnwa. **7** Ka abalị ụbọchị ahụ bụrụ ụbọchị tọgbọrọ n'efu, ka a ghara ịnụ mkpu ọṅụ ọbụla n'ime ya. **8** Ka ndị ahụ na-abụ ụbọchị ọnụ bụọ ụbọchị ahụ ọnụ, bụ ndị ahụ jikeere ịkpọte Leviatan. **9** Ka kpakpando ụtụtụ ya gbaa ọchịchịrị, ka o lee anya ìhè na-efu, ka ọ ghara ihu mgbubere anya nke chi ọbụbọ, **10** n'ihi na o mechighị akpanwa nne m, i zonarịkwa anya m nsogbu. **11** "Gịnị mere m ji hapụ ịnwụ mgbe ahụ nne m mụpụtara m, kubie ume mgbe m si n'ime akpanwa pụta? **12** Gịnị mere ikpere ji dịrị ịnabata m? Gịnị mere ara ji dịrị i ji zụọ m? **13** N'ihi na ugbu a, agara m idina n'udo; agaara m anọ n'ụra na izuike, **14** mụ na ndị eze na ndị ọchịchị nke ụwa, ndị rụkwaara onwe ha ebe

obibi dị iche iche nke tọgbọọrọ n'efu ugbu a, 15 mụ na ụmụ
ndị ikom eze, ndị nwere ọlaedo, ndị jikwa ọlaọcha kpojuo ụlọ
ha. 16 Ọ bụ gịnị mere e zofughị m n'ala dịka nwantakịrị a
mụkworo amụkwo, dịka nwa ọhụrụ nke na-ahụghị ìhè nke
ụbọchị anya? 17 N'ebe ahụ ka ndị na-emebi iwu na-akwụsị
iweta ọgbaaghara, n'ebe ahụ ka ndị ike gwụrụ na-ezu ike.
18 Ebe ahụ ka ndị nọ n'agbụ na-enwere onwe ha, ha adịghị
anụkwa ịba mba nke ndị na-eji aka ike achị ha. 19 Ebe ahụ ka
ndị ukwu na ndị nta nọ; ebe ahụ kwa ka ohu na-enwere onwe
ya kpamkpam site n'aka onye nwe ya. 20 "N'ihi gịnị ka e ji
enye ndị nọ n'ọnọdụ nhụju anya ìhè? Gịnị bụ uru ndụ nye
onye mkpụrụobi ya jupụtara n'ihe ilu? 21 Gịnị bụ uru ya nye
ndị na-echere ọnwụ ma ọ dịghị abịa, ee, ndị na-achọsi ọnwụ
ike karịa akụ e zoro ezo, 22 ndị jupụtara n'ọṅụ, na-aṅụrị
ọṅụ mgbe ha rịdaruru n'ili? 23 Gịnị mere e ji enye mmadụ
ndụ; bụ onye ahụ ụzọ ya zoro ezo, onye Chineke mechibidoro
ụzọ? 24 N'ihi na ịma ọsụ aghọọla ihe oriri m kwa ụbọchị; ịsụ
ude m na-awụpụtakwa dịka mmiri. 25 Ihe m tụrụ egwu ya
abịakwasịla m, ihe m tụrụ ụjọ ya bụ ihe bịakwasịrị m. 26
Enweghị m udo, anọkwaghị m jụụ, enweghị m izuike, naanị
ọgbaaghara."

4 Mgbe ahụ, Elifaz onye obodo Teman zara Job sị: 2 "Iwe
ọ ga-ewe gị ma ọ bụrụ na mmadụ agwa gị okwu? Onye
kwanụ nwere ike ịnọ n'ebe a hapụ ikwu okwu? 3 Lee ka i siri
nye ọtụtụ mmadụ ndụmọdụ, na ka i si mee ka ndị na-ada
mba nwee ume. 4 Okwu ọnụ gị abụrụla ihe ịgbaume nye
ọtụtụ mmadụ, ị bụrụla ịgbaume nye ndị ikpere ha na-ama
jijiji. 5 Ma leenụ ugbu a, nsogbu abịakwasịla gị, ị bụrụla onye
na-ada mba; nsogbu etiela gị aka, i na-ama jijiji. 6 Egwu ị na-
atụ Chineke ọ gaghị abụ ihe ịgbaume nye gị, izi ezi nke ndụ
gị abụrụkwa olileanya gị? 7 "Chee echiche ugbu a! Onye, bụ
onye aka ya dị ọcha, nke a larala n'iyi? Ebee ka i hụrụ ka e
bibiri ndị na-eme ihe ziri ezi? 8 Dịka m si hụ ya, ndị na-agha
ajọ ihe dịka mkpụrụ na ndị na-akụ okwu na ụka na-aghọta
ya dịka ihe ubi. 9 Chineke na-ala ha n'iyi site n'ume ọ na-
ekupụta. Ọ na-esitekwa n'oke iwe ya repịa ha. 10 Ọdụm nwere
ike gbọọ ụja, maọbụ bigbọọ, ma eze ọdụm dị ike ka a gbajisiri.
11 Oke ọdụm na-ala n'iyi site na-enweghị ihe ọ dọgbutara,
ụmụ nne ọdụm niile ka a na-achụsa. 12 "E mere ka okwu rute
m n'ụzọ nzuzo, ntị m nụrụ ya n'ịgba izu. 13 N'ime nkụja nke
oke nrọ nke abalị, mgbe oke ụra na-adakwasị ụmụ mmadụ,
14 oke ụjọ na ahụ ịma jijiji dakwasịrị m, meekwa ka ọkpụkpụ
niile dị n'ahụ m maa jijiji. 15 Otu mmụọ sitere n'ihu m gafee.
Ọ bụladị ajị dị m n'ahụ guzochara ọtọ n'ihi ụjọ. 16 Ọ kwụsịrị;
ma apụghị m ịkọ ihe ọ bụ. Onyinyo guzooro n'anya m, anụrụ
m olu dị nro, nke kwuru sị: 17 'Mmadụ efu ọ nwere ike bụrụ
onye ezi omume karịa Chineke? Ọ bụladị nwoke dị ike, ọ pụrụ
ịdị ọcha n'obi karịa Onye kere ya? 18 Ọ bụrụ na Chineke
adịghị atụkwasị ndị ozi ya obi, ọ bụrụ na ọ na-ebo ndị mmụọ
ozi ya ebubo imejọ ihe, 19 ọ ga-esi aṅaa ghara ibo ndị bi n'ụlọ
ụrọ ebubo karịa, bụ ndị ntọala ha dị n'aja, ndị nke a na-
azọpịa ngwangwa dịka nla. 20 Site n'ụtụtụ ruo n'anyasị, a na-
etipịasị ha: ha na-ala n'iyi ruo mgbe ebighị ebi, ihe niile a na-
agakwa dịka o si aga. 21 Ọ bụ na-eholiteghị eriri ụlọ ikwu ha
elu, mee ka ha nwụọ na-enweghị amamihe?'

5 "Kpọọ oku ma ị chọọ, ma onyekwanụ ga-aza gị? Ole ndị
dị nsọ ị ga-agbakwuru? 2 Oke iwe na-egbu onye nzuzu,
ekworo na-egbu onye na-enweghị uche. 3 Mụ onwe m ahụla
onye nzuzu ka ọ na-agba mgbọrọgwụ, mana mberede, abụrụ
ụlọ ya ọnụ. 4 Ụmụ ya na-anọpụ anya site n'ebe nchebe dị, a
na-azọpịa ha n'ọnụ ụzọ ama, ọ dịkwaghị onye na-anapụta ha.
5 Onye agụụ na-agụ na-eripịa ihe o wetara n'ubi; ọ na-ewere
ihe ubi ndị a ọ bụladị site n'etiti ogwu; akụnụba ya ka onye
akpịrị na-akpọ nkụ ga-achụso. 6 N'ihi na ọnọdụ ọjọọ adịghị
esite n'ala pupụta, ma ọ bụkwanụ nsogbu adịghịkwa esite
n'ala walite. 7 Kama, a mụrụ mmadụ nye nsogbu, dịka ire
ọkụ si esite n'ọkụ a kwanyere na-amali elu. 8 "Ma ọ bụrụ na
m bụ gị, m ga-ekpesara Chineke; ya ka m ga-akọsara ihe niile.
9 N'ihi na Chineke na-arụ ọrụ ịtụnanya karịrị nghọta, ọrụ
ebube nke a na-apụghị ịgụta ọnụ. 10 Ọ bụ ya na-enye elu ụwa
mmiri ozuzo, ma na-ezigakwa mmiri n'ubi niile. 11 Ọ na-
ebuli ndị dị ala elu, na-emekwa ka ndị na-eru ụjụ nọ n'ebe a
na-echebe ha. 12 Ọ na-emebi nzube niile nke ndị aghụghọ,
ka aka ha ghara imezu ihe ha zubere. 13 Ọ na-ejide ndị oke
amamihe n'aghụghọ ha niile, mee ka atụmatụ ndị aghụghọ
bụrụ ihe e kpochapụrụ. 14 Ọchịchịrị na-abịakwasị ha n'oge
ehihie, n'etiti ehihie ha na-asọ ìsì dịka ndị nọ n'ọchịchịrị nke
abalị; 15 Ọ na-azọpụta ndị mkpa na-akpa, site na mma agha
dị ha n'ọnụ, ọ na-anapụtakwa ha site n'aka ndị dị ike. 16 Ya
mere, ndị ogbenye na-enwe olileanya, ikpe ezighị ezi na-
emechikwa ọnụ ya. 17 "Ngọzị na-adịrị mmadụ ahụ Chineke
na-adọ aka na ntị; ya mere, ajụla ịdọ aka na ntị nke Onye
pụrụ ime ihe niile. 18 N'ihi na ọ na-etihịa mmadụ ahụ ma
na-ekechikwa ọnya ha; Ọ na-eti mmadụ ihe, ma aka ya na-
agwọkwa. 19 Ọ ga-anapụta gị site n'ụzọ nsogbu isii, mee ka
ihe ọjọọ hapụ irute gị na nsogbu nke asaa. 20 Ọ ga-echebe gị
ka ị hapụ ịnwụ n'oge ụnwụ; chebekwa gị ka mma agha hapụ
ịmetụ gị n'oge agha. 21 Ị ga-abụ onye a na-echebe site na
nkwutọ nke ire ndị ga-ekwutọ gị. Ị gaghị atụkwa egwu mgbe
mbibi bịara. 22 Ị ga-achị ọchị n'oge ụnwụ na n'oge mbibi, ị
gaghị atụkwa egwu ajọ anụ ọhịa dị iche iche. 23 N'ihi na gị
na nkume niile dị n'ọhịa ga-agba ndụ, gị na anụ ọhịa ga-
anọkwa n'udo. 24 Ị ga-amata na ụlọ ikwu gị dị n'udo; ị ga-
agụkọ ihe niile i nwere chọpụta na o nweghị nke na-efu efu.
25 Ị ga-amata na ụmụ gị ga-adị ọtụtụ, matakwa na ụmụ ụmụ
gị dị ukwuu n'ọnụọgụgụ dịka ahịhịa dị n'ala. 26 Ị ga-aba n'ili
gị mgbe i mere nnọọ ezigbo agadi, dịka ọka a ghọrọ mgbe
oge ya ruru. 27 "Anyị enyochaala ihe a, hụ na ọ bụ eziokwu.
Ya mere nụrụ ya, ma jiri ya rụọ ọrụ na ndụ gị."

6 Mgbe ahụ, Job zara sị: 2 "A sịkwarị na a pụrụ ịtụ ihe mgbu
m ya na nhụju anya m niile n'elu n'ihe ọtụtụ! 3 Ọ ghaghị
ịdị arọ karịa aja dị n'ọnụ mmiri ọtụtụ osimiri, nke mere okwu
m ji ada ike ike. 4 Àkụ Onye pụrụ ime ihe niile gbara dị n'ime
m; mmụọ m na-aṅụkwa nsi dị na ha; ihe egwu Chineke edoola
onwe ha n'usoro imegide m. 5 Ịnyịnya ibu ọhịa ọ na-akwa
akwa mgbe o nwere ahịhịa ọ na-ata, ka oke ehi ọ na-akwa
akwa mgbe ihe oriri ya dị? 6 A na-eri nri na-adịghị ụtọ ma e
etinyeghị ya nnu, ka o nwere ụtọ dị na eso ọkwụrụ? 7 A jụrụ
m ịmetụ ya aka, n'ihi na nri dị otu a na-eme ka m daa ọrịa.
8 "O, asị nnọọ na a ga-emere m ihe m na-arịọ, na Chineke
ga-enye m ihe m na-atụ anya ya. 9 Ọbụladị ka Chineke kwe
igwepịa m ka ọ tọpụ aka ya, bipụ ndụ m. 10 Mgbe ahụ, aga m
enwe nkasiobi a, wụlikwaa elu n'ime ihe mgbu na-adịgide, na
o nwebeghị oge ọbụla m gọnarịrị okwu nke Onye ahụ dị nsọ.
11 "Ike gịnị ka m nwere, na m ga-anọgide na-enwe olileanya
ndụ? Ọganihu gịnị dị, na m na-anọgide na-enwe ndidi? 12 Ọ

ga-abụ na m nwere ike nkume? Ka anụ ahụ m ọ bụ bronz?
13 Ọ ga-abụ na m nwere ike inyere onwe m aka, ugbu a, e
siterela n’ebe m nọ wezuga nzube? 14 “Onye ọbụla n’ejichi
ebere site n’ebe enyi ya nọ na-agbakụta egwu Onye pụrụ
ime ihe niile azụ. 15 Ma ụmụnna m bụ ndị a na-ekwesighị
ịdabere na ha, dịka iyi mmiri na-akọ, dịka iyi nke na-etofe
ọnụ ya, 16 nke na-eji ojii n’ihi mkpụrụ mmiri oyi, nke unyi
jupụtara n’ihi mgbaze nke mkpụrụ mmiri oyi. 17 Nke na-
akwụsị ịsọpụta n’oge ọkọchị, nke na-ata ata n’ihi okpomọkụ.
18 Ndị ije na-atụgharị site n’okporoụzọ ije ha. Ha na-arigo
n’ala akọrọ si otu a laa n’iyi. 19 Ndị ije si Tema na-ele anya
mmiri, otu a kwa ndị ahịa Sheba na-ele anya n’olileanya. 20
Obi mgbu na-ejide ha n’ihi na ha nwere ntụkwasị obi, ha
bịarutere ebe ahụ, bụrụ ndị emenyere ihere. 21 Ma ugbu a,
unu egosila na unu abaghị uru, unu ahụla ihe na-eyi egwu
ma ụjọ ejidela unu. 22 O nweela mgbe m sịrị unu, ‘Nyenụ ihe
ọbụla n’ọnọdụ m, sitenụ n’akụnụba unu kwụọ ụgwọ ịgbapụta
m, 23 gbapụtanụ m n’aka ndị iro, maọbụ napụtanụ m n’aka
ndị na-enweghị obi ebere’? 24 “Zienụ m ihe ga-eme ka m
mechie ọnụ, gosi m ebe m si mejọọ. 25 Eziokwu na-egbu
mgbu n’obi! Ma gịnị ka ịrụ ụka unu na-ewepụta? 26 Ị chọrọ
idozi okwu ọnụ m? Si otu a mee ka okwu onye ike gwụrụ
ghọọ ikuku efu? 27 Unu nwere ike ife nza n’isi onye na-
enweghị nna, ma refukwaa enyi unu. 28 “Lezie m anya nke
ọma, ọ dị unu ka m nwere ike ilegide unu anya gwa unu
okwu ụgha? 29 Kwụsịnụ ihe unu na-eme. Unu abụla ndị na-
eme ihe na-ezighị ezi, tuleenụ ihe unu na-eme, n’ihi na ezi
omume m ka guzosiri ike. 30 Ọ dị ihe ọjọọ si n’egbugbere ọnụ
m abụọ pụta? Ọ bụ na ọnụ m apụghị ịchọpụta nzube iro?

7 “Ndụ mmadụ n’ụwa ọ bụghị ọgụ na mgba? Ụbọchị ya
ọ dịghị ka ụbọchị onye e goro ọrụ? 2 Dịka ohụ na-eche
mgbe anyanwụ ga-ada, maọbụ dịka onye e goro ọrụ si ele
anya ụgwọ ọrụ ya, 3 otu a ka e si kenye m ọtụtụ ọnwa nke
obi ụtọ na-adịghị n’ime ya, nakwa abalị nhụju anya dị n’ime
ya. 4 Mgbe m na-edina ala, ana m asị, ‘Olee mgbe m ga-ebili?’
Abalị na-eseti onwe ya, n’ihi ya, m na-anọ na-atụgharị onwe
m tutu chi abọọ. 5 Lee na anụ ahụ m jupụtara n’ikpuru, na
akpụkpọ; anụ ahụ m etiwasịala jupụta n’ọnya. 6 “Ụbọchị nke
ndụ m na-agabiga ngwangwa karịa ihe eji akpa akwa nke
ọkpa akwa, ha na-agwụcha na-enweghị olileanya ọbụla. 7 O
Chineke cheta na ndụ m bụ naanị otu nkuume; anya m abụọ
agaghị ahụkwa ọṅụ ọzọ. 8 Anya na-ahụ m ugbu a agaghị
ahụkwa m ọzọ; unu ga-achọ m ma unu agaghị a hụ m ọzọ. 9
Dịka igwe ojii si efefusi ma na-agbasa, otu a ka ọ dịrị onye na-
arịda n’ime ili ọ naghị arịpụtakwa. (Sheol h7585) 10 E, ọ naghị
alọghachikwa n’ụlọ ya ọzọ; ebe ya agaghị amakwa ya ọzọ. 11
“Ya mere agaghị m emechi ọnụ; aga m ekwupụta n’ihi ihe
mgbu dị m n’ime mmụọ. Aga m eme mkpesa n’ihi ihe ilu dị m
n’obi. 12 A bụ m oke osimiri, maọbụ anụ ukwu dị n’ogbu
osimiri, nke mere i ji eche m nche? 13 Mgbe m chere na ihe
ndina m ga-akasị m obi, maọbụ na oche izuike m ga-ewepụ
ntamu m, 14 n’agbanyeghị na ị na-eji nrọ menye m egwu
werekwa ịhụ ọhụ mee ka m maa jijiji, 15 ya mere, ahọrọ m ị
bụ onye a tọgburu atọgbu na ọnwụ, karịa inwe ụdị ahụ m nke
a. 16 Ana m asọ ndụ m oyi; agaghị m adị ndụ ruo ebighị ebi.
N’ihi ya, hapụ m ka m nọọrọ onwe m, n’ihi na ụbọchị ndụ m
enweghị isi. 17 “Gịnị ka mmadụ bụ i ji na-agụ ya dịka ihe, i ji
na-elenye anya n’ihe gbasara ya, 18 i ji na-enyocha ya ụtụtụ
niile, ma na-anwale ya mgbe mgbe? 19 Ị gaghị elepụ anya gị
site n’ebe m nọ, maọbụ hapụ m ka m nọọrọ onwe m loda asụ
mmiri? 20 Ọ bụrụ na m emehiela, gịnị ka m mere megide gị,
gị onye na-ahụ ihe niile anyị na-eme? Gịnị mere i ji elekwasị
m anya? Abụrụla m ibu arọ nye gị? 21 Ọ bụ na i nweghị ike
ịgbaghara m njehie m, ma bupụ mmehie m? N’ihi na oge
ọnwụ m eruola nso, e, oge a ga-eliba m n’aja, ma m nwụọ.
Mgbe ahụ ị ga-achọ m, ma ị gaghị ahụkwa m anya ọzọ, n’ihi
na agaghị m adịkwa.”

8 Mgbe ahụ, Bildad onye Shua zaghachiri sị: 2 “Ruo ole
mgbe ka i ga na-ekwu okwu dị otu a? Okwu ọnụ gị bụ
naanị ifufe dị ike. 3 Chineke ọ na-ekpe ikpe na-ezighị ezi?
Onye pụrụ ime ihe niile ọ na-eme ka ihe ziri ezi gbagọọ
agbagọ? 4 Mgbe ụmụ gị mehiere megide ya, o weere ha
nyefee n’ikpe ọmụma kwesiri mmehie ha. 5 Ma ọ bụrụ na i
ga-achọsi Chineke ike, rịọ Onye pụrụ ime ihe niile, 6 ọ bụrụ
na ị bụ onye dị ọcha n’obi na onye ụzọ ya ziri ezi, ọ bụladị
ugbu a, ọ ga-agbachitere gị weghachi gị n’ọnọdụ ịbụ ọgaranya
gị. 7 Ọ bụ ezie, na mmalite gị nwere ike ịdị ala, ma ụbọchị
ikpeazụ gị ga-adị elu. 8 “Jụọ ọgbọ ndị gara aga ma chọpụta
ihe ndị bụ nna ha chọpụtara. 9 N’ihi na anyị onwe anyị bụ
ndị a mụrụ naanị ụnyaahụ, ndị ọ dịghị ihe ha maara. Ụbọchị
ndụ anyị n’ụwa dịka onyinyo. 10 Ọ bụ na ha agaghị agwa gị
ma kuziekwara gị ihe? Ọ bụ na ha agaghị esite na nghọta
kwuo okwu? 11 Ahịhịa papịrọs o nwere ike ito n’ebe apịtị na-
adịghị? Ahịhịa riidi ọ ga-eto n’ebe mmiri na-adịghị? 12 N’ihi
na mgbe ha ka na-etopụta etopụta, mgbe a na-egbubibeghị
ha, ha na-ebu ahịhịa ndị ọzọ ụzọ kpọnwụọ. 13 Nke a bụ oke
ndị na-echefu Chineke, otu a kwa ka olileanya nke onye na-
amaghị Chineke si ala n’iyi. 14 Ihe ọ tụkwasịrị obi bụ ihe
na-awa awa; ihe mgbakwasị ụkwụ ya bụ akwụ udide. 15 Ọ
bụrụ na ọ dabere na ya, ọ ga-etibi; ọ bụrụ na o jide ya aka,
ọ ga-adọbikwa. 16 Ọ dị ka ahịhịa ubi a na-agba mmiri nke
ọma n’ubi a gbara ogige, nke anwụ na-amụkwasị, nke ome ya
na-awasa ruo akụkụ niile nke ogige ahụ. 17 Mgbọrọgwụ ya
tụhịrị gburugburu nkume ndị dị n’ubi ahụ, ma na-achọkwa
ọnọdụ n’etiti nkume ndị a. 18 Ma mgbe e si n’ọnọdụ ya hopu
ya, ebe ahụ na-agọnarịkwa ya, na-asị, ‘Ahụtụbeghị m gị.’ 19
N’ezie, ndụ ya na-akpọnwụ, site n’ala ahụ ahịhịa ndị ọzọ na-
etopụtakwa. 20 “N’ezie Chineke anaghị agbakụta onye ụzọ
ya ziri ezi azụ, maọbụ gbaa aka onye ajọ omume ume. 21 Ọ
ga-eme ka ọnụ gị jupụta n’ọchị. Ọ ga-eme ka mkpu ọṅụ si
n’egbugbere ọnụ gị pụta. 22 Ndị iro gị ka a ga-eyikwasị ihere
dị ka uwe, ebe obibi nke ndị na-emebi iwu agaghị adịkwa.”

9 Job zara sị: 2 “N’ezie, amaara m na ihe ndị a bụ eziokwu.
Ma mmadụ dị ndụ ọ ga-esi aṅaa gosi na ya bụ onye aka
ya dị ọcha n’ihu Chineke? 3 Ọ bụrụ na Chineke ekpebie ịjụ
mmadụ ajụjụ, ebee ka mmadụ ahụ nọ nke nwere ike ịza ọ
bụladị otu n’ime ajụjụ dị iche iche Chineke ga-ajụ ya? 4
Amamihe ya dị ukwuu, ike ya sara mbara, onye guzogidere ya
ma hapụ imerụ ahụ? 5 Ọ na-enugharị ugwu ukwu ma ha
adịghị ama nke a, na-akwatụ ha n’iwe ya. 6 Ọ na-enugharịkwa
ụwa site na ntọala ya, mee ka ogidi ya maa jijiji. 7 Ọ na-
agwa anyanwụ okwu mee ka ọ kwụsị ịcha; ọ na-emenyụ ìhè
kpakpando na-enye. 8 Naanị ya gbasara mbara eluigwe, ọ na-
agakwa ije n’elu ebili mmiri nke oke osimiri. 9 Ọ bụ ya mere
kpakpando Bịaa, na Orion na Pleiades, na kpakpando niile
nke ndịda eluigwe. 10 Ọ na-arụ ọtụtụ ọrụ ebube nke mmadụ

na-enweghị ike ịghọta, ihe ịrịbama nke ọnụ na-enweghị ike
ịgụta. 11 Mgbe ọ na-esi n’akụkụ m agafe, enweghị m ike ịhụ
ya, mgbe ọ na-agabiga, adịghị m amata na ọ bụ ya. 12 Ọ bụrụ
na ọ pụnara ihe, onye na-akwụsị ya? Onye kwa pụrụ ịjụ ya si,
‘Gịnị ka ị na-eme?’ 13 Chineke adịghị eme ka iwe ya laghachi,
ọbụladị ndị inyeaka Rehab, ruru ala n’ụkwụ ya. 14 “Onye
kwanụ ka m bụ, m ga-eji nwee ike iguzo n’ihu ya ịjụ ya ajụjụ,
maọbụ mụ na ya ịrụrịta ụka? 15 N’agbanyeghị na aka m dị
ọcha, apụghị m ịsa ya okwu; kama m ga-arịọ onye ikpe m
ka o mere m ebere. 16 A sịkwarị na m kpọọ ya oku, ọ za m,
ekwenyeghị m na ọ ga-ege m ntị. 17 Ọ ga-eji oke ifufe tirie m,
meekwa ka ihe mgbu m baa ụba na-enweghị ihe butere ya.
18 Ọ gaghị ekwe ka iku ume m lọghachi kama ọ ga-eji iru ụjụ
kpuchie m. 19 Ọ bụrụ ihe e ji ike eme, lee na ọ dị ike nke
ukwuu! Ọzọ ọ bụrụ n’ikpe ziri ezi, onye pụrụ iguzogide ya. 20
A sịkwarị na aka m dị ọcha, ọnụ m ga-ama m ikpe; ọ bụrụ na
abụ m onye na-enweghị ịta ụta, ọ ga-agụ m n’onye ikpe mara.
21 “Ọ bụ ezie na abụ m onye ikpe na-amaghị ejighị m onwe m
kpọrọ ihe; n’ezie ana m eleda ndụ m anya. 22 Otu ihe ahụ ka
ọ bụ; n’ihi ya ka m ji asị, ‘Ọ na-ala ndị ezi omume na ndị ajọ
omume n’iyi.’ 23 Mgbe ịpịa ụtarị wetara ọnwụ mberede, ọ na-
achị enweghị olileanya nke ndị na-enweghị ihe ha mere ọchị.
24 Mgbe ala dabara n’aka ndị na-emebi iwu, ọ na-ekpuchi ndị
ọkaikpe anya. Ọ bụrụ na ọ bụghị ya na-eme ya, onye kwanụ
bụ onye ahụ na-eme ya? 25 “Ụbọchị ndụ m dị gara gara karịa
onye ọgba ọsọ; ha na-agafekwa na-ahụtụghị ọṅụ anya. 26
Ha na-agafe dịka ụgbọ mmiri papịrọs, dịka mgbe ugo na-
efeda ngwangwa ijide anụ ọ ga-eri. 27 Ọ bụrụ na m sị, ‘Aga m
echefu mkpesa m, aga m agbanwe ihu m, nwee ihu ọchị.’
28 Nsogbu m niile ka na-atụ m egwu n’ihi na amara m na ị
gaghị ewere m dịka onye aka ya dị ọcha. 29 Ebe m bụrịị onye
ikpe mara, n’ihi gịnị ka m ji na-adọgbu onwe m n’efu? 30 A
sịkwarị na m jiri ncha saa ahụ m werekwa soda saa aka m
abụọ, 31 ị ga-enuba m n’olulu apịtị nke pụrụ ime ka uwe m yi
n’ahụ m kpọọ m asị. 32 “Ọ bụghị mmadụ efu dịka m nke m
ga-aza ya, ka anyị abụọ kpọrịtaa onwe anyị ikpe n’ụlọikpe. 33
A sịkwarị na e nwere onye odozi okwu n’etiti mụ na gị, onye
ga-ebikwasị anyị abụọ aka ya, 34 onye ga-ewepụ mkpara
Chineke site n’ebe m nọ, ka oke egwu ya gharakwa ịtụ m ọzọ.
35 Mgbe ahụ ka m ga-ekwu okwu na-atụghị ya egwu; ma ka ọ
dị ugbu a ọ dịghị ihe m nwere ike ime.

10 “Ike ịdị ndụ agwụla m. Hapụnụ m ka m kwuo ihe dị m
n’obi, kwupụta ya dịka obi ilu nke mkpụrụobi m si dị. 2
Ihe m ga-agwa Chineke bụ nke a: Apụtala maa m ikpe, kama
gwa m ihe mere i ji ama m ikpe. 3 Ọ dị gị mma n’obi imegbu
m, si otu a leda ọrụ aka gị anya, mgbe ị na-anabata atụmatụ
nke ndị na-emebi iwu? 4 Ị nwere anya nke anụ ahụ? Ị na-ahụ
ụzọ dịka mmadụ si ahụ? 5 Ụbọchị nke gị, ha dịka nke ndị
nwere anụ ahụ, ka afọ nke gị, ha dịka nke mmadụ dị ike? 6
Nke ga-eme na i na-achọpụta ikpe ọmụma m ma nyochaa
mmehie m? 7 Ọ bụ ezie na ị maara na ikpe amaghị m, na ọ
dịghị onye pụrụ ịnapụta m site n’aka gị. 8 “Ọ bụ aka gị kpụrụ
m kee m. Ọ ga-atụgharịa ugbu a bibie m? 9 Cheta na ị kpụrụ
m dịka ụrọ. Ị ga-eme ka m laghachi n’aja ọzọ? 10 Ọ bụ na ị
wụpụghị m dịka mmiri ara ehi mee ka m kpụkọta dịka mmiri
ara rahụrụ arahụ? 11 Yikwasị m akpụkpọ ahụ na anụ ahụ,
werekwa ọkpụkpụ na akwara kpaa m dịka uwe? 12 I nyere m
ndụ gosikwa m obiọma gị, n’ịdị mma gị chebekwara mmụọ
m. 13 “Ma nke a bụ ihe i zoro n’ime obi gị, amakwa m na ọ bụ
ihe dị gị n’uche. 14 Ọ bụrụ na m mehiere, ị ga na-ele m anya,
ị gaghị ekwe ka m ghara ịta ahụhụ n’ihi mmehie m. 15 Ọ
bụrụ na ikpe mara m, ahụhụ na-adịrị m! A sịkwarị na aka m
dị ọcha, apụghị m iweli isi m elu n’ihi na ejupụtara m n’ihere,
bụrụkwa onye e mibara n’ime nsogbu m. 16 Ọ bụrụ na m
welie m isi elu, dịka ọdụm ị ga-eji nwayọọ na-eso m n’azụ ma
werekwa ike gị dị egwu megide m. 17 I na-eweta ndị ama
ọhụrụ megide m, mee ka iwe gị baa ụba n’ebe m nọ; ị na-eme
ka ndị agha gị na-abịakwute m, otu n’elu ibe ya dịka ebili
mmiri. 18 “Gịnị mere i ji wepụta m site n’afọ nne m? Ọ gaara
aka m mma ịnwụ tupu anya ọbụla ahụ m. 19 A sịkwarị na
amụpụtaghị m maọbụ na e sitere n’afọ nne m buba m n’ime
ili! 20 Ụbọchị ndụ m ọ dịghị ole na ole? Si n’ebe m nọ wezuga
onwe gị ka m nwetu ọṅụ nwa mgbe nta, 21 tupu m hapụ laa
n’ala ọchịchịrị na onyinyo nke ọnwụ ebe m na-agaghị esi
pụtakwa. 22 N’ala nke oke ọchịchịrị, ala nke onyinyo ọnwụ,
nke usoro na-adịghị, ebe ọbụladị ìhè dịkwa ka ọchịchịrị.”

11 Mgbe ahụ, Zofa onye Neama zara sị: 2 “Ọ dịghị nzaghachi
dịịrị ọtụtụ okwu niile ndị a? A ga-agụ onye ekwurekwu
a dịka onye ikpe na-amaghị? 3 Okwu efu gị ndị a ha ga-
eme ka mmadụ gba nkịtị? Ọ bụ na ọ dịghị onye ga-abara gị
mba mgbe ị na-akwa emo? 4 Ị na-asị Chineke, ‘Okwukwe
m enweghị ntụpọ, adịkwa m ọcha n’anya gị.’ 5 Ọ ga-adị m
nnọọ mma ma a si na Chineke ga-ekwu okwu, na ọ ga-asaghe
egbugbere ọnụ ya imegide gị. 6 Kpugheere gị ihe nzuzo niile
nke amamihe, n’ihi na ezi amamihe nwere akụkụ abụọ. Mara
nke a: Chineke echefuola ụfọdụ mmehie gị. 7 “I nwere ike
ịchọpụta ihe omimi Chineke? I nwere ike ịnwapụta nsọtụ
nke Onye pụrụ ime ihe niile? 8 Ha dị elu karịa eluigwe, gịnị
ka ị pụrụ ime? Ha dị ogbu karịa ala ili, gịnị ka ị pụrụ ịma?
(Sheol h7585) 9 Ọtụtụ ha dị ogologo karịa ụwa, dị obosara karịa
oke osimiri. 10 “Ọ bụrụ na ọ bịa tụba gị n’ime ụlọ mkpọrọ,
kpọkọta ndị ikpe, onye ga-egbochi ya? 11 N’ezie, ya onwe ya
na-amata ndị nduhie, mgbe ọ hụrụ ajọ ihe, ọ bụ na ọ dịghị
amatakwa ya? 12 Onye nzuzu ga-aghọ onye maara ihe naanị
mgbe nwa ịnyịnya ibu ọhịa mụrụ ghọrọ mmadụ. 13 “Ma ọ
bụrụ na i were obi gị nye ya, setịpụ aka gị abụọ nye ya, 14 ọ
bụrụ na i wezuga mmehie nke dị gị n’aka, ghara ikwe ka ihe
ọjọọ dịrị n’ụlọ ikwu gị 15 mgbe ahụ, ihere agaghị eme gị
iwelite ihu gị, ị ga-eguzokwa chịm na-atụghị egwu. 16 N’ezie
ị ga-echefukwa nsogbu gị, na-echeta ya dịka mmiri gabigara
agabiga. 17 Ndụ gị ga-amụke karịa etiti ehihie, ọchịchịrị ya
ga-adịkwa ka ụtụtụ. 18 Ị ga-anọkwa n’udo n’ihi na olileanya
dị; ị ga-elegharịkwa anya gburugburu gị zuo ike na-atụghị
ụjọ. 19 Ị ga-edina ala na-atụghị egwu onye ọbụla, ọtụtụ ndị
mmadụ ga-achọ ịnata amara n’ihu gị. 20 Ma anya ndị na-
emebi iwu ga-ada, ha agaghị achọta ụzọ mgbapụ; olileanya
ha ga-abụ nkubi ume nke ọnwụ.”

12 Mgbe ahụ, Job zara: 2 “N’ezie, naanị unu bụ ndị maara
ihe, unu na amamihe ga-anwụkọ n’otu. 3 Ma enwere
m mmụọ iche uche dịka unu; abụghị m onye na-erughị eru
n’ebe unu nọ. Onye bụ onye na-amaghị ihe ndị a unu na-
ekwu? 4 “Abụzi m ihe ọchị n’ebe ndị enyi m nọ, n’agbanyeghị
na m kpọkuru Chineke, ọ za, onye ezi omume, onye na-
enweghị ịta ụta bụzikwa ihe eji akpa ọchị! 5 Ndị na-enweghị
nsogbu na-eleda ndị ọdachi dakwasịrị anya dịka nsogbu si
eche ndị ụkwụ ha na-amịchapụ amịchapụ. 6 Ụlọ ikwu nke ndị

na-apụnara mmadụ ihe na-adị jụụ; ndị na-akpasu Chineke
iwe na-adị n’udo, bụ ndị na-ebugharị chi ha n’aka ha. **7** “Ma
jụọ ụmụ anụmanụ, ha ga-akụziri gị, maọbụ ụmụ nnụnụ, ha
ga-agwa gị. **8** Ma ọ bụkwanụ gwa ala okwu, ọ ga-akụziri gị,
maọbụ kwere ka azụ nọ na mmiri kọọrọ gị. **9** Olee otu n’ime
ihe ndị a nke na-amaghị na ọ bụ aka Onyenwe anyị mere nke
a? **10** N’aka ya ka ndụ ihe niile e kere eke dị, ya na ndụ ụmụ
mmadụ **11** Ọ bụ na ntị adịghị anwale okwu, otu ire si anwale
ihe oriri? **12** Ọ bụ na-adịghị ahụ amamihe n’etiti ndị okenye?
Ogologo ndụ, ọ dịghị eweta nghọta? **13** “Ọ bụ Chineke nwe
amamihe na ike, ndụmọdụ na nghọta bụkwa nke ya. **14** Ihe o
tidara enweghị mwugharị ọzọ; mgbapụta adịghị nye onye o
tụbara n’ụlọ mkpọrọ. **15** Ọ bụrụ na o gbochie mmiri, ebe
niile atakọrọchaa. Ọ bụrụ na o zipụ ha, ha erikpuo ala niile.
16 N’aka ya ka ike na nzube ihe dị; ndị a ghọgburu na ndị
na-aghọgbu bụkwa nke ya. **17** Ọ na-anapụ ndị ndụmọdụ
ọkwa ha chụpụ ha, ma ndị ikpe ka ọ na-eme ka ha ghọọ ndị
nzuzu. **18** Ọ na-atọpụ mkpọrọ igwe ndị eze kere, ma were
akwa mgbochi kee ha n’ukwu. **19** Ọ na-agbawa ndị nchụaja
ọtọ chụpụ ha, kwatuokwa ndị ọnọdụ ha sirila ike ogologo oge
gara aga. **20** Ọ na-emechi ọnụ ndị ndụmọdụ a tụkwasịrị obi,
wepụkwa nghọta nke ndị okenye. **21** Ọ na-eji ndị ọgaranya
eme ihe ọchị, napụkwa ngwa agha nke ndị dị ike. **22** Ọ na-
ekpughe ihe omimi nke ọchịchịrị meekwa ka oke ọchịchịrị
pụta ìhè. **23** Ọ na-eme ka mba dị ukwuu, ọ na-emekwa ka ha
laa n’iyi; Ọ na-eme ka mba baa ụba, ma chụsakwaa ha. **24** Ọ
na-anapụ ndị ndu nke ụwa amamihe ha, zipụkwa ha ka ha
na-awagharị n’ọzara ebe ụzọ na-adịghị. **25** Ha na-asọgharị ìsì
n’ọchịchịrị na-enweghị ìhè. Ọ na-eme ha ka ha na-adagharị
dịka ndị mmanya na-egbu.

13 “Anya m abụọ ahụla ihe ndị a niile, ntị m anụla ma
ghọtakwa ha. **2** Mụ onwe m makwa ihe unu maara;
abụghị m onye dị ala n’ebe unu nọ. **3** Ma ọ bụ Onye pụrụ ime
ihe niile ka m chọrọ ịgwa okwu, ka mụ na Chineke rụọkwa
ụka banyere okwu m. **4** Ma otu ọ dị, unu ji okwu ụgha etechi
m dịka ọ bụ mgba ụlọ; unu niile bụ ndị dibịa na-abaghị
uru. **5** Ọ bụrụ nnọọ na unu ga-agba nkịtị, nke a gaara egosi
na unu bụ ndị nwere amamihe. **6** Ugbu a, nụrụnụ ịrụ ụka
m; geekwanụ ntị nụrụ okwu si m n’ọnụ na-apụta. **7** Unu
ga-ekpelara Chineke ikpe mmegide? Unu ga-esite n’okwu
aghụghọ kwuchitere Chineke ọnụ ya? **8** Unu ga-egosi ya na
unu na-ekpelara ya ikpe? Unu ga-ekwuchite ọnụ Chineke? **9**
Ọ ga-adịrị unu mma ma ọ bụrụ na o nyochaa unu? Unu pụrụ
ịghọgbu ya dịka unu si aghọgbu ndị mmadụ? **10** Ọ ghaghị
ịbara unu mba ma ọ bụrụ na unu ejiri okwu ụgha chọọ inyere
ya aka. **11** Ọ ga-abụ na ebube na ịdị ukwuu ya adịghị eme ka
unu maa jijiji? Egwu ya ọ dịghị atụ unu? **12** Okwu amamihe
unu niile dịka ilu nke ntụ; okwu ngọpụ unu dịka ihe ngọpụ
ụrọ. **13** “Nọọnụ jụụ ka m kwuo okwu; ihe ọ pụtara ya pụta. **14**
N’ihi gịnị ka m ga-eji tinye onwe m na nsogbu, werekwa ndụ
m tinye n’ọbụaka m? **15** A sịkwarị na ọ ga-etigbu m aghaghị
m ịtụkwasị ya obi m. Aga m ekwuchite ọnụ m gwa ya na ụzọ
m dị ọcha. **16** N’ezie, nke a ga-aghọrọ m nzọpụta maka na ọ
dịghị onye ajọ omume ọbụla pụrụ ịbịa n’ihu ya. **17** Geenụ ntị
nke ọma n’okwu m. Kwerenụ ka ihe m na-ekwu baa unu ntị.
18 Ugbu a, edoziela m ikpe m n’usoro, amatala m na ikpe
agaghị ama m. **19** Ọ dị onye pụrụ ibo m ebubo? Ọ bụrụ na o
nwere, aga m emechi ọnụ m ma nwụọ. **20** “Meere m naanị
ihe abụọ ndị a, O Chineke, mgbe ahụ agaghị m ezo onwe m
n’ihu gị. **21** Wepụ aka gị i ji emegide m, meekwa ka ha dị anya
n’ebe m nọ. Kwụsị ime ka oke egwu gị mee ka m maa jijiji. **22**
Mgbe ahụ, kpọọ m oku, aga m azakwa gị. Maọbụ, kwerekwa
ka m kwuo okwu, ka ị zaa m. **23** Ole ka ha dị bụ mmejọ na
mmehie m mere? Gosi m ajọ omume m na mmehie m. **24**
Gịnị mere i ji gbakụta m azụ? Gịnị mere i ji guọ m dịka onye
iro gị? **25** Ị ga-enye ahịhịa ikuku na-ebugharị ntaramahụhụ?
Ị ga-achụ ahịhịa kpọrọ nkụ ọsọ? **26** N’ihi na ị na-edetu ihe
ndị dị ilu megide m, na-emekwa ka m ghọrọ mkpụrụ mmehie
m mere n’oge okorobịa m. **27** Ị na-eji mkpọrọ igwe kegide
ụkwụ m abụọ; na-enyochakwa nzọ ụkwụ m niile site n’itinye
akara n’ebe ọbụla ọbụ ụkwụ m zọrọ. **28** “Ya mere, mmadụ
n’ala n’iyi dịka ihe rere ere, na dịka akwa nke nla riri.

14 “Mmadụ nke nwanyị mụrụ nwere ụbọchị ole na ole nke
jupụtara na nsogbu. **2** Ọ na-awalite dịka okoko osisi,
ma kpọnwụọkwa mgbe na-adịghị anya, dịka onyinyo, ọ na-
agabiga agabiga. **3** Ị na-elegide onye dị otu a anya? Ị ga-akpọ
ya ikpe n’ihu gị? **4** Onye pụrụ iwepụta ihe dị ọcha site n’ihe
na-adịghị ọcha? Ọ dịghị onye ọ bụ. **5** Ị kpebiela ụbọchị ndụ
nke mmadụ; ị kabiela ọnụọgụgụ nke ọnwa ya niile, kpaakwa
oke ebe ọ na-agaghị agabiga. **6** N’ihi nke a, wepụ anya gị
n’ebe ọ nọ, hapụ ya ka ọ nọọrọ onwe ya ruo mgbe ụbọchị ya
ga-ezu dịka onye e goro ọrụ. **7** “Ma olileanya dịịrị osisi; n’ihi
na ọ bụrụ na e gbutuo ya, ọ ga-epuchikwa, alaka ọhụrụ ya
aghaghị ịwapụtakwa. **8** A sịkwarị na mgbọrọgwụ ya emeela
ochie n’ala, maọbụ na ogwe ya anwụọ n’aja, **9** mgbe ọbụla
mmiri zokwasịrị ya, ọ na-epupụta dịka ihe a kụrụ akụ. **10** Ma
mmadụ na-anwụ, e lie ya; ọ na-ekubikwa ume si otu a gabiga.
11 Dịka mmiri dị n’oke osimiri si ata, maọbụ ka mmiri dị
n’iyi si ata n’oge ọkọchị, **12** otu a ka mmadụ si e dinaa ma ọ
dịghị etetakwa ọzọ; tutu ruo mgbe eluigwe na-agaghị adịkwa;
mmadụ ọbụla apụghị i si n’ụra kpọtee ya, agaghị akpọtekwa
ha site n’ụra ha. **13** “A sị na ị ga-ezo m n’ala mmụọ, na ị ga-
ezobe m tutu ruo mgbe iwe gị gabigara. A sị na ị ga-akanyere
m oge ma mesịa cheta m. **(Sheol h7585)** **14** Ọ bụrụ na mmadụ
anwụọ, ọ ga-adị ndụ ọzọ? Ụbọchị niile nke ọrụ ahụhụ m,
aga m echere mgbe nnapụta m ga-abịa. **15** Ị ga-akpọ, aga
m azakwa gị, agụụ ọrụ aka gị ga-agụ gị. **16** N’ihi mgbe ahụ
ị ga-agụ nzọ ụkwụ m niile ọnụ, ma ị gaghị agụkọ mmehie
m. **17** A ga-ekechi njehie m n’akpa, ị ga-ekpuchi mmehie m.
18 “Ma dịka ugwu si erichasi daa, na dịka a na-enupu oke
nkume n’ọnọdụ ya, **19** dịka mmiri si akwọchasị nkume, na
dịka oke mmiri ozuzo si akwazekwa aja ala, otu a ka i si eme
ka olileanya mmadụ laa n’iyi. **20** Ị na-egosi ya na ị karịrị ya
ike, ma ha na-agabiga; ị na-eme ka ihu ya gbanwee, ma zilaga
ya. **21** Ọ bụrụ na a na-asọpụrụ ụmụ ha, ha adịghị amata nke
a; ọ bụrụkwa na a na-eweda ha n’ala, ha ọ dịghị ahụ ya. **22**
Ihe mgbu nke anụ ahụ ya ka ọ na-ama ma na-erukwara naanị
onwe ya ụjụ.”

15 Mgbe ahụ, Elifaz onye Teman zara sị: **2** “Onye maara
ihe ọ ga-eji okwu na-abaghị uru zaghachi? Ọ ga-emeju
afọ ya n’ifufe na-ekpo ọkụ nke si n’ọwụwa anyanwụ? **3** Ọ
ga-eji okwu na-abaghị uru rụọ ụka, maọbụ kwuo okwu na-
enweghị isi? **4** Ma ị na-eleda ezi omume anya na-egbochikwa
ịsọpụrụ Chineke. **5** Mmehie gị na-eme ka ọnụ gị kwuo okwu
ngwangwa; ọ bụkwa ire ndị aghụghọ ka i nwere. **6** Ọnụ gị
na-ama gị ikpe, ọ bụghị mụ onwe m, egbugbere ọnụ gị na-

ekwu okwu megide gị. **7** "Ị bụ mmadụ mbụ a mụrụ? A mụọla
gị tupu e kee ugwu niile? **8** Ọ getụla ntị n'izu nzuzo nke
Chineke? Amamihe niile ọ bụ n'ime gị ka ha juru? **9** Gịnị
ka ị maara nke anyị na-amaghị? Ụdị nghọta dị aṅaa ka i
nwere nke anyị na-enweghị? **10** Ndịisi awọ na ndị kara nka
nọ n'etiti anyị, ndị ikom mere agadi karịa nna mụrụ gị. **11** Ọ
ga-abụ na nkasiobi Chineke bụrụ gị ihe nta, ka ọ bụ okwu
dị nro nke ọ gwara gị? **12** Gịnị mere obi gị ji duhie gị, gịnị
mekwara anya gị abụọ ji chagharịa, **13** nke mere iwe gị jiri
dị ọkụ megide Chineke, meekwa ka okwu ọjọọ ndị a niile si
n'ọnụ gị pụta? **14** "Gịnị ka mmadụ efu bụ, ọ ga-eji dị ọcha
n'obi, gịnị ka mmadụ nwanyị mụrụ bụ, na ha nwere ike ị bụ
ndị ezi omume? **15** Ọ bụrụ na Chineke atụkwasịghị ndị nsọ ya
obi, ọ bụrụkwa na eluigwe adịghị ọcha n'anya ya, **16** ọ ga-
esi aṅaa tụkwasị mmadụ efu onye rụrụ arụ obi, bụ onye na-
aṅụ ajọ omume dịka mmiri. **17** "Gee m ntị ka m kọwaara gị;
kwerekwa ka m gwa gị ihe m hụrụ, **18** bụ ihe ndị amamihe
kwuru, ndị na-ezobeghị ihe ha natara n'aka nna nna ha, **19**
bụ ndị e nyefere ala ndị a n'aka ha mgbe ọ dịghị onye ọbịa
gabigara n'etiti ha. **20** Ụbọchị ndụ ya niile, onye ajọ omume
na-ata ahụhụ mmekpa ahụ, bụ nke e debere ogologo afọ nye
nwoke ahụ na-eme ihe ike. **21** Ụzụ na-eweta oke egwu na-eju
ya ntị, mgbe ọ dị ka ihe niile na-aga nke ọma, ndị na-apụnara
mmadụ ihe na-abịakwasị ya. **22** O nweghị olileanya ịgbanarị
ọchịchịrị; mma agha nọ na-echere ya. **23** Ọ na-akpagharị
na-achọ ebe nri dịka udele; ọ makwara na ụbọchị ọchịchịrị
nọ nso. **24** Ahụhụ na mkpagbu na-eme ka ọ tụọ oke egwu,
nsogbu na-abịakwasị ya dịka eze nke nọ na njikere ibuso ndị
iro ya agha. **25** N'ihi na ọ na-atụ Chineke aka n'ihu, dokwaa
onwe ya imegide Onye pụrụ ime ihe niile. **26** O ji ikwesi olu
ike, dịka ọta siri ike, na-emegide Chineke. **27** "Ọ bụ ezie na
abụba kpuchiri ihu ya, abụba nke dị n'ukwu ya na-eme ka
anụ ahụ nupụtakwa, **28** ọ ga-ebi n'obodo e bibiri ebibi, n'ụlọ
nke mmadụ na-ekwesighị ibi n'ime ha, ụlọ nke na-adakasị
adakasị. **29** Ma ọ gaghị aga n'ihu ị bụ ọgaranya, akụ ya agaghị
adịgidekwa. Ihe o nwere agakwaghị agbasapụ n'ala niile ahụ.
30 Ọ gaghị agbanarị ọchịchịrị, ire ọkụ ga-eme ka ome ya
kpọnwụọ, iku ume nke ọnụ Chineke ga-ebufu ya. **31** Ka onye
dị otu a hapụ ịghọgbu onwe ya site n'ịtụkwasị uche n'ihe efu,
n'ihi na ọ dịghị ụgwọ ọrụ ọbụla ọ ga-enweta. **32** Tụpụ oge ya
eruo, ọ ga-anata ụgwọ ọrụ ya n'uju, ọzọ, alaka ya ga-akpọnwụ
33 Ọ ga-adị ka osisi vaịnị nke mkpụrụ ya dapụsịrị na-achaghị
acha, dịka osisi oliv nke akwụkwọ ya kpọnwụrụ akpọnwụ. **34**
N'ihi na ndị na-amaghị Chineke ga-adị ka nwanyị aga, ọkụ
ga-erepịa ụlọ ikwu niile nke ndị hụrụ iri ngarị n'anya. **35** Ha
na-atụrụ ihe ọjọọ dịka ime, ma mụọkwa ajọọ omume; naanị
aghụghọ ka akpanwa ha na-arụpụta."

16 Mgbe ahụ, Job zara sị: **2** "Anụla m ọtụtụ ihe dịka ndị
a; ndị nkasiobi na-eweta ọnọdụ ọjọọ ka unu niile bụ. **3**
Ogologo okwu efu ndị a niile unu na-ekwu, ọ naghị akwụsị?
Gịnị bụ nsogbu unu nke mere unu ji aga n'ihu na-arụ ụka
niile ndị a? **4** Mụ onwe m nwekwara ike ikwu okwu dịka unu,
ma ọ bụrụ na unu nọ n'ọnọdụ m; enwere m ike kwuo okwu dị
ụtọ na ntị megide unu, ma fufekwaa isi m megide unu. **5** Ma
ọnụ m ga-agba unu ume; nkasiobi si n'egbugbere ọnụ m ga-
emekwa ka ihe mgbu unu dajụọ. **6** "Ma ọ bụrụ na m ekwuo,
adịghị egbochi ihe mgbu m, ọ bụrụ na m ahapụ ikwu okwu,
ọdịghị esi n'ahụ m pụọ? **7** N'ezie o Chineke, i meela ka ike
gwụ m, i tidakwala ezinaụlọ m. **8** I keela m agbụ; agbụ m
abụrụla ihe akaebe megide m; ịta ahụ m ebiliela ịgba akaebe
megide m. **9** Chineke na-eweso m iwe, jiri iwe ya na-adọwasị
m, ọ na-atakwa ikikere eze ya megide m; onye iro m na-
achịchapụrụ m anya ya. **10** Ụmụ mmadụ na-asaghe ọnụ ka ha
chịa m ọchị, ha ji iti m aka n'ọnụ na-akwa m emo, jikọtakwa
onwe ha megide m. **11** Chineke ewerela m nyefee n'aka ndị
ajọ omume, tụbakwa m n'aka ndị na-emebi iwu. **12** Ihe na-
agara m nke ọma, ma Chineke tipịara m. O jidere m n'olu ma
tiwasịa m. O meela m ihe ịgba ụta ya; **13** ndị ọgba ụta ya
agbaala m gburugburu. Ọ na-agbawa akụrụ m na-enweghị
ọmịiko mee ka oluilu m wụsịa n'ala. **14** Mgbe niile, ọ na-
emegide m; ọ na-achụso m dịka dike n'agha. **15** "Adụkọtala m
akwa mkpe were ya kpuchie anụ ahụ m, liekwa ikuanya m
n'ime ntụ. **16** Ihu m na-acha ọbara ọbara site n'akwa nke m
na-akwa, onyinyo nke ọnwụ dịkwa gburugburu egbugbere
anya m abụọ; **17** ma aka m emeghị ihe ike ọbụla, ọzọ ekpere
m dịkwa ọcha. **18** "Ala, biko, ezokwala ọbara m; mee ka akwa
m ghara ịbụ ihe lara n'iyi! **19** Ọ bụladị ugbu a, onye akaebe m
nọ n'eluigwe, onye nkwuchite ọnụ m nọ n'ebe dị elu. **20** Onye
na-arịọrọ m arịrịọ bụ enyi m, dịka m na-awụsara Chineke
anya mmiri m. **21** N'ọnọdụ mmadụ ka ọ na-arịọ Chineke dịka
mmadụ na-arịọ n'ihi enyi ya. **22** "Naanị afọ ole na ole ga-
agabiga tupu m ga n'ụzọ nke nlọghachi m na-adịghị.

17 Mmụọ m tiwara etiwa, ụbọchị m niile dị mkpụmkpụ, ili
na-echere ịnabata m. **2** N'ezie ndị na-akwa emo gbara
m gburugburu; anya m na-elekwasịkwa mkpasu iwe ha. **3**
"Debere m ihe ebe n'ebe gị Chineke nọ. Olee onye ọzọ pụrụ
ịnara m n'akaebe? **4** I mechiela uche ha ka ha ghara inwe
nghọta; ya mere, i gaghị ekwe ka ha nwee mmeri. **5** Ọ bụrụ
na mmadụ ekwujọọ enyi ya ka o were nweta uru dị n'ime
ya, anya ụmụ ya ga-ada mba. **6** "Chineke emeela ka m bụrụ
okwu ilu nye onye ọbụla, meekwa ka m bụrụ onye ha na-
agbụsa asọ mmiri n'ihu. **7** Anya m na-ahụ inyogho inyogho
n'ihi iru ụjụ; ahụ m aghọọla onyinyo nke ihe m bụ na mbụ. **8**
Ndị na-eme ihe ziri ezi na-akụja mgbe ha hụrụ nke a; ndị
aka ha dị ọcha na-enwe mkpali megide ndị ajọ omume. **9**
Ma otu ọbụla ọ dị, ndị ezi omume ga-aga n'ihu n'iso ụzọ ha,
ndị aka ha dị ọcha ga-aga n'ihu n'ịdị ike. **10** "Ma bịanụ, unu
niile, bidonụ okwu unu ọzọ! Agaghị m achọta onye maara ihe
n'etiti unu. **11** Ụbọchị m niile agafeela, atụmatụ m abụrụla
ihe lara n'iyi. Ma ọchịchọ nke obi m **12** na-edo abalị n'ọnọdụ
ehihie; n'ihu ọchịchịrị ka ìhè dị nso. **13** Ọ bụrụ na ebe obibi m
na-ele anya ya bụ ili, ọ bụrụ na m agbasaa ihe ndina m n'elu
ọchịchịrị, **(Sheol h7585)** **14** a sikwa na m asị ire ure, 'Nna m ka ị
bụ,' maọbụ sị ikpuru 'Nne m' maọbụ 'Nwanne m nwanyị,'
15 ebeekwa ka olileanya m dị? Onye pụrụ ịhụ ma m nwere
olileanya? **16** Olileanya m ọ ga-arịda ruo n'ọnụ ụzọ ama nke
ọnwụ? Anyị ga-esokọta rịdaruo n'uzuzu?" **(Sheol h7585)**

18 Mgbe ahụ Bildad onye Shua zara sị: **2** "Ruo ole mgbe
ka ị ga-ekwubi okwu ndị a ị na-ekwu? Nwee ezi uche ka
anyị kparịtaa ụka. **3** Gịnị mere i ji were anyị dịka anụ ọhịa,
guọ anyị dịka ndị na-enweghị uche n'anya gị? **4** Gị onye na-
eji iwe adọkasị onwe gị, a ga-ahapụ ụwa n'ihi gị? Ka a ga-
enupu oke nkume n'ọnọdụ ha? **5** "A na-afụnyụ oriọna nke
onye na-emebi iwu; ire ọkụ ya ga-akwụsịkwa inwu enwu, **6**
ìhè nke dị n'ime ụlọ ikwu ya na-abụ ọchịchịrị, oriọna nke dị
n'akụkụ ya na-anyụkwa. **7** Ike agakwaghị adị na nzọ ukwu

ya; atụmatụ ya onwe ya ga-atụda ya n’ala. 8 Ụkwụ ya na-
eduba ya n’ọnya; ọ na-akpaghari na-adaba n’ime oghere. 9
Ọnya na-ejide ikiri ụkwụ ya, ọnya ahụ na-ejidesi ya ike. 10 E
zobere ya ụdọ ọnya igbudu n’ala, ihe e ji ejide ya na-echere
ya n’ụzọ ya. 11 Ihe egwu na-emenye ya ụjọ n’akụkụ niile, na-
agbasokwa nzọ ụkwụ ya niile. 12 Ịla n’iyi na-achọsi ya ike;
mbibi nọkwa na njikere na-eche mgbe ọ ga-ada. 13 Mbibi
na-eripịa akụkụ anụ ahụ ya; ọkpara ọnwụ na-eripịa ahụ ya
niile. 14 Esi na nchekwa nke ụlọ ikwu ya dọpụta ya duru
ya jekwuru eze nke ihe egwu niile. 15 Ọkụ na-ebi n’ime ụlọ
ikwu ya; a ga-efesasị nkume na-enwu ọkụ n’ebe obibi ya. 16
Mgbọrọgwụ ya na-akpọ nkụ n’ime ala, alaka ya ga-akpọnwụ
n’elu. 17 A gaghị echeta echiche ya n’ụwa ọzọ, o nweghị onye
ọbụla na-echetakwa aha ya. 18 A na-esite n’ìhè chụba ya
n’ọchịchịrị, otu a kwa, a na-achụpụkwa ya site n’ụwa. 19 O
nweghị ụmụ, o nwekwaghị ụmụ ụmụ n’etiti ndị ya, ọ dịghị
onye fọdụrụ n’ebe o bi na mbụ. 20 Ọnọdụ ya na-eju ndị si
n’ọdịda anyanwụ anya; oke egwu na-ejidekwa ndị si n’ọwụwa
anyanwụ n’ihi ya. 21 N’ezie, otu a ka ebe obibi nke onye ajọ
omume dị, ee, bụ onye ahụ nke na-amaghị Chineke.”

19 Job zara sị: 2 “Ruo ole mgbe ka unu ga-anọgide na-ata
m ahụhụ? Ruo ole mgbe ka unu ga-ewere okwu ọnụ unu
zọpịa m? 3 Ugboro iri ndị a ka unu kọcharala m, ihere adịghị
eme unu na unu na-ebuso m agha? 4 A sịkwarị na m bụ onye
mmehie, ọ bụ naanị mụ onwe m ka ọ gbasara. 5 Ọ bụrụ na
unu na-ebuli onwe unu elu karịa m, ma were ọnọdụ ịdị ala m
megide m, 6 mgbe ahụ, maranụ na Chineke emejọọla m,
were ụgbụ ya tụọ m gburugburu. 7 “Ọ bụ ezie na m na-eti
mkpu akwa sị: ‘A na-emejọ m.’ Ma ọ dịghị ọsịsa m na-anata; ọ
bụ ezie na m na-eti mkpu ka e nyere m aka ma ikpe ziri ezi
adịghị. 8 Ọ nọchiela ụzọ m ka m ghara ịgafe; o jirila ọchịchịrị
kpuchie ụzọ m. 9 O yipụla m ugwu m, wepụkwa okpueze m
kpu n’isi. 10 Ọ na-eti m ihe otiti n’akụkụ niile, ruo mgbe m
gabigara; ọ na-ehopu olileanya m dịka osisi. 11 Iwe ya dị ọkụ
megide m; ọ na-agụnyekwa m dịka onye iro ya. 12 Ndị agha
ya ji ike na-abịa; ha ewuola mgbidi were nnọchibido m ha
agbaala ụlọ ikwu m gburugburu imegide m. 13 “O meela ka
ụmụnne m na ndị enyi m si n’ebe m nọ pụọ. 14 Ndị ikwu
m anaghị etinyekwa uche n’ihe banyere m; ndị ezi enyi m
niile echefuola m. 15 Ndị ọbịa nọ n’ụlọ m na ndị odibo m
nwanyị na-agụ m dịka onye ala ọzọ; adị m ka onye mba ọzọ
n’ebe ha nọ. 16 Ana m akpọ odibo m oku ma ọ dịghị aza m, ọ
bụladị mgbe m jiri ọnụ m rịọ ya. 17 Iku ume m abụrụla ihe
nwunye m apụghị ịnagide; abụrụla m ihe arụ nye ụmụnne
m. 18 Ọ bụladị ụmụntakịrị nwoke na-akwa m emo; ha na-
ejikwa m eme ihe ọchị mgbe ọbụla m pụtara. 19 Ndị ahụ m
kpọrọ ndị enyi ọma m na-ele m anya dịka m bụ ihe arụ; ndị
ahụ niile m hụrụ n’anya echighariạkwala megide m 20 Abụ
m naanị ọkpụkpụ ọkpụkpụ; ihe m ji gbanarị ọnwụ adịghị
ukwuu. 21 “Meerenụ m ebere, ndị enyi m, meerenụ m ebere,
n’ihi na aka Chineke na-emegide m. 22 Gịnị mere unu ji achụ
m dịka Chineke si achụ m? Ọ ga-abụ na ahụhụ m ejubeghị
unu afọ? 23 “Ọ gaara atọ m ụtọ ma a sị na e dekọrọ okwu m
n’akwụkwọ, 24 na e ji mkpisi igwe dee ha, maọbụ kakwasị ha
n’elu mbadamba nkume ruo mgbe ebighị ebi. 25 Amara m na
onye mgbapụta m na-adị ndụ, amakwaara m na ọ ga-eguzo
n’elu ụwa n’oge ikpeazụ. 26 Mgbe e mebisikwara akpụkpọ
ahụ m, ma n’anụ ahụ m aga m ahụ Chineke. 27 Mụ onwe m
ga-eji anya m abụọ hụ ya, mụ onwe m, ọ bụghị onye ọzọ. Lee
ka obi m si anụ ọkụ n’ime m maka nke a! 28 “Ọ bụrụ na unu
asị, ‘Anyị ga-emegide ya n’ihi na nsogbu a si n’aka ya,’ 29 unu
onwe unu kwesiri ịtụ egwu mma agha; n’ihi na iwe ga-ebute
ịta ahụhụ nke mma agha, mgbe ahụ, unu ga-ama na ikpe dị.”

20 Mgbe ahụ, Zofa onye Neama zara sị: 2 “Enweghị udo
nke echiche m na-akpali m izaghachi n’ihi na anọ m na
mwute dị ukwuu. 3 Anụla m okwu mkparị nke ileda anya
nye m, ma nghọta m na-akpalịte m ịzaghachi gị. 4 “N’ezie, ị
maara otu ọ dị site na mgbe ochie, ya bụ kemgbe e debere
mmadụ n’ụwa. 5 Obi ụtọ nke onye na-emebi iwu na-adị nwa
mgbe nta, ọṅụ nke ndị na-amaghị Chineke na-anọ naanị nwa
oge. 6 N’agbanyeghị na ịnya isi ya ga-eru eluigwe, na isi ya
ga-emetụkwa igwe ojii; 7 ọ ga-ala n’iyi ebighị ebi, dịka nsị ya
onwe ya nyụrụ; ndị maara ya ga-ajụ, ‘Olee ebe ọ nọ?’ 8 Ọ
ga-efelaga dịka nrọ, agaghị achọtakwa ya mgbe ọbụla, dịka
ọhụ abalị nke e chefuru echefu. 9 Anya hụrụ ya na mbụ
agaghị ahụkwa ya ọzọ, ebe obibi ya agaghị elegidekwa ya
anya ọzọ. 10 Ụmụ ya ga-achọ ihuọma site n’aka ndị ogbenye;
aka ya abụọ kwa ga-enyeghachi akụ ya. 11 Ọkpụkpụ ya nke
jupụtara n’ike okorobịa ga-eso ya bụrụ ihe a ghanyere na
ntụ. 12 “Ọ bụ ezie na ihe ọjọọ na-atọ ya ụtọ n’ọnụ, na ọ na-
ezokwa ya n’okpuru ire ya; 13 ọ bụ ezie na ọ pụghị n’ịhapụ
ya, ọ na-edebe ya n’ọnụ ya, 14 ma nri ọ na-eri ga-aghọ ihe
gbara ụka n’afọ ya, ọ ga-aghọkwa elo agwọ n’ime afọ ya. 15 Ọ
ga-agbọpụta akụnụba niile o lodara; Chineke ga-eme ka o si
n’afọ ya gbọpụtachaa ha. 16 Ọ ga-amịcha elo agwọ, eze agwọ
ajụala ga-egbu ya. 17 Ọ gaghị anụ ụtọ mmiri si n’iyi, bụ iyi
nke na-asọ asọ nke jupụtara na mmanụ aṅụ na mmiri ara
ehi rahụrụ arahụ. 18 Ihe ọ rụpụtara ka ọ ga-eji kwụghachi
ụgwọ o ji na-erighị ma otu. Uru ọ zụtara n’ahịa agaghị abụrụ
ya ihe ọṅụ. 19 N’ihi na ọ kpagburu ndị ogbenye, hapụ ha
na-enweghị olileanya ọbụla, ọ nakọtakwara ụlọ nke ọ na-
ewughị. 20 “N’ezie, ọ gaghị enwe izuike site n’oke ọchịchọ ya;
ọ gaghị azọpụtakwa onwe ya site n’ụlọakụ ya. 21 Ọ dịghị ihe
fọdụụrụ ya iripịa, ọganihu ya agaghị adịgide. 22 N’etiti ihe
niile o nwere ka mkpagbu ga-abịakwasị ya, oke ịta ahụhụ ga-
adakwasị ya. 23 Mgbe o rijuru afọ ka Chineke ga-eme ka iwe
ya dị ọkụ megide ya, iti aka Chineke ga-adakwasị ya dịka
mmiri ozuzo. 24 Ọ bụrụ na o si na ngwa agha e ji igwe kpụọ
gbalaga, àkụ nke e ji ọla bronz kpụọ ọnụ ya ga-amapu ya ahụ.
25 N’azụ ya ka ọ na-esi mịpụta ya, site n’umeju ya ka a ga-esi
mịpụta ọnụ ya na-egbu amụma. Oke egwu dị iche iche ga-
abịakwasị ya. 26 Oke ọchịchịrị nọ na-echere akụnụba ya, ọkụ
nke a na-afụnwughị afụnwu ga-erepịa ya ọ ga-erechapụkwa
ihe niile fọdụrụ n’ụlọ ikwu ya. 27 Eluigwe ga-ekpughe ikpe
ọmụma ya ụwa niile ga-ebili megide ya. 28 Idee mmiri ga-
ebupu ụlọ ya; oke mmiri okwukwo n’ụbọchị iwe Chineke.
29 Nke a bụ oke nke Chineke debeere ndị na-emebi iwu, ya
bụkwa ihe nketa nke Chineke kwadooro ha.”

21 Mgbe ahụ, Job zara sị: 2 “Gee ntị nke ọma n’okwu m;
ka nke a bụrụ nkasiobi ị ga-enye m. 3 Nwee ndidi ka m
kwuchaa okwu m, mgbe m kwuchara, gaa n’ihu ịkwa m emo.
4 “Ọ bụ mmadụ ka m na-ekpesara? Gịnị ka m ga-eji ghara
ịbụ onye na-enweghị ndidi? 5 Lee m anya ka ahụ maa gị
jijiji; were aka gị kpuchie ọnụ gị. 6 Mgbe m chere echiche
maka nke a, egwu tụrụ m meekwa ka ahụ m maa jijiji. 7 Gịnị
mere ndị ajọ omume ji enwe ndụ ogologo, ghọọ okenye,

baakwa ụba n'ịdị ike? 8 Ha na-ahụ ụmụ ka ha na-akwụsike
ike gburugburu ha, ụmụ ha ka ha ji anya ha ahụ. 9 Ha na-ebi
ndụ udo n'ezinaụlọ ha na-atụghị egwu na ihe ọjọọ ọbụla ga-
adakwasị ha; mkpara Chineke adịghịkwa adakwasị ha. 10 Oke
ehi ha na-agba nne ehi ha na-esepụghị aka; nne ehi ha na-
amụ ụmụ, ha adịghị ekwo ime. 11 Ha na-ezipụ ụmụ ha dịka
igwe atụrụ; ụmụntakịrị ha na-etegharị egwu. 12 Ha na-abụ
abụ n'ụda egwu otiti na ụbọ akwara; ha na-aṅụrịkwa ọṅụ
n'ụda nke ọja. 13 Ha na-anọ ụbọchị ndụ ha niile n'ọganihu,
ha na-arịdakwa n'ili ha n'udo. (Sheol h7585) 14 Ma ndị a na-asị
Chineke, 'Hapụ anyị aka, ọ dịghị anyị mkpa ịmata ụzọ gị.
15 Onye ka Onye pụrụ ime ihe niile bụ, anyị ga-eji jeere ya
ozi? Uru gịnị ka ịrịọ ya arịrịọ ga-abara anyị?' 16 Ma ọganihu
ha adịghị n'aka ha ya mere ana m ewezuga onwe m site na
ndụmọdụ ndị na-emebi iwu. 17 "Ma ugboro ole ka a na-
emenyụ ọkụ orịọna nke ndị na-emebi iwu? Ugboro ole ka
nhụju anya na-adakwasị ha, bụ nke Chineke kenyere ha n'iwe
ya? 18 Ugboro ole ka ha dịka ahịhịa kpọrọ nkụ n'ihu ikuku,
maọbụ dịka igbugbo ọka nke ikuku siri ike na-efesasị? 19 A
na-asị, 'Chineke na-akpakọtara ụmụ ha ntaramahụhụ nke
njehie ha.' Ka a kwụghachi ha ya, ka ha nwee ike mata ya. 20
Ka anya ha hụ mbibi nke onwe ya, ka ha ṅụọ ọnụma nke Onye
pụrụ ime ihe niile dịka mmiri. 21 Gịnị gbasara ha banyere
ezinaụlọ ha hapụrụ mgbe ọnwa ndị e kenyere ya bịara na
ngwụcha? 22 "Ọ dị onye pụrụ izi Chineke ihe ọmụma, ebe ọ
bụ ya na-ekpe ndị kachasị elu ikpe? 23 Otu onye na-anwụ
mgbe o jupụtara n'ike na ume, mgbe ọ nọ na nchekwa na
udo, 24 mgbe ahụ ya bụ nke eji ezi nri zụọ nke ọma, ọkpụkpụ
ya jupụtakwara n'ụmị. 25 Onye ọzọ na-anwụ n'ihe ilu nke
mkpụrụobi, n'ihi na o nweghị mgbe o riri ezi ihe ọbụla. 26
Nke ọbụla n'ime ha dina n'akụkụ ibe ya n'ime aja, ikpuru
kpuchikwara ha abụọ. 27 "Amaara m nke ọma ihe bụ echiche
unu na nzube unu ji emegide m. 28 Unu ga-ajụ m ajụjụ sị,
'Ugbu a, ole ụlọ oke mmadụ ahụ. Ụlọ ikwu ndị ahụ ebe ndị
na-emebi iwu biiri?' 29 Ọ bụ na unu ajụbeghị ndị njem ajụjụ?
Ọ bụ na unu ejighị ihe ha kọrọ mere ihe, 30 na a na-echebe
ndị ọjọọ pụọ n'ụbọchị nhụju anya, na a na-anapụta ha site
n'ụbọchị oke iwe? 31 Onye na-atụ ha mmehie ha n'ihu? Onye
kwa na-akwụghachi ha ụgwọ ihe ha mere? 32 A na-eburu ha
gaa n'ili, a na-echekwa ili ha nche. 33 Aja dị na ndagwurugwu
na-atọ ha ụtọ; Mmadụ niile na-eso ha n'azụ, na ọtụtụ a na-
apụghị iguta ọnụ na-ebu ha ụzọ n'aga. 34 "Ya mere, olee otu
unu ga-esi were okwu na-enweghị isi kasie m obi? Ọ dịghị ihe
fọdụrụ n'ọsịịsa unu ma ọ bụghị naanị okwu ụgha."

22 Mgbe ahụ, Elifaz onye Teman zara sị: 2 "Mmadụ ọ pụrụ
ịbara Chineke uru? Ọ bụladị onye nwere uche ọ pụrụ
ịbara Chineke uru? 3 O nwere ọṅụ ọ ga-enye Onye pụrụ ime
ihe niile ma a sị na ị bụ onye ezi omume? Uru gịnị ka ọ ga-
enweta ma ọ bụrụ na ụzọ gị niile enweghị ịta ụta? 4 "Chineke
ọ na-abara gị mba na-ebo gị ebubo n'ihi na ị na-atụ egwu
ya? 5 Ọ bụ na mmebi iwu gị adịghị ukwuu? Mmehie gị o
nwere ọgwụgwụ? 6 Ị naara ụmụnne gị ihe ebe n'efu; ị yipụrụ
ndị mmadụ uwe ha gbawa ha ọtọ. 7 I nyeghị ndị ike gwuru
mmiri, i nyeghịkwa ndị agụụ na-agụ ihe oriri. 8 Ọ bụ eziokwu
na ị bụ nwoke dị ike na onye nwere ala, bụrụkwa onye a na-
asọpụrụ bi n'ala ya, 9 Ị na-agbaba ụmụ nwanyị di ha nwụrụ
aka, zipụ ha, Ị na-anyaji ogwe aka nke ụmụ na-enweghị nna.
10 Ọ bụ ya mere ọnya jiri gbaa gị gburugburu, bụrụkwa ihe
mbibi ji eyi gị egwu. 11 Ọ bụkwa ya mere ọchịchịrị ji gbaa
gị gburugburu ka ị ghara ịhụ ụzọ, meekwa ka idee mmiri
kpuchie gị. 12 "Ọ bụ na Chineke anọghị n'ebe dị elu nke
eluigwe? Lee ka ịdị elu nke kpakpando dị elu si dị. 13 Kama ị
na-asị, 'Gịnị ka Chineke maara? Ọ na-esite n'oke ọchịchịrị dị
otu a ekpe ikpe? 14 Oke ọchịchịrị kpuchiri ya, nke mere na ọ
naghị ahụ anyị mgbe ọ na-agagharị n'ebe dị elu nke eluigwe.'
15 Ị ga-agbaso ụzọ ochie nke ndị na-eme ihe ọjọọ zoro ije na
ya? 16 E bupụrụ ha tupu oge ha eruo. Ntọala ndụ ha ka idee
mmiri sachapụrụ 17 Ha sịrị Chineke, 'Hapụ anyị aka! Gịnị
ka Onye pụrụ ime ihe niile ga-eme anyị?' 18 Ma ọ bụ ya ji
ihe dị mma dị iche iche mejupụta ụlọ ha, ya mere ana m
ewezuga onwe m site na ndụmọdụ ndị na-emebi iwu. 19 Ndị
ezi omume na-ahụ mbibi ndị dị otu a ma ṅụrịa; ndị aka ha dị
ọcha na-akwa ha emo sị: 20 'N'ezie, e bibiela ndị iro anyị, ọkụ
erepịala akụnụba ha.' 21 "Doo onwe gị n'okpuru Chineke
ka gị na ya nọọ n'udo, n'ụzọ dị otu a, ọganihu ga-abịara gị.
22 Gee ntị, nabata ndụmọdụ si ya n'ọnụ, doo okwu ya niile
n'obi gị. 23 Ọ bụrụ na ịlaghachikwute Onye pụrụ ime ihe
niile, ọ ga-eweghachi gị n'ọnọdụ gị; ọ bụrụ na iwezuga ihe
mmebi iwu mee ka ọ dị anya site n'ebe ụlọ ikwu gị dị, 24
tọgbọ ọkpụrụkpụ ọlaedo gị n'aja, tụpụkwa ọlaedo nke Ọfịa gị
n'elu nkume dị n'ime ọdọ mmiri nta. 25 Mgbe ahụ, Onye
pụrụ ime ihe niile ga-abụrụ gị ọlaedo, bụkwara gị ọlaọcha
kachasị mma. 26 N'ezie, mgbe ahụ kwa, ihe nke Onye pụrụ
ime ihe niile ga-atọ mkpụrụobi gị ụtọ, ị ga-ewelikwa ihu gị
nye Chineke. 27 Ị ga-ekpe ekpere, ọ ga-azakwa gị ekpere gị, ị
ga-emezukwa nkwa i kwere. 28 Ihe i kpebiri ga-emezukwa,
ìhè ga-amụkwasị n'ụzọ gị niile. 29 Mgbe a na-eweda ndị
mmadụ ala, ọ bụrụkwa na ị sị, 'Bulienụ ha elu,' mgbe ahụ ọ
ga-azọpụta ndị e wedara n'ala. 30 Ọ ga-azọpụta ọ bụladị onye
ahụ nke aka ya na-adịghị ọcha, bụ onye nke a ga-azọpụta site
n'ịdị ọcha nke aka gị."

23 Mgbe ahụ, Job zara sị: 2 "Ọ bụladị taa, mkpesa m dị ilu;
aka ya dị arọ megide m n'agbanyeghị ịsụ ude m. 3 A
sịkwa na m maara ebe m ga-achọta ya; a sịkwa na m nwere
ike ijeru ebe obibi ya! 4 Aga m edozi mkpesa m n'usoro n'ihu
ya were ịrụ ụka mejuo ọnụ m. 5 Aga m achọpụta ihe o ga-
aza m ma tuleekwa ihe ọ ga-agwa m. 6 Ọ ga-eji ike dị egwu
megide m? Mba, ọ gaghị ebo m ebubo. 7 N'ebe ahụ, onye ziri
ezi ga-eme mkpesa n'ihu ya. N'ebe ahụ, a ga-anapụtakwa m
site n'aka onye ikpe m rụọ mgbe ebighị ebi. 8 "Ma ọ bụrụ
na m agaa n'ọwụwa anyanwụ ọ nọghị n'ebe ahụ; ọ bụrụ na
m gaa n'ọdịda anyanwụ, agaghị m achọta ya. 9 Mgbe ọ nọ
n'ọrụ n'ugwu anaghị m ahụ ya, mgbe ọ lọghachiri na ndịda
anaghị m ahụkwa ya. 10 Ma ọ maara ụzọ m na-aga, mgbe ọ
nwapụtasịrị m, aga m apụta dịka ọlaedo, 11 ụkwụ m abụọ na-
agbaso nzọ ụkwụ ya; ana m eso ụzọ ya na-atụgharịghị n'aka
nri maọbụ aka ekpe. 12 Esibeghị m n'iwu nke si n'ọnụ ya
pụta wezuga onwe m; a na m echekwa okwu ọnụ ya karịa nri
nke m na-eri kwa ụbọchị. 13 "Ma o guzo naanị ya, onye pụrụ
iguzogide ya? Ọ na-eme ihe ọbụla masịrị ya. 14 Ọ na-emezu
ụkpụrụ ya niile o zubere megide m, ọ ka nwekwara nzube ndị
ọzọ yiri nke a o dobere imegide m. 15 N'ihi ya ka obi ji ama m
jijiji n'ihu ya; mgbe m chetara banyere ihe ndị a niile, ana m
atụ egwu ya. 16 Chineke emeela ka obi m daa mba; Onye
pụrụ ime ihe niile emeela ka m maa jijiji. 17 Ma ọchịchịrị

emeghị ka m mechie ọnụ m, bụ oke ọchịchịrị nke kpuchiri
ihu m.

24 “Gịnị mere Onye pụrụ ime ihe niile adịghị ahọpụta
oge maka ikpe ikpe? Gịnị mere ndị maara ya ga-eji na-
ele anya n’efu maka oge ndị a? 2 Ụfọdụ ụmụ mmadụ na-
ewezuga nkume oke ala, na-elekọta igwe atụrụ ha zutere
n’ohi. 3 Ha na-apụnara ịnyịnya ibu nke nwa mgbei, ha na-
anarakwa ehi nke nwanyị di ya nwụrụ n’ihe ebe. 4 Site
n’okporoụzọ ka ha na-akwapụ ndị nọ na mkpa. Ha na-ejikwa
aka ike mee ka ndị ogbenye dị n’ala ahụ zoo onwe ha. 5
Dịka ịnyịnya ibu ọhịa nọ n’ọzara, otu a ka ndị ogbenye si
agagharị na-achọgharị ihe oriri, ala na-adịghị epupụta ihe
na-enye ụmụ ha nri. 6 Ha na-ekpokọta ahịhịa anụ ụlọ na-ata
n’ubi, na-atụtụkọtakwa mkpụrụ vaịnị nke fọdụrụ n’ubi ndị
ajọ omume. 7 N’ihi enweghị uwe, ha na-agba ọtọ n’abalị,
ha enwekwaghị akwa iji kpuchie onwe ha oyi. 8 Oke mmiri
ozuzo nke ugwu na-ede ha ahụ, ha na-amaku nkume n’ihi
enweghị ebe mgbaba. 9 Nwa na-enweghị nna ka a na-eji ike
napụ ara. Nwa ọhụrụ nke onye ogbenye ka a na-anara n’ihe
ebe. 10 N’ihi enweghị akwa ha na-agba ọtọ na-agagharị, ha
na-ebu ukwu ọka ma nọrọ n’agụụ. 11 Ha na-asụpụta mmanụ
oliv n’elu ebe e mebere maka ya, ha na-azọchapụta mmanya
vaịnị ma akpịrị na-akpọ ha nkụ. 12 Ụzụ ịsụ ude ndị na-anwụ
si n’obodo na-ebili, mkpụrụobi nke ndị e merụrụ ahụ na-
eti mkpu enyemaka. Ma ọ dịghị onye Chineke na-ahụta ka
onye ikpe mara n’ihi ihe ndị a. 13 “Ọ dị ndị na-enupu isi
megide ìhè, ndị na-amaghị ụzọ ya maọbụ na-anọgide n’ụzọ
ya. 14 Mgbe ìhè nke ụbọchị gafere, ogbu mmadụ na-ebili,
gbuo onye ogbenye na onye nọ na mkpa; n’abalị kwa, ọ na-
ezoba dịka onye ohi. 15 Anya onye na-akwa iko na-ele anya
chi ojiji; ọ na-eche n’obi ya sị, ‘Ọ dịghị onye ọbụla ga-ahụ m,’
ọ na-ekpuchikwa ihu ya. 16 N’ọchịchịrị, ndị ohi na-egbuka
ụlọ ndị mmadụ baa, ma n’ehihie ha na-emechibido onwe ha
ụzọ n’ime ụlọ; o nweghị ihe ha na ìhè jikọrọ. 17 N’ebe ha
niile nọ, etiti abalị bụ ụtụtụ ha, ha na ihe egwu nke ọchịchịrị
bụ enyi. 18 “Ma ha bụ ụfụfụ dị n’elu mmiri; ala ha ketara bụ
ihe a bụrụ ọnụ, nke mere na ọ dịghị onye na-agakwa n’ubi
vaịnị ha. 19 Dịka okpomọkụ na ọkọchị si eme ka mkpụrụ
mmiri oyi gbazee, otu a ka ala ili si ewere ndị mehiere n’ike.
(Sheol h7585) 20 Akpanwa na-echefu ha, ikpuru na-eji ha mere
ihe oriri; anaghị echetakwa ndị ajọọ omume kama a na-etiji
ha dịka osisi. 21 Ha na-akpagbu nwanyị aga na nwanyị na-
enweghị nwa, ha adịghị elekọta nwanyị di ya nwụrụ. 22 Ma
Chineke na-eji ike ya dọkpụrụ ndị dị ike nke ukwuu pụọ, ọ bụ
ezie na ha bụ ndị ihe na-agara nke ọma, ma ha enweghị nkwa
nke ndụ. 23 Ọ nwere ike ime ka ha dabere na ntụkwasị obi na
o nweghị ihe pụrụ ịmetụ ha, ma anya ya dịkwasịrị ụzọ ha
niile. 24 A na-ebuli ha elu nwa mgbe nta, ma e mesịa, ha
anọkwaghị, a na-eweda ha n’ala chikọtakwa ha dịka ndị ọzọ,
a na-ebipụ ha dịka ukwu ọka. 25 “Ọ bụrụ na ọ bụghị otu a,
onye pụrụ ị sị na ihe m kwuru bụ okwu ụgha si otu a mee ka
okwu m bụrụ ihe efu?”

25 Mgbe ahụ, Bildad onye Shua zara sị: 2 “Ike ọchịchị na
oke egwu bụ nke Chineke; Ọ bụ ya na-eme ka udo dịrị
n’eluigwe. 3 Onye pụrụ ịgụta usuu ndị agha ya ọnụ? Onye
kwa ka ìhè ya na-adịghị enwukwasị? 4 Mmadụ ọ ga-esi aṅaa
bụrụ onye ezi omume n’ihu Chineke? Mmadụ nwanyị mụrụ ọ
ga-esi aṅaa dị ọcha? 5 Lee, ọ bụladị ọnwa adịghị achawapụta,
ọzọ kpakpando adịghị ọcha n’anya ya, 6 ka ọfọdụzie nwa
mmadụ efu mụrụ, nke bụ naanị ikpuru, mmadụ, nke bụ naanị
idide.”

26 Mgbe ahụ, Job zaghachiri: 2 “Lee ka i si nyere onye
na-adịghị ike aka! Leekwa ka i si zọpụta ogwe aka nke
onye ume na-adịghị! 3 Lee ụdị ndụmọdụ i nyerela onye na-
enweghị amamihe! Leekwa ụdị oke nghọta nke ị gosipụtara.
4 Ọ bụ onye nyeere gị aka ikwu okwu ndị a? Mmụọ onye si
n’ọnụ gị kwuo okwu? 5 “Ndị nwụrụ anwụ nọ n’oke ihe mgbu,
ha na ndị nọ n’okpuru mmiri na ndị bi n’ime ya. 6 Ala mmụọ
gba ọtọ n’ihu Chineke; mbibi tọgbọkwara na-enweghị ihe
kpuchiri ya. (Sheol h7585) 7 Ọ na-agbasapụ elu elu nke mbara
eluigwe n’elu ebe tọgbọrọ n’efu. O nweghị ihe o kokwasịrị
ụwa n’elu ya. 8 Ọ na-ekechi mmiri n’ime igwe ojii, ma ịdị arọ
ya adịghị eme ka igwe ojii gbawaa. 9 Ọ na-ekpuchi ihu ọnwa
nke dị n’uju ya, na-agbasakwa igwe ojii ya n’elu ya, 10 O
kewapụtara oke n’elu ogbu mmiri, ka ọ bụrụ oke dị n’etiti ìhè
na ọchịchịrị. 11 Ogidi niile nke eluigwe na-ama jijiji, tụọkwa
oke egwu n’ihi ịba mba ya. 12 N’ike ya ka o ji kpalie oke
osimiri; ọ bụ amamihe ya ka o ji tigbuo Rehab. 13 Ọ bụ site
na nkuume ya ka mbara eluigwe ji maa mma; aka ya dupuru
agwọ na-agba ọsọ. 14 Ihe ndị a bụ ọnụ ọnụ ọrụ aka ya; lee ka
o si dị nta bụ okwu ntakwu anyị na-anụ gbasara ya! Onye
pụrụ ịghọtacha ịda ụda nke ike ya?”

27 Ma Job gakwara n’ihu n’okwu ya sị: 2 “N’ezie, dịka
Chineke na-adị ndụ, onye jụrụ ikpere m ikpe ziri ezi,
Onye pụrụ ime ihe niile, onye mere ka m hụ ihe ilu nke
mkpụrụobi. 3 Ogologo mgbe m nwere ndụ n’ime m, mgbe iku
ume Chineke dịkwa n’imi m, 4 egbugbere ọnụ m agaghị ekwu
ihe ọjọọ, ire m agakwaghị ekwu okwu aghụghọ. 5 Agaghị m
ekwenye na ihe unu kwuru ziri ezi; ruo mgbe m ga-anwụ,
agaghị m agọnarị izuoke m. 6 Aga m ejigidesi ezi omume m
aka ike, agaghị m ahapụ ya; o nwekwaghị mgbe obi m ga-ata
m ụta ogologo ụbọchị niile nke ndụ m. 7 “Ka ndị iro m dịrị ka
ndị ajọ omume, ka ndị na-ebili imegide m dịrị ka ndị na-
emebi iwu. 8 N’ihi nke a, gịnị bụ olileanya onye na-amaghị
Chineke nwere mgbe e bipụrụ ya, mgbe Chineke wepụrụ ndụ
ya? 9 Chineke ọ na-anụ ịkwa akwa ya mgbe nsogbu dakwasịrị
ya? 10 Ọ ga-achọta ihe ụtọ n’ime Onye pụrụ ime ihe niile? Ọ
ga-akpọku Chineke mgbe niile? 11 “Aga m akụziri unu maka
ike nke Chineke; agaghị m ezo ihe banyere ụzọ Onye pụrụ
ime ihe niile. 12 Unu onwe unu ahụla ihe ndị a, gịnị mere
unu ji ekwu okwu ndị a na-enweghị isi? 13 “Nke a bụ oke
Chineke na-ekenye ndị ajọ omume, nke a bụkwa ihe nketa
nke onye ahụ na-adịghị eme ebere na-anata site n’aka Onye
pụrụ ime ihe niile. 14 N’agbanyeghị ọnụọgụgụ ụmụ ya, oke
ha bụ mma agha; ụmụ ya agaghị enwe ihe oriri ga-ezuru ha.
15 Ọrịa na-efe efe ga-egbu ndị ya fọrọ ndụ; ọzọ, ụmụ nwanyị
ha hapụrụ nwụọ agaghị akwa akwa n’ihi ha. 16 Ọ bụrụ na ọ
kpakọta ọlaọcha dịka uzuzu, ma tụkọtakwa uwe dịka aja ụrọ,
17 ihe ndị ọ kpakọtara bụ onye ezi omume ga-eyi ha, ndị aka
ha dị ọcha ga-ekekwa ọlaọcha ya. 18 Ụlọ o wuru dị ka ụlọ nla,
dịkwa ka ụlọ ntu nke onye nche wuru. 19 Ọ na-edina ala
dịka ọgaranya ma ọ gaghị edinakwa dịka ọgaranya ọzọ; mgbe
ọ saghere anya ya abụọ, ihe niile efuola. 20 Oke egwu na-
adakwasị ya dịka idee mmiri; oke ebili mmiri na-ebufu ya
n’abalị. 21 Ifufe si n’ọwụwa anyanwụ na-ebufu ya, agaghị
ahụkwa ya anya ọzọ; ọ na-azachapụ ya site n’ọnọdụ ya. 22 Ọ

na-atụfu ya na-enweghị ebere mgbe ọ na-eme ngwangwa ịgbapụ site n'ike ya. **23** Ọ na-akụkọta aka ya n'ịkwa emo, were ịma ọsụ wezuga ya n'ọnọdụ ya."

28 Olulu e si egwupụta ọlaọcha dị; ebe a na-anụcha ọlaedo dịkwa. **2** E si n'ime ala ewepụta igwe, ọlanchara na-agbazepụta site nkume na-aghọ ọla. **3** Mmadụ na-eme ka ọchịchịrị nwee ọgwụgwụ; ọ na-enyochapụta ihe dị ebe dị anya, na-achọ igwe n'ime oke ọchịchịrị. **4** Ọ na-egwu olulu n'ebe dị anya site n'ebe mmadụ bi, n'ebe ụkwụ mmadụ na-adịghị eru, n'ebe ahụ dị anya site n'ebe mmadụ bi ka ha na-akwụfegharị. **5** Ala ahụ e si na ya enweta nri, abụrụla ihe e ji ọkụ gbanwee n'okpuru ya. **6** Safaia bụ nkume dị oke ọnụahịa dị na nkume ya; aja ya nwekwara mkpụrụ ọlaedo. **7** Ọ dịghị anụ ufe nke na-eri anụ maara ụzọ ahụ zoro ezo; anya agụ nkwọ ọbụla ahụtụbeghị ya. **8** Anụ ọhịa dị nganga anaghị azọnye ụkwụ n'elu ya, ọdụm ọbụla adịghị awagharị n'ebe ahụ. **9** Ndị mmadụ na-eji aka na-etiwasị nkume ahụ na-enwu ọkụ mee ka mgbọrọgwụ ugwu ahụ pụta ìhè. **10** Ha na-awapụta ọwa ụzọ n'etiti nkume ahụ, anya ha na-ahụkwa akụnụba ya niile. **11** Ha na-achọpụta isi mmiri niile ma meekwa ka ihe nzuzo pụta ìhè. **12** Ma olee ebe ka a ga-achọta amamihe? Olee kwa ebe nghọta bi? **13** Mmadụ apụghị ịghọta ọnụahịa ya, agaghị achọtakwa ya n'ala ndị dị ndụ. **14** Ogbu mmiri na-asị, "Ọ dịghị n'ime m," osimiri na-asị, "Ọ dịghị n'aka m." **15** A gaghị eji ọlaedo a nụchara nke ọma zụta ya, apụghị ịtụ ihe bụ ọnụahịa ya n'ọlaọcha. **16** A gaghị eji ọlaedo nke Ọfịa zụta ya, a gaghị ejikwa nkume dara oke ọnụahịa nke ọniks maọbụ safaia zụta ya, **17** A gaghị eji ọlaedo maọbụ kristal tụnyere ya, maọbụ iji ejiji ọlaedo nweta ya. **18** Koral na jaspa erughị ihe a na-akpọtụ aha n'ebe ọ dị; ọnụahịa nke amamihe karịrị ọtụtụ rubi. **19** A gaghị eji ọla topaazi nke Kush tụnyere ya; a pụghị iji ọlaedo a nụchara anụcha zụta ya. **20** Olee ebe amamihe si abịa? Olee ebe nghọta bi? **21** E zoro ya ezo site n'anya ihe niile dị ndụ, e kpuchikwara ya nye ọ bụladị anụ ufe nke eluigwe. **22** Mbibi na ọnwụ na-asị; "Naanị akụkọ ya ruru anyị ntị." **23** Chineke ghọtara ụzọ ya, naanị ya makwara ebe obibi ya dị. **24** N'ihi na ọ na-ahụ nsọtụ nke ụwa, na-ahụkwa ihe niile dị n'okpuru eluigwe. **25** Mgbe o hiwere ike nke ikuku, tụọkwa mmiri n'ihe ọtụtụ, **26** mgbe o nyere mmiri ozuzo iwu meekwa ụzọ nye egbe eluigwe na oke ikuku, **27** mgbe ahụ, o lere amamihe anya, nyochasịa ya, meekwa ka o guzosie ike, ma nwapụtakwa ya. **28** Ọ sịrị mmadụ, "Ịtụ egwu Onyenwe anyị, nke ahụ bụ amamihe; ọzọ, ị sị n'ihe ọjọọ wezuga onwe bụ nghọta."

29 Job gakwara n'ihu n'okwu ya sị: **2** "Ọ gaara adị m nọọ mma ma a sị na m ga-adị dịka m dị n'ọnwa ole na ole gara aga, dịka ụbọchị ndị ahụ mgbe Chineke na-elekọta m, **3** mgbe oriọna ya na-achakwasị m n'isi ìhè ya ka m ji jee ije n'ọchịchịrị. **4** Ewoo, otu ihe dịịrị n'ụbọchị ihe na-agara m nke ọma, mgbe mmekọrịta mụ na Chineke mere ka ụlọ m bụrụ ebe a gọziri agọzi, **5** mgbe Onye pụrụ ime ihe niile nọnyeere m na mgbe ụmụ m nọkwa m gburugburu, **6** mgbe ụzọ m jupụtara na mmiri ara ehi rahụrụ arahụ, mgbe nkume na-awụpụtara m mmanụ oliv dịka mmiri na-asọ asọ. **7** "Mgbe m na-apụ n'ọnụ ụzọ ama obodo were ọnọdụ m n'ama. **8** Ụmụ okorobịa na-ahụ m wezuga onwe ha, ndị okenye na-ahụkwa m ma guzo n'ụkwụ ha; **9** ndịisi ọchịchị obodo na-akwụsị ikwu okwu ma were aka ha kpuchie ọnụ ha; **10** olu ndị a na-asọpụrụ na-adakwa jụụ, ire ha na-araparakwa ha n'akpo ọnụ. **11** N'oge ahụ, onye ọbụla nụrụ olu m na-ekwu ihe dị mma banyere m, ndị hụkwara m na-agba ama ọma maka m. **12** N'ihi na anapụtara m ndị ogbenye na-eti mkpu enyemaka, napụtakwa ndị mgbei na-enweghị ndị enyemaka. **13** Onye nọ n'ọnụ ọnwụ gọziri m; emekwara m ka obi nwanyị di ya nwụrụ bụọ abụ. **14** Ana m eyikwasị ezi omume dịka uwe, ikpe ziri ezi bụ uwe mwụda m na akwa okike nke isi m. **15** Abụ m anya nye onye ìsì, bụrụkwa ụkwụ nye onye ngwụrọ. **16** Abụ m nna nke onye nọ na mkpa; bụrụkwa onye gbaliri ịhụ na ndị ọbịa natara ikpe ziri ezi. **17** Etijiri m ikiri eze nke ndị ajọ omume, si otu a napụta ndị ha na-achọ ịdọgbu. **18** "Echere m sị, 'Aga m anwụ n'ụlọ nke aka m, na ụbọchị m ga-abakwa ụba dịka aja dị n'ala. **19** Mgbọrọgwụ m ga-eto rịda na mmiri, na igirigi ga-adakwasịkwa n'alaka m abalị niile. **20** Nsọpụrụ m ga-adịgide ọhụrụ n'ime m, ụta m ga-adịgidekwa ọhụrụ n'aka m.' **21** "Ụmụ mmadụ na-eji oke olileanya na-ege m ntị, ha na-ederekwa duu ịnụrụ ndụmọdụ m. **22** Mgbe m kwụsịrị okwu, ha anaghị ekwukwa ọzọ. Okwu m na-ada juu na ntị ha. **23** Ha na-echerekwa m dịka e si echere mmiri ozuzo, na-aṅụkwa okwu m dịka ala si aṅụ mmiri ozuzo n'ọkọchị. **24** Mgbe m miiri ha ọnụ ọchị, ha adịghị ekwenye ya; ìhè nke ihu m dị oke mkpa nye ha. **25** Ọ bụ m na-ahọpụtara ha ụzọ, na-anọdụ dịka onyeisi ha; ebiri m dịka a ga-asị na m bụ onye eze n'etiti ndị agha ya; na dịka onye na-akasị ndị na-eru ụjụ obi.

30 "Ma ugbu a, ha na-akwa m emo bụ ndị bụ ụmụntakịrị n'ebe m nọ, bụ ndị nna ha na-etorughị ndị m na-ezipụ ka ha na nkịta na-eso atụrụ m nọkọta. **2** Uru gịnị ka ike aka ha ga-abara m, ebe ọ bụ na ha adịghịkwa ike? **3** Ha bụ ndị ike gwụrụ site n'ụkọ na agụụ, ha na-agagharị n'ala kpọrọ nkụ na-awagharịkwa n'ime ọzara n'abalị. **4** N'ala ọhịa ka ha na-atụrị ahịhịa nnu, mgbọrọgwụ osisi brum bụkwa nri ha. **5** A chụpụrụ ha site n'etiti ndị mmadụ ibe ha, a na-etiso ha mkpu dịka ha bụ ndị ohi. **6** A chụpụrụ ha ka ha gaa biri n'ala iyi mmiri na-adịghị. Ha bi n'etiti ọgba nkume na ọnụ a tụrụ n'ime ala. **7** Ha na-eme ụzụ n'ọhịa dịka ụmụ anụmanụ, na-ejikọta onwe ha n'ahịhịa toro n'okpuru osisi. **8** Ha bụ ndị e ledara anya, ndị na-enweghị aha, e sitere n'ala ahụ chụpụ ha. **9** "Ma ugbu a, abụrụla m ihe ụmụ okorobịa ji abụ abụ ịkwa emo; abụrụkwala m okwu ha ji anọpụrụ ụbọchị. **10** Abụ m ihe ịsọ oyi nye ha, ha adịghị abịakwa m nso; ha anaghị egbu oge igbu m asọ mmiri n'ihu. **11** Ma ugbu a, ebe ọ bụ na Chineke atọpụla eriri ụta m ma kpagbuo m, o nwekwaghị ihe ha na-adịghị eme n'ihu m. **12** N'aka nri m mba ndị a na-ebuso m agha. Ha na-esiri ụkwụ m ọnya, ha na-ewuli mgbidi ha nọchibido m. **13** Ha na-etiwasị ụzọ m, ha kwadoro mmekpa ahụ m. 'O nweghị onye ga-enyere ya aka,' ka ha na-ekwu. **14** Ha na-abịakwasị m dịka ndị sitere ebe e tipuru mgbidi; n'etiti mbibi ya ha na-enu onwe ha enute n'ebe m nọ. **15** Oke egwu abịakwasịla m; ugwu m adịla ka ihe ifufe buuru, nchekwa m agabigala dịka igwe ojii. **16** "Ugbu a, ndụ m ji nwayọọ nwayọọ na-agabiga; ụbọchị ahụhụ ejidela m. **17** Abalị na-esewasị ọkpụkpụ m, ihe mgbu m nke na-ata ata enweghị ezumike. **18** N'oke ike ya, Chineke na-adịrị m ka uwe; ọ na-ekechi m dịka olu uwe m. **19** Ọ na-atụba m n'ime apịtị, mee ka m ghọọ ntụ na aja. **20** "Chineke m, anam etiku gị ma ị dịghị aza m; anam eguzo ọtọ, ma naanị anya ka i lere m. **21** Ị na-emegide m na-enweghị obi ebere; i ji aka gị dị ike megide

m. 22 Ị na-ejide m n'ike welie m elu chụba m n'oke ifufe, ị na-
eme ka m bụrụ onye na-akwụfegharị n'oke ifufe nke mmiri.
23 Amara m na ị ga-eweda m ruo ọnwụ; ruo n'ebe e debeere
mmadụ niile dị ndụ. 24 "N'ezie, ọ dịghị onye na-emegide
onye e tidara n'ala; mgbe ọ na-eti mkpu n'ọnọdụ nhụju anya
ya na-achọ enyemaka. 25 Ọ bụ na m akwaghị akwa n'ihi
ndị nọ na nsogbu; ọ bụ na mmụọ m erughị ụjụ n'ihi ndị
ogbenye? 26 Ma mgbe m lere anya ihe ọma, ihe ọjọọ bịara;
mgbe m lere anya ìhè, mgbe ahụ ka ọchịchịrị bịara. 27 Obi m
anaghị ezu ike n'ime m; ụbọchị ahụhụ na-ezute m. 28 Ana m
agagharị na-eji nji ma ọ bụghị n'ihi oke anwụ. Eguzola m ọtọ
n'ọgbakọ ndị mmadụ tikuo ha ka ha nyere m aka. 29 Abụrụla
m nwanne nkịta ọhịa; onye ya na ikwighịkwighị na-esogharị.
30 Akpụkpọ ahụ m na-eji nji na-ekpe iwere; anụ ahụ m na-
anụ ọkụ dịka ihe a kwanyere ọkụ. 31 Ụda ụbọ akwara m bụ
ụda iru ụjụ; ụda ọja m bụkwa ụda iti mkpu akwa.

31 "Mụ na anya m gbara ndụ kpebie na o nweghị mgbe
m ga-ele nwaagbọghọ ọbụla anya n'ihi agụụ ịkwa iko. 2
N'ihi na, gịnị bụ oke mmadụ ketara n'aka Chineke onye bi
n'elu; gịnị bụkwa ihe nketa ya site n'aka Onye pụrụ ime ihe
niile nọ n'elu? 3 Ọ bụghị mbibi nye ndị ajọ omume, nhụju
anya nye ndị na-eme ihe ọjọọ? 4 Ọ bụ na ọ naghị ahụ ụzọ m
niile, gụọkwa nzọ ukwu m niile ọnụ? 5 "Ọ bụrụ na m gara
ije n'ụzọ ụgha maọbụ na ụkwụ m mere ngwangwa gbasoro
ụzọ aghụghọ, 6 ka Chineke were ihe ọtụtụ ziri ezi tụọ m,
ọ ga-amata na m bụ onye na-enweghị ịta ụta. 7 Ọ bụrụ na
nzọ ụkwụ m si n'ụzọ wezuga onwe ya, ọ bụrụ anya m na-
edu obi m, ma ọ bụkwanụ na aka m abụọ bụ ihe e merụrụ
emerụ, 8 ọ bụrụ otu a, ka onye ọzọ rie ihe m kụrụ n'ubi, ka e
hopuchakwa ihe niile m kụrụ n'ubi. 9 "Ọ bụrụ na ọ gụọla
obi m agụụ ijekwuru nwanyị ọzọ, maọbụ na m ezoola n'ọnụ
ụzọ onye agbataobi m, 10 mgbe ahụ, ka nwunye m kwọọrọ
nwoke ọzọ nri, ka ndị ikom ọzọ dinaa ya. 11 N'ihi na nke
ahụ ga-abụ ihe ihere, bụrụkwa mmehie kwesiri ka e kpee ya
ikpe. 12 Ọ bụ ọkụ na-ere ruo n'ebe ịla n'iyi; nke pụrụ ihopu
ihe owuwe ubi m niile. 13 "Ọ bụrụ na m jụrụ ikpe ikpe ziri
ezi nye nwoke maọbụ nwanyị ọbụla na-ejere m ozi mgbe ha
nwere mkpesa megide m, 14 gịnị ka m ga-eme mgbe Chineke
bịakwutere m? Gịnị ka m ga-aza ya mgbe ọ jụrụ m ajụjụ? 15
Ọ bụ na ọ bụghị onye kpụrụ m n'afọ nne m mekwara ha? Ọ
bụghị ya kpụrụ anyị abụọ n'afọ nne anyị? 16 "Ọ bụrụ na m
ajụ inye ndị ogbenye ihe dị ha mkpa, ma ọ bụrụkwa na m
eme ka anya nwanyị di ya nwụrụ dalaa ya n'isi, 17 ọ bụrụ
na m dobere ihe oriri m maka naanị m, ma jụ inye ya ụmụ
mgbei; 18 ma site n'okorobịa m, azụlitere m ha dịka nna
kwesiri, ọ bụkwa site na nwantakịrị ka m bụ onyendu nye
nwanyị di ya nwụrụ. 19 Ọ bụrụ na ọ dị mgbe m hụrụ onye
na-ala n'iyi n'ihi enweghị akwa, maọbụ onye nọ n'ụkọ nke
na-enweghị uwe, 20 ma obi ha agọzighị m n'ihi iji ajị sitere
n'ụmụ atụrụ m mee ka o nwee okpomọkụ n'ahụ ya. 21 Ọ
bụrụ na m eweliela aka m megide onye nna ya nwụrụ, n'ihi
na m mara na m nwere nkwuwa okwu n'ụlọikpe, 22 mgbe
ahụ, ka aka m si n'ubu m dapụ, ka e tijiekwa ogwe aka m site
na nkwonkwo ya. 23 N'ihi na atụrụ m egwu mbibi na-esite
n'aka Chineke, n'ihi egwu ebube ya, enweghị m ike ime ihe
ndị a. 24 "Ọ bụrụ na ntụkwasị obi m dị n'ọlaedo, maọbụ na m
sị ọlaedo a nụchara anụcha, 'Ị bụ ebe ndabere m.' 25 Ọ bụrụ
na m ṅụrịrị ọṅụ n'ihi oke akụ m, ihe nnweta nke aka m ritere
n'uru, 26 ọ bụrụ na m legidere anyanwụ anya n'ebube ya,
maọbụ ọnwa n'ike nchawa ya, 27 nke ga-eme ka obi m bụrụ
ihe a rafuru na nzuzo, maọbụ aka m abụrụ ihe e weliri ife
ha ofufe, 28 mgbe ahụ, ihe ndị a ga-abụ mmehie nke a ga-
ekpe ikpe, n'ihi na m gaara abụ onye na-ekwesighị ntụkwasị
obi nye Chineke, Onye bi n'elu. 29 "Ọ bụrụ na m ṅụrịrị ọṅụ
n'ihi ọdachi nke dakwasịrị onye iro m maọbụ chịa ọchị n'ihi
nsogbu nke dakwasịrị ya, 30 ekwebeghị m ka ọnụ m mehie
megide ha site n'ịbụ ndụ ha ọnụ. 31 Ọ bụrụ na o nwebeghị
oge ndị nọ n'ezinaụlọ m kwuru okwu sị. 'Onye ka ọ bụ nke
na-erijubeghị afọ site n'ihe oriri Job na-enye?' 32 Ma ọ dịghị
onye ọbịa na-anọ ọnọdụ abalị n'ama, n'ihi ụzọ m na-eghe
oghe mgbe ọbụla nye ndị ije. 33 Ọ bụrụ na m na-ezo mmehie
m dịka ndị ọzọ, site n'izobe mmehie m n'ime obi m, 34 n'ihi
na m tụrụ egwu igwe mmadụ, si otu a, tụọ oke egwu n'ihi
nleda anya nke ndị agbụrụ dị iche iche, nke mere ka m gbaa
nkịtị ghara ịpụ n'ezi. 35 ("O, a sị na o nwere onye ga-ege m
ntị! Ana m ebinye aka m n'okwu ngọpụ m, ka Onye pụrụ ime
ihe niile za m, ka onye na-ebo m ebubo depụta ihe o nwere
megide m n'akwụkwọ. 36 N'ezie, aga m eyiri ya n'ubu m,
aga m eyinyekwa ya dịka okpueze. 37 Aga m agụkọrọ ya nzọ
ụkwụ m niile, aga m ejekwuru ya dịka ọkpara eze.) 38 "Ọ
bụrụ na ala m etie mkpu megide m, ọ bụrụ na olulu dị na ya
ejupụta n'anya mmiri, 39 ọ bụrụ na m eripịa ihe o mepụtara
na-akwụghị ụgwọ, maọbụ mee ka mmụọ ndị bi n'ime ya daa
mba, 40 ka ogwu pupụta n'ọnọdụ ọka wiiti, ka ahịhịa na-esi
isi ọjọọ pupụtakwa n'ọnọdụ ọka balị." Okwu Job agwụla.

32 Mgbe ahụ, ndị ikom atọ ndị a kwusịrị ịsa Job okwu
ọbụla ọzọ n'ihi na ọ hụrụ onwe ya dịka onye ezi omume.
2 Ma oke iwe were Elihu nwa Barakel onye obodo Buz, si
n'ikwu Ram megide Job n'ihi na ọ gụrụ onwe ya dịka onye
ezi omume karịa Chineke. 3 Iwe wekwara ya n'ebe mmadụ
atọ ndị enyi Job nọ, n'ihi na ọ dịghị ebe ha hụtara Job dịka
onye ụzọ ya na-ezighị ezi, ma ha gara n'ihu ịma ya ikpe. 4
Ma ruo ugbu a, Elihu agwaghị Job okwu ọbụla n'ihi na ndị
ọzọ bụ okenye n'ebe ọ nọ. 5 Ma mgbe ọ hụrụ na ndị ikom
atọ ndị a enweghị okwu ọzọ ha ga-ekwu, nke a kpasuru ya
iwe. 6 Ma Elihu nwa Barakel onye obodo Buz zara sị: "Abụ m
nwantakịrị n'ọnụọgụgụ afọ m gbara, ma unu bụ ndị okenye;
ọ bụ nke a mere m ji gbaa nkịtị n'ụjọ, hapụ ịgwa unu ihe m
maara. 7 Echere m n'obi m sị, 'Ọnụọgụgụ afọ ga-ekwu okwu;
ọtụtụ afọ ka ọ dịkwara ikuzi amamihe.' 8 Ma ọ bụ mmụọ
dị n'ime mmadụ, nkuume nke Onye pụrụ ime ihe niile na-
enye nghọta. 9 Ọ bụghị naanị ndị okenye bụ ndị mara ihe, ọ
bụkwaghị naanị ndị gbara ọtụtụ afọ bụ ndị na-aghọta ihe
ziri ezi. 10 "Ya mere m na-asị, Geenụ m ntị; mụ onwe m ga-
agwa unu ihe m ma. 11 Echeere m oge niile unu na-ekwu
okwu, egere m ntị na ntụgharị uche unu, oge niile unu na-
achọpụta okwu unu ga-ekwu. 12 Egere m nnọọ unu ntị, ma ọ
dịghị onye n'ime unu nwerela ike gosi Job ụzọ o si jehie; ọ
dịghị onye n'ime unu zaghachiri ịrụ ụka ya. 13 Unu ekwula
sị, 'Anyị achọtala amamihe; ka Chineke na-abụghị mmadụ
gosi ya mmehie ya.' 14 Ma Job edozighị okwu ya n'usoro
megide m, ya mere agaghị m eji ịrụ ụka unu zaghachi ya. 15
"Ha adaala mba na-enweghị ihe ọzọ ha ga-ekwu; ike okwu
agwụla ha. 16 M ga-echere, ugbu a ha deere duu, ugbu a ha
guzo ebe ahụ na-enweghị ọsịsa? 17 Mụ onwe m ga-ekwu
uche m; ihe m maara ka mụ onwe m ga-ekwu, 18 n'ihi na

okwu juru m ọnụ, ọ bụkwa mmụọ dị n'ime m na-akwagide m.
19 N'ime m, adị m ka mmanya na-agbọ ụfụfụ a kwuchiri na
karama, dịka karama akpụkpọ ọhụrụ dị njikere ịgbawa. 20
Aga m ekwuriri okwu ka m sị n'ụzọ dị otu a chọta izuike; aga
m emeghe egbugbere ọnụ m ma zaghachi. 21 Agaghị m ekpe
mmadụ ọbụla ikpe mmegide maọbụ jaa mmadụ ọbụla mma
n'ụzọ na-ezighị ezi. 22 N'ihi na ọ bụrụ na m bụ ọka nwere ire
ụtọ n'ịja ihe na-ezighị ezi mma, Onye kere m ga-ewepụ m
n'oge na-adịghị anya.

33 "Ma ugbu a, Job, gee ntị n'okwu m; ṅaakwa ntị nke ọma
n'ihe niile m ga-ekwu. 2 Ejikerela m imeghe ọnụ m
ikwu okwu; okwu m dịkwa n'ọnụ ire m. 3 Okwu m sitere
n'izi ezi nke obi m; egbugbere ọnụ m na-ekwu naanị eziokwu
nke m ma. 4 Ọ bụ Mmụọ nke Chineke mere m, nkuume nke
Onye pụrụ ime ihe niile na-enye m ndụ. 5 Zaghachi m ma ọ
bụrụ na i nwere ike; jikere onwe gị ka anyị rụrịtaa ụka. 6
Mụ onwe m dị ka i si dị n'ihu Chineke; mụ onwe m bụkwa
ihe esitere n'ụrọ kpuo. 7 Egwu m ekwesighị ime ka ị tụọ
oke ụjọ, ma ọ bụkwanụ ogwe aka m ịdị arọ n'ahụ gị. 8 "Ma ị
kwuola ya na ntị m, anụrụ m okwu ndị ahụ niile, 9 'Mụ onwe
m dị ọcha n'obi m, o nweghị ihe na-ezighị ezi m mere; adị
m ọcha na-enweghị mmehie ọbụla. 10 Ma Chineke chọtara
ezughị oke n'ebe m nọ; ọ na-ahụta m dịka onye iro ya. 11 Ọ
na-eji mkpọrọ kechie ụkwụ m abụọ; ọ na-enyochakwa ụzọ
m niile.' 12 "Ma ana m agwa gị, na nke a i meghị nke ọma,
n'ihi na Chineke dị elu karịa mmadụ. 13 Gịnị mere i ji na-
ekpesara ya na ọ dịghị azaghachi mmadụ ọbụla okwu? 14
Ma Chineke na-ekwu okwu, ugbu a n'otu ụzọ, ugbu a kwa
n'ụzọ ọzọ, ọ bụ ezie na mmadụ nwere ike ghara ịghọta ya.
15 Na nrọ maọbụ n'ọhụ nke abalị, mgbe ụmụ mmadụ na-
ada n'oke ụra, mgbe ha na-atụgharị n'elu ihe ndina ha. 16 O
nwere ike kwunye ha okwu na ntị ma mee ka egwu tụọ ha
site n'ọtụtụ ịdọ aka na ntị; 17 ka mmadụ si n'ajọ omume ya
chegharịa, ka o si na nganga ya wezuga onwe ya, 18 ka o
chebe mkpụrụobi ya site n'olulu, chebekwa ndụ ya site n'ịla
n'iyi nke mma agha. 19 "Ọzọkwa, a na-abara mmadụ mba
site n'ihe mgbu nke na-eme ka o dinara n'elu ihe ndina, ebe
ọkpụkpọ niile dị ya n'ahụ na-anọgide na-egbu ya mgbu. 20
Nke na-eme ka ndụ ya na-asọ ihe oriri oyi, ọzọ, mkpụrụobi ya
na-ajụkwa nri dịkarịsịrị ụtọ. 21 Anụ ahụ ya na-abụ ihe na-
ala n'iyi, ma ọkpụkpụ ya; nke bụ ihe zoro ezo na mbụ, na-
apụta ihe ugbu a. 22 Mkpụrụobi ya na-abịaru ili nso, ndụ
ha na-anọkwa nso n'aka ndị na-ejere ọnwụ ozi. 23 Ma a sị
na e nwere mmụọ ozi nọ ya n'akụkụ, dịka onye nkwuchite
ọnụ, otu onye n'etiti puku mmadụ, onye ga-agwa mmadụ ihe
ziri ezi nye ya, 24 ọ na-emere onye ahụ amara, na-asịkwa
Chineke, 'Napụta ya, ekwela ka ọ gbadaa n'ime olulu ili;
achọtala ihe mgbapụta n'ihi ya. 25 Ka ahụ ya nwogharịa dịka
nke nwantakịrị, ka a eweghachi ike ya dịka ọ dị n'ụbọchị
okorobịa ya.' 26 Mgbe ahụ, onye ahụ ga-arịọ Chineke arịrịọ
ma chọtakwa ihuọma ya, ha ga-ahụ ihu Chineke ma tiekwa
mkpu ọṅụ, ọ na-enyeghachi ha ezi ihe n'ihi ezi omume ya. 27
Mgbe ahụ, ọ na-abịakwute ụmụ mmadụ sị ha: 'Emehiere m,
mee ihe ziri ezi ka ọ bụrụ ajọ omume, ma anataghị m ihe
kwesiri ịbụ ụgwọ ọrụ m; 28 ọ gbapụtara mkpụrụobi m ka m
ghara ịrịda n'olulu ili, ya mere aga m adị ndụ hụkwa ìhè nke
ndụ.' 29 "Ihe ndị a niile ka Chineke na-emere mmadụ ugboro
abụọ, ọbụladị ugboro atọ. 30 Ka ọ dọghachite mkpụrụobi ya
site n'olulu ili, ka ìhè nke ndụ si otu a mụkwasị ya. 31 "Gee
ntị, Job, ma nụrụ okwu m; dere jii ka m kwuo okwu. 32 Ọ
bụrụ na i nwere ihe ị chọrọ ikwu, zaghachi m; kwupụ okwu,
n'ihi na achọrọ m ịgụ gị n'onye ezi omume. 33 Ma ọ bụghị
otu a, gee m ntị; dere jii, ka m zi gị amamihe."

34 Mgbe ahụ Elihu sịrị: 2 "Nụrụ okwu m, unu ndị amamihe;
gee m ntị unu ndị ikom nwere mmụta. 3 Ntị na-anwale
okwu dịka ire si anụ ụtọ ihe oriri. 4 Ka anyị chọpụtara onwe
anyị ihe ziri ezi; ka anyị nọkọta mụta ihe dị mma. 5 "Job na-
asị, 'Abụ m onye ezi omume, ma Chineke na-anapụ m ikpe
ziri ezi. 6 Ọ bụ eziokwu na aka m dị ọcha ma a na-ahụta m
dịka onye ụgha; ọ bụ eziokwu na ikpe amaghị m ma ọnya na-
enweghị ngwọta ka àkụ ya na-enye m.' 7 Olee nwoke dịka
Job, nke na-aṅụ ịkwa emo dịka mmiri? 8 Ya na ndị na-eme
ajọ ihe bụ enyi, ya na ndị ajọ omume na-emekọkwa ihe. 9
N'ihi na ọ na-asị, 'Ọ dịghị uru dị ya na mmadụ na-achọ ime
ihe na-atọ Chineke ụtọ.' 10 "Ya mere, geenụ m ntị, unu ndị
ikom nwere nghọta. Ya bụrụ ihe dị anya n'ebe Chineke nọ, bụ
ime ajọ omume, bụrụkwa ihe dị anya n'ebe Onye pụrụ ime
ihe niile nọ, bụ ime ihe na-ezighị ezi. 11 Ọ na-akwụghachi
onye ọbụla dịka ihe o mere si dị, ọ na-ewetara mmadụ dịka
omume ya kwesiri. 12 Ọ bụ ihe a na-ekwesighị iche n'uche na
Chineke pụrụ ime ihe na-ezighị ezi, na Onye pụrụ ime ihe
niile ga-ekpe ikpe n'ezighị ezi. 13 Onye họpụtara ya ịchị ụwa?
Onye mere ya onye nlekọta ụwa niile? 14 Ọ bụrụ na ọ bụ
ebumnuche ya iweghachi mmụọ ya na nkuume ya, 15 mmadụ
niile ga-alakọta n'iyi, mmadụ niile ga-alaghachikwa n'aja.
16 "Ọ bụrụ na i nwere nghọta, nụrụ nke a; gee ntị n'okwu
m. 17 Ọ pụrụ ịchị bụ onye ahụ kpọrọ ikpe ziri ezi asị? Ị ga-
ama Onye ezi omume na onye dị ike ikpe? 18 Ọ bụghị ya
na-agwa ndị eze okwu sị, 'Unu abaghị uru,' ma na-agwakwa
ndị a mara aha ha sị, 'Unu bụ ndị ajọ omume.' 19 Onye na-
adịghị ekpe ikpe mmegide nye ụmụ ndị ikom eze, onye na-
adịghị emenyere ndị ọgaranya, ma megbuo ndị ogbenye,
n'ihi na ha niile bụ ọrụ aka ya. 20 N'otu ntabi anya, ha na-
anwụ n'ime etiti abalị; ndị ahụ na-ama jijiji ma gabiga; a
na-ewezugakwa ndị dị ike ma ọ bụghị site n'aka mmadụ.
21 "Anya ya na-elekwasị ụzọ niile nke ụmụ mmadụ; ọ na-
ahụkwa nzọ ụkwụ ha niile. 22 Ọ dịghị ọchịchịrị dị, ọ dịghịkwa
oke ọchịchịrị dị, ebe ndị na-eme ajọ ihe pụrụ izo. 23 Ọ dịghị
mkpa ọ dịịrị Chineke ịga n'ihu inyocha ụmụ mmadụ, nke
mere na ha ga-abịa n'ihu ya maka ikpe ikpe. 24 Na-ajụghị
ajụjụ Chineke na-akụtu ndị a maara aha ha ma were ndị ọzọ
dochie n'ọnọdụ ha. 25 N'ihi na ọ na-agụkọ ọrụ ha niile, ọ na-
achụpụ ha n'abalị mee ka ha ghọọ ndị e gwepịara egwepịa.
26 N'ebe mmadụ niile ga-ahụ ha ka ọ na-ata ha ahụhụ n'ihi
ajọ omume ha, 27 n'ihi na ha sitere n'iso ya wezuga onwe ha,
ha enweghịkwa uche ilebanye anya n'ụzọ ya ọbụla. 28 Ha
mere ka iti mkpu akwa nke ndị ogbenye ruo ya ntị, nke mere
na ọ nụrụ akwa ndị nọ na mkpa. 29 Ma ọ bụrụ na ọ gba nkịtị,
onye ga-ama ya ikpe? Ọ bụrụ na o zoo ihu ya, onye pụrụ
ịhụ ya? Ma ya onwe ya na-achị isi n'ebe mmadụ na mba nọ,
30 igbochi nwoke na-adịghị atụ egwu Chineke ịchị obodo,
ka ọ gharakwa ịbụ ihe ọnya nye ndị mmadụ. 31 "Ọ bụrụ na
mmadụ a sị Chineke, 'Abụ m onye ikpe mara ma agaghị m
emehie kwa ọzọ. 32 Biko, zi m ihe ndị ahụ m na-apụghị ịhụ; ọ
bụrụ na m emehiela, agaghị m emekwa ya ọzọ.' 33 Chineke ọ
ga-akwụghachi gị ụgwọ ọrụ site na mkpebi gị mgbe ị jụrụ

ichegharị? Gị onwe gị ga-ekpebi, ọ bụghị mụ; ya mere gwa m
ihe ị mara. 34 “Ndị ikom ndị nwere nghọta na-ekwu si, ndị
amamihe nụrụ okwu m na-asị m, 35 ‘Job na-ekwu okwu dịka
onye na-amaghị ihe; okwu ya dị ka nke onye na-enweghị
uche.’ 36 Ọ ga-adị nnọọ mma ma a sị na a nwaa Job ruo nsọtụ
maka ọsịsa ya dịka nke ajọ mmadụ! 37 Ọ na-atụkwasị nnupu
isi n’elu mmehie ya; na-akụ aka n’etiti anyị n’ụzọ ịkwa emo,
ma werekwa okwu nkwulu bara ụba megide Chineke.”

35 Mgbe ahụ, Elihu sịrị: 2 “Ị na-eche na nke a ziri ezi? Ị
sịrị, ‘Na m ziri ezi ọ bụghị Chineke.’ 3 N’agbanyeghị ihe
ndị a, ị na-ajụ ya si, ‘Uru gịnị ka ọ baara m, gịnị bụ uru m
ma ọ bụrụ na emehieghị m?’ 4 “Ọ ga-amasị m ịzaghachi gị,
zaghachikwa ndị enyi gị na ha nọ. 5 Lelie anya na eluigwe ma
hụkwa. Legide mbara igwe na igwe oji niile, nke dị anya karịa
gị. 6 Ọ bụrụ na i mehie, olee ụzọ nke a si metụta ya? Ọ bụrụ
na mmehie gị bara ụba, gịnị ka nke a pụrụ ime ya? 7 Ọ bụrụ
na ị bụ onye ezi omume, gịnị ka ị na-enye ya, maọbụ gịnị ka
ọ na-anata site n’aka gị? 8 Ajọ omume gị na-emetụta naanị
mmadụ dịka gị, ma ezi omume gị na-emetụta naanị ụmụ ndị
mmadụ. 9 “Ụmụ mmadụ na-eti mkpu akwa n’ihi ịba ụba nke
mmegbu, ha na-arịọ arịrịọ enyemaka site n’aka ndị dị ike. 10
Ma ọ dịghị onye na-asị, ‘Olee ebe Chineke onye kere m nọ,
onye na-enye abụ n’ime abalị, 11 onye na-akụziri anyị ihe
karịa ka ọ na-akụziri ụmụ anụ ọhịa nke ụwa, onye na-eme ka
anyị bụrụ ndị maara ihe karịa ụmụ nnụnụ nke igwe?’ 12 Ọ
dịghị azaghachi mgbe ụmụ mmadụ na-eti mkpu akwa, n’ihi
ịnya isi nke ndị ajọ omume. 13 N’ezie, Chineke adịghị aṅa ntị
n’arịrịọ efu ha; Onye pụrụ ime ihe niile a dịghị elebara ya
anya. 14 Ma ya bụrụzie nke a ị na-ekwu, ọ ga-esi aṅaa gee ntị
mgbe ị na-ekwu na ị dịghị ahụ ya anya, na i burula ikpe gị bịa
n’ihu ya na ị ga-anọkwa na-eche ya! 15 Ọzọ, n’ihi na iwe ya
adịghị eweta ntaramahụhụ, n’ihi na ọ dịghị arịba ama ajọ
omume ọ bụladị nke dịkarịsịrị nta. 16 Ya mere, Job saghere
ọnụ ya kwuo okwu dịka onye na-amaghị ihe; ka onye na-
enweghị uche ọ na-ekwu okwu nkwukwasị efu.”

36 Elihu gara n’ihu sị: 2 “Nyetụ m nwa oge nta, ka m gosi gị
na ọ ka dị ọtụtụ ihe e nwere ikwu nyere Chineke. 3 Ana
m enweta amamihe m site n’ebe dị anya; aga m enye Onye
kere m ezi omume. 4 Ya doo gị anya na okwu m abụghị okwu
ụgha; onye zuruoke n’ihe ọmụma nọnyeere gị. 5 “Chineke dị
ike ma ọ dịghị eleda mmadụ ọbụla anya; ọ dị ike, bụrụkwa
onye na-eme ihe ọbụla o zubere ime. 6 Ọ naghị edebe ndị
ajọ omume ndụ, kama ọ na-enye ndị a na-akpagbu akpagbu
ihe ruuru ha. 7 Ọ dịghị ewepụ anya ya n’ebe ndị ezi omume
nọ, kama ọ na-eme ka ha na ndị eze nọkwasị n’ocheeze,
bụrụ ndị e buliri elu ruo mgbe ebighị ebi. 8 Ma ọ bụrụ na e
kechie ụmụ mmadụ n’agbụ igwe, jirikwa agbụ nke mkpagbu
jidesie ha ike, 9 ọ na-agwa ha ihe ha mere, na ha sitere na
nganga ha mehie. 10 Ọ na-eme ka ha ṅaa ntị nye ntụziaka,
na-enyekwa ha iwu ka ha chegharịa site n’ajọ ihe ha na-eme.
11 Ọ bụrụ na ha erube isi, jekwaara ya ozi, ha ga-abụ ndị ga-
ebi oge ndụ ha fọdụrụ n’akụnụba, biekwa ogologo ndụ ha
niile n’afọ ojuju. 12 Ma ọ bụrụ na ha egeghị ntị, ha ga-ala
n’iyi site na mma agha, ha ga-anwụ na-enweghị ọmụma ihe.
13 “Ndị ajọ omume na-ebu iro n’obi ha. Ha adịghị echegharị
kpọkuo ya ọ bụladị mgbe o kere ha agbụ. 14 Ha na-anwụ
n’oge okorobịa ha, n’etiti ndị ikom na-agba akwụna n’ụlọ
arụsị dị iche iche. 15 Ma ndị na-ahụsị anya ka ọ na-azọpụta
site n’ahụhụ ha; na-agwa ha okwu site na mkpagbu ha. 16 “Ọ
na-achọsi ike ịnapụta gị site n’ọnụ mkpagbu, baa n’ebe sara
mbara, ebe mkpagbu na-adịghị, baa na tebul nke jupụtara na
nri dị ezi ụtọ. 17 Ma ugbu a, ikpe ọmụma dịiri ndị ajọ omume
na-anyịgbu gị; ikpe ọmụma na ikpe ziri ezi abịakwasịla gị.
18 Lezie anya ka mmadụ ọbụla ghara iji akụnụba rafuo gị;
ekwekwala ka ihe ngarị bara ụba wezuga gị n’ọnọdụ gị. 19
Akụnụba gị maọbụ ịdị ike gị ha pụrụ ịnapụta gị ka ị ghara ịnọ
na mkpagbu? 20 Anọla na-echere ka abalị bịa, mgbe a na-
adọkpụrụ ndị ụmụ mmadụ site n’ụlọ ha pụọ. 21 Lezie anya,
ka i ghara iche ihu nye ajọ ihe, bụ nke ọ dị ka ị na-ahọrọ
karịa mkpagbu. 22 “E buliela Chineke elu n’ike ya, onye bụ
onye ozizi dịka ya? 23 Onye họpụtaara ya ụzọ ọ ga-agbaso,
maọbụ sị ya ‘I meela ajọ ihe’? 24 Cheta ka i bulie ọrụ aka ya
elu, bụ nke ụmụ mmadụ torola site n’abụ. 25 Mmadụ niile
ahụzuola ya; ụmụ mmadụ nọ n’ebe dị anya na-ele ya anya. 26
Lee, Chineke dị ukwuu, karịa nghọta anyị. Ọnụọgụgụ afọ ya
karịrị mmadụ ịchọpụta. 27 “Ọ bụ ya na-eme ka ukuru mmiri
rigoro n’elu mgbe anwụ na-acha, nke a na-aghọ mmiri ozuzo
nye iyi niile. 28 Igwe ojii na-awụdata mmiri dị n’ime ya mee
ka mmiri ozuzo dị ukwuu zokwasị ụmụ mmadụ. 29 Onye
pụrụ ịghọta ka o si gbasaa igwe ojii, ka o si ebigbọ site n’ebe
obibi ya? 30 Lee, ọ gbasaala amụma ya gburugburu ya na-
ekpuchi ebe niile dịkarịsịrị omimi nke oke osimiri. 31 Nke
a bụ ụzọ o si achị mba niile na-enyejukwa ha nri afọ. 32 O
ji amụma nke egbe eluigwe kpojuo aka ya, ma na-enye ya
iwu itida ihe ọbụla ọ chọrọ. 33 Ịda ụda nke egbe eluigwe na-
akọwa ọbịbịa nke oke ifufe mmiri; ọ bụladị ehi na-eme ka a
mara na ọ nọ nso.

37 “N’ihi nke a, obi m na-ama jijiji, na-amali elu site
n’ọnọdụ ya. 2 Gee ntị! Gee ntị nụrụ ụda olu ya, na ụzụ
nke si n’ọnụ ya apụta. 3 Ọ na-atọpụ amụma ya ka ọ na-
ejeru n’okpuru eluigwe niile, ọ na-ezisakwa ya ebe niile ụwa
sọtụrụ. 4 Nke a gasịa, ihe ọzọ na-eso ya bụ mbigbọ nke olu
ike ya; ụda olu ya na ada ụda dịka egbe eluigwe, mgbe olu ahụ
dara dakwasị, ọ naghị egbochi amụma igbu egbu. 5 N’ụzọ dị
ebube ka olu Chineke si ada dịka egbe eluigwe; ọ na-eme
ọtụtụ ihe ukwuu nke anyị na-apụghị ịghọta. 6 N’ihi na ọ bụ
ya na-agwa snoo okwu sị: ‘Daa n’elu ala,’ na-agwakwa mmiri
ozuzo okwu sị, ‘Zoo nnukwu mmiri ozuzo.’ 7 Ka mmadụ o
kere mata akaọrụ ya; ọ na-emekwa ka mmadụ ọbụla kwụsị
ịdọgbu onwe ya n’ọrụ. 8 Ụmụ anụmanụ bi n’ọhịa na-agbaba
zoo onwe; ha na-anọgide n’ebe obibi ha. 9 Oke ifufe na-esite
n’ụlọ ya na-abịa, oyi na-esitekwa n’ikuku na-agbasa agbasa.
10 Iku ume Chineke na-emepụta mkpụrụ mmiri, ogbu mmiri
na-akpụkọtakwa. 11 Ọ na-eme ka igwe ojii jupụta na mmiri;
na-eme ka amụma gbuo n’ime igwe ojii. 12 Site na ntụziaka
ya ka ha na-echigharị onwe ha gburugburu imezu ihe ọbụla
ọ chọrọ ka ha mee n’elu ụwa niile. 13 Ọ na-ewebata igwe
ojii maka ịta ndị mmadụ ahụhụ, na-eweta ya maka ime ka
mmiri zokwasị elu ala igosi ịhụnanya ya. 14 “Job, gee ntị.
Tulee ọrụ ebube niile Chineke na-arụ. 15 Ị maara otu Chineke
si achịkọta igwe ojii na-eme ka amụma gbuo? 16 Ị maara
otu Chineke si kwụba igwe ojii na mbara eluigwe, nke bụ
ọrụ ebube onye ihe ọmụma ya zuruoke? 17 Gị onye uwe i yi
n’ahụ na-ekpo gị ọkụ mgbe ụwa dere jii n’ihi ifufe na-esite na
ndịda na-abịa, 18 ị pụrụ iso ya tụsaa mbara eluigwe nke dị
ike dịka enyo bronz a wụrụ awụ? 19 “Gwa anyị ihe anyị ga-

azaghachi ya; ebe ọ bụ na anyị apụghị ido okwu anyị n’usoro
n’ihi ọchịchịrị nke anyị nọ n’ime ya. **20** A ga-agwa ya na m
nwere okwu? Ọ dị mmadụ ọbụla ga-achọ ka e loda ya? **21**
Ugbu a, ọ dịghị mmadụ ọbụla pụrụ ilekwasị anyanwụ anya ka
ọ na-achake na mbara igwe, mgbe ifufe ji ngwangwa gabiga
mee ka o nwuo ọcha. **22** N’ugwu ka ebube na-enwu dịka
ọlaedo si apụta; Chineke na-eji ebube dị egwu na-abịa. **23**
Onye pụrụ ime ihe niile bụ onye anyị na-enweghị ike chọta.
Ike ya dị ukwuu, n’ikpe ikpe ya ziri ezi na ezi omume ya bara
ụba, ọ naghị emegbu mmadụ. **24** Ya mere, ụmụ mmadụ na-
atụ egwu ya, ọ bụ na o nweghị nsọpụrụ nye ndị niile obi ha
maara ihe?”

38 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sitere n’oke ifufe gwa Job
okwu sị: **2** “Onye bụ onye a nke ji okwu ihe ọmụma
na-adịghị na ya na-eme ka atụmatụ m ghara ịpụta ìhè? **3**
Ugbu a, jikere onwe gị dịka dimkpa n’ihi na enwere m ajụjụ
m ga-ajụ gị nke m chọrọ ka i nye m ọsịsa ha. **4** “Ebee ka ị nọ
mgbe m tọrọ ntọala ụwa? Gwa m ma ọ bụrụ na ị ghọtara.
5 Onye kpebiri ihe ụwa ga-aha ka ya? N’ezie ị maara, onye
setịrị ihe ọtụtụ e ji tụọ ya n’elu ya? **6** N’elu gịnị ka a tọrọ
ntọala ya, onye doro nkume mbụ e ji tọọ ntọala ya? **7** Mgbe
kpakpando nke isi ụtụtụ zukọrọ bụọ abụ, ụmụ Chineke niile
tisikwara mkpu ọṅụ ike? **8** “Onye kara akara nye osimiri
iwu ebe ọ ga-ejedebe mgbe o nupụtara dịka a ga-asị na o si
n’akpanwa pụta, **9** mgbe m yikwasịrị ha igwe ojii dịka uwe,
werekwa ọchịchịrị meere ya akwa okike, **10** mgbe m kpaara
ya oke ebe ọ ga-akwụsị, tinye ibo ọnụ ụzọ na mkpọrọ e ji
akpọchi ya, **11** mgbe m sịrị, ‘Ruo ebe a ka ị ga-asọrute, ị gaghị
agabiga ya, n’ebe a ka a ga-akwụsị ebili mmiri mpako gị’? **12**
“O nweela oge i nyere ụtụtụ iwu, maọbụ mee ka chi ọbụbọ
maara ọnọdụ ya, **13** ka o jide akụkụ niile nke ụwa aka ma site
n’ụwa yọpụ ndị mmebi iwu? **14** Ụwa na-ewere ụdịdị ya dịka
ụrọ a kakwasịrị akara; ụdịdị ya na-egosipụta dịka uwe. **15** A
na-eme ka ndị na-emebi iwu ghara inwe ìhè, meekwa ka aka
e weliri elu bụrụ nke a nyajiri. **16** “I jeruola n’isi iyi mmiri dị
n’osimiri, ka i jegharịala n’ebe miri emi nke ogbu mmiri? **17**
O nweela onye gosiri gị ọnụ ụzọ ọnwụ? Ka i jirila anya gị hụ
ọnụ ụzọ nke onyinyo ọnwụ? **18** Ị ghọtara ịdị ukwu nke ụwa
na otu o si gbasapụ? Gwa m, ma ọ bụrụ na ị maara ihe ndị a
niile. **19** “Olee ụzọ e si aga ebe ìhè bi? Olee ebe ọchịchịrị bi?
20 Ị nwere ike iduru ha jee n’ebe ha bi? Ị maara ụzọ e si eje
ebe obibi ha? **21** N’ezie ị maara, n’ihi na a mụọla gị tupu e
kee ihe ndị a! Ị bikwaala ọtụtụ afọ. **22** “Ị banyela n’ụlọ niile
ebe a na-achịkọba snoo, ka ị hụla ụlọ niile ebe a na-achịkọba
mkpụrụ mmiri igwe, **23** nke m chekwara nye oge nsogbu,
n’oge ọgụ na n’oge agha? **24** Kedụ ụzọ e si ejeru ebe a na-
anọ ekesasị amụma egbe eluigwe, ebee ka e si ekesasị ifufe
ọwụwa anyanwụ n’elu ụwa? **25** Onye wara ụzọ maka oke
mmiri ozuzo, onye kwa waara amụma na egbe eluigwe ụzọ?
26 Si otu a mee ka mmiri zokwasị ebe mmadụ na-ebighị, ala
ọzara ebe ọ dịghị onye nọ n’ime ya, **27** ka mmiri ozuzo mee
ka ala kpọrọ nkụ nweta mmiri iji mee ka ahịhịa pupụta n’ime
ya. **28** Mmiri ozuzo o nwere nna? Onye mụrụ igirigi? **29** Site
n’akpanwa onye ka mkpụrụ mmiri si apụta? Onye kwa bụ
nne oke oyi nke eluigwe, **30** nke na-eme ka mmiri kpụkọtaa
dịrị ike dịka nkume, meekwa ka ihu ogbu mmiri kpụkọta?
31 “Ị pụrụ ikechi agbụ niile nke Pleiades? Ị pụrụ ịtọpụ ihe
nkechikọta Orion? **32** Ị pụrụ ime ka igwe kpakpando pụta
n’oge ha maọbụ dupụta anụ ndọgbu Bịa na ụmụ ya ndị ọzọ?
33 Ị maara iwu na-achị ihe niile dị na mbara eluigwe? Ị pụrụ
inye ha ike ịchị ụwa? **34** “Ị pụrụ iti mkpu ruo igwe ojii si otu
a mee ka idee mmiri kpuchie gị? **35** Ị pụrụ izipụ amụma egbe
eluigwe n’ụzọ ha? Ha na-asị gị, ‘Ebe a ka anyị nọ’? **36** Onye
na-etinye amamihe n’obi mmadụ, maọbụ na-enye oke ọkpa
nghọta? **37** Onye nwere amamihe ịgụ igwe ojii niile dị na
mbara eluigwe ọnụ? Onye kwa pụrụ ịhulata karama mmiri
niile nke eluigwe niile, **38** mgbe aja dị n’ala siri ike, mgbe
ọkpụrụkpụ aja dị n’ala na-akpụkọta n’ahụ ibe ha? **39** “Ọ bụ gị
na-achụtara nne ọdụm ihe oriri, mee ka afọ ju ụmụ ọdụm
40 mgbe ha makpuuru n’ime ọgba ha, maọbụ mgbe ha zoro
onwe ha na-eche anụ n’ọhịa? **41** Onye na-edoziri ugolọma
ihe oriri ya, mgbe ụmụ ya na-etiku Chineke mkpu agụ, mgbe
ha na-akpagharị na-achọ ihe oriri?

39 “Ị maara mgbe ewu ọhịa bi n’elu ugwu ji amụ nwa? O
nweela mgbe ị ji hụ nne ele ka ọ na-amụpụta nwa ya? **2**
Ị na-agụkọ ọnwa ole afọ ime ha na-adị tupu ha amụọ nwa
ha. Ị maara oge ha na-amụ ụmụ ha? **3** Ha na-amakpuru ala
mụpụta nwa ha. Ihe mgbu nke ọmụmụ nwa ha ebiekwa. **4**
Ụmụ ha na-eto n’ọhịa gbasiekwa ike. Ha na-apụ, ha adịghị
alaghachikwute ha ọzọ. **5** “Onye na-eme ka ịnyịnya ibu ọhịa
nwere onwe ya? Onye na-atọpụ agbụ e kere ya? **6** Nke m
nyere ala ihe na-adịghị ka ọ bụrụ ebe obibi ha, ala nnu ahụ ka
ọ bụrụ ụlọ ha. **7** Ụzụ dị n’obodo adịghị emetụta ya, ọ naghị
anụkwa mbigbọ nke onye na-achị ya. **8** Elu ugwu niile bụ ebe
ịkpa nri ya, ebe ahụ ka ọ na-achọpụta ahịhịa ndụ ọbụla. **9**
“Ị nwere ike ime ka atụ jeere gị ozi? Ị nwere ike ime ka ọ
nọdụ n’abalị n’ụlọ ebe ị na-azụ anụ ụlọ gị nri? **10** Ị nwere ike
ime ka atụ rụọra gị ọrụ n’ubi gị? Ọ ga-akpụgharịrị gị ọgụ ị ji
akọ ala? **11** Ị ga-atụkwasị ya obi n’ihi na ike ya hiri nne? Ị
ga-ahapụrụ ya ọrụ ndị ahụ siri ike ka ọ rụọ? **12** I nwere ike
ịtụkwasị ya obi ka o gaa bulatara gị ọka site n’ebe ịzọcha ọka
gị? **13** “Enyi nnụnụ na-eji ọṅụ gbasapụ nku ya, ma a pụghị iji
nku ya tụnyere nku na abụba nke ụgbala. **14** Ọ na-eyi akwa
ya n’ala ma hapụ ha ka uzuzu kpoo ha ọkụ. **15** Ọ naghị emetụ
ya n’obi na ụkwụ nwere ike ịzọpịa ha maọbụ na anụ ọhịa
nwere ike zọrie ha. **16** Ọ na-emeso ụmụ ya ihe ike dịka a
ga-asị na ha abụghị nke ya, ọ dịghị emetụta ya na ndọgbu
n’ọrụ ya nwere ike i bụ n’efu, ma ọ dịghị atụ egwu. **17** N’ihi
na Chineke ekenyeghị ya amamihe maọbụ kenye ya oke na
inwe uche. **18** Ma ọ na-agbalite ọsọ. Mgbe ọbụla ọ gbasara
nku ya ịgba ọsọ, ọ na-achị ịnyịnya na onye na-agba ịnyịnya
ọchị. **19** “Ọ bụ gị na-enye ịnyịnya ike ya, ka ọ bụ gị mere ka
ajị ogologo ahụ o nwere dịrị n’olu ya? **20** Ị na-eme ya ka ọ
wụgharịa dịka igurube, were ebube nke ịmapụ imi ya na-
eyinye ihe oke egwu? **21** Ọ na-azọ ụkwụ gam gam n’ala, ọ na-
aṅụrị ọṅụ n’ihi ike ya, ọ na-apụ izute agha na-atụghị egwu.
22 Ọ na-achị ihe egwu ọchị, ụjọ ọbụla anaghị atụ ya; ọ naghị
esi na mma agha wezuga onwe ya. **23** Akpa àkụ na-ayọgharị
n’akụkụ ya, ya na ùbe na arụa na-egbu maramara. **24** Mgbe
ụzụ agha bara ya n’isi, ọ na-eripịa ala. Mgbe ọ nụrụ ụda opi
ike, ọ naghị eguzo otu ebe. **25** Mgbe ụzụ agha bara ya n’isi, ọ
na-eti mkpu sị, ‘Ahaa!’ Site n’ebe dị anya ka ọ na-anụ isisi
agha. Ọ na-aṅụrịkwa ọṅụ maka iti mkpu nke ndị ọchịagha
n’oge agha. **26** “Ọ bụ site n’amamihe gị ka egbe ji efego n’elu,
gbasaakwa nku ya gaa n’ebe ndịda? **27** Ọ bụ gị nyere ugo iwu
ifeli elu ma wuo akwụ ya n’ebe dị elu? **28** N’elu nkume dị elu

ka ọ na-ebi nọọkwa ọnọdụ abalị; ọwara nkume dị elu bụ ebe e
wusiri ike ya. 29 O bụ site n'ebe ahụ ka ọ na-esi enyochapụta
ihe ọ ga-eburu. 30 Ụmụ ya na-amịchakwa ọbara, n'ihi na ebe
ọ na-aga bụ ebe ọbụla ọ ga-ahụ ihe e gburu egbu."

40 Onyenwe anyị zara Job sị: 2 "Onye ahụ na-arụso Onye
pụrụ ime ihe niile ụka ọ pụrụ ịdọ ya aka na ntị? Ka
onye ahụ na-ebo Chineke ebubo zaghachi ya." 3 Mgbe ahụ,
Job zaghachiri Onyenwe anyị sị: 4 "Abụ m onye na-erughị
eru. Oleekwanụ ka m ga-esi zaghachi gị? Eji m aka m kpuchie
ọnụ m. 5 Ekwuola m mbụ, ma enweghị m ọsịsa ọzọ kwuokwa
ugboro abụọ, ma agaghị m ekwukwa ọzọ." 6 Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị sitere n'oke ifufe gwa Job okwu sị: 7 "Kwadoo
onwe gị dịka dimkpa; enwere m ajụjụ m ga-ajụ gị, achọkwara
m ka i nye m ọsịsa. 8 "Ị ga-aga n'ihu ikwujọ ikpe ziri ezi m? Ị
ga-aga n'ihu maa m ikpe ka ị si otu a bụrụ onye ikpe gaara?
9 Ogwe aka gị ọ dị ike dịka nke Chineke? Olu gị ọ pụrụ ịda
ụda dịka nke ya? 10 Were ebube na ịdị ukwuu chọọ onwe gị
mma, yikwasịkwa onwe gị nsọpụrụ na ugwu dịka uwe. 11
Wụsa iwe gị dị ọkụ n'ebe ndị mpako niile nọ, weda ha n'ala,
12 lekwasịkwa ndị mpako niile anya mee ha ihe ihere, ma
tiriekwa ndị na-emebi iwu ebe ha guzo. 13 Likọta ha niile
n'otu n'aja, kpuchie ihu ha niile n'ala ili. 14 Mgbe ahụ, mụ
onwe m ga-ekwenyere gị, na aka nri nwere ike ịzọpụta gị. 15
"Lee enyi mmiri anya, bụ nke m kere dịka m si kee gị, ma ihe
ọ na-eri bụ ahịhịa dịka ehi. 16 Lee ike dị n'ukwu ya, leekwa
ike dị n'ime afọ ya. 17 Ọdụdụ ya ka ọ na-efegharị dịka osisi
sida; akwara dị ya n'ahụ ka e jikọtara nke ọma. 18 Ọkpụkpụ
ya niile dịka ogidi bronz nwere ụmị, ọkpụkpụ ụkwụ na aka
ya dịka okporo igwe. 19 Ya onwe ya bụ otu n'ime ọrụ aka
mbụ nke Chineke, ma naanị onye kere ya nwere ike iji mma
agha bịa ya nso. 20 Ugwu na-enye ya ihe ọ na-eri. N'ebe
ahụ kwa ka ụmụ anụ ọhịa ndị ọzọ na-anọ egwuri egwu. 21
Ọ na-edina n'okpuru ahịhịa na-eto n'akụkụ mmiri, zookwa
onwe ya n'etiti ahịhịa riidi n'apịtị. 22 Ahịhịa lotus na-eji ndo
ya kpuchie ya, osisi pọpla nke dị n'akụkụ mmiri gbara ya
gburugburu. 23 Ọ bụladị mgbe ebili mmiri na-ama, ọ dịghị
atụ egwu; ọ na-anọ nwayọọ, n'agbanyeghị na mmiri Jọdan
na-asọpụta na-asọju ya n'ọnụ. 24 Onye pụrụ ijide ya mgbe ọ
na-ele anya, maọbụ were ọnya jide ya mapuo ya imi?

41 "Ị pụrụ iji nko azụ jide Leviatan maọbụ jiri ụdọ kegide
ire ya bịada ya? 2 Ị pụrụ ikenye eriri n'imi ya maọbụ
were ngu igwe mapuo agba ya? 3 Ọ ga-arịọ gị arịrịọ ka i
meere ya ebere? Ọ ga-eji olu dị nro gwa gị okwu? 4 Ọ ga-
ekwe ka gị na ya baa n'ọgbụgba ndụ ka i were ya dịka ohu
gị ogologo ndụ ya niile? 5 Ị ga-eji ya gwurie egwu dịka
nnụnụ? Maọbụ kee ya eriri nye ya ụmụ agbọghọ nọ n'ụlọ
gị? 6 Ndị ahịa ha ga-eji ya zụọ ahịa? Ha ga-eke ya n'etiti ndị
mgbereahịa? 7 Ị pụrụ iji igwe nko mejuo akpụkpọ ahụ ya
maọbụ iji ùbe ndị ọkụ azụ dupuo isi ya? 8 Ọ bụrụ na ị tụkwasị
ya aka, ị gaghị echefu ọgụ ọ ga-alụso gị. Ị gakwaghị anwa ya
ọzọ. 9 Ọ bụ ime ihe nzuzu bụ mmadụ ịgbalị ijide ya. Naanị
ilekwasị ya anya na-eyi egwu. 10 N'ihi nke a, o nweghị onye
nwere obi ike ịkpasu ya iwe. Ọ bụ onye pụrụ iguzogide m?
11 Olee onye m ji ụgwọ nke m na-aghaghị ịkwụ? Ihe niile
dị n'okpuru eluigwe bụ nke m. 12 "Agaghị m akwụsị ikwu
ihe banyere ụkwụ na aka Leviatan, na ike ya, na ụdịdị ya
mara mma. 13 Onye nwere ike ikpughepụ ihe e ji kpuchie ya
ahụ? Onye nwekwara ike ịbanye n'agba ya apịajiri okpukpu
abụọ? 14 Onye pụrụ imeghe ụzọ nke ọnụ ya, nke eze dị oke
egwu gbara gburugburu? 15 Azụ ya nwere ọta ndị e doro
n'usoro nke e mechisịrị ike ka ha rapara n'ahụ ibe ha, 16 nke
ọbụla dị ibe ya nso, na ikuku enweghị ike gafee n'etiti ha. 17
E jikọtara ha ọnụ nke ọma, ha na-ejisi onwe ha ike, enweghị
ike ikewa ha. 18 Ìhè na-enwupụta mgbe ọbụla o zere uzere;
anya ya abụọ na-achakwa dịka anwụ ụtụtụ. 19 Ire ọkụ na-
asọpụta site n'ọnụ ya, icheku ọkụ na-ekepụtakwa n'ọnụ ya.
20 Anwụrụ ọkụ na-esi n'imi ya na-apụta, dịka ukuru ọkụ nke
na-esi n'ime mmiri na-agbọ n'elu osisi achara. 21 Ume ọ na-
ekupụta na-afụnwu ọkụ icheku. Ire ọkụ na-esitekwa n'ọnụ
ya na-amapụ dịka àkụ. 22 Ike nwere ọnọdụ n'olu ya, obi ịlọ
mmiri na-aga ya n'ihu. 23 Akpụkpọ anụ ahụ ya bụ ihe jikọtara
ọnụ nke ọma, ha siri ike na-apụghị inugharị ha. 24 Obi ya
dị ike dịka nkume, dịka nkume e ji akwọ ihe. 25 Mgbe o
bilitere ọtọ, ndị dike na-atụ oke ụjọ; ha na-alaghachi azụ n'ihi
mmagharị ya. 26 O nweghị mma agha ọbụla pụrụ igbochi
ya, o nwekwaghị ùbe igwe, maọbụ àkụ maọbụ ihe ọbụla a
pịrị ọnụ ya apị nke pụrụ igbochi ya. 27 N'ebe ọ nọ, igwe dị
ka ahịhịa; bronz dịkwa ka osisi rere ure n'ebe ọ nọ. 28 Àkụ
adịghị eme ka ọ gbalaga, ịtụ ya nkume dị ka ịtụ ya igbugbo
ọka. 29 Mkpọrọ osisi na-adị ya ka ahịhịa ọka, ọ na-achị ọchị
na mkpọtụ arụa na-eme. 30 Okpuru afọ ya dị ka ejuju dị nkọ,
nke na-ahapụ ụzọ n'apịtị dịka igwe eji azọcha mkpụrụ ọka
site n'ogbe ya. 31 Ọ na-eme mmiri dị ogbu ka ọ gbọọ dịka ite;
ọ na-akpagharị oke osimiri ka ọ dị ka mmanụ otite dị n'ite.
32 Ọ na-ahapụ ụfụfụ n'azụ mgbe ọ na-aga; mmadụ ga-eche na
ọ osimiri nwere isi awọ. 33 O nweghị ihe ọzọ dị n'ụwa yiri ya,
o nweghị ihe na-emenye ya ụjọ. 34 Ọ na-eleda ndị mpako
niile anya. Ọ bụkwa eze n'ebe ndị na-anya isi nọ."

42 Mgbe ahụ, Job zara Onyenwe anyị sị: 2 "Amara m na
ị pụrụ ime ihe niile; ọ dịghị atụmatụ gị nke a pụrụ
ikposa. 3 Ị jụrụ sị, 'Onye bụ onye nke a ji okwu ihe ọmụma na-
adịghị na ya na-eme ka atụmatụ m ghara ịpụta ihe?' N'ezie,
ekwuru m banyere ihe ndị m na-aghọtaghị, ihe ndị dị oke
ebube karịa m ịmata. 4 "Ị sịrị, 'Gee ntị ugbu a, aga m ekwu
okwu; m ga-ajụ gị ajụjụ, gị onwe gị ga-azakwa m.' 5 Ntị m
nụrụ ihe banyere gị ma ugbu a, ejirila m anya abụọ hụ gị. 6 Ya
mere, ana m akpọ onwe m asị, na echegharịkwa n'ime ntụ na
uzuzu." 7 Mgbe Onyenwe anyị gwasịrị Job okwu, ọ tụgharịrị
gwa Elifaz onye Teman okwu sị ya, "Ana m ewesa gị na ndị
enyi gị abụọ iwe, n'ihi na ihe unu kwuru banyere m ezighị ezi
dịka nke ohu m Job kwuru. 8 Ugbu a, werenụ oke ehi asaa na
ebule asaa, jekwuru ohu m bụ Job ka o jiri ha chụọrọ unu aja
nsure ọkụ, ohu m bụ Job ga-ekpekwara unu ekpere. Aga m
anabatakwa ekpere ọ ga-ekpe n'ihi unu. Agaghị m alakwa
unu n'iyi n'ihi okwu nzuzu unu. Unu ekwughị ihe ziri ezi
banyere m dịka ohu m Job si kwuo." 9 Ya mere, Elifaz onye
Teman, na Bildad, onye Shu, na Zofa, onye Naaman mere dịka
Onyenwe anyị si nye ha n'iwu. Onyenwe anyị nabatakwara
ekpere nke Job kpere n'ihi ndị enyi ya. 10 Mgbe Job kpesịrị
ekpere maka ndị enyi ya, Onyenwe anyị mekwara ka ọ baa
ụba ọzọ. O nyekwara ya okpukpo abụọ nke ihe niile o nwere
na mbụ. 11 Mgbe ahụ, ụmụnne ya ndị ikom na ụmụnne ya
ndị inyom, na ndị enyi ya niile bịara soro ya rie oriri n'ụlọ ya,
na-akasị ya obi n'ihi iru ụjụ ya niile. Ha kasịkwara ya obi n'ihi
ọnwụnwa niile Onyenwe anyị mere ka ọ bịakwasị ya. Ha niile
n'otu n'otu nyere ya onyinye ọlaọcha na mgbaaka ọlaedo. 12

Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gọziri Job n'oge ikpeazụ nke ndụ ya
karịa ka o si gọzie ya na mbụ. Job nwere puku atụrụ iri na
anọ na puku ịnyịnya kamel isii na puku ehi abụọ na otu puku
ịnyịnya ibu.
13 Chineke mekwara ka ọ mụta ụmụ ndị ikom
asaa, na ụmụ ndị inyom atọ ọzọ.
14 Ndị a bụ aha ụmụ ya ndị
inyom: nke mbụ bụ Jimaịma, nke abụọ bụ Kezaya, ebe nke atọ
bụ Kerin-Hapuk.
15 N'ala ahụ niile, o nweghị ụmụ agbọghọ
mara mma dịka ụmụ ndị inyom Job ndị a. Job mekwara ka
ha bụrụ ndị ga-eso ụmụ ya ndị ikom keta oke n'ihe niile o
nwere.
16 Job nọgidekwara ndụ narị afọ na iri afọ anọ ọzọ. Ọ
hụrụ ụmụ ya, na ụmụ ha ruo ọgbọ nke anọ.
17 Job nwụrụ
mgbe o mere ezigbo agadi, ụbọchị ndụ ya jukwara ya afọ.

Abụ Ọma

1 Onye ihe na-agara nke ọma ka mmadụ ahụ bụ, onye na-
adịghị aga ije na ndụmọdụ ndị na-emebi iwu; onye na-
adịghị eguzokwa n’ụzọ ndị mmehie maọbụ soro n’otu ndị
nkwutọ. 2 Kama ihe na-atọ ya ụtọ bụ ime ihe niile dị n’iwu
Onyenwe anyị. Ọ na-atụgharịkwa uche ya n’iwu Onyenwe
anyị ehihie na abalị, 3 Ọ dị ka osisi a kụrụ n’akụkụ iyi, nke
na-amịpụta mkpụrụ ya n’oge ya, nke ahịhịa ya na-adịghị
akpọnwụ akpọnwụ. Ihe niile ọ na-eme na-agara ya nke ọma.
4 Ma ndị ajọ omume adịghị otu a. Ha dị ka igbugbo ọka nke
oke ifufe na-efesasị. 5 Ya mere, ndị ajọ omume agaghị eguzosi
ike n’ụbọchị ikpe; ndị mmehie agaghị eguzokwa na nzukọ ndị
ezi omume. 6 N’ihi na Onyenwe anyị na-eche ụzọ ndị ezi
omume nche. Ma ụzọ ndị ajọ omume ga-eduba ha n’ịla n’iyi.

2 Gịnị mere mba niile ji agba izu nzuzo? Gịnị mere ndị
mmadụ ji na-apịa ọpịpịa nke na-abaghị uru? 2 Ndị eze nke
ụwa na-eguzokwa onwe ha, ndị na-achị achị na-agbakọtakwa
imegide Onyenwe anyị na imegide Onye ya e tere mmanụ. 3
Ha na-asị, “Ka anyị tijie mkpọrọ igwe niile ha kere anyị ma
tufukwaa ha, nwere onwe anyị.” 4 Onye na-anọdụ n’eluigwe
na-achị ọchị. Onyenwe anyị na-akwa ha emo. 5 Mgbe ahụ, ọ
na-eji iwe baara ha mba mee ka ụjọ jupụta ha obi n’ihi oke
iwe ya. 6 “Mụ onwe m eguzobela m eze m na Zayọn, ugwu m
dị nsọ.” 7 Aga m ekwusa iwu Onyenwe anyị: Ọ sịrị m, “Ị bụ
Ọkpara m; taa abụrụla m nna gị. 8 Rịọọ m, aga m enye gị mba
niile nke ụwa ka ha bụrụ ihe nketa gị. 9 Ị ga-eji mkpara igwe
chịa ha, tipịa ha dịka onye na-akpụ ite si etipịa ite ndị ọ kpụrụ
na-adịghị mma.” 10 N’ihi nke a, unu ndị eze, bụrụnụ ndị
nwere uche; ka nke a bụrụkwa ihe ịdọ aka na ntị nye ndị na-
achị achị n’ụwa. 11 Jirinụ ịtụ egwu fee Onyenwe anyị ofufe;
jirikwanụ ịma jijiji ṅụrịa ọṅụ n’ihu ya. 12 Sutukwanụ Ọkpara
ahụ ọnụ ka iwe ghara iwe ya, ka unu ghara ị bụ ndị a lara
n’iyi n’ụzọ unu. N’ihi na iwe ya pụrụ ịmalite n’otu ntabi anya.
Ndị niile na-eme ya ebe mgbaba ha bụ ndị a gọziri agọzi.

3 Abụ Ọma Devid. Nke o dere mgbe o si n’ihu Absalọm
gbapụ ọsọ ndụ. O Onyenwe anyị, ọnụọgụgụ ndị iro m dị
ọtụtụ. Ọtụtụ ndị mmadụ na-ebili imegide m. 2 Ọtụtụ n’ime
ha na-ekwu banyere m sị, “Chineke agaghị azọpụta ya.” (Sela)
3 Ma gị, Onyenwe anyị bụ ọta na-ekpuchi m; I na-ebuli isi m
elu na-eme ka m bụrụ onye nwere nsọpụrụ. 4 Etikuru m
Onyenwe anyị mkpu akwa, ọ nụkwara olu m, sitekwa n’ugwu
nsọ ya za m. (Sela) 5 Edinara m ala, hie ụra, ma bilikwa
n’ụtụtụ n’udo, n’ihi na Onyenwe anyị na-eche m nche. 6 A
sịkwa na iri puku kwụrụ puku ndị iro agbaa m gburugburu,
agaghị m atụ egwu ọbụla. 7 Bilie Onyenwe anyị! Zọpụta m
Chineke m! Tie ndị iro m niile aka n’agba; tipụkwa ndị ajọ
omume eze n’ọnụ. 8 N’ihi na nzọpụta na-esite n’ebe Onyenwe
anyị nọ na-abịa. Ka ngọzị gị dịrị ndị gị niile. (Sela)

4 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid nke a na-eji
ụbọ akwara akpọ. Zaa m mgbe m na-akpọku gị Chineke m,
gị onye ezi omume; Napụta m site n’ihe mgbu m, meere m
ebere, nụrụkwa ekpere m. 2 Unu ụmụ mmadụ, ruo ole mgbe
ka unu ga-atụgharịa ebube m, mee ka ọ bụrụ ihe ihere? Ruo
ole mgbe ka unu ga-ahụ ihe efu n’anya na-achọ chi ndị ahụ
na-abụghị chi n’ezie? (Sela) 3 Matanụ nke ọma na Onyenwe
anyị ahọpụtala ndị ezi omume nye onwe ya; ọ ga-egekwa
ntị n’olu m mgbe ọbụla m kpọkuru ya. 4 Maanụ jijiji, unu
emehiekwala; mgbe unu nọ n’elu ihe ndina unu; nọọnụ jụụ
na-enyocha obi unu. (Sela) 5 Tụkwasịnụ Onyenwe anyị obi
unu, chụkwaranụ ya aja ezi omume. 6 Ọtụtụ ndị mmadụ na-
ajụ, “Onye pụrụ imere anyị ihe ọma?” Ma Onyenwe anyị, biko
mee ka ìhè nke ihu gị mụkwasị anyị. 7 Were ọṅụ mejupụta
obi m karịa mgbe mkpụrụ ubi, ya na mmanya ọhụrụ ha
bara ụba nke ukwuu. 8 Aga m edina ala ma rahụ ụra n’udo,
n’ihi na ọ bụ naanị gị Onyenwe anyị, na-eme ka m nọrọ na-
enweghị ihe egwu ọbụla.

5 Abụ Ọma. Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Ọ bụ opi ka e
ji abụ ya. Abụ Ọma nke Devid. Onyenwe anyị, biko, nụrụ
ekpere m tulee ịsụ ude m. 2 Geekwa ntị n’akwa arịrịọ m,
gị Chineke onye bụ eze m. N’ihi na ọ bụ naanị gị ka m na-
akpọku. 3 Ụtụtụ ụbọchị niile, O Onyenwe anyị, ị ga-anụ olu
m; aga m ekwupụtara gị ihe niile na-akpa m mkpa. Aga m
elekwa anya ọsịsa gị. 4 Ị bụ Chineke, onye ihe ọjọọ ọbụla
anaghị atọ ụtọ; gị na ndị ajọ omume apụghị ibikọta. 5 Ndị
mpako agaghị eguzo n’ihu gị. Ị kpọrọ ndị niile na-eme ihe
ọjọọ asị. 6 Ị ga-ala ndị niile na-agha ụgha n’iyi; Onyenwe anyị
kpọrọ ndị ogbu mmadụ niile na ndị aghụghọ niile asị. 7 Ma
mụ onwe m, aga m abata n’ime ụlọ gị, site n’oke ịhụnanya gị;
aga m ejikwa ịtụ egwu kpọọ isiala n’ebe ụlọnsọ ukwuu gị dị.
8 Onyenwe anyị, biko, duo m n’ime ezi omume gị n’ihi ndị iro
m; mee ka ụzọ gị zie ezi n’ihu m. 9 Obi ha jupụtara n’echiche
ịla n’iyi, a pụghị ịtụkwasị okwu ọbụla si ha n’ọnụ pụta obi.
Akpịrị ha bụ ili ghere oghe; ha ji ire ha ekwu okwu ụgha. 10
Maa ha ikpe, Chineke. Mee ka nzube ọjọọ ha niile bụrụ ọdịda
ha. Chụpụ ha n’ihi ịba ụba nke ọtụtụ mmehie ha, n’ihi na ha
enupula isi megide gị. 11 Ma mee ka onye ọbụla na-agbaba
n’ime gị ṅụrịa; mee ka ha nọgide na-eti mkpu ọṅụ. Were aka
nchebe gị kpuchie ha, ka ndị niile hụrụ aha gị n’anya ṅụrịa
ọṅụ n’ime gị. 12 N’ezie, O Onyenwe anyị, ị na-agọzi onye ezi
omume. Ị na-eji ihuọma gị gbaa ha gburugburu dịka ọta.

6 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Nke e ji ụbọ akwara abụ.
N’usoro Sheminit. Abụ Ọma Devid. O Onyenwe anyị,
abarala m mba mgbe ị na-ewe iwe. Atala m ahụhụ n’oge
ọnụma gị. 2 Biko, meere m ebere Onyenwe anyị, n’ihi na
adịghị m ike. Gwọọ m, n’ihi na ọkpụkpụ m niile nọ n’ihe
mgbu. 3 Mkpụrụobi m nọ n’ọnọdụ ihe mgbu. Ruo ole mgbe, O
Onyenwe anyị, ka ị ga-anọgide na-agba m nkịtị? 4 Onyenwe
anyị, biko, bịa zọpụta m; n’ihi ịhụnanya gị na-enweghị
ọgwụgwụ, napụta m. 5 N’etiti ndị nwụrụ anwụ ọ dịghị onye
na-ekwupụta aha gị. O nwere onye na-eto gị site n’ala ili?
(Sheol h7585) 6 Ike agwụla m n’ihi ịsụ ude. Abalị niile, ana m
eji ịkwa akwa mee ka ihe ndina m jupụta na mmiri, ana m eji
anya mmiri dee ihe ndina m. 7 Anya m adịghị ahụzikwa ụzọ
nke ọma n’ihi ihe mwute; ọ kaala nka n’ihi mmeso ndị iro m.
8 Sitenụ n’ebe m nọ wezuga onwe unu, unu ndị na-eme ajọ
ihe, n’ihi na Onyenwe anyị anụla akwa m niile. 9 Onyenwe
anyị anụla akwa m; ọ nụla arịrịọ nke m na-arịọ ya ka o meere
m ebere. Ọ nabatala ekpere m. 10 Ka ndị iro m niile bụrụ
ndị ihere ga-eme. Ha ga-ada mba, bụrụkwa ndị ga-eji ihere
laghachi ebe ha si bịa.

7 Abụ Shiggaion nke Devid, nke ọ bụkuru Onyenwe anyị
banyere Kush, onye Benjamin. Onyenwe anyị Chineke m,
n’ime gị ka m gbabara; zọpụta m, ma napụta m site n’aka

ndị niile na-achụ m ọsọ, **2** ma ọ bụ ha adọkaa m dịka ọdụm, ha ga-adọsasịkwa m ebe mmadụ ọbụla enweghị ike ịnapụta m. **3** O Onyenwe anyị Chineke m, ọ bụrụ na m mere ihe dị otu a; ọ bụrụkwa na aka m adịghị ọcha. **4** Ọ bụrụ na m jiri ihe ọjọọ kwụghachi onye mụ na ya nọ n'udo ụgwọ, maọbụ site n'ụzọ na-ezighị ezi zuo ihe onye iro m. **5** Mgbe ahụ, ka onye iro m chụọ m ọsọ, jide m; ka ọ tụọ m n'ala zọpịa ndụ m, mee ka m bụrụ onye a ga-ahapụ n'uzuzu n'ọnọdụ ọdịndụ-ọnwụkamma. (Sela) **6** Bilie, Onyenwe anyị, n'iwe gị, bilie megide oke iwe ndị iro m; teta Chineke m, kpee ikpe ziri ezi. **7** Ka nzukọ niile chịkọtara onwe ha ọnụ gbaa gị gburugburu, ebe ị na-anọkwasịkwa n'ebe dị elu na-achị ha. **8** Ka Onyenwe anyị kpee ụmụ mmadụ niile ikpe. Kpee m ikpe, O Onyenwe anyị, dịka ezi omume m si dị, na dịka izuoke m si dị, gị Onye kachasị ihe niile elu. **9** O Chineke onye ezi omume, onye na-enyochapụta echiche na obi mmadụ, mee ka ihe ike ndị ajọ omume bịa na njedebe meekwa ka ndị ezi omume guzosie ike. **10** Chineke nke kachasị ihe niile elu, bụ ọta m, ọ na-azọpụta ndị niile obi ha ziri ezi. **11** Chineke bụ onye na-ekpe ikpe ziri ezi, Chineke, onye na-ezipụta oke iwe ya kwa ụbọchị. **12** Ọ bụrụ na onye ahụ echegharịghị, ọ ga-amụ mma agha ya ka ọ dịrị nkọ, ọ ga-arọgọ ụta ya, kwadokwa ịgba ya. **13** Ọ kwadoola ngwa agha niile nke ọnwụ; ọ na-eme ka àkụ ya bụrụ nke na-ere ọkụ. **14** Onye ọbụla dị ime ajọ ihe, na-atụrụ ime okwu na ụka mụpụtakwa ngharịpụ nke ụgha na-eweta. **15** Ma onye ahụ na-egwu olulu na-adaba n'ime olulu ahụ o gwuru. **16** Nsogbu ahụ ọ kpaliri na-abịakwasị ya ihe ike ahụ ọ kwadooro na-alaghachikwa azụ dakwasị ya n'isi. **17** Aga m enye Onyenwe anyị ekele n'ihi ezi omume ya, aga m abụku aha Onyenwe anyị, Onye kachasị ihe niile elu abụ otuto.

8 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid n'usoro gittit. O Onyenwe anyị Onyenwe anyị, lee ka ịdị ukwuu nke aha gị si jupụta ụwa niile! I meela ka ebube gị dị elu n'ime eluigwe. **2** Site n'otuto ụmụntakịrị na ụmụ na-aṅụ ara, ị tọọla ntọala siri ike megide ndị iro gị, ka e si otu a mechie ọnụ onye iro na onye ahụ na-abọ ọbọ. **3** Mgbe ọbụla m lere anya na mbara eluigwe, hụ ọrụ niile nke aka gị rụrụ, mgbe m lere anya n'elu hụ ọnwa na kpakpando i tinyere n'ọnọdụ ha, **4** gịnị ka mmadụ bụ i ji na-eche banyere ha? Gịnịkwa ka mmadụ bụ iji na-elekọta ha? **5** I mere ka ha dị ala nwantakịrị n'ebe ndị mmụọ ozi nọ, I jikwa ebube na nsọpụrụ kpube ya n'isi dịka okpueze. **6** I mekwaala ya ka ọ bụrụ onyeisi nke ihe niile i kere eke, tinyekwa ihe niile n'okpuru ụkwụ ya. **7** Ọ na-achị igwe ewu na atụrụ, na ehi, na ụmụ anụ ọhịa ndị ọzọ niile, **8** na nnụnụ niile, na azụ niile, na anụ ndị ọzọ na-ebi n'ime mmiri. **9** O Onyenwe anyị, Onyenwe anyị, lee ka ịdị ukwuu nke aha gị si jupụta ụwa niile.

9 Abụ Ọma. Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. N'usoro olu abụ "Ọnwụ nke Ọkpara." Abụ ọma Devid. O Onyenwe anyị, aga m esite n'ala ala obi m too gị, aga m agwakwa onye ọbụla ihe ọma niile ị na-eme. **2** Obi ga-atọ m ụtọ; obi m ga-ejupụta n'ọṅụ n'ihi gị, aga m abụrụ gị abụ otuto, gị Onye kachasị ihe niile elu. **3** Ndị iro m na-alaghachi azụ, ha na-asọ ngọngọ na-alakwa n'iyi n'ihu gị. **4** I kpeela ikpe m n'ụzọ ziri ezi, n'ocheeze gị ka ị nọdụrụ na-ekpe ikpe ziri ezi. **5** I baarala mba niile mba ma laa ndị ajọ omume n'iyi, hichapụkwa aha ha ruo mgbe ebighị ebi. **6** Mbibi nke na-enweghị ọgwụgwụ adakwasịla ndị iro m, I hopukwala obodo ha niile. Ọ dịghị onye na-echetakwa ha ọzọ. **7** Onyenwe anyị bụ eze ruo mgbe ebighị ebi. Ọ kwadoola ocheeze ya maka ikpe ikpe ziri ezi. **8** Ọ ga-eji ezi omume kpee mba niile ikpe; jirikwa ikpe ziri ezi chịa mba niile. **9** Onyenwe anyị bụ ebe mgbaba nye ndị niile a na-emegbu emegbu. Ọ bụụrụ ha ebe mgbaba e wusiri ike n'oge nsogbu. **10** Onyenwe anyị, ndị niile maara aha gị ga-atụkwasị gị obi, n'ihi na ọ dịghị mgbe ị na-agbakụta ndị niile na-atụkwasị gị obi azụ. **11** Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ otuto, bụ onye nọ n'ocheeze ya na Zayọn. Kwusaaranụ mba niile ihe banyere ọrụ ebube ya. **12** N'ihi na onye ahụ na-abọrọ ndị e gburu egbu ọbọ anaghị echefu ihe; ọ dịghị elefu mkpu akwa nke ndị a na-akpagbu anya. **13** O Onyenwe anyị, lee ka ndị iro m si akpagbu m! Meere m ebere ma napụta m site n'ọnụ ọnwụ, **14** ka m nwee ike ikwusa banyere otuto gị n'ọnụ ụzọ ama niile nke ada Zayọn, nọrọkwa ebe ahụ ṅụrịa ọṅụ n'ime nzọpụta gị. **15** Ndị mba niile adabala n'ime olulu ahụ ha gwuru; ọnya ahụ ha siri, zoo, amaala ha. **16** Ihe e ji mara Onyenwe anyị bụ ikpe ya ziri ezi; ọrụ aka ndị na-emebi iwu na-ama ha dịka ọnya. (Sela) **17** Ndị niile na-eme ajọ omume na-alaghachi n'ili; nke a bụkwa ọnọdụ mba niile na-echefu Chineke. **(Sheol h7585)** **18** Ma ọ bụghị ruo mgbe ebighị ebi ka a ga-echefu ndị nọ na mkpa; olileanya ndị a na-akpagbu agaghị abụkwa nke efu. **19** O Onyenwe anyị, bilie! Ekwela ka mmadụ nwee mmeri ọbụla n'ebe ị nọ; ka e kpee mba niile ikpe n'ihu gị. **20** O Onyenwe anyị! Mee ka ha maa jijiji n'oke egwu; mee ka mba niile ghọta na ha bụ naanị mmadụ. (Sela)

10 Onyenwe anyị, gịnị mere i ji na-eguzoro onwe gị n'ebe dị anya? Gịnị mere ị na-ezo onwe gị n'oge nsogbu? **2** Site na mpako, onye ajọ omume na-emegbu ndị na-adịghị ike, ndị mpịa mpịa aghụghọ ya mara dịka ọnya. **3** Ọ na-anya isi banyere ọchịchọ niile nke obi ya, ọ na-elelị Onyenwe anyị anya ma na-agọzi ndị oke ọchịchọ. **4** N'ọnọdụ mpako ya, onye ajọ omume anaghị achọ Chineke, n'echiche ya niile, ọ naghị eche banyere ya. **5** Ma ihe niile ọ na-eme na-agara ya nke ọma; ọ bụ onye na-ebuli onwe ya elu, iwu gị niile dịkwa anya site n'ebe ọ nọ; ọ na-elelị ndị iro ya niile. **6** N'ime obi ya, ọ na-asị, "Ọ dịghị ihe ga-emetụta m. Aga m anọ n'ọnọdụ ọṅụ mgbe niile. Nsogbu ọbụla agaghị adakwasị m." **7** Ọnụ ya jupụtara n'okwu ụgha na ịba mba ime ihe ọjọọ, n'okpuru ire ya ka nsogbu na ajọ ihe dịkwa. **8** Ha na-ezo onwe ha n'obodo nta dị iche iche, n'ebe zooro ezo ka ha na-anọ, na-eche itigbu ndị aka ha dị ọcha. **9** Dịka ọdụm, ha anaghị eme mkpọtụ ọbụla, ọ na-eche ịdakwasị ụmụ ogbenye. Dịka ndị bụ dinta si ejide ụmụ anụmanụ n'ọnya ha siri, otu a ka ha si ejide ụmụ ogbenye. **10** Ụmụ ogbenye ndị a na-ada n'ala n'ihi ịdị ike ya, ọ na-azọpịakwa ha. **11** N'ime obi ya, ọ na-asị, "Chineke echefuola. O zofuola ihu ya, ọ dịghị mgbe ọ hụrụ ya." **12** Bilie O Onyenwe anyị! O Chineke welie aka gị, echefukwala ndị na-enweghị onye inyeaka. **13** Gịnị mere onye ajọ omume ji na-eleda Chineke anya? Gịnị mere o ji na-asị n'ime obi ya, "Ọ gaghị akpọ m ka m zaa ajụjụ banyere omume m"? **14** Ma gị, O Chineke, ị na-ahụ nsogbu na ihe mwute, ị na-atule ihe ị ga-eme banyere ha. Ndị a na-emegbu na-atụkwasị gị obi, n'ihi na ị bụ onye inyeaka ndị na-enweghị nna. **15** Gbajie aka onye ajọ omume a na-eme ihe ọjọọ, kpọọ ya ka ọ zaa ajụjụ banyere ajọ omume ya niile nke a na-apụghị ịchọpụta. **16** Onyenwe anyị bụ eze ruo mgbe ebighị ebi. Ọ ga-esite n'ala ya kpochapụ mba niile. **17** O Onyenwe anyị, ị maara ọchịchọ obi ndị niile

a na-akpagbu; ị na-ege ntị na mkpu akwa ha ma kasịekwa
ha obi, **18** Ị na-echedo ndị na-enweghị nna na ndị niile a
na-emegbu emegbu, ka mmadụ efu, onye e kere eke, ghara
imenye ha egwu ọzọ.

11 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid. N'ime
Onyenwe anyị ka m mere ebe mgbaba m. Gịnị mere i ji
na-agwa m okwu sị, "Felagaa n'elu ugwu gị dịka nnụnụ." **2**
N'ihi na ndị ajọ omume ekweela ụta ha; ha edoziela àkụ n'elu
eriri ụta ha, zoo onwe ha n'akụkụ ụzọ, ịnọ n'ọchịchịrị, gbaa
ndị obi ha ziri ezi ụta. **3** Mgbe a na-ebibi ntọala niile, gịnị ka
ndị ezi omume pụrụ ime? **4** Onyenwe anyị nọ n'ụlọnsọ ukwuu
ya; Onyenwe anyị nọkwa n'elu ocheeze ya dị n'eluigwe. Ọ na-
ahụzu ihe niile ụmụ mmadụ na-eme; anya ya na-anwalekwa
ụzọ ha. **5** Onyenwe anyị na-ele onye ezi omume ule, ma onye
ajọ omume na ndị niile hụrụ imebi iwu n'anya, ka ọ na-akpọ
asị nke ukwuu. **6** Ọ ga-eme ka nkume ọkụ zokwasị ndị ajọ
omume dịka mmiri ozuzo; oke ifufe dị ọkụ ga-abụ ihe nketa
ha. **7** N'ihi na Onyenwe anyị bụ onye ezi omume, ọ hụkwara
ikpe ziri ezi n'anya; ndị ezi omume niile ga-ahụkwa ihu ya
anya.

12 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. N'usoro Sheminit. Abụ
Ọma nke Devid. Onyenwe anyị, nyere anyị aka! N'ihi na
ndị ezi omume agwụla! Ndị kwesiri ntụkwasị obi anọkwaghị
n'etiti ụmụ mmadụ. **2** O nwekwaghị onye eziokwu dị n'ọnụ
ya nye onye agbataobi ya. Egbugbere ọnụ onye ọbụla na-
ekwukwa okwu ire ụtọ, maọbụ aghụghọ dị n'obi ha. **3** Ka
Onyenwe anyị wezuga egbugbere ọnụ niile na-ekwu okwu ire
ụtọ na ire niile na-ekwu okwu ịnya isi. **4** Ndị na-asị, "Ọ bụ
site n'ire anyị ka anyị ga-enwe mmeri; egbugbere ọnụ anyị
ga-echebe anyị, ọ bụ onye na-achị anyị?" **5** "N'ihi na a na-
apụnara ndị ogbenye ihe n'ihi ndị nọ na mkpa na-asụ ude,
aga m ebili ugbu a, ka Onyenwe anyị kwuru. Aga m zọpụta ha
pụọ n'aka ndị ahụ ji iwe ekwulu ha." **6** Okwu ọnụ Onyenwe
anyị niile zuruoke, ha dịka ọlaọcha a nụchara n'ọkụ, nke a
nụchara ugboro asaa. **7** O Onyenwe anyị, i ga-edebe anyị
n'udo ma sitekwa n'aka ndị dị otu a chebe anyị ruo mgbe
ebighị ebi. **8** Ndị ajọ omume na-ejegharị n'ebe niile mgbe a
na-eto ihe ọjọọ n'etiti ụmụ mmadụ.

13 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid. Ruo ole
mgbe ka i ga-echefu m Onyenwe anyị? Ruo ole mgbe
ka i ga-ezonarị m ihu gị? **2** Ruo ole mgbe ka mụ na mmụọ
m ga na-agba mgba nọdụkwa na-eru ụjụ kwa ụbọchị n'ime
mkpụrụobi m? Ruo ole mgbe ka ndị iro m ga-anọgide na-
emeri m? **3** Lekwasị m anya, ma zaa m, O Onyenwe anyị
Chineke m. Nyeghachi m ìhè nke anya m ka m ghara ịnwụ; **4**
mgbe ahụ onye iro m ga-asị, "Emeriela m ya," mgbe m ga-
ada, ndị kpọrọ m asị ga-aṅụrịkwa ọṅụ. **5** Ma atụkwasịrị m obi
n'ịhụnanya gị nke na-enweghị ọgwụgwụ; mkpụrụobi m na-
aṅụrị ọṅụ na nzọpụta gị. **6** Aga m abụku Onyenwe anyị abụ,
n'ihi na o mesoro m mmeso ọma.

14 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid. Onye
nzuzu na-asị n'ime obi ya, "Ọ dịghị Chineke ọbụla dị."
Ha bụ ndị ajọ omume riri ahụ, ọrụ aka ha niile bụkwa ihe arụ;
ọ dịghị onye ọbụla na-eme ezi ihe. **2** Onyenwe anyị sitere
n'eluigwe na-ele ụmụ mmadụ anya ịhụ ma ọ ga-achọta onye
ọbụla nwere nghọta onye nke na-achọ Chineke. **3** Mmadụ
niile ewezugala onwe ha, ha niile abụrụla ndị ajọ omume riri
ahụ; ọ dịghị onye ọbụla na-eme ihe ziri ezi, ọ dịghị ọ bụladị,
otu onye. **4** Ndị niile na-eme ajọ ihe, ha amaghị ihe? Ha na-
eripịa ndị m dịka mmadụ si eri nri, ha adịghị akpọkukwa
Onyenwe anyị. **5** Ma n'ebe ahụ ka ha nọ, n'ọnọdụ oke egwu,
n'ihi na Chineke nọ n'etiti ndị ezi omume. **6** Unu ndị ajọ
omume na-emebi atụmatụ ndị ogbenye, ma Onyenwe anyị bụ
ebe mgbaba ha. **7** A sịkwarị na nzọpụta Izrel ga-esi na Zayọn
pụta! Mgbe Onyenwe anyị ga-akpọghachite ndị ya n'ọnọdụ
ha, ka Jekọb ṅụrịa ọṅụ, ka Izrel nwekwaa obi ụtọ!

15 Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị, onye pụrụ ịnọgide
n'ụlọnsọ ukwu gị? Onye pụrụ ibi n'ugwu nsọ gị? **2**
Onye na-ebi ndụ nke na-enweghị ịta ụta, onye na-arụ ọrụ ezi
omume, onye na-ekwu eziokwu site n'obi ya. **3** Onye jụrụ
ikwutọsị ndị ọzọ, onye na-adịghị eme onye agbataobi ya ihe
ọjọọ, na onye na-adịghị ekwulu mmadụ ibe ya, **4** onye na-
eleda onye ajọ omume anya, ma na-asọpụrụ ndị ahụ na-atụ
egwu Onyenwe anyị, onye na-adịghị agbanwe nkwa ọbụla o
kwere, ọ bụladị mgbe nkwa ahụ na-emegide ya, **5** onye na-
agbazinye mmadụ ego na-anaghị ụma, onye na-adịghị a nara
ngarị imegide onye aka ya dị ọcha. Onye na-eme ihe ndị a
agaghị ama jijiji n'ọnọdụ ya, mgbe ọbụla.

16 Abụ miktam nke Devid. Chebe m, O Chineke, n'ihi na
n'ime gị ka m gbabara izere ndụ. **2** A gwara m Onyenwe
anyị, "Ị bụ Onyenwe m, e wezuga gị, enwekwaghị m ọdịmma
ọbụla." **3** Ana m asị maka ndị nsọ bụ ndị nọ n'ala a, "Ha bụ
ndị a na-asọpụrụ, ndị ihe ha n'atọ m ụtọ." **4** Iru ụjụ nke ndị
ahụ na-agbaso chi ndị ọzọ ga-aba ụba. Agaghị m eso ha wụsa
aja ihe ọṅụṅụ ọbara nye chi ndị a, maọbụ were egbugbere
ọnụ m kpọọ aha ha. **5** Onyenwe anyị, i nyeela m oke m na iko
m; ị na-elekọta ihe niile bụ nke m site n'ife nza. **6** Ọtụtụ oke
ala niile dabara m n'ebe dị ezi mma; n'ezie, e nwere m ihe
nketa nke na-enye m ọṅụ. **7** Aga m eto Onyenwe anyị, onye
na-adụ m ọdụ; ọ bụladị n'abalị, obi m na-agwa m ihe m ga-
eme. **8** Ana m elekwasị Onyenwe anyị anya mgbe niile. Ebe ọ
nọ n'aka nri m, agaghị m ama jijiji. **9** N'ihi nke a, obi dị m
ụtọ, ire m jupụtakwara n'ọṅụ; aga m anọkwa n'udo. **10** N'ihi
na ị gaghị ahapụ m n'ala mmụọ, ị gaghị ekwekwa ka Onye gị
kwesiri ntụkwasị obi hụ ire ure. **(Sheol h7585)** **11** I gosila m ụzọ
ndụ; ị ga-eji ọṅụ mejupụta obi m n'ihu gị; ya na ihe ụtọ ndị dị
n'aka nri gị ruo ebighị ebi.

17 Ekpere Devid. O Onyenwe anyị, nụrụ arịrịọ m ziri ezi,
nụrụkwa mkpu akwa m. Gee ntị n'ekpere m n'ihi na
o siteghị n'egbugbere ọnụ na-ekwu okwu aghụghọ. **2** Ka
mkpepụta m si n'aka gị bịa; ka anya gị hụ ihe ziri ezi. **3** Ọ
bụ ezie na ị nyochaala obi m, i letala m n'abalị, nwalekwaa
m, ị ga-achọpụta na o nweghị ihe ọ ọjọọ bụla m zubere,
na ọnụ m ekwuhiebeghị. **4** Ndị mmadụ agbalịala inye m
ngarị ma anaghị m ekwe ka mụ na ndị na-eme ihe ike nwee
mmekọrịta n'ihi iwu sitere n'egbugbere ọnụ gị. **5** Nzọ ụkwụ
m akpafubeghị site n'ụzọ gị, ụkwụ m agbụchapụghịkwa site
n'ọnọdụ ya. **6** Ana m akpọku gị, O Chineke, n'ihi na amaara
m na ị ga-aza m; gee m ntị ma nụrụ ekpere m. **7** Zipụta
ịhụnanya gị dị oke ebube; gị onye na-eji aka nri gị dị ike
azọpụta ndị niile gbabara na gị site n'aka ndị iro ha. **8** Chebe
m dịka mkpụrụ anya gị; zoo m na ndo nke nku gị, **9** site
n'aka ndị ajọ omume gbara m gburugburu, ọ bụladị ndị iro
m, ndị chọrọ igbu m. **10** Ha anaghị eme ebere, ha bụ ndị

afọ tara mmiri, okwu ịnya isi juru ha ọnụ. 11 Ha achọpụtala
ebe m nọ, ugbu a, ha gbara m gburugburu, ha ji anya nkọ,
jikerekwa ịtụ m n'ala. 12 Ha ka ọdụm agụụ na-agụ nke zoro
onwe ya n'ọhịa, dịka ọdụm dị ike na-eche ihe ọ ga-adọgbu. 13
Onyenwe anyị, bilie guzogide ha, tigbuo ha. Jiri mma agha
gị zọpụta m site n'aka ndị ajọ omume. 14 O Onyenwe anyị,
zọpụta m site n'aka ndị dị otu a, site n'aka ndị ụgwọ ọrụ ha
bụ n'ụwa a. Ka ihe ịkpakọbara debere ndị ajọ omume jupụta
afọ ha, ka afọ jukwa ụmụ site n'ihe ndị a, ka ha hapụrụ ihe
fọdụrụ nye ụmụntakịrị ha. 15 Ma mụ onwe m ga-ahụ ihu gị
site n'ezi omume; mgbe m ga-ebili, afọ ga-eju m nke ọma,
n'ihi na aga m ahụ gị ihu na ihu.

18 Abụ ọma Devid. Abụ Devid ohu Onyenwe anyị. Ọ bụụrụ
Onyenwe anyị okwu niile nke abụ a mgbe Onyenwe
anyị napụtara ya site n'aka ndị iro ya niile, nakwa n'aka Sọl.
Ọ sịrị: O Onyenwe anyị, ahụrụ m gị n'anya, gị bụ ike m. 2
Onyenwe anyị bụ oke nkume m, na ebe mgbaba m e wusiri
ike, na onye nnapụta m. Chineke m bụ oke nkume m, onye m
gbabara n'ime ya. Ọ bụ ọta m, na mpi nzọpụta m, na oke
nkume m nke onye ọbụla na-apụghị ịba n'ime ya. 3 Akpọkuru
m Onyenwe anyị, onye e kwesiri inye otuto, ọ zọpụtara m site
n'aka ndị iro m. 4 Ụdọ niile nke ọnwụ kere m agbụ; ịchị ọkụ
nke mbibi ọjọọ kpuchiri m. 5 Ụdọ nke ili kere m gburugburu,
ọnya nke ọnwụ guzogidere m. (Sheol h7585) 6 N'ọnọdụ oke
mkpagbu m, akpọkuru m Onyenwe anyị; etiri m mkpu akwa,
kpọkuo Chineke m ka o nyere m aka; akwa m rutekwara ya
ntị, o sitekwara n'ụlọnsọ ukwu ya nụ olu m. 7 Ụwa mere
mkpọtụ, maa jijiji, ntọala niile nke ugwu niile makwara jijiji,
ha mara jijiji n'ihi iwe nke na-ewe ya. 8 Anwụrụ ọkụ sitere ya
n'imi pụta, ọkụ na-erepịa erepịa sikwa n'ọnụ ya pụta; icheku
ọkụ na-ere ọkụ sitekwara n'ebe ahụ nwupụta. 9 O kewara
mbara eluigwe, rịdata; oke igwe ojii dịkwa n'okpuru ụkwụ ya.
10 Ọ nọkwasịrị n'elu cherubim felie elu, o feliri elu n'elu nku
nke ifufe. 11 O mere ọchịchịrị ebe nzuzo ya, ihe mkpuchi nke
gbara ya gburugburu, bụ ọchịchịrị mmiri igwe ojii nke mbara
eluigwe. 12 Site n'ìhè nke na-enwupụta n'ahụ ya, igwe ojii ji
mkpụrụ mmiri na amụma egbe eluigwe gabiga. 13 Onyenwe
anyị sitere n'eluigwe bigbọọ; olu Onye kachasị ihe niile elu
dara ụda. 14 Ọ gbara àkụ ya, mee ka ndị iro gbasasịa, o jikwa
oke amụma nke egbe eluigwe chụsaa ha. 15 E kpughere ala
ala nke oke osimiri, gbakwa ntọala niile nke ụwa ọtọ, site
n'ịba mba gị, O Onyenwe anyị, na nkuume si gị n'imi pụta. 16
O sitere n'elu setịpụ aka ya, jidesie m aka ike, ọ dọpụtara m
site n'ogbu mmiri niile. 17 Ọ napụtara m site n'aka ndị iro
m dị ike, bụ ndị kpọrọ m asị, ndị dịkwa ike karịa m. 18 Ha
guzogidere m n'ụbọchị ihe ndakwasị m, ma Onyenwe anyị
bụrụ m ihe ndabere. 19 Ọ kpọpụtara m gaa n'ebe sara mbara,
ọ napụtara m n'ihi na ihe m na-atọ ya ụtọ. 20 Onyenwe anyị
mesoro m dịka ezi omume m si dị; ọ kwụghachiri m dịka
ịdị ọcha nke aka m si dị. 21 N'ihi na edebezuola m ụzọ niile
nke Onyenwe anyị, ikpe amaghị m n'ihi ịgbakụta Chineke
azụ. 22 Iwu ya niile dị n'ihu m, esibekwaghị m n'ụkpụrụ ya
wezuga onwe m. 23 Abụ m onye na-enweghị ịta ụta n'ihu ya,
edebekwara m onwe m pụọ na mmehie. 24 Onyenwe anyị
kwụghachiri m dịka ezi omume m si dị, dịka ịdị ọcha nke aka
m abụọ si dị n'anya ya. 25 N'ebe onye kwesiri ntụkwasị obi
nọ, i na-egosi onwe gị onye kwesiri ntụkwasị obi, n'ebe onye
zuruoke nọ, ị na-egosi onwe gị onye zuruoke. 26 N'ebe onye
dị ọcha nọ, ị na-egosi onwe gị onye dị ọcha, ma nye ndị ụzọ
ha na-ezighị ezi, ị na-egosi onwe gị dịka onye dị aghụghọ. 27
Ị na-azọpụta ndị dị umeala n'obi, ma ị na-eme ka ndị nwere
anya mpako dị ala. 28 Ọ bụ gị, Onyenwe anyị, na-eme ka
oriọna m na-enwu, Chineke m na-eme ka ọchịchịrị m ghọọ
ìhè. 29 Site n'inyeaka gị, apụrụ m ịlụso igwe ndị agha ọgụ,
sitekwa na Chineke m, apụkwara m ịwụfe mgbidi ọbụla. 30
Ma banyere Chineke, ụzọ ya zuruoke, okwu ọnụ Onyenwe
anyị bụ ihe a nụchara anụcha; ọ bụ ọta nke onye ọbụla na-
ezo onwe ya n'okpuru ya. 31 N'ihi na onye bụ Chineke, ma ọ
bụghị naanị Onyenwe anyị? Onye bụkwa oke Nkume ahụ, ma
ọ bụghị naanị Chineke anyị? 32 Ọ bụ Chineke na-enye m ike,
na-echebekwa ụzọ m n'izuoke. 33 Ọ na-eme ka ụkwụ m dị
gara gara, dịka nke nne ele; Ọ na-emekwa ka m kwụrụ chịm
n'ebe niile dị elu. 34 Ọ na-azụ aka m abụọ ibu agha, ogwe aka
m abụọ pụrụ ịroji ụta bronz. 35 Ị na-eme ka inyeaka nke
nzọpụta gị bụrụ ọta m, aka nri gị na-akwagidekwa m, inyeaka
gị emeela m ka m dị ukwuu. 36 Ị na-edozi ụzọ sara mbara nye
ụkwụ, ka nkwonkwo ụkwụ m ghara ịgbụchapụ. 37 Achụrụ m
ndị iro m ọsọ, jidekwa ha; alaghachighị m azụ tutu ruo mgbe
ha niile lara n'iyi. 38 Etidara m ha n'ala ebe ha enwekwaghị
ike ibilite. Ha dara n'okpuru ụkwụ m. 39 Ọ bụ gị nyere m ike
ibu agha, i wedara ndị niile na-emegide m n'ala n'ihu m. 40 I
mere ka ndị iro m tụgharịa gbapụ ọsọ. Ebibikwara m ndị
kpọrọ m asị. 41 Ha bere akwa maka enyemaka, ma ọ dịghị
onye na-azọpụta ha. Ha kpọkuru Onyenwe anyị, ma ọ zaghị
ha. 42 Egwepịara m ha nke ọma dịka ntụ nke ikuku na-ebufu;
a zọtọrọ m ha dịka apịtị nke okporoụzọ. 43 Ị napụtala m site
n'aka ndị na-alụso m ọgụ ị meela m onyeisi nke ọtụtụ mba;
ndị m na-amaghị na mbụ na-ejekwara m ozi. 44 Ndị ala ọzọ
na-ehulata n'ihu m n'ihi egwu, ngwangwa ha nụrụ olu m, ha
na-erube isi nye m. 45 Obi na-ada ha mba; ha na-ama jijiji
mgbe ha na-esite n'ebe niile ha e wusiri ike na-apụta. 46
Onyenwe anyị na-adị ndụ! Otuto dịrị oke nkume m! Mbuli elu
dịrị Chineke, Onye nzọpụta m. 47 Ọ bụ Chineke ahụ onye
na-abọrọ m ọbọ, onye na-emekwa ka mba dị iche iche nọrọ
n'okpuru m, 48 onye na-anapụta m site n'aka ndị iro m. I
mere ka m dị elu karịa ndị iro, napụtakwa m site n'aka nwoke
na-eme ihe ike. 49 N'ihi nke a, Onyenwe anyị, aga m eto gị
n'etiti mba niile dị iche iche, aga m abụku aha gị abụ otuto.
50 Ọ na-enye eze ya mmeri dị ukwuu; Ọ na-egosikwa onye ya
onye e tere mmanụ ịhụnanya na-adịghị ada ada, nye Devid
na ndị agbụrụ ya ruo mgbe ebighị ebi.

19 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid. Eluigwe
na-ezipụta ebube Chineke; mbara eluigwe na-egosikwa
ọrụ aka ya. 2 Ụbọchị niile, ha na-ekwupụta okwu, ehihie
na abalị, ha na-egosipụta ihe ọmụma. 3 Ha nweghị asụsụ,
ha nweghị okwu, ma a na-anụ ụda ha. 4 N'ụwa niile ka olu
ha na-apụ gazuo, okwu ọnụ ha niile erukwaala n'ebe ụwa
sọtụrụ. Ọ bụ na mbara eluigwe ka Chineke maara ụlọ ikwu
nye anyanwụ. 5 Ọ dị ka nwokorobịa lụrụ nwunye ọhụrụ
mgbe o si n'ụlọ ndina ya na-apụta, dịka ọgba ọsọ nke ọ na-
anụ ọkụ n'obi ịgba ọsọ ịsọ mpi. 6 Ọ na-esite n'otu nsọtụ nke
mbara eluigwe, bido ije ya, gafee ruo na nsọtụ nke ọzọ. Ọ
dịkwaghị ihe ọbụla na-ezonarị onwe ya site n'okpomọkụ ya.
7 Iwu Onyenwe anyị zuruoke; ọ na-eweghachi mkpụrụobi.
Ụkpụrụ Onyenwe anyị niile kwesiri ntụkwasị obi; ọ na-eme
ka onye na-enweghị uche mara ihe. 8 Iwu Onyenwe anyị ziri

ezi, ọ na-enye mkpụrụobi ọṅụ. Iwu Onyenwe anyị na-amụke
amụke, ọ na-enye anya ìhè. **9** Ịtụ egwu Onyenwe anyị dị ọcha,
ọ na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi; ụkpụrụ niile nke Onyenwe
anyị na-eguzosi ike, ha niile bụkwa ihe ziri ezi. **10** Ha dị oke
ọnụ karịa ọlaedo, karịa ọlaedo a nụchara anụcha; ha na-
atọkwa ụtọ karịa mmanụ aṅụ, karịa mmanụ aṅụ si n'ụbụbọ
aṅụ. **11** Ọ bụ site na ha ka a na-adọ ohu gị aka na ntị; ụgwọ
ọrụ dị ukwuu dị n'idebe ha. **12** Onye pụrụ ịghọta amaghị ama
ya niile? Gbaghara m ihe niile zoro ezo nke adịghị ike m. **13**
Chebe m, ka m ghara ilezi anya mehie megide gị. Ekwela
ka ha na-achị achị na ndụ m. Mgbe ahụ ka m ga-abụ onye
zuruoke, onye nwere onwe ya site n'ebe ihe ọjọọ niile nke
mmehie dị. **14** Kwere Onyenwe anyị, Onye mgbapụta m, na
Oke nkume nchebe m, ka okwu ọnụ m niile, na echiche obi m
niile, bụrụ ihe na-atọ gị ụtọ, na nke ị na-anabata.

20

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Ka
Onyenwe anyị zaa gị n'ụbọchị nsogbu gị; ka aha Chineke
nke Jekọb chebe gị. **2** Ya sitekwa n'ebe nsọ ya zitere gị
inyeaka, ma site na Zayọn kwagide gị. **3** Ya chetakwa aja niile
ị chụrụ, ma nabata aja nsure ọkụ niile ị chụrụ nye ya. (Sela) **4**
Ya mezukwara gị ihe niile nke obi gị na-achọ, mekwaa ka
atụmatụ gị niile gaa nke ọma. **5** Anyị ga-eti mkpu ọṅụ maka
mmeri i meriri, buliekwa ọkọlọtọ anyị elu n'aha Chineke anyị.
Ka Onyenwe anyị mezuo arịrịọ gị niile. **6** Ugbu a, amaara m
na Onyenwe anyị na-azọpụta onye ya o tere mmanụ; ọ na-
esite n'ebe nsọ ya n'eluigwe jiri aka nri ya, zọpụta ma zakwaa
ya. **7** Ụfọdụ na-atụkwasị obi ha na ịnyịnya, ndị ọzọ n'ụgbọ
agha; ma anyị na-atụkwasị aha Onyenwe anyị, Chineke anyị,
obi. **8** Ha na-egbu ikpere n'ala ma daa, ma anyị ga-ebili,
kwụrụ chịm. **9** O Onyenwe anyị, zọpụta eze! Zakwaa anyị
mgbe anyị kpọkuru gị!

21

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. O
Onyenwe anyị, lee na eze na-aṅụrị ọṅụ n'ike gị. Obi na-
atọkwa ya ụtọ nke ukwuu n'ihi mmeri niile i nyere ya! **2** I
nyela ya ihe obi ya chọrọ; i mekwaara ya ihe niile ọ rịọrọ gị!
(Sela) **3** I ji ngọzị bara ụba nabata ya, ọ bụkwa okpueze e ji
ọlaedo a ṅụchara nke ọma kpụọ ka i kpukwasịrị ya n'isi. **4** Ọ
rịọrọ ka i nye ya ndụ, i zara ekpere ya mekwaa ka o nwee
ogologo ndụ nke ga-adịgide ruo mgbe ebighị ebi. **5** Nsọpụrụ
ya dị ukwuu site na mmeri niile i nyere ya, ebube na ịma mma
bụ onyinye i nyere ya. **6** N'ezie, i nyela ya ngọzị na-adịgide
ruo mgbe ebighị ebi, i mere ka o nwee obi ụtọ nke na-esite
n'ọṅụ nke nọnyere gị. **7** N'ihi na eze na-atụkwasị Onyenwe
anyị obi, agaghị ewezuga ya n'ọnọdụ ya site n'ịhụnanya nke
Onye kachasị ihe niile elu nke na-enweghị ọgwụgwụ. **8** Ị ga-
anwụchi ndị iro gị niile; aka nri gị ga-ejidekwa ndị kpọrọ
gị asị. **9** Mgbe ị pụtara ịlụ ọgụ, ị ga-erepịa ha dịka ọkụ nke
na-enwu ajọ onwunwu. N'oke iwe ya, Onyenwe anyị ga-
elo ha, ọkụ ya ga-erepịakwa ha. **10** Ị ga-esite n'elu ụwa laa
agbụrụ ha niile n'iyi, ụmụ ha kwa site, n'etiti ụmụ mmadụ.
11 N'agbanyeghị na ha nwere ike ịpịa ọpịpịa ọjọọ megide gị,
maọbụ tụpụta atụmatụ ọjọọ, ha agaghị emezu ebumnuche
ha. **12** N'ihi na i ga-eme ka ha gbaghachi azụ mgbe i kwere
ụta gị tụgide ha n'ihu. **13** O Onyenwe anyị, ka e bulie gị elu
n'ihi ike gị; anyị ga-abụ abụ ma tokwaa ike gị.

22

Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. N'usoro olu abụ nke "Nne
ele nke ụtụtụ." Abụ Ọma Devid. Chineke m, Chineke m,
gịnị mere i jiri hapụ m? Gịnị mere i ji nọ ebe dị anya ịzọpụta
m, n'ebe dị anya site n'ịsụ ude m niile? **2** O Chineke m, ana
m akpọku gị n'ehihie, ma ị dịghị aza m, n'abalị kwa, ma ọ
dịghị izuike m nwere. **3** N'ezie, i nọ n'ocheeze gị dịka Onye
ahụ dị Nsọ; ị bụ otuto ndị Izrel. **4** Nna anyị ha tụkwasịrị gị
obi; ha tụkwasịrị gị obi, ị zọpụtakwara ha. **5** Ha kpọkuru gị
si otu a bụrụ ndị a zọpụtara; ihere emeghị ha n'ihi na ha
tụkwasịrị gị obi. **6** Abụ m idide, abụghị m mmadụ; onye ndị
ọzọ na-akwa emo, onye ndị mmadụ na-eleda anya. **7** Ndị
niile hụrụ m na-achị m ọchị; na-emiri m ọnụ ịkwa emo, na-
efufekwa isi ha na-asị. **8** "O na-atụkwasị Onyenwe anyị obi;
ka Onyenwe anyị bịa gbapụta ya. Ya napụta ya ebe ọ bụ na
ihe ya masịrị ya." **9** Ma Onyenwe anyị, ọ bụ gị wepụtara m
site n'afọ nne m. Ọ bụ gị mere ka m tụkwasị gị obi, ọ bụladị
mgbe m ka na-aṅụ ara. **10** Site n'oge amụrụ m ka e nyefere m
n'aka gị. Site n'afọ nne m, ka gị onwe gị bụ Chineke m. **11**
Anọla m ebe dị anya, n'ihi na nsogbu dị nso. Ọ dịkwaghị onye
inyeaka nọ nso. **12** Ọtụtụ oke ehi gbara m gburugburu; oke
ehi dị ike nke Bashan gbara m gburugburu. **13** Ọdụm ndị
na-agbọ ụja mgbe ha na-adọgbu anụ ọhịa asaghepụla ọnụ
ha megide m. **14** A wụpụla m dịka mmiri, ọkpụkpụ m niile
apụkwaala n'ọnọdụ ha. Obi m agbazela dịka mmanụ, obi ịlọ
mmiri ewerela ọnọdụ n'ime m. **15** Ike ọbụla adịghịkwa m
n'ahụ, dịka a ga-asị na m bụ ụrọ nke anwụ mịkọọrọ mmiri dị
ya n'ime. Ire m na-araparakwa m n'ọnụ, n'ihi na ị tọgbọrọ m
n'ọnụ ọnwụ. **16** Ọtụtụ nkịta agbaala m gburugburu; otù ndị
na-eme ihe ọjọọ agbaala m gburugburu, ha adupuola m aka
m na ụkwụ m. **17** A pụrụ ịgụta ọkpụkpụ m niile ọnụ; ndị
mmadụ na-ele m anya na-emikwa ọnụ ọchị **18** Ha na-eke
uwe m n'etiti ha, ha sitere n'ife nza kee uwe m. **19** Ma gị,
Onyenwe anyị, anọla m ebe dị anya; gị Onye bụ ike m, mee
ngwangwa bịa nyere m aka. **20** Napụta ndụ m site na mma
agha, site n'ike ụmụ nkịta, napụta ndụ m nke dị oke ọnụahịa.
21 Gbapụta m site n'ọnụ ọdụm ndị a, zọpụta m site na mpi
atụ ndị a. **22** Aga m ekwupụta aha gị nye ụmụnna m; n'etiti
ọha mmadụ aga m enye gị otuto. **23** Toonu Onyenwe anyị!
Unu niile bụ ndị na-atụ egwu ya; unu bụ ndị agbụrụ Jekọb,
sọpụrụnụ ya! Tụọnụ ya egwu, unu agbụrụ Izrel! **24** N'ihi na o
ledaghị ahụhụ onye a na-akpagbu anya maọbụ kwaa ya emo;
o lefughị ya anya kama mgbe ọ kpọkuru ya, ọ nụrụ olu akwa
ya. **25** Isiokwu otuto m n'etiti ọha mmadụ sitere na gị; aga
m emezukwa nkwa niile m kwere gị n'ihu ndị ahụ na-atụ
egwu gị. **26** Ndị ogbenye ga-eri nri, rijuo afọ ha, ndị niile
na-achọ Onyenwe anyị ga-eto ya ka mkpụrụobi unu dị ndụ
ruo mgbe ebighị ebi. **27** Nsọtụ elu ụwa niile ga-echeta, ma
laghachikwute Onyenwe anyị. Ezinaụlọ nke mba niile dị iche
iche ga-akpọ isiala n'ihu ya. **28** N'ihi na ike ọchịchị bụ nke
Onyenwe anyị, ọ na-achịkwa mba niile. **29** Ndị ọgaranya niile
nke elu ụwa ga-eri oriri ma fee ya; ihe niile na-anwụ anwụ
ga-akpọ isiala n'ihu ya; ndị na-apụghị idebe onwe ha ndụ. **30**
Agbụrụ anyị ga-ejere ya ozi; a ga-akọrọ ọgbọ ndị na-abịa
n'ihu ihe banyere onyenwe anyị. **31** Ha ga-ekwusa ezi omume
ya nye ọgbọ niile na-abịa n'ihu, bụ ndị a na-amụbeghị n'ihi
na o meela ya.

23

Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị na-azụ m dịka atụrụ,
ọ dịghị ihe akọrọ m. **2** Ọ na-eme ka m dinaa ala n'ebe
ahịhịa ndụ na-eto, ọ na-edugharị m n'akụkụ mmiri dị jụụ, **3** ọ
na-atụte mkpụrụobi m. Ọ na-edu m n'ụzọ niile nke ezi omume

n'ihi aha ya. **4** A sịkwarị na m na-aga ije, na ndagwurugwu
nke ọchịchịrị ọnwụ, agaghị m atụ egwu ihe ọjọọ ọbụla; n'ihi
na ị nọnyeere m, mkpọrọ gị na mkpanaka gị na-akasị m obi.
5 Ị na-akwado tebul n'ihu m, n'anya ndị iro m. I tere isi m
mmanụ iko m na-ejubiga oke. **6** N'ezie, ịdị mma na ebere ga-
agbaso m ogologo ụbọchị niile nke ndụ m, m ga-ebikwa n'ụlọ
Onyenwe anyị mgbe niile ebighị ebi.

24 Abụ Ọma Devid. Ụwa na ihe niile dị n'ime ya bụ nke
Onyenwe anyị; ụwa na ndị niile bi n'ime ya. **2** Ọ tọrọ
ntọala ya n'ime oke osimiri niile, o mekwara ka o guzosie ike.
3 Onye bụ onye ahụ nwere ike irigo n'elu ugwu Onyenwe
anyị? Onye nwere ike ịbata guzo n'ime ụlọnsọ ya? **4** Ọ bụ onye
aka ya emeghị ihe ọjọọ, obi ya dịkwa ọcha, onye na-adịghị
atụkwasị obi na chi arụsị, maọbụ ṅụọ iyi aghụghọ. **5** Ha ga-
anata ngọzị site n'aka Onyenwe anyị, natakwa mkpepụta site
n'aka Chineke Onye nzọpụta ha. **6** Otu a ka ọ ga-adịrị ọgbọ
ndị ya, bụ ndị na-achọ ihu gị, Chineke nke Jekọb. (Sela) **7**
Welitenụ isi unu, unu ọnụ ụzọ ama, meenụ ka isi unu bụrụ
ihe e welitere, unu ọnụ ụzọ ama ochie, ka eze ebube nwee ike
ịbata. **8** Onye bụ eze ebube a? Ọ bụ Onyenwe anyị, onye bụ
dimkpa na dike. Ọ bụ Onyenwe anyị, onye bụ dike n'agha. **9**
Welitenụ isi unu, unu ọnụ ụzọ ama, buliekwanụ ha elu, unu
ọnụ ụzọ ama ochie, ka Eze ebube nwee ike ịbatakwa. **10** Onye
bụ eze ebube a? Ọ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile,
ọ bụ ya bụ Eze ebube! (Sela)

25 Abụ Ọma Devid. Ọ bụ na gị Onyenwe anyị ka m tụkwasịrị
obi m. **2** O Chineke m, ọ bụ gị ka m tụkwasịrị obi m.
Ekwela ka ihere mee m, ekwekwala ka ndị iro m merie m. **3**
Ihere agaghị eme onye ọbụla olileanya ya dị na gị, ma ihere
ga-eme ha bụ ndị niile ịghọ aghụghọ jụrụ ahụ. **4** O Onyenwe
anyị, zi m ụzọ gị niile, kuzikwaara m ụzọ gị niile. **5** Duo
m n'eziokwu gị, kuzikwaara m ihe, n'ihi na ị bụ Chineke,
onye Nzọpụta m, ụbọchị niile, olileanya m dị na gị. **6** Cheta,
Onyenwe anyị, oke obi ebere na ịhụnanya gị, n'ihi na ha
na-adị siterị na mgbe ochie. **7** Echetala mmehie m mere
n'okorobịa m, ya na nnupu isi m niile. Kama site n'ịhụnanya
gị cheta m, Onyenwe anyị, n'ihi na onye dị mma ka ị bụ. **8**
Onye dị mma na onye ezi omume ka Onyenwe anyị bụ; ọ
bụ ya mere ọ na-ezi ndị mmehie ụzọ ya. **9** Ọ na-edu ndị
dị umeala n'obi n'ụzọ ziri ezi, na-ezikwa ha ụzọ nke ya. **10**
Ụzọ niile nke Onyenwe anyị jupụtara n'ịhụnanya na ikwesi
ntụkwasị obi, nye ndị niile na-edebe iwu ọgbụgba ndụ ya.
11 N'ihi aha gị, O Onyenwe anyị, gbaghara m ajọ omume m
n'agbanyeghị na ha dị ukwuu. **12** Olee mmadụ ahụ nke na-atụ
egwu Onyenwe anyị? O ga-ezi ya ihe n'ụzọ ahụ a họpụtaara
ya. **13** Ọ ga-ebi ogologo ụbọchị nke ndụ ya n'ime ịba ụba, ndị
agbụrụ ha ga-eketa ala ahụ. **14** Onyenwe anyị na-eme ka ndị
ahụ na-atụ egwu ya mara ọgbụgba ndụ ya na izu nzuzo ya. **15**
Anya m abụọ na-elegide Onyenwe anyị mgbe niile; n'ihi na ọ
bụ naanị ya ga-eme ka ụkwụ m abụọ site n'ọnya pụta. **16** Chee
m ihu ma gosi m ebere gị, n'ihi na abụ m onye nọ na nsogbu,
naanị m nọkwa. **17** Ihe mgbu nke obi m abaala ụba, napụta m
site n'obi mwute. **18** Lekwasị nsogbu m na ihe mgbu m anya.
Biko, gbaghara m mmehie m niile. **19** Lee ka ndị iro m si
mụbaa, ha ji oke iwe kpọọ m asị. **20** Chebe ndụ m ma gbapụta
m; ekwela ka m bụrụ onye ihere ga-eme, n'ihi na n'ime gị ka
m gbabara izere ndụ **21** Kwere ka ezi omume na izuoke bụrụ
ihe ga-agba m gburugburu, n'ihi na olileanya m dị n'ime gị.
22 O Chineke, Gbapụtakwa Izrel, site na nsogbu ya niile.

26 Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị, biko kpepụta m, n'ihi
na ebiela m ndụ zuruoke; atụkwasịrị m Onyenwe anyị
obi, na-eleghị anya n'azụ. **2** Tulee m, O Onyenwe anyị,
ma nwakwaa m, nyochaa obi m na echiche m. **3** N'ihi na
ejirila m ịhụnanya gị mere ihe nlere anya nye onwe m.
Ana m ejegharịkwa n'ime eziokwu gị. **4** Mụ na ndị na-aghọ
aghụghọ adịghị enwe mmekọ ọbụla. Otu a kwa, nnwekọ ọbụla
adịghịkwa n'etiti mụ na ndị ihu abụọ. **5** Akpọrọ m otu ndị
na-emebi iwu asị. Mụ na ndị ajọ omume agaghị anọkọkwa. **6**
Ana m asacha aka m abụọ n'ọnọdụ emeghị ihe ọjọọ, na-eje
ozi n'ebe ịchụ aja gị ife gị ofufe, o Onyenwe anyị. **7** Ana m
abụkwa abụ ekele, jiri iti mkpu na-ekwusa otuto gị, na ọrụ
ebube gị niile. **8** O Onyenwe anyị, ahụrụ m ụlọ obibi gị n'anya,
ụlọ ahụ ebe ebube gị na-adigide n'ime ya. **9** Ebibikọtala mụ
na ndị mmehie, ewezugakọtala ndụ m na nke ndị na-awụfu
ọbara, **10** ndị aka ha jupụtara n'atụmatụ ọjọọ, aka nri ha
jupụtakwara na ngarị. **11** Ma mụ onwe m na-ebi ndụ zuruoke;
gbapụta m ma meere m ebere. **12** Ụkwụ m na-eguzo n'ala dị
larịị; aga m eto Onyenwe anyị n'etiti ọha mmadụ.

27 Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị bụ ìhè m na nzọpụta m,
onye ka m ga-atụ egwu ya? Onyenwe anyị bụ ebe siri
ike nke ndụ m, ọ bụkwa onye ka m ga-atụ egwu? **2** Mgbe ndị
na-eme ihe ọjọọ busoro m agha ka ha ripịa anụ ahụ m, ọ
bụ ndị iro m na ndị kpọrọ m asị, bụ ndị ga-asọ ngọngọ ma
dakwaa. **3** Ọ bụrụ na usuu ndị agha agbaa m gburugburu,
obi m agaghị atụ ụjọ ọbụla; ọ bụladị na agha adaa imegide
m, n'oge ahụ, ka m ga-enwe ntụkwasị obi. **4** Naanị otu ihe
ka m rịọrọ n'aka Onyenwe anyị, nke ahụ bụkwa ihe m na-
achọsi ike; ka m biri n'ụlọ Onyenwe anyị ụbọchị niile nke ndụ
m, na ka m lekwasị ịma mma Onyenwe anyị, na ka m chọọ
ya n'ime ụlọnsọ ukwuu ya. **5** N'ihi na n'ụbọchị nsogbu, ọ
ga-echebe m n'ime ebe obibi ya; ọ ga-ezo m n'ime ụlọ ikwu
ya; ma bulie m elu, debe m n'elu oke nkume. **6** Mgbe ahụ,
a ga-eweli isi m elu karịa ndị iro m gbara m gburugburu;
aga m eji iti mkpu ọṅụ, chụọ aja n'ụlọ ikwu ya; aga m abụ
abụ, kụọ egwu nye Onyenwe anyị. **7** Gee ntị mgbe m na-
akpọku gị Onyenwe anyị. Meere m ebere, zaa m. **8** Obi m na-
ekwu banyere gị, "Chọọ ihu ya!" Ihu gị, Onyenwe anyị, ka m
ga-achọ. **9** Ezonarịla m ihu gị, agbakụtala ohu gị azụ n'iwe;
n'ihi na ị bụrịị onye inyeaka m. O Chineke, Onye nzọpụta
m, ahapụkwala m. **10** Ọ bụrụrị na nne na nna m ahapụ m,
Onyenwe anyị ga-anabata m. **11** Zi m ụzọ gị, O Onyenwe anyị;
duo m n'ụzọ kwesiri n'ihi ndị na-akpagbu m. **12** Ararala m
nyefee n'aka ndị kpọrọ m asị n'ihi ọchịchọ ha, ọtụtụ ndị ama
ụgha ebiliela imegide m, ha na-ekupụ ihe ike dịka ume. **13**
Olileanya m bụ nke a: Aga m ahụ ịdị mma Onyenwe anyị
n'ala ndị dị ndụ. **14** Chere Onyenwe anyị; dịrị ike, nwekwaa
ume, ma chere Onyenwe anyị.

28 Abụ Ọma Devid. Gị Onyenwe anyị ka m na-akpọku; gị
bụ Oke nkume m, agbala m nkịtị. Ọ bụrụ na ị jụ ịza m,
aga m eyi otu n'ime ndị ahụ na-arịda n'olulu. **2** Nụrụ arịrịọ m
maka ebere dịka m na-akpọku gị maka enyemaka, mgbe m
chịlịri aka m abụọ elu n'Ebe gị Kachasị Nsọ. **3** Adọkpụrụla
m tinyere ndị ajọ mmadụ, tinyekwara ndị na-eme ajọ ihe,
ndị ji ire ụtọ agwa ndị agbataobi ha okwu udo, ma ha bu iro

n’ime obi ha. 4 Kwụghachi ha dịka ọrụ ọjọọ ha na omume ha kwesiri; kwụghachi ha maka ihe aka ha mere, ka ihe ga-adakwasị ha bụrụ ihe ha kwesiri iketa. 5 N’ihi na ha adịghị aghọta ọrụ niile nke Onyenwe anyị, ha adịghịkwa aghọta ihe aka ya abụọ rụrụ, ọ ga-akwada ha n’ala, ọ gaghị ewulikwa ha elu ọzọ. 6 Toonu Onyenwe anyị, n’ihi na o gere ntị n’arịrịọ m rịọrọ ya ka o meere m ebere. 7 Onyenwe anyị bụ ike m na ọta m; ana m atụkwasị ya obi m, si otu a bụrụ onye a na-enyere aka. Obi m na-awuli elu n’ihi ọṅụ, aga m ejikwa abụ m na-eto ya. 8 Onyenwe anyị bụ ike nke ndị ya, ebe mgbaba e wusiri ike nke nzọpụta dịịrị onye ya etere mmanụ. 9 Zọpụta ndị gị, gọzikwaa ihe nketa gị; buuru ha onye ọzụzụ atụrụ, na-ekukwa ha ruo mgbe ebighị ebi.

29 Abụ Ọma Devid. Toonu Onyenwe anyị, unu ndị bi n’eluigwe, nyenụ Onyenwe anyị nsọpụrụ n’ihi ebube na ike ya. 2 Nyenụ Onyenwe anyị nsọpụrụ kwesiri aha ya; kpọọ isiala nye Onyenwe anyị n’ebube nke ịdị nsọ ya. 3 Olu Onyenwe anyị na-ada n’elu osimiri; olu Chineke dị ebube na-ada ike ike, olu Onyenwe anyị na-ada dịka egbe eluigwe n’elu oke osimiri. 4 Olu Onyenwe anyị dị ike, olu Onyenwe anyị jupụtakwara n’ebube. 5 Olu Onyenwe anyị na-etiwa osisi ukwu sida; Onyenwe anyị na-etiwasị osisi ukwu sida nke Lebanọn. 6 Ọ na-eme ka Lebanọn wulie elu dịka nwa ehi, ọ na-eme ka Siriọn wulie elu dịka nwa atụ. 7 Olu Onyenwe anyị na-agba dịka egbe eluigwe mgbe amụma na-egbu. 8 Olu Onyenwe anyị na-eme ka ọzara maa jijiji; Onyenwe anyị na-eme ka ọzara Kadesh maa jijiji. 9 Olu Onyenwe anyị na-eme ka osisi ook gbagọọ na-agbuchapụkwa akwụkwọ niile nke oke ọhịa. N’ime ụlọnsọ ukwuu ya mmadụ niile na-eti, “Ebube!” 10 Onyenwe anyị nọ n’ocheeze ya n’elu uju mmiri; Onyenwe anyị na-achị dịka eze ruo mgbe ebighị ebi. 11 Onyenwe anyị na-enye ndị ya ike, ọ ga-ejikwa udo gọzie ndị ya.

30 Abụ Ọma. Abụ nke ido obieze Devid nsọ. Aga m eto gị, O Onyenwe anyị, n’ihi na i sitere n’ebe dị omimi dọpụta m. I kweghị ka ndị iro m chịa m ọchị. 2 O Onyenwe anyị Chineke m, akpọkuru m gị, ka i nyere m aka, ị gwọkwara m. 3 O Onyenwe anyị, i si n’ala ili kpọpụta m, i mere ka m dịrị ndụ. (Sheol h7585) 4 Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ, unu ndị nsọ ya, toonu aha nsọ ya. 5 Iwe ya adịghị adịgide tee anya, ma ime amara ya na-adị ruo ebighị ebi! Ịkwa akwa nwere ike dịrị ogologo abalị niile, ma iti mkpu ọṅụ ga-adị n’ụtụtụ. 6 Mgbe m nọ n’udo, asịrị m, “Ihe ọbụla apụghị ịnapụ m udo m.” 7 O Onyenwe anyị, mgbe i gosiri m ihuọma, i mere ka m kwụrụ chịm dịka ugwu; ma mgbe i zoro ihu gị site n’ebe m nọ, adara m mba. 8 Ọ bụ gị, Onyenwe anyị, ka m kpọkuru; ọ bụkwa onyenwe anyị ka m rịọrọ arịrịọ amara sị, 9 “Uru gịnị dị ma m laa n’iyi? Uru gịnị dị ma m rịda n’ili? Uzuzu aja ọ ga-enye gị otuto? Ọ ga-ekwusa banyere ikwesi ntụkwasị obi gị?” 10 O Onyenwe anyị, gee m ntị ma meere m ebere; O Onyenwe anyị, bụụrụ m onye inyeaka. 11 I meela ka iti mkpu akwa m ghọọ ite egwu; ị napụrụ m akwa mkpe m, ma yinye m ọṅụ dịka akwa mmemme. 12 I mere nke a ka obi m bụọ maka otuto gị, ghara ịnọ nwayọọ. O Onyenwe anyị Chineke m, aga m eto gị ruo mgbe ebighị ebi.

31 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị, n’ime gị, ka m gbabara izere ndụ; ekwela ka ihere mee m; site n’ezi omume gị gbapụta m. 2 Tọọ ntị gị n’ala nụrụ olu m, bịa ngwangwa gbapụta m; ghọọrọ m oke nkume nke ebe mgbaba, ebe mgbaba e wusiri ike maka nzọpụta m. 3 Ebe ị bụ oke nkume m na ebe mgbaba m e wusiri ike, n’ihi aha gị, duo m ma na-edukwa m. 4 Napụta m site n’ọnya nke e zobere n’ihi m, n’ihi na ọ bụ naanị gị bụ ebe mgbaba m siri ike. 5 N’aka gị ka m na-enyefe mmụọ m; gbapụta m, o Onyenwe anyị, Chineke, onye eziokwu. 6 Akpọrọ m ha asị bụ ndị niile na-efe chi mba ọzọ ndị na-abaghị uru; ana m atụkwasị Onyenwe anyị obi m. 7 Aga m enwe obi ụtọ ma ṅụrịkwaa ọṅụ n’ime ịhụnanya gị, n’ihi na ị hụrụ nsogbu m marakwa ihe mgbu nke mmụọ m. 8 I wereghị m nyefee n’aka ndị iro m, kama i nyela m ohere ijegharị ebe ọbụla m chọrọ. 9 O Onyenwe anyị, meere m amara n’ọnọdụ ihe mgbu m. Anya m abụọ na-acha uhie uhie n’ihi ịkwa akwa; ike adịghịkwa m. 10 Iru ụjụ eriela m ahụ; ịkwa akwa m ewepụla ihe n’afọ m; ihe mgbu m mere ka ike gwụsịa m ruo na ume adịghịkwa n’ọkpụkpụ m. 11 N’ihi ndị iro m niile; ndị agbataobi m na-eleli m anya. Ndị enyi m na-atụ ụjọ ịbịakwute m, ndị hụrụ m n’okporoụzọ na-esite ụzọ ọzọ gafee. 12 Aghọọla m onye e chefuru echefu, dị ka a ga-asị na m nwụrụ anwụ. A pụrụ iji ite kụwara akwụwa tụnyere m. 13 Anụla m nkwulu ha megide m; oke egwu dị n’akụkụ niile; ha na-agba izu megide m, na-agba izu nzuzo iji napụ m ndụ m. 14 Ma ana m atụkwasị gị obi Onyenwe anyị. Ekwuola m ya sị, “Naanị gị bụ Chineke m.” 15 Oge m niile dị gị n’aka. Napụta m n’aka ndị iro m na n’aka ndị ahụ na-adịghị ezu ike ịchụ m ọsọ. 16 Mee ka amara gị mụkwasị ohu gị dịka anyanwụ; zọpụta m n’ihi ịhụnanya gị na-enweghị ọgwụgwụ. 17 O Onyenwe anyị, ekwela ka ihere mee m, n’ihi na akpọkuola m gị; kama mee ka ihere mee ndị na-eme ihe ọjọọ, ka ha tọgbọrọ n’ala mmụọ debe ọnụ ha duu. (Sheol h7585) 18 Ka ọnụ ahụ ha ji ekwu okwu ụgha mechie kpamkpam; n’ihi na ọ bụ site na mpako na nleli ka ha ji na-ekwu okwu megide ndị ezi omume. 19 Lee ka ịdị mma gị si baa ụba, nke i na-edebere ndị niile na-atụ egwu gị, nke ị na-enye ndị na-agbaba n’ime gị, n’ihu ọha mmadụ. 20 I na-ezobe ha n’ebe nzuzo gị pụọ n’izu nzuzo nke ụmụ mmadụ; ị na-echebe ha n’ime ebe obibi gị; ka ha pụọ n’ebubo nke ire dị iche iche. 21 Otuto dịrị Onyenwe anyị n’ihi na o gosila m ịhụnanya ya dị ukwuu mgbe m nọ n’obodo ndị iro gbara gburugburu. 22 Akụjara m, kwuo okwu n’ụjọ sị, “Ewezugala m site n’ihu ya!” Ma ị nụrụ arịrịọ m maka ebere mgbe m kpọkuru gị ka i nyere m aka. 23 Hụnụ Onyenwe anyị n’anya, unu ndị ya niile kwesiri ntụkwasị obi, n’ihi na Onyenwe anyị na-anapụta ndị niile kwesiri ntụkwasị obi nye ya, ma ọ na-akwụghachi ndị mpako oke zuru ezu. 24 Ya mere, dịrịnụ ike, ka obi siekwa unu ike, unu niile ndị olileanya ha dị n’ime Onyenwe anyị.

32 Abụ Ọma Devid. Abụ Maskil. Onye a gọziri agọzi ka mmadụ ahụ bụ, onye a gbaghaara ajọ omume ya niile, onye e kpuchikwaara mmehie ya niile. 2 Ngọzị na-adịrị nwoke ahụ, onye Onyenwe anyị na-adịghị agụnyere mmehie ya, onye ahụ nke aghụghọ ọbụla na-adịghịkwa n’ime mmụọ ya. 3 Mgbe m gbachiri nkịtị, ọkpụkpụ m rere ure site n’ịsụ ude m ogologo ụbọchị niile. 4 Ehihie niile na abalị niile, ị tara m ahụhụ, ume dị m n’obi gwụchara, dịka mgbe okpomọkụ nke ọkọchị. (Sela) 5 Mgbe ahụ, ekwupụtara m mmehie m niile n’ihu gị, kwụsịkwa izo ha ezo. Agwara m onwe m okwu sị, “Aga m ekwupụta mmehie m niile n’ihu Onyenwe anyị.” Ị

gbaghakwaara m ikpe ọmụma nke mmehie m niile. (Sela) 6
Ya mere, ka ndị niile bụ ndị ezi omume kpọkuo gị n'ekpere
mgbe e nwere ike ịchọta gị; n'ụzọ dị otu a, ọ bụrụ na uju
mmiri abịa, ọ gaghị erute ha. 7 Gị onwe gị bụụrụ m ebe
nzuzo; Ị ga-echebekwa m ka nsogbu ọbụla hapụ irute m nso.
Ọ bụkwa abụ nzọpụta ka i ji gbaa m gburugburu. (Sela) 8 Aga
m eme ka ị nwee uche, zikwa gị ụzọ i kwesiri ịgbaso; Aga m
adụ gị ọdụ, anya m ga-adịkwasịkwa n'ahụ gị. 9 Adịkwala
ka ịnyịnya maọbụ ịnyịnya ibu nke na-enweghị akọnuche,
nke a na-aghaghị iji mkpụmkpụ igwe na eriri kechie ọnụ ya,
ijide ya, ma emeghị otu a, ọ gaghị abịakwute gị. 10 Ọtụtụ
ihe mgbu na-abịakwasị ndị na-eme ihe ọjọọ, ma ịhụnanya
Onyenwe anyị nke na-enweghị ọgwụgwụ, na-agba onye ahụ
tụkwasịrị ya obi gburugburu. 11 Ṅụrianụ ọṅụ n'ime Onyenwe
anyị, nweekwanụ obi ụtọ, unu ndị ezi omume; bụọ abụ, unu
ndị obi ha ziri ezi.

33 Tienụ mkpu ọṅụ nye Onyenwe anyị, unu ndị ezi omume;
n'ihi na ọ bụ ihe ziri ezi ka ndị obi ha ziri ezi too ya.
2 Werenụ ụbọ akwara too Onyenwe anyị; werenụ une nke
nwere akwara iri kpọọrọ ya egwu. 3 Bụkuonụ ya abụ ọhụrụ;
were ǹka kpọọ ụbọ akwara ma tiekwa mkpu ọṅụ. 4 N'ihi
na okwu Onyenwe anyị niile ziri ezi bụrụkwa eziokwu; o
kwesiri ntụkwasị obi n'ọrụ ya niile. 5 Onyenwe anyị na-
ahụ ezi omume na ikpe ziri ezi n'anya; ụwa niile jupụtara
n'ịhụnanya ya nke na-enweghị ọgwụgwụ. 6 Ọ bụ site n'okwu
ọnụ Onyenwe anyị ka e ji kee eluigwe niile, jirikwa nkuume
nke ọnụ ya mee anwụ, na ọnwa na kpakpando niile. 7 Ọ bụ
ya kekwara osimiri niile chịkọta ha n'otu ebe, kpaa oke ebe
ha ga-anọ dịka ụlọakụ dị ukwuu. 8 Ka ụwa niile tụọ Onyenwe
anyị egwu; ka mmadụ niile bi n'ụwa sọpụrụ ya. 9 N'ihi na
o kwuru okwu, okwu ahụ mezukwara; o nyere iwu, iwu
ahụ guzokwara chịm. 10 Onyenwe anyị na-emebi atụmatụ
mba niile; ọ na-emebi ebumnobi ụmụ mmadụ. 11 Atụmatụ
Onyenwe anyị na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi, ebumnobi
ya ruo ọgbọ niile. 12 Mba a gọziri agọzi ka mba ahụ bụ, bụ
ndị Chineke bụ Onyenwe anyị ha; bụ ndị ọ họpụtara ka ha
bụrụ ihe nketa ya. 13 Onyenwe anyị si n'eluigwe na-ele ndị
mmadụ bi n'ụwa anya. Ọ na-ahụzu ụmụ mmadụ niile anya.
14 O sitere n'ebe obibi ya na-ele onye ọbụla bi n'elu ụwa anya.
15 Ebe ọ bụ ya kpụrụ obi mmadụ niile n'otu na otu; ọ na-
ahụzu, na-amazukwa ihe niile ha na-eme. 16 Ọnụọgụgụ ndị
agha eze apụghị ịzọpụta ya; o nweghị onye agha ọbụla na-
azọpụta onwe ya, site n'ịdị ukwuu nke ike ya. 17 Ịnyịnya agha
ezukwaghị iwetara ndị na-agba ha mmeri n'agha. Ọ bụ ezie
na ịnyịnya dị ike, ma ha apụghị ịzọpụta ndị nwe ha. 18 Ma
Onyenwe anyị ji anya ya na-eche ndị niile na-atụ ya egwu
nche, ya bụ ndị niile na-atụkwasị obi ha n'ịhụnanya ya, nke
na-adịghị agwụ agwụ. 19 Ọ ga-anapụta ha site n'aka ọnwụ. Ọ
ga-echebekwa ha ọ bụladị n'oge ụnwụ. 20 Anyị ji olileanya
eche Onyenwe anyị; ọ bụ ya bụ inyeaka anyị na ọta anyị. 21
Obi anyị na-aṅụrị ọṅụ n'ime ya; n'ihi na anyị tụkwasịrị aha
nsọ ya obi. 22 O Onyenwe anyị, ka ịhụnanya gị na-adịgidere
anyị, dịka olileanya anyị dị na gị.

34 Abụ Ọma Devid. Mgbe ọ gbanwere omume ya mee ka
onye na-ayị ara n'ihu Abimelek, onye nke chụpụrụ ya,
ya a pụọ. Aga m eto Onyenwe anyị mgbe niile. Mgbe niile
ka otuto ya ga-adị n'ọnụ m. 2 Mkpụrụobi m ga-anya isi na
Onyenwe anyị; ka ndị niile a na-akpagbu gee ntị ṅụrịa ọṅụ. 3
Soro m too Onyenwe anyị; ka anyị bulie aha ya elu. 4 N'ihi na
etikuru m Onyenwe anyị mkpu akwa, ọ zakwara m, napụta
m site n'aka ịtụ ụjọ m niile. 5 Ihu ndị na-elekwasị ya anya
na-enwu dịka ihe; ihere adịghị eme ha. 6 Onye ogbenye a
kpọkuru Onyenwe anyị, ọ zakwara ya; ọ zọpụtara ya site na
nsogbu ya niile. 7 Mmụọ ozi Onyenwe anyị na-agba ndị niile
na-atụ egwu ya gburugburu na-anapụtakwa ha. 8 Jiri aka
gị tulee ma hụkwa na Onyenwe anyị dị mma; onye a gọziri
agọzi ka onye ahụ bụ, onye nke na-agbaba n'ime ya. 9 Tụọnụ
egwu Onyenwe anyị, unu ndị nsọ ya, n'ihi na ọ dịghị ihe na-
akọ ndị niile na-atụ egwu ya. 10 Agụụ nwere ike ịgụ ụmụ
ọdụm, ike pụkwara ịgwụ ha, ma ihe ọbụla bụ ihe ọma agaghị
akọ ndị niile na-achọ Onyenwe anyị. 11 Ụmụ m, bịanụ gee m
ntị; aga m ezi unu ihe ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ. 12 Onye
ọbụla n'ime unu hụrụ ndụ n'anya, ma nwee ọchịchọ ihu
ọtụtụ ụbọchị ndị dị mma, 13 chezie ire gị ka ọ ghara ikwu ihe
ọjọọ, chezikwaa egbugbere ọnụ gị ka ọ gharakwa ịgha ụgha.
14 Site n'ihe ọjọọ wezuga onwe gị ma mee ezi ihe, chọọ udo
ma gbasookwa ya. 15 Anya Onyenwe anyị dị n'ahụ ndị ezi
omume, ntị ya gheekwa oghe nye mkpu akwa ha; 16 ma ihu
Onyenwe anyị na-emegide ndị na-eme ihe ọjọọ, ime ka a
hapụ ichetakwa ihe banyere ha n'ụwa. 17 Onyenwe anyị na-
anụ olu ndị ezi omume, mgbe ha na-akpọku ya ka o nyere ha
aka; ọ na-azọpụtakwa ha site na nsogbu ha niile. 18 Onyenwe
anyị na-anọ ndị niile obi ha tiwara etiwa nso, ọ na-anapụta
ndị niile olileanya ha gwụrụ. 19 Nsogbu na-adakwasị ndị ezi
omume na-adị ukwuu, ma Onyenwe anyị na-anapụta ha site
na nsogbu ndị ahụ niile. 20 Ọ na-anapụtakwa ha kpamkpam.
Ọ gaghị ekwe ka ọ bụladị otu ọkpụkpụ dị ha n'ahụ gbajie. 21
Ihe ọjọọ ga-eme ka onye ajọ omume nwụọ; ndị na-akpọ onye
ezi omume asị ka a ga-ama ikpe ọnwụ. 22 Onyenwe anyị na-
agbapụta ndị ohu ya; ọ dịghị onye ọbụla nke na-agbaba n'ime
ya a ga-ama ikpe ọnwụ.

35 Abụ Ọma Devid. O Onyenwe anyị, lụso ha ọgụ bụ ndị
na-alụso m ọgụ; buso ha agha bụ ndị na-ebuso m agha.
2 Yikwasị uwe agha gị, werekwa ọta gị; bilie bịa nyere m aka.
3 Sepụta ùbe gị na anyụike agha gị; bịa zute ndị na-achụ m
ọsọ. Gwa mkpụrụobi m, "Abụ m nzọpụta gị." 4 Mee ka ihere
mee ndị niile na-agbalịsị ike igbu m. Ka ndị na-agba izuzu
igbu m bụrụkwa ndị a chụghachiri azụ, na ndị ihere mere. 5
Ka ha dịka igbugbo ọka mgbe oke ifufe na-efe, ka mmụọ ozi
Onyenwe anyị bụrụ onye na-achụfu ha. 6 Mee ka ụzọ ha gbaa
ọchịchịrị, bụrụkwa ebe na-amị amị; ka mmụọ ozi Onyenwe
anyị bụrụ onye na-achụ ha ọsọ. 7 Ọ bụ ezie na ọ dịghị ihe
ọjọọ ọbụla m mere ha, ma ha siere m ọnya, gwukwaara m
olulu n'ụzọ m. 8 Ka mbibi bịakwasị ha na mberede, ka ụgbụ
ha zobeere m kee ha; ka ha lakwaa n'iyi site n'idaba n'olulu
ahụ ha gwuru. 9 Mgbe ahụ, mkpụrụobi m ga-aṅụrị ọṅụ na
Onyenwe anyị, ọ ga-enwekwa obi ụtọ n'ime nzọpụta ya. 10
Ihe niile dị n'ime m ga-eti mkpu sị, "O Onyenwe anyị, ọ bụ
onye dịka gị? Ị na-agbapụta ndị na-adịghị ike site n'aka ndị dị
ike karịa ha, ma na-anapụta ndị ogbenye ndị chọrọ enyemaka
site n'aka ndị na-apụnara ha ihe ha nwere n'ike." 11 Ndị
akaebe, ndị kwara obi n'azụ na-apụkwute m; ha na-ebo m
ebubo ihe ndị m na-anụbeghị ihe banyere ha na mbụ. 12 Ana
m emere ha ihe ọma, ma ha na-akwụghachi m ihe ọjọọ. Nke a
na-ewute mmụọ m ruo n'ọnwụ. 13 Mgbe ha na-arịa ọrịa,

eyiri m akwa mkpe, site na ibu ọnụ weda onwe m n’ala. Mgbe
ekpere m lọghachikwutere m na-enweghị ọsịsa, 14 ejeghariri
m n’ọnọdụ iru ujụ, dịka a ga-asị na ọ bụ nwanne m, maọbụ
enyi m, jeghariakwa n’obi ọjọọ dịka a ga-asị na ọ bụ nne m
na-aria ọrịa ahụ. 15 Ma mgbe m dahiere, ha zukọtara na-
aṅụrị ọṅụ; mgbe m na-adịghị ele anya, ha biliri imegide m.
Ha na-ekwulu m na-esepụghị aka. 16 Dịka ndị ajọ omume, ha
na-akwa m emo n’iwe, na-atakwara m ikikere eze ha. 17 O
Onyenwe anyị, ọ bụ ruo ole mgbe ka ị ga-anọ na-ele ihe na-
eme? Gbapụta ndụ m site na mbibi ha niile, site n’aka ụmụ
ọdụm ndị a, gbapụta ndụ m dị oke ọnụahịa. 18 Aga m enye gị
ekele n’ihu ọha mmadụ dị ukwuu, n’etiti ọha kachasị ibe
ya dị ukwuu, ka m ga-anọ too gị. 19 Ekwekwala ka ndị ahụ
bụ ndị iro m, mgbe o nweghị ihe m mere ha, chịa m ọchị;
ekwekwala ka ndị ahụ kpọrọ m asị n’ihi iro, mgbe o nweghị
ihe m mere ha nwee izuike. 20 N’ihi na ọ bụghị okwu udo ka
ha na-ekwu, kama ha na-echepụta ebubo ụgha dị iche iche
megide ndị ahụ na-anọrọ onwe ha jụụ n’ime ala ahụ. 21 N’iju
anya, ha na-ele m anya na-eti mkpu na-asị, “Ewoo! Ewoo!
Anya anyị abụọ ka anyị ji hụ ya.” 22 O Onyenwe anyị, ị hụla
nke a, agbakwala nkịtị; anọkwala m n’ebe dị anya, O Onyenwe
anyị. 23 Teta, bilie bụụrụ m onye mkpepụta m. Kpechitere
m ọnụ m, Chineke m na onyenwe m. 24 O Onyenwe anyị
Chineke m, kpepụta m n’ihi ezi omume gị; ekwekwala ka ha
chịa m ọchị. 25 Ekwekwala ka ha sị, “Ahaa, ọ dị ka anyị tụrụ
anya ya!” Maọbụ sị, “Anyị eloola ya!” 26 Mee ka ihere na
ọgbaaghara bụrụ nke ndị na-achị m ọchị n’ime mkpagbu m;
were ihere na nweda n’ala yinye ha dịka uwe, bụ ndị niile na-
ebuli onwe ha elu imegide m. 27 Ka ndị niile mkpepụta m dị
mma were obi ụtọ tie mkpu ọṅụ; ka ha na-asị mgbe niile,
“Ka e bulie Onyenwe anyị elu, onye ọdịmma nke ohu ya na-
amasị.” 28 Ire m ga-ekwu banyere ezi omume gị na otuto gị
niile ogologo ụbọchị niile.

36 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid, bụ ohu
Onyenwe anyị. E nwere m ozi dị n’ime obi nke sitere
n’aka Chineke banyere ndụ mmehie nke ndị na-eme ajọ ihe:
Ọ dịghị ịtụ egwu Chineke dị n’anya ha. 2 N’ihi ha na-agwarịta
onwe ha okwu ire ụtọ n’anya ha onwe ha, na o nweghị ụzọ a
ga-esi nwe ike ịchọpụta mmehie ha maọbụ kpọọ ya asị. 3
Okwu ọnụ ha niile bụ ihe ọjọọ na aghụghọ; ha adịghị eji uche
eme ihe maọbụ mee ihe dị mma. 4 Ọ bụladị mgbe ha nọ n’elu
ihe ndina ha, ha na-eche echiche ajọ ihe; ha enyefeela onwe
ha n’aka ndụ ajọ omume, ha adịghị ajụkwa ihe na-ezighị ezi.
5 O Onyenwe anyị, ịhụnanya gị na-eru mbara eluigwe, ikwesi
ntụkwasị obi gị na-erukwa igwe ojii nke eluigwe. 6 Ezi omume
gị dịka ugwu dị ukwuu, ikpe ikpe ziri ezi gị dịka omimi nke
oke osimiri. O Onyenwe anyị, ị na-echebe ụmụ mmadụ na
anụmanụ. 7 Lee ka ịhụnanya gị nke na-adịghị agwụ agwụ si
dị oke ọnụahịa, O Chineke! Ụmụ mmadụ na-agbaba n’okpuru
ndo nke nku gị abụọ. 8 Ha na-eri oriri site n’ịba ụba nke
ụlọakụ gị; Ị na-enyekwa ha mmiri site n’iyi nke obi ụtọ gị. 9
N’ihi na mmiri na-enye ndụ dị na gị; ọ bụkwa n’ìhè gị ka anyị
na-ahụ ìhè. 10 Mee ka ịhụnanya gị na-adigidere ndị maara gị,
ka ezi omume gị na-adigidekwara ndị ziri ezi n’obi. 11 Ekwela
ka ndị mpako a zọọ m ụkwụ n’isi, ekwekwala ka aka ndị ajọ
omume nupu m n’ebe m guzo. 12 Lee ka ndị na-eme ajọ ihe
si daa n’ala, a kwatuola ha n’ala, ha apụghịkwa ibilite ọzọ.

37 Abụ Ọma Devid. Echegbula onwe gị n’ihi ndị na-eme
ihe ọjọọ, maọbụ kwosa ndị na-eme ihe ọjọọ ekworo; 2
n’ihi na mgbe na-adịghị anya, ha ga-akpọnwụ dịka ahịhịa,
dịka ahịhịa ndụ, ha ga-anwụkwa. 3 Tụkwasị Onyenwe anyị
obi meekwa ihe ziri ezi; biri n’ala na nchebe, rijuokwa afọ. 4
Ka ihe Onyenwe anyị tọọ gị ụtọ. Ọ ga-enyekwa gị ihe niile
bụ ọchịchọ nke obi gị. 5 Nyefee onwe gị n’aka Onyenwe
anyị; tụkwasị ya obi, ọ ga-emere gị nke a: 6 Ọ ga-eme ka ezi
omume gị pụta ìhè dịka ihe nke chị ọbụbọ, meekwa ka izi ezi
nke ikpe gị dịka ihe nke anyanwụ n’ehihie. 7 Dere duu n’ihu
Onyenwe anyị, were ndidi chere ya; echegbula onwe gị mgbe
ndị ọzọ na-enwe ọganihu, mgbe ha na-emezu atụmatụ ọjọọ
ha niile. 8 Kwụsị iwe iwe, kwụsịkwa oke iwe; echegbula onwe
gị, ọ na-eduba naanị n’ihe ọjọọ. 9 N’ihi na a ga-ala ndị ajọ
omume n’iyi, ma ndị niile olileanya ha dị na Onyenwe anyị
ga-eketa ala ahụ dịka ihe nketa ha. 10 Ọ fọdụrụ nwa oge nta,
ndị ajọ omume ga-agabiga; ọ bụ ezie na ị ga-achọ ha, ma ị
gaghị achọta ha. 11 Ma ndị niile dị nwayọọ n’obi ga-eketa ala
a dịka ihe nketa ha, ha ga-enwekwa udo dị ukwuu. 12 Ndị
ajọ omume na-agba izu ọjọọ megide ndị ezi omume, na-ata
ikekere eze megide ha; 13 ma onyenwe anyị na-achị ndị ajọ
omume ọchị, n’ihi na ọ maara na ụbọchị ha na-abịa. 14 Ndị
ajọ omume amịpụtala mma agha ha, kwee ụta ha ime ka ndị
nọ na mkpa na ndị ogbenye daa, igbu ndị ụzọ ha ziri ezi. 15
Ma ha ga-ewere mma agha ha gbuo onwe ha, kụrisiekwa ụta
ha. 16 Ihe ntakịrị nke onye ezi omume nwere dị mma karịa
akụnụba ọtụtụ ndị ajọ omume; 17 n’ihi na a ga-etiji ike niile
nke ndị ajọ omume, ma Onyenwe anyị ga-akwagide ndị ezi
omume. 18 Ndị na-enweghị ịta ụta na-ebi ndụ ha n’okpuru
nlekọta Onyenwe anyị, ihe nketa ha ga-adịgide ruo mgbe
ebighị ebi. 19 N’oge ihe ndakwasị, ha agaghị akpọnwụ; ha ga-
erijukwa afọ n’ụbọchị ụnwụ. 20 Ma ndị ajọ omume ga-ala
n’iyi. N’agbanyeghị na ndị iro Onyenwe anyị dịka ịma mma
nke ubi ahịhịa ndụ, ha ga-agabigakwa ngwangwa n’anya dịka
anwụrụ ọkụ. 21 Ndị na-eme ihe ọjọọ na-ebiri mmadụ ihe
ma ha adịghị akwụghachi ya, ma onye ezi omume na-eme
amara na-enye ndị ọzọ ihe o nwere. 22 Ndị Onyenwe anyị
gọziri agọzi ga-eketa akụ nke ụwa, ma ndị ọ bụrụ ọnụ ka a
ga-egbuchapụ. 23 Ọ bụrụ na Onyenwe anyị nwere mmasị na
ndụ mmadụ, ọ ga-eme ka nzọ ụkwụ ya guzosie ike; 24 ọ bụrụ
na ọ kpọbie ụkwụ, ọ gaghị ada, n’ihi na Onyenwe anyị na-
eji aka ya ejigide ya. 25 Abụ m nwantakịrị na mbụ, ugbu a,
abụ m agadi, ma ahụbeghị m ebe e chefuru ndị ezi omume,
maọbụ ebe ụmụ ha na-arịọ nri. 26 Mgbe niile, ha na-eme
amara jiri obi ha na-agbazinye ndị mmadụ ihe, ụmụ ha ga-
abụ ngọzị. 27 Site n’ihe ọjọọ pụọ, mee ezi ihe, mgbe ahụ, i ga-
ebi n’ala a ruo mgbe ebighị ebi. 28 Onyenwe anyị na-ahụ
onye ezi omume na ikpe ziri ezi n’anya. Ọ gaghị ahapụkwa
ndị ya kwesiri ntụkwasị obi. A ga-echebe ha ruo mgbe ebighị
ebi, ma ụmụ ndị ajọ omume ka a ga-egbuchapụ; 29 ndị ezi
omume ga-eketa ala ahụ dịka ihe nketa ha, ha ga-ebikwa
n’ime ya ruo mgbe ebighị ebi. 30 Okwu amamihe na-esi n’ọnụ
onye ezi omume pụta, ire ya na-ekwukwa ihe ziri ezi. 31 Iwu
Chineke ya dị ya n’obi; nzọ ukwu ha adịghị agbụchapụ. 32
Ndị ajọ omume na-echere ndị ezi omume na nzuzo, na-achọ
ịnapụ ha ndụ ha; 33 ma Onyenwe anyị agaghị ahapụ ha n’aka
ha, ọ gaghị ekwe ka a maa ha ikpe mgbe a na-ekpe ha ikpe.
34 Chere Onyenwe anyị, debekwa ụzọ ya. Ọ ga-ebuli gị elu ka i
nweta ala ahụ dịka ihe nketa; mgbe a na-egbuchapụ ndị ajọ

omume, ị ga-eji anya gị hụ ya. 35 Ahụla m onye ajọ omume
na nwoke na-eme ihe ike, ka ọ na-eto, na-awasa, dịka osisi dị
ndụ n’ezi ala, 36 ma ọ dịghị anya, ọ nwụrụ, n’agbanyeghị na
m chọgharịrị ya, ọ dịghị ebe ọbụla a hụrụ ya. 37 Ma tụgharịa
uche banyere ndị ezi omume, rịbaa ndị ụzọ ha ziri ezi ama;
ọganihu dịịrị onye udo. 38 Ma a ga-ala ndị mmehie niile
n’iyi; ọ dịghị olileanya dịịrị ndị ajọ omume. 39 Nzọpụta nke
ndị ezi omume si n’aka Onyenwe anyị bịa; ọ bụ ebe ha e
wusiri ike n’oge nsogbu. 40 Onyenwe anyị na-enyere ha aka,
na-anapụtakwa ha ma na-azọpụtakwa ha site n’aka ndị ajọ
omume, n’ihi na ha mere ya ebe mgbaba ha.

38 Abụ Ọma Devid. Arịrịọ. Biko, Onyenwe anyị, abarala m
mba n’iwe, maọbụ taa m ahụhụ mgbe iwe gị dị ọkụ. 2
N’ihi na àkụ gị niile amapuola m ahụ, aka gị adakwasịkwala
m, dịka ọ bụ ọkpọ. 3 N’ihi oke iwe gị, ọ dịghị izuoke dị
n’ime anụ ahụ; enweghịkwa m udo n’ime ọkpụkpụ m niile
n’ihi mmehie m. 4 Mmetụta ikpe ọmụma m na-adakwasị
m dịka ibu arọ nke dị arọ karịa m. 5 Ọnya m na-ere ure
na-asọ oyi n’ihi mmehie enweghị uche m. 6 Abụ m onye a
nyidara ma kwatukwaa n’ala ogologo ụbọchị niile, ana m
agaghari n’iru ụjụ. 7 Azụ na-egbu m mgbu nke ukwuu ahụ
adịghịkwa m. 8 Ume ọbụla adịghịkwa n’ime. Adị m ka onye e
gwepịara egwepịa. Ana m asụ ude n’ihi oke ihe mgbu nke obi.
9 O Onyenwe m, ị maara agụụ niile nke na-agụ obi m; ịsụ
ude m ezokwaghị ezo n’ebe ị nọ. 10 Obi na-alọ m mmiri,
ike na-agwụkwa m, ìhè esitekwala n’anya m pụọ. 11 Ndị m
hụrụ n’anya na ndị enyi m na-asọ m oyi n’ihi ọnya m, ndị
agbataobi m na-anọ m ebe dị anya. 12 Ndị na-achọ igbu m na-
esiri m ọnya, ndị ahụ chọrọ imerụ m ahụ na-ekwu maka ihe
dakwasịrị m; ogologo ụbọchị niile ha na-agba izuzu aghụghọ.
13 Adị m ka onye ntị chiri, onye na-apụghị ịnụ ihe ọbụla, dịka
onye ogbu, onye na-apụghị imeghe ọnụ ya. 14 Adịla m dịka
onye na-anaghị anụ ihe, onye ọnụ ya apụghị ịsa okwu. 15 O
Onyenwe anyị, ana m eche gị; o Onyenwe m Chineke m, ị
ga-aza. 16 N’ihi na asịrị m, “Ekwela ka ha ṅụrịa ọṅụ n’isi
m; maọbụ bulie onwe ha elu n’ebe m nọ mgbe ụkwụ m na-
agbuchapụ.” 17 N’ihi na lee, ana m achọ ịda ada. Anọkwa m
n’ọnọdụ oke mgbu. 18 Ana m ekwupụta mmehie m; mmehie
m na-ewute m. 19 Ndị iro m, ndị na-eme ihe ike dị ọtụtụ, ndị
na-akpọ m asị, na-enweghị ihe m mere, bara ụba. 20 Ndị na-
eji ihe ọjọọ akwụghachi m ezi ihe, na-ebo ebubo megide m
n’agbanyeghị na m na-achọ ime naanị ezi ihe. 21 O Onyenwe
anyị, ahapụkwala m; O Chineke m, anọkwala m ebe dị anya.
22 Bịa ọsịịsọ inyere m aka Onyenwe m na Onye nzọpụta m.

39 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ maka Jedutun. Abụ Ọma
Devid. Asịrị m, “Aga m elezi anya n’ụzọ m niile ma debe
ire m ka m ghara ikwuhie; aga m eji ihe kechie ọnụ m mgbe m
nọ n’etiti ndị ajọ omume.” 2 Ma mgbe m mechiri ọnụ m ma
nọrọ duu, jụ ikwu ọ bụladị ihe ọbụla dị mma, oke ihe mgbu m
mụbara. 3 Obi m kporo ọkụ n’ime m, ma mgbe m na-atụgharị
ihe ndị a n’uche, ọkụ ahụ nọ na-ere; mgbe ahụ ekwuru m
okwu sị: 4 “O Onyenwe anyị, gosi m ọgwụgwụ nke ndụ m na
ọnụọgụgụ ụbọchị m niile; mee ka m mara na ndụ m na-agafe
ngwangwa. 5 I meela ka ụbọchị m niile bụrụ naanị ihe dị nta;
ogologo afọ m niile adịghị ka ihe ọbụla n’ihu gị. Ndụ onye
ọbụla bụ naanị otu nkuume ọbụladị ndị dịka ha guzosirike.
(Sela) 6 “N’ezie onye ọbụla na-ejeghari dịka onyinyo n’efu ka
ha na-ekwogharị n’otu ebe na nke ọzọ, na-akpakọba akụ,
na-amaghị onye ọ ga-abụ nke ya n’ikpeazụ. 7 “Ma ugbu a,
Onyenwe m, gịnị ka m na-ele anya ya? Olileanya m dị n’ime
gị. 8 Zọpụta m site na mmehie m niile; ekwela ka m bụrụ ihe
ọchị nye ndị nzuzu. 9 Agbachiri m nkịtị, ajụrụ m ikwu okwu,
n’ihi na ọ bụ gị mere ihe a. 10 Kwụsị iti m ihe; ihe otiti nke
aka gị ezuola m ahụ. 11 Ị na-abara ndị mmadụ mba ma na-ata
ha ahụhụ n’ihi mmehie ha; ị na-eripịa akụnụba ha dịka nla,
mmadụ ọbụla bụ naanị otu nkuume. (Sela) 12 “O Onyenwe
anyị, nụrụ ekpere m, gekwaa ntị n’akwa m maka enyemaka;
emechila ntị gị nye ibe akwa m. N’ihi ana m ebinyere gị dịka
onye ọbịa, dịka onye ije, dịka nna nna m ha mere. 13 Lepụ
anya na-ebe m nọ, ka m nwee ike kporie ndụ ọzọ, tupu m
hapụ ebe a laa, a gaghị ahụkwa m ọzọ.”

40 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Eji
m ndidi chere Onyenwe anyị, ọ tụgharịkwutere m, ọ
nụkwaara akwa m. 2 O sitere n’olulu na-amị amị, nke apịtị
na ụrọ juru, sepụta m; o guzobere ụkwụ m abụọ n’elu oke
nkume, nyekwa m ebe siri ike ka m guzo. 3 O tinyere abụ
ọhụrụ n’ọnụ m, abụ otuto nye Chineke anyị. Ọtụtụ ga-ahụ ya
ma tụọ egwu, ha ga-atụkwasị obi ha n’ime Onyenwe anyị. 4
Onye a gọziri agọzi ka onye ahụ bụ, onye na-eme Onyenwe
anyị ebe ntụkwasị obi ya; onye na-adịghị ele ndị mpako anya
maọbụ ndị na-atụgharị gbasoo arụsị. 5 O Onyenwe anyị
Chineke m, ọrụ ebube ị rụrụ dị ọtụtụ, ọ dịghị onye pụrụ
ịgụkọta ihe niile ị kwadooro maka inye anyị; a sịkwarị na aga
m ekwu ma kọsaa ihe banyere ha, ha karịrị ihe ọnụ pụrụ
ikwu. 6 Aja na onyinye abụghị ihe ị chọrọ ma ị megheela ntị
abụọ; aja nsure ọkụ na aja a chụrụ maka mmehie abụghị ihe ị
chọrọ. 7 Mgbe ahụ, ekwuru m sị, “Lee m, abịala m, e dere
banyere m n’ime akwụkwọ mpịakọta. 8 O Chineke m, ọ bụ
ọchịchọ m ime ihe ị na-achọ, iwu gị dị n’ime obi m.” 9 Ana m
anọ n’etiti ọgbakọ ukwuu na-ekwusa ihe ziri ezi; dịka ị maara,
o Onyenwe anyị, anaghị m emechi ọnụ m. 10 Ekpuchighị m
ezi omume gị n’ime obi m, ana m ekwupụta maka ikwesi
ntụkwasị obi gị na nzọpụta gị. Adịghị m ekpuchi ịhụnanya na
eziokwu gị, n’ebe ọgbakọ ukwuu nọ. 11 O Onyenwe anyị,
ezonarịla m ebere gị, ka ịhụnanya gị na eziokwu gị chebe m
oge niile. 12 N’ihi na ọtụtụ nsogbu a na-apụghị igụta ọnụ
gbara m gburugburu; mmehie m niile akarịala m, apụghịkwa
m ịhụ ụzọ: ha karịrị agịrị isi dị m n’isi, obi m na-adakwa
mba n’ime m. 13 O Onyenwe anyị, ya masị gị izọpụta m;
O Onyenwe anyị, bịa ngwangwa inyere m aka. 14 Ka ndị
niile na-achọ ịnapụ m ndụ m, bụrụ ndị a ga-etinye n’ọnọdụ
ihere na ọgbaaghara; ka ndị niile ọ na-amasị ịhụ ịla n’iyi m,
laghachi azụ n’ihere. 15 Ka ndị ahụ na-asị m, “Ehee! Ehee!”
kụja n’ihi ihere onwe ha. 16 Ma ka ndị niile na-achọ gị ṅụrịa
ọṅụ, nweekwa obi ụtọ n’ime gị; ka ndị ahụ hụrụ nzọpụta gị
n’anya na-ekwu mgbe niile, “Onyenwe anyị dị ukwuu.” 17 Ma
mụ onwe m bụ m ogbenye na onye nọ na mkpa; ka Onyenwe
anyị cheta m. Ị bụ onye inyeaka m na onye mgbapụta m; Ị bụ
Chineke m, anọla ọdụ ịbịa.

41 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Ndị
a gọziri agọzi ka ha bụ ndị nwere uche na-eleta ndị
ogbenye; Onyenwe anyị na-azọpụta ha n’oge nsogbu. 2
Onyenwe anyị ga-echebe ha, debekwa ha ndụ; ọ ga-eme ka
ihe na-agara ha nke ọma n’ala ahụ, ọ gaghị arara ha nye
n’ọchịchọ ndị iro ha. 3 Onyenwe anyị na-elekọta ha mgbe

ahụ na-esighị ha ike, meekwa ka ahụ dị ha mma. 4 Ekwuru
m sị, “O Onyenwe anyị, meere m ebere; gwọọ m, n’ihi na
emehiela m megide gị.” 5 Ndị iro m na-esite n’iro ha ekwu
okwu megide m na-asị, “Olee mgbe ọ ga-anwụ ka aha ya laa
n’iyi?” 6 Mgbe otu n’ime ha bịara ịhụ m, ọ na-ekwu okwu
ụgha, ma obi ya na-achịkọta ihe nkwulu; mgbe ahụ ọ na-apụ,
ga kọsaa ya. 7 Ndị niile kpọrọ m asị na-agbarịta izu megide
m; ha na-echekwa echiche ọjọọ banyere m, na-asịrịta onwe
ha: 8 “Ọrịa ọjọọ adakwasịla ya; ọ gaghị esite na ihe ndina ya
bilie ọtọ ọzọ.” 9 Ọ bụladị ezigbo enyi m, onye m tụkwasịrị
obi, onye mụ na ya na-eso erikọ nri m, ebiliela imegide m. 10
Ma gị, O Onyenwe anyị, meere m ebere, mee ka ahụ sie m ike
ọzọ, ka m nwee ike kwụghachi ha ụgwọ. 11 Amaara m na ihe
banyere m na-atọ gị ụtọ n’obi, n’ihi na i kwebeghị ka ndị iro
m nwee mmeri n’ebe m nọ. 12 N’ihi ikwesi ntụkwasị obi m, ị
na-akwagide m, mee ka m nọrọ n’ihu gị ruo mgbe ebighị ebi.
13 Otuto dịrị Onyenwe anyị, Chineke nke Izrel, site n’ebighị
ebi ruo ebighị ebi.

42 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Maskil nke ụmụ
Kora. Dịka agụụ ịṅụ mmiri si na-agụ nne ele, otu a ka
agụụ ihe banyere gị si na-agụ m, O Chineke. 2 Akpịrị nke
ihe banyere Chineke, bụ Chineke ahụ dị ndụ, na-akpọ m
nkụ. Olee mgbe m pụrụ ịga zute Chineke? 3 Anya mmiri m
aghọọlara m ihe oriri n’ehihie ma n’abalị, mgbe ndị mmadụ
na-asị m ogologo ụbọchị niile, “Olee ebe Chineke gị nọ?” 4
Ihe ndị a ka m na-echeta mgbe m na-ekwupụta ihe mgbu nke
obi m: ma m cheta mgbe mụ na igwe mmadụ so aga, mgbe m
ji iti mkpu ọṅụ na ekele na-edu ha n’etiti ọha kachasị ibe ya,
ndị ọṅụ juru obi, na-aga n’ụlọ Chineke. 5 O mkpụrụobi m,
gịnị mere i ji daa mba? Gịnị mere i ji na-asụ ude n’ime m?
Nwee olileanya na Chineke, n’ihi na m ka ga-eto ya, Onye
nzọpụta m na Chineke m. 6 Mkpụrụobi m na-ada mba n’ime
m; ya mere, aga m echeta gị site n’ala Jọdan, na ebe dị elu nke
Hemon, na sitekwa n’ugwu Miza. 7 Ogbu mmiri na-akpọku
ogbu mmiri mgbe olu ha na-ada ụda n’etiti nruda mmiri gị
niile; ebili mmiri gị niile na mmali mmiri gị niile ekpuchiela
isi m. 8 N’ehihie, Onyenwe anyị na-awụkwasị m ịhụnanya ya,
n’abalị abụ ya dị m n’obi, ekpere nye Chineke nke ndụ m. 9
Ana m asị Chineke, oke nkume m, “Gịnị mere i ji chefuo m?
Gịnị mere m ga-eji na-ejegharị n’iru ụjụ n’ihi mmegbu nke
onye iro?” 10 Ọkpụkpụ m na-agabiga oke ihe mgbu, mgbe ndị
iro m ji m na-eme ihe ọchị, ogologo ụbọchị niile ha na-ajụ m,
“Olee ebe Chineke gị nọ?” 11 O mkpụrụobi m, gịnị mere i ji
daa mba? Gịnị mere i ji na-asụ ude n’ime m? Nwee olileanya
na Chineke, n’ihi na m ka ga-eto ya ọzọ, Onye nzọpụta m na
Chineke m.

43 O Chineke, kpepụta m, kpechitere m ikpe m n’ebe mba
na-amaghị Chineke nọ; gbapụta m site n’aka ndị ajọ
omume na ndị aghụghọ. 2 Ị bụ Chineke, ebe m e wusiri ike.
Gịnị mere i ji jụ m? Gịnị mere m ga-eji na-ejegharị n’iru ụjụ,
n’ihi mmegbu nke onye iro? 3 Zipụ ìhè gị na eziokwu gị, ka
ha duo m; ka ha kpọbata m n’ugwu nsọ gị, bụ ebe i bi. 4 Mgbe
ahụ, aga m aga n’ebe ịchụ aja Chineke, gakwuru Chineke, bụ
ọṅụ m na obi ụtọ m. Aga m eji ụbọ akwara too gị, O Chineke,
bụ Chineke m. 5 O mkpụrụobi m, gịnị mere i ji daa mba? Gịnị
mere i ji na-asụ ude n’ime m? Nwee olileanya na Chineke,
n’ihi na m ka ga-eto ya ọzọ, onye Nzọpụta m na Chineke m.

44 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ maskil nke ụmụ
Kora. O Chineke, anyị anụla; nna anyị ha agwakwala
anyị ihe ndị i mere n’oge ha, n’oge gara aga. 2 I ji aka gị
chụpụ ndị mba ọzọ, ma kụnye nna nna anyị ha dịka osisi. I
gwepịara ndị ahụ ma mee ka ndị nna anyị na-eto na-awasa. 3
Ọ bụghị site na mma agha ha ka ha ji merie nweta ala a, ha
emerighị site n’ike nke aka ha; ọ bụ aka nri gị, aka gị, na ìhè
nke ihu gị nyere ha mmeri, n’ihi na ị hụrụ ha n’anya. 4 Ị bụ
eze m na Chineke m, onye na-ekpebi na Jekọb aghaghị inwe
mmeri. 5 N’ihi ọ bụ naanị site n’ike gị, ya na aha gị, ka anyị ji
zọda ndị iro anyị n’okpuru ụkwụ anyị. 6 Atụkwasịghị m obi
m n’ụta m, mma agha m anaghị enye m mmeri; 7 ma i na-
enye anyị mmeri n’ebe ndị iro anyị nọ, ị na-eme ka ihere mee
ndị na-eguzogide anyị. 8 N’ime Chineke ka ịnya isi anyị dị
ogologo ụbọchị niile, anyị ga-eto aha gị ruo mgbe ebighị ebi.
(Sela) 9 Ma ugbu a, ị jụla anyị ma weda anyị n’ala; ị naghị
esokwa ndị agha anyị apụ ọzọ. 10 I mere ka anyị site n’ihu
ndị iro anyị gbalaga, i meela ka ndị na-emegide anyị were
aka ike napụ anyị ihe bụ nke anyị. 11 Ị gbakụtara anyị azụ ka
e ripịa anyị dịka atụrụ, ma chụsasịa anyị n’etiti mba niile. 12
I rere ndị gị ọnụ ala, ihe i retara ha abaghị uru nye gị. 13 I
meela ka anyị bụrụ nkọcha nye ndị agbataobi anyị, anyị bụ
ihe ịkwa emo na ihe ọchị nye ndị gbara anyị gburugburu. 14 I
meela anyị ka anyị bụrụ ihe ịmaatụ ọchị n’etiti mba niile, ndị
ọbụla hụrụ anyị na-efufe isi na mkparị. 15 Ogologo ụbọchị
niile, ihere m dị m n’ihu, ihere m na-ekpuchikwa m ihu, 16
mgbe ndị nkwulu na ndị nkọcha na-eji m eme ihe ọchị, n’ihi
onye iro, onye kpebiri ịbọ ọbọ. 17 Ọ bụ ezie na ihe ndị a
adakwasịla anyị, ma anyị echefubeghị gị. Anyị enupubeghị isi
n’ọgbụgba ndụ anyị na gị. 18 Obi anyị ahapụbeghị gị! Anyị
ahapụbekwaghị iso ụzọ gị. 19 Ma i gwepịara anyị mee ka
anyị bụrụ ebe nkịta ọhịa na-akpagharị, jirikwa oke ọchịchịrị
kpuchie anyị. 20 Ọ bụrụ na anyị chefuru aha Chineke anyị,
maọbụ na anyị gbasaara chi mba ọzọ aka anyị, 21 ọ bụ na
Chineke agaraghị achọpụta ya, ebe ọ maara ihe nzuzo niile dị
n’obi? 22 Ọ bụ n’ihi gị ka anyị na ọnwụ ji agba mgba, ogologo
ụbọchị niile. A na-ele anyị anya dịka atụrụ a gaje igbu egbu.
23 O, Onyenwe m teta! Gịnị mere i ji arahụ ụra? Kpọtee onwe
gị! Ajụkwala anyị ruo mgbe ebighị ebi. 24 Gịnị mere i ji ezopụ
ihu gị, ma chefuo mmegbu na ịta ahụhụ anyị? 25 E tidala
anyị n’ala, n’uzuzu, ahụ anyị rapara n’aja 26 Bilie ma nyere
anyị aka; gbapụta anyị maka ịhụnanya gị nke na-adịghị agwụ
agwụ.

45 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. N’usoro olu abụ
“Okoko osisi lili.” Abụ maskil ụmụ Kora. Abụ maka
agbamakwụkwọ. Isi okwu dị ebube na-akpali mkpụrụobi
m, mgbe m na-agụghari abụ m nye eze; ire m bụ mkpisi
akwụkwọ dị n’aka ọka ode akwụkwọ. 2 I bụ onye kachasị
mma n’etiti ụmụ mmadụ, e ji amara tee egbugbere ọnụ gị
mmanụ, ebe ọ bụ na Chineke agọziela gị ruo mgbe ebighị ebi.
3 Kenye mma agha gị n’ukwu gị, gị onye dị ike; yikwasị onwe
gị ebube na ịma mma dịka uwe. 4 N’ebube gị, gaa n’ihu n’ime
mmeri, n’ihi eziokwu, na ịdị obi umeala, na ezi omume; ka
aka nri gị gosipụta ọrụ gị niile nke na-eju anya. 5 Ka àkụ gị
niile dị nkọ mapuo mkpụrụobi ndị iro niile nke eze; ka mba
niile na-adakwa n’okpuru ụkwụ gị. 6 O Chineke, ocheeze gị
ga-adigide ruo mgbe ebighị ebi, mkpara omume ziri ezi ka
mkpara alaeze gị ga-abụ 7 Ị hụrụ ezi omume n’anya, ma kpọọ

ihe ọjọọ asị; ya mere, Chineke, onye bụ Chineke gị, emeela
ka ịdị elu karịa ndị ibe gị, site na ite gị mmanụ nke ọṅụ. **8**
Uwe gị niile jupụtara n’isisi ụtọ nke si na mmanụ máá na
aloos na akashia; ha sitere n’ụlọeze niile, e ji ọdụ enyi chọọ
mma. Egwu sitere n’ụbọ akwara na-eme ka i nwee obi ụtọ. **9**
Ụmụ agbọghọ eze nọ n’etiti ndị inyom gị ka a na-asọpụrụ;
nwunye eze, onye yikwasịrị ọlaedo nke Ọfịa na-eguzo n’aka
nri gị. **10** Gee ntị, gị nwaagbọghọ, tulee ma nụrụkwa ihe m
na-ekwu: “Chefuo ndị gị na ezinaụlọ nna gị. **11** N’ihi na ịma
mma gị ga-eme ka eze chọsie gị ike. Sọpụrụ ya n’ihi na ọ bụ
onyenwe gị.” **12** Ada Taịa ga-eji onyinye bịa; ndị ọgaranya ga-
achọkwa ka i gosi ha ihuọma. **13** Adaeze, lee ka o si maa mma
dị ukwuu n’ime ụlọ ya; ọ bụ akwa a kpanyere ọlaedo ka e ji
dụọ uwe mwụda ya. **14** Ụmụ agbọghọ ibe ya, ndị na-amaghị
nwoke, na-eso ya bịakwute gị; ọ bụ uwe mwụda a kpanyere
ihe ọkpụkpa ka o yi mgbe e dubatara ya n’ụlọeze. **15** E ji ọṅụ
na obi ụtọ dubata ha; ha bara n’ime ụlọeze. **16** Ụmụ gị ndị
ikom ga-anọchi anya nna nna gị; ị ga-eme ka ha bụrụ ndịisi
n’ala ahụ niile. **17** Aga m eme ka echeta ihe banyere gị ruo
ọgbọ niile; n’ihi nke a, mba niile ga-eto gị ruo mgbe niile
ebighị ebi.

46 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. N’usoro
olu abụ alamot. Otu Abụ. Chineke bụ ebe mgbaba anyị,
na ike anyị, onye inyeaka anyị ka ọ bụ n’oge nsogbu. **2** N’ihi
ya, anyị agaghị atụ egwu, ọ bụladị mgbe ụwa niile na-emebi,
maọbụ mgbe a na-ewezuga ugwu n’ọnọdụ ha, mee ka ha daba
n’oke osimiri. **3** N’agbanyeghị na mmiri ya na-agba aghara,
na-asụkwa ụfụfụ, maọbụ na ugwu niile na-eme mkpọtụ site
n’oke mbili elu ha. (Sela) **4** Otu iyi dị nke na-asọbata na-
eweta ọṅụ n’ime obodo Chineke, n’ime ebe obibi dị nsọ nke
Onye kachasị ihe niile elu. **5** Chineke bi n’ime ya, ọ gaghị ada;
Chineke ga-enyere ya aka mgbe chi bọọ. **6** Mba niile na-agba
aghara, alaeze niile na-adakwa; o welitere olu ya elu, ụwa na-
agbaze. **7** Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile nọnyere
anyị; Chineke nke Jekọb bụ ebe mgbaba anyị e wusiri ike.
(Sela) **8** Bịa, hụrụ ihe ebube niile Onyenwe anyị mere, lee
oke ịla n’iyi niile o webatara n’elu ụwa. **9** Ọ na-eme ka agha
kwụsị ruo nsọtụ nke elu ụwa niile. Ọ na-agbaji ụta, na-ebibi
ùbe, ma na-esu ọta agha niile ọkụ. **10** Ọ na-asị, “Nọọnụ juu!
Maranụ na mụ onwe m bụ Chineke! A ga-ebuli m elu n’etiti
mba niile, a ga-ebulikwa m elu n’ụwa.” **11** Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile nọnyere anyị; Chineke nke Jekọb bụ
ebe mgbaba anyị e wusiri ike. (Sela)

47 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. Abụ Ọma.
Kụọnụ aka unu, unu mba niile; jiri iti mkpu ọṅụ tikuo
Chineke. **2** N’ihi na Onyenwe anyị bụ Chineke kachasị ihe
niile elu. Ọ dị egwu! Ọ bụ eze ukwu na-achị ụwa niile. **3** O
wedara mba niile mee ka ha nọọ n’okpuru anyị; ndị mmadụ
niile nọ n’okpuru ụkwụ anyị. **4** Ọ họpụtaara anyị ihe nketa
anyị, ihe ịnya isi nke Jekọb, onye ọ hụrụ n’anya. (Sela) **5**
Chineke ewerela iti mkpu ọṅụ rigoro n’eluigwe. Onyenwe
anyị ewerela olu opi ike rigoo. **6** Bụkuonụ Chineke abụ otuto,
bụọ abụ otuto; bụkuonụ eze anyị abụ otuto, bụọ abụ otuto. **7**
N’ihi na Chineke anyị bụ eze ụwa niile. Jirinụ abụ too ya. **8**
Chineke bụ eze mba niile; ọ na-anọkwasị n’ocheeze ya dị
nsọ na-achị mba niile. **9** Ndị niile a ma ama na mba niile
ezukọtaala, dịka ndị Chineke nke Ebraham, n’ihi na ndị eze
niile dị n’ụwa bụ nke Chineke; ọ bụ onye e buliri elu n’ebe ọ
dị ukwuu.

48 Otu Abụ. Abụ Ọma nke ụmụ Kora. Onyenwe anyị dị
ukwuu, bụrụkwa onye kwesiri ịnata otuto, n’ime obodo
Chineke anyị, n’ugwu nsọ ya. **2** Ọ mara mma n’ịdị elu ya,
bụkwa ọṅụ elu ụwa niile. Ugwu Zayọn, obodo eze ahụ dị
ukwuu, dịka ebe kachasị elu nke Zafọn. **3** Chineke nọ n’ime
ebe ya e wusiri ike; o gosila onwe ya dịka ebe mgbaba ha e
wusiri ike. **4** Mgbe ndị eze jikọtara ndị agha ha ọnụ, mgbe ha
bịakọtara nso, **5** ihe ha hụrụ juru ha anya; n’ihi oke egwu, ha
gbara ọsọ. **6** Ahụ ọma jijiji bidoro ha n’ebe ahụ, ihe mgbu
ha dịka nke nwanyị na-achọ ịmụ nwa. **7** Ị lara ha n’iyi dịka
oke ifufe si n’ọwụwa anyanwụ si ala ụgbọ mmiri ukwuu nke
Tashish n’iyi. **8** Dịka anyị nụrụ, otu a ka anyị hụrụ, n’ime
obodo Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, n’ime obodo
Chineke anyị: Chineke na-eme ka o guzosie ike ruo mgbe
ebighị ebi. (Sela) **9** O Chineke, n’ime ụlọnsọ ukwuu gị, ka
anyị nọ na-atụgharị uche n’ịhụnanya gị nke na-enweghị
ọgwụgwụ. **10** O Chineke, dịka aha gị, otuto gị na-eru na
nsọtụ ụwa niile; aka nri gị jupụtara n’ezi omume. **11** Ugwu
Zayọn na-aṅụrị ọṅụ, obodo nta niile nke Juda nwere obi ụtọ
n’ihi ikpe gị niile. **12** Gaanụ Zayọn gburugburu, Jegharịa
ya gburugburu, gụọkwanụ ụlọ elu ya niile ọnụ. **13** Lezienụ
mgbidi ya niile anya, nyochakwaanụ ebe ya niile e wusiri ike,
ka unu nwee ike ịkọrọ ọgbọ na-abịa n’ihu akụkọ ndị a. **14**
N’ihi na Chineke a, bụ Chineke anyị ruo mgbe niile ebighị
ebi, ọ ga-abụ onyendu anyị, ọ bụladị ruo n’ọgwụgwụ.

49 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. Abụ Ọma.
Nụrụnụ nke a, unu mmadụ niile! Geenụ ntị, unu ndị
niile bi n’ụwa, **2** ma ndị dị ala ma ndị dị elu, ma onye
ọgaranya ma onye ogbenye. **3** Aga m ekwu okwu amamihe,
ihe sị n’obi m ga-enye nghọta. **4** Aga m aṅa ntị nye ilu, aga
m e ji ụbọ akwara kọwaa ilu m. **5** N’ihi gịnị ka m ga-eji tụọ
egwu mgbe ụbọchị ọjọọ bịara, mgbe ndị aghụghọ ọjọọ gbara
m gburugburu, **6** ndị na-atụkwasị obi n’akụnụba ha ma na-
anyakwa isi n’ihi oke ụba ha. **7** O nweghị onye pụrụ ịgbapụta
ndụ onye ọzọ, maọbụ nye Chineke ụgwọ e ji agbara onye ahụ,
8 n’ihi na ụgwọ e ji agbara ndụ dị oke ọnụ, o nweghị ụgwọ a
ga-akwụ nke ga-ezu, **9** nke ga-eme ka mmadụ dịrị ndụ ruo
ebighị ebi, ma hapụ ịnwụ. **10** N’ihi na mmadụ niile na-ahụ na
ndị amamihe na-anwụ, ndị nzuzu na ndị na-enweghị uche
na-anwụkwa, si otu a hapụrụ ndị ọzọ akụnụba ha. **11** Ili ha
na-aghọ ụlọ ha ruo ebighị ebi, ebe obibi ha ruo ọgbọ niile
n’agbanyeghị na ha gụrụ ọtụtụ ala aha ha. **12** Ma mmadụ,
n’agbanyeghị akụnụba ya, aghaghị ịnwụ, dịka anụ ọhịa, ọ ga-
anwụkwa. **13** Nke a bụ ihe na-adakwasị ndị na-atụkwasị obi
n’onwe ha, na ndị na-eso ụzọ ha, ndị na-akwado okwu ha.
(Sela) **14** Dịka atụrụ, ọ bụ ala mmụọ ka a kwadooro ha, ọnwụ
ga-abụ onye na-azụ ha dịka atụrụ, ma ndị na-eme ihe ziri ezi
ga-emeri ha n’ụtụtụ. Ozu ha ga-erekasị n’ime ili n’ebe dị anya
site n’ụlọeze ha. **(Sheol h7585)** **15** Ma Chineke ga-agbapụta ndụ
m site n’ili, n’ezie, ọ ga-akpọrọ m nye onwe ya. (Sela) **(Sheol
h7585)** **16** Amala jijiji mgbe mmadụ na-aba oke ụba, mgbe
ịdị ebube nke ụlọ ya na-amụba, **17** n’ihi na ọ ga-agba aka
laa ma ọ nwụọ, ịdị ebube ya agaghị eso ya banye n’ili. **18**
N’agbanyeghị na ọ gụrụ onwe ya dịka onye a gọziri agọzi
mgbe ọ dị ndụ, ọ bụ ezie na ndị mmadụ na-eto gị mgbe ị na-
enwe ọganihu, **19** ọ ga-eso ọgbọ ndị nna nna ya ndị na-agaghị

ahụkwa ìhè ọzọ. 20 Ndị bara ụba nke na-enweghị nghọta dịka
anụ ọhịa nke ga-ala n’iyi.

50 Abụ Ọma Asaf. Onyenwe anyị, Chineke, Onye kachasị
chi niile, ekwuola okwu ma kpọkọta ụwa niile, site na
ọwụwa anyanwụ ruo na ọdịda ya. 2 Chineke na-enwupụta
dịka ìhè, site na Zayọn, nke zuruoke n’ime ịma mma. 3
Chineke anyị na-abịa, ọ gaghị emechikwa ọnụ; ọkụ na-
erepịa erepịa dị n’ihu ya, oke ifufe na-efesi ike gbakwara ya
gburugburu. 4 Ọ na-akpọku eluigwe na ụwa ka o kpee ndị ya
ikpe: Ọ na-asị, 5 “Chikọtaranụ m ndị m e doro nsọ, bụ ndị
mụ na ha ji ịchụ aja gbaa ndụ.” 6 Eluigwe na-ekwupụta ezi
omume ya, n’ihi na Chineke n’onwe ya bụ onye ikpe. (Sela)
7 “Nụrụnụ, ndị m, m ga-ekwukwa, Izrel, aga m agba ama
megide unu, Abụ m Chineke, Chineke unu. 8 Anaghị m abara
unu mba n’ihi ịchụ aja unu, na aja nsure ọkụ unu nke na-adị
m n’ihu oge niile. 9 Enweghị m mkpa maka oke ehi unu site
n’ụlọ anụmanụ unu maọbụ mkpi site n’ọgba igwe ewu na
atụrụ unu, 10 n’ihi na ụmụ anụmanụ niile nke oke ọhịa bụ
nke m, ha na ehi niile nọ n’elu otu puku ugwu. 11 Amaara m
ụmụ nnụnụ niile nọ n’elu ugwu niile, ihe niile e kere eke
nọ n’ọhịa bụ nke m. 12 Ọ bụrụ na agụụ agụọ m, agaghị m
agwa gị ya, n’ihi na ụwa na ihe niile dị n’ime ya bụ nke m. 13
Ana m ata anụ oke ehi, ka ọ bụ ọbara mkpi ka m ga-aṅụ? 14
“Chụọrọ Chineke aja ekele, mezuo nkwa i kwere Onye kachasị
ihe niile elu, 15 ma kpọkuo m n’ụbọchị nsogbu gị, aga m
agbapụta unu, unu ga-enyekwa m nsọpụrụ.” 16 Ma Chineke
na-agwa ndị na-eme ihe ọjọọ okwu sị, “Olee, nkwuwa okwu
unu nwere ịgụgharị iwu m, maọbụ kwupụta ọgbụgba ndụ m
n’ọnụ unu? 17 Unu kpọrọ ndụmọdụ m asị, na-atụfekwa okwu
m n’azụ unu. 18 Mgbe unu hụrụ onye ohi, unu na ya na-
ejikọta aka; unu na ndị na-akwa iko na-ekekọkwa oke. 19 Ọnụ
unu na-eme ọsịịsọ ikwu okwu ọjọọ, okwu aghụghọ na nke
rere ure na-esikwa n’ọnụ unu na-asọpụta dịka iyi. 20 Unu na-
ekwugide ụmụnna unu mgbe niile, na-ekwutọkwa nwanne
unu nwoke. 21 Ihe ndị a ka unu mere ma agbachiri m nkịtị;
unu chekwara na adị m ka unu. Ma aga m abara unu mba ma
bokwaa unu ebubo unu n’ihu unu. 22 “Tụgharịa uche na nke
a, unu ndị na-echefu Chineke, ma ọ bụghị ya, aga m adọrisi
unu, ọ dịkwaghị onye ga-agbapụta unu. 23 Onye na-eji ekele
achụrụ m aja, na-asọpụrụ m, ọ bụkwa onye na-edozi ụzọ ya,
ka m ga-eme ka ọ hụ nzọpụta Chineke.”

51 Abụ dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Mgbe Netan bụ
onye amụma bịakwutere Devid n’oge ya na Batsheba
kwara iko. O Chineke, meere m ebere, n’ihi ịhụnanya gị nke
na-adịgide adịgide; n’ihi oke ọmịiko gị, hichapụ njehie m
niile. 2 Sachapụ mmehie m niile, ma mee m ka m dị ọcha. 3
N’ihi na amaara m njehie m niile, mmehie m dịkwa n’ihu
m mgbe niile. 4 Ọ bụkwa naanị gị ka m mehiere megide,
mee ihe ahụ bụ ihe ọjọọ n’ihu gị, nke mere na ị bụ onye na-
ekpe ikpe ziri ezi mgbe ị na-ekwu okwu, na onye ezi omume
mgbe ị na-ekpe ikpe. 5 N’ezie, onye mmehie ka m bụ site
n’oge amụrụ m; bụrụkwa onye mmehie site n’oge nne m
tụrụ ime m. 6 N’ezie, ị na-achọ eziokwu n’akụkụ niile zoro
ezo; ị na-akụziri m amamihe n’akụkụ niile zoro ezo. 7 Were
hisọp sachaa m, aga m adị ọcha; sachaa m ka m dị ọcha karịa
snoo. 8 Mee ka m nụrụ olu obi ụtọ na ọṅụ; ka okpukpu ndị i
gwepịara ṅụrịkwaa. 9 Zopu ihu gị n’ebe mmehie m niile dị,
hichapụkwa mmehie m niile. 10 Kee obi dị ọcha n’ime m,
O Chineke, nwogharịa ezi mmụọ n’ime m. 11 Achụpụla m
n’ihu gị, anapụkwala m Mmụọ Nsọ gị. 12 Nyeghachikwa m
ọṅụ nke nzọpụta gị, ma jiri ezi mmụọ kwagide m. 13 Mgbe
ahụ, aga m enwe ike izi ndị njehie ụzọ gị, ndị mmehie ga-
echeghar ị lọghachikwute gị. 14 O Chineke, zọpụta m site
n’ikpe ọmụma nke mwụfu ọbara, Chineke, gị bụ Chineke
Onye nzọpụta m, ire m ga-abụ abụ banyere ezi omume gị. 15
O, Onyenwe m, meghee ọnụ m, ka m kwupụta otuto gị. 16 Ị
naghị enwe mmasị n’aja, ma ọ bụghị ya, agaara m eweta ya. Ị
naghị enwe mmasị n’aja nsure ọkụ. 17 Aja Chineke chọrọ
bụ mmụọ tiwara etiwa, O Chineke, ị naghị elefu anya, n’obi
tiwara etiwa na nke nwere ezi nchegharị. 18 Ka ọ masị gị inye
Zayọn ọganihu; i wulie mgbidi niile nke Jerusalem. 19 Mgbe
ahụ, a ga-enwe ezi aja, aja nsure ọkụ nke ga-atọ gị ụtọ; mgbe
ahụ, a ga-achụkwa aja ọtụtụ oke ehi n’elu ebe ịchụ aja gị.

52 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ maskil Devid. Nke
o bụrụ mgbe Doeg onye Edọm gara gwa Sọl sị, “Devid
gara hụ Ahimelek n’ụlọ ya.” Gịnị mere i ji na-anya isi n’ihe
ọjọọ, gị nwoke dị ike? Gịnị mere na ogologo ụbọchị niile, ị
na-anya isi, gị onye Chineke na-eleda anya? 2 Ire gị na-atụ
atụmatụ ịla n’iyi; ọ dị ka agụba dị nkọ, gị onye na-ebi ndụ
aghụghọ. 3 Ị hụrụ ihe ọjọọ n’anya karịa ihe ọma, ị hụrụ okwu
ụgha n’anya karịa eziokwu. (Sela) 4 O onye ire aghụghọ! Ị
hụrụ okwu ọbụla nke na-emegide mmadụ n’anya. 5 N’ezie,
Chineke ga-akwatu gị ruo mgbe ebighị ebi. Ọ ga-ejide gị,
dọpụta gị site n’ụlọ ikwu gị, ọ ga-ehopukwa gị site n’ala ndị dị
ndụ. (Sela) 6 Ndị ezi omume ga-ahụ ya tụkwaa egwu; ha ga-
achị ya ọchị na-asị, 7 “Ugbu a, lee nwoke ahụ, onye jụrụ ime
Chineke ebe mgbaba ya. Ọ tụkwasịrị obi ya na akụnụba ya
nke dị ukwuu. O sitekwara na ibibi ndị ọzọ ghọọ onye dị ike!”
8 Ma adị m ka osisi oliv, nke na-eto na-awasa n’ụlọnsọ ukwu
Chineke. Ana m atụkwasị obi m n’ịhụnanya Chineke, nke na-
adịgide ruo mgbe niile ebighị ebi. 9 Aga m eto gị ruo mgbe
niile ebighị ebi n’ihi ihe i mere; aga m eto gị n’ihu ndị gị dị
nsọ. Olileanya m ga-adị n’ime aha gị, n’ihi na aha gị dị mma.

53 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. N’usoro Mahalat. Abụ
maskil Devid. Onye nzuzu na-asị n’ime obi ya, “Ọ dịghị
Chineke ọbụla dị.” Ha bụ ndị ajọ omume riri ahụ, ụzọ ha
niile bụkwa ihe arụ; ọ dịghị onye ọbụla na-eme ezi ihe. 2
Chineke sitere n’eluigwe na-ele ụmụ mmadụ anya, ịhụ ma
ọ ga-achọta onye ọbụla nwere nghọta, onye nke na-achọ
Chineke. 3 Onye ọbụla, n’otu n’otu ewezugala onwe ha, ha
niile abụrụla ndị ajọ omume riri ahụ; ọ dịghị onye ọbụla na-
eme ihe ziri ezi, ọ dịghị ọ bụladị otu onye. 4 Ndị niile na-eme
ajọ ihe, ha amaghị ihe? Ha na-eripịa ndị m dịka mmadụ si eri
nri, ha adịghị akpọkukwa Chineke. 5 Ma n’ebe ahụ ka ha nọ,
n’ọnọdụ oke egwu, ebe ọ dịghị ihe egwu na-adịghị. Chineke
fesasịrị ọkpụkpụ ndị niile megidere gị; i mere ka ihere mee
ha, n’ihi na Chineke ajụla ha. 6 O, a sịkwarị na nzọpụta Izrel
ga-esi na Zayọn pụta! Mgbe Chineke ga-akpọghachite ndị ya
n’ọnọdụ ha, ka Jekọb ṅụrịa ọṅụ, ka Izrel nwekwaa obi ụtọ!

54 Abụ Ọma Devid. Abụ eji ụbọ akwara akpọ. Abụ maskil
Devid. Mgbe ndị Zif gara sị Sọl, “Devid ọ dịghị ezo
n’etiti anyị?” O Chineke, jiri aha gị zọpụta m; jirikwa ike gị
kpepụta m. 2 O Chineke, nụrụ ekpere m; gee ntị n’okwu ọnụ
m. 3 Ndị m na-amaghị na-ebuso m agha; ndị na-eme ihe ike
na-achọ ịnapụ m ndụ m, ndị na-akpọghị Chineke ihe ọbụla.

(Sela) 4 N'ezie, Chineke bụ onye inyeaka m; onyenwe m bụ
onye na-agba m ume. 5 Mee ka ihe ọjọọ lọghachikwute ndị
na-ekwulu m; n'ime ikwesi ntụkwasị obi gị, laa ha n'iyi. 6 Aga
m eji onyinye afọ ofufu chụọrọ gị aja; O Onyenwe anyị, aga m
eto aha gị, n'ihi na ọ dị mma. 7 N'ihi na ọ gbapụtala m site na
nsogbu m niile, ọ bụ anya mmeri ka m ji na-ele ndị iro m
anya.

55 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ eji ụbọ akwara
akpọ. Abụ maskil Devid. O Chineke, nụrụ ekpere m,
agbakwala arịrịọ m nkịtị; 2 ṅaa m ntị, zaakwa m. Echiche m
na-esogbu m; ana m asụkwa oke ude 3 n'ihi ihe onye iro m
na-ekwu, n'ihi ịba mba nke ndị ajọ mmadụ, n'ihi na ha na-
ewetara m ntaramahụhụ, na-akpagbu m n'iwe ha. 4 Obi m nọ
n'ọnọdụ oke ihe mgbu n'ime m; oke ụjọ nke ọnwụ abịakwasịla
m. 5 Ịtụ egwu na ahụ ịma jijiji abịakwasịkwala m; oke egwu
ekpuchiela m. 6 Agwara m onwe m okwu sị, "A sịkwarị na m
nwere nku dịka nduru! Agaara m efelaga ebe ọzọ gaa zuru
ike. 7 Agaara m efelaga ebe dị anya, ga nọrọ n'ọzara; (Sela) 8
Agaara m eme ngwangwa gaa n'ebe mgbaba m, ebe dị anya
site n'ebe ifufe siri ike na oke ifufe dị." 9 O Onyenwe anyị,
gbagwojuo ndị ajọ omume anya, mee ka ha ghara ịghọta ihe
ibe ha na-ekwu, n'ihi na ana m ahụ ihe ike na ịlụ ọgụ n'ime
obodo. 10 Ehihie na abalị, ha na-ejegharị n'elu mgbidi ya; iro
na mmegbu dị n'ime ya. 11 A na-ahụta akaọrụ ihe ịla n'iyi
n'ime obodo; ihe ike na ụgha ewerela ọnọdụ ha n'ime obodo.
12 A sị na ọ bụ onye iro ji m eme ihe ọchị, apụrụ m ịnagide
ya; a sịkwa na ọ bụ onye iro na-eweli onwe ya megide m,
apụrụ m izonarị onwe m site n'ebe ọ nọ. 13 Maọbụ gị, nwoke
dịka m, onye mụ na ya dị na mma, enyi m ọma, 14 onye mụ
na ya na-enwe mmekọrịta dị ụtọ na mbụ, n'ụlọ Chineke, ka
anyị na-ejegharị n'etiti ọha mmadụ bịara ife ofufe. 15 Ka
ọnwụ bịakwasị ndị iro m na mberede; ka ha rịdaa ala mmụọ
na ndụ, n'ihi na ihe ọjọọ na-achọta ebe ọnọdụ n'etiti ha.
(Sheol h7585) 16 Ma akpọkuru m Chineke, Onyenwe anyị na-
azọpụtakwa m. 17 N'ụtụtụ, ma n'ehihie, ma n'abalị, ka m
sitere n'oke ihe mgbu, na-akpọku ya ma ọ na-anụkwa olu m.
18 Ọ na-agbapụta m, mee ka m ghara imerụ ahụ, site n'agha
niile e busoro m, n'agbanyeghị n'ọtụtụ biliri megide m. 19
Chineke, onye nọkwasịrị n'ocheeze ya ruo mgbe ebighị ebi,
onye na-adịghị agbanwe, ga-anụ olu ha, taakwa ha ahụhụ,
n'ihi na ha adịghị atụ egwu Chineke. (Sela) 20 Onye mụ na ya
dị na mma na-emegide ndị enyi ya, ọ na-emerụ ọgbụgba ndụ
ya ka ọ ghara ịdị nsọ. 21 Okwu ọnụ ya dị mụrụmụrụ ka bọta,
ma ibu agha juru ya obi; okwu ya niile dị nro karịa mmanụ,
ma ha bụ mma agha e welitere maka ibu agha. 22 Tụkwasị
Onyenwe anyị mkpa gị niile, ọ ga-agba gị ume; ọ gaghị ekwe
ka ewezuga onye ezi omume. 23 Ma gị, O Chineke, ga-adọtu
ndị ajọ omume n'ime olulu nke jupụtara n'ire ure; ndị ogbu
mmadụ na ndị aghụghọ agaghị ebi ọ bụladị ọkara ndụ ha. Ma
mụ onwe m, ọ bụ na gị ka m na-atụkwasị obi m.

56 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Ọ bụ olu abụ "Nduru
nọ n'osisi Ook dị ebe dị anya." Abụ nke Devid ka eji agụ
ya. Abụ miktam. Mgbe ndị Filistia nọchibidoro ya n'obodo
Gat. O Chineke, meere m ebere, n'ihi na ndị mmadụ ji ike
na-achụso m; ogologo ụbọchị niile, ha na-ebu agha imegide
m. 2 Ogologo ụbọchị niile ndị iro m na-achụso m; site na
nganga ha, ọtụtụ na-ebu agha megide m. 3 Ma mgbe ụjọ na-
atụ m, ọ bụ na gị ka m na-atụkwasị obi m. 4 N'ime Chineke
onye m na-eto okwu ya, n'ime Chineke ka m na-atụkwasị
obi; ụjọ agaghị atụ m. Gịnị ka mmadụ efu pụrụ ime m? 5
Ogologo ụbọchị niile, ha na-asụgharị okwu m kwuru isi; oge
niile ka ha na-atụ atụmatụ imerụ m ahụ. 6 Ha na-agba izu
nzuzo na-ezokwa onwe ha, ha na-enyochapụta nzọ ụkwụ
m niile, dịkwa njikere ịnapụ m ndụ m. 7 N'ihi ajọ omume
ha, ekwekwala ka ha gbapụ; o Chineke, n'ime iwe gị, wedaa
mba ndị a niile dị iche iche n'ala. 8 Depụta akwa arịrị m;
chekọtasịa anya mmiri akwa m niile n'ime karama gị. Ọ bụ na
ha adịghị n'akwụkwọ ndepụta gị? 9 Mgbe m ga-akpọku gị
maka enyemaka, ndị iro m ga-agbaghachi azụ. Site n'ụzọ
dị otu a, aga m amara na Chineke nọnyeere m. 10 N'ime
Chineke, onye m na-eto okwu ya, n'ime Onyenwe anyị, onye
m na-eto okwu ya, 11 n'ime Chineke ka m na-atụkwasị obi;
ụjọ agaghị atụ m. Gịnị ka mmadụ pụrụ ime m? 12 O Chineke
m, n'isi m ka nkwa niile m kwere gị dị; aga m ewetara gị
onyinye ekele m niile. 13 N'ihi na ị zọpụtala m site n'ọnwụ,
ma napụta ụkwụ m site n'ịsọ ngọngọ, ka m nwee ike jegharịa
n'ihu Chineke, n'ìhè nke ndụ.

57 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala"
Devid. Abụ miktam. Mgbe ọ gbapụrụ ga biri n'ime ọgba
nkume n'ihi Sọl. Meere m ebere, O Chineke, meere m ebere,
n'ihi na ọ bụ gị ka mkpụrụobi m ji mere ebe mgbaba. Ọ bụ na
ndo nke nku gị abụọ ka m ga-agbaba tutuu ihe mbibi ndị a
agafesịa. 2 Aga m akpọku Chineke nke kachasị ihe niile elu,
Chineke na-emezuru m ihe niile na-akpa m mkpa. 3 Ọ na-
esite n'eluigwe zidata inyeaka ma zọpụta m na-abara ndị
ahụ ji ike na-achụ m mba; (Sela) Chineke na-ezite ịhụnanya
ya na ikwesi ntụkwasị obi ya. 4 Anọ m n'etiti ọtụtụ ọdụm;
amanyere m ka m dina n'etiti ajọ anụ ọhịa, ụmụ mmadụ ndị
eze ha dị nkọ dịka àkụ na ùbe, ire ha dịkwa nkọ dịka mma
agha. 5 O Chineke, ka e bulie gị elu karịa eluigwe niile; ka
ebube gị dị n'elu ụwa niile. 6 Ha gbasaara ụkwụ m ụgbụ,
ihe mgbu nyịturu m. Ha egwuola olulu n'ụzọ m si agafe, ma
ha onwe ha adabala n'ime ya. (Sela) 7 Obi m dị njikere, o
Chineke, obi m dị njikere sikwaa ike; aga m abụ abụ, kụkwaa
egwu. 8 Teta n'ụra mkpụrụobi m! Teta, ụbọ akwara na une!
Aga m akpọte chi ọbụbọ. 9 O Onyenwe anyị, aga m eto gị
n'etiti mba niile; aga m abụ abụ banyere gị n'etiti ndị niile dị
iche iche. 10 N'ihi na ịhụnanya gị dị ukwuu na-eru na mbara
eluigwe; ikwesi ntụkwasị obi gị na-erukwa mbara eluigwe. 11
O Chineke, ka e bulie gị elu karịa eluigwe; ka ebube gị dị n'elu
ụwa niile.

58 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala."
Abụ Devid. Abụ miktam. Unu ndị na-achị achị, O nweela
oge unu na-ekwu ihe ziri ezi? O nweela oge unu na-ekpe
ikpe ziri ezi n'etiti mmadụ? 2 Mba, n'ime obi unu, unu na-
echepụta mmegbu, aka unu na-emepụta ihe ike n'elu ụwa.
3 Ọ bụladị site n'ọmụmụ, ndị ajọ omume na-akpafu; site
n'ime afọ, ha na-akpafu akpafu na-ekwusa okwu ụgha. 4
Ha na-agbọpụta nsi n'ọnụ ha dịka agwọ, na-emechi ntị ha
dịka ajụala ntị chiri, 5 nke na-adịghị anụ olu onye mgbaasị
na-akpọpụta ya, n'agbanyeghị otu ǹka onye ahụ si dị. 6 O
Chineke, tijie eze niile dị ha n'ọnụ; o Onyenwe anyị, dọpụta
eze ọdụm ndị a! 7 Mee ka ha sọfuo dịka mmiri na-asọ asọ;
mgbe ha na-eseti ụta ha, mee ka ọnụ àkụ ha gbajie. 8 Dịka
ejula nke na-agbaze mgbe ọ na-aga n'ụzọ ya; dịka nwa nwụrụ

n'afọ nne ya, ka ha ghara ịhụ anyanwụ. 9 Tupu ite unu amata
okpomọkụ nke osisi ogwu, ma ha dị ndụ, ma ha kpọnwụrụ
akpọnwụ, a ga-azachapụ ndị ajọ omume. 10 Ndị ezi omume
ga-enwe obi ụtọ mgbe a bọọrọ ha ọbọ, mgbe ha ga-asacha
ụkwụ ha n'ime ọbara ndị ajọ omume. 11 Mgbe ahụ, ndị
mmadụ ga-ekwu sị, "N'ezie, a na-akwụghachi ndị ezi omume
ụgwọ; n'ezie, e nwere Chineke onye na-ekpe ụwa ikpe."

59 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Devid. Abụ miktam
nke eji olu abụ "E bibikwala," abụ. Mgbe Sọl zipụrụ
ndị ikom ka e chee ụlọ Devid nche n'ihi igbu ya. O Chineke,
site n'aka ndị iro m gbapụta m, chebe m site n'aka ndị na-
ebili imegide m. 2 Gbapụta m site n'aka ndị na-eme ajọ ihe,
zọpụtakwa m site n'aka ndị ogbu mmadụ. 3 Lee ka ha siri zoo
onwe ha n'ihi ịnapụ m ndụ! Ndị na-eme ihe ike na-agba izu
megide m, o Onyenwe anyị, ma ọ bụghị n'ihi ihe m mere
maọbụ mmehie m. 4 Mgbe ọ na-adịghị ihe ọjọọ m mere, ma
lee ha dị njikere imegide m. Bilie, bịa nyere m aka; lee ihe
ọjọọ dakwasịrị m! 5 Gị, Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ
ime ihe niile, gị onye bụ Chineke nke Izrel, kpọtee onwe gị ịta
mba niile dị iche iche ahụhụ; e gosikwala ndị na-ezube nzube
ọjọọ obi ebere. (Sela) 6 N'anyasị, ha na-alaghachi, na-eme
mkpọtụ dịka ụmụ nkịta mgbe ha na-akpagharị n'ime obodo.
7 Lee ihe ha si n'ọnụ ha na-aghụpụta, okwu si n'ọnụ ha na-
agbụpụta dị nkọ dịka mma agha, ha na-asịkwa, "Onye pụrụ
ịnụ ihe anyị na-ekwu?" 8 Ma gị Onyenwe anyị, na-achị ha
ọchị; ị na-akwa mba ndị a niile emo. 9 O, gị onye bụ ike m,
ana m ele anya gị; gị, o Chineke, bụ ebe mgbaba m e wusiri
ike. 10 Chineke m, onye m tụkwasịrị obi. Chineke ga-ebutere
m ụzọ mekwaa ka m chịa ndị niile na-ekwulu m ọchị. 11 O
Onyenwe anyị na ọta anyị, egbukwala ha, ma ọ bụghị ya, ndị
m ga-echefu. Were ike gị mee ka ha wagharịa, wedakwaa ha
n'ala. 12 Ka e jide ha n'ime nganga ha, n'ihi mmehie si ha
n'ọnụ na-apụta, na n'ihi okwu ọnụ ha. N'ihi okwu ọbụbụ ọnụ
ha na okwu ụgha ha, 13 jiri iwe ọkụ repịa ha, repịa ha ruo
mgbe ha ga-aghọ ntụ. Mgbe ahụ, a ga-amata ruo na nsọtụ nke
ụwa, na Chineke na-achị Jekọb. 14 N'anyasị ha na-alaghachi;
na-eme mkpọtụ dịka ụmụ nkịta, mgbe ha na-akpagharị n'ime
obodo. 15 Ha na-awagharị na-achọ nri, na-etikwa mkpu ma ọ
bụrụ na afọ ejughị ha. 16 Ma aga m abụ abụ banyere ike gị,
n'ụtụtụ aga m abụ abụ banyere ịhụnanya gị; ị bụ ebe mgbaba
m e wusiri ike, ebe mgbaba m n'oge nsogbu. 17 O, gị onye
bụ ike m, ana m abụku gị abụ otuto; gị, o Chineke, bụ ebe
mgbaba m e wusiri ike, Chineke m, onye m na-adabere.

60 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi Abụ. Ọ bụ olu abụ eji ekwe
"Okoko lili nke Ọgbụgba Ndụ." Abụ miktam nke Devid
maka izi ihe. Mgbe ọ lụsoro Aram Naharaim na Aram Zoba
ọgụ, nakwa mgbe Joab lọghachitara, tigbuo narị ndị Edọm
iri n'abụọ na Ndagwurugwu Nnu. O Chineke, ị jụla anyị, ị
tịwawo anyị n'ike; i wesola anyị iwe, ugbu a, kpọghachi anyị.
2 I meela ka ala a maa jijiji, ị dọwakwala ya; mezie ntiwa
ya niile, n'ihi na ọ na-ama jijiji. 3 I meela ka ndị gị gabiga
ọnọdụ ihe isi ike; i nyela anyị mmanya nke mere ka anyị
na-adagharị. 4 Ma nye ndị na-atụ egwu gị, i weliela otu
ọkọlọtọ nke a ga-agbasa n'ihi eziokwu imegide ụta nke ndị
iro. (Sela) 5 Were aka nri gị zọpụta anyị ma nyere anyị aka,
ka a gbapụta ndị ị hụrụ n'anya. 6 Chineke esitela n'ịdị nsọ ya
kwuo, sị, "N'ọnọdụ ọṅụ nke mmeri, aga m ekesa Shekem,
tụkwaa Ndagwurugwu Sukọt n'ihe ọtụtụ nyepụ ya. 7 Gilead
bụ nke m, otu a kwa, Manase bụkwa nke m; Ifrem bụ okpu
igwe m, Juda bụ mkpara eze m. 8 Moab bụ efere ịkwọ aka m,
aga m atụsa akpụkpọụkwụ m n'elu Edọm; n'elu isi Filistia,
ana m eti mkpu mmeri." 9 Onye ga-akpọrọ m gaa n'obodo
e wusiri ike? Onye ga-edu m gaa Edọm? 10 Ọ bụghị gị, O
Chineke? Gị onye jụrụ anyị, onye na-adịghị esokwa ndị agha
anyị aga agha? 11 Nyere anyị aka ka anyị pụọ n'aka ndị iro,
n'ihi na inyeaka mmadụ bụ ihe efu. 12 Site na Chineke, anyị
ga-enwe mmeri, ọ ga-azọpịa ndị iro anyị niile n'ala.

61 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid nke eji
ụbọ akwara akpọ. Nụrụ akwa m, O Chineke, gee ntị
n'ekpere m. 2 Ana m akpọku gị site na nsọtụ nke ụwa, ana m
akpọku gị mgbe obi m na-ada mba; duru m gaa n'oke nkume
ahụ nke karịrị m elu. 3 N'ihi na ị bụrịị ebe mgbaba m, na
ụlọ ahụ dịkarịrị elu, sie ike imegide onye iro ahụ. 4 Ọ na-
agụ m ibi n'ụlọ ikwu gị ruo mgbe ebighị ebi, ka m gbaba,
zere ndụ n'okpuru nku gị abụọ. (Sela) 5 N'ihi na gị onwe gị,
Chineke, anụla nkwa niile m kwere; i nyela m ihe nketa nke
ndị na-atụ egwu aha gị. 6 Tụkwasị ọtụtụ ụbọchị na ndụ eze,
mee ka afọ ya ruo ọtụtụ ọgbọ. 7 Kwere ka ọ nọrọ n'ocheeze
n'ihu Chineke ruo mgbe ebighị ebi; zidata ịhụnanya gị na
ikwesi ntụkwasị obi gị, ka ha na-echezikwa ya. 8 Mgbe ahụ,
aga m abụ abụ otuto nye aha gị, ruo mgbe ebighị ebi. Aga m
emezukwa nkwa m kwere gị ụbọchị niile.

62 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Maka Jedutun. Abụ Ọma
Devid. Ọ bụ naanị n'ime Chineke ka mkpụrụobi m na-
achọta izuike. Nzọpụta m na-esite na ya na-abịa. 2 Naanị ya
bụ oke nkume m na nzọpụta m; ọ bụ ebe mgbaba m e wusiri
ike, agaghị m ama jijiji n'ọnọdụ m. 3 Ruo ole mgbe ka unu
ga-anọgide na-ebuso agha megide nwoke a? Unu niile, unu
chọrọ ịkwatu ya, ebe ọ bụ naanị mgbidi na-ada ada, mgbidi
na-esighị ike e ji osisi wuo? 4 Ha ekpebiela isite n'ọnọdụ ya dị
elu kwatuo ya; okwu ụgha na-atọ ha ụtọ. Ha na-eji ọnụ ha na-
agọzi, ma n'ime obi ha, ha na-abụ ọnụ. (Sela) 5 O mkpụrụobi
m, chọta ezumike naanị n'ime Chineke; olileanya m na-esite
na ya na-abịa. 6 Naanị ya bụ oke nkume m, na onye nzọpụta
m. Naanị ya kwa bụ ebe mgbaba m e wusiri ike, agaghị m
ama jijiji n'ọnọdụ m. 7 Nzọpụta m na nsọpụrụ m dabeere na
Chineke, Ọ bụ oke nkume m, ebe mgbaba m. 8 Tụkwasịnụ ya
obi mgbe niile, unu ndị mmadụ; kwupụtaranụ ya obi unu,
n'ihi na Chineke bụ ebe mgbaba anyị. (Sela) 9 Ndị nta n'etiti
ụmụ mmadụ bụ naanị otu nkuume, ndị ukwu bụ naanị ụgha;
ọ bụrụ na a tụọ ha n'ihe ọtụtụ, ha bụ ihe efu; ha niile bụ
naanị otu nkuume. 10 Unu atụkwasịla obi unu n'iji aka ike
kpata ego, maọbụ tụkwasị olileanya unu n'ihe e zuru ezu; akụ
unu nwere ike mụbaa, unu atụkwasịla ha obi. 11 Chineke
ekwuola otu ihe, ihe abụọ ka m nụrụ: "Na gị, O Chineke, dị
ike, 12 na gị, Onyenwe anyị, jupụtara n'ịhụnanya. N'ezie, ị ga-
akwụghachi onye ọbụla dịka ọrụ ya si dị."

63 Abụ Ọma Devid, mgbe ọ nọ n'ọzara Juda. O Chineke,
ị bụ Chineke m, e ji m obi m niile na-achọ gị; akpịrị na-
akpọ mkpụrụobi m nkụ, anụ ahụ m na-achọsi gị ike, n'ala
kpọrọ nkụ na nke ịda mba ebe mmiri na-adịghị n'ime ya. 2
Ahụla m gị n'ụlọnsọ gị, hụkwa ike gị na ebube gị. 3 N'ihi na
ịhụnanya gị dị mma karịa ndụ, aga m eji egbugbere ọnụ m
jaa gị mma. 4 Ogologo ụbọchị m niile ka m ga-eto gị, aga m
eweli aka m abụọ elu kpọkuo aha gị. 5 Mkpụrụobi m ga-enwe

afọ ojuju dịka onye ji ezi nri rijuo afọ; aga m eji egbugbere
ọnụ jupụtara n'abụ too gị. 6 N'elu ihe ndina m, ana m echeta
gị, ana m atụgharị uche n'ihe banyere gị, ogologo abalị niile.
7 N'ihi na ị bụ onye inyeaka m, ana m abụ abụ n'okpuru ndo
nke nku gị. 8 Mkpụrụobi m na-arapara gị n'ahụ; aka nri gị
na-ejigide m. 9 A ga-ala ndị na-achọ ndụ m n'iyi; ha ga-arịda
ruo ebe omimi nke ụwa. 10 A ga-eji mma agha laa ha n'iyi, ha
ga-abụkwa nri nye nkịta ọhịa. 11 Ma eze ga-aṅụrị ọṅụ n'ime
Chineke; ndị niile na-eji aha Chineke aṅụ iyi ga-eto ya, ma a
ga-eme ka ọnụ ndị niile na-agha ụgha dere duu.

64 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Nụrụ olu
m O Chineke, mgbe m na-akọsara gị ihe na-esogbu m.
Chebe ndụ m site n'aka ndị iro m. 2 Zopu m pụọ n'izu nzuzo
niile nke ndị ọjọọ, site n'atụmatụ ndị na-eme ajọ ihe. 3 Ha
na-amụ ire ha dịka e si amụ mma agha, na-agbapụ okwu dịka
àkụ ọjọọ. 4 Ha na-agba onye na-enweghị ihe o mere àkụ
site n'ebe nzuzo, na mberede ka ha na-agba ya, na-atụghị
egwu. 5 Ha na-agbarịta ibe ha ume na-atụmatụ ọjọọ, ha na-
ekwu banyere isi ọnya ha na nzuzo, ha na-asị, "Onye ga-ahụ
ya?" 6 Ha na-atụpụta atụmatụ ọjọọ na-asị, "Anyị echepụtala
atụmatụ zuruoke!" N'ezie, uche na obi mmadụ dị aghụghọ. 7
Ma Chineke ga-agba ha àkụ, na mberede ka a ga-etida ha. 8 Ọ
ga-atụgharị okwu ọnụ ha megide ha, mee ka ha laa n'iyi; ndị
niile hụrụ ha ga-efufe isi ha n'ịkwa emo. 9 Mmadụ niile ga-
atụ egwu, ha ga-ekwupụta ọrụ niile nke Chineke, ma tụgharịa
uche nke ọma banyere ihe o mere. 10 Ndị ezi omume ga-
aṅụrị ọṅụ n'ime Onyenwe anyị, ha ga-agbabakwa n'ime ya;
ndị niile obi ha ziri ezi ga-anyakwa isi n'ime ya.

65 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Otu Abụ.
I kwesiri otuto, O Chineke, n'ime Zayọn; ọ bụ gị ka anyị
ga-emezuru nkwa anyị, 2 O gị onye na-anụ ekpere, ọ bụ gị ka
mmadụ niile ga-abịakwute, 3 Mgbe mmehie na-anyigbu anyị,
ị gbaghara anyị njehie anyị niile. 4 Ngọzị na-adịrị ndị ahụ ị
họpụtara, ka ha bịaruo nso, ibi n'ebe obibi gị! E ji ọtụtụ ezi
ihe nke ụlọ gị, nke ụlọnsọ ukwuu gị, mee ka afọ ju anyị. 5 O
Chineke, Onye nzọpụta anyị, i ji ọrụ ezi omume dị oke egwu
na-aza anyị, ị bụ olileanya ndị niile bi na nsọtụ nke ụwa,
na osimiri niile dị ebe dị anya, 6 onye ji ike ya kpụọ ugwu
niile, ebe i yikwasịrị onwe gị ike dịka ngwa agha, 7 onye
mere ka ụda olu oke osimiri niile na ụda olu ebili mmiri,
na ọgbaaghara mba niile deere duu. 8 Ụwa niile jupụtara
n'ịtụnanya n'ihi ọrụ ebube gị niile, n'ebe chi na-abọ, ebe
anyanwụ na-ada, ka ị na-akpọlite abụ ọṅụ. 9 Ị na-elekọta
ala na-agba ya mmiri; ị na-eme ka ọ bụrụ ala dị mma. Isi
iyi Chineke adịghị ata ata, n'ihi inye ndị mmadụ mkpụrụ
ubi, n'ihi na ọ bụ otu a ka ị chọrọ ka ọ dịrị. 10 Ị na-eme ka
mmiri jupụta n'ala a kọrọ akọ mee ka elu aja a kọrọ akọ
dị larịị; ị na-eji mmiri ozuzo eme ka ọ dị nro, na-agọzikwa
ihe ndị akụnyere na ya. 11 Ị na-eji owuwe ihe ubi bara ụba
kpukwasị afọ ọbụla dịka okpueze, ụgbọ na-ebu ihe owuwe ubi
na-ejubiga oke. 12 Ala ebe ahịhịa na-epu n'ọzara na-ejupụta
n'ahịhịa ndụ, e yikwasịrị ugwu niile obi ụtọ dịka uwe. 13 E
were igwe anụ ụlọ kpuchie n'elu ala niile ebe ahịhịa dị ndụ
puru, ọka kpuchikwara ndagwurugwu niile; ha na-eti mkpu
ọṅụ na-abụkwa abụ.

66 Abụ dịrị onyeisi abụ. Otu Abụ. Abụ Ọma. Ụwa niile,
jirinụ ọṅụ tikuo Chineke! 2 Bụọ abụ banyere ebube aha
ya; meenụ ka otuto ya bụrụ ihe dị ebube! 3 Gwa Chineke
okwu sị ya, "Lee ka ọrụ gị niile si dị oke egwu! Ike gị dị nnọọ
ukwu, ya mere ndị iro gị, na-ada n'ihu gị n'ihi ụjọ. 4 Ndị niile
bi n'ụwa na-akpọ isiala nye gị; ha na-abụku gị abụ otuto, ha
na-abụ abụ otuto nye aha gị." (Sela) 5 Bịa lee ihe Chineke
mere, ụdị ọrụ oke egwu ọ na-arụ n'ihi mmadụ! 6 O mere ka
osimiri ghọọ ala akọrọ, ha ji ụkwụ si n'etiti osimiri gafee;
bịanụ ka anyị ṅụrịa n'ime ya. 7 Ọ na-achị ruo mgbe ebighị
ebi site n'ike ya, anya ya na-elekwa mba niile, ka ndị nnupu
isi ghara ịfụlị onwe ha elu megide ya. (Sela) 8 Toonu Chineke
anyị, unu mmadụ niile, kwere ka a nụ ụda otuto ya; 9 O
chebela ndụ anyị, ma mee ka ụkwụ anyị ghara ịmịchapụ. 10
N'ihi na ọ bụ gị, O Chineke, nwara anyị; ị nụchara anyị dịka
ọlaọcha. 11 Ị kpọbatara anyị n'ụlọ mkpọrọ, ma bokwasị ibu dị
arọ n'azụ anyị. 12 I kwere ka ndị mmadụ rịa anyị elu; anyị
esitela n'ime ọkụ na n'ime mmiri gafee. Ị kpọbatala anyị ebe
anyị nwezuru ihe niile. 13 Aga m e ji aja nsure ọkụ bata n'ime
ụlọnsọ ukwu gị, imezu nkwa m kwere gị 14 n'ihi na nke a
bụ ihe m ji ọnụ m kwuo, ọ bụkwa nke a ka egbugbere ọnụ
m kwupụtara na m ga-eme n'oge nsogbu m. 15 Aga m eji
anụ ndị gbara abụba chụọrọ gị aja, ya na aja onyinye nke
ọtụtụ ebule; Aga m achụkwa aja onyinye nke ọtụtụ oke ehi na
mkpi. (Sela) 16 Bịanụ nụrụ, unu niile na-atụ egwu Chineke;
ka m kọọrọ unu ihe o meere m. 17 Eji m ọnụ m kpọkuo ya;
otuto ya dị m n'ire. 18 Ọ bụrụ na mmehie na-amasị m n'ime
obi m, Onyenwe anyị agaraghị ege m ntị; 19 ma Chineke gere
ntị n'ezie, nụrụkwa olu arịrịọ m. 20 Otuto dịrị Chineke, onye
na-ajụghị ekpere m maọbụ ghara izi m ịhụnanya ya!

67 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ eji ụbọ akwara akpọ.
Abụ Ọma. Otu Abụ. Ka Chineke meere anyị amara ma
gọzie anyị, ma mee ka ihu ya chakwasị anyị, (Sela) 2 Ka a
mara ụzọ gị niile n'ụwa, marakwa nzọpụta gị n'etiti mba
niile. 3 Ka mmadụ niile too gị, O Chineke; ka mmadụ niile too
gị. 4 Ka mba niile ṅụrịa ma bụọ abụ ọṅụ, n'ihi na ị na-eji
ikpe ziri ezi na-achị ndị mmadụ, na-edukwa mba niile nke
ụwa. (Sela) 5 Ka mmadụ niile too gị, O Chineke; ka mmadụ
niile too gị. 6 Mgbe ahụ, ala ga-amịpụta ihe owuwe ubi ya,
Chineke, onye bụ Chineke anyị, ga-agọzikwa anyị. 7 Chineke
ga-agọzi anyị, nsọtụ niile nke ụwa ga-atụ egwu ya.

68 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Nke Devid. Abụ Ọma. Otu
Abụ. Ka Chineke bilie, ka ndị iro ya bụrụ ndị a chụsasịrị;
ka ndị iro ya site n'ihu ya gbalaga. 2 Dịka ikuku si achụsa
anwụrụ ọkụ, sikwa otu a chụsaa ha. Dịka mmanụ na-ehi ụra si
agbaze n'ọkụ, ka ndị na-eme ihe ọjọọ laa n'iyi n'ihu Chineke.
3 Ka ndị ezi omume bụrụ ndị nwere obi ụtọ, ma ṅụrịa n'ihu
Chineke; ka ha bụrụ ndị nwere obi ụtọ, jupụtakwa n'ọṅụ. 4
Bụkuo Chineke abụ, bụkuonụ aha ya abụ otuto, toonu onye
na-agba igwe ojii dịka ịnyịnya, Onyenwe anyị bụ aha ya,
ṅụrịa ọṅụ n'ihu ya. 5 Ọ bụ nna ndị nke na-enweghị nna, onye
na-ekpechitere ndị di ha nwụrụ anwụ ọnụ ha, onye a bụ
Chineke, onye bi n'ebe ya dị nsọ. 6 Chineke na-eme ka ndị
naanị ha nọ nwee ezinaụlọ, ọ na-eji ịbụ abụ dupụta ndị nọ
n'ụlọ mkpọrọ, ma ndị nnupu isi ka ọ na-eme ka ha biri, n'ala
kpọrọ nkụ. 7 Mgbe i buteere ndị gị ụzọ, O Chineke, mgbe
i gabigara n'ala tọgbọrọ n'efu, (Sela) 8 elu ụwa mara jijiji,
eluigwe wụpụrụ mmiri ozuzo, n'ihu Chineke, Onye Saịnaị,
n'ihu Chineke, Chineke nke Izrel. 9 I nyere mmiri ozuzo n'ebe

ọ dị ukwuu, O Chineke, i tutere ihe nketa gị nke ike gwụrụ.
10 Ndị gị biri n’ime ya, site n’oke akụnụba gị, O Chineke, ị
rọpụtaara ndị ogbenye mkpa ha. 11 Onyenwe anyị kpọsara
okwu ahụ, ọnụọgụgụ ndị inyom kwusara ya bụ igwe dị ọtụtụ;
12 ndị eze na ndị agha ha ji ọsọ gbalaa; ndị mmadụ kere ihe a
dọtara n’agha, n’ime ọmụma ụlọ ikwu. 13 Ọ bụladị mgbe
ị na-arahụ ụra n’etiti ọgba atụrụ, nku abụọ nke nduru m
bụ ihe e ji ọlaọcha kpuchie, jirikwa ọlaedo nke na-enwuke
kpuchie abụba ya. 14 Mgbe Onye pụrụ ime ihe niile chụsasịrị
ndị eze bi n’ala a, ọ dị ka snoo dara n’elu Zalmon. 15 Ugwu
Bashan, ugwu mara mma nke ukwuu, ugwu Bashan, ugwu
nwere n’elu ya ọtụtụ ugwu dị iche iche. 16 Gị ugwu nwere
ọtụtụ ugwu, gịnị mere i ji ele anya site n’ekworo n’ugwu
Chineke họọrọ ị bụ ebe ọ ga-anọ chịa, ebe Onyenwe anyị
n’onwe ya ga-ebi, ruo ebighị ebi? 17 Ọnụọgụgụ ụgbọ agha
Chineke dị iri puku kwụrụ puku, a pụghị ịgụta ha; ha dịkwa
puku kwụrụ puku; Onyenwe anyị sitere Saịnaị bata n’ụlọnsọ
ya. 18 Mgbe i rigoro gaa n’elu, i duuru ndị a dọtara n’agha; ị
natara onyinye dị iche iche n’aka ndị mmadụ, ọ bụladị n’aka
ndị na-enupu isi, ka gị, O Onyenwe anyị Chineke, biri n’ebe
ahụ. 19 Otuto dịrị Onyenwe anyị, Chineke anyị, na Onye
Nzọpụta anyị, Onye na-ebu ibu arọ anyị ụbọchị niile. (Sela) 20
Chineke anyị bụ Chineke na-azọpụta; mgbapụta pụọ n’ọnwụ
na-esite n’aka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị.
21 N’ezie, Chineke ga-egwepịa isi ndị iro ya niile, isi ndị niile
na-aga n’ihu ibi ndụ mmehie. 22 Onyenwe anyị kwuru sị,
“Aga m esite na Bashan kpọlata ha, aga m adọpụta ha site
n’ebe omimi nke osimiri, 23 ka unu nwee ike saa ụkwụ unu
n’ime ọbara ndị iro unu, ka ire nkịta unu niile ketakwa oke
nke ha.” 24 O Chineke, ahụla igwe ahịrị mmadụ ndị na-eso
gị, bụ igwe ahịrị mmadụ nke so Chineke m, na Eze m na-
aba n’ebe nsọ ahụ. 25 Ndị na-abụ abụ nọ n’ihu, ndị na-eti
egwu, na-eso ha n’azụ; ụmụ agbọghọ na-akpọ ụbọ sokwa ha.
26 Too Chineke n’etiti nzukọ ukwuu ahụ; toonu Onyenwe
anyị n’etiti nzukọ ụmụ Izrel. 27 Lee Benjamin bụ agbụrụ
dịkarịsịrị nta, ka ọ na-edu ha, lekwaa igwe ụmụ ndị eze Juda
na nke Zebụlọn na Naftalị. 28 O Chineke, kpọlite ike gị; mee
ka ike gị pụta ìhè, O Chineke, dịka i mere na mbụ. 29 N’ihi
ụlọnsọ ukwu gị nke dị na Jerusalem, ndị eze ga-ewetara gị
onyinye dị iche iche. 30 Baara anụ ọhịa ahụ zoro n’etiti riidi
mba, igwe oke ehi nọ n’etiti ụmụ ehi nke mba niile. Site
na nweda n’ala, ka o wetara gị ogbe ọlaọcha. Chụsasịa mba
niile, bụ ndị na-enwe mmasị n’ibu agha. 31 Ndị nnọchi anya
obodo, ga-esite n’Ijipt bịa, Kush ga-etinye onwe ya n’okpuru
Chineke. 32 Bụkuo Chineke abụ, unu alaeze niile nke ụwa,
bụkuo Onyenwe anyị abụ otuto, (Sela) 33 Bụọ abụ nye onye
na-agba ịnyịnya n’eluigwe, e, ọ bụladị eluigwe nke dịrị site na
mgbe ochie, onye olu ike ya dịka egbe eluigwe. 34 Kwusaa
ike Chineke, onye ịdị ukwuu nke ịma mma ya na-ekpuchi
Izrel, onye ike ya dị n’eluigwe. 35 O Chineke, ị dị oke egwu
n’ime ụlọnsọ gị; Chineke nke Izrel na-enye ndị ya ume na ike.
Toonu Chineke!

69 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Eji olu abụ “Okoko Lili.” Abụ
Devid. O Chineke, zọpụta m, n’ihi na mmiri abịaruola m
n’olu. 2 Ana m emikpu n’ụrụrọ ebe dị omimi, e nwekwaghị
ebe ịzọkwasị ụkwụ dị. Abịala m n’ebe mmiri dị omimi; uju
mmiri na-achọkwa ikpuchigide m. 3 Akpịrị akpọọla m nkụ;
ike agwụla m ebe m na-akpọ oku maka enyemaka. Anya m
agbaala ọchịchịrị ebe m na-ele anya Chineke. 4 Ndị kpọrọ m
asị n’efu dị ukwuu karịa agịrị isi dị m n’isi. Ndị na-achọ ịla
ndụ m n’iyi dị ukwuu, bụ ndị họọrọ ịbụ ndị iro m, mgbe ọ
na-adịghị ihe ọbụla m mere ha. Ha nọgidesịrị m ike mee ka
m nyeghachi ihe m na-ezughị n’ohi. 5 Gị, Chineke, ị maara
enweghị uche m niile; ikpe ọmụma m abụghị ihe zoro ezo
n’ihu gị. 6 Ekwela ka ihere mee ndị na-atụkwasị gị obi n’ihi
m, O Onyenwe m, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile;
ka ndị na-achọ gị ghara ịbụ ndị a ga-eme ihe ihere n’ihi m,
O Chineke nke Izrel. 7 Ọ bụ n’ihi gị ka m na-anagide ịkwa
emo, ihere ekpuchiela m ihu. 8 Abụ m ọbịa n’ebe ụmụnna
m nọ, n’ebe ụmụnne nọ, abụ m onye mba ọzọ. 9 N’ihi na
ihe gbasara ụlọ gị na-anụ m ọkụ n’obi, ịta ụta niile nke ndị
na-akparị gị adakwasịla m. 10 Mgbe m na-ebe akwa na-
ebukwa ọnụ, ha kparịrị m n’ihi na m na-eme nke a. 11 Mgbe
m yikwasịrị uwe iru ụjụ m, a ghọrọ m ihe ha ji eme ihe ọchị.
12 Ndị na-anọ ọnọdụ ala n’ọnụ ụzọ ama, na-akwa m emo,
na-akọ m ọnụ, abụ m isi abụ nke ndị na-aṅụbiga mmanya
oke na-abụ. 13 O Onyenwe anyị, ana m akpọku gị n’ekpere,
n’oge ihuọma gị; na oke ịhụnanya gị, O Chineke m, zaa m
n’eziokwu nke nzọpụta gị. 14 Dọpụta m site n’ụrụrọ, ekwela
ka m mikpuo; zọpụta m site n’aka ndị kpọrọ m asị, site na
mmiri miri emi. 15 Ekwela ka uju mmiri kpuchie m, maọbụ
ka ebe dị omimi loda m, ma ọ bụkwanụ ka olulu lomie m,
kpuchie m n’ime ọnụ ya. 16 O Onyenwe anyị, zaa m, site n’ịdị
mma nke ịhụnanya gị, n’ime ịdị ukwuu nke oke ebere gị, chee
m ihu. 17 Ezonarịla mụ bụ ohu gị ihu gị. Anọ m na nsogbu,
mee ngwangwa zaa m! 18 Bịa m nso zọpụta m. Gbapụta m
site n’aka ndị iro m. 19 Ị maara ihe niile banyere ihe ọchị ha
ji m mee, mweda n’ala m na ihe ihere: ndị iro m niile nọkwa
gị n’ihu. 20 Ọchị ha na-achị m etiwaala m obi, ma hapụ m
n’ọnọdụ enweghị inyeaka. Elere m anya onye ga-emere m
ebere, ma ọ dịghị onye ọbụla m hụrụ; lee anya ndị ga-akasị
m obi, ma ọ dịkwaghị onye m chọtara. 21 Ha tinyere oluilu
n’ime nri m, nyekwa m mmanya gbara ụka ka m ṅụọ. 22 Ka
tebul e debere n’ihu ha ghọrọ ha ọnya; ka ọ bụrụ ha ihe ịbọ
ọbọ mgbe ha nọ n’udo ya ghọrọ ha ọnya igbudu. 23 Ka anya
ha gbaa ọchịchịrị, ka ha gharakwa ịhụ ụzọ ọzọ, mekwa ka
ụkwụ ha na-ama jijiji mgbe niile. 24 Wụkwasị ha oke iwe gị,
ka iwe gị dị ọkụ zute ha. 25 Ka ebe obibi ha tọgbọrọ n’efu, ka
mmadụ ọbụla gharakwa ibi n’ime ụlọ ikwu ha. 26 Ha na-
akpagbu ndị ahụ i merụrụ ahụ, na-ekwukwa banyere ihe
mgbu ndị ahụ i kwohịara ahụ. 27 Boo ha ebubo ajọ omume
tụkwasị n’elu ajọ omume, ekwekwala ka ha keta oke na ezi
omume gị. 28 Mee ka e hichapụ aha ha site n’akwụkwọ nke
ndụ, ka a hapụ idekọta aha ha na nke ndị ezi omume. 29 Anọ
m n’ụfụ na ihe mgbu, O Chineke, mee ka nzọpụta gị kpuchie
m. 30 Aga m eji ịbụ abụ too aha Chineke, jirikwa ekele bulie
ya elu. 31 Nke a ga-atọ Onyenwe anyị ụtọ karịa oke ehi, karịa
oke ehi, nke mpi ya na ụkwụ ya ka dị. 32 Ndị ogbenye ga-ahụ
ya ma ṅụrịakwa ọṅụ; unu ndị na-achọ Chineke, ka obi unu
na-adị ndụ. 33 Onyenwe anyị na-anụ ekpere ndị nọ na mkpa,
ọ naghị eledakwa ndị ya a dọtara n’agha anya. 34 Ka eluigwe
na ụwa too ya, osimiri niile na ihe niile bi n’ime ha. 35 N’ihi
na Chineke ga-azọpụta Zayọn; ọ ga-ewugharị obodo niile
nke Juda. Mgbe ahụ, ndị mmadụ ga-ebi n’ime ya, mee ya ihe
nweta ha. 36 Ụmụ ndị na-ejere ya ozi ga-eketa ya, ndị hụrụ
aha ya n’anya ga-ebikwa ebe ahụ n’ime ya.

70 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Nke Devid. Arịrịọ. O Chineke,
gbata ọsọ bịa zọpụta m, O Onyenwe anyị, bịa ngwangwa
inyere m aka. 2 Ka ndị niile na-achọ ịnapụ m ndụ m, bụrụ
ndị a ga-etinye n’ọnọdụ ihere na ọgbaaghara. Ka ndị ọ na-
amasị ịhụ ịla n’iyi m laghachi azụ n’ihere. 3 Ka ndị ahụ na-asị
m, “Ehee! Ehee!” laghachi azụ n’ihi ihere ha. 4 Ma ka ndị
niile na-achọ gị ṅụrịa ọṅụ, nweekwa obi ụtọ n’ime gị, ka ndị
ahụ hụrụ nzọpụta gị n’anya na-ekwu mgbe niile, “Onyenwe
anyị dị ukwuu.” 5 Ma mụ onwe m bụ ogbenye na onye nọ
na mkpa; O Chineke, mee ngwangwa bịakwute m. Ị bụ onye
inyeaka m na onye mgbapụta m; O Onyenwe anyị, anọla ọdụ
ịbịa.

71 Onyenwe anyị, n’ime gị ka m gbabara izere ndụ; ekwela
ka ihere mee m. 2 Site n’ezi omume gị, gbapụta m, mee
ka m nwere onwe m; tọọ ntị gị n’ala nụrụ olu m ma zọpụta
m. 3 Ghọọrọ m oke nkume nke ebe mgbaba, ebe m nwere ike
ịgbaba mgbe ọbụla; nye iwu maka nzọpụta m, n’ihi na ị bụ
oke nkume m na ebe m e wusiri ike. 4 O Chineke m, site n’aka
ndị ajọ omume na ndị mmadụ na-eme ihe ọjọọ, ndị afọ tara
mmiri, gbapụta m. 5 N’ihi na gị onwe gị bụrịị olileanya m,
Onyenwe m Onyenwe anyị, ntụkwasị obi m site na mgbe m
bụ nwantakịrị. 6 Ọ bụ gị ka m tụkwasịrị obi, site n’oge amụrụ
m; gị onwe gị wepụtara m site n’afọ nne m. Aga m anọgide
na-eto gị. 7 Adịla m ka ihe ama nye ọtụtụ mmadụ, ma ị bụ
ebe mgbaba m siri ike. 8 Ọnụ m jupụtara n’otuto gị, ọ na-
ekwupụta ịma mma gị ogologo ụbọchị niile. 9 Agbakụtala m
azụ mgbe m mere agadi; ahapụkwala m mgbe ike adịghịkwa
m. 10 N’ihi na ndị iro m na-ekwu okwu megide m; ndị ahụ
na-achọ igbu m na-agbarịta izu nzuzo. 11 Ha na-asị, “Chineke
agbakụtala ya azụ; chụọ ya ọsọ, jidekwa ya, n’ihi na o nweghị
onye ọbụla ga-agbapụta ya.” 12 O Chineke, anọla m ebe dị
anya; O Chineke m, bịa ngwangwa nyere m aka. 13 Ka e were
ihere kpuchie ndị na-ebo m ebubo ụgha; ka ihere na nleda
anya bụrụ ihe ga-ekpuchi ndị ahụ na-achọ imerụ m ahụ. 14
Ma mụ onwe m ga-anọgide na-enwe olileanya mgbe niile;
aga m eto gị mgbe niile karịa otu m toro gị na mbụ. 15 Ọnụ
m ga-ekwu banyere ezi omume gị na nzọpụta gị ogologo
ụbọchị niile, ọ bụ ezie na-amaghị m ọtụtụ ya. 16 Aga m abịa
kwusaakwa ịdị ukwu ọrụ gị niile, Onyenwe m Onyenwe anyị,
aga m ekwusa ezi omume gị, e, naanị nke gị. 17 O Chineke,
site na mgbe m bụ nwantakịrị, i kuzielera m ihe, ruo taa, ana
m ekwupụta banyere ọrụ ebube gị niile. 18 O Chineke m, ọ
bụladị mgbe m mere agadi, mgbe isi awọ juru m isi, ahapụla
m, tutu ruo mgbe m ga-ekwupụta ike gị nye ọgbọ nke na-
abịa, na ịdị ike gị nye ndị niile na-abịa n’oge dị n’ihu. 19
O Chineke, ezi omume gị na-eru n’eluigwe, gị onye merela
ọtụtụ ihe dị ukwu. O Chineke, onye dị ka gị? 20 N’agbanyeghị
na i meela ka m gabiga ọtụtụ nsogbu nke dị ilu, ị ga-atụte
ndụ m ọzọ; site n’ebe dị omimi nke ụwa, ị ga-adọkpụpụta m
ọzọ. 21 Ị ga-eme m ka m dịrị ukwuu karịa ka m dị na mbụ. Ị
ga-akasịkwa m obi ọzọ. 22 O Chineke m, aga m eji ụbọ akwara
too gị, n’ihi ikwesi ntụkwasị obi gị; aga m eji une bụkuo gị
abụ otuto, gị Onye nsọ nke Izrel. 23 Egbugbere ọnụ m ga-
eti mkpu ọṅụ mgbe m na-abụku gị abụ otuto, mụ, onye ị
gbapụtara. 24 Ogologo ụbọchị niile, aga m ekwupụta ọrụ ezi
omume gị niile, n’ihi na ndị ahụ chọrọ imerụ m ahụ, ka e
tinyere n’ọnọdụ ihere na ọgbaaghara.

72 Abụ nke Solomọn. O Chineke, jiri ikpe ziri ezi mejupụta
eze. Nyekwa nwa eze ezi omume gị. 2 Ọ ga-eji ezi
omume chịa ndị gị, jiri ikpe ziri ezi chịa ndị a na-emegbu. 3
Ka ugwu niile wetara ndị mmadụ ịba ụba; ugwu nta niile
wetakwara ha mkpụrụ ezi omume. 4 Ọ ga-ekpepụta ndị a na-
emegbu n’etiti ndị mmadụ, zọpụtakwa ụmụntakịrị ndị nọ na
mkpa; ọ ga-egwepịa onye mmegbu. 5 Ka ọ dịgide ruo mgbe
niile dịka anyanwụ na-adịgide, dịka ọnwa na-adịgidekwa ruo
ọgbọ niile. 6 Ọ ga-adị ka mmiri na-ezokwasị ala ubi a sụrụ
asụ, dịka mmiri ozuzo na-ede elu ala. 7 N’oge ndụ ya, ka ndị
ezi omume too, na-awasa; ịba ụba ga-ejupụta ebe niile ruo
mgbe ọnwa agaghị adịkwa. 8 Ọ ga-achị site n’osimiri ruo
osimiri, na-esite n’iyi ukwu. ruo na nsọtụ niile nke ụwa 9 Ebo
niile ndị bi n’ọzara ga-akpọ isiala nye ya, ndị iro ya niile ga-
abụ ndị e wedara n’ala. 10 Ndị eze Tashish na mba niile dị
n’ebe dị anya, ga-atụ ụtụ wetara ya; e, ọ bụladị ndị eze si
Sheba na Seba, ga-ewetara ya ọtụtụ onyinye. 11 Ndị eze niile
ga-akpọ isiala nye ya, mba niile ga-ejekwara ya ozi. 12 N’ihi
na ọ ga-azọpụta ndị nọ na mkpa mgbe ha kpọkuru ya. Ọ ga-
azọpụtakwa ndị ogbenye na-enweghị onye ga-enyere ha aka.
13 Ọ ga-enwe ọmịiko n’ahụ ndị na-enweghị ike, na ndị nọ na
mkpa, ọ ga-azọpụta ndị nọ na mkpa site n’ọnwụ. 14 Ọ ga-
azọpụta ha site na mkpagbu na ihe ike, n’ihi na ndụ ha dị
oke ọnụahịa n’anya ya. 15 Ka ọ dị ogologo ndụ! Ka e nye
ya ọlaọcha e wetara na Sheba. Ka ndị mmadụ na-ekpere ya
ekpere mgbe niile, ma gọziekwa ya ogologo ụbọchị niile. 16
Ka mkpụrụ ọka jupụta n’ebe niile n’ala a; ka ha na-efufegharị
n’elu ugwu niile. Ka mkpụrụ ubi ya wasaa dịka Lebanọn; ka
mmadụ jupụta nke ọma n’obodo dịka ahịhịa ndụ nke ọhịa. 17
Ka aha ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi; ka ọ na-adịgide
ruo mgbe niile dịka anyanwụ si adịgide. A ga-esite na ya
gọzie mba niile, a ga-akpọ ya onye a gọziri agọzi. 18 Otuto
dịrị Onyenwe anyị Chineke, Chineke nke Izrel, onye naanị ya
na-arụ ọrụ ebube dị iche iche. 19 Otuto dịrị aha ya dị ebube
ruo ebighị ebi; ka ụwa niile jupụta n’ebube ya. 20 Nke a bụ
ọgwụgwụ ekpere Devid nwa Jesi.

73 Abụ Ọma Asaf. N’ezie, Chineke dịịrị Izrel mma, dịkwara
ndị obi ha dị ọcha. 2 Ma mụ onwe m, ọ fọdụrụ nwantịị
ka m zọhie ụkwụ, ọ fọdụrụ nwantịị ka ụkwụ m gbụchapụ. 3
N’ihi na e kwosara m ndị mpako ekworo; mgbe m hụrụ ịba
ụba nke ndị ajọ omume. 4 Ha anaghị adọgbu onwe ha; ahụ ha
gbara abụba, siekwa ike. 5 Nsogbu niile mmadụ ibe ha na-
enwe adịghị erute ha. Ha enweghị mkpa ọbụla nke na-akpa
ha dịka ndị ọzọ nwere. 6 N’ihi nke a, nganga bụ ihe ịnya n’olu
ha; ha jikwa ihe ike kpuchie onwe ha dịka uwe. 7 Mmehie na-
esite n’obi ọjọọ ha apụta; echiche ọjọọ ha enweghị ngụta. 8
Ha na-akwa emo, na-ejikwa iro ekwu okwu; n’ime mpako ha,
ha na-aba mba imegbu ndị ọzọ. 9 Ha ji ọnụ ha na-ekwu na
eluigwe bụ nke ha, ha jikwa ire ha kwuo na ụwa niile bụ nke
ha. 10 N’ihi nke a, ndị ha na-eso ha, na-aṅụrụ okwu ha ebe ọ
bara ụba dịka mmiri. 11 Ha na-asị, “Olee otu Chineke ga-
esi mara? Ọ dịkwanụ ihe Onye kachasị ihe niile elu maara?”
12 Otu a ka ndị ajọ omume dị, ha na-ebi ndụ na-enweghị
nsogbu; akụnụba ha na-amụbakwa. 13 N’ezie, ọ bụ naanị
n’efu ka m debere obi m ọcha, n’efu ka m kwọrọ aka m abụọ
n’emeghị ihe ọjọọ. 14 Ogologo ụbọchị niile, anọ m na nsogbu;
ụtụtụ niile ka m na-anata ntaramahụhụ. 15 Ọ bụrụ na m
kwuru sị, “Nke a ka m ga-ekwu,” agaara m abụ onye na-

ekwesighị ntụkwasị obi n’etiti ụmụ gị. 16 Mgbe m gbalịrị
ịghọta ihe ndị a niile, ọ ghọọrọ m ihe mwute, 17 tutu ruo
mgbe m bara n’ebe nsọ Chineke; mgbe ahụ ka m ghọtara
ihe ga-eme ha n’ikpeazụ. 18 N’ezie, ị na-eguzo ha n’ala na-
achị achị; ị na-atụda ha, laa ha n’iyi. 19 Lee, ka ha si laa n’iyi
n’otu ntabi anya, bụrụ ndị ihe egwu dị iche iche kpochapụrụ
kpamkpam! 20 Dịka nrọ, mgbe mmadụ na-eteta, otu a, O
Onyenwe anyị, mgbe i tetara, ị ga-eleda ha anya dịka echiche
na-agaghị emezu. 21 Mgbe m nọ n’obi mwute; mmụọ m dara
mba. 22 Abụ m onye nzuzu na onye na-amaghị ihe. Adị m ka
anụ ọhịa n’ihu gị. 23 Ma ana m anọnyere gị mgbe niile; ị
na-ejide m n’aka nri m. 24 Ị na-eji ndụmọdụ gị na-edu m,
ma emesịa, ị ga-anabata m n’ebube gị. 25 Onye ka m nwere
n’eluigwe ma ọ bụghị gị? Ọ dịghị ihe ụwa a nwere nke m ga-
achọsi ike karịa gị. 26 Anụ ahụ m na mkpụrụobi m nwere ike
ịda mba, ma Chineke bụ ike nke obi m, na ihe nketa m ruo
ebighị ebi. 27 Ndị niile nọpụrụ gị n’ebe dị anya ga-ala n’iyi. Ị
ga-alakwa ndị niile na-ekwesighị ntụkwasị obi, nye gị n’iyi.
28 Ma nye mụ onwe m, ọ dị mma ịnọ Chineke nso. Emeela m
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị ebe mgbaba m.
Aga m akọ banyere ọrụ gị niile dị iche iche.

74 Abụ maskil nke Asaf. Chineke, gịnị mere i ji jụ anyị
ruo mgbe ebighị ebi? Gịnị mere iwe gị ji akwụ anwụrụ
megide igwe atụrụ ndị ị na-azụ? 2 Cheta mba ahụ nke ị zụtara
na mgbe ochie, ebo ahụ bụ ihe nketa gị, ndị ị gbapụtara,
n’ugwu Zayọn ebe i biri. 3 Tụgharịa nzọ ụkwụ gị bịa na mbibi
ebighị ebi ndị a. Ọ bụ onye iro wetara ịla n’iyi a niile n’ụlọnsọ
a. 4 Ndị iro gị gbọrọ ụja n’ebe i zutere anyị. Ha weliri ọkọlọtọ
ha dịka ihe ịrịbama. 5 Ha kpara agwa dịka ndị ikom ji anyụike
ha ga-eji gbutuo ọtụtụ osisi dị n’oke ọhịa. 6 Ha ji anyụike na
egbugbu ha kụjisie ihe niile eji amachi ihe bụ nke egbunyere
ihe. 7 Ha kpọkwara ụlọnsọ gị ọkụ, mee ya ka o repịa. Ha
merụrụ ụlọ obibi ahụ a kpọkwasịrị aha gị. 8 Ha sịrị n’obi ha,
“Anyị ga-etipịa ha kpamkpam!” Ha kpọrọ ebe niile a na-anọ
efe Chineke n’ala a ọkụ. 9 Enyeghị anyị ihe ịrịbama ọbụla site
n’aka Chineke. Ọ dịkwaghị ndị amụma fọdụrụ. Ọ dịkwaghị
onye ọbụla n’etiti anyị onye maara, mgbe ihe a ga-agwụ. 10 O
Chineke, ruo ole mgbe ka ndị iro ga-anọgide na-achị gị ọchị?
Onye iro, ọ ga-eleli aha gị ruo mgbe ebighị ebi? 11 Gịnị mere
ị na-eseghachi aka gị azụ, e aka nri gị? Sepụta aka gị laa ha
n’iyi! 12 Ma gị, O Chineke, bụrịị eze m site na mgbe ochie.
Ọ bụ gị na-arụpụta nzọpụta n’elu ụwa. 13 Site n’ike gị dị
ukwuu i mere ka osimiri kewaa abụọ. Ọ bụ gị gwepịara isi
anụ ọjọọ ahụ n’ime mmiri. 14 Ọ bụ gị gwepịara isi anụ ọjọọ
ahụ a na-akpọ leviatan, mee ka ọ ghọọ nri nye ụmụ anụmanụ
bi n’ọzara. 15 Ọ bụ gị mere ka isi iyi na mmiri iyi na-asọ. I
mere ka osimiri na-eru eru mgbe niile taa. 16 Ehihie na abalị
bụ nke gị. I mere ka anyanwụ na ọnwa guzosie ike. 17 Ọ bụ gị
kewapụtara oke ala niile nke ụwa. Ọ bụ gị mere ka ọkọchị na
udu mmiri dị. 18 O Onyenwe anyị, cheta otu onye iro si chịa
gị ọchị, na otu ndị nzuzu si kwaa aha gị emo. 19 Ewerala ndụ
nduru gị nyefee anụ ọhịa ọjọọ n’aka. Echefukwala ndụ ndị gị
a na-akpagbu ruo mgbe ebighị ebi. 20 Chetakwa ọgbụgba ndụ
gị, n’ihi na ihe ike na-ejupụta ebe niile gbara ọchịchịrị n’ala
a. 21 Ekwela ka ndị a na-akpagbu gbaghachi azụ n’ihere; ka
ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa too aha gị. 22 O Chineke,
bilie, kpechitara onwe gị ikpe. Chetakwa otu ndị nzuzu si kọọ
gị ọnụ ogologo ụbọchị niile. 23 Elepụla mkpọtụ nke ndị iro gị
niile anya, olu mkpọtụ nke ndị iro gị na-aga n’ihu na-ala elu.

75 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Nke olu abụ “E bibikwala.”
Abụ Ọma Asaf. Otu Abụ. Anyị na-eto gị, O Chineke. Anyị
na-eto gị, n’ihi na aha gị dị nso. Ndị mmadụ na-ekwu banyere
ọrụ ebube gị dị iche iche. 2 Ị na-asị, “Ana m ahọpụta oge
a kara aka. Ọ bụ m na-ekpe ikpe ziri ezi. 3 Mgbe ụwa na
mmadụ niile bi n’ime ya na-ama jijiji, ọ bụ m na-ejidesi ogidi
ya ike ka o guzo chịm. (Sela) 4 Nye ndị mpako, ana m asị,
‘Unu etukwala ọnụ ọzọ, nye ndị ajọ omume, ana m asị, Unu
ewelila mpi unu elu. 5 Unu ewelila mpi unu megide eluigwe;
unu ejila nnupu isi kwuo okwu.’” 6 Ọ dịghị onye ọbụla sitere
n’ọwụwa anyanwụ, maọbụ n’ọdịda anyanwụ, maọbụ n’ọzara
nke pụrụ ibuli mmadụ elu. 7 Kama ọ bụ Chineke, onye na-
ekpe ikpe; ọ na-eweli otu onye elu, wedakwa onye ọzọ ala.
8 Otu iko dị n’aka Onyenwe anyị nke jupụtara na mmanya
na-agba ụfụfụ nke a gwanyekọtara ụda dị iche iche. Ọ na-
awụpụ ya, ndị ajọ omume niile nke ụwa na-aṅụ ya ruo mgbe
ọ gwụsịrị. 9 Ma mụ onwe m, aga m ekwupụta nke a ruo mgbe
ebighị ebi. Aga m abụku Chineke nke Jekọb abụ otuto, 10 bụ
onye sịrị, “Aga m ebipụ mpi ndị ajọ omume niile, ma a ga-
ebuli mpi ndị ezi omume elu.”

76 Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Nke eji ụbọ akwara akpọ. Abụ
Ọma Asaf. Otu Abụ. A maara Chineke n’obodo Juda; aha
ya dị ukwuu n’obodo Izrel. 2 Ụlọ ikwu ya dị na Salem, ebe
obibi ya dị na Zayọn 3 Ebe ahụ ka o tijisịrị àkụ niile na-egbu
amụma, na ọta niile, na mma agha niile, na ngwa agha niile.
(Sela) 4 Ị jupụtara n’ìhè, ị dị oke ebube karịa ọtụtụ ugwu nke
anụmanụ jupụtara. 5 A pụnarịla ndị nwere obi ike ihe ha, ha
na-arahụkwa ụra ikpeazụ ha; o nweghị otu onye n’ime ndị
dike n’agha ndị a pụrụ iweli aka ya abụọ elu. 6 N’ihi ịba mba
gị, O Chineke nke Jekọb, ịnyịnya na ụgbọ agha na-anọ juu. 7
Ọ bụ naanị gị ka e kwesiri ịtụ egwu. Onye pụrụ iguzo n’ihu gị
mgbe i na-ewe iwe? 8 I sitere n’eluigwe mee ka a nụ olu ikpe
ikpe gị. Ụwa tụkwara egwu, dere duu, 9 mgbe gị, O Chineke,
biliri ikpe ikpe, ịzọpụta ndị niile a na-akpagbu n’ala a. (Sela)
10 N’ezie, oke iwe gị megide ụmụ mmadụ na-ewetara gị otuto,
ndị fọdụrụ mgbe oke iwe gị gabigasịrị, na-anọ juu. 11 Kwenụ
Onyenwe anyị Chineke nkwa ma mezuokwa ha; ka ndị ala
niile bụ agbataobi unu wetara onye ahụ e kwesiri ịtụ egwu
onyinye dị iche iche. 12 Ọ na-eweda ndị na-achị achị n’ala;
ndị eze niile nke ụwa na-atụ ya egwu.

77 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Maka Jedutun. Abụ nke
Asaf. Abụ Ọma. Etikuru m Chineke n’oke olu maka
enyemaka; etikuru m Chineke mkpu ka ọ nụrụ olu m. 2
Mgbe m nọ n’ihe mgbu, ọ bụ Onyenwe anyị ka m chọrọ.
N’anyasị, esetipụrụ m aka m abụọ, ike na-agwụghị, mmụọ
m jụkwara ka a akasịe ya obi. 3 O Chineke, echetara m gị,
sụkwaa ude; echere m echiche, mkpụrụobi m dakwara mba.
(Sela) 4 I kweghị ka anya m abụọ mechie; n’ihi oke mwute
m, enweghị m ike kwuo okwu. 5 Echere m echiche banyere
ụbọchị niile gara aga, na afọ niile ndị gara aga. 6 Echetara m
abụ niile m na-abụ n’ime anyasị. Mkpụrụobi m nọ n’ọnọdụ
ntụgharị uche, mmụọ m jụkwara ajụjụ. 7 “Onyenwe anyị ọ
ga-agbakụta m azụ ruo mgbe ebighị ebi? Ọ pụtara na ọ gaghị
egosi ihuọma ya ọzọ? 8 Ọ pụtara na ịhụnanya ya nke na-
adịgide ruo ebighị ebi agwụla? Ọ pụtara na nkwa ya agaghị

emezu ruo ebighị ebi? **9** Chineke, o chefuola i mere anyị
ebere? O jichiela ọmịiko ya n’ihi iwe?” (Sela) **10** Mgbe ahụ,
ekwuru m, “Lee ọnọdụ ọjọọ m, afọ niile mgbe Onye kachasị
ihe niile elu setịpụrụ aka nri ya. **11** Aga m echeta ọrụ niile
Onyenwe anyị rụrụ; e, aga m echeta ihe ịrịbama niile i mere
n’oge gara aga. **12** Aga m atụgharịa uche m n’ọrụ gị niile,
tuleekwa ọrụ ukwuu gị niile dị iche iche.” **13** O Chineke, ụzọ
gị niile dị nsọ. Olee chi dị ukwuu dịka Chineke anyị? **14** Ị bụ
Chineke onye na-arụ ọrụ ebube dị iche iche; ị na-egosipụta
ike gị n’etiti ụmụ mmadụ. **15** I ji aka gị dị ike gbapụta ndị
gị, bụ ụmụ ụmụ Jekọb na Josef. (Sela) **16** Osimiri hụrụ gị,
O Chineke, osimiri hụrụ gị, taa; ogbu mmiri mere mkpọtụ.
17 Igwe ojii wụpụrụ mmiri, mkpọtụ egbe eluigwe jupụtara
mbara eluigwe; àkụ gị gburu amụma ebe niile. **18** A nụrụ ụda
egbe eluigwe gị n’oke ifufe, amụma gị nyere ụwa niile ihe; elu
ụwa niile mara jijiji, tụkwaa oke egwu. **19** Ọ bụ n’osimiri ka
nzọ ụkwụ gị gara, ụzọ gị gara n’etiti oke osimiri, ọ bụ ezie na
ahụghị m nzọ ụkwụ gị anya. **20** I sitere n’aka Mosis na Erọn
duo ndị gị dịka igwe atụrụ.

78 Abụ maskil nke Asaf. Ndị m, nụrụnụ ihe m na-ezi; geenụ
ntị n’okwu ọnụ m. **2** Aga m eji ilu malite okwu m, aga
m ekwu ọtụtụ ihe omimi, ihe ndị sitere na mgbe ochie; **3** ihe
ndị anyị nụrụla, marakwa, ihe ndị nna nna anyị ha gwara
anyị. **4** Anyị agaghị ezonarị ụmụ anyị ihe ndị a, kama anyị
ga-akọrọ ọgbọ nke na-abịa n’ihu akụkọ ịdị ike Onyenwe anyị,
na ọrụ ebube ya, na ihe ịtụnanya niile o mere. **5** O nyere
Jekọb iwu banyere ụkpụrụ ya, mekwaa ka iwu ahụ guzosie
ike n’Izrel, bụ nke ọ dọrọ nna nna anyị ha aka na ntị, ka
ha kuziere ụmụ ha, **6** ka ọgbọ na-eso ha nwee ike mụta ya,
ọ bụladị ọgbọ nke a ka amụbeghị, ndị nke ga-agwakwa ha
ụmụ ha. **7** Mgbe ahụ, ha ga-atụkwasị Chineke obi ha, ma
ghara ichefu ọrụ ya niile dị iche iche. Ha ga-edebekwa iwu ya
niile. **8** Ha agakwaghị adị ka ndị nna nna ha, ọgbọ ndị nnupu
isi na ndị isiike; ndị obi ha na-adịghị n’ebe Chineke nọ, ndị
mmụọ ha na-ekwesighị ntụkwasị obi nye ya. **9** Ndị ikom
Ifrem, n’agbanyeghị na ha kwere ụta ha, chigharịrị azụ, gbaa
ọsọ n’ụbọchị agha. **10** Ha edebeghị ọgbụgba ndụ Chineke. Ha
jụkwara ibi ndụ dịka iwu ya si dị. **11** Ha chefuru ihe o mere,
ọrụ ịtụnanya o gosiri ha. **12** Chineke rụrụ ọrụ ebube ndị a
n’ihu nna nna ha n’ala Ijipt na n’ọhịa Zoan. **13** O kewara oke
osimiri, site n’etiti ya dufee ha. O mere ka mmiri ahụ guzo
ọtọ dịka mgbidi. **14** O ji igwe ojii duo ha n’ije n’ehihie, jirikwa
ìhè sitere n’ọkụ ahụ, duo ha ogologo abalị niile. **15** Ọ gbawara
oke nkume dị n’ọzara, si otu a nye ha mmiri hiri nne, dịka a
ga-asị na ọ bụ mmiri si n’ọtụtụ oke osimiri. **16** O mere ka
mmiri iyi site na nkume gbapụta, mee ka mmiri rudata dịka
osimiri. **17** Ha nọgidere na-emehie megide ya. Ha nupuru isi
n’ọzara megide Onye kachasị ihe niile elu. **18** Ha kpachara
anya nwaa Chineke ọnwụnwa, mgbe ha rịọrọ ya nri nke obi
ha chọrọ. **19** Ha kwuhiere Chineke; jụọ ya ọnụ sị, “Chineke ọ
pụrụ inye anyị ezi nri na mmiri ọṅụṅụ n’ọzara a? **20** Ọ bụ
ezie na o tiri nkume ahụ ihe, mee ka mmiri sọpụta, mmiri iyi
sọpụtara n’ebe o hiri nne, ma ọ pụrụ inye anyị nri? Ọ pụrụ
inye ndị ya anụ?” **21** Mgbe Onyenwe anyị nụrụ ihe ha kwuru,
iwe were ya; ọkụ ya repịara Jekọb, iwe ọkụ ya biliri megide
Izrel. **22** N’ihi na ha ekwenyeghị na Chineke, maọbụ tụkwasị
obi na nzọpụta ya. **23** N’agbanyeghị ihe ndị a, o nyere mbara
eluigwe iwu meghekwa ọnụ ụzọ niile nke eluigwe. **24** O mere
ka mánà zokwasị ndị mmadụ a dịka mmiri, ka ha rie. O nyere
ha mkpụrụ ọka nke si n’eluigwe. **25** Ndị mmadụ tara achịcha
ndị mmụọ ozi. O zitere ha nri niile ha nwere ike iri. **26** O
sitere n’eluigwe tọpụ ikuku nke ọwụwa anyanwụ, o jikwa ike
ya duo ikuku nke ndịda. **27** O zidatara ha anụ dị ukwuu dịka ọ
bụ uzuzu, anụ ufe ọnụọgụgụ ha dịka ọnụọgụgụ aja dị n’ala
ọnụ oke osimiri. **28** O mere ka ụmụ anụ ufe ndị a daara ha
n’ala n’etiti ọmụma ụlọ ikwu ha nakwa gburugburu ụlọ ikwu
ha. **29** Ha riri ihe tutu ruo mgbe ha enwekwaghị ike iri ọzọ,
n’ihi na o nyere ha ihe obi ha chọrọ. **30** Ha erisibeghị nri
ahụ obi ha chọrọ, anụ ụfọdụ dịkwa ha n’ọnụ, **31** mgbe iwe
Chineke biliri imegide ha; o tigburu ndị kachasị ike n’etiti ha,
tigbukwaa ụmụ okorobịa ndị Izrel. **32** Ma na-eleghị ihe ndị a
anya, ha gakwara n’ihu na mmehie ha, jụkwa ikwere n’ọrụ
ebube niile Onyenwe anyị rụrụ. **33** O mere ka ụbọchị ndụ ha
bụrụ ihe efu. O mekwara ka afọ ha gwụsịa n’obi ọlụlọ mmiri.
34 Mgbe ọbụla Chineke tigburu ha, ha na-achọ ya; ha na-
alaghachi azụ, chọsie ya ike. **35** Ha na-echeta na Chineke bụ
Oke nkume ha, na Chineke nke kachasị ihe niile elu bụrụ
ha Onye Mgbapụta. **36** Ma mgbe ahụ, ha ga-eji naanị okwu
efu fee ya ofufe, were ire ha na-aghara ya ụgha. **37** Obi ha
ekwesịkwaghị ike nye ya. Ha ekwesighị ntụkwasị obi nye
ọgbụgba ndụ ya. **38** Ma o meere ha ebere. Ọ gbaghara ha
mmehie ha. Ọ laghị ha n’iyi. Ọtụtụ oge ka o jidere iwe ya. Ọ
kpalịkwaghị oke iwe ya. **39** N’ihi na o chetara na ha bụ naanị
anụ ahụ nke o kere eke, chetakwa na ha dịka ikuku nke na-
adịghị alọghachi azụ mgbe ọ gabigasịrị. **40** Ọtụtụ oge ka ha
nupuru isi megide ya n’ọzara; ha kpasuru ya iwe n’ala ahụ
tọgbọrọ n’efu. **41** Mgbe mgbe, ha nwara Chineke; ha kpasuru
Onye Nsọ nke Izrel iwe. **42** Ha echetaghị ike ya, ụbọchị ahụ ọ
gbapụtara ha site n’aka ndị na-emegbu ha; **43** n’ụbọchị o
gosipụtara ihe ịrịbama niile n’ala Ijipt, ọrụ ebube ya niile
n’ọhịa Zoan. **44** O mere ka osimiri ha niile ghọọ ọbara. Ha
enwekwaghị ike ịṅụ mmiri si na ha. **45** O zigakwara igwe ijiji
n’etiti ha, nke tara ha, zitekwa awọ n’ala ha, nke bibiri ha.
46 O zitekwara ụmụ ụkpana ndị tachapụrụ mkpụrụ a kụrụ
n’ubi ha, zitekwa igurube nke ripịara ihe niile a gaara eweta
dịka ihe ubi. **47** O ji oke mkpụrụ mmiri mebie osisi vaịnị ha,
jirikwa igirigi jụrụ oke oyi bibie osisi sikamọ ha niile. **48** O
weere ehi ha niile nyefee mkpụrụ mmiri, werekwa anụ ụlọ ha
nyefee amụma egbe eluigwe. **49** O zipụrụ iwe ọkụ ya n’etiti
ha, oke iwe ya, na iwe ya, na mmeso nke iwe ya, ndị mmụọ
ozi na-ebibi ihe na-eleghị anya n’azụ. **50** O doziri ụzọ nke iwe
ya ga-eso; o gbochighị ka ha ghara ịnwụ; kama o nyefere
ndụ ha n’aka ọrịa na-efe efe. **51** O tigburu nwa ọbụla e bụ
ụzọ mụọ n’ala Ijipt, mkpụrụ mbụ nke ndị ikom n’ime ụlọ
ikwu Ham. **52** Ma o dupụtara ndị nke ya dịka igwe atụrụ; o
duuru ha dịka atụrụ gafee ọzara. **53** O duuru ha n’udo, ụjọ
atụkwaghị ha, ma osimiri kpuchigidere ndị iro ha. **54** Otu a ka
o si duru ha bịaruo n’oke ala nsọ ya, ala ugwu ugwu ahụ nke
aka nri ya nwetara. **55** Ọ chụpụrụ mba niile n’ihu ha, tụọ ala
ha kesara ha dịka ihe nketa; o mere ka ebo niile nke Izrel biri
n’ụlọ nke aka ha. **56** Ma ha nwara Chineke ọnwụnwa, nupu
isi megide Onye kachasị ihe niile elu; ha edebeghị ụkpụrụ
ya. **57** Dịka nna nna ha, ha bụ ndị na-ekwesighị ntụkwasị
obi, na ndị aghụghọ, ha dịka ụta a na-ekweghị nke ọma. **58**
N’ihi ebe nchụaja ha wuru, ha mere ka iwe wee ya; sitekwa
n’arụsị ha pịrị apị, ha kpaliri ekworo ya. **59** Mgbe Chineke
nụrụ ha, iwe were ya nke ukwuu. Ọ jụrụ ndị Izrel kpamkpam.

60 Ọ gbakụtara ụlọ nzute ya nke dị na Shailo azụ, ụlọ ikwu
ahụ ọ mara n'etiti ndị mmadụ. 61 O nyefere igbe ọgbụgba
ndụ ike ya ka a dọta ya n'agha, o nyefekwara onye iro ahụ
ebube ya n'aka. 62 O kwere ka e gbuo ndị ya n'agha; iwe ya dị
ọkụ megide ihe nketa ya. 63 Ọkụ repịara ụmụ okorobịa ha, ọ
dịkwaghị onye a guụrụ egwu ọlụlụ di na nwunye, n'etiti ụmụ
agbọghọ ha; 64 E gburu ndị nchụaja ha n'agha; ndị inyom
ha ndị di ha nwụrụ enwekwaghị ike iru ụjụ. 65 Mgbe ahụ,
onyenwe anyị tetara dịka onye si n'ụra teta, dịka dike si n'ụra
mmanya teta. 66 Ọ chụghachiri ndị iro ya azụ, mee ha ihe
ihere nke ga-adịgide ruo ebighị ebi. 67 Ọ jụrụ ụlọ ikwu Josef,
ọ họpụtaghị ebo Ifrem; 68 ma ọ họọrọ ebo Juda, na ugwu
Zayọn, nke ọ hụrụ n'anya. 69 O wuru ụlọnsọ ya ka ọ dị ka ebe
dị elu, dịka ụwa nke o mere ka o guzosie ike ruo mgbe ebighị
ebi. 70 Ọ họpụtara Devid, ohu ya, kpọrọ ya site n'ọgba igwe
atụrụ; 71 o si n'ebe ọ nọ na-azụ atụrụ kpọrọ ya, ka ọ bịa bụrụ
onye na-azụ ndị ya Jekọb, na Izrel, ihe nketa ya dịka atụrụ. 72
Devid ji izuoke nke obi ya zụọ ha, aka nke maara ihe ọ na-
eme ka o ji duo ha.

79 Abụ Ọma Asaf. O Chineke, mba dị iche iche abatala n'ihe
nketa gị; ha emerụọla ụlọnsọ ukwuu gị, ha etikpọọla
Jerusalem, mee ka ọ tọgbọrọ n'efu. 2 Ha ewerela ozu ndị ohu
gị nye anụ ufe niile nke eluigwe ka ọ bụrụ ihe oriri nye ha,
werekwa ozu nke ndị nsọ gị nye anụ ọhịa niile nke ụwa. 3 Ha
awụpụla ọbara dịka mmiri n'akụkụ niile nke Jerusalem, ọ
dịghị otu onye fọdụrụ nke ga-eli ndị nwụrụ anwụ. 4 Anyị
aghọọla ihe ịta ụta n'ebe ndị agbataobi anyị nọ, ghọọkwara
ndị gbara anyị gburugburu ihe ịchị ọchị, na ihe ịkwa emo.
5 O Onyenwe anyị, ruo olee mgbe? Ị ga-ewe iwe ruo mgbe
ebighị ebi? Ruo olee mgbe ka ekworo gị ga na-ere dịka ọkụ?
6 Wụkwasị mba niile ndị na-amaghị gị dịka Chineke oke iwe
gị, bụ alaeze niile ndị ahụ na-adịghị akpọku aha gị; 7 n'ihi na
ha eripịala Jekọb mekwaa ka ebe obibi ya tọgbọrọ n'efu. 8
Atala anyị ahụhụ mmehie nke nna nna anyị mere; ka ebere gị
bịa ngwangwa zute anyị, n'ihi na anyị nọ n'ọnọdụ oke mkpa.
9 Nyere anyị aka, O Chineke, Onye Nzọpụta anyị, n'ihi ebube
nke aha gị; napụta anyị, gbaghara mmehie anyị niile n'ihi
aha gị. 10 Gịnị mere ndị mba ọzọ ji na-ajụ ajụjụ sị, "Olee ebe
Chineke ha nọ?" N'ihu anyị, mee ka a mara n'etiti ndị mba
ọzọ, na ị na-abọ ọbọ ọbara ndị ohu gị niile a wufuru. 11 Gee
ntị n'ịsụ ude nke ndị nọ n'ụlọ mkpọrọ; site n'ike nke aka gị
chebe ndị niile a mara ikpe ọnwụ. 12 Bọọ ọbọ ugboro asaa
megide ndị agbataobi anyị n'ihi ụta ha tara gị, O Onyenwe
anyị. 13 Mgbe ahụ, anyị bụ ndị gị, ụmụ igwe atụrụ gị ga-eto
gị ruo mgbe niile ebighị ebi; anyị ga na-ekwupụta otuto gị,
site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ.

80 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi Abụ. Ọ bụ olu abụ eji ekwe
"Okoko lili nke Ọgbụgba Ndụ" Abụ Ọma nke Asaf. Nụrụ
olu anyị, O Onye ọzụzụ atụrụ nke Izrel, gị onye na-edu Josef
dịka igwe atụrụ. Gị onye na-anọdụ dịka eze, n'etiti cherubim,
nwupụta Ìhè 2 n'ihu Ifrem, Benjamin na Manase. Kpọtee ịdị
ike gị, bịa zọpụta anyị. 3 O Chineke, kpọghachi anyị azụ,
mee ka ihu gị nwukwasị anyị, ka e nwee ike ịzọpụta anyị. 4
O Onyenwe anyị, Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile ruo ole
mgbe ka iwe gị ga-adị ọkụ megide ekpere ndị gị? 5 I jirila
anya mmiri dịka a ga-asị na ọ bụ achịcha zụọ ha nri; i meela
ka ha ṅụọ anya mmiri n'ihe ọtụtụ. 6 I meela ka anyị bụrụ
ihe na-eweta esemokwu n'etiti ndị agbataobi anyị, ndị iro
anyị na-achịkwa anyị ọchị. 7 O Chineke, Onye pụrụ ime ihe
niile, kpọghachi anyị azụ, mee ka ihu gị nwukwasị anyị, ka
e nwee ike ịzọpụta anyị. 8 I sitere n'ala Ijipt wepụta osisi
vaịnị; ị chụpụrụ mba ndị ọzọ, kụọ ya. 9 Ị sụchaara ya ala,
mgbọrọgwụ ya bara n'ime ala nke ọma, o jupụtakwara ala
ahụ niile. 10 Ndo ya kpuchiri ugwu niile, alaka ya gbasara
kpuchie osisi sida ukwu sida. 11 Ọ wasaala alaka ya ruo
oke osimiri wasaakwa ume ya ruo osimiri. 12 Gịnị mere i ji
tiwasịa mgbidi ya niile si otu a mee ka ndị niile na-agafe
ghọrọ mkpụrụ ya? 13 Oke ezi si n'oke ọhịa na-emebisi ya,
ụmụ ahụhụ si n'ọhịa dị iche iche na-ejikwa ya emere ihe
oriri. 14 Lọghachikwute anyị, O Chineke, Onye pụrụ ime ihe
niile. Si n'eluigwe ledata anya ma hụ! Letakwa osisi vaịnị a,
15 mgbọrọgwụ nke aka nri gị kụrụ, ọkpara nke ị zụlitere nye
onwe gị. 16 E gbutuola osisi vaịnị gị, e ji ọkụ repịa ya; mgbe ị
bara mba, ndị gị na-ala n'iyi. 17 Ka aka gị dịkwasị nwoke ahụ
nọ n'aka nri gị, nwa nke mmadụ onye ị zụlitere nye onwe gị.
18 Mgbe ahụ, anyị agaghị esikwa n'ebe ị nọ laghachi azụ;
tutee anyị, anyị ga-akpọkukwa aha gị. 19 Kpọghachi anyị azụ,
O Onyenwe anyị, Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile mee ka
ihu gị nwukwasị anyị, ka e nwee ike zọpụta anyị.

81 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi Abụ. Abụ nke Asaf n'usoro
gittit. Bụkuo Chineke bụ ike anyị abụ ọṅụ, tikusie
Chineke Jekọb mkpu ike! 2 Bidonụ iti egwu, kụọ ihe iti egwu,
kpọọnụ ụbọ akwara na-enye abụ ụtọ na une. 3 Fụọnụ opi
ike n'oge ọnwa ọhụrụ, na mgbe ọnwa gbapụtara n'uju ya,
n'ụbọchị mmemme anyị; 4 nke a bụ iwu dịrị Izrel, ụkpụrụ
Chineke nke Jekọb. 5 O mere ka o guzosie ike dịka iwu nye
Josef mgbe ọ pụrụ imegide Ijipt. Anụkwara m olu n'asụsụ nke
m na-amaghị, ka ọ na-asị: 6 "Ewezugala m ibu arọ site n'ubu
ha; aka ha abụọ nwere onwe ha site n'ịrụ ọrụ. 7 N'ime ihe
mgbu unu, unu kpọrọ oku, anapụtara m unu, azara m unu
site n'egbe eluigwe; anwara m unu na mmiri nke Meriba.
(Sela) 8 "Nụrụnụ, ndị m, aga m adọ unu aka na ntị, a sịkwarị
na unu ga-ege m ntị, unu ndị Izrel! 9 Unu agaghị enwe chi ndị
mba ọzọ n'etiti unu; unu agaghị akpọkwa isiala nye chi si ala
ọzọ. 10 Abụ m Onyenwe anyị Chineke unu, onye kpọpụtara
unu site n'ala Ijipt. Meghe ọnụ unu ka ọ saa mbara, aga m
emeju ya. 11 "Ma ndị m ekweghị ige m ntị. Izrel emekwaghị
dịka m gwara ha. 12 Ya mere, ahapụrụ m ha na ndụ isiike ha,
ka ha soro nchepụta nke echiche ha. 13 "Ewoo, a sị na ndị m
gaara ege m ntị, a sịkwa na Izrel ga-eso ụzọ m niile. 14 Ọ
gaghị adị anya mgbe m ga-eji ike m, wezuga ndị iro ya site
n'ọnọdụ ha. Aga m eweli aka m, megide ndị iro ya niile. 15
Ndị niile kpọrọ Onyenwe anyị asị, ga-ada n'ihu ya n'ụjọ. Ịta
ahụhụ ha ga-adịgidekwa, ruo ebighị ebi. 16 Ma a ga-eji ụtụ
ọka wiiti kachasị mma, nyejuo unu afọ; aga m ejikwa mmanụ
aṅụ nke sitere n'oke nkume, nyejuo unu afọ."

82 Abụ Ọma Asaf. Chineke na-ewere ọnọdụ ịchị isi n'etiti
ọgbakọ dị ukwuu; ọ na-ekpebi ikpe n'etiti chi niile. 2
Ruo ole mgbe ka unu ga-anọgide na-ekpe ikpe na-ezighị ezi?
Ruo ole mgbe ka unu ga na-egosi ndị ajọ omume ihuọma?
(Sela) 3 Kperenụ ndị na-adịghị ike na ndị na-enweghị nna
ikpe ziri ezi; hụnụ na ndị ogbenye na ndị a na-emegbu
nwetara ihe ruuru ha. 4 Gbapụtanụ ndị na-adịghị ike na
ndị nọ na mkpa; napụta ha site n'aka ndị ajọ omume. 5 Ha
amaghị ihe ọbụla, ha aghọtaghị ihe ọbụla. Ha na-ejeghari
n'ọchịchịrị; ntọala niile nke ụwa na-ama jijiji. 6 "Asịrị m,

'Unu bụ "chi," unu niile bụ ụmụ ndị ikom nke Onye kachasị
ihe niile elu.' 7 Ma unu ga-anwụ ọnwụ dịka mmadụ ndị ọzọ;
unu ga-ada dịka ndị ọchịchị ọzọ." 8 O Chineke, bilie kpee
ụwa ikpe, n'ihi na mba niile bụ ihe nketa gị.

83 Abụ, bụ Abụ Ọma Asaf. O! Chineke agbachikwala nkịtị.
Biko, Chineke, ahapụkwala ikwu okwu, anọkwala jụụ. 2
Lee na ndị iro gị nọ na-ebigbọ, ndị kpọrọ gị asị na-eweli isi
ha. 3 Ha ji aghụghọ na-agba izu imegide ndị gị; ha na-atụ
atụmatụ ọjọọ megide ndị ị hụrụ n'anya. 4 Ha na-asị, "Bịanụ
ka anyị laa mba a n'iyi, ka a ghara ichetakwa aha Izrel ọzọ." 5
Ha ji otu obi na-agbarịta izu; ha agbaala ndụ imegide gị, 6 ụlọ
ikwu niile nke ndị Edọm, na ndị Ishmel, na ndị Moab, na ndị
Haga, 7 na ndị Gebal, na ndị Amọn, na ndị Amalek, na ndị
Filistia, ha na ndị Taịa. 8 Ọ bụladị ndị Asịrịa esorokwala ha,
ịgba ndị agbụrụ Lọt ume. (Sela) 9 Mee ha dịka i si mee ndị
Midia, na dịka i mere Sisera na Jabin, n'akụkụ iyi Kishọn, 10
ndị lara n'iyi n'Endoa ma ghọọ ihe dịka nsị anụ e kpofuru
ekpofu n'ala. 11 Mee ka ndị ọgaranya ha dịka Oreb na Zeeb,
ka ụmụ ndị ikom eze ha niile dịka Zeba na Zalmuna, 12 ndị
sịrị, "Ka anyị nwetara onwe anyị, ebe ịta nri ụmụ anụmanụ
niile nke Chineke." 13 O Chineke m, mee ha ka dịka ahịhịa
ifufe na-efegharị gburugburu, maọbụ dịka igbugbo ọka n'ebe
ifufe dị. 14 Dịka ọkụ na-erepịa oke ọhịa, maọbụ nke na-ere
n'elu ugwu, 15 si otu a were oke ifufe chụọ ha ọsọ, jiri oke
ifufe nke na-eso mmiri ozuzo mee ka ha nọrọ n'ọnọdụ obi
ọlụlọ mmiri. 16 Were ihere kpuchie ha ihu, ka ndị mmadụ si
otu a chọọ aha gị, O Onyenwe anyị. 17 Ka ha nọdụ n'ọnọdụ
ihere na ịda mba mgbe niile; ka ha laa n'iyi n'ọnọdụ mweda
n'ala. 18 Mee ka ha mata na gị, onye aha ya bụ Onyenwe
anyị, na ọ bụ naanị gị bụ Onye kachasị ihe niile elu n'ụwa
niile.

84 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi Abụ. Abụ Ọma ụmụ Kora
n'usoro gittit. Lee ka ebe obibi gị sị maa mma, O
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile! 2 Ọ na-agụsị
mkpụrụobi m agụụ ike, e mkpụrụobi m na-adakwa mba, ịbata
n'ogige Onyenwe anyị; mkpụrụobi m na anụ ahụ m na-eti
mkpu na-achọ Chineke dị ndụ. 3 Ọ bụladị ụmụ nnụnụ nta
nke eluigwe, achọtala ebe obibi; eleke achọtakwarala onwe ya
akwụ, ebe ọ ga na-edebe ụmụ ya, n'akụkụ ebe ịchụ aja nsọ gị,
O Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, Eze m na Chineke
m. 4 Ndị a gọziri agọzi ka ndị bi n'ụlọ gị bụ; ha na-eto gị
mgbe niile. (Sela) 5 Ndị a gọziri agọzi ka ha bụ, bụ ndị ike
ha nwere dị na gị, ndị kpebiri n'obi ha ịga njem. 6 Mgbe
ha na-esite na Ndagwurugwu Baka na-agafe, ha na-eme ya
ka ọ bụrụ ebe isi iyi dị iche iche na-asọpụta; mmiri ozuzo
mbụ na-ewere ngọzị niile kpuchie ya. 7 Ike ha na-abawanye
abawanye, tutu ha niile n'otu na otu, abịa guzo n'ihu Chineke
na Zayọn. 8 O Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, nụrụ
ekpere m. Gee m ntị, gị Chineke nke Jekọb. 9 Lekwasị anya
n'ọta anyị, O Chineke, jiri ihuọma lekwasị onye gị e tere
mmanụ anya. 10 Otu mkpụrụ ụbọchị a nọrọ n'ime ogige gị,
karịrị puku ụbọchị a nọrọ ebe ọzọ; ọ ga-akara m mma ịbụ
onye nche n'ọnụ ụzọ ụlọnsọ Chineke m, karịa ibi n'ụlọ ikwu
nke ndị ajọ omume. 11 Onyenwe anyị Chineke bụ anyanwụ
na ọta; Onyenwe anyị na-enye ihuọma na nsọpụrụ; ọ naghị
egbochi ihe ọma ọbụla site n'ebe ndị na-eje ije n'izuoke nọ.
12 O Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ngọzị na-adịrị
ndị niile na-atụkwasị gị obi.

85 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi Abụ. Abụ Ọma ụmụ Kora. O
Onyenwe anyị, i gosila ala gị ihuọma; i nyeghachila Jekọb
akụnụba ya. 2 I gbagharala ajọ omume ndị gị, kpuchikwaa
mmehie ha niile. (Sela) 3 Ị kwụsịla iwe oke iwe gị, I sikwala
n'ịdị ọkụ nke iwe gị chigharịa. 4 Kpọghachi anyị azụ, O
Chineke, Onye Nzọpụta anyị, wezuga iwe gị site n'ebe anyị
nọ. 5 Ọ bụ ruo mgbe ebighị ebi, ka ị ga na-eweso anyị iwe:
Ị ga-eme ka iwe gị dịgide ruo ọgbọ niile? 6 Ị gaghị eme
ka anyị dịkwa ndụ ọzọ ka ndị gị ṅụrịa ọṅụ n'ime gị? 7 O
Onyenwe anyị, gosi anyị ịhụnanya gị nke na-adịgide, nyekwa
anyị nzọpụta gị. 8 Aga m ege ntị mara ihe Chineke, onye bụ
Onyenwe anyị ga-ekwu; ọ na-ekwe ndị ya, ndị nsọ ya nkwa
udo, ma ka ha ghara ịlọghachi na nzuzu. 9 N'ezie, nzọpụta
ya dị nso ndị na-atụ egwu ya, ka ebube ya si otu a dịgide
n'ala anyị. 10 Ịhụnanya na ikwesi ntụkwasị obi ezukọtala;
ezi omume na udo esutula ọnụ. 11 Ikwesi ntụkwasị obi ga-
esite n'ala pupụta, ezi omume ga-esite n'eluigwe ledata anya.
12 N'ezie, Onyenwe anyị ga-enye ihe dị mma, ala anyị ga-
amịkwa mkpụrụ ubi ya. 13 Ezi omume ga-aga n'ihu ya, idoziri
ya ụzọ ọ ga-esi gaa.

86 Ekpere Devid. Gee m ntị, O Onyenwe anyị, ma zakwa
m, n'ihi na abụ m ogbenye na onye nọ na mkpa. 2
Chebe ndụ m, n'ihi na m na-erubere gị isi; zọpụta ohu gị onye
nke na-atụkwasị gị obi. Ị bụ Chineke m; 3 meere m ebere, O
Onyenwe m, n'ihi na ana m akpọku gị ogologo ụbọchị niile. 4
Wetara ohu gị ọṅụ, n'ihi na ọ bụ gị, O Onyenwe m, ka m na-
eweliri mkpụrụobi m. 5 Ị bụ onye na-agbaghara ajọ omume
na onye dị mma, O Onyenwe m, i jupụtara n'ịhụnanya nye
ndị niile na-akpọku gị. 6 O Onyenwe anyị, nụrụ ekpere m;
gekwaa ntị n'akwa arịrịọ m maka ebere. 7 N'ụbọchị nsogbu
m, aga m akpọku gị, n'ihi na ị ga-aza m. 8 N'etiti chi niile, i
nweghị oyiri, O Onyenwe m; ọ dịghị ọrụ ebube ọbụla a pụrụ ị
sị na ọ dị ka nke ị na-arụ. 9 Mba niile i kere ga-abịa n'ihu gị,
fee gị ofufe, O Onyenwe anyị; ha ga-ebutere aha gị ebube. 10
N'ihi na ị dị ukwuu na-arụkwa ọrụ ebube dị iche iche; ọ bụ
naanị gị bụ Chineke. 11 Kuziere m ụzọ gị, O Onyenwe anyị, ka
m dabere n'ikwesị ntụkwasị obi gị; nye m obi na-adịghị agba
abụọ, ka m nwee ike tụọ egwu aha gị. 12 Aga m eji obi m
niile too gị, O Onyenwe anyị, na Chineke m; aga m ebulikwa
aha gị elu ruo mgbe niile ebighị ebi. 13 N'ihi na ịhụnanya gị
n'ebe m nọ dị ukwuu; i sitela n'omimi nke dị ala site n'ala ndị
nwụrụ anwụ dọpụta m. (Sheol h7585) 14 O Chineke, ndị mpako
na-emegide m; otù ndị mmadụ na-eme ihe ike na-achọ igbu
m, ha bụ ndị na-ejighị gị kpọrọ ihe ọbụla. 15 Ma gị, Onyenwe
anyị, ị bụ Chineke onye ọmịiko na onye amara, iwe adịghị
ewe gị ngwangwa, i jupụtara n'ịhụnanya na ikwesi ntụkwasị
obi. 16 Chee m ihu, mekwaara m amara. Nye ohu gị ike gị,
zọpụtakwa nwa ohu gị nwanyị n'ihi na m na-ejere gị ozi. 17
Gosi m ihe ịrịbama nke ga-egosipụta ịdị mma gị, ka ndị iro m
hụ ya si otu a bụrụ ndị ihere ga-eme, n'ihi na gị, O Onyenwe
anyị, nyere m aka ma kasịekwa m obi.

87 Abụ Ọma ụmụ Kora. Otu Abụ. Chineke atọọla ntọala
ya n'elu ugwu nsọ ahụ; 2 Onyenwe anyị hụrụ ọnụ ụzọ
ama Zayọn n'anya, karịa ebe obibi niile nke Jekọb. 3 Ihe dị
iche iche nke dị ebube ka a na-ekwu banyere gị, O obodo
Chineke; (Sela) 4 "Aga m agụnye Rehab na Babilọn, dịka ndị
na-asọpụrụ m, aga m agụnyekwa ndị Filistia, na ndị Taịa, na
ndị Kush, aga m asị, 'A mụrụ nke a na Zayọn.'" 5 N'ezie, a

ga-ekwu okwu banyere Zayọn sị, “A mụrụ nke a na nke ọzọ
n’ime ya, ya onwe ya, bụ Onye kachasị ihe niile elu, ga-eme
ka o guzosie ike.” 6 Onyenwe anyị ga-ede n’ime akwụkwọ
usoro nke ndị mmadụ: “A mụrụ onye a na Zayọn.” 7 Dịka ha
na-eti egwu, ha ga-abụ abụ sị, “Isi iyi m niile dị na gị.”

88 Abụ, bụ Abụ Ọma ụmụ Kora, nke dịrị onyeisi Abụ.
N’usoro olu abụ Mahalat leannot. Abụ Maskil nke
Heman onye Ezra. O Onyenwe anyị, Chineke onye na-azọpụta
m, n’ehihie na abalị ka m na-eti mkpu akwa n’ihu gị. 2 Ka
ekpere m bịa n’ihu gị. Chee ntị gị nụrụ akwa m. 3 N’ihi na
ọtụtụ nsogbu ejupụtala mkpụrụobi m, anọ m nso n’ọnụ ụzọ
ọnwụ. (Sheol h7585) 4 Agụnyela m n’etiti ndị na-arịda n’olulu.
Adị m dịka onye na-enweghị ike. 5 A họpụtara mụ na ndị
nwụrụ anwụ iche, dịka ndị e gburu egbu na-edina n’ili, ndị ị
nakwaghị echeta ọzọ, ndị e kewapụrụ site na nlekọta gị. 6 Ị
tụbanyela m n’ime olulu dịkarịrị omimi, olulu nke ọchịchịrị
jupụtara n’ime ya. 7 Oke iwe gị na-anyịgide m nke ukwuu; i
jirila ebili mmiri gị niile kpuchigide m. (Sela) 8 Ị napụla m
ndị enyi m, ndị m hụrụ n’anya, mee ka m bụrụ ihe a na-
asọ oyi n’ebe ha nọ. Abụ m onye emechibidoro ụzọ; nke
n’enweghị ike ịpụ ezi; 9 anya m adịghị ahụkwa ụzọ n’ihi iru
ụjụ. O Onyenwe anyị, ụbọchị niile ka m na-akpọku gị; ana m
agbasa aka m abụọ n’ihu gị, 10 ọ bụ ndị nwụrụ anwụ ka ị
na-egosi ọrụ ebube gị? Ndị nwụrụ anwụ, ha na-ebili too gị?
(Sela) 11 Ọ bụ n’ime ili ka a na-ekwupụta ịhụnanya gị? A na-
ekwupụta ikwesi ntụkwasị obi gị n’ebe ịla n’iyi? 12 A na-
amata banyere ọrụ ebube gị n’ebe ọchịchịrị dị? Ma ọ bụ ọrụ
ezi omume gị, na ịdị mma gị niile n’ala ndị e chezọrọ echezọ?
13 Ma Onyenwe anyị m, ọ bụ gị ka m na-akpọku. Ụtụtụ niile
ka ekpere m ga na-abịa n’ebe ị nọ. 14 O Onyenwe anyị, gịnị
mere i jiri jụ m? Gịnị mekwara i jiri zonarị m ihu gị? 15 Site
na mgbe okorobịa m, abụ m onye a na-esogbu, onye nọkwa
ọnwụ nso; ataala m ahụhụ oke ụjọ gị, anọ m n’ọnọdụ ịda mba.
16 Oke iwe gị agabigala n’ahụ m; ihe egwu gị alaala m n’iyi.
17 Ha na-agba m gburugburu ụbọchị niile dịka idee mmiri; ha
gbara m gburugburu n’akụkụ niile. 18 Ị napụla m ndị enyi m
na ndị m hụrụ n’anya; ọchịchịrị bụ enyi m nọkarịsịrị m nso.

89 Abụ maskil nke Etan, onye Ezra. Aga m abụ abụ banyere
oke ịhụnanya Onyenwe anyị ruo mgbe ebighị ebi; aga
m eji ọnụ m mee ka ọgbọ niile mara maka ikwesi ntụkwasị
obi gị. 2 Aga m ekwupụta na ịhụnanya gị na-adịgide ruo
mgbe ebighị ebi; na i mere ka ikwesi ntụkwasị obi gị, guzosie
ike n’eluigwe. 3 Onyenwe anyị sịrị, “Mụ na onye m họpụtara
agbaala ndụ. Aṅụọkwala m iyi nye ohu m Devid sị, 4 ‘Aga m
eme ka agbụrụ gị guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi meekwa ka
ocheeze gị dịgide ruo ọgbọ niile.’” (Sela) 5 O Onyenwe anyị,
eluigwe na-eto ọrụ ebube gị niile, na ikwesi ntụkwasị obi gị,
n’etiti nzukọ ndị dị nsọ. 6 N’ihi, ọ bụ onye n’eluigwe niile,
ka a ga-eji tụnyere Onyenwe anyị? Onye yiri Onyenwe anyị
n’etiti ndị mmụọ ozi niile? 7 Na nzukọ ndị nsọ, Chineke bụ
onye a na-atụ oke egwu; ọ dị oke egwu karịa ndị niile gbara
ya gburugburu. 8 O Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime
ihe niile, onye dịka gị? Gị, O Onyenwe anyị, dị ike nke ukwuu,
ikwesi ntụkwasị obi gị na-agba gị gburugburu. 9 Ị na-achị
osimiri nke ji ike na-asọ; mgbe ebili mmiri ya na-amali elu; i
na-eme ka ha dajụọ. 10 Ị zọpịara Rehab dịka otu n’ime ndị
ahụ e gburu egbu; jiri aka gị dị ike chụsasịa ndị iro gị. 11 Ọ bụ
gị nwe eluigwe; gị nwekwa ụwa, ọ bụ gị tọrọ ntọala elu ụwa
dum, na ihe niile dị n’ime ya. 12 Ọ bụ gị kere ugwu na ndịda;
Taboa na Hemon na-abụ abụ ọṅụ n’ihi aha gị. 13 Aka gị ka e
mejupụtara n’ike; aka gị dị ike, a na-ebuli aka nri gị elu. 14
Ezi omume na ikpe ziri ezi, bụ ntọala ocheeze gị; ịhụnanya na
ikwesi ntụkwasị obi, na-aga n’ihu gị. 15 Ndị a gọziri agọzi ka
ndị ahụ bụ ndị na-eji olu iti mkpu ọṅụ na-abụku gị abụ, ndị
na-ejegharịkwa n’ìhè nke ihu gị, O Onyenwe anyị. 16 Ha na-
aṅụrị ọṅụ n’aha gị ogologo ụbọchị niile; ha na-aṅụrị n’ezi
omume gị. 17 N’ihi na ị bụ ebube na ike ha, site n’ihuọma gị,
ị na-ebuli mpi anyị elu. 18 N’ezie, ọta anyị bụ nke Onyenwe
anyị, eze anyị bụkwa nke Onye nsọ Izrel. 19 I kwuru okwu otu
mgbe site n’ọhụ, nye ndị gị kwesiri ntụkwasị obi sị: “Enyela
m otu onye dị ike agha ike; Ebuliela m otu nwa okorobịa elu
site n’etiti ndị m. 20 Achọtala m Devid ohu m, were mmanụ
nsọ m tee ya. 21 Aka m ga-agba ya ume; n’ezie, aka m ga-
eme ka ọ dị ike. 22 Ọ dịghị onye iro ga-abịakwasị ya, na
mberede; ọ dịghị onye ajọ omume ga-emegbu ya. 23 Aga m
etigbu ndị iro ya niile n’ihu ya. Aga m emekwa ka ndị niile
na-akpọ ya asị laa n’iyi. 24 Ịhụnanya m kwesiri ntụkwasị obi
ga-adịnyere ya, site n’aha m, a ga-ebuli mpi ya elu. 25 M ga-
edo aka ya n’oke osimiri, dokwaa aka nri ya n’osimiri niile.
26 Ọ ga-akpọ m sị m, ‘Ị bụ Nna m, bụrụkwa Chineke m, na
oke Nkume nzọpụta m.’ 27 Aga m eme ya nwa mbụ m, onye
kachasị dị elu n’ebe eze niile nke ụwa nọ. 28 Aga m eme ka
ịhụnanya m nwere n’ebe ọ nọ dịgide ruo ebighị ebi, ọgbụgba
ndụ mụ na ya ga-adịgidekwa. 29 Aga m eme ka agbụrụ ya
guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi, ocheeze ya ga-adịgidekwa
dịka eluigwe na-adịgide. 30 “Ọ bụrụ na ụmụ ya elefuo iwu m
niile anya, gharakwa ijegharị n’ụzọ m niile, 31 ọ bụrụ na ha
elelịa ụkpụrụ m niile anya, hapụkwa idebe ihe m nyere ha
n’iwu, 32 aga m eji mkpọrọ taa ha ahụhụ maka mmehie ha,
tikwaa ha ụtarị maka njehie ha; 33 ma agaghị m ewezuga
ịhụnanya m, n’ebe ha nọ. Ma ọ bụ laa azụ n’ikwesị ntụkwasị
obi m. 34 Agaghị m emerụ ọgbụgba ndụ m. Agakwaghị m
agbanwe ihe ọbụla siterela n’ọnụ m pụta. 35 Ejirila m ịdị
nsọ m ṅụọ iyi, kpebie na m apụghị ịghara Devid ụgha, 36 na
agbụrụ ya ga-adịgide ruo mgbe ebighị ebi, ocheeze ya ga-
adịgidekwa n’ihu m ka anyanwụ na-adịgide. 37 Ọ ga-adịgide
ruo ebighị ebi dịka ọnwa. E, dịka ọnwa ahụ, onye akaebe m
kwesiri ntụkwasị obi na mbara eluigwe.” (Sela) 38 Ma ị jụla,
i werela nleli jụkwa, i na-ewe iwe dị ukwu megide onye gị
e tere mmanụ. 39 Ị jụla ọgbụgba ndụ gị na ohu gị gbara i
merụọla okpueze ya n’ime ntụ dị n’ala. 40 Ị kụtuola mgbidi
gbara ya gburugburu, i meela ka ebe ya niile e wusiri ike
bụrụ ihe dapịara adapịa. 41 Ndị niile si ụzọ ahụ na-agafe,
ezuruchaala ihe niile o nwere. Ndị agbataobi ya na-akwakwa
ya emo. 42 I meela ka aka nri ndị iro ya dị elu; mekwaa ka ndị
iro ya ṅụrịa ọṅụ. 43 I meela ka aka o ji jide mma agha ya sụọ
ngọngọ, i nyereghị ya aka mgbe agha dara. 44 I meela ka ịma
mma ya gwụsịa. Ị tụdakwala ocheeze ya n’ala. 45 I meela ka
ụbọchị ndụ nke okorobịa ya dị mkpụmkpụ. I ji ihere dịka
akwa kpuchie ya. 46 Ruo ole mgbe Onyenwe anyị, ka ị ga-
ezonarị onwe gị? Ruo ole mgbe ka iwe gị dị ukwuu ga-eregide
dịka ọkụ? 47 Cheta, na ndụ m bụ ihe na-agafe ngwangwa.
N’ihi ihe efu gịnị ka i ji kee mmadụ niile! 48 Olee onye ahụ
nwere ike ịdị ndụ ghara ịhụ ọnwụ anya, maọbụ zọpụta onwe
ya site n’ike nke ili? (Sela) (Sheol h7585) 49 O Onyenwe anyị,
olee ebe oke ịhụnanya mbụ dị, nke i sitere n’ikwesị ntụkwasị
obi gị ṅụọrọ Devid n’iyi? 50 Onyenwe m, cheta otu e si leda

ndị ohu gị anya, otu m si anagide n'ime obi m ịchị ọchị niile
nke ndị mba niile. 51 O Onyenwe anyị, ịchị ọchị nke ndị iro gị
ji akwa m emo, nke ha ji lelịa nzọ ụkwụ niile nke onye gị i tere
mmanụ. 52 Otuto dịrị Onyenwe anyị ruo mgbe ebighị ebi.

90 Ekpere Mosis, bụ onyeozi Chineke. O Onyenwe anyị,
ebe obibi ka gị onwe gị bụrịị nye anyị n'ọgbọ niile. 2
Tupu e kee ugwu niile, na tupu a kpụọ ụwa na elu ụwa, siterị
na mgbe ebighị ebi ruo ebighị ebi, ị bụ Chineke. 3 Ị na-eme
ka mmadụ laghachi bụrụ aja mgbe i kwuru okwu sị, "Unu
ụmụ mmadụ, laghachi bụrụ aja." 4 Puku afọ dị n'anya gị
dịka otu ụbọchị; ha dịka ụnyaahụ gafere agafe maọbụ ka otu
awa nke anyasị. 5 N'ime ụra nke ọnwụ ka ị na-ekpochapụ
mmadụ; ha dịka ahịhịa ọhụrụ nke na-epupụta n'isi ụtụtụ, 6
ọ bụ ezie na ọ na-agbawa ụzarị na-etokwa eto n'ụtụtụ, ma
n'anyasị, ọ na-akpọnwụ ma-achanwụkwaa. 7 E meela ka anyị
gwụsịa n'ihi oke iwe gị megide anyị; anyị na-amakwa jijiji
n'ihi ọnụma gị. 8 Ị gbasaala njehie anyị niile n'ihu gị. Ị na-
ahụzukwa mmehie nzuzo anyị niile. 9 Ogologo ụbọchị anyị
niile na-agabiga n'oke iwe gị; afọ ndụ anyị nke fọdụrụ ka anyị
na-ebi dịka okwu e ji nwayọọ kwuo na mwute. 10 Ogologo
ụbọchị anyị niile nwere ike ruo afọ iri asaa, maọbụ afọ iri
asatọ, ma ọ bụrụ na ike anyị adịgide, ma otu ọ dị, nke a ga-asị
na ọ bụ ya kachasị mma na-ejupụta na nsogbu na ịsụ ude,
n'ihi na ha na-agabiga ọsịịsọ, anyị onwe anyị na-efelakwa. 11
Onye pụrụ ighọta ịdị ike nke oke iwe gị? N'ihi na oke iwe gị dị
ukwuu dịka ịtụ egwu kwesiri gị si dị ukwuu. 12 Kuziere anyị
ịgụ ụbọchị niile nke ndụ anyị ọnụ, ka anyị si otu a nweta
obi amamihe jupụtara. 13 O Onyenwe anyị, nwee ntụgharị
obi! Tutu ruo ole mgbe ka ọ ga-adị? Meere ndị ohu gị ebere.
14 Jiri ịhụnanya gị nke na-adịgide adịgide, mejupụta anyị
n'ụtụtụ, ka anyị nwee ike ịbụ abụ ọṅụ ma nwekwaa obi ụtọ
ogologo ụbọchị ndụ anyị niile. 15 Mee ka anyị nwee obi ụtọ,
nke ọnụọgụgụ ụbọchị ya ga-adịkwa ka ọnụọgụgụ ụbọchị niile
ị tara anyị ahụhụ, ka ọnụọgụgụ afọ ya dịkwa ka ọnụọgụgụ afọ
niile anyị hụrụla nsogbu. 16 Kwere ka ndị ohu gị hụ ọrụ gị
dị iche iche, ka ụmụ ha hụkwa ịma mma gị. 17 Ka ihuọma
Chineke, Onyenwe anyị dịkwasị anyị; mee ka ọrụ aka anyị
guzosie ike, e, mee ka ọrụ aka anyị guzosie ike.

91 Onye ahụ na-ebi n'ebe mgbaba Onye kachasị ihe niile
elu ga-ezu ike n'okpuru ndo Onye pụrụ ime ihe niile. 2
Nke a ka m ga-ekwu maka Onyenwe anyị, "Ọ bụ ebe mgbaba
m na ebe nchebe m e wusiri ike, Chineke m, onye m na-
atụkwasị obi m." 3 N'ezie, ọ ga-anapụta gị site n'ọnya nke
onye osi ọnya na site n'aka ajọ ọrịa na-efe efe na-eweta ịla
n'iyi. 4 Ọ ga-eji nku ya kpuchie gị. Ọ bụkwa n'okpuru nku ya
abụọ, ka ị ga-agbaba zere ndụ, ikwesi ntụkwasị obi ya ga-
echebe gị, ghọkwaara gị ọta. 5 Ị gaghị atụ egwu ihe ịtụ oke
egwu nke abalị, maọbụ àkụ na-efeghari n'ehihie, 6 maọbụ ajọ
ọrịa na-efe efe, nke na-ejeghari n'ọchịchịrị, ma ọ bụkwanụ
ihe mbibi mberede na-eme n'ehihie. 7 Puku mmadụ pụrụ ịda
n'akụkụ gị, iri puku mmadụ nwekwara ike ịda n'akụkụ aka
nri gị, ma ihe ọjọọ ndị a agaghị erute gị nso. 8 Ọ bụ naanị
anya gị abụọ ka ị ga-eji hụ ntaramahụhụ nke ndị ajọ omume.
9 Ọ bụrụ na i mee Onye kachasị ihe niile elu ebe obibi gị,
ọ bụladị Onyenwe anyị, onye bụ ebe mgbaba m, 10 mgbe
ahụ, ihe ọjọọ ọbụla enweghị ike ịdakwasị gị; ihe ike ọbụla
enweghị ike ịbịaru ụlọ obibi gị nso. 11 N'ihi na ọ ga-enye ndị
mmụọ ozi ya iwu banyere gị, ka ha chebe gị n'ụzọ gị niile.
12 Ha ga-eji ọbụ aka ha, bulie gị elu ime ka ị ghara ịkpọbi
ụkwụ gị na nkume. 13 Ị ga-azọkwasị ọdụm na ajụala ụkwụ,
zọgbukwaa ọdụm na-akpa ike, na agwọ ọjọọ. 14 "N'ihi na ọ
hụrụ m n'anya, Mụ onwe m ga-agbapụta ya, ka Onyenwe
anyị kwuru; aga m echebe ya, n'ihi na ọ maara aha m. 15 Ọ
ga-akpọku m, aga m azakwa ya. Aga m anọnyere ya n'ime
nsogbu ya, aga m adọpụta, ma sọpụrụkwa ya. 16 Aga m eji
ogologo ndụ mee ka afọ ju ya, gosikwa ya nzọpụta m."

92 Abụ Ọma. Abụ maka ụbọchị izuike. Ọ bụ ihe ziri ezi ito
Onyenwe anyị, na iti egwu nye aha gị, gị Onye kachasị
ihe niile elu, 2 ikwupụta ịhụnanya gị n'ụtụtụ, na ikwesi
ntụkwasị obi gị n'abalị, 3 jiri ihe iti egwu ụbọ akwara na une
bụọrọ gị abụ dị ụtọ. 4 N'ihi na ị na-eme ka obi dị m ụtọ, site
n'ọrụ gị niile, o Onyenwe anyị, Ọ bụ ya mere m ji na-abụ abụ
ọṅụ. 5 Lee ka ọrụ gị si dị ukwuu, Onyenwe anyị. Leekwa ụdị
echiche miri emi ị na-eche. 6 Ndị uche kọrọ amaghị nke a,
ndị nzuzu enweghị nghọta, 7 ọ bụ ezie na ndị ajọ omume na-
etopụta dịka ahịhịa ndị na-emekwa ajọ ihe na-eto na-awasa,
a ga-ala ha n'iyi ruo mgbe ebighị ebi. 8 Ma gị, O Onyenwe
anyị, bụ onye e buliri elu ruo mgbe ebighị ebi. 9 N'ezie, ndị
iro gị niile, Onyenwe anyị, e ndị iro gị niile ga-ala n'iyi; ndị
niile na-eme ajọ ihe ka a ga-achụsasị. 10 I meela ka mpi m dị
elu dịka oke ehi na-akpa ike; awụsala m mmanụ dị mma. 11
Ejirila m anya m abụọ hụ ka e meriri ndị iro m; ejirila m ntị
m nụ maka ịla n'iyi nke ndị iro m afọ tara mmiri. 12 Ma ndị
ezi omume ga-awa igu dịka osisi nkwụ; ha ga-ebukwa ibu
dịka osisi ukwu sida nke Lebanọn, 13 nke a kụrụ n'ime ụlọ
Onyenwe anyị, ha ga-eto, wasaakwa n'ime ogige Chineke
anyị. 14 Ha ga-amị mkpụrụ, ọ bụladị mgbe ha mere agadi.
Ha ga-ejupụtakwa n'ahịhịa ndụ, 15 na-ekwupụta, "Onyenwe
anyị bụ Onye ziri ezi; ọ bụ Oke Nkume m, ọ dịkwaghị ajọ
omume dị n'ime ya."

93 Onyenwe anyị bụ eze, ọ na-eyikwasị ịma mma dịka
uwe; Onyenwe anyị na-eyikwasị ịma mma dịka uwe, ọ
dịkwa ike nke ukwuu; n'ezie, ụwa niile na-eguzosikwa ike;
apụghịkwa iwezuga ya n'ọnọdụ ya. 2 Ocheeze gị eguzosiela
ike siterị na mgbe ochie; ị na-adịkwa site n'ebighị ebi ruo
ebighị. 3 Oke osimiri niile amaliela elu, O Onyenwe anyị; oke
osimiri niile eweliela olu ha elu; ebili mmiri niile nke oke
osimiri na-amali elu na-eme mkpọtụ. 4 Onyenwe anyị onye
nọ n'elu, dị ukwuu karịa mkpọtụ nke oke osimiri niile na-
eme, ma karịakwa ụda nke ebili mmiri nke oke osimiri. 5
Ụkpụrụ gị niile, Onyenwe anyị na-eguzosi ike; ịdị nsọ bụ ihe
e ji chọọ ụlọ gị mma ruo ụbọchị na-enweghị ọgwụgwụ.

94 O Onyenwe anyị, Chineke onye na-abọ ọbọ, o Chineke,
onye na-abọ ọbọ, zipụta onwe gị. 2 Bilie, o Onye Ikpe
nke ụwa; kwụghachi ndị nganga ụgwọ ọrụ ruuru ha. 3
Onyenwe anyị, ọ bụ ruo ole mgbe? Ọ bụ ruo ole mgbe ka
ndị na-eme ajọ omume ga-anọgide na-aṅụrị ọṅụ? 4 Ha na-
ekwuwapụ okwu mpako; ndị niile na-eme ajọ ihe jupụtara
n'itu ọnụ. 5 Ha na-azọpịa ndị gị, O Onyenwe anyị; ha na-
emegbu ihe nketa gị. 6 Ha na-egbu ndị di ha nwụrụ na ndị
ọbịa; ha na-egbu ndị na-enweghị nna. 7 Ha na-asị, "Onyenwe
anyị anaghị ahụ ihe ndị a; Chineke Jekọb na-agba nkịtị." 8
Lezienụ anya, unu ndị amamihe kọrọ n'etiti ndị m; unu ndị
nzuzu, olee mgbe unu ga-amụta ihe? 9 Ọ pụtara na onye
kpụrụ ntị anaghị anụ ihe? Ọ pụtara na onye kere anya anaghị

ahụ ụzọ? 10 Ọ pụtara na onye na-adọ mba niile aka na ntị
agaghị ata ha ahụhụ? Ọ pụtara na onye na-ezi mmadụ ihe
enweghị ihe ọmụma? 11 Onyenwe anyị maara echiche obi
mmadụ; ọ maara na ihe mmadụ na-eche n'obi ya bụ naanị
ihe na-enweghị isi. 12 Onye a gọziri agọzi ka mmadụ ahụ bụ,
onye ị na-adọ aka na ntị, O Onyenwe anyị, onye ahụ ị na-
akụziri ihe site n'iwu gị; 13 ị na-enye ya izuike site n'ụbọchị
nsogbu; tutu ruo mgbe a ga-egwuru ndị ajọ omume olulu. 14
N'ihi na Onyenwe anyị agaghị ajụ ndị ya; ọ gaghị agbakụta
ihe nketa ya azụ. 15 Ezi omume ga-abụ ntọala ikpe ikpe niile;
ndị niile ndị ziri ezi n'obi ga-agbasokwa ya. 16 Onye ga-
ebiliri m imegide ndị ajọ omume? Onye ga-eguzo n'ọnọdụ
m imegide ndị na-eme ajọ ihe? 17 A sị na Onyenwe anyị
abịaghị nyere m aka, agaara m rịị abụ onye nwụrụ anwụ. 18
Mgbe m kwuru sị, "Ụkwụ m na-agbuchapụ," ọ bụ ịhụnanya
gị, O Onyenwe anyị, kwagidere m. 19 Mgbe oke nchekasị
obi batara n'ime m, nkasiobi gị wetara mkpụrụobi m ọṅụ.
20 A ga-ejikọta gị na ocheeze ọchịchị ya rụrụ arụ, nke na-
eweta mmekpa ahụ site n'iwu ya? 21 Ndị ajọ omume na-
ejikọta onwe ha imegide ndị ezi omume na-amakwa ndị aka
ha dị ọcha ikpe ọnwụ. 22 Ma Onyenwe anyị a bụrụla ebe
mgbaba e wusiri ike nye m, na Chineke m na oke nkume ebe
m na-ezere ndụ. 23 Ọ ga-akwụghachi ha ụgwọ ọrụ kwesiri
mmehie ha, lakwaa ha n'iyi n'ihi ajọ omume ha; Onyenwe
anyị Chineke anyị ga-ala ha n'iyi.

95 Bịanụ ka anyị jiri ọṅụ bụkuo Onyenwe anyị abụ; ka anyị
tikuo oke nkume nzọpụta anyị mkpu ọṅụ. 2 Ka anyị jiri
ekele bịakwute ya jirikwa iti egwu na ịbụ abụ jaa ya mma.
3 N'ihi na Onyenwe anyị bụ Chineke dị ukwuu, eze ukwuu
kachasị chi niile elu. 4 Ebe niile michasịrị emi nke ụwa dị
n'aka ya, ebe kachasị elu nke ugwu niile bụkwa nke ya. 5
Osimiri niile bụ nke ya, n'ihi na ọ bụ ya kere ha, aka ya kpụrụ
ala akọrọ niile. 6 Bịanụ ka anyị kpọọ isiala n'ofufe, ka anyị
gbuo ikpere n'ala n'ihu Onyenwe anyị, onye kere anyị; 7 n'ihi
na ọ bụ Chineke anyị anyị bụkwa ndị ọ na-azụ dịka atụrụ,
igwe atụrụ ọ na-elekọta anya. Taa, ọ bụrụ na unu anụ olu ya,
8 "Unu emela ka obi unu sie ike dịka unu mere na Meriba,
maọbụ dịka unu mere n'ụbọchị ahụ na Masa n'ime ọzara, 9
ebe nna nna unu ha nwara m, n'agbanyeghị na ha hụrụ ihe
niile m mere. 10 Iri afọ anọ ka m were iwe megide ọgbọ ahụ;
ekwuru m sị, 'Ndị a bụ ndị obi ha na-akpafu akpafu site n'ebe
m nọ, ha amatabeghị ụzọ m niile.' 11 N'ihi nke a, aṅụrụ m iyi
n'iwe, sị, 'Ha agaghị abanye n'izuike m ma ọlị.'"

96 Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ ọhụrụ, bụkuonụ Onyenwe
anyị abụ, unu ụwa niile. 2 Bụkuonụ Onyenwe anyị
abụ, toonu aha ya; kwupụtanụ nzọpụta ya site n'otu ụbọchị
ruo n'ụbọchị nke ọzọ. 3 Kwusaanụ ebube ya n'etiti mba
niile, kọsakwanụ banyere oke ọrụ ya niile n'etiti ndị niile dị
iche iche. 4 N'ihi na Onyenwe anyị dị ukwuu, bụrụkwa onye
kwesiri ịnata otuto; onye a na-atụ egwu karịa chi ọzọ niile ka
ọ bụkwa. 5 N'ihi na chi niile nke mba niile dị iche iche bụ
arụsị efu, maọbụ Onyenwe anyị kere eluigwe niile. 6 Ịma
mma na ebube dị n'ihu ya; ike na otuto dị n'ebe nsọ ya. 7
Nyenụ Onyenwe anyị, unu ezinaụlọ nke mba niile dị iche
iche, nyenụ Onyenwe anyị nsọpụrụ na ike. 8 Nyenụ Onyenwe
anyị nsọpụrụ ruuru aha ya; werenụ onyinye bata n'ime ogige
ya. 9 Kpọọnụ isiala nye Onyenwe anyị n'ịma mma nke ịdị nsọ
ya; maa jijiji n'ihu ya, unu ụwa niile. 10 Kwusaa n'etiti mba
niile sị, "Onyenwe anyị na-achị." Elu ụwa kwụ chịm, a pụghị
iwezuga ya n'ọnọdụ ya; ọ ga-eji ikpe ziri ezi kpee ndị niile
ikpe. 11 Ka mbara eluigwe ṅụrịa, ka ụwa nwekwa obi ụtọ; ka
osimiri bigbọọ, na ihe niile dị n'ime ya. 12 Ka ala ubi niile na
ihe niile dị n'ime ha jupụta n'obi ụtọ. Ka osisi niile nke oke
ọhịa buọ abụ n'ihi ọṅụ. 13 Ka ihe niile e kere eke ṅụrịa ọṅụ
n'ihu Onyenwe anyị, n'ihi na ọ na-abịa, ọ na-abịa ikpe ụwa
ikpe. Ọ ga-eji ezi omume kpee elu ụwa ikpe, jirikwa ikwesi
ntụkwasị obi kpee ndị niile dị iche iche ikpe.

97 Onyenwe anyị bụ eze, ka ụwa niile nwee obi ụtọ; ka ndị
niile bi n'ebe dị anya ṅụrịa. 2 Igwe ojii na oke ọchịchịrị
gbara ya gburugburu; ezi omume na ikpe ziri ezi bụ ntọala
ocheeze ya. 3 Ọkụ na-enwu enwu na-aga n'ihu ya ọ na-
erepịasị ndị iro ya n'akụkụ ya ọbụla. 4 Amụma ya na-acha
chazuo elu ụwa niile; ụwa niile na-ahụ ya na-ama jijiji. 5
Ugwu niile na-agbaze dịka mmanụ n'ihu Onyenwe anyị, n'ihu
Onyenwe ụwa niile. 6 Eluigwe na-ekwuwapụta ezi omume ya;
ndị niile bi n'ụwa na-ahụkwa ebube ya. 7 A na-eme ka ihere
mee ndị niile na-efe arụsị niile a pịrị apị ofufe, ndị na-anya
isi na chi niile e jiri aka mee feenụ ya ofufe, unu chi niile!
8 Zayọn na-anụ ma na-aṅụrịkwa ọṅụ, obodo nta niile nke
Juda na-enwekwa obi ụtọ n'ihi ikpe gị, O Onyenwe anyị. 9
N'ihi na gị, O Onyenwe anyị, bụ Onye kachasị ihe niile elu
n'ụwa niile; ị bụ onye e buliri elu karịa chi ndị ọzọ niile. 10
Ka unu, ndị hụrụ Onyenwe anyị n'anya, kpọọ ihe ọjọọ asị,
n'ihi na ọ na-echebe ndụ ndị nke ya, ndị tụkwasịrị ya obi
ma na-anapụtakwa ha site n'aka ndị ajọ omume. 11 Ìhè na-
amụkwasị onye ezi omume, ọṅụ na-adịkwa n'ime obi onye
na-eme ihe ziri ezi. 12 Ṅụrịanụ ọṅụ n'ime Onyenwe anyị, unu
ndị ezi omume, tookwanụ aha nsọ ya.

98 Abụ Ọma. Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ ọhụrụ, n'ihi na
ọ rụọla ọtụtụ ọrụ dị ebube; aka nri ya na aka nsọ ya
arụpụtarala ya nzọpụta. 2 Onyenwe anyị emeela ka a mata
nzọpụta ya o kpugheela ezi omume ya nye mba niile. 3 O
chetala ịhụnanya ya na ikwesi ntụkwasị obi ya n'ebe ụlọ
Izrel dị; nsọtụ nke ụwa niile ahụla nzọpụta Chineke anyị.
4 Tikusienụ Onyenwe anyị mkpu ọṅụ ike, ụwa niile jirinụ
iti egwu tiwaa mkpu abụ ọṅụ; 5 werenụ ụbọ akwara bụkuo
Onyenwe anyị abụ, e, were ụbọ akwara na olu abụ ọma, 6
jirinụ opi na opi ike, tisie mkpu ọṅụ ike n'ihu Onyenwe anyị,
Onye bụ Eze. 7 Ka oke osimiri niile gbọọ ụja, ya na ihe niile dị
n'ime ya, ụwa na ndị niile bi n'ime ya. 8 Ka osimiri na iyi
niile kụọ aka ha, ka ugwu niile bụkuokwa ya abụ n'ihi ọṅụ; 9
ka ha buọ abụ n'ihu Onyenwe anyị, n'ihi na ọ na-abịa ikpe
ụwa ikpe. Ọ ga-eji ezi omume kpee ụwa ikpe. Ọ ga-eji ikpe
ziri ezi kpee ndị niile ikpe.

99 Onyenwe anyị bụ eze, ka mba niile maa jijiji! O wuru
ocheeze ya n'etiti cherubim, ka elu ụwa maa jijiji. 2
Onyenwe anyị dị ukwuu n'ime Zayọn; ọ bụ onye e buliri elu
karịa mba niile dị iche iche. 3 Ka ha too aha gị nke dị ukwuu,
dịkwa oke egwu, ọ dị nsọ. 4 Eze bụ onye dị ike, ọ hụrụ ikpe
ziri ezi n'anya, i meela ka ihe ziri ezi guzosie ike; n'ime Jekọb
ka i mere ihe ziri ezi na ihe dị mma. 5 Bulienụ Onyenwe
anyị Chineke anyị elu, feenụ ofufe n'ihu ebe ihe ịtụkwasị
ụkwụ ya; ọ dị nsọ. 6 Mosis na Erọn so n'etiti ndị nchụaja
ya, Samuel sokwa n'etiti ndị kpọkuru aha ya; ha kpọkuru
Onyenwe anyị ọ zakwara ha. 7 Ọ gwara ha okwu site n'ogidi

igwe ojii. Ha debere ụkpụrụ ya na iwu niile o nyere ha. 8 O
Onyenwe anyị, Chineke anyị, ị zara ha; ị bụụrụ Izrel Chineke
onye na-agbaghara mmehie, n’agbanyeghị na ị tara ha ahụhụ
n’ihi mmehie ha. 9 Bulienụ Onyenwe anyị Chineke anyị elu;
na-efe ya ofufe n’elu ugwu ya dị nsọ, n’ihi na onye dị nsọ ka
Onyenwe anyị Chineke anyị bụ.

100 Abụ Ọma maka ikele ekele afọ ojuju. Tikusienụ
Onyenwe anyị mkpu ọṅụ ike, ụwa niile. 2 Jiri obi ụtọ
fee Onyenwe anyị ofufe; jirinụ ịbụ abụ ọṅụ bịa n’ihu ya 3
Matanụ na Onyenwe anyị bụ Chineke. Ọ bụ ya onwe ya kere
anyị, ọ bụkwa ya nwe anyị, anyị bụ ndị ya, igwe atụrụ nke ọ
na-azụ. 4 Jirinụ ekele banye n’ọnụ ụzọ ama ya jiri otuto baa
n’ogige ya; keleenụ ya, tookwa aha ya. 5 N’ihi na Onyenwe
anyị dị mma, ịhụnanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
Ruo ọgbọ niile ka ikwesi ntụkwasị obi ya na-adịgidekwa.

101 Abụ Ọma Devid. Aga m abụ abụ banyere ịhụnanya gị
na ikpe gị ziri ezi; o Onyenwe anyị, ọ bụ gị ka m ga-
abụku abụ otuto. 2 Aga m enwe uche ị hụ na m biri ndụ na-
enweghị ịta ụta ọbụla, olee mgbe ị ga-abịakwute m? Aga m
ejikwa obi nke a na-agaghị ata ụta ọbụla jegharịa n’ime ụlọ
m. 3 Agaghị m edo ihe jọgburu onwe ya n’ihu m. Ana m akpọ
ọrụ ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi asị. Agaghị m enwekwa
oke n’ime ya. 4 Ndị obi ha gbagọrọ agbagọ agaghị anọ m
nso. Agakwaghị m etinye aka n’ọrụ ọjọọ ọbụla. 5 Onye ọbụla
na-ekwulu onye agbataobi ya na nzuzo, onye ahụ ka m ga-
emechi ọnụ; agaghị m anabata onye ọbụla dị mpako ma nwee
obi nganga. 6 Aga m elekwasị ndị kwesiri ntụkwasị obi n’ala
a anya, ka mụ na ha biri; onye ahụ na-eje ije na-enweghị ịta
ụta ọbụla ga-ejere m ozi. 7 Onye ọbụla na-aghọ aghụghọ
agaghị ebi n’ụlọ m; onye ọbụla na-ekwu okwu ụgha agaghị
eguzokwa n’ihu m. 8 Ụtụtụ niile ka m na-eme ka ha dere duu
bụ ndị ajọ omume niile nọ n’ala a; Aga m ebipụ ndị niile na-
eme ajọ ihe site n’obodo Onyenwe anyị.

102 Ekpere nke onye nọ na mmekpa ahụ na ọnọdụ ịda
mba, na-ekwupụta otu o si dịrị ya n’ihu Onyenwe
anyị. Nụrụ ekpere m, O Onyenwe anyị; ka ịkwa akwa m maka
inyeaka ruo gị ntị. 2 Ezonarịla m ihu gị n’ụbọchị nsogbu m.
Gee ntị n’ekpere m, zakwaa m ngwangwa. 3 N’ihi na ụbọchị
m niile na-agabiga, dịka anwụrụ ọkụ; ọkpụkpụ m niile dịkwa
ka ọlọkọ ọkụ. 4 Mkpụrụobi m etiwaala abụọ na-achanwụkwa
dịka ahịhịa; ana m echefu iri nri m. 5 N’ihi oke ịsụ ude m na-
asụ, enwekwaghị m anụ ahụ ọbụla n’ahụ m. Abụ m naanị
ọkpụkpụ. 6 Adị m ka ikwighịkwighị nke ọzara, a dị m ka
ikwighịkwighị n’etiti ebe dakpọsịrị adakpọsị. 7 Ana m amụ
anya abalị niile; adị m ka nwa nnụnụ naanị ya bekwasịrị n’elu
ụlọ. 8 Ụbọchị niile, ndị iro m na-eji m eme ihe ọchị; ndị na-
akwa m emo na-eji aha m mere ihe ịbụ ọnụ. 9 N’ihi na ejirila
m ntụ mere ihe oriri m, anya mmiri m na-agwakọta n’iko
ihe ọṅụṅụ m 10 n’ihi oke iwe gị, i bulitela m, ma tụpụ m
n’akụkụ. 11 Ụbọchị m niile dịka onyinyo nke a na-ahụ anya
mgbe anwụ na-ada. Ana m akpọnwụ akpọnwụ, dịka ahịhịa.
12 Ma gị Onyenwe anyị, na-anọgide n’ocheeze gị ruo mgbe
ebighị ebi; aha gị ga-adịgide site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. 13 Ị ga-
ebili nwee ọmịiko n’ebe Zayọn nọ, n’ihi na oge izi ya ihuọma
eruola; oge ahụ a kara aka eruola. 14 N’ihi na nkume ya niile
dị oke ọnụahịa nye ndị ohu gị; mgbe ha hụrụ uzuzu ya, ha
na-emere ya ebere. 15 Mba niile ga-atụ egwu aha Onyenwe
anyị, ndị eze niile nke ụwa ga-asọpụrụkwa ebube gị. 16 N’ihi
na Onyenwe anyị ga-ewugharị Zayọn, ọ ga-apụta ihe n’ebube
ya. 17 Ọ ga-aza ekpere ndị nọ na mkpa; ọ gaghị eleda arịrịọ
ha anya. 18 Ka e depụta ihe ndị a maka ọgbọ nke dị n’ihu, ka
ndị a na-amụbeghị nwee ike too Onyenwe anyị: 19 “Onyenwe
anyị sitere n’ebe nsọ ya dị elu ledata anya, o sitere n’eluigwe
ledata anya ya n’ụwa, 20 ịnụ ịsụ ude nke ndị a tụrụ mkpọrọ
na ịgbapụta ndị a mara ikpe ọnwụ.” 21 N’ihi nke a, a ga-
ekwuwapụta aha Onyenwe anyị na Zayọn; a ga-eto ya na
Jerusalem, 22 mgbe mba niile na alaeze niile, ga-ezukọta
n’otu ebe, ife Onyenwe anyị ofufe. 23 O meela ka ike gwụ m
n’oge ndụ m; o meela ka ndụ m dịrị mkpụmkpụ. 24 N’ihi ya,
ekwuru m sị, “Anapụla m ndụ m, o Chineke m, ugbu a m ka dị
ndụ; ị na-adịgide ndụ site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. 25 Na mmalite,
ị tọrọ ntọala ụwa, eluigwe bụkwa ọrụ aka gị. 26 Ha ga-ala
n’iyi, ma ị ga-adịgide; ha ga-erichasị dịka akwa ochie. Ị ga-
agbanwe ha dịka mmadụ si agbanwe uwe ya, ha ga-abụ ndị
ewezugara ewezuga. 27 Ma gị onwe gị enweghị mgbanwe,
ọnụọgụgụ afọ gị adịghị agwụkwa agwụ. 28 Ụmụ ndị ohu gị
ga-ebigide; ụmụ ụmụ ha ga-eguzosie ike n’ihu gị.”

103 Abụ Ọma Devid. Mkpụrụobi m, too Onyenwe anyị; ka
ihe niile dị n’ime m too aha nsọ ya. 2 Mkpụrụobi m,
too Onyenwe anyị; echefukwala mmeso ọma ya niile, 3 ọ
bụ ya na-agbaghara gị mmehie gị niile; na-agwọkwa gị ọrịa
gị niile, 4 onye na-agbapụta ndụ gị site n’olulu werekwa
ịhụnanya na ọmịiko kpukwasị gị dịka okpueze, 5 onye na-eji
ezi ihe na-emejupụta ọchịchọ gị niile, ka oge okorobịa gị bụrụ
ihe a gbanwere dịka nke ugo. 6 Onyenwe anyị na-arụ ọrụ ezi
omume, na-ekpe ikpe ziri ezi nye ndị a na-emegbu emegbu. 7
O mere ka Mosis mata ụzọ ya, mekwaa ka ụmụ Izrel mara ọrụ
ya dị iche iche: 8 Onyenwe anyị nwere obi ọmịiko na-emekwa
amara. Ọ dịghị ewe iwe ọsịịsọ, o jupụtara n’ịhụnanya. 9 Iwe
ya anaghị adịgide ruo mgbe ebighị ebi, ọ bụghị oge niile ka ọ
na-anọgide na-ata mmadụ ụta; 10 ọ bụghị dịka mmehie anyị
si dị ka ọ na-emeso anyị, ọ dịghị akwụghachi anyị dịka ajọ
omume anyị si dị. 11 N’ihi na dịka eluigwe si dị elu karịa ụwa,
otu a ka ịhụnanya ya si dị ukwuu n’ebe ndị na-atụ egwu ya
nọ. 12 Dịka ọwụwa anyanwụ si dị anya, site n’ọdịda anyanwụ,
otu a ka o sirila mee ka mmehie anyị niile dịrị anya site n’ebe
anyị nọ. 13 Dịka nna si enwe obi ebere n’ebe ụmụ ya nọ, otu
a ka Onyenwe anyị si enwe obi ebere n’ebe ndị na-atụ egwu
ya nọ, 14 n’ihi na ya onwe ya maara otu e si kpụọ anyị, ọ na-
echeta na anyị bụ aja. 15 Ebe mmadụ nọ, ụbọchị ya niile
dị ka ahịhịa, ọ na-etopụta, na-awasa dịka okoko osisi ọhịa,
16 ifufe na-efesi ya ike, ọ na-adakwa, adịghị echetakwa ya
n’ọnọdụ mbụ ya. 17 Ma ịhụnanya Onyenwe anyị na-adịgide
site n’ebighị ebi ruo ebighị ebi n’etiti ndị na-atụ egwu ya.
Ezi omume ya na-adịgidekwara ụmụ ụmụ ha, 18 nye ndị
ahụ niile na-edebe ọgbụgba ndụ ya na ndị na-echeta irubere
ụkpụrụ ya isi. 19 Onyenwe anyị emeela ka ocheeze ya guzosie
ike n’eluigwe, alaeze ya na-achị ihe niile. 20 Toonu Onyenwe
anyị, unu ndị mmụọ ozi ya, unu ndị dị ike ndị na-eme ihe ọ
chọrọ, na-erubere okwu ya isi. 21 Toonu Onyenwe anyị unu
usuu ndị agha ya niile; unu ndị na-ejere ya ozi, ndị na-eme
uche ya. 22 Toonu Onyenwe anyị, ọrụ aka ya niile n’ebe ọbụla
ọ na-achị. Mkpụrụobi m, too Onyenwe anyị.

104 Mkpụrụobi m, too Onyenwe anyị. O Onyenwe anyị
na Chineke m, ị dị ukwu nke ukwuu; ị na-eyikwasị

ịma mma na ebube dịka uwe. **2** Ọ na-eji ìhè kpuchie onwe
ya dịka akwa; ọ na-agbasa eluigwe dịka ụlọ ikwu **3** na-atọ
ntọala ụlọ elu ya n'elu mmiri. Ọ na-eji igwe ojii emere onwe
ya ụgbọ agha na-ejirikwa nku nke ifufe felie elu. **4** O ji oke
ifufe mere ihe na-ejere ya ozi, meekwa ka ọkụ na-enwu enwu
bụrụ ndị na-ejere ya ozi. **5** Ọ bụ ya tọrọ ntọala ụwa; agaghị
ewezugakwa ya site n'ọnọdụ ya. **6** I gbokwasịrị ogbu mmiri
n'elu ya dịka ọ bụ uwe ka i yikwasịrị ya, mmiri tokpukwara
ugwu niile. **7** Ma mgbe ị bara mba, mmiri ahụ gbapụrụ, n'ụda
oke olu nke egbe eluigwe gị, ha gbapụrụ ọsọ. **8** Ha sitere n'elu
ugwu niile, sọrọ gaa na ndagwurugwu, ruokwa n'ebe ahụ ị
kpara oke na ha ga-anọ. **9** Ị kpara oke nye ha, nke ha na-
agaghị agafe, gbochie ha ikpuchi elu ụwa ọzọ. **10** Ọ na-eme
ka mmiri, site n'ala na-asọpụta na ndagwurugwu, meekwa ka
iyi niile site n'etiti ugwu na-asọfe. **11** Ha na-enye anụ ọhịa
niile mmiri ọṅụṅụ bụrụkwa ebe akpịrị ịkpọ nkụ nke ịnyịnya
ibu ọhịa na-adajụ. **12** N'osisi dị n'akụkụ ha ka ụmụ anụ ufe
nke eluigwe ga-anọ wuo akwụ ha; nọrọkwa n'alaka ha bụọ
abụ. **13** Ọ na-esite n'eluigwe na-ezidata mmiri ozuzo n'elu
ugwu niile; ụwa niile na-ejupụtakwa na mkpụrụ nke ọrụ aka
ya. **14** Ọ na-eme ka ahịhịa puputara anụ ụlọ, na-emekwa ka
ihe a kụrụ n'ala puoro mmadụ n'ubi ya, ime ka nri site n'ala
pupụta; **15** mmanya nke na-enye obi mmadụ aṅụrị, mmanụ
nke na-eme ka ihu na-egbupụ amụma, na achịcha nke na-
enye ya ume n'obi. **16** A na-agba osisi niile nke Onyenwe
anyị mmiri nke ọma, osisi sida nke Lebanọn nke ọ kụrụ. **17**
Ụmụ nnụnụ na-ewu akwụ ha; n'osisi fịa ka ụgbala na-ewu
akwụ ya. **18** Ugwu niile dị elu dịịrị ewu ọhịa; n'ọgba dị na
nkume ka ewi nkume na-ezo onwe ha. **19** I mere ọnwa ka ọ
bụrụ ihe a ga-eji na-agụ oge na mgbe dị iche iche; anyanwụ
makwaara mgbe ọ ga-eji daa. **20** Ị na-eme ka ọchịchịrị bịa, ọ
bụrụ abalị; ụmụ anụ ọhịa niile nke oke ọhịa na-akpagharị.
21 Ụmụ ọdụm na-agbọ ụja ha na-eleghari anya anụ ha ga-
adọgbu, ịchọrọ onwe ha ihe oriri ahụ Chineke na-enye ha. **22**
N'isi ụtụtụ mgbe anwụ wara, ha na-alaghachi zoo onwe ha
n'ebe nzuzo ha. **23** Ụmụ mmadụ na-amalitekwa ọrụ ha n'isi
ụtụtụ, kwụsịkwa n'anyasị mgbe ọchịchịrị bidoro igba. **24**
Onyenwe anyị, ọrụ aka gị dị ọtụtụ. Ọ bụ site n'amamihe ka i ji
kee ha. Elu ụwa niile jupụtara n'ihe niile i kere eke. **25** Leenụ
osimiri nke buru ibu saakwa mbara; jupụtara n'ihe e kere eke
na-akpụ akpụ nke a na-apụghị ịgụta ọnụ bi, anụ dị ndụ ma
ndị ukwu ma ndị nta. **26** N'ebe ahụ ka ụgbọ mmiri niile na-
ejeghari, n'ime ya kwa ka leviatan, nke gị onwe gị kere, na-
anọ egwuri egwu. **27** Ha niile na-adabere na gị, ka i nye ha
nri n'otu n'otu, mgbe oge iri nri ha ruru. **28** Ị na-enye ha nri;
ha na-erikwa ya. Mgbe i meghere ọbụ aka gị nye ha nri, afọ
na-eju ha nke ọma. **29** Mgbe i zonarịrị ha ihu gị, egwu na-
eju ha obi. Mgbe ị napụkwara ha ume ndụ i nyere ha, ha
na-ekubi ume, nwụọ, laghachikwa n'aja ebe ha siri pụta. **30**
Mgbe i zipụrụ mmụọ gị, a na-eke ha; ị na-agbanwekwa ihu
elu ụwa. **31** Ka ebube Onyenwe anyị dịgide site n'ebighị ebi
ruo n'ebighị ebi; ka ọrụ aka Onyenwe anyị niile wetara ya
ọṅụ, **32** onye na-ele ụwa anya, ụwa amaa jijiji, onye na-emetụ
ugwu niile aka, ha na-akwụ anwụrụ ọkụ. **33** Aga m abụku
Onyenwe anyị abụ ogologo ụbọchị niile nke ndụ m; aga m
abụku Chineke m abụ otuto oge niile m na-adị ndụ. **34** Ka
ntụgharị uche m niile bụrụ ihe na-atọ ya ụtọ, dịka m na-aṅụrị
ọṅụ n'ime Onyenwe anyị. **35** Ka e kpochapụ ndị mmehie niile
site n'ụwa. Ka ndị niile na-emebi iwu gharakwa ịdị ọzọ. Too
Onyenwe anyị gị mkpụrụobi m! Toonu Onyenwe anyị!

105 Nyenụ Onyenwe anyị otuto, kwupụtakwa aha ya.
Meenụ ka amata n'etiti mba niile banyere ihe niile ọ
rụrụ. **2** Bụkuo ya abụ, bụkuo ya abụ otuto; kwupụtanụ ọrụ ihe
ịrịbama ya niile. **3** Ṅụrianụ n'ime aha nsọ ya; ka obi ndị niile
na-achọ Onyenwe anyị ṅụrịa. **4** Na-achọnụ Onyenwe anyị na
ike ya, chọọnụ ihu ya mgbe niile. **5** Chetanụ ọrụ ebube niile
nke ọ rụrụ, ihe ịrịbama ya niile na ikpe ziri ezi niile si n'ọnụ
ya pụta, **6** unu ụmụ ụmụ Ebraham, bụ ohu ya, unu ụmụ
ụmụ Jekọb, ndị ọ họpụtara. **7** Ya onwe ya bụ Onyenwe anyị
Chineke anyị; ikpe ya dị n'ụwa niile. **8** Ọ na-echeta ọgbụgba
ndụ ya ruo mgbe ebighị ebi, bụ nkwa o kwere nye puku ọgbọ,
9 ọgbụgba ndụ ahụ nke ya na Ebraham gbara na iyi ọ ṅụrụ
nye Aịzik. **10** O mere ka o guzoro nye Jekọb dịka ụkpụrụ, ma
n'ebe Izrel nọ, dịka ọgbụgba ndụ ebighị ebi: **11** "Aga m enye
gị ala Kenan dịka oke i ga-eketa." **12** Mgbe ha dị ole na ole
n'ọnụọgụgụ, n'ezie ha dị ole na ole, bụrụkwa ọbịa n'ime ya.
13 Ha wagharịrị site n'otu mba gaa na mba ọzọ, sitekwa n'otu
alaeze gaa alaeze ọzọ. **14** O kweghị ka onye ọbụla mekpaa ha
ahụ; ọ baara ndị eze mba n'ihi ha; **15** sị, "Unu emetụkwala ndị
m e tere mmanụ aka; unu emekpakwala ndị amụma m ahụ."
16 O zitere ụnwụ n'ala ahụ, bibie ụzọ niile ha si enweta ihe
oriri; **17** o zipụrụ otu nwoke ka ọ gaa n'ihu ha, Josef, onye e
refuru dịka ohu. **18** Ha ji mkpọrọ igwe merụọ ya ahụ n'ụkwụ,
nyanyekwa ya mkpọrọ igwe n'olu, **19** tutu ruo mgbe ihe ahụ
o kwuru na ọ ga-eme mezuru, tutu ruo mgbe okwu Onyenwe
anyị nwapụtara ya dịka onye eziokwu. **20** Eze ahụ zipụrụ ozi
ka a tọpụ ya, onye ahụ na-achị ndị dị iche iche mere ka o
nwere onwe ya. **21** O mere ya ka ọ bụrụ onyenwe ezinaụlọ ya,
onye na-achị ihe niile o nwere, **22** ikuziri ụmụ eze ndị ikom
dịka o si masị ya, na izi ndị okenye ya amamihe. **23** Mgbe
ahụ, Izrel bara n'ala Ijipt; Jekọb bikwara n'ala Ham dịka onye
si mba ọzọ bịa. **24** Onyenwe anyị mere ka ndị ya mụbaa nke
ukwuu; o mere ka ndị ya dị ukwuu n'ọnụọgụgụ karịa ndị iro
ha, **25** ndị ọ tụgharịrị obi ha ka ha kpọọ ndị ya asị, ka ha gbaa
izu nzuzo megide ndị ohu ya. **26** O zipụrụ Mosis, ohu ya, na
Erọn, onye ọ họpụtara. **27** Ha mere ọtụtụ ihe ịrịbama dị iche
iche n'etiti ha, ọrụ ebube ya dị iche iche n'ala Ham. **28** O
zipụrụ ọchịchịrị, mee ka ala ahụ gbaa ọchịchịrị, n'ihi na ha
nupuru isi megide okwu ya. **29** O mere ka mmiri ha niile
ghọọ ọbara, nke mere ka azụ niile dị n'ime ya nwụsịa. **30** Ala
ha niile jupụtara n'awọ ọ bụladị n'ime ọnụụlọ ndina nke ndị
na-achị achị. **31** O kwuru okwu, igwe ijiji na anwụ nta dị iche
iche ejupụta n'ala ha niile. **32** N'ọnọdụ mmiri ozuzo, o zitere
ha mkpụrụ mmiri na amụma egbe eluigwe n'ala ha niile; **33**
o tijisịrị osisi vaịnị na osisi fiig niile ha, kwatusịakwa osisi
niile dị n'ala ha. **34** O kwuru okwu, igurube na ụkpana a na-
apụghị ịgụta ọnụ jupụtara ebe niile; **35** ha richapụrụ ihe niile
bụ ahịhịa ndụ dị n'ala ahụ, ripịakwa mkpụrụ niile ha kụrụ
n'ubi ha. **36** Mgbe ahụ, o gburu ndị niile e buru ụzọ mụọ
n'ala ahụ, mkpụrụ mbụ nke ndị ikom ha. **37** Ọ kpọpụtara
ụmụ Izrel, ndị chịịrị ọlaọcha na ọlaedo, ọ dịghị otu onye
n'ime ebo ya niile nke ahụ na-esighị ike. **38** Obi dị Ijipt ụtọ
mgbe ha pụrụ, n'ihi na oke egwu ndị Izrel dakwasịrị ha. **39**
Ọ gbasara igwe ojii dịka ihe mkpuchi, na ọkụ na-enye ìhè
n'abalị. **40** Ha rịọrọ ya, o zitere ha ụmụ nnụnụ kweel, jirikwa
achịcha si n'eluigwe nyejuo ha afọ. **41** O tiwara nkume ahụ,

mmiri sọpụtara; ọ sọgharịrị n’ime ọzara dịka iyi. 42 N’ihi na
o chetara nkwa ya dị nsọ, nke o kwere ohu ya Ebraham. 43 O
ji aṅụrị dupụta ndị ya, jirikwa ọnọdụ iti mkpu ọṅụ dupụta
ndị ya ọ họpụtara; 44 o nyere ha ala niile nke mba dị iche
iche, ha ghọrọ ndị nnweta nke ihe ndị ọzọ rụpụta, 45 ka ha
nwee ike debe ụkpụrụ ya niile ma na-erubekwa isi n’iwu ya
niile. Toonu Onyenwe anyị.

106 Toonu Onyenwe anyị. Keleenụ Onyenwe anyị n’ihi na
ọ dị mma; Ịhụnanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị
ebi. 2 Onye pụrụ ikwupụtasịcha ihe ukwu niile nke Onyenwe
anyị na-arụ maọbụ kwupụta otuto ya niile? 3 Ndị a gọziri
agọzi ka ha bụ, bụ ndị na-edebe ikpe ziri ezi, ndị ahụ na-eme
ezi ihe mgbe niile. 4 O Onyenwe anyị, cheta m mgbe ị ga-
egosi ndị gị ihuọma, bịa leta m, mgbe ị na-azọpụta ha, 5
ka m soro keta oke na ngọzị ndị gị ị họpụtara, ka m keta
oke n’ọṅụ ahụ dịrị mba gị sorokwa ihe nketa gị nye otuto. 6
Anyị emehiela, dịka nna nna anyị ha mehiere; anyị emeela
ihe ọjọọ, rụọkwa ọrụ ajọ omume. 7 Mgbe nna nna anyị ha
nọ n’Ijipt, ha echeghị uche banyere ọrụ ebube gị niile; ha
echetakwaghị ịba ụba nke ebere gị niile, kama ha nupuru isi
n’akụkụ oke osimiri ahụ, bụ Osimiri Uhie. 8 Ma ọ zọpụtara
ha n’ihi aha ya, ime ka a mara ike ya dị ukwuu. 9 Ọ baara
Osimiri Uhie mba, ọ tachaa; o dufere ndị ya site n’ebe dị
omimi gafee dịka ọ bụ ọzara. 10 Ọ zọpụtara ha site n’aka
ndị kpọrọ ha asị; gbapụtakwa ha site n’aka ndị iro ha. 11
Mmiri ahụ riri ndị iro ha niile; ọ dighị otu onye n’ime ha
fọdụrụ. 12 Mgbe ahụ, ha kweere okwu gị niile, ma bụkuo gị
abụ otuto. 13 Ma o teghị aka, ha chefuru ihe niile ọ rụrụ, ha
e chereghị ka ndụmọdụ ya pụta ìhè. 14 N’ọzara, ha sooro
ọchịchọ nke obi ha; n’ala tọgbọrọ n’efu, ha nwara Chineke
ọnwụnwa. 15 N’ihi ya, o nyere ha ihe ha rịọrọ ya, ma zite ọrịa
na-efe efe ka ọ dakwasị ha. 16 N’etiti ọmụma ụlọ ikwu ha, ha
kworo ekworo megide Mosis na Erọn, ndị e doro nsọ nye
Onyenwe anyị. 17 Ala meghere loda Datan, o likwara Abiram,
na ndị otù ya. 18 Ọkụ repịara ndị niile sonyere ha; ire ọkụ
repịara ndị ajọ omume. 19 Na Horeb, ha kpụrụ nwa ehi, kpọọ
isiala nye arụsị e jiri igwe pịa. 20 Ha jiri oyiyi oke ehi nke
na-ata ahịhịa gbanwere Ebube ha. 21 Ha chefuru Chineke,
onye zọpụtara ha, onye rụrụ ọtụtụ ọrụ dị ukwuu n’Ijipt, 22
ọtụtụ ihe ịrịbama n’ala Ham, na ọtụtụ ọrụ ịtụnanya n’akụkụ
Osimiri Uhie. 23 N’ihi ya, o kwuru na ọ ga-ala ha n’iyi, ma
Mosis, onye ya ọ họpụtara, guzoro n’etiti ndị ahụ na Chineke,
ka oke iwe ya ghara ịla ha n’iyi. 24 Emesịa, ha ledara ala ọma
ahụ anya, ha ekwenyeghị na nkwa ya. 25 Ha tamuru ntamu
n’ime ụlọ ikwu ha; ha erubekwaghị isi nye Onyenwe anyị.
26 N’ihi nke a, o weliri aka ya elu ṅụọrọ ha iyi na ọ ga-eme
ka ha niile nwụọ n’ọzara, 27 mee ka agbụrụ ha daa n’etiti
mba dị iche iche, ma chụsasịa ha n’ala niile. 28 Ha dịnyeere
ndị na-efe arụsị Baal nke Peoa, riekwa ihe e ji chụọrọ chi
na-enweghị ndụ aja; 29 ha sitere n’ajọ omume ha kpasuo
Onyenwe anyị iwe, nke mere ka ọrịa na-efe efe dakwasị ha.
30 Ma Finehaz guzoro ọtọ, mee ihe ziri ezi, ọrịa ahụ na-efe
efe kwụsịkwara. 31 A gụnyere nke a dịka ezi omume nye ya
site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. 32 N’akụkụ mmiri Meriba, ha kpasuru
Onyenwe anyị iwe, n’ihi ha, nsogbu dakwasịrị Mosis; 33 n’ihi
na ha nupuru isi megide Mmụọ nke Chineke, Mosis kwuru
okwu, na-echeghị echiche banyere ihe ọ na-ekwu. 34 Ha
egbuchapụghị mba niile bi n’ala ahụ dịka Onyenwe anyị dọrọ
ha aka na ntị ka ha mee. 35 Kama ha gwakọtara onwe ha na
mba niile nke ala ahụ, site otu a, mụta ime ka ha na-eme. 36
Ha fere arụsị ha ofufe, nke ghọrọ ihe ịma n’ọnya nye ha. 37
Ha gara n’ihu were ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom chụọrọ chi
na-abụghị chi aja. 38 Ha na-awụfu ọbara ndị na-emeghị ihe
ọbụla, ọbara ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom, bụ ndị ha chụrụ
dịka aja nye arụsị niile nke ala Kenan, si otu a jiri ọbara ha
merụọ ala ahụ. 39 Ha sitere n’ihe ha na-eme merụọ onwe
ha; site n’aka ọrụ ha, maka uru ha nyefere onwe ha n’aka
ndị na-emerụ ha. 40 N’ihi nke a, iwe were Onyenwe anyị
megide ndị ya; ọ gụkwara ihe nketa ya dịka ihe rụrụ arụ. 41
Ọ raara ha nye n’aka ndị mba ọzọ dị iche iche, ndị kpọrọ
ha asị chịkwara ha. 42 Ndị iro ha mekpara ha ahụ chie ha
ọnụ n’ala n’okpuru ike ha. 43 Ọtụtụ oge, ọ napụtara ha, ma
ha nọgidesịrị ike n’inupu isi site na ndụmọdụ ya, bụrụ ndị
lara n’iyi n’ime mmehie ha. 44 Ma mgbe ọ nụrụ mkpu akwa
ha, ọnọdụ mkpagbu ha metụtara ya; 45 n’ihi ha, o chetara
ọgbụgba ndụ ya, sitekwa n’oke ịhụnanya ya, meere ha ebere.
46 Ọ na-emekwa ka ndị ahụ dọtara ha n’agha nwee ọmịiko
n’ahụ ha. 47 O Onyenwe anyị Chineke anyị, zọpụta anyị,
chịkọta anyị site n’aka mba dị iche iche, ka anyị nwee ike nye
aha nsọ gị ekele ma nyaakwa isi n’ime otuto gị. 48 Otuto dịrị
Onyenwe anyị, bụ Chineke nke Izrel, site n’ebighị ebi ruo
ebighị ebi. Ka mmadụ niile sị, “Amen!” Toonu Onyenwe anyị.

107 Keleenụ Onyenwe anyị, n’ihi na ọ dị mma; ịhụnanya
ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi. 2 Ka ndị niile
Onyenwe anyị gbapụtara kwuo otu a, ndị niile ọ gbapụtara
site n’aka onye kpọrọ ha asị, 3 ndị ọ kpọlatara site n’ala niile
dị iche iche, site n’ọwụwa anyanwụ na ọdịda anyanwụ, site
n’ugwu na ndịda. 4 Ụfọdụ wagharịrị n’ọzara, ala nke tọgbọrọ
n’efu, ha enweghị ike ịchọta ụzọ nke ga-eduba ha n’obodo
ebe ha ga-ebi. 5 Agụụ gụrụ ha, akpịrị kpọkwara ha nkụ,
olileanya gwụrụ ha n’obi. 6 Mgbe ahụ, ha kpọkuru Onyenwe
anyị, n’ime nsogbu ha, ọ napụtakwara ha site na mkpagbu ha
niile. 7 O duuru ha n’ụzọ ziri ezi baa n’obodo ha ga-ebi. 8 Ka
ha kelee Onyenwe anyị n’ihi ịhụnanya ya nke na-adịghị agwụ
agwụ na n’ihi ọrụ ebube ya niile nye ụmụ mmadụ, 9 n’ihi na
o jirila ọtụtụ ezi ihe nyejuo ndị agụụ na-agụ afọ meekwa ka
onye akpịrị na-akpọ nkụ ṅụjuo afọ. 10 Ụfọdụ nọdụrụ ala
n’ọchịchịrị na n’ọnọdụ oke ihe mwute nke obi, ndị nọ n’ụlọ
mkpọrọ na-ata ahụhụ ndị e ji mkpọrọ igwe kee ha agbụ, 11
n’ihi na ha nupuru isi megide okwu niile nke Chineke ma
lelikwaa ndụmọdụ niile nke Onye kachasị ihe niile elu. 12
N’ihi ya, Chineke mere ka ha hụjuo anya site n’ịdọgbu onwe
ha n’ọrụ, ha sụrụ ngọngọ daa, ma ọ dịghị onye ọbụla nyeere
ha aka ibilite ọtọ. 13 Mgbe ahụ, ha kpọkuru Onyenwe anyị
n’ime nsogbu ha, ọ zọpụtara ha site na mkpagbu ha niile. 14
O mere ka ha site n’ọchịchịrị na oke ihe mwute nke obi pụta.
O tijikwara agbụ ha niile. 15 Ka ha kelee Onyenwe anyị n’ihi
ịhụnanya ya, nke na-adịghị agwụ agwụ na n’ihi ọrụ ebube ya
niile nye ụmụ mmadụ, 16 n’ihi na o tijisiela ọnụ ụzọ ama
niile e ji bronz kpụọ gbujiekwa mkpọrọ ịkpọchi ụzọ niile e
ji igwe kpụọ. 17 Ụfọdụ ghọrọ ndị nzuzu site na nnupu isi
taakwa ahụhụ n’ihi njehie ha niile. 18 Ihe oriri ọbụla ghọọrọ
ha ihe rụrụ arụ ha bịakwara ọnụ ụzọ ama ọnwụ nso. 19 Mgbe
ahụ, ha kpọkuru Onyenwe anyị n’ime nsogbu ha ọ zọpụtara
ha site na mkpagbu ahụ niile. 20 O zipụrụ okwu ọnụ ya, gwọọ
ha; ọ napụtara ha site n’ili. 21 Ka ha kelee Onyenwe anyị n’ihi

ịhụnanya ya nke na-adịghị agwụ agwụ na n’ihi ọrụ ebube ya niile nye ụmụ mmadụ. 22 Ka ha chụọ aja ekele nye ya jirikwa ọtụtụ abụ ọṅụ kwupụta banyere ọrụ ya niile. 23 Ụfọdụ ji ụgbọ mmiri na-ejegharị n’elu oke osimiri; ha bụ ndị na-azụ ahịa ma na-ebugharịkwa ngwa ahịa n’elu oke osimiri. 24 Ha hụrụ ọrụ niile nke Onyenwe anyị, ọtụtụ ọrụ ebube ya n’ogbu mmiri. 25 N’ihi na o kwuru okwu mere ka oke ifufe kuo nke buliri ebili mmiri elu. 26 Ha bụ ndị e buliri nnọọ ezigbo elu, ma budatakwa ruo ogbu mmiri niile; n’ọnọdụ ihe egwu ahụ, obi lọrọ ha mmiri. 27 Ha na-adagharị, na-aṅagharịkwa dịka ndị ṅụbigara mmanya oke. Mmụta ha banyere ịnya ụgbọ mmiri adịghị enyekwara ha aka n’oge dị otu a. 28 Mgbe ahụ, ha kpọkuru Onyenwe anyị n’ime nsogbu ha, o mere ka ha pụta na mkpagbu ahụ niile. 29 O mere ka oke ifufe dere duu; o mekwara ka ebili mmiri nke oke osimiri dajụọ. 30 Ha ṅụrịrị ọṅụ mgbe ọ dajụrụ, o duuru ha ruo ebe ha na-aga n’udo. 31 Ka ha kelee Onyenwe anyị n’ihi ịhụnanya ya nke na-adịghị agwụ agwụ na n’ihi ọrụ ebube ya niile nye ụmụ mmadụ. 32 Ka ha bulie ya elu n’etiti ọgbakọ ukwu ụmụ mmadụ ma tookwa ya na nzukọ ndị okenye. 33 Ọ na-eme ka iyi ghọọ ọzara; na-emekwa ka ebe mmiri si asọpụta ghọọ ala kpọrọ nkụ. 34 Ọ na-eme ka ala na-amị mkpụrụ hiri nne ghọọ ọzara, n’ihi ajọ omume nke ndị bi n’ime ya. 35 Ọ na-eme ka ọzara ghọọ ala nke ọdọ mmiri jupụtara mee ka ala akọrọ ghọọ isi iyi nke na-asọ asọ; 36 ebe ahụ ka ọ kpọbatara ndị agụụ na-agụ ka ha biri, ebe ahụ ka ha wuru obodo ebe ha ga-ebi. 37 Ha ghara mkpụrụ n’ubi ha dị iche iche, kụọkwa ọtụtụ ubi vaịnị ndị mịrị mkpụrụ dị ukwuu; 38 ọ gọziri ha, ọnụọgụgụ ha bakwara ụba, o mekwara ka anụ ụlọ ha mụbaa. 39 Mgbe ahụ, ọnụọgụgụ ha adịghịkwa ka ọ dị na mbụ, ha bụ ndị e ji mkpagbu na ihe ndakwasị na iru ụjụ wedata n’ala; 40 onye ahụ na-eleda ndị na-achị achị anya mere ka ha wagharịa n’ọzara, ebe ụzọ na-adịghị. 41 Ma ọ na-anapụta ndị mkpa na-akpa site na nhụju anya ha, mee ka ezinaụlọ ha mụbaa dịka igwe anụ ụlọ. 42 Ndị ezi omume na-ahụ ya na-aṅụrị ọṅụ, ma ndị ajọ omume na-emechi ọnụ ha nọọ duu. 43 Onye ọbụla maara ihe ga-echezi echiche banyere ihe ndị a, ma tuleekwa ọrụ ịhụnanya Onyenwe anyị nke dị ukwuu.

108 Abụ, Abụ Ọma Devid. Obi m dị njikere, o Chineke; aga m eji mkpụrụobi m niile bụọ abụ ma kụkwaa egwu. 2 Teta! Ụbọ akwara na une! Aga m akpọte chi ọbụbọ. 3 Aga m eto gị, O Onyenwe anyị, n’etiti mba niile; aga m abụ abụ banyere gị n’etiti ndị niile dị iche iche. 4 N’ihi na ịhụnanya gị dị ukwuu karịa eluigwe; ikwesi ntụkwasị obi gị na-erukwa mbara eluigwe. 5 Ka e bulie gị elu, o Chineke, karịa eluigwe niile, ka ebube gị dị n’elu ụwa niile. 6 Were aka nri gị zọpụta anyị ma nyere anyị aka, ka a gbapụta ndị ị hụrụ n’anya. 7 Chineke esitela n’ịdị nsọ ya kwuo, sị, “N’ọnọdụ ọṅụ nke mmeri, aga m ekesa Shekem, tụkwaa Ndagwurugwu Sukọt n’ihe ọtụtụ, nyepụ ya. 8 Gilead bụ nke m, Manase bụkwa nke m; Ifrem bụ okpu igwe m, Juda bụ mkpara eze m. 9 Moab bụ efere ịkwọ aka m, aga m atụsa akpụkpọụkwụ m n’elu Edọm n’elu isi Filistia, ana m eti mkpu mmeri.” 10 Onye ga-akpọrọ m gaa n’obodo e wusiri ike? Onye ga-edu m gaa Edọm? 11 Ọ bụghị gị, o Chineke? Gị onye jụrụ anyị, onye na-adịghị esokwa ndị agha anyị aga agha? 12 Nyere anyị aka ka anyị pụọ n’aka ndị iro, n’ihi na inyeaka mmadụ bụ ihe efu. 13 Site na Chineke, anyị ga-enwe mmeri, ọ ga-azọpịa ndị iro anyị niile n’ala.

109 Abụ Ọma nke dịrị onyeisi Abụ. Abụ Ọma Devid. O Chineke, onye m na-eto, anọgidekwala na-agba nkịtị, 2 n’ihi na ndị ajọ omume na ndị aghụghọ emegheela ọnụ ha megide m; ha aghaala ụgha megide m. 3 Ha na-eji okwu ịkpọ asị gbaa m gburugburu; na-ebuso m agha n’efu. 4 N’ọnọdụ ịhụnanya m hụrụ ha, ha na-ebo m ebubo ma abụ m nwoke onye ekpere. 5 Ha ji ihe ọjọọ na-akwụ m ụgwọ ihe ọma m mere, ịkpọ asị n’ọnọdụ ịhụnanya. 6 Họpụta otu onye ajọ omume ka o guzogide ya; ka onye na-ebo ebubo ụgha guzokwa n’aka nri ya. 7 Mgbe a ga-ekpe ya ikpe, ka ọ bụrụ onye ikpe mara, ka ekpere ya maa ya ikpe ọnwụ. 8 Ka ụbọchị ndụ ya dị ole na ole, ka onye ọzọ nara ya ọkwa ya. 9 Ka ụmụ ya ghọọ ndị na-enweghị nna, ka nwunye ya bụrụ nwanyị na-enweghị di. 10 Ka ụmụ ya ghọọ ndị arịrịọ na-enweghị ebe obibi, ndị e si na mkpọmkpọ ebe ha bi chụpụ. 11 Ka ndị o ji ụgwọ kwakọrọ ihe niile o nwere, ka ndị ọbịa baa bukọrọ ihe niile ọ rụpụtaara onwe ya. 12 Ka onye ọbụla ghara igosi ya obiọma; ka onye ọbụla gharakwa imere ụmụ ya ndị ọ hapụrụ ebere. 13 Kama ka ụmụ ụmụ ya niile nwụsịa, ka a ehichapụkwa aha ha n’ọgbọ nke na-abịa n’ihu. 14 Ka Onyenwe anyị chetakwa mmehie niile nke nna nna ya ha, ka Onyenwe anyị hapụkwa ịgbaghara mmehie nne ya. 15 Ka Onyenwe anyị na-echeta mmehie ha oge niile; ma ka o mee ka ha bụrụ ndị a ga-echefu echefu n’ọgbọ niile. 16 N’ihi na ọ dịghị mgbe o chere echiche banyere imere onye ọzọ obi ebere, ọ kpagburu ndị ogbenye, ndị nọ na mkpa na ndị obi ha tiwara etiwa ruo n’ọnwụ. 17 Ọ hụrụ ịbụ ndị ọzọ ọnụ n’anya, ka ọbụbụ ọnụ bịakwasị ya; ọ dịghị atọ ya ụtọ ịgọzi onye ọbụla, ka ngọzị dị anya site n’ebe ọ nọ. 18 O yikwasịrị ịbụ ọnụ dịka uwe ya; ọ bara n’ime ahụ ya dịka mmiri, bakwaa n’ime ọkpụkpụ ya dịka mmanụ. 19 Ka ọ dịịrị ya ka uwe mwụda nke e kere ya gburugburu dịka akwa, dịka belịt e kegidere ya gburugburu ruo mgbe ebighị ebi. 20 Onyenwe anyị, mee ka nke a bụrụ ụdị ụgwọ ọrụ ndị iro m ga-anata, bụ ndị ahụ niile na-ekwu okwu ọjọọ megide m. 21 Ma gị onwe gị, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị nyere m aka n’ihi aha gị, site n’ịdị mma nke ịhụnanya gị, napụta m. 22 N’ihi na abụ m ogbenye na onye nọ na mkpa, obi m tiwakwara etiwa n’ime m. 23 Ana m efu dịka onyinyo nke a na-ahụ anya mgbe anwụ dara; adịkwa m ka igurube nke onye m bekwasịrị n’ahụ ya na-efechapụ. 24 Ike agwụla ikpere m, n’ihi ibu ọnụ; ataakwala m ahụ, bụrụ naanị ọkpụkpụ. 25 Aghọọla m onye e ji eme ihe ọchị nye ndị na-ebo m ebubo, mgbe ha hụrụ m, ha na-efufe isi ha. 26 Nyere m aka, o Onyenwe anyị Chineke m; zọpụta m dịka ịhụnanya gị si dị. 27 Ka ha mara na ọ bụ aka gị, na ọ bụ gị, o Onyenwe anyị, mere ya. 28 Ha nwere ike nọgide na-abụ ọnụ, ma ị ga-agọzi; mgbe ha ga-abịa ọgụ, a ga-eme ha ihe ihere, ma ohu gị ga-aṅụrị ọṅụ. 29 A ga-eji ihere yikwasị ndị na-ebo m ebubo dịka uwe werekwa ihere kee ha gburugburu dịka uwe mwụda. 30 Aga m eji ọnụ m jaa Onyenwe anyị mma nke ukwuu; n’etiti ọha mmadụ dị ukwuu, aga m eto ya. 31 N’ihi na ọ na-eguzo n’aka nri nke onye nọ na mkpa, ịzọpụta ya site n’aka ndị na-ama ya ikpe ọnwụ.

110 Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị gwara Onyenwe m okwu sị ya: “Nọdụ ala n’aka nri m ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị ihe mgbakwasị ụkwụ nye ụkwụ gị.” 2 Onyenwe

anyị ga-eme ka ike ọchịchị gị site na Zayọn ruo ala ndị ọzọ; ị
ga-achị n'etiti ndị iro gị niile. 3 N'ụbọchị ị ga-ebu agha, ndị
agha gị niile ga-ahọrọ n'onwe ha i soro gị. Ndị yikwasịrị ịma
mma nke ịdị nsọ ka uwe, bụ ụmụ okorobịa gị ga-abịakwute gị
dịka igirigi site n'afọ ụtụtụ. 4 Onyenwe anyị aṅụọla iyi, ọ
gaghị agbanwe uche ya: "Gị onwe gị bụ onye nchụaja ruo
mgbe ebighị ebi, n'usoro Melkizedek." 5 Onyenwe anyị nọ
n'aka nri gị. Ọ ga-egwepịa ndị eze n'ụbọchị oke iwe ya. 6
Ọ ga-ekpe mba niile ikpe, na-atụkọta ndị nwụrụ anwụ, ma
gwepịa ndị na-achị achị n'elu ụwa niile. 7 Ọ ga-aṅụ mmiri site
n'iyi nta nke dị n'akụkụ ụzọ; n'ihi nke a, ọ ga-eweli isi ya elu.

111 Toonu Onyenwe anyị! Aga m eji obi m niile jaa
Onyenwe anyị mma n'ime nzukọ ndị ụzọ ha ziri ezi
na n'ime ọgbakọ ukwuu. 2 Ọrụ niile Onyenwe anyị na-arụ dị
ukwuu; ndị niile na-enwe mmasị na ha na-atụgharị uche
n'ime ha. 3 Ọrụ ya jupụtara n'ebube na ịma mma, ezi omume
ya na-adịgidekwa ruo mgbe ebighị ebi. 4 O meela ka e cheta
ọrụ ebube ya niile; Onyenwe anyị bụ onye amara na onye
ọmịiko. 5 Ọ na-egboro ndị na-atụ egwu ya mkpa ihe oriri;
ọ na-echetakwa ọgbụgba ndụ ya ruo mgbe ebighị ebi. 6 O
gosila ndị ya ike nke ọrụ ya niile, site n'inye ha ala niile nke
ndị mba ọzọ. 7 Ọrụ aka ya niile bụ ihe kwesiri ekwesi na
ikpe ziri ezi; ụkpụrụ ya niile bụ ihe kwesiri ntụkwasị obi. 8 E
hiwere ha ịdị ruo mgbe niile ebighị ebi, ha bụ ihe e mere
n'ikwesị ntụkwasị obi na izi ezi. 9 O wetaara ndị ya mgbapụta;
o meela ka ọgbụgba ndụ ya guzosie ike ruo ebighị ebi, aha
ya dị nsọ dịkwa oke egwu. 10 Ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ
mmalite amamihe; ndị niile na-edebe ụkpụrụ ya nwere ezi
nghọta. Otuto ya na-adị ruo mgbe ebighị ebi.

112 Toonu Onyenwe anyị. Onye a gọziri agọzi ka nwoke
ahụ bụ onye na-atụ egwu Onyenwe anyị; onye na-
enwe oke mmasị idebe iwu ya niile. 2 Ụmụ ya ga-abụ ndị
dị ike n'ala ahụ; ọgbọ ndị na-eme ihe ziri ezi ga-abụ ndị a
gọziri agọzi. 3 Akụnụba na-adịgide n'ụlọ ya; ezi omume ya
na-adịgidekwa ruo mgbe ebighị ebi. 4 Ìhè na-enwuru ndị na-
eme ihe ziri ezi, ọ bụladị n'ime ọchịchịrị, nyekwa ndị na-
eme amara, ndị obiọma na ndị ezi omume. 5 Ihe ọma ga-
abịara onye ahụ na-eme ebere na-ejikwa obi ya agbazinye ndị
mmadụ ihe, onye na-eji ikpe ziri ezi arụ ọrụ ya niile. 6 N'ezie,
agaghị ewezuga ya n'ọnọdụ ya; a ga-echeta onye ezi omume
ruo mgbe ebighị ebi. 7 Ọ gaghị atụ egwu akụkọ ọjọọ; obi ya
na-eguzosi ike, na-atụkwasị Onyenwe anyị obi. 8 Obi ya siri
ike, ọ gaghị atụ egwu ihe ọbụla; n'ikpeazụ, ọ ga-ele ndị na-
akpọ ya asị anya na mmeri. 9 Ọ gbasapụrụ aka ya nye ndị
ogbenye onyinye dị iche iche, ezi omume ya na-adịgide ruo
mgbe ebighị ebi; a ga-ewere nsọpụrụ welie mpi ya elu. 10
Iwe ga-ewe onye ajọ omume mgbe ọ ga-ahụ ya, ọ ga-atagide
ikikere eze tutu ọ nwụọ; olileanya niile nke ndị ajọ omume
ga-ala n'iyi.

113 Toonu Onyenwe anyị! Toonu Onyenwe anyị unu ndị
ohu ya. Toonu aha Onyenwe anyị. 2 Ka aha Onyenwe
anyị bụrụ ihe a gọziri agọzi site ugbu a ruo mgbe ebighị ebi.
3 Site n'ọwụwa anyanwụ ruo n'ọdịda ya, aha Onyenwe anyị
ga-abụ ihe a na-eto eto. 4 Onyenwe anyị dị elu karịa mba
niile, ebube ya dị elu karịa eluigwe. 5 Onye dị ka Onyenwe
anyị Chineke anyị, onye nọkwasịrị ocheeze n'ebe dị elu, 6
onye na-eme onwe ya ka ọ dị ala ilekwasị eluigwe na ụwa
anya? 7 Ọ na-esi n'uzuzu bulie ogbenye elu sitekwa n'ebe
ikpofu ahịhịa bulie onye nọ na mkpa elu; 8 ọ na-eme ka ya na
ụmụ eze ndị ikom nọkọọ, ọ na-eme ka o soro ndị a maara aha
ha n'etiti ụmụ mmadụ nọkọọ. 9 Ọ na-eme ka nwanyị aga biri
n'ụlọ nke ya dịka nne mụrụ ọtụtụ ụmụ ọṅụ juru obi. Toonu
Onyenwe anyị.

114 Mgbe ụmụ Izrel si n'ala Ijipt pụta, mgbe ezinaụlọ
Jekọb sitekwara n'ebe ndị asụsụ ha dị iche pụta, 2
Juda ghọrọ ebe nsọ Chineke, Izrel ghọrọ ala ọ na-achị. 3
Osimiri hụrụ ya, gbaa ọsọ, osimiri Jọdan hụkwara ya chigharịa
laa azụ; 4 Ugwu ukwu niile wụliri elu dịka ebule; ugwu nta
niile wụlikwara elu dịka ụmụ atụrụ. 5 Gịnị mere gị oke
osimiri, i ji na-agba ọsọ? Osimiri Jọdan, gịnị na-eme gị i ji
chigharịa laa azụ? 6 Gịnị na-eme unu, ugwu ukwu niile unu ji
na-awụli elu dịka ụmụ ebule? Gịnị na-emekwa unu, ugwu nta
niile, unu ji na-awụli elu dịka ụmụ atụrụ? 7 Ka ụwa niile maa
jijiji n'ihu Onyenwe anyị, ka ọ maakwa jijiji n'ihu Chineke nke
Jekọb, 8 onye mere ka oke nkume ghọọ ọdọ mmiri, onye
mere ka ọmụ nkume ghọọ isi iyi mmiri.

115 Ọ bụghị anyị ka ọ dịrị, o Onyenwe anyị, ọ bụghị anyị
ka ọ dịrị, kama ọ bụ aha gị ka ebube na-adịrị, n'ihi
ịhụnanya gị na ikwesi ntụkwasị obi gị. 2 Gịnị mere ọtụtụ
mba niile nke ụwa ji na-ajụ sị, "Olee ebe Chineke ha nọ?" 3
Chineke anyị bi n'eluigwe. Ọ bụkwa ihe tọrọ ya ụtọ n'obi ka ọ
na-eme. 4 Arụsị ha niile bụ ọlaọcha na ọlaedo ka e ji kpụọ ha,
ha bụ ọrụ aka mmadụ. 5 Ha nwere ọnụ ma ha adịghị ekwu
okwu, ha nwere anya abụọ ma ha adịghị ahụ ụzọ; 6 ha nwere
ntị ma ha adịghị anụ ihe, ha nwekwara imi ma ha adịghị anụ
isisi ọbụla; 7 ha nwere aka, ma ha adịghị emetụ ihe ọbụla
aka, ha nwere ụkwụ, ma ha adịghị eje ije; ha enweghị ike iji
akpịrị ha mee mkpọtụ ọbụla. 8 Ndị na-eme ha ga-adịkwa ka
ha. Ndị na-atụkwasị ha obi ga-adịkwa ka ha. 9 Ụmụ Izrel,
tụkwasịnụ Onyenwe anyị obi ọ bụ onye inyeaka ha na ọta
ha. 10 Ezinaụlọ Erọn, tụkwasịnụ Onyenwe anyị obi. Ọ bụ ya
bụ onye inyeaka ha na ọta ha. 11 Unu ndị na-atụ egwu ya,
tụkwasịnụ Onyenwe anyị obi ọ bụ onye inyeaka ha na ọta
ha. 12 Onyenwe anyị na-echeta anyị, ọ ga-agọzikwa anyị, ọ
ga-agọzi ndị ya bụ Izrel, ọ ga-agọzi ezinaụlọ Erọn, 13 ọ ga-
agọzi ndị niile na-atụ egwu Onyenwe anyị, ma onye nta ma
onye ukwu. 14 Ka Onyenwe anyị mee ka unu mụbaa, unu na
ụmụ unu. 15 Ka Onyenwe anyị onye kere eluigwe na elu ụwa
gọzie unu. 16 Eluigwe niile bụ nke Onyenwe anyị, ọ bụkwa ya
nyere ụmụ mmadụ elu ụwa niile. 17 Ọ bụghị ndị nwụrụ anwụ
na-eto Onyenwe anyị, ndị na-arịda n'ebe ịnọ duu; 18 ọ bụ
anyị ga-aja Onyenwe anyị mma, site ugbu a ruo mgbe ebighị
ebi. Toonu Onyenwe anyị.

116 Ahụrụ m Onyenwe anyị n'anya, n'ihi na ọ nụrụ olu
m; ọ nụrụ mkpu akwa m maka ebere. 2 N'ihi na o
gere m ntị, aga m akpọku ya oge ndụ m niile. 3 Agbụ nke
ọnwụ kekọrọ m, oke ihe mgbu nke ili bịakwasịrị m; nsogbu
na iru ụjụ dakwasịrị m. (Sheol h7585) 4 Mgbe ahụ, akpọkuru m
aha Onyenwe anyị: "O Onyenwe anyị, zọpụta m!" 5 Onyenwe
anyị bụ onye na-eme ebere na onye ezi omume. Chineke anyị
jupụtakwara n'ọmịiko. 6 Onyenwe anyị na-echebe ndị na-
enweghị uche; mgbe m nọ n'ọnọdụ mkpa, ọ zọpụtara m. 7
Laghachi azụ zuru ike, gị mkpụrụobi m, n'ihi na Onyenwe
anyị emesola gị mmeso ọma. 8 N'ihi na gị, o Onyenwe anyị,

napụtara mkpụrụobi m site n'ọnwụ, anya m site na anya
mmiri akwa, napụtakwa ụkwụ m site n'ịsọ ngọngọ, 9 ka m
nwee ike jeghariạ n'ihu Onyenwe anyị n'ime ala ebe ndị dị
ndụ bi. 10 Ekwenyere m na Onyenwe anyị mgbe m kwuru sị,
"Abụ m onye nọ n'oke nsogbu," 11 n'ime ịda mba m, ekwuru
m sị, "Mmadụ niile bụ ndị ụgha." 12 Gịnị ka m ga-enyeghachi
Onyenwe anyị n'ihi mmeso ọma niile o mesoro m? 13 Aga
m eweli iko nke nzọpụta m elu kpọkuokwa aha Onyenwe
anyị. 14 N'ihu ndị ya niile ka m ga-anọ mezuo nkwa m kwere
Onyenwe anyị. 15 Ọnwụ nke ndị nsọ ya dị oke ọnụahịa n'anya
Onyenwe anyị. 16 O Onyenwe anyị, n'ezie, abụ m ohu gị; abụ
m ohu gị, nwa nwoke nke ohu gị nwanyị; ị zọpụtala m site na
agbụ e kere m. 17 Aga m achụrụ gị aja ekele kpọkuokwa aha
Onyenwe anyị. 18 Ọ bụkwa n'ihu ndị ya niile ka m ga-anọ
kwụghachi Onyenwe anyị nkwa m kwere, 19 n'ime ogige ụlọ
Onyenwe anyị, n'etiti gị, O Jerusalem. Toonu Onyenwe anyị.

117 Toonu Onyenwe anyị, unu mba niile dị iche iche.
Jaakwa ya mma, unu ndị niile dị iche iche. 2 N'ihi
na ịhụnanya ya n'ebe anyị nọ dị ukwuu. Ikwesi ntụkwasị
obi Onyenwe anyị na-adịkwa ruo mgbe ebighị ebi. Toonu
Onyenwe anyị!

118 Keleenụ Onyenwe anyị n'ihi na ọ dị mma; ịhụnanya
ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi. 2 Ka ụmụ Izrel
kwupụta n'onwe ha sị, "Ịhụnanya ya na-adịgide ruo mgbe
ebighị ebi." 3 Ka ndị ezinaụlọ Erọn kwuokwa sị, "Ịhụnanya
ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi." 4 Ka ndị niile na-atụ
egwu Onyenwe anyị kwuo sị, "Ịhụnanya ya na-adịgide ruo
mgbe ebighị ebi." 5 N'ọnọdụ oke ihe mgbu m, akpọkuru m
Onyenwe anyị, ọ zara m, mee ka m nwere onwe m. 6 Onyenwe
anyị nọnyeere m, agaghị m atụ egwu. Gịnị ka mmadụ pụrụ
ime m? 7 Onyenwe anyị nọnyere m; ọ bụ onye na-enyere m
aka. Aga m ele ndị iro m anya na mmeri. 8 Ọ kachasị mma
ịgbaba n'ime Onyenwe anyị karịa ịtụkwasị ụmụ mmadụ obi.
9 Ọ kachasị mma ịgbaba n'ime Onyenwe anyị karịa ịtụkwasị
ndị amara aha ha obi. 10 Mba niile gbara m gburugburu ma
site n'aha Onyenwe anyị aga m ala ha n'iyi. 11 Ha gbara m
gburugburu, ma site n'aha Onyenwe anyị ka m na-egbuda ha.
12 Ha gbara m gburugburu dịka aṅụ, ma e menyụọla ha dịka
ogwu na-ere ọkụ; site n'aha Onyenwe anyị, ka m na-egbuda
ha. 13 Akwaghachiri m azụ, agaara m ada, ma Onyenwe anyị
nyere m aka. 14 Onyenwe anyị bụ ike m na abụ m; ọ ghọọla
nzọpụta m. 15 Olu iti mkpu ọṅụ na mmeri na-ada n'ime ụlọ
ikwu ndị ezi omume: "Aka nri Onyenwe anyị emeela ọtụtụ
ihe dị ukwuu! 16 Aka nri Onyenwe anyị bụ ihe e weliri elu;
aka nri Onyenwe anyị emeela ọtụtụ ihe dị ukwuu!" 17 Agaghị
m anwụ, kama aga m adị ndụ kwusaara ndị ọzọ ọrụ ebube
Onyenwe anyị rụrụ. 18 Onyenwe anyị tara m ahụhụ nke
ukwuu, ma o nyefeeghị m n'aka ọnwụ. 19 Megheere m ọnụ
ụzọ ama nke ezi omume; aga m abanye nye Onyenwe anyị
ekele. 20 Nke a bụ ọnụ ụzọ ụlọnsọ Onyenwe anyị, ebe ndị ezi
omume ga-esite na ya banye. 21 Aga m enye gị ekele, n'ihi
na ị zara m; ị ghọọla nzọpụta m. 22 Nkume ahụ ndị na-ewu
ụlọ jụrụ, aghọọla nkume isi ntọala ụlọ; 23 nke a bụ ọrụ aka
Onyenwe anyị, ọ bụkwa ihe ịtụnanya n'anya anyị. 24 Nke
a bụ ụbọchị Onyenwe anyị anyị mere, ka anyị ṅụrịa ọṅụ,
nweekwa obi ụtọ n'ime ya. 25 O Onyenwe anyị, zọpụta anyị;
o Onyenwe anyị, mee ka ihe gaara anyị nke ọma. 26 Onye a
gọziri agọzi ka onye ahụ bụ, nke na-abịa n'aha Onyenwe anyị.
Anyị sitere n'ụlọ Onyenwe anyị na-agọzi gị. 27 Onyenwe anyị
bụ Chineke, ọ bụ ya mere ka ìhè ya mụkwasị anyị. Chịrị igu
nkwụ n'aka gị, soro ndị ji ọṅụ bata n'ogige Chineke bịaruo
n'ebe ịchụ aja. 28 Ị bụ Chineke m, aga m eto gị; ị bụ Chineke
m, aga m ebuli gị elu. 29 Keleenụ Onyenwe anyị n'ihi na ọ dị
mma, ịhụnanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.

119 Ndị a gọziri agọzi ka ha bụ, bụ ndị ụzọ ha na-enweghị
ihe ịta ụta ọbụla, ndị na-ejeghari dịka iwu Onyenwe
anyị si dị. 2 Ndị a gọziri agọzi ka ha bụ, bụ ndị na-edebe
ụkpụrụ ya ma jirikwa obi ha niile na-achọsi ya ike. 3 Ha
adịghị eme ihe ọjọọ ọbụla; ha na-ejeghari n'ụzọ ya niile. 4 I
doola ụkpụrụ ndị a ga-erubekwara isi. 5 Ọ ga-adị m mma ma
ọ bụrụ na m anọgidesie ike na-erube isi nye iwu gị niile! 6
Mgbe ahụ, ihere agaghị eme m mgbe m tulere uche n'iwu
gị niile. 7 Aga m eji obi ziri ezi too gị dịka m na-amụ ihe
banyere iwu gị ziri ezi. 8 Aga m erubere iwu gị niile isi; biko
ahapụkwala m. 9 Olee ụzọ nwa okorobịa ga-esi bie ndụ dị
nsọ? Ọ bụ site n'ibi ndụ dịka okwu gị si dị. 10 Eji m obi m niile
na-achọsi gị ike. Ekwela ka m kpafuo site n'ihe niile i nyere
n'iwu. 11 Ezoola m okwu gị niile n'obi m, igbochi m imehie
imegide gị. 12 Otuto dịrị gị, o Onyenwe anyị; kuziere m iwu
gị niile. 13 Aga m eji egbugbere ọnụ m gụgharịa iwu niile nke
si n'ọnụ gị. 14 Ana m aṅụrị ọṅụ n'ịgbaso iwu gị niile dịka
mmadụ si aṅụrị ọṅụ n'ime oke ịba ụba. 15 Ana m atụgharị
uche n'ụkpụrụ gị na-atulekwa uche n'ụzọ gị niile. 16 Iwu gị
na-amasị m; agaghị m elefu okwu gị anya. 17 Meere ohu gị
ihe ọma, ka m nwe ike dị ndụ; aga m erubere okwu gị isi. 18
Kpughee anya m abụọ ka m hụ oke ihe ebube niile dị iche iche
dị n'ime okwu gị. 19 Abụ m onye ọbịa n'elu ụwa; ezonarịla m
iwu gị niile. 20 N'oge niile, ihe banyere iwu gị niile na-agụ
mkpụrụobi m agụụ. 21 Ị na-abara ndị mpako mba, ha bụ ndị
a bụrụ ọnụ na ndị na-anaghị agbaso iwu gị. 22 Site n'ebe m
nọ wepụ ịchị ọchị na nleli, n'ihi na m na-edebe ụkpụrụ gị
niile. 23 N'agbanyeghị na ndịisi nọkọrọ na-ekwulu m, ohu
gị ga-atụgharị uche n'iwu gị. 24 Ụkpụrụ gị niile bụ ihe na-
amasị m; ha bụ ndị ndụmọdụ m. 25 Mkpụrụobi m na-arapara
n'uzuzu; kpọghachite ndụ m dịka okwu gị si dị. 26 Akọwaara
m gị ụzọ m niile, ị zakwara m; ugbu a, kuziere m iwu gị. 27
Mee ka m ghọta ozizi ụkpụrụ gị; ka m nwe ike tụgharịa uche
n'ọrụ ebube gị niile. 28 Iru ụjụ emeela ka mkpụrụobi m daa
mba; gbaa m ume dịka okwu gị si dị. 29 Chebe m pụọ n'ụzọ
aghụghọ niile; site n'iwu gị meere m amara. 30 Ahọrọla m
ụzọ ikwesi ntụkwasị obi; e kpebiela m idebe obi m n'iwu gị
niile. 31 O Onyenwe anyị, ana m ejigidesi iwu gị niile aka ike;
ekwela ka ihere mee m. 32 Aga m agbaso iwu gị niile n'ihi na
i meela ka obi m nwere onwe ya. 33 O Onyenwe anyị, zi m
ụzọ m ga-esi gbasoo iwu gị niile; mgbe ahụ, aga m edebe ha
ruo n'ọgwụgwụ. 34 Nye m nghọta, aga m edebe iwu gị ma jiri
obi m niile rubere ya isi. 35 Duo m n'ụzọ nke iwu gị niile,
n'ihi na ọ bụ n'ime ha ka m na-achọta obi ụtọ. 36 Mee ka obi
m chee ihu n'iwu gị niile ọ bụghị nye uru na-esite n'ọchịchọ
nke onwe. 37 Wepụ anya m site n'ihe na-abaghị uru; chebe
ndụ m dịka okwu gị si dị. 38 Mezuo nkwa i kwere ohu gị, ka a
tụọ egwu gị. 39 Wepụ nkọcha nke m na-atụ egwu ya, n'ihi na
iwu gị niile ziri ezi. 40 Ụkpụrụ gị na-agụsị m agụụ ike! Chebe
ndụ m site n'ezi omume gị. 41 O Onyenwe anyị, ka ịhụnanya
gị nke na-adịgide bịakwasị m, nzọpụta gị dịka nkwa i kwere
si dị; 42 mgbe ahụ, aga m azaghachi onye ahụ na-achị m

ọchị, n'ihi na ana m atụkwasị obi m n'okwu gị. **43** Esitela n'ọnụ m napụ okwu nke eziokwu, n'ihi na olileanya m dị n'iwu gị niile. **44** Aga m anọgide na-erubere iwu gị isi ruo mgbe ebighị ebi. **45** Aga m ejegharị n'ọnọdụ inwere onwe n'ihi na achọpụtala m ụkpụrụ gị niile. **46** Aga m ekwupụta banyere ụkpụrụ gị n'ihu ndị eze ma ihere agaghị eme m, **47** n'ihi na iwu gị na-amasị m n'ihi na ahụrụ m ha n'anya. **48** Ana m eweliri iwu gị niile aka elu, bụ ndị m hụrụ n'anya, ana m atụgharịkwa uche n'iwu gị niile. **49** Cheta okwu i nyere ohu gị, n'ihi na i nyela m olileanya. **50** Nkasiobi m n'ime ịta ahụhụ m bụ nke a: nkwa gị na-echebe ndụ m. **51** Ndị mpako na-akwa m emo na-esepụghị aka, ma anaghị m esite n'iwu gị wezuga onwe m. **52** O Onyenwe anyị, ana m echeta iwu gị niile, ndị dị site na mgbe ochie, ha na-ewetara m nkasiobi. **53** Ana m ewe iwe nke ukwu n'ihi ndị ajọ omume, ndị gbakụtara iwu gị azụ. **54** Iwu gị niile bụ isi okwu abụ m ebe ọbụla m na-anọ. **55** N'abalị, o Onyenwe anyị, ana m echeta aha gị, aga m edebekwa iwu gị. **56** Nke a bụrịị ihe m na-eme oge niile: ana m erubere ụkpụrụ gị isi. **57** O Onyenwe anyị, ị bụ ihe nketa m; ekweela m nkwa irube isi nye okwu gị niile. **58** Ejirila m obi m niile chọọ ihu gị; meere m ebere dịka nkwa gị si dị. **59** Echeela m echiche banyere ụzọ m niile, chigharịakwa na-agbaso ụkpụrụ gị niile. **60** Aga m eme ngwangwa, agaghị atụfu oge irubere iwu gị niile isi. **61** A sịkwarị na ndị ajọ omume ejiri ụdọ kee m agbụ, agaghị m echefu iwu gị. **62** N'etiti abalị, aga m ebili nye gị ekele n'ihi iwu gị niile ziri ezi. **63** Abụ m enyi ndị niile na-atụ egwu gị, ndị niile na-agbaso ụkpụrụ gị. **64** O Onyenwe anyị, ụwa niile jupụtara n'ịhụnanya gị; kuziere m iwu gị niile. **65** Meere ohu gị ihe ọma dịka okwu gị si dị, o Onyenwe anyị. **66** Zi m ihe ọmụma na ikpe ziri ezi n'ihi na ekwenyere m n'iwu gị niile. **67** Tupu m nwee nsogbu, a kpafuru m, ma ugbu a, ana m erubere okwu gị isi. **68** I dị mma, ihe i na-eme ziri ezi; kuziere m iwu gị niile. **69** N'agbanyeghị na ndị mpako a gbasaala okwu ụgha techie m, ana m eji obi m niile na-edebe ụkpụrụ gị. **70** Obi ha siri ike, ọ dịghị ihe na-emetụta ha, ma ana m enwe mmasị n'iwu gị. **71** Ọ dị mma na m tara ahụhụ ka m nwee ike mụta iwu gị niile. **72** Iwu si n'ọnụ gị pụta dị oke ọnụahịa nye m karịa imerime puku ọlaọcha na ọlaedo. **73** Aka gị kere m, kpụọkwa m; nye m nghọta ka m mụta iwu gị niile. **74** Ka ndị na-atụ egwu gị ṅụrịa mgbe ha hụrụ m, n'ihi na olileanya m dị n'okwu gị. **75** O Onyenwe anyị, amaara m na iwu gị niile ziri ezi, ọ bụkwa n'ikwesị ntụkwasị obi ka ị tara m ahụhụ. **76** Ka ịhụnanya gị nke na-adịghị agwụ agwụ kasịe m obi, dịka nkwa i kwere ohu gị si dị. **77** Ka ọmịiko gị bịakwasị m, ka m nwee ike dị ndụ, n'ihi na iwu gị na-amasị m. **78** Ka ihere mee ndị mpako n'ihi ihe ọjọọ ha mere m na-enweghị ihe m mere; ma aga m atụgharị uche n'ụkpụrụ gị. **79** Ka ndị niile na-atụ egwu gị bịakwute m, ndị na-aghọta ụkpụrụ gị niile. **80** Ka m were obi zuruoke na-agbaso ụkpụrụ gị niile, ka ihere ghara ime m. **81** Mkpụrụobi m na-ada mba site n'ọchịchọ ya maka nzọpụta gị, ma olileanya m dị n'okwu gị. **82** Anya na-egbu m mgbu ebe m na-ele anya nkwa gị; ana m asị, "Olee mgbe ị ga-akasị m obi?" **83** N'agbanyeghị na adị m ka karama akpụkpọ nke dị n'anwụrụ ọkụ, anaghị m echefu iwu gị niile. **84** Ruo olee mgbe ka ohu gị ga-anọgide na-eche? Olee mgbe ka ị ga-ata ndị na-akpagbu m ahụhụ? **85** Ndị mpako na-egwuru m olulu, bụ ihe nke na-adịghị ka iwu gị si dị. **86** Iwu gị niile kwesiri ntụkwasị obi; nyere m aka, n'ihi na ndị mmadụ na-akpagbu m ma o nweghị ihe m mere ha. **87** Ọ fọdụrụ ntakịrị ihe, ha gaara ala m n'iyi, ma agbakụtaghị m ụkpụrụ gị azụ. **88** Site n'ịhụnanya gị nke na-adịgide chebe ndụ m, ka m nwe ike rube isi n'iwu nke ọnụ gị. **89** O Onyenwe anyị, okwu gị na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi; ọ na-eguzosi ike n'eluigwe. **90** Ikwesi ntụkwasị obi gị na-adịgide site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ; ọ bụ gị kere ụwa, ọ na-eguzosikwa ike. **91** Ruo taa, iwu gị niile na-eguzosi ike, n'ihi na ihe niile na-ejere gị ozi. **92** A sịkwarị na iwu gị anaghị amasị m, agaara m anwụ n'ime nsogbu m. **93** Agaghị m echefu ụkpụrụ gị niile, n'ihi na ọ bụ ha ka i ji chebe ndụ m. **94** Zọpụta m, n'ihi na abụ m nke gị; achọpụtala m ụkpụrụ gị niile. **95** Ndị ajọ omume na-eche ịla m n'iyi, ma aga m atụgharị uche n'ụkpụrụ gị. **96** Ana m ahụ nsọtụ ihe niile zuruoke, ma iwu gị niile enweghị nsọtụ. **97** O, otu m si hụ iwu gị n'anya! Ana m atụgharị uche na ya ogologo ụbọchị niile. **98** Iwu gị na-eme ka amamihe m karịa nke ndị iro m, ha na-anọnyere m oge niile. **99** Enwere m nghọta karịa ndị na-ezi m ihe, n'ihi na ana m atụgharịa uche n'iwu gị niile. **100** Enwere m nghọta karịa ndị okenye n'ihi na ana m erubere ụkpụrụ gị niile isi. **101** Ajụrụ m ajụ ije ije n'ụzọ ọjọọ ọbụla ka m nwee ike rubere okwu gị isi **102** Ewezugaghị m onwe m n'iwu gị niile, n'ihi na ọ bụ gị onwe gị ziri m ha. **103** Lee ka okwu gị niile si atọ m ụtọ, ha dị ụtọ n'ọnụ m karịa mmanụ aṅụ! **104** A na-enweta nghọta site n'ụkpụrụ gị niile; ya mere ana m akpọ ụzọ ọjọọ ọbụla asị. **105** Okwu gị bụ oriọna dịrị ụkwụ m bụrụkwa ìhè n'ụzọ m. **106** Aṅụọla m iyi, mee ka o guzosie ike, na aga m agbaso iwu ezi omume gị niile. **107** Ataala m ahụhụ nke ukwuu; chebe ndụ m, o Onyenwe anyị, dịka okwu gị si dị. **108** O Onyenwe anyị, nabata otuto afọ ofufu niile nke si n'ọnụ m, kuziekwara m iwu gị niile. **109** Mkpụrụobi m na-adị m n'ọbụaka m oge niile, ma echezọghị m iwu gị. **110** Ndị ajọ omume esielera m ọnya, ma esitebeghị m n'ụkpụrụ gị kpafuo. **111** Iwu gị niile bụ ihe nketa m ruo mgbe ebighị ebi; ha bụ ihe na-enye obi m ọṅụ. **112** Obi m ekpebiela idebe ụkpụrụ gị ruo na ngwụcha. **113** Ana m akpọ ndị na-enwe obi abụọ asị, ma ahụrụ m iwu gị n'anya. **114** Ị bụ ebe mgbaba m na ọta m; olileanya m dị n'okwu gị. **115** Sitenụ n'ebe m nọ pụọ, unu ndị na-eme ihe ọjọọ, ka m nwee ike idebe iwu niile nke Chineke m! **116** Gbaa m ume dịka nkwa gị si dị, aga m adịkwa ndụ; ekwekwala ka olileanya m daa. **117** Kwagide m, aga m abụ onye a gbapụtara; aga m anọgide na-asọpụrụ iwu gị niile. **118** Ị na-ajụ ndị niile na-adịghị edebe iwu gị, nzube aghụghọ ha niile bụ ihe na-enweghị isi. **119** Ị na-ekpochapụ ndị ajọ omume dịka unyi a na-ekpofu ekpofu; n'ihi ya, ahụrụ m ụkpụrụ gị niile n'anya. **120** Anụ ahụ m na-ama jijiji n'ihi ịtụ egwu gị; ana m eguzo n'oke egwu n'ihi iwu gị niile. **121** Emeela m ihe dị mma na ihe ziri ezi; ahapụkwala m n'aka ndị na-emegbu m. **122** Kwee ohu gị nkwa na ị ga-elekọta ya; ekwela ka ndị mpako kpagbuo m. **123** Anya na-egbu m mgbu ebe m na-ele anya nzọpụta gị ebe m na-ele anya nkwa gị ziri ezi. **124** Biko mesoo ohu gị mmeso dịka ịhụnanya gị si dị ma kuziekwara m ụkpụrụ gị niile. **125** Abụ m ohu gị, nye m nghọta, ka m nwee ike mara ụkpụrụ gị niile. **126** O Onyenwe anyị, oge eruola mgbe ị ga-arụ ọrụ, n'ihi na a na-emebi iwu gị. **127** N'ihi na ahụrụ m iwu gị niile n'anya karịa ọlaedo, e karịa ọlaedo a nụchara anụcha, **128** n'ihi na m na-ahụta ụkpụrụ gị niile ka ihe ziri ezi, akpọrọ m ụzọ niile na-ezighị ezi asị. **129** Iwu gị niile dị ịtụnanya; ya mere, ana m erubere ha isi. **130** Mkpughepụ na nkọwa nke okwu gị na-

enye ìhè; ọ na-eme ka ndị na-enweghị uche ghọta ihe. 131
Ana m asaghe ọnụ m na-ekupụ ume ike ike, na-achọsi iwu gị
niile ike. 132 Chee m ihu, meere m ebere, dịka i si emere ndị
niile hụrụ aha gị n’anya ebere. 133 Mee ka nzọ ụkwụ m niile
na-aga dịka okwu gị si dị; ekwela ka mmehie chịa m. 134
Gbapụta m site n’aka ndị na-emegbu m, ka m nwee ike debe
iwu gị. 135 Mee ka ihuọma gị dịkwasị n’ahụ ohu gị. Kuziere
m ụkpụrụ gị niile. 136 Anya mmiri akwa na-agba m nke
ukwuu n’ihi na ndị mmadụ adịghị erube isi nye iwu gị. 137 O
Onyenwe anyị, ị bụ onye ezi omume, iwu gị niile zikwara ezi.
138 Ụkpụrụ gị niile ziri ezi; ha kwesiri ntụkwasị obi. 139 N’ihi
na ndị iro m na-elefu okwu gị anya, ịnụ ọkụ n’obi m na-ada
mba. 140 Nkwa gị niile bụ ihe enyochara nke ọma, ohu gị na-
ahụkwa ha n’anya. 141 Ọ bụ ezie na m bụ onye dị ala, na onye
a na-eleda anya, ma adịghị m eleda ụkpụrụ gị niile anya. 142
Ezi omume gị na-adị ruo mgbe ebighị ebi. Iwu gị niile bụkwa
eziokwu. 143 Nsogbu na ihe mgbu adakwasịla m, ma iwu gị
niile bụ ihe na-amasị m. 144 Iwu gị niile bụ ezi omume ruo
mgbe ebighị ebi; nye m nghọta, ka m nwe ike dị ndụ. 145
Eji m obi m niile na-akpọ oku; zaa m o Onyenwe anyị, aga
m erubekwa isi nye ụkpụrụ gị niile. 146 Ana m akpọku gị;
zọpụta m aga m erube isi nye ụkpụrụ gị niile. 147 Tupu chị
na-abọ, ana m ebili, na-akwa akwa maka enyemaka; olileanya
m dị n’okwu gị. 148 Ana m amụ anya abalị n’elu ihe ndina m,
n’ihi ịtụgharị uche na nkwa gị niile. 149 Nụrụ olu m dịka
ịhụnanya gị si dị; chebe ndụ m, o Onyenwe anyị, dịka iwu gị
niile si dị. 150 Ndị na-atụpụta atụmatụ ọjọọ nọ nso ma ha nọ
iwu gị niile n’ebe dị anya. 151 Ma ị nọ nso, Onyenwe anyị;
ihe niile i nyere n’iwu bụ eziokwu. 152 Site na mgbe ochie
ka m mụtara site n’ụkpụrụ gị, na i mere ka ha guzosie ike
ruo mgbe ebighị ebi. 153 Ledata anya ka ị hụ ịta ahụhụ m
ma gbapụta m, n’ihi na echefughị m iwu gị. 154 Kpepụta m,
gbapụta m, chebe ndụ m dịka nkwa gị si dị. 155 Nzọpụta dị
anya n’ebe ndị na-eme ihe ọjọọ nọ, n’ihi na ha anaghị agbaso
ụkpụrụ gị niile. 156 O Onyenwe anyị, ọmịiko gị dị ukwuu;
chebe ndụ m dịka iwu gị niile si dị. 157 Ndị iro m na ndị na-
akpagbu m dị ọtụtụ, ma aga m anọgide na-edebe iwu gị. 158
Ana m asọ ndị niile na-enweghị okwukwe n’ime gị oyi, n’ihi
na ha anaghị erubere okwu gị isi. 159 Lee ka m si hụ ụkpụrụ
gị niile n’anya; chebe ndụ m, o Onyenwe anyị, dịka ịhụnanya
gị si dị. 160 Okwu gị niile bụ eziokwu; iwu gị niile ziri ezi na-
adịgide ruo mgbe ebighị ebi. 161 Ndịisi na-emegbu m na-
enweghị ihe m mere, ma obi m na-ama jijiji n’ihi okwu gị.
162 Ana m aṅụrị ọṅụ n’ime nkwa gị dịka onye chọtara ọtụtụ
ihe nkwata n’agha. 163 Akpọrọ m okwu ụgha asị, ọ bụkwa ihe
arụ n’ebe m nọ, ma ahụrụ m iwu gị n’anya. 164 Aga m eto gị
ugboro asaa n’ụbọchị, n’ihi iwu gị ziri ezi. 165 Ndị hụrụ iwu
gị n’anya nwere udo dị ukwuu, ọ dịghị ihe ga-eme ka ha sụọ
ngọngọ. 166 Ana m echere nzọpụta gị, o Onyenwe anyị, na-
agbasokwa iwu gị niile. 167 Ana m erubere ụkpụrụ gị niile isi
n’ihi na m hụrụ ha n’anya nke ukwuu. 168 Ana m erubere
ụkpụrụ na iwu gị niile isi, n’ihi na ị maara ụzọ m niile. 169 Ka
akwa m ruo gị ntị, o Onyenwe anyị; nye m nghọta dịka okwu
gị si dị. 170 Ka arịrịọ m ruo gị ntị; gbapụta m dịka nkwa gị si
dị. 171 Ka ọnụ m jupụta n’otuto, n’ihi na ị na-ezi m iwu gị
niile. 172 Ka m jiri ire m bụọ abụ banyere okwu gị, n’ihi na
iwu gị niile ziri ezi. 173 Nọọ na njikere oge niile inyere m
aka, n’ihi na ahọrọla m ụkpụrụ gị niile. 174 Ana m ele anya
nzọpụta gị, o Onyenwe anyị, iwu gị bụ ihe na-amasị m. 175
Kwere ka m dịrị ndụ ka m nwee ike ito gị, ka iwu gị niile gbaa
m ume. 176 Akpafuola m dịka atụrụ nke furu efu, chọọ ohu
gị, n’ihi na echefubeghị m iwu gị niile.

120 Abụ nrigo. Ana m akpọku Onyenwe anyị n’ime
nsogbu m, ọ na-azakwa m. 2 O Onyenwe anyị, zọpụta
m site n’egbugbere ọnụ okwu ụgha na ire na-ekwu okwu
aghụghọ. 3 Gịnị ka a ga-eme gị, ọ bụkwa gịnị ọzọ ka a
gatụkwasịri gị, gị ire aghụghọ? 4 Ọ ga-eji àkụ dị nkọ nke dike
n’agha taa gị ahụhụ, ya na icheku ọkụ osisi brum na-ere ere.
5 Ahụhụ dịịrị m n’ihi na m bi na Meshek, n’ihi na m bikwa
n’etiti ụlọ ikwu ndị Keda! 6 Ogologo oge ka m binyere ndị
kpọrọ udo asị. 7 Abụ m onye udo; ma mgbe m kwuru okwu,
okwu ha bụ okwu agha.

121 Abụ nrigo. Aga m eweli anya m abụọ elu, lee ha
n’elu ugwu niile, olee ebe inyeaka ga-esi bịara m? 2
Inyeaka m na-esite n’aka Onyenwe anyị, onye kere eluigwe na
ụwa bịa. 3 Ọ gaghị ekwe ka ụkwụ gị gbụchapụ, onye na-eche
gị nche na-amụ anya oge niile; 4 n’ezie onye na-eche Izrel
nche adịghị arahụ ụra, ọ dịghị atụkwa oru ụra. 5 Onyenwe
anyị na-eche gị nche, Onyenwe anyị bụ ndo gị n’aka nri gị; 6
anyanwụ agaghị achagbu gị n’ehihie, ọnwa agaghị etigbukwa
gị n’abalị. 7 Onyenwe anyị ga-edebe gị ka ihe ọjọọ ọbụla
ghara ịdakwasị gị. Ọ ga na-eche ndụ gị nche mgbe niile. 8
Onyenwe anyị ga-echebe gị mgbe ị na-apụ na mgbe ị na-
abata abata, site ugbu a ruo mgbe niile ebighị ebi.

122 Abụ nrigo, nke Devid. Aṅụrịrị m ọṅụ mgbe ha sị m,
“Ka anyị gaa n’ụlọnsọ Onyenwe anyị.” 2 Ụkwụ anyị
eguzola ugbu a n’ọnụ ụzọ ama gị niile, gị obodo Jerusalem. 3
E wuru Jerusalem dịka obodo a chịkọtara ọnụ nke ọma. 4 Ọ
bụ ebe ahụ ka ebo niile na-arigo, bụ ebo niile nke Onyenwe
anyị, ịbụku aha Onyenwe anyị abụ dịka iwu o nyere ndị
Izrel si dị. 5 N’ebe ahụ ka ocheeze niile nke ikpe ikpe dị, bụ
ocheeze niile nke ezinaụlọ Devid. 6 Kpeenụ ekpere maka udo
Jerusalem: “Ka ndị niile hụrụ gị n’anya nọọ n’udo. 7 Ka udo
dịrị n’ime mgbidi gị niile nchekwa dịrịkwa n’ime ebe nche gị
niile e wusiri ike.” 8 N’ihi ụmụnne m na ndị enyi m, ana
m ekwu okwu sị, “Udo dịrị gị.” 9 N’ihi ụlọ Onyenwe anyị,
Chineke anyị, aga m achọ ọganihu gị.

123 Abụ nrigo. Ana m eweli anya m abụọ elu ile gị, gị
onye ocheeze ya dị n’eluigwe. 2 Dịka ohu si elekwasị
nna ya ukwu anya ya, na dịka ohu nwanyị na-eje ozi si
elekwasị nne ya ukwu anya, ịnata ozi ọ ga-eje, otu a ka anyị si
na-elekwasị Onyenwe anyị bụ Chineke anyị anya, ruo mgbe ọ
ga-emere anyị ebere. 3 Meere anyị ebere, O Onyenwe anyị,
meere anyị ebere, n’ihi na anyị abụrụla ndị a na-akọcha
akọcha. 4 N’ihi na nnagide anyị na-anagide ịchị ọchị ndị
nganga, na ileda anya ndị mpako adịla ukwuu.

124 Abụ nrigo. Nke Devid. A sị na Onyenwe anyị
adịnyereghị anyị, ka Izrel kwuo, 2 a sị na Onyenwe
anyị adịnyereghị anyị, mgbe ndị mmadụ biliri imegide anyị,
3 mgbe iwe ha rere dịka ọkụ megide anyị, ha gaara eloda anyị
na ndụ; 4 idee mmiri gaara iri anyị, oke mmiri gaara ebufu
anyị, 5 ebili mmiri niile gaara ebufu anyị. 6 Ma otuto dịrị
Onyenwe anyị, onye na-ekweghị ka ha jiri eze ha dọrie anyị.
7 Anyị agbanarịla ha dịka nwa nnụnụ si gbanarị ọnya osi ọnya
chọrọ iji jide ya; ọnya ahụ agbajiela, anyị ewezugakwala onwe

anyị, nwere onwe anyị. 8 Inyeaka anyị dị n'aha Onyenwe
anyị, onye kere eluigwe na ụwa.

125 Abụ nrigo. Ndị niile na-atụkwasị Onyenwe anyị obi
na-anọgidesi ike dị ka ugwu Zayọn nke a na-apụghị
inughari, nke na-adịgidekwa n'ọnọdụ ya ruo mgbe ebighị
ebi. 2 Dịka ugwu niile si gbaa obodo Jerusalem gburugburu,
otu a ka Onyenwe anyị na-agba ndị ya gburugburu ugbu a
na ruo mgbe ebighị ebi. 3 Mkpara ọchịchị ndị ajọ omume
agaghị adịgide n'ala ndị ezi omume ketara n'ife nza, n'ihi na
ndị ezi omume nwere ike itinye aka ha na-ime ihe ọjọọ. 4 O
Onyenwe anyị, meere ndị niile na-eme ezi omume ihe ọma,
ya bụ, ndị niile obi ha ziri ezi. 5 Ma Onyenwe anyị ga-achụpụ
ndị niile na-agbaso ụzọ aghụghọ na ndị niile na-eme ajọ ihe.
Ka udo dịrị Izrel.

126 Abụ nrigo. Mgbe Onyenwe anyị kpọghachitere ndị e
mere ka ha lọta na Zayọn, anyị dị ka ndị na-arọ nrọ.
2 Ọchị juru anyị ọnụ, abụ ọṅụ jukwara anyị ire. Mgbe ahụ, e
kwukwara ya na mba niile sị, "Onyenwe anyị emeerela ha
ọtụtụ ihe dị ukwuu." 3 Onyenwe anyị emeerala anyị ọtụtụ
ihe dị ukwuu, obi anyị jupụtakwara n'ọṅụ. 4 Nyeghachi anyị
akụnụba anyị, o Onyenwe anyị, dịka mmiri iyi na-asọ n'ala
Negev. 5 Ndị niile na-eji anya mmiri na-arụ ọrụ ịkụ mkpụrụ
ga-emesịa jiri abụ ọṅụ wee ihe ubi ahụ. 6 Onye ji ịkwa akwa
buru mkpụrụ ubi ọ ga-agha na-aga, ga-emesịa jiri abụ ọṅụ
na-alọghachi azụ, mgbe ha bu ukwu ọka ha.

127 Abụ nrigo, nke Solomọn. Ọ bụrụ na Onyenwe anyị
ewughị ụlọ, ndị na-ewu ya na-adọgbu onwe ha n'ọrụ
n'efu. Ọ bụrụ na Onyenwe anyị echeghị obodo, n'efu ka ndị
nche na-amụ anya. 2 Ọ bụ n'efu ka ị na-ebili n'isi ụtụtụ na-
adọgbu onwe gị n'ọrụ ịchọta ihe ị ga-eri ruo n'abalị, n'ihi
na ọ na-eme ka ndị niile ọ hụrụ n'anya hie ụra n'udo. 3
Ụmụntakịrị bụ ihe nketa si n'aka Onyenwe anyị, ụmụntakịrị
bụ ụgwọ ọrụ ọ na-enye. 4 Dịka àkụ n'aka dike n'agha, otu a,
ka ụmụ a mụtaara na mgbe okorobịa dị. 5 Onye a gọziri agọzi
ka nwoke ahụ bụ onye kpojuru àkụ ndị a n'akpa àkụ ya. Ihere
agaghị eme ha mgbe ha na ndị iro na-arụrịta ụka n'ama.

128 Abụ nrigo. Ngọzị na-adịrị ndị niile na-atụ egwu
Onyenwe anyị, ndị na-aga ije n'irube isi nye ya. 2 Ị
ga-eri mkpụrụ ọrụ aka gị; ọtụtụ ngọzị na ihe ịga nke ọma ga-
abụ nke gị. 3 Nwunye gị ga-adị ka osisi vaịnị na-amị mkpụrụ
n'ime ụlọ gị; ụmụ gị ndị ikom ga-adịkwa ka ome osisi oliv
gburugburu tebul gị. 4 Otu a ka a ga-esi gọzie nwoke ahụ na-
atụ egwu Onyenwe anyị. 5 Ka Onyenwe anyị gọzie gị site na
Zayọn ụbọchị niile nke ndụ gị; ka i hụkwa ọdịmma Jerusalem,
6 ka ị dị ndụ hụ ụmụ ụmụ gị. Ka udo dịrị Izrel.

129 Abụ nrigo. Site na mgbe m bụ nwantakịrị, ha
kpagburu m ọtụtụ oge, ka Izrel kwuo. 2 "Site na
mgbe m bụ nwantakịrị, ha kpagburu m ọtụtụ oge, ma ha
enweghị ike merie m. 3 Ndị ikom na-akọ ubi akọgharịala azụ
m dịka ala ubi, mee ebe ha kọrọ akọ ka ọ dị ogologo. 4 Ma
Onyenwe anyị bụ onye ezi omume; ọ tọpụla m site n'agbụ
niile nke ndị ajọ omume." 5 Ka ndị niile kpọrọ Zayọn asị
bụrụ ndị ga-alaghachi azụ n'ihere. 6 Ka ha niile dịrị ka ahịhịa
na-epu n'elu ụlọ nke na-akpọnwụ tupu o pupụta; 7 nke onye
na-ewe ihe ubi na-adịghị eji ha kpojuo aka ya abụọ, maọbụ
onye mkpokọta e nwee ike kpojuo aka ya. 8 Ka ndị si n'ụzọ
na-agafe hapụ ị sị ha, "Ngọzị Onyenwe anyị dịrị unu. Anyị
na-agọzi unu n'aha Onyenwe anyị."

130 Abụ nrigo. O Onyenwe anyị, ọ bụ site n'ebe dị omimi
ka m na-ebeku gị akwa. 2 Onyenwe anyị, nụrụ olu
m. Ka ntị gị na-aṅakwa ntị n'olu arịrịọ m, maka amara. 3 O
Onyenwe anyị, a sị na i detuo mmehie niile, Onyenwe anyị,
onye pụrụ iguzo? 4 Ma ọ bụ n'aka gị ka mgbaghara mmehie
dị; ime ka anyị tụọ gị egwu, ma jeere gị ozi. 5 Ana m echere
Onyenwe anyị, mkpụrụobi m na-echekwa ya, ọ bụ n'okwu
ya ka olileanya m dị. 6 Mkpụrụobi m na-echere Onyenwe
anyị karịa ndị nche abalị na-echere chị ọbụbọ, e, karịa ndị
nche abalị na-echere chị ọbụbọ. 7 Ndị Izrel, ka olileanya
unu dịrị na Onyenwe anyị, n'ihi na ịhụnanya ya na-adịgide
adịgide, n'aka ya ka nzọpụta zuruoke dịkwa. 8 Ya onwe ya,
ga-agbapụta Izrel site na mmehie ya niile.

131 Abụ nrigo, nke Devid. O Onyenwe anyị, nganga adịghị
n'obi m, ndụ mpako abụkwaghị ọchịchọ m; adịghị m
etinye onwe m n'okwu karịrị m maọbụ n'ihe ndị dị ukwuu
karịa m. 2 Ma ana m edere duu, mkpụrụobi m nọkwa jụụ; dịka
nwantakịrị a napụrụ ara, ya na nne ya nọ, e, dịka nwantakịrị
a napụrụ ara, otu a ka mkpụrụobi m nọ n'ime m. 3 Ndị Izrel,
ka olileanya unu dịrị na Onyenwe anyị ugbu a na mgbe niile
ebighị ebi.

132 Abụ nrigo. O Onyenwe anyị, cheta Devid, n'ihe niile
bụ ndị ọ gbakụtara azụ. 2 Ọ ṅụrụ iyi nye Onyenwe
anyị, kwee nkwa nye Onye dị ukwuu nke Jekọb: 3 "Agaghị m
abanye n'ime ụlọ m maọbụ rigoo n'ihe ndina m, 4 agaghị m
arahụ ụra, egbugbere anya m agaghị atụ oru ụra, 5 tutu ruo
mgbe m chọtaara Onyenwe anyị ọnọdụ ebe obibi nye Onye dị
ukwuu nke Jekọb." 6 Anyị nụrụ ihe banyere ya n'Efrata, anyị
chọtara ya n'ubi niile nke Jearim. 7 "Ka anyị gaa na-ebe obibi
ya; ka anyị kpọọ isiala n'ebe ihe mgbakwasị ụkwụ ya. 8 'Bilie,
Onyenwe anyị, bata n'ebe izuike gị, gị na igbe ọgbụgba ndụ
nke ike gị. 9 Ka ndị nchụaja gị yiri ezi omume gị dịka uwe;
ka ndị gị kwesiri ntụkwasị obi bụọ abụ n'ihi ọṅụ.'" 10 N'ihi
ohu gị, bụ Devid, agbakụtala onye gị e tere mmanụ azụ. 11
Onyenwe anyị ṅụrụ Devid iyi n'eziokwu, bụ iyi nke ọ gaghị
esi na ya laghachi azụ: "Otu n'ime ụmụ gị, ka m ga-eme ka
ọ nọdụ n'ocheeze gị, 12 ọ bụrụ na ụmụ ndị ikom gị edebe
ọgbụgba ndụ m na ụkpụrụ niile m kuziri ha, mgbe ahụ ụmụ
ha ga-anọdụ ala n'ocheeze gị ruo mgbe ebighị ebi." 13 N'ihi
na Onyenwe anyị ahọrọla Zayọn, ọ bụ ọchịchọ obi ya ime ya
ebe obibi ya; 14 "Ebe a bụ ebe izuike m ruo mgbe ebighị ebi,
ebe a ka ocheeze m ga-adịkwa, n'ihi na ọ bụ ihe m chọrọ. 15
Aga m eji ọtụtụ nri dị iche iche gọzie ya; aga m eji nri mee
ka afọ ju ndị ogbenye ya. 16 Aga m eji nzọpụta yinye ndị
nchụaja ya niile dịka uwe, ndị nsọ ya ga-abụ abụ n'ihi ọṅụ. 17
"N'ebe a ka m ga-eme ka mpi puputara Devid ma debekwa
oriọna n'ihi onye m e tere mmanụ. 18 Aga m eyikwasị ndị iro
ya ihere dịka uwe ma aga eji okpueze mara mma chọọ isi ya
mma."

133 Abụ nrigo, nke Devid. Lee ka o si bụrụ ihe dị mma
na ihe ọṅụ mgbe ụmụnne na-ebikọ n'otu! 2 Ọ dị
ka mmanụ dị oke ọnụahịa a wụrụ n'isi, nke na-asọdata ruo
n'ahụọnụ, e, nke na-asọdata ruo n'ahụọnụ Erọn, ruokwa n'olu
uwe mwụda ya. 3 Ọ dị ka a ga-asị na igirigi si na Hemon na-

ada n'elu n'ugwu Zayọn. N'ihi na n'ebe ahụ ka Onyenwe anyị
na-enye onyinye ngọzị ya, ọ bụladị ndụ na-adị ruo mgbe
ebighị ebi.

134 Abụ nrigo. Toonu Onyenwe anyị, unu ndị ohu
Onyenwe anyị niile ndị na-eje ozi n'ime ụlọ Onyenwe
anyị n'oge abalị. 2 Chilienụ aka unu abụọ elu n'ime ụlọnsọ
ya ma toonu Onyenwe anyị. 3 Ka Onyenwe anyị, onye kere
eluigwe na ụwa site na Zayọn gọzie unu.

135 Toonu Onyenwe anyị. Toonu aha Onyenwe anyị,
toonu ya, unu ndị ohu Onyenwe anyị niile, 2 unu ndị
na-eje ozi n'ime ụlọ Onyenwe anyị, n'ime ogige ụlọ Chineke
anyị. 3 Toonu Onyenwe anyị, n'ihi na Onyenwe anyị dị mma;
bụkuo aha ya abụ otuto, n'ihi na ọ bụ ihe ziri ezi. 4 N'ihi
na Onyenwe anyị ahọpụtala Jekọb nye onwe ya, ọ họpụtala
Izrel ka ọ bụrụ ihe oke ọnụahịa nke aka ya. 5 Amaara m na
Onyenwe anyị dị ukwuu, na Onyenwe anyị dị ukwuu karịa chi
niile. 6 Onyenwe anyị na-eme ihe ọbụla masịrị ya n'eluigwe
na elu ụwa na n'oke osimiri na n'ime ogbu mmiri niile. 7 Ọ bụ
ya na-eme ka igwe ojii na-apụta site n'akụkụ niile nke ụwa. Ọ
bụkwa ya na-ezite amụma nke na-eweta mmiri ozuzo. Ọ na-
ewepụtakwa ifufe site n'ụlọ ifufe ya niile. 8 O tigburu ụmụ
niile e buru ụzọ mụọ n'ala Ijipt, ụmụ mmadụ buru ụzọ mụọ
na ụmụ anụ ụlọ e buru ụzọ mụọ. 9 O zipụrụ ihe ịrịbama ya dị
iche iche na ọrụ ebube ya niile n'etiti unu, o Ijipt, megide
Fero na ndị niile na-ejere ya ozi. 10 O tigburu ọtụtụ mba dị
ukwuu n'ọnụọgụgụ, tigbukwaa ndị eze ha, ndị dị ike n'agha.
11 Ụfọdụ n'ime ha bụ Saịhọn, eze ndị Amọrait, na Ọg eze
Bashan, na ndị eze niile dị na Kenan. 12 O weere ala ndị
obodo ahụ niile nye ndị ya, nye ya ụmụ Izrel dịka ihe nketa
ha. 13 O Onyenwe anyị, aha gị na-adịgide ruo mgbe ebighị
ebi a maara aha gị ruo ọgbọ niile. 14 N'ihi na Onyenwe anyị
ga-ekpepụta ndị ya. Ọ ga-enwekwa ọmịiko n'ahụ ndị ohu ya.
15 Chi ndị mba ọzọ bụ arụsị e jiri aka kpụọ, nke e ji ọlaọcha
na ọlaedo kpụọ. 16 Ha nwere ọnụ ma ha adịghị ekwu okwu,
ha nwere anya ma ha adịghị ahụ ụzọ. 17 Ha nwere ntị ma ha
adịghị anụ ihe, ọ dịkwaghị nkuume dị n'ime ọnụ ha. 18 Ndị
na-eme ha ga-adị ka ha. Ọ bụkwa otu a ka ndị na-atụkwasị
ha obi ga-adị. 19 Ndị Izrel, toonu Onyenwe anyị. Unu ndị
ụlọ Erọn, toonu Onyenwe anyị. 20 Unu ndị ụlọ Livayị, toonu
Onyenwe anyị; unu ndị na-atụ egwu ya, toonu Onyenwe anyị.
21 Ka otuto dịrị Onyenwe anyị site na Zayọn, nye onye ahụ
na-ebi na Jerusalem. Toonu Onyenwe anyị.

136 Keleenụ Onyenwe anyị, n'ihi na ọ dị mma. 2 Keleenụ
Chineke kachasị chi niile elu. 3 Keleenụ Onyenwenụ
kachasị ndị nwenụ niile. 4 Keleenụ onye ahụ naanị ya na-arụ
ọrụ ebube dị iche iche, 5 Keleenụ onye ahụ ji nghọta ya kee
mbara eluigwe niile, 6 Keleenụ onye wuru ụwa n'elu ogbu
mmiri, 7 Keleenụ onye ahụ kere anyanwụ na ọnwa, 8 Onye
mere anyanwụ ka ọ na-acha n'ehihie, 9 Onye mere ka ọnwa
na kpakpando na-achị n'abalị, 10 Onye ahụ tigburu ụmụ niile
e buru ụzọ mụọ n'Ijipt, 11 O duuru ndị Izrel site n'Ijipt pụta,
12 O ji aka ya dị ike nke o setịpụrụ esetipụ dupụta ha; 13
Onye ahụ kewara Osimiri Uhie abụọ, 14 Onye duuru ndị Izrel
gafee n'etiti ya, 15 Ma Osimiri Uhie riri Fero na ndị agha ya
niile; 16 Keleenụ onye duuru ndị ya gafee ọzara, 17 Onye ahụ
tigburu ndị eze dị ukwuu, 18 O gbukwara ndị eze dị ike nke
ukwuu, 19 O gburu Saịhọn eze ndị Amọrait, 20 Na Ọg eze
Bashan, 21 Were ala ha nye dịka ihe nketa, 22 O nyere ohu ya
Izrel ala ahụ ka ọ bụrụ ihe nketa ha, 23 Onye chetara anyị
mgbe anyị na-adịghị ike, 24 Mee ka anyị nwere onwe anyị
site n'aka ndị iro anyị, 25 Ọ na-enye ihe niile dị ndụ nri, 26
Keleenụ Chineke nke eluigwe ekele.

137 N'akụkụ iyi niile Babilọn ka anyị nọdụrụ ala kwaa
akwa mgbe anyị chetara Zayọn. 2 Ọ bụ n'osisi pọpla
ka anyị kokwasịrị ụbọ akwara anyị niile. 3 N'ebe ahụ ka ndị
dọtara anyị n'agha gwara anyị ka anyị bụọrọ ha abụ, ndị
na-emekpa anyị ahụ rịọrọ anyị ka anyị bụọrọ ha abụ ọṅụ;
ha kwuru sị, "Bụọrọnụ anyị otu abụ n'ime abụ Zayọn!" 4
Ma, olee otu anyị ga-esi bụọ abụ Onyenwe anyị ebe anyị nọ
n'ala ọzọ? 5 Ọ bụrụ na m echezọọ gị, Jerusalem, ka aka nri m
chefuo ǹka ya. 6 Ọ bụrụ na m echezọọ gị, ọ bụrụkwa na m
akwụsị iche echiche banyere Jerusalem, oke ọṅụ m, ka ire m
rapara n'okpo ọnụ m. 7 Cheta, o Onyenwe anyị, ihe ndị Edọm
mere n'ụbọchị ahụ a dọtara Jerusalem n'agha. "Tikpọsịa ya,"
ka ha tiri, "Tikpọsịa ya ruo na ntọala ya niile!" 8 Gị ada
Babilọn, onye a ghaghị ịla n'iyi, ọṅụ ga-abụ nke onye ahụ ga-
akwụghachi gị ụgwọ ọrụ ruru gị n'ihi ihe i mere anyị, 9 onye
ahụ ga-achịrị ụmụ gị ndị na-aṅụ ara tụpịa ha n'elu nkume.

138 Abụ Ọma Devid. O Onyenwe anyị, aga m eji obi m
niile too gị; n'ihu chi niile dị iche iche ka m ga-abụku
gị abụ otuto. 2 Aga m akpọ isiala n'ebe ụlọnsọ ukwu gị dị aga
m etokwa aha gị n'ihi ịhụnanya gị na ikwesi ntụkwasị obi gị,
n'ihi na i meela ka aha gị na okwu gị dị elu karịa ihe niile. 3
Mgbe m kpọkuru gị, ị zara m; i mere m ka m nwee nkwuwa
okwu ma guzosiekwa ike. 4 O Onyenwe anyị, ka ndị eze niile
nọ n'ụwa too gị, mgbe ha nụrụ ihe niile i nyere n'iwu. 5 Ka ha
bụọ abụ banyere ụzọ niile nke Onyenwe anyị, n'ihi na ebube
Onyenwe anyị dị ukwuu. 6 N'agbanyeghị na Onyenwe anyị dị
ukwuu, ọ na-elekwasị ndị dị umeala n'obi anya, ma ọ naghị
ekwe ka ndị nganga bịa ya nso. 7 A sịkwarị na m na-eje ije
n'etiti nsogbu, ị na-echebe ndụ m; ị na-esetipụ aka gị megide
iwe ndị kpọrọ m asị, ị na-eji aka nri gị zọpụta m. 8 Onyenwe
anyị ga-emezuru m ihe niile o kwadoro m; ịhụnanya gị, o
Onyenwe anyị, na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi, ahapụkwala
ọrụ aka gị niile.

139 Abụ nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. O Onyenwe
anyị, ị nyochaala m, ị makwaara m nke ọma 2 Ị
maara mgbe m na-anọdụ ala na mgbe m na-eguzo ọtọ; site
n'ebe dị anya, ị na-aghọta echiche obi m niile. 3 Ị na-ahụzu
ọpụpụ m na ndina ala m; ị mazukwara ụzọ m niile. 4 O
Onyenwe anyị, ị maara ihe m gaje ikwu tupu m kwuo ya. 5 Ị
na-anọ m n'ihu, ma na-esokwa m n'azụ, ị tụkwasịla m aka gị.
6 Ihe ọmụma dị otu a dị oke omimi nye m, ọ dịkwa elu apụghị
m iru ya. 7 Ebee ka m ga-ezo onwe m si otu a zonarị Mmụọ
gị? Ebeekwa ka m pụrụ ịgbaga ka m si n'ihu gị zoo onwe m?
8 Ọ bụrụ na m arịgoro n'eluigwe ị nọ n'ebe ahụ. Ọ bụrụkwa
na m arịda zoo onwe m n'ala mmụọ, ị nọkwa n'ebe ahụ.
(Sheol h7585) 9 Ọ bụrụ na m efepụ n'isi ụtụtụ dịka nwa nnụnụ,
felagaa n'ebe dị nnọọ anya nke oke osimiri, 10 ọ bụladị n'ebe
ahụ ka aka gị ga na-edu m aka nri gị ga-ejidesi m ike. 11 Ọ
bụrụ na m asị, "N'ezie, ọchịchịrị ga-ekpuchi m ìhè ga-aghọ
abalị gbaa m gburugburu." 12 Ọ bụladị ọchịchịrị agaghị abụ
ọchịchịrị n'ebe ị nọ; abalị ga-enye ìhè dịka ehihie, n'ihi na
ọchịchịrị dị ka ìhè n'ebe ị nọ. 13 Ọ bụ gị kpụrụ akụkụ niile dị

m n’ahụ. Ọ bụkwa gị jikọtara ha niile ka ha bụrụ otu mmadụ
n’ime afọ nne m. 14 Ana m eto gị n’ihi na abụ m onye e sitere
n’oke egwu na ebube kee; ọrụ gị niile dị ebube; amaara m
nke a nke ọma. 15 Ụdịdị m abụghị ihe zoro ezo n’ebe ị nọ
mgbe a kpụrụ m n’ebe nzuzo ahụ, mgbe a kpakọtara m n’ebe
omimi nke ụwa. 16 Anya gị abụọ hụrụ ahụ m mgbe ọ na-
enweghị ụdịdị ọbụla. E dere ụbọchị niile a kwadoro m n’ime
akwụkwọ gị tupu otu n’ime ha adịrị. 17 Lee ka echiche ị na-
eche banyere m si dị oke ọnụahịa, o Chineke! Leekwa ka ha si
dị ukwuu. 18 Ọ bụrụ na m agụọ ha ọnụ, ha ga-adị ukwuu
karịa ọnụọgụgụ aja dị n’ala. Mgbe m tetara, mụ na gị ka nọ.
19 O Chineke, a sịkwarị na ị ga-ala ndị ajọ omume niile n’iyi!
Sitenụ n’ebe m nọ pụọ, unu ndị na-akwafu ọbara! 20 Site
n’echiche ọjọọ, ha na-ekwu okwu banyere gị; ndị iro gị na-
ekwutọ aha gị. 21 O Onyenwe anyị, ọ bụ na m akpọghị ha asị
bụ ndị kpọrọ gị asị, na-asọkwa ndị na-enupu isi megide gị
oyi? 22 Ọ bụ naanị ịkpọ asị ka m nwere n’ebe ha nọ? Ana m
agụnye ha dịka ndị iro m. 23 O Chineke, nyochaa m, mara obi
m. Nwaa m, matakwa echiche uche m niile. 24 Chọpụta ma o
nwere ihe ọjọọ dị n’ime m, ma duo m n’ụzọ ebighị ebi.

140 Abụ nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. O Onyenwe
anyị, dọpụta m site n’aka ndị na-eme ihe ọjọọ. Chebe
m ka m ghara ịdaba n’aka ndị na-eme ihe ike dị iche iche. 2
Ndị na-atụ atụmatụ ime ihe ọjọọ n’obi ha na-akpali agha
ụbọchị niile. 3 Ha na-eme ire ha ka ha dị nkọ dịka nke agwọ;
elo ajụala dị n’egbugbere ọnụ ha. (Sela) 4 Chebe m Onyenwe
anyị, ka m ghara ịdaba n’aka ndị na-emebi iwu; chebe m ka
m ghara ịdaba n’aka ndị na-eme ihe ike, ndị na-eche echiche
ọdịda m. 5 Ndị mpako esielera m ọnya igbudu; ha agbasaala
ụgbụ ha na udo ha, siekwara m ọnya dị iche iche n’ụzọ m na-
aga. (Sela) 6 A sịrị m Onyenwe anyị, “Gị onwe gị bụ Chineke
m.” Nụrụ, O Onyenwe anyị, olu arịrịọ m maka amara. 7 Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị Onye nzọpụta m dị
ike, ị na-ekpuchi isi m n’ụbọchị agha. 8 Ekwekwala ka ndị ajọ
omume chọta ihe ha na-achọ, o Onyenwe anyị, ekwekwala ka
nzube ha mezuo. (Sela) 9 Ndị niile gbara m gburugburu na-
ebuli isi ha elu na nganga ka ndụ ọjọọ nke egbugbere ọnụ ha
rikpuo ha. 10 Ka icheku ọkụ na-ere ere dakwasị ha; ka a tụba
ha n’ime ọkụ na-ere ere, n’ime olulu apịtị jupụtara, nke ha
na-enweghị ike isite n’ime ya pụta ọzọ. 11 Ekwela ka ndị
na-ekwu okwu nkwulu guzosie ike n’ala, ka ihe ọjọọ chụda
ndị na-eme ihe ike. 12 Amaara m na Onyenwe anyị ga-ekpe
ikpe ziri ezi nye ndị ogbenye na-emekwa ka ndị nọ na mkpa
nweta ihe ruuru ha. 13 N’ezie, ndị ezi omume ga-eto aha gị,
ndị ziri ezi ga-ebikwa n’ihu gị.

141 Abụ Ọma Devid. O Onyenwe anyị, ana m akpọku gị;
bịakwute m ọsịịsọ. Nụrụ olu m mgbe m na-akpọku
gị. 2 Ka ekpere m bịa n’ihu gị dịka ihe na-esi isi ụtọ; ka nchili
elu nke m chịlịri aka m abụọ dịrị ka aja a na-achụ n’anyasị.
3 Nyere m aka ka m mechie ọnụ m, o Onyenwe anyị; na-
echekwa egbugbere ọnụ m nche. 4 Ekwela ka obi m nwee
mmasị n’ihe ọjọọ, isonye ndị na-eme ihe ọjọọ rụọ ọrụ ajọ
omume niile dị iche iche; ekwela ka m soro ha rikọọ ihe ụtọ
ha niile. 5 Ka onye ezi omume tie m ihe, nke a na-egosi obi
ebere; ka ọ baara m mba, nke a bụ mmanụ n’elu isi m. Isi m
agaghị ajụ ya. Otu ọ dị, ekpere m na-emegide ọrụ niile nke
ndị na-eme ihe ọjọọ. 6 A ga-esite n’elu nkume dị elu tụda ndị
na-achị ha, mgbe ahụ, ndị ajọ omume ga-amata na okwu m
niile bụ eziokwu. 7 Ha ga-ekwu sị, “Dịka mmadụ na-egburi,
na-akọghari ala, otu a ka a ghasasịrị ọkpụkpụ anyị n’ọnụ
ili.” (Sheol h7585) 8 Ma olileanya m dị na gị, Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị n’ime gị ka m gbabara izere ndụ,
ararala m nyefee n’aka ọnwụ. 9 Napụta m ka m ghara ịdaba
n’ime ọnya igbudu niile nke ndị na-eme ajọ ihe siiri, sitekwa
n’ọnya niile ha siiri m. 10 Ka ndị ajọ omume daba n’ime ụgbụ
ha, ma mụ onwe m ga-agabiga na-emerụghị ahụ ọbụla.

142 Abụ maskil nke Devid. Mgbe ọ nọ n’ọgba nkume.
Ekpere. Etikuru m Onyenwe anyị mkpu akwa;
ewelitara m olu m rịọ Onyenwe anyị ka o meere m ebere. 2
Ekwupụtara m ihe na-esogbu m n’ihu ya, gwakwa ya ahụhụ
nke m nọ n’ime ya. 3 Mgbe mmụọ m dara mba n’ime m, ọ bụ
gị maara ụzọ m. N’ụzọ ebe m na-esi aga ka ndị mmadụ siiri m
ọnya. 4 Lee anya n’aka nri m ma hụ na ọ dịghị onye ọbụla
na-eche ihe banyere m. Enweghị m ebe mgbaba. Ọ dịghị onye
ọbụla ihe banyere m na-emetụta n’obi. 5 Ana m etiku gị
mkpu akwa, o Onyenwe anyị, na-asị, “Gị bụ ebe mgbaba m,
oke m n’ala ndị dị ndụ.” 6 Gee ntị na mkpu akwa m, n’ihi na
anọ m n’ọnọdụ ihe isiike; gbapụta m site n’aka ndị na-achụ m
ọsọ, n’ihi na ha siri ike karịa m. 7 Mee ka m nwere onwe m
site n’ụlọ mkpọrọ, ka m nwee ike too aha gị. Mgbe ahụ ndị ezi
omume ga-agba m gburugburu n’ihi ịdị mma gị n’ebe m nọ.

143 Abụ Ọma Devid. O Onyenwe anyị, nụrụ ekpere m,
gekwaa ntị n’akwa arịrịọ m maka amara; n’ihi ikwesi
ntụkwasị obi gị na ezi omume gị, bịa nyere m aka. 2 Edubatala
m n’ọnọdụ ikpe m ikpe, n’ihi na ọ dịghị onye ọbụla dị ndụ bụ
onye ezi omume n’ihu gị. 3 Onye iro na-achụ m ọsọ, ọ na-
azọpịa ndụ m n’ala; na-emekwa ka m nọdụ n’ọchịchịrị, dịka
ndị nwụrụ anwụ n’ogologo oge gara aga. 4 Ya mere mmụọ
m na-ada mba n’ime m ụjọ jupụtakwara m n’obi. 5 Ana m
echeta ụbọchị niile ndị ahụ gara aga; ana m atụgharị uche
n’ọrụ gị niile na-echekwa echiche banyere ihe niile aka gị
rụrụ. 6 Ana m agbasa aka m abụọ nye gị; agụụ gị na-agụ
mkpụrụobi m dịka agụụ mmiri ozuzo si agụ ala kpọrọ nkụ.
(Sela) 7 O Onyenwe anyị, zaa m ọsịịsọ; mmụọ m na-ada mba.
Ezonarịla m ihu gị, ma ọ bụghị ya, aga m adị ka ndị na-arịda
ruo n’ili. 8 Mee ka m nụrụ okwu ịhụnanya gị nke na-adịghị
agharịpụ n’isi ụtụtụ, n’ihi na ọ bụ gị ka m tụkwasịrị obi.
Zi m ụzọ m kwesiri ịgbaso, n’ihi na ọ bụ gị ka m na-eweli
mkpụrụobi m nye. 9 O Onyenwe anyị, gbapụta m site n’aka
ndị iro m, n’ihi na ọ bụ n’ime gị ka m na-ezo onwe m. 10
Kuziere m ime uche gị, n’ihi na ị bụ Chineke m; ka ezi Mmụọ
gị duo m n’ala dị larịị. 11 O Onyenwe anyị, n’ihi aha gị chebe
ndụ m; n’ime ezi omume gị, napụta m site na nsogbu. 12
N’ime ịhụnanya gị na-adịghị agharịpụ, kpochapụ ndị iro m;
laa ndị niile kpọrọ m asị n’iyi, n’ihi na abụ m ohu gị.

144 Abụ Ọma nke Devid. Otuto dịrị Onyenwe anyị, onye
bụ oke nkume m, onye na-ezi aka m abụọ ibu agha,
na mkpịsịaka m ịlụ ọgụ. 2 Ọ bụ Chineke m, onye jupụtara
n’ịhụnanya, bụrụkwa ebe mgbaba m e wusiri ike, ebe m e
wusiri ike na onye mgbapụta m, ọ bụ ọta m, onye m na-
agbaba n’ime ya, onye ji aka ike mee ka ndị dị iche iche nọdụ
n’okpuru m. 3 O Onyenwe anyị, gịnị ka mmadụ bụ i ji na-
eche echiche banyere ya, gịnị ka nwa nke mmadụ bụ ihe
banyere ya ji na-emetụ gị n’obi? 4 Mmadụ dị ka otu nkuume;
ụbọchị ndụ ya niile na-agafe ngwangwa dịka onyinyo. 5 O

Onyenwe anyị, kewaa eluigwe rịdata; metụ ugwu niile aka ka
ha kwụọ anwụrụ ọkụ. 6 Zipụ amụma ka o chụsasịa ndị iro
niile; gbaa ha àkụ gị niile ma chụsasịa ha. 7 Site n'elu setịpụ
aka gị; gbapụta m, napụtakwa m site n'oke osimiri, site n'aka
ndị si mba ọzọ, 8 ndị ọnụ ha jupụtara n'ụgha, ndị aka nri ha
jupụtakwara n'aghụghọ. 9 O Chineke, aga m abụku gị abụ
ọhụrụ. Une e ji akwara iri mee ka m ga-eji kpọọrọ gị egwu;
10 gị onye na-enye ndị eze mmeri, onye na-agbapụta ohu ya
Devid. Site na mma agha dị njọ 11 gbapụta m; napụtakwa m
site n'aka ndị si mba ọzọ ndị ọnụ ha jupụtara n'ụgha, ndị aka
nri ha jupụtakwara n'aghụghọ. 12 Mgbe ahụ, ụmụ ndị ikom
anyị, n'oge okorobịa ha, ga-adị ka ihe a kụrụ n'ala e lekọtara
anya nke ọma, ụmụ anyị ndị inyom ga-adị ka ogidi a pịrị apị
e ji achọ ụlọeze mma. 13 Ọba anyị niile ga-ejupụta n'ihe oriri
dị iche iche si n'ubi anyị. Atụrụ anyị ga-amụba n'ọtụtụ puku
n'ọnụọgụgụ, ha ga-adị iri puku kwụrụ puku n'ubi anyị; 14
igwe ehi anyị ga-adọkpụ ibu dị arọ. A gaghị enwe ntipu na
mgbidi anyị niile, a gaghị adọta anyị n'agha gaa obodo ọzọ,
akwa ihe mgbu agaghị adị n'okporoụzọ anyị niile. 15 Ndị a
gọziri agọzi ka ndị ahụ bụ, ndị ihe ndị a dịịrị; ndị a gọziri
agọzi ka ndị ahụ bụ, ndị Chineke bụ Onyenwe anyị ha.

145 Abụ Ọma otuto, nke Devid. Aga m ebuli gị elu,
Chineke m onye bụ eze; aga m eto aha gị, site n'ebighị
ebi ruo ebighị ebi. 2 Ụbọchị niile ka m ga-eto gị jaakwa aha
gị mma site n'ebighị ebi ruo ebighị ebi. 3 Onyenwe anyị dị
ukwuu, bụrụkwa onye kwesiri ịnata otuto; ịdị ukwuu ya karịrị
ihe onye ọbụla pụrụ ịghọta. 4 Otu ọgbọ ga-eto ọrụ gị niile
n'ihu ọgbọ ọzọ; ha ga-ekwupụta maka ọrụ ukwuu gị niile dị
iche iche. 5 Ha ga-ekwupụta ihe banyere ịdị ebube nke ịma
mma gị, aga m atụgharịkwa uche n'ọrụ ebube gị niile. 6 Ha
ga-ekwupụta ihe banyere ike nke ọrụ ịtụnanya gị niile, aga m
ekwusakwa ọrụ ukwuu gị niile. 7 Ha ga-eme mmemme n'ihi
ịdị mma gị dị ukwuu jirikwa ọṅụ bụọ abụ banyere ezi omume
gị. 8 Onyenwe anyị na-eme amara nweekwa obi ọmịiko, ọ
dịghị ewe iwe ọsịịsọ, ọ bara ụba n'ịhụnanya. 9 Onyenwe
anyị dị mma n'ebe mmadụ niile dị; o nwere ọmịiko n'ebe
ihe niile o kere eke dị. 10 O Onyenwe anyị, ihe niile i kere
eke ga-eto gị; ndị nsọ gị na-aja gị mma. 11 Ha ga-ekwupụta
banyere ebube nke alaeze gị. Kwupụtakwa maka ịdị ike gị, 12
ka mmadụ niile mata ihe banyere ọrụ ukwuu gị niile dị iche
iche na ebube nke ịdị mma alaeze gị. 13 Alaeze gị bụ alaeze
na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi, ọchịchị gị na-adịgidekwa site
n'ọgbọ ruo n'ọgbọ. Onyenwe anyị na-emezu nkwa ya niile
na-ahụkwa ihe niile o kere eke n'anya. 14 Onyenwe anyị na-
ekulite ndị niile dara ada na-akwagide ndị niile dara mba. 15
Olileanya ihe niile dị na gị, ị na-enye ha nri ha mgbe oge ya
ruru. 16 I na-asaghepụ aka gị na-emezu ọchịchọ ihe niile dị
ndụ. 17 Ụzọ Onyenwe anyị niile ziri ezi; ọ na-ahụkwa ihe
niile o kere eke n'anya. 18 Onyenwe anyị na-anọ nso ndị niile
na-akpọku ya, bụ ndị niile na-akpọku ya n'eziokwu. 19 Ọ na-
emezu ọchịchọ niile nke ndị na-atụ egwu ya; ọ na-anụ akwa
ha na-azọpụtakwa ha. 20 Onyenwe anyị na-echebe ndị niile
hụrụ ya n'anya, ma ọ ga-ala ndị ajọ omume niile n'iyi. 21 Ọnụ
m ga-ekwupụta otuto Onyenwe anyị; ka ihe niile e kere eke
too aha nsọ ya ruo mgbe ebighị ebi.

146 Toonu Onyenwe anyị. O mkpụrụobi m, too Onyenwe
anyị. 2 Aga m eto Onyenwe anyị ogologo ndụ m
niile; aga m abụ abụ otuto nye Chineke m mgbe m nọ na-
adị ndụ. 3 Atụkwasịla ụmụ eze obi gị, ndị bụ mmadụ efu
na-apụghị ịzọpụta. 4 Mgbe mmụọ ha pụrụ, ha na-alaghachi
n'aja; n'ụbọchị ahụ, atụmatụ ha na-aghọ ihe efu. 5 Onye a
gọziri agọzi ka onye ahụ bụ, onye inyeaka ya bụ Chineke nke
Jekọb, onye olileanya ya dị na Onyenwe anyị, Chineke ya. 6
Onye kere eluigwe na ụwa, na osimiri, na ihe niile dị n'ime
ha, Onyenwe anyị, onye ikwesi ntụkwasị obi ya na-adịgide
ruo mgbe ebighị ebi. 7 Ọ na-ekpe ikpe ziri ezi nye ndị a na-
akpagbu na-enyekwa ndị agụụ na-agụ nri. Onyenwe anyị na-
eme ka ndị nọ n'ụlọ mkpọrọ nwere onwe ha, 8 Onyenwe anyị
na-emeghe anya ndị kpuru ìsì, Onyenwe anyị na-akwagide
ndị niile dara mba, Onyenwe anyị hụrụ ndị ezi omume niile
n'anya. 9 Onyenwe anyị na-echebe ndị ọbịa, na-elekọtakwa
ndị na-enweghị nna na ndị di ha nwụrụ anwụ, ma ọ na-eme
ka ihe ghara ịgara ndị ajọ omume nke ọma. 10 Onyenwe anyị
na-achị ruo ebighị ebi, Chineke gị, o Zayọn, site n'ọgbọ ruo
n'ọgbọ. Toonu Onyenwe anyị.

147 Toonu Onyenwe anyị! Ọ bụ ihe dị mma ịbụku Chineke
anyị abụ otuto. Ọ bụ ihe na-eweta mmasị, bụrụkwa
ihe ziri ezi ito ya! 2 Onyenwe anyị na-ewu Jerusalem: ọ na-
akpọghachita ụmụ Izrel ndị a dọọrọ n'agha gaa n'ala ọzọ. 3
Ọ na-agwọ ndị niile obi ha tiwara etiwa na-ekechikọtakwa
ebe niile ha merụrụ ahụ. 4 Ọ bụ ya na-ekpebi ọnụọgụgụ
kpakpando niile na-akpọkwa ha n'otu na otu. 5 Onyenwe anyị
dị ukwuu, ike ya dịkwa ukwuu; nghọta ya enweghị nsọtụ. 6
Onyenwe anyị na-agba ndị dị umeala n'obi ume ma ọ na-
atụda ndị ajọ omume n'ala. 7 Jirinụ ekele bụkuo Onyenwe
anyị abụ; jirinụ ụbọ akwara kpọọrọ Chineke anyị egwu. 8 Ọ
na-eji igwe ojii na-ekpuchi mbara eluigwe; ọ na-ewetara elu
ụwa mmiri ozuzo na-eme ka ahịhịa puo n'elu ugwu niile. 9 Ọ
na-enye ehi niile nri na-enyekwa ụmụ ugolọma nri mgbe ha
na-ebeku ya akwa n'ihi nri. 10 Mmasị ya adịghị n'ike nke
ịnyịnya, maọbụ n'ike ụkwụ nke mmadụ. 11 Onyenwe anyị na-
enwe mmasị n'ebe ndị na-atụ egwu ya nọ, ndị olileanya ha dị
na ịhụnanya ya nke na-adịghị agharịpụ. 12 O Jerusalem, jaa
Onyenwe anyị mma; o Zayọn, too Chineke gị. 13 N'ihi na o
wusiela mkpọrọ ọnụ ụzọ ama gị niile ike, na-agọzikwa ndị
niile bi n'ime gị. 14 Ọ na-eme ka oke ala gị nwee udo, jirikwa
ọka wiiti kachasị mma nyejuo gị afọ. 15 Ọ na-ezipụ iwu ya
n'elu ụwa niile; okwu ya na-agbasa ngwangwa. 16 Ọ na-atụsa
snoo n'ala dịka ajị anụ, na-efesasị igirigi snoo dịka ntụ. 17 Ọ
na-atụdata mkpụrụ mmiri ya dị ka mkpụrụ okwute. Onye
pụrụ iguzogide oke ifufe oyi ya? 18 Ọ na-ezipụ okwu ya na-
agbaze ha; ọ na-akpalịte ikuku ya mee ka mmiri bido ịsọgharị.
19 O kpugheela okwu ya nye Jekọb, iwu ya na ụkpụrụ ya niile
nye Izrel. 20 O mesobeghị mba ọzọ ụdị mmeso dị otu a. Ha
amakwaghị iwu ya niile. Toonu Onyenwe anyị!

148 Toonu Onyenwe anyị. Toonu Onyenwe anyị site
n'eluigwe, toonu ya n'ebe niile kachasị elu. 2 Toonu
ya, ndị mmụọ ozi ya niile, toonu ya, unu usuu ndị agha ya
niile. 3 Toonu ya, anyanwụ na ọnwa toonu ya, kpakpando
niile. 4 Toonu ya, unu eluigwe kachasị elu na unu mmiri dị
n'elu mbara eluigwe. 5 Ka ha niile too aha Onyenwe anyị,
n'ihi na ha niile malitere ịdị site n'okwu ọnụ ya. 6 O doro ha
n'ọnọdụ ha ga-anọ ruo mgbe ebighị ebi; o nyere iwu nke a
na-agaghị agabiga. 7 Toonu Onyenwe anyị, site n'ụwa, unu
oke anụ mmiri niile na ogbu mmiri niile, 8 na amụma, na
mkpụrụ mmiri, na snoo na igwe ojii niile, na oke ifufe niile

na-eme ihe o nyere n’iwu, **9** unu ugwu ukwu niile, na ugwu
nta niile na osisi niile na-amị mkpụrụ na osisi sida niile **10** na
anụ ọhịa, na anụ ụlọ niile, na ihe niile na-akpụ akpụ n’ala na
nnụnụ niile, **11** ndị eze niile nke ụwa na mba niile dị iche
iche, unu ụmụ eze na ndị niile na-achị achị n’ụwa, **12** ụmụ
okorobịa na ụmụ agbọghọ, ndị okenye na ụmụntakịrị. **13** Ka
ha niile too aha Onyenwe anyị, n’ihi na ọ bụ naanị aha ya ka
e buliri elu; ebube ya dị ukwuu karịa eluigwe na ụwa. **14** O
meela ka mpi ndị ya dị elu, otuto ndị nsọ ya niile, nke Izrel
ndị ọ hụrụ n’anya. Toonu Onyenwe anyị.

149 Toonu Onyenwe anyị! Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ
ọhụrụ. Bụọnụ abụ ito ya n’etiti ndị nsọ ya. **2** Ka Izrel
ṅụrịa ọṅụ n’ime onye kere ha; ka ndị bi na Zayọn nwee obi
ụtọ n’ime Eze ha. **3** Ka ha jiri ite egwu too aha ya ka ha jiri
ọyọ na ụbọ akwara kpọọrọ ya egwu. **4** N’ihi na ihe banyere
ndị ya na-atọ Onyenwe anyị ụtọ. Ọ na-eji nzọpụta kpukwasị
ndị dị umeala n’obi n’isi dịka okpueze. **5** Ka ndị nsọ ṅụrịa
ọṅụ n’ime nsọpụrụ a, bụkwaa abụ n’ihi ọṅụ n’elu ihe ndina
ha. **6** Ka otuto Chineke dịrị n’ọnụ ha, ka mma agha ihu abụọ
dịrịkwa n’aka ha, **7** iji bọọrọ mba niile ọbọ taakwa ndị niile dị
iche iche ahụhụ, **8** iji mkpọrọ igwe kee ndị eze ha na ndị ha a
na-asọpụrụ agbụ igwe, **9** imezu ihe ahụ e kpebiri, depụtakwa
megide ha. Nke a bụ nsọpụrụ dịrị ndị nsọ ya. Toonu Onyenwe
anyị.

150 Toonu Onyenwe anyị. Toonu Chineke n’ime ụlọnsọ
ya. Toonu ya, na mbara igwe nke ike ya. **2** Toonu ya,
n’ihi ọrụ niile ọ rụrụ site n’ike ya. Toonu ya, n’ihi ịdị ukwuu
ya nke kachasị ịdị ukwuu niile. **3** Werenụ opi ike too ya,
werekwanụ ụbọ akwara na une too ya, **4** jirinụ ihe iti egwu
na ite egwu too ya, jirikwanụ ụbọ akwara dị iche iche na ọja
too ya, **5** werenụ ogene too ya, werekwanụ ogene na-ada oke
ụda too ya. **6** Ka ihe niile na-eku ume too Onyenwe anyị.
Toonu Onyenwe anyị.

Ilu

1 Ndị a bụ ilu Solomọn nwa Devid, eze Izrel. 2 Ọ bụ maka
amamihe na ntụziaka, maka ịghọta okwu niile kwesiri
ịghọta nke ọma, 3 n'ihi inweta ntụziaka n'inwe uche, ime
ezi omume na ikpe ziri ezi nke aghụghọ na-adịghị. 4 N'ihi
ime ka ndị na-enweghị uche nwee ezi uche, ka ndị na-eto
eto nweta ihe ọmụma na izuzu ọma. 5 Ka onye maara ihe
gee ntị, tụkwasịkwa ihe n'ihe ọ maara, ka ndị nwere nghọta
nwetakwa ezi ndụmọdụ. 6 Ka ha ghọta ilu niile na okwu niile
na-esi n'ọnụ ndị maara ihe. 7 Ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ
mmalite ihe ọmụma. Ọ bụkwa naanị ndị nzuzu bụ ndị na-
adịghị anabata amamihe na ịdọ aka na ntị. 8 Nwa m, na-aṅa
ntị na ntụziaka nke nna gị ahapụkwala ndụmọdụ nne gị. 9
N'ihi na okpu amara ka ha ga-abụrụ isi gị, bụrụkwa ihe ịnya
n'olu nye gị. 10 Nwa m, ọ bụrụ na ndị mmehie ara gị ụra,
ekwenyerela ha, Ekwela! 11 Ọ bụrụ na ha asị gị, "Bịa soro
anyị; ka anyị zoo onwe anyị, tigbuo onye ọbụla anyị hụrụ, bụ
onye na-emeghị ihe ọjọọ ọbụla. 12 Ka anyị loo ha na ndụ,
dịka ala ili, loo ha kpamkpam dịka ndị na-arịda n'olulu. **(Sheol
h7585)** 13 Anyị ga-enwetakwa ọtụtụ ihe dị oke ọnụahịa, nke
anyị ga-akwaju n'ụlọ anyị. 14 Soro anyị fee nza gị ka anyị
nwaa ike anyị, ihe ọbụla kwa anyị nwetara, anyị na gị ga-
ekekọta ya ọnụ." 15 Nwa m, ejela ije n'ụzọ ndị dị otu a, a
zọọkwala ụkwụ n'okporoụzọ ha; 16 n'ihi na ụkwụ ha na-agba
ọsọ ime ihe ọjọọ, na-emekwa ngwangwa iwufu ọbara. 17 Ọ bụ
ihe abaghị uru ịgbasa ụgbụ, n'ebe nnụnụ ọbụla na-ahụ ya
anya. 18 Ma ndị a na-esi ọnya nke na-ama ha. Ha onwe ha ka
ọnya ahụ ga-ejide. 19 Otu a ka ọ na-adịkwara ndị ọ na-agụsị
agụụ ike inweta akụnụba n'ụzọ na-ezighị ezi. N'ihi na ịgbaso
ụzọ dị otu a na-ewetara ndị na-eso ya ọnwụ. 20 Amamihe na-
eti mkpu n'ezi ka mmadụ nụ. Olu ya na-ada ụda n'ama. 21 Ọ
bụ n'isi akụkụ ụzọ nke mkpọtụ dịkarịsịrị ka ọ na-akpọ oku,
n'ọnụ ụzọ ama obodo ka ọ na-anọ ekwupụta okwu ọnụ ya
niile. 22 "Unu ndị na-enweghị uche ruo ole mgbe ka unu ga-
anọgide bụrụ ndị ga-ahụ enweghị uche n'anya? Ruo ole mgbe
ka ndị na-akwa emo ga-anọgide na mmasị ịkwa emo? Ruo
ole mgbe ka ndị nzuzu ga-anọgide na-akpọ ihe ọmụma asị?
23 Ọ bụrụ na unu gere ntị na mba m na-abara unu, aga m
awụpụ echiche niile nke obi m nye unu, aga m emekwa ka
unu mara okwu m. 24 Ma ebe ọ bụ na unu egeghị ntị mgbe m
kpọrọ oku, setịpụkwa aka m nye unu ma ọ dịghị onye ṅara
ntị, 25 ebe ọ bụ na unu akpọla ndụmọdụ m asị, jụkwa ịnabata
ịba mba m nye unu, 26 ụbọchị unu ga-adaba na mmekpa
ahụ, aga m achị ọchị. Mgbe ihe egwu bịakwasịrị unu, aga m
akwa unu emo. 27 Mgbe oke ihe egwu ga-abịakwasị unu dịka
ikuku dị ike, mgbe nhụju anya ga-erubiga n'elu unu dịka oke
ifufe, mgbe ịta ahụhụ na nsogbu ga-agbagwoju unu anya. 28
"Agaghị m ege ntị n'akwa unu, ọ bụ ezie na unu ga na-akpọ
m. Unu ga-achọkwa m ma unu agaghị achọta m. 29 N'ihi na
unu mechiri anya unu n'ebe ihe ọmụma dị, unu atụghị egwu
Onyenwe anyị. 30 Unu aṅaghị ntị na ndụmọdụ m. Unu lelịrị
ịba mba m anya. 31 Ihe niile unu kụrụ ka unu ga-aghọta. Ọ
bụkwa ụzọ unu na ndụmọdụ unu ga-eju unu afọ. 32 N'ihi na
ejezighị ije nke ndị na-enweghị uche na-egbu ha, ọ bụkwa
ọnọdụ afọ ojuju ndị nzuzu ga-alakwa ha n'iyi. 33 Ma onye na-
ege ntị n'okwu m ga-ebi obi ntụkwasị obi. Ọ ga-anọ jụụ na-
enweghị ihe ọbụla ga-atụ ya egwu."

2 Nwa m, ọ bụrụ na ị nabata okwu ọnụ m niile zobekwa
iwu m niile n'ime obi gị, 2 tọọ ntị gị n'ala nye amamihe,
wepụta obi gị inwe nghọta. 3 E, ọ bụrụ na ọ bụ ihe ọmụma ka
ị na-akpọku, ọ bụrụkwa na ọ bụ nghọta ka ị na-eweliri olu
gị, 4 ọ bụrụ na ị na-achọ ya dịka i si achọ ọlaọcha maọbụ
akụ nke zoro ezo, 5 mgbe ahụ, ị ga-aghọtakwa ihe bụ ịtụ
egwu Onyenwe anyị chọtakwa ihe ọmụma nke Chineke. 6
N'ihi na ọ bụ Onyenwe anyị na-enye amamihe; n'ebe ọ nọ
ka nghọta na ihe ọmụma na-esi abịa. 7 Ọ na-edebere ndị
ụzọ ha ziri ezi nzube ọganihu, ọ bụ ọta nye ndị na-eje ije
n'izuoke. 8 Ọ na-echebekwa ụzọ nke ndị na-eme ezi ihe na-
agbaso, na-elekọtakwa ụzọ nke ndị hụrụ ya n'anya na-agbaso.
9 Mgbe ahụ ka ị ga-aghọta ihe ziri ezi na ihe dị mma na ezi
ụzọ niile. 10 N'ihi na amamihe ga-enwe ọnọdụ n'ime obi gị,
ihe ọmụma ga-adịkwa mkpụrụobi gị ụtọ. 11 Izuzu zuruoke
ga-echebe gị, nghọta ga na-eche gị nche. 12 Amamihe ga-
azọpụta gị site n'ụzọ ndị mmehie, sitekwa na mmadụ ndị
okwu ha jọrọ njọ, 13 ndị hapụrụ ụzọ niile ziri ezi nke Chineke
na-agbaso ụzọ niile nke ọchịchịrị, 14 ndị na-aṅụrị ọṅụ n'ihe
ọjọọ, n'ihi na mmehie ha na-atọ ha ụtọ. 15 Ihe ọbụla ha na-
eme gbagọrọ agbagọ, jọọkwa njọ. 16 Ọ bụ naanị amamihe
ga-anapụta gị n'aka nwanyị akwụna, na nwanyị na-abụghị
nwunye gị nke na-ekwu okwu nrafu. 17 Onye na-ahapụ di
ọ lụrụ n'agbọghọ, nke chefuru ọgbụgba ndụ ọ gbara n'ihu
Chineke. 18 Ụlọ nwanyị dị otu a dị n'okporoụzọ nke na-eduba
n'ọnwụ na n'ọkụ ala mmụọ. **(questioned)** 19 Ndị ikom niile
banyere n'ụlọ ha na-ala n'iyi. Ha adịghị alọtakwa n'okporoụzọ
nke na-eduba na ndụ. 20 N'ihi nke a, ị ga-aga ije n'ụzọ ndị
ezi omume, debekwa ụkwụ gị n'okporoụzọ niile nke ndị ezi
omume, 21 n'ihi na ọ bụ naanị ndị ziri ezi ga-ebi n'ala ahụ,
ndị na-enweghị ịta ụta ga-afọdụkwa n'ime ya. 22 Ma ndị
na-emebi iwu ka a ga-ebipụ site n'ala ahụ, ọ bụkwa ndị na-
ekwesighị ntụkwasị obi ka a ga-ewezuga na ya.

3 Nwa m echezọla ihe niile m ziri gị. Ma debe iwu m n'obi
gị. 2 N'ihi na ha ga-eme ka ndụ gị dị ogologo ruo ọtụtụ
afọ, wetakwara gị udo na ọganihu. 3 Ekwela ka ịhụnanya na
ikwesi ntụkwasị obi hapụ gị, kekwasị ha n'olu gị, deekwa
ha n'elu mbadamba nkume, bụ obi gị. 4 Mgbe ahụ, ị ga-
enwe ihuọma na ezi aha n'anya Chineke na n'ihu mmadụ. 5
Tụkwasị Onyenwe anyị obi gị niile, adaberekwala na nghọta
gị. 6 N'ihe ọbụla ị na-eme, ka Chineke bute ụzọ, ọ ga-eduzi gị,
meekwa ka okporoụzọ gị niile gazie. 7 A bụla onye maara ihe
n'anya nke onwe gị. Tụọ Onyenwe anyị egwu, kpọọkwa ihe
ọjọọ asị. 8 Nke a ga-eme ka i nwee ahụ ike gbaakwa ọkpụkpụ
gị ume. 9 Sọpụrụ Onyenwe anyị site n'inye ya mkpụrụ mbụ
nke akụnụba gị, na mkpụrụ mbụ nke ihe ubi gị. 10 Mgbe
ahụ ka ọ ga-eme ka ọba gị niile jubigakwa oke, ebe ịnara
mmanya gị ga-ejupụta na mmanya ọhụrụ. 11 Nwa m nwoke
ajụla ịdọ aka na ntị nke Onyenwe anyị, ike agwụla gị ịnagide
ịba mba ya. 12 N'ihi na ọ bụ ndị Onyenwe anyị hụrụ n'anya
ka ọ na-abara mba, dịka nna si abara nwa ya nke ihe ya na-
atọ ya ụtọ mba. 13 Onye a gọziri agọzi ka mmadụ ahụ bụ
onye chọtara amamihe, onye nwetara nghọta. 14 N'ihi na
amamihe dị mma karịa ọlaọcha, ọ bakwara uru karịa ọlaedo.
15 Ọ dị oke ọnụahịa karịa ọla rubi, ọ dịghị ihe na-amasị gị e ji
atụnyere ya. 16 Ndụ ogologo dị n'aka nri ya; n'aka ekpe ya
ka akụnụba na nsọpụrụ dịkwa. 17 Ụzọ ya bụ ụzọ dị mma
bụrụkwa ụzọ udo. 18 Amamihe bụ osisi nke ndụ nye ndị na-

ejide ya aka, e, onye ahụ nke na-ejidesi ya aka ike ka ihe na-
agara nke ọma. 19 Ọ bụ site n’amamihe ka Onyenwe anyị ji
tọọ ntọala ụwa; ọ bụkwa nghọta ya mere ka eluigwe dịrị ebe
ọ dị. 20 Esitere n’ihe ọmụma ya kewaa ogbu mmiri niile, igwe
ojii na-atụdakwa igirigi. 21 Nwa m nwoke, ekwela ka ihe abụọ
ndị a site n’ihu gị wezuga onwe ha: amamihe na nghọta nke
ime ihe dị mma n’izuzu zuruoke, 22 n’ihi na ha na-enye gị
ndụ ọhụrụ, ha bụkwaara gị ihe ịchọ mma amara n’olu gị.
23 Ha na-eme ka ị na-aga ije n’ụzọ gị na-enweghị ihe egwu
maọbụ ihe mkpọbi ụkwụ. 24 Mgbe ị ga-edina ala, ị gaghị atụ
egwu, ị ga-edina ala ụra gị ga-adị ụtọ. 25 Ị gaghị atụ egwu
ihe mbibi mberede ọbụla maọbụ tụọ egwu ịla n’iyi nke na-
abịakwasị ndị ajọ omume. 26 N’ihi na Onyenwe anyị bụ ebe
ndabere gị, ọ ga-echebekwa gị. 27 Ejigidele ihe ọma ị pụrụ
imere onye ọzọ mgbe ọ dị gị n’aka ime ya. 28 A sịkwala onye
agbataobi gị laa, bịaghachi azụ echi mgbe i nwere ike ime ya
taa. 29 Agbala izu ọjọọ megide onye agbataobi gị, n’ihi na o
nwere ntụkwasị obi n’ebe ị nọ. 30 Ebola mmadụ ebubo na-
enweghị isi, mgbe onye ahụ na-emeghị gị ihe ọjọọ ọbụla. 31
Ekwosola onye na-eme ihe ike ekworo maọbụ họrọ ụzọ ya
ọbụla. 32 N’ihi na ndị dị otu a bụ ihe arụ n’anya Onyenwe
anyị, ma ọ na-emeso ndị na-eme ihe ziri ezi mmeso ọma. 33
Ọbụbụ ọnụ Onyenwe anyị dị n’ụlọ ndị na-eme ajọ omume,
ma ọ na-agọzi ụlọ ndị ezi omume. 34 Ndị mpako na-akwa
emo ka ya onwe ya na-akwakwa emo, ma ndị dị umeala n’obi
ka ọ na-enye amara. 35 Ndị maara ihe na-enweta nsọpụrụ,
ma ndị nzuzu na-enweta ihere.

4 Ụmụ m ndị ikom, geenụ ntị na ndụmọdụ nke nna unu,
lezienụ anya ka unu nwee nghọta. 2 Ṅaanụ ntị, nwee
uche, n’ihi na ọ bụ ezi ozizi ka m na-ezi unu; ya mere, unu
ahapụkwala iwu m. 3 Mgbe m bụ nwantakịrị n’ụlọ nna m,
mgbe m ka dị ntakịrị, bụrụkwa naanị otu nwa nne m ji, 4 ọ
ziri m ihe, sịkwa m, “Ka obi gị jidesie okwu m niile ike, debe
n’iwu niile, ị ga-adịkwa ndụ. 5 Nweta amamihe, nwetakwa
nghọta, echezọkwala okwu m, maọbụ site na ya wezuga
onwe gị. 6 Ahapụla amamihe, ọ ga-echebe gị, hụ ya n’anya,
n’ihi na ọ ga-eduzi gị. 7 Mmalite amamihe bụ nke a, nweta
amamihe, ihe ọbụla o ga-efu gị, nweta nghọta. 8 Ọ bụrụ na i
bulie amamihe elu, o ga-ebulikwa gị elu. Jidesie ya ike, ọ ga-
ewetara gị oke nsọpụrụ. 9 Ọ ga-eji okpueze okoko osisi chọọ
isi gị mma nyekwa gị okpueze mara mma n’isi gị.” 10 Nwa
m, ṅaa m ntị, meekwa ihe m gwara gị; ị ga-enwekwa ndụ
ogologo. 11 M ga-edu gị n’ụzọ nke amamihe, duokwa gị n’ụzọ
ziri ezi. 12 Ọ bụrụ na i bie ụdị ndụ dị otu a, ihe agaghị akpọ gị
n’ụkwụ n’ije gị, ị gaghị asụkwa ngọngọ mgbe ị na-agba ọsọ.
13 Mee ihe niile m gwara gị, echefukwala ha, n’ihi na ọ ga-
eduba gị na ndụ zuruoke. 14 Emela dịka ndị na-emebi iwu.
Esokwala ụzọ ha. 15 Zeere ha, ejekwala n’ụzọ ha; chepu ihu gị
n’ụzọ ahụ, 16 n’ihi na ndị na-emebi iwu adịghị arahụ ụra
tutu ha emee arụ nke ụbọchị ahụ. Ha anaghị ezu ike tutu ha
emee ka otu onye maa n’ọnya. 17 Ha na-eri ihe oriri nke
mmebi iwu, na-aṅụkwa ihe ọṅụṅụ nke ọgbaaghara. 18 Ma
ụzọ ndị ezi omume dị ka anyanwụ na-awa n’isi ụtụtụ, nke na-
enwuwakwa dịka ìhè n’etiti ehihie ụbọchị. 19 Ma ụzọ onye
na-emebi iwu dị ka itiri nke ọchịchịrị, ha anaghị ama ihe na-
eme ka ha sụọ ngọngọ. 20 Gee ntị nwa m, n’ihe m na-ekwu.
Gee ntị nke ọma. 21 Doo ihe ndị a n’uche gị mgbe niile; ka
ha bamiekwa n’ime obi gị, 22 n’ihi na ha bụ ndụ nye ndị
chọtara ha, bụrụkwa ahụ ike nye mmadụ. 23 Nke ka nke,
lezie echiche uche gị niile anya, n’ihi na ha na-emetụta ndụ
gị niile. 24 Ka ụgha ọbụla ghara isi gị n’ọnụ pụta; kpọọ ịgha
ụgha niile na okwu rụrụ arụ niile asị. 25 Legide anya n’ihu
ime ihe bụ eziokwu; atụgharịkwala isi gị ile ihe ọbụla. 26
Leruo ije ụkwụ gị anya, doziekwa ụzọ gị niile ka ọ guzozie. 27
Ewezugala onwe gị site n’aka nri maọbụ n’aka ekpe; si n’ihe
ọjọọ wezuga ụkwụ gị.

5 Nwa m, ṅaa ntị n’okwu amamihe m, gee ntị n’okwu
nghọta m ndị a. 2 Lezie anya, ka i debe izuzu dị iche
iche, ka egbugbere ọnụ gị na-echebekwa ihe ọmụma. 3 N’ihi
na egbugbere ọnụ nwanyị na-akwa iko na-atọ ka mmanụ
aṅụ, okwu ọnụ ya na-akwọ mụrụmụrụ karịa mmanụ. 4 Ma
n’ikpeazụ, ọ na-elu ilu dịka oluilu dịkwa nkọ ka mma agha ihu
abụọ. 5 Ụkwụ ya abụọ na-arịdaru n’ọnwụ, nzọ ụkwụ ya abụọ
na-eje n’ụzọ ọkụ ala mmụọ. (Sheol h7585) 6 N’ihi na ọ dịghị
agbaso ụzọ kwesiri ndụ; ụzọ ya gbagọrọ agbagọ, ma ọ maghị
nke a. 7 Ugbu a ụmụ m, geenụ m ntị, unu esikwala n’okwu
niile nke ọnụ m wezuga onwe unu. 8 Gbaara nwanyị dị otu a
ọsọ! Ejekwala ọnụ ụzọ ụlọ ya nso, 9 ka ị ghara ire ugwu gị
n’ebe ndị ọzọ nọ, maọbụ were ndụ gị tinye n’aka ndị na-
enweghị obi ebere. 10 Ka ndị ọbịa ghara inwe oke oriri n’elu
akụ gị, ka ihe niile ị dọgburu onwe gị n’ọrụ ịkpata gharakwa
imejupụta ụlọ onye ọzọ. 11 Ka ị gharakwa ịsụ ude n’ikpeazụ
mgbe ọrịa ga-eripịa ọkpụkpụ gị na anụ ahụ gị. 12 Mgbe ị ga-
asị, Lee ka m si kpọọ ịdọ aka na ntị asị! “Leekwa ka obi m si
lelịa iba mba anya! 13 Egeghị m ntị n’ozizi nke ndị nkuzi m
maọbụ nabata ndụmọdụ nke ndị ndụmọdụ m. 14 N’ihi na
ugbu a, abịaruola m na mbibi n’ihu ọha mmadụ niile.” 15
Ṅụọ naanị mmiri nke si n’ite mmiri gị; mmiri dị mma nke si
n’olulu mmiri gị. 16 Gịnị mere ị ga-eji kwe ka isi mmiri gị sọọ
n’okporoụzọ, ka mmiri nke aka gị sọọ n’ama? 17 Kwee ka ha
bụrụ nke naanị gị, nke onye ọbịa na-agaghị enwe oke n’ime
ya. 18 Kwere ka ịbụ nwoke gị bụrụ ngọzị nye gị; ṅụrịakwa
ọṅụ n’ihi nwunye nke ị lụtara n’okorobịa gị. 19 Nne anụ nke
na-ahụ n’anya, dịka ele mara mma, ka ara dị ya n’obi zuore
gị, ka ịhụnanya ya na-enye gị obi ụtọ mgbe ọbụla. 20 Gịnị ka ị
na-achọ n’ahụ nwanyị na-akwa iko? Gịnị mere i ji na-amaku
nwunye onye ọzọ obi? 21 N’ihi na Onyenwe anyị na-ele gị
anya, ihe niile ị na-eme ka ọ na-ahụ. 22 Onye na-emebi iwu
na-esite na mmehie ya laa onwe ya n’iyi; mmehie ndị a bụ
ụdọ nke na-ejide ya. 23 Ọ ga-anwụ n’ihi na ọ nabataghị ịdọ
aka na ntị; ọ bụkwa nzuzu ya dufuru ya.

6 Nwa m, ọ bụrụ na ị nara onye agbataobi gị n’ibe, ọ bụrụ
na ị nara aka ị bụrụ onye ọbịa onye akaebe, 2 ị bụrụla
onye mara n’ọnya site n’ihe ị kwuru, onye enwudere site
n’okwu ọnụ ya. 3 Mee nke a, nwa m, si n’ime ya wepụ onwe
gị; n’ihi na ịdabala n’aka onye agbataobi gị: Jee ọsịịsọ weda
onwe gị n’ala rịọọ ya enyekwala ya izuike ọbụla. 4 Ekwekwala
ka ụra baa gị anya abụọ, ekwekwala ka mbụbara anya gị ruo
ụra. 5 Napụta onwe gị, dịka mgbada site n’aka dinta, maọbụ
dịka nnụnụ site n’ọnya osi ọnya. 6 Gaa mụta ihe site n’aka
ndanda, gị onye umengwụ. Mụta ihe site n’ụzọ ya niile. 7 Ọ
bụ ezie na o nweghị eze na-achịkọta ha, maọbụ onyendu,
maọbụ ọchịagha, 8 ma ọ na-akpakọta nri ya n’oge ọkọchị
ma na-ewebata nri ya n’oge owuwe ihe ubi. 9 Ọ bụ ruo ole
mgbe ka ị ga-edina ala n’ebe ahụ, gị onye umengwụ? Olee
mgbe ka ị ga-esi n’ụra bilie? 10 Nwa ụra nta, nwa iru ụra

nta, nwa ịchịkọba aka nta zuo ike, 11 ụbịam ga-abịakwasị gị
dịka onye ohi, ụkọ abịakwasịkwa gị dịka onye na-apụnara
mmadụ ihe. 12 Onye okwu na ụka na onye omume ya jọgburu
onwe ya, onye na-ejegharị na-ekwu okwu aghụghọ, 13 onye
ji iro na-egbu ikuanya ya, jiri ụkwụ ya na-ekwu okwu na
mkpịsịaka ya na-egosi ihe. 14 Onye obi ya na-echepụta ihe
ọjọọ na aghụghọ, onye na-akpalikwa esemokwu mgbe niile.
15 N'ihi ya, mbibi ga-abịakwasị ya na mberede; n'otu ntabi
anya ka a ga-ebibi ya, apụghịkwa ịgwọta ya. 16 Ọ dị ụzọ ihe
isii Onyenwe anyị kpọrọ asị, e, ha dị asaa bụ ihe arụ n'ebe
ọ nọ. 17 Anya dị nganga, ire na-ekwu okwu ụgha, aka na-
awụfu ọbara ndị na-emeghị ihe ọjọọ. 18 Obi na-echepụta
nzube ọjọọ; ụkwụ na-eme ngwangwa ịgbaba n'ajọ ihe, 19
onyeama ụgha na-awụpụ ụgha dịka mmiri na onye na-agbasa
esemokwu n'etiti ụmụnna. 20 Nwa m, debe ihe nna gị nyere
gị n'iwu, ahapụkwala iwu nke nne gị. 21 Ka ndụmọdụ ha
dịrị gị n'obi mgbe niile, ka ị ghara ichefu ha. 22 Mgbe ị na-
ejegharị, ọ ga na-edu gị; mgbe ị na-arahụ ụra, ọ ga na-eche
gị. Mgbe i tetakwara, ha ga-akpanyere gị ụka. 23 N'ihi na
iwu a bụ oriọna, Ihe ozizi a bụkwa ìhè, otu a kwa ịdọ aka na
ntị na ịba mba bụ ụzọ ezi ndụ, 24 idebe gị ka ị pụọ n'ebe
nwunye onye agbataobi gị nọ, sitekwa n'ire ụtọ nke nwanyị
ọjọọ. 25 Ekwela ka agụ n'ezighị ezi guọ gị n'ime obi n'ihi
ịma mma ya, ma ọ bụkwanụ ka o jiri ile anya ya rata gị. 26
N'ihi na nwanyị akwụna ka enwere ike iji otu ogbe achịcha
nweta, ma nwunye nwoke ọzọ na-achụ nta ndụ gị ịla ya n'iyi.
27 Mmadụ ọ pụrụ ịgụrụ ọkụ tụkwasị n'ahụ ya, ma uwe ya
ereghị ọkụ? 28 Mmadụ ọ pụrụ ije ije n'elu icheku ọkụ ma
ụkwụ ya ahapụ igbuchapụ? 29 Otu a ka ọ na-adịrị nwoke
na-abakwuru nwunye mmadụ ibe ya; o nweghị onye ọbụla
na-emetụ ya aka nke a na-agaghị ata ahụhụ. 30 Ndị mmadụ
adịghị eleda onye ohi anya ma ọ bụrụ na o zuo ohi ka o
were gboo mkpa agụụ nke na-agụsị ya ike. 31 Ma ọ bụrụ na
ejide ya ọ ga-akwụghachi ụgwọ ihe niile ahụ o zuru okpukpu
asaa. N'agbanyeghị na nke a ga-eme ka o ree ihe niile o ji
biri n'ụlọ ya. 32 Ma nwoke ahụ na-akwa iko bụ onye nzuzu,
amamihe kọrọ ya, n'ihi na ọ bụ onwe ya ka ọ na-ala n'iyi.
33 A ga-eti ya ezi ihe otiti, a ga-elelikwa ya anya, ihere ya
agaghị ekwe ihichapụ. 34 N'ihi na di nwanyị ahụ ga-esite
n'ekworo wee iwe dị ọkụ; ọ gakwaghị enwe obi ebere n'ebe ọ
nọ n'ụbọchị ọ ga-abọ ọbọ. 35 Ọ gaghị anara ihe ọbụla n'ọnọdụ
ihe nkwụghachi n'ihi ihe ọjọọ o mere ya. O nwekwaghị ihe a
ga-enye ya pụrụ ime ka iwe ya dajụọ.

7 Na-agbaso okwu m nwa m, nọgide na ya, dokwaa iwu m
niile n'ime obi gị. 2 Debe iwu m ka ị dị ndụ, chee ozizi m
nche dịka ọ bụ mkpụrụ anya gị. 3 Kee ha na mkpịsịaka gị,
deekwa ha n'elu mbadamba nkume, bụ obi gị. 4 Hụ amamihe
n'anya dịka nwaagbọghọ ị hụrụ n'anya; hụkwa inwe nghọta
n'anya dịka a ga-asị na ọ bụ nwanne gị. 5 Kwee ka ha debe
gị, ka ị ghara ijekwuru nwanyị na-akwa iko, ka ị gharakwa
ịṅa ntị n'okwu ire ụtọ ya. 6 N'ihi na otu ụbọchị, esi m na
oghereikuku dị n'ụlọ m lepụ anya, 7 hụ n'etiti ndị na-enweghị
uche, ahụtara m otu nwokorobịa n'etiti ha, onye amamihe
kọrọ, 8 ka ọ na-aga n'ụzọ dị nso ebe nkuku ụlọ n'akụkụ ụlọ
nwanyị ihere na-adịghị eme, 9 n'oge anyasị, dịka chi na-
eji, mgbe ọchịchịrị na-agbachi. 10 Mgbe ahụ, nwanyị ahụ
pụtara zute ya. O yi uwe dịka nwanyị akwụna, jiri aghụghọ
na-abịakwute ya. 11 (Ọ na-eme ụzụ na-aṅaghị ntị ịnụ ihe
ọbụla. Ụkwụ ya anaghị anọgide n'ụlọ ya. 12 Ọ na-akwụgharị
ma n'okporoụzọ ma n'ama; na-amịgharị n'ebe nzuzo niile.)
13 O weere aka ya abụọ jikụọ nwokorobịa ahụ n'olu, sutu ya
ọnụ, were ihu nke ihere na-adịghị, sị: 14 "Emezuru m nkwa
niile m kwere taa, enwekwara m nri nke sitere n'ihe aja udo
m chụrụ n'ụlọ m, 15 Ọ bụ gị ka m na-achọkwute, lee gị ka ị
na-abịa. 16 Agbasaala m akwa mara mma n'elu ihe ndina
m, bụ akwa ọcha mara mma tụrụ ọtụtụ agwa nke e ji ogho
ndị Ijipt kpaa. 17 Efesakwala m mmanụ isi ọma nke máá,
aloos na sinamọn n'elu n'ihe ndina m. 18 Bịa, ka anyị were
ịhụnanya ṅụjụbiga afọ anyị; ka anyị mee onwe anyị obi ụtọ
site ugbu a ruo ụtụtụ echi. 19 N'ihi na di m anọghị n'ụlọ o
jeela njem dị anya. 20 O ji akpa ego juru gaa njem, abalị ole
na ole ga-agafekwa tupu ọ lọta." 21 Otu a ka o si jiri okwu
ire ụtọ ya megharịa nwokorobịa ahụ isi tutu o kwenyere ya.
O nwekwaghị ike ịnapụta onwe ya site n'okwu nrafu nke
nwanyị ahụ. 22 O sooro nwanyị ahụ dịka ehi a na-adọkpụ na-
aga ebe a ga-egbu ya, dịka ele nke na-aba n'ọnya, 23 nke na-
eche ka e were àkụ gbata ya n'obi. Nwoke ahụ dịka nnụnụ
nke na-efeba n'ọnya na-amaghị ihe na-eche ya pụrụ iwepụ
ndu ya. 24 Geenụ ntị, ụmụ m, ma ọ bụghị naanị ige ntị, kama
meekwanụ ihe m na-ekwu. 25 Ekwela ka agụụ nke obi gị chịa
gị; ejela nwanyị dị otu a nso; gbaara ya ọsọ, ka ọ ghara ịnwa
gị nwetakwa gị. 26 N'ihi na o mebiela ndụ ọtụtụ mmadụ,
ọtụtụ mmadụ amaala n'ọnya ya. 27 Ụlọ ya bụ okporoụzọ nke
na-eduba n'ili, nke na-edubakwa n'ala ọnwụ. (Sheol h7585)

8 Ọ bụ na amamihe adịghị eti mkpu? Ọ bụ na nghọta anaghị
eme ka olu ya daa ụda? 2 Ọ na-eguzo n'elu ebe niile dị elu
n'okporoụzọ, n'agbata ụzọ niile. 3 N'ọnụ ụzọ nke obodo niile
na n'ọnụ ụzọ ụlọ niile ka ọ nọ na-eti mkpu, 4 ọ na-asị, "Ụmụ
mmadụ geenụ m ntị; ọ bụ unu ndị dị ndụ ka m na-agwa okwu.
5 Unu ndị na-enweghị uche, nweenụ uche zuruoke; unu ndị
nzuzu, nweenụ nghọta. 6 Geenụ m ntị, n'ihi na enwere m
okwu dị mkpa m ga-agwa unu; Ihe ọbụla m kwuru bụ ihe ziri
ezi, 7 Ọnụ m na-ekwu eziokwu n'ihi na akpọrọ m okwu ụgha
asị. 8 Ndụmọdụ m zuruoke, ọ dịkwa mma. Ihe ọjọọ ọbụla
adịghị n'ime ya. 9 N'ebe onye nwetara nghọta nọ, okwu m
doro anya; n'ebe ndị chọtara ihe ọmụma nọ, okwu m ziri ezi.
10 Họrọ ịdọ aka na ntị m karịa ọlaọcha họrọkwa ihe ọmụma
karịa ọlaedo dị ezi mma." 11 Amamihe dị mkpa karịa nkume
rubi dị oke ọnụahịa. Ọ dịkwaghị ihe a ga-eji tụnyere ya. 12
"Mụ onwe m bụ amamihe na ezi nghọta na-agakọta. Enwere
m ọmụma ihe na ezi izuzu. 13 Ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ
ịkpọ ihe ọjọọ asị. Akpọrọ m nganga na mpako, omume ọjọọ
nakwa okwu gbagọrọ agbagọ asị. 14 Ndụmọdụ na ezi nghọta
bụ nke m; enwekwara m ọmụma ihe na ike. 15 Site na m ka
ndị eze ji achị, ọ bụ m na-eme ka ndị na-achị achị mee iwu
ziri ezi. 16 Site na m ka ndị eze ji achị bụ ndịisi niile na-achị
n'ụwa. 17 Ndị niile hụrụ m n'anya ka m na-ahụ n'anya. Ndị
niile na-achọ m aghakwaghị ịchọta m. 18 Ana m ekenye ụba
na nsọpụrụ, na ikpe ziri ezi na ezi omume. 19 Onyinye m na-
enye dị mma karịa ọlaọcha, ọ karịkwara ọlaedo. 20 Ana m
aga ije n'ụzọ ezi omume, n'okporoụzọ ikpe ziri ezi. 21 Ndị
niile hụrụ m n'anya, na-eketa akụnụba. Ana m emejupụtakwa
ụlọakụ ha. 22 "Onyenwe anyị kpụrụ m dịka mmalite ụzọ ya,
tupu o bido ike ihe ọbụla ọzọ. 23 Site n'ebighị ebi gara aga ka
m dị; adịkwa m adị tupu e kee ụwa. 24 Anọ m na-adị tupu e
kee ogbu mmiri, tupu isi iyi ọbụla agbapụta mmiri n'elu ụwa,

25 tupu e kee ugwu ukwu na ugwu nta. 26 E, amụọla m rịị
tupu Chineke ekee ụwa na osisi niile, na aja niile dị n'ime ya.
27 Anọ m ya mgbe o doziri mbara eluigwe n'ọnọdụ ya, mgbe
ọ tụsara ha n'elu ogbu mmiri niile; 28 mgbe o hiwere mbara
eluigwe, mgbe o mere ka isi iyi niile nke ogbu mmiri dị ike,
29 mgbe ọ kpara oke nye osimiri ebe ọ ga-akwụsị, ka mmiri
ya ghara ịgafe iwu ya, mgbe ọ kara akara ebe a tọrọ ntọala
nke ụwa. 30 Oge ahụ niile ka m na-anọ n'akụkụ ya dịka onye
ǹka. Ihe banyere m na-atọkwa ya ụtọ; ana m egwuri egwu
n'ihu ya. 31 Ihe niile o kere tọkwara m ụtọ, ụwa niile na ụmụ
mmadụ! 32 "N'ihi ya, ụmụ m ndị ikom, geenụ m ntị; n'ihi na
ndị niile na-eso ụzọ m na-enwe ọṅụ. 33 Gee ntị na ndụmọdụ
m ka ị bụrụ onye maara ihe, agbakụtakwala ndụmọdụ m azụ.
34 Ngọzị dịrị mmadụ ahụ na-aṅa ntị n'okwu m, onye na-anọ
na nche n'ọnụ ụzọ m ụbọchị niile, onye na-anọ na-echere m
n'ọnụ ụzọ ụlọ m; 35 n'ihi na onye ọbụla chọtara m chọtara
ndụ; ọ natakwala ihuọma n'ebe Onyenwe anyị nọ. 36 Ma
onye na-enweghị ike chọta m na-emerụ onwe ya ahụ; ndị
niile kpọrọ m asị hụrụ ọnwụ n'anya."

9 Amamihe ewuola ụlọ ukwu ya n'elu ogidi asaa. 2 O doziela
oriri ya n'usoro, o gbuola anụ ya, gwaakwa mmanya. 3
O zipụkwala ndị ozi ya ka ha gaa kpọọ mmadụ niile, site
n'ebe dị elu nke obodo ka ha nọ na-akpọ oku na-asị, 4
"Bịanụ n'ụlọ m, unu ndị niile na-enweghị uche" Ma nye
ndị amamihe kọrọ, ọ na-asị, 5 "Bịanụ, rie nri m, ṅụọkwa
mmanya m gwakọtara. 6 Hapụnụ ụzọ enweghị uche unu,
ka unu were dị ndụ; gbasokwanụ ụzọ mmụọ ịghọta ihe." 7
Onye ọbụla na-adọ onye na-akwa emo aka na ntị na-ewetara
onwe ya nlelị; onye na-abara mmadụ ọjọọ mba na-enweta
nkọcha. 8 Abarala ndị na-akwa emo mba, ma ọ bụghị ya,
ha ga-akpọ gị asị; baara ndị maara ihe mba, ha ga-ahụ gị
n'anya. 9 Kuziere onye maara ihe ihe o kwesiri ịmụta, ọ ga-
ama ihe karịa, kuziere onye ziri ezi ihe ọ ga-atụkwasị ihe ọ
mụtara n'amamihe ya. 10 N'ihi na ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ
mmalite amamihe, inwe ihe ọmụma banyere onye Nsọ ahụ
bụkwa nghọta. 11 N'ihi na ọ bụ site na amamihe, ka ụbọchị gị
ga-adị ogologo. A ga-etinyekwara gị ọtụtụ afọ na ndụ gị. 12 Ị
bụrụ onye nwere amamihe, amamihe gị ga-abara gị uru, ma ị
bụrụ onye na-akwa emo, naanị gị ga-ata ahụhụ ya. 13 Nwanyị
dị nzuzu na-eme mkpọtụ, o nweghị uche; ihere adịghịkwa
eme ya. 14 Ọ na-anọ ọdụ n'ọnụ ụzọ ụlọ ya, n'elu oche n'ebe
dịkarịsịrị elu n'obodo, 15 na-akpọ ndị na-aga n'ụzọ oku, bụ
ndị na-aga mkpa ha, 16 "Ka ndị niile amamihe kọrọ bịa n'ụlọ
m." Ọ na-asịkwa ndị na-enweghị uche, 17 "Mmiri e zutere
n'ohi na-atọ ụtọ, nri e riri na nzuzo na-atọkarịkwa n'ụtọ." 18
Ma ha adịghị aghọta na ndị n'adịghị ndụ nọ n'ebe ahụ, na ndị
ọ kpọrọ oku nri aghọọlarị ndị nọ n'ala mmụọ. **(Sheol h7585)**

10 Ilu dị iche iche nke Solomọn: Nwata maara ihe na-
eme ka nna ya ṅụrịa ọṅụ; ma nwantakịrị dị nzuzu na-
ewetara nne ya n'iru ụjụ. 2 Akụ a kpatara n'ụzọ na-ezighị
ezi adịghị aba uru, ma ezi omume na-azọpụta mmadụ site
n'ọnwụ. 3 Onyenwe anyị agaghị ekwe ka onye ezi omume
nwụọ n'agụụ, ọ gakwaghị ekwe ka ihe nọgide na-agara onye
ajọ omume nke ọma. 4 Aka ndị umengwụ na-eweta ogbenye,
ma aka na-arụsị ọrụ ike na-eweta ụba. 5 Onye na-ekpokọta
n'oge ọkọchị bụ nwa maara ihe, ma nwa ahụ nke na-arahụ
ụra n'oge ọrụ bụ nwa na-eweta ihere. 6 Onye ezi omume
na-anata ngọzị, ma naanị nkọcha jupụtara n'ọnụ onye ajọ
omume. 7 Aha onye ezi omume ka eji enye ngọzị, ma aha
onye ajọ omume ga-ere ure. 8 Onye obi ya maara ihe na-
anabata ihe e nyere n'iwu, ma onye nzuzu ekwurekwu ga-ala
n'iyi. 9 Onye ụzọ ya ziri ezi na-aga ije n'atụghị egwu, ma
onye ụzọ ya ezighị ezi ka a ga-achọpụta. 10 Onye ọbụla na-
egbu ikuanya na-ebute ihe mwute, onye nzuzu ekwurekwu
ga-abịa n'ịla n'iyi. 11 Ọnụ onye ezi omume bụ isi iyi nke ndụ,
ma naanị nkọcha jupụtara n'ọnụ onye ajọ omume. 12 Ịkpọ
asị na-akpali esemokwu, ma ịhụnanya na-ekpuchi mmehie
niile. 13 Ndị nwere nghọta na-ekwu okwu nwere isi, ma ndị
na-enweghị uche ka a na-eti ihe dịka ohu. 14 Onye amamihe
na-akpakọba ihe ọmụma, ma onye nzuzu na-eji ọnụ ya akpọ
ịla n'iyi oku. 15 Akụ ndị ọgaranya bụrụ ha obodo e wusiri
ike, ma ụbịam bụ ịla n'iyi nke ndị ogbenye. 16 Ụgwọ ọrụ
onye ezi omume bụ ndụ, ma ihe nweta nke onye ajọ omume
bụ mmehie na ọnwụ. 17 Onye na-ege ntị na ndụmọdụ na-
egosi ụzọ nke ndụ, ma onye na-adịghị anabata ndụmọdụ
na-eme ka ndị ọzọ kpafuo. 18 Onye ji egbugbere ọnụ ụgha
ekpuchi ịkpọ asị na onye na-agbasa okwu nkwutọ bụ onye
nzuzu. 19 N'ọtụtụ okwu mmehie adịghị akwụsị ma ndị nwere
uche na-ejide ire ha. 20 Ire nke onye ezi omume bụ ọlaọcha
kachasị mma, ma obi onye ajọ omume bụ ihe ọnụahịa nta. 21
Egbugbere ọnụ onye ezi omume na-azụju ọtụtụ mmadụ afọ,
ma ndị nzuzu na-anwụ n'ihi amamihe nke kọrọ ha. 22 Ngọzị
Onyenwe anyị na-eme mmadụ ọgaranya, ọ naghị atụkwasị ya
nsogbu. 23 Ihe na-atọ onye nzuzu ụtọ bụ izube nzube ọjọọ;
ma ihe na-atọ onye maara ihe ụtọ bụ inwe nghọta. 24 Ihe
ahụ onye na-emebi iwu n'atụ ụjọ ya ga-abịakwasị ya, ihe
onye ezi omume na-achọ ka a ga-enye ya. 25 Mgbe oke ifufe
na-emebi ihe, ndị na-emebi iwu ka ọ na-eburu; ma ndị ezi
omume na-eguzosi ike ruo ebighị ebi. 26 Onye umengwụ na-
abụ ihe mgbu nye onyenwe ya; ọ dịka anwụrụ ọkụ n'anya
mmadụ maọbụ dịka mmanya gbara ụka nke na-ejiji eze. 27
Ịtụ egwu Onyenwe anyị na-enye ogologo ndụ, ma ọnụọgụgụ
afọ nke onye ajọ omume na-adị mkpụmkpụ. 28 Olileanya
ndị ezi omume ga-abụ ọṅụ; olileanya ndị na-emebi iwu bụ
naanị ihe efu. 29 Ụzọ Onyenwe anyị bụ ebe mgbaba nye
ndị na-enweghị ịta ụta, maọbụ ịla n'iyi nye ndị na-eme ajọ
ihe. 30 A pụghị iwezuga onye ezi omume, ma onye na-emebi
iwu agaghị anọgide. 31 N'ọnụ onye ezi omume ka mkpụrụ
amamihe si abịa, ma ire na-ekwu okwu nduhie ka a ga-eme
ka o dere duu. 32 Egbugbere ọnụ onye ezi omume mara ihe
na-eweta ihuọma, ma ọnụ ndị ajọ omume bụ naanị okwu
nduhie.

11 Ihe ọtụtụ aghụghọ bụ arụ n'ihu Onyenwe anyị ma ihe
ọtụtụ zuru ezu na-anata ihuọma n'ebe ọ nọ. 2 Nganga
bịa, nlelị a na-eso ya, ma onye dị umeala n'obi na-amụta
ihe. 3 Eziokwu nke ndị ziri ezi n'obi na-edu ha; ma omume
gbagọrọ agbagọ nke ndị aghụghọ n'ala ha n'iyi. 4 Akụnụba gị
agaghị azọpụta gị n'ụbọchị ikpe; ọ bụ naanị ezi omume na-
anapụta site n'ọnwụ. 5 Ezi omume nke ndị na-enweghị ịta
ụta na-eme ka ụzọ ha zie ezi, ma ajọ omume nke ndị na-
emebi iwu na-akwada ha. 6 Ezi omume nke onye ziri ezi na-
azọpụta ya; ma ọchịchọ ọjọọ nke ndị na-aghọ aghụghọ ka a
ga-eji jide ha. 7 Mgbe onye ajọ omume nwụrụ, olileanya ya
niile alala n'iyi, ihe niile ọ na-ele anya inweta site n'ike ya
alaakwala n'iyi. 8 Chineke na-azọpụta ndị ezi omume site na

nsogbu ha, ma ndị ajọ omume ka ọ na-ahapụ ka ha daba
n'ime ya. 9 Okwu ọjọọ ka onye ajọ omume ji emebi onye
agbataobi ya. Ma site n'ihe ọmụma ka onye ezi omume ga-
eji dọpụta ndụ ya. 10 Ọganihu nke onye ezi omume na-atọ
mmadụ niile ụtọ, otu aka ahụ kwa, ọnwụ onye ajọ omume
na-atọ mmadụ niile ụtọ. 11 A na-esite na ngọzị nke ndị ziri
ezi bulie obodo elu, ma a n'ala ya n'iyi site n'okwu ọnụ ndị
ajọ omume. 12 Ikwu okwu nleda megide onye agbataobi
gị bụ nzuzu; ma onye ahụ nwere nghọta na-agba nkịtị. 13
Onye na-agba asịrị na-ekpughe ihe nzuzo, ma onye kwesiri
ntụkwasị obi na-ekpuchi ihe nzuzo. 14 N'ihi enweghị ezi ndị
ndu ka obodo ji ada, ma ọtụtụ ndị ezi ndụmọdụ na-eweta
mmeri. 15 Onye ọbụla na-ana onye ọbịa n'akaebe ga-ata
ahụhụ, ma onye jụrụ ịkwụ ụgwọ onye ọzọ ji, nọ na ntụkwasị
obi. 16 Nsọpụrụ na-adịrị nwanyị nwere obiọma, ma ndị na-
adịghị eme ebere bụ naanị akụnụba ka ha na-enweta. 17
Onye nwere obiọma baara onwe ya uru, ma onye nwere obi
ọjọọ na-ewetara onwe ya nsogbu. 18 Onye ajọ omume na-
anata ụgwọ ọrụ aghụghọ, ma onye na-agha ezi omume dịka
mkpụrụ na-anata ụgwọ ọrụ kwesiri ekwesi. 19 Onye na-
eguzosi ike ime ihe ziri ezi ga-enwe ndụ; ma onye na-agbaso
ihe ọjọọ ga-ahụ ọnwụ. 20 Onyenwe anyị na-akpọ ndị obi ha
gbagọrọ agbagọ asị ma ndị ụzọ ha na-enweghị ihe ịta ụta na-
amasị ya. 21 Ọ bụ ihe doro anya na ndị na-emebi iwu ga-ata
ahụhụ, ma ndị ezi omume ka a ga-anapụta. 22 Nwanyị mara
mma, nke na-enweghị uche, dịka ọlaedo a gbanyere ezi n'imi.
23 Olileanya onye ezi omume bụ ọṅụ, ma onye na-emebi iwu
na-ele naanị anya ihe ọjọọ. 24 Otu onye na-agbasapụ aka
ya na-enye enye ma na-enweta akụ karịa, ma onye ọzọ na-
egbochi egbochi ma na-ada ogbenye. 25 E, onye na-agbasa
aka ya ga-aba ọgaranya; onye ọbụla na-atụte ndị ọzọ ka a ga-
atụtekwa. 26 Ndị mmadụ na-abụ onye na-achịkọba mkpụrụ
ọka na-ereghị ya ere ọnụ, ma ha na-ekpetara onye nke dị
njikere ire nke ya ngọzị Chineke. 27 Onye na-achọ ihe ọma
na-enweta ihuọma, ma ihe ọjọọ na-abịakwasị onye na-achọ
ya. 28 Ndị tụkwasịrị obi n'akụnụba ha ga-ada, ma onye ezi
omume ga-epupụta dịka akwụkwọ ndụ. 29 Onye na-ewetara
ezinaụlọ ha nsogbu ga-eketa naanị ifufe, onye nzuzu ga-abụ
ohu nke onye maara ihe. 30 Mkpụrụ nke ndị ezi omume bụ
osisi na-enye ndụ, onye na-erita mkpụrụobi n'uru bụ onye
maara ihe. 31 Ọ bụrụ na a ga-akwụ ndị ezi omume ụgwọ ọrụ
ha n'ụwa a; a ga-esi aṅaa ghara ịkwụ ndị na-amaghị Chineke
na ndị mmehie ụgwọ ọrụ.

12 Onye ọbụla na-ahụ ịdọ aka na ntị n'anya na-ahụ ihe
ọmụma n'anya, ma onye na-akpọ ịba mba asị bụ onye
na-enweghị ụbụrụ isi. 2 Ezi mmadụ na-anata ihuọma site
n'aka Onyenwe anyị, ma onye na-atụpụta atụmatụ ọjọọ ka ọ
na-ama ikpe. 3 Onye ajọ omume agaghị anọgide, ma apụghị
ihopu onye ezi omume. 4 Ezi nwanyị bụ ọṅụ na okpueze
di ya, ma nwanyị na-eweta ihere dịka ire ure n'ọkpụkpụ di
ya. 5 Echiche obi niile nke onye ezi omume bụ ihe ziri ezi,
ma ndụmọdụ onye ajọ omume jupụtara n'aghụghọ. 6 Okwu
niile nke ndị ajọ omume bụ ihe na-eweta ọnwụ, ma okwu ndị
omume ha ziri ezi na-anapụta ha. 7 Ndị na-emebi iwu ga-ala
n'iyi, ma ndị ezi omume ga-eguzosi ike. 8 Onye nwere uche
zuruoke ka mmadụ niile na-achọ, ma onye uche ya gbagọrọ
agbagọ ka mmadụ na-eleda anya. 9 Ọ ka mma ịbụ onye a
na-elelị anya ma i nwere ohu, karịa ịbụ onye a na-asọpụrụ
ma bụrụ onye nri na-adịghị n'ụlọ ya. 10 Onye ezi omume
na-elekọta anụ ụlọ ya, ma obi ebere kachasị nro nke onye
ajọ omume mere bụ enweghị obi ebere. 11 Onye na-arụ ala
ubi ya ga-enwe nri n'ebe ọ bara ụba, ma onye na-agbaso
ihe efu dị iche iche, amamihe kọrọ. 12 Ndị ajọ omume na-
enwekwa anya ukwu n'ihe ndị ajọ omume ibe ha nwere, ma
mgbọrọgwụ nke ndị ezi omume ga-eto eto. 13 A na-ejide
onye ajọ omume site n'okwu ọnụ ya, ma onye ezi omume na-
esi na nsogbu wezuga onwe ya. 14 Ikwu eziokwu na-enye
mmadụ obi ụtọ, inwe mgbalị na-ewetara ya ngọzị. 15 Ụzọ ndị
nzuzu n'uche ha onwe ha ziri ezi, ma onye maara ihe na-
aṅa ntị nye ndụmọdụ. 16 Ndị nzuzu na-egosipụta iwe ha
ọsịịsọ, ma onye nwere uche na-elepụrụ mkparị anya. 17 Ezi
onye akaebe na-ekwu eziokwu, ma ajọ onye akaebe na-ekwu
okwu ụgha. 18 Okwu ọjọọ na-agbawa obi dịka mma agha,
ma ire onye maara ihe na-eweta ọgwụgwọ. 19 Eziokwu na-
eguzo ruo mgbe ebighị ebi, ma okwu ụgha anaghị adịgide. 20
Aghụghọ na-ejupụta n'obi na-eche ihe ọjọọ; ma ndị na-eme
ka udo dị na-enwe ọṅụ. 21 Ihe ọjọọ anaghị adakwasị onye
ezi omume, ma ndị ajọ omume enwetala nsogbu ebe ọ dị
ukwuu. 22 Onyenwe anyị kpọrọ egbugbere ọnụ n'agha ụgha
asị, ma ihe ndị kwesiri ntụkwasị obi na-amasị ya. 23 Onye
nwere uche na-edebe ihe ọmụma ha nye onwe ha, ma onye
nzuzu na-agbasa enweghị uche ya n'anwụ. 24 Aka na-arụsị
ọrụ ike ga-achị achị, ma umengwụ ga-akwụsị naanị n'ọrụ
mmanye. 25 Obi nke jupụtara na nchegbu na-ada mba, ma
okwu ọma na-eme ka obi ṅụrịa. 26 Onye ezi omume na-eduzi
onye agbataobi ya, ma onye na-emebi iwu na-eduhie ha. 27
Onye umengwụ adịghị ahụ anụ ọ chụtara na nta n'ọkụ, ma
ndị na-arụsị ọrụ ike na-eri site n'akụ ha nwetara n'ịchụ nta.
28 Ụzọ nke onye ezi omume na-eduba na ndụ, n'ụzọ ahụ,
ọnwụ adịghị ya.

13 Nwa maara ihe na-ege ntị na ndụmọdụ nna ya ma onye
na-akwa emo adịghị ege ntị n'ịba mba. 2 Onye na-eme
ezi ihe ga-esite n'okwu ọnụ ya nweta ụgwọ ọrụ, ma ndị na-
aghọgbu ibe ha ga-anata ihe ike dịka ụgwọ ọrụ ha. 3 Mmadụ
zuruoke bụ onye na-ejide ire ya aka! Ma onye ekwuruekwu
na-ewetara onwe ya mbibi. 4 Ndị umengwụ na-achọ ọtụtụ
ihe ma ọ dịghị ihe ha na-enweta; ma onye na-arụsị ọrụ ike
na-enweta ihe niile ọ chọrọ. 5 Onye ezi omume kpọrọ ụgha
asị, ma okwu ọnụ onye na-emebi iwu na-ewetara ya ihere
na nkọcha. 6 Ezi omume mmadụ na-abara ya uru na ndụ
ya niile, ma ajọ omume ndị mmehie na-ala ha n'iyi. 7 Ọ dị
mmadụ na-eme ka ọ bụ ọgaranya maọbụ onye ụkpa. Ma ọ
dịkwa mmadụ na-eme ka ọ bụ onye ụkpa maọbụ ọgaranya. 8
Ọgaranya nwere ike jiri ego ya gbapụta onwe ya, ma ogbenye
adịghị azaghachi mba banyere imerụ ya ahụ. 9 Ìhè onye
ezi omume na-enwupụ enwupụ, ma oriọna onye mmebi
iwu ga-anyụ. 10 Nganga na-eweta esemokwu, ma a na-ahụ
amamihe n'ime ndụ ndị na-anata ndụmọdụ. 11 Akụ a kpatara
ngwangwa na-emebikwa ngwangwa; ma akụ sitere n'ịrụsị
ọrụ ike na-eto eto. 12 Nchere a na-echere ogologo oge maka
imezu olileanya e nwere na-egbu obi, mgbe ihe a na-eche
mezuru, oke ọṅụ na-adị. 13 Onye na-elelị ntụziaka anya ga-
akwụ ụgwọ n'ihi ya, ma onye na-atụ egwu ihe enyere n'iwu
ga-anata ụgwọ ọrụ ya. 14 Nkuzi nke onye maara ihe bụ isi iyi
nke ndụ, nke na-eme ka mmadụ ghara ịma n'ọnya ọnwụ. 15
Ezi nghọta na-eweta ihuọma, ma ụzọ nke ndị na-ekwesighị

ntụkwasị obi na-eduba ha na mbibi. **16** Onye nwere uche na-
eji ọmụma ihe n'arụ ọrụ, ma ndị nzuzu na-egosipụta enweghị
uche ya. **17** Onyeozi ajọ omume na-adaba na nsogbu, ma
onyeozi kwesiri ntụkwasị obi na-eweta ọgwụgwọ. **18** Onye
na-ajụ ịdọ aka na ntị ga-anwụ n'ụkpa na n'ihere; ma onye na-
anabata ịdọ aka na ntị ka a ga-asọpụrụ. **19** Mgbe ihe a na-ele
anya mezuru ọ na-atọ mkpụrụobi ụtọ, ma ndị nzuzu kpọrọ
isite n'ajọ ihe wezuga onwe ha asị. **20** Na-eso ndị maara ihe
ka ị ghọọ onye mara ihe, n'ihi na onye na-eso ndị nzuzu na-
aba na nsogbu. **21** Nsogbu bụ ihe na-esogharị ndị mmehie,
ma ngọzị na-esogharị ndị ezi omume. **22** Mgbe ezi mmadụ
nwụrụ, ọ na-ahapụrụ ụmụ ya na ụmụ ụmụ ya akụ, ma mgbe
onye mmehie nwụrụ, akụ ya na-abụ nke ndị ezi omume. **23**
Ubi onye ogbenye pụrụ inwe ọtụtụ ihe oriri, ma ikpe na-
ezighị ezi na-azachapụ ya. **24** Onye ọbụla na-adọghị ụmụ ya
aka na ntị, na-egosi na ọ hụghị ha n'anya; ma onye hụrụ ha
n'anya, ga-adọsi ha aka na ntị ike. **25** Onye ezi omume na-eri
nri ruo na nriju afọ onwe ya, ma nri na-akọ n'afọ onye ajọ
omume.

14 Nwanyị maara ihe na-ewu ụlọ ya, ma nwanyị nzuzu
na-eji aka ya akwada ụlọ ya. **2** Ime ihe ziri ezi bụ ịtụ
egwu Onyenwe anyị; ma ndị na-ejehie n'ụzọ ha na-akpọ
ya asị. **3** Ọnụ onye nzuzu na-ekwupụta okwu mpako, ma
egbugbere ọnụ onye maara ihe na-echebe ha. **4** Mgbe ehi na-
adịghị, ụlọ ebe a na-azụ anụ na-adị ọcha, ma site n'ike ehi ihe
omume nke ubi na-ejupụta n'ụlọ. **5** Onye akaebe eziokwu
adịghị aghọgbu mmadụ, ma onye akaebe ụgha na-agha ụgha
mgbe ọbụla. **6** Onye na-akwa emo na-achọ amamihe ma ọ
dịghị achọta ya; ma ihe ọmụma na-abịara onye nwere nghọta
ọsịịsọ. **7** Si n'ebe onye nzuzu wezuga onwe gị, n'ihi na ị gaghị
achọta ihe ọmụma n'ọnụ ya. **8** Amamihe nke onye nwere
uche bụ ihe na-eme ka ọ mata ebe ọ na-aga, ma enweghị
uche nke ndị nzuzu bụ aghụghọ. **9** Ndị nzuzu na-eji okwu
idozi ihe mmehie mebiri akwa emo; ma obi ebere ka a na-
achọta n'etiti ndị omume ha ziri ezi. **10** Ọ bụ naanị onye ihe
na-eme maara ụfụ ya, ọ dịghị onye ọzọ ga-eso keta ọṅụ ya. **11**
A ga-ala ụlọ onye ajọ omume n'iyi, ma ụlọ ikwu onye omume
ya ziri ezi ga-awasa ka igu. **12** Ọ dị ụzọ nke ziri ezi n'anya
mmadụ, ma n'ikpeazụ ọ na-eduba n'ọnwụ. **13** Ọ bụladị n'ime
ọchị obi mgbu na-adị, ma ọṅụ nwere ike kwụsị n'iru ụjụ. **14**
Ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi aghaghị inweta ụgwọ ọrụ
ha, ma ezi mmadụ ga-enwetakwa ụgwọ ọrụ ya. **15** Onye na-
enweghị uche na-ekwenye ihe niile a gwara ya; ma onye
nwere uche na-atule mara ebe ọ na-eje. **16** Onye mara ihe
na-atụ egwu Onyenwe anyị na-ewezugakwa onwe ya n'ihe
ọjọọ, ma onye nzuzu na-ewebiga iwe oke ma na-eche na ọ ka
bụ onye kwesiri ntụkwasị obi. **17** Onye iwe ọkụ na-eme ihe
nzuzu, ma onye na-echepụta nzube ọjọọ ka a na-akpọ asị. **18**
Ndị na-enweghị uche na-enweta ụgwọ ọrụ nke uche gbagọrọ
agbagọ, ma onye nwere uche na-enweta ihe ọmụma. **19** Ndị
ọjọọ ga-akpọ isiala n'ihu ndị ezi mmadụ, ndị ajọ omume ga-
ada n'ọnụ ụzọ ama ndị ezi omume. **20** Ọ bụladị ndị agbataobi
onye ogbenye na-akpọ ya asị, ma ọgaranya na-enwe ọtụtụ ndị
enyi. **21** Onye na-eleda onye agbataobi ya anya na-emehie,
ma onye na-emere ndị ogbenye ebere ka ihe ga-agara nke
ọma. **22** Ndị na-ezube ihe ọjọọ, ha ọ naghị akpafu? Ma ndị na-
ezube ihe ọma na-achọta ịhụnanya na ikwesi ntụkwasị obi.
23 Ịrụsị ọrụ ike na-eweta uru; ma oke okwu na-eweta ụkpa.
24 Okpueze nke ndị maara ihe bụ akụnụba ha, ma enweghị
uche nke ndị nzuzu na-emepụta naanị ihe na-abaghị uru. **25**
Onye na-agba akaebe eziokwu na-anapụta ndụ mmadụ, ma
onye akaebe ụgha bụ onye aghụghọ. **26** Onye ọbụla na-atụ
egwu Onyenwe anyị nwere ebe mgbaba; nye ụmụ ya ọ ga-
abụkwa ebe ize ndụ. **27** Ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ isi iyi
nke ndụ; nke na-eme ka mmadụ ghara ịma n'ọnya ọnwụ. **28**
Otuto onye eze na-enwe dabeere n'ọnụọgụgụ ndị ọ na-achị, e
wezuga ndị ọ na-achị, eze enweghị ugwu ọbụla. **29** Onye na-
enwe ndidi nwere ọtụtụ nghọta, ma onye obi ọkụ na-egosi
enweghị uche ya. **30** Ndụ dị jụụ na-eme ka ụbọchị mmadụ dị
ogologo; ekworo na-eme ka o ree ure. **31** Onye ọbụla na-
emegbu onye ogbenye na-eleli Chineke kere ha anya, ma
onye na-emere onye ogbenye ebere na-asọpụrụ Chineke. **32**
Ọ bụladị n'ọnwụ onye ezi omume nwere ebe mgbaba n'ime
Chineke, ma ndị ajọ omume na-ala n'iyi, mgbe mbibi bịara.
33 N'obi onye nwere nghọta ka amamihe na-anọgide, ma ọ
bụladị n'etiti ndị nzuzu ọ na-eme ka amara ya. **34** Ezi omume
na-ewuli mba elu, ma mmehie bụ ihe ihere nye ndị ọbụla. **35**
Eze na-aṅụrị ọṅụ n'ihi odibo maara ihe; ma odibo na-eweta
ihere na-akpali oke iwe ya.

15 Ọsịsa okwu dị nro na-eme ka iwe na ọnụma laa azụ;
ma okwu ike na-akpali iwe. **2** Ire onye maara ihe na-
eme ka ihe ọmụma mụbaa, ma ọnụ onye nzuzu na-ekwupụta
okwu enweghị uche. **3** Onyenwe anyị na-ahụzu ihe niile,
anya ya dịkwa n'ahụ ndị ọma na ndị ọjọọ. **4** Okwu dị nwayọọ
na-eweta ndụ na ume; ma nkwutọ na-eweta ịda mba. **5** Naanị
onye nzuzu na-akpọ ndụmọdụ ndị mụrụ ya ihe efu; ma onye
ọbụla na-ege ntị nye mgbanwe na-ezipụta ezi uche. **6** Ụlọ ndị
ezi omume na-ejupụta n'ọtụtụ akụ, ma akụ ndị na-emebi
iwu na-ewetara ha nsogbu. **7** Egbugbere ọnụ onye maara
ihe na-agbasa ihe ọmụma, ma obi ndị nzuzu ezighị ezi. **8**
Onyenwe anyị na-akpọ aja ndị ajọ omume asị, ma ekpere ndị
ndụ ha ziri ezi na-atọ ya ụtọ. **9** Onyenwe anyị kpọrọ ụzọ
ndị na-emebi iwu asị, ma ndị na-achụso ezi omume ka ọ na-
ahụ n'anya. **10** Oke ịdọ aka na ntị na-echere ndị na-ahapụ
ụzọ. Onye kpọrọ ịba mba asị ga-anwụ ọnwụ. **11** Onyenwe
anyị mazuru ihe omimi niile nke ọnwụ na ọkụ ala mmụọ;
ọ ga-esikwa aṅaa ghara ịma obi ụmụ mmadụ? **(Sheol h7585)**
12 Ọ dịghị atọ onye na-akwa emo ụtọ ma a baara ya mba,
ya mere ọ dịghị ejekwuru onye maara ihe. **13** Obi nke na-
aṅụrị ọṅụ na-eme ka ihu dị mma. Ihu gbarụrụ agbarụ na-
egosi obi nwere ihe mwute. **14** Obi nwere nghọta na-achọ
ịmata ihe, ma ọnụ onye nzuzu na-azụ onwe ya n'okwu na-
abaghị uru. **15** Ndụ onye ogbenye jupụtara nnọọ na mgbalị,
ma ndị nwere udo n'obi na-eri oriri mgbe niile. **16** Ọ dị mma
inwe akụnụba dị nta ma bụrụ onye na-atụ egwu Onyenwe
anyị, karịa inwe akụ ma nọrọ na nsogbu. **17** Ọ ka mma bụ oke
nri akwụkwọ nri nta nke nwere ịhụnanya, karịa ehi buru
ibu a zụziri azụzi nke ịkpọ asị dị na ya. **18** Onye iwe ọkụ na-
amalite ọgụ; ma onye na-adịghị ewe iwe ọsịịsọ na-eme ka ịlụ
ọgụ kwụsị. **19** Eji ogwu gbochie ụzọ onye umengwụ, ma ụzọ
onye omume ya ziri ezi bụ ụzọ dị larịị. **20** Nwa nke maara
ihe na-eme ka obi tọọ nna ya ụtọ, ma onye nzuzu na-eleda
nne ya anya. **21** Onye na-enweghị uche na-aṅụrị ọṅụ n'ime
amaghị ihe ya, ma onye nwere nghọta na-aga ije n'ụzọ ziri
ezi. **22** Nzube na-enweghị ndụmọdụ na-ama afọ n'ala, ma ndị
ndụmọdụ dịrị ọtụtụ ọganihu ga-adị. **23** Ọṅụ na-adị mgbe

mmadụ natara ọsịsa dị mma, okwu e kwuru n’oge o kwesiri
dị mma. **24** Ụzọ ndụ na-agbago elu nye onye nwere uche,
iwezuga ha site na-ịgbada n’ala mmụọ dị n’okpuru. **(Sheol
h7585)** **25** Onyenwe anyị na-adọtu ma na-adọrisi ụlọ nke onye
mpako, ma oke ala nke nwanyị di ya nwụrụ ka ọ na-elekọta.
26 Echiche ọjọọ niile nke ndị na-emebi iwu ka Onyenwe anyị
kpọrọ asị ma okwu ebere niile dị ọcha n’anya ya. **27** Onye
anya ukwu na-ewetara ezinaụlọ ya nsogbu. Ma onye kpọrọ iri
ngarị asị ga-adị ndụ. **28** Obi onye ezi omume na-atule ọsịsa
ya ma ọnụ nke onye ajọ omume na-asọpụta ihe ọjọọ dị iche
iche. **29** Onyenwe anyị anọghị ndị na-emebi iwu nso; ma ọ
na-anụ ekpere ndị ezi omume. **30** Ihu ọchị na-eweta obi ụtọ.
Akụkọ ọma na-enyekwa ọkpụkpụ ndụ. **31** Onye na-ege ntị
nye ịba mba nke na-enye ndụ ga-esoro ndị amamihe nọrọ. **32**
Onye jụrụ ịdọ aka na ntị kpọrọ onwe ya asị ma onye ọbụla
naara ndụmọdụ nwere nghọta. **33** Ịtụ egwu Onyenwe anyị bụ
amamihe na-abịa site n’ịdọ aka na ntị; onye dị umeala n’obi
ga-anata ugwu na nsọpụrụ.

16 Mmadụ nwere ike pịa ihe ọ chọrọ ime, ma okwu ikpeazụ
ga-esi n’ọnụ Onyenwe anyị. **2** Ụzọ niile nke mmadụ dị
ọcha n’anya ya, ma Onyenwe anyị na-atule ebumnobi niile
nke mmadụ. **3** Were ọrụ gị niile nyefee n’aka Onyenwe anyị,
ọ ga-eme ka ha gaa n’ihu. **4** Onyenwe anyị na-eme ka ihe
niile rụpụta ebumnuche ya, o bụladị ndị mmebi iwu ka e
debere maka ụbọchị mbibi. **5** Onyenwe anyị kpọrọ ndị nwere
obi dị mpako asị. Mara nke a nke ọma: Ha aghaghị ịta ahụhụ.
6 Ọ bụ site n’ịhụnanya na eziokwu ka eji ekpuchi mmehie;
ọ bụkwa site n’egwu Onyenwe anyị ka mmadụ ji agbanarị
mmehie. **7** Mgbe ụzọ mmadụ na-agbaso na-atọ Onyenwe
anyị ụtọ, ọ na-eme ka mmadụ ahụ na ndị iro ya dị n’udo. **8** Ọ
dị mma inwe ihe nta n’ezi omume karịa inwe ọtụtụ uru n’ụzọ
ikpe na-ezighị ezi. **9** Anyị nwere ike pịa ọpịpịa n’obi anyị,
maọbụ Onyenwe anyị na-edu ije anyị. **10** Egbugbere ọnụ eze
na-ekwu okwu sitere na-ezi nghọta, ọnụ ya adịghị ekpe ikpe
na-ezighị ezi. **11** Ihe ọtụtụ ziri ezi na ihe niile ha n’otu dịrị
Onyenwe anyị, ihe niile e ji atụ ihe dị n’ime akpa bụ ya mere
ha. **12** Ndị eze kpọrọ ime ihe na-adịghị mma asị, n’ihi na site
n’ezi omume ka ocheeze ji eguzosi ike. **13** Ndị eze na-enwe
mmasị n’egbugbere ọnụ na-ekwu eziokwu, ha na-agụ onye
na-ekwu eziokwu dị ka ezi mmadụ. **14** Iwe eze bụ onyeozi
nke ọnwụ. Onye maara ihe ga-eme ka ọ dajụọ. **15** Mgbe ọchị
dị n’ihu eze ọ na-ewetara onye hụrụ ya ndụ, ihuọma ya dị ka
igwe ojii na-eweta mmiri ozuzo. **16** Ọ ka mma inwe amamihe
na mmụọ ịghọta ihe karịa inwe ọlaọcha na ọlaedo. **17** Ụzọ dị
larịị nke onye ziri ezi bụ iwezuga onwe ya pụọ n’ihe ọjọọ, ndị
na-echebe ụzọ ha niile na-echebekwa ndụ ha. **18** Nganga na-
eweta ịla n’iyi, mpako na-ewetakwa ọdịda. **19** Ọ ka mma ịbụ
onye ogbenye nwere obi umeala karịa ịbụ onye nganga, na
onye so ndị nganga keta oke n’ihe ha kwatara n’agha. **20**
Onye ọbụla na-aṅa ntị na ndụmọdụ ka ihe na-agara nke ọma,
onye a gọziri agọzi bụ onye ahụ nke na-atụkwasị Onyenwe
anyị obi. **21** A na-amata onye nwere uche site n’ụdị nghọta o
nwere. Okwu dị ụtọ na-eme ka mmadụ mụta ihe nke ọma. **22**
Inwe uche bụ isi iyi ndụ nye ndị niile nwere ya, ma enweghị
uche na-ewetara ndị nzuzu ntaramahụhụ. **23** Obi onye maara
ihe na-eme ka e tinye uche n’okwu ọnụ ya, egbugbere ọnụ
ha na-emekwa ka mmụta gaa n’ihu. **24** Okwu dị nro na-atọ
ụtọ ka mmanụ aṅụ, ọ na-atọ mkpụrụobi ụtọ, na-enyekwa
ọkpụkpụ ahụ ike. **25** Ọ dị ụzọ nke ziri ezi n’anya mmadụ, ma
n’ikpeazụ ọ na-eduba n’ọnwụ. **26** Agụụ ihe oriri nke onye ọrụ
na-arụpụtara ya ọrụ; agụụ na-akpali mmụọ ya iga n’ihu. **27**
Ndị ọjọọ na-atụpụta echiche ọjọọ, egbugbere ọnụ ha dị ka
ọkụ nke na-ekpochapụ ahụ. **28** Onye na-emebi iwu na-agbasa
ise okwu; ha na-akpali nsogbu, na-ekewa enyi na enyi. **29**
Ndị ọjọọ na-arafu ndị agbataobi ha, na-edubakwa ha n’ụzọ
ga-ewetara ha mbibi. **30** Onye ji ikuanya ya ekwu okwu na-
atụ atụmatụ ọjọọ, onye na-atabi egbugbere ọnụ ya abụọ
ekpebiela ime mmehie. **31** Isi awọ bụ okpueze nke mara mma,
a na-enweta ya n’ụzọ ezi omume. **32** Onye na-adịghị ewe
iwe ọsịịsọ karịrị onye a maara aha ya. Onye nwere ogologo
ntachiobi karịrị onye na-adọta obodo n’agha. **33** A na-efe nza,
n’ihi ịchọpụta uche Onyenwe anyị, maọbụ Chineke n’onwe ya
na-ekpebi ihe a ga-efeta na nza ahụ.

17 Ọ ka mma ịta iberibe achịcha kpọrọ nkụ ma ịnọ n’udo
adị ya, karịa n’ụlọ jupụtara n’oke oriri na ịlụ ọgụ. **2**
Ohu nwere uche ga-achị nwa nna ya ukwu na-eweta ihere ma
ketakwa oke n’ihe nketa dịka otu n’ime ndị ezinaụlọ ahụ.
3 Ite eji anụcha ihe dịrị ọlaọcha, oke ọkụ dịkwara ọlaedo
ma Onyenwe anyị na-anwale obi. **4** Ajọ mmadụ na-aṅa ntị
n’egbugbere ọnụ na-eduhie, onye ụgha na-aṅakwa ntị nye ire
na-ekwu okwu ịla n’iyi. **5** Onye ọbụla na-akwa ogbenye emo
ọ bụ Chineke kere ha ka ọ na-elelị anya. Ndị niile na-aṅụrị
ọṅụ n’ihi ihe ike dakwasịrị ha aghaghị ịta ahụhụ. **6** Ụmụ ụmụ
bụ okpueze ndị okenye. Nne na nna bụ ịnya isi nke ụmụ ha.
7 Egbugbere ọnụ na-ekwu okwu dị mma abụghị nke onye
nzuzu, otu a kwa, egbugbere ọnụ na-agha ụgha ekwesighị ịbụ
nke onye na-achị achị. **8** N’anya onye na-enye ngarị ọ na-
ahụta ya dịka ọgwụ ịrata mmadụ, ha na-eche n’ebe ọbụla
ha chere ihu ihe ga-aga nke ọma. **9** Onye ọbụla na-akwado
ịhụnanya na-ekpuchi njehie, ma onye na-ekwu ihe mere
mgbe na mgbe na-ekewa ezi enyi. **10** Ịba mba ntakịrị a baara
onye nwere nghọta bara uru karịa narị ụtarị nke a pịara
onye nzuzu. **11** Onye ọjọọ na-ebi naanị ndụ nnupu isi megide
Chineke. Ọ bụkwa onyeozi nke ọnwụ ka a ga-eziga imegide
ya. **12** Ọ ka mma izute nne Bịa a napụrụ ụmụ ya karịa izute
onye nzuzu uche ya gbagọrọ agbagọ. **13** Ọ bụrụ na i jiri ihe
ọjọọ kwụọ ụgwọ ihe ọma, ọbụbụ ọnụ dịrị ezinaụlọ gị. **14**
Esemokwu malite ọ na-esi ike imedo ya, n’ihi ya ekwela ka
ọ malite. **15** Onye na-asị onye ikpe maara na ikpe amaghị
ya na-amakwa onye aka ya dị ọcha ikpe, Onyenwe anyị na-
akpọ omume abụọ a asị. **16** Uru gịnị ka ego bara n’aka onye
nzuzu; ebe ọ bụ na o nweghị ike ịchọ amamihe. **17** Ezi enyi
na-egosi ịhụnanya ya n’oge ọbụla. Otu a kwa, nwanne na-aba
uru n’oge mkpa. **18** Ọ bụ uche ezughị oke ịnara ụgwọ onye
ọzọ ji, si otu a ghọọ onye ji ụgwọ. **19** Onye na-ahụ esemokwu
n’anya hụrụ mmehie n’anya. Onye na-ewuli ọnụ ụzọ ama ya
elu na-akpọ ntipịa oku. **20** Ọ dịghị aga n’ihu bụ onye obi ya
gbagọrọ agbagọ. Onye nwere ire nrafu ga-adanye na nsogbu.
21 Ọ bụ naanị iru ụjụ na obi ọjọọ dịịrị nna nke nwa ya na-eme
ihe nzuzu. **22** Obi nke na-aṅụrị ọṅụ na-eme ka ahụ sie ike,
ma mmụọ na-eru ụjụ oge niile na-akpata ọrịa. **23** Onye ajọ
omume na-anara ihe ngarị na nzuzo ka ọ sụgharịa ikpe ziri
ezi isi. **24** Onye nwere nghọta na-eche uche amamihe n’ihe ọ
na-eme, ma anya onye nzuzu na-elegharị ruo na nsọtụ nke
ụwa. **25** Nwa dị nzuzu na-ewetara nna ya mwute, bụrụkwa
nne mụrụ ya ihe ilu. **26** Ọ bụrụ na ịra onye ezi omume nra

adịghị mma, n’ezie, ịpịa ndị ọrụ ihe n’ihi ezi ọrụ ha ezighị ezi.
27 Nwoke ahụ na-adịghị ekwu ọtụtụ okwu bụ onye maara ihe,
onye mmụọ ya dịkwa jụụ bụ onye nwere nghọta. 28 A ga-agụ
onye nzuzu n’onye maara ihe ma ọ bụrụ na ha gba nkịtị,
gụọkwa ha na ndị nwere nghọta ma ọ bụrụ na ha e jide ire
ha.

18 Onye ihe mmadụ na-adịghị amasị na-agbaso naanị
ọchịchọ nke ya onwe ya, na-alụsokwa ezi nzube niile
ọzọ ọgụ. 2 Nghọta adịghị atọ onye nzuzu ụtọ. Naanị ihe ọ
maara bụ ikwu uche ya. 3 Mgbe onye ajọ omume na-abata,
ka nleda anya na-abata, otu a kwa nkọcha na-eweta ihere. 4
Okwu ọnụ niile bụ mmiri dị omimi, ma amamihe dị ka mmiri
iyi na-asọ asọ. 5 Ọ dịghị mma ime ka ikpe gara onye mere ihe
ọjọọ, si otu a gbochie onye aka ya dị ọcha inweta ikpe ziri ezi.
6 Egbugbere ọnụ ndị nzuzu na-ebutere ha esemokwu, ọnụ
ha na-ebutere ha ihe otiti. 7 Ọnụ onye nzuzu na-etinye ya
na nsogbu, egbugbere ọnụ ya bụ ọnya nye mkpụrụobi ya. 8
Okwu niile nke onye na-agba asịrị na-ekwu dịka iberibe nri
n’atọ ezi ụtọ, ha na-agbadakwa n’ime ime ala afọ. 9 Onye
dị umengwụ n’ọrụ ya bụ nwanne nke onye mbibi. 10 Aha
Onyenwe anyị bụ ụlọ elu e wusiri ike, ndị ezi omume na-
agbaba n’ime ya izere ndụ. 11 Akụ ndị ọgaranya bụrụ ha
obodo e wusiri ike, ọ bụkwa mgbidi dị elu nke a na-apụghị
ịmafe n’echiche ha. 12 Tupu mmadụ adaa obi ya na-ejupụta
na nganga, ma inwe obi umeala na-eweta nsọpụrụ. 13 Inye
ọsịsa okwu tupu mmadụ ege ntị bụ enweghị uche na ihe
ihere. 14 Ọ bụ mmụọ mmadụ na-akwado ya n’oge nrịa nrịa,
ma mmụọ e tipịara etipịa, onye pụrụ ibuli ya? 15 Obi onye
nwere nghọta na-enweta ihe ọmụma, n’ihi na ntị onye maara
ihe na-achọpụta ya. 16 Onyinye mmadụ na-akwara ya ụzọ
sara mbara, ọ na-edubakwa ya n’ihu ndị dị elu. 17 N’ikpe
onye buru ụzọ kwuo ihe na-ese na-adị ka onye ikpe gaara,
tutu ruo mgbe mmadụ bịara bido ịjụ ya ajụjụ. 18 Ife nza na-
akwụsị esemokwu na ndọrọndọrọ dị n’etiti mmadụ abụọ ndị
olu ha na-ala elu. 19 Ọ dị mfe ịlụgbụ obodo karịa ime ka obi
nwanne e mehiere tụgharịa. Iwe ya na-adị ike dịka ọnụ ụzọ e
jiri igodo tụchie. 20 Site na mkpụrụ nke okwu ọnụ mmadụ
mịpụtara ka afọ ga-eji ju ya. Sitekwa n’ihe owuwe ubi nke
egbugbere ọnụ ha ka ha ga-eji rijuo afọ. 21 Ike ọnwụ na ndụ
dị ire n’aka. Ndị hụrụ ya n’anya ga-eri mkpụrụ ya. 22 Nwoke
ahụ chọtara nwunye chọtara ezi ihe. Ọ na-anatakwa ihuọma
site n’aka Onyenwe anyị. 23 Onye ogbenye na-arịọ arịrịọ
maka ebere; ma ọgaranya na-asa okwu ike ike. 24 Onye nwere
ọtụtụ ndị enyi ndị na-ekwesighị ga-abịa n’ịla n’iyi mgbe na-
adịghị anya, ma ọ dị enyi nke na-arapara nso karịa nwanne.

19 Ọ ka mma ịbụ ogbenye onye kwesiri ntụkwasị obi karịa
ịbụ onye nzuzu na-ekwu okwu ụgha mgbe niile. 2
Arịrịọ nke na-enweghị ihe ọmụma adịghị mma otu a kwa
onye ụkwụ ya na-eme ngwa na-ejehie ụzọ. 3 Enweghị uche
nke mmadụ na-eduba ha n’ọghọm, ma obi ha na-ewe iwe dị
ukwuu megide Onyenwe anyị. 4 Onye nwere ego na-enwe
ọtụtụ ndị enyi, ma ọ na-ara ahụ ka ndị enyi onye ogbenye
nọgide. 5 Onye na-agba ama ụgha ga-ata ahụhụ, ụzọ onye
na-ekupụ ụgha dịka ume ka a ga-achọpụtakwa. 6 Ọtụtụ
mmadụ na-achọ ihuọma n’ebe onye na-achị achị nọ, otu a
kwa, mmadụ niile na-agbalị ịbụ enyi onye na-agbasa aka ya
na-enye onyinye. 7 Ebe ọ bụ na ụmụnne onye ogbenye na-
akpọ ya asị, gịnịkwa ka ndị enyi ya ga-eme? Mgbalị ya niile
ịrịọ ha arịrịọ ezughị ime ka ha nọgide. 8 Onye na-enweta
amamihe hụrụ ndụ n’anya, onye na-edebekwa nghọta na-
enweta ọganihu. 9 Onyeama ụgha aghaghị ịta ahụhụ, onye
ọbụla na-ekwupụ okwu ụgha dịka mmiri ga-ala n’iyi. 10 Onye
nzuzu ekwesighị ibi dịka ọgaranya; ohu ekwesịkwaghị ịchị
ụmụ eze. 11 Ezi uche mmadụ nwere na-amụpụta ndidi; ọ
bụkwa nkwanye ugwu nye onye n’adịghị agụ mkparị a na-
akparị ya. 12 Iwe eze dị ka mbigbọ nke ọdụm. Ma obi ụtọ ya
dị ka igirigi n’elu ahịhịa ndụ. 13 Nwa nzuzu bụ ịla n’iyi nke
nna, nwunye na-ese okwu dị ka mmiri ọtụtụ na-atụ kpọm,
kpọm, mgbe niile n’elu ụlọ puru epu. 14 Ụlọ dị iche iche
na akụ bụ ihe nketa a na-anata n’aka ndị nne na nna, ma
nwunye nwere uche na nghọta na-esite naanị n’aka Onyenwe
anyị. 15 Umengwụ na-akpata oke ịrahụ ụra, onye ọfọ ogori ka
agụụ na-agụ. 16 Onye na-edebe iwu Chineke na-enweta ndụ,
ma onye na-akpọ ya asị na-anwụ. 17 Onye ọbụla na-egosi
ndị ogbenye obi ebere na-ebinye Onyenwe anyị ihe, ọ ga-
akwụghachi ha n’ihi ihe ọma ha mere. 18 Dọọ nwa gị aka na
ntị mgbe ọ ka dị na nwantakịrị n’ihi na oge ahụ ka olileanya
dị. Ma i meghị otu a, ọ bụ ndụ ya ka ị na-emebi. 19 Onye oke
iwe ga-anata nra so ya, n’ihi na ọ bụrụ na ị napụta ya, ị ga-
anapụtakwa ya ọzọ. 20 Gee ntị na ndụmọdụ a na-enye gị,
nabata ịdọ aka na ntị. N’ikpeazụ, ị ga-abụ onye maara ihe. 21
Ọtụtụ atụmatụ dị n’obi mmadụ; maọbụ uche Onyenwe anyị
ga-emezu. 22 Obi ebere mmadụ na-eme ka a na-achọsi ya
ike. Ọ ka mma ịbụ ogbenye karịa ịbụ mmadụ nke eziokwu
ọbụla na-adịghị n’ọnụ ya. 23 Ịtụ egwu Onyenwe anyị na-
eweta ndụ na ọṅụ, na nchebe site n’ihe mmerụ ahụ. 24 Onye
umengwụ na-amanye aka n’efere nri, ọ gaghị eweghachi
ya ọ bụladị tinye n’ọnụ ya. 25 Tie onye na-akwa emo ihe,
onye na-enweghị uche ga-aghọ onye nwere ezi uche, baara
onye nwere nghọta mba, ha ga-enweta ihe ọmụma. 26 Ọ bụ
nwa ahụ na-eweta ihere ga-ezu nne na nna ya ohi, maọbụ
chụpụ ha site n’ụlọ ya. 27 Nwa m ọ bụrụ na ị hapụ ige ntị na
ntụziaka m, ị ga-esi n’okwu ihe ọmụma kpafuo. 28 Onyeama
ụgha na-akwa ikpe ziri ezi emo. Ọnụ nke onye ajọ omume
na-eloda ajọ ihe. 29 Ndị na-akwa emo na ndị nzuzu ga-ata
ahụhụ; a ga-etikwa ha ihe.

20 Mmanya bụ onye na-akwa emo. Onye mkpọtụ ka ihe
ọṅụṅụ na-aba n’anya bụ. Onye ọbụla kwere ka ha duhie
ya bụ onye nzuzu. 2 Ọnụma eze na-emenye oke ụjọ n’ahụ
dịka mbigbọ nke ọdụm; ndị na-akpasu ya iwe ga-atụfu ndụ
ha. 3 Ọ bụ ihe nsọpụrụ nye onye na-ezere okwu na ụka, ma
onye nzuzu ọbụla na-eme ngwa ise okwu. 4 Onye umengwụ
adịghị arụ ọrụ ubi n’oge ya. N’oge owuwe ihe ubi ọ pụghị
ịchọta ihe oriri. 5 Nzube niile nke dị mmadụ n’obi bụ mmiri
dị omimi, ma onye nwere nghọta na-adọpụta ha. 6 Ọtụtụ
mmadụ na-asị na ha nwere ịhụnanya na-adịghị agharịpụ,
ma onye kwesiri ntụkwasị obi, onye pụrụ ịchọta ya? 7 Onye
ezi omume nke na-ejegharị n’izuoke, ndị ihe na-agara nke
ọma ka ụmụ ga-anọchi ya ga-abụ. 8 Mgbe eze na-anọkwasị
n’ocheeze ya ikpe ikpe, ọ na-eji anya ya abụọ afụchapụ ihe
ọjọọ niile. 9 Onye pụrụ ị sị, “Emeela m ka obi m dị ọcha;
Abụ m onye dị ọcha, mmehie adịghịkwa n’ime m?” 10 Ihe
ọtụtụ aghụghọ na ihe ọtụtụ nghọgbu, ha niile bụ ihe arụ
n’ihu Onyenwe anyị. 11 Ọbụladị ụmụntakịrị ka a na-amata
site n’omume ha niile, nke a ọ pụtara n’omume ha dị ọcha
n’ezie a, bụrụkwa ihe ziri ezi? 12 Ntị nke na-anụ ihe na anya

nke na-ahụ ụzọ, ọ bụ Onyenwe anyị mere ha abụọ. 13 Ahụla
ịrahụ ụra n'anya, ka ị ghara ịghọ onye ụkpa. Bilie, mụrụ anya,
rụsie ọrụ ike, ka i nweekwa ihe oriri. 14 "Lee, ihe a jọrọ njọ, ọ
baghị uru," ka onye na-azụ ahịa na-asị, ma mgbe ọ pụrụ ọ
na-anya isi n'ihi ihe ọ zụtara. 15 Ọlaedo dị, na ọtụtụ rubi
n'ebe ọ bara ụba, ma egbugbere ọnụ nke na-ekwupụta ihe
ọmụma bụ ọla dị oke ọnụahịa. 16 Chiri uwe onye ahụ naara
onye mba ọzọ n'aka mbe. Jichiekwa ihe mbe ahụ o nyere
n'ihi onye mba ọzọ ọ nara na mbe. 17 Nri e nwetara n'ụzọ
aghụghọ na-atọ mmadụ ụtọ. Ma n'ikpeazụ aja ga-eju ya ọnụ.
18 Buru ụzọ nata ndụmọdụ tupu i mee ihe ọbụla ị chọrọ ime;
ebula agha ma i bubeghị ụzọ pịa ọpịpịa. 19 Agwala onye na-
akpa asịrị ihe nzuzo gị, n'ihi na ọ ga-akụ ya n'ekwe nye ụwa
niile. 20 Oriọna onye ahụ na-akọcha nne ya na nna ya ka
Chineke na-afụnyụ. 21 Ihe nketa nke anatara n'oke ọsịịsọ,
agaghị agọzi ya n'ikpeazụ. 22 A sịkwala, "Aga m akwụghachi
gị n'ihi ihe ọjọọ a." Chere Onyenwe anyị, ọ ga-abọrọ gị ọbọ.
23 Onyenwe anyị kpọrọ ihe ọtụtụ gbara iche iche asị, ihe
ọtụtụ aghụghọ adịghị atọ ya ụtọ. 24 Onyenwe anyị na-eduzi
nzọ ụkwụ niile nke mmadụ. Olee otu onye ọbụla ga-esi ghọta
ụzọ ha? 25 Ime ngwangwa doo ihe nsọ, bụ ịma n'ọnya ma
mesie tụgharịwa uche banyere imezu nkwa ahụ. 26 Eze maara
ihe na-afụchapụ ndị ajọ omume, ọ na-eji wịịlụ ịfụcha mkpụrụ
gaa n'elu ha. 27 Akọnuche mmadụ bụ ọkụ Onyenwe anyị ji
enyocha mmụọ ya, ọ na-egwupụta ala ala obi ya, igosi anyị
ihe anyị bụ. 28 Ịhụnanya na ikwesi ntụkwasị obi na-echebe
eze, site n'ịhụnanya ka ocheeze ya na-eguzo chịm. 29 Ugwu a
na-akwanyere ụmụ okorobịa bụ n'ihi ịdị ike ha, ma isi awọ bụ
nsọpụrụ ndị okenye. 30 Ọkpọ na mmerụ ahụ na-ehichapụ ihe
ọjọọ, ụtarị na-asachapụ ime ime nke ahụ mmadụ.

21 Iyi dị iche iche nke jupụtara na mmiri ka obi eze bụ
n'aka Onyenwe anyị, nke ọ na-ahazi n'ụzọ ọbụla dị ya
mma. 2 Ọrụ niile bụ ihe ziri ezi n'anya onye na-arụ ya, ma
Onyenwe anyị bụ onye na-eleba anya n'echiche obi anyị niile.
3 Ime ezi omume na ihe ziri ezi ka Onyenwe anyị na-anabata
karịa ịchụ aja. 4 Nganga na mpako na agụụ ihe ọjọọ nke bụ
ọrụ ndị ajọ omume, bụ mmehie. 5 Echiche niile nke onye na-
arụsị ọrụ ike na-eweta uru, dịka echiche onye ome ngwangwa
na-enweta naanị ụkọ. 6 Uru niile enwetara n'ụzọ na-ezighị
ezi adịghị adịgide, ha bụ nkuume ifufe na-efesa, ndị na-achọ
ya na-achọ ọnwụ. 7 N'ihi na ndị na-emebi iwu anaghị eme
ihe ọma, ihe ọjọọ ha na-eme na-alaghachi laa ha n'iyi. 8 Ụzọ
onye na-emebi iwu bụ ihe gbagọrọ agbagọ, ma omume onye
aka ya dị ọcha ziri ezi. 9 Ọ ka mma ibi n'otu akụkụ elu ụlọ
karịa ibinyere nwanyị na-ese okwu. 10 Ihe na-atọ onye ọjọọ
ụtọ bụ imerụ ndị ọzọ ahụ; ọ maghị imere mmadụ ibe ya
ebere. 11 Mgbe a na-ata onye na-akwa emo ahụhụ, onye na-
enweghị uche na-enweta amamihe, ma mgbe a na-akụziri
onye maara ihe ihe ọ na-enweta ihe ọmụma. 12 Onye ezi
omume na-amụta ihe site n'ile ụlọ onye ajọ omume anya na-
emekwa ka ndị ajọ omume laa n'iyi. 13 Onye na-adịghị ege
ntị na mkpu onye ogbenye, ya onwe ya ga-akpọkwa mkpu
ma agaghị aza ya. 14 Onyinye enyere na nzuzo na-eme ka
iwe dajụọ, otu a kwa, ngarị ezonyere n'ime uwe na-eme ka
oke ọnụma dajụọ. 15 Onye ezi omume na-aṅụrị ọṅụ mgbe e
kpere ikpe ziri ezi, ma bụrụ ihe oke egwu dịrị ndị na-eme ajọ
ihe. 16 Onye ọbụla si n'ụzọ nghọta wezuga onwe ya ga-eso
n'otu ndị nwụrụ anwụ. 17 Nwoke hụrụ ibi ndụ nganga n'anya
na-ada ụkpa; ịṅụ mmanya na oke oriri abụghị ụzọ esi akpata
akụ. 18 Onye ajọ omume ga-abụ ihe mgbapụta maka onye ezi
omume, onye aghụghọ ga-abụkwa ihe mgbapụta maka onye
ndụ ya ziri ezi. 19 Ọ ka mma ibi n'ọzara karịa ibinyere nwanyị
na-atamu ntamu na-esekwa okwu. 20 Onye maara ihe na-
edebe ezi ihe oriri na mmanụ oliv n'ụlọ ya, ma onye nzuzu
na-eloda ihe niile n'ọnụ ya. 21 Onye na-achụso ezi omume
na ịhụnanya ga-achọta ndụ, na ugwu na ọganihu. 22 Onye
maara ihe nwere ike megide obodo ndị dike, kwatuokwa ebe
ewusiri ike nke ha tụkwasịrị obi ha. 23 Onye na-echekwa ire
ya na ọnụ ya na-egbochiri onwe ya ọdachi. 24 Onye nganga
na onye mpako, onye na-akwa emo bụ aha ya. Ọ na-eji oke
nganga eme ihe niile. 25 Oke ọchịchọ nke onye umengwụ
na-ewetara ya ọnwụ n'ihi na ọ jụrụ ịrụ ọrụ. 26 Kwa ụbọchị
ka ọ na-achọ inwe karịa, ma onye ezi omume na-enye na-
akpaghị oke. 27 Chineke kpọrọ aja ndị na-emebi iwu asị, nke
ka nke, ma ọ bụrụ na ha na-enye onyinye a site na nzube
ọjọọ. 28 Onyeama ụgha ga-ala n'iyi, ma onye ọbụla na-ege ya
ntị ka a ga-ebibi ruo ebighị ebi. 29 Ndị ajọ omume na-ebi ndụ
atụghị egwu, ma ndị omume ha ziri ezi na-atụgharị uche
n'ụzọ ha niile. 30 O nweghị amamihe dị, o nweghị nghọta dị,
o nwekwaghị atụmatụ ọbụla, nke pụrụ iguzosi ike megide
Onyenwe anyị. 31 E nwere ike jikere ịnyịnya, kwadokwaa
maka agha, maọbụ naanị Onyenwe anyị na-enye mmeri.

22 Ihe nhọrọ dị ezi mma ka aha ọma bụ karịa ọtụtụ akụ,
ịnata amara ihuọma ka mma karịa ọlaọcha na ọlaedo. 2
Ma ogbenye ma ọgaranya bụ otu n'ihu Onyenwe anyị onye
kere ha niile. 3 Onye nwere uche na-ahụ nsogbu nke na-abịa
n'ihu ma zobe onwe ya, ma onye na-enweghị uche anaghị ele
anya, ọ na-adaba n'ime nsogbu ahụ taa ahụhụ so ya. 4 Obi
umeala bụ egwu Onyenwe anyị, ụgwọ ọ na-akwụ bụ akụnụba,
na nsọpụrụ na ndụ ogologo. 5 Ogwu na igbudu dị n'ụzọ onye
na-emebi iwu; ma onye kpọrọ ndụ ya ihe na-asọ ya asọ. 6
Kuziere nwantakịrị ka ọ họrọ ụzọ ziri ezi, mgbe o tolitere ọ
ga-anọgide n'ime ya. 7 Dịka ọgaranya si achị ogbenye, otu a
kwa ka onye na-ebi ego si bụrụ ohu onye na-ebinye ya ego. 8
Onye na-agha ikpe na-ezighị ezi dịka mkpụrụ, ga-ewe ajọ
ihe dịka ihe ubi, mkpanaka nke ikike iwe ha ga-agbajikwa. 9
Onye na-agbasapụ aka enye onyinye ga-abụ onye a gọziri
agọzi, n'ihi na ha na ekenyetụ ndị ogbenye nri. 10 Chụpụ
onye na-akwa emo, ise okwu ga-akwụsị, e, ịlụ ọgụ na nlelị ga-
akwụsịkwa. 11 Onye na-ahụ ịdị ọcha nke obi n'anya, onye
okwu ya jupụtara n'amara ga-abụ enyi eze. 12 Anya Onyenwe
anyị na-echebe ihe ọmụma, ma ọ na-emebi atụmatụ niile nke
ndị aghụghọ. 13 Onye umengwụ na-asị, "Ọdụm nọ n'ezi! A
ga-egbu m n'ama ọha mmadụ!" 14 Ọnụ nwanyị na-akwa iko
bụ oke olulu, nwoke nọ n'okpuru oke iwe Onyenwe anyị na-
adaba n'ime ya. 15 Obi ụmụntakịrị jupụtara n'enweghị uche,
ma apịpịa ịdọ aka na ntị ga-achụpụ ya n'ebe dị anya. 16 Onye
na-achọ uru site n'imegbu onye na-enweghị ike, maọbụ onye
na-enye ọgaranya onyinye ga-ebi n'oke ụkọ. 17 Lezie anya
gee ntị n'okwu niile nke ndị maara ihe, tinye uche gị n'ihe
m na-akụzi. 18 Ọ dị ụtọ ma idebe ha n'obi gị, ma ha dịkwa
n'egbugbere ọnụ gị mgbe niile. 19 Ọ bụ ka ntụkwasị obi gị dị
n'ime Onyenwe anyị, ya ka m na-akụziri gị taa, ọbụladị gị
onwe gị. 20 Ọ bụ na m edepụtabereghị gị iri ndụmọdụ atọ ndị
a, bụ okwu ndụmọdụ na ihe ọmụma? 21 Ha na-ezi gị ihe bụ
ikwesi ntụkwasị obi na ikwu eziokwu. Mgbe ahụ ọ bụrụ na-

ezie gị sị gị gaa chọta eziokwu ị ga-eji ezi ọsịsa lọghachi. 22
Emegbula ogbenye n'ihi na ọ bụ ogbenye. Emegidekwala ya
n'ụzọ ikpe. 23 N'ihi na Onyenwe anyị ga-ekwuchitere ha ọnụ
ha ma bibiekwa ndị na-emegide ha. 24 Gị na onye na-ewe oke
iwe abụla enyi, gị na onye na-ewe iwe ọsịịsọ emekọkwala ihe,
25 ma ọ bụghị ya, i nwere ike ịmụta ndụ ha, si otu a tinye
ndụ gị na nsogbu. 26 Abụla onye otu n'ime ndị na-anara ndị
mmadụ akaebe maọbụ kwee nkwa ikwu ụgwọ onye ọzọ ji. 27
N'ihi na ọ bụrụ na i nweghị ego ị ga-eji kwụọ ụgwọ ahụ, a ga-
anapụ gị ọ bụladị ihe ndina gị. 28 Ehigharịla oke ala e tinyere
site na mgbe ochie. Nke ndị nna ochie gị ha hiwere. 29 Ị hụrụ
mmadụ ahụ nke nwere ǹka n'ịrụ ọrụ ya nke ọma? Ọ ga-eguzo
n'ihu ndị eze, ọ gaghị eguzo n'ihu ndị a na-amaghị aha ha.

23 Mgbe gị na onye na-achị achị nọdụrụ irikọ nri, lezie ihe
dị n'ihu gị anya, 2 tụkwasị mma n'akpịrị gị, ma ọ bụrụ
na ị bụ onye iri oke nri na-atọ ụtọ. 3 Achọsila nri ụtọ ya ike,
n'ihi na nri ahụ bụ nri aghụghọ. 4 Adọgbula onwe gị n'ọrụ
maka ịbụ ọgaranya, atụkwasịla obi na nghọta gị. 5 N'ihi na
akụ nwere ike ifu n'otu ntabi anya dịka a ga-asị na ha nwere
nku dịka nnụnụ ugo. 6 Erila nri onye aka ntagide na-enye
gị. Nri ụtọ ya agụkwala gị agụ. 7 N'ihi na ọ bụ ụdị mmadụ
ahụ na-eche ọnụahịa ihe ọ na-emefuru gị. Ọ na-asị gị, "Rie
ihe, ṅụọkwa ihe ọṅụṅụ," ma obi ya adịghị n'ebe ị nọ. 8 Ị ga-
agbọkwa nke ntakịrị ahụ i riri mgbe ahụ, okwu ọma ahụ niile
i kwuru banyere ya ga-abụ ihe efu. 9 Atụfula ume gị ịgwa
onye nzuzu okwu, n'ihi na ọ ga-eleda okwu i sitere n'ezi uche
kwuo anya. 10 Anarala nwa na-enweghị nne na nna ala ya
site n'ihigharị oke ala e gwunyere site n'oge gara aga, 11 n'ihi
na onye mgbapụta ha dị ike; ya onwe ya ga-ekwuchitere ha
ọnụ ha. 12 Tinye uche gị n'ịdọ aka na ntị; gekwaa ntị nụrụ
okwu ihe ọmụma niile. 13 Ahapụla ịdọ ụmụ gị aka na ntị. Ha
agaghị anwụ n'ihi na ị tiri ha ihe. 14 Jiri mkpara tie ya ihe ma
zọpụta ndụ ya site n'ọnwụ. **(Sheol h7585)** 15 Nwa m, aga m
aṅụrị ọṅụ nke ukwuu ma ọ bụrụ na ị ghọọ onye maara ihe.
16 Mkpụrụobi m ga-aṅụrị ọṅụ mgbe egbugbere ọnụ gị abụọ
kwuru ihe ziri ezi. 17 Ekwela ka obi gị kwosa ndị mmehie
ekworo, kama nọgide n'ịnụ ọkụ n'obi n'ịtụ egwu Onyenwe
anyị mgbe niile, 18 n'ihi na i nwere ọtụtụ ihe ọma n'ihu gị.
Olileanya dị ukwuu dịrị gị. 19 Nwa m, nwee uche, gbasookwa
ụzọ Chineke. 20 Anọla n'etiti ndị na-aṅụbiga mmanya oke, na
ndị iri oke oriri na-atọ ụtọ, 21 n'ihi na ihe niile ga-akọ ha. Ọ
bụkwa nkịrịnka akwa ka onye oke ụra na-eyi n'ahụ. 22 Ṅaa
ntị n'ịdọ aka na ntị nna gị, akpọkwala ịdọ aka na ntị nne gị
bụ agadi nwanyị asị. 23 Zụta eziokwu, erekwala ya, zụtakwa
amamihe, ntụziaka, na nghọta. 24 Nna onye ezi omume ga-
aṅụrị ọṅụ. Ọ bụkwa ihe oke ọṅụ inweta nwa maara ihe. 25
Ka nne na nna gị nwee obi ụtọ. Ka onye mụrụ gị ṅụrịa. 26
Nwa m, nye m obi gị ka ụzọ m niile nyekwa anya gị ọṅụ.
27 N'ihi na onye akwụna bụ olulu miri emi, nwanyị nwe di
na-akwa iko bụ olulu mmiri dị warawara. 28 Dịka onye ohi
ka ọ na-echere na-emekwa ka ndị na-ekwesighị ntụkwasị
obi baa ụba n'etiti ụmụ nwoke. 29 Onye ka obi ya jupụtara
n'ahụhụ? Onye nọ na iru ụjụ? Olee onye nwere esemokwu?
Onye nwere ọtụtụ ihe mkpesa? Onye nwere mmerụ ahụ nke
na-abaghị uru? Onye nwere anya nke na-acha ọbara ọbara?
30 Ọ bụ ndị na-anọ ogologo oge na-aṅụ mmanya, onye na-aga
ịchọpụta mmanya agwara agwa. 31 Elekwasịla mmanya anya
mgbe ọ na-acha ọbara ọbara, mgbe ọ na-ezipụta ọdịdị ya
n'iko mgbe ọ na-asụgharị nke ọma n'ime iko. 32 N'ikpeazụ, ọ
na-ata dịka agwọ na-atụkwa dịka ajụala. 33 Anya gị abụọ ga-
ahụ ihe ị na-amaghị isi ya na ọdụ ya, obi gị ga-atụlekwa ihe
ndị na-agbagwoju anya. 34 Ị ga-adị ka onye na-edina n'etiti
oke osimiri, nke na-edinakwa n'elu ụdọ n'ejide ụgbọ. 35 Ị ga-
asị, "Ha tiri m ihe, ma emerụghị m ahụ. Ha pịara m ihe, ma
amaghị m. Olee mgbe m ga-eteta, ka m pụọ ga chọọ mmanya
ọzọ?"

24 Ekwosola ndị ajọ omume ekworo, ka ihe banyere ha
ghara ịtọ gị ụtọ. 2 N'ihi na-atụmatụ obi ha niile bụ otu
ha ga-esi mee ihe ike, egbugbere ọnụ ha na-ekwu naanị maka
ọgbaaghara. 3 Ọ bụ amamihe ka e ji ewu ụlọ, ọ bụkwa nghọta
ka e ji eme ka o guzosie ike. 4 Sitekwa n'ihe ọmụma ka akụ
niile ji ejupụta n'ime ya, bụ akụ ndị pụrụ iche ma dịkwa oke
ọnụahịa. 5 Onye maara ihe na-emeri site n'ịdị ike, ndị nwere
ọmụma ihe na-akpali ike ha. 6 Ejela ọgụ ma ọ bụghị na i
nwetara ezi ndụmọdụ, n'ihi na nzọpụta dị n'ige ọtụtụ ndị
ndụmọdụ ntị. 7 Amamihe dị elu nke ukwuu nye ndị nzuzu,
ha gaghị asaghe ọnụ ha n'ọgbakọ ọnụ ụzọ ama. 8 Onye na-
eche echiche ime ihe ọjọọ ka a ga-agụ dịka onye nzube ihe
ọjọọ 9 Nzube niile nke onye na-enweghị uche bụ mmehie,
ndị mmadụ na-akpọ onye na-akwa emo asị. 10 Ọ bụrụ na
ị pụghị iguzosi ike n'oge nsogbu, ị bụ nnọọ onye ike ya dị
ntakịrị. 11 Napụta ndị a na-eduba n'ọnwụ. Napụtakwa ndị
ahụ a mara ikpe ọnwụ n'ụzọ na-ezighị ezi. 12 Ọ bụrụ na ị sị,
"Anyị amaghị banyere ihe ndị a," ọ bụ na onye na-enyocha
obi aghọtaghị ya? Ọ bụ na onye na-eche ndụ gị amaghị ya? Ọ
bụ na ọ gaghị akwụghachi onye ọbụla ụgwọ dịka akaọrụ ya
siri dị? 13 Nwa m nwoke, rachaa mmanụ aṅụ n'ihi na ọ dị
mma. Mmanụ aṅụ nke si n'ugbugbo mmanụ aṅụ na-adị gị
ụtọ n'ọnụ. 14 Marakwa na otu a ka amamihe kwesiri isi tọọ
obi gị ụtọ. Ọ bụrụ na i chọta ya i nwere olileanya nke ga-
adịgide. 15 Adịla ka onye na-emebi iwu, onye echiche ya
niile bụ imegide ụlọ onye ezi omume. A gakwala ga kwakọrọ
ihe dị n'ụlọ ya. 16 N'ihi na onye ezi omume nwere ike daa
ugboro asaa ma o ga-ebilikwa ọzọ. Ma ndị na-emebi iwu na-
asọ ngọngọ mgbe nsogbu bịakwasịrị ha. 17 Aṅụrịla ọṅụ mgbe
onye iro gị dabara na nsogbu. Ka obi gharakwa ịtọ gị ụtọ
mgbe ọ dara. 18 N'ihi na Onyenwe anyị pụrụ iwe iwe n'ihi
ya megide gị ma kwụsị ịta ya ahụhụ. 19 Ekwosola onye na-
emebi iwu ekworo, maọbụ nwe anya ukwu n'ebe onye ajọ
omume nọọ. 20 N'ihi na onye na-emebi iwu enweghị ọdịnihu;
a ga-afụnyụkwa ọkụ onye ajọ omume. 21 Nwa m, tụọ egwu
Onyenwe anyị na onye bụ eze, esonyerela ndị ozi na-enupu
isi megide nna ha ukwu. 22 N'ihi na ọ bụ na mberede ka ị ga-
eso ha daba na nhụju anya. Onye maara ihe ga-abụ ọgwụgwụ
ya? 23 Ndị a bụkwa okwu ọzọ ndị amamihe kwuru, iji gosi na
ikpe ikpe na-akwụghị ọtọ adịghị mma. 24 Onye ọbụla nke
na-asị onye ikpe mara, "Onye ezi omume ka ị bụ," ga-anata
ọbụbụ ọnụ site n'ọnụ ọtụtụ mmadụ, mba niile ga-eweso ya
iwe. 25 Ma ọ ga-adịrị ndị ahụ na-abara onye ikpe mara mba
na mma, ha ga-anatakwa ezi ngọzị. 26 Ọsịsa ziri ezi bụ ihe
na-egosi ikwesi ntụkwasị obi. 27 Rụchaa ọrụ gị dị n'ezi. Dozie
ala ubi gị. Emesịa wuoro onwe gị ụlọ. 28 Agbala ama ụgha
megide onye agbataobi gị n'efu. Ọ bụ egbugbere ọnụ gị abụọ
ka ị ga-eji ghọọ aghụghọ? 29 Asịla, "Aga m emeso ha dịka ha
siri meso m. Aga m akwụghachi ha ụgwọ ihe ha mere." 30
Esitere m n'ubi otu onye umengwụ gafee, bụ ubi vaịnị nke

onye na-enweghị uche, **31** hụ na ogwu etochiela ya, ahịhịa
etochiekwala ya; mgbidi dị ya gburugburu adaakwala. **32**
Elegharịrị m ya anya site na ya mụta otu ihe a: **33** Nwa ụra
nta, nwa iru ụra nta, nwa ịchịkọba aka nta zuo ike **34** ụbịam
ga-abịakwasị gị dịka onye ohi, ụkọ abịakwasịkwa gị dịka onye
na-apụnara mmadụ ihe.

25 Ndị a bụkwa ilu Solomọn, nke ndị ozi Hezekaya eze
ndị Juda dekọtara n'akwụkwọ. **2** Ọ bụ nsọpụrụ Chineke
izobe okwu, ma nsọpụrụ ndị eze bụ ịchọpụta ala okwu. **3**
Dịka ịdị elu nke eluigwe, dịka ịdị omimi nke ala, otu a ka
obi ndị eze bụ ihe a na-apụghị ịchọpụta. **4** Wepụ ihe ahụ
niile na-ekpuchi mma ọlaọcha, onye ọkpụ ụzụ ọla ga-arụpụta
efere; **5** wezugakwa ndịisi n'eme ajọ ihe n'ihu eze, ocheeze
ya ga-eguzosikwa ike site n'ezi omume. **6** Egosipụtala onwe
gị n'ihu eze, ewerela ọnọdụ n'etiti ndị oke mmadụ, **7** ọ ga-
aka mma ma ọ bụrụ na ọ si gị, "Rigota n'ebe a," karịa na o
wedara gị ala n'ihu ndị oke mmadụ. Ihe iji anya gị abụọ hụ **8**
e mekwala ngwangwa iga n'ụlọikpe, n'ihi na ọ bụ gịnị ka ị
ga-eme n'ikpeazụ ma ọ bụrụ n'onye agbataobi gị etinye gị
n'ọnọdụ ihere? **9** Ọ bụrụ na gị na onye ọzọ enwee esemokwu,
dozienụ ya n'onwe unu, emekwala ka ndị ọzọ mata okwu
nzuzo gị na onye ọzọ kwuru, **10** ma ọ bụghị ya, onye nụrụ
ya nwere ike menye gị ihere, agwa ọjọọ gị agaghị enwekwa
ọgwụgwụ. **11** Ndụmọdụ e nyere n'oge kwesiri ekwesi dị ka
mkpụrụ osisi apụl ọlaedo e tinyere n'efere ọlaọcha. **12** Dịka
ọlantị ọlaedo maọbụ ihe ịchọ mma nke ọlaedo mara mma ka
mba onye maara ihe bụ na ntị onye na-anụ ya. **13** Onyeozi
kwesiri ntụkwasị obi na-eweta ntute na ndụ, dịka mmiri oyi
si eme ka ahụ dị jụụ n'oge okpomọkụ owuwe ihe ubi. **14** Onye
ahụ na-adịghị emezu nkwa o kwere dịka igwe ojii nke na-
adịghị ezo mmiri. **15** Nwee ndidi, n'ikpeazụ ị ga-enwe mmeri,
n'ihi na ire dị nro na-agbaji ọkpụkpụ. **16** Mmanụ aṅụ ọ na-
atọ gị ụtọ? Arachala ya karịa, ka ọ ghara iwetara gị ọrịa. **17**
Ejela ileta onye agbataobi gị mgbe mgbe, ka ị ghara ire ugwu
gị. **18** Onye na-agbagịde onye agbataobi ya ama ụgha, dịka
mkpọrọ osisi maọbụ mma agha, maọbụ àkụ a pịziri apịzi. **19**
Ịtụkwasị onye aghụghọ obi n'oge nsogbu dị ka iji eze na-eme
ndakapụ ata ihe, maọbụ iji ụkwụ jiri eji agba ọsọ. **20** Dịka
onye e yipụrụ uwe n'ụbọchị oyi ụgụrụ, maọbụ iwere nnu tee
n'elu ọnya, otu a ka onye na-abụrụ onye iwe na-ewe abụ dị.
21 Ọ bụrụ na agụụ na-agụ onye iro gị, nye ya nri ka o rie, ọ
bụrụkwa na akpịrị na-akpọ ya nkụ, nye ya mmiri ka ọ ṅụọ. **22**
Mgbe ị na-eme nke a, ị na-agụkwasị icheku ọkụ na-ere ere
n'isi ya, Onyenwe anyị ga-akwụghachikwa gị. **23** Dịka ifufe si
n'ugwu si eweta mmiri ozuzo, otu a ka ikwu mmadụ okwu
azụ si eweta iwe. **24** Ọ ka mma ibi n'otu akụkụ elu ụlọ karịa
ibinyere nwanyị na-ese okwu. **25** Oziọma e sitere na mba dị
anya nata dị ka mmiri jụrụ oyi nye onye akpịrị na-akpọ nkụ.
26 Onye ezi omume nke kwenyere n'ihe onye na-emebi iwu
kwuru dị ka iyi a gwọrụrụ n'isi ya. **27** Dịka ịracha mmanụ aṅụ
hie nne si jọọ njọ, otu a ka o si bụrụ ihe na-enweghị nsọpụrụ,
mmadụ ịchọpụta ihe ndị ezomiri ezomi. **28** Nwoke ọbụla na-
adịghị achị mmụọ ya dị ka obodo na-enweghị ndị na-eche ya
nche, nke e tikpọrọ mgbidi ya etikpọ.

26 Ịhụ onye nzuzu a na-enye nsọpụrụ dịka ịhụ mkpụrụ
mmiri ka ọ na-ada n'oge ọkọchị maọbụ mmiri na-
ezo n'oge owuwe ihe ubi. **2** Dịka nnụnụ nta na-efeghari
efeghari, maọbụ dịka eleke na-awụghari otu a ka ọbụbụ ọnụ
na-ekwesighị agaghị ere. **3** Ụtarị dịrị ịnyịnya, ịnyịnya ibu ka
a na-ekenye mkpụmkpụ igwe n'ọnụ; otu a kwa ka apịpịa dị
nye azụ ndị nzuzu. **4** A zaghachila onye nzuzu dịka enweghị
uche ya si dị, ma ọ bụghị ya gị onwe gị ga-adị ka ya. **5** Zaa
onye nzuzu dịka enweghị uche ya si dị, ma ọ bụghị ya ọ ga-
abụ onye maara ihe n'anya onwe ya. **6** Iziga ozi site n'aka
onye nzuzu dịka mmadụ ibipụ ụkwụ ya maọbụ ịṅụ ihe ike
dịka mmiri. **7** Dịka onye ngwụrọ si eji ụkwụ ya eje ije, otu a
ka ilu si esite n'ọnụ onye nzuzu apụta. **8** Ọ baghị uru inye
onye nzuzu nsọpụrụ, n'ihi na ọ gaghị anọgide. Ọ dị ka ịwụ
ọkụkọ mmiri n'azụ. **9** Dịka ogwu manyere n'aka onye na-
aṅụbiga mmanya oke otu a ka ilu dị n'ọnụ onye nzuzu. **10**
Dịka ọgba ụta si agba ụta ya na-enweghị onye o bụ n'obi, otu
a ka ọ dị bụ onye na-enye onye nzuzu maọbụ onye o bụla na-
agafe n'ụzọ ọrụ ka o rụọra ya. **11** Dịka nkịta laghachiri ọzọ
n'ihe ọ gbọrọ, otu a ka ndị nzuzu dị mgbe ha na-emekwa
omume enweghị uche ha. **12** Ị hụrụ onye mara ihe n'anya
nke onwe ya? Olileanya dị nye onye nzuzu karịa ndị dị otu a.
13 Onye umengwụ na-asị, "Ọdụm nọ n'okporoụzọ, ọdụm ji
oke iwe na-awagharị nọ n'ama niile!" **14** Dịka ibo ọnụ ụzọ si
emegharị n'ihe nkonye ya, otu a ka onye umengwụ si na-
atụgharị onwe ya n'elu ihe ndina ya. **15** Onye umengwụ na-
amanye aka n'efere nri ma oke umengwụ a naghị ekwe ka o
weghachi ya tinye n'ọnụ ya. **16** N'uche ya, onye umengwụ
na-eche na ọ maara ihe karịa ndị ikom asaa na-eji ezi uche
azaghachi okwu. **17** Onye na-etinye onwe ya n'esemokwu
na-agbasaghị ya dị ka mmadụ na-apụ n'okporoụzọ dọkpụrụ
nkịta ọbụla ọ hụrụ na ntị. **18** Dịka onye ara na-agba àkụ na-
ere ọkụ nke na-eweta ọnwụ, **19** ka nwoke ahụ bụ nke na-
aghọgbu onye agbataobi ya ma sị, "ọ bụ naanị egwuregwu ka
m na-egwu." **20** Ọkụ na-anyụ mgbe nkụ gwụrụ, otu a kwa
esemokwu na-akwụsị mgbe a kwụsịrị ikwu ndị ọzọ okwu
n'azụ. **21** Dịka icheku si eme ka nkụ nwuru ọkụ, otu a ka onye
na-ese okwu si eme ka ọgụ nwuru ọkụ. **22** Okwu niile nke
onye na-agba asịrị na-ekwu dịka iberibe nri n'atọ ezi ụtọ, ha
na-agbadakwa n'ime ime ala afọ. **23** Dịka ite aja ụrọ nke e ji
ọlaọcha na-abaghị uru techie, ka egbugbere ọnụ dị nro nke
obi jupụtara n'ihe ọjọọ bụ. **24** Ndị iro na-eji egbugbere ọnụ
ha gbanwee onwe ha, ma n'ime obi ha ọ bụ naanị aghụghọ dị
ya. **25** Okwu ọnụ ya nwere ike tọọ ụtọ na ntị ma ekwenyerela
ha, n'ihi na ihe arụ asaa jupụtara n'ime obi ha. **26** Ọ bụ ezie
na ọ ga na-eme ka ọ hụrụ gị n'anya, ma iro ya ga-apụta ihe,
mmadụ niile ga-ahụkwa ya. **27** Onye na-egwuru ibe ya olulu
ga-adaba n'ime ya. Ọzọ, onye na-enuda nkume, ya ka nkume
ahụ ga-adagbu. **28** Onye ị kpọrọ asị bụ onye ị ga-achọ iwetara
ihe mgbu site n'ịgha ụgha. Okwu ọma na-esighị n'obi mmadụ
pụta na-eweta ịla n'iyi.

27 Anyala isi banyere echi, n'ihi na ị maghị ihe echi ga-
abụ. **2** Ka onye ọzọ too gị, ọ bụghị ọnụ gị. Ka onye ọzọ
too gị, ka egbugbere ọnụ gị abụọ ghara ito gị. **3** Nkume dị
arọ, aja bụkwa ibu arọ, ma mkpasu iwe nke onye nzuzu dị arọ
karịa ha abụọ. **4** Iwe na-emebi ihe, ma ekworo jọrọ njọ karịa
iwe. **5** Mba abara n'ihe ka mma karịa ịhụnanya ezoro ezo. **6**
Ihe kwesiri ntụkwasị obi ka mmerụ ahụ nke sitere n'aka enyi
bụ, ma onye iro na-eme ka isutu ọnụ mụbaa. **7** Mmanụ aṅụ
adịghị atọ onye rijuru afọ ụtọ; ma mgbe agụụ ji ya, ọ ga-eri ọ
bụladị ihe dị ilu. **8** Nwoke na-akpafu site n'ụlọ ya dị ka nnụnụ
na-amakwaghị akwụ ya. **9** Mmanụ isi ụtọ na ihe nsure ọkụ

na-esi isi ụtọ na-eme ka obi ṅụrịa, otu a ka ụtọ enyi dị, site
na ndụmọdụ nke mkpụrụobi ha. 10 Ahapụla enyi gị maọbụ
ndị enyi nna gị. Mgbe ị nọ na mkpa arịọla nwanne gị ka o
nyere gị aka. Onye agbataobi nọ gị nso nwere ike inyere gị
aka karịa nwanne gị nọ ebe dị anya. 11 Nwa m, obi ga-atọ m
ụtọ nke ukwuu ma a sị na ị ga-amụta ihe! Mgbe ahụ, aga m
enwe ihe m ga-asa ndị na-akọcha m. 12 Onye nwere uche na-
ahụ nsogbu nke na-abịa n'ihu ma zobe onwe ya. Ma onye
na-enweghị uche anaghị ele anya, ọ na-adaba n'ime nsogbu
ahụ taa ahụhụ so ya. 13 Chịrị uwe onye ahụ nke naara onye
mba ọzọ na mbe. E, chiri ya ma ọ bụrụ nwanyị na-abụghị
nwunye ya ka o nara na mbe. 14 Ọ bụrụ na onye ọbụla e jiri
oke olu gọzie onye agbataobi ya n'isi ụtụtụ a ga-agụ nke a
dịka ịbụ ọnụ. 15 Mmiri na-ata n'ime ụlọ mgbe mmiri na-ezo
na nwanyị na-eso okwu bụ otu. 16 Onye nwere ike ịkwụsị ya
nwere ike iji aka jide ifufe, maọbụ were aka jide mmanụ. 17
Dịka e si eji igwe amụ igwe ọzọ ka ọ dị nkọ, otu a ka mmadụ
si enyere ibe ya aka ịdị nkọ. 18 Onye na-eche osisi fiig nche
ga-eri mkpụrụ ya, onye na-echebekwa nna ya ukwu ka a ga-
asọpụrụ. 19 Dịka e si ahụ ihu mmadụ n'ime mmiri otu a ka
obi mmadụ si egosi ihe onye ahụ bụ. 20 Dịka afọ adịghị eju
ọnwụ na mbibi, otu a ihe na-agụ anya mmadụ adịghị agwụ
agwụ. (Sheol h7585) 21 Ite eji anụcha ihe dịrị ọlaọcha, oke ọkụ
dịkwara ọlaedo ma a na-anwale ndị mmadụ site n'otuto a na-
enye ha. 22 N'agbanyeghị na ị ga-egwepịa onye nzuzu n'ime
ikwe, were aka odo gwee ha dịka mkpụrụ ọka, ị pụghị isite
n'ahụ ha wepụ enweghị uche ha. 23 Lezie ọrụ gị anya nke
ọma, marakwa ọnọdụ igwe ewu na atụrụ gị na anụ ụlọ ndị
ọzọ, 24 n'ihi na akụnụba adịghị adịgide. Ọ bụladị okpueze
nke onye eze na-emesịa gabiga. 25 Mgbe e gbupụchara ahịhịa
ochie, nke ọhụrụ na-epupụta, mgbe ahụ ka a na-achịkọbata
ahịhịa sị n'ugwu. 26 Ụmụ atụrụ ga-enye gị uwe ị ga-eyi,
ụmụ ewu ga-enyekwa gị ego ọnụahịa ala ubi gị. 27 Ị ga-enwe
mmiri ara ewu nke ga-ezuru gị na ndị ezinaụlọ gị nri, na nke
ga-edozi ahụ ndị odibo nwanyị gị.

28 Ndị ajọ omume na-agba ọsọ mgbe onye ọbụla na-adịghị
achụ ha, ma ndị ezi omume na-enwe ntụkwasị obi dịka
ọdụm. 2 Mgbe njehie dị n'obodo dị ọtụtụ, o nwere ọtụtụ
ndịisi, ma onyeisi nwere ezi nghọta na ihe ọmụma ga-eme ka
udo na-adịgide ogologo oge. 3 Onye na-achị achị nke na-
emegbu ndị ogbenye, bụ mmiri ozuzo nke na-azachapụ ihe
niile mee ka nri ghara ịdị. 4 Onye na-adịghị asọpụrụ iwu na-
eto ndị ajọ omume, ma ndị na-edebe ihe iwu kwuru na-ebu
agha megide ha. 5 Ndị ajọ omume adịghị aghọta uru ikpe ziri
ezi bara, ma ndị na-eso Onyenwe anyị na-aghọta ihe bụ uru
ya. 6 Ọ kaara gị mma ịbụ nwa ogbenye na onye eziokwu karịa
na ị bụ ọgaranya na eze aghụghọ. 7 Ụmụ okorobịa nwere
nghọta na-eme ihe iwu kwuru, ma nwa nke ya na ndị oke
oriri bụ enyi na-emenye nna ya ihere. 8 Onye na-eme ka akụ
ya baa ụba site na ịnara ụma maọbụ ọmụrụnwa n'aka onye
ogbenye, na-ekpokọta ya nye onye ọzọ, onye na-emere ndị
ogbenye ebere. 9 Onye na-ewezuga ntị ya site n'ebe iwu m
dị, ọ bụladị ekpere ha bụ ihe arụ. 10 Onye ọbụla na-eduhie
ndị ziri ezi n'ụzọ ihe ọjọọ, ga-adaba n'ọnya ahụ ha onwe ha
gbara, ma ndị na-enweghị ịta ụta ga-anata ezi ihe nketa. 11
N'anya nke onwe ya, onye ọgaranya na-agụ onwe ya dịka
onye maara ihe, ma n'ezie, onye ogbenye nwere nghọta na-
enyochapụta amaghị ihe nke onye ọgaranya. 12 Mgbe ihe na-
agara ndị ezi omume nke ọma, onye ọbụla na-aṅụrị ọṅụ, ma
onye ọbụla na-ezo onwe ya mgbe onye na-emebi iwu na-aga
n'ihu. 13 Onye na-ezo mmehie ya agaghị enwe ọganihu na
ndụ ya. Ma onye na-ekwupụta mmehie ya hapụkwa ha, ka a
ga-emere ebere. 14 Ngọzị na-adịrị mmadụ ahụ na-atụ egwu
Chineke, ma onye na-enupu isi na-etinye onwe ya na nsogbu.
15 Dịka ọdụm na-agbọ ụja maọbụ nne bịa na-achụ mmadụ
otu a ka onye ọchịchị ọjọọ nke na-achị ndị na-enweghị ike dị.
16 Ọ bụ naanị eze na-amaghị ihe ga-akpagbu ndị ya; ma eze
ga-achị ogologo oge bụ eze kpọrọ iri ngarị asị. 17 Obi ogbu
mmadụ ga na-ama ya ikpe ruo ala mmụọ. Ka onye ọbụla
ghara inyere ya aka. 18 Onye na-eje ije na-enweghị ịta ụta
ka a na-echebe, ma onye ụzọ ya gbagọrọ agbagọ ga-adaba
n'olulu. 19 Onye na-arụ ala ubi ya ga-enwe nri n'ebe ọ bara
ụba, ma onye na-agbaso ihe efu dị iche iche, ụbịam ga-eju
ya afọ. 20 Onye ọbụla nke kwesiri ntụkwasị obi ga-enweta
ọtụtụ ngọzị, ma nwoke ahụ na-achọ ịbụ ọgaranya ngwangwa
aghaghị inweta ntaramahụhụ. 21 Ile mmadụ anya n'ihu n'oge
ikpe jọgburu onwe ya. Ma ụfọdụ ndị ikpe na-eme ihe na-
ezighị ezi, ọ bụladị, n'ihi iberibe nri. 22 Onye aka ntagide
ọ na-anụ ọkụ n'obi ịghọ ọgaranya amaghị na ụkpa nọ na-
eche ya. 23 Onye ọbụla na-abara mmadụ mba, n'ikpeazụ ga-
enweta amara karịa onye ahụ na-aja mmadụ ibe ya mma
ire ụtọ. 24 Nwoke na-ezu nne na nna ya ohi ma na-asịkwa,
"Olee ihe ọjọọ dị na ya?" Onye dị otu a bụ nnọọ enyi ndị
mbibi. 25 Ndị oke ọchịchọ na-akpali ise okwu, ma ndị na-
atụkwasị Onyenwe anyị obi na-enwe ọganihu. 26 Nwoke ahụ
na-atụkwasị onwe ya obi bụ onye nzuzu! Ma ndị na-agbaso
amamihe Chineke, aka adịghị akpa ha. 27 Ọ bụrụ na i nye
ogbenye, a ga-egboro gị mkpa gị. Ma ọbụbụ ọnụ dịrị ndị ahụ
na-ekpuchi anya ha n'ebe ndị ogbenye nọ. 28 Mgbe ndị ajọ
omume na-aga n'ihu, ndị ezi omume na-ezo onwe ha, ma
mgbe ha n'ala n'iyi, ndị ezi omume n'aba ụba.

29 Onye a na-abara mba mgbe niile ma ọ naghị anata
ndụmọdụ, n'otu ntabi anya ka a ga-etipịa ya, ọ gaghị
ekulikwa ọzọ. 2 Mgbe ndị ezi omume nọ n'ọchịchị, ndị a na-
achị na-aṅụrị ọṅụ, ma ha na-asụ ude mgbe onye ajọ omume
na-achị. 3 Nwoke hụrụ amamihe n'anya na-eme ka nna ṅụrịa,
ma onye bụ enyi ụmụ nwanyị akwụna, na-ala akụnụba ya
n'iyi. 4 Eze na-achị n'eziokwu na-ewetara obodo ya ọganihu,
ma nke na-achọ ngarị na-ala ya n'iyi. 5 Onye ahụ ji ire ụtọ
na-aja onye agbataobi ya mma bụ ọnya ka ọ na-esiri ya. 6 Ọ
bụ onye ajọ omume siri ọnya ka ọnya ahụ na-ama. Ma ndị
ezi omume na-anọrọ onwe ha na-agụ egwu ọṅụ. 7 Onye ezi
omume na-etinye anya n'ihe banyere ikpe ziri ezi nke ndị
ogbenye, ma ụdị echiche ahụ adịghị abata ndị ajọ omume
n'obi. 8 Ndị nzuzu na-amalite ọgụ ebe niile, ma ndị nwere
uche na-agbalịsị ike ime ka udo dị. 9 Ọ bụrụ na onye maara
ihe esoro onye nzuzu gaa n'ụlọikpe, onye nzuzu ga-ewe iwe
ọkụ, mee mkpọtụ, kwaa emo ma udo agaghị adị. 10 Ndị ndụ
ha na-ebi bụ ime ihe ike na-akpọ onye eziokwu asị, ha na-
achọsikwa ike ụzọ ha ga-esi gbuo onye ndụ ya ziri ezi. 11
Onye nzuzu na-egosi oke iwe ya, ma onye nwere uche na-
ejide onwe ya na-emekwa ka mmụọ ya dajụọ. 12 Ọ bụrụ na
onye na-achị achị aṅaa ntị n'okwu ụgha, ndị niile na-ejere ya
ozi ga-aghọ ndị ajọ omume. 13 Ogbenye na ọgaranya bụ otu
na nke a: ọ bụ Onyenwe anyị na-eme ka ha jiri anya ha na-
ahụ ụzọ. 14 Ọ bụrụ na eze esite n'izi ezi kpee ndị ogbenye

ikpe, a ga-eme ka ocheeze ya guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi.
15 Ịba mba na iti nwantakịrị ihe na-enye aka mee ka ọ bụrụ
ezi nwa, ma nwantakịrị a na-adịghị adụ ọdụ na-eme nne ya
ihe ihere. **16** Mgbe ndị na-emebi iwu na-aga n'ihu, njehie
na-aba ụba n'etiti ndị a na-achị achị, ma ndị ezi omume ga-
eguzo hụ ọdịda ha. **17** Dọọ nwa gị aka na ntị, ndụ ya ga-
enye obi gị udo na ọṅụ. Ọ gaghị emekwa ka ihere mee gị. **18**
Obodo na-adịghị atụ egwu Chineke bụ obodo na-adịghị agazi
n'usoro, ma ọṅụ na-adịrị obodo ahụ na-edebe ihe Onyenwe
anyị nyere n'iwu. **19** Ọ bụghị naanị okwu ọnụ ka e ji adọ ndị
na-eje ozi aka na ntị, n'ihi na ha nwere ike ghọta ma ha ga-
ajụ ime ihe ị chọrọ. **20** Olileanya dịrị onye nzuzu karịa onye
ahụ na-adịghị echezi echiche tupu o kwuo okwu. **21** Ị malite
na mbụ na-emezi onye na-ejere gị ozi, ọ ga-emesịa chọọ
ka i meere ya dịka nwa gị. **22** Onye na-ewe iwe na-akpali
ọgụ, onye na-ewe iwe ọkụ na-eme ọtụtụ mmehie. **23** Nganga
mmadụ na-eme ka ọ daa, ma mmadụ ahụ dị umeala n'obi ga-
eweta nsọpụrụ. **24** Ndị ọbụla na-enyere ndị ohi aka bụ ndị iro
nke ndụ ha, a na-edu ha n'ịṅụ iyi, ma ha adịghị agba akaebe.
25 Ịtụ egwu mmadụ bụ ihe ịma n'ọnya, ma onye ọbụla na-
atụkwasị Onyenwe anyị obi na-anọ n'udo. **26** Ị chọrọ ikpe ziri
ezi? Elela onye ikpe anya n'ihu, kama gwa Onyenwe anyị
maka ya. **27** Onye ezi omume na-akpọ ajọ omume asị; ndị na-
emebi iwu na-akpọ onye ndụ ya ziri ezi asị.

30 Ndị a bụ okwu Agọ, nwa Jake, onye Masa, Okwu si
n'ọnụ nwoke a zigaara Itiel na Ukal: "Ike agwụla m,
Chineke ma a pụrụ imeri. **2** N'ezie, abụ m onye nzuzu karịa
mmadụ ọbụla; Enweghị m ụdị nghọta ahụ mmadụ na-enwe.
3 Amụtabeghị m amamihe, maọbụ ruo ịmata maka Onye Nsọ
ahụ. **4** Olee onye na-arịgo n'eluigwe na-arịdatakwa? Onye ka
ọ bụ, bụ onye jikọtara ifufe n'aka ya? Onye kwa weere akwa
kechikọtaa osimiri niile n'aka ya? Onye hiwere oke nsọtụ
ụwa niile? Onye ka ọ bụ? Ọ bụrụ na ị ma onye ọ bụ, gịnị bụ
aha ya? Gịnịkwa bụ aha nwa ya? **5** "Okwu ọnụ Chineke niile
bụ ihe anụchara anụcha, Ọ bụ ọta nye ndị na-agbaba n'ime
ya izere ndụ. **6** Atụkwasịla ihe ọbụla n'okwu ya, ka ọ ghara
ịbara gị mba, ka ị gharakwa ịghọ onye ụgha. **7** "O Onyenwe
anyị, naanị ihe abụọ ka m na-arịọ gị tupu m nwụọ; ajụkwala
imere m ha: **8** Nke mbụ, mee ka okwu efu na okwu ụgha
dị anya n'ebe m nọ. Nke abụọ, e nyela m ọnọdụ ogbenye
maọbụ ọnọdụ ọgaranya, kama nye m naanị nri ga-ezuru m
kwa ụbọchị niile. **9** N'ihi na, ọ bụrụ na m aghọọ ọgaranya, ma
eleghị anya, afọ ga-eju m, jubiga m oke, ruo na m ga-asị na
m achọkwaghị gị ma kwuokwa si, 'Onye ka Onyenwe anyị
bụ?' Ọ bụrụkwa na m adaa ogbenye, ma eleghị anya, aga m
ezu ohi, site n'ụzọ dị otu a, wetara aha nsọ gị Chineke, ihe
ihere. **10** "Ekwujọla ohu n'ihu nna ya ukwu, ka ọ ghara ịbụ gị
ọnụ, ikpe amaa gị. **11** "Ọ dị ndị na-akọcha nna ha, ha adịghị
agọzikwa nne ha; **12** Ọgbọ ndị dị ọcha n'anya nke onwe ha
ma asapụbeghị isisi n'unyi ha ruru. **13** Ọ dị ndị anya ha dị
n'elu, ndị ile anya ha jupụtara na nlelị. **14** Ndị eze ha niile
bụ mma agha ịkịrị eze ha bụkwa mma maka irichapụ ndị
ogbenye site n'ụwa na ndị nọ n'ụkọ site n'etiti mmadụ. **15**
"Etu nwere ụmụ nwanyị abụọ ndị na-eti, 'Nye, nye.' "Ọ dị
ụzọ ihe atọ nke afọ na-adịghị eju. E, anọ dị na-adịghị asị,
'O zuola.' **16** Ala ili, akpanwa nwanyị na-adịghị atụ ime, ala
nke mmiri na-adịghị eju afọ, na ọkụ nke na-adịghị asị, 'O
zuola.' **(Sheol h7585)** **17** "Onye ahụ na-akwa nna ya emo, nke
na-akpọkwa irubere nne ya isi asị, ugolọma ga-atụrụ mkpụrụ
anya ya, udele ga-erikwa anụ ahụ ya. **18** "Ọ dị ihe atọ na-
agbagwoju m anya, apụghị m ịghọta ha; mbaa, ha dị anọ! **19**
Otu ugo si efegharị na mbara eluigwe; otu agwọ si akpụ n'elu
nkume, otu ụgbọ mmiri si achọta ụzọ ya n'oke osimiri; na
otu ịhụnanya si eto n'etiti nwoke na nwaagbọghọ. **20** "Nke
bụ ụzọ nwanyị na-akwa iko, Ọ na-eri ma hichaa ọnụ ya, na-
asị, 'E meghị m ajọ ihe ọbụla.' **21** "Ọ dị ihe atọ na-eme ka
ụwa maa jijiji, n'okpuru ihe anọ nke ọ na-apụghị ịnagide, **22**
Ohu ghọrọ eze, onye nzuzu ihe na-agara nke ọma, **23** nwanyị
obi ilu mesịrị lụta dị, na odibo nwanyị ghọrọ nwunye nna
ya ukwu. **24** "Ihe anọ dị nke dị nta n'elu ụwa, ma ha maa
ihe nke ukwuu. **25** Ndanda bụ ndị na-enweghị ume, ma ha
na-akpakọta nri ha, dozie nke ha ga-eri n'oge oyi. **26** Ewi
nkume bụ ndị na-adịghị ike, ma ha na-echebe onwe ha site
n'ibi n'ọgba nkume. **27** Igurube enweghị eze, ma ha na-aga
n'igwe n'ahịrị n'ahịrị. **28** Ngwere dị mfe iji aka jide ya, ma ị
ga-achọta ha ọ bụladị n'ụlọ ndị eze. **29** "Ha dị ihe atọ na-
ejegharị n'ụwa n'ọnọdụ ịdị oke ebube, mbaa, ha dị anọ: **30**
Ọdụm, eze ụmụ anụmanụ. Ọ naghị atụ onye ọbụla egwu, **31**
na oke ọkụkọ na-ejegharị ejegharị, na mkpi, na eze ndị agha
ya gbara gburugburu. **32** "Ọ bụrụ na i meela ihe nzuzu site
n'ifuli onwe gị elu maọbụ zube nzube ọjọọ, anyala isi n'ihi ya,
were aka gị kpuchie ọnụ gị n'ihere. **33** A pịaa mmiri ara ehi a
na-ewepụta mmanụ ara ehi; iti mmadụ aka n'imi na-akpata
ịgba ọbara, otu a kwa ikpali iwe na-eweta ise okwu."

31 Ndị a bụ okwu si n'ọnụ Lemuel, eze Masa. Ha bụ okwu
ndị ahụ nne eze Lemuel kuziri ya. **2** Gee ntị, nwa m,
gee ntị, nwa nke afọ m. Gee ntị, nwa m, nwa nke ọziza ekpere
m niile. **3** Enyela ụmụ nwanyị ike gị, enyekwela ịdị ike gị
n'aka ndị n'ala ndị eze n'iyi. **4** Lemuel nwa m, ọ bụghị ihe
kwesiri ekwesi na ndị eze ga-aṅụ mmanya. O kwesikwaghị ka
agụụ ịṅụ mmanya bụrụ ihe ga na-agụ ndị eze. **5** Ka ha ghara
ịṅụbiga mmanya oke si otu a chefuo ikpe ikpe ziri ezi dịka
iwu kwuru. Ka ha gharakwa isite n'ịṅụbiga mmanya oke napụ
ndị a na-emegbu emegbu ikpe ziri ezi ha kwesiri inweta. **6**
Ndị e kwesiri inye mmanya bụ ndị ahụ na-ala n'iyi, ndị ahụ
nọ n'ọnọdụ oke ihe mgbu nke obi. **7** Ka ha ṅụọ chefuo ọnọdụ
ọjọọ ha, ka ha gharakwa icheta ọnọdụ nhụju anya ha. **8** Jisie
ike kwuchite ọnụ ndị ahụ na-enweghị ike ikwuru ọnụ onwe
ha; kwuchitekwa ọnụ ndị niile ọnọdụ ha dị ala. **9** Kwusie
okwu ike, kpeekwa ikpe ziri ezi. Gbooro ndị ogbenye na ndị
mkpa na-akpa ọgụ site n'aka ndị na-emegbu ha. **10** Nwanyị
nwere ugwu onye ga-achọtali ya? Ọ dị oke ọnụ karịa nkume
rubi. **11** Di nwanyị dị otu a na-atụkwasị obi ya niile n'ime ya,
ọ dịghị ihe dị mkpa nke na-akọ ya. **12** Ihe nwanyị dị otu a na-
ewetara di ya bụ naanị ihe ọma. Ihe ọjọọ ọbụla adịghị esi
n'aka ya abịakwasị di ya ụbọchị niile nke ndụ ya. **13** Ọ na-
ahọrọ aji anụ na flakisi jiri ya na-arụ ọrụ na-atọ aka ya ụtọ.
14 Ọ na-esite n'ebe dị anya na-ebubata ihe oriri n'ụlọ ya dịka
a ga-asị na ọ bụ ụgbọ mmiri. **15** Tupu chi abọzie, nwanyị a
esitelarị n'ihe ndina bilie kwadooro ezinaụlọ ya ihe oriri, ma
debekwara odibo ndị inyom na-ejere ya ozi oke ihe oriri nke
ha. **16** Ọ na-apụ nyochapụta ịdị mma ala ubi, ma zụpụta ya. Ọ
bụ ego ọ rụpụtara n'onwe ya ka o ji arụ ọrụ ubi vaịnị. **17** Ike
ịrụ ọrụ adịghị agwụ ya. Ọ dị nnọọ ike, bụrụkwa onye na-
arụpụta ihe dị iche iche. **18** Ọ na-elezi anya hụ na ihe ahịa o
mepụtara dị ezi oke ọnụahịa; ọ bụ nke a mere o ji na-arụ ọrụ

ruo n'ime ime abalị. **19** N'ọbụaka ya ka o jidere osisi ịtụ ogho
akwa; mkpịsịaka ya na-ejidesikwa ozele e ji na-ekwe akwa
ike. **20** Ọ na-agbasapụ aka inyere ndị ogbenye na ndị mkpa
na-akpa aka. **21** Udu mmiri maọbụ oge oke oyi adịghị eche ya
uche n'ihi na ndị niile nọ n'ezinaụlọ ya nwere uwe ha ga-eji
chụọ oyi. **22** Ọ na-akpa akwa a na-agbasa n'elu ihe ndina,
ma ya onwe ya na-eyikwa uwe e ji ezi akwa ọcha na akwa
odo odo dụọ. **23** Di ya bụ onye a na-asọpụrụ n'ọnụ ụzọ ama
obodo ebe ọ na-ewere ọnọdụ n'etiti ndị okenye nke ala ahụ.
24 Ọ na-akpa ma na-adụkwa akwa dị iche iche, ya na ihe ike
n'ukwu, ndị ọ na-eresi ndị ahịa ndị ọzọ. **25** Ọ bụ nwanyị dị
ike, onye a na-asọpụrụ asọpụrụ. Ụjọ adịghị atụkwa ya maka
ihe ga-eme n'oge dị n'ihu. **26** Ọ na-eji amamihe na-ekwu
okwu ntụziaka kwesiri dịkwa n'ire ya. **27** Ọ na-etinye uche
n'ihe niile banyere ezinaụlọ ya, ọ naghị arụ ọrụ umengwụ. **28**
Ụmụ ya na-ebili gọzie ya; otu a kwa di ya ga-eto ya ezi otuto.
29 Ọ ga-asị; "E nwere ọtụtụ ndị inyom ndị bụ ezi nwunye nye
di ha, ma gị onwe gị kachasị ha niile mma." **30** Ịma mma
nke elu ahụ adịghị egosi ihe mmadụ bụ, n'ihi na ịma mma
adịghị adịgide ogologo oge. Ma nwanyị ọbụla nke na-atụ
egwu Onyenwe anyị bụ onye e kwesiri ito. **31** E kwesiri ito
ya n'ihi ọrụ ọma niile nke aka ya rụpụtara. Ka ọrụ ya niile
wetara ya otuto n'ọnụ ụzọ ama nke obodo.

Ekiliziastis

1 Okwu onye ozizi, nwa Devid, onye bụ eze na Jerusalem. 2 Ihe efu, ihe niile bụ ihe efu ka onye ozizi na-ekwu. Ihe na-enweghị isi ka ihe niile bụ. Ihe niile bụ nnọọ ihe efu. 3 Olee uru mmadụ na-enweta site na ndọgbu niile ọ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ n'okpuru anyanwụ? 4 Otu ọgbọ laa, ọgbọ ọzọ abịa, ma ụwa na-adigide ruo ebighị ebi. 5 Anyanwụ na-awa, na-adakwa, ma mee ngwangwa laghachi ebe o si awapụta. 6 Ifufe na-efe gaa na ndịda; feekwa gburugburu gaa n'ugwu, ọ na-efeghari gburugburu ebe niile; na-efe na-enweghịkwa nsọtụ. 7 Mmiri dị n'iyi niile na-asọbanye n'oke osimiri ma oke osimiri ejughị eju. Emesịakwa, mmiri ndị a na-alọghachi n'iyi ndị a, malitekwa ịsọkwa na-aga n'osimiri. 8 Ihe niile nọ na-adọgbu onwe ha n'ọrụ; ọnụ apụghị ịkọ ụdị ike ọgwụgwụ dịnụ. Otu ọbụla anyị si lee anya, afọ adịghị eju anya anyị. Afọ adịghịkwa eju ntị anyị ịnụ ihe, na ige ntị. 9 Ihe ọbụla nke dịrịla na mbụ ga-adịkwa ọzọ. Ihe ndị mmadụ mere n'oge gara aga ka a ga-emekwa ọzọ. Ọ dịkwaghị ihe ọhụrụ ọbụla dị n'okpuru anyanwụ. 10 Ọ dị ihe enwere ike ikwu sị, "Lee, ihe a bụ ihe ọhụrụ"? Ọ bụ ihe dịịrị n'oge gara aga, n'oge ndị garalarị tupu oge anyị. 11 Anaghị echeta ndị mgbe ochie, otu aka ahụ kwa, ọgbọ na-abịa abịa ndị ga-eso ha agakwaghị echeta ha. 12 Mụ onwe m bụ onye nkuzi, bụrụ eze Izrel n'ime Jerusalem. 13 Ekpebiri m, were onwe m nye, iji amamihe nnyochapụta ihe m nwere ike ịmata banyere ihe niile a na-eme n'ime ụwa. Olee ụdị ibu arọ bụ nke a, nke Chineke bokwasịrị ụmụ mmadụ? 14 Enyochaala m ihe niile a na-eme n'ụwa chọpụta na ha enweghị isi. Ọ dị ka mmadụ ịchụghari ifufe. 15 Ihe gbagọrọ agbagọ, apụghị ime ya ka ọ dizie. Ihe na-ezughị ezu, enweghị ike ịgụta ha ọnụ. 16 Echere m n'ime obi m sị, "Lee anya! Aghọọla m onye ukwu, bụrụ onye maara ihe karịa ndị eze niile chịrịla na Jerusalem. Enweela m amamihe n'ebe ọ dị ukwu, babigakwa ụba oke n'ihe ọmụma." 17 N'ihi ya, agbalịsiri m ike ịmụta ihe dị iche n'etiti ihe ọmụma, na iyi ara na nzuzu. Ma ihe m chọpụtara bụ na ọ baghị uru. Ọ dị ka itufu oge ịchọ ụzọ ijide ifufe. 18 N'ihi na mgbe amamihe na-aba ụba, mgbe ahụ ka iwe na ọnụma na-ejupụta, oke ihe ọmụma na-ewetakwa oke ihe mgbu.

2 Echere m n'ime obi m sị, Ugbu a, aga m eji ihe na-enye obi aṅụrị nwaa gị site otu a chọpụta ihe dị mma, ma nke a bụkwa ihe efu. 2 "Ọchị," ka m sịrị na "ọ bụ ihe nzuzu. Ikpori ndụ, uru gịnị ka ọ bara?" 3 Echere m n'obi ụtọ m ga-esite n'ịṅụ mmanya. Agbasokwara m ụzọ ibi ndụ nzuzu ma obi m nọ nnọọ na-edu m site n'amamihe. Olileanya m bụ na m ga-esi otu a chọta ụzọ kachasị mma ndị mmadụ nwere ike iji bie mkpụmkpụ ndụ ha n'ụwa. 4 Arụpụtara m ọtụtụ ihe dị iche iche, ewuru m ụlọ nye onwe m ma nweekwa ubi vaịnị. 5 Ewuru m ubi a gbara ogige ebe izuike, ma kụọkwa osisi na-amị mkpụrụ dị iche iche n'ime ha, 6 wuore onwe m ọdọ mmiri ebe a ga-esi na-agba ubi m niile mmiri. 7 Agbatara m ndị ohu nwoke na nwanyị, nweekwa ndị ohu ọzọ a mụrụ n'ụlọ m. Enwekwara m ọtụtụ igwe ehi na anụ ụlọ karịa eze niile ndị bu m ụzọ chịa na Jerusalem. 8 Achịkọtara m ọlaọcha na ọlaedo nye onwe m, na akụnụba nke ọtụtụ ndị eze na-achị ala ha na-atụtara m. E nwetakwara m nye onwe m ndị ikom na ndị inyom ndị na-abụ abụ. Enwekwara ndị iko nwanyị n'ebe ọ bara ụba. Ihe ụtọ niile ndị na-amasị obi nwa mmadụ. 9 E, aghọrọ m onye dị ukwuu karịa eze niile ndị burula m ụzọ chịa na Jerusalem. Ma n'ime ihe ndị a niile, anya doro m, ihe niile ka m ji amamihe tulee. 10 Ihe ọbụla m chọrọ, ka m na-ewere; egbochighị m onwe m aṅụrị ọbụla. Obi m ṅụrịrị ọṅụ site n'ọrụ niile, nke a bụkwa oke m ketara na ndọgbu niile m dọgburu onwe m. 11 Mgbe m tulere ihe banyere ihe ndị a niile m tinyetụrụ aka, otu m si dọgbuo onwe m n'ọrụ banyere ha, mkpebi m bụ na ha niile bụ ihe efu, dịka ịchọ ijide ifufe. N'ezie, ihe niile bụ ihe efu, ha abakwaghị uru. 12 Atụgharịrị m bido ịmụ ihe banyere amamihe, na iyi ara na nzuzu. Olee ihe ọzọ nke onye ga-anọchi anya eze ga-eme, karịa ihe ndị ahụ e merela na mbụ? 13 Achọpụtara m na amamihe dị mma karịa nzuzu, dịka ìhè si dị mma karịa ọchịchịrị. 14 N'ihi na onye maara ihe na-ahụ ụzọ ma isi kpuru onye nzuzu. Ma achọpụtakwara m na otu ihe ndaba na-adabara onye amamihe na onye nzuzu. 15 Agwara m onwe m okwu sị, "Dịka onye nzuzu ga-anwụ, otu ahụ kwa ka m ga-anwụ. Gịnị bụ uru amamihe m niile bara?" Ekwuru m n'obi m sị, "Ihe a bụkwa ihe efu. 16 N'ihi na onye maara ihe na onye nzuzu bụ ndị a na-agaghị echeta ihe banyere ogologo oge dị n'ihu. N'ụbọchị ndị na-abịa n'ihu, a gaghị echeta ha. Onye amamihe na onye nzuzu aghaghị ịnwụ." 17 Ya mere, akpọrọ m ịdị ndụ asị, n'ihi na ọrụ a na-arụ n'okpuru anyanwụ wutere m. Ihe efu ka ọ bụ; ọ dị ka ịchụghari ifufe. 18 Ihe niile m gbalịrị ịrụpụta ka m kpọrọ asị, n'ihi na amaara m na emesịa, aga m ahapụrụ ha onye ọzọ na-abịa n'azụ m. 19 Onye maara ma ọ ga-abụ onye maara ihe ma ọ ga-abụkwanụ onye nzuzu? Ma ihe niile m ji amamihe ǹka m na ike m rụpụta n'okpuru anyanwụ ga-abụ nke ya! Ihe a bụ ihe efu. 20 Ya mere, o wutere m n'obi na m dọgburu onwe m n'ọrụ n'okpuru anyanwụ. 21 N'ihi na mmadụ nwere ike jiri amamihe, na ihe ọmụma na ǹka dọgbuo onwe ya n'ọrụ, emesịa, ha ahapụrụ onye na-enweghị mgbe ọ rụrụ ọrụ ọbụla ihe ndị ahụ niile. Nke a bụkwa ihe efu, na oke ihe ndakwasị. 22 Gịnị bụ uru mmadụ na-enweta na ndọgbu niile ọ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ n'okpuru anyanwụ? 23 N'ihi n'ụbọchị ha niile jupụtara naanị n'ihe mgbu na iru ụjụ, ọ bụladị n'abalị, obi ha anaghị ezu ike. Ihe ndị a bụkwa ihe efu. 24 N'ihi ya, ekpebiri m na ọ dịghị ihe ọzọ ga-abara mmadụ uru karịakwa naanị ịnọdụ ala rie nri, ṅụọkwa ihe ma chọta ojuju afọ n'ọrụ ya. Achọpụtakwara m na ọ bụladị nke a si n'aka Chineke. 25 Ọ dịghị onye pụrụ iri maọbụ ṅụọ ma o siteghị na Chineke? 26 N'ihi na ndị na-eme ihe na-atọ ya ụtọ, ka Chineke na-enye amamihe na ihe ọmụma, na ọṅụ; ma ọ na-enye onye mmehie ọrụ ịkpakọta na ịchịkọba akụnụba nke ọ ga-enyefe n'aka onye ahụ ihe ya dị Chineke mma. Nke a bụkwa ihe efu; ịchụso ifufe.

3 Ihe ọbụla nwere oge; mgbe dịkwara ihe ọbụla a na-eme eme n'eluigwe. 2 Oge ịmụ nwa na oge ịnwụ anwụ, oge ịkụ ihe na oge ihopu, 3 oge igbu egbu; na oge ịgwọ ọrịa, oge itikpọ na oge iwuzi ewuzi, 4 oge ịkwa akwa, na oge ịchị ọchị, oge iru ụjụ na oge ite egwu, 5 oge ikposa nkume na oge ịchịkọta nkume, oge ịbakụ na oge ịkwụsị ịbakụ, 6 oge ịchọ ihe, na oge ntufu, oge ịchịkọba, na oge ichifusi, 7 oge ndọwasị, na oge ndụkọta, oge ịgba nkịtị, na oge ikwu okwu, 8 oge ịhụnanya na oge ịkpọ asị, oge ibu agha, na oge ime udo. 9 Gịnị bụ nnọọ ihe mmadụ na-enweta site na ndọgbu niile nke n'ọrụ niile ọ na-arụ? 10 Ahụla m ibu arọ nke Chineke

bokwasịrị ndị mmadụ e kere eke. 11 O meela ka ihe niile
maa mma n’oge nke ya. O tinyekwala ebighị ebi n’ime obi
ndị mmadụ; ma o nweghị ka mmadụ ghọta ọrụ Chineke site
na mmalite ruo n’ọgwụgwụ. 12 N’ihi ya, ekpebiri m na ihe
dịịrị mmadụ ịchọ bụ obi ụtọ na inwe aṅụrị na ndụ ya niile.
13 Ihe ọzọ bụ ka mmadụ rie, ṅụọ, ma nwee afọ ojuju na
ndọgbu niile ọ na-adọgbu onwe ya, n’ihi na ha bụ onyinye si
n’aka Chineke. 14 Amaara m na ihe niile Chineke mere na-
adịgidekwa. O nweghị ihe apụrụ itinye na ya, o nweghịkwa
ihe apụrụ iwepụkwa site na ya. Chineke na-eme nke a ka
ndị mmadụ tụọ egwu ya. 15 Ihe ọbụla dị ugbu a, adịlarị na
mgbe ochie, ihe ọbụla gaje ịdị dịlarị na mbụ. Chineke na-
eme ka ihe niile mere na mgbe gara aga megharịakwa ọzọ.
16 Ọzọkwa, achọpụtara m otu ihe n’okpuru anyanwụ, na
ọnọdụ ezi ikpe naanị mmebi iwu jupụtara, n’ebe e kwesiri
inwe ikpe ziri ezi ị ga-achọpụta na ihe ọjọọ dịkwa ya. 17
A gwara m onwe m, “Chineke ga-ekpe, ndị ezi omume na
ndị ajọ omume ikpe, n’ihi na a ga-enwe oge maka ihe ọbụla
a na-eme eme, oge dịkwa maka ikpe ọrụ niile nke mmadụ
ikpe.” 18 Echere m n’obi sị, “Ebe mmadụ nọ, Chineke na-
anwale ya, ka mmadụ mata na ha dị ka anụmanụ. 19 N’ihi na
ihe na-eche mmadụ na anụmanụ bụ otu. Ha abụọ na-eku
ume, ha abụọ na-anwụkwa anwụ. Ọ dịghị ihe mmadụ ji karịa
anụmanụ. Ihe niile bụ ihe efu. 20 Ha niile na-alaghachi n’otu
ebe; ọ bụ n’aja ka ha si pụta, ebe ahụ kwa ka ha ga-alaghachi.
21 Onye pụrụ iguzo gbaa akaebe na mmụọ mmadụ na-ala
n’elu ma nke anụmanụ na-ala n’aja?” 22 N’ihi ya, ahụrụ m na
ọ dịghị ihe ọzọ ụmụ mmadụ kwesiri ime karịakwa inwe ọṅụ
n’ọrụ ha, n’ihi na nke ahụ bụ oke ha n’ebe a. Onye ga-eme ka
ha bịaghachi hụ ihe ga-eme n’azụ ha?

4 Ọzọ, ahụrụ m mmegbu na obi ilu niile dị n’okpuru
anyanwụ, anya mmiri akwa ndị a na-emegbu emegbu,
ma ọ dịkwaghị ndị nkasiobi ha nwere, ma ike dị n’aka ndị
mmegbu a, ma ha enwekwaghị ndị nkasiobi. 2 N’ihi ya,
ekwuru m, na ndị nwụrụ anwụ, bụ ndị nwụrụ anwụ mgbe
gara aga, ka ndị dị ndụ mma, bụ ndị nke dị ndụ ruo ugbu a. 3
Ma ọ dị mma karịa ha abụọ bụ onye ahụ a na-amụbeghị,
onye na-ahụbeghị ihe ọjọọ nke dị n’okpuru anyanwụ. 4
Achọpụtakwara m na ihe mere ndị mmadụ ji na-adọgbu onwe
ha n’ọrụ bụ n’ihi anya ụfụ ha nwere n’ebe ihe ndị agbataobi
ha dị. Nke a bụ ihe efu, ịchụso ifufe. 5 Onye nzuzu na-afanye
aka abụọ n’apata, na-eri anụ ahụ onwe ya. 6 Ọ ka mma inwe
ihe ntakịrị na obi udo, karịa mmadụ inweju akụ site n’ịdọgbu
onwe ya n’ọrụ, nke bụ naanị ịchụso ifufe. 7 Ọ dịkwa ihe
ọzọ m hụrụ n’okpuru anyanwụ bụ naanị ihe efu. 8 Ọ dị otu
nwoke nke naanị ya nọ, o nweghị nwa, o nwekwaghị ụmụnne.
Mgbe niile, ọ na-adọgbu onwe ya n’ọrụ, ma nke a emeghị ka
afọ ju ya n’akụnụba o nwere. Ọ jụrụ sị, “Ọ bụ n’ihi onye ka m
ji adọgbu onwe m n’ọrụ,” “n’ihi gịnị ka m ji anapụ onwe m
ihe obi aṅụrị?” Ihe nke a enweghị isi, ihe efu na-eweta obi
mgbawa ka ha bụ. 9 Mmadụ abụọ ka mma karịa otu onye,
n’ihi na ha ga-arụpụta ọtụtụ ihe: 10 Otu onye n’ime ha daa,
onye nke ọzọ ga-apalite ya. Ma mgbe ọ bụ naanị otu onye,
onye ga-apalite ya? Ọ nọ n’ime nsogbu. 11 Ọzọ, ọ bụrụ na
mmadụ abụọ edinakọ, ahụ ga-ekpokwa ha ọkụ, ma olee otu
onye naanị ya dina ga-esi nweta okpomọkụ? 12 Ọ bụ ezie na
e nwere ike merie onye naanị ya guzo, ma mmadụ abụọ pụrụ
iguzo zọọ onwe ha. Ụdọ e ji eriri atọ tụkọta n’otu, adịghị
adọbi ya ngwangwa. 13 Ọ ka mma ịbụ nwantakịrị na onye
ogbenye nwere nghọta karịa ịbụ agadi bụ eze ndị nzuzu,
onye na-adịghị aṅa ntị na ndụmọdụ ọbụla. 14 Nwata dị otu a,
ma eleghị anya, ọ ga-esi n’ụlọ mkpọrọ pụta bụrụ eze, ma ọ
bụkwanụ na a mụrụ ya ogbenye n’alaeze ahụ. 15 Ahụrụ m na
mmadụ niile ndị bi n’okpuru anyanwụ na-eso nwantakịrị ahụ
onye nọchiri anya eze. 16 A pụghị ịgụta ndị dịnyere ya, ma
ndị ga-esota n’azụ agaghị enwe ọṅụ n’ebe onye nọchiri eze
ahụ nọ. Ọzọkwa, nke a bụ ihe efu, naanị ịchụso ifufe.

5 Mgbe ị na-aba n’ụlọ ukwu Chineke, lezie anya. Meghee
ntị gị nke ọma, karịa ịchụ aja onyinye nke ndị nzuzu, ndị
na-amaghị na ha na-eme ihe ọjọọ. 2 Abụla onye na-eme
ọsịịsọ ikwu okwu maọbụ ime ngwangwa n’ime echiche obi
gị, maọbụ ikwe Chineke nkwa ọnụ efu. N’ihi na Chineke nọ
n’eluigwe ma naanị n’ụwa ka ị nọ, n’ihi ya ka okwu ọnụ gị dị
ole na ole. 3 Dị ka ọtụtụ nchekasị si eweta ị rọọ nrọ, otu a ka
okwu onye nzuzu si dị mgbe ọtụtụ okwu dị ya n’ọnụ. 4 N’ihi
ya, mgbe ị na-ekwe Chineke nkwa, atụfula oge imezu ihe ahụ,
n’ihi na ihe banyere ndị nzuzu adịghị atọ Chineke ụtọ. Mezuo
nkwa niile i kwere Chineke. 5 Ọ ka mma na ị gbara nkịtị karịa
na ị ga-ekwe nkwa ma ị gaghị emezu ya. 6 Ekwela ka ọnụ gị
duba gị na mmehie. Azọkwala onwe gị site n’ịgwa onyeozi
Chineke, “na i kwere nkwa a na-amaghị ama.” N’ihi gịnị ka
Chineke ga-eji wee iwe n’ihi ihe ị kwuru, ma bibiekwa ọrụ aka
gị? 7 Aga m eme, aga m eme, ma e meghị ya bụ naanị okwu
efu. Ya mere, tụọ egwu Chineke. 8 Ọ bụrụ na ị hụ ebe a na-
emegbu ndị ogbenye, na-anapụkwa ha ihe ruru ha site n’ikpe
ikpe na-ezighị ezi na mpaghara obodo a na-achị achị, ya ejula
gị anya, n’ihi na onyeisi ọbụla nwere onye na-atụrụ ya. Ndịisi
na-atụ iwu nwekwara ndị kachasị ha elu. Otu a kwa, ọ dịkwa
ndị dị elu karịa ha. 9 Mgbe ihe nnweta si n’ala ubi bara ụba,
ọ na-abara onye ọbụla uru; ọ na-abakwara eze n’onwe ya
uru. 10 Onye ọbụla hụrụ ego n’anya, ọ gaghị eju ya afọ. Onye
ọbụla hụrụ akụnụba n’anya adịghị enwe afọ ojuju n’ihe ọbụla.
Nke a bụkwa ihe efu. 11 Akụ na-abawanye, ndị na-eri ya na-
abawanyekwa. Olee uru ha bara nye onyenwe ha karịa iji
anya ya abụọ na-ele ha? 12 Onye na-arụsị ọrụ ike na-arahụ
ụra nke ọma, ma o riri nri nta ma o rikwaranụ nke dị ukwuu,
ma oke iriju afọ onye ọgaranya anaghị ekwe ya rahụ ụra. 13
Ahụrụ m ihe ọjọọ ọzọ n’okpuru anyanwụ, mmadụ debere
akụnụba ruo mgbe o wetara ya ihe mgbu, 14 ma akụnụba ndị
ahụ bụ ihe furu site n’ọdachi nke bụ na mgbe ha mụtara
ụmụ, o nwekwaghị ihe fọdụrụ ụmụ ahụ iketa. 15 Dịka mmadụ
si gbara ọtọ site n’afọ nne ya bata n’ụwa, otu a ka anyị ga-esi
hapụ ya. O nweghị ihe ọ ga-ebu pụọ site na ndọgbu niile ọ
dọgburu onwe ya n’ọrụ. 16 Ma nke a bụ ihe ọjọọ nke na-
egbu mgbu n’obi. Mmadụ na-ala dịka o siri bịa. Gịnị bụ uru
ya, mgbe ọ na-adọgbu onwe ya n’ọrụ nye ifufe? 17 Ụbọchị
ndụ ya niile, ọ na-eri ihe n’ọchịchịrị, site oke mgbagwoju
anya, na nsogbu na iwe. 18 Ma achọpụtara m na ọ bụ ihe dị
mma na ihe kwesiri omume, ka nwoke rie ihe ma ṅụọkwa ihe
ọṅụṅụ Ka ọ chọtakwa afọ ojuju n’ime ndọgbu niile nke ọrụ ọ
ruru n’okpuru anyanwụ, n’oge mkpụmkpụ ndụ nke Chineke
nyere ya. N’ihi na nke a bụ oke ya. 19 Ọzọkwa, ọ bụrụ na
Chineke enye mmadụ akụnụba na ihe nweta, ma nyekwa ya
ike ọ ga-eji kporie ndụ n’ime ihe ndị a, ya nabata nke a dị
ka oke ya ma were ọṅụ rụọ ọrụ ya. Ha bụ onyinye si n’aka

Chineke. **20** Ebe ọ bụ na Chineke enyela ya obi ụtọ, ụbọchị
ndụ ya ekwesighị iwetara ya oke echiche.

6 Ọ dị ihe ọjọọ ọzọ nke m hụrụ n'okpuru anyanwụ, nke na-
anyịdo ụmụ mmadụ. **2** Chineke na-enye mmadụ akụnụba,
na ihe nnweta, na nsọpụrụ, na-emekwa ka ha nwee ihe niile
ha chọrọ, ma ọ dịghị enye ha ike ịnụ ụtọ ha; ma onye ọzọ na-
anụ ụtọ ha. Nke a bụ ihe efu, bụrụkwa ihe jọgburu onwe ya.
3 Mmadụ nwere ike mụta narị ụmụ, o nwekwara ike nwee
ndụ ogologo ruo agadi, ma ọ bụrụ na o nweghị ike ịnụ ụtọ
akụnụba ya, ọ bụrụkwa na o nwetaghị ụdị olili ruru ya, ana
m asị, na nwa nwụrụ n'afọ dị mma karịa ya. **4** Ọbịbịa ya e
nweghị isi, n'ọchịchịrị ka ọ na-ala, ọ bụkwa ọchịchịrị ka e
kpuchiri aha ya. **5** Ọ bụ ezie na ọ gaghị ahụ ihe anwụ anya, ọ
makwaghị ihe ọbụla, o nwere izuike karịa nwoke ahụ. **6** A
sịkwarị na o biri ndụ puku afọ, okpukpu abụọ, ma ọ nụghị ụtọ
akụnụba ya. Ọ bụghị n'otu ebe ka ha niile na-ala? **7** Ndọgbu
niile mmadụ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ bụ ka o rijuo afọ, ma o
nweghị onye na-enweta ihe na-ezuru ya. **8** Olee ụzọ onye
maara ihe si dị mma karịa onye nzuzu? Gịnị bụ uru dịịrị onye
ogbenye na ọ maara otu e si akpa ezi agwa n'ihu ndị dị ndụ?
9 Ihe eji anya hụ ka mma karịa oke ọchịchọ! Nke a bụkwa ihe
efu na ịchụso ifufe. **10** Ihe ọbụla dị ugbu a, ka akpọrọ aha na
mgbe gara aga. Amakwaara ihe mmadụ bụ, mmadụ ọbụla
apụghị ịlụso onye ka ya ike ọgụ. **11** Okwu na-aba ụba, nghọta
na-adị nta. O nwere uru nke a bara? **12** Onye mara ihe dịrị
mmadụ mma na ndụ, n'ụbọchị ole na ole nke na-abaghị uru o
nwere ịgabiga ndụ a dịka onyinyo? Onye pụrụ ịgwa ya ihe ga-
eme n'okpuru anyanwụ, mgbe ọ nwụsịrị?

7 Ezi aha ka mma karịa mmanụ isi ụtọ. Ụbọchị mmadụ
nwụrụ ka ụbọchị a mụrụ ya mma. **2** Ọ kaara gị mma ije
n'ebe a na-eru ụjụ karịa ebe a na-eri na-aṅụ. N'ihi na ọnwụ
dịịrị mmadụ ọbụla; ndị dị ndụ kwesiri iburu nke a n'obi. **3**
Iru ụjụ ka ịchị ọchị mma, ihu gbarụrụ agbarụ na-enyere obi
aka **4** Onye maara ihe na-eche echiche banyere ọnwụ, ma
onye nzuzu na-eche naanị banyere ikpori ndụ. **5** Ọ ka mma
ige ntị nye mba onye maara ihe karịa ịṅa ntị n'abụ ndị na-
enweghị uche na-abụ. **6** Ọchị onye nzuzu dị ka mkpọtụ nke
ogwu na-ere ọkụ na-eme n'okpuru ite. Ihe a bụkwa ihe efu. **7**
Iji anya ike nara mmadụ ihe na-eme ka onye mara ihe ghọọ
onye nzuzu, iri ngarị na-emerụ obi mmadụ. **8** Ọgwụgwụ ihe
ọbụla dị mma karịa mmalite ya! Ogologo ntachiobi dị mma
karịa mpako! **9** Abụla onye na-ewe iwe ọsịịsọ, n'ihi na iwe
bụ oke ndị nzuzu. **10** Asịla, "Gịnị mere ụbọchị gara aga ji dị
mma karịa ụbọchị ndị a?" N'ihi na ọ bụghị amamihe ị jụ ajụjụ
dị otu a. **11** Amamihe dịka ihe nketa, bụ ihe dị mma. Ọ na-
abara uru nye ndị na-ahụ anyanwụ anya. **12** Amamihe bụ ndo
dịka ego si bụrụkwa ndo, ma ụzọ ihe ọmụma ji dị mma karịa
bụ nke a: Amamihe na-echebe ndụ ndị nwere ya. **13** Chee
echiche banyere ihe Chineke na-eme. Mmadụ ọ pụrụ ime ka
ọ dịzie adịzie, bụ ihe Chineke mere ka ọ gbagọọ agbagọ? **14**
Mgbe ihe na-agara gị nke ọma, ṅụrịa ọṅụ, n'ihi ọ dịrị gị mma,
ma mgbe mmekpa ahụ batara, mata nke ọma na Chineke
onye na-enye ọnọdụ ọma makwa ihe banyere ọnọdụ ọjọọ. Ya
mere, o nweghị onye ọbụla nwere ike ịchọpụta ọdịnihu ya. **15**
Ndụ m n'ụwa a bụ ihe efu, ahụla m ihe abụọ ndị a; onye ezi
omume na-anwụ n'ezi omume ya, ma onye na-emebi iwu na-
ebi ogologo ndụ na mmebi iwu ya. **16** N'ihi ya, abụbigala onye
ezi omume oke, emekwala onwe gị onye mabigara ihe oke.
Gịnị mere i ji achọ igbu onwe gị? **17** Abụbigala onye na-emefe
ajọ omume oke, abụkwala onye nzuzu! Gịnị ka ị ga-eji nwụọ
mgbe oge gị na-erubeghị? **18** Ọ dị mma ijide otu na-esepụghị
aka na nke ọzọ, onye na-atụ egwu Chineke ga-enweta uru
n'ime ha abụọ. **19** Amamihe na-eme ka otu onye dị ike karịa
mmadụ iri na-achị otu obodo. **20** Gbaa ụwa niile gburugburu,
ọ dịghị otu onye bụ onye ezi omume, ọ dịghị onye na-eme
ihe ziri ezi nke na-adịghị eme mmehie mgbe ọbụla. **21** Egela
ntị n'ihe niile ndị mmadụ na-ekwu, ị pụrụ ịnụ nkọcha nke
ohu gị na-akọcha gị. **22** Gị onwe gị maara na ọtụtụ oge, ị
na-akọchakwa ndị ọzọ. **23** Agbalịsiela m ike inwe nghọta.
Ekwuru m sị, "Aga m abụ onye amamihe," ma nke a karịrị m.
24 Amamihe adịghị mfe inweta, ọ dị omimi nke ukwuu; ọ bụ
onye pụrụ ịchọpụta ya? **25** A tụgharịrị uche m ka m ghọta,
iledo na ịchọpụta amamihe na atụmatụ otu ihe niile si dị na
ịghọtakwa nzuzu nke dị na ajọ omume na ịyị ara nke dị na
enweghị uche. **26** Achọpụtara m na ọ dị ihe dị ilu karịa ọnwụ,
ihe ahụ bụ nwanyị. Obi ya dị ka ụgbụ. Otu a kwa, aka o ji
ejikụ gị dị ka ụdọ igwe. Onye ahụ na-eme ihe na-atọ Chineke
ụtọ na-esi n'aka ya gbapụ, ma ndị mmehie ka ọ na-enwude
n'ọnya ya. **27** "Lee, Ihe a ka m chọpụtara," ka onye nkuzi
kwuru: "Site n'ịtụkwasị otu ihe n'elu ibe ya ka m matara isi
ihe niile. **28** Mgbe m ka na-achọ ma achọtaghị m, n'etiti puku
mmadụ ndị ikom, achọtara m otu onye aka ya dị ọcha, ma
ọ dịghị otu nwanyị m chọtara n'etiti ha. **29** Achọpụtara m
naanị nke a, Chineke mere ndị mmadụ ka ha bụrụ ndị ụzọ ha
ziri ezi, ma ha atụgharịala chọrọ ọtụtụ ihe nchepụta gawa."

8 Onye dị ka onye amamihe? Onye maara nkọwa ihe?
Amamihe na-enyekwa ihu ya ihe, na-emekwa ka mgbarụ
nke ihu ya gbanwee. **2** Asị m, debe iwu eze, n'ihi iyi ị
ṅụrụ n'ihu Chineke. **3** Emela ngwangwa isi n'ihu eze pụọ.
Akwagidela ihe ọjọọ n'ihi na ọ ga-eme ihe masịrị ya. **4** N'ihi
na okwu eze nwere ike ọ dịghị onye pụrụ ijụ ya, Gịnị ka ị na-
eme? **5** Onye na-edebe iwu eze agaghị adaba na nsogbu. Onye
maara ihe na-ama mgbe kwesiri na ụzọ kwesiri ime ihe. **6** Ihe
niile nwere oge kwesiri ya, ụzọ e si eme ha dịkwa, ọ bụ ezie
na nsogbu mmadụ dị ukwuu n'ahụ ya. **7** Ebe ọ bụ na o nweghị
onye mara ihe na-aga ime, onye pụrụ ịgwa ibe ya ihe gaje
ime? **8** Ọ dịghị onye nwere ike igbochi mmụọ mmadụ mgbe ọ
chọrọ. Ọ dịghị onye nwere ike igbochi ụbọchị ọnwụ ya. Dịka o
si sie ike izighachi mmadụ azụ n'oge agha, otu a ka o si sie
ike ajọ omume ịtọghapụ ndị na-eme ihe ọjọọ. **9** Ihe ndị a
niile ka m hụrụ, mgbe m na-atụgharị uche banyere ihe niile a
na-eme n'okpuru anyanwụ. Mgbe ụfọdụ, mmadụ na-emegide
ibe ya si otu a wetara onwe ya nsogbu. **10** Ọzọkwa, ahụrụ m
ebe e liri ndị ajọ omume, ndị na-abata na apụkwa site n'ebe
dị nsọ, a na-etokwa ha n'obodo ebe ha mere ihe ndị a. Nke a
bụkwa nnọọ ihe na-enweghị isi; ihe efu. **11** N'ihi na e nyeghị
ntaramahụhụ mmehie mgbe o kwesiri, obi ndị mmadụ na-
ejupụta n'atụmatụ ime mmehie. **12** Onye ajọ omume nwere
ike mee narị mmehie bikwaa ogologo ndụ, ma amara m na
ọ ga-adịrị ndị na-atụ egwu Chineke mma karịa, bụ ndị na-
atụ egwu n'ihu Chineke. **13** N'ihi na ndị ajọ omume adịghị
atụ egwu Chineke, ọ gaghị adịrị ha na mma, ụbọchị ndụ ha
agaghị agbatịkwa ogologo dịka onyinyo. **14** Ọ dị ihe ọzọ na-
enweghị isi n'ụwa: ndị ezi omume na-anata ntaramahụhụ
dịrị ndị na-emebi iwu. Ndị na-emebi iwu na-anata ụgwọ ọrụ
ruru ndị ezi omume. N'ezie, ihe ndị a niile bụ ihe efu, ha

enweghị isi. 15 Ya mere, ana m ekwupụta, na ikpori ezi ndụ
dị mma, n'ihi na ọ dịghị ihe ka mma nye mmadụ n'okpuru
anyanwụ, karịa iri, na ịṅụ, na inwe obi ụtọ. Mgbe ahụ ọ
ga-enwe obi ụtọ n'ọrụ ọ na-arụ n'ụbọchị niile nke Chineke
nyere ya n'okpuru anyanwụ. 16 Mgbe m wepụtara obi m
ịchọ amamihe na ịghọta ọrụ mmadụ n'okpuru anyanwụ nke
mere na ọ naghị ehi ụra ehihie na abalị, 17 mgbe ahụ ka m
chọpụtara ihe Chineke mere. O nweghị onye pụrụ ịghọta ihe
na-aga n'okpuru anyanwụ. Otu ọbụla mmadụ siri gbalịa o
nweghị ike ịchọpụta ihe ọ pụtara. Onye maara ihe pụrụ ị sị
na a amatala ya, ma n'ezie ọ maghị ya.

9 Ihe ndị a niile ka m tulere nke ọma n'obi m, kpebie na
ihe ndị ezi omume na ndị maara ihe na-eme dị n'aka
Chineke, ma ọ dịghị onye maara ihe na-echere ha maọbụ
ịhụnanya maọbụ ịkpọ asị. 2 Ihe niile na-adakwasị mmadụ
niile n'otu ụzọ ahụ, ma onye ezi omume ma onye ajọ omume,
ezi mmadụ na onye na-abụghị ezi mmadụ, onye dị ọcha na
onye na-adịghị ọcha, onye na-achụ aja na onye na-adịghị
achụ aja. Dịka ọ dịrị ezi mmadụ, otu a ka ọ dịrị onye mmehie;
dịka ọ dịrị ndị na-aṅụ iyi, otu a kwa ka ọ dị nye ndị na-adịghị
aṅụ. 3 Nke a bụkwa ihe ọjọọ na-eme n'okpuru anyanwụ. Otu
ihe ndakwasị dịrị mmadụ niile. Ọzọkwa, obi ụmụ mmadụ
jupụtara n'ihe ọjọọ na iyi ara mgbe ha nọ na ndụ, emesịa
ha alakwuru ndị nwụrụ anwụ. 4 Naanị ndị dị ndụ nwere
olileanya. Ọ ka mma ịbụ nkịta dị ndụ karịa ịbụ ọdụm nwụrụ
anwụ. 5 N'ihi na ndị dị ndụ maara nke ọma na ha ga-anwụ,
ma ndị nwụrụ anwụ amaghị ihe ọbụla; ha enwekwaghị ụgwọ
ọrụ ọzọ, n'ihi na ha bụ ndị echefurula echefu. 6 Ịhụnanya ha,
na ịkpọ asị ha, na ekworo ha gabigara mgbe ha nwụrụ. Ha
agaghị enwekwa oke n'ihe ọbụla na-eme n'okpuru anyanwụ.
7 Ya mere, gaa n'ihu, jiri ọṅụ rie nri gị, jirikwa ọṅụ ṅụọ ihe
ọṅụṅụ n'ihi na ọ bụ ugbu a ka Chineke nabatara ọrụ gị.
8 Yiri akwa dị ọcha mgbe niile, tee mmanụ na-esi isi ụtọ
n'isi gị. 9 Bie ndụ obi ụtọ, gị na nwunye gị ị hụrụ n'anya,
ụbọchị niile nke ndụ ihe efu gị nke Chineke nyere gị n'okpuru
anyanwụ, n'ihi na nke a bụ oke dịịrị gị na ndụ ndọgbu onwe
gị n'ọrụ n'okpuru anyanwụ. 10 Ihe ọbụla ị na-eme, were
ike gị niile mee ya, n'ihi na ịrụ ọrụ maọbụ iche echiche,
maọbụ ihe ọmụma, maọbụ amamihe adịghị n'ala ndị nwụrụ
anwụ. Ebe ahụ kwa ka ị na-aga. **(Sheol h7585)** 11 Ahụrụ ihe
ọzọ n'okpuru anyanwụ, ọ bụghị ndị nwere ụkwụ ọsọ na-
agbata ihe, ọ bụkwaghị onye sikarịrị ike na-emeri n'agha; ọ
bụghị ndị maara ihe ka nri dịrị, ọ bụghị ndị nwere nghọta ka
akụnụba dịrị, ọzọkwa, ọ bụghị ndị nka ka amara na-adịrị;
kama ọ bụ mgbe na ihe ndaba na-eme ka ihe ndị a dịrị. 12
Nke ka nke, ọ dịghị mmadụ ọbụla maara mgbe oge ya ga-
eru: Ọ dị ka nnụnụ nke mara n'ọnya, maọbụ azụ e jidere
n'ụgbụ. Dịka ha, ụmụ mmadụ na-adaba n'ọnya nke ihe ọjọọ
mgbe ha na-atụghị anya ya. 13 Ahụkwara m ihe ọzọ n'okpuru
anyanwụ, nke a bụ ụdị amamihe nke metụrụ m n'obi n'ebe ọ
dị ukwuu. 14 Ọ dị obodo nke naanị mmadụ ole na ole bi n'ime
ya, ma otu eze dị ike chịịrị ndị agha ya bịa ibuso obodo nta a
agha. Ndị agha ya gbara obodo a gburugburu na-achọ ịkwatu
mgbidi ya. 15 Ma ọ dị otu onye ogbenye bi n'obodo nta ahụ,
onye maara ihe, ọ zọpụtara obodo ahụ site n'amamihe ya. Ma
o nweghị onye chetara ihe banyere ya. 16 Nke a mere m ji
sị, inwe amamihe bara uru karịa ịdị ike, ma ọ bụrụ na onye
amamihe ahụ bụ onye ogbenye, a ga-eleda ya anya, a gaghị
akpọkwa okwu ya ihe. 17 Okwu nke onye maara ihe na-ekwu
na nwayọọ ka a na-anụ, karịa iti mkpu nke onye na-achị achị
n'etiti ndị nzuzu. 18 Amamihe ka ihe agha niile mma, ma otu
onye mmehie na-ala ọtụtụ ezi ihe n'iyi.

10 Ijiji nwụrụ anwụ ga-eme ka mmanụ isi ụtọ sie isi ọjọọ.
Otu a kwa, nzuzu nta pụrụ ime ka amamihe dị ukwuu
ghara inwe nsọpụrụ. 2 Obi onye maara ihe na-eme ka o mee
ihe ziri ezi, ma obi onye nzuzu na-eduba ya na mmehie. 3 Ị
ga-ama onye nzuzu site n'ije ụkwụ ya, n'ihi na o maghị ihe.
Ọ bụladị onye ọbụla na-achọpụta onye nzuzu ọsịịsọ. 4 Ọ
bụrụ na iwe onye ọchịchị ebilie megide gị, ahapụla ọnọdụ
gị, n'ihi na mmụọ dị nwayọọ ga-eme ka mmehie ukwu dị
iche iche dajụọ. 5 Ọ dịkwa ihe ọjọọ ọzọ m hụrụ n'okpuru
anyanwụ, dịka njehie nke ndị eze na ndị na-achị achị na-
ejehie. 6 Ahụrụ m ka ndị nzuzu na-enweta ọkwa dị elu, ma
ndị ọgaranya adịghị enweta ọnọdụ ruuru ha. 7 Ahụla m ka
ohu na-agba ịnyịnya, ma ụmụ eze ji ụkwụ na-aga dịka ụmụ
ohu. 8 Onye gwuru olulu ga-adaba n'ime ya! Onye na-etida
mgbidi ka agwọ ga-atagbu. 9 Onye na-arụ ọrụ n'ebe a na-awa
nkume ka nkume ga-adakwasị. Onye na-awa nkụ nọ n'ize ndụ
site na ha. 10 Ọ bụrụ na anyụike adịghị nkọ, ọ bụrụkwa na-
amụghị ihu ya amụ, a ga-etinye ike karịa, ma ịma eme ihe
na-eme ka ihe gazie agazi. 11 Ọ bụrụ na agwọ ataa mmadụ
tupu e kechie ya ọnụ, ọ dịkwaghị uru ọ bara na e kechiri
ya ọnụ. 12 Okwu onye maara ihe na-ejupụta n'amara, ma
okwu onye nzuzu na-eduba ya n'ịla n'iyi 13 N'ihi na mmalite
okwu ya bụ nzuzu, ọgwụgwụ okwu ya bụkwa naanị mmebi
iwu na iyi ara. 14 Onye nzuzu na-ekwu ọtụtụ okwu. Ma o
nweghị onye ma ihe na-aga ime, onye pụrụ ịgwa ya ihe gaje
ime mgbe ọ nwụrụ? 15 Ọrụ nke ndị nzuzu na-agwụ ya ike,
ha makwaghị ụzọ ijeru obodo. 16 Ahụhụ ga-adịrị ala nke
eze ya bụ nwantakịrị, nke ndị na-achị achị bụ ndị na-akpọ
oriri n'ụtụtụ. 17 Ngọzị na-adịrị ala ahụ nke eze ya bụ onye
a na-asọpụrụ, nke ụmụ eze ya na-eri ihe mgbe o kwesiri
n'ihi inweta ike, ọ bụghị maka ịṅụbiga mmanya oke. 18 Ọ bụ
umengwụ na-eme ka ụlọ hie mmiri; ọ bụkwa umengwụ na-
eme ka elu ụlọ malite ize eze. 19 Ịkpọ oriri na-eweta ọnụ ọchị,
mmanya na-enye obi ụtọ, ma ego bụ ọsịsa nye ihe niile. 20
Akọchala eze, ọ bụladị n'echiche obi gị; maọbụ bụọ ọgaranya
ọnụ n'ime ụlọ ndina gị, n'ihi na anụ ufe nọ n'elu nwere ike
buru okwu gị nwa nnụnụ nwere nku ga-akọ ihe i kwuru.

11 Gbasapụ aka gị n'inye onyinye n'ihi na mgbe ọtụtụ
ụbọchị gasịrị i ga-anata ụgwọ ọrụ gị. 2 Kee akụ gị ụzọ
asaa maọbụ ụzọ asatọ n'ihi na ị maghị ụdị ihe ndaba ọjọọ
nwere ike ịbịakwasị gị n'obodo. 3 Mgbe eluigwe rujiri, mmiri
ga-ezo; mgbe osisi dara, maọbụ n'ugwu maọbụ na ndịda, ebe
ahụ ka ọ na-atọgbọ. 4 Onye na-ele ikuku anya agaghị akụ
mkpụrụ ọbụla, onye na-ele igwe ojii anya agaghị ewe ihe ubi.
5 Dịka mmadụ na-apụghị ịmata ụzọ ikuku si aga maọbụ otu
ndụ ọhụrụ si ebido n'ime afọ nwanyị dị ime, otu a ka o si dịrị
ma mmadụ apụghị ịghọta ọrụ Chineke, onye mere ihe niile. 6
Ghaa mkpụrụ gị n'ụtụtụ, esepụkwala aka n'anyasị, n'ihi na
ị maghị nke ga-eto, maọbụ nke a maọbụ nke ọzọ, ha niile
nwere ike too nke ọma. 7 Ìhè dị ụtọ, ọ na-amasịkwa anya ịhụ
ìhè anyanwụ. 8 Ọ bụrụ na mmadụ adị ndụ ọtụtụ afọ, ya ṅụrịa
n'ime ihe niile, ma ya cheta ụbọchị ọchịchịrị ga-adị ọtụtụ.
Ihe niile ndị na-abịa bụ ihe efu. 9 Nwa okorobịa, ọ bụ ihe oke
ọṅụ na ị bụ okorobịa. Ya mere, ka obi gị nye gị ọṅụ n'ụbọchị

niile nke okorobịa gị. Mee ihe niile ị chọrọ ime; gbasookwa
ihe niile nke anya gị na-ahụ. Kama, ghọtakwa nke a, na ị
ghaghị ịza ajụjụ n'ihu Chineke n'ihi ihe niile i mere. 10 Ya
mere, wezuga nchegbu site n'obi, wezugakwa nsogbu nke ahụ
gị, n'ihi na okorobịa na ịdị ike bụ ihe efu.

12 Ya mere, cheta Onye kere gị mgbe ị ka bụ okorobịa, tupu
ụbọchị ọjọọ ndị ahụ abịa, na mgbe afọ aka abịarubeghị
mgbe ị ga-asị, "Ha anaghị atọkwa m ụtọ." 2 Tupu anyanwụ
na ìhè, ọnwa na kpakpando ga-agba ọchịchịrị, na nlọghachi
igwe ojii mgbe mmiri zosiri. 3 Mgbe ndị na-echebe ụlọ ga-
ama jijiji, mgbe ndị dimkpa nwoke ga-ehulata, mgbe ndị na-
akwọ ihe kwụsịrị maka ha dị ole na ole, mgbe ndị na-elepụ
anya site n'oghere ga-ebido ịgba ọchịchịrị, 4 mgbe e mechiri
ọnụ ụzọ nke pụrụ n'okporoụzọ, mgbe olu ịkwọ nri ga-adị ala,
mgbe ụda olu abụ ụmụ nnụnụ ga-akpọte ndị mmadụ, ma abụ
ha niile na-ala ala, 5 mgbe ndị mmadụ ga-atụ egwu ebe dị
elu; na ihe egwu nke okporoụzọ, mgbe osisi alụmọnd ga-ama
ifuru mgbe ụkpana ga na-adọkpụ onwe ya n'ụzọ, agụụ ihe
ọbụla ga-akwụsịkwa. Mgbe ahụ, ndị mmadụ ga-ala ụlọ ebighị
ebi ya, ndị na-akwa akwa ga na-agagharị n'okporoụzọ niile. 6
E, cheta ya, tupu e gbubie ụdọ ọlaọcha ahụ, tupu e tiwaa
ọkwa ọlaedo, tupu ite adawaa n'isi iyi, tupu e tijie ụkwụ igwe
olulu mmiri. 7 Mgbe ahụ, anụ ahụ anyị ga-alaghachi n'aja
ebe o si pụta; mmụọ anyị ga-alaghachikwuru Chineke onye
nyere ya. 8 "Ihe efu! Ihe efu!" ka onye ozizi kwuru. "Ihe niile
bụ ihe efu!" 9 Ọ bụghị naanị n'onye ozizi ahụ bụ onye maara
ihe, o jeghariri na-ezi ndị mmadụ ihe ọ maara. Ọ tụghariri
uche chọpụta ọtụtụ ilu, detuokwa ha n'usoro. 10 Onye ozizi
chọpụtara okwu ndị dabanyere n'usoro, ihe o depụtara bụ
ihe ziri ezi na eziokwu. 11 Okwu ọnụ nke onye maara ihe dị
ka ndụdụ e ji achụ ehi. Nchịkọta okwu amamihe ndị a dị ka
ǹtu a kumiri nke ọma, nke onye na-azụ atụrụ nyere. 12 Ma
nwa m nwoke lezie anya, atụkwasịla ihe ọzọ n'elu ihe ndị a.
Akwụkwọ a na-ede ede enweghị ọgwụgwụ, ọtụtụ mmụta na-
agwụ ike. 13 Ugbu a anụla ihe ndị a niile, ma nụrụ ihe bụ
nkwubi okwu: Tụọ egwu Chineke, debekwa iwu ya niile, n'ihi
na nke a bụ ọrụ niile dịrị mmadụ. 14 N'ihi na Chineke ga-
ekpe ọrụ ọbụla ikpe, ya na ihe nzuzo anyị niile, ma ha dị
mma ma ha dị njọ.

Abụ nke Abụ

1 Abụ nke abụ nke Solomọn. 2 Ya were nsusu niile nke
ọnụ ya susuo m ọnụ, n’ihi na ịhụnanya gị dị ụtọ karịa
mmanya. 3 Mmanụ otite gị niile na-esi isi ọma, aha gị dịka
mmanụ isi ụtọ awụpụtara awụpụta, ọ bụghị ihe ịtụnanya na
ụmụ agbọghọ hụrụ gị n’anya. 4 Kpọrọ m, ka mụ na gị soro,
ka anyị mee ngwangwa. Ka eze kpọbata m n’ime ụlọ ya. Ndị
Enyi Anyị ga-aṅụrị ọṅụ nwekwa obi ụtọ n’ime gị. Anyị ga-
eto ịhụnanya gị karịa mmanya. Onye a hụrụ n’anya Lee n’izi
ezi ka ha n’ahụ gị n’anya nke ukwuu. 5 Ana m eji nji ma a
maara m mma ile anya, unu ụmụ agbọghọ Jerusalem. Adị
m nji dịka ụlọ ikwu nke Keda dịka akwa mgbochi dị n’ụlọ
Solomọn. 6 Unu elekwasịla m anya, maka na m na-eji nji. Ọ
bụ anwụ gbajiri m. Ụmụnne m ndị ikom were iwe megide
m, zipụ m n’ezi ilekọta ubi vaịnị anyị, ma ubi vaịnị nke m
ka m na-elekọtaghị. 7 Gwa m, gị onye m hụrụ n’anya, ebee
ka anụ ụlọ gị na-ata nri? Ebee ka atụrụ gị na-ezu ike n’etiti
ehihie? N’ihi gị ka m ga-eji dịka nwanyị e kpuchiri ihu n’etiti
igwe anụ ụlọ ndị enyi gị. 8 Ọ bụrụ na ị maghị, gị nwanyị
kachasị mma, soro nzọ ụkwụ igwe atụrụ meekwa ka ụmụ
ewu gị taa ahịhịa dị n’akụkụ ụlọ ikwu ndị na-elekọta atụrụ. 9
Ana m atụnyere gị, gị onye m hụrụ n’anya dịka nne ịnyịnya e
kenyere n’otu ụgbọ agha Fero. 10 Agba nti gị ka e jiri ọlantị
chọọ mma, olu gị kwa ka e jiri nkume dị oke ọnụahịa e doro
n’ahịrị chọọ mma. 11 Anyị ga-emere gị ọlantị dị iche iche nke
ọlaedo, nke e ji ọlaọcha chọọ mma. 12 Mgbe eze nọ na tebul
ya, mmanụ isi ọma m tere sijuru ebe niile. 13 Onye m hụrụ dị
m ka ụda máá e kechiri n’akpa nke dị n’etiti ara m abụọ. 14
Onye m hụrụ n’anya dịrị m ka ụyọkọ ukwu okoko henna nke
sitere n’ogige ubi vaịnị En-Gedi. 15 N’ezie, ị mara mma, onye
m hụrụ n’anya. Leenụ ka ị si maa mma! Anya gị dịka nduru.
16 Onye m hụrụ n’anya, ị mara mma nwoke. E, ị mara mma.
Ebe ndina anyị dịka ahịhịa ndụ. 17 Ogidi nke ụlọ anyị bụ osisi
sida, ntuhie ya bụkwa osisi fịa.

2 Abụ m okoko osisi ọhịa nke Sharọn, na okoko lili nke na-
epu na ndagwurugwu. 2 E, dịka okoko lili nke na-epu
n’etiti ogwu, otu a ka ọmasịrị m dị n’etiti ụmụ agbọghọ ndị
ọzọ. 3 Onye m hụrụ n’anya dịka osisi apụl, n’etiti osisi na-
amị mkpụrụ n’ọhịa, mgbe e ji ya tụnyere ụmụ okorobịa ndị
ọzọ. Ọ na-enye m obi ụtọ ịnọ n’okpuru ndo ya, mkpụrụ ya
dịkwa ụtọ n’ọnụ. 4 Ka ọ kpọrọ m jee n’ụlọ oriri, ka ọkọlọtọ ya
n’ekpuchi m bụrụ ịhụnanya. 5 Were mkpụrụ osisi a mịkpọrọ
amịkpọ gbaa m ume; werekwa mkpụrụ osisi apụl mee ka ahụ
m dị ike, n’ihi na abụ m onye ịhụnanya mere ka ike gwụsịa.
6 Aka ekpe ya dị n’okpuru isi m, aka nri ya na-ejikụ m. 7
Unu ụmụ agbọghọ Jerusalem, eji m nne mgbada niile na nne
ele ọhịa niile na-agba unu iyi sị: Unu akpọtela maọbụ mee
ka ịhụnanya teta, ruo mgbe ọ masịrị ya. 8 Gee ntị! Onye m
hụrụ n’anya! Lee ya ka ọ na-abịa, na-amali elu n’elu ugwu
niile, na-amafekwa n’elu ugwu nta niile. 9 Onye m hụrụ
n’anya yiri mgbada, o yiri nwa ele. Lee ya ka ọ na-eguzo n’azụ
mgbidi anyị, ọ na-esikwa na oghereikuku na n’oghere dị ya
na-elebata anya. 10 Onye m hụrụ n’anya gwara m okwu sị m,
“Bilie, onye ihe ya na-atọ m ụtọ, onye m mara mma, soro m.
11 Lee, oge oyi agafeela, udu mmiri agabigakwala. 12 Okoko
osisi epupụtala n’ala; oge eji agụ egwu eruokwala, a na-
anụ abụ nduru n’ala anyị niile. 13 Mkpụrụ osisi fiig ebidola
ịmịpụta mkpụrụ ya nke mbụ, isi osisi vaịnị na-amịpụta okoko
na-esiju ebe niile. Bilie, ma bịa, ọmasịrị m. Onye nke m mara
mma! Bịa ka i sooro m.” 14 Nduru m nọ n’ọgba nkume, n’ebe
nzuzo nke akụkụ ugwu, gosi m ihu gị, mee ka m nụ olu gị,
n’ihi na olu gị dị ụtọ, ihu gị makwara mma. 15 Jidenụ nkịta
ọhịa, ụmụ nkịta ọhịa niile na-emebiri anyị ubi, ọ bụladị ubi
vaịnị anyị na-agbawa okoko. 16 Onye m hụrụ n’anya bụ nke
m, mụ onwe m bụkwa nke ya. Ọ na-azụ igwe atụrụ ya n’etiti
okoko urodi, 17 tutu chi ụtụtụ abọọ mgbe onyinyo niile na-
agabigakwa. Tụgharịa, onye m hụrụ n’anya, dị ka mgbada
maọbụ nwa ele nke nọ n’elu ugwu.

3 Achọrọ m onye m hụrụ n’anya n’elu ihe ndina m n’abalị,
ma ahụghị m ya. Ebiliri m chọọ ya ma ahụghị m ya. 2
Ugbu a, aga m ebili pụọ jegharịa n’ama niile na n’okporoụzọ
niile nke obodo ịchọ ya, m ga-achọgharị onye m hụrụ n’anya.
Ya mere, achọrọ m ya ma ahụghị m ya. 3 Ndị nche na-eche
obodo hụrụ m, mgbe ha na-agagharị n’obodo, ma ajụrụ m ha
sị, “Biko, unu hụrụ onye ahụ m hụrụ n’anya?” 4 Ọ dịghị anya
mgbe m gafere ha, achọtara m onye m hụrụ n’anya, ejidesiri
m ya ike, ahapụghị m ya aka tutu m duta ya n’ụlọ nne m,
n’ime ụlọ nwanyị tụrụ ime m. 5 Unu ụmụ agbọghọ Jerusalem,
eji m nne mgbada niile na nne ele ọhịa gbaa unu iyi sị, unu
akpọtela, maọbụ mee ka ịhụnanya teta ruo mgbe o masịrị
ya. 6 Onye bụ nke a na-esi n’ọzara na-abịa dịka anwụrụ ọkụ,
nke tere mmanụ máá na ụda na-esi isi ụtọ, ụda nke ndị ahịa
na-ere? 7 Lee ọ bụ ụgbọ Solomọn. Iri mmadụ isii ndị ọka
agha, ndị a maara aha ha karịsịa n’ala Izrel sokwa ya. 8 Ha
niile ji mma agha; ha bụ ndị a zụrụ nke ọma ibu agha. Mma
agha onye ọbụla dịkwa n’ukwu ya, ịdị njikere maka ihe egwu
abalị. 9 Eze Solomọn rụrụ onwe ya ụgbọ a nke o ji osisi sitere
Lebanọn rụọ. 10 Ogidi ya ka o ji ọlaọcha mee; ala ya bụkwa
ọlaedo. Ebe ịnọdụ ọdụ ya ka e ji akwa odo odo kpaa, e ji
ịhụnanya dozie ebe ime ya. Ndị inyom Jerusalem, 11 pụtanụ,
bịa hụrụ, unu ụmụ agbọghọ Zayọn, bịanụ ka unu hụ Solomọn
bụ eze; lee ụdị okpueze nne ya kpunyere ya n’isi, n’ụbọchị
agbamakwụkwọ ya, n’ụbọchị obi ụtọ na ịṅụrị ọṅụ ya.

4 Leenụ ka i si maa mma, onye m hụrụ n’anya, e, ị mara
mma! Anya gị abụọ nke dị n’azụ akwa mkpuchi ihu gị dị
ka nduru. Agịrị isi gị dị ka igwe ewu nke na-arịda n’akụkụ
ugwu Gilead. 2 Eze gị dị ka igwe atụrụ a ka kpachapụrụ ajị ha
ọhụrụ, nke si n’ebe a sapụrụ ha ahụ na-arịpụta. Nke ọbụla
chi ụmụ abụọ, ọ dịghịkwa nke gba aka nwa n’etiti ha. 3
Egbugbere ọnụ gị abụọ dị ka ogho uhie. Ọnụ gị dị mma ile
anya. Agba nti gị abụọ nke dị n’ime akwa mkpuchi gị dị ka
pomegranet e kere abụọ. 4 Olu gị dị ka ụlọ elu Devid, nke e
wuziri nke ọma. E konyere puku ọta na ya, ha niile bụ ọta
nke ndị ọka n’agha. 5 Ara gị abụọ dị ka ụmụ mgbada abụọ,
nke otu nne mụrụ n’otu oge, ndị na-ata nri n’etiti okoko
urodi. 6 Tutu chi ụtụtụ abọọ, tutu onyinyo agbalaga, aga m
aga n’ugwu ụda máá na n’ugwu insensi. 7 Ị mara mma nke
ukwuu, onye m hụrụ n’anya, ọ dịkwaghị ntụpọ ọbụla dị gị
n’ahụ. 8 Si na Lebanọn soro m, nwunye m lụrụ ọhụrụ. Si
na Lebanọn bịa soro m; rịdata site n’ugwu Amana, n’ugwu
Senia, na n’ugwu Hemon, site n’ọgba ọdụm n’ugwu niile ebe
agụ bi. 9 I riela m obi, nwanne m nwanyị, nwunye ọhụrụ m;
i riela m obi, i werela ile anya gị na ihe olu i yi rie obi m.
10 Lee ka ịhụnanya gị si dị ụtọ, nwanne m nwanyị, nwunye

ọhụrụ m. Lee ka ịhụnanya gị si dị mma nke ukwuu karịa
mmanya, isisi ụtọ nke mmanụ otite gị na-esi isi ọma karịa
mmanụ ụda ọbụla. 11 Egbugbere ọnụ gị dị ụtọ dịka mmanụ
aṅụ dị, nwunye ọhụrụ m, mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ dị
n’okpuru ire gị, isisi ụtọ nke uwe gị na-esi ka Lebanọn 12 Ubi
a gbara ogige, ma gbachiekwa, ka nwanne m nwanyị, nwunye
ọhụrụ bụ. Ị bụ isi iyi nke a gbara ogige, rachiekwa. 13 Ihe
ọkụkọ dị n’ime ogige gị bụ pomegranet nwere ezi mkpụrụ dị
oke ọnụahịa, nke nwere henna na naad, 14 naad na safron,
kalamus na sinamọn, na osisi nke ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ,
na ụda máá, na aloos na ụda kachasị mma dị iche iche na-
esi isi ụtọ. 15 I bụ isi iyi nke ubi a gbara ogige, olulu mmiri
dị ndụ nke si na Lebanọn asọdata. 16 Teta n’ụra gị ifufe si
n’ugwu; bịakwa gị ifufe si na ndịda, fekwasị ubi m a gbara
ogige, ka isisi ụda ya dị ụtọ fesaa ebe niile, ka onye m hụrụ
n’anya bịa n’ubi ya a gbara ogige, ka ọ bịa rie mkpụrụ dị iche
iche dị n’ime ya nke dị oke ọnụahịa.

5 Abatala m n’ubi m a gbara ogige, nwanne m nwanyị,
nwunye ọhụrụ m. Achịkọtala m máá ya na ụda m,
arachakwala m mmanụ aṅụ m na ugbugbo mmanụ aṅụ.
Aṅụkwala m mmiri ara ehi na mmanya m. Ndị Enyi Rie,
ṅụọkwa, unu ndị bụ enyi; ṅụjuo afọ, unu ndị hụrụ onwe unu
n’anya. 2 A rahụrụ m ụra, ma obi m mụ anya. Gee ntị, onye
ahụ m hụrụ n’anya na-akụ aka n’ibo ọnụ ụzọ. “Megheere
m ụzọ, nwanne m nwanyị, onye m hụrụ n’anya, nduru m,
onye na-enweghị ntụpọ. Igirigi ezokwasịla m n’isi, agịrị isi m
jupụtara na mmiri nke abalị.” 3 Eyipụlarị m uwe m. Ọ bụ m
yirikwa ha ọzọ? Asaala m ụkwụ m, aga m eme ka ha ruo unyi
ọzọ? 4 Onye m hụrụ n’anya gbatịrị aka ya imeghe ụzọ, mgbe
ahụ, obi m chọsikwara ya ike. 5 Mụ onwe m biliri imeghere
onye m hụrụ n’anya ụzọ, ma aka m abụọ jupụtakwara na
mmanụ máá, mmanụ máá si na mkpịsịaka m niile na-atapụsi,
n’elu ihe mkpọchi nke ibo. 6 Mgbe m megheere onye m hụrụ
n’anya ụzọ, ma lee, ọ nọkwaghị ya, ọ laala. Obi fepụrụ m
mgbe ọ pụwara. Elegharịrị m anya chọọ ya ma ahụghị m ya
ebe ọbụla. Akpọrọ m ya oku ma ọ zaghị. 7 Ndị nche hụrụ m
mgbe ha na-agagharị n’obodo, ha tiri m ihe merụọ m ahụ. Ndị
nche mgbidi obodo napụrụ m akwa mkpuchi m. 8 Unu ụmụ
agbọghọ Jerusalem, ana m agba unu iyi, ọ bụrụ na unu ahụ
onye m hụrụ n’anya, gịnị ka unu ga-agwa ya? Gwa ya na abụ
m onye ịhụnanya mere ka ike gwụchasịa n’ahụ. 9 Gị nwanyị
kachasị mma, olee otu onye ị hụrụ n’anya si dị mma karịa ndị
ọzọ? Olee otu onye ị hụrụ n’anya si dị mma karịa ndị ọzọ nke
i ji enye anyị iwu dị otu a? 10 Onye m hụrụ n’anya chapụrụ
achapụ, dị mma ile anya. Ọ pụrụ iche n’etiti puku ndị nwoke
iri. 11 Isi ya dịka ọlaedo a nụchara anụcha, agịrị isi ya na-
eruda dịka igu nkwụ, na-ejikwa nji dịka ugoloma. 12 Anya
ya abụọ dịka nduru nọ n’akụkụ mmiri iyi nke e jiri mmiri
ara ehi sachaa, dịka nkume dị oke ọnụahịa e doro n’ahịrị.
13 Nti ya abụọ dị ka ihe ndina ụda nke jupụtara na mmanụ
isi ụtọ. Egbugbere ọnụ ya dị ka okoko urodi, nke na-agbụsị
mmanụ máá. 14 Aka ya abụọ dị ka mkpara ọlaedo a kpụziri
akpụzi, nke a hịọnyere nkume oke ọnụahịa beril n’ime ya.
Ahụ ya na-akwọ mụrụmụrụ dịka ọdụ nke e ji nkume dị oke
ọnụahịa safaia chọọ mma. 15 Ogwe ụkwụ ya abụọ dị ka ogidi
e ji nkume mabụl kpụọ, nke e ji ọlaedo a ṅụchara anụcha tọọ
ntọala ha. Ụdịdị ya dị ka Lebanọn, dịkwa oke ọnụ dịka osisi
sida ya. 16 Ọnụ ya bụ ihe tọkarịsịrị ụtọ n’onwe ya, ihe niile
banyere ya dị mma n’ile anya. Unu ụmụ agbọghọ Jerusalem,
onye dị otu a bụ onye ahụ m hụrụ n’anya, ọ bụkwa enyi m.

6 Gị onye mara mma n’etiti ndị inyom, ebee ka onye ị hụrụ
n’anya jere? Olee ụzọ o sitere? Ka anyị soro gị chọọ ya. 2
Ọ gara n’ubi ya a gbara ogige, n’ebe ihe ndina ya nke e fesara
ụda na-esi isi ụtọ, ijegharị n’etiti okoko urodi, na ịchịkọta
okoko lili. 3 Abụ m nke onye m hụrụ n’anya, onye m hụrụ
n’anya bụkwa nke m. Ọ na-azụ igwe atụrụ ya n’etiti okoko
urodi. 4 Onye m hụrụ n’anya, ị mara mma dịka Tịaza, ị mara
mma nke ukwu dịka Jerusalem, ị dị ebube ka usuu ndị agha ji
ọkọlọtọ. Ị dị mma ile anya dịka Jerusalem; Ị dị ka ndị agha bu
ọkọlọtọ. 5 Wepụ anya gị n’ebe m nọ, n’ihi na i jirila anya gị
dọta m. Agịrị isi gị dị ka igwe ewu nke na-arịdata site n’ugwu
Gilead. 6 Eze gị dị ka igwe atụrụ nke si n’ebe a sapụrụ ha ahụ
na-arịpụta. Nke ọbụla chi ụmụ abụọ, ọ dịghịkwa nke nwa
ya furu efu n’etiti ha. 7 Agba ntị gị abụọ nke dị n’ime akwa
mkpuchi gị dị ka pomegranet e kere abụọ. 8 E nwere ike
nwee iri eze nwanyị isii, na iri ndị iko nwanyị asatọ, na ọtụtụ
ụmụ agbọghọ a na-apụghị ịgụta ọnụ, 9 ma gị onwe gị, nduru
m, ezigbo m zuruoke, pụrụ iche n’etiti ha niile. Naanị otu
nwanyị nne ya nwere, ọ masịrị onye mụrụ ya. Ụmụ agbọghọ
hụrụ ya kpọọ ya onye a gọziri agọzi, ndị eze nwanyị na ndị
iko nwanyị tooro ya. 10 Onye bụ onye a, pụtara ihe dịka chi
ọbụbọ, nke mara mma dịka ọnwa, na-enwu dịka anyanwụ,
dị ebube ka dị usuu kpakpando na-aga n’ahịrị n’ahịrị? 11
Agara m n’ubi a gbara ogige ebe a kụrụ mkpụrụ osisi, ile
ihe na-etopụta ọhụrụ na ndagwurugwu, ilekwa akwụkwọ
ndụ ọhụrụ ndị na-epupụta n’osisi vaịnị, na ị mata ma n’osisi
pomegranet ọ mara ifuru. 12 Tupu m mata ebe m nọ, agụ
nke mkpụrụobi m adọtala m tinye n’etiti ụgbọ agha nke ndị
eze ala m. 13 Laghachi azụ, gị onye Shulam, laghachi azụ;
laghachi azụ, e, laghachi azụ ka anyị lee gị anya. Onye hụrụ
ibe ya n’anya Maka gịnị ka unu ga-eji lee onye Shulam anya
dịka ọ bụ ite egwu ndị Mahanaim?

7 Lee ka ụkwụ gị si dị mma n’ime akpụkpọụkwụ gị ada
nwa eze. Apata ụkwụ gị abụọ dị ezi mma dịka nkume oke
ọnụahịa, ọrụ aka nke ezigbo onye ọkwa ǹka. 2 Otubo gị mara
mma dịka iko nke a gbajuru mmanya. Ukwu gị dị ka ukwu
ọka e ji okoko urodi gbaa gburugburu. 3 Ara gị abụọ dị ka
ụmụ mgbada abụọ nke otu nne mụrụ n’otu oge. 4 Olu gị
guzo kwem dị ka ụlọ elu e ji ọdụ wuo. Anya gị abụọ dị ka ọdọ
mmiri Heshbọn nke dị n’akụkụ ọnụ ụzọ ama Bat-Rabim. Imi
gị mara mma dị ka ụlọ elu Lebanọn nke chere Damaskọs ihu.
5 Isi gị guzo n’ahụ gị ka ugwu Kamel. Agịrị isi nke isi gị dịkwa
ogho odo odo. Ịma mma nke agịrị isi gị emela eze onye a
dọtara n’agha. 6 Lee ka i si maa mma nke ukwuu, n’ezie, ị
mara mma. Ị dịkwa ụtọ nke ukwuu, gị onye m hụrụ n’anya.
7 Ị dị ogologo dịka osisi nkwụ; ara gị abụọ dịkwa ka ụyọkọ
mkpụrụ osisi. 8 Ekwuru m sị, “Aga m arịgoro elu osisi nkwụ
ahụ, jidekwa mkpụrụ ya aka.” Ugbu a, ka ara gị abụọ dịkwa ka
ụyọkọ mkpụrụ vaịnị, ka isisi nke iku ume gị dịkwa ka mkpụrụ
osisi apụl, 9 ka okpo ọnụ gị dịka mmanya makarịsịrị na mma.
Onye a hụrụ n’anya Ka mmanya ahụ gbadaa nwayọọ nye
onye m hụrụ n’anya, na-asọda nwayọọ n’elu egbugbere ọnụ
ya na eze ya. 10 Abụ m nke onye ahụ m hụrụ n’anya, ọ bụkwa
m ka ọ chọrọ. 11 Bịa, onye m hụrụ n’anya, ka anyị gaa n’ime
obodo, ka anyị nọọ ọnọdụ abalị n’obodo nta. 12 Ka anyị bilie
ngwangwa n’isi ụtụtụ pụọ jee n’ubi lee ma osisi vaịnị ha

amaala ifuru, ma okoko ya agbawaala, ma osisi pomegranet
agbawaala okoko. N'ebe ahụ ka m ga-egosi gị ịhụnanya m.
13 N'ebe ahụ ka ị ga-anọ nụ isi nke mandreki na-ewepụta;
mkpụrụ osisi niile na-atọ ụtọ ga-adịkwa n'ọnụ ụzọ anyị, ma
ndị ọhụrụ ma ndị ochie, n'ihi na edokọtaala m ha maka onye
m hụrụ n'anya.

8 O, a sịkwarị na ị bụ nwanne m nwoke; nke otu nne
mụrụ mụ na ya m gaara esutu gị ọnụ mgbe anyị zutere
n'okporoụzọ ma ọ dịkwaghị onye ọbụla ga-eleda m anya. 2
Agaara m akpọrọ gị baa n'ụlọ nne m, ka ị nọdụ n'ebe ahụ,
n'ụlọ onye ziri m ihe. Agaara m enye gị mmanya e tinyere ihe
na-esi isi ụtọ, mmanya ụtọ nke pomegranet. 3 Aka ekpe ya dị
n'okpuru isi m, aka nri ya na-ejikụ m. 4 Unu ụmụ agbọghọ
Jerusalem, ana m agba unu iyi, unu agaghị akpọte maọbụ
mee ka ịhụnanya teta tupu ruo mgbe ọ masịrị ya. 5 Onye bụ
onye a si n'ọzara na-abịa, onye na-adabere n'ahụ onye ọ hụrụ
n'anya. Onye a hụrụ n'anya N'okpuru osisi apụl ka m kpọtere
gị; n'ebe ahụ ka nne gị tụrụ ime gị; n'ebe ahụ ka ọ nọ mụọ gị.
6 Tụkwasị m dịka mgbaaka ihe a kara n'obi, dịka mgbaaka ihe
a kara n'aka gị n'ihi na ịhụnanya dị ike dịka ọnwụ, ekworo ya
dịkwa ike dịka ala mmụọ. Ọ na-enwupụtakwa dịka ọkụ na-
ere ere, dịka ọkụ nke dị ukwu. **(Sheol h7585)** 7 Ọtụtụ mmiri
apụghị imenyụ ịhụnanya, osimiri niile enwekwaghị ike iri
ya. Ọ bụrụ na mmadụ ga-enye akụ niile nke ụlọ ya n'ihi
ịhụnanya, a ga-eleda ya anya nke ukwuu. 8 Anyị nwekwara
otu nwanne nwanyị nta ma ọ kpụbeghị ara. Gịnị ka anyị ga-
emere nwanne anyị nwanyị, n'ụbọchị a ga-abịa ịlụ ya? 9 Ọ
bụrụ na ọ bụ mgbidi, anyị ga-ewukwasị ụlọ elu ọlaọcha n'elu
ya; ma ọ bụrụ na ọ bụ ọnụ ụzọ, anyị ga-eji ibo e ji osisi sida
wuo mechie ya, ichebe ya. 10 Abụ m mgbidi, ara m abụọ
guzokwa dịka ụlọ elu. Otu a ka m siri dị n'anya ya dịka onye
na-ewetara ya afọ ojuju. 11 Solomọn nwere ubi vaịnị na Baal-
Hamon, o nyefere ubi vaịnị ya n'aka ndị ọrụ nlekọta. Onye
ọbụla n'ime ha ga-eweta puku shekel ọlaọcha maka mkpụrụ
ọ na-amịta. 12 Ma ubi vaịnị m bụ nke aka m. Ana m enye ya
onye m chọrọ inye. Puku ọlaọcha bụ nke Solomọn, ndị ọrụ
ubi ga-enwetakwa narị ọlaọcha abụọ. 13 Gị onye bi n'ubi
a gbara ogige, gị na ndị enyi gị, kwere ka m nụ olu gị. 14
Soro m ka anyị pụọ, onye m hụrụ n'anya, bịakwute m dịka
mgbada, maọbụ dịka nwa ele na-awụgharị n'elu ugwu ebe
ụda dị iche iche na-esi isi ụtọ jupụtara.

Aịzaya

1 Ọhụ Aịzaya nwa Emọz, nke ọ hụrụ banyere Juda na
Jerusalem n'oge ọchịchị Ụzaya, Jotam, Ehaz na Hezekaya,
bụ ndị eze Juda. **2** Gee ntị, gị eluigwe, gee ntị, gị ụwa! N'ihi
na Onyenwe anyị ekwuola okwu: "Azụrụ m ụmụntakịrị, zụlite
ha, ma ha enupula isi megide m. **3** Ehi maara onyenwe ya,
ịnyịnya ibu makwaara ebe onyenwe ya na-anọ azụ ya nri, ma
Izrel amaghị m, ndị m adịghị aghọtakwa." **4** Ahụhụ dịrị mba
ndị mmehie, ndị ajọ omume riri ahụ, ụmụ ndị ajọ omume,
ụmụ ndị nyefere onwe ha na mmerụ! Ha agbakụtala Onyenwe
anyị azụ, ha eleliala Onye dị Nsọ nke Izrel, ha agbakụtala ya
azụ ha. **5** Gịnị mere a ga-eji nọgide na-eti unu ihe? Gịnị mere
unu ji nọgide na nnupu isi? Lee ọnya juru unu isi, leekwa na
ọrịa na-arịa obi unu. **6** O nweghị akụkụ ahụ unu zuruoke, site
n'ọbọ ụkwụ unu ruo n'opi isi unu; ọnya, na ntihịa ahụ, na
ọnya mmerụ ahụ, jupụtara unu n'ahụ; e kechikwaghị ha, e
tekwaghị ha mmanụ. **7** Ala unu tọgbọrọ n'efu, agbaakwala
obodo unu ọkụ. Ndị mbịarambịa ewerechaala ihe dị n'ubi unu
n'ihu unu, ha emeela ka ọ tọgbọrọ n'efu dịka mgbe onye ọbịa
kpochapụrụ ihe dị n'ime ya. **8** Ada Zayọn ka a hapụrụ dịka
ụlọ nche dị n'ubi vaịnị, dịka ụlọ nta dị n'ubi kukumba, dịka
obodo ndị iro gbara gburugburu. **9** Ọ bụrụ na Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile emeghị ka mmadụ ole na ole fọdụ
ndụ n'ime anyị, anyị gara adị ka Sọdọm, anyị gaara adịkwa ka
Gọmọra. **10** Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu ndị na-achị
Sọdọm; geenụ ntị n'ozizi Chineke anyị, unu ndị Gọmọra. **11**
"N'ihi gịnị ka unu ji na-achụrụ m ọtụtụ aja, gịnị ka ihe ndị a
bụ nye m?" ka Onyenwe anyị sịrị. "Afọ ejula m n'aja nsure
ọkụ niile nke eji ebule na anụmanụ e mere ka ha gbaa abụba
chụọ; Ọbara oke ehi na nke ụmụ atụrụ na mkpi adịghị atọkwa
m ụtọ. **12** Mgbe unu na-abịa ka ahụ unu n'ihu m, onye chọrọ
nke a n'aka unu? Kwụsịnụ ịzọtọ ogige m. **13** Kwụsị iweta
onyinye niile na-enweghị isi. Ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ
unu bụrụ m ihe arụ. Mmemme ọnwa ọhụrụ, na nke ụbọchị
izuike, na nzukọta unu niile, apụghị m ịnagide mkpọkọta
unu nke na-abaghị uru. **14** Mkpụrụobi m kpọrọ mmemme
ọnwa ọhụrụ, na mmemme unu ndị ọzọ a kara aka asị. Ha
bụụrụ m ibu arọ, ike agwụkwala m ibu ha. **15** Mgbe unu na-
agbasa aka unu n'ekpere, agaghị m aṅa unu ntị; ọ bụladị
mgbe unu na-ekpe ọtụtụ ekpere, agaghị m aṅa ntị." N'ihi na
aka unu jupụtara n'ọbara! **16** Sachapụnụ onwe unu, dịkwanụ
ọcha. Wezuganụ ajọ omume unu niile site n'ihu m; kwụsịnụ
ime ihe na-adịghị mma. **17** Mụtanụ otu e si eme ihe ziri ezi;
chọọnụ ikpe ziri ezi, nyerenụ ndị a na-emegbu aka. Werenụ
ọnọdụ nna n'ebe ndị na-enweghị nna nọ, ma kwuchitenụ
ọnụ ụmụ nwanyị di ha nwụrụ. **18** "Bịanụ ka anyị kparịtaa
ụka," bụ ihe Onyenwe anyị na-asị. "A sịkwarị na mmehie
unu dị ka uwe uhie, ha ga-adị ọcha dịka akụmmiri igwe, a
sịkwa na ha dị uhie uhie dịka ogho uhie, ha ga-adịkwa ka
ajị anụ ọcha. **19** Ọ bụrụ na unu ga-ekwenye, ọ bụrụ na unu
ga-erubere m isi, aga m eme ka unu nwee ezi ihe nke unu
ga-eri n'ala a. **20** Ma ọ bụrụ na unu ajụ ma nupu isi, ọ bụ
mma agha ka a ga-eji gbuchapụ unu." N'ihi na ọnụ Onyenwe
anyị ekwula ya. **21** Lee ka obodo ahụ kwesiri ntụkwasị obi
aghọọla onye akwụna! Ọ bụ nke jupụtararị n'ikpe ziri ezi;
ezi omume na-anọbu n'ime ya, ma ugbu a, ọ bụzi ndị ogbu
mmadụ. **22** Ọlaọcha gị aghọọla unyi, ezi mmanya gị aghọọla
nke a gwafere mmiri oke. **23** Ndị ndu gị niile bụ ndị nnupu
isi, ndị bụkwa ndị enyi ndị ohi, onye ọbụla n'ime ha hụrụ
iri ngarị n'anya, na-agbasokwa onyinye. Ha adịghị echebe
ndị na-enweghị nna ikpe gbasara ndị inyom di ha nwụrụ
adịghị abịa n'ihu ha. **24** N'ihi ya, Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, Onye dị ike nke
Izrel, kwubiri sị, "Aga m abọ ọbọ megide ndị iro m, ime ka
unu gharakwa inye m nsogbu ọzọ. **25** Aka m ga-abịakwasị
unu. Aga m anụcha unu dịka e si anụcha ọlaedo, si otu a
wepụchaa unyi niile dị n'ime unu. **26** Emesịa, aga m enye unu
ndị na-ekpe ikpe ziri ezi. Ndị na-adụ unu ọdụ ga-abụkwa
ndị nwere uche dịka ndị unu nwere na mbụ. Ọzọ, a ga-akpọ
obodo unu Obodo Ezi Omume, Obodo kwesiri Ntụkwasị Obi."
27 A ga-eji ikpe ziri ezi zọpụta Zayọn. Ọ ga-ejikwa ezi omume
zọpụta ndị niile lọghachikwutere ya. **28** Ma ndị mmehie niile
na ndị niile na-enupu isi ka ọ ga-ala n'iyi; ọ ga-egbukwa ndị
niile na-agbakụta Onyenwe anyị azụ. **29** "Ihere ga-eme unu
n'ihi osisi ook nsọ ndị ahụ niile obi unu na-enwe aṅụrị n'ime
ha. Ihere ga-eme unu n'ihi ubi a gbara ogige ndị ahụ unu jiri
aka unu họrọ. **30** Unu ga-ala n'iyi dịka osisi ook na-akpọnwụ
akpọnwụ maọbụ ka ubi a gbara ogige nke mmiri kọrọ. **31**
Onye kachasị ike n'etiti unu ga-ala n'iyi dịka ahịhịa na-ere
ọkụ; ọrụ ya ga-abụ icheku ọkụ nke ga-emenye ọkụ ahụ ga-
erepịa unu. Ọ dịkwaghị onye pụrụ imenyụ ya."

2 Nke a bụ ihe Aịzaya nwa Emọz hụrụ banyere Juda na
Jerusalem. **2** N'ụbọchị ikpeazụ, ugwu nke ụlọnsọ ukwu
Onyenwe anyị, ga-abụ nke eguzobere dịka ugwu dị elu karịa
ugwu niile, a ga-ebuli ya elu karịa ugwu nta niile, mba niile
dị iche iche ga-eruba n'ime ya dịka iyi. **3** Ọtụtụ ndị mmadụ
ga-abịa ma sịkwa, "Bịanụ, ka anyị rigoruo ugwu Onyenwe
anyị, ka anyị gaa n'ụlọnsọ ukwu Chineke nke Jekọb. Ọ ga-
akụziri anyị ụzọ ya niile, ka anyị nwe ike jee ije n'okporoụzọ
ya niile." Iwu ga-esi na Zayọn pụta, okwu Onyenwe anyị ga-
esitekwa na Jerusalem pụta. **4** Ọ ga-ekpe ikpe n'etiti mba
niile, doziekwa esemokwu dị n'etiti ndị dị iche iche. Ha ga-
akpụgharịkwa mma agha ha niile mee ka ha bụrụ mma oge;
kpụgharịkwa ùbe ha mee ya ka ọ ghọọ mma ịkwacha osisi.
Mba ọbụla agakwaghị ebuli mma agha megide mba ọzọ,
maọbụ zụọ onwe ha n'ịlụ agha ọzọ. **5** Unu ụlọ Jekọb, bịanụ ka
anyị na-agbaso ìhè nke Onyenwe anyị anyị. **6** Gị, bụ Onyenwe
anyị, Ị gbakụtala ndị gị, bụ ụlọ Jekọb azụ. N'ihi na ha jupụtara
n'ikpere arụsị nke si n'ọwụwa anyanwụ. Ha na-ajụkwa ase
dịka ndị Filistia. Ha na ndị na-ekpere arụsị na-ejikọkwa aka. **7**
Ala ha jupụtara n'ọlaọcha na ọlaedo, ha bara ụba nke ukwuu.
Ala ha jupụtara n'ịnyịnya. Ụgbọ agha ha dịkwa ukwuu. **8** Ala
ha jupụtara n'arụsị, ha na-akpọ isiala nye ihe ndị ahụ ha ji
aka ha kpụọ, ihe ndị ahụ mkpịsịaka ha kpụrụ. **9** N'ihi ya,
a ga-eme ka mmadụ bụrụ ihe e wedara n'ala, meekwa ka
mmadụ niile bụrụ ndị e wedara n'ala. Ya mere, agbagharala
ha. **10** Gaanụ n'ime nkume, zoonụ n'ime ala n'ihi ihe egwu si
n'ebe Onyenwe anyị, na n'ihi ịma mma ebube nke ịdị ukwuu
ya. **11** Anya nke onye nganga ka a ga-eweda n'ala, mpako nke
ndị mmadụ ka a ga-ewedakwa n'ala. Ọ bụ naanị Onyenwe
anyị ka a ga-ebuli elu n'ụbọchị ahụ. **12** Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile, nwere ụbọchị ọ kwadooro nye ndị mpako
na ndị na-ebuli onwe ha elu, n'ihi na ihe niile e buliri elu (ka
a ga-eweda n'ala), **13** nye osisi sida niile topụrụ ogologo ma
maa mma nke Lebanọn, na osisi ook niile nke Bashan, **14** nye

ugwu ukwu niile nke dị elu, na ugwu nta niile e buliri elu, **15**
nye ụlọ elu niile, na mgbidi niile e wusiri ike, **16** nye ụgbọ
mmiri niile e ji azụ ahịa, na ụgbọ mmiri ndị ọzọ niile buru ibu
maa mma. **17** Onye nganga ka a ga-eweda n'ala, mpako nke
ndị mmadụ niile ka a ga-eweda n'ala. Naanị Onyenwe anyị ka
a ga-ebuli elu n'ụbọchị ahụ. **18** A ga-ala arụsị niile n'iyi, mee
ka ha ghara ịdịkwa. **19** Ndị mmadụ ga-agba ọsọ gbaba n'ọnụ
dị na nkume, na n'ọnụ e gwuru n'ala, n'ihi egwu Onyenwe
anyị, na n'ihi ịma mma ebube nke ịdị ukwuu ya, mgbe ọ ga-
ebili iyọgharị ụwa. **20** N'ụbọchị ndị ahụ, ha ga-atụfusị arụsị
ọlaedo na nke ọlaọcha ha kpụrụ, nke ha kpụrụ ma na-efe,
hapụrụ ha ụmụ oke, na ụmụ ụsụ. **21** Mgbe ahụ, ha ga-ezo
onwe ha n'oghere niile dị n'oke nkume, na n'ime ọgba niile
nke oke nkume n'ihi ịgbanarị iwe ọkụ Onyenwe anyị, na ịma
mma ebube nke ịdị ukwuu ya, mgbe o biliri iyọgharị ụwa.
22 Kwụsị ịtụkwasị mmadụ efu obi. O nweghị ihe ọ bụ karịa
naanị nkuume ahụ dị ya n'ime, n'ihi gịnị ka e ji agụnye ya?

3 N'ihi na, lee, Onyenwe anyị, bụ Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile, na-akwado isite na Jerusalem na Juda
wezuga ihe nnweta na ihe nkwado niile, ya na ihe oriri niile
na mmiri ọṅụṅụ niile. **2** Ọ ga-ewezugakwa ndị bụ dike n'etiti
ha, na onye agha, na onye ikpe, na onye amụma, na onye na-
ajụ ase, na ndị okenye ha, **3** na onyeisi agha na-achị ndị agha
iri ise, na onye a na-asọpụrụ, na onye ndụmọdụ, na onye ọka
maara ọrụ, na onye nwere ezi mmụọ nghọta ịkọ mmadụ ibe
ya ọgwụ. **4** "Aga m eme ka ụmụ okorobịa ghọọ ndị ozi ha,
meekwa ka ụmụ na-aṅụ ara bụrụ ndị ịchị isi dị n'aka ha." **5**
Ndị mmadụ ga-emegbu ibe ha, otu onye megide onye ọzọ,
onye agbataobi megide onye agbataobi ibe ya. Ụmụ okorobịa
ga-ebili megide ndị okenye, ndị a na-eleli ga-emegide ndị a
na-asọpụrụ. **6** Otu nwoke ga-ejide nwanne ya nwoke n'ụlọ
nna ya sị ya, "I nwere akwa mgbochi, bụrụ onyendu anyị;
lekọta mkpọmkpọ ebe a anya." **7** Ma ọ ga-azaghachi n'ụbọchị
ahụ sị, "O nweghị ihe m pụrụ ime. Enweghị m nri maọbụ
akwa mgbochi n'ụlọ m. Emela m onyendu ndị a." **8** Lee na
Jerusalem na-asọ ngọngọ. Juda na-adakwa. N'ihi na ndị bi
n'ime ya ekwujọọla Onyenwe anyị. Ha na-eleļịkwa, ma na-
enupu isi n'ebube Onyenwe anyị. **9** Ihu ha na-egosi ihe ha bụ.
Ọ na-ezipụta ajọ omume ha. Ha na-anya isi n'ime mmehie ha
dịka Sọdọm. Ihere adịghịkwa eme ha. Ahụhụ ga-adịrị ha,
n'ihi na ha ejirila aka ha kpatara onwe ha ahụhụ. **10** Zie ndị
ezi omume niile ozi sị ha, na ihe ga-agara ha nke ọma, n'ihi
na mkpụrụ sitere n'omume ha niile ka ha ga-eri. **11** Ma gwa
ndị na-emebi iwu na ahụhụ dịrị ha. Mbibi adakwasịla ha! Ha
ga-eketa oke ruoru ha, n'ihi ihe aka ha kpataara ha. **12** Ụmụ
okorobịa na-emegbu ndị m, ụmụ nwanyị na-achịkwa ha. Ndị
m, lee na ndị na-achị unu na-eduhie unu ụzọ. Ha na-eme ka
unu kpafuo; ha esitela n'ezi ụzọ wezuga unu. **13** Onyenwe
anyị anyị ewerela ọnọdụ ya n'ụlọikpe; ọ na-eguzo ikpe ndị ya
niile ikpe. **14** Onyenwe anyị na-aba n'ikpe megide ndị okenye
na ndị ndu nke ndị ya niile. Ọ bụ unu bụ ndị lara ubi vaịnị m
n'iyi; ihe unu ji aka ike pụnara ndị ogbenye jupụtara n'ụlọ
unu. **15** Gịnị mere unu ji azọpịa ndị m, "Gịnị mere unu ji
si otu a na-egwepịa ihu ndị ogbenye?" Otu a ka Onyenwe
anyị, bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwupụtara.
16 Ọzọkwa, Onyenwe anyị kwuru sị, "Ndị inyom Zayọn bụ
ndị mpako. Ha ji olu e setịrị eseti, na anya na-achọgharị ndị
ikom ha ga-aghọgbuta na-ejeghari. Ha na-ejegharịkwa na-arọ
mma na-aṅagharịkwa ukwu, na-emekwa ka ihe ịchọ mma
ọla ụkwụ ha na-ada ụda. **17** N'ihi ya, Onyenwe anyị ga-eme
ka ọnya jupụta n'isi ndị inyom Zayọn, Onyenwe anyị ga-
emekwa ka ha gharakwa inwe agịrị isi n'isi ha." **18** N'ụbọchị
ahụ, Onyenwe anyị ga-anapụ ha ihe ịchọ mma ha niile, ma
mgbaaka, ma ịchafọ ịgbado isi, ma ihe olu nke dị n'ụdịdị
ọnwa ọhụrụ, **19** ma ọlantị, ma mgbaaka, ma akwa e ji ekpuchi
ihu, **20** ma akwa ha na-eyi n'isi, na ọla ụkwụ, ma ihe ha na-
eke n'ukwu, ma karama mmanụ isi ụtọ, ma ọgwụ dị iche iche;
21 ma ọlaaka ha niile na ọla imi ha niile, **22** ma uwe mmemme
ha niile ma uwe mwụda niile, ma akwa akwa mgbochi, ma
akpa nta niile, **23** ma enyo ha niile, ma akwa ọcha niile, ma
okpu ọma niile, ma mgbokwasị ha niile. **24** N'ọnọdụ ụda ọma,
ha ga-esi ure ure; n'ọnọdụ ihe ike n'ukwu, ha ga-ekekwasị
onwe ha eriri; n'ọnọdụ agịrị isi e doziri edozi, ha agaghị enwe
ọ bụladị otu agịrị isi; n'ọnọdụ akwa ọcha, ọ bụ akwa mkpe ka
ha ga-eyi; n'ọnọdụ ịma mma, anụ ahụ ha ga-achakpọsị. **25**
Ndị ikom unu ka a ga-eji mma agha gbuo, ndị bụ dike ka a ga-
egbu n'agha. **26** Ọnụ ụzọ ama niile nke Zayọn ga-eti mkpu
akwa ruokwa ụjụ. Ọ ga-atọgbọrọ n'efu. Ọ ga-anọdụ n'ala.

4 N'oge ahụ, ndị ikom ole na ole ga-afọdụ ndụ. Nke a ga-eme
ka ndị inyom asaa na-azọ otu nwoke. Ha ga-abịakwute
ya sị ya "Kwere ka anyị niile bụrụ ndị nwunye gị! Anyị ga-
akpara onwe anyị nri, zụọra onwe anyị akwa. Naanị kwere ka
anyị na-aza aha gị, ka a ghara ịkọ anyị ọnụ." **2** N'ụbọchị ahụ,
Onyenwe anyị ga-eme ka Alaka Onyenwe anyị mabiga mma
oke, ma nwekwa ebube dị ukwuu. Ndị fọdụrụ ndụ n'Izrel ga-
enweta ihe ubi ga-enye ha ọṅụ, na nke ga-ewetara ha obi
nganga na mmụọ ịnya isi. **3** Ndị ahapụrụ na Zayọn, ndị nọ na
Jerusalem ka a ga-akpọ ndị dị nsọ, bụ ndị ahụ niile e dere
aha ha n'etiti ndị bi n'ime Jerusalem. **4** Onyenwe anyị ga-
asachapụ unyi niile nke ndị inyom Zayọn, ọ ga-asachapụkwa
ọbara niile dị na Jerusalem site na mmụọ nke ikpe, na mmụọ
nke ọkụ. **5** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị ga-ewuru ugwu Zayọn
niile na ndị niile zukọrọ n'ebe ahụ ndo ga-ekpuchi ha niile.
Ihe ọ ga-eji mee ndo a bụ igwe ojii na anwụrụ ọkụ nke ga-
adịrị ha n'ehihie, na ọkụ na-enwu enwu, nke ga-adịrị ha
n'abalị. Ebube ahụ ga-abụ ihe mkpuchi nye ha. **6** Ọ ga-abụrụ
ha ebe mgbaba na ndo ime ka okpomọkụ nke ehihie hapụ
ịchagbu ha. Ọ ga-abụkwara ha ebe izere ndụ, na ebe nzuzo
pụọ n'oke ifufe na mmiri.

5 Aga m abụ abụ nye onye m hụrụ n'anya, abụ banyere ubi
vaịnị ya. Onye m hụrụ n'anya nwere ubi ya n'elu ugwu nta
nke bụ ezi ala. **2** O gwuzere ya, wepụsịa okwute niile dị n'ime
ya, werekwa mkpụrụ vaịnị mara mma kụọ n'ime ya. O wuru
ụlọ nche n'etiti ya, sitekwa na nkume wapụtakwa ebe ịzọcha
mmanya. Emesịa, ọ nọdụrụ chere oge owuwe ihe ubi. Mgbe
oge ahụ ruru, ọ chọpụtara na n'ọnọdụ mkpụrụ vaịnị mara
mma, ọ bụ ndị jọrọ njọ mịrị. **3** "Ugbu a, ndị ikom Jerusalem
na Juda, unu anụla ihe mere. Kpebienụ ikpe a dị n'etiti mụ na
ubi vaịnị m. **4** Olee ihe ọzọ m gaara emere ya karịa ihe m
mere? Gịnị mere ubi vaịnị m ji mịara m mkpụrụ jọrọ njọ
n'ọnọdụ mkpụrụ na-atọ ụtọ? **5** Ugbu a, lee, ihe m na-aga ime
ubi vaịnị m a. Aga m ewepụ ihe mgbochi a gbara ya, hapụ ya
ka ọ ghọọ ebe anụ ụlọ na-ata nri. Aga m etida mgbidi ya hapụ
ya ka ọ bụrụ ebe a na-azọtọ ụkwụ. **6** Agaghị m akwachakwa
ya ọzọ. Agakwaghị m egwuru ya ala, aga m ahapụ ya ka ogwu
na uke too n'ime ya. Aga m enyekwa igwe ojii iwu ka mmiri

ghara izokwasị ya ọzọ.” 7 Ubi vaịnị nke Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile, bụ mba Izrel na ndị Juda, ha bụ vaịnị ahụ
nke n’atọ obi ya ụtọ. Ma o lere anya ikpe ziri ezi, ma ihe ọ
hụrụ bụ iwusi ọbara. O lere anya ezi omume, ma ihe ọ nụrụ
bụ mkpu akwa ndị a na-emegbu emegbu. 8 Ahụhụ dịrị unu
ndị na-azụkọta ala ma ndị ọzọ ahụghị ebe ha ga-ebi, unu
ndị na-ewu ụlọ na-ewukwasị ụlọ n’ala buru ibu, ime ka ọ
bụrụ naanị unu bi n’ụwa. 9 Ma Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile ekwuola ihe banyere unu, na ọnọdụ unu. Eji m
ntị m abụọ nụ mgbe ọ na-asị, “N’ezie, ọtụtụ ụlọ mara mma
ga-atọgbọrọ n’efu, ụlọ ukwu mara mma ndị nwe ha agaghị
anọkwa. 10 Ubi vaịnị ahụ a ga-eji ehi abụọ kọọ ụbọchị iri ga-
ewepụta naanị ihe nwere ike iru galọọnụ mmanya isii, ma
ọka a kọrọ, nke ruru akpa ọka atọ ga-amịpụta ihe ruru otu
akpa n’ọkara.” 11 Ahụhụ ga-adịrị unu niile ndị na-ebili n’isi
ụtụtụ ịgbaso mmanya. Ndị na-amụgide anya abalị tutu ruo
mgbe ha ṅụbigara mmanya oke. 12 Unu na-eji ụbọ akwara dị
iche iche na une, na ihe iti egwu na opi, na mmanya na-eme
onwe unu obi ụtọ n’oge mmemme oriri unu, ma unu na-elelị
Onyenwe anyị anya; unu adịghịkwa asọpụrụ akaọrụ ya. 13
N’ihi ya, ndị m ga-eje biri na mba ọzọ, n’ihi amaghị ihe; ndị
ọkwa ha dị elu ga-anwụ n’ihi agụụ, ndị mmadụ efu ga-abụ ndị
akpịrị ga-akpọ nkụ n’ihi agụụ mmiri. 14 N’ihi ya, ala mmụọ
na-eme ka ọchịcho ya saa mbara, ọ na-asaghebigakwa ọnụ ya
oke; ndị ukwu na ndị nta bi n’ime ala a ka ọ ga-elo, tinyere
ndị na-emebiga mkpọtụ oke, na ndị na-egwuribiga egwu ọṅụ
oke. **(Sheol h7585)** 15 N’ụbọchị ahụ, a ga-eweda n’ala ndị dị elu,
na ndị dị ala, ndị mpako ka a ga-eweda n’ala. 16 Ma Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, nwee ọnọdụ dịkarịsịrị elu, n’ihi
ikpe ikpe ziri ezi ya, Chineke onye dị nsọ na-egosikwa onwe
ya na ọ dị nsọ site n’ezi omume ya. 17 Mgbe ahụ, ụmụ atụrụ
ga-akpa nri ha dị ka ọ bụ n’ọzara ka ha nọ, ehi na anụ ụlọ
ga-akpa nri ha n’ụlọ ndị ọgaranya niile e tikpọrọ etikpọ. 18
Ahụhụ ga-adịrị ndị ji aghụghọ na-adọkpụgharị mmehie ha;
ahụhụ dịkwara ndị na-adọkpụgharị ajọ omume ha dịka ụdọ
eji adọkpụgharị ụgbọala. 19 Nye ndị ahụ na-asị “Ka Chineke
mee ngwa; ya rụọ ọrụ ya ọsịịsọ, ka anyị hụ ya. Atụmatụ nke
Onye nsọ nke Izrel, ka ọ bịaruo nso, ka ọ pụta ìhè, ka anyị
nwe ike mara ihe o zubere.” 20 Ahụhụ dịrị ndị na-akpọ ihe
ọjọọ ezi ihe ndị na-akpọkwa ezi ihe ihe ọjọọ, ndị na-etinye
ọchịchịrị n’ọnọdụ ìhè na ìhè n’ọnọdụ ọchịchịrị ndị na-etinye
ihe dị ilu n’ọnọdụ ihe ụtọ, na ihe ụtọ n’ọnọdụ ihe ilu. 21
Ahụhụ ga-adịrị ndị maara ihe n’anya nke onwe ha, ndị na-
elekwa onwe ha anya na ha bụ ndị nwere nghọta. 22 Ahụhụ
ga-adịrị ndị bụ dike n’ịṅụ mmanya, na ndị bụkwa dimkpa
n’ịgwakọta mmanya, 23 ndị na-asị onye ikpe maara n’ikpe
amaghị ya n’ihi ịnata ngarị, ma wezuga ikpe ziri ezi site n’ebe
onye aka ya dị ọcha nọ. 24 N’ihi ya, dịka ire ọkụ si erechapụ
ahịhịa ọka, na dịka ahịhịa kpọrọ nkụ si ada n’ime ọkụ na-
enwu enwu, otu a ka mgbọrọgwụ ha ga-ere ure okoko ha
ka ikuku ga-ebufu dịka uzuzu; n’ihi na ha ajụla iwu niile
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile nyere, leljakwa okwu
nke Onye nsọ Izrel. 25 N’ihi nke a, iwe Onyenwe anyị dị ọkụ
megide ndị ya; o setịpụrụ aka ya na-etitu ha n’ala. Ugwu niile
ga-ama jijiji, ozu ndị ahụ dịka ihe na-abaghị uru n’okporoụzọ
niile. Ma n’agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị
azụ, aka ya ka setịpụkwara esetịpụ. 26 Ọ ga-eweli ọkọlọtọ
nye mba niile dị n’ebe dị anya, ọ na-akpọkọta ndị niile nọ
na nsọtụ ụwa. Ma lee, ka ha na-abịa, ha na-eme ngwa bịa
ọsịịsọ. 27 Ọ dịghị onye na-ada mba, ọ dịkwaghị onye n’asụ
ngọngọ n’ime ha, ọ dịghị onye n’atụ oru ụra maọbụ rahụ
ụra, ọ dịghị ihe ike n’ukwu ha nke tọpụrụ atọpụ ọ dịghị ihe
ikechi akpụkpọụkwụ nke dọbiri adọbi. 28 Àkụ ha niile dị nkọ,
ekweela ụta ha niile, ụkwụ ịnyịnya dị ka nkume ọkụ, ụkwụ
ụgbọ agha ha dị ka oke ifufe. 29 Ha na-ebigbọ dịka ọdụm, ha
na-ebigbọkwa dịka ụmụ ọdụm; ha na-asụ mgbe ha wụkwasịrị
n’elu ihe ndọgbu. Ha na-ejide ndị m, kpụrụ ha laa, ọ dịkwaghị
onye nnapụta ha nwere. 30 N’ụbọchị ahụ, ha ga-ebigbọ n’elu
ya dịka mbigbọ nke oke osimiri. A sịkwa na mmadụ elegide
ala ahụ anya, ọ ga-ahụ na ọchịchịrị na ihe mgbu, ọ bụladị
anyanwụ ka igwe ojii ga-eme ka ọ gbaa ọchịchịrị.

6 N’afọ ahụ, mgbe eze bụ Ụzaya nwụrụ, ahụrụ m Onyenwe
anyị ka ọ nọ n’ocheeze ya dị oke elu. Ọnụ ọnụ ala uwe ya
jupụtara ụlọnsọ ukwuu ya. 2 Ndị na-erugharị n’elu ocheeze
ya bụ ndị mmụọ ozi a na-akpọ seraf, ndị nwere nku isii.
Ha ji nku ha abụọ kpuchie ihu ha; abụọ ka ha ji kpuchie
ụkwụ ha, abụọ nke fọdụrụ ka ha ji na-efegharị. 3 Ha na-
abụrịtara onwe ha abụ, sị, “Nsọ, Nsọ, Nsọ, ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile dị. Ụwa niile jupụtara n’ebube ya.” 4
N’ihi ụda olu ha, ọnụ ụzọ na mgbidi ụlọnsọ mara jijiji, ụlọ
ahụ jupụtara n’anwụrụ ọkụ. 5 Etiri m mkpu akwa sị. “Ewoo!
Onye nwụrụ anwụ ka m bụ, n’ihi na onye mmehie ka m bụ,
egbugbere ọnụ m bụ egbugbere ọnụ rụrụ arụ; ọ bụkwa n’etiti
ndị egbugbere ọnụ ha rụrụ arụ ka m bi. Ugbu a, ejirila m
anya m hụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, onye bụ
Eze ukwu ahụ!” 6 Mgbe ahụ, otu n’ime seraf ndị ahụ sitere
n’ebe ọ nọ fekwute m, were mkpa gụta otu icheku dị ọkụ site
n’ebe ịchụ aja. 7 O weere icheku ọkụ ahụ sọtụ m n’ọnụ, sị
m, “Ugbu a, a gụọla gị dịka onye dị ọcha, n’ihi na icheku a
emetụla gị n’ọnụ. A gbagharakwala gị mmehie gị niile.” 8
Mgbe ahụ, anụrụ m olu Onyenwe anyị ka ọ na-ajụ, “Onye ka
m ga-eziga? Onye ga-ejekwara anyị?” Asịrị m, “Lee m, ziga
m.” 9 Ọ siri, “Gaa gwa ndị a sị, “‘Na-anụnụ, ma unu aghọtala,
na-elenụ anya ma unu ahụla.’ 10 Mee ka obi ndị a maa abụba,
dịkwa arọ, mee ka ntị ha kpọchie, mechiekwa anya ha. Ma ọ
bụghị otu a, ha nwere ike iji anya ha hụ ụzọ, jiri ntị ha nụ
ihe, jirikwa obi ha ghọta, ma chigharịa bụrụ ndị a gwọrọ.” 11
Ma ekwuru m sị, “Onyenwe m, ọ bụ ruo ole mgbe?” Ọ zara,
“Ọ bụ ruo mgbe obodo ha tọgbọrọ n’efu, mgbe ọ na-adịghị
onye ga-afọdụ n’ime ya; mgbe ụlọ obibi ha niile ga-atọgbọrọ
n’efu, mgbe e bibisịrị ala ubi ha niile. 12 Ọ bụ ruo mgbe
Onyenwe anyị zigara onye ọbụla gaa ebe dị anya, ala niile
atọgbọkwara n’efu. 13 Ma ọ bụrụkwa na otu ụzọ n’ime ụzọ iri
n’ime ha niile afọdụ n’ala a, a ga-eme ka ọ laa n’iyi. Ma dịka
osisi terebint na osisi ook na-ahapụ ogwe mgbe e gbujiri ha,
ya mere mkpụrụ nsọ ahụ ga-abụ ogwe osisi n’ala ahụ.”

7 Mgbe Ehaz, nwa Jotam, nwa nwa Ụzaya bụ eze na Juda,
Rezin eze Aram, na Peka eze Izrel, nwa Remalaya, busoro
Jerusalem agha. Ma ha emerighị ya; obodo ahụ guzosiri ike. 2
Ma mgbe e mesịrị, ozi ruru ụlọ Devid ntị sị, “Ndị Aram na
Ifrem ejikọọla onwe ha ọnụ”; nke a mere ka ụlọeze, na obi
ndị ọ na-achị maa jijiji, dịka osisi dị n’ọhịa si ama jijiji mgbe
oke ifufe na-efe. 3 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara Aịzaya
okwu sị ya, “Jekwuru Ehaz bụ eze. Mgbe ị na-aga, kpọrọ Shịa-
Jashub nwa gị nwoke. Unu ga-ahụ Ehaz n’akụkụ Elu elu olulu
ọdọ mmiri nke dị n’ụzọ ahụ gawara n’Ala ọsụ akwa. 4 Gwa ya
ka ọ ghara inye ndụ ya nsogbu, ka ọ gharakwa ịtụ egwu. Sị

ya, 'Lezie anya, nọ jụụ, echegbula onwe ya banyere icheku
ọkụ abụọ ahụ na-anyụ anyụ. Atụla egwu n'ihi iwe Rezin nwa
Aram, na iwe Peka nwa Remalaya. 5 E, Aram, na Ifrem, na
nwa nwoke Remalaya, agbaala izu ibuso gị agha ịla gị n'iyi. Ha
ekwuola sị, 6 "Ka anyị wakpo Juda, ka anyị dọwaa ya ma kee
ya n'etiti onwe anyị, mee nwa Tabeel ka ọ bụrụ eze ya." 7 Ma
otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru,
"'Ọ gaghị adị ire! Ọ gaghị emezukwa. 8 N'ihi isi obodo Aram
bụ Damaskọs. Onyeisi Damaskọs bụ naanị Rezin. Ma tupu afọ
iri isii na ise agafee a ga-etikpọkwa Ifrem. 9 Isi obodo Ifrem
bụ Sameria. Onyeisi Sameria bụ naanị nwa Remalaya. Ọ bụrụ
na unu eguzosighị ike n'okwukwe unu, unu agaghị eguzo ma
ọlị.'" 10 Ọ dịghị anya, Onyenwe anyị ziri Ehaz ozi ndị a sị,
11 "Jụọ m bụ Onyenwe anyị Chineke gị, ka m meere gị ihe
ịrịbama nke ga-egosi gị na m ga-ebibi ndị iro gị niile dịka m
kwuru. Rịọọ m ihe masịrị gị, n'ebe dị elu n'eluigwe maọbụ
n'ebe kachasị omimi n'ụwa." **(Sheol h7585)** 12 Ma Ehaz zara
sị, "Mba, agaghị arịọ, agaghị m anwakwa Onyenwe anyị m
otu a." 13 Ma Aịzaya sịrị, "Ṅaanụ ntị unu ụlọ Devid. Ọ bụ
na o zurughị unu ime ka ike gwụ mmadụ? Unu ga-emekwa
ka ike gwụ Chineke n'onwe ya? 14 Ya mere, Onyenwe anyị
n'onwe ya ga-enye gị ihe ịrịbama! Lee, nwaagbọghọ ahụ na-
amaghị nwoke ga-atụrụ ime, mụọ nwa nwoke. Ọ ga-akpọ aha
ya Ịmanụel, nke pụtara, Chineke nọnyeere anyị. 15 Mmiri
ara ehi rahụrụ arahụ na mmanụ aṅụ ka nwantakịrị ahụ ga-
eri mgbe ọ matara ịjụ ihe ọjọọ na ịhọrọ ezi ihe. 16 Tupu a
zụlite nwantakịrị ahụ ịmata ịhọrọ ezi ihe na ịjụ ajọ ihe, ndị
eze abụọ ndị ị na-atụ egwu ha, ga-anwụcha. 17 Onyenwe
anyị ga-eme ka ọbụbụ ọnụ dị ukwuu bịakwasị gị na obodo gị,
na ezinaụlọ gị. Ihe egwu ga-adịkwa, ụdị nke a na-ahụbeghị
mbụ, site n'oge e kewapụrụ Ifrem site na Juda. Eze Asịrịa
ga-edu ndị agha ya bịa." 18 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị
ga-akpọku ijiji site na nsọtụ Naịl dị n'Ijipt nakwa aṅụ sitere
n'ala Asịrịa. 19 Ha ga-abịa n'igwe, bichie ndagwurugwu ala gị
niile, na n'ọgba nkume niile, na n'ọhịa ogwu ogwu niile, na
n'ọzara niile, na n'ezi ala niile. 20 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe
anyị ga-eji agụba e gotara n'ofe osimiri, nke bụ eze Asịrịa,
kpụchapụ unu agịrị isi na aji ụkwụ, kpụchapụkwa afụọnụ
unu niile. 21 N'ụbọchị ahụ, otu onye ga-edebe otu nwa ehi na
ewu abụọ ndụ. 22 Onye ọbụla kwa n'ala ahụ ga-eri mmiri ara
ehi rahụrụ arahụ, ya na mmanụ aṅụ, n'ihi na mmiri ara ehi
ga-aba ụba nke ukwuu n'ala ahụ. 23 N'ụbọchị ahụ, ala ọbụla
nke nwere otu puku osisi vaịnị nke ọnụahịa ya ruru otu puku
shekel ọlaọcha ga-abụ naanị ogwu na uke. 24 Ndị dinta ga-
achịrị àkụ na ùta gaa n'ebe ahụ, n'ihi na uke na ogwu ga-
ekpuchi ala ahụ. 25 Ma banyere ugwu eji ọgụ kọọ na mbụ, ị
gaghị abakwa n'ebe ahụ ọzọ n'ihi egwu uke na ogwu; ha ga-
abụ ebe a na-atọpụ ehi na ebe atụrụ na-agbagharị.

8 Onyenwe anyị siri m, "Were otu mbadamba ihe dị ukwuu,
were odee nke onye ọbụla na-eji ede ihe dekwasị ya Maha-
shalal-Hash-Baz. 2 Aga m akpọbata Ụraya onye nchụaja na
Zekaraya nwa Jeberekaya dịka ndị akaebe kwesiri ntụkwasị
obi." 3 Emesịa, mụ na nwunye m, bụ onye amụma dinakọrọ,
ọ tụụrụ ime, mụọrọ m nwa nwoke. Ma Onyenwe anyị sịrị m,
"Gụọ ya Maha-shalal-Hash-Baz. 4 N'ihi na tupu nwantakịrị
ahụ etolite ịkpọ nne maọbụ nna, eze ndị Asịrịa ga-ebuso
Damaskọs na Sameria agha, bukọrọkwa akụ ha niile." 5
Onyenwe anyị gwakwara m okwu ọzọ sị, 6 "N'ihi na ndị a
ajụla mmiri Shiloa nke ji nwayọọ na-asọ ma na-aṅụrị ọṅụ
n'ihi Rezin na nwa nwoke Remalaya, 7 ya mere, Onyenwe
anyị na-aga iweta iju mmiri nke osimiri Yufretis megide ha,
bụ eze ndị Asịrịa ya na ebube ya niile. Ọ ga-erubiga oke,
gafee ụzọ ya niile, ọ ga-erubiga ma tofeekwa ọnụ ya niile,
8 wụsịakwa n'ala Juda niile. Ọ ga-erikpu ala Juda niile, ọ
ga-agabiga, kpuchiekwa ọ bụladị n'olu ka ọ ga-eru. Nku ya
ga-agbasa kpuchie obosara niile nke ala gị, O Ịmanụel." 9
Tienụ mkpu agha unu mba dị iche iche, ma a ga-etipịa unu.
Geenụ ntị unu mba niile dị ebe dị anya. Kwadoonụ maka
agha ma a ga-etipịa unu. Kwadoonụ maka agha ka e tipịa
unu. 10 Tụọnụ atụmatụ unu ma a ga-ekposa ya. Wepụtanụ
atụmatụ unu ma ọ gaghị eguzo n'ihi na Chineke nọnyere
anyị. 11 Otu a ka Onyenwe anyị sịrị m n'ike nke aka ya dị
n'ahụ, ọ dọrọ m aka na ntị ka m ghara ije ije n'ụzọ ndị nke
a, na-asị: 12 "Adịnyerela ha n'ihe niile ha na-ezube ime na
nzuzo megide ọchịchị; ka ihe ha na-atụ egwu hapụ ịbụ ihe
ga-eme ka ị tụọ egwu. 13 Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile, ya ka unu ga-edo nsọ. Ya bụ onye unu kwesiri ịtụ ụjọ.
Ya bụ onye unu ga-atụ egwu ma jijiji. 14 Ọ ga-abụkwa ebe
nsọ; nye ụlọ Izrel na Juda, ọ ga-aghọrọ ha nkume nke na-eme
ka ndị mmadụ sọọ ngọngọ, oke nkume nke na-eme ka ha
daa. Ọ ga-abụkwara ndị Jerusalem igbudu na ọnya nke ha ga-
adaba n'ime ya. 15 Ọtụtụ n'ime ha ga-asọ ngọngọ; ha ga-ada
bụrụ ndị e tipịara. Ha ga-abụ ndị ọnya ga-ama, na ndị a ga-
anwude." 16 Kechie ihe ịgba ama nke iwu a kpuchie ntụziaka
Chineke nke ọma n'etiti ndị na-eso ụzọ ya. 17 Aga m echere
Onyenwe anyị, onye na-ezonarị ụlọ Jekọb ihu ya ugbu a. Aga
m atụkwasị obi m na ya. 18 Lee mụ onwe m, na ụmụ ndị
Onyenwe anyị nyere m. Anyị bụ ihe ịrịbama na ihe iji cheta
ihe nye ndị Izrel site na Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile, onye na-ebi n'ugwu Zayọn. 19 Mgbe onye ọbụla sịrị
unu, jụtanụ ndị na-ajụ mmụọ ọjọọ ase na ndị dibịa afa ihe, bụ
ndị na-ekwu okwu n'olu dị nta nke mmadụ na-adịghị anụ nke
ọma na ndị na-atamu atamu, ndị mmadụ ọ gaghị ajụ Chineke
ha ase? Ọ bụ n'ihi gịnị ka eji jụta ndị nwụrụ anwụ ase n'ihi
ndị dị ndụ? 20 Lezienụ okwu ntụziaka na nke ịdọ aka na ntị
Chineke anya. Ọ bụrụ na ozi ha dị iche na nke a, o gosiri na
ha enweghị ìhè maọbụ eziokwu ọbụla n'ime ha. 21 Ndị a ga-
awagharị n'ala a niile. Agụụ ga-agụ ha, ha ga-adakwa mba.
N'ọnọdụ oke agụụ nke ga-agụ ha, iwe dị ukwuu ga-ewe ha,
mee ka ha lelie anya ha n'elu, kọchaa eze ha, na Chineke ha.
22 Mgbe ahụ, ọ bụrụ na ha eledata anya ha n'ala ọ bụ naanị
oke nsogbu na oke ihe mgbu ka ha ga-ahụ. Ha ga-ahụkwa oke
ihe egwu na ọchịchịrị. Ụzọ mgbapụ agaghị adịkwara ha n'oge
nsogbu a. A ga-achụbanye ha n'ime ọchịchịrị.

9 Ma otu ọbụla o siri dị, oge ahụhụ na ọchịchịrị na iru ụjụ
ahụ agaghị adịgide nye ndị ahụ nọ na nkpa. N'ihi na n'oge
gara aga, o mere ka e lelịa ala Zebụlọn na ala Naftalị anya, ma
n'oge dị n'ihu, ọ ga-eme ka a asọpụrụ Galili nke mba niile,
nke dị n'akụkụ osimiri, n'ofe Jọdan. 2 Ndị nọ na-agagharị
n'ọchịchịrị ahụla ìhè dị ukwuu; ndị ahụ bi n'ala nke onyinyo
ọnwụ ka ìhè nwukwasịrị. 3 I meela ka mba ahụ baa ụba dịrị
ukwuu, mee ka ọṅụ ha dịkwa ukwuu, ha na-enwe ọṅụ n'ihu
gị, dịka ọṅụ nke ndị ọrụ ubi n'oge owuwe ihe ubi, dịka ndị
agha na-eteghari egwu ọṅụ mgbe ha na-ekesa ihe a kwatara
n'agha. 4 N'ihi na dịka n'ụbọchị nke Midia, i gbajisiela ibu
arọ niile e bokwasịrị ha, ihe mgbochi nke dị n'ubu ha, nke bụ

mkpara ndị na-akpagbu ha. **5** N'ihi na akpụkpọụkwụ nke
ndị agha na-eyi, na uwe agha nke ọbara mechuru, ha ga-abụ
ihe a ga-agba ọkụ, ha ga-abụ ihe ndị ga-eme ka ọkụ ree nke
ọma. **6** N'ihi na amụọrala anyị otu nwa, e nyekwala anyị otu
nwa nwoke. Ọ ga-abụkwa onye ga-achị anyị. Ndị a ga-abụ
aha ya, Onye Ndụmọdụ dị Ebube, Chineke bụ dike, Nna nke
mgbe ebighị ebi, Eze Udo. **7** Alaeze ya ga-aba ụba, ọchịchị
eze ya ga-abụ n'ọnọdụ udo nke na-enweghị ọgwụgwụ. Ọ bụ
n'ocheeze Devid ka ọ ga-anọkwasị, chịakwa n'alaeze ya. Ọ
ga-eme ka alaeze ahụ guzosie ike; ọ bụkwa ikpe ziri ezi na
ezi omume ka ọ ga-eji chịa site n'oge ahụ ruo mgbe ebighị
ebi. Ịnụ ọkụ nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ga-
emezukwa nke a. **8** Onyenwe anyị eziela ozi megide Jekọb ọ
ga-adakwasịkwa Izrel. **9** Ndị ahụ niile ga-amatakwa ya, Ifrem
na ndị bi na Sameria ga-amatakwa bụ ndị na-eji nganga na
mpako na-ekwu sị, **10** "Nkume brik ndị ahụ adakpọsịala ma
anyị ga-eji nkume a waziri awazi wughachi ha; ọ bụ ezie na e
gbutusịala osisi sikamọ niile anyị ji wuo ụlọ anyị, ma anyị ga-
eji osisi ọma sida dochie ha." **11** Ma Onyenwe anyị a kpaliela
ndị iro Rezin ka ha bilie megide ha, ọ kwaliekwala ndị iro ha.
12 Ndị Aram sitere n'ọwụwa anyanwụ, na ndị Filistia sitere
n'ọdịda anyanwụ ha e werela ọnụ ghere oghe richapụ Izrel.
Ma n'agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ,
aka ya ka setịpụkwara esetipụ. **13** Ma ọ bụ ezie na Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ataala ha ahụhụ dị otu a, ndị
Izrel echegharibeghị, ha alọghachikwutebeghị ya. **14** N'ihi
ya, n'otu ụbọchị, Onyenwe anyị ga-ebibi ndịisi Izrel na ndị
ọdụdụ, ọ ga-ebibikwa alaka nkwụ na osisi achara niile. **15** Ndị
okenye na ndị a maara aha ha bụ ndịisi ha, ndị amụma ụgha
bụ ọdụdụ ha. **16** N'ihi na ndị ndu nke ndị ya eduhiela ha; ndị
na-ezi ha ụzọ emeela ka ha kpafuo. **17** Ya mere, Onyenwe anyị
agaghị enwe mmasị n'ụmụ okorobịa ahụ, ọ gaghị enwekwa
obi ebere n'ebe ụmụ ndị na-enweghị nna maọbụ n'ebe ụmụ
nwanyị na-enweghị dị nọ, n'ihi na onye ọbụla n'ime ha adịghị
asọpụrụ Chineke, bụrụkwa ndị ajọ omume, ọnụ onye ọbụla
na-ekwu ihe nzuzu. Ma n'agbanyeghị ihe ndị a niile, iwe ya
alaghachibeghị azụ, aka ya ka setịpụkwara esetipụ. **18** N'ezie,
ajọ omume na-ere dị ka ọkụ: ọ na-erepịa ogwu na uke, ọ na-
emekwa ka oke ọhịa nwuru ọkụ, mee ka anwụrụ ọkụ si na ya
rigoruo na mbara eluigwe. **19** N'ihi iwe ahụ Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile na-ewe, ahụhụ ọ ga-enye ga-adị ka
ọkụ na-ere ere; ọ na-erepịa ala ahụ niile na ndị bi n'ime ya; ọ
dịkwaghị onye ga-azọpụta ibe ya. **20** N'ala ahụ niile, ma n'aka
nri ma n'aka ekpe, onye ọbụla ga-agbalị ịdọtara onwe ya ihe
oriri. Ha ga-eri ma afọ agaghị eju ha; n'ezie, ha ga-eri ọ bụladị
anụ ahụ ụmụ nke aka ha. **21** Ndị Manase ga-alụso ndị Ifrem
ọgụ, ndị Ifrem ga-alụsokwa ndị Manase ọgụ. Ha abụọ kwa ga-
ejikọta aka lụso Juda ọgụ. Ma n'agbanyeghị ihe ndị a niile,
iwe ya alaghachibeghị azụ. Aka ya ka setịpụkwara esetipụ.

10 Ahụhụ na-adịrị ndị niile na-atụpụta iwu na-ezighị
ezi; ndị niile na-atụpụta iwu mmegbu, **2** iji napụ ndị
ogbenye ihe ruru ha nakwa ịnapụ ndị m a na-emegbu emegbu
ikpe ziri ezi, na-emekwa ka ụmụ nwanyị di ha nwụrụ bụrụ
anụ oriri ha na izunara ụmụ na-enweghị nne na nna ihe
ha nwere. **3** Gịnị ka unu ga-eme n'ụbọchị m ga-abịa ileta
unu? Gịnị ka unu ga-eme n'ụbọchị m ga-eweta ịla n'iyi, nke
ga-esi n'ebe dị anya bịara unu? Onye ka unu ga-agbakwuru
maka enyemaka? Ọ bụ ebe ka unu ga-ahapụ akụ unu niile? **4**
Mba, ọ dịghị ihe ga-afọdụ; karịa na a ga-egbu unu n'ihu ọgụ,
maọbụ dọkpụrụ unu dịka ndị mkpọrọ. Ma n'agbanyeghị ihe
ndị a niile, iwe ya alaghachibeghị azụ, aka ya ka setịpụkwara
esetipụ. **5** "Ahụhụ ga-adịrị Asịrịa onye bụ mkpara nke iwe
m. N'aka ya ka mkpọ nke ọnụma m dị. **6** Ana m ezipu ya
imegide mba a na-amaghị Chineke, m na-eziga ya imegide
ndị na-akpasu m iwe, ka ha kwakọrọ ihe nkwata n'agha ha,
pụnakwara ha ụfọdụ n'ike, nakwa ịzọtọ ndị ha niile n'ala
dịka apịtị nke okporoụzọ. **7** Ma ọ bụghị ihe a ka o zubere,
nke a abụghị ihe ọ na-eche n'obi ya; o zubere ịla ndị m n'iyi,
na ibibi ọtụtụ mba dị iche iche. **8** Ọ sịrị, 'Ndị ọchịagha m
niile ha abụghị ndị eze?' **9** 'Ọnọdụ Kalno ọ dịghị ka nke
Kakemish? Hamat ọ dịghị ka Apad; Sameria ọ dịghịkwa ka
Damaskọs? **10** Dịka aka m si chịkọta alaeze dị iche iche nke
ọtụtụ arụsị, alaeze dị iche iche nke arụsị apịrị apị ha karịrị
nke Jerusalem na Sameria. **11** Ọ bụ na m agaghị emekwa
Jerusalem na arụsị ya niile apịrị apị dịka m mere Sameria na
arụsị ya niile?'" **12** Mgbe Onyenwe anyị rụsịrị ọrụ ya niile
megide ugwu Zayọn na Jerusalem, ọ ga-asị, "Aga m ata eze
ndị Asịrịa ahụhụ n'ihi nganga nke obi ha, na ịnya isi nke
anya mpako ya. **13** N'ihi na ọ na-asị, "'Ọ bụ site n'ike aka
m, ka m ji mee nke a, ọ bụkwa na amamihe m, n'ihi na m
nwere nghọta. Ewezugara m oke ala mba niile dị iche iche,
apụnara m ha akụ ha niile; dịka onye dị ike, e wedara m ndị
eze ha niile n'okpuru m. **14** Dịka mmadụ si agbatị aka n'ime
akwụ nnụnụ, otu a ka m chịkọtara akụnụba mba dị iche iche,
dịka mmadụ si achịkọta akwa ahapụrụ ahapụ, otu a ka m
chịkọtara mba ụwa niile; Ọ dịghị onye mgharịrị otu nku,
maọbụ saghee ọnụ ya ime mkpọtụ!'" **15** Anyụike ọ ga-anya isi
sị na ya dị ukwuu karịa onye na-eji ya awa nkụ, ka ọ bụ mma
nkwọ, ọ ga-aja onwe ya karịa onye na-eji ya akpọwa ihe?
Dịka a ga-asị na okporo igwe ga-ebuli onye na-eweli ya elu,
maọbụ mkpọ ọ ga-efegharị onye na-abụghị osisi. **16** N'ihi ya,
Onyenwe anyị, bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile,
ga-ezitere ndị agha gị mara abụba ihe otiti; ọ ga-akwanye
ọkụ n'okpuru ihe ngosipụta nke ịdị ebube ya dịka ire ọkụ
nke na-ere ere. **17** Ìhè nke Izrel, ga-aghọ ọkụ, Onye nsọ ha,
ga-aghọkwa ire ọkụ nke ga-ala ihe niile n'iyi. N'otu abalị
ka ọ ga-erechapụ ogwu niile na uke niile ọkụ. **18** A ga-ala
ịma mma nke oke ọhịa ya na ala ya na-amị ezi mkpụrụ n'iyi
kpamkpam, dịka mgbe ọrịa na-ala mmadụ n'iyi. **19** Naanị
osisi ole na ole ga-afọdụ, ha ga-adị ntakịrị ruo na nwantakịrị
nwere ike guọ ha ọnụ. **20** N'ụbọchị ahụ, ndị fọdụrụ n'ala Izrel,
na ndị fọdụrụ ndụ n'ụlọ Jekọb, agaghịkwa adabere n'onye
ahụ tidara ha, kama ha ga-adabere naanị na Onyenwe anyị,
Onye nsọ nke Izrel. **21** Ndị fọdụrụ ga-alọghachi, bụ ndị Nke
Jekọb fọdụrụ ga-alọghachikwute Chineke dị ukwuu. **22** Ọ bụ
ezie na ndị gị Izrel dị ukwuu dịka aja dị n'akụkụ osimiri, ọ
bụ naanị mmadụ ole na ole ga-alọghachi. A kabiela ịla n'iyi,
nke dị oke ukwuu ya na ezi omume. **23** E, Onyenwe anyị,
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ekpebiela na ọ ga-
ebibi ala ahụ niile. **24** Ya mere, ihe a ka Onyenwe anyị, bụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, sịrị, "Unu ndị m, ndị
bi na Zayọn, unu atụkwala ndị Asịrịa egwu bụ ndị na-eti unu
mkpara igwe, na-ewelikwa mkpọ megide unu dịka ndị Ijipt
mere. **25** N'oge na-adịghị anya, iwe m ga-adajụ n'ebe unu nọ,
ma ọ ga-ebili megide ha, laakwa ha n'iyi." **26** Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, ga-eji ụtarị tie ha ihe dịka o sịrị tie
ndị Midia ihe na nkume Oreb. Ọ ga-eweli mkpanaka ya n'elu

oke osimiri, ọ ga-eweli ya dịka o mere n’Ijipt. 27 N’ụbọchị
ahụ, aga m eme ka unu nwere onwe unu site n’ebe ndị Asịrịa
nọ. Ụdọ igwe ha kenyere unu n’olu ka m ga-adọbisi, wezuga
ibu arọ unu. 28 Ha erutela Ayịat; ugbu a, ha nọ na Migrọn.
Ha na-edokọta ngwa agha ha na Mikmash. 29 Lee ka ha
na-agabiga ụzọ warawara; ha ekpebiela ịnọ ọnọdụ abalị na
Geba! Ndị Rema na-ama jijiji, obodo Gibea nke bụ obodo Sọl
agbapụla ọsọ ndụ. 30 Tienụ mkpu akwa unu ada Galim, geenụ
ntị unu ndị Laisha! Leenụ ihe na-adanyere gị, gị Anatot! 31
Lee na Madmena nọ n’ọsọ, ndị Gebim na-ezo onwe ha. 32
Ndị iro akwụsịla n’obodo Nob taa; ha na-atụ ugwu Zayọn
na Jerusalem aka, na-ekwere ya n’isi. 33 Lee Onyenwe anyị,
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ga-eji oke ike gbutuo
ngalaba osisi niile. Ọ ga-egbutukwa osisi ndị dị elu, meekwa
ka ndị toro ogologo dị ala. 34 Ya onwe ya ga-egbutu ha niile
ka e si eji anyụike egbutu osisi dị n’oke ọhịa. Lebanọn ga-
adakwa n’ihu Onye ahụ dị ike dịka osisi dị n’oke ọhịa si ada.

11 Ome ga-epupụta site n’ogwe osisi Jesi; otu Alaka ga-
esitekwa na mgbọrọgwụ ya tolite ga-amịkwa mkpụrụ. 2
Mmụọ Onyenwe anyị ga-enwekwa ọnọdụ n’ime ya, inye ya
Mmụọ amamihe na Mmụọ nghọta, Mmụọ ndụmọdụ na ike,
Mmụọ ihe ọmụma na nke ịtụ egwu Onyenwe anyị. 3 Ihe ga-
amasị ya bụ egwu Onyenwe anyị. Ọ gaghị ekpe ikpe site naanị
n’ihe o ji anya ya abụọ hụ, maọbụ gbubie ikpe site naanị n’ihe
ọ nụrụ na ntị ya. 4 Kama ọ bụ ezi omume ka ọ ga-eji kpee ndị
ogbenye ikpe; ọ bụkwa ikpe ziri ezi ka ọ ga-ekpere ndị na-
adịghị ike nke ụwa. Okwu ọnụ ka ọ ga-eji nye ndị mmadụ
ahụhụ, ọ bụ okwu ọnụ ka ọ ga-eji maa ndị ajọ omume ikpe
ọnwụ. 5 Ezi omume ya ga-adị ka ihe ike n’ume, ma ikwesi
ntụkwasị obi ga-abụ ihe okike ukwu ya. 6 N’ụbọchị ahụ,
nkịta ọhịa na nwa atụrụ ga-ebikọ n’udo; agụ na nwa ewu ga-
amakpukọkwa. Nwa ehi na ụmụ ọdụm na nwa ịnyịnya mara
abụba ga-anọkọtakwa, ọ bụkwa nwantakịrị ga na-edugharị
ha. 7 Nne ehi na anụ ọhịa bịa ga-atakọkwa ahịhịa n’otu
ebe, ụmụ ha ga-amakpukọkwa n’udo n’otu ebe. Ọdụm ga-
atakwa ahịhịa dịka ehi. 8 Ụmụntakịrị ga-egwugharị egwu
n’akụkụ ọnụ ajụala; nwantakịrị ga-etinyekwa aka n’akwụ ibi.
9 Ha agaghị eme ihe mmerụ maọbụ bibikwa ihe, n’elu ugwu
nsọ m niile. N’ihi na ụwa niile ga-ejupụta na ihe ọmụma
nke Onyenwe anyị dịka mmiri si ekpuchi oke osimiri. 10
N’ụbọchị ahụ, mgbọrọgwụ Jesi ga-eguzo ka ọkọlọtọ nye ndị
dị iche iche. Mba niile ga-abịakwute ya; ebe izuike ya ga-
ejupụtakwa n’ebube. 11 N’ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-
esetikwa aka nke ugboro abụọ inwetaghachiri onwe ya ndị
ya fọdụrụ site na Asịrịa, sitekwa na ndịda Ijipt, sitekwa na
Mgbago Ijipt, sitekwa na Kush, sitekwa na Elam, sitekwa na
Babilọn, bụ Shaịna, sitekwa na Hamat na obodo niile dị n’ala
niile osimiri gbara gburugburu. 12 Ọ ga-ebuliri mba niile
ọkọlọtọ ọ ga-akpọghachite ụmụ Izrel achụpụrụ achụpụ, ọ ga-
esite na nsọtụ anọ nke ụwa kpokọta ndị Juda niile site n’ebe
a chụsasịrị ha. 13 Ekworo Ifrem ga-akwụsị, a ga-ebipụ ndị
iro Juda. N’ikpeazụ, ekworo ahụ nke dị n’etiti Izrel na Juda
ga-akwụsị; ha agaghị alụsokwa onwe ha ọgụ ọzọ. 14 Ha ga-
ejikọta aka ha buso ndị Filistia nọ n’akụkụ ọdịda anyanwụ ala
ha agha; ha ga-ebusokwa ndị bichiri n’akụkụ ọwụwa anyanwụ
ala ahụ agha. Ha ga-emeri ndị Edọm na Moab. Ndị Amọn ga-
erubekwara ha isi. 15 Onyenwe anyị ga-eme ka warawara
ọnụ osimiri Ijipt taa. Ọ ga-eji ifufe siri ike, nke na-ekpo ọkụ
mikọrọ mmiri dị n’osimiri Yufretis. Ọ ga-ekewa ya ka ọ bụrụ
isi iyi asaa, nke mmadụ nwere ike iji ụkwụ gafee. 16 Ọ ga-esite
n’Asịrịa kpawaa ụzọ n’ihi ndị ya fọdụrụ n’ebe ahụ, dịka o si
meere ndị Izrel n’oge gara aga, mgbe ha si n’Ijipt na-alọta.

12 N’ụbọchị ahụ, ị ga-ekwu sị, “Aga m eto gị Onyenwe anyị.
Ọ bụ ezie na ị wesara m iwe, ma ugbu a, iwe gị adajụọla;
ị kasịkwara m obi. 2 N’ezie, Chineke bụ onye nzọpụta m;
aga m atụkwasị ya obi, ụjọ agaghị atụkwa m. Onyenwe anyị,
Onyenwe anyị ya onwe ya, bụ ike m bụrụkwa abụ m, ọ
ghọrọla m onye nzọpụta.” 3 Ị ga-eji ọṅụ dọrọ mmiri site
n’olulu mmiri nke nzọpụta. 4 N’ụbọchị ahụ, ị ga-ekwukwa sị,
“Nyenụ Onyenwe anyị otuto, Kwupụtakwa aha ya; meenụ ka
amata n’etiti mba niile ihe niile ọ rụrụ; kwusaanụ na aha ya
bu ihe e buliri elu. 5 Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ, n’ihi na o
meela oke ihe dị ebube. Meekwanụ ka ụwa niile mara ihe ọ
rụrụ. 6 Ka ndị niile bi na Zayọn tie mkpu ọṅụ, bụkwaa abụ.
N’ihi na Onye nsọ nke Izrel. dị ukwuu, e, ọ dị ike nke ukwuu,
bụ Onye ahụ na-ebi n’etiti unu.”

13 Nke a bụ amụma megide Babilọn nke Aịzaya nwa Emọz
hụrụ. 2 Welienụ ọkọlọtọ agha n’elu ugwu tọgbọrọ n’efu.
Kpọkuonụ ndị agha. Feerenụ ha aka, ka ha site n’ọnụ ụzọ ama
nke ndị a maara aha ha bata n’ime obodo ukwu ahụ na-anya
isi. 3 Enyela m ndị m kwadoro maka agha iwu; akpọọla m ndị
ọka agha m oku, bụ ndị na-aṅụrị ọṅụ na mmeri m, ka ha
gosipụta oke iwe m. E, ndị m kpọrọ bụ ndị ahụ na-aṅụrị ọṅụ
ịhụ na m meriri ndị iro m. 4 Gee ntị nụrụ ụzụ na-ada n’ugwu
niile; gee ntị nụrụ ụzụ yiri ụzụ nke igwe mmadụ na-eme.
Gee ntị nụrụ mkpọtụ na-ada n’etiti alaeze dị iche iche. Dịka
mkpọtụ na-eme mgbe ọtụtụ mba na-ezukọta n’otu ebe. Ọ bụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-achịkọta ndị agha
ya n’ihi ibu agha. 5 Ha si n’obodo dị iche iche, nke dị anya na
nke dị na nsọtụ ụwa na-abịa. Ha bu ngwa agha na-egosi oke
iwe Onyenwe anyị na-abịa imebi ala ahụ niile. 6 Kwasienụ
akwa ike n’ihi na ụbọchị Onyenwe anyị dị nso, ụbọchị ahụ
oke mbibi ga-esi n’aka Onye pụrụ ime ihe niile bịara unu. 7
N’ihi nke a, aka ndị mmadụ ga-ada mba, obi ga-alọkwa ndị
mmadụ mmiri. 8 Ha ga-ama jijiji n’ihi oke egwu. Ahụ mgbu
ga-abịakwasị ha mee ka ha sụọ ude dịka nwanyị ime na-eme.
Ha ga-elerịta onwe ha anya n’ọnọdụ mgbagwoju anya, ha
agaghị amakwa ihe ha ga-eme. Ọnọdụ dị otu a ga-apụta ihe
n’ihu ha. 9 N’ihi na lee, ụbọchị Onyenwe anyị na-abịa, ụbọchị
nke obi ebere na-agaghị adịkwa, ụbọchị iwe na oke ọnụma. A
ga-ekpochapụ ala ahụ, ya na ndị mmehie niile dị n’ime ya. 10
N’ihi na kpakpando niile nke eluigwe na kpakpando ndị ọzọ
gbara ha gburugburu agaghị egosipụta ìhè ha. Anyanwụ ga-
agba ọchịchịrị n’ọwụwa ya ọnwa agakwaghị enye ìhè ya. 11
Aga m ata ụwa ahụhụ n’ihi mmehie ya, taakwa ndị na-emebi
iwu ahụhụ n’ihi mmehie ha. Ịnya isi nke onye mpako ka m
ga-egwepịa, ya na nganga onye na-adịghị eme ebere. 12 Aga
m eme ka mmadụ dị ụkọ karịa ọlaedo a nụchara anụcha,
ha ga-akọ ụkọ karịa ọlaedo si Ọfịa. 13 N’ihi na m ga-eme ka
eluigwe maa jijiji, meekwa ka e wezuga ụwa site n’ọnọdụ ya,
n’ihi oke iwe ga-ewe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile.
Ha ga-emezu n’ụbọchị ahụ ọ ga-ezipụta oke iwe ya dị ọkụ. 14
Ọ ga-erukwa na onye ọbụla n’ime ha ga-eche ihu ya n’ụzọ
gawara ebe ndị ya nọ. Ha ga-agbarakwa ọsọ laghachi n’ala
nke aka ha dịka mgbada na-agbanarị ndị na-achụ nta, maọbụ
ụmụ atụrụ ndị na-enweghị onye na-azụ ha. 15 Onye ọbụla e

jidere n'ime ha ka a ga-amapu afọ, onye ọbụla nke e jidere
ka a ga-eji mma agha gbuo. 16 A ga-etipịa ụmụ ha na-aṅụ
ara n'ihu ha; a ga-anapụ ha ụlọ ha, merụkwaa ndị nwunye
ha. 17 N'ihi na lee, aga m eme ka ndị Midia pụọ imegide ha;
ọ dịkwaghị ọlaedo maọbụ ọlaọcha ha pụrụ iji meghariạ ha
anya. 18 Ha ga-eji ụta ha gbatusịa ụmụ okorobịa; ha agaghị
emekwara ụmụntakịrị ebere, maọbụ gosi ụmụ na-etopụta
etopụta obi ebere. 19 Babilọn, bụ ọla mma nke alaeze niile,
ịma mma na ebube ndị Kaldịa, mgbe Chineke ga-akwatu ya ọ
ga-adị ka Sọdọm na Gọmọra. 20 Ọ gaghị abụ ebe obibi ọzọ ruo
mgbe ebighị ebi. Site n'otu ọgbọ ruo n'ọgbọ ọzọ ndị mmadụ
agaghị ebi n'ime ya. Ọ dịghị onye Arebịa na-ejeghari ejeghari
ga-ama ụlọ ikwu ya n'ime ya; ndị ọzụzụ atụrụ agaghị ekwe
ka atụrụ ha makpuru n'ebe ahụ. 21 Ọ ga-abụ ebe obibi nye
anụ ọhịa niile bi n'ọzara. Ụlọ dị n'ebe ahụ ga-abụkwa ebe
obibi nye nkịta ọhịa, na ikwighịkwighị, n'ebe ahụ kwa ka
ụmụ mkpi ọhịa ga na-awụghari. 22 A ga-anụkwa ụda akwa
anụ ọhịa, na ịgbọ ụja nkịta ọhịa n'ime ụlọ ha niile e wusiri
ike. Nkịta ọhịa ga-ebikwa n'ime ụlọ ọma niile dị n'ebe ahụ.
Lee na oge ha ji emezu adịla nso, a gaghị emekwa ka oge
imezu ihe ndị a dị anya.

14 Ma Onyenwe anyị ga-emekwara Jekọb ebere; ọ ga-
ahọpụtakwa ndị Izrel ọzọ, meekwa ka ha lọghachi bịa
biri n'ala nke aka ha. Ọtụtụ ndị ọbịa dị iche iche ga-adịnyere
ha, soro ezinaụlọ Jekọb bikọtaa ọnụ. 2 Mba dị iche iche ga-
enyere ha aka ịlọghachi n'ala ha, nke Onyenwe anyị nyere ha.
Mba ndị a ga-aghọkwa ndị dị n'okpuru ụmụ Izrel, ghọọkwara
ha ndị ohu nwoke na nwanyị. Ụmụ Izrel ga-adọtakwa n'agha
ndị ahụ dọtara ha n'agha na mbụ, ma chịakwa ndị ahụ
kpagburu ha n'oge gara aga. 3 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị
ga-eme ka ị pụọ site n'ihe mgbu na ihe mwute, sitekwa na
ndọgbu onwe unu n'ọrụ nke ịbụ ohu unu wetaara onwe unu,
4 unu ga-achị eze Babilọn ọchị sị ya, Leenụ gị. Ahaa, lee ka i
si daa gị onye na-emegbu ndị mmadụ. Lee ka ịkpa ike gị si
gwụsịa! 5 N'ihi na Onyenwe anyị anyajiela mkpara ndị na-
eme ajọ ihe, meekwa ka mkpara ndị na-achị achị, 6 nke sitere
n'iwe tidasịa ndị mmadụ na-esepụghị aka n'iti ha ihe, nke ji
nrubiga oke nke iwe ya megbuo mba dị iche iche ya na oke
mmekpa ahụ na-enweghị nkwusi. 7 Ụwa niile adaala jụ, ha
enwekwaala izuike, ha na-etipụ olu ịbụ abụ. 8 Ọ bụladị osisi
junipa na osisi sida niile nke Lebanọn na-aṅụrị ọṅụ megide gị
na-asị, "Agbajiela ike gị; ugbu a ọ dịkwaghị onye ga-esogbu
anyị ọzọ." 9 Ala mmụọ na-eme mkpọtụ, na-eche izute gị
n'ọbịbịa gị; ọ na-akpọte mmụọ nke ndị nwụrụ anwụ ịbịa
kelee gị, bụ ndị niile bụburịị ndị ndu n'ụwa, ọ na-eme ka ha
si n'ocheeze ha niile bilie bụ ndị niile ahụ bụ eze na mba niile
dị iche iche. (Sheol h7585) 10 Ha niile ga-eji otu olu zaa, ha ga-
asị gị, "Gị onwe gị adịghịkwa ike, dịka anyị na-adịghị ike;
Ị ghọọla otu onye n'ime anyị." 11 Nganga ịbụ eze gị niile,
na oke ụzụ ụbọ akwara gị, ka a na-elikọta n'aja. Ikpuru ga-
aghọrọ anụ ahụ gị ebe ndina; ọ bụkwa ikpuru ga-aghọ ihe
mkpuchi ahụ gị. (Sheol h7585) 12 Lee ka i si site n'eluigwe daa,
gị kpakpando ụtụtụ, nwa chi ọbụbọ. Ọ bụ ezie na ị dị ukwuu
n'ebe mba niile nke ụwa nọ na mbụ, ma lee ka e si mee ka ị
bụrụ onye a tụdara n'ala. 13 N'ihi na i kwuru ya n'obi gị sị,
"Aga m arịgoro n'eluigwe, doo ocheeze m n'elu kpakpando
niile Chineke kere; aga m anọdụkwa n'ugwu nzukọ, na nsọtụ
ugwu nsọ ahụ dị n'elu elu ugwu, tụọ iwu. 14 Aga m arịgo
n'ebe kachasị elu nke eluigwe, mee onwe m ka m dịrị ka Onye
kachasị ihe niile elu." 15 Ma a ga-ewedata gị ala ruo n'ili,
ruo na nsọtụ ala mmụọ. (Sheol h7585) 16 Ndị niile hụrụ gị na-
elegide gị anya, na-atule banyere ndụ gị, sị, "Ọ bụ nwoke
a bụ onye ahụ mere ka ụwa maa jijiji, onye mekwara ka
alaeze mee mkpọtụ. 17 Ọ bụ onye a bụ onye ahụ mebiri ụwa
mee ya ka ọ dị ka ọzara? Ọ bụ ya tikpọrọ obodo ukwu ya
niile, jụkwa ịhapụ ndị ọ dọtara n'agha ka ha laa?" 18 Ndị eze
mba niile dị iche iche na-edina na nsọpụrụ n'ime ili ha. 19
Ma ozu gị ka a tụpụrụ dịka alaka osisi rụrụ arụ, nke gbajiri
agbaji. Ọ bụkwa ozu ndị niile e gburu n'agha, na ozu ndị e ji
mma agha mapuo afọ, ndị na-arịdaru n'olulu nkume, ka e
ji kpuchie gị n'ili gị. E, ozu gị dị ka ozu nke ịnyịnya zọtọrọ
ụkwụ. 20 A gaghị eli gị dịka e si lie ndị eze ndị ọzọ, n'ihi
na i bibiela ala gị. I gbukwaala ndị gị. A gaghị akpọtụkwa
aha ụmụ ụmụ ndị na-emebi iwu ọzọ. 21 Dozienụ ebe a ga-
anọ gbuo ụmụ ya ndị ikom, n'ihi mmehie nke ndị bụ nna
ha. Ha agaghị ebili nweta ala ahụ, mee ka elu ụwa jupụta
n'obodo ha niile. 22 N'ihi na mụ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwupụtara sị, "Aga m ebili megide ha; aga m
esitekwa na Babilọn bipụ aha ndị fọdụrụ, na ụmụ ha na ụmụ
ụmụ ha. Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
kwubiri ya. 23 Aga m eme ka Babilọn ghọọ ụlọ obibi nye
ikwighịkwighị, na ebe mmiri ga na-adọkọ. M ga-eji azịza ịla
n'iyi zachapụ ha." Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwubiri ya. 24 Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
aṅụọla iyi kwuo sị, "N'ezie, dịka m si tụọ ya n'obi m, otu a
ka ọ ga-emekwa. Ọ ga-eguzosikwa ike dịka m si zube ya. 25
M ga-etipịa ndị Asịrịa n'ala m, n'elu ugwu m ka m ga-anọ
zọpịa ha n'okpuru ụkwụ. A ga-ebupụ ibu arọ ya site n'ahụ ndị
m, a ga-ewezugakwa ibu arọ ya site n'ubu ha." 26 Nke a bụ
nzube ahụ nke ezubere maka ụwa niile; nke a bụkwa aka ahụ
esetipụrụ n'elu mba niile dị iche iche. 27 N'ihi na Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ dike n'agha, ezubela ime ya.
Onye kwa pụrụ ịgbanwe nzube ya? O setịpụla aka ya, onye
pụrụ ime ka o weghachi ya azụ? 28 Amụma a bịara n'afọ ahụ
eze Ehaz nwụrụ: 29 Unu aṅụrịla ọṅụ, unu ndị Filistia, maka
na mkpọrọ e ji eti unu ihe agbajiela; Ọ bụ ezie na ọ gbajiela,
ma ihe ga-esite n'ọdụdụ agwọ ahụ pụta bụ ajụala, mkpụrụ ya
ga-abụ agwọ ọjọọ, nke na-amaghari ebe niile. 30 Ndị bụ nnọọ
ogbenye ga-achọta ihe oriri, ndị mkpa na-akpa ga-ebikwa
n'udo. Ma aga m eji agụụ na ụnwụ laa ndị fọdụrụ ndụ n'etiti
unu n'iyi. 31 Kwasie akwa ike gị ọnụ ụzọ ama! Tie mkpu gị
obodo! Tụọnụ oke egwu unu ndị Filistia. N'ihi na lee, ndị
agha a zụziri azụzi si n'ugwu na-abịa imegide gị. Ọ dịghị onye
na-aga iche n'etiti ahịrị ha. 32 Ọsịsa dị aṅaa ka anyị ga-enye
ndị ozi si na mba ahụ? Gwa ha na Onyenwe anyị emeela ka
Zayọn guzosie ike. Ọ bụkwa n'ime ya ka ndị ya e wedara n'ala
ga-achọtara onwe ha ebe mgbaba.

15 Amụma megide Moab: Ar dị na Moab a laala n'iyi, a
lara ya n'iyi naanị n'otu abalị. Kia dị na Moab a laala
n'iyi, a lara ya n'iyi naanị n'otu abalị. 2 Ndị niile bi na Dibọn
na-aga n'ihu ụlọ mmụọ ha ịkwa akwa. Ndị Moab na-akwa
akwa n'ihi Nebo na Medeba. Isi ha niile bụ isi nkwọcha,
afụọnụ ha niile ka akpụchakwara. 3 Ha na-eyi akwa mkpe
na-agaghari n'ezi, mkpu akwa na-ada n'elu ụlọ, na n'ama.
Ha niile ji iti mkpu na ịkwa akwa na-ada n'ala. 4 Heshbọn
na Eleale na-eti mkpu akwa, a na-anụ olu akwa ha ọ bụladị

ruo Jehaz. N'ihi nke a, ndị agha Moab na-eti mkpu akwa,
mkpụrụobi ha na-amakwa jijiji. 5 Ọ na-ewute mkpụrụobi m
n'ihi Moab, ndị ya na-agba ọsọ ruo ọ bụladị n'obodo Zoa na
Eglat Shelishiya. Ha na-akwa akwa dịka ha na-arịgo Luhit.
Mgbe ha na-agbago ụzọ Heronaim, ha na-ebe akwa mwute
n'ihi mbibi bịakwasịrị ha. 6 Mmiri Nimrim atachaala! Ahịhịa
akpọnwụọkwala; ahịhịa ndụ niile agwụkwala o nwekwaghị
akwụkwọ ndụ nke fọrọ. 7 Ya mere akụnụba ha kpakọbara ndị
ha chekwara ka ha buuru gafee ofe ndagwurugwu warawara
nke ọdọ mmiri osisi pọpla niile. 8 Mkpu akwa ha na-ada ụda
gburugburu oke ala Moab niile; akwa ha na-ebesi ike na-
ada ruo obodo Eglaim; abụ akwa ha na-erukwa Bịa-Elim. 9
Iyi Dibọn jupụtara n'ọbara, ma aga m atụkwasịkwa ọ bụladị
ọtụtụ ihe ndị ọzọ n'elu Dibọn! Ọdụm ka a ga-atụkwasịrị ndị
Moab gbapụrụ tụkwasịkwara ndị fọdụrụ n'ala ahụ.

16 Ziganụ ụmụ atụrụ dịka onyinye nye onye na-achị ala
ahụ site na Sela, gafee n'ụzọ ọzara ruo ugwu nke Ada
Zayọn. 2 Ndị inyom Moab nọkwa n'ọnụ mmiri Anọn na-
akwụgharị dịka ụmụ nnụnụ e si n'akwụ ha chụpụ. 3 Moab
na-asị, "Nwee mkpebi na mmụọ gị," "Kwubie okwu n'ihe ị
kpebiri. Mee ka onyinyo gị dịrị ka abalị n'etiti oke ehihie.
Zobe ndị gbapụrụ ọsọ ndụ, ekpugheela onye na-achọ ebe
nchebe. 4 Ka ndị Moab achụpụrụ achụpụ nọrọ n'etiti unu,
ghọrọ ha ebe nchebe pụọ n'aka onye mbibi ahụ." Onye
mmegbu ahụ nwere ọgwụgwụ, mbibi ga-akwụsịkwa, onye
ahụ na-azọda mmadụ ga-agwụchakwa site n'ala ahụ. 5 A ga-
ehiwe otu ocheeze site n'ịhụnanya; otu nwoke ga-anọkwasị
n'elu ya site n'ikwesị ntụkwasị obi, otu onye sitere n'ụlọ
ikwu Devid, bụ, onye mgbe ọ na-ekpe ikpe, na-achọ ikpe ziri
ezi, na-emekwa ngwa ime ezi omume. 6 Anyị anụla akụkọ
banyere Moab, nụkwa ihe banyere nganga ya na aghụghọ ya
niile. Obodo ahụ na-anya isi, nke nganga juru obi? Ugbu a, lee
na ịnya isi ha erijughị afọ. 7 Ya mere, ndị Moab niile na-eti
mkpu akwa, ha na-ebetara Moab akwa. Kwasie akwa ike, nwee
mwute, n'ihi achịcha e ji mkpụrụ osisi a mịkpọrọ amịkpọ mee
nke Kia Hereset. 8 Lee ka ubi niile nke Heshbọn si tọgbọrọ
n'efu; osisi vaịnị ha niile dị na Sibma akpọnwụsịala. E, ndị eze
mba dị iche iche azọdala ọtụtụ osisi vaịnị ọma ndị a niile
n'ụkwụ. E, osisi vaịnị ndị gbatịrị ruo Jeza, ruokwa n'ọzara,
nke mgbọrọgwụ ha gbasara ruo n'ọnụ osimiri. 9 N'ihi ya,
ana m akwa akwa dị ka ndị Jeza si akwa akwa n'ihi ubi vaịnị
Sibma. Anya mmiri akwa m ga-ede gị ahụ gị Heshbọn, na gị
Eleale, n'ihi na e meela ka ụzụ mkpu ọṅụ nke na-ada mgbe a
na-ewe ihe ubi n'ime gị gharakwa ịdị ọzọ. 10 Ewepụla ọṅụ na
obi ụtọ site n'ubi na-amị mkpụrụ ọma, ọ dịghị onye na-abụ
maọbụ tie mkpu ọṅụ n'ubi vaịnị a gbara ogige; ọ dịkwaghị
onye na-azọchapụta mmanya m vaịnị n'ebe ịzọcha mmanya;
n'ihi na emeela m ka iti mkpu ọṅụ niile kwụsị. 11 Mkpụrụobi
m na-enwe mwute n'ihi Moab dịka ụbọ akwara, ime mmụọ
m kwa n'ihi Kia Heres. 12 Mgbe Moab ga-egosipụta onwe
ya n'ebe ya dị elu, ọ na-eme naanị ka ike gwụ ya, mgbe ọ
ga-aga ikpe ekpere n'ihu mmụọ ya, o nweghị uru nke a ga-
abara ha. 13 Ihe ndị a niile bụ okwu Onyenwe anyị kwuru
banyere Moab na mbụ, 14 ma ugbu a Onyenwe anyị na-ekwu,
sị, "Tupu afọ atọ agachaa, dịka onye e goro ọrụ si agụ afọ,
a ga-eleli ugwu niile Moab nwere, ya na igwe mmadụ ya
bara ụba. Ndị fọdụkwara ndụ ga-adị naanị mmadụ ole na ole
bụrụkwa ndị na-adịghị ike."

17 Nke a bụ amụma megide Damaskọs, isi obodo Siria.
"Lee, Damaskọs agaghị adịkwa! Ọ gaghị abụkwa obodo
ọzọ, kama ọ ga-aghọ mkpọmkpọ ebe, nke zedara ezeda. 2
Ọ dịkwaghị onye ga-ebi n'ime n'obodo niile nke Aroea, ọ
ga-adịrị igwe atụrụ na ehi dị iche iche, ndị ga-amakpu, ọ
dịkwaghị onye ga-eme ka egwu tụọ ha n'ebe ahụ. 3 Ebe e
wusiri ike nke Ifrem agaghị adịkwa, ya na ike alaeze nke sị
Damaskọs, ndị fọdụrụ nke Aram ga-adị ka ebube nke ndị
Izrel," otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri
ya. 4 "N'ụbọchị ahụ, a ga-eme ka nsọpụrụ Jekọb nwere bụrụ
ihe e wedara n'ala. Abụba dịkwa ya n'ahụ ga-atalata. 5 Ọ ga-
adị ka ubi e si n'ime ya wee ihe mkpụrụ site n'ọka guzoro
ọtọ, na-achịkọta mkpụrụ n'ogwe aka ha dịka mgbe mmadụ
na-atụtụkọta mkpụrụ site n'igbo ọka n'ime Ndagwurugwu
Refaim. 6 Ma ọ bụ ole na ole n'ime mkpụrụ ahụ ga-afọdụkwa,
dịka mgbe a kuchasịrị osisi oliv, hapụ mkpụrụ abụọ maọbụ
atọ, nke dị n'alaka kachasị elu, maọbụ mkpụrụ anọ maọbụ ise
a hapụrụ n'ọnụ ọnụ alaka nke ahụ mịrị mkpụrụ." Otu a ka
Onyenwe anyị, Chineke Izrel kwubiri ya. 7 N'ụbọchị ahụ,
ha ga-echeta onye kere ha, nweekwa nsọpụrụ n'ebe Onye
nsọ nke Izrel nọ. 8 N'ụbọchị ahụ, ha agaghị elekwasịkwa
chi ha dị iche iche anya ka ha nyere ha aka. Ha agakwaghị
efe ihe ndị ahụ ha ji aka ha mee. Ha agakwaghị asọpụrụ chi
nwanyị ha bụ Ashera, maọbụ ebe ịchụ aja ụda na-esi isi ụtọ
nke mkpịsịaka kpụrụ. 9 N'ụbọchị ahụ, obodo ha niile e wusiri
ike, nke ha hapụrụ n'ihi ndị Izrel, ga-adị ka ebe ahapụrụ
ahapụ nye oke ọhịa na ahịhịa nke ọhịa. Ebe niile ga-abụ
nnọọ mkpọmkpọ ebe. 10 N'ihi na ị chezọla Chineke onye na-
azọpụta gị. I chetaghị Nkume ahụ, nke bụ ebe mgbaba gị. Ya
mere, ọ masịkwa gị kụọ ihe ọkụkụ dị iche iche nke dị ụtọ,
maọbụ manye alaka osisi vaịnị ị si n'ala ọzọ bubata, 11 ọ
bụrụkwa na i mee ka ha too n'ụbọchị ahụ ị kụnyere ha n'ala,
maọbụ na ha mara ifuru n'ụtụtụ ụbọchị ahụ ị kụnyere ha
n'ala, ị gaghị aghọta mkpụrụ ọ mịrị, n'ihi na ọ bụ naanị ọrịa
na ihe mgbu ka ha ga-ewetara gị. 12 Ahaa, lee ụzụ nke ọtụtụ
mmadụ na-eme, nke yiri mkpọtụ oke osimiri. Ọ bụ mkpọtụ
nke mba dị iche iche; ha na-eme mkpọtụ dị ka nnugharị nke
ọtụtụ osimiri. 13 Ọ bụ ezie na ha na-agbọ ụja dịka mkpọtụ
nke oke osimiri, ma Chineke ga-abara ha mba nke ga-eme
ka ha gbaa ọsọ. A ga-achụsa ha dịka ifufe si efesa igbugbo
ọka, na dịka mpempe akwụkwọ ifufe siri ike na-ebugharị
gburugburu gburugburu. 14 N'anyasị, ha na-eme ka oke egwu
dịrị, tutu ruo ụtụtụ, ha adịghịkwa. Nke a bụ ihe nketa dịịrị
ndị ahụ na-apụnara anyị ihe anyị nwere n'ike. E, ọ bụ ihe nza
ruru ndị ahụ ji ike na-anakọrọ anyị ihe anyị nwere.

18 Ahụhụ ga-adịrị ala ahụ a na-anụ ụzụ ọtụtụ nku n'ime
ya, ala ahụ dị n'ofe iyi ukwu niile nke Kush. 2 Ala
nke na-ezipụ ndị ozi ya site n'osimiri, bụ ndị na-eji ụgbọ
mmiri papịrọs n'aga n'elu mmiri. Gaanụ ngwangwa, unu ndị
ozi dị nkọ gakwuru ndị toro ogologo nke ahụ ha na-akwọ
mụrụmụrụ, gakwuru ndị a na-atụ egwu n'ebe niile, mba na-
achọ okwu na ụka, nke na-azọpịakwa azọpịa, ndị osimiri dị
iche iche kewara ala ha. 3 Unu niile bi n'elu ụwa dum, na
unu ndị nwere ebe obibi n'ụwa, geenụ m ntị. Mgbe e buliri
ọkọlọtọ elu n'elu ugwu niile, lee anya; mgbe a fụrụ opi ike,
gee ntị. 4 N'ihi na ihe ndị a bụ ihe Onyenwe anyị gwara
m, "Aga m anọ jụụ na-elepụ anya site n'ebe obibi m, dịka
mgbe igirigi na-ada n'oge okpomọkụ nke owuwe ihe ubi, na

dịka anyanwụ si acha n’oge okpomọkụ.” 5 N’ihi na tupu oge
owuwe ihe ubi eruo, mgbe ifuru dapụsịrị, mgbe okoko na-
aghọ mkpụrụ vaịnị nke ka na-achata achata, ọ ga-eji mma
oge gbuchapụ ụmụ alaka ya, ọ ga-egbutu ma wezugakwa
alaka ndị ahụ na-awasa awasa. 6 A ga-ahapụ ozu ndị agha ha
ka anụ ufe nke ugwu na ụmụ anụ ọhịa rie ha. Ụmụ nnụnụ ga-
eri anụ ha n’oge okpomọkụ, ma ụmụ anụ ọhịa ga-eri ha n’oge
oyi. 7 Ma mgbe ahụ, a ga-ewetara Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile onyinye dị iche iche, site na ndị toro ogologo,
ndị ahụ na-akwọ mụrụmụrụ, site na ndị a na-atụ egwu n’ebe
niile, bụ mba ndị okwu na ụka, nke na-azọpịakwa azọpịa,
ndị osimiri dị iche iche kewara ala ha. A ga-eweta onyinye a
n’Ugwu Zayọn, n’ebe ahụ a na-akpọku aha Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile.

19 Nke a bụ amụma megide Ijipt: Lee, Onyenwe anyị na-
abịa imegide Ijipt, ọ na-anọkwasịkwa n’eluigwe ojii nke
na-agba ọsọ. Arụsị ndị Ijipt niile na-ama jijiji n’ihu ya. Ọzọ,
n’ihi ụjọ obi ndị Ijipt na-agbaze n’ime onwe ha. 2 “Aga m
akpali ndị Ijipt mee ka ha lụọ ọgụ n’etiti onwe ha. Nwanne
ga-emegide nwanne ya, onye agbataobi ga-emegidekwa onye
agbataobi ya; obodo ga-emegide isi obodo; otu a kwa, alaeze
ga-emegidekwa alaeze. 3 Ndị Ijipt ga-ada mba n’ime mmụọ
ha, aga m eme ka nzube ha niile bụrụ ihe efu, ha ga-ajụta
arụsị na mmụọ ndị nwụrụ anwụ ase, jụọkwa ndị na-ajụta
mmụọ ọjọọ ase na ndị dibịa afa. 4 Onyenwe anyị, bụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ekwuola ya sị, Ọ bụ n’aka eze
afọ tara mmiri, nke na-adịghị eme ebere, ka m ga-enyefe ndị
Ijipt, ka ọ bụrụ onye ga-achị ha.” 5 Mmiri dị n’osimiri ga-
atada; ọ ga-atakwa takọrọkwa. 6 Ụzọ niile osimiri Ijipt ahụ si
asọgharị ga-atalata bido n’isi isi. Ahịhịa riidi niile na amị
niile ga-akpọnwụsịkwa. 7 Ahịhịa ndụ niile dị n’akụkụ Naịl
ga-akpọnwụ, ifufe ga-efesakwa ha. Mkpụrụ niile a kụrụ n’ebe
ahụ ga-ala n’iyi, ihe niile ga-anwụ. 8 Ndị ọkụ azụ ga-asụ ude,
kwaa ụwa, na ndị niile na-atụba nko azụ n’ime Naịl, ndị na-
agha ụgbụ n’elu mmiri ga-ata ahụ. 9 Ndị n’arụ ọrụ flakisi
etiri eti ga-eru ụjụ, na ndị na-akpa akwa ọcha ka olileanya ha
ga-agharịpụ. 10 Obi ụtọ agaghị adịkwara ndị na-esite n’ịkpa
akwa enweta ego, ha na ndị ọrụ dị iche iche a na-akwụ ụgwọ.
11 Naanị ndị nzuzu ka ndịisi Zoan bụ, ndụmọdụ na-enweghị
isi ka ndị na-adụ eze Ijipt ọdụ na-enye. Ị ga-esi aṅaa gwa
Fero, “Abụ m otu n’ime ndị maara ihe, onye si n’agbụrụ ndị
eze ochie”? 12 Ebee ka ndị ikom gị ahụ maara ihe nọ ugbu
a? Ka ha gosi gị ma meekwa ka ị maara, ihe Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile zubere megide Ijipt. 13 Ndịisi obodo
Zoan aghọọla ndị nzuzu, ndịisi obodo Memfis aghọkwaala ndị
e duhiere eduhie; ndị bụ nkume isi nkuku nke ndị ya niile
eduhiela ndị Ijipt ụzọ. 14 Onyenwe anyị awụnyela n’ime ha
mmụọ nzuzu nke uche na-ezughị oke; nke mere ka Ijipt na-
adagharị n’ihe niile ọ na-eme dịka onye ṅụbigara mmanya
oke si adagharị n’ihe ọ gbọrọ. 15 Ọ dịghị ihe Ijipt nwere
ike ime, isi maọbụ ọdụ; alaka nkwụ maọbụ osisi achara. 16
N’ụbọchị ahụ, ndị ikom Ijipt ga-adị ka ndị inyom, ha ga na-
ama jijiji n’egwu n’ihi aka ahụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile weliri elu imegide ha. 17 Ala Juda ga-ewetara ndị
Ijipt oke egwu, oke ụjọ ga-atụ onye ọbụla akpọtaara aha Juda,
n’ihi ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ezube
megide ha. 18 N’ụbọchị ahụ, obodo ise n’ime ala Ijipt ga-
asụ asụsụ Kenan, ṅụọ iyi irubere Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile isi. Otu n’ime obodo ndị a ka a ga-akpọ Obodo
anwụ. 19 N’ụbọchị ahụ, ebe ịchụrụ Onyenwe anyị aja ga-adị
n’etiti ala Ijipt. A ga-ewukwa otu ogidi ncheta nye Onyenwe
anyị n’oke ala ha. 20 Nke a ga-abụ ihe ama na ihe ngosi, na
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile nọkwa n’Ijipt. Mgbe
ha kpọkuru Onyenwe anyị maka ndị na-emegbu ha, ọ ga-aza
ha, ọ ga-ezitere ha onye nzọpụta, onye ga-azọpụta ha. 21 Ya
mere, Onyenwe anyị ga-eme ka ndị Ijipt mara onye ọ bụ,
n’ụbọchị ahụ, ha ga-amata Onyenwe anyị, jirikwa ịchụ aja na
onyinye fee ya. Ha ga-ekwe Onyenwe anyị nkwa debekwa
ya. 22 Onyenwe anyị ga-eti Ijipt ihe otiti, ma ọ ga-agwọkwa
ha. Ndị Ijipt ga-alọghachikwute Onyenwe anyị, ọ ga-aṅakwa
ntị n’arịrịọ ha gwọọkwa ha. 23 N’ụbọchị ahụ, a ga-enwe
okporoụzọ atụliri atụli nke ga-esite na Ijipt ruo Asịrịa. Ndị
Asịrịa ga-aga Ijipt, ndị Ijipt ga-agakwa Asịrịa, ndị Ijipt na ndị
Asịrịa ga-eso fee ofufe. 24 N’ụbọchị ahụ ka Izrel ga-abụ nke
atọ imezu Ijipt na Asịrịa, bụrụ ngọzị n’ụwa. 25 Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile ga-agọzi ha, na-asị, “Ka ngọzị dịrị
Ijipt, ndị m, dịrị Asịrịa nke bụ akaọrụ m, na Izrel ihe nketa
nke m.”

20 N’afọ ahụ, Sagọn, eze Asịrịa, zipụrụ ọchịagha onye
ọkwa ya kasị ukwuu, ka ọ gaa buso Ashdọd agha. Ọ gara
meriekwa ya n’agha. 2 N’oge ahụ Onyenwe anyị kwuru okwu
site n’ọnụ Aịzaya nwa Emọz. Ọ sịrị ya, “Yipụ uwe mkpe iyi
n’ahụ, ya na akpụkpọụkwụ dị gị n’ụkwụ.” O mere otu a, ọ
gbaara ọtọ, jegharịakwa n’ụkwụ efu. 3 Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị sịrị, “Dị ka ohu m Aịzaya si gbara ọtọ jegharịa n’ụkwụ
efu afọ atọ ndị a niile, ọ bụ ihe ama na ihe ịdọ aka na ntị
na-egosi ihe gaje ịbịakwasị ndị Ijipt na ndị Kush. 4 N’ihi
na otu a ka eze Asịrịa ga-esi kpụrụ ndị Ijipt na ndị Kush ọ
dọtara n’agha. Ha ga-agba ọtọ na-ejegharị n’ụkwụ efu, ma
nwantakịrị ma okenye. Otule ha gba ọtọ ga-abụrụ Ijipt ihe
ihere. 5 Egwu ga-ejide ndị ahụ niile nwere nchekwube n’ike
Kush, na ndị ahụ niile jiri Ijipt nyaa isi ga-ada mba. Ihere ga-
emekwa ha. 6 N’ụbọchị ahụ, ndị ahụ dịnyeere ha, bụ ndị bi
n’ọnụ mmiri ha ga-asị, ‘Ọ bụrụ na ihe dị otu a dakwasịrị ndị
Ijipt anyị tụkwasịrị obi inyere anyị aka, na ịnapụta anyị site
n’aka eze Asịrịa, ebeekwanụ ka anyị ga-agbaga?’”

21 Amụma megide ọzara nke dị n’akụkụ oke osimiri: Dịka
oke ifufe si n’ọzara Negeb na-efebiga, ka onye na-eme
ihe ike ga-esi n’ọzara bịa, site n’ala nke oke egwu. 2 Ahụrụ m
ọhụ dị egwu, ọhụ oke mbibi, na ọhụ oke nrara nye n’aka ndị
mbibi, n’ebe onye na-apụnara mmadụ ihe n’ike na-akwakọta
ngwongwo. Bilienụ unu ndị agha Elam, buonu agha! Unu ndị
agha Midia, gbaanụ obodo gburugburu! Aga m eme ka ịsụ
ude na mmegbu niile kwụsị. 3 N’ihi nke a, ahụ m niile nọ
n’oke ihe mgbu, oke ihe mgbu zuru m ahụ, dịka ihe mgbu
nke nwanyị ime na-eme. Amara m jijiji n’ihi ihe m nụrụ, ihe
m na-ahụ na-agbagwoju m anya. 4 Obi m anọkwaghị jụụ,
oke ọma jijiji na-eme ka m tụọ egwu; chi ojiji nke m na-ele
anya ya aghọọlara m ihe ịma jijiji. 5 Ha na-akwado tebul. Ha
na-edozi ute ịnọdụ ala, ha na-eri, ha na-aṅụ. Bilienụ ndịisi
agha, teekwanụ ọta niile mmanụ! 6 Ihe a ka Onyenwe anyị
gwara m, “Gaa, guzobe onye nche, ka o kwuo ihe ọ na-ahụ. 7
Mgbe ọ hụrụ ụgbọ agha, na usuu ịnyịnya, na ndị na-agba
ịnyịnya ibu, maọbụ ndị na-agba ịnyịnya kamel ka ha na-abịa
abụọ abụọ, gwa ya ka o lezie ha anya nke ọma, nọọkwa na
njikere.” 8 Onye nche na-elepụ anya tiri mkpu dịka ọdụm,

sị, “Onyenwe m, n’ehihie ụbọchị niile ka m na-eguzo n’elu
ụlọ nche, n’ọnọdụ nche m ka m na-eguzokwa abalị niile. 9
Lee, otu nwoke nọ n’ime ụgbọ agha na-abịa, ya na ndị nọ
n’elu ịnyịnya na-abịa abụọ abụọ. O nyeghachiri ọsịsa ahụ,
‘Babilọn adaala, e ọ daala, arụsị niile apịrị apị nke chi ya
niile a kurisiela tọgbọrọ n’ala.’” 10 O, ndị m, ndị a zọchara
azọcha, dịka ọka a zọchara n’ebe ịzọcha ọka, agwala m unu
ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile bụ Chineke Izrel
kwuru. 11 Nke a bụ amụma megide Duma: Otu onye si na Sia
na-akpọ m oku, “Onye nche, gịnị ka ọ fọdụrụ tupu chi abọọ?
Onye nche, gịnị ka ọ fọdụrụ tupu chi abọọ?” 12 Onye nche
zara sị, “Chi ọbụbọ na-abịa, abalị na-abịakwa. Ọ bụrụ na ị
chọrọ ịjụ ajụjụ, jụọnụ ajụjụ, ma laghachikwa ọzọ.” 13 Amụma
megide Arebịa: Unu ndị ije niile nke Dedan, ndị na-anọ ọnọdụ
abalị n’oke ọhịa nke Arebịa, 14 kuterenụ ndị ahụ bịakwutere
unu akpịrị na-akpọ nkụ mmiri ọṅụṅụ; unu ndị bi n’ala Tema,
buterenụ ndị gbakwutere unu ọsọ ndụ nri. 15 N’ihi na ọ bụ
site n’agha nke e ji mma agha egbu ndị mmadụ, na agha e
ji akụ agbatu mmadụ ka ha si na-agbapụ ọsọ. 16 Nke a bụ
ihe Onyenwe anyị sịrị m, “Tupu otu afọ agwụ, dị ka esi agụ
afọ onye ohu e goro ọrụ, ịma mma Keda ga-agwụsị. 17 Ndị
fọdụrụ ndụ n’ime ndị na-agba ụta, ndị bụ dike n’agha na
Keda, ga-adị mmadụ ole na ole.” Onyenwe anyị, bụ Chineke
Izrel ekwuola ya.

22 Amụma megide ndagwurugwu nke ọhụ. Ọ bụkwa gịnị
na-eme unu ugbu a nke mere na unu niile rigooro n’elu
ụlọ? 2 Gị obodo jupụtara n’oke ọgbaaghara, gị obodo oke ụzụ
na-aṅụrị obi ụtọ? Ndị unu niile nwụrụ anwụghị n’ime ọgbọ
agha, ma ọ bụkwanụ site na mma agha. 3 Ndịisi unu niile
agbapụchaala. E jidechara ha niile na-enweghị àkụ ọbụla a
gbapụrụ. Unu niile e jidere ka a dọkpụụrụ n’otu dịka ndị
mkpọrọ bụ ndị ahụ gbapụrụ ọsọ mgbe ndị iro ka nọrịị ebe dị
anya. 4 N’ihi nke a, asịrị m, “Lepụnụ m anya ka m nọọrọ onwe
m; ka m bee akwa dị ilu. Unu anwakwala ịkasị m obi, n’ihi
mbibi e bibiri ndị m.” 5 Onyenwe anyị, bụ Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, nwee otu ụbọchị ụbọchị ọgbaaghara
na nzọda na ihe nke ịgba mmadụ gharịị, n’ime ndagwurugwu
nke ọhụ, ọ bụ ụbọchị itida mgbidi na nke itiku ugwu niile
mkpu akwa. 6 Elam bu akpa àkụ, ya na ndị nọkwasịrị n’elu
ụgbọala na ịnyịnya ha; Kia ewepụtakwala ọta. 7 Ụgbọala
jupụtara na ndagwurugwu unu niile mara mma; ndị na-
agba ịnyịnya anọchisiela ọnụ ụzọ niile e si abanye n’obodo
unu. 8 Onyenwe anyị wezugara ihe nchedo niile nke Juda,
n’ụbọchị ahụ unu legidere anya na ngwa agha dị n’Ụlọeze
dị n’Oke ọhịa. 9 Unu hụrụ na mgbidi obodo Devid nwere
ọtụtụ mgbawa n’ebe dị iche iche na ya. Unu chekọtara mmiri
n’ọdọ mmiri nke ala ala. 10 Unu gụrụ ụlọ dị na Jerusalem
ọnụ, tiwaa ụfọdụ ụlọ iji mee ka mgbidi sie ike. 11 Unu gwuru
ọdọ mmiri n’etiti mgbidi abụọ maka ichekwa mmiri si n’ọdọ
mmiri ochie, ma unu elekwasịghị Onye ahụ kere ya anya,
unu ejikwaghị Onye ahụ tụrụ atụmatụ ya site na mgbe gara
aga kpọrọ ihe. 12 Onyenwe anyị, Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, kpọrọ unu ụbọchị ahụ ka unu kwaa akwa,
ruo ụjụ, kpụchaa agịrị isi unu ma yirikwa akwa mkpe. 13
Ma lee, e nwere obi ụtọ, na-egwuri egwu; igbu ehi na igbu
atụrụ, iri anụ nakwa ịṅụ mmanya. Unu na-asị, “Ka anyị rienụ,
ṅụọkwanụ, n’ihi na echi ka anyị ga-anwụ.” 14 Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, ekpugheerala m mee ka m nụrụ,
“N’ezie, agaghị ekpuchiri unu mmehie a ruo ụbọchị unu
ga-anwụ.” Ọ bụ ihe Onyenwe anyị, bụ Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile kwuru. 15 Otu a ka Onyenwe anyị, bụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, kwuru: “Gaa, gwa
odozi akụ a bụ Shebna, nke bụ onye na-elekọta ụlọ ukwu
eze: 16 Gịnị ka ị na-eme n’ebe a, onye nyekwara gị ikike na i
gwuwaara onwe gị ili n’ebe a, na-egwuwakwa ili gị n’ebe dị
elu na-akapụtara onwe gị ebe izuike n’ime nkume ahụ? 17
“Kpachara anya, Onyenwe anyị na-aga ịkpata gị aka, tufuo gị
n’ebe dị anya, gị dike na nwoke. 18 Ọ ga-afịkọta gị okirikiri
dịka bọlụ, tufuo gị n’obodo sara mbara. N’ebe ahụ ka ị ga-
anọ nwụọ, n’ebe ahụ kwa ka ụgbọala gị nke i ji anya isi ga-
aghọ ihe ihere nye ezinaụlọ onyenwe gị. 19 Onyenwe anyị
ga-achụpụkwa gị site n’ọkwa gị, na sitekwa n’ọnọdụ gị dị elu,
dọda gị n’ala. 20 “N’ụbọchị ahụ, aga m akpọ ohu m, Eliakịm,
nwa Hilkaya. 21 Aga m eyikwasị ya uwe ọrụ gị, kekwasịkwa
ya ihe ike n’ukwu, werekwa ike ọchịchị ahụ i nwere na mbụ
nyefee ya. Ọ ga-abụkwara ndị Jerusalem na ndị Juda nna. 22
Aga m enyefekwa ya n’aka ihe ntụghe ụzọ nke ụlọ Devid.
A ga-emeghe ihe niile ọ sị na a ga-emeghe, mechiekwa ihe
niile ọ sị na a ga-emechi, 23 Aga m eme ka o guzosie ike dịka
ǹtu a kpọgidere n’aja ụlọ. Ocheeze ya ga-ewetara ụlọ nna ya
nsọpụrụ. 24 A ga-ekokwasị ya ebube nke ezinaụlọ ya, ụmụ
ya na ụmụ ụmụ ya, ihe niile nke dị nta, site na ite na efere,
sitekwa n’ọba ruo na karama niile. 25 “N’ụbọchị ahụ,” ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri, “N’oge ahụ,
ǹtu ahụ a kpọgidesịrị ike n’aja ụlọ ga-apụ n’ọnọdụ ya, a ga-
akpajipụ ya ọ dapụ n’ala. Ibu niile nke kokwasịrị n’elu ya ka a
ga-egbuda n’ala.” N’ihi na Onyenwe anyị ekwuola ya.

23 Nke a bụ amụma megide Taịa: Tienụ mkpu akwa,
unu ụgbọ mmiri nke Tashish n’ihi na e bibiela Taịa,
ahapụla ya na-enweghị ụlọ ọbụla maọbụ ọnụ mmiri mbata.
Ozi erutela ha aka site n’obodo Saiprọs. 2 Derenụ duu, unu
ndị bi n’ala ahụ osimiri gbara gburugburu. Unu ndị na-azụ
ahịa na Saịdọn, ndị na-ezipụ ụgbọ mmiri na-aga n’osimiri,
kwaanụ akwa. 3 N’elu ọtụtụ mmiri dị ukwuu, ka mkpụrụ
ọkụkụ Shihoa si bịa, owuwe ihe ubi nke Naịl bụ ihe uru ahịa
Taịa, ọ ghọrọ ọma ahịa nke mba dị iche iche. 4 Ka ihere
mee gị, Saịdọn, na gị bụ ebe e wusiri ike nke osimiri, n’ihi
na oke osimiri ekwuola okwu; “Ime emetụbeghị m, nke m ji
amụpụta nwa; o nwebeghị mgbe m ji zụpụta ụmụ ndị ikom
maọbụ ụmụ ndị inyom tozuru oke.” 5 Mgbe ozi ga-abịara
ndị Ijipt, ha ga-anọ na mwute n’ihi ozi si Taịa. 6 Gabiganụ
ruo Tashish tisienụ mkpu akwa ike, unu ndị bi n’ala mmiri
gbara gburugburu. 7 Nke a ọ bụ obodo ahụ ọṅụ na-ejupụta
n’ime ya oge niile? Obodo ahụ dịrịla kemgbe oge gara aga?
Nke a ọ bụ ihe fọdụrụ n’obodo ahụ ndị ya na-esi n’ime ya
pụọ gaa n’ebe dị anya iwu obodo ọzọ? 8 Onye zubere ihe dị
otu a megide Taịa, bụ mba na-ekpube ndị ọzọ okpueze, mba
nke ndị ahịa ya bụ ụmụ eze, nke ndị ọzụ ahịa ya bụ ndị a
na-asọpụrụ n’ụwa? 9 Ọ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile zubere ya, n’ihi iweda n’ala mpako na ịma mma ya
niile, na iwetara ndị niile a na-asọpụrụ n’ụwa nlelị. 10 Gaanụ
kọọ ala ubi unu dịka ha na-eme n’akụkụ Naịl, unu ụmụada
Tashish, n’ihi na unu enwekwaghị ọnụ mmiri. 11 Onyenwe
anyị esetipụla aka ya n’elu osimiri mee ka alaeze ha niile maa
jijiji. O nyela iwu banyere Fonisia ka e bibie ebe ya niile nke
wusiri ike. 12 Ọ sịrị, “Ị gaghị aṅụrị ọṅụ ịṅụ mmanya n’oke

oriri ọzọ, gị ada Saịdọn na-amaghị nwoke, nke a na-emegbu
emegbu. “Bilie, gafee garuo Saiprọs, ọ bụladị n’ebe ahụ, ị
gaghị enweta ezumike.” **13** Lee anya n’ala ndị Kaldịa, ndị a
gụpụrụla ugbu a na mmadụ! Ndị Asịrịa mere ya ka ọ bụrụ ebe
obibi nye anụ ọhịa na-ebi n’ọzara. Ha wuliri ụlọ nche ha niile
dị elu gburugburu tikpọọ ebe ya niile e wusiri ike, mee ha
ka ha tọgbọrọ n’efu ghọọ mkpọmkpọ ebe. **14** Tienụ mkpu
akwa, unu ụgbọ mmiri Tashish niile dị n’oke osimiri, n’ihi na
e mebiela ebe unu niile e wusiri ike. **15** A gaghị echeta Taịa
ọzọ, tutu iri afọ asaa agafee, nke bụ ogologo ụbọchị ndụ onye
eze. Mgbe oge ahụ zuru, Taịa ga-adịkwa ka nwanyị akwụna e
jiri rọọ abụ dị otu a: **16** “Welite ụbọ akwara, jegharịa n’ime
obodo, gị nwanyị akwụna e chefuru echefu; kpọzie ụbọ gị
nke ọma, bụọ ọtụtụ abụ, ka e si otu a mee ka ị bụrụ onye e
chetara echeta.” **17** E, mgbe iri afọ asaa gasịrị, Onyenwe anyị
ga-eleta Taịa. Ọ ga-alaghachi n’ọrụ ya dịka nwanyị akwụna,
ya na alaeze niile dị n’ihu elu ụwa niile. **18** Ma uru ahịa ya
niile, na ego niile ọ kpatara site n’ịzụ ahịa ka ọ ga-edo nsọ
nye Onyenwe anyị. Ha agaghị edokọkwa ha n’otu ebe izo ha,
kama uru ahịa ha niile ga-adịrị ndị niile na-ebi ezi ndụ n’ihu
Onyenwe anyị. Ha ga-ejikwa ego ahụ zụọ ihe oriri na uwe dị
mma.

24 Lee, na Onyenwe anyị na-aga ịgba ụwa ọtọ. Ọ na-aga
ime ka ọ tọgbọrọ n’efu. Ọ na-aga ibibicha ihe dị n’elu
ụwa, mee ka ndị bi n’ime ya gbasasịa. **2** Otu ihe ahụ ka ọ
ga-eme mmadụ niile, nye ndị nchụaja ma ndị mmadụ, nye
ụmụodibo na ndị nwe ha, nye ndị odibo nwanyị, na nne ha
ukwu, nye ndị na-azụ ihe a na-ere ere, na ndị na-ere ihe
orire; nye ndị na-ebinye ego, na ndị a na-ebinye ego; nye
ndị ji ụgwọ, na ndị e ji ụgwọ. **3** O nweghị onye ọ ga-ahapụ.
A ga-agba ala ahụ ọtọ kwakọrọ ihe niile dị n’ime ya. Nke a
ka Onyenwe anyị kwuru. **4** Ala atakọchaala, ma kpọnwụọ.
Ụwa ahụjuola anya ma kpọnwụọ. Eluigwe na n’ụwa so na-
ahụjukwa anya. **5** Ụwa bụ ihe e merụrụ emerụ site na ndị
ya; ha enupula isi n’iwu niile, ha agbanweela ụkpụrụ ya,
mebie ọgbụgba ndụ ebighị ebi ahụ. **6** Ya mere, ọbụbụ ọnụ na-
eripịa ụwa; ndị bi n’ime ya aghaghị ịnatakwa ikpe ọmụma
ha. Ya mere ndị niile bi n’ụwa na-ere ọkụ, ọ bụkwa naanị
mmadụ ole na ole fọdụrụ. **7** Mmanya ọhụrụ atakọrọla, osisi
vaịnị akpọnwụọkwala, n’ihi ya, ndị ahụ niile ọṅụ na-ejupụta
n’obi ha na-asụ ude. **8** Egwu ụtọ niile akwụsịla, mkpọtụ nke
ndị na-eri oriri dị iche iche akwụsịla. Ụda obi ụtọ nke ụbọ
akwara adịghịkwa. **9** Abụ obi ụtọ nke ya na mmanya na-eso
adịghịkwa; mmanya dị ike na-akụzi ilu n’ọnụ ndị na-aṅụ ya.
10 Obodo atọgbọrọla n’efu; a kpọchichaala ọnụ ụzọ e si abata
ụlọ ndị mmadụ ka onye ọbụla ghara inwe ike ịbata. **11** Igwe
ndị mmadụ nọ n’okporoụzọ na-eti mkpu n’ihi na mmanya
adịghịkwa. Ọṅụ adịghịkwa, otu a, ewezugakwala obi ụtọ site
n’ụwa. **12** Obodo ahụ aghọọla mkpọmkpọ ebe, e tikpọọla ọnụ
ụzọ ya niile. **13** Otu a ka ọ ga-adị n’ụwa niile, nakwa n’etiti
mba niile, dịka mgbe a na-etitusi mkpụrụ dị n’elu osisi oliv,
maọbụ mgbe ahapụrụ ụfọdụ mkpụrụ grepu n’elu osisi mgbe
a ghọchasịrị ihe ubi. **14** Ma ndị niile fọdụrụ ga-eti mkpu ọṅụ;
ndị nọ n’ọdịda anyanwụ ga-eto ịdị ebube nke Onyenwe anyị.
15 Ndị nọ n’ọwụwa anyanwụ ga-enye Onyenwe anyị otuto.
Ndị bi n’ala nta niile osimiri gbara gburugburu ga-ebuli aha
Onyenwe anyị, Chineke Izrel elu. **16** Anyị ga-anụ abụ ọma dị
iche iche site na nsọtụ ụwa. Ha ga-abụ abụ na-asị, “Otuto dịrị
Onye ezi omume ahụ.” Ma n’ezie, o nweghị olileanya dịịrị m.
“Lee ka anụ ahụ m si na-akpọnwụ! Ahụhụ dịrị m! N’ihi na
ndị ahụ na-ekwesighị ntụkwasị obi ereela anyị. Akpịrị ego
ha ka ha ji refuo anyị.” **17** Ihe egwu, na olulu, na igbudu
nke onye na-esi ọnya dị na-eche unu, unu ndị niile bi n’ụwa.
18 Onye ọbụla n’ime unu nke gbara ọsọ n’ihi ihe egwu ga-
adaba n’olulu; onye ọbụla sitekwara n’olulu rịpụta ga-azọnye
ụkwụ ya n’ọnya. N’ihi na mmiri nke ịla n’iyi esitela na mbara
eluigwe na-ezokwasị unu. Ntọala ụwa na-amakwa jijiji. **19**
Ụwa adapịasịala; ụwa agbawasịala; e jirila oke ike nugharịa
ụwa. **20** Ụwa ga-adagbugharị dịka onye mmanya na-egbu. Ọ
ga-aṅagharịkwa dịka osisi nke oke ifufe na-efegharị. Ọ daala,
ọ pụghịkwa ibili ọzọ, n’ihi na njehie ya dị arọ na-anyịdakwa
ya. **21** N’ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-ata ike usuu niile dị
n’eluigwe ahụhụ. Ọ ga-atakwa ndị eze niile n’ụwa ahụhụ.
22 A ga-achịkọta ha dịka ndị mkpọrọ, kpọchiekwa ha n’ụlọ
mkpọrọ n’ebe ahụ ka ha ga-anọgide, tutu ruo mgbe a ga-ekpe
ha ikpe. **23** Ọnwa ga-ada mba, anwụ ka ihere ga-eme; n’ihi
na Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ga-achị n’ugwu
Zayọn nakwa n’ime Jerusalem, ọ ga-eji oke ebube chịa n’ihu
ndị okenye ya.

25 O Onyenwe anyị, ị bụ Chineke m; aga m ebuli gị elu,
nye aha gị otuto, n’ihi na site na ntụkwasị obi zuruoke,
ị rụọla ọtụtụ ihe ịrịbama, nke i tụrụ atụmatụ ha siterị n’oge
gara aga. **2** N’ihi na i meela ka obodo ghọọ mkpọmkpọ ebe;
mee ka obodo e wusiri ike ghọọ ebe dakpọrọ adakpọ; meekwa
ka ebe siri ike nke ndị mba ọzọ ghọọ ebe obodo na-adịghịzi,
agaghị ewukwa ya ruo mgbe ebighị ebi. **3** N’ihi nke a, ndị
niile dị ike ga-asọpụrụ gị. Obodo ndị ahụ na-emenye ndị mba
ọzọ egwu ga-atụ gị egwu. **4** N’ihi na ị bụụrụ onye na-enweghị
ike ebe mgbaba; ị bụkwaara ndị ogbenye ebe mgbaba n’oge
mkpa ha, ebe nchebe siri ike n’oge oke mmiri ozuzo, na
ndo n’oge okpomọkụ. N’ihi na nkuume nke ndị na-adịghị
emere mmadụ ebere dị ka oke mmiri ozuzo nke na-amakwasị
mgbidi, **5** dịkwa ka okpomọkụ nke na-adị n’ọzara. Ị na-eme
ka mkpọtụ nke ndị mba ọzọ kwụsị, dịka ndo nke igwe ojii na-
eweta si eme ka okpomọkụ dajụọ, otu a ka abụ ọma nke ndị
na-adịghị eme ebere si kwụsị. **6** N’elu ugwu a, ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ga-anọ kwadooro ụwa niile oke
oriri. Ọ ga-abụ oke oriri nke ga-adịrị ndị niile. Oke oriri nke
ezi anụ na mmanya dị mma ga-adị. **7** N’elu ugwu a, ka ọ ga-
ewepụ ihe ndị ahụ niile na-eweta ihu mgbarụ, nke dị ka akwa
e ji kpuchie mmadụ niile, nke kpuchikwara ihu ndị mba niile.
8 Ọ ga-elomi ọnwụ ruo mgbe ebighị ebi. Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị ga-ehicha anya mmiri niile site
n’ihu mmadụ niile, ọ ga-ewezuga ihe ịta ụta niile dakwasịrị
ndị ya site n’ụwa niile. Onyenwe anyị ekwuola ya. **9** N’ụbọchị
ahụ, ndị mmadụ ga-asị, “Nke a bụ Chineke anyị n’ezie, anyị
tụkwasịrị ya obi, ọ zọpụtakwara anyị. Nke a bụ Onyenwe anyị
ahụ, anyị tụkwasịrị ya obi, ka anyị nwee ọṅụ ma ṅụrịakwa na
nzọpụta ya.” **10** N’ihi na aka Onyenwe anyị ga-adịgide n’elu
ugwu a, ma a ga-azọtọ ndị Moab n’ọnọdụ ha, dịka esi azọda
ahịhịa dị n’okpuru ụkwụ mmadụ. **11** Ha ga-agbasa aka ha
abụọ n’ime ya, dịka onye na-egwu mmiri si agbasapụ aka
ya, ma Chineke ga-eweda mpako ha niile, n’agbanyeghị ọrụ
aghụghọ niile nke aka ha. **12** Ọ ga-akwatu mgbidi gị niile dị
elu nke e wusiri ike, mee ka ha daruo ala, ọ ga-eme ka ha
daruo ala, ruo mgbe ha ghọrọ uzuzu.

26 N'ụbọchị ahụ, a ga-abụ abụ a n'ala Juda niile: Anyị
nwere obodo e wusiri ike. Chineke na-eme ka mgbidi ya
na ebe ya niile e wusiri ike bụrụ nzọpụta nye anyị. **2** Meghee
ụzọ ama niile, ka mba ndị ahụ na-eme ezi omume bata, e, bụ
mba ahụ kwesiri ntụkwasị obi. **3** Ị na-eme ka ndị niile echiche
uche ha guzosiri ike nwee udo zuruoke, n'ihi na ọ bụ na gị ka
ha na-atụkwasị obi ha. **4** Tụkwasị Onyenwe anyị Chineke obi
mgbe niile, n'ihi na Onyenwe anyị Chineke bụ oke nkume
nke mgbe ebighị ebi. **5** Ndị na-akpa nganga ka ọ na-ewedata
ala, na-emekwa ka obodo na-anya isi kpọọ ọnụ n'ala. Mgbidi
ya ka ọ na-eme ka ọ daruo ala. **6** Ọ na-enyefe obodo ahụ
n'aka ndị a na-emegbu emegbu, na n'aka ndị ogbenye ka ha
zọtọọ ya ụkwụ. **7** Ụzọ nke onye ezi omume ha n'otu, gị, Onye
ziri ezi, na-eme ka okporoụzọ ndị ezi omume dị larịị. **8** E,
Onyenwe anyị, anyị na-aga n'ụzọ nke ikpe gị niile, na-ele
anya gị. Aha gị na ihe niile e ji mara gị bụ ihe na-agụsị obi
anyị agụ ike. **9** Abalị niile ka obi m na-achọsi gị ike, n'ụtụtụ
eji m mmụọ m niile na-achọsi gị ike, n'ihi na ọ bụ naanị
mgbe ị bịara kpee ụwa ikpe ka mmadụ ga-esi n'ajọ omume
tụgharịa ime ezi ihe. **10** Obi ebere gị n'ebe ndị na-emebi iwu
nọ adịghị eme ka ha gbanwee. Ọ bụladị n'ala a, ebe ndị ezi
omume bi, ha na-anọgide na-eme ihe ọjọọ. Ha adịghị echeta
ịdị ukwuu gị, Onyenwe anyị. **11** Onyenwe anyị ebuliela aka ya
elu, ha adịghị ahụ ya. Gosi ha ekworo gị banyere ndị gị, ka
e si otu a mee ka ihere mee ha. E, ka ọkụ ahụ ị kwadooro
ndị iro gị rechapụ ha. **12** Onyenwe anyị, ị na-enye anyị udo;
n'ihi na ihe niile anyị nwere sitere n'aka gị. **13** O, Onyenwe
anyị Chineke anyị, ọ dị mgbe anyị nọ n'okpuru ọchịchị ndị
ọzọ dị iche iche, ma ugbu a, ọ bụ naanị aha gị ka anyị na-
efe. **14** Ndị niile anyị fere na mbụ anwụchaala; ha adịghịkwa
ndụ; mmụọ ha agakwaghị alọghachi ọzọ. N'ihi na ị tara ha
ahụhụ, laa ha n'iyi; e chefukwaala ha. **15** I meela ka mba
a dị ukwuu, Onyenwe anyị; i meela ka mba a saa mbara. I
wetarala onwe gị nsọpụrụ, i meela ka oke ala ahụ niile gbatịa.
16 Onyenwe anyị, n'ime mkpagbu ha, ha gbakwutere gị. Mgbe
iwe gị bịakwasịrị ha, ọ bụ olu dị nta ka ha ji kpeere gị ekpere.
17 Gị, Onyenwe anyị, emeela ka anyị kwaa akwa, dị ka nwanyị
ime na-eme si ata ikikere eze na akwa akwa n'ihi ihe mgbu.
Otu a ka anyị nọ n'ihu gị. **18** Anyị anọọla ọnọdụ ihe mgbu, na
ịta ikikere eze, ma o nweghị ihe ọma anyị nwetara n'ime
ya. Mgbalị anyị niile emeghị ka nzọpụta rute ụwa aka. O
nwekwaghị ihe nwere isi anyị rụpụtara. **19** Ma ndị gị niile
nwụrụ anwụ ga-adị ndụ, O Onyenwe anyị. Ozu ha ga-esite
n'ọnwụ bilie. Unu ndị niile bi n'aja tetanụ ma tie mkpu ọṅụ.
N'ihi na igirigi gị dị ka igirigi nke ụtụtụ, ala ga-amụpụtakwa
ndị ya niile nwụrụ anwụ. **20** Baanụ n'ụlọ, ndị m, kpọchienụ
ụzọ unu! Zoonụ onwe unu naanị nwa oge nta, tutu ruo mgbe
iwe Chineke ga-agabiga. **21** Lee anya! Onyenwe anyị si n'ebe
obibi ya na-abịa ikpe ndị bi n'ụwa ikpe n'ihi mmehie ha niile.
Ụwa ga-ekpughepụ gosi ọbara niile a wụsiri n'elu ya, ọ gaghị
ezokwa ndị niile e gburu lie n'ime ya.

27 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-eji mma agha ya iwe
ya, dị ukwuu dịkwa ezigbo ike, taa agwọ ahụ na-akpụ
akpụ bụ Leviatan ahụhụ. Leviatan bụ agwọ mgbakọ ahụ; ọ ga-
egbukwa nnukwu anụ ọjọọ ahụ nke bi na mmiri. **2** N'ụbọchị
ahụ, abụ a ga-adị n'ọnụ ha, abụ ha ga-abụ banyere ubi vaịnị
nke na-amị ezi mkpụrụ. **3** "Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị na-
elekọta ya, ana m agba ya mmiri ụbọchị niile, na-eche ya
nche ehihie na abalị. Ka onye ọbụla ghara iji ihe ọjọọ leta
ya. **4** Adịghị m ewekwa iwe. Ọ bụrụ na ọ bụ naanị ogwu na
uke na-echere m aka mgba, aga m ebili buso ha agha, aga
m esurekwa ha ọkụ. **5** Ma ọ bụghị otu a, ka ha bịakwute m
maka nchekwa, ha bịa ka mụ na ha mee udo. E, ha bịa ka
mụ na ha mee udo." **6** N'ụbọchị ndị na-abịa, Jekọb ga-agba
mgbọrọgwụ. Izrel ga-agbawa okoko dịka osisi, maakwa ifuru,
jirikwa mkpụrụ mejupụta ụwa niile. **7** Onyenwe anyị atabeghị
Izrel ahụhụ dịka o si taa ndị iro ya. O mebekwaghị ka e gbuo
ndị ya dị ka e si gbuo ndị iro ha. **8** Onyenwe anyị tara ndị ya
ahụhụ, mee ka a dọrọ ha n'agha ma buru ha gaa mba ọzọ. Ọ
bụ ifufe ọjọọ nke si n'ọwụwa anyanwụ ka o ji bupụ ha. **9** Ọ bụ
n'ụzọ dị otu a ka a ga-esi bupụ ikpe ọmụma dịrị Jekọb, nke
a bụkwa iju eju nke mkpụrụ e ji wezuga mmehie ya: Mgbe
ha gweriri nkume niile ha ji wuo ebe ịchụ aja arụsị ha dịka
ntụ, mgbe ha wezugara ogidi arụsị Ashera, na ebe ịchụ aja
ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ niile. **10** Obodo ahụ e wusiri
ike adakpọsịala. Ọ ghọọla ọzara nke ndị mmadụ na-ebighị
n'ime ya. Ọ ghọọkwala ebe ụmụ ehi na-akpa nri, ebe ha na-
amakpu na-ezu ike. Ha ga-atacha ahịhịa dị n'alaka osisi. **11**
Mgbe alaka osisi ndị ahụ kpọnwụrụ daa, ụmụ nwanyị ga-abịa
chịkọtaa ha were ha kwanye ọkụ. N'ihi na ndị a bụ ndị na-
enweghị nghọta. Ọ bụ nke a mere Onye kere ha adịghị emere
ha ebere. Onye ahụ kpụrụ ha agakwaghị egosi ha obi ebere.
12 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-ahọcha site n'ebe mmiri
na-eru eru Yufretis ruo na Wadi nke Ijipt, ma gị, bụ Izrel
ka a ga-achịkọta otu n'otu. **13** N'ụbọchị ahụ, opi ike ga-ada.
Ndị ahụ na-ala n'iyi n'Asịrịa na ndị ahụ e mere ka ha gaa
biri n'Ijipt dịka ndị mba ọzọ ga-abịa fee Onyenwe anyị ofufe
n'ugwu nsọ ya dị na Jerusalem.

28 Ahụhụ ga-adịrị okpueze okoko ọhịa ahụ, nke bụ mpako
Ifrem, obodo ahụ ndị ya na-aṅụbiga mmanya oke ji
anya isi. Obodo ahụ e wukwasịrị na mbara ala ndagwurugwu
mara mma. Obodo ahụ ịma mma ya na-ada dịka okoko osisi e
kpukwasịrị ndị ndu ya mmanya na-egbu n'isi. **2** Lee, Onyenwe
anyị nwere otu onye dị ike, onye nwekwara ume, dịka oke
mmiri ozuzu nke akụmmiri igwe na dịka oke ifufe na-eweta
mbibi, dịka oke mmiri ozuzo na-erubiga oke na dịka oke
mmiri ozuzo bu idee mmiri ji ike ekwo, ọ ga-eji ike tụpụ ya
n'ala. **3** Okpueze okoko osisi, bụ mpako nke ndị Ifrem na-
aṅụbiga mmanya oke, ga-abụ ihe a ga-azọtọkwa n'okpuru
ụkwụ. **4** Okoko ọhịa nke na-akpọnwụ akpọnwụ, nke bụ ebube
ịma mma ya, nke dị n'isi ndagwurugwu na-emepụta ihe, ga-
adị ka mkpụrụ fiig chara tupu oge owuwe ihe ubi eruo, nke
mgbe onye ọbụla hụrụ ha na-ewere ha n'aka, tinye n'ọnụ ya,
loo ha. **5** N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile n'onwe ya, ga-aghọrọ ndị ya fọdụrụ n'ala ahụ okpueze
mara mma, ọ ga-aghọkwara ha okoko mara mma. **6** Ọ ga-abụ
mmụọ nke ikpe ziri ezi nye ndị ikpe. Ọ ga-abụkwa ike nye ndị
na-achụghachi ndị iro azụ n'ọnụ ụzọ ama. **7** Ndị a kwa na-
adagharị site na mmanya sitekwa n'ihe ọṅụṅụ na-aba n'anya.
Ndị nchụaja na ndị amụma na-adagharị site na ihe ọṅụṅụ na-
aba n'anya, mmanya emeela na ha amakwaghị ihe ha na-
eme; ha na-adagharị site n'ihe ọṅụṅụ na-aba n'anya ha na-
adagharị mgbe ha na-ahụ ọhụ dị iche iche, ha na-asọ ngọngọ
mgbe ha n'ekpe ikpe. **8** N'ihi na tebul ha niile jupụtara n'ihe
ọgbụgbọ ruru unyi. O nwekwaghị ebe dị ọcha. **9** "Ọ bụ onye
ka ọ na-achọ ikuziri ihe? Ọ bụ onye ka ọ na-achọ ka ọ ghọta

ozi ya? Ọ bụ ụmụnta ndị a kwusịrị ịñụ mmiri ara, bụ ndị
a ka napụrụ ara? **10** N'ihi na ọ na-agbalị izi anyị ihe dịka
e si dee ya, ahịrị ime nke a, n'ahịrị ime nke ọzọ, n'usoro
tụkwasị n'usoro, nwantịntị n'ebe a, nwantịntị n'ebe ahụ."
11 N'ezie, Chineke ga-eji ndị na-asụ asụsụ unu na-amaghị
zi unu ihe. **12** N'ihi na ọ gwara unu okwu sị, "Lee, nke a
bụ ebe izuike ahụ, ebe onye ike gwụrụ nwere ike ịnọ zuru
ike; nke a bụ ebe ịgbaume ahụ." Ma ha jụrụ ige ya ntị. **13** Ọ
bụ n'ihi ya ka e ji na-ezi unu okwu Onyenwe anyị n'ahịrị
n'ahịrị, n'usoro n'usoro; nwantịntị n'ebe a, nwantịntị n'ebe
ahụ, ka unu gaa sụọ ngọngọ dalaa azụ, ka unu bụrụ ndị e
tihịara ahụ, ndị ọnya mara, ndị e jidekwara. **14** N'ihi nke
a, nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu ndị na-akwa emo, ndị
ọchịchị Jerusalem dị n'aka. **15** N'ihi na unu ekwuola sị, "Anyị
na ọnwụ agbaala ndụ, anyị na ala mmụọ enwekọọkwala otu
mkpebi. Mgbe ịla n'iyi ahụ dị ukwuu ga-esi n'ebe anyị nọ
gafee, ọ gaghị erute anyị, n'ihi na anyị emeela ka okwu ụgha
bụrụ ebe mgbaba anyị; ọ bụkwa n'ime okwu ụgha ka anyị na-
ezo onwe anyị." **(Sheol h7585)** **16** Ma otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, "Lee, ana m atọgbọ na
Zayọn otu nkume, nke anwapụtarala. Nkume nkuku dị oke
ọnụahịa, n'ihi ntọala siri ike. Onye nke kweere na ya egwu
agaghị ejide ya. **17** Ikpe ziri ezi ga-abụ eriri ọtụtụ nke ji atụ
ihe, ezi omume ga-abụkwa ihe ịtụ mgbidi; akụmmiri nke oke
mmiri ozuzo, ga-ekpochapụ ebe mgbaba unu, okwu ụgha
unu, mmiri ga-etojukwa n'ebe nzuzo unu. **18** Mgbe ahụ, a ga-
akagbu ọgbụgba ndụ ahụ unu na ọnwụ gbara; mkpebi unu na
ala mmụọ agaghị eguzokwa. Mgbe oke ịla n'iyi ahụ si n'ebe
unu nọ na-agafe, ọ ga-azọda unu. **(Sheol h7585)** **19** Mgbe ọbụla
o si n'ebe unu nọ na-agafe, ọ ga-eburu unu, maọbụ n'ụtụtụ,
ehihie, maọbụ n'abalị, oge niile, mgbe mgbe." Mgbe ahụ,
obi unu ga-aghọta okwu Chineke; ọ ga-ewetara unu ahụ ịma
jijiji. **20** Ihe ndina dị mkpụmkpụ, mmadụ enweghị ike esetipụ
onwe ya n'elu ya; akwa mkpuchi dị oke warawara, mmadụ
enweghị ike iji ya fụchizie ahụ nke ọma. **21** Onyenwe anyị ga-
ebili dịka o mere n'ugwu Perazim, ọ ga-akpalị onwe ya dịka o
mekwara na Ndagwurugwu Gibiọn, ịrụ ọrụ ya, ọrụ ya nke dị
ike n'ịkọwa, na ịrụzu ọrụ ya, ụdị nke a na-atụghị anya ya. **22**
Ugbu a, ya mere, kwụsịnụ ịkwa emo, ka a ghara ime ka ahụhụ
unu dị ukwuu karịa. N'ihi na Onyenwe anyị, Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile agwala m na o kpebiela ịla unu n'iyi.
23 Geenụ ntị, nụrụnụ olu m, ṅaanụ ntị n'ihe m na-agwa unu.
24 Ọ bụ ụbọchị niile ka onye ọrụ ubi na-akọ ala ubi ya hapụ
ịkụnye ya mkpụrụ? Ọ bụ mgbe niile ka ọ na-egwuze ala ubi
ya ime ka ọ dị larịị, ma ọ gaghị akụnye ya mkpụrụ ọbụla?
25 Mgbe o gwuzesịrị ya, ọ naghị aghasa mkpụrụ karawe,
ghasaakwa kumin? Ọ bụ na ọ naghị akụnye ọka wiiti n'ahịrị
nke ya, ọka balị n'ebe o kwesiri, na spelti n'ebe o kwesiri? **26**
Ọ maara ihe o kwesiri ime, n'ihi na Chineke na-ezi ụzọ ziri
ezi. **27** N'ihi na ejighị igwe eji azọcha mkpụrụ ọka etichapụta
mkpụrụ karawe, maọbụ kpọree ụkwụ igwe n'elu kumin, kama
ọ bụ mkpọrọ ka e ji etichapụta kumin, werekwa osisi nta
kwesiri ekwesi kupụta karawe. **28** A na-akwọ ọka e ji eme
achịcha akwọ, ọ bụghị ruo mgbe ebighị ebi ka a na-anọgide
na-etichapụta ya. E nwere ike jiri ụkwụ igwe ụgbọala ịnyịnya
na-adọkpụ zọchaa ha, ma ọ bụghị ka a kwọpịasịa mkpụrụ ha.
29 Ihe ndị a niile na-esite n'aka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile na-abịa, onye nzube ya dị ịtụnanya, onye amamihe
ya dị ebube.

29 Ahụhụ ga-adịrị gị, gị bụ Ariel, Ariel, gị obodo ebe Devid
bi. Gbakọnyenụ otu afọ n'afọ ọzọ nke unu ga-eji rie
oriri, mee mmemme. **2** Ma aga m akpagbu Ariel, ọ ga-eru
ụjụ, ma bee akwa, ọ ga-adị ka ala ebe ịchụ aja. **3** Aga m ama
ụlọ ikwu m n'akụkụ gị niile gburugburu, aga m eji ọtụtụ ụlọ
elu gba gị gburugburu dokwaa ihe nnọchibido m niile megide
gị. **4** N'ọnọdụ mweda n'ala, ị ga-ekwu okwu site n'ala, okwu
ọnụ gị ga-esikwa n'uzuzu pụta. Olu gị ga-ada ka nke onye
mmụọ site n'ala, ọ bụ site n'uzuzu ka okwu ọnụ gị na-ada
ntakịrị ntakịrị ga-esi pụta. **5** Ma igwe ndị iro gị ga-aghọ ntụ,
igwe ndị na-adịghị eme obi ebere ga-adịkwa ka igbugbo ọka
nke ifufe na-ebufu. Mgbe ahụ, na mberede, **6** mụ onwe m, bụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ga-eji egbe eluigwe
na ala ọma jijiji na oke ifufe na oke ụzụ, na ọkụ na-erepịa
erepịa, bịakwute ha. **7** Mba niile ahụ, ndị na-ebuso Ariel
agha, bụ ndị na-ebuso ya na ebe ya e wusiri ike agha, ga-efu
dịka nrọ, onye na-arahụ ụra n'abalị rọrọ. **8** Dịka mgbe onye
agụụ na-agụ, nke na-arọ nrọ ebe ọ na-eri nri, ma agụụ nọkwa
na-agụ ya mgbe o si n'ụra teta. Dịka onye agụụ mmiri na-agụ,
nke nọ na nrọ hụ mmiri ọ na-aṅụ, ma teta n'ụra chọpụta na
akpịrị na-akpọsị ya nkụ ike, na-adakwa mba. E, otu a ka ọ ga-
adị mgbe igwe ndị agha mba ahụ niile ga-ebuso ugwu Zayọn
agha. **9** Ka ọ gbagwojuo unu anya. Ka o jukwa unu anya.
Kpuọnụ onwe unu ìsì ka unu ghara ịhụ ụzọ. Ṅagharịanụ ma ọ
bụghị site na mmanya unu ṅụrụ, sọọnụ ngọngọ ma ọ bụghị
site na mmanya na-aba n'anya. **10** N'ihi na Onyenwe anyị
awụkwasịla unu mmụọ nke oke ụra. O mechiela anya ndị
amụma unu niile, kpuchie isi ndị niile na-ahụ ọhụ. **11** Ihe
ndị a niile na-aga ime n'oge dị n'ihu dịka akwụkwọ a kara
akara. Mgbe e weere ya nye onye ma akwụkwọ ka ọ gụọ, ọ
ga-asị, "Enweghị m ike, n'ihi na a kaala ya akara." **12** Mgbe e
weere ya nye onye na-amaghị akwụkwọ, ọ ga-asị, "Ewela iwe,
amaghị m agụ." **13** Onyenwe anyị sịrị, "Ndị a ji ọnụ ha na-
abịa m nso, ha ji egbugbere ọnụ ha na-asọpụrụ m, ma obi
ha dị anya n'ebe m nọ. Ofufe ha na-efe m, bụ nke gbadoro
ụkwụ n'ihe mmadụ nyere n'iwu, bụkwa nke a kuziiri ha. **14**
Ya mere, otu ugboro ọzọ, aga m eme ndị a ihe oke iju anya
jiri ihe ịtụnanya tụkwasị n'elu ihe ịtụnanya, amamihe nke
ndị maara ihe ga-ala n'iyi, nghọta nke ndị nwere nghọta ga-
agba barịị." **15** Ahụhụ ga-adịrị ndị na-eche na ha na-ezonarị
Onyenwe anyị nzube ha, ndị na-agbalịsị ike ime ihe ha zubere
na nzuzo, ma na-asịrịta onwe ha, "Chineke agaghị ahụ anyị. Ọ
maghị ihe anyị na-eme!" **16** Lee ka unu si ekpu ihe ihu n'ala,
ka a ga-asị na ọkpụ ite dị ka ụrọ e ji akpụ ite. Ihe mmadụ
kpụrụ o nwere ike ịtụgharị gwa onye kpụrụ ya, sị, "Ị kpụghị
m"? Ka ite o nwere ike ị sị ọkpụ ite, "Ị ghọtaghị ihe ọbụla"?
17 Mgbe na-adịghị anya ọ bụ na Lebanọn agaghị aghọ ala ubi
na-emepụta ihe, ala ubi ahụ na-emepụta ihe ga-adịkwa ka
oke ọhịa? **18** N'ụbọchị ahụ, ndị ntị chiri ga-anụ ihe a na-
agụpụta site n'akwụkwọ ahụ, ndị ìsì, ndị ahụ naara ejegharị
n'ọchịchịrị ga-emeghe anya ha, hụkwa ụzọ ọzọ. **19** Ndị dị
umeala n'obi, na ndị ogbenye n'etiti ndị mmadụ ga-achọta
ọṅụ na obi ụtọ nke Onyenwe anyị Onye dị nsọ nke Izrel na-
enye. **20** Ndị na-adịghị enwe obi ebere agaghị adịkwa; ndị
niile na-akwa emo agaghị adịkwa, ndị niile echiche ha bụ
ime ajọ ihe ka a ga-ebipụ ndụ ha, **21** bụ ndị ahụ na-eme ka e
site n'okwu ọnụ ha mee onye ọzọ onye ikpe mara, ndị na-
eme ka onye na-ekpechite ọnụ onye a na-emegbu emegbu
maa n'ọnya, ndị na-eji ịgba akaebe ụgha mee ka ikpe ziri

ezi hapụ irute ndị ezi omume aka. 22 Ya mere, nke a bụ
ihe Onyenwe anyị onye gbapụtara Ebraham na-agwa ụlọ
Jekọb, "Ndị m, a gaghị emekwa ka ihere mee unu ọzọ. Ihu
unu agaghị agbarụkwa ọzọ. 23 Mgbe ha hụrụ ụmụ ha, bụ ọrụ
aka m abụọ, n'etiti ha, ha ga-edo aha m nsọ, ha ga-ekwupụta,
nabatakwa ịdị nsọ nke Onye nsọ Jekọb, ha ga-eguzokwa n'ihu
Chineke Izrel n'egwu na n'ịma jijiji. 24 Ndị na-akpafu n'ime
mmụọ ha ga-enweta nghọta, ndị ntamu ga-achọkwa ka ha
mụta ihe."

30 "Ahụhụ ga-adịrị ụmụ ndị nnupu isi," otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara, "bụ ndị na-agbaso nzube nke na-
esiteghị n'aka m, ndị ha na ndị ọzọ na-agba ndụ nke Mmụọ m
na-anabataghị, si otu a na-eme ka mmehie na-aba ụba n'elu
mmehie. 2 Ndị na-aga Ijipt ịchọ enyemaka ma ha ajụtaghị
ase site n'aka m. Ndị were obi ha tụkwasị na Fero maka
nchebe, chọsiekwa ike ime Ijipt ebe mgbaba. 3 Ma nchekwa
Fero ga-aghọrọ unu ihe ihere, ndo ndị Ijipt ga-etinye unu
n'ọnọdụ mweda n'ala. 4 Ọ bụ ezie na ha nwere ndị ozi na
Zoan ndị nnọchi anya ha erutekwala Hans, 5 ihere ga-eme
onye ọbụla n'ihi ndị na-abaghị uru nye ha, ndị na-abụghị
ihe inyeaka maọbụ ihe iba uru, kama naanị ihe ihere na ịta
ụta." 6 Amụma banyere ụmụ anụmanụ bi na Negev. N'ala
ahụhụ na mkpagbu, nke ọdụm na nne ọdụm, nke ajụala na
agwọ ọjọọ na-efe ka ọkụ, ndị nnọchite anya obodo na-ebu
akụ ha niile n'elu ịnyịnya ibu, na-ebukwa akụnụba ha dị
oke ọnụahịa n'elu ịnyịnya kamel, na-agakwuru mba ahụ na-
abaghị uru, 7 bụ Ijipt, ndị inyeaka ha na-enye enweghị isi.
N'ihi nke a, ana m agụ ya Rehab, onye na-enweghị ihe ọ na-
arụ. 8 Gaa ugbu a, dekwasịrị ha ya n'elu mbadamba nkume,
detuokwa ha n'ime akwụkwọ, ka ọ dịrị maka ụbọchị na-abịa
dịka ihe akaebe ruo mgbe ebighị ebi. 9 N'ihi na ndị a bụ ndị
na-enupu isi, ụmụ aghụghọ ndị kpachaara anya jụ ịnabata
ozizi Onyenwe anyị na-ezi. 10 Ha na-agwa ndị ọhụ ụzọ, "Unu
ahụkwala ọhụ, o zuola," ma sịkwa ndị amụma, "Mechienụ
ọnụ! Unu ahụtakwarala anyị ihe ziri ezi n'ọhụ unu. Gwanụ
anyị ihe na-atọ ụtọ na ntị, buonu amụma nduhie. 11 Unu na-
anọchiri anyị ụzọ, nyenụ anyị ohere. Anyị achọkwaghị ịnụ
ihe ọbụla banyere onye ahụ unu na-akpọ Onye dị nsọ nke
Izrel." 12 Ya mere, ihe a ka Onye dị nsọ nke Izrel na-ekwu,
"N'ihi na unu kpọrọ okwu m na-agwa unu asị, ma dabere na
mmegbu na-atụkwasịkwa obi unu n'aghụghọ, 13 mmehie a
ga-aghọrọ unu ihe dịka mgbidi dị elu, nke gbawara agbawa,
nke ga-ada na mberede, n'otu ntabi anya. 14 Ọ ga-etipịasị
dịka ite aja, nke etipịara na-enweghị obi ebere, nke a na-
enweghị ike ịchọta mpekele ejuju ọbụla n'etiti ya, iji gụta
ọkụ site na-ekwu, maọbụ kupụta mmiri site n'ite." 15 N'ihi
na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị bụ
Onye nsọ nke Izrel sịrị, "Ọ bụ na nchegharị na izuike ka a
ga-azọpụta unu, na ịnọ juu na ntụkwasị obi ka ịdị ike unu
ga-adị, ma unu ekweghị na nke ọbụla. 16 Kama unu na-asị,
'Anyị ga-arịkwasị n'elu ịnyịnya gbapụ.' E, unu ga-agba ọsọ
n'ezie. Unu sịrị, 'Anyị ga-arịkwasị n'ịnyịnya ndị na-efe ọsọ.'
Ya mere, ndị ga-achụ unu ga-adị ngwa. 17 Otu onye n'ime
ndị iro unu ga-achụ puku mmadụ n'ime unu ọsọ. Mmadụ
ise si n'ime ha ezuola ịchusasị unu, ruo mgbe unu ga-adị ka
osisi a manyere ọkọlọtọ debe n'elu ugwu, e, ka ọkọlọtọ a
hapụrụ n'elu ugwu nta." 18 Ma Onyenwe anyị nọkwa na-
echere ka unu bịakwute ya, ka o gosi unu ịhụnanya ya. O
jikeere imere unu ebere, n'ihi na Onyenwe anyị bụ Chineke
na-ekpe ikpe ziri ezi. Ngọzị na-adịkwara ndị niile na-ele anya
inyeaka ya. 19 Unu ndị Zayọn ndị bi na Jerusalem, ndị nke m,
unu agaghị ebekwa akwa ọzọ, n'ihi na Onyenwe anyị bụ onye
obi ebere. Ọ ga-enyere unu aka mgbe ọbụla unu kpọkuru
ya. 20 N'agbanyeghị na Onyenwe anyị na-enye unu achịcha
nke nhụju anya na mmiri nke ahụhụ, ndị ozizi unu agaghị
abụkwa ndị zoro onwe ha ọzọ, kama unu ga-eji anya unu
hụ ha. 21 Ma unu tụgharịrị n'aka nri ma ọ bụkwanụ n'aka
ekpe, ntị unu ga-anụ otu olu n'azụ unu, nke na-asị, "Nke a bụ
ụzọ, Jeenụ ije n'ime ya." 22 Mgbe ahụ kwa, unu ga-emebi
arụsị unu niile, nke e ji ọlaọcha na ọlaedo kpụọ. Unu ga-
atụfukwa ha dịka ihe ruru unyi, nke na-asọ oyi. Unu ga-asị
ha, "Pụọnụ n'ebe a!" 23 Ọ ga-ezitekwa mmiri ozuzo maka
mkpụrụ unu kụrụ n'ala ubi unu, ihe omume nke ga-esite
n'ala ahụ pụta ga-ama abụba baakwa ụba. N'ụbọchị ahụ anụ
ụlọ unu ga-ata nri n'ebe ịta nri sara mbara. 24 Ehi na ịnyịnya
ibu ndị na-arụ ọrụ ubi ga-ata nri a gwara nke ọma nke nnu
dị, nke eji ngwa ọrụ ịfụcha ọka na shọvel kpasaa nke ọma. 25
N'elu ugwu ọbụla dị elu na n'elu ugwu nta ọbụla dị elu, ka iyi
na mmiri niile ga-eru, n'ụbọchị oke ogbugbu, mgbe ụlọ elu
niile ga-ada. 26 Ọnwa ga-amụke dịka anwụ, ìhè anyanwụ ga-
adịkwa okpukpu asaa dịka ìhè ụbọchị asaa e mere ka ọ mụọ
n'otu ụbọchị! Ihe ndị a ga-emezu n'ụbọchị ahụ Onyenwe anyị
malitere ikechi na ịgwọ ọnya o mere ka o rute ndị ya aka. 27
Lee, Aha Onyenwe anyị ka o si n'ebe dị anya na-abịa! Ọ na-
abịa n'oke iwe, anwụrụ ọkụ gbakwara ya gburugburu. Iwe
jupụtara n'egbugbere ọnụ ya, okwu ya na-erechapụ dịka ọkụ.
28 Iku ume ya dịkwa ka iyi rubigara oke, nke na-achị ọkụ,
nke na-etoru onye nọ n'ime ya n'olu. Ọ na-ayọcha mba niile
n'ime nyọ ịla n'iyi, ọ na-etinye n'agba ndị mmadụ eriri igwe
nke na-edufu ha. 29 Ma unu ga-abụ abụ dịka unu na-abụ
n'abalị mmemme dị nsọ, obi unu ga-aṅụrị ọṅụ dịka mgbe
ndị na-egbu opi na-arịgo elu na-aga n'ugwu nsọ Onyenwe
anyị, na-agakwuru Oke Nkume Izrel. 30 Onyenwe anyị ga-
eme ka ndị mmadụ nụ olu ya dị ebube, ọ ga-emekwa ka ha
hụ aka ya na-arịdata ala jiri ọnụma nke iwe ya na ọkụ na-
erepịa erepịa, jirikwa oke mmiri ozuzo, na egbe eluigwe, na
akụmmiri igwe. 31 Olu Onyenwe anyị ga-emenye ndị Asịrịa
egwu; ọ ga-eji mkpara igwe ya kụdaa ha n'ala. 32 Ihe otiti
ọbụla nke Onyenwe anyị na-eji mkpọ ya, tie ha n'ahụ ga-adị
ka egwu ụbọ akwara na une dị iche iche na-enye, mgbe ọ na-
eweli aka ya na-eti ha oke ihe otiti dịka ọ na-alụso ha ọgụ. 33
Edoolarị ihe niile n'usoro site n'oge gara aga. A kwadoola ebe
a ga-akwanye ọkụ nke ga-erechapụ eze ahụ. Ọ bụ ebe sara
mbara, nke dị omimi, na nke a kwajuru nkụ. Ọ bụ iku ume
Onyenwe anyị nke dịka mwụpụta nke nkume na-enwu ọkụ ka
a ga-eji mụnye ya ọkụ.

31 Ahụhụ dịrị ndị na-aga Ijipt ịchọ enyemaka, ndị
nchekwube ha dị n'ike ndị ha na-agba ịnyịnya, ndị
na-atụkwasị obi ha n'ụgbọala ha, nke dị ọtụtụ, ndị na-
atụkwasịkwa obi ha n'ịdị ike nke ndị Ijipt na-agba ịnyịnya. Ma
ha adịghị ele anya inyeaka site n'aka Onye Nsọ Izrel; ha adịghị
arịọkwa ya ka Onyenwe anyị nyere ha aka. 2 Ma ya onwe ya
maara ihe, ọ pụrụ iweta ịla n'iyi. Ọ dịkwaghị agbanwe okwu
ya. Ọ ga-ebili megide ndị mba na-eme ihe ọjọọ; ha na ndị
niile na-enyere ndị na-eme ajọ ihe aka. 3 N'ihi na ndị Ijipt
bụ naanị mmadụ, ha abụghị Chineke! Ịnyịnya ha nwekwara

anụ ahụ, ha abụghị mmụọ. Mgbe Onyenwe anyị setịpụrụ
aka ya imegide ha, ha ga-asọ ngọngọ; ndị ha na-enyere aka
ga-adakwa. Ha niile ga-alakọkwa n'iyi. 4 Ma ihe ndị a ka
Onyenwe anyị gwara m, "Dịka ọdụm na-agbọ ụja, na-ebigbọ
n'elu anụ ọ dọgburu, n'agbanyeghị na-akpọkọtara igwe ndị
ọzụzụ atụrụ imegide ya, ọ naghị atụ egwu mkpu ha, mkpọtụ
ụzụ ha adịghị enyekwa ya nsogbu, Otu a kwa, Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile ga-arịdata ibu agha n'ugwu Zayọn,
na n'ugwu nta ya niile. 5 Dịka nnụnụ si efegharị n'elu akwụ
ya ichebe ụmụ ya, otu a ka mụ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile ga-esi chebe Jerusalem, ọ ga-ekpuchi ya napụta
ya, ọ ghaghị ịgabiga ya, gbapụtakwa ya." 6 Lọghachitenụ azụ,
unu bụ Izrel, laghachikwurunụ onye ahụ nke unu nupuru isi
n'ebe ọdị ukwuu megide. 7 Amaara m nke ọma na ụbọchị ahụ
na-abịa, mgbe onye ọbụla n'ime unu ga-atụfu arụsị ọlaedo
na ọlaọcha niile nke aka mmehie unu kpụrụ. 8 "Mgbe ahụ,
Asịrịa ga-ada, kama ọ bụghị site na mma agha mmadụ, mma
agha na-abụghị nke mmadụ efu ga-erichapụ ha. Ha ga-esi
n'ihu mma agha gbaa ọsọ, ma ụmụ okorobịa ha ka a ga-
akpụrụ tinye n'ọrụ mmanye. 9 Obodo ha niile e wusiri ike ga-
ada n'ihi oke egwu, ndị ọchịagha ha ga-atụkwa ụjọ mgbe ha
hụrụ ọkọlọtọ agha." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. Onye
ọkụ ya dị na Zayọn, onye ekwu igwe ọkụ ya dị na Jerusalem.

32 Lee, eze ga-achị n'ezi omume na-abịa, ya na ndịisi
kwesiri ntụkwasị obi, ndị ga-ekpe ikpe ziri ezi. 2 Onye
ọbụla n'ime ha ga-aghọrọ ndị mmadụ ebe a na-ezere ndụ
n'oge oke ifufe, na ebe mgbaba n'oge oke mmiri ozuzo. Ha
ga-adị ka mmiri na-asọ n'ọzara, maọbụ dịka ndo nke nkume
dị elu na-enye n'ebe okpomọkụ na-eweta ike ọgwụgwụ dị.
3 Mgbe ahụ, agaghị emechikwa anya ndị niile na-ahụ ụzọ,
agakwaghị eme ka ntị na-anụ ihe kwụsị ịnụ ihe. 4 Ọ bụladị
obi ndị nzuzu n'etiti ha ga-ejupụta n'akọnuche na nghọta,
ndị ahụ na-asụ nsụ ga-ekwukwa okwu nke ọma. 5 N'ụbọchị
ahụ, a gaghị ahụkwa onye nzuzu sị na ọ bụ onye maara ihe. A
gaghị enyekwa onye aghụghọ nsọpụrụ ọzọ. 6 N'ihi na ndị
nzuzu na-ekwu okwu na-echeghị echiche, obi ha niile dị na-
ime ajọ ihe. Ọ na-ebi ndụ asọpụrụghị Chineke, na-ekwusakwa
okwu njehie megide Onyenwe anyị; ndị agụụ na-agụ ka ha
na-agbaba aka ndị akpịrị na-akpọ nkụ, ha adịghị enye ha
mmiri ọṅụṅụ. 7 Ndị ọjọọ na-eji ụzọ aghụghọ niile eme ihe
ọjọọ, ha na-echepụta nzube ajọ ihe niile, iji okwu ụgha laa
onye ogbenye n'iyi, ọ bụladị mgbe arịrịọ nke onye ahụ nọ na
mkpa bụ nke ziri ezi. 8 Ma onye a na-asọpụrụ na-atụpụta
atụmatụ dị ezi mma, ọ na-eguzokwa chịm nye ezi ihe. 9
Unu ndị inyom na-ebi ndụ ndị afọ juru, bilie ọtọ, gee m ntị;
unu ndị ada ndị nwere ntụkwasị obi, nụrụnụ ihe m nwere
ikwu. 10 N'oge na-adịghị anya, mgbe otu afọ na abalị ole na
ole gasịrị, unu bụ ndị nwere ntụkwasị obi ga-ama jijiji; n'ihi
na mkpụrụ ubi vaịnị unu ga-emebi, owuwe mkpụrụ ihe ubi
agaghị abịa. 11 Maanụ jijiji, unu ndị inyom afọ juru, tụọ egwu
unu ndị ada ndị nwere ntụkwasị obi. Yipụnụ uwe ọma unu,
kekwasịnụ onwe unu akwa mkpe. 12 Tienụ aka n'obi n'ihi ubi
unu na-enye afọ ojuju, n'ihi osisi vaịnị na-amị mkpụrụ. 13
N'ihi na ogwu na uke ga-epupụta n'ala unu. Ruonụ uju, n'ihi
na ụlọ niile unu na-anọ n'ime ya enwe obi ụtọ, na obodo niile
unu na-anọ n'ime ya na-eri, na-aṅụ agakwaghị adị. 14 N'ihi
na a ga-ahapụ ebe niile e wusiri ike, gbahapụkwa obodo ahụ
ụzụ na-adị n'ime ya; ụlọ elu nche niile na ebe niile ewusiri
ike ga-abụ ebe ga-atọgbọrọ n'efu ruo mgbe ebighị ebi, ha
ga-aghọ ebe ịnyịnya ibu ọhịa ga na-enwe obi ụtọ, na ebe
igwe anụ ụlọ ga na-akpa nri ha. 15 Ha niile ga-adịgide otu a
tutu ruo mgbe a ga-esite n'eluigwe wụkwasị anyị Mmụọ Nsọ.
Mgbe ahụ ọzara ga-aghọ ala ubi mara mma, ala ubi ọma ahụ
ga-adịkwa ka ọhịa. 16 A ga-emekwa ka ikpe ziri ezi ga-ebi
n'ọzara, ezi omume ga-adịkwa n'ubi ọma ahụ. 17 Mkpụrụ nke
ezi omume ahụ ga-abụ udo; ihe ga-esikwa na ya pụta ga-abụ ị
nọ jụụ na ntụkwasị obi mgbe niile ebighị ebi. 18 Ndị m ga-ebi
n'ebe obibi nke udo, n'ụlọ nwere ezi nchekwa, n'ebe izuike
nke nsogbu na-adịghị. 19 A sikwa na mkpụrụ mmiri ezoo
n'oke ọhịa niile, a sikwa na e bibie obodo niile, 20 ndị a gọziri
agọzi ka unu ga-abụ, mgbe unu na-agha mkpụrụ unu n'akụkụ
iyi, mgbe ehi unu na ịnyịnya ibu unu na-akpagharị na-aga
ebe ọbụla ha chọrọ.

33 Ahụhụ dịrị gị, onye mbibi, onye bibiri ihe niile dị gị
gburugburu, ma ọ dịbeghị mbibi rutere gị aka. Ahụhụ
dịrị gị, onye nrafu, onye na-enwebeghị ndị rafuru gị. Mgbe ị
kwụsịrị ibibi ihe ka a ga-ebibi gị, mgbe ị kwụsịkwara nrafu ka
a ga-arafu gị. 2 Biko, Onyenwe anyị, nwee obi ebere n'ebe
anyị nọ, n'ihi na ọ bụ gị ka anyị na-ele anya. Bụụrụ anyị ike
n'ụtụtụ ụbọchị niile, bụrụkwara anyị onye nzọpụta mgbe
niile anyị nọ na mkpa. 3 Ndị iro na-agba ọsọ mgbe ha nụrụ
olu gị. Mgbe ị guzoro ọtọ, mba niile na-agbalaga. 4 Dịka
igurube si atachapụ ihe dị n'ubi, otu a ka a ga-esi kwakọrọ
ihe niile unu nwere n'agha, unu mba dị iche iche. 5 Onyenwe
anyị dị elu, n'ihi na o bi n'ebe dị elu. Ọ ga-eji ikpe ya ziri ezi,
na ezi omume mejupụta Zayọn. 6 Ọ ga-abụ ntọala guzosiri ike
nke oge unu niile, ụlọakụ dị ukwu nke nzọpụta, na amamihe
na ihe ọmụma; egwu Onyenwe anyị bụ igodo nke akụ a. 7 Lee
ndị ha dị ike ka ha na-eti mkpu akwa n'okporoụzọ niile; ndị
na-anọchite anya ha, ndị bịara ikwu otu udo ga-esi dịrị na-
akwa akwa. 8 Ọ dịkwaghị onye a na-ahụ anya n'okporoụzọ
ọbụla. E meela ka ọgbụgba ndụ niile ghara ịdịkwa ire. A na-
eleli ndị e sitere n'akaebe ha mee ka ọgbụgba ndụ ahụ guzosie
ike. Ọ dịkwaghị onye a na-asọpụrụ. 9 Ala ahụ niile na-eru ụjụ.
Ọ tọgbọkwara n'efu. Oke ọhịa Lebanọn akpọnwụọla bụrụ ihe
ihere. Sharọn aghọkwaala ọzara; osisi dị na Bashan na n'elu
ugwu Kamel na-agbụchakwa akwụkwọ ha. 10 Ma Onyenwe
anyị na-asị, "Ugbu a, m ga-ebili." "Ugbu a, ka a ga-eme ka m
dị elu; ugbu a, ka a ga-ebuli m elu. 11 Unu na-atụ ime ahịhịa
kpọrọ nkụ, unu na-amụpụta ahịhịa, nkuume unu na-ekupụta
bụ ọkụ ga-erepịa unu. 12 Ndị gị ga-ere ọkụ, dịka osisi ogwu
e gbuturu egbutu tụnye n'ọkụ; ha ga-ere ọkụ dịka avụvụ
nkwụ." 13 Geenụ ntị nụrụ ihe m mere, unu mba niile dị n'ebe
dị anya! Unu ndị nọ nso, kwerenụ n'ezie na m siri ike! 14
Ndị mmehie na ndị ajọ omume nọ na Zayọn na-ama jijiji
n'egwu, ha na-akwa akwa na-asị, "Onye n'ime anyị pụrụ ibi
n'ebe a, n'etiti onye a bụ ọkụ na-erepịa erepịa, ọkụ nke na-
ere ruo mgbe ebighị ebi?" 15 Ndị na-ejegharị n'ezi omume
na-ekwu ihe ziri ezi, ndị na-ajụ uru sitere n'ụzọ n'ezighị ezi,
ndị na-ewezuga aka ha site na ịnata ngarị dị iche iche, ndị
na-emechi ntị megide izu ịkwafu ọbara, na-amụchi anya ha
abụọ ka ha ghara ịtụgharị uche n'ihe ọjọọ. 16 Ha bụ ndị ahụ
ga-ebi n'ebe dị elu, ndị ebe mgbaba ha ga-abụ ebe e wusiri
ike nke ugwu. A ga-enye ha nri, mmiri a gaghị akọkwa ha.
17 Anya unu ga-ahụ eze n'ebube ya; unu ga-ahụkwa alaeze
ya nke nsọtụ oke ya dị n'ebe dị anya. 18 N'ime echiche obi

unu, unu ga na-atule ihe oke egwu nke oge ndị ahụ gara aga.
"Olee ebe onyeisi ọchịchị ahụ nọ ugbu a? Ebee ka onye na-
anakọta ụtụ ahụ nọ? Ebeekwa ka onyeisi ahụ nke ụlọ elu
nche niile dị n'aka ya nọ?" **19** N'oge ahụ, unu agaghị ahụkwa
ndị nganga ahụ ọzọ, bụ ndị ahụ na-asụ asụsụ nke unu na-
amaghị, nke unu na-adịghị aghọtakwa. **20** Lekwasịnụ Zayọn
anya, obodo anyị na-anọ eme mmemme anyị niile; anya unu
ga-ahụkwa Jerusalem, ụlọ obibi dị jụụ, ụlọ ikwu nke a na-
apụghị ibupụ ebupụ; apụghịkwa iholite ǹtu jidere ya, maọbụ
dọbie nke ọbụla n'ime ụdọ ji ya. **21** Ebe ahụ ka Onyenwe anyị
ga-abụrụ anyị Onye dị ike. Ọ ga-adịkwara anyị ka osimiri na
iyi dị obosara. Ọ dịghị ụgbọ amara maọbụ ụgbọ ukwu ga-
abịa na mmiri ahụ. **22** N'ihi na Onyenwe anyị bụ onye ikpe
anyị. Onyenwe anyị bụ onye na-enye anyị iwu. Onyenwe
anyị bụ eze anyị, ọ bụ ya na-azọpụta anyị. **23** A tọsaala ụdọ
niile: Ha adịghị ejidesikwa ọkọlọtọ gị ike, a gbasaghịkwa
akwa igbochi ifufe. Mgbe ahụ, a ga-ekesa ụba ihe a kwatara
n'agha ọ bụladị ndị ngwụrọ ga-ebute ihe nkwata n'agha. **24** Ọ
dịkwaghị onye bi na Zayọn ga-asị, "Ahụ esighị m ike," n'ihi
na a ga-agbaghara ndị bi n'ime ya mmehie ha niile.

34 Bịanụ nso, unu ndị mba niile, ṅaa ntị. Geenụ ntị, unu
mba niile nke ụwa. Ka ụwa na ihe niile dị n'ime ya, na
ihe niile na-esi n'ime ya apụta nụrụ. **2** N'ihi na Onyenwe anyị
na-eweso mba niile nke ụwa iwe, iwe ya dị ọkụ megide ndị
agha ha niile. Ọ ga-ala ha n'iyi kpamkpam, nyefee ha n'aka
ndị ga-egbu ha. **3** Ndị ha e gburu egbu ka a ga-atụpụ. Ozu ha
ga-esikwa isi. Ugwu niile ga-ejupụta n'ọbara ha. **4** N'oge ahụ,
kpakpando niile nke eluigwe ga-agbaze, a ga-apịakọtakwa
mbara eluigwe dịka akwụkwọ, kpakpando niile ga-ada dịka
ahịhịa osisi vaịnị kpọrọ nkụ, dịka mkpụrụ osisi fiig chakpọrọ
achakpọ. **5** N'ihi na mma agha m arụchaala ọrụ ya n'eluigwe,
lezie anya ihe gaje ime, ọ ga-adakwasị Edọm, ndị m mara ikpe
mbibi. **6** Mma agha Onyenwe anyị jupụtara n'ọbara, abụba
kpuchikwara ya, ọbara ụmụ atụrụ na mkpi na abụba sitere
n'akụrụ ebule n'ihi na Onyenwe anyị nwere ịchụ aja na Bozra.
O nwekwara oke ogbugbu ga-adị n'ala Edọm. **7** Oke ehi ọhịa
ga-esokwa ha daa, ha na oke ehi ukwu na oke ehi nta. Ala ga-
ejupụta n'ọbara ha. Uzuzu nke obodo ahụ ga-amịkọrọ ọbara
ha. **8** N'ihi na Onyenwe anyị nwere ụbọchị ahụ bụ ụbọchị
ịbọ ọbọ. Ọ bụ afọ ịkwụghachi Edọm ihe ha mere Zayọn. **9**
Isi iyi ndị Edọm niile ga-agbanwe gbajie ojii, uzuzu dị n'ala
ga na-ere ọkụ dịka sọlfọ (ntụ ọkụ), ala ahụ niile ga-enwuru
ọkụ dị ka unyi ojii. **10** Ọ gaghị anyụ anyụ n'abalị maọbụ
n'ehihie; anwụrụ ọkụ ya ga na-ala n'elu ruo ebighị ebi. Ala
ahụ ga-atọgbọrọ n'efu site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ; ọ dịghị onye
ga-esitekwa n'ebe ahụ gafee ọzọ. **11** Ikwighịkwighị nke ọzara
na okwolo ga-enweta ya, ikwighịkwighị ukwu na ugolọma
ga-akpa akwụ ha birikwa n'ebe ahụ. Chineke ga-eseti n'elu
Edọm, eriri ọtụtụ nke ọgbaaghara, na ihe ịtụ mgbidi nke e
tikpọrọ etikpọ, tọgbọrọ n'efu. **12** Ndị ya a na-asọpụrụ agaghị
ahụkwa ihe ọbụla n'ebe ahụ nke ha ga-akpọ alaeze. Otu a
kwa, ụmụ ndị eze ya niile agaghị adịkwa. **13** Ogwu ga-etochi
ụlọ ukwu ya niile; ebe ya niile e wusiri ike ga-aghọ ahịhịa
ogwu, ọ ga-abụkwa ụlọ nkịta ọhịa na nke ikwighịkwighị.
14 Anụ ọhịa niile nke ọzara ga-ezute nkịta ọhịa n'ebe ahụ.
Ụmụ mkpi ọhịa ga-awagharị n'ebe ahụ na-ebeku ibe ha akwa.
N'ebe ahụ ka ụmụ anụ ọhịa na-akpagharị n'abalị ga-ezo onwe
ha, chọtakwara onwe ha ọnọdụ ebe izuike. **15** Ikwighịkwighị
ga-akpa akwụ ya n'ebe ahụ. Ọ ga-anọkwa n'ebe ahụ yie akwa,
zụọ ụmụ ya, lekọtaa ha site n'iji nku ya kpuchie ha. Ebe ahụ
kwa ka ndagbụ ga-ezukọkwa, nke ọbụla na ibe ya. **16** Nyochaa
akwụkwọ nsọ ka ị gụọ ihe Onyenwe anyị gaje ime: Ọ dịghị
anụ ọhịa ọbụla ga-efu. Ọ dịghị nke ọbụla ga-anọ n'ebe ahụ
hapụ ịkpọ ibe ya, n'ihi na ọnụ ya enyela iwu a. Mmụọ ya
ga-achịkọtakwa ha. **17** Ọ bụ ya onwe ya ga-ekewa ala ahụ,
jiri ihe ọtụtụ n'aka keere ha oke ahụ. Ha ga-enweta ya ruo
mgbe ebighị ebi, nwekwa ebe obibi n'ebe ahụ site n'ọgbọ ruo
n'ọgbọ.

35 N'ụbọchị ahụ, ọzara na ala kpọrọ nkụ ga-enwe obi ụtọ;
okoko osisi mara mma ga-awapụtakwa n'ọzara. Dịka
rozu, **2** ọ ga-agbawa ifuru jupụta; ọ ga-aṅụrị ọṅụ nke ukwuu,
tiekwa mkpu ọṅụ. A ga-enye ya nsọpụrụ nke ugwu Lebanọn,
nyekwa ya ịma mma nke ala ubi Sharọn na Kamel. Ha ga-ahụ
ebube Onyenwe anyị n'ebe ahụ, ha ga-ahụkwa ịdị ukwuu nke
Chineke anyị. **3** Meenụ ka aka ndị ahụ kụdara akụda dịkwa
ike, gbaakwanụ ụkwụ ndị ahụ na-asọ ngọngọ ume. **4** Gwanụ
ndị ahụ na-atụ egwu sị ha, "Dịrịnụ ike, unu atụla egwu,
n'ihi na Chineke unu na-abịa. Ọ ga-abịa ịbọtara unu ọbọ,
ịkwụghachi ndị iro unu ihe ruuru ha. Ọ ga-abịa ịzọpụta unu."
5 Mgbe ọ bịara, ọ ga-emeghe anya ndị kpuru ìsì, meekwa ka
ndị ntị chiri nụ ihe. **6** Ọ ga-eme ka onye ngwụrọ wulie elu
dịka ele, meekwa ka ndị na-adịghị ekwu okwu tie mkpu ọṅụ.
Mmiri ga-agbawapụta sọọ n'ọzara, mmiri iyi ga-ejupụtakwa
n'ala kpọrọ nkụ. **7** Elu ala ahụ na-ere ọkụ n'ụkwụ ga-aghọ
ọdọ mmiri. Ala ahụ nke mmiri kọrọ ga-aghọ isi iyi nke mmiri
ga-ejupụta. Ebe ahụ nkịta ọhịa naara ebi ga-aghọ ala mmiri
mmiri; ahịhịa, na ahịhịa riidi, na ahịhịa papịrọs, ga-epupụta
n'ime ya. **8** Okporoụzọ ga-adịkwa n'ebe ahụ, nke a ga-akpọ,
Okporoụzọ Ịdị Nsọ, Ọ ga-adịrị naanị ndị ahụ na-agbaso Ụzọ
ahụ. Ndị na-adịghị ọcha agaghị eje ije n'elu ya, ndị nzuzu ajọ
omume agaghị ejegharị n'elu ya. **9** Ọdụm agaghị anọ nso ụzọ
ahụ. Ọ dịkwaghị anụ ọhịa na-egbu mmadụ ga-aga n'elu ya. E,
agaghị ahụ anụ dị otu a n'ebe ahụ. Kama, ọ bụ naanị ndị
a gbapụtara ga-eje ije na ya. **10** Ma ndị ahụ Onyenwe anyị
gbapụtara ga-alọtakwa. Ha ga-eji abụ bata na Zayọn; ọṅụ na-
adịgide ga-adịkwasị n'isi ha. Oke ọṅụ na obi ụtọ ga-ejupụta
n'obi ha. Iru ụjụ na ịsụ ude ga-efelaga.

36 N'afọ nke iri na anọ nke ọchịchị eze Hezekaya, Senakerib,
bụ eze Asịrịa, busoro obodo Juda niile e wusiri ike agha,
meriekwa ha. **2** Mgbe ahụ, eze Asịrịa sitere na Lakish zipụ
ọchịagha ya, ya na usuu ndị agha ijekwuru Hezekaya na
Jerusalem. Mgbe ọchịagha ahụ kwụsịrị n'ụzọ mmiri nke ọdọ
mmiri dị Elu, n'ụzọ jere n'ebe ọhịa Ọsụ akwa. **3** Eliakịm, nwa
Hilkaya, onye nlekọta ụlọeze, na Shebna, bụ ode akwụkwọ
eze, na Joa nwa Asaf, onye ndekọ akụkọ ihe mere, pụrụ
jekwuru ya. **4** Ọchịagha ahụ sịrị ha, "Gwanụ Hezekaya: "'Otu
a ka eze ukwu ahụ, bụ eze Asịrịa, na-ekwu, Ọ bụ na gịnị ka
ntụkwasị obi gị dabere? **5** Ị na-ekwu na i nwere ndụmọdụ na
ike ibu agha, maọbụ naanị egbe ọnụ ka ị na-agba. Ọ bụ onye
ka ị na-atụkwasị obi, mere i ji enupu isi n'okpuru m? **6** Lee,
amatara m na ị na-atụkwasị obi n'Ijipt, mkpanaka achara ahụ
gbajiri agbaji, nke na-adụwa aka onye ọbụla na-adabere na
ya. Otu a ka Fero, eze Ijipt dị nye ndị niile na-atụkwasị ya
obi. **7** Ma ọ bụrụ na unu asị m, "Anyị na-atụkwasị Onyenwe
anyị bụ Chineke anyị obi." Ọ bụghị ya ka Hezekaya wezugara

ebe ya niile dị elu na ebe ịchụ aja ya niile, na-asị Juda na
Jerusalem, “Unu aghaghị ịkpọ isiala n’ebe ịchụ aja a?” 8
“‘Ma ugbu a, bịa kwee nna m ukwu, bụ eze Asịrịa nkwa.
Aga m enye gị puku ịnyịnya abụọ ma ọ bụrụ na i nwere ike
ịchọta ndị ga-agba ha. 9 Ị ga-esi kwa aṅaa jụ otu onyeisi nke
dịkarịsịrị nta n’ime ndịisi ọrụ onyenwe m, na-agbanyeghịkwa
na i na-atụkwasị obi n’Ijipt maka inweta ụgbọ agha na ndị
na-agba ịnyịnya? 10 Tinyere nke a, abịara m ibuso ala a agha
na ibibi ya ma ọ bụghị nkwado Onyenwe anyị? Onyenwe anyị
ya onwe ya gwara m ka m bilie megide obodo a, lakwaa ya
n’iyi.’” 11 Mgbe ahụ Eliakịm, Shebna na Joa sịrị ọchịagha ahụ,
“Biko, gwa ndị ohu gị okwu n’asụsụ Aramaik, ebe ọ bụ na
anyị na-aghọta ya. Agwala anyị okwu n’asụsụ Hibru, ebe ndị
nọ n’elu mgbidi ga-anụ.” 12 Ma ọchịagha ahụ zaghachiri, “Ọ
bụ n’ihi naanị nna unu ukwu na nye unu onwe unu ka nna
m ukwu ji zite m, ka m kwuo ihe ndị a? Ọ bụghị n’ihi ndị
mmadụ ahụ na-anọdụ n’elu mgbidi, ndị, dịka unu, ha ga-
eso rie nsị ha nyụrụ, ṅụọkwa mamịrị ha nyụrụ?” 13 Mgbe
ahụ, ọchịagha ahụ guzoro were oke olu kwuo n’asụsụ Hibru,
sị, “Nụrụnụ okwu niile nke eze ukwu ahụ, bụ eze Asịrịa. 14
Nke a bụ ihe eze sịrị, Unu ekwela ka Hezekaya duhie unu. Ọ
pụghị ịzọpụta unu. 15 Unu ekwela ka Hezekaya mee ka unu
tụkwasị Onyenwe anyị obi, mgbe ọ na-asị, ‘N’ezie, Onyenwe
anyị aghaghị ịnapụta anyị. A gaghị enyefe obodo a n’aka eze
Asịrịa.’ 16 “Unu aṅakwala Hezekaya ntị. Ihe a ka eze Asịrịa
kwuru: Pụkwutenụ m, bịanụ ka mụ na unu mee udo. Mgbe
ahụ, onye ọbụla n’ime unu ga-eri mkpụrụ si n’ubi vaịnị ya na
nke si n’osisi fiig ya, ṅụọkwa mmiri nke si n’ihe icheta mmiri
ya: 17 ruo mgbe m ga-abịa duru unu gaa n’ala dịka nke unu,
bụ ala mkpụrụ ọka na nke mmanya ọhụrụ, ala achịcha na
ubi vaịnị jupụtara n’ime ya. 18 “Unu ekwela ka Hezekaya
rafuo unu mgbe ọ na-asị, ‘Onyenwe anyị ga-anapụta anyị.’ O
nweela chi niile nke ndị mba ọzọ, nke napụtarala ala ha site
n’aka eze Asịrịa. 19 Olee ebe ka chi ndị Hamat na Apad nọ?
Olee ebe ka chi ndị Sefavaim nọkwa? Ha anapụtala Sameria
site n’aka m? 20 Olee chi n’ime chi mba ndị a niile, bụ ndị
zọpụtarala ala ha site n’aka m? Unu si aṅaa chee na Onyenwe
anyị pụrụ ịzọpụta Jerusalem site n’aka m?” 21 Ma ndị ahụ
niile gbara nkịtị, ha ekwughị ihe ọbụla, n’ihi na eze nyere ha
iwu sị, “Unu azaghachila ya.” 22 Mgbe Eliakịm nwa Hilkaya,
onyeisi ọchịchị, na Shebna ode akwụkwọ eze, na Joa nwa
Asaf, ode akwụkwọ akụkọ eze laghachikwuuru Hezekaya, ha
dọwara uwe ha mgbe ha na-aga igosi ya ịda mba nke obi ha.
Ha gwakwara ya ihe niile onyeisi agha ndị Asịrịa kwuru.

37 Mgbe eze Hezekaya nụrụ nke a, ọ dọwara uwe ya,
yikwasị akwa mkpe, baa n’ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. 2 O zipụrụ Eliakịm, onye nlekọta ụlọeze, Shebna ode
akwụkwọ na ndị okenye n’etiti ndị nchụaja, bụ ndị yikwa
akwa mkpe, ka ha jekwuru Aịzaya onye amụma, nwa Emọz.
3 Ha sịrị ya, “Otu a ka Hezekaya sịrị, Ụbọchị taa bụ ụbọchị
ahụhụ, ịba mba na nke ihe ihere. Ụbọchị jọgburu onwe
ya dịka ụbọchị nwanyị nọ n’oke ihe mgbu nke ịmụ nwa
ma ike adịkwaghị o ji amụpụta nwa ya. 4 Ma eleghị anya
Onyenwe anyị Chineke gị, ga-anụ okwu ahụ nke Rabashaka,
bụ ọchịagha, onye nna ya ukwu bụ eze Asịrịa, zitere ịkwa
Chineke dị ndụ emo. Eleghị anya Onyenwe anyị Chineke gị
ga-abara ya mba n’ihi okwu ndị a niile o kwuru, bụ ndị ọ
nụrụ. Ya mere, kpeere anyị ekpere, anyị bụ ndị fọdụrụ ndụ.”
5 Mgbe ndị ọrụ eze Hezekaya bịakwutere Aịzaya, 6 ọ sịrị ha,
“Otu a ka unu ga-asị nna unu ukwu, ‘Ihe a ka Onyenwe anyị
kwuru: Atụla egwu n’ihi okwu niile nke ị nụrụ, bụ nke ndị na-
ejere eze Asịrịa ozi ji kwuluo m. 7 Gee ntị, mgbe ọ nụrụ akụkọ
dị aṅaa, aga m eme ka ọ chọọ ịlaghachi n’obodo nke aka ya.
N’ebe ahụ ka m ga-emekwa ka e jiri mma agha gbuo ya.’” 8
Mgbe ọchịagha ahụ nụrụ na eze Asịrịa e sitela n’obodo Lakish
pụa, ọ laghachiri hụ na eze Asịrịa na-ebuso obodo Libna agha.
9 N’oge ahụ, Senakerib natara ozi na Tiahaka, eze Kush, na-
apụta ịbịa ibuso ya agha. Mgbe ọ nụrụ nke a, o zipụrụ ndị ozi
ka ha ga zie Hezekaya ozi, sị, 10 “Gwanụ Hezekaya, eze Juda:
Ekwela ka Chineke onye ị na-atụkwasị obi duhie gị, mgbe ọ
na-asị, ‘Agaghị enyefe Jerusalem n’aka eze Asịrịa.’ 11 N’ezie a,
ị nụla ihe ndị eze Asịrịa mere obodo niile ha busoro agha, otu
ha si bibie ha kpamkpam. Ma a ga-anapụtakwa gị onwe gị?
12 Chi niile nke mba niile, ndị ahụ nna nna m ha lara n’iyi, ha
napụtara ha, bụ chi ndị Gozan, Haran, Rezef na nke ndị Eden
ndị nọ na Tel Asa? 13 Olee ebe eze ndị Hamat maọbụ eze ndị
Apad nọ? Olee ebe eze obodo Lair, Sefavaim, Hena na Iva
nọkwa?” 14 Mgbe Hezekaya natara akwụkwọ ozi a site n’aka
ndị ozi ahụ, gụọ ya, o weere ya gaa n’ime ụlọnsọ Onyenwe
anyị, gbasaa ya n’ihu Onyenwe anyị. 15 Hezekaya kpere
ekpere nye Onyenwe anyị, sị: 16 “O, Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, Chineke nke Izrel, onye ocheeze ya dị n’etiti ndị
cherubim, naanị gị bụ Chineke na-achị alaeze niile nke ụwa.
Ọ bụkwa naanị gị kere eluigwe na ụwa. 17 Tọọ ntị gị n’ala, o
Onyenwe anyị ma nụrụ; meghee anya gị abụọ Onyenwe anyị,
ka ịhụ; gee ntị nụkwa okwu niile ndị ahụ Senakerib zitere,
nke o ji ekwulu Chineke dị ndụ. 18 “N’eziokwu, Onyenwe
anyị, ndị eze Asịrịa alala ndị a niile na ala ha n’iyi, mee ka
ha tọgbọrọ n’efu, 19 ha atụnyekwala chi ha niile n’ime ọkụ,
repịakwa ha, n’ihi na ọ bụghị chi ka ha bụ, kama ha bụ naanị
ihe a kpụrụ akpụ, nke mmadụ ji osisi na nkume pịa. 20 Ma
ugbu a, Onyenwe anyị Chineke anyị, biko, zọpụta anyị site
n’aka ya, ka alaeze niile nke ụwa mata na naanị gị Onyenwe
anyị bụ Chineke, na ọ dịkwaghị chi ọzọ ma ọ bụghị gị.” 21
Mgbe ahụ, Aịzaya nwa Emọz, zigaara Hezekaya ozi, sị, “Otu a
ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel, sịrị, N’ihi ekpere gị niile nye
m banyere Senakerib, eze Asịrịa, 22 nke a bụ okwu Onyenwe
anyị kwuru megide ya. “Nwaagbọghọ na-amaghị nwoke,
bụ ada Zayọn, na-elelị gị anya, jirikwa gị na-eme ihe ọchị,
Nwaada Jerusalem na-efufekwa isi ya mgbe ị na-agbapụ ọsọ.
23 Onye ka ị kparịrị ma kwulukwaa? Ọ bụ onye ka i sitere na
nganga gị welie olu okwu gị na anya gị elu megide? Ọ bụ
megide onye Nsọ nke Izrel? 24 I sitere n’aka ndị ozi gị kparịa
Onyenwe anyị, kwuluo ya, ị sịkwara, ‘Eji m ọtụtụ ụgbọala m
rigoruo ebe dị elu nke n’elu ugwu niile, n’ebe kachasị elu nke
ugwu Lebanọn. Egbudasịala m osisi sida ya niile toro ogologo,
na osisi junipa ya niile kachasị mma. Ejeruola m na nsọtụ
ya kachasị n’ịdị elu, bụ ebe kachasị maa mma n’oke ọhịa ya
niile. 25 Egwuola m ọtụtụ olulu mmiri n’ala ndị mba ọzọ,
ṅụkwa mmiri dị n’ebe ahụ. Ọ bụ ọbụ ụkwụ m ka m ji mee ka
isi iyi niile dị n’Ijipt takpọọ.’ 26 “Ọ bụ na ị nụbeghị? Na mgbe
ochie ka m kpebiri ya. N’ụbọchị ndị ahụ gara aga ka nọ pịa
ọpịpịa ya, ugbu a, emeela m ka ọ bịa na mmezu, na ị meela ka
obodo nke mgbidi gbara gburugburu, ghọọ mkpokọta nkume.
27 Ndị bi n’ime ha, ndị a napụrụ ike ha nwere, bụ ndị dara
mba, ndị e tinyekwara n’ọnọdụ ihere. Ha dịka ahịhịa ndụ
puru n’ala ubi, na ome na-epupụta epupụta, nakwa ahịhịa

na-etopụta n'elu ụlọ nke anwụ na-achakpọ tupu o tolite. 28
"Ma amaara m ebe ị nọ ọnọdụ, marakwa ọpụpụ gị na mbata
gị, marakwa oke iwe gị megide m. 29 N'ihi ọnụma dị gị n'obi
megide m, n'ihi na mkparị gị eruola m ntị, aga m etinye nko
m n'imi gị, werekwa mkpụmkpụ igwe m kpachie egbugbere
ọnụ gị, mee ka ị laghachi site n'ụzọ ahụ nke i siri bịa. 30 "Ma
nke a ga-abụ ihe ịrịbama nye gị, Hezekaya. "N'afọ a, unu ga-
eri ihe na-epu n'onwe ya, n'afọ nke abụọ unu ga-eri ihe si
na nke ahụ pupụta. Ma n'afọ nke atọ ghaanụ mkpụrụ ubi,
weenụ ihe ubi, kụọ vaịnị n'ubi vaịnị, riekwanụ mkpụrụ ha.
31 Ọzọkwa, ndị fọdụrụ n'alaeze Juda ga-agba mgbọrọgwụ
n'okpuru ala, mịkwaa mkpụrụ n'elu. 32 N'ihi na ọ bụ site
na Jerusalem ka ndị fọdụrụ ga-esi pụta, otu ndị fọdụrụ ndụ
ga-esitekwa n'ugwu Zayọn pụta. Ọ bụ site n'ịnụ ọkụ n'obi
nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ga-emezu nke
a. 33 "Ya mere, nke a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru banyere
eze Asịrịa. "Ọ gaghị azọbata ụkwụ ya n'ime obodo a maọbụ
gbaa ọ bụladị otu àkụ n'ebe a. Ọ gaghị eji ọta jegharịa n'ọnụ
ụzọ ama ya, maọbụ wuo mgbidi nnọchibido megide ya. 34
Ụzọ o si bịa ka ọ ga-esi laghachi; ọ gaghị abanye n'obodo a."
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. 35 "Aga m echebe obodo
a, zọpụtakwa ya n'ihi aha m, na n'ihi Devid, bụ ohu m." 36
Mmụọ ozi Onyenwe anyị pụrụ gaa tigbuo otu puku narị na
puku iri asatọ na ise n'ụlọ ikwu ndị Asịrịa. Mgbe ndị mmadụ
tetara n'isi ụtụtụ, lee, ozu ka ha jupụtara ebe niile. 37 Ya
mere, Senakerib, eze Asịrịa, biliri ije, laghachi n'ala ya. Ọ
laghachiri biri n'obodo Ninive. 38 Otu ụbọchị, mgbe ọ nọ na-
akpọ isiala n'ụlọ chi ya a na-akpọ Nisrọk, ụmụ ya ndị ikom
aha ha bụ Adramelek na Shareza were mma agha gbuo ya. Ha
gbapụrụ ọsọ gbaga n'ala Ararat. Isahadon, bụ nwa ya nwoke
ghọrọ eze n'ọnọdụ ya.

38 N'oge ahụ, Hezekaya rịara ọrịa ruo na ọ gaara anwụ.
Aịzaya onye amụma, nwa Emọz, bịakwutere ya, sị ya,
"Otu a ka Onyenwe anyị sịrị: Dozie ezinaụlọ gị, n'ihi na ị ga-
anwụ. Ị gaghị esite n'ute ọrịa a bilie." 2 Hezekaya tụgharịrị
chee ihu ya n'aja ụlọ kpee ekpere nye Onyenwe anyị sị, 3
"Chetakwa, Onyenwe anyị, otu m si jegharịa n'ihu gị n'ikwesị
ntụkwasị obi, jiri obi m niile fee gị ofufe, ma meekwa ihe
dị mma n'anya gị." Hezekaya bekwara akwa nke ukwuu. 4
Mgbe ahụ, okwu nke Onyenwe anyị rutere Aịzaya, 5 "Gaa,
gwa Hezekaya, sị 'Otu a ka Onyenwe anyị, bụ Chineke nna gị
Devid kwuru, anụla m ekpere gị, ahụkwala m anya mmiri
akwa gị. Aga m atụkwasị afọ iri na ise n'ụbọchị ndụ gị. 6 Aga
m anapụtakwa gị na obodo a site n'aka eze Asịrịa. Aga m
echebe obodo a. 7 "'Nke a bụ ihe ịrịbama site n'aka Onyenwe
anyị nye gị, na Onyenwe anyị ga-emezu ihe a nke o kwere na
nkwa. 8 Aga m eme ka anyanwụ laa azụ nzọ ụkwụ iri n'ihe
nrigo ụlọ elu Ehaz.'" Ya mere, anyanwụ laghachiri azụ nzọ
ụkwụ iri. 9 Ederede Hezekaya eze Juda, mgbe ọrịachara ọrịa,
nwee ahụ ike: 10 Asịrị m, "Ọ bụ n'oge m bụ okorobịa ka m ga-
agabiga n'ọnụ ụzọ nke ọnwụ, bụrụ onye anapụrụ oge ndụ
m nke fọdụrụ afọdụ?" (Sheol h7585) 11 Asịrị m, "Ọ dịkwaghị
mgbe m ga-ahụ Onyenwe anyị ọzọ n'ala ndị dị ndụ, m gaghị
elegidekwa mmadụ ibe m anya ọzọ, maọbụ bie n'etiti ndị
bi n'ime ụwa a. 12 Esila n'ọnọdụ ya bupụ ụlọ m dịka ụlọ
ikwu nke onye ọzụzụ atụrụ. Apịakọtala m ndụ m dịka ọkpa
akwa si apịakọta akwa o bipụla ndụ site nkwe-akwa, ehihie
na n'abalị, ị mere ka ndụ m gwụsịa. 13 Enwere m ntachiobi
chere chi ọbụbọ. Ma dịka ọdụm ka ọ na-agbaji ọkpụkpụ m
niile. Ehihie na n'abalị ka ị na-eme ka ndụ m gwụsịa. 14 Dịka
eleke maọbụ ụgbala ka m na-ebe akwa. Ana m asụ ude dịka
nduru na-eru ụjụ. Ike gwụrụ anya m n'ihi ile anya n'eluigwe.
Anọ m n'ọnọdụ mkpagbu, Onyenwe anyị, bịa nyere m aka."
15 Ma gịnị ka m ga-ekwu? Ya onwe ya gwara m sị na ọ bụ ya
mere nke a. M ga-eji obi umeala gagharịa ụbọchị ndụ m niile
n'ihi ihe mwute nke obi m. 16 Onyenwe anyị, ọ bụ n'ihi ihe
ndị a ka mmadụ ji adị ndụ. Mmụọ m na-adịkwa ndụ n'ime
ha. I nyeghachila m ahụ ike, mee ka m dị ndụ. 17 N'ezie, ọ
bụ n'ihi ọdịmma m, ka m ji taa ahụhụ nke ihe mgbu dị otu
a. N'ịhụnanya gị ka ị zọpụtara m site n'olulu nke ịla n'iyi. I
werela mmehie m niile wefee n'azụ gị. 18 N'ihi n'ala mmụọ
agaghị eto gị, ọnwụ agakwaghị abụku gị abụ otuto. Ndị na-
arịda n'olulu agaghị ele anya ikwesi ntụkwasị obi gị. (Sheol
h7585) 19 Ọ bụ ndị dị ndụ, e, naanị ndị dị ndụ ga-eto gị otuto,
dị ka m na-eme taa. Ọ bụ otu ọgbọ na-eme ka ọgbọ na-eso ha
mata ihe banyere ikwesi ntụkwasị obi gị. 20 Onyenwe anyị ga-
azọpụta m, anyị ga-abụ abụ kpọọ ụbọ akwara n'ụbọchị niile
nke ndụ anyị, n'ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. 21 Aịzaya
ekwuolarị sị, "Kwadoonụ mmanụ fiig dị ọkụ tee ya n'elu etuto
ahụ, ahụ ga-adịkwa ya mma." 22 Hezekaya jụrụ sị, "Gịnị ga-
abụ ihe ịrịbama na m ga-aga n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị?"

39 N'oge ahụ, Merodak-Baladan, nwa Baladan, bụ eze
Babilọn zigaara Hezekaya akwụkwọ ozi ekele na onyinye,
n'ihi na ọ nụrụ na Hezekaya rịara ọrịa ma nwe ahụ ike. 2
Hezekaya nabatara ndị ozi ahụ nke ọma gosi ha ihe ndị dị
n'ụlọakụ ya, ọlaọcha, na ọlaedo, ụda dị iche iche na-esi isi
ụtọ, ezigbo mmanụ oliv, ụlọ niile ebe ngwa agha ya niile
dị, na ihe niile bụ akụ o nwere. Ọ dịghị ihe dị n'ụlọeze ya
maọbụ n'alaeze ya niile nke ọ na-egosighị ha. 3 Mgbe ahụ,
Aịzaya onye amụma jekwuru eze Hezekaya jụọ ya sị, "Gịnị ka
ndị ikom ndị ahụ kwuru? Ebeekwa ka ha si bịakwute gị?"
Hezekaya zara sị, "Ọ bụ n'ala dị anya ka ha si bịakwute m, ha
si Babilọn." 4 Onye amụma jụrụ, "Gịnị ka ha hụrụ n'ụlọ gị?"
Hezekaya zara sị, "Ihe niile nke dị n'ụlọ m ka ha hụrụ. Ọ dịghị
ihe niile dị n'ụlọakụ m nke m na-egosighị ha." 5 Mgbe ahụ,
Aịzaya sịrị Hezekaya, "Gee ntị nụrụ okwu Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile. 6 Lee, oge na-abịa mgbe a ga-eburu
ihe niile dị n'ụlọeze gị, na ihe niile nke nna nna gị ha debere
n'ụlọakụ ruo taa, buru ha bulaa Babilọn. Ọ dịkwaghị ihe ga-
afọdụ, otu a ka Onyenwe anyị kwuru. 7 A ga-ebupụ ụfọdụ
n'ime ụmụ gị, ndị bụ ahụ na ọbara gị, ndị a ga-amụtara gị,
buru ha pụọ n'ebe dị anya, ha ga-abụ ndị onozi n'ụlọeze nke
eze Babilọn." 8 Hezekaya zaghachiri, "Okwu Onyenwe anyị
nke i kwuru dị mma." N'ihi na o chere n'obi ya sị, "Udo na
nchekwa ga-adị n'oge ndụ m."

40 Kasịenụ ndị m obi, kasịenụ ha obi, ka Chineke gị kwuru.
2 Were nwayọọ gwa Jerusalem okwu, gwa ya; na ụbọchị
ọjọọ ya niile agwụla, na a kwụzuola ụgwọ mmehie ya niile,
na o sitela n'aka Onyenwe anyị nata ụgwọ ọrụ karịrị okpukpu
abụọ nke mmehie ya niile. 3 Otu onye na-eti mkpu sị,
"Dozienụ ụzọ nye Onyenwe anyị n'ime ọzara, meenụ ka ụzọ
atụliri atụli guzozie kwem n'ime ọzara nye Chineke anyị.
4 A ga-eme ka ndagwurugwu ọbụla dị elu, ugwu ọbụla na
ugwu nta ọbụla ka a ga-emekwa ka ọ dị ala, ebe niile dị
mkputamkpu ka a ga-eme ka o guzo kwem, meekwa ka ebe
niile dị ndakoro ndakoro dịrị larịị. 5 N'ihi na a ga-ekpughepụ

ebube Onyenwe anyị, mmadụ niile ga-ahụkọkwa ya n'otu.
N'ihi na ọnụ Onyenwe anyị ekwuola ya." 6 Olu ahụ sịrị, "Tie
mkpu!" Ma ajụrụ m sị, "Gịnị ka m ga-eti?" "Mmadụ niile dị ka
ahịhịa, ikwesi ntụkwasị obi ha niile dịkwa ka okoko osisi ọhịa.
7 Ahịhịa na-akpọnwụ, okoko osisi na-achanwụ, n'ihi n'okuku
ume nke Onyenwe anyị na-ekukwasị ya. N'ezie, ahịhịa ka ndị
mmadụ bụ. 8 E, ahịhịa na-akpọnwụ, okoko na-achanwụkwa,
ma okwu Chineke anyị na-eguzogide ruo mgbe ebighị ebi." 9
Gị onye na-eweta oziọma nye Zayọn, rigoro n'elu ugwu; gị
onye na-eweta oziọma nye Jerusalem, welie olu gị elu tisie
mkpu ike; e, tisie mkpu ike, atụla egwu. Gwa obodo niile nke
Juda okwu sị ha: "Chineke unu na-abịa." 10 Lee, Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-abịa n'ike, ike aka ya ka o
ji achị. Lee, ụgwọ ọrụ ya dị ya n'aka, ọ na-abịa ịkwụghachi
ụgwọ. 11 Ọ ga-azụ igwe atụrụ ya dịka onye ọzụzụ atụrụ. Ọ na-
achịkọta ụmụ atụrụ. N'aka ya abụọ ka ọ ga-ekuru ụmụ atụrụ
n'obi ya. Ọ ga-eji nwayọọ duo ndị na-enye ụmụ ara. 12 Onye
jirila ọbụ aka ya tụọ mmiri dị n'oke osimiri? Maọbụ onye jiri
ntu-aka ya tụọ mbara eluigwe? Onye ka ọ bụ jirila nkata kute
uzuzu? Maọbụ jiri ihe ọtụtụ tụọ ugwu ukwu? Onye kwa ji
ihe ọtụtụ tụọ ugwu nta? 13 Onye nwere ike ịghọta Mmụọ
nke Onyenwe anyị, maọbụ dịka onye ndụmọdụ Onyenwe
anyị na-ezi ya ihe? 14 Ọ bụ onye ka Onyenwe anyị gakwuru
gbaa izu ka ọ kọwaara ya ihe, ọ bụ onye ziri ya ụzọ bụ nke dị
mma? Onye bụ onye ahụ kuziri ya ihe ọmụma, maọbụ gosi
ya ụzọ nke nghọta? 15 N'ezie, mba niile dị iche iche dịka
otu ntupụta mmiri tanyere n'ime efere; a na-agụnye ha dịka
uzuzu dị n'elu ihe ọtụtụ e ji atụ ihe; ọ na-atụ ala ndị ahụ
mmiri gbara gburugburu dịka a ga-asị na ha bụ uzuzu ọma
na-adịghị arọ. 16 Osisi niile dị na Lebanọn ezughị iji kwanye
ọkụ e ji a chụrụ Chineke anyị aja. Otu a kwa, anụmanụ niile
dị n'ọhịa Lebanọn niile erughị iji chụọrọ Chineke anyị aja. 17
O nweghị ihe ọbụla mba niile dị n'ụwa bụ n'ihu ya; ọ na-
agụ ha ka ihe na-abaghị uru, dịka ihe na-erughị ihe efu. 18
Onye kwanụ ka unu ga-eji tụnyere Chineke? Olee ụdị oyiyi
unu ga-eji kọwaa ihe o yiri? 19 Ma gbasara arụsị apịrị apị,
nke onye na-akwa nka ọla tụrụ, nke onye ọkpụ ụzụ ọlaedo
na-eji ọlaedo techie ya, ọ bụkwa ya ka ọ na-akpụrụ ọlaọcha.
20 Ma onye ogbenye na-enweghị ịchụ aja dị otu a na-ahọrọ
osisi nke na-agaghị ere ure. Ọ na-akpọtara onwe ya onye
maara akwa ǹka osisi nke ọma, onye ga-apịtara ya oyiyi arụsị
nke na-agaghị ada ada. 21 Ọ bụ na unu amaghị? Ọ ga-abụ
na unu anụbeghị ya? Ọ pụtara na a kọbereghị unu ya site
na mmalite? Ọ bụ na unu aghọtabeghị site na mgbe a tọrọ
ntọala ụwa? 22 Na Chineke nọ n'elu ocheeze ya nke gbara
ụwa gburugburu. Ndị nọ n'ụwa dịkwa ka ụmụ ụkpana. Ọ bụ
ya tụsara eluigwe dịka akwa, were ya mere ebe obibi ya. 23 Ọ
na-eweda ndị ukwu niile nke ụwa, mee ha ka ha ghọọ ihe efu.
24 Mgbe a na-ele ha anya, ha na-adị ka ihe a kụrụ n'ubi nke
na-epute epute. Mgbe a kụrụ ha, mgbe ha na-epute, mgbe ha
na-amanye mgbọrọgwụ n'ala, mgbe ahụ kwa ka Onyenwe
anyị na-ezite ifufe nke na-akpọnwụ ha, bufuo ha dịka ahịhịa
kpọrọ nkụ. 25 "Olee onye unu ga-eji tụnyere m? Onye kwa ka
mụ na ya ha?" Nke a bụ ihe Onye Nsọ Izrel na-ajụ. 26 Lee anya
n'eluigwe; onye kere kpakpando ndị a niile? Onye na-edu ha
dịka onye ọzụzụ atụrụ? Onye na-akpọ nke ọbụla aha ya? Ọ bụ
site n'amamihe na ike ya dị ukwuu, ka o ji eme ka ha ghara
ịkpafu. 27 Ọ bụ n'ihi gịnị ka i ji na-asị, gị Jekọb? Ọ bụkwa
gịnị mere gị Izrel, i ji na-atamu ntamu na-asị, "Ụzọ m bụ ihe
ezonarịrị Onyenwe anyị, Chineke adịghị etinyekwa anya ya
n'ihe metụtara m?" 28 Ọ bụ na ị matabeghị? Ọ ga-abụ na ị
nụbeghị ya? Onyenwe anyị bụ Chineke nke mgbe niile ebighị
ebi, Onye kere nsọtụ niile nke ụwa. Ọ naghị ada mba; ike
adịghịkwa agwụ ya. O nwekwaghị onye pụrụ ịmata ịdị omimi
nke nghọta ya. 29 Ọ na-enye ndị na-ada mba ike, na-emekwa
ka ndị na-enweghị ume nwee ume. 30 Ọ bụladị ụmụ okorobịa
na-ada mba, ike na-agwụkwa ha. E, ụmụ okorobịa na-asọ
ngọngọ daa, 31 ma ndị niile olileanya ha dị na Onyenwe anyị,
ga-agbanwe ike ha, nweta ike ọhụrụ. Ha ga-eji nku felie elu
dịka ugo. Ha ga-agba ọsọ, ma ike agaghị agwụ ha; ha ga-aga
ije ma ha agaghị ada mba.

41 Nọrọnụ jụụ n'ihu m, unu mba niile mmiri gbara
gburugburu! Ka mba niile gbanwee ike ha. Ka ha pụta
kwuo okwu. Ka anyị zukọtaa n'ebe ikpe ikpe. 2 "Onye kpọtere
onye a sitere n'ọwụwa anyanwụ na-abịa, onye e sitere n'ezi
omume kpọọ ya ije ozi? O weere mba niile nyefee ya n'aka,
meriekwa ndị eze n'ihu ya. O ji mma agha ya tie ha mee ka ha
ghọọ uzuzu, jiri ụta ya mee ka ha ghọọkwa igbugbo ọka nke
ifufe na-ebugharị. 3 Ọ na-achụ ha ọsọ, ma na-agakwa n'ihu
na-enweghị mmerụ ahụ ọbụla. E, ọ na-agbasokwa ụzọ nke ọ
na-agabeghị mbụ. 4 Ọ bụ onye rụrụ ọrụ dị otu a mezukwa ya,
na-akpọ ọgbọ niile site na mmalite? Ọ bụ mụ onwe m, bụ
Onyenwe anyị, onye dị siterị na mbido ihe niile, onye ga-
adịgidekwa ruo ọgwụgwụ ihe niile. Ọ bụ mụ onwe m bụ onye
ahụ." 5 Mba niile bi n'ala mmiri gbara gburugburu ahụla ọrụ
m rụrụ. Ha hụrụ ya tụọ egwu; ndị niile bi na nsọtụ ụwa na-
amakwa jijiji. Ha zukọtara bịa nso. 6 Onye ọbụla n'ime ha na-
agba ibe ya ume na-asị, "Nwee obi ike." 7 Onye ọkpụ ụzụ ọla
na-agba onye ọkpụ ụzụ ọlaedo ume. Onye ji mkpirisi igwe
eme ka ihe dị mụrụmụrụ, na-agba onye na-akụ osiama ume.
Otu onye na-ekwu banyere nkpukọta ya, na-asị, "A kpụziri ya
akpụzi." Onye nke ọzọ, na-eji ǹtu kpọgidesie ihe ahụ apịrị apị
ike ka ọ ghara ịda. 8 "Ma gị onwe gị, Izrel, ohu m, Jekọb, onye
m họpụtara, gị mkpụrụ Ebraham, bụ enyi m. 9 Esitere m na
nsọtụ niile nke ụwa kpọghachi unu, gwa unu na ohu m ka
unu bụ, n'ihi na ahọpụtala m unu, agakwaghị m ahapụ unu.
10 Ya mere, unu atụla egwu n'ihi na anọnyeere m unu. Ka
obi ghara ịlọ unu mmiri n'ihi na abụ m Chineke unu. Aga m
eme ka unu dịrị ike; aga m enyere unu aka; aga m ejikwa
aka nri nke ezi omume m kwagide unu. 11 "Lee! A ga-etinye
ndị niile iwe ha dị ọkụ megide unu n'ọnọdụ ihe ihere, ihere
ga-emekwa ha. Ndị niile na-eguzogide unu ga-aghọ ihe efu,
bụrụ ndị lara n'iyi. 12 Unu ga-ele anya ha, chọọ ha, ma ọ
dịghị onye ọbụla n'ime ha ga-afọdụ ndụ. Ndị a na-ebuso
unu agha ga-abụ naanị ihe efu. 13 N'ihi na mụ onwe m, bụ
Onyenwe anyị Chineke gị, onye na-ejidesi aka nri gị ike bụ
onye na-asị gị, 'Atụla egwu; aga m enyere gị aka.' 14 Atụla
egwu, gị idide, bụ Jekọb, unu Izrel dị nta, atụla egwu, n'ihi
na mụ onwe m ga-enyere gị aka," otu a ka Onyenwe anyị
kwupụtara, Onye mgbapụta gị, bụ Onye nsọ nke Izrel. 15
"Lee, aga m eme ka unu ghọọ igwe ọhụrụ eji azọcha mkpụrụ
ọka nke dị nkọ, nwekwa ọtụtụ eze. Unu ga-azọcha ugwu niile
zọpịa ha, meekwa ka ugwu nta niile dịka igbugbo ọka. 16 Unu
ga-ayọgharị, fụchaa ha; ikuku ga-eburu ha bufuo, oke ikuku
ga-ekposasị ha. Ma unu ga-aṅụrị ọṅụ n'ime Onyenwe anyị,
nyaakwa isi n'ime Onye dị nsọ nke Izrel. 17 "Mgbe mmiri
ọṅụṅụ kọrọ ndị ogbenye na ndị mkpa na-akpa, mgbe ha na-

enweghị ike ịchọta mmiri ọṅụṅụ mgbe akpịrị na-akpọ ha
nkụ n'ihi agụụ mmiri, mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ga-aza
ha. Mụ onwe m, bụ Chineke nke Izrel, agaghị agbakụta ha
azụ. 18 Aga m eme ka mmiri site n'ala kpọrọ nkụ nke ugwu
niile na-erudatara ha. Aga m eme ka isi iyi na-asọpụta na
ndagwurugwu niile. Aga m eme ka mmiri jupụta n'ọzara,
meekwa ka isi iyi mmiri site n'ala kpọrọ nkụ na-asọpụta.
19 Aga m akụ n'ọzara, osisi sida, na osisi akashia, na osisi
mietul, na osisi oliv. M ga-eji osisi junipa, na osisi saipres na
osisi fịa, kụkọta ha ọnụ n'ala ahụ tọgbọrọ n'efu, 20 ka ndị
mmadụ hụ, matakwa, tuleekwa uche ma ghọta, na ọ bụ aka
Onyenwe anyị mere nke a, na ọ bụ Onye nsọ nke Izrel kere
ya. 21 "Wepụtanụ mkpesa unu," ka Onyenwe anyị sịrị, "Doo
okwu unu n'usoro," ka Eze nke Jekọb na-asịkwa. 22 "Ka ha
bubata arụsị ndị a, ma gwa anyị, ihe gaje ime. Ka ha gwa anyị
ihe mere n'oge gara aga, ihe ha pụtara, ka anyị nwee ike tulee
ha matakwa ihe ga-abụ ikpeazụ ha. Maọbụ kwupụtara anyị
ihe ndị ahụ na-abịa, 23 gwa anyị ihe ọdịnihu ji, ka anyị mara
na unu bụ chi. Meenụ ezi ihe, maọbụ ihe ọjọọ, nke ga-eme
ka anya gbagwojuo anyị, ka anyị jupụtakwa n'egwu. 24 Ma
unu dị nta karịa ihe efu. Ọrụ unu niile bụkwa ihe na-abaghị
uru. Onye họọrọ unu emeela onwe ya ihe arụ. 25 "Akpọliela
m otu onye site n'akụkụ ugwu, ọ na-abịakwa. Otu onye na-
asọpụrụ aha m sikwa n'ọwụwa anyanwụ. Ọ na-azọpịa ndị
ọchịchị niile dịka ha bụ ụrọ, ọ ga-azọpịa ha dịka onye na-
akpụ ite si azọpịa aja ụrọ. 26 O kwuru maka nke a site na
mmalite, ka anyị nwee ike mara, maọbụ mgbe na o mebeghị,
ka anyị nwee ike sị, 'Ihe o kwuru ziri ezi'? O nweghị onye
kwuru ihe banyere nke a, o nweghịkwa onye mere ka amata
ya, o nwekwaghị onye si n'ọnụ gị nụ okwu ọbụla. 27 Abụ m
onye mbụ gwara Zayọn, 'Lee, n'ebe a ka ha dị!' Ọ bụ m ziteere
Jerusalem onyeozi oziọma. 28 Elegharịrị m anya ma o nweghị
onye m hụrụ. O nweghị onye nọ n'etiti chi ha nke nwere ike
inye ndụmọdụ; o nweghị onye inye ọsịsa ajụjụ mgbe m jụrụ
ha. 29 Lee, ha niile bụ ụgha! Ọrụ ha niile pụtara ihe efu, arụsị
ha niile awuru awu bụ naanị ifufe na ọgbaaghara.

42 "Lee ohu m, onye m na-agba ume, onye m họpụtara,
onye ihe ya na-atọ mkpụrụobi m ụtọ. Aga m eme ka
Mmụọ m dịrị n'ime ya. Ọ ga-emekwa ka ikpe ziri ezi rute mba
niile aka. 2 Ọ gaghị eti mkpu maọbụ welie olu ya kwaa akwa,
maọbụ welie olu ya elu, ọ gaghị eme ka a nụ olu ya n'ezi. 3 Ọ
gaghị agbaji ahịhịa riidi azọpịara azọpịa, maọbụ menyụọ ogho
oriọna na-enwu ntakịrị ntakịrị. Ọ ga-esite n'ikwesị ntụkwasị
obi wepụta ikpe ziri ezi. 4 Ọ gaghị asọ ngọngọ maọbụ daa
mba, ruo mgbe o hiwere ikpe ziri ezi n'elu ụwa. Ọ bụkwa
n'ozizi ya ka agwa etiti niile ga-atụkwasị olileanya ha." 5 Nke
a bụ ihe Chineke bụ Onyenwe anyị kwuru, onye ahụ kere
eluigwe niile, onye gbasapụkwara ha, onye gbasapụkwara
ụwa n'ihe niile nke si n'ime ya apụta, onye na-enye ndị niile
bi n'ime ya ume, na-enyekwa ndị na-agagharị n'ime ya ndụ.
6 "Mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị, akpọla gị ka i gosi ezi
omume m. Aga m echebe gị, gbaa gị ume, n'ihi na eweere m
gị nye ndị m ka ị bụrụ ihe imesi ọgbụgba ndụ m ike. Ị ga-
abụkwa ìhè nye mba niile. 7 Ị ga-emeghe anya ndị kpuru ìsì,
gbapụtakwa ndị nọ n'ụlọ mkpọrọ, meekwa ka ndị nọ n'ụlọ
mkpọrọ gbara ọchịchịrị nwere onwe ha. 8 "Mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị! Nke a bụkwa aha m. Agaghị m enye onye ọzọ
ugwu na nsọpụrụ m. Mụ na arụsị a pịrị apị agakwaghị azọ
otuto m. 9 Lee ihe ochie emezuola ma nke ọhụrụ ka m na-
ekwupụta. Tupu ha pụta ìhè ana m akpọsa ha nye unu." 10
Bụkuonụ Onyenwe anyị abụ ọhụrụ; tookwanụ ya, unu ndị
niile bi na nsọtụ niile nke ụwa, unu ndị na-arịda n'osimiri, na
ihe niile bi n'ime ya. Toonu ya unu ndị bi n'ala ebe mmiri
gbara gburugburu. 11 Ka ọzara na obodo niile dị n'ime ya
welie olu ha elu, ka ndị bi na Keda ṅụrịa ọṅụ. Ka ndị bi na
Sela tie mkpu ọṅụ, ka ha si n'elu ugwu niile tisie mkpu ọṅụ
ike. 12 Ka ha nye Onyenwe anyị ebube, kpọsaakwa otuto ya
n'ala niile mmiri gbara gburugburu. 13 Onyenwe anyị ga-
apụta buo agha dịka dike. Ọ bụ site n'ịnụ ọkụ n'obi nke onye
agha ka ọ ga-eji buo agha. Ọ ga-eti mkpu agha megide ndị
iro ya, ma merie ha. 14 "Ọ dịla anya kemgbe m gbara nkịtị;
ejidesịrị m onwe m aka ike. Ma ugbu a, aga m egosi iwe m;
aga m asụ ude, kwaa akwa dị ka nwanyị ime na-eme. 15 Aga
m eme ka ugwu ukwu na ugwu nta niile dị larịị, meekwa ka
ihe ọkụkụ ha niile kpọnwụọ. Aga m eme ka osimiri ghọọ
ọzara, meekwa ka ọdọ mmiri niile takpọọ. 16 Aga m edu
ndị kpuru ìsì, site n'ụzọ nke ha na-amaghị, n'okporoụzọ ha
agatụbeghị ka m ga-edu ha; Aga m eme ka ọchịchịrị ghọọ ìhè
n'ihu ha, meekwa ka ebe niile gbagọrọ agbagọ guzozie. Ihe
ndị a niile ka m ga-eme. Agaghị m agbakụta ha azụ. 17 Ma
ndị niile na-atụkwasị arụsị obi, ndị na-asị ihe ndị ahụ a pịrị
apị, 'Unu bụ chi anyị,' a ga-achụghachi ha azụ n'ọnọdụ ihere.
18 "Geenụ ntị, unu ndị ntị chiri, leenụ anya unu ndị ìsì kpuru,
ma hụ ụzọ. 19 Olee onye kpuru ìsì dịka ohu m? Onye kwa ka
ntị chiri dịka onyeozi nke eziokwu m? Ọ dị onye ọzọ kpuru
ìsì dịka onye a m họpụtara ka ọ bụrụ ohu Onyenwe anyị?
20 Ị hụla ọtụtụ ihe, ma ị dịghị atụkwasị uche gị na ha. Ntị
gị ghere oghe, ma ị dịghị eji ya anụ ihe." 21 Onyenwe anyị
emeela ka iwu ya dị ukwuu, meekwa ka ọ dị ebube, n'ihi na ọ
tọrọ ya ụtọ isite na ya mee ka ezi omume ya pụta ìhè. 22 Ma
e meela ka ndị ya bụrụ ndị e zukpọrọ ihe ha nwere n'oge
agha. A kpọchikwara ha n'olulu e gwuru n'ala, zoo ha n'ime
ụlọ mkpọrọ dị iche iche. Ha aghọọla ihe a kwatara n'agha, ma
ọ dịghị onye na-anapụta ha. Ha aghọkwaala ihe e si n'aka
mmadụ pụnara ya n'ike, ma ọ dịghị onye na-asị ndị iro ha,
"Nyeghachikwa m ihe m i ji aka ike were." 23 Onye ka ọ bụ
n'etiti unu nke ga-ege ntị n'ihe ndị a? Onye ga-aṅa ntị si otu
a mata ihe na-aga ime n'oge dị n'ihu? 24 Onye weere Jekọb
nyefee n'aka ndị na-ebibi ihe, onye were Izrel nyefee ndị ohi?
Ọ bụ na ọ bụghị Onyenwe anyị onye ha mehiere megide?
N'ihi na ha ekweghị eso ụzọ ya niile, ha erubeghị isi nye iwu
ya. 25 Ọ bụ ya mere o ji wụkwasị ndị ya iwe ọkụ ya, ihe ike
nke agha. Ọ bụ ezie na iwe ya bịakwasịrị ha dịka ọkụ na-
erepịa erepịa, ma ha aghọtaghị ihe kpatara ya; o repịara ha,
ma ha atụgharịa uche ha banyere ya.

43 Ma ugbu a, nke a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, bụ onye
kere gị, Jekọb, na onye kpụrụ gị Izrel, "Atụla egwu, n'ihi
na agbapụtala m gị. Akpọọla m gị aha, ị bụkwa nke m. 2 Mgbe
ị si na mmiri dị omimi na-agafe, aga m anọnyere gị. Mgbe i
si na mmiri nke na-ekwo oke okwukwo, agaghị m ekwe ka
o bufuo gị. Mgbe ị na-eje ije n'ime ọkụ, ọ gaghị eregbu gị.
Ire ọkụ ahụ agakwaghị erepịa gị. 3 N'ihi na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị Chineke gị, Onye nzọpụta gị, na Onye nsọ nke
Izrel. Ewerela m Ijipt na Kush na Seba nye ka ha bụrụ ihe i ji
gbara onwe gị. 4 Ebe ị bụ ihe dị oke ọnụahịa n'anya m, ebe ọ
bụkwa na m hụrụ gị n'anya, aga m ewere ndị mmadụ nye

n'ihi ịgbapụta gị. Aga m ebibi ndụ ndị mmadụ n'ihi ichebe
gị ndụ. 5 Atụla egwu n'ihi na anọnyeere m gị. Aga m esite
n'ọwụwa anyanwụ na n'ọdịda anyanwụ chịkọtaa ụmụ gị. 6
Aga m enyekwa ugwu na ndịda iwu sị ha, 'Hapụnụ ha ka ha
laa, unu egbochikwala ha.' Hapụnụ ndị m ka ha site n'ala
niile dị anya nke nsọtụ ụwa lọghachi, 7 onye ọbụla nke a na-
akpọ aha m, onye m kere n'ihi otuto m, onye m kpụrụ, ma
meekwa." 8 Kpọpụtanụ ha, bụ ndị ahụ nwere anya ma ha
adịghị ahụ ụzọ, ndị nwere ntị ma ha adịghịkwa anụ ihe. 9
Mba niile dị iche iche ezukọtala, mmadụ niile agbakọtakwala.
Onye n'ime chi ha kwuru na ihe dị otu a ga-eme, onye kwa
kwuru ihe ndị a mere n'oge gara aga? Ka ha kpọbata ndị
akaebe ha izipụta na ihe ha kwuru ziri ezi, ka ndị ọzọ nụ ya
ma sị na, "Ọ bụ eziokwu." 10 "Unu bụ ndị akaebe m," ka
Onyenwe anyị kwupụtara, "bụrụkwa ndị ohu m họpụtara, ka
unu mara m, ma kwerekwa na m, ghọtakwa na Mụ onwe m
bụ onye ahụ. Ọ dịghị chi a kpụrụ tupu m dịrị, ọ dịkwaghị
nke ga-eso m n'azụ. 11 Mụ, ọ bụ na naanị m, bụ Onyenwe
anyị, ọ dịkwaghị onye nzọpụta ọzọ dị ma ewezuga m. 12
Mụ onwe m egosila, zọpụta ma kwupụtakwa ya, mee ka unu
nụrụ ya, mụ onwe m, ọ bụghị chi ndị mba ọzọ nọ n'etiti unu.
Unu bụkwa ndị akaebe m, na mụ onwe bụ Chineke," otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri ya. 13 "E, site n'ebighị ebi ruo n'ebighị
ebi, mụ onwe m bụ Chineke. Ọ dịghị onye pụrụ ịnapụta m ihe
m ji n'aka. Mgbe m rụrụ ọrụ, onye pụrụ ịgbanwe ya?" 14
Nke a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, Onye mgbapụta unu na
Onye nsọ nke Izrel. "N'ihi unu, aga m eziga ozi na Babilọn
budata ndị Kaldịa niile dịka ndị gbapụrụ agbapụ, n'ime ụgbọ
mmiri ahụ niile ha ji anya isi. 15 Mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị, Onye nsọ gị, onye kere Izrel, Eze unu." 16 Otu a ka
Onyenwe anyị kwuru, bụ onye ahụ kwara ụzọ n'ime osimiri,
nke mere ka okporoụzọ dịrị n'ime oke osimiri. 17 Nke na-
eme ka ụgbọ ndị agha dị ukwuu, na ịnyịnya pụta, ndị agha
na ụsụ ha achịkọtara ọnụ, mee ha ka ha dinaa n'ebe ahụ,
ghara ibilitekwa ọzọ, dịka ha bụ ọkụ ogho oriọna e menyụrụ
emenyụ. 18 "Chefuonu ihe ndị ahụ niile mere n'oge gara
aga; unu atụgharịkwala uche unu na ha. 19 Kama leenụ anya
ihe ọhụrụ nke m na-aga ime. Leenụ ya n'ihi na o bidolarị
ịpụta ihe. Ọ ga-abụ na unu adịghị ahụ ya? N'ihi na ana m
akwa okporoụzọ n'ọzara, na-emekwa ka mmiri jupụta n'ala
tọgbọrọ n'efu. 20 Anụ ọhịa niile na-asọpụrụ m, nkịta ọhịa, na
enyi nnụnụ niile na-ekele m, n'ihi na emeela m ka mmiri
jupụta n'ọzara, meekwa ka isi iyi na-asọ n'ala ebe tọgbọrọ
n'efu, nye ndị nke m ihe ọṅụṅụ, bụ ndị m họpụtara. 21 Ndị m
kpụrụ nye onwe m, ka ha kọsaa akụkọ otuto m. 22 "Ma unu
akpọkughị m, Jekọb, kama ihe banyere m agwụla gị ike, Izrel.
23 I kpụrụghị atụrụ wetara m maka aja nsure ọkụ, maọbụ
jiri aja niile sọpụrụ m. O nweghị mgbe m kwagidere gị ka i
wetara m onyinye mkpụrụ ọka, maọbụ mee ka ike gwụ gị
site n'ịna gị ụda na-esi isi ụtọ. 24 Unu ewetabereghị m ụda
kalamus na-esi isi ụtọ, maọbụ were abụba anụ nke aja unu
niile mee ka obi tọọ m ụtọ. Kama ọ bụ naanị mmehie unu ka
unu na-ebokwasị m, unu ejirila ajọ omume unu mee ka ike
gwụsịa m. 25 "Mụ onwe m, ọ bụ naanị mụ onwe m, bụ onye
na-ehichapụ mmehie unu. Ana m emekwa ya n'ihi na ọ dị m
mma n'obi ime ya. Agakwaghị m echeta mmehie unu ọzọ. 26
Chetara m ihe gara aga, ka anyị rụrịta ụka n'etiti onwe anyị,
doo okwu gị n'usoro igosi na ị bụ onye ikpe na-amaghị. 27
Site na mmalite, nna nna unu ha mehiere megide m. Ndị
m dunyere ka ha kuziere unu ihe nupukwara isi megide m.
28 Ya mere, m ji menye ndị a maara aha ha n'ụlọnsọ ihere.
Enyefere m Jekọb ka ọ bụrụ onye ewezugara nye mbibi,
nyekwa Izrel ka ọ bụrụ ihe mkparị.

44 "Ma ugbu a, gee ntị gị Jekọb, bụ ohu m, geekwanụ ntị,
unu ndị Izrel m họpụtara. 2 Nke a bụ ihe Onyenwe anyị
na-ekwu, bụ onye kere unu, onye kpụrụ unu n'ime n'afọ,
na onye ga-enyere unu aka: Atụla egwu, gị Jekọb, ohu m,
atụkwala egwu gị Jeshurun, onye nke m họpụtara. 3 N'ihi na
aga m eme ka ala ahụ kpọrọ nkụ nweta mmiri, mee ka mmiri
na-asọgharị n'ala ahụ akpịrị na-akpọ nkụ. Aga m awụkwasị
ụmụ ụmụ unu Mmụọ m, meekwa ka ngọzị m dịrị ha. 4 Ha ga-
etopụta etopụta dịka ahịhịa a gbara mmiri, e, dịka osisi pọpla
n'akụkụ iyi jupụtara na mmiri. 5 Ha ga-eji nganga sị, 'Abụ m
nke Onyenwe anyị,' maọbụ 'Abụ m nwa nwa Jekọb,' ebe ndị
ọzọ ga-edepụta n'aka ha, 'Nke Onyenwe anyị ka m bụ,' ha ga-
agụkwa onwe ha Izrel. 6 "Nke a bụ ihe Onyenwe anyị na-
ekwu, onye bụ Eze Izrel na Onye mgbapụta ya, Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile: Mụ onwe bụ Mmalite na Ọgwụgwụ;
ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị ma ewezuga m. 7 Ọ bụkwa onye dị
ka m? Ya kwupụta ya. Ya kwupụta ya, doo ya n'usoro ka ntị
nụrụ! Ya kwupụta ihe niile mere kemgbe m mere ka ndị m
guzosie ike. Ya kwupụtakwa, ma dokwaa ha n'usoro, ihe niile
na-aga ime n'oge dị n'ihu. 8 Unu atụla egwu. Unu amakwala
jijiji. Ọ bụ na m akọpụtaghị ihe ndị a ma kwupụta ha n'oge
gara aga. Unu onwe unu bụ ndị akaebe m. Ọ dị chi ọzọ dị
ma e wezuga m? Mba! O nweghị Oke nkume ọzọ dị, nke m
maara ihe banyere ya." 9 Ndị a niile na-apị arụsị bụ ndị
nzuzu. Chi ndị ahụ niile ha na-agụ dị ka ihe ukwu bụkwa
ihe na-enweghị isi. Ndị niile na-akpọ isiala nye chi ndị a bụ
ndị kpuru ìsì, na ndị amamihe kọrọ, ndị ihere ga-emekwa.
10 Ọ baghị uru mmadụ ịkpụrụ onwe ya arụsị maọbụ chi a
pịrị apị, nke na-apụghị inyere ya aka n'ụzọ ọbụla? 11 Lee
ihere ga-eme ndị niile na-akpọ isiala nye ya. Ndị kpụrụ ha bụ
naanị ndị mmadụ. Ka ha niile chịkọta onwe ha, guzo, nwee
mkpebi ha, ha ga-anọ n'ọnọdụ n'ihere, na n'oke egwu. 12
Ọkpụ ụzụ na-ewere ngwa ọrụ ya na-ahụ ya n'ime icheku
ọkụ, ọ na-eji mkpirisi igwe onye ọka tipịa ya n'ụdịdị arụsị,
ọ bụ ike nke ogwe aka ya ka o ji akpụ ụzụ. Agụ na-agụ ya,
ike na-agwụsịkwa ya; ọ ṅụghị mmiri ọbụla, ọ na-adakwa
mba. 13 Onye ọka osisi na-esite n'eriri ọtụtụ tụpụta osisi
were pensụlụ kaa ya; ọ na-ewere ngwa ọrụ ya kpụchaa osisi
ahụ, were ngwa ọrụ ịka akara, kaa ya akara. Ọ na-arụ ya dịka
oyiyi mmadụ, oyiyi mmadụ n'ịma mma ya niile, maka ibi
n'ime ụlọ arụsị. 14 Ọ na-egbutu osisi sida dị iche iche, maọbụ
osisi saipres ma ọ bụkwa osisi ook. Ọ na-ahapụ ya ka o too
n'etiti osisi dị iche iche nke oke ọhịa, maọbụ kụọ osisi fịa,
nke mmiri ozuzo na-eme ka o too nke ọma. 15 Ọ bụkwa nkụ
ka eji ya e mere; ụfọdụ ka ọ na-ewere nya ọkụ, ọ na-eji ya
afụnwu ọkụ ghee achịcha. Sitekwa na ya pịa chi, kpuo ihu
n'ala nye ya; ọ na-emekwa arụsị apịrị apị, kpọọ isiala nye
ya. 16 Ọkara n'ime osisi ndị a ka o ji emenwu ọkụ; n'elu ya
kwa ka ọ na-esi nri ya, ọ na-ahụnye anụ, were tajuo afọ ya.
Nkụ ahụ ka o ji anya ọkụ na-asị, "Ahaa, ahụ ekpola m ọkụ;
ahụla m ọkụ." 17 Ihe fọdụrụ n'ime osisi ahụ ka ọ na-ewere
kwaara onwe ya arụsị a pịrị apị; Ọ na-ada n'ala n'ihu ya, fee
ya ofufe. Ọ na-ekpekwara ya ekpere na-asị, "Biko, Zọpụta m,
n'ihi na chi m ka ị bụ!" 18 Ha amaghị ihe ọbụla; ha adịghị

aghọtakwa, n'ihi na-emechiela anya ha ka ha ghara ịhụ ụzọ,
mechiekwa uche ha, ka ha ghara ịghọta. **19** Ọ dịghị onye
na-anọdụ chee echiche, ọ dịghịkwa onye nwere ihe ọmụma
maọbụ nghọta ị sị, "Ụfọdụ n'ime osisi a ka m ji kwanye ọkụ,
Ọ bụladị ghee achịcha n'elu icheku ọkụ ya, ejikwa m ụfọdụ
n'ime ya hụọ anụ m tara. M ga-esite na nke fọdụrụ mepụta
ihe rụrụ arụ? Ọ bụ ogwe osisi ka m ga-akpọ isiala nye?" **20**
Onye na-adịghị eche ụdị echiche a bụ onye nzuzu, nke na-
eji ntụ si n'ebe a kwanyere ọkụ na-azụ onwe ya. Ọ pụghị
ịnapụta onwe ya, maọbụ jụọ onwe ya ajụjụ sị, "Ihe a m ji
n'aka m, nke m na-akpọ chi, ọ bụghị okwu ụgha ka ọ bụ?" **21**
"Cheta ihe ndị a, gị Jekọb, n'ihi na gị bụ Izrel, ị bụ ohu m. Ọ
bụ m kpụrụ gị, ị bụ ohu m; gị bụ Izrel, agaghị m echezọ gị.
22 Ehichapụla m njehie gị niile; dịka igwe ojii, hichapụkwa
mmehie gị dịka igirigi ụtụtụ. Lọghachikwute m, n'ihi na
akwụọla m ụgwọ ịgbapụta gị." **23** Bụọnụ abụ oke ọṅụ, unu
eluigwe, n'ihi na Onyenwe anyị emeela ya; tienụ oke mkpu,
unu ụwa dị n'ala. Tienụ mkpu ọṅụ, unu ugwu niile, unu bụ
oke ọhịa niile na osisi ọbụla nke dị n'ime gị, n'ihi na Onyenwe
anyị agbapụtala Jekọb, na-egosikwa ebube ya n'Izrel. **24** "Otu
a, Onyenwe anyị na-ekwu, Onye mgbapụta unu, onye ahụ
kpụrụ unu n'ime afọ: Mụ onwe bụ Onyenwe anyị, Onye kere
ihe niile, onye gbatipụrụ eluigwe, onye gbasara ụwa naanị
mụ onwe m, **25** onye na-emebi ihe ịrịbama niile nke ndị
amụma ụgha na-emekwa ka ndị na-ajụta ase ghọọ ndị nzuzu,
onye na-ekpu ihe ọmụmụ ndị maara ihe ihu n'ala tụgharịa
ya, ha ghọọ ihe nzuzu, **26** onye na-eme ka okwu ndị ohu ya
mezuo meekwa ka amụma ndị ozi ya buru mezuo, onye na-
asị banyere Jerusalem, 'A ga-ebikwa n'ime ya ọzọ,' na-asịkwa
banyere obodo niile nke Juda, 'A ga-ewughachi ha,' banyere
mkpọmkpọ ebe ha niile, 'Aga m ewulikwa ha.' **27** Onye ahụ
na-asị, ogbu mmiri, 'Takọrọ, aga m emekwa ka iyi ya niile
takọrọsịa,' **28** Onye na-asị banyere Sairọs, 'Ọ bụ onye ọzụzụ
atụrụ m, ọ ga-emezukwa ihe niile na-adị m mma; Ọ ga-asịkwa
banyere Jerusalem, "Ka ewugharịa ya," ma banyere ụlọnsọ,
"Ka ehiwe ntọala ya."'

45 "Nke a ka Onyenwe anyị na-ekwu nye ohu ya nke o tere
mmanụ, bụ Sairọs, onye m ga-eji aka nri ya megide mba
niile, mee ka ha nọrọ n'okpuru ya, napụkwa ndị eze ngwa
agha ha niile, megheere ya ọnụ ụzọ niile nke na ọ dịkwaghị
ọnụ ụzọ ama a ga-emechibido ya. **2** Mụ onwe m ga-ebu ụzọ
gaa n'ihu gị kwazee ugwu ukwu niile, tiwasịa ibo ọnụ ụzọ
bronz niile gbuwakwaa mkpọrọ igwe dị iche iche. **3** Aga m
enye gị akụ niile e zoro n'ebe ọchịchịrị gbara, akụnụba niile e
zoro n'ebe nzuzo dị iche iche. Ka ị mata na ọ bụ mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị, bụ Chineke nke Izrel, onye ahụ kpọrọ gị
aha, na-eme ihe ndị a niile. **4** N'ihi Jekọb bụ ohu m, n'ihi Izrel
onye m họpụtara nye onwe m, ka m ji kpọọ gị aha gị nyekwa
gị aha nke nsọpụrụ, maọbụ ezie na ị maghị onye m bụ. **5** Ọ
bụ m bụ Onyenwe anyị, ọ dịghịkwa onye ọzọ dị; ewezuga m,
ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị. Ọ bụ ezie na ị maghị m, ma aga
m eme ka ị dịrị ike. **6** Mgbe ahụ, ụwa niile, site n'ọwụwa
anyanwụ ruo n'ọdịda anyanwụ, ga-amata n'ezie na Chineke
ọzọ adịghị, karịa m. Abụ m Onyenwe anyị, ọ dịghịkwa onye
ọzọ dị. **7** Ọ bụ m kpụrụ ìhè, keekwa ọchịchịrị. Ọ bụ m na-ezite
ọganihu, na-ekekwa ịla n'iyi. Mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị,
na-eme ihe ndị a niile. **8** "Gị, eluigwe, zodata ezi omume m
ka mbara eluigwe na-ezodakwa ya dịka mmiri. Ka ala meghee
onwe ya, ka nzọpụta pupụta, ka ezi omume soro ya puokwa
dịka ahịhịa. Ọ bụ mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị kere ha
niile. **9** "Ahụhụ na-adịrị mmadụ ahụ nke na-alụso onye kere
ya ọgụ, mmadụ ahụ bụ otu mpekele ejuju n'etiti mpekele
ejuju niile dị n'ala. Ụrọ ọ na-ajụ onye ji ya akpụ ihe ajụjụ
sị, 'Gịnị ka i ji m akpụ?' Ka ọrụ gị ọ ga-asị, 'Lee, ọ dịghị aka
abụọ o nwere'? **10** Ahụhụ na-adịrị nwantakịrị ahụ gwara
nna ya okwu sị, 'Gịnị ka ị mụtara na nwa?' maọbụ sịkwa nne
ya, 'Gịnị bụ ihe ị mụpụtara?' **11** "Otu a ka Onyenwe anyị,
Onye nsọ nke Izrel, Onye kere Izrel na-ajụ ajụjụ sị; banyere
ihe ndị gaje ime ị na-ajụ m ajụjụ banyere ụmụ m, maọbụ
nye m iwu banyere ọrụ aka m? **12** Ọ bụ mụ onwe m kere
ụwa, keekwa mmadụ ka o biri n'ime ya. Aka m abụọ ka m ji
gbasaa mbara igwe, nyekwa kpakpando niile iwu. **13** M ga-
akpọlite Sairọs n'ezi omume m: M ga-eme ka ụzọ ya niile zie
ezi. Ọ ga-ewughachi obodo m, mee ka ndị m a dọtara n'agha
nwere onwe ha, ma ọ bụghị n'ihi ọnụahịa maọbụ ihe nrite, ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru." **14** Otu a ka
Onyenwe anyị sịrị, "Ihe ndị Ijipt rụpụtara na ngwa ahịa ndị
Kush na ndị Saba ahụ toro ogologo, ha ga-abịakwute gị, ha
ga-abụ nke gị; ha ga-esokwa gị n'azụ dịka ndị mkpọrọ e kere
agbụ. Ha ga-akpọ isiala n'ihu gị rịọ gị arịrịọ, na-asị, 'N'ezie, ọ
bụ naanị otu Chineke dị, onye nọnyere gị, ọ dịkwaghị chi
ọzọ dị.'" **15** N'ezie, gị onwe gị bụ Chineke, Onye nzọpụta
Izrel. Ị bụkwa Chineke, onye na-ezonarị mmadụ onwe ya.
16 A ga-eme ndị niile na-akpụ arụsị ihe ihere, e, ihere ga-
eme ha n'ihi na a ga-etinye ha n'ọnọdụ oke ihere. **17** Ma
Onyenwe anyị ga-eji nzọpụta nke ga-adị ruo mgbe ebighị
ebi zọpụta Izrel. Ihere agaghị eme ha. A gaghị etinyekwa ha
n'ọnọdụ ihe ihere ruo mgbe ebighị ebi. **18** N'ihi na otu a ka
Onyenwe anyị onye kere eluigwe sịrị, ọ bụ ya dobekwara ihe
niile n'ọnọdụ ha. Ọ bụ ya, bụ Chineke, onye zubere ma kee
ụwa, tọkwaa ntọala ya. O keghị ụwa ka ọ tọgbọrọ n'efu, kama
ọ bụ ka e biri n'ime ya ka o ji kee ya. Ọ sịrị, "Mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị; ọ dịkwaghị Chineke ọzọ dị. **19** Ọ bụghị na
nzuzo ka m kwuru okwu, site n'otu ebe n'ala nke ọchịchịrị.
Agwaghị m mkpụrụ Jekọb 'Chọọnụ m n'efu.' Mụ onwe m, bụ
Onyenwe anyị na-ekwu eziokwu, Ana m ekwupụta ihe ziri
ezi. **20** "Chịkọtaanụ onwe unu, gbakọtanụ, bịanụ nso, unu ndị
si na mba niile gbapụta ọsọ ndụ. Ha amaghị ihe bụ ndị a na-
ebugharị chi osisi e ji aka mee, ndị na-ekpekwara chi ndị ahụ
na-enweghị ike ịzọpụta ekpere. **21** Kwupụtanụ ihe kwesiri
ịdị, gosinụ ya, ka ha gbaakọkwa izu. Onye buru ụzọ kwuo
ihe ndị a n'oge gara aga, onye kwupụtara ya site na mgbe
ochie? Ọ bụghị mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị? Ọ dịkwaghị
Chineke ọzọ dị ma ọ bụghị mụ onwe m, Chineke onye ezi
omume na Onye nzọpụta; ọ dịghị onye ọzọ dị ma ewezuga m.
22 "Laghachikwutenụ m, ka m zọpụta unu. Laghachikwutenụ
m, unu ndị bi na nsọtụ niile nke ụwa. N'ihi na ọ bụ naanị
m bụ Chineke, ọ dịkwaghị chi ọzọ dị. **23** Ejirila m onwe m
ṅụọ iyi, ọnụ m ekwupụla okwu n'ezi omume, bụ okwu nke
na-enweghị mgbanwe: N'ihu m ka ikpere niile ọbụla ga-
egbu n'ala; mụ ka ire niile ọbụla ga-aṅụrụ iyi. **24** E, ha ga-
ekwupụta sị, 'Ọ bụ n'ime Onyenwe anyị naanị ka ezi omume
na ike dị.'" Ndị niile na-akpọ ya asị ga-abịakwute ya. Ihere ga-
emekwa ha. **25** Ma agbụrụ niile nke Izrel ga-achọta nnapụta
ha n'ime Onyenwe anyị, ọ bụkwa na ya ka ha ga-anya isi.

46 Bel na Nebo, arụsị ndị Babilọn makpu amakpu. Lee,
arụsị niile ha ka ebukwasịrị ha n'azụ ịnyịnya ibu. Arụsị
niile apịrị apị bụ nke a na-ebugharị bụ ibu dị arọ, ibu arụ
nye ụmụ anụmanụ na-ada mba! **2** Ha makpuuru, rudakọkwa
ala n'otu; ha enweghị ike iwezuga ibu ndị a n'onwe ha, ha
onwe ha kwa, a dọtala ha n'agha. **3** "Geenụ m ntị, unu ụmụ
ụmụ Jekọb, unu ndị fọdụrụ n'ụlọ Izrel, unu bụ ndị m na-
elekọta siterị na mgbe a mụrụ unu na-akpọgharịkwa unu
siterị na mgbe amụpụtara unu. **4** Mụ onwe m, bụ onye ahụ, ọ
bụ m ga-elekọtakwa unu anya, ọ bụladị ruo mgbe isi awọ
jupụtara unu n'isi, n'agadi unu. N'ihi na ọ bụ m kere unu,
aga m elekọtakwa unu. Aga m agba unu ume, bụrụkwa onye
nzọpụta unu. **5** "Onye ka unu ga-asị na o yiri m? Onye kwa
ka mụ na ya ha? Onye ka unu ga-eji tụnyere m? **6** Ụfọdụ
mmadụ na-emeghe akpa ego ha wụpụta ọlaedo dị n'ime ya,
na-atụpụtakwa ọlaọcha n'ihe ọtụtụ, were ya goo onye ọkpụ
ụzụ ọlaedo ka o jiri ya kpụọrọ ha chi, emesịa, ha na-akpọ
isiala na-efe arụsị ahụ ofufe. **7** Ha na-ebuli arụsị ahụ buru
ya n'ubu ha, buru ya debe ya n'ọnọdụ ya, n'ebe ahụ ka ọ
na-akwụrụ. Ọ dịghị apụ site n'ebe ahụ jegharịa. Ọ bụrụ na
mmadụ e tikuo ya mkpu, ọ gaghị aza, ọ pụghị ịzọpụtakwa ha
pụọ na nsogbu ha niile. **8** "Chetanụ nke a, ma tuleekwa ya, ka
ọ dịgidekwa unu n'obi, unu ndị na-enupu isi. **9** Chetakwanụ
ihe ndị ahụ niile mere n'oge gara aga, n'ihi na abụ m Chineke,
chi ọzọ adịghịkwa. Naanị m bụ Chineke, ọ dịkwaghị onye ọzọ
dị ka m. **10** Ọ bụ m na-egosi ikpeazụ site na mmalite, ọ bụ m
na-ekwu site na mgbe ochie ihe ga-eme n'ọdịnihu. Ana m asị,
'nzube m ga-eguzogide. Ọ bụkwa ihe dị m mma n'obi ka m
ga-eme.' **11** Aga m esite n'ọwụwa anyanwụ kpọọ anụ ufe,
e, sitekwa n'ala ebe dị anya kpọọ nwoke ahụ ga-abịa mee
nzube m. N'ihi na ihe m kwuru ya ka m ga-eme ka o mezuo; ọ
bụkwa atụmatụ m ka m ga-emekwa. **12** Geenụ m ntị, unu ndị
isi ike, unu ndị nọpụrụ ezi omume m n'ebe dị anya. **13** Ana
m eweta ezi omume nso, ọ dịghị n'ebe dị anya, nzọpụta m
agaghị anọkwa ọdụ. Aga m enye Zayọn nzọpụta, nyekwa Izrel
ịma mma m.

47 "Rịda n'ala, nọdụ na uzuzu, gị nwaagbọghọ na-amaghị
nwoke, bụ ada Babilọn, nọdụ n'ala na-ejighị ocheeze, gị
eze nwanyị obodo ndị Babilọn. Agaghị akpọkwa gị onye dị
nro, maọbụ onye dị pekepeke. **2** Were nkume igwe nri gwee
ọka, wepụ akwa ahụ i ji kpuchie ihu gị. Chilite uwe mwụda gị,
kpughepụ ogwe ụkwụ gị, mgbe ị na-agabiga iyi dị iche iche. **3**
A ga-ekpughe ọtọ gị, tinyekwa gị n'ọnọdụ ihere. N'ihi na aga
m abọtara ndị m ọbọ, agaghị m elekwa anya n'azụ." **4** Otu a
ka Onye mgbapụta anyị kwuru, Onye ga-azọpụta Izrel. Aha ya
bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, Onye nsọ Izrel. **5**
"Nọdụ duu, baa n'ime ọchịchịrị, gị eze obodo nke ndị Kaldịa;
Ọ dịkwaghị mgbe ọzọ a ga-akpọ gị nwanyị nwe alaeze dị iche
iche. **6** Ewesoro m ndị m iwe, mee ndị ahụ bụ ihe nketa m
ka ha ghọọ ihe na-adịghị nsọ. Eweere m ha tinye gị n'aka,
ma i gosighị ha obi ebere. Ọ bụladị ndị bụ agadi n'etiti ha
ka ị bokwasịrị ibu arọ. **7** I kwuru sị, 'Abụ m eze nwanyị ruo
mgbe ebighị ebi!' Ma i cheghị echiche banyere ihe ndị a, ị
tụgharịghị uche banyere ihe pụrụ ime. **8** "Ugbu a gee ntị, gị
onye na-eme dịka o si tọọ gị ụtọ. Gee ntị, gị onye na-anọ
n'udo, na-asị onwe gị, 'Ọ bụ naanị m dị, o nweghị onye ọzọ ka
m n'ụwa. O nweghị mgbe m ga-adị ka nwanyị di ya nwụrụ,
maọbụ dịka nwanyị ụmụ ya nwụrụ.' **9** Ma lee anya! Ihe abụọ
ndị a na-aga ịbịakwasị gị na mberede. N'otu ụbọchị di gị ga-
anwụ, ụmụ gị ga-anwụchakwa. Mgbaasị gị niile, na ịdị ike
nke ọgwụ okike gị niile, agaghị egbochi ihe ndị a ịbịakwasị
gị n'uju. **10** N'ihi na i werela obi gị tụkwasị n'ajọ omume
gị ị na-asị, 'O nweghị onye na-ahụ m.' Ma amamihe gị na
ihe ọmụma gị na-eduhie gị, mgbe ị na-asị onwe gị, 'Ọ bụ
naanị mụ onwe m, ọ dịghịkwa onye ọzọ ma ewezuga m.' **11**
Ihe ọjọọ ga-abịakwasị gị, ị gaghị ama otu ị ga-esi gbaa afa
iwezuga ya. Oke mbibi ga-adakwasị gị nke ị na-agaghị enwe
ike iji ego gbara onwe gị; Ịla n'iyi nke ị na-atụghị anya ya
ga-abịakwasị gị na mberede. **12** "Dokọtazie ọgwụ okike gị
niile, na ihe mgbaasị gị niile. Ihe ndị ahụ niile i jirila na-eche
onwe gị siterị na mgbe ị bụ nwantakịrị. Ma eleghị anya ha
pụrụ inyere gị aka n'oge dị n'ihu. Ị pụrụ iji ha menye ndị iro
gị ụjọ, maọbụ mee ka ha maa jijiji. **13** Ndụmọdụ niile a na-
enye gị adịghị enyere gị aka. Mee ka ndị ahụ ihe banyere
ngagharị ọnwa na kpakpando doro anya bịa nso. Kpọpụta
ndị ahụ na-esite n'ihe ha hụrụ na kpakpando akọwa ihe ga-
eme site n'otu ọnwa ruo n'ọnwa nke ọzọ. Kpọkuo ha ka ha
zọpụta gị site na nsogbu nke na-aga ịbịakwasị gị. **14** Lee, ha
bụ ihe efu dịka ahịhịa kpọrọ nkụ. Ọkụ ga-erechapụkwa ha.
Ha apụghịkwa ịzọpụta onwe ha site n'ọkụ ahụ na-enwusi
ike. N'ihi na ọkụ ahụ adịghị ka ọkụ a na-akwanye, nke a na-
anya n'oge oyi. **15** Lee ihe ndị a na-enyocha kpakpando ga-
emere gị, bụ ndị ị na-aṅa ntị na ndụmọdụ ha site na mgbe ị
bụ nwantakịrị. Ha ga-ahapụ gị gaa n'ụzọ nke aka ha; ị gaghị
enwekwa onye ga-azọpụta gị.

48 "Geenụ ntị na nke a, unu agbụrụ Jekọb, unu ndị a na-
akpọ n'aha Izrel, ndị si n'agbụrụ Juda pụta. Unu ndị na-
eji aha Onyenwe anyị na-aṅụ iyi, ndị na-akpọku aha Chineke
nke Izrel, ma ọ bụghị n'eziokwu maọbụ n'ezi omume. **2** Unu
ndị na-akpa nganga na unu bụ ndị bi n'obodo dị nsọ, ndị
na-anyakwa isi na unu na-adabere na Chineke Izrel. Onye
aha ya bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. **3** N'oge
gara aga ka m kwuru ihe na-aga ime n'oge dị n'ihu. Mgbe m
kwupụrụ ya, emekwara m ka ihe ahụ m kwuru mezuo. **4**
N'ihi na amaara m na unu bụ ndị isiike, matakwa na akwara
dị unu n'olu bụ igwe a na-apụghị ịrọji arọji. Amakwaara m na
egedege ihu unu bụ bronz. **5** Ọ bụ ya mere m ji buru ụzọ gwa
unu n'oge gara aga ihe m gaje ime, ka unu ghara ị sị, 'Ọ bụ
arụsị anyị mere ya. Ọ bụ arụsị anyị a pịrị apị na chi ọla m
nyere iwu ka ha mee!' **6** Unu anụla ama m na-agba, hụkwa ka
ha na-emezu, ma unu ajụla ikwere na ọ bụ eziokwu. "Site
ugbu a gawa, aga m agwa unu ihe ọhụrụ nke m na-agwabeghị
unu na mbụ. **7** Ọ bụ ugbu a ka e kere ya, ọ bụghị na mgbe
ochie. Unu anụtụbeghị ihe banyere ya mbụ, ya mere, unu
agaghị asị, 'Ọ bụ ihe maara ihe banyere ya.' **8** E, ị nụbeghị, ị
maghịkwa, site na mgbe ochie ntị gị egheghị oghe. N'ihi na
amaara m na ị bụ onye aghụghọ na-ekwesighị ntụkwasị obi,
onye a na-akpọ onye nnupu isi site n'afọ nne ya. **9** Ma n'ihi
aha m, ka m na-eme ka ọnụma m jụrụ n'ihi otuto m, a na m
egbochi ya n'ebe ị nọ, ka a ghara ikpochapụ unu kpamkpam.
10 Lee, anụchaalam unu, ma ọ bụghị dịka e si anụcha ọlaọcha
n'ọkụ. E, anwaleela m unu n'oke ọkụ nke ahụhụ. **11** N'ihi mụ
onwe m, e, n'ihi mụ onwe m, ka m na-eme nke a. Aga m esi
aṅaa hapụ ka m bụrụ onye emere ka aha m ghara ịdị nsọ?
Agaghị m enye onye ọzọ otuto m. **12** "Geenụ m ntị, gị Jekọb,
na gị Izrel onye m kpọrọ. Mụ onwe m bụ onye ahụ; Abụ m

onye mbụ, bụrụkwa onye ikpeazụ. 13 Ọ bụ aka m tọrọ ntọala
ụwa. Ọ bụkwa aka nri m gbasara eluigwe. Mgbe m kpọrọ ha
oku ha na-abịa guzo n'ihu m. 14 "Chịkọtaanụ onwe unu, unu
niile, geenụ ntị. Onye n'etiti arụsị ndị a gosiri ihe ndị a na-
aga ime? Onye ahụ Onyenwe anyị hụrọ ka ya na ya dị na
mma ga-emezu nzube ya megide Babilọn, aka ya ga-emegide
ndị Kaldịa. 15 Mụ onwe m, ọ bụladị mụ onwe m ekwuola ya;
e, akpọọla m ya. Aga m eme ka ọbịa n'ije ya, ọ ga-agakwa nke
ọma. 16 "Bịakwutenụ m nso, geenụ ntị na nke a: "Site na
mkpọsa mbụ ọ bụghị na nzuzo ka m kwuru okwu; mgbe o
mere anọ m n'ebe ahụ." Ma ugbu a, Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị ezitela m, o mejupụtala m na Mmụọ ya.
17 Otu a ka Onyenwe anyị sịrị, Onye mgbapụta unu, bụ Onye
nsọ Izrel, "Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke gị, onye na-
ezi unu ihe n'ihi ọdịmma unu, na-eduzikwa unu n'ụzọ unu
kwesiri iso. 18 A sịkwarị na unu ṅara ntị n'iwu m niile, udo
unu gaara na-eru dịka osimiri, ọdịmma unu adịkwa ka mmali
nke ebili oke osimiri. 19 Mkpụrụ gị gaara amụba dịka aja,
ụmụ unu gaara a dị ka mkpụrụ ọkụkụ a na-enweghị ike ịgụta
ọnụ, a gaghị ehichapụkwa aha ha, maọbụ bibie n'ihu ha." 20
Sitenụ na Babilọn pụọ, gbanarịnụ ndị Kaldịa! Werenụ olu iti
mkpu ọṅụ kwusaa inwere onwe unu a. Meenụ ka ndị bi na
nsọtụ niile nke ụwa nụrụ ya sịnụ, "Onyenwe anyị agbapụtala
ohu ya Jekọb." 21 Mgbe O duuru ndị ya jee ije n'ọzara, ala
kpọrọ nkụ, akpịrị akpọghị ha nkụ. O mere ka mmiri si n'oke
nkume sọpụtara ha, e, ọ kpọwara oke nkume mee ka mmiri
sọpụta. 22 Onyenwe anyị sịrị, "Ọ dịghị udo dịrị ndị na-emebi
iwu."

49 Geenụ m ntị, unu niile ndị bi n'ala mmiri gbara
gburugburu, nụrụkwanụ nke a, unu ndị nọ na mba dị
anya. Onyenwe anyị kpọrọ m tupu amụọ m. Ọ kpọrọ m aha m
mgbe m ka nọ n'ime afọ nne m. 2 O mere ka okwu sị m n'ọnụ
dịrị nkọ dịka mma agha. O zobere m n'aka ya kpuchie m. O
mere m ka m dịrị ka àkụ dị nkọ nke o zoro n'ime akpa àkụ ya.
3 Ọ sịrị m, "Ị bụ ohu m, Izrel. Ọ bụkwa site na gị ka m ga-eji
gosi ịma mma na ike m." 4 Ma mụ onwe m sịrị, "Ọ bụ n'efu
ka m dọgburu onwe m n'ọrụ. Etufuola m ike m niile n'ihi ihe
na-abụghị ihe. Ma ihe ruru m dị n'aka Onyenwe anyị, ụgwọ
ọrụ m dịkwa n'aka Chineke m." 5 Ma ugbu a Onyenwe anyị
na-asị, Onye ahụ kpụrụ m n'afọ nne m ka m bụrụ onye na-
ejere ya ozi; ka ọ kpọghachite Jekọb nye ya ka achịkọtakwa
ndị Izrel nyekwa ya onwe ya, n'ihi na-abụ m onye nsọpụrụ
dịrị n'anya Onyenwe anyị, Chineke m aghọkwaarala m ike m.
6 Ọ sịrị, "Ọ bụ ihe dị nta karịa, gị ị bụrụ m ohu, ịkpọghachita
ebo niile nke Jekọb na ịkpọghachita ndị Izrel ndị m chebere.
Aga m emekwa ka ị bụrụ ìhè nye ndị mba ọzọ, ka nzọpụta
m site n'aka gị ruo ndị bi na nsọtụ ụwa niile." 7 Nke a bụ
ihe Onyenwe anyị kwuru, Onye mgbapụta na Onye nsọ Izrel
na-agwa onye ahụ a na-elelị anya, onye ahụ mba kpọrọ ihe
arụ, e, onye ahụ ndị na-achị achị mere ka ọ ghọọ ohu ha,
"Ndị eze ga-eguzo ọtọ mgbe ị na-agafe. Ndịisi na-achị achị
ga-akpọ isiala nye gị, n'ihi na Onyenwe anyị, Onye kwesiri
ntụkwasị obi, Onye nsọ Izrel, ahọpụtala gị." 8 Otu a ka
Onyenwe anyị na-ekwu: "N'oge amara m, aga m aza unu,
n'ụbọchị nzọpụta aga m enyere unu aka. Aga m echebe unu,
mee ka unu bụrụ ọgbụgba ndụ nye ndị mmadụ, iweghachite
ala ahụ na ikegharịkwa ihe nketa ya nke tọgbọrọ n'efu; 9
na-asị ndị mkpọrọ, 'Pụtanụ,' na-asịkwa ndị nọ n'ọchịchịrị,
'Pụtanụ n'ihe.' "Ha ga-adịkwa ka atụrụ m, nọọ n'akụkụ ụzọ,
ndị na-ata ahịhịa n'ebe ịta nri nke ahịhịa ndụ, n'akụkụ ugwu
nta niile. 10 Agụ agaghị agụ ha, akpịrị agaghị akpọkwa ha
nkụ. Oke anwụ otiti nke ọzara agaghị acha ha ọzọ. N'ihi na
Onyenwe anyị ga-esite n'obi ebere ya duo ha n'akụkụ isi iyi
jupụtara na mmiri. 11 Aga m emekwa ka ugwu ukwu niile
ghọọ okporoụzọ, meekwa ka okporoụzọ niile guzozie. 12 Lee,
ndị m ga-alọghachi, ha ga-esitekwa n'ebe dị anya, ụfọdụ ga-
esite n'ugwu, ụfọdụ n'ọdịda anyanwụ, ndị ọzọ ga-esite na
mpaghara Aswan." 13 Tienụ mkpu ọṅụ, eluigwe niile; ka ụwa
ṅụrịa ọṅụ. Ugwu ukwu niile, bụọnụ abụ, n'ihi na Onyenwe
anyị akasịela ndị ya obi. Ọ ga-enwekwa obi ebere n'ihi iru
ụjụ ha. 14 Ma Zayọn sịrị, "Onyenwe anyị agbakụtala m azụ;
Onyenwe m echefuola m." 15 "Nwanyị ọ pụrụ ichezọ nwa ya
na-aṅụ ara, hapụ inwe obi ebere n'ahụ nwa si n'afọ ya? Eleghị
anya ọ pụrụ ichezọ, ma agaghị m echezọ unu. 16 Lee, edeela
m aha gị n'ọbụaka m, n'ihu m kwa ka m debere foto mgbidi
gị nke ga-adịgide. 17 Ụmụ gị emeela ngwangwa lọghachite,
ndị ahụ mere ka ị tọgbọrọ n'efu ga-esi n'ime gị pụọ. 18 Welie
anya gị abụọ lee gburugburu, legharịa anya, ụmụ gị niile
na-ezukọta na-alọghachikwute gị. Dịka m na-adị ndụ," ka
Onyenwe anyị kwubiri. "Ị ga-eyi ha niile dịka ọla ịchọ mma,
ị ga-ekekwa ha dịka nwanyị a na-alụ ọhụrụ si eme. 19 "Ọ
bụ ezie na e bibiri gị, mee ka ị tọgbọrọ n'efu, ala gị abụrụ
nkpọnkpọ ebe, ma ugbu a, ị gaghị ezuru ndị gị, otu a kwa, ndị
ahụ ripịara gị ga-anọ gị n'ebe dị anya. 20 Ụmụ niile a mụrụ
n'oge ọnwụ gbabara gị aka, ga-asịkwa na ntị gị, 'Ebe a dịrị
anyị oke ntakịrị, nye anyị ebe sara mbara karịa nke anyị ga-
ebi n'ime ya.' 21 Mgbe ahụ, ị ga-eche n'ime onwe gị sị, 'Onye
mụtaara m ọtụtụ ụmụ ndị a niile? A dịrị m ka nwanyị na-
amụghị nwa maọbụ onye ụmụ ya nwụchara. Onye ajụrụ ajụ
na nke e mere ka ọ gaa biri n'ala ọzọ. Mụ onwe m fọdụrụ,
naanị m. Onye kwa mụụrụ m ụmụ ndị a? Onye zụlitere ha?'"
22 Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru, "Lee, aga m akpọku ndị mba ọzọ, weliere ha ọkọlọtọ
m, ha ga-ekulatara gị ụmụ gị ndị ikom n'aka ha. Ụmụ ndị
inyom ka ha ga-ekukwasị n'ubu ha kulatakwa ha. 23 Ndị eze
ga-abụkwa ndị nna na-azụ ụmụ gị, ndị eze nwanyị ha ga-
abụkwa ndị inyom na-enye ụmụ gị ara. Ha ga-akpọ isiala nye
gị, rachakwaa aja dị n'ụkwụ gị abụọ. Mgbe ahụ, ị ga-amata na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, matakwa na ihere agaghị eme
ndị niile na-ele anya inyeaka m." 24 A ga-anara dike n'agha
ihe ọ lụtara n'agha, maọbụ zọpụta ndị a dọọrọ n'agha site
n'aka onye afọ tara mmiri? 25 Ma otu a ka Onyenwe anyị sịrị,
"N'ezie, a ga-esi n'aka ndị bụ dike n'agha pụnara ha ndị ha
dọtara n'agha. A ga-esitekwa n'aka onye na-akpa ike napụta
ya ihe ọ dọtara n'agha. N'ihi na aga m ebuso ha agha bụ ndị
niile na-ebuso gị agha. Aga m anapụtakwa ụmụ gị. 26 Aga m
eme ka ndị na-akpagbu gị rie anụ ahụ onwe ha; ha ga-aṅụ
ọbara onwe ha ṅụbiga ya oke, dịka mmanya. Mgbe ahụ, ihe
niile bụ mmadụ n'ụwa ga-amata, na mụ onwe m Onyenwe
anyị, bụ Onye na-azọpụta gị, Onye mgbapụta gị, na Onye dị
ike nke Jekọb."

50 Otu a ka Onyenwe anyị sịrị, "Olee ebe akwụkwọ m ji
gbaa nne unu alụkwaghị m dị bụ nke m ji chụpụ ya? Ma
ọ bụ onye n'ime ndị m ji ụgwọ ka m resiri unu? Ọ bụ n'ihi
mmehie unu ka e ji ree unu; n'ihi mmebi iwu unu ka e jiri
chụọ nne unu. 2 Gịnị mere o ji bụrụ na o nweghị onye nọ ya

mgbe m bịara? Gịnị mere o nweghị onye zara m mgbe m
kpọrọ oku? Ọ pụtara na aka m dị mkpụmkpụ ịzọpụta unu? Ọ
ga-abụ na m enwekwaghị ike ịzọpụta? N'ihi na enwere m
ike ịbara osimiri mba mee ya ka ọ ghọọ ala akọrọ. Enwere
m ike ime ka osimiri ghọrọ ọzara, ka azụ niile dị n'ime ya
nwụọ n'ihi enweghị mmiri. **3** Ọ bụ mụ bụ onye ahụ na-eme
ka ọchịchịrị kpuchie ihu eluigwe, ka ihu eluigwe dịrị ka ihu
onye na-eru ụjụ." **4** Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị enyela m amamihe ya ka m nwee ike ịmata ihe m ga-
agwa ndị a ike gwụrụ. Ụtụtụ niile ka ọ na-akpọte mmụọ
m, meghee akpa uche m, ime ka m ghọta uche ya. **5** Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị emeghela ntị m abụọ,
ma enupughị m isi, a tụgharịkwaghị m azụ. **6** Azụ m ka m
megheere ndị tiri m ihe; agba nti m abụọ ka m hapụụrụ ndị
hopusiri m afụọnụ m. Ezopụghị m ihu m n'ebe ndị na-akwa
emo, na ndị na-agbụ ọnụ mmiri nọ. **7** Ebe ọ bụ na Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-enyere m aka,
ihere agaghị eme m. N'ihi ya, ejikerela m onwe m ime uche
ya; agaghị m elekwa anya n'azụ, a maara m na ihere agaghị
eme m. **8** N'ihi na onye na-agụ m n'onye ezi omume nọ nso.
Onye ga-apụta ibo m ebubo? Ya pụta ka anyị guzo ihu na ihu!
Onye nwere ebubo megide m? Ya bịa ka anyị kwuo ya. **9** Lee,
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị bụ onye na-
enyere m aka. Onye pụrụ ịma m ikpe? Lee, ha niile ga-aka nka
dịrị ka uwe, nla ga-erichapụkwa ha. **10** Onye n'etiti unu bụ
onye ahụ na-atụ egwu Onyenwe anyị, na-egekwa ntị n'okwu
odibo ya? Ka onye ahụ na-eje ije n'ọchịchịrị, nke na-enweghị
ìhè ọbụla, tụkwasị obi n'aha Onyenwe anyị daberekwa na
Chineke ha. **11** Ma lee, unu niile ndị na-amụnye ọkụ, ndị
meere onwe ha ọwaọkụ, nke unu ji na-ejegharị n'ọchịchịrị,
gaanụ n'ihu na-ejegharị n'ìhè ọkụ ahụ unu mụnyeere onwe
unu. Ihe unu ga-anata site n'aka Onyenwe anyị bụ ihe mwute
nke ga-abịakwasị unu.

51 Geenụ m ntị, unu ndị niile na-agbaso ezi omume, ndị
na-achọ Onyenwe anyị! Legidenụ oke nkume ahụ e
sitere na ya wapụta unu anya. E, legidenụ ọgba nkume ahụ
e si n'ime ya gwupụta unu anya! **2** Legidenụ Ebraham bụ
nna unu na Sera anya, bụ ndị mụrụ unu. Ebraham nọ naanị
ya mgbe m kpọrọ ya, ma a gọziri m ya, mee ka ọ ghọọ oke
mba. **3** Onyenwe anyị aghaghị ịkasị Zayọn obi, werekwa obi
ebere leta ebe ya niile e tikpọrọ etikpọ, ọ ga-eme ala ọzara ya
niile ka ọ dịka Iden, ala ya nke niile ihe na-adịghị ga-adịkwa
ka ubi a gbara ogige nke Onyenwe anyị. Ọṅụ na obi ụtọ ga-
ejupụta n'ime ya, inye ekele na ụda abụ ụtọ dị iche iche ga-
adịkwa. **4** Ndị m, geenụ m ntị; ṅaa ntị, gị Izrel mba nkem,
n'ihi na iwu m ga-esi n'ọnụ m pụọ; ikpe ikpe ziri ezi m ga-
aghọkwara mba niile ìhè. **5** Ezi omume m na-abịaru unu
nso ọsịịsọ, nzọpụta m na-adịkwa nso. Aga m achịkwa mba
niile. Mba dị anya ga na-ele anya ọbịbịa m; ha ga na-ele anya
nzọpụta nke m ga-azọpụta ha. **6** Welienụ anya unu lee anya
n'elu, leekwanụ anya n'ụwa, n'ihi na mbara eluigwe ga-agba
barịị fuo, dịka anwụrụ ọkụ; ụwa ga-aka nka dịka akwa, ndị bi
n'ime ya ga-anwụkwa dịka ijiji. Ma nzọpụta m ga-adịgide ruo
mgbe ebighị ebi, ezi omume m ga-adịgidekwa, ọ gaghị agwụ
agwụ. **7** Geenụ m ntị, unu niile ndị maara ihe ọma, unu ndị
na-anabata iwu m n'obi unu. Unu atụla egwu ihe ndị mmadụ
ga-asị unu, unu atụkwala egwu nkwutọ ha ga-ekwutọ unu. **8**
N'ihi na nla ga-eri ha dịka o si eri akwa. Ikpuru ga-erichapụ
ha dịka o si eri ajị anụ. Ma ezi omume m, na obi ebere, ga-adị
ruo mgbe ebighị ebi. Nzọpụta m ga-adịkwa site n'ọgbọ ruo
n'ọgbọ. **9** Teta, teta, yikwasị onwe gị ike, gị aka Onyenwe
anyị, bilie, dịka ụbọchị ndị gara aga, dịka ọgbọ nke mgbe
ochie. Ọ bụghị gị gbubisịrị Rehab ma dụgbukwaa anụ ọjọọ
ahụ? **10** Ọ bụghị gị mere ka osimiri taa? Mmiri ahụ dị omimi.
Ọ bụghị gị mekwara ka okporoụzọ dịrị n'etiti ya, ebe ndị ahụ
ị gbapụtara si gafee? **11** Ndị ahụ Onyenwe anyị gbapụtara ga-
alọtakwa. Ha ga-eji abụ bata na Zayọn; ọṅụ na-adịgide ga-
adịkwasị n'isi ha, oke ọṅụ na obi ụtọ ga-ejupụta n'obi ha, iru
ụjụ na ịsụ ude ga-efelaga. **12** "Mụ, ọ bụladị mụ onwe m, bụ
Onye ahụ na-akasị unu obi. Onye ka ị bụ, na ị na-atụ egwu
nwa mmadụ nke ga-anwụ anwụ, ị na-atụ egwu nwa mmadụ
nke bụ naanị ahịhịa, **13** na ị na-echefu Onyenwe anyị bụ onye
kere unu, onye na-esetipụ eluigwe, onye tọkwara ntọala niile
nke ụwa; na-ebi ndụ ịtụ oke egwu ụbọchị niile n'ihi oke iwe
nke onye mkpagbu ahụ, onye nke kpebiri ibibi unu? Ma olee
ebe oke iwe nke onye mkpagbu ahụ dị? **14** N'oge na-adịghị
anya, a ga-agbapụta ndị mkpọrọ egwu mere ka ha rudata ala.
Ha agaghị anwụ n'ime olulu, nri agakwaghị akọ ha. **15** N'ihi
na abụ m Onyenwe anyị Chineke unu, onye na-akpali oke
osimiri mee ka ebili mmiri ya bigbọọ, Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile bụ aha ya. **16** Etinyela m okwu m n'ọnụ gị,
chebekwa gị n'ọbụaka m. Ọ bụ m tinyere eluigwe n'ọnọdụ ya,
dokwaa ntọala nke ụwa. Ọ bụkwa m na-asị Zayọn, 'Ndị m
ka unu bụ.'" **17** Teta, teta, bilie gị Jerusalem, gị onye ṅụrụ
site n'aka Onyenwe anyị, bụ iko nke oke iwe ya. Gị onye
ṅụrụ ihe niile dị n'ime iko ahụ nke na-eme ka ụmụ mmadụ
dagbugharịa. **18** Ọ dịghị otu nwa ya nke fọdụrụ, nke ga-agwa
ya ihe ọ ga-eme, maọbụ nke ga-edu ya n'ụzọ o kwesiri ịgbaso.
19 Ihe abụọ ndị a adakwasịla gị. Onye ga-akasị gị obi? Mbibi
na ịla n'iyi, ụnwụ na mma agha, onye ga-akasị gị obi? **20** N'ihi
na ụmụ gị ndị ikom adaala mba. Ha na-atọgbọkwa n'akụkụ
okporoụzọ niile, dịka mgbada ọnya mara. Ha bụ ndị jupụtara
n'ọnụma Onyenwe anyị na ịba mba nke Chineke gị. **21** Ya
mere, nụrụ nke a, unu ndị a na-akpagbu, ndị ihe na-egbu
ma ọ bụghị mmanya. **22** Lee ihe Onyenwe anyị kwuru, bụ
Chineke unu, onye ihe banyere ndị ya na-emetụ n'obi. "Lee,
aga m esite n'aka gị wezuga iko ahụ mere ka ị dagbugharịa, ị
gaghị aṅụkwa site n'iko ọnụma ahụ ọzọ. **23** Ma m ga-etinye
ya n'aka ndị ahụ na-akpagbu gị, bụ ndị sịrị gị, 'makpuru n'ala
ka anyị gaa ije n'elu ahụ gị.' I mere azụ gị ka ọ dị ka ala, dịka
okporoụzọ ebe ndị mmadụ si aga ije."

52 Teta, teta gị Zayọn, yikwasị onwe gị ike dịka uwe!
Yikwasị onwe gị uwe mara mma, gị Jerusalem, obodo dị
nsọ. Ndị a na-ebighị ugwu na ndị rụrụ arụ agaghị abata n'ime
gị ọzọ. **2** Kụchapụ aja dị n'ahụ gị, bilie ọtọ, gị Jerusalem,
nọdụ ala n'ocheeze gị. Tọpụ onwe gị site n'agbụ igwe e kere
gị n'olu, gị ada Zayọn, a dọtara n'agha. **3** N'ihi na otu a ka
Onyenwe anyị sịrị, "N'efu ka erere unu, anaghị ndị zụrụ unu
ego ọbụla, ọ bụghịkwa ego ka a ga-eji gbapụta unu." **4** N'ihi
na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru, "Na mbụ, ọ bụ n'ala Ijipt ka ndị m gara biri, ugbu a, ọ
bụ ndị Asịrịa na-akpagbu ha. **5** "Ma ugbu a, gịnị ka m nwere
n'ebe a?" bụ ihe Onyenwe anyị kwupụtara. "Ebe ọ bụ na e
durula ndị m pụọ n'efu, ndị na-achị ha na-akwakwa ha emo
na-achị ha ọchị nleli," ka Onyenwe anyị kwupụtara. "Ha na-
ekwulukwa aha m ogologo ụbọchị niile. **6** N'ihi ya, ndị m ga-

ama aha m; n’ihi nke a, ha ga-amarakwa n’ụbọchị ahụ na ọ
bụ Mụ onwe m kwuru na ọ ga-eme. E, ọ bụ mụ onwe m.” 7
Lee ka ha si maa mma n’elu ugwu bụ ụkwụ ndị na-eweta
oziọma, onye na-ekwusa okwu udo, e, onye na-eweta akụkọ
ọma, onye na-agbasa akụkọ banyere nzọpụta, onye na-asị
Zayọn, “Lee, Chineke gị bụ eze!” 8 Geenụ ntị! Nụrụnụ olu ndị
nche unu, ndị na-eweli olu ha elu na-eti mkpu ọṅụ. N’ihi na
mgbe Onyenwe anyị ga-alọghachi Zayọn, ha ga-ahụ ya anya.
9 Tienụ mkpu ọṅụ unu mkpọmkpọ ebe niile e tikpọrọ etikpọ
na Jerusalem, n’ihi na Onyenwe anyị akasịela ndị ya obi. Ọ
gbapụtala Jerusalem. 10 Onyenwe anyị ga-eme ka mba niile
hụrụ ike ya dị nsọ; ebe niile ụwa sọtụrụ ga-ahụkwa nzọpụta
Chineke anyị. 11 Wezuganụ onwe unu, wezuganụ onwe unu,
sinụ n’ebe ahụ pụọ. Unu emetụkwala ihe ọbụla rụrụ arụ aka.
Sitenụ n’etiti ya pụta, dịrịnụ ọcha, unu ndị na-ebu ihe dị iche
iche nke ụlọ Onyenwe anyị. 12 Ma unu agaghị eji ọkụ ọkụ
pụọ, unu agakwaghị agbapụ ọsọ, n’ihi na Onyenwe anyị ga-
ebutere unu ụzọ, ọ bụkwa ya, Chineke Izrel, ga-echebe unu
n’azụ. 13 Lee, ohu m ga-enwe uche, a ga-ebulikwa ya elu, ọ
ga-abụkwa onye a na-asọpụrụ. 14 Dịka ibubo si nwụọ ọtụtụ
ndị mmadụ n’ahụ; otu a ka ihu ya bụ ihe e bibiri ebibi nke
ukwuu, nke mere na ọ dịkwaghị ka ihu mmadụ ọzọ, anụ ahụ
ya ka ebibikwara n’ụzọ ọ na-agaghị eyikwa anụ ahụ mmadụ.
15 Otu a ka ọ ga-esi fesaa ọtụtụ mba dị iche iche, ndị eze ga-
emechikwa ọnụ ha n’ihi ya, ọ bụ ihe a na-agwaghị ha ka ha
ga-ahụ, ihe ha a ka anụbeghị, ka ha ga-aghọtakwa.

53 Onye kweere ozi anyị, ọ bụkwa n’ahụ onye ka e
kpugheere ogwe aka Onyenwe anyị? 2 N’ihi na o tolitere
n’ihu Onyenwe anyị dịka ome, dịka mgbọrọgwụ nke puputara
n’ala kpọrọ nkụ. O nweghị ụdịdị ọma maọbụ ịma mma nke
ga-eme ka anyị lee ya anya. O nweghị ihe ọbụla dị n’ụdịdị
ya nke ga-eme ka ihe banyere ya masị anyị, maọbụ mee ka
anyị chọsie ya ike. 3 Ndị mmadụ ledara ya anya, jụkwa ya. Ọ
bụ onye nwere ọtụtụ ihe mgbu, bụrụkwa onye hụrụ ọtụtụ
ahụhụ. Ma anyị gbakụtara ya azụ, jụ ilenye anya n’ebe ọ nọ.
E, anyị ledara ya anya, jụ ịgụ ya dịka ọ bụ ihe ọbụla. 4 N’ezie,
ihe mgbu niile anyị ka o buuru, burukwa ahụhụ nke ọrịa anyị
niile, ma anyị gụrụ ya ka onye Chineke tara ahụhụ, onye
o tiri ihe otiti, na onye o mekpara ahụ. 5 Ma e tipụrụ ya
ọnya n’ihi mmehie anyị: ọ bụkwa n’ihi ajọ omume anyị ka e ji
merụchaa ya ahụ. E mere ka anyị nwee udo n’ihi ahụhụ ọ
hụrụ; ọ bụkwa ubiri ụtarị dị ya n’ahụ mere anyị ji bụrụ ndị
ahụ dị ike. 6 Anyị niile akpafuola dịka igwe atụrụ; onye ọbụla
n’ime anyị etinyela isi ya n’ụzọ nke aka ya. Ma Onyenwe
anyị ebokwasịla ya ajọ omume anyị niile. 7 A kpagburu ya,
mesie ya ihe ike, ma otu mkpụrụ okwu esighị ya n’ọnụ pụta.
E duuru ya pụọ dịka atụrụ a na-aga igbu egbu, dịka atụrụ a
na-akpachapụ ajị ya si anọ nwayọọ n’ihu ndị na-akpacha ya
ajị, otu a ka o si nọdụ na-asagheghị ọnụ ya. 8 Site na mmegbu
na ikpe ka e ji wepụ ya. Ma, onye n’etiti ndị ọgbọ ya weliri
olu kwuo okwu? N’ihi na e bipụrụ ya site n’ala ndị dị ndụ;
maka njehie ndị m ka e ji tie ya ihe. 9 E nyefere ya ka e lie
ya dịka onye na-emebi iwu, ọ bụkwa n’etiti ndị ọgaranya
ka e liri ya, ọ bụ ezie na o nweghị ihe ọjọọ ọbụla o mere, ọ
dịkwaghị okwu aghụghọ si n’ọnụ ya pụta. 10 Ma ọ bụ ọchịchọ
Onyenwe anyị ịzọpịa ya, na ime ka ọ taa ahụhụ. N’ihi na
ọnwụ ya bụ aja a chụrụ n’ihi ikpe ọmụma nke mmehie. Ọ ga-
ahụ ọtụtụ ụmụ na ụmụ ụmụ ya; ọ ga-adịkwa ndụ ogologo
oge. Nzube Chineke niile ga-emezukwa site na ya. 11 Mgbe ọ
hụsịrị ahụhụ, ọ ga-emesịa hụ ìhè nke ndụ, afọ ga-ejukwa ya,
site n’ihe ọmụma ya, ka onye ezi omume ahụ, bụ ohu m ga-
eme ka a gụọ ọtụtụ mmadụ dịka ndị ezi omume, ọ ga-ebukwa
mmehie ha niile. 12 N’ihi ya, aga m enye ya oke n’etiti ndị
bara ụba, ọ ga-esokwa ndị bụ dike keta ihe nkwata n’agha,
n’ihi na ọ wụpụrụ ndụ ya nye ọnwụ, a gụkọtara ya na ndị na-
emebi iwu. Ma ya onwe ya buuru mmehie ọtụtụ mmadụ,
rịọọkwara ndị na-emebi iwu arịrịọ.

54 “Bụọ abụ, gị nwanyị aga, gị onye na-amụtaghị nwa;
tie mkpu ọṅụ, tiwakwaa olu abụ, gị onye ime nwa na-
emetụbeghị; n’ihi na ụmụ nwanyị ahụ a hapụrụ naanị ya ga-
adị ọtụtụ karịa ụmụ nke nwanyị nwere di,” Otu a ka Onyenwe
anyị kwuru. 2 “Mee ka ebe ụlọ ikwu gị saa mbara, gbasapụ
akwa mgbochi ụlọ ikwu gị, egbochila gbasapụ aka; mee ka
ụdọ gị dị ogologo, meekwa ka o sie ike nke ọma. 3 N’ihi na
n’aka nri na n’aka ekpe ka ị ga-agbasa gaa; ụmụ gị ga-achụpụ
mba dị iche iche site n’ala ha, bichikwaa n’obodo ha niile
dakpọsịrị adakpọsị, nke tọgbọrọ n’efu. 4 “Atụla egwu, n’ihi na
ihere agaghị emekwa gị ọzọ. Ị gaghị abụkwa onye e wedara
n’ala. Ị gakwaghị echeta ihere mere gị mgbe ị bụ nwantakịrị,
na ịta ụta dịrị gị n’ihi ọnwụ di gị. 5 N’ihi na onye kere gị ga-
abụrụ gị di. Aha ya bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile; Onye nsọ Izrel bụ Onye mgbapụta gị, Chineke nke ụwa
niile ka a na-akpọ ya. 6 N’ihi na Onyenwe anyị ga-akpọghachi
gị dịka a ga-asị na ị bụ nwunye a hapụrụ ahapụ, nke ọ na-
ewutakwa n’ime mmụọ ya bụ nwunye alụtara na nwantakịrị,
naanị ka ọ bụrụ onye ajụrụ ajụ,” ka Chineke gị na-ekwu. 7
“Naanị nwa mgbe nta ka m hapụrụ gị. Ma aga m eji obi ebere
ukwuu kpọghachikwa gị 8 Na nwa oge, esitere m n’oke iwe
na-ewe m zonarị gị ihu m, ma site n’ịhụnanya m nke na-
adịgide ruo mgbe ebighị ebi, aga m enwe ọmịiko n’ahụ gị.”
Otu a ka Onyenwe anyị, onye mgbapụta gị kwuru. 9 “Dịka
m si ṅụọ iyi n’oge Noa sị na m agaghị ekwekwa ka mmiri
kpuchie ụwa ọzọ, bibie ndụ ndị dị n’ime ya, ana m aṅụkwa
iyi ugbu a na mụ agaghị ekwe ka iwe m bịakwasị gị ọzọ.
Agakwaghị m abasiri gị mba ike. 10 N’ihi na a pụrụ iwezuga
ugwu ukwu niile, wezugakwa ugwu nta niile site n’ọnọdụ ha,
ma obi ebere m agaghị esi n’ebe ị nọ pụọ, agaghị ewezugakwa
ọgbụgba ndụ nke udo m,” ka Onyenwe anyị, onye nwere
ọmịiko n’ahụ gị, kwuru. 11 “Gị, onye a na-emekpa ahụ, onye
oke ikuku ụwa a na-ebugharị, nke onye ọbụla na-adịghị akasị
obi, lee, aga m e ji nkume tọkwọisi wugharịa gị, jirikwa
nkume ọma safaia dị oke ọnụahịa tọọ ntọala gị niile. 12 Aga
m eji nkume rubi wugharịa akụkụ ụlọ gị niile, jiri nkume na-
egbu nweghenweghe wuo ọnụ ụzọ ama gị niile. Aga m ejikwa
nkume dị oke ọnụahịa wuo mgbidi obodo gị. 13 Ụmụ gị niile
ga-abụ ndị Onyenwe anyị ga-akụziri ihe. Udo ha ga-adịkwa
ukwu. 14 N’ezi omume ka a ga-eme ka ị guzosie ike. Mmegbu
ga-adịkwa anya site n’ebe ị nọ, n’ihi ya, ị gaghị atụ egwu ihe
ọjọọ ọbụla. Ọ dịghị ihe egwu ga-abịaru gị nso, n’ihi na a ga-
ewezuga ha site n’ebe ị nọ. 15 Ọ bụrụ na onye ọbụla abịa
ịlụso gị ọgụ, ọ siteghị n’aka m; onye ọbụla nke na-alụso gị
ọgụ ga-abụ onye e meriri emeri. 16 “Lee, ọ bụ mụ onwe m
kere ọkpụ ụzụ nke na-eji icheku afụ ọkụ o ji akpụ ihe agha
nke mbibi. Ọ bụkwa m kere ndị agha ahụ mbibi bụ ọrụ ha. 17
N’ụbọchị ahụ, ọ dịghị ihe agha a kpụrụ megide gị nke ga-adị
ire. Ọzọ, ị ga-emeri ndị niile kpọrọ gị ikpe mmegide. N’ihi na

nke a bụ ihe nketa dịrị ndị ohu Onyenwe anyị. Mkpepụta ha
na-esite na m." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya.

55 Gee ntị, bịa onye ọbụla akpịrị na-akpọ nkụ, bịanụ na
mmiri, unu ndị na-enweghị ego bịanụ zụọ, riekwa.
Bịanụ, zuru mmanya na mmiri ara ehi na-ejighị ego na-
arụghị ọnụahịa ọbụla. **2** N'ihi gịnị ka i ji na-atụfu ego gị
ịzụ ihe na-abụghị ezi nri? Gịnị mere i ji na-adọgbu onwe gị
n'ọrụ n'ihe na-apụghị iju gị afọ? Gee ntị, geenụ m ntị nke
ọma, rie ezigbo nri mkpụrụobi gị ga-enwe afọ ojuju na nri dị
ezi mma! **3** "Tọọnụ ntị unu n'ala, bịakwute m! Gee ntị, ka
inwe ike dị ndụ. Mụ na unu ga-aba n'ọgbụgba ndụ ebighị
ebi, bụ ịhụnanya m kwesiri ntụkwasị obi nke m kwere Devid
na nkwa. **4** Lee, emere m ya ka ọ ghọọrọ ndị niile dị iche
iche onyeama, ka ọ bụrụ onyendu na onyeisi ọchịchị nye
ndị niile dị iche iche. **5** N'ezie, gị onwe gị ga-akpọku mba dị
iche iche na i maghị, mba ndị ahụ na-amaghị gị ga-ejikwa
ọsọ gbakwute gị, n'ihi Onyenwe anyị Chineke gị, Onye nsọ
nke Izrel, n'ihi na o meela ka ị bụrụ ihe dị oke mma." **6**
Chọọnụ Onyenwe anyị mgbe a ga-achọta ya. Kpọkuonụ ya
mgbe ọ nọ nso. **7** Ka onye na-eme ihe ọjọọ hapụ ụzọ ya, ka
onye ajọ omume hapụ echiche ọjọọ ya niile. Ka ha tụgharịa
bịakwute Onyenwe anyị, ọ ga-emere ha ebere, ha bịakwute
Chineke anyị, n'ihi na ọ ga-agbaghara ha mmehie ha niile. **8**
"N'ihi na echiche m ha abụghị echiche unu, ụzọ unu niile, ha
abụkwaghị ụzọ m," ka Onyenwe anyị kwupụtara. **9** "N'ihi na
dịka eluigwe si dị elu karịa ụwa, otu a ka ụzọ m niile si dị elu
karịa ụzọ unu niile, otu a kwa ka echiche m niile si dị elu
karịa echiche unu niile. **10** Dịka mmiri na mkpụrụ mmiri si
esi n'eluigwe ada n'ụwa na-alaghachighị n'eluigwe ma ọ bụrụ
na o meghị ka mmiri dee ala, mee ka ihe ubi pupụta, too
eto, meekwa ka ọ mịa mkpụrụ nye onye na-akụ ihe ọkụkụ,
bụrụkwa ihe oriri nye onye na-eri nri. **11** Otu a ka okwu si m
n'ọnụ pụọ si adị. Ana m ezipu ya, ọ gaghị alọghachikwute
m n'efu. Ọ ga-emezu ihe niile m chọrọ ka o mee, baakwa
ụba ebe ọbụla m zigara ya. **12** N'ihi na unu ga-eji ọṅụ pụọ, a
ga-esikwa n'ebe ahụ dupụta unu n'udo. Ugwu ukwu niile,
na ugwu nta niile na osisi niile nke ubi, ga-eti mkpu ọṅụ,
kụọkwa aka n'obi ụtọ. **13** Ebe ogwu na-eto na mbụ, osisi
junipa ga-eto na ya; ebe uke toro, osisi mietul ga-eto na ya.
Ihe ndị a ga-aghọrọ Onyenwe anyị aha dị ukwuu, nke ga-
abụkwa ihe ịrịbama ga-adị ruo mgbe ebighị ebi."

56 Nke a bụ ihe Onyenwe anyị sịrị, "Debenụ ikpe ziri ezi,
meekwanụ ihe ziri ezi. N'ihi na nzọpụta m dị nso, ezi
omume m ga-apụta ihe mgbe na-adịghị anya. **2** Ngọzị na-
adịrị onye na-eme nke a, bụ onye ahụ nke na-ejidesi ya aka
ike, onye ahụ nke na-edebe ụbọchị izuike m na-emerụghị
ya, nke na-edebekwa aka ya ka ọ ghara ime ihe ọjọọ." **3**
Ka onye ala ọzọ bụ onye jikọrọ onwe ya na Onyenwe anyị
sị, "Onyenwe anyị aghaghị i site na ndị ya kewapụ m." Ka
onye onozi ọbụla gharakwa ị sị "Mụ onwe m bụ naanị osisi
kpọnwụrụ akpọnwụ." **4** N'ihi na otu a ka Onyenwe anyị
kwuru: "Nye ndị onozi ahụ na-edebe ụbọchị izuike m niile,
ndị na-ahọrọ ihe na-atọ m ụtọ, na ndị na-ejidesikwa ọgbụgba
ndụ m ike. **5** Aga m enye ha n'ime ụlọ m na n'etiti mgbidi
ya, ihe ncheta na aha dị mma karịa ụmụ ndị ikom na ụmụ
ndị inyom. Aga m enye ha aha ga-adị ruo ebighị ebi nke
a na-agaghị echezọ ruo ebighị ebi. **6** Ma ndị mba ọzọ ndị
gbakwuuru Onyenwe anyị ijere ya ozi, na ịhụ aha Onyenwe
anyị n'anya, nakwa ị bụ ndị ohu ya, ndị niile na-edebe ụbọchị
izuike nsọ na-emerụghị ya, na ndị jidesiri ọgbụgba ndụ m ike,
7 ndị a ka m ga-akpọta n'ugwu nsọ m, meekwa ka ha ṅụrịa
ọṅụ n'ime ụlọ ekpere m. Aga m anabata aja nsure ọkụ ha
na onyinye niile ha nyere n'ebe ịchụ aja m. N'ihi na a ga-
akpọ ụlọ m Ụlọ Ekpere nye mba niile dị iche iche." **8** Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara,
bụ onye ahụ na-eme ka Izrel si n'ebe ha gbapụrụ ọsọ lọta,
"Aga m achịkọtakwa ndị ọzọ tinyere ha tinyekọtara na ndị
ya achịkọtarala." **9** Bịanụ, unu anụmanụ niile nke oke ọhịa.
Bịanụ dọgbuo, unu ụmụ anụmanụ nke oke ọhịa. **10** N'ihi na
ndị na-eche ndị m nche kpuru ìsì. Ha niile bụ ndị amamihe
kọrọ. Ha dị ka nkịta dara ogbi, nke na-adịghị agbọ ụja. Ha
hụrụ ịrahụ ụra na ịrọ nrọ, na idina ndina n'anya. **11** Ha bụ
nkịta na-eribiga nri oke; ha adịghị enwe afọ ojuju. Ha bụ ndị
ọzụzụ atụrụ na-enweghị nghọta, ha niile echela ihu n'ụzọ nke
aka ha, onye ọbụla na-agbalịsị ike ịchọta uru nke ya. **12** Onye
ọbụla na-asị, "Bịa ka m weta mmanya, ka anyị ṅụjuokwa
mmanya n'aba n'anya afọ anyị. Echi ga-adịkwa ka taa, ma ọ
bụkwanụ dị mma karịa."

57 Ndị ezi omume na-ala n'iyi, ma ọ dịghị onye ọbụla na-
etinye ya n'obi; a na-ewezuga ndị ji obi ha niile na-efe
Chineke, ma ọ dịghị onye na-aghọta, na-ewezugara onye ezi
omume pụọ n'ihu ihe ọjọọ. **2** Ndị na-agazi agazi n'ụzọ ha na-
abanye n'udo. Ha na-enwekwa izuike mgbe ha dinara n'ọnwụ.
3 "Ma unu onwe unu, bịanụ n'ebe a, unu ụmụ ndị mgbaasị,
unu ụmụ ndị na-akwa iko, na ụmụ ndị akwụna. **4** Onye ka
unu na-akwa emo? Onye ka unu na-akọcha, na-arapụtakwara
ire unu? Unu ọ bụghị ụmụ ndị nnupu isi, mkpụrụ ndị na-
ekwu okwu ụgha? **5** Unu na-emejupụta ihe ọjọọ niile na-agụ
obi unu agụụ mgbe unu zukọrọ na-efe arụsị unu n'okpuru
osisi ook ọbụla. Unu na-ewerekwa ụmụ unu chụọ aja na
ndagwurugwu niile, na n'okpuru nkume niile dị elu. **6** Chi
unu na-efe bụ nkume niile na-akwọ mụrụmụrụ, nke dị na
ndagwurugwu niile, ha bụ ihe nketa nza unu fere. E, ọ bụ ha
ka unu na-awụpụrụ onyinye mmanya unu niile na onyinye
mkpụrụ ọka unu niile. N'ihi ihe ndị a niile, m ga-esi aṅaa dere
duu? **7** Ọ bụ n'elu ugwu dị elu ka unu doziiri onwe unu ihe
ndina, n'ebe ahụ kwa ka unu gara chụọ aja unu. **8** Ọ bụkwa
n'azụ ọnụ ụzọ niile, na ibo ụzọ niile, ka ị kwụbara oyiyi arụsị
gị. Ị gbakụtara m azụ, yipụ uwe gị rịbanye n'ime ihe ndina
gị, ebe gị na ndị ahụ ị hụrụ n'anya dinakọrọ, imejupụta ihe
ọjọọ ahụ na-agụ obi gị agụụ. **9** Ị were mmanụ jekwuru Molek
meekwa ka mmanụ otite gị na-esi isi ụtọ baa ụba. Ị zipụrụ ndị
nnọchite anya gị gaa na mba dị anya; ị gbadara ruo n'ime ime
ala mmụọ. **(Sheol h7585)** **10** Oke mwagharị ndị a niile emeela
ike gwụsịa gị, ma ị dịghị asị, 'Olileanya adịghị.' Ị chọtara ntute
nye ndụ gị, ya mere, na ị daghị mba. **11** "Onye na-emenye gị
ụjọ na egwu dị otu a? Nke mere na ị dịghị agwa m eziokwu? Ị
naghị echetakwa m, ị naghị atụgharịkwa ihe banyere m n'obi
gị? Ọ bụ n'ihi na m gbara nkịtị oge ndị a niile ka i ji hapụ ịtụ
m egwu? **12** Lee, aga m ekpughe ezi omume gị na ọrụ ọma
gị, igosi gị na ihe ndị a ị gụrụ dị ka ezi ihe agaghị enyere gị
aka. **13** Mgbe ị ga-eti mkpu akwa maka enyemaka, ka arụsị
niile ndị ịchịkọbara zọpụta gị. Ikuku ga-eburu ha niile bufuo,
naanị otu nkuume ga-ekutu ha. Ma onye ọbụla gbabara n'ime
m izere ndụ ga-eketa ala ahụ; ha ga-enwetakwa ugwu nsọ
m." **14** A ga-asịkwa, "Dozienụ ụzọ! Dozienụ ụzọ, mee ya ka ọ

maa mma. Bupụsịanụ ihe ịsọ ngọngọ niile n’ụzọ ndị m.” **15**
N’ihi ihe a ka onye dị elu, onye e mere ka ọ dị ukwuu, onye dị
mgbe ebighị ebi, onye aha ya dị nsọ kwuru: “Ebi m n’ebe dị
elu nke dịkwa nsọ, ibinyere onye dị umeala n’obi, na onye
wedara mmụọ ya n’ala, itute mmụọ nke onye e wedara n’ala,
na ịkpọlite mmụọ nke onye dị umeala n’obi. **16** N’ihi na ọ
bụghị ruo ebighị ebi ka m ga na-emegide gị, maọbụ na-egosi
iwe m. Ọ bụrụ na m emee otu a, mmụọ ndị mmadụ ụwa niile
ga-ada mba, ya na mkpụrụobi niile ahụ m ji aka m kpụọ. **17**
Ewesoro m ha iwe n’ihi mmehie ha na oke ọchịchọ ha. Ọ
bụkwa n’ihi ya ka m ji taa ha ahụhụ, gbakụtakwa ha azụ. Ma
lee, ha nọgidesikwara ike na-eme mmehie, na-eme ihe ọbụla
nke na-atọ obi ha ụtọ. **18** Ahụla m ihe niile ha mere ma aga
m agwọ ha. Aga m edu ha, kasịekwa ndị na-eru ụjụ n’Izrel
obi. **19** Aga m eme ka abụ otuto dị n’egbugbere ọnụ ha. Udo,
udo, dịrị ndị nọ nso na ndị nọ n’ebe dị anya,” ka Onyenwe
anyị kwuru. “Aga m agwọkwa ha.” **20** Ma ndị niile na-emebi
iwu dị ka oke osimiri na-amagharị amagharị, nke na-adịghị
ezu ike mgbe ọbụla. Ọ na-amapụtakwa ụrọ na apịtị. **21** “Ọ
dịkwaghị udo dịrị onye na-emebi iwu,” ka Chineke kwuru.

58 “Welie olu gị tie mkpu, egbochikwala iti mkpu. Welie
olu gị dịka opi ike. Gwa ndị m nnupu isi ha, gwakwa ụlọ
Jekọb mmehie ha. **2** Kwa ụbọchị ka ha na-achọ m ha na-eme
dịka ọ na-agụ ha agụ ịmara ụzọ m niile, dịka a ga-asị na ha
bụ mba na-eme ihe ziri ezi, ndị na-agbakụtaghị iwu Chineke
ha azụ. Ha na-ajụ m maka ikpe ziri ezi, na-eme dịka ọ na-agụ
ha agụụ ka Chineke bịaruo ha nso. **3** Ha na-asị, ‘N’ihi gịnị
ka anyị ji ebu ọnụ, ma ị dịghị ahụta ya? N’ihi gịnị ka anyị ji
weda onwe anyị n’ala, ma ị dịghị ahụta nke a?’ “Ma n’ụbọchị
unu na-ebu ọnụ, unu na-eme ihe masịrị unu, unu na-eji anya
ike nara ndị na-arụrụ unu ọrụ ihe ha rụpụtara. **4** N’oge ahụ,
ọ bụ ise okwu na ịlụ ọgụ, ya na iti ibe unu ọkpọ n’ihi ajọọ obi
ka unu ji emechi ụbọchị ibu ọnụ unu. Unu apụghị ibu ọnụ
otu unu si eme taa na-ele anya ka anụ olu unu n’elu. **5** Nke a
ọ bụ ụdị obubu ọnụ nke m họpụtara, naanị ụbọchị nke ndị
mmadụ ji eweda onwe ha n’ala? Ọ bụ naanị nke mmadụ ji
ehulata isi ya n’ala dịka osisi achara, nke i dina n’akwa mkpe
na ntụ? Ọ bụ nke a ka unu na-akpọ obubu ọnụ, ụbọchị nke
Onyenwe anyị nabatara? **6** “Nke a ọ bụghị ụdị obubu ọnụ m
họpụtara: Ịtọpụ agbụ niile nke ikpe na-ezighị ezi, na ịtọpụ
ụdọ niile nke mmegbu, na ime ka ndị a na-emegbu nwere
onwe ha na itiji yoku ọbụla? **7** Ka i kenye ndị agụụ na-agụ
ihe oriri gị, ka ị kpọbata n’ime ụlọ gị ndị na-enweghị onye
inyeaka, ma ndị ogbenye. Ka i nye ndị na-agba ọtọ uwe, ka ị
hapụ izo onwe gị n’ebe ndị ikwu gị chọrọ inyeaka gị nọ. **8** Ọ
bụrụ na i mee ihe ndị a, aga m eme ka ihuọma m chakwasị gị
dịka ìhè isi ụtụtụ. A ga-agwọkwa ọrịa gị niile. Mgbe ahụ, ezi
omume gị ga-edu gị, ebube Onyenwe anyị ga-echekwa gị
n’azụ. **9** Mgbe ahụ, ị ga-akpọ, Onyenwe anyị ga-azakwa, ị ga-
eti mkpu akwa maka enyemaka, ọ ga-asị gị, Lekwa m n’ebe a.
“Ọ bụrụ na ị wezuga yoku mmegbu, ọ bụrụkwa na ịkwụsị ịtụ
mkpịsịaka, na ịgbasa okwu ịkpọ asị, **10** ọ bụrụ na inye ndị
agụụ na-agụ nri, nyere ndị nọ na mkpa aka, mgbe ahụ, ìhè gị
ga-achawapụta, ọchịchịrị niile gbara gị gburugburu ga-aghọ
ìhè, na-achakwa ka ehihie. **11** Onyenwe anyị ga na-edu gị
mgbe niile. Ọ ga-eme ka afọ jụ gị n’ala kpọrọ nkụ, meekwa ka
ị nọrọ n’ahụ isiike. Ị ga-adịkwa ka ubi a gbara ogige nke a
na-agba mmiri nke ọma, dịka isi iyi na-adịghị ata ata. **12**
Ndị gị ga-edozi mkpọmkpọ ebe ochie niile. Ha ga-ebulikwa
ntọala nke mgbe ochie. A ga-akpọ unu ndị na-edozi mgbidi
dara ada, ndị na-arụzikwa okporoụzọ nke ebe obibi. **13** “Ọ
bụrụ na i debe ụkwụ gị site na-edebeghị ụbọchị izuike nsọ,
sitekwa na-ime ihe ndị na-atọ gị ụtọ n’ụbọchị nsọ m, ọ bụrụ
na ịkpọ ụbọchị izuike m ihe mmasị na ụbọchị nsọ Onyenwe
anyị ihe a na-akwanyere ugwu, ọ bụrụ na ị sọpụrụ ya site
na-emeghị ihe n’ụzọ nke gị, na-emeghị ọchịchọ nke obi gị,
maọbụ ikwugheri ọnụ, **14** mgbe ahụ, ị ga-achọta ọṅụ gị n’ime
Onyenwe anyị, m ga-emekwa ka ịnọkwasị n’ebe dị elu niile
nke ala ahụ, meekwa ka irie oriri na ihe nketa nke nna gị
Jekọb.” N’ihi na ọnụ Onyenwe anyị ekwuola ya.

59 N’ezie, aka Onyenwe anyị adịghị mkpụmkpụ nke na
o nweghị ike ịzọpụta, ntị ya adịghịkwa arọ nke na o
nweghị ike ịnụ ihe. **2** Kama mmehie unu ekewapụla unu site
n’ebe Chineke unu nọ; mmehie niile unu ezokwala ihu ya site
n’ebe unu nọ, nke mere na ọ chọkwaghị ige ntị ọzọ. **3** N’ihi na
aka unu jupụtara na ntụpọ ọbara, mkpịsịaka unu bụkwa nke
mmehie merụrụ. Egbugbere ọnụ unu ekwuola okwu ụgha, ire
unu na-atamukwa ihe ọjọọ. **4** Ọ dịghị onye na-ekpe ikpe ziri
ezi, ọ dịkwaghị onye na-eji ikwesi ntụkwasị obi kpee ikpe. Ha
na-adabere n’ịrụ ụka n’enweghị isi, ha na-ekwu okwu ụgha,
ha na-atụrụ ime okwu na ụka mụọkwa ajọ ihe. **5** Ha na-avụ
akwa ajụala, na-akpakwa akwụ udide. Onye ọbụla riri akwa
ha ga-anwụ, mgbe ọbụla otu kụwara, ọ bụ agwọ ajụala na-esi
n’ime ya apụta. **6** Akwụ udide ha abaghị uru iji mee uwe, ha
enweghị ike iji ihe ha mepụtara kpuchie onwe ha. Ọrụ ha
niile bụ ajọ ọrụ, omume ihe ike jupụtara ha n’aka. **7** Ụkwụ
ha na-eme ngwangwa ịgbaba n’ime mmehie, ha na-emekwa
ngwa ịkwafu ọbara ndị o nweghị ihe ọjọọ ha mere. Ha na-
achụso echiche ajọ ihe, ọrụ mbibi na ntipịa bụ ejiri mara nke
ụzọ ha niile. **8** Ha amaghị ihe ụzọ udo bụ, ikpe ziri ezi adịghị
n’ụzọ ha na-eso. Ha e mela ụzọ ha ka ha gbagọọ agbagọ. Ndị
niile na-eso ya anaghị enweta udo. **9** Ya mere ikpe ziri ezi dị
anya n’ebe anyị nọ, ezi omume adịghị erute anyị nso. Anyị
na-ele anya ìhè, ma lee, ọchịchịrị ka anyị na-ahụ. Anyị na-ele
anya mmụke ìhè ma anyị na-ejegharị n’ime oke ọchịchịrị. **10**
Anyị na-asọgharị ìsì na mgbidi dịka ndị na-enweghị anya, na-
asọgharị isi dịka ndị na-enweghị anya; anyị na-ada na-akpọbi
ukwu n’etiti ehihie dịka a ga-asị na ọ bụ oge chi ojiji, n’etiti
ndị nwere ezi ndụ, anyị nọ ka ndị nwụrụ anwụ. **11** Anyị na-
agbọ ụja dịka bịa; anyị na-akwasị akwa ike dịka nduru n’eru
ụjụ. Anyị na-ele anya ikpe ziri ezi, ma ọ dịghị eru anyị aka;
anyị na-ele anya nzọpụta, ma ọ dị anya n’ebe anyị nọ. **12**
N’ihi na mmehie anyị amụbaala n’ihu Onyenwe anyị; ọ na-
agbakwa ama megide anyị. E, anyị makwaara ụdị ndị mmehie
anyị bụ, n’ihi na mmehie anyị dịkwa n’ihu anyị mgbe niile. **13**
Anyị maara nnupu isi anyị na ngọnarị anyị gọnarịrị Onyenwe
anyị; anyị esitela n’iso Onyenwe anyị Chineke anyị wezuga
onwe anyị, nọgide na-akpali mmegbu na nnupu isi. Okwu
ọnụ anyị bụ okwu ụgha, nke anyị si n’obi anyị tụpụta. **14** Ụlọ
ikpe anyị niile adịghị achọ onye ezi omume; anyị amaghị
ihe a na-akpọ ikpe ziri ezi. Eziokwu asọọla ngọngọ n’ama
niile, ihe ziri ezi apụghị ịbata. **15** E, eziokwu alaala; onye
ọbụla kwa nke na-achọ ibi ndụ ọma na-etinye onwe ya na
nsogbu. Onyenwe anyị lere anya hụ ihe ọjọọ ndị a niile, nke
na-enyeghị ya obi ụtọ; ọ hụkwara na ikpe ziri ezi adịghị. **16** Ọ
hụrụ na anyị enweghị onye inyeaka ọbụla; o wutere ya na ọ

dịghị onye na-arịọrọ anyị arịrịọ. Ọ bụ ya mere o ji bata site
n’ike aka ya na n’ezi omume ya, bịa ịzọpụta anyị. 17 Ọ na-
eyikwasị ezi omume dịka ngwa agha ikpuchi obi ya. Okpu nke
nzọpụta ka ọ na-eyikwasịkwa n’isi ya. Ọ bụkwa uwe ịbọ ọbọ
na nke ekworo na ịnụ ọkụ na obi ka o ji kpuchie onwe ya. 18
Ọ ga-akwụghachi ndị iro ya dịka ajọ omume ha niile si dị.
Iwe ọkụ ya ka ọ ga-eji megide ndị iro ya niile bi na mba dị
anya. 19 Site n’ọdịda anyanwụ, ndị mmadụ ga-asọpụrụ aha
Onyenwe anyị, sitekwa n’ọwụwa anyanwụ, ha ga-atụ egwu
ebube ya. N’ihi na ọ ga-abịa dịka idee mmiri nke nkume,
Onyenwe anyị na-agba na-aga. 20 “Onye mgbapụta ga-abịa
na Zayọn; ọ ga-abịakwute ụmụ Jekọb ndị na-esite na mmehie
ha chegharịa.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 21 “Ma mụ
onwe m, nke a bụ ọgbụgba ndụ m nke dị n’etiti mụ na ha,” ka
Onyenwe anyị na-ekwu. “Mmụọ m, nke dị n’ahụ gị, na okwu
m niile nke m tinyere n’ọnụ gị, agaghị apụ n’egbugbere ọnụ
gị, maọbụ n’egbugbere ọnụ ụmụ gị, maọbụ n’egbugbere ọnụ
agbụrụ gị. Ha ga-adịgide site ugbu a ruo mgbe niile ebighị
ebi,” ka Onyenwe anyị kwuru.

60 “Bilie, mụkee, n’ihi na ìhè gị abịala, ebube Onyenwe
anyị awaakwala n’ahụ gị dịka anyanwụ. 2 Lee, ọchịchịrị
na-ekpuchi ụwa niile, oke ọchịchịrị na-ekpuchi ndị niile bi
n’ụwa, ma Onyenwe anyị ga-awa dịka anyanwụ n’ahụ gị
ebube ya ga-achakwa ka ihe n’ebe i nọ. 3 Mba niile dị iche
iche ga-abịakwute ìhè gị, ndị eze niile ga-abịaru mmụke nke
ọwụwa gị. 4 “Welienụ anya unu abụọ elu legharịa gburugburu
unu, ha niile na-ezukọta na-abịakwute gị; ụmụ gị ndị ikom
na-esi n’ebe dị anya bịa, ụmụ gị ndị inyom ka a ga-ekukwa
n’ụkwụ. 5 Mgbe ahụ, ị ga-elepụ anya ma chakee, obi gị ga-atọ
gị ụtọ, saa mbara n’ihi ọṅụ, n’ihi na akụ niile nke osimiri ka
a ga-ewebatara gị, akụnụba nke ọtụtụ mba ga-abịara gị. 6
Ọtụtụ igwe ịnyịnya kamel nke si Midia na Efaa ga-ejupụta
n’ala gị, ma ndị sikwa n’obodo Sheba ga-ebutere gị ọlaedo na
ụda na-esi isi ụtọ. Ha ga-ekwusakwa otuto Onyenwe anyị. 7 A
ga-enye gị igwe ewu na atụrụ niile nke ndị Keda. Ebule niile
nke Nebaiot ga-abụ nke gị. A ga-anabata ha dịka onyinye
n’elu ebe ịchụ aja m. Aga m edozi ụlọnsọ m dị ebube, mee ya
ka ọ maa mma karịa. 8 “Olee ndị bụ ndị a na-efegharị dịka
igwe ojii, ndị na-efegharị dịka ụmụ nduru na-efeba n’akwụ
ha? 9 N’ezie, mụ ka ala ndị ahụ mmiri gbara gburugburu na-
echere; ụgbọ niile nke Tashish ga-ebukwa ụzọ, na-ebughachi
ụmụ gị site n’ebe dị anya, ha na ọlaọcha na ọlaedo ha niile.
Inye Onyenwe anyị bụ Chineke gị nsọpụrụ, Onye nsọ nke
Izrel, n’ihi na ọ jirila ịma mma gọzie gị. 10 “Ndị mba ọzọ
ga-abịa wuziere unu mgbidi unu niile. Ndị na-achị achị na
ndị eze ha niile ga-ejere unu ozi. Ọ bụ ezie na m tikpọrọ gị
n’iwe m, ma site n’amara m, aga m emere gị ebere. 11 Ọnụ
ụzọ ama gị ga-eghe oghe oge niile site n’ụtụtụ ruo n’ụtụtụ,
ịnabata akụ niile si na mba dị iche iche. A ga-edurukwa ndị
eze dị iche iche bata n’ime ya n’ọnọdụ ndị a dọtara n’agha.
12 Mba ọbụla jụrụ ijere gị ozi ga-ala n’iyi; a ga-ekpochapụ ha.
13 “Otuto niile na ịma mma niile nke Lebanọn ga-abụ nke
gị. Osisi junipa, na osisi fịa, na osisi junipa, na osisi saipres,
ka a ga-eji chọọ ụlọnsọ m mma. Aga m emekwa ka ebube
jupụta n’ebe ahụ ụkwụ m na-adị mgbe niile. 14 Ụmụ ndị
na-emegbu gị ga-abịa kpọọ isiala nye gị. Ndị ahụ niile na-
eleli gị ga-abịa daa n’ala n’ihu gị sutu ụkwụ gị ọnụ. Ha ga-
akpọ Jerusalem, Obodo Onyenwe anyị, Zayọn nke Onye nsọ
Izrel. 15 “Ọ bụ ezie na ọ dị mgbe ị bụ onye a kpọrọ asị, onye a
na-emegbu, onye mmadụ niile na-eweda n’ala, ma ugbu a, ị
ga-ama mma ruo ebighị ebi; ị ga-abụ ihe na-ewetara ọgbọ
niile nke ụwa ọṅụ, n’ihi na otu a ka m ga-eme gị. 16 Ị ga-aṅụ
mmiri ara nke mba dị iche iche, ọ bụkwa ara ndị eze ka a
ga-eji zuo gị. Mgbe ahụ, ị ga-amata n’ezie na mụ onwe m,
bụ Onyenwe anyị bụ Onye nzọpụta gị na Onye mgbapụta
gị, Onye dị ike nke Jekọb. 17 N’ọnọdụ bronz, aga m eweta
ọlaedo, n’ọnọdụ igwe aga m eweta ọlaọcha. N’ọnọdụ osisi, ọ
ga-abụ ọla, n’ọnọdụ nkume, ọ ga-abụ igwe. M ga-eme ka udo
bụrụ ndị nlekọta gị ezi omume ga-abụ onye na-achị gị. 18 Ihe
ike agaghị adịkwa n’ala gị ọzọ. Agha niile ga-akwụsị, mbibi
na ịla n’iyi agaghị adịkwa. Mgbidi gị ga-aghọ Nzọpụta, ị ga-
akpọkwa ọnụ ụzọ ama gị niile Otuto. 19 Anyanwụ agaghị
abụkwara gị ìhè n’ehihie ọzọ, maọbụ maramara nke ọnwa
amụkwasị gị ihe, n’ihi na Onyenwe anyị Chineke gị ga-abụrụ
gị ìhè ruo ebighị ebi, Chineke gị ga-abụkwa ebube gị. 20
Anwụ gị agaghị ada ada, ọnwa gị agaghị akwụsịkwa ịcha;
n’ihi na Onyenwe anyị ga-abụrụ gị ìhè ụbọchị gị niile, iru ụjụ
gị niile ga-agabigakwa. 21 Mgbe ahụ, ndị gị niile ga-abụ ndị
ezi omume, ha ga-enwetakwa ala ahụ ruo ebighị ebi. Ha bụ
ome nke m kụrụ, bụ ọrụ aka m, ime ka ịma mma m pụta ìhè.
22 Ezinaụlọ dị nta ga-aba ụba ghọọ obodo, mba nta ga-aghọ
obodo buru ibu. Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, ga-eme ka ha
niile mezuo ọsịịsọ n’oge ya.”

61 Mmụọ nke Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
dị n’ahụ m, n’ihi na Onyenwe anyị eteela m mmanụ ka
m kwusaa oziọma nye ndị ogbenye. O zitela m ịkasị ndị obi
ha tiwara etiwa obi, ikwupụta inwere onwe nye ndị a dọtara
n’agha, na ntọghapụ site n’ọchịchịrị nye ndị mkpọrọ. 2 O
zitere m ikwupụta afọ mgbe Onyenwe anyị ga-eji ihuọma leta
ndị mmadụ, na ụbọchị ịbọ ọbọ nke Chineke anyị. O zitekwara
m ịkasị ndị niile na-eru ụjụ obi, 3 na igboro ndị niile na-eru
ụjụ na Zayọn ihe na-akpa ha. O zitere m inye ha okpueze
mara mma n’ọnọdụ ntụ, inye ha ọṅụ, n’ọnọdụ ịkwa akwa, na
iyikwasị ha mmụọ otuto n’ọnọdụ mmụọ ịda mba. N’ihi na
Chineke akụọla ezi omume n’ime ha, dịka osisi ook siri ike,
igosi ịma mma Onyenwe anyị. 4 Ha ga-ewugharịkwa ebe
niile e tikpọrọ etikpọ n’oge ochie, doziekwa ebe niile tọgbọrọ
n’efu site n’oge dị anya; ha ga-eme ka obodo e tikpọrọ etikpọ
dị ọhụrụ, bụ ebe tọgbọrọrị n’efu nke ọtụtụ ọgbọ gara aga. 5
Ndị ọbịa ga-azụrụ gị igwe ewu na atụrụ unu; ndị mba ọzọ ga-
akọrọ unu ala ubi unu, lekọtakwa ubi vaịnị unu niile. 6 A ga-
akpọ unu ndị nchụaja Onyenwe anyị, kpọkwa unu ndị ozi
Chineke anyị. A ga-eji akụ niile si na mba dị iche iche zụọ
unu. Ọ bụkwa akụnụba ha ka unu ga-eji nyaa isi. 7 N’ọnọdụ
ihere dịịrị ha ugbu a, ndị m ga-enweta ngọzị okpukpu abụọ,
n’ọnọdụ nkọcha dịịrị ha ha ga-aṅụrị ọṅụ n’ihi ihe nketa ha
nwetara. Ha ga-enweta okpukpu ihe nketa ala abụọ, ketakwa
ọṅụ nke ga-adigidere ha ruo mgbe ebighị ebi. 8 “N’ihi na mụ
onwe m, Onyenwe anyị, na-ahụ ikpe ziri ezi n’anya. Ma ana
m akpọ izu ohi na ajọ omume niile asị. Aga m esite n’ikwesị
ntụkwasị obi m kwụghachi ndị m n’ihi ahụhụ ha tara, mụ
na ha ga-agbakwa ndụ ebighị ebi. 9 Mkpụrụ ha ga-abụ ndị
a ma ama, a ga-asọpụkwara ha n’etiti mba niile. Ndị niile
hụrụ ha ga-amata, kwupụtakwa na ha bụ ndị Onyenwe anyị
gọziri.” 10 Obi na-atọ m ụtọ nke ukwuu n’ime Onyenwe anyị,
mkpụrụobi m ga-etegharịkwa egwu ọṅụ n’ime Chineke m.

N'ihi na o werela uwe nzọpụta kpuchie m, werekwa uwe oke
ọṅụ nke ezi omume ya yikwasị m n'ahụ. Adị m ka nwoke na-
alụ nwanyị ọhụrụ, onye na-emezi isi ya ka ọ dịrị ka nke onye
nchụaja. E, adị m ka nwaagbọghọ na-alụ di, nke ji ọla ọma
dị iche iche chọọ onwe ya mma. **11** Dịka aja dị n'ubi si eme
ka ihe a kụrụ n'ubi pupụta, dịka ubi a gbara ogige si eme
ka mkpụrụ ubi too, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị ga-esi mee ka ezi omume na otuto pupụta
n'ihu mba niile.

62 N'ihi Zayọn agaghị m emechi ọnụ, n'ihi Jerusalem
agaghị m anọ jii, ruo mgbe ezi omume ya ga-enwuwa
dịka ihe ụtụtụ; mgbe nzọpụta ya kwa ga-enwukwa dịka
ọwaọkụ na-enwu enwu. **2** Mba niile ga-ahụ ezi omume gị.
Ndị eze niile ga-ahụkwa ebube gị. A ga-akpọkwa gị aha ọhụrụ
ahụ nke ọnụ Onyenwe anyị ga-agụ gị. **3** Ị ga-aghọ okpueze
nke ịma mma n'aka Onyenwe anyị, ihe iyi n'isi nke ndị ụlọeze
n'aka Chineke gị. **4** A gakwaghị akpọ gị onye ahapụrụ ahapụ,
maọbụ kpọọ ala gị ala tọgbọrọ n'efu. Ma a ga-akpọ gị Hefziba,
kpọkwa ala gị Beula, n'ihi na ihe gị ga-atọ Onyenwe anyị
ụtọ, a ga-alụkwa ala gị dịka nwunye. **5** Dịka nwokorobịa
si alụrụ nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, otu a ka Onye na-
ewu gị ga-alụ gị, dịka onye lụrụ nwunye ọhụrụ sị aṅụrị ọṅụ
n'ebe nwunye ọhụrụ ya nọ, otu a ka Chineke gị ga-aṅụrị
ọṅụ n'ihi gị. **6** Enyela m ndị nche ọnọdụ ọrụ n'elu mgbidi gị
niile, Jerusalem. Ha agaghị edebe ọnụ ha duu mgbe ọbụla,
ma ehihie ma abalị. Unu ndị na-akpọku Onyenwe anyị, unu
enyela onwe unu izuike. **7** Unu enyekwala ya izuike tutu ruo
mgbe ọ ga-eme ka Jerusalem guzosie ike, meekwa ya otuto
nke ụwa niile. **8** Onyenwe anyị ewerela aka nri ya werekwa
ogwe aka ya ṅụọ iyi sị, "Ọ dịghịkwa mgbe m ga-enye mkpụrụ
ubi gị ka ọ bụrụ nri nye ndị iro gị ọzọ, ọ dịghịkwa mgbe
ndị ọbịa ga-aṅụkwa mmanya ọhụrụ ahụ bụ nke ị dọgburu
onwe gị n'ọrụ n'ihi ya. **9** Ma ndị were ya ka ihe ubi ga-eri ya,
tookwa Onyenwe anyị, ndị kpokọtara oroma grepu ga-aṅụ ya
n'ime ogige ebe nsọ m." **10** Gabiganụ! Gabiganụ sitenụ n'ọnụ
ụzọ ama niile. Dozienụ ụzọ maka ndị m. Wuzienụ ụzọ niile,
wuzienụ okporoụzọ niile. Bupụsịanụ nkume niile, weliekwanụ
ọkọlọtọ maka mba niile. **11** Onyenwe anyị ekwusaala okwu
nye nsọtụ niile nke ụwa sị, "Gwanụ Ada Zayọn, 'Lee Onye
Nzọpụta gị na-abịa! Lee, ụgwọ ọrụ ya dị ya n'aka, nkwụghachi
nke ọ ga-akwụghachi sokwa ya na-abịa.'" **12** A ga-akpọ ha
Ndị Nsọ, ndị Onyenwe anyị gbapụtara; a ga-akpọkwa unu ndị
a na-achọsi ike, Obodo a na-agbakụtaghị azụ.

63 Onye bụ onye a si n'Edọm na-abịa, onye si Bozra, nke
uwe ya dị ọbara ọbara? Onye bụ onye a, yi uwe mara
oke mma, onye na-azọ ije dịka ịba ụba nke ike ya si dị? "Ọ
bu mụ onwe m, onye na-ekwu okwu n'ezi omume, onye dị
ike ịzọpụta!" **2** Gịnị mere uwe gị ji na-acha ọbara ọbara,
dịka uwe onye na-azọcha mkpụrụ vaịnị? **3** "Azọchaala m ebe
ịzọcha mkpụrụ vaịnị, naanị m zọchara ya; o nweghị onye
sị na mba niile dị iche iche bịa nyere m aka. Azọchara m
ha n'iwe m, zọpịasịakwa ha n'ime oke ọnụma m; ọbara ha
gbasasịrị n'uwe m, ma metọsịa uwe m niile. **4** N'ihi na ọ bụ
ụbọchị m ji abọ ọbọ; afọ mgbapụta m kwadoro eruola. **5**
Elere m anya ma o nweghị onye bịara inyere m aka. O juru m
anya, jukwa m ọnụ, na o nweghị onye pụtara inyere m aka.
N'ihi ya, aka m wetara m mmeri. Ọ bụkwa ọnụma juru m obi
gbara m ume imezu ya. **6** N'iwe m, azọpịara mba niile dị iche
iche; esitere m n'ọnụma juru m obi zọpịasịa ha. Emekwara ka
ọbara ndụ ha bụrụ ihe a wụsiri n'ala." **7** Aga m ekwupụta
ihe banyere ịhụnanya Onyenwe anyị. Aga m eto ya n'ihi ihe
niile o mere. Aga m aṅụrị ọṅụ n'ihi ịdị mma ya n'ebe Izrel
nọ, e, n'ihi ọtụtụ ihe ọma o mere n'ihi mmeso ọma niile o
mesoro ụlọ Izrel, nke ọ na-emeso ha dịka obi ebere ya na
ọmịiko ya si dị. **8** N'ihi na Onyenwe anyị sịrị, "Ndị a bụ nke
m; e, ha agakwaghị agọnarị m ọzọ." Ya mere, ọ ghọọrọ ha
Onye nzọpụta. **9** N'ime mkpagbu ha niile, a kpagbukwara ya
onwe ya, ọ bụkwa mmụọ ozi nke ihu ya zọpụtara ha. N'ime
ịhụnanya ya na obi ebere ya, ọ gbapụtara ha, bulie ha elu,
kuru ha ogologo ụbọchị ndị a niile ndị gara aga. **10** Ma ha
nupuru isi megide ya, meekwa ka obi jọọ Mmụọ Nsọ ya njọ. Ọ
bụ ya mere o ji ghọọ onye iro ha, lụsokwa ha ọgụ n'onwe ya.
11 Mgbe ahụ, ndị ya chetara ụbọchị ndị ahụ gara aga, ụbọchị
Mosis na ndị nke ya. Olee ebe onye ahụ nọ nke mere ka ha
si n'oke osimiri rigopụta, ya na onye ọzụzụ atụrụ nke igwe
atụrụ ya? Olee ebe onye ahụ tinyere Mmụọ Nsọ ya n'etiti ha
nọ. **12** Olee onye ahụ ike ya mere ka osimiri kewaa abụọ n'ihu
ha, mgbe Mosis weliri aka ya elu, meekwa ka aha ya dịgide
ruo ebighị ebi? **13** Onye duuru ha gafee mmiri dị oke omimi?
Dịka ịnyịnya na-agba ọsọ n'ọzara, ike agwụghị ha. **14** Dịka ehi
na-ata ahịhịa na ndagwurugwu, Mmụọ Onyenwe anyị nyere
ha izuike. Otu a ka i si duo ndị gị, ime ka aha gị bụrụ ihe a na-
asọpụrụ asọpụrụ. **15** Onyenwe anyị, biko site n'eluigwe, ebe
obibi nsọ gị, lee anyị anya. Olee ebe n'ịnụ ọkụ n'obi na ike gị
dị? Olee ebe obi ebere gị na ọmịiko gị dịkwa? **16** Ma gị onwe
gị, bụ Nna anyị, a sịkwarị na Ebraham amaghị anyị maọbụ
Izrel agọnarị anyị, gị onwe gị, Onyenwe anyị, bụ Nna anyị,
onye Mgbapụta anyị ka ị na-azakwa siterị na mgbe ochie.
17 Onyenwe anyị, gịnị mere i ji na-eme ka anyị si n'ụzọ gị
kpafuo na-eme ka obi anyị sie ike otu a, na anyị adịghị atụ
egwu gị? Lọghachi n'ihi ndị ohu gị, n'ihi ebo ndị ahụ bụ ihe
nketa gị. **18** Ọ bụ naanị nwa oge nta ka ndị gị nwetara ebe
nsọ gị, ma ugbu a, ndị iro anyị azọdala ebe nsọ gị. **19** Anyị bụ
nke gị site na mgbe ochie, ma ị naghị achị n'ebe ha nọ, ha bụ
ndị a na-akpọkwasịghịkwa aha gị.

64 Ọ gaara adị mma ma asị na ị ga-adọwa eluigwe rịdata
n'ala, ma asị n'ugwu ukwu niile ga-ama jijiji n'ihu gị!
2 Dịka mgbe ọkụ na-agba ụmụ osisi, na-eme ka mmiri e
sikwasịrị n'ọkụ gbọọ. Si n'elu rịdata bịa mee ka ndị iro gị
niile maara aha gị, meekwa ka mba niile dị iche iche maa
jijiji n'ihu gị. **3** N'ihi na ọ bụ mgbe i mere ọtụtụ ihe egwu dị
iche iche nke anyị na-atụghị anya ya ka ị rịdatara mee ka
ugwu ukwu niile maa jijiji n'ihu gị. **4** N'ihi na site na mgbe
ochie, ọ dịbeghị onye nụrụ, ọ dịbeghị ntị ghọtara, o nwebeghị
anya hụrụ Chineke ọzọ karịa gị, onye na-emejupụtara ndị na-
echere ya ihe na-akpa ha. **5** Ị na-enyere ndị na-eme ezi ihe
aka, bụ ndị ji ọṅụ na-echeta ụzọ gị n'echiche uche ha. Ma
mgbe anyị nọgidere na-emehie megide ha, iwe were gị. A ga-
esikwanụ aṅaa zọpụta anyị? **6** Anyị niile dịka onye rụrụ arụ,
ezi omume anyị niile kwa dịka nkịrịnka akwa ruru unyi. Anyị
akpọnwụọla dịka akwụkwọ osisi, mmehie anyị na-ebufukwa
anyị dịka ifufe. **7** Ọ dịghị onye n'ime anyị na-arịọ gị arịrịọ; ọ
dịkwaghị onye na-akpọku aha gị. N'ihi ya, i zoola ihu gị site
n'ebe anyị nọ, meekwa ka anyị bụrụ ndị gbazere agbaze n'ihi
mmehie anyị. **8** Ma otu ọbụla o si dị, gị Onyenwe anyị bụ Nna
anyị. Anyị bụ ụrọ, ma ị bụ ọkpụ ite. Ọ bụ aka gị kpụrụ anyị

niile. 9 Biko, Onyenwe anyị, anọgidela na-eweso anyị iwe;
echetakwala mmehie anyị ọzọ ruo mgbe ebighị ebi. Biko,
lekwasị anyị anya n'ihi na ndị gị ka anyị bụ. 10 Obodo nsọ gị
niile aghọọla ọzara; ọ bụladị Zayọn aghọọla ọzara, Jerusalem,
ebe tọgbọrọ n'efu. 11 Ụlọnsọ ukwu anyị ahụ mara mma, nke
dịkwa nsọ, ebe nna anyị ha nọ too gị, ma feekwa gị ofufe,
abụrụla ihe a gbara ọkụ. Ihe niile mara mma n'ime ya alaala
n'iyi. 12 Mgbe ihe niile gasịrị, Onyenwe anyị, ị ga-ejisi onwe
gị ike? Ị ga-agba nkịtị, taa anyị ahụhụ ebe ọ gafere oke?

65 "Ana m egosipụta onwe m nye ndị ahụ na-adịghị ajụ
ase m. Ọ bụkwa ndị ahụ na-adịghị achọsi m ike na-
achọta m. Ana m agwa mba ahụ nke na-adịghị akpọku aha m,
asịrị m, 'Lee m, anọ m n'ebe a.' 2 Ogologo ụbọchị niile ka m
gbasapụrụ aka m abụọ nye ndị na-enupu isi, bụ ndị na-agbaso
ụzọ na-ezighị ezi ndị a na-agbaso ihe ọbụla ha tụpụtara
n'uche ha, 3 ndị na-anọgide na-akpasu m iwe n'ihu m mgbe
niile, ndị na-achụ aja n'ubi ha a gbara ogige, n'ebe ịchụ aja eji
brik wuo, 4 ndị na-anọdụ n'etiti ili, ma na-anọdụkwa ọnọdụ
abalị n'ebe nzuzo dị iche iche; ndị na-eri anụ ezi, ndị ite ofe
ha jupụtara n'anụ na-adịghị ọcha; 5 ndị na-asịrịta onwe ha,
'Nọdụ iche, Abịala m nso, n'ihi na ị ga-emerụ m, adị m nsọ
karịa gị!' Ma ndị dị otu a dịka anwụrụ ọkụ n'imi m. Ha bụ
ọkụ na-enwu ehihie na n'abalị. 6 "Lee, edeela ya rịị n'ihu m
sị: Agaghị m agba nkịtị, aga m akwụghachi n'uju. E, aga m
akwụghachi ha. 7 Ọ bụghị naanị maka mmehie ha, kama
maka mmehie nna nna ha niile," Otu a ka Onyenwe anyị
kwuru, "N'ihi na ha surere aja nsure ọkụ n'elu ugwu dị iche
iche, kparịakwa m n'elu ugwu nta niile. Aga m akwụghachi
ha n'uju, n'ihi ihe ndị a niile ha mere n'oge gara aga." 8 Otu a
ka Onyenwe anyị na-ekwu, "Dịka a na-achọta mmanya site
n'ụyọkọ mkpụrụ vaịnị ndị mmadụ asị, 'Ebibila ya, n'ihi na
ngọzị ka dị n'ime ha,' otu a ka m ga-eme n'ihi ndị ohu m;
Agaghị m ebibicha ha niile. 9 Aga m eme ka mkpụrụ site
na Jekọb pụta, sitekwa na Juda nweta ndị ga-enweta ugwu
m niile. Ndị m họpụtara ga-eketa ha, ndị ohu m ga-ebikwa
n'ebe ahụ. 10 Sharọn ga-aghọkwa ebe ịta nri nke igwe anụ
ụlọ; Ndagwurugwu Akọ ga-abụkwa ebe izuike nye igwe ehi,
na ndị m na-achọsi m ike. 11 "Ma unu ndị wezugara onwe
unu site n'ebe Onyenwe anyị nọ, ndị chezọrọ ugwu nsọ m,
ndị na-edozi tebul maka Ihuọma, ndị na-agbaju mmanya
agwara ọgwa n'iko maka Akara aka. 12 Aga m eme ka unu
zute mma agha; unu niile ga-adakwa mgbe a na-egbu unu.
N'ihi na akpọrọ m unu ma unu azaghị; mgbe m gwara unu
okwu, unu aṅaghị ntị. Unu kpachapụrụ anya mehie megide
m n'ihu, họrọkwa ime ihe ndị ahụ unu maara nke ọma na m
kpọrọ asị." 13 Ya mere, nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu, "Ndị ohu m ga-eriju afọ, ma
unu ga-anọ agụụ, akpịrị ga-akpọkwa unu nkụ, ma ha ga-aṅụ
mmiri. Unu ga-anọ n'ọnụma na ihere, ma ha ga-anọ n'ọṅụ.
14 Ndị ohu m ga-abụ abụ n'ihi ọṅụ nke jupụtara n'obi ha, ma
unu ga-akwa akwa, n'ihi ihe mgbu nke obi unu, tiekwa mkpu
akwa n'ihi obi ntiwa nke mmụọ unu. 15 Unu ga-ahapụ aha
unu nye ndị m họpụtara nye onwe m ka ọ bụrụ ihe ha ji abụ
ọnụ; n'ihi na Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị ga-
etigbu unu, ma ọ ga-akpọ ndị ohu ya aha ọzọ. 16 Onye ọbụla
na-ekpe ekpere n'ala ahụ, ga-eme otu a n'aha Chineke nke
eziokwu, onye ọbụla na-aṅụkwa iyi n'ime ala ahụ ga-aṅụ iyi
n'aha Chineke nke eziokwu. N'ihi na-echezolam nsogbu niile
ndị gara aga, zokwa ha site n'anya m. 17 "N'ihi na lee, ana m
eke eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ. Ọ dịghị onye ga-echetakwa
ndị ochie ahụ ọzọ; ọ gaghị abatakwa n'echiche onye ọbụla. 18
Ma ṅụrịanụ ọṅụ, tegharịakwa mgbe niile n'obi ụtọ n'ihi ihe
nke mụ onwe m na-eke, n'ihi na-aga eke Jerusalem ka ọ bụrụ
ihe ọṅụ ndị ya ga-abụkwa ihe obi ụtọ. 19 Aga m aṅụrị ọṅụ
n'ihi Jerusalem, nweekwa obi ụtọ n'ihi ndị m; a gaghị anụkwa
olu ịkwa akwa n'ime ya ọzọ, maọbụ olu iti mkpu akwa. 20 "Ọ
dịghịkwa nwa ọhụrụ nwụchuru anwụchu ga-adị n'ebe ahụ
ọzọ, a gaghị ahụkwa agadi nwoke nke na-anọzughị ụbọchị
ndụ ya; n'ihi na a ga-agụnye onye nwụrụ mgbe ọ gbara narị
afọ tupu ọ nwụọ dị ka nwantakịrị; a ga-agụkwa onye na-
anọrughị narị afọ dịka onye a bụrụ ọnụ. 21 Ha ga-ewu ụlọ,
biekwa n'ime ya; ha ga-akụkwa ubi vaịnị, riekwa mkpụrụ ha.
22 Ndị m agaghị ewukwa ụlọ hapụrụ ya ndị ọzọ, maọbụ ghaa
mkpụrụ n'ubi nke ndị ọzọ ga-aghọrọ rie. N'ihi na dịka osisi si
adị ndụ ogologo oge otu a ka ndị m ga-esi dịkwa ndụ ogologo
oge. Ha ga-aṅụrịkwa ọṅụ n'ihe ahụ ha ji aka ha rụpụta. 23 Ha
agaghị adọgbu onwe ha n'ọrụ n'efu. Ha agaghị amụtakwa
ụmụ ndị ga-emesịa nwụchuo ọnwụ. N'ihi na ha ga-abụ ndị
Onyenwe anyị gọziri, ha na ụmụ ụmụ ha. 24 Tupu ha akpọkuo
m, aga m aza ha. Mgbe ha ka nọ na-agwa m banyere mkpa
ha, aga m anụ, zakwa ekpere ha. 25 Nkịta ọhịa na nwa atụrụ
ga-atakọ nri n'otu ebe, ọdụm ga-ata ahịhịa dịka ehi, ma agwọ
ọjọọ niile ga-ata aja! Ha agaghị emerụ ihe ọbụla ahụ, maọbụ
bibie ihe ọbụla n'ugwu nsọ m." Ka Onyenwe anyị kwuru.

66 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị na-ekwu, "Eluigwe bụ
ocheeze m, ụwa bụkwa ebe mgbakwasị ụkwụ m. Ọ bụ
ụdị ụlọ gịnị ka ị ga-ewuru m? Ebee ka ebe izuike m ga-adị?" 2
Ọ bụghị aka m mere ihe ndị a niile, mee ka ha ji dịrị? Otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. "Ma olee ndị ihe ha na-atọ m ụtọ,
ọ bụ ndị ahụ nwere obi umeala, ndị na-adịghị ebuli onwe ha
elu, ndị na-amakwa jijiji n'okwu m. 3 Ma onye ọbụla nke na-
achụ aja ehi dịka nwoke na-egbu mmadụ, onye ọbụla jikwa
nwa atụrụ achụ aja dị ka onye na-agbaji nkịta olu, onye ọbụla
na-achụ aja mkpụrụ ọka dị ka onye na-eche ọbara ezi, otu a
kwa, onye ọbụla na-esure ụda na-esi isi ụtọ nke ncheta dị
ka onye na-efe arụsị. Ha ahọpụtarala onwe ha ụzọ nke ha,
ha na-enwekwa mmasị n'ihe arụ ha niile. 4 Ya mere, aga m
ezitere ha ahụhụ dị egwu, mee ka ihe ahụ ha na-atụ egwu
ya bịakwasị ha. N'ihi na mgbe m kpọrọ ha oku, ha azaghị,
mgbe m gwara ha okwu, ha egeghị ntị. Kama ha mere ihe
ọjọọ n'ihu m, họrọkwa ime ihe ndị ahụ ha maara na m kpọrọ
asị." 5 Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu ndị na-ama jijiji
n'okwu ya, "Ụmụnna unu, ndị kpọrọ unu asị, ndị chụpụkwara
unu n'ihi aha m, ekwuola sị, 'Ka a sọpụrụ Onyenwe anyị! Ka
anyị lee ụdị ọṅụ ga-abụ nke unu!' Ma a ga-etinye ha n'ọnọdụ
ihere. 6 Ọ bụ gịnị bụ mkpọtụ dị n'ime obodo? Gịnị bụ oke ụzụ
na-ada n'ime ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị? Ọ bụ ụzụ Onyenwe
anyị na-eme. Onye ahụ na-akwụghachi ndị iro ya ụgwọ ruuru
ha. 7 "Tupu ime amalite ime ya, ọ mụpụtalarị nwa ya. Tupu
ihe mgbu ya ebido, ọ mụpụtala nwa nwoke. 8 Onye jiri ntị
ya nụtụ ihe dị otu a mbụ? Onye kwa ji anya ya hụ ihe dị
otu a? A pụrụ ịmụpụta otu mba n'otu ụbọchị? Ka e nwere
ike ime ka otu obodo malite ịdị n'otu ntabi anya? Lee na
tupu ihe mgbu nke ọmụmụ nwa ya ebido Zayọn amụpụtala
ụmụ ya. 9 Mụ onwe m, m ga-eme ka nwa rute n'oge ọmụmụ
gharakwa ime ka a mụọ ya?" ka Onyenwe anyị na-ekwu. "M

ga-emechi akpanwa mgbe m na-eme ka a mụpụta ya?" ka
Chineke gị jụrụ. **10** "Soronụ Jerusalem ṅụrịa ọṅụ, soronụ
ya nwee obi ụtọ, unu ndị niile hụrụ ya n'anya; soronụ ya
ṅụrịa ọṅụ nke ukwuu, unu ndị ruru ụjụ n'ihi ya. **11** N'ihi
na ihe banyere Jerusalem ga-atọ unu ụtọ. Unu ga-aṅụjukwa
ara nkasiobi ya afọ, ọ bụladị dịka nwantakịrị si enwe obi ụtọ
mgbe ọ na-aṅụ ara nne ya nke na-agba nke ọma." **12** N'ihi na
ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, "Aga m eme ka udo bara
ya ụba dịka osimiri, mee ka akụnụba niile nke ndị mba ọzọ
dịrị ka mmiri na-asọbiga oke. Ọ ga-elekọta gị, kurukwa gị,
makụọkwa gị n'aka ya, wughariakwa gị n'ikpere ya. **13** Dịka
nne si akasị nwa ya obi, otu a ka m ga-esi kasịe unu obi. Ọ bụ
n'ime Jerusalem ka a ga-akasị unu obi." **14** Mgbe ị hụrụ ihe
ndị a, obi gị ga-aṅụrị ọṅụ, ịga awasa dịka ahịhịa ọhụrụ; a ga-
emekwa ka aka Onyenwe anyị pụta ìhè n'ebe ndị ohu ya nọ,
ma a ga-egosi ndị iro ya oke iwe ya. **15** N'ihi na lee, Onyenwe
anyị ga-eji ọkụ bịa. Ụgbọala ya ga-adịkwa ka oke ifufe. Ọ ga-
eji ọnụma gosi iwe ya, werekwa ọkụ na-enwu enwu baa mba.
16 N'ihi na Onyenwe anyị ga-eji ọkụ na mma agha ya kpee ndị
mmadụ niile ikpe. Ọ ga-egbukwa ọtụtụ mmadụ. **17** "Ndị ahụ
niile na-edo onwe ha nsọ, ndị na-eme onwe ha ka ha dị ọcha
n'ihi ịbanye n'ubi a gbara ogige, ndị ahụ na-eso onye ahụ nọ
n'etiti ndị ahụ na-eri anụ ezi, na oke, na ihe ndị ọzọ ahụ niile
rụrụ arụ, ga-ezute ọnwụ nke nọ na-eche ha niile." Otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri ya. **18** "Ma mụ onwe m, amaara m nke
ọma ihe ha zubere ma meekwa, ana m abịa ịchịkọta mba niile
na-asụ asụsụ dị iche iche. Ha niile ga-abịakwa hụ ebube m. **19**
"Aga m edokwa ihe ịrịbama n'etiti ha, zipụkwa ndị fọdụrụ
ndụ n'etiti ha ka ha gaa n'obodo Tashish, na Libiya, na Lidiya
(ndị na-agba àkụ n'ụta nke ọma) na Tubal, na Griis. E, ha ga-
eje na mba niile nke dị anya, n'ofe osimiri, ebe ndị bi n'ime ya
na-anụbeghị ihe banyere ịdị ukwuu nke m, maọbụ hụ ebube
m. Ha ga-ekwusakwa ihe banyere ebube m n'etiti mba niile dị
iche iche. **20** Ha ga-akpọghachi ụmụnne unu niile site na mba
niile, bịa n'ugwu nsọ m dị na Jerusalem, dịka onyinye a na-
ewetara Onyenwe anyị. Ha ga-ebute ha n'elu ịnyịnya, n'ụgbọ
agha, n'elu ụgbọala a na-adọkpụ adọkpụ, n'elu ịnyịnya muul
na n'elu ịnyịnya kamel," ka Onyenwe anyị na-ekwu. "Ha ga-
ebubata ha dịka mgbe ndị Izrel na-ewebata onyinye mkpụrụ
ha n'ụlọnsọ Onyenwe anyị n'efere mmemme dị ọcha. **21** Aga
m ahọrọkwa ụfọdụ ka ha bụrụ ndị nchụaja na ndị Livayị," ka
Onyenwe anyị kwuru. **22** "Dịka eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ
ahụ nke m ga-eke ga-esi dịgide n'ihu m, otu a ka aha unu na
agbụrụ unu ga-adigide, ka Onyenwe anyị kwubiri. **23** Ọ ga-
abụkwa na site n'otu Ọnwa ọhụrụ ruo nke ọzọ, sitekwa n'otu
ụbọchị izuike ruo na nke ọzọ ya, anụ ahụ niile bụ mmadụ ga-
abịa, daa, kpọọ isiala n'ihu m," ka Onyenwe anyị kwuru. **24**
"Ha ga-apụ, jee, lekwasị ozu ndị ahụ niile nwụrụ anwụ anya,
bụ ndị ahụ niile nupuru isi megide m. N'ihi na ikpuru ha
agaghị anwụ anwụ, ọkụ a kwanyere agakwaghị anyụ anyụ.
Ha ga-abụkwara mmadụ niile ihe na-asọ oyi."

Jeremaya

1 Ndị a bụ okwu Jeremaya nwa Hilkaya, bụ otu onye n'ime
ndị nchụaja, nọ n'Anatot nke dị n'ala Benjamin. 2 Onye
okwu nke Onyenwe anyị bịakwutere n'afọ nke iri na atọ
n'oge ọchịchị Amọn, eze Juda bụ nwa Josaya. 3 Ozi ndị ọzọ
rukwara ya ntị n'oge Jehoiakim nwa Josaya, bụ eze Juda,
ruokwa n'ọnwa nke ise n'afọ nke iri na otu nke Zedekaya nwa
Josaya, bụ eze Juda kwụsịrị, mgbe a dọkpụụrụ ndị Jerusalem
n'agha buru ha ka ha gaa biri na mba ọzọ. 4 Okwu Onyenwe
anyị bịakwutere m, na-asị, 5 "Amaara m gị tupu a tụrụ
ime gị, tupu a mụọ gị, edoro m gị nsọ, ahọpụtakwara m gị
dịka onye amụma nye mba niile." 6 Asịrị m, "Ewoo, Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị. Lee, amaghị m ekwu
okwu. Abụ m naanị nwantakịrị." 7 Ma Onyenwe anyị sịrị m,
"Asịkwala 'Abụ m naanị nwantakịrị,' n'ihi na ị ga-agakwuru
onye ọbụla m zigara gị, ị ga-ekwukwa ihe niile m nyere gị
n'iwu. 8 Atụkwala egwu n'ihi ha, n'ihi na mụ onwe nọnyere
gị ịnapụta gị," ọ bụ ihe Onyenwe anyị kwupụtara. 9 Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị setịpụrụ aka ya metụ m n'ọnụ, sị m, "Lee,
ewerela m okwu m tinye gị n'ọnụ. 10 Lee, taa, ana m eme
gị onye nlekọta mba dị iche iche na alaeze niile, ihopu na
ikwada, ịla n'iyi na ịtịkpọkwa ha, i wulite ma kụọkwa." 11
Mgbe ahụ, okwu nke Onyenwe anyị bịakwutere m, na-asị,
"Jeremaya, gịnị ka ị na-ahụ?" Azara m sị, "Ana m ahụ otu
alaka osisi alụmọnd." 12 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị m,
"Ị hụrụ nke ọma, n'ihi na m na-eche okwu ọnụ ịhụ m na
m mezuru ha." 13 Okwu Onyenwe anyị bịakwutere m nke
ugboro abụọ na-asị, "Gịnị ka ị na-ahụ?" A sịrị m, "Ana m ahụ
ite mmiri ọkụ, nke na-agbọ agbọ, nke e mere ka o hulata chee
ọnụ ya na ndịda." 14 Onyenwe anyị sịrị m, "Ihe egwu ga-esite
n'ugwu bịakwasị ndị niile bi n'ala a. 15 Ma ugbu a, ana m
akpọku ndị niile bi n'alaeze dị n'ugwu," otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri ya. "Ndị eze ha ga-abịa doo ocheeze ha n'ọnụ
ụzọ ama e si abata Jerusalem, imegide ogologo mgbidi nke
obodo ahụ gburugburu, na imegidekwa obodo niile nke Juda.
16 Aga m ekwupụta ikpe niile m megide ha, n'ihi ajọ omume
ha niile n'ịgbakụta m azụ, na isure ihe nsure ọkụ na-esi isi
ụtọ nye chi ndị ọzọ, nakwa ịkpọ isiala nye ihe ndị ahụ niile
ha ji aka ha kpụọ. 17 "Bilie ọtọ, jikere onwe gị, ka ị pụọ gaa
gwa ha ihe ọbụla m nyere gị n'iwu. Atụkwala ụjọ ha, ma ọ
bụghị ya, aga m emenye gị egwu n'ihu ha. 18 N'ihi na lee, site
taa gaa n'ihu emeela m gị ka ị dịrị ka obodo e wusiri ike. Ị
dịkwa ka mgbidi e ji igwe kpụọ, na dịka ibo e ji ọla dị arọ
kpụọ, iguzogide ala ahụ niile. Iguzogide ndị eze Juda niile,
ndịisi ala Juda niile, na ndị nchụaja niile, na ndị mmadụ ọzọ.
19 Ha ga-agbalị ka ha megide gị, ma ha agaghị emeri gị. N'ihi
na mụ onwe m nọnyeere gị, aga m anapụtakwa gị." Otu ka
Onyenwe anyị kwubiri ya.

2 Okwu nke Onyenwe anyị bịakwutere m na-asị, 2 "Gaa,
kwupụta na ntị Jerusalem, "Otu a ka Onyenwe anyị kwuru,
"'Echetara m ịnụ ọkụ n'obi nke okorobịa gị n'oge gara aga
ime ihe ga-atọ m ụtọ, ịhụnanya gị dịka onye a lụrụ ọhụrụ,
echetakwara m otu unu si soro m n'ime ọzara, ga n'ala
tọgbọrọ n'efu nke a na-akụghị mkpụrụ. 3 Izrel bụ ihe dị
nsọ nye Onyenwe anyị, mkpụrụ mbụ nke owuwe ihe ubi ya.
Ndị niile ripịara ya ka a gụrụ dị ka ndị ikpe mara. Ihe ọjọọ
dakwasịkwara ha.'" Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 4
Nụrụ okwu nke Onyenwe anyị unu ụlọ Jekọb, na unu ndị bụ
agbụrụ niile sitere n'Izrel. 5 Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru,
"Gịnị bụ ihe ọjọọ nna unu ha chọpụtara n'ime m, mere ha ji
si n'ebe m nọ kpafuo, nọrọ m ebe dị anya? Nke mere na ha
ghọrọ ndị nzuzu site n'ịgbaso arụsị? 6 Ha ajụghị 'Olee ebe
Onyenwe anyị ahụ nọ, bụ onye sitere n'ala Ijipt kpọpụta anyị,
duuru anyị gafee ọzara tọgbọrọ n'efu, n'ala ọzara na ala olulu
jupụtara, ala nke akpịrị ịkpọ nkụ na nke oke ọchịchịrị, ala ebe
ọ dịghị onye na-esi na ya agafee na nke mmadụ na-ebighị na
ya?' 7 Ọ bụ m kpọbatara unu n'ala na-amị ọtụtụ mkpụrụ, ka
unu rie ihe dị ukwuu na ihe dị mma si n'ime ya. Ma unu bara
merụọ ala m unu mere ihe nketa m ka ọ ghọọ ihe arụ. 8 Ndị
nchụaja ajụghị sị, 'Olee ebe Onyenwe anyị nọ?' Ndị ikpe ha
amaghị m, ndị na-achị ha mehiere megide m, ndị amụma ha
bụkwa aha Baal ka ha ji ebu amụma, ha gbasooro ihe na-
enweghị isi. 9 "N'ihi ya, aga m ebulite ebubo megide unu,"
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. "M ga-ebulikwa ebubo
megide ụmụ ụmụ unu. 10 Gafee n'ọnụ mmiri Saiprọs lee
anya, zie ozi gaa Keda ma leruo anya nke ọma, ma ị ga-ahụ
ihe ọbụla yiri nke a. 11 O nwerela mba gbanwere chi ndị ha
na-efe? (Ọ bụ ezie na ha abụghị chi.) Ma ndị m ewerela arụsị
na-enweghị isi gbanwere ebube ha. 12 Ka ibubo nwụọ gị,
gị eluigwe n'ihi nke a, maa jijiji, tụọkwa oke ụjọ." Otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. 13 "N'ihi na ndị m emeela ihe ọjọọ
abụọ. Ha agbakụtala m azụ, bụ Isi iyi mmiri ndụ, gwuoro
onwe ha ebe ichebe mmiri nke tipuru etipu na-enweghị ike
ịnagide mmiri ọbụla. 14 Izrel ọ bụ ohu, ka ọ bụ ohu a mụrụ
n'ụlọ? Gịnị mere o ji ghọọ ihe nlụta n'agha? 15 Ọdụm agbọọla
ụja, ha ebigbọọla meekwa ka ọ nụ olu ha. Ha ebibiela obodo
ya laa ya n'iyi, suo ya ọkụ, nke mere na o nweghị onye bi na
ha. 16 Ọzọkwa, ndị ikom Memfis na Tapanhis a kupuola gị isi.
17 Ọ bụghị unu onwe unu wetaara onwe unu ihe ọjọọ dị otu a
site na ịhapụ Onyenwe anyị bụ Chineke unu, mgbe ọ na-
edu unu na-aga n'ụzọ? 18 Ugbu a, gịnị bụ uru unu nwetara
site n'ịga Ijipt sitekwa n'ịṅụ mmiri nke osimiri Naịl? Gịnị bụ
uru unu nwetara site n'ịga Asịrịa, sitekwa n'ịṅụ mmiri si na
Yufretis? 19 Ọ bụ ajọ omume unu ga-ewetara unu ahụhụ;
ahụhụ soo ndaghachi azụ unu bụ ihe ga-adọ unu aka na ntị.
Tulee ma matanụ n'onwe unu otu o si bụrụ ihe ọjọọ na ihe ilu
nye unu bụ inupu isi na ịgbakụta Onyenwe anyị bụ Chineke
unu azụ na-enweghị egwu ọbụla n'ime unu banyere m," nke
a bụ ihe Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile, kwupụtara. 20
"N'oge gara aga, unu gbajiri yoku unu dọkapụ agbụ jikọtara
mụ na unu, unu sịrị, 'Agaghị m ejere gị ozi.' N'ezie, ọ bụ
n'elu ugwu ọbụla nakwa n'okpuru osisi na-agbasa agbasa, ka
ị na-edina dịka onye akwụna. 21 Ma mụ onwe m kụrụ gị
dịka osisi vaịnị kachasị mma nke mkpụrụ ya dị ndụ dịkwa
mma. Olee otu i siri tụgharịa megide m, ghọọ ihe rụrụ arụ,
osisi vaịnị ọhịa? 22 N'agbanyeghị na iji ncha sachaa onwe gị,
maọbụ jirikwa ọtụtụ ntụ ncha, ntụpọ nke mmehie gị ka dị
n'ihu m," Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwupụtara. 23 "Ị ga-esi aṅaa na-asị, 'A bụghị m onye e
merụrụ emerụ; o nwebeghị oge ọbụla m ji gbaso Baal?' Leruo
ụzọ gị anya na ndagwurugwu, tulee ihe ndị i mere. Ị bụ nne
ịnyịnya ibu dị nkọ, na-agbagharị ebe a n'ebe nke ọzọ. 24 Nne
ịnyịnya ibu ọhịa nke mara ụzọ ya nke ọma n'ọzara, na-esi
imi ma ọ ga-esichapụta oke ịnyịnya ibu, onye pụrụ igbochi
ya n'oge mmekọ ya na oke ịnyịnya zuru? Oke ịnyịnya ọbụla
chọọrọ ya agaghị atụfu oge n'ịchụgharị ya, n'ihi n'oge ha

chọrọ mmekọ, ha ga-achọta ya. 25 Agbala ọsọ ruo mgbe ị
ga-agbara ụkwụ efu, mgbe akpịrị ga-akpọ gị nku. Ma ị na-
asị, 'O nweghị uru ọ bara. N'ihi na ahụrụ m chi ndị mba ọzọ
n'anya, aghaghị m ịgbaso ha.' 26 "Dịka a na-eme onye ohi ihe
ihere mgbe e jidere ya, otu a ka a ga-eme ụlọ Izrel ihere, ha
onwe ha, ma ndị eze ha, ma ndịisi ha, ndị nchụaja ha na ndị
amụma ha. 27 Ha na-asị osisi, 'Nna m ka ị bụ,' na-asịkwa
nkume, 'Ọ bụ gị mụrụ m.' Ha agbakụtala m azụ, jụ iche m ihu.
Ma mgbe ọbụla nsogbu bịakwasịrị ha, ha na-asị, 'Bịa, zọpụta
anyị.' 28 Olee ebe chi ndị ahụ i meere nye onwe gị nọ? Ka
ha bịa, ma ọ bụrụ na ha nwere ike ịzọpụta gị, mgbe nsogbu
bịakwasịrị unu. N'ihi na gị, bụ Juda, nwere ọtụtụ chi dịka i si
nwee ọtụtụ obodo. 29 "Gịnị mere unu ji ekwu okwu ebubo
megide m? Unu niile enupula isi megide m," ka Onyenwe
anyị kwupụtara. 30 "N'efu ka m tiri ụmụ unu ihe; ma nke a
emeghị ka ha nabata ịdọ aka na ntị. Dịka ọdụm na-adọgbu
anụ, mma agha unu eripịala ndị amụma unu. 31 "Unu ndị
ọgbọ a, tuleenụ okwu nke Onyenwe anyị: "O nweela mgbe m
bụ ọzara nye ndị Izrel ma ọ bụkwanụ ala gbara oke ọchịchịrị?
Gịnị mekwaranụ ndị m ji na-asị, 'Anyị enwerela onwe anyị
ịwagharị, anyị agaghị abịakwutekwa gị ọzọ'? 32 Nwaagbọghọ
ọ na-echefu ọla ịchọ mma ya, nwanyị a na-alụ ọhụrụ ọ na-
echefu ngwa ịchọ mma ya? Ma n'ime ọtụtụ ụbọchị nke a
na-apụghị ịgụta ọnụ, ndị m echefuola m. 33 Lee ka unu si
bụrụ ndị ọka n'ịgbaso ịhụnanya. Ọ bụladị ụmụ nwanyị dị njọ
karịsịa nwere ike ịmụta ihe site n'ụzọ unu. 34 N'uwe unu ka
achọtara ọbara ndị ogbenye na-enweghị ihe ọjọọ ha mere,
n'agbanyeghị na unu ejideghị ha ka ha n'agbaka ụzọ. Ma unu
gara n'ihu 35 na-asịkwa, 'Emeghị m ihe ọjọọ, ọ dịghị eweso m
iwe.' Ma aga m ekpe unu ikpe, n'ihi na unu na-asị, 'Emeghị m
mmehie.' 36 Gịnị mere unu ji na-akpagharị na-agbanwe ụzọ
unu ọtụtụ mgbe? Ijipt ga-etinye unu n'ọnọdụ ihere dịka ndị
Asịrịa mere unu. 37 Unu ga-ebu aka unu n'isi mgbe unu si
ebe ahụ na-apụ, n'ihi na Onyenwe anyị ajụla ndị ahụ unu
tụkwasịrị obi. Ha agaghị enyere unu aka.

3 "Ọ bụrụ na nwoke agbaara nwunye ya alụkwaghị m,
nwanyị ahụ ahapụ ya pụọ ga lụrụ nwoke ọzọ, di mbụ
ya ahụ, o kwesiri ịlaghachi ka ọ lụọkwa ya ọzọ? Ọ bụ na
agaghị emerụ ala ahụ nke ukwuu? Ma unu ebiela ndụ dịka
ndị akwụna nwere ọtụtụ ndị iko, ọ bụ ugbu a ka unu ga-
alaghachikwute m?" otu ka Onyenwe anyị kwupụtara. 2
"Welie anya gị abụọ ma lee ebe niile nke dị elu nke ọhịa
na-adịghị n'ala a, olee ebe gị na ndị ikom na-edinakọbeghị
n'ịkwa iko? Ị na-anọ n'akụkụ ụzọ niile na-eche ndị iko, na-
anọkwa dịka onye Arebịa n'ọzara. Ị werela ịkwa iko gị niile na
ihe ọjọọ gị merụọ ala a. 3 Ọ bụ nke a mere mmiri ji kwụsị
izokwara unu, ọbụla dị mmiri nke na-ezo n'oge ọkọchị. N'ihi
na unu bụ ndị akwụna, ndị ihere na-adịghị eme. 4 Ọ dịbeghị
anya mgbe unu kpọrọ m, sị m, 'Nna m, ị bụ enyi m kemgbe m
dị na nwantakịrị. 5 Iwe gị ọ ga-adigide mgbe niile? Iwe gị dị
ọkụ ọ ga-adigide ebighị ebi?' Otu a ka unu si ekwu okwu,
ma unu nọgidesịrị ike na-eme ihe ọjọọ niile unu nwere ike
ime." 6 Ozi a, nke si n'ọnụ Onyenwe anyị pụta, rutere m
aka n'oge eze Josaya na-achị. Lee ihe ọ gwara m. "Ị hụla ihe
Izrel na-ekwesighị ntụkwasị obi na-eme? Ọ gaala n'elu ugwu
ọbụla dị elu nakwa n'okpuru osisi ndụ ọbụla, na-akwa iko
n'ebe ahụ. 7 Echere m na mgbe o mesịrị ihe ndị a niile na ọ
ga-alọghachikwute m, ma ọ lọtaghị. Nwanne ya nwanyị bụ
Juda, onye na-ekwesighị ntụkwasị obi hụkwara ya. 8 Enyere
m Izrel na-ekwesighị ntụkwasị obi akwụkwọ alụkwaghị m,
chụpụ ya n'ihi ndụ ịkwa iko ya, ma lee na nwanne ya nwanyị
onye na-ekwesịkwaghị ntụkwasị obi bụ Juda atụghị egwu. Ọ
gakwara n'ihu ịkwa iko. 9 Ma nke a emeghị ka ihere mee
ya. O merụọla ala, ọ na-akwakwa iko site n'ife nkume na
osisi. 10 N'agbanyeghị nke a, nwanne ya nwanyị nke na-
ekwesighị ntụkwasị obi, bụ Juda ejighị obi ya lọghachikwute
m, maọbụ naanị nlọghachi aghụghọ," otu a ka Onyenwe anyị
kwupụtara. 11 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị m, "Izrel na-
adaghachi azụ na-egosi onwe ya n'onye ezi omume karịa
Juda onye na-aghọ aghụghọ. 12 Gaa, kwusaa ozi a n'ụzọ
ugwu, na-asị, "'Lọta, gị Izrel nke na-ekwesighị ntụkwasị obi,'
otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, 'Agaghị m ewesokwa gị
iwe ọzọ, n'ihi na abụ m onye obi ebere,' otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara, 'Agaghị m ewe iwe ruo mgbe ebighị ebi.
13 Naanị nabata na ị bụ onye ikpe mara, na i nupula isi
megide Onyenwe anyị, bụ Chineke gị. Kwupụta na i werela
onwe gị kesara ndị mba ọzọ dị iche iche n'okpuru osisi ndụ
niile, na ị jụkwara irubere m isi.'" Otu a ka Onyenwe anyị
kwupụtara. 14 "Lọghachinụ unu ndị na-ekwesighị ntụkwasị
obi," ka Onyenwe anyị kwupụtara, sị, "n'ihi abụ m di unu. M
ga-ahọrọ unu, otu onye site n'otu obodo na mmadụ abụọ site
n'otu agbụrụ. M ga-akpọghachi unu Zayọn. 15 Mgbe ahụ, aga
m enye unu ndị ọzụzụ atụrụ masịrị m, ndị ga-eji amamihe
na nghọta duo unu. 16 N'ụbọchị ahụ, mgbe ọnụọgụgụ unu
mụbara dị ukwuu n'ala ahụ," otu ka Onyenwe anyị kwubiri
ya, "ndị mmadụ agaghị asịkwa ọzọ, 'igbe ọgbụgba ndụ nke
Onyenwe anyị.' Ọ gaghị abakwa ha n'obi maọbụ ha echeta
ya; ọ gaghị adịkwa ha mkpa maọbụ emepụtakwa ọzọ. 17
Mgbe oge ahụ ruru, aha a ga-akpọ Jerusalem bụ Ocheeze
Onyenwe anyị. Mba niile kwa ga-ezukọta n'ebe ahụ ife m
ofufe. Ha agakwaghị agbaso echiche obi ọjọọ ha. 18 N'ụbọchị
ahụ ndị Juda ga-adịnyere ndị Izrel, ha abụọ ga-ejikọta aka
site n'ala ahụ dị n'ugwu bịa n'ala nke m nyere nna nna unu
dịka ihe nketa." 19 "Mụ onwe m kwuru sị, "'Lee ka ọ ga-esi
masị m imeso unu mmeso dịka unu bụ ụmụ m ndị ikom, nye
unu ala dị mma nke ga-ewetara unu ọṅụ, nke bụ ihe nketa
kachasị mma na mba niile.' Ana m eche na unu ga-akpọ m
'Nna' ma hapụ iwezuga onwe unu site n'ịgbaso m. 20 Ma dịka
nwunye na-ekwesighị ntụkwasị obi, i gosila onwe gị, O Izrel
na ị bụ onye a na-ekwesighị ịtụkwasị obi" Otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara. 21 A na-anụ ụzụ mkpu akwa n'elu ugwu. Ọ
bụ ụzụ akwa ụmụ Izrel ndị na-arịọ arịrịọ n'ihi na ha ebiela
ndụ mmehie; ha echefuokwala Onyenwe anyị bụ Chineke
ha. 22 "Lọghachinụ, unu bụ ndị na-adaghachi azụ. Mụ onwe
m ga-agwọ unu ndaghachi azụ unu." Ma unu na-aza sị, "E,
anyị na-alọghachikwute gị n'ihi na gị onwe gị bụ Onyenwe
anyị Chineke anyị. 23 N'ezie, aghụghọ, ka mkpọtụ ofufe nke
arụsị niile, n'elu ugwu nta dị iche iche na n'elu ugwu niile
bụ, n'ezie, n'ime Onyenwe anyị, bụ Chineke anyị ka nzọpụta
Izrel dị. 24 Ma site mgbe anyị dị na nwantakịrị, ihe ihere ahụ
eripịala mkpụrụ sitere na ndọgbu n'ọrụ nke nna nna anyị
ha igwe anụ ụlọ na ehi ha, ụmụ ha ndị ikom na ụmụ ha ndị
inyom. 25 Ka anyị dinara ala n'ihere anyị, ka ọnọdụ oke ihere
dịrị anyị kpuchikwa anyị. Anyị na nna nna anyị ha emehiela
megide Onyenwe anyị Chineke anyị; site mgbe anyị dị na
nwantakịrị ruo taa o nwebeghị mgbe anyị ji rube isi ime ihe
Onyenwe anyị Chineke anyị nyere n'iwu."

4 “Ọ bụrụ na unu bụ Izrel, ga-alọta, ka Onyenwe anyị
kwubiri, mụ ka ị ga-alọghachikwute,” “Ọ bụrụ na unu
ewezuga arụsị ndị ahụ rụrụ arụ site n’ihu m, hapụ isi ebe m
nọ kpafuo, 2 ọ bụrụkwa na unu ga-eji eziokwu, ikpe ziri ezi
na ụzọ ezi omume ṅụọ iyi sị, ‘Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ,’
mgbe ahụ mba niile ga-agọzi onwe ha site na ya nyakwaa isi
n’ime ya.” 3 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị na-agwa ndị Juda na
Jerusalem sị, “Kọzeenụ ala ubi unu nke unu na-akọbeghị; unu
akụnyela mkpụrụ ubi unu n’etiti ogwu. 4 Bienụ onwe unu
ugwu nye Onyenwe anyị, biekwanụ mkpụrụobi unu ugwu,
unu ndị Juda na ndị bi na Jerusalem ma ọ bụghị otu a, iwe m
ga-abịakwasị unu dịka ọkụ, n’ihi ihe ọjọọ niile unu mere, ọ
ga-ere ma ọ dịkwaghị onye ga-emenyụ ya. 5 “Kwupụta ya na
Juda, kwusaa ya na Jerusalem sị, ‘Fụọnụ opi n’ala ahụ niile.’
Tienụ mkpu n’ụzọ mmadụ ga-aghọta ya. Gwanụ ndị Juda na
Jerusalem ka ha zukọtaa gbaga n’obodo ndị ahụ niile e wusiri
ike. 6 Bulie ihe i gosi ụzọ ị ga Zayọn! Gbaganụ zoo onwe unu.
Unu atụfula oge! Lee na mụ onwe m na-ewebata mbibi na
ịla n’iyi site n’akụkụ ugwu.” 7 Dịka ọdụm si n’ebe o zoro
onwe ya amapụta, ka onye a na-ebibi mba niile si abịa. Ọ
hapụla ebe obibi ya, na-abịa ịla Juda n’iyi. Ọ ga-etidasị obodo
niile nke Juda, ọ dịkwaghị onye ga-ebi n’ime ha. 8 Ya mere,
yikwasịnụ onwe unu uwe mkpe; kwaanụ akwa, tiekwanụ
mkpu akwa, n’ihi na ọnụma Onyenwe anyị esitebeghị n’ebe
Juda nọ wezuga onwe ya. 9 “N’ụbọchị ahụ,” ka Onyenwe
anyị kwupụtara, “Obi ndị eze na ndịisi ọchịchị ga-ada mba;
ahụ ga-akpọnwụ ndị nchụaja, otu a kwa, ihe ga-eme ga-eju
ndị amụma anya.” 10 Mgbe ahụ ekwuru m sị; “Ewoo, Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị lee na ị ghọgbuola
ndị a na Jerusalem site na ị sị, ‘Unu ga-enwe udo,’ mgbe
mma agha dị anyị n’olu.” 11 N’oge ahụ, a ga-agwa ndị a na
Jerusalem, “Ifufe dị ọkụ, nke sitere n’ebe dị elu ihe na-adịghị
si n’ọzara na-efebata irute ndị m. Ma ọ bụghị ifufe maka
ịfụcha, maọbụ ime ka adị ọcha, 12 ọ bụ ifufe nke dị oke ike
karịa nke na-esite na mụ. Ugbu a, ana m ekwupụta okwu ikpe
m megide ha.” 13 Lee anya, ha na-abịa dịka igwe ojii. Ụgbọala
agha ya na-abịa dịka oke ifufe, ịnyịnya ha niile na-agbasikwa
ọsọ ike karịa ugo. Ahụhụ dịrị anyị, anyị abụrụla ndị e bibiri
ebibi! Anyị abụrụla ndị na-aga ịla n’iyi! 14 Jerusalem, sachapụ
mmehie dị gị n’obi, ka a zọpụta gị. Ruo ole mgbe ka echiche
mmehie ga-ejupụta gị obi? 15 Otu olu na-akpọsa site na Dan,
ọ na-akpọsa ịla n’iyi site n’ugwu niile nke Ifrem. 16 “Gwa
mba niile otu a, ha abịala, kpọsaa banyere Jerusalem: ‘Ndị
agha ga-agba gị gburugburu na-abịa site n’ala dị anya, na-eti
mkpu agha megide obodo niile nke Juda. 17 Ha ga-agbakwa
Jerusalem gburugburu dịka ndị agha na-eche ubi a gbara
ogige nche, n’ihi na ndị bi n’ime ya enupula isi megide m,’”
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. 18 “Ụzọ gị na omume gị
niile buteere gị ihe ndị a. Nke a bụ ntaramahụhụ gị. Lee ka o
si dị ilu! Lee ka o si emibanye n’ime obi.” 19 Ihe mgbu a dị
ukwuu. Lee na apụghị m ịnagide ya. Obi m o, obi m o! Lee
ka obi m si ada m gbim gbim gbim. Apụghịkwa m ịnọ jụụ.
Ana m anụ ụda opi ike, na-anụkwa ụzụ agha. 20 Mbibi na-arị
mbibi ibe ya elu, lee na a laala ala a niile n’iyi. Na mberede, e
bibiela ụlọ ikwu anyị niile; a dọkasịkwala akwa mgbochi ha
niile. 21 Ruo ole mgbe ka m ga-anọgide na-ahụ ọkọlọtọ agha
ndị a a na-alụ? Ruo ole mgbe kwa ka m ga-anọgide na-anụ
ụda opi ike? 22 “Ndị m bụ ndị nzuzu, ha amaghị m. Ha bụ
ụmụntakịrị ndị na-enweghị uche, ha enweghị nghọta ọbụla.
Ha bụ ọkachamara n’ihe gbasara ajọ omume, ma ha amaghị
otu esi eme ezi ihe ọbụla.” 23 Elere m anya n’ụwa hụ na ọ
bụ ihe tọgbọrọ n’efu, leekwa anya na mbara eluigwe, ma o
nweghị ìhè dị ya. 24 Elere m anya n’ugwu ukwu, hụ na ha na-
ama jijiji, leekwa anya n’ugwu nta, hụ na ha na-aṅagharị
aṅagharị. 25 Elere m anya ma ahụghị mmadụ ọbụla, ụmụ
nnụnụ niile dị na mbara eluigwe efefusịala. 26 Ala ọma ahụ
aghọọla ọzara, obodo niile aghọọla mkputamkpu ebe n’ihu
Onyenwe anyị, n’ihu oke iwe ya. 27 Ihe a ka Onyenwe anyị
kwuru, “A ga-ebibi ala ahụ niile, ma agaghị m ebibicha ya
kpamkpam. 28 Ụwa ga-eru ụjụ, mbara eluigwe ga-agbakwa
ọchịchịrị. N’ihi na ekwuola ya, agaghị m agbanwe obi m.
Ekpebiela m ya, agaghị m alakwa azụ n’ihe m zubere ime.” 29
Ndị mmadụ niile ga-agbapụ ọsọ site n’obodo ha mgbe ha
nụrụ ụzụ ndị agha na-agba ụta nọ n’elu ịnyịnya na-abịa nso
nso. Ha ga-ezo onwe ha n’ọhịa; ndị ọzọkwa ga-agbalaga zoo
onwe ha n’ugwu ukwu. Obodo ha niile ga-atọgbọrọkwa n’efu,
mgbe ndị mmadụ si n’ime ya gbapụ ọsọ n’ihi oke ihe egwu.
30 Gịnị bụ nke a, gị onye na-enweghị olileanya? Gịnị mere
unu ji yiri uwe uhie, were ọlaolu ọlaedo dị oke ọnụ yiri n’olu?
Gịnị mere unu ji were ihe ịchọ mma tee n’anya unu? N’efu
ka unu na-eme onwe unu ka unu dị mma. Ndị iko unu na-
eleli unu; ndụ unu ka ha na-achọkwa. 31 Ana m anụ olu iti
mkpu akwa nke yiri olu akwa nwanyị ime na-eme, ọ dị ka ude
nwanyị na-agbalị ịmụpụta nwa mbụ ya. Ma olu akwa m nụrụ
bụ nke ada Zayọn, ebe ọ nọ na-eku ume ike ike. Ọ dara n’ala
gbasapụ aka ya, ma na-akwa akwa na-asị, “Onye nwụrụ anwụ
ka m bụ! Lee, ndụ m ka e nyere ndị ogbu mmadụ.”

5 “Jegharịa n’okporoụzọ niile dị na Jerusalem, legharịa
anya, ma mara, chọkwanụ gburugburu n’ama ya niile. Ma
unu ọ ga-achọpụta otu onye, bụ onye na-eme ihe ziri ezi, na
onye na-achọ eziokwu. M ga-agbagharakwa obodo a 2 Ọ bụ
ezie, na ha na-asị, ‘Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ,’ ma ha ka
na-aṅụ iyi n’okwu ụgha.” 3 Onyenwe anyị, anya gị abụọ ọ
bụghị eziokwu ka ọ na-achọ? Ị tiela ha ihe, ma o metụghị ha
n’ahụ. I gwepịara ha, ma ha ekweghị a nabata ịdọ aka na ntị.
Ha emeela ka ihu ha sie ike karịa nkume, ha ajụla ịchigharị. 4
Mgbe ahụ, a sịrị, “Ndị a bụ naanị ndị ogbenye na ndị na-
enweghị uche, ha amaghị ihe ọbụla gbasara ụzọ Onyenwe
anyị, na iwu nke Chineke ha. 5 Aga m ejekwuru ndị ndu, gwa
ha okwu sị, n’ezie ha maara ihe gbasara ụzọ Onyenwe anyị,
marakwa iwu niile nke Chineke ha.” Ma ha onwe ha n’otu
obi agbajiela ịyagba ahụ, tijiekwa agbụ niile. 6 Ya mere, aga
m eme ka ọdụm si n’oke ọhịa bịa lụso ha ọgụ; nkịta ọhịa bi
n’ọzara ga-ebibi ha. Otu a kwa, agụ ga-abịa makpuru nso nso
obodo ha ịdọkasị onye ọbụla si n’ime obodo ahụ na-apụta.
Ihe ndị a ga-emezu n’ihi na nnupu isi ha adịla ukwuu, na n’ihi
na ndaghachi azụ ha site na iso ụzọ m adịla ukwuu. 7 “N’ihi
gịnị ka m ga-eji gbaghara unu? Lee na ụmụ unu ahapụla m,
na-agbaso, ma na-eji chi ndị na-abụghị chi na-aṅụ iyi. Ọ bụ m
gbooro ha mkpa ha, ma ha nọgidere na-akwa iko. Ha jikwa
ụlọ ndị akwụna mere ebe ha na-ezukọ. 8 Ha rijuru afọ, gbaa
abụba dị ka oke ịnyịnya. Onye ọbụla n’ime ha kwa na-esigharị
imi na-akpọku nwunye na-abụghị nke ya. 9 Ma Onyenwe anyị
na-ajụ ajụjụ sị, m ga-ahapụ ịta ha ahụhụ n’ihi ihe ndị a niile?
M ga-ahapụ ịbọtara mkpụrụobi m ọbọ megide mba dị otu
a?” 10 “Baanụ n’ime ubi vaịnị ha a gbara ogige kposaa ihe dị
n’ime ya, ma unu emebila ya kpamkpam. Gbajisienụ alaka ya

n'ihi na o nweghị oge ndị a ji bụrụ ndị nke Onyenwe anyị. 11
Onyenwe anyị ekwuola ya sị, Lee, ụlọ Izrel na ụlọ Juda egosila
na ha abụghị ndị e kwesiri ịtụkwasị obi." Otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara. 12 Ha ekwuola okwu ụgha megide Onyenwe
anyị. E, ha ekwuola sị, "O nweghị ihe Ọ ga-eme! Ihe ọjọọ
ọbụla agaghị adakwasị anyị; mbibi nke ụnwụ na mma agha
na-eweta agaghị erute anyị nso. 13 Ndị amụma ndị a niile
dịka ikuku, nke okwu nwere isi na-adịghị n'ime ha. Ya mere,
ka ihe ahụ niile ha buru n'amụma bịakwasị ha." 14 N'ihi ihe
ndị a niile, ihe ndị a ka Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime
ihe niile kwuru, "N'ihi na okwu ndị a esitela n'ọnụ ndị a pụta,
aga m eme ka okwu m, nke si gị n'ọnụ na-apụta, ghọọ ọkụ.
Aga m emekwa ka ndị a ghọọ nkụ ọkụ ahụ ga-erepịa. 15 Unu
bụ ndị Izrel," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, "Aga m eme
ka otu mba si n'ebe dị anya bịa megide unu. Ọ bụ mba na-
adị site na mgbe ochie, mba dị ike, nke unu na-adịghị anụ
asụsụ ha, ndị unu na-adịghị aghọta okwu ha. 16 Akpa àkụ ha
dịka ili ghere oghe; ha niile bụkwa ndị dike n'agha. 17 Ha ga-
eripịa ihe niile unu wetara n'ubi, ya na nri niile unu nwere.
Ha ga-ebibi ụmụ unu ndị nwoke na ndị nwanyị. Ha ga-ebibi
igwe ewu na atụrụ unu, na igwe ehi unu. Ha ga-ebibikwa
osisi vaịnị na osisi fiig unu. Ọ bụ mma agha ha ka ha ga-eji
bibie obodo unu niile e wusiri ike, bụ obodo ndị ahụ niile unu
na-atụkwasị uche. 18 "Ma ọ bụladị na n'ụbọchị ndị ahụ,"
otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, "Agaghị m ebibicha unu
kpamkpam. 19 Ọ ga-erukwa, mgbe ndị mmadụ ga-ajụ ajụjụ sị,
'Gịnị mere Onyenwe anyị Chineke anyị ji mee anyị ihe dị otu
a?' Unu ga-agwa ha sị, 'Dịka unu si gbakụta ya azụ malite ife
chi ndị mba ọzọ n'ala nke aka unu, otu a ka unu ga-esi kpọọ
isiala nye ndị mba ọzọ n'ala na-abụghị nke unu.' 20 "Kwupụta
ihe a ka ụlọ Jekọb nụrụ ya, kwusaa ya na Juda. 21 Nụrụnụ ihe
ndị a, unu ndị nzuzu na ndị na-enweghị uche, unu ndị nwere
anya nke na-adịghị ahụ ụzọ, na unu ndị nwere ntị nke na-
adịghị anụ ihe. 22 Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, na-ajụ
sị, o kwesighị ka unu tụọ m egwu?" "O kwesighị ka unu maa
jijiji n'ihu m? Emeela m ka uzuzu bụrụ oke osimiri nwere. Ọ
bụkwa ụkpụrụ ebighị ebi nke ọ na-enweghị ike ịgafe. Ebili
mmiri nwere ike magharịa, ma nke a apụghị ime ka osimiri si
n'ọnọdụ ya wezuga onwe ya. Osimiri nwere ike bigbọọ, ma ọ
pụghị ịgafe oke ahụ. 23 Ma ndị a nwere obi nke na-enupu isi,
na obi nke na-adịghị ekwe ekwe. Ha atụgharịala wezuga onwe
ha. 24 Ha adịghị asị onwe ha, 'Ka anyị tụọ egwu Onyenwe
anyị Chineke anyị, onye na-enye anyị mmiri ozuzo n'oge ya,
ọ bụkwa ya na-eme ka anyị na-ewebata ihe ubi anyị n'oge
ya.' 25 Ajọ omume unu emeela ka ihe ndị a hapụ irute unu
aka. Mmehie unu anapụla unu ihe ọma gaara abụ nke unu.
26 "E nwere ndị ajọ mmadụ n'etiti ndị m, ndị na-edo onwe ha
dịka ndị mmadụ na-esiri nnụnụ ọnya, dịka ndị na-esi ọnya ka
ha nwude mmadụ. 27 Dịka nkata a kpara nke nnụnụ jupụtara
n'ime ya, ụlọ ndị dị otu a jupụtara n'aghụghọ. N'ihi nke a,
ha ghọrọ ndị ọgaranya na ndị dị ike, 28 ha amaala abụba,
anụ ahụ ha na-akwọkwa mụrụmụrụ. Ajọ ọrụ ha enweghị
nsọtụ; ha adịghị achọkwa ikpe ziri ezi. Ha adịghị ekwuchite
ọnụ onye na-enweghị nna; ha adịghị ekwuchitekwa ọnụ ndị
ogbenye ime ka ha nweta ihe ruuru ha. 29 M ga-ahapụ ịta ha
ahụhụ n'ihi ihe ndị a niile?" ka Onyenwe anyị kwupụtara, na-
ajụ. "M ga-ahapụ ịbọrọ onwe m ọbọ megide mba dị otu a? 30
"Ihe ọjọọ nke jọbigara njọ oke emeela n'ala a. 31 Lee, ndị
amụma na-ebu naanị amụma ụgha, ndị nchụaja na-achịkwa
ndị m site n'ọchịchị nke n'aka ike, ma lee, ndị m hụrụ ndụ dị
otu a n'anya. Gịnịkwa ka unu ga-eme n'oge ikpeazụ."

6 "Gbalaganụ unu ụmụ Benjamin! Sitenụ na Jerusalem
gbapụ! Gbuonụ opi ike na Tekoa! Bulienụ ihe ngosi elu na
Bet-Hakerem! N'ihi na lee, ihe ọjọọ si n'akụkụ ugwu na-abịa,
e, mbibi dị ukwuu na-abịa. 2 Aga m ebibi ada Zayọn, onye
mara ezi mma, na onye dịkwa pekepeke. 3 Ndị na-azụ atụrụ
ga-eduru igwe atụrụ bịa megide ya. Ha ga-ama ụlọ ikwu ha
gburugburu ya. Onye ọbụla n'ime ha ga-elekọtazi akụkụ ala
nke o ketara anya nke ọma. 4 "Jikerenụ ibu agha megide
ya! Bilienụ, ka anyị buso ha agha n'ehihie. Ma lee, anyanwụ
ebidola ịda, onyinyo anyasị na-esetipụkwa onwe ya. 5 Ya
mere, bilienụ ka anyị buso ha agha, ọ bụladị n'abalị! Ka anyị
bibie ebe ha niile e wusiri ike!" 6 Ihe ndị a bụ ihe Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, kwuru, "Gbutusienụ osisi
niile, wuonụ nkwasa ọgụ gburugburu Jerusalem. A ghaghị
ịta obodo a ahụhụ, n'ihi na mmegbu jupụtara n'ime ya. 7
Dịka mmiri si esite n'olulu mmiri na-asọpụta otu a ka ajọ
omume na-esite n'ime ya na-asọpụta. Ihe ike na mbibi ka a
na-anụ n'ime ya; ọrịa ya niile na ọnya ya niile ka a na-eche
n'ihu m oge niile. 8 Nabata ịdọ aka na ntị m, gị Jerusalem,
ka m ghara ịgbakụta gị azụ, mee ka ala gị tọgbọrọ n'efu, ka
mmadụ ọbụla hapụkwa inwe ike ibi n'ime ya." 9 Nke a bụ
ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "Ka ha
tụtụkọtasịa ndị niile fọdụrụ n'ala Izrel nke ọma, dịka e si
atụtụkọta mkpụrụ niile dị n'osisi vaịnị; werenụ aka chọgharịa
n'alaka niile, dịka onye ọghọ mkpụrụ vaịnị si eme." 10 Ma
onye kwanụ ka m nwere ike ịgwa okwu ma dọọ aka na ntị?
Onye ga-ege ntị ịnụrụ ihe m na-ekwu? Ntị ha emechiela ruo
na ha enweghị ike ịnụ ihe ọbụla. Okwu Onyenwe anyị aghọọla
ihe ha na-achọghị ịnụ ọzọ; nke na-adịghị ewetara ha obi ụtọ.
11 Ma ọnụma Onyenwe anyị juru m obi, apụghị m ịnagide ya
n'ime m. "Wụkwasị ya n'ahụ ụmụntakịrị ndị nọ n'okporoụzọ;
wụkwasịkwa ya ụmụ okorobịa ebe ha zukọrọ. Ọ bụladị di
na nwunye ga-anụrụ ụfụ ọnụma ahụ, ndị agadi na ndị ahụ
merela nnọọ ezigbo agadi. 12 A ga-ewere ụlọ ha nyefee n'aka
ndị ọzọ. A ga-ewerekwa ala ubi ha na ndị nwunye ha nye ndị
ọzọ, mgbe m setịpụrụ aka m megide ndị ahụ bi n'ala ahụ."
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 13 "N'ihi na site n'onye
ukwu ruo n'onye dịkarịsịrị nta, ọ bụ naanị akpịrị uru na-
ezighị ezi ka e ji mara ha. Ọ bụladị ndị amụma na ndị nchụaja
na-etinyekwa aka n'ọrụ aghụghọ. 14 Ha na-ekechi ọnya ndị
m, dịka a ga-asị na ọ dịghị ihe ọ bụ. Ha na-asị, 'Udo dị, udo
dị,' mgbe udo na-adịghị. 15 O nwere ụzọ omume ha ndị a
rụrụ arụ si eme ha ihere? Mba! Ihere adịghị eme ha ma ọlị.
N'ezie, ha amakwaghị ihe a na-akpọ inwe ihere! N'ihi ya, ha
ga-ada n'etiti ndị dara ada. Ha ga-asọ ngọngọ mgbe m tara ha
ahụhụ." Otu a ka Onyenwe anyị kwuru. 16 Ihe ndị a kwa
bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, "Guzonụ n'ebe niile ụzọ gbara
abụọ. Lee anya. Jụọnụ ajụjụ banyere okporoụzọ ochie ahụ.
Jụpụtanụ ebe ụzọ ọma ahụ dị, jeenụ ije n'ime ya. Unu gbaso
ya, unu ga-achọtara mkpụrụobi unu ebe izuike. Ma gịnị ka
unu kwuru? Unu sịrị. 'Anyị agaghị agbaso ụzọ ọma ahụ.' 17
Ahọpụtara m ndị nche doo ha ichebe unu. Agwakwara m unu
okwu sị, 'Ṅaanụ ntị n'ụda opi ike ha.' Ma unu kwuru sị, 'Anyị
agaghị ege ntị!' 18 Ya mere, nụrụnụ, unu mba niile; lezienụ
anya, unu ndị akaebe niile, ka unu hụrụ ihe na-aga ịbịakwasị
ha. 19 Nụrụ, gị ụwa, lee, ana m aga iwetara ndị a ịla n'iyi, nke

bụ mkpụrụ atụmatụ ọjọọ ha niile, n'ihi na ha jụrụ ige ntị
n'okwu m. Ha jụkwara ịnabatara onwe ha iwu m. 20 Gịnị ka
m ji ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nke unu si n'obodo Sheba
bubata, eme? Gịnị ka m ji ụda kalamus ọma unu si mba dị
anya bubata eme? Ajụla m ịnabata aja nsure ọkụ unu niile.
Aja niile unu na-achụ adịghị atọ m ụtọ." 21 Ya mere, ihe ndị
a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, "Aga m etinye ihe ịsọ ngọngọ
n'ụzọ ndị a si agafe. Nna na nwa ya ga-asọ ngọngọ n'elu ya;
otu a kwa, ndị agbataobi na enyi ha ga-ala n'iyi." 22 Otu a ka
Onyenwe anyị kwuru, "Lee, ndị agha si n'ala dị n'ebe ugwu
na-abịa; mba dị ukwuu ka a na-akpọlitekwa site na nsọtụ
niile nke ụwa. 23 Ha ji ụta na ùbe, ha bụ ndị afọ tara mmiri,
ndị na-adịghị eme obi ebere. Ha na-ebigbọ dịka mbigbọ nke
osimiri, dịka ha na-anọkwasị n'elu ịnyịnya ha. Ha na-abịa
dịka ndị ikom e doro n'usoro ibu agha, ibuso gị agha, Ada
Zayọn." 24 Anyị anụla akụkọ banyere ude ha, ike agwụla aka
anyị abụọ kpamkpam. Oke ihe mgbu na-ejide anyị dị ka nke
nwanyị ime na-eme. 25 Ka onye ọbụla gharakwa ịga n'ubi,
maọbụ ijegharị n'okporoụzọ, n'ihi na ndị iro ji mma agha na-
agagharị, egwu dịkwa n'ebe niile. 26 Unu ndị m, yikwasịnụ
onwe unu uwe mkpe. Tụrụọnụ onwe unu na ntụ, ruonụ uju,
ma kwaanụ akwa, dịka nwanyị na-eru ụjụ n'ihi ọnwụ otu nwa
nwoke ọ mụtara. N'ihi na onye mbibi ahụ ga-abịakwasị anyị
na mberede. 27 "Emeela m gị ka ị bụrụ onye na-anwapụta
ọla, ma ọla ahụ bụkwa ndị m. Achọrọ m ka i nyochaa ma
nwapụtakwa ụzọ ha niile. 28 Ha bụ ndị nnupu isi, ndị nwere
obi n'azụ, ndị na-ejegharị na-ekwutọ ibe ha. Ha bụ bronz na
igwe; ọ bụkwa ndụ rụrụ arụ ka ha na-ebi. 29 Ngwa ọrụ ọkpụ
uzu na-afụnwu ọkụ ike ike, ime ka ọkụ rechapụ akụkụ igwe
ahụ na-enweghị isi, ma nnụcha ahụ na-aga n'ihu abaghị uru,
n'ihi na anụchapụghị ndị ajọ omume. 30 Ọlaọcha a jụrụ ajụ
ka akpọrọ ha, n'ihi na Onyenwe anyị ajụla ha."

7 Ndị a bụ okwu nke sị n'ebe Onyenwe anyị nọ bịakwute
Jeremaya. 2 "Guzo n'ọnụ ụzọ ama nke ụlọ Onyenwe
anyị kwusaa ozi a n'ebe ahụ, "'Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị,
unu ndị Juda niile, ndị na-esi n'ọnụ ụzọ a niile na-abata ife
Onyenwe anyị ofufe. 3 Ihe ndị a bụ ihe Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel na-ekwu. Mezienụ ụzọ
unu na omume unu niile, m ga-ekwe ka unu biri n'ebe a. 4
Unu atụkwasịla uche unu n'okwu aghụghọ niile a na-agwa
unu na-asị, "Nke a bụ ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị, ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị!" 5 Ọ bụrụ
na unu emee ka ụzọ unu na omume unu guzozie, ọ bụrụ na
unu emesoo ibe unu mmeso n'ụzọ ikpe ziri ezi, 6 ọ bụrụ na
unu ahapụ imegbu ndị ọbịa, na ndị na-enweghị nna, maọbụ
nwanyị di ya nwụrụ; ọ bụrụ na unu ajụ iwufu ọbara onye aka
ya dị ọcha n'ebe a, ọ bụrụkwa na unu ajụ ịgbaso chi ndị ọzọ
nke na-ewetara unu nsogbu, 7 mgbe ahụ, aga m ekwere ka
unu biri n'ebe a, n'ala a m nyere nna nna unu ha, ruo mgbe
ebighị ebi. 8 Ma lee, ihe unu na-eme ugbu a bụ ịtụkwasị
uche unu n'okwu aghụghọ nke na-enweghị isi. 9 "'Unu ga-
aga n'ihu na-ezu ohi, na-egbu mmadụ ibe unu, na-akwa iko,
ma na-eji chi ndị ọzọ na-áṅụ iyi? Unu ga-anọgide na-achụ
aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye Baal, ma na-agbaso chi
ndị ọzọ unu na-amaghị? 10 Unu ga-emecha bịa guzo n'ihu
m n'ụlọnsọ a, nke a kpọkwasịrị aha m, na-asị, "Anyị nọ na
nchekwa," ọ bụ ịnọ na nchekwa maka ime ihe arụ niile ndị
a? 11 Ọ pụtara na ụlọ a, nke a kpọkwasịrị aha m aghọọla
ogige nye ndị ohi? Ma anọkwa m ya na-ele unu anya, ka
Onyenwe anyị kwupụtara. 12 "'Otu ọ dị, biko, Jeruonụ ebe
ahụ dị na Shaịlo, ebe ahụ m buru ụzọ mee ka ọ bụrụ ebe a
kpọkwasịrị aha m, ka unu chọpụta ihe m mere ya n'ihi ajọ
omume ndị m, ụmụ Izrel. 13 Mgbe unu nọ na-eme ihe ndị a
niile, ka Onyenwe anyị kwupụtara, agwara m unu okwu mgbe
mgbe, ma unu jụrụ ige ntị. Akpọrọ m unu oku, ma unu jụrụ
ịza. 14 N'ihi ya, ihe ahụ m mere na Shaịlo ka m ga-emekwa
ọzọ megide ụlọ ahụ a kpọkwasịrị aha m. E, aga m eme ya
megide ụlọnsọ ukwu ahụ unu na-atụkwasị obi unu n'ime
ya, ụlọnsọ ukwu ahụ m nyere unu na nna nna unu ha. 15 A
ga-esite n'ihu m wezuga unu, tufuo unu, dịka m wezugara
ma tufukwaa ụmụnna unu, bụ ndị Ifrem.' 16 "Ya mere, unu
ekperela m ekpere n'ihi ndị a; unu atụfula oge unu ịrịọ m
arịrịọ n'ihi ha. Agaghị m ege ntị n'ekpere na arịrịọ unu. 17 Ọ
bụ na unu adịghị ahụ ihe na-eme n'obodo niile nke Juda, na
ihe ha na-eme n'okporoụzọ niile nke Jerusalem? 18 Ụmụ na-
achịkọta nkụ nke nna ha ji emenye ọkụ, ebe nne ha na-eghe
achịcha ha na-eche n'ihu Eze nwanyị mbara Eluigwe. Ha na-
awụpụrụ chi ndị ọzọ mmanya n'ihi ịkpasu m iwe. 19 Ọ bụ m
ka ha na-akpasu iwe? Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. Ọ
bụghị onwe ha ka ha na-emesi ike, ka ihe ihere mee ha? 20
"'Ya mere, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị sịrị: Iwe m na ọnụma m ka a ga-awụkwasị n'ebe a, n'elu
ndị mmadụ, na anụmanụ, na osisi dị n'ọhịa, na mkpụrụ nke
ala ubi. Ọ ga-ere ọkụ ma agaghị emenyụ ya. 21 "'Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
kwuru, Gaanụ n'ihu, tụkwasịnụ aja nsure ọkụ unu n'elu aja
unu ndị ọzọ niile. Riekwanụ anụ ndị a n'onwe unu. 22 N'ihi
na mgbe m si n'ala Ijipt kpọpụta nna nna unu ha, gwa ha
okwu, e nyeghị ha naanị iwu maọbụ gwa ha okwu banyere
ịchụ aja nsure ọkụ na aja ndị ọzọ. 23 Ma iwu m nyere ha
bụ nke a, ruberenụ m isi, aga m abụ Chineke unu, unu ga-
abụkwa ndị nke m. Bienụ ndụ n'iwu niile m nyere unu, ka ihe
gaara unu nke ọma. 24 Ma ha jụrụ ige ntị, jụkwa ilezi anya
ime ihe ndị ahụ m nyere n'iwu. Kama ha gbasoro ọchịchọ
ọjọọ nke obi rụrụ arụ ha. Kama ịga n'ihu, ha daghachiri azụ.
25 Site na mgbe nna nna unu ha hapụrụ ala Ijipt, esepụbeghị
m aka izitere unu ndị amụma bụ ndị ohu m. 26 Ma ha jụrụ
ige ntị, jụkwa ilezi anya ime ihe m nyere n'iwu. Ha bụ ndị
ntị ike, ndị nọgidere na-eme ihe ọjọọ karịrị nke nna nna ha
mere.' 27 "Mgbe ị gwara ha ihe ndị a niile, ha agaghị ege ntị.
Ọ bụrụkwa na ị kpọọ ha oku ha agaghị aza. 28 Ya mere, ihe
ndị a ka ị ga-agwa ha, 'Nke a bụ mba na-enwebeghị oge ha ji
rubere Onyenwe anyị Chineke ha isi. O nwebekwaghị oge
ọbụla ha ji nabata ịdọ aka na ntị ya. Eziokwu ọbụla adịghịkwa;
okwu ọnụ ha bụ naanị ụgha ụgha. 29 "'Kpụchaanụ agịrị isi
unu, tufuo ya, nọọnụ n'ebe dị elu nke tọgbọrọ n'efu bulie abụ
akwa, n'ihi na Onyenwe anyị esitela n'oke ọnụma ya jụ ọgbọ
a. Ọ gbakụtala ha azụ bụ ọgbọ nke a iwe ya na-adakwasị. 30
"'Onyenwe anyị kwupụtara sị, ndị Juda emeela ihe ọjọọ dị
iche iche n'ihu m. Ha akpụọla arụsị rụrụ arụ nke ha tinyere
n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ a kpọkwasịrị aha m. Ha emerụọla ya.
31 Ha ewuolara onwe ha ebe ịchụ aja dị elu na Tofet, nke
dị na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Ebe ahụ ka ha na-anọ
na-esure ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom ọkụ. Ihe dị otu a
abụkwaghị ụdị ihe m nyere ha n'iwu ka ha mee. O nwekwaghị
oge ihe dị otu a batara m n'obi. 32 Ya mere, kpacharanụ anya,
n'ihi na otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, ụbọchị ndị ahụ na-

abịa, mgbe ndị mmadụ na-agaghị akpọkwa ebe ahụ Tofet
maọbụ Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Kama ha ga-akpọ ya
ndagwurugwu ogbugbu mmadụ, n'ihi na ha ga-eli ọtụtụ ndị
ha na Tofet ruo mgbe ha na-agaghị ahụkwa ebe ha ga-eli
ndị fọdụrụ. 33 Mgbe ahụ, ozu ndị mmadụ ndị a ga-aghọrọ
ụmụ anụ ufe na anụ ọhịa ihe oriri. O nwekwaghị onye ga-anọ
menye ha egwu chụpụ ha. 34 Mgbe ahụ, aga m eme ka ụzụ
ọṅụ na obi ụtọ, na olu ndị ikom na ndị inyom na-alụ di na
nwunye n'obodo niile nke Juda, na n'okporoụzọ Jerusalem
kwụsị. Ala ahụ ga-aghọkwa ebe tọgbọrọ n'efu.

8 "'Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, n'oge ahụ a ga-
esi n'ili ha wezuga ọkpụkpụ ndị eze, na ọkpụkpụ ndịisi
ọchịchị Juda, na ọkpụkpụ ndị nchụaja na ndị amụma, na
ọkpụkpụ ndị niile bi na Jerusalem. 2 A ga-agbasapụ ha nye
anyanwụ, na ọnwa, na kpakpando niile nke mbara eluigwe,
bụ ihe ndị ahụ niile ha hụrụ n'anya na ihe ha na-akpọ isiala
nye. Bụkwa ihe ndị ahụ ha na-agbaso, nke ha na-ajụta ase site
n'aka ha, na-efekwa. A gaghị ekpokọta ọkpụkpụ ndị a niile,
maọbụ lie ha n'ala. Kama ha ga-aghasara n'ala dịka unyi. 3
N'ebe niile nke m chụsara ha, bụ ndị fọdụrụ ndụ site na mba
ọjọọ a, ha ga-ahọrọ ọnwụ karịa ịdị ndụ. Otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri.' 4 "Ị ga-asịkwa ha,
'Otu a ka Onyenwe anyị kwuru: "'Mgbe mmadụ dara ada,
ọ dịghị ebili ọtọ? Mgbe mmadụ daghachiri azụ, ha ọ dịghị
alaghachi azụ? 5 Gịnịkwa mere ndị a ji tụgharịa site n'ịgbaso
ụzọ ọjọọ ha? Gịnị mere Jerusalem ji nọgide na-agbaso ụzọ
ọjọọ? Lee, ha na-ejidesi aghụghọ aka ike; ha jụrụ ịtụgharị. 6
Aṅaala m ntị, ma anụbeghị m ka ihe ọma ọbụla si ha n'ọnụ
na-apụta. O nweghị onye n'ime ha chegharịrị tie aka n'obi sị,
"Gịnị bụ ihe a m mere?" Kama onye ọbụla na-agbaso ụzọ
nke aka ya, dịka ịnyịnya nke na-agbaba n'ọgbọ agha. 7 Ọ
bụladị ụgbala na-efegharị na mbara eluigwe maara oge ya a
kara aka. Nduru, na eleke, na okwolo makwaara mgbe ha
kwesiri isite n'otu ebe obibi ha gafee n'ebe obibi ọzọ. Ma ndị
m amaghị ihe Onyenwe anyị chọrọ site n'aka ha. 8 "'Unu si
aṅaa kwuo, "Ndị maara ihe ka anyị bụ, n'ihi na iwu Onyenwe
anyị dị n'aka anyị," ebe ọ bụ na mkpisi akwụkwọ aghụghọ
ndị ode akwụkwọ unu adịghị akọwa iwu ya otu o kwesiri? 9
A ga-eme ka ihere mee ndị maara ihe; a ga-eme ka ụjọ jupụta
ha obi, meekwa ka ha maa n'ọnya. Ebe ọ bụ na ha ajụla okwu
Onyenwe anyị, ọ bụ ụdị amamihe dị aṅaa ka ha nwere? 10 Ya
mere, aga m akpọnye ndị ikom ọzọ nwunye ha, werekwa ubi
ha nyefee n'aka ndị ọrụ ubi ọzọ. N'ihi na site n'onye ukwu
ruo n'onye dịkarịsịrị nta, ọ bụ naanị akpịrị uru na-ezighị
ezi ka e ji mara ha. Ọ bụladị ndị amụma na ndị nchụaja na-
etinyekwa aka n'ọrụ aghụghọ. 11 Ha na-ekechi ọnya ndị m
dịka a ga-asị na ọ dịghị ihe ọ bụ. Ha na-asị, "Udo dị, udo dị,"
mgbe udo na-adịghị. 12 Ihere o mere ha n'ihi omume arụ ha
niile? Mba! Ihere adịghị eme ha ma ọlị; n'ezie, ha amakwaghị
ihe a na-akpọ inwe ihere. N'ihi ya, ha ga-ada n'etiti ndị dara
ada; ha ga-asọ ngọngọ mgbe e nyere ha ntaramahụhụ. Otu a
ka Onyenwe anyị kwuru. 13 "'Aga m anapụ ha ihe owuwe
ubi niile ha nwetara, otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. Ha
agaghị enwekwa mkpụrụ vaịnị, maọbụ mkpụrụ osisi fiig n'elu
osisi fiig ha. Akwụkwọ osisi ndị a niile ga-akpọnwụ. A ga-
anapụkwa ha ihe niile m nyere ha.'" 14 Gịnị ka unu na-eme
n'ebe a unu nọdụrụ ala? Kwakọtaanụ ihe unu niile. Ngwa, ka
anyị gbapụnụ ọsọ gaa n'obodo ndị ahụ niile e wusiri ike nọdụ
n'ebe ahụ nwụọ! N'ihi na Onyenwe anyị Chineke anyị amaala
anyị ikpe ọnwụ. O nyela anyị mmiri e tinyere nsi ka anyị ṅụọ,
n'ihi na anyị emehiela megide ya. 15 Anyị lere anya udo, ma
o nweghị ihe ọma ọbụla anyị hụrụ. Anyị lere anya ọgwụgwọ
ọrịa anyị, maọbụ naanị ihe egwu ka anyị hụrụ. 16 E sitere na
Dan nụ ụda ịma imi ịnyịnya ndị iro. Ala a niile mara jijiji
mgbe ha nụrụ akwa nke ịnyịnya ndị ahụ dị ike. Ha na-abịa ịla
ala a na ihe niile dị n'ime ya n'iyi. Ọ bụkwa otu ihe ahụ ka
ha na-abịa ime obodo a na ndị bi n'ime ya. 17 "Lee, ana m
ezibata agwọ ọjọọ, ndị na-atagbu atagbu, n'etiti unu. Ajụala
nke ọ dịkwaghị ụra ga-arata ha. Ana m ezibata ha ka ha taa
unu." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 18 Ọ ga-adị mma ma ọ
bụrụ na m hụrụ onye ga-akasị m obi n'ime ọnọdụ iru ụjụ m,
n'ihi na obi m na-ada mba n'ime m. 19 Gee ntị nụrụ akwa ndị
m ka ọ na-ada site n'ebe dị anya. "Onyenwe anyị, ọ sitela na
Zayọn pụọ? Ọ pụtara na Eze ha anọkwaghị n'ebe ahụ?" "Gịnị
mere ha ji site n'oyiyi a tụrụ atụ, na arụsị ndị mba ọzọ ha na-
efe kpasuo m iwe?" 20 "Oge owuwe ihe ubi agafeela, leekwa
na ọkọchị agabigakwala, ma a zọpụtabeghị anyị." 21 Ebe ọ
bụ na a zọpịara ndị m, ọ bụkwa m ka azọpịara. Anam eru
ụjụ, oke egwu jisikwara m aka ike. 22 Ọ pụtara na o nweghị
mmanụ otite na-eme ka ọnya laa dị na Gilead? Ọ bụ na e
nwekwaghị dibịa nọ n'ebe ahụ? Gịnị mere o nweghị ọgwụgwọ
dịrị ndị m n'ihi mmerụ ahụ ha niile?

9 Ọ gaara adị m mma ma a sị na isi m bụ isi iyi, ebe mmiri
si asọpụta; ọ gaara adị m mma ma a sịkwa na anya mmiri
akwa jupụtara m n'anya. Agaara m akwagide akwa ehihie
na abalị n'ihi ndị m niile e gburu egbu. 2 Ọ gaara adị m
mma ma a sị na m nwere ụlọ ndị ije e wuru n'ime ọzara. Ka
m nwee ike hapụ ndị m site n'ebe ha nọ pụọ. N'ihi na ha
niile bụ ndị na-akwa iko, igwe ndị na-ekwesighị ntụkwasị
obi. 3 "Ha na-ekwe ire ha dịka ụta, ịgbapụ okwu ụgha dịka
àkụ; Ọ bụghị site n'eziokwu ka ihe ji agara ha nke ọma n'ala
ahụ. Ha na-esite n'otu mmehie gaa n'ọzọ; ọ dịkwaghị mgbe
ha ji mara m," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 4 "Lezie
anya, gbaara enyi gị ọsọ. Atụkwasịkwala nwanne gị obi. N'ihi
na nwanne ọbụla na-aghọ aghụghọ. Ndị enyi niile bụkwa
ndị nkwutọ. 5 Enyi na-aghọgbu enyi ya, ọ dịkwaghị onye
na-agwa ibe ya eziokwu. Ha azụọla ire ha ikwu naanị okwu
ụgha; ha emeekwala ka ike gwụ anụ ahụ ha ime mmehie.
6 I bi n'etiti aghụghọ. Ha jụkwara ịmara m n'ime aghụghọ
ha." Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 7 Ya mere, ihe ndị
a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "Lee,
aga m anụcha ha, nwaa ha ọnwụnwa. Gịnị ọzọ ka m kwesiri
ime n'ihi mmehie ndị m? 8 Ire ha na-egbu dịka àkụ. Ọ bụ
naanị okwu aghụghọ si na ya apụta. Ha ji ọnụ ha na-agwarịta
ibe ha okwu udo, ma n'ime obi ha, ha na-esirịtara onwe ha
ọnya igbudu." 9 Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara sị, "M
ga-aghara ịta ha ahụhụ n'ihi ihe ndị a niile? M ga-ahapụ
ịbọrọ onwe m ọbọ megide mba dị otu a?" 10 Aga m anọ n'elu
ugwu ukwu kwa akwa. N'ebe ahụ ka m ga-anọ kwaa ụwa m
n'ihi ebe ịta nri nke anụmanụ ndị ahụ dị n'ọzara. Ha tọgbọrọ
n'efu. Ọ dịghị onye na-ejegharị n'ime ya. A naghị anụkwa olu
anụ ụlọ n'ebe ahụ. Ụmụ nnụnụ efefusịala. Otu a kwa, ụmụ
anụmanụ alaala. 11 "Aga m eme ka Jerusalem ghọọ ebe a na-
awụfu unyi. Ọ ga-aghọ ebe nkịta ọhịa na-awagharị na-achọ
nri. Aga m ekposa obodo niile nke Juda. Ọ dịkwaghị onye ga-
ebi na ya." 12 Olee onye ahụ maara ihe, nke nwere ike ịghọta

ihe ndị a niile? Onye ka Onyenwe anyị ziri ihe ndị a, nke ga-
akọwa ya? Gịnị mere e ji bibie ala a, kposaa ya, mee ka ọ
tọgbọrọ n'efu dịka ọzara mmadụ na-enweghị ike ịgafe? 13
Onyenwe anyị kwuru sị, "Ọ bụ n'ihi na ha agbakụtala iwu ahụ
m nyere ha idebe azụ. Ha jụrụ irubere m isi, jụkwa ịgbaso iwu
m. 14 Kama, ha na-agbaso isiike nke obi ha, ha gbasoro chi
Baal dịka nna nna ha si kuziere ha." 15 N'ihi ya, nke a bụ ihe
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, Chineke nke Izrel
kwuru, "Lee, aga m eme ka ndị a rie nri na-akụ ilu. Ha ga-
aṅụkwa mmiri e tinyere nsi. 16 Aga m ekposa ha na mba niile
nke ụwa. Ha ga-ebi na mba nke ha na nna ha na-amaghị.
Aga m eji mma agha chụọ ha ọsọ tutu ruo mgbe m bibiri ha
niile." 17 Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
kwuru, "Tụgharịanụ uche unu ugbu a. Kpọọnụ ụmụ nwanyị
ndị ọrụ ha bụ ịbụ abụ akwa. E, zienụ ozi ka ndị ọkachamara
n'etiti ha bịa. 18 Ha bịa ngwangwa kwaa akwa n'ihi anyị,
tutu anya mmiri akwa ejupụta ha n'anya, tutu anya mmiri
akwa esite anyị n'anya na-asọda ruo na ntị anyị. 19 Olu ụzụ
ịkwa akwa ka a nụrụ site na Zayọn 'Lee ka anyị si laa n'iyi!
Lee ka ihe ihere anyị si dị ukwuu! N'ihi na anyị hapụrụ ala
anyị, n'ihi na ha etikpọsịala ebe obibi anyị niile.'" 20 Ugbu a,
nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu ụmụ nwanyị, megheenụ ntị
unu nụrụ okwu si ya n'ọnụ. Kuzierenụ ụmụ unu ndị inyom
otu e si eti mkpu akwa, kuziekwaranụ ibe unu abụ akwa.
21 N'ihi na ọnwụ abatala n'etiti anyị, o si na oghereikuku
niile nke ụlọ anyị bata n'ebe niile e wusiri ike nke ala anyị. O
gbuola ụmụntakịrị ndị na-ejeghari n'okporoụzọ, gbukwaa
ụmụ okorobịa ndị na-anọ n'ama. 22 Gwa ha, sị, "Otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri, "'Ozu ndị nwụrụ anwụ ga-atọgbọrọ
dịka unyi e kpofuru n'ọhịa, dịka ukwu ọka nke e gbuturu
n'azụ onye na-aghọ mkpụrụ ubi, nke ọ dịghị onye ga-achịkọta
ha.'" 23 Otu a ka Onyenwe anyị kwuru, "Ka onye maara ihe
hapụ ịnya isi n'ihi amamihe ya, ka onye dị ike ghara ịnya isi
n'ihi ịdị ike ya, ka ọgaranya hapụkwa ịnya isi n'ihi ịba ụba nke
akụ ya, 24 kama, onye ọbụla na-anya isi, ya nyaa isi n'ihi nke
a: na o nwere uche ịghọta na mụ onwe m bụ, Onyenwe anyị
nke na-eme obi ebere, na-ekpe ikpe ziri ezi na ezi omume
n'ụwa. N'ihi n'ihe ndị a ka m na-enwe obi ụtọ," ka Onyenwe
anyị kwubiri. 25 "Lee, ụbọchị ahụ na-abịa," ka Onyenwe anyị
kwupụtara, "mgbe m ga-ata ndị ahụ niile nke e biri ugwu
naanị n'anụ ahụ ha ahụhụ. 26 Ya bụ ndị Ijipt, Juda, Edọm,
Amọn, na Moab, na ndị ahụ niile bi n'ọzara n'ebe dị anya.
N'ihi na, n'ezie, mba ndị a niile bụ ndị a na-ebighị ugwu. Ọ
bụladị ụlọ Izrel niile bụ ndị a na-ebighị ugwu n'ime obi ha."

10 Nụrụnụ ihe Onyenwe anyị na-agwa unu, ụmụ Izrel. 2
N'ihi na otu a ka Onyenwe anyị kwuru, "Unu amụtala
ụzọ ndị mba ọzọ, unu atụkwala ụjọ ihe ịrịbama niile nke na-
apụta ihe na mbara eluigwe, ọ bụ ezie na ndị mba dị iche iche
na-atụ ha ụjọ. 3 N'ihi na omenaala ndị mmadụ ahụ abaghị
uru. Ha na-aba n'ọhịa gbute osisi, nke onye ǹka osisi na-eji
anyụike pịara ha ihe. 4 Ha na-eji ọlaọcha na ọlaedo chọọ ihe
ahụ a pịrị apị mma, jiri mkpirisi igwe na ǹtu kụọ ya ka o
sie ike, ka ọ ghara ịda. 5 Arụsị ha yiri osisi eguzobere n'ubi
kukumba maka iji chụọ anụ ufe ọsọ, ha adịghị ekwu okwu. A
na-ebugharị ha n'aka n'ihi na ha adịghị eje ije. Unu atụla ha
egwu, n'ihi na ha apụghị imerụ unu ahụ, ha enwekwaghị
ike imere unu ihe ọma ọbụla." 6 O nweghị onye dịka gị,
Onyenwe anyị. Ị dị ukwuu. Aha gị dị ukwuu, na-arụpụtakwa
ihe dị ike. 7 Onye ka ọ bụ nke na-ekwesighị ịtụ gị egwu? Ọ
bụ gị bụ eze mba niile. Ọ bụkwa gị ka e kwesiri ịtụ egwu.
N'etiti ndị niile maara ihe na mba niile, na n'alaeze niile, ọ
dịghị onye dịka gị. 8 Ha niile bụ ndị na-enweghị uche na ndị
nzuzu. Ọ bụkwa arụsị osisi na-abaghị uru na-ezi ha ihe. 9 A
na-esite na Tashish bubata ọlaọcha e tipịaziri nke ọma, site
na Ụfaz bubata ọlaedo. Ihe ahụ nke ọka osisi pịrị, nke ndị
ọkpụ ụzụ ọlaedo chọrọ mma ka a na-eyikwasị uwe na-acha
anụnụ anụnụ, na uwe na-acha odo odo. Ọ bụkwa ndị ǹka dị
iche iche na-eme ha niile. 10 Ma naanị Onyenwe anyị bụ
Chineke n'ezie. Ọ bụ Chineke dị ndụ, na Eze nke ebighị ebi.
Mgbe iwe were ya, ụwa na-ama jijiji. Mba niile apụghịkwa
ịnagide iwe ya dị ọkụ. 11 "Ihe ndị a ka unu ga-agwa ha, 'Chi
ndị ahụ niile a na-esiteghị n'aka ha mee eluigwe na ụwa niile
ga-ala n'iyi. A ga-ewezuga ha site n'ụwa na n'okpuru eluigwe
niile.'" 12 Ma Chineke sitere n'ike ya mee ụwa. Ọ tọrọ ntọala
ụwa mee ka o guzosie ike site n'amamihe ya, ọ jikwa nghọta
ya setịpụ eluigwe niile. 13 Mgbe o bigbọrọ, mmiri niile nke dị
n'eluigwe na-ebigbọkwa. Ọ na-eme ka igwe ojii site na nsọtụ
niile nke ụwa kwụlie. Ọ na-ezipụ amụma mgbe mmiri na-ezo,
na-esitekwa n'ụlọ nkwakọba ihe ya niile na-ewepụta ifufe.
14 Onye ọbụla bụ onye na-enweghị uche nke ihe ọmụma
kọrọ. Emeela ka ihere mee onye ọkpụ ụzụ ọlaedo ọbụla site
n'arụsị ọ kpụrụ. N'ihi na oyiyi niile ọ na-akpụ bụ aghụghọ; ha
enweghị nkuume ọbụla n'ime ha. 15 Ha bụ ihe efu, na ihe
ịkwa emo, mgbe ikpe ọmụma ha bịakwasịrị ha, ha ga-ala
n'iyi. 16 Ma Onye ahụ bụ Oke Jekọb adịghị ka ihe ndị a, n'ihi
na Ọ bụ ya na-eke ihe niile, tinyere Izrel bụ ebo nke ihe nketa
ya. Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile bụ aha ya. 17
Chịkọtaanụ ngwongwo unu niile; nọọnụ na njikere ịhapụ ala
a, n'ihi na lee, ndị iro gbara unu gburugburu. 18 N'ihi na
ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, "N'oge a, aga m amafu
ndị niile bi n'ala a. M ga-eme ka oke mkpagbu bịakwasị ha,
meekwa ka ndị iro ha jide ha." 19 Ahụhụ dịịrị m n'ihi mmerụ
ahụ m merụrụ. Ọnya dị m n'ahụ enweghị ọgwụgwọ. Ma ana
m akasị onwe m obi na-asị, "N'ezie, ọrịa a dakwasịrị m bụ
ọrịa m, aga m edikwa ya." 20 Ebibiela ụlọ ikwu m, e tibisiala
ụdọ ya niile. Ụmụ m ndị ikom esitela n'ebe m nọ pụọ, ha
anọkwaghị ya. Ọ dịkwaghị onye fọdụrụ nke ga-enyere m aka
isetịpụ ụlọ ikwu m, maọbụ onye ga-edoziri m ebe m ga-anọ
zuo ike. 21 N'ihi na ndị ọzụzụ atụrụ a enweghị uche. Ha
adịghị ajụta ase site n'aka Onyenwe anyị, ya mere, na ihe
adịghị agara ha nke ọma, igwe atụrụ ha niile agbasasịakwala.
22 Gee ntị, nụrụ! Lee ozi na-abịa, oke ụzụ nke ọgbaaghara
site n'ala dị n'ugwu, ime ka obodo niile nke Juda tọgbọrọ
n'efu, ghọọkwa ebe obibi nye nkịta ọhịa. 23 O Onyenwe anyị,
amaara m na ụzọ mmadụ adịghị n'aka ya, na ọ bụghị mmadụ
ka ọ dịịrị ịtụziri onwe ya ụzọ nke ọ ga-agbaso. 24 Ya mere,
Onyenwe anyị, site n'ụzọ nke ikpe ziri ezi dọọ m aka na
ntị, ma ọ bụghị site n'iwe gị, ma ọ bụghị ya, ị ga-eme ka m
ghọọ ihe efu. 25 Wụkwasị ọnụma gị n'elu mba niile dị iche
iche bụ ndị na-amaghị gị, wụkwasịkwa ya ndị ahụ niile na-
adịghị akpọku aha gị. N'ihi na ha eripịala Jekọb, ha eripịala
ya kpamkpam, bibiekwa ebe obibi ya.

11 Nke a bụ okwu nke sị n'ebe Onyenwe anyị nọ bịakwute
Jeremaya, 2 "Gee ntị n'ihe niile metụtara ọgbụgba ndụ
a, gwakwa ndị Juda, na ndị bi na Jerusalem. 3 Gwa ha na nke
a bụ ihe Onyenwe anyị, Chineke Izrel kwuru, 'Onye a bụrụ

ọnụ ka mmadụ ahụ bụ nke na-adịghị edebe ihe niile banyere
ọgbụgba ndụ a, 4 bụ nke m nyere nna nna unu ha, mgbe m si
n'Ijipt, site n'oke ọkụ e ji agbaze igwe, kpọpụta ha.' Asịrị m,
Ruberenụ m isi, meekwa ihe niile m nyere unu n'iwu, unu ga-
abụ ndị m, mụ onwe m kwa ga-abụkwa Chineke unu. 5 'Mgbe
ahụ, aga m emezu iyi ahụ m ṅụụrụ nna nna unu ha, inye ha
ala mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya,' ya bụ, ala ahụ
unu bi n'ime ya taa." Azara m sị, "Amen, Onyenwe anyị."
6 Onyenwe anyị sịrị m, "Kpọsaa okwu ndị a n'obodo Juda
niile, na n'okporoụzọ Jerusalem niile, 'Geenụ ntị n'iwu nke
ọgbụgba ndụ ahụ, ma mezuo ihe o kwuru. 7 Site n'oge ahụ m
si n'ala Ijipt kpọpụta nna nna unu ha ruo taa, adọọla m unu
aka na ntị mgbe mgbe sị, "Ruberenụ m isi." 8 Ma ha jụrụ ige
ntị. Ha akpọkwaghị okwu m mkpa dịrị ha. Kama ha jeghariri
n'isiike nke obi ọjọọ ha. Ọ bụ nke a mere m ji mee ka ọbụbụ
ọnụ niile nke ya na ọgbụgba ndụ ahụ so bịakwasị ha, dịka m
buru ụzọ nye n'iwu, ma ihe ndị a emeghị ka ha jezie ije.'" 9
Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara m sị, "Achọpụtala na-enwere
njikọta na ịgba izu mmegide n'etiti ndị Juda na ndị bi na
Jerusalem. 10 Ha alaghachila azụ n'ụdị mmehie ahụ nna nna
ha mehiere, bụ ndị ahụ jụrụ ige ntị n'okwu m. Ha agbasoola
chi ndị ọzọ na-efe ha. Ụlọ Izrel na ụlọ Juda adịghị edebekwa
ọgbụgba ndụ ahụ mụ na nna nna ha gbara. 11 N'ihi ya, nke
a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, 'Aga m eme ka mbibi, nke
ha na-enweghị ike ịgbanarị, bịakwasị ha. Ọ bụrụkwa na ha
akpọkuo m agaghị m aṅa ntị. 12 Ndị obodo Juda na ndị bi na
Jerusalem ga-apụ kpọkuo chi ndị ahụ niile ha na-achụrụ aja
ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, ma chi ndị a agaghị enyere ha
aka mgbe mbibi a bịakwasịrị ha. 13 Gị, bụ Juda, nwere ọtụtụ
chi dị iche iche dịka obodo dị n'ime gị si dị ọtụtụ. Ebe ịchụ
aja i wukwara n'ihi ịchụrụ chi ahụ na-eweta ihere bụ Baal aja
ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, dịkwa ọtụtụ dịka okporoụzọ dị
na Jerusalem.' 14 "Ekperela ndị a ekpere, arịọkwala arịrịọ
ọbụla n'ihi ha. N'ihi na agaghị m ege ntị mgbe ha ga-akpọku
m n'oge ihe mgbu ha. 15 "Gịnị ka onye m hụrụ n'anya na-
eme n'ime ụlọnsọ ukwuu m, mgbe ya na ọtụtụ ndị ọzọ na-
ejikọta onwe ha n'otu ịtụ atụmatụ ihe ọjọọ? Anụ e doro nsọ
apụghị ime ka ahụhụ unu kwesiri ịnata hapụ ịbịakwasị unu.
A sị na o si otu a dịrị, mgbe ahụ, unu pụrụ ịṅụrị ọṅụ mgbe
unu na-eme ihe ọjọọ unu." 16 Aha Onyenwe anyị nyere gị
bụ Osisi oliv dị ndụ, nke na-amị mkpụrụ mara mma. Ma ọ
bụ olu mkpọtụ nke oke mmiri ozuzo ka ọ ga-eji mụkwasị gị
ọkụ; alaka gị ga-agbajisikwa. 17 Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile bụ onye ahụ kụnyere gị n'ala, e nyela iwu na
mbibi ga-abịakwasị gị, n'ihi na ndị Izrel na Juda emeela ihe
ọjọọ, kpasuo m iwe site n'ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi
ụtọ nye Baal. 18 Ọ bụ Onyenwe anyị kpughere izuzu ọjọọ
ha nye m; amatakwara m ihe ha na-ezube, n'ihi na o gosiri
m ya n'oge ahụ. 19 Mụ onwe m dị ka nwa atụrụ dị nwayọọ
nke e du na-aga ebe a ga-egbu ya. Ma aghọtaghị m na ọ bụ
m ka ha zubererị nzube ọjọọ megide. Ha kwuru sị, "Bịanụ
ka anyị bibie osisi a na mkpụrụ ya. Ka anyị site n'ala ndị dị
ndụ wezuga ya, ka a hapụ ichetakwa aha ya ọzọ" 20 Ma gị,
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ị bụ onye na-ekpe
ikpe ziri ezi, na-anwapụtakwa obi mmadụ na mmụọ ya. Mee
ka m hụ mgbe ị ga-abọ ọbọ megide ha, n'ihi na ọ bụ n'aka
gị ka m na-etinye okwu a metụtara m. 21 Ya mere, nke a
ka Onyenwe anyị na-ekwu banyere ndị Anatot ahụ na-achọ
ịnapụ gị ndụ gị, ndị ahụ na-asị gị, "Ebukwala amụma site
n'aha Onyenwe anyị ka ị ghara ịnwụ n'aka anyị." 22 N'ihi
nke a Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, sị, "Aga
m ata ha ahụhụ. Ụmụ okorobịa ha ga-anwụ site na mma
agha, ụnwụ ga-egbukwa ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom. 23 O
nweghị ndị ga-afọdụ ndụ n'ime ha n'ihi na a ga-eme ka oke
mbibi bịakwasị ndị Anatot n'afọ ahụ m ga-ata ha ahụhụ."

12 Onye ezi omume ka ị bụ mgbe niile, gị Onyenwe anyị,
mgbe ọbụla m butere ikpe bịa n'ihu gị. Ma achọrọ m
ịgwa gị okwu banyere ikpe ziri ezi gị: Gịnị mere ihe ji agara
ndị ajọ omume nke ọma? Gịnị mere ndị na-aghọ aghụghọ
ji ebi ndụ enweghị nsogbu ọbụla? 2 Ị kụọla ha ka osisi, ha
agbaala mgbọrọgwụ; ha na-etokwa na-amị mkpụrụ. Ị nọ
nso mgbe niile n'ọnụ ha, ma ị nọ n'ebe dị anya n'obi ha.
3 Ma gị onwe gị maara m Onyenwe anyị; ị na-ahụ m, na-
anwapụtakwa echiche niile m na-eche banyere gị. Dọkpụrụ
ha dịka atụrụ a ga-egbu egbu. Doo ha iche nye ụbọchị ahụ a
ga-egbu ha. 4 Ruo ole mgbe ka ala ga-eru ụjụ? Ruo ole mgbe
ka ahịhịa dị n'ubi ga-anọgide na-akpọnwụ? Ụmụ anụmanụ
na nnụnụ na-anwụchasị n'ihi na ndị bi n'ala ahụ bụ ndị na-
emebi iwu. Ma ndị mmadụ ahụ na-ekwu sị, "Ọ gaghị ahụ ihe
ga-adakwasị anyị." 5 "Ọ bụrụ na ndị ji ụkwụ ha agba ọsọ
emerie gị n'ọsọ nke gị na ha gbara, i si aṅaa chee na gị na ndị
ji ịnyịnya agba ọsọ nwere ike ịgbakọta ọsọ ịsọ mpi? Ọ bụrụ na
ị sọọ ngọngọ n'ala ebe udo dị, ị ga-esi aṅaa ghara ịsọ ngọngọ
n'ọhịa dị n'akụkụ osimiri Jọdan? 6 Lee, ọ bụladị ụmụnne gị,
ndị ezinaụlọ nke aka gị, ararala gị nye. Lee, ha eweliela oke
olu iti mkpu megide gị. Atụkwasịla ha obi, ọ bụladị mgbe
ha na-ekwu okwu ọma banyere gị. 7 "Aga m agbakụta ụlọ
m na ihe nketa m họpụtara nye onwe m azụ. Aga m ewere
onye ahụ m hụrụ n'anya nyefee ya n'aka onye iro ya. 8 Ihe
nketa m aghọrọọla m, ihe dịka ọdụm nọ n'ọhịa, Ọ na-agbọ
ụja megide m; ya mere, m ji kpọọ ya asị. 9 Ọ bụ na ihe nketa
m aghọbeghị nnụnụ ugo tụrụ agwa nye m nke ọtụtụ ugo
gbara gburugburu na-emegide ya? Gaanụ, kpọkọta ụmụ anụ
ọhịa niile, mee ka ha zukọọ bịa dọrie nri. 10 Ọtụtụ ndị ọzụzụ
atụrụ ebibiela ubi vaịnị m. Ha azọtọọla ubi m n'okpuru ụkwụ,
ha emeela ka ubi m mara mma ghọọ ọzara tọgbọrọ n'efu. 11
Ha emeela ya ka ọ ghọọ ebe tọgbọrọ n'efu; e, ọ ghọọla ebe
kpọrọ nkụ n'ebe tọgbọrọ n'efu n'ihu m. Ala ahụ niile ga-
atọgbọrọkwa n'efu, n'ihi na o nweghị onye ọbụla ihe banyere
ya na-emetụ n'obi. 12 Ndị mbibi ga-ejupụta n'elu ebe niile
dị elu nke ọzara, n'ihi na mma agha Onyenwe anyị ga-esite
n'otu nsọtụ ala ahụ ruo na nsọtụ nke ọzọ, ripịa ndị niile dị na
ya. O nweghị onye ọbụla udo ga-adịrị n'ala ahụ. 13 Ha ga-
agha mkpụrụ ọka wiiti, maọbụ ogwu ga-epuru ha. Ha ga-
adọgbu onwe ha n'ọrụ ma ha agaghị enweta ihe ọbụla. Ya
mere, ka ihe ihere unu ghọtara dịka ihe ubi dịrị unu, n'ihi na
ahụhụ ndị a sitere n'iwe dị ọkụ nke Onyenwe anyị." 14 Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, "Ma banyere ndị agbataobi
ọjọọ m ahụ niile, bụ ndị na-apụnara ndị m Izrel ihe nketa ahụ
m nyere ha. Aga m esite n'ala ha hopu ha. Aga m esitekwa
n'etiti ha hopu ụlọ Juda. 15 Ma mgbe m hopuchara ha, aga
m emesịa meere ha ebere, meekwa ka onye ọbụla n'ime ha
laghachikwa n'obodo nke aka ya. Ha ga-enwetakwa ihe nketa
ha niile. 16 Ọ bụrụkwa na ha amụta ụzọ niile nke ndị m nke
ọma, na iji aha m ṅụọ iyi, na-asị, 'Dịka Onyenwe anyị na-adị
ndụ,' dịka ha si kuziere ndị m iji aha Baal na-aṅụ iyi, aga m
eme ka ha guzosie ike n'etiti ndị m. 17 Ma ọ bụrụ na mba

ọbụla ajụ ige ntị, aga m ehopu ha kpamkpam, laa ha n'iyi."
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.

13 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị gwara m, "Gaa, zụta mgbado
ukwu akwa ọcha nke a na-eke n'ukwu. Ị zụtachaa ya,
kekwasị ya n'ukwu gị. Ma ekwekwala ka o metụ na mmiri."
2 Ejere m zụta ajị ahụ dịka Onyenwe anyị kwuru, kee ya
n'ukwu m. 3 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị bịakwutere
m nke ugboro abụọ, sị m, 4 "Were ajị ahụ ị zụtara, nke i
kekwasịrị n'ukwu gị, bilie, jee n'osimiri Yufretis. I ruo, zoo
ihe okike ukwu ahụ na mgbawa nkume dị n'ebe ahụ." 5 Ya
mere, apụrụ m, jee, zoo ya na Yufretis dịka Onyenwe anyị
gwara m. 6 Mgbe ọtụtụ ụbọchị gasịrị, Onyenwe anyị gwara
m okwu sị m, "Bilie, jeghachi Yufretis. I jeruo, wepụta ajị
ahụ m sị gị zoo n'ebe ahụ." 7 Ya mere, agara m Yufretis,
gwupụta ajị ahụ site n'ebe m zoro ya, ma mgbe m wepụtara
ya, ahụrụ m na o mebiela, na ọ bakwaghị uru ọbụla. 8 Mgbe
ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 9 "Otu a ka Onyenwe
anyị kwuru, 'N'otu aka ahụ, mụ onwe m ga-ebibi mpako Juda
na oke mpako Jerusalem. 10 Ndị ajọ omume ahụ, bụ ndị jụrụ
ige ntị n'okwu m, ndị ahụ na-ejegharị n'isiike nke obi ha na-
agbaso chi ndị ọzọ na-efe ma na-akpọkwa isiala nye ha. Ha
ga-adịka belịt a, nke na-abakwaghị uru ọbụla. 11 N'ihi na dịka
belịt mmadụ kere n'ukwu ya si arapara ya n'ukwu, otu a ka m
si mee ka ụlọ Izrel niile, na ụlọ Juda niile rapara m n'ahụ,' ime
ka ha ghọọ ndị m, ndị a ga-esite na ha bulie aha m elu, nye m
otuto na nsọpụrụ. Ma ha ajụla ige ntị." Otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara. 12 Sị ha, "Otu a ka Onyenwe anyị, Chineke
Izrel kwuru: A ga-agbaju karama akpụkpọ ọbụla mmanya. Ọ
bụrụ na ha sị gị, 'Ọ bụ na anyị amaghị na a na-agbaju karama
akpụkpọ ọbụla mmanya?' 13 Mgbe ahụ gwa ha, 'Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị na-ekwu, Aga m eme ka ndị bi n'ala a ṅụbiga
mmanya oke, ma onye eze na-anọkwasị n'ocheeze Devid, ma
ndị nchụaja, na ndị amụma niile bi na Jerusalem. 14 Aga m
atụpịakwa ha, otu onye n'elu ibe ya, nna na ụmụ ya n'elu
ibe ha kwa. Agaghị m ekwe ka obi ọmịiko, maọbụ obi ebere
gbochie m ibibi ha.'" Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 15
Nụrụnụ, geekwanụ ntị, unu ebulila onwe unu elu, n'ihi na
Onyenwe anyị ekwuola ya. 16 Nyenụ Onyenwe anyị Chineke
unu nsọpụrụ. Tupu o mee ka ọchịchịrị dakwasị unu; tupu unu
akpọbie ụkwụ unu n'elu ugwu gbara ọchịchịrị. Unu na-ele
anya ìhè ma ọ ga-eme ka ihe ahụ ghọọrọ unu oke ọchịchịrị. Ọ
ga-agbanwe ihe ahụ, mee ka ọ ghọọ onyinyo ọnwụ. 17 Ma ọ
bụrụ na unu ajụ ige ntị. Ọ bụ na nzuzo ka m ga-anọ kwaa
akwa n'ihi mpako unu. Anya mmiri ga-esi m n'anya pụta;
anya mmiri ga-esi na ya na-eruda nke ukwuu n'ihi na igwe
atụrụ Onyenwe anyị ka a ga-adọta n'agha. 18 Gwanụ eze na
nne eze okwu sị ha, "Sitenụ n'ocheeze unu rịdata, n'ihi na
okpueze ọma unu ga-esi n'isi unu dapụ." 19 A ga-emechi
obodo niile nke Negeb. Ọ dịkwaghị onye ga-emeghe ha. A ga-
adọtakwa Juda niile n'agha buru ha kpamkpam buga ha n'ala
ọzọ. 20 Welienụ anya unu ka unu hụrụ ndị ahụ si n'ugwu na-
abịa. Ebee ka igwe ewu na atụrụ ndị ahụ e tinyere unu n'aka
nọ, igwe ewu na atụrụ ahụ unu ji na-anya isi? 21 Gịnị ka ị ga-
asị mgbe Onyenwe anyị mere ka ndị ahụ ị gụrụ dịka ndị enyi
gị bịa buso gị agha? Ihe mgbu nke ga-abịakwasị gị ọ gaghị adị
ka ihe mgbu na-abịakwasị nwanyị ime na-eme? 22 Mgbe ahụ,
ị ga-ajụkwa obi gị ajụjụ sị, "Gịnị mere ihe ndị a ji dakwasị m?"
Ọ bụ n'ihi ịba ụba nke mmehie gị ka e ji dọwaa uwe mwụda
gị, merụọ gị ahụ n'akụkụ ahụ gị niile. 23 Onye Kush ọ pụrụ
ịgbanwe akpụkpọ ahụ ya? Agụ ọ pụrụ ịgbanwe akpụkpọ ahụ
ya tụrụ agwa agwa? N'ụzọ dị otu a kwa, unu ndị ihe ọjọọ riri
ahụ apụghị ime ezi ihe. 24 "Aga m efesasị unu dịka ahịhịa
ọka kpọrọ nkụ, nke oke ifufe si n'ọzara na-ebugharị. 25 Nke
a bụ ihe unu fetara na nza, oke nke m kwadoro si n'aka m
inye unu." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. "N'ihi na unu
echefuola m, tụkwasị obi unu na chi okwu ụgha dị iche iche.
26 Ya mere, aga m ekpughepụ uwe i yi n'ahụ, jiri ya kpuchie
gị ihu, si otu a gbaa gị ọtọ. Ihere ga-emekwa gị. 27 Mgbe ahụ,
ịkwa iko gị niile ga-apụta ihe ya na agụụ ihe ọjọọ niile na-agụ
gị, na ọnọdụ enweghị ihere nke ịgba akwụna gị niile! N'ihi na
ahụla m omume rụrụ arụ gị niile, nke ị na-eme n'elu ugwu,
na n'ime ọhịa. Ahụhụ dịrị gị, Jerusalem! Ruo ole mgbe ka ị
ga-anọgide n'ime adịghị ọcha gị?"

14 Nke a bụ okwu Onyenwe anyị, nke rutere Jeremaya
banyere ụkọ mmiri. 2 "Juda na-eru ụjụ, ndị bi n'obodo
ya niile na-ahụjukwa anya. Ha na-akwa akwa n'ihi ala ahụ,
ụda ịkwa akwa ha eruokwala Jerusalem. 3 Ndị a na-asọpụrụ
na-ezipụ ndị ohu ha ịga chọta mmiri. Ha na-aga n'olulu
mmiri ma o nweghị mmiri ha na-achọta. Ha bu ite nke mmiri
ọbụla na-adịghị n'ime ya na-alọta. Ha ji aka ha kpuchie isi ha
n'ihi ịda mba nke obi na n'ihi ọnọdụ obi ọjọọ nke ha nọ n'ime
ya. 4 Ala na-agbawa n'ihi enweghị mmiri ozuzo. Ndị ọrụ
ubi na-ekpuchikwa isi ha n'ihi obi ọjọọ ha. 5 Ọ bụladị nne
ele, nke nọ n'ọhịa, na-ahapụ nwa ọhụrụ ya, n'ihi na ahịhịa
ndụ adịghị. 6 Ịnyịnya ibu ọhịa na-eguzokwa n'elu ebe dị elu
nke ahịhịa na-adịghị. Ha na-eku ume na-ekupụ ngwangwa,
ngwangwa, dịka nkịta ọhịa; anya ha adabamiela ha n'isi n'ihi
ahụghị ahịhịa ndụ ha ga-ata." 7 Ọ bụ ezie na mmehie anyị
na-agbagide anyị ama, Onyenwe anyị, biko rụọ ọrụ gị n'ihi
aha gị. Anyị emehiela megide gị. Ndaghachi azụ anyị site
n'ebe ị nọ dịkwa ukwuu. 8 Gị, onye bụ olileanya Izrel. Onye
Nzọpụta ya n'oge ahụhụ, gịnị mere i ji nọdụ dịka onye ọbịa
n'ala a, dịka onye ije nke na-anọ naanị ọnọdụ otu abalị? 9
Gịnị mere i ji nọdụ dịka onye ihe mere na mberede, dịka dike
nke na-enweghị ike ịzọpụta? Onyenwe anyị, ị nọ n'etiti anyị;
ọ bụkwa aha gị ka a kpọkwasịrị anyị. Ahapụkwala anyị! 10
Ihe ndị a bụ okwu Onyenwe anyị kwuru banyere ndị a, "Ha
hụrụ mwagharị n'anya nke ukwuu. Ụkwụ ha adịghị anọkwa
n'otu ebe. N'ihi nke a, ihe banyere ha adịghị atọkwa Onyenwe
anyị ụtọ. Ugbu a kwa ka ọ na-echeta ajọ omume ha, ọ ga-
atakwa ha ahụhụ n'ihi mmehie ha." 11 Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị sịrị m, "Ekpela ekpere n'ihi ọdịmma ndị a. 12 Ọ bụ ezie
na ha na-ebu ọnụ, agaghị m ege ntị n'akwa ha; ọ bụrụkwa na
ha achụọrọ m aja nsure ọkụ, maọbụ aja mkpụrụ onyinye,
agaghị m anabata ha. Kama, aga m eji mma agha na ụnwụ,
na ọrịa dị iche iche bibie ha." 13 Ma asịrị m, "Ewoo, Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị! Lee na ndị amụma
na-asị ha, 'Unu agaghị ahụ mma agha anya, maọbụ hụ ahụhụ
nke ụnwụ na-eweta, n'eziokwu, aga m enye unu udo nke na-
adịgide adịgide n'ebe a.'" 14 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị gwara
m okwu sị, "Ndị amụma ahụ na-ebu amụma ụgha n'aha m. Ọ
bụghị m họpụtara ha, ọ bụghị m gwara ha okwu, ọ bụkwaghị
m ziri ha. Ọ bụ amụma ụgha ka ha na-eburu unu, amụma
ụgha nke ọhụ ụgha, na nke ịgba afa, na nke na-enweghị isi,
na nke si n'obi ha nke aghụghọ jupụtara. 15 Ya mere, ihe ndị
a ka Onyenwe anyị kwuru banyere ndị amụma ahụ na-ebu

amụma n’aha m. Ọ bụghị m ziteere ha, ma ha nọgidere na-asị, ‘Mma agha na ụnwụ enweghị ike ịbịaru ala a nso.’ Ndị amụma a niile ka a ga-ebibi site na mma agha na ụnwụ. **16** A ga-esitekwa n’ụlọ tụpụ ndị ahụ niile ha na-eburu amụma n’okporoụzọ Jerusalem n’ihi ụnwụ na mma agha. O nweghị onye ga-eli ha, maọbụ ndị nwunye ha, maọbụ ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom. N’ihi na aga m awụkwasị ha ihe ọjọọ ahụ niile ruuru ha. **17** “Gwa ha okwu ndị a, “‘Ka anya mmiri si n’anya m na-eruda ehihie na abalị, na-akwụsịghị akwụsị, n’ihi ndị m, n’ihi ada ndị m, nke na-amaghị nwoke, ndị hụrụla ahụhụ dị ukwuu, ndị e tipụtara ọnya jọrọ njọ. **18** Ọ bụrụ na m apụọ jee n’ime ime obodo ana m ahụ ndị e ji mma agha gbuo; Ọ bụrụ na m abata n’obodo ukwu, ana m ahụ mbibi nke ụnwụ wetara. Ma onye amụma ma onye nchụaja agaala n’ala nke ha amaghị.’” **19** Ị jụla Juda kpamkpam? Ọ pụtara na ihe banyere Zayọn adịghị atọkwa gị ụtọ? Gịnị mere i ji tigbuo anyị ruo na ọgwụgwọ adịghịkwa nye anyị? Anyị lere anya udo, ma ọ dịghị ezi ihe bịara; anyị lere anya ọgwụgwọ, ma lee, ihe anyị hụrụ bụ oke egwu. **20** Onyenwe anyị, anyị nabatara ajọ omume anyị, na ikpe mara nna nna anyị ha; n’ezie, anyị onwe anyị emehiekwala megide gị. **21** Elelịla anyị anya, n’ihi aha gị. Ekwela ka ocheeze gị dị ebube bụrụ ihe a na-adịghị asọpụrụ. Cheta ọgbụgba ndụ nke anyị na gị gbara; emebikwala ya. **22** Ọ dị chi ihe efu nke ndị mba ọzọ nwere ike ime ka mmiri zoo? Mbara eluigwe ọ pụrụ ime ka mmiri zoo site n’ike aka ya naanị? Mba! Ọ bụ gị, Onyenwe anyị Chineke anyị pụrụ ime ihe ndị a. N’ihi nke a, olileanya anyị dị n’ime gị, n’ihi na ọ bụ gị na-eme ihe ndị a niile.

15 Mgbe ahụ Onyenwe anyị gwara m okwu sị m, “Ọ bụrụ na Mosis na Samuel apụta bịa guzo n’ihu m, ụdịdị obi m agaghị agbanwe n’ebe ndị a nọ. Chụpụ ha n’ihu m. Mee ka ha si n’ebe a pụọ. **2** Ọ bụrụ na ha ajụọ gị si, ‘Ebee ka anyị ga-aga?’ Gwa ha na ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “‘Ndị e debere n’ihi ọnwụ ga-anwụ, ndị e debere n’ihi mma agha ka mma agha ga-egbu; ndị e debere n’ihi ụnwụ ka ụnwụ ga-egbu, otu a kwa, ndị e debere n’ihi ịdọta n’agha, ka a ga-adọta n’agha buru ha gaa mba ọzọ.’ **3** “Aga m ezite ụdị mbibi anọ megide ha: mma agha nke ga-egbu ha, nkịta ga-adọkpụrụ ozu ha pụọ, ụmụ anụ ufe na ụmụ anụ ọhịa dị iche iche ga-eripịa ha, ma bibiekwa ha.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **4** Aga m eme ka ha ghọọ ihe a na-asọ oyi n’alaeze niile nke ụwa, n’ihi ihe Manase nwa eze Hezekaya nke Juda mere na Jerusalem. **5** “Onye ga-enwe ebere n’ahụ gị, gị Jerusalem? Onye ga-eru ụjụ n’ihi ihe ga-adakwasị gị? Onye ga-apụta guzo ịjụ ajụjụ banyere otu ihe si agara gị? **6** Gị onwe gị ajụla m,” ka Onyenwe anyị kwupụtara. “Ị nọgidela na-adaghachi azụ. Ya mere, aga m ebikwasị gị aka, bibie gị. Ike m ji akwụsị gị ka ị ghara ịdaghachi azụ agwụla m. **7** Aga m eji ihe e ji afụcha ọka fụchaa ha n’ọnụ ụzọ ama nke ala ahụ. Aga m eme ka mbibi bịakwasị ndị m, nke ga-eme ka ha gbara aka ụmụ, n’ihi na ha esitebeghị n’ụzọ ọjọọ ha chigharịa. **8** Aga m eme ka ọnụọgụgụ ụmụ nwanyị di ha nwụrụ baa ụba. Ha ga-ehi nne karịa aja dị n’ọnụ oke osimiri. N’etiti ehihie ka m ga-eme ka onye mbibi bịakwasị ndị bụ nne ụmụ okorobịa ha; na mberede ka m ga-eme ka nhụju anya na ihe oke egwu bịakwasị ha. **9** Nwanyị mụrụ ụmụ asaa ga-ada mba, kubie ume. Ọ ga-anwụ mgbe oge ya na-erubeghị, ihere ga-eme ya; ọ ga-abụkwa onye e wedara n’ala. Ma ndị fọdụrụ ndụ ka m ga-eme ka ha nwụọ site na mma agha ndị iro ha.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **10** Ahụhụ dịịrị m, nne m, na ị mụrụ m, onye ya na ndị niile bi n’ala a na-alụ ọgụ, ma na-ese okwu. O nwebeghị onye m binyere ego, ọ dịkwaghị onye binyere m ego, ma mmadụ niile na-akọcha m. **11** Onyenwe anyị kwuru sị, “N’ezie, aga m anapụta gị n’ihi ezi ihe, aga m eme ka onye iro gị rịọ gị arịrịọ n’oge ihe ọjọọ na n’oge mkpagbu. **12** “Mmadụ o nwere ike ịgbaji igwe, ya bụ igwe e si n’akụkụ ugwu bubata, maọbụ bronz? **13** “Aga m ewere ihe niile i nwere, ya na akụnụba gị, nye ya onye ga-akwata ha n’agha. Ọ gaghị akwụ gị ihe ọbụla. N’ihi na mmehie gị niile ejupụtala n’ala a niile. **14** Aga m ewere gị nye ka ị bụrụ ohu ndị iro gị. Ị ga-ebi n’ala ị na-amaghị. N’ihi na a ga-esite n’iwe m mụnye ọkụ nke ga-eregbu gị.” **15** Ị maara O Onyenwe anyị, ya mere cheta m, lekọtaakwa m. Bọọrọ m ọbọ megide ndị na-akpagbu m. Ewezugala m, biko, n’ihi na ị bụ onye ogologo ntachiobi. Lee ka m si na-anata nkọcha n’ihi na m na-asọpụrụ gị. **16** Mgbe m chọpụtara okwu gị, eweere m ya rie dịka nri. Ha tọrọ obi m ụtọ, bụrụkwa ihe na-enye m ọńụ, n’ihi na-akpọkwasịrị m aha gị, Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile. **17** O nwebeghị oge mụ na ndị na-achị ọchị nke ukwuu ji nọkọọ. Esokwaghị m ha ńụrịkọọ ọńụ. A nọdụụrụ m onwe m n’ihi na aka gị dịkwasịrị m. I mekwara ka iwe jupụta m n’obi n’ihi ajọ omume ha. **18** Gịnị mere ihe mgbu m adịghị akwụsị akwụsị? Gịnị mekwara ọnya m ji dị njọ na-apụghị ịgwọta ya? Ị dịrị m dịka mmiri iyi na-arafu mmadụ, dịka isi iyi nke na-ekwesighị ntụkwasị obi. **19** Ya mere, ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Ọ bụrụ na i chegharịa, aga m etinyeghachi gị n’ọnọdụ gị, ime ka i guzokwa n’ihu m. Ọ bụrụ na okwu si gị n’ọnụ abụrụ okwu kwesiri ntụkwasị obi, okwu na-abụghị okwu nzuzu ị ga-abụ onye na-ekwuchitere m ọnụ m. Ndị a ga-alaghachikwute gị ma i gaghị alaghachikwuru ha. **20** Aga m eme ka ị dịrị ka mgbidi n’ebe ha nọ. Ị ga-abụ mgbidi e wusiri ike, nke e ji bronz wuo. Ha ga-ebuso gị agha, ma ha agaghị emeri gị n’ihi na m nọnyeere gị ịnapụta gị, nakwa ịzọpụta gị,” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **21** “Aga m anapụta gị site n’aka ndị ọjọọ. Gbapụtakwa gị site n’aka ndị na-enweghị obi ebere.”

16 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **2** “Ị gaghị alụtara onwe gị nwunye, ị gaghị amụtakwa ụmụ ndị ikom na ndị inyom n’ebe a.” **3** N’ihi na otu a ka Onyenwe anyị kwuru banyere ụmụ ndị ikom niile na ụmụ ndị inyom niile a mụrụ n’ala a. Otu a ka ọ kwukwara banyere nne na nna ụmụntakịrị ndị a. **4** “Ha ga-anwụ site n’ajọ ọrịa nke ga-egbu ha niile. O nweghị onye ga-eru ụjụ n’ihi ha, a gaghị elikwa ha. Kama ha ga-adị ka unyi e kposara n’ala. Mma agha na ụnwụ ga-ala ha n’iyi, ozu ha ga-abụkwa ihe oriri nye ụmụ anụ ufe na ụmụ anụ ọhịa nke ụwa.” **5** N’ihi na ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Abanyela n’ụlọ ọbụla a na-akwa ozu; abanyela maka iso ha ruo ụjụ, maọbụ maka igosi ha ebere, n’ihi na ewepụla m ngọzị m n’ịhụnanya m, na ọmịiko m site n’ebe ha nọ,” otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. **6** “Ma ndị ukwu na ndị nta n’ime ha ga-anwụ n’ala a. O nweghị onye ga-eli ha, maọbụ ruo ụjụ n’ihi ha. O nweghị onye ga-akpụcha isi ya, maọbụ gbuo onwe ya mma n’ihi ha. **7** O nweghị onye ga-eweta ihe oriri nye ndị zukọrọ maka ịkasị ndị na-eru ụjụ obi. Nri agaghị adị ọ bụladị nye ndị na-eru ụjụ, n’ihi ọnwụ nna ha maọbụ ọnwụ nne ha. Ọ dịkwaghị onye ga-enye ha ihe ọńụńụ n’ihi ịkasị ha obi. **8** “Abanyekwala n’ụlọ ebe e nwere oriri

soro ndị nọ n'ebe ahụ nọdụ ala iri ihe na ịn̄ụ ihe ọn̄ụn̄ụ 9
N'ihi na otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile,
onye bụkwa Chineke Izrel kwuru, 'N'ihu gị, na n'oge ndị a
niile ị dị ndụ, ka m ga-eme ka ụzụ ọn̄ụ na obi ụtọ, na olu
ndị ikom na nke ndị inyom na-alụ di na nwunye kwụsị.' 10
"Mgbe ị gwara ndị a ihe ndị a, ha ga-ajụ gị ajụjụ sị, 'Gịnị mere
Onyenwe anyị ji kpebie izitere anyị ụdị oke ịla n'iyi dị otu
a? Gịnị bụ ihe ọjọọ anyị mere? Gịnị bụ mmehie anyị mere
megide Onyenwe anyị Chineke anyị?' 11 Mgbe ahụ, ị ga-asa
ha sị ha, 'Ihe ndị a na-adakwasị unu n'ihi na nna nna unu
ha gbakụtara m azụ,' otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara,
'gbasoro, fee ma kpọọkwa isiala nye chi ndị ọzọ. Ha jụrụ iso
m, jụkwa idebe ihe m nyere ha n'iwu. 12 Ma unu emesoola m
mmeso ọjọọ karịa ụdị mmeso nna unu ha mesoro m. Lee ka
unu niile n'otu n'otu si agbaso ụzọ isiike nke obi ọjọọ unu
chepụtara, kama irubere m isi. 13 Ya mere, aga m esite n'ala
a tufuo unu. Aga m atụbanye unu n'ala ahụ unu na nna unu
ha na-amaghị. Ebe ahụ ka unu ga-anọkwa fee chi ndị ọzọ
ehihie na abalị. N'ihi na agaghị m emere unu amara.' 14 "Otu
ọ dị, ụbọchị ndị ahụ na-abịa," ka Onyenwe anyị kwupụtara,
"mgbe ndị mmadụ na-agaghị asịkwa ọzọ, 'Dịka Onyenwe
anyị na adị ndụ, bụ onye ahụ sitere n'ala Ijipt kpọpụta ụmụ
Izrel.' 15 Ma a ga-asị, 'Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, bụ
onye ahụ kpọpụtara Izrel site n'ala dị n'ugwu, na mba ahụ
niile ọ chụsara ha.' N'ihi na aga m akpọlata ha n'ala ahụ m
nyere nna nna ha. 16 "Ma ugbu a, aga m ezipu ọtụtụ ndị
ọkụ azụ ka ha gaa jide ha." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.
"Mgbe nke ahụ gasịrị, aga m ezipụkwa ọtụtụ ndị na-achụ nta,
ndị ga-esite n'elu ugwu ukwu niile na n'elu ugwu nta niile,
na n'ọnụ mgbawara dị na nkume niile, chụọ nta ha. 17 Ana m
ahụzu ụzọ ha niile. O nweghị ihe zoro ezo n'ebe m nọ. Anya
m na-ahụzukwa mmehie ha niile. 18 Aga m akwụghachi ha
okpukpu abụọ n'ihi ajọ omume ha, na mmehie ha, n'ihi na
ha ejirila oyiyi ihe arụ a pịrị apị ha, nke na-enweghị ndụ
n'ime ya, merụọ ala m. Ha emeekwala ka arụsị bụ ihe arụ
jupụta n'ihe nketa m." 19 Onyenwe anyị, ị bụ ike m na ebe m
e wusiri ike, ebe mgbaba m n'oge nsogbu. Mba niile nke ụwa
ga-esite na nsọtụ ụwa niile bịakwute gị. Ha ga-abịakwute gị
sị gị, "Nna anyị ha enweghị ihe ọbụla karịakwa chi ndị na-
abụghị chi n'ezie. Ha bụkwa chi na-abaghị uru, nke na-adịghị
ewetara ha ihe ọma ọbụla." 20 Mmadụ ọ pụrụ imere onwe ya
chi? E, ma chi ndị ahụ abụghị chi. 21 "Ya mere, aga m eme ka
ha mata. N'oge a ka m ga-eme ka ha mata ike m, na ịdị ike m.
Mgbe ahụ, ha ga-amata na aha m bụ Onyenwe anyị.

17 "E ji mkpisi igwe gbunye mmehie Juda, jikwa ọnụ
nkume siri ike a pịrị ọnụ ya apị, depụta n'elu mbadamba
nkume, bụ obi ha, nakwa n'elu mpi niile nke ebe ịchụ aja
ha. 2 Ọ bụladị ụmụ ha na-echeta ebe ịchụ aja ha, na ogidi a
manyere n'ala n'ihi arụsị Ashera, nke dị n'ebe ọtụtụ osisi ndụ
na-etokọ ọnụ, ma n'elu ugwu nta niile. 3 Ugwu m, nke dị
n'ala ahụ, na ihe niile ha nwere, na akụnụba ha ka m ga-
eweta nye ndị ga-adọta ha n'agha. Aga m enyekwa ha ihe
niile ahụ dị n'elu ugwu, n'ihi mmehie gị, nke jupụtara n'ala gị
niile. 4 Ihe nketa ahụ m nyere gị ga-efunarị gị, n'ihi ihe i
ji aka gị wetara onwe gị. Aga m emekwa ka ị bụrụ ohu ndị
iro gị n'ala nke ị na-amaghị, n'ihi na ị kpasuola iwe m, ọ
ga-adịgidekwa ruo mgbe niile ebighị ebi." 5 Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị kwuru, "Onye a bụrụ ọnụ ka mmadụ ahụ bụ
nke na-atụkwasị mmadụ ibe ya obi, onye olileanya ya dị
n'inyeaka ga-esi n'aka mmadụ rute ya aka, onye wezugara
obi ya site n'ebe Onyenwe anyị nọ. 6 Onye ahụ ga-adị ka osisi
na-eto n'ala tọgbọrọ n'efu. Ọ gaghị ahụkwa mgbe ọ dịmma
na-abịara ya. Ọ ga-ebi n'ebe niile kpọrọ nkụ nke ọzara, n'ala
nnu nnu, ebe ndị mmadụ na-ebighị. 7 "Ma ngọzị na-adịrị
onye ahụ na-atụkwasị Onyenwe anyị obi ya. Onye ịnya isi ya
bụ n'ime Onyenwe anyị. 8 Onye dị otu a ga-adị ka osisi a
kụrụ n'akụkụ iyi, nke mgbọrọgwụ ya na-awasa banye n'iyi
ahụ. Ụjọ adịghị atụ ya n'oge okpomọkụ, akwụkwọ ndụ na-
adịgidekwa n'elu ya. Ọ dịghị echegbu onwe ya n'afọ ụnwụ dị.
Ọ dịkwaghị mgbe ọ na-akwụsị ịmị mkpụrụ." 9 Obi mmadụ dị
aghụghọ karịa ihe niile, o nwekwaghị ngwọta. Onye pụrụ
ịghọta ya? 10 "Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị na-enyocha obi,
na-anwụpụta ihe dị n'ime mmụọ, n'ihi ịkwụ mmadụ ụgwọ
dịka ọrụ ya si dị, na dịka ihe ruuru ya si dị n'ihi ọrụ ya." 11
Dịka ọkwa si ekpokọba akwa ọ na-eyighị, otu a ka ndị na-
akpakọba akụ n'ụzọ na-ezighị ezi dị. N'etiti ụbọchị ndụ ha,
akụ ndị a ga-efunarị ha. N'ikpeazụ ha ga-aghọ ndị nzuzu. 12
Ocheeze dị ebube, nke e mere ka ọ dị elu site na mmalite, ka
ebe nsọ anyị bụ. 13 Onyenwe anyị, olileanya Izrel ka ị bụ.
A ga-emekwa ka ihere mee ndị na-agbakụta gị azụ. A ga-
edekwa aha ndị ahụ niile si n'ebe ị nọ wezuga onwe ha n'ala,
n'ihi na ha ewezugala onwe ha site n'ebe Onyenwe anyị, isi
iyi nke mmiri na-enye ndụ, nọ. 14 Onyenwe anyị, ọ bụrụ na i
mee ka ahụ sie m ike aga m adị ndụ. Ọ bụrụ na ị zọpụta m
aga m abụ onye azọpụtara, n'ihi na ọ bu naanị gị ka m na-eto.
15 Ha nọ na-ajụ m ọnụ, na-asị m, "Olee ebe okwu Onyenwe
anyị dị? Ya mezuonụ ugbu a!" 16 Ma esitebeghị m na ị bụ
onye ọzụzụ atụrụ gị wezuga onwe m. Ị maara na ọ bụghị
ọchịchọ obi m ịhụ ụbọchị ahụ na-eweta ịda mba. Ị maara ụdị
okwu niile na-esite n'ọnụ m na-apụ. 17 A ghọrọla m ihe na-
eyi egwu, n'ihi na ị bụ ebe mgbaba m n'ụbọchị mbibi. 18 Mee
ka ihere mee ndị na-akpagbu m. Ekwekwala ka ihere mee
m. Mee ka ha tụọ ụjọ, ma chebe m site n'ihe egwu. Mee ka
ụbọchị mbibi bịakwasị ha, werekwa okpukpu ihe mbibi abụọ
tipịa ha. 19 Ihe a ka Onyenwe anyị gwara m, "Gaa, guzo n'ọnụ
ụzọ ama obodo, ebe ndị eze Juda na-esi apụ, ma na-abatakwa.
Guzokwa n'ọnụ ụzọ ama ndị ọzọ niile dị na Jerusalem. 20
Gwa ha sị, 'Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu ndị eze Juda
na ndị Juda niile, na ndị niile bi na Jerusalem, ndị na-esi
n'ọnụ ụzọ a apụ, na-abatakwa.' 21 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwuru, 'Lezienụ onwe unu anya ịhụ na unu ebughị ibu ọbụla
n'ụbọchị izuike; lezienụ onwe unu anya ịhụ na unu esiteghị
n'ọnụ ụzọ ama Jerusalem bufee ya. 22 Unu esitela n'ụlọ unu
buputa ihe ọbụla, unu arụkwala ọrụ ọbụla n'ụbọchị izuike.
Doonụ ụbọchị izuike nsọ dịka m nyere nna unu ha n'iwu. 23
Ma ha egeghị ntị, maọbụ kpọọ ya mkpa ha. Ha bụ ndị ntị ike,
ndị na-adịghị an̄a ntị n'ịdọ aka na ntị, maọbụ nabata ya. 24
Ma otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, ọ bụrụ na unu ga-elezi
anya rubere m isi, hapụ isi n'ọnụ ụzọ ama obodo a bufee
maọbụ bubata ibu n'ụbọchị izuike, kama debe ụbọchị izuike
nsọ, site na-arụghị ọrụ ọbụla n'ime ya, 25 mgbe ahụ, ndị eze
ndị ga-anọkwasị n'ocheeze Devid ga-edu ndị na-ejere ya ozi
na-agafe na-abatakwa site n'ọnụ ụzọ ama a. Ha na ndị na-
ejere ha ozi ga-anọkwasị n'ịnyịnya ha, na n'ụgbọ agha ha,
mgbe ha sị n'ọnụ ụzọ ama a na-abata, ma na-apụ. Ndị Juda,
na ndị bi na Jerusalem ga-esokwa ha n'azụ. Aga m emekwa
ka ndị mmadụ biri n'obodo a ruo mgbe ebighị ebi. 26 Ndị

mmadụ ga-esite n’obodo niile nke Juda, na n’obodo nta gbara
Jerusalem gburugburu; ha ga-esitekwa n’ala ndị Benjamin, na
n’ala ndagwurugwu nke ugwu ndị ahụ dị n’ọdịda anyanwụ,
sitekwa n’ala Negev, na-ewebata onyinye aja nsure ọkụ, na
aja dị iche iche, na onyinye ọka, na onyinye ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ, na onyinye ekele, n’ime ụlọ Onyenwe anyị.
27 Ma ọ bụrụ na unu enupu isi jụ idebe ụbọchị izuike nsọ,
ọ bụrụ na unu anọgide na-ebubata ihe site n’ọnụ ụzọ ama
Jerusalem n’ụbọchị izuike, aga m amụnye ọnụ ụzọ ama niile
dị na Jerusalem ọkụ, nke a na-apụghị imenyụ emenyụ. Ọ ga-
erepịakwa ebe niile e wusiri ike na Jerusalem.’”

18 Nke a bụ okwu nke sị n’ebe Onyenwe anyị nọ bịakwute
Jeremaya. 2 “Bilie, jee n’ụlọ ọkpụ ite, ebe ahụ ka m
ga-anọ zie gị ozi.” 3 Ya mere, ebiliri m jee n’ụlọ ọkpụ ite,
bịakwute ya mgbe ọ nọ na-arụ ọrụ na nkume ịkpụ ihe. 4 Ma
ite ahụ ọ chọrọ ịkpụ apụtaghị dịka ọkpụ ite si chọọ ya, n’ihi
ya, ọ kpụkọtara ụrọ ahụ ọzọ, malitekwa ịkpụghari ya. 5 Mgbe
ahụ okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, 6 Ọ sịrị, “Ọ bụ na m
apụghị ime unu dịka ọkpụ ite a mere, unu ụmụ Izrel?” Otu a
ka Onyenwe anyị kwubiri, “Dịka ụrọ si dị n’aka ọkpụ ite ahụ,
otu a ka unu onwe unu si dịrị n’aka m, gị Izrel. 7 Mgbe ọbụla
m kpọsara na a ga-akwada maọbụ bibie, maọbụ si n’ọnọdụ ya
hopu mba maọbụ alaeze ọbụla, 8 ọ bụrụ na mba ahụ m dọrọ
aka na ntị esite na mmehie ha chegharịa, a gaghị ebibi ya
dịka m si zube. 9 Ọzọ, ọ bụrụ na m akpọsaa na a ga-ewuli
mba ọbụla maọbụ alaeze ọbụla elu, kụọkwa ya, 10 ọ bụrụ
na o mee ihe jọrọ njọ n’anya m, jụ irubere m isi, agaghị m
emere ya ihe ọma ahụ m zubere imere ya. 11 “Ugbu a, gwa
ndị Juda na ndị ahụ bi na Jerusalem, sị, ‘Otu a ka Onyenwe
anyị sịrị: Lee, ana m akwado mbibi nke ga-abịakwasị unu; ana
m echekwa echiche ọjọọ megide unu. Ya mere, ka onye ọbụla
n’ime unu site n’ụzọ ọjọọ ya chegharịa, ya meekwa ka ụzọ ya
na omume ya zie ezi.’ 12 Ma ha ga-aza sị, ‘O nweghị isi! Anyị
ga-anọgide na-eme ihe ọbụla anyị chepụtara n’echiche anyị,
na-emekwa atụmatụ isiike nke obi ọjọọ anyị tụpụtara.’” 13
N’ihi ya ka Onyenwe anyị ji kwuo sị, “Jụtanụ ajụjụ n’etiti mba
niile, onye nụrụla ihe dị otu a? Ndị m, Izrel, bụ nwaagbọghọ
na-amaghị nwoke emeela ihe jọgburu onwe ya. 14 O nweela
mgbe mmiri oyi m mere ka ọ kpụkọtaa kọrọ n’elu ugwu
Lebanọn? O nweela mgbe mmiri ya jụrụ oyi, nke si n’ebe dị
anya na-asọdata ji akwụsị ịsọ asọ? 15 Ma ndị m echezọọla m.
Ha na-achụ aja nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye arụsị na-enweghị
isi, bụ arụsị ndị ahụ mere ka ha sọọ ngọngọ n’ụzọ ha niile. Ha
sụrụ ngọngọ hapụ ịgbasokwa ụzọ ọma ahụ dị site na mgbe
ochie. Kama ha na-eje ije n’ụzọ ọhịa, nke na-enweghị ụkpụrụ,
nke a na-ewuzighị ewuzi. 16 Ala ha ga-atọgbọrọ n’efu. Ọ ga-
aghọ ihe iju anya ruo ebighị ebi. Ndị si n’akụkụ ya na-agafe
ga-efufe isi ha, n’ihi na ihe ha ga-ahụ ga-eju ha anya. 17 Aga
m achụsa ha n’ihu ndị iro ha dịka ifufe na-efe site n’ọwụwa
anyanwụ. Aga m agbakụta ha azụ. Ha agaghị ahụkwa ihu m
anya n’ụbọchị ahụ mbibi ga-abịakwasị ha.” 18 Ha sịrị, “Bịanụ
ka anyị gbaa izu megide Jeremaya, n’ihi na izi iwu agaghị
esite n’ebe ndị nchụaja nọ kwụsị, maọbụ ndụmọdụ n’ebe ndị
maara ihe, ma ọ bụkwanụ okwu site n’ebe ndị amụma nọ. Ya
mere, bịanụ ka anyị were ire anyị buso ya agha, gharakwa ịṅa
ntị n’okwu ọbụla nke ọ na-ekwu.” 19 Gee m ntị, Onyenwe
anyị. Nụrụ ihe ndị na-ebo m ebubo na-ekwu megide m. 20
O kwesiri iji ajọ omume kwụghachi ihe ọma? Ma lee na ha
egwuolara m olulu. Chetakwa na m guzooro n’ihu gị ma rịọ
gị arịrịọ n’ihi ha. Arịrịọ m bụ ka ị hapụ iweso ha oke iwe.
21 Ya mere, were ụmụ ha nyefee n’aka ụnwụ. Werekwa ha
onwe ha nyefee n’aka mma agha. Mee ka ndị nwunye ha
ghọọ ndị gba aka ụmụ na di. Meekwa ka e gbuo ndị ikom ha,
ka mma agha gbukwaa ụmụ okorobịa n’ọgbọ agha. 22 Mee ka
e site n’ụlọ ha nụ mkpu akwa, mgbe i mere ka ndị iro ha
buso ha agha na mberede. N’ihi na ha egwuola olulu ijide
m, ha esiekwarala m ọnya nzuzo ijide m n’ụkwụ. 23 Ma gị
onwe gị, Onyenwe anyị, maara nzube ọjọọ ha niile igbu m.
Agbagharala ha ajọ omume ha; maọbụ hichapụ mmehie ha
site n’ihu gị. Mee ka ụkwụ ha gbuchapụ ka ha daa n’ihu gị;
mesie ha ike mgbe ị na-ewe iwe.

19 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Jee, zụta otu ite
aja site n’aka ọkpụ ite. Duru ụfọdụ n’ime ndị okenye na
ndị nchụaja, 2 jee na Ndagwurugwu nke Ben Hinom, nke dị
nso n’ọnụ ụzọ ama Ejuju dị n’ọwụwa anyanwụ. Nọdụ n’ebe
ahụ kwupụtara ha okwu ndị m gwara gị. 3 Sị ha, ‘Nụrụnụ
okwu Onyenwe anyị, unu ndị eze Juda, na ndị Jerusalem.
Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, onye
bụ Chineke Izrel kwuru. Geenụ ntị! Aga m eme ka ihe ọjọọ
bịakwasị ala a, ụdị ihe ọjọọ ga-eme ka ntị ọbụla nụrụ ya zụọ
wuruwuru. 4 N’ihi na ha ahapụla m, mee ka ebe a ghọọ nke
chi ndị mba ọzọ. Ha achụọla aja nsure ọkụ n’ime ya nye chi
ndị ahụ ha na nna nna ha, maọbụ ndị eze Juda, na-amaghị.
Ha ejirila ọbara ndị aka ha dị ọcha mejupụta ebe a. 5 Ha
ewuola ebe ịchụ aja dị elu nye chi Baal. N’elu ya kwa ka ha
na-esure ụmụ ha dịka aja nye Baal, bụ nke m na-enyeghị
n’iwu, ekwughịkwa m ya, o nwekwaghị mgbe o ji bata m
n’obi. 6 Ya mere, kpacharanụ anya, n’ihi na ụbọchị ahụ na-
abịa, ka Onyenwe anyị kwubiri, mgbe ndị mmadụ agaghị
akpọkwa ebe a Tofet ma ọ bụkwanụ Ndagwurugwu nke Ben
Hinom, kama a ga-akpọ ya Ndagwurugwu Ogbugbu. 7 “‘N’ebe
a ka m ga-anọ laa nzube niile nke Juda na Jerusalem n’iyi.
Aga m eme ka ha daa site na mma agha n’ihu ndị iro ha,
n’aka ndị ahụ na-achọsi ndụ ha ike. Aga m enye ụmụ anụ ufe
na anụ ọhịa ozu ha dịka nri. 8 Aga m ebibi obodo a mee ka ọ
ghọọ ihe iju anya na ihe ịma ọsụ. Ndị niile na-esi n’akụkụ ya
agafe ga-anọ n’ọnọdụ iju anya, ha ga-eledakwa ya anya n’ihi
ọnya ya niile. 9 Aga m emekwa ka ha rie anụ ahụ nke ụmụ ha
ndị ikom na ndị inyom. Ha ga-erikwa anụ ahụ ibe ha, n’ihi na
ndị iro ha ga-agba ha gburugburu nọchibido ha n’ime oke
mkpagbu ka ha bibie ndụ ha.’ 10 “Kụwaa ite ahụ mgbe ndị gị
na ha so nọ na-ele gị anya. 11 Gwa ha sị, ‘Otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile sịrị: Aga m etipịa mba a na
obodo a, dịka ite aja nke ọkpụ ite a si daa tipịasịa n’ụzọ a na-
apụghị imezikwa ya ọzọ. Ha ga-eli ndị nwụrụ anwụ na Tofet
tutu ruo mgbe ohere na-agaghị adịkwa ili ozu ọzọ. 12 Ihe
dị otu a ka m ga-eme n’ebe a, meekwa ndị bi na ya. Otu a
ka Onyenwe anyị kwubiri. Aga m eme obodo a ka ọ dịrị ka
Tofet. 13 Ụlọ niile dị na Jerusalem na ụlọ niile nke ndị eze
Juda ka a ga-emerụ dịka ebe a, bụ Tofet, otu a ka a ga-esi
merụọkwa ụlọ niile a suree ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n’elu
ha nye usuu niile nke eluigwe, wụsakwara chi ndị ọzọ ihe
ọṅụṅụ dịka onyinye.’” 14 Mgbe Jeremaya si na Tofet, ebe ahụ
Onyenwe anyị zigara ya ibu amụma lọta, o guzoro n’ogige
ụlọnsọ ukwu Chineke ahụ, gwa ndị mmadụ niile okwu sị ha,
15 “Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, onye bụ

Chineke nke Izrel sịrị, ‘Geenụ ntị! Ana m aga ime ka ihe ọjọọ
ahụ m kwuru okwu ya bịakwasị obodo a, na obodo nta niile
gbara ya gburugburu, n’ihi na ha bụ ndị isiike, ndị jụrụ ige
ntị n’okwu m.’”

20 Mgbe Pashua nwa Imea, bụ onye nchụaja, ma burukwa
onyeisi na-elekọta ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, nụrụ
amụma ndị a Jeremaya na-ebu, 2 o nyere iwu ka e tie
Jeremaya, bụ onye amụma ihe, kee ya agbụ, tinye ya n’ọnụ
ụzọ ama Dị Elu nke Benjamin, nke dị ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. 3 N’echi ya, mgbe Pashua tọpụrụ ya site n’agbụ ahụ,
Jeremaya sịrị ya, “Onyenwe anyị akpọghị gị Pashua, kama
aha gị bụ Mago-Misabib, nke pụtara, Nwoke ihe egwu gbara
gburugburu. 4 N’ihi na nke a ka Onyenwe anyị na-ekwu, ‘Aga
m eme ka ị ghọọrọ onwe gị, ghọọkwara ndị enyi gị niile ihe
egwu. Anya gị abụọ ka ị ga-eji hụ ha mgbe mma agha ndị
iro ha ga-egbuda ha. Aga m ararakwa ala Juda niile nyefee
ha n’aka eze Babilọn, onye ga-egbuda ha. Aga m ararakwa
ala Juda niile nyefee ha n’aka eze Babilọn, onye ga-eburu
ndị niile bi n’ime ya gaa Babilọn. Ọ ga-egbu ndị fọdụrụ. 5
Aga m enyefe ndị iro ha akụ niile dị n’obodo, na ihe niile ha
rụpụtara, na ihe niile dị oke ọnụahịa, na ngwongwo na akụ
niile nke ndị eze Juda. Ha ga-eburu ya dịka ihe a kwatara
n’agha laa Babilọn. 6 Ma gị onwe gị bụ Pashua, na ndị niile bi
n’ụlọ gị, ka a ga-adọta n’agha buru gaa Babilọn. N’ebe ahụ ka
ị ga-anwụ. Ebe ahụ kwa ka a ga-eli gị, gị na ndị enyi gị ndị a
niile ị na-eburu amụma ụgha.’” 7 Onyenwe anyị, ị ghọọla m
aghụghọ, meekwa m ka m ghọọ onye a ghọgburu n’aghụghọ.
I jidesiela m aka ike, mee ka uche gị mezuo m n’ahụ. Lee na
mmadụ niile na-akparị m ụbọchị niile. Onye ọbụla jikwa m
na-eme ihe ọchị. 8 N’ihi na mgbe ọbụla m meghere ọnụ kwuo
okwu, aghaghị m iti mkpu. Aga m akpọ mkpu banyere ihe ike
na ịla n’iyi. N’ihi na okwu Onyenwe anyị ewetarala m mkparị
na ịkwa emo ụbọchị niile. 9 Ọ bụrụkwa na m ekwuo n’obi m
sị, “Agaghị m ekwute ihe ọbụla metụtara okwu ya maọbụ aha
ya ọzọ.” Ọ dighị ekwe m. N’ihi na okwu ya na-enwu m ọkụ
n’obi. Ọ dịkwa ka ọkụ na-enwu enwu emechibidoro ụzọ n’ime
ọkpụkpụ m. Ike agwụla m ịnagide okpomọkụ nke okwu ya.
N’ezie, apụghịkwa m ịnagide ya. 10 Ana m anụ ọtụtụ akụkọ
nzuzo, “Oke egwu n’akụkụ niile! Jụụnụ ya! Ka anyị jụụnụ ya!”
Ndị enyi m niile nọ na-eche mgbe m ga-azọhie ụkwụ daa,
na-asị, “Ma eleghị anya ọ ga-abụ onye eduhiere, mgbe ahụ,
anyị ga-emegide ya, bọọrọ onwe anyị ọbọ n’ahụ ya.” 11 Ma
Onyenwe anyị nọnyeere m dịka dike n’agha; n’ihi ya, ndị
na-esogbu m ga-asọ ngọngọ, ha agaghị emerikwa m. Ihe ha
zubere agaghị emezuru ha, n’ihi ya, ihere ga-eme ha nke
ukwuu; a gaghị echezọkwa ọnọdụ ihere ha ruo ebighị ebi.
12 Ma gị, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, gị, onye
na-enyocha onye ezi omume, onye anya ya na-eru n’ihe dị
mmadụ n’obi na n’ime echiche uche ya, biko, kwere ka m dị
ndụ hụ mgbe ị ga-abọrọ onwe gị ọbọ megide ha, n’ihi na ọ
bụ n’aka gị ka m tinyere ihe niile gbasara m. 13 Bụkuonụ
Onyenwe anyị abụ! Nyenụ Onyenwe anyị otuto! N’ihi na ọ
na-anapụta ndụ ndị mkpa na-akpa, site n’aka ndị ajọ omume.
14 Ihe a bụrụ ọnụ ka ụbọchị ahụ a mụrụ m bụ. Ka ụbọchị nne
m mụrụ m ghara inwe ngọzị. 15 Onye a na-abụ ọnụ ka nwoke
ahụ bụ nke wetara nna m akụkọ ọmụmụ m, nke mere ka ọ
ṅụrịa ọṅụ, na-asị ya, “A mụọlara gị nwa, ọ bụ nwa nwoke!” 16
Ka e meekwa nwoke ahụ ihe Onyenwe anyị mere obodo ndị
ahụ o bibiri na-enweghị ọmịiko. Ka nwoke ahụ nọgidekwa
na-anụ iti mkpu akwa n’ụtụtụ, na akwa ibu agha n’ehihie. 17
N’ihi na ọ hapụrụ igbu m mgbe m nọ n’afọ nne m, hapụ ime
ka afọ nne m bụrụ ili m, ka afọ ya bụrụkwa ihe buru ibu ruo
mgbe ebighị ebi. 18 N’ihi gịnị ka m ji site n’afọ nne m pụta
ịhụ ọnọdụ ọjọọ ndị a, na ịnọgide n’obi mwute, na ịnọ ọnọdụ
ihere ogologo ụbọchị niile nke ndụ m?

21 Ndị a bụ okwu Onyenwe anyị, nke ruru Jeremaya ntị
mgbe eze Zedekaya zigara Pashua nwa Malkija, na onye
nchụaja bụ Zefanaya nwa Maaseia, 2 sị, “Jụtara anyị ase site
n’aka Onyenwe anyị, n’ihi na Nebukadneza eze Babilọn na-
ebuso anyị agha. Eleghị anya Onyenwe anyị ga-emere anyị
ihe ịtụnanya dịka oge gara aga, nke ga-eme ka o si n’ebe anyị
nọ wezuga onwe ya.” 3 Ma Jeremaya zara sị ha, “Gwanụ
Zedekaya sị ya, 4 ‘Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel
kwuru: Lee ejikerela m ugbu a ichighari ihe agha niile dị
unu n’aka, nke unu ji na-ebuso eze Babilọn na ndị Kaldịa
gbara obodo unu gburugburu agha, e, ejikerela m ichighari
ha megide unu. Aga m akpọbata ha n’ime obodo a. 5 Mụ
onwe m ga-eji aka e setịpụrụ nke ọma, na aka dị ike, nke
iwe na ọnụma dị ukwuu, buo agha megide unu. 6 Aga m
etida ndị niile bi n’obodo a, ma mmadụ ma anụ ọhịa. Ha ga-
anwụkwa site n’oke ihe otiti, nke m ga-eme ka ọ bịakwasị
ha. 7 Mgbe nke a mesịrị, Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara,
aga m ewere Zedekaya eze Juda, na ndịisi ọchịchị ya, na ndị
niile bi n’obodo a, ndị mma agha na ụnwụ na ihe otiti ndị a
na-egbughị, nyefee ha n’aka Nebukadneza eze Babilọn, na
n’aka ndị iro ha, ndị na-achọsi ndụ ha ike. Ọ ga-eji mma
agha gbuo ha. Ọ gaghị emere ha ebere, ọ gaghị egosikwa ha
ọmịiko.’ 8 “Tinyere nke a, gwanụ ndị mmadụ niile, ‘na ihe
ndị a ka Onyenwe anyị kwuru: Lee, ana m eche n’ihu unu ụzọ
abụọ, ụzọ na-eduba na ndụ, na ụzọ na-eduba n’ọnwụ. 9 Onye
ọbụla n’ime unu nọgidere n’obodo a ka mma agha, maọbụ
ụnwụ, maọbụ ihe otiti ga-egbu. Ma onye ọbụla n’ime unu
pụkwuru ndị Kaldịa gbara obodo unu gburugburu, were onwe
ya nyefee ha n’aka, ga-adị ndụ; ọ ga-echebekwa ndụ ya. 10
Ekpebiela m imesi obodo a ike; o nweghị ihe ọma ọbụla ga-esi
n’aka m rute ha, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. A ga-enyefe
obodo a n’aka eze Babilọn, onye ga-eji ọkụ laa ya n’iyi.’ 11
“Karịchasịa, gwa ndị ezinaụlọ eze Juda sị, ‘Nụrụnụ okwu
Onyenwe anyị. 12 Unu ụlọ Devid, otu a ka Onyenwe anyị sịrị,
“‘Kpeenụ ikpe ziri ezi kwa ụtụtụ niile; napụtanụ ndị a na-
emegbu emegbu site n’aka ndị na-emegbu ha. Napụtakwanụ
ndị a na-apụnara ihe ha nwere site n’aka ndị na-apụnara ha
ihe ndị a. Ọ bụrụ na unu emeghị otu a, iwe m ga-abịakwasị
unu, dịka ọkụ n’ihi ajọ omume unu, ọ dịkwaghị onye pụrụ
ime ka ọ kwụsị. 13 Edoola m onwe m megide gị, Jerusalem, gị
onye bi n’ebe dị elu karịa ndagwurugwu a, onye bi n’ebe dị
elu nke dị larịị, Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. Gị onye na-
asị “Onye pụrụ ibuso anyị agha? Onye kwa pụrụ ịbata n’ebe
anyị e wusiri ike?” 14 Aga m enye gị ahụhụ nke ruuru gị
n’ihi ajọ omume gị, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. Aga m
amụnye ọkụ n’oke ọhịa gị niile, nke ga-erechapụ ihe niile dị
gị gburugburu.’”

22 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Jee n’ụlọeze Juda
nọdụ n’ebe ahụ kwusaa ozi ndị a. 2 ‘Nụrụ okwu
Onyenwe anyị, nye gị, gị eze Juda, gị onye na-anọkwasị
n’ocheeze Devid. Nụrụ ya, gị na ndịisi ọchịchị gị, na unu ndị

niile na-esite n'ọnụ ụzọ ama ndị a na-apụ na-abatakwa. **3** Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, Meenụ ihe dị mma na ihe ziri
ezi. Napụtanụ onye eji aka ike napụ ihe o nwere site n'aka
onye ahụ na-emegbu ya. Unu emejọkwala onye ọbịa, maọbụ
mee ya ihe ike. Unu emekwala ndị na-enweghị nna, maọbụ
ndị inyom di ha nwụrụ ihe ọjọọ. Unu awụsịkwala ọbara ndị
aka ha dị ọcha n'ebe a. **4** N'ihi na ọ bụrụ na unu elezie anya
mee iwu ndị a niile, mgbe ahụ, ndị eze na-anọkwasị n'elu
ocheeze Devid ga-anọgide na-esite n'ọnụ ụzọ ama ndị a na-
apụta, na-abata n'elu ụgbọ agha ha, ma n'elu ịnyịnya ha, ha
na ndịisi ọchịchị ha, na ndị ha na-achị. **5** Ma ọ bụrụ na unu
ajụ irube isi nye iwu ndị a, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, eji
m onwe m na-aṅụ iyi na ụlọeze a ga-aghọ mkpọmkpọ ebe.'"
6 N'ihi na ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru banyere ụlọeze
Juda, "Ọ bụ ezie na ịdị dịka Gilead nye m, dịka elu ugwu ukwu
Lebanọn, aghaghị m ime gị ka ị dịrị ka ebe ikpofu ahịhịa,
dịka obodo ndị mmadụ na-ebighị n'ime ya. **7** Aga m ezite ndị
mbibi ndị ga-abịa megide gị. Onye ọbụla n'ime ha ga-eji ngwa
agha ya. Ha ga-egbutusịkwa osisi sida ọma gị niile, tụnye ha
niile n'ime ọkụ. **8** "Ọtụtụ ndị si mba ọzọ bịa ga-agafe obodo
a. Ha ga-ajụrịta ibe ha ajụjụ sị, 'Gịnị mere Onyenwe anyị ji
mee obodo ukwuu a ihe ọjọọ dị otu a?' **9** Ọsịsa ha ga-enweta
ga-abụ, 'Ọ bụ n'ihi na ha gbakụtara ọgbụgba ndụ Onyenwe
anyị Chineke ha azụ, malite ịkpọ isiala na ife chi ndị ọzọ.'" **10**
Unu akwala akwa n'ihi eze ahụ nwụrụ anwụ, maọbụ ruo ụjụ
n'ihi na ọ gaghị abụkwa eze unu, kama kwaanụ akwa n'ihi
onye ahụ a dọtara n'agha buru gaa mba ọzọ. N'ihi na ọ gaghị
alọghachi ọzọ; ọ gaghị ahụkwa ala ebe a mụrụ ya anya ọzọ.
11 N'ihi na ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru banyere Shalum
nwa Josaya, onye nọchiri anya nna ya dịka eze Juda, bụ onye
ahụ e si n'ebe a buru gaa mba ọzọ, "Ọ gaghị alọtakwa ọzọ. **12**
Ebe ahụ e buuru ya gaa ka ọ ga-anọ nwụọ. Ọ gaghị ahụkwa
ala nke aka ya anya ọzọ." **13** "Ahụhụ na-adịrị onye ahụ na-
ewu ụlọeze ya site n'ụzọ ajọ omume, nke jikwa ikpe na-ezighị
ezi na-ewu ime ụlọ elu ya niile, onye ahụ nke na-eme ndị
mmadụ rụọ ọrụ n'efu, nke na-adịghị akwụ ha ụgwọ ọbụla
n'ihi ọrụ ha. **14** Onye na-asị, 'Aga m ewuru onwe m ụlọeze
buru ibu, nke ọnụụlọ dị n'ụlọ elu ya sara ezi mbara.' Ya mere,
ọ tinyere oghereikuku sara mbara n'ụlọ ahụ, jirikwa osisi
sida machie elu ya, werekwa penti na-acha uhie uhie chọọ
ya mma. **15** "Ị ga-abụ eze n'ihi na i nwere ọtụtụ osisi sida
karịa ndị ọzọ? Nna gị o nweghị ihe oriri na ihe ọṅụṅụ? O
mere ihe dị mma na ihe ziri ezi n'ihi ya ihe niile gaara ya nke
ọma. **16** O kwuchitere ọnụ ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa,
nke a mere na ihe niile gara nke ọma. Ọ bụghị nke a bụ ihe
ọ pụtara bụ ịmara m? Ka Onyenwe anyị kwupụtara **17** Ma
anya unu na obi unu adịghị n'ihe ọzọ ma ọ bụghị naanị n'uru
n'ezighị ezi n'iwufu ọbara ndị aka ha dị ọcha, na imegbu ndị
mmadụ, na iji aka ike pụnara ha ihe ha nwere." **18** Ya mere,
ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru banyere Jehoiakim nwa
Josaya eze Juda: "Ha agaghị eruru ya uju sị, 'Ewoo nwanne m
nwoke! Ewoo nwanne m nwanyị!' Ha agaghị eruru ya uju sị,
'Ewoo nna anyị ukwu! Ewoo ịma mma ya!' **19** A ga-eli ya
dịka e si eli ịnyịnya ibu. A ga-adọkpụrụ ozu ya n'ala tufuo ya
n'azụ ọnụ ụzọ ama Jerusalem." **20** "Gbagoruo na Lebanọn tie
mkpu akwa, meenụ ka a nụ olu unu na Bashan, sitekwanụ na
Abarim tie mkpu akwa n'ihi na e gweriela ndị niile unu na ha
dị na mma. **21** Adọrọ m gị aka na ntị n'oge ahụ ị nọ na-eche
na i guzo chịm, ma ị jụrụ ige ntị. Nke a bụkwa omume gị site
na mgbe ị bụ nwantakịrị. Ị jụkwara irubere m isi. **22** Oke
ifufe ga-ebufu ndị ọzụzụ atụrụ gị niile, a ga-emekwa ka ndị gị
na ha dị na mma gaa biri na mba ọzọ. Mgbe ahụ, ihere ga-
eme gị, ị ga-aghọkwa onye e wedara n'ala n'ihi ajọ omume
gị niile. **23** Gị onye na-ebi na Lebanọn, onye ebe obibi ya
dị n'ụlọ e ji osisi sida wuo, lee ka i si na-asụ ude mgbe ihe
mgbu bịakwasịrị gị, ihe mgbu yiri nke nwanyị ime na-eme.
24 "Ma dịka m na-adị ndụ," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri
ya, "a sịkwarị na gị, bụ Jehoiakin, nwa Jehoiakim eze Juda, bụ
mgbaaka akara m gbanyere na mkpịsịaka dị n'aka nri m, aga
m agbapụkwa gị, **25** were gị nyefee n'aka ndị ahụ na-achọsi
ndụ gị ike, bụ ndị ahụ ị na-atụ ụjọ ha. Aga m enyefe gị n'aka
Nebukadneza eze Babilọn na ndị Kaldịa. **26** Aga m atụfu gị na
nne mụrụ gị, tụga unu na mba ọzọ dị iche site n'obodo a
nọ mụọ unu. Ebe ahụ ka unu ga-anọ nwụọ. **27** Unu agaghị
alọghachikwa n'ala ahụ na-agụ unu agụụ ịlọghachi n'ime ya."
28 Nwoke a bụ Jehoiakin, ọ bụ ite tiwara etiwa, nke e lelịrị
elelị, ihe onye ọbụla na-achọghị? N'ihi gịnị ka a ga-eji tufuo
ya na ụmụ ya, tụga ha na mba ha na-amaghị? **29** Ala, ala, ala,
nụrụ okwu Onyenwe anyị. **30** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwuru: "Detuo ya n'akwụkwọ na nwoke a bụ onye gba aka
nwa, nwoke nke ihe na-agaghị agara nke ọma n'oge ndụ ya
niile, n'ihi na o nweghị onye n'ime ụmụ ọ mụrụ nke ihe ga-
agara nke ọma, o nwekwaghị onye n'ime ha ga-anọkwasị
n'ocheeze Devid, maọbụ chịakwa ọzọ na Juda."

23 "Ahụhụ dịrị ndị ọzụzụ atụrụ ahụ na-achụsasị, ma na-
ebibi igwe atụrụ m ha kwesiri ilekọtazi anya." Otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. **2** Ya mere, ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Chineke Izrel na-agwa ndị ọzụzụ atụrụ ahụ na-elekọta
ndị m, "Ebe ọ bụ na unu akpasasịala igwe ewu na atụrụ m,
chụsaa ha, kama ilekọtazi ha anya nke ọma, aga m ata unu
ahụhụ n'ihi ihe ọjọọ ndị a unu mere." Otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri. **3** "Mụ onwe m ga-eji aka m chịkọta ndị m fọdụrụ
n'igwe ewu na atụrụ m site na mba ahụ niile m chụgara ha,
kpọghachikwa ha n'ebe ịta nri ha, ebe ha ga-anọ mụbaa, dị
ukwuu n'ọnụọgụgụ. **4** Aga m ahọpụtakwa ndị ọzụzụ atụrụ,
ndị ga-elekọtazi ha anya. Egwu agaghị atụ ha, ọ dịkwaghị
onye ga-emenye ha ụjọ. O nwekwaghị onye ga-akpafu akpafu
n'ime ha." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **5** "Ụbọchị ndị ahụ
na-abịa," ka Onyenwe anyị kwupụtara, "mgbe m ga-eme ka
Ngalaba na-eme ezi omume bilie n'ezinaụlọ Devid. Ọ ga-abụ
Eze ga-eji amamihe chịa ndị ya. Ọ ga-eme ezi ihe, kpeekwa
ikpe ziri ezi n'ala ahụ. **6** N'ụbọchị, ya ka a ga-azọpụta Juda,
Izrel ga-ebikwa n'udo. Nke a bụ aha a ga-akpọ ya: Onyenwe
anyị Onye Nzọpụta, bụ Ezi omume Anyị. **7** "N'ihi nke a,
ụbọchị ahụ na-abịa," ka Onyenwe anyị kwupụtara, "mgbe ndị
mmadụ na-agaghị asịkwa ọzọ, 'Dịka Onyenwe anyị na-adị
ndụ, bụ onye sitere n'ala Ijipt dupụta ndị Izrel,' **8** ma ha ga-
asị, 'Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ, bụ onye ahụ kpọlatara
agbụrụ Izrel site n'ala dị n'ugwu, na mba dị iche iche ebe ọ
chụgara ha.' Mgbe ahụ, ha ga-ebi n'ala nke aka ha." **9** Ma
banyere ndị amụma, obi m na-agbawa n'ime m, ọkpụkpụ
m na-amakwa jijiji n'ihi ha. Adị m dịka nwoke mmanya na-
egbu, dịka onye ṅubigara mmanya oke, n'ihi ihe na-eche
ha site n'aka Onyenwe anyị, na site n'okwu nsọ ya. **10** Ndị
jupụtara n'ala a bụ ndị na-akwa iko. N'ihi ịbụ ọnụ ndị a niile
ala a tọgbọrọ n'efu, ahịhịa niile dị n'ọzara akpọnwụọla. Ndị
amụma na-agbasokwa ihe ọjọọ. Ha na-egosikwa ike ha n'ụzọ

na-ezighị ezi. 11 “N’ihi na ndị amụma na ndị nchụaja aghọọla
ndị na-amaghị Chineke. Ọ bụladị n’ime ụlọnsọ ukwu m ka m
na-ahụ ajọ omume ha.” Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara.
12 “N’ihi ya, ụzọ ha na-agbaso ga-adị ka ebe na-amị amị; a
ga-achụbanye ha n’ọchịchịrị ebe ahụ ka ha ga-anọkwa daa.
Aga m eme ka ihe mbibi bịakwasị ha n’afọ ahụ, a ga-ata ha
ahụhụ.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. 13 “Ahụrụ m
ihe arụ n’etiti ndị amụma Sameria: Ha buru amụma site
n’ike chi Baal, si otu a duba ndị m, bụ Izrel na mmehie. 14
Ahụkwara m ihe jọgburu onwe ya n’etiti ndị amụma nọ na
Jerusalem. Ha na-ebi ndụ ịkwa iko, na ikwu okwu ụgha. Ha
na-agba ndị ajọ omume ume, si otu a na-egbochi ha isi n’ihe
ọjọọ ha tụgharịa. Ha niile dịka ndị Sọdọm n’ebe m nọ; ndị
Jerusalem dịkwa ka ndị Gọmọra n’ihu m.” 15 N’ihi nke a,
ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru
banyere ndị amụma a, “Aga m eme ka ha rie nri na-akụ ilu,
meekwa ka ha ṅụọ mmiri e tinyere nsi, n’ihi na mmụọ nke
amaghị Chineke esitela n’aka ndị amụma nọ na Jerusalem
gbasaa ruo ndị niile bi n’ala ahụ.” 16 Ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, “Unu aṅala ntị n’ihe
ndị amụma ahụ na-eburu unu n’amụma, n’ihi na olileanya
ha na-ewetara unu abụghị ezi olileanya. Ọhụ ha na-agwa
unu na ha hụrụ bụ ihe ha chepụtara n’obi ha, o sighị n’ọnụ
Onyenwe anyị rute ha 17 Ha na-anọgide na-agwa ndị ahụ
na-eleli m anya na-asị ha, ‘Onyenwe anyị kwuru sị, unu ga-
enwe udo.’ Ndị ahụ niile na-agbasokwa ụzọ isiike nke obi ha
tụpụtara, ka ha na-agwakwa okwu sị, ‘O nweghị ihe ọjọọ ga-
abịakwasị gị.’ 18 Ma olee onye ọ bụ n’etiti ndị amụma a nke
na-abịaru Onyenwe anyị nso, hụ ya anya maọbụ ịnụ ihe ọ na-
ekwu? Onye kwa n’etiti ha nwerela ike ṅaa ntị nụrụ okwu ya?
19 Lee, Onyenwe anyị na-ezite oke ifufe na-efesi ike, ọ bụ
oke ifufe nke iwe ya, nke ga-abịa bufuo ndị ajọ omume a. 20
Onyenwe anyị agaghị akwụsị iwe iwe ya tutu ruo mgbe o
mezuru ihe niile dị ya n’obi. N’ụbọchị ndị ahụ na-abịa n’ihu,
unu ga-aghọta ihe ndị a niile nke ọma. 21 Ọ bụghị m zitere
ndị amụma a, ma ha na-ekwu na ọ bụ okwu si m n’ọnụ ka ha
na-ekwu. O nwebeghị oge m ji gwa ha okwu, ma ha nọkwa
na-ebu amụma. 22 A sị na ha abịala nso guzo n’ebe ịgba izu
nzuzo m, ha gaara ekwusara ndị m okwu m, nke gaara eme
ka ha site n’ajọ omume ha tụgharịa, sitekwa n’ụzọ ọjọọ ha
chigharịa. 23 “Abụ m naanị Chineke na-anọ ha nso, ma adịghị
m anọ n’ebe dị anya?” Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara.
24 “O nwere onye pụrụ izo onwe ya n’ebe nzuzo nke m na-
enweghị ike ịhụ anya?” Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara.
“Ọ bụ na m anọghị n’ebe niile n’eluigwe nakwa n’ụwa?” Otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara. 25 “Anụla m ka ndị amụma a,
bụ ndị na-ebu amụma ụgha n’aha m na-ekwu na-asị, ‘Arọrọ
m nrọ! Arọrọ m nrọ!’ 26 Ruo ole mgbe ka ihe dị otu a ga-
adịgide n’obi ndị amụma ndị a, ndị na-ebu amụma aghụghọ
dị ha n’obi? 27 Ha na-eche na nrọ ha na-akọrịtara ibe ha ga-
eme ka ndị mmadụ chezọọ aha m, dịka ndị nna nna ha si
chezọọ aha m site n’ịkpọ isiala nye Baal. 28 Ka onye amụma
ahụ rọrọ nrọ kọgharịa nro ọ rọrọ. Otu a kwa, ka onye ahụ
okwu m dị n’ọnụ ya nọgidekwa na-ekwusa ya n’eziokwu.
N’ihi na gịnị ka okporo ọka na mkpụrụ ọka nwekọrọ?” Otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara. 29 “Okwu m ọ dịghị ka ọkụ?
Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, Okwu m ọ dịkwaghị ka
okporo igwe nke na-etiwasị nkume?” 30 N’ihi ya, Onyenwe
anyị kwubiri sị, “Ana m edo onwe m megide ndị amụma na-
esite n’ọnụ ibe ha na-ezute okwu ha na-ekwu, ma na-asị na ọ
bụ n’ọnụ m ka ha si nata ya. 31 E, otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri, Ana m edo onwe m megide ndị amụma ahụ ire ha
na-ekwu ọtụtụ okwu, ndị ahụ na-asịkwa, ‘Ọ bụ ihe si n’ọnụ
Onyenwe anyị pụta.’ 32 N’ezie, ana m edo onwe m megide
ndị ahụ niile na-ebu amụma nro ụgha.” Otu a ka Onyenwe
anyị kwupụtara. “Ha ji okwu ụgha ha na-agwa ndị m okwu,
na-eduhie ha, ma ọ bụghị m họpụtara ha. Ọ bụkwaghị m
zitere ha. Okwu ha adịghịkwa abara ndị m uru ọbụla.” Otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara. 33 “Mgbe ndị a, maọbụ ndị
amụma ha, maọbụ ndị nchụaja ha, jụrụ gị ajụjụ sị gị, ‘Gịnị bụ
ozi i si n’ọnụ Onyenwe anyị nata?’ Ị ga-asa ha sị, ‘Ozi nke ole?
Aga m agbakụta unu azụ, ya bụ ihe Onyenwe anyị kwubiri.’
34 Ọ bụrụ na onye amụma maọbụ onye nchụaja maọbụ onye
ọbụla ọzọ ekwuo sị, ‘Ihe dị otu a bụ ozi si n’ọnụ Onyenwe
anyị,’ aga m ata onye ahụ kwuru okwu ahụ na ndị ezinaụlọ ya
ahụhụ. 35 Ihe ndị a bụ ihe unu na-agwarịta onwe unu n’otu
n’otu. Ọ bụ ihe enyi na-agwa enyi ya, na ihe nwanna na-agwa
nwanna Izrel ibe ya. Unu na-asị, ‘Gịnị bụ ọsịsa Onyenwe anyị
nyere?’ maọbụ, ‘Gịnị bụ okwu e si n’ọnụ Onyenwe anyị nata?’
36 Kwụsịnụ ịjụgharị ajụjụ banyere ihe Onyenwe anyị kwuru,
n’ihi na okwu onye ọbụla n’ime unu kwuru na-aghọrọ onye
ahụ ihe si n’ọnụ Onyenwe anyị pụta. Site n’ụzọ dị otu a unu
na-agbanwe ma na-asụgharịkwa okwu Chineke dị ndụ isi,
bụ okwu Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, onye bụ
Chineke anyị. 37 Ihe ndị a niile bụ ihe unu na-ajụkarị onye
amụma, ‘Gịnị bụ ọsịsa Onyenwe anyị nyere gị? Maọbụ, gịnị
ka Onyenwe anyị kwuru?’ 38 Ọ bụ ezie na unu na-ekwu sị,
‘Ihe ndị a bụ ozi si n’aka Onyenwe anyị,’ ma lee ihe Onyenwe
anyị na-ekwu: Unu na-ekwu okwu ndị a, ‘Ihe a bụ ozi si n’aka
Onyenwe anyị,’ ọ bụladị mgbe m gwarala unu si unu asịkwala
‘Ihe ndị a bụ ozi n’aka Onyenwe anyị.’ 39 Ya mere, mụ onwe
m ga-echezo unu kpamkpam ma sitekwa n’ihu m chụpụ unu
na obodo a nke m nyere unu na nna nna unu ha. 40 Aga m
eme ka ịta ụta ebighị ebi bịakwasị unu. Aga m etinyekwa unu
n’ọnọdụ ihere nke ga-adịgide ruo ebighị ebi, e, ọnọdụ ihere
nke a na-agaghị echefu echefu.”

24 Emesịa, Onyenwe anyị gosiri m nkata fiig abụọ,
nke a dọbara n’ihu ụlọnsọ Onyenwe anyị. N’oge a,
Nebukadneza eze Babilọn esitelarị na Jerusalem dọkpụrụ
Jehoiakin nwa Jehoiakim, eze Juda, na ndịisi Juda, na ndị ọka,
na ndị ụzụ, mee ka ha gaa biri na Babilọn, nke dị na mba
ọzọ. 2 Otu nkata nwere mkpụrụ fiig mara mma, dịka ndị ahụ
na-ebu ụzọ acha, nkata nke ọzọ nwere mkpụrụ fiig nke jọrọ
njọ, ha jọrọ njọ na mmadụ enweghị ike ịracha ha. 3 Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị jụrụ m ajụjụ sị m, “Jeremaya, gịnị ka ị
hụrụ?” Azara m sị ya, “Ahụrụ m mkpụrụ fiig. Ụfọdụ dị nnọọ
ezi mma, ma ndị ọzọ jọrọ njọ. Ha adịghịkwa mma nracha.” 4
Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 5 “Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, bụ Chineke Izrel kwuru: Ndị ahụ m mere ka e
si na Juda dọta n’agha, ndị e buuru gaa n’ala Kaldịa dị m dịka
mkpụrụ osisi fiig ndị a mara mma. 6 Anya m ga-adịkwasị ha
n’ahụ ịhụ na ihe gaara ha nke ọma. Aga m akpọghachitekwa
ha n’ala a. Aga m ewulikwa ha elu ghara ikwada ha; Aga m
akụ ha dịka osisi ghara ihopu ha. 7 Aga m enye ha ụdị obi ha
ga-eji mata m, na m bụ Onyenwe anyị. Ha ga-abụ ndị m, mụ
onwe m ga-abụkwa Chineke ha. N’ihi na obi ha niile ka ha ga-
eji lọghachikwute m. 8 “‘Ma dịka fiig ọjọọ ndị a, bụ ndị dị njọ

nke ukwuu na-enweghị ike iri ha eri,’ Onyenwe anyị sịrị, ‘otu
a ka m gaa emeso Zedekaya, eze Juda, na ndịisi ọchịchị ya, na
ndị ahụ niile fọdụrụ ndụ na Jerusalem, ma ha bi n’ime ya,
maọbụ biri n’Ijipt. **9** Aga m eme ka ha ghọọrọ alaeze niile nke
ụwa ihe ịsọ oyi, na ihe na-eweta obi ọjọọ. Ha ga-aghọ ihe ịta
ụta, na ihe e ji akọ akụkọ, na ihe nkọcha na ihe ịbụ ọnụ n’ebe
ọbụla m mere ka ha gaa biri. **10** Aga m ezigakwa mma agha
na ụnwụ na ọrịa na-efe efe n’etiti ha, tutu ruo mgbe e mere
ka ha gwụsịa n’elu ala ahụ nke m nyere ha, nyekwa ndị bụ
nna nna ha.’”

25 Okwu ruru Jeremaya ntị banyere ndị Juda niile, n’afọ
nke anọ nke ọchịchị eze Jehoiakim, nwa Josaya na Juda.
Ọ bụkwa n’afọ nke mbụ nke ọchịchị eze Nebukadneza na
Babilọn. **2** Ya mere, ihe ndị a ka Jeremaya, bụ onye amụma
gwara ndị Juda na ndị niile bi na Jerusalem: **3** Kemgbe afọ iri
abụọ na atọ, sitekwa n’afọ iri na atọ nke ọchịchị eze Josaya
nwa Amọn, bụ eze Juda ruo taa, ka okwu Onyenwe anyị ruru
m ntị, a gwara m unu okwu, mgbe na mgbe, ma unu jụrụ ige
ntị n’ihe m gwara unu. **4** Ọ bụkwa ezie na Onyenwe anyị
eziterela unu ndị ohu ya bụ ndị amụma site n’oge ruo n’oge
ma unu ajụla ige ntị. Unu jụkwara ịṅa ntị n’ihe ha na-ekwu.
5 Ozi ha ziri unu bụ nke a, “Unu niile n’otu n’otu sitenụ n’ụzọ
ọjọọ unu na ndụ ọjọọ unu tụgharịa, ka unu nwee ike ibigide
n’ala a Onyenwe anyị nyere unu na nna nna unu ha ruo mgbe
ebighị ebi. **6** Unu agbasola maọbụ fee, maọbụ kpọọ isiala nye
chi ndị ọzọ; unu ejila arụsị unu ji aka unu mee kpasuo m iwe,
ka m ghara imerụ unu ahụ. **7** “Ma unu jụrụ ige m ntị,” otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara. “Unu ejirila arụsị unu ji aka
unu mee kpasuo m iwe, si otu a wetara onwe unu mmerụ
ahụ.” **8** Ya mere, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
na-asị, “Ebe ọ bụ na unu ajụla ige ntị n’okwu m. **9** Aga m
akpọku ndị ahụ si n’ugwu, ha na ohu m bụ Nebukadneza, eze
Babilọn.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, “Aga m eme ka ha
bịa megide ala a, na ndị bi n’ime ya. Ha ga-emegidekwa mba
niile gbara ala a gburugburu. Aga m ebibi ha niile kpamkpam,
mee ha ka ha ghọọ ihe iju anya, na ihe a na-eleli. Ha ga-
aghọkwa mkpọmkpọ ebe ruo mgbe ebighị ebi. **10** Aga m
emekwa ka olu obi ụtọ na ọṅụ, na olu ndị ikom na ndị inyom
na-alụ di na nwunye, na olu ndị na-akwọ ọka, na ìhè nke
oriọna na-enye, hapụkwa ịdị n’ime ya. **11** Ala a niile ga-aghọ
mkpọmkpọ ebe tọgbọrọ n’efu, mba ndị a niile ga-ejere eze
Babilọn ozi iri afọ asaa. **12** “Ma mgbe iri afọ asaa zuru, aga m
ata eze Babilọn na mba ya, bụ ala ndị Babilọn, ahụhụ n’ihi ajọ
omume ha,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, “Aga m emekwa
ka ala ahụ ghọọ mkpọmkpọ ebe ruo mgbe ebighị ebi. **13** Aga
m emekwa ka ihe niile m buru ụzọ kwuo megide ala ahụ
bịakwasị ya, bụ ihe niile e dere n’akwụkwọ a, na ihe niile
Jeremaya buru n’amụma megide mba niile dị iche iche. **14** A
ga-eme ka ha ghọọ ndị ohu nye mba dị iche iche na nke ndị
eze dị ukwuu. Aga m akwụghachikwa ha dịka omume ha si
dị, na dịka akaọrụ ha si dịkwa.” **15** Ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Chineke Izrel gwara m, “Nara m iko a dị m n’aka, nke a
gbajuru mmanya ọnụma m, gaa mee ka mba niile m zigara gị
ijekwuru ṅụrụ site na mmanya ọnụma m dị n’ime ya. **16**
Mgbe ha ṅụrụ ya, ha ga-adagharị, malitekwa ịyị ara n’ihi
mma agha, nke m ga-ezite n’etiti ha.” **17** Ya mere, esi m n’aka
Onyenwe anyị nara iko ahụ, meekwa ka mba ndị ahụ niile
o ziri m ka m jekwuru ṅụrụ ihe dị n’ime ya. **18** Jerusalem
na obodo Juda niile, na ndị eze ha, na ndịisi ọchịchị ha, si
n’iko ahụ ṅụrụ ihe dị n’ime ya, n’ihi ime ka e bibie ha, ka ha
ghọọ ihe iju anya, na ihe nkọcha, na ihe a bụrụ ọnụ, dịka
ha dị taa. **19** Fero, eze Ijipt, na ndị na-ejere ya ozi, na ndịisi
ọchịchị ya, na ndị ya niile, **20** na ndị mba ọzọ niile bi n’ebe
ahụ; na ndị eze Uz; na ndị eze ndị Filistia niile, bụ nke ndị
Ashkelọn, na Gaza, na Ekrọn, na ndị fọdụrụ n’ime Ashdọd. **21**
Ndị eze Edọm, na Moab, na ndị Amọn; **22** na ndị eze Taịa
na Saịdọn, na ndị eze obodo ha dị n’akụkụ osimiri, nke dị
n’ofe nke ọzọ; **23** na ala Dedan, na Tema, na Buz, na ndị
niile bi n’ebe dị anya. **24** Na ndị eze Arebịa, na ndị eze mba
niile ndị ahụ bi n’ọzara; **25** na ndị eze Zimri, na Elam, na
Midia; **26** na ndị eze ala dị n’ugwu, na mba dị nso, na mba dị
anya, ha niile n’otu n’otu, na alaeze niile dị n’ụwa. Mgbe eze
ndị a niile ṅụtụrụ site n’ihe dị n’iko ahụ, eze Sheshak ga-
esitekwa na ya ṅụrụ. **27** “Mgbe ahụ, gwakwa ha sị, ‘Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
kwuru: Ṅụọnụ, ṅụbiganụ oke; gbọọkwanụ agbọọ, daanụ n’ala
ebe unu na-agaghị esi bilitekwa ọzọ, n’ihi mma agha m ga-
ezite n’etiti unu.’ **28** Ọ bụrụ na ha ajụ ịnara gị iko a site na
ya ṅụtụ ihe dị ya n’ime, gwa ha sị, ‘Unu ga-aṅụrịrị ya, n’ihi
na otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru.
29 Lee, ana m amalite ime ka mbibi bịakwasị obodo ahụ a
kpọkwasịrị aha m. Ma unu ga-esi aṅaa gbanarị ahụhụ? Unu
agaghị agbanarị ahụhụ, n’ihi na ana m enye iwu ka e webata
mma agha n’etiti ndị niile bi n’ụwa. Otu a ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri.’ **30** “Ugbu a buo amụma ndị
a niile megide ha, sị ha, “‘Onyenwe anyị ga-esi n’elu bigbọọ; ọ
ga-esitekwa n’ebe obibi ya dị nsọ mee ka olu ya daa ụda. Ọ
ga-ebigbọsị ike megide ala ya Ọ ga-eti mkpu dịka ndị ahụ
na-azọcha mkpụrụ vaịnị; ọ ga-eti mkpu megide ndị niile bi
n’ụwa. **31** Ụda mkpọtụ ahụ ga-eru na nsọtụ niile nke ụwa,
n’ihi na Onyenwe anyị ga-ebo mba niile nke ụwa ebubo. Ọ ga-
eme ka ikpe ọmụma rute mmadụ niile, meekwa ka e jiri mma
agha bibie ndị ajọ omume.’” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.
32 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru,
“Lee, mbibi na-agbasa site n’otu mba na-eru na mba ọzọ;
oke ifufe na-abịakwa site na nsọtụ niile nke ụwa.” **33** N’oge
ahụ, ndị ahụ Onyenwe anyị ga-egbu ga-atọgbọrọ n’ebe niile,
site n’otu nsọtụ nke ụwa ruo na nke ọzọ. A gaghị eli ha, o
nwekwaghị onye ga-akwa ha. Kama ha ga-atọgbọrọ n’ala dịka
unyi. **34** Kwasienụ akwa ike, unu ndị ọzụzụ atụrụ, tiekwanụ
mkpu akwa; tụrụọnụ onwe unu n’ala, unu ndị ndu nke igwe
ewu na atụrụ. N’ihi na oge a ga-egbu unu eruola, unu ga-
adakwa tiwasịa dịka ite aja. **35** Ndị ọzụzụ atụrụ agaghị enwe
ebe ha ga-agbaga ọsọ; ndị ndu igwe ewu na atụrụ agaghị
enwekwa ebe ha ga-ezo onwe ha. **36** Geenụ ntị ka unu nụrụ
ịkwa akwa ndị ọzụzụ atụrụ, geenụ ntị nụrụ mkpu akwa ndị
ndu igwe ewu na atụrụ, n’ihi na Onyenwe anyị na-ebibi ebe
ịta nri ha. **37** Ebe mmakpu ọma niile nke anụ ụlọ ga-aghọkwa
mkpọmkpọ ebe, n’ihi oke iwe nke Onyenwe anyị. **38** Ọ ga-
apụkwute ha, dịka ọdụm si esi n’ebe ndina ya na-apụta ịchụ
anụ ọhịa. Ọ ga-eme ka ala ha ghọọ mkpọmkpọ ebe, n’ihi mma
agha nke onye mmegbu, na n’ihi oke iwe Onyenwe anyị.

26 Na mmalite oge ahụ, Jehoiakim nwa Josaya eze Juda
bidoro ịchị ndị Juda, Onyenwe anyị mere ka okwu ya
rute Jeremaya ntị. **2** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Guzo
n’ogige ụlọnsọ Onyenwe anyị. Nọdụ n’ebe ahụ gwa ndị niile

si n’obodo Juda bịa ịkpọ isiala n’ụlọnsọ Onyenwe anyị okwu.
Gwa ha ihe ahụ niile m nyere gị n’iwu. Mee ka ihe ndị ahụ
niile m nyere gị n’iwu rute ha ntị, na-afọdụghị otu. **3** Ma
eleghị anya ha ga-anụ, si na mmehie ha chegharịa. Mgbe
ahụ, mụ onwe m ga-eme ka ihe ọjọọ ahụ m na-ezube na ọ
ga-abịakwasị ha ghara ịbịakwasị ha. **4** Gwa ha sị, ‘Otu a ka
Onyenwe anyị kwuru: Ọ bụrụ na unu ajụ ige m ntị, jụkwa
ịgbaso iwu m, nke m nyere unu. **5** Ọ bụrụkwa na unu ajụ ige
ntị n’okwu ndị ohu m bụ ndị amụma ahụ m ziteere unu site
n’oge ruo n’oge (ndị unu nọgidekwara jụ ige ntị), **6** mgbe
ahụ, aga m eme ka ụlọnsọ a dịrị ka Shaịlọ. Aga m emekwa ka
obodo a bụrụ obodo a bụrụ ọnụ n’etiti mba niile dị n’ụwa.’”
7 Ndị nchụaja, na ndị amụma, na ndị mmadụ ndị ọzọ nọ
n’ụlọnsọ Onyenwe anyị nụrụ mgbe Jeremaya kwuru okwu
ndị a niile. **8** Mgbe Jeremaya kwusiri okwu ndị ahụ Onyenwe
anyị sị ya kwuo, ndị nchụaja ahụ, na ndị mmadụ ndị ọzọ,
na ndị amụma ahụ niile, jidere ya sị ya, “Ị ghaghị ịnwụ!
9 Gịnị mere i ji buo amụma na ụlọnsọ a ga-adị ka Shaịlọ?
Gịnịkwa mere i ji akwado na obodo a ga-aghọ mkpọmkpọ
ebe, nke onye ọbụla na-agaghị ebikwa n’ime ya?” N’oge ahụ,
ndị mmadụ ahụ niile gbara Jeremaya gburugburu n’ụlọnsọ
Onyenwe anyị. **10** Mgbe ndịisi ọchịchị Juda nụrụ ihe ndị a
na-eme, ha sitere n’ụlọeze bilie pụọ, jee n’ụlọnsọ Onyenwe
anyị. Mgbe ha ruru n’ebe ahụ, ha weere ọnọdụ n’ọnụ ụzọ
ama ọhụrụ nke dị n’ụlọnsọ Onyenwe anyị. **11** Mgbe ahụ, ndị
nchụaja na ndị amụma gwara ndịisi ọchịchị ahụ okwu sị ha:
“O kwesiri ka a maa nwoke a ikpe ọnwụ, n’ihi na o buru
amụma megide obodo a. Unu onwe unu ji ntị unu nụrụ ihe o
kwuru.” **12** Mgbe ahụ, Jeremaya gwara ndịisi ọchịchị ahụ
na mmadụ niile nọ n’ebe ahụ okwu sị ha, “Ọ bụ Onyenwe
anyị zitere m ibu amụma megide ụlọnsọ a na obodo a. Okwu
niile m kwuru, nke unu nụrụ, bụ ihe Onyenwe anyị ziri m
ikwu. **13** Ma ọ bụrụ na unu emee ka ụzọ unu na omume unu
zie ezi, ọ bụrụ na unu erube isi nye Onyenwe anyị Chineke
unu, mgbe ahụ, Onyenwe anyị ga-eme ka ihe ọjọọ ahụ o
zubere na ọ ga-abịakwasị unu ghara ịbịakwasị unu. **14** Ma
n’ebe mụ onwe m nọ, lee adị m unu n’aka, jirinụ m mee ihe
ọbụla ziri unu ezi n’anya nke dịkwa mma n’anya unu. **15** Ma
ghọtakwanụ nke ọma, na ọ bụrụ na unu emee ka m nwụọ,
unu ga-eweta ikpe ọmụma nke igbu onye aka ya dị ọcha n’isi
unu. Ikpe ọmụma ga-adịkwara obodo a na ndị bi n’ime ya,
n’ihi na eziokwu, Onyenwe anyị zitere m ikwupụta na ntị
unu okwu ndị a niile.” **16** Mgbe ahụ, ndịisi ọchịchị na ndị
mmadụ ahụ niile gwara ndị nchụaja na ndị amụma okwu
sị ha, “O kwesighị ka a maa nwoke a ikpe ọnwụ n’ihi na ọ
gwara anyị okwu site n’aha Onyenwe anyị Chineke anyị.”
17 Ụfọdụ n’ime ndị okenye nọ n’ebe ahụ pụtara n’ihu ọha
mmadụ ahụ gwa ha okwu sị, **18** “Maịka onye Moreshet buru
amụma n’oge Hezekaya, bụ eze Juda. Ọ gwara ndị Juda niile,
sị ha, ‘Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru:
“‘A ga-akọgharị Zayọn dịka ala ubi. Jerusalem ga-aghọ ebe e
kpokọtara nkume na ngwongwo ụlọ dakpọrọ adakpọ, ugwu
nke ụlọnsọ ukwu ahụ ga-aghọ ebe dị elu nke oke ọhịa tochiri.’
19 “Hezekaya bụ eze Juda, na ndị Juda niile, ha mere ya ka ọ
nwụọ? Hezekaya ọ tụghị egwu Onyenwe anyị, rịọọ amara
na ihuọma ya? Ọ bụ na Onyenwe anyị atụgharịghị uche,
mee ka ihe ọjọọ o kwuru megide ya gharakwa imezu? Ma
anyị na-achọ iwetara onwe anyị ihe ọjọọ nke oke mbibi.” **20**
(Ụraya nwa Shemaya, onye si Kiriat Jearim pụta, bụkwa onye
ọzọ buru amụma site n’aha Onyenwe anyị. Amụma o buru
megide obodo a na ala a bụkwa ụdị amụma nke Jeremaya na-
ebu. **21** Mgbe Jehoiakim bụ eze na ndịisi ọchịchị nụrụ amụma
Ụraya na-ebu, ha gbalịrị ijide ya gbuo ya, ma Ụraya nụrụ ihe
ha zubere ime. Ya mere, Ụraya nụrụ ya gbapụ ọsọ gbalaa
Ijipt n’ihi egwu. **22** Ma eze bụ Jehoiakim, zipụrụ Elnatan nwa
Akboa na ụfọdụ ndị ikom ọzọ ka ha gaa Ijipt jide Ụraya. **23** Ha
si n’Ijipt kpọlata Ụraya, duru ya gaa n’ihu Jehoiakim bụ eze,
onye nyere iwu ka e jiri mma agha gbuo ya. A tụnyere ozu
ya n’ebe a na-eli ndị mmadụ efu n’ala ahụ.) **24** Ma otu ọ dị,
Ahikam nwa Shefan, dịnyeere Jeremaya, n’ihi ya a raraghị
Jeremaya nye n’aka ndị mmadụ ka ha gbuo ya.

27 Na mmalite ọchịchị Zedekaya, nwa Josaya eze Juda,
okwu ndị a si n’ọnụ Onyenwe anyị rute Jeremaya ntị. **2**
Ihe ndị a ka Onyenwe anyị gwara m, “Jiri akpụkpọ anụ dị
warawara na ụfọdụ okporo igwe, meere onwe gị ụdị agbụ ahụ
a na-amanye ụmụ ehi n’olu, nyakwasị ya n’olu gị. **3** Mgbe ahụ,
zigara ndị eze Edọm, na Moab, na Amọn, na Taịa, na Saịdọn
ozi site n’ọnụ ndị ozi ha bịara Jerusalem iwetara Zedekaya
eze Juda ozi. **4** Zie ha ozi ha ga-ezi ndị nwe ha, sị, ‘Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
kwuru, sị, “Zienụ ndị nna unu ukwu ozi a, sị, **5** Ọ bụ site n’ike
aka m, na site n’ogwe aka m, nke e setịrị eseti, ka m ji mee
ụwa, na mmadụ, na anụmanụ dị n’ime ya. Mụ onwe m ka ọ
dịkwara ikpebi itinye ha niile n’aka onye ọbụla m họpụtara
dịka o si dị m mma. **6** Ugbu a, ana m ewere alaeze unu niile
nyefee ya n’aka onye na-ejere m ozi bụ Nebukadneza eze
Babilọn; aga m emekwa ka ọ bụladị ụmụ ajọ anụ ọhịa mee
ihe o nyere n’iwu. **7** Mba niile ga-akpọ isiala nye ya; ha ga-
akpọkwa isiala nye nwa ya na nwa nwa ya, tutu ruo mgbe m
kpebiri na oge ha ezuola. Mgbe ahụ, aga m eme ka ọtụtụ mba
na ọtụtụ ndị eze merie ya. **8** “‘“Ma ọ bụrụkwa na mba maọbụ
alaeze ọbụla ajụ ife Nebukadneza, bụ eze Babilọn, maọbụ jụ
ijere ya ozi dịka ohu, aga m eji mma agha na ụnwụ na ọrịa
na-efe efe, taa mba ahụ ahụhụ, tutu ruo mgbe m bibiri ya site
n’aka ya. Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **9** Ya mere, unu
aṅala ndị amụma unu, na ndị na-ajụ mmụọ ase, na ndị na-
akọwara unu nrọ, na ndị mmụọ ọjọọ si n’ọnụ ha ekwu okwu,
na ndị mgbaasị ntị. Unu aṅala ha ntị mgbe ha na-asị unu,
‘Unu agaghị abụ ndị ohu eze Babilọn.’ **10** N’ihi na ọ bụ naanị
amụma ụgha ka ha na-eburu unu, okwu ụgha nke ga-eme ka
e site n’ala unu wezuga unu, bulaa unu ala dị anya. Aga m esi
n’ala unu chụsaa unu. Unu ga-alakwa n’iyi. **11** Ma ọ bụrụ
na mba ọbụla ekwere ịbụ ohu eze Babilọn, kwenyekwa ife
ya ofufe, mba ahụ ka m ga-eme ka ọ nọgide n’ala nke aka
ya. Ọ ga-akọ ala ahụ, birikwa n’ime ya. Otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri.”’” **12** Otu ozi ahụ ka m ziri Zedekaya, bụ eze
Juda. Asịrị m, “Were olu gị nyefee eze Babilọn n’aka dịka ohu,
feekwa ya na ndị ya, ị ga-adịkwa ndụ. **13** N’ihi gịnị ka gị na
ndị gị ga-eji nwụọ site na mma agha, na site n’ụnwụ na ọrịa
na-efe efe, dịka nke Onyenwe anyị kwurula banyere mba
ọbụla nke na-agaghị efe eze Babilọn? **14** Egela ntị n’okwu ndị
amụma na-agwa gị sị, ‘Unu agaghị efe eze Babilọn,’ n’ihi na
ọ bụ okwu ụgha ka ha na-agwa unu. **15** ‘Ọ bụghị m zitere
ha,’ otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. ‘Ha ji aha m na-ebu
amụma ụgha. N’ihi ya, aga m achụpụ unu, unu ga-alakwa
n’iyi, unu na ndị amụma ahụ na-eburu unu amụma.’” **16**
Mgbe ahụ, agwara m ndị nchụaja na ndị mmadụ niile okwu sị

ha, “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru: Unu egela ndị amụma
ahụ ntị, bụ ndị na-asị unu, ‘Na mgbe na-adịghị anya a ga-
ebughachi ngwongwo ahụ e si n’ụlọnsọ Onyenwe anyị bulaa
Babilọn.’ Ọ bụ amụma ụgha ka ha na-eburu unu. 17 Unu
egela ha ntị. Feenụ eze Babilọn, n’ihi na ọ bụ naanị site n’ụzọ
ahụ ka unu ga-esi dịrị ndụ. N’ihi gịnị ka unu ga-eji kwenye ka
obodo a ghọọ mkpọmkpọ ebe? 18 Ọ bụrụ n’ezie na ọ bụ okwu
Onyenwe anyị si n’ọnụ ndị amụma a na-apụta, ha rịọọnụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile arịrịọ ka ọ hapụ
ikwe ka e bukọrọ ngwongwo fọdụrụ n’ime ụlọnsọ nakwa ndị
fọdụrụ n’ụlọeze Juda, na n’ime Jerusalem bulaa Babilọn. 19
N’ihi na ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
kwuru banyere ogidi niile ndị ahụ, na Oke osimiri bronz ahụ,
na ihe ndọkwasị niile, na ihe niile fọdụrụ n’obodo a, 20 nke
Nebukadneza, bụ eze Babilọn na-eburughị mgbe o sitere na
Juda na Jerusalem, dọkpụrụ Jehoiakin nwa Jehoiakim, bụ eze
Juda, na ndị niile a na-asọpụrụ bulaa Babilọn. 21 E, ihe ndị a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile bụ Chineke Izrel
kwuru banyere ihe niile fọdụrụ n’ụlọnsọ Onyenwe anyị, na
ndị fọdụrụ n’ụlọeze Juda na n’ime Jerusalem. 22 ‘A ga-eburu
ha niile bulaa ha Babilọn. Ebe ahụ ka ha ga-anọkwa tutu ruo
mgbe m ga-abịa leta ha,’ ka Onyenwe anyị kwubiri. ‘Mgbe
ahụ, aga m ebulatakwa ha, kpọghachitekwa ha n’ebe a.’”

28

O ruo, n’ọnwa nke ise nke otu afọ ahụ, nke bụ afọ nke
anọ, na mmalite ọchịchị Zedekaya eze Juda, Hananaya,
nwa Azoa, onye amụma si Gibiọn, gwara m okwu n’ụlọnsọ
Onyenwe anyị n’ihu ndị nchụaja na ndị mmadụ si m. 2
“Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ
Chineke Izrel kwuru, ‘Aga m agbaji agbụ nke eze Babilọn. 3
Tupu afọ abụọ agabiga, aga m esi Babilọn bulata ihe ndị ahụ
niile Nebukadneza eze Babilọn si n’ụlọnsọ Onyenwe anyị
bupụ bulaa Babilọn. 4 Aga m akpọlatakwa Jehoiakin nwa
Jehoiakim, na ndị niile ọzọ e si na Juda dọta n’agha bulaa
Babilọn, n’ihi na aga m agbaji agbụ ahụ eze Babilọn nyanyere
ha n’olu.’” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 5 Mgbe ahụ,
Jeremaya onye amụma zara Hananaya onye amụma n’ihu ndị
nchụaja na ndị mmadụ niile guzo n’ụlọnsọ Onyenwe anyị 6
Jeremaya onye amụma sịrị, “Amen! Ka Onyenwe anyị mezuo
okwu amụma a i buru site na ibughachite ngwongwo ụlọ
Onyenwe anyị na ịkpọghachite ndị niile e mere ka ha si n’ebe
a gaa biri na Babilọn. 7 Ma gee ntị nụrụ ihe m ga-ekwu n’ihu
gị na n’ihu ndị a niile guzo n’ebe a. 8 Site na mgbe ochie, ndị
amụma ahụ bu mụ na gị ụzọ ebuola amụma banyere agha na
mbibi na ọrịa na-efe efe megide ọtụtụ obodo dị iche iche,
na ọtụtụ alaeze dị iche iche. 9 Ma ihe e ji amata na ọ bụ
Onyenwe anyị n’ezie, zitere onye amụma buru amụma kwuo
na udo ga-adị, bụ naanị ma ọ bụrụ na amụma ya emezuo.” 10
Mgbe ahụ, Hananaya bụ onye amụma yipụrụ Jeremaya agbụ
ahụ o yikwasịrị onwe ya n’olu gbajie ya. 11 Ọ sịrị n’ihu ọha
mmadụ ahụ niile, “Nke a ka Onyenwe anyị kwuru: ‘Ọ bụ n’otu
aka ahụ ka m ga-agbajipụkwa agbụ ịyagba Nebukadneza, eze
Babilọn nyanyere n’olu mba niile tupu afọ abụọ agabiga.’”
Mgbe o kwuru otu a, Jeremaya onye amụma hapụrụ ebe
ahụ laa. 12 Mgbe Hananaya bụ onye amụma gbajisiri ịyagba
ahụ Jeremaya, onye amụma nyanyere onwe ya n’olu, okwu
Onyenwe anyị ruru Jeremaya ntị sị ya, 13 “Gaa gwa Hananaya
okwu sị ya, ‘Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru: Ị gbajiela agbụ
e ji osisi mee, ma n’ọnọdụ ya ihe ị ga-enweta bụ agbụ igwe.
14 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ
Chineke Izrel, kwuru. Aga m anyanye mba ndị a niile agbụ
igwe, i mee ka ha fee Nebukadneza eze Babilọn. Ha ga-efekwa
ya. Aga m enyekwa ya ike ọ bụladị n’ebe ụmụ anụ ọhịa dị.’”
15 Mgbe ahụ, Jeremaya onye amụma sịrị Hananaya onye
amụma, “Gee ntị, Hananaya! Ọ bụghị Onyenwe anyị zitere gị,
ma ị ghọgbuola mba a mee ka ha tụkwasị uche n’okwu ụgha.
16 N’ihi nke a, otu a ka Onyenwe anyị kwuru, ‘Ekpebiela m
isite n’ụwa wepụ gị. Ị ga-anwụ n’afọ a, n’ihi na i kwusaala
nnupu isi megide Onyenwe anyị.’” 17 N’ọnwa asaa nke afọ
ahụ Hananaya onye amụma nwụrụ.

29

Ihe ndị a bụ ihe dị n’akwụkwọ ozi Jeremaya onye
amụma si Jerusalem degaara ndị fọdụrụ ndụ n’etiti
ndị okenye, na ndị nchụaja, na ndị amụma, na ndị Izrel
Nebukadneza dọtara n’agha si na Jerusalem bulaa ha Babilọn.
2 Nke a bụ mgbe eze Jehoiakin, nne eze, ndị ozi n’ụlọeze,
ndị ndu Juda na Jerusalem, ndị ọka, na ndị ụzụ sitere na
Jerusalem dọta ha n’agha buru ha gaa mba ọzọ. 3 Onye
Jeremaya nyere akwụkwọ ozi a ka o nyeruo ndị e deere ya bụ
Eleasa nwa Shefan, na Gemaraya nwa Hilkaya, ndị Zedekaya
eze Juda zigara Babilọn izi Nebukadneza bụ eze ozi. 4 Ihe ndị
a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
na-agwa ndị niile m mere ka e si na Jerusalem dọta n’agha
buru laa Babilọn, 5 “Wuoronụ onwe unu ụlọ, birikwanụ n’ime
ya; kụọnụ ihe n’ubi a gbara ogige, riekwa mkpụrụ si na ya; 6
lụọnụ nwunye, mụọkwanụ ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom;
lụọkwaranụ ụmụ unu ndị ikom nwunye, kwenyekwanụ ka
ụmụ unu ndị inyom lụọ di, ka ha mụọkwa ụmụ ndị ikom na
ụmụ ndị inyom. Mụbaanụ n’ebe ahụ, unu ebilatakwala. 7
Chọọnụ udo nke obodo ahụ m mere ka unu gaa biri n’ime ya.
Kpeekwanụ ekpere nye Onyenwe anyị banyere ya. N’ihi na
ọ bụrụ na ihe agaara obodo ahụ nke ọma, ọ ga-agakwara
unu nke ọma.” 8 N’ihi na ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile bụ Chineke Izrel kwuru, “Unu ekwela ka
ndị amụma ahụ nọ n’etiti unu, na ndị na-ajụ arụsị ase rafuo
unu; unu egela ntị n’akụkọ ha na-akọ banyere nrọ ndị ahụ
unu na-akwagide ha ka ha rọọ. 9 N’ihi na amụma ha na-ebu
n’aha m bụ amụma ụgha. Ọ bụkwaghị m zitere ha.” Otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara. 10 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwuru, “Mgbe iri afọ asaa m kwadoro maka Babilọn zuru,
aga m abịa mezuo nkwa ahụ m kwere. Aga m eme ka unu
lọtakwa n’ebe a. 11 N’ihi na mụ onwe m maara echiche niile
m na-eche banyere unu,” ka Onyenwe anyị kwubiri, “echiche
ime ka ihe gaara unu nke ọma, ọ bụkwaghị echiche ime unu
ihe ọjọọ, echiche ime ka unu nwee ezi ọdịnihu, na olileanya
kwesiri ntụkwasị obi. 12 Mgbe ahụ, unu ga-abịakwute m, unu
ga-abịa kpọkuokwa m n’ekpere, aga m egekwa unu ntị. 13
Unu ga-achọsikwa m ike, chọta m ma ọ bụrụ na unu ejiri obi
unu niile chọọ m. 14 Aga m emekwa ka unu chọta m,” otu a
ka Onyenwe anyị kwubiri, “meekwa ka unu bụ ndị a dọtara
n’agha lọta. Aga m esitekwa na mba ahụ niile m chụgara unu
chịkọtaa unu, kpọghachitekwa unu n’ebe ahụ m si chụpụ
unu.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. 15 Unu pụrụ ị sị,
“Onyenwe anyị akpọlite ndị amụma nye anyị na Babilọn.”
16 Ma ihe ndị a ka Onyenwe anyị na-ekwu banyere eze ahụ
na-anọkwasị n’ocheeze Devid, na banyere ndị mmadụ niile
fọdụrụ n’obodo a, bụ ụmụnne unu ndị ahụ na-esoghị unu
gaa ebe e mere ka ha ga biri na mba ọzọ. 17 E, ihe ndị a ka

Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, “Aga m eziga
mma agha n’etiti ha, zigakwa ụnwụ na ọrịa na-efe efe. Aga
m eme ha ka ha dị ka mkpụrụ fiig jọgburu onwe ya, nke
mmadụ na-agaghị ata ata. **18** Aga m eji mma agha, na ụnwụ,
na ọrịa na-efe efe, chụọ ha ọsọ. Aga m eme ha ka ha bụrụ
ihe alaeze niile nke ụwa ga na-asọ oyi. Ha ga-abụ ihe ịbụ
ọnụ, na ihe iju anya, na ihe nkọcha, na ihe ịta ụta n’etiti
mba niile ebe m ga-achụla ha ọsọ. **19** N’ihi na ha egeghị ntị
n’okwu m, bụ okwu si n’ọnụ ndị ohu m bụ ndị amụma, ndị m
zigaara ha mgbe mgbe. Ma unu onwe unu, ndị bi na mba ọzọ
egekwaghị ntị n’okwu m.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.
20 Ya mere, nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu niile bụ ndị m
mere ka e si na Jerusalem dọta n’agha gaa Babilọn. **21** Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel na-ekwu banyere Ehab nwa Kolaya, na Zedekaya nwa
Maaseia, ndị na-ebu amụma ụgha n’aha m, “Aga m ewere ha
nyefee n’aka Nebukadneza bụ eze Babilọn. Ọ ga-etigbukwa ha
n’ihu unu. **22** N’ihi ha, ndị niile e si Juda dọta n’agha buru
gaa Babilọn ga na-ekwu okwu nkọcha sị, ‘Ka Onyenwe anyị
mesokwa gị ụdị mmeso o mesoro Zedekaya na Ehab, ndị
eze Babilọn tụnyere n’ọkụ nke regburu ha.’ **23** N’ihi na ha
emeela ihe ndị jọgburu onwe ya na njọ n’Izrel; ha na nwunye
ndị agbataobi ha akwaala iko; ha esitekwala n’aha m buo
amụma ụgha, amụma nke m na-enyeghị ha iwu ibu. Amaara
m na ihe ndị a bụ eziokwu, n’ihi na ahụrụ m ya.” Otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri. **24** Gwa Shemaya onye Nehelam okwu
sị ya, **25** Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ
Chineke Izrel kwuru, “I dere akwụkwọ zigara ndị niile bi na
Jerusalem, ha na Zefanaya nwa Maaseia onye nchụaja, na
ndị nchụaja ndị ọzọ. Ị gwara Zefanaya okwu n’akwụkwọ ahụ
sị ya, **26** ‘Onyenwe anyị ahọpụtala gị mee gị onye nchụaja
ga-anọchi anya Jehoiada. N’ihi ya, ị bụrụla onyeisi ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị. Ya mere, o kwesiri ka i jide onye ara
ọbụla na-akpọ onwe ya onye amụma, manye ya agbụ igwe
n’ụkwụ, na n’olu ya. **27** Gịnị mere i ji hapụ ịbasiri Jeremaya,
onye Anatot mba ike, onye na-eme onwe ya onye amụma
n’etiti unu? **28** O ziterela anyị ozi dị otu a na Babilọn sị anyị,
Unu ga-anọ n’ebe ahụ tee anya. Ya mere, wuoronụ onwe unu
ụlọ, birikwanụ n’ime ya. Kụọnụ ihe n’ubi, riekwanụ ihe si
n’ubi unu.’” **29** Zefanaya bụ onye nchụaja, gụrụ akwụkwọ ozi
ahụ n’ihu Jeremaya, bụ onye amụma. **30** Mgbe ahụ, okwu
Onyenwe anyị bịakwutere Jeremaya, sị, **31** “Zigara ndị ahụ
niile e mere ka ha gaa biri na mba ọzọ ozi sị ha, ‘Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị kwuru banyere Shemaya onye Nehelam, Ebe ọ
bụ na Shemaya ebuorola unu amụma mee ka unu tụkwasị
obi unu n’okwu ụgha ya, ma ọ bụghị m ziri ya, **32** ihe ndị a
ka Onyenwe anyị kwuru, Mụ onwe m aghaghị ịta Shemaya
onye Nehelam na mkpụrụ ya ahụhụ n’ihi mmehie ya. Ọ gaghị
enwe nwoke ọbụla ga-afọdụ ndụ n’etiti ndị ya niile. Ọ gaghị
esokwa unu lekwasị anya n’ihe ọma ahụ niile m na-akwado
imere ndị m, n’ihi na o kwusara nnupu isi megide Onyenwe
anyị. Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.’”

30 Ndị a bụ okwu nke sị n’ebe Onyenwe anyị nọ bịakwute
Jeremaya. **2** “Otu a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel
kwuru, ‘Dee ihe niile m gwara gị n’ime akwụkwọ. **3** N’ihi na
ụbọchị ndị ahụ na-abịa,’ ka Onyenwe anyị kwupụtara, ‘mgbe
m ga-akpọghachite ndị m bụ Izrel na Juda si n’ebe e mere
ka ha jee biri na mba ọzọ lọta. Aga m eme ka ha laghachi
n’ala ahụ m nyere nna nna ha, ka ha nwetakwa ya.’ Otu a ka
Onyenwe anyị kwuru.” **4** Ma ndị a bụ okwu Onyenwe anyị
kwuru banyere Izrel na Juda. **5** “N’ihi na otu a ka Onyenwe
anyị kwuru, “‘A na-anụ mkpu akwa sitere n’egwu, nke oke
egwu, ọ bụghị udo. **6** Jụọnụ ajụjụ, ma hụ, nwoke ọ pụrụ
ịmụ ụmụ? Gịnịkwa mere m ji na-ahụ ndị ikom dị ike ka ha
tụkwasịrị aka ha n’ukwu ha dịka nwanyị ime na-eme, ihu
onye ọbụla gbanwekwara dịka nke onye na-anwụ anwụ? **7**
Ụbọchị dị oke egwu ka ụbọchị ahụ ga-abụ. O nwekwaghị
ụbọchị ga-adị ka ya. Ọ ga-abụ oge oke nsogbu nye Jekọb, ma a
ga-anapụta ya site na ya. **8** “‘N’ụbọchị ahụ,’ ‘aga m agbaji ihe
ịnya n’olu a nyakwasịrị ha n’olu, tibisikwaa agbụ niile e kere
ha. Ha agaghị abụkwa ndị ohu nye ndị mba ọzọ, ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri. **9** Kama ha ga-efe
Onyenwe anyị bụ Chineke ha, na Devid eze ha, onye m ga-esi
n’etiti ha mee ka o biliere ha. **10** “‘Ya mere, atụla egwu, gị
Jekọb, ohu m. Atụkwala ụjọ gị Izrel,’ Otu a ka Onyenwe anyị
kwupụtara. ‘Aghaghị m ịzọpụta gị site na mba ahụ dị anya,
zọpụtakwa ụmụ ụmụ gị site na mba ahụ e mere ka ha gaa
biri n’ime ya. Jekọb ga-emesịakwa biri n’udo na nchebe. Ọ
dịkwaghị onye ga-eme ka ụjọ tụọ ya ọzọ. **11** N’ihi na mụ onwe
m nọnyeere gị, aga m azọpụtakwa gị,’ otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri. ‘A sịkwarị na m alaa mba ndị ahụ niile n’iyi, bụ mba
ndị ahụ m chụbanyere gị n’ime ha, agaghị m ebibi gị onwe gị
kpamkpam. Aga m adọ gị aka na ntị maọbụ dịka o kwesiri, ị
gaghị agbanarị ịta ahụhụ.’ **12** “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwukwara, “‘Ọnya dị gị n’ahụ enweghị ngwọta, mmerụ ahụ
i merụrụ dị ukwuu, ọ pụghị ịla ala. **13** O nweghị onye na-
ekpechitere gị ọnụ gị, o nweghị ọgwụ dị nke e ji eme ka ọnya
gị laa. Olileanya adịghị na a ga-agwọ gị. **14** Ndị niile gị na ha
dị na mma e chezọọla gị; ha adịghị echetakwa gị n’echiche
uche ha. E tieela m gị ihe dịka onye iro gị ga-esi tie gị ihe;
ataala m gị ahụhụ dịka onye na-enweghị obi ebere ga-esi
taa gị ahụhụ, n’ihi na ajọ omume gị bara ụba nke ukwuu,
mmehie gị dịkwa ọtụtụ. **15** Gịnị mere i ji na-akwa akwa n’ihi
ọnya dị gị n’ahụ? Gịnị mere i ji na-akwa akwa n’ihi ihe mgbu
nke na-enweghị ọgwụgwọ? Emere m ka ihe ndị a bịakwasị gị
n’ihi ịba ụba nke ajọ omume gị, na n’ihi ọtụtụ mmehie gị. **16**
“‘Ma a ga-erepịa ndị niile na-eripịa gị; ndị iro gị niile, ha
niile n’otu n’otu, ka a ga-adọta n’agha buru gaa mba ọzọ. Ndị
na-apụnara gị ihe i nwere n’ike ka a ga-apụnarakwa ha ihe
ha nwere n’ike. Ndị niile na-alụtakwa ihe inwere n’agha ka
a ga-enye ka ha ghọọ ihe nlụta n’agha. **17** Ma aga m eme
ka ahụ sie gị ike; aga m agwọkwa ọnya gị niile,’ otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri ya. ‘N’ihi na a na-akpọ gị onye a jụrụ
ajụ. Gị Zayọn, nke o nweghị onye na-elekọta ya.’ **18** “Otu
a ka Onyenwe anyị kwuru, “‘Lee, ana m aga ime ka Jekọb
nwetaghachi ụlọ ikwu ya; aga m enwekwa obi ebere n’ebe
obibi ya. A ga-ewugharị obodo ahụ n’elu mkpọmkpọ ebe ya;
ụlọeze ga-eguzokwa n’ọnọdụ kwesiri ya. **19** N’ebe ahụ ka a
ga-esi na-anụ olu abụ ekele, na olu ndị na-aṅụrị ọṅụ. Aga m
eme ka ha baa ụba n’ọnụọgụgụ, ha agaghị adịkwa ole na ole.
Aga m eme ka ha bụrụ ndị a na-asọpụrụ, ndị a na-agaghị
eledakwa anya. **20** Ụmụ ha ga-adịkwa ka ụmụntakịrị ndị
mgbe ochie ahụ, nzukọ ha ga-eguzosikwa ike n’ihu m. Aga m
atakwa ndị ahụ na-emegbu ha ahụhụ. **21** Onyendu ha ga-abụ
otu onye n’ime ndị ha; onye ga-achị ha ga-esi n’etiti ha pụta.
Aga m akpọbata ya nso ebe m nọ, ọ ga-abịaru m nso, n’ihi na
olee mmadụ ahụ nke pụrụ inyefe onwe ya kpamkpam, maka

ịbịaru m nso?' Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **22** 'N'ụzọ dị
otu a unu ga-abụ ndị m, mụ onwe m kwa ga-abụ Chineke
unu.'" **23** Lee, Onyenwe anyị ga-esite n'ọnụma ya mee ka oke
ifufe ya fee. Ọ ga-efekwasị ndị na-emebi iwu dịka ifufe na-
efesi ike. **24** Iwe ọkụ Onyenwe anyị agaghị akwụsị tutu ruo
mgbe o mezuru ihe ndị o bu n'obi. N'ụbọchị ndị ahụ na-abịa
unu ga-aghọta ihe ndị a.

31 "N'oge ahụ," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara ya,
sị, "Aga m abụ Chineke nke agbụrụ Izrel niile. Ha ga-
abụkwa ndị m." **2** Otu a ka Onyenwe anyị kwuru, "Ndị ahụ
gbanarịrị mma agha ga-ahụta ihuọma n'ọzara. Aga m abịa
iwetara Izrel izuike." **3** Onyenwe anyị mere ka anyị hụ ya
anya site n'ebe dị anya, na-asị, "Ọ bụ ịhụnanya nke na-adịgide
ruo mgbe ebighị ebi ka m ji hụ gị n'anya; Ọ bụ ebere nke na-
adịghị agbanwe ka m ji dọta unu nso. **4** Aga m ewulikwa gị
elu ọzọ, e, aga m eme ka ị bụrụ ihe e wughariri ọzọ, gị Izrel
bụ nwaagbọghọ na-amaghị nwoke. Mgbe ahụ, ị ga-eji ihe iti
egwu gị pụọ soro ndị ọṅụ juru obi tee egwu. **5** Mgbe ahụ, ị ga-
akụkwa ubi vaịnị a gbara ogige n'elu ugwu Sameria. Ndị ọrụ
ubi kụrụ ya ga-erikwa mkpụrụ si na ya. **6** Ụbọchị ahụ ga-adị
mgbe ndị nche ga-anọ n'elu ugwu nta niile nke Ifrem tikuo
ndị niile sị ha, 'Bịanụ ka anyị jeruo Zayọn, ka anyị jee n'ihu
Onyenwe anyị Chineke anyị.'" **7** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwuru, "Tienụ mkpu ọṅụ n'ihi Jekọb, tienụ mkpu ọṅụ n'ihi
onye ahụ kachasị mba niile n'ịdị ukwuu. Meenụ ka a nụrụ ya,
toonu ma na-asịkwanụ, 'Onyenwe anyị, biko, zọpụta ndị gị,
bụ ndị Izrel fọdụrụ.' **8** Lee, aga m esite n'ala ahụ dị n'ugwu
kpọta ha; aga m eme ka e si na nsọtụ niile nke ụwa chịkọtaa
ha. N'etiti ha ka a ga-ahụ ndị kpuru ìsì na ndị ngwụrọ, na ndị
inyom dị ime, na ndị inyom ime na-eme. Ndị ga-alọta ga-adị
nnọọ ukwuu! **9** Ha ga na-akwa akwa mgbe ha na-alọta, ha
ga-anọkwa n'ekpere mgbe m ga-edulata ha. Aga m edu ha
site n'akụkụ iyi, n'ala dị larịị, ebe ha na-agaghị akpọbi ụkwụ
ha, n'ihi na aghọọlara m Izrel nna, Ifrem bụkwa ọkpara m.
10 "Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu mba niile; kwusaanụ
ya n'ebe dị anya nke ala ahụ dị n'akụkụ osimiri niile. Onye
ahụ chụsara Izrel ga-achịkọtakwa ha. Ọ ga-elekọtakwa igwe
ewu na atụrụ ya dịka onye ọzụzụ atụrụ. **11** N'ihi na Onyenwe
anyị ga-agbapụta Jekọb, ọ ga-anapụtakwa ha site n'aka ndị
ka ha ike. **12** Ha ga-abịa nọọ n'ugwu Zayọn tie mkpu ọṅụ,
ha ga-aṅụrị ọṅụ n'ihi ịdị ukwu nke ezi ihe Onyenwe anyị
nyere ha, dịka ọka, na mmanya ọhụrụ, na mmanụ, na ụmụ
igwe ewu na atụrụ, na ọtụtụ ehi. Ha ga-adị ka ubi a na-agba
mmiri mgbe niile; ha agaghị erukwa ụjụ ọzọ. **13** Mgbe ahụ,
obi ga-atọ ụmụ agbọghọ ụtọ, ha ga-etekwa egwu ọṅụ, ụmụ
okorobịa na ndị agadi ga-aṅụrịkwa ọṅụ. Aga m eme ka iru
ụjụ ha ghọọrọ ha obi ụtọ, aga m enyekwa ha nkasiobi na ọṅụ
n'ọnọdụ mwute. **14** Aga m emekwa ka afọ jubiga ndị nchụaja
oke n'ihi ịdị ukwuu nke onyinye ha ga-enweta, afọ ezi ihe m
ga-ejukwa ndị m," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **15** Ihe ndị
a bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, "A nụrụ otu olu na Rema, iru
ụjụ na oke ịkwa akwa. Rechel na-akwa akwa n'ihi ụmụ ya, o
kwekwaghị ịnabata nkasiobi a na-akasị ya, n'ihi na ụmụ ya
adịghịkwa." **16** Ma otu a ka Onyenwe anyị kwuru, "Jide olu gị
aka, ka ọ ghara ịkwa akwa, jidekwa anya gị abụọ, ka ha ghara
ịgba anya mmiri, n'ihi na a ga-akwụ gị ụgwọ ọrụ n'ihi ọrụ gị."
Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. "Ha ga-esite n'ala ndị iro
ha lọtakwa. **17** N'ihi ya, olileanya dịkwara ọdịn'ihu gị." Otu a
ka Onyenwe anyị kwubiri. "Ụmụ gị ga-alọtakwa n'ala nke aka
ha. **18** "Anụla m nnọọ ịsụ ude Ifrem, na okwu o kwuru sị,
'Ị dọọla m aka na ntị dịka nwa ehi nke na-eme isiike. Lee,
amụtala m ihe ị chọrọ ka m mụta site n'ịdọ aka na ntị gị.
Ya mere, kpọlata m, ka m nwee ike lọtakwa, n'ihi na ị bụ
Onyenwe anyị na Chineke m. **19** Mgbe m kpafuru, echeghariri
m. Mgbe m ghọtakwara, e tiri m aka n'obi m, ihere mere m, ọ
wutekwara m n'ihi n'ọnọdụ ihe ihere n'ihi ụdị ndụ m biri
n'okorobịa m.' **20** Ifrem, ọ bụghị nwa m nwoke, onye ihe ya
na-atọ m ụtọ? Ọ bụ ezie na m na-ekwu okwu megide ya, ma
anọkwa m na-echeta ya. N'ihi ya, ihe banyere ya na-agụsị obi
m agụụ ike. Ana m enwekwa obi ebere n'ebe ọ nọ." Otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. **21** "Manyenụ ogidi ịhụba ụzọ ama,
manyekwanụ osisi ịhụba ụzọ ama. Lezienụ anya mụta aha
okporoụzọ niile, bụ okporoụzọ unu ga-eso. Lọta, gị Izrel, bụ
nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, laghachi n'obodo gị ndị a. **22**
Ruo ole mgbe ka ị ga-anọ na-awagharị, gị nwaagbọghọ na-
ekwesighị ntụkwasị obi Izrel? N'ihi na Onyenwe anyị na-aga
ime ihe ọhụrụ n'ụwa; nwanyị ga-anọ nwoke gburugburu."
23 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ
Chineke Izrel, kwuru, "Mgbe m si na mba ọzọ kpọghachi
ha, ndị ga-ebi n'ala Juda na n'ime obodo ya niile ga-ekwu
okwu ndị a ọzọ sị: 'Onyenwe anyị gọzie gị, gị ebe obibi dị nsọ,
gị ugwu dị nsọ.' **24** Ndị mmadụ ga-ebikọta ọnụ na Juda na
n'obodo niile dị n'ime ya, ma ndị na-arụ ọrụ ubi, ma ndị na-
elekọta igwe ewu na atụrụ ha. **25** Aga m enwoghakwa ike ndị
na-ada mba, meekwa ka afọ ju ndị ike gwụrụ." **26** N'oge a, esi
m n'ụra teta, lee anya gburugburu m. Ụra m rahụrụ tọrọ m
ụtọ nke ukwuu. **27** Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, "Lee,
ụbọchị ndị ahụ na-abịa, mgbe m ga-akụ ụmụ mmadụ na ụmụ
anụmanụ n'ụlọ Izrel na n'ụlọ Juda. **28** Ọ ga-erukwa na dịka m
legidere ha anya maka ihopu ha, ikwada ha, itikpọ ha, laa
ha n'iyi, ma mee ka ihe ọjọọ bịakwasịrị ha, otu a ka m ga-
esikwa lezie ha anya iwuzi ha na ịkụ ha dị ka mkpụrụ." Ọ
bụ otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **29** "N'ụbọchị ndị ahụ,
ndị mmadụ agaghị asịkwa, "'Nna anyị ha arachaala mkpụrụ
osisi na-achaghị acha, ma lee, eze ụmụ ha na-ejiji ejiji.' **30**
Kama onye ọbụla ga-anwụ n'ihi mmehie nke aka ya; onye
rachara mkpụrụ osisi na-achaghị acha ka eze ya ga-ejiji. **31**
"Lee, oge na-abịa," ka Onyenwe anyị kwupụtara, "mgbe m
ga-eme ka ọgbụgba ndụ ọhụrụ dịrị n'etiti mụ na ụlọ Izrel,
nakwa ụlọ Juda. **32** Ọ bụghị ụdị ọgbụgba ndụ ahụ mụ na nna
nna ha gbara, mgbe ahụ m jidere ha n'aka site n'ala Ijipt
dupụta ha, n'ihi na ha mebie ọgbụgba ndụ m, ọ bụ ezie na mụ
onwe m bụ di nye ha," Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. **33**
"Ma nke a bụ ọgbụgba ndụ mụ na ụlọ Izrel ga-agba mgbe
oge ndị ahụ gasịrị," ka Onyenwe anyị kwupụtara. "Aga m
etinye iwu m n'ime obi ha, aga m edekwasịkwa ha n'uche ha.
Aga m abụ Chineke ha, ha onwe ha ga-abụkwa ndị m. **34**
Ọ dịghị onye ọbụla n'etiti ha ga-akụziri onye agbataobi ya
ihe, maọbụ otu onye asị ibe ya, 'Mara Onyenwe anyị,' n'ihi
na ha niile ga-ama onye m bụ, site n'onye dịkarịsịrị nta ruo
n'onye dịkarịsịrị ukwuu n'etiti ha." Otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri ya. "N'ihi na aga m agbaghara ajọ omume ha, agaghị
m echetakwa mmehie ha niile ọzọ." **35** Ihe ndị a ka Onyenwe
anyị kwuru, bụ onye ahụ họpụtara anyanwụ mee ka ọ na-
enye ihe n'ehihie, onye ahụ nyere ọnwa na kpakpando iwu ka
ha na-enye ihe n'anyasị, onye na-akpali oke osimiri, na-eme
ka ebiliri mmiri na-ebigbọ. Aha ya bụ Onyenwe anyị, Onye

pụrụ ime ihe niile. 36 Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, “Ọ
bụ naanị ma ụkpụrụ ndị a ọ pụrụ n’ihu m, ghara ịdịkwa, ka a
ga-eme ka ụmụ ụmụ Izrel ghara ịdị, ka ha ghara ịbụkwa mba
n’ihu m ọzọ.” 37 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Ọ bụ
naanị mgbe e nwere ike ịtụ ma chọpụta ịsa mbara nke mbara
eluigwe, na ịdị omimi nke ntọala ụwa, ka m ga-ajụ ụmụ ụmụ
niile nke Izrel, n’ihi ihe niile ha mere.” Otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri. 38 “Ụbọchị ndị ahụ na-abịa, Otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri, mgbe a ga-ewugharị obodo a nye m, site n’ụlọ
elu Hananel ruo n’ọnụ ụzọ ama Akụkụ. 39 Ịdị ogologo nke
eriri ọtụtụ a ga-eji tụọ ya ga-adị ka site n’ihu ọnụ ụzọ ama
ahụ ruo n’ugwu Gareb, gaakwa ruo Goa. 40 Ndagwurugwu
ahụ niile ebe a tụnyere ozu ndị mmadụ, na ebe e kpofuru
ntụ, na mgbada ugwu ahụ niile ebe e doziri edozi maka ịkụ
ihe, ruo na ndagwurugwu iyi Kidrọn nke dị n’akụkụ ọnụ ụzọ
ama ịnyịnya, ga-aghọkwa ebe dị nsọ nye Onyenwe anyị. A
gaghị ehopukwa obodo ahụ ọzọ, maọbụ tikpọọ ya.”

32 Ihe ndị a bụ okwu Onyenwe anyị nke rutere Jeremaya
n’afọ nke iri nke ọchịchị Zedekaya eze Juda, nke bụkwa
afọ nke iri na asatọ nke ọchịchị Nebukadneza. 2 N’oge a,
ndị agha Babilọn gbara Jerusalem gburugburu. E tinyekwara
Jeremaya, bụ onye amụma n’ogige ụlọ ndị nche nke dị
n’ụlọeze Juda. 3 Zedekaya eze Juda tụrụ ya mkpọrọ n’ebe
ahụ, sị ya, “Gịnị mere i ji na-ebu amụma dị otu a. N’ihi na ị
na-asị, ‘Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ejikerela m inyefe
gị na obodo a n’aka eze Babilọn. Ọ ga-alụtakwa ya n’agha.
4 Zedekaya eze Juda agaghị agbapụ site n’aka ndị Babilọn,
n’ihi na a ga-enyefe ya n’aka eze Babilọn, onye ya na ya
ga-ekwurịtakwa okwu ihu na ihu. Zedekaya ga-ejikwa anya
ya abụọ hụ eze Babilọn, 5 onye ga-eduru ya, bụ Zedekaya,
gaa Babilọn, ebe ọ ga-anọ tutu ruo mgbe mụ, bụ Onyenwe
anyị, mesiri ya ike. Ọ bụrụ na ibuso ndị Babilọn agha, ị gaghị
emeri.’” 6 Jeremaya sịrị, “Okwu Onyenwe anyị rutere m
ntị, sị, 7 Lee, Hanamel nwa Shalum, nwanne nna gị, ga-
abịakwute gị, sị gị, ‘Zụrụ ala m dị n’Anatot, n’ihi na ebe ị
bụ onye ikwu m ọ bụ gị ka o ruuru ịzụ ya.’ 8 “Mgbe ahụ,
dịka Onyenwe anyị si kwuo ya, Hanamel nwa nwanne nna m
bịakwutere m n’ogige ndị nche sị m, ‘Zụrụ ala m dị n’Anatot,
n’ime ala ndị Benjamin. Ebe ọ bụ ihe ruuru gị ịgbapụta ya
ime ka ọ bụrụ nke gị, ọ bụ gị kwesiri ịzụ ya.’ “Amaara m
na nke a bụ okwu Onyenwe anyị. 9 Ya mere, azụrụ m ala
ahụ dị n’Anatot site n’aka nwanna m Hanamel. Atụpụtara
m ọlaọcha shekel iri na asaa ọnụahịa ala ahụ, jiri ya kwụọ
ya ụgwọ. 10 Emesịa, etinyere m aka m n’akwụkwọ ire ala
ahụ, kaa ya akara, nyachie ya, n’ihu ndị akaebe. Atụkwara m
ọlaọcha ahụ n’ihe ọtụtụ. 11 Eweere m akwụkwọ ịzụta ala
ahụ a kara akara, nke a nyachikwara anyachi, ebe e dere ihe
banyere ọzụzụ na orire nke ala ahụ, werekwa ụdị akwụkwọ
ahụ nke a na-anyachighị anyachi, 12 nyefee ha n’aka Baruk
nwa Neraya, nwa Mahseia, n’ihu Hanamel nwanna m, na
n’ihu ndị akaebe ndị ọzọ, ndị aka ha dị n’akwụkwọ ahụ, na
n’ihu ndị Juu ndị ọzọ, ndị nọ n’ogige ụlọ ndị agha ahụ. 13
“N’ihu ha, enyere m Baruk iwu ndị a sị ya, 14 ‘Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
kwuru, Were akwụkwọ ndị a, ma nke a nyachiri anyachi, ma
nke a na-anyachighị anyachi, tinye ha n’ime ite e ji ụrọ kpụọ,
ebe ha ga-adị ogologo oge. 15 N’ihi na ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, a ga-
emesịakwa zụọ ụlọ, ala ubi nakwa ubi vaịnị n’ala a.’ 16 “Mgbe
m nyechasịrị Baruk nwa Neraya akwụkwọ ndị ahụ, ekpere m
ekpere nye Onyenwe anyị sị, 17 “Gị, Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị ọ bụ gị sitere n’ike gị dị ukwuu, na aka
gị e setịrị eseti mee eluigwe na ụwa. O nweghị ihe ọbụla ị na-
enweghị ike ime. 18 Ị na-egosi ịhụnanya nye ọtụtụ puku ndị
mmadụ ma na-eweta ịta ahụhụ nye ụmụ site n’ihi mmehie
nna ha. O Chineke dị ukwuu dịkwa ike, Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile bụ aha gị. 19 Nzube gị dị ukwuu, otu a kwa
akaọrụ gị dịkwa ukwuu. Anya gị ghere oghe nye ụzọ mmadụ
niile. Ị na-akwụghachikwa onye ọbụla dịka ndụ ya na akaọrụ
ya si dị. 20 Ọ bụ gị mere ihe ịrịbama na ihe ebube dị iche iche
n’Ijipt. Ị nọgidekwara na-arụ ha ruo taa, ma n’ala Izrel ma
n’etiti ndị niile nọ n’ụwa. N’ihi ya, i meere onwe gị aha nke
ka bụkwa nke gị n’ebe niile. 21 Ọ bụ ihe ịrịbama na ọrụ ebube
dị iche iche, n’aka dị ike, na ogwe aka e setịpụrụ esetịpụ,
n’ihe oke egwu, ka i ji kpọpụta ndị gị Izrel site n’Ijipt. 22 Ị
nyere ha ala a, nke ị ṅụrụ n’iyi inye nna nna ha, ala mmiri
ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya. 23 Ha batara n’ala a,
nweta ya, ma ha jụrụ irubere gị isi, maọbụ jegharịa n’iwu
gị; ha emeghị ihe ndị i nyere ha n’iwu mee. N’ihi ya, i mere
ka ihe ọjọọ ndị a bịakwasị ha. 24 “Lee ka ndị iro si wuo ihe
agha ha gburugburu mgbidi obodo a, ihe agha nke ha ga-
eji lụta ya n’agha. I werela obodo a nyefee ndị Babilọn na-
ebuso ya agha n’aka, n’ihi mma agha na ụnwụ, na oke ọrịa dị
n’ime ya. Ihe i kwuru na ọ ga-eme emezuola, dịka i si ahụ ya
ugbu a. 25 Ma ọ bụ ezie na a ga-enyefe obodo a n’aka ndị
Babilọn, ma gị, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
gwara m sị, ‘Were ọlaọcha zụta ala ahụ. Zụkwaa ya n’ihu ndị
akaebe.’” 26 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru Jeremaya
ntị sị ya, 27 “Abụ m Onyenwe anyị, Chineke nke anụ ahụ niile
bụ mmadụ. Ọ dị ihe ọbụla karịrị m ime? 28 Ya mere, ihe ndị a
ka Onyenwe anyị kwuru: Ejikerela m ugbu a inyefe obodo a
n’aka ndị Babilọn, na n’aka Nebukadneza eze Babilọn, onye
ga-alụta ya n’agha. 29 Ndị Babilọn ahụ na-ebuso obodo a
agha, ga-abata n’ime ya, kpọọ ya ọkụ. Ha ga-akpọ ya ọkụ,
ya na ụlọ niile dị n’ime ya, bụ ụlọ niile ahụ ndị bi n’ime ya
nọ kpasuo m iwe, site n’isure ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ
nye chi Baal n’elu ụlọ ha niile, na site n’ịwụsara chi ndị ọzọ
onyinye ihe ọṅụṅụ. 30 “Ọ bụ naanị ihe ọjọọ ka ndị Izrel na
ndị Juda mere n’ihu m site na mgbe ha bụ nwantakịrị. N’ezie,
ha esitela n’ihe ha ji aka mee kpasuo m iwe, ka Onyenwe anyị
kwuru. 31 Site n’oge e wuru ya ruo ugbu a, ndị bi n’obodo a
akpaliela iwe m na ọnụma m. Ya mere, aga m esite n’ihu
m wezuga ha. 32 Ndị Izrel na Juda, na ndị eze ha, na ndịisi
ọchịchị ha, na ndị nchụaja ha, na ndị amụma ha, na ndị ikom
Juda, ma ndị bi na Jerusalem, akpasuola m iwe site n’ihe ọjọọ
niile ha mere. 33 Ha gbakụtara m azụ, jụ ilenye anya n’ebe
m nọ. Ọ bụ ezie na m ziri ha ihe mgbe mgbe, ma ha jụrụ
ige ntị, jụkwa ịnabata ịdọ aka na ntị m. 34 Ha doro oyiyi
ihe arụ n’ụlọnsọ ahụ a kpọkwasịrị aha m, si otu a merụọ
ya. 35 Ha wuru ebe dị elu dị iche iche na Ndagwurugwu
nke Ben Hinom nye Baal, ebe ha nọ jiri ụmụ ha ndị ikom na
ndị inyom chụọ aja nye Molek. O nweghị mgbe m nyere ha
iwu ime ihe dị otu a, o nweghị mgbe ajọ ihe dị otu a batara
m n’obi, nke i nye ha iwu ime ihe arụ dị otu a, nke ime ka
Juda mehie. 36 “Ihe i kwuru banyere obodo a bụ, ‘A ga-esite
na mma agha, na n’ụnwụ, na n’oke ọrịa, nyefee ha n’aka
eze Babilọn,’ ma ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Chineke Izrel

kwuru, 37 Lee, aghaghị m ịchịkọta ha site na mba ndị ahụ
niile m sitere n’iwe m, na n’oke ọnụma m chụga ha. Aga m
akpọghachite ha n’ebe a, mee ka ha biri n’udo. 38 Ha ga-
abụ ndị m, mụ onwe m ga-abụkwa Chineke ha. 39 Aga m
enye ha otu obi na otu ụzọ, ime ka ha na-atụ egwu m, n’ihi
ọdịmma nke ha, na ọdịmma nke ụmụ ha ndị ga-eso ha. 40
Aga m eme ka ọgbụgba ndụ ebighị ebi dịrị n’etiti mụ na ha.
Agaghị m akwụsị imere ha ihe ọma, aga m akwalikwa obi
ha ịtụ egwu m. N’ụzọ dị otu a, ha agaghị esitekwa n’iso m
wezuga onwe ha. 41 Obi ga-atọkwa m ụtọ ime ha mma; m
ga-ejikwa obi m niile, na mkpụrụobi m niile kụọ ha n’ala
a. 42 “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, Dịka m mere ka
ihe ọjọọ ukwuu a niile bịakwasị ndị a, otu a ka m ga-esikwa
mee ka ezi ihe ahụ niile m kwere ha na nkwa bịakwasị ha.
43 A ga-azụkwa ọhịa n’ala a unu na-asị na ọ bụ ala tọgbọrọ
n’efu, nke mmadụ na anụmanụ na-adịghị n’ime ya, ala nke e
nyefere n’aka ndị Babilọn. 44 A ga-ejikwa ọlaọcha zụọ ala ubi,
deekwa ihe banyere orire na ọzụzụ ya n’akwụkwọ. A ga-aka
akwụkwọ ndị ahụ akara n’ihu ndị akaebe, n’ala Benjamin, na
n’obodo nta niile dị gburugburu Jerusalem, ma n’ala Juda, na
n’obodo dị n’ala ugwu ugwu, na nke dị na mgbada ugwu niile
dị n’ọdịda anyanwụ, na nke dị na Negev, n’ihi na aga m esite
n’obodo ndị ahụ dọtara ha n’agha buuru ha gaa kpọlata ha.
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.”

33 Mgbe Jeremaya ka nọ dịka onye mkpọrọ n’ogige ụlọ
ndị nche, okwu Onyenwe anyị ruru ya ntị nke ugboro
abụọ, sị ya, 2 “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, onye ahụ kere ụwa
kwuru, Onyenwe anyị, onye kpụrụ ya mee ya ka o guzosie
ike, Onye aha ya bụ Onyenwe anyị: 3 ‘Kpọkuo m, aga m aza
gị, gosi gị ihe dị ukwuu dị iche iche, na ihe siri ike na nghọta
nke ị na-amaghị.’ 4 N’ihi na nke a bụ ihe Onyenwe anyị, bụ
Chineke Izrel, kwuru banyere ụlọ ndị ahụ niile dị n’obodo,
na ụlọeze niile nke ndị eze Juda, bụ nke akwadara maka iji
megide nnọchibido niile na mma agha 5 n’agha a na-alụso
ndị Babilọn. ‘Aga eji ozu ndị mmadụ ahụ niile m ga-etigbu
site n’iwe m na n’ọnụma m kpojuo ha. Aga m ezo ihu m site
n’ebe obodo a nọ, n’ihi ajọ omume ya niile. 6 “‘Ma otu ọ dị,
aga m agwọ ya, mee ka ahụ sie ya ike. Aga m agwọ ndị m,
meekwa ka ha nwe udo n’ebe ọ bara ụba. Ha ga-ebikwa n’udo
na-enweghị egwu ọbụla. 7 Aga m emekwa ka ndị Izrel na
ndị Juda a dọtara n’agha lọta. Aga m ewugharịkwa ha dịka
ụlọ, mee ka ha dịrị ka ha dị na mbụ. 8 Aga m eme ka ha dị
ọcha site na mmehie ha niile, nke ha mere megide m. Aga m
agbaghara ha mmehie ha na nnupu isi ha niile megide m. 9
Mgbe ahụ, obodo a ga-aghọkwa ihe ga-eme ka mba niile nke
ụwa mara m, ka ha ṅụrịa ọṅụ n’ime m, tookwa m, ma wetara
m nsọpụrụ, mgbe ha ga-anụ ihe ọma niile m meere obodo
a. Ha ga-atụkwa oke egwu, maakwa jijiji, n’ihi ezi ihe ahụ
niile na n’ihi udo ahụ niile nke mụ onwe m mere ka o rute
ha aka.’ 10 “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ‘Unu na-asị
banyere ebe a, “Ọ bụ mkpọmkpọ ebe, ebe ụmụ mmadụ na
ụmụ anụmanụ na-ebighị n’ime ya.” Ma n’obodo Juda, ya na
okporoụzọ niile dị na Jerusalem, nke tọgbọrọ n’efu ugbu a,
nke mmadụ maọbụ anụmanụ na-ebighị n’ime ya, a ga-emesịa
nụkwa 11 olu ọṅụ na obi ụtọ, na olu ndị ikom na ndị inyom
na-alụ di na nwunye, na olu ndị ahụ niile na-eweta onyinye
ekele n’ụlọ Onyenwe anyị, ndị ahụ ga-asị, “‘“Nyenụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ekele n’ihi na Onyenwe anyị
dị mma. Ịhụnanya ya na-adịgidekwa ruo mgbe ebighị ebi.”
N’ihi na aga m eme ka ndị ala a, nke a dọtara n’agha lọta,
dịkwa ka ha dị na mbụ,’ otu a ka Onyenwe anyị kwuru. 12
“Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru,
‘N’ebe a, nke bụ mkpọmkpọ ebe ugbu a, nke mmadụ maọbụ
anụmanụ na-ebighị n’ime ya, ka a ga-emesịa nweekwa ebe
ịta nri nke igwe ewu na atụrụ, n’ime obodo niile, ebe ndị
ọzụzụ atụrụ ga-eduru igwe ewu na atụrụ ha gaa izuike. 13
N’ime obodo niile nke dị n’ala ugwu ugwu, na n’obodo niile
nke dị na mgbada ugwu niile nke Negev, n’oke ala Benjamin,
n’ime obodo nta niile nke gbara Jerusalem gburugburu, na
n’ime obodo niile nke Juda. Igwe ewu na atụrụ ga-agabigakwa
ọzọ n’okpuru aka abụọ nke onye na-agụ ha ọnụ.’ Otu a ka
Onyenwe anyị na-ekwu. 14 “‘Ụbọchị ndị ahụ na-abịa,’ ka
Onyenwe anyị kwupụtara, ‘mgbe m ga-emezu ezi nkwa ahụ
m kwere ụlọ Izrel na ụlọ Juda. 15 “‘N’ụbọchị ndị ahụ, na n’oge
ahụ, aga m eme ka Alaka ezi omume pupụta site n’ezinaụlọ
Devid. Ọ ga-eme ihe ziri ezi, kpeekwa ikpe ziri ezi n’ala ahụ.
16 N’ụbọchị ndị ahụ, ka a ga-azọpụta Juda, Jerusalem ga-
ebikwa n’udo. Nke a bụ aha a ga-akpọ ya, Onyenwe anyị
Onye Nzọpụta, bụ ezi omume anyị.’ 17 N’ihi na ihe ndị a ka
Onyenwe anyị kwuru, ‘O nweghị oge a ga-ahapụ inweta otu
onye site n’ezinaụlọ Devid onye ga-anọ n’ocheeze ụlọ Izrel.
18 Ọ dịkwaghị mgbe a ga-ahapụ inweta onye ga-esite n’etiti
ndị nchụaja na ndị Livayị, nke ga-eguzo n’ihu m ụbọchị niile
ịchụ aja nsure ọkụ, na i wetara m onyinye ịnata ihuọma,
na ịchụrụ m aja dị iche iche.’” 19 Emesịa, okwu Onyenwe
anyị ruru Jeremaya ntị sị ya, 20 “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwuru, ‘Ọ bụrụ na unu nwere ike ime ka ọgbụgba ndụ m
na ehihie, na ọgbụgba ndụ mụ na abalị ghara ịdịkwa, ime
ka ehihie na abalị gharakwa ịpụta n’oge ha, 21 mgbe ahụ
ọgbụgba ndụ nke mụ na Devid ohu m gbara, na ọgbụgba ndụ
nke m mere ka ọ dịrị n’etiti mụ na ndị Livayị, bụ ndị nchụaja
na-eje ozi ha n’ihu m, agaghị adịkwa. A gaghị enwekwa onye
ga-esi n’ezinaụlọ Devid nke ga-anọkwasị n’ocheeze ya. 22 Aga
m eme ka ụmụ ụmụ Devid ohu m, na ndị Livayị, bụ ndị na-eje
ozi ha n’ihu m, dị ukwuu n’ọnụọgụgụ dịka kpakpando dị na
mbara eluigwe; ha ga-adịkwa ukwuu dịka uzuzu dị n’ọnụ
mmiri osimiri nke a na-apụghị ịgụta ọnụ.’” 23 Okwu Onyenwe
anyị ruru Jeremaya ntị sị ya, 24 “Ị hụla ajụjụ ndị a na-ajụ?
Ha na-ajụ na-asị, ‘Onyenwe anyị ọ jụla agbụrụ abụọ ndị a ọ
họpụtara?’ N’ihi ya, ha na-eleli ndị m, ha adịghị agụkwa ha
dịka mba. 25 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ‘Ọ bụrụ na m
emeghị ka ọgbụgba ndụ dịrị n’etiti mụ na ehihie na abalị,
meekwa ka iwu na-achị eluigwe na ụwa guzosie ike, 26 mgbe
ahụ, agaara m ajụ ụmụ ụmụ Jekọb, na ụmụ ụmụ Devid ohu
m. Agaraghị m ahọpụta otu n’ime ụmụ ya ka ọ chịa ụmụ ụmụ
Ebraham na Aịzik na Jekọb. Ma aga m eme ka ndị ha a dọtara
n’agha lọta; aga m enwekwa obi ebere n’ahụ ha.’”

34 Mgbe Nebukadneza eze Babilọn na ndị agha ya niile, na
mba niile dị n’alaeze nke ọ na-achị na-ebuso Jerusalem
na obodo niile gbara ya gburugburu agha, okwu Onyenwe
anyị ruru Jeremaya ntị sị, 2 “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị,
Chineke Izrel kwuru, Jekwuru Zedekaya bụ eze Juda, gwa
ya sị, ‘Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ejikerela m ugbu
a inyefe eze Babilọn obodo a n’aka. Ọ ga-esurekwa ya ọkụ.
3 Ị gaghị agbanarị ya, n’ihi na ọ ga-ejide gị. A ga-arara gị
nyefekwa ya n’aka. Anya gị abụọ ka ị ga-eji hụ eze Babilọn. Gị

na ya ga-ekwurịtakwa okwu. Ị ga-agakwa Babilọn. 4 "'Ma
nụrụkwa nkwa Onyenwe anyị na-ekwe gị, gị Zedekaya eze
Juda. Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru banyere gị, Ị gaghị
anwụ site na mma agha; 5 ị ga-anwụ n'udo. Dịka ndị mmadụ
si mụnye ọkụ kwaa ozu nna gị ha, bụ ndị buru gị ụzọ chịa ka
eze, otu a ka ha ga-esi mụnye ọkụ kwaa gị. Ha ga-eti aka
n'obi kwa akwa sị, "Ewoo, onyenwe anyị!" Ọ bụ mụ onwe
m na-ekwe nkwa a, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya.'" 6
Mgbe ahụ, Jeremaya onye amụma gara gwa Zedekaya eze
Juda ihe ndị a niile na Jerusalem. 7 N'oge a, ndị agha eze
Babilọn na-ebuso Jerusalem agha. Ha na-ebusokwa obodo ndị
ọzọ nke nọgidere na-ebuso ha agha, nke bụ obodo Lakish
na Azeka. Obodo ndị a bụ naanị obodo fọdụrụ n'ala Juda
nke ndị agha Babilọn na-emeribeghị. 8 Okwu Onyenwe anyị
ruru Jeremaya ntị mgbe Zedekaya bụ eze, na ndị Izrel niile
gbachara ndụ na Jerusalem ịkpọsara ndị ohu niile nwere
onwe ha. 9 Onye ọbụla ga-ahapụ ohu ya bụ onye Hibru ka o
nwere onwe ya, ma ohu ahụ ọ bụ nwoke maọbụ nwanyị. A
gaghị agụkwa onye Juu ọbụla dịka ohu ọzọ. 10 Ya mere, ndịisi
ọchịchị niile, na ndị niile bụ ndị kwekọrịtara gbaa ndụ a, na
ha ga-ahapụ ohu ha ndị nwoke na ndị nwanyị ka ha nwere
onwe ha. Ha mekwara dịka ha si kwuo. 11 Ma mgbe oge nta
gasịrị, ndị a niile gbanwere obi ha. Ha gara jide ohu ndị ahụ
ha hapụrụ, mee ka ha ghọọkwa ndị ohu ha ọzọ. 12 Mgbe ahụ,
okwu Onyenwe anyị ruru Jeremaya ntị sị ya, 13 "Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Chineke Izrel, kwuru, Mụ na nna nna unu
ha gbara ndụ mgbe m si n'ala Ijipt, bụ ala ebe ha bụ ohu
kpọpụta ha. Mgbe ahụ agwara m ha sị, 14 'N'ọgwụgwụ afọ
asaa ọbụla, onye ọbụla n'ime unu aghaghị ịhapụ onye Hibru
ibe unu resiri unu onwe ya dịka ohu, ka o nwerekwa onwe ya.
Mgbe onye ahụ jeere unu ozi afọ isii, unu kwesiri ịhapụ ya
ka o nwere onwe ya.' Ma nna nna unu ha egeghị m ntị, ha
etinyeghịkwa uche ha n'iwu m nyere ha. 15 Na nwa oge nta
gara aga unu cheghariri mee ihe ziri ezi n'anya m. Onye ọbụla
n'ime unu kpọsara inwere onwe nye ndị unu. Unu gara n'ihu
gbaa ndụ n'ihu m n'ime ụlọnsọ ahụ a kpọkwasịrị aha m. 16
Ma ugbu a, unu echigharịala, merụọ aha m; onye ọbụla n'ime
unu akpọghachikwala nye onwe ya ndị ohu ndị ikom na ndị
inyom ahụ unu hapụrụ ka ha nwere onwe ha, gaa dịka o si
masị mkpụrụobi ha. Unu akwagidekwala ha ka ha bụrụkwa
ndị ohu unu ọzọ. 17 "N'ihi nke a, ihe ndị a ka Onyenwe anyị
kwuru, Unu erubeghị isi nye m, unu ekwusaghị nwere onwe
nye ndị unu. Ya mere, ugbu a mụ onwe m na-akpọsa 'Inwere
onwe' nye unu, ka Onyenwe anyị kwubiri, 'inwere onwe' nke
ịda n'ihi mma agha, na ajọ ọrịa na-efe efe, na oke ụnwụ. Aga
m emekwa unu ka unu ghọọ ihe ịsọ oyi nye alaeze niile nke
ụwa. 18 Ma ndị ikom ahụ niile merụrụ ọgbụgba ndụ m, ndị
ahụ na-edebezughị ọgbụgba ndụ ha gbara n'ihu m, ka m ga-
eme ka ha dịrị ka nwa ehi ọgbụgba ndụ ahụ ha kpọwara abụọ,
nke ha si n'etiti ọkara abụọ ya gafee, maka imesi ọgbụgba ndụ
ha ike. 19 Ndị ndu Juda na Jerusalem na ndị ozi eze na ndị
nchụaja na ndị niile bi n'ala a ndị si n'etiti ọkara nwa ehi ahụ
gabiga 20 ka m ga-enyefe n'aka ndị iro ha ndị na-achọ iwepụ
ndụ ha. Ozu ha ga-abụ ihe oriri nye anụ ufe nke eluigwe na
anụ ọhịa nke ụwa. 21 "Aga m enyefe Zedekaya eze Juda na
ndịisi ọchịchị ya n'aka ndị iro ha, ndị na-achọ ndụ ha. Aga m
enyefe ha n'aka ndị agha eze Babilọn, ndị siterela n'ibuso unu
agha wezuga onwe ha. 22 Aga m enye iwu, ka Onyenwe anyị
kwubiri, mee ka a kpọghachi ha azụ n'obodo a. Ha ga-ebuso
ya agha, merie ya, surekwaa ya ọkụ. Aga m emekwa ka obodo
Juda niile tọgbọrọ n'efu. Ọ dịkwaghị onye ga-ebi n'ime ya."

35 Ndị a bụ okwu Onyenwe anyị nke ruru Jeremaya ntị
n'oge ọchịchị Jehoiakim nwa Josaya eze Juda sị ya,
2 "Jee n'ụlọ ụmụ Rekab kpọọ ha oku ka ha bịa n'ụlọnsọ
Onyenwe anyị, n'otu n'ime ọnụụlọ ya, nọdụ n'ebe ahụ nye
ha mmanya ka ha ṅụọ." 3 Ya mere, ejekwuuru m Jaazanaya
nwa Jeremaya, nwa Habazinaya na ụmụnne ya, na ụmụ ya
ndị ikom, ya bụ, ndị ezinaụlọ Rekab niile. 4 Akpọbatara m
ha n'ụlọnsọ Onyenwe anyị, n'ime ọnụụlọ ụmụ Hanan nwa
Igdalaya, onye nke Chineke. Ọnụụlọ a dị nso n'ọnụụlọ ndịisi
ụlọnsọ, nke dị n'elu ọnụụlọ Maaseia nwa Shalum, onye nche
ọnụ ụzọ ụlọnsọ. 5 Mgbe ahụ, e doziri m ọkwa ụfọdụ jupụtara
na mmanya na iko ụfọdụ n'ihu ụmụ Rekab, sị ha, "Ngwanụ,
ṅụanụ mmanya." 6 Ma ha zara sị, "Anyị adịghị aṅụ mmanya,
n'ihi na nna nna anyị Jehonadab nwa Rekab nyere anyị iwu
sị anyị, 'Unu aṅụkwala mmanya, unu na ụmụ ụmụ unu. 7
Ọzọkwa, unu ewurula onwe unu ụlọ, unu akụla mkpụrụ ubi,
maọbụ kụọ ubi vaịnị. Unu adọtarala onwe unu ihe ndị a niile,
kama na-ebinụ n'ụlọ ikwuu. Ọ bụ n'ụzọ dị otu a ka unu ga-esi
bie ogologo ndụ n'ala ahụ unu bụ ndị ọbịa n'ime ya.' 8 Anyị
erubela isi n'ihe niile nna nna anyị Jehonadab nwa Rekab
gwara anyị. Anyị na ndị nwunye anyị na ụmụ anyị ndị ikom
na ndị inyom adịghị aṅụ mmanya, 9 maọbụ wuo ụlọ, maọbụ
nwee ubi vaịnị, ala ubi maọbụ mkpụrụ ọkụkụ. 10 Ọ bụkwa
n'ụlọ ikwuu ka anyị na-ebi dị ka nna nna anyị Jehonadab
nyere anyị n'iwu. 11 Ma mgbe Nebukadneza eze Babilọn
busoro ala anyị agha, anyị kpebiri sị, 'Bịanụ ka anyị gbaba
Jerusalem si otu a gbanarị ndị agha Babilọn, na ndị agha
ndị Aram.' Ọ bụ nke a mere anyị ji biri na Jerusalem." 12
Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru Jeremaya ntị sị ya 13 Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel kwuru, "Gaa gwa ndị Juda na ndị bi na Jerusalem, 'Ọ bụ
na unu agaghị esite n'ịdọ aka na ntị mụta irubere okwu m
isi?' ka Onyenwe anyị kwupụtara. 14 'Jehonadab nwa Rekab
nyere ụmụ ụmụ ya iwu sị ha aṅụla mmanya, ha na-edebe iwu
ahụ. Ruo taa, ha adịghị aṅụ mmanya, n'ihi na ha na-edebe
iwu nna nna ha nyere ha. Ma mụ onwe m agwala unu okwu
mgbe na mgbe, ma unu jụrụ irubere m isi. 15 Mgbe mgbe
ka m ziteere unu ụmụ ohu m bụ ndị amụma, ndị bịara gwa
unu okwu sị, "Dozienụ ụzọ unu, sitekwanụ n'ajọ omume unu
tụgharịa. Unu niile n'otu n'otu, unu agbasola chi ndị ọzọ ife
ha. Ọ bụrụ na unu emee otu a, unu ga-ebi n'ala a m nyere
unu na nna nna unu ha." Ma unu jụrụ ịṅa ntị, jụkwa ige m
ntị. 16 Ụmụ ụmụ Jehonadab, nwa Rekab, emeela ihe nna nna
ha nyere ha n'iwu, ma ndị a jụrụ irubere m isi.' 17 "N'ihi ya,
ihe ndị a ka Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile,
Chineke Izrel kwuru: 'Geenụ ntị! Lee, ana m aga ime ka ihe
ọjọọ bịakwasị Juda na ndị niile bi na Jerusalem, dịka m kwuru
na ọ ga-adị. N'ihi na agwala m ha okwu, ma ha jụrụ ige m ntị.
Akpọrọ m ha oku, ma ha jụrụ ịza.'" 18 Mgbe ahụ, Jeremaya
gwara ndị ezinaụlọ Rekab, "Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, 'Unu erubeela isi
mee ihe niile nna nna unu bụ Jehonadab nyere unu n'iwu.' 19
N'ihi ya, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel, kwuru sị, 'O nweghị mgbe ọbụla nwoke ga-ejere m ozi
ga-akọ n'ezinaụlọ Jehonadab nwa Rekab.'"

36 N’afọ anọ nke ọchịchị Jehoiakim nwa Josaya bụ eze
Juda, okwu Onyenwe anyị ndị a ruru Jeremaya ntị, **2**
“Were akwụkwọ detuo okwu ahụ niile m gwarala gị banyere
Izrel, na Juda, na banyere ndị mba ọzọ dị iche iche, bụ okwu
ndị ahụ m bidoro ịgwa gị site n’oge ọchịchị Josaya ruo ugbu
a. **3** Ma eleghị anya mgbe ndị Juda nụrụ ka e kwupụtara ihe
banyere ihe ọjọọ ndị ahụ m zubere, nke na-aga ịbịakwasị
ha, onye ọbụla n’ime ha n’otu n’otu ga-esite n’ụzọ ọjọọ ya
tụgharịa. Mgbe ahụ, aga m agbaghara ha ajọ omume ha na
mmehie ha.” **4** Ya mere, Jeremaya kpọrọ Baruk nwa Neraya
ka ọ bịakwute ya. Mgbe Jeremaya nọ na-akpọpụta okwu
ahụ niile Onyenwe anyị gwara ya, Baruk nọkwa na-edepụta
ha n’akwụkwọ. **5** Emesịa, Jeremaya gwara Baruk okwu sị
ya, “Ọnọdụ nke m nọ n’ime ya ugbu a agaghị ekwe ka m
site n’ebe a pụọ jeruo n’ụlọnsọ Onyenwe anyị. **6** N’ihi ya,
gaa n’ụlọnsọ Onyenwe anyị n’ụbọchị ibu ọnụ, nọdụ n’ebe
ahụ gụpụtara ndị mmadụ okwu Onyenwe anyị ndị a ị dere
n’akwụkwọ dịka m kpọpụtara ha. Gụpụtara ya ndị Juda si
obodo niile bịa n’ụlọnsọ ahụ. **7** Ma eleghị anya, ha ga-arịọ
Onyenwe anyị arịrịọ. Ma eleghị anya onye ọbụla n’ime ha
ga-esite n’ụzọ ọjọọ ya tụgharịa, ka iwe na ọnụma dị ukwuu
nke Onyenwe anyị ga-ekpughe megide ndị a ghara ịbịakwasị
ha.” **8** Baruk nwa Neraya mere dịka Jeremaya onye amụma si
gwa ya. Ọ gụpụtara okwu Onyenwe anyị, nke dị n’akwụkwọ
ahụ, n’ụlọnsọ Onyenwe anyị. **9** N’ọnwa itoolu nke afọ ise nke
ọchịchị Jehoiakim nwa Josaya eze Juda, e doro oge dị iche nye
maka ibu ọnụ n’ihu Onyenwe anyị. E kwusara ibu ọnụ a nye
ndị niile nọ na Jerusalem, na ndị si n’obodo Juda niile bịa na
Jerusalem. **10** Baruk nọ n’ọnụụlọ Gemaraya nwa Shefan, bụ
ode akwụkwọ, gụpụtara ndị niile nọ n’ụlọnsọ Onyenwe anyị
okwu Jeremaya, nke dị n’akwụkwọ a dị nsọ n’ọnụ ụzọ ama
ọhụrụ nke ụlọnsọ ahụ. **11** Mgbe Mikaya nwa Gemaraya nwa
Shefan nụrụ okwu Onyenwe anyị nke e si n’akwụkwọ ahụ
gụpụta, **12** o si n’ebe ahụ pụọ, gaa n’ụlọ ode akwụkwọ dị
n’ụlọeze, ebe ndịisi niile zukọrọ. Ndị a bụ ndị zukọrọ n’ebe
ahụ; Elishama, ode akwụkwọ, na Delaya nwa Shemaya, na
Elnatan nwa Akboa, na Gemaraya nwa Shefan, na Zedekaya
nwa Hananaya, na ndịisi ọchịchị ndị ọzọ. **13** Mgbe Mikaya
gwara ha ihe ọ nụrụ Baruk si n’akwụkwọ ahụ gụpụtara ndị
mmadụ, **14** ndịisi ahụ niile zipụrụ Jehudi nwa Netanaya,
nwa Shelemaya, nwa Kushi, ka o jekwuru Baruk sị ya “Were
akwụkwọ ahụ ị si na ya gụpụtara ndị mmadụ ihe, bịa.” Ya
mere, Baruk, nwa Neraya, ji akwụkwọ a n’aka ya jekwuru
ha. **15** Mgbe o ruru n’ebe ahụ, ha gwara ya sị ya, “Biko,
nọdụ ala gụọra anyị ihe dị n’akwụkwọ a.” Ya mere, Baruk
gụpụtara ha ihe dị n’akwụkwọ ahụ. **16** Mgbe ha nụchasịrị
okwu dị n’akwụkwọ ahụ, ha lerịtara onwe ha anya n’egwu,
gwa Baruk okwu sị ya, “Anyị aghaghị ime ka okwu ndị a ruo
eze ntị.” **17** Ha jụrụ Baruk sị ya, “Gwa anyị i si aṅaa detuo
ihe ndị a niile? Ọ bụ Jeremaya kpọpụtaara gị ihe i dere?”
18 Baruk zara sị ha, “E, ọ bụ ya kpọpụtara m okwu ndị a
niile m deturu. E ji m inki dee ha n’akwụkwọ.” **19** Mgbe
ahụ, ndịisi ahụ gwara Baruk okwu sị ya, “Ọsọ, gaa ka gị na
Jeremaya zoo onwe unu. Unu ekwekwala ka onye ọbụla mata
ebe unu zoro onwe unu.” **20** Mgbe ha zochasịrị akwụkwọ
ahụ n’ọnụụlọ Elishama onye ode akwụkwọ, ha jekwuuru eze
n’ogige ụlọ ya kọọrọ ya ihe niile. **21** Eze ziri Jehudi ka ọ gaa
weta akwụkwọ ahụ. Mgbe Jehudi wetara ya site n’ọnụụlọ
Elishama, ode akwụkwọ, ọ gụrụ ya n’ihu eze, na n’ihu ndịisi
ọchịchị ahụ niile guzo n’akụkụ eze. **22** N’ọnwa nke itoolu
ahụ, mgbe eze nọ n’ụlọ oyi ya, ọkụ na-enwukwa n’ime ite ọkụ
dị n’ihu ya. **23** Mgbe ọbụla Jehudi gụsịrị ibe akwụkwọ atọ
maọbụ anọ, eze na-anara ya akwụkwọ ndị ahụ were agụba
ode akwụkwọ chakasịa ha, wụnye ha n’ọkụ. O megidere otu a
tutu ruo mgbe ọ wụnyechara akwụkwọ ndị ahụ niile n’ọkụ.
24 Eze na ndị so ya nọdụ n’oge a na-agụpụta akwụkwọ a
atụghị egwu ọbụla; ha adọwakwaghị uwe ha igosi obi ọjọọ. **25**
Ọ bụ ezie na Elnatan na Delaya na Gemaraya rịọrọ eze sị ya
adọkasịla akwụkwọ ndị ahụ, ma o geghị ha ntị. **26** Kama eze
nyere Jerameel otu n’ime ụmụ eze, na Seraya nwa Azriel,
na Shelemaya nwa Abdeel iwu ijide Baruk ode akwụkwọ,
na Jeremaya onye amụma, ma Onyenwe anyị zoro ha. **27**
Mgbe eze suresịrị akwụkwọ ahụ na okwu niile nke Baruk dere
n’ime ya ọkụ, bụ okwu nke Jeremaya kpọpụtara site n’ọnụ ya,
okwu Onyenwe anyị ruru Jeremaya ntị sị ya: **28** “Werekwa
akwụkwọ ọzọ dee okwu ndị ahụ niile e dere n’akwụkwọ nke
mbụ ahụ, nke Jehoiakim eze Juda kpọrọ ọkụ. **29** Ọzọkwa, gwa
Jehoiakim eze Juda sị ya, ‘otu a ka Onyenwe anyị kwuru, Ị
kpọrọ akwụkwọ ndị ahụ ọkụ, kwuo sị, “Gịnị mere i ji dee
n’ime ya na eze Babilọn aghaghị ịbịa bibie ala a, gbuchapụ
ndị niile nọ n’ime ya, ma mmadụ ma anụmanụ?” **30** N’ihi ya,
ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru banyere Jehoiakim eze
Juda; Ọ gaghị amụta onye ga-anọ n’ocheeze Devid. Ọzọ, a
ga-atụfu ozu ya n’ebe igirigi nke abalị ga-adakwasị ya, ebe
okpomọkụ nke ehihie ga-erute ya. **31** Aga m ata ya na ụmụ
ya, na ndị ozi ya ahụhụ n’ihi ajọ omume ha. Aga m eme ka
ihe ọjọọ ahụ m kwuru ihe banyere ya bịakwasị ha na ndị
niile bi na Jerusalem, na ndị Juda niile, n’ihi na ha jụrụ ige m
ntị.’” **32** Ya mere, Jeremaya weere akwụkwọ ọzọ nye Baruk
ode akwụkwọ, bụ nwa Neraya, dịka Jeremaya na-akpọpụta
okwu, Baruk depụtakwara n’akwụkwọ okwu ndị ahụ niile,
nke Jehoiakim eze Juda surere n’ọkụ. A tụkwasịkwara n’elu
ha ọtụtụ okwu ndị ọzọ nke dịka ha.

37 Emesịa, Nebukadneza eze Babilọn mere Zedekaya nwa
Josaya eze Juda, n’ọnọdụ Konaya nwa Jehoiakim. **2** Ma
Zedekaya na ndị ozi ya, na ndị Juda niile egeghị ntị n’okwu
Onyenwe anyị nke o si n’ọnụ Jeremaya onye amụma gwa ha.
3 Zedekaya bụ eze, ziri Jehukal nwa Shelemaya, na Zefanaya
onye nchụaja, bụ nwa Maaseia ozi sị ha, jekwuru Jeremaya
onye amụma gwa ya okwu sị, “Biko, kpeere anyị ekpere,
rịọrọ anyị Onyenwe anyị Chineke anyị arịrịọ.” **4** N’oge a,
Jeremaya nweere onwe ya ijegharị n’etiti ndị Izrel, n’ihi na
ha etinyebeghị ya n’ụlọ mkpọrọ. **5** N’ihi na mgbe ndị agha
Babilọn gbara Jerusalem gburugburu na-ebuso ya agha, ndị
agha Fero sitere Ijipt na-apụkwute ha ibuso ha agha. Mgbe
ndị agha Babilọn nụrụ na ndị agha Ijipt na-abịa, ha mere
ngwangwa si n’ibuso Jerusalem agha wezuga onwe ha. **6**
Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru Jeremaya onye amụma
ntị sị ya, **7** “Ihe ndị a ka Onyenwe anyị bụ Chineke Izrel
kwuru, Ihe ndị a ka ị ga-agwa eze Juda onye zitere ozi sị gị
rịọọ m arịrịọ, ‘Ndị agha Fero ahụ si n’Ijipt pụta bịa inyere
unu aka ga-emesịa laghachi n’ala ha bụ Ijipt. **8** Mgbe ahụ,
ndị agha Babilọn ga-alọghachikwa ibuso obodo a agha. Ha
ga-emeri ya, dọta ya n’agha, kpọọkwa ya ọkụ.’ **9** “Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị kwuru, Unu arafula onwe unu site n’iche
echiche sị, ‘Ndị Babilọn agaghị abịakwa ibuso anyị agha.’ E,
ha agaghị abịakwa ọzọ. **10** A sịkwa na ndị agha unu enwee ike

merie ndị agha Babilọn ahụ ga-abịa ibuso unu agha, a sịkwa
na ọ bụ naanị ndị e merụrụ ahụ bụ ndị fọdụrụ n’etiti ha, ndị
a ga-esi n’ogige ndị agha Babilọn pụta bịa kpọọ obodo a ọkụ.”
11 Mgbe ndị agha Babilọn si na gburugburu Jerusalem wezuga
onwe ha n’ihi ọbịbịa ndị agha Fero na-abịa, 12 Jeremaya
sitekwara na Jerusalem pụọ malite ịgawa n’ala ndị Benjamin,
n’ihi iketa oke ruuru ya site n’aka ndị bi n’ebe ahụ. 13 Ma
mgbe o ruru n’ọnụ ụzọ ama Benjamin, onyeisi ndị agha aha
ya bụ Irija nwa Shelemaya, nwa Hananaya jidere ya, boo ya
ebubo sị ya, “Ọ bụ ọsọ ka ị na-agba! Ị na-achọ ịgbakwuru ndị
Babilọn!” 14 Ma Jeremaya zara sị ya, “Ọ bụ okwu ụgha ka ị
na-ekwu. Anaghị m agba ọsọ ịgbakwuru ndị Babilọn.” Ma
Irija egeghị ya ntị, kama o jidere Jeremaya kpụta ya n’ihu
ndịisi ọchịchị. 15 Ha were iwe megide Jeremaya, nye iwu
ka e tie ya ihe, kpọchiekwa ya n’ụlọ Jonatan, ode akwụkwọ.
N’ihi na ha ji ụlọ ahụ mere ụlọ mkpọrọ n’oge a. 16 E tinyere
Jeremaya n’ime ụlọ mkpọrọ olulu, ebe ọ nọrọ ogologo oge. 17
Emesịa, Zedekaya bụ eze nyere iwu ka a kpọta ya n’ụlọeze.
Mgbe a kpọtara ya, Zedekaya jụrụ ya ajụjụ na nzuzo sị ya,
“I nwere okwu site n’aka Onyenwe anyị?” Jeremaya zara sị
ya, “E, lee, a ga-arara gị nyefee gị n’aka eze Babilọn.” 18
Mgbe ahụ, Jeremaya gwara Zedekaya, bụ eze okwu ọzọ sị ya,
“Ihe ọjọọ dị aṅaa ka m mere megide gị, maọbụ megide ndị
ọrụ gị, maọbụ megide ndị a, unu ji tinye m n’ụlọ mkpọrọ?
19 Ebee ka ndị amụma unu nọ, bụ ndị ahụ na-eburu unu
amụma na-asị unu, ‘Eze Babilọn agaghị ebuso unu agha, ọ
gaghị ebusokwa ala a agha?’ 20 Ugbu a, biko, onyenwe m
eze, biko gee m ntị. Biko, nụrụ arịrịọ m: Ezighachila m n’ụlọ
Jonatan, ode akwụkwọ, n’ihi na ọ bụrụ na i mee otu a, aga m
anwụ n’ebe ahụ.” 21 Zedekaya bụ eze, nyere iwu ka e debe
Jeremaya n’ogige ndị nche. O nyekwara iwu ka a na-enye ya
achịcha e si n’ụlọ ndị na-eme achịcha na-ewebata ụbọchị
niile, tutu ruo mgbe achịcha e nwere n’obodo ahụ gwụsịrị. Ya
mere, o mere ka Jeremaya nọgide n’ogige ndị nche.

38 Shefataya nwa Matan, na Gedaliya nwa Pashua, na
Jehukal nwa Shelemaya, na Pashua, nwa Malkija, nụrụ
mgbe Jeremaya nọ na-agwa ndị mmadụ okwu ndị a sị ha, 2
“Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, ‘Onye ọbụla nọgidere
n’ime obodo a ga-anwụ site na mma agha, maọbụ site n’ụnwụ,
maọbụ site n’ọrịa na-efe efe. Ma onye ọbụla pụkwuru ndị
Babilọn ga-adị ndụ. Ọ ga-adị ndụ, n’ihi na ọ ga-echebe ndụ
ya.’ 3 Ihe ndị a kwa ka Onyenwe anyị kwuru, ‘A ga-arara
obodo a nyefee ya n’aka ndị agha eze Babilọn, onye ga-adọta
ya n’agha.’” 4 Mgbe ahụ, ndịisi ọchịchị sịrị eze, “O kwesiri ka
e gbuo nwoke a, n’ihi na ọ na-eme ka obi ndị agha na obi ndị
mmadụ fọdụrụ n’ime obodo a na-ada mba site n’ụdị okwu ọ
na-agwa ha. Ọ bụghị ọdịmma ndị a ka ọ na-eche echiche ya,
kama ọ bụ otu ha ga-esi laa n’iyi.” 5 Zedekaya bụ eze zara sị
ha, “Ọ dị unu n’aka. Unu maara na o nweghị ihe ọbụla eze
nwere ike ime igbochi unu ime ihe unu chọrọ.” 6 Ya mere, ha
jidere Jeremaya, tinye ya n’ime olulu mmiri Malkija, nwa
eze. Olulu mmiri a dị n’ogige ụlọ ndị nche. Ọ bụ ụdọ ka ha ji
wetuo Jeremaya n’ime olulu mmiri ahụ. Ma mmiri adịghị
n’ime ya, naanị apịtị. Ya mere, Jeremaya danyere n’ime apịtị
ahụ, mibanye n’ime ya. 7 Ma Ebed-Melek, onye Kush, otu
n’ime ndịisi ozi n’ụlọeze nụrụ na etinyela Jeremaya n’ime
olulu mmiri. Mgbe eze nọdụrụ n’ọnụ ụzọ ama Benjamin, 8
Ebed-Melek si n’ụlọeze pụọ jekwuuru ya n’ebe ahụ sị ya, 9
“Onyenwe m eze, lee na mmeso ndị a mesoro Jeremaya onye
amụma jọgburu onwe ya. Ha atụbala ya n’ime olulu mmiri
hapụ ya ka ọ nọdụ n’ebe ahụ nwụọ n’ihi agụụ mgbe achịcha
kọrọ n’obodo.” 10 Mgbe ahụ, eze nyere Ebed-Melek onye
Kush iwu sị ya, “Sị n’ebe a kpọrọ iri mmadụ atọ ka gị na
ha soro gaa dọpụta Jeremaya onye amụma site n’olulu ahụ
tupu ọ nwụọ.” 11 Ya mere, Ebed-Melek duuru ndị ahụ pụọ. O
buru ụzọ jee n’ọnụụlọ dị n’okpuru ụlọakụ nke ụlọeze. N’ebe
ahụ, ọ chịpụtara ụfọdụ nkịrịnka akwa, na ụfọdụ uwe kara
nka. O kenyere ha n’ụdọ, wetuore ya Jeremaya n’ime olulu
mmiri ahụ. 12 Ebed-Melek onye Kush ahụ gwara Jeremaya
okwu sị ya, “Were nkịrịnka akwa ndị a, na uwe ndị a kara
aka fanye ha na mkpa abụ gị, ime ka ụdọ a ghara imerụ
gị ahụ.” Jeremaya mere dị ka a gwara ya. 13 Emesịa, ha
dọlịtere ya elu, dọpụta ya site n’olulu mmiri ahụ. Site n’oge
ahụ, Jeremaya nọgidere n’ogige ụlọ ndị nche. 14 Mgbe ahụ,
Zedekaya bụ eze, ziri ozi ka a kpọta Jeremaya onye amụma,
ka ọ bịakwute ya n’ọnụ ụzọ nke atọ, nke ụlọnsọ Onyenwe
anyị. Mgbe ọ bịara, eze gwara ya okwu sị ya, “Achọrọ m ịjụ gị
ajụjụ. Ezonarịla m ihe ọbụla.” 15 Ma Jeremaya zara Zedekaya
sị ya, “Ọ bụrụ na m enye gị ọsịsa, ị gaghị egbu m? A sịkwa
na m adụọ gị ọdụ, ị gaghị ege m ntị.” 16 Ma Zedekaya bụ
eze ṅụrụ iyi na nzuzo nye Jeremaya sị ya, “Dịka Onyenwe
anyị onye nyere anyị ume anyị na-eku si adị ndụ, agaghị m
egbu gị, maọbụ nyefee gị n’aka ndị na-achọsi ndụ gị ike.”
17 Mgbe ahụ, Jeremaya zara Zedekaya sị ya, “Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel kwuru, ‘Ọ bụrụ na ị pụkwuru ndịisi eze Babilọn nyefee
onwe gị n’aka ha, ha ga-echebe gị ndụ, ha agakwaghị akpọ
obodo a ọkụ. Gị na ezinaụlọ gị ga-adịkwa ndụ. 18 Ma ọ bụrụ
na ị jụ iwere onwe gị nyefee n’aka ndịisi eze Babilọn, a ga-
enyefe obodo a n’aka ndị Babilọn. Ha ga-akpọkwa ya ọkụ, ma
gị onwe gị agakwaghị agbapụ site n’aka ha.’” 19 Eze Zedekaya
sịrị Jeremaya, “Mụ onwe m na-atụ egwu ndị Juu ahụ bụ ndị
gbakwuru ndị Babilọn, n’ihi na ndị Babilọn nwere ike nyefee
m n’aka ha, ha ga-emesikwa m ike.” 20 “Ha agaghị enyefe
gị n’aka ha,” ka Jeremaya zara ya. “Rubere Onyenwe anyị
isi, site n’ime ihe m gwara gị. Mgbe ahụ, ihe niile ga-agara
gị nke ọma. A ga-echebekwa ndụ gị. 21 Ma ọ bụrụ na ị jụ
iwere onwe gị nye, lee ihe Onyenwe anyị mere ka m hụ: 22
A ga-akpụta ndị inyom niile fọdụrụ n’ụlọeze Juda mee ka
ha pukwuru ndịisi eze Babilọn. Ndị inyom ndị a ga-asị gị,
“‘Ndị enyi gị ahụ niile ị na-atụkwasị obi arafuola gị, mee ka ị
bụrụ onye e meriri emeri. Ụkwụ gị abụọ emikpuola n’ime
apịtị, ugbu a, ndị enyi gị niile ahụ agbanarịla gị.’ 23 “A ga-
akpụpụtara ndị Babilọn ndị nwunye gị niile na ụmụ gị niile.
Gị onwe gị agaghị agbanarị ha, ma eze Babilọn ga-ejidekwa
gị, a ga-esurekwa obodo a ọkụ.” 24 Mgbe ahụ, Zedekaya
gwara Jeremaya, “Ekwela ka ntị ọzọ nụ ihe ndị a niile mụ
na gị kwuru, ma ọ bụghị ya, ị ga-anwụ. 25 Ọ bụrụ na ndịisi
ọchịchị anụ na mụ na gị kparịtara ụka, ha bịakwute gị, sị gị,
‘Gwa anyị ihe ị gwara eze na ihe eze gwara gị, ezola ihe ọbụla
n’ebe anyị nọ, ma ọ bụghị ya anyị ga-egbu gị,’ 26 mgbe ahụ ị
ga-agwa ha, ‘Anọ m na-arịọ eze arịrịọ ka ọ hapụ izighachi m
n’ụlọ Jonatan, ka m nwụọ n’ebe ahụ.’” 27 Ndịisi ọchịchị ahụ
niile bịakwutere Jeremaya jụọ ya ajụjụ. Ọ gwakwara ha ihe
ahụ niile eze nyere ya n’iwu. Ha hapụrụ ịjụ ya ihe ọzọ, n’ihi o
nwekwaghị onye ọzọ nụrụ okwu niile ya na eze kwuru. 28

Jeremaya nọgidekwara n'ogige ndị nche tutu ruo ụbọchị ahụ
a dọtara Jerusalem n'agha. Otu a ka esi were Jerusalem.

39 Otu a ka e si dọta Jerusalem n'agha. N'afọ nke itoolu,
nke ọchịchị Zedekaya eze Juda, n'ọnwa nke iri ya,
Nebukadneza eze Babilọn duuru ndị agha ya niile bịa ibuso
Jerusalem agha, Ha gbara ya gburugburu, nọchibido ya. **2**
N'ụbọchị nke itoolu, n'ọnwa nke anọ, n'afọ nke iri na otu nke
ọchịchị Zedekaya, ha gwupuru mgbidi obodo ahụ. **3** Mgbe
ahụ, ndịisi niile nke eze Babilọn batara were ọnọdụ ha n'ọnụ
ụzọ ama nke Etiti. Ndị a bụ ndị batara: Negal-Shareza onye
Samga, na Nebo-Sasekim, onyeisi n'etiti ndịisi, na Negal-
Shareza onyeisi nke ọkwa ya dị elu, na ndịisi niile ọzọ nke eze
Babilọn ndị fọdụrụ. **4** Mgbe Zedekaya eze Juda na ndị agha ya
niile hụrụ ha, ha gbapụrụ ọsọ. Ha ji abalị gbapụ n'obodo ahụ
site n'ọnụ ụzọ ama nke dị n'etiti mgbidi abụọ n'akụkụ ubi
eze a gbara ogige, chee ihu n'ụzọ Araba. **5** Ma ndị agha ndị
Babilọn chụsoro ha n'azụ, chụkwute Zedekaya na mbara ala
Jeriko. Ha jidere ya, kpụgara ya Nebukadneza eze Babilọn,
n'obodo Ribla, nke dị n'ala Hamat, ebe ọ nọ maa ya ikpe. **6** Ọ
bụ na Ribla, ka eze Babilọn nọ gbuo ụmụ ndị ikom Zedekaya
niile n'ihu ya. Ebe ahụ ka a nọkwa gbuo ndị Juda niile a na-
asọpụrụ. **7** Emesịa, ọ ghụpụrụ Zedekaya anya ya abụọ, jiri
ụdọ bronz kee ya agbụ kpọrọ ya gaa Babilọn. **8** Ndị Babilọn
sunyere ụlọeze na ụlọ ndị mmadụ niile ọkụ, kwatukwa mgbidi
niile nke Jerusalem. **9** Nebuzaradan bụ ọchịagha ndị nche
eze, buuru ndị niile fọdụrụ n'obodo, ha na ndị ahụ buuru ụzọ
jekwuru ya, na ndị ọzọ fọdụrụ, bulaa ha Babilọn, dịka ndị a
dọtara n'agha. **10** Ma Nebuzaradan bụ ọchịagha ndị nche
eze, hapụrụ ụfọdụ ndị ogbenye, ndị na-enweghị ihe ọbụla
n'ala Juda. N'oge ahụ, o nyere ha ubi vaịnị a gbara ogige na
ala ubi niile. **11** Ugbu a, Nebukadneza eze Babilọn enyelarị
Nebuzaradan ọchịagha ndị nche eze iwu banyere Jeremaya,
sị, **12** "Kpọrọ ya, lekọtazie ya anya nke ọma; emekwala ya
ihe ọjọọ ọbụla, kama meere ya ihe ọbụla ọ rịọrọ gị." **13** Ya
mere, Nebuzaradan, ọchịagha ndị nche eze, na Nebushazban,
onyeisi n'etiti ndịisi, na Negal-Shareza, bụ onyeisi ọkwa ya dị
elu, na ndịisi ndị ọzọ niile nke eze Babilọn, **14** ziri ndị jere
kpọpụta Jeremaya site n'ogige ndị nche. Ha nyefere ya n'aka
Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, ka o dulaa ya n'ụlọ ya. Ya
mere, Jeremaya nọgidere n'etiti ndị nke ya. **15** Ma n'oge ahụ,
Jeremaya nọ dị ka onye mkpọrọ n'ogige ụlọ ndị nche, okwu
Onyenwe anyị ruru ya ntị sị ya, **16** "Jekwuru Ebed-Melek onye
Kush, gwa ya sị ya, 'Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, Lee, ana m aga ime ka
okwu ahụ m kwuru megide obodo a mezuo. Ihe ga-abịakwasị
obodo a bụ ịla n'iyi, ọ bụghị ọganihu. N'oge ahụ, ihe ndị a ga-
emezukwa n'ihu gị. **17** Ma aga m anapụta gị n'ụbọchị ahụ,
otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. A gaghị enyefe gị n'aka ndị
ahụ ị na-atụ egwu ha. **18** Aga m azọpụta gị. Ị gakwaghị ada
site na mma agha kama ị ga-agbapụkwa na ndụ, n'ihi na ị
tụkwasịrị m obi.'" Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya.

40 Mgbe oge nta gasịrị site n'oge Nebuzaradan ọchịagha
ndị nche nọ na Rema mere ka Jeremaya nwere onwe ya,
okwu Onyenwe anyị ruru ya ntị. Nebuzaradan hụrụ Jeremaya
mgbe e kekọtara ya na ndị e si na Jerusalem na Juda dọta
n'agha agbụ, bụ ndị ahụ a na-ebula Babilọn. **2** Mgbe ọchịagha
ndị nche eze a hụrụ Jeremaya, ọ sịrị ya, "Ọ bụ Onyenwe
anyị Chineke gị nyere iwu na ihe ọjọọ ndị a ga-abịakwasị
ala a. **3** Ugbu a kwa Onyenwe anyị emeela ka ihe o kwuru
mezuo. O wetarala ala a mbibi ahụ. Ma ihe ndị a niile mezuru
n'ihi na ndị gị mehiere megide Onyenwe anyị, jụ irubere ya
isi. **4** Ma taata, ana m eme ka i nwere onwe gị site n'agbụ
nke e kere gị na nkwoji aka. Ọ bụrụ na ị chọọ, soro m gaa
Babilọn. N'ebe ahụ, aga m elezi gị anya nke ọma. Ọ bụrụkwa
na i kpebie na ị gaghị eso m gaa Babilọn, abịala. Ma, lee,
ala a niile dị gị n'ihu. Jee ka i biri n'akụkụ ya ọbụla dị gị
mma; jegharịakwa n'ebe ọbụla ị chọrọ." **5** Ma tupu Jeremaya
atụgharịa ịhapụ ya pụọ, Nebuzaradan gwakwara ya ọzọ sị,
"Laghachikwuru Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, onye
eze Babilọn họpụtara ka ọ na-elekọta obodo Juda niile. Gaa
soro ya biri n'etiti ndị gị, maọbụ i nwere ike gaa ebe ọbụla
ọzọ dị gị mma." Mgbe ahụ, ọchịagha ahụ nyere ya ihe oriri
hiri nne. O nyekwara ya onyinye, hapụ ya ka ọ laa. **6** Ya
mere, Jeremaya jekwuuru Gedaliya nwa Ahikam na Mizpa,
soro ya na ndị fọdụrụ n'ala ahụ biri. **7** Mgbe ndịisi agha ahụ
niile na ndị ikom ha, bụ ndị gbalagara n'ọhịa, nụrụ na eze
Babilọn emeela Gedaliya nwa Ahikam, onye na-achị ala ahụ,
na onye nlekọta ndị ikom na ndị inyom, na ụmụntakịrị, bụ
ndị ogbenye ọnụ ntụ, ndị a na-eburughị gaa Babilọn, ka ha
gaa biri n'ala ọzọ, **8** ha bịakwutere Gedaliya na Mizpa. Ndị
bịakwutere ya bụ ndị a; Ishmel nwa Netanaya, Johanan na
Jonatan ụmụ Kariya, na Seraya nwa Tanhumet, na ụmụ Efai
onye Netofa, na Jaazanaya nwa Maaka, na ndị ikom ha. **9**
Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, ṅụọrọ ha iyi, ṅụkwaara
ndị ikom ha iyi, sị, "Unu atụla egwu ife ndị Babilọn: birinụ
n'ala a, feekwa eze Babilọn, ihe ga-agara unu nke ọma. **10**
Mụ onwe m ga-ebi na Mizpa ịnọchite anya unu n'ihu ndị
Babilọn ga-abịakwute anyị, ma gaanụ chịkọtaa mkpụrụ vaịnị
niile, na mkpụrụ niile e kwesiri ịghọkọta n'oge okpomọkụ, na
mmanụ niile. Chikọtanụ ha tinye ha n'ime ite ichebe nri unu.
Birikwanụ n'obodo ahụ niile unu nwetara." **11** Mgbe ndị Juu
niile nọ na Moab, na Amọn, na Edọm, na n'obodo ndị ọzọ
niile nụrụ na eze Babilọn hapụrụ ụfọdụ ka ha biri na Juda,
na ọ họpụtara Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, mee ya
onye na-achị ndị ahụ niile, **12** ha niile si n'ebe ahụ ha nọ
lọghachikwa n'ala Juda. Ha lọkwutere Gedaliya na Mizpa, site
na mba ndị ahụ niile a chụgara ha. Ha chịkọtakwara mmanya
vaịnị, na mkpụrụ dị ukwuu, bụ mkpụrụ nke na-acha n'oge
okpomọkụ. **13** Johanan nwa Kariya, na ndịisi agha niile nọ
n'ọhịa bịakwutere Gedaliya na Mizpa **14** sị ya, "Ọ bụ na i
maghị na Baalis eze ndị Amọn ezitela Ishmel nwa Netanaya
ka ọ bịa gbuo gị?" Ma Gedaliya nwa Ahikam ekwetaghị na ọ
bụ eziokwu ka ha na-ekwu. **15** Mgbe ahụ, Johanan nwa Kariya
pụrụ na nzuzo jekwuru Gedaliya na Mizpa sị ya, "Biko, kwere
ka m gaa gbuo Ishmel nwa Netanaya. O nweghị onye ga-
amata otu o si nwụọ. N'ihi gịnị ka ọ ga-eji gbuo gị, ime ka ndị
Juu niile na-alọghachikwute gị gbasasịakwa ọzọ, na imekwa
ka ndị Juda fọdụrụ laa n'iyi?" **16** Ma Gedaliya nwa Ahikam
zara Johanan nwa Kariya sị ya, "Biko, emela ihe dị otu ahụ!
N'ihi na ihe ị na-ekwu banyere Ishmel abụghị eziokwu."

41 N'ọnwa nke asaa, Ishmel nwa Netanaya, nwa Elishama,
onye si n'agbụrụ eze, na onye naara abụ otu n'ime ndịisi
ozi eze, duuru ndị ikom iri bịa n'ụlọ Gedaliya nwa Ahikam na
Mizpa. Mgbe Gedaliya soo ha niile na-eri nri, **2** Ishmel nwa
Netanaya na mmadụ iri ndị ahụ ya na ha so, biliri jiri mma
agha tigbuo Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, bụ onye eze

Babilọn họpụtara dịka onye na-achị ala ahụ niile. 3 Ishmel
gbukwara ndị ikom Juda niile ha na Gedaliya nọ na Mizpa,
gbukwaa ndị agha Babilọn nọkwa n'ebe ahụ. 4 N'ụbọchị na-
eso ụbọchị ahụ ha gbusịrị Gedaliya, tupu mmadụ ọbụla anụ
ihe banyere ya, 5 o nwere iri mmadụ asatọ, bụ ndị kpụchara
afụọnụ ha, dọwasịa uwe ha, gbukasịakwa onwe ha ahụ, sitere
n'obodo Shekem, na Shaịlo na Sameria buuru onyinye ịnata
ihuọma, na ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ na-abịa n'ụlọnsọ
Onyenwe anyị. 6 Ishmel nwa Netanaya sitere na Mizpa pụọ
izute ha, na-akwa akwa mgbe ọ na-aga. Mgbe o zutere ha,
ọ sịrị ha, "Bịakwutenụ Gedaliya nwa Ahikam." 7 Mgbe ha
batara n'obodo, Ishmel nwa Netanaya na ndị ikom ahụ bụ ndị
so ya, gburu ndị ahụ tụnye ozu ha n'ime olulu. 8 Ma mmadụ
iri n'ime ndị ahụ gwara Ishmel okwu sị ya, "Biko, egbula anyị,
n'ihi na anyị nwere ọka wiiti na ọka balị, na mmanụ aṅụ anyị
zoro n'ime ọhịa." N'ihi ya, o gbughị ha, kama ọ hapụrụ ha
ndụ. 9 Olulu ahụ Ishmel tụnyere ozu Gedaliya na ozu ndị
ọzọ ahụ niile bụ olulu nke Asa bụ eze gwuru maka ichebe
Jerusalem mgbe Baasha eze Izrel na-ebuso ya agha. Ọ bụkwa
ozu ndị mmadụ ka Ishmel, nwa Netanaya kpojuru n'ime
olulu ahụ. 10 Ishmel dọtakwara ndị niile fọdụrụ n'ime Mizpa
n'agha. Ọ dọtara ụmụ ndị inyom eze n'agha, dọtakwa ndị ahụ
niile a hapụrụ n'ebe ahụ, bụ ndị ahụ Nebuzaradan, ọchịagha
ndị nche eze mere ka Gedaliya nwa Ahikam bụrụ onye na-
achị ha. Ishmel nwa Netanaya dọtara ha niile n'agha duru
ha na-achọ ịgbapụ gaa n'ala ndị Amọn. 11 Mgbe Johanan
nwa Kariya, na ndịisi agha ahụ niile ya na ha nọ nụrụ ihe
ọjọọ Ishmel nwa Netanaya mere, 12 ha duuru ndị agha ha
niile pụọ ibuso Ishmel nwa Netanaya agha. Ha chụkwutere ya
n'ebe dị nso n'iyi ukwu Gibiọn. 13 Mgbe ndị ahụ niile Ishmel
dọtara n'agha hụrụ Johanan nwa Kariya na ndịisi agha so
ya, ha ṅụrịrị ọṅụ. 14 Ndị ahụ niile Ishmel dọtara n'agha na
Mizpa, chigharịrị gafee n'ebe Johanan nwa Kariya nọ. 15 Ma
Ishmel nwa Netanaya, na mmadụ asatọ n'ime ndị agha ya,
gbapụrụ ọsọ gbanarị Johanan. Ha gbalagara n'ala ndị Amọn.
16 Mgbe ahụ, Johanan nwa Kariya na ndịisi agha niile ya na ha
so duuru ndị ahụ niile ha napụtara site n'aka Ishmel pụọ, bụ
ndị ahụ Ishmel nwa Netanaya dọtara n'agha na Mizpa, mgbe
o buuru ụzọ gbuo Gedaliya nwa Ahikam. Ndị ọzọ Johanan
si na Gibiọn durukwa bụ ndị a, ndị agha, na ndị inyom, na
ụmụntakịrị, na ndịisi ụlọ ikpe. 17 Ha duuru ha na-aga, ma
kwụsị n'obodo Gerut Kimham, nke dị nso na Betlehem, ebe
ha bu n'obi ịga Ijipt, 18 n'ihi ịgbanarị ndị Babilọn. Ha tụrụ
egwu ihe ndị Babilọn ga-eme ha n'ihi ogbugbu Ishmel nwa
Netanaya gburu Gedaliya nwa Ahikam, onye eze Babilọn
họpụtara ka ọ bụrụ onye na-achị ala ahụ.

42 Mgbe ahụ, Johanan nwa Kariya, na ndịisi agha ahụ
niile, na Jezenaya nwa Hoshaya, na ndị Izrel niile, site
n'onye dịkarịsịrị nta ruo n'onye dịkarịsịrị ukwuu, bịakwutere
2 Jeremaya onye amụma sị ya, "Biko, anyị bịara ịrịọ gị arịrịọ.
Kpọkuo Onyenwe anyị Chineke gị n'ekpere n'ihi anyị bụ ndị
fọdụrụ n'ala a. Ị maara na o nwere oge anyị dị ọtụtụ n'ala
a, ma ugbu a anyị dị naanị ole na ole. 3 Kpee ekpere ka
Onyenwe anyị Chineke gị gosi anyị ihe anyị ga-eme, maọbụ
ebe anyị ga-eje." 4 Jeremaya onye amụma zara sị ha, "Anụla
m ihe unu kwuru. Aga m ekpere Onyenwe anyị Chineke
unu ekpere dịka unu rịọrọ. Mgbe m natara ọsịsa ya, aga m
agwakwa unu ihe niile Onyenwe anyị kwuru. O nwekwaghị
ihe m ga-ezonarị unu." 5 Ha sịrị Jeremaya, "Ka Onyenwe anyị
bụrụ onyeama eziokwu na nke kwesiri ntụkwasị obi megide
anyị, ma ọ bụrụ na anyị emeghị dịka ihe niile Onyenwe anyị
bụ Chineke gị gwara gị ka ị gwa anyị. 6 Ọ bụ ihe Chineke,
onye anyị na-eziga gị ka ị jụta ase, kwuru ka anyị ga-eme.
Ma ọ dị mma, ma ọ dị njọ. Anyị ga-erubere Onyenwe anyị
Chineke gị isi, ka ihe gaara anyị nke ọma." 7 Mgbe ụbọchị iri
gasịrị okwu Onyenwe anyị ruru Jeremaya ntị. 8 N'ihi ya ọ
kpọrọ Johanan nwa Kariya, ndịisi agha ya na ha so na ndị
Izrel niile, site n'onye dịkarịsịrị nta ruo n'onye dịkarịsịrị
ukwuu. 9 Mgbe ha bịara, ọ gwara ha okwu sị ha, "Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Chineke Izrel, onye unu zigara m ka m wegara
arịrịọ unu, sịrị: 10 'Ọ bụrụ na unu anọgide n'ala a, aga m
ewuli unu elu; agaghị m akwada unu. Aga m akụkwa unu dịka
osisi, gharakwa ihopu unu. N'ihi na ihe ọjọọ ahụ m mere ka
ọ bịakwasị unu na-ewute m nke ukwuu. 11 Unu atụla eze
Babilọn egwu, bụ onye unu na-atụ egwu ya ugbu a. Unu atụla
ya egwu, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, n'ihi na anọnyeere
m unu, aga m azọpụta unu, napụtakwa unu site n'aka ya.
12 Aga m enwe obi ebere n'ebe unu nọ, si otu a mee ka ya
onwe ya nweekwa obi ebere n'ebe unu nọ. Ọ ga-emekwa ka
unu nwetaghachikwa ala unu.' 13 "Ma ọ bụrụ na unu onwe
unu asị, 'Anyị agaghị anọgide n'ala a,' si otu a nupu isi n'ebe
Onyenwe anyị Chineke unu nọ; 14 ọ bụrụkwa na unu asị,
'Mba, anyị ga-aga biri n'ala Ijipt ebe anyị na-agaghị ahụ agha,
maọbụ nụ ụda opi ike, maọbụ nọọ agụụ n'ihi enweghị ihe
oriri,' 15 mgbe ahụ, nụrụnụ okwu Onyenwe anyị, unu ndị
fọdụrụ na Juda. Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, 'Ọ bụrụ na unu anọgidesie
ike na mkpebi unu ịga Ijipt ibiri n'ebe ahụ, ọ bụrụkwa na
unu agaa biri n'Ijipt n'eziokwu, 16 mgbe ahụ, mma agha
ahụ unu na-atụ egwu ga-eru unu n'ahụ, ụnwụ ahụ unu na-
atụ oke egwu ya ga-esoro unu baa n'Ijipt. Unu ga-anwụkwa
n'ebe ahụ. 17 N'ezie, ndị ahụ niile kpebiri ịga biri n'Ijipt ga-
anwụ site na mma agha, na site n'ụnwụ, na site n'ọrịa na-efe
efe. O nweghị onye ọbụla n'ime ha ga-afọdụ ndụ, o nweghị
onye ọbụla n'ime ha ga-agbanarị ihe ọjọọ ahụ m ga-eme ka
ọ bịakwasị ha.' 18 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, 'Dịka iwe m na ọnụma
m bụ ihe awụkwasịrị n'elu ndị bi na Jerusalem, otu a ka m
ga-esi wụkwasịkwa unu ọnụma m, mgbe unu ga-aga Ijipt.
Unu ga-aghọ ihe ọbụbụ ọnụ na ihe iju anya, ihe nkọcha na
ihe ịta ụta. Unu agakwaghị ahụ ebe a anya ọzọ.' 19 "Unu
bụ ndị fọdụrụ na Juda, lee na Onyenwe anyị agwala unu sị,
'Unu agala Ijipt.' Matanụ nke ọma na m adọọla unu aka na
ntị, 20 na unu mehiere n'obi unu mgbe unu ziri m sị m jụta
Onyenwe anyị Chineke unu ase. Mgbe ahụ, unu rịọrọ m sị m,
'Rịọrọ anyị Onyenwe anyị Chineke anyị arịrịọ, gwa anyị ihe
niile o kwuru, anyị ga-emekwa ya.' 21 Agwala m unu taa
ihe o kwuru, ma unu ajụla ime ihe ahụ niile Onyenwe anyị
Chineke unu, bụ onye unu zigara m ka m jekwuru, kwuru. 22
Ya mere, matanụ ya nke ọma taa na unu ga-anwụ site na
mma agha, na site n'ụnwụ, na site n'ọrịa na-efe efe, n'ebe
ahụ unu chọrọ ịga biri."

43 Mgbe Jeremaya gwasịrị ndị ahụ niile okwu ahụ Onyenwe
anyị Chineke ha ziri ya ka o zie ha, 2 Azaraya nwa
Hoshaya, Johanan nwa Kariya na ndị nganga niile nọ n'ebe
ahụ, gwara Jeremaya okwu sị ya, "Ọ bụ okwu ụgha ka i

kwuru! Onyenwe anyị Chineke anyị ezighị gị ka i kwuo na
anyị ekwesighị ịga biri n’Ijipt, 3 Kama ọ bụ Baruk nwa Neraya
na-akwalị gị megide anyị, n’ihi na ọ chọrọ inyefe anyị n’aka
ndị Babilọn ka ha gbuo anyị, maọbụ buru anyị gaa Babilọn
dịka ndị a dọtara n’agha.” 4 Ya mere, Johanan nwa Kariya na
ndịisi agha ahụ niile, nakwa ndị mmadụ ahụ niile nupuru isi
n’iwu Onyenwe anyị, jụụ ịnọgide n’ala Juda. 5 Kama Johanan
nwa Kariya, na ndịisi agha ahụ, duuru ndị ahụ fọdụrụ na
Juda pụọ, ha na ndị ahụ si na mba ndị ọzọ dị iche iche, ebe
ha gbagara lọta. 6 Ha duuru ndị ikom niile na ndị inyom
niile na ụmụntakịrị niile, na ụmụ ndị inyom eze niile, bụ ndị
ahụ Nebuzaradan ọchịagha ndị nche eze Babilọn tinyere na
nlekọta Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan na Jeremaya onye
amụma na Baruk nwa Neraya. 7 Ya mere, ha nupuru isi n’ebe
Onyenwe anyị nọ site n’ịbanye ala Ijipt. Ha jegidere ije ruo
n’obodo Tapanhis. 8 Mgbe ha nọ na Tapanhis, okwu Onyenwe
anyị ruru Jeremaya ntị sị ya, 9 “Mgbe ndị Juu nọ na-ele gị
anya, chịrị ụfọdụ nkume buru ibu n’aka gị, gaa zoo ha n’ime
ụrọ dị na mpụta ihu ụlọ e ji aja ụrọ wuo, nke dị n’ọnụ ụzọ e
si abata n’ụlọ Fero dị na Tapanhis. 10 Mgbe ahụ sị ha, ‘Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel sịrị, Aga m ezi ozi kpọta ohu m bụ Nebukadneza, eze
Babilọn. Aga m edokwasịkwa ocheeze ya n’elu nkume ndị a m
zoro n’ebe a, ọ ga-agbasa ụlọ ndo nke ịbụ eze ya n’elu ha.
11 Ọ ga-abịa buso Ijipt agha, si otu a mee ka ha nwụọ, bụ
ndị ahụ a kwadobere maka ọnwụ, mee ka a dọta ha n’agha,
bụ ndị ahụ a kwadobere na-aga adọta n’agha; mekwaa ka
ha nwụọ site na mma agha bụ ndị ahụ a kwadobere na ha
ga-anwụ site na mma agha. 12 Ọ ga-esunyekwa ọkụ n’ụlọ
ebe a nọ na-efe chi niile nke ndị Ijipt. Ọ ga-esure ụlọ ndị a
ọkụ, dọtakwa chi ha niile n’agha. Dịka onye ọzụzụ atụrụ si
ewepụcha igwu site na uwe ya, ọ ga-esikwa otu a wezuga
onwe ya n’udo site n’Ijipt pụọ. 13 N’ime ụlọnsọ anyanwụ dị
n’Ijipt, ka ọ ga-akwatu ogidi nsọ niile, surekwaa ụlọnsọ niile
nke chi dị iche iche n’Ijipt ọkụ.’”

44 Ndị a bụ okwu ruru Jeremaya ntị banyere ndị Juu
ahụ niile bi n’ala Ijipt, bụ ndị bi na Migdol, na n’ime
Tapanhis, na n’ime Memfis, na n’ime Patros, 2 “Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
kwuru, Unu ji anya unu hụ ihe ọjọọ ahụ niile m mere ka
ha bịakwasị Jerusalem, na obodo niile nke Juda. Lee, obodo
ndị ahụ aghọọla mkpọmkpọ ebe taa, o nwekwaghị onye bi
n’ime ha. 3 Ihe ndị a bịakwasịrị ha n’ihi ihe ọjọọ ha mere. Ha
kpasuru m iwe site n’ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, na
site n’ife chi ndị ọzọ, ndị ha onwe ha maọbụ nna nna ha na-
amaghị. 4 Site n’oge ruo n’oge, mgbe mgbe, eziteere m ha
ndị ohu m, bụ ndị amụma, ndị gwara ha okwu sị ha, ‘Unu
emela ihe arụ dị otu a nke m kpọrọ asị!’ 5 Ma ha egeghị ntị,
ha atọkwaghị ntị ha n’ala. Ha esiteghị n’ihe ọjọọ ha na-eme
chegharịa, maọbụ kwụsị ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ
nye chi ndị ọzọ. 6 N’ihi ya, awụkwasịrị m ha ọnụma m na
iwe m, nke rere dịka ọkụ megide obodo niile nke Juda, na
okporoụzọ nke Jerusalem. Ya mere, ha ghọrọ mkpọmkpọ
ebe na ebe tọgbọrọ n’efu taa. 7 “Ma ugbu a, ihe ndị a ka
Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel kwuru, N’ihi gịnị ka unu ji chọọ iji aka unu wetara onwe
unu ihe ọjọọ ndị a? Lee ka unu si duru ndị ikom na ndị inyom
niile, na ụmụntakịrị niile, na ụmụ a mụrụ ọhụrụ niile na-
agbala n’ala Ijipt, si otu a mee ka, ọ bụladị, otu mkpụrụ
mmadụ hapụ ịfọdụkwa n’ala Juda. 8 Gịnị mere unu na-eji
ọrụ aka unu na-akpasu m iwe, na-esurere chi ndị ọzọ ihe
nsure ọkụ na-esi isi ụtọ n’ala Ijipt, ebe unu bịara ibi? Unu
onwe unu ga-ala onwe unu n’iyi, mekwaa onwe unu ihe ịbụ
ọnụ nakwa ihe nkọcha n’etiti mba niile dị n’ụwa. 9 Unu
echefuola ihe ọjọọ nna unu ha mere na ihe ọjọọ niile ndị
eze Juda na ndị eze nwanyị Juda mere na ihe ọjọọ niile nke
unu onwe unu na ndị nwunye unu mekwara n’ala Juda, na
n’okporoụzọ Jerusalem? 10 Ruo ụbọchị taa, o nwebeghị onye
ọbụla n’ime ha wedarala onwe ya ala, maọbụ tụọ egwu m; ha
adịghị ejegharị n’iwu m, maọbụ jidesie ụkpụrụ ndị ahụ niile
m debere n’ihu ha na n’ihu nna nna ha aka ike, ịgbaso ya. 11
“N’ihi ihe ndị a niile, otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru: Ekpebiela m ime ka ihe
ọjọọ bịakwasị unu; ekpebiela m ibibi Juda. 12 Aga m eme
ka ndị ahụ niile fọdụrụ n’ala Juda, bụ ndị ahụ kpebiri n’obi
ha ịga biri n’ala Ijipt ghara ịdịkwa. A ga-ala ha n’iyi n’ala
Ijipt; ha ga-ada site na mma agha, maọbụ site n’ụnwụ. Ndị
niile dịkarịsịrị ukwuu n’etiti ha na ndị niile dịkarịsịrị nta ga-
anwụ. Ha ga-aghọkwa ihe ịbụ ọnụ na ihe iju anya, ihe ọmụma
ikpe na ihe nkọcha. 13 Dịka m si taa Jerusalem ahụhụ, otu a
ka m ga-esi jiri mma agha, na ụnwụ, na ọrịa na-efe efe, taa
ndị ahụ bi n’Ijipt ahụhụ. 14 O nweghị onye ọbụla n’ime ndị
Juda ahụ fọdụrụ, ndị gara biri n’Ijipt nke ga-agbanarị ọnwụ.
Ọ bụ ezie na ọ na-agụsị ha agụụ ike ịlọghachi n’ala Juda,
ma o nweghị onye ọbụla n’ime ha ga-alọghachi, karịakwa
mmadụ ole na ole ndị ga-agbapụ agbapụ.” 15 Ndị nọ n’ebe
ahụ mgbe ahụ Jeremaya kwuru okwu ndị a bụ ndị ikom ahụ
niile maara na ndị nwunye ha na-achụ aja ihe nsure ọkụ na-
esi isi ụtọ nye chi ndị ọzọ, na ndị niile bi n’Ijipt n’akụkụ
Patros. Ndị a zara Jeremaya sị ya, 16 “Anyị agaghị anabata
okwu ahụ i si n’aha Onyenwe anyị gwa anyị 17 N’ihi na anyị
aghaghị ime ihe ndị ahụ anyị kpebiri ime. Anyị ga-achụrụ
Eze nwanyị mbara Eluigwe aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ.
Anyị ga-awụsakwara ya aja ihe ọṅụṅụ dịka anyị na nna anyị
ha, ndị eze anyị na ndịisi ọchịchị anyị mere n’obodo Juda
niile na n’okporoụzọ Jerusalem. N’oge ahụ, anyị na-eriju afọ,
ihe na-agakwara anyị nke ọma, o nweghị ihe ọjọọ bịakwasịrị
anyị. 18 Ma site n’oge anyị kwụsịrị ịchụrụ Eze nwanyị mbara
Eluigwe aja, ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ na ịwụsara ya aja ihe
ọṅụṅụ, ihe niile akọla anyị, ọ bụkwa site na mma agha na oke
ụnwụ ka anyị na-ala n’iyi.” 19 Ndị inyom ahụ niile kwukwara
sị, “Mgbe ahụ anyị na-eji ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ na-
achụrụ Eze nwanyị mbara Eluigwe aja na mgbe ahụ anyị na-
awụsakwara ya aja ihe ọṅụṅụ, ọ bụ na ndị di na-alụ anyị
amaghị na anyị na-eme achịcha n’oyiyi ya, na-awụsakwara
ya aja ihe ọṅụṅụ?” 20 Mgbe ahụ, Jeremaya gwara mmadụ
ahụ niile okwu, ma ndị ikom ma ndị inyom ahụ niile zara ya
okwu sị ha, 21 “Onyenwe anyị chetara ihe nsure ọkụ na-esi
isi ụtọ niile unu na nna unu ha, na ndị eze unu, na ndịisi
ọchịchị unu, na ndị Izrel niile ji chụọ aja n’obodo Juda niile
na n’okporoụzọ Jerusalem niile. 22 N’ihi ya, mgbe Onyenwe
anyị na-enweghịkwa ike ịnagide ihe ọjọọ niile ndị a unu
mere, na ihe arụ niile unu mere, o mere ka ala unu ghọọ
mkpọmkpọ ebe, na ihe iju anya, na ihe nkọcha, nke mmadụ
na-ebighị n’ime ya, dịka ọ dị taa. 23 N’ihi na unu surere ihe
nsure ọkụ na-esi isi ụtọ na n’ihi na unu mehiere megide
Onyenwe anyị, ghara irubere ya isi, maọbụ ịgbaso iwu ya,

maọbụ idebe ụkpụrụ ya, maọbụ imezu ihe niile ọ sịrị ka unu
mee, n'ihi ya ka ihe ọjọọ ndị a ji dakwasị unu dịka unu na-
ahụ ugbu a." 24 Mgbe ahụ, Jeremaya gwara ndị inyom ahụ,
na ndị Izrel niile okwu sị ha, "Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị
unu ndị Juda niile nọ n'Ijipt. 25 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, Unu na ndị
nwunye unu esitela n'omume unu gosi na unu na-emezu
ihe ndị ahụ unu ji ọnụ kwuo sị, 'Anyị aghaghị imezu nkwa
niile anyị kwere banyere ịchụ aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ
na nke ihe ọṅụṅụ nye Eze nwanyị mbara Eluigwe.' "Gaanụ
n'ihu mezuo nkwa unu kwere! Mezuokwanụ iyi unu ṅụrụ.
26 Ma nụrụkwanụ okwu Onyenwe anyị, unu ndị Juu niile bi
n'Ijipt, 'Eji m aha m dị ukwuu na-aṅụ iyi,' ka Onyenwe anyị
na-ekwu, 'na o nweghị onye Juda ọbụla bi n'akụkụ ọbụla nke
Ijipt, nke ga-akpọkukwa aha m ọzọ, maọbụ jiri ya ṅụọ iyi
sị, "Dịka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-
adị ndụ." 27 N'ihi na anya m na-ele ha abụghị maka ime ha
mma, kama ọ bụ maka ime ha ihe ọjọọ. Ndị Juu niile bi n'Ijipt
ga-anwụ site na mma agha, maọbụ site n'oke ụnwụ, tutu
ruo mgbe e bibichara ha dum. 28 Naanị mmadụ ole na ole
ga-esi Ijipt gbalata Juda ịgbanarị mma agha. Mgbe ahụ ndị
Juda niile fọdụrụ, bụ ndị bịara biri n'Ijipt, ga-amata onye
okwu ya na-eguzosi ike, maọbụ nke m, maọbụ nke ha. 29
"'Nke a ga-abụrụ unu ihe ama nke ga-egosi unu na m ga-ata
unu ahụhụ n'ebe a,' otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 'Ka
unu si otu a mara na mba m na-aba na m ga-emesi unu ike
aghaghị iguzosi ike.' 30 Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru, 'Aga m
arara Fero Hofra, eze Ijipt nyefee n'aka ndị iro ya, bụ ndị na-
achọ ndụ ya, dịka m si rara Zedekaya eze Juda, nyefee n'aka
Nebukadneza eze Babilọn, bụ onye iro ahụ chọrọ ndụ ya.'"

45 Okwu ndị Jeremaya onye amụma gwara Baruk nwa
Neraya, mgbe o dere okwu ndị a n'akwụkwọ dịka
Jeremaya na-akpọpụta ha, n'afọ nke anọ nke ọchịchị Jehoiakim
nwa Josaya eze Juda. Jeremaya gwara Baruk sị, 2 "Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị bụ Chineke Izrel na-agwa gị, gị Baruk, 3 Ị sịrị,
'Ahụhụ dịịrị m! Lee na Onyenwe anyị atụkwasịrịla m mwute
n'elu ihe mgbu nke m nwere. Ike ịsụ ude agwụla m, ma ruo
ugbu a, achọtabeghị m izuike.' 4 Ma ihe ndị a ka ị ga-agwa
ya, 'Otu a ka Onyenwe anyị kwuru, Aga m akwada ihe ndị ahụ
niile m wuru, hopukwa ihe ndị ahụ niile m kụrụ n'ala a niile.
5 Ma gị onwe gị, ị na-achọrọ onwe gị ihe ukwu? Achọkwala
ha. N'ihi na, lee, aga m eme ka ihe ọjọọ bịakwasị mmadụ
niile, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, ma aga m eme ka ị jiri
ndụ gị gbapụ jee ebe ọbụla ị ga-eje.'"

46 Ndị a bụ okwu Onyenwe anyị, nke ruru Jeremaya onye
amụma ntị, banyere mba dị iche iche. 2 Nke dịrị Ijipt:
Ndị a bụ okwu dị megide usuu ndị agha Fero Neko, bụ
eze Ijipt, ndị Nebukadneza eze Babilọn meriri n'agha na
Kakemish, n'akụkụ osimiri Yufretis, n'afọ nke anọ nke ọchịchị
Jehoiakim nwa Josaya, bụ eze Juda. 3 "Kwadoonụ ọta agha
unu, ndị ukwu na ndị nta, zọpụnụ ije maka ibu agha. 4
Kegidezienụ ịnyịnya unu, rịkwasịkwanụ n'elu ha. Guzokwanụ
n'ọnọdụ ibu agha unu, ma kpukwasịkwanụ onwe unu okpu
agha unu. Mụọnụ ùbe unu ka ọ dị nkọ, yikwasịkwanụ uwe
agha unu. 5 Gịnị ka anya m abụọ hụrụ? Ụjọ na-atụ ha, ha na-
agbaghachikwa azụ; lee, a na-etipịa ndị ha bụ dike n'agha. Ha
na-agbasi ọsọ ike, na-eleghị anya n'azụ. Egwu dịkwa n'akụkụ
niile," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 6 "Ndị nwere ụkwụ
ọsọ enweghị ike ịgbalaga, ndị dị ike enweghị ike isi n'ebe ahụ
wezuga onwe ha. Ha na-asọ ngọngọ daa, n'akụkụ ugwu dị nso
n'osimiri Yufretis. 7 "Onye bụ onye a, nke na-ebili ọtọ dịka
osimiri Naịl, na dịka osimiri nke mmiri ya na-amagharị? 8
Ijipt na-ebili elu dịka osimiri Naịl, dịka osimiri nke mmiri ya
na-amagharị. Ọ na-asị, 'Aga m ebili kpuchie ụwa niile. Aga m
ebibi obodo ukwu dị iche iche, na ndị mmadụ bi n'ime ha.' 9
Gbabanyenụ n'ọgbọ agha, unu ịnyịnya niile. Gbanụ ọkụ ọkụ,
unu ndị na-agba ụgbọ agha. Zọọnụ ike ike, unu ndị bụ dike
n'agha, unu ndị ikom Kush na Put, ndị na-ebu ọta, na unu ndị
ikom Lidiya ndị na-agba ụta. 10 Ma ụbọchị ahụ dịrị Onyenwe
anyị, bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. Ọ bụ ụbọchị
ịbọ ọbọ ya, ụbọchị ọ ga-abọrọ ọbọ n'ahụ ndị iro ya. Mma
agha ga-eripịa ha tutu afọ eju ya, e, tutu ruo mgbe ọ ṅụjuru
ọbara afọ. N'ihi na Onyenwe anyị bụ Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile ga-achụ aja n'ala ahụ dị n'ugwu, nke dị nso
osimiri Yufretis. 11 "Rigoro Gilead ka i weta mmanụ a na-ete
n'ọnya, gị Ada Ijipt na-amaghị nwoke. Ma ọ bụ n'efu ka ị na-
ewebata ọgwụ ndị a niile, n'ihi na ọgwụgwọ ọbụla agaghị
adịrị gị. 12 Mba niile ga-anụ akụkọ ihe ihere bịakwasịrị gị.
N'akụkụ niile nke ụwa ka a ga-anụkwa ịkwa akwa gị. Otu
dike n'agha na-asọ ngọngọ na-adakwasị dike ibe ya; ha abụọ
na-adakwa n'ala." 13 Okwu ndị a ka Onyenwe anyị gwara
Jeremaya onye amụma, banyere ọbịbịa nke Nebukadneza, bụ
eze Babilọn, onye na-abịa ibuso Ijipt agha. 14 "Kwupụtanụ
ihe ndị a n'Ijipt. Kwusaa ya na Migdol. Kwusaakwa ya na
Memfis, na n'obodo Tapanhis. Guzozienụ onwe unu n'usoro,
nọọkwanụ na njikere, n'ihi na mma agha na-eripịa ndị gbara
unu gburugburu. 15 Gịnị mere a ga-eji gbudasịa ndị gị niile bụ
dike n'agha? Ha agaghị enwe ike guzokwa, n'ihi na Onyenwe
anyị ga-akwada ha. 16 Ha ga-asọ ngọngọ mgbe mgbe, ha ga-
adakwasịkwa n'elu ibe ha. Ha ga-asịkwa, 'Bilienụ ọtọ, bịanụ
ka anyị laghachikwuru ndị anyị, ka anyị laghachikwa n'ala
ebe a mụrụ anyị, ka anyị wezugakwa onwe anyị site na mma
agha nke ndị mmegbu.' 17 N'ebe ahụ ka ha ga-anọ tie mkpu
sị, 'Fero eze Ijipt bụ naanị onye oke okwu. Lee, oge a kara aka
nye ya efunarịla ya.' 18 "Dịka mụ onwe m na-adị ndụ," ka Eze
ahụ kwupụtara, onye aha ya bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, "otu onye ga-abịa, onye dị ukwuu dịka ugwu
Taboa si dị ukwuu n'ebe ugwu ndị ọzọ dị, na dịka Kamel si
dịrị n'akụkụ osimiri. 19 Kwakọtaanụ ngwongwo unu, jikerenụ
maka ije biri n'ala ọzọ, unu ndị bi n'Ijipt, n'ihi na a ga-eme ka
Memfis ghọọ ebe tọgbọrọ n'efu. Ọ ga-aghọkwa mkpọmkpọ
ebe, nke mmadụ na-agaghị ebi n'ime ya. 20 "Ijipt mara mma
dịka nne ehi, ma ijiji nke si n'akụkụ ugwu, na-abịa imegide
ya. 21 Ndị agha e goro ego nọ n'etiti ha dịka ụmụ ehi gbara
abụba. Ha onwe ha kwa ga-atụgharịa gbaa ọsọ, ha agaghị
eguzo, n'ihi na ụbọchị nhụju anya na-abịakwasị ha, bụ ụbọchị
a ga-ata ha ahụhụ. 22 Ijipt ga-eme mkpọtụ, dịka mkpọtụ
nke agwọ na-agba ọsọ na-eme, mgbe ndị iro ya ji ike na-
abịakwasị ya. Ha ga-eji anyụike bịakwasị ya, dịka ndị na-
egbutu osisi. 23 Ha ga-egbutu oke ọhịa ya," otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri, "n'agbanyeghị na ọ bụ oke ọhịa rubigara oke.
Ha dị ọtụtụ karịa igurube, a pụghịkwa ịgụta ole ha dị. 24
A ga-eme ka ihere mee Ada Ijipt, mgbe e nyefere ya n'aka
ndị si n'akụkụ ugwu bịa." 25 Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile, bụ Chineke Izrel, sịrị, "Ana m aga ime ka ahụhụ
bịakwasị Amọn, bụ chi ndị Tibs, na Fero, na ala Ijipt na chi
niile dị n'ime ya, ndị eze ya niile nakwa ndị ahụ na-atụkwasị

Fero obi. 26 Aga m enyefe ha n’aka ndị ahụ na-achọsi ndụ ha
ike, bụ Nebukadneza eze Babilọn, na ndịisi ọchịchị ya. Ma
n’ikpeazụ, aga m emekwa ka ndị mmadụ birikwa n’ime ya
ọzọ, dịka e si biri n’ime ya na mgbe ochie.” Otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri ya. 27 “Atụla egwu, gị Jekọb, ohu m. Adakwala
mba, gị Izrel. N’ihi na lee, aghaghị m ịzọpụta gị site n’ebe
dị anya nke e mere ka ị gaa biri. Aga m azọpụtakwa ụmụ
ụmụ gị site n’ala ebe e mere ka ha gbapụ ọsọ gaa biri. Jekọb
ga-emesịakwa biri n’udo, na-atụghị egwu ọbụla. Ọ dịkwaghị
onye ga-eme ka ọ tụọ ụjọ. 28 Atụla egwu, gị Jekọb, ohu m,
n’ihi na anọnyeere m gị,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya.
“A sịkwarị na m ebibie mba ndị ahụ niile nke m mere ka ị gaa
biri n’etiti ha kpamkpam, agaghị m ebibi gị kpamkpam. Aga
m adọ gị aka na ntị, ma ọ ga-abụ site n’ụzọ ikpe ikpe ziri ezi.
Agakwaghị m ahapụ inye gị ahụhụ i kwesiri ịnata.”

47 Okwu Onyenwe anyị nke ruru Jeremaya onye amụma
ntị banyere ndị Filistia. Okwu ndị a bịara tupu Fero
ebuso obodo Gaza agha. 2 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru,
“Lee ka mmiri si ala elu n’akụkụ ugwu; ha ga-aghọkwa mmiri
nke na-erubiga oke. Ha ga-erukwasị ala ahụ, kpuchiekwa
ihe niile dị n’ime ya, ọ ga-ekpuchikwa obodo niile dị n’ala
ahụ, na ndị bi n’ime ya. Ndị niile bi n’ala ahụ ga-eti mkpu
akwa, mmadụ niile ga-akwasikwa akwa ike. 3 Mgbe ha ga-
anụ ụzụ ikiri ụkwụ nke ọtụtụ ịnyịnya, nke na-agbata ọsọ na-
abịa n’ebe ha nọ, mgbe ha ga-anụkwa ụzụ ụgbọ agha ndị iro,
na ụzụ nzọ ụkwụ igwe ha. N’oge ahụ, ndị bụ nna agaghị enwe
ike nyere ụmụ ha aka, n’ihi na aka ha ga-akụda n’akụkụ ha. 4
N’ihi na ụbọchị ahụ abịala mgbe a ga-ebibi ndị Filistia niile,
mgbe a ga-ebipụ ndị niile fọdụrụ, ndị nwere ike inyere obodo
Taịa na Saịdọn aka. N’ihi na Onyenwe anyị akwadoola ibibi
ndị Filistia, o kwadoola ibibi ndị ahụ fọdụrụ n’ọnụ mmiri
Kafto. 5 Gaza ga-akpụcha isi ya n’ọnọdụ iru ụjụ. A ga-eme ka
Ashkelọn dere duu. Ruo ole mgbe ka unu ga-anọgide na-
egbukasị onwe unu ahụ, unu bụ ndị fọdụrụ afọdụ bi n’ala dị
larịị? 6 “‘Ewoo, gị mma agha Onyenwe anyị, ole mgbe ị ga-
ezu ike? Mịnye onwe gị n’ọbọ gị, kwụsị ịkpa ike gị ma dere
duu.’ 7 Ma ọ ga-esikwanụ aṅaa zuru ike, ebe ọ bụ Onyenwe
anyị nyere ya iwu ibu agha megide Ashkelọn, na ndị bi n’ọnụ
mmiri oke osimiri?”

48 Nke a dịrị Moab: Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, “Ahụhụ dịrị
Nebo! N’ihi na a ga-emebi ya. A ga-emekwa ka ihere mee
Kiriatem, e, a ga-adọta ya n’agha. A ga-etipịa Misgab, mee ka
ihere mee ya. 2 Ọ dịkwaghị ndị ga-eto Moab ọzọ, kama a ga-
anọ na Heshbọn pịa ọpịpịa ọdịda ya. Ha ga-asị, ‘Bịanụ ka anyị
bibie mba a, ka ọ ghara ịdịkwa.’ Ọ bụladị gị bụ Madmen, ka a
ga-eme ka i dere duu. A ga-ejikwa mma agha chụọ gị ọsọ. 3
Gee ntị nụrụ akwa na-ada na Horonaim, ọ bụ mkpu akwa oke
mbibi na ịla n’iyi. 4 A ga-etikpọ Moab, ụmụntakịrị ya ga-
etikwa mkpu akwa. 5 Ha ga-eji oke ịkwa akwa na-agbago ụzọ
Luhit; a ga-anụkwa mkpu akwa nke ndị e bibiri ihe ha n’ụzọ
na-agbada Horonaim. A ga-anụ akwa mwute n’ihi mbibi nke
bịakwasịrị ha. 6 Gbalaganụ! Gbapụnụ ọsọ ndụ! Dịkwanụ ka
osisi nta nke dị n’ọzara. 7 Ebe ọ bụ na unu na-atụkwasị obi
n’aka ọrụ unu, na n’akụnụba unu, a ga-adọtakwa unu n’agha.
Ndị Kemosh ka a ga-eburu gaa mba ọzọ, ha na ndị nchụaja na
ndịisi ọchịchị ya. 8 Onye mbibi ahụ ga-abịa megide obodo
niile. O nwekwaghị obodo nke pụrụ ịgbanarị mbibi ya. A ga-
ala ndagwurugwu niile n’iyi, bibiekwa ebe dị elu nke dị larịị,
n’ihi na ọ bụ okwu si n’ọnụ Onyenwe anyị pụta. 9 Wụkwasị
ala Moab nnu, n’ihi na a ga-eme ka ọ ghọọ ebe tọgbọrọ n’efu.
Obodo niile dị n’ime ya ga-aghọ mkpọmkpọ ebe, nke mmadụ
ọbụla na-agaghị ebikwa n’ime ya. 10 “Ọbụbụ ọnụ dịrị onye
ahụ ji aghụghọ na-arụ ọrụ Onyenwe anyị. Ahụhụ dịrị onye
na-ewezuga mma agha n’ebe iwusi ọbara dị. 11 “Onye na-
anọ juu ka Moab bụ site na mgbe ọ bụ nwantakịrị, ọ dịka
mmanya doro edo, nke a na-adịghị esi n’otu udu wụgharịa ya
n’ime udu ọzọ, o nwebeghị oge ọbụla e ji mee ka ọ ga biri
n’ala ọzọ. Ọ bụ ya mere ụtọ ya adịghị agbanwe agbanwe, isisi
ya agbanwekwaghị. 12 Ma ụbọchị ndị ahụ na-abịa,” otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara, “mgbe m ga-eziga ndị ikom
ọrụ ha bụ ịwụpụ ihe site n’ite, ha ga-awụpụkwa ya. Ha ga-
agbapụ ihe niile dị n’ite ya niile, tụwakwaa ite ya niile. 13
Mgbe ahụ, ihere Kemosh ga-eme Moab, dịka ihere si mee
Izrel mgbe ha tụkwasịrị Betel obi ha. 14 “Unu si aṅaa ekwu
sị, ‘Ndị dị ike n’agha ka anyị bụ; anyị bụkwa dimkpa n’agha’?
15 A ga-ebibi ala Moab, busokwa obodo ya niile agha. Ụmụ
okorobịa ya niile ndị ahọrọ ahọ ga-ada n’ogbugbu ahụ.” Otu
a ka Eze ahụ kwubiri, onye aha ya bụ Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile. 16 “Ọdịda Moab dị nso; oke nhụju anya ya
ga-abịakwa ọsịịsọ. 17 Kasịenụ ya obi, unu ndị niile gbara
ya gburugburu, unu ndị niile maara na ọ bụ mba dị ukwuu.
Kwupụtanụ sị, ‘Esi aṅa gbajie mkpanaka eze a, nke dị ike, lee
ka e si gbajiekwa mkpanaka a nke dị ebube!’ 18 “Sitenụ n’ebe
nsọpụrụ unu dị elu rịdata, bịa nọdụnụ n’ala kpọrọ nkụ, unu
ndị bi n’obodo bụ Ada Dibọn. N’ihi na onye ahụ bibiri Moab
ga-abịa ibu agha megide unu, ọ ga-alakwa obodo unu niile e
wusiri ike n’iyi. 19 Guzonụ n’akụkụ ụzọ, hụrụ ihe na-eme,
unu ndị bi n’ime Aroea. Jụọnụ nwoke unu hụrụ na-agba ọsọ,
na nwanyị nke na-ewezuga onwe ya ajụjụ sị ha, ‘Gịnị mere?’
20 E meela ka ihere mee Moab, n’ihi na a tụpịala ya. Kwasienụ
akwa ike, tiekwanụ mkpu akwa. Kwupụta ya n’Anọn na e
bibiela Moab. 21 Oge a ga-ekpe ndị bi n’ala dị larịị ikpe abịala,
bụ ndị bi na Họlọn, Jahaz na Mefaat, 22 Dibọn, Nebo na Bet-
Diblataim, 23 Kiriatem, Bet-Gamul na Bet-Meon, 24 Keriọt
na Bozra, na obodo niile dị n’ala Moab, ndị dị nso, na ndị
nke dị anya. 25 E bipụla mpi Moab, a gbajiekwala ogwe aka
ya,” otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 26 “Meenụ ya ka ọ
ṅụbiga mmanya oke, n’ihi na o nupuru isi megide Onyenwe
anyị. Moab ga-atụrụ onwe ya n’ihe ọ gbọrọ. Ọ ga-aghọkwa
ihe ọchị. 27 Izrel ọ bụghị ihe ọchị nye gị? Ọ bụ n’etiti ndị
na-ezu ohi ka e jidere ya, mere i ji na-efufere ya isi mgbe
ọbụla ị na-ekwu okwu banyere ya? 28 Sitenụ n’obodo unu
niile gbapụ ọsọ; jeenụ biri n’etiti nkume, unu ndị bi n’ala
Moab. Dịrịnụ ka nduru nke na-ewu akwụ ya n’akụkụ ọnụ
ọgba nkume. 29 “Anyị anụla ihe banyere mpako Moab. Anyị
anụla na mpako ahụ dị ukwuu, nụkwa ihe banyere oke mbuli
elu nke ọ na-ebuli onwe ya, na oke nganga nke obi ya. 30
Amaara m ihe banyere mmụọ nke akpọghị onye ọzọ ihe
ọbụla, nke dị n’ime ya, ma ọ gaghị abara ya uru ọbụla. Ịnya
isi ya agaghị arụpụtakwa ihe ọbụla, otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri ya. 31 N’ihi ya, aga m akwasị akwa ike n’ihi Moab,
aga m eti mkpu akwa n’ihi ala Moab niile. Aga m asụ ude
akwa n’ihi ndị Kia Hareset. 32 Akwa nke karịrị akwa Jeza ka
m ga-akwa n’ihi gị, gị osisi vaịnị dị na Sibma. Alaka gị gbasara
ruo n’akụkụ osimiri, e, ha gbasara ruo n’osimiri Jeza. Ma onye

mbibi abịakwasịla mkpụrụ gị niile chara acha, e, ọ bịakwasịla
mkpụrụ vaịnị gị niile. **33** Ọṅụ na obi ụtọ ka e wepụrụ site
n’ubi vaịnị niile, na n’ala ubi niile nke Moab. E meela ka
mmanya vaịnị kwụsị ịgbapụtakwa site n’ebe ịzọcha mmanya.
Ọ dịkwaghị onye na-eji mkpu ọṅụ na-azọcha ha, Ọ bụ ezie na
a na-anụ olu iti mkpu, ma ọ bụghị olu iti mkpu ọṅụ. **34** “A na-
anụ ụda iti mkpu akwa ha site n’obodo Heshbọn ruo Eleale,
na Jehaz. A na-anụkwa ya site na Zoa ruo, ọ bụladị obodo ndị
dị anya, dịka Horonaim, na Eglat Shelishiya. N’ihi na mmiri
niile nke Nimrim ataala. **35** Aga m eme ka ndị ahụ niile na-
achụ aja n’ebe niile dị elu, na ndị ahụ niile na-achụrụ chi
ha dị iche iche aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, hapụ ịdịkwa
n’ala Moab,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **36** “Ụda akwa
nke na-ada n’ime obi m n’ihi Moab dịka ụda ọja. Ụda akwa
nke dịkwa ka ụda ọja na-adakwa n’ime obi m n’ihi ndị Kia
Hareset. Akụ niile ha kpakọtara alaala n’iyi. **37** A kpụchapụla
agịrị isi niile, kpachakwa afụọnụ ha niile. E bipụkwala aka
ha niile. Ọ bụkwa akwa mkpe ka e ji kpuchie ukwu niile. **38**
N’elu ụlọ niile nke dị na Moab, nakwa n’ama egwuregwu
niile, ọ dịghị ihe ọzọ karịa naanị iru ụjụ ka a na-ahụ. N’ihi na
e tiwaala m Moab dịka e si etiwa ite aja nke ọ dịghị onye bụla
chọrọ ya,” otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. **39** “Lee ka e si
tipịa ya! Lee ka ha si akwasị akwa ike! Leekwa ka Moab si
gbakụta azụ ya n’ihi ọnọdụ ihere ya! Moab aghọọla ihe ọchị,
ọ ghọọla ihe iju anya nye ndị niile gbara ya gburugburu.” **40**
Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, “Lee, ọ dị otu ugo na-
efedata, nke gbasapụrụ nku ya kpuchie ala Moab niile. **41** A
ga-adọta Keriọt n’agha, meriekwa ebe ya niile e wusiri ike.
N’ụbọchị ahụ, obi ndị bụ dike n’agha n’ala Moab ga-adị ka obi
nwanyị ime na-eme. **42** A ga-ebibi obodo Moab, mee ya ka ọ
ghara ịdịkwa, n’ihi na ọ kagidere Onyenwe anyị anya. **43**
Oke egwu na olulu, na igbudu nke onye na-esi ọnya nọ na-
eche unu, unu ndị Moab,” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **44**
“N’oge ahụ, onye ọbụla gbapụrụ ọsọ site n’ihe oke egwu ga-
adaba n’olulu. Onye ọbụla ga-esikwa n’olulu rịpụta ka igbudu
ga-ejide. N’ihi na aga m eme ka afọ ahụ a kara aka maka ịta
Moab ahụhụ bịakwasị ya,” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri
ya. **45** “N’okpuru ndo Heshbọn ka ndị ahụ gbapụrụ ọsọ ndụ
guzoro, na-enweghị onye inyeaka. N’ihi na ọkụ esitela na
Heshbọn rere na-aga; ire ọkụ dị ukwuu esitela n’etiti Saịhọn
na-apụ, na-erepịa egedege ihu ndị Moab, na okpokoro isi ndị
ahụ ji oke ụzụ na-anya isi. **46** Ahụhụ dịrị gị, gị Moab! Ebibiela
ndị Kemosh niile. A dọtakwala ụmụ gị ndị ikom na ụmụ gị
ndị inyom n’agha, buru ha gaa mba ọzọ. **47** “Ma emesịa,
n’ụbọchị ndị ahụ na-abịa, aga m eme ka ndị Moab a dọtara
n’agha lọghachi.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. Nke a
bụ ọgwụgwụ ikpe ọmụma dịrị Moab.

49 Nke a dịrị ndị Amọn: Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru,
“Ọ bụ na Izrel enweghị ụmụ ndị ikom? Izrel o nweghị
onye nnweta ihe o nwere? Gịnị mere Molek ji nweta obodo
Gad? Gịnị mere ndị ya ji bichie obodo ya niile? **2** Ma ụbọchị
ahụ na-abịa,” ka Onyenwe anyị kwupụtara, “mgbe m ga-eme
ka a nụ ụda iti mkpu agha, nke a ga-eti megide Raba, obodo
ndị Amọn. A ga-eme ya ka ọ ghọọ mkputamkpu ebe. A ga-
esurekwa ya ọkụ, ya na obodo nta niile gbara ya gburugburu.
Mgbe ahụ Izrel ga-achụpụkwa ndị ahụ niile chụpụrụ ya.” Otu
a ka Onyenwe anyị kwuru. **3** “Kpọọ mkpu akwa, gị Heshbọn,
n’ihi na ebibiela Ai! Tisienụ mkpu akwa ike unu ndị bi na
Raba! Yirinụ uwe mkpe unu, tiekwanụ aka n’obi n’ihi iru ụjụ;
gbagharịanụ n’ogige mgbidi obodo unu, n’ihi na a ga-adọta
Molek n’agha, buru ya na ndị nchụaja ya na ndịisi ọchịchị ya
gaa mba ọzọ. **4** Gịnị mere unu ji anya isi n’ihi ndagwurugwu
nke na-amị mkpụrụ hiri nne, gị ada nwanyị na-ekwesighị
ntụkwasị obi, onye ntụkwasị obi ya dị n’akụnụba ya, gị onye
na-asị, ‘Onye ga-ebuso m agha?’ **5** Aga m esite n’aka ndị niile
gbara gị gburugburu mee ka oke egwu bịakwasị gị,” otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwupụtara ya, “A ga-achụpụ onye ọbụla n’ime
unu. Ọ dịkwaghị onye ga-achịkọta ndị ahụ niile gbapụrụ
agbapụ. **6** “Ma mgbe e mesịrị, aga m emekwa ka ndị Amọn
laghachikwa n’ala ha.” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **7**
Nke dịrị Edọm: Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile kwuru, “Ọ pụtara na onye amamihe adịghịkwa na
Teman? Okwu ndụmọdụ ọ gwụla n’ọnụ ndị nwere nghọta?
Amamihe ha o reela ure? **8** Chigharịanụ gbalaga, unu ndị
bi na Dedan. Gaa zoonụ onwe unu n’ọgba nkume miri emi,
n’ihi na aga m eme ka ihe ọjọọ bịakwasị Ịsọ, n’oge ahụ m
ga-ata ya ahụhụ. **9** Ọ bụrụ na ndị na-aghọrọ mkpụrụ vaịnị
abịakwute gị, ọ bụ na ha agaghị ahapụrụ gị mkpụrụ ole na
ole? Ọ bụrụkwa na ndị ohi abịa n’abalị, ọ bụghị naanị ihe ha
chọrọ ka ha ga-akwakọrọ? **10** Ma aga m agba Ịsọ ọtọ. Aga m
ekpughe ebe nzuzo ya niile ka ọ ghara izobe onwe ya. Ụmụ
ya na ndị ikwu ya, tinyere ndị ya na ha dị na mma na ndị
agbataobi ya, ga-ala n’iyi. Ya mere, ọ dịghịkwa onye ga-asị,
11 ‘Hapụnụ ụmụ mgbei unu niile, n’ihi na mụ onwe m ga-
edebe ha ndụ. Ndị inyom unu niile ndị di ha nwụrụ nwere
ike ịtụkwasị m obi.’” **12** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru,
“Ọ bụrụ na e mere ka ndị ahụ na-ekwesighị ịṅụ ihe dị n’iko
ahụ ṅụọ ya, a ga-esi aṅaa ghara ịta gị ahụhụ? A ghaghị ịta
gị ahụhụ; ị ghakwaghị ịṅụ site n’iko ahụ.” **13** “Eji m onwe
m ṅụọ iyi, otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, sị, na Bozra
ga-aghọ mkpọmkpọ ebe, na ihe iju anya, na ihe ịta ụta, na
ihe ịbụ ọnụ. Obodo ya niile ga-aghọkwa mkpọmkpọ ebe ruo
mgbe ebighị ebi.” **14** Anụla m ozi si n’ọnụ Onyenwe anyị. E
zipụla onyeozi ka ọ ga mba niile dị iche iche zie ha ozi, sị,
“Chịkọtaanụ onwe, megide ya. Bilikwanụ maka ibu agha!”
15 Ugbu a, aga m eme ka ị dị nta n’etiti mba dị iche iche,
ihe nleli na-ebe mmadụ nọ. **16** Ịdị egwu gị nke na-eyinye
ndị mmadụ egwu, na nganga nke obi gị eduhiela gị, gị onye
na-ebi na mgbawa niile nke nkume dị elu, gị onye ji ebe
niile dị elu nke ugwu n’aka ya. A sịkwarị na i wuo akwụ gị
n’ebe dị elu, dịka ebe ugo ga-ewu akwụ ya, aga m esite n’ebe
ahụ kpụdata gị n’ala, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. **17**
“Edọm ga-aghọ ihe iju anya. Ndị niile na-esi n’akụkụ ya agafe
ga-anọ n’ọnọdụ iju anya, ha ga-eledakwa ya anya n’ihi ọnya
ya niile. **18** Dịka a kwaturu Sọdọm na Gọmọra, ya na obodo
niile gbara ya gburugburu. Otu a kwa, ọ dịghị onye ọbụla ga-
ebi n’ebe ahụ; nwa mmadụ ọbụla agakwaghị ebi n’ime ya,”
otu a ka Onyenwe anyị kwuru. **19** “Aga m esi n’ala ya chụpụ
Edọm n’otu ntabi anya, dịka mgbe ọdụm na-esi n’oke ọhịa
Jọdan na-arigopụta n’ebe ịta nri nke ụmụ anụmanụ jupụtara
n’ahịhịa ndụ. Ma onye bụ onye ahụ a họpụtara, onye m ga-
enyefe ọrụ a n’aka ya? Onye dịka m? Onye kwa pụrụ ịpụta
tụọ m aka n’ihu? Onye bụkwa onye ọzụzụ atụrụ ahụ nke pụrụ
ido onwe ya megide m?” **20** N’ihi nke a, nụrụ ihe Onyenwe
anyị kwadobere megide Edọm, nụrụkwa ihe o zubere megide
ndị bi na Teman. A ga-adọkpụrụ ndị dị nta n’etiti igwe ewu

na atụrụ ahụ, ebe ịta nri ha ga-anọ n'ọnọdụ mgbagwoju anya
n'ihi nke a. 21 Ụwa ga-ama jijiji mgbe ha nụrụ mkpọtụ ọdịda
ha; iti mkpu akwa ha ga-adakwa ụda ruo n'Osimiri Uhie.
22 Lee, otu ugo ga-efeli elu, fedatakwa. Ọ ga-agbasapụ nku
ya kpuchie ala Bozra niile. N'ụbọchị ahụ, obi ndị bu dike
n'agha n'Edọm ga-adị ka obi nwanyị ime na-eme. 23 Nke
dịrị Damaskọs: "Ụjọ ejula Hamat na Apad obi, n'ihi na ha
anụla akụkọ ọjọọ. Ha adaala mba, nọọkwa n'oke echiche dịka
osimiri nke ebili na-amagharị n'elu ya. 24 Damaskọs aghọọla
onye ike gwụrụ. Ọ tụgharịala ịgbapụ ọsọ, ma ọma jijiji ejidela
ya. Oke obi ụfụ na ihe mgbu ejidesiela ya aka ike, dịka obi
ụfụ na ihe mgbu nke na-ejide nwanyị ime na-eme. 25 Gịnị
mere na-agbahapụbeghị obodo ahụ a maara aha ya, bụ obodo
ahụ nke ihe ya na-atọ obi m ụtọ? 26 N'ezie, ụmụ okorobịa
nọ n'ime ya ga-ada n'okporoụzọ niile, a ga-emekwa ka ndị
agha ya niile dere duu n'ụbọchị ahụ." Otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri. 27 "Aga m esunye
mgbidi Damaskọs ọkụ. Ọkụ ahụ ga-eripịakwa ebe e wusiri
ike nke Ben-Hadad." 28 Banyere Keda na alaeze Hazọ, nke
Nebukadneza eze Babilọn busoro agha: Ihe ndị a ka Onyenwe
anyị kwuru, "Bilienụ gaa buso Keda agha. Bibiekwanụ ndị
ahụ niile bi n'akụkụ ọwụwa anyanwụ. 29 A ga-adọta ụlọ
ikwu ha, na igwe ewu na atụrụ ha n'agha. A ga-ebukọrọkwa
ụlọ mgbochi ha niile, ya na ngwongwo na ịnyịnya kamel
ha niile. Ndị mmadụ ga-etikwa mkpu sị ha, 'Oke egwu dị
n'akụkụ niile!' 30 "Gbalaganụ ọsịịsọ. Jeenụ nọdụ n'ime ọgba
nkume niile miri emi, unu ndị niile bi na Hazọ," otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. Nebukadneza eze Babilọn atụọla
atụmatụ megide unu, o chepụtakwala ụzọ ọ ga-esi megide
unu. 31 "Bilienụ, gaa buso mba ahụ agha, bụ mba ahụ na-ebi
na ntụkwasị obi," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, "mba
nke na-enweghị ibo ọnụ ụzọ, maọbụ mkpọrọ e ji akpọchi
ya, mba ahụ nke ndị ya na-ebiri naanị onwe ha. 32 Ịnyịnya
kamel ha ga-abụ ihe a ga-akwata n'agha, ọtụtụ igwe ehi ha
ga-abụkwa ihe a ga-alụta n'agha. Aga m efesa ha nye ifufe, bụ
ndị niile nọ ebe dị anya, bụ ndị ahụ niile na-akpụchapụ agịrị
isi egedege ihu ha. Aga m emekwa ka ihe ọjọọ si n'akụkụ
niile bịakwasị ha," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 33 "Mgbe
ahụ, Hazọ ga-aghọ ebe obibi nke nkịta ọhịa. Ọ ga-aghọ ebe
tọgbọrọ n'efu ruo mgbe ebighị ebi. O nweghị onye ọbụla ga-
ebi n'ebe ahụ, nwa mmadụ ọbụla agakwaghị ebi n'ime ya." 34
Nke a bụ okwu Onyenwe anyị ndị ruru Jeremaya onye amụma
ntị banyere Elam, mgbe Zedekaya eze Juda bidoro ọchịchị ya.
35 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru,
"Lee, aga m agbaji ụta nke Elam, bụ ụta ahụ ha ji anya isi na
ọ bụ ebe ike ha dị. 36 Aga m esite n'akụkụ anọ nke mbara
eluigwe zite oke ifufe anọ, nke ga-abịa megide Elam. Aga m
efesa ha nye oke ifufe anọ ndị a, ndị ga-ebufu ha buga ha na
mba niile dị iche iche, ọ dịghị obodo a na-agaghị ahụ ndị
Ilam a dọtara n'agha. 37 Aga m etipịa Elam n'ihu ndị iro ha,
e, n'ihu ndị ahụ na-achọsi ndụ ya ike. Aga m eme ka ihe ọjọọ
bịakwasị ha, meekwa ka oke iwe m dị ọkụ bịakwasị ha," otu
a ka Onyenwe anyị kwubiri. "Aga m eji mma agha chụọ ha
ọsọ tutu ruo mgbe m mere ka ha niile gwụsịa. 38 Aga m edo
ocheeze m n'Elam, bibiekwa eze ya na ndịisi ọchịchị ya," otu
a ka Onyenwe anyị kwubiri. 39 "Ma n'ikpeazụ, n'ụbọchị ndị
ahụ na-abịa, aga m eweghachite akụnụba niile nke Elam."
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya.

50 Okwu Onyenwe anyị nke ruru Jeremaya onye amụma
ntị banyere Babilọn na banyere ala ndị Babilọn. 2
"Kwusaa ya na mba niile, mee ka a nụrụ ya; bulie ọkọlọtọ
mgbe a na-ekwusa ya. Kwupụta ihe niile, ezokwala ihe ọbụla,
kama kwusaa ya sị, 'A ga-adọta Babilọn n'agha. Ihere ga-
emesịa mee Bel; otu a kwa, egwu ga-ejupụta Maduk obi. A ga-
eme ka ihere mee oyiyi ya niile a kpụrụ akpụ; oke egwu ga-
ejidekwa arụsị ya niile.' 3 Otu mba, nke si n'akụkụ ugwu, ga-
ebuso ya agha, mee ala ya ka ọ tọgbọrọ n'efu. Ọ dịkwaghị
onye ga-ebi n'ime ya, n'ihi na mmadụ na anụmanụ ga-esi
n'ime ya gbalaga. 4 "N'ụbọchị ndị ahụ, ma na mgbe ahụ,"
otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, ndị Izrel na ndị Juda ga-
ejikọta onwe ha n'otu. Ha niile ga-eji anya mmiri pụọ ịchọ
Onyenwe anyị Chineke ha. 5 Ha ga-ajụ ajụjụ, banyere ụzọ e si
eje Zayọn. Mgbe ahụ, ha ga-eche ihu ha ijeru n'ebe ahụ. Ha
niile ga-abịakwa were onwe ha nyefee n'aka Onyenwe anyị,
n'ime ọgbụgba ndụ ebighị ebi, nke a na-agaghị echefu echefu.
6 "Ndị m akpafuola dịka atụrụ furu efu. Ndị ọzụzụ atụrụ
ha eduhiela ha, mee ka ha na-awagharị n'ugwu ukwu niile.
Ha na-akpagharị n'elu ugwu ukwu, ma n'elu ugwu nta. Ha
echefuokwala ebe izuike nke ha. 7 N'ihi ya, ndị niile chọtara
ha na-eripịa ha. Ndị iro ha na-ekwukwa sị, 'Ikpe amaghị anyị
n'ihi na ha emehiela megide Onyenwe anyị, onye bụ ezi ebe
ịta nri ha, na onye bụkwa olileanya nke nna nna ha.' 8 "Sinụ
na Babilọn gbalaga; sitekwanụ n'ala Babilọn pụọ, dịrịnụ ka
mkpi na-edu igwe ewu na atụrụ. 9 N'ihi na aga m akpali
ọtụtụ mba dị ike site n'ala dị n'ugwu, ndị ga-ejikọta onwe ha
ibuso Babilọn agha. Ha ga-edo onwe ha n'usoro imegide ya; ọ
bụkwa n'akụkụ ugwu ka ha ga-esi dọta ya n'agha. Àkụ ha ga-
agba ga-adị ka àkụ nke onye bụ dike n'agha na onye ọka ịgba
ụta na-agba. Ha agaghị agba aka lọta. 10 N'ihi nke a, Babilọn
ga-aghọ ihe nkwata n'agha. Afọ ga-ejukwa ndị niile bụ ndị
ga-akwata ya." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 11 "N'ihi
na ị ṅụrịrị ọṅụ nwee obi ụtọ, gị onye bibiri ihe nketa m, ị
wugharịrị dịka nwa ehi nke na-azọcha ọka, bee akwa dịka
oke ịnyịnya. 12 Ihere ga-eme nne unu, e, a ga-eme ka oke
ihere mee nne mụrụ unu. Ọ ga-abụkwa mba dịkarịsịrị ala
n'etiti mba niile, bụrụkwa ọzara, ala kpọrọ nkụ na ala uzuzu.
13 N'ihi iwe dị ukwuu nke Onyenwe anyị, ọ dịghị onye ga-
ebikwa n'ala Babilọn ọzọ, n'ihi na a ga-ebibi ya kpamkpam.
Ndị niile si n'akụkụ ya na-agafe ka ọ ga-eju anya. Ha ga-
akparị ya n'ihi ọnya niile dị ya n'ahụ. 14 "Doonụ onwe unu
n'usoro gburugburu obodo Babilọn, unu ndị niile na-agba
ụta. Gbaanụ ya ụta. Unu echela banyere àkụ ole unu ga-
agbapụ n'ihi na o mehiela megide Onyenwe anyị. 15 Kpọọnụ
mkpu agha megide ya, site n'akụkụ niile! Ọ chiliela aka ya elu.
Lee, ụlọ elu ya e wusiri ike adaala, a kwatuokwala mgbidi ya
niile. Ebe ọ bụ na Onyenwe anyị na-abọrọ onwe ya ọbọ n'ahụ
Babilọn, bọọnụ ya ọbọ. Meenụ ya dịka o si mee ndị ọzọ. 16
Site na Babilọn wezuga onye na-agha mkpụrụ na onye ji mma
owuwe ihe ubi na-ewe ihe ubi. Ka onye ọbụla laghachikwuru
ndị nke ya, ka onye ọbụla gbalaakwa n'ala nke aka ya, n'ihi
mma agha nke onye na-emegbu emegbu. 17 "Izrel dị ka ewu
na atụrụ a chụsasịrị achụsasị, nke ọdụm chụsasịrị. Onye bu
ụzọ ripịa ya bụ eze Asịrịa. Onye ikpeazụ gwepịara ọkpụkpụ
ya bụ Nebukadneza, eze Babilọn." 18 N'ihi ya, ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel
kwuru, "Aga m ata eze Babilọn, na ndị ala ya ahụhụ, dịka
m si taa eze Asịrịa ahụhụ. 19 Ma aga m akpọghachitekwa

Izrel n'ebe ịta nri nke ha. Ha ga-atakwa nri na Kamel na
Bashan. Ọ bụkwa n'ugwu Ifrem na Gilead ka afọ ga-ejukwa
ha. 20 N'ụbọchị ndị ahụ, ma na mgbe ahụ," otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri, "a ga-achọ ajọọ omume nke Izrel, ma ọ dịghị
nke a ga-achọta. A ga-achọkwa mmehie niile nke Juda, ma o
nweghị nke a ga-achọta, n'ihi na aga m agbaghara ndị ahụ m
mere ka ha fọdụ mmehie ha. 21 "Busonụ ala Merataim agha,
busokwanụ ndị bi na Pekod agha. Chụọ ha ọsọ, gbuchapụ
ma bibiekwa ha niile kpamkpam." Otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri. "Mezuonụ ihe niile m nyere unu n'iwu. 22 A na-
anụ ụzụ agha n'ala ahụ, a na-anụ ụzụ oke mbibi. 23 Lee ka e
si gbajie, ma tipịa mkpirisi igwe ahụ na-esupịa ụwa niile.
Lee ka Babilọn si tọgbọrọ n'efu n'etiti mba niile nke ụwa.
24 Esiiri m gị ọnya, gị Babilọn; ị makwara n'ọnya ahụ tupu
ị mata na ọnya ahụ dị. A chọtala gị, jidekwa gị, n'ihi na i
doola onwe gị ibuso Onyenwe anyị agha. 25 Onyenwe anyị
emegheela ụlọakụ ngwa agha ya, site n'ime ya wepụta ngwa
agha nke ọnụma ya. N'ihi na Onyenwe anyị bụ Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile nwere ọrụ ọ ga-arụ n'ala Babilọn.
26 Sitenụ n'ebe dị anya bịa buso ya agha. Kụkapunụ ọba ya
niile, tụkọtanụ ha ọnụ dịka akpa ọka dị ukwuu, nke atụkọtara
n'elu ibe ha. Bibienụ ya kpamkpam, ka ihe ọbụla ghakwara
ịfọdụrụ ya. 27 Gbuonụ ụmụ oke ehi ya niile, ka ha niile gaa
n'ebe ụlọ igbu anụ Ahụhụ na-adịrị ha, n'ihi na ụbọchị ahụ a
kara aka banyere ha abịala, bụ oge a ga-eji taa ha ahụhụ. 28
Geenụ ntị n'ihe ndị na-agbalaga na-ekwu, bụ ndị si na Babilọn
na-agbapụ ọsọ. Ha na-ekwusa na Zayọn otu Onyenwe anyị
Chineke anyị si bọọ ọbọ, otu o si abọ ọbọ n'ihi ụlọnsọ ukwu
ya. 29 "Kpọkọtanụ ndị na-agba ụta maka imegide Babilọn, bụ
ndị niile na-agba ụta. Maanụ ụlọ ikwu, gbaa ya gburugburu;
unu ekwela ka onye ọbụla si n'ime ya gbapụ. Kwụghachi ya
ụgwọ dịka ọrụ ya si dị, dịka ihe niile ahụ o mere si dị meenụ
ya otu ahụ. N'ihi na o buliela onwe ya elu megide Onyenwe
anyị, bụ Onye nsọ nke Izrel. 30 N'ihi ya, ụmụ okorobịa ya ga-
ada n'okporoụzọ ama niile. A ga-emekwa ka ndị agha ya niile
dere duu n'ụbọchị ahụ." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 31
"Lee, edoola m onwe m imegide gị, gị onye nganga." Otu a ka
Onyenwe anyị, bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
kwubiri ya. "N'ihi na ụbọchị gị abịala, bụ oge ahụ a ga-ata gị
ahụhụ. 32 Onye nganga ahụ ga-asọ ngọngọ daa, ma o nweghị
onye ga-enyere ya aka ka o bilitekwa. Aga m esunye obodo ya
niile ọkụ, nke ga-erechapụ ndị niile gbara ya gburugburu."
33 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru:
"A na-emegbu nnọọ ndị Izrel, n'otu aka ahụkwa, ndị Juda. Ndị
dọtara ha n'agha jidesiri ha aka ike. Ha adịghị ahapụ ha ka ha
laa. 34 Ma Onye mgbapụta ha dị ike. Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile bụkwa aha ya. Ọ ga-eji ike ya niile kpepụta
ọnụ ha, ime ka ala ha nweekwa izuike, ma meekwa ka ndị bi
na Babilọn ghara inwe izuike. 35 "Mma agha ga-ebili megide
ndị Babilọn niile," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, "na ndị
ahụ niile bi na Babilọn ma megidekwa ndịisi ọchịchị niile na
ndị ahụ niile maara ihe. 36 Mma agha ga-ebili megide ndị
amụma ụgha ha niile. Ha ga-aghọ ndị nzuzu. Mma agha ga-
ebili megide ndị bụ dike n'agha. Obi ha ga-ejupụtakwa n'oke
egwu. 37 Mma agha ga-ebili megide ịnyịnya ha, na ụgbọ agha
ha, na ndị mba ọzọ niile nọ n'etiti ha. Ha ga-aghọkwa ndị
inyom. Mma agha ga-ebilikwa megide akụ ha niile. A ga-
alụta ha niile n'agha. 38 Okpomọkụ ga-abịakwasị mmiri ha
niile mee ka ha taa. N'ihi na ala ha bụ ala arụsị: arụsị ha
niile ga-ayịkwa ara n'ihi oke egwu nke ga-abịakwasị ha. 39
"N'ihi ya, ọ bụ ụmụ anụmanụ nke ọzara, na nkịta ọhịa ga-ebi
n'ebe ahụ. Ikwighịkwighị ga-ebikwa n'ebe ahụ. Mmadụ ọbụla
agaghị ebikwa n'ime ya ọzọ. O nweghị onye ga-ebikwa n'ime
ya site n'ọgbọ ruo n'ọgbọ. 40 Dịka m si kwatuo Sọdọm na
Gọmọra, ya na obodo niile gbara ya gburugburu," otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri ya. "Otu a kwa, ọ dịghị onye ọbụla
ga-ebi n'ebe ahụ; nwa mmadụ ọbụla agakwaghị ebi n'ime
ya." 41 "Lee, ndị agha si n'ala dị n'ebe ugwu na-abịa; mba dị
ukwuu na ọtụtụ ndị eze ka a na-akpọlitekwa site na nsọtụ
niile nke ụwa. 42 Ha ji ọtụtụ ụta na ùbe; ha bụ ndị afọ tara
mmiri, ndị na-enweghị obi ebere. Ha na-ebigbọ dịka mbigbọ
nke osimiri, dịka ha na-anọkwasị n'elu ịnyịnya ha. Ha na-
abịa dịka ndị ikom e doro n'usoro ibu agha, ibuso gị agha,
Ada Babilọn. 43 Eze Babilọn nụrụ akụkọ banyere ude ha,
akụkọ mere ka ike gwụrụ aka ya abụọ kpamkpam. Oke ihe
mgbu ejidela ya, ihe mgbu dịka nke nwanyị ime na-eme. 44
Lee, dịka mgbe ọdụm na-esi n'oke ọhịa Jọdan na-arịgopụta
n'ebe ịta nri nke ụmụ anụmanụ jupụtara n'ahịhịa ndụ, n'otu
ntabi anya ka m ga-esi n'ala ya chụpụ Babilọn. Ma onye bụ
onye ahụ a họpụtara, onye m ga-enyefe ọrụ a n'aka? Onye
dịka m? Onye kwa pụrụ ịpụta tụọ m aka n'ihu? Onye bụkwa
onye ọzụzụ atụrụ ahụ nke pụrụ ido onwe ya megide m?" 45
N'ihi ya, nụrụ ihe Onyenwe anyị kwadobere megide Babilọn,
nụrụkwa ihe o zubere megide ala ndị Babilọn. A ga-adọkpụrụ
ndị dị nta n'etiti igwe ewu na atụrụ ahụ. Ebe ịta nri ha ga-
anọ n'ọnọdụ mgbagwoju anya n'ihi nke a. 46 Ụwa ga-ama
jijiji mgbe ha nụrụ mkpọtụ ọdịda Babilọn, iti mkpu akwa ya
ga-adakwa ụda n'etiti mba niile dị iche iche.

51 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, "Lee, aga m akpali
mmụọ onye mbibi, ka ọ bịa megide Babilọn na ndị bi na
Kaldịa. 2 Aga m eziga ndị mba ọzọ n'obodo Babilọn, ka ha
gaa fụchaa ya, bibiekwa ala ya. Ha ga-emegide ya n'akụkụ
niile, n'ụbọchị ahụ ihe ọjọọ ga-abịakwasị ya. 3 Ekwela ka
onye na-agba ụta kwee ụta ya, ekwekwala ka o yikwasị uwe
agha ya. Enwekwala ọmịiko n'ebe ụmụ okorobịa ya nọ, kama
bibie usuu ndị agha ya kpamkpam. 4 Ha ga-ada, bụrụ ndị
e gburu egbu n'ime Babilọn, ha ga-abụ ndị e merụrụ oke
ahụ n'okporoụzọ niile. 5 Ọ bụ ezie n'ala ha jupụtara n'ikpe
ọmụma, n'ihu Onye nsọ nke Izrel, ma Chineke bụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile agbakụtabeghị ndị Izrel na
Juda azụ. 6 "Sinụ na Babilọn gbapụ ọsọ. Gbasienụ ọsọ ike
n'ihi ndụ unu. Unu ekwela ka e bibie unu n'ihi mmehie ya.
Oge ịbọ ọbọ Onyenwe anyị eruola, ọ ga-akwụghachi ya ihe
ruuru ya. 7 Babilọn dị ka iko ọlaedo n'aka Onyenwe anyị.
O mere ka ụwa niile si n'iko ahụ ṅụbiga ihe ọṅụṅụ oke.
Mba niile nke ụwa ṅụrụ mmanya ya. Ugbu a ha niile na-
ayị ara. 8 Na mberede, Babilọn ga-ada, a ga-etipịakwa ya.
Kwasierenụ ya akwa ike. Wetanụ ọgwụ tee ya, ma eleghị
anya ọnya ahụ ga-adị ya mma. 9 "'Anyị gaara agwọ Babilọn,
ma ọrịa ji ya enweghị ngwọta. Ka anyị hapụnụ ya; ka anyị
niile n'otu n'otu laghachi n'obodo nke aka anyị, n'ihi na ikpe
ọmụma dịrị ya eruola mbara eluigwe. Ọ na-arịgokwa ruo
n'igwe ojii.' 10 "'Onyenwe anyị emeela ka ezi omume anyị
pụta ìhè. Ka anyị kwupụta ihe Onyenwe anyị Chineke anyị
mere na Zayọn.' 11 "Mụọnụ ọnụ àkụ unu; bulienụ ọta unu!
Onyenwe anyị akwaliela ndị eze ndị Midia, n'ihi na nzube ya
bụ ịla Babilọn n'iyi. Onyenwe anyị ga-abọrọ onwe ya ọbọ, ọ

ga-abọtara ụlọnsọ ukwu ya ọbọ. **12** Bulienụ ọkọlọtọ n'ihi
imegide mgbidi Babilọn. Tinyekwanụ ndị agha ọzọ n'etiti ndị
nche, ka ọnụọgụgụ ha hie nne Kwadoonụ ndị ga na-elepụ
anya. Kwadoonụ ndị agha ga-ezo onwe ha, n'ihi na Onyenwe
anyị ga-eme ka ihe o zubere mezuo, bụ ihe ahụ o kpebiri
megide ndị Babilọn. **13** Unu bụ ndị bi n'akụkụ ọtụtụ mmiri,
ndị nwere akụnụba dị ukwuu, ọgwụgwụ unu abịaruola. Oge
ahụ eruola mgbe e ji wezuga unu. **14** Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile ji onwe ya ṅụọ iyi, sị, N'ezie, aga m eme ka
ndị mmadụ ọnụọgụgụ ha ga-aha ka igurube jupụta n'ime gị.
Ha ga-etikwa mkpu ọṅụ megide gị. **15** "O sitere n'ike ya mee
ụwa; ọ tọrọ ntọala ụwa mee ka o guzosie ike site n'amamihe
ya, ọ jikwa nghọta ya setịpụ eluigwe niile. **16** Mgbe o bigbọrọ,
mmiri niile nke dị n'eluigwe na-ebigbọkwa. Ọ na-eme ka igwe
ojii site na nsọtụ niile nke ụwa kwụlie. Ọ na-ezipụ amụma
mgbe mmiri na-ezo, na-esitekwa n'ụlọ nkwakọba ihe ya na-
ewepụta ifufe. **17** "Onye ọbụla bụ onye na-enweghị uche nke
ihe ọmụma kọrọ. Emeela ka ihere mee onye ọkpụ ụzụ ọlaedo
ọbụla site n'arụsị ọ kpụrụ. N'ihi na oyiyi niile ọ na-akpụ bụ
aghụghọ; ha enweghị nkuume ọbụla n'ime ha. **18** Ha bụ ihe
efu, na ihe ịkwa emo, mgbe ikpe ọmụma ha bịakwasịrị ha, ha
ga-ala n'iyi. **19** Ma onye ahụ bụ Oke Jekọb adịghị ka ihe ndị a,
n'ihi na Ọ bụ ya na-eke ihe niile, tinyere Izrel bụ ebo nke
ihe nketa ya. Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile bụ aha
ya. **20** "Ị bụ mkpọrọ osisi m ji ebu agha, na ngwa agha m
ga-eji gaa n'ihu agha. Gị ka m ga-eji tipịa mba niile dị iche
iche, gị ka m ga-eji laa alaeze niile n'iyi; **21** gị ka m ga-eji
tipịa ịnyịnya na onye na-agba ya, gị ka m ga-eji tipịa ụgbọ
agha na onye na-anya ya; **22** gị ka m ga-eji tipịa nwoke na
nwanyị, gị ka m ga-eji tipịa agadi nwoke na okorobịa, gị ka
m ga-eji tipịa okorobịa na nwaagbọghọ, **23** gị ka m ga-eji
tipịa onye ọzụzụ atụrụ na igwe ewu na atụrụ ya, gị ka m
ga-eji tipịa onye ọrụ ubi na ehi ya; gị ka m ga-ejikwa tipịa
ndị na-achị achị na ndịisi ọchịchị eze. **24** "N'ihu gị ka m ga-
anọ kwụghachi Babilọn na ndị niile bi na Babilọn ihe ọjọọ
niile ha mere na Zayọn," ọ bụ ihe Onyenwe anyị kwubiri. **25**
"Edoola m onwe m imegide gị, gị ugwu ukwu na-emebisi
ihe, gị onye na-ala ụwa niile n'iyi." Otu a ka Onyenwe anyị
kwupụtara. "Aga m esetipụ aka m megide gị, kwapụ gị site
na nkume dị elu. Aga m emekwa gị ka ị bụrụ ugwu ukwu e
suru ọkụ. **26** A gaghị esite n'ime gị weta nkume e ji ewu isi
nkuku ụlọ, maọbụ nke e ji ewu ntọala ụlọ ọbụla, n'ihi na
ị ga-abụ ebe tọgbọrọ n'efu ruo mgbe ebighị ebi," otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri ya. **27** "Bulienụ ọkọlọtọ elu n'ala ahụ.
Fụọnụ opi ike n'etiti mba niile. Kwadoonụ mba niile maka
ibu agha megide ya; kpọkuonụ alaeze ndị a niile imegide
ya: Ararat, na Mini, na Ashkenaz. Họpụtanụ ọchịagha ga-
edu usuu ndị agha megide ya; ziganụ ịnyịnya ga-adị ukwuu
n'ọnụọgụgụ, dịka igurube. **28** Kwadoonụ mba niile maka
ibu agha megide ha, kwadoonụ ndị eze Midia, na ndị ha na-
achị achị, na ndịisi ọchịchị, na mba niile nke ha na-achị. **29**
Ala ahụ na-ama jijiji, na-atakwa ikikere eze nke ihe mgbu,
n'ihi na nzube Onyenwe anyị zubere megide Babilọn ga-
emezu. Ọ ga-eme ka ala Babilọn ghọọ ebe tọgbọrọ n'efu, ka
mmadụ ọbụla gharakwa ibi n'ime ya. **30** Ndị bụ dike n'agha
na Babilọn akwụsịla ịlụ ọgụ; ha anọgidela n'ebe ha e wusiri
ike. Ike agwụla ha; ha adịla ka ndị inyom. E sunyela ebe obibi
ya niile ọkụ, tijiekwa mkpọrọ e ji akpọchi ọnụ ụzọ ama ya
niile. **31** Otu onye na-agba ọsọ na-agbaso ọgba ọsọ ibe ya, otu
onyeozi na-esochikwa onyeozi ọzọ n'azụ; ha niile na-abịa
izi eze Babilọn ozi sị ya na a dọtala obodo ya n'agha, **32** na
ndị iro anọchiela ụzọ e si agafe iyi, na e sunyela ala mmiri
mmiri niile ọkụ, na ndị agha niile na-amakwa jijiji." **33** Ihe
ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke
Izrel kwuru, "Ada Babilọn dịka ebe ịzọcha ọka, n'oge a na-
azọcha ya. Mgbe a ga-ewe ya dịka e si ewe ihe ubi na-abịa
nso." **34** "Nebukadneza eze Babilọn eripịala anyị, o tinyela
anyị n'ọnọdụ mgbagwoju anya. O meela ka anyị dịrị ka ite ihe
na-adịghị n'ime ya. O lodara anyị dịka ọ bụ agwọ ọjọọ, jiri ihe
ụtọ anyị niile mejuo afọ ya. Emesịa, ọ gbọpụtara anyị. **35**
Ka ihe ike ahụ niile o mere anyị na ụmụ anyị dịkwasịkwa
Babilọn n'isi." Ọ bụ ihe ndị bi na Zayọn kwuru. Jerusalem na-
ekwukwa sị, "Ka ọbara anyị dịkwa n'isi ndị bi na Babilọn." **36**
N'ihi ya, ihe ndị a ka Onyenwe anyị na-ekwu, "Lee, aga m
ekwuchitere gị ọnụ gị, bọtakwara gị ọbọ. Aga m emekwa ka
osimiri taa, meekwa ka isi iyi mmiri niile taakwa. **37** Babilọn
ga-aghọ mkpọmkpọ ebe, ọ ga-aghọ ebe obibi nke nkịta ọhịa,
bụrụkwa ihe iju anya, na ihe nkọcha, na ebe mmadụ ọbụla
na-agaghị ebikwa. **38** Ndị ya niile na-agbọ ụja dịka ụmụ
ọdụm, ha na-emekwa ụzụ dịka ụmụ ọdụm na-aṅụ ara. **39**
Ma n'oge ahụ a kpaliri ha, aga m edo oriri n'ihu ha. Aga m
eme ka ha ṅụbiga mmanya oke, si otu a mee ka ha jiri oke
ịchị ọchị tie mkpu ọṅụ. N'ikpeazụ, ha ga-arahụ ụra ebighị
ebi, nke ha na-agaghị esite na ya bilie." Otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri. **40** "Aga m akpụdata ha, dịka ụmụ atụrụ a na-
aga igbu egbu, dịka ebule na mkpi. **41** "Lee ka a ga-esi dọta
Sheshak n'agha, jichie ihe ụwa niile ji anya isi n'agha. Lee ka
Babilọn ga-esi ghọọ ihe tọgbọrọ n'efu n'etiti mba niile! **42**
Osimiri ga-eri Babilọn, mmali elu nke mmiri ya ga-ekpuchi
ya. **43** Obodo ya niile ga-atọgbọrọ n'efu, ọ ga-abụ ebe kpọrọ
nkụ, na ala ọzara, ọ ga-aghọ ala onye ọbụla na-agaghị ebi
n'ime ya, nke mmadụ ọbụla na-agaghị esi n'etiti ya gafee. **44**
Aga m ata Bel dị na Babilọn ahụhụ, mee ya ka ọ gbọpụta ihe
ndị ahụ o loro. Mba dị iche iche agakwaghị agakwurukwa ya
ọzọ. Mgbidi Babilọn ga-adakwa. **45** "Sinụ n'ime ya pụta, unu
ndị m! Gbapụnụ ọsọ n'ihi ndụ unu. Gbapụnụ ọsọ site n'iwe dị
ọkụ nke Onyenwe anyị. **46** Unu adala mba, unu atụkwala ụjọ,
mgbe unu nụrụ akụkọ dị iche iche n'ala ahụ. N'ihi na otu
ụdị akụkọ ka a ga-anụ n'afọ a, akụkọ ọzọ dị iche ka a ga-
anụkwa n'afọ nke ọzọ. A ga-anụ akụkọ iwusi ọbara n'ala ahụ,
nụkwa akụkọ onye ọchịchị nke na-ebuso onye ọchịchị ọzọ
agha. **47** N'ihi na oge ahụ aghaghị ịbịa mgbe m ga-ata arụsị
niile dị na Babilọn ahụhụ. A ga-eme ka ihere mee ala ahụ
niile. Ndị ya niile e gburu egbu ga-ada, tọgbọrọkwa n'ime
ya, **48** mgbe ahụ, eluigwe na ụwa, na ihe niile dị n'ime ha
ga-eti mkpu ọṅụ n'ihi ihe dakwasịrị Babilọn. Ndị ga-ebuso
ya agha ga-esitekwa n'ugwu bịa." Otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri. **49** "Babilọn ga-ada n'ihi ndị Izrel e gburu, dịka ndị
niile e gburu n'ụwa si daa site n'aka ndị Babilọn. **50** Unu ndị
siterela n'ihu mma agha gbapụ ọsọ, wezuganụ onwe unu,
unu eguzokwala. Chetanụ Onyenwe anyị n'ala ahụ dị anya,
na-echetakwa Jerusalem." **51** "Ihere emeela anyị, n'ihi na
a kparịala anyị. Ihere ekpuchiekwala ihu anyị, n'ihi na ndị
mba ọzọ abatala n'ebe nsọ nke ụlọnsọ Onyenwe anyị." **52**
"Ma ụbọchị ndị ahụ na-abịa," ka Onyenwe anyị kwupụtara,
"mgbe m ga-ata arụsị ya niile ahụhụ. Ndị e merụrụ ahụ ga-
asụkwa ude n'ala ahụ niile. **53** A sịkwarị na Babilọn a arigoruo
n'eluigwe, ma a sịkwa na o wusie ebe dị elu nke ike ya mee

ka o siwanyekwuo ike karịa, aga m ezite ndị mbibi ga-abịa
megide ya." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. **54** "Ụzụ ịkwa
akwa si na Babilọn na-apụta, ụzụ oke ịla n'iyi sikwa n'ala ndị
Babilọn na-apụta. **55** Onyenwe anyị ga-ala Babilọn n'iyi. Ọ ga-
emekwa ka oke ụzụ ha kwụsị. Mbigbọ nke ndị iro ga-adịkwa
ka mbigbọ nke ọtụtụ mmiri, mkpọtụ nke olu ha ga-ada ụda dị
ukwuu. **56** Onye mbibi ga-ebuso Babilọn agha. A ga-adọta ndị
bụ dike ya n'agha, gbajisiekwa ụta ha niile. N'ihi na Onyenwe
anyị bụ Chineke onye na-akwụghachi; ọ ga-akwụghachikwa
n'uju ya. **57** Aga m eme ka ndịisi ọchịchị ya niile, na ndị
maara ihe ha ṅụbiga mmanya oke; aga m emekwa ndị ha na-
achị achị, na ndịisi ha, na ndị ha bụ dike n'agha otu ihe ahụ.
Ha ga-arahụ ụra ruo mgbe ebighị ebi. Ha agaghị esitekwa
n'ụra ahụ bilie ọzọ." Ọ bụ ihe Eze ahụ kwubiri, bụ onye ahụ
aha ya bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. **58** Ihe ndị
a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "A ga-
akwada mgbidi Babilọn nke sara mbara, mee ka ọ daruo ala, a
ga-eji ọkụ sunye n'ọnụ ụzọ ama ya niile dị elu. Ndị dị iche
iche na-adọgbu onwe ha n'ọrụ n'efu. Ndọgbu n'ọrụ nke mba
niile dị iche iche ga-abụ nkụ a na-akwanye n'ọkụ." **59** Ndị a
bụ ozi Jeremaya, bụ onye amụma ziri onyeisi ozi aha ya bụ
Seraya nwa Neraya, nwa Mahseia, mgbe o so Zedekaya eze
Juda gaa Babilọn. E ziri ya ozi a n'afọ nke anọ nke ọchịchị
Zedekaya. **60** Jeremaya depụtara n'akwụkwọ ihe banyere
ihe ọjọọ ndị ahụ niile ga-abịakwasị Babilọn, ya bụ ihe niile e
dere banyere Babilọn. **61** Ọ sịrị Seraya, "Mgbe i ruru Babilọn,
lezie anya hụ na ị gụpụtara okwu ndị a niile ebe ndị mmadụ
ga-anụ ya. **62** Emesịa, ị ga-ekwukwa sị, 'Onyenwe anyị, gị
onwe gị ekwuola na i ga-ebibi ebe a, ma mmadụ maọbụ
anụmanụ agaghị ebikwa n'ime ya. I kwuokwala na ọ ga-aghọ
mkpọmkpọ ebe ruo mgbe ebighị ebi.' **63** Mgbe ị gụsịrị ihe dị
n'akwụkwọ a, kegide ya nkume, tụnye ya n'etiti iyi ukwu
Yufretis. **64** Ị ga-asịkwa, 'Otu a ka Babilọn ga-esi mikpuo. Ọ
gaghị ebilikwa ọzọ, n'ihi ihe ọjọọ ahụ m ga-eme ka ọ bịakwasị
ya. Ndị ya ga-adakwa.'" Ebe a ka okwu Jeremaya niile gwụrụ.

52 Zedekaya gbara iri afọ abụọ na otu mgbe ọ malitere
ịbụ eze. Ọ chịrị dị ka eze na Jerusalem afọ iri na otu.
Aha nne ya bụ Hamutal nwa Jeremaya, onye Libna. **2** O mere
ihe jọrọ njọ n'anya Onyenwe anyị dịka Jehoiakim mere. **3**
Ọ bụ n'ihi iwe Onyenwe anyị ka ihe ndị a niile ji bịakwasị
Jerusalem na Juda. N'ikpeazụ, o sitere n'ihu ya chụpụ ha.
N'oge a, Zedekaya nupuru isi n'okpuru eze Babilọn. **4** N'ihi
ya, n'afọ nke itoolu, nke ọchịchị Zedekaya, n'ụbọchị nke iri
n'ọnwa nke iri, nke afọ ahụ, Nebukadneza, eze Babilọn, duuru
usuu ndị agha ya niile bịa ibuso Jerusalem agha. Ha mara ụlọ
ikwu ndị agha n'azụ obodo ahụ, wuokwa mgbidi nnọchibido
gburugburu obodo ahụ. **5** Anọchibidoro obodo a n'agha ruo
n'afọ nke iri na otu nke ọchịchị eze Zedekaya. **6** N'abalị nke
itoolu, nke ọnwa anọ n'afọ ahụ, oke ụnwụ siri ike dị n'obodo
ahụ ruo na ọ dịkwaghị nri dị nke ndị mmadụ ga-eri. **7** Mgbe
ahụ, e tipuru oghere n'aja mgbidi obodo ahụ, ndị agha niile ji
abalị gbapụ site n'ọnụ ụzọ ama nke dị n'etiti mgbidi abụọ
n'akụkụ ubi eze a gbara ogige, n'agbanyeghị na ndị Babilọn
nọ obodo ahụ gburugburu. Ha gbapụrụ chee ihu n'ụzọ Araba.
8 Ma usuu ndị agha Babilọn chụsoro Zedekaya bụ eze n'azụ,
chụkwute ya na mbara ala Jeriko. Ndị agha ya niile sitere
n'ebe ọ nọ gbasasịa, hapụ ya, **9** e jide ya. Ha kpụgara ya
eze Babilọn, n'obodo Ribla, nke dị n'ala Hamat, ebe a nọ
maa ya ikpe. **10** Na Ribla ka eze Babilọn nọ gbuo ụmụ ndị
ikom Zedekaya niile, n'ihu ya, o gbukwara ndịisi ọchịchị
Juda niile. **11** Ọ ghụpụrụ anya Zedekaya abụọ, jiri ụdọ bronz
kee ya agbụ, kpụrụ ya gaa Babilọn, ebe o tinyere ya n'ụlọ
mkpọrọ tutu ruo ụbọchị ọnwụ ya. **12** N'ụbọchị nke iri, n'ọnwa
nke ise, nke afọ iri na itoolu, nke ọchịchị Nebukadneza eze
Babilọn, Nebuzaradan ọchịagha ndị nche eze, onye na-ejere
eze Babilọn ozi, bịarutere Jerusalem. **13** O sunyere ụlọnsọ
Onyenwe anyị ọkụ, ụlọeze na ụlọ niile dị na Jerusalem, ụlọ
ọbụla bụ nke dị mkpa ka o surere ọkụ. **14** Usuu ndị agha
Kaldịa niile bụ ndị nọ n'okpuru onyeisi ndị nche eze ahụ,
kwaturu mgbidi ahụ niile gbara Jerusalem gburugburu. **15**
Nebuzaradan, ọchịagha ndị nche eze, buru ụfọdụ n'ime ndị
dakarịsịrị n'ogbenye na ndị fọdụrụ n'ime obodo ahụ, ha na
ndị ǹka niile fọdụrụ, na ndị ahụ ji aka ha gbakwuru eze
Babilọn, bulaa ha Babilọn, ka ha ga biri n'ala ọzọ. **16** Ma
Nebuzaradan, hapụrụ ndị ahụ bụ nnọọ ndị ogbenye ọnụ
ntụ, ka ha na-elekọta ubi vaịnị niile a gbara ogige na ala
ubi niile. **17** Ma ndị Babilọn tipịara ogidi bronz niile, ha na
ihe ndọkwasị niile na Oke osimiri bronz ndị ahụ dị n'ụlọnsọ
Onyenwe anyị, buru bronz ahụ niile bulaa Babilọn. **18** Ha
chịkọọrọ ite niile, na shọvel niile na ihe ịkpakepụ ọkụ niile,
na efere ịkwọsa mmiri niile, na ngaji ukwu niile, na ihe bronz
niile, bụ nke e ji eje ozi n'ime ụlọnsọ ahụ. **19** Ọchịagha ndị
nche eze ahụ sikwa n'ụlọnsọ ahụ chịrị ihe ndị a: efere ukwu
niile, ihe igụnye ọkụ niile, efere ịkwọsa mmiri niile, ite niile,
ihe ịdọkwasị oriọna niile, ngaji ukwu niile na iko e ji enye
onyinye ihe ọṅụṅụ, ya bụ ihe ndị ahụ niile e ji ọlaedo a
nụchara anụcha maọbụ ọlaọcha kpụọ. **20** O burukwara bronz
sitere n'ogidi abụọ ahụ, oke Osimiri ahụ na ehi iri na abụọ e ji
bronz kpụọ, bụ nke dị n'okpuru ya, na ihe ndọkwasị ya niile,
nke eze bụ Solomọn mere n'ihi ụlọnsọ Onyenwe anyị. Ha
karịrị ihe a ga-eji ihe ọtụtụ tụọ. **21** Ị dị elu nke otu n'ime ogidi
abụọ ndị a bụ mita asatọ na ụma n'ọtụtụ. Ị dị gburugburu ya
bụkwa mita ise na ụma anọ, nke ọbụla n'ime ha bụ mkpịsịaka
anọ. Oghere dịkwa n'ime ha. **22** Isi bronz nke e kpụkwasịrị
n'otu ogidi dị mita abụọ na ụma atọ n'ịdị elu. Ọ bụkwa ihe
yiri mkpụrụ pomegranet e ji bronz kpaa, ka e ji chọọ ya mma
gburugburu ya niile. Ogidi nke abụọ nwekwara pomegranet,
yiri ibe ya. **23** Pomegranet ndị ahụ dị iri itoolu na isii, ọ
bụkwa n'akụkụ ọbụla ka ọ dị. Ọnụọgụgụ pomegranet niile dị
n'elu ihe ahụ a kpụrụ akpụ dị otu narị. **24** Ọchịagha ndị nche
eze ahụ, kpụụrụ Seraya, onyeisi nchụaja, na Zefanaya, bụ
onye nchụaja na-esote ya n'ọkwa, na ndị nche atọ na-eche
ọnụ ụzọ mbata dịka ndị mkpọrọ. **25** O sitere n'etiti ndị ahụ
fọdụrụ n'obodo kpụụrụ otu onyeisi na-ahụ maka ndị agha,
na ndị ikom asaa na-enye eze ndụmọdụ. O kpukwaara ode
akwụkwọ, onye isi ọrụ na-ahụ maka ịmanye ndị ga-aga agha,
jidekwa iri ndị ikom isii bụ ndị a hụrụ n'ime obodo ahụ. **26**
Nebuzaradan, bụ ọchịagha kpụụrụ ha niile, dute ha n'ihu eze
Babilọn na Ribla. **27** N'ebe ahụ na Ribla, dị n'obodo Hamat, ka
eze nọ nye iwu ka e gbuo ha niile. Ya mere, a dọọrọ Juda
n'agha, mee ka ọ ga biri n'ala ọzọ. **28** Nke a bụ ọnụọgụgụ
ndị ahụ Nebukadneza mere ka ha gaa biri n'ala ọzọ. N'afọ
nke asaa nke ọchịchị ya, puku atọ ndị Juu na iri abụọ na atọ,
3,023. **29** N'afọ nke iri na asatọ nke ọchịchị Nebukadneza, ka
o mere ka narị mmadụ asatọ na iri atọ na abụọ, 832 si na
Jerusalem gaa biri n'ala ọzọ. **30** N'afọ nke iri abụọ na atọ,
Nebuzaradan, onyeisi ndị nche alaeze Babilọn bulara ndị dị

narị ndị Juu asaa na iri anọ na ise, 745 ka ha ga biri n'ala ọzọ. Ọnụọgụgụ ha niile dị puku anọ na narị isii, 4,600. **31** N'afọ nke iri atọ na asaa, site na mgbe e mere ka Jehoiakin eze Juda gaa biri n'ala ọzọ, n'afọ Awel-Maduk ghọrọ eze Babilọn. Mgbe ahụ, o mere ka Jehoiakin eze Juda, si n'ụlọ mkpọrọ pụta, nwere onwe ya. O mere nke a n'ụbọchị iri abụọ na ise nke ọnwa iri na abụọ. **32** Ọ gwara ya okwu ọma, nyekwa ya ọnọdụ ugwu dị elu karịa ọnọdụ ndị eze ndị ọzọ niile ha na ya nọ na Babilọn. **33** N'ihi nke a, Jehoiakin gbanwere uwe mkpọrọ ya, wezuga ya. Sitekwa n'oge ahụ tutu ruo mgbe ọ nwụrụ, ya na eze na-erikọ nri. **34** Site n'ụbọchị ruo n'ụbọchị, eze Babilọn na-enye Jehoiakin oke ihe ruru ya kwa ụbọchị niile nke ọ dị ndụ, ruokwa n'ụbọchị ọnwụ ya.

Abụ Akwa

1 Lee ka obodo ahụ nke ndị ya dị ọtụtụ si bụrụ ebe tọgbọrọ
n'efu! Lee ka o si ghọọ nwanyị di ya nwụrụ, bụ obodo
ahụ a maara aha ya n'etiti mba niile. Lee ka onye naara abụ
eze nwanyị n'etiti ala niile a na-achị achị si ghọọ ohu. 2
Ọ na-akwasị akwa ike n'abalị, anya mmiri na-asọdakwa na
nti ya, n'etiti ndị ahụ niile hụrụ ya n'anya, ọ dịghị onye
na-akasị ya obi. Ndị enyi ya niile aghọgbuola ya; ha niile
aghọọla ndị iro ya. 3 Juda ejeela biri n'ala ọzọ, mgbe o siri
n'ọnọdụ mweda n'ala na ndọgbu n'ọrụ pụta. Ọ na-ebi n'etiti
mba dị iche iche, ma ọ chọtaghị ebe izuike ọbụla. N'etiti
nhụju anya ya ndị niile na-achụ ya ọsọ achụkwutela ya. 4
Okporoụzọ niile e si eje Zayọn na-eru ụjụ, n'ihi na ọ dịghị
onye na-abịakwa na mmemme ndị ahụ a kara aka. Ọnụ ụzọ
ama ya niile atọgbọrọla n'efu, ndị nchụaja ya na-asụ ude,
ụmụ agbọghọ nọ n'ọnọdụ mwute, ya onwe ya nọkwa n'ọnọdụ
dị ilu. 5 Ndị iro ya aghọọla ndị na-achị ya; ndị iro ya nọ
n'ahụ udo. N'ihi na Onyenwe anyị emekpaala ya ahụ, n'ihi ịba
ụba nke njehie ya niile. E burula ụmụntakịrị ya bulaa mba
ọzọ, dịka ndị a dọtara n'agha. 6 Ịma mma niile esitela n'ahụ
ada Zayọn pụọ. Ụmụ eze ya dị ka ele nke na-enweghị ike
ịchọta ebe ịta nri. N'ihi adịghị ike ha, ha esitela n'ihu ndị
na-achụ ha ọsọ gbalaga. 7 N'ụbọchị ndị ahụ niile e wedara
ya n'ala, Jerusalem echetala akụ ndị ahụ niile bụ nke ya na
mgbe ochie. Jerusalem echetala ha n'ụbọchị ndị ahụ niile ọ
na-awagharị. Mgbe ndị ya dabara n'aka ndị iro ya, o nweghị
onye inyeaka ha hụrụ. N'oge ahụ, ndị iro ya hụrụ ọnọdụ ya,
chịa ya ọchị. 8 Jerusalem emehiela nke ukwu, n'ezie, ọ ghọọla
ihe rụrụ arụ. Ndị ahụ niile na-asọpụrụ ya na mbụ eleịala
ya anya, n'ihi na ha ahụla ọtọ ya. Ya onwe ya kwa na-asụ
ude, ma chigharịakwa azụ. 9 Ịrụ arụ ya pụtara ihe, ọ bụladị
n'uwe ya. Ọ dịkwaghị mgbe o chere echiche banyere ihe dị
na-eche ya n'oge dị n'ihu. Lee ka o si daa, dasie ike, ma ọ
dịghị onye bịara kasịe ya obi. "Onyenwe anyị, lee nsogbu m
niile. Lee ka ndị iro si merie m." 10 Onye iro agbasaala aka ya
chịkọtaa akụ ya niile. O ji anya ya hụ ka mba ndị ọzọ dị iche
iche si bata ebe nsọ ya. Ndị ahụ na-ekwesighị ịbata bụ ndị
batara n'ebe nzukọ gị. 11 Ndị ya niile na-asụ ude mgbe ha
na-achọ ihe ha ga-eri. Ha na-ewere ihe ha nwere nye n'ihi
oriri, ime ka ha nwee ike dịrị ndụ. "Onyenwe anyị, lee, ma
tuleekwa ihe ndị a niile, n'ihi na abụrụla m onye a na-eleli."
12 "Ọ bụ na ọ dịghị emetụ unu n'obi, unu ndị niile na-esi
ebe a na-agafe? Legharịanụ anya unu ka unu hụrụ. O nwere
ahụhụ dịka ahụhụ m, nke e mere ka ọ bịakwasị m, bụ nke
Onyenwe anyị mere ka ọ bịakwasị m, n'ụbọchị ọ na-ewe iwe
ya dị ọkụ? 13 "O si n'elu zite ọkụ, e, o zitere ọkụ nke na-ere
n'ime ọkpụkpụ m. Ọ gbasara ụgbụ n'ebe ụkwụ m ga-esi gafee,
meekwa ka m laghachi azụ. O mere ka m bụrụ ihe tọgbọrọ
n'efu, onye na-ada mba ogologo ụbọchị niile. 14 "Ọ na-eleru
anya na mmehie m niile; jiri aka ya na-akpa ha dịka ụdọ. A
nyakwasịla ya n'olu m. Onyenwe anyị emeela ka ike gwụsịa
m. O werela m nyefee n'aka ndị ahụ m na-apụghị iguzogide.
15 "Onyenwe anyị ajụla ndị niile bụ dike n'agha nọ n'etiti m.
Ọ kpọkuola usuu ndị agha ka ha bịa buo agha megide m, ka ha
bịa gwepịa ụmụ okorobịa m niile. N'ebe ịzọcha mkpụrụ vaịnị
ya ka Onyenwe anyị zọchara ada Juda na-amaghị nwoke. 16
"Ọ bụ nke a mere m ji akwa akwa. Ọ bụ ya mekwara anya
mmiri ji ju m anya. O nweghị onye nkasiobi ọbụla nọ m
nso; o nwekwaghị onye ga-akpọghachi mkpụrụobi m. Ụmụ
m atọgbọla n'efu, n'ihi na onye iro emeriela." 17 Lee ka
Zayọn si gbasapụ aka ya ma o nweghị onye nkasiobi o nwere.
Onyenwe anyị enyela iwu banyere Jekọb na ndị agbataobi
ya ga-aghọ ndị iro ya. Jerusalem aghọkwaala ihe rụrụ arụ
n'etiti ha. 18 "Ma Onyenwe anyị bụ onye ezi omume. Ọ bụ
mụ onwe m nupuru isi n'iwu ya. Geenụ ntị unu ndị niile,
leenụ anya n'ụdị ahụhụ dakwasịrị m. A dọtala ụmụ okorobịa
na ụmụ agbọghọbịa m niile n'agha buru ha jee mba ọzọ. 19
"Akpọkuru m ndị mụ na ha dị na mma, ma ha ghọgburu m.
Ndị nchụaja m na ndị okenye m nwụrụ n'ime obodo mgbe
ha nọ na-achọta nri ha ga-eji debe onwe ha ndụ. 20 "Lee,
Onyenwe anyị, ka m si bụrụ onye ahụhụ dị ukwuu dakwasịrị.
Ime anụ ahụ m na-anụ ọkụ, obi m kwa enweghị izuike n'ime
m n'ihi na onye nnupu isi dị ukwuu ka m bụ. N'ezi, ọ bụ mma
agha ka a ga-eji mee ka mmadụ gbara aka nwa. Ma n'ime ụlọ,
ọ bụ naanị ọnwụ dị ya. 21 "Ndị mmadụ anụla olu ịsụ ude m,
ma o nweghị onye bịara ịkasị m obi. Ndị iro m niile anụla
akụkọ ihe ọjọọ dakwasịrị m, ma ha na-aṅụrịkwa ọṅụ n'ihi ihe
i mere ka ọ bịakwasị m. Mee ka ụbọchị ahụ i kara aka bịa, nke
ga-eme ka ha dịrị ka m dị. 22 "Kwere ka ihe ọjọọ niile ha
na-eme bịa n'ihu gị. Mesokwa ha mmeso dịka i si mesoo m
n'ihi mmehie niile nke m. N'ihi na ịsụ ude m dị ọtụtụ, ana m
adakwa mba n'obi m."

2 Lee ka Onyenwe anyị si jiri igwe ojii nke iwe ya kpuchie
ada Zayọn! O sitela n'eluigwe tụda ịma mma Izrel n'ala,
o chetakwaghị ebe mgbakwasị ụkwụ ya, n'ụbọchị iwe ya.
2 Onyenwe anyị elodala ebe obibi niile nke Jekọb; na-
enweghịkwa ọmịiko n'ebe ọ nọ. O sitela n'oke iwe ya dọdasịa
ebe niile e wusiri ike nke ada Juda. Ọ wedala alaeze ya na ndị
ụmụ eze ya n'ala, mee ka ha gharakwa ị nwee nsọpụrụ. 3 O
sitela n'oke iwe ya bipụ ike niile Izrel nwere. O seghachiri
aka nri ya, mgbe ndị iro ha na-abịa nso. O nwukwara dịka
ọkụ na-enwusi ike n'etiti Jekọb; si otu a rechapụ ihe niile
dị gburugburu ya. 4 O kweela ụta ya, jide ya n'aka nri ya,
dịka onye iro. Dịka onye iro kwa o gbuola ndị ahụ niile mara
mma ile anya; ọ wụpụla iwe ya, dịka ọ bụ ọkụ, n'elu ụlọ ada
Zayọn. 5 Onyenwe anyị dị ka onye iro, o lomichaala Izrel. O
lomichaala ụlọeze ya niile, bibiekwa ebe ya niile e wusiri ike.
O meela ka iru ụjụ na ịkwa akwa mụbaara ada Juda. 6 O meela
ka ebe obibi ya tọgbọrọ n'efu, dịka ubi a gbara ogige; o bibiela
ebe nzukọ ya niile. Onyenwe anyị emeela ka Zayọn chezọọ
ime mmemme ya a kara aka, na idebe ụbọchị izuike ọbụla nsọ.
Site n'oke iwe ya, ọ jụla eze na onye nchụaja. 7 Onyenwe anyị
ajụla ebe ịchụ aja ya gbakụta ebe nsọ ya azụ. O werela mgbidi
niile nke ụlọeze ya nyefee n'aka onye iro; ha emeela ka olu ha
daa ụda n'ime ụlọ Onyenwe anyị dịka n'ụbọchị mmemme a
kara aka. 8 Onyenwe anyị ekpebiela ibibi mgbidi gbara ada
Zayọn gburugburu. O setịpụrụ ihe ọtụtụ; o sepụkwaghị aka
ya na ibibi ya. O mere ka mkputamkpu aja na mgbidi ruo ụjụ,
meekwa ka ha richapụsịa. 9 Ọnụ ụzọ ama ya niile emikpuola
n'ala; ọ gbajiela mkpọrọ niile e ji akpọchi ha, laakwa ha n'iyi.
A dọtala eze ya na ụmụ eze ya n'agha, buru ha jee mba ọzọ.
Iwu adịghịkwa, otu a, ndị amụma ya enwekwaghị ike ịhụ ọhụ
site n'ebe Onyenwe anyị nọ. 10 Ndị okenye ada Zayọn nọ ọdụ
n'ala, dere duu. Ha ekpokwasịla aja n'isi ha; ha eyikwasịkwala
onwe ha uwe mkpe. Ụmụ agbọghọ Jerusalem na-amaghị

nwoke ehulatala isi ha n'ala. **11** Ike agwụla anya m n'ihi ịkwa akwa, ime ime ahụ m na-anụ ọkụ. Obi m dị ka ihe a wụpụrụ n'ala, n'ihi na e bibiela ndị m, n'ihi na ụmụntakịrị na ụmụ a mụrụ ọhụrụ na-ada mba n'okporoụzọ nke obodo. **12** Ha na-ebere nne ha akwa na-asị, "Olee ebe ọka na mmanya dị?" Mgbe ha na-ada mba dịka ndị e merụrụ ahụ n'okporoụzọ obodo, mgbe ọnwụ ji nwayọọ na-eripịasị ndụ ha n'aka nne ha ku ha. **13** Gịnị ka m nwere ike ikwu banyere gị? Gịnị ka m ga-eji tụnyere gị, gị ada Jerusalem? Gịnị ka m ga-asị na i yiri, nke ga-enyere m aka ịmata otu m ga-esi kasie gị obi, gị ada Zayọn na-amaghị nwoke? Ọnya dị gị n'ahụ miri emi, dịka ịdị omimi nke osimiri. Onye pụrụ ịgwọ gị? **14** Ọhụ niile ndị amụma gị hụrụ bụ ọhụ ụgha na ọhụ na-enweghị isi. Ha ekpugheghị mmehie gị, igbochi ndọta n'agha nke a dọtara gị. Kama ihe ha hụtaara gị bụ ihe ụgha na nduhie. **15** Ndị niile si n'ebe ị nọ na-agafe na-akụrụ gị aka ha; ha na-efufe isi ha, jirikwa ada Jerusalem na-eme ihe ọchị. Ha na-ajụ ajụjụ na-asị, "Nke a ọ bụ obodo ahụ a na-akpọ ebe mabigara mma oke, ọṅụ nke ụwa niile?" **16** Ndị iro gị niile na-emeghepụ ọnụ ha megide gị; ha na-achị gị ọchị, na-atara gị ikekere eze. Ha na-ekwu na-asị, "Anyị eloola ya. Nke a bụ ụbọchị ahụ anyị na-ele anya ya. Anyị adịrịla ndụ hụ ya." **17** Onyenwe anyị emeela ihe o zubere ime. O mezuola ihe o kwuru na ọ ghaghị ime site n'oge gara aga. Ọ kwatuola gị, na-enweghị ọmịiko ọbụla. O meela ka ndị iro gị ṅụrịa ọṅụ n'ahụ gị; o meekwala ka e bulie ike nke ndị iro gị. **18** Obi ndị mmadụ na-etiku Onyenwe anyị. Gị, mgbidi niile nke ada Zayọn, ka anya mmiri gị na-asọpụta dịka osimiri ehihie na abalị niile, enyekwala onwe gị izuike, enyekwala anya gị izuike. **19** Bilie, kwaa akwa n'abalị, n'oge mmalite nche abalị. Wụpụta ihe dị gị n'obi n'ihu Onyenwe anyị dịka ọ bụ mmiri. Welie aka unu elu nye Onyenwe anyị n'ihi ụmụntakịrị ndị a, ndị na-ada n'ihi agụụ n'isi okporoụzọ niile. **20** "Lee anya, Onyenwe anyị, ma tụgharịa uche gị. Onye ka i sirila otu a mesoo mmeso? O kwesiri ka ndị bụ nne rie ụmụ ha, bụ ụmụ nke ha mụrụ? O kwesiri ka e gbuo onye nchụaja na onye amụma n'ime ebe dị nsọ nke Onyenwe anyị? **21** "Ụmụ okorobịa na ndị okenye dinakọrọ n'otu ebe, n'uzuzu nke okporoụzọ. E jirila mma agha gbuo ụmụ okorobịa m na ụmụ agbọghọ m. I gbuola ha n'ụbọchị iwe gị; i gburu ha jụ inwe ọmịiko n'ahụ ha. **22** "Dịka i si akpọ oku ka a bịa n'ụbọchị oriri, otu a ka i si kpọkọta ihe egwu niile ka ha bịakwasị m n'akụkụ niile. N'ụbọchị nke iwe Onyenwe anyị ọ dighị onye gbapụrụ ọsọ, ọ dịkwaghị onye fọdụrụ ndụ; ndị m lekọtara, zụlitekwa ka ndị iro m lara n'iyi."

3
Abụ m onye hụrụla ahụhụ site na mkpara igwe nke nrubiga oke nke iwe Onyenwe anyị. **2** O sitela n'ihu ya chụpụ m, mee ka m jegharịa n'ọchịchịrị kama n'ìhè. **3** N'ezie, ọ tụgharịala aka ya megide m, mgbe mgbe, ogologo ụbọchị niile. **4** O meela ka akpụkpọ ahụ na anụ ahụ m fịkpọọ, ọ nyajisiela ọkpụkpụ di m n'ahụ. **5** O busola m agha, jiri ihe ilu na oke mkpagbu gbaa m gburugburu. **6** O meela ka m biri n'ọchịchịrị dịka ndị nwụrụ anwụ kemgbe oge gara aga. **7** Ọ gbachibidola m ogige, ime ka m ghara ịgbapụ; o jirila ụdọ igwe dị arọ mee ka m ghara ijegharị. **8** Ọ na-eme ka ekpere m hapụ irute ya, ọ bụladị mgbe m kpọkuru ya ka o nyere m aka. **9** O jirila nkume a wara awa gbachie ụzọ m niile, o meela ka okporoụzọ m gbagọọ agbagọ. **10** Dịka anụ ọhịa bịa nke makpu na-eche nche, na dịka ọdụm nke na-ezo onwe ya, **11** o sitela n'okporoụzọ dọkpụrụ m dọbisie m ahụ, hapụ m na-enweghị onye inyeaka. **12** Ọ dọọla ụta ya mee m ka m bụrụ onye àkụ ya ga-agbata. **13** O ji àkụ nke si n'akpa àkụ ya gbapuo m obi. **14** Aghọrọ m ihe ọchị nye ndị m niile; ha ji abụ na-akwa m emo ogologo ụbọchị niile. **15** O meela ka ihe niile na-elu ilu ju m afọ, meekwa ka m ṅụjuo oluilu afọ. **16** O meela ka m jiri okwute tajisie eze m, o kponyekwala m ntụ n'ọnụ m. **17** Enweghị m udo, echezọkwaala m ihe ọganihu bụ. **18** N'ihi ya, ana m ekwu, "Ịma mma m ọbụla adịghịkwa. Agaghị m enwetakwa ihe ndị ahụ m lere anya na m ga-esi n'aka Onyenwe anyị nweta." **19** Ana m echeta ahụhụ m, na mwagharị m, ya na ihe ilu na oluilu. **20** Mgbe m na-echeta ya, obi m na-ada mba n'ime m. **21** Ma ọ dị ihe m na-echeta n'obi m nke na-eme ka m nwee olileanya. **22** Ọ bụ n'ihi ịhụnanya dị ukwuu nke Onyenwe anyị na-emeghị ka anyị gwụsịa, n'ihi na obi ebere ya adịghị agwụ agwụ. **23** Ha na-adị ọhụrụ ụtụtụ niile; ikwesi ntụkwasị obi gị bụ ihe kwudosiri ike. **24** Mkpụrụobi m na-ekwu, "Onyenwe anyị bụ oke m, n'ihi ya, aga m enwe nchekwube na ya." **25** Onyenwe anyị dị mma n'ebe ndị olileanya ha dị n'ime ya, e, n'ebe obi ahụ dị, nke na-achọsi ya ike. **26** Ọ bụ ihe dị mma iji nwayọọ chere nzọpụta nke Onyenwe anyị. **27** Ọ bụ ihe dị mma ka mmadụ buru ibu arọ dịrị ya mgbe ọ bụ okorobịa. **28** Ya nọrọkwa duu naanị ya, n'ihi na ọ bụ Onyenwe anyị bokwasịrị ya ibu ahụ. **29** Ya tinye ihu ya n'aja, n'ihi na olileanya nwere ike dịrị. **30** Ya cheziere onye ahụ chọrọ iti ya ihe ntị ya, ya kwerekwa ka ihe ihere ju ya afọ. **31** N'ihi na Onyenwe anyị adịghị ajụ onye ọbụla ruo mgbe ebighị ebi. **32** Ọ bụ ezie na ọ na-eme ka mmekpa ahụ bịa, ma ọ na-emesịakwa gosi obi ebere ya, n'ihi na ịhụnanya ya, nke na-adịghị agwụ agwụ, dị ukwuu. **33** N'ihi na ọ naghị elezi anya eweta ahụhụ, maọbụ mee ka ụmụ mmadụ nọọ na mmekpa ahụ. **34** Iji ụkwụ zọgbuo ndị mkpọrọ nọ n'ala ahụ **35** ime ka ihe ruru mmadụ hapụ iru ya aka n'ihu Onye kachasị ihe niile elu, **36** ime ka ikpe ziri ezi ghara irute mmadụ. Ọ bụ na Onyenwe anyị agaghị ahụ ihe ndị a? **37** Onye pụrụ ikwu okwu mekwa ka ọ dị ire ma ọ bụrụ na Onyenwe anyị enyeghị iwu ka ọ dị otu ahụ? **38** Ọ bụghị site n'ọnụ Onye kachasị ihe niile elu ka ihe ọma na ihe ọjọọ si abịa? **39** Gịnị mere mmadụ dị ndụ ga-eji tamuo ntamu mgbe ọ na-ahụ ahụhụ n'ihi mmehie ya? **40** Ka anyị nyochaanụ ụzọ anyị nwapụta ya. Ka anyị lọghachikwutenụ Onyenwe anyị. **41** Ka anyị welie aka anyị abụọ na obi anyị elu nye Chineke nọ n'eluigwe, sị: **42** "Anyị emehiela, nupu isi, ma ị gbagharabeghị. **43** "I jirila iwe kpuchie onwe gị, si otu a chụọ anyị ọsọ. I gbuola anyị, jụ imere anyị ebere. **44** I jiri igwe ojii kpuchie onwe gị ka ekpere anyị ghara irute gị. **45** I meela ka anyị ghọọ unyi na ihe a zachapụrụ azachapụ n'etiti mba niile. **46** "Ndị iro anyị niile asaghepụla ọnụ ha megide anyị. **47** Anyị ahụọla ahụhụ site n'oke ihe egwu na ihe ndaba dị iche iche, na mbibi na ịla n'iyi." **48** Anya mmiri nke dịka iyi na-asọ asọ si n'anya m na-asọpụta n'ihi ndị m a lara n'iyi. **49** Anya mmiri si m n'anya ga-anọgide na-asọpụta na-akwụsịghị akwụsị, **50** tutu ruo mgbe Onyenwe anyị ga-esite n'eluigwe ledata anya ma hụ. **51** Ihe anya m na-ahụ na-ewetara mkpụrụobi m ihe mgbu, n'ihi ọnọdụ nke ndị inyom niile nọ n'ime obodo m. **52** Ndị ahụ mere onwe ha ndị iro m, ndị m na-emeghị ihe ọjọọ ọbụla, na-achụ m ọsọ dịka m bụ nnụnụ. **53** Ha gbalịrị ime ka m nwụọ n'ime olulu site n'ịtụ m nkume. **54** Mmiri kpuchiri m isi, echere m na-efuola m. **55** Esitere m na nsọtụ olulu ahụ

kpọkuo aha gị, gị Onyenwe anyị. 56 Ị nụrụ arịrịọ m rịọrọ gị,
“Biko, emechila ntị gị. Nụrụ arịrịọ inyeaka nke m na-arịọ gị.”
57 Ị bịara nso mgbe m kpọkuru gị. Ị sịrị, “Atụla egwu.” 58 Gị
onwe gị, Onyenwe anyị, kpechitere ọnụ m, gị gbapụtara ndụ
m. 59 Onyenwe anyị, ị hụla ihe ọjọọ ha mere m. Kpechitere
m ọnụ m. 60 Ị hụla ịbọ ọbọ ha niile na nzube niile ha na-
ezube megide m. 61 Onyenwe anyị, ị nụla nkọcha niile ha na-
akọcha m na nzube niile ha na-ezube megide m. 62 Ị na-anụ
izu na ntamu nke ndị iro m megide m ogologo ụbọchị niile.
63 Lee ha! Ha na-akọcha m mgbe ha guzoro ọtọ, na-akọcha m
mgbe ha nọdụrụ ala. Ha ji abụ na-akọcha m. 64 Onyenwe
anyị, biko, kwụghachi ha ihe ruuru ha, n’ihi ihe niile aka
ha rụpụtara. 65 Jiri ihe mkpudo kpuchie obi ha. Meekwa ka
ịbụ ọnụ gị dịkwasị ha. 66 Site n’iwe gị chụọ ha ọsọ. Laakwa
ha n’iyi n’iwe gị, ka ha ghara ịdịkwa n’okpuru eluigwe nke
Onyenwe anyị ọzọ.

4 Lee ka ọlaedo si chuo echu. Lee ka ọlaedo makarịsịrị mma
si gbanwee ghọọ ihe na-amakwaghị mma. Nkume niile dị
oke ọnụahịa nke ebe nsọ bụ ndị a ghasara n’isi okporoụzọ
niile. 2 Lee ka ụmụ ndị ikom Zayọn dị oke ọnụahịa, ndị dị oke
ọnụahịa na mbụ dịka ọlaedo a nụchara anụcha, si dịrị ugbu a
dịka ite aja nke ọkpụ ite kpụrụ. 3 Ọ bụladị ụmụ nkịta ọhịa
na-eji ara ha azụ ụmụ ha, ma ndị a aghọọla ndị na-enweghị
obi ebere; ha aghọọla enyi nnụnụ nke na-ebi n’ọzara. 4 Lee
na ire nwa ọhụrụ na-arapara n’akpo ọnụ ya n’ihi akpịrị ịkpọ
nkụ. Ụmụntakịrị na-arịọkwa ka e nye ha nri, ma o nweghị
onye na-enye ha nri ahụ. 5 Ndị ahụ naara eri ihe ụtọ dị iche
iche tọgbọrọ n’efu ugbu a n’okporoụzọ. Ndị ahụ a zụrụ iyi
uwe uhie uhie nọ ugbu a na-edina n’ebe a na-ekpofu ahịhịa.
6 Ahụhụ dịịrị ndị m dị ukwuu karịa ahụhụ nke bịakwasịrị
Sọdọm. N’ihi na ọ bụ n’otu ntabi anya ka a kwatụrụ ya. Ọ
dịkwaghị onye bịara nyere ya aka. 7 Ụmụ ndị eze ha na-
egbuke karịa akụmmiri igwe, ha na-acha ọcha chakarịa mmiri
ara ehi. Anụ ahụ ha na-akwọ mụrụmụrụ dịka nkume rubi dị
oke ọnụahịa; ha makwara mma ile anya dịka nkume safaia, bụ
nkume dị oke ọnụahịa. 8 Ma ugbu a, ha na-eji nji karịa unyi.
A naghị amatakwa ha ma a hụ ha n’ezi. Anụ ahụ ha araparala
n’ọkpụkpụ ha; ọ kpọnwụọla dịka a ga-asị na ọ bụ osisi kpọrọ
nkụ. 9 Ọnọdụ ndị e ji mma agha gbuo ka mma karịa ọnọdụ
ndị nwụrụ site n’ụnwụ, ndị agụụ gụgburu, ndị ji nwayọọ
nwayọọ nwụọ n’ihi nri nke na-adịghị n’ubi. 10 Aka ha ka ndị
inyom ndị ahụ nwere obi ebere ji gbuo ụmụ ha, sie ha. Ụmụ
ha ghọọrọ ha nri n’oge ahụ a lara ndị m n’iyi. 11 Onyenwe
anyị emeela ka nrubiga oke nke iwe ya pụta ìhè; ọ wụpụla iwe
ya dị ọkụ. O sunyela ọkụ na Zayọn, nke rechapụrụ ntọala ya
niile. 12 Ndị eze nke ụwa ekwetaghị; otu a kwa, ndị ụwa niile
ekwetakwaghị na ndị iro nwere ike si n’ọnụ ụzọ ama banye
n’ime Jerusalem. 13 Ma ihe ndị a mere n’ihi mmehie ndị
amụma ya, na n’ihi ajọ omume nke ndị nchụaja ya, ndị wụsiri
ọbara ndị ezi omume nọ n’etiti ya. 14 Ugbu a, ha na-asọ isi
n’okporoụzọ niile, dịka ndị kpuru ìsì. Ha ejirila ọbara merụọ
onwe ha. O nwekwaghị onye na-agbalị ịbịaru ha nso ịmetụ
uwe ha aka. 15 Ndị mmadụ na-eti mkpu na-asị ha, “Sitenụ
n’ebe anyị nọ wezuga onwe unu! Unu rụrụ arụ! Wezuganụ
onwe unu, unu emetụkwala anyị aka!” Mgbe ha gbapụrụ ọsọ
bido na-awagharị, ndị nọ na mba dị iche iche na-asị ha, “O
kwesighị ka ha nọrọkwa n’ebe a.” 16 Onyenwe anyị n’onwe
ya achụsaala ha. Ọ gaghị agụnyekwa ha. Ọ dịkwaghị ndị na-
asọpụrụ onye nchụaja, ọ dịkwaghị ndị na-emere ndị okenye
amara. 17 Nke ka nke, anya agbaala anyị ọchịchịrị, ebe anyị
nọ na-elepụ anya n’efu maka enyemaka. Ọ bụ site n’ụlọ elu
nche ka anyị nọ na-elepụ anya, na-ele anya maka ọbịbịa
mba ahụ na-enweghị ike bịa zọpụta anyị. 18 Ndị mmadụ na-
esoghari anyị ebe niile anyị jere, n’ihi ya anyị enweghị ike
jegharịakwa n’okporoụzọ anyị. Ọgwụgwụ anyị adịla nso, a
pụkwara ịgụta ụbọchị ole fọdụụrụ anyị, tupu ọgwụgwụ anyị
eruo. 19 Ndị na-achụ anyị ọsọ na-agbasi ọsọ ike karịa ugo na-
efe na mbara eluigwe. Ha chụgharịrị anyị n’elu ugwu niile,
nọrọkwa n’ọzara zoo onwe ha na-eche anyị. 20 Ume ndụ
anyị, nke Onyenwe anyị tere mmanụ, ka ha jidere n’ọnya ha.
Anyị naara eche na anyị ga-ebi n’okpuru ndo ya, n’etiti mba
dị iche iche. 21 Ṅụrịa ọṅụ, ka obi tọkwaa gị ụtọ, gị ada Edọm,
onye nke bi n’ala Uz. Ma a ga-emesịakwa nye gị iko ahụ. Ị
ga-esitekwa na ya ṅụọ ihe ọṅụṅụ ṅụjụbiga afọ oke. A ga-
agbakwa gị ọtọ. 22 Gị ada Zayọn, ahụhụ gị agwụsịala; Ọ gaghị
emekwa ka i jee biri ogologo oge na mba ọzọ. Kama, ọ ga-
ata gị ahụhụ n’ihi mmehie gị, gị, ada Edọm, kpugheekwa ajọ
omume gị niile.

5 Onyenwe anyị, biko, cheta ihe niile dakwasịrị anyị; leekwa
anya ka ị hụrụ ọnọdụ ihere anyị. 2 E werela ihe nketa
anyị nyefee ndị ọbịa n’aka, werekwa ebe obibi anyị nyefee
n’aka ndị mba ọzọ. 3 Anyị aghọọla ụmụ mgbei, na ndị na-
enweghị nna. Nne anyị ha dị ka ndị inyom di ha nwụrụ. 4
Anyị na-akwụ ụgwọ n’ihi mmiri anyị na-aṅụ. Ọ bụkwa ego ka
anyị ji azụ nkụ. 5 Agbanyeghị na anyị nya yoku n’olu, anyị bụ
ndị a na-adọgbu n’ọrụ, ike agwụla anyị, enyeghị anyị izuike.
6 Anyị weere onwe anyị nyefee ndị Ijipt na ndị Asịrịa n’aka
n’ihi inweta nri ga-ezuru anyị. 7 Nna anyị ha mehiere, ma
ha anwụọla. Ma ọ bụ anyị na-anata ntaramahụhụ kwesiri
ịbụ nke ha. 8 Ndị bụ ohu na-achị anyị. Ọ dighị onye anyị
nwere nke ga-anapụta anyị site n’aka ha. 9 Anyị ji ndụ anyị
n’aka mgbe anyị na-achọ inweta ihe anyị ga-eri, n’ihi mma
agha nke dị n’ọzara. 10 Anụ ahụ anyị dị ọkụ dịka ite ọkụ, na-
amakwa jijiji n’ihi agụụ. 11 Emerụọla ndị inyom dị na Zayọn,
ha na ụmụ agbọghọ na-amaghị nwoke niile dị n’obodo dị iche
iche nke Juda. 12 Akwụgbuola ụmụ eze site n’ikegide aka ha
n’elu; a dịghị enyekwa ndị okenye nsọpụrụ. 13 Ụmụ okorobịa
na-adọgbu onwe ha n’ọrụ na nkume ịkwọ nri, ụmụntakịrị ndị
nwoke na-asụkwa ngọngọ n’okpuru ọtụtụ nkụ. 14 Ndị okenye
adịghịkwa anọ n’ọnụ ụzọ ama, ụmụ okorobịa akwụsịkwala
ịkpọ ụbọ akwara ha. 15 Ọṅụ adịghịkwa n’obi anyị; ite egwu
anyị aghọọlara anyị ịnọ ọnọdụ iru ụjụ. 16 Okpueze esitela
n’isi anyị dapụ. Ahụhụ dịrị anyị n’ihi na anyị emehiela. 17
N’ihi nke a, obi anyị na-ada mba, n’ihi ihe ndị a ka anya
anyị na-agba ọchịchịrị. 18 N’ihi ugwu Zayọn nke tọgbọrọ
n’efu, nke ghọrọ ebe nkịta ọhịa na-akpagharị. 19 Gị, Onyenwe
anyị, na-abụ eze ruo mgbe ebighị ebi. Ocheeze gị na-adịgide
site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. 20 Gịnị mere i ji na-echezọ anyị
kpamkpam? Gịnị mere i ji gbakụta anyị azụ ogologo ụbọchị
ndị a niile? 21 Mee ka anyị lọghachikwute gị, Onyenwe anyị,
ka anyị si otu a lọtakwa; gbanwee ụbọchị anyị ka ọ dị ọhụrụ
dịka na mgbe ochie, 22 ma ọ bụghị na ị jụla anyị kpamkpam
na-eweso anyị iwe nke ukwu.

Izikiel

1 O ruo n'afọ nke iri atọ, n'ọnwa nke anọ, n'ụbọchị nke
ise ya, mgbe mụ onwe m na ndị ahụ e mere ka ha gaa
biri na mba ọzọ nọ n'akụkụ iyi ukwu Keba, na e meghere
eluigwe mee ka m hụ ọhụ dị iche iche site n'aka Chineke.
2 N'ụbọchị nke ise n'ọnwa ahụ, ọ bụ n'afọ nke ise mgbe a
dọkpụụrụ eze Jehoiakin jee mba ọzọ, **3** okwu Onyenwe anyị
ruru Izikiel onye nchụaja nwa Buzi ntị, mgbe ọ nọ n'akụkụ iyi
ukwu Keba, nke dị n'ala ndị Kaldịa. N'ebe ahụ kwa ka aka
Onyenwe anyị nọ dịkwasị ya n'ahụ. **4** Elere m anya hụ oke
ifufe nke si n'ugwu na-abịa, ahụkwara m oke igwe ojii na
amụma nke na-egbuke egbuke; ìhè nke na-enwu nnọọ vaa
gbara ya gburugburu. Etiti ọkụ ahụ nwere ihe dịka ọlaọkụ na-
amụke amụke. **5** Ihe e kere eke anọ dị ndụ, nke yiri mmadụ
n'ụdịdị ha, nọkwa n'etiti oke ihe ahụ. **6** Nke ọbụla n'ime
ha nwere ihu anọ, na nku anọ. **7** Ụkwụ ha guzoro kwem;
ọbụ ụkwụ ha dịka nke nwa ehi, na-amụkekwa dịka bronz e
hichara nke ọma. **8** N'okpuru nku ha, ha nwere aka yiri aka
mmadụ n'akụkụ anọ ha niile. Otu a ka ihu ha na nku anọ dị.
9 Nku ha na-emetụ na nke ibe ha. Mgbe ha na-efe, ha na-eche
ihu ha n'otu ụzọ, ha adịghị agha anya ha n'azụ mgbe ha na-
aga. **10** Maka oyiyi ihu ha: Ha anọ nwere ihu mmadụ, n'akụkụ
aka nri ha nwere ihu ọdụm, n'akụkụ aka ekpe ha bụ ihu ehi,
onye ọbụla nwekwara ihu ugo. **11** Otu ahụ ka ihu ha niile
dị. Ha gbasara nku ha n'elu, nke ọbụla nwere nku abụọ, otu
n'ime nku ndị a na-emetụ nku nke ibe ya, ebe abụọ kpuchiri
ahụ ha. **12** Ha niile gawara n'ihu. Ebe ọbụla mmụọ ahụ gara
ka ha na-aga, na-eleghị anya n'azụ. **13** N'etiti ihe ndị a dị
ndụ, e nwere ihe dịka icheku ọkụ na-enwu enwu, dịkwa ka
ọwa na-enwu ọkụ. Ọkụ na-esi n'etiti ihe ndị ahụ dị ndụ na-
aga ihu na azụ, ọkụ ahụ nwupụrụ enwupụ, amụma eluigwe
sikwa na ya egbupụta. **14** Ihe ndị ahụ dị ndụ na-efeghari
n'ebe a, na-efegharịkwa n'ebe nke ọzọ, dịka mgbe amụma na-
egbu. **15** Mgbe m na-ele ihe e kere eke dị ndụ ndị a anya,
ahụrụ m ụkwụ ụgbọ agha anọ nke dị n'ala n'okpuru ha. Onye
ọbụla nwere nke ya. **16** Ụkwụ ụgbọala ahụ niile dị ka ihe e ji
nkume na-egbu maramara a na-akpọ beril kpụọ. Nke ọbụla
n'ime ha anọ yikwara ibe ya. Ha niile dịkwa ka wịịlụ a kpụrụ
tinye n'etiti ụkwụ ụgbọala buru ibu. **17** Mgbe ha pụrụ, ha na-
aga n'akụkụ anọ nke ha chere ihu ha, ma ụkwụ ụgbọ agha
ahụ adịghị echighari echighari mgbe ha na-aga. **18** Azụ ụkwụ
ụgbọ agha ha dị elu, dịkwa egwu. Anya jupụtakwara n'azụ
ụkwụ ụgbọ agha ndị ahụ. **19** Mgbe ihe ndị a dị ndụ fepụrụ gaa
n'ihu, ụkwụ ụgbọala ndị ahụ dị n'akụkụ ha na-eso ha. Mgbe
ha feliri elu, ụkwụ ndị ahụ na-esokwa. **20** Ebe ọbụla mmụọ ha
jere, ebe ahụ ka ha na-aga, ụkwụ ụgbọ agha ahụ na-esokwa
ha, n'ihi na mmụọ nke anụ ndị ahụ dị ndụ dị n'ụkwụ ụgbọ
agha ndị ahụ. **21** Mgbe ha biliri, ndị ọzọ na-ebilikwa. Mgbe ha
guzoro otu ebe, ndị ọzọ na-eguzokwa. Mgbe ha feliri elu,
ụkwụ ụgbọala ahụ na-eso ha. N'ihi na mmụọ anụ ndị ahụ dị
ndụ dị n'ime ụkwụ ụgbọ agha ndị ahụ. **22** A tụsara ihe sara
mbara dịka mbara eluigwe n'elu isi ihe ndị ahụ dị ndụ. Ọ na-
eyi egwu, ma na-egbukwa nweghenweghe dịka kristal. **23**
N'okpuru ihe ahụ ka ha gbasapụrụ nku ha, ka ọ na-emetụ
nke ibe ya. Ha niile n'otu n'otu nwere nku abụọ nke na-
ekpuchi ahụ ya. **24** Mgbe ha na-aga, nku ha na-eme mkpọtụ
dị ka mkpọtụ ebili mmiri na-amaghari amaghari. Mkpọtụ
ahụ dịkwa ka ịda ụda nke olu Onye pụrụ ime ihe niile, ka
olu iti mkpu nke usuu ndị agha. Mgbe ọbụla ha guzoro, ha
na-achịtu nku ha. **25** Mgbe ahụ ha kwụsịrị mechie nku ha
olu sitere n'ime ihe ahụ dịka mbara eluigwe nke dị n'elu isi
ha na-abịa. **26** N'elu mbara eluigwe ahụ, o nwere ihe dịka
ocheeze e ji nkume dị oke ọnụahịa a na-akpọ safaia wuo. Otu
onye, nke ụdịdị ya dị ka nwoke, nọkwasịkwara n'elu oche
ahụ. **27** Site n'ụkwụ ya ruo n'isi ya, ahụ onye ahụ na-egbu
maramara dịka ọkụ. Site n'ụkwụ ya ruo n'ukwu ya, ọ dị ka
ọkụ na-enwu enwu, ìhè nke na-enwukwa ka ọkụ gbara ya
gburugburu. **28** Ìhè ahụ gbara ya gburugburu, nke a na-ahụ
anya, dịkwa ka ìhè eke na egwurugwu, nke a na-ahụ anya
n'oge mmiri na-ezo. Otu a ka ebube Onyenwe anyị si gosi m
onwe ya. Mgbe m hụrụ ya, adara m n'ala kpuo ihu m n'ala.
Mgbe ahụ, anụrụ m olu onye na-ekwu okwu.

2 Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, bilie ọtọ, guzo n'ụkwụ gị abụọ,
n'ihi na ana m aga ịgwa gị okwu." **2** Mmụọ ahụ banyere
n'ime m mgbe ahụ ọ na-ekwu okwu, mee ka m guzo ọtọ
n'ụkwụ m abụọ. Anụrụ m ka ọ gwara m okwu. **3** Ọ sịrị m,
"Nwa nke mmadụ, ana m eziga gị ka i jekwuru ndị Izrel, ndị
bụ mba na-enupu isi, ndị nupuru isi megide m. Ha na nna
nna ha enupula isi megide m, ruo ọ bụladị n'ụbọchị taa. **4** Ndị
ahụ m na-eziga gị ka i jekwuru bụ ndị isiike na ndị nnupu isi.
Sị ha, 'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị na-ekwu.' **5** Ma ha gere gị ntị, ma ha egeghị gị ntị (ha bụ
ndị na-enupu isi), ihe dị mkpa bụ na ha ga-amata na onye
amụma anọọla n'etiti ha. **6** Ma gị nwa nke mmadụ, atụla ha
egwu. Ka ụjọ okwu si ha n'ọnụ ghara ịtụkwa gị. Atụla egwu, ọ
bụladị ma a sị na ogwu na uke gbara gị gburugburu, ọ bụladị
ma a sị na i bi n'etiti ụmụ akpị. Ka ụjọ ghara ịtụ gị n'ihi okwu
ọnụ ha, ekwekwala ka ha menye gị egwu, n'ihi na ha bụ ndị
na-enupu isi. **7** Ị ghaghị izi ha ozi m ziri gị zie ha, ma ha gere
ntị ma ha egeghị ntị, n'ihi na ha bụ ndị na-enupu isi. **8** Ma gị,
nwa nke mmadụ, gee ntị n'ihe m na-agwa gị. Enupula isi
dịka ha si nupu isi. Meghee ọnụ gị taa ihe m ga-etinye gị
n'ọnụ." **9** Otu mgbe ahụ, elere m anya hụ aka e setịpụrụ, nke
ji akwụkwọ a fụkọrọ afụkọ, **10** nke e dekwara ihe n'ime ya,
ihu na azụ ya. Aka ahụ ji ya gbasapụrụ ya mee ka m hụ ihe e
dere n'ime ya. Ọ bụ okwu ịkwa akwa na iru ụjụ na ahụhụ.

3 Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, rie ihe a m gaje inye gị. Taa
akwụkwọ a a fụkọrọ afụkọ; pụọ gaa gwa ụmụ Izrel okwu."
2 Ya mere, a saghere m ọnụ m, o nyere m akwụkwọ ahụ a
fụkọrọ afụkọ ka m rie. **3** Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, taa
akwụkwọ a niile m nyere gị, tajuo ya afọ gị." Atara m ya. Ma
mgbe m na-ata ya, ọ tọrọ m ụtọ n'ọnụ dịka a ga-asị na ọ bụ
mmanụ aṅụ. **4** Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, bilie jekwuru
ụmụ Izrel gwa ha okwu m niile. **5** N'ihi na-ezighị m gị ka i
jekwuru mba ndị okwu ha edoghị anya na ndị a naghị aghọta
asụsụ ha, kama ọ bụ ijekwuru ụlọ Izrel. **6** Ezikwaghị m gị ka i
jekwuru mba nwere asụsụ na-edoghị anya, nke ị na-adịghị
aghọta okwu ha. N'ihi na a sị na ọ bụ ndị dị otu a ka m zigara
gị ka i jekwuru, ha gaara ege gị ntị. **7** Ma ụlọ Izrel agaghị
ekwe gee gị ntị, n'ihi na ha jụrụ ige m ntị. N'ihi na ụlọ Izrel
bụ ndị obi ha siri ike, na ndị isiike. **8** Lee, emeela m ka ihu
gị sie ike karịa nke ha, ka egedege ihu gị siekwa ike karịa
nke ha. **9** Aga m emekwa ka egedege ihu gị dị ka nkume
siri ike, sie ike karịa nkume. N'ihi ya, atụla ha egwu; ọ bụ

ezie na ha bụ ndị na-enupu isi, ma atụla ihu ha egwu.” 10
Ọ sịrị m, “Nwa nke mmadụ, gee ntị nke ọma n’okwu ndị a
niile m na-agwa gị, tinyekwa ha n’uche gị. 11 Jekwuru ndị
gị a dọtara n’agha nọ na mba ọzọ, sị ha, ‘Ihe ndị a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu,’ Gwa ha ya,
ma ha gere gị ntị ma ha egeghị gị ntị.” 12 Mgbe ahụ, Mmụọ
ahụ buliri m elu. Anụrụ m olu mere oke ụzụ n’azụ m, mgbe
ebube nke Onyenwe anyị sị n’ọnọdụ ya bilie. 13 Ọ bụ ụzụ nke
nku ihe ndị ahụ dị ndụ na-eme mgbe ha na-emetụrịta nku
ibe ha; ọ bụkwa ụzụ ụkwụ wịịlụ ha nke dị n’akụkụ ha. 14
Mmụọ ahụ buliri m, bupụ m. Ejegharịrị m n’obi ilu na iwe
nke mmụọ m, ebe aka Onyenwe anyị dịkwa ike n’ahụ m. 15 A
bịakwutere m ndị ahụ a dọọrọ n’agha, ha aga biri na Tel Abib
n’akụkụ osimiri Keba. N’ebe ahụ, bụ ebe ha na-ebi, anọdụrụ
m n’etiti ha abalị asaa, n’ọnọdụ obi ilu na ọnụma. 16 Mgbe
abalị asaa gasịrị, okwu Onyenwe anyị bịakwutere m, 17 “Nwa
nke mmadụ, emeela m gị ka ị bụrụ onye nche nye ụlọ Izrel.
N’ihi ya, gee ntị n’ihe m na-ekwu, ka ị dọọrọ m ha aka na ntị.
18 Mgbe m na-asị onye ajọ omume, ‘Ị ghaghị ịnwụ,’ ma ọ bụrụ
na ị dọghị ya aka na ntị, maọbụ ị kwughị okwu ime ka ha
chigharịa site n’ụzọ ọjọọ ha niile pụta n’ihi ịzọpụta ndụ ha,
onye ahụ na-emebi iwu ga-anwụ n’ihi mmehie ya niile, ma
n’aka gị ka m ga-ajụta ọbara ha. 19 Ma ọ bụrụ na ị dọọ onye
ajọ omume aka na ntị, ma ha esighị n’ajọ omume maọbụ
n’ụzọ ọjọọ ha niile chigharịa, ha ga-anwụ n’ihi mmehie, ma
ndụ gị ka ị zọpụtara. 20 “Ma ọ bụrụ na onye ezi omume esite
n’ụzọ ezi omume ya wezuga onwe ya bido ime ihe ọjọọ, m
siere ha ọnya, ha ga-anwụ n’ihi na ị dọghị ha aka na ntị, ha
ga-anwụ n’ihi mmehie ha. Agaghịkwa echeta ihe ọma niile
ndị ha mere, ma ị ga-aza ajụjụ maka ọnwụ ha. 21 Ma ọ bụrụ
na ị dọọ onye ezi omume aka na ntị ka ọ ghara ime mmehie,
ha gharakwa ime mmehie, ha ga-adị ndụ n’ihi na ha nabatara
ịdọ aka na ntị ahụ. Gị onwe gị azọpụtakwala ndụ gị, n’ụzọ dị
otu a.” 22 Aka Onyenwe anyị dịgidesịrị ike n’ahụ m n’ebe
ahụ. Ma ọ sịrị m, “Bilie gaa n’ebe ahụ obosara ala dị ka m
gwa gị okwu n’ebe ahụ,” 23 Ebiliri m gaa n’ebe ahụ ala dị
larịị. Ebube Onyenwe anyị guzo n’ebe ahụ dịka ebube nke m
hụrụ n’akụkụ iyi Keba. Adara m kpuo ihu m n’ala. 24 Mgbe
ahụ, Mmụọ ahụ banyere n’ime m mee ka m guzo ọtọ n’ụkwụ
m abụọ. Ọ gwara m okwu sị m, “Gaa, baa n’ụlọ, mechibido
onwe gị ụzọ. 25 Ma gị, nwa nke mmadụ, a ga-eji ụdọ kee
gị ka ị ghara inwe ike ịpụ gaa n’etiti ndị mmadụ. 26 Aga
m eme ka ire gị rapara n’akpo ọnụ gị, ka ị ghọọ onye ogbi,
gharakwa ịbụ onye na-adọ ha aka na ntị, n’ihi na ha bụ ndị
na-enupu isi. 27 Ma mgbe ọbụla m ziri gị ozi, aga m atọghepụ
ire gị. Ị ga-asịkwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru.’ Ka onye nwere ntị nụrụ, ka onye nke
na-achọghị ịnụ ghara ịnụ, n’ihi na ha bụ ndị na-enupu isi.

4 “Ugbu a, gị nwa nke mmadụ, were otu ọkpụrụkpụ aja,
tọgbọ ya n’ihu gị. Sepụtakwa obodo Jerusalem n’elu ya. 2
Seekwa ihe nnọchigide n’agha megide ya, wuokwa ụlọ ndị
agha gburugburu ya, wukọta ụlọ ikwu dị iche iche megide ya
na ihe e ji akụdasị mgbidi ya niile. 3 Werekwa efere igwe
debe n’etiti gị na obodo ahụ dịka mgbidi e ji igwe wuo. Chee
obodo ahụ ihu gị, ka ị chegide ya nke ọma n’ihi na ndị iro
gbara ya gburugburu. Nke a ga-abụ ihe ama nye ndị Izrel.
4 “Ugbu a, dinara ala n’akụkụ aka ekpe gị, aga m enye gị
ntaramahụhụ mmehie ndị Izrel, ị ga-ata ahụhụ mmehie ha
ụbọchị niile nke ị ga-edina n’akụkụ gị. 5 N’ihi na ana m enye
gị narị ụbọchị atọ na iri ụbọchị itoolu, ọnụọgụgụ nke a na
ọnụọgụgụ nke afọ ntaramahụhụ ha ga-abụ otu, ọ bụ oge ha.
Otu a ka ị ga-esi buru mmehie Izrel. 6 “Mgbe i mesịrị nke a, ị
ga-edina ala nke ugboro abụọ, ma ọ ga-abụ n’akụkụ aka nri
gị, ị ga-eburu ntaramahụhụ mmehie ndị Juda. Ọ bụ iri abalị
anọ, otu ụbọchị ga-anọchi anya otu afọ. 7 Chee ihu gị n’ebe
nnọchibido Jerusalem, gbara aka nkịtị buo amụma megide
ya. 8 Aga m eke gị eriri ahụ gị niile, ka ị ghara inwe ike
tụgharịa site n’otu akụkụ gaa n’akụkụ nke ọzọ tutu ụbọchị
nnọchigide gị ahụ niile ezuo. 9 “Ma gị were ọka wiiti na ọka
balị, werekwa akịdị na lentil, na ọka milet na spelti. Tinyekọta
ha n’otu ite were ha meere onwe gị achịcha. N’ụbọchị ole ahụ
niile nke ị ga-edina n’akụkụ gị, narị ụbọchị atọ na iri ụbọchị
itoolu, ọ bụ ya ka ị ga-eri. 10 A ga-atụ ihe oriri gị atụ, nri nke
ị ga-eri otu mgbe ga-abụ narị gram abụọ na iri gram atọ;
naanị otu mgbe ka ị ga-eri nri n’ụbọchị. 11 A ga-ekupụtakwa
mmiri ị ga-aṅụ, ị ga-aṅụ mmiri naanị otu ugboro n’ụbọchị,
otu udu mmiri e kere ụzọ isii. 12 Ị ga-eri ya dịka ogbe achịcha
ọka balị, ị ga-eghe ya n’elu nsị mmadụ kpọrọ nkụ mgbe ndị
mmadụ nọ na-ele gị anya.” 13 Onyenwe anyị kwuru, “Otu a
ka ndị Izrel ga-esi rie nri rụrụ arụ, n’etiti mba dị iche iche ebe
m ga-achụga ha.” 14 Mgbe ahụ, asịrị m, “E e, Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị lee, emerụbeghị m onwe m
site na nwantakịrị m ruo ugbu a, eribeghị ihe ọbụla nwụrụ
n’onwe ya, maọbụ nke anụ ọhịa dọgburu, anụ na-adịghị ọcha
abatụbeghị m n’ọnụ.” 15 Ọ sịrị, “Ọ dị mma, aga m enye gị nsị
ehi n’ọnọdụ nke mmadụ, n’elu ya ka ị ga-akwado achịcha gị.”
16 Mgbe ahụ, ọ gwara m, “Nwa nke mmadụ, lee, aga m eme
ka nri kọ na Jerusalem; ha ga-eji nchegbu rie nri a tụpụtara
atụpụta, jirikwa egwu ṅụọ mmiri e kupụtara ekupụta. 17 Aga
m eme ka ihe oriri na mmiri ọṅụṅụ kọọ ha. Ha ga na-elerịta
onwe ha anya n’oke egwu, ha ga-anwụkwa n’ihi mmehie ha.”

5 “Ma gị, nwa nke mmadụ, were mma agha dị nkọ dịka
agụba onye ọkpụisi, kpụchaa isi gị na afụọnụ gị; werekwa
ihe e ji atụ ihe ọtụtụ tụọ agịrị isi gị, ka ụzọ ọbụla hara n’otu.
2 Ị ga-ewere otu ụzọ n’ụzọ atọ, kpọọ ya ọkụ n’etiti obodo ahụ
mgbe ụbọchị nke nnọchigide ahụ zuru; ị ga-ewere otu ụzọ,
jiri mma agha chabichaa ya gburugburu obodo ahụ, otu ụzọ
nke ọzọ ka ị ga-efesacha n’ikuku. N’ihi na aga m eji mma agha
chụsachaa ha. 3 Ma ị ga-esite n’ime ya wepụta agịrị isi dị ole
na ole, kedo ha n’ọnụ ọnụ uwe gị. 4 Ọzọkwa, site na ndị a, ị
ga-ewere ụfọdụ tụnye ha n’ime ọkụ ka ha ree ọkụ, site na ha
ka ọkụ ga-esi banye n’ụlọ Izrel niile. 5 “Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Nke a bụ Jerusalem,
obodo m mere ka ọ dịrị n’etiti mba dị n’ụwa, nke mba dị iche
iche gbara gburugburu. 6 Ma o sitela n’ajọ omume ya, nupu
isi n’iwu na ụkpụrụ m nyere, karịa mba na obodo ndị ọzọ ahụ
niile gbara ya gburugburu. Ọ jụkwara idebe iwu m, jụkwa
ịgbaso ụkpụrụ m. 7 “N’ihi ya, ihe ndị a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu: Ị bụrụla onye nnupu isi
karịa mba niile ndị gbara gị gburugburu. Ị jụkwara idebe iwu
m na ịgbaso ụkpụrụ m, ọ bụghịkwa dịka iwu na atụmatụ nke
mba dị iche iche nọ gị gburugburu ka ị mere. 8 “Ya mere, otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, Mụ
onwe m, ọ bụladị mụ onwe m, ga-emegide gị bụ Jerusalem,
kpee gị ikpe n’ihu mba niile. 9 N’ihi ihe arụ gị niile, aga m
eme gị ihe m na-emebeghị mbụ, nke m agaghị emekwa ọzọ.

10 N'ihi nke a, ndị bụ nna ga-eri ụmụ ha n'etiti gị, ụmụ ga-
erikwa ndị nna ha. Aga m ekpe gị ikpe mee ka ndị fọdụrụ ndụ
gbasasịa n'ụwa niile. **11** Ya mere, dịka mụ onwe m na-adị
ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwupụtara, ebe ọ bụ na i jirila oyiyi ihe arụ na omume rụrụ
arụ merụọ ụlọ m, aga m esite n'ebe ị nọ wezuga ịhụnanya m.
Agaghị m emekwara gị ebere maọbụ hapụ ịta gị ahụhụ. **12**
Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke ndị bi n'ime gị ga-anwụ site n'agụụ
maọbụ na ọrịa; otu ụzọ ga-anwụ site na mma agha nke ndị
iro nọ n'azụ mgbidi gị, otu ụzọ fọdụrụ ka a ga-achụsa n'ifufe,
a ga-eji mma agha ndị iro chụsasịa ha. **13** "Mgbe ahụ, iwe m
ga-akwụsị, ọnụma m megide ha ga-adajụkwa, na nke a ka a
ga-abọrọ m ọbọ. Ha ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị kwuru okwu site n'ekworo mgbe m mezuru ọnụma m
n'ahụ ha. **14** "N'ihi ya, aga m eme ka ị bụrụ ihe e bibiri ebibi,
na ihe e ji eme ihe ọchị nye mba niile gbara gị gburugburu,
na n'ihu ndị na-agafe n'ụzọ ahụ. **15** Ị ga-abụ ihe e ji eme ihe
ọchị na ihe nkọcha nye mba dị iche iche gbara gị gburugburu,
mgbe m ga-eji iwe na obi ọkụ na ntaramahụhụ dị egwu kpee
gị ikpe, mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola. **16** Mgbe m
gbara gị àkụ ọjọọ ahụ na-eweta ọnwụ na ịla n'iyi, bụ àkụ nke
oke ụnwụ, aga m agba gị ya, gbajaa gị. Aga m anọgide na-
ezite ụnwụ tutu ruo mgbe e mere ka ihe oriri kọọ gị. **17** Aga
m ezitere gị oke ụnwụ na ajọ anụ ọhịa, ha ga-agbawa gị aka
nwa, ọrịa ọjọọ na ọbara ga-esi n'etiti gị gafee; aga m eji mma
agha megide gị. Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola."

6 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **2** "Nwa nke mmadụ,
chee iru gị n'ugwu niile nke n'Izrel, buo amụma megide
ha, **3** sị, 'Unu ugwu niile nke Izrel, nụrụnụ okwu nke Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị. Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị nye ugwu ukwu na ugwu
nta niile, na iyi mmiri niile, na ndagwurugwu niile. Mụ, ọ
bụladị mụ onwe m, ga-eme ka agha bịakwasị unu, aga m
ebibikwa ebe dị iche iche unu na-achụ aja. **4** A ga-etikpọ ebe
ịchụ aja unu, tipịa ebe unu na-anọ esure ihe nsure ọkụ na-esi
isi ụtọ. Aga m atụsa ndị unu e gburu egbu n'ihu arụsị unu. **5**
Aga m atọgbọ ozu ndị Izrel n'ihu arụsị ha. Aga m aghasakwa
ọkpụkpụ unu gburugburu ebe ịchụ aja unu. **6** Ebe ọbụla unu
bi, a ga-etikpọ obodo ndị ahụ, tipịakwa ebe ịchụ aja niile,
si otu a mee ka ebe ịchụ aja unu ghọọ mkpọmkpọ ebe nke
tọgbọrọ n'efu. A ga-etipịakwa arụsị unu, kụjiekwa ebe unu
na-anọ esure ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ. Ihe niile unu ji aka
unu mepụta ka a ga-ekpochapụkwa. **7** Ndị e gburu egbu ga-
ada n'etiti unu, unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị. **8** "'Ma aga m eme ka ụfọdụ n'ime ndị m fọdụ. Ndị ahụ
fọdụrụ ga-esi n'ihu mma agha gbapụ, gbasasịa n'ala niile, na
mba niile nke ụwa. **9** Mgbe ha nọ dịka ndị a dọtara n'agha na
mba ọzọ, ndị ahụ gbapụrụ ọsọ ga-echeta m. Ha ga-echeta otu
ha si jiri obi nke ịkwa iko jupụtara n'ime ya, nke si n'ebe m
nọ wezuga onwe ya, na anya nke na-agbaso arụsị ha, mee ka
obi jọọ m njọ. Ha ga-akpọ onwe ha asị n'ihi ihe ọjọọ ndị ahụ
ha mere, ya na ọchụchụ aja rụrụ arụ ha chụrụ. **10** Ha ga-
amata na m bụ Onyenwe anyị, matakwa na mgbe m gwara ha
na ihe ndị a niile gaje ịbịakwasị ha, na ọ bụghị okwu efu ka m
kwuru. **11** "'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị sịrị, kụkọọ ọbọ aka gị abụọ ọnụ, zọkwaa ụkwụ gị n'ala,
ma tisikwaa mkpu akwa ike site n'obi mwute, n'ihi ihe ọjọọ
niile na omume rụrụ arụ ndị Izrel mere. N'ihi na ha ga ịla
n'iyi site n'oke ụnwụ, na site n'agha, na site n'ọrịa na-efe efe.
12 Ndị nọ n'ebe dị anya ga-anwụ site n'ọrịa na-efe efe, ndị nọ
nso ga-anwụ site na mma agha, ndị fọdụrụ ndụ ga-anwụ
site n'agụụ. Aga m eme ka ha nụrụ ụfụ oke iwe m. **13** Unu
ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, mgbe ozu ndị e
gburu egbu ga-atọgbọsị n'etiti arụsị niile, na n'ebe ịchụ aja
niile, na n'ugwu nta niile, na n'ugwu ukwu niile, na n'okpuru
osisi ọbụla, na n'okpuru osisi ook niile, ebe ha na-anọ na-
esure ụda na-esi isi ụtọ nye arụsị ha. **14** E, aga m esetipụ aka
m megide ha, mee ka ala ha laa n'iyi, n'ebe niile ha bi, site
n'ọzara ruo na Ribla. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị.'"

7 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **2** "Ma gị onwe gị,
Nwa nke mmadụ, nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị sịrị ala Izrel: "'Ọgwụgwụ! Ọgwụgwụ
abịakwasịla akụkụ anọ nke ala ahụ. **3** Ugbu a ka ọgwụgwụ
bịakwasịrị unu. Lee, aga m eme ka iwe m bịakwasị unu; aga m
ekpe unu ikpe dịka omume unu si dị, aga m ata unu ahụhụ
maka arụ unu niile. **4** Agaghị m enwekwa ọmịiko n'ebe ị nọ,
agaghị m emekwara gị ebere, kama aga m ata unu ahụhụ
maka omume unu na arụ niile dị n'etiti unu. "'Mgbe ahụ,
unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.' **5** "Nke a bụ
ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, "'Oke
mbibi, oke mbibi nke a na-anụbeghị ụdị ya mbụ. Lee, ka ọ na-
abịa. **6** Ọgwụgwụ abịala! Ọgwụgwụ abịala! Ọ kpalitela onwe
ya imegide unu. Lee, ka ọ na-abịa! **7** Oke nsogbu abịakwasịla
gị, gị onwe gị bi n'ala ahụ. Oge ahụ abịala! Ụbọchị ahụ dịkwa
nso! Ọgbaaghara dị ebe niile, ọ bụghị ọṅụ dị n'elu ugwu niile.
8 Ejikerela m ịwụkwasị gị ọnụma m n'ahụ mee ka oke iwe m
zuo gị ahụ niile. Aga m ekpe gị ikpe dịka omume gị si dị,
kwụghachikwa gị n'ihi ibi ndụ rụrụ arụ gị niile. **9** Agaghị
m emere gị ebere, agakwaghị m ahapụ ịta gị ahụhụ. Aga m
akwụghachi gị dịka omume gị si dị, kwụghachikwa gị n'ihi
ibi ndụ rụrụ arụ niile nke dị n'etiti unu. "'Mgbe ahụ, ị ga-
amata na ọ bụ mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, na-eti unu ihe
ndị a. **10** "'Lee, ụbọchị ahụ! Lee, ka ọ na-abịa! Oke nsogbu
enupụtala, mkpanaka agbala okoko nganga amaala ifuru!
11 Ihe ike ebilitala, mkpọrọ eji ata ndị ajọ omume ahụhụ.
O nweghị onye ọbụla n'ime ha nke ga-afọdụ, maọbụ igwe
mmadụ maọbụ ụba ha, o nweghịkwa nke bara uru. **12** Mgbe
ahụ abịala! Ụbọchị ahụ abịakwala nso. Ka onye na-azụ ahịa
ghara ịṅụrị ọṅụ ka onye na-ere ere ghara iru ụjụ, n'ihi na
ọnụma ahụ dịrị igwe mmadụ niile. **13** Onye rere ahịa agaghị
enwetaghachi ngwa ahịa nke erere ere ọ bụladị dịka onye
rere na onye zụrụ na-adị ndụ. N'ihi na ọhụ nke a gbasara
igwe mmadụ niile bụ nke a na-apụghị ịgbanwe. N'ihi mmehie
ha niile, o nweghị onye n'ime ha nke pụrụ ichebe ndụ ya. **14**
"'Ha afụọla opi ike, ha edoziela ihe niile ma o nweghị onye
ga-aga ibu agha n'ihi na ọnụma m dịkwasịrị igwe mmadụ
ahụ niile. **15** Mma agha dị n'ezi; ajọ ọrịa na-efe efe na ụnwụ
dịkwa n'ime. Onye nọ n'ọhịa ga-anwụ site na mma agha, ndị
nọ n'ime obodo ukwu ka ụnwụ na ọrịa na-efe efe ga-eripịa.
16 Ma ndị gbapụrụ agbapụ ga-agbaga nọrọ n'ugwu. Ọ bụ dịka
nduru nke ndagwurugwu, ha niile ga-asụ ude akwa, onye
ọbụla n'ihi mmehie ha. **17** Aka niile ga-akụda, ikpere niile ka
a ga-eji amịrị nyụdee. **18** Ha ga-eyikwasị akwa mkpe, oke ihe
egwu ga-ekpuchi ha. Ọ bụkwa ihu niile ka ihere ga-ekpuchi, a
ga-akpụchakwa isi niile. **19** "'Ha ga-etufu ọlaọcha ha niile

n'okporoụzọ niile, ọlaedo ha ga-aghọkwa ihe na-adịghị ọcha.
Ọlaọcha na ọlaedo ha agaghị enwe ike napụta ha n'ụbọchị
nrubiga oke nke oke iwe Onyenwe anyị. Ha agaghị eme ka
agụ gharakwa ịgụ ha, maọbụ mee ka afọ ju ha, n'ihi na ọ
bụụrụ ha ihe ịsọ ngọngọ nke ịdaba na mmehie. **20** Ihe ịchọ
mma ha ghọọrọ ha ihe ịkpa nganga, ha jikwa ya mepụta arụsị
rụrụ arụ ha dị iche iche. Ha ji ya metakwa oyiyi ihe arụ niile
jọgburu onwe ya; ya mere, aga m eme ka ọ bụụrụ ha ihe
rụrụ arụ. **21** Aga m ewere akụnụba ha nye ndị mba ọzọ dịka
ihe apụnatara n'agha, nyekwa ya ndị ajọ omume nke ụwa
dịka ihe nkwata ndị ga-emerụ ya. **22** Aga m esite n'ebe ha
nọ wezuga ihu m ndị ohi ga-emerụkwa ebe ahụ m kpọrọ
ihe dị oke ọnụahịa. Ha ga-abata n'ime ya merụọkwa ya. **23**
"'Kwadoonụ ụdọ igwe. N'ihi na ala ha jupụtara n'igbu ọchụ na
ịwụsa ọbara, obodo ahụ jupụtara n'ihe ike. **24** Aga m akpọta
mba ndị ahụ jọgburu onwe ha ka ha bịa nwetara onwe ha ụlọ
ha niile. Aga m eme ka mpako nke ndị bụ dike kwụsị, meekwa
ka ebe nsọ ha niile bụrụ ebe e merụrụ emerụ. **25** Mgbe ihe
mmekpa ahụ bịara, ha ga-achọ udo ma o nweghị nke ga-adị.
26 Mbibi ga-esochi mbibi, akụkọ na-enweghị isi ga-esochikwa
akụkọ na-enweghị isi. Ha ga-agagharị na-achọ ọhụ site n'aka
onye amụma, ntụziaka onye nchụaja ga-akwụsị, ndụmọdụ
nke ndị okenye agaghị adịkwa. **27** Eze ga-eru ụjụ, nwa eze ga-
eyikwasị ịda mba nke obi dịka uwe, aka ga-ama ndị ala ahụ
niile jijiji n'ihi egwu. Aga m emeso ha dịka omume ha si dị,
aga m ekpekwa ha ikpe dịka ihe ha kwenyeere si dị. "'Mgbe
ahụ, ha ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.'"

8 N'afọ nke isii, n'ọnwa nke isii, n'ụbọchị nke ise nke ọnwa
ahụ, mgbe mụ onwe m nọdụ ala n'ụlọ m, ndị okenye Juda
na-anọdụkwa ala n'ihu m, aka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị dịkwasịrị m n'ahụ n'ebe ahụ. **2** Ahụrụ m oyiyi
yiri mmadụ. Akụkụ oyiyi a nke dị site n'ụkwụ ya ruo n'ala ya
na-acha dịka ọkụ, sitekwanụ n'ụkwụ ya rigoo, ọ na-egbu nnọọ
amụma dịka nkume amba dị oke ọnụahịa. **3** Oyiyi a setịpụrụ
ihe dịka aka mmadụ, jiri ya jide m n'agịrị isi m. Mgbe ahụ,
Mmụọ nke Chineke buliri m elu n'etiti ala na mbara eluigwe.
N'ime ọhụ nke Chineke, o buuru m jee Jerusalem, n'ọnụ ụzọ
ama nke dị n'ugwu, n'ime ogige ya, ebe arụsị ahụ na-akpasu
ekworo guzo. **4** Ma, lee, ebube Chineke Izrel jupụtara n'ebe
ahụ, dị ka m si hụ ya na mbụ na ndagwurugwu. **5** Ọ sịrị m,
"Nwa nke mmadụ, welie anya gị lee n'ụzọ nke ugwu." Eweliri
m anya m lee n'ụzọ ugwu, ma lee, n'ọnụ ụzọ e si abata n'ime
ebe ịchụ aja, ahụrụ m oyiyi arụsị ekworo ka o guzo n'akụkụ
ugwu ya. **6** Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, ị na-ahụ ihe ha na-
eme, arụ dị egwu nke ụlọ Izrel na-eme n'ebe a, ihe ndị ga-
achụpụ m n'ebe dị anya site n'ebe nsọ m? Ma ị ga-ahụkwa
ihe arụ ndị dị ukwuu karịa ndị a." **7** O mere ka m guzo n'ọnụ
ụzọ ogige ahụ, mgbe m lere anya, ahụrụ m oghere dị n'aja
ụlọ ahụ. **8** Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, ugbu a gwupuo aja ụlọ
a." Mgbe m gwupuru ya, ahụrụ m ọnụ ụzọ e si aba n'ebe ahụ.
9 Ọ sịrị m, "Banye n'ime ka ị hụ ihe arụ ọjọọ niile nke ha na-
eme n'ebe a." **10** Abanyere m hụ na ihe jupụtara n'ahụ ụlọ
ahụ bụ naanị oyiyi e sere ese, nke ihe na-akpụ akpụ dịka
agwọ dị iche iche, ngwere na anụmanụ rụrụ arụ dị iche iche,
tinyekwara arụsị niile nke ụlọ Izrel na-efe. **11** N'ihu ihe ndị a,
ka iri ndị okenye asaa nke ụlọ Izrel, ha na Jaazanaya nwa
Shefan guzo n'ebe ahụ. Onye ọbụla n'ime ha ji ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ n'aka ya, anwụrụ ọkụ si n'ihe nsure ọkụ ndị a
na-agbagokwa elu. **12** Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, ị hụla ihe
ndị okenye ụlọ Izrel na-eme n'ọchịchịrị, onye ọbụla n'ime
ụlọ ya n'ihu arụsị ya? Ma ha na-asị, 'Onyenwe anyị adịghị
ahụ anyị, O sitela n'ala anyị wezuga onwe ya.'" **13** Ọzọ, ọ
sịrị m, "Ị ga-ahụkwa oke ihe arụ karịrị ndị a ha na-eme!" **14**
O mere ka m bịakwa n'ọnụ ụzọ ahụ dị n'akụkụ ugwu nke
ụlọnsọ nke Onyenwe anyị. N'ebe ahụ, ahụrụ m ndị inyom nọ
na-akwa akwa n'ihi Tamuz, chi ha. **15** Mgbe ahụ, ọ sịrị m, "Ị
hụla ihe ndị a, nwa nke mmadụ? Ị ga-ahụkwa ihe arụ ndị dị
ukwuu karịa ndị a." **16** O mere ka m baa n'ime ogige dị n'ime
ụlọ ukwu nke Onyenwe anyị, n'ebe ahụ, n'ọnụ ụzọ ụlọnsọ
ukwu nke Onyenwe anyị, n'agbata ebe ịchụ aja na mpụta ọnụ
ụlọ ahụ, ka ihe ruru iri mmadụ abụọ na ise guzo, chee ihu
ha n'akụkụ ọwụwa anyanwụ na-efe anyanwụ. Ha gbakụtara
ụlọnsọ ukwu nke Onyenwe anyị azụ mgbe ha na-eche ihu
n'ọwụwa anyanwụ na-akpọ isiala nye anyanwụ. **17** Ọ sịrị m,
"Ị hụla nke a, nwa nke mmadụ? Ọ bụ ihe dị nta nye ụlọ Juda,
bụ ime ihe arụ niile ndị a ha na-eme n'ebe a? Ha ga-ejikwa
ihe ike mejupụta ala, siri otu a na-akpasu m iwe mgbe niile?
Lee ka ha si nọgide na-akparị m, na-etinye alaka n'imi ha. **18**
N'ihi ya, aga m eme ka ha nụrụ ụfụ iwe m, ọ dịkwaghị onye m
ga-ahapụ. Ọ bụrụkwa na ha anọgide na-ebe akwa n'oke olu,
agaghị m aṅa ha ntị."

9 Mgbe ahụ, a nụrụ m ka o ji oke olu kpọọ oku sị, "Bịanụ
nso, unu bụ ndị ahọpụtara ilekọta obodo a, onye ọbụla
jidekwa ngwa agha n'aka ya." **2** A hụrụ m ndị ikom isii
si n'ọnụ ụzọ ama nke dị n'akụkụ ebe dị elu na-apụta, nke
chere ihu n'ugwu, onye ọbụla jikwa mma agha n'aka ya.
Otu onye n'ime ha yi uwe akwa ọcha, nyarakwa nwa akpa
nke ihe e ji ede akwụkwọ dị n'ime ya. Ha niile batara n'ime
ụlọnsọ, guzokwa n'akụkụ ebe ịchụ aja e ji bronz wuo. **3** Ma
ebube nke Chineke Izrel sitere n'elu cherubim ndị ahụ, ebe ọ
nọ na mbụ, bilie bịa guzokwa n'ọnụ ụzọ ụlọnsọ ahụ. Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị kpọrọ nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha bụ
onye nya akpa ahụ nke ihe e ji ede ihe dị n'ime ya, **4** ọ sịrị
ya, "Bilie, jegharịa n'okporoụzọ niile nke obodo Jerusalem,
kakwasị akara n'egedege ihu ndị niile na-akwa akwa na ndị
niile na-asụ ude n'ihi ihe arụ niile nke a na-eme n'ime ya."
5 Anụkwara m ka ọ gwara ndị ọzọ, "Soronụ ya baa n'ime
obodo, gbukwaanụ, unu emekwarala onye ọbụla ebere maọbụ
ọmịiko. **6** Gbuonụ ha niile, ndị okenye, na ụmụ okorobịa,
na ụmụ agbọghọbịa, na ndị inyom, na ụmụntakịrị. Ma unu
emetụkwala onye ọbụla nwere akara ahụ n'ihu ya. Malitenụ
n'ebe a, n'ime ụlọnsọ ukwu m." Ya mere, ha malitere igbu
ndị okenye ndị nọ n'ihu ụlọnsọ. **7** Ọ sịkwara ha, "Merụọnụ
ụlọnsọ a! Werekwanụ ozu ndị unu gburu egbu tụjuo n'ime
ogige ya! Gaanụ!" Ha pụrụ baa n'ime obodo, bido igbu ndị
mmadụ. **8** Mgbe ha nọ na-egbu ndị mmadụ maọbụ naanị
m fọdụrụ, adara m n'ala kpuchie ihu m, tie mkpu akwa, sị,
"Ewoo, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị! Ị ga-
esite n'oke iwe ị na-eweso Jerusalem bibie ihe niile fọdụrụ
n'Izrel?" **9** Ọ sịrị m, "Mmehie niile nke ụlọ Izrel na Juda dị
ukwuu rie nne. Ala niile jupụtakwara n'ọbara ndị egburu,
obodo jupụtakwara n'ikpe ikpe na-ezighị ezi. N'ihi na ha na-
asị, 'Onyenwe anyị esitela n'ala anyị wezuga onwe ya. Ọ dịghị
ihe Onyenwe anyị na-ahụ.' **10** N'ihi ya, agaghị m ahapụ ha,
agakwaghị m enwe ọmịiko n'ahụ ha. Aga m akwụghachi ha
n'ihi ihe ọjọọ niile ha mere." **11** Mgbe ahụ, nwoke ahụ yi uwe

akwa ọcha, nke nya akpa nke ihe e ji ede akwụkwọ dị n’ime
ya, lọghachiri sị, “Arụchaala m ọrụ i nyere m ịrụ.”

10 Mgbe ahụ, elere m anya hụ ocheeze ọma e ji nkume
safaia wuo ka ọ pụtara ihe na mbara eluigwe, n’elu ebe
ahụ isi cherubim ndị ahụ dị. 2 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị sịrị
nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha, “Baa n’etiti ụkwụ ụgbọala
ahụ dị n’okpuru cherubim ndị ahụ. Site n’etiti cherubim ndị
ahụ kpojuo icheku ọkụ nke na-ere ere n’aka gị, fesachaa ha
n’ime obodo ahụ niile.” Ọ bara n’ime ka m n’ele ya anya. 3
Cherubim ndị ahụ na-eguzo n’akụkụ ndịda nke ụlọnsọ ahụ
mgbe nwoke ahụ banyere. Igwe ojii jupụtakwara n’ogige
ime ụlọnsọ ahụ. 4 Mgbe ahụ, ebube Onyenwe anyị sitere
n’elu cherubim bilie, bịa guzo n’ọnụ ụzọ ụlọnsọ ahụ. Ụlọnsọ
ahụ jupụtakwara n’igwe ojii, ihe nke ebube Onyenwe anyị
jupụtakwara n’ogige ụlọnsọ ahụ. 5 Ụzụ nke nku cherubim ndị
ahụ na-eme dịkwa ka olu Chineke Onye pụrụ ime ihe niile.
A na-anụkwa ụzụ nku ndị ahụ n’ogige ụlọnsọ ahụ dị n’ezi.
6 Mgbe Onyenwe anyị nyere nwoke ahụ yi uwe ezi akwa
ọcha iwu, sị, “Gaa n’etiti cherubim ahụ gụta ụfọdụ icheku
ọkụ dị n’etiti wịịlụ ụgbọala ahụ,” nwoke ahụ banyere guzo
n’akụkụ otu wịịlụ ahụ. 7 Mgbe ahụ, otu n’ime ndị cherubim
ahụ setịpụrụ aka ya n’ebe ọkụ ahụ dị n’etiti ha. Ọ gụtara
ụfọdụ icheku ọkụ tinye n’aka nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha
onye weere ya pụọ. 8 N’okpuru nku ndị cherubim ahụ ka a
na-ahụta ihe yiri aka mmadụ. 9 Elere m anya hụ wịịlụ anọ,
nke dị n’akụkụ cherubim ndị ahụ. Cherubim ọbụla nwere otu
wịịlụ n’akụkụ ya. Wịịlụ ndị a niile na-egbu maramara dịka
nkume beril. 10 Wịịlụ anọ ndị ahụ yiri onwe ha. Nke ọbụla
n’ime ha dịka wịịlụ a rụnyere n’etiti wịịlụ ọzọ. 11 Mgbe ha
na-aga, ha niile na-eche ihu n’akụkụ ọbụla nke cherubim ndị
ahụ chere ihu. Wịịlụ ndị a adịghị echigharị echigharị mgbe
cherubim ndị a na-agagharị. Kama ebe isi cherubim ndị ahụ
chere ihu ka wịịlụ ndị ahụ na-aga. Ha adịghị elekwa anya
n’azụ dịka ha na-aga. 12 Gburugburu ha, n’anụ ahụ ha niile,
ma n’azụ ha, ma n’aka ha, ma na nku ha, ma na wịịlụ ndị ahụ,
ihe jupụtara ha bụ anya. Anya dị n’akụkụ ha niile. 13 Aha m
nụrụ a na-akpọ wịịlụ ndị ahụ bụ, Ọgba gburugburu. 14 Nke
ọbụla n’ime cherubim ndị a nwere ihu anọ. Ihu nke mbụ
dịka ihu cherub. Nke abụọ dịka ihu mmadụ; nke atọ dịka ihu
ọdụm, ma nke anọ dịka ihu ugo. 15 Mgbe ahụ, Cherubim
ndị ahụ buliri onwe ha elu. Ndị a bụ ihe ndị ahụ dị ndụ nke
m hụrụ na mbụ n’akụkụ osimiri Keba. 16 Mgbe cherubim
ndị ahụ na-aga, wịịlụ ndị ahụ dị n’akụkụ ha na-eso ha na-
aga. Mgbe ha na-achili nku ha i si n’ala bulie onwe ha elu,
wịịlụ ha na-anọgidekwa n’akụkụ ha. 17 Mgbe cherubim ndị
ahụ guzoro n’otu ebe, wịịlụ ahụ na-eguzokwa. Mgbe ha na-
ebuli onwe ha elu, wịịlụ ndị ahụ na-ebulikwa onwe ha elu,
n’ihi na mmụọ nke ihe ahụ dị ndụ dị n’ime ha. 18 Emesịa,
ebube nke Onyenwe anyị sitere na mbata ọnụ ụzọ ụlọnsọ
ahụ pụọ, gaa guzo n’elu cherubim ndị ahụ. 19 Mgbe m nọ
na-ele anya, cherubim ahụ gbasapụrụ nku ha felie, wịịlụ ha
niile dịkwa n’akụkụ ha. Ha guzoro na mbata ọnụ ụzọ nke dị
n’akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ụlọ Onyenwe anyị, na ebube
nke Chineke nke Izrel dịkwa n’elu ha. 20 Ndị a bụ ihe ndị ahụ
dị ndụ, nke m hụrụ n’okpuru Chineke Izrel n’akụkụ osimiri
Keba, amatara m na ha bụ cherubim. 21 Nke ọbụla n’ime ha
nwere ihu anọ na nku anọ, na ihe yiri aka mmadụ n’okpuru
nku ha. 22 Ihu ha yikwara ihu ihe ndị ahụ m hụrụ n’akụkụ
osimiri Keba. Nke ọbụla na-agakwa ije n’ihu ihu na-eleghị
anya n’azụ.

11 Mgbe ahụ, Mmụọ nke Chineke buliri m mee ka m bịaruo
n’ọnụ ụzọ ama ụlọ Onyenwe anyị, nke dị n’akụkụ ọwụwa
anyanwụ. N’ebe ahụ, n’oghere nke ọnụ ụzọ ama ahụ, ahụrụ m
iri mmadụ abụọ na ise. Ahụkwara m n’etiti ha, Jaazanaya nwa
Azoa na Pelataya nwa Benaya, bụ ndịisi ndị Izrel. 2 Ọ sịrị m,
“Nwa nke mmadụ, ndị a bụ ndị ikom na-agba izu ajọ ihe, na-
enyekwa ndụmọdụ ọjọọ niile a na-enye n’obodo a. 3 Ha na-
asị, ‘Oge a ga-ewuzi ụlọ ndị ahụ ọ dịghị nso? Obodo a bụ ite
igwe, anyị onwe anyị bụkwa anụ dị n’ime ya.’ 4 N’ihi ya, nwa
nke mmadụ, buo amụma megide ha.” 5 Mgbe ahụ, Mmụọ nke
Onyenwe anyị bịakwasịrị m sị m kwuo, “Otu a ka Onyenwe
anyị sịrị: otu a ka unu na-ekwukwa, unu ndị ndu ụlọ Izrel, ma
amaara m ihe unu bụ n’uche. 6 Unu egbuola ọtụtụ mmadụ
n’ime obodo a, meekwa ka okporoụzọ ya jupụta n’ozu ndị
nwụrụ anwụ. 7 “N’ihi ya ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị ji sị, ozu ndị ahụ niile tọgbọ n’okporoụzọ
obodo unu bụ anụ ndị ahụ unu gburu egbu, obodo a bụkwa
ite. Ma aga m eme ka unu site n’ime ya pụta. 8 Mma agha
ahụ unu na-atụ egwu ya ka m ga-eme ka ọ bịakwasị unu. Otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya.
9 Aga m esitekwa n’etiti ya kpọpụta unu, were unu nyefee
n’aka ndị mba ọzọ, ma kpekwa unu ikpe. 10 Unu ga-ada site
na mma agha. Ọ bụ n’oke ala Izrel niile ka m ga-anọ kpee unu
ikpe. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị. 11 E, obodo a agaghị abụrụ unu ite. Unu agaghị anọkwa
n’ime ya dịka anụ. Aga m ekpe unu ikpe n’oke ala Izrel niile.
12 Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.
N’ihi na unu bụ ndị na-enupu isi site n’iwu m na ụkpụrụ m.
Ma unu na-agbaso nzọ ụkwụ nke mba ndị ahụ niile gbara
unu gburugburu.” 13 Mgbe m ka nọ na-ebu amụma, Pelataya
nwa Benaya nwụrụ. Mụ onwe m kpuo ihu m n’ala kwaa akwa
sị, “Ewoo, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị ị ga-
ebibi ndị niile fọdụrụ n’ala Izrel?” 14 Okwu Onyenwe anyị
ruru m ntị, sị, 15 “Nwa nke mmadụ, ụmụ nke nna gị, ọ bụladị
ụmụnna gị, na ndị mgbapụta gị na ezinaụlọ Izrel niile, ọ bụ
ha ka ndị bi na Jerusalem sịrị, ‘Ha esitela n’ebe Onyenwe anyị
nọ gaa ebe dị anya, ọ bụkwa anyị ka enyere ala nke a ka ọ
bụrụ ihe nnweta anyị,’ 16 “N’ihi nke a, kwuo, ‘Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-asị, N’agbanyeghị
na m zipụrụ ha gaa ebe dị anya n’etiti mba dị iche iche,
chụsakwaa ha n’etiti ala dị iche iche, ma nwa mgbe nta, a
bụụrụ m ha ebe dị nsọ n’ala niile ahụ bụ ebe ha gara.’ 17
“Ya mere kwuo, ‘Nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị na-ekwu: Aga m achịkọtakwa unu ọnụ ọzọ,
site n’obodo niile bụ ebe unu gbasara, nyeghachikwa unu
ala Izrel.’ 18 “Ha ga-alọghachi n’ebe ahụ, sitekwa n’etiti ya
wezuga oyiyi ihe arụ niile, na arụsị niile bụkwa ihe arụ. 19
Aga m enyekwa ha otu obi, tinyekwa mmụọ ọhụrụ n’ime ha.
Aga m ewepụ site n’ime ha obi kpọrọ nkụ ma nye ha obi
nke anụ ahụ. 20 Nke a ga-eme ka ha soro ụkpụrụ m na iwu
m niile, leziekwa anya idebe ha. Ha ga-abụ ndị nke m, mụ
onwe m ga-abụkwa Chineke ha. 21 Ma banyere ndị ahụ obi
ha na-agbaso ihe ọjọọ na ihe niile rụrụ arụ, mmehie ha ka m
ga-atụkwasị n’isi ha; otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwubiri ya.” 22 Mgbe ahụ, cherubim ndị ahụ
weliri nku ha elu, wịịlụ ndị ahụ dịkwa n’akụkụ ha ma ebube

nke Chineke nke Izrel guzokwa n’elu ha. 23 Ebube Onyenwe
anyị sitere n’etiti obodo ahụ rigoo, guzo n’elu ugwu, n’akụkụ
ọwụwa anyanwụ. 24 N’ime ọhụ, Mmụọ nke Chineke buliri m
elu bubata m na Kaldịa, ebe ndị a dọkpụụrụ gaa mba ọzọ nọ.
Otu a ka ọhụ m hụrụ si hapụ m. 25 Agwakwara m ndị niile
ahụ e mere ka ha jee biri na mba ọzọ ihe niile nke Onyenwe
anyị gosiri m.

12 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 “Nwa nke mmadụ,
i bi n’etiti ndị na-enupu isi, ndị nwere anya ịhụ ụzọ ma
ha adịghị ahụ; ndị nwere ntị ịnụ ihe ma ha adịghị anụ ihe,
n’ihi na ha bụ ndị nnupu isi. 3 “Ya mere, nwa nke mmadụ,
kwakọtaa ngwongwo ụlọ gị maka ị ga biri n’ala ọzọ, mee nke
a n’ehihie dịka ha na-ele gị anya, hapụ ụlọ gị gaa n’ebe ọzọ.
Ma eleghị anya ha ga-aghọta, ọ bụ ezie na ha bụ ndị nnupu
isi. 4 Kwapụta ngwongwo gị n’ezi n’ehihie ka ha hụ ya. Ma
hapụ ụlọ gị n’abalị dịka ndị na-agba ọsọ ndụ si eme, mgbe ha
na-amalite ije ha, nke ịga ibi n’ala ọzọ. 5 Mgbe ha na-ele gị
anya, gwupuo mgbidi, site na ya kwara ngwongwo gị pụọ. 6
Mgbe ha nọ na-ele gị anya, bulie ibu gị, tụkwasị ya n’ubu gị,
pụọ gawa n’ime ọchịchịrị, kpuchie ihu gị, ka ị ghara ihu ala
ahụ anya. N’ihi na emela m gị ihe ịrịbama nye ụlọ Izrel niile.”
7 Emere m ihe e nyere m n’iwu. Ebupụtara m ngwongwo m
n’ehihie, jikọta ha maka ịgba ọsọ ndụ. N’anyasị, eji m aka
m gwuo ọnụ na mgbidi ahụ. Ebukwasịrị m ngwongwo m
n’ubu, bulie ije n’ime ọchịchịrị mgbe ha nọ na-ele m anya. 8
N’ụtụtụ echi ya, okwu Onyenwe anyị bịakwutere m, 9 “Nwa
nke mmadụ, ọ bụ na ụlọ Izrel ndị nnupu isi ahụ ajụbeghị
gị, ‘o lee ihe ị na-eme?’ 10 “Gwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Amụma a bụ maka
onyeisi nọ na Jerusalem, n’ụlọ Izrel niile nọkwa ebe ahụ.’
11 Sị ha, ‘Mụ onwe m bụ ihe ama nye unu.’ “Dịka m mere,
otu a kwa ka a ga-eme nye ha. Ha ga-aga na mba ọzọ biri
ka ndị a dọtara n’agha. 12 “Nwa eze nke nọ n’etiti ha ga-
amaburu ibu ya n’ubu pụọ n’ọchịchịrị, ọ ga-egwupụ mgbidi
aja nke obodo site n’ebe ahụ pụọ. Ọ ga-ekpuchikwa ihu ya
ka ọ ghara iji anya ya hụ obodo ahụ. 13 Ma aga m eji ụgbụ
m jide ya, meekwa ka ọ bịaruo Babilọn bụ ala ndị Kaldịa.
Ebe ahụ ka ọ ga-anọ nwụọ, ma ọ gaghị ahụ ya anya. 14 Ndị
niile gbara ya gburugburu na ndị agha ya niile ka m ga-
achụsa n’ala niile, ọ bụkwa mma agha ka m ga-amịpụta jiri
chụọ ha ọsọ. 15 “Ha ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị, mgbe m chụsachara ha n’etiti mba niile dị iche iche,
fesaakwa ha n’ala niile. 16 Ma ọ bụ mmadụ ole na ole n’ime
ha ka m ga-edebe ndụ site na mma agha, na ụnwụ na ọrịa
na-efe efe. Ka ha nwee ike kọọ akụkọ ihe arụ niile ha n’etiti
mba dị iche iche ebe ha gbagara ọsọ. Ha ga-amatakwa na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị.” 17 Okwu Onyenwe anyị ruru m
ntị, sị, 18 “Nwa nke mmadụ, tụọ egwu mgbe ị na-eri nri gị.
Jirikwa ihe ọtụtụ tụpụta mmiri ọṅụṅụ gị, dịka a ga-asị na ọ
bụ ihe ikpeazụ i nwere. 19 Ị ga-asịkwa ndị bi n’ala ahụ, ‘Otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu
banyere ndị bi na Jerusalem, n’ala nke Izrel, sị, Ha ga-eji ụjọ
rie achịcha ha, jirikwa obi ịlọ mmiri ṅụọ mmiri ha, n’ihi na a
ga-ekpochapụ ihe niile dị n’ala ha, n’ihi ihe ike nke ndị bi
n’ime ya. 20 Obodo niile nke ndị mmadụ bi n’ime ya ga-ala
n’iyi, otu aka ahụ, ala unu niile ga-abụ ebe tọgbọrọ na nkịtị.
Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe bụ Onyenwe anyị.’” 21
Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 22 “Nwa nke mmadụ,
kedụ ihe ilu a na-atụ n’Izrel pụtara, nke na-asị ‘Ụbọchị adịla
oke anya, ọhụ niile abụrụkwala ihe na-enweghị isi?’ 23 Gwa
ha, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-
ekwu, Aga m eme ka ilu a kwụsị, ha agaghị atụkwa ya dịka ilu
n’Izrel ọzọ.’ Kama gwa ha, ‘N’ụbọchị ahụ adịla nso mgbe ọhụ
niile ga-emezu. 24 N’ihi na agaghị enwekwa ọhụ ụgha ọzọ,
maọbụ ịjụ ase ire ụtọ n’etiti ụlọ Izrel. 25 Ma mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị ga-ekwu ihe m zubere. Ihe ọbụla m kwuru ga-
emezu na-atụfughị oge. N’ihi na ọ bụ n’oge unu dị ndụ, unu
ndị nnupu isi, ka m ga-emezu ihe ọbụla bụ nke m kwuru. Otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri
ya.’” 26 Okwu nke Onyenwe anyị bịakwutere m, 27 “Nwa nke
mmadụ, lee, ụlọ nke Izrel na-asị, ‘Ọhụ niile ọ na-ahụ bụ maka
ọtụtụ afọ dị n’ihu, amụma ya bụkwa maka oge na-abịa n’ihu.’
28 “N’ihi ya, gwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị sịrị, ọ dịghịkwa okwu m nke a ga-atụfu oge
ọzọ n’ime ya, ihe ọbụla m kwuru ka a ga-emezu. Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya.’”

13 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 “Nwa nke mmadụ,
buo amụma megide ndị amụma nke Izrel ndị na-ebu
amụma ugbu a, gwa ndị amụma ahụ na-ekwu ihe sitere ha
n’uche: ‘Nụrụnụ okwu nke Onyenwe anyị. 3 Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Ahụhụ ga-adịrị
ndị amụma nzuzu ndị na-agbaso mmụọ nke onwe ha, ndị ọ
dịghị ihe ha na-ahụ. 4 Gị Izrel, lee, ndị amụma gị niile dị
ka nkịta ọhịa bi na mkpọmkpọ ebe. 5 Unu arịgobeghị na
oghere jupụtara na mgbidi maọbụ rụzie mgbidi aja ndị ahụ
maka nchekwa ndị Izrel ka o nwee ike kwudosie ike n’ụbọchị
agha nke Onyenwe anyị. 6 Ọhụ ha bụ ụgha, otu a, ịjụ ase
ha bụkwa ụgha, ha na-asị, “Onyenwe anyị kwupụtara,” ebe
Onyenwe anyị ezipụghị ha, ha na-agakwa n’ihu na-atụ anya
ka o mezuo okwu ha. 7 Ọ bụghị ọhụ ụgha ka unu hụrụ, ọ
bụghịkwa okwu ịjụ ase ụgha ka unu kwuru, mgbe unu na-asị,
“Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara,” n’agbanyeghị na mụ
onwe m ekwughị okwu? 8 “‘N’ihi ya, Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, aga m ebibi unu n’ihi okwu ụgha
na ọhụ ụgha unu niile. Edoola m onwe m imegide unu, otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. 9
Aka m ga-emegide ndị amụma niile ahụ bụ ndị na-ahụ ọhụ
ụgha, na-agbakwa afa ụgha. Ha a gaghị esonye na otu ọgbakọ
ndị m maọbụ bụrụ ndị agụnyekọrọ n’akwụkwọ ndekọta aha
ụlọ nke Izrel, ha agaghị abakwa n’ala ndị Izrel. Mgbe ahụ unu
ga-amata na mụ onwe m bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị. 10 “‘N’ihi na ha eduhiela ndị m, mgbe ha na-
asị, “Udo,” ebe udo na-adịghị, n’ihi na mgbe e wuru mgbidi
na-esighị ike, ndị amụma ndị a jara ha mma, werekwa nzu
techie ya. 11 Ya mere, gwa ndị ahụ jiri nzu techie mgbidi ahụ
na ọ ga-ada. Oke mmiri ozuzo nke ga-ezobiga oke ga-ezo, aga
m ezitekwa mkpụrụ mmiri dị ukwuu nke ga-ada, na oke ifufe
nke ga-akwada ya. 12 Mgbe mgbidi ahụ dara, ndị mmadụ ọ
gaghị ajụ, “Olee ebe mgba ọcha ahụ ị ji techie ya dị?” 13
“‘Ya mere, Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru, aga m eji oke ifufe nke ọnụma m, na oke mmiri
ozuzo nke iwe m, ma oke akụmmiri nke oke iwe m mebie ya.
14 Aga m akwada mgbidi ahụ unu tere nzu, aga m emekwa
ka ọ daruo ala nke ga-eme ka ahụ ntọala ya anya; ọ ga-
adakwasịkwa unu, gwepịa unu. Mgbe ọ dara ọ ga-egbuchapụ
unu niile; unu ga-amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.

15 Otu a ka m ga-esi gosipụta iwe m n’ebe mgbidi ahụ nọ,
na n’ahụ ndị ahụ ji nzu techie ya. Aga m asị unu, “Mgbidi
ahụ adịghịkwa, otu a ka ọ dịkwa ndị ahụ ji nzu techie ya, 16
bụ ndị amụma Izrel ndị ahụ buru amụma nye Jerusalem,
ndị hụkwara ya ọhụ udo mgbe udo na-adịghị, otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri.”’ 17 “Ma
ugbu a, gị nwa nke mmadụ, chee ihu n’ebe ụmụada ndị unu
nọ, ndị nke na-ebu amụma dị ka o si si ha n’obi pụta. Buo
amụma megide ha 18 sị, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị na-ekwu, Ahụhụ dịrị ndị inyom na-adụnye
ọgwụ mgbaasị na nkwoji aka ha na-emekwa akwa mgbokwasị
nke ikpuchi isi maka ndị mmadụ dị iche iche, iji raata ha. Unu
si aṅaa chee na unu ga-echebe ndụ unu mgbe unu buru ụzọ
mee ka ndị m maa n’ọnya? 19 Unu emeela ka m ghara ịdị nsọ
n’etiti ndị m, n’ihi mkpoju aka ọka balị na iberibe achịcha ole
na ole. N’ihi ya, unu emeela ka ha nwụọ bụ ndị na-ekwesighị
ịnwụ anwụ. Unu edebekwala ha ndụ bụ ndị na-ekwesighị ịdị
ndụ, site n’okwu ụgha unu na-agwa ndị m, bụ ndị na-aṅa ntị
n’okwu ụgha. 20 “‘N’ihi nke a, Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị na-ekwu, ana m emegide ọgwụ mgbaasị niile
nke unu ji achụ nta mkpụrụobi ndị m dịka nnụnụ. Aga m
adọwapụ ha site n’aka unu, napụtakwa ndị m, bụ ndị unu ji
n’ọnya dị ka nnụnụ e tinyere n’ụlọ akpara akpa. 21 Aga m
adọwa akwa mgbokwasị ọgwụ unu, napụta ndị m site n’aka
unu. Ha agaghị amakwa n’ọnya nke ike unu ọzọ. N’ụzọ dị otu
a unu ga-amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. 22 N’ihi
na ụgha unu emeela ka obi ndị ezi omume daa mba, mgbe ọ
na-abụghị uche m na ihe dị otu a ga-eme. Ma unu emeela ka
obi ndị ajọ omume sie ike site na nkwa ogologo ndụ unu
kwere ha, mee ka ha ghara isite n’ụzọ ọjọọ ha chegharịa ma
zọpụta ndụ ha. 23 N’ihi nke a, unu agaghị ahụkwa ọhụ ụgha
ọzọ, maọbụ gbaa afa. M ga-anapụta ndị nke m site n’aka unu.
Mgbe ahụ unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.’”

14 Ụfọdụ n’ime ndị okenye Izrel bịakwutere m, nọdụ ala
n’ihu m. 2 Mgbe ahụ okwu Onyenwe anyị ruru m ntị,
3 “Nwa nke mmadụ, ndị ikom ndị a na-efe arụsị n’ime obi
ha, ma tinyekwa ihe ịsụ ngọngọ nke ajọ omume ya n’ihu
ha. Aga m ekwenye ka ha jụta m ase ọbụla? 4 Ya mere, gwa
ha okwu sị ha ‘Nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: Mgbe onye Izrel ọbụla na-agbaso arụsị
n’obi ya, nke na-ekwekwa ka arụsị ndị a na-eduba ya na
mmehie, bịakwutere onye amụma ijụta ya ase, mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị ga-aza onye ahụ dịka o si dị, ya bụ dịka
ịba ụba nke arụsị ya niile si dị. 5 N’ụzọ dị otu a ka m ga-
esi nwetaghachikwa obi ndị Izrel niile bụ ndị si n’ebe m nọ
wezuga onwe ha, ma malite ife arụsị.’ 6 “N’ihi ya, gwa ụlọ
Izrel, ‘Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
na-ekwu, Chegharịanụ! Sitenụ n’ife arụsị unu niile chigharịa,
jukwanụ omume unu niile rụrụ arụ. 7 “‘N’ihi na onye ọbụla
n’ụlọ Izrel maọbụ onye ọbụla n’ime ndị ọbịa bi n’ala Izrel,
nke kewapụrụ onwe ya site n’iso m, si otu a mee ka arụsị ọ
na-efe baa ya n’obi, nke na-etinye ihe ịsọ ngọngọ ajọ omume
n’ihu ha, mechaa, gakwuru onye amụma maka isite n’aka
ya ijụta m ase, mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ga-azaghachi
ha. 8 Aga m edokwa onwe m imegide ha, mee ka ha bụrụ
ihe ịmaatụ na ilu nye ndị ọzọ. Aga m esitekwa n’etiti ndị
m wezuga ha. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị. 9 “‘Ọ bụrụ na arafuo onye amụma ahụ ka o
buo amụma, ọ bụ mụ onwe m bụ Onyenwe anyị rafuru onye
amụma ahụ. Aga m esetipụ aka m megide ya, bipụkwa ya site
n’etiti ndị m, bụ Izrel. 10 Ha ga-ata ahụhụ n’ihi mmehie ikpe
ọmụma ha, dịka ikpe ọmụma dịrị onye na-ajụ ase, otu a ka ọ
ga-adịkwa nye onye amụma ụgha ahụ. 11 Mgbe ahụ, ụmụ
Izrel agaghị esitekwa n’iso m kpafuo ọzọ. Ha agakwaghị eji
mmehie merụọ onwe ha, kama ha ga-abụ ndị m, mụ onwe m
ga-abụkwa Chineke ha. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwupụtara ya.’” 12 Okwu Onyenwe anyị ruru
m ntị, sị, 13 “Nwa nke mmadụ, ọ bụrụ na ndị bi n’ala emehie
megide m, site n’ekwesighị ntụkwasị obi ha, ọ bụrụ na m
esetipụ aka m mee ka oke ụnwụ bịakwasị ha, ọ bụrụkwa na m
emee ka mmadụ na anụmanụ niile dị n’ala a nwụchasịa, 14 a
sịkwa na Noa, Daniel na Job bi n’etiti ya, ha ga-azọpụta naanị
onwe ha n’ezi omume ha. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị kwubiri ya. 15 “Asị na m eziga anụ ọhịa
ọjọọ ka ha bịa bibie ala ahụ, mee ka ọ ghọọ ebe tọgbọrọ n’efu
meekwa ka mmadụ ọbụla ghara ị site n’ime ya gafee n’ihi
anụ ọhịa ndị ahụ, 16 dịka m na-adị ndụ ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu, ọ bụrụkwarị na ndị ikom
atọ ndị a nọ n’ebe a, ha agaghị anapụta ọ bụladị ụmụ ha ndị
nwoke maọbụ ụmụ ha ndị nwanyị site n’ịla n’iyi. Naanị ha ka
a ga-azọpụta, ma ala ahụ ga-abụ ihe tọgbọrọ n’efu. 17 “Ọ
bụrụ na a sị na m mere ka mma agha bịakwasị ala ahụ, m sị,
‘Ka mma agha gabiga site n’ala ahụ niile gburugburu,’ ma
gbuo mmadụ na anụmanụ niile dị n’ime ya, 18 dịka m na-
adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri, a sịkwarị na ndị ikom atọ ndị a nọ n’ala ahụ,
ha agaghị anapụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ha ndị inyom site
n’ịla n’iyi. Kama, ọ bụ naanị ha onwe ha ka a ga-anapụta. 19
“Ọzọkwa, ọ bụrụ na m eziga oke iwe m site n’ajọ ọrịa na-efe
efe, ọ bụrụ na ọrịa ahụ egbuo mmadụ na anụmanụ ha niile,
20 dịka m na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwubiri, a sịkwa na Noa, Daniel na Job bi n’ime
ya, ha agaghị anapụta ụmụ ha ndị ikom maọbụ ndị inyom
site n’ịla n’iyi. Ha ga-azọpụta naanị onwe ha n’ezi omume ha.
21 “N’ihi na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru, a ga-esi aṅaa napụta ya, mgbe m zipụrụ ụzọ ikpe
m anọ dị oke egwu nke na-echere Jerusalem. Ikpe ndị a bụ:
mma agha na ụnwụ, anụ ọhịa ọjọọ na-adọgbu adọgbu na
ọrịa na-efe efe, ka ha gbuchapụ mmadụ na anụmanụ niile dị
n’ime ya. 22 Ma a ga-enweta ụfọdụ ndị ga-afọdụ ndụ, bụ
ụmụ unu ndị nwoke na ndị nwanyị, ndị a ga-anapụta site
n’ahụhụ ndị a. Ha ga-abịakwute unu. Mgbe unu hụrụ omume
ha, na obibi ndụ ha, ha ga-abụrụ unu ihe nkasiobi n’ihi na
unu ga-esite na ha mata ụdị mbibi nke m mere ka ọ bịakwasị
Jerusalem. 23 A ga-akasịkwa unu obi mgbe unu hụrụ omume
ha na obibi ndụ ha, unu ga-amatakwa na ọ bụghị n’efu ka m
mere ka ihe ndị a niile dakwasị ha.” Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya.

15 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 “Nwa nke mmadụ,
olee, ụzọ osisi vaịnị si pụọ iche site n’alaka osisi ndị ọzọ
dị n’ime oke ọhịa? 3 A na-esi n’ime osisi ya were mepụta ihe
ọbụla bara uru? Ọ bụ site na ya ka a na-esi emepụta osisi nke
e ji ekonye ihe? 4 Uru ha bara bụ iji ha menye ọkụ. Ma mgbe
isi ya abụọ repịara, mgbe etiti ya rekwara ọkụ, o nwere ihe
ọzọ mmadụ nwere ike iji ya mee? 5 Ọ bụrụ na ọ baghị uru
mgbe o zuruoke, a ga-esi aṅa were ya mepụta ihe bara uru
mgbe ọkụ repịasịrịla ya, ọ ghọọ unyi? 6 “N’ihi ya, ihe ndị a ka

Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu, dịka m
sitere n'etiti ọhịa niile wepụta osisi vaịnị nye ka ọ bụrụ nkụ e
ji emenye ọkụ, otu a ka m ga-esi mesoo ndị bi na Jerusalem.
7 Aga m eche ihu m imegide ha. Ọ bụ ezie na ha esitela n'ọkụ
pụta, ma ọkụ ga-erepịa ha. Unu ga-amata na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị, mgbe m guzoro onwe m megide ha. 8 Aga
m emekwa ka ala ha tọgbọrọ n'efu, n'ihi na ha bụ ndị na-
ekwesighị ntụkwasị obi. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị kwubiri."

16 Okwu nke Onyenwe anyị bịakwutere m, 2 "Nwa nke
mmadụ, gwa Jerusalem okwu mee ka ọ mara banyere
ndụ ya niile rụrụ arụ 3 sị ya, 'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị na-agwa Jerusalem: Ịpụta ụwa gị
na ọmụmụ gị bụ n'ala ndị Kenan; nna gị bụ onye Amọrị, nne
gị bụ onye Het. 4 N'ụbọchị ahụ a mụrụ gị, ebeghị otubo gị, ọ
dighị onye lekọtara gị maọbụ jiri mmiri saa gị ahụ ị sachapụ
gị unyi maọbụ tee gị nnu, maọbụ jiri akwa kechie gị. 5 Ọ dighị
onye nwere obi ebere n'ebe ị nọ. Ọ dighị onye ihe banyere gị
metụrụ n'obi, ọ dịkwaghị onye lekọtara gị. Kama n'ụbọchị
ahụ a mụrụ gị a tufuru gị n'ọhịa, n'ihi na-eledara gị anya. 6
"'Ma mgbe m si n'ebe ahụ ị tọgbọ na-agafe, ahụrụ m gị ka i
chịlịri ụkwụ gị, ọbara jukwara gị ahụ, dịka ị dina n'ime ọbara
gị. N'oge ahụ, ihe pụrụ m n'ọnụ bụ, "Dị ndụ." 7 Emere m ka ị
too dịka osisi na-eto eto n'ime ọhịa. I tolitere, too ogologo
ma tozuo oke na nwanyị, ị kpụrụ ara, agịrị isi gị pukwara, ma
gị onwe gị gba ọtọ. 8 "'Emesịa, a gafere m n'akụkụ gị, mgbe
m lere gị anya ahụrụ m na i tozuola onye mmadụ ga-ahụ
n'anya. A gbasapụrụ m akụkụ akwa m n'ahụ gị, jiri ya kpuchie
ọtọ gị. Aṅụrụ m gị iyi, mụ na gị gbara ndụ, ị ghọkwara nke m.
Ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. 9
"'Eji m mmiri saa gị ahụ, sachapụ ọbara dị gị n'ahụ, teekwa
gị mmanụ. 10 Enyere m gị akwa ọcha na uwe a kpara nke
ọma, nke i ji kpuchie ahụ gị. Nyekwa gị akpụkpọụkwụ e ji ezi
akpụkpọ kwaa, jirikwa ezi akwa ọcha na uwe ndị dị oke ọnụ
kpuchie gị. 11 Eyinyere m gị ihe ịchọ mma, tinye ọlaaka n'aka
gị, nakwa ọlaolu n'olu gị. 12 Etinyekwara m gị ọla n'imi, tinye
gị ọlantị abụọ na ntị gị, na okpueze mara mma n'isi gị. 13 E ji
ihe ịchọ mma ọlaọcha na ọlaedo chọọ gị mma. Uwe gị bụkwa
uwe ezi akwa ọcha, uwe dị oke ọnụ, na uwe a kpara nke ọma.
Nri ị na-eri bụ ụtụ ọka a yọchaziri nke ọma, na mmanụ aṅụ,
na mmanụ oliv. Mma gị pụtaziri ihe nke ọma, ị ruo ogo ịbụ
eze nwanyị. 14 Aha gị dara ụda nke ukwuu n'etiti mba dị iche
iche n'ihi mma gị, nke zuruoke site n'ebube ahụ bụ nke m
tụkwasịrị gị. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwupụtara. 15 "'Ma ị tụkwasịrị mma gị obi, jiri n'ihi
na a mara aha gị ghọọ onye akwụna. I wekwaara onwe gị
nye nwoke ọbụla gabigara mee ka mma gị bụrụ nke ya. 16 Ị
were uwe gị ụfọdụ, meere onwe gị ebe dị iche iche dị elu
nke tụrụ agwa, ebe doziri ihe ndina ịkwa iko gị. Ihe dị otu a
emetụbeghị mbụ, ha ekwesịkwaghị ime mgbe ọbụla. 17 Ị
chịrị ọlaọcha na ọlaedo ndị ahụ mara mma, bụ nke m nyere
gị, were ha kpụọrọ onwe gị oyiyi nwoke dị iche iche, ndị ị na-
akpọ isiala nye. N'ụzọ dị otu a ka gị na ha si na-akwakọ iko.
18 Uwe ọma ahụ a kpara akpa ka i ji kpuchie ha. Mmanụ m
na ụda m na-esi isi ụtọ ka ị chere n'ihu ha dịka onyinye. 19
Ọzọkwa, ụtụ ọka ọma, mmanụ oliv na mmanụ aṅụ, nri ndị m
nyere gị ka i rie, ka i ji chụọ aja na-esi isi ụtọ n'ihu ha. Otu a
ka o si dị, ka Onyenwe anyị Onyenwe anyị kwupụtara. 20
"'Ụmụ niile ị mụtaara m, nwoke na nwanyị, ka i ji chụọrọ
arụsị gị aja ka ha rie. Ọ bụ na ịgba akwụna gị ezughịrị gị? 21
Ma i gburu ụmụ m, jiri ha chụọ aja nye arụsị! 22 N'oge ndị a
niile ị na-akwa iko, na-eme ihe arụ ndị a niile, o metụbeghị gị
n'obi ka i cheta ụbọchị niile ndị ahụ ị bụ nwantakịrị, mgbe ị
nọ na-agba ọtọ, mgbe ọbara jupụtara gị n'ahụ. 23 "'Ahụhụ,
ahụhụ, ga-adịrị gị, ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri. Tinyekwara ajọ omume gị niile, 24 i wuuru
arụsị gị ụlọ ebe ịkwa iko, wuokwa ụlọ arụsị ndị ọzọ n'akụkụ
okporoụzọ niile. 25 I wuuru onwe gị ebe ịchụ aja e wuliri elu
dị iche iche n'isi ụzọ niile, si otu a merụọ mma gị. N'ebe ahụ
ka ị na-anọ na-emeghere onye ọbụla gafetara ụkwụ gị abụọ,
mee ka ịkwa iko gị na-amụbanye. 26 Ị kwasoro ndị Ijipt bụ
ndị agbataobi gị iko, ndị anụahụ ha dị ukwuu. I si otu a mee
ka iwe dị ukwuu wee m megide ịkwa iko gị nke na-aba ụba.
27 N'ihi ya, esetipụrụ m aka megide gị, e webilatara m oke ala
gị ka ọ dị ntakịrị; ewere m gị nyefee oke ọchịchọ nke ndị
iro gị, bụ ndị inyom Filistia, ndị ihere mere n'ihi omume gị
niile ruru unyi. 28 Gị na ndị Asịrịa akwaala iko, n'ihi na afọ
adịghị eju gị. Ọ bụladị mgbe nke a gasịrị, ị bụkwa onwe na-
enweghị afọ ojuju. 29 I mere ka ịkwa iko gị mụbaa ruo ala ndị
Kaldịa, mba ahụ ịzụ ahịa doro anya. Ma ọbụladị na nke a afọ
ejughịkwa gị. 30 "'Iwe m dị ọkụ megide gị, otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. Mgbe ị na-
eme ihe ndị a, ị na-eme ha nnọọ dị ka onye akwụna nke ihere
adịghị eme. 31 Mgbe ị rụrụ ụlọ arụsị n'isi ụzọ niile, wuokwa
ụlọ ịkwa iko gị na mbara ụzọ niile, i meghị ya dịka akwụna,
n'ihi na ị jụrụ ịnara ndị gị na ha kwara iko ego ọbụla. 32
"'N'ezie, ị bụ nwanyị na-akwa iko ma ị nọ na di, onye na-
anabata ndị ikom ọzọ karịa di ya! 33 Ndị akwụna niile na-
anata onyinye, ma gị onwe gị na-enye ndị ikom niile hụrụ gị
n'anya onyinye, inye ha ngarị ka ha bịakwute gị site n'ebe
niile bịakwute gị n'ihi ịgba akwụna gị. 34 N'ihi ya, ị dị iche
n'etiti ndị inyom ndị ọzọ n'ụdị ịgba akwụna gị, o nweghị
onye na-agbaso gị na-arịọ gị maka ịkwaso gị iko. Ị kwụrụ
ụgwọ ma o nweghị ụgwọ a kwụrụ gị, n'ụzọ dị otu a ị dị iche.
35 "'N'ihi nke a, gị nwanyị akwụna, nụrụ okwu Onyenwe anyị!
36 Nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru, N'ihi na ị wụpụrụ agụụ nke anụ ahụ gị, kpugheekwa
ọtọ gị n'ịkwa iko gị nke gị na ndị ị hụrụ n'anya na-akwa, na
n'ihi arụsị gị niile rụrụ arụ, nakwa n'ihi na ị nyere ha ọbara
ụmụ gị, 37 n'ihi ya, aga m achịkọta ndị niile bụ ndị ahụ niile ị
hụrụ n'anya, ndị gị na ha na-enwe obi ụtọ, ndị ị hụrụ n'anya,
ma ndị ị kpọrọ asị. Aga m achịkọta ha site gburugburu gị
imegide gị, gbaa gị ọtọ n'ihu ha, ka ha hụ ọtọ gị niile. 38 Aga
m ata gị ahụhụ a na-ata ndị inyom na-akwa iko, na ndị inyom
na-egbu mmadụ. Aga m eme ka ịbọ ọbọ ọbara nke ọnụma m,
ya na ekworo m, bịakwasị gị. 39 Aga m enyefe gị n'aka ndị
ahụ ị hụrụ n'anya, bụ ọtụtụ mba ahụ dị iche iche. Ha ga-ebibi
gị, kwada ụlọ ịkwa iko gị, na ụlọ arụsị gị niile dị elu, gbaa gị
ọtọ, narakwa gị uwe gị niile, na ihe ịchọ mma gị niile, hapụ gị
ka ihere mee gị. 40 Ha ga-akpọta igwe mmadụ ga-emegide gị,
ndị ga-atụ gị nkume, jirikwa mma agha ha bọkasịa gị. 41
Ha ga-agba ụlọ gị ọkụ ma takwaa gị ahụhụ n'ihu ọtụtụ ndị
inyom. Aga m ahụkwa na ị kwụsịrị ịkwa iko ị na-akwa, ị ga-
akwụsịkwa ịkwụ ụgwọ ahụ ị na-akwụ ndị iko gị. 42 Mgbe ahụ,
oke iwe m megide gị ga-adajụ, ekworo m ga-esite n'ebe ị nọ
gabiga. Aga m anọ nwayọọ gharakwa iwe iwe ọzọ. 43 "'Ebe ọ
bụ na ị chetaghị ụbọchị ndị ahụ niile, mgbe ị dị n'agbọghọbịa,

ma i ji ihe ọjọọ ndị a niile ị na-eme kpasuo m iwe. Ya mere,
aghaghị m ịkwụghachi gị dịka mmehie gị si dị. Ọ bụ na i
meghị omume ndị a rụrụ arụ, tinyekwara mmehie agụụ ịkwa
iko? Ọ bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri. **44** “‘Lee, onye ọbụla na-atụ ilu, ga-atụ ilu a banyere
gị sị, “Otu ọ dị nne ka ọ dị nwa ya nwanyị.” **45** N’ezie, ị dị ka
nne gị, n’ihi na nne gị kpọrọ di ya na ụmụ ya asị. Ị dịkwa
ka ụmụnne gị ndị inyom. Ha na-akpọ di ha na ụmụ ha asị.
N’ezie, nne gị bụ onye Het, nna gị bụkwa onye Amọrị. **46**
Ada nne gị bụ Sameria, ya na ụmụ ya bi n’ugwu. Nwanne gị
nwanyị nke nta bụ Sọdọm, ya na ụmụ ya bi n’ala ndịda. **47** Ọ
bụghị naanị na ị soro ụzọ ha niile, ị ṅomiri omume ibi ndụ
arụ ha niile, kama dịka a ga-asị na nke a bụ ihe nta, n’ụzọ gị
niile, ị ghọrọ onye rụrụ arụ karịa ha. **48** Ebe m na-adị ndụ, ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Sọdọm
na ụmụ ya ndị inyom emetụbeghị ihe ndị a gị na ụmụ gị
ndị inyom mere. **49** “‘Mmehie nwanne gị nwanyị Sọdọm bụ
nganga, na umengwụ, na oke oriri. Ha jụrụ inyere ndị nọ na
mkpa, na ndị agụụ na-agụ nọ n’ọnụ ụzọ ha aka. **50** Ha dị
elu n’obi ha, mee ihe arụ n’ihu m. N’ihi ya, esitere m n’ihu
m wezuga ha dịka ị hụrụ. **51** Ọ bụladị Sameria emerughị
ọkara mmehie niile i mere. I meela ihe arụ bara ụba karịa
nke ha mere, si otu a gụọ ụmụnne gị ndị inyom ka ndị ezi
omume site n’ihe ndị a niile nke ị mere. **52** Gị onwe gị buru
ihe ihere gị, n’ihi na omume gị ekpepụtala ụmụnne gị ndị
inyom. N’ihi na mmehie gị dị njọ, dịkwa ukwuu karịa nke ha,
ha bụ ndị a gụrụ na ndị ezi omume karịa gị. Ya mere, ka ihere
mee gị, burukwa ọnọdụ ihere gị, n’ihi na ị meela ka a gụọ
ụmụnne gị ndị inyom dịka ndị ezi omume. **53** “‘Ma otu ọ dị,
aga m eme ka ọganihu nke Sọdọm na ụmụ ya ndị inyom, na
ọganihu nke Sameria na ụmụ ya ndị inyom, na ọganihu nke
gị dịghachikwa n’etiti ha: **54** Ka i nwee ike bụrụ ọnọdụ ihere
gị, ka ihere mekwa gị n’ihi ihe niile i mere, n’ịkasị ha obi. **55**
Ọzọ ndị ụmụnne gị nwanyị bụ Sọdọm na Sameria na ụmụ ha
ndị inyom ga-alọta n’ọnọdụ mbụ ha; gị na ụmụ gị ndị inyom
ga-alọtakwa n’ọnọdụ mbụ unu. **56** Ma ị pụghị emeghe ọnụ gị
kpọọ aha nwanne gị nwanyị bụ Sọdọm n’ụbọchị nganga gị,
57 tupu e kpughe ajọ omume gị. Ọ bụladị otu ahụ, ugbu a ị bụ
ihe ịkwa emo nye ndị ada Edọm na ndị agbataobi ya niile, na
ndị ada ndị Filistia. Ndị niile nọ gị gburugburu na-eleliịkwa gị
anya. **58** Ị ga-anata ụgwọ ọrụ nke ịkwa iko gị, na ihe arụ ndị
ọzọ ị na-eme. Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. **59** “‘Nke a
bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, Aga
m akwụghachi gị dịka omume gị si dị, n’ihi na ị ledara iyi ahụ
ị ṅụrụ anya site n’imebi ọgbụgba ndụ ahụ. **60** Ma otu ọbụla o
si dị, aga m edebezu nkwa ahụ niile m kwere gị mgbe ị dị na
nwantakịrị. Aga m eme ka ọgbụgba ndụ ahụ dị n’etiti mụ na
gị guzosie ike ruo ebighị ebi. **61** Mgbe ahụ, ị ga-echeta ụzọ gị
niile, ma nwee ihere, mgbe m ga-ewere ụmụnne gị ndị inyom
ndị ahụ tọrọ gị na ndị nke ị tọrọ nye gị ha dịka ụmụ, ma
ọ bụghị n’ihi ọgbụgba ndụ m. **62** Aga m eme ka ọgbụgba
ndụ mụ na gị guzosie ike, ị ga-amatakwa na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị. **63** Mgbe ahụ, aga m ekpuchiri gị ajọ omume
niile bụ nke ị mere. Ihere ga-eme gị mgbe i chetara ndụ ọjọọ
gị, ị gaghị emeghekwa ọnụ gị kwuo okwu n’ihi oke mweda
n’ala gị. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri.’”

17 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **2** “Nwa nke mmadụ,
tụọ ilu kọwaara ụlọ Izrel akụkọ ihe ọmụma atụ. **3** Sị ha,
‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru,
otu ugo nke nwere nku abụọ buru ibu, nke abụba ya tụrụ
agwa agwa ma dịkwa ogologo, feere bịa na Lebanọn, tụjiri
ọnụ ọnụ osisi sida kachasị ibe ya ogologo. **4** Ọ kubipụrụ ọnụ
ọnụ alaka osisi a, buru ya gaa n’ala ebe ọtụtụ ndị na-azụ ahịa
juru, kụọ ya n’obodo ahụ. **5** “‘O sitekwara n’ala ahụ were otu
mkpụrụ kụọ ya n’ala mara nnọọ ezi mma. Ọ kụrụ ya dịka e
si akụ osisi wilo n’akụkụ ebe enwere ụba mmiri. **6** Ọ dịghị
anya, mkpụrụ osisi ahụ gbara mgbọrọgwụ, too, ghọọ osisi
vaịnị dị mkpụmkpụ, nke na-awasa awasa, nke alaka ya niile
chere ihu n’ebe ugo ahụ nọ. O nwekwara alaka siri ike, na
akwụkwọ mara mma. **7** “‘Ma e nwekwara ugo ọzọ, nke nwere
nku sara mbara, nke jupụtara n’abụba. Mgbe ugo a bịara,
osisi vaịnị a gbasakwara mgbọrọgwụ ya na alaka ya, chee ugo
ahụ ihu, ka ọ gbakwasị ya mmiri. **8** A kụrụ ya n’ebe ala dị
mma, n’akụkụ ọtụtụ mmiri, ka o nwee ike wapụta ngalaba,
mịa mkpụrụ, ghọọkwa ezigbo vaịnị mara mma.’ **9** “Sị ha, ‘Otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Ọ
ga-adịhụkwa? Ọ bụ na agaghị ehopu mgbọrọgwụ ya niile,
bipụkwa mkpụrụ ya niile mee ka ọ kpọnwụọ? Ka akwụkwọ
ndụ niile nke na-epute ọhụrụ kpọnwụọ. Ọ gaghị ewekwa
ogwe aka dị ike maọbụ ọtụtụ ndị mmadụ ihopụta ya site
na mgbọrọgwụ ya. **10** A kụọla ya ma ọ ga-etokwa? Ọ gaghị
akpọnwụ kpamkpam mgbe oke ifufe si n’ọwụwa anyanwụ
feturu ya, kpọnwụchakwaa n’ala ebe ahụ ọ nọ puo?’” **11** Mgbe
ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **12** “Ugbu a, gwa
ndị nnupu isi ahụ, ‘unu maara ihe ilu a pụtara?’ Sị ha, ‘Lee,
Babilọn bịara na Jerusalem dọkpụrụ eze ya na ndị ọchịchị
ya laa Babilọn. **13** O were otu onye site n’ezinaụlọ eze, ya
na ya gbara ndụ, bụ onye o mere ka ọ ṅụọ iyi. O sitekwara
n’ala ahụ bupụ ndị ndu obodo ahụ niile. **14** N’ụzọ dị otu a,
alaeze ahụ ghọrọ alaeze e wedara n’ala nke ukwuu, nke na-
enweghịkwa ike ibili ọzọ. Ọganihu nke alaeze ahụ dabeere
naanị na ndebe ha debere ọgbụgba ndụ ahụ. **15** Ma o nupuru
isi n’okpuru ya site n’iziga ndị ozi n’Ijipt ka ha nye ya ọtụtụ
ịnyịnya na ndị agha. Ọ ga-enwetakwa ihe ọ chọrọ? Onye
na-eme ihe dị otu a, ọ pụrụ ịgbanarị ntaramahụhụ? Ọ pụrụ
imebi ọgbụgba ndụ ma gbalaga? **16** “‘N’ezie, dịka mụ onwe m
na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri, ọ ga-anwụ na Babilọn, n’ala nke eze ahụ mere
ka ọ nọkwasị n’ocheeze, bụ onye o ledara ịṅụ iyi ya anya
mebikwaa ọgbụgba ndụ ya. **17** N’agbanyeghị igwe ndị agha
ya siri ike, Fero agaghị enwe ike zọpụta ya n’agha, mgbe ha
ga-ewulite mgbidi agha, gwuokwa olulu nnọchibido iji gbuo
ọtụtụ mmadụ. **18** O leliri ịṅụ iyi ahụ site n’imebi ọgbụgba
ndụ ahụ. N’ihi na o nyere aka ya n’ihe ibe ma gaa n’ihu mee
ihe ndị a niile, mgbapụ agaghị adịrị ya. **19** “‘Ya mere, otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, Dịka mụ
onwe m na-adị ndụ, aga m akwụghachi ya n’ihi nleda anya o
ledara ịṅụ iyi m nakwa n’ihi ọgbụgba ndụ nke o mebiri. **20**
Aga m agbasa ụgbụ m n’ụzọ o si aga; ọnya m ga-amakwa ya.
Aga m ewetakwa ya na Babilọn, nọdụkwa n’ebe ahụ taa ya
ahụhụ n’ihi na ọ kwesighị ntụkwasị obi nye m. **21** Mma agha
ka a ga-eji gbuo ndị agha ya niile na-agbapụ ọsọ, ndị niile
fọdụrụ ka a ga-achụsasị n’akụkụ niile. Mgbe ahụ, ị ga-amata
na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola ya. **22** “‘Ihe ndị a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Mụ

onwe m ga-esi n'ọnụ ọnụ osisi kachasị mma nke osisi sida
kachasị elu kụrụ ihe m ga-akụ. Aga m esi n'ọnụ ọnụ osisi sida
dị elu kụrụ alaka dị nro, nke m ga-akụ n'ugwu dị ezigbo elu.
23 Ọ bụ n'elu ugwu niile nke Izrel ka m ga-akụnye ya. Ọ ga-
awapụtakwa alaka ya, mịa mkpụrụ, bụrụkwa sida mara oke
mma. Ụmụ nnụnụ dị iche iche ga-ewu akwụ ha na ya, ha ga-
achọtakwa ebe obibi na ndo nke alaka ya niile. 24 N'oge ahụ,
osisi ọhịa niile ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị,
bụ onye na-egbuda osisi niile dị elu, ma na-ewelikwa ndị
dị nta elu. Na ọ bụ m na-eme ka osisi dị ndụ kpọnwụọ, ma
na-emekwa ka nke nwụrụ anwụ dịrị ndụ. "'Mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị ekwuola ya. Aghakwaghị m ime ya.'"

18 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, sị, 2 "Gịnị ka unu
bụ mmadụ na-ekwu mgbe unu na-atụ ilu a banyere ala
Izrel? "'Ndị bụ nna eriela mkpụrụ vaịnị na-achaghị acha, eze
ụmụntakịrị a na-eru ha izizi.' 3 "Dịka m na-adị ndụ, otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri, unu
agaghị atụkwa ilu a ọzọ n'ala Izrel. 4 N'ihi na mkpụrụobi
niile bụ nke m, ma nke nna ma nke nwa, ha niile bụ nke m.
Mkpụrụobi ọbụla mehiere bụ nke ga-anwụ. 5 "Ọ bụrụ na-
enwere otu onye ezi omume nke na-eme naanị ihe ziri ezi na
ihe dị mma, 6 onye na-adịghị eje n'ugwu iri oriri maọbụ welie
anya ya n'ebe arụsị niile nke Izrel dị, onye na-adịghị emerụ
nwunye onye agbataobi ya, maọbụ dinakwuru nwanyị nọ
n'oge nsọ ya. 7 Onye na-adịghị emegbu ndị mmadụ, kama ọ
na-akwụghachi ụgwọ o ji, maọbụ na-enyeghachi ihe ọ naara
dịka ihe mbe, ọ dịghị apụnara mmadụ ihe o nwere n'ike,
kama ọ na-enye ndị agụụ na-agụ nri, na-enyekwa ndị gbaa
ọtọ akwa mkpuchi. 8 Ọ dịghị agbazinye mmadụ ego nara
mụrụ nwa, ọ dịghị ana ụma site n'aka ha. Ọ na-esite n'ihe
ọjọọ sepụ aka ya, na-ekpekwa ikpe ziri ezi n'etiti mmadụ na
ibe ya. 9 Ọ na-edebezu iwu m niile, na-agbaso ụkpụrụ m niile
n'ikwesị ntụkwasị obi. Onye ezi omume ka nwoke ahụ bụ; ọ
ghaghị ịdịkwa ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwubiri. 10 "Ọ bụrụ na o nwere nwa nwoke
na-akpa ike, na-akwafu ọbara, na-emekwa ihe ndị ọzọ dị iche
iche, 11 ọ bụ ezie na nna ya emeghị ihe ndị a: "Ma ọ na-eri
nri n'ụlọ arụsị dị n'ugwu, na-emerụ nwunye onye agbataobi
ya; 12 Ọ na-emegbu ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa. Ọ na-
apụnara mmadụ ihe n'ike. Ọ dịghị eweghachi ihe o naara na
mbe. Ọ na-efe arụsị, na-emekwa ihe arụ ndị ọzọ dị iche iche.
13 Ọ na-anara ndị ọ gbazinyere ego ọmụrụnwa na ụma. O
kwesiri ka onye dị otu a dị ndụ? Ọ gaghị adị ndụ. N'ihi na o
meela ihe ndị a niile rụrụ arụ. A ga-egbu ya. Ọbara ya ga-
adịkwa n'isi ya. 14 "Ọ bụrụkwa na nwoke a nwere nwa nwoke
nke hụrụ ihe ọjọọ ndị a niile nna ya na-eme, ma kpebie na ọ
gakwaghị ebi ụdị ndụ ahụ. 15 "Ọ dịghị eri nri n'ụlọ arụsị dị
n'elu ugwu maọbụ welie anya lee arụsị niile nke Izrel. Ọ dịghị
emerụ nwunye onye agbataobi ya. 16 Ọ dịghị emegbu onye
ọbụla, maọbụ anara ihe mbe n'ihi ego ọ gbazinyere mmadụ. Ọ
dịghị apụnara mmadụ ihe o nwere n'ike, kama na ọ na-enye
ndị agụ na-agụ ihe oriri ya, na-enyekwa ndị gbaa ọtọ akwa
mkpuchi; 17 ọ bụrụ na ọ dịghị etinye aka na mmehie ọbụla,
na ọ naghị anara ọmụrụnwa na ụma n'aka ndị o binyere ego,
na ọ na-erubekwara iwu m niile isi, na-agbaso ụkpụrụ m
niile. Onye dị otu a agaghị anwụ n'ihi mmehie nke nna ya
mere. Ọ ga-adị ndụ. 18 Ma nna ya ga-anwụ n'ihi mmehie niile
o mere, n'ihi na ọ bụ onye na-ewe ihe na-abụghị nke ya, onye
na-apụnara ndị ọzọ ihe ha nwere n'ike. Ọ bụkwa onye na-eme
ihe ọjọọ dị iche iche n'etiti ndị ya. 19 "Ma unu na-ajụ, 'Gịnị
mere nwa adịghị eketa oke n'ahụhụ nke ajọ omume nna ya?'
Ihe dị otu ahụ apụghị ime, ebe ọ bụ na nwa ya emeela ihe
ziri ezi ma leziekwa anya debezuo ụkpụrụ m niile, ọ ghaghị
ịdị ndụ. 20 Onye ahụ mere mmehie bụ onye ga-anwụ. Nwa
agaghị ata ahụhụ n'ihi ihe nna ya metara, nna agakwaghị ata
ahụhụ n'ihi ihe nwa ya metara. Onye ezi omume ga-anata
ụgwọ ezi omume o mere, ma onye ajọ omume ga-anata ụgwọ
n'ihi ajọ ihe o mere. 21 "Ma ọ bụrụ na onye ajọ omume esite
na mmehie niile o mere chigharịa, malite idebe ụkpụrụ m
niile, ma na-emekwa ihe ziri ezi na nke dị mma, onye ahụ
aghaghị ịdị ndụ, ọ gaghị anwụ. 22 Ọ dịghị ajọ omume niile bụ
nke ha mere a ga-echeta megide ha. Ha ga-adị ndụ n'ihi ihe
ezi omume ha mere. 23 Ọ na-atọ m ụtọ bụ ọnwụ nke ndị
ajọ omume? Ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwupụtara. Kama, ọ bụghị mgbe ha si n'ụzọ ha chigharịa,
dịrị ndụ, ka obi na-atọ m ụtọ? 24 "Ma ọ bụrụ na onye ezi
omume esite n'ezi omume ya chigharịa, mee mmehie na-
emekwa ihe arụ nke ndị ajọ mmadụ na-eme, ha ọ ga-adị ndụ?
Mba! Ọ dịghị ihe ezi omume nke onye dị otu a mere nke a
ga-echetakwa. N'ihi ekwesighị ntụkwasị obi ha, ha bụ ndị
ikpe mara, n'ihi mmehie ndị ha mere, ha ga-anwụ. 25 "Ma
unu na-asị, 'Ụzọ Onyenwe anyị ezighị ezi!' Geenụ ntị, unu
ụlọ Izrel. Ọ bụ n'ụzọ m ezighị ezi? Ọ bụghị ụzọ unu niile bụ
nke na-ezighị ezi? 26 Ọ bụrụ na onye ezi omume esite n'ezi
omume ya chigharịa malite ime mmehie, ọ ga-anwụ maka ya;
n'ihi mmehie ahụ o mere ka ọ ga-anwụ. 27 Ọ bụrụ na onye
ajọ omume esite n'ajọ omume niile nke o mere chigharịa
malite ime ihe ziri ezi na nke dị mma, ọ ga-azọpụta ndụ ya.
28 N'ihi na ọ tuleela n'obi ya, kpebiekwa ịhapụ mmehie ya
niile, ma malite ibi ndụ ziri ezi. Ndụ ga-abụ nke ya. Ọ gaghị
anwụ. 29 Ma ụlọ Izrel na-asị, 'Ụzọ Onyenwe anyị ezighị ezi!'
Ọ bụ n'ụzọ m niile ezighị ezi, unu ụlọ Izrel? Ọ bụghị ụzọ unu
niile bụ nke na-ezighị ezi? 30 "Ya mere, unu ụlọ Izrel, aga
m ekpe onye ọbụla n'ime unu ikpe dịka ụzọ ya si dị, otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya.
Chegharịanụ, sitenụ na njehie unu niile unu chigharịa, mgbe
ahụ, mmehie agaghị a bụrụ unu ihe ịsọ ngọngọ. 31 Wezuganụ
njehie niile unu jehiere n'ime ya, ka unu nweta obi ọhụrụ na
mmụọ ọhụrụ. Ụlọ Izrel, gịnị mere unu ga-eji nwụọ? 32 N'ihi
na ọ dịghị atọ obi m ụtọ ịhụ na onye ọbụla na-anwụ, otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara.
Chegharịakwanụ, ka unu dịrị ndụ!

19 "Ma gị onwe gị, bụọrọnụ ndịisi Izrel abụ akwa a, 2 ma
kwuo, "'Ụdị nne Ọdụm gịnị ka nne gị bụ n'etiti ụmụ
ọdụm. Ọ dinara n'etiti ha, na-azụ ụmụ ya. 3 Ọ zụlitere otu
n'ime ụmụ ya nke ghọrọ nwa ọdụm siri ike. Ọ mụtakwara
ka e si adọrisi anụ ọhịa, ghọọ ọdụm na-eri mmadụ. 4 Mba
niile nụrụ maka ihe banyere ya, mee ka ọ danye n'olulu ha
gwuru. Ha ji nko koro ya, duru ya gaa n'ala Ijipt. 5 "'Mgbe ọ
hụrụ na ọ dịkwaghị ihe ọzọ o nwere ike ime banyere ọnọdụ
ahụ, matakwa na olileanya ya abụrụla ihe efu, ọ họpụtara
nwa ya ọzọ kuziere ya otu ọ ga-esi bụrụ ọdụm dị ike. 6 Ọ
ghọrọ onyeisi ụmụ ọdụm niile, n'ihi na ọ bụ ọdụm siri ike,
ọ mụtakwara ka e si ejide anụ ọhịa, ya onwe ya ghọkwara
ọdụm na-eri mmadụ. 7 O tikpọrọ ebe ha niile e wusiri ike
meekwa obodo ha niile mkpọmkpọ ebe. Ala ahụ na ndị niile

nọ n’ime ya, mara jijiji site n’oke egwu n’ihi olu ịgbọ ụja ya. **8**
Mgbe ahụ, ndị agha nke mba niile dị iche iche pụtara gbaa ya
gburugburu. Ha sitere n’akụkụ niile nwude ya n’ọnya olulu
ha siiri ya. **9** Ha tinyere ya nko n’imi, were dọkpuo ya n’ụlọ
igwe a kpara akpa, bute ya n’ihu eze Babilọn. E mere ka o biri
na mba ọzọ dịka ohu, ka a ghara ịnụ ụda olu ya ọzọ n’ugwu
niile nke Izrel. **10** “‘Nne gị dịka osisi vaịnị n’ogige vaịnị a
kụrụ n’akụkụ mmiri, nke nwere ọtụtụ alaka, nke na-amịkwa
mkpụrụ n’ihi mmiri ọ na-enweta. **11** Alaka ya niile siri ike, ha
topụtara ghọọ mkpara eze. O topụrụ etopụ, tokarịa alaka
ndị ọzọ elu. Nke a mere e ji na-ahụ ya anya site n’ebe dị
anya. **12** Ma e ji oke iwe hopu ya tụpụ ya n’ala. Oke ifufe si
n’ọwụwa anyanwụ mere ka akwụkwọ ya kpọnwụsịa, meekwa
ka mkpụrụ ya daa. Alaka ya ndị ahụ dị ike kpọnwụsịrị, ọkụ
rechapụkwara ha niile. **13** Ugbu a, akụọla ya n’ime ọzara ebe
kpọrọ nkụ nke mmiri na-adịghị. **14** Ọkụ esitela n’ogwe ya
rechapụ alaka ya na mkpụrụ ya niile. Ọ dịkwaghị alaka siri
ike fọdụrụ nke dịkwa mma ịbụ mkpara eze.’ Abụ a bụ abụ
akwa, nke e kwesiri ịbụ mgbe ịkwa akwa.”

20 O ruo, n’ọgwụgwụ ọnwa ise, n’afọ nke asaa, ụfọdụ
n’ime ndị okenye Izrel bịara ijụta Onyenwe anyị ase. Ha
nọdụrụ ala n’ihu m. **2** Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m
ntị, sị, **3** “Nwa nke mmadụ, gwa ndị okenye Izrel okwu sị ha,
‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ajụ,
Ọ bụ ijụpụta ase n’aka m ka unu bịara? Dịka mụ onwe m na-
adị ndụ, agaghị m ekwe ka unu jụọ m ase ọbụla, ọ bụ ihe
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri.’ **4** “Ị ga-
ekpe ha ikpe? Ị ga-ekpe ha ikpe, nwa nke mmadụ? Mee ka
ha mara banyere ihe arụ niile nna nna ha mere. **5** Gwa ha,
‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị,
n’ụbọchị m họpụtara Izrel, eweliri m aka m ṅụọrọ ya na ụmụ
ya bụ ụlọ Jekọb iyi ma kpugheekwa onwe m gosi ha n’ala
Ijipt. Site n’iweli aka m, agwara m ha okwu sị, “Mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị bụ Chineke unu.” **6** N’ụbọchị ahụ, aṅụụrụ
m ha iyi na m ga-esi n’ala Ijipt dupụta ha baa n’ala nke m
chọpụtara ha, ala mmiri ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya,
bụ ala nke kachasị ibe ya mma. **7** Mgbe ahụ, agwara m ha,
“Onye ọbụla n’ime unu, wezuganụ oyiyi ihe arụ niile ndị ahụ
bụ nke unu legidere anya, unu ejikwala arụsị niile nke Ijipt
merụọ onwe unu. Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị bụ Chineke
unu.” **8** “‘Ma ha nupuru isi megide m. Ha aṅaghị m ntị. Ha
ewezugakwaghị oyiyi ihe arụ ndị a, bụ nke ha lekwasịrị anya,
maọbụ hapụkwanụ arụsị niile nke ndị Ijipt. N’ihi ya, aga m
awụkwasị ha oke iwe m, meekwa ka iwe m zuo oke n’ahụ ha
n’Ijipt. **9** Ma n’ihi aha m, e si m Ijipt kpọpụta ha. E mere m
nke a ka a ghara imerụ aha m bụ nke dị nsọ, n’anya ndị mba
dị iche iche n’etiti ndị ha binyere, bụ ndị mkpughere onwe m
nye Izrel n’ihu ha. **10** N’ihi ya, esitere m n’Ijipt dupụta ha,
dubata ha n’ọzara. **11** N’ebe ahụ ka m nọ nye ha iwu m niile,
gosikwa ha ụkpụrụ m, gwa ha na onye ọbụla debere ha ga-
adị ndụ. **12** Ọzọ, e nyekwara m ha ụbọchị izuike, ka ọ bụrụ
ihe ịrịbama dị n’etiti mụ na ha, ka ha maara na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị, na-edo ha nsọ. **13** “‘Ma ụlọ nke Izrel
nupuru isi megide m. N’ime ọzara ahụ, ha jụrụ idebe iwu m.
Ha agbasoghị usoro m, ọ bụ ezie na ịgbaso ya pụtara ịdị ndụ.
Ha edebeghị ụbọchị izuike m nsọ. N’ihi ya, ekpebikwara m na
m ga-awụkwasị ha iwe ọkụ m, ka m kpochapụ ha n’ime ọzara.
14 Ma n’ihi aha m, e mere m ihe ga-eme ka a ghara ime ya ka
ọ hapụ ịdị nsọ n’anya ndị mba niile, bụ ndị hụrụ mgbe m si
Ijipt kpọpụta ha. **15** Ma n’ime ọzara ahụ, eweliri m aka ṅụọrọ
ha iyi na m agaghị eduba ha n’ala ahụ m nyere ha, ala mmiri
ara ehi na mmanụ aṅụ na-eru na ya, ala ahụ kachasị ala niile
ọzọ dị n’ụwa mma. **16** N’ihi na ha jụrụ iwu m, ha jụkwara
ịgbaso ụkpụrụ m niile. Ha merụrụ ụbọchị izuike m, n’ihi na
obi ha niile dị n’ebe arụsị ha dị. **17** Ma eji m obi ebere lee ha
anya ma ghara ịla ha n’iyi. Ekpochapụghị m ha n’ọzara. **18**
Mgbe ahụ, agwara m ụmụ ha okwu n’ọzara, “Unu agbasola
nzọ ụkwụ nna unu ha maọbụ debe iwu ha maọbụ jiri arụsị ha
merụọ onwe unu. **19** Mụ onwe m bụ Onyenwe na Chineke gị.
Gbasoonụ iwu m niile, lezie anya ka ị sorokwa ụzọ m niile.
20 Doonụ ụbọchị izuike m nsọ, ka ha ghọọkwa ihe ịrịbama
n’etiti mụ na unu. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m
bụ Onyenwe na Chineke unu.” **21** “‘Ma ụmụ ahụ nupuru
isi megide m. Ha ejegharịghị n’ụkpụrụ m, ha elezighị anya
ka ha debe iwu nke m kwuru banyere ha, “Na onye ọbụla
na-erubere ha isi ga-adị ndụ site na ha,” ha merụrụ ụbọchị
izuike m. N’ihi ya, asịrị m, Aga m awụkwasị ha ọnụma m,
mezuokwa iwe m megide ha n’ọzara. **22** Ọzọkwa, eseghachiri
m aka m, n’ihi aha m, e mere m ihe ga-eme ka a ghara ime ya
ka ọ hapụ ịdị nsọ n’anya ndị mba niile, bụ ndị hụrụ mgbe m
si Ijipt kpọpụta ha **23** E jikwa m iweli aka elu ṅụọrọ ha iyi
n’ime ọzara, na m ga-achụsasị ha n’etiti mba niile, mee ka ha
gbasaa n’akụkụ niile nke ụwa, **24** n’ihi na ha edebeghị iwu m,
kama ha jụrụ ụkpụrụ niile, lelịa ma merụọkwa ụbọchị izuike
m. Naanị ihe na-agụ ha bụ arụsị niile nke nna ha. **25** Ahapụrụ
m ha ka ha nabatara onwe ha iwu na omenaala dị iche iche
nke na-abaghị uru. N’ihi na site n’idebe omenaala ndị a, ha
apụghị inweta ndụ. **26** E merụrụ ha site n’onyinye ha, bụ, iji
nwa mbụ ọbụla chụọ aja, ka m si otu a menye ha egwu ka ha
mara na mụ onwe m bụ Onyenwe.’ **27** “Ya mere, nwa nke
mmadụ, gwa ụlọ Izrel okwu, sị ha, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu, Nna unu ha kwuluru m
na nke a, site na-ekwesighị ntụkwasị obi nye m. **28** Mgbe
m dubatara ha n’ala ahụ nke m ṅụrụ n’iyi inye ha, ha hụrụ
ugwu dị elu maọbụ osisi nwere ọtụtụ akwụkwọ, ebe ahụ ha
chụrụ aja ha, nyekwa onyinye ha, si otu a kpasuo m iwe. Ha
doro ha ihe ndị ahụ niile na-esi isi ụtọ, wụsakwara ha aja ihe
ọṅụṅụ **29** Ya mere a jụrụ m ha, Gịnị ka a na-akpọ ebe ịchụ
aja a unu na-aga?’” (A na-akpọ ya Baama ruo taa.) **30** “N’ihi
nke a, gwa ụlọ Izrel, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: Unu ọ ga-emerụ onwe unu dịka nna
nna unu ha mere site n’ịchụso oyiyi ihe arụ ha dị iche iche?
31 Mgbe unu na-enye onyinye unu, na-eme ka ụmụ unu site
n’ọkụ gafee, unu na-aga n’ihu jiri arụsị unu niile na-emerụ
onwe unu ruo taa. Mụ onwe m, m ga-ekwe ka unu jụta m
ase, O ụlọ Izrel? Dịka mụ onwe m na-adị ndụ, otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri, agaghị m
ekwe ka unu jụọ m ase. **32** “‘Unu na-ekwu n’obi unu sị, “Anyị
chọrọ ịdị ka mba ndị ọzọ, dịka agbụrụ ndị ọzọ nọ n’ụwa, ndị
na-akpọ isiala nye osisi na nkume.” Ma ihe unu bu n’obi
agaghị emezu. **33** Dịka m na-adị ndụ, aga m eji aka ike na
ogwe aka e setịrị eseti nakwa nwụpụ nke oke iwe m chịa
unu, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri ya. **34** Aga m akpọpụta unu site na mba dị iche iche,
chịkọtaa unu site na mba ndị ahụ a chụsasịrị unu. Ọ bụ aka m
dị ike, aka m setịpụrụ na ọnụma a wụpụrụ ka m ga-eji mee
ya. **35** Aga m akpọbata unu n’ọzara nke mba niile, nọdụ n’ebe

ahụ kpee unu ikpe n’ihu n’ihu. 36 Dịka m kpere nna nna
unu ha ikpe n’ọzara nke dị n’ala Ijipt, otu a ka m ga-esi kpee
unu ikpe, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri. 37 Aga m eme ka unu si n’okpuru mkpanaka m
gafee, aga m akpọbata unu na njikọ nke ọgbụgba ndụ ahụ.
38 Aga m esi n’etiti unu wezuga ndị na-ekwe ntị ike ma na-
enupu isi megide m. Ọ bụ ezie na m ga-akpọpụta ha site n’ala
ahụ ha bi, ma ha agaghị abata n’ala Izrel. Mgbe ahụ, unu ga-
amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. 39 “‘Ma banyere
unu, bụ ụlọ Izrel, nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị na-ekwu: Gaanụ fee arụsị unu niile dị iche
iche, onye ọbụla n’ime unu. Ma emesịa, unu aghaghị ịṅa m
ntị, ọ dịghịkwa mgbe unu ga-eji onyinye na arụsị unu niile
merụọ aha nsọ m. 40 N’ihi na ọ bụ n’elu ugwu m dị nsọ, nke
bụ elu ugwu ukwu nke Izrel, ka Izrel niile ga-anọ fee m. N’ebe
ahụ ka m ga-anọkwa nabata onyinye unu na onyinye pụrụ
iche unu, na aja nsọ unu dị iche iche. Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. 41 Aga m anabatakwa
unu dịka onyinye ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ, mgbe m si na
mba dị iche iche kpọlata unu, mgbe m ga-achịkọta unu site
n’obodo ahụ niile a chụgara unu. Mgbe ahụ, mba niile ga-
amata na m dị nsọ. 42 Mgbe m mere ka unu lọta n’ala Izrel,
bụ ala ahụ m weliri aka elu ṅụọ iyi inye nna nna unu ha, unu
ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. 43 N’ebe ahụ, unu
ga-echeta obibi ndụ na omume mmehie niile unu ji merụọ
onwe unu. Unu ga-asọkwa onwe unu oyi, n’ihi ihe ọjọọ niile
unu mere. 44 Unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị, mgbe m mesochara unu mmeso n’ihi aha m, na-agụghị
ajọ omume unu maọbụ otu ụzọ ọjọọ niile unu si dị, unu bụ
ụlọ Izrel. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwupụtara.’” 45 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 46
“Nwa nke mmadụ, chee ihu gị n’ụzọ ndịda. Kwuokwa okwu
megide ala ahụ dị na ndịda, na oke ọhịa niile dị na ndịda. 47
Sị oke ọhịa ndịda ahụ, ‘Nụrụ okwu nke Onyenwe anyị. Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Ana m
akwado isunye gị ọkụ, nke ga-erechapụ osisi niile dị n’ime gị,
ma ndị dị ndụ ma ndị kpọnwụrụ akpọnwụ. A pụghị imenyụ
oke ọkụ ahụ, ọ ga-erechapụkwa ihu niile site na ndịda ruo
n’ugwu niile. 48 Ihe niile bụ mmadụ, ga-ahụ na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị, sunyere ọkụ ahụ. A gaghị emenyụkwa ya.’”
49 Mgbe ahụ, ekwuru m sị, “Ewoo, Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị ha na-ekwu banyere m, sị, ‘Ọ bụghị naanị
ilu ka ọ na-atụ?’”

21 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 “Nwa
nke mmadụ, chee ihu gị n’ụzọ Jerusalem, buo amụma
megide ụlọnsọ ukwu ahụ. Bukwaa amụma megide ala Izrel 3
sị ala Izrel otu a, ‘Otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu, Mụ onwe
m na-emegide gị. Aga m esite n’ọbọ mịpụta mma agha m,
site na gị gbuchapụ ma onye ezi omume na onye ajọ omume.
4 N’ihi na m na-aga igbuchapụ ndị ezi omume na ndị ajọ
omume, mma agha m ga-esite n’ọbọ ya pụta megide onye
ọbụla site n’ugwu ruo na ndịda. 5 Mgbe ahụ, mmadụ niile ga-
amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị amịpụtala mma agha
m site n’ọbọ ya, ọ gaghị amighachi baa n’ọbọ ọzọ.’ 6 “N’ihi
ya, sụọ ude, nwa nke mmadụ, sụọ ude n’ihu ha n’ọnọdụ oke
mwute na obi mgbawa. 7 Mgbe ha jụrụ gị, ‘Gịnị kpatara i ji
asụ ude?’ Ị ga-asị, ‘N’ihi ozi nke na-abịa. Obi niile ga-agbaze
site n’egwu, aka niile ga-akụdakwa; mmụọ niile ga-ada mba,
ikpere niile ga-ede mmiri site n’amịrị.’ Ọ na-abịa, ọ ghaghị
imezu, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri ya.” 8 Ọzọkwa, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị,
sị, 9 “Nwa nke mmadụ buo amụma sị, ‘Ihe a ka Onyenwe
anyị kwuru: “‘Lee, mma agha, lee, mma agha, a mụọla ya,
hichakwaa ya. 10 Amụọla ya n’ihi oke ogbugbu nke gaje ịdị,
hichakwaa ya nke ọma ka ọ na-egbu dịka amụma. “‘Anyị ọ ga-
aṅụrị ọṅụ na mkpara eze nwa m nwoke Juda? Mma agha na-
elelị mkpara niile dị otu a anya. 11 “‘E nyere iwu ka e hichazie
mma agha ahụ, ka e jidekwa ya n’aka. A mụọla ya, hichazie
ya. E doziela ya maka onye ahụ ga-eji ya laa ndụ n’iyi. 12 Nwa
nke mmadụ, tie mkpu akwa ma kwasie akwa ike, n’ihi na ọ
bụ megide ndị m ọ bụkwa megide ndịisi Izrel niile. A na-
atụnyere ha mma agha ga-egbu ha, ha na ndị m. N’ihi ya,
tie aka gị n’obi gị. 13 “‘Ọnwụnwa aghaghị ịbịa. Ma gịnị ga-
eme, ma ọ bụrụ na mkpara eze nke mma agha na-elelị anya,
agaghị n’ihu na-adịgide? Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị kwubiri.’ 14 “N’ihi ya, buo amụma, nwa nke
mmadụ. Kụkọọ ọbụ aka gị abụọ, ka mma agha gbuo ugboro
abụọ e, ọ bụladị ugboro atọ. Ọ bụ mma agha e debere maka
ogbugbu, nke e debere maka oke ogbugbu nke ga-abịachibido
ha gburugburu. 15 Ka obi ha gbazee site n’egwu, ka ndị na-
ada ada hie nne, n’ihi na edoziela m mma agha ahụ n’ọnụ ụzọ
ama ha niile maka oke ogbugbu. Lee, mma agha ahụ na-egbu
amụma, etinyela ya n’aka onye ga-egbu oke ogbugbu. 16 Gị
mma agha, ebe ọbụla ị chọrọ, ebe ọbụla i nwere ike, gbuo
onye ọbụla, ma ọ nọ gị n’aka nri ma ọ nọ gị n’aka ekpe. 17 Mụ
onwe m ga-akụkọtakwa ọbụ aka m, ime ka iwe m jụrụ. Mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola.” 18 Okwu nke Onyenwe
anyị ruru m ntị, sị, 19 “Nwa nke mmadụ mee ụzọ abụọ nke
mma agha eze Babilọn ga-eso. Ka ụzọ abụọ ndị a malite n’otu
obodo. Dee ihe ngosi manye ha n’ebe ahụ ụzọ wara abụọ.
20 Mee ka otu n’ime ụzọ ndị ahụ bụrụ ebe mma agha ga-
esi bịa megide Raba nke Amọn, ka nke ọzọ megide Juda na
Jerusalem, bụ ebe e wusiri ike. 21 N’ihi na eze Babilọn ga-abịa
guzo n’ebe ahụ ụzọ wara abụọ, n’isi ụzọ abụọ ahụ ịchọ ihe
ama. Ọ ga-esite n’ịgba àkụ nke ife nza, jụọ ase site n’aka arụsị
ya niile, nyochakwaa umeju ahụ. 22 N’ụzọ dị n’aka nri, ka ihe
ijụ ase banyere Jerusalem ga-esi bịa. N’ebe ahụ ka ọ ga-ewu
ihe niile ha ji etida mgbidi obodo ahụ. N’ebe ahụ ka ọ ga-anọ
nye iwu maka igbuchapụ ndị niile, na iwu ido ihe e ji etipu
mgbidi n’ọnụ ụzọ ama niile, na iwu a ga-eji wuo nkwasa agha
na mgbidi e ji ebuso ya agha. 23 Ọ ga-adị ha dịka ọjụjụ ase
nke na-abaghị uru, nye ndị ahụ ṅụrụ ha iyi, ma ọ ga-echetara
ha ihe ọjọọ ha mere, dọkpụrụ ha n’ike. 24 “N’ihi ya, ihe ndị a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru. ‘Ebe
ọ bụ na unu esitela na nnupu isi unu mee ka e cheta ajọ
omume unu, si otu a na-ekpughe mmehie unu n’ihe niile unu
na-eme. Ebe ọ bụ na unu emeela ihe dị otu a, a ghaghị ịdọta
unu n’agha. 25 “‘Gị onye rụrụ arụ, onye na-emebi iwu, gị
nwa eze n’Izrel, gị onye ụbọchị ahụhụ ya rurula, 26 ihe ndị
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, yipụ
okpueze gị, ya na akwa ị na-atụghị n’isi. Ihe agaghị adịkwa
dịka o si adị na mbụ. A ga-ebuli ndị dị ala, wedata ndị dị elu.
27 Mbibi, mbibi. Aga m eme ka ọ ghọọ ihe e bibiri ebibi. A
gaghị eweghachikwa ya ọzọ tutu ruo mgbe onye ahụ o ruuru
n’izi ezi bịara. Ya ka m ga-enyefe ya n’aka.’ 28 “Ma gị onwe
gị, Nwa nke mmadụ, buo amụma kwuo, ‘Ihe ndị a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru megide ndị

Amọn n'ihi ịkwa emo ha: "'Lee mma agha, lee mma agha, nke
a mịpụtara maka oke ogbugbu. E hichaziela ya mee ka ọ dị
nkọ iripịa, ka ọ na-egbu amụma dịka amụma egbe eluigwe.
29 N'agbanyeghị ọhụ ụgha nke a na-ahụ banyere unu, na a
jụtakwala ase ụgha banyere unu, a ga-etinye ya n'olu ndị
mmebi iwu ahụ a gaje igbu egbu, bụ ndị ụbọchị ha rurula,
ndị oge ịta ahụhụ ha zukwara. 30 "'Mịghachinụ ya n'ọbọ
ya. N'ebe ahụ e kere unu n'ala nna nna unu ha, Aga m ekpe
unu ikpe. 31 Aga m awụkwasị unu ọnụma m, kukwasịkwa
unu ikuku nke oke iwe m. Aga m ewere unu nyefee n'aka ndị
na-eme ihe ike, ndị bụ ọka na ịla mmadụ n'iyi. 32 Unu ga-
aghọkwa mmanụ a na-awụnye n'ọkụ. A ga-awụsịkwa ọbara
unu n'ala unu. Ọ dịkwaghị onye ga-echeta unu ọzọ, n'ihi na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola.'"

22 Okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị: 2 "Ma gị onwe
gị, Nwa nke mmadụ, ị ga-ekpe ya ikpe? Ị ga-ekpe obodo
ọbara a ikpe? Mgbe ahụ, ị ga-eguzogide ya ihu n'ihu mee
ka ọ mara ihe arụ niile o mere. 3 'Ị ga-asị, Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu: Gị obodo
nke na-ewetara onwe gị mbibi n'ihi ọbara niile a na-awụsi
n'etiti gị, na arụsị niile i ji na-emerụ onwe gị. 4 Lee ka i si
bụrụ onye ikpe mara n'ihi ọbara ị wụsiri. Leekwa ka i si bụrụ
onye e merụrụ emerụ site n'arụsị niile ị kpụrụ. I jirila aka gị
mee ka ọgwụgwụ gị dị nso, leekwa na ọgwụgwụ gị dị nso,
leekwa na ọgwụgwụ gị abịala n'ezie. N'ihi ya, aga m eme gị
ka ị bụrụ ihe nkọcha nye mba niile, na ihe ịkwa emo nye mba
dị iche iche. 5 Ndị nọ gị nso na ndị nọ gị ebe dị anya ga-achị
gị ọchị, gị obodo rụrụ arụ, na nke jupụtara n'ọgbaaghara. 6
"'Lee ka ndịisi Izrel nọ n'ime gị si e ji ike ha nwere na-awụsi
ọbara. 7 A na-eleli nne na nna n'ime gị. Ndị mbịarambịa ka e
ji anya ike na-emegbu. Ndị na-enweghị nna na ndị inyom
di ha nwụrụ ka a na-akpagbu, na-emejọkwa. 8 I lelịala ihe
nsọ m niile, merụọkwa ụbọchị izuike m niile. 9 Ndị nkwutọ,
ndị na-awụsi ọbara nọ n'ime gị. Ndị na-eri nri n'ihu arụsị
niile dị n'elu ugwu, na ndị na-eme omume rụrụ arụ nọkwa
n'ime gị. 10 N'ime gị ka ndị na-akwaso nwunye nna ha iko
dị, n'ime gị ka ndị na-awakpo ụmụ nwanyị mgbe ha nọ na
nsọ ha, bụ mgbe ha nọ n'ọnọdụ adịghị ọcha. 11 N'ime gị ka
otu nwoke na-eme ihe arụ ya na nwunye onye agbataobi
ya, onye ọzọ na-enweghị ihere emerụọla nwunye nwa ya,
onye ọzọkwa, emerụkwala nwanne ya nwanyị, bụ ada nke
nna ya mụrụ. 12 E nwekwara ndị na-anara ego gbuo mmadụ
ibe ha n'ime gị. Gị onwe gị na-anarakwa ndị i binyere ego
ụma buru ibu, na-esitekwa n'aka ike na-anara ndị mmadụ ihe
ha. I chefuokwala m. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwubiri. 13 "'Lee, aghaghị m ịkụkọta ọbụ aka
m abụọ n'ihi uru nke na-ezighị ezi ị na-eri, na ọbara niile nke
ị wụsiri n'etiti gị. 14 Obi gị ọ ga-esikwa ike? Ị ga-eguzokwa
n'ụbọchị m ga-ekpe gị ikpe? N'ihi na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị ekwuola. Aga m emezukwa ya. 15 Aga m achụsa unu
n'etiti mba niile, fesaa unu n'etiti mba niile. Aga m emekwa
ka adịghị ọcha unu kwụsị. 16 Mgbe e mere ka ị ghara ịdị nsọ
n'anya ndị mba dị iche iche, ị ga-amatakwa na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị.'" 17 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru
m ntị, sị, 18 "Nwa nke mmadụ, ụlọ Izrel aghọọlara m ihe efu.
Ha niile aghọọla ọla, na gbamgbam, na igwe, na ọla opu a
hapụrụ n'ọkụ. Ha bụ nnọọ ihe efu nke ọlaọcha. 19 N'ihi ya,
otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru:
'N'ihi na unu niile aghọọla ihe efu, aga m achịkọta unu n'ime
Jerusalem. 20 Dịka a na-achịkọta ọlaọcha, na ọla, na igwe, na
opu, na gbamgbam, tinye ha n'oke ọkụ ka ha gbazee, otu
a ka m ga-esite n'iwe m na ọnụma m chịkọtaa unu n'ime
obodo ahụ gbazee unu. 21 Aga m achịkọta unu, fụkwasị unu
ọkụ nke ọnụma m, mee ka unu gbazee n'ime ya. 22 Dịka
ọlaọcha si agbaze n'ọkụ, otu a ka unu ga-esi gbazee n'ime ya.
Unu ga-amatakwa n'ezie na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị
awụkwasịla unu iwe m.'" 23 Ọzọkwa, okwu Onyenwe anyị
ruru m ntị, sị, 24 "Nwa nke mmadụ, gwa ala ahụ okwu, 'Ị bụ
ala nke a na-emebeghị ka ọ dị ọcha, maọbụ mmiri izokwasị
ya n'ụbọchị ọnụma.' 25 E nwere izuzu ọjọọ nke ndị ụmụ eze
nọ n'ime ya, dịka ọdụm nke na-agbọ ụja na-adọgbu anụ ọ na-
eri eri, ha na-eripịa ndị mmadụ. Ha ewerela akụ ha na ihe ha
niile dị oke ọnụahịa, mekwa ka ụmụ nwanyị na-enweghị di
baa ụba n'etiti ya. 26 Ndị nchụaja ya na-enupu isi n'iwu m
niile, mee ka ihe nsọ m niile gharakwa ịdị nsọ, n'ebe nsọ m.
Ha adịghị akpakwa oke n'etiti ihe dị nsọ na ihe na-adịghị
nsọ. Ha na-ezi ndị m na ihe dị iche ọbụla adịghị n'etiti ihe dị
ọcha na ihe na-adịghị ọcha. Ha adịghị akpọkwa ụbọchị izuike
m ihe ọbụla. N'ihi ya, e mere ka m ghara ịdịkwa nsọ n'etiti
ha. 27 Ndịisi nọ n'ime gị dịka nkịta ọhịa na-adọgbu anụ o
gbutara. Ha na-awụsi ọbara, ime ka mkpụrụobi mmadụ laa
n'iyi n'ihi uru akpa ha. 28 Ndị amụma ha eteela nzu n'ọrụ
ha niile site n'ọhụ ụgha n'ịgba afa ụgha mgbe ha na-ahụghị
ọhụ ọbụla. Ha na-asị, 'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị sịrị,' mgbe Onyenwe anyị na-ekwughị ihe
ọbụla. 29 Ndị ala a na-eji aka ike na-apụnara ndị ọzọ ihe ha
nwere na-ezukwa ohi. Ha na-emegbu ndị ogbenye na ndị nọ
na mkpa, na-emegbukwa ndị ọbịa site n'ụzọ ekpeghị ikpe ziri
ezi. 30 "Achọrọ m otu onye n'etiti ha bụ onye nke ga-ewuzi
mgbidi ogige, guzokwa n'ihu m ikwuchite ọnụ ala a, ka m
ghara ịla ala a n'iyi, ma ọ dịghị onye m hụrụ. 31 N'ihi ya, aga
m awụkwasị ha ọnụma m, jirikwa iwe m dị ọkụ rechapụ ha.
Aga m ebokwasịkwa ahụhụ niile nke mmehie ha, n'isi ha, otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri."

23 Okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị m, 2 "Nwa nke
mmadụ, ọ dị ndị inyom abụọ nke otu nne mụrụ. 3 Ha
ghọrọ ndị akwụna n'ala Ijipt site na mgbe ha bụ agbọghọ.
N'ala ahụ, a bịagidere ara ha aka, pịakwa ọnụ ara agbọghọ ha
aka n'ọnọdụ igwuri egwu. 4 Aha nke okenye bụ Ohola. Aha
nwanne ya nwanyị bụ Oholiba. Ha bụrịị nkem, ha mụtakwara
m ụmụ ndị nwoke na ndị nwanyị. Ohola bụ Sameria, Oholiba
bụkwa Jerusalem. 5 "Ohola na-agba akwụna mgbe ọ ka bụ
nkem. O nwere agụụ ịkwa iko n'ebe ndị niile ọ hụrụ n'anya
nọ, bụ ndị dike n'agha nke ndị Asịrịa, 6 ndị yi uwe anụnụ,
ndịisi ọchịchị na ndị ọchịagha, ha niile bụ ụmụ okorobịa
mara mma n'ile anya, na ndịisi agha, ndị ikom na-amakwasị
n'elu ịnyịnya. 7 O weere onwe ya nyefee n'aka ndị ikom
Asịrịa ogugo ha kachasị elu dịka onye akwụna, merụọkwa
onwe ya site n'ife arụsị dị iche iche nke onye ọbụla agụụ ya
gụrụ obi ya. 8 Ma ọ hapụghị mmụọ akwụna ahụ dị n'ime
ya, bụ nke o bidoro n'Ijipt, nke bụ na mgbe ọ bụ agbọghọ
ya na ndị ikom dinakọrọ, ha na-apịkwa ọnụ ara agbọghọ ya
aka, na-awụkwasịkwa agụụ nke ọchịchọ ọjọọ ha n'ahụ ya. 9
"N'ihi nke a enyefere m ya n'aka ndị ahụ hụrụ ya n'anya, bụ
ndị Asịrịa, ndị agụụ ha na-agụ ya. 10 Ha gbara ya ọtọ, ha
kpọọrọ ụmụ ya ndị ikom na ndị inyom, ma ya onwe ya ka ha

were mma agha gbuo. N'ụzọ dị otu a, ọ ghọrọ ihe akụkọ ilu
n'etiti ndị inyom niile, a takwara ya ahụhụ. 11 "Oholiba bụ
nwanne ya nwanyị hụrụ ihe ndị a, ma n'ime agụụ ihe ọjọọ
nke gụrụ ya nakwa ịgba akwụna, ọ kpara agwa jọrọ njọ karịa
nke nwanne ya nwanyị. 12 Ya onwe ya kwa, agụụ ụmụ Asịrịa
gụrụ ya, bụ ndịisi ọchịchị, na ndị ọchịagha, ndị dike n'agha yi
uwe agha dịka o kwesiri, ndị ikom na-amakwasị n'elu ịnyịnya,
ha niile bụ ụmụ okorobịa dị mma n'ile anya. 13 Ahụrụ m na
ya onwe ya merụkwara onwe ya; ha abụọ si otu ụzọ aga. 14
"O gara n'ihu tụkwasị ihe n'ịgba akwụna ya karịa. Ọ hụrụ
onyinyo ndị ikom atụnyere n'ahụ aja, bụ onyinyo nke ndị
Kaldịa e ji ihe chara uhie uhie sepụta, 15 ha kere ihe okike
n'ukwu ha nakwa akwa okike n'isi ha; n'ile anya ha niile dịka
ndịisi ụgbọ agha ndị Babilọn, Kaldịa bụ ala amụrụ ha. 16
Ngwangwa ọ na-ele ha anya, agụ ha gụrụ ya, o zipụrụ ha ndị
ozi na Kaldịa. 17 Mgbe ahụ ndị Babilọn bịakwutere ya, n'elu
ihe ndina ịhụnanya, n'ime agụụ nke anụ ahụ ha, ha merụrụ
ya. Mgbe ha mesịrị ka ọ bụrụ ihe rụrụ arụ site n'ịkwa iko, o si
n'ebe ha nọ wezuga onwe ya n'ọnọdụ ịsọ ha oyi. 18 Mgbe ọ
gara n'ihu na-akwa iko n'ezoghị ezo na-ekpughekwa ọtọ ya,
elepụrụ m ya anya n'ihi ịsọ oyi, dịka m mere lepụkwara anya
site n'ebe nwanne ya nwanyị nọ. 19 Ma ọ gara n'ihu na-akwa
iko karịa, dịka ọ na-echeta ndụ akwụna o biri n'Ijipt mgbe ọ
bụ agbọghọ. 20 N'ebe ahụ, agụụ ndị ikom ya na ha na-akwa
iko gụrụ ya, bụ ndị anụahụ ha dịka nke ịnyịnya ibu, ndị ihe
ha na-anyụpụta dịkwa ka nke ịnyịnya. 21 Ya bụ, na-agụụ ndụ
ọjọọ nke i biri mgbe ị bụ agbọghọ na-agụsị gị ike, mgbe ị nọ
n'Ijipt ebe a na-abịagide gị aka n'ara, ebe apịkwara ọnụ ara
nta gị aka. 22 "N'ihi nke a, gị Oholiba, nke a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Aga m akpali ndị ahụ
hụrụ gị n'anya megide gị, bụ ndị ahụ ihe ha na-amasịkwaghị
gị ọzọ. Aga m esi n'akụkụ niile kpọta ha, megide gị. 23 Ndị
Babilọn, ndị Kaldịa niile, ndị ikom Pekod, ndị Shoa, na ndị
Koa, na ndị Asịrịa niile ha na ha soo. Ụmụ okorobịa niile dị
mma ile anya, ha niile bụ ndị na-achị achị na ndị ọchịagha,
ndịisi na-agba ịnyịnya, na ndị ikom ọkwa ha dị elu, ha niile
ga-anọkwasị n'elu ịnyịnya. 24 Ha ga-eji ngwa agha dị iche
iche, ụgbọala nke agha na ọtụtụ igwe ndị mmadụ dị iche
iche; ha ji ọta ukwu na ọta nta, kpurukwa okpu agha igwe,
were ọnọdụ gburugburu gị n'akụkụ ọbụla, imegide gị. Aga m
enyefe gị n'aka ha, ka ha taa gị ahụhụ, ha ga-atakwa gị ahụhụ
dịka usoro ikpe ha si dị. 25 Aga m edo ekworo nke iwe m
megide gị, ha ga-eji iwe na ọnụma mesie gị ike. Ha ga-ebipụ
imi unu na ntị unu, ndị fọdụkwara n'ime unu ga-anwụ site na
mma agha. Ha ga-achịkọrọ ụmụ unu ndị ikom na ndị inyom
pụọ, unu ndị nke fọdụrụ ka ọkụ ga-erepịa. 26 Ha ga-eyipụ gị
uwe ọma gị niile, chikọrọ ihe ịchọ mma gị niile. 27 N'ụzọ dị
otu a, a ga-eme ka agụ ọchịchọ ọjọọ nke anụahụ na ịkwa
iko, bụ nke i bidoro n'ala Ijipt kwụsị. Ị gaghị enwekwa agụụ
ile ihe ndị a niile anya maọbụ chetakwa Ijipt n'uche gị. 28
"N'ihi na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru: Lee, ana m aga iwere gị nyefee n'aka ndị ahụ
kpọrọ gị asị, bụ ndị ahụ ị wezugara onwe gị site n'ebe ha nọ
n'ihi ịsọ oyi. 29 Ha ga-esite n'ịkpọ asị mesie gị ike, pụnara gị
ihe niile i nwere nke ị dọgburu onwe gị n'ọrụ n'ihi ha. Ha ga-
ahapụ gị ka ịgbara ọtọ ihu na azụ, mgbe ahụ ihere nke ịgba
akwụna gị ga-apụta ihe. Agụụ nke ọchịchọ ọjọọ na ịkwa iko gị
30 emeela ka ihe ndị a bịakwasị gị, n'ihi na agụụ mmekọrịta
n'ebe mba ndị ọzọ gụrụ gị, ị jikwa arụsị ha merụọ onwe gị. 31
Ị gbasoro nzọ ụkwụ nwanne gị nwanyị, n'ihi ya, aga m ewere
iko ya tinye gị n'aka. 32 "Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: "Iko nwanne gị nwanyị ka ị ga-
aṅụ bụ iko sara mbara ma dịkwa omimi; nke ga-eme ka ị
ghọọ onye a na-achị ọchị na onye a na-akwa emo, n'ihi na ọ
na-anagide ihe dị ukwuu. 33 Ị ga-ejupụta n'ịṅụbiga mmanya
oke na iru ụjụ, n'ihi iko mbibi na ntikpọsị, bụ iko nke nwanne
gị nwanyị bụ Sameria. 34 Ị ga-aṅụ ya, ṅụchaa ihe dị n'iko
ahụ. Ị ga-atapịakwa iberibe ya niile, dọkasịakwa ara gị abụọ.
Ekwuola m. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri. 35 "N'ihi ya, ihe ndị a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Ebe ọ bụ na i chefuola m,
gbakụta m azụ gị, ị ga-ata ahụhụ niile ruuru gị n'ihi mmehie,
agụụ ọchịchọ ọjọọ na ịgba akwụna gị." 36 Onyenwe anyị
sịrị m, "Nwa nke mmadụ, ị ga-ekpe Ohola na Oholiba ikpe?
Mgbe ahụ, guzogide ha mee ka ha mara ihe arụ niile ha na-
eme. 37 N'ihi na ha akwaala iko, ọbara jupụtakwara n'aka ha,
ha na arụsị ha kwakwara iko. Ha jikwa ọ bụladị ụmụ nke ha
mụtaara m chụọ aja nsure ọkụ nye ha. 38 Ihe ọzọ ha mere m
bụ nke a: Ha merụrụ ebe nsọ m n'otu ụbọchị ahụ ha mere ka
ụbọchị izuike m gharakwa ịdị nsọ. 39 N'ihi na n'otu ụbọchị
ahụ ha ji ụmụ ha chụọ aja nye arụsị ha, bụkwa ụbọchị ha
batara n'ụlọnsọ m merụọ ya. Ihe dị otu a ka ha mere n'ụlọnsọ
m. 40 "Ọ bụghị naanị nke a, ha zigara ndị ozi ịkpọ ndị ikom
na-esi ebe dị anya bịa, mgbe ha bịara, n'ihi ha, ị sachara ahụ
gị nke ọma, tee ihe n'anya gị, yirikwa ezigbo ihe ịchọ mma
gị. 41 Ị nọdụrụ n'elu ihe ndina e doziri nke ọma, na tebul
e doro n'usoro dịkwa n'ihu ya nke ị dọbara ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ na mmanụ oliv bụ nke m n'elu ya. 42 "Olu
igwe mmadụ ndị obi dị ụtọ na-ada gburugburu ya n'ime ụlọ,
e sitekwara n'ọzara bubata ndị ṅụbigara mmanya oke, ha
na ọtụtụ ndị ọzọ, Ha gbanyekwara nwanyị a na nwanne ya
nwanyị mgbaaka na nkwoji aka ha, yinyekwa ha okpueze
mara mma n'isi. 43 Mgbe ahụ, ihe m kwuru banyere nwanyị
ahụ ịkwa iko riri ahụ bụ nke a, 'Ugbu a, ka ha mesoo ya
mmeso dịka onye na-agba akwụna, n'ihi na nke ahụ ka ọ bụ.'
44 Ha bara dinakwuru ya. Dịka ndị ikom si abakwuru nwanyị
akwụna, otu a ka ha si bakwuru ụmụ nwanyị ndụ ọjọọ a bụ
Ohola na Oholiba. 45 Ma ndị ikpe ezi omume ga-ama ha ụdị
ikpe a na-ama ndị inyom na-akwa iko na ndị na-awụsikwa
ọbara. N'ihi na ha bụ ndị na-akwa iko, na ndị ọbara dị n'aka
ha. 46 "Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị sịrị, aga m akpọkọta igwe ndị mmadụ ga-emegide ha,
nyefee ha n'aka oke ihe egwu, nakwa ihe nlụta n'agha. 47
Mkpọkọta mmadụ ahụ ga-atụ ha nkume, werekwa mma agha
gbudasịa ha. Ha ga-egbu ụmụ ha ndị ikom na ụmụ ha ndị
inyom, kpọkwaa ụlọ ha niile ọkụ. 48 "Otu a, aga m eme ka ibi
ndụ ọjọọ kwụsị n'ala ahụ, ka esi otu a adọ ndị inyom niile aka
na ntị, ka ha hapụ ịgbaso nzọ ụkwụ gị. 49 Ị ghaghị ịta ahụhụ
n'ihi ndụ ọjọọ nke ịkwa iko gị, hụkwaa ahụhụ n'ihi mmehie
niile nke ịkpọ isiala nye arụsị. Mgbe ahụ ị ga-amata na mụ
onwe m bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị."

24 O ruo n'afọ nke itoolu, n'ọnwa nke iri, n'ụbọchị nke
iri, okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke
mmadụ, detuo ụbọchị taa n'akwụkwọ, n'ihi na ọ bụ taa ka
eze Babilọn gbara Jerusalem gburugburu. 3 Ugbu a, tụọrọ
ndị a na-enupu isi ilu a, gwa ha: 'Otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: "'Sikwasịnụ ite ahụ n'ọkụ;

sikwasị ya kunyekwanụ mmiri n'ime ya. 4 Tinyenụ anụ a
bọrọ abọ n'ime ya. Tinye anụ dị mma, apata ya na aka ya.
Tinyekwa ọkpụkpụ ndị ahụ dị mma n'ime ya. 5 Werenụ naanị
ndị kachasị mma na ndị ahọpụtara site n'igwe ewu na atụrụ,
kwajuokwa nkụ n'okpuru ya maka ọkpụkpụ ndị ahụ, mee ya
ka ọ gbọọ nke ọma, sie ọkpụkpụ ndị ahụ n'ime ya. 6 "'N'ihi
na Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, "'Ahụhụ
dịrị obodo ahụ a na-awụsi ọbara n'ime ya. E, ahụhụ dịrị ite
ahụ nchara dị n'ime ya, nke a na-apụghị ịsachapụ nchara ya.
Wepụtasịanụ ha n'otu n'otu. Ka a hapụ ifekwa nza mgbe a na-
eme nke a. 7 "'N'ihi na ọbara ọ wụsiri dị n'etiti ya. Ọ bụkwa
n'elu nkume ka a wụsiri ya. Ọ bụghị n'elu ala efu, ebe e nwere
ike jiri aja kpochie ya. 8 Ọ bụ n'ihi ikpali ọnụma na ịbọ ọbọ
ka m ji hapụ ọbara ahụ n'elu nkume, ebe a na-apụghị iji aja
kpochie ya. 9 "'Ya mere, ihe a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị na-ekwu, "'Ahụhụ dịrị gị obodo ahụ na-awụsi
ọbara. Mụ onwe m ga-akwanyekwa nkụ dị ukwuu n'ọkụ. 10
Chịkọtaanụ nkụ dị ukwuu, mụnyekwanụ ọkụ. Jirinụ ụda dị
iche iche sizie anụ ahụ nke ọma; surekwaanụ ọkpụkpụ ya ọkụ.
11 Sinyekwanụ ite ahụ ihe na-adịghị n'ime ya n'ọkụ, tutu
ruo mgbe ọ nụrụ ọkụ, chaghariạ, gbazee ihe niile na-abụghị
ọla dị n'ime ya ga-asọpụtasị, nchara ya ga-agwụsịkwa. 12
Ndọgbu n'ọrụ niile a emeghị ka nchara ahụ pụọ. Ọ bụladị ọkụ
dị ukwuu ahụ a kwanyere n'okpuru ya emeghị ka ọ gbazee.
13 "'Ugbu a, adịghị ọcha gị sitere na ndụ ọjọọ nke ịkwa iko gị.
N'ihi na m agbalịala ime ka ị dị ọcha, ma i kweghị adị ọcha
site na mmerụ gị, ị gaghị adịkwa ọcha ọzọ tutu ruo mgbe
ọnụma m megide gị zuruoke. 14 "'Mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị ekwuola ya. Oge m ji emezu ihe m kwuru eruola. Agaghị
m ahapụ imezu ya. Agaghị m eme ebere maọbụ weghachi aka
m azụ. A ga-ekpe gị ikpe dịka omume na obibi ndụ gị si dị.
Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri
ya.'" 15 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 16 "Nwa nke
mmadụ, ana m aga iwere ihe otiti napụ gị onye ahụ ihe ya
na-atọ gị ụtọ. Ma mgbe o mere, ị gaghị eti aka n'obi maọbụ
kwaa akwa. Anya mmiri agakwaghị esi gị n'anya pụta. 17 I
nwere ike sụọ ude, ma asụsila ya ike. Ị gaghị eru uju n'ihi
onye nwụrụ anwụ. Kechie isi gị, yirikwa akpụkpọụkwụ gị,
ekpuchila egbugbere ọnụ gị, maọbụ rie nri ndị na-eru ụjụ na-
eri." 18 Agwara m ndị mmadụ okwu a n'ụtụtụ, ma n'anyasị
nwunye m nwụrụ. N'ụtụtụ echi ya, emere m ihe niile dịka e
siri nye m ya n'iwu. 19 Mgbe ahụ, ndị mmadụ sịrị m, "Ị gaghị
agwa anyị ihe ihe ndị a pụtara? Gịnị mere iji eme omume dị
otu a?" 20 Ya mere a sịrị m ha, "Okwu nke Onyenwe anyị
bịakwutere m, 21 Gwa ụlọ Izrel, 'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu: Ana m aga ime ka ebe
nsọ m ghara ị dị nsọ, bụ ebe e wusiri ike nke unu ji na-anya
isi, ihe na-amasị anya unu, nke ihe banyere ya na-atọ obi unu
ụtọ. Ụmụ unu ndị ikom na ndị inyom, ndị unu hapụrụ ga-ada
site na mma agha. 22 Mgbe ahụ, unu ga-eme dịka m mere.
Unu agaghị ekpuchi egbugbere ọnụ unu, maọbụ rie nri ndị
na-eru ụjụ kwesiri iri. 23 Ihe ikechi isi unu ga-adịgide n'isi
unu, akpụkpọụkwụ unu ga-adịkwa n'ụkwụ unu. Unu agaghị
akwa akwa maọbụ tie aka n'obi, kama unu ga-ata ahụ n'ihi
mmehie unu, sụkwaa ude n'etiti onwe unu. 24 Izikiel ga-
abụrụ unu ihe ịmaatụ. Unu ga-emekwa dịka o mere mgbe ihe
ndị a mezuru. Unu ga-amata n'ezie na mụ onwe m bụ Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị.' 25 "Ma gị, nwa nke
mmadụ, n'ụbọchị ahụ m napụrụ ha ebe ha siri ike, nke bụ
ọṅụ ha na ebube ha, na ihe anya ha na-achọsi ike; na ihe na-
atọ obi ha ụtọ, na ụmụ ha ndị ikom na ụmụ ha ndị inyom, 26
n'ụbọchị ahụ, ọ bụ onye na-agba ọsọ ndụ ga-agbakwute gị
ịkọrọ gị ihe mere. 27 N'oge ahụ, ị ga-asaghe ọnụ gị. Gị na
onye ahụ na-agba ọsọ ndụ ga-ekwurịta okwu. Ị gaghị anọkwa
juu ọzọ. N'ihi ya, ị ga-aghọrọ ha ihe ịrịbama. Ha ga-amatakwa
na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị."

25 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke mmadụ,
chee ihu gị n'ala ụmụ Amọn buo amụma megide ha. 3
Gwa ndị Amọn, 'Nụrụnụ okwu nke Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: N'ihi na ị sịrị "Aha!" megide ebe nsọ m
mgbe e merụrụ ya na megide ala Izrel, mgbe e mere ka ọ
tọgbọrọ n'efu, na mgbe a dọtara ndị Juda n'agha duru ha gaa
mba ọzọ dịka ohu, 4 n'ihi ya, aga m ewere gị nyefee n'aka ndị
si n'ọwụwa anyanwụ pụta, ka ị bụrụ ihe nketa ha. Ha ga-
ewu ebe obibi n'etiti gị, rie mkpụrụ ubi gị, ṅụọkwa mmiri
ara ehi gị. 5 Aga m eme ka obodo Raba ghọọ ebe ịta nri nye
ịnyịnya kamel, meekwa ka ala Amọn ghọọ ebe igwe ewu na
atụrụ na-amakpu. Mgbe ahụ, ị ga-amata na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị. 6 N'ihi na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị na-ekwu: N'ihi na ị kụrụ aka gị, zọọ ụkwụ
gị n'ala gidim, ma sitekwa n'ịkpọ asị nke obi gị ṅụrịa ọṅụ
megide ala Izrel, 7 n'ihi ya, lee, aga m esetipụ aka m megide
gị, were gị nyefee n'aka ọtụtụ mba, ndị ga-alụta gị n'agha.
Aga m eme ka ị gwụsịa, mee ka ị hapụ ịdịkwa ọzọ. Aga m ala
gị n'iyi. Ị ga-amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.'" 8
"Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-
ekwu, 'N'ihi na Moab na Sia sịrị, "Lee, Juda adịrịla ka mba
ndị ọzọ niile," 9 n'ihi nke a, aga m emeghe akụkụ Moab,
site n'obodo nke nsọtụ oke ala ya niile, bụ Bet-Jeshimọt,
Baal-Meon na Kiriatem, nke bụ ebube nke ala ahụ. 10 Aga m
ewere Moab na Amọn nyefee ha n'aka ndị ga-esi n'ọwụwa
anyanwụ pụta, ka ọ bụrụ nke ha. N'ụzọ dị otu a, a gaghị
agụkwa maọbụ cheta Amọn n'etiti mba niile. 11 Aga m ata
Moab ahụhụ. Mgbe ahụ, ha ga-amatakwa na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị.'" 12 "Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị na-ekwu, 'N'ihi na Edọm bọọrọ onwe ha
ọbọ megide ụlọ Juda sitekwa n'ịbọ ọbọ ha bụrụ ndị ikpe mara,
13 n'ihi nke a, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru: Aga m esetipụ aka m megide Edọm, gbuo ndị bi
n'ime ya, ma mmadụ ma anụmanụ. Aga m eme ka ọ tọgbọrọ
n'efu. Ndị niile bi n'ala ahụ site na Teman ruo na Dedan ka a
ga-eji mma agha gbuo. 14 Ọ bụ site n'aka ndị nke m Izrel
ka m ga-esi bọọ ọbọ megide Edọm, ha ga-emeso ndị Edọm
dịka ịba ụba nke iwe m na ọnụma m si dị, ha ga-amata ihe
ịbọ ọbọ bụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri.'" 15 "Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: 'N'ihi na ndị Filistia esitela na mmụọ
nke ịbọ ọbọ, na mmụọ ịkpọ asị nke dị ha n'obi bọọrọ onwe ha
ọbọ, chọọ ịla ha n'iyi. 16 Ya mere, ihe a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, ana m aga isetipụ aka m
megide ndị Filistia. Aga m ebipụ ndị Keret, bibie ndị ahụ niile
bi n'ọnụ mmiri osimiri. 17 Aga m esite n'oke ọnụma bọọ ha
ọbọ site na ịta ha ahụhụ. Mgbe ahụ ha ga-amata na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị, mgbe m ga-abọgwata ha ọbọ.'"

26 N'ụbọchị nke mbụ n'ọnwa, n'afọ nke iri na otu, okwu
nke Onyenwe anyị rutere m ntị sị, 2 "Nwa nke mmadụ,

Taịa aṅụrịala ọṅụ n'ihi ọdịda Jerusalem. Ọ na-ekwukwa na-
asị, 'Ahaa, agbajiela obodo ahụ bụ ọnụ ụzọ e si eje mba dị
iche iche. Ọnụ ụzọ ama ya niile egherekwala oghe nye m.
Ugbu a, e mebirila ya, ihe ga-agara m nke ọma karịa.' 3
N'ihi ya, ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị na-ekwu: Lee, ana m eguzo imegide gị Taịa. Aga m
emekwa ka ọtụtụ mba bilie bịakwasị gị dịka ebili mmiri nke
oke osimiri. 4 Ha ga-etida mgbidi Taịa niile, kwadakwa ụlọ
elu ya niile. Aga m akọchapụ aja mgbidi ya dakpọrọ adakpọ
mee ka ala ahụ ghọọ ala nkume nkume. 5 Ọ ga-aghọkwa
ebe ndị ọkụ azụ na-agbasa ụgbụ ha n'etiti oke osimiri. N'ihi
na mụ onwe m ekwuola ya. Otu a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. Ọ ga-aghọkwara mba niile
dị iche iche ihe a kwatara n'agha. 6 Ma a ga-eji mma agha
laa ụmụada ya bi n'elu ala n'iyi. Mgbe ahụ, ha ga-amata na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị." 7 "N'ihi na otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Aga m esite na
mgbago ugwu kpọta Nebukadneza eze Babilọn, onye bụ eze
ndị eze, ọ ga-achị ọtụtụ ndị agha na ụgbọala, na ndị na-agba
ịnyịnya bilie imegide Taịa. 8 Ọ ga-ebu ụzọ jiri mma agha
bibie ndị gị bi n'elu ala. Ọ ga-agbakwa obodo gị gburugburu,
wulie mgbidi agha ya elu, imegide mgbidi obodo gị. Ọ ga-
ewelikwa ọta agha ya elu. 9 Ọ ga-echezikwa ihe agha e ji
akwatu mgbidi n'ebe mgbidi gị dị, jiri ngwa agha ya kwada
ụlọ elu gị niile. 10 Ịnyịnya ya ga-adị ọtụtụ nke ga-eme ka ha
jiri uzuzu kpuchie gị. Mgbidi gị ga-ama jijiji n'ihi oke ụzụ
nke ịnyịnya agha ndị a, na ụgbọ agha, na wagọn ịnyịnya na-
adọkpụ ga-eme, mgbe ha na-abata n'ọnụ ụzọ ama gị, dị ka
mgbe ọtụtụ mmadụ na-abanye n'ime obodo e tidara mgbidi
ya. 11 Ọ ga-eji ụkwụ ịnyịnya ya niile zọtọọ okporoụzọ gị niile,
jirikwa mma agha gbuchapụ ndị gị niile. Ogidi niile nke ike gị
ga-adaru ala. 12 Ha ga-akwara akụ gị niile, na ihe ahịa gị niile
dịka ihe ha dọtara n'agha. Ha ga-akwatu mgbidi gị niile, na
ụlọ ọma gị niile, kpokọtaa osisi gị niile, na nkume niile, na
ngwongwo niile n'abaghị uru wụnye ha n'ime osimiri. 13 Aga
m emekwa ka ụzụ nke abụ gị niile kwụsị. A gaghị anụkwa
ụda ụbọ akwara gị ọzọ. 14 Aga m emekwa ka ala gị ghọọ ala
nkume nkume, nke ihe na-adịghị n'ime ya. Ị ga-abụkwa ebe
ndị ọkụ azụ ga na-agbasa ụgbụ ha. Ọ dịghị onye ga-ewuzi gị
ọzọ. Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola ya. Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. 15 "Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-agwa Taịa,
Ọ bụ na agaghị anụ mkpọtụ ọdịda gị na mba ndị ahụ niile
dị n'ọnụ mmiri osimiri, mgbe ndị e merụrụ ahụ ga na-asụ
ude n'oge a na-egbu ndị bi n'ime gị? 16 Mgbe ahụ, ndị ndu
n'obodo ndị ahụ niile dị n'ọnụ mmiri osimiri ga-esi n'ocheeze
ha rịdata. Ha ga-eyipụ uwe mwụda ha, yipụsịakwa uwe ha
niile a kpara nke ọma. Ha ga-anọdụ ọdụ n'ala na-ama jijiji
site n'oke egwu n'ihi ihe ha hụrụ dakwasịrị gị. 17 Ha ga-
ebulikwa abụ akwa banyere gị, sị gị, "'Lee ka i si laa n'iyi, gị
obodo a maara aha ya, nke ndị na-ejegharị n'osimiri bi n'ime
ya. Na mbụ, ị bụ obodo nke ịdị ike ya pụtara ihe n'osimiri
niile, gị na ndị bi n'ime gị. Ị na-emenyekwa ndị bi n'ime ya
egwu. 18 Ugbu a, lee na ala niile dị n'ọnụ mmiri nke osimiri
na-ama jijiji n'ihi ọdịda gị. Ọ bụladị agwa etiti niile ka ụjọ
juru obi n'ihi nkwatu a kwatụrụ gị.' 19 "Ihe a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Mgbe m mere ka ị
ghọọ obodo tọgbọrọ n'efu, dịka obodo niile nke mmadụ na-
ebighị, mgbe m mekwara ka ogbu mmiri nke oke osimiri
bịakwasị gị, mgbe ọtụtụ mmiri ya kpuchiri gị, 20 mgbe ahụ
ka m ga-eme ka ị rịdaruo n'ala mmụọ, gị na ndị na-arịda
n'olulu, ka i jekwuru ndị mgbe ochie. Aga m eme ka ebe obibi
gị bụrụ n'okpuru ime ime ala, ka ị dịrị ka obodo ndị ochie ahụ
e tikpọrọ etikpọ. Gị na ndị ahụ na-arịdaru n'olulu. Ị gaghị
esitekwa n'ebe ahụ lọghachi ịbịa isoro ndị dị ndụ birikwa. 21
Aga m eme ka ọgwụgwụ gị bụrụ ihe a ga-atụ egwu. Ị gaghị
adịkwa. A ga-achọ gị, ma agaghị achọta gị. Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya."

27

Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke mmadụ,
bulie abụ akwa banyere Taịa, 3 sị ya, gị oke obodo dị
n'ọnụ oke osimiri, onye bụ onye ahịa nke mba niile dị n'ọnụ
osimiri. 'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru: "'Gị onwe gị, bụ Taịa, na-asị, "Ezuru m oke n'ịma
mma." 4 I meela ka oke ala gị dịrị n'etiti oke osimiri. Ndị
wuru gị emeekwala ka ịma mma gị zuo oke. 5 Osisi e ji wuo
ahụ ụgbọ gị sitere n'osisi junipa nke si Senia; ọ bụkwa osisi
sida nke si Lebanọn ka e ji jidesie ihu ụgbọ ahụ ike. 6 Osisi
ook nke si Bashan ka e ji mee ụmara gị niile. Osisi e si Saiprọs
bubata ka e ji wuo ala ụgbọ gị, jirikwa ọdụ machie ya n'ọnọdụ
ịchọ ya mma. 7 Ezi akwa ọcha a kpara nke ọma, nke e si Ijipt
bubata, ka e ji mee ọkọlọtọ gị. Akwa ndo gị bụkwa akwa
na-acha anụnụ anụnụ, na odo odo, nke e si n'obodo ọnụ
mmiri Elisha bubata. 8 Ndị ikom si Saịdọn na Avad bụ ndị na-
akwọrọ gị ụgbọ mmiri gị. Ndị ǹka ndị ikom gị, gị Taịa, nọ
n'ụgbọ dịka ndị ọka n'ịkwọ ụgbọ mmiri. 9 Ndị okenye na ndị
nka Gebal a maara aha ha nọ n'ime ụgbọ mmiri gị. Ọrụ ha bụ
imechisi oghere ọbụla dị n'ụgbọ ahụ. Ụgbọ mmiri niile na
ndị na-anya ha na-abata n'ọnụ mmiri gị n'ihi ịzụ ihe ahịa
gị. 10 "'Ndị ikom Peshịa na Lidiya, na Put, jere gị ozi dịka
ndị agha n'usuu ndị agha gị. Ha kokwasịrị ọta ha na okpu
agha igwe ha n'aja ụlọ gị, na-ewetara gị ebube. 11 Ndị ikom
Avad, na Helek bụ ndị na-eche mgbidi gị n'akụkụ niile. Ndị
ikom Gamad na-eche nche n'ụlọ elu gị niile e wusiri ike. Ha
konyekwara ọta ha n'usoro na mgbidi gị, ime ka ịma mma gị
zuo oke. 12 "'Tashish bụ onye ahịa gị, n'ihi ịba ụba nke akụ gị.
Ọ bụ ọlaọcha na igwe, na gbamgbam, na opu, ka ha ji akwụ gị
ụgwọ ihe ha si n'aka gị zụrụ. 13 "'Ndị Griis, Tubal na Meshek,
bụkwa ndị ahịa gị. Ha na-ebutere gị ndị ohu, na ihe e ji bronz
kpụọ, iji kwụọ gị ụgwọ ihe ha si n'aka gị zụrụ. 14 "'Otu a kwa
ndị ikom Bet Togama jikwa ịnyịnya ụgbọ, na ịnyịnya agha, na
ịnyịnya ibu na-agbanwere ihe ha zụrụ. 15 "'Ndị ahịa si na
Dedan bụkwa ndị ahịa gị. Otu a kwa ọtụtụ ndị bi n'ọnụ mmiri
bụkwa ndị ahịa gị. Ha ji ọdụ, na osisi eboni kwụọ gị ụgwọ ihe
ha zụrụ gị. 16 "'Ndị Aram ka gị na ha zụrụ ahịa n'ihi ọtụtụ
ngwa ahịa gị. Ha na-ejikwa nkume dị oke ọnụ tọkwọisi na
akwa e sijiri esiji odo odo, na akwa a kpara nke ọma, na ezi
akwa ọcha, na koral, na nkume oke ọnụahịa rubi na-akwụ gị
ụgwọ ihe ha zụrụ gị. 17 "'Ndị Juda na ndị Izrel niile bụkwa ndị
ahịa gị. Ha na-eji ọka wiiti nke si n'obodo Minit, ya na shuga,
na mmanụ aṅụ, na mmanụ, na mmanụ otite na-akwụ gị ụgwọ
ihe ha zụrụ gị. 18 "'Damaskọs bụkwa ndị ahịa gị, n'ihi ọtụtụ
ngwa ahịa na ụba ihe ndị ị nwere ire ere. Ọ bụkwa mmanya si
Helbon, na ajị anụ dị ọcha nke esi Zaha weta, 19 na mmanya
a gbara n'udu n'udu nke si Ụzal, na igwe nwupụrụ enwupụ,
na kashia, na kalamus, ka ha ji akwụ gị ụgwọ ihe ha zụrụ gị.
20 "'Dedan bụ onye ahịa gị n'akwa a na-agbasa n'elu ịnyịnya
anọkwasị ọdụ. 21 "'Arebịa na ụmụ eze niile nke Keda bụkwa

ndị ahịa gị. Ọ bụ ụmụ atụrụ, na ebule, na mkpi, ka gị na ha
n'azụrịta na-erekwa. 22 "'Ndị ahịa Sheba, na Raama, bụkwa
ndị ahịa gị. Ha ji ụda dị iche iche na nkume dị oke ọnụahịa,
na ọlaedo akwụ gị ụgwọ ihe ha zụrụ. 23 "'Ndị Haran, Kanne
na Eden, na ndị ahịa Sheba, Ashọ na Kilmad, bụ ndị gị na ha
zụkọrọ ahịa. 24 Ha na-eweta uwe mara mma dị iche iche, na
akwa e tejiri anụnụ anụnụ, na akwa a kpara nke ọma, na
kapeeti mara mma dị iche iche, nke e ji ụdọ kpazie nke ọma,
nke e tejiri n'ụdị dịkwa iche iche n'ọma ahịa gị. 25 "'Ụgbọ
mmiri niile nke Tashish bụ ndị na-ebu ihe ahịa gị. I jupụtara
n'ihe ahịa, gị obodo dị n'etiti mmiri. 26 Ndị na-anyaghari
ụgbọ mmiri gị na-ebuba gị n'osimiri. Ma ifufe siri ike nke si
n'ọwụwa anyanwụ ga-etiwasị gị n'etiti osimiri. 27 Akụ gị
niile, na ngwa ahịa gị niile, na ihe ịzụ ahịa gị niile, na ndị
niile na-arụ ọrụ n'ụgbọ mmiri gị, na ndị na-anya ụgbọ mmiri,
ma ndị na-edozi ụgbọ mmiri gị, ma ndị na-azụ ahịa gị, ma
ndị agha gị niile, ha na ndị niile nọ n'ime ụgbọ gị ka mmiri
ga-eri n'etiti mmiri, n'ụbọchị ahụ ụgbọ gị ga-emikpu. 28 Ala
niile dị n'ọnụ mmiri ga-ama jijiji mgbe ndị ọka ụgbọ mmiri gị
ga-eti mkpu akwa. 29 Ndị niile na-anya ụgbọ mmiri, na ndị
ọka ụgbọ niile nke oke osimiri, ga-esitekwa n'ụgbọ ha rịdata
guzo n'elu ala. 30 Ha ga-eti mkpu akwa, ha ga-akwa akwa nke
ukwuu, werekwa aja wụkwasị onwe ha n'isi, na-atụrụkwa
onwe ha na ntụ. 31 Ha ga-akpụchapụ agịrị isi ha, yirikwa
akwa mkpe, kwaa akwa n'ihi ịdị ilu nke mkpụrụobi ha. Ha
ga-etikwa aka ha n'obi. 32 Mgbe ha ga na-eti mkpu akwa
na-erikwa uju n'ihi gị, nke a bụ abụ akwa a ga-abụ banyere
gị, "Onye ka e mere ka o dere duu ka e si mee obodo Taịa,
nke osimiri gbara gburugburu?" 33 Mgbe e si n'ime gị na-
ebupụsị ihe ahịa gị, e ji ha na-enyeju mba dị iche iche afọ. E
sitekwara n'akụ gị dị ukwuu na ngwa ahịa gị mee ka ọtụtụ
ndị eze nke ụwa bụrụ ọgaranya. 34 Ugbu a, mmiri e riela gị, ọ
bụ n'okpuru osimiri ka ị tọgbọ. Akụ gị niile na ihe ahịa gị
niile, na ndị niile nọ n'ime gị esorola gị laa n'iyi. 35 Ihe ndị a
niile ga-eju ndị bi n'ala ọnụ mmiri osimiri niile anya. Ndị eze
ha niile tụkwara egwu nke ukwuu; ihu ha gbarụkwara agbarụ
site n'egwu. 36 Ndị ahịa nke mba dị iche iche na-efufe isi ha,
n'ihi na ihe mere gị dị egwu. Ị laala n'iyi ruo ebighị ebi.'"

28 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke mmadụ,
gwa eze Taịa, 'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị sịrị: "'N'ihi nganga nke juru gị obi, ị na-ekwu
sị, "Mụ onwe m bụ chi, mụ onwe m na-anọkwasị n'ocheeze
nke otu chi, nke dị n'etiti oke osimiri niile." Ma gị onwe gị bụ
mmadụ efu, ị bụghị chi, ọ bụ ezie na ị na-eche na ị mara
ihe dịka chi. 3 Ị maara ihe karịa Daniel? Ọ bụ na o nweghị
ihe e zoro ezo n'ebe ị nọ? 4 I werela amamihe gị na nghọta
gị nwetara onwe gị akụ, tụkọba ọlaedo na ọlaọcha, n'ime
ụlọakụ gị dị iche iche. 5 E, mmụta n'ịzụ ahịa gị emeela ka ị
ghọọ ọgaranya, n'ihi akụnụba inwere ị bụrụla onye na-akpa
nganga. 6 "'Ya mere, nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị na-ekwu; "'ebe ọ bụ na ị gụrụ onwe gị
dịka onye maara ihe onye maara ihe dịka chi, 7 ana m aga
ịkpọbata ndị mba ọzọ megide gị, bụ mba kachasị mba niile
dị iche iche njọ na-enweghị obi ebere. Ha ga-amịpụta mma
agha ha megide ịma mma gị na amamihe gị, ha ga-adụwakwa
ebube nke mma gị. 8 Ha ga-eme ka ị rịdaruo n'olulu nke ala
mmụọ. Ị ga-anwụ ọnwụ ike n'etiti oke osimiri niile. 9 Mgbe
nke a mere, ị ga-asị, "Mụ onwe m bụ chi," n'ihu ndị ahụ na-
egbu gị? Ma gị onwe gị bụ mmadụ efu, ị bụghị chi, n'aka
ndị ahụ na-egbu gị. 10 Ị ga-anwụ ọnwụ dịka ndị a na-ebighị
ugwu, site n'aka ndị ọbịa. Mụ onwe m ekwuola, otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri.'" 11 Okwu
nke Onyenwe anyị rutere m ntị, sị, 12 "Nwa nke mmadụ,
bulie abụ akwa banyere eze Taịa ma gwa ya, 'Ihe a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, "'Gị onwe gị
bụ akara izuoke, ị jupụtara na amamihe na ịma mma. 13
Ị nọ n'Iden, n'ubi Chineke a gbara ogige. N'ebe ahụ ka e ji
nkume dị oke ọnụahịa ndị a chọọ gị mma, rubi, na topaazi,
na emeralụdụ, na krisolaịt, na ọniks, na jaspa, na safaia, na
tọkwọisi, na beril. A rụnyere nkume ndị a niile n'ime ọlaedo.
Ọ bụkwa n'ụbọchị ahụ e kere gị ka e doziri ha. 14 Ahọpụtara
m gị mee gị ka ị bụrụ cherub, ọrụ ahụ e doro gị iche ịrụ. Ọ
bụ n'ugwu nsọ Chineke ka ị na-anọ, na-ejegharịkwa n'etiti
nkume ndị ahụ na-acha ọkụ. 15 Ị bụ onye na-enweghị ịta ụta
n'ụzọ gị niile site n'ụbọchị e kere gị, tutu ruo mgbe a hụrụ
ajọ omume n'ime gị. 16 Site n'ịba ụba nke ọzụzụ ahịa gị ị
ghọrọ onye na-eme ihe ike, si otu a mehiekwa. N'ihi ya, esi m
n'ugwu Chineke chụpụ gị, n'ihi adịghị nsọ gị. Esitekwara m
n'etiti nkume ọkụ ndị ahụ chụpụ gị, gị cherub na-ekpuchi
ekpuchi. 17 Obi gị jupụtara na nganga n'ihi ịma mma gị, i
mere ka amamihe gị bụrụ ihe rụrụ arụ n'ihi ebube nke ịma
mma gị. N'ihi ya, achụdara m gị, tụọ gị n'ala, mee ka ị bụrụ
ihe nlere anya nye ndị eze niile. 18 N'ihi ọtụtụ mmehie gị, na
ịzụ ahịa aghụghọ gị, i meela ka ụlọnsọ gị niile ghọọ ihe rụrụ
arụ. N'ihi ya, emere m ka ọkụ si n'etiti gị pụta, repịa gị. Ka ị
ghọọ ntụ n'elu ala, n'ihu ndị ahụ niile na-ele gị anya. 19 Ndị
niile maara gị ka ihe ndị a juru anya, n'ihi na ị ghọọla ihe oke
egwu. Ị laala n'iyi ruo ebighị ebi.'" 20 Okwu Onyenwe anyị
ruru m ntị, sị, 21 "Nwa nke mmadụ, chee ihu n'ebe Saịdọn
dị buo amụma megide ya, 22 ma kwuo, 'Ihe ndị a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, "'Mụ onwe m
na-emegide gị, gị Saịdọn, n'etiti unu ka m ga-egosipụta otuto
m. Unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị mgbe m
mere ka ahụhụ dakwasị unu, n'ime unu, a ga-anwapụta na m
bụ onye dị nsọ. 23 Aga m ezite ajọ ọrịa na-efe efe, nke ga-
emegide ya, meekwa ka ọbara jupụta n'okporoụzọ ya niile.
Ndị e gburu egbu ga-ada n'ime ya, site na mma agha nke ga-
abịakwasị ya n'akụkụ niile. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị. 24 "'Ụlọ Izrel agaghị enwekwa
mba kpọrọ ha asị gbara ha gburugburu ndị dịka uke, nke na-
adụ adụ, na ogwu nke na-egbu mgbu. Ha ga-amatakwa na mụ
onwe m bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị. 25
"'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru: Ndị Izrel ga-alọghachi biri n'ala nke aka ha ọzọ, ala
nke m nyere nna ha Jekọb ohu m. N'ihi na aga m esite na
mba niile ha gbasasịrị chịkọtaa ha, si otu a gosi mba niile nke
ụwa ịdị nsọ m. 26 Ha ga-ebi n'ala a na ntụkwasị obi. Ha ga-
ewu ụlọ, kụọ ubi vaịnị, birikwa na-atụghị egwu ọbụla. Mgbe
m pịachara mba niile dị ha gburugburu ụtarị, bụ mba ndị ahụ
mekpara ha ahụ, mgbe ahụ, ha ga-amata n'ezie na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị Chineke ha.'"

29 N'afọ nke iri, n'ọnwa nke iri, n'ụbọchị nke iri na abụọ,
okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke
mmadụ, chee ihu gị n'Ijipt buo amụma megide Fero bụ eze
Ijipt, na ala Ijipt niile. 3 Gwa ya okwu, sị, 'Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị: "'Lee, mụ onwe m

na-emegide gị, Fero eze Ijipt, gị onye bụ ogologo anụ ọjọọ
ahụ na-amakpu n’etiti mmiri iyi. N’ihi na ị sịrị, “Ọ bụ m
nwe Naịl, ọ bụkwa mụ onwe m mere ya nye onwe m.” 4 Ma
aga m etinye nko n’agba gị, mee ka azụ niile nke iyi gị niile
rapara n’akpịrịkpa gị. Aga m adọpụta gị site n’etiti iyi gị niile,
mee ka azụ niile rapara n’akpịrịkpa gị. 5 Aga m ahapụ gị na
azụ niile nke osimiri iyi gị n’ọzara, ebe ahụ ka unu ga-anọ
nwụọ n’ala ubi, a gaghị eli unu eli maọbụ tụtụọ unu, n’ihi na
emeela m ka unu bụrụ nri nye anụ ọhịa niile, na nnụnụ niile.
6 Mgbe ahụ, ndị niile bi n’Ijipt ga-amata na mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị. “‘Ị dịrịla ka mkpanaka achara n’ebe ụlọ Izrel
nọ. 7 Mgbe ha jidere gị n’aka, ị nyajiri dọwaa ha ubu ha.
Mgbe ha dabeere na gị, ị gbajiri mee ka ha ghara inwekwa ike
iguzosi ike n’ụkwụ ha. 8 “‘N’ihi ya, otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Lee, aga m eme ka
mma agha bịakwasị gị, aga m ebipụkwa mmadụ na anụmanụ
niile dị n’ime gị. 9 Ala Ijipt ga-aghọ ebe tọgbọrọ n’efu; ha ga-
amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. “‘N’ihi na ị sịrị,
“Osimiri Naịl bụ nke m. Ọ bụ m kere ya.” 10 N’ihi ya, aga m
edo onwe m megide gị, megidekwa osimiri gị. Aga m ala Ijipt
niile n’iyi site na Migdol ruo Aswan, ruokwa n’oke ala ha
na ndị Kush. 11 Ọ dịghị ụkwụ anụmanụ maọbụ mmadụ ga-
agafe n’ime ya, agaghị ebikwa n’ime ya ruo mgbe iri afọ anọ
gasịrị. 12 Aga m emekwa ka ala Ijipt bụrụ ebe tọgbọrọ n’efu
n’etiti mkpọmkpọ ala niile, obodo ya niile ga-atọgbọrọ n’efu
iri afọ anọ n’etiti obodo ndị e mere ka ha laa n’iyi. Aga m
achụsasị ndị Ijipt n’etiti mba niile, fesaa ha n’ala niile. 13
“‘Ọzọkwa, Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị sịrị, n’ọgwụgwụ iri afọ anọ ahụ, aga m achịkọtakwa ndị
Ijipt site n’ebe niile ha gbasara. 14 Aga m emekwa ka ndị
ya niile laghachi n’ala Patros, ala ebe a mụrụ ha. Ma Ijipt
agaghị abụkwa alaeze a maara nke ọma ọzọ. 15 Ọ ga-abụ
alaeze dị nnọọ ala karịa alaeze niile. Ọ dịkwaghị mgbe ọzọ ọ
ga-eweli onwe ya elu karịa mba ọzọ niile. Aga m emekwa ka
ha dị nta, nke ha agaghị inwe ike achịkwa mba niile ọzọ.
16 Ijipt agaghị abụkwara ụlọ Izrel ihe ntụkwasị obi, kama
ọ ga-abụrụ ha ihe iji cheta mmehie ha mere mgbe ha lere
anya enyemaka site n’aka ya. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mụ
onwe m bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụOnyenwe anyị.’”
17 Ọ ruo, n’iri afọ abụọ na asaa, n’ọnwa mbụ, n’ụbọchị nke
mbụ, ka okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 18 “Nwa nke
mmadụ, Nebukadneza bụ eze Babilọn mere ka ndị agha ya
lụsoo Taịa ọgụ n’ebe ọ dị ukwuu. Isi niile ọbụla ka e mere
ka ọ kwọchasịa, ubu niile kwa echihịara echihịa. Ma ya na
ndị agha ya anataghị ụgwọ ọrụ ọbụla, n’agha ahụ o buru
megide Taịa. 19 N’ihi nke a, Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị na-ekwu sị: Lee, ana m aga inye Nebukadneza
eze Babilọn ala Ijipt. Ọ ga-akwakọrọ akụnụba ya, ọ ga-azacha
ma bukọrọkwa ihe niile nke dị n’ala ahụ. Ha ga-abụkwa ụgwọ
ọrụ nke ndị agha ya. 20 Enyefeela m ala Ijipt n’aka ya, ka ọ
bụrụ ụgwọ ọrụ n’ihi ọrụ ya, n’ihi na ya na ndị agha ya rụụrụ
m ya. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri.” 21 “N’ụbọchị ahụ, aga m eme ka otu mpi puputara
ụlọ Izrel. Aga m asaghekwa ọnụ gị n’etiti ha. Mgbe ahụ, ha
ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.”

30 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 “Nwa nke mmadụ,
buo amụma sịkwa, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị na-ekwu, “‘Kwasienụ akwa ike ma sị, “Ewoo,
n’ihi ụbọchị ahụ!” 3 N’ihi n’ụbọchị ahụ adịla nso, Ụbọchị nke
Onyenwe anyị abịala nso, ụbọchị igwe ojii, ụbọchị ga-ewetara
mba dị iche iche mbibi. 4 Mma agha ga-abịakwasị Ijipt, ihe
mgbu ga-adakwasị Kush. Mgbe ndị e gburu egbu ga-abụ aja
dị n’ala, a ga-ekpokọrọkwa akụnụba ya, mebikwaa ntọala ya.
Ala ya ga-abụkwa ihe e bibiri ebibi. 5 Kush na Libiya, Lidiya
na ndị Arebịa niile gwara ọgwa, Kub na ndị mba ọgbụgba ndụ
ahụ, na Ijipt ga-eso daa site na mma agha. 6 “‘Ọ bụ ihe a ka
Onyenwe anyị kwuru: “‘Ndị niile na-akwagide Ijipt ga-ada,
nganga niile nke ike ya ga-agwụsịkwa. Site na Migdol ruo
n’Aswan, ọ bụ site na mma agha ka ha ga-ada n’ime ya. Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. 7 Ha
ga-atọgbọrọ n’efu, n’etiti ala niile tọgbọrọ n’efu. Obodo ha
niile ga-abụ mkpọmkpọ ebe, n’etiti ọtụtụ obodo e bibiri ebibi.
8 Mgbe ahụ, ha ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị,
mgbe m tinyesịrị ọkụ n’Ijipt, mgbe m gwepịara ndị niile na-
enyere ya aka. 9 “‘N’ụbọchị ahụ, aga m ezipu ndị ozi ndị ga-
eji ụgbọ dị iche iche, ka ha gaa menye ndị Kush egwu, bụ ndị
onwe ha jụrụ afọ. Oke egwu ga-ejidekwa ha n’oge ahụ n’ihi
ihe dakwasịrị Ijipt, n’ihi ihe ndị a aghaghị imezu. 10 “‘Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, “‘Aga
m esite n’aka Nebukadneza eze Babilọn bibie igwe ndị agha
Ijipt niile. 11 Ya onwe ya na ndị agha ya, bụ mba kachasị
mba niile njọ na-enweghị obi ebere, ka a ga-akpọbata ka ha
bịa bibie ala ahụ. Ha ga-amịpụta mma agha ha megide Ijipt,
werekwa ozu ndị e gburu egbu tụsasịa n’ala ahụ. 12 Aga m
eme ka osimiri Naịl taa. Ọ ga-aghọkwa ala kpọrọ nkụ. Aga m
ewerekwa ala ahụ resi mba ndị ọjọọ. Aga m ala ala ahụ na ihe
niile dị n’ime ya n’iyi. Ọ bụkwa ndị mba ọzọ ka m ga-eji mee
ya. Mụ onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola ya. 13 “‘Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, “‘M ga-
ala arụsị niile n’iyi, mekwaa ka ihe niile a kpụrụ akpụ dị na
Memfis kwụsị. Onye eze agakwaghị adị ọzọ n’Ijipt, aga m
emekwa ka egwu jupụta n’ala ahụ niile. 14 Aga m emekwa ka
Patros tọgbọrọ n’efu. Aga m etinye ọkụ na Zoan, ma taa Tibs
ahụhụ. 15 M ga-awụkwasị Pelusium ọnụma m, bụ ebe siri
ike nke Ijipt, m ga-ebipụkwa igwe ndị Tibs niile. 16 Aga m
amụnye ọkụ n’Ijipt, Pelusium ga-anọ n’oke ihe mgbu. A ga-eji
ike tipịa Tibs. Memfis ga-anọgidekwa n’ọnọdụ ọjọọ ụbọchị
niile. 17 Ụmụ okorobịa Heliopolis na Bubasti ga-anwụ site na
mma agha. Obodo ndị a niile ga-abụkwa ndị a dọtara n’agha.
18 Ụbọchị ahụ ga-agba ọchịchịrị na Tapanhis mgbe m ga-
agbaji yoku Ijipt, n’ebe ahụ ka mpako nke ike ya ga-agwụsị.
Igwe ojii ga-ekpuchi ya, a ga-adọtakwa obodo nta ya niile
n’agha. 19 Aga m eme ka Ijipt taa ahụhụ dị ukwuu, ka ha
mata n’ezie na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.’” 20 O ruo,
n’afọ nke iri na otu ya, n’ụbọchị nke asaa, n’ọnwa nke mbụ,
okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 21 “Nwa nke mmadụ,
agbajiela m ogwe aka Fero, eze Ijipt. Lee, o nwebeghị onye
gbara ya ọkpụkpụ, ma ọ bụkwanụ kee ya ihe, ka o sie ike
ọzọ ijide mma agha. 22 N’ihi ya, nke a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị: Lee, mụ onwe m na-emegide
Fero bụ eze Ijipt. Aga m agbaji ogwe aka ya abụọ, ma nke siri
ike ma nke gbajiri agbaji na mbụ. Aga m emekwa ka mma
agha ya si n’aka ya dapụ. 23 Aga m achụsa ndị Ijipt n’etiti
mba niile tụsaakwa ha n’obodo niile, 24 meekwa ka ogwe
aka abụọ nke eze Babilọn sie ike. Aga m etinye mma agha m
n’aka ya, ma ogwe aka abụọ nke Fero ka m ga-agbajisi. Mgbe
ahụ, Fero ga-asụ ude n’ihu eze Babilọn dịka onye e merụrụ

ahụ. 25 Aga m eme ka ogwe aka abụọ nke eze Babilọn sie ike;
ma ogwe aka Fero ga-akpọnwụ. Mgbe ahụ, ha ga-amatakwa
na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, mgbe m tinyere mma agha
n’aka eze Babilọn, na mgbe o setịpụrụ ya imegide Ijipt. 26
Aga m achụsa ndị Ijipt n’etiti mba niile, fesaa ha n’ala niile.
Mgbe ahụ, ha ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.”

31 O ruo, n’afọ nke iri na otu, n’ọnwa nke atọ, n’ụbọchị
nke mbụ ya, okwu nke Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2
“Nwa nke mmadụ, gwa Fero eze Ijipt na ndị agha ya niile
okwu sị ha, “‘Olee onye ahụ yiri gị n’ịdị ukwuu? 3 Tulee
n’obi gị ihe gbasara Asịrịa, nke bụ oke obodo bụrụkwa mba a
maara aha ya. Ọ dị ka osisi sida nke Lebanọn, nke jupụtara
n’alaka mara mma, nke ọtụtụ alaka ya na-enye ndo, nke dị ezi
ogologo, nke alaka ọnụ ya topụrụ tokarịa osisi ọhịa niile. 4 O
nwetara mmiri mere ka o buo ibu, na isi iyi mmiri miri emi
nke mere ka o too ogologo. Iyi ha niile na-asọ n’okpuru ya.
Ebe ahụ ka ha si ezipu ụzọ mmiri ndị na-enye osisi ndị ọzọ dị
n’ọhịa mmiri. 5 N’ihi ya, o toro tokarịa osisi niile n’ogologo.
Ngalaba ya bara ụba, alaka ya topụkwara ogologo n’ihi ịdị
ukwuu nke mmiri ha na-enweta. 6 N’alaka ya niile ka anụ ufe
niile nke eluigwe na-akpa akwụ, n’okpuru ndo nke alaka ya
niile ka ụmụ anụ ọhịa niile mụrụ ụmụ, oke mba niile dị iche
iche bikwara n’okpuru ndo ya. 7 Ọ mara mma n’ịdị ukwuu
ya, n’ogologo nke alaka ya n’awasa, n’ihi na mgbọrọgwụ ya
mibara emiba n’ebe mmiri dị ukwuu. 8 Osisi sida niile dị
n’ubi Chineke a gbara ogige erughị ya n’ọtụtụ. Ọ dịghị osisi
junipa niile nwere ngalaba a ga-eji tụnyere nke ya, osisi plenụ
niile adịghịkwa ka alaka ya, ọ dịghịkwa osisi dị n’ubi Chineke
a gbara ogige, nke yiri ya n’ịma mma ya 9 Emere m ya ka ọ
maa mma site n’ịba ụba nke alaka o nwere, ọ bụ ihe ekworo
nye osisi niile nọ n’Iden n’ubi Chineke a gbara ogige. 10
“‘N’ihi ya, ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru: N’ihi na o toro ogologo tokarịa osisi ọhịa niile,
n’ihi na ọ nyara isi banyere ọnọdụ ịdị ogologo ya karịa ndị
ọzọ, 11 Eweere m ya nyefee n’aka onye ahụ na-achị mba
niile, ka o mesie ya ike, dịka ịba ụba nke ajọ omume ya si dị.
Ewezugakwara m ya n’akụkụ. 12 Mba ahụ kachasị mba niile
njọ na-enweghị obi ebere gbuturu ya, hapụ ya ka ọ tọgbọrọ
n’ala. Ngalaba ya dara n’elu ugwu ukwu niile nakwa n’ime
ndagwurugwu niile. Alaka ya kwa dajisịrị danyesịa n’ime ebe
niile gbawara agbawa nke ala mmiri si eru. Mba niile nke ụwa
sitere n’okpuru ndo ya pụta wezuga onwe ha. 13 Ụmụ nnụnụ
niile bere n’elu ukwu osisi ahụ dara ada, n’etiti alaka ya niile
ka ụmụ anụ ọhịa bịara biri. 14 Ya mere, ka osisi niile nke dị
n’akụkụ mmiri gharakwa eto ogologo, maọbụ ka ọnụ ọnụ ya
ghakwara ịdị elu karịa alaka ndị ahụ bara ụba. Nyekwa na ọ
dịkwaghị osisi ọbụla na-enwetazu mmiri nke ga-etoru osisi
ndị ahụ n’ogologo. N’ihi na edebela ha nye ọnwụ, nye ịrịdaru
n’okpuru ụwa, n’etiti ndị mmadụ ndị na-arịda n’olulu omimi
ahụ. 15 “‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru: N’ụbọchị ahụ e mere ka ọ rịdaruo n’ala mmụọ, a
kwụsịrị m ogbu mmiri niile were ha kpuchie ya. A kwụsịrị
nsọgharị nke mmiri, meekwa ka ịba ụba nke mmiri ya niile
kwụsị. N’ihi ya, eyinyere m Lebanọn uwe mkpe, osisi niile
nke ọhịa kpọnwụkwara n’ihi ya. (Sheol h7585) 16 Emere m ka
mba niile maa jijiji n’egwu n’ihi ọdịda ya, mgbe m tụnyere
ya na ndị ahụ na-aga n’olulu n’ime ala mmụọ. Mgbe ahụ, a
kasịrị osisi niile mara mma obi, bụ osisi ndị ahụ dị n’ogige
Iden, na osisi ọma niile nke Lebanọn, ndị nke mgbọrọgwụ
ha na-enweta mmiri nke ọma. (Sheol h7585) 17 Ha onwe ha
kwa, dịka sida ukwuu ahụ, sokwaara gbadaruo n’ala mmụọ,
gakwuru ndị niile eji mma agha gbuo, ha na ndị ikom ji mma
agha bụ ndị biri n’okpuru ndo ya n’etiti mba dị iche iche.
(Sheol h7585) 18 “‘Olee osisi dị n’Iden a ga-eji tụnyere gị n’ịma
mma, na n’ịdị ebube? Ma gị onwe gị kwa, na osisi ndị a niile
dị n’Iden ka a ga-eme ka unu rịdaruo n’okpuru ụwa. Ị ga-
edina n’etiti ndị a na-ebighị ugwu, gị na ndị eji mma agha
gbuo. “‘Nke a bụ Fero na usuu ndị agha ya niile, otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri.’”

32 N’afọ nke iri na abụọ, n’ọnwa nke iri na abụọ, n’ụbọchị
nke mbụ ya, okwu nke Onyenwe anyị rutere m ntị, sị, 2
“Nwa nke mmadụ, buliere Fero bụ eze Ijipt, abụ akwa sị ya,
“‘Ị dị ka ọdụm n’etiti mba niile. Ị dịkwa ka ogologo anụ ọjọọ
na-anọ n’osimiri. I na-akpụgharị onwe gị n’ime mmiri. I ji
ụkwụ abụọ na-agbarụ mmiri, na-emekwa ka mmiri iyi niile
gbarụọ. 3 “‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị sịrị, “‘Aga m eji ọtụtụ ndị dị ukwuu n’ọnụọgụgụ gbasaa
ụgbụ m n’elu gị. Ha ga-adọkpụkwara gị n’ime ụgbụ m. 4 Aga
m atụsa gị n’ala, n’ọhịa ka m ga-atụfukwa gị, meekwa ka ụmụ
nnụnụ niile nke eluigwe bekwasị gị. Aga m emekwa ka anụ
ọhịa nke ụwa niile rijuo afọ n’anụ ahụ gị. 5 Aga m tụsasịkwa
anụ ahụ gị n’ugwu niile, werekwa ihe ọbụla fọdụrụ n’ime gị
mejuo ndagwurugwu niile. 6 M ga-eji ọbara gị na-asọ asọ
dee ala niile dịka mmiri ọ bụladị ruo n’ugwu niile, ebe niile
mmiri si erufe ga-ejupụtakwa n’anụ ahụ gị. 7 Mgbe m ga-
emenyụ gị dịka ọkụ, aga m ekpuchi ihu eluigwe, meekwa
ka kpakpando niile jie nji. Aga m eji igwe ojii mechie ihu
anyanwụ, ọnwa agakwaghị enye ìhè ya. 8 Ihe niile nke na-
enye ìhè n’eluigwe ka m ga-eme ka ha jie nji n’elu gị, mee ka
ọchịchịrị gbachie n’ala gị niile, otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya. 9 Aga m eweta obi
mgbawa n’etiti ndị mmadụ dị iche iche mgbe m ga-eme ka
mbibi gị bịa n’etiti mba niile n’ime ala dị iche iche nke ị na-
amaghị. 10 Aga m eme ka i ju ọtụtụ ndị mmadụ anya, ndị eze
ha ga-ama jijiji n’ụjọ maka gị mgbe m ga-efegharị mma agha
m n’ihu ha. Onye ọbụla n’ime ha ga-ama jijiji na ntabi anya
ọbụla n’ihi ndụ ya n’ụbọchị ahụ, ị ga-ada. 11 “‘N’ihi na nke a
bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru,
“‘Mma agha nke eze Babilọn ga-abịakwasị gị. 12 Usuu ndị
agha gị ga-adakwa n’ihu mma agha nke ndị dị ike, bụ ndị mba
ahụ kachasị mba niile njọ. Nganga niile nke Ijipt na ndị ya, ka
ha ga-egwepịa. Ha ga-akwatu usuu ndị agha ha niile. 13 Aga
m emekwa ka anụmanụ ya niile, nke na-ata ahịhịa n’akụkụ
mmiri laa n’iyi. Ụkwụ mmadụ, na ụkwụ anụmanụ agakwaghị
agbarụ mmiri ahụ ọzọ. 14 N’ihi ya, mmiri niile nke ya ga-
adị ọcha, na-asọkwa dịka mmanụ. Otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru. 15 Mgbe m bibiri Ijipt,
kpochapụkwa ihe niile dị n’ime ya, mgbe m tidara ndị niile bi
n’ime ya, ha ga-amata n’ezie na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị.’ 16 “Nke a bụ abụ akwa ha ga-abụrụ ya. Ndị inyom mba
dị iche iche ga-abụ ya. Ha ga-abụ ya n’ihi Ijipt na usuu ndị
agha ya, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri.” 17 N’afọ nke iri na abụọ ahụ, n’ụbọchị nke iri na ise
nke ọnwa ahụ, okwu nke Onyenwe anyị rutere m ntị sị, 18
“Nwa nke mmadụ, tie mkpu akwa n’ihi usuu ndị agha Ijipt
niile, wezuga ha baa n’okpuru ụwa ma ndị inyom mba dị iche

iche dị ukwuu, ha na ndị ahụ na-arịdaru n'olulu. 19 Gwa ha
okwu sị ha, 'Unu o nwere ihuọma karịa ndị ọzọ? Lee, ihe
na-eche gị bụ olulu. Ọ bụkwa ndị a na-ebighị ugwu ka ị ga-
edinakwuru.' 20 N'etiti ndị e ji mma agha gbuo ka ha ga-
ada. Amịpụtala mma agha maka ya, ka a dọkpụrụ ya na igwe
ndị ya niile pụọ. 21 Ndị dike nke ndị ndu dike ga-esite n'ala
mmụọ kwuo banyere Ijipt na ndị niile ha na ya dị na mma,
'Ha arịdatala, ha na-edina ala ha na ndị a na-ebighị ugwu,
nakwa ndị niile ahụ e ji mma agha gbuo.' **(Sheol h7585)** 22
"N'ebe ahụ ka Asịrịa na ndị agha ya niile nọ; ili ndị niile o
gburu egbu gbara ya gburugburu, bụ ndị niile nwụrụ site na
mma agha. 23 Ili ha dị na nsọtụ niile nke olulu, ndị agha ya
niile gbakwara ili ya gburugburu. E gbudala ndị niile mere ka
oke egwu dị n'ala ndị dị ndụ. Ndị a nwụrụ site na mma agha.
24 "N'ebe ahụ ka Elam na usuu ndị agha ya nọ gbaa ili ya
gburugburu. Ha niile bụ ndị e gburu egbu, ndị nwụrụ site na
mma agha. Ndị niile mere ka oke egwu dị n'ala ndị dị ndụ
arịdaruola n'olulu ahụ dịka ndị a na-ebighị ugwu. Ha esorola
ndị ahụ rịdaruru n'ala mmụọ keta oke n'ihere dịrị ha. 25 E
meere ya ebe ndina n'etiti ndị nwụrụ anwụ. Igwe mmadụ ya
nwụrụ anwụ gbakwara ili ya gburugburu. Ha niile bụ ndị
a na-ebighị ugwu, ndị e ji mma agha gbuo, n'ihi na-emere
ka oke egwu ha dị n'ala ndị dị ndụ, ma ha na-eburu ihere
ha, ha na ndị ahụ na-arịdaru n'olulu. Ha bụ ndị e debere
n'etiti ndị nwụrụ anwụ. 26 "Meshek na Tubal nọkwa n'ebe
ahụ, ha na usuu ndị agha ha niile, gburugburu ili ha. Ha niile
bụkwa ndị a na-ebighị ugwu, ndị e ji mma agha gbuo, n'ihi na
ha mere ka oke egwu ha dị n'ala ndị dị ndụ. 27 Ugbu a, e
likọọla ha na ndị a na-ebighị ugwu, bụ ndị dike n'agha, ndị
nwụrụ anwụ, ndị ji ngwa agha ha gbadaa n'ime ili ha, ndị e
hinyere ngwa agha ha n'okpuru isi ha, ebe ọta ha dịkwasịrị
n'ọkpụkpụ mgbe e tinyere ha n'ili. Ma n'ezie, ndị a bụ dike
n'agha mere ka oke egwu dị n'ala ndị dị ndụ. **(Sheol h7585)**
28 "Ma gị onwe gị, bụ Fero, otu a ka a ga-esi gbajie gị, ị ga-
edinakwa n'etiti ndị a na-ebighị ugwu, gị na ndị e ji mma
agha gbuo. 29 "N'ebe ahụ ka Edọm na ndị eze ya, na ndịisi ya
niile nọ. N'agbanyeghị ịdị ike ha, ha na ndị e ji mma agha
gbuo tọgbọrọ n'ebe ahụ. Ha na ndị a na-ebighị ugwu so dinaa,
bụ ndị na-arịdaru n'olulu. 30 "Ndịisi nke mba ndị ugwu, na
ndị Saịdọn niile nọ n'ebe ahụ. Ụjọ niile nke ha sitere n'isiike
ha menye ndị mmadụ egbochighị ha iketa oke n'ihere nke iso
ndị e gburu egbu nwụọ. Ha soro ndị eji mma agha gbuo dinaa
na-ebighị ugwu, buru ihere ha, ha na-arịdaru n'olulu. 31
"Fero na ndị agha ya niile ga-ahụ ndị a, ọ ga-enwe nkasiobi
maka ndị ya niile, na usuu ndị agha ya niile ndị eji mma agha
gbuo. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwupụtara. 32 N'agbanyeghị na emeela m ka ọ gbasaa ụjọ
n'ala ndị dị ndụ, Fero na igwe mmadụ a niile ka a ga-eli n'etiti
ndị a na-ebighị ugwu, ya na ndị ejiri mma agha gbuo. Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri."

33 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke mmadụ,
gwa ndị gị okwu sị ha, 'Mgbe m wetara mma agha
imegide mba ọbụla, ma ndị ala ahụ ahọpụta otu onye n'etiti
ha mee ya ka ọ ghọrọ ha onye nche, 3 onye ga-ahụ mma
agha ka ọ na-abịakwasị ala ahụ, ọ bụrụ na o gbuo opi ike, ịdọ
ndị bi na mba ahụ aka na ntị banyere mma agha nke na-abịa,
4 ọ bụrụkwa na onye ọbụla anụ opi ike ahụ ma jụ ịnabatara
onwe ya ịdọ aka na ntị ahụ, mma agha ahụ gbuo ya, ọbara ya
ga-adịkwasị ya n'isi. 5 N'ihi na ha nụrụ ụda opi nke ịdọ aka
na ntị ahụ ma ha geghị ntị. Ọ bụ ha wetaara onwe ha ịla n'iyi.
A sị na ha gere ntị ha gaara azọpụta ndụ ha. 6 Ma ọ bụrụ na
onye nche elepụ anya hụ ndị agha ka ha na-abịa hapụ igbu
opi ịdọ ndị mmadụ aka na ntị, ọnwụ ha dị n'isi ya. Ha ga-
anwụ n'ime mmehie ha, ma aga m ajụta ọbara ha site n'aka
onye nche ahụ.' 7 "Nwa nke mmadụ, emeela m gị ka ị bụrụ
onye nche nye ụlọ Izrel. N'ihi ya, gee ntị n'ihe m na-ekwu, ka
ị dọọrọ m ha aka na ntị. 8 Mgbe m na-asị onye ajọ omume, gị
onye na-emebi iwu, ị ghaghị ịnwụ! Ọ bụrụ na ị kwughị okwu,
ime ka o chigharịa site n'ụzọ ya pụta, onye ahụ na-emebi iwu
ga-anwụ n'ihi mmehie ya niile, ma n'aka gị ka m ga-ajụta
ọbara ha. 9 Ma ọ bụrụ na ị dọọ onye ajọ omume aka na ntị ka
o chigharịa site n'ụzọ ya pụta, ma o meghị nke a, ha ga-anwụ
n'ihi mmehie ha, ma ndụ gị onwe gị ka ị zọpụtara. 10 "Nwa
nke mmadụ, gwa ụlọ Izrel, 'Otu a ka unu na-ekwu, "Njehie
niile anyị na mmehie niile anyị adịla arọ n'ahụ anyị. Ọ bụkwa
n'ime ya ka anyị na-ata ahụ. Olee otu anyị ga-esi dị ndụ?"'
11 Gwa ha, 'Dịka m na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara, ọnwụ onye na-emebi
iwu adịghị atọ m ụtọ, kama ọ na-atọ m ụtọ mgbe onye na-
emebi iwu sitere n'ụzọ ya chegharịa dịrị ndụ. Chigharịanụ,
sitenụ n'ụzọ ọjọọ unu niile chigharịa. N'ihi gịnị ka unu ga-
eji nwụọ, unu bụ ụlọ Izrel?' 12 "N'ihi ya, nwa nke mmadụ,
gwa ndị ala gị, 'Ezi omume nke onye na-eme ezi ihe agaghị
azọpụta ya ma ọ bụrụ na ọ tụgharịa, mee ihe ọjọọ. Otu a kwa,
mmehie niile nke onye na-emebi iwu agaghị eme ka ọ laa
n'iyi ma ọ bụrụ na o chegharịa pụọ site na mmehie.' 13 Ọ
bụrụ na m asị onye ezi omume, na ọ ghaghị ịdị ndụ, ma onye
dị otu a atụkwasị obi n'ezi omume ya mee ajọ ihe, ọ dịghị ihe
ezi omume nke onye dị otu a mere nke a ga-echetakwa. Ha
ga-anwụ n'ihi ajọ ihe ha mere. 14 Ma ọ bụrụ na m asị onye
ajọ omume, 'Ị ghaghị ịnwụ,' ma onye ahụ esite na mmehie
ya chigharịa, mee ihe ziri ezi na nke dị mma, 15 ọ bụrụ na
o nyeghachi ihe ebe ọ naara n'aka ndị ọ gbazinyere ego,
kwụghachi ihe niile o zuuru n'ohi, gbasoo ụkpụrụ ahụ niile
bụ nke na-enye ndụ, gharakwa ime ajọ omume; onye dị otu a
aghaghị ịdị ndụ, ọ gaghị anwụ. 16 Ọ dịghị mmehie niile nke
onye ahụ mere nke a ga-echeta megide ya. N'ihi na o meela
ihe ziri ezi na nke dịkwa mma, ọ gaghị ịdị ndụ. 17 "Ma ndị gị
na-asị, 'Ụzọ Onyenwe anyị ezighị ezi.' Ma ọ bụ ụzọ ha bụ
nke na-ezighị ezi. 18 Ọ bụrụ na onye ezi omume esite n'ezi
omume ya chigharịa malite ime ihe ọjọọ, ọ ga-anwụ maka
ya. 19 Ma ọ bụrụ na onye ajọ omume esite n'ajọ omume ya
chigharịa malite ime ihe ziri ezi na nke dị mma, ọ ga-adị ndụ
site n'ime nke a. 20 Ma unu bụ ụlọ Izrel na-asị, 'Ụzọ Onyenwe
anyị ezighị ezi.' Ma aga m ekpe onye ọbụla n'ime unu ikpe
dịka ụzọ ya si dị." 21 O ruo n'afọ nke iri na abụọ nke e mere
ka anyị jee biri na mba ọzọ, n'ọnwa nke iri, n'ụbọchị nke
ise nke ọnwa ahụ, otu onye n'ime ndị sitere na Jerusalem
gbapụ bịakwutere m gwa m sị, "Obodo ahụ adaala." 22 Ma
n'anyasị, tupu onye ahụ gbapụrụ agbapụ abịa, aka Onyenwe
anyị ruru m ahụ, mee ka m nweekwa ike ikwu okwu ọzọ. 23
Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 24 "Nwa nke
mmadụ, ndị ahụ bi n'ebe dakpọsịrị adakpọsị n'ala Izrel na-
asị, 'Ebraham bụ otu nwoke, ma o nwetachara ala a niile! Ma
anyị dị ukwuu, n'ihi enyela anyị ala dịka ihe nweta anyị.' 25
Ya mere, gwa ha, 'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: Ebe ọ bụ na unu na-eri anụ nke ọbara
dị n'ime ya, na-elekwasịkwa arụsị unu anya, na-awụsikwa

ọbara, o kwesiri ka unu nweta ala a? 26 Unu na-atụkwasị
obi unu na mma agha unu, unu na-eme ihe arụ dị iche iche,
onye ọbụla n'ime unu na-emerụ nwunye onye agbataobi ya.
Ọ bụkwa ala nke a ka unu ga-enweta?' 27 "Gwa ha nke a, 'Otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, dịka
m na-adị ndụ, ndị niile fọdụrụ n'obodo ahụ e tikpọrọ etikpọ
ga-anwụcha site na mma agha. Ndị bi n'ọhịa ka anụ ọhịa ga-
atagbu. Ndị niile bi n'ọgba na n'ebe niile e wusiri ike ga-anwụ
site n'ọrịa. 28 Aga m eme ka ala unu ghọọ ebe tọgbọrọ n'efu.
Nganga ya, na ike ya ga-agwụsị. Obodo niile dị n'ugwu Izrel
ga-aghọ ebe e tikpọrọ etikpọ, mmadụ agakwaghị esite n'ebe
ahụ gafee ọzọ. 29 Ha ga-amakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị, mgbe m mesiri ka ala ahụ ghọọ mkpọmkpọ ebe tọgbọrọ
n'efu, n'ihi ihe arụ niile nke ha mere.' 30 "Ma gị onwe gị, nwa
nke mmadụ, ndị ala gị na-ekwu banyere gị n'akụkụ mgbidi ha
na n'ọnụ ụzọ ụlọ ha. Ha na-asịrịta onwe ha, 'Bịanụ ka anyị
gaa nụrụ ozi sitere n'ọnụ Onyenwe anyị.' 31 Ha na-abịakwute
gị dịka ndị mmadụ si abịa, ha na-anọrọ ala n'ihu gị na-anụ
ihe ị na-ekwu ma ha anaghị emepụta ya n'omume: n'ihi na
ha na-eji egbugbere ọnụ ha na-egosi ịhụnanya, ma obi ha nọ
naanị na uru ọjọọ ha ga-enweta. 32 N'anya ha, ị dịka onye ji
ezigbo olu na-ekwe ukwe ịhụnanya, dịka onye nwere olu ụtọ,
nke na-abụ abụ dị ụtọ, na onye maara ka e si eti igba. Ha na-
anụ ihe ị na-ekwu ma ha ejighị ya kpọrọ ihe ọbụla. 33 "Ma
mgbe nke a bịara na mmezu, n'ihi ọ ghaghị ịbịa, ha ga-amata
na onye amụma anọtụla n'etiti ha."

34 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 2 "Nwa nke mmadụ,
buo amụma megide ndị ọzụzụ atụrụ Izrel niile, buo
amụma sị ha, 'Ihe a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru: Ahụhụ na-adịrị unu ndị ọzụzụ atụrụ Izrel, ndị
na-enyeju naanị onwe ha afọ. Ọ kwesighị ka onye ọzụzụ atụrụ
lekọtazie igwe atụrụ e tinyere n'aka ya anya? 3 Unu na-eri
abụba ha niile, unu na-eyi uwe ajị anụ, na-egbu anụ ndị mara
abụba n'agbanyeghị na unu adịghị elekọta igwe ewu na atụrụ
m ndị a. 4 Unu anaghị eme ka ndị na-adịghị ike dị ike, maọbụ
gwọọ ndị na-arịa ọrịa, maọbụ kechie ọnya ndị merụrụ ahụ.
Unu adịghị akpọghachite ndị kpafuru akpafu, maọbụ pụọ
ịchọ ndị furu efu. Kama naanị aka ike ka unu ji na-achị ha. 5
N'ihi ya, ha agbasasịala n'ihi na onye ọzụzụ atụrụ anọghị
ya. Ha aghọkwaarala anụ ọhịa niile ihe oriri. 6 Igwe ewu na
atụrụ nke m na-awagharị n'ugwu niile, na n'elu ugwu nta
niile. Ọ bụkwa n'elu ụwa niile ka ha gbasara. Ọ dịkwaghị onye
na-ajụ ajụjụ banyere ha. Ọ dịkwaghị onye na-elenye anya
n'ebe ha nọ. 7 "'N'ihi nke a, unu ndị ọzụzụ atụrụ, nụrụnụ
okwu nke Onyenwe anyị: 8 Dịka mụ onwe m na-adị ndụ, ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara, ebe
unu hapụrụ igwe atụrụ m na-enweghị onye ọzụzụ atụrụ, mee
ka ha ghọọrọ anụ ọhịa ihe oriri, ebe unu na-achọgharịghị ha,
kama unu nọ na-enyeju onwe unu afọ, ma hapụ igwe atụrụ m
ka agụụ gbuo ha, 9 n'ihi ya, unu ndị ọzụzụ atụrụ, nụrụnụ
okwu nke Onyenwe anyị: 10 Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Ana m edo onwe m megide
ndị ọzụzụ atụrụ niile. Ọ bụkwa n'aka ha ka m ga-ajụta ihe
banyere igwe ewu na atụrụ m. Aga m eme ka ha kwụsị ị bụ
ndị na-azụ igwe ewu na atụrụ m, ka ndị ọzụzụ atụrụ ndị a
ghara ịzụ onwe ha nri ọzọ. Aga m esite n'ọnụ ha napụta igwe
ewu na atụrụ m, ha agaghị abụkwara ha nri ọzọ. 11 "'N'ihi na
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, mụ onwe
m ga-eji aka m pụọ gaa chọgharịa igwe atụrụ m. Mụ onwe
m kwa ga-elekọta ha. 12 Dịka onye ọzụzụ atụrụ si elekọta
igwe ewu na atụrụ ya anya, mgbe ha na ya nọ, otu a ka m
ga-esi lekọta igwe atụrụ m. Aga m anapụta ha site n'ebe
niile ha gbasasịrị gaa, n'ụbọchị igwe ojii na ọchịchịrị ahụ. 13
Aga m esite n'obodo niile, na mba niile ha nọ kpọghachi ha
n'ala nke ha. Aga m azụ ha nri n'elu ugwu niile nke Izrel,
na n'akụkụ mmiri niile, ebe ala na-ewepụta nri nke ọma.
14 Aga m azụ ha n'ebe ịta ahịhịa mara mma, na n'elu ugwu
niile nke Izrel. N'ebe ahụ ka ha ga-amakpukwa n'udo. Ha
ga-ata nri n'ebe ịta ahịhịa mara mma nke elu ugwu Izrel.
15 Ọ bụ mụ onwe m ga-abụ onye ọzụzụ atụrụ nke atụrụ m
niile. Aga m eme ka ha makpuru n'udo, otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. 16 Aga m achọ
ndị furu efu n'ime ha, ndị kpafuru akpafu, kpọghachite ha
n'ụlọ. Aga m ekechi ọnya ndị merụrụ ahụ, meekwa ka ọ dị
ike. Ma ndị mara abụba na nke ndị ahụ dị ike ka m ga-ala
n'iyi. Aga m eji ikpe ziri ezi zụọ ha. 17 "'Ma unu onwe unu,
ụmụ igwe anụ ụlọ m, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru, aga m ekpe ikpe n'etiti atụrụ na atụrụ,
ebule na mkpi. 18 Ọ bụ unu ihe nta n'anya na unu na-ata nri
kachasị mma? Unu ga-ejikwa ụkwụ zọtọsịa nke fọdụrụ? Ọ bụ
unu ihe nta n'anya na unu na-aṅụ mmiri nke kachasị mma?
Unu ga-ejikwa ụkwụ unu na-agbarụ nke fọdụrụ? 19 Ọ bụ
ihe kwesiri ekwesi na igwe atụrụ m ga-ata nri unu zọtọrọ
azọtọ, ma ṅụọkwa mmiri unu gbarụrụ agbarụ? 20 "'N'ihi ya,
nke a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị
ha, n'ezie, mụ onwe m ga-ekpe ikpe n'etiti atụrụ ndị gbara
abụba, na atụrụ ndị a tara ahụ. 21 N'ihi na unu ji akụkụ ahụ
unu, na ubu aka unu na-enupu ha. Unu jikwa mpi unu na-
enupu ndị na-adịghị ike, tutu ruo mgbe unu chụsachara ha.
22 Lee, aga m azọpụta igwe ewu na atụrụ m. Aga m ekpe ikpe
n'etiti otu atụrụ na ibe ya. Ha agaghị aghọkwa ihe oriri ọzọ.
Aga m ekpe ikpe n'etiti otu atụrụ na ibe ya. 23 Aga m edobe
otu onye ọzụzụ atụrụ nke ga-elekọta ndị m, ọ bụladị ohu
m Devid. Ya onwe ya ga-elekọta ha, bụrụkwa onye ọzụzụ
atụrụ nye ha. 24 Ma mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, ga-abụ
Chineke ha, ma ohu m Devid ga-abụ onyeisi n'etiti ndị m. Mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị ekwuola ya. 25 "'Mụ na ha ga-agba
ndụ udo. Aga m achụpụkwa anụ ọjọọ niile n'ala ha, ka ndị m
nwee ike ibi n'udo n'ọzara, ma rahụkwa ụra ọ bụladị n'etiti
oke ọhịa n'enweghị nsogbu. 26 Aga m agọzi ndị m, gọziekwa
ebe obibi ha na ihe niile gbara ugwu nta m gburugburu.
Aga m ezite mmiri ozuzo n'oge ya, n'ezie, ngọzị ga-ezoro ha
dịka mmiri. 27 Osisi ọhịa ga-amị mkpụrụ ya, ala ga-eme ihe
omume ya. Ndị m ga-anọkwa n'udo n'ala ha na-atụghị ụjọ.
Ha ga-amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị, mgbe m
tijasịrị mkpọrọ yoku niile ha, napụta ha site n'aka ndị na-
akpagbu ha. 28 Ha agaghị abụkwa mba ndị ọzọ na-apụnara
ihe ha nwere, maọbụ ndị anụ ọhịa ga-adọgbu. Ha ga-ebi na-
atụghị ụjọ, ọ dịkwaghị onye ga-eme ka ha tụọ egwu. 29 Aga
m enye ha ala nke amaara nke ọma n'ihi ihe na-epupụta
n'ime ya, ha agaghị abụkwa ndị ụnwụ mekpara ahụ n'ala ahụ
ọzọ, maọbụ ihe a na-akwa emo nke mba dị iche iche. 30 Ha
ga-amata na mụ onwe m, bụ Onyenwe anyị Chineke ha, na m
na-anọnyere ha, na ha onwe ha kwa, bụ ụlọ Izrel, bụ ndị m,
otu a ka Onyenwe anyị Chineke kwupụtara. 31 Unu bụ igwe
ewu na atụrụ m, atụrụ nke ebe ịta nri m, mụ onwe m bụkwa

Chineke unu. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwubiri ya.’”

35 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **2** “Nwa nke mmadụ,
chee ihu imegide n’ugwu Sia, buo amụma megide ya,
3 sị ya, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị sịrị: Mụ onwe m na-emegide gị, gị ugwu Sia. Aga m
esetikwa aka m imegide gị, mee gị ka ị ghọọ ebe tọgbọrọ
n’efu. **4** Obodo gị niile ka m ga-eme ka ha ghọọ mkpọmkpọ
ebe, gị onwe gị ga-abụkwa ebe tọgbọrọ n’efu. Mgbe ahụ, ị
ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. **5** “‘N’ihi na i
sitere n’iro ahụ dị gị n’obi siterịị na mgbe ochie rara ụmụ
Izrel nye n’aka mma agha, n’oge ha nọ na-ahụju anya, n’oge
ahụ ịta ahụhụ nke ajọ omume ruru n’ogo dị ukwuu. **6** N’ihi
nke a, ebe m na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị kwubiri, aga m enyefe gị n’aka ndị na-
awụsi ọbara. Ọbara ga-achụkwa gị ọsọ. Ebe ọ bụ na ị kpọghị
iwusi ọbara asị, ọbara a ga-awụsị n’ime gị ga-achụ gị ọsọ.
7 Aga m eme ka ugwu Sia ghọọ ebe tọgbọrọ n’efu. Aga m
esitekwa n’ime ya bipụ ndị na-abata abata, na ndị na-apụ
apụ. **8** Ugwu ukwu gị niile ga-ejupụta n’ozu ndị nwụrụ anwụ,
ugwu nta niile, na ndagwurugwu niile na mgbawara niile dị
n’ala ga-ejupụta n’ozu ndị e ji mma agha gbuo. **9** Ị gaghị
ebulitekwa isi gị ọzọ. Ebe tọgbọrọ n’efu ka ị ga-abụ ruo ebighị
ebi. A gaghị ewuzikwa obodo gị ọzọ. Ị ga-amatakwa na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị. **10** “‘N’ihi na ị sịrị, “Mba abụọ
ndị a, na ala abụọ ndị a ga-abụ nke anyị, anyị ga-enweta
ha,” n’agbanyeghị na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị nọ n’ebe
ahụ. **11** N’ihi ya, ebe m na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri, aga m emeso gị mmeso
dịka ịba ụba nke iwe gị na ekworo gị si dị, bụ nke i gosiri
mgbe ị kpọrọ ha asị. Aga m emekwa ka ha mata onye m bụ,
mgbe m kpesịrị gị ikpe. **12** Mgbe ahụ, ị ga-amata na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị nụrụ okwu ọjọọ ndị ahụ niile i kwuru
megide ugwu Izrel niile, na-asị, “E meela ha ebe tọgbọrọ
n’efu, ewerela ha nyefee anyị n’aka ka anyị dọgbuo ha.” **13**
Unu nyakwara isi megide m, kwuo okwu kwugide m dịka o si
dị unu mma. Anụkwara m ihe niile unu kwuru. **14** Ihe ndị a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, Mgbe ụwa
niile na-aṅụrị ọṅụ ka m ga-eme ka ị ghọọ mkpọmkpọ ebe. **15**
Dịka ị ṅụrịrị ọṅụ mgbe ihe nketa Izrel ghọrọ mkpọmkpọ ebe,
otu a ka m ga-esi mesoo gị mmeso. Ị ga-aghọkwa ebe tọgbọrọ
n’efu, gị ugwu Sia, gị na ndị Edọm niile. Mgbe ahụ, ha ga-
amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.’”

36 “Nwa nke mmadụ, buo amụma nye ugwu niile dị n’Izrel,
na-asị ha, ‘Ugwu niile nke Izrel, nụrụnụ okwu nke
Onyenwe anyị. **2** Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: Ndị iro unu ekwuola megide unu sị,
“Ahaa! Ebe niile dị elu nke mgbe ochie aghọọla ihe nnweta
anyị.”’ **3** N’ihi ya, buo amụma sị, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: N’ihi na ha emeela ka unu
tọgbọrọ n’efu, chụgharịa unu ọsọ n’akụkụ niile, mekwaa
ka unu ghọọrọ mba niile ihe nnweta, ma meekwa ka unu
bụrụ ndị a na-ekwujọ, na ndị a na-akọcha, **4** n’ihi ya, unu
ugwu niile nke Izrel, nụrụnụ okwu Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị. Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị na-agwa ugwu ukwuu na ugwu nta
niile, na mgbawara niile dị n’ala, na ndagwurugwu niile, na
ebe niile tọgbọrọ n’efu, na obodo ndị ahụ niile ndị mmadụ
na-ebighị n’ime ya, nke ndị mba ọzọ kwakọọrọ ihe dị ha
n’ime, ma jirikwa ha na-eme ihe ọchị. **5** Ihe ndị a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Ọ bụ site n’ịnụ
ọkụ nke obi m ka m ji kwuo okwu megide mba ndị ọzọ, ma
megidekwa Edọm, n’ihi na ọ bụ site n’ịkpọ asị nke obi ha
ka ha ji mee ka ala m bụrụ ihe nnweta ha, ka ha si otu a
kposaa, ma chịkọrọkwa ihe niile dị n’ebe ịta nri nke anụ
ụlọ ala ahụ.’ **6** N’ihi nke a, buo amụma banyere Izrel, gwa
ugwu ukwu ya na ugwu nta ya niile, na mgbawara ala ya, na
ndagwurugwu ya niile, sị, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, ọ bụ site n’ọnụma nke ekworo
ka m ji ekwu okwu ndị a, n’ihi na unu ahụọla ahụhụ site
na nleli ndị mba ọzọ na-eleli unu. **7** N’ihi ya, ihe ndị a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, eweliri m
aka m elu ṅụọ iyi na mba ndị a gbara unu gburugburu ga-
anọkwa n’ọnọdụ ihere. **8** “‘Ma unu, ugwu niile nke Izrel ga-
awapụta ngalaba, mịakwa mkpụrụ nke ndị m ga-eri, n’ihi
na oge ha ga-alọghachi adịghịkwa anya. **9** Lee, mụ onwe
m dịnyeere unu; aga m abịa inyere unu aka, n’ihi na a ga-
akọgharịkwa unu, kụọkwa mkpụrụ n’ime unu. **10** Aga m
emekwa ka ọnụọgụgụ ndị ga-ebi n’ime unu baa ụba, ọ bụladị
ụlọ Izrel niile. Ha ga-ebikwa n’obodo niile, wugharịakwa
ebe niile e tikpọrọ etikpọ. **11** Aga m eme ka ọnụọgụgụ ndị
mmadụ, na anụ ụlọ dị n’ime gị baa ụba. Ha ga-amụbakwa,
jupụtakwa ebe niile. Ndị mmadụ ga-ebikwa n’elu gị dịka ha si
biri n’oge gara aga. Aga m emekwa ka ihe gaara ha nke ọma
karịa ka ọ dị na mbụ. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị. **12** Aga m eme ka ndị m, ndị m bụ Izrel,
biri n’ime unu. Unu ga-abụ ihe nweta ha, unu ga-aghọkwara
ha ihe nketa. Unu agakwaghị agbaba ha aka ụmụ ọzọ. **13**
“‘Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị sịrị, n’ihi na
ụfọdụ mba na-ekwutọ gị na-asị, “Ị bụ ala na-eri ụmụ ya, ala
na-agbaba ndị ya aka ụmụ.” **14** N’ihi nke a, ị gaghị erikwa
mmadụ ọzọ. Ị gaghị agbawakwa mba gị aka ụmụ ọzọ. Ọ bụ
ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. **15**
Agaghị m emekwa ka ị nụrụ mkparị nke ndị mba ọzọ na-
akparị gị. Ị gaghị anọkwa ọnọdụ nke ga-eme ka ndị mba ọzọ
lelịa gị, maọbụ nọọ ọnọdụ nke ga-eme ka ị sọọ ngọngọ. Ọ bụ
ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri.’” **16**
Ọzọkwa, okwu nke Onyenwe anyị rutere m ntị, sị, **17** “Nwa
nke mmadụ, mgbe ụmụ Izrel bi n’ala nke aka ha, ha merụrụ
ya, site na ndụ ọjọọ ha, na omume ha. Ndụ ọjọọ ha n’ihu m, dị
ka adịghị ọcha nke nwanyị n’oge ọ nọ na nsọ ya, n’ọnwa niile.
18 N’ihi ya, awụkwasịrị m ha ọnụma m, n’ihi na ha na-awụsi
ọbara n’ala ahụ, jirikwa arụsị ha na-emerụ ya. **19** Achụsasịrị
m ha na mba dị iche iche. Otu a ka m si kpee ha ikpe n’ihi ụzọ
ọjọọ ha, na omume ọjọọ ha. **20** Ma ebe niile ha gara n’etiti
mba niile, ha mere ka aha nsọ m gharakwa ịdị nsọ, n’ihi na a
na-ekwu banyere ha, sị, ‘Ndị a bụ ndị nke Onyenwe anyị, ma
agbanyeghị nke a, ha sitere n’ala ya pụọ.’ **21** Ihe na-ewutekwa
m bụ aha nsọ m, nke ụlọ Izrel mere ka ọ ghara ịdị nsọ n’etiti
mba niile bụ ebe ha gara. **22** “Ya mere, gwa ụlọ Izrel, Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Ọ bụghị
n’ihi na unu, ụlọ Izrel, ka m ji na-eme ihe ndị a, kama ọ bụ
n’ihi aha nsọ m, nke unu mere ka ọ ghara ịdị nsọ n’etiti mba
niile dị iche iche ebe ndị unu gara. **23** Aga m eme ka ịdị nsọ
nke aha ukwuu m, nke unu mere ka ọ ghara ịdị nsọ n’etiti
mba niile, pụta ìhè. Mgbe ahụ, mba niile ga-amakwa na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,

bụ Onyenwe anyị kwupụtara, mgbe a ga-edo m nsọ site n'ime
unu n'anya ha. 24 "'N'ihi na aga m esi na mba niile dị iche
iche kpọpụta unu. Aga m achịkọta unu site n'ala niile, mee ka
unu bata n'ala unu. 25 Aga m efekwasị unu mmiri dị ọcha,
unu ga-adịkwa ọcha. Aga m eme ka unu dị ọcha site na-adịghị
ọcha unu niile, na site n'ikpere arụsị unu niile. 26 Aga m enye
unu obi ọhụrụ, kenyekwa unu mmụọ ọhụrụ. Aga m ewepụ
obi nkume nke mmehie dị n'ime unu, nye unu mkpụrụobi
nke anụ ahụ. 27 Aga m etinyekwa mmụọ m n'ime unu, mee
ka unu gbaso ụkpụrụ m niile ma lezie anya mekwaa ihe niile
m nyere n'iwu. 28 Unu ga-ebikwa n'ala ahụ nke m nyere nna
unu ha. Unu ga-abụ ndị m, aga m abụkwa Chineke unu. 29
Aga m azọpụta unu site na-adịghị ọcha unu niile. M ga-akpọ
mkpụrụ ubi, mee ka o rie nne nke ukwu, agaghị m emekwa
ka ụnwụ dakwasị unu ọzọ. 30 Aga m emekwa ka mkpụrụ
osisi na ihe owuwe ubi baa ụba nke ukwuu, ka unu gharakwa
ịnata ihere ọzọ n'ihi ụnwụ, n'etiti mba niile dị iche iche. 31
Mgbe ahụ, unu ga-echeta ụzọ ọjọọ unu niile na omume ọjọọ
unu niile, unu ga-asọkwa onwe unu oyi n'ihi mmehie unu na
ihe arụ niile unu mere. 32 Ma achọrọ m ka unu mata na ọ
bụghị n'ihi mma unu ka m ji na-eme ihe ndị a. Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. Unu ụlọ
Izrel, ihere kwesiri ime unu n'ihi omume ọjọọ unu mere. 33
"'Nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru: N'ụbọchị ahụ m ga-eme ka ị dị ọcha site na mmehie
gị niile, aga m eme ka unu lọghachi n'obodo unu biri, a ga-
ewugharịkwa ebe niile tọgbọrọ n'efu. 34 Ala ubi ndị ahụ nke
tọgbọrọ n'efu agaghị atọgbọkwa n'efu n'ihu anya ndị na-
agafe agafe. A ga-akọkwa ha niile. 35 Mgbe ahụ, ha ga-asị,
"Ala a, nke naara atọgbọ n'efu, aghọọla ubi a gbara ogige,
nke yiri ogige Iden. Leekwa na obodo niile ndị ahụ e tikpọrọ
etikpọ, ka e wuzikwara, werekwa mgbidi gbaa ha ogige. Ugbu
a, ndị mmadụ jupụtakwara n'ime ha." 36 Mgbe ahụ, mba
niile gbara unu gburugburu, bụ ndị fọdụrụ, ga-amata na mụ
onwe m bụ Onyenwe anyị wuziri ebe niile e tikpọrọ etikpọ,
kụọkwa mkpụrụ n'ebe niile tọgbọrọ n'efu. Mụ onwe m bụ
Onyenwe anyị, ekwuola, aga m emekwa ya.' 37 "Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, ọzọkwa,
aga m ege ntị, zaa ekpere ụlọ Izrel, mezuoro ha arịrịọ ha. Aga
m eme ka ha baa ụba dịka igwe anụ ụlọ, 38 dịka igwe anụ
ụlọ, nke na-ejupụta na Jerusalem n'oge mmemme ya niile
a kara aka. N'ụzọ dị otu a, obodo niile e tikpọrọ etikpọ ga-
ejupụtakwa na mmadụ ọzọ. Mgbe ahụ ha ga-amatakwa na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị."

37 Aka nke Onyenwe anyị dịkwasịrị m, o sitekwara n'ike
Mmụọ nke Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị bulie m, debe m n'etiti ndagwurugwu nke jupụtara
n'ọkpụkpụ. 2 O mere ka m jegharịa n'etiti ha. Ahụrụ m
ọkpụkpụ kpọrọ nkụ, nke dị ukwuu n'ọnụọgụgụ, ka ha ghasa
na ndagwurugwu ahụ. 3 Ọ sịrị m, "Nwa nke mmadụ, ọkpụkpụ
ndị a ha pụrụ ịdị ndụ ọzọ?" Asịrị m, "Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị ọ bụ naanị gị onwe gị maara." 4
Mgbe ahụ, ọ sịrị m, "Buo amụma nye ọkpụkpụ ndị ahụ, gwa
ha, 'Unu ọkpụkpụ niile kpọrọ nkụ, geenụ ntị n'okwu nke
Onyenwe anyị. 5 Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị na-agwa ọkpụkpụ ndị a. Lee, aga m eme ka
ume baa n'ime unu, unu ga-adịkwa ndụ. 6 Aga m etinyekwasị
unu akwara, na anụ ahụ, werekwa akpụkpọ ahụ kpuchie unu.
Aga m etinye ume n'ime unu, unu ga-adịkwa ndụ. Mgbe ahụ,
unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.'" 7 Ya mere,
eburu m amụma dịka e sị nye m n'iwu. Mgbe m nọ na-ebu
amụma ahụ, anụrụ m ụzụ, ụzụ mkpọtụ. Ma lee, ọkpụkpụ
ndị ahụ niile bịara ibe ha nso; ọkpụkpụ malitekwara ijikọta
onwe ha ọnụ. 8 Mgbe m nọkwa na-ele anya, lee, ahụrụ m ka
akwara na anụ ahụ malitere ịbịakwasị n'elu ọkpụkpụ ndị
ahụ, akpụkpọ ahụ kpuchikwara elu ha. Ma n'oge a ume ọbụla
adịghị n'ime ha. 9 Mgbe ahụ, ọ sịrị m, "Buo amụma nye ifufe;
buo amụma, nwa nke mmadụ, sị ifufe, 'Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: site n'akụkụ anọ nke
ụwa bịa, gị ume na-enye ndụ, kukwasị ndị a e gburu egbu ka
ha dịkwa ndụ ọzọ.'" 10 Ya mere, eburu m amụma dịka o si
nye m n'iwu. Ume ndụ banyekwara n'ime ha. Ha niile dịịrị
ndụ, bilie ọtọ, guzo n'ụkwụ ha, ghọọ usuu ndị agha dị ukwuu
n'ọnụọgụgụ. 11 Mgbe ahụ, ọ gwara m, "Nwa nke mmadụ,
ọkpụkpụ ndị a nọchiri anya ụlọ Izrel niile. Ha na-asị, 'Anyị
aghọọla ọkpụkpụ kpọrọ nkụ, olileanya niile agwụkwala, anyị
abụrụla ndị e bipụrụ.' 12 N'ihi ya, buo amụma gwa ha, 'otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Ndị
m, aga m emeghe ili unu, si n'ebe ahụ wepụta unu. Aga m
eme ka unu lọghachitakwa n'ala Izrel. 13 N'ikpeazụ, mgbe m
meghere ili unu mee ka unu si n'ime ya pụta, unu bụ ndị m
ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị. 14 Aga m etinye
Mmụọ m n'ime unu, unu ga-adị ndụ, lọghachikwa n'ala unu
ọzọ. Unu ga-amatakwa na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị,
ekwuola ya, meekwa ya, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.'" 15
Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, 16 "Nwa nke mmadụ,
were osisi dee ihe ndị a n'elu ya, 'Osisi a nọchiri anya Juda na
ndị Izrel e kekọtara ya na ha ọnụ.' Werekwa osisi ọzọ deekwa
okwu ndị a n'elu ya. 'Osisi a nọchiri anya Ifrem, na Josef, na
ndị Izrel niile e jikọtara ha na ndị a ọnụ.' 17 Jidekọtaa osisi
abụọ ndị a ọnụ, mee ka ha bụrụ otu osisi n'aka gị. 18 "Mgbe
ndị gị jụrụ gị, 'Ị gaghị egosi anyị ihe nke a pụtara?' 19 gwa ha,
sị, 'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-
ekwu: Lee, agaje m iwere osisi Josef, nke dị Ifrem n'aka, nke
bụkwa ihe nọchiri anya ebo ụfọdụ ndị Izrel, jidekọtaa ya na
osisi nọchiri anya Juda, mee ha ka ha ghọọ otu osisi, bụrụkwa
otu n'aka m.' 20 Were mkpirisi osisi ndị ahụ i dere ihe nke dị
n'aka gị, gosi ha, 21 ma gwakwa ha, 'Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu: Aga m esite na mba
niile ndị Izrel jere biri kpọpụta ha. Aga m achịkọtakwa ha site
n'akụkụ niile, kpọbata ha n'ala nke aka ha. 22 Aga m eme ha
ka ha bụrụ otu mba n'ala ahụ, n'ugwu niile nke Izrel. Ha ga-
enwe naanị otu eze nke ga-achị ha niile. Ha agaghị abụkwa
mba abụọ maọbụ alaeze abụọ ọzọ. 23 Ha agaghị ejikwa arụsị
ha niile, maọbụ ihe a pịrị apị rụrụ arụ, maọbụ jiri ihe ọjọọ ndị
ọzọ dị iche iche merụọ onwe ha ọzọ. N'ihi na aga m azọpụta
ha site na ịlaghachi azụ n'ụzọ mmehie ha niile, meekwa ka
ha dị ọcha. Ha ga-abụ ndị m, mụ onwe m ga-abụkwa Chineke
ha. 24 "'Ohu m, Devid, ga-abụ eze ga-achị ha, ha ga-enwekwa
otu onye ọzụzụ atụrụ. Ha ga-edebezu iwu m niile, na ụkpụrụ
m niile. 25 Ha ga-ebi n'ala ahụ m nyere ohu m Jekọb, ala ebe
nna nna ha biri. Ha na ụmụ ha ga-ebi n'ime ya. Ụmụ ụmụ ha
ruo ọgbọ niile ga-ebikwa n'ime ya. Ohu m Devid ga-abụ eze
ha ruo ebighị ebi. 26 Mụ na ha ga-agba ndụ udo, ọgbụgba
ndụ nke ga-adị ruo mgbe ebighị ebi. Aga m agọzi ha, mee
ka ha baa ụba. N'etiti ha kwa ka ụlọnsọ m ga-adị ruo mgbe
ebighị ebi. 27 Ebe obibi m ga-abụkwa n'etiti ha. E, aga m abụ

Chineke ha, ha ga-abụkwa ndị m. **28** Mgbe ụlọnsọ m ga-adị
n'etiti ha ruo ebighị ebi, mba niile ga-amata na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị na-edo Izrel nsọ.'"

38 Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **2** "Nwa nke mmadụ,
chee ihu n'ala Magog, bukwaa amụma megide Gog, bụ
onyeisi nke Meshek na Tubal. Buo amụma megide ya, **3** sị,
'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru:
Ana m edo onwe m imegide gị, Gog, eze ukwu ndị Meshek na
Tubal. **4** Aga m echigharị gị, tinye gị nko n'agba gị abụọ, jiri
ya kpụpụta gị na usuu ndị agha gị niile, na ịnyịnya gị, na
ndị na-agba ịnyịnya gị na ihe agha ha, na usuu ndị agha gị
niile, ndị ji ọta ukwu na ọta nta, ndị niile na-ejide mma agha
ha. **5** Peshịa na Itiopia, na Put, ga-esonyere ha, ha niile ga-
ejikwa ọta ha na okpu agha ha. **6** Goma na usuu ndị agha ya
niile, na ndị agha Bet Togama ndị si n'akụkụ ugwu, dị ebe dị
anya na ọtụtụ ndị mba ọzọ ga-eso gị. **7** "'Jikere! Jikere onwe
gị, gị onwe gị na usuu ndị agha ahụ nọ gị gburugburu, gị
Gog, bụrụkwa onyendu ha. **8** Mgbe ọtụtụ ụbọchị gasịrị, a ga-
akpọlite gị ibu agha. N'ogologo oge dị n'ihu, ị ga-ebuso ala
ahụ agha bụ ala ahụ na-enwetaghachi onwe ya site na mbibi
nke ibu agha; ala ahụ e si na mba dị iche iche chịkọtaa ndị
bi n'ime ya, mee ka ha birikwa n'ugwu niile nke Izrel ahụ
naara atọgbọ n'efu. E bulatara ha site na mba dị iche iche,
ma ugbu a, ha anọrọla n'udo. **9** Gị onwe gị, na ndị agha gị
niile, na ọtụtụ ndị mba ahụ dị iche iche ndị na-eso gị, jiri
ọsọ, dịka ikuku siri ike, rigoo, kpuchie ala ahụ dịka igwe ojii.
10 "'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru: N'ụbọchị ahụ, echiche ọjọọ ga-abata n'obi gị, mgbe ị
na-atule ọtụtụ ihe dị iche iche n'obi gị. **11** Ị ga-asị, "Aga m
ebuli megide n'ala na-enweghị mgbidi, aga m awakpo ndị
nọ n'udo na-adịghị atụ anya nsogbu ọbụla, ha niile bụ ndị
bi n'ebe na-enweghị mgbidi, ha enweghịkwa ibo ọnụ ụzọ
na mkpọrọ e ji akpọchi ha. **12** Aga m akwata ihe nkwata,
lụtakwa ihe nlụta n'agha. Aga m eweli aka m megide obodo
ndị a niile e wugharịrị ewugharị, megidekwa ndị a niile e si
na mba dị iche iche chịkọtaa, bụ ndị bara ọgaranya n'anụ ụlọ
na ngwongwo dị iche iche, ndị bikwa n'etiti ala a." **13** Ndị
Sheba na Dedan, na ndị ahịa Tashish niile, na ụmụ ọdụm
ya niile ga-ajụ gị, "Ị bịara ịkwata ihe nkwata? Ị chịkọtara
usuu ndị agha gị n'ihi ịkwara ihe nlụta, na iburu ọlaọcha
na ọlaedo, na ịchịrị igwe anụ ụlọ ha, na ngwongwo ha, na
ịkwakọrọ ihe ha nwere n'ike?"' **14** "N'ihi ya, nwa nke mmadụ,
buo amụma sị Gog, 'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwuru: N'ụbọchị ahụ mgbe ndị m bụ Izrel na-
ebi n'udo n'ala ha, ọ bụ na ị gaghị ahụta ya? **15** Ị ga-esi n'ebe
obibi gị dị n'ugwu bịa, gị na ọtụtụ mba dị iche iche, ndị na-
anọkwasị n'ịnyịnya. Ha ga-adị ukwuu, bụrụ ndị agha dị ike.
16 Unu ga-abịa ibuso ndị m Izrel agha, kpuchie ala ha dịka
igwe ojii. N'ụbọchị ndị ahụ dị n'ihu, aga m eme ka gị, bụ Gog,
bịa buso ala m agha, ka mba niile si otu a mata m, mgbe m
mere ka ịdị nsọ m pụta ìhè n'anya ha site n'ihe m ga-eme.' **17**
"'Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru: Ọ bụ gị, bụ onye ahụ m kwuru okwu banyere ya n'oge
gara aga, site n'ọnụ ndị ohu m, bụ ndị amụma Izrel, ndị buru
amụma ọtụtụ afọ na mgbe ahụ, sị, na m ga-eme ka ị megide
ndị m. **18** Lee ihe ga-eme n'ụbọchị ahụ. Mgbe Gog busoro ala
Izrel agha, ọ ga-esi otu a kpalie iwe m dị ọkụ. Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. **19** N'ihi
na esitere m n'ịnụ ọkụ nke obi m, na oke iwe m kwupụta sị,
na ala ọma jijiji dị ukwuu ga-adị n'Izrel n'ụbọchị ahụ. **20**
Azụ niile dị n'oke osimiri, na anụ ufe nke eluigwe, na anụ
ọhịa, na ihe niile na-akpụ akpụ, na mmadụ niile nọ n'elu ụwa
ga-ama jijiji n'ihu m. A ga-akwatu ugwu niile, ebe niile dị
mkputamkpu ga-adarukwa ala. **21** Aga m akpọlite mma agha
ka o megide Gog n'ugwu m niile. Onye ọbụla ga-ejikwa mma
agha ya megide nwanne ya nwoke. Otu a ka Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya. **22** Aga m eji ọrịa na-
efe efe na iwusi ọbara kpee ya ikpe. Aga m awụkwasị ya na
ndị agha ya na ọtụtụ mba dị iche iche ndị ahụ so ya, oke
mmiri ozuzo na akụmmiri, na nkume ọkụ. **23** Otu a ka m ga-
esi gosi ịdị ukwuu m, na ịdị nsọ nke aha m. Aga m emekwa ka
a mara m n'anya mba niile dị iche iche. Mgbe ahụ, ha ga-
amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị.'

39 "Ma gị, nwa nke mmadụ buo amụma megide Gog, sị,
'Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
na-ekwu: Ana m emegide gị, Gog, onyeisi nke Meshek na
Tubal. **2** Aga m echigharị gị, kpụrụ gị na-aga. Aga m esi
n'ebe dịkarịsịrị anya n'akụkụ ugwu kpọta gị, ziga gị ka i buso
ugwu niile nke Izrel agha. **3** Mgbe ahụ, aga m etichapụ ụta
dị gị n'aka ekpe, meekwa ka àkụ niile nke dị n'aka nri gị
dachapụ. **4** N'elu ugwu niile nke Izrel ka ị ga-ada, gị onwe gị,
na usuu ndị agha gị niile, na mba niile dị iche iche ndị na-
eso gị. Udele niile dị iche iche na anụ ọhịa niile ka m ga-
enyefe anụ ahụ unu ka ha were unu mere ihe oriri. **5** Ị ga-ada
n'ọhịa na-enweghị ebe nzobe, n'ihi na m ekwuola ya. Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. **6**
Aga m awụkwasị ọkụ n'ahụ Magog, na n'ahụ ndị ahụ niile
bi n'udo, n'ọnụ mmiri niile. Ha ga-amatakwa na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị. **7** "'Aga m eme ka amara aha nsọ m
n'etiti ndị m bụ Izrel. Agaghị m ekwekwa ka e lelịa aha nsọ m
anya ọzọ. Mba niile dị iche iche ga-amatakwa na mụ onwe
m bụ Onyenwe anyị, bụ Onye nsọ nọ n'Izrel. **8** Lee, ọ na-
abịa, n'ezie, ọ ga-emekwa, otu a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. Nke a bụ ụbọchị ahụ nke m
kwuru ihe banyere ya. **9** "'N'oge ahụ, ndị bi n'obodo niile
nke Izrel ga-apụ tụtụkọtaa ngwa agha ndị ahụ, were fụnwue
ọkụ, surekwaa ha ọkụ, ma ọta ukwu ma ọta nta niile, ụta
na àkụ niile, ma mkpọ agha na ùbe niile. Ọ bụ afọ asaa ka
ha ga-eji ha mere nkụ. **10** Ha agaghị akpatakwa nkụ site
n'ọhịa ọzọ, maọbụ gbuta ha site n'oke ọhịa, n'ihi na ha ga-
eji ngwa agha ndị a mere ihe ịfụnwu ọkụ. Mgbe ahụ, ha ga-
akwata ihe onwunwe nke ndị ahụ kwakọrọ ihe onwunwe
ha n'agha, lụtakwa ihe onwunwe nke ndị ahụ lụnara ha ihe
onwunwe ha n'ike. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwubiri. **11** "'N'ụbọchị ahụ, aga m enye Gog
ebe olili ya n'Izrel, n'ime ndagwurugwu si ọwụwa anyanwụ
gawa n'ụzọ oke osimiri. Ọ ga-anọchi ụzọ ndị ije n'ihi na ebe
ahụ ka a ga-eli Gog na usuu ndị agha ya. Ya mere, a ga-akpọ
ya Ndagwurugwu Hamọn Gog. **12** "'Ọnwa asaa ka ọ ga-ewe
ndị Izrel ili ozu ahụ niile, ime ka ala ahụ dị ọcha. **13** Ndị
niile nke ala ahụ ga-eli ha, ụbọchị ahụ m ga-eme ka ebube m
pụta ìhè ga-abụ ụbọchị ihe ncheta nye ha. Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. **14** A ga-
ekewapụtakwa ndị ọrụ ha ga-abụ naanị ime ka ala ahụ dị
ọcha. Ha ga-ejegharị n'ala ahụ niile, ha na ndị ọzọ, na-eli ozu
ọbụla bụ ndị tọgbọrọ n'ala. "'Mgbe ọnwa asaa zuru, ha ga-

edo anya chọgharịa n'ala ahụ ma o nwere ebe ozu ọzọ dị.
15 Mgbe ahụ, ha na-ejegharị, ọ bụrụ na onye ọbụla achọta
ọkpụkpụ mmadụ ọ ga-amanye ihe ịrịbama n'akụkụ ya, ka ndị
na-eli ozu hụ ha, kporokwa ha gaa na Ndagwurugwu Gog na
ndị agha ya lie ha. **16** Ọzọkwa, otu obodo aha ya bụ Hamona,
nke pụtara ọtụtụ, ga-adị n'ebe ahụ. Otu a ka ha ga-esi mee ka
ala ahụ dị ọcha.' **17** "Nwa nke mmadụ, otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, kpọọ ụmụ nnụnụ
niile oku, na anụ ọhịa niile dị iche iche, sị ha, 'Chịkọtaanụ
onwe unu, site n'akụkụ niile bịanụ n'ọchụchụ aja m, nke mụ
onwe m na-achụ n'ihi unu, bụ aja dị ukwuu nke m na-achụ
n'elu ugwu niile dị n'Izrel. N'ebe ahụ ka unu ga-anọ taa anụ,
ṅụọkwa ọbara. **18** Anụ ahụ ndị dị ike ka unu ga-eri, ọ bụkwa
ọbara ndịisi niile nke ụwa ka unu ga-aṅụ, dịka a ga-asị na ha
bụ ebule na ụmụ atụrụ, na mkpi, na oke ehi, anụ mara abụba
nke si na Bashan. **19** Unu ga-erijukwa abụba afọ, ṅụbigakwa
ọbara oke ruo mgbe ọ ga-ebu unu, site n'aja mmemme nke m
na-achụ n'ihi unu. **20** Afọ anụ ịnyịnya, na ụgbọala, na nke ndị
dike, na nke ndị agha niile ga-eju unu na tebul m.' Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya. **21**
"Mgbe ahụ, aga m egosi ebube m na nsọpụrụ m n'etiti mba
niile dị iche iche. Mba niile ga-ahụkwa ahụhụ nke m tara ha,
na aka m nke m tụkwasịrị ha. **22** Site n'ụbọchị ahụ gaa n'ihu,
ụlọ Izrel ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke
ha. **23** Mba niile ga-amatakwa na ọ bụ n'ihi mmehie ka e ji
dọta Izrel n'agha, buru ha jee mba dị iche iche. Ha ga-amata
na ihe dị otu a dakwasịrị ha n'ihi ekwesighị ntụkwasị obi ha.
Ọ bụ n'ihi ya ka m ji zoo ihu m site n'ebe ha nọ, were ha
nyefee n'aka ndị iro ha. Ha niile dakwara site na mma agha.
24 Atara m ha ahụhụ dịka adịghị ọcha ha na ajọ omume ha si
dị. Ezokwara m ihu m site n'ebe ha nọ. **25** "N'ihi ya, otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, Aga m
eme ka Jekọb a dọtara n'agha lọta. Aga m enwekwa obi ebere
n'ahụ ndị Izrel niile. Aga m esitekwa n'ekworo mee ka aha m
dịgide nsọ. **26** Ha ga-echezọkwa ihe ihere ha, na-ekwesighị
ntụkwasị obi ha niile, nke ha gosiri m, mgbe ha biri n'udo
n'ala ha, na-enweghị onye na-eme ka ha tụọ egwu. **27** Mgbe
m mere ka ha site na mba dị iche iche pụta, mgbe m sitere
n'ala niile nke ndị iro ha kpọpụta ha, aga m esite na ha gosi
ịdị nsọ m nye mba dị iche iche. **28** Mgbe ahụ, ha ga-amata na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke ha. Ha ga-amata na
ọ bụ ezie na ọ bụ m mere ka a dọta ha n'agha buru ha jee
mba dị iche iche, na m ga-achịkọta ha mee ka ha lọghachi
n'ala nke aka ha. Ọ dịkwaghị onye a ga-ahapụ na mba ọzọ.
29 Agaghị m ezokwa ihu m ọzọ n'ebe ha nọ, n'ihi na aga m
awụkwasị ụlọ Izrel Mmụọ m. Otu a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya."

40 N'afọ nke iri abụọ na ise nke e mere ka anyị biri na
mba ọzọ, na mbido afọ ahụ, n'ụbọchị nke iri, nke ọnwa
ahụ n'afọ nke iri na anọ site na mgbe obodo ahụ dara, n'otu
ụbọchị ahụ ka aka Onyenwe anyị dịkwasịrị m n'ahụ. O mere
ka m bịa n'ebe ahụ. **2** N'ọhụ dị iche iche Chineke mere ka m
hụ, o buuru m gaa n'ala Izrel, debe m n'elu ugwu dị elu nke
ukwu, ebe m nọ hụ ihe dịka obodo a na-ewu ọhụrụ, nke dị
n'akụkụ ndịda ugwu ahụ. **3** O mere ka m bịaruo n'ebe ahụ,
ma lee, ahụrụ m otu nwoke nke ụdịdị ya na-enwu dịka bronz
ka o guzo n'akụkụ ọnụ ụzọ ama. Ọ na-ejide eriri akwa ọcha,
na osisi e ji atụ ihe n'aka ya. **4** Nwoke ahụ sịrị m, "Nwa nke
mmadụ, lezie anya nke ọma, gekwaa ntị tinyekwa ihe niile m
gaje igosi gị n'obi, n'ihi na-akpọtara m gị n'ebe a n'ihi ka ịhụ
ihe ndị a. Gwakwa ụmụ Izrel ihe niile ị hụrụ." **5** Mgbe ahụ,
ahụrụ m mgbidi gbara ụlọnsọ ahụ gburugburu. Ịdị ogologo
nke osisi ihe ọtụtụ nke dị n'aka nwoke ahụ, ruru mita atọ na
ụma abụọ, nke ọbụla n'ime ha ruru iri sentimita ise na atọ. Ọ
tụrụ mgbidi ahụ, chọpụta na ịla elu ya dị mita atọ na ọkara.
Ịsa mbara ya dịkwa mita atọ na ọkara. **6** Emesịa, ọ gara n'ọnụ
ụzọ ahụ chere ihu n'ọwụwa anyanwụ, rigoro n'ihe nrigo elu,
tụọ ala ala ụzọ mbata nke ọnụ ụzọ ahụ. Obosara ya dị mita
atọ na ọkara. **7** Oghere dị n'ụlọ ahụ nke bụ ebe ndị nche
na-anọ dị mita atọ n'ọkara n'obosara. Mgbidi dị n'etiti ha
dị mita abụọ na ụma asaa n'igbidi. Ebe e si abata na mpụta
ọnụ ụzọ ama nke chere ụlọnsọ ukwu ahụ ihu, dị mita atọ
n'ọkara n'omimi. **8** O jikwa ihe ọtụtụ tụọ ebe mpụta ọnụ ụlọ
nke ọnụ ụzọ ama, **9** ọ dị mita anọ na ụma abụọ n'omimi.
Ogidi dị n'akụkụ ya dị otu mita n'igbidi. Ebe mpụta ọnụ ụlọ
nke ụzọ ama ya chere ihu n'ụlọnsọ ukwu. **10** N'ime ọnụ ụzọ
ama nke ọwụwa anyanwụ, e nwere oghere atọ dị n'akụkụ
ọbụla, oghere atọ ndị ahụ ha n'otu. Ihu akụkụ aja ya niile
nke chere ha ihu bụkwa otu n'ọtụtụ. **11** Mgbe ahụ, ọ tụrụ
obosara nke mbata ọnụ ụzọ ama ahụ, ọ dị mita ise na ụma
atọ n'obosara, na mita isii na ụma itoolu n'ogologo. **12** N'ihu
oghere niile nke ụlọ ahụ e nwere mgbidi dị otu ọkara mita
n'ịdị elu ya. Akụkụ anọ nke oghere ndị a ha otu. Ha ruru
mita atọ mita atọ. **13** Mgbe ahụ, ọ tụrụ obosara ọnụ ụzọ
ama ahụ, site n'elu ụlọ nke otu ime ụlọ ruo n'elu ụlọ nke
ime ụlọ chere ya ihu; obosara ya dị mita iri na atọ, site n'otu
oghere ruo n'oghere nke chere ya ihu. **14** Ọ tụrụ ogologo
ogidi niile dị n'akụkụ n'ime mgbidi ọnụ ụzọ ama ụlọ ahụ,
chọpụta na ọ dị iri mita atọ na abụọ, ọ bụladị ruo n'akụkụ
mgbidi nke chere ihu n'ọnụ ụzọ ama ogige ahụ. **15** Site n'ihu
ọnụ ụzọ ama mbata ahụ, ruo n'ebe ngwụcha nke ọnụ ụzọ dị
na mpụta ọnụ ụlọ ya dị iri mita abụọ na asaa. **16** Ọnụ ụlọ ndị
ahụ niile nwere oghereikuku dị warawara n'akụkụ aja ụlọ
ha, dịka mpụta ọnụ ụlọ ahụ nwekwara; oghereikuku ndị a
dị gburugburu dị n'ime, n'etiti ọnụ ụlọ ndị a. N'aja ụlọ ndị
a niile, e nwere oyiyi nkwụ dị iche iche e sere n'elu ha. **17**
Ọ kpọbatara m n'ogige dị n'ezi. N'ebe ahụ, ahụrụ m ụfọdụ
ọnụụlọ dị na pevumentị e wunyere gburugburu ogige ahụ
niile. Ha dị iri ọnụụlọ atọ dị n'ogologo pevumentị ahụ. **18** Ebe
nzọkwasị ụkwụ a gara ogologo ruo n'akụkụ ọnụ ụzọ ama,
ogologo ya na ọnụ ụzọ ama ahụ ha, nke a bụ pevumentị nke
dịkarịrị ala. **19** Mgbe ahụ, ọ tụrụ ịdị ogologo ya, site n'ime
ọnụ ụzọ ama nke dịkarịrị ala ruo n'ọnụ ụzọ nke ime ogige, o
ruru iri mita ise na atọ n'akụkụ ihu anyanwụ nakwa n'akụkụ
ugwu. **20** Ọ tụrụ ogologo na obosara ọnụ ụzọ nke dị n'ugwu,
nke e si abanye n'ogige dị n'ezi. **21** Ime ụlọ ya dị ọnụ ụlọ
atọ n'akụkụ ya ọbụla. Akụkụ aja na mpụta ọnụ ụlọ ya, bụ
otu ọtụtụ dịka ọtụtụ nke ọnụ ụzọ ama mbụ. Ịdị ogologo ya
dị iri mita abụọ na asaa, ebe obosara ya dị mita iri na atọ.
22 Oghereikuku ya, mpụta ọnụ ụzọ ya na osisi nkwụ e sere
n'ahụ aja ụlọ ahụ niile, dịka e mere n'akụkụ ọnụ ụzọ ama
nke na-eche ihu n'ọwụwa anyanwụ, bụ otu ọtụtụ. Ihe nrigo
nwere nzọ ụkwụ asaa dị nke e si aga na mpụta ọnụ ụlọ ahụ na
ncherita ihu ogige ezi. **23** Otu ọnụ ụzọ dị nke gara n'ogige dị
n'ime, nke chere ihu ọnụ ụzọ mbata dị n'ugwu, dịka ọ dịkwa
n'akụkụ nke ọwụwa anyanwụ. Ọ tụrụ site n'otu ọnụ ụzọ ama
ruo na nke chere ya ihu, ọ dị iri mita ise na anọ. **24** Mgbe

ahụ, o duuru m gaa n'akụkụ ndịda, a hụrụ m ọnụ ụzọ mbata
ndịda. Ọ tụrụ tụọ akụkụ ogidi ọnụ ụzọ ahụ na mpụta ọnụ ụlọ
ya, chọpụta na ya na ndị ọzọ bụ otu ọtụtụ. **25** Ọnụ ụzọ ama
ya na mpụta ọnụ ụlọ ya nwere oghereikuku dị warawara gbaa
gburugburu, dịka e nwere na ndị ọzọ niile. Ịdị ogologo ya dị
iri mita abụọ na asaa, ebe obosara ya dị mita iri na atọ **26** Ihe
nrigo nwere nzọ ụkwụ asaa dịkwa iji rigoo ya, mpụta ọnụ ụlọ
ya dịkwa na ncherita ihu ha, o nwekwara ihe ịchọ mma osisi
nkwụ e sere n'ahụ akụkụ aja ahụ, otu n'otu akụkụ, nke ọzọ
n'akụkụ nke ọzọ. **27** Ogige nke dị n'ime, nwekwara ọnụ ụzọ
ama nke na-echere ihu na ndịda. Ọ tụrụ site n'otu ọnụ ụzọ
ama ruo na nke chere ya ihu, ọ dị iri mita ise na anọ. **28** O
duuru m site n'ọnụ ụzọ dị na ndịda banye n'ogige dị n'ime. Ọ
tụrụ ọnụ ụzọ mbata a hụ na ya na ọnụ ụzọ nke dị ọzọ bụ otu
ọtụtụ. **29** N'ọnụ ụlọ ya niile, n'akụkụ aja ya niile, na mpụta
ọnụ ụlọ ya bụkwa otu ọtụtụ dịka ndị ọzọ niile. Ọnụ ụzọ ama
ya na mpụta ọnụ ụlọ ya nwere oghere gbaa gburugburu. Ịdị
ogologo ya dị iri mita abụọ na asaa, ebe obosara ya dị mita iri
na atọ. **30** Mpụta ọnụ ụlọ nke ndị dị gburugburu ogige nke
ime, dị iri mita na atọ n'obosara, na mita abụọ na ụma atọ
n'ịdị omimi. **31** Mpụta ọnụ ụlọ ya chere ihu n'ogige dị n'ezi,
oyiyi osisi nkwụ ka eji chọọ ogidi ọnụ ụlọ ahụ mma, ihe nrigo
nwere nzọ ụkwụ asatọ ka eji arịgo ya. **32** Ọ kpọbatakwara m
n'ogige dị n'ime site n'ọnụ ụzọ mbata nke ọwụwa anyanwụ.
Ọ tụkwara ọnụ ụzọ ama ahụ, chọpụta na ya na ndị ọzọ bụkwa
otu ọtụtụ. **33** N'ọnụ ụlọ ya niile, n'akụkụ aja ya niile, na
mpụta ọnụ ụlọ ya niile bụkwa otu ọtụtụ dịka ndị ọzọ niile.
Ọnụ ụzọ ama ya na mpụta ọnụ ụlọ ya nwere oghere gbaa
gburugburu. Ịdị ogologo ya dị iri mita abụọ na asaa, ebe
obosara ya dị mita iri na atọ. **34** Mpụta ọnụ ụlọ ya chere ihu
n'ogige dị n'ezi. Oyiyi nkwụ e sere ese ka eji chọọ akụkụ ogidi
ọnụ ụzọ ya mma, n'akụkụ nke a, nakwa n'akụkụ nke ọzọ. Ihe
nrigo nwere nzọ ụkwụ asatọ ka eji arịgo ya. **35** O mere ka m
bịaruo n'ọnụ ụzọ ama mbata nke ugwu. Ọ tụrụ ya, chọpụta
na ọtụtụ ya dịkwa ka nke ndị ọzọ, **36** dịka ọnụ ụlọ ya niile,
n'akụkụ aja ya niile, na mpụta ọnụ ụlọ ya, ha niile nwere
oghere gbaa gburugburu. Ịdị ogologo ya dị iri mita abụọ na
asaa, ebe obosara ya dị mita iri na atọ **37** Mpụta ọnụ ụlọ ya
chere ihu n'ogige dị n'ezi. Oyiyi nkwụ e sere ese ka eji chọọ
akụkụ ogidi ọnụ ụzọ ya mma, n'akụkụ nke a, nakwa n'akụkụ
nke ọzọ. Ihe nrigo nwere nzọ ụkwụ asatọ ka eji arịgo ya. **38**
Otu ọnụụlọ nke nwere ọnụ ụzọ dịkwa n'akụkụ mpụta ọnụ ụlọ
nke ime ime ọnụ ụzọ ama ọbụla, ebe a na anọ asacha anụ aja
nsure ọkụ niile. **39** N'ime mpụta ọnụ ụlọ nke ọnụ ụzọ ama, ka
tebul abụọ dị n'otu akụkụ, abụọ nke ọzọ dịkwa n'akụkụ nke
ọzọ nke ọnụ ụlọ ahụ. N'elu ha ka a na-egbu anụ e ji achụ aja
nsure ọkụ, maọbụ aja mmehie, maọbụ onyinye n'ihi aja ikpe
ọmụma. **40** N'akụkụ mgbidi ezi nke mpụta ọnụ ụlọ nke ọnụ
ụzọ ama, n'akụkụ ihe nrigo nke dị na mbata ọnụ ụzọ ugwu, e
nwere tebul abụọ, n'akụkụ nke ọzọkwa nke ihe nrigo ahụ, e
nwekwara tebul abụọ n'ebe ahụ. **41** Ya mere, e nwere tebul
anọ n'otu akụkụ ihe nrigo ahụ, nwekwa anọ n'akụkụ nke ọzọ
ya, ya bụ, tebul asatọ ma agụkọta ya ọnụ, ebe a na-anọ egbu
anụ e ji achụ aja. **42** E nwekwara tebul anọ ndị ọzọ n'ime ọnụ
ụlọ ahụ e ji nkume a wara awa wuo. N'elu ya ka a na-anọ
akwado anụ a ga-eji chụọ aja nsure ọkụ. Ịdị elu tebul ndị
a bụ iri sentimita asatọ. Obosara elu ha n'akụkụ niile dị iri
sentimita ise na atọ. Ngwongwo niile e ji egbu anụ e ji achụ
aja na-adị n'elu tebul ndị a. **43** E ji nko nke ịdị ogologo ya dị
sentimita itoolu ejigidesi tebul ndị ahụ ike n'ahụ aja ụlọ. Nko
ndị a dị gburugburu tebul ndị ahụ. Ọ bụkwa n'elu tebul ndị a
ka a na-edebe anụ niile e ji enye onyinye. **44** N'ime ogige
dị n'ime, e nwere ọnụụlọ abụọ nke nwere ụzọ e si abanye
n'ogige dị n'ime. Otu dị n'akụkụ ọnụ ụzọ ama dị n'ugwu, chee
ihu n'ọdịda anyanwụ, nke ọzọ dị n'akụkụ ọnụ ụzọ ama dị
n'ọdịda anyanwụ, chee ihu n'ugwu. **45** Ọ gwara m, "Ọnụụlọ
ahụ dị n'akụkụ ọnụ ụzọ ama dị n'ugwu bụ nke ndị nchụaja,
ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ ukwu. **46** Ọnụụlọ nke dị n'akụkụ ọnụ
ụzọ ama chere ihu n'ugwu, bụ nke ndị nchụaja ndị na-eche
ebe ịchụ aja nche. Ndị a bụ ụmụ ụmụ Zadọk. Ọ bụ naanị ha ka
e kwere ka ha nwee ike ịbịaru Onyenwe anyị nso, ijere ya ozi
site n'etiti ebo Livayị niile." **47** Mgbe ahụ, ọ tụrụ ogige ime
ahụ, chọpụta na ogologo ya dị iri mita ise na asatọ. Obosara
ya bụkwa otu ihe ahụ. Ebe ịchụ aja dịkwa n'ihu ụlọnsọ ukwu
ahụ. **48** O mere ka m bịaruo na mpụta ọnụ ụlọ nke ụlọnsọ
ukwu ahụ, ọ tụrụ akụkụ ogidi ọnụ ụzọ nke mpụta ọnụ ụlọ
ahụ, o ruru mita abụọ na ụma atọ n'obosara, n'akụkụ ya
abụọ. Ebe mbata ya ruru mita asaa na ụma anọ n'obosara,
ebe akụkụ aja ụlọ ahụ ruru otu mita na ụma isii n'obosara,
n'otu akụkụ nakwa n'akụkụ nke ọzọ ya. **49** Ebe mpụta ọnụ
ụlọ ahụ dị ihe ruru mita iri na otu n'obosara, sitekwa n'azụ
ruo n'ihu ya ruru mita isii na ụma anọ. Ọ bụ ihe nrigo iri
ka eji arịgo ya. Ogidi dịkwa n'akụkụ ọnụ ụzọ abụọ ahụ otu
n'akụkụ nke a ọzọ n'akụkụ nke ọzọ ya.

41 Mgbe ahụ, nwoke ahụ kpọbatara m n'ọnụ ụlọ ezumezu
ahụ, ọ tụrụ akụkụ ọnụ ụzọ ya. Akụkụ ya ọbụla dị
mita atọ na ụma abụọ, nke a bụ obosara ụlọ ikwu ahụ. **2**
Obosara ọnụ ụzọ mbata ya dị mita ise na ụma atọ. Akụkụ
aja abụọ nke ọnụ ụzọ ahụ dịkwa mita abụọ na ụma asaa. Ọ
tụkwara ogologo ụlọ ezumezu ahụ; ya dịrị iri mita abụọ na
otu n'ogologo, obosara ya dị mita iri na otu. **3** Mgbe ahụ, ọ
banyere n'ime ime ebe nsọ ahụ, tụọ ogidi dị n'ọnụ ụzọ e si
abanye n'ime ya, chọpụta na obosara nke ọbụla bụ otu mita
na otu ụma, obosara ọnụ ụzọ ahụ n'onwe ya dị mita atọ na
ụma abụọ. Akụkụ aja nke ọnụ ụzọ ọbụla dị mita atọ na ụma
asaa n'obosara. **4** Ọ tụrụ ogologo ime ebe nsọ ahụ, ya dị mita
iri na ọkara, obosara ya dịkwa mita iri na ọkara, n'ogologo ụlọ
ezumezu ahụ. Ma ọ sịrị m, "Ebe a bụ Ebe Kachasị Nsọ." **5** Ọ
tụkwara mgbidi ụlọnsọ ukwu ahụ chọpụta na ịdị igbidi ya bụ
mita atọ na ụma abụọ. E nwekwara ọnụụlọ ndị dị gburugburu
ụlọnsọ ukwu ahụ, nke ọbụla dị mita abụọ na otu ụma n'igbidi.
6 Ọnụụlọ nta ndị a dị n'okpukpu atọ, nke ọbụla n'elu ibe ya,
okpukpu ọbụla nwere iri ọnụụlọ atọ. E nwere mgbidi gbara
aja ụlọnsọ ahụ gburugburu n'akụkụ niile, ka ha bụrụ ihe
nkwado nye ọnụụlọ nta ndị a, ka ihe nkwado ndị a ghara ịbụ
ihe a rụnyere n'aja ụlọnsọ ukwu ahụ. **7** E wuru ọnụụlọ nta
ndị a ka obosara ọnụụlọ ndị ahụ niile dị n'elu ibe ha dị ukwuu
karịa obosara ndị nke dị n'okpuru ha. N'ụzọ dị otu a, obosara
ọnụụlọ niile dị n'okpukpu nke abụọ dị ukwuu karịa nke dị
n'ala; nke atọ dịkwa ukwuu karịa nke abụọ. E wukwara ebe e
si arịgo site n'okpukpu nke dịkarịsịrị ala rigoruo n'ọnụụlọ
ndị kachasị elu, site n'okpukpu nke dị n'etiti. **8** Ahụrụ m na
ụlọnsọ ukwu ahụ nwere ebe e wuliri elu n'akụkụ ya niile. Ọ
bụkwa ebe a dị elu ka e ji mee ntọala ọnụụlọ nta ndị ahụ
niile. Ịdị ogologo nke ebe ahụ e wuliri elu bụ mita atọ na ụma
abụọ. **9** Ịdị arọ nke mgbidi ọnụụlọ nta ndị a n'akụkụ ezi bụ
mita abụọ na ụma atọ. Ala tọgbọrọ n'efu n'etiti ọnụụlọ nta

ụlọnsọ ukwu ahụ, 10 na ọnụụlọ ndị nchụaja dị mita iri na
ọkara n’obosara, gbaa gburugburu ụlọnsọ ukwu ahụ. 11 E
nwere ọnụ ụzọ ndị a na-esi abanye n’ọnụụlọ nta ndị ahụ, site
n’ala ahụ na-enweghị ihe arụrụ na ya, otu ọnụ ụzọ n’akụkụ
ugwu, nke ọzọ n’akụkụ ndịda. Obosara ala nke fọdụrụ dị mita
abụọ na ụma atọ n’akụkụ niile gbaa gburugburu. 12 Ma ụlọ
nke na-eche ihu n’ogige ụlọnsọ ukwu ahụ, n’akụkụ ọdịda
anyanwụ, dị iri mita atọ na asaa n’obosara, ịdị igbidi nke aja
ụlọ ahụ dị mita abụọ na ụma atọ, gbaa gburugburu, ogologo
ya dịkwa iri mita anọ na asatọ. 13 Mgbe ahụ, ọ tụrụ ụlọnsọ
ukwu ahụ, ya dịrị iri mita ise na atọ, ogige ụlọnsọ, na ụlọ ahụ
nakwa mgbidi ya, dịkwa iri mita ise na atọ n’ogologo. 14
Obosara nke ogige ụlọnsọ n’akụkụ ọwụwa anyanwụ, tinyere
ebe ihu ụlọnsọ ukwu ahụ, dị iri mita ise na atọ. 15 Ọ tụrụ
ịdị ogologo nke ụlọ ahụ chere ihu n’ogige dị n’azụ ụlọnsọ
ukwu ahụ, tinyere ebe njegharị ya nke dị n’akụkụ abụọ ya. Ọ
dị iri mita ise na atọ. Ụlọ ezumezu ahụ, n’ime ebe nsọ ahụ,
na mpụta nke ọnụ ụlọ, bụ nke chere ihu n’ogige ahụ, 16 ya
na ọnụ ụzọ ndị ahụ, na oghereikuku niile dị warawara, na
ebe njegharị gbara ha atọ gburugburu, ihe niile, elu ma ala,
tinyere ọnụ ụzọ bụ nke eji osisi mmachite. Ala ya, na mgbidi
ya ruo na oghereikuku, ma oghereikuku niile bụkwa ihe
ekpuchiri ekpuchi. 17 N’elu oghere dị n’ebe ọnụ ụzọ ezi, nke
gara n’ime ebe nsọ, nakwa n’ahụ aja niile, na nkebi na nkebi,
gbaa gburugburu n’ime na n’ezi ebe nsọ ahụ, 18 ka a tụrụ
oyiyi cherubim na osisi nkwụ. Cherubim na-esota osisi nkwụ.
Osisi nkwụ ọbụla na-esotakwa cherubim. Cherub ọbụla nwere
ihu abụọ: 19 otu akụkụ cherub nke bụ ihu mmadụ chere ihu
n’otu nkwụ. Ihu ya nke ọzọ, nke bụ ihu ọdụm, chere ihu na
nkwụ nke dị akụkụ nke ọzọ. A tụrụ ha gburugburu ụlọnsọ
ukwu ahụ. 20 Site n’ala ụlọ ruo n’elu ọnụ ụzọ ya, a tụrụ oyiyi
cherubim na osisi nkwụ n’ahụ aja ụlọ ezumezu ahụ. 21 Ọnụ
ụlọ ezumezu ahụ nwere mbudo ibo nke akụkụ anọ ya ha otu
n’ọtụtụ. Nke dị n’ihu Ebe ahụ Kachasị Nsọ, yiri ndị ọzọ. 22
Ebe ịchụ aja ya bụ nke eji osisi wuo. Akụkụ niile nke ebe ịchụ
aja a ha n’otu. Ọ dị otu mita na ọkara n’ogologo, dịrịkwa iri
sentimita itoolu n’akụkụ ya ọbụla. Osisi ka e ji wuo nkuku
anọ ya, akụkụ ya niile, na ntọala ya. Mgbe ahụ, nwoke ahụ
gwara m, “Nke a bụ tebul na-adị n’ihu Onyenwe anyị.” 23 Ma
ụlọ ezumezu, ma Ebe ahụ Kachasị Nsọ, nwere ọnụ ụzọ abụọ,
n’otu n’otu. 24 Ọnụ ụzọ ọbụla nwere ibo abụọ, ibo abụọ nke a
na-akwagharị gburugburu. 25 A tụnyere onyinyo cherubim
na osisi nkwụ n’elu ibo na-edubanye n’ụlọ ezumezu ahụ, dịka
ndị ahụ a tụrụ n’ahụ mgbidi niile. E jikwa osisi rụchie elu
ihu mpụta nke ọnụ ụlọ ahụ. 26 Windo dị warawara dị n’aja
mpụta ọnụ ụlọ ahụ, nke e sekwasịrị oyiyi osisi nkwụ; ọnụụlọ
nta niile nke ụlọnsọ ukwu ahụ nwekwara ihe a rụnyere n’elu
ụzọ ya, nke a machiri amachi.

42 Nwoke ahụ duuru m gaa n’akụkụ ugwu, banye n’ime
ogige ahụ dị n’ezi, kpọbata m n’ime ọnụụlọ ndị ahụ dị
na ncherita ihu n’akụkụ ugwu nke ụlọnsọ ukwu ahụ. 2 Ụlọ
ahụ nke ọnụ ụzọ ya chere ihu n’ebe ugwu dị iri mita ise na
atọ n’ogologo, ebe obosara ya dị iri mita abụọ na asaa. 3
Ma n’akụkụ nke dị iri mita na otu, site n’ime ogige nakwa
n’akụkụ nke dị na ncherita ihu pevumentị nke ogige dị n’ezi,
ebe njegharị chere ebe njegharị ọzọ ihu, n’okpukpu atọ ahụ.
4 N’ihu ọnụụlọ ndị a, e nwere ka ụzọ njegharị nke dị mita ise
na ụma atọ n’obosara, dịkwa iri mita ise na atọ n’ogologo.
Ọnụ ụzọ ha niile chere ihu n’ugwu. 5 Okpukpu ụlọ nke dị
n’elu asaghị mbara dịka nke dị n’ala, n’ihi na ebe njegharị
ndị ahụ weere ọtụtụ oghere karịa ka ọ dị n’ọnụụlọ ndị dị
okpukpu nke dị n’ala na nke etiti ụlọ ahụ. 6 Ebe a na-ejighị
ogidi wuo ụlọ a, dịka e si wuo ndị dị n’ogige, nke a mere ka
ụlọ ndị dị n’elu na-akpa nkpa karịa ndị nke dị n’ala, na ndị dị
n’etiti. 7 E nwere mgbidi aja nke dị n’ezi n’akụkụ ọnụụlọ
niile, n’ụzọ ogige nke dị n’ezi. Ọ mapụtara n’ihu ọnụụlọ ndị
ahụ, ogologo ihe dị iri mita abụọ na asaa. 8 N’ọtụtụ ogologo
ọnụụlọ ndị a, ndị dị nso n’ogige mpụta, ruru mita iri abụọ na
itoolu, ebe ogologo ndị nke dịkarịsịrị nso ebe nsọ ahụ, ruru
mita iri ise na asatọ. 9 N’okpuru ọnụụlọ ndị a, e nwere ụzọ
mbata n’akụkụ ọwụwa anyanwụ, dịka mmadụ na-abata ha
site n’ogige dị na mpụta. 10 N’akụkụ ndịda, n’ogologo aja ụlọ
dị n’ogige mpụta, nke dị n’akụkụ ogige ụlọnsọ ukwu, nke
chere aja ụlọ mpụta ihu, ọtụtụ ọnụụlọ dị ya. 11 Ụzọ njegharị
dị n’etiti akụkụ abụọ ụlọ ahụ, ha dịkwa ka ọnụụlọ ndị ahụ
nke dị n’ụzọ ugwu. Ogologo ha na obosara ha bụ otu; ha niile
yiri onwe ha. Ọnụ ụzọ ya dịkwa ka ọnụ ụzọ dị n’ugwu. 12 Otu
a ka ọnụ ụzọ e si abanye n’ime ọnụụlọ ndị a dị na ndịda si dị.
E nwere ọnụ ụzọ na mpụta, nke dị na mgbidi ahụ chere ihu
n’ọwụwa anyanwụ. Ebe a ka e si abanye n’ime ọnụụlọ ndị
ahụ. 13 Mgbe ahụ, ọ sịrị m, “Ime ọnụụlọ niile dị n’ugwu, na
ime ọnụụlọ ndị dị na ndịda, bụ ndị a chere ogige ụlọnsọ ahụ
ihu, bụ ime ụlọ dị nsọ, nke ndị nchụaja. Ebe ndị nchụaja ndị
na-abịa nso Onyenwe anyị ịchụ aja ga-anọ rie nri niile nke
kachasị nsọ, n’ebe ahụ ka ha ga-edebekwa aja ịnata ihuọma,
aja mmehie na aja ikpe ọmụma, n’ihi na ụlọ ndị a dị nsọ. 14
Mgbe ndị nchụaja bara n’ime ebe nsọ ahụ nke e kewapụrụ
iche, ha aghaghị esikwa n’ebe ahụ pụta n’ogige mpụta ezi,
tupu ruo mgbe ha yisara uwe ha yii jee ozi, n’ihi na uwe ndị a
dị nsọ. Ha ga-eyiri uwe ọzọ, tupu ha abanye n’akụkụ ụlọ ndị
ahụ dịịrị ndị ọzọ.” 15 Mgbe ọ tụchara ihe ndị dị n’ime ebe
ụlọnsọ ahụ, o duuru m site n’ọnụ ụzọ dị n’ọwụwa anyanwụ
pụta, tụkwaa n’akụkụ niile gburugburu. 16 O ji ihe ọtụtụ dị
ogologo tụọ akụkụ ọwụwa anyanwụ, ọ dị ihe ruru narị mita
abụọ na iri mita isii na ise. 17 O ji mkpirisi osisi ahụ e ji atụ
ihe tụọ akụkụ nke ugwu ma chọpụta na ọ dị ihe ruru narị
mita abụọ na iri mita isii na ise. 18 Ọ tụkwara akụkụ nke
ndịda, chọpụtakwa na ọ dị ihe ruru narị mita abụọ na iri mita
isii na ise. 19 Mgbe ahụ, ọ tụgharịrị jirikwa ihe ọtụtụ ahụ
tụọkwa akụkụ nke ọdịda anyanwụ. Ọ dị ihe ruru narị mita
abụọ na iri mita isii na ise. 20 Ya mere, ọ tụrụ akụkụ anọ niile
nke ebe ahụ. Mgbidi gbara ya gburugburu. Ọtụtụ ha dị ihe
ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise, n’ogologo, obosara
ya dịkwa ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise, iji
kewapụta ebe dị nsọ site n’ebe ndị ọzọ.

43 Emesịa, ọ kpọbatakwara m n’ọnụ ụzọ mbata nke chere
ihu n’ọwụwa anyanwụ. 2 Ma lee, ahụrụ m ebube
Chineke nke Izrel ka o si n’akụkụ ọwụwa anyanwụ na-apụta.
Olu ya dị ka mbigbọ nke ebili mmiri, ebube ya nwukwara n’ala
ahụ niile. 3 Ọ dịkwa ka ọhụ mbụ m hụrụ, nke m buru ụzọ hụ
n’akụkụ ọnụ mmiri Keba, ya na nke m hụrụ na Jerusalem
mgbe ọ bịara ibibi obodo ahụ. Adara m n’ala kpugide ihu
m n’aja. 4 Ebube Onyenwe anyị sitere n’ọnụ ụzọ chere ihu
n’ọwụwa anyanwụ bata n’ime ụlọnsọ ahụ. 5 Mgbe ahụ,
Mmụọ nke Chineke buliri m bubata m n’ime ogige nke ime,
ma ebube nke Onyenwe anyị jupụtara n’ụlọnsọ ukwu ahụ.

6 Mgbe ahụ, anụrụ m olu ka o si n’ụlọnsọ ahụ na-agwa m
okwu, dịka nwoke ahụ na-eguzokwa n’akụkụ m. 7 Ọ sịrị m,
“Nwa nke mmadụ, ebe a bụ ebe nke ocheeze, na ebe nke ọbụ
ụkwụ m abụọ ga-anọgide, ebe a ka m ga-ebi n’etiti ụmụ Izrel
ruo mgbe ebighị ebi. Ụlọ Izrel agaghị emerụkwa aha nsọ m
ọzọ, ha onwe ha maọbụ ndị eze ha, site n’ikpere arụsị niile
ha na ibubata onyinye olili ozu ndị eze ha, mgbe ha nwụrụ
anwụ. 8 Mgbe ha wuru mbata ọnụ ụzọ ha n’akụkụ mbata
ọnụ ụzọ m, tinye ọnụ ụzọ ha n’akụkụ ọnụ ụzọ m, ọ bụkwa
naanị mgbidi bụ ihe dị n’etiti mụ na ha. Ha merụrụ aha nsọ
m site n’ihe arụ niile ha mere. Ya mere m ji bibie ha n’iwe m.
9 Ugbu a, ka ha wezuga adịghị ọcha na ife chi ndị ọzọ ha
n’ihu m, bupụkwa onyinye olili ozu ndị eze ha n’ebe m nọ,
mgbe ahụ, aga m ebi n’etiti ha ruo mgbe ebighị ebi. 10 “Nwa
nke mmadụ, kọwaara ụmụ Izrel ụlọnsọ ahụ m ziri gị. Gwa
ha ụdịdị ya, na ịpụ iche ya, ka ihere mee ha n’ihi mmehie
ha. 11 Ọ bụrụ n’ezie na ihere emee ha n’ihi ihe ha mere,
mgbe ahụ, kọwaara ha ihe niile metụtara otu a ga-esi wuo
ụlọnsọ a, na ihe gbasara nkwado ya, na ihe gbasara ọnụ ụzọ
ọpụpụ na mbata ya niile, ihe metụtara ebumnobi nke owuwu
ya niile na usoro na iwu niile banyere ya. Depụta ihe ndị a
n’ihu ha, nye ha ka ha lezie anya mezuo ihe niile metụtara
usoro a ga-agbaso wuo ya. 12 “Nke a bụ iwu ụlọ banyere
nsọ ukwu ahụ. Ebe niile gbara elu ugwu a gburugburu ga-
abụ ebe dịkarịsịrị nsọ! Nke a bụ iwu ụlọnsọ ahụ. 13 “Nke a
bụ ọtụtụ niile gbasara ebe ịchụ aja ya: Ịdị elu nke ala ya bụ
iri sentimita ise na atọ; ịgba gburugburu nke ọnụ ya bụ iri
sentimita abụọ na atọ; obosara ya dị iri sentimita ise na atọ.
Otu a ka ebe ịchụ aja ahụ ga-aha n’ogologo. 14 Site n’ụkwụ
ya nke dị n’ala ruo n’okere ya nke etiti, ọ ga-adị otu mita
n’ogologo nakwa n’uhie; site n’okere nke nta ruo na nke
ukwu ga-adị mita abụọ n’ogologo na ọkara n’uhie. 15 Ebe
nsure ọkụ nke ebe ịchụ aja ahụ ga-adị mita abụọ, mpi anọ
sikwa n’akụkụ ya gbagoo elu, nke ọbụla n’ime ha ga-adị ọkara
mita n’ogologo. 16 Ebe nsure ọkụ nke ebe ịchụ aja ahụ ga-adị
mita isii n’ogologo na mita isii n’uhie, nwee akụkụ anọ nke
ha n’otu. 17 Nke dị n’okpuru ga-adị mita asatọ n’akụkụ ọbụla;
a ga-arụlite ọnụ ọnụ ya gburugburu, ka ịdị elu nke ọnụ ọnụ
ya bụrụ iri sentimita abụọ na asaa. Akụkụ ya niile gbasapụrụ
site n’elu ya ruo n’ala. Ọtụtụ mgbasapụ a dị iri sentimita ise
na atọ. N’akụkụ ọwụwa anyanwụ ka ihe e ji arịgo ya dị.” 18
Mgbe ahụ, ọ gwara m, “Nwa nke mmadụ, ihe ndị a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: Ndị a bụ usoro
metụtara iwu ịchụ aja nke aja nsure ọkụ, na ifesa ọbara n’elu
ebe ịchụ aja mgbe e wusiri ya. 19 Ị ga-enye ndị nchụaja bụ
ndị Livayị si n’ezinaụlọ Zadọk, bụ ndị na-abịa m nso ife ofufe
n’ihu m, otu oke ehi maka aja mmehie, otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. 20 Unu ga-ewere
ụfọdụ n’ọbara ya tee na mpi anọ nke ebe ịchụ aja, na n’akụkụ
anọ nke ebe ịchụ aja, na n’akụkụ anọ nke mbadamba nkume
dị n’elu, na gburugburu ọnụ ọnụ ya, si otu a sachaa ebe ịchụ
aja ahụ, kpuchikwaara ya mmehie. 21 Mgbe ahụ, a ga-ewere
nwa oke ehi e ji chụọ aja mmehie ahụ, kpọọ ya ọkụ n’ebe a
kwadoro n’ezi ụlọnsọ ukwu ahụ. 22 “N’ụbọchị nke abụọ, ị ga-
eji nwa mkpi na-enweghị ntụpọ chụọ aja mmehie. A ga-eme
ka ebe ịchụ aja dị ọcha, dịka e ji oke ehi ahụ mee ka ọ dị ọcha.
23 Mgbe i mechara mmemme nsacha ndị a, werekwa nwa oke
ehi ọzọ nke na-enweghị ntụpọ, na nwa ebule site n’igwe anụ
nke na-enweghị ntụpọ chụọ aja. 24 Were ha jee chee n’ihu
Onyenwe anyị, ka ndị nchụaja were nnu fesa ha dịka aja nsure
ọkụ a chụrụ nye Onyenwe anyị. 25 “Ụbọchị asaa, kwa ụbọchị
ka ị ga-ewepụta otu mkpi, na nwa oke ehi, na nwa ebule site
n’igwe anụ ndị ahụ, chụọ aja mmehie. Ha niile ga-abụ ụmụ
anụmanụ ndị na-enweghị ntụpọ. 26 Ụbọchị asaa ka ha ga
na-achụ aja ikpuchi mmehie n’ihi ebe ịchụ aja, mee ka ọ dị
ọcha, site otu a doo ya nsọ. 27 Ụbọchị nke asatọ, na n’ụbọchị
ọbụla so ya, ndị nchụaja ga-achụ aja nsure ọkụ n’ebe ịchụ aja,
chụọkwa aja udo. Mgbe ahụ, aga m anabatakwa unu. Otu a ka
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya.”

44 Mgbe ahụ, o mere ka m laghachi n’ụzọ, n’ọnụ ụzọ ama
nke ebe nsọ ahụ, nke dị n’ezi, nke na-eche ihu n’ọwụwa
anyanwụ, ma a gbachiri ya agbachi. 2 Ma Onyenwe anyị sịrị
m, “Ọnụ ụzọ ama nke a ga-abụ ihe e mechiri emechi. A gaghị
emeghe ya ọzọ, ọ dighị onye ọbụla ga-esi na ya bata. N’ihi na
Onyenwe anyị, bụ Chineke Izrel esitela na ya bata. Ya mere, ọ
bụ ihe emechiri emechi. 3 Naanị nwa eze, naanị ya onwe
ya, bụ onye ga-anọdụ ala n’ime ya, iri nri n’ihu Onyenwe
anyị. Ọ ga-esite na mpụta ọnụ ụlọ nke ọnụ ụzọ bata, ọ bụkwa
ebe ahụ ka ọ ga-esi pụọ.” 4 Mgbe ahụ, o mere ka m bịaruo
n’ọnụ ụzọ ama dị n’ugwu, n’ihu ụlọnsọ ukwu ahụ. Elere m
anya hụ na ebube nke Onyenwe anyị jupụtara n’ụlọnsọ nke
Onyenwe anyị. N’ihi ya, adara m n’ala kpugide ihu m n’aja.
5 Onyenwe anyị sịrị m, “Nwa nke mmadụ, leruo anya nke
ọma, gee ntị nke ọma n’ihe niile m na-agwa gị banyere iwu
m niile na usoro niile nke ụlọnsọ ukwu nke Onyenwe anyị.
Leruo anya nke ọma banyere ọnụ ụzọ ịbata n’ụlọnsọ ukwu a,
na nke ọpụpụ niile nke ebe nsọ a. 6 Ị ga-agwa ndị Izrel bụ
ndị ụlọ nnupu isi, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị sịrị, o zuola bụ ibi ndụ arụ unu niile ahụ, unu
ndị Izrel! 7 N’ihi na ọ bụghị naanị na ihe arụ unu mere dị
ukwu, kama unu mekwara ihe arụ kachasị site n’ịkpọbata
ndị ala ọzọ a na-ebighị anụ ahụ ha na obi ha ugwu n’ime
ụlọnsọ, si otu a merụọ ụlọnsọ mgbe unu na-ewetara m nri
nsọ, nke bụ abụba na ọbara. N’ụzọ dị otu a, unu emebiela
ọgbụgba ndụ m. 8 Unu edebeghị iwu m nyere unu banyere
ihe m ndị dị nsọ, kama unu goro ndị ọzọ ka ha bụrụ ndị na-
elekọta ebe nsọ m. 9 Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị kwuru, o nweghị onye ala ọzọ ọbụla a na-
ebighị anụ ahụ ya na obi ya ugwu kwesiri ịbata n’ụlọnsọ
m. Ọ bụladị ndị ọbịa ndị bi n’etiti ụmụ Izrel. 10 “‘Ndị ikom
agbụrụ Livayị niile, ndị sitere n’ijere m ozi wezuga onwe ha
mgbe Izrel bidoro ịgbaso arụsị niile ha, ga-ata ahụhụ n’ihi
ekwesighị ntụkwasị obi ha. 11 Ha ga-abụ ndị na-eje ozi n’ime
ebe nsọ m, ndị nlekọta nke ọnụ ụzọ ama nke ụlọnsọ ukwuu,
na-ejekwa ozi n’ime ya; ha ga-egburu ndị m anụ e wetara
maka ịchụ aja nsure ọkụ na nke aja ndị ọzọ, ha ga-eguzokwa
n’ihu ha jeere ha ozi. 12 Ma n’ihi na ha guzoro n’ihu arụsị
jeere ha ozi, mee ka ụlọ Izrel daba na mmehie ikpere arụsị,
n’ihi nke a, eweliela m aka elu na-aṅụ iyi na ha aghaghị
ịta ahụhụ mmehie ha. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị kwubiri. 13 Ha agaghị abịakwute m nso
ije ozi dịka ndị nchụaja, maọbụ bịaruo nso ihe nsọ m niile
ọbụla maọbụ onyinye m dị nsọ karịchasịa onyinye nsọ niile,
ha aghaghị ibu ọnọdụ ihere nke ihe arụ niile ha mere. 14
Ma aga m ahọpụta ha ka ha bụrụ ndị ilekọta ụlọnsọ m dị
n’aka, n’ihi ịrụ ọrụ niile na ije ozi niile dị n’ime ya. 15 “‘Ma
ndị nchụaja, bụ ụmụ Zadọk, ndị Livayị, ndị chegidere ebe

nsọ m nche, mgbe Izrel niile sitere n’ebe m nọ kpafuo, ga-
abịa nso ijere m ozi, ha ga-eguzo n’ihu m chụọ aja abụba na
ọbara. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri. **16** Ọ bụ naanị ha ga-abanye n’ime ebe nsọ m, naanị
ha ga-abịakwa na tebul m ije ozi n’ihu m, na ife m dịka ndị
nche. **17** “‘Mgbe ha na-abata n’ọnụ ụzọ ama nke ogige dị
n’ime, ha ga-eyi naanị akwa ọcha. Ha agaghị eyi uwe ọbụla e
ji ajị anụ kpaa mgbe ha na-eje ozi n’ogige ime nke ụlọnsọ
ukwu m. **18** Ha ga-eji akwa ọcha kee n’isi ha, yirikwa uwe
ọcha n’ukwu ha. Ha agaghị eyi ihe ọbụla ga-eme ka ọsịsọọ
gbaa ha. **19** Mgbe ha na-apụ n’ogige dị n’ezi ebe ndị mmadụ
nọ, ha ga-eyipụ uwe ha yi mgbe ha na-eje ozi, hapụkwa ha
n’ime ọnụụlọ nsọ ndị a, yiri uwe ọzọ, ka ha ghara ime ka ndị
mmadụ bụrụ ndị e doro nsọ site n’imetụ uwe ha ahụ. **20**
“‘Ha agaghị ekwe ka agịrị isi ha too ogologo, ha agakwaghị
akpụchapụ ya. Naanị mkpacha ka ha ga na-akpacha isi ha. **21**
Onye nchụaja ọbụla agaghị aṅụ mmanya vaịnị mgbe ọ na-
abata n’ogige dị n’ime. **22** Ha agaghị alụ nwanyị nke di ya
nwụrụ anwụ, maọbụ nwanyị gbaara di ya alụkwaghị m. Kama
ọ bụ naanị ụmụ agbọghọ ndị sitere n’agbụrụ Izrel ndị na-
amaghị nwoke, maọbụ nwunye ndị nchụaja nwụrụ anwụ. **23**
Ha ga-akụziri ndị m ihe dị iche n’etiti ihe dị nsọ na ihe na-
adịghị nsọ; gosi ha otu esi amata ihe dị iche n’etiti ihe na-
adịghị ọcha na nke dị ọcha. **24** “‘Ha ga-abụ ndị ikpe, idozi
esemokwu dapụtara n’etiti ndị m. Usoro iwu m niile ka ha ga-
eji kpee ikpe. Ndị nchụaja n’onwe ha kwa ga-erube isi n’iwu
m niile n’oge mmemme ọbụla dị nsọ. Ha ga-ahụkwa na e doro
ụbọchị izuike nsọ. **25** “‘Onye nchụaja agaghị emerụ onwe ya
site n’ije n’ebe ozu dị, karịakwa maọbụ ozu nna ya maọbụ
nne ya, ma o bụ nwa ya, maọbụ nwanne ya nwoke, maọbụ
nwanne ya nwanyị na-enweghị di. **26** Mgbe e mechara ka ọ dị
ọcha ọzọ, ọ ga-echere ruo ụbọchị asaa. **27** Ma n’ụbọchị ahụ, ọ
ga-alọghachi n’ụlọ ukwu ahụ ịbanye n’ime ebe nsọ, ọ ga-ebu
ụzọ chụọ aja mmehie n’ihi onwe ya. Otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri. **28** “‘Ọ bụ naanị mụ
onwe m bụ ihe nketa nke ndị nchụaja ga-enweta. Unu agaghị
enye ha ihe nweta ọbụla n’Izrel. Mụ onwe m bụ ihe nketa ha.
29 Ha ga-eri onyinye ịnata ihuọma, ihe aja mmehie, ihe aja
ikpe ọmụma, ihe niile dị n’Izrel e doro nsọ nye Onyenwe
anyị ga-abụ nke ha. **30** Mkpụrụ mbụ kachasị mma site na
mkpụrụ ubi ọbụla na onyinye niile pụrụ iche ga-abụ nke
ndị nchụaja. Ọka mbụ a kwọrọ akwọ, nke a na-eweta n’ihe
ubi ga-abụkwa nke ndị nchụaja, ime ka ngọzị dịkwasị n’ụlọ
unu. **31** Ndị nchụaja agaghị ata nnụnụ ọbụla, maọbụ anụ nke
nwụrụ ọnwụ chi ya, maọbụ nke anụ ọzọ dọgburu.

45 “‘Mgbe unu ga-eke ala ahụ dịka ihe nketa, unu ga-ebu
ụzọ nye Onyenwe anyị otu oke n’ime ya ka ọ bụrụ oke
dị nsọ nke ala ahụ. Ogologo ya ga-adị kilomita iri na atọ,
obosara ya ga-abụ kilomita iri na otu. Ihe dị nsọ ka ala ahụ
niile ga-abụ gbaa gburugburu. **2** Site n’ala, otu akụkụ dị narị
mita abụọ na iri itoolu na otu, na iri sentimita asaa na ise,
ga-abụ maka ebe nsọ. A ga-ahapụ ala dị iri mita abụọ na
itoolu gburugburu ya. **3** Site n’oke ebe ahụ dị nsọ, tụpụta oke
ogologo ya dị kilomita iri na atọ, obosara ya kilomita ise na
ọkara. Ọ bụ n’ime ya ka ebe nsọ, ya bụ Ebe ahụ Kachasị Nsọ
ga-adị. **4** Ọ ga-abụ oke ala ndị nchụaja, ndị na-eje ozi n’ebe
nsọ, na ndị na-abịa nso ije ozi n’ihu Onyenwe anyị. Ọ ga-
abụkwa ebe ụlọ obibi ha ga-adị, bụrụkwa ebe dị nsọ maka ebe
nsọ ahụ. **5** Ala ọzọ dị ya n’akụkụ, nke ga-adị kilomita iri na
atọ n’ogologo, kilomita ise na ọkara n’obosara ya, ga-abụ
ebe obibi ndị Livayị, ndị na-arụ ọrụ n’ụlọnsọ ukwuu ahụ. **6**
“‘N’akụkụ obodo nsọ ka a ga-ekewapụta ala nke ogologo ya
dị kilomita iri na atọ, nke obosara ya dịkwa kilomita abụọ
na ọkara, nke a ga-abụ nke ndị Izrel. **7** “‘A ga-ewepụta ala
pụrụ iche maka nwa eze. Ala a ga-adị n’akụkụ abụọ nke ala
nsọ ahụ, na obodo ahụ. Ala a ga-agbatịrị site n’akụkụ ọdịda
anyanwụ ebe oke ya dị ruo n’osimiri Mediterenịa. Ọ ga-
esitekwa n’oke ala ya n’ọwụwa anyanwụ gbatịrị ruo n’ebe
ebo Izrel nwere ala ha. N’ụzọ dị otu a, ala a ga-aha ka ala
ebo Izrel ketara. **8** Ala a ga-abụrụ ya ihe nketa n’Izrel. Ndịisi
m agaghị emegbu ndị m ọzọ, ma ha ga-ahapụ ndị Izrel ka
ha keta ala ndị a dịka ebo niile ha si dị. **9** “‘Nke a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: O zuolara unu,
unu ụmụ ndị eze Izrel. Kwụsịnụ ịpụnara ndị m ihe ha nwere
n’ike, kpeenụ ikpe ziri ezi na-emekwa ihe kwesiri ekwesi.
Kwụsịnụ ịchụpụ ndị m site n’ihe ha, otu a ka Onye kachasị
ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara. **10** Ka ihe ọtụtụ
unu ji ere ahịa unu bụrụ ezigbo efa na ezigbo baf nke a na-
ejighị aghụghọ kpụọ. **11** Ka ihe ọtụtụ homa bụrụ ihe unu ga-
eji na-atụ ihe niile, ma mmanụ, ma ọka. Ihe ọtụtụ ndị ọzọ
unu ga-enwe ga-abụ efa, nke bụ otu ụzọ n’ụzọ iri nke homa,
maka ịtụ ihe dịka ọka. Nke ọzọ bụ baf, nke bụkwa otu ụzọ
n’ụzọ iri nke homa, maka ịtụ ihe dịka mmanụ. **12** Ihe ọtụtụ a
ga-eji mata ịdị arọ nke ihe ọbụla ga-abụ shekel. Ihe a ga-eji
gbanwere shekel a bụ iri gera abụọ naanị. Iri shekel isii ka a
ga-ejikwa gbanwere otu mina. **13** “‘Nke a bụ onyinye pụrụ
iche unu ga-enye: otu ụzọ n’ụzọ isii nke efa, site n’otu homa
nke ọka wiiti unu. Unu ga-enyekwa otu ụzọ n’ụzọ isii nke efa
site n’otu homa ọka balị unu. **14** Dịka e nyere ya n’iwu, unu
ga-eji ihe ọtụtụ baf, weta mmanụ oliv bụ otu ụzọ n’ime ụzọ
iri site n’otu kọ ọbụla (kọ na-erita baf iri, n’ihi na baf iri, bụ
ọtụtụ otu homa). **15** Ọzọkwa, otu atụrụ nke sitere n’igwe
atụrụ dị narị atụrụ abụọ, nke si n’ebe ịta nri nke Izrel a gbara
mmiri nke ọma ka unu ga-eweta. A ga-eji ndị a chụọ aja
mkpụrụ ọka, na aja nsure ọkụ, na aja udo, maka ikpuchiri ndị
wetara ha mmehie ha. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị kwubiri ya. **16** Ndị niile nke n’ala ahụ ga-eso
nwa eze Izrel bute onyinye ndị a. **17** Nwa eze ahụ ka ọ dịrị
iweta ihe eji achụ aja nsure ọkụ niile, aja mkpụrụ ọka, aja ihe
ọṅụṅụ niile, na nke Ọnwa ọhụrụ nakwa nke ụbọchị izuike
niile, n’oge mmemme niile nke ndị Izrel. Ọ ga-ewetakwa ihe
eji achụ aja mmehie, aja mkpụrụ ọka, aja nsure ọkụ, aja udo
maka ikpuchiri ụmụ Izrel mmehie ha. **18** “‘Otu a ka Onye
kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru: N’ụbọchị mbụ
nke ọnwa mbụ ọbụla, unu ga-ewere nwa oke ehi nke na-
enweghị ntụpọ, chụọ aja ido ụlọnsọ m nsọ. **19** Onye nchụaja
ga-ewere ụfọdụ ọbara nke aja mmehie ahụ tee ya n’akụkụ
ọnụ ụzọ ụlọnsọ m, na n’akụkụ anọ nke ọnụ ebe ịchụ aja, na
n’ahụ ibo nke ọnụ ụzọ ogige ime. **20** Unu ga-emekwa otu ihe
ahụ n’abalị asaa nke ọnwa ahụ n’ihi onye ọbụla mehiere na-
amaghị ama, maka ikpuchi mmehie metụtara ụlọnsọ m. **21**
“‘N’ụbọchị nke iri na anọ nke ọnwa mbụ, ka unu ga-edebe
Mmemme Ngabiga. Ọ ga-abụ mmemme abalị asaa. N’ụbọchị
ndị a, naanị achịcha nke a na-ejighị ihe na-eko achịcha mee
ka unu ga-eri. **22** N’ụbọchị ahụ, onyeisi ga-eweta otu nwa
oke ehi maka aja mmehie nke onwe ya, na maka mmehie
mmadụ niile nke ala ahụ. **23** N’ụbọchị asaa nke mmemme

ahụ, kwa ụbọchị, ọ ga-eweta oke ehi asaa na ebule asaa, ndị
na-enweghị ntụpọ ọbụla, dịka ihe ịchụ aja nsure ọkụ nye
Onyenwe anyị. Ọ ga-enyekwa nwa mkpi kwa ụbọchị maka
aja mmehie. **24** Ọ ga-ewetakwa n’ihi onyinye ịnata ihuọma,
narị lita ọka anọ na iri itoolu, nke bụ otu ọtụtụ otu oke ehi,
otu ọtụtụ otu ebule. Tinyere lita mmanụ oliv atọ na ụma
asatọ. Lita mmanụ atọ na ụma asatọ dịkwara otu efaf ọka. **25**
“‘N’oge mmemme ụbọchị asaa ahụ, nke ga-ebido n’ụbọchị iri
na ise nke ọnwa asaa, ọ ga-ewetakwa ihe a ga-eji chụọ aja
mmehie na aja nsure ọkụ, na aja mkpụrụ ọka, na mmanụ.

46 “‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwuru, Ọnụ ụzọ ama nke ogige ime, nke na-eche ihu
n’ọwụwa anyanwụ ga-abụ ihe e mechiri emechi n’ụbọchị isii
niile unu na-arụ ọrụ. Ma a ga-emeghe ya n’ụbọchị izuike,
na n’ụbọchị mmemme ọnwa ọhụrụ. **2** Nwa eze ga-esitekwa
na mpụta ọnụ ụlọ nke ọnụ ụzọ ama bata, guzoro n’akụkụ
ọnụ ụzọ ama. Ndị nchụaja ga-edozikwa aja nsure ọkụ ya, na
aja udo ya. Ọ ga-anọkwa n’ụlọ mbata kpọọ isiala nke ofufe
ya, sitekwa n’ebe ahụ pụọ. Ma a gaghị emechi ọnụ ụzọ ahụ
tutu ruo anyasị. **3** N’ihu ọnụ ụzọ ama ka ndị ala a ga-anọ fee
Onyenwe anyị ofufe n’ụbọchị izuike na n’ụbọchị mmemme
ọnwa ọhụrụ. **4** Ihe nwa eze ahụ ga-eji chụọrọ Onyenwe anyị
aja nsure ọkụ n’ụbọchị izuike na n’oge mmemme ọnwa ọhụrụ
ga-abụ ụmụ ebule isii, na otu ebule, ndị na-enweghị ntụpọ. **5**
Ọ ga-eweta ihe e ji achụ aja mkpụrụ ọka, nke bụ iri lita ụtụ
ọka abụọ na abụọ, na otu ebule. Ọ ga-ewetakwa lita mmanụ
oliv asaa maka iri lita ụtụ ọka abụọ na abụọ ahụ, tinyere
onyinye ụmụ atụrụ dịka o si masị ya. **6** N’ụbọchị mmemme
ọnwa ọhụrụ, ọ ga-eweta otu nwa oke ehi, ụmụ atụrụ isii na
otu ebule, ha niile ọ dịghị nke ga-enwe ntụpọ ọbụla. **7** Ọ ga-
ewetakwa otu oke ehi na iri lita ụtụ ọka iri abụọ na abụọ,
maka aja mkpụrụ ọka. Ọ ga-enye ebule ahụ na iri lita ụtụ ọka
iri abụọ na abụọ. Ọ ga-enyekwa ụmụ atụrụ ndị ahụ na ụtụ
ọka dịka o si masị ya inye ha, tinyere iri lita ọka abụọ na
abụọ, nke ọ ga-eweta maka lita mmanụ oliv asaa. **8** Mgbe
nwa eze ga-abata n’ụlọ ahụ, ọ ga-esite na mpụta ọnụ ụlọ nke
ọnụ ụzọ ama, ebe ahụ kwa ka ọ ga-esikwa pụọ. **9** “‘Ma mgbe
ndị ala ahụ ga-abata n’ihu Onyenwe anyị n’oge mmemme
dị nsọ, onye ọbụla sitere n’ọnụ ụzọ dị n’ugwu bata aghaghị
ịpụ site n’ọnụ ụzọ nke dị na ndịda. Ndị si na ndịda bata ga-
esitekwa n’ụzọ nke ugwu pụọ. Ọ dịghị onye ga-esi n’ụzọ o si
bata laghachi, kama ha ga-esi ụzọ nke chere ebe ha si bata
ihu pụọ. **10** Nwa eze ga-anọ n’etiti ha, ọ bụrụ na ha abanye, ọ
ga-eso ha banye, ọ bụrụkwa na ha apụwa, ọ ga-esokwa ha
pụọ. **11** N’oge mmemme ndị ahụ pụrụ iche, na mmemme ndị
akara aka, ihe a ga-eji nye onyinye mkpụrụ ọka ga-abụ iri lita
ụtụ ọka abụọ na abụọ, na otu oke ehi, na iri lita ụtụ ọka abụọ
na abụọ na otu ebule, tinyere ụmụ atụrụ nke ọnụọgụgụ ya
ga-abụ dịka o si masị ya, tinyere lita mmanụ asaa maka iri lita
ụtụ ọka abụọ na abụọ ọbụla. **12** “‘Mgbe ọbụla onyeisi chọrọ
inye onyinye afọ ofufu, maka ịchụrụ Onyenwe anyị aja nsure
ọkụ maọbụ aja udo, a ga-emeghere ya ọnụ ụzọ ime nke dị
n’ọwụwa anyanwụ ka o si n’ebe ahụ bata. Ọ ga-enye onyinye
ya dịka e si enye ya n’ụbọchị izuike. Emesịa, ọ ga-atụgharịa
pụọ. A ga-emechikwa ụzọ ahụ mgbe ọ pụchara. **13** “‘Ọ bụ
nwa atụrụ gbara otu afọ nke na-enweghị ntụpọ ka ị ga-eweta
ụbọchị niile maka ịchụ aja nsure ọkụ nye Onyenwe anyị, ọ bụ
kwa ụtụtụ, kwa ụtụtụ ka ị ga-eweta ya. **14** Ị ga-ewetakwa
onyinye mkpụrụ ọka kwa ụtụtụ kwa ụtụtụ tinyere ya, ihe
niile ga-emejupụta ya bụ lita ụtụ ọka isii, na lita mmanụ abụọ
e ji agwakọta ya. Iche onyinye mkpụrụ ọka a n’ihu Onyenwe
anyị bụ ụkpụrụ ga-adịgide ruo mgbe ebighị ebi. **15** Ya mere,
ha ga-edozi nwa atụrụ na ụtụ ọka na mmanụ oliv ahụ, kwa
ụtụtụ kwa ụtụtụ, maka aja nsure ọkụ a na-achụ kwa mgbe
niile. **16** “‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru, ọ bụrụ na onyeisi enye onye ọbụla n’ime ụmụ ya
ndị ikom onyinye site n’ihe nketa ya, ihe ahụ ga-abụ nke ya,
bụrụkwa nke mkpụrụ ya, ọ ga-abụ oke ha site n’ihe nketa ruo
ebighị ebi. **17** Ọ bụrụkwanụ na o kenye otu n’ime ndị ohu ya
ala site n’ihe nketa ya, ala ahụ ga-abụ nke ohu ahụ tutu ruo
n’afọ inwere onwe, nke bụ afọ asaa ọbụla. Mgbe ahụ, ohu ahụ
ga-enwere onwe ya, ma ala ahụ ga-aghọkwa nke nwa eze
ahụ. Ihe nketa ya bụ nke dịịrị naanị ụmụ ya, nke ha ka ọ bụ.
18 Nwa eze ahụ agaghị ewere ala ọbụla site n’ihe nketa ndị
mmadụ n’aka ike, si otu a chụpụ ha site n’ala ha. Ala ọbụla
ọ na-enye ụmụ ya ga-abụrịrị ihe nketa sitere n’ala nke aka
ya. Ka a ghara ime ka ọ bụladị otu n’ime ndị m bụrụ onye
e kewapụrụ site n’ihe nketa ha.’” **19** Mgbe nke a gasịrị, o
duuru m site n’ọnụ ụzọ dị n’akụkụ ọnụ ụzọ ama kpọbata
m n’ọnụụlọ ndị ahụ dị nsọ, nke chere ihu n’ugwu, nke bụ
ihe nketa ndị nchụaja. O gosiri m otu ebe dị na nsọtụ akụkụ
ọdịda anyanwụ. **20** Ọ sịrị m, “Ebe a ka ndị nchụaja ga-anọ sie
anụ aja ikpe ọmụma na aja mmehie. Ebe a ka ha ga-anọkwa
ghee onyinye mkpụrụ ọka, ka a ghara iwebata ha na mpụta
ogige a nakwa ido ndị mmadụ nsọ.” **21** Mgbe ahụ, o mere ka
m pụta ọzọ n’ogige ezi. O duuru m gaa n’akụkụ anọ nke ogige
ahụ. Ahụrụ m na e nwere ogige nke dị n’akụkụ ọbụla. **22**
N’akụkụ anọ nke ogige ndị a, ogige ndị ọzọ dị n’ime ha. Ha
ruru mita iri abụọ na atọ n’ogologo, ebe obosara ha rukwara
mita iri na asaa n’ọkara. Ogige anọ ndị a ha n’otu. **23** N’ime
ụlọ ahụ, gburugburu ya, e nwere ahịrị e ji nkume doo, nke
nwere ekwu dị n’okpuru ahịrị nkume ahụ. **24** Ọ sịrị m, “Ndị a
bụ ụlọ ebe ndị niile na-eje ozi n’ụlọnsọ ukwu ahụ ga-anọ na-
esi ihe aja niile ndị mmadụ webatara.”

47 Mgbe ahụ, nwoke ahụ mere ka m lọghachikwa n’ọnụ
ụzọ ụlọnsọ ukwu ahụ. Ahụrụ m iyi nke na-asọ na-aga
n’akụkụ ọwụwa anyanwụ (n’ihi na ihu ụlọnsọ ahụ chere ihu
n’ọwụwa anyanwụ). Mmiri ahụ si n’okpuru ụlọnsọ ukwu
ahụ n’akụkụ aka nri nke ebe ịchụ aja, n’akụkụ ndịda ya na-
asọpụta, **2** O mere ka m si n’ọnụ ụzọ dị n’ugwu pụta, ma gaa
n’ọnụ ụzọ nke ọwụwa anyanwụ, ebe m hụrụ mmiri ahụ ka o
si na ndịda na-asọpụta. **3** Mgbe anyị na-aga, o ji ihe ọtụtụ
dị ya n’aka tụpụta ihe ruru narị mita ise na iri mita atọ. O
duuru m na-agafe mmiri ahụ. N’oge a, mmiri ahụ erutela na
nkwonkwo ụkwụ. **4** O jikwa ihe ọtụtụ ya tụpụtakwa ihe ruru
narị mita ise na iri mita atọ ọzọ, durukwa m na-aga. N’oge a,
mmiri ahụ erutela m n’ikpere. Mgbe ọ tụpụtara ihe ruru narị
mita ise na iri mita atọ ọzọ, o duuru m gafee mmiri ruru m
n’ukwu. **5** Ọ tụpụtakwara ihe ruru narị mita ise na iri mita
atọ ọzọ, mmiri ahụ ghọrọ osimiri nke m na-apụghị ịgafe,
n’ihi na mmiri ahụ toro eto bụrụ mmiri ogwugwu, osimiri
nke mmadụ na-apụghị iji ije ụkwụ gafee. **6** Ọ sịrị m, “Nwa
nke mmadụ, ị hụrụ ihe ndị a?” O duuru m laghachi n’ọnụ
mmiri. **7** Mgbe m rutere n’ọnụ mmiri, lee, ahụrụ m ọtụtụ
osisi nke toro n’akụkụ abụọ nke iyi ahụ. **8** Ọ sịrị, “Iyi a na-asọ
na-aga akụkụ ọwụwa anyanwụ, sọbanye n’ime Araba, tutu

bịa sọbanye n’osimiri nnu ahụ. Mgbe ọ sọbanyere n’osimiri
nnu ahụ, mmiri ya na-aghọ mmiri dị mma ọṅụṅụ 9 Ọtụtụ
ihe e kere eke dị ndụ ga-ebi n’ebe ọbụla mmiri a na-asọ aga.
Azụ dị ukwuu ga-ejupụta n’ebe ahụ, n’ihi na mmiri a na-
asọbanye n’ebe ahụ, na-eme ka mmiri osimiri ghọọ mmiri dị
mma ịṅụ aṅụ. Ya mere, ihe niile dị n’ebe ọbụla mmiri a sọjere
ga-adị ndụ. 10 Ndị ọkụ azụ ga-eguzo n’ọnụ mmiri, site n’En-
Gedi ruo n’En-Eglaim a gaghị enweta ebe a na-agbasa ụgbụ
e ji egbu azụ. Azụ dị iche iche ga-adịkwa, dịka azụ osimiri
Mediterenịa. 11 Ma ebe apịtị ya niile, n’ebe niile mmiri na-
adọ, agaghị adị ọhụrụ, ọ bụ nnu ga-aga ka a ga-ahapụrụ ebe
ndị ahụ. 12 Mkpụrụ osisi dị iche iche ga-eto n’akụkụ abụọ
nke iyi ahụ. Akwụkwọ ha agaghị akpọnwụ akpọnwụ, mkpụrụ
ga-adị n’elu ha mgbe niile. Mkpụrụ ọhụrụ ga-adị n’ọnwa
ọbụla, n’ihi na ọ bụ mmiri si n’ebe nsọ ahụ na-agba ha mmiri.
Mkpụrụ ha ga-abụ nri, akwụkwọ ha ga-abụkwa maka ịgwọ
ọrịa.” 13 Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị kwuru, “Nke a ga-abụ oke ala nke unu ga-eke n’etiti
ebo iri na abụọ nke Izrel dịka ihe nketa ha, Josef ga-enweta
oke ala abụọ. 14 Ebo ọbụla ga-eketa dịka ibe ya ketara, n’ihi
na-eweliri m aka ṅụọ iyi na m ga-enye ndị nna nna unu
ala ahụ, na ala a ga-aghọkwa ihe nketa unu. 15 “Nke a ga-
abụkwa oke ala nke ala unu ahụ. “N’akụkụ ugwu, ọ ga-esite
n’osimiri Mediterenịa n’akụkụ ụzọ Hetlon, gafee Lebo gawa
Zedad, 16 site ya ruo Berota na Sibraim (nke dị n’oke ala dị
n’agbata Damaskọs na Hamat), rukwaa na Haza Hatikon, nke
dị n’oke ala Hauran. 17 Oke ala ahụ ga-esite n’oke osimiri
gbasoro oke ala nke ugwu Damaskọs ruo Haza Enan. Oke ala
ndị Hamat ga-adịkwa n’akụkụ ugwu. Nke a ga-abụ oke ala
nke akụkụ ugwu unu. 18 Oke ala n’akụkụ ọwụwa anyanwụ
ga-esite n’agbata Hauran na Damaskọs soro akụkụ osimiri
Jọdan, n’agbata ndị Gilead na ala ndị Izrel ruo n’osimiri dị
n’ọwụwa anyanwụ, ruokwa Tama. Nke a ga-abụkwa oke ala
unu n’akụkụ ọwụwa anyanwụ. 19 Oke ala na ndịda, ọ ga-esite
na Tama ruo ọbụladị mmiri Meriba Kadesh, soro ụzọ ọdọ
mmiri iyi Ijipt ruo osimiri Mediterenịa. Nke a bụ oke ala ahụ
na ndịda. 20 N’ọdịda anyanwụ, osimiri Mediterenịa ga-abụ
oke ala, ruo na ncherita ihu ụzọ e si abata Hamat. Nke a bụ
oke ala unu n’akụkụ ọdịda anyanwụ. 21 “Ala niile dị n’ime oke
ala ndị a, ka unu ga-eke n’etiti onwe unu dịka ebo Izrel si dị.
22 Keenụ ha ka ha bụrụ ihe nketa nye onwe unu, ma nyekwa
ndị ọbịa bi n’etiti unu, bụ ndị ọbịa niile mụtara ụmụ. Unu ga-
agụ ha dịka ndị amụrụ n’ala Izrel. Ha ga-esokwa unu keta
oke n’ihe nketa a na-ekenye ndị ebo niile nke Izrel. 23 A ga-
ekenye ndị ọbịa ihe nketa n’ebo ọbụla ha bi n’etiti ha.” Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri.

48

“Nke a bụ aha ebo niile, na ala ha ga-eketa: “Dan otu
oke. Site na nsọtụ ugwu, n’akụkụ ụzọ Hetlon ruo mbata
Hamat. Haza Enan na oke ala ugwu Damaskọs, nke dị n’akụkụ
Hamat ga-abụ akụkụ oke ala ha site n’akụkụ ọwụwa anyanwụ
ruo n’ọdịda anyanwụ. 2 Asha ga-enwe otu oke. Ọ ga-abụ
n’akụkụ oke ala Dan, site n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda
anyanwụ. 3 Naftalị ga-enwe otu oke. Ọ ga-abụ n’akụkụ oke
ala Asha, site n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda anyanwụ. 4
Manase nwere otu oke. Ọ ga-abụ n’akụkụ oke ala Naftalị, site
n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda anyanwụ. 5 Ifrem ga-enwe otu
oke. Ọ ga-abụ n’akụkụ oke ala Manase, site n’ọwụwa anyanwụ
ruo n’ọdịda anyanwụ. 6 Ruben ga-enwe otu oke. Ọ ga-abụ
n’akụkụ oke ala Ifrem, site n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda
anyanwụ. 7 Juda ga-enwe otu oke. Ọ ga-abụ n’akụkụ oke ala
Ruben, site n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda anyanwụ. 8 “Ala
nke ya na oke ala ndị Juda ga-agbatị site n’ọwụwa anyanwụ
ruo n’ọdịda anyanwụ, ka ị ga-enye dịka onyinye pụrụ iche.
Obosara ya ga-abụ ihe dị kilomita iri na atọ. Ogologo ya site
n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda anyanwụ ga-aha ka ala otu
ebo ketara. Ụlọnsọ ukwu ahụ ga-adịkwa n’etiti ya. 9 “Ogologo
ebe a ewepụtara iche nye Onyenwe anyị ga-adị kilomita iri
na atọ, obosara ya ga-abụ kilomita ise na ọkara. 10 Nke a ga-
abụ ala dị nsọ e debere iche nye ndị nchụaja. N’akụkụ ugwu,
ịdị ogologo ala ahụ ga-abụ kilomita iri na atọ. N’akụkụ ọdịda
anyanwụ, ogologo ya bụ kilomita ise na ọkara. Ogologo nke
akụkụ ndịda na nke ugwu bụ otu. Otu a kwa, ogologo nke
akụkụ ọwụwa anyanwụ na ọdịda anyanwụ bụ otu. Ebe nsọ
Onyenwe anyị ga-adị n’etiti ya. 11 Ọ ga-adịrị ndị nchụaja, bụ
ụmụ Zadọk ndị e doro nsọ, ndị sitere n’ikwesị ntụkwasị obi
jeere m ozi, ndị na-esiteghị n’iso ụzọ m kpafuo dịka ndị Izrel
na agbụrụ Livayị mere mgbe ha mehiere. 12 Ọ bụ onyinye
pụrụ iche a na-enye ha site n’ala ahụ dị nsọ, bụ ala ahụ
kachasị nsọ, nke ya na ala ndị Livayị nwekọrọ oke ala. 13
“N’akụkụ ala ndị nchụaja, a ga-ekenye ndị Livayị ala nke ha.
Ha ga-eketa ala nke ogologo ya bụ kilomita iri na atọ, nke
obosara ya bụ kilomita ise na ọkara. 14 O nweghị akụkụ ala
nsọ a a ga-ere ere, maọbụ nye ya ndị ọzọ, n’ihi na ihe dị nsọ
ka ọ bụ nye Onyenwe anyị. 15 “Ala nke fọdụrụ, nke ogologo
ya dị kilomita iri na atọ, nke obosara ya dị kilomita ise na
ọkara ga-abụ ala ọha. A ga-ewu ebe obibi n’elu ya, wukwaa
ebe ịzụ anụ ụlọ. Obodo ga-adị n’etiti ya, 16 nke ogologo
akụkụ ugwu ruru kilomita abụọ na ụma anọ, akụkụ ndịda
ruru kilomita abụọ na ụma anọ, akụkụ ọwụwa anyanwụ ruru
kilomita abụọ na ụma anọ, na akụkụ ọdịda anyanwụ rukwara
kilomita abụọ na ụma. 17 Ogologo nke ala ebe ịta nri nke ga-
agba obodo ahụ gburugburu ga-aha n’otu. Ọ ga-adị narị mita
na iri mita atọ na ise n’ugwu, na ndịda narị mita na iri mita
atọ na ise, n’ọwụwa anyanwụ narị mita na iri mita atọ na ise,
n’akụkụ n’ọdịda anyanwụ narị mita na iri mita atọ na ise. 18
Ma nke ga-afọdụ na ya, n’akụkụ oke ala ahụ dị nsọ nke gara
ogologo ya niile, ga-abụ n’akụkụ ọwụwa anyanwụ kilomita
ise na ọkara n’akụkụ ọdịda anyanwụ ga-abụkwa kilomita ise
na ọkara. Ihe omume ya ga-abụ nri nye ndị ọrụ nke obodo
ahụ. 19 Ndị ọrụ si n’obodo, bụ ndị na-akọ ya ga-abụkwa ndị
sị n’ebo niile nke Izrel. 20 Ala ahụ niile, ma ala ahụ e doro
nsọ, ma ala ndị obodo, ga-adị kilomita iri na atọ n’akụkụ ya
ọbụla. 21 “Ala niile fọdụrụ n’akụkụ abụọ nke ala ahụ dị nsọ,
na ala ndị obodo ga-abụ nke nwa eze. Ọ ga-agbatị ruo ọwụwa
anyanwụ site n’ọtụtụ kilomita iri na atọ nke oke ahụ dọ nsọ
ruo n’oke ala ọwụwa anyanwụ, sitekwa na kilomita iri na atọ
n’akụkụ ọdịda anyanwụ ruo oke ala ọdịda anyanwụ. Akụkụ
abụọ ndị a nke gbatịrị ruo n’oke ala ndị obodo ga-abụ nke
onye ọchịchị, ebe nsọ ahụ na ụlọ ukwu ahụ ga-adị n’etiti
ha. 22 Ya mere, oke ala nke ndị Livayị na ala ndị obodo ga-
adị n’etiti ala nke nwa eze nwee. Oke ala nke nwa eze ahụ
ga-adị n’etiti oke ala Juda na oke ala Benjamin. 23 “Ala e
nyere ebo fọdụrụ dị otu a: “Benjamin ga-enwe otu oke, nke
sitere n’ọwụwa anyanwụ ruo n’ọdịda anyanwụ. 24 Simiọn
ga-enwe otu oke; ha na ndị Benjamin ga-enwekọ otu oke
ala n’akụkụ ọwụwa anyanwụ na n’akụkụ ọdịda anyanwụ. 25
Isaka ga-enwe otu oke; ha na ndị Simiọn ga-enwekọ oke ala

n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, na n'akụkụ ọdịda anyanwụ. 26
Zebụlọn ga-enwe otu oke; ha na ndị Isaka ga-enwekọ oke
ala n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, na n'akụkụ ọdịda anyanwụ.
27 Gad ga-enwe otu oke; ha na ndị Zebụlọn ga-enwekọ oke
ala n'akụkụ ọwụwa anyanwụ na n'akụkụ ọdịda anyanwụ.
28 Ma oke ala Gad nke chere ihu n'akụkụ ndịda ga-esi na
Tama ruo n'iyi Meriba Kadesh, sorokwa ọdọ mmiri Ijipt ruo
n'osimiri Mediterenịa. 29 "Nke a bụ ala unu ga-ekenye ebo
Izrel niile dịka oke ha. Ha ga-abụkwara ha ihe nketa." Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri ya.
30 "Ndị a ga-abụ ọnụ ụzọ ama e si apụ n'obodo ahụ. "N'akụkụ
nke ugwu, nke ịdị ogologo mgbidi ya bụ kilomita abụọ, 31
ọnụ ụzọ ama obodo ahụ ga-abụ aha ebo niile nke Izrel. Ọnụ
ụzọ ama atọ n'akụkụ ugwu ga-abụ ọnụ ụzọ ama Ruben, ọnụ
ụzọ ama Juda, na ọnụ ụzọ ama Livayị. 32 N'akụkụ ọwụwa
anyanwụ, nke mgbidi ya dị kilomita abụọ n'ogologo, ọnụ
ụzọ ama atọ ga-adị ya. Ha ga-aza ọnụ ụzọ ama Josef, ọnụ
ụzọ ama Benjamin, na ọnụ ụzọ ama Dan. 33 N'akụkụ ndịda,
nke ogologo ya bụkwa kilomita abụọ, ọnụ ụzọ ama atọ ga-
adị ya: ọnụ ụzọ ama Simiọn, ọnụ ụzọ ama Isaka, na ọnụ ụzọ
ama Zebụlọn. 34 N'akụkụ ọdịda anyanwụ nke ịdị ogologo
mgbidi ya bụ kilomita abụọ, ọnụ ụzọ ama atọ ga-adị ya: ọnụ
ụzọ ama Gad, ọnụ ụzọ ama Asha, na ọnụ ụzọ ama Naftalị.
35 "Gburugburu obodo ahụ bụ kilomita iri. "Aha a ga-akpọ
obodo ahụ site n'oge ahụ gawa, ga-abụ, 'Onyenwe anyị nọ
n'ebe ahụ.'"

Daniel

1 Mgbe afọ atọ gafere site na mgbe Jehoiakim bidoro bụrụ eze na-achị Juda, Nebukadneza eze na-achị Babilọn bịara buso Jerusalem agha. **2** Onyenwe anyị nyefere Jehoiakim, eze Juda n’aka ya, na ihe ụfọdụ e jiri chọọ ụlọnsọ Chineke mma. O buuru ha niile gawa Shaịna n’ụlọ chi ya, dobe ha n’ime n’ụlọakụ chi ya. **3** Eze nyere Ashipenaz, onyeisi ndị ozi ya iwu ka ọ kpọbata ụmụ okorobịa sitere n’ezinaụlọ eze na nke ndị ọchịchị n’ala Izrel n’ije ozi eze. **4** Ụmụ okorobịa ndị a ga-abụ ndị n’enweghị nkwarụ ọbụla n’ahụ ha, ndị mara mma ile anya na ndị nwere nghọta banyere ihe ọmụma dị iche iche. Ha kwesikwara ịbụ ndị maara ihe, ndị na-amụta ihe ọsịịsọ na ndị tozuru oke ije ozi n’ụlọeze. Ọ ga-akụziri ha asụsụ na akwụkwọ ọgụgụ dị iche iche nke ndị Kaldịa. **5** Onye eze si n’oche nri ya na-ewepụta nri na mmanya a ga-enye ha kwa ụbọchị. Ha ga-anọ n’ọzụzụ a afọ atọ, nke ọ ga-abụ e mechaa, ha ga-abụ ndị kwesiri ịnọ n’ije ozi n’obi onye eze. **6** Ndị so n’ime ha bụ Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya, ha bụ ndị Juda. **7** Ma onyeisi ndị na-ejere eze ozi nyere ha aha ọhụrụ ọzọ Daniel ka ọ kpọrọ Belteshaza; Hananaya ka ọ kpọrọ Shedrak; ọ kpọrọ Mishael, Mishak; kpọkwa Azaraya, Abednego. **8** Ma Daniel kpebiri n’obi ya na ọ gaghị emerụ onwe ya site n’iri nri maọbụ ịṅụ mmanya eze. Ya mere ọ rịọrọ onyeisi ndị ozi ka ọ hapụ ya ka ọ ghara imerụ onwe ya. **9** Ma Chineke mere ka Daniel nweta ihuọma na obi ebere n’aka onyeisi ndị na-ejere eze ozi. O nwekwara ọmịiko n’ebe Daniel nọ n’ihi ọnọdụ ha. **10** Ma onyeozi a gwara Daniel, “Ana m atụ egwu n’ihi onyenwe m eze, onye kwuru ihe unu ga-eri na ihe unu ga-aṅụ. Ọ bụrụ na ọ hụ na unu tara ahụ karịa ndị ọgbọ unu ndị ọzọ, ndụ m ga-anọ na nsogbu n’aka onye eze.” **11** Daniel sịrị onyeisi ahụ e tinyere ọrụ ilekọta Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya n’aka, **12** “Biko, nye anyị naanị ahịhịa nri, na mmiri ọṅụṅụ, ka ọ bụrụ ihe oriri anyị na ihe ọṅụṅụ anyị. Jiri ya lee anyị ule ụbọchị iri. **13** Jirizie anya gị chọpụta ma o nwere ihe dị iche n’etiti anyị na ndị ọzọ, ndị na-eri nri ọma nke eze nyere, site n’ihe ị hụrụ, mee ụmụodibo gị otu o kwesiri.” **14** O kwenyere ime ihe ha kwuru, ọ nwalere ha abalị iri. **15** Mgbe ụbọchị iri ahụ zuru, a chọpụtara na ahụ dị ha mma, chọpụtakwa na ha dị mma ile anya karịa ụmụ okorobịa ndị ọzọ e ji nri ọma niile eze nyere zụọ. **16** Ya mere onyeisi ozi ahụ wepụrụ nri na mmanya ọma ahụ ha kwesiri iri ma nye ha naanị akwụkwọ nri. **17** Chineke mere ka ụmụ okorobịa anọ ndị a nwee ọgụgụisi pụrụ iche na nghọta n’ihe ọbụla gbasara edemede na amamihe niile. Daniel nwekwara nghọta ịkọwa ụdị ọhụ niile na nrọ niile. **18** Mgbe oge eze nyere a ga-eji kpọbata ha n’ije ozi ya zuru, onyeisi ndị na-eje ozi chere ha n’ihu Nebukadneza. **19** Ha na eze kparịtakwara ụka. Ma n’ime ụmụ okorobịa ahụ niile a zụrụ, o nweghị nke amamihe ya juru eze afọ dịka amamihe Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya. N’ihi nke a, o mere ka ha soro bụrụ ndị na-adụ ya ọdụ. **20** Mgbe ọ bụlakwa eze chọrọ ndụmọdụ banyere amamihe na nghọta, ọ na-achọpụta na ndụmọdụ ha na-enye ya na-adị mma okpukpu iri karịa ndụmọdụ nke ndị majiki ya na ndị maara ihe banyere kpakpando nọ n’alaeze ya na-enye ya. **21** Daniel nọgidere bụrụ onye na-adụ eze ọdụ tutu ruo afọ mbụ nke Sairọs bidoro ịchị dịka eze.

2 N’ime afọ nke abụọ nke ọchịchị ya, eze Nebukadneza rọrọ nrọ dị iche iche. Nrọ ndị a mere ka obi ya gbasasịa, ụra pụkwara ya n’anya. **2** Mgbe ahụ, eze kpọrọ ndị majiki, ndị ha na mmụọ ọjọọ na-ekwu okwu, ndị mgbaasị na ndị ihe banyere ngagharị nke kpakpando doro anya ka ha bịa gwa ya ihe ahụ ọ rọrọ na nrọ. Mgbe ha bịara, guzo n’ihu eze, **3** ọ sịrị ha, “Arọrọ m nrọ nke na-enye m nsogbu n’obi. Achọrọ m ịma ihe ọ pụtara.” **4** Mgbe ahụ, ndị ahụ na-enyocha kpakpando gwara eze ahụ okwu n’asụsụ ndị Siria sị, “Ka gị eze dịrị ndụ ruo mgbe ebighị ebi, Ị ga-agwa ụmụodibo gị nrọ a ị rọrọ, anyị ga-akọwara gị ihe ọ pụtara.” **5** Ma eze zara ndị Kaldịa, “Nke a bụ ihe m kpebirila: Ọ bụrụ na unu agwaghị m ihe nrọ a na nkọwa ya bụ, aga m eme ka abọkasịa unu, tikpọkwa ụlọ unu, mee ka ha ghọọ mkpọmkpọ ebe. **6** Ma ọ bụrụ na unu gwa m ihe ahụ m rọrọ na nrọ ma kọwaakwa ya, aga m enye unu onyinye dị iche iche na ụgwọ ọrụ nsọpụrụ dị ukwuu. Ya mere, gwanụ m nrọ ahụ na nkọwa ya.” **7** Ọzọkwa, ha zaghachiri, “Ka eze gwa ndị ohu ya ihe ọ rọrọ na nrọ, anyị ga-akọwakwa ya.” **8** Eze zaghachiri, “Ama m na ọ bụ oge ka unu na-achọ inweta n’ihi na unu amatala na ihe a ka m kpebiri ime. **9** Ọ bụrụ na unu agwaghị m nrọ ahụ naanị otu ntaramahụhụ dịịrị unu. Unu agbaala izu ịgwa m okwu ụgha na okwu nduhie na-ele anya na ọnọdụ ga-agbanwe. Ya mere, gwanụ m nrọ ahụ, m ga-amatakwa na unu pụrụ ịkọwara m ya.” **10** Ndị Kaldịa zara eze, “Ọ dịghị mmadụ ọbụla n’elu ụwa a nke nwere ike ime ihe a eze na-achọ. Ọ dịghịkwa eze, n’agbanyeghị ịdị ukwuu ya na ịdị ike ya, nke jụtụrụla ụdị ihe dị otu a eze na-ajụ n’aka ndị mgbaasị, ndị na-agba aja ya, ndị ha na mmụọ ọjọọ na-ekwu okwu, na ndị Kaldịa. **11** Ihe a ị chọrọ ka anyị mee bụ ihe na-agaghị ekwe omume. Ọ bụ naanị ndị mmụọ nwere ike ịkọrọ gị ihe ị rọrọ na nrọ. Ndị mmụọ anọkwaghị n’etiti ndị mmadụ.” **12** Nke a mere ka eze jupụta n’oke iwe na ọnụma, o nyere iwu ka e gbuchaa ndị amamihe niile nke Babilọn. **13** Mgbe e kwupụtara iwu onye eze ka e gbuo ndị oke amamihe niile, ndị agha chọkwara ebe Daniel na ndị otu ya nọ ka ha gbuo ha. **14** Mgbe Ariok, onye bụ onyeisi ndị nche eze pụrụ igbu ndị ikom maara ihe na Babilọn, Daniel ji amamihe na ezi uche gwa ya okwu. **15** Ọ jụrụ onyeozi eze, bụ Ariok, “Gịnị mere eze ji nye iwu dị ike dị otu a?” Mgbe ahụ, Ariok kọwaara ihe niile nye Daniel. **16** Mgbe ahụ, Daniel banyere n’ụlọeze, ịhụ ya. Ọ rịọrọ eze ka o nyetụ ya nwa oge iji kọwaakwara ya ihe nrọ ahụ pụtara. **17** Emesịa, Daniel lara n’ụlọ nke ya gaa kọọrọ Hananaya, na Mishael, na Azaraya, ndị enyi ya ihe merenụ. **18** Ọ gwara ha ka ha rịọọ maka ebere site n’aka Chineke nke eluigwe banyere ihe nzuzo a, ka a hapụ igbu ya na ndị enyi ya na ndị amamihe fọdụrụ na Babilọn. **19** N’abalị, e mere ka Daniel mata ihe omimi ahụ site n’ọhụ. Mgbe ahụ, Daniel toro Chineke nke eluigwe, **20** Daniel sịrị, “Otuto dịrị aha Chineke ruo mgbe ebighị ebi; amamihe na ike dị n’aka ya. **21** Ọ na-agbanwe oge na mgbe dị iche iche; Ọ na-ebuli ndị eze na-akwatụkwa ha. Ọ na-enye onye maara ihe amamihe, ma na-enyekwa onye nwere mmụọ nghọta ihe ọmụma. **22** Ọ na-ekpughe ihe dị omimi na ihe zoro ezo; Ọ maara ihe dị n’ọchịchịrị, ma ìhè binyekwara ya. **23** Ana m ekele gị, na-etokwa gị, Chineke nke nna m ha, n’ihi na i nyela m amamihe na ike. I meela ka m mata ihe anyị rịọrọ gị, i mekwala ka anyị mata nrọ ahụ eze rọrọ.” **24** N’ihi ya, Daniel jekwuru Ariok, onye ahụ eze nyere iwu igbu ndị ndụmọdụ niile dị na Babilọn, sị ya, “Egbukwala onye ọbụla n’ime ndị amamihe Babilọn.

Kama duru m gaa n'ihu eze n'ihi na ejikeere m ịgwa ya ihe
ahụ ọ chọrọ ịmata." 25 Mgbe ahụ, Ariok mere ngwangwa
duru Daniel gaa n'ihu eze, sị ya, "Achọpụtala m otu onye
n'ime ndị Juda a dọtara n'agha nwere ike ịgwa eze ihe nrọ ya
pụtara." 26 Eze jụrụ Daniel (onye a na-akpọkwa Belteshaza),
"I nwere ike ịgwa m ihe ahụ m rọrọ na nrọ, na ịkọwara m ihe
ọ pụtara?" 27 Daniel gwara eze, "O nweghị onye amamihe
ọbụla, onye ọbụla ya na mmụọ na-ekwu okwu, onye mgbaasị
ọbụla maọbụ onye na-enyocha kpakpando ọbụla pụrụ ịgwa
eze ihe omimi a ị chọrọ. 28 Ma o nwere Chineke nọ n'eluigwe,
onye na-ekpughe ihe omimi niile. O gosila Nebukadneza ihe
ga-eme n'ụbọchị ndị dị n'ihu. Nrọ gị na ọhụ niile nke gara
n'uche gị mgbe ị dinara n'ihe ndina gị bụ ndị a: 29 "Ihe ị rọrọ
na nrọ, gị bụ eze, bụ ihe banyere ihe na-aga imezu n'oge dị
n'ihu. Onye ahụ na-ekpughe ihe nzuzo niile egosikwala gị ihe
nke ga-eme. 30 Ma mụ onwe m, ekpugheghị ihe omimi a nye
m n'ihi na m karịrị mmadụ ọbụla dị ndụ n'amamihe, kama ọ
bụ ka gị bụ eze mata nkọwa ya ma ghọtakwa ihe gabigara
n'uche gị. 31 "Eze, ihe ị hụrụ n'ọhụ bụ nke a. Ị hụrụ mmadụ a
kpụrụ akpụ. Mmadụ a a kpụrụ akpụ buru nnọọ ibu. Ọ na-
egbukwa nweghenweghe, bụrụkwa ihe na-eyi onye ọbụla
lekwasịrị ya anya egwu. 32 E ji ọlaedo a nụchara anụcha kpụọ
isi mmadụ ahụ, jiri ọlaọcha kpụọ aka ya na obi ya. E jikwa
bronz kpụọ afọ ya na apata ụkwụ ya. 33 Ọ bụkwa igwe ka e
ji kpụọ ogwe ụkwụ ya abụọ. Ma akụkụ ụkwụ ya, nke a na-
azọ n'ala ka e ji igwe a gwara ya na ụrọ kpụọ. 34 Mgbe ị na-
ele anya, a wapụtara nkume, ma ọ bụghị aka mmadụ ka e ji
wapụta ya. Nkume a kụrụ mmadụ ahụ a kpụrụ akpụ n'ukwu
nkume na ụrọ ya, kụpịasịa ha. 35 Mgbe ahụ, e tijisịrị igwe
ahụ na ụrọ ahụ, bronz ahụ na ọlaọcha ahụ nakwa ọlaedo ahụ
niile. Ha dịka igbugbo ọka nke na-adị n'ebe a na-azọcha ọka
n'oge okpomọkụ. Ifufe fechapụsịrị ha na-ahapụghị ihe ngosi
ọbụla. Ma nkume ahụ dakwasịrị ihe ahụ awuru awu mechara
ghọọ ugwu dị ukwuu, nke jupụtara ụwa niile. 36 "Eze, nke a
bụ nrọ ahụ. Ugbu a ka anyị kọwaara gị ihe nrọ ahụ pụtara. 37
Gị onwe gị, eze, bụ eze nke ọtụtụ ndị eze ọzọ nọ n'okpuru ya,
onye Chineke nke eluigwe nyere ike ọchịchị, n'ocheeze niile,
na ike na otuto; 38 nyefeekwa n'aka gị ụmụ mmadụ niile
na ụmụ anụmanụ bi n'ime ọhịa, na ụmụ nnụnụ nke igwe, e
mere ka ị bụrụ eze ihe niile ndị a, gị bụ isi ahụ e ji ọlaedo
kpụọ. 39 "Mgbe ị chịchara alaeze ọzọ ga-ebili, ma ọ gaghị adị
ukwuu dịka nke gị, mgbe nke a gasịrị, alaeze ọzọ bụ nke atọ,
nke ga-adị ka bronz ga-ebilikwa, ọ ga-achị ụwa niile. 40 A ga-
enwekwa alaeze nke anọ, nke ga-esi ike dịka igwe. Dịka igwe
nke na-akụri ihe niile, ọ ga-egwepịa ma kụrikwaa ndị a niile.
41 Ma ebe ị hụrụ na ọbụ ụkwụ ahụ na mkpịsịụkwụ ya niile
na ụfọdụ n'ime ha bụ ụrọ ọkpụ ite na ụfọdụ bụkwa igwe,
alaeze nke ekewara ekewa ka ọ ga-abụ, ma ọ ga-esitụ ike dịka
igwe nke dị n'ime ya, n'ihi na ị hụrụ igwe ahụ na agwakọtara
ya na ụrọ apịtị. 42 Dịka mkpịsịụkwụ ya, nke ụfọdụ n'ime
ya bụ igwe, ụfọdụ bụkwa ụrọ, na-egosi na akụkụ ụfọdụ nke
alaeze ahụ ga-esi ike ma akụkụ ụfọdụ agaghị esi ike ntiwa.
43 Dịka otu ahụ ị hụrụ e siri gwakọta igwe na ụrọ ọnụ, otu
a ka ọchịchị alaeze ndị a ga-achọ njikọta alaeze na ibe ya,
ma nke a agaghị ekwe mee, dịka ọ gaghị ekwe omume bụ
ịgwakọta igwe na ụrọ. 44 "N'oge ahụ, ndị eze ndị a ga-anọ
n'ọchịchị, Chineke nke eluigwe ga-eme ka alaeze ọzọ bido. Ọ
bụkwa alaeze nke a na-apụghị imebi emebi. O nwekwaghị
onye ọbụla pụrụ imeri alaeze ahụ. Ọ ga-ala alaeze ndị ọzọ
n'iyi, mee ka ha bụrụ ihe efu, ma ọ ga-adịrị na-aga n'ihu ruo
ebighị ebi. 45 Dịka i siri hụ nkume ahụ dị ukwuu e sitere
n'ugwu wapụta, nke a na-ejighị aka wapụta were kụrichaa
igwe ahụ, bronz ahụ, ụrọ ahụ, ọlaọcha ahụ na ọlaedo ahụ.
"Chineke dị ukwuu emeela ka eze mara ihe na-aga ime n'oge
dị n'ihu. Nrọ a bụ eziokwu, nkọwa ya kwesikwara ntụkwasị
obi." 46 Mgbe ahụ, eze Nebukadneza dara n'ala n'ihu Daniel
nye ya nsọpụrụ. O nyekwara iwu ka eweta onyinye na ụda
na-esi isi ụtọ were chụnyere ya aja. 47 Onye eze gwakwara
Daniel, "N'ezie, Chineke gị bụ Chineke kachasị chi niile. Ọ bụ
ya na-achị eze niile bi n'ụwa, bụrụkwa Onye na-ekpughepụ
ihe omimi niile, n'ihi na lee, i nwere ike ịkọwa ihe omimi nke
a." 48 Emesịa eze nyere Daniel ọkwa dị ukwuu, nyekwa ya
ọtụtụ onyinye dị iche iche. O mere ya onyeisi na-achị ala
Babilọn niile, meekwa ya onyeisi ndị ndụmọdụ eze niile. 49
Ma dịka Daniel siri rịọ eze, o mekwara ka Shedrak, Mishak na
Abednego bụrụ ndị na-elekọta ihe niile a na-eme eme n'ala
Babilọn, Daniel n'onwe ya nọdụrụ n'ogige eze.

3 Eze Nebukadneza kpụrụ oyiyi ọlaedo nke ịdị elu ya ga-adị
iri mita atọ, obosara ya ga-adị ka mita atọ. Emesịa, o debe
ya n'obosara ala Dura, nke dị n'otu mpaghara Babilọn. 2 Eze
Nebukadneza ziri ozi ka e zie ndị nnọchite anya eze niile,
ndịisi, ndị na-achị achị, ndị ndụmọdụ ya niile, ndị na-elekọta
ụlọakụ ya niile, ndị ọkaikpe, ndị maji na-edozi okwu na ọtụtụ
ndị ọzọ nọkwa n'isi ọchịchị akụkụ niile nke ala ahụ, ka ha bịa
n'ụbọchị a ga-edo oyiyi ahụ nsọ bụ nke eze Nebukadneza
guzobere. 3 Ya mere, ndị nnọchite anya eze niile, ndịisi, ndị
na-achị achị, ndị ndụmọdụ ya niile na ndị na-elekọta ụlọakụ
ya niile, ndị ọkaikpe, ndị maji na-edozi okwu na ọtụtụ ndị
ọzọ nọkwa n'isi ọchịchị akụkụ niile nke ala ahụ, zukọtara
maka ido oyiyi ahụ nke eze, bụ Nebukadneza guzobere nsọ.
Ha niile guzooro ọtọ n'ihu oyiyi ahụ bụ nke eze Nebukadneza
guzobere. 4 Onye nkwusa kwuru okwu n'olu ike, "Mmadụ
niile si na mba niile na asụsụ niile dị iche iche bịa, ka a na-
enye iwu nke a, 5 mgbe ọbụla unu nụrụ ụda ọja, une, ụbọ
akwara, maọbụ ụda ihe egwu ọbụla, unu ga-ada n'ala kpọọ
isiala nye ihe a Nebukadneza eze ji ọlaedo kpụọ. 6 Onye ọbụla
juru ịkpọ isiala ka a ga-atụba ngwangwa n'ime ọkụ nke na-
enwu ajọ onwunwu." 7 Ya mere, ngwangwa ha nụrụ ụda
opi ike, nke ọja, une, ụbọ akwara, nke une na nke egwu dị
iche iche, ndị niile si mba dị iche iche, ndị na-asụ asụsụ dị
iche iche, dara n'ala kpọọ isiala nye oyiyi ọlaedo ahụ, nke
eze bụ Nebukadneza guzobere. 8 N'oge a, ụfọdụ n'ime ndị
Kaldịa pụtara n'ihu boo ndị Juu ebubo. 9 Ha gwara eze, bụ
Nebukadneza, "Ka eze dị ndụ ruo mgbe ebighị ebi. 10 Gị,
onwe gị nyere iwu, na onye ọbụla nụrụ ụda opi ike, ọja, une,
ụbọ akwara maọbụ ihe egwu ọzọ ga-akpọ isiala sekpuoro ihe
ahụ e ji ọlaedo kpụọ, 11 na onye ọbụla jụrụ ịkpọ isiala ka
a ga-atụba n'ime ọkụ na-enwu ajọ onwunwu. 12 Ugbu a, e
nwere ụfọdụ ndị Juu, ndị aha ha bụ Shedrak, na Mishak na
Abednego, ndị i mere ka ha bụrụ ndị na-elekọta ihe niile a na-
eme eme n'ala Babilọn; ha aṅaghị ntị n'iwu eze nyere, jụkwa
ịkpọ isiala nye oyiyi a i ji ọlaedo kpụọ." 13 Nebukadneza
n'ọnọdụ oke iwe nyere iwu ka a kpọta Shedrak, na Mishak, na
Abednego. Ya mere, a kpọbatara ndị ikom a n'ihu eze, 14
Nebukadneza sịrị ha, "Ọ bụ eziokwu, Shedrak, na Mishak, na
Abednego, na unu adịghị efe chi m maọbụ kpọọ isiala nye
oyiyi ọlaedo ahụ m guzobere? 15 Mgbe unu nụrụ ụda opi,

ọja, une na ụbọ akwara maọbụ ihe egwu ọzọ, ọ bụrụ na unu
adaa n'ala kpọọ isiala nye oyiyi ahụ a kpụrụ akpụ, ihe niile
ga-adị mma. Kama ọ bụrụ na unu ajụ ịkpọ isiala, a ga-atụnye
unu ngwangwa n'ime ọkụ na-enwu ajọ onwunwu. Kedụ chi
ahụ nke pụrụ ịnapụta unu site n'aka m?" **16** Shedrak, na
Mishak, na Abednego, gwara eze, "O Nebukadneza, ọ dịghị
mkpa na anyị ga-azara ọnụ anyị n'ihu gị banyere okwu a. **17**
Ọ bụrụ Chineke anyị na-efe nwere ike ịzọpụta anyị site n'ọkụ
na-enwusi ike n'aka gị, ya zọpụta anyị. **18** Ma ọ bụrụkwa na ọ
zọpụtaghị anyị, mata nke ọma, o eze, na anyị agaghị efe chi
gị ndị a maọbụ kpọọ isiala nye oyiyi a ị kpụrụ akpụ nke ị
guzobere." **19** Mgbe ahụ, Nebukadneza jupụtara n'oke iwe
megide Shedrak, na Mishak, na Abednego, nke bụ n'ihu ya
gbarụrụ n'ebe ha nọ. O nyere iwu sị ka e mee ụlọ ọkụ ahụ ka
ọ dị ọkụ ugboro asaa karịa ka o kwesiri. **20** Ọ nyere ụfọdụ ndị
kacha sie ike n'etiti ndị agha ya iwu ka e kee Shedrak, na
Mishak, na Abednego eriri n'ụkwụ na aka, tụbakwa ha n'ọkụ
ahụ na-enwu enwu. **21** Ya mere, ha kere ndị ikom ahụ agbụ
ebe ha ka yi uwe ụkwụ ha, na akwa nkụkụ isi ha, na uwe
mwụda ha, na uwe ha niile, tụba ha n'etiti ọkụ ahụ na-enwu
ajọ onwunwu. **22** Ebe ọ bụ n'okwu eze dị ọkụ ọkụ, tinyere
na ọkụ ahụ na-enwusi ike, o mere ka ire ọkụ regbuo ndị
agha ahụ tụbara Shedrak, na Mishak, na Abednego. **23** Ya
mere, Shedrak, na Mishak, na Abednego ndị e kesịrị agbụ
ike, dabara n'ime ọkụ ahụ na-enwusi ike. **24** N'ọnọdụ iju
anya, Eze Nebukadneza wuliri n'ụkwụ ya, jụọ ndị ndụmọdụ
sị, "Ọ bụghị ndị ikom atọ anyị kere agbụ ka anyị tụbara n'ime
ọkụ?" Ha zara eze, "Ọ bụ ezie, eze." **25** Ọ sịrị, "Ma ana m
ahụ mmadụ anọ ndị a na-ekeghị agbụ, ka ha na-agagharị
n'ime ọkụ ahụ. Leekwa na ọkụ ahụ anaghị ere ha. Onye ahụ
mere ha mmadụ anọ yiri nwa nke ndị bụ chi." **26** Mgbe ahụ
Nebukadneza, bịara nso n'ọnụ ụzọ oke ọkụ ahụ sị, "Shedrak,
Mishak na Abednego, ndị ohu Chineke Onye kachasị ihe niile
elu, pụtanụ! Bịanụ n'ebe a!" Ya mere, Shedrak, Mishak na
Abednego, sitere n'oke ọkụ ahụ pụta. **27** Ụmụ ndị eze niile,
ndịisi niile, ndị ahụ niile na-achị achị na ndị ndụmọdụ eze
niile, zukọtara gburugburu ndị ikom atọ ahụ, ha hụkwara na
ọkụ emerụghị ha ahụ, na o rechapụghịkwa agịrị isi dị ha n'isi,
uwe ha ereghịkwa ọkụ, isisi anwụrụ ọkụ adịghịkwa n'ahụ
ha. **28** Mgbe ahụ, Nebukadneza sịrị, "Otuto dịrị Chineke nke
Shedrak, Mishak na Abednego n'ihi na o zitere mmụọ ozi ya
ịzọpụta ndị ohu ya tụkwasịrị ya obi, mgbe ha jụrụ ime ihe eze
nyere n'iwu, kama ha jiri aka ha họrọ ịnwụ, kama ife chi
ọzọ nke na-abụghị Chineke nke ha. **29** Ya mere, ana m enye
iwu a taa, na-asị na onye ọbụla, maọbụ mba ọbụla, maọbụ
asụsụ ọbụla, onye kwuru okwu ọjọọ megide Chineke Shedrak,
Mishak na Abednego, a ga-etikpọkwa ụlọ onye ahụ, mee ka ọ
ghọọ mkpọmkpọ ebe. N'ihi na o nweghị chi ọzọ nke pụrụ
ịzọpụta n'ụzọ dị otu a." **30** Mgbe ahụ, eze nyere Shedrak,
Mishak na Abednego ọkwa ọzọ dị elu karịa nke ha nwere na
mbụ n'ala Babilọn.

4 Mụ bụ Nebukadneza, Na e zigara mmadụ niile, mba niile,
na ndị na-asụ asụsụ dị iche iche n'ụwa ozi: Ka ọ dịrị unu
na mma! **2** E ji m obi ụtọ, na-eme ka unu mata ihe ịrịbama
niile na ihe iju anya niile, nke Chineke Onye kachasị ihe niile
elu meere m. **3** Lee ka ihe ịrịbama ya, **4** Mụ onwe m, bụ
Nebukadneza nọ n'afọ ojuju na ihe ịga nke ọma n'ụlọeze m. **5**
Arọrọ m nrọ, nke mere ka ụjọ tụọ m. Ihe niile m hụrụ na nrọ
mgbe m dina ala n'elu akwa mere ka oke ụjọ tụọ m. **6** N'ihi
ya, enyere m iwu ka a kpọọ ndị amamihe niile m nwere na
Babilọn ka ha bịa n'ihu m, bịa kọwaara m isi nrọ ahụ. **7** Ma
mgbe ndị mgbaasị, ndị dibịa, ndị Kaldịa na ndị na-agba afa
bịara, a kọọrọ m ha nrọ ahụ m rọrọ, ma ha enweghị ike ịgwa
m nkọwa ya. **8** N'ikpeazụ, Daniel batara n'ihu m, onye aha ya
bụ Belteshaza dịka aha chi m si dị, onye mmụọ nke chi niile
dị nsọ bi n'ime ya. Akọọrọ m ya ihe ahụ m rọrọ na nrọ. **9**
Asịrị m, "Belteshaza, onyeisi ndị nkọwa ihe niile. Amaara m
na mmụọ nke chi niile dị nsọ bi n'ime gị. Amakwaara m na o
nweghị ihe omimi ọbụla ga-esiri gị ike ịchọpụta ọsịsa ya.
Ugbu a, nke a bụ nrọ m, kọwaara m ihe ọ pụtara. **10** Mgbe m
dina n'elu akwa, nke a bụ ihe m hụrụ. E nwere otu osisi nke
toro n'etiti ụwa, ogologo ya dị ukwuu. **11** Osisi a toro sie ike,
ịdị elu ya rukwara n'eluigwe, a na-ahụkwa ya anya site na
nsọtụ nke ụwa niile. **12** Akwụkwọ ya dị mma ile anya, alaka
ya jupụtakwara na mkpụrụ hiri nne, o gbokwara mkpa nri
nye mmadụ niile. Ụmụ anụmanụ niile nke ọhịa na-abịakwa
n'okpuru ndo ya izuike. Ụmụ nnụnụ niile nke eluigwe na-
ebikwa n'alaka ya. Ọ bụkwa site na ya ka a na-azụ ihe niile dị
ndụ nri. **13** "Mgbe m nọkwa na-arọ nrọ ahụ, ahụrụ m otu
n'ime ndị mmụọ ozi Chineke ka o si n'eluigwe na-arịdata.
14 O tiri mkpu n'olu dị ike sị, 'Gbudanụ osisi ukwu ahụ,
gbukasịakwa alaka ya niile. Kụpụsịanụ akwụkwọ ndụ niile dị
n'elu ya. Ghasaakwanụ mkpụrụ ya niile, ka ụmụ anụmanụ si
n'okpuru ndo ya gbapụ, ka ụmụ nnụnụ site n'alaka ya fepụ.
15 Kama hapụnụ ogwe osisi ahụ na mgbọrọgwụ ya ka ha dịrị
n'ime ala, ebe e ji ụdọ igwe na ụdọ bronz kee ya gburugburu,
ebe ahịhịa ndụ gbakwara ya gburugburu. "'Ka igirigi nke
eluigwe zoo ya n'ahụ, ka ahịhịa bụrụkwa nri ọ ga-eri, ya na
ụmụ anụmanụ. **16** Ka uche ya gbanwee ghọọ nke anụ ọhịa,
ghara ibu nke mmadụ, afọ asaa. **17** "'Nke a bụ mkpebi nke
mmụọ ozi ahụ nọ na nche. Ọ bụkwa mkpebi e nyere site
n'okwu nke dị nsọ, ka ụwa niile mata na Onye kachasị ihe
niile elu, na-achịkwa n'alaeze niile dị n'ụwa. Ọ bụ ya na-
ewerekwa alaeze ndị a nye onye ọbụla ọ chọrọ, ọ bụladị ndị
mmadụ a na-ahụta dịka ndị dị ala karịsịa.' **18** "Nke a bụ nrọ
ahụ, mụ bụ eze Nebukadneza rọrọ, ugbu a, Belteshaza, gwa
m ihe bụ nkọwa ya. N'ihi na ndị amamihe niile nọ n'alaeze
m enweghị ike ịkọwara m ya. Ma amaara m na i nwere ike
ịkọwara m ya, n'ihi na mmụọ nke chi ndị ahụ dị nsọ dị n'ime
gị." **19** Mgbe ahụ Daniel (onye a na-akpọkwa Belteshaza), nọ
n'oke ihe iju anya n'ihi na echiche ya mere ka ọma jijiji. Ya
mere, eze sịrị, "Belteshaza, atụkwala egwu n'ihi nrọ a maọbụ
ihe ọ pụtara." Belteshaza zara sị, "Onyenwe m, ka nrọ a dịrị
ndị kpọrọ gị asị, ka nkọwa ya dịkwara ndị iro gị. **20** Osisi ahụ
ị hụrụ nke buru ibu, tokwa ogologo ma dịkwa ike, nke elu
ya na-emetụ mbara eluigwe, nke ndị niile bi n'ụwa hụrụ,
21 nke nwekwara akwụkwọ ndụ dị mma, na nke jupụtara
na mkpụrụ, nke na-egboro mmadụ niile mkpa nri, nke ụmụ
anụmanụ ọhịa niile na-ebi n'okpuru ndo ya, nke ụmụ nnụnụ
niile nke eluigwe nwere akwụ ebe obibi ha, **22** osisi ahụ bụ gị
onwe gị, eze. N'ihi na i toola bụrụ onye dị ike na onye dị
ukwuu. Ịdị ukwu gị eruola n'eluigwe. Ọchịchị gị eruokwala
n'akụkụ niile nke ụwa. **23** "Mgbe ahụ, ị hụkwara onye dị nsọ
na-enyocha omume ndị mmadụ nke si n'eluigwe rịdata na-
asị, 'Gbutuonụ osisi a, laa ya n'iyi, ma unu hapụ ogwe ya ka
ahịhịa ndụ gbaa ya gburugburu, ka e jirikwa ụdọ igwe na
bronz kee ya gburugburu; hapụ ya ka igirigi nke eluigwe

zokwasị ya. Hapụkwa ya ka o soro anụ ọhịa taa ahịhịa dịka
nri ya tutu afọ asaa a gafee.’ 24 “Eze, nke a bụ nkọwa nrọ ị
rọrọ, Onye kachasị ihe niile elu enyela iwu nke na-aghaghị
imezu megide onyenwe m eze. 25 A ga-achụpụ gị site n’ebe
ndị mmadụ nọ. A ga-achụgakwa gị n’ebe gị na ụmụ anụmanụ
ga-ebi n’ọhịa, Ebe ahụ ka ị ga-anọ taa ahịhịa dịka oke ehi,
igirigi nke eluigwe ga-ezokwasịkwa gị. Ọnụọgụgụ afọ asaa ga-
agabiga tutu ruo mgbe ị nabatara na Onye kachasị ihe niile
elu na-achị achị n’alaeze niile nke mmadụ, na ọ bụkwa n’aka
onye ọbụla ọ chọrọ ka ọ na-enyefe ha. 26 Dịka e siri nye
n’iwu ka a hapụ ogwe osisi ahụ na mgbọrọgwụ ya n’ime ala.
Nke a na-egosi na ị ga-emecha nwetaghachi alaeze gị mgbe
ị nabatara na Eluigwe na-achị achị. 27 Ya mere, biko eze,
kweere nabata ndụmọdụ m, kwụsị ime mmehie, mee ihe ziri
ezi, werekwa omume ileta ndị ogbenye dochie n’ọnọdụ ajọ
omume gị. Eleghị anya, ihe ga na-agara gị nke ọma.” 28 Ma
ihe ndị a niile bịakwasịrị eze Nebukadneza. 29 Mgbe ọnwa
iri na abụọ gafesịrị ọ nọ na-agagharị n’elu ụlọ dị n’ụlọeze
n’obodo Babilọn. 30 Ma eze sịrị, “Ebe a, ọ bụghị Babilọn dị
ukwu, nke m wuuru onwe m dịka ebe obibi m, site n’ike
m dị ukwu na maka ebube ọchịchị m?” 31 Mgbe ọ ka kpụ
okwu ahụ n’ọnụ, otu olu si n’eluigwe kwuo okwu, “Ihe a ka e
kpebiri megide gị, eze Nebukadneza. Site taa gaa n’ihu ị gaghị
abụkwa eze na-achị alaeze a. 32 A ga-esi n’etiti ndị mmadụ
chụpụ gị, ka ị gaa soro ụmụ anụmanụ biri n’ọhịa. Ị ga-atakwa
ahịhịa dịka oke ehi, afọ asaa ga-agasị tutu ruo mgbe ị ghọtara
na ọ bụ Onye kachasị ihe niile elu na-achị achị n’alaeze dị
niile nke ụwa. Ọ na-enyefekwa ha n’aka onye ọbụla ọ chọrọ ka
ọ chịa.” 33 N’otu oge ahụ kwa, okwu ndị a e kwuru banyere
Nebukadneza mezuru. E sitere n’etiti ụmụ mmadụ chụpụ ya,
ọ gakwara n’ọhịa taa ahịhịa dịka oke ehi, igirigi nke eluigwe
dekwara ahụ ya ruo mgbe ajị dị ya n’ahụ toro ogologo dịka
nku ugo, mbọ ụkwụ na aka ya dịkwa ka mbọ ụmụ nnụnụ. 34
Mgbe oge a gafesịrị, mụ bụ Nebukadneza leliri anya m elu.
Mgbe ahụ kwa ka m ghọrọ mmadụ nwere uche ọzọ. Etokwara
m, ma kpọọkwa isiala nye Onye ahụ kachasị ihe niile elu,
sọpụrụkwa Onye ahụ na-adị ndụ ruo mgbe niile ebighị ebi.
35 Mmadụ niile bi n’ụwa 36 Mgbe uche m laghachiri dịka
mmadụ, enwetaghachikwara m ugwu na nsọpụrụ na alaeze
m. Ndị na-adụ m ọdụ laghachikwara bịakwute m, ha na ndị
na-ejere m ozi. E mekwara ka m bụrụkwa eze ọzọ n’alaeze m.
Ugwu na nsọpụrụ m nwere ugbu a karịrị ugwu na nsọpụrụ m
nwere n’oge gara aga. 37 Ugbu a, mụ bụ Nebukadneza na-eto,
na-asọpụrụ Eze nke eluigwe, n’ihi na ọrụ ya niile dị mma,
ụzọ ya niile kwụ ọtọ. N’ihi na o nwere ike ijide ndị nganga
kwanye ha ọnụ n’ime ntụ.

5 Eze Belshaza, kpọrọ puku ndịisi nọ n’alaeze ya oriri, ebe
ha nọ ṅụọ nnọọ mmanya dị ukwuu. 2 Mgbe Belshaza na-
aṅụ mmanya ya, ọ nyere iwu ka a chịtara ya iko ọlaedo na
ọlaọcha nke nna ya bụ Nebukadneza si n’ụlọnsọ ukwu dị na
Jerusalem chịkọta, ka eze na ndị a mara aha ha n’alaeze ya,
na ndị nwunye ya, na ndị iko ya jiri ha ṅụọ mmanya. 3 Ya
mere, a chịtara iko ọlaedo ndị e si n’ụlọnsọ ukwu Chineke dị
na Jerusalem chịkọta. Eze na ndị a mara aha ha n’alaeze ya
na ndị nwunye ya na ndị iko ya jiri ha ṅụọ mmanya. 4 Ha
ṅụrụ mmanya tookwa chi nke ọlaedo na ọlaọcha na bronz, na
igwe na osisi na nkume. 5 Na mberede, ha hụrụ mkpịsịaka
mmadụ ka ọ na-ede ihe n’aja ụlọ nke ụlọeze ahụ ha nọ n’ime
ya, na ncherita ihu ebe a dọbara iheọkụ. Eze n’onwe ya hụrụ
aka ahụ mgbe ọ na-ede ihe ahụ. 6 Mgbe ahụ, ihu eze ahụ
tụhịkọtara, gbarụọ n’ihi egwu. Oke ụjọ tụrụ ya. Ụkwụ ya
makwara jijiji. Ikpere ya abụọ kụkọtara onwe ha. 7 Eze kpọrọ
mkpu ka a kpọbata ndị dibịa niile na ndị Kaldịa, na ndị na-
akọwa maka njeghari nke kpakpando. Mgbe ahụ eze sịrị ndị
ikom amamihe nke Babilọn, “Onye ọbụla nwere ike gụọ ihe
ahụ e dere, nke nwekwara ike ịkọwara m ihe ọ pụtara, ka a
ga-eyikwasị uwe odo odo nke ndị eze. A ga-anyakwasị ya
ihe olu ọlaedo. A ga-emekwa ya ka ọ bụrụ onye ọchịchị nke
atọ n’alaeze a.” 8 Mgbe ahụ, ndị amamihe eze batara, ma o
nweghị onye ọbụla n’ime ha pụrụ igụta, maọbụ ịkọwara eze
ihe ọ pụtara. 9 Nke a mere, ka eze Belshaza maa jijiji karịa,
ihu ya gburu maramara ma gbarụkwaa. Ọ gbakwara ndị ozi
ya gharịị. 10 Mgbe eze nwanyị, nụrụ olu eze na olu ndị a
mara aha ha n’ala ya, ọ batara n’ụlọ oriri ahụ. Eze nwanyị
sịrị, “Eze, dị ndụ ruo mgbe ebighị ebi; ka ihe a mere ghara
iwetara gị ihu mgbarụ, atụla ụjọ. 11 N’ihi na o nwere otu
nwoke nọ n’alaeze gị, onye mmụọ nke chi ndị ahụ dị nsọ bi
n’ime ya. N’oge ahụ nna gị bụ eze, a chọpụtara na nwoke a
jupụtara n’amamihe na nghọta, dịka a ga-asị na ya onwe ya
bụ chi. Nna gị eze Nebukadneza mere ya onyeisi ndị amamihe
niile, ndị dibịa, ndị na-enyocha kpakpando, ndị Kaldịa na
ndị mgba afa niile. 12 Ebe ọ bụ na ezigbo mmụọ, mmụta na
nghọta nke e ji akọwa nrọ na ihe mgbagwoju anya, na igbo
mkpa dị iche iche, dị n’ime nwoke a a na-akpọ Daniel, nke
eze kpọrọ Belteshaza. Ugbu a, zie ozi ka a kpọọ Daniel ka ọ
kọwara gị ihe a.” 13 Ya mere, a kpọbatara Daniel n’ihu eze,
eze sịrị Daniel, “Ọ bụ gị bụ Daniel, otu n’ime ndị Juda, ndị
nna m dọtara n’agha site na Juda? 14 Anụla m na i nwere
mmụọ nke chi niile n’ime gị, na ị bụkwa onye jupụtara na
nghọta na amamihe. 15 Ndị amamihe m, na ndị na-enyocha
kpakpando abịala n’ihu m igụ ihe ahụ e dere n’aja ụlọ ma ha
enweghị ike igụta ya maọbụ ịkọwa ihe ọ bụ. 16 Agwara m na
i nwere ike ịkọwa ihe ọbụla gbagwojuru anya. Ọ bụrụ na i
nwee ike igụ ihe e dere n’aja ma kọwakwara m ihe ọ pụtara,
aga m eyikwasị gị uwe odo odo ndị eze, yinyekwa gị ihe olu
ọlaedo n’olu, meekwa ka i bụrụ onye ọchịchị nke atọ n’alaeze
m.” 17 Daniel zara n’ihu eze, “Debere onwe gị onyinye gị, ma
ọ bụkwanụ were ya nye onye ọzọ. Ma aga m agụrụ gị eze
ihe ahụ e dere ma kọwakwara gị ihe ọ pụtara. 18 “Gị eze,
Chineke nke kachasị ihe niile elu nyere nna gị, Nebukadneza
ike ọchịchị a, na ịdị ukwu, na ebube, na ịma mma. 19 N’ihi
ọkwa dị ukwuu nke o nyere ya, ndị niile, na mba niile di
iche iche, na-asụ asụsụ niile dị iche iche n’elu ụwa na-ama
jijiji na-atụkwa ya egwu. Ndị eze chọrọ igbu ka o gburu, ọ
hapụkwara onye ọbụla ọ chọrọ ịhapụ; o buliri onye ọbụla ọ
chọrọ ibuli elu, ma ndị ọ chọrọ iweda n’ala, ka ya onwe ya
wedakwara n’ala. 20 Ma mgbe nganga na ịnya isi jupụtara
ya obi, Chineke sitere n’ocheeze ya wezuga ya, napụkwa ya
ebube o nwere dịka eze. 21 A chụpụrụ ya site n’etiti ụmụ
mmadụ, nyekwa ya echiche uche dịka nke anụmanụ. Ọ bụkwa
n’etiti ụmụ ịnyịnya ibu ọhịa ka ebe obibi ya dị, o soro ha taa
ahịhịa dịka oke ehi. Igirigi nke eluigwe deekwara ahụ ya, tutu
ruo mgbe ọ matara na Chineke Onye kachasị ihe niile elu na-
achị achị n’alaeze niile nke ụwa. Ọ bụkwa onye ọbụla ọ chọrọ
ka ọ na-eguzobe ka ọ chịa. 22 “Ma gị nwa ya, O Belshaza,
ewedaghị onwe gị ala, n’agbanyeghị na i ma ihe ndị a niile.
23 N’ihi na i lelịala Chineke nke eluigwe. Ị wepụtara iko ndị a

e si n'ụlọnsọ ukwu ya chịpụta, ka gị na ndịisi alaeze gị, ndị
nwunye ha na ndị iko unu, jiri ṅụọ mmanya, mgbe unu nọ
na-eto chi niile nke e jiri ọlaọcha na ọlaedo, bronz na igwe,
osisi na nkume kpụọ; chi nke na-adịghị ahụ ụzọ, maọbụ nụ
ihe; chi nke na-amaghị ihe ọbụla. Ma unu enyeghị Chineke
onye na-enye unu ume ndụ na onye ndụ gị na ọganihu gị
dị n'aka ya nsọpụrụ. **24** Ọ bụ nke a mere o ji zite aka ahụ ị
hụrụ, nke depụtara ozi a. **25** "Nke a bụ ozi ahụ e dere: mene,
mene, tekel, parsin **26** "Ihe okwu ndị a pụtara bụ nke a:
"Mene, Chineke agụkọọla ụbọchị ọchịchị gị, mee ka ha bịa na
njedebe. **27** "Tekel, atụọla gị n'ime ihe ọtụtụ chọpụta na o
nweghị ihe ọbụla ị bụ. **28** "Parsin, ekewala alaeze gị nyefee
ya n'aka ndị Midia na Peshịa." **29** Mgbe ahụ Belshaza nyere
iwu ka e yikwasị Daniel uwe odo odo ndị eze ahụ, ka e yinye
ya ihe olu ọlaedo. O nyekwara iwu ka e kwusaa n'alaeze ya
niile, na o meela ya onye ọchịchị nke atọ n'alaeze ahụ. **30**
N'abalị ụbọchị ahụ kwa ka e gburu Belshaza eze ndị Kaldịa.
31 N'abalị ahụ kwa ka Daraiọs onye Midia, bidoro ịchị dịka
eze. Ọ gbara iri afọ isii na abụọ n'oge o bidoro ịchị.

6 Ọ dị Daraiọs mma ịhọpụta ndịisi dị otu narị na iri abụọ,
ndị ga-anọ n'alaeze ahụ niile dịka ndị nnọchite anya eze.
2 O họpụtakwara ndịisi atọ ọzọ dịka ndịisi ha, nke otu onye
n'ime ha bụ Daniel. Ndị a bụ ndị ga na-agụkọrọ ha otu ihe si
aga, ka ihe ọbụla ghara ifunarị eze. **3** Ọ dịghị anya, ọ pụtara
ihe nye eze na Daniel kwesiri ntụkwasị obi karịa ndịisi na
ndị nlekọta ahụ niile. N'ihi na amamihe ya, na ike ọrụ ya dị
ukwuu. Nke a mere ka eze chee echiche kpebie ime ya onyeisi
n'alaeze niile. **4** N'ihi nke a, ndịisi ọkwa ha dị elu na ndịisi ndị
ọzọ bidoro chọwa mkpesa ha ga-enye iji megide Daniel n'ihe
gbasara ọchịchị. Ma ọ dịghị ihe ebubo ọbụla maọbụ omume
ọjọọ ọbụla ha chọpụtara, n'ihi na ọ kwesiri ntụkwasị obi. Ọ
dịghịkwa omume ọjọọ maọbụ nke aghụghọ ọbụla a chọpụtara
n'ọrụ ya. **5** N'ikpeazụ, ndị ikom a sịrị, "O nweghị otu anyị ga-
esi chọta ihe a ga-eji boo nwoke a bụ Daniel ebubo, karịakwa
n'ihe metụtara iwu ofufe Chineke ya." **6** Ya mere, ndịisi ndị a
na ndị ozi ndị ahụ kpebiri jekwuru eze ahụ sị ya, "Eze Daraiọs,
dịrịkwa ndụ ruo mgbe niile! **7** Ndịisi alaeze gị niile, ndị ukwu
na ndị nta, ndị na-anọchi anya eze na ndị ndụmọdụ na ndị ị
tinyere ka ha na-achị zukọtara kpebie na eze kwesiri inye
iwu nke ga-ekwu na a chọghị ka onye ọbụla rịọọ ihe ọbụla
n'aka chi maọbụ n'aka mmadụ ọbụla karịa gị eze, site n'oge i
nyere iwu a tutu iri ụbọchị atọ agafee. Onye ọbụla nupuru isi
n'iwu a ka a ga-atụba n'olulu ọdụm. **8** Anyị chọkwara ka gị
bụ eze kwagide iwu a ma jirikwa aka gị dee aha gị n'akwụkwọ
iwu ahụ. N'ihi na anyị chọrọ ka ọ bụrụ iwu nke na-agaghị
enwe mgbanwe, nke a na-apụghị ịkagbukwa akagbu, dịka
iwu ndị Midia na Peshịa si dị." **9** Ya mere, Daraiọs jiri aka ya
dee aha ya n'akwụkwọ iwu ahụ. **10** Ma mgbe Daniel maara
na iwu a adịla ire, ọ banyere n'ụlọ ya, n'elu ụlọ elu nke ebe
obibi ya, o meghere oghereikuku ya chere ihu na Jerusalem.
N'ebe ahụ ka ọ na-anọ ekpe ekpere na ekele Chineke ya,
ugboro atọ n'ụbọchị dịka ọ na-eme na mbụ. **11** Ndị iro ya
gbakọtara hụ na Daniel na-ekpe ekpere na-arịọkwa Chineke
arịrịọ. **12** Ha jekwuru eze sị ya, "I chetakwara iwu ahụ i
nyere, nke sị na onye ọbụla ekwesighị ịrịọ chi ọzọ maọbụ
mmadụ arịrịọ ọbụla karịa gị, tutu iri ụbọchị atọ agafee, na
onye ọbụla nupuru isi n'iwu a ka a ga-atụba n'olulu ọdụm?"
Eze sịrị, "Ya bụ iwu ka dịkwa, dịka iwu ndị Midia na Peshịa
nke e nweghị ike ịkagbu akagbu." **13** Mgbe ahụ, ha gwara
eze, "Daniel, onye bụ otu n'ime ndị si Juda a dọtara n'agha
adịghị aṅa gị ntị, gị onye a na-asọpụrụ, maọbụ nye iwu ahụ i
nyere bụ nke e dere n'akwụkwọ. Ọ nọkwa na-ekpe ekpere ya
ugbo atọ n'ụbọchị." **14** Obi jọrọ eze njọ nke ukwuu mgbe ọ
nụrụ ihe ndị a. O kpebiri n'obi ya ime ihe niile ịhụ na Daniel
ataghị ahụhụ. Ya mere, ụbọchị ahụ niile, site n'ụtụtụ ruo
n'anyasị, ọ nọ na-eche otu ọ ga-esi mee nke a. **15** Mgbe ahụ,
ndị ikom ndị a bịakwutere eze sị ya, "Chetakwa, gị eze, na
dịka iwu ndị Midia na Peshịa si dị, ọ dịghị iwu ọbụla eze nyere
maọbụ ụkpụrụ nke e mere ka o guzosie ike ga-agbanwe."
16 N'ikpeazụ, eze nyere iwu, ha kpụpụtara Daniel tụba ya
n'olulu ọdụm. Eze gwara Daniel, "Ka Chineke gị, onye ahụ ị
na-efe mgbe niile, zọpụta gị." **17** E wetara nkume dị ukwuu
jiri mechie ọnụ olulu ọdụm ahụ. Eze jikwa mgbaaka akara
ya na mgbaaka ndịisi ọzọ kaa akara e ji nyachie ọnụ olulu
ahụ. E mere nke a ka ọnọdụ Daniel hapụ ịgbanwe. **18** Mgbe
eze lọbatara n'ụlọeze ya, o dinara n'ihe ndina ya buo ọnụ,
onweghịkwa nri ebutere ya. N'abalị ahụ, o nweghị ike rahụ
ụra. **19** N'ìhè mbụ nke ụtụtụ, mgbe chị na-abọ, eze biliri mee
ngwangwa, gaa n'olulu ọdụm ahụ. **20** Mgbe ọ bịaruru nso
olulu ahụ, ọ kpọrọ Daniel oku n'olu obi ntiwa sị, "Daniel,
ohu Chineke dị ndụ, Chineke gị ahụ ị na-efe mgbe niile, o
nwekwara ike ịzọpụta gị n'aka ọdụm?" **21** Ya mere, Daniel sịrị
eze, "Eze, dịrị ndụ ruo mgbe niile! **22** Chineke m zitere mmụọ
ozi ka o mechie ọnụ ọdụm ndị a, ka ha si otu a hapụ inwe ike
ịmetụ m aka, n'ihi na Chineke maara na aka m dị ọcha. Ọ
makwaara na o nweghị ihe ọbụla m mere mejọọ gị." **23** Ọṅụ
juru eze ahụ obi! O nyere iwu ka e si n'ime olulu ahụ dọpụta
Daniel. Mgbe a kpọpụtara Daniel, o nweghị ihe ọbụla a hụrụ
mere ya n'ahụ, n'ihi na ọ tụkwasịrị Chineke ya obi. **24** Mgbe
ahụ, eze nyere iwu ka e jide ndị ahụ boro Daniel ebubo. O
nyere iwu ka a tụnye ha n'olulu ọdụm ahụ, ha na ndị nwunye
ha na ụmụ ha. Ọdụm ndị ahụ dị n'ime olulu ahụ jidere ndị
ahụ dọrie ma ọkpụkpụ ha tupu ha adaruo ala. **25** Emesịa, eze
Daraiọs depụtara ozi a n'akwụkwọ nye iwu ka a gụọra ya
mmadụ niile, mba niile na asụsụ niile dị iche iche n'elu ụwa.
"Ka ọ dịrị unu na mma. **26** "Ana m enye iwu na mmadụ niile
nọ n'alaeze m kwesiri ịtụ egwu na ịma jijiji n'ihu Chineke nke
Daniel. **27** Ọ na-agbapụta ndị ya, na-azọpụtakwa. **28** Ya mere,
ihe gaara Daniel nke ọma n'oge niile Daraiọs bụ eze, na n'oge
Sairọs onye Peshịa chịkwara dịka eze.

7 N'afọ mbụ, mgbe Belshaza bidoro ịchị ala Babilọn, Daniel
rọrọ nrọ, hụkwa ọhụ dị iche iche, o dere ihe ndị ahụ
n'akwụkwọ. **2** "Mụ bụ Daniel hụrụ n'ime ọhụ m n'abalị,
elere m anya, hụ n'ihu m oke ifufe anọ nke eluigwe ka ha
na-atụgharị oke osimiri. **3** Anụ ọhịa anọ buru ibu si n'ime
osimiri ahụ rịpụta. O nweghị nke yiri ibe ya. **4** "Nke mbụ dị
ka ọdụm, kama o nwere nku dịka ugo. Mgbe m nọ na-ele
ya anya, a nyakapụrụ nku ya, welie ya, hapụ ya ka o guzo
n'elu ala n'ụkwụ ya abụọ dịka mmadụ. E nyekwara ya ụdị obi
nke mmadụ nwere. **5** "Anụ ọhịa nke abụọ yiri anụ ọhịa buru
ibu a na-akpọ bịa (n'asụsụ bekee). E weliri ya n'otu akụkụ, ọ
kpụkwa ọgịrịga atọ n'ọnụ ya, n'etiti eze ya. A gwara ya, 'Bilie,
rie anụ ka o si dị gị mma.' **6** "Mgbe nke a gasịrị, ka m nọ na-
ele anya, anụ ndọgbu ọzọ pụtara, anụ ọhịa ahụ yiri agụ, ma
o nwere n'azụ ya nku anọ dịka nke nnụnụ. O nwekwara isi
anọ. E nyekwara ya ike ọchịchị. **7** "Mgbe nke a gasịrị, n'ime

ọhụ nke abalị, ahụrụ m anụ ọhịa nke anọ. Anụ ọhịa a na-eyi
oke egwu, ọnụ apụghị ịkọwa ihe o yiri. Ọ bụkwa anụ ọhịa dị
nnọọ ike, nke na-eji eze igwe ya dị ukwuu na-adọwasị ma na-
etipịasịkwa ihe ọbụla, nke na-ejikwa ụkwụ ya azọgbu ihe
ọbụla fọdụrụ. Ọ bụ anụ ọhịa gbara iche site n'anụ ọhịa ndị
ọzọ, bụrụkwa anụ nwere mpi iri. **8** "Mgbe m nọ na-eche
banyere mpi ndị a, na mberede mpi ntakịrị ọzọ sikwa n'etiti
ha pupụta. E si n'ukwu hopu mpi atọ n'ime mpi iri mbụ ahụ
n'ihu ya. Mpi ntakịrị a nwere anya dịka mmadụ, na ọnụ na-
ekwu okwu jupụtara n'ịnya isi. **9** "Anọkwa m na-ele anya "hụ
ka e doziri ocheeze, ebe Onye ahụ na-adị site na mbụ nọdụrụ.
Uwe o yi na-acha nnọọ ezi ọcha dịka snoo, agịrị isi dị ya n'isi
na-acha ọcha dị ka ezi ogho ọcha. Ocheeze ya na-enwu ka ire
ọkụ, ụkwụ igwe ya niile na-acha ọkụ. **10** Iyi na-asọ ka ọkụ si
n'ihu ya na-asọpụta. Puku kwụrụ puku na-agara ya ozi. Otu
a kwa, nde kwụrụ nde ndị mmadụ guzo n'ihu ya. Ndị ikpe
nọdụrụ ala, asaghekwara akwụkwọ dị iche iche. **11** "Mgbe m
nọ na-ele anya, n'ihi okwu ịnya isi nke mpi ahụ na-ekwu,
elegidere m anya tutu ruo mgbe e gburu anụ ọhịa ahụ, laa
anụ ahụ ya n'iyi, were ya nye ka a kpọọ ya ọkụ. **12** (Gbasara
ụmụ anụ ọhịa ndị ọzọ, a napụrụ ha ọchịchị ha, ma a hapụrụ
ha ka ha dịrị ndụ gaa n'ihu nwantakịrị oge). **13** "N'ime ọhụ m
n'abalị, a hụrụ onye yiri nwa nke mmadụ, ka ọ nọ na-abịa
n'igwe ojii nke eluigwe. Onye a bịara nso n'ebe onye ahụ na-
adị site na mbụ nọ. E dubatakwara ya n'ihu ya. **14** E nyere
ya ike ọchịchị, ebube na ike ịbụ eze; mba niile dị iche iche
na ndị niile na-asụ asụsụ dị iche iche kpọrọ isiala nye ya.
Ọchịchị ya bụ ọchịchị na-adị ruo mgbe ebighị ebi, nke na-
agaghị agabiga. O nwekwaghị onye nwere ike ịkwatu alaeze
ya. **15** "Mụ onwe m, bụ Daniel, ọhụ a m hụrụ tụrụ mmụọ m
ụjọ nke ukwuu, mekwa ka obi m ma jijiji. **16** Ejekwuuru m otu
n'ime ndị guzo n'ebe ahụ nso jụọ ya ihe ihe ndị a niile pụtara.
"Ọ gwara m ma kọwakwara m ihe ihe ndị a pụtara. **17** 'Anụ
ọhịa anọ ndị a bụ alaeze anọ nke ga-ebili n'ụwa. **18** Ma ọ bụ
ndị nsọ nke Onye kachasị ihe niile elu, ga-anara alaeze. Ọ ga-
abụkwa nke ha ruo mgbe ebighị ebi.' **19** "Mgbe ahụ, achọrọ
m ịmata ihe banyere anụ ọhịa nke anọ ahụ, nke ahụ gbara
iche site n'anụ ọhịa ndị ọzọ, na-eyikwa oke egwu, nke nwere
eze dịka igwe, na mbọ yiri nke e ji bronz kpụọ. Nke ahụ na-
adọwasị ndị mmadụ, na nke na-azọgbukwa ndị fọdụrụ. **20**
Asịkwa m ya kọwaara m ihe mpi iri ahụ dị ya n'isi pụtara, na
ihe banyere mpi nke ọzọ puputara, na ihe mere e ji nyakapụ
mpi atọ ahụ n'ihi ya. Asị m ya kọwakwara m ihe banyere mpi
ahụ, nke nwere anya, na ọnụ na-ekwu okwu jupụtara n'ịnya
isi, ma dịkwa ka ọ dị ike karịa ndị ọzọ. **21** Mgbe m na-ele
anya, ahụrụ m ka mpi a na-alụso ndị nsọ ọgụ na-emerikwa.
22 Tutu ruo mgbe onye ahụ na-adị site na mbụ bịara kpee
ikpe nke gaara ndị nsọ nke Onye kachasị ihe niile elu, ma
oge bịakwara mgbe ha natara alaeze ahụ. **23** "Nke a bụ ihe o
kwuru: 'Anụ ọhịa nke anọ a bụ alaeze nke ga-apụta n'ụwa.
Ọ ga-adị iche site n'alaeze ndị ọzọ. Ọ ga-azọpịa, kụrie, ma
bibiekwa ụwa niile. **24** Mpi iri ahụ nọchiri anya ndị eze iri ga-
esi n'alaeze ya pụta. Mgbe ndị eze a ga na-achị, eze ọzọ, nke
dị iche site na ndị bụrụ ya ụzọ ga-ebilikwa, ma merie ndị eze
atọ ndị ọzọ ahụ ma laa ha n'iyi. **25** Ọ ga-ekwu okwu kwugide
Onye kachasị ihe niile elu. O ga-emekpa ndị nsọ ahụ. Ọ ga-
agbalịkwa ịgbanwe iwu niile na omenaala niile. A ga-enyefe
ndị nsọ n'aka ya afọ atọ na ọkara. **26** "'Ma a ga-emeghe ụlọ
ikpe, napụkwa ya ike niile, kpochapụ ya ma laakwa ya n'iyi
kpamkpam. **27** Mgbe ahụ, ike ọchịchị, ike na ịdị ukwuu nke
alaeze niile dị n'okpuru eluigwe ka a ga-enyefe n'aka ndị
nsọ, bụ ndị nke Onye ahụ kachasị ihe niile elu. Alaeze ya ga-
adịgidekwa ruo mgbe ebighị ebi. Ndị niile na-achị achị ga-
erubere ya isi, kpọọkwa isiala nye ya.' **28** "Nke a bụ ọgwụgwụ
okwu ahụ. Mụ onwe m, bụ Daniel, echiche m mere ka m tụọ
egwu nke ukwu, ihu m gbanwere dịka onye ahụ na-adịghị,
ma o nweghị onye ọbụla m gwara ihe m hụrụ."

8 N'afọ nke atọ site na mgbe eze Belshaza bidoro ịbụ eze,
mụ bụ Daniel hụrụ ọhụ ọzọ. **2** N'ime ọhụ, ahụrụ m onwe
m n'obodo Susa, nke bụ obodo ukwu ebe eze nwere isi ọchịchị
ya, n'obodo dị na mpaghara Elam. Eguzokwara m n'akụkụ
osimiri Ulai. **3** Eweliri m anya elu, hụ otu ebule nwere mpi
ogologo abụọ ka o guzo n'akụkụ iyi, otu n'ime mpi abụọ ya
ahụ bidoro ito ogologo karịa nke ọzọ. **4** Mgbe m na-ele anya,
ebule ahụ malitere iji mpi ya na-asọ ihe o bụla dị n'ọdịda
anyanwụ na n'ugwu nakwa na ndịda. O nweghị anụ ọbụla
nwere ike iguzogide ya, o nwekwaghị onye ọbụla pụrụ inyere
ndị ọ lụsoro ọgụ aka. O mere ihe ọbụla masịrị ya si otu a
dị ukwuu. **5** Mgbe m nọ na-atule nke a, na mberede ahụrụ
m otu mkpi si n'ọdịda anyanwụ pụta, na-agafe ụwa niile
ma ụkwụ erughị ya ala. Mkpi a, nwere otu mpi n'etiti anya
abụọ ya. **6** Ọ bịaruru nso ebule ahụ nwere mpi abụọ nke
m hụrụ guzo n'akụkụ mmiri, were oke iwe na-agbata ọsọ
n'ebe ọ nọ. **7** Ahụrụ m ka o ji oke iwe lụso ebule ahụ ọgụ
kujipụ mpi abụọ ya. Ebule ahụ enweghị ike iguzogide ya. Ọ
tụdara ya n'ala, were ụkwụ ya zọda ya, ma na o nweghị onye
ọbụla nwere ike ịnapụta ebule ahụ site n'ike ya. **8** Mkpi ahụ,
dịirị ike nke ukwu, ma n'uju ike ya a gbajipụrụ mpi ukwu ya.
N'ọnọdụ mpi ahụ mpi anọ puputara chee ihu n'akụkụ anọ
nke eluigwe, **9** Otu ntakịrị mpi sitere n'ime otu n'ime mpi ndị
ahụ pụta, tokwaa ma buo ibu nke ukwuu ruo na ndịda, na
ọwụwa anyanwụ, ruokwa n'ala ọma ahụ **10** O toro tutu o
ruo usuu nke eluigwe. Ọ kwatukwara ụfọdụ n'ime usuu nke
eluigwe na ụfọdụ n'ime kpakpando n'ala, zọtọọ ha. **11** O mere
onwe ya ka ọ dị ukwuu megide onyeisi nke usuu eluigwe, ọ
napụrụ ya aja niile a na-achụ kwa ụbọchị ma tụdakwa ebe
nsọ ya n'ala. **12** N'ihi nnupu isi, e nyefere usuu ndị nsọ na aja
nsure ọkụ a na-esure kwa ụbọchị n'aka ya. Ọ gara n'ihu n'ihe
niile o mere. E mekwara ka eziokwu daa n'ala. **13** Mgbe ahụ,
anụrụ m ka otu mmụọ ozi na-ajụ ibe ya sị, "Olee mgbe ọ ga-
akwụsị bụ ọhụ maka aja nsure ọkụ a na-achụ kwa ụbọchị,
njehie nke na-eweta ịtọgbọ n'efu, inyefe ebe nsọ na maka ndị
nsọ a na-azọtọ ụkwụ?" **14** Ọ gwara m, "A ga-echere tutu puku
ụbọchị abụọ na narị ụbọchị atọ agafee, mgbe ahụ a ga-eme
ka ebe nsọ ahụ dịghachikwa otu ọ dị na mbụ." **15** Mgbe mụ
bụ Daniel nọ na-ele ọhụ ahụ na-achọkwa ighọta ya, o nwere
otu onye dịka nwoke bịara guzo n'ihu m. **16** Ma anụrụ m olu
otu onye na-akpọ oku site na mmiri Ulai sị, "Gebrel, kọwaara
nwoke a ihe ọhụ a pụtara." **17** Mgbe ọ bịara m nso n'ebe m
guzo, egwu tụrụ m nke ukwu. Adara m, kpuo ihu m n'ala.
Ma ọ gwara m, "Nwa nke mmadụ, ghọta na ọhụ a bụ maka
ọgwụgwụ oge." **18** Mgbe ahụ ọ na-agwa m okwu, adara m
n'oke ụra, kpuo ihu n'ala. Ma o metụrụ m aka, nyere m aka
iguzo ọtọ n'ụkwụ m. **19** Ọ sịrị, "Lee, aga m agwa gị ihe na-aga
ime n'oge oke iwe. N'ihi na ọhụ a bụ maka oge ọgwụgwụ ihe
niile nke a kara aka. **20** Ma banyere ebule ahụ ị hụrụ nke
nwere mpi abụọ, na-egosi eze Midia na Peshịa. **21** Mkpi ahụ ị

hụrụ na-egosi eze ndị Griis, nnukwu mpi nke dị n'etiti anya
ya abụọ bụ eze nke mbụ. 22 Dịka mpi ahụ siri gbajie, mpi anọ
ọzọ pupụta n'ọnọdụ ya, otu a ka alaeze anọ ga-esi pụta na
mba ya, ma ike ha agaghị eru ka nke mbụ ahụ. 23 "Ma na
mgbe ọgwụgwụ alaeze ahụ, mgbe iko ndị nnupu isi juru, otu
eze nke nwere ihu dị ike, na akọnuche na obi aghụghọ ga-
ebili. 24 Ọ ga-adị ike nke ukwuu, ma ọ bụghị n'ike onwe ya, ọ
ga-eweta mbibi ga-eju anya. Ihe niile o metụrụ aka ga-agara
ya nke ọma. Ọ ga-alakwa ndị dị ike na ndị nsọ n'iyi. 25 Ọ ga-
eme ka aghụghọ baa ụba, ọ ga-ahụta onwe ya dịka onye dị
elu karịa, mgbe ndị mmadụ na-eche na udo dị, ọ ga-ebibi
ọtụtụ ndị. Ọ ga-eguzo megide Onyeisi nke ndịisi, a ga-ebibi
ya ma ọ bụghị n'ike nke mmadụ. 26 "Ọhụ a ị hụrụ, maka
ụtụtụ na anyasị nke ekpughere gị bụ eziokwu, ma zobe ọhụ a,
n'ihi na ọ dịrị ọtụtụ oge ka dị n'ihu." 27 Mụ bụ Daniel, nọrọ
n'ọnọdụ ike ọgwụgwụ na ahụ esighị ike. Mgbe ụbọchị ole na
ole gafekwara, ebiliri m bidokwa na-agagharị, na-arụkwa ọrụ
eze, ma obi jọrọ m njọ nke ukwuu n'ihi nrọ ahụ, n'ihi na ọ
karịrị m nghọta.

9 N'afọ mbụ, nke Daraịọs nwa Ahasuerọs (onye agbụrụ
Midia), onye e mere eze nke alaeze ndị Kaldịa, 2 n'afọ
mbụ nke ọchịchị ya, ka mụ onwe m, bụ Daniel ghọtara site
n'akwụkwọ, dịka okwu Onyenwe anyị nyere Jeremaya onye
amụma, nke ga-emezu mgbe Jerusalem ga-anọ na mbibi iri
afọ asaa. 3 N'ihi nke a, echere m Onyenwe anyị Chineke ihu,
rịọ ya arịrịọ, site n'ekpere na arịrịọ amara, n'ibu ọnụ, na
iyikwa akwa mkpe na ntụ. 4 Ekpere m ekpere nye Onyenwe
anyị bụ Chineke m, ma kwupụta sị, "Onyenwe anyị, onye
dị ukwuu, dị oke egwu. Onye na-edebe ọgbụgba ndụ nke
ịhụnanya nke ndị hụrụ ya n'anya na-edebekwa iwu ya niile. 5
Ma anyị emehiela meekwa ihe n'adịghị mma megide gị. Anyị
emeela ajọ omume, anyị enupula isi megide gị, gbakụtakwa
iwu gị niile azụ. 6 Anyị e geghịkwa ndị ozi gị bụ ndị amụma
ntị, bụ ndị gwara ndị eze anyị, na ndị ọchịchị anyị, na nna
anyị ha, ma mmadụ niile bi n'ala anyị okwu n'aha gị. 7
"Onyenwe anyị, ị bụ onye ezi omume, ma n'ụbọchị taa anyị
bụ ndị ihere dịrị, ndị Juda, ndị Jerusalem na ndị Izrel niile,
ndị nọ nso ma ndị nọ n'ebe dị anya ebe ị chụgara ha n'ihi
ekwesighị ntụkwasị obi anyị nye gị. 8 Onyenwe anyị, ihere
emegbuola anyị. Ihere dịrị ndị eze anyị, dịkwara ndịisi anyị
na ndị nna anyị, n'ihi na anyị emeela mmehie megide gị. 9
Ma Onyenwe anyị Chineke anyị ka obi ebere na mgbaghara
niile dịrị, n'ihi na anyị enupurula gị isi. 10 Anyị erubeghị
isi nye Onyenwe anyị Chineke anyị, maọbụ debe iwu ahụ o
nyere anyị site n'aka ndị ohu ha bụ ndị amụma. 11 Ndị Izrel
niile enupula isi n'iwu gị, wezuga onwe ha, jụ ige gị ntị. "Ya
mere, ọbụbụ ọnụ ahụ niile e dere n'iwu Mosis, odibo nke
Chineke adakwasịla anyị, n'ihi na anyị emehiela megide gị.
12 O meela ka okwu ya guzosie ike, bụ nke o kwuru megide
anyị na ndị ndu anyị site n'iwetara anyị oke mbibi a. Nke
bụ na o nwebeghị mgbe ọbụla e merela ụdị ihe emere na
Jerusalem n'okpuru eluigwe. 13 Ọ bụ dịka e si dee ya n'iwu
Mosis, ka mbibi a niile bịakwasịrị anyị, ma anyị achọbeghị
ihuọma Onyenwe anyị Chineke anyị, na ichegharị site na
mmehie anyị chee uche banyere eziokwu gị. 14 Onyenwe
anyị kpachara anya mee ka nsogbu a bịakwasị anyị. N'ihi
na Onyenwe anyị, Chineke anyị, bụ onye ezi omume n'ihe
niile ọ na-eme, ma anyị jụrụ irubere ya isi. 15 "Ma ugbu a,
Onyenwe anyị Chineke, onye ji aka dị ike kpọpụta ndị nke
ya n'ala Ijipt, i meere onwe gị aha nke na-adịgide ruo taa.
Anyị mere mmehie, ma mejọọkwa. 16 Onyenwe anyị, dịka ezi
omume gị si dị, wezuga iwe gị na oke iwe gị n'ebe Jerusalem
nọ, bụ obodo gị, na ugwu nsọ gị. Mmehie anyị na njehie nna
anyị ha emeela ka Jerusalem na ndị gị bụrụ ihe ịkwa emo nye
ndị gbara anyị gburugburu. 17 "Ma ugbu a, Chineke anyị,
biko nụrụ ekpere na arịrịọ ohu gị. N'ihi aha gị, Onyenwe
anyị jiri amara mee ka ihe si n'ihu gị mụkwasị ụlọnsọ gị nke
tọgbọrọ n'efu. 18 Chineke m, tọọ ntị gị n'ala nụrụ arịrịọ m.
Meghee anya gị abụọ ka ị hụrụ ọnọdụ mbibi nke obodo a na-
akpọ aha gị nọ. Anyị anaghị arịọ ka i nyere anyị aka n'ihi na
anyị bụ ndị ezi omume, kama anyị na-arịọ n'ihi na ebere gị
dị ukwuu. 19 Onyenwe anyị nụrụ! Onyenwe anyị, gbaghara
anyị! Onyenwe anyị biko, gee ntị ma zaa anyị. N'ihi aha gị,
O Chineke m, anọkwala ọdụ, n'ihi obodo gị, na ndị nke gị
bụ aha gị ka a na-akpọ ha." 20 Mgbe m nọ na-ekwu okwu
na-ekpe ekpere, na-ekwupụta mmehie m na mmehie ndị
m Izrel, na-arịọkwa amara n'ihu Onyenwe anyị bụ Chineke
m maka ugwu dị nsọ nke Chineke m, 21 ebe m ka nọ na-
ekpere, Gebrel, nwoke ahụ m hụrụ n'ọhụ na mbụ, feere ọsịịsọ
bịakwute m n'oge a na-achụ aja nke uhuruchi. 22 Ọ bịara sị
m, "Daniel, a bịara m ugbu a inye gị uche na nghọta. 23 Na
mbido oge ị malitere ịrịọ arịrịọ, ka okwu ọsịsa pụtara. Abịara
m ịgwa gị ya, n'ihi na ị bụ onye a na-akwanyere ugwu nke
ukwuu. Ya mere, tụgharịa uche n'okwu a, ghọtakwa ọhụ a. 24
"Iri izu ụka asaa, ka e dere n'iwu nye ndị gị na obodo nsọ
gị iji kwụsị njehie, ime ka mmehie kwụsị, na ịchụ aja maka
ikpuchi ajọ omume na iweta ezi omume nke ga-adị ruo mgbe
ebighị ebi, na ịkachi ọhụ na amụma ahụ akara, nakwa ite
Ebe ahụ Kachasị Nsọ mmanụ. 25 "Ma mara, werekwa uche
ghọta nke a: Site n'oge e nyere iwu ka e wugharịa Jerusalem
tutu ruo mgbe Onye ahụ e tere mmanụ, onyendu ahụ ga-
abịa, ga-abụ izu ụka asaa, na izu ụka iri isii na abụọ, a ga-
ewughachi ya, na okporoụzọ ya, na olulu mmiri ya, maọbụ
n'ime oge nsogbu. 26 Mgbe izu ụka iri isii na abụọ gasịrị,
Onye ahụ e tere mmanụ ka a ga-egbu, ma o nweghị ihe ọ ga-
enwe. Usuu agha nke onye ọchịchị ga-abịa bibie obodo na
ụlọnsọ. Oge ikpeazụ ga-abịa dịka idee mmiri; agha ga-adịgide
ruo n'oge ọgwụgwụ, e kpebiela na ịla n'iyi ga-adị. 27 Ya na
ọtụtụ ndị mmadụ ga-enwe ọgbụgba ndụ n'otu 'izu ụka,' ọ
bụkwa n'ọkara izu ụka ahụ, ka ọ ga-eme ka ịchụ aja na inye
onyinye kwụsị. Ọ ga-emekwa ihe arụ dị egwu n'ime ụlọnsọ
ahụ, ruo mgbe a ga-awụkwasị ya ọgwụgwụ ahụ bụ nke akara
aka n'ahụ onye ọjọọ ahụ."

10 N'afọ atọ nke ọchịchị Sairọs eze Peshịa, e nyere Daniel
(onye aha ya bụkwa Belteshaza mkpughe). Ozi ahụ bụ
eziokwu, ọ gbasakwara oke ọgbaaghara. Ọ ghọtara ozi ahụ,
nwetakwa nkọwa banyere ọhụ ahụ. 2 N'oge ahụ, mụ onwe m,
bụ Daniel, ruru ụjụ izu ụka atọ. 3 Erighị m nri ọma ọbụla,
erikwaghị m anụ, aṅụkwaghị m mmanya, eteghị m mmanụ
otite ọbụla n'ahụ m n'ime izu ụka atọ a niile. 4 N'ụbọchị
nke iri abụọ na anọ nke ọnwa mbụ n'afọ, eguzo m n'akụkụ
osimiri ukwu ahụ, bụ Taigris, 5 eleliri m anya m elu, hụ n'ihu
m otu nwoke yi uwe akwa ọcha, onye e kekwasịrị belịt e ji
ọlaedo sitere Ụfaz mee n'ukwu ya. 6 Ahụ ya na-egbukwa
maramara dịka nkume beril, ìhè si n'ihu ya dị ka ìhè nke
amụma eluigwe. Mkpụrụ anya ya na-enwukwa dịka ire ọkụ.

Ụkwụ ya na aka ya na-acha dịka bronz e hichara nke ọma.
Okwu si ya n'ọnụ na-ada ụda dịka ụzụ nke ọtụtụ mmadụ. **7** Ọ
bụ naanị m Daniel hụrụ ọhụ a. Ndị mụ na ha nọ ahụghị ya,
kama na mberede, e mere ka oke egwu tụọ ha, nke mere ka
ha gbara ọsọ gaa zoo onwe ha. **8** Ọ bụkwa naanị m nọ, mgbe
m hụrụ oke ọhụ a. Mgbe m hụkwara ya, ike niile dị m n'ahụ
si m n'ahụ pụọ. Ihu m gbanwere nke ukwuu, ike afọdụkwaghị
m n'ahụ. **9** Mgbe ahụ, anụrụ m ụda olu ya, ma mgbe m nụrụ
ụda olu ya, adara m n'ala kpudo ihu n'ala n'ọnọdụ ịda n'oke
ụra. **10** Ma otu aka metụrụ m, welite m mee ka m maa jijiji
n'elu ikpere m na aka m abụọ. **11** Ọ sịrị m, "Daniel, gị onye a
hụrụ n'anya nke ukwuu. Gee ntị tuleekwa nke ọma okwu
niile m na-agwa gị ugbu a. Guzo n'ụkwụ gị abụọ, n'ihi na e
zitere m ịbịakwute gị." Mgbe ọ na-agwa m okwu a, eguzooro
m ọtọ, na-ama jijiji. **12** Ọ sịrị m, "Egwu atụla gị, Daniel. N'ihi
na site n'ụbọchị mbụ i kpebiri inwe nghọta na iweda onwe
gị ala n'ihu Chineke gị, ka a nụrụ okwu gị niile, a bịakwara
m n'ihi ọsịsa ha. **13** Ma onyeisi ndị na-achị alaeze Peshịa
gbochiri m, kemgbe iri ụbọchị abụọ na otu. Ya mere, Maikel,
otu n'ime ndịisi ọchịchị bịara nyere m aka, n'ihi na mụ onwe
m fọdụrụ n'ebe ahụ mụ na eze Peshịa. **14** Ugbu a, abịala m
ime ka ị ghọta ihe ga-adakwasị ndị gị n'oge ikpeazụ n'ụbọchị
dị n'ihu. N'ihi na ọhụ ndị a dịrị oge ndị na-abịa n'ihu." **15**
Mgbe ọ na-agwa m okwu ndị a, ekpunyere m ihu m n'ala
enwekwaghị m ike ikwu okwu ọbụla. **16** Mgbe ahụ, otu onye,
nke yiri mmadụ, bịara metụ egbugbere ọnụ m aka, mee ka
m nwee ike ikwukwa okwu ọzọ. Mgbe ahụ agwara m onye
ahụ nke guzo m n'ihu, "Anọ m n'oke ihe mgbu; Onyenwe
m, enwekwaghị m ike ọbụla, n'ihi ọhụ m hụrụ. **17** Olee otu
mụ bụ ohu gị ga-esi gwa gị okwu, Onyenwe m? N'ihi na ike
adịghịkwa n'ime m, enwekwaghị m ike iku ume." **18** Mgbe
ahụ, otu onye yiri mmadụ bịara metụkwa m aka ọzọ nye m
ike. **19** Ọ sịrị, "Onye a hụrụ n'anya nke ukwu, atụkwala ụjọ,
udo dịrị gị, ya mere dịrị ike, obi sie gị ike." Mgbe ọ gwara m
okwu a, ike m lọghachitere, asịrị m, "Ka onyenwe m kwuo
okwu, ebe i nyeghachila m ike." **20** Mgbe ahụ, ọ sịrị, "Ị maara
ihe mere m ji bịakwute gị? Aga m alaghachi azụ ịlụso onyeisi
na-achị alaeze Peshịa ọgụ, mgbe mụ ga-apụ, eze na-achị Griis
ga-abịa; **21** ma otu ọ dị, aga m agwa gị ihe e dere n'akwụkwọ
nke eziokwu. (Ọ dịghị onye na-enyere m aka imegide ha ma ọ
bụghị naanị Maikel onyeisi unu.

11 N'afọ mbụ nke ọchịchị Daraiọs onye Midia, ọ bụ m
guzoro inyere ya aka na ichekwa ya.) **2** "Ugbu a, aga
m agwa gị eziokwu. A ga-enwe ndị eze Peshịa atọ ọzọ ndị
ga-achịkwa. A ga-enwe eze nke anọ onye ga-aba ụba karịa
ndị ọzọ niile. Mgbe ọ ga-adị ike site akụnụba ya, ọ ga-akpalị
onye ọbụla imegide eze Griis. **3** Ma mgbe ahụ, a ga-enwe
eze dị ike nke ga-eji oke ike chịa. Ọ ga na-eme ihe masịrị ya.
4 Ma mgbe ọ rịgotachara n'ọchịchị, a ga-ekposa alaeze ya
kesaa ya n'akụkụ anọ nke ụwa ma ọ bụghị ụmụ ya ga na-
achị. Ọ bụghịkwa n'usoro dịka ike ọchịchị ya si dị, n'ihi na a
ga-ehopu alaeze ya, nyefee ya n'aka ndị ọzọ na-abụghị ndị
agbụrụ ya. **5** "Eze nke ndịda ga-adị ike, ma otu onye n'ime
ndịisi agha ya ga-adị ike karịa ya, chịakwa alaeze dị ukwu
karịa nke ya **6** Mgbe afọ ole na ole gasịrị, ha ga-ekekọta
onwe ha. Ada eze ndịda ga-agakwuru eze ugwu ka ha gbaa
ndụ, ma ada eze agaghị ejigide ike ya, eze na ike ya agaghị
adịgidekwa. N'ụbọchị ndị ahụ, a ga-arara ada eze ahụ nye, ya
na ndị na-eche ya nche, na nna ya na onye ahụ dịnyeere
ya. **7** "N'oge ahụ, otu onye ga-esi n'agbụrụ ụlọ nwanyị ahụ
kulite i were ọnọdụ ya ịchị dịka eze, ọ ga-ebuso ndị agha
eze mpaghara ugwu agha, bata n'ebe ya e wusiri ike, ọ ga-
alụso ha agha ghọọ onye mmeri. **8** Ọ ga-ebukọrọ chi ha niile
na arụsị ha niile awụrụ awụ ma ndị atụrụ atụ, na ihe ndị
ọzọ dịkarịsịrị ha mkpa dịka efere, ọlaọcha na nke ọlaedo laa
Ijipt. O mechaa nke a, ọ ga-akwụsị ịlụso eze ugwu ọgụ afọ
ole na ole. **9** Otu a kwa, eze mpaghara ugwu ga-ebuso eze
ndịda agha, ma ọ gaghị anọ ọdụ lọghachikwa n'ala nke ya.
10 Ma ụmụ ya ndị ikom ga-achịkọta ọtụtụ ndị agha siri ike,
ndị ga-enupu dịka oke idee mmiri, buru agha ruo n'ebe ya e
wusiri ike. **11** "Mgbe ahụ, eze ndịda, onye iwe ga-eju obi, ga-
achịkọtakwa ndị agha nke ya buso eze ugwu agha, onye nke
ga-achịkọta ọtụtụ ndị agha, ma ndị a ka ndị iro ya ga-alụgbu.
12 Ma mgbe o merichara ndị agha ahụ, ọ ga-enwe ọńụ dị
ukwu, ọ ga-egbukwa imerime puku ndị mmadụ, ma ọ gaghị
emeri na-aga n'ihu. **13** Mgbe afọ ole na ole gafere, eze ndị
mpaghara ugwu ga-eduru ndị agha ji ezi ngwa agha, na ndị
bara ụba n'ọnụọgụgụ karịa ndị nke e meriri n'agha na mbụ
pụọ ibu agha. **14** "N'oge ahụ, ọtụtụ ndị ga-ebili imegide eze
ndịda, Ụfọdụ ndị ọkpa aghara n'etiti unu ga-enupukwa isi, ha
ga-esi otu a mezuo ihe a ị hụrụ n'ọhụ, ma a ga-emeri ha. **15**
Mgbe ahụ, eze ndị mpaghara ugwu ga-abịa buo agha megide
obodo ndị ndịda e wusiri ike, lụgbukwaa ya. Ndị agha agaghị
enwe ike iguzogide ha ọ bụladị ndị ha bụ ọka ibe n'agha. **16**
Ma onye nke na-ebuso ya agha ga-eme ihe masịrị ya, ma o
nweghị onye ga-egbochi ha. Ọ ga-abatakwa n'Ala Ọma ahụ,
ebe ihe niile ga-anọ n'okpuru ya. **17** Ọ ga-ekpebi ịbịa n'ike
nke alaeze ya niile, iji mee nke a, ya na eze nke ndịda ga-agba
ndụ. Ọ ga-enyekwa ya nwaagbọghọ iji kwatuo alaeze ya, ma
ebumnobi ya agaghị eguzo maọbụ baara ya uru. **18** Mgbe ọ
mesịrị nke a, ọ ga-eche ihu ya n'obodo ndị ahụ niile dị n'ọnụ
osimiri. Ọ ga-emerikwa ọtụtụ n'ime ha. Ma otu ọchịagha ga-
alụso ya ọgụ, mee ka o jiri ọsọ gbaghachi n'ihere. **19** Ọ ga-
echigharị azụ chee ihu ya ebe niile e wusiri ike nke ala nke
ya, ọ ga-asọ ngọngọ daa, a gaghị ahụkwa ya ọzọ. **20** "Otu
onye ga-abịa nọchie ọnọdụ ya, ọ ga-ezipụ onye ga-ekegbu
ndị mmadụ n'ụtụ iji mee ka otuto nke alaeze ahụ daa, ma
n'ime ụbọchị ole na ole, a ga-egbu ya, ma ọ gaghị abụ n'agha
maọbụ n'ihu mmadụ. **21** "N'ọnọdụ ya, otu onye ọjọọ e ledara
anya ga-ebilite, onye na-ekwesighị iwere nsọpụrụ nke ya
bụ ọchịchị. Ọ ga-abata n'ike n'alaeze ahụ mgbe ndị ya nọ
n'udo, ọ ga-eji nwayọọ ma were ire ụtọ na aghụghọ nweta
alaeze ahụ. **22** Mgbe ahụ, ọ ga-achụsasị igwe ndị agha niile,
bibiekwa ha na onye ọchịchị nke ọgbụgba ndụ. **23** Mgbe ọ
banyesịrị n'ọgbụgba ndụ, ọ ga-eji aghụghọ na-eme mpu, ọ ga
na-esiwanye ike n'agbanyeghị n'ọnụọgụgụ ndị mmadụ dị ole
na ole. **24** Ọ ga-abanye n'akụkụ ala ahụ niile a maara ndị bara
ụba bi, mee n'ebe ahụ ihe ndị buru ya ụzọ na-emebeghị. Ọ ga-
ekesara ndị mmadụ akụnụba na ihe nkwata ndị ọzọ ọ lụtara
n'agha. Ọ ga-atụpụta aro iji lụso obodo siri ike ọgụ, ma nke
ahụ ga-adị nwa mgbe nta. **25** "Mgbe ahụ, ọ ga-emesi onwe
ya obi ike, chịkọtaa ọtụtụ ndị agha ibuso eze ndịda agha.
Eze ndịda ga-achịkọtakwa ndị agha dị ọtụtụ dịkwa ike lụso
ya ọgọ ma ọ gaghị enwe ike guzogide ya n'ihi izuzu nzuzo
a gbara megide ya. **26** N'ihi na ndị na-eri ihe ọma eze ga-
etipịa ya. A ga-achụsa ndị agha ya, ma gbukwaa ọtụtụ n'ọgbọ
agha. **27** Ndị eze abụọ a, ndị obi ha jupụtara n'ihe ọjọọ ga-

anọkọta n’otu tebul na-agwarịta ibe ha okwu ụgha, ma nzukọ
ha agaghị enwe isi, n’ihi ọgwụgwụ ahụ ga-adị mgbe a kara
aka ruru. **28** Ọ ga-eji akụnụba dị ukwuu laghachi n’obodo nke
ya ma obi ya ga-adị imegide ọgbụgba ndụ nsọ ahụ. Ọ ga-ebili
imegide ya ma mesịa laghachi n’obodo nke aka ya. **29** “Ma
mgbe oge ahụ a kara aka ruru, ọ ga-achịrịkwa ndị agha ya
laghachi na ndịda, ma ihe agaghị adị otu ọ dị na mbụ. **30**
Ụgbọ mmiri ndị si obodo Kitim ga-abịa imegide ya, ọ ga-ada
mba n’ihi egwu, ọ ga-alaghachi azụ were oke iwe megide
ọgbụgba ndụ ahụ dị nsọ. Ọ ga-alọghachi gosi ndị hapụrụ
ọgbụgba ndụ ahụ dị nsọ nkwado. **31** “Ndị agha ya ga-ebili
imerụ ebe ahụ e wusiri ike nke ụlọnsọ ukwu ahụ, kwụsịkwa
aja nsure ọkụ nke a na-achụ kwa ụbọchị. Ha ga-ewuli ihe
arụ nke na-eweta mbibi. **32** Ọ ga-eji ire ụtọ meruọ ndị ahụ
mebiri iwu nke ọgbụgba ndụ. Ma ndị ahụ maara Chineke
ha ga-adị ike guzogide ya. **33** “Ndị niile nwere uche ga-ezi
ọtụtụ mmadụ ihe, ma na nwa oge nta, ụfọdụ ga-anwụ site
na mma agha, ụfọdụ ka a ga-akpọ ọkụ, ụfọdụ ka a ga-adọta
n’agha, ụfọdụ kwa ka a ga-apụnara ihe ha nwere. **34** Mgbe
ha ga-ada, inyeaka ntakịrị ga-abịara ha, ọtụtụ ndị mmadụ
ga-ejikwa ụzọ aghụghọ bịa dịnyere ha. **35** N’oge ahụ, ụfọdụ
n’ime ndị maara ihe ga-asọ ngọngọ, ka ha nwe ike bụrụ ndị
a nụchara anụcha, na ndị a sachapụrụ ọcha na ndị emere
ka ha dị ọcha na-enweghị ntụpọ tutu ruo n’ọgwụgwụ ihe
ndị a, n’ihi n’oge ahụ ga-abịa mgbe akara aka. **36** “Eze ahụ
ga-eme ihe ọbụla ọ chọrọ. Ọ ga-agụkwa onwe ya dịka onye
dị ukwuu karịa chi niile. N’ezie, ọ ga-ekwu okwu nkwulu
megide Chineke kachasị chi niile. Ma ihe ga-agakwara ya nke
ọma tutu mgbe oge ya zuru. N’ihi na ihe niile ekwuru ga-
emezucha. **37** Ọ gaghị akpọ chi nke nna ha maọbụ nke ahụ
ụmụ nwanyị na-achọsi ike ihe ọbụla, o nweghị chi ọbụla ọ
ga-akpọ ihe n’ihi na ọ ga-ebuli onwe ya elu karịa ha niile.
38 Kama chi nke ọ ga-asọpụrụ bụ chi nke ebe e wusiri ike,
chi nke nna ya ha na-amaghị. Ọ ga-eji ọlaedo na ọlaọcha, na
nkume dị oke ọnụahịa na onyinye dara oke ọnụahịa fee chi
a. **39** Ọ ga-emegide ebe niile e wusiri ike, nke siri ike site
n’inyeaka chi nke mba ọzọ. Ndị niile nabatara ya ka ọ ga-
eme ka nsọpụrụ bara ụba. Ọ ga-eme ha ndị ọchịchị ọtụtụ
mmadụ, kenyekwa ha ala dịka ụgwọ ọrụ ha. **40** “Ma n’oge
ikpeazụ, eze ndịda ga-ebuso ya agha, ma eze nke ugwu ga-eji
iwe chịkọta ndị agha na-agba ụgbọ agha, ndị na-agba ịnyịnya
na ndị agha ji ụgbọ mmiri megide ya. Ọ ga-ebuso ọtụtụ mba
agha, kpochapụ ha dịka idee mmiri si ekpochapụ ihe. **41** Ọ
ga-abata na Ala Ọma ahụ, gbukwaa iri puku mmadụ kwuru iri
puku mmadụ, ma obodo Edọm, obodo Moab na ndị ndu nke
Amọn ga-agbapụ site n’ike ya. **42** Ọ ga-aga ibuso ọtụtụ obodo
agha, Ijipt agaghị agbanarị ya. **43** Ọ ga-enwe ikike n’ebe akụ
nke ọlaọcha na ọlaedo na ụba niile nke ala Ijipt. Ndị Libịa na
ndị Kush ga-edokwa onwe ha n’okpuru ya. **44** Ma n’oge a
kwa, ozi ga-esi n’ọwụwa anyanwụ na n’ugwu bịa, nke ga-
emenye ya egwu. N’ihi ya, ọ ga-eji oke iwe pụọ ibibi ọtụtụ ndị
ma laakwa ha n’iyi. **45** Ọ ga-akwụba ụlọeze ya n’etiti ugwu
ọma ahụ dị nsọ na n’oke osimiri, n’agbanyeghị ihe ndị a niile,
ọ ga-abịaru ọgwụgwụ ya, ọ dịghịkwa onye ga-enyere ya aka.

12 “N’oge ahụ, Maikel, onyeisi ọchịchị ukwuu ahụ, nke na-
eche ndị unu, ga-ebili. Ọ ga-abụ oge nhụju anya, a na-
ahụtụbeghị ụdị ya site na mgbe mba ọbụla malitere ruo ugbu
a. Ma mgbe ahụ, ndị gị niile, ndị e dere aha ha n’akwụkwọ
ahụ, ka a ga-anapụta. **2** Igwe ndị niile nwụrụ anwụ, ndị e
likwara, ha ga-ebilite. Ụfọdụ ha ga-ebili baa na ndụ ebighị
ebi, ma ụfọdụ ga-ebili keta ihere na ịbụ ọnụ nke ebighị ebi. **3**
Ndị ahụ bụ ndị maara ihe, ka a ga-eme ka ha nwuo ọcha dịka
ihe mbara eluigwe. Ndị ahụ niile na-emekwa ka ọtụtụ si n’ihe
ọjọọ mee ezi omume ga-enwukwa dịka kpakpando ruo mgbe
ebighị ebi. **4** Ma gị bụ Daniel, zoo okwu e dere n’akwụkwọ a,
mechiekwa ma kachiekwa ha akara tutu ruo ọgwụgwụ oge.
Ọtụtụ ga-agbagharị ebe na ebe ọzọ, ma ihe ọmụma ga-aba
ụba.” **5** Mgbe ahụ, mụ bụ Daniel weliri anya hụ mmadụ abụọ
ndị ọzọ ka ha nọ n’akụkụ osimiri ahụ, otu n’akụkụ nke a,
otu n’akụkụ nke ọzọ. **6** Otu n’ime ha juru nwoke ahụ yi uwe
akwa ọcha, nke guzo n’akụkụ elu elu nke osimiri ahụ ajụjụ,
sị, “Olee mgbe ihe ndị a na-eyi egwu ga-emezu?” **7** Nwoke
ahụ yi uwe akwa ọcha, nke nọ n’akụkụ elu elu mmiri nke
osimiri ahụ chịlịri aka nri na aka ekpe ya elu. Anụkwara m
mgbe o ji Onye ahụ na-adị ndụ ruo mgbe niile ebighị ebi
ṅụọ iyi, “N’ihe ndị a ga-emezu naanị mgbe afọ atọ na ọkara
gafere, tupu onye ahụ na-emebi ike nke ndị dị nsọ ga-abịa
n’isi ngwụcha ndụ ya, ihe ndị a niile ga-emezucha.” **8** Anụrụ
m ma aghọtaghị m, n’ihi nke a, a sịrị m, “Biko, Onyenwe m,
gịnị ka ihe ndị a ga-apụta?” **9** Ọ sịrị, “Daniel, gawara onwe gị.
N’ihi na-apịachiela okwu ndị a, kachiekwa ya akara tutu ruo
n’ọgwụgwụ oge. **10** Ọtụtụ ka a ga-eme ka ha dị ọcha, sachaa
ha mee ka ha dị ọcha na-enweghị ntụpọ, a ga-anụchakwa ha.
Ma ndị ajọ omume ga-aga n’ihu n’ajọ omume ha. O nweghị
onye ajọ omume nke ga-aghọtakwa ihe, ma ndị ahụ maara
ihe ga-aghọta ihe ihe a pụtara. **11** “Site n’oge e mechiri ịchụ
aja nsure ọkụ nke a na-achụ kwa ụbọchị niile ruo n’oge a
ga-ewuli ihe arụ ahụ nke na-eweta mbibi, ga-abụ otu puku
ụbọchị, na narị ụbọchị abụọ na iri ụbọchị itoolu. **12** Ngọzị ga-
adịrị onye ahụ nke na-echere, ma nọgidesịkwa ike ruo mgbe
otu puku ụbọchị, na narị ụbọchị atọ, na iri ụbọchị atọ na ise
ahụ gafere. **13** “Ma gị onwe, gawara onwe gị ruo ọgwụgwụ
ihe ndị a. Ị ga-ezukwa ike, ị ga-ebilitekwa n’oge ikpeazụ ịnara
ihe nketa nke ruuru gị.”

Hosiya

1 Okwu Onyenwe anyị nke bịakwutere Hosiya nwa Beiri
n’oge Uzaya, na Jotam, na Ehaz, na Hezekaya, bụ ndị eze
Juda, na n’oge Jeroboam nwa Jehoash bụ eze n’Izrel. **2** Na
mmalite okwu Onyenwe anyị site n’ọnụ Hosiya, Onyenwe
anyị gwara Hosiya sị, “Gaa lụtara onwe gị nwanyị na-akwa
iko na ụmụ amụtara n’ịkwa iko, n’ihi na dịka nwanyị alụrụ
alụ n’akwa iko, ala a na-akwa iko nke ukwu site n’ịgbahapụ
Onyenwe anyị.” **3** Ya mere, ọ gara lụọ Goma nwa Diblaim,
onye tụụrụ ime mụọra ya nwa nwoke. **4** Onyenwe anyị gwara
ya, “Aha ị ga-agụ nwantakịrị ahụ bụ Jezril. N’ihi na tupu nwa
oge nta agafee, aga m ata ezinaụlọ Jehu ahụhụ n’ihi ọbara ọ
wụsiri na Jezril. Aga m eme ka alaeze nke ụlọ Izrel kwụsị. **5**
N’ụbọchị ahụ, aga m agbaji ụta Izrel na Ndagwurugwu Jezril.”
6 Emesịa, Goma tụụrụ ime ọzọ, mụta nwa nwanyị. Ọ gwara ya,
“Aha ị ga-agụ ya bụ Lo-Ruhama, n’ihi na agaghị m enwekwa
obi ebere ọzọ n’ahụ ụlọ Izrel, ịgbaghara ha mmehie ha. **7**
Ma aga m enwe obi ebere n’ahụ ụlọ Juda. Mụ onwe m ga-
azọpụta ha site na Onyenwe anyị bụ Chineke ha. Agaghị m eji
ngwa agha ọbụla, dịka ụta maọbụ mma agha maọbụ ike ibu
agha maọbụ ịnyịnya maọbụ ndị na-agba ịnyịnya zọpụta ha.”
8 Mgbe ọ jụrụ Lo-Ruhama ara, ọ tụụrụ ime ọzọ, mụọ nwa
nwoke. **9** Onyenwe anyị sịrị, “Kpọọ aha ya Lo-ammi, nke
pụtara unu abụghị ndị m, n’ihi na unu abụghị ndị nke m, mụ
onwe m abụkwaghị Chineke unu. **10** “Ma ọnụọgụgụ ụmụ
Izrel ga-adị ka aja dị n’ọnụ oke osimiri nke a na-apụghị ịgụta
ọnụ maọbụ tụọ n’ihe ọtụtụ. N’ebe ahụ a nọ sị ha, ‘Unu abụghị
ndị m,’ n’ebe ahụ ka a ga-anọ sịkwa ha, ‘Ụmụ Chineke dị ndụ
ka unu bụ.’ **11** A ga-achịkọtakwa ndị Juda na ndị Izrel ọnụ. Ha
ga-ahọpụtakwara onwe ha otu onyeisi, si n’ala ahụ rigopụta,
n’ihi ihe ukwu ka ụbọchị Jezril ga-abụ.

2 “Gwa ụmụnne gị ndị nwoke Ami, ‘nke pụtara ndị m,’
gwakwa ụmụnne gị nwanyị Ruhama, nke pụtara, ‘Unu
ndị m hụrụ n’anya.’ **2** “Unu guzogidenụ nne unu, rịọọnụ ya,
n’ihi na ọ bụghị nwunye m, mụ onwe m abụkwaghị di ya.
Gwanụ ya ka o wezuga ịkwa iko site n’ihu ya, ya wezugakwa
ịgba akwụna nke dị n’etiti ara ya abụọ. **3** Ma ọ bụghị otu a,
aga m eyipụ ya uwe ya mee ka ọ gbara ọtọ, aga m eme ka o
gbara ọtọ dị ka n’ụbọchị ahụ a mụrụ ya. Aga m eme ya ka
ọ dị ka ọzara, ka ọ ghọọ n’ala kpọrọ nkụ, were akpịrị ịkpọ
nkụ mee ka ọ nwụọ. **4** Agaghị m egosi ụmụ ya ebere m, n’ihi
na ha bụ ụmụ a kwatara n’iko. **5** N’ihi na nne ha bụ onye
na-akwa iko, ọ tụrụ ime ha n’ọnọdụ ihere. Site n’ikwu sị,
‘Aghaghị m ịgbakwuru ndị enyi nwoke hụrụ m n’anya, ndị
na-enye m nri na mmiri, ajị anụ m na akwa ọcha m, mmanụ
oliv m na ihe ọṅụṅụ m.’ **6** N’ihi nke a, aga m eji ogwu na uke
gbachie ya gburugburu; aga m agbachi ụzọ ya, mee ya ka
ọ ghara ịma ebe ọ na-eje. **7** Ọ ga-agbaso ndị ahụ hụrụ ya
n’anya ma ọ gaghị achụkwute ha. Ọ ga-achọ ha ma ọ gaghị
ahụ ha. Mgbe ahụ, ọ ga-asị, ‘Ka m gaa laghachikwuru di mbụ
m, n’ihi na ọ dịrị m mma mgbe ahụ karịa ugbu a.’ **8** Ma ọ
kwetaghị na ihe ndị a si n’aka m, na ọ bụ mụ nyere ya ọka, na
mmanya ọhụrụ, na mmanụ oliv, na ọlaọcha, na ọlaedo ndị
ahụ niile nke o ji na-efe Baal. **9** “Ya mere, aga m ewerekwa
ọka m mgbe ọ chara, na mmanya ọhụrụ m mgbe oge ya ruru.
Aga m anapụkwa ya akwa ajị anụ m na akwa ọcha m, nke
ekwesiri iji kpuchie ọtọ ya. **10** Ugbu a, aga m ekpughe ọtọ ya
n’ihu ndị ahụ na-ahụ ya n’anya, ọ dịkwaghị onye nwere ike
ịnapụta ya site n’aka m. **11** Aga m eme ka obi ụtọ ya kwụsị; ọ
bụladị mmemme nke afọ niile, mmemme ọnwa ọhụrụ, nke
ụbọchị izuike na mmemme ndị ọzọ ahụ niile a kara aka. **12**
Aga m ala ubi vaịnị ya na osisi fiig ya niile n’iyi, nke ọ sịrị bụ
ụgwọ ọrụ ya site n’aka ndị hụrụ ya n’anya; aga m emekwa ka
ha ghọọ oke ọhịa, anụ ọhịa ga-eripịa ha. **13** Aga m enye ya
ahụhụ maka ụbọchị niile bụ nke o surere ihe na-esi isi ụtọ
nye chi Baal niile, ọ chịrị mgbaaka mkpịsịaka na ihe ịchọ
mma niile, jikere onwe ya, pụọ chụso ndị ahụ hụrụ ya n’anya,
ma chezọọ m,” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. **14** “N’ihi
nke a, aga m arara ya, duba ya n’ime ọzara, jiri olu dị nro gwa
ya okwu n’ebe ahụ. **15** Ebe ahụ ka m ga-enyeghachi ya ubi
vaịnị ya, gbanweekwa Ndagwurugwu Akọ, mee ka ọ ghọọ
ọnụ ụzọ olileanya. Mgbe ahụ, ọ ga-azakwa m dịka o mere
mgbe ọ bụ agbọghọbịa, n’oge ahụ o si n’ala Ijipt pụta. **16**
“N’ụbọchị ahụ,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, “Ị ga-akpọ
m ‘Di m,’ ị gaghị akpọkwa m ‘nna m ukwu,’ ọzọ. **17** N’ihi
na aga m ewepụkwa aha niile nke arụsị Baal n’egbugbere
ọnụ ya, ha gaghị akpọkwa ha aha ọzọ. **18** N’ụbọchị ahụ, aga
m eme ka gị na ụmụ anụ ọhịa gbaa ndụ, meekwa ka gị na
ụmụ nnụnụ, na ihe niile e kere eke n’akpụgharị n’ala gbaa
ndụ. Aga m emebi ngwa agha niile, agha niile ga-akwụsịkwa.
Mgbe ahụ, a ga-eme ka ị dịnaa ala n’udo na-enweghị nsogbu,
na ụjọ. **19** Aga m ekwerekwa ịlụ gị dịka nwunye ruo ebighị
ebi; aga m ekwerekwa ịlụ gị n’ezi omume na ikpe ziri ezi,
n’ịhụnanya nke na-adịgide, nakwa obi ebere. **20** Aga m eji
ikwesi ntụkwasị obi kwere ịlụ gị. Ị ga-amatakwa Onyenwe
anyị. **21** “N’ụbọchị ahụ m ga-azaghachi,” otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri ya. “M ga-azaghachi eluigwe, ha ga-azaghachi
ala. **22** Ala ga-azaghachi ọka na mmanya ọhụrụ na mmanụ
oliv, mgbe ahụ ha ga-azaghachi Jezril. **23** Aga m akụkwa ya
nye onwe m n’ala ahụ dịka mkpụrụ. Aga m egosi ịhụnanya m
n’ahụ onye ahụ m kpọrọ, ‘Onye m na-ahụghị n’anya.’ M ga-
asịkwa ndị ahụ a kpọrọ, ‘Ndị na-abụghị ndị m,’ ‘Unu bụ ndị
nke m,’ Ha ga-azakwa, ‘Chineke m ka ị bụ.’”

3 Onyenwe anyị gwara m ọzọ, “Gakwuru nwanyị a na-akwa
iko, nke na-emekwa enyi na-ezighị ezi, gosi ya ịhụnanya
gị dịka Onyenwe anyị si hụ ndị Izrel n’anya, n’agbanyeghị na
ha na-eso chi ndị ọzọ na-enwekwa mmasị dị ukwuu n’achịcha
nsọ e ji mkpụrụ osisi a mịkpọrọ amịkpọ mee.” **2** N’ihi ya,
eweere m ego ọlaọcha dị iri na ise, na otu ntụjụ ọka homa, na
ọka balị zụta ya. **3** Mgbe ahụ agwara m ya, “Mụ na gị ga-ebi
ọtụtụ ụbọchị, ị gaghị agbakwa akwụna, maọbụ nwee nwoke
ọbụla gị na ya ga-enwe mmekọ, otu a ka m ga-emekwa n’ebe
ị nọ.” **4** Nke a na-egosi na Izrel ga-anọ ogologo mgbe na-
enweghị eze maọbụ onye ọchịchị. Ọ gaghị enwe ịchụ aja
maọbụ nkume nsọ maọbụ efọọd maọbụ arụsị ezinaụlọ. **5**
Mgbe nke a gasịrị, Izrel ga-alọghachi, chọọ Onyenwe anyị
bụ Chineke ha, na Devid bụ eze ha. Ha ga-ewere ịma jijiji
bịakwute Onyenwe anyị, bịaghachitekwa ngọzị ya n’oge
ikpeazụ a.

4 Nụrụnụ okwu Onyenwe anyị unu ndị Izrel, n’ihi na
Onyenwe anyị nwere ebubo megide unu ndị bi n’ala a.
“N’ihi na ọ dịghị ikwesi ntụkwasị obi, ọ dịghị ịhụnanya, ọ
dịghịkwa ihe ọmụma banyere Chineke n’ala a niile. **2** Ọ bụ
naanị ịbụ ọnụ, ịgha ụgha na igbu mmadụ, izu ohi na ịkwa
iko. Ọgbaaghara dị n’ebe niile, ya na ogbugbu mmadụ na-

esepụghị aka. 3 Nke a mere ala jiri nọrọ n’iru ụjụ, ndị niile
nọ na ya na-atakwa ahụ, ma anụ ọhịa, ma nnụnụ nke igwe, ọ
bụladị azụ dị n’osimiri ka a na-ekpochapụ. 4 “Ma otu ọ dị, ka
onye ọbụla ghara ise okwu, ka onye ọbụla ghara ibo ibe ya
ebubo. N’ihi na ndị gị dịka ndị na-eseso onye nchụaja okwu.
5 Ị na-asọ ngọngọ ehihie na abalị, ndị amụma na-esokwa
gị sụọ ngọngọ. N’ihi ya aga m ala nne gị n’iyi 6 ndị m ka a
na-ala n’iyi n’ihi na ha amaghị ihe. “Ebe ọ bụ na ị jụrụ ihe
ọmụma, aga m ajụkwa gị dị ka onye nchụaja m; ebe ọ bụ na ị
gbakụtara iwu Chineke gị azụ mụ onwe m ga-agbakụtakwa
ụmụ gị azụ. 7 Ka ha na-abawanye n’ọnụọgụgụ, otu a ka ha si
na-aga n’ihu na-emehie megide m, ha gbanwere Chineke ha
dị ebube n’ihi ihe na-eweta ihere. 8 Ha na-eriju afọ site na
mmehie ndị m. Ha ji anya ukwu na-achọ ka ha na-emehie
na-aga n’ihu. 9 Ọ ga-abụkwa ka ndị nchụaja dị, otu a ka
ndị obodo dịkwa. N’ihi ya, aga m enye ha ntaramahụhụ ma
kwụghachi ha ụgwọ n’ihi omume ha niile. 10 “Ha ga na-eri
ihe ma afọ agaghị eju ha. Ha ga-ebi ndụ akwụna ma ha agaghị
amụba, n’ihi na ha ajụla Onyenwe anyị, were onwe ha nyefee
11 n’aka ịgba akwụna, na mmanya ochie na mmanya ọhụrụ,
nke na-ewepụ mmụọ nghọta. 12 Ndị nke m na-ajụ osisi apịrị
apị ase ihe ha ga-eme, na-anata ọsịsa site na mkpara osisi
onye ọ na-ajụ ase. Mmụọ nke ịgba akwụna na-eme ka ha
kpafuo; ha gbara akwụna ma hapụ Chineke ha. 13 Ha na-achụ
aja n’elu ugwu niile, na-esure onyinye nsure ọkụ n’elu ugwu
nta niile, na n’okpuru osisi ook, osisi pọpla na osisi terebint,
ebe ndo ya dị ezi mma. N’ihi nke a ka ụmụ unu ndị inyom na-
agba akwụna, ndị nwunye ụmụ unu na-akwa iko. 14 “Agaghị
m ata ụmụ unu ndị inyom ahụhụ, mgbe ha na-agba akwụna,
maọbụ taa ndị nwunye ụmụ nwoke unu ahụhụ mgbe ha na-
akwa iko, n’ihi na ndị ikom unu n’onwe ha na-ejekwuru ndị
akwụna, ha na ndị akwụna ụlọ arụsị na-achụkọkwa aja, ma
ndị a na-enweghị nghọta ga-ala n’iyi. 15 “Ọ bụ ezie na unu
bụ ndị na-akwa iko unu bụ Izrel, ma ka ikpe gharakwa ịma
Juda. “Unu agakwala Gilgal, unu agakwala ruo Bet-Aven, unu
aṅụkwala iyi sị, ‘Dịka Onyenwe anyị na-adị ndụ.’ 16 Ndị Izrel
dị isiike dịka nwaagbọghọ ehi dị isiike. Onyenwe anyị ọ ga-esi
aṅaa zụọ ha dịka ụmụ atụrụ n’ebe ịta nri sara mbara? 17
Ifrem na arụsị agbaala ndụ hapụ ya ka ọ nọọrọ onwe ya. 18 Ọ
bụladị mgbe mmanya ha gwụrụ, ha na-aga n’ihu na-agba
akwụna; ha hụrụ ihere n’anya nke ukwuu karịa otuto ha. 19
Ifufe ga-ebupụ ha, aja ha na-achụ ga-ewetara ha ihere.

5 “Nụrụnụ nke a, unu ndị nchụaja! Geenụ ntị, unu ụlọ Izrel!
Geenụ ntị, unu ndị ezinaụlọ eze. N’ihi na ọ bụ unu ka
ikpe ahụ gbasara. N’ihi na unu abụrụla ihe ị maa n’ọnya
na Mizpa, na ụgbụ agbasara n’elu Taboa. 2 Ndị nnupu isi
ahụ abamiela ime n’igbu mmadụ, aga m ata ha niile ahụhụ.
3 Amaara m ihe niile gbasara Ifrem, ọ dịkwaghị ihe zoro
ezo banyere Izrel n’ebe m nọ. Gị Ifrem, ugbu a ị gbawala
akwụna; gị Izrel, emerụọkwala gị. 4 “Omume ha agaghị ekwe
ka ha laghachikwute Chineke ha, n’ihi na mmụọ nke ịkwa iko
ewerela ute biri n’ime ha, ha amaghịkwa Onyenwe anyị. 5
Mpako niile nke Izrel na-agba ama megide ha, Ọ bụladị Izrel
na Ifrem na-asọ ngọngọ n’ime mmehie ha, Juda, n’onwe ya,
soo ha na-asọ ngọngọ. 6 Mgbe ha ga-eji igwe ewu na atụrụ
ha na igwe ehi ha, gaa ịchọ Onyenwe anyị, ha agaghị achọta
ya. N’ihi na o sitela n’ebe ha nọ wezuga onwe ya. 7 Ha bụ
ndị na-ekwesighị ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị. Ha mụrụ
ụmụ a kwatara n’iko. Ugbu a, mmemme ọnwa ọhụrụ ha ga-
eripịa ha na ala ubi ha. 8 “Fụọ opi ike na Gibea, fụkwaa mpi
anụ na Rema. Tie mkpu agha na Bet-Aven. Lee anya n’azụ gị,
Benjamin. 9 A ga-ebibi Ifrem kpamkpam n’ụbọchị ahụ m ga-
ata ha ahụhụ. N’etiti ebo nke Izrel niile, ka m na-ekwusa ka
amara na ọ bụ okwu kwesiri ntụkwasị obi. 10 Ndị ndu Juda
adịla ka ndị ahụ na-ewezuga oke ala, aga m awụkwasị ha
iwe m dịka uju mmiri ozuzo. 11 Ifrem bụ onye a na-emegbu
emegbu, onye e ji ike na-azọpịa, n’ihi na ọ kpacha anya na-
achụso ihe efu. 12 Adị m ka nla nye Ifrem, dịkwa ka ihe na-
eweta ire ure dịịrị ndị Juda. 13 “Mgbe Ifrem hụrụ ụdị ọrịa
ọ na-arịa, Juda ahụkwa ọnya dị ya n’ahụ, mgbe ahụ Ifrem
gakwuru ndị Asịrịa, ma zigakwara eze ukwu ahụ ozi. Ma ọ
pụghị ịgwọ gị, maọbụ gwọọ ọnya gị niile. 14 N’ihi na-aga m
adị ka ọdụm nye Ifrem dịkwa ka nwa ọdụm nye Juda. Aga m
adọkasị anụ ahụ ha ma hapụ ha pụọ. Aga m ebupụ ha pụọ,
na-enweghị onye ga-abịa ịzọpụta ha. 15 Aga m alaghachi azụ
n’ọnọdụ m, ruo mgbe ha kweere na ikpe mara ha, ma chọọ
ihu m; n’ọnọdụ mmekpa ahụ ha, ha ga-achọsi m ike.”

6 “Bịanụ ka anyị laghachikwuru Onyenwe anyị. Ya onwe ya
adọkaala anyị, ọ ga-agwọkwa anyị; o tipụla anyị ọnya, ma
ọ ga ekechikwa ọnya anyị. 2 Ọ ga-eme ka anyị dịkwa ndụ ọzọ
mgbe ụbọchị abụọ gasịrị. N’ụbọchị nke atọ, ọ ga-eme ka anyị
bilie guzokwa n’ụkwụ anyị, meekwa ka anyị dịrị ndụ n’ihu ya.
3 Ka anyị mara Onyenwe anyị; ka anyị gbalịsie ike ịmata ya. Ọ
bụladị dịka anyanwụ na-awalite, n’ezie, ọ ga-apụta ìhè dịka
chi ọbụbọ, ọ ga-abịakwute anyị dịka mmiri ozuzo, dịka mmiri
na-ezosa ala n’oge udu mmiri.” 4 “Gịnị ka m ga-eji gị mee, O
Ifrem? Gịnị ka m ga-eji gị mee, O Juda? Ịhụnanya gị dịka igwe
ojii nke ụtụtụ, dịka igirigi na-anọ naanị nwa mgbe nta. 5 Nke
mere m ji si n’ọnụ ndị amụma gbukasịa ha. Ejirila m okwu
ọnụ m gbuo ha, ikpe ọmụma m na-achawapụta dịka ìhè. 6
N’ihi na ana m achọ ebere, ọ bụghị aja, ịmata Chineke kama
aja nsure ọkụ niile. 7 Ma dịka Adam, ha emebiela ọgbụgba
ndụ m; n’ebe ahụ ka ha nọ gosi ekwesighị ntụkwasị obi ha. 8
Gilead bụ obodo nke ndị na-eme ajọ ihe, nke eji nzọ ụkwụ
ọbara zọtọsịa. 9 Dịka ndị na-apụnara mmadụ ihe na-ezo na-
eche onye ga-agafe, otu a ka ndị nchụaja si egbu ndị mmadụ
n’ụzọ Shekem, leenụ oke ajọ omume ihere dị otu a. 10 N’ezie,
ahụla m ihe jọgburu onwe ya n’ime Izrel. N’ebe ahụ ka Ifrem
nọ na-agba akwụna, emerụọkwala Izrel. 11 “Ma nye gị onwe
gị, Juda, owuwe ihe ubi nọ na-eche gị. “Mgbe ọbụla m ga-
eweghachi akụnụba ndị m,

7 mgbe m chọrọ ịgwọ Izrel, mmehie Ifrem na-apụta ihe,
a na-ekpughekwa arụ a na-eme na Sameria. Ha na-aghọ
aghụghọ, ndị ohi na-akụwakwa ụlọ ndị mmadụ, ndị na-
apụnara mmadụ ihe nọ n’okporoụzọ. 2 Ọ dịghị onye bi n’ime
ha maara na m na-echeta mmehie ha niile. Ugbu a, mmehie
ha agbaala ha gburugburu. Ana m ahụkwa ha niile. 3 “Eze
ha na-aṅụri ọṅụ n’ihe ọjọọ ha; ụmụ eze na-achị ọchị n’ihi
ụgha ha. 4 Ha niile bụ ndị na-akwa iko; ha dị ka ite ọkụ ighe
achịcha e mere ka ọ dị ọkụ, nke onye na-eghe achịcha na-
adịghị akwanye nkụ, site na mgbe e bidoro ịgwakọ ụtụ ọka
ahụ tutu ruo mgbe o koliri. 5 N’ụbọchị mmemme nke eze
anyị, ụmụ eze bụ ndị akpalịrị site na-ịṅụbiga mmanya oke, ya
na ndị na-akwa emo jikọtara aka. 6 Obi ha na-enwu ọkụ dịka
ihe ighe achịcha, ha ji izu nzuzo na-abịakwute ya. N’abalị

niile iwe ha na-ere nwayọọ ka ọkụ na-anyụ anyụ, n'ụtụtụ ihe
ha gbatara n'izu na-enwu dịka ọkụ. 7 Ha niile dị ọkụ dịka ite
ighe achịcha dị ọkụ. Ha na-eripịa ndị eze ha. Ndị eze ha niile
na-ada, ma o nweghị onye n'ime ha na-akpọku m. 8 "Ifrem
na-agwakọta onwe ya n'etiti ndị mba ọzọ. Ifrem dịkwa ka
mbadamba achịcha a na-atụgharịghị atụgharị. 9 Ndị mba ọzọ
na-eripịa ike ha, ma ha adịghị aghọta ya. Isi awọ apụtala ha
n'isi, ma ya onwe ya amaghị na o si otu a dịrị. 10 Ịnya isi
Izrel na-agba akaebe megide ya ma n'agbanyeghị ihe ndị a ọ
naghị alọghachikwute Onyenwe anyị bụ Chineke ya, maọbụ
chọọ ya. 11 "Ifrem dịka nduru nke na-enweghị uche, nke
onye ọbụla na-eduhie, ugbu a, ọ na-akpọku Ijipt, ma na-
agbakwurukwa Asịrịa. 12 Ma mgbe ha na-agbagharị, aga m
ewere ụgbụ m jide ha, dọda ha n'ala dịka nnụnụ e jidere na
mbara eluigwe. Aga m enye ha ahụhụ n'ihi njehie ha niile.
13 Ahụhụ na-adịrị ha, n'ihi na ha ajụla m. Ha na-ala n'iyi
n'ihi na ha enupula isi ha megide m. Achọrọ m ka m gbapụta
ha, ma ha na-agha ụgha megide m. 14 Ha ejighịkwa obi ha
akpọku m, kama ha na-atụrụ onwe ha n'elu ihe ndina ha, na-
eti mkpu akwa. Mgbe ha na-arịọ arịrịọ maka mkpụrụ ubi
na mmanya, ha na-egbukasị onwe ha ahụ, na-ewezugakwa
onwe ha site n'ebe m nọ. 15 Enyerela m ha aka, mee ka ha dị
ike, ma ha atụgharịala gbaa izu imegide m. 16 Ha adịghị ele
anya enyemaka n'aka Onye kachasị ihe niile elu. Ha dịka ụta
rọgọrọ arọgọ, nke àkụ ya na-adịghị agbata ihe ọbụla. Ndị ndu
ha ga-ada site na mma agha, n'ihi okwu ọjọọ si ha n'ọnụ na-
apụta. N'ihi nke a, a ga-eji ha mee ihe ọchị n'ala Ijipt.

8 "Tinye opi ike n'ọnụ gị! N'ihi na ugo n'efefe n'elu ụlọ
Onyenwe anyị, n'ihi na ha emebiela ọgbụgba ndụ m, nupu
isi megide iwu m. 2 Ugbu a ndị Izrel na-etiku m mkpu akwa,
'Chineke anyị, anyị bụ Izrel maara gị.' 3 Ma Izrel ajụla ihe dị
mma. Ugbu a, ndị iro ga-achụ ya ọsọ. 4 Ha meere onwe ha
ndị eze, ma ha ajụtaghị m ase; ha na-achọrọkwa ndị ọchịchị,
ma ghara ijụta ase n'aka m. Ọlaọcha na ọlaedo ha ka ha ji na-
akpụrụ onwe ha arụsị, nke ha ji ebibi onwe ha. 5 Ajụla m
arụsị nwa ehi a ị kpụrụ, O Sameria. N'ihi na ọnụma m na-ere
ọkụ megide ha. Ruo olee mgbe ka ha ga-anọ bụrụ ndị na-
enweghị ike ịdị ọcha? 6 Ọ bụ n'Izrel ka ha si. Ọ bụ onye na-
akpụ ụzụ kpụrụ ya; ọ bụghị Chineke. A ga-akụrisikwa nwa ehi
Sameria ahụ. 7 "Ha akụọla ifufe, ha ga-aghọtakwa oke ifufe.
Osisi ọka ha na-eguzo na-enweghị okpo ọka ọbụla. A sịkwarị
na ọ mịrị mkpụrụ, ndị mba ọzọ ga-atapịa ya. 8 Elodala Izrel!
Lee, ha nọ ugbu a n'etiti ndị mba ọzọ dịka mkpọkọrọ ite. 9
N'ihi na ha ejeela Asịrịa dịka ịnyịnya ibu ọhịa na-awagharị
naanị ya. Ifrem ewerela onwe ya resi ndị enyi ya. 10 Ọ bụ ezie
na ha ewerela onwe ha resi ọtụtụ mba dị iche iche, aga m
achịkọta ha. Ha ga-atakwa ahụ n'ihi ọnọdụ mmegbu nke eze
na ndịisi ga-achị ha. 11 "N'ihi na Ifrem ewuola ọtụtụ ebe
nchụaja maka ịchụ aja mmehie, ebe nchụaja ndị a abụrụla ebe
a na-eme mmehie. 12 E depụtaara m ha ọtụtụ ihe banyere
iwu m, ma ha were ya dịka ihe e si na mba ọzọ webata. 13
Ha na-achụ aja dịka onyinye nye m, ha na-erikwa anụ ndị
ahụ ha jiri chụọ aja, ma na Onyenwe anyị enweghị mmasị
n'ebe aja ha dị. Ugbu a, ọ ga-echeta ajọ omume ha, nye ha
ntaramahụhụ n'ihi mmehie niile ha, ha ga-alaghachi n'Ijipt.
14 Izrel echezọọla Onye kere ha ma wukwaa obi ndị eze dị
iche iche. Juda ewukwaala obodo dị iche iche e wusiri ike.
N'ihi ya, aga m ezite ọkụ n'obodo ha niile, ọkụ ga-erepịa
obodo ha niile e wusiri ike."

9 Aṅụrịla ọṅụ, gị Izrel, ka obi ghara ịtọkwa gị ụtọ dịka ọ
na-atọ ndị mba ọzọ, n'ihi na ị jụla Chineke gị, bido ịgba
akwụna i hụrụ ụgwọ ọrụ ịkwa iko n'anya n'elu ebe ịzọcha
ọka niile. 2 Ebe ịzọcha mkpụrụ ọka na ebe ịzọcha mkpụrụ
vaịnị agaghị azụ ha nri, mmanya ọhụrụ ga-agharịpụ ha. 3
Ha agaghị anọgidekwa n'ala Onyenwe anyị, ma Ifrem ga-
alaghachi n'ala Ijipt nọdụ n'Asịrịa rie nri rụrụ arụ. 4 Ha
agaghị awụsa ihe ọṅụṅụ dịka aja nye Onyenwe anyị, n'ihi
na ọdịghị aja ha ga-achụ ga-atọ ya ụtọ. Aja ndị a ga-adị ha
ka nri nke ndị na-eru ụjụ si dị. Onye ọbụla riri nri ndị a ga-
abụ onye na-adịghị ọcha. Nri ndị a ga-adịrị naanị ha onwe
ha, ha agaghị ewebata ya n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị. 5
Gịnị ọzọ ka unu ga-eme n'ụbọchị mmemme unu ndị ahụ a
kara aka, ma n'ụbọchị mmemme nke Onyenwe anyị? 6 A
sịkwa na ha agbanarị mbibi, ndị Ijipt ga-achịkọta ha. Ndị
Memfis ga-elikwa ha. Akụnụba nke ọlaọcha ha ka uke ga-
ewekọrọ, ogwu na uke ga-etokwa n'ime ebe obibi ha niile, 7
Ụbọchị niile nke ntaramahụhụ na-abịa, Ụbọchị ngụkọta ihe
abịala nso. Ka Izrel mara nke a. N'ihi na ịba ụba nke mmehie
unu adịla ukwuu, n'ihi na ịkpọ asị unu akarịala, unu na-
agụ onye amụma dịka onye nzuzu, na-agụkwa onye nwee
Mmụọ nke Chineke dịka onye na-ayị ara. 8 Ma onye amụma
bụ onye nche Chineke, na-eche Ifrem nche, ma igbudu nke
ọnya jupụtara n'ụzọ ya niile, ịkpọ asị dịkwa n'ime n'ụlọnsọ
Chineke ya. 9 Ha emerụọla onwe ha ebe ọ dị ukwuu, dịka
ọ dị n'ụbọchị Gibea. Ọ ga-echeta njehie ha. Ọ ga-enye ha
ntaramahụhụ n'ihi mmehie ha niile. 10 "Mgbe m chọtara
Izrel, ọ dị ka m chọtara mkpụrụ grepu n'ọzara; mgbe m hụrụ
nna nna unu ha, ọ dị ka ihu mkpụrụ bụ ụzọ chaa n'elu osisi
fiig. Ma mgbe ha bịaruru na Baal-Peoa, ha doro onwe ha nsọ
nyefee n'aka arụsị ahụ na-eweta ihere, si otu a ghọọ ndị rụrụ
arụ, dịka ihe ndị ahụ ha hụrụ n'anya si bụrụ ihe rụrụ arụ. 11
Nsọpụrụ Ifrem nwere ga-efefu dị ka nnụnụ, n'ihi na ọmụmụ
nwa agaghị adị, a gaghị atụkwa ime, agaghị adịkwa ime. 12
A sịkwa na ha azụlite ụmụ ha, aghaghị m ime ka ha nwụọ.
Ahụhụ ga-adịrị ha, mgbe m si n'ebe ha nọ wezuga onwe m.
13 Ahụla m na Ifrem yiri Taịa, bụ ihe akụnyere n'ala mara
mma. Ma Ifrem ga-eji aka ya kpọpụta ụmụ ya nye ndị ga-
egbu ha." 14 Biko, Onyenwe anyị nye ha. Gịnị ka i kwesiri
inye ha? Nye ha akpanwa nke nwa na-adịghị anọgide n'ime
ya, na ara nke mmiri ara na-adịghị. 15 "Ihe ọjọọ ha niile
bidoro na Gilgal, akpọrọ m ha asị n'ebe ahụ. N'ihi omume
mmehie ha niile, aghaghị m isite n'ụlọ m chụpụ ha. Agaghị m
ahụkwa ha n'anya ọzọ, ndị ndu ha niile bụ ndị nnupu isi.
16 Etigbuola Ifrem, mgbọrọgwụ ha akpọnwụọla, ha agaghị
amịkwa mkpụrụ. A sịkwarị na ha amụọ ụmụ, aga m egbu
ụmụ ha niile, ndị ha hụrụ n'anya." 17 Chineke m ga-ajụ ha,
n'ihi na ha adịghị ege ya ntị maọbụ rube isi. Ha ga-aghọ ndị
na-awagharị awagharị na-enweghị ụlọ, n'etiti mba niile.

10 Izrel bụ osisi vaịnị dị mma, nke na-amịta mkpụrụ nke
ukwuu. Dịka mkpụrụ ya na-aba ụba, otu a ka o si amụba
ebe ịchụ aja ya. Dịka ala ya na-abawanyekwa ụba otu a ka o si
edoziri onwe ya nkume dị nsọ. 2 Obi ha dị aghụghọ, ma ugbu
a, ha ga-ata ahụhụ maka ikpe ọmụma ha. Onyenwe anyị ga-
akwatu ebe nchụaja ha, ma mebikwaa ogidi nkume nsọ ha
niile. 3 Ma ugbu a, ha ga-asị, "Anyị enweghị eze, n'ihi na

anyị anaghị atụ Onyenwe anyị egwu, ma olee ihe eze nwere
ike ị mere anyị?” 4 Ha na-ekwu okwu na-abaghị uru, were
ịṅụ iyi na-agbakwa ndụ, ya mere ikpe ikpe jiri jupụta n’ebe
niile, dịka ahịhịa ọjọọ n’ubi. 5 Ndị bi na Sameria ga-atụ ụjọ
n’ihi chi nke nwa ehi a kpụrụ akpụ dị na Bet-Aven. Ndị ya ga-
eruru ya ụjụ, otu a kwa ka ndị nchụaja ya rụrụ arụ ga-esi
ruoru ya ụjụ, maka ebube nke a napụrụ ya. 6 Ha ga-eburu ha
gaa Asịrịa, dịka onyinye ịnata ihuọma a ga-enye eze ukwu
ahụ. A ga-emenye Ifrem ihere n’ihu, Izrel ga-ekpudokwa ihu
n’ala maka mmekọrịta ya na ndị mba ọzọ. 7 A ga-ala eze
Sameria n’iyi dịka irighiri osisi n’elu mmiri niile, 8 a ga-
ebibicha ebe niile dị elu nke ihe ọjọọ, bụ Aven, ọ bụ ya bụ
mmehie ndị Izrel, ogwu na uke ga-etolitekwa, n’ebe nchụaja
ha. Mgbe ahụ ha ga-asị, ugwu ukwu niile, “Kpuchite anyị!”
Sịkwa ugwu nta niile, “Dakwasị anyị!” 9 “Site n’ụbọchị nke
Gibea, gị Izrel nọ na mmehie, i nwebeghị ike site na mmehie
ndị a wezuga onwe gị. Ọ bụ na agha agaghị eri ha bụ ndị na-
eme ajọọ omume na Gibea? 10 Aga m abịa buso ndị mmehie a
agha, nye ya ahụhụ; mba ndị ọzọ ga-ebilite megide ha, taa ha
ahụhụ n’ihi ajọ omume abụọ ha. 11 Ifrem bụ nne ehi a zụrụ
azụ nke hụrụ ịzọcha ọka n’anya, n’ihi ya, M ga-ekonye ịyagba
n’olu n’olu ọma ya ahụ. Aga m agba Ifrem dịka ịnyịnya, Juda
aghaghị ịkọ ala ubi Jekọb ga-akọze ala nye onwe ya. 12 Ya
mere, ghaanụ mkpụrụ ezi omume maka onwe unu, unu ga-
aghọtakwa mkpụrụ ịhụnanya. Kọgharịakwanụ obi unu siri
ike, n’ihi na ugbu a bụ oge ịchọ Onyenwe anyị, tutu ruo mgbe
ọ bịara wụkwasị unu mmiri ozuzo dịka ezi omume. 13 Ma
unu akụọla mkpụrụ ajọ omume; unu aghọtakwala ihe ọjọọ
dịka ihe ubi. Unu eriela mkpụrụ osisi ụgha. N’ihi na unu
atụkwasịla obi unu n’ịdị ike nke onwe unu, na n’ịdị ọtụtụ nke
ndị bụ dike n’agha unu. 14 N’ihi ya, ụzụ nke ibu agha aghaghị
ibili n’etiti unu, ebe unu niile e wusiri ike ga-ada. Ọ ga-ada
dịka Shalman si bibie Bet Abel n’ụbọchị agha, mgbe a tụpịara
ndị bụ nne na ụmụ ha. 15 Ọ bụ ihe dị otu a ga-adakwasị gị,
Betel, n’ihi na ajọ omume gị dị ukwuu. Mgbe chi ụbọchị ahụ
bọrọ, a ga-ala eze Izrel n’iyi kpamkpam.

11 “Mgbe Izrel bụ nwantakịrị, ahụrụ m ya n’anya, ọ bụkwa
site n’Ijipt ka m kpọpụtara nwa m. 2 Ma dịka m na-
akpọ ha, otu a ka ha na-aga n’ebe dị anya site n’ebe m nọ. Ha
chụrụ Baal aja, surekwa aja ihe nsure ọkụ na-esi isi ụtọ nye
arụsị dị iche iche. 3 Ọ bụ mụ onwe m kuziiri Ifrem otu e si
aga ije, ejidere m ha n’aka m abụọ, ma ha amaghị na ọ bụ
mụ onwe m gwọrọ ya. 4 Eji m ụdọ nke mmadụ bụ ebere, na
ịhụnanya duo ya. Adịrị m ha dịka onye n’ebuli ibu arọ site
n’olu ha, ehulatakwara m ala, were aka m tinye ha nri n’ọnụ.
5 “Ọ bụ na ha agaghị alaghachi azụ n’Ijipt, Asịrịa ọ gaghị abụ
eze ha, n’ihi na ha ajụla ịlọghachikwute m? 6 Mma agha ga-
efegharị n’obodo ha niile, ọ ga-eripịa ndị nchụaja na-agba
afa, ọ ga-eripịakwa nzube ọjọọ ha niile. 7 Ndị m ekpebiela
n’obi ha ịhapụ m. N’agbanyeghị na ha na-akpọ m Chineke
nke kachasị ihe niile elu, ma mụ onwe m agaghị ebuli ha
elu n’ụzọ ọbụla. 8 “M ga-esi aṅaa rara gị nye, gị Ifrem? M
ga-esi aṅaa rara gị nye, gị Izrel? M ga-esi aṅaa mee gị ka
ịdị ka Adma? M ga-esi aṅaa meso gị dịka Zeboiim? Obi m
na-akwasị akwa ike n’ime m; ọ na-agụsị m agụụ ike inyere
unu aka. 9 Agaghị m emezu iwe ọkụ m maọbụ bibiekwa
Ifrem ọzọ. N’ihi na abụ m Chineke, abụghị m mmadụ. Abụ m
Onye Nsọ na-ebi n’etiti unu. Agaghị m emegidekwa obodo ha.
10 N’ihi na ha ga-agbaso Onyenwe anyị. Ọ ga-agbọkwa ụja
dịka ọdụm. Mgbe ọ gbọrọ ụja, ụmụ ya ga-eji ịma jijiji site
n’akụkụ ọdịda anyanwụ bịakwute ya. 11 Dịka igwe nnụnụ ka
ha ga-ama jijiji bịa site n’Ijipt, dịka nduru ka ha ga-efelata
site n’Asịrịa. Aga m eme ka ha biri n’ụlọ ha ọzọ,” otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. 12 Ifrem e jirila okwu ụgha gbaa
m gburugburu, ezinaụlọ Izrel e jirila aghụghọ na-emeso m
omume, ma Juda nọsịrị ike n’ekweghị nchịkọta n’ebe Chineke
nọ, ọbụladị megide Onye Nsọ ahụ nke kwesiri ntụkwasị obi.

12 Akaọrụ Ifrem bụ naanị ịchụso ikuku, ọ na-achụso ikuku
si n’ọwụwa anyanwụ bido n’ụtụtụ ruo n’abalị. Otu a ka
ha si eme ka ịgha ụgha, na ime ihe ike na-abawanye ụba. Ha
na Asịrịa na-agbakwa ndụ, ha na-ebugakwa mmanụ n’Ijipt. 2
Onyenwe anyị na-akpọ Juda ikpe. Ọ ga-ata Jekọb ahụhụ dịka
ụzọ ya si dị, kwụghachikwa ya dịka omume ya si dị. 3 Mgbe ọ
nọ n’afọ nne ya ka o jidere nwanne ya nwoke n’ikiri ụkwụ.
Mgbe ọ ghọrọ dimkpa, ya na Chineke gbara mgba. 4 E, ya na
mmụọ ozi gbara mgba. N’oge ahụ, o jidesiri ya aka ike, kwaa
akwa, rịọọ ngọzị site n’aka ya. Ọ hụrụ ya na Betel, gwaakwa
ya okwu, 5 Onyenwe anyị Chineke onye pụrụ ime ihe niile,
Onyenwe anyị bụ aha ya. 6 Ịghaghị ịlọghachikwute Chineke
gị, guzosie ike n’ịhụnanya na ikpe ziri ezi, na-elekwa anya
Chineke gị mgbe niile. 7 Onye ahịa na-eji ihe ọtụtụ aghụghọ
na-erenye ndị mmadụ ahịa, ọ hụrụ imegbu emegbu n’anya. 8
Ifrem kwuru, “Abaala m ọgaranya! Abụrụla m onye nwere
akụnụba dị ukwuu! Ọ bụ ezie na m bụ onye nwere akụ dị
ukwuu, ma agaghị achọta njehie maọbụ mmehie ọbụla n’ime
m.” 9 “Abụ m Onyenwe anyị na Chineke gị, onye si n’Ijipt
kpọpụta unu. Aga m emekwa ka ị biri n’ụlọ ikwu ọzọ, dịka ọ
dị n’oge mmemme ndị ahụ niile a kara aka. 10 A gwara m
ndị amụma, ọ bụ m mere ka ha hụ ọhụ dị iche iche, sitekwa
n’ọnụ ndị amụma tụọ ilu dị iche iche.” 11 Gilead ọ na-eme
ajọ ihe? Ndị ya bụ ndị efulefu. Ha na-achụ aja oke ehi dị iche
iche na Gilgal? Ebe ịchụ aja ha niile ga a dịka ebe a chịkọtara
ukwu nkume, nke dị n’ubi a kọrọ akọ. 12 Jekọb gbalagara
n’ala Aram; Izrel fere ofufe n’ihi inweta nwunye, n’ihi ịkwụ
ụgwọ ya, o lekọtara atụrụ. 13 Ọ bụkwa onye amụma ka
Onyenwe anyị ji site n’Ijipt kpọpụta Izrel, o sitekwara n’aka
onye amụma lekọtazie ya anya. 14 Ma Ifrem akpasuola iwe
ilu nke ukwuu. Onyenwe ya ga-awụkwasịkwa ya ikpe ọmụma.
Ọ ga-akwụghachi ya dịka nleli ya si dị.

13 Na mbụ, mgbe ọbụla Ifrem kwuru okwu, a na-enwe
ọma jijiji, n’ihi na ọ bụ onye e buliri elu n’Izrel. Ma ikpe
maara ya n’ihi ofufe o fere Baal, ọ nwụkwara. 2 Ugbu a, ha
na-aga n’ihu n’ime mmehie, ha na-eji ọlaọcha na-akpụrụ
onwe ha arụsị dị iche iche, nke ha ji uche kpachara anya
kpụzie nke ọma, ha niile bụ akaọrụ ndị ǹka. Ha onwe ha na-
ekwu, “Ha na-achụ aja ụmụ mmadụ. Ha na-esusukwa nwa ehi
a kpụrụ akpụ ọnụ” 3 N’ihi ya, ha ga-adị ka igirigi nke ụtụtụ,
maọbụ igirigi nke na-agbachapụ ngwangwa, dịka igbugbo
nke a fụchapụrụ n’ebe ịzọcha ọka, dịka anwụrụ ọkụ nke si
na oghereikuku na-ekupụ. 4 “Ma mụ onwe m bụ Onyenwe
anyị na Chineke gị, siterịị n’ala Ijipt. Unu agaghị anabatara
onwe unu Chineke ọzọ karịa m. Ọ dịghị Onye nzọpụta ọzọ dị
karịa m. 5 Elekọtara m unu n’ime ọzara, n’ala ahụ kpọrọ nkụ,
nke mmiri na-adịghị. 6 Mgbe m nyere ha nri, ha rijukwara
afọ. Mgbe afọ juru ha, ha bidoro ịkpa nganga, chefuo m. 7
N’ihi ya, aghaghị m ịbịakwasị ha dịka ọdụm; maọbụ dịka

agụ nke na-ezo onwe ya n'akụkụ ụzọ. 8 Aga m adakwasị ha
dịka anụ ọhịa bịa nke a gbabara aka ụmụ ya, dọwasịa anụ
ahụ kpuchiri obi ha aga m eripịa ha dịka ọdụm, anụ ọhịa
ga-adọkasịkwa ha. 9 "Aga m ala gị n'iyi, gị Izrel, onye pụrụ
inyere gị aka? 10 Ebee ka ndị eze gị nọ, ka ha bịa zọpụta gị?
Ebee ka ndịisi ọchịchị nke obodo gị niile nọ, bụ ndị ahụ i
ji n'ihi ha na-asị, 'Nye m eze na ndị ọchịchị'? 11 Esitere m
n'iwe m nye gị eze, sitekwa n'ọnụma m, napụ gị ya. 12 Njehie
nke Ifrem ka e kechikọtara debe; a na-edetukwa mmehie ya
niile n'akwụkwọ. 13 Ihe mgbu nke dịka ihe mgbu nwanyị
ime na-eme na-abịakwasị ya; maọbụ nwantakịrị na-enweghị
uche. Mgbe oge ya zuru, ọ jụrụ ịpụta site n'ọnụ akpanwa ka a
mụpụta ya. 14 "Aga m anapụta ha site n'ike nke Ala mmụọ.
Aga m agbapụta ha site n'ọnwụ. Gị ọnwụ, olee ebe ajọọ ọrịa
gị niile na-efe efe dị? Gị ala mmụọ, olee ebe ike ịla n'iyi gị dị?
"Agaghị m enwe ọmịiko ọbụla, **(Sheol h7585)** 15 ọ bụ ezie na ya
onwe ya bụ onye na-amị mkpụrụ n'etiti ụmụnne ya niile. Ma
oke ifufe si n'ọwụwa anyanwụ, nke Onyenwe anyị zitere, ga-
esi n'ọzara fekwasị ya. Isi iyi niile ga-ata, olulu mmiri ya ga-
atakọrọkwa. A ga-apụnara ya ihe dị n'ụlọakụ ya niile, na akụ
niile o nwere. 16 Sameria aghaghị ịta ahụhụ ikpe ọmụma ya,
n'ihi na o nupuru isi megide Chineke ha. A ga-eji mma agha
gbuo ndị ya niile, tụpịa ụmụntakịrị ya niile n'ala, jirikwa
mma agha bọwaa ndị inyom niile dị ime."

14 Lọghachikwutenụ Onyenwe anyị Chineke unu, unu
ndị Izrel; n'ihi na ọ bụ mmehie unu wetaara unu ịsọ
ngọngọ. 2 Chịrịnụ okwu n'ọnụ unu lọghachikwute Onyenwe
anyị. Gwanụ ya sị, "Gbaghara mmehie anyị niile, jirikwa
ihuọma nabata anyị, ka anyị si otu a jiri egbugbere ọnụ anyị
chụọrọ gị aja. 3 Ndị Asịrịa enweghị ike ịzọpụta anyị, ọ bụghị
n'elu ịnyịnya agha ka anyị ga-anọkwasị. Anyị agaghị asịkwa
'Chi anyị ka unu bụ' nye ihe ndị ahụ anyị jiri aka anyị pịa,
n'ihi na n'ime gị, ka ndị na-enweghị nne na nna na-achọta
obi ebere." 4 "Aga m agwọ ndaghachi azụ ha, jiri obi m niile
hụ ha n'anya, n'ihi na iwe m esitela n'ebe ha nọ chigharịa. 5
Aga m adịrị Izrel dịka igirigi. Ọ ga-amakwa ifuru dịka okoko
lili. Dịka osisi sida nke Lebanọn, mgbọrọgwụ ya ga-abami
n'ime ala; 6 ome ya ga-awasa, ịma mma ya ga-adịkwa ka osisi
oliv, isisi ọma ọ na-esi ga-adị ka isi osisi sida nke Lebanọn. 7
Ha ga-ebi n'okpuru ndo m. Ha ga-etolite dịka osisi ọka dị
ndụ. Ha ga-ama ifuru dịka osisi ubi vaịnị, a ga-amatakwa ha
n'ebe niile dịka e si mara mmanya e mere na Lebanọn. 8 Gị
Ifrem, gịnị ka mụ na arụsị nwekọrọ? Mụ onwe m ga-aza ya,
ma lekọtakwa ya. Mụ onwe m dịkwa ka osisi junipa dị ndụ.
Ịmị mkpụrụ gị na-esitekwa n'ebe m nọ abịa." 9 Onye bụ onye
amamihe? Ha ga-aghọta ihe ndị a. Onye bụ onye nwere uche
nghọta? Ha ga-aghọta ihe ọ pụtara. N'ihi na ụzọ Onyenwe
anyị bụ ezi ụzọ. Ndị ezi omume na-ejekwa ije na ha, ma ndị
na-enupu isi na-asọ ngọngọ n'ime ha.

Juel

1 Okwu Onyenwe anyị nke bịakwutere Juel nwa Petuel. 2
Nụrụnụ nke a, unu ndị okenye; geenụ ntị, unu ndị niile
bi n'ala a. Ihe dị otu a o meela na ndụ unu, ka o mere
na ndụ nna nna unu ha? 3 Gwanụ ya ụmụ unu, ka ụmụ
unu gwakwa ụmụ ha, ka ụmụ ha gwakwa ụmụ ụmụ ha, ka
ụmụ ụmụ ha gwakwa ọgbọ nke na-eso ha. 4 Ihe igurube
rifọrọ ka igurube ukwu richara, ihe igurube ukwu rifọrọ,
ka ụmụ igurube richara, ihe ụmụ igurube rifọrọ ka igurube
ndị ọzọ richapụrụ. 5 Tetanụ, unu ndị na-aṅụbiga mmanya
oke. Kwaanụ akwa. Kwaanụ akwa unu ndị na-aṅụ mmanya;
kwaanụ akwa n'ihi mmanya ọhụrụ, n'ihi na e sitela n'ọnụ unu
napụ unu mmanya unu na-aṅụ. 6 O nwere mba bịakwasịrị
ala m, usuu ndị agha nke na-enweghị ịgụta ọnụ; nke nwere
eze dịka ọdụm, nweekwa ikiri eze dịka ka nne ọdụm. 7 Ọ
laala mkpụrụ vaịnị m n'iyi mee ka osisi fiig m niile mebie
kpamkpam. O kpechapụsịala agbụgbọ osisi fiig m, kpofuo ha,
hapụ alaka osisi ya ka ọ na-acha ọcha. 8 Kwaa akwa mwute
dịka nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, nke di na-aga ịlụ ya
nwụrụ. 9 Akwụsịla iwebata onyinye ọka na onyinye mmanya
n'ụlọ Onyenwe anyị. Ndị nchụaja na-eru ụjụ, bụ ndị ahụ na-
eje ozi n'ihu Onyenwe anyị. 10 Emebiela ala ubi niile, ala nọ
na-eru ụjụ. Ebibiela ọka niile, mmanya adịghịkwa, otu a kwa,
mmanụ oliv adịghịkwa. 11 Daanụ mba n'obi unu, unu ndị
ọrụ ubi, tienụ mkpu akwa, unu ndị ọrụ ubi vaịnị. Tienụ aka
n'obi n'ihi ọka wiiti na ọka balị, n'ihi na a laala owuwe ihe
ubi n'iyi. 12 Osisi vaịnị anwụọla. Osisi fiig akpọnwụọla. Osisi
pomegranet na osisi nkwụ, na osisi apụl akpọnwụọla. N'ezie,
osisi niile akpọnwụọla. N'ebe ndị mmadụ nọ, ọṅụ alala. 13
Yikwasịnụ onwe unu akwa mkpe, unu ndị nchụaja; ruonụ ụjụ,
kwaanụ akwa, unu ndị na-eje ozi n'ebe ịchụ aja. Bịanụ, yiri
akwa mkpe nọ ọnọdụ abalị unu ndị na-ejere Chineke m ozi
n'ihi na egbochiela onyinye ọka na onyinye ihe ọṅụṅụ ịbata
n'ụlọ Chineke unu. 14 Kpọsaanụ obubu ọnụ dị nsọ. Kpọọnụ
nzukọta dị nsọ. Chịkọtaanụ ndị okenye na ndị niile bi n'ala a,
ka ha bịa n'ụlọnsọ Onyenwe anyị Chineke unu; ka ha tikuo
Onyenwe anyị mkpu akwa. 15 Ụbọchị dị oke egwu ka ụbọchị
ahụ bụ! N'ihi na ụbọchị Onyenwe anyị abịala nso. Ọ ga-
ewetakwa mbibi site n'aka Onye pụrụ ime ihe niile. 16 Ọ bụ
na e sitebeghị n'ihu anyị wezuga ihe oriri niile, Ọ bụ na ọṅụ
na obi ụtọ e sitebeghị n'ụlọnsọ Chineke anyị pụọ? 17 Mkpụrụ
ubi akpọnwụọla n'ọkpụrụkpụ aja ala. Ụlọ a na-edebe ihe oriri
atọgbọrọla n'efu, a kwatuola ọba niile, n'ihi na mkpụrụ ọka
niile akpọọla nku. 18 Lee otu anụ ụlọ niile si eze ume! Igwe
ehi na-awagharị n'ihi na ha enweghị ebe ịta nri; ọ bụladị
igwe atụrụ nọkwa n'ọnọdụ ịta ahụhụ. 19 Gị Onyenwe anyị,
ka m na-akpọku, n'ihi na ọkụ erepịala ebe ịta nri nke ụmụ
anụ ụlọ. Ọkụ erechapụkwala osisi niile dị n'ọhịa. 20 Ọ bụladị
ụmụ anụ ọhịa na-ebeku gị akwa, n'ihi na iyi niile ataala, ọkụ
erechapụkwala ebe ịta nri nke anụmanụ niile nke dị n'ọzara.

2 Fụọ opi ịdọ aka na ntị na Zayọn. Ka a nụ ụda opi ịdọ aka
na ntị site n'elu ugwu nsọ m. Ka ndị niile bi n'ala ahụ
maa jijiji, n'ihi na ụbọchị ikpe nke Onyenwe anyị na-abịa, ọ
na-abịaru nso. 2 Ọ bụ ụbọchị ọchịchịrị na nke mgbarụ ihu.
Ọ bụ ụbọchị itiri ojii nke oke ọchịchịrị. Usuu ndị agha dị
ike nke ga-ekpuchi elu ugwu niile dịka chi ọbụbọ. Ha hiri
nne, nweekwa ike dị ukwuu. Ahụbeghị ụdị dịka ha na mbụ, a
gaghị ahụkwa ụdị ha ọzọ ruo ọgbọ niile nke na-abịa. 3 Ọkụ
na-ere na-aga ha n'ihu, ire ọkụ na-enwu oke onwunwu dị
ha n'azụ. Tupu ha abịaruo, ala ahụ na-ama mma dịka ogige
nke Iden, ma n'azụ ha, ala ubi niile dịka ọzara nke tọgbọrọ
n'efu, o nweghị ihe ga-agbanarị ịla n'iyi ha. 4 N'ile anya,
ha dịka ịnyịnya, ha na-ekwogharị dịka ịnyịnya agha. 5 Ha
ji ụzụ dịka ụzụ ụgbọala na-arịgo elu ugwu. Ụzụ ha dịkwa
ka ụzụ ọkụ nke na-erepịa ahịhịa kpọrọ nkụ. Ha dịkwa ka
ụzụ nke usuu ndị agha dị ike, ndị na-aga ịlụ agha. 6 Egwu
na-ejide ndị niile ha chere ihu. Ihu ha na-agbarụkwa. 7 Ha
na-ekwogharị dịka ndị agha; ha na-arịgo mgbidi dịka ezi
ndị agha. Ha na-aga n'ahịrị n'ahịrị, na-ahapụghị onye ọbụla
n'ije ha. 8 Ọ dịghị onye na-anọchiri ibe ya ụzọ. Onye ọbụla
na-aga n'ihu n'ahịrị n'ahịrị. Ọ dịghị ngwa agha ọbụla pụrụ
ịkwụsị ha, ka ha na-aga n'ahịrị n'ahịrị. 9 Ha na-enukwasị
obodo, na-agbagharị n'elu mgbidi, na-arịgo, na-abakwa n'ime
ụlọ; na-abanye dịka ndị ohi site na oghereikuku niile. 10
Ala na-ama jijiji n'ihu ha, eluigwe na-emekwa mkpọtụ. Ihu
anyanwụ na ihu ọnwa na-agbakwa ọchịchịrị, kpakpando
adịghịkwa enye ìhè. 11 Olu Onyenwe anyị dara n'ihu ndị
agha, ndị agha ya dị agụtaghị ọnụ, ha dịkwa ọtụtụ bụ ndị
na-edebe iwu ya. Ụbọchị ikpe nke Onyenwe anyị dị ukwu
bụrụkwa ihe dị egwu. Onye pụrụ ịnagide ya? 12 "Ọ bụladị
ugbu a," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya, "Jirinụ obi unu
niile lọghachikwute m. Werekwanụ obubu ọnụ, na ịkwa akwa,
na iru ụjụ, lọghachikwutenụ m." 13 Dọwakwaanụ obi unu, ọ
bụghị uwe unu. Lọghachikwutenụ Onyenwe anyị bụ Chineke
unu, n'ihi na ọ bụ onye na-eme amara, na onye obi ebere. Ọ
bụ onye na-adịghị ewe iwe ọsịịsọ. O jupụtara n'ịhụnanya. Ọ
naghị eme ọsịịsọ n'inye ntaramahụhụ. 14 Onye maara? Ma
eleghị anya ọ ga-alọghachite azụ tụgharịa obi ya, hapụrụ
anyị ngọzị ya, kwe ka eweta onyinye mkpụrụ ubi na onyinye
ihe ọṅụṅụ maka Onyenwe anyị bụ, Chineke unu. 15 Fụọ opi
ike n'ime Zayọn. Kpọsaa obubu ọnụ dị nsọ. Kpọkọta nzukọ
dị nsọ. 16 Chịkọtaa onye ọbụla, doo nzukọ ahụ nsọ, ma ndị
okenye, ma ụmụntakịrị, ma ụmụ na-aṅụ ara. Kpọpụta nwoke
lụrụ nwunye ọhụrụ site n'ụlọ ya, ya na nwaagbọghọ lụrụ dị
ọhụrụ site n'ebe nzuzo ya. 17 Ka ndị nchụaja, bụ ndị na-
ejere Onyenwe anyị ozi, nọọ n'etiti ebe ịchụ aja, na mpụta
ọnụ ụlọ kwaa akwa. Ha kpeekwa ekpere sị, "Zọpụta ndị gị,
Onyenwe anyị. Ekwela ka ihe nketa gị bụrụ ihe ịta ụta, n'etiti
mba dị iche iche. Ekwela ka ha sị, 'Olee ebe Chineke ha nọ?'"
18 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị kworo ekworo n'ihi ala ya, nwee
ọmịiko n'ebe ndị ya nọ. 19 Onyenwe anyị zaghachiri ha sị,
"Ana m ezitere unu ọka na mmanya ọhụrụ, na mmanụ, nke
ga-ezuru unu, jukwa unu afọ. Agaghị m emekwa ka unu bụrụ
ihe ịkwa emo n'etiti ndị mba ọzọ. 20 "Aga m ewezuga ndị
agha ahụ si n'ugwu, zipụ ha n'ebe tere anya, m ga-achụba
ha n'ala kpọrọ nkụ, na ebe tọgbọrọ n'efu. Ndị nọ n'ihu ga-
erugbu n'osimiri Nnu dị n'ọwụwa anyanwụ; ndị nọ n'azụ ka
m ga-erugbu n'osimiri Mediterenịa dị n'ọdịda anyanwụ. Isisi
ọjọọ ya ga-esipụta, isisi nke ure ya ga-arịgokwa." N'ezie, ọ
meela ihe ndị dị ukwuu dị iche iche. 21 Atụkwala egwu, gị ala
Juda, kama ṅụrịa ọṅụ, nweekwa obi ụtọ, n'ezie, Onyenwe
anyị arụọla ọrụ dị ịtụnanya. 22 Atụla egwu, unu anụ ọhịa
niile, n'ihi na ebe ịta nri unu ga-ejupụtakwa n'ahịhịa ndụ.
Osisi na-amị mkpụrụ ha, osisi fiig, na osisi vaịnị na-amịkwa
mkpụrụ n'uju. 23 Ụmụ Zayọn, ka obi tọọ unu ụtọ, ṅụrịanụ
ọṅụ n'ime ịdị mma Onyenwe anyị, bụ Chineke unu. N'ihi na o

nyela unu mmiri ozuzo mbụ nke ọkọchị, n’ihi ịdị mma ya. Ọ
na-ezite ọtụtụ mmiri ozuzo, nke ọkọchị, na nke udu mmiri,
dịka ọ dị na mbụ. **24** Ebe ịzọcha ọka gị niile ga-ejupụtakwa na
mkpụrụ ọka, ebe ịnara mmanya gị niile ga-ejubiga oke na
mmanya na mmanụ ọhụrụ. **25** “Aga m enyeghachi afọ niile
nke igurube riri, ndị ahụ nke igurube ukwu na igurube nta,
na ụkpana, na ndị mbibi ọzọ riri, bụ usuu ndị agha ahụ m
zitere n’etiti unu. **26** Unu ga-eri ka unu siri chọọ, rijuchaa
afọ, unu ga-etokwa Onyenwe anyị bụ Chineke unu, onye rụrụ
ọrụ ebube ndị a n’ihi unu. Ọ dịkwaghị mgbe ọzọ ihere ga-eme
ndị m. **27** Mgbe ahụ unu ga-amata na m nọ n’ebe a n’etiti ndị
m Izrel. Unu ga-amatakwa na naanị m bụ Onyenwe anyị bụ
Chineke unu, na ọ dịkwaghị onye ọzọ. Ihere agaghị emekwa
ndị m ọzọ. **28** “Ma emesịa, aga m awụkwasị mmadụ niile
Mmụọ m. Ụmụ unu ndị ikom, na ụmụ unu ndị inyom ga-ebu
amụma. Ndị okenye nwoke unu ga-arọ nrọ. Ụmụ okorobịa
unu ga-ahụkwa ọhụ. **29** N’ụbọchị ahụ, aga m awụsa mmụọ
m ọbụladị n’ahụ ndị ohu m ndị nwoke na ndị nwanyị. **30**
Aga m egosi ihe ebube dị iche iche na mbara eluigwe, na
n’elu ụwa; a ga-ahụ ọbara, na ire ọkụ, na ogidi anwụrụ ọkụ.
31 Anyanwụ ga-agbanwe ghọọ ọchịchịrị, ọnwa ga-aghọkwa
ọbara, tupu ụbọchị Onyenwe anyị abịa, bụ ụbọchị ahụ dị
ukwu dịkwa oke egwu. **32** Ọ ga-erukwa na onye ọbụla nke na-
akpọku aha Onyenwe anyị ka a ga-azọpụta. N’ihi na ọ bụ
n’elu ugwu Zayọn, na n’ime Jerusalem ka mgbapụta ga-adị,
dịka Onyenwe anyị kwuru ya. Mgbapụta a ga-adịkwara ndị
fọdụrụ ndụ, bụ ndị ahụ Onyenwe anyị na-akpọ.

3 “N’ihi na, lee, n’ụbọchị ahụ, n’oge ahụ, mgbe m ga-
eweghachi akụnụba nke Juda na Jerusalem, **2** na m ga-
achịkọta mba niile nke ụwa, mee ka ha zukọọ na Ndagwurugwu
Jehoshafat. N’ebe ahụ, ka mụ onwe m ga-ama ha ikpe, n’ihi
ihe ha mere ihe nketa m, na ndị nke m Izrel. N’ihi na ha
chụsasịrị ndị m n’etiti mba niile, kee ala m n’etiti onwe ha. **3**
Ha fere nza n’ihi ndị m, were ụmụ m ndị nwoke gbanwere
ụmụ akwụna. Ha rere ụmụ m ndị nwanyị n’ihi mmanya, n’ihi
inweta mmanya ha ga-añụ. **4** “Ọ bụ gịnị ka unu nwere megide
m, unu Taịa na Saịdọn, na unu obodo ahụ niile dị gburugburu
ala ndị Filistia? O nwere ihe m mere nke unu na-akwụghachi
m ụgwọ ya? Ọ bụrụ n’ezie na unu na-akwụghachi m ụgwọ,
mụ onwe m ga-eji ọsọ kwụghachi unu ihe ọjọọ niile unu
mere. **5** N’ihi na unu weere ọlaọcha m na ọlaedo m, burukwa
ihe dị oke ọnụahịa niile m nwere, bulaa ha n’ụlọnsọ chi unu.
6 Unu refuru ndị Juda na ndị Jerusalem, resi ha ndị Griik,
si otu a wega ha n’ebe dị anya site n’ala ha. **7** “Lee, aga m
esi n’ebe ahụ unu refuru ha kpọlite ha. Aga m emekwa ka
ihe ndị ahụ niile unu mere bịaghachi unu n’isi. **8** Aga m
ewere ụmụ unu ndị nwoke na ndị nwanyị resi ha ndị Juda,
ndị ga-eresi ha ndị Sheba, bụ mba tere anya.” Onyenwe anyị
ekwuola ya. **9** Kwupụtanụ nke a n’etiti mba niile: Jikerenụ
agha! Kpọteenụ ndị dike n’agha. Ka ndị agha niile a zụziri
azụzi bịaruo nso ibu agha. **10** Kpụgharịanụ mma oge unu ka
ha bụrụkwa mma agha, kpụgharịakwanụ mma ịkwa osisi
unu ka ha ghọọ ùbe. Ka onye na-adịghị ike kwuo sị, “Adị
m ike!” **11** Chịkọta onwe unu ọsịịsọ, bịa, unu mba niile, nọ
n’ebe niile. Zukọtaanụ n’ebe ahụ. Kpọdata ndị agha gị dị ike
Onyenwe anyị! **12** “Ka akpọlitekwa mba niile, mee ka ha
niile bịaruo na Ndagwurugwu Jehoshafat, n’ihi na ọ bụ n’ebe
ahụ ka m ga-anọ kpee mba nọ n’akụkụ niile ikpe. **13** Tinye
mma iwe ihe ubi, n’ihi na mkpụrụ ubi achaala. Bịa zọchaa
mkpụrụ vaịnị, n’ihi n’ebe ịzọcha mmanya ejula, ebe ịnara
mmanya gị niile ejubigakwala oke, n’ihi na ajọ omume ha
dị ukwuu.” **14** Ọtụtụ igwe mmadụ, ọtụtụ igwe mmadụ! Ha
jupụtara na ndagwurugwu mkpebi ikpe ahụ! N’ihi na ụbọchị
Onyenwe anyị dị nso, na ndagwurugwu mkpebi nhọrọ ahụ.
15 Anyanwụ na ọnwa ga-agbaji oji, kpakpando agakwaghị
enye ìhè. **16** Onyenwe anyị ga-ebigbọ na Zayọn, olu ya ga-
ada n’ime Jerusalem. Elu ụwa na mbara eluigwe ga-amakwa
jijiji. Onyenwe anyị ga-abụrụ ndị ya ebe mgbaba. Ọ ga-abụrụ
ndị Izrel ebe e wusiri ike. **17** “Mgbe ahụ, unu ga-amata na
mụ onwe m bụ Onyenwe anyị Chineke unu bi na Zayọn,
n’ugwu m dị nsọ. Jerusalem ga-abụ ebe dị nsọ. Ndị mba
ọzọ agakwaghị esite n’ime ya gabiga ọzọ. **18** “N’ụbọchị ahụ,
mmanya ọhụrụ ga-esi n’ugwu ukwu niile na-atapụtasị, mmiri
ara ehi ga na-erupụtakwa site n’ugwu nta niile; mmiri ga na-
asọkwa na ndagwurugwu niile nke Juda ebe mmiri si eru.
Isi iyi ga-esitekwa n’ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị sọpụta dee
Ndagwurugwu Shitim. **19** Ma Ijipt ga-atọgbọrọ n’efu, Edọm
ga-aghọkwa mkpọmkpọ ebe, n’ihi ihe ike ha mere ndị Juda,
bụ ndị ha kwafuru ọbara ndị aka ha dị ọcha n’ala ha. **20** Ma
Juda ga-abụ ebe mmadụ ga-ebi ruo mgbe ebighị ebi. A ga-
ebikwa na Jerusalem n’ọgbọ niile. **21** Aga m ahapụ ịbọ ọbọ
ọbara ha? Mba, agaghị m agụnye onye ikpe maara dịka onye
ikpe na-amaghị.

Emọs

1 Okwu ndị Emọs kwuru, onye bụ otu n’ime ndị ọzụzụ atụrụ
nke obodo Tekoa. Ndị a bụ ọhụ ọ hụrụ banyere Izrel. Ọ
hụrụ ọhụ a mgbe Uzaya bụ eze ndị Juda. N’oge ahụ kwa ka
Jeroboam nwa Joash na-achị Izrel. Ọ hụrụ ọhụ a afọ abụọ
tupu oke ala ọma jijiji ahụ adịrị. 2 Ọ sịrị, Onyenwe anyị si
n’ugwu Zayọn na-ebigbọ, o si na Jerusalem na-eme ka olu
ya daa ụda. Ebe ịta nri nke ndị ọzụzụ atụrụ ga-eru ụjụ. Elu
ugwu Kamel ga-akpọnwụkwa. 3 Otu a ka Onyenwe anyị na-
ekwu, “N’ihi njehie atọ nke Damaskọs, na n’ihi njehie ha nke
ugboro anọ, agaghị m ahapụ inye ya ntaramahụhụ. N’ihi na
ha azọpịala ndị m n’ime Gilead, ha ji igwe ịzọcha mkpụrụ ọka
nwere eze. 4 N’ihi ya, aga m esunye ọkụ n’ụlọeze Hazael; ọkụ
a ga-erepịakwa ebe niile e wusiri ike nke Ben-Hadad. 5 Aga m
etiji ibo ọnụ ụzọ ama Damaskọs, aga m ekpochapụkwa ndị
niile bi na Ndagwurugwu Aven, na onye ahụ mkpara eze dị
n’aka ya, nke nọ na Bet-Eden. Ndị Aram ga-abụkwa ndị a
dọtara n’agha, ndị a ga-adọkpụrụ gaa Kia.” Ka Onyenwe anyị
kwuru. 6 Otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu, “N’ihi njehie atọ
nke Gaza, e, n’ihi njehie nke anọ, agaghị m ahapụ inye ya
ntaramahụhụ, n’ihi na ha dọtara mmadụ niile n’agha, ranye
n’aka ndị Edọm. 7 N’ihi ya, aga m esunye ọkụ na mgbidi niile
nke Gaza, ebe ya niile e wusiri ike ga-agba ọkụ. 8 Aga m
egbu ndị Ashdọd, ma bibiekwa onye ahụ na-achị Ashkelọn.
Aga eweli aka m megide ndị Ekrọn, ruo mgbe ndị Filistia
fọdụrụ ga-ala n’iyi.” Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị sịrị. 9 Otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu, “N’ihi
njehie atọ nke Taịa, e, n’ihi nke anọ, agaghị m ahapụ inye ya
ntaramahụhụ. N’ihi na ha dọkpụrụ ọgbakọ ndị mmadụ renye
n’aka Edọm dịka ohu, ma chefuo ọgbụgba ndụ nwanne na
nwanne dị n’etiti ha. 10 N’ihi nke a, aga m esunye ọkụ na
mgbidi niile nke Taịa; ọ ga-eredakwa ebe ha niile e wusiri
ike.” 11 Onyenwe anyị na-ekwu, “N’ihi njehie atọ nke Edọm,
e, n’ihi nke anọ, agaghị m ahapụ inye ya ntaramahụhụ. N’ihi
na o ji mma agha chụọ nwanne ya ọsọ, o meghị ebere, kama,
o mere ka iwe ya dịgidesie ike; nrubiga oke nke ọnụma ya
akwụsịkwaghị akwụsị. 12 N’ihi ya, aga m esunye ọkụ na
Teman; ọ ga-erekwa n’ebe niile e wusiri ike nke Bozra.” 13 Ma
otu a ka Onyenwe anyị na-ekwu, “N’ihi njehie atọ nke Amọn,
e, n’ihi nke anọ, agaghị m ahapụ inye ya ntaramahụhụ, n’ihi
na ha were mma agha ha bọwaa afọ ụmụ nwanyị Gilead dị
ime, n’ihi ime ka oke ala ha saa mbara. 14 N’ihi nke a, aga m
esunye ọkụ na mgbidi niile nke Raba. Ọ ga-erepịakwa ebe ya
niile e wusiri ike. Oke ụzụ agha nke ga-ada dịka ụzụ oke ifufe,
na ụzụ egbe eluigwe ga na-ada n’ụbọchị ahụ. 15 Eze ha na
ndịisi ọchịchị ya ga-abụ ndị a dọtara n’agha, ndị ga-aga biri
n’ala ọzọ.” Ka Onyenwe anyị sịrị.

2 Otu a ka Onyenwe anyị sịrị, “N’ihi njehie atọ nke Moab,
e, n’ihi nke anọ, agaghị m ahapụ inye ya ntaramahụhụ.
N’ihi na ha surere ọkpụkpụ eze ndị Edọm ọkụ, mee ha ka
ha ghọọ ntụ. 2 Ya mere, aga m ezite ọkụ na Moab, nke ga-
erepịa ebe niile e wusiri ike nke Keriọt. Moab ga-anwụ n’ime
ọgbaaghara, n’etiti mkpu agha, na ụda opi ike. 3 Aga m ala
onyeisi ọchịchị ya n’iyi, gbukwaa ndị ozi niile nọ n’okpuru
ya.” Ọ bụ Onyenwe anyị na-ekwu. 4 Otu a ka Onyenwe anyị
sịrị, “N’ihi njehie atọ nke Juda, e, n’ihi nke anọ, agaghị m
ahapụ inye ya ntaramahụhụ. N’ihi na ha ajụla iwu Onyenwe
anyị. Ha ajụkwala irube isi ha n’ụkpụrụ ya. Ha abụrụla ndị e ji
okwu ụgha duhie, bụ okwu ụgha ndị ahụ nna nna ha gbasoro.
5 N’ihi nke a, aga m esunye ọkụ na Juda, ọ ga-erepịa ebe niile
e wusiri ike nke Jerusalem.” 6 Otu a ka Onyenwe anyị sịrị,
“N’ihi njehie atọ nke Izrel, e, n’ihi nke anọ, agaghị m ahapụ
inye ya ntaramahụhụ. Ha na-ere ndị ezi omume n’ihi ọlaọcha,
reekwa ụmụ ogbenye n’ọnụ ahịa e ji azụ akpụkpọụkwụ abụọ.
7 Ha na-azọpịa isi ndị ike na-adịghị, na-echi ha ọnụ n’aja,
na-ewezuga ndị dị umeala n’ụzọ ezi ihe. Nwoke na nna ya
na-edinakwuru otu nwaagbọghọ, si otu a merụọ aha nsọ
m. 8 Ha na-edina n’akụkụ ebe ịchụ aja ọbụla, n’elu uwe ndị
anatara na mbe. N’ime ụlọnsọ chi ha, ha na-aṅụ mmanya ha
natara dịka ihe nra. 9 “Ma a lara m ndị Amọrait n’iyi n’ihu
ha, ndị ahụ dị ogologo dịka osisi sida, ndị sikwara ike dịka
osisi ook. Alara m mkpụrụ ha dị n’elu, na mgbọrọgwụ ha
niile dị n’okpuru n’iyi. 10 Esitere m n’ala Ijipt kpọpụta unu,
duru unu gafee n’ọzara iri afọ anọ, ime ka unu nweta ala
ndị Amọrait. 11 “Ahọpụtara m ụmụ unu ụfọdụ ka ha bụrụ
ndị amụma, họpụtakwa ụfọdụ ndị okorobịa unu ka ha bụrụ
Nazirait. Unu ndị Izrel, unu ga-agọ na nke a abụghị eziokwu?”
Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara ya. 12 “Ma unu mere ka
ndị Nazirait ahụ ṅụọ mmanya. Unu nyekwara ndị amụma
iwu ka ha kwụsị ibu amụma. 13 “N’ihi ya, aga m abịada unu
n’ala n’ọnọdụ unu, dịka ụgbọala nke e bujuru ukwu ọka si
abịada. 14 Ịgba ọsọ agaghị azọpụta ọ bụladị ndị dị nwe ụkwụ
ọsọ, ndị dị ike agaghị agba onwe ha ume, ndị bụ dike n’agha
agaghị azọpụta onwe ha. 15 Ndị na-agba ụta agaghị agbata
ihe ọbụla, ndị nwere ụkwụ ọsọ agaghị enwekwa ike ịgba ọsọ.
Ọ bụladị onye ịgba ịnyịnya doro anya agakwaghị enwe ike
ịgbanarị ihe mberede nke ga-abịakwasị ya. 16 Ndị obi siri ike
n’etiti ndị dike unu, ga-agbara ọtọ gbapụ ọsọ n’ụbọchị ahụ.”
Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.

3 Nụrụnụ okwu ndị a nke Onyenwe anyị kwuru megide
unu, unu ndị Izrel, megidekwa ezinaụlọ ahụ niile nke m
kpọpụtara site n’ala Ijipt. 2 “Naanị unu ka m họọrọ n’ime
ezinaụlọ niile nke nọ n’elu ụwa; Ọ bụ n’ihi nke a ka m ga-eji
nye unu ahụhụ n’ihi mmehie unu niile.” 3 Mmadụ abụọ ga-
esi aṅaa jekọọ ije ma ọ bụrụ na ha enweghị nkwekọrịta? 4
Ọdụm ọ na-agbọ ụja n’ọhịa ma ọ bụrụ na o nweghị anụ ọ
hụrụ? Nwa ọdụm ọ na-ebigbọ n’ime olulu ya, mgbe ọ dịghị
anụ ọ dọgburu? 5 Nnụnụ ọ na-ama n’ọnya dị n’ala ma ọ bụrụ
na o nweghị ọnya e siri ijide ya? Ọnya e siiri anụ ọ na-akụchi
ma ọ bụrụ na o nweghị ihe ọ matara? 6 Mgbe a fụrụ opi
n’obodo, ọ bụ na ndị bi n’ime ya adịghị ama jijiji? Mgbe mbibi
na ịla n’iyi dakwasịrị obodo ọbụla ọ bụghị Onyenwe anyị
mere ka ọ dị? 7 N’ezie Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị adịghị eme ihe ọbụla tutu ruo mgbe o buru ụzọ gosi ya
ndị na-ejere ya ozi bụ ndị amụma. 8 Ọdụm agbọọla ụja, o
nwere onye na-agaghị atụ egwu? Onye kachasị ihe niile elu,
bụ Onyenwe anyị ekwuola okwu, onye ga-ahapụ ibu amụma?
9 Kwusaanụ ya n’obodo niile e wusiri ike nke Ashdọd na ebe
niile e wusiri ike nke Ijipt, sị, “Zukọtanụ n’elu ugwu niile
nke Sameria ka unu hụ oke ọgbaaghara nke dị n’etiti ya na
mmegbu niile nke dị n’etiti ndị ya.” 10 “Ha echezọọla ime ezi
ihe.” Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, “bụ ndị ahụ na-
akpakọba ihe e zutere n’ohi na ihe e sitere n’aka ike pụnara
ndị mmadụ n’ime n’ụlọ ha niile e wusiri ike.” 11 N’ihi ya nke

a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru,
"Onye iro na-abịa! Ọ ga-agba ala gị gburugburu; ọ ga-akwatu
ebe niile gị bụ nke e wusiri ike, ma kwakọrọkwa ihe niile dị
n'ụlọ gị ndị ahụ e wusiri ike." 12 Otu a ka Onyenwe anyị sịrị,
"Dịka onye ọzụzụ atụrụ si anapụta naanị ọkpụkpụ ụkwụ abụọ
maọbụ iberibe ntị site n'ọnụ ọdụm, otu a ka a ga-esi zọpụta
ụmụ Izrel bi na Sameria, na nkuku isi ihe ndina na n'iberibe
akwa ọma site n'elu ihe ndina." 13 "Nụrụ nke a, ma gbaanụ
ama megide ụmụ Jekọb," ọ bụ otu a ka Onyenwe anyị, bụ
Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile, kwubiri.
14 "N'ụbọchị ahụ, m ga-enye Izrel ahụhụ n'ihi mmehie ha,
aghaghị m imebikwa ebe ịchụ aja nke dị na Betel. Mpi dị
n'ebe ịchụ aja ka a ga-ebipụkwa, mee ka ha daa n'ala. 15 Aga
m etida ụlọ ndị niile ha wuru maka oge oyi, na nke ha wuru
maka oge okpomọkụ; aga m ebibikwa ụlọ ndị ahụ niile ha ji
ọdụ enyi wuo. Ọtụtụ ebe obibi ha niile ka a ga-etitukwa." Otu
a ka Onyenwe anyị kwubiri ya.

4 Nụrụ okwu a, unu nne ehi nke Bashan, ndị na-ebi n'elu
ugwu Sameria, unu ndị inyom na-emegbu ndị ogbenye,
ma zọpịakwa ndị mkpa na-akpa, ndị na-asị di ha, "welatara
anyị ihe ọṅụṅụ" 2 Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị ewerela ịdị nsọ ya ṅụọ iyi, sị, "Ụbọchị ahụ aghaghị ịbịa
mgbe a ga-eji nko dọkpụrụ unu pụọ; jiri nko azụ dọkpụrụ
ọ bụladị onye ikpeazụ n'ime unu. 3 Ọ bụ site n'oghere dị
iche iche e mere na mgbidi obodo, ka onye ọbụla ga-esi
n'ahịrị n'ahịrị pụọ, a ga-atụga unu n'ụzọ Hamon." Otu a
ka Onyenwe anyị kwupụtara. 4 "Gaanụ na Betel, ma jehie.
Jeenụ Gilgal mee ka mmehie baa ụba. Butenụ ihe aja unu
ụtụtụ niile. Webatakwanụ onyinye otu ụzọ n'ụzọ iri unu
n'ụbọchị atọ ọbụla. 5 Chụọnụ aja nsure ọkụ dịka aja ekele,
site n'achịcha koro eko; kpọsaakwanụ banyere onyinye afọ
ofufu niile unu na-enye, nyaanụ isi banyere ha, unu bụ ndị
Izrel, n'ihi na nke a bụ ihe unu hụrụ n'anya ime." Otu a ka
Onyenwe anyị kwupụtara. 6 "E mere m ka unu nwee eze dị
ọcha n'obodo unu niile, mekwa ka ụkọ nri dị n'ọnụmara unu
niile ma unu alọghachikwuteghị m." Otu a ka Onyenwe anyị
kwupụtara. 7 "Ọzọkwa, Mụ onwe m gbochikwara mmiri izoro
unu, mgbe ọ fọdụrụ ọnwa atọ tupu owuwe ihe ubi ebido.
Enyere m otu obodo mmiri ozuzo, ma gbochie ya izoro obodo
nke ọzọ. Mmiri zoro n'otu ubi, ma nke mmiri ezoghị na ya
kpọnwụrụ. 8 Ndị si obodo abụọ maọbụ atọ chọrọ mmiri
ọṅụṅụ jee n'obodo ọzọ, ma ha enwetaghị nke ha ji aṅụju
afọ, ma n'ime ihe ndị a niile unu alọghachikwuteghị m." Otu
a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 9 "Ezitere m ọrịa nchakpọ
n'ubi unu niile a gbara ogige, ya na ubi vaịnị unu niile, ọtụtụ
oge, werekwa ọrịa na-eripịa ihe ubi na ọmụma ebu bibie
ha, zitekwa igurube nke richapụrụ osisi fiig na osisi oliv
unu niile, ma nke a emeghị ka unu lọghachikwute m." Otu
a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 10 "Ezitere m n'etiti unu
ajọ ọrịa na-efe efe dịka ndị ahụ m zitere ndị Ijipt. Ejiri m
mma agha gbuo ụmụ okorobịa unu, mee ka a dọta ịnyịnya
agha unu n'agha. Emere m ka isisi ọjọọ ndị niile nwuru
n'ọmụma ụlọ ikwu unu jupụta imi unu, ma nke a emeghị ka
unu lọghachikwute m." Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara.
11 "Akwaturu m ụfọdụ n'ime unu dịka mgbe Chineke kwaturu
Sọdọm na Gọmọra. Unu dịka ọlọkọ nkụ ọkụ alọpụtara site
n'ọkụ, ma unu alọghachikwuteghị m," otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri. 12 "N'ihi ya, ihe ndị a ka m na-aga ime gị, gị bụ Izrel.
Ebe ọ bụkwa na ejikerela m ime gị ihe ndị a, jikere, O Izrel,
izute Chineke gị." 13 Ma lee, onye na-akpụ ugwu niile, onye
na-ekekwa ifufe, nke na-ekpughekwa echiche uche ya nye
mmadụ, onye na-emekwa ka chi ọbụbọ ghọọ ọchịchịrị, na-
azọchakwa ugwu niile n'ọbụụkwụ ya, Onyenwe anyị Chineke
Onye pụrụ ime ihe niile bụ aha ya.

5 Nụrụnụ okwu ndị a, nke a ka m na-ekwu megide unu,
ọ bụ mkpu akwa maka gị ezinaụlọ nke Izrel: 2 "Izrel,
nwaagbọghọ na-amaghị nwoke, a daala, ọ gaghị ebilite ọzọ,
onye a gbahapụrụ n'ala nke aka ya, ọ dịkwaghị onye ga-
ekulite ya." 3 Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị na-asị Izrel, "Obodo unu nke na-ezipụ puku ndị ike,
ka naanị narị ga-afọdụ, obodo unu na-ezipụ narị ndị ike ka
naanị iri ga-afọdụrụ." 4 Ihe ndị a bụ okwu Onyenwe anyị na-
agwa ụlọ Izrel, "Chọọnụ m, ka unu dịrị ndụ. 5 Unu achọla
Betel, unu abanyekwala na Gilgal, maọbụ ga ije ruo Bịasheba.
N'ihi na Gilgal aghaghị ije biri n'ala ọzọ, ebe Betel ga-aghọ
ebe tọgbọrọ n'efu." 6 Chọọnụ Onyenwe anyị, ka unu dịrị
ndụ, ka ọ gharakwa iji ike bịakwasị ụlọ Josef, dịka ire ọkụ,
ọ ga-erepịa ha. Betel agaghị enwe onye ga-emenyụ. 7 Unu
ndị na-eme ikpe ziri ezi ka ọ ghọọ ihe ilu, na-ekpukwa ezi
omume ihu n'ala. 8 Onye mere kpakpando pleiades na orion,
onye na-emekwa ka oke ọchịchịrị ghọọ ụtụtụ, na-emekwa ka
ụbọchị ghọọ abalị, onye na-akpọ mmiri nke osimiri oku, wụsa
ha n'elu ala akọrọ, Onyenwe anyị bụ aha ya. 9 Onye na-eme
ka ịla n'iyi bịakwasị ndị dị ike n'otu ntabi anya, na-emekwa
ka ịla n'iyi bịakwasị ebe ahụ niile e wusiri ike. 10 Ọ dị ndị na-
akpọ onye na-edebe ikpe ziri ezi n'ụlọikpe asị, na-eleḷịkwa
onye na-ekwu eziokwu anya. 11 Unu na-azọpịa ndị ogbenye,
na-anapụ ha ukwu ọka wiiti ha. Unu ewuolara onwe unu ụlọ
nkume a wara awa, ma unu agaghị ebi n'ime ha. Unu akụọla
ubi vaịnị mara mma, ma unu agaghị aṅụ ihe ọṅụṅụ ọbụla
sitere n'ime ha. 12 N'ihi na amaara m njehie unu niile, ka ha
si baa ụba, matakwa ọtụtụ mmehie unu niile. Unu na-emegbu
ndị ezi omume, na-erikwa ngarị. Ma na-achụpụkwa ndị ọ
dịghị nke ha nwere n'ọnụ ụzọ ama. 13 N'ihi ya, onye nwere
uche na-ekpuchi ọnụ ya n'oge ahụ, n'ihi na oge ndị ahụ dị
njọ. 14 Chọsienụ ezi ihe ike, ọ bụghị ihe ọjọọ; ka unu dịrị ndụ.
Mgbe ahụ ka Onyenwe anyị Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile
ga-anọnyere unu, dịka unu si kwuo. 15 Kpọọnụ ihe ọjọọ asị,
ma hụnụ ezi ihe n'anya. Meenụ ka ikpe ziri ezi guzosie ike
n'ụlọikpe unu. O nwere ike bụrụ na Onyenwe anyị Chineke
Onye pụrụ ime ihe niile ga-enwe amara n'ahụ ndị fọdụụrụ
Josef. 16 N'ihi ya, nke a ka Onyenwe anyị, Chineke Onye pụrụ
ime ihe niile, bụ Onyenwe anyị na-asị, "Oke iti mkpu akwa
aghaghị ịdị n'okporoụzọ niile; ọ bụkwa n'ama niile ka ha ga-
asị, azịgbakwa, azịgbakwa. A ga-akpọ ndị ọrụ ubi ka ha bịa
kwaa akwa, kpọọkwa ndị na-eru ụjụ ka ha bịa tie mkpu akwa.
17 A ga-enwe iti mkpu akwa n'ime ubi vaịnị niile, n'ihi na aga
m esi n'etiti unu gafee," ka Onyenwe anyị kwuru. 18 Ahụhụ
dịrị unu, ndị ahụ na-achọsi ụbọchị Onyenwe anyị ike. Gịnị
mere unu ji achọ ụbọchị nke Onyenwe anyị ahụ? Ụbọchị ahụ
ga-abụ ọchịchịrị, ọ bụghị ìhè. 19 Ọ ga-adị ka onye si n'ihu
ọdụm na-agbapụ ma zute anụ ọhịa bịa, maọbụ onye gbabara
n'ụlọ ya izuike ma tụkwasị aka ya n'aja ụlọ, agwọ ataa ya.
20 Ụbọchị Onyenwe anyị ọ gaghị abụ ụbọchị ọchịchịrị, na-
abụghị ìhè, nke oke ọchịchịrị, a na-agaghị enwe ìhè ọbụla na
ya? 21 "Akpọrọ m mmemme oriri na ọṅụṅụ unu asị, ajụla m

ya. Nnọkọ nke oke nzukọ unu adịghị atọkwa m ụtọ. 22 A
sịkwarị na unu bunyere m aja nsure ọkụ unu na aja mkpụrụ
ọka unu, agaghị m anabata ha. Aja udo nke anụ unu gbara
abụba abụrụghị m ihe ọbụla. 23 Sitenụ n'ebe m nọ wezuga
ụzụ ịbụ abụ unu. Agaghị m ege ntị n'abụ ụbọ akwara unu.
24 Kama meenụ ka ikpe ziri ezi na-asọgharị dịka mmiri, ka
ezi omume na-asọgharịbiga oke dịka iyi nke na-adịghị ata
ata. 25 "Iri afọ anọ ndị ahụ unu nọ n'ọzara, unu chụụrụ m
aja, unu o wetara m onyinye, unu ụlọ Izrel? 26 Unu ga-ebuli
eze unu Sakut elu, na arụsị Kayiwan, chi kpakpando unu, bụ
onyinyo unu, na chi niile a kpụrụ akpụ, nke unu kpụrụ nye
onwe unu. 27 Ya mere, aghaghị m ime ka e buru unu gaa
n'ala ndị ọzọ, n'ofe Damaskọs," ka Onyenwe anyị, Onye ahụ
aha ya bụ Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru.

6 Ahụhụ dịrị ndị ahụ na-enweghị nsogbu n'ime Zayọn, na
ndị ahụ na-ebi n'izuoke n'ugwu Sameria, bụ ndị a maara
aha ha na isi mba nke mba niile, ndị agbụrụ Izrel niile na-
abịakwute. 2 Gaanụ Kalne, ka unu lee ya anya, site n'ebe ahụ
unu jeruo Hamat, obodo ukwu ahụ, mgbe ahụ unu gbada
jeruokwa Gat nke dị na Filistia Ha ọ kacha alaeze abụọ unu
mma? Ka ala ha ọ karịrị ndị nke unu? 3 Unu na-ewezuga
ụbọchị ọjọọ ahụ ma na-eme ka ụbọchị ihe ike bịa ngwangwa.
4 Azịgba unu ndị na-edina n'elu akwa ọdụ enyi, na-agbatị
onwe ha n'elu ihe ndina ha, na-erikwa anụ ụmụ atụrụ dị
mma na ụmụ ehi e mere ka ha gbaa abụba. 5 Ndị na-abụ abụ
nke na-abaghị n'ụda ụbọ akwara, ma were aka ha rụọra onwe
ha ngwa egwu dịka Devid mere. 6 Unu na-aṅụ mmanya site
n'ọba; na-ete mmanụ makarịsịrị mma, ma ịla n'iyi nke Josef
adịghị ewute ha. 7 N'ihi ya, unu ga-abụ ndị a ga-ebu ụzọ mee
ka ha jee biri n'ala ndị ọzọ. Na mberede, oke oriri unu na
idina ala setịa onwe unu ga-akwụsị. 8 Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị ewerela onwe ya ṅụọ iyi, Onyenwe
anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile ekwupụtala sị, "Ihe
arụ ka mfụli elu nke Jekọb bụrụ m; ana m akpọkwa ebe ya
niile e wusiri ike asị. N'ihi ya, aghaghị m iwere obodo a na
ihe niile dị ya n'ime nyefee n'aka ndị ọzọ." 9 Ma ọ bụrụ na
mmadụ iri afọdụ n'ime otu ụlọ, ha niile aghaghị ịnwụ. 10 Ma
ọ bụrụ na nwanna, bụ onye nke na-aga ịkpọ anụ ahụ ndị a
ọkụ, abata ibupụ ha n'ezi, ọ jụọ otu onye nọ n'ime ime ụlọ
ahụ sị, "O nwere onye ọzọ gị na ya nọ?" Onye ahụ zaa, "Ọ
dịghị," mgbe ahụ nwanna ahụ ga-asị, "Nọọ jụụ. Anyị agaghị
akpọ aha Onyenwe anyị." 11 N'ihi na lee, Onyenwe anyị e
nyela iwu. Ọ ghaghị itikpọsị ụlọ ukwu ndị ahụ, tiriekwa ụlọ
nta ndị ahụ niile. 12 Ịnyịnya ọ na-agba ọsọ n'elu nkume?
Mmadụ ọ na-eji ehi abụọ e jikọtara ọnụ akọ elu osimiri? Ma
unu atụgharịala ikpe ziri ezi mee ya ka ọ ghọọ nsi, mkpụrụ
nke ezi omume ka unu mekwara ka ọ ghọọ ihe ilu. 13 Unu ndị
na-aṅụrị ọṅụ n'ihi na unu meriri obodo Lo Deba, ndị na-asị,
"Ọ bụghị site n'ike aka anyị ka anyị nwetakwara Kanaịm?" 14
"Ma lee, aghaghị m ime ka otu mba bilie imegide unu, ụlọ
Izrel," otu a ka Onyenwe anyị Chineke Onye pụrụ ime ihe
niile kwubiri ya. "Ha ga-emekpa unu ahụ site n'ụzọ niile site
na Lebo Hamat ruo ndagwurugwu Araba."

7 Ihe a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị mere
ka m hụ. Lee, ọ na-akwado igwe igurube nke ga-abịa bibie
ihe ubi niile ga-etopụta mgbe e burula ụzọ wee ihe ubi nke
mbụ nke a na-enye eze, dịka ihe ruuru ya. 2 Mgbe ha tachara
ahịhịa niile dị n'ala ahụ, etiri m mkpu: "Onye kachasị ihe
niile elu, bụ Onyenwe anyị biko arịọọ m gị, gbaghara. Jekọb ọ
ga-esi aṅa guzosie ike? Lee, ọ dịkarịrị nta." 3 Onyenwe anyị
chegharịrị banyere ihe ndị a. Onyenwe anyị kwuru sị, "Ihe
dị otu a agaghị emekwa." 4 Ihe a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị gosiri m: Lee, Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị na-akpọku ọkụ iji ya kpee ikpe. Ọkụ
ahụ repịara ogbu mmiri, repịakwa ala ahụ niile. 5 Mgbe ahụ,
asịrị m, "Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị biko,
arịọọ m gị kwụsị! Olee otu Jekọb ga-esi guzosie ike? Lee na ọ
dịkarịrị nta!" 6 Onyenwe anyị chegharịrị banyere ihe ndị a.
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwuru, "Ihe dị
otu a agaghị emekwa." 7 Nke a ka o gosiri m, lee, Onyenwe
anyị na-eguzo n'akụkụ mgbidi nke e ji ihe ịtụ mgbidi tụọ
nke ọma, o jikwa ihe ịtụ mgbidi n'aka ya. 8 Onyenwe anyị
sịrị m, "Emọs, gịnị ka ị na-ahụ?" Asịrị m, "Ihe ịtụ mgbidi."
Mgbe ahụ, Onyenwe anyị kwuru, "Lee, mụ onwe m na-edo
ihe ịtụ mgbidi n'etiti ndị m bụ Izrel, agaghịkwa m esi ebe ha
nọ gafee. 9 "Ebe niile e wuliri elu nke Aịzik aghaghị ịbụ ebe e
mebiri emebi, ebe nsọ niile nke Izrel aghaghị ịbụ ebe tọgbọrọ
n'efu, aghakwaghị m iweli mma agha m elu iji megide ụlọ
Jeroboam." 10 Mgbe ahụ, Amazaya onye nchụaja nọ na Betel
zigaara Jeroboam bụ eze Izrel ozi na-asị, "Emọs na-akwalị
izu nzuzo ka ọ megide gị n'etiti ụlọ Izrel, ala apụghị ibu
okwu niile sị ya n'ọnụ apụta. 11 Nke bụ ihe Emọs nọ na-asị,
"'Jeroboam aghaghị ịnwụ site na mma agha, Izrel aghakwaghị
isite n'ala amụrụ ha jee biri n'ala ọzọ, dịka ndị a dọtara
n'agha.'" 12 Mgbe ahụ, Amazaya gwara Emọs, "Gị onye ọhụ
ụzọ, gbara ọsọ gbalaa ala Juda. Jee n'ebe ahụ, rie achịcha
nke sitere n'ibu amụma gị, nọrọkwa n'ebe ahụ buo amụma
gị. 13 Ebula amụma ọzọ na Betel, n'ihi na ọ bụ ebe nsọ nke
eze, ọ bụkwa ụlọnsọ ukwu nke alaeze ya." 14 Mgbe ahụ,
Emọs zaghachiri Amazaya, "Ọ dịghị mgbe m bụ onye amụma,
abụkwaghị m nwa onye amụma, kama abụ m onye na-elekọta
igwe ewu na atụrụ, na onye ọrụ na-azụ osisi sikamọ. 15 Ma
Onyenwe anyị sitere n'ebe ịzụ igwe ewu na atụrụ kpọpụta
m, Onyenwe anyị sịrị m: 'Gaa buoro ndị m Izrel amụma.' 16
N'ihi ya, ugbu a nụrụ okwu Onyenwe anyị, ma unu na-asị,
"'Ebula amụma megide Izrel, ekwukwala okwu megide ụlọ
Aịzik.' 17 "Ya mere, otu a ka Onyenwe anyị kwuru, "'Nwunye
gị ga-aghọ nwanyị na-agba akwụna n'ime obodo. Ụmụ gị ndị
nwoke na ndị nwanyị ka a ga-eji mma agha gbuo. A ga-atụ
ala gị n'ihe ọtụtụ, kewasịa ya nye ndị ọzọ, ma gị onwe gị ga-
anwụ n'ala rụrụ arụ. A ghakwaghị ịdọta Izrel n'agha mee ka
ha gaa biri n'ala ndị mba ọzọ.'"

8 Ihe a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
gosiri m. Otu nkata nke mkpụrụ osisi ọkọchị chara acha
jupụtara. 2 Ọ sịrị m, "Emọs, gịnị ka ị na-ahụ?" A sịrị m: "Otu
nkata nke mkpụrụ osisi chara acha jupụtara n'ime ya." Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị sịrị m, "Oge ọgwụgwụ abịakwasịla ndị m,
Izrel. Agaghị m ewezugakwa ntaramahụhụ dịrị ha." 3 Otu a
ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwupụtara,
"N'ụbọchị ahụ, abụ niile nke a na-abụ n'ime ụlọnsọ ukwu
ga-aghọ iti mkpu akwa. Ọtụtụ, ọtụtụ ozu ndị nwụrụ anwụ,
n'ebe niile ọbụla ka atụpụsịrị ha! Mkpọtụ ọbụla adịghịkwa!"
4 Nụrụnụ nke a, unu ndị na-azọpịa ndị mkpa na-akpa, na-
emekwa ka ụmụ ogbenye dị n'ala a gwụsịa, 5 na-asị, "Olee
mgbe ọnwa ọhụrụ ga-agafe ka anyị ree mkpụrụ ubi, na mgbe
ụbọchị izuike ga-agwụ ka anyị ree ọka wiiti?" Ka anyị jiri ihe

ọtụtụ dị nta, na ibuli ọnụ ngwa ahịa elu, na aghụghọ site n'iji
ihe ọtụtụ na-ezughị ezu. **6** Jiri ọlaọcha zụta ụmụ ogbenye,
jirikwa akpụkpọụkwụ abụọ anyị zụta ndị mkpa na-akpa, ma
reekọta ọka wiiti anyị zachatara n'ala ya na ezi ọka wiiti. **7**
Onyenwe anyị ewerela nganga Jekọb ṅụọ iyi, "N'ezie, agaghị
m echefu, ọ bụladị otu n'ime ọrụ niile ha rụrụ." **8** Ọ bụ na ala
agaghị ama jijiji n'ihi nke a, ndị niile bi n'ime ya ha agaghị
eru ụjụ? Ala a niile ga-etoju dịka osimiri Naịl, a ga-eme ka ọ
maghariạ malie elu, ma tachaa dịka iyi Ijipt. **9** "Ma n'ụbọchị
ahụ," otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị
kwubiri ya, "Aga m eme ka anyanwụ daa n'etiti ehihie, ime
ka ọchịchịrị dịrị n'etiti oke ehihie nke ụbọchị. **10** Aghaghị m
ime ka ụbọchị oke oriri unu ghọọ ụbọchị iru ụjụ; gbanwee
abụ unu niile ka ha ghọọ abụ akwa. Aga m eme ka onye ọbụla
n'ime unu yiri akwa mkpe, meekwa ka unu kpụchaa isi unu.
Aga m eme ka ụbọchị ahụ dịrị ka ụbọchị a na-eru ụjụ, n'ihi
otu mkpụrụ nwa nwoke nwụrụ anwụ. Ọgwụgwụ ya ga-adịka
ụbọchị na-elu ilu ilu. **11** "Lee, ụbọchị ndị ahụ na-abịa," otu
a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị kwubiri
ya, "mgbe m ga-eziga oke ụnwụ n'elu ala, ọ bụghị ụnwụ
nke nri maọbụ nke akpịrị ịkpọ nkụ nke mmiri, kama ọ bụ
oke ụnwụ nke ịnụ okwu niile nke Onyenwe anyị. **12** Ha ga-
awaghari site n'otu osimiri ruo n'osimiri ọzọ, sitekwa n'ugwu
ruo n'ọwụwa anyanwụ; ha ga-agbagharị n'elu na ala ịchọ
okwu Onyenwe anyị, ma ha agaghị achọta ya. **13** "N'ụbọchị
ahụ, "ụmụ agbọghọ ndị mara mma ile anya, na ụmụ okorobịa
ndị dị ike ga-ada mba n'ihi akpịrị ịkpọ nkụ. **14** Ndị ahụ na-eji
mmehie Sameria na-aṅụ iyi, ndị na-asị, 'Dịka chi gị na-adị
ndụ, gị Dan,' nakwa, 'Ebe ọ bụ na chi ndị Bịasheba na-adị
ndụ,' ha ga-ada, ha agakwaghị ebilite ọzọ."

9 Ahụrụ m Onyenwe anyị ka ọ guzo n'akụkụ ebe ịchụ aja, ọ
sịrị, "Tie ọnụ ogidi ndị a ihe, ruo mgbe mbata ọnụ ụzọ ha
niile mara jijiji. Tipịasịa ha n'isi mmadụ niile; aga m ejikwa
mma agha gbuo ndị niile fọdụrụ. Ọ dịghị onye ga-agbapụ, ọ
dịkwaghị onye ga-ewezuga onwe ya. **2** Ọ bụrụ na ha egwuo
ala ruo n'ala mmụọ, site n'ebe ahụ ka aka m ga-esi dọlie ha, ọ
bụrụkwa na ha arigoruo ime eluigwe, site n'ebe ahụ ka m ga-
esi wedata ha n'ala. **(Sheol h7585)** **3** Ọ bụrụkwa na ha ezoo
onwe ha n'elu Kamel n'ebe ahụ ka m ga-esi chọpụta ha, kpụrụ
ha, a sịkwa na ha ezoo onwe ha n'ala oke osimiri, n'ebe ahụ
ka m ga-enye ajụala nke mmiri iwu ka ọ taa ha. **4** Ọ bụrụ na a
dọta ha n'agha mee ka ha gaa biri n'ala ndị mba ọzọ, n'ebe
ahụ aga m enye mma agha iwu ka o gbuo ha. "Aga m elekwasị
ha anya m abụọ n'ihi ime ha ihe ọjọọ, ọ bụghị ihe ọma." **5**
Onyenwe anyị, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, onye
na-emetụ ala aka mee ka ọ gbazee, ime ka ndị niile bi n'ala
ruo ụjụ; ala ya niile bilie na-ebili dịka mmiri nke osimiri Naịl,
nke na-emesịakwa dajụọ dịka mmiri Ijipt. **6** Onye na-ewu ụlọ
elu ya n'eluigwe niile, na-eme ka ntọala ya dị n'ụwa. Onye
na-akpọ mmiri nke osimiri oku, ma na-awụsa ha n'ala, aha ya
bụ Onyenwe anyị. **7** "Ọ bụ na unu ndị Izrel adịghị ka ndị
Kush n'ebe m nọ?" Otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. "Ọ bụ
na-esighị m n'ala Ijipt kpọpụta Izrel, site na Kafto kpọpụta
ndị Filistia, ma kpọpụtakwa ndị Aram site na Kia? **8** "N'ezie,
anya Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị dịkwasịrị
n'ahụ alaeze ahụ nke na-emehie. Aghaghị m ịla ya n'iyi,
kpochapụ ya site n'elu ụwa, naanị na m agaghị ebibicha ụlọ
Jekọb kpamkpam." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **9** "Ma
lee, mụ onwe m gaje inye iwu, aga m ayọgharị ụlọ Izrel n'etiti
mba niile dịka e si ayọgharị ọka n'ime nyọ, ma ọ dịghị otu
mkpụrụ ọka n'ime ya nke ga-ada n'ala. **10** Ma ndị mmehie
ahụ niile nọ n'etiti ndị m, ndị ahụ na-asị, 'Mbibi agaghị erute
anyị, anyị agaghị ezute ya, aghaghị ịnwụ site na mma agha.'
11 "N'ụbọchị ahụ, "aga m emekwa ka ụlọ ikwu Devid dara ada
guzoziekwa. Aga m emezi akụkụ ya niile gbajiri agbaji, mee ka
akụkụ ya niile dakpọsịrị adakpọsị guzozie dịka ọ dị na mbụ.
Aga m ewugharịkwa ya, mee ka ọ dịrị ka ọ dị na mbụ. **12** Ka
ha nwee ike inweta ndị fọdụrụ n'Edọm tinyere mba niile dị
iche iche bụ nke a kpọkwasịrị aha m." Otu a ka Onyenwe anyị
onye ga-emezu ihe ndị a niile kwubiri ya. **13** "Ụbọchị ndị ahụ
na-abịa, otu a ka Onyenwe anyị kwubiri, "Mgbe onye na-akọ
ubi ga-agafe onye na-ewe ihe ubi, onye na-agha mkpụrụ ka
onye na-azọcha mkpụrụ vaịnị ga-agafekwa. Mmanya ọhụrụ
ga-esitekwa n'elu ugwu na-atapụta, ọ ga-esitekwa n'ugwu
nta niile na-asọpụta. **14** Aga m emekwa ka ndị m bụ Izrel site
n'obodo a dọtara ha n'agha lọta. "Ha ga-ewughari obodo niile
tọgbọrọ n'efu, birikwa n'ime ha. Ha ga-akụ ubi vaịnị a gbara
ogige, ṅụọkwa mmanya si na ya. Ha ga-arụkwa ubi a gbara
ogige, riekwa mkpụrụ si na ya. **15** Aga m akụ Izrel n'ala ha. A
gaghị ehopukwa ha ọzọ site n'ala ahụ bụ nke m nyere ha." Ọ
bụ ihe Onyenwe anyị Chineke unu kwuru.

Ọbadaya

1 Ọhụ nke Ọbadaya hụrụ. Otu a ka Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị na-ekwu banyere Edọm. Anyị anụla
ozi si n'ọnụ Onyenwe anyị, e zipụla onyeozi ka ọ gaa mba
niile dị iche iche zie ha ozi, sị, "Bilikwanụ ka anyị gaa buo
agha megide ya." **2** "Lee, aga m eme ka ị dị nta n'etiti mba dị
iche iche; ị ga-abụ ihe a na-eleli anya nke ukwuu. **3** Nganga
nke obi gị eduhiela gị, gị onye bi na mgbawa niile nke nkume
dị elu, onye ebe obibi ya dị n'ebe dị oke elu. Gị onye na-
ekwu n'ime obi ya, 'Onye ga-akpụdata m n'ala?' **4** A sịkwarị
na i felie elu dịka ugo, ọ bụrụkwa na ị kpaa akwụ gị n'etiti
kpakpando, aga m esite n'ebe ahụ kpụdata gị n'ala." Otu a ka
Onyenwe anyị kwubiri. **5** "Ọ bụrụ na ndị ohi abịakwute gị, e,
ọ bụrụ na ndị na-apụnara mmadụ ihe abịakwute gị n'etiti
abalị, lee, ụdị mbibi na-echere ịdakwasị gị! Ọ bụghị naanị ihe
ha chọrọ ka ha ga-ezuru? Ọ bụrụ na ndị na-aghọ mkpụrụ
vaịnị abịakwute gị, ọ bụ na ha agaghị ahapụrụ gị mkpụrụ ole
na ole? **6** Ma lee ka e si nyochapụtachaa ebe niile Ịsọ debere
akụ ya, lekwaa ka e si chịkọrọ akụ ya niile bụ nke zoro ezo! **7**
Ndị enyi gị niile aghọgbuola gị, nwee ike imegide gị, ndị gị na
ha na-adị na mma achụrụla gị ruo n'oke ala; ndị gị na ha
na-erikọ nri gị ga-esiri gị ọnya igbudu, ma ị gaghị achọpụta
ya. **8** "N'ụbọchị ahụ," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya,
"ọ bụ na mụ agaghị ala ndị oke amamihe niile nọ n'Edọm
n'iyi, bụ ndị nwere mmụọ nghọta nọ n'ugwu Ịsọ? **9** Ndị gị
bụ dike n'agha, o Teman, ka ụjọ ga-eri. Onye ọbụlakwa nọ
n'ugwu Ịsọ niile, ka a ga-egbuda n'agha. **10** N'ihi na i gbuola
ma mesokwa nwanne gị bụ Jekọb ihe ike. Ihere ga-ekpuchi
gị; a ga-alakwa gị n'iyi ruo mgbe ebighị ebi. **11** N'ụbọchị
ahụ, ị nọọrọ onwe gị, na-ele ndị ọbịa ka ha na-akwakọrọcha
akụnụba ya, sitekwa n'ọnụ ụzọ ama ya gafee fee nza iji kerie
Jerusalem. Ị dịkwa ka otu onye n'ime ha. **12** Ma ị garaghị
eleda nwanne gị anya n'ụbọchị nsogbu ya, ị garaghị aṅụ ndị
Juda n'ụbọchị ahụ e bibiri ha. Ị garaghị anyara ha isi n'ụbọchị
ahụ ha nọ na nsogbu. **13** I kwesighị isite n'ọnụ ụzọ ama ndị m
zọọ ije n'ụbọchị ha nọ na nsogbu, o zighị ezi na i ga-enwe obi
aṅụrị n'oge ihe ọjọọ bịakwasịrị ha, n'ụbọchị ha nọ na nsogbu,
maọbụ jiri aka ike pụnara ha akụ ha n'ụbọchị nsogbu ha. **14** I
kwesighị ịnọchi na ngalaba ụzọ igbu ndị na-agbapụ ọsọ ndụ,
maọbụ were ndị ha fọdụrụ ndụ nyefee ha n'aka ndị iro ha,
n'ụbọchị nsogbu ha. **15** "Ụbọchị nke Onyenwe anyị dị nso
nye mba niile. Dịka i si mee ndị ọzọ, otu ahụ ka a ga-eme gị;
ihe i metara ga-adị gị n'isi. **16** Dịka i si site n'ugwu nsọ m ṅụọ
ihe ọṅụṅụ otu a ka mba niile gbara gị gburugburu ga-esi
ṅụọ ma na-adagharị. Ha ga-aṅụ, ṅụọ, ma ọ gaghị adị ha ka o
nwere ihe ha na-aṅụ. **17** Ma n'ugwu Zayọn ndị gbara ọsọ ndụ
ga-afọdụ, ọ ga-adị nsọ, ụlọ Jekọb ga-enwetakwa ihe nketa
ha ọzọ. **18** Ụlọ Jekọb ga-abụ ọkụ, ụlọ Josef ga-abụkwa ire
ọkụ: ma ụlọ Ịsọ ga-aghọkwa ukwu ọka. Ha ga-esunyekwa
ha ọkụ ma rechapụ ya. Ọ dịkwaghị ndị ga-afọdụ ndụ site
n'ụlọ Ịsọ." Onyenwe anyị ekwuola ya. **19** Mgbe ahụ, ndị bi
na Negev ga-ebichi n'ugwu ugwu Ịsọ, ndị si na Shefela ga-
enwekọta ala ndị Filistia. Ha ga-anọchi ala ubi niile nke ndị
Ifrem na nke Sameria. Ndị Benjamin ga-enwetakwa Gilead.
20 Ụmụ Izrel gbara ọsọ ndụ gaa na Hala, ga-enweta, bido
n'ala Fonisia ruo Zarefat. Ndị ahụ e mere ka ha si Jerusalem
gaa biri na Sefarad, ga-enwetakwa obodo niile nke Negeb. **21**
Ndị nnapụta ga-agbago n'ugwu Zayọn maka ịchị ugwu Ịsọ
niile. Mgbe ahụ alaeze niile ga-abụkwa nke Onyenwe anyị.

Jona

1 Okwu Onyenwe anyị bịakwutere Jona nwa Amitai, na-asị, **2** “Bilie, gaa Ninive, bụ obodo ukwu ahụ, kwusaa okwu megide ya, n’ihi na ajọ omume ha abịarutela n’ihu m.” **3** Ma Jona gbapụrụ ọsọ site n’ihu Onyenwe anyị chee ihu ya ije Tashish. O biliri jee Jopa, n’ebe ọ hụrụ ụgbọ mmiri nke na-aga Tashish. Ọ kwụrụ ụgwọ ije ụgbọ, banye isoro gaa Tashish ka o nwee ike gbapụ site n’ihu Onyenwe anyị. **4** Ma Onyenwe anyị mere ka ifufe dị egwu malite ife n’elu osimiri ahụ, ebili mmiri bidokwara na-amagharị, chọọ itiwasị ụgbọ mmiri ahụ. **5** Mgbe ahụ, ndị niile na-arụ ọrụ n’ụgbọ ahụ tụrụ oke egwu, malite itiku chi ha. Ha malitekwara itufu ihe niile dị n’ụgbọ mmiri ahụ, ime ka ụgbọ ahụ dị mfe. Ma n’oge ihe ndị a na-eme, Jona nọrịị n’ala ala ụgbọ mmiri ahụ ebe o dinara ala na-arahụ ụra. **6** Onyeisi ụgbọ jekwuru Jona sị ya, “Gịnị ka ị nọ n’ebe a na-eme, ị na-arahụ ụra? Bilie, kpọkuo chi gị, ma eleghị anya o nwere ike ileta anyị anya, meere anyị ebere, zọpụta anyị.” **7** Mgbe ahụ, ndị nọ n’ụgbọ sịrịtara ibe ha, “Bịanụ ka anyị fee nza mata onye ihe ọjọọ dị otu a sị n’aka ya bịakwasị anyị.” Ya mere, ha fere nza, nza ahụ a maa Jona. **8** N’ihi ya, ha sịrị ya, “Gwa anyị, onye mere ka ihe dị otu a bịakwasị anyị. Gịnị bụ ọrụ gị? Ebee ka i si bịa? Ị bụ onye obodo ebee? Ole agbụrụ i si na ya pụta?” **9** Ọ sịrị, “Abụ m onye Hibru, na onye na-akpọ isiala nye Onyenwe anyị, bụ Chineke nke eluigwe, onye kere osimiri na ala akọrọ.” **10** Egwu dị ukwuu tụrụ ụmụ nwoke ahụ, ha sịrị ya, “Gịnị ka i mere?” N’ihi na ha matara na o si n’ihu Onyenwe anyị na-agbapụ ọsọ, n’ihi na ọ gwala ha rịị na ọ bụ otu o si dị. **11** Ma ebili mmiri ahụ gara n’ihu na-amali n’ike n’ike. N’ihi ya, ha sịrị, “Gịnị ka anyị ga-eme gị, nke ga-eme ka osimiri dajụọ?” **12** Ọ gwara ha, “Bulienụ m tụnye n’ime osimiri. Nke a ga-emekwa ka ọ dajụọ. N’ihi na amaara m na ọ bụ n’ihi m ka ebili mmiri ọjọọ a ji na-abịakwasị unu.” **13** Kama, ndị ikom ahụ ji ike nyasie ụgbọ ahụ ichigharị ya laghachi n’elu ala, ma ha enweghị ike. N’ihi na oke osimiri ahụ na-amali elu karịa ka ọ dị na mbụ. **14** Mgbe ahụ, ha tikuru Onyenwe anyị mkpu akwa sị, “Onyenwe anyị, biko ekwela ka anyị nwụọ n’ihi ọnwụ nwoke a. Biko, atụkwasịkwala ọbara nwoke a na-emeghị ihe ọjọọ n’isi anyị, n’ihi na gị Onyenwe anyị emeela dịka i si chọọ.” **15** Ya mere, ha buliri Jona elu tụnye ya n’ime osimiri ahụ, ebili mmiri ahụ dajụkwara. **16** Mgbe nke a mere ndị ikom ahụ tụrụ egwu Onyenwe anyị nke ukwuu. Ha chụụrụ Onyenwe anyị aja, kwekwa ya nkwa dị iche iche. **17** Ma Onyenwe anyị akwadolarị otu azụ buru ibu ka o loo Jona. Ya mere, Jona nọrọ n’afọ azụ ahụ ụbọchị atọ, ehihie na abalị.

2 Mgbe ahụ, Jona sitere n’afọ azụ ahụ kpeere Onyenwe anyị Chineke ekpere. **2** Ọ sịrị, “Esitere m n’ahụhụ m kpọkuo Onyenwe anyị, ọ zakwara m. N’afọ ala mmụọ ka m si tikuo gị, ị nụkwara olu akwa m. **(Sheol h7585)** **3** Ị tụnyere m n’ime mmiri dị omimi, n’etiti oke osimiri. Osimiri dịkwa m gburugburu, ebili mmiri gị na mmali mmiri gị gabigakwara m n’isi. **4** Mgbe ahụ, asịrị m, ‘E sitela n’ihu gị chụpụ m; ma otu ọ dị, aga m elegidekwa anya m ọzọ n’ebe ụlọnsọ ukwu gị dị.’ **5** Mmiri gbara m gburugburu, ruo n’olu m, ogbu mmiri na-erikpu m. Achara mmiri kekụkwara m n’isi. **6** Arịdaruola m n’ala ugwu ugwu nke osimiri, ala ahụ ihe ntụchi ya niile kpachitara m ruo mgbe ebighị ebi. Ma i meela ka m si n’olulu pụta na ndụ, Onyenwe anyị, bụ Chineke m. **7** “Mgbe mmụọ m na-ada mba n’ike n’ike, e chetara m gị Onyenwe anyị, ma ekpere m bịakwutere gị, n’ime ụlọnsọ ukwu gị dị nsọ. **8** “Ndị na-arapara n’arụsị dị iche iche na-enweghị uru ha bara, na-agbakụta ebere Chineke azụ. **9** Ma ọ bụ olu abụ ekele ka mụ onwe m ga-eji chụọrọ gị aja. Aga m akwụghachi nkwa niile m kwere. N’ihi na ‘Nzọpụta bụ nke Onyenwe anyị.’” **10** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị nyere azụ ahụ iwu, nke mere ka ọ gbọpụta Jona n’ala akọrọ.

3 Mgbe ahụ, okwu Onyenwe anyị ruru Jona ntị nke ugboro abụọ na-asị, **2** “Bilie, jee n’obodo ukwu ahụ bụ Ninive, kwusaara ya ozi ahụ m ziri gị.” **3** Jona biliri gaa Ninive dịka okwu nke Onyenwe anyị si dị. Ninive bụ nnọọ obodo dị ukwuu, nke ga-ewe ụbọchị atọ ịga ya gburugburu. **4** Jona malitere ịba n’obodo ahụ, ma mgbe ọ gara ije otu ụbọchị, o kwusara sị, “Iri ụbọchị anọ ka ọ fọdụrụ tupu alaa Ninive n’iyi.” **5** Ndị Ninive kwenyeere na Chineke, kpọsaa obubu ọnụ, ha niile site n’onye ukwu ruo n’onye nta, onye ọbụla yikwasịrị uwe mkpe. **6** Mgbe akụkọ a rutere eze Ninive ntị, o sitere n’ocheeze ya rituo, wezuga uwe eze ya, yikwasị uwe mkpe, nọkwasịkwa na ntụ. **7** Nke a bụ nkwusa ya n’ime Ninive: Nke a bụ iwu sitere n’aka eze na ndị a maara aha ha: “Ka mmadụ ọbụla, maọbụ anụmanụ, igwe ehi maọbụ anụ ụlọ ọbụla, ghara idetu ihe ọbụla n’ọnụ, ka ha ghara iri ihe maọbụ ṅụọ mmiri. **8** Kama ka onye ọbụla yiri akwa mkpe, ma mmadụ ma anụmanụ, ka ha kpọkusikwaa Chineke ike, ka ha sikwa n’ụzọ ọjọọ ha chegharịa, sikwa n’ọrụ ọjọọ ha na ime ihe ike ha niile chegharịa. **9** Onye maara? Ma eleghị anya, Chineke ga-ejide oke iwe ya, ma site n’ọmịiko ya wezuga iwe ọkụ ya si otu a mee ka anyị ghara ịla n’iyi.” **10** Mgbe Chineke hụrụ ihe niile ha mere, na otu ha siri site n’ụzọ ọjọọ ha niile chegharịa, Chineke chegharịrị uche banyere ịla ha n’iyi. O mekwaghị ka nzube ya ibibi obodo ahụ mezuo.

4 Ma ihe a jọrọ Jona njọ n’obi nke ukwuu, iwe ya dịkwa ọkụ. **2** N’ihi ya, o kpeere Onyenwe anyị ekpere sị, “O, Onyenwe anyị, nke a ọ bụghị ihe m kwuru, mgbe m nọ n’ala m? Ọ bụ ya mere m ji chọọ igbalaga na Tashish na mbụ n’ihi na amaara m na ị bụ Chineke onye na-eme amara, na onye jupụtara n’obi ebere, na onye na-adịghị ewe iwe ọsịịsọ, nke bara ụba n’ịhụnanya, onye na-anaghị ata mmadụ ahụhụ dịka mmehie ya siri dị. **3** Ugbu a, O, Onyenwe anyị napụ m ndụ m. Ọ ga-adị m mma ịnwụ anwụ karịa ịdị ndụ.” **4** Ma Onyenwe anyị sịrị, “O ziri ezi na ị ga-esi otu a wee oke iwe dị ọkụ?” **5** Mgbe ahụ, Jona si n’ebe ahụ pụọ jee nọdụ ala n’akụkụ ọwụwa anyanwụ nke obodo ahụ. O weere ahịhịa meere onwe ya ụlọ ndo, nọdụ n’ime ya, chere ka ọ hụ ihe gaje ime obodo ahụ. **6** Ma Onyenwe anyị Chineke rọpụtara otu osisi nwere akwụkwọ sara mbara, nke tolitere n’elu isi Jona, ka o ghọọrọ ya ndo ịnapụta ya n’ọnọdụ ahụ mgbakasị. Jona ṅụrịrị ọṅụ maka osisi ahụ. **7** Ma n’isi ụtụtụ echi ya, Chineke mere ka otu ikpuru pụta nke riri osisi ahụ site n’ogwe ya, si otu a mee ka ọ kpọnwụọ. **8** O ruo, mgbe anyanwụ wara, Chineke mere ka ifufe na-ekpo ọkụ site n’ọwụwa anyanwụ, anyanwụ a chara Jona n’isi nke ukwuu nke mere n’ike gwụsịrị ya. Ọ rịọrọ ka ọnwụ gbuo ya, na-asị, “ọ ga a kaara m mma na m nwụrụ anwụ, karịa na m dị ndụ.” **9** Ma Chineke sịrị Jona, “Ọ bụ ihe ziri ezi ka i wee iwe maka osisi a?” Ọ sịrị, “E, ana m ewe oke iwe, ọ bụladị na m chọrọ ịnwụ.” **10** Mgbe ahụ Onyenwe anyị

kwuru, “I nwere obi ebere n’ebe osisi a dị, nke ị na-akụghị na
nke i mekwaghị ka o too, bụ nke toro n’anyasị, nwụọkwa
n’anyasị.
11 Mụ onwe m, m ga-aghara inwe obi ebere n’ahụ
obodo ukwu a dịka Ninive, nke nwere ihe karịrị narị puku ndị
mmadụ na iri puku mmadụ abụọ, bụ ndị na-amaghị nke bụ
aka nri ha maọbụ aka ekpe ha, na nke ọtụtụ anụmanụ dịkwa
n’ime ya?”

Maika

1 Nke a bụ okwu Onyenwe anyị nke bịaara Maịka, onye
Moreshet, n’oge eze Jotam, Ehaz na Hezekaya, bụ ndị eze
Juda. Ọhụ nke ọ hụrụ banyere Sameria na Jerusalem. 2 Geenụ
ntị, unu ndị mmadụ, unu niile, gee ntị, gị ụwa na ndị niile bi
n’ime ya ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị gbaa
akaebe megide unu, bụ Onyenwe anyị site n’ụlọnsọ ukwu ya.
3 Lee! Onyenwe anyị na-abịa! O si n’ebe obibi ya na-abịa. Ọ
na-abịa ma na-azọda ebe niile dị elu nke ụwa. 4 Ugwu ukwu
niile na-agbaze n’okpuru ụkwụ ya, ndagwurugwu niile na-
agbawa, dịka abụba dị nso n’ọkụ, dịka mmiri si n’ebe dị elu
na-asọdata 5 Ihe ndị a bụ n’ihi njehie Jekọb, n’ihi mmehie
niile nke ndị Izrel. Gịnị bụ njehie Jekọb? Ọ bụghị Sameria?
Gịnịkwa bụ ebe dị elu nke Juda? Ọ bụghị Jerusalem? 6 “N’ihi
ya, aga m eme ka Sameria ghọọ mkpọmkpọ ebe, ebe a na-akụ
osisi vaịnị. Aga m awụnye nkume ya n’ime ndagwurugwu,
mekwaa ka ntọala ya pụta ihe. 7 Arụsị ha niile a pịrị apị ka a
ga-akụjisi; onyinye niile a na-ewebata n’ụlọ arụsị ha ka a ga-
akpọ ọkụ. Aga m ala arụsị niile ya a kpụrụ akpụ n’iyi. Ebe ọ
bụ na e si n’aka ndị na-agba akwụna na-ewebata onyinye
ndị a, a ga-eji ha kwụọ ụgwọ ịgba akwụna.” 8 N’ihi nke a,
aga m akwa akwa, tikwaa mkpu akwa. Aga m agbara ọtọ
gbarakwa ụkwụ efu jegharịa. Aga m akpọ mkpu dịka nkịta
ọhịa, tipụkwa ube akwa dịka ikwighịkwighị. 9 N’ihi na ọnya
ya enweghị ngwọta, o rutela na Juda. O rutelarị ma n’ọnụ
ụzọ ama nke ndị m, rukwaarị Jerusalem. 10 Unu ekwutela
okwu ya na Gat; unu akwakwala akwa ọbụla. Tụrụọnụ onwe
unu n’uzuzu, unu ndị Bet-Ofra. 11 Gabiganụ n’ụzọ unu, unu
ndị bi na Shafia. N’ọnọdụ ịgba ọtọ na ihere unu, unu ndị bi
na Zaanan abịakwala nso. Ndị Bet-Ezel na-eru ụjụ n’ihi na e
wezugala ndị na-eche unu nche. 12 Ndị bi na Marot nọ n’oke
ahụ mgbu na-eche ka ihe ọma bịa, n’ihi na mbibi esitela n’aka
Onyenwe anyị bịa, ruo n’ọnụ ụzọ ama Jerusalem 13 Unu ndị
bi na Lakish kegidenụ ịnyịnya unu na-agba ọsọ n’ụgbọ agha.
Ọ bụ n’ebe ahụ ka mmehie nwaada Zayọn malitere, n’ihi na
mmehie Izrel na-eme ka a hụrụ n’etiti unu. 14 Ya mere, unu
ga-enye Moreshet dị na Gat onyinye mgbe unu na-agbapụ
ọsọ. Ụlọ Akzib ga-emesịa ghọọ ụlọ aghụghọ nye ndị eze Izrel.
15 Aga m akpọbata onye ga-emeri unu ndị bi na Maresha
n’agha. Ndị a na-asọpụrụ nke Izrel ga-agbabanye n’Adulam.
16 Kpachaanụ isi unu n’ọnọdụ iru ụjụ n’ihi ụmụntakịrị ndị
ahụ ihe ha masịrị unu, meenụ ka isi unu kwọchaa dịka isi
udele, n’ihi na a ga-achụpụ ha site n’ebe unu nọ gaa mba ọzọ.

2 Ahụhụ na-adịrị ndị na-eche ihe ọjọọ n’obi ha, na ndị niile
na-edina n’akwa ha na-eche ajọ echiche. Mgbe chi bọrọ,
ha na-arụzu ihe ha chepụtara, n’ihi na ikike imezu ya dị n’aka
ha. 2 Ha na-enwe anya ukwu n’ebe ubi ndị ọzọ dị, were ha
n’aka ike, na ụlọ dị iche iche, ha ewere ha n’ike. Ha na-ejikwa
aka ike nara ndị mmadụ ụlọ ha, ha na-ezunara ha ihe nketa
ha. 3 N’ihi nke a, Onyenwe anyị na-asị, “Lee, ana m akwado
ihe ọjọọ megide agbụrụ a, nke unu na-enweghị ike isite na ya
wezuga onwe unu. Unu agaghị eji nganga na-ejegharịkwa,
n’ihi na ọ ga-abụ oge ọjọọ. 4 N’ụbọchị ahụ ha ga-akọcha
unu, ha ga-abụrụ unu abụ iru ụjụ iji ya kọchaa unu na-asị,
‘Anyị abụrụla ndị lara n’iyi, e kesaala ihe nnweta nke ndị m,
ọ napụla m ha. O werela ubi anyị nyefee ha n’aka ndị ahụ
meriri anyị n’agha.’” 5 N’ihi ya, ọ dịkwaghị onye ga-afọdụ
n’etiti ọgbakọ nke Onyenwe anyị, onye ga-eji ihe ọtụtụ kee
ala ahụ site n’ife nza. 6 Ndị amụma ha na-asị, “Unu ebukwala
amụma.” “Unu ebukwala amụma banyere ihe ndị a, ihere
agaghị eme anyị.” 7 Ụdị ihe a o kwesiri okwukwu, gị ụlọ
Jekọb? “Ntachiobi Onyenwe anyị ọ gwụla? Ihe ndị a ọ bụ otu
o si eme?” “Ọ bụ na okwu m adịghị eme onye ụzọ ya ziri ezi
mma? 8 Ma ọ bụ unu na-ebili megide ndị m dịka ndị iro.
Unu na-eyipụ ndị na-agafe agafe uwe ọma ha yi n’ahụ ha na-
enweghị mmetụta, dịka a ga-asị na unu bụ ndị si n’agha na-
alọta. 9 Unu na-achụpụ ndị inyom ndị m site n’ụlọ afọ ojuju
ha. Ụmụ ha ka unu na-anapụ ngọzị m ruo mgbe ebighị ebi.
10 Bilienụ, pụọnụ, n’ihi na ebe a abụkwaghị ebe izuike, n’ihi
na-emerụọla ya, e bibiela ya, o bibikwaala, ruo na-ịrụzi ya
agaghị adị ire. 11 Ọ bụrụ na otu onye abịa buoro unu amụma
ụgha na-asị, ‘Aga m eburu unu amụma banyere mmanya na
ihe ọṅụṅụ siri ike,’ ọ bụ onye amụma dị otu a ka ndị a chọrọ.
12 “Aga m achịkọta unu niile, gị Jekọb, aga m akpọkọta ndị
niile fọdụrụ n’Izrel n’otu ebe. Aga m akpọkọta ha dịka atụrụ
n’ime ọgba anụ, dịka igwe ewu na atụrụ n’ebe ịta nri ya, ndị
mmadụ ga-ejupụtakwa n’ebe ahụ. 13 Onye ahụ na-egbuwa
ụzọ ga-anọ n’ihu na-edu ha. Ha ga-etipukwa ọnụ ụzọ ama
ahụ, ma site na ya gafee. Eze ha ga-agabigakwa n’ihu ha,
Onyenwe anyị ga-anọ n’isi.”

3 Mgbe ahụ ekwuru m sị, “Geenụ ntị unu ndịisi ụlọ Jekọb,
na unu ndị na-achị ezinaụlọ Izrel. Ọ bụ na unu ekwesighị
ịmata ikpe ziri ezi 2 unu bụ ndị kpọrọ ezi ihe asị ma na-
ahụ ajọ ọrụ n’anya. Unu na-agba ndị m akpụkpọ na ndụ na-
agbapụkwa anụ ahụ kpuchiri ọkpụkpụ ha. 3 Unu na-erida
anụ ahụ ndị nke m, na-agba ha akpụkpọ, na-etijisi ọkpụkpụ
ha, na-egburi anụ ahụ ha, dịka anụ a na-esinye n’ite.” 4 Mgbe
ahụ ha ga-akpọku Onyenwe anyị, ma ọ gaghị aza ha! Mgbe
oge ahụ bịaruru, ọ ga-ezo ihu ha site n’ebe ha nọ n’ihi ihe
ọjọọ nke ha mere. 5 Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru: “Banyere
ndị amụma bụ ndị na-eduhie ndị m, mgbe ha nwere ihe ha
ga-eri, ha na-ekwusa ‘Udo’ ma ọ bụrụ na mmadụ enyeghị ha
nri, ha na-ebili buo agha megide onye dị otu a. 6 Ya mere
n’abalị ga-abịakwasị ha, napụ ha ike ịhụ ọhụ; ọchịchịrị ga-
ekpuchi ha, ka ha ghara ijụta ase ọbụla. Anwụ ga-ada n’ebe
ndị amụma ahụ nọ, ụbọchị ga-agbakwa ọchịchịrị nye ha. 7
Ndị ọhụ ụzọ ka ihere ga-eme, ndị na-ajụ ase ka a ga-emebọ.
Ha ga-ekpuchi ihu ha, n’ihi na ọsịsa ọbụla agaghị esite n’ebe
Chineke nọ bịara ha.” 8 Ma mụ onwe m, ejupụtara m n’ike,
ejupụtara m na Mmụọ nke Onyenwe anyị, jupụtakwa na
mmụọ nke ikpe ziri ezi, na nke ịdị ike ikwupụta nye Jekọb
njehie ya, na nye Izrel mmehie ya. 9 Geenụ ntị unu ndị na-
achị ezinaụlọ Jekọb, na unu ndịisi ezinaụlọ Izrel. Ndị kpọrọ
ikpe ziri ezi asị, ma na-ewere ihe niile na-ezighị ezi n’ọnọdụ
ihe ziri ezi. 10 Ndị ji ọbara wuo Zayọn, werekwa ajọ omume
wuo Jerusalem. 11 Ndịisi ya na-ekpe ikpe n’ihi ngarị, ndị
nchụaja ya na-akụzi ihe n’ihi ụgwọ, ebe ndị amụma ya na-
ajụta ase n’ihi ego. Ma ha dabere na Onyenwe anyị na-asị,
“Onyenwe anyị ọ nọnyeereghị anyị? O nweghị ihe ọjọọ ga-
abịakwasị anyị.” 12 Ọ bụ n’ihi gị ka a ga-akọgharị Zayọn
dịka ala ubi, Jerusalem ga-aghọ ebe e kpokọtara nkume na
ngwongwo ụlọ dakpọrọ adakpọ, ugwu nke ụlọnsọ ukwu ahụ
ga-aghọ ebe dị elu nke oke ọhịa tochiri.

4 N'ụbọchị ikpeazụ, ugwu nke ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị,
ga-abụ nke eguzobere dịka ugwu dị elu karịa ugwu niile, a
ga-ebuli ya elu karịa ugwu nta niile, ndị dị iche iche ga-eruba
n'ime ya dịka iyi. 2 Ọtụtụ mba ga-abịa ma sịkwa, "Bịanụ,
ka anyị rigoruo ugwu Onyenwe anyị, ka anyị gaa n'ụlọnsọ
ukwu Chineke nke Jekọb. Ọ ga-akụziri anyị ụzọ ya niile, ka
anyị nwe ike jee ije n'okporoụzọ ya niile." Iwu ga-esi na
Zayọn pụta, okwu Onyenwe anyị ga-esitekwa na Jerusalem
pụta. 3 Ọ ga-ekpe ikpe dị n'etiti ndị dị iche iche, doziekwa
esemokwu dị n'etiti mba na mba ibe ya ruo ebe dị anya. Ha
ga-akpụgharịkwa mma agha ha niile, mee ka ha bụrụ mma
oge, kpụgharịkwa ùbe ha ka ha ghọọ mma ịkwacha osisi. Mba
ọbụla agakwaghị ebuli mma agha megide mba ọzọ, maọbụ
zụọ onwe ha n'ịlụ agha ọzọ. 4 Onye ọbụla ga-anọdụrụ onwe
ya n'okpuru vaịnị na n'okpuru osisi fiig ya, n'ihi na o nweghị
onye ga-eme ka ha tụọ egwu ọzọ. Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile ekwuola ya. 5 Mba dị iche iche ga-agagharị
nke ọbụla n'aha chi ya, ma anyị onwe anyị ga na-aga n'aha
Onyenwe anyị, bụ Chineke anyị ruo mgbe niile ebighị ebi. 6
"N'ụbọchị ahụ," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, "aga m
achịkọta ndị ngwụrọ, chịkọtaa ndị ahụ niile e mere ka ha biri
na mba ọzọ, na ndị ahụ niile m mere ka ha ruo ụjụ. 7 Aga m
eme ka ndị ngwụrọ ahụ ghọọ ndị fọdụrụ ndụ, meekwaa ka
ndị ahụ a chụpụrụ achụpụ ghọọ mba dị ike. Onyenwe anyị
ga-esi n'ugwu Zayọn chịa ha site n'oge ahụ ruo mgbe ebighị
ebi. 8 Ma gị, ebe nche e wuliri elu maka igwe atụrụ, ugwu nke
nwaada Zayọn, ọchịchị a na-achị na mbụ ga-adịghachikwara
gị; bụ ọchịchị nke dịrị nwaada Jerusalem." 9 Gịnị mere i ji na-
akwasị akwa ike? Ọ bụ na i nweghị eze? Onye ndụmọdụ gị ọ
nwụọla nke mere na ihe ụfụ jidere gị dịka nwanyị ime na-
eme? 10 Susie ude ike, gị nwaada Zayọn, dịka ịsụ ude nke
nwanyị ime na-eme, n'ihi na unu aghaghị ịhapụ obodo a
jee biri n'ọhịa. Unu aghaghị ịga Babilọn, n'ihi na ọ bụ n'ebe
ahụ ka a ga-esi napụta unu. Ebe ahụ ka Onyenwe anyị ga-
agbapụta unu site n'aka ndị iro unu. 11 Ugbu a, ọtụtụ mba
ezukọọla imegide gị; na-asị, "Ka e merụọ ya ka anya anyị
ṅụọ Zayọn." 12 Ma ha amaghị ihe bụ uche Onyenwe anyị, ha
aghọtakwaghị nzube ya, na ọ chịkọtala ha dịka ukwu ọka,
na-ebuga ha n'ebe ịzọcha ọka. 13 "Bilie, zọchaa, gị nwaada
Zayọn, n'ihi na aga m enye gị mpi igwe. Aga m enyekwa gị
ụkwụ ọla bronz, ị ga-etijisikwa ọtụtụ mba. Uru ha niile, nke
ha nwetara n'ụzọ na-ezighị ezi, ka ị ga-enye Onyenwe anyị.
Akụnụba ha ka ị ga-enyekwa Chineke nwe ụwa niile."

5 Ugbu a doo ndị agha gị n'usoro, gị obodo nke usuu ndị
agha, n'ihi na e jirila mgbidi gbaa gị gburugburu ibuso gị
agha. Ha ga-eji mkpara tie onyendu Izrel na nti. 2 "Ma gị
onwe gị, Betlehem Efrata, ọ bụ ezie na ị bụ obodo dị nta n'etiti
ndị ikwu Juda niile, ma onye ahụ ga-achị Izrel ga-esi na gị
pụta, bụ onye ahụ mmalite ya sitere na mgbe ochie, sitekwa
na mgbe ebighị ebi gara aga." 3 Ya mere, a ga-arara ha nye
tutu ruo mgbe onye ahụ ime na-eme mụpụtara nwa ya. Mgbe
ahụ, ụmụnna ya niile ahụ fọdụrụ ga-alọghachikwuru ndị
Izrel. 4 Ọ ga-eguzo zụọ igwe ewu na atụrụ ya, site n'ike nke
Onyenwe anyị, na site n'ịdị ukwuu nke aha Onyenwe anyị
Chineke ya. Ndị ya ga-anọkwa na-enweghị nsogbu, n'ihi na
ịdị ukwuu ya ga-eru na nsọtụ niile nke ụwa. 5 Ọ ga-abụkwa
udo anyị. Mgbe ndị Asịrịa ga-abata n'ala anyị n'ike, sikwa
n'ebe niile e wusiri ike nke anyị na-agafe, anyị ga-ahọpụta
ndị ọzụzụ atụrụ asaa, ọ bụladị ndịisi asatọ. 6 Onye ga-eji
mma agha chịa ala Asịrịa, jirikwa mma agha a mịpụtara
amịpụta chịa ala Nimrọd. Ọ ga-anapụta anyị site n'aka ndị
Asịrịa ahụ, mgbe ha ga-eji ike bata n'ala anyị, ma zọrọkwa ije
gafee oke ala anyị. 7 Mgbe ahụ, ndị fọdụrụ afọdụ nke Jekọb
ga-adị n'etiti ọtụtụ ndị mmadụ, dịka igirigi si n'ebe Onyenwe
anyị nọ abịa, maọbụ dịka mmiri ozuzo ntakịrị na-ezokwasị
ahịhịa, nke na-adịghị ele anya mmadụ maọbụ chere ụmụ
mmadụ. 8 Ndị fọdụrụ afọdụ nke Jekọb ga-adịkwa n'etiti ọtụtụ
ndị mmadụ dị ka ọdụm n'etiti anụ ọhịa niile dị iche iche, e,
dịka nwa ọdụm n'etiti igwe atụrụ, nke na-azọda na-adọkasị
mgbe ọ na-agabiga, ma o nweghị onye ga-anapụta ya. 9 Aka
gị ga-adị elu na mmeri nke ndị iro ya, a ghakwaghị ịla ndị
iro gị niile n'iyi. 10 "N'ụbọchị ahụ kwa," otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri, "Aga m ala ịnyịnya unu n'iyi site n'etiti unu,
kụjisiekwa ụgbọala unu niile. 11 Aga m ala obodo niile dị
n'ala unu n'iyi, dọdasịakwa ebe unu niile e wusiri ike. 12 Aga
m ala mgbaasị unu n'iyi, unu agaghị enwekwa ndị na-ajụ
mmụọ ọjọọ ase. 13 Aga m ala arụsị a pịrị apị unu niile n'iyi,
ya na nkume nsọ ahụ niile dị n'etiti unu. Unu agakwaghị
akpọ isiala nye ihe unu ji aka unu kpụọ. 14 Aga m ehopu
ogidi arụsị niile nke dị n'etiti unu, mgbe m ga-akụdasị obodo
unu niile 15 Aga m esite n'oke iwe m na ọnụma m bọọrọ
onwe m ọbọ n'ahụ mba niile ndị ahụ jụrụ irubere m isi."

6 Geenụ ntị n'ihe Onyenwe anyị na-ekwu, "Bilienụ ọtọ, ma
kwuonụ n'ihu ugwu niile ụzọ m siri mejọọ unu. Ka ugwu
nta niile nụkwa ihe i nwere ikwu. 2 "Ma ugbu a geenụ ntị,
unu ugwu niile, geenụ ntị, unu ntọala ebighị ebi niile nke
ụwa, n'ihi na Onyenwe anyị nwere ikpe megide ndị nke ya. Ọ
bụkwa Izrel ka ọ ga-arụso ụka. 3 "Unu bụ ndị m, gịnị ka m
mere unu? Gwanụ m ụzọ m si boo unu ibu arọ? Zaanụ m. 4
N'ihi na e si m n'ala Ijipt kpọpụta unu. Agbapụtara m unu site
na ịbụ ohu, nye unu Mosis na Erọn na Miriam ka ha nyere
unu aka. 5 Ndị m, chetanụ ihe Balak eze Moab zubere na ihe
Belam nwa Beoa zara ya. Chetanụ njem unu site n'obodo
Shitim ruo obodo Gilgal, ka unu hụ nzọpụta nke Onyenwe
anyị." 6 Gịnị ka m ga-eji bịa n'ihu Onyenwe anyị, ịkpọ isiala
n'ihu Chineke onye dị oke elu? M ga-eji onyinye aja nsure
ọkụ bịa n'ihu ya nke e ji ụmụ ehi gbara otu afọ chụọ? 7 Ọ
ga-atọ Onyenwe anyị ụtọ, bụ ọtụtụ puku ebule, ya na iri
puku mmanụ na-asọ dịka iyi? Aga m eji nwa mbụ m chụọ aja
njehie m, maọbụ mkpụrụ nke ahụ m chụọ aja maka mmehie
nke mkpụrụobi m? 8 N'ihi na o gosila gị, gị mmadụ, ihe dị
mma. Gịnịkwa bụ ihe ahụ Onyenwe anyị na-achọ n'aka gị, Ọ
bụ na ọ bụghị ikpe ziri ezi, na ịhụ ime ebere n'anya, na iji obi
dị umeala soro Chineke gị na-eje ije? 9 Gee ntị! Olu Onyenwe
anyị na-ada na-akpọku ndị obodo ahụ, n'ezie, ịtụ egwu gị
bụ inwe amamihe. "Nụrụnụ olu mkpanaka na Onye hiwere
ya. 10 Ọ ga-abụ na m ga-echezọ akụ ị kpara n'ụzọ na-ezighị
ezi, gị ụlọ ajọ omume, ya na ihe ọtụtụ nke na-erughị eru
unu ji ere ahịa, bụ nke abụrụ ọnụ? 11 M ga-asị onye na-eji
ihe ọtụtụ aghụghọ azụ ahịa, na onye bu akpa nke ihe ọtụtụ
aghụghọ dị iche iche juru n'ime ya na aka ya dị ọcha? 12 Ndị
ọgaranya unu bụ ndị na-eme ihe ike, ndị mmadụ nọ n'ime
gị na-agha ụgha, ire ha na-ekwu naanị okwu aghụghọ. 13
N'ihi ya, ebidola m ịla unu n'iyi, na ime ka unu bụrụ ndị e
bibiri n'ihi mmehie unu 14 Unu ga-eri nri ma afọ agaghị
eju unu; afọ agaghị ejukwa unu eju. Unu ga-ewezuga ihe,

ma unu agaghị echekwa ha, n'ihi na ihe ọbụla unu nwere
ike chekwaa, ka m ga-ewere nyefee n'aka mma agha. 15
Unu ga-akụ mkpụrụ, ma unu agaghị ewe ihe ubi, unu ga-
azọchapụta mmanụ oliv, ma unu agaghị ete ya n'ahụ unu;
unu ga-azọchapụtakwa mmanya site na mkpụrụ vaịnị, ma
unu agaghị aṅụ mmanya ya. 16 Unu edebela ụkpụrụ niile bụ
nke Omri, na omenaala niile nke ụlọ Ehab, unu gbasokwara
ndụmọdụ ha niile. N'ihi ya, aga m enyefe unu n'aka mbibi
mee ka ndị gị ghọọkwa ihe ọchị, unu ga-aghọkwara mba niile
ihe nkọcha."

7 Ahụhụ dịrị m! Adị m ka onye na-achịkọta mkpụrụ osisi
vaịnị n'ọkọchị, mgbe a ghọkọtachara mkpụrụ dị n'ubi
vaịnị. O nweghị ụyọkọ mkpụrụ vaịnị ọbụla fọdụrụ nke e
nwere ike ịta, o nwekwaghị mkpụrụ fiig buru ụzọ chaa nke
agụ ya na-agụsị m ike 2 Ndị ezi omume agwụla n'ụwa,
ọ dịkwaghị otu onye na-eme ihe ziri ezi fọdụrụ. Ha niile
na-echere oghere ịkwafu ọbara, ha ji ụgbụ na-achụta nta,
onye ọbụla na-achụ ụmụnne ya. 3 Ọrụ nke aka ha abụọ na-
arụpụta nke ọma bụ ajọ omume. Onyeisi na-ana onyinye,
onye ọkaikpe na-eri ngarị, ndị dị ike na-atụpụta ihe masịrị
ha, si otu a na-akpagbu eziokwu. 4 Onye nke kachasị ibe
ya ịdị mma n'ime ha dịka uke. Onye nke na-eme ihe ziri
ezi n'ime ha jọrọ njọ karịa ogige ogwu. Ma ugbu a, ụbọchị
Chineke na-eleta gị abịala, ụbọchị ahụ ndị nche gị na-akụ
ekwe ịdọ aka na ntị. Ugbu a bụ oge ihe ịgba gharịị nye ha. 5
Ekwenyerela onye agbataobi gị, atụkwasịla onye bụ ezi enyi
gị obi. Kpachara anya gị, n'ihe gbasara okwu ọnụ gị, ọbụla dị
n'ebe nwunye gị nọ. 6 N'ihi na nwa na-elelị nna ya anya. Nwa
nwanyị na-ebili megide nne ya. Nwunye nwa megidekwa nne
di ya, ndị iro mmadụ bụ ndị ezinaụlọ ya. 7 Ma mụ onwe m,
ana m ele Onyenwe anyị anya n'ihi inyeaka ya. Eji m olileanya
na-echere Chineke Onye nzọpụta m. Chineke m ga-anụ olu
m. 8 Achịkwala m ọchị gị onye iro m. Mgbe m dara, aga m
ebilitekwa. Mgbe m nọ n'ime ọchịchịrị, Onyenwe anyị n'onwe
ya ga-abụ ihe m. 9 N'ihi na m emehiela megide ya, aga m
anabatara onwe m ahụhụ nke ọnụma Onyenwe anyị, tutu ruo
mgbe ọ ga-ekpe ikpe m, mee ka m guzosie ike. Ọ ga-akpọpụta
m n'ìhè; aga m elekwasịkwa ezi omume ya anya. 10 Mgbe
ahụ, ndị iro m ga-ahụ, ihere ga-ekpuchi onye ahụ sịrị m,
"Olee ebe Onyenwe anyị Chineke gị ahụ nọ." Aga m eji anya
m hụ mgbe ọ ga-ada, ọ bụladị dịka e si na-azọ ya ụkwụ, dịka
apịtị dị n'okporoụzọ. 11 Ụbọchị a ga-ewugharị mgbidi gị niile
na-abịa; ụbọchị a ga-eme ka oke ala gị saa mbara. 12 N'ụbọchị
ahụ, ha ga-abịakwute gị, site na Asịrịa ruo na obodo niile nke
Ijipt, sitekwa n'Ijipt ruo Yufretis, site n'osimiri ruo osimiri,
sitekwa n'ugwu ruo n'ugwu. 13 Ma ụwa ga-aghọ ebe tọgbọrọ
n'efu n'ihi ndị bi n'ime ya, iji kwụọ ha ụgwọ ihe ọjọọ niile ha
mere. 14 Were mkpanaka gị zụọ ndị gị, bụ igwe ewu na atụrụ
nke ihe nketa gị, ndị bi naanị ha n'oke ọhịa, n'ebe ịta nri nke
ahịhịa ndụ jupụtara. Kwere ka ha taa ahịhịa ndụ nke Bashan,
na nke Gilead, dịka na mgbe ochie. 15 "Dịka n'ụbọchị ahụ
unu sitere n'Ijipt pụta, aga m egosi ha ọrụ ịtụnanya m niile."
16 Mba dị iche iche ga-ahụ ya, ihere ga-emekwa ha, n'ime ịdị
ike ha niile. Ha ga-ekpuchi aka n'ọnụ ha, ntị ga-echikwa ha.
17 Ha ga-aracha aja dịka agwọ, na dịka anụ dị iche iche, nke
na-akpụ akpụ n'ala. Ha ga-eji ịma jijiji si n'ebe ha e wusiri
ike pụta. N'ihi egwu ha, ha ga-abịakwute Onyenwe anyị bụ
Chineke anyị. Ha ga-atụkwa egwu gị. 18 Onye bụ chi ahụ dịka
gị, nke na-agbaghara ma na-ehichapụ mmehie na njehie nke
ndị fọdụrụ afọdụ n'etiti ihe nketa gị? Ị naghị anọgide na-ewe
iwe ruo mgbe ebighị ebi, kama ị bụ onye ọ na-atọ ụtọ inwe
obi ebere. 19 Ọ ga-emekwara anyị ebere ọzọ. Ọ ga-azọdakwa
mmehie anyị n'okpuru ukwu ya, Ị ga-atụbakwa mmehie anyị
niile n'ebe dịkarịsịrị omimi nke oke osimiri. 20 Ị ga-egosi
Jekọb ntụkwasị obi, gosikwa Ebraham ịhụnanya gị, dịka ị
ṅụọrọ nna nna anyị ha n'iyi, site na mgbe ochie.

Nehum

1 Amụma banyere obodo Ninive. Akwụkwọ ọhụ Nehum,
onye obodo Elkosh. 2 Onyenwe anyị bụ onye ekworo,
bụrụkwa Chineke na-abọ ọbọ. Onyenwe anyị na-aga ịbọ ọbọ,
ọnụma jukwara ya obi. Onyenwe anyị na-abọ ọbọ n'ahụ ndị
iro ya, oke ọnụma ya na-adịgidekwa megide ndị iro ya. 3
Onyenwe anyị adịghị ewe iwe ọsịịsọ; ma ọ bụ onye ike ya dị
ukwuu, Onyenwe anyị agaghị ahapụ onye ikpe mara ka ọ laa
na-enweghị ntaramahụhụ. Ụzọ ya dị n'oke ikuku, na n'oke
ifufe, igwe ojii bụ uzuzu nke ụkwụ ya. 4 Ọ na-abasiri oke
osimiri mba ike, mee ka ọ taa, o mekwaala ka osimiri niile
takọrọ. Bashan na Kamel na-akpọnwụ, otu a kwa, n'osisi ndụ
jupụtara Lebanọn na-achanwụsị. 5 N'ihu ya, ugwu niile na-
eme mkpọtụ, ugwu nta niile na-agbazekwa, elu ụwa niile
na-amakwa jijiji n'ihu ya, ọ bụladị ụwa dum, na ndị niile bi
n'ime ya. 6 Onye ga-eguzogide oke iwe ya? Ọ bụkwa onye ga-
eguzosi ike n'iwe ya dị ọkụ? A wụpụla ọnụma ya dịka ọkụ, e
tipịasịala nkume niile ndị ahụ n'ihu ya. 7 Onyenwe anyị dị
mma. Ọ bụ ebe mgbaba n'ụbọchị nsogbu. Ọ na-elekọta ndị
niile na-atụkwasị ya obi, 8 ma ọ ga-eji idee mmiri dị ukwuu
gbuo ndị iro ya niile, ọ ga-achụba ndị iro ya n'ọchịchịrị.
9 Kedụ izu ọjọọ unu na-agba megide Onyenwe anyị ọ ga-
eweta ihe niile n'isi njedebe; nsogbu agaghị abịakwa nke
ugboro abụọ. 10 Ha ga-abụ ndị a tụhịkọtara n'etiti ogwu,
ndị mmanya ha ṅụbigara oke na-egbu, ha ga-ala n'iyi dịka
ahịhịa kpọrọ nkụ. 11 Ọ bụ n'ime gị, Ninive, ka otu onye si
pụta, bụ onye ahụ gbara izu ọjọọ megide Onyenwe anyị, na-
echepụtakwa ajọ atụmatụ. 12 Ihe a ka Onyenwe anyị kwuru,
"Ọ bụ ezie na ha siri ike, ma bakwaa ụba n'ọnụọgụgụ, ha ga-
abụ ndị a ga-egbutu na ndị ga-agabiga. Ọ bụ ezie na m ataala
gị bụ Juda ahụhụ, ma agaghị m atakwa gị ahụhụ ọzọ. 13 Ugbu
a, aga m agbajipụ agbụ yoku ọ nyanyere unu n'olu, tibikwaa
ụdọ igwe e jiri kegide unu." 14 Onyenwe anyị enyela iwu ya
banyere gị, Ninive: "Ị gaghị enwekwa ụmụ ụmụ ndị ga-aza
aha gị. Aga m ala arụsị unu niile a pịrị apị na ndị a kpụrụ
akpụ n'iyi, bụ arụsị ndị ahụ dị n'ụlọnsọ nke chi unu niile.
Aga m akwadokwa ili gị, n'ihi na ị bụrụla onye jọgburu onwe
ya na njọ." 15 Lee, n'elu ugwu niile ka ụkwụ onye ahụ na-
eweta oziọma dị, bụ onye ahụ na-ekwusa na udo ga-adị! Mee
mmemme gị niile gị Juda, mezukwaa nkwa niile i kwere. N'ihi
na ndị ajọ omume agakwaghị ebuso gị agha, n'ihi na a ga-ala
ha n'iyi kpamkpam.

2 Onye na-ebuso gị agha na-abịakwasị gị. Chee ebe gị niile
e wusiri ike nche. Chee ụzọ niile nche, mee ka ụkwụ gị
sie ike n'ala. Chịkọtakwa ike gị niile. 2 Onyenwe anyị ga-
eme ka ịma mma Jekọb laghachi, dịka ịma mma nke Izrel ọ
bụ ezie na ndị mbibi ebibiela ha, lakwaa alaka osisi vaịnị ha
niile n'iyi. 3 Ọta ndị agha ya na-acha ọbara ọbara, ndị bụ
dike n'agha yikwa uwe na-acha uhie uhie. Igwe e ji wuo ụgbọ
agha na-egbu amụma n'ụbọchị ahụ ha na-ejikere agha, otu a
kwa, ha na-efegharịkwa ùbe ha eji osisi fịa mee. 4 Ụgbọ agha
na-eme mkpọtụ dị ukwuu n'ezi, ha na-agbagharị ihu na azụ
n'ama niile. Ha na-enwu dịka ire ọkụ, na-agbagharịkwa dịka
amụma. 5 Ọ na-akpọkọta ndị agha ya a zụziri azụzi, ma ha
na-asọ ngọngọ n'ije ha. Ha ji ọsọ gbaga ruo n'elu mgbidi ha,
dozie ọta nche ha niile n'usoro. 6 Ma e megheela ọnụ ụzọ
ama nke osimiri, ụlọeze na-amakwa jijiji. 7 E nyela ya ka ọ
bụrụ iwu na obodo a aghaghị ịbụ obodo a dọtara n'agha. Ndị
ohu ha ndị inyom so ha n'azụ na-akwa akwa dịka nduru, na-
etikwa aka n'obi. 8 Ninive dịka ọdọ mmiri nke mmiri ya na-
ehifusị. "Kwụsị! Kwụsị!" ka ha na-ebe, ma ọ dịghị onye ga-ele
anya n'azụ. 9 Kwakọrọnụ ọlaọcha, kwakọrọnụ ọlaedo dịka
ihe a kwatara n'agha. Akụnụba dị n'ụlọakụ ya na ihe ndị ọzọ
bara uru n'obodo ahụ, enweghị ọgwụgwụ. 10 E bibiela ya. A
gbahapụla ya, hapụ ya ka ọ tọgbọrọ n'efu. Obi ndị nọ n'ime
ya na-alọ mmiri, ikpere ha niile na-ama jijiji, anụ ahụ ha niile
na-amakwa jijiji, ihu niile achagharịakwala. 11 Ebeekwa ka
ọgba ọdụm ahụ dị ugbu a, bụ ebe ahụ ha na-anọ enye ụmụ ha
nri, ebe oke ọdụm na nne ọdụm na-ejegharị, na ebe ụmụ
ọdụm na-anọ na-atụghị egwu ihe ọbụla? 12 Ọdụm ahụ na-
adọgbu anụ na-ezuru ụmụ ya, nke na-anyagburu nne ọdụm
anụ, na-ekpoju anụ ọ dọgbutara n'ụlọ ya niile. Ebe obibi ya
jupụtara n'anụ ọ dọgburu. 13 "Edoola m onwe m imegide gị,"
otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri, "Aga
m esure ụgbọala gị niile n'anwụrụ ọkụ, mma agha ga-ala
ụmụ ọdụm gị niile n'iyi. Agaghị m ahapụkwara gị anụ ọbụla ị
ga-adọgbu n'ụwa. A gaghị anụkwa olu ndị ozi gị ọzọ."

3 Ahụhụ dịrị obodo ọbara, nke jupụtara n'ụgha, na ihe e
zutere n'ohi. Ọ dịghị mgbe ị na-adịghị adọgbu. 2 Ụda
ụtarị, ụda ụkwụ ụgbọ ịnyịnya, ikiri ụkwụ ịnyịnya na-agba
ọsọ, na mkpọtụ nke ụgbọ ịnyịnya agha! 3 Ndị agha ịnyịnya,
na-agbagharị na-efegharị mma agha na-egbu amụma, na ùbe
ha na-egbuke egbuke. Ndị e gburu egbu dị ọtụtụ, ntụkọta ozu
tọgbọrọ ebe niile, ozu a na-enweghị ike ịgụta ọnụ, ndị mmadụ
na-asọ ngọngọ mgbe ha na-azọkwasị ozu ụkwụ na-agafe. 4
Ihe ndị a mere n'ihi enweghị afọ ojuju nke agụụ nke onye na-
akwa iko, onye ji mma ile anya, nwanyị nwe mgbaasị dị iche
iche, onye ji mba dị iche iche n'agbụ site n'ịgba akwụna ya,
na ọtụtụ mmadụ dị iche iche site na mgbaasị ya. 5 "Edoola m
onwe m imegide gị," otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile kwubiri. "Aga m ekpughepụ uwe gị, jiri ya kpuchie gị
ihu, si otu a gosi mba niile nke ụwa ọtọ gị. Ihere ga-emekwa
gị n'ihu alaeze niile. 6 Aga m awụkwasị gị ihe arụ dị iche
iche, meso gị mmeso onye e ledara anya, mekwaa ka ị bụrụ
ihe ilere anya nye mmadụ niile. 7 Ndị niile hụrụ gị ga-agbara
gị ọsọ na-asị, 'Ninive aghọọla ihe lara n'iyi, onye ga-eru ụjụ
n'ihi ya?' Ebee ka m ga-achọta onye ga-akasị gị obi?" 8 Ị dị
mma karịa Tibs, bụ obodo dị n'ọnụ mmiri Naịl, nke mmiri
gbara gburugburu? Osimiri ahụ bụ ihe o ji echebe onwe ya,
mmiri ahụ bụkwa mgbidi gbara ya gburugburu. 9 Kush na
Ijipt bụ agbamume ya nke na-enweghị ọgwụgwụ, Put na Libịa
sokwa bụrụ ndị enyemaka ya. 10 Ma otu ọ dị, ebugara ya
n'ala ndị ọzọ dịka ohu a dọtara n'agha. A tụpịasịrị ụmụ ya a
mụrụ ọhụrụ n'elu nkume, nke dị n'isi okporoụzọ ya niile. E
fekwara nza iji kesaa ndị ya niile a na-asọpụrụ, e kekwara ndị
ukwu ya niile mkpọrọ igwe. 11 Gị onwe gị ga-aṅụbigakwa
mmanya oke, ị ga-abụ onye zoro onwe ya ezo, ma chọkwa
ebe mgbaba n'ihi ịgbanarị ndị iro gị. 12 Ebe gị niile e wusiri
ike dịka osisi fiig nke mkpụrụ mbụ ya chara n'elu ya. Ma
mgbe a kwagharịrị ya mkpụrụ ndị ahụ na-adaba n'ọnụ onye
na-eri ya. 13 Lee ndị agha gị, ha niile bụ ụmụ nwanyị n'etiti
gị. E megheela ọnụ ụzọ ama nke ala gị niile nye ndị iro gị.
Ọkụ erepịakwala na mkpọrọ e ji akpọchi ọnụ ụzọ unu niile.
14 Seta mmiri maka oge nnọchibido, mee ka ebe gị niile nke
ewusiri ike siekwa ike karịa. Gwupụta ụrọ, zọta aja, jiri ụrọ

ndị ahụ kpụtakwa aja, rụzikwaa ụlọ ahụ.
15 N'ebe ahụ ka ọkụ
ga-erechapụ gị, mma agha ga-egbutu gị. Ọ ga-eripịa gị dịka
igurube si erichapụ ihe niile dị ya n'ihu. Ọ bụladị ma i mee
onwe gị ka i hie nne dịka ụkpana, maọbụ mụbaa dịka igurube.
16 Ị meela ka ndị ahịa gị mụbaa n'ọnụọgụgụ, baa ụba karịa
kpakpando dị n'eluigwe, dịka igurube ha na-eripịa ala ahụ,
gbasaa nku ha efelaga
17 Ndị nche gị bara ụba igurube, ndị
ode akwụkwọ gị dịkwa ukwuu n'ọnụọgụgụ dịka igwe igurube
na-ebekwasị n'elu mgbidi n'ụbọchị oyi. Ma mgbe anyanwụ
wara, ha na-efelaga; ọ dịkwaghị onye maara ebe ha feere
gaa.
18 Eze ndị Asịrịa, ndị ọzụzụ atụrụ gị na-ero ụra, ndị
unu a na-asọpụrụ adaala n'ụra ọnwụ. Ndị gị niile agbasasịala
n'elu ugwu niile, ọ dịkwaghị onye ha nwere nke ga-achịkọta
ha.
19 Ọ dịghị ihe nwere ike ime ka i si n'ọnọdụ ị nọ ugbu
a biliekwa. N'ihi na ọnya dị gị n'ahụ ga-egbu gị. Ndị niile
nụrụ ihe dakwasịrị gị ga-eji ọńụ kụọ aka ha, n'ihi na onye ka
mmadụ ahụ bụ nke na-anụrụghị ụfụ nke enweghị obi ebere
gị?

Habakuk

1 Nke a bụ ozi Habakuk onye amụma natara. 2 Onyenwe
anyị, ruo ole mgbe ka m ga-anọgide na-eti mkpu ma ị
dịghị ege ntị? Ruo ole mgbe ka m ga na-etiku gị na-asị, "Ihe
ike, ihe ike!" ma ị dịghị azọpụta? 3 N'ihi gịnị ka i ji eme m ka
m na-ahụ ihe ọjọọ? Gịnị mere i ji anagide mmegbu? Mbibi na
ihe ike dị n'ihu m, na ịlụ ọgụ, na esemokwu jupụtakwara ebe
niile. 4 N'ihi ya, iwu na-ada mba, ikpe ziri ezi adịghị agakwa
n'ihu. Ndị ajọ mmadụ na-agba ndị ezi omume gburugburu,
nke mere ka ikpe ziri ezi ghọọ ihe gbagọrọ agbagọ. 5 "Legide
mba niile anya, ka i hụ. Lee, ka o ju gị anya nke ukwuu. N'ihi
na agaje m ime ihe n'ụbọchị ndụ unu, nke unu na-agaghị
ekwenye, ọ bụladị ma akọọrọ unu ya. 6 N'ihi na lee, agaje m
ime ka ndị Kaldịa bilie, bụ mba ahụ na-adịghị eme ebere, na
ndị na-eme ngwangwa. Ha bụ ndị na-ebu agha na-ejeghari na
mba niile, ndị na-esite n'aka ike na-enweta ebe obibi nke
na-abụghị nke ha. 7 Ha bụ mba a na-atụ ụjọ, na ndị dịkwa
egwu. Ha bụ iwu nye onwe ha, ihe ha tụpụtara ka ha na-
eme. Ọ bụ onwe ha ka ha na-ebuli elu. 8 Ịnyịnya ha nwere
ụkwụ nkọ karịa agụ. Ha na-akpa ike karịa nkịta ọhịa nke na-
ejeghari n'anyasị. Ndị ịnyịnya agha ha na-awụ ọsọ, ndị ha na-
agba ịnyịnya na-esitekwa ebe dị anya na-abịa. Dịka ugo nke
na-efedata i buru nri ọ ga-eri. 9 Ha niile na-abịa ime ihe
ike. Ha ji ọsọ na-abịa dịka oke ifufe nke ọzara. Ha na-abịa
ịchịkọta ndị a dọtara n'agha dịka ha bụ uzuzu. 10 Ha na-
akwa ndị eze emo, jirikwa ndịisi ọchịchị na-eme ihe ọchị.
Ha na-achị ebe niile e wusiri ike ọchị, na-ekpokọtakwa aja
n'azụ mgbidi niile ịlụta ha n'agha. 11 Mgbe ahụ, ha na-esi
n'ebe ahụ gabiga dịka ifufe, na-agabigakwa ndị mehierenụ,
bụrụkwa ndị ikpe mara, ndị ike ha bụ chi ha." 12 Onyenwe
anyị, Ọ bụ na ị dịghị site mgbe niile ebighị ebi? Chineke m,
na Onye Nsọ m, Ị gaghị anwụ. Gị, Onyenwe anyị, họpụtara ha
maka ikpe ikpe. Gị, oke nkume m, emeela ka ha bụrụ ndị ga-
enweta ahụhụ. 13 Ma anya gị dị ọcha nke ukwuu, na ọ dịghị
elekwasị ajọ ihe anya; ị naghị anabatakwa mmegbu. Ma gịnị
mere i ji gba ndị aghụghọ nkịtị? Gịnị mere i ji gba nkịtị mgbe
ndị ajọ omume na-eloda ndị bụ ndị ezi omume karịa ha? 14 I
meela ndị mmadụ ka ha dịrị ka azụ nke osimiri, e, dịka anụ
na-akpụ akpụ nke oke osimiri, nke na-enweghị onye na-achị
ha. 15 Onye iro nke ajọ omume juru obi, na-eji nko ya na-
egbu ha. Ọ na-ejikwa nko ụgbụ ya na-ejide ha. Ọ na-achịkọta
ha n'ụgbụ ya, si otu a na-aṅụrị ọṅụ, ma na-etegharịkwa egwu
ọṅụ. 16 N'ihi nke a, ọ na-achụ aja na-esurekwa ihe nsure ọkụ
na-esi isi ụtọ nye ụgbụ ya, n'ihi na ọ bụ ụgbụ ya na-eme ka ọ
na-ebi ezi ndụ, na-erikwa nri kachasị mma 17 Ọ ga-aga n'ihu
mgbe niile na-awụpụ ihe o ji ụgbụ ya gbute na-ala mba niile
n'iyi, dịka o si masị ya, na-egosighị obi ebere ọbụla?

2 Aga m arịgoro n'elu ebe nche m, guzo onwe m n'ebe
nchekwa ahụ. Aga m echerekwa ịhụ ihe ọ ga-agwa m, na
ihe m ga-asa, banyere mkpesa ndị a. 2 Mgbe ahụ Onyenwe
anyị zara m sị, "Dee ọhụ ahụ n'elu mbadamba nkume e ji ede
ihe. Depụta ya nke ọma, ka onye na-agba ọsọ nwee ike ịgụ
ya. 3 N'ihi na e nwere ọhụ nke ga-adị ruo oge a kara aka, ọ
na-ekwu banyere oge ọgwụgwụ, Ọ gaghị abụkwa ụgha. Ọ
bụrụ na ọ dịka mmezu ya adịghị abịaru ọsịịsọ, chere mmezu
ya, n'ihi na ọ ga-emesịa mezuo, ọ gaghị anọ tee aka. 4 "Lee,
onye iro na-afụli onwe ya elu; ọchịchọ ya ezikwaghị ezi ma
onye ezi omume ga-esite n'okwukwe ya dị ndụ. 5 N'ezie,
mmanya na-eduhie ya ụzọ, onye jupụtara na nganga, na-
adịghị enwe ezumike. Ebe ọ bụ na o nwere anya ukwu dịka
ala mmụọ, ọ gaghị enwekwa afọ ojuju dịka ọnwụ. N'ihi na ọ
na-achịkọta mba niile nye onwe ya, ọ na-adọtakwa ọtụtụ ndị
mmadụ n'agha. (Sheol h7585) 6 "Ndị a niile ha agaghị eji ịkwa
emo na nkọcha sị ya, "'Ahụhụ dịrị onye ahụ na-atụkọta ihe
e zutere n'ohi, ruo ole mgbe ka ị ga-anọ na-eme onwe gị
ọgaranya site n'ịnara ndị mmadụ ụgwọ n'ike?' 7 Ọ bụ na ndị i
ji ụgwọ agaghị abịakwasị gị na mberede? Ọ bụ na ha agaghị
eteta n'ụra, mee gị ka ị maa jijiji? Mgbe ahụ ka ha ga-eji gị
mee ihe ha chọrọ. 8 N'ihi na ị kwakọtala akụ nke ọtụtụ mba
dị iche iche, ndị ahụ fọdụrụ ga-abịakwa kwakọrọ ihe niile i
nwere. N'ihi na ị wụsịala ọbara ndị mmadụ, i bibiela ọtụtụ ala
na obodo na ndị niile bi n'ime ha. 9 "Ahụhụ na-adịrị onye
ahụ na-ewu ụlọ ya site n'uru ọjọọ, nke na-ewukwasị akwụ
ya n'ebe dị elu, n'ihi ịgbanarị mbibi nke ga-abịa. 10 I sitela
n'izuzu ọjọọ gị mee ka mbibi bịakwasị ọtụtụ mmadụ, sị otu a
tufuo ndụ gị, ma wetakwara ezinaụlọ gị ihere. 11 Ọ bụladị
nkume ahụ e ji wuo mgbidi ga-eti mkpu megide gị. Osisi e
ji doo elu ụlọ ga-etikwa mkpu akwa za nkume ndị ahụ. 12
"Ahụhụ dịrị onye ahụ na-eji ọbara ewu obodo, nke na-ejikwa
ajọ omume eme ka obodo ahụ guzosie ike. 13 Ọ bụ na ọ bụghị
uche Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, na ndọgbu
n'ọrụ niile nke mmadụ bụ na nkịtị, ihe e ji afụnwu ọkụ, na
oke ọrụ niile nke mba dị iche iche bụ ihe lara n'iyi? 14 N'ihi
na ụwa niile ga-ejupụta na ihe ọmụma nke ebube Onyenwe
anyị, dịka mmiri si ekpuchi oke osimiri. 15 "Ahụhụ dịrị onye
ahụ na-enye onye agbataobi ya mmanya, nke na-anọgide
na-agbanyere ya mmanya tutu ruo mgbe mmanya bidoro
igbu ya, ka o si otu a hụ ọtọ ya anya. 16 Ihere ga-anọchi
otuto na nsọpụrụ i nwere. Ṅụọ ka ị bụrụ onye mmanya na-
egbu. N'ihi na iko dị n'aka nri Onyenwe anyị na-abịakwute
gị. Ihere ga-anọchikwa anya otuto gị. 17 Ihe ike ahụ i mere
Lebanọn ga-abịakwasịkwa gị. Mbibi i bibiri anụmanụ dị iche
iche ga-emekwa ka egwu ju gị obi. N'ihi na ị wụsịala ọbara
ọtụtụ mmadụ, bibie ala na obodo dị iche iche, bibiekwa ndị
niile bi n'ime ha. 18 "Gịnị bụ uru arụsị bara ebe ọ bụ aka
mmadụ kpụrụ ya? Kedụ uru igwe a kpụrụ akpụ bara, bụ nke
na-ekwu okwu ụgha? N'ihi na onye na-atụkwasị ha obi na-
atụkwasị obi ya n'ihe ahụ aka ya rụpụtara, n'ihi na ọ bụ arụsị
na-enweghị ike ikwu okwu ka o mere. 19 Ahụhụ dịrị onye
ahụ na-agwa osisi okwu sị, 'Dịrị ndụ.' Ma ọ bụ nkume nke
na-apụghị ikwu okwu, 'Teta n'ụra.' O nwere ike izi mmadụ
ihe? Lee, ọ bụ ihe eji ọlaọcha na ọlaedo machie, ma ọ dịghị
nkuume ọbụla dị n'ime ya." 20 Ma Onyenwe anyị nọ n'ime
ụlọnsọ ukwu ya. Ya mere, ka ụwa niile dere duu n'ihu ya.

3 Nke a bụ ekpere Habakuk onye amụma kpere. Ọ dị n'usoro
Shiginot. Nke a bụ ihe o kwuru. 2 Onyenwe anyị anụla
m ihe niile e kwuru banyere ude gị. Ịdị ukwuu nke ọrụ gị
niile na-emekwa ka m dere duu n'egwu n'ihu gị, Onyenwe
anyị. Mekwaa ya ọzọ n'oge nke anyị, mekwaa ka anụ akụkọ
ya n'ọgbọ anyị. N'oke iwe gị chetakwa ebere. 3 Chineke si
na Teman bịa, Onye Nsọ ahụ sikwa n'ugwu Paran. (Sela)
Ebube ya na-ekpuchi eluigwe, otuto ya jupụtakwara n'ụwa. 4
Ịma mma ya na-achapụta dịka ihe anyanwụ ụtụtụ, ihe na-
enwupụta site n'aka ya, ọ bụkwa n'ebe ahụ ka e zoro ike ya. 5

N'ihu ya ka ajọ ọrịa na-efe efe na-aga, oke mbibi na-esokwa
ya n'azụ. **6** O guzoro ọtọ yọgharịa ụwa; o lere anya, mee ka
mba niile maa jijiji. Ugwu ukwu ochie ahụ niile dara, ugwu
nta ochie ndị ahụ dakwara. N'ihi na ụzọ ya ga-adịgide ruo
mgbe niile ebighị ebi. **7** Ahụrụ m ụlọ ikwu nke Kushan ka ha
nọ ọnọdụ ụbọchị ọjọọ, na ebe obibi ndị Midia ka ha nọ na oke
ahụ ụfụ. **8** Ọ bụ osimiri, ka gị bụ Onyenwe anyị were iwe
megide? Ọnụma gị, ọ dị ukwuu megide iyi niile? Oke iwe
gị ọ bụ megide oke osimiri mgbe ị nọkwasịrị n'elu ịnyịnya
gị, nakwa n'elu ụgbọ ịnyịnya ị wetara ndị nke gị mmeri? **9**
I kpughepụrụ ụta gị, kpọọ oku ka a chịtara gị ọtụtụ àkụ.
(Sela) I ji osimiri dị iche iche kewaa ụwa. **10** Mgbe ugwu niile
hụrụ gị ha nyagharịrị onwe ha n'ihi ihe mgbu bịakwasịrị
ha. Oke mmiri ozuzo gabigakwara. Ogbu mmiri mere ka olu
ya daa ụda, buliekwa ebili mmiri elu. **11** Anyanwụ na ọnwa
guzokwara duu na mbara eluigwe, mgbe ha hụrụ ihe nke
àkụ gị, mgbe ha hụrụ amụma nke ùbe gị gburu. **12** I sitere
n'ọnụma gị zọgharịa ije n'ụwa, sitekwa n'iwe gị zọchaa mba
dị iche iche dịka ọka. **13** Ị pụtara ịzọpụta ndị gị, ịzọpụta onye
ahụ i tere mmanụ. Ị zọpịara isi onyendu nke ala ajọ omume
ahụ, gbawa ya ọtọ site n'isi ruo n'ụkwụ. **14** Ọ bụ ùbe ya ka
i ji mawaa ya isi, mgbe ndị dike n'agha ya bịara dịka oke
ifufe ịchụsa anyị, mgbe ha si n'obi ụtọ ha chee na ha na-aga
iripịa ndị ogbenye e wedara n'ala, bụ ndị na-ezo onwe ha. **15**
Ị chịrịla ịnyịnya gị zọọ ije n'oke osimiri, kpagharịa mmiri
ukwu ndị ahụ. **16** Amara m jijiji n'obi m mgbe m nụrụ ihe ndị
a niile, egbugbere ọnụ m abụọ kụkọtara n'egwu, ọkpụkpụ dị
m n'ahụ malitere ire ure, mee ka ụkwụ m maa jijiji. Ma aga m
eji ndidi chere ụbọchị ọjọọ ahụ nke ga-abịakwasị ndị ahụ
na-abịa ibuso anyị agha. **17** A sịkwarị na osisi fiig amaghị
ifuru, na ọ dịghị mkpụrụ dị n'osisi vaịnị, a sịkwa na mkpụrụ
osisi oliv ebilata na ala ubi niile emepụtaghị ihe oriri, a sịkwa
na ọ dịghị atụrụ dị n'ọgba anụ, na ọ dịkwaghị ehi nọ n'ụlọ
anụmanụ, **18** mụ onwe m ga-anọgide na-aṅụrị ọṅụ n'ime
Onyenwe anyị. Aga m etegharịkwa egwu ọṅụ n'ime Chineke
Onye nzọpụta m. **19** Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe
anyị bụ ike m, ọ na-eme ụkwụ m abụọ ka ha dịka nke ele. Ọ
na-emekwa ka m zọọ ije n'ebe niile dị elu.

Zefanaya

1 Nke a dịrị onyeisi abụ, n’ụbọ akwara m dị iche iche. Okwu
Onyenwe anyị nke rutere Zefanaya, nwa Kushi, nwa nwa
Gedaliya, bụ nwa Amaraya. Amaraya bụ nwa Hezekaya. Ozi a
bịara n’oge Josaya nwa Amọn, bụ eze Juda. **2** “Aga m azachapụ
ihe niile site n’elu ụwa,” Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **3**
“Aga m azachapụ mmadụ na anụmanụ. Aga m azachapụ ụmụ
anụ ufe niile nke dị n’eluigwe, zachapụkwa azụ niile nke dị
n’osimiri, na arụsị niile dị iche iche nke na-eme ka ndị ajọ
mmadụ sụọ ngọngọ.” “Mgbe m kpochapụrụ mmadụ niile site
n’elu ụwa,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. **4** “Aga m esetipụ
aka m megide Juda, megidekwa ndị niile bi na Jerusalem. Aga
m ebipụkwa ndị niile na-efe Baal fọdụrụ n’ebe a, na aha ndị
nchụaja arụsị niile, ma ndị nchụaja niile na-ekpere arụsị, **5**
bụ ndị ahụ niile na-anọ n’elu ụlọ ha na-akpọ isiala nye ọnwa
na kpakpando, ha na ndị ahụ niile na-akpọrọ Onyenwe anyị
isiala, na-eji aha ya n’aṅụ iyi, ma na-ejikwa Milkọm na-aṅụ
iyi, **6** na ndị ahụ niile na-alaghachi azụ site n’iso Onyenwe
anyị, na ndị ahụ na-adịghị achọ Onyenwe anyị, maọbụ jụta
ase site n’aka ya.” **7** Dere duu n’ihu Onye kachasị ihe niile
elu, bụ Onyenwe anyị n’ihi na ụbọchị ikpe ya ahụ dị egwu
na-abịa nso. Onyenwe anyị ejikerela ịchụ aja; o doola ndị
ọ kpọrọ oriri nsọ. **8** “N’ụbọchị ịchụ aja nke Onyenwe anyị
ahụ, aga m ata ndịisi niile na ụmụ eze niile, na ndị niile na-
eyi uwe e si na mba ọzọ bubata ahụhụ. **9** N’ụbọchị ahụ, aga
m ata ha ahụhụ bụ ndị niile na-adịghị azọ ụkwụ n’ọnụ ụzọ
mbata, ndị ji ihe ike na aghụghọ na-emejupụta ụlọ arụsị ha.
10 “N’ụbọchị ahụ,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya, “olu
iti mkpu akwa ga-esite n’Ọnụ Ụzọ Ama Azụ daa, mkpu nke
ịkwasi akwa ike ga-ada site n’ebe obibi ọhụrụ ahụ, na ụzụ oke
ntiwa site n’ugwu nta niile. **11** Kwasienụ akwa ike unu ndị
niile bi n’akụkụ ebe ahịa dị; n’ihi na a ga-egbuchapụ ndị ahịa
unu niile. Ndị niile na-eji ọlaọcha azụ ahịa ka a ga-ebibi. **12**
N’oge ahụ, aga m eji oriọna nyobanyechaa anya n’akụkụ niile
nke Jerusalem. Aga m ata ndị ahụ niile na-anọ n’ahụ dị jụụ
ahụhụ, bụ ndị ahụ dọọrọ dịka ike mmanya a ṅụfọdụrụ aṅụfọ,
ndị na-eche n’obi ha sị, ‘O nweghị ihe Onyenwe anyị ga-eme
anyị, maọbụ ihe ọma, maọbụ ihe ọjọọ.’ **13** Akụ ha ga-abụ ihe
a kwakọrọ n’ike, a ga-akwatukwa ụlọ ha niile. Ọ bụ ezie na ha
ga-ewu ụlọ, ma ha agaghị ebi n’ime ha; ọ bụ ezie na ha ga-akọ
ubi vaịnị, ma ha agaghị aṅụ mmanya si na ha.” **14** Oke ụbọchị
Onyenwe anyị na-abịa nso, ọ na-abịakwa ọsịịsọ. Gee ntị! Iti
mkpu akwa nke ụbọchị Onyenwe anyị ga-adị ilu nke ukwuu. A
ga-anụkwa ụzụ ndị bụ dike n’agha n’ebe ahụ. **15** Ụbọchị ahụ
ga-abụ ụbọchị ọnụma, ụbọchị ahụhụ na mkpagbu, ụbọchị
nsogbu na mbibi, ụbọchị ọchịchịrị na oke obi ọjọọ, ụbọchị
igwe ojii, na oke ọchịchịrị, **16** ụbọchị opi ike na iti mkpu agha
imegide obodo niile e wusiri ike, na imegide akụkụ ụlọ elu
niile. **17** “Aga m eme ka oke nhụju anya bịakwasị ndị mmadụ,
mee ka ha jegharịa dịka ndị kpuru ìsì, n’ihi na ha emehiela
megide Onyenwe anyị. A ga-awụsịkwa ọbara ha dịka uzuzu,
tufukwaa anụ ahụ ha dịka nsị anụ. **18** Ọlaọcha na ọlaedo ha
agaghị azọpụta ha n’ụbọchị ọnụma nke Onyenwe anyị ahụ.”
A ga-erechapụ ụwa niile site n’ọkụ ekworo ya, n’ihi na ọ bụ
na mberede ka ọ ga-eme ka ndị niile bi n’ụwa gwụsịa.

2 Chịkọtaanụ onwe unu, e, chịkọtaanụ onwe unu, unu ndị
mba ihe ihere dịrị. **2** Tupu ụkpụrụ ahụ ewere ọnọdụ, a
chịpụ ụbọchị ahụ dịka igbugbo ọka nke ikuku na-ebufu, tupu
iwe ọkụ Onyenwe anyị abịakwasị gị, tupu ụbọchị ọnụma
nke Onyenwe anyị abịakwasị gị. **3** Chọọnụ Onyenwe anyị,
unu ndị niile dị umeala n’obi nọ n’ala ahụ, unu bụ ndị na-
eme ihe o nyere n’iwu. Gbasoonụ ezi omume, gbasoonụ ịdị
umeala n’obi, ma eleghị anya, a ga-echebe unu n’ụbọchị iwe
Onyenwe anyị. **4** N’ihi na o nwekwaghị ndị ga-ebi n’obodo
Gaza, obodo Ashkelọn ga-atọgbọrọ n’efu. N’etiti ehihie ka a
ga-ekpochapụ ndị niile bi n’Ashdọd; a ga-ehopukwa Ekrọn. **5**
Ahụhụ dịrị unu ndị bi n’akụkụ oke osimiri, unu bụ ndị Keret;
okwu Onyenwe anyị na-emegide unu, Kenan, ala ndị Filistia.
Ọ sịrị, “Aga m ala gị n’iyi, ruo na ọ dịghị onye ga-afọdụ ndụ
n’ime gị.” **6** Ala nke dị n’akụkụ oke osimiri ahụ, ga-aghọ ebe
ahịhịa jupụtara nye ndị ọzụzụ atụrụ na ọgba igwe ewu na
atụrụ. **7** Ala nke dị n’akụkụ oke osimiri ga-aghọ ala nke ndị
ahụ fọdụrụ na Juda, ebe ha ga-achọtara anụ ụlọ ha ahịhịa.
Ha ga-anọkwa n’ụlọ ndị Ashkelọn nke tọgbọrọ n’efu, dinaa
ala zuru ike n’oge uhuruchi. Onyenwe anyị Chineke ha ga-
elekọta ha, mekwaa ka ha nwetaghachi ihe nketa ha niile. **8**
“Anụla m okwu ọjọọ niile, nke ndị Moab, na ịkwa emo niile
nke ndị Amọn, nụkwa ịbasị mba ike ha megide ndị nke m
na-anya isi na ha ga-ewere ala ha. **9** N’ihi ya, dịka m na-adị
ndụ,” otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ
Chineke Izrel, kwubiri ya, “aghaghị m ime ka Moab dịrị ka
Sọdọm, mekwaa ka Amọn dịka Gọmọra. Ha ga-aghọ ala ebe
ahịhịa na-adụ ogwu ogwu na-eru, ebe olulu nnu jupụtara, na
ebe tọgbọrọ n’efu ruo mgbe ebighị ebi. Ndị m, ndị fọdụrụ
ga-akwakọrọ akụnụba ha, ndị fọdụrụ ndụ na mba m ga-
eketa ala ha.” **10** Ihe ndị a bụ ụgwọ ọrụ ha ga-anata n’ihi
ịnya isi ha, na n’ihi nkọcha na ịkwa emo ha megide ndị nke
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. **11** Onye dị egwu ka
Onyenwe anyị ga-abụ n’ebe ha nọ, mgbe ọ lara chi niile nke
ụwa n’iyi. Mba niile dị n’ebe dị anya ga-akpọ isiala nye ya,
onye ọbụla n’ala nke aka ya n’ụwa niile. **12** “Unu ndị Itiopia,
a ghaghị iji mma agha gbuo unu.” **13** Ọ ga-esetipụ aka ya
megide ndị bi n’akụkụ ugwu, laa Asịrịa n’iyi. Ninive ga-aghọ
ebe tọgbọrọ n’efu, ọ ga-aghọkwa ala kpọrọ nkụ, dịka ọzara.
14 Igwe anụmanụ dị iche iche na igwe ehi ga-amakpu n’ebe
ahụ, ha na ihe e kere eke dị iche iche. Ikwighịkwighị nke
ọzara na okwolo ga-anọ ọnọdụ abalị n’isi ogidi ya niile ahụ.
Ụda olu ha ka a ga-anụ site na mpio-ikuku, mkpọmkpọ aja
ga-adị na mbata nke ọnụ ụzọ niile, ibo ọnụ ụzọ niile e ji osisi
sida mee ga-egherekwa oghe. **15** Nke a bụ obodo ukwu ahụ,
nke na-aṅụrị ọṅụ oriri, nke na-ebikwa na-enweghị ihe egwu
ọbụla; nke na-asị onwe ya, “Ọ bụ mụ onwe m! Ọ dịghị onye
ọzọ ma ewezuga m.” Ma ugbu a, lee otu o si bụrụ ebe tọgbọrọ
n’efu; lee ka o si bụrụ ebe ụmụ anụ ọhịa bi. Onye ọbụla si
n’akụkụ ya na-agafe aghaghị ịma ọsụ, ma fufekwaa isi ya.

3 Ahụhụ dịrị obodo ahụ ndị mmegbu, na ndị na-enupu isi,
na ndị rụrụ arụ jupụtara n’ime ya. **2** Ọ naghị ege onye
ọbụla ntị, ọ dịghị anabata ịdọ aka na ntị. Ọ dịghị atụkwasị
Onyenwe anyị obi, ọ dịkwaghị abịakwute Chineke ya nso. **3**
Ndịisi nọ n’etiti ya dịka ọdụm na-agbọ ụja, ndị ọkaikpe ya
dịka nkịta ọhịa na-achụ nta anyasị, nke ihe ọ chụtara na nta
adịghị anọ tutu chi abọọ. **4** Ndị amụma ya bụ ndị ndu rụrụ
arụ, ha bụkwa ndị aghụghọ. Ndị nchụaja ya na-emerụ ebe
nsọ na-ejikwa ike emebi iwu. **5** Ma Onyenwe anyị, onye nọ
n’etiti ya bụ onye ezi omume. Ọ nakwaghị eme ihe ọjọọ.

Ụtụtụ niile ka ọ na-eme ka ikpe ziri ezi ya pụta ìhè; ụbọchị
ọbụla ọ naghị ahapụ igosi ya, ma ndị ajọ omume enweghị
ihere. **6** “Egbuchapụla m mba niile dị iche iche, kwatukwaa
ebe ha niile e wusiri ike. Ahapụla m okporoụzọ ha ka ọ bụrụ
ihe a gbahapụrụ agbahapụ, ọ dịkwaghị onye na-esi na ha
agabiga. A laala obodo ha niile n’iyi, ọ dịkwaghị onye fọdụrụ,
ọ bụladị otu onye. **7** Asịrị m, banyere Jerusalem, ‘N’ezie, ị
ga-atụ egwu m, ma nabatakwa ntụziaka.’ Mgbe ahụ, agaghị
ebibi ebe mgbaba ya, ma ọ bụkwanụ ntaramahụhụ m niile
agaghị abịakwasịkwa ya. Ma otu ọ dị, ọ nụrụ ha ọkụ n’obi ịga
n’ihu mee omume rụrụ arụ n’ihe niile bụ nke ha mere. **8**
N’ihi nke a, cherenụ m,” otu a ka Onyenwe anyị kwubiri,
“n’ụbọchị ahụ m ga-ebili ịgba akaebe. Mkpebi m bụ ịchịkọta
mba niile dị iche iche, na ịkpọkọta alaeze niile, ịwụkwasị ha
oke iwe m, ọ bụladị ọnụma niile nke iwe m. Ọkụ, nke iwe si
n’ekworo m, ka a ga-eji rechapụ ụwa niile. **9** “Mgbe ahụ, aga
m anụcha egbugbere ọnụ ndị niile dị iche iche mee ka ọ bụrụ
ihe dị ọcha, ka ha niile nwee ike ịkpọku aha Onyenwe anyị,
ma jikọta aka fekwaa ya ofufe. **10** Site n’ofe osimiri niile nke
Kush, bụ ndị m a chụsasịrị achụsasị, ndị na-akpọ isiala nye m,
ga-ewetara m onyinye dị iche iche. **11** N’ụbọchị ahụ, gị bụ
Jerusalem, agaghị eme ka ihere mee gị, n’ihi omume njehie
niile i jere megide m, n’ihi na aga m esite n’etiti gị wezuga
ndị gị niile na-aṅụrị ọṅụ na mpako ha. A gaghị ahụkwa ndị
na-afụli onwe ha elu n’ugwu nsọ m. **12** Ma aga m eme ka
ndị dị nwayọọ n’obi, na ndị dị umeala n’obi fọdụ n’etiti ndị
Izrel, ha ga-agbababakwa n’aha Onyenwe anyị. **13** Ha agaghị
emekwa ihe ọjọọ, ha agaghị ekwu okwu ụgha. Ire na-ekwu
okwu aghụghọ agaghị adịkwa n’ọnụ ha. Ha ga-akpa nri ma
dinakwa ala, ọ dịkwaghị onye ga-eme ka ha tụọ egwu.” **14**
Bụọ abụ, gị nwaada Zayọn; tie mkpu, gị Izrel. Ṅụrịa ọṅụ, e,
jiri obi gị niile ṅụrịa ọṅụ, gị nwaada Jerusalem. **15** N’ihi na
Onyenwe anyị ewezugala ahụhụ dịrị gị, chụghachikwa ndị iro
gị azụ. Onyenwe anyị, onye bụ Eze Izrel, nọ n’etiti gị. Ị gaghị
atụkwa egwu ihe ọjọọ ọzọ. **16** N’ụbọchị ahụ, ihe a ga-agwa
Jerusalem ga-abụ, “Atụla egwu, gị Zayọn, ekwela ka aka gị
daa mba. **17** Onyenwe anyị bụ Chineke gị nọ n’etiti gị, ọ bụ
Dike n’agha nke na-enye mmeri. Ọ ga-eji ọṅụ nwee mmasị na
ahụ gị; n’ihi ịhụnanya ya, ọ gaghị abakwara gị mba, kama ọ
ga-eji oke iti mkpu abụ ṅụrịa ọṅụ n’ebe ị nọ.” **18** “N’ụbọchị
mmemme a kara aka, aga m ewepụrụ gị ọdachi iru ụjụ, nke
bụ ibu arụ na ihe ịta ụta dịrị gị. **19** N’oge ahụ, aga m emesi
ndị ahụ niile na-emegbu gị ike. Aga m azọpụta ndị ụkwụ
rụrụ, chịkọtakwa ndị niile e mere ka ha gaa biri n’ala ndị ọzọ.
Aga m agbanwe ihere ha ka ọ bụrụ ihe otuto n’ihe na-ewu
ewu n’ụwa ebe ha natara ihere. **20** N’oge ahụ, aga m akpọlata
unu n’ụlọ; mgbe m ga-akpọkọta unu ọnụ. Aga m eme ka unu
na-ewu ewu ka unu nwekwaa otuto n’etiti mmadụ niile bi
n’ụwa, mgbe m ga-eweghachi ihe ọma unu n’ihu anya unu.”
Ka Onyenwe anyị kwuru.

Hegai

1 Ozi Onyenwe anyị, nke rutere Hegai onye amụma, nke o
ziri Zerubabel nwa Shealtiel, onye na-achị Juda, na Joshua
nwa Jehozadak, onyeisi nchụaja. Ozi a rutere ya n'afọ nke
abụọ nke ọchịchị eze Daraiọs, n'ụbọchị nke mbụ n'ọnwa
nke isii. 2 Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile na-ekwu, "Ndị a na-asị, 'N'oge ahụ erubeghị mgbe anyị
ga-ewu ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị.'" 3 Mgbe ahụ, okwu
Onyenwe anyị bịara site n'ọnụ Hegai, onye amụma na-asị,
4 "Nke a ọ bụ oge unu onwe unu ji ebi n'ụlọ unu e ji osisi
machie, mgbe ụlọnsọ ukwu a nọgidere na-adakpọsị?" 5 Ugbu
a, ihe a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu,
"Lezienụ ụzọ unu anya. 6 Unu na-agha mkpụrụ, ma na-
enweta naanị ihe ntakịrị. Unu na-eri nri, ma ihe unu na-
eri adịghị ezuru unu. Unu na-aṅụ ihe ọṅụṅụ ma unu adịghị
aṅụju afọ ka o si mmasị unu. Unu na-eyikwasị onwe unu uwe,
ma ọ dịghị achụ unu oyi. Unu na-anata ụgwọ ọrụ, maọbụ
n'akpa puru epu ka unu na-etinye ya." 7 Ihe a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu, "Chezienụ echiche
banyere ndụ unu. 8 Jeenụ n'elu ugwu, wedata osisi, jiri ya
wuo ụlọnsọ ukwu ahụ. Mgbe ahụ, obi ga-atọ m ụtọ na ya, a
ga-asọpụkwara m n'ebe ahụ." Ọ bụ ihe Onyenwe anyị kwuru.
9 "Unu na-ele anya ihe ukwu, ma lee, ọ bụ naanị ihe ntakịrị
ka ọ pụtara. Mgbe unu welatara ha n'ụlọ, a fụfụsiri m ha
niile. Nke a ọ bụ n'ihi gịnị?" Otu a ka Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile kwupụtara. "Ọ bụ n'ihi na ụlọnsọ ukwu m,
nke nọgidere na-abụ mkpọmkpọ ebe, ma onye ọbụla n'ime
unu na-agba mbọ ịrụ naanị ihe gbasara ụlọ nke aka ya. 10 Ya
mere, n'ihi unu ka eluigwe ji jide igirigi ha, ala ejidekwala
ihe omume nke ubi. 11 Akpọọla m ka okpomọkụ bịakwasị
n'ala ubi niile nakwa n'elu ugwu niile, n'elu ọka na mmanya
ọhụrụ, mmanụ oliv na ihe niile nke ala na-emepụta. Ka ọ
bịakwasị mmadụ na anụmanụ niile, nakwa ihe niile unu
dọgburu onwe unu n'ọrụ inweta." 12 Mgbe ahụ, Zerubabel
nwa Shealtiel, na Joshua nwa Jehozadak, onyeisi nchụaja, na
ndị niile fọdụrụ, ṅara ntị n'olu Onyenwe anyị Chineke ha,
na n'ozi Hegai onye amụma, dịka Onyenwe anyị Chineke ha
zitere ya. Ndị Izrel niile tụkwara egwu Onyenwe anyị. 13
Mgbe ahụ Hegai, onyeozi Onyenwe anyị, ziri ndị mmadụ ahụ
niile ozi Onyenwe anyị, sị: "Mụ onwe m nọnyeere unu," otu
a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 14 Ya mere, Onyenwe anyị
kwaliri mmụọ Zerubabel nwa Shealtiel, onye na-achị Juda, na
mmụọ Joshua nwa Jehozadak, onyeisi nchụaja na mmụọ ndị
niile ahụ fọdụrụ n'ala ahụ. Ha niile bịara bido ọrụ n'ụlọnsọ
ukwu Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke ha,
15 n'ụbọchị nke iri abụọ na anọ, n'ọnwa nke isii. Ọ bụ n'afọ
nke abụọ, nke ọchịchị eze Daraiọs,

2 n'ụbọchị nke iri abụọ na otu, n'ọnwa nke asaa, okwu
Onyenwe anyị si n'ọnụ onye amụma Hegai bịakwa na-asị:
2 "Gwa Zerubabel nwa Shealtiel, onye na-achị Juda, na Joshua
nwa Jehozadak, onyeisi nchụaja, na ndị Izrel ahụ fọdụrụ n'ala
ahụ sị: 3 'Onye n'ime unu nwere ike icheta otu ụlọnsọ ukwu
nke mbụ si dị ebube? Ọ dị aṅaa n'anya unu ugbu a? Ọ bụ na
ọ dịghị unu ka ihe efu ugbu a. 4 Ma ugbu a nwee obi ike
Zerubabel,' ka Onyenwe anyị kwuru. 'Nwekwaa obi ike gị
Joshua onyeisi nchụaja, nwa Jehozadak. Nwekwaanụ obi ike
unu ndị niile bi n'ala a.' Ka Onyenwe anyị kwuru. 'Rụọnụ
ọrụ n'ihi na anọnyeere m unu,' ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile na-ekwu. 5 'Nke a bụ ihe merenụ mgbe mụ na
unu gbara ndụ n'oge ahụ unu si n'Ijipt pụta. Mmụọ m na-
anọgidekwa n'etiti unu. Unu atụla egwu.' 6 "N'ihi na ihe
ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, 'Ọ
fọdụrụ otu ugbo, nwa oge nta gasịa, aga m ayọgharị eluigwe
na ụwa, na osimiri na ala akọrọ. 7 Aga m ayọgharịkwa mba
niile; ihe mba niile na-achọsi ike ga-abịa. Aga m eme ka ụlọ a
jupụta n'ebube,' ọ bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwuru. 8 'Ọlaọcha niile na ọlaedo niile, bụ nke m.' Ọ bụ
ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwupụtara. 9
'Ebube nke ụlọ a ga-adị ukwuu karịa ebube nke mbụ,' ọ bụ
ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. 'Ọ bụkwa
n'ebe a ka m ga-enye ọganihu na udo,' otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri ya." 10 N'ụbọchị nke iri
abụọ na anọ, n'ọnwa itoolu, nke afọ abụọ, nke ọchịchị eze
Daraiọs, okwu Onyenwe anyị bịakwutere onye amụma, bụ
Hegai. 11 "Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwuru, 'Jụọ ndị nchụaja ihe iwu na-ekwu. 12 Ọ bụrụ na
mmadụ etinye anụ e doro nsọ n'akpa uwe ya, ọ bụrụkwa na
uwe ahụ anụ nsọ ahụ dị n'ime ya emetụ achịcha, maọbụ ofe,
maọbụ nri ọzọ dị iche, mmetụ uwe ahụ metụrụ ha ọ ga-eme
ka ha dịrị nsọ?'" Ndị nchụaja zara sị: "Mba!" 13 Mgbe ahụ
Hegai kwukwara, "Ọ bụrụ na mmadụ emerụọ onwe ya site
n'imetụ onye nwụrụ anwụ aka, mesịa metụ otu n'ime ihe
ndị a aka, ọ ga-abụ ihe rụrụ arụ?" Ndị nchụaja zara sị, "E, ọ
ga-abụ ihe rụrụ arụ." 14 Mgbe ahụ Hegai kwuru sị, "'Otu a
ka mba a na ndị bi n'ime ya dị n'ihu m. Ihe ọbụla aka ha
rụpụtara na onyinye ọbụla ha nyere bụ ihe rụrụ arụ.' Ọ bụ
ihe Onyenwe anyị kwuru. 15 "'Ma ugbu a, chezienụ echiche
banyere ihe ndị ga-emenụ site taa gaa n'ihu. Tuleenụ otu
ihe si dị tupu adọnye otu nkume n'elu ibe ya n'ụlọnsọ ukwu
nke Onyenwe anyị. 16 Kedụ ọnọdụ unu? Mgbe mmadụ bịara
n'ebe o debere ọtụtụ iri efere ọka abụọ, ihe ọ na-ahụ bụ
naanị ọtụtụ efere ọka iri. Ọ bụrụkwa na ọ bịa n'ebe ịnara
mmanya ka o were iri ite mmanya ise, ọ bụ naanị iri ite
mmanya abụọ ka ọ ga-enweta. 17 Eji m ọrịa na-eripịa ihe ubi,
na ọmụma ebu, na mkpụrụ mmiri igwe bibie ọrụ aka unu
niile; ma unu alọghachikwuteghị m,' ọ bụ ihe Onyenwe anyị
kwupụtara. 18 'Ma site n'ụbọchị taa gaa n'ihu, site n'ụbọchị
taa bụ iri ụbọchị anọ nke ọnwa itoolu, chenụ echiche banyere
ụbọchị a bụ ụbọchị a tọrọ ntọala ụlọnsọ ukwu Onyenwe
anyị. Chezienụ echiche banyere ya. 19 Ọ ka nwere mkpụrụ
ọghịgha unu nwere n'ọba unu? Ọzọkwa, osisi vaịnị, osisi fiig,
osisi pomegranet na osisi oliv amịghị mkpụrụ, ruo ugbu a.
"'Ma site n'ụbọchị taa gaa n'ihu aga m agọzi unu.'" 20 Okwu
Onyenwe anyị bịakwutere Hegai nke ugboro abụọ, n'ụbọchị
nke iri abụọ na anọ nke ọnwa ahụ, sị, 21 "Gwa Zerubabel,
onye na-achị Juda sị ana m aga ịyọgharị eluigwe na ụwa. 22
Aga m akwatu ocheeze alaeze dị iche iche, ana m agakwa
imebi ike alaeze nke mba dị iche iche. Aga m akwatu ụgbọ
ịnyịnya n'ala na ndị na-anya ha; ịnyịnya na ndị na-agba ha
ga-adakwa. Onye ọbụla ga-adakwa site na mma agha nke
onye otu ya. 23 "'N'ụbọchị ahụ,' ka Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile na-ekwu, 'Aga m ewere gị bụ onyeozi m
Zerubabel nwa Shealtiel,' ọ bụ ihe Onyenwe anyị kwuru, 'mee
gị ka ị dị ka mgbaaka akara m, n'ihi na ahọrọla m gị,' Ọ bụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu."

Zekaraya

1 N'ọnwa nke asatọ, n'afọ nke abụọ nke ọchịchị eze Daraiọs,
okwu Onyenwe anyị ruru Zekaraya nwa Berekaya, nwa Ido,
bụ onye amụma ntị, na-asị, 2 "Onyenwe anyị were oke iwe
megide nna unu ha. 3 N'ihi ya, gwa ha, ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, na-ekwu. 'Lọghachikwutenụ m,'
otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwupụtara,
'Mụ onwe m kwa ga-alọghachikwute unu.' Ọ bụ ihe Onyenwe
anyị Onye pụrụ ime ihe niile, na-ekwu. 4 Unu adịla ka ndị
nna unu ha, ndị amụma mbụ kpọrọ oku si, Otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwupụtara: 'Sitenụ n'ụzọ ọjọọ
unu na ajọ omume unu chigharịa' ma ha achọghị ịnụ maọbụ
gee m ntị, otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara. 5 Olee ebe
ka nna nna unu ha nọ ugbu a? Ndị amụma ahụ, ha na-adị
ndụ ruo mgbe ebighị ebi? 6 Ọ bụ na okwu m na iwu bụ
nke m nyere ụmụ ohu m ndị amụma, ọ bụ na ha emezughị
n'ebe ndị nna nna unu ha nọ? "Mgbe ahụ, ha chegharịrị ma
kwuo, 'Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, emesola anyị
mmeso dịka ụzọ anyị na omume anyị si dị. O mekwara ya
dịka o si zube na ọ ga-eme ya.'" 7 N'ụbọchị nke iri abụọ na
anọ, nke ọnwa iri na otu, bụ ọnwa Shebat, n'afọ abụọ nke
ọchịchị eze Daraiọs, okwu Onyenwe anyị ruru Zekaraya onye
amụma, bụ nwa Berekaya, nwa Ido ntị, na-asị: 8 N'abalị ahụ,
ahụrụ m n'ọhụ, otu nwoke na-agba ịnyịnya na-acha ọbara
ọbara. O guzokwa n'etiti osisi mietul, nke dị n'ebe miri emi
nke mgbawa dị n'ala. N'azụ ya, ọtụtụ ịnyịnya na-acha ọbara
ọbara, ndị na-acha ka ahịhịa kpọrọ nkụ, na ndị na-acha ọcha
dịkwa. 9 Ajụrụ m, "Nna m ukwu, gịnị bụ ihe ndị a?" Mmụọ
ozi ahụ nke na-agwa m okwu sịrị m, "Aga m egosi gị ihe
ha bụ." 10 Mgbe ahụ onye ahụ guzo n'etiti osisi mietul ndị
ahụ sịrị, "Ndị a bụ ndị Onyenwe anyị zitere ka ha jegharịa
n'ụwa niile." 11 Ha sịrị mmụọ ozi nke Onyenwe anyị nke na-
eguzo n'etiti osisi mietul ahụ, "Anyị ejegharịala n'ụwa niile,
ma lee anyị chọpụtara na ụwa niile nọ n'udo, dịkwa jụụ."
12 Mgbe ahụ, mmụọ ozi nke Onyenwe anyị sịrị, "Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ọ bụ ruo ole mgbe ka ị ga-
anọgide hapụ imere Jerusalem na obodo niile nke Juda ebere,
bụ obodo ị na-eweso iwe iri afọ asaa ndị a gara aga?" 13 Mgbe
ahụ, Onyenwe anyị gwara mmụọ ozi ahụ guzo na-agwa m
okwu, okwu nkasiobi na okwu ọma dị iche iche. 14 Mgbe ahụ,
mmụọ ozi ahụ nọ na-agwa m okwu gwara m sị, "Kwusaa ozi
a, otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru sị,
'Ekworo m dị ukwuu n'ebe Jerusalem na Zayọn nọ, 15 ma iwe
m dị ukwuu megide ndị mba niile ahụ onwe ha juru afọ. N'ihi
na mgbe iwe m dị nta, ha nyere aka ime ka ahụhụ ahụ karịa
njọ.' 16 "N'ihi ya, ihe ndị a ka Onyenwe anyị kwuru, 'Aga
m eji obi ebere lọghachi na Jerusalem. N'ebe ahụ kwa ka a
ga-ewugharị ụlọnsọ ukwuu m. A ga-esetikwa eriri e ji atụ
ihe n'elu Jerusalem.' Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile kwubiri. 17 "Kwusaakwa ọzọ, otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. 'Ọganihu ga-adịkwa
n'obodo m niile ọzọ. Onyenwe anyị ga-akasị Zayọn obi ọzọ,
ma họpụtakwa Jerusalem.'" 18 Mgbe ahụ, eweliri m anya m
abụọ elu hụ mpi anọ. 19 Ajụrụ m mmụọ ozi ahụ na-agwa m
okwu sị, "Gịnị ka ihe ndị a bụ?" Ọ sịrị m, "Ndị a bụ mpi ndị
ahụ chụsasịrị Juda, na Izrel, na Jerusalem." 20 Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị gosiri m ndị ọkpụ ụzụ anọ. 21 Asịrị m, "Gịnị ka
ndị na-abịa ime?" Ọ zaghachiri m, "Ndị a bụ mpi anọ ndị ahụ
chụsasịrị Juda, ime ka onye ọbụla ghara inwe ike iwelite isi
ya. Ma ndị a abịala imenye ha ụjọ, na ịtụda mpi mba niile, bụ
ndị ahụ buliri mpi ha imegide ala Juda, na ịchụsa ndị ya."

2 Mgbe m weliri anya m, ahụrụ m otu nwoke ji eriri ihe
ọtụtụ n'aka ya. 2 Ajụrụ m, "Ebee ka ị na-aga?" Ọ sịrị
m, "Ana m aga ịtụ Jerusalem, ịchọta ịdị ogologo ya, na ịdị
obosara ya." 3 Mgbe mmụọ ozi na-ekwuru m okwu na-apụ,
mmụọ ozi ọzọ bịara izute ya, 4 ọ sịrị ya, "Gbaa ọsọ, gwa nwa
okorobịa ahụ, sị, 'Obodo na-enweghị mgbidi ka Jerusalem
ga-abụ, n'ihi ọtụtụ igwe mmadụ na anụmanụ ga-ejupụta
n'ime ya. 5 Ma mụ onwe m ga-abụrụ ya mgbidi ọkụ nke ga-
agba ya gburugburu.' Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. 'Aga
m aghọ ebube n'etiti ya.' 6 "Bịa, lee anya! Sitenụ n'ala dị
n'ugwu gbapụ," otu a ka Onyenwe anyị kwupụtara, "n'ihi
na achụsasịrị m unu nye ikuku anọ nke eluigwe," otu a
ka Onyenwe anyị kwubiri. 7 "Bịanụ, unu ndị bi na Zayọn.
Gbalaganụ, unu ndị bi n'ala nke ada Babilọn." 8 N'ihi na otu a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "Mgbe
Onye ahụ dị ebube zipụrụ m ịga megide mba ndị ahụ niile
kwakọọrọ ihe unu. N'ihi na onye ọbụla metụrụ unu aka bụ
mkpụrụ anya m ka ọ na-emetụ aka. 9 Aghaghị m iweli aka
m imegide ha, meekwa ka ndị ohu ha kwakọrọ ihe niile ha
nwere. Mgbe ahụ, unu ga-amata na ọ bụ Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile zitere m. 10 "Tie mkpu ọṅụ, ka obi tọkwaa
gị ụtọ, gị Ada Zayọn. N'ihi na ana m abịa ibi n'etiti gị," otu a
ka Onyenwe anyị kwubiri. 11 "N'ụbọchị ahụ, ọtụtụ mba dị
iche iche ga-adịnyere Onyenwe anyị, bụrụkwa ndị nke m.
Aga m ebi n'etiti gị, ị ga-amatakwa na Onyenwe anyị, Onye
pụrụ ime ihe niile zitere m ka m bịakwute gị. 12 Onyenwe
anyị ga-eketa Juda dịka oke ya n'ime ala ahụ dị nsọ. Ọ ga-
ahọrọkwa Jerusalem ọzọ. 13 Derenụ duu n'ihu Onyenwe anyị,
unu mmadụ niile, n'ihi na o sitela n'ebe obibi ya dị nsọ kpalie
onwe ya."

3 Mgbe ahụ, o gosiri m Joshua onyeisi nchụaja ka ọ na-
eguzo n'ihu mmụọ ozi nke Onyenwe anyị, na ekwensu ka
ọ na-eguzo n'aka nri ya ibo ya ebubo. 2 Onyenwe anyị sịrị
ekwensu, "Onyenwe anyị basiere gị mba ike, gị ekwensu.
Onyenwe anyị, onye họpụtara Jerusalem, basiere gị mba ike.
Nwoke a, ọ bụghị ọlọkọ ọkụ na-ere ere, nke e si n'ime ọkụ
gụpụta?" 3 Mgbe Joshua guzo n'ihu mmụọ ozi ahụ, uwe ya
ruru unyi. 4 Mmụọ ozi ahụ gwara ndị ahụ guzo ya n'ihu,
"Yipụnụ ya uwe a ruru unyi." Mgbe ahụ, ọ gwara ya okwu sị,
"Lee, ewepụla m mmehie gị, ma ugbu a, aga m eyikwasị gị
uwe mmemme ndị a." 5 Ekwuru m, "Ka ha were ezi akwa
okike dị ọcha kee ya n'isi." Ya mere ha weere akwa okike
dị ọcha kee ya n'isi, yikwasịkwa ya uwe ọhụrụ. Mmụọ ozi
Onyenwe anyị guzokwa n'ebe ahụ. 6 Mgbe ahụ, mmụọ ozi
nke Onyenwe anyị nyere Joshua ndụmọdụ sị, 7 "Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, 'Ọ bụrụ na i
jee ije n'ụzọ m niile, ọ bụrụkwa na i debe ihe niile m nyere
gị n'iwu, ị ga-abụ onyeisi ezinaụlọ m, ị ga-elekọta ụlọnsọ
m anya, aga m enyekwa gị ọnọdụ n'etiti ndị a niile guzo
n'ebe a. 8 "'Gee m ntị, gị Joshua, onyeisi nchụaja na unu ndị
nchụaja ndị ọzọ nọ n'ihu gị, ndị bụ ihe ngosi banyere ihe
ọma niile nke gaje ịbịa. Agaje m ịkpọta nwaodibo m, onye bụ
Ngalaba ahụ. 9 Lee, nkume nke m guzobere n'ihu Joshua.
Nkume ahụ nwere akụkụ asaa n'ahụ ya, aga m egbunye akara

dee ihe n’elu ya. Aga m ewezugakwa mmehie nke ala a n’otu
ụbọchị.’ Ọ bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
kwuru. **10** “‘N’ụbọchị ahụ, onye ọbụla n’ime unu ga-akpọbata
mmadụ ibe ya, ka ọ bịa soro ya nọdụ n’okpuru osisi vaịnị ya,
na n’okpuru osisi fiig ya.’ Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwubiri ya.”

4 Mgbe ahụ, mmụọ ozi ahụ nke na-agwa m okwu lọghachiri
kpọtee m, dịka e si akpọte onye nọ n’ụra. **2** Ọ sịrị m, “Gịnị
ka ị na-ahụ?” Asịrị m, “Ana m ahụ ihe ịdọba oriọna e ji ọlaedo
mee. O nwere ọkwa n’isi ya, nweekwa oriọna asaa, nke na-
enwu n’elu ya. Oriọna asaa ndị a nwekwara okporo asaa e si
agbanye mmanụ n’ime ha. **3** Ahụkwara m osisi oliv abụọ nke
dị n’akụkụ ihe ịdọba oriọna ahụ. Otu dị n’otu akụkụ ya, nke
ọzọ, n’akụkụ nke ọzọ.” **4** A sịrị m mmụọ ozi ahụ na-ekwuru
m okwu, “Nna m ukwu, gịnị ka nke a pụtara?” **5** Mmụọ ozi
ahụ na-agwa m okwu sịrị m, “Ị na-ekwu na ị maghị ihe ha
bụ?” Azara m sị, “Ee, nna m ukwu, amaghị m.” **6** Ọ sịrị m,
“Nke a bụ okwu nke Onyenwe anyị nye Zerubabel. ‘Ọ bụghị
site n’ike, maọbụ site n’ume, kama ọ bụ site na Mmụọ m,’ ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. **7** “Gịnị ka ị
bụ, gị ugwu dị ukwuu? Ị ga-aghọ ala dị larịị n’ihu Zerubabel.
Mgbe ahụ, ọ ga-awapụta isi nkume ahụ site n’iti oke mkpu
ọṅụ, ‘Amara! Amara dịrị ya!’” **8** Mgbe ahụ, okwu Onyenwe
anyị ruru m ntị sị, **9** “Zerubabel wara ntọala ụlọnsọ ukwu
a, ọ bụ ya ga-ewuchakwa ya. Mgbe ahụ, ị ga-amata na ọ bụ
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile zitere m ịbịakwute
unu. **10** “Onye na-eleda ụbọchị ihe nta anya ebe ọ bụ n’anya
asaa nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ejegharị
na-elezu ụwa dum, ga-aṅụ ọṅụ mgbe ha hụrụ nkume eji atụ
mgbidi n’aka Zerubabel?” **11** Mgbe ahụ, a sịrị m ya, “Gịnị
bụ osisi oliv abụọ ahụ dị n’aka nri na n’aka ekpe ihe ịdọba
oriọna ahụ?” **12** A sịkwara m ya nke ugboro abụọ, “Gịnị bụ
alaka osisi oliv abụọ ndị a dị n’akụkụ okporo ọlaedo abụọ
ahụ, nke e si na ha na-awụpụta mmanụ ọlaedo?” **13** Ọ sịrị
m, “Ọ pụtara na ị maghị ihe ha bụ?” Asịrị m, “Mba, nna m
ukwu.” **14** Mgbe ahụ, ọ sịrị m, “Ndị a bụ mmadụ abụọ a
họpụtara tee mmanụ, ife ya ofufe bụ Onyenwe ụwa niile.”

5 Ọzọkwa, eleliri m anya elu, ma hụ akwụkwọ a fụkọrọ
afụkọ nke na-efegharị efegharị. **2** Ọ sịrị m, “Gịnị ka ị na-
ahụ?” Azara m, “Ahụrụ m akwụkwọ a fụkọrọ afụkọ nke na-
efegharị efegharị. Ogologo ya dị mita iri, obosara ya dịkwa
mita ise.” **3** Ọ gwara m, “Nke a bụ ọbụbụ ọnụ nke na-apụ na-
ejezu n’ala ahụ niile. N’ihi na dịka e si detuo ya, n’otu akụkụ
ya, a ga-esi n’ala a chụpụ ndị na-ezu ohi. Dịka e si deekwa ya
n’akụkụ nke ọzọ ya, onye ọ bụla na-aṅụ iyi ụgha ka a ga-
esitekwa n’ala ahụ chụpụ. **4** Ezipụla m ya, otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri, ‘Ọ ga-abanye n’ụlọ
onye ọ bụla na-ezu ohi, na n’ụlọ ndị ji aha m na-aṅụ iyi ụgha.
Ọ ga-anọgide n’ụlọ ahụ mebie ya kpamkpam. Ọ ga-emebi
osisi na nkume niile e ji wuo ụlọ ahụ.’” **5** Mgbe ahụ, mmụọ
ozi ahụ na-agwa m okwu bịakwutere m sị, “Lelie anya gị elu
hụrụ ihe na-aga ịpụta ìhè.” **6** Asịrị m, “Gịnị ka ọ bụ?” Ọ sịrị,
“Ọ bụ nkata.” O kwukwara, “Nke a bụ mmehie nke ndị niile bi
n’ala a.” **7** Ngwangwa, e kpughepụrụ okwuchi nkata ahụ,
ma lee, ahụrụ m otu nwanyị nọdụrụ ọdụ n’ime ya. **8** Ọ sịrị,
“Nke a bụ ajọ omume.” O nughachiri ya azụ n’ime nkata ahụ
werekwa okwuchi nkata ahụ kpuchie ya. **9** Mgbe ahụ, eleliri
m anya hụ ụmụ nwanyị abụọ ọzọ, ndị ikuku na-efe nku ha.
Ha nwere nku dịka nku ụgbala. Ha buliri nkata ahụ elu n’etiti
eluigwe na ala. **10** Ajụrụ m mmụọ ozi ahụ na-agwa m okwu,
“Ebee ka ha bu nkata ahụ na-aga?” **11** Ọ gwara m, “Ha bu ya
na-aga Babilọn ebe ha ga-ewuru ya ụlọ. Mgbe ha wuchara ụlọ
ahụ, ha ga-adọba nkata ahụ n’elu ihe ndọkwasị.”

6 Elelikwara m anya elu ọzọ hụ ụgbọ ịnyịnya anọ nke si
n’etiti ugwu abụọ na-apụta. Ugwu ndị a bụ ugwu e ji
bronz mee. **2** Ụgbọ ịnyịnya nke mbụ ka ịnyịnya na-acha
ọbara ọbara na-adọkpụ. Nke abụọ ka ịnyịnya na-eji nji na-
adọkpụ. **3** Nke atọ ka ịnyịnya dị ọcha na-adọkpụ, ma nke
anọ ka ịnyịnya tụrụ agwa siekwa ike na-adọkpụ. **4** Ajụrụ
m mmụọ ozi ahụ na-agwa m okwu, “Gịnị ka ihe ndị a bụ,
nna m ukwu?” **5** Mmụọ ozi ahụ zara m, sị, “Ndị a bụ mmụọ
anọ nke eluigwe, ka ha na-apụ mgbe ha guzochara n’ihu
Onyenwe elu ụwa niile. **6** Ụgbọala nke ịnyịnya ndị dị oji na-
adọkpụ na-aga n’akụkụ ugwu. Nke ịnyịnya ndị dị ọcha na-
adọkpụ na-aga n’ọdịda anyanwụ. Nke ahụ ndị ịnyịnya na-
adịghị ezi ọcha na-adọkpụ na-aga n’akụkụ ndịda.” **7** Mgbe
ịnyịnya ndị ahụ dị ike pụtara, chọọ ka e nye ha ike ijegharị
n’ụwa niile, ọ gwara ha sị, “Gaanụ jegharịa n’ụwa niile.” N’ihi
ya, ha pụrụ jegharịa n’ụwa niile. **8** Mgbe ahụ, ọ gwara m,
“Ndị ahụ jere n’akụkụ ugwu emeela ka Mmụọ m dajụọ n’ala
dị n’akụkụ ugwu.” **9** Okwu Onyenwe anyị ruru m ntị, sị, **10**
“Gaa nata Heldai, Tobaija na Jedaya, ndị a dọtara n’agha si
Babilọn lọta ọlaọcha na ọlaedo. N’otu ụbọchị ahụ, gakwaa
n’ụlọ Josaya nwa Zefanaya. **11** Jiri ọlaọcha na ọlaedo ahụ
kpụọ otu okpueze, were ya kpukwasị Joshua nwa Jehozadak
bụ onyeisi nchụaja n’isi. **12** Gwa ya na ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, ‘Nke a bụ nwoke ahụ
aha ya bụ Ngalaba. Ọ ga-esi n’ebe nke ya wapụta wuo ụlọnsọ
ukwu nke Onyenwe anyị. **13** Ọ bụ ya ga-arụ ụlọnsọ ukwu
nke Onyenwe anyị. A ga-eyikwasịkwa ya ịma mma dịka uwe,
ọ ga-anọdụ n’ocheeze ya na-achị. Ọ ga-abụ onye nchụaja
ga-anọ n’ocheeze ya, mee ka ịdị n’otu dịrị n’etiti ha abụọ.’
14 Okpueze ahụ ka a ga-enye Heldaya, Tobaija, Jedaya na
Hen, nwa Zefanaya, ka ọ bụrụ ihe ncheta n’ụlọnsọ ukwu nke
Onyenwe anyị. **15** Ndị nọ n’ebe dị anya ga-esi ebe ahụ bịa
nye aka n’ọrụ iwu ụlọnsọ ukwu nke Onyenwe anyị. Unu ga-
amatakwa na ọ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile
zitere m ịbịakwute unu. Ihe ndị a niile ga-eme ma ọ bụrụ na
unu akpachapụ anya rubere Onyenwe anyị Chineke unu isi.”

7 N’afọ nke anọ nke ọchịchị eze Daraịọs, okwu nke Onyenwe
anyị ruru Zekaraya ntị n’ụbọchị nke anọ, n’ọnwa nke
itoolu, nke bụ ọnwa Kislev. **2** N’oge a, ndị bi n’obodo Betel
ezitela Shareza, na Regem Melek, ha na ndị ọzọ ka ha bịa rịọọ
Onyenwe anyị arịrịọ, **3** ka ọ jụkwaa ndị nchụaja nọ n’ụlọnsọ
ukwu nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, na ndị
amụma, sị, “Ọ bụ m ruo ụjụ, bukwaa ọnụ n’ọnwa nke ise, dịka
m si eme kemgbe ọtụtụ afọ ndị a gara aga?” **4** Mgbe ahụ,
okwu nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ruru m ntị,
5 “Gwanụ ndị nchụaja na ndị niile bi n’ala a, ‘Mgbe unu na-
ebu ọnụ n’ọnwa nke ise ọbụla, na n’ọnwa nke asaa ọbụla,
iri afọ asaa ndị a niile gara aga, ọ bụ mụ ka unu na-eburu
ọnụ? **6** Mgbe unu na-eri na-aṅụkwa, ọ bụ na unu anaghị eme
ya maka n’ihi onwe unu? **7** Ihe ndị a ha ọ bụghị okwu niile
Onyenwe anyị kpọsara site n’ọnụ ndị amụma mbụ, mgbe
Jerusalem na obodo niile dị ya gburugburu nọ n’udo nwekwa
ọganihu, n’oge ndị mmadụ bi na Negev, ya na ala ndịda ugwu

niile?'" **8** Mgbe ahụ, okwu nke Onyenwe anyị ruru Zekaraya
ntị na-asị, **9** "Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwuru, 'Kpeenụ ikpe ziri ezi, meerenụ ibe unu ebere, ma
gosikwa ibe unu ọmịiko. **10** Unu emegbula ụmụ nwanyị di
ha nwụrụ maọbụ nwa na-enweghị nne na nna maọbụ ndị
ọbịa maọbụ ndị ogbenye. Unu echela echiche ọjọọ n'obi unu
megide ibe unu.' **11** "Ma ha jụrụ ige ntị; ha sitere n'obiike ha
gbakụta m azụ ha, were mkpịsịaka rụchie ntị ha, ka ha ghara
ige m ntị. **12** Ha mere ka obi ha sie ike dịka nkume, jụ ige
ntị n'iwu, na n'okwu nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile sitere na Mmụọ ya zie ndị amụma mbụ ahụ. N'ihi ya,
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile were oke iwe. **13** "'Ebe
ọ bụ na mgbe m kpọrọ ha, ha egeghị ntị, agaghị m ege ntị
mgbe ha ga-akpọ m,' Ọ bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile na-ekwu. **14** 'Eji m oke ifufe gbasasịa ha n'etiti mba
niile, ndị ha na-amaghị. Emere m ka ala ha tọgbọrọ n'efu, ka
mmadụ ọbụla hapụ inwe ike ịpụ maọbụ ịbata n'ime ya. Otu a
ka ha si mee ka ala ọma ahụ ghọọ ala tọgbọrọ n'efu.'"

8 Okwu Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ruru m ntị
na-asị, **2** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwuru: "Ana m ekwo ekworo dị ukwuu n'ihi Zayọn.
N'ezie, ekworo ahụ na-anụ m ọkụ dị ukwuu n'ahụ." **3** Ihe ndị
a ka Onyenwe anyị kwuru, "Aga m alọghachi na Zayọn, bịa
biri na Jerusalem. Mgbe ahụ, a ga-akpọ Jerusalem, obodo
Eziokwu. A ga-akpọkwa ugwu Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile Ugwu Nsọ." **4** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwuru, "Agadi ndị ikom na agadi ndị inyom
ga-anọdụkwa ala ọzọ na mbara ụzọ niile nke Jerusalem,
onye ọbụla ga-ejidekwa mkpara n'aka ya n'ihi ọnụọgụgụ afọ
ha gbara. **5** Okporoụzọ nke obodo ahụ niile ga-ejupụtakwa
n'ụmụntakịrị ndị nwoke na ndị nwanyị na-egwugharị egwu
na ama ebe ahụ." **6** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwuru, "O nwere ike bụrụ na ihe ndị a ga-adị ka
ihe dịkarịrị ike imezu n'anya ndị ahụ ga-afọdụ n'oge ahụ, ma
ọ ga-abụ ihe dịkarịrị ike ime n'anya m?" Otu a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri. **7** Ihe ndị a ka Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "Aga m azọpụta ndị m
site na mba niile dị n'ọwụwa anyanwụ na n'ọdịda anyanwụ.
8 Aga m akpọghachitekwa ha, mee ka ha biri na Jerusalem.
Ha ga-abụkwa ndị m, mụ onwe m ga-abụ Chineke ha, onye
ezi omume na onye kwesiri ntụkwasị obi." **9** Ihe ndị a ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru: "Ka aka unu
sie ike, ka enwe ike wuo ụlọnsọ a, unu ndị na-anụ ugbu a
otu okwu ahụ, nke ndị amụma kwuru mgbe a tọrọ ntọala
iwugharị ụlọnsọ m, bụ ụlọ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile. **10** Tupu ụbọchị ahụ, akwụbeghị ma ndị mmadụ ma
ụmụ anụmanụ ụgwọ ọrụ ha. Ọ dịghịkwa udo dịrị onye ọbụla
na-apụ apụ maọbụ onye na-abata abata n'ihi ndị iro ya, ebe
m mere ka onye ọbụla bụrụ onye na-emegide ibe ya. **11** Ma
ugbu a, agaghị m emeso ndị fọdụrụ n'ala a, dịka m si meso ha
n'oge gara aga." Otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwupụtara. **12** "N'ihi na mkpụrụ ga-eto nke ọma, osisi
vaịnị ga-amị mkpụrụ ya, ala ubi ga-ewepụtakwa ihe omume,
igirigi eluigwe ga-ezokwasịkwa ala. Ihe ndị a niile ka m ga-
enye ndị fọdụrụ n'ala a ka ọ bụụrụ ha ihe nketa. **13** Dịka unu
bụ Juda na Izrel si bụrụ ihe a na-abụ ọnụ n'etiti mba dị iche
iche, otu a ka m ga-esi zọpụta unu, unu ga-abụkwa ngọzị.
Unu atụla ụjọ, kama meenụ ka aka unu sie ike n'ọrụ unu." **14**
Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru,
"Dịka m si kpebie ime ka ihe ọjọọ bịakwasị unu, na dịka m
na-egosighị ebere n'ahụ nna nna unu ha mgbe ha kpasuru m
iwe," ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu, **15**
"otu a ka m kpebikwara ọzọ n'ụbọchị ndị a imere Jerusalem
na Juda ihe ọma. Unu atụla ụjọ. **16** Ihe ndị a ka unu ga-eme:
Kwuonụ eziokwu nye ibe unu, kpeenụ ikpe eziokwu n'ụlọikpe
unu, nke a na-eweta udo. **17** Unu echela echiche ọjọọ megide
ibe unu; unu ahụla ịṅụ iyi ụgha n'anya. Ihe ndị a niile ka
m kpọrọ asị," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya. **18** Okwu
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ruru m ntị na-asị, **19**
Ihe ndị a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu:
"Ibu ọnụ unu na-ebu n'ọnwa nke anọ, ọnwa nke ise, ọnwa
nke asaa na n'ọnwa nke iri ga-aghọrọ unu oge ịṅụrị ọṅụ na
oge obi ụtọ. Ha ga-abụrụ Juda mmemme obi ụtọ. N'ihi ya,
hụnụ eziokwu na udo n'anya." **20** Ihe ndị a ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwukwa: "Ndị dị iche iche na
ndị bi n'ọtụtụ obodo dị iche iche ka ga-abịa. **21** Ndị bi n'otu
obodo ga-ejekwa n'obodo ọzọ, sị, 'Ka anyị jee na-atụfughị oge
gaa rịọọ Onyenwe anyị arịrịọ, ka anyị chọọnụ Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile. Mụ onwe m na-ejekwa.' **22** Ọtụtụ ndị
mmadụ na ọtụtụ mba dị ike ga-abịa Jerusalem ịchọ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, na ịrịọ ya arịrịọ." **23** Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "N'ụbọchị
ndị ahụ, mmadụ iri, ndị ga-esi na mba dị iche iche, ndị na-
asụkwa asụsụ dị iche iche, ga-ejide otu onye Juda aka n'ọnụ
ọnụ uwe ya na-asị, 'Kwere ka anyị soro gị jee, n'ihi na anyị
anụla na Chineke nọnyeere unu.'"

9 Okwu Amụma. Nke a bụ okwu Onyenwe anyị megide ala
Hadrak, na obodo Damaskọs ka ọ ga-ezukwa ike, n'ihi
n'ebe Onyenwe anyị nọ ka anya mmadụ niile na ebo niile
nke Izrel dị. **2** Otu ahụkwa ka ọ dị Hamat, nke dị ya nso;
tinyekwara Taịa na Saịdọn, ọ bụ ezie na ha bụ ndị maara
ihe nke ukwu. **3** Taịa ewuolara onwe ya ebe e wusiri ike,
tụkọba ọlaọcha dịka aja, na ọlaedo dịka uzuzu nke okporoụzọ.
4 Ma Onyenwe anyị ga-anapụ ya ihe niile o nwere ọ ga-
atụnye ike ya n'oke osimiri, ọ ga-ejikwa ọkụ repịa ya. **5**
Ashkelọn ga-ejupụta n'ụjọ mgbe ọ ga-ahụ ihe ndị a ka ha na-
eme. Gaza kwa, ga-aṅagharị onwe ya n'ime oke ihe mgbu. Ọ
bụladị Ekrọn ga-ama jijiji n'ụjọ mgbe ha hụrụ na olileanya
ha agwụla. A ga-anapụ Gaza eze ya ma gbukwaa ya. Ọ dịghị
onye ọbụla ga-ebikwa n'Ashkelọn. **6** Ụmụ amụtara n'ịkwa
iko ga-ebichi obodo Ashdọd, aga m emekwa ka mpako ndị
Filistia ndị a kwụsị. **7** Aga m wezuga ọbara niile site n'ọnụ ha,
wezugakwa ihe rụrụ arụ niile site n'etiti eze ya. Ndị niile
fọdụrụ ga-abụ ndị nke Chineke anyị, ha ga-adị ka otu agbụrụ
na Juda. Ekrọn ga-adịkwa ka ndị Jebus. **8** Aga m echebe ụlọ m
dịka onye nche, ka ndị iro ghara ịbata na ya. Ndị mkpagbu
agaghị emerikwa ndị m ọzọ n'agha, n'ihi na anọ m na nche
ugbu a. **9** Ṅụrịa ọṅụ nke ukwuu, gị Ada Zayọn! Tie mkpu ọṅụ,
gị Ada Jerusalem! N'ihi na lee, eze gị na-abịakwute gị, onye
ezi omume na onye nwere mmeri, onye ewedara n'ala, nke
na-anọkwasị n'elu ịnyịnya ibu, ọ bụladị n'elu nwa ịnyịnya
ibu, nwa ịnyịnya na-ebu ibu. **10** Ọ ga-ewezuga ụgbọ ịnyịnya
niile nke Ifrem, na ịnyịnya agha niile nke Jerusalem; a ga-
agbajikwa ụta agha. Ọ ga-ewetara mba niile udo, ọchịchị
ya ga-esite n'otu oke osimiri ruo n'osimiri nke ọzọ, sitekwa
n'Osimiri Yufretis ruo na nsọtụ niile nke ụwa. **11** Ma gị onwe

gị kwa, aga m eme ka ndị a tụrụ mkpọrọ n'olulu nke mmiri
na-adịghị nwere onwe ha, n'ihi ọbara nke ọgbụgba ndụ ahụ
mụ na unu gbara. **12** Lọghachinụ n'ebe unu niile e wusiri
ike, unu bụ ndị mkpọrọ nwere olileanya. Ọ bụladị taa, ana
m ekwupụta ya na m ga-eme ka unu lọta, gọziekwa unu
okpukpu abụọ. **13** Aga m agbagọ Juda dịka m si ekwe ụta
m, tinye Ifrem dịka àkụ. Aga m akwali ụmụ gị ndị ikom, gị
Zayọn, ka ha megide ụmụ ndị ikom ndị Griis. Aga m eme gị
ka ị dịrị ka mma agha dị n'aka dike n'agha. **14** Mgbe ahụ,
Onyenwe anyị ga-egosi onwe ya n'ebe dị elu karịa ha, àkụ
ya ga-efekwa dịka amụma. Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe anyị ga-afụ opi ike, ọ ga-azọkwa ije n'oke ifufe nke
si na ndịda. **15** Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ga-
echebe ha. Ha ga-ebibi, zọdakwa nkume ịtụ iche n'ebe niile.
Ha ga-aṅụ ihe ọṅụṅụ mekwa mkpọtụ site na mmanya; ha ga-
ejupụta dịka efere, dịka efere eji efesa ihe n'akụkụ niile ebe a
na-achụ aja na-ejupụta. **16** Mgbe ụbọchị ahụ bịara, Onyenwe
anyị bụ Chineke ha ga-azọpụta ndị ya, dịka onye ọzụzụ atụrụ
si azọpụta igwe ewu na atụrụ ya. Ha ga-acha, na-egbuke n'ala
ya, dịka nkume dị oke ọnụahịa e tinyere n'okpueze si na-
egbuke. **17** N'ezie, lee ka ịdị mma nke ala ahụ si dị ukwuu!
Leekwa ka ịma mma ya si dị ukwuu! Mkpụrụ ubi ga-eme ka
ụmụ okorobịa tozuo oke nke ọma, mmanya vaịnị ọhụrụ ga-
emekwa ka ụmụ agbọghọ doo ahụ.

10 Rịọọnụ Onyenwe anyị mmiri ozuzo n'oge mmiri ozuzo
nke ikpeazụ, n'ihi na ọ bụ Onyenwe anyị na-ezite oke
amụma mmiri. Ọ bụ ya na-enye ụmụ mmadụ mmiri ozuzo,
na-enyekwa mmadụ niile ihe ọkụkụ nke ubi. **2** Arụsị niile na-
ekwu okwu aghụghọ, ndị na-agba aja n'ahụ ọhụ bụ ụgha, ndị
ha na-arọ nrọ, na-akọwakwa nrọ ụgha, okwu nkasiobi nke
ihe na-adịghị n'ime ya ka ha na-enye. Ya mere, ndị mmadụ
na-akpagharị dịka atụrụ a na-akpagbu ha n'ihi enweghị onye
ọzụzụ atụrụ. **3** "Iwe m na-ere ọkụ megide ndị ọzụzụ atụrụ,
aga m atakwa ndị ndu niile ahụhụ; n'ihi na Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile ga-elekọta igwe anụ ụlọ ya, ya bụ ndị
Juda, ọ ga-eme ka ha dịrị ka ịnyịnya dị ebube n'agha. **4** A ga-
esi na Juda nweta nkume bụ ide ji ụlọ, a ga-esi na ha nweta
ǹtu ụlọ ikwu, a ga-esi na ha nweta ụta a kwadoro maka agha,
sitekwa na ha nweta ndị ndu dị iche iche. **5** Ha niile ga-
ejikọta onwe ha ọnụ, dịka ndị bụ dike n'agha, ha ga-azọda
ndị iro ha n'apịtị nke okporoụzọ niile. N'ihi na Onyenwe anyị
nọnyeere ha, ha ga-alụgbukwa ndị iro niile na-agba ịnyịnya.
6 "Aga m eme ka ụlọ Juda dị ike, zọpụtakwa ụlọ Josef. Aga m
eme ka ha lọghachita, n'ihi na aga m egosi ha obi ebere. Ha
ga-adị ka ndị m na-ajụghị mgbe ọbụla, n'ihi na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị Chineke ha, aga m azakwa arịrịọ ha. **7** Ndị
Ifrem ga-aghọ ndị dị ike n'agha, ha ga-enwe ọṅụ dịka ndị na-
aṅụ mmanya. Ụmụ ha ga-ahụ ya ṅụrịakwa ọṅụ, ha ga-ejikwa
obi ha niile ṅụrịa ọṅụ n'ime Onyenwe anyị. **8** Mgbe ahụ, aga
m akpọ ha oku, chịkọtaa ha. N'ezie, aga m agbapụta ha, ha ga-
adịkwa ukwuu dịka ha dị na mbụ. **9** A sịkwarị na m chụsara
ha n'etiti ndị dị iche iche, ma ha ga-echeta m site n'ala niile
ahụ dị anya. Ha na ụmụ ha ga-adịkwa ndụ; ha ga-alọtakwa. **10**
Aga m esi n'ala Ijipt kpọlata ha, sitekwa n'Asịrịa chịkọtaa ha.
Aga m akpọta ha na Gilead na Lebanọn. Ha agaghị enwekwa
ebe ga-ezuru ha niile. **11** Ha ga-esi n'osimiri nsogbu gafee. A
ga-emekwa ka mmali elu nke osimiri dajụọ. Ebe obibi niile
nke osimiri Naịl ga-atakọrọkwa. A ga-egbuda mpako niile nke
Asịrịa, wezugakwa mkpara ọchịchị nke ndị Ijipt. **12** Aga m
eme ka ha dị ike n'ime Onyenwe anyị, ọ bụkwa n'aha ya ka ha
ga na-ejegharị n'udo." Otu a ka Onyenwe anyị kwubiri.

11 Meghee ọnụ ụzọ gị niile, gị Lebanọn. Ka ọkụ repịa osisi
sida gị niile. **2** Kwasie akwa ike, gị osisi junipa, n'ihi
na osisi sida adaala, n'ihi na e mebiela osisi ukwu ndị niile
ahụ mabigara mma oke. Kwasienụ akwa ike, unu osisi ook
nke Bashan, n'ihi na e gbudachala oke ọhịa ahụ! **3** Gee ntị
n'ụzụ akwa nke ndị ọzụzụ atụrụ, e mebiela ebe ịta nri mara
mma nke anụ ụlọ ha. Gee ntị ka unu nụrụ olu mbigbọ nke
ụmụ ọdụm, n'ihi na e bibiela oke ọhịa nke Jọdan. **4** Ihe ndị a
ka Onyenwe anyị Chineke m kwuru, "Zụọnụ igwe ewu na
atụrụ ndị a ga-egbu egbu nri. **5** Ndị na-azụrụ ha na-egbu ha
ma ọ dịghị ahụhụ na-abịakwasị ha. Ndị na-erekwa ha na-
asị, 'Toonu Onyenwe anyị, n'ihi na abụ m ọgaranya.' Ndị
ọzụzụ ha adịghị enwe ọmịiko n'ahụ ha. **6** N'ihi na mụ onwe
m agakwaghị egosi ndị ala a obi ebere." Otu a ka Onyenwe
anyị kwubiri. "Aga m ewere onye ọbụla n'ime ha nyefee
n'aka onye agbataobi ya, na n'aka eze ha. Ha ga-ebibi ala a
kpamkpam, ma mụ onwe m agaghị anapụta onye ọbụla site
n'aka ha." **7** N'ihi ya, azụrụ m igwe ewu na atụrụ ndị ahụ a
ga-egbu egbu, nke ka nke, ndị ahụ a na-emegbu emegbu.
Eweere m mkpanaka abụọ, kpọọ otu n'ime ha Amara, kpọọ
nke ọzọ Ịdị n'otu. Azụkwara m igwe atụrụ ndị ahụ. **8** N'ime
otu ọnwa, ewezugara m ndị ọzụzụ atụrụ atọ. Igwe ewu na
atụrụ ndị ahụ kpọkwazịrị m asị, enwezighị m ike nweere ha
ndidi. **9** N'ihi ya, ekwuru m si, "Agaghị m abụkwa onye ọzụzụ
atụrụ unu ọzọ. Nke ọbụla na-anwụ, ya nwụọ, ọzọ, nke na-
ala n'iyi, ya laa n'iyi. Ka ndị fọdụrụ rie anụ ahụ ibe ha." **10**
Mgbe ahụ, eweere m mkpanaka m, nke a kpọrọ Amara gbajie
ya abụọ, igosi na emebiela m ọgbụgba ndụ nke mụ na ndị
mmadụ gbara. **11** N'ụbọchị ahụ ka e mere ka ọgbụgba ndụ
ahụ gharakwa ịdị. Mgbe ahụ, ndị ahụ a na-akpagbu n'etiti
igwe ewu na atụrụ ahụ, bụ ndị na-ele m anya matara na ọ bụ
okwu Onyenwe anyị. **12** Mgbe ahụ, agwara m ha, "Ọ bụrụ
na ọ masịrị unu, unu kwụọ m ụgwọ ọrụ m, ọ bụrụkwa na ọ
masịghị unu, deberenụ onwe unu ego unu." N'ihi nke a, ha
gụpụtara mkpụrụ ego ọlaọcha iri atọ, jiri ya kwụọ m ụgwọ.
13 Onyenwe anyị gwara m, "Tụpụrụ ya ọkpụ ite," bụ ọnụahịa
magburu onwe ya bụ nke ha rụrụ n'isi m. Ya mere, eweere m
iri ọlaọcha atọ ahụ tụpụrụ ya ọkpụ ite n'ụlọnsọ ukwu nke
Onyenwe anyị. **14** Mgbe ahụ, agbajiri m mkpanaka m nke
abụọ a na-akpọ Ịdị n'otu, izipụta na njikọta maọbụ ịdị n'otu
dị n'etiti Juda na Izrel adịghịkwa. **15** Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị gwara m, "Chịrịkwa ngwa ọrụ nke onye ọzụzụ atụrụ
nzuzu ahụ, **16** n'ihi na ana m aga ịkpọlite otu onye ọzụzụ
atụrụ nke na-agaghị elekọta ụmụ atụrụ furu efu, maọbụ chọọ
ndị na-etolite, maọbụ gwọọ ndị merụrụ ahụ, maọbụ nye ndị
ahụ dị ike nri. Kama ọ ga-eri anụ atụrụ ndị ahụ ahụ ha dị
mma, nyakapụkwa ụkwụ ha niile. **17** "Ahụhụ dịrị onye ọzụzụ
atụrụ ahụ na-abaghị uru, nke na-adịghị elezi igwe ewu na
atụrụ ya anya. Ka mma agha gbupụ ya otu aka, ghụpụkwa ya
anya aka nri ya. Ka ogwe aka ya kpọnwụọkwa kpamkpam.
Otu a, anya aka nri ya ga-akpọkwa."

12 Nke a bụ okwu nke Onyenwe anyị banyere Izrel. Ọ bụ
amụma. Onyenwe anyị, onye gbasapụrụ eluigwe niile,
onye tọrọ ntọala ụwa, na onye kpụrụ mmụọ nke dị n'ime
mmadụ, ekwupụtala, sị, **2** "Agaje m ime Jerusalem ka ọ bụrụ

iko mmanya nke ga-aṅagharị ndị niile gbara ya gburugburu.
Ha ga-agba Juda na Jerusalem gburugburu, nọbichie ụzọ ya
niile. 3 N'ụbọchị ahụ, mgbe mba niile nke ụwa chịkọtara
onwe ha ọnụ imegide ya, aga m eme Jerusalem ka ọ ghọọrọ
mba ndị ahụ niile nkume dị ukwuu nke a na-apụghị inugharị
enugharị. Ndị niile ga-agbalị inugharị ya ga-emerụ onwe ha
ahụ. 4 N'ụbọchị ahụ, aga m etinye ụjọ n'obi ịnyịnya niile,
mee ka ndị na-agba ha ghọọ ndị ara," otu a ka Onyenwe anyị
kwubiri. "Aga m asaghe anya m lekwasị ụlọ Juda nke ọma,
ma aga m eme ka ịnyịnya niile nke mba niile kpuo ìsì. 5
Mgbe ahụ, ndị ndu Juda ga-ekwu n'obi ha sị, 'Ndị Jerusalem
achọtala ike n'ihi na Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile,
bụ Chineke ha.' 6 "N'ụbọchị ahụ, aga m eme ka ndị ndu Juda
niile dịrị ka ite ọkụ, nke a dọnyere n'ebe a chịkọtara nkụ. Ha
ga-adịkwa ka ọkụ na-enwu enwu, nke dị n'etiti ukwu ọka.
Ha ga-ere ọkụ n'aka nri na n'aka ekpe, rechapụ ndị niile bi
gburugburu ha. Ma mmadụ ga-ejupụtakwa n'ime Jerusalem.
7 "Onyenwe anyị ga-ebu ụzọ zọpụta ebe obibi niile nke Juda,
ime ka ugwu na nsọpụrụ nke ụlọ Devid, na nke ndị niile bi
na Jerusalem ghara ịdị ukwuu karịa nke Juda. 8 N'ụbọchị
ahụ, Onyenwe anyị ga-echebe ndị bi na Jerusalem, mee ka ọ
bụladị ndị na-asọ ngọngọ n'etiti ha dịrị ike dịka Devid. Ụlọ
Devid ga-adịkwa ka Chineke, dịka Mmụọ ozi Onyenwe anyị,
onye na-eje n'ihu ha. 9 N'ụbọchị ahụ, aga m ebido ibibi mba
ndị ahụ niile na-ebuso Jerusalem agha. 10 "Mgbe ahụ, aga m
awụkwasị n'ụlọ Devid na ndị niile bi na Jerusalem, mmụọ nke
amara na nke arịrịọ amara. Ha ga-elegidekwa m anya, bụ
onye ahụ ha mapuru ahụ. Ha ga-eru ụjụ n'ihi ya, dịka mmadụ
si eru ụjụ n'ihi ọnwụ nke nwa a mụrụ naanị ya. Ha ga-ebekwa
akwa ilu nke ukwuu dịka mmadụ sị ebe akwa maka nwa mbụ
ya. 11 N'ụbọchị ahụ, akwa a ga-akwa na Jerusalem ga-adị
ukwuu, dịka akwa nke Hadad Rimọn n'obosara ala Megido.
12 Ndị ala ahụ niile ga-eru ụjụ. Ikwu ọbụla ga-eru ụjụ nke ha,
ha na ndị nwunye ha. Ikwu Devid na ndị nwunye ha, na ikwu
Netan na ndị nwunye ha, 13 na ikwu Livayị, na ndị nwunye
ha, na ikwu Shimei na ndị nwunye ha, 14 na ikwu ndị ọzọ
niile na ndị nwunye ha.

13 "N'ụbọchị ahụ, a ga-emeghe isi iyi mmiri nye ụlọ Devid
na ndị niile bi na Jerusalem. Ọ ga-abụ isi iyi a ga-eji
sachapụ mmehie na adịghị ọcha ha niile. 2 "N'ụbọchị ahụ,
otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, kwubiri, aga
m ebipụ aha arụsị niile dị n'ala ahụ, a gaghị echetakwa ha
ọzọ. Aga m esitekwa n'ala a wezuga ma ndị amụma ma mmụọ
nke adịghị ọcha niile. 3 Ọ bụrụkwa na onye ọbụla a ga n'ihu
na-ebu amụma, nne na nna ndị mụrụ ya ga-asị ya, 'Ị ghaghị
ịnwụ n'ihi na i kwuola okwu ụgha n'aha Onyenwe anyị.' Mgbe
onye dị otu a bukwara amụma, ọ bụ nne na nna ya ga-eji ùbe
magbuo ya. 4 "N'ụbọchị ahụ, ihere ga-emekwa ndị amụma
n'ihi ibu amụma banyere ọhụ nke ha hụrụ. Ha agaghị eyikwa
uwe ajị anụ nke ndị amụma na-eyi n'ihi iduhie ndị mmadụ,
5 Onye ọbụla n'ime ha ga-asịkwa, 'Abụghị m onye amụma,
onye ọrụ ubi ka m bụ, ọ bụ ihe si n'ala ka m ji azụ onwe m
site na mgbe m bụ okorobịa.' 6 Ọ bụrụ na onye ọbụla ajụọ,
'Gịnị bụ ọnya ndị a niile dị gị n'ahụ?' Ha ga-azaghachi, 'Ọnya
ndị etipụtara m n'ụlọ ndị enyi m.' 7 "Teta n'ụra, gị mma
agha, imegide onye ọzụzụ atụrụ m, na imegide nwoke ibe
m, nke nọ m nso," otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile kwubiri. "Tigbuo onye ọzụzụ atụrụ, igwe atụrụ ga-
agbasasịkwa. Aga m eweli aka m megide ndị dị nta. 8 N'ala
ahụ niile," otu a ka Onyenwe anyị kwubiri ya, "Ụzọ mmadụ
abụọ n'ime ụzọ atọ ka a ga-etida, ma otu ụzọ n'ime ụzọ atọ
ga-afọdụ n'ime ya. 9 Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ a fọdụrụ ka m ga-
ewebata n'ime ọkụ. Aga m eji ọkụ nụchaa ha dịka e si anụcha
ọlaọcha, jiri ọkụ nwaa ha dịka e si anwa ọlaedo. Ha ga-akpọku
aha m, aga m azakwa ha. Aga m asịkwa, 'Ndị a bụ ndị m,' Ha
onwe ha ga-asịkwa, 'Onyenwe anyị bụ Chineke anyị.'"

14 Lee, ụbọchị Onyenwe anyị na-abịa, mgbe a ga-ekesa ihe
nkwata gị niile n'etiti mgbidi gị. 2 Aga m achịkọta mba
niile ka ha bịa Jerusalem ibuso ya agha. Ha ga-adọta obodo
ahụ n'agha, tụtụkọọ ihe dị n'ụlọ niile, dinaa ndị inyom n'ike.
A ga-adọta ọkara ndị bi n'obodo ahụ n'agha, duru ha gaa mba
ọzọ. Ma ọkara nke ọzọ ka ha ga-ahapụ. 3 Mgbe ahụ, Onyenwe
anyị ga-apụ ibuso ndị mba ọzọ ahụ agha, dịka o si ebu agha
n'ụbọchị agha. 4 N'ụbọchị ahụ, ụkwụ ya ga-eguzo n'elu Ugwu
Oliv, nke dị n'ọwụwa anyanwụ Jerusalem. Mgbe ahụ, Ugwu
Oliv ga-ekewa abụọ, mee ka ndagwurugwu buru ibu dịrị site
n'ọwụwa anyanwụ ruo n'ọdịda anyanwụ. N'ihi ya, ugwu ahụ
ga-eke onwe ya abụọ. Otu akụkụ ga-adị n'ugwu, nke ọzọ ga-
adị n'ụzọ ndịda. 5 Unu ga-esi na ndagwurugwu nke ugwu m
ahụ gbalaga, n'ihi na ndagwurugwu ahụ ga-eru Azel. Unu
ga-agbapụ dịka unu si gbapụ n'oge gara aga, mgbe ala ọma
jijiji ahụ, n'oge Uzaya bụ eze Juda. Mgbe ahụ, Onyenwe anyị
Chineke m ga-abịa, ya na ndị nsọ ya. 6 N'ụbọchị ahụ, ìhè
anyanwụ agaghị adị, oyi agaghị adị, mkpụrụ mmiri agaghị
adịkwa. 7 Ọ ga-abụ ụbọchị pụrụ iche, ụbọchị ehihie na abalị
na-agaghị adịkwa. Ọ bụ ụbọchị nke naanị Onyenwe anyị
maara. Ma ìhè ga-adịkwa n'oge anyasị. 8 N'ụbọchị ahụ, mmiri
na-enye ndụ ga-esi na Jerusalem na-asọpụta. Ọ ga-ekewa
abụọ, ọkara ya ga-asọbanye n'osimiri Nnu dị n'ihu anyanwụ
ebe ọkara nke ọzọ ga-asọbanye n'osimiri Mediterenịa dị
n'ọdịda anyanwụ. Ha ga na-asọ n'ọkọchị na n'udu mmiri. 9
Ma Onyenwe anyị ga-abụ eze n'elu ụwa niile. N'ụbọchị ahụ,
naanị otu Onyenwe anyị ga-adị, naanị aha ya kwa ka a ga na-
efe ofufe. 10 Ala niile, site na Geba ruo Rimọn, nke dị na
ndịda Jerusalem ga-adị ka ọzara. Ma ọ bụ naanị Jerusalem ga-
adị n'ebe lara elu. Ọ ga-adịkwa n'ọnọdụ ya site n'ọnụ ụzọ ama
nke Benjamin ruo n'ebe ọnụ ụzọ ama nke Mbụ, ruo n'ọnụ ụzọ
ama nke dị n'Akụkụ, sitekwa n'Ụlọ elu Hananel ruo n'ebe a
na-azọchapụta mmanya eze. 11 A ga-ebiju na ya na-enweghị
nsogbu. A gaghị emebikwa ya ọzọ. Jerusalem ga-ebikwa n'udo
na-atụghị egwu. 12 Nke a bụ ọrịa ọjọọ nke Onyenwe anyị ga-
eji kụda mba niile buru agha megide Jerusalem. Anụ ahụ ha
ga-ere ure mgbe ha ka guzo ọtọ. Anya ha ga-erekwa ure, ire
ha ga-erekwa ure n'ọnụ ha. 13 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị
ga-etinye ndị mmadụ oke ụjọ n'obi. Oke ọgbaaghara ga-adị
n'etiti ha, ha ga-alụsokwa ibe ha ọgụ. 14 Ọ bụladị Juda ga-ebu
agha na Jerusalem. A ga-akwakọrọ akụ ndị mba ọzọ dị ha
nso, bụ ọtụtụ ọlaedo na ọlaọcha, na uwe mara mma. 15 Ọrịa
ọjọọ dị otu a ga-adakwasị ịnyịnya niile, na ịnyịnya muul,
na ịnyịnya kamel niile, na ịnyịnya ibu niile, na anụ niile dị
n'ogige ndị agha ha. 16 Mgbe ahụ, ndị fọdụrụ na mba niile
ndị ahụ busoro Jerusalem agha, ga-abịa kwa afọ kpọọ isiala
nye eze, Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile ka ha soro
mee mmemme ụlọ Ikwu. 17 Ọ bụrụ na ndị ọbụla si na mba
dị iche iche esoghị jee Jerusalem ife Eze ahụ, bụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile, ha agaghị enwetakwa mmiri

ozuzo. **18** Ọ bụrụ na ndị Ijipt ajụ ịga soro ndị ọzọ ife ofufe
ahụ, ha agaghị enweta mmiri ozuzo. Onyenwe anyị ga-eme
ka ọrịa ọjọọ ahụ bịakwasị ha, dịka ọ siri bịakwasị mba ndị
ahụ niile jụrụ iso mee mmemme ụlọ Ikwu. **19** Nke a ga-abụ
ahụhụ dịrị ndị Ijipt, na ndị mba dị iche iche, ndị na-agaghị
eso na mmemme ụlọ Ikwu ahụ. **20** N'ụbọchị ahụ, ihe a ga-ede
n'ahụ atańụ nke ịnyịnya niile na-anya n'olu ha bụ nke a: "Ihe
dị Nsọ nye Onyenwe anyị." Ite niile e ji esi nri dị n'ụlọ nke
Onyenwe anyị ga-adị ka efere nsọ ndị ahụ dị n'ihu ebe ịchụ
aja. **21** Ite niile dị na Juda, na n'ime Jerusalem ga-adị nsọ
nye Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. Ndị niile bịara
ịchụ aja ga-ewere ụfọdụ n'ime ite ndị a sie nri ịchụ aja ha.
N'ụbọchị ahụ kwa, a gaghị ahụ kwa ndị na-atụ mgbereahịa
n'ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile.

Malakaị

1 Okwu amụma: Nke a bụ okwu Onyenwe anyị gwara Izrel
site n'ọnụ Malakaị onye amụma. 2 "Ahụla m unu n'anya,"
ka Onyenwe anyị na-ekwu. "Ma unu na-asị, 'Olee ụzọ i si hụ
anyị n'anya?' "Ịsọ, ọ bụghị nwanne Jekọb?" ka Onyenwe anyị
kwupụtara. "Ma otu ọ dị, ahụrụ m Jekọb n'anya, 3 ma Ịsọ ka
m kpọrọ asị, mee ugwu ya niile ka ha ghọọ ebe tọgbọrọ n'efu,
werekwa ihe nketa ya nye nkịta ọhịa niile nke ọzara." 4 Ndị
Edọm nwere ike sị, "Ọ bụ ezie na e tikpọọla anyị, ma anyị ga-
ewugharị nkpọnkpọ ebe niile." Ma otu a ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, na-ekwu, "Ha nwere ike wugharịa
ya, ma aga m akwadakwa ha ọzọ. N'ihi na a ga-akpọ ha Obodo
ihe ọjọọ, ndị Onyenwe anyị na-eweso iwe ruo mgbe ebighị
ebi. 5 Anya unu ga-ahụ nke a ma unu ga-ekwukwa, 'Onyenwe
anyị dị ukwuu, ọ bụladị ruo n'ofe oke ala Izrel!'" 6 "Nwa na-
asọpụrụ nna ya, ohu na asọpụrụkwa onyenwe ya. A sị na m
bụ nna, ebee ka egwu m dị. A sị na m bụ onyenwe mmadụ,
ebee ka nsọpụrụ m dị?" Ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile na-ekwu. "Ọ bụ unu ndị nchụaja na-eleda aha m anya.
"Ma unu na-ajụ, 'Olee ụzọ anyị si eleda aha gị anya?' 7 "Unu
na-eji anụ rụrụ arụ na-achụrụ m aja n'elu ebe ịchụ aja m. "Ma
unu na-ajụ, 'Olee ụzọ anyị si merụọ ya?' "Ọ bụ mgbe unu na-
asị na tebul Onyenwe anyị bụ ihe e kwesiri ileda anya. 8 Mgbe
unu ji anụ ndị kpuru ìsì achụrụ m aja, ọ bụghị ihe na-ezighị
ezi ka unu na-eme? Mgbe unu na-ejikwa ndị dara ngwụrọ, na
anụ na-arịa ọrịa, ọ bụghị ihe ọjọọ ka unu na-eme? Werenụ
anụ ndị a bugara onye na-achị obodo unu dịka onyinye. Ọ
ga-atọ ya ụtọ ịnabata onyinye dị otu a? Ọ ga-anabata unu?"
Ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu. 9 "Ma
ugbu a, rịọọnụ Chineke ka o gosi anyị amara ya. Ọ bụrụ na
unu ji onyinye ndị dị otu a n'aka unu, ọ ga-egosi unu afọ
ọma ya?" Ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-
ekwu. 10 "Ọ gaara adị m nnọọ mma ma a sị na otu onye n'ime
unu ga-emechi ọnụ ụzọ ụlọnsọ ukwu ahụ, ka unu gharakwa
ịkwanye ọkụ na-enweghị isi n'elu ebe ịchụ aja m. Ihe banyere
unu adịghị atọ m ụtọ. Ọ bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwuru. Agaghị m anabatakwa onyinye ọbụla si
unu n'aka. 11 N'ihi na site n'ọwụwa anyanwụ ruo ọdịda ya,
aha m ga-adị ukwuu n'etiti mba niile. A ga-ewebatara m ihe
nsure ọkụ na-esi isi ụtọ na onyinye dị ọcha n'aha m, n'ebe
niile, n'ihi na aha m ga-adị ukwuu n'etiti mba niile." Ọ bụ
ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. 12 "Ma
unu na-eme ka ọ ghara ịdị nsọ mgbe unu na-asị na, Tebul
Onyenwe anyị bụ ihe e merụrụ emerụ, ebe ihe oriri ya bụkwa
ihe nlelị. 13 Unu na-ekwukwa, 'Nke a bụ ihe ike ọgwụgwụ,' si
otu a na-eduli imi unu elu n'ebe m nọ n'ọnọdụ oke nlelị." Ọ
bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. "Mgbe
unu na-ewebata ihe a natara n'ike, na nke dara ngwụrọ, na
nke na-arịa ọrịa, jiri ha chụọrọ m aja, o kwesiri ka m nabata
ya?" Ka Onyenwe anyị na-ekwu. 14 "Onye a na-abụ ọnụ ka
onye aghụghọ ahụ bụ nke nwere oke n'igwe ewu na atụrụ ya,
kwee nkwa inye ya, ma mesịa were anụ nwere ntụpọ chụọrọ
Onyenwe anyị aja. N'ihi na mụ onwe m bụ Eze ukwu ahụ," ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "aha m bụkwa
ihe a ga-atụ egwu n'etiti mba dị iche iche.

2 "Ma ugbu a, unu ndị nchụaja, ịdọ aka na ntị a dịrị unu.
2 Ọ bụrụ na unu ajụ ige ntị, ọ bụrụkwa na unu ekpebighị
n'obi unu inye aha m otuto," ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile, na-ekwu, "Aga m ezite ọbụbụ ọnụ n'ahụ unu,
aga m abụkwa ngọzi unu niile ọnụ. E, abụọlarị unu ọnụ, n'ihi
na unu ekpebighị n'obi unu ịsọpụrụ m. 3 "N'ihi unu, aga m
abara ụmụ ụmụ unu mba. Agaghị m anabata onyinye unu,
aga m efesakwa nsị anụ n'ihu unu, bụ nsị nke ihe onyinye
unu, aga m ewezugakwa unu site n'ihu m. 4 Otu a ka unu
ga-esi mara na ọ bụ mụ zitere unu ịdọ aka na ntị a, ka
ọgbụgba ndụ mụ na Livayị gbara dịgide," Ọ bụ Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile, na-ekwu. 5 "Ọgbụgba ndụ mụ na
ya bụ nke ndụ na udo, ọ bụ m nyere ha ya, nke a bụ n'ihi
nsọpụrụ. O nyere m nsọpụrụ n'ezie, tụkwaa aha m egwu. 6
Iwu nke eziokwu dị ya n'ọnụ, ọ dịkwaghị okwu ụgha ọbụla a
chọpụtara n'egbugbere ọnụ ya. O soro m jee ije n'udo, na
n'ịkwụba aka ọtọ. O mekwara ka ọtụtụ si n'ajọ omume ha
chigharịa. 7 "N'ihi na egbugbere ọnụ onye nchụaja kwesiri
ijupụta n'ihe ọmụma; e kwesikwara isi n'ọnụ ya mụta ihe,
n'ihi na ọ bụ onyeozi nke Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile. 8 Ma unu esitela n'ụzọ ahụ wezuga onwe unu, sitekwa
n'ozizi unu mee ka ọtụtụ mmadụ sụọ ngọngọ. Unu emerụọla
ọgbụgba ndụ nke Livayị." Ọ bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile kwuru. 9 "N'ihi nke a, emeela m ka unu bụrụ
ndị a na-elelị anya, na ndị e wedara n'ala n'ihu ndị mmadụ
niile, n'ihi na unu agbasoghị ụzọ m, kama unu na-ele mmadụ
anya n'ihu, n'ihe metụtara iwu." 10 Ọ bụghị otu Nna ka
anyị niile nwere? Ọ bụghị otu Chineke ahụ kere anyị? Gịnị
mere anyị ji na-emerụ ọgbụgba ndụ nna anyị ha site na-
enweghị ntụkwasị obi na mmekọrịta anyị na ibe anyị? 11
Juda ekwesighị ntụkwasị obi. E meela ihe arụ n'Izrel na n'ime
Jerusalem: Juda emerụọla ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyị hụrụ
n'anya, lụọkwa ada chi ndị mba ọzọ. 12 Ka Onyenwe anyị
kewapụ onye mere ihe dị otu a n'ụlọ ikwu Jekọb, ka ọ ghara
inwe onye akaebe, ka ọ ghara inwe onye ga-aza ya mgbe
ọ kpọrọ oku maọbụ butere Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime
ihe niile onyinye. 13 Ihe ọzọ unu na-emekwa bụ ndị a: unu
na-eme ka anya mmiri unu jupụta n'ebe ịchụ aja Onyenwe
anyị. Unu na-akwa akwa, na-eti mkpu akwa n'ihi na ọ naghị
elenye anya n'onyinye unu, maọbụ jiri obi ụtọ nabata ha. 14
Unu na-asị "Nke a ọ bụ n'ihi gịnị?" Ọ bụ n'ihi na Onyenwe
anyị bụ onyeama n'etiti gị na nwunye ị lụrụ n'okorobịa gị,
n'ihi na ị kwesighị ntụkwasị obi, ọ bụ ezie na ọ bụ nwanyị e
jikọtara gị na ya, bụrụkwa nwunye ọgbụgba ndụ gị. 15 Ọ
bụ na ọ bụghị otu Chineke ahụ kere gị? N'anụ ahụ na n'ime
mmụọ, unu bụ nke ya. Ma gịnị ka otu Chineke a chọrọ? Ka
unu bụrụ ụmụ na-atụ ya egwu. Ya mere, jie mmụọ gị aka, ka ị
gharakwa ịbụ onye na-ekwesighị ntụkwasị obi n'ebe nwunye ị
lụtara n'okorobịa nọ. 16 "Akpọrọ m ịgba alụkwaghị m asị," ka
Onyenwe anyị Chineke nke Izrel sịrị, "a kpọkwara nwoke na-
emeso nwunye ya mmeso n'ụzọ ihe ike asị." Ọ bụ Onyenwe
Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu. Ya mere, kpachapụrụnụ
onwe unu anya, unu abụkwala ndị na-ekwesighị ntụkwasị
obi. 17 Unu esitela n'oke okwu unu mee ka ike gwụ Onyenwe
anyị. Ma unu na-ajụ, "Olee ụzọ anyị si mee ka ike gwụ ya?"
Mgbe unu na-asị, "Ndị niile na-eme ihe ọjọọ dị mma n'anya
Onyenwe anyị. Ihe ha na-atọkwa ya ụtọ," maọbụ na-asịkwa,
"Ebee ka Chineke ahụ na-ekpe ikpe ziri ezi nọ?"

3 "Lee, aga m ezipu onyeozi m, onye ga-edozi ụzọ n'ihu
m. Mgbe ahụ, Onyenwe anyị ahụ unu na-ele anya ya ga-

abịa na mberede n'ụlọnsọ ukwu ya. Onyeozi nke ọgbụgba
ndụ ahụ, onye ihe ya na-agụsị unu agụụ ike, ga-abịa," ka
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. **2** "Ma onye
ga-anagide ụbọchị ọbịbịa ya ma guzokwa mgbe ọ pụtara ihe?
N'ihi na ọ ga-adị ka ọkụ na-anụcha anụcha, dịkwa ka ncha e
ji asụ akwa. **3** Ọ na-anọdụ ala dịka ndị na-anụcha ọlaọcha
ime ka ọ dị ọcha. Ọ ga-anụcha ndị Livayị, ime ka ha dị ọcha,
dịka ọlaedo na ọlaọcha a nụchara anụcha tutu ruo mgbe ha
ga-ewetara Onyenwe anyị onyinye n'ezi omume. **4** Mgbe
ahụ, onyinye Juda na Jerusalem ga-abụ onyinye Onyenwe
anyị ga-anabata, dịka o si anabata ha n'ụbọchị ndị ahụ gara
aga, na mgbe ochie gara aga. **5** "Mgbe ahụ, aga m abịa unu
nso ikpe unu ikpe. Aga m abịakwa ngwangwa ịgbagide ha
ama bụ ndị mgbaasị, na ndị na-akwa iko, na ndị na-aṅụ iyi
ụgha, na ndị na-emegbu ndị inyom di ha nwụrụ, na ndị na-
emegbu ndị na-enweghị nna, na ndị na-anapụ ndị ọbịa ikpe
ziri ezi, ndị ahụ niile na-adịghị atụ egwu m." Ọ bụ Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. **6** "N'ihi na mụ onwe m
bụ Onyenwe anyị adịghị agbanwe agbanwe. Ya mere, unu
bụ ụmụ Jekọb ji dịgide. **7** Site n'oge nna nna unu ha, unu
esitela n'idebe iwu na ụkpụrụ m wezuga onwe unu. Unu
adịghịkwa edebe ha. Ya mere, lọghachikwutenụ m, mụ onwe
m ga-alọghachikwute unu." Ọ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile na-ekwu. "Ma unu na-asị, 'Anyị ga-esi aṅaa
lọghachi?' **8** "Mmadụ ọ na-ezu ihe bụ nke Chineke n'ohi?
Ma unu apụnarịla m ihe bụ nke m. "Ma unu na-ajụ: 'Anyị si
aṅaa na-ezu gị ohi?' "Ọ bụ site n'otu ụzọ n'ime ụzọ iri unu,
onyinye na aja niile. **9** N'ihi ya, ọbụbụ ọnụ dịịrị unu, ka mba
niile unu ha, n'ihi na ọ bụ mụ onwe m ka unu na-ezu ohi. **10**
Webatanụ otu ụzọ n'ụzọ iri nke ihe niile unu n'ime ụlọakụ m,
ka nri jupụta n'ime ụlọ m. Jirinụ nke a nwalee m," ka unu hụ
ma mụ onwe m agaghị emeghe ọnụ ụzọ eluigwe, site na ya
wụdatara unu ngọzị dị ukwuu, nke ga-ejubiga oke na ọnọdụ
agaghị adị ichebe ha. Ọ bụ Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile na-ekwu. **11** "Aga m egbochi ihe nripịa ndị ahụ niile ka
ha ghara iripịa mkpụrụ ubi unu. Osisi vaịnị unu agakwaghị
atụpụsị mkpụrụ ya n'ala tutu ruo mgbe ha chara." Ọ bụ ihe
Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu. **12** "Mgbe
ahụ, mba niile dị iche iche ga-akpọ unu ndị a gọziri agọzi,
n'ihi na ala unu ga-abụ nke na-enye ndị nwe ya obi ụtọ." Ọ
bụ ihe Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. **13**
Onyenwe anyị na-ekwu, sị, "Unu ekwuola ọtụtụ okwu dị ike
megide m." "Ma unu na-ajụ, 'Gịnị ka anyị kwuru megide gị?'
14 "Unu ekwuola sị, 'Ọ bụ ihe nzuzu ife Chineke ofufe, na ịtụ
ya egwu. Gịnị bụ uru anyị na-erite site n'idebe iwu ya, na
ijegharị dịka ndị na-eru ụjụ n'ihu Onyenwe anyị, Onye pụrụ
ime ihe niile? **15** Ma site ugbu a gaa n'ihu, ndị nganga ka
anyị ga-akpọ ndị ihe na-agara nke ọma. N'ezie, ndị na-eme
ihe ọjọọ ka ihe na-agara nke ọma. Ndị ahụ jikwa ihe ọjọọ ha
na-anwa Chineke na-agbanarị ntaramahụhụ ya.'" **16** Mgbe
ahụ, ndị niile na-atụ egwu Onyenwe anyị gwarịtara ibe ha
okwu, Onyenwe anyị ṅara ntị, nụkwa ihe ha na-ekwu. N'ihu
ya, e nwere akwụkwọ ncheta dị ya, ebe e dere aha ndị niile
na-atụ egwu Onyenwe anyị, ma na-echekwa echiche banyere
aha ya. **17** "N'ụbọchị ahụ m ga-eme ihe," ka Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu, "ha ga-abụ ihe oke ọnụahịa
nke aka m. Aga m echebe ha, dịka nna na-enwe ọmịiko ma
chebekwa nwa ya nwoke na-efe ya. **18** Unu ga-ahụ ihe dị iche
n'etiti ndị ezi omume na ndị ajọ omume, hụkwa ihe dị iche
n'etiti ndị na-efe Chineke na ndị na-adịghị efe ya.

4 "N'ezie, ụbọchị ahụ na-abịa, ọ ga-erekwa ọkụ dịka ebe
a funyere ọkụ buru ibu. Mgbe ndị nganga, ndị na-eme ihe
ọjọọ, ga-abụ igbugbo ọka, ụbọchị ahụ na-abịa ga-erechapụ
ha," otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru.
"Ọ dịkwaghị mgbọrọgwụ maọbụ alaka ọbụla ga-afọdụrụ ha.
2 Ma unu bụ ndị na-atụ egwu aha m ka anyanwụ nke ezi
omume ga-achawapụta wetakwara unu ọgwụgwọ nke si n'ime
nku ya. Unu ga-apụkwa, na-awụgharị dịka ụmụ ehi eji nri
zujuo afọ. **3** Mgbe ahụ, unu ga-azọpịakwa ndị ajọ omume. Ha
ga-aghọkwa ntụ n'okpuru ọbụ ụkwụ unu, n'ụbọchị ahụ m ga-
eme ihe ndị a," otu a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe
niile kwuru. **4** "Chetanụ iwu Mosis, bụ odibo m, ya bụ iwu
na ụkpụrụ ndị ahụ dị iche iche m nyere ya na Horeb, maka
Izrel niile. **5** "Lee, aga m ezitere unu Ịlaịja onye amụma, tupu
ụbọchị ukwu ahụ dị oke egwu bụ ụbọchị Onyenwe anyị abịa.
6 Ọ ga-eme ka obi ndị bụ nna chigharịkwute ụmụ ha, meekwa
ka obi ndị bụ ụmụ chigharịkwutekwa nna ha; ka m ghara ịbịa
ma jiri ịbụ ọnụ laa ala ahụ n'iyi."

NEW TESTAMENT

Jisọs sịrị, "Nna gbaghara ha n'ihi na ha amataghị ihe ha na-eme."
Ha ji ife nza kee uwe ya n'etiti onwe ha.
Luk 23:34

Matiu

1 Nke a bụ ndekọ usoro ọmụmụ Jisọs onye bụ Kraịst, nwa
Devid, nwa Ebraham. 2 Ebraham mụrụ Aịzik, Aịzik amụọ
Jekọb, Jekọb amụọ Juda na ụmụnne ya. 3 Juda mụtara
Perez na Zera site na Tama, Perez mụrụ Hezrọn, Hezrọn
amụọ Aram. 4 Aram mụrụ Aminadab, Aminadab mụrụ
Nashọn, Nashọn amụọ Salmọn. 5 Salmọn bụ nna Boaz, site
na nwunye ya Rehab, Boaz mụrụ Obed, site na nwunye
ya Rut, Obed amụọ Jesi. 6 Jesi amụọ Devid, bụ eze. Devid
mụrụ Solomọn site na nwunye ya Ụraya. 7 Solomọn mụrụ
Rehoboam, Rehoboam amụọ Abija, Abija amụọ Esa. 8 Esa
mụrụ Jehoshafat, Jehoshafat amụọ Joram, Joram amụọ Ụzaịa.
9 Ụzaịa mụrụ Jotam, Jọtam amụọ Ehaz, Ehaz amụọ Hezekaya.
10 Hezekaya mụrụ Manase, Manase amụọ Emọn, Emọn amụọ
Josaya. 11 Mgbe e mere ka ha gaa biri n’ala Babilọn ka
Josaya mụrụ Jekonaya na ụmụnne ya. 12 Mgbe ha si Babilọn
lọta Jekonaya mụrụ Shealtiel, Shealtiel amụọ Zerubabel. 13
Zerubabel mụrụ Abiud, Abiud amụọ Eliakịm, Eliakịm amụọ
Azoa. 14 Azoa mụrụ Zadọk, Zadọk amụọ Akịm, Akịm amụọ
Eliud. 15 Eliud mụrụ Elieza, Elieza amụọ Matan, Matan amụọ
Jekọb. 16 Jekọb mụrụ Josef onye bụ di Meri nne Jisọs, onye a
na-akpọ Kraịst. 17 Ya mere, site n’Ebraham ruo na Devid, e
nwere ọgbọ iri na anọ. Ma site n’oge Devid ruo mgbe a dọọrọ
ha n’agha gaa Babilọn, e nwere ọgbọ iri na anọ. Sitekwanụ
n’oge ahụ ruo mgbe a mụrụ Kraịst bụkwa ọgbọ iri na anọ.
18 Otu a ka ọmụmụ Jisọs, onye a na-akpọ Kraịst siri dị: Nne
ya Meri bụ onye e kwenyere na ọ ga-alụ Josef, ma tupu ha
ebikọọ ọnụ a chọpụtara na Meri di ime site na Mmụọ Nsọ. 19
Ma Josef di ya bụ onye ezi omume, ọ chọghị imenye ya ihere,
n’ihi ya, o zubere ịchụ ya na nzuzo. 20 Mgbe Josef nwechara
mkpebi a, mmụọ ozi Onyenwe anyị bịakwutere ya na nrọ
sị ya, “Josef nwa Devid, atụla egwu ịkpọrọ Meri ka ọ bụrụ
nwunye gị, n’ihi na nwa ahụ ọ dị ime ya sitere n’ike Mmụọ
Nsọ. 21 Ọ ga-amụkwa nwa nwoke, onye ị ga-akpọ aha ya Jisọs,
n’ihi na ọ ga-azọpụta ndị nke ya site na mmehie ha.” 22 Ihe
ndị a mere iji mezuo ihe ahụ Onyenwe anyị kwuru site n’ọnụ
onye amụma ya sị, 23 “Lee, nwaagbọghọ ahụ na-amaghị
nwoke ga-atụrụ ime, mụọ nwa nwoke. Ha ga-akpọ aha ya
Ịmanụel” (nke bụ ma asụgharịa ya, “Chineke nọnyeere anyị”).
24 Mgbe Josef si n’ụra teta, o mere dịka mmụọ ozi Onyenwe
anyị nyere ya n’iwu. Ọ kpọọrọ Meri ka ọ bụrụ nwunye ya. 25
Ma ha abụọ edinakọghị tutu ruo mgbe ọ mụsịrị nwa nwoke,
onye ọ kpọrọ aha ya Jisọs.

2 Mgbe a mụchara Jisọs na Betlehem nke Judịa n’oge
Herọd bụ eze, ndị amamihe si ọwụwa anyanwụ bịaruru
Jerusalem, 2 na-ajụ ajụjụ sị, “Olee ebe ọ nọ, bụ onye a mụrụ
ịbụ eze ndị Juu? Anyị hụrụ kpakpando ya n’ọwụwa anyanwụ,
ma bịa ịkpọ isiala nye ya.” 3 Mgbe eze Herọd nụrụ nke a, obi
lọrọ ya mmiri nke ukwuu, ya na ndị niile bi na Jerusalem. 4
Mgbe ọ kpọkọtara ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu niile, ọ jụrụ
ha, olee ebe e kwuru na a ga-amụ Kraịst ahụ. 5 Ha zara ya sị,
“Na Betlehem nke Judịa. N’ihi na otu a ka onye amụma ahụ
dere n’akwụkwọ sị, 6 “‘Ma gị onwe gị, Betlehem, dị n’ala
Juda, ị dịghị nta karịchasịa n’etiti ndị ọchịchị Juda, n’ihi na
ọ bụ site na gị ka onye ọchịchị ga-esi pụta, onye ga-achị
ndị nke m Izrel.’” 7 Mgbe ahụ Herọd kpọrọ ndị amamihe
ahụ na nzuzo jụpụta ha banyere oge kpakpando ahụ ji pụta
ìhè. 8 O zipụrụ ha ije Betlehem sị ha, “Gaanụ lee anya nke
ọma chọpụta ebe nwantakịrị ahụ nọ. Mgbe unu chọtara ya,
bịanụ mee ka m mara, ka m gaakwa kpọọ isiala nye ya.” 9
Mgbe ha nụrụ okwu eze, ha pụrụ gawa, ma kpakpando ahụ
ha hụrụ n’ọwụwa anyanwụ pụtakwara ọzọ, na-aga n’ihu ha
ruo mgbe ọ bịara guzo n’elu ebe nwantakịrị ahụ nọ. 10 Ha
ṅụrịrị ọṅụ nke ukwuu mgbe ha hụrụ kpakpando ahụ. 11 Ka
ha banyere n’ụlọ ahụ, ha hụrụ nwantakịrị ahụ na nne ya
Meri, ha gburu ikpere n’ala ma kpọọrọ ya isiala. Ha meghere
akpa akụ ha nye ya onyinye ọlaedo na ọkpụrụkpụ eso osisi
na-esi isi ụtọ a na-akpọ frankisens, ya na máá. 12 N’ihi na
a dọrọ ha aka na ntị na nrọ ka ha ghara ịlaghachikwuru
Herọd, ha sitere n’ụzọ ọzọ laghachi obodo ha. 13 Mgbe ndị
amamihe ahụ lasịrị, mmụọ ozi Onyenwe anyị mere ka Josef
hụ ya na nrọ, ọ sịrị ya, “Bilie ọsịịsọ kpọrọ nwantakịrị a na
nne ya gbalaa Ijipt. Alọghachikwala tutu ruo mgbe m ga-
agwa gị, n’ihi na Herọd na-achọ nwantakịrị a ka o gbuo
ya.” 14 N’oge abalị, Josef biliri kpọrọ Meri na nwantakịrị
ahụ gbalaa Ijipt. 15 Ebe ahụ ka ha nọgidere tutu ruo mgbe
Herọd nwụrụ. Nke a mere ka okwu ahụ Onyenwe anyị kwuru
site n’ọnụ onye amụma mezuo. “Ọ bụkwa site n’Ijipt ka m
kpọpụtara nwa m.” 16 Iwe were Herọd nke ukwuu mgbe ọ
chọpụtara na ndị amamihe ahụ aghọọla ya aghụghọ. N’ihi ya,
o nyere iwu banyere Betlehem na obodo nta ndị ọzọ gbara ya
gburugburu, ka ha gbuo ụmụntakịrị niile nọ n’obodo ndị
a, bụ ndị gbara site n’afọ abụọ gbadaa, dị ka ihe ọ nụtara
site n’ọnụ ndị amamihe si dị. 17 E sitekwara otu a mezuo
amụma ahụ Jeremaya buru sị, 18 “A nụrụ otu olu na Rema,
ịkwa akwa na oke iru ụjụ dị, Rechel na-akwa akwa n’ihi ụmụ
ya; ọ dịghị nkasiobi ọbụla dịrị ya, n’ihi na ha adịghịkwa.” 19
Mgbe Herọd nwụrụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị bịakwutere
Josef na nrọ n’Ijipt 20 sị ya, “Bilie, kpọrọ nwantakịrị ahụ
na nne ya laghachi n’ala Izrel n’ihi na ndị na-achọ igbu ya
anwụọla.” 21 Ya mere, o biliri, kpọọrọ nwantakịrị ahụ na
nne ya, laghachi n’ala Izrel. 22 Mgbe ọ nụrụ na eze ọhụrụ
gbanwere Herọd na Judịa bụ nwa ya a na-akpọ Akelus, egwu
tụrụ Josef ịlaghachi ebe ahụ. Ma n’ihi na adọwo ya aka na ntị
na nrọ, ọ wezugara onwe ya gaa n’akụkụ Galili. 23 Ọ gara biri
n’obodo a na-akpọ Nazaret. E sitekwara otu a mezuo okwu
ọnụ ndị amụma sị na, “A ga-akpọ ya onye Nazaret.”

3 N’oge ahụ, Jọn omee baptizim bịara na-ezisa ozi n’ọzara
Judịa. Isi okwu ya bụ, 2 “Chegharịanụ, n’ihi na alaeze
eluigwe dị nso.” 3 N’ihi na nwoke a bụ onye e kwuru okwu
banyere ya site n’ọnụ onye amụma Aịzaya sị, “Otu onye
na-eti mkpu n’ọzara, na-asị, ‘Dozienụ ụzọ maka Onyenwe
anyị, meenụ ka okporoụzọ ya guzozie.’” 4 Jọn yi uwe e ji ajị
ịnyịnya kamel mee. O kekwara ihe okike ukwu nke akpụkpọ
anụ n’ukwu ya. Nri ya bụ igurube na mmanụ aṅụ. 5 N’oge
ahụ, ndị mmadụ sitere Jerusalem, na Judịa niile, n’ala niile dị
Jọdan gburugburu, na-apụkwuru ya. 6 Mgbe ha na-ekwupụta
mmehie ha, o mere ha baptizim n’osimiri Jọdan. 7 Ma mgbe
ọhụrụ ọtụtụ ndị Farisii na ndị Sadusii ka ha na-abịa ka e mee
ha baptizim, ọ sịrị ha, “Unu ụmụ ajụala, onye dọrọ unu aka
na ntị sị unu gbanarị ọnụma nke na-abịa? 8 Mịanụ mkpụrụ
na-egosipụta nchegharị unu. 9 Unu echekwala na unu pụrụ
ị sị n’ime onwe unu, ‘Anyị nwere Ebraham dịka nna,’ n’ihi
na Chineke pụrụ isite na nkume ndị a mepụtara Ebraham

ụmụ. 10 Ma ugbu a atụkwasịla anyụike na mgbọrọgwụ osisi
niile. Osisi ọbụla nke na-adịghị amị ezi mkpụrụ ka a ga-
egbutu, tụba ya n'ime ọkụ. 11 "Mụ onwe m ji mmiri eme unu
baptizim n'ihi nchegharị, ma onye dị ike karịa m na-abịa.
Onye m na-erughị ịchịta akpụkpọụkwụ ya. Ọ ga-eji Mmụọ
Nsọ na ọkụ were mee unu baptizim. 12 Ihe ịfụcha ọka ya dị
ya n'aka, ọ ga-azacha ebe ịzọcha ọka ya nke ọma, chịkọta
mkpụrụ ọka wiiti tinye ha n'ọba, ma jiri ọkụ a na-apụghị
imenyụ emenyụ rechapụ igbugbo ọka." 13 Mgbe ahụ, Jisọs
sitere na Galili bịa n'osimiri Jọdan ka Jọn mee ya baptizim. 14
Ma Jọn chọrọ igbochi ya, sị, "Ọ bụ m kwesiri ịbịakwute gị
ka ị mee m baptizim. Gịnị mere i ji abịakwute m?" 15 Ma
Jisọs zara ya sị, "Kwere ka ọ dịrị otu a ugbu a, o kwesiri ka
anyị mezuo ezi omume niile." Mgbe ahụ Jọn kwenyere. 16
Ngwangwa e mechara Jisọs baptizim, o sitere na mmiri ahụ
rịpụta. N'otu oge ahụ, eluigwe meghere, Jọn hụrụ Mmụọ nke
Chineke ka o si n'elu fedata dị ka nduru na-ebekwasị Jisọs
n'isi. 17 Otu olu sitere n'eluigwe kwuo okwu sị, "Onye a bụ
Ọkpara m, onye m hụrụ n'anya. Ihe ya dị m ezi mma."

4 Emesịa, Mmụọ Nsọ duuru Jisọs baa n'ọzara ka ekwensu
nwaa ya ọnwụnwa. 2 Mgbe o busiri ọnụ iri ụbọchị anọ
ehihie na abalị, agụụ gụrụ ya nke ukwuu. 3 Mgbe ahụ onye
ọnwụnwa ahụ bịakwutere ya sị, "Ọ bụrụ na ị bụ Ọkpara
Chineke, gwa nkume ndị a ka ha ghọọ achịcha." 4 Ma Jisọs
zara, "E dere ya n'akwụkwọ nsọ sị, 'Ọ bụghị naanị site na
achịchaka mmadụ si adị ndụ, kama site n'okwu niile si n'ọnụ
Chineke pụta.'" 5 Mgbe ahụ, ekwensu duuru ya baa n'obodo
nsọ ahụ, mee ka o guzo n'ebe dịkarịsịrị elu nke ụlọnsọ ukwu,
6 sị ya, "Ọ bụrụ na ị bụ Ọkpara Chineke, site n'ebe a tụda
onwe gị n'ala. N'ihi na e dere ya n'akwụkwọ nsọ sị, "'Ọ ga-
enye ndị mmụọ ozi ya iwu banyere gị, ha ga-ebuli gị elu n'aka
ha ka ị ghara ịkpọbi ụkwụ gị na nkume.'" 7 Ma Jisọs zara sị
ya, "E deela ya n'akwụkwọ nsọ sị, 'Ị gaghị anwa Onyenwe
gị na Chineke gị ọnwụnwa.'" 8 Ọzọkwa, ekwensu kpọọrọ
ya gaa n'elu ugwu dị elu, gosi ya alaeze niile nke ụwa na
ebube ha. 9 Ọ sịrị ya, "Aga m enye gị ha niile ma ọ bụrụ
na ị daa n'ala kpọọ isiala nye m." 10 Ma Jisọs sịrị ya, "Si
n'ebe m nọ pụọ, ekwensu. N'ihi na akwụkwọ nsọ kwuru sị, 'Ọ
bụ naanị Onyenwe anyị Chineke gị ka ị ga-akpọ isiala nye,
naanị ya ka ị ga-efekwa.'" 11 Mgbe ahụ ekwensu hapụrụ
ya laa. Ndị mmụọ ozi bịakwutere ya, nọnyere ya, na-ejere
ya ozi. 12 Mgbe Jisọs nụrụ na e tinyela Jọn n'ụlọ mkpọrọ,
ọ pụrụ gaa Galili. 13 Emesịa, ọ hapụrụ Nazaret gaa biri
na Kapanọm, bụ obodo dị n'akụkụ osimiri Galili. Ọ dị nso
n'oke ala Zebụlọn na Naftalị. 14 N'ụzọ dị otu a, amụma ahụ
Aịzaya buru mezuru. Amụma nke sịrị, 15 "Ala Zebụlọn na ala
Naftalị, nke dị n'akụkụ osimiri, n'ofe Jọdan, Galili nke ndị
mba ọzọ, 16 ndị nọ n'ọchịchịrị ahụla ìhè dị ukwuu. Ndị bi
n'ala onyinyo ọnwụ ka ìhè nwukwasịrị." 17 Site n'oge ahụ
gaa n'ihu Jisọs bidoro na-ekwusa na-asị, "Chegharịanụ, n'ihi
na alaeze eluigwe dị nso." 18 Ma mgbe Jisọs na-agafe n'akụkụ
osimiri Galili, ọ hụrụ ụmụnne abụọ, Saimọn onye a na-akpọ
Pita, na Andru nwanne ya, ndị ọrụ ha bụ ịkụ azụ, ebe ha nọ
n'ụgbọ mmiri na-akụ azụ. 19 Ọ sịrị ha, "Bịanụ soro m. Aga m
eme unu ndị ọkụ na-akụta mmadụ." 20 Ha hapụrụ ụgbụ azụ
ha otu mgbe ahụ soro ya. 21 Mgbe ọ gara n'ihu nke nta, ọ
hụrụ ụmụnne abụọ ọzọ, Jemis nwa Zebedi na Jọn nwanne ya,
ebe ha na nna ha Zebedi nọ n'ime ụgbọ mmiri na-ekezi ụgbụ
azụ ha. Ọ kpọkwara ha, 22 ngwangwa ha hapụrụ ụgbọ ha na
nna ha soro ya. 23 Jisọs jegharịrị n'obodo niile nke Galili, na-
akụzi ihe n'ụlọ nzukọ niile ha, na-ekwusakwa oziọma nke
alaeze ahụ. Ọ na-agwọkwa ọrịa na nrịa nrịa niile dị iche iche
n'etiti ndị ahụ. 24 Akụkọ banyere ya gbasara jezuo akụkụ
Siria niile. Mgbe ahụ ọtụtụ ndị mmadụ kpọtaara ya ndị niile
ahụ na-esighị ike, ndị na-arịa ụdị ọrịa dị iche iche, ndị nwere
ahụ mgbu, na ndị mmụọ ọjọọ na-esogbu, na ndị akwụkwụ, na
ndị akụkụ ahụ ha kpọnwụrụ akpọnwụ. Ọ gwọkwara ha niile.
25 Ọtụtụ mmadụ sitere na Galili, Dekapọlịs, Jerusalem, Judịa
na n'ofe osimiri Jọdan, soro ya.

5 Mgbe Jisọs hụrụ igwe mmadụ ahụ, ọ rigooro n'elu ugwu.
Mgbe ọ nọdụrụ ala, ndị na-eso ụzọ ya bịakwutere ya, 2 o
bido ikuziri ha ihe. Ọ sịrị: 3 "Ngọzị na-adịrị ndị bụ ogbenye
n'ime mmụọ, n'ihi na alaeze eluigwe bụ nke ha. 4 Ngọzị na-
adịrị ndị na-eru ụjụ, n'ihi na a ga-akasị ha obi. 5 Ngọzị na-
adịrị ndị dị nwayọọ n'obi, n'ihi na ha ga-eketa ụwa. 6 Ngọzị
na-adịrị ndị agụụ ezi omume na-agụ, n'ihi na ndị ahụ ka afọ
ga-eju. 7 Ngọzị na-adịrị ndị na-eme obi ebere, n'ihi na ha ka
a ga-emere ebere. 8 Ngọzị na-adịrị ndị dị ọcha n'obi, n'ihi
na ha ga-ahụ Chineke anya. 9 Ngọzị na-adịrị ndị na-eme ka
udo dị n'etiti mmadụ na ibe ya, n'ihi na a ga-akpọ ha ụmụ
Chineke. 10 Ngọzị na-adịrị ndị a na-emegbu n'ihi ezi omume,
n'ihi na alaeze eluigwe bụ nke ha. 11 "Ngọzị na-adịrị unu
mgbe ndị mmadụ na-akọcha unu, na-emegbu unu, ma na-
ekwukwa okwu ọjọọ na ụgha niile dị iche iche megide unu
n'ihi m. 12 Ṅụrịanụ ọnụ, nwekwanụ obi ụtọ, n'ihi na ụgwọ
ọrụ unu dị ukwuu n'eluigwe. N'ihi na n'ụzọ dị otu a ka ha
sogburu ndị amụma ndị buru unu ụzọ. 13 "Unu bụ nnu nke
ụwa, ma ọ bụrụ na nnu adịghị atọkwa ụtọ, a ga-eji gịnị mee
ka ọ tọọ ụtọ ọzọ? Ọ bakwaghị uru ọbụla, ma ọ bụghị naanị
itufu ya, ka ndị mmadụ zọọ ya ụkwụ. 14 "Unu bụ ihe nke
ụwa. Unu dị ka obodo e wuru n'elu ugwu nke a na-apụghị izo
ezo. 15 Ndị mmadụ adịghị amụnye oriọna dọnye ya n'okpuru
igbe, kama a na-adọkwasị ya n'elu ihe ịdọba oriọna, ka o nye
ndị niile nọ n'ụlọ ahụ ìhè. 16 Ya mere, kwerenụ ka ìhè unu
nwuo nye mmadụ niile, ka ndị mmadụ hụ ọrụ ọma unu,
tookwa Nna unu nke bi n'eluigwe. 17 "Unu echela na m bịara
ịkagbu iwu Mosis, maọbụ ozizi ndị amụma. Abịaghị m ịkagbu
akagbu, kama abịara m imezu ha. 18 N'ezie, agwa m unu, na
tutu eluigwe na ụwa agabiga, ọ dịghị otu mkpụrụ edemede
ọbụla dị nta, ọ bụladị nke dịkarịsịrị nta, nke a ga-esi n'Iwu a
wepụ ruo mgbe ha niile ga emezu. 19 N'ihi ya, onye ọbụla nke
ga-emebi otu n'ime iwu ndị a, ọ bụladị nke dịkarịsịrị nta, ma
kuziekwara ndị ọzọ ime otu ahụ, a ga-agụ onye ahụ n'onye
dịkarịsịrị nta n'alaeze eluigwe. Ma onye na-ezi ụmụ mmadụ
ka ha debe iwu ahụ, ma na-emekwa okwu ndị ahụ n'onwe ya,
a ga-akpọ ya onye dị ukwuu n'alaeze eluigwe. 20 Ka m dọọ
unu aka na ntị. Ọ bụrụ na ezi omume unu akarịghị ezi omume
ndị Farisii na ndị ozizi iwu, unu apụghị ịba n'alaeze eluigwe
ma ọlị. 21 "Unu nụrụ na-agwara ndị mmadụ n'oge gara aga,
sị, 'Onye egbula mmadụ, onye ọbụla gburu mmadụ a ga-ekpe
ya ikpe.' 22 Ma asị m unu, na onye ọbụla nke na-ewe iwe
megide nwanna ya, na-enyefe onwe ya n'aka ikpe. Onye ọbụla
nke na-akpọ nwanna ya 'Raka,' ya bụ Onye iberiibe, ga-aza
ajụjụ n'ụlọikpe. Ọzọkwa, onye ọbụla nke kpọrọ nwanne ya,
'Onye nzuzu,'na-edo onwe ya ịba n'ọkụ ala mmụọ. **(Geenna
g1067)** 23 "Ya mere, ọ bụrụ na ị gaa inye onyinye gị n'ebe ịchụ

aja, ma cheta n'ebe ahụ na gị na nwanne gị adịghị n'udo, **24**
hapụ onyinye gị n'ebe ịchụ aja, laa ka gị na nwanne gị kpezie.
Mgbe unu mere udo, laghachi bịa nye onyinye gị. **25** "Mee
ọsịịsọ ka gị na onye kpọ gị eje ụlọ ikpe kpezie, mgbe ọ na-
eburubeghị ikpe gị na ya jee n'aka ọkaikpe, onye ga-enyefe
gị n'aka ndị nche, ma eleghị anya etinye gị n'ụlọ mkpọrọ.
26 N'ezie, agwa m gị, ị gaghị e si n'ebe ahụ pụta ruo mgbe
ị kwụghachiri kobo niile i ji. **27** "Unu nụrụ na e kwuru sị,
'Akwala iko.' **28** Ma asị m unu, onye ọbụla lere nwanyị anya
site na-agụụ ịkwa iko emeelarị mmehie ịkwa iko n'ime obi
ya megide nwanyị ahụ. **29** N'ihi nke a, ọ bụrụ na anya aka
nri gị na-eme ka i jehie, ghụpụ ya tufuo. Ọ kaara gị mma
na i tufuru otu akụkụ ahụ gị baa n'alaeze karịa na i ji ahụ
zuruoke baa n'ọkụ ala mmụọ. **(Geenna g1067)** **30** Ọ bụrụ na aka
nri gị na-eme ka i jehie, gbupụ ya tufuo. Ọ kaara gị mma na i
tufuru otu akụkụ ahụ gị ma baa n'alaeze eluigwe, karịa na i ji
ahụ zuruoke ma baa n'ọkụ ala mmụọ. **(Geenna g1067)** **31** "E
kwukwara sị, 'Onye ọbụla chọrọ ịgbara nwunye ya alụkwaghị
m, ga-ebu ụzọ dee akwụkwọ alụkwaghị m nye nwunye ya.' **32**
Ma asị m unu, onye ọbụla gbara nwunye ya alụkwaghị m,
ma ọ bụghị n'ihi ịkwa iko, ọ na-etinye nwanyị ahụ n'ọnọdụ
ga-eme ka ọ kwaa iko. Ọ bụrụ na nwanyị ahụ alụọ di ọzọ,
nwoke ahụ lụrụ nwanyị ahụ na-emekwa mmehie ịkwa iko. **33**
"Ọzọkwa, unu nụrụ na a gwara ndị mmadụ n'oge gara aga sị,
'Aṅụla iyi ụgha, kama mezuo ihe niile unu ṅụrụ n'iyi nye
Onyenwe anyị.' **34** Ma asị m unu aṅụla iyi ọbụla. Ejikwala
eluigwe aṅụ iyi n'ihi na eluigwe bụ ebe ocheeze Chineke dị.
35 Ejikwala ụwa aṅụ iyi n'ihi na ụwa bụ ebe mgbakwasị ụkwụ
ya. Ejikwala Jerusalem aṅụ iyi n'ihi na ọ bụ obodo Eze ukwu
ahụ. **36** Ejikwala isi gị aṅụ iyi n'ihi na ị pụghị ime ka otu agịrị
isi gị dị ọcha maọbụ dị oji. **37** Aṅụla iyi ọbụla. Kama ka okwu
unu bụrụ 'E' maọbụ 'Ee'; ihe ọbụla gafere nke a sitere n'aka
ajọ onye ahụ. **38** "Unu anụla na e kwuru sị, 'Ọ bụ anya ka a
kụkpọrọ, anya n'ọnọdụ anya. Ọ bụrụkwa otu eze ka e tipụrụ,
eze n'ọnọdụ eze.' **39** Ma ana m asị unu eguzogidela onye bụ
ajọ onye. Kama ọ bụrụ na mmadụ amaa gị ụra na ntị aka nri,
tụgharịara ya ntị nke ọzọ. **40** Ọ bụrụ na mmadụ agbaa gị
akwụkwọ n'ụlọikpe, ka ọ nara gị uwe ime gị, nyekwa ya uwe
nke elu gị. **41** Ọ bụrụ na mmadụ esite n'ike chọọ ka i soro ya
gaa puku nzọ ụkwụ atọ, soro ya gaa puku nzọ ụkwụ isii. **42**
Nye onye ọbụla rịọrọ gị ihe. Achụghachikwala ndị na-abịa
ka i binye ha ego. **43** "Unu nụrụ na e kwuru sị, 'Hụnụ ndị
agbataobi unu n'anya, ma kpọkwanụ ndị iro unu asị.' **44** Ma
asị m unu, hụnụ ndị iro unu n'anya, kpekwaaranụ ndị na-
esogbu unu ekpere. **45** Nke a ga-eme ka unu bụrụ ụmụ nke
Nna unu bi n'eluigwe, onye na-eme ka anwụ mụọrọ ndị ọma
na ndị ọjọọ, na-emekwa ka mmiri zooro ndị ezi omume na
ndị ajọ omume. **46** Ọ bụrụ naanị ndị hụrụ unu n'anya ka unu
na-ahụ n'anya, gịnị ga-abụ ụgwọ ọrụ unu? Ọ bụladị ndị ọna
ụtụ na-emekwa otu a. **47** Ọ bụrụkwa na unu na-ekele naanị
ndị enyi unu ekele, ọ dịghị ihe ọbụla dị iche n'ebe unu na ndị
ọzọ nọ. N'ihi na ndị na-amaghị Chineke na-emekwa otu ahụ.
48 Ya mere, unu kwesiri izuoke n'ịrụ ọrụ ọma, dịka Nna unu
bi n'eluigwe si zukwaa oke.

6 "Kpacharanụ anya ka unu ghara ime ezi omume unu
naanị ka ndị mmadụ hụ unu. N'ihi na unu mee nke a,
unu agaghị enweta ụgwọ ọrụ ọbụla site n'aka Nna unu bi
n'eluigwe. **2** "Unu afụla opi mgbe unu na-enye ndị nọ na
mkpa onyinye, n'ihi na otu a ka ndị ihu abụọ na-eme n'ụlọ
nzukọ na n'okporoụzọ, ka ndị mmadụ too ha. N'ezie, ana m
agwa unu, ha anatala ụgwọ ọrụ ha n'izuoke. **3** Mgbe unu
chọrọ ịrụ ọrụ ebere, meenụ ya na nzuzo. Ekwela ka aka ekpe
gị mata ihe aka nri gị na-achọ ime. **4** Ka onyinye gị bụrụ na
nzuzo. Mgbe ahụ, Nna gị, onye na-ahụ ihe dị na nzuzo ga-
akwụghachi gị. **5** "Mgbe ọbụla unu chọrọ ikpe ekpere, unu
emela dị ka ndị ihu abụọ, n'ihi na ha hụrụ iguzo n'ime ụlọ
ekpere, nakwa n'akụkụ ụzọ n'anya na-ekpe ekpere, ebe ndị
mmadụ ga-ahụ ha. N'ezie, agwa m unu, ha anatala ụgwọ ọrụ
ha n'ebe o zuruoke. **6** Kama, mgbe unu chọrọ ikpe ekpere,
baanụ n'ime ime ụlọ unu. Mechiekwanụ ụzọ unu, kpọkuonụ
Nna unu n'ekpere na nzuzo. Mgbe ahụ Nna unu, onye na-ahụ
ihe e mere na nzuzo, ga-enye unu ụgwọ ọrụ unu. **7** Mgbe unu
na-ekpe ekpere, unu ekwula okwu nkwukwasị efu dị ka ndị
na-amaghị Chineke na-eme. Ha chere na a ga-anụ ekpere ha
n'ihi ọtụtụ okwu ha na-ekwu. **8** Unu adịla ka ha. Chetanụ na
tupu unu arịọ arịrịọ ọbụla, Nna unu bi n'eluigwe maara ihe
na-akpa unu. **9** "Sinụ otu a na-ekpe ekpere: "'Nna anyị nke bi
n'eluigwe, ka e doo aha gị nsọ. **10** Ka alaeze gị bịa, ka e mee
uche gị n'ụwa, dịka e si eme ya n'eluigwe. **11** Nye anyị nri
nke ụbọchị taa. **12** Gbaghara anyị mmehie anyị, dịka anyị si
agbaghara ndị na-emehie megide anyị. **13** Ekwela ka anyị
daba n'ime ọnwụnwa, kama, zọpụta anyị n'aka ajọ onye ahụ.'
14 Ọ bụrụ na unu agbaghara ndị mmadụ mgbe ha mehiere
megide unu, Nna unu nke bi n'eluigwe ga-agbagharakwa unu
mmehie unu. **15** Ọ bụrụkwanụ na unu agbagharaghị ndị ọzọ
mmehie niile ha, Nna unu nke bi n'eluigwe agaghị agbaghara
unu mmehie unu. **16** "Ọzọ, mgbe ọbụla unu na-ebu ọnụ, unu
agbarụla ihu unu dịka ndị ihu abụọ na-eme. N'ihi na ha na-
agbarụ ihu ha ka ndị ọzọ hụ na ha na-ebu ọnụ. N'ezie agwa
m unu, ha anatala ụgwọ ọrụ ha. **17** Mgbe ị na-ebu ọnụ, tee
isi gị mmanụ, ma saakwa ihu gị mmiri, **18** ka ndị ọzọ ghara
ịhụta na ị na-ebu ọnụ kama ka ọ bụrụ naanị nye Nna gị, onye
anya na-adịghị ahụ. Nna gị, onye na-ahụ ihe niile na-eme na
nzuzo, ga-akwụ gị ụgwọ. **19** "Unu akpadola akụ n'ụwa nye
onwe unu, ebe ọ ga-agba nchara, akịka atakwa ya, ebe ndị ohi
ga-etiwa ma zukwaa ha. **20** Kama kwadoonụ akụ n'eluigwe
nye onwe unu, ebe ha na-agaghị agba nchara, ebe akịka na-
agaghị eri ha, ebe ndị ohi na-adịghị etiwa maọbụ zuo ihe. **21**
N'ihi na ebe ọbụla akụ unu dị ka obi unu ga-adịkwa. **22** "Anya
bụ oriọna nke anụ ahụ. Ọ bụrụkwa na anya gị adịrị ọcha, ahụ
gị niile ga-ejupụta n'ìhè. **23** Ọ bụrụ na anya gị ajọọ njọ, akụkụ
ahụ gị niile ga-ejupụta n'ọchịchịrị. Ọ bụrụkwa na ìhè ahụ dị
n'ime gị aghọọ ọchịchịrị, ọchịchịrị ahụ ga-adị ukwuu. **24** "Ọ
dịghị onye ọbụla pụrụ ife nna ukwu abụọ, n'ihi na ọ ga-achọ
ịhụ otu n'ime ha n'anya, kpọkwa nke ọzọ asị, maọbụ sọpụrụ
otu ma leliа nke ọzọ anya. Otu a kwa i nweghị ike ife Chineke
na akụ otu mgbe ahụ. **25** "N'ihi nke a ka m ji na-asị unu, unu
echegbula onwe unu banyere ndụ unu, ihe unu ga-eri, maọbụ
ihe unu ga-aṅụ, maọbụ banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi
n'ahụ. Ọ bụ ndụ akarịghị nri eji azụ ya, ka ọ bụ ahụ akarịghị
ihe e ji ekpuchi ya? **26** Werenụ ụmụ nnụnụ dị ka ihe ịmaatụ.
Ha adịghị akụ mkpụrụ n'ubi maọbụ ewe ihe ubi. Ha adịghị
achịkọtakwa ihe debe n'ọba. Ma Nna unu nke bi n'eluigwe
na-azụ ha. Ọ bụ na unu adịghị oke ọnụahịa karịa ha? **27** Onye
n'etiti unu pụrụ itinye otu nkeji n'ogologo ụbọchị nke ndụya
site n'ichegbu onwe ya? **28** "Gịnị mekwaranụ unu ji na-anọ
n'echiche oge niile maka uwe? Leenụ okoko osisi nke ọhịa.

Ha adịghị arụ ọrụ maọbụ dọgbuo onwe ha n’ọrụ. 29 Ma asị m
unu, ọ bụladị Solomọn n’ebube nke ịbụ eze ya niile, eyighị
uwe ọbụla mara mma dị ka otu n’ime okoko osisi nke ọhịa
ndị a. 30 Ma ọ bụrụ na Chineke si otu a chọọ ahịhịa efu nke
ubi mma, nke pụrụ ịdị ndụ taa ma echi atụba ha n’ite ọkụ, ọ
bụ na ọ gaghị a chọọ unu mma karịa. Unu ndị okwukwe nta?
31 N’ihi nke a, unu echegbukwala onwe unu na-asị, ‘Gịnị ka
anyị ga-eri?’ maọbụ, ‘Gịnị ka anyị ga-aṅụ?’ maọbụ, ‘Gịnịkwa
ka anyị ga-eyi?’ 32 Ọ bụ ihe ndị a ka ndị na-amaghị Chineke
na-achọsi ike. Ma Nna unu bi n’eluigwe maara na ọ dị unu
mkpa. 33 Ma burunu ụzọ chọọ alaeze ya na ezi omume ya,
a ga-atụkwasịkwara unu ihe ndị a niile. 34 Ya mere, unu
echegbula onwe unu banyere echi, n’ihi na echi ga-echere
onwe ya. Nsogbu nke ụbọchị taa ezuorola ụbọchị taa.

7 “Unu ekpela ndị ọzọ ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe.
2 N’ihi na a ga-ekpe unu ikpe dịka unu si kpee ndị ọzọ.
Ọ bụkwa ihe unu ji tụọrọ ndị ọzọ ka a ga-eji tụọrọ unu. 3
“Gịnị mere i ji elee ntakịrị ahịhịa dị nwanna gịn’anya ma ị
dịghị ahụta obodobo osisi dị gị onwe gị n’anya? 4 Olee otu
ị ga-esi gwa ya si, ‘Nwanna m, kwere ka m tụpụ gị ntakịrị
ahịhịa danyere gị n’anya,’ mgbe obodobo osisi dị gị n’anya,
nke na-adịghị ekwe gị hụzie ụzọ. 5 Onye ihu abụọ! Buru
ụzọ wepụ obodobo osisi dị gị n’anya ka i nwee ike ịhụzi
ụzọ tụpụ ntakịrị ahịhịa nke dị nwanna gị n’anya. 6 “Enyela
nkịta ihe dị nsọ. Enyekwala ezi ihe dị oke ọnụahịa. Ha ga-
azọtọ ha ma tụgharịakwa dọrie gị. 7 “Na-arịọnụ, unu ga-
arịọta, na-achọnụ, unu ga-achọta, kụọkwanụ aka n’ụzọ, a ga-
emeghekwara unu ụzọ. 8 N’ihi na onye na-arịọ, na-arịọta.
Onye na-achọ, na-achọta. Onye na-akụ aka n’ụzọ ka a ga-
emeghekwara ụzọ. 9 “Ọ dị onye n’ime unu, ma ọ bụrụ na
nwa ya arịọọ ya achịcha, ga-enye ya okwute? 10 Maọbụ,
nwata ahụ arịọọ azụ, o nye ya agwọ? 11 Ya mere, ebe unu ndị
ọjọọ maara otu e si enye ụmụ unu ezi onyinye, Nna unu bi
n’eluigwe ọ gaghị enye unu karịa, ma ọ bụrụ na unu arịọọ
ya! 12 Ya mere, n’ime ihe niile, na-emeso ndị mmadụ dị ka i
si chọọ ka ha mesoo gị. Nke a bụ nchịkọta ihe iwu na ndị
amụma ziri. 13 “Sitenụ n’ọnụ ụzọ dị warawara banye. N’ihi
na ọnụ ụzọ ahụ dị obosara. Mbara ka ụzọ ahụ dịkwa na-eduba
n’ịla n’iyi. Ọtụtụ na-esoro ya. 14 Ole na ole na-achọta ụzọ ahụ
na-eduba na ndụ, n’ihi na ọ dị warawara, dịkwa nkpagide.
15 “Kpachapụnụ anya! N’ihi na ndị amụma ụgha dị. Ha na-
abịakwute unu n’ụdịdị atụrụ, ma ha bụ agụ. 16 A ga-esite
na mkpụrụha mata ndị ha bụ. Ndị mmadụ ọ na-esite n’osisi
ogwu dị n’ọhịa ghọta mkpụrụ osisi grepu, ka ha na-esite
n’osisi uke gbara n’ọhịa ghọta mkpụrụ fiig? 17 N’ụzọ dị otu
a, osisi ọbụla dị mma na-amịpụta mkpụrụ ọma, ma osisi dị
njọ na-amịpụta mkpụrụ dị njọ. 18 Osisi na-amị mkpụrụ ọma
adịghị amị mkpụrụ ọjọọ. Nke na-amị mkpụrụ ọjọọ adịghịkwa
amị mkpụrụ ọma. 19 Ma osisi ọbụla na-amịghị mkpụrụ ọma
ka a ga-egbutu tụnye ya n’ọkụ. 20 Ụzọ e si amata osisi ọma bụ
site na mkpụrụ ya. 21 “Ọ bụghị ndị niile na-asị m ‘Onyenwe
anyị, Onyenwe anyị,’ ga-abanye n’alaeze eluigwe, kama ọ bụ
naanị ndị ahụ na-eme ihe Nna m nọ n’eluigwe na-achọ ka ha
mee. 22 N’ụbọchị ahụ, ọtụtụ ndị mmadụ ga-asị m, ‘Onyenwe
anyị, Onyenwe anyị, ọ bụ na anyị ejighị aha gị buo amụma,
jiri aha gị chụpụ mmụọ ọjọọ, ma jirikwa aha gị ruo ọtụtụ ọrụ
ebube?’ 23 Mgbe ahụ aga m agwa ha hoohaa sị ha, ‘Amaghị
m unu, sitenụ n’ihu m pụọ, unu ndị ajọ omume!’ 24 “Onye
ọbụla ṅara ntị n’okwu ndị a m kwuru, ma meekwa ha, dị ka
nwoke ahụ maara ihe, onye wuru ụlọ ya n’elu oke nkume. 25
Mmiri zosikwara ike n’elu ụlọ ahụ, idee mmiri sọkwara, tie
n’ụlọ ahụ. Ifufe siri ike fekwara, ma ụlọ ahụ adaghị. N’ihi
na e wuru ntọala ya n’elu oke nkume. 26 Ma ndị niile nụrụ
okwu ndị a, ma lefuru ha anya, bụ ndị nzuzu. Ha dị ka nwoke
wuru ụlọ ya n’elu aja. 27 Ngwangwa mmiri zoro, idee mmiri
sọkwara, ifufe fesikwara ike tie n’ụlọ ahụ, ụlọ ahụ dara daruo
ala. Ọdịda ya dị ukwuu.” 28 Mgbe Jisọs kwuchara okwu ndị a,
ozizi ya juru igwe mmadụ ahụ niile anya. 29 N’ihi na o ziri
ihe dịka onye nwere ikike. Ọ bụghị dị ka ndị ozizi iwu ha.

8 Ọtụtụ mmadụ sooro Jisọs mgbe o si n’ugwu ahụ rịdata.
2 Mgbe ha na-aga n’ụzọ, otu onye ekpenta bịakwutere ya
kpọọ isiala nye ya, rịọ ya sị, “Onyenwe m, ọ bụrụ na ị chọrọ, ị
pụrụ ime ka m dị ọcha.” 3 O setịpụrụ aka ya, metụ ya sị,
“Achọrọ m ka ị dị ọcha, dịrịkwa ọcha!” Ngwangwa, ekpenta
ahụ lara. 4 Jisọs nyere nwoke ahụ iwu sị ya, “Hụ na ịgwaghị
onye ọbụla, kama gaa gosi onye nchụaja onwe gị, chụọkwa
aja onyinye dịka Mosis, nyere n’iwu, ka ọ bụrụ ihe ama nye
ya.” 5 Mgbe ọ banyere na Kapanọm, otu onye ọchịagha
bịakwutere ya rịọọ ka o nyere ya aka. 6 Ọ sịrị, “Onyenwe
m, onye na-ejere m ozi dina n’ụlọ n’oke ihe mgbu, akụkụ
ahụ ya kpọnwụkwara akpọnwụ.” 7 Jisọs sịrị ya, “Ọ bụ m bịa
gwọọ ya?” 8 Ma onye ọchịagha ahụ zara ya sị, “Onyenwe m,
ekwesighị m ka ị bata n’okpuru ụlọ m. Naanị nọdụ n’ebe a,
kwuo okwu, ahụ ga-adịkwa onye na-ejere m ozi ike. 9 N’ihi
na mụ onwe m bụkwa onye nọ n’okpuru ikike ọchịchị, nwee
ndị agha nọ n’okpuru m. Ana m asị onye nke a, ‘gaa.’ Ọ gaa,
sịkwa onye nke ọzọ, ‘bịa.’ Ọ bịa. Ana m asị ohu m, ‘mee nke a.’
Ọ na-emekwa ya.” 10 Mgbe Jisọs nụrụ okwu a, o juru ya anya
nke ukwuu. Ọ gwara igwe mmadụ ahụ so ya okwu sị, “N’ezie,
ahụbeghị m okwukwe dị otu a ebe ọbụla; ọ bụladị n’Izrel
niile. 11 N’ezie kwa, ọtụtụ ndị mmadụ ga-esite n’ọwụwa
anyanwụ nakwa ọdịda anyanwụ bịa soro Ebraham na Aịzik
na Jekọb nọkọọ n’oriri n’alaeze eluigwe. 12 Ma ụmụ alaeze
ahụ, ka a ga-atụpụ n’ezi, n’ime ọchịchịrị, ebe ịkwa akwa na
ịta ikikere eze ga-adị.” 13 Jisọs gwara ọchịagha ahụ okwu sị
ya, “Laa! E meerela gị dị ka okwukwe gị sịrị dị.” Ahụ dịrị onye
ahụ na-ejere ya ozi mma n’otu awa ahụ. 14 Mgbe Jisọs ruru
n’ụlọ Pita, ọ chọpụtara na nne nwunye ya nwere ahụ ọkụ.
15 Ọ metụrụ ya aka, ahụ ọkụ ahụ hapụrụ ya, o biliri malite
ijere ya ozi. 16 N’oge uhuruchi, ha kpọtaara ya ọtụtụ ndị
mmụọ ọjọọ na-esogbu. O ji okwu ọnụ chụpụ mmụọ ọjọọ ahụ
niile, gwọọkwa ndị niile ahụ na-adịghị ike. 17 Nke a bụ imezu
amụma ahụ Aịzaya buru sị, “O bupụrụ nrịa nrịa anyị niile,
burukwa ọrịa anyị niile.” 18 Mgbe Jisọs hụrụ igwe mmadụ dị
ukwuu ndị gbara ya gburugburu, ọ nyere ndị na-eso ụzọ ya
iwu ka ha gafee n’ofe nke ọzọ. 19 N’oge ahụ, otu onye n’etiti
ndị na-ezi iwu bịakwutere ya sị ya, “Onye nkuzi, aga m eso gị
gaa ebe ọbụla ị na-aga.” 20 Jisọs zara, sị, “Nkịta ọhịa nwere
ọnụ ebe ha na-edina. Ụmụ nnụnụ nke igwe nwekwara akwụ;
ma Nwa nke Mmadụ enweghị ebe obibi.” 21 Otu onye ọzọ
n’ime ndị na-eso ụzọ ya sịrị ya, “Onyenwe m, aga m eso gị,
kama kwere ka m buru ụzọ gaa lie nna m.” 22 Ma Jisọs zara
sị ya, “Soro m ugbu a. Hapụ ndị nwụrụ anwụ ka ha lie ndị
nwụrụ anwụ ibe ha.” 23 Mgbe ọ banyere n’ụgbọ, ndị na-eso
ụzọ ya sooro ya. 24 N’otu ntabi anya, oke ifufe bidoro ife
n’ọdọ mmiri ahụ, nke mere na ebili mmiri na-ekpuchi ụgbọ

ahụ. Ma ọ nọ na-arahụ ụra mgbe ihe ndị a na-eme. **25** Ndị
na-eso ụzọ ya jekwuuru ya, kpọtee ya, sị ya, "Onyenwe anyị,
zọpụta anyị! Lee, na anyị n'ala n'iyi." **26** Ma ọ zaghachiri,
"Unu ndị okwukwe nta, gịnị mere ụjọ ji na-atụ unu?" Mgbe
ahụ o biliri baara ifufe ahụ na ebili mmiri ahụ mba. Ha niile
dajụrụ, deere jii. **27** O juru ndị na-eso ụzọ ya anya, mee ka
ha jụọ ajụjụ sị, "Ọ bụ ụdị mmadụ dị aṅaa ka nwoke a bụ? Ọ
bụladị ifufe na ebili mmiri na-eme ihe o kwuru." **28** Mgbe o
rutere n'ofe nke ọzọ nke obodo Gadarin, mmadụ abụọ ndị
mmụọ ọjọọ si n'ebe a na-eli ozu zutere ya. Ha na-akpa ike nke
ukwuu, na ọ dịkwaghị onye na-esite n'ụzọ ahụ agafe n'ihi ha.
29 Ngwangwa, ha tiri mkpu bido na-ajụ ajụjụ sị, "Gịnị ka anyị
na gị nwekọrọ, gị Ọkpara Chineke? Ị gaghị echekwa eche ka
oge ruo tupu ibido ịta anyị ahụhụ?" **30** Igwe ezi nọ n'akụkụ
ebe ahụ na-akpa nri. **31** Mmụọ ọjọọ ndị a rịọrọ ya arịrịọ
sị, "Ọ bụrụ na ị chụpụ anyị, biko, hapụ anyị ka anyị banye
n'ime ezi ndị a." **32** Ọ nyere ha iwu sị ha, "Ngwa, gaanụ!" Ha
sitere n'ime mmadụ abụọ ahụ pụta banye n'ime igwe ezi
ahụ. Otu mgbe ahụ kwa, ezi ndị ahụ niile gbaara ọsọ site na
mkputamkpu ala ọnụ mmiri ahụ dabanyechaa n'ime mmiri
ahụ. Ha nwụkwara n'ime ya. **33** Ndị na-elekọta igwe ezi ndị
ahụ gbapụrụ gbaga n'ime obodo kọọrọ ha ihe niile mere;
tinyere ihe mere ndị ahụ mmụọ ọjọọ na-esogbu. **34** Ya mere
ndị niile nọ n'obodo ahụ pụtara ịhụ Jisọs. Mgbe ha hụrụ ya
ha rịọrọ ya sị ya pụọra ha n'akụkụ obodo ha.

9 Jisọs banyekwara n'ụgbọ mmiri nke kwọọrọ ya bịaruo
n'obodo nke ya. **2** Ndị ikom ụfọdụ butere ya otu nwoke
akụkụ ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ, bụ onye dina n'ute. Mgbe
Jisọs hụrụ okwukwe ndị ahụ, ọ gwara onye ọrịa ahụ okwu
sị ya, "Nwee obi ike nwa m nwoke n'ihi na a gbagharala gị
mmehie gị niile." **3** N'oge a, ụfọdụ ndị ozizi iwu nke ndị Juu
nọ n'ebe ahụ sịrịtara onwe ha, "Nwoke a na-ekwulu Chineke."
4 Ma ebe Jisọs matara ihe ha na-eche n'obi ha, ọ sịrị, "Gịnị
mere unu ji na-eche ajọ echiche n'obi unu? **5** Olee nke ka mfe
ikwu? Ọ bụ ị sị, 'A gbagharala gị mmehie gị niile,' ka ọ bụ ị sị,
'Bilie jee ije'? **6** Ma ka unu mata na Nwa nke Mmadụ nwere
ikike n'ụwa ịgbaghara mmehie." Ọ sịrị onye ahụ akụkụ ahụ
ya kpọnwụrụ akpọnwụ, "Bilie, chịrị ute gị laa!" **7** Nwoke
ahụ biliri, chịrị ute ya laa n'ụlọ ya. **8** Mgbe igwe mmadụ a
hụrụ ihe ahụ mere, akpata oyi jụrụ ha n'ahụ n'ihi egwu.
Ha tokwara Chineke onye na-enye ụmụ mmadụ ikike dị otu
a. **9** Mgbe Jisọs si n'ebe ahụ na-aga, ọ hụrụ otu nwoke a
na-akpọ Matiu ka ọ nọdụrụ ala n'ụlọ ịnakọta ụtụ. Ọ sịrị ya,
"Soro m." Na-atụfughị oge, ọ hapụrụ ihe niile soro ya. **10**
Dị ka ọ nọdụrụ ala iri nri uhuruchi n'ụlọ Matiu, ọtụtụ ndị
ọna ụtụ na ndị mmehie sooro ya na ndị na-eso ụzọ ya nọdụ
na-eri nri. **11** Mgbe ndị Farisii hụrụ nke a, ha jụrụ ndị na-
eso ụzọ ya ajụjụ sị ha, "Gịnị mere onye ozizi unu ji eso ndị
ọna ụtụ na ndị mmehie na-eri nri?" **12** Mgbe ọ nụrụ nke a,
Jisọs sịrị, "Mkpa dibịa adịghị akpa ndị ahụ dị ike, kama ọ bụ
ndị ahụ na-esighị ike ka mkpa dibịa na-akpa. **13** Ma gaanụ
mụta ihe okwu a pụtara, 'Ana m achọ ebere, ọ bụghị aja.'N'ihi
na abịaghị m ịkpọ ndị ezi omume, kama abịara m ịkpọ ndị
mmehie." **14** Emesịa, ndị na-eso ụzọ Jọn bịara jụọ ya ajụjụ sị,
"Gịnị mere ndị na-eso ụzọ gị adịghị ebu ọnụ dị ka anyị onwe
anyị na ndị Farisii na-eme?" **15** Jisọs jụrụ ha sị, "O kwesiri
ka ndị enyi onye na-alụ nwunye ọhụrụ nọrọ na mwute na-
erighị nri, mgbe ha na di nwanyị ọhụrụ nọ? Oge na-abịa
mgbe a ga-ewepụ di nwanyị ọhụrụ n'etiti ha, mgbe ahụ ka ha
ga-ebu ọnụ. **16** "Ọ dịghị onye na-eji akwa ọhụrụ kwachie
ebe akwa ochie siri dọkaa, n'ihi na akwa ahụ ga-esi n'ebe a
kwachiri ya dọwaa; mee ka ọ dị njọ karịa ka ọ dị na mbụ. **17**
Ọ dịkwaghị onye ga-etinye mmanya ọhụrụ n'ime karama
akpụkpọ ochie, n'ihi na karama ochie ahụ ga-agbawa mee ka
mmanya ọhụrụ ahụ wufuo. Kama ọ dị mma itinye mmanya
ọhụrụ n'ime karama akpụkpọ ọhụrụ, nke ga-echekwa ha
abụọ nke ọma." **18** Mgbe ọ nọ na-ekwu okwu, otu onyeisi
ụlọ ekpere bịara kpọọ isiala nye ya, sị, "Ọ dịbeghị anya nwa
m nwanyị nwụrụ. Otu ọ dị, bịa ka ị bikwasị ya aka gị. Ọ ga-
ebili dịkwa ndụ ọzọ." **19** N'ihi nke a, Jisọs soro ya gawa. Ndị
na-eso ụzọ ya sokwara ha. **20** Ma o nwere otu nwanyị onye
ahụ na-esighị ike. Nwanyị a anọọla n'ọrịa a afọ iri na abụọ.
Ọ bụkwa ọrịa oruru ọbara nke na-adịghị akwụsị akwụsị ka
ọ na-arịa. Nwanyị a sitere n'azụ bịaruo ya nso, metụ ọnụ
uwe ya aka. **21** N'ihi na o kwuolarị n'ime obi ya sị, "Ọ bụrụ
nnọọ na m ga-enwe ike metụ ọnụ uwe ya aka, a ga-agwọ
m." **22** Jisọs chigharịrị lee ya anya sị ya, "Ada m, nwee obi
ike, n'ihi na e sitela n'okwukwe gị mee ka ahụ dị gị mma."
Ahụ dịkwara nwanyị ahụ mma site n'oge ahụ. **23** Mgbe Jisọs
batara n'ụlọ onyendu ụlọ ekpere ndị Juu ahụ, hụ igwe mmadụ
ka ha na-atụ ụzụ na ndị na-egbu ọja. **24** Ọ sịrị ha, "Sinụ ebe a
pụọ, nwata nwanyị a anwụghị anwụ, kama ọ nọ n'ụra." Ma
ha chịrị ya ọchị. **25** Ma mgbe achụpụsịrị igwe mmadụ ahụ,
ọ banyere n'ime ụlọ, jide nwata nwanyị ahụ n'aka, o bilie
ọtọ. **26** Akụkọ ọrụ ebube a gbasara n'ebe niile n'ala ahụ. **27**
Mgbe Jisọs si n'ebe ahụ na-apụ, ụmụ nwoke abụọ ndị kpuru
ìsì sooro ya. Ha tikuru ya mkpu na-asị, "Nwa Devid, meere
anyị ebere!" **28** Ha sooro ya bata n'ụlọ ebe ọ nọ. Ọ jụrụ ha
ajụjụ sị, "Unu kwere na m nwere ike ime ka unu hụ ụzọ?" Ha
zara sị ya, "E, Onyenwe anyị, anyị kweere." **29** O metụrụ ha
aka n'anya sị ha, "Ya dịrị unu dị ka okwukwe unu si dị." **30**
Ngwangwa ndị ìsì ahụ bidoro ịhụ ụzọ. Jisọs maara ha ọkwa
sị ha "Unu agwakwala onye ọbụla." **31** Ma ha pụrụ gbasaa
akụkọ a ebe niile n'ala ahụ. **32** Mgbe ndị a sitere n'ebe ahụ
pụọ, ndị ọzọ buteere ya nwoke dara ogbi, onye mmụọ ọjọọ
bikwa n'ime ya. **33** Mgbe ọ chụpụrụ mmụọ ọjọọ ahụ, onye
ogbi ahụ bidoro ikwu okwu. Ibubo nwụrụ igwe mmadụ nọ
n'ebe ahụ. Ha sịrị, "Anyị ahụtụbeghị ihe dị otu a n'ala Izrel."
34 Ma ndị Farisii sịrị, "Ọ bụ ekwensu, eze ndị mmụọ ọjọọ, na-
enye ya ike ịchụpụ mmụọ ọjọọ." **35** Jisọs jegharịrị n'obodo
niile na ogbe niile dị n'ebe ahụ, ma ndị ukwu na ndị nta,
na-ezi ihe n'ụlọ ekpere ndị Juu, na-ekwusakwa oziọma nke
alaeze ahụ. Ọ na-agwọkwa ọrịa na nrịa nrịa niile dị iche iche.
36 Mgbe ọ hụrụ igwe mmadụ niile na-abịakwute ya, ọmịiko
ha mere ya, n'ihi na ha bụ ndị a na-esogbu. Ndị na-enweghị
onye inyeaka. Ndị dị ka atụrụ na-enweghị onye na-azụ ha. **37**
Mgbe ahụ, ọ sịrị ndị na-eso ụzọ ya, "Owuwe ihe ubi hiri nne
n'ezie. Ma ndị ọrụ dị ole na ole. **38** Ya mere, rịọọnụ Onyenwe
owuwe ihe ubi ka o zite ndị ọrụ n'owuwe ihe ubi ya."

10 Jisọs kpọrọ ndị na-eso ụzọ ya iri na abụọ nye ha ikike
ịchụpụ mmụọ na-adịghị ọcha, na ịgwọ nrịa nrịa na ọrịa
niile dị iche iche. **2** Nke a bụ aha ndị ozi iri na abụọ ahụ:
Saimọn (onye a na-akpọkwa Pita) na Andru nwanne Saimọn;
Jemis nwa Zebedi, na Jọn nwanne ya. **3** Filip na Batalomi;
Tọmọs na Matiu onye ọna ụtụ; Jemis nwa Alfịọs, na Tadịọs. **4**
Saimọn onye a na-akpọ Zilọt na Judas Iskarịọt, onye raara ya

nye n'aka ndị gburu ya. **5** Ndị ikom iri na abụọ ndị a ka Jisọs
nyere ikike zipụ. Maara ha ọkwa sị ha: "Unu agala n'ebe ndị
mba ọzọ, maọbụ n'ebe ndị Sameria nọ. **6** Kama jekwurunụ
ụmụ Izrel, ndị bụ atụrụ furu efu. **7** Mgbe unu na-aga, na-
ekwusaaranụ ha sị, 'alaeze eluigwe a dịla nso.' **8** Gwọọnụ ndị
ọrịa, kpọteenụ ndị nwụrụ anwụ, meenụ ka ahụ ndị ekpenta
dị ọcha, chụpụkwanụ mmụọ ọjọọ. N'efu ka unu natara. Ya
mere, nyenụ n'efu. **9** "Mgbe unu na-aga, unu anatala ọlaọcha
maọbụ ọlaedo, maọbụ ọla ọbụla tinye n'ime belịt unu. **10**
Unu ejikwala akpa maka njem unu, maọbụ uwe abụọ, maọbụ
akpụkpọụkwụ, maọbụ mkpanaka. N'ihi na onye ọrụ kwesiri
ihe e ji azụ ya. **11** Ma obodo ọbụla maọbụ ogbe ọbụla unu
bara n'ime ya, chọọnụ ụfọdụ ndị kwesiri nsọpụrụ bi n'obodo
ahụ. Nọgidekwanụ n'ụlọ ha ruo mgbe unu ga-ahapụ obodo
ahụ. **12** Mgbe unu na-abanye n'ụlọ ahụ, keleenụ ndị bi na ya
sị, udo dịrị unu. **13** Ọ bụrụ na ndị nọ n'ụlọ ahụ anabata unu,
meenụ ka udo unu bịakwasị n'ụlọ ahụ. Ọ bụrụkwanụ na ha
anabataghị unu, ka udo unu lọghachikwute unu. **14** Ọ bụrụ na
onye ọbụla anabataghị unu, maọbụ jụ ịnụrụ okwu unu, mgbe
unu na-ahapụ ụlọ ahụ maọbụ obodo ahụ kụchapụnụ aja dị
n'ụkwụ unu. **15** N'eziokwu, ọ ga-adịrị obodo ahụ njọ n'ụbọchị
ikpe karịa obodo Sọdọm na Gọmọra. **16** "Ana m ezipu unu
dị ka atụrụ n'etiti agụ. Ya mere, nweenụ uche dịka agwọ.
Burunu ndị a na-apụghị ịta ụta dịka nduru. **17** Kpachapụnụ
anya. N'ihi na a ga-enyefe unu n'aka nzukọ ndị ụlọ ikpe,
pịaakwa unu ihe n'ụlọ ekpere ha. **18** A ga-ekpe unu ikpe n'ihu
ndị na-achị achị na n'ihu ndị eze n'ihi m. Ma nke a ga-enye
unu ohere ịgwa ha ihe banyere m. E, nke a ga-enye unu ohere
ịgba ama banyere m nye ndị mba ọzọ. **19** Mgbe ha jidere
unu na-ekpe unu ikpe, unu echegbula onwe unu banyere ihe
unu ga-ekwu, maọbụ otu unu ga-esi kwuo ya. N'ihi na a ga-
eme ka unu mata ihe unu ga-ekwu n'oge ahụ. **20** N'ihi na ọ
bụghị unu ga-ekwu n'onwe unu. Kama Mmụọ nke Nna unu bi
n'eluigwe ga-esite n'ọnụ unu kwuo okwu. **21** "Nwanne ga-
arara nwanne ya nye ka e gbuo ya, nna ga-ararakwa nwa ya
nye. Ụmụ ga-ebili megide ndị mụrụ ha mee ka e gbuo ha. **22**
Mmadụ niile ga-akpọ unu asị n'ihi m. Ma onye ga-eguzosi ike
ruo ọgwụgwụ ka a ga-azọpụta. **23** Mgbe ọbụla ndị mmadụ
sogburu unu n'otu obodo gbalaganụ n'obodo ọzọ. N'ezie, asị
m unu, unu agaghị agazucha obodo niile nke Izrel tupu Nwa
nke Mmadụ alọghachi. **24** "Nwata akwụkwọ adịghị akarị onye
nkuzi ya. Ohu adịghị akarịkwa nna ya ukwu. **25** O zuorela
onye na-eso ụzọ onye nkuzi ka ọ dị ka onye nkuzi ya, na ohu
ahụ ka ọ dị ka onyenwe ya. Ọ bụrụ na a kpọrọ nna nwe ụlọ
Belzebub, a ga-esi aṅaa ghara ịkpọ ndị ezinaụlọ ya ihe karịrị
nke a? **26** "Ya mere unu atụla ha egwu. O nweghị ihe ọbụla e
kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghị ekpughe, maọbụ ihe e zoro
ezo nke a na-agaghị eme ka ọ pụta ìhè. **27** Ihe m na-agwa unu
ugbu a na nzuzo, kọsaanụ ya mgbe chi bọrọ. Ihe m ji nwayọọ
mee ka ọ baa unu na ntị, nọdụnụ n'elu ụlọ kwusaa ya. **28** Unu
atụla egwu ndị pụrụ igbu naanị anụ ahụ unu, ma ha enweghị
ike ịmetụ mkpụrụobi unu aka. Kama onye unu ga-atụ egwu
bụ Onye ahụ nwere ike imebi anụ ahụ unu na mkpụrụobi,
tụbakwa ha n'ọkụ ala mmụọ. **(Geenna g1067)** **29** Ọ bụghị otu
kobo ka a na-ere ụmụ nza abụọ? Ma otu n'ime ha agaghị ada
n'ala ma ọ bụrụ na Nna unu bi n'eluigwe amaghị. **30** Ọ bụladị
agịrị isi dị n'isi unu ka a maara ọnụọgụgụ ha. **31** Ya mere,
unu atụla egwu. Unu dị oke ọnụ karịa ọtụtụ ụmụ nza. **32**
"Ya mere, onye ọbụla kwupụtara m n'ihu ụmụ mmadụ, ka
mụ onwe m ga-ekwupụta n'ihu Nna m bi n'eluigwe. **33** Ma
onye ọbụla na-agọnarị m n'ihu ndị mmadụ, mụ onwe m ga-
agọnarịkwa ya n'ihu Nna m bi n'eluigwe. **34** "Unu echekwala
na m bịara iweta udo n'ụwa. Abịaghị m iweta udo, kama ọ bụ
iwebata mma agha. **35** Abịara m ime, "'Ka nwoke megide nna
ya, ka nwa nwanyị megide nne ya, ka nwunye nwa megide
nne di ya, **36** ndị iro mmadụ ga-abụ ndị ezinaụlọ ya.' **37**
"Ọ bụrụ na ị hụrụ nne gị maọbụ nna gị n'anya karịa m, i
kwesighị ịbụ onye nke m. Ọ bụrụ na ị hụrụ nwa gị nwoke,
maọbụ nwa gị nwanyị n'anya karịa m, i kwesighị ịbụ onye
nke m. **38** Onye ọbụla na-eburughị obe ya soro m, ekwesighị ị
bụ onye nke m. **39** Onye ọbụla chọtara ndụ ya ga-etufu ya,
ma onye ọbụla tufuru ndụ ya maka m, ga-achọtakwa ya. **40**
"Ndị niile nabatara unu na-anabata m. Mgbe ha nabatara m,
ọ bụkwa Onye ahụ zitere m ka ha na-anabata. **41** Ọ bụrụ na
unu anabata onye amụma n'ihi na ọ bụ onye amụma, unu na
onye amụma ahụ ga-enwekọ otu ụgwọ ọrụ. Ọ bụrụkwa na
unu anabata onye ezi omume n'ihi ezi omume ya, unu ga-
esorokwa ya nata ụgwọ ọrụ nke onye ezi omume. **42** Ọ bụrụ
na onye ọbụla ekunye otu n'ime ndị a na-eso ụzọ m mmiri
oyi ka ọ ṅụọ, n'ihi na ọ bụ onye na-eso ụzọ m, n'ezie, asị m
unu, ọ ghaghị ịnata ụgwọ ọrụ ya."

11 Mgbe Jisọs nyesịrị ndị na-eso ụzọ ya ndụmọdụ ndị a,
ọ hapụrụ ebe ahụ pụọ. Bido na-ejegharị n'obodo dị
iche iche na-ezisa oziọma. **2** Jọn omee baptizim nọkwa n'ụlọ
mkpọrọ n'oge ahụ. Mgbe ọ nụrụ akụkọ ọrụ ebube niile nke
Kraịst na-arụ, o zipụrụ ndị na-eso ụzọ ya. **3** Ọ gwara ha ka ha
jụọ ya ajụjụ sị, "Ọ bụ gị bụ onye ahụ anyị na-ele anya ọbịbịa
ya, ka ọ bụ onye ọzọ?" **4** Jisọs zara ha sị, "Laghachinụ azụ gwa
Jọn banyere ihe unu nụrụ na ihe anya unu hụrụ. **5** Gwanụ ya
na a na-eme ka ndị ìsì hụ ụzọ, ka ndị ngwụrọ gaa ije. A na-
emekwa ka ahụ ndị ekpenta dị ọcha. Ndị ogbi na-anụ ihe, na-
ekwu okwu. Ndị nwụrụ anwụ ka a na-akpọte. Gwakwanụ ya
ihe banyere oziọma a na-ezisara ndị ogbenye. **6** Ziekwanụ ya
ozi a, na ngọzị na-adịrị onye ahụ na-enweghị ihe mkpasu iwe
n'ihi m." **7** Mgbe ndị ahụ Jọn zitere lara, Jisọs bidoro ịgwa
igwe mmadụ nọ n'ebe ahụ okwu banyere Jọn. Ọ jụrụ ha ajụjụ
sị, "Mgbe unu gara n'ọzara ịhụ Jọn, gịnị ka unu lere anya na
unu ga-ahụ? Ọ bụ ahịhịa achara nke ikuku na-ebugharị? **8**
Ma ọ bụghị otu a, gịnị ka unu pụrụ iga ịhụ? Ọ bụ nwoke yi
uwe mara mma? Ma lee ndị na-eyi uwe dị oke ọnụahịa na-
anọ n'ụlọ eze. **9** Ma gịnị ka unu lere anya na unu ga-ahụ? Ọ
bụ onye amụma? E, asị m unu, ọ bụ onye karịrị onye amụma.
10 Onye bụ onye ahụ e dere ihe banyere ya n'akwụkwọ nsọ sị,
"'Lee, aga m ezipu onyeozi m n'ihu gị, onye ga-edozi ụzọ gị
n'ihu gị.' **11** N'ezie, ọ dịghị nwoke ọbụla n'etiti ndị nwanyị
mụrụ dị ukwuu karịa Jọn omee baptizim. Ma onye dịkarịsịrị
nta n'alaeze eluigwe dị ukwuu karịa ya. **12** Site n'ụbọchị
ndị ahụ Jọn omee baptizim malitere ọrụ ya ruo ugbu a, ihe
banyere alaeze eluigwe na-agabiga ihe ike. Otu a kwa ndị dị
ike na-abagidekwa ya. **13** N'ihi na tupu Jọn abịa, iwu na ndị
amụma niile buru amụma banyere alaeze a. **14** Ọ bụrụkwa na
unu jikeere ịnabata ya, ọ bụ ya bụ Ịlaija ahụ, nke na a ga ịbịa.
15 Onye ọbụla nwere ntị ịnụ ihe, ya nụrụ. **16** "Gịnị ka m ga-eji
tụnyere ndị bi n'ọgbọ a? Gịnị ka ha yiri? Ha dị ka ụmụntakịrị
na-egwuri egwu n'ama, ndị na-asị ibe ha, **17** "'Anyị gburu
unu ọja, ma unu ekweghị ete egwu. Anyị bụụrụ unu abụ ịkwa
ozu, ma unu akwaghị akwa.' **18** Jọn bịara na-erighị achịcha

maọbụ ihe ọṅụṅụ. Ha sịrị, ‘Mmụọ ọjọọ bi n’ime ya.’ 19 Ma
Nwa nke Mmadụ bịara na-eri ihe oriri, na-aṅụkwa ihe ọṅụṅụ.
Ha sị, ‘Lee, onye oke oriri na onye oke aṅụmaṅụ abịala, enyi
ndị ọna ụtụ na ndị mmehie.’ Ma amamihe na-esite n’ọrụ ya
gosiri na ihe o mere dị mma.” 20 Mgbe ahụ ọ bidoro ịbụ
obodo niile ebe ọ rụrụ ọtụtụ ọrụ ebube ọnụ, n’ihi na obodo
ndị a echegharịghị. 21 “Ahụhụ ga-adịrị gị Korazin. Ahụhụ
ga-adịkwara gị Betsaida. N’ihi na a sị na ọ bụ n’ime Taịa na
Saịdọn ka a rụrụ ọrụ ebube niile a rụrụ n’ime unu, ha gaara
echegharị ma gosikwa nchegharị ha site n’iyi uwe mkpe na
ikpokwasị onwe ha ntụ n’isi. 22 N’ezie asị m unu na ọ ga-adịrị
unu njọ n’ụbọchị ikpe ahụ karịa obodo Taịa na Saịdọn. 23 Ma
gị Kapanọm bụ obodo a na-asọpụrụ, a ga-ebuli gị elu ruo
eluigwe? Mba, ị ga-arịdaru ọkụ ala mmụọ. N’ihi na a sị na a
rụrụ ọrụ ebube m rụrụ n’ime gị n’obodo Sọdọm, a garaghị ala
ya n’iyi. Ọ gaara adịrị ruo taa. (Hadēs g86) 24 N’ezie asị m unu,
ọ ga-adịrị unu njọ n’ụbọchị ikpe ahụ karịa obodo Sọdọm.” 25
N’oge ahụ, Jisọs kwuru sị, “Nna, Onyenwe eluigwe na ụwa,
ana m ekele gị, n’ihi na ị zonarịrị ndị ọkachamara eziokwu
ahụ, ma kpughee ya nye ụmụntakịrị. 26 E, Nna m, ọ tọrọ gị
ụtọ ime ya n’ụzọ dị otu a. 27 “Nna m enyefeela m ihe niile
n’aka. Ọ dịghị onye maara Ọkpara ahụ ma ọ bụghị Nna ya. Ọ
dịkwaghị onye maara Nna karịa Ọkpara ahụ na ndị Ọkpara
ahụ kwadoro igosi Nna ya. 28 “Bịakwutenụ m unu niile ndị
na-adọgbu onwe unu n’ọrụ, ndị e bokwasịrị ibu dị arọ. Aga
m enyekwa unu izuike. 29 Nyaranụ yokunke m n’olu unu,
mụtakwanụ ihe site n’aka m. N’ihi na adị m nwayọọ, bụrụkwa
onye dị umeala n’obi. Unu ga-achọtakwara mkpụrụobi unu
izuike. 30 N’ihi na yoku m dị mfe, ibu m adịghịkwa arọ.”

12 N’oge ahụ, Jisọs sitere n’ubi a kụrụ ọka na-agafe
n’ụbọchị izuike. Ma ebe agụụ na-agụ ndị na-eso ụzọ ya,
ha malitere ịghọ ogbe ọka, na ịta mkpụrụ ya. 2 Mgbe ndị
Farisii hụrụ nke a, ha sịrị ya, “Lee, ndị na-eso ụzọ gị na-eme
ihe na-ezighị ezi ime n’ụbọchị izuike!” 3 Ma ọ zara ha sị, “Ọ
bụ na unu agụtaghị ihe Devid na ndị ya na ha soo mere mgbe
agụụ na-agụ ha? 4 Otu o si banye n’ụlọ Chineke, ya na ndị so
ya, rie achịcha a na-eche n’ihu Chineke, nke na-ezighị ezi
n’iwu ka ha rie, kama ọ dịịrị naanị ndị nchụaja iri ya. 5 Ka
ọ bụ na unu agụtabeghị ebe e dere ya n’ime akwụkwọ iwu
Mosis na ndị nchụaja na-emerụ ụbọchị izuike n’ụlọnsọ ukwu
ahụ, ma ọ dịghị onye na-ata ha ụta? 6 Ma ana m agwa unu na
onye dị ukwuu karịa ụlọnsọ ukwu nọ n’ebe a. 7 Ọ bụrụ na
unu ghọtara ihe akwụkwọ nsọ na-ekwu mgbe ọ na-asị, ‘Ana
m achọ ebere, ọ bụghị aja.’Unu agaraghị ama ndị ikpe na-
amaghị ikpe. 8 N’ihi na Nwa nke Mmadụ bụ Onyenwe ụbọchị
izuike.” 9 O sitere n’ebe ahụ pụọ banye n’ụlọ nzukọ ha. 10
N’ebe a ka ọ hụrụ otu nwoke aka ya kpọnwụrụ akpọnwụ. Ndị
nọ n’ebe ahụ jụrụ ya ajụjụ sị, “O ziri ezi n’iwu igwọ mmadụ
n’ụbọchị izuike?” 11 Ma ọ zara ha sị, “Ọ bụrụ na otu onye
n’ime unu nwere otu atụrụ danyere n’ime olulu n’ụbọchị
izuike gịnị ka ọ ga-eme? Ọ ga-ahapụ ya n’ebe ahụ? Ọ gaghị
ejide ya dọpụta ya? 12 Mmadụ ọ dịghị mkpa karịa atụrụ?
Ya mere, o ziri ezi n’iwu bụ ịrụ ọrụ ọma n’ụbọchị izuike.”
13 Mgbe ahụ ọ sịrị nwoke ahụ, “Setịpụ aka gị.” Nwoke ahụ
setịpụrụ aka ya. Aka ahụ dịkwara ya mma dị ka aka nke ọzọ.
14 N’ihi nke a ndị Farisii sitere n’ebe ahụ pụọ, ga gbaa izu otu
ha ga-esi gbuo ya. 15 Ma ebe Jisọs maara ihe ha na-ezube
ime, o sitere n’ebe ahụ pụọ. Ma ọtụtụ ndị mmadụ sooro ya. Ọ
gwọkwara ha nrịa nrịa ha niile. 16 Ma o nyere ha iwu ka ha
hapụ igwa ndị ọzọ onye ọ bụ. 17 Nke a bụ ka emezuo okwu
ahụ Aịzaya onye amụma kwuru, 18 “Onye a bụ onye na-ejere
m ozi, onye m họpụtara. Onye m hụkwara n’anya. O bụkwa
onye ihe ya na-atọ m ụtọ. Aga m etinye Mmụọ m n’ime ya. Ọ
ga-eme ka ikpe ziri ezi rute mba niile aka. 19 Ọ gaghị ese
okwu, ọ gaghị etisikwa mkpu ike. O nweghị onye ga-anụ olu
okwu ya n’ezi. 20 Ọ gaghị agbaji ahịhịa riidi azọpịara n’ala,
maọbụ menyụọ ogho oriọna na-enwu ntakịrị ntakịrị, tutu ruo
mgbe ọ ga-eme ka ikpe ziri ezi merie. 21 Ọ bụkwa n’aha ya ka
mba niile dị n’ụwa ga-atụkwasị olileanya ha.” 22 Emesịa, ha
kpọtaara ya otu nwoke kpuru ìsì ma daakwa ogbi. Ọ bụkwa
onye mmụọ ọjọọ na-esogbu. Ọ gwọrọ ya, mee ka nwoke ahụ
hụ ụzọ, bidokwa ikwu okwu. 23 Ihe a juru igwe mmadụ nọ
n’ebe ahụ anya. N’ihi ya, ha kwuru sị, “Nwoke a, ọ ga-abụ
Nwa Devid?” 24 Mgbe ndị Farisii nụrụ nke a, ha sịrị, “Nwoke a
chụpụrụ mmụọ ọjọọ a n’ihi na Belzebub, eze ndị mmụọ ọjọọ,
nyere ya ike ịchụpụ ya.” 25 Ma ebe ọ matara ihe ha na-eche
n’obi ha. Ọ gwara ha okwu sị, “Alaeze ọbụla kewara megide
onwe ya ga-ada. Obodo o bụla maọbụ ezinaụlọ ọbụla kewara
megide onwe ya agaghị eguzo. 26 Ọ bụrụ na ekwensu achụpụ
ekwensu, o kewala megide onwe ya. Oleekwanụ otu alaeze ya
ga-esi guzo. 27 Dị ka unu kwuru, ọ bụrụ na m na-achụpụ
mmụọ ọjọọ site n’ike Belzebub, ọ bụ n’ike onye ka ụmụ unu
ndị ikom na-achụpụ ha? Ya mere, ọ bụ ụmụ unu ga-ekpe unu
ikpe n’ihi okwu a unu kwuru. 28 Ma ọ bụrụ na m na-esite
n’ike Mmụọ nke Chineke na-achụpụ mmụọ ọjọọ, matakwanụ
na alaeze Chineke abịala n’etiti unu. 29 “Ọ dịghị mmadụ
ọbụla pụrụ ịbanye n’ụlọ nwoke dị ike kwakọrọ ngwongwo
niile dị n’ụlọ ahụ. Ma o nwere ike ime nke a ma ọ bụrụ na ọ
ga-eburu ụzọ kee nwoke ahụ agbụ? Mgbe o kesịrị ya agbụ, o
nwere ike ịbanye kwakọtaa ngwongwo niile dị n’ụlọ nwoke
ahụ. 30 “Onye ọbụla na-adịnyeghịrị m na-emegide m. Onye ọ
bụlakwa na-adịghị eso m ekpokọta, na-ekposa ekposa. 31
Ya mere, ana m agwa unu sị, na a ga-agbaghara mmehie na
nkwulu niile. Ma agaghị agbaghara nkwulu ekwuluru Mmụọ
Nsọ. 32 Onye ọbụla nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke
Mmadụ, a ga-agbaghara ya, ma onye ọbụla na-ekwu megide
Mmụọ Nsọ, agaghị agbaghara ya, n’ọgbọ a maọbụ n’ọgbọ nke
na-abịa. (aiōn g165) 33 “Ọ bụrụ na e mee ka osisi too nke ọma,
ọ ga-amịta mkpụrụ ọma, ma ọ bụrụ na o toghị nke ọma, ọ
ga-amịta mkpụrụ ọjọọ. N’ihi na a na-amata osisi ọbụla site
na mkpụrụ ya. 34 Ụmụ ajụala, olee otu unu ga-esi kwuo
okwu dị mma, ebe obi unu dị njọ? N’ihi na ihe mmadụ kwuru
bụ ihe si ya n’obi pụta. 35 Ezi mmadụ na-esi n’ezi akụ ya
wepụta ihe dị mma, ma ajọ mmadụ na-esitekwa n’ajọ akụ ya
wepụta ajọọ ihe. 36 Ma ana m agwa unu sị, n’ụbọchị ikpe
ahụ, onye ọbụla ga-aza ajụjụ, banyere okwu niile na-enweghị
isi o kwuru. 37 N’ihi na ọ bụ site n’okwu ọnụ gị ka ị ga-abụ
onye ikpe mara, sitekwa n’okwu ọnụ gị ka ị ga-abụ onye ikpe
na-amaghị.” 38 Mgbe ahụ, ụfọdụ ndị ozizi iwu na ndị Farisii
gwara Jisọs sị ya, “Onye nkuzi, anyị chọrọ ka i gosi anyị ihe
ịrịbama.” 39 Ma ọ zara sị ha, “Ọ bụ naanị ajọ ọgbọ nke na-
enweghị okwukwe ga-achọkwa ka e gosi ha ihe ịrịbama. Ma ọ
dịkwaghị ihe ịrịbama ọzọ a ga-egosi unu karịa ihe ịrịbama
Jona onye amụma. 40 N’ihi na dị ka Jona nọrọ ụbọchị atọ,
ehihie na abalị n’afọ azụ dị ukwuu, otu a ka Nwa nke Mmadụ
ga-esi nọọkwa ụbọchị atọ, ehihie na abalị n’obi nke ala. 41
Ndị ikom Ninive ga-eso ọgbọ a bilie n’ụbọchị ikpe maa ya

ikpe. N'ihi na ha chegharịrị mgbe ha nụrụ nkwusa Jona. Ma
lee onye karịrị Jona ukwuu nọ n'ebe a. **42** N'ụbọchị ikpe ahụ
kwa, eze nwanyị nke Ndịdaga-eso ọgbọ a bilie boo ya ebubo.
Ọ ga-amakwa unu ikpe. N'ihi na o siri n'ebe dị ụwa sọtụrụ
bịa nụrụ okwu amamihe Solomọn. Ma ugbu a onye ahụ dị
ukwuu karịa Solomọn nọ n'ebe a, ma unu jụrụ i kwere na ya.
43 "Mgbe mmụọ na-adịghị ọcha si n'ime mmadụ pụọ, ọ na-
agabiga n'ọzara ebe mmiri na-adịghị ịchọ ebe izuike, ma ọ
naghị achọta ya. **44** Mgbe ahụ, ọ na-asị, 'Aga m alaghachi
n'ụlọ m, ebe m si pụta.' Mgbe ọ lọghachiri, ọ na-achọpụta na
a zachara ụlọ ahụ dozie ya, ọ dịkwaghị onye bichiri n'ime ya.
45 Mgbe ahụ, ọ na-apụ gaa chọta mmụọ asaa ọzọ, ndị dị njọ
karịa ya onwe ya. Ha niile na-abata bịa biri n'ime onye ahụ.
Mee ka ọnọdụ ya dị njọ karịa ka ọ dị na mbụ. Otu a ka ọ ga-
adịrị ndị bi n'ọgbọ a jọrọ njọ." **46** Mgbe ọ nọ na-agwa igwe
mmadụ ahụ okwu, nne ya na ụmụnne ya bịara guzoro n'ezi
na-eche ka ha gwa ya okwu. **47** Otu onye n'ime igwe mmadụ
ahụ gwara ya okwu sị, "Lee, nne gị na ụmụnne gị ndị nwoke
na-achọ ịhụ gị n'ezi. Ha chọrọ igwa gị okwu." **48** Ma ọ zara
onye ahụ gwara ya okwu sị, "Onye bụ nne m? Olee ndị bụ
ụmụnne m ndị nwoke?" **49** Ọ tụrụ ndị na-eso ụzọ ya aka, sị,
"Lee, ndị a bụ nne m na ụmụnne m ndị nwoke. **50** N'ihi na
onye ọbụla na-eme ihe Nna m bi n'eluigwe chọrọ, bụ nwanne
m nwoke, na nwanne m nwanyị, nakwa nne m."

13 N'otu ụbọchị ahụ, Jisọs hapụrụ ụlọ ahụ gaa n'ọnụ mmiri
ebe ọ nọdụrụ ala. **2** Igwe mmadụ dị ukwuu bịakwutere
ya, nke mere ka ọ baa n'ime ụgbọ mmiri. N'ime ya ka ọ nọ
na-ezi ndị mmadụ nọ n'ọnụ mmiri ahụ na-ege ya ntị ihe.
3 O ji ilu gwa ha ọtụtụ ihe. Ọ gwara ha sị, "O nwere otu
onye ọrụ ubi gara ịkụ mkpụrụ n'ubi ya. **4** Mgbe ọ na-agha
mkpụrụ ndị a, ụfọdụ n'ime ha dara n'akụkụ ụzọ ebe ụmụ
nnụnụ bịara tụrịa ha loo. **5** Ma ụfọdụ n'ime ha dara n'ala dị
nkume nkume. Ọ dịghị anya ha puputara, too, n'ihi na aja
dị n'ebe ahụ emighị emi. **6** Ma mgbe anwụ mụkwasịrị ha,
ha chanwụrụ, kpọnwụọ, n'ihi na mgbọrọgwụ ha emikpughị
emikpu n'ime ala. **7** Mkpụrụ ụfọdụ danyere n'etiti ogwu,
ogwu ahụ topụtara kpagbuo ha. **8** Ma ụfọdụ mkpụrụ dara
n'ezi ala, mịakwa ọtụtụ mkpụrụ. Ụfọdụ mịrị mkpụrụ iri atọ,
ụfọdụ iri isii, ụfọdụ kwa otu narị. **9** Onye ọbụla nwere ntị ịnụ
ihe, ya nụrụ." **10** Emesịa, ndị na-eso ụzọ ya bịakwutere ya
jụọ ya sị, "Gịnị mere i ji na-agwa ndị a okwu n'ilu?" **11** Ọ
zaghachiri, "N'ihi na ọ bụ unu ka e nyere ịmata ihe omimi
niile nke alaeze eluigwe. Emeghị ka ndị ọzọ ghọta ya. **12**
Onye ahụ nwere ihe ka a ga-enyekwa ọzọ, ka o nwee karịa.
Ma onye na-enweghị ihe ọbụla ka a ga-anapụ ọ bụladị ihe o
nwere. **13** Nke a bụ ihe mere m ji agwa ha okwu n'ilu: "N'ihi
na ha na-ele anya, ma ha adịghị ahụ ụzọ, ha na-ege ntị, ma
ha adịghị anụ ihe maọbụ aghọta ya. **14** Nke a bụkwa imezu
amụma ahụ Aịzaya buru sị, "'Unu ga na-anụ, nụkwa, ma unu
agaghị aghọta ihe ọbụla. Unu ga na-ele anya, hụkwa, ma unu
agaghị ahụ ihe ọbụla. **15** N'ihi na obi ndị nke a a maala abụba,
dịkwa arọ, ha adịghị ejikwa ntị ha anụ ihe, ha mechikwara
anya ha ka ha ghara ịhụ ụzọ. Ma ọ bụghị otu a ha nwere
ike iji anya ha hụ ụzọ, jirikwa ntị ha nụ ihe, sitekwa n'obi
ha nwe nghọta ma chigharịa bịakwute m, ka m gwọọ ha.'
16 Ma ngọzị na-adịrị anya unu, n'ihi na ha na-ahụ ụzọ, na
ntị unu n'ihi na ha na-anụkwa ihe. **17** N'ezie agwa m unu,
ọtụtụ ndị amụma na ndị ezi omume ka ọ gụrụ agụụ ịhụ ihe
unu na-ahụ, ma ha ahụghị ya, na ịnụ ihe unu na-anụ, ma ha
anụghị ya. **18** "Ugbu nụrụnụ nkọwa ilu ọgha mkpụrụ ahụ. **19**
Mgbe onye ọbụla nụrụ oziọma nke alaeze ahụ, ma ọ ghọtaghị
ya, ajọ onye ahụ na-abịa napụ ya ihe ahụ akụrụ n'obi ya.
Nke a bụ mkpụrụ ahụ nke dara n'okporoụzọ. **20** Mkpụrụ
nke dara n'ala nkume nọchiri anya obi mmadụ onye nụrụ
oziọma ahụ, jirikwa oke ọṅụ nabata ya. **21** Ma ebe ha na-
enweghị mgbọrọgwụ n'ime ha. Ha na-anọ nwa oge nta. Mgbe
nsogbu maọbụ mkpagbu bịara n'ihi okwu ahụ, ngwangwa ha
na-adachapụ. **22** Mkpụrụ nke dara n'ala ahụ ogwu ogwu dị
nọchiri anya obi mmadụ onye nụrụ oziọma ahụ, ma ọchịchọ
nke ụwa a, ya na itinye obi n'akụ nke ụwa a, kpagidere okwu
dị n'ime ya, mee ka ọ ghara ịmị mkpụrụ. **(aiōn g165)** **23** Ma
mkpụrụ dara n'ala ọma ahụ nọchiri anya obi mmadụ onye
gere ntị n'oziọma ahụ, ghọtakwa ya. Ọ na-amịta mkpụrụ dị
narị, maọbụ iri isii, maọbụ iri atọ karịa ihe akụnyere n'ime
ya." **24** Ọ tụụrụ ha ilu ọzọ sị, "Alaeze eluigwe dị ka mmadụ
ọbụla nke kụrụ ezi mkpụrụn'ubi ya. **25** Ma n'otu abalị, mgbe
onye ọbụla nọ n'ụra, onye iro gara n'ubi ahụ kụọ mkpụrụ
na-epu ahịhịa n'etiti ezi mkpụrụ ọka wiiti ahụ ọ kụrụ ma
laa. **26** Mgbe mkpụrụ ọka wiiti ndị ahụ puputara, mepụta isi
ọka, ahịhịa ahụ bidokwara ito. **27** "Ndị ọrụ onye nwe ubi ahụ
bịara sị ya, 'Nna anyị ukwu, ọ bụghị ezi mkpụrụ ọka ka ị kụrụ
n'ubi gị? Ebeekwanụ ka ahịhịa ndị a si bịa?' **28** "Onye ọrụ
ubi ahụ zara ha sị, 'Ọ bụ onye iro m kụrụ ahịhịa ndị a.' "Ndị
ọrụ ya jụrụ ya sị, 'Ị chọrọ ka anyị gaa fopụtasịa ha?' **29** "Ma
onye ọrụ ubi ahụ sịrị ha, 'Ọ dịghị, n'ihi na mgbe unu na-
achọ ihopu ahịhịa ndị ahụ, unu nwere ike site na-amaghị
ama hopu ezi mkpụrụ ọka wiiti. **30** Hapụnụ ọka ahụ ka ha na
ahịhịa ndị ahụ na-etokọta, tutu ruo mgbe a ga-ewe ihe ubi.
N'oge ahụ aga m enye ndị owuwe ihe ubi iwu sị, burunu ụzọ
chịkọtasịa ahịhịa ndị a niile, kee ha n'ukwu n'ukwu, kpọọ ha
ọkụ. Ma kpokọtanụ ọka wiiti ndị a tinye ha n'ọba m.'" **31** Ọ
tụkwara ilu ọzọ sị ha, "Alaeze eluigwe dị ka mkpụrụ mọstaadị
nke onye ọrụ ubi kụrụ n'ubi ya. **32** Ọ bụ ezie na ọ bụ mkpụrụ
dịkarịsịrị nta karịa mkpụrụ ubi niile, ma mgbe mkpụrụ a
toro, ọ na-adị ukwuu karịa ihe niile a kụrụ n'ubi. Ọ na-aghọ
osisi buru ibu, nke ụmụ nnụnụ na-ezukwa ike n'alaka ya." **33**
Ọ tụrụ ha ilu ọzọ sị, "Alaeze eluigwe dị ka ihe na-eko achịcha,
nke nwanyị na-ewere gwakọta n'ụtụ ọka e ji eme achịcha,
tutu ruo mgbe ihe iko achịcha ahụ mere ka ụtụ ọka ahụ niile
koo." **34** Oge niile ka Jisọs na-eji ilu na-agwa ndị mmadụ
ndị a okwu. O nweghị oge ọbụla ọ gwara ha okwu hapụ iji
ilu. **35** O mere nke a ka okwu onye amụma kwuru mezuo, sị,
"Aga m eji ilu kwuo okwu mgbe m na-agwa ha okwu. Aga m
agwakwa ha ihe mmadụ ọbụla na-amaghị site n'oge e kere
ụwa." **36** Emesịa, ọ hapụrụ igwe mmadụ ahụ baa n'ụlọ. Ndị
na-eso ụzọ ya bịakwutere ya sị ya, "Kọwaara anyị ihe ilu ahụ
ị tụrụ pụtara, ilu banyere ahịhịa puru n'ubi a kụrụ ọka." **37**
Jisọs zara ha sị, "Nwoke ahụ kụrụ mkpụrụ ahụ bụ Nwa nke
Mmadụ. **38** Ubi ahụ a ghanyere mkpụrụ ndị ahụ bụ ụwa.
Mkpụrụ nke a kụrụ n'ubi ahụ nọchiri anya ụmụ nke alaeze
ahụ. Ahịhịa ahụ puru n'ubi ahụ nọchikwara anya ụmụ ajọ
onye ahụ. **39** Onye iro ahụ gara kụọ mkpụrụ puru ahịhịa bụ
ekwensu. Owuwe ihe ubi nọchiri anya ọgwụgwụ oge. Ndị
owuwe ihe ubi bụkwa ndị mmụọ ozi. **(aiōn g165)** **40** "Dị ka e
siri fopụtasịa ahịhịa ahụ kpọọ ha ọkụ, otu a ka ọ ga-adị mgbe
ụwa ga-agwụ. **(aiōn g165)** **41** Nwa nke Mmadụ ga-ezipụ ndị
mmụọ ozi ya ka ha gaa site n'alaeze ya fopụtasịa ihe niile na-

eme ka e mee mmehie, na ndị niile na-eme ajọ ihe. 42 Ha ga-
atụbakwa ha n’ime oke ọkụ ahụ, ebe ha ga-anọ na-akwa akwa,
na-atakwa ikikere eze. 43 Ma ndị niile bụ ndị ezi omume ga-
enwu dị ka anyanwụ n’ime alaeze Nna ha. Onye ọbụla nwere
ntị ịnụ ihe, ya nụrụ. 44 “Alaeze eluigwe dị ka akụ e zoro n’ubi,
nke otu nwoke chọpụtara zookwa ya ọzọ. Nwoke a jiri ọṅụ
ree ihe niile o nwere, ma gaa zụta ubi ahụ. 45 “Ọzọ, alaeze
eluigwe yiri nkume dị oke ọnụahịa nke onye na-azụ ahịa
chọtara. 46 Mgbe ọ hụrụ nkume a, o ree ihe niile o nwere,
were ego ya gaa zụrụ nkume a dị oke ọnụahịa. 47 “Ọzọkwa,
alaeze eluigwe dị ka ụgbụ e ji egbu azụ, nke a wụnyere n’ime
osimiri, jiri ya jide azụ dị iche iche. 48 Mgbe ụgbụ a juru,
ndị ọkụ azụ ahụ na-adọpụta ya. Nọdụ ala họpụtasịa ndị dị
mma tinye ha n’ime nkata, ma tufuo ndị na-adịghị mma.
49 Otu a ka ọ ga-adị n’ọgwụgwụ oge. Ndị mmụọ ozi ga-abịa
kewapụ ndị ọjọọ site n’etiti ndị ezi omume, (aiōn g165) 50 ma
tụbakwa ha n’ime oke ọkụ ahụ. Ebe ha ga-anọ na-akwa akwa
na-atakwa ikikere eze.” 51 Ọ jụrụ ha sị, “Unu ghọtara ihe ndị
a m na-ekwu?” Ha zara sị ya, “E.” 52 Ọ sịrị ha, “N’ihi nke a,
onye nkuzi nke iwu ọbụla nke e mere ka ọ bụrụ onye na-eso
ụzọ alaeze eluigwe, dị ka onyenwe ụlọ nke na-esite n’ụlọakụ
ya na-ewepụta ihe ọhụrụ na ihe ochie.” 53 Mgbe Jisọs tụsịrị
ilu ndị a, o si ebe ahụ pụọ. 54 O rutere n’obodo ya, malite izi
ha ihe n’ụlọ ekpere ha, nke a jukwara ha anya. Ha jụrịtara
onwe ha ajụjụ na-asị, “Ebee ka o si nweta amamihe a? Ebee
ka o si nweta ike ịrụ ọrụ ebube ndị a niile? 55 Nwoke a, ọ
bụghị nwa onye kapinta? Ọ bụ na-adịghị akpọ nne ya Meri?
Jemis, Josef, Saimọn na Judas, ha abụghị ụmụnne ya ndị
ikom? 56 Ụmụnne ya ndị inyom niile, ha anọghị n’etiti anyị?
Olee ebekwa ka nwoke a si nweta ihe ndị a?” 57 Iwe were ha
n’ebe ọ nọ. Ma Jisọs gwara ha okwu sị ha, “A na-asọpụrụ onye
amụma n’ebe niile, ma a dịghị asọpụrụ ya n’obodo a mụrụ ya,
nakwa n’ezinaụlọ nke ya.” 58 Ya mere, ọ rụghị ọtụtụ ọrụ
ebube n’ebe ahụ, n’ihi na ha enweghị okwukwe n’ime ha.

14 N’oge a Herọd eze na-achị Galili nụrụ ihe banyere Jisọs.
2 Ọ gwara ndị na-ejere ya ozi okwu sị ha, “Onye a
bụkwanụ Jọn omee baptizim. O sitela na ndị nwụrụ anwụ
bilie dịkwa ndụ ọzọ. Ọ bụ ya mere ike ịrụ ọrụ ebube ndị a ji dị
n’ime ya.” 3 N’ihi na, Herọd jidere Jọn kee ya agbụ tinye ya
n’ụlọ mkpọrọ, n’ihi Herodịas nwunye Filip nwanne ya nwoke.
4 N’ihi na Jọn gwara ya, “Ọ bụghị ihe ziri ezi n’iwu ka ị kpọrọ
ya.” 5 Herọd chọrọrị igbu ya, ma ọ tụrụ egwu ndị mmadụ,
n’ihi na ha weere Jọn dị ka onye amụma. 6 Ma mgbe a na-
eme mmemme icheta ọmụmụ Herọd, ada Herodịas tere egwu
n’ihu Herọd, na n’ihu ndị ọbịa bịara n’ụbọchị ahụ. Obi tọrọ
Herọd ụtọ nke ukwuu. 7 Nke a mere o ji ṅụọ iyi kwee nkwa
inye ya ihe ọbụla ọ rịọrọ. 8 Ma dị ka nne ya si haziere ya,
ọ rịọrọ eze Herọd sị, “Nye m isi Jọn omee baptizim n’efere
ugbu a.” 9 Arịrịọ a wutere eze Herọd, ma n’ihi iyi ọ ṅụrụ na
n’ihi ndị ọbịa ya niile, ọ chọghị ịla azụ n’okwu ya. O nyere
iwu ka e meere ya ihe ọ chọrọ. 10 O ziri ozi ka e bipụ isi Jọn
n’ụlọ mkpọrọ. 11 E tinyere isi ya n’efere bunye nwaagbọghọ
ahụ. Ọ naara ya bulaara nne ya. 12 Ndị na-eso ụzọ ya bịara
buru ozu ya gaa lie. Ha gara kọọrọ Jisọs ihe mere. 13 Mgbe
Jisọs nụrụ akụkọ a, ọ banyere n’ụgbọ mmiri gaa n’ọzara, ebe
ọ ga-anọdụrụ onwe ya. Ma mgbe igwe mmadụ nụrụ ya, ha si
obodo dị iche iche sooro ya n’ukwu ala. 14 Mgbe o sitere
n’ụgbọ mmiri ahụ rịdata, ọ hụrụ oke igwe mmadụ. O nwere
ọmịiko n’ebe ha nọ, gwọọ ndị ọrịa n’etiti ha. 15 N’oge anyasị
ụbọchị ahụ, ndị na-eso ụzọ ya bịakwutere ya sị ya, “Chi na-
achọ iji. Ebe a abụkwaghị ebe ndị mmadụ bi. O nweghị nri a
ga-azụta n’ọzara a. Zilaga igwe mmadụ ndị a ka ha gaa n’ime
obodo zụọra onwe ha nri.” 16 Ma Jisọs gwara ha sị, “Ọ dịghị
mkpa na ha ga-ala. Nyenụ ha nri ka ha rie.” 17 Ha zara ya sị,
“Ọ bụ naanị ogbe achịcha ise na azụ abụọ ka anyị nwere.”
18 Ọ sịrị ha, “Wetaranụ m ha n’ebe a.” 19 Ọ gwara igwe
mmadụ ahụ ka ha nọdụ ala n’ahịhịa. O weere ogbe achịcha
ise na azụ abụọ ahụ welie anya ya elu nye Chineke ekele. Ọ
nyawara achịcha ahụ, nye ha ndị na-eso ụzọ ya, ndị na-eso
ụzọ ya nyere ha igwe mmadụ ahụ. 20 Onye ọbụla riri rijuo
afọ. Emesịa, ndị na-eso ụzọ Jisọs tụtụkọtara iberibe achịcha
dara n’ala tụtụjuo ha nkata iri na abụọ. 21 Ma ndị riri nri
ahụ dị puku ụmụ nwoke ise, n’agụnyeghị ụmụ nwanyị, na
ụmụntakịrị. 22 Mgbe nke a gasịrị, ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya
ka ha banye n’ụgbọ malite ịgafe ofe ọzọ nke osimiri ahụ.
Ma ya onwe ya nọdụrụ maka izilaga ndị mmadụ ahụ. 23
Mgbe ọ zilagasịrị igwe mmadụ ahụ, ọ rigooro n’elu ugwu ikpe
ekpere, naanị ya. Mgbe oge anyasị ruru, naanị ya nọkwa na-
ebe ahụ. 24 Ma n’oge a ụgbọ mmiri ahụ esitela n’ebe ala dị
nso gamie n’elu osimiri, ebili mmiri na-ebugharịkwa ya, n’ihi
na ifufe ahụ na-emegide ya. 25 Ma ihe dị ka site n’elekere atọ
ruo elekere isii nke ụtụtụ, Jisọs bịakwutere ha, na-aga ije
n’elu osimiri. 26 Mgbe ndị na-eso ụzọ ya hụrụ ya ka ọ na-aga
ije n’elu osimiri ahụ, obi lọrọ ha mmiri, ha sị, “Ọ bụkwanụ
mmụọ o!” Ha tiri mkpu n’ihi egwu. 27 Ma ngwangwa Jisọs
sịrị ha, “Nweenụ obi ike! O bụ m; unu atụla egwu.” 28 Pita
zara ya, “Onyenwe anyị, ọ bụrụ na ọ bụ gị, sị m bịakwute
gị n’elu mmiri.” 29 Ọ sịrị ya, “Bịa!” Pita sitere n’ụgbọ ahụ
pụta, bido ịga ije n’elu mmiri ijekwuru Jisọs. 30 Ma mgbe ọ
hụrụ oke ebili mmiri ahụ ka ọ na-amagharị; egwu tụrụ ya.
Ma mgbe ọ malitere imikpu n’ime mmiri ahụ, o tiri mkpu sị,
“Onyenwe m! Zọpụta m!” 31 Na-atụfughị oge, Jisọs setịpụrụ
aka ya dọpụta Pita. Ọ sịrị ya, “Gị onye okwukwe nta, n’ihi gịnị
ka i ji nwee obi abụọ!” 32 Ma mgbe ha rịbanyere n’ime ụgbọ
ahụ ifufe ahụ kwụsịkwara. 33 Ndị ahụ nọ n’ụgbọ ahụ kpọrọ
isiala nye ya sị, “N’ezie, ị bụ Ọkpara Chineke.” 34 Mgbe ha
gafere n’ofe nke ọzọ, ha bịarutere n’ala Genesaret. 35 Mgbe
ndị obodo ahụ matara na ọ bụ ya, ha zisara ozi gburugburu
obodo niile ahụ, ma dutere ya ndị niile ahụ na-adịghị ike. 36
Ha rịọrọ ya ka o kwenye ka ha metụ ọ bụladị ọnụ uwe ya aka.
Ndị niile metụrụ ya aka ka a gwọrọ.

15 Mgbe ahụ, ụfọdụ ndị Farisii na ndị ozizi iwu si Jerusalem
bịakwute Jisọs jụrụ ya ajụjụ sị, 2 “Gịnị mere ndị na-eso
ụzọ gị adịghị erube isi n’omenaala ndị okenye? Ha anaghị
akwọ aka ha tupu ha erie nri.” 3 Ọ zara ha sị, “Gịnị mere unu
ji na-ada iwu Chineke n’ihi omenaala unu? 4 N’ihi na Chineke
sịrị, ‘Sọpụrụ nne gị na nna gị,’na, ‘onye ọbụla kwujọrọ nna
maọbụ nne ya ka e gbuo ya.’ 5 Ma unu na-asị, ọ bụrụ na onye
ọbụla ga-asị nna maọbụ nne ya, ihe ọbụla bụ nke ị gara erite
n’aka m bụ ‘onyinye dịrị Chineke.’ 6 N’ihi ya, ha agaghị eji ya
asọpụrụ nna ha maọbụ nne ha. N’ụzọ dị otu a, unu na-eme
ka okwu Chineke bụrụ ihe efu n’ihi omenaala unu. 7 Ndị
ihu abụọ! Amụma ahụ Aịzaya buru banyere unu bụ eziokwu.
Mgbe o kwuru sị, 8 “‘Ndị a ji egbugbere ọnụ ha na-asọpụrụ
m, ma obi ha dị anya n’ebe m nọ. 9 Ofufe ha na-efe m bụ ihe
efu, ozizi ha bụkwa ihe mmadụ nyere n’iwu.’” 10 Mgbe ahụ, ọ

kpọrọ igwe mmadụ ahụ, sị ha, “Geenụ ntị, ghọtakwanụ. 11 Ọ
bụghị ihe banyere mmadụ n’ọnụ na-emerụ ya, kama ọ bụ ihe
sị n’ọnụ onye ahụ pụta na-emerụ ya.” 12 Ndị na-eso ụzọ ya
bịakwutere ya sị, “Ị makwa na obi adịghị ndị Farisii mma
n’ihi okwu ahụ i kwuru?” 13 Ma ọ zara sị ha, “Osisi ọbụla Nna
m nke eluigwe na-ejighị aka ya kụọ ka a ga-ehopu. 14 Ya
mere, unu echegbula onwe unu, n’ihi na ha bụ ndị ndu kpuru
ìsì. Ma ọ bụrụ na onye ìsì eduo onye ìsì ibe ya ha abụọ adaba
n’ime olulu.” 15 Pita sịrị ya, “Kọwaara anyị ihe ilu a pụtara.”
16 Ọ jụrụ ha sị, “Unu ọ ka dị ka ndị na-enweghị nghọta? 17 Ọ
bụ na unu aghọtaghị na ihe ọbụla nke na-aba n’ọnụ na-aga
n’ime afọ, sịkwa n’ebe ahụ a nyụpụ ya n’ụlọ nsị? 18 Ma ihe si
mmadụ n’ọnụ pụta na-esi ya n’obi apụta. Ọ bụ ihe dị otu
a na-emerụ mmadụ. 19 N’ihi na ọ bụ n’ime obi mmadụ ka
echiche ime ihe ọjọọ ndị a si apụta: igbu mmadụ, ịkwa iko
niile, ịkwa iko nke ndị ikom nwere nwunye na ndị inyom
nwere di, na izu ohi, na ama ụgha, na nkwulu. 20 Ihe ndị
a bụ ihe na-emerụ mmadụ, ọ bụghị ma mmadụ kwọrọ aka
tupu o rie nri, maọbụ na ọ kwọghị.” 21 Jisọs hapụrụ obodo
ahụ gaa n’akụkụ obodo Taịa na Saịdọn. 22 N’ebe ahụ, otu
nwanyị onye Kenan bi n’obodo ahụ bịakwutere ya rịọọ ya sị,
“Onyenwe m, nwa Devid, biko meere m ebere. Ada m nwanyị
nwere ajọ mmụọ n’ime ya nke na-esogbu ya oge niile.” 23 Ma
ọ gbara ya nkịtị. Emesịa ndị na-eso ụzọ ya bịakwutere ya rịọ
ya sị ya, “Chụlaa nwanyị a! Lee ka o si eti mkpu na-esogharị
anyị!” 24 Ọ zara sị, “Ezitere m naanị ijekwuru atụrụ furu
efu nke ụlọ Izrel.” 25 Ma ọ bịara daa n’ụkwụ ya rịọọ ya sị,
“Onyenwe m, nyere m aka!” 26 Ọ zara sị, “O zighị ezi na a
ga-ewere nri ụmụntakịrị tụpụrụ nkịta.” 27 Ọ zara sị, “Ọ bụ
eziokwu Onyenwe m. Ma a na-ekwekwa ka ụmụ nkịta nọ
n’okpuru tebul rie iberibe nri nke na-esi n’elu tebul ha daa
n’ala.” 28 Jisọs zara sị ya, “Nwanyị, okwukwe gị dị ukwuu!
Laa, e meelara gị ihe ị na-arịọ.” N’otu oge ahụ a gwọrọ ada
ya. 29 Jisọs hapụrụ ebe ahụ lọghachi n’akụkụ osimiri Galili.
Ọ rigooro n’elu ugwu nọdụ ala. 30 Igwe mmadụ dị ukwuu
bịakwutere ya. Ha duteere ya ndị ngwụrọ, na ndị ìsì, na ndị
aka ha na ndị ụkwụ ha kpọnwụrụ akpọnwụ, na ndị ogbi, na
ọtụtụ ndị ọzọ. Ha tọgbọrọ ha n’ụkwụ ya, ọ gwọkwara ha niile.
31 Ọ tụrụ mmadụ niile n’anya mgbe ha hụrụ ndị ogbi ka ha
bidoro ikwu okwu. Mgbe ha hụkwara na a gwọrọ ndị aka ha,
na ndị ụkwụ ha nwụrụ anwụ, o jukwara ha anya ịhụ na ndị
ngwụrọ gara ije, na ndị ìsì hụkwara ụzọ. Ha toro Chineke nke
Izrel. 32 Jisọs kpọrọ ndị na-eso ụzọ ya sị ha, “Ana m emere
igwe mmadụ ndị a obi ebere, n’ihi na mụ na ha anọọla ụbọchị
atọ n’ebe a, ma ha eribeghị nri ọbụla. Agaghị m ezilaga ha
na-erighị nri, n’ihi na ha nwere ike ịda n’ụzọ.” 33 Ndị na-
eso ụzọ ya sịrị, “Ebee ka anyị ga-enweta nri ga-ezuru igwe
mmadụ ndị a n’ọzara a?” 34 Jisọs jụrụ ha sị, “Ogbe achịcha
ole ka unu nwere?” Ha sịrị ya, “Ogbe achịcha asaa na azụ
ole na ole.” 35 Ọ gwara igwe mmadụ ahụ ka ha nọdụ ala.
36 O weere ogbe achịcha asaa na azụ ole na ole ahụ kelee
Chineke ekele. Ọ nyawasịrị ha, nye ndị na-eso ụzọ ya. Ndị na-
eso ụzọ ya nyekwara igwe mmadụ ahụ. 37 Onye ọbụla n’ime
ha riri, rijuo afọ. Ndị na-eso ụzọ ya tụtụkọtara iberibe ndị
fọdụrụ nke juru nkata asaa. 38 Ndị riri nri ahụ dị puku ụmụ
nwoke anọ, n’agụnyeghị ndị nwanyị na ụmụntakịrị. 39 Mgbe
o zilagara igwe mmadụ ahụ, ọ banyere n’ụgbọ mmiri gafee
osimiri, bịaruo n’obodo Magadan.

16 Ndị Farisii na ndị Sadusii bịakwutere Jisọs ịnwa ya
ọnwụnwa. Ha gwara ya sị, “Gosi anyị ihe ịrịbama si
n’eluigwe.” 2 Ọ zara ha, “Mgbe o ruru anyasị unu na-asị,
‘Ihu eluigwe ga-adị mma n’ihi na ọ na-acha uhie uhie.’ 3
N’ụtụtụ unu na-asị, ‘Anyị ga-enwe mmiri ozuzo taa n’ihi na
ihu eluigwe na-acha uhie uhie ma na-eji oji.’ Lee na unu
pụrụ ịkọwa ihu eluigwe, ma unu apụghị isite n’ihe ịrịbama
ndị a unu na-ahụ anya kọwaa ihe oge a anyị nọ n’ime ya
pụtara. 4 Ajọ ọgbọ nke jupụtara n’ịkwa iko, nke na-arịọkwa
ihe ịrịbama. Ọ nweghị ihe ịrịbama ọzọ a ga-egosi ya karịa ihe
ịrịbama Jona.” Mgbe ahụ ọ sitere n’ebe ahụ ha nọ pụọ. 5
Mgbe ha gafesịrị n’ofe ọzọ, ndị na-eso ụzọ ya chetara na ha
ejighị achịcha ọbụla. 6 N’oge ahụ kwa, Jisọs dụrụ ha ọdụ sị
ha, “Lezienụ anya, ma na-ezekwa ihe ndị na-eko achịcha ndị
Farisii na ndị Sadusii.” 7 Ha malitere na-ekwurịta n’etiti onwe
ha, na-asị, ọ bụ n’ihi na anyị ewetaghị ogbe achịcha ọbụla. 8
Ebe ọ bụ na Jisọs matara ihe ha na-eche, ọ sịrị, “Unu ndị
okwukwe nta! Gịnị mere unu ji na-esogbu onwe unu n’ihi na
unu enweghị achịcha? 9 Olee mgbe unu ga-amata ihe? Ọ bụ
na unu echetaghị puku mmadụ ise ahụ m jiri ogbe achịcha ise
mee ka ha rijuo afọ? Ọ bụ nkata ole ka unu tụtụjuru? 10 Unu
echetakwaghị na m ji ogbe achịcha asaa zụọ puku mmadụ
anọ? Iberibe achịcha juru nkata ole ka unu tụtụkọtara? 11
Gịnị mere unu aghọtaghị na ọ bụghị ihe banyere achịcha ka
m na-ekwu? Cheenụ onwe unu nche n’ebe ihe na-eko achịcha
ndị Farisii na ndị Sadusii nọ.” 12 Mgbe ahụ ka ha ghọtara na
ihe ọ na-akọwara ha abụghị ihe banyere ihe na-eko achịcha
nke a na-ata ata, kama ọ bụ ihe banyere ozizi ndị Farisii na
ndị Sadusii. 13 Mgbe Jisọs bịaruru obodo a na-akpọ Sizaria
Filipai, ọ jụrụ ndị na-eso ụzọ ya ajụjụ sị ha, “Onye ka ndị
mmadụ na-asị na Nwa nke Mmadụ bụ?” 14 Ha zara ya sị,
“Ụfọdụ na-asị na ị bụ Jọn omee baptizim, ụfọdụ na-asị na ị
bụ Ịlaija, ndị ọzọ na-asịkwa na ị bụ Jeremaya, maọbụ otu
n’ime ndị amụma.” 15 Ọ jụrụ ha sị, “Ma unu onwe unu, ọ bụ
onye ka unu na-asị na m bụ?” 16 Saimọn Pita zara sị ya, “Ị bụ
Kraịst ahụ, Ọkpara Chineke dị ndụ.” 17 Jisọs gwara ya sị,
“Saimọn Pita nwa Jona, ị bụ onye a gọziri agọzi, n’ihi na anụ
ahụ na ọbara ekpugheghị ya nye gị. Kama, ọ bụ Nna m bi
n’eluigwe mere ka ị mata ya. 18 Ma mụ onwe m na-agwa
gị, na gị onwe gị bụ Pita. Ọ bụkwa n’elu nkume a ka m ga-
ewu ụlọ chọọchị m. Ike niile nke ọkụ ala mmụọ apụghịkwa
iguzo megide ya. **(Hadēs g86)** 19 Aga m enye gị mkpisi igodo
alaeze eluigwe. Ihe ọbụla ị ga-eke agbụ n’elu ụwa, ka a ga-
ekekwa agbụ n’eluigwe. Ihe ọbụla ị ga-atọpụ n’agbụ n’ụwa, a
ga-atọpụkwa ya n’eluigwe.” 20 Mgbe ahụ, o nyere ndị na-eso
ụzọ ya iwu ka ha ghara ime ka onye ọbụla mata na ya bụ
Kraịst ahụ. 21 Site n’oge ahụ Jisọs malitere ịkọwara ndị na-
eso ụzọ ya, na ya aghaghị ịga Jerusalem, ebe ọ ga-ahụ ọtụtụ
ahụhụ dị iche iche site n’aka ndị okenye, na ndịisi nchụaja,
na ndị ozizi iwu. O mere ka ha mata na aghaghị igbu ya, ma
n’ụbọchị nke atọ, a ga-eme ka o site n’ọnwụ bilie. 22 Pita
duuru ya pụọ n’otu akụkụ, nọdụ n’ebe ahụ baara ya mba sị
ya, “Onyenwe m, Chineke ekwela. Ihe ndị a agaghị adakwasị
gị!” 23 Ma o chigharịrị sị Pita, “Si n’ebe m nọ pụọ, ekwensu! Ị
bụ ihe mgbochi nye m. N’ihi na ihe ị na-eche echiche ya bụ
naanị echiche mmadụ, ọ bụghị uche Chineke.” 24 Mgbe ahụ
Jisọs gwara ndị na-eso ụzọ ya sị, “Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ
ịbụ onye na-eso ụzọ m, ya buru ụzọ jụ onwe ya, buru obe ya,
soro m n’azụ. 25 N’ihi na onye ọbụla na-eche ndụ ya nche ka

ọ hapụ ifunarị ya ga-atụfu ya. Ma onye ọbụla tufuru ndụ ya
n'ihi m, ga-achọtakwa ya. 26 N'ihi na uru gịnị ka mmadụ
nwetara ma ọ bụrụ na o ritechaa ụwa niile n'uru ma tufuo
ndụ ya? Maọbụ gịnị bụ ihe ahụ dị n'ụwa nke mmadụ ga-
eji gbanwee ndụ ya? 27 N'ihi na Nwa nke Mmadụ ga-abịa
n'ebube nke Nna ya, ya na ndị mmụọ ozi ya. Mgbe ahụ ka ọ
ga-ekpe onye ọbụla ikpe dị ka ọrụ ya si dị. 28 "N'ezie asị
m unu, ụfọdụ n'ime ndị guzo n'ebe, agaghị edetụ ọnwụ ire,
tụpụ ha ahụ Nwa nke Mmadụ ka ọ na-abịa n'alaeze ya."

17 Mgbe ụbọchị isii gasịrị, Jisọs kpọọrọ Pita, na Jemis
na Jọn nwanne ya, rigoro n'ugwu dị elu ebe naanị ha
nọdụrụ. 2 N'ebe ahụ a gbanwere ọdịdị ya n'ihu ha, ihu ya
na-enwupụ dị ka anyanwụ, uwe ya chapụkwara dị ka ìhè. 3
N'otu ntabi anya ahụ, ha hụrụ Mosis na Ịlaija ka ha na ya na-
ekwurịta okwu. 4 Mgbe ahụ Pita sịrị Jisọs, "Onyenwe anyị. Ọ
dị mma ka anyị niile nọdụ n'ebe a. Ọ bụrụ na ị ga-enye m ike,
aga m ewu ụlọ ikwu atọ n'ebe a. Otu n'ime ụlọ ndị a ga-abụ
nke gị, otu nke Mosis, nke ọzọ nke Ịlaija." 5 Mgbe ọ ka kpụ
okwu n'ọnụ, igwe ojii nke na-enwu enwu kpuchiri ha, olu
sitere n'igwe ojii ahụ daa sị, "Onye a bụ Ọkpara m, onye m
hụrụ n'anya, onye ihe ya dị m ezi mma. Geenụ ya ntị." 6
Mgbe ndị na-eso ụzọ ya nụrụ olu a, ha dara n'ala n'ihi egwu.
7 Ma Jisọs jekwuuru ha metụ ha aka sị ha, "Bilienụ, unu atụla
egwu." 8 Mgbe ha lelitere anya ha, o nwekwaghị onye ọzọ ha
hụrụ ma ọ bụghị naanị Jisọs. 9 Ma mgbe ha si n'elu ugwu ahụ
na-arịdata, Jisọs nyere ha iwu, sị, "Unu agwala onye ọbụla
ihe unu hụrụ tutu ruo mgbe Nwa nke Mmadụ ga-esi n'ọnwụ
bilie." 10 Ndị na-eso ụzọ ya jụrụ ya sị, "Gịnị mere ndị ozizi
iwu ji na-ekwu na Ịlaija aghaghị ibu ụzọ bịa?" 11 Ọ zara sị, "Ọ
bụ ezie, Ịlaija na-abịa, ọ ga-emekwa ka ihe niile dị ka ọ dị
na mbụ. 12 Ma Ịlaija abịalarị, ma ndị mmadụ amataghị ya.
Kama ndị mmadụ emeela ya ihe ọjọọ dị iche iche. Otu a kwa
ka mụ onwe m bụ Nwa nke Mmadụ ga-esi ahụ ahụhụ site
n'aka ha." 13 Mgbe ahụ ndị na-eso ụzọ ya ghọtara na ọ bụ
Jọn omee baptizim ka ọ na-ekwu banyere ya. 14 Mgbe ha
bịarutere n'ebe igwe mmadụ ahụ nọ, otu nwoke bịakwutere
ya gbuo ikpere n'ihu ya, 15 rịọọ ya sị, "Onyenwe m, biko,
meere nwa m nwoke ebere, n'ihi na akwụkwụ na-adọ ya. Ọ
na-ata oke ahụhụ, ọtụtụ mgbe ọ na-adaba n'ime ọkụ maọbụ
n'ime mmiri. 16 Ma ekuteere m ya ndị na-eso ụzọ gị ka ha
gwọọ ya, ma ha enweghị ike ime ka ahụ dị ya mma." 17 Jisọs
zara sị, "Unu ọgbọ a na-enweghị okwukwe, ndị na-adịghị
erubekwa isi. Ruo ole mgbe ka mụ na unu ga-anọ? Ruo ole
mgbe ka m ga-anọ na-anagide ekweghị ekwe unu? Kpọtaranụ
m nwata ahụ n'ebe a." 18 Jisọs baara mmụọ ọjọọ ahụ mba,
mee ka o si n'ime nwata ahụ pụta. Otu mgbe ahụ, mmụọ ọjọọ
ahụ pụtara, nwata ahụ bụ onye agwọkwara n'otu oge ahụ. 19
Mgbe e mesịrị, ndị na-eso ụzọ Jisọs bịakwutere ya na nzuzo
jụọ ya sị, "Gịnị mere o ji siere anyị ike ịchụpụ mmụọ ọjọọ
ahụ?" 20 Ọ sịrị ha, "Ọ bụ n'ihi na okwukwe unu nwere esighị
ike. N'ezie, agwa m unu, ọ bụrụ na unu e nwee okwukwe nke
dị nta ka mkpụrụ mọstaadị, unu nwere ike ị sị ugwu a, 'Site
n'ebe a wezuga onwe gị,' ọ ga-apụtakwa. Ọ dịghị ihe unu na-
agaghị enwe ike ime. 21 Ma mmụọ ọjọọ dị otu a agaghị apụ,
ma ọ bụghị naanị site n'ikpe ekpere na ibu ọnụ." 22 Mgbe
ha gbakọrọ na Galili, Jisọs gwara ha sị, "A ga-arara Nwa nke
Mmadụ nye n'aka ndị mmadụ. 23 Ha ga-egbukwa ya, ma
n'ụbọchị nke atọ a ga-eme ka o si n'ọnwụ bilie." Nke a wutere
ha nke ukwuu. 24 Mgbe ha bịaruru na Kapanọm, ndị na-ana
ụtụ n'ihi ụlọnsọ bịakwutere Pita jụọ ya sị, "Onye ozizi unu ọ
dịghị atụ ụtụ ụlọnsọ?" 25 Pita zara ha sị, "E, ọ na-atụ ụtụ."
Mgbe ọ batara n'ụlọ, Jisọs buru ụzọ jụọ ya sị, "Gịnị ka i chere
banyere nke a Saimọn? Ọ bụ n'aka ndị ole ka ndị eze ụwa
si anakọta ụtụ taks? Ọ bụ n'aka ụmụ ha, ka ọ bụ n'aka ndị
ọbịa?" 26 Ma mgbe Pita zara ya sị, "Ọ bụ site n'aka ndị ọbịa."
Jisọs sịrị ya, "Ọ dị mma. Iwu ejighị ndị bụ ụmụ. 27 Ma otu ọ
dị, achọghị m ka anyị mee ka iwe wee ha. Gaa n'osimiri ahụ
tụnye nko azụ gị n'ime ya. Meghe ọnụ azụ mbụ ị ga-egbute. Ị
ga-ahụ otu mkpụrụ ego n'ime ọnụ ya. Were ya nye ha, ka ọ
bụrụ ụtụ nke mụ na gị."

18 N'oge ahụ kwa, ndị na-eso ụzọ Jisọs bịakwutere ya
jụọ ajụjụ sị, "Olee onye dị ukwuu karịa ibe ya n'alaeze
eluigwe?" 2 Ọ kpọrọ otu nwantakịrị, onye o mere ka o guzoro
n'etiti ha, 3 ọ sịrị, "N'ezie, agwa m unu, ọ bụrụ na unu
agbanweghị ma dịrị ka ụmụntakịrị, unu agaghị aba n'alaeze
eluigwe. 4 Onye ọbụla wedara onwe ya ala dị ka nwantakịrị a
bụ onye dịkarịsịrị ukwuu n'alaeze eluigwe. 5 Onye ọbụla
nabatara nwantakịrị dị otu a n'ihi m, bụ onye nabatara m. 6
"Ma ọ bụrụ na onye ọbụla n'ime unu emee ka otu n'ime ndị a
dị nta, bụ ndị tụkwasịrị m obi, jehie n'okwukwe ya, ọ kaara
onye ahụ mma na e kedoro ya nkume igwe nri n'olu, tụnye
ya n'oke osimiri ka mmiri rie ya. 7 Ahụhụ ga-adịrị ụwa n'ihi
ihe ndị na-eme ka mmadụ jehie. Ihe ndị na-eme ka mmadụ
daba n'ọnwụnwa aghaghị ịbịa, ma ahụhụ ga-adịrị onye ahụ
nke ọ ga-esite n'aka ya bịa. 8 N'ihi nke a, ọ bụrụ na aka gị
maọbụ ụkwụ gị na-eme ka i jehie, gbupụ ya tufukwaa ya. Ọ
kaara gị mma inwe ọrụsị maọbụ daa ngwụrọ baa na ndụ,
karịa na ị ga-enwe aka abụọ maọbụ ụkwụ abụọ, a tụnye gị
n'ọkụ ebighị ebi. (aiōnios g166) 9 Ọzọ, ọ bụrụ na anya gị na-
eme ka i jehie, ghụpụ ya tufuo. Ọ ga-akara gị mma na i nwere
otu anya baa na ndụ, karịa inwe anya abụọ, a tụnye gị n'ọkụ
ala mmụọ. (Geenna g1067) 10 "Lezienụ anya ka unu ghara
ileda otu n'ime ụmụntakịrị ndị a anya. N'ihi na n'eluigwe,
ndị mmụọ ozi ha na-anọ n'ihu Nna m mgbe niile. 11 N'ihi
na Nwa nke mmadụ bịara ịzọpụta ndị furu efu. 12 "Gịnị ka
unu chere? Ọ bụrụ na ọ dị onye nwere narị atụrụ, ma otu
n'ime ha akpafuo, gịnị ka ọ ga-eme? Ọ gaghị ahapụ iri atụrụ
itoolu na itoolu fọdụrụ pụọ jegharịa n'ugwu na ndịda niile,
ịchọ atụrụ ahụ kpafuru akpafu? 13 Ọ bụrụkwa na ọ chọta ya,
gịnị ka ọ ga-eme? N'ezie, agwa m unu, ọ ga-aṅụrị oke ọnụ
n'ihi otu atụrụ a karịa iri atụrụ itoolu na itoolu ndị ọzọ ahụ
na-agahieghị ụzọ. 14 Ya mere, ọ bụghị nzube Nna m nke bi
n'eluigwe ka otu n'ime ụmụnta ndị a ala n'iyi. 15 "Ọ bụrụ na
nwanna gị emehie megide gị, jekwuru ya ebe naanị gị na ya
nọ, tụọ ya mmehie n'anya. Ọ bụrụ na o gee gị ntị, i ritela
nwanna gị n'uru. 16 Ma ọ bụrụ na o geghị gị ntị, kpọrọ otu
onye maọbụ mmadụ abụọ ọzọ laghachi azụ n'ebe ọ nọ, 'ka
okwu ọbụla ekwuru bụrụ nke mmadụ abụọ maọbụ atọ ga-
agba akaebe banyere ya.' 17 Ọ bụrụ na o geghị ha ntị, gwa
ndị chọọchị, ma ọ bụrụ na o geghịkwa ọ bụladị ndị chọọchị
ntị, were ya dị ka onye mba ọzọ maọbụ onye ọna ụtụ. 18
"N'ezie, asị m unu, na ihe ọbụla unu kere agbụ n'ụwa a, e
keela ya rịị agbụ n'eluigwe. Ihe ọbụla kwa unu tọpụrụ n'ụwa,
a tọpụkwala ya rịị n'eluigwe. 19 "Ọzọ, ana m agwa unu n'ezie
a sị, ọ bụrụ na mmadụ abụọ n'etiti unu ekwekọrịta n'ụwa
banyere ihe ọbụla unu na-arịọ n'ekpere Nna m bi n'eluigwe

ga-emezuru unu ihe ahụ. **20** N'ihi na ebe ọbụla mmadụ abụọ
maọbụ atọ zukọtara n'aha m, mụ onwe m nọ n'etiti ha." **21**
Mgbe ahụ Pita bịakwutere ya jụọ ya ajụjụ sị, "Onyenwe anyị,
ọ bụ ugboro ole ka m ga-agbaghara nwanne m nke mehiere
megide m? Ọ bụ ugboro asaa?" **22** Jisọs zara sị ya, "Ọ bụghị
ugboro asaa. Kama ị ga-agbaghara ya ruo iri ugboro asaa ụzọ
asaa. **23** "A ga-eji alaeze eluigwe tụnyere eze ahụ kpebiri
ka ya na ndị ọrụ ya gụzie ego ya ha ji. **24** Mgbe ha malitere
na-apịazi, a kpọtaara eze ahụ otu onye nke ji ya ụgwọ ruru
puku talenti iri. **25** Nwoke ahụ enweghị ihe ọ ga-eji kwụọ
ụgwọ o ji. Nna ya ukwu nyere iwu ka e refuo ya na nwunye
ya na ụmụ ya, na ihe niile o nwere, ka akwụghachi ụgwọ o
ji. **26** "Ma ohu ahụ dara n'ala, gbukwaa ikpere ya n'ala, rịọ
ya arịrịọ sị, 'Onyenwe m, biko, nwee ntachiobi n'ebe m nọ.
Aga m akwụghachikwa gị ụgwọ niile m ji gị.' **27** Nna ukwu
onye ọrụ ahụ nwere ọmịiko n'ebe ọ nọ, meere ya ebere. Ọ
sịrị ya akwụghachila ụgwọ o ji ọzọ. **28** "Ma mgbe ohu ahụ
sitere n'ebe ahụ pụọ, ọ hụrụ otu ohu ibe ya ji ya ụgwọ otu
narị denarị. O jidere ya n'aka ike, machie ya aka n'akpịrị,
sị ya, 'Kwụghachi m ụgwọ i ji m ugbu a.' **29** "Ya mere, ohu
ibe ya ahụ dara n'ala n'ihu ya rịọọ ya ka o nye ya nwantịntị
oge. Ọ rịọkwara ya sị, 'Enyi m, biko nwee ntachiobi, aga m
akwụghachi gị ụgwọ m ji gị.' **30** "Ma o kwenyeghị, kama ọ
gara tụba ya n'ụlọ mkpọrọ, ebe ọ ga-anọ ruo mgbe ọ kwụsịrị
ụgwọ niile o ji ya. **31** Mgbe ndị ohu ibe ya hụrụ ihe mere, o
wutere ha nke ukwuu. Ha jekwuru Nna ha ukwu kọọrọ ya ihe
niile ndị a. **32** "N'ihi nke a Nna ya ukwu kpọrọ ohu ahụ sị ya,
'Ohu obi ọjọọ! Agbaghara m gị ụgwọ ahụ niile i ji, n'ihi na ị
rịọrọ m arịrịọ. **33** Ọ bụ na ị kwesighị inwe obi ebere n'ebe
ohu ibe gị nọ, dị ka m si mere gị ebere?' **34** N'ihi iwe, Nna
ya ukwuu nyefere ya n'aka ndị nche na-eche ndị nọ n'ụlọ
mkpọrọ ka ha taa ya ahụhụ, ruo mgbe ọ kwụchara ụgwọ niile
o ji. **35** "Otu a ka Nna m bi n'eluigwe ga-emekwa unu, ma ọ
bụrụ na unu ejighị obi unu niile gbaghara ụmụnna unu."

19 Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, o hapụrụ Galili gaa na
mpaghara Judịa, nke dị n'ofe osimiri Jọdan. **2** Igwe
mmadụ dị ukwuu sooro ya. Ọ gwọkwara ndị ahụ na-esighị
ike n'etiti ha n'ebe ahụ. **3** Ụfọdụ ndị Farisii bịakwutere ya i
nwalee ya, sị, "O ziri ezi n'iwu na nwoke ga-agbara nwunye
ya alụkwaghị m n'ihi ihe ọbụla?" **4** Ọ zara ha sị, "Ọ bụ na unu
agụtabeghị na akwụkwọ nsọ, na Onye kere ha na mbụ kere ha
nwoke na nwanyị. **5** N'ihi nke a ka nwoke ga-eji hapụ nne ya
na nna ya e jikọta ya na nwunye ya. Ha abụọ ga-abụkwa otu
anụ ahụ. **6** Ya mere, ha abụkwaghị mmadụ abụọ ọzọ, kama
otu anụ ahụ. Ya mere, ihe Chineke jikọtara, ka mmadụ ọbụla
atọsala ya." **7** Ha jụrụ ya sị, "Gịnị mekwaranụ Mosis ji nye
iwu si na nwoke ọbụla nwere ohere ide akwụkwọ alụkwaghị
m nye nwunye ya?" **8** Ọ zara ha sị ha, "Ọ bụ n'ihi na unu bụ
ndị mkpọchi obi, ya mere Mosis jiri hapụ unu ka unu gbaa
nwunye unu alụkwaghị m; ma ọ dịghị otu a site na mbụ. **9**
Ma ana m asị unu, onye ọbụla ga-ahapụ nwunye ya lụrụ onye
ọzọ, ma ọ bụghị n'ihi na o jidere nwunye ya na mmehie ịkwa
iko, onye ahụ emeela mmehie ịkwa iko ma ọ lụọ nwanyị ọzọ."
10 Ndị na-eso ụzọ ya sịrị ya, "Ọ bụrụ na o si otu a dịrị, ọ ka
mma na mmadụ alụghị nwunye ma ọlị." **11** Ma ọ zara sị ha,
"Ọ bụghị mmadụ niile ga-anagide okwu a. Naanị ndị e nyere
ike ime ya ga-anagide ya. **12** Ma ụfọdụ ndị mmadụ ka a mụrụ
ka ha bụrụ onozi, ndị ọzọ bụkwa ndị mmadụ ibe ha mere otu
a. Ndị ọzọ dịkwa ndị jiri aka ha họrọ ibu onozin'ihi alaeze
eluigwe. Onye pụrụ ịnara nke a, ya nara ya." **13** Mgbe ahụ e
kuteere ya ụmụntakịrị ka o bikwasị ha aka, kpeekwara ha
ekpere. Ma ndị na-eso ụzọ ya baara ndị kutere ha mba. **14**
Ma Jisọs sịrị ha, "Kweenụ ka ụmụntakịrị bịakwute m, unu
egbochikwala ha. N'ihi na alaeze eluigwe bụ nke ndị dị otu a."
15 O bikwasịrị ha aka n'isi gọzie ha niile tupu ọ hapụ ha pụọ.
16 Otu onye bịakwutere ya, jụọ ya ajụjụ sị, "Ezi onye ozizi,
olee ezi ihe m ga-eme ka m keta ndụ ebighị ebi?" (aiōnios g166)
17 Jisọs sịrị ya, "Gịnị mere i ji ajụ m ajụjụ banyere ihe bụ
ezi ihe? Ọ dị naanị otu onye nke bụ ezi mmadụ. Ọ bụrụ na ị
chọrọ ịba n'ime ndụ ahụ, debe iwu niile e nyere." **18** Ọ jụrụ
ya ajụjụ sị, "Olee iwu ndị m ga-edebe?" Jisọs zara ya, "'Egbula
mmadụ, akwala iko, ezula ohi, ekwula okwu ụgha. **19** Sọpụrụ
nne gị na nna gị. Ọzọ, hụkwa onye agbataobi gị n'anya dị
ka onwe gị.'" **20** Nwokorobịa ahụ sịrị ya, "Edebezuchaala m
iwu ndị a siterịị na mgbe m dị na nwata. Gịnị ọzọ fọdụụrụ m
ime?" **21** Jisọs zara sị ya, "Ọ bụrụ na ị chọrọ ịbụ onye zuruoke
n'ezie, laa n'ụlọ gị ree ihe niile i nwere, nyekwa ndị ogbenye
ego i retara. Ị ga-enwe akụ n'eluigwe, mgbe ahụ, bịakwa soro
m." **22** Mgbe nwokorobịa ahụ nụrụ okwu a, ọ lara na mwute,
n'ihi na ọ bụ ọgaranya. **23** Mgbe ahụ Jisọs gwara ndị na-eso
ụzọ ya sị, "N'ezie agwa m unu, ọ bụ nnọọ ihe siri ike na onye
ọgaranya ga-abanye n'alaeze eluigwe. **24** Ọzọkwa, asị m unu,
ọ dịịrị ịnyịnya kamel mfe ịgafe n'anya agịga, karịa ọgaranya
ịbanye n'alaeze Chineke." **25** Okwu a o kwuru tụrụ ndị na-
eso ụzọ ya n'anya. Ha sịrị, "Ọ bụrụ na o si otu a dịrị, onye
kwanụ ka a ga-azọpụta?" **26** Jisọs legidere ha anya sị ha,
"N'ebe mmadụ nọ nke a bụ ihe a na-apụghị ime, ma ọ dịghị
ihe rara ahụ ime n'ebe Chineke nọ." **27** Mgbe ahụ Pita jụrụ ya
sị, "Lee, anyị ahapụla ihe niile soro gị, gịnị ga-abụ ụgwọ ọrụ
anyị?" **28** Jisọs zara sị ya, "N'ezie agwa m unu, mgbe a ga-
agbanwe ihe niile, mgbe Nwa nke Mmadụ ga-anọkwasị n'elu
ocheeze ebube ya, n'alaeze ahụ, n'ezie, unu bụ ndị na-eso ụzọ
m ga-anọkwasị n'ocheeze iri na abụọ ahụ, na-ekpe ebo iri na
abụọ nke Izrel ikpe. **29** Onye ọbụla hapụrụ ụlọ ya, na ụmụnne
ya nwoke, na ụmụnne ya nwanyị, na nne ya na nna ya, na
ụmụntakịrị ya, maọbụ ala o nwere, soro m, ga-anata dị ka
ụgwọ ọrụ okpukpu narị ihe ọ hapụrụ, natakwa alaeze. Ọ ga-
eketakwa ndụ ebighị ebi. (aiōnios g166) **30** Ma ọtụtụ ndị bu ụzọ
ga-abụ ndị ikpeazụ, ma ndị ikpeazụ ga-abụkwa ndị bu ụzọ."

20 "Ihe ọzọ a ga-eji tụnyere alaeze eluigwe bụ nwoke
nwere ala ubi, onye pụrụ n'isi ụtụtụ ịkpọta ndị ọrụ ga-
arụ ọrụ n'ubi vaịnị ya. **2** Ya na ndị ọrụ ahụ kwekọtara na ọ
ga-akwụ ha otu denarị, n'ihi ọrụ ụbọchị ahụ. Emesịa o zigara
ha n'ubi vaịnị ya. **3** "Mgbe ọ pụrụ n'ihe dị ka elekere itoolu
nke ụtụtụ, o sitere n'ebe a na-akpọta ndị ọrụ na-agafe hụ
ndị ọzọ ka ha guzoro n'ọma ahịa na-enweghị ọrụ ha na-
arụ. **4** Ọ sịrị ha, 'Unu onwe unu gaakwanụ rụọ ọrụ n'ubi
vaịnị m, ihe ọbụla ziri ezi ka m ga-akwụ unu.' **5** Ya mere ha
gara. "Ọ pụkwara n'elekere iri na abụọ na elekere atọ nke
ehihie, ma meekwa otu ihe ahụ. **6** Mgbe o ruru elekere ise
nke anyasị, ọ pụrụ hụ ndị ọzọ ka ha guzoro. Ọ jụrụ ha ajụjụ
sị, 'Gịnị mere unu ji guzoro n'ebe a taa niile na-arụghị ọrụ?'
7 "Ha zara sị ya, 'N'ihi na ọ dịghị onye kpọrọ anyị ọrụ.' "Ọ
gwara ha sị, 'Unu onwe unu gaakwanụ rụọ ọrụ n'ubi vaịnị
m. Aga m akwụkwa unu ihe dị mma.' **8** "Mgbe o ruru oge
anyasị, onye nwe ubi vaịnị ahụ gwara onye na-elekọtara ya

ndị ahụ anya sị, ‘Kpọkọta ndị ọrụ ahụ kwụọ ha ụgwọ, site
na ndị ikpeazụ bịara ọrụ ruo na ndị bu ụzọ.’ **9** “Mgbe ndị a
kpọrọ ọrụ n’elekere ise anyasị naara ego ha, a kwụrụ ha otu
denarị, otu denarị. **10** Ma mgbe ndị a kpọrọ ọrụ n’isi ụtụtụ
bịara ịnara ego ha, ha lere anya na a ga-akwụ ha karịa. Ma a
kwụkwara ha niile otu denarị. **11** Mgbe ha naara ego ahụ, ha
tamuru ntamu megide nna nwe ụlọ, **12** na-asị, ‘Ndị a bịara
n’ikpeazụ rụrụ ọrụ naanị otu awa, ma i meela ka anyị na ha
hara. Anyị bụ ndị buru ihe mgbu nke ọrụ ma okpomọkụ nke
anwụ niile chara n’ụbọchị taa.’ **13** “Ma ọ zara otu n’ime ha
sị, ‘Enyi m, emeghị m gị ihe ọjọọ ọbụla. Ọ bụ na mụ na gị
ekwughị na m ga-akwụ gị otu denarị n’ụbọchị? **14** Nara nke
ruru gị laa. A chọrọ m ịkwụ ndị a bịara n’ikpeazụ ụgwọ dị
ka m si kwụọ gị. **15** Ọ bụ na m enweghị ike iji ihe m nwere
mee otu ọ masịrị m? Ọ bụ anya ukwu ka ị na-enwe n’ihi afọ
ofufu m?’ **16** “Ya mere, onye ikpeazụ ga-abụ onye bu ụzọ, ma
onye bu ụzọ ga-abụkwa onye ikpeazụ.” **17** Mgbe Jisọs na-aga
Jerusalem, ọ kpọpụrụ mmadụ iri na abụọ ahụ na-eso ụzọ ya
n’akụkụ sị ha, **18** “Lee, anyị na-aga Jerusalem ebe a ga-arara
Nwa nke Mmadụ nyefee n’aka ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu.
Ha ga-ama ya ikpe ọnwụ, **19** nyefekwa ya n’aka ndị mba ọzọ,
ndị ga-eji ya mee ihe ọchị, pịa ya ihe, ma kpọgide ya n’obe.
Ma n’ụbọchị nke atọ, a ga-eme ka ọ site n’ọnwụ bilie.” **20**
Mgbe ahụ, nne ụmụ Zebedi, duuru ụmụ ya ndị ikom abụọ
bịakwute ya, o gburu ikpere n’ala n’ihu ya, rịọ ya ihe ọ chọrọ
ka o meere ha. **21** Ọ sịrị ya, “Gịnị ka ị chọrọ ka m meere gị?”
Ọ zara ya sị, “Kwee m nkwa na ụmụ abụọ ndị a ga-anọdụ otu
n’aka nri gị, nke ọzọ n’aka ekpe gị n’alaeze gị.” **22** Ma Jisọs
zara sị, “Unu amaghị ihe unu na-arịọ. Unu pụrụ ịṅụ iko ahụ
nke mụ onwe m ga-aṅụ?” Ha zara ya sị, “Ee, anyị nwere ike
ịṅụ ya.” **23** Jisọs sịrị ha, “N’ezie unu ga-aṅụ iko m ga-aṅụ, ma
ịnọdụ n’aka nri maọbụ n’aka ekpe m, abụghị ihe dịrị m inye,
kama ọ dịịrị ndị ahụ Nna m kwadooro ya.” **24** Mgbe mmadụ
iri ndị ọzọ n’ime ndị na-eso ụzọ ya nụrụ nke a, iwe were ha
nke ukwuu megide ụmụnne abụọ a. **25** Ma Jisọs kpọkọtara ha
niile, sị ha, “N’etiti ndị na-ekweghị ekwe, ndịisi ha na-emeso
ndị ha na-achị mmeso dị ka o si dị ha mma n’uche. Ndị ukwu
n’etiti ha na-ejikwa aka ike na-achị ndị nọ n’okpuru ha. **26**
Ma n’etiti unu ọ gaghị adị otu a. Kama, onye ọbụla n’etiti unu
chọrọ ịbụ onyeisi, ga-ebu ụzọ bụrụ onye na-ejere unu niile
ozi. **27** Ma onye ọbụla nke chọrọ ịbụ onye mbụ n’etiti unu ga-
abụ ohu unu niile. **28** Ọ bụladị dị ka Nwa nke Mmadụ na-
abịaghị ka e jeere ya ozi, kama ka o jee ozi, ma nyekwa ndụ
ya ka ọ bụrụ ihe mgbapụta nke ọtụtụ mmadụ.” **29** Mgbe ha
na-ahapụ Jeriko, ọtụtụ igwe mmadụ sooro ya n’azụ. **30** Ndị ìsì
abụọ nọ n’akụkụ ụzọ ahụ. Mgbe ha nụrụ na ọ bụ Jisọs na-
abịa, ha malitere iti mkpu n’oke olu na-asị, “Onyenwe anyị,
Nwa Devid, meere anyị ebere!” **31** Igwe mmadụ ahụ baara ha
mba ka ha mechie ọnụ ha. Ma ndịisi ahụ nọgidesịrị ike na-eti
mkpu n’oke olu na-asị, “Onyenwe anyị, Nwa Devid, meere
anyị ebere!” **32** Mgbe Jisọs bịaruru n’ebe ha nọ, o guzoro
kpọọ ha, jụọ ha sị, “Gịnị ka unu chọrọ ka m meere unu?” **33**
Ha zara sị ya, “Onyenwe anyị, biko, anyị chọrọ ka i mee ka
anyị hụ ụzọ.” **34** Jisọs nwere ọmịiko n’ahụ ha. O metụrụ ha
aka n’anya. Ngwangwa ha bidoro ịhụ ụzọ, ma sorokwa ya.

21 Mgbe ha na-abịaru Jerusalem nso, ha rutere Betfeji
dị n’Ugwu Oliv. Jisọs zipụrụ mmadụ abụọ n’ime ndị
na-eso ụzọ ya. **2** Ọ gwara ha sị, “Baanụ n’ime obodo nta
ahụ dị unu n’ihu, ngwangwa unu ga-ahụ otu ịnyịnya ibu
elibere n’osisi n’ebe ahụ, nke ya na nwa ya nọ n’otu ebe.
Tọpụta ha ma kpụtaranụ m ha. **3** Ọ bụrụkwa na onye ọbụla
asị unu ihe ọbụla, unu ga-asị ha, ọ dị Onyenwe anyị mkpa,
ọ ga-akpụghachitekwa ha ngwangwa.” **4** E mere nke a ka
okwu e kwuru site n’ọnụ onye amụma mezuo. **5** “Gwanụ
ada Zayọn sị, ‘lee, eze gị ka ọ na-abịakwute gị. Ọ bụ onye
dị nwayọọ. Ọ na-anọkwasịkwa n’elu ịnyịnya ibu, ee, n’elu
nwa ịnyịnya, nwa ịnyịnya na-ebu ibu.’” **6** Ndị na-eso ụzọ ya
gara mee ihe Jisọs sịrị ha mee. **7** Ha kpụtara ịnyịnya ibu ahụ
na nwa ịnyịnya ahụ, wụkwasịkwa uwe ha n’elu ha ka Jisọs
nọkwasị n’elu ha. **8** Ọtụtụ n’ime igwe mmadụ ahụ tụsara uwe
ha n’okporoụzọ. Ndị ọzọ gbuturu alaka osisi, tụsaa ha n’ụzọ
n’ihu ya. **9** Ụfọdụ n’ime igwe mmadụ ahụ nọ n’ihu, na ndị na-
esokwa n’azụ, nọ na-eti mkpu n’oke olu na-asị: “Hozanna dịrị
Nwa Devid!” “Onye a gọziri agọzi ka onye ahụ bụ, nke na-abịa
n’aha Onyenwe anyị!” “Hozanna n’ebe kachasị ihe niile elu!”
10 Mgbe ọ batara n’ime Jerusalem, ụzụ tụrụ, obodo ahụ niile
mere mkpọtụ. Ndị mmadụ bidoro na-ajụ ajụjụ na-asị, “Onye
kwa bụ onye a?” **11** Igwe mmadụ ahụ nọ na-asị, “Nwoke a bụ
Jisọs, onye amụma ahụ sị Nazaret, obodo dị n’ime Galili.” **12**
Jisọs banyere n’ụlọnsọ ukwu dị na Jerusalem, malite ịchụpụ
ndị niile na-ere ahịa na ndị na-azụ ahịa n’ime ụlọnsọ ahụ. O
kpuru tebul ndị na-agbanwe ego ihu n’ala, kwatuokwa oche
ndị na-ere nduru. **13** Ọ sịrị ha, “E dere ya n’akwụkwọ nsọ,
‘Ụlọ m ka a ga-akpọ ụlọ ekpere,’ma unu emeela ya ‘ọgba ndị
na-apụnarị mmadụ ihe n’ike.’” **14** Ndị ìsì na ndị ngwụrọ
bịakwutere ya n’ụlọnsọ ahụ. Ọ gwọkwara ha. **15** Ma mgbe
ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu hụrụ ihe ịrịbama ndị a, hụkwa
ka ụmụnta na-eti mkpu n’oke olu n’ogige ụlọnsọ ahụ, na-
asị, “Hozanna dịrị Nwa Devid.” Iwe were ha nke ukwuu. **16**
Ha sịrị ya, “Ị na-anụkwa ihe ụmụnta ndị a na-ekwu?” Jisọs
zara sị ha, “E, ana m anụ ya. Ọ bụ na unu agụtabeghị ihe
akwụkwọ nsọ kwuru sị, “‘I sitere n’ọnụ ụmụntakịrị na ụmụ
na-aṅụ ara gị, Onyenwe anyị, kwadooro otuto gị’?” **17** Ọ
hapụrụ ha, si n’obodo ahụ pụọ gaa Betani, ebe ọ nọrọ n’abalị
ahụ niile. **18** N’ụtụtụ, mgbe ọ laghachiri n’obodo ahụ, agụụ
gụrụ ya nke ukwuu. **19** Ọ hụrụ otu osisi fiig nke dị n’akụkụ
ụzọ. Mgbe o rutere n’ukwu ya, ọ hụghị ihe ọbụla n’elu ya
karịa naanị akwụkwọ ndụ. Ya mere, ọ sịrị ya, “Malite taa
gaa n’ihu, ị gaghị amịkwa mkpụrụ ọzọ!” Otu mgbe ahụ kwa,
osisi ahụ kpọnwụrụ. **(aiōn g165)** **20** Mgbe ndị na-eso ụzọ ya
hụrụ nke a, o juru ha anya, ha jụọ sị, “Gịnị mere osisi fiig a
ji kpọnwụọ ngwangwa otu a?” **21** Jisọs zara sị ha, “N’ezie
agwa m unu, ọ bụrụ na unu e nwee okwukwe, gharakwa
inwe obi abụọ, ọ bụghị naanị na unu ga-eme ihe e mere
osisi fiig ahụ. Unu pụrụ inye ugwu a iwu sị ya, ‘Si n’ebe a
wezuga onwe gị, gaa danye n’oke osimiri.’ Ọ ga-emezukwa.
22 Ihe ọbụla unu ga-arịọ n’ekpere, ọ bụrụ na unu ekwere
unu ga-anatakwa ya.” **23** Mgbe Jisọs batara n’ogige ụlọnsọ
ukwu ahụ, ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu bịakwutere ya ka ọ
nọ na-akụzi ihe jụọ ya sị, “Olee ikike i ji na-eme ihe ndị a
niile? Ọ bụ onye nyekwara gị ikike a?” **24** Jisọs zara sị ha,
“Aga m ajụkwa unu otu ajụjụ. Ọ bụrụ na unu azaa ya, aga m
agwakwa unu onye nyere m ikike m ji eme ihe ndị a niile. **25**
Baptizim nke Jọn o sitere n’eluigwe, ka ọ si n’aka mmadụ?”
Ha kparịtara ụka n’etiti onwe ha na-asị, “Ọ bụrụ na anyị asị,
‘Na o si n’eluigwe,’ ọ ga-asị anyị, ‘Ọ bụ gịnị mere unu na-
ejighị kwenye na ya?’ **26** Ma ọ bụrụ na anyị asị, ‘Na o sitere

n'aka mmadụ,' anyị na-atụ igwe mmadụ ndị a egwu, n'ihi na
mmadụ niile kwenyere na Jọn bụ onye amụma." 27 Ya mere
ha zara Jisọs sị ya: "Anyị amaghị." Jisọs zakwara ha sị, "Mụ
onwe m agaghị agwakwa unu ikike m ji na-eme ihe ndị a. 28
"Gịnị ka unu chere banyere ihe a? Otu nwoke nwere ụmụ
nwoke abụọ gwara nwa ya nke okenye sị ya, 'Nwa m nwoke,
gaa rụọ ọrụ n'ubi vaịnị m taa.' 29 "Ọ zara ya sị, 'Agaghị m
aga.' Ma o mesịrị gbanwee obi ya gaakwa rụọ ọrụ ahụ. 30
"Nna ha bịakwutere nwa ya nke nta gwakwa ya otu ihe ahụ.
Nwa ahụ zakwara sị, 'Aga m aga, onyenwe anyị.' Ma n'ikpeazụ
ọ gaghị. 31 "Onye n'ime ha abụọ mere ihe nna ya chọrọ?"
Ha zara sị ya, "Onye nke mbụ." Jisọs kọwaara ha sị, "N'ezie
agwa m unu, ndị ọna ụtụ na ụmụ nwanyị akwụna ga-ebu unu
ụzọ banye n'alaeze Chineke. 32 N'ihi na Jọn bịakwutere unu
igosi unu ụzọ ezi omume, ma unu ekweghị. Ndị ọna ụtụ, na
ụmụ nwanyị akwụna chegharịrị. Ọ bụladị mgbe unu hụrụ nke
a, o mekwaghị ka unu chegharịa kwere na ya. 33 "Ugbu a
geekwanụ ntị n'ilu ọzọ. Otu onye dị nke nwere ala ubi. Ọ kụrụ
osisi vaịnị n'ubi a. Ọ gbakwara ubi ya ogige, gwuokwa ebe
ịzọcha mkpụrụ vaịnị n'ime ya. O wukwara ụlọ elu n'ime ya.
Mgbe o mesịrị ihe ndị a, o weere ubi ahụ tinye n'aka ndị ga-
elekọtara ya ubi ahụ, pụọ gaa n'ala ọzọ. 34 Mgbe oge iwe ihe
ubi ruru, o zipụrụ ndị odibo ya ka ha jekwuru ndị na-elekọta
ubi ahụ, nata mkpụrụ nke ruuru ya site n'ubi ahụ. 35 "Ma
ndị na-elekọta ubi ahụ jidere ndị odibo ya ahụ tie otu onye
n'ime ha ihe, gbukwaa onye ọzọ n'ime ha. Ha tụkwara otu
n'ime ha nkume. 36 Emesịa, o zigakwara ọtụtụ ndị odibo
karịrị ndị nke mbụ n'ọnụọgụgụ. Ma ndị na-elekọta ubi ahụ
mekwara ndị a ihe ha mere ndị nke mbụ. 37 N'ikpeazụ o
zigara ọkpara ya, sị, 'Ha ga-asọpụrụ nwa m.' 38 "Ma mgbe ndị
na-elekọta ubi ahụ hụrụ ọkpara ya, ha gbara izu n'etiti onwe
ha sị, 'Lee! Onye a bụ onye nketa ihe niile. Bịanụ ka anyị gbuo
ya, ma nwetakwa ihe nketa ya.' 39 Ya mere, ha jidere ya n'ike,
kpụrụ ya gafee n'azụ ubi vaịnị ahụ, gbuo ya n'ebe ahụ. 40
"Mgbe onye nwe ubi vaịnị ahụ lọtara, gịnị ka unu chere na ọ
ga-eme ndị ahụ o tinyere ilekọtara ya ubi ya?" 41 Ha zara
ya sị, "Ọ ga-egbu ndị ajọ omume ahụ, laa ha n'iyi n'ụzọ dị
njọ. Ọ ga-ewerekwa ubi vaịnị ya tinye n'aka ndị nlekọta ọzọ,
ndị ga-enyekwa ya mkpụrụ ubi ruuru ya n'oge ya." 42 Jisọs
sịrị ha, "Ọ ga-abụ na unu agụtabeghị ihe e dere n'akwụkwọ
nsọ sị, "'Nkume ahụ ndị na-ewu ụlọ jụrụ, abụrụla nkume isi
ntọala ụlọ. Nke a bụ ọrụ nke Onyenwe anyị rụrụ, ọ bụkwa ọrụ
ịtụnanya n'anya anyị.' 43 "Ya mere, ana m eme ka unu ghọta,
na a ga-anapụ unu alaeze Chineke, were ya nye ndị mba ọzọ,
ndị ga-amịpụta ezi mkpụrụ. 44 Onye ọbụla nke dakwasịrị
n'elu nkume a ga-etiwasị, ma ọ ga-egwepịa onye ọbụla nke ọ
dakwasịrị." 45 Mgbe ndịisi nchụaja na ndị Farisii nụrụ ilu ya
ndị a, ha ghọtara na ọ na-ekwu banyere ha. 46 Ha chọrọ ụzọ
ha ga-esi jide ya, ma oke egwu igwe mmadụ ahụ tụrụ ha,
n'ihi na ha gụrụ ya n'onye amụma.

22 Jisọs gwara ha okwu ọzọ n'ilu sị, 2 "Alaeze eluigwe dị
ka otu eze, nke kwadoro oke oriri ọlụlụ di na nwunye,
n'ihi nwa ya nwoke. 3 O zipụrụ ndị ohu ya ka ha gaa chetara
ndị ahụ a kpọrọ ka ha bịa. Ma ha niile achọghị ịbịa. 4 "O
zipụkwara ndị ohu ya ọzọ na-ejere ya ozi ka ha gaa gwa ndị
ahụ a kpọrọ oriri sị, 'E dozichaala ihe oriri ugbu a, egburu m
oke ehi, na anụ ọzọ gbara abụba. Edoziela ihe niile. Bịanụ
n'oriri ọlụlụ di na nwunye.' 5 "Ma ndị ahụ niile a kpọrọ oriri
gawaara mkpa ha n'ihi na ha akpọghị ya ihe ọbụla. Otu onye
gara n'ala ubi ya, nke ọzọ n'ụlọ ahịa ya. 6 Ndị fọdụrụ jidere
ndị ohu ya, mee ha ihe ihere ma gbukwaa ha. 7 Onye eze ahụ
were iwe nke ukwuu, zipụ ndị agha ya ka ha gaa laa ndị ogbu
mmadụ ahụ n'iyi, rechapụkwa obodo ha n'ọkụ. 8 "Mgbe ahụ ọ
gwara ndị ohu ya sị, 'E doziela m oriri ọlụlụ di na nwunye, ma
ndị a kpọrọ oku ekwesighị ekwesi. 9 Ugbu a, gaanụ n'akụkụ
ụzọ niile, kpọbatanụ ndị niile unu hụrụ, ka ha bịa n'oriri
ọlụlụ di na nwunye a.' 10 Ndị ohu ahụ pụrụ gaa n'okporoụzọ
niile kpọbata mmadụ niile ha hụrụ. Ha kpọbatara ndị bụ ezi
mmadụ na ndị bụ ajọ mmadụ. Ụlọ oriri ahụ jupụtakwara na
ndị a kpọrọ. 11 "Ma mgbe eze ahụ batara ileta ndị niile nọ na
nri, ọ hụrụ otu nwoke nke na-eyighị uwe ọlụlụ nwunye. 12 Ọ
jụrụ ya ajụjụ sị, 'Enyi m, i si aṅaa bata n'ebe a mgbe ị na-
eyighị uwe ọlụlụ di na nwunye?' O mechiri ọnụ ya n'ihi na
o nweghị ihe ọ ga-asa. 13 "Eze ahụ nyere ndị ozi ya iwu sị
ha, 'Keenụ ya eriri, aka na ụkwụ, tụpụkwanụ ya n'ezi, n'ime
ọchịchịrị, ebe ịkwa akwa na ịta ikikere eze ga-adị.' 14 "N'ihi
na akpọrọ ọtụtụ mmadụ oku, maọbụ mmadụ ole na ole ka a
họọrọ." 15 Mgbe ahụ ndị Farisii zukọtara na-achọ ụzọ ha ga-
esi mee ka o kwuhie ọnụ ka ha site na ya jide ya. 16 Ha zigara
ndị na-eso ụzọ ha na ndị n'otu Herọd ka ha jụọ ya sị, "Onye
ozizi, anyị maara nke ọma na ị bụ onye eziokwu, na ị na-
ezikwa ụzọ Chineke n'eziokwu. Ị dịghị asọkwa onye ọbụla
anya, n'ihi na ị dịghị ele mmadụ anya n'ihu n'agbanyeghị
ndị ha bụ. 17 Ugbu a gwa anyị, gịnị bụ uche gị? O ziri ezi
n'iwu ịtụ ụtụ nye Siza, ka ọ bụ na o zighị ezi?" 18 Ebe Jisọs
maara ihe ọjọọ ha bu n'obi, ọ zara sị ha, "Ndị ihu abụọ! Gịnị
mere unu ji anwa m ọnwụnwa? 19 Gosinụ m ego e ji akwụ
ụgwọ ụtụ." Ha wetaara ya otu mkpụrụ ego. 20 Ọ jụrụ ha ajụjụ
sị, "Onye ka e sekwasịrị onyinyo ya n'elu ego a? Aha onye
kwa dị n'okpuru onyinyo a?" 21 Ha zara sị ya, "Ọ bụ nke
Siza." Mgbe ahụ ọ gwara ha sị, "Ọ dị mma. Nyenụ Siza ihe
ruuru Siza, ma nyekwanụ Chineke ihe niile bụ nke ruuru
Chineke." 22 Mgbe ha nụrụ nke a, ọ gbagwojuru ha anya,
n'ihi ya, ha hapụrụ ya pụọ. 23 N'ụbọchị ahụ kwa, ụfọdụ ndị
Sadusii, ndị na-asị na mbilite n'ọnwụ adịghị, bịakwutere ya
ịghụ ya ọnụ. 24 Onye ozizi, "Mosis kwuru sị, ọ bụrụ na nwoke
ọbụla anwụọ na-amụtaghị nwa, nwanne ya nwoke ga-alụrụ
nwanyị ahụ di ya nwụrụ, ka ọ mụtara nwanne ya nwoke ahụ
nwụrụ anwụ nwa. 25 Ugbu a, e nwere ụmụnne nwoke asaa
n'etiti anyị. Onye nke mbụ lụrụ nwunye, nwụọ, ma ebe ọ
dịghị ụmụ ọ mụtara, ọ hapụrụ nwanne ya nwunye ya. 26
Otu a ka nke abụọ mekwara, ma nke atọ, ruo na nke asaa.
27 N'ikpeazụ, nwanyị ahụ n'onwe ya nwụkwara. 28 Ugbu a,
n'oge mbilite n'ọnwụ, nwunye onye ka nwanyị a ga-abụ, ebe
ọ bụ na ụmụnne nwoke asaa ndị a lụtụchara ya mgbe ọ nọ
n'ụwa?" 29 Jisọs zara ha sị, "Unu na-ejehie ụzọ n'ihi na unu
aghọtaghị ihe akwụkwọ nsọ na-ekwu. Unu aghọtakwaghị
ụdị ike Chineke nwere. 30 N'ihi na mbilite n'ọnwụ, ịlụ di
na nwunye agaghị adịkwa, kama ha ga-adị ka ndị mmụọ
ozi n'eluigwe. 31 Ma n'ihe banyere mbilite n'ọnwụ nke ndị
nwụrụ anwụ, ọ bụ na unu agụtabeghị ihe Chineke gwara unu
sị, 32 Mụ onwe m bụ Chineke nke Ebraham, Chineke nke
Aịzik na Chineke nke Jekọb. Ọ bụghị Chineke nke ndị nwụrụ
anwụ, kama ọ bụ nke ndị dị ndụ." 33 Mgbe igwe mmadụ ahụ
nụrụ nke a, ozizi ya juru ha anya. 34 Ma mgbe ndị Farisii
nụrụ na ọ emeela ka ndị Sadusii mechie ọnụ ha, ha gbakọtara
otu ebe. 35 Otu onye n'ime ha, bụ onye ozizi iwu bịara jụọ ya
ajụjụ iji nwaa ya: 36 "Onye ozizi, olee iwu nke kachasị mkpa

n’ime iwu niile?” **37** Ọ zara sị ya, “‘Hụ Onyenwe gị bụ Chineke
gị n’anya site n’obi gị niile na site na mkpụrụobi gị niile, na
site n’uche gị niile.’ **38** Nke a bụ iwu nke mbụ, bụrụkwa iwu
kachasị iwu niile. **39** Iwu ọzọ na-eso nke a n’ịdị mkpa bụ nke
a, ‘Hụ onye agbataobi gị n’anya dị ka i si hụ onwe gị n’anya.’
40 Iwu ndị ọzọ niile na ihe niile ndị amụma kwuru dabeere
n’ebe iwu abụọ ndị a nọ.” **41** Mgbe ndị Farisii gbakọrọ n’otu
ebe, Jisọs jụrụ ha, **42** “Gịnị ka unu na-eche banyere Kraịst?
Nwa onye ka ọ bụ?” Ha zara sị ya, “Ọ bụ nwa Devid.” **43** Ọ sịrị
ha, “Gịnị mekwaranụ Devid site na ntụziaka nke Mmụọ Nsọ
jiri kpọọ ya ‘Onyenwe m’? N’ihi na ọ sịrị, **44** “‘Onyenwe anyị
gwara Onyenwe m sị ya, “Nọdụ ala n’aka nri m ruo mgbe m
ga-edebe ndị iro gị n’okpuru ụkwụ gị abụọ.”’ **45** Ọ bụrụ na
Devid kpọrọ ya ‘Onyenwe anyị,’ oleekwanụ otu o si bụrụkwa
nwa ya?” **46** Ọ dịghị onye pụrụ ịsa ya okwu. Sitekwa n’ụbọchị
ahụ, ọ dịghị onye ọbụla nwere anya ike ịjụ ya ajụjụ ọzọ.

23 Mgbe ahụ Jisọs gwara igwe mmadụ ahụ niile na ndị
na-eso ụzọ ya sị, **2** “Ndị ozizi iwu na ndị Farisii na-anọ
n’oche Mosis. **3** Ya mere, meenụ ma na-edebekwanụ ihe
niile ha na-agwa unu. Ma unu esokwala omume ha. N’ihi na
ha adịghị eme ihe ha na-ekwusa. Ha na-ekwu otu ihe ma
na-eme ihe ọzọ. **4** Ha na-eke ibu dị arọ dịkwa ike obubu
bokwasị ndị ọzọ n’ubu, ma ha onwe ha agaghị eweli ọ bụladị
otu mkpịsịaka i buli ha. **5** “Ihe niile ha na-eme bụ ka ndị
mmadụ hụ ha. Ha na-eme ka igbe ntae tinyere iwu ndị dị
mkpa e depụtara nke ha na-ekekwasị n’egedege ihu na n’aka
dị obosara na-emekwa ka ọnụnụ uwe ha buo ibu. **6** Ha hụrụ
ịnọ n’isi oche n’oge mmemme oriri ọbụla na ịnọkwasị n’oche
kachasị elu n’ụlọ ekpere n’anya. **7** Ọ na-amasị ha mgbe a na-
ekele ha ekele pụrụ iche n’ọma ahịa, ndị ọzọ a na-akpọkwa
ha, ‘Onye ozizi.’ **8** “Unu ekwela ka onye ọbụla kpọọ unu
‘Onye ozizi,’ n’ihi na unu nwere naanị otu Onye ozizi. Unu
niile bụkwa ụmụnne. Ọ dịghị onye ka ibe ya ukwuu. **9** Unu
akpọkwala onye ọbụla n’ụwa a ‘Nna,’ n’ihi na unu nwere
otu Nna nke bi n’eluigwe. **10** Unu ekwela ka a kpọọ unu ndị
ndu, n’ihi na ọ bụ naanị otu onyendu ka unu nwere, ya bụ
Kraịst. **11** Onye dị ukwuu n’etiti unu ga-abụ onye na-ejere
unu ozi. **12** N’ihi na onye ọbụla ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-
eweda n’ala. Ma onye ọbụla wedara onwe ya ala, ka a ga-
ebuli elu.” **13** “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi
iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-emechibido ndị ọzọ ụzọ
ha ga-esi bata n’alaeze eluigwe, ma unu onwe unu adịghị
abata. Unu adịghịkwa enye ndị ọzọ ohere ịbata. **14** “Ahụhụ
ga-adịrị unu ndị ozizi iwu na ndị Farisii, ndị ihu abụọ! N’ihi
na unu na-eripịa ụlọ ndị inyom di ha nwụrụ, ọ bụladị mgbe
unu na-ekpe ogologo ekpere ka mmadụ hụ unu. Unu ga-
anata ikpe ọmụma dị ukwuu. **15** “Ahụhụ ga-adakwasị unu ndị
ozizi iwu na ndị Farisii, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-agafe
oke osimiri na mba dị iche iche, ime ka otu onye chegharịa,
bụrụ onye na-eso ụzọ unu. Ma mgbe unu mesịrị nke a, unu
na-alaghachi mee ya okpukpu abụọ ka ọ bụrụ nwa ọkụ ala
mmụọ karịa onwe unu. **(Geenna g1067)** **16** “Ahụhụ ga-adịrị unu
ndị ndu kpuru ìsì! N’ihi na unu na-asị, Onye ọbụla jiri ụlọnsọ
ńụọ iyi, iyi ọ ńụrụ bụ ihe efu. Ma onye ọbụla jiri ọlaedo dị
n’ime ụlọnsọ ńụọ iyi kwesiri imezu iyi ahụ ọ ńụrụ. **17** Ndị
nzuzu kpuru ìsì! Olee nke karịrị ukwuu? Ọ bụ ọlaedo ahụ, ka
ọ bụ ụlọnsọ nke doro ọlaedo ahụ nsọ? **18** Unu na-ezikwa ndị
mmadụ sị, ‘Ọ bụrụ na mmadụ ejiri ebe ịchụ aja ńụọ iyi, iyi
ahụ ọ ńụrụ bụ ihe efu. Ma onye ọbụla ga-eji onyinye dị n’elu
ebe ịchụ aja ńụọ iyi ga-emezu iyi ahụ ọ ńụrụ.’ **19** Leenụ ka
unu si bụrụ ndị ìsì! Olee nke karịrị ukwuu? Ọ bụ onyinye dị
n’elu ebe ịchụ aja ka ọ bụ ebe ịchụ aja na-edo onyinye ahụ
nsọ? **20** Ya mere, mgbe onye ọbụla ji ebe ịchụ aja ńụọ iyi, ọ
bụ ebe ịchụ aja ahụ na onyinye dị n’elu ya ka o ji ńụọ iyi
ahụ. **21** Otu a kwa, onye ji ụlọnsọ ahụ ńụọ iyi jikwa ụlọnsọ
ahụ na onye bi n’ime ya na-ańụ iyi. **22** Mgbe mmadụ jikwa
eluigwe ńụọ iyi, ọ bụ ocheeze Chineke na onye nọdụrụ n’elu
ocheeze ahụ ka o ji ńụọ iyi. **23** “E, ahụhụ ga-adakwasị unu
ndị Farisii na ndị ozizi iwu. Ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-asa
anya unu mmiri nye, ọ bụladị onyinye otu ụzọ n’ime ụzọ
iri unu ruo n’akwụkwọ nri dịkarịsịrị nta dị n’ubi unu, dịka
mint, diil na kumin, ma unu akpọghị ikpe ziri ezi na ebere,
na okwukwe ihe dị mkpa. Ihe ndị a ka unu kwesiri ibu ụzọ
mee ma gharakwa ileghara iwu ndị ọzọ anya. **24** Ndị ndu
kpuru ìsì! Unu na-azapụ ijiji site na mmanya unu na-ańụ, ma
unu na-eloda ịnyịnya kamel. **25** “Ahụhụ ga-adakwasị unu, ndị
Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-elezi
anya nke ọma mee ka azụ iko mmiri unu, na azụ efere unu
dị ọcha, ma ime ha jupụtara na ịpụnarị mmadụ ihe n’ike
na ọchịchọ ọjọọ niile. **26** Gị onye Farisii kpuru ìsì! Buru ụzọ
mee ka ime iko dị ọcha, mgbe ahụ azụ ya ga-adịkwa ọcha.
27 “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu
abụọ! N’ihi na unu yiri ili e tere nzu, nke na-egosi onwe ya dị
ka ihe mara mma, ma ime ya jupụtara n’ọkpụkpụ ndị nwụrụ
anwụ, na ihe niile na-adịghị ọcha. **28** N’ụzọ dị otu a, unu na-
egosi onwe unu dị ka ndị ezi omume, ma n’ime unu, unu
jupụtara n’ihu abụọ na ndị ajọ omume. **29** “E, ahụhụ ga-adịrị
unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu
na-ewu ili ndị amụma na-ewerekwa ihe ịchọ mma na-edozi
nkume ncheta ndị ezi omume. **30** Unu na-asịkwa, ọ bụrụ
na anyị nọ n’oge nna anyị ha, anyị agaraghị eso ha wufuo
ọbara ndị amụma. **31** Site n’ụzọ dị otu a, unu na-agba akaebe
megide onwe unu na unu bụ ụmụ ndị gburu ndị amụma. **32**
Gaanụ sorokwa nzọ ụkwụ nna unu ha, ka unu rụzuo ọrụ ahụ
ha malitere. **33** “Ụmụ agwọ! Ụmụ ajụala! Unu si ańaa chee na
unu ga-agbanarị ikpe nke ịba n’ọkụ ala mmụọ? **(Geenna g1067)**
34 Ya mere, aga m ezitere unu ndị amụma, ndị amamihe na
ndị nkuzi. Ụfọdụ n’ime ha ka unu ga-egbu, ụfọdụ ka unu ga-
akpọgide n’obe, ndị ọzọkwa ka unu ga-apịa ihe n’ụlọ nzukọ
unu. Unu ga-achụkwa ha ọsọ site n’otu obodo gaa n’obodo
ọzọ. **35** Ka ọgbọ a bụrụ ndị ikpe mara n’ihi ọbara nke ndị
ezi omume niile e gburu n’ụwa, site n’ọbara Ebel ruo na
nke Zekaraya nwa Berekaya, onye unu gburu n’etiti ụlọnsọ
n’ebe ịchụ aja unu. **36** N’ezie agwa m unu, ihe ndị a niile, ga-
abịakwasị ọgbọ a. **37** “O Jerusalem, Jerusalem! Gị obodo na-
egbu ndị amụma, na nke na-atụ ndị niile e ziteere gị nkume.
Ugboro ole ka m chọrọ ịchịkọta ụmụ gị dị ka nne ọkụkọ si
achịkọta ụmụ ya n’okpuru nku ya ichebe ha? Ma ị chọghị ka
m mee otu a! **38** Lee, a hapụrụla unu ụlọ unu ka ọ tọgbọrọ
n’efu. **39** N’ihi na asị m unu, unu agaghị ahụ m anya ọzọ tutu
ruo mgbe unu ga-asị, Onye a gọziri agọzi ka onye ahụ bụ nke
na-abịa n’aha Onyenwe anyị.”

24 Mgbe Jisọs si n’ụlọnsọ ahụ na-apụ, ndị na-eso ụzọ ya
bịakwutere ya na-achọ igosi ya akụkụ dị iche iche nke
ụlọnsọ ukwu ahụ. **2** Ma ọ zara ha sị, “Unu hụrụ ihe ndị a
niile? N’ezie agwa m unu, oge na-abịa mgbe ọ bụladị otu

nkume na-agaghị adịgidekwa n'elu ibe ya, nke a na-agaghị akwatu n'ala." **3** Mgbe ọ nọdụrụ ala n'elu Ugwu Oliv, ndị na-eso ụzọ ya bịakwutere ya iche, sị, "Gwa anyị, olee mgbe ihe ndị a ga-emezu? Gịnị ga-abụkwa ihe ịrịbama nke oge i ji alọghachi na nke ọgwụgwụ ụwa a?" **(aiōn g165)** **4** Jisọs zara ha sị, "Lezienụ anya ka onye ọbụla ghara iduhie unu ụzọ. **5** N'ihi na ọtụtụ ga-abịa n'aha m, na-ekwu sị, 'Abụ m Kraịst ahụ.' Ha ga-eduhiekwa ọtụtụ ndị ụzọ. **6** Mgbe unu nụrụ ụzụ agha, na akụkọ agha dị iche iche, unu atụla egwu, n'ihi na ihe ndị a aghaghị ime. Ma ha anaghị egosi na ọgwụgwụ oge eruola. **7** Mba ga-ebili megide mba ibe ya, alaeze ga-ebilikwa megide alaeze ọzọ; oke ụnwụ, na ala ọma jijiji ga-adịkwa n'ọtụtụ ebe dị iche iche. **8** Ma ihe ndị a niile bụ naanị mmalite ịta ahụhụ nke ga-abịa. **9** "Mgbe ahụ ha ga-arara unu nyefee n'aka ndị ga-ata unu ahụhụ. Ha ga-egbukwa unu. Mba niile ga-akpọ unu asị n'ihi m. **10** Ọtụtụ ga-ada site n'okwukwe ha n'oge ahụ. Ha ga-emekwa ka ibe ha ma n'ọnya, kpọọkwa ibe ha asị. **11** Mgbe ahụ ọtụtụ ndị amụma ụgha ga-apụta. Ha ga-eduhiekwa ọtụtụ mmadụ. **12** N'ihi na ajọ omume bara ụba n'ebe niile, ịhụnanya ọtụtụ ndị mmadụ n'ebe ibe ha nọ ga-ajụ oyi. **13** Ma onye ga-eguzosi ike ruo ọgwụgwụ ka a ga-azọpụta. **14** A ga-ekwusa oziọma nke alaeze ahụ nye ụwa niile ka ọ bụrụ ihe ama nye mba niile. Emesịa ọgwụgwụ oge ahụ ga-abịa. **15** "Ya mere, mgbe unu hụrụ ihe arụ nke na-eweta mbibi, nke e kwuru okwu ya site n'ọnụ Daniel onye amụma, ka ọ na-eguzo n'ebe nsọ (onye na-agụ ya nwee nghọta ihe ọ pụtara). **16** Mgbe ahụ, ka ndị nọ na Judịa were ọsọ gbalaga n'elu ugwu. **17** Ka onye nọ n'elu ụlọ ghara ịrịdata ka ọ banye n'ime ụlọ ya, ịkwapụta ngwongwo dị n'ime ụlọ ya. **18** Ka onye nọ n'ubi ghara ịlọghachi n'ụlọ ya ịchịrị uwe ya. **19** Ma ịta ahụhụ ga-adịrị ndị nwanyị di ime, na ndị na-enye ụmụaka ara n'ụbọchị ahụ **20** Kpesienụ ekpere ike ka unu ghara ịgba ọsọ a n'oge oke oyi, maọbụ n'ụbọchị izuike. **21** N'ihi na oke mkpagbu ga-adị, ụdị nke ụwa na-ahụbeghị mbụ, na nke anya na-agaghị ahụkwa ọzọ site na mmalite ụwa ruo mgbe ahụ. **22** "Ọ bụrụ na-emeghị ka ụbọchị ndị ahụ dị mkpụmkpụ, o nweghị onye a ga-azọpụta, ma n'ihi ndị ya ọ họpụtara, ụbọchị ndị ahụ ga-adị mkpụmkpụ. **23** Mgbe ahụ, ọ bụrụ na onye ọbụla asị unu, 'Lee, Kraịst nọ n'ebe a,' maọbụ, 'Lee ya n'ebe ahụ,' unu ekwela. **24** N'ihi na ndị nzọpụta ụgha na ndị amụma ụgha ga-apụta. Ha ga-eme ihe oke ịrịbama na ọrụ ebube dị iche iche. Ọ bụrụ na ọ ga-ekwe mee, ha ga-esite n'ọrụ ebube ha ga-arụ duhie, ọ bụladị ndị ahụ a họpụtara. **25** Lee, agwala m unu ihe ndị a, mgbe ha na-emebeghị. **26** "Ya mere, ọ bụrụ na ha asị unu, 'Lee, ọ nọ n'ime ọzara,' unu agakwala. Ọ bụrụkwa na ha asị unu, 'Lee, ọ nọ n'ime ime ụlọ,' unu ekwela. **27** N'ihi na ọbịbịa Nwa nke Mmadụ ga-adị ka amụma na-egbu n'ọwụwa anyanwụ nke a na-ahụ anya n'ọdịda anyanwụ. **28** Matakwanụ na ebe ọbụla ozu dị, n'ebe ahụ ka udele na-ezukọta. **29** "Ngwangwa mgbe mkpagbu nke ụbọchị ndị ahụ niile gabigasịrị, "'anyanwụ ga-agba ọchịchịrị. Ọnwa agaghị enyekwa ìhè, kpakpando ga-esi na mbara eluigwe daa, ike niile nke eluigwe ga-ama jijiji.' **30** "N'oge ahụ akara ngosi nke Nwa nke Mmadụ ga-apụta ihe na mbara eluigwe. Agbụrụ niile nke ụwa ga-anọkwa na-eru ụjụ. Ha ga-ahụ Nwa nke Mmadụ ka ọ na-abịa n'igwe ojii, n'ike nakwa oke ebube. **31** Ọ ga-ewerekwa olu opi ike zipụ ndị mmụọ ozi ka ha gaa kpọkọtaa ndị niile a họpụtara site n'akụkụ anọ niile nke eluigwe na ụwa. **32** "Ugbu a mụtanụ ihe site n'osisi fiig. Mgbe ọbụla alaka ya malitere iwepụta ome dị nro, na-epupụtakwa akwụkwọ ndụ maranụ na ọkọchị na-abịa nso. **33** Otu a kwa, mgbe unu na-ahụ ihe ndị a niile ka ha na-eme marakwanụ na ọ nọ nso, ọ bụladị n'ọnụ ụzọ unu. **34** N'ezie agwa m unu, ihe ndị a niile aghaghị imezu tupu ọgbọ a agabiga. **35** Eluigwe na ụwa ga-agabiga, ma okwu m enweghị ike ịgabiga. **36** "Ma o nweghị onye ọbụla maara ụbọchị ahụ, maọbụ oge awa ahụ ga-abụ. Ọ bụladị ndị mmụọ ozi nọ n'eluigwe amaghị ya. Ọkpara ahụ amakwaghị. Ọ bụ naanị Nna maara ya. **37** Ọbịbịa Nwa nke Mmadụ ga-adị ka ọ dị n'ụbọchị Noa. **38** N'oge ahụ tupu iju mmiri ahụ abịa, ndị mmadụ nọ na-eri na aṅụ, na-emekwa mmemme ọlụlụ di na nwunye, ruo ụbọchị Noa banyere n'ime ụgbọ mmiri ya. **39** Ha amataghị ihe ga-eme tutu oke mmiri ahụ abịa kpochapụ ha niile. Otu ahụ ka ọbịbịa Nwa nke Mmadụ ga-adị. **40** Mmadụ abụọ ga na-arụkọ ọrụ n'ubi ha, a ga-ewepụ otu hapụkwa onye nke ọzọ. **41** Ụmụ nwanyị abụọ ga na-akwọ nri na nkume igwe nri, a ga-ewere otu, ma hapụkwa nke ọzọ. **42** "N'ihi nke a, na-echenụ nche, n'ihi na unu amaghị ụbọchị Onyenwe unu ga-abịa. **43** Ma ghọtanụ nke a: Ọ bụrụ na nna nwe ụlọ mara oge onye ohi ga-abịa n'ụlọ ya n'abalị, ọ ga-anọ na nche n'oge ahụ. Ọ gaghị ekwe ka onye ohi kụwaa ụlọ ya. **44** Otu a ka unu onwe unu pụrụ isi nọgide na nche oge niile, n'ihi na Nwa nke Mmadụ ga-abịa n'oge awa unu na-atụghị anya ya. **45** "Onye bụ ohu ahụ nke kwesiri ntụkwasị obi ma nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi ndị ohu nọ n'ezinaụlọ ya, ka ọ na-enye ha nri n'oge ya? **46** Ngọzị na-adịrị ohu ahụ, onye, mgbe onyenwe ya ga-alọghachi hụ na ọ na-eme otu a. **47** N'ezie asị m unu, ọ ga-eme ya onyeisi nke ihe niile o nwere. **48** Ma ọ bụrụ na ohu ahụ bụ onye ajọọ omume na-asị onwe ya, 'Nna m ukwu anọọla ogologo oge,' **49** ọ bụrụkwa na o bido iti ndị ohu ibe ya ihe, sorokwa ndị ọṅụ oke mmanya na-eri, na-aṅụ. **50** Nna ukwu ohu ahụ ga-alọta n'ụbọchị ọ na-atụghị anya, n'oge awa ọ na-amakwaghị. **51** Ọ ga-egburisikwa ya, nye ya ọnọdụ n'etiti ebe ndị ihu abụọ nọ. Ebe e nwere ịkwa akwa na ịta ikikere eze.

25 "A ga-eji alaeze eluigwe tụnyere akụkọ ụmụ agbọghọ iri ndị weere oriọna ha pụta izute onye na-alụ nwunye ọhụrụ. **2** Ise n'ime ha maara ihe, ma ise ndị ọzọ bụ ndị nzuzu. **3** Ise ndị nzuzu ahụ weere oriọna ha, ma ha ejighị mmanụ ọkụ. **4** Ise ndị maara ihe, wụjuru mmanụ ọkụ na karama, tinyekwa oriọna ha. **5** Mgbe onye na-alụ nwunye ọhụrụ ahụ nọrọ ọdụ n'ọbịbịa ya, ụra tụwara ha, ha dinara ala rahụ ụra. **6** "N'etiti abalị e tiri mkpu n'oke olu sị, 'Onye na-alụ nwunye ọhụrụ na-abịa, pụtanụ gaa zute ya!' **7** "Mgbe ahụ ụmụ agbọghọ niile ahụbiliri mụnye oriọna ha. **8** Ise ndị nzuzu ahụ rịọrọ ise ndị maara ihe sị, 'Biko, wụnyetụrụnụ anyị ụfọdụ n'ime mmanụ ọkụ unu, lee na oriọna anyị na-anyụ anyụ.' **9** "Ndị maara ihe zara ha sị, 'Mba! Ọ gaghị ezuru anyị na unu. Kama gaanụ zuru nke unu n'aka ndị na-ere ya.' **10** "Ma mgbe ha pụrụ ịzụta mmanụ ọkụ ahụ, onye na-alụ nwunye ọhụrụ bịarutere. Ndị jikeere ejikere soro ya banye n'oriri ọlụlụ di na nwunye ahụ. E mechikwara ọnụ ụzọ. **11** "Emesịa, ise ndị nzuzu ahụlọghachiri na-ekwu sị, 'Onyenwe anyị, Onyenwe anyị, meghere anyị ụzọ!' **12** "Ma ọ zaghachiri ha sị, 'N'ezie, n'ezie, agwa m unu, amaghị m ndị unu bụ.' **13** "Ya mere, na-anọgidenụ na nche, n'ihi na unu amaghị ụbọchị ahụ, maọbụ oge awa ahụ. **14** "Ọzọ, ọ ga-adị ka otu nwoke chọrọ iga njem.

Ọ kpọkọtara ndị ohu ya niile nyefee ha akụnụba ya n’aka.
15 O nyere onye nke mbụ talenti ise, nke abụọ ka o nyere
talenti abụọ. O nyere onye nke ikpeazụ otu talenti. O nyere
ha n’otu n’otu dị ka ike ha ha. Mgbe ahụ ọ hapụrụ ha gaa
ije ya. **16** Onye ahụ natara talenti ise weere ego ahụ malite
ịzụ ahịa. Ngwangwa o retara talenti ise ọzọ n’uru. **17** Otu
a kwa, onye nke e nyere talenti abụọ zụpụtakwara talenti
abụọ ọzọ n’uru. **18** Ma onye ahụ natara otu talenti gara gwuo
ala lie ego nna ya ukwu, n’ihi ichezi ya nke ọma. **19** “Mgbe
ogologo oge gasịrị, nna ukwu ndị ohu ahụ lọtara site n’ije
ya. Ọ kpọkọtara ha niile ka ha gụzie akụ ya. **20** Onye ahụ
natara talenti ise batara wetakwa ise ọzọ. Ọ gwara nna ya
ukwu sị, ‘Ị nyere m talenti ise, ma ugbu a azụpụtala m talenti
ise ọzọ!’ **21** “Nna ya ukwu sịrị ya, ‘I mere nke ọma ezi ohu
kwesiri ntụkwasị obi. I zipụtala na i kwesiri ntụkwasị obi
n’ihe dị ntakịrị. N’ihi ya aga m etinye gị n’ebe ị ga-elekọta
ọtụtụ ihe. Bata n’ọṅụ nke nna gị ukwu.’ **22** “Onye nke e nyere
talenti abụọ bịara sị, ‘Nna anyị ukwu, i nyere m talenti abụọ,
ma lee, eritala m talenti abụọ ọzọ n’uru.’ **23** “Nna ya ukwu
sịrị ya, ‘I mere nke ọma. Ị bụ ezi ohu kwesiri ntụkwasị obi.
I zipụtala na i kwesiri ntụkwasị obi n’ihe dị ntakịrị. N’ihi
ya aga m etinye gị n’ebe ị ga-elekọta ọtụtụ ihe. Bata n’ọṅụ
nke nna gị ukwu.’ **24** “Onye e nyere otu talenti batara sị,
‘Nna anyị ukwu, amaara m onye ị bụ. Ị bụ onye aka ntagide. Ị
na-ewe ihe ubi n’ebe ị na-akụghị mkpụrụ. Ị na-achịkọtakwa
n’ebe ị na-agbasaghị. **25** N’ihi nke a, atụrụ m egwu, a gara m
liere gị ego talenti gị n’ala. Lee ihe gị werekwa.’ **26** “Nna ya
ukwu zara ya sị, ‘Ohu ọjọọ na onye umengwụ. Ị maara na m
na-ewe ihe ubi n’ebe m na-akụghị mkpụrụ, na-achịkọtakwa
n’ebe m na-agbasaghị. **27** Ị gaara etinye ego m n’aka ndị na-
echekwa ego, ndị gaara akwụghachi ya na ọmụrụnwa ya, nke
m gaara anata mgbe m lọghachiri. **28** “‘Napụtanụ ya talenti
ahụ o ji, were ya nye onye ji talenti iri. **29** N’ihi na onye ọbụla
nwere ka a ga e tinyekwuru ka o nwebigakwa oke. Ma onye
ahụ ọ na-adịghị nke o nwere, a ga-anapụ ya ọ bụladị nke
nta o nwere. **30** Tụpụnụ ohu a na-abaghị uru n’ezi, n’ime
ọchịchịrị, ebe ịkwa akwa na ịta ikikere eze ga-adị.’ **31** “Mgbe
Nwa nke Mmadụ ga-abịa n’ebube ya na ndị mmụọ ozi niile,
mgbe ahụ ka ọ ga-anọ n’elu ocheeze ebube ya. **32** Mba niile
nke ụwa ga-ezukọtakwa n’ihu ya. Ọ ga-ekewapụta ha, otu
obodo site n’ibe ya, dị ka onye ọzụzụ atụrụ sị ekewapụta ụmụ
atụrụ site n’ụmụ ewu. **33** Ọ ga-edebe ụmụ atụrụ ahụ n’akụkụ
aka nri ya, ma ụmụ ewu ga-anọ n’aka ekpe ya. **34** “Mgbe
ahụ, eze ga-asị ndị nọ n’aka nri ya, ‘Batanụ n’ime alaeze, unu
ndị Nna m gọziri agọzi, batanụ n’ime alaeze nke e doziiri
unu site na mgbe e kere ụwa. **35** N’ihi na mgbe agụụ gụrụ
m unu nyere m nri. Mgbe akpịrị kpọrọ m nkụ unu nyere
m ihe ọṅụṅụ. Mgbe m bụ ọbịa unu kpọbatara m. **36** Mgbe
m gba ọtọ, unu zụtara uwe nye m. Mgbe m dara ọrịa unu
lekọtara m. Anọkwara m n’ụlọ mkpọrọ unu bịara leta m.’ **37**
“Mgbe ahụ ndị ezi omume ahụ ga-ajụ ya sị, ‘Onyenwe anyị,
olee mgbe anyị hụrụ gị ka agụụ na-agụ gị anyị enye gị nri?
Olee mgbe anyị hụrụ gị ka akpịrị na-akpọ gị nkụ, anyị ekuru
mmiri ọṅụṅụ nye gị? **38** Olee mgbe kwa ka anyị hụrụ gị
dị ka onye ọbịa anyị akpọbata gị? Olee mgbe kwa ka anyị
hụrụ gị ka ị gba ọtọ anyị enye gị uwe? **39** Olee mgbe kwa
ka anyị hụrụ gị n’ọrịa, maọbụ n’ụlọ mkpọrọ anyị abịa leta
gị?’ **40** “Eze ahụ ga-azaghachi ha sị, ‘N’ezie asị m unu, mgbe
unu mesoro otu n’ime ndị a dị nta n’ime ụmụnne m omume
ọma, ọ bụ m ka unu mesoro omume ahụ.’ **41** “Mgbe ahụ ọ
ga-asịkwa ndị nọ n’aka ekpe ya, ‘Pụọnụ n’ihu m unu ndị a
bụrụ ọnụ. Baanụ n’ime ọdọ ọkụ ebighị ebi ahụ a kwadobeere
ekwensu na ndị mmụọ ozi ya. **(aiōnios g166)** **42** N’ihi na mgbe
agụụ na-agụ m, unu enyeghị m ihe ọbụla ka m rie. Mgbe
akpịrị na-akpọ m nkụ, unu ekunyeghị m mmiri ka m ṅụọ. **43**
Mgbe m nọ dị ka ọbịa, unu akpọbataghị m n’ụlọ unu. Mgbe m
gba ọtọ, unu enyeghị m uwe. Mgbe ahụ na-esighị m ike, unu
elekọtaghị m. Mgbe m nọ n’ụlọ mkpọrọ, unu abịaghị leta m.’
44 “Mgbe ahụ ha ga-azakwa sị, ‘Onyenwe anyị, olee mgbe
anyị hụrụ gị ka agụụ na-agụ gị, maọbụ ka akpịrị na-akpọ gị
nkụ, maọbụ oge ị bụ onye ọbịa, maọbụ oge ị gba ọtọ, maọbụ
oge ị nọ n’ọrịa, maọbụ ị nọ n’ụlọ mkpọrọ, ma anyị elekọtaghị
gị?’ **45** “Ọ ga-aza ha sị, ‘Eziokwu ahụ bụ nke a, mgbe ahụ unu
jụrụ inyere otu n’ime ndị a dị nta aka, ọ bụ m ka unu jụrụ i
nyere aka.’ **46** “Ndị a ga-aba n’ịta ahụhụ ebighị ebi. Ma ndị
ezi omume ga-aba na ndụ ebighị ebi.” **(aiōnios g166)**

26 Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, ọ gwara ndị na-eso
ụzọ ya sị, **2** “Dị ka unu maara nke ọma, Mmemme
Ngabiga ga-amalite mgbe ụbọchị abụọ gasịrị. N’oge ahụ, a ga-
ararakwa Nwa nke Mmadụ nye ka a kpọgide ya n’obe.” **3**
N’oge ahụ, ndịisi nchụaja, na ndị okenye zukọtara n’ụlọeze
otu onyeisi nchụaja a na-akpọ Kaịfas. **4** Ha gbara izu ịchọpụta
ụzọ ha ga-esi jide Jisọs na nzuzo gbuo ya. **5** Ha kwekọrịta
sị, “Ọ gaghị abụ n’oge mmemme ka ọgbaaghara hapụ ịdị
n’etiti ndị mmadụ.” **6** Mgbe Jisọs nọ na Betani, n’ụlọ Saimọn
onye ekpenta, **7** otu nwanyị bu karama alabasta nke mmanụ
otite isi ụtọ dị oke ọnụahịa dị n’ime ya, bịakwutere ya, nke ọ
wụsara ya n’isi dị ka ọ na-anọdụ ala n’eri nri. **8** Ma mgbe ndị
na-eso ụzọ ya hụrụ nke a, iwe were ha nke ukwuu. Ha sịrị,
“Olee ụdị ịla n’iyi dị nke a! **9** A gaara erepụta mmanụ a ego dị
ukwuu were ego e retara ya nyere ndị ogbenye aka.” **10** Ebe
Jisọs matara ihe ha na-atamu n’obi ha, ọ sịrị ha, “Gịnị mere
unu ji esogbu nwanyị a? O merela m ihe dị mma. **11** Unu na
ndị ogbenye ga-anọ oge niile, ma ọ bụghị mụ na unu ga-anọ
mgbe niile. **12** N’ihi na site n’ịwụ m mmanụ otite a n’ahụ, o
doziela m maka olili. **13** N’ezie, ana m agwa unu, n’ebe ọbụla
ezisara oziọma a n’ụwa niile, a ga na-echeta nwanyị a n’ihi
ihe ọma a o meere m.” **14** Mgbe ahụ otu n’ime mmadụ iri na
abụọ na-eso ụzọ ya, onye aha ya bụ Judas Iskarịọt, jekwuuru
ndịisi nchụaja. **15** Ọ jụrụ ha sị, “Gịnị ka unu ga-enye m ma m
rara ya nye n’aka unu?” Ha kwụrụ ya iri mkpụrụ ọlaọcha
atọ. **16** Site n’oge ahụ na-aga, ọ chọrọ ohere ịrara ya nye
n’aka ha. **17** N’ụbọchị mbụ nke mmemme achịcha na-ekoghị
eko, ndị na-eso ụzọ Jisọs bịakwutere ya jụọ ya sị, “Ebee ka ị
chọrọ ka anyị gaa kwadoro gị ihe gị maka oriri Ngabiga?”
18 Ọ zara ha sị, “Jekwurunụ otu nwoke n’ime obodo sị ya,
Onye ozizi sị, ‘Oge m abịala nso. Mụ na ndị na-eso ụzọ m ga-
eri oriri Ngabiga n’ụlọ gị.’” **19** Ndị na-eso ụzọ ya mere dị ka
Jisọs gwara ha, doziekwa oriri Ngabiga ahụ n’ebe ahụ. **20**
N’uhuruchi ụbọchị ahụ, ya na ndị na-eso ụzọ ya iri na abụọ
ahụ nọdụrụ ala n’oche nri ahụ. **21** Mgbe ha na-eri nri, o
kwuru sị, “N’ezie ana m agwa unu, na otu onye n’ime unu ga-
arara m nye.” **22** Ha nwere oke mwute, ma malite ịjụ ya n’otu
n’otu sị, “Onyenwe anyị, ọ bụ m?” **23** Ma ọ zara ha sị, “Ọ
bụ onye ahụ mụ na ya na-amanyekọta aka n’otu efere ga-
arara m nye. **24** Lee Nwa nke Mmadụ ga-ala dị ka e si buo ya
n’amụma. Ma ahụhụ ga-adịrị nwoke ahụ onye a ga-esite n’aka

ya rara Nwa nke Mmadụ nye. Ọ gaara akara onye ahụ mma
ma a sị na a mụghị ya amụ." **25** Judas, onye ahụ raara ya nye
jụrụ ya sị, "Onye ozizi ọ bụ m?" Ọ zara sị, "Gị onwe gị ekwuola
ya." **26** Mgbe ha nọkwa na-eri nri, Jisọs were ogbe achịcha
ahụ, mgbe o nyechara ekele, ọ nyawara ya nye ndị na-eso
ụzọ ya sị ha, "Naranụ nke a rie, n'ihi na nke a bụ anụ ahụ
m." **27** Mgbe ahụ kwa, o burukwara iko mmanya, ma mgbe o
nyechara ekele, o bunyere ya ndị na-eso ụzọ ya sị ha, "Unu
niile ṅụọnụ site n'iko a. **28** N'ihi na nke a bụ ọbara m nke bụ
akara ọgbụgba ndụ ọhụrụ ahụ. A na-awụsa ya maka ọtụtụ
mgbaghara mmehie. **29** Ana m agwa unu, na-agaghị m aṅụ
mmanya sitere na mkpụrụ vaịnị ọzọ, tutu ruo ụbọchị ahụ mụ
na unu ga-aṅụ ya n'ụzọ dị iche n'alaeze Nna m." **30** Mgbe ha
bụsịrị abụ, ha pụrụ gaa n'Ugwu Oliv. **31** Mgbe ahụ Jisọs gwara
ha sị, "N'abalị taa, unu niile ga-agbahapụ naanị m. N'ihi na
e dere ya, sị: "'Aga m etigbu onye ọzụzụ atụrụ, atụrụ nke
igwe atụrụ ahụ ga-agbasasịkwa.' **32** Ma mgbe e mere ka m si
n'ọnwụ bilite, aga m ebu unu ụzọ gaa Galili." **33** Pita sịrị, "Ọ
bụrụ na mmadụ niile agbahapụ gị gbalaga, agaghị m ahapụ
gị." **34** Jisọs sịrị, "N'ezie agwa m gị, n'abalị taa, tupu oke
ọkụkọ akwaa akwa, ị ga-agọnarị m ugboro atọ." **35** Ma Pita
kwuru sị, "Ọ bụrụ na ọ dị mkpa ka m soro gị nwụọ, agaghị m
agọnarị gị." Ọ bụkwa otu ihe ahụ ka ndị ahụ niile na-eso
ụzọ ya kwuru. **36** Mgbe Jisọs bịara n'ogige ahụ a na-akpọ
Getsameni, ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya sị ha, "Nọdụnụ n'ebe a
ka m gaa n'ihu nke nta kpee ekpere." **37** Ọ kpọọrọ Pita tinyere
onwe ya, na ụmụ Zebedi abụọ. Ọ malitere inwe obi mwute
n'ime onwe ya. Obi malitekwara ịlọ ya mmiri. **38** Mgbe ahụ ọ
gwara ha sị, "Ọ na-ewute mkpụrụobi m nke ukwuu ruo n'ọnụ
ọnwụ. Nọgidenụ n'ebe a soro m na-eche nche." **39** Ọ gara
n'ihu nke nta daa, kpuo ihu ya n'ala, kpee ekpere sị, "Nna m,
ọ bụrụ na ọ ga-ekwe mee, napụ m iko a. Ma ọ bụghị ka e mee
uche m, kama ka e mee uche gị." **40** Ya mere, ọ bịakwutere
ndị na-eso ụzọ ya, hụ ha ka ha na-arahụ ụra. Ọ sịrị Pita, "Ọ bụ
na unu enweghị ike i soro m chee nche, ọ bụladị otu awa?
41 Na-echenụ nche, na-ekpekwa ekpere, ka unu ghara ịba
n'ọnwụnwa. N'ihi na mmụọ dị na njikere ma anụ ahụ adịghị
ike." **42** Ọ laghachiri azụ nke ugboro abụọ kpeekwa ekpere sị,
"Nna m, ọ bụrụ na iko a agaghị agabiga ma ọ bụghị na m
ṅụrụ ya, ka e mee uche gị." **43** Ọ lọghachikwara ọzọ hụkwa
ka ha na-arahụ ụra, n'ihi na anya ha dị arọ. **44** Ọ hapụrụ ha
ọzọ gaa kpee ekpere nke ugboro atọ, na-ekwukwa otu okwu
ahụ. **45** Mgbe ọ lọghachikwutere ndị na-eso ụzọ ya, ọ sịrị ha,
"Unu ka nọ na-arahụ ụra, na-ezukwa ike? Lee, oge awa ahụ
abịala, a rarala Nwa nke Mmadụ nye n'aka ndị mmehie. **46**
Bilienụ ka anyị gawa. Lee, onye ahụ na-arara m nye na-abịa!"
47 Mgbe ọ nọ na-ekwu okwu a, Judas, otu n'ime ndị ozi iri na
abụọ ahụ bịaruru, ya na ọtụtụ igwe mmadụ so. Ụfọdụ ji mma
agha ha, ndị ọzọ ji osisi. Ọ bụ ndịisi nchụaja na ndị okenye
ndị Juu zitere ha. **48** Ma onye ahụ na-arara ya nye, nyere ha
ihe ịrịbama, sị, "Onye ahụ m ga-esutu ọnụ bụ nwoke ahụ,
jidesienụ ya aka ike!" **49** Ngwangwa o jekwuuru Jisọs sị ya,
"Ekele, Onye ozizi!" ma sutukwa ya ọnụ. **50** Jisọs gwara ya
sị, "Enyi m, mee ihe ị bịara ime ngwangwa." Mgbe ahụ, ndị
ikom ahụ bịara nso jide Jisọs, sekpụrụ ya n'ike. **51** Otu onye
n'ime ndị ha na Jisọs nọ, setịrị aka ya, mịpụta mma agha
ya, gbuo ohu onyeisi nchụaja, gbupụ ntị ya. **52** Ma Jisọs sịrị
ya, "Mịghachi mma agha gị n'ọbọ ya, n'ihi na mmadụ ọbụla
na-eji mma egbu mmadụ ibe ya ga-anwụ site na mma. **53** I
cheghị na m pụrụ ịrịọ Nna m ka o zitere m ihe karịrị usuu ndị
mmụọ ozi iri na abụọ n'otu ntabi anya? **54** Ma olee otu ihe e
dere n'akwụkwọ nsọ ga-esi mezuo, nke kwuru na ọ ghaghị idị
otu a?" **55** N'oge awa ahụ, Jisọs gwara igwe mmadụ ahụ sị,
"Unu pụtara chịrị mma agha na mkpọ bịa ijide m dị ka a ga-
asị na m bụ onye ohi? Anọrọla m ziekwa ihe n'ụlọnsọ kwa
ụbọchị, ma unu ejideghị m. **56** Ma ihe ndị a na-eme ka ihe ndị
amụma dere n'akwụkwọ nsọ mezuo." N'oge ihe ndị a niile
na-eme, ndị na-eso ụzọ ya niile hapụrụ ya gbalaga. **57** Ndị
jidere Jisọs duuru ya gaa n'ụlọ Kaịfas, onyeisi nchụaja. Ndị
ozizi iwu na ndị okenye ndị Juu zukọtara n'ebe ahụ. **58** Pita
sogidere Jisọs n'azụ site n'ebe dị anya. O rutere n'obi onyeisi
nchụaja, baa n'ime ụlọ, sorokwa ndị na-eje ozi nọdụ ala, ka o
nwe ike ịhụ otu ihe a ga-esi bie. **59** Ndịisi nchụaja, na ndịisi
ikpe n'ụlọikpe ahụ nọ na-achọ ama ụgha megide Jisọs, ka
ha hụ ụzọ ha ga-esi gbuo ya. **60** Ma ọ dịghị nke ha chọtara,
n'agbanyeghị n'ọtụtụ ndị akaebe ụgha pụtara. N'ikpeazụ,
mmadụ abụọ pụtara **61** kwuo sị, "Nwoke a sịrị, 'Enwere m ike
ịkwatu ụlọnsọ ukwu nke Chineke, wughachikwa ya n'ụbọchị
atọ.'" **62** Onyeisi nchụaja biliri ọtọ kwuo sị, "Ọ bụ na ị nweghị
ihe ọbụla ị ga-aza? Gịnị bụ ama ndị a a na-agba megide gị?"
63 Ma Jisọs ekwughị ihe ọbụla. Onyeisi nchụaja gwara ya sị,
Eji m aha Chineke dị ndụ nye gị iwu, sị gị, "gwa anyị, ị bụ
Kraịst, Ọkpara Chineke?" **64** Jisọs gwara ya sị, "Gị onwe gị
kwuru ya. Ma ana m agwa unu, site ugbu a na-aga n'ihu, unu
ga-ahụ Nwa nke Mmadụ ka ọ na-anọdụ n'aka nri nke Onye
dị ike, na-abịakwa n'igwe ojii nke eluigwe." **65** Mgbe ahụ
onyeisi nchụaja dọwara uwe ya, kwuo sị, "O kwuola arụ! Olee
mkpa ọ dị ịchọkwa ndị akaebe? Unu nụkwara nkwulu ya? **66**
Gịnị bụ mkpebi unu?" Ha zara sị ya, "O kwesiri ka ọ nwụọ!"
67 Mgbe ahụ, ha gbụsara ya ọnụ mmiri asọ n'ihu, tiekwa ya
aka. Ndị ọzọ maara ya ụra, **68** sị ya, "Buoro anyị amụma,
gị, Kraịst. Onye tiri gị ihe?" **69** Mgbe ahụ Pita nọdụrụ ala
na mbara ezi nke obi ahụ. Otu n'ime ụmụ agbọghọ na-eje
ozi bịakwutere ya, sị, "Ị bụkwanụ otu n'ime ndị na-eso ụzọ
Jisọs onye Galili." **70** Ma ọ gọrọ n'ihu ha niile sị, "Amaghị m
ihe ị na-ekwu." **71** Mgbe ọ pụrụ gaa nọdụ n'ọnụ ụzọ mbata,
nwaagbọghọ ọzọ hụrụ ya, gwa ndị nọ n'ebe ahụ sị, "Nwoke a
na Jisọs onye Nazaret nọkọrọ." **72** Ọzọkwa, o weere ịṅụ iyi
gọọ, "Amaghị m onye nwoke ahụ bụ." **73** Mgbe oge nta gasịrị,
ndị guzo n'ebe ahụ bịakwutere Pita sị ya, "N'ezie, ịbụ otu
n'ime ha, n'ihi na asụsụ gị agbaala gị ama." **74** Ọ malitere
ịbụ onwe ya ọnụ, na ịṅụ iyi sị, "Amaghị m nwoke a." Mgbe
ahụkwa oke ọkpa kwara akwa. **75** Pita chetara okwu ahụ Jisọs
kwuru sị, "Tupu oke ọkpa akwaa akwa, ị ga-agọnarị m ugbo
atọ." O si n'ebe ahụ pụọ, gaa kwaa akwa nke ukwuu.

27 Mgbe chi bọrọ, ndịisi nchụaja niile na ndị okenye gbara
izu megide Jisọs otu ha ga-esi gbuo ya. **2** Ya mere, ha
kere ya agbụ, duru ya pụọ, nyefee ya n'aka Pailet onye bụ
gọvanọ. **3** Mgbe Judas, onye ahụ rara Jisọs nye, hụrụ na a
maala Jisọs ikpe ọnwụ, o chegharịrị weghachikwara ndịisi
nchụaja na ndị okenye iri ego ọlaọcha atọ ahụ. **4** Ọ kwuru sị,
"Emehiela m, site na ịrara onye aka ya dị ọcha nye ọnwụ."
Ma ha sịrị, "Nke ahụ agbasaghị anyị, ọ bụ mkpa dịrị gị." **5** Ọ
wụsara ego ọlaọcha ahụ n'ala ụlọnsọ, pụọ gaa kwụọ ụdọ.
6 Ndịisi nchụaja tụtụkọtara ego ahụ kwuo sị, "O megidere
iwu itinye ego a n'ime ụlọakụ, n'ihi na ọ bụ ego ọbara." **7**
Mgbe ha gbasịrị izu, ha kwekọtara ma were ego ahụ zụta ala

n'aka otu ọkpụ ite. Ha mere ala ahụ ka ọ bụrụ ebe a na-eli
ndị ọbịa. 8 Nke a mere e ji na-akpọ ala ahụ, "Ala Ọbara,"
ruo taa. 9 N'ụzọ dị otu a, okwu e kwuru site n'ọnụ Jeremaya
onye amụma mezuru. "Ha tụtụkọtara mkpụrụ ego ọlaọcha iri
atọ, bụ ọnụahịa onye ahụ, nke ụfọdụ n'ime ụmụ Izrel kpebiri
na a ga-akwụ n'isi ya. 10 Ha ji ego ahụ zụọ ubi onye ọkpụ
ite, dị ka Onyenwe anyị nyere m iwu." 11 N'oge a Jisọs guzo
n'ihu gọvanọ. Gọvanọ jụrụ ya sị, "Ị bụ eze ndị Juu?" Jisọs
sịrị ya, "Gị onwe gị kwuru ya." 12 Mgbe ndịisi nchụaja na
ndị okenye boro ya ebubo ụgha, o kwughị ihe ọbụla. 13 Ya
mere, Pailet sịrị ya, "Ị naghị anụ ihe ndị a niile ha na-ebo
gị?" 14 Ma ọ zaghị ọ bụladị otu mkpụrụ okwu n'ebubo ndị
ahụ. Ihe a gbagwojuru gọvanọ anya nke ukwuu. 15 Ugbu
a, ọ bụ omenaala gọvanọ n'oge mmemme na ọ ga-ahapụ
otu onye mkpọrọ, bụ onye igwe mmadụ họọrọ. 16 Ma n'oge
a e nwere otu onye mkpọrọ nke ọtụtụ mmadụ maara nke
ọma. A na-akpọ Jisọs Barabas. 17 Mgbe igwe mmadụ niile
zukọrọ, Pailet sịrị ha, "Onye ka unu chọrọ ka m hapụrụ unu,
ọ bụ Jisọs Barabas ka ọ bụ Jisọs onye a na-akpọ Kraịst?" 18
N'ihi na ọ maara nke ọma na ọ bụ site n'ekworo ka ha ji rara
Jisọs nye n'aka ya. 19 Mgbe ọ nọkwasịrị n'elu oche ikpe ya,
nwunye ya zitere ozi sị ya, "Wepụkwa aka gị n'ihe gbasara
nwoke onye ezi omume ahụ. N'ihi na ahụjuru m anya na nrọ
n'abalị gara aga n'ihi ya." 20 Ma ndịisi nchụaja na ndị okenye
kwagidere igwe mmadụ ahụ ka ha rịọ ya, ka ọ hapụrụ ha
Barabas, ma nye ha Jisọs ka ha gbuo ya. 21 Ọzọkwa, gọvanọ
sịrị ha, "N'ime mmadụ abụọ ndị a onye ka unu chọrọ ka m
hapụrụ unu?" Ha sịrị, "Barabas!" 22 Pailet sịrị ha, "Gịnị ka m
ga-eme Jisọs onye a na-akpọ Kraịst?" Ha niile sịrị, "Kpọgide
ya n'obe!" 23 Ọ jụrụ ha sị, "Ọ bụ n'ihi gịnị? Olee ihe ọjọọ o
mere?" Ma ha tiri mkpu karịa ka ha si eti na mbụ, na-asị,
"Kpọgide ya n'obe! Kpọgide ya n'obe!" 24 Mgbe Pailet hụrụ
na o nweghị ihe ọ pụrụ ime, kama na ụzụ na ọgbaaghara na-
amalite. O weere mmiri kwọọ aka ya n'ihu igwe mmadụ ahụ
sị ha, "Aka m dị ọcha n'ebe ọbara nwoke a dị. Jirinụ aka unu
hụ maka ya." 25 Igwe mmadụ ahụ zaghachiri ya n'otu olu sị,
"Ka ọbara ya dị n'isi anyị na n'isi ụmụ anyị!" 26 Mgbe ahụ ọ
hapụụrụ ha Barabas. Mgbe ọ pịachara Jisọs ihe, ọ raara ya
nye ka ha kpọgide ya n'obe. 27 Mgbe ahụ ndị agha gọvanọ
duuru Jisọs baa n'ogige ụlọ ndị agha, mee ka otu ndị agha
niile gbaa ya gburugburu. 28 Ha yipụrụ ya uwe ya, yinye ya
uwe mwụda na-acha uhie uhie. 29 Ha kpara okpueze nke e
ji ogwu mee, kpukwasị ya n'isi. Ha tinyekwara ya mkpara
achara n'aka nri, gbuo ikpere n'ala n'ihu ya, na-akwa ya emo
na-asị, "Ekele, Eze ndị Juu!" 30 Ha gbụrụ ya ọnụ mmiri asọ,
werekwa osisi ahụ kụọ ya n'isi ọtụtụ mgbe. 31 Mgbe ha ji ya
mechaa ihe ọchị, ha yipụrụ ya uwe ahụ, yinyekwa ya uwe nke
ya, duuru ya pụọ, ịga kpọgide ya n'obe. 32 Mgbe ha na-apụ,
ha zutere otu nwoke onye obodo Sirini a na-akpọ Saimọn. Ha
manyere ya ka o buru obe ya. 33 Mgbe ha bịarutere n'ebe
a na-akpọ Gọlgọta (nke pụtara, "ebe okpokoro isi"). 34 Ha
nyere ya mmanya a gwara ọgwụ ilu ka ọ ṅụọ. Mgbe o detụrụ
ya ire, o kweghị ya ọṅụṅụ. 35 Mgbe ha kpọgidechara ya n'elu
obe. Ha fere nza nke ha jiri kee uwe ya n'etiti onwe ha. 36
Ha nọdụkwara ala n'ebe ahụ na-eche ya nche. 37 N'elu ebe
isi ya dị, ka ha debere ihe ha dekwasịrị ebubo ha boro ya.
Nke a bụ ihe ha dere: Onye a bụ Jisọs, Eze ndị Juu. 38 Ha
kpọgidekwara ya na ndị ohi abụọ n'obe. Otu onye n'aka nri,
onye nke ọzọ n'aka ekpe ya. 39 Ndị na-agafe n'ụzọ na-ekwutọ
ya, na-efufekwa isi ha, 40 na-asịkwa, "Leenụ onye nwere ike
ịkwatu ụlọnsọ Chineke wughachi ya na mkpụrụ ụbọchị atọ!
Zọpụtanụ onwe gị! Ọ bụrụ na ị bụ Ọkpara Chineke si n'elu obe
ahụ rịdata!" 41 Ndịisi nchụaja, ndị ozizi iwu na ndị okenye
sokwa na-eme ya ihe ọchị, na-asị, 42 "Ọ zọpụtara ndị ọzọ, ma
o nweghị ike ịzọpụta onwe ya. Ọ bụ eze ndị Izrel; ya si n'elu
obe rịdata ugbu a, anyị ga-ekwerekwa na ya. 43 Ọ tụkwasịrị
Chineke obi, ọ bụrụ na ọ masịrị Chineke, ya napụta ya ugbua,
n'ihi na o kwuru sị, 'Abụ m Ọkpara Chineke.'" 44 Ọ bụladị ndị
ohi ahụ a kpọgidekọrọ ha na ya n'obe nọkwa na-akparị ya. 45
Ma site n'elekere iri na abụọ nke ehihie ruo n'elekere atọ nke
ehihie, ọchịchịrị gbachikọtara n'ala ahụ niile. 46 N'oge dị
ka elekere atọ nke ehihie, Jisọs tiri mkpu n'oke olu sị, "Elọi,
Elọi, lama sabaktani?" (nke pụtara, "Chineke m, Chineke m,
gịnị mere i jiri hapụ m?"). 47 Mgbe ụfọdụ ndị guzo n'ebe
ahụ nụrụ nke a, ha sịrị, "Ọ na-akpọ Ịlaija." 48 N'otu oge ahụ
kwa otu onye n'ime ha gbaara ọsọ were ogbo denye ya na
mmanya gbara ụka, fanye ya n'osisi, welie ya elu, chee ya ka
ọ ṅụọ. 49 Ma ndị ọzọ sịrị, "Hapụnụ, ka anyị lee ma Ịlaija ọ ga-
abịa ịzọpụta ya." 50 Ọzọkwa, Jisọs jiri oke olu tie mkpu, kubie
ume. 51 N'otu ntabi anya ahụ kwa, akwa mgbochi nke ụlọnsọ
ahụ gbawara site n'elu ruo n'ala. Ala makwara jijiji. Nkume
tiwasịkwara. 52 Ala ili meghere. A hụrụ ọtụtụ ndị nsọ, ndị
nwụrụ anwụ, ka e mere ka ha si n'ọnwụ bilie. 53 Mgbe ha
sitere n'ọnwụ bilie, ha hapụrụ ili ha banye n'ime obodo nsọ,
gosikwa ọtụtụ mmadụ onwe ha. 54 Mgbe ọchịagha, na ndị
ya ha nọ n'ebe ahụ na-eche Jisọs nche hụrụ ala ọma jijiji a,
na ihe niile mere, ha tụrụ oke egwu. Ha kwuru sị, "N'ezie,
nwoke a bụ Ọkpara Chineke!" 55 Ọtụtụ ụmụ nwanyị nọ n'ebe
ahụ, ndị guzo n'ebe dị anya na-ele ihe na-eme. Ha si Galili
soro Jisọs, na-ejere ya ozi. 56 N'ime ha bụ Meri Magdalin,
na Meri nne Jemis na Josef, na nne ụmụ Zebedi. 57 Mgbe o
ruru anyasị, otu onye ọgaranya si Arimatia aha ya bụ Josef.
Onye ya onwe ya bụkwa onye na-eso ụzọ Jisọs, 58 jekwuuru
Pailet rịọọ ya ka e bunye ya ozu Jisọs. Pailet nyere iwu ka
e bunye ya ozu ahụ. 59 Josef buuru ozu ya, were ezi akwa
ọcha linin na-enwu enwu fụchie ya, 60 ma gaa lie ya n'ili
ọhụrụ nke o gwuuru onwe ya, n'etiti nkume. O jikwa otu
nkume buru ibu kpuchie ọnụ ụzọ ili ahụ, hapụ ya laa. 61
Meri Magdalin na Meri nke ọzọ nọ na-ebe ahụ, ha nọdụrụ
ala na ncherita ihu ili ahụ. 62 N'echi ya, nke bụ ụbọchị na-
eso ụbọchị Nkwadebe, ndịisi nchụaja na ndị Farisii zukọrọ
jekwuru Pailet. 63 Ha kwuru sị, "Nna anyị ukwu, anyị na-
echeta na mgbe onye ụgha ahụ dị ndụ, ọ sịrị na ya ga-esi
n'ọnwụ bilie mgbe ụbọchị atọ gasịrị. 64 Ya mere, nye iwu ka
ndị agha gị na-eche ili ya nche, ruo mgbe ụbọchị atọ gasịrị.
Nke a ga-egbochi ndị na-eso ụzọ ya ịga zuru ozu ya. Ka ha
ghara ị sịkwa ndị mmadụ na o sitela n'ọnwụ bilie. Ọ bụrụ na
ha agha ụgha dị otu a, ọ ga-ajọrọ anyị njọ mgbe ahụ karịa na
mbụ." 65 Pailet gwara ha sị, "Unu nwere otu ndị agha na-
eche nche, kpọrọnụ ha gaa mechisie ili ahụ ike dị ka unu si
maara eme." 66 Ya mere, ha kpọrọ ndị agha gaa mechizie
ọnụ ili ahụ. Ha kakwara akara n'elu nkume ahụ.

28 Mgbe ụbọchị izuike gasịrị, n'isi ụtụtụ ụbọchị mbụ n'ime
izu ụka, Meri Magdalin na Meri nke ọzọ, gara ka ha lee
ili ahụ. 2 Na mberede, oke ala ọma jijiji malitere. N'ihi na
mmụọ ozi Onyenwe anyị sitere n'eluigwe rịdata, kpụgharịa
nkume ahụ e ji mechie ọnụ ili ahụ, nọkwasịkwa n'elu ya. 3

Ihu ya na-enwu dị ka amụma. Uwe ya na-achakwa ọcha dị ka
akụmmiri igwe. **4** N'ihi egwu ya, ndị nche makwara jijiji. Daa
n'ala nọrọ dị ka ndị nwụrụ anwụ. **5** Ma mmụọ ozi ahụ gwara
ụmụ nwanyị ahụ sị ha, "Unu atụla egwu, n'ihi na amaara m
na ọ bụ Jisọs onye a kpọgburu n'elu obe ka unu na-achọ. **6**
Ọ nọkwaghị n'ebe a. O sitela n'ọnwụ bilie, dị ka o si kwuo.
Bịanụ lee ebe ọ tọgbọburu. **7** Gaanụ ngwangwa gwa ndị na-
eso ụzọ ya na e meela ka o si n'ọnwụ bilie. Lee, o burula unu
ụzọ gawa Galili. Ebe ahụ ka unu ga-ahụ ya. Chetakwanụ ihe m
gwara unu." **8** Ha ji oke egwu na ọṅụ pụọ ọsịịsọ site n'ili ahụ,
gbara ọsọ gawa ịkọrọ ndị na-eso ụzọ ya. **9** Na mberede, Jisọs
zutere ha sị ha, "Ndeewonụ!" Ha bịakwutere ya, jide ụkwụ ya
abụọ aka, kpọọkwa isiala nye ya. **10** Ya mere Jisọs gwara ha
sị, "Unu atụla egwu. Gaanụ, gwanụ ụmụnne m ka ha gaa
Galili. Ha ga-ahụ m n'ebe ahụ." **11** Mgbe ha na-aga, ụfọdụ ndị
agha chere ili ahụ nche batara n'ime obodo. Ha gara kọọrọ
ndịisi nchụaja ihe niile mere. **12** Emesịa, ndị nchụaja na ndị
okenye zukọtara kwekọrịtaa inye ndị agha ahụ ọkpụrụkpụ
ego, **13** sị ha, "Ihe a ka unu ga-ekwu, 'Ndị na-eso ụzọ ya bịara
n'abalị zuru ya n'ohi mgbe anyị nọ na-arahụ ụra.' **14** Ọ bụrụ
na nke a eruo gọvanọ ntị, anyị ga-emeta ya mma, ma mee ka
unu pụọ na nsogbu." **15** Ha naara ego ahụ, meekwa dị ka e
ziri ha. Akụkọ a ka a gbasara n'etiti ndị Juu ruo taa. **16** Ma
ndị ikom iri na otu ahụ bụ ndị na-eso ụzọ ya gara Galili, n'elu
ugwu ebe Jisọs gwara ha gaa. **17** Mgbe ha hụrụ ya, ha kpọrọ
isiala nye ya. Ma ụfọdụ n'ime ha nwere obi abụọ. **18** Jisọs
bịara ha nso, gwa ha sị, "E werela ikike niile dị n'eluigwe na
nke dị n'elu ụwa nye m. **19** Ya mere, gaanụ mee ka mba niile
bụrụ ndị na-eso ụzọ m, na-emenụ ha baptizim n'aha nke
Nna, na nke Ọkpara, na nke Mmụọ Nsọ. **20** Ziekwanụ ha ka ha
na-eme ihe niile m nyere unu n'iwu. Ma chetanụ na m na-
anọnyere unu mgbe niile, ruo ọgwụgwụ oge." **(aiōn g165)**

Mak

1 Mmalite oziọma maka Jisọs Kraịst, Ọkpara Chineke. 2
Dịka e dere ya rịị n’akwụkwọ Aịzaya onye amụma sị,
“Aga m ezipu onyeozi m n’ihu gị, onye ga-edozi ụzọ gị.” 3
“Otu onye na-eti mkpu n’ọzara, na-asị, ‘Dozienụ ụzọ maka
Onyenwe anyị, meenụ ka okporoụzọ ya guzozie.’” 4 Jọn omee
baptizim pụtara na-eme baptizim n’ọzara, ma na-ekwusa
baptizim nke nchegharị maka mgbaghara mmehie. 5 Ndị
mmadụ si n’akụkụ Judịa niile na ndị niile bi na Jerusalem
pụrụ jekwuru ya. Ka ha na-ekwupụta mmehie ha, o mere ha
baptizim n’osimiri Jọdan. 6 Uwe Jọn yi n’ahụ ya bụ nke e
ji ajị ịnyịnya kamel mee. O kekwara ihe okike e ji akpụkpọ
anụ mee n’ukwu ya. Nri ya bụ igurube na mmanụ aṅụ. 7 O
kwusara sị: “Onye dị ike karịa m na-abịa n’azụ m. Onye m
na-erughị ihudata ala tọpụ eriri akpụkpọụkwụ ya. 8 Eji m
mmiri na-eme unu baptizim, ma ọ ga-eji Mmụọ Nsọ mee unu
baptizim.” 9 N’oge ahụ, Jisọs sitere na Nazaret nke Galili bịa
n’osimiri Jọdan, ebe Jọn mere ya baptizim. 10 Ma mgbe o
si n’ime mmiri ahụ na-apụta, ọ hụrụ ka eluigwe meghere.
Hụkwa Mmụọ Nsọ dị ka nduru ka ọ rịdatara bekwasị ya n’isi
ya. 11 Otu olu si n’eluigwe daa, “Ị bụ Ọkpara m hụrụ n’anya,
ihe gị dị m ezi mma.” 12 Ngwangwa, Mmụọ Nsọ duuru ya baa
n’ime ọzara. 13 Ọ nọkwara n’ime ọzara ahụ iri ụbọchị anọ,
ebe ekwensu nwara ya ọnwụnwa. Ya na ụmụ anụ ọhịa nọkwa.
Ma ndị mmụọ ozi jeere ya ozi. 14 Mgbe e tinyesịrị Jọn n’ụlọ
mkpọrọ, Jisọs gara na Galili, na-ekwusa oziọma Chineke. 15 Ọ
sịrị, “Oge ahụ eruola, alaeze Chineke dị nso. Chegharịanụ
ma kwerekwanụ n’oziọma.” 16 Mgbe Jisọs na-aga n’akụkụ
osimiri Galili, ọ hụrụ Saimọn na Andru nwanne ya, ka ha na-
awụnye ụgbụ ha n’ime mmiri n’ihi na ha bụ ndị ọkụ azụ. 17
Jisọs siri ha, “Bịanụ soro m, m ga-emekwa unu ndị ọkụ na-
akụta mmadụ.” 18 Ngwangwa ha hapụrụ ụgbụ azụ ha ma
soro ya. 19 Mgbe ọ gatụrụ n’ihu nke nta, ọ hụrụ Jemis nwa
Zebedi na nwanne ya bụ Jọn ndị nọ n’ime ụgbọ mmiri, na-
ekezi ụgbụ azụ ha. 20 Ngwangwa, ọ kpọrọ ha, ha hapụrụ
nna ha Zebedi na ndị o goro ọrụ n’ime ụgbọ soro ya. 21 Ha
gara Kapanọm, mgbe ụbọchị izuike ruru, ọ bara n’ime ụlọ
ekpere ma malite izi ha ihe. 22 Ozizi ya juru ha anya nke
ukwuu, n’ihi na o ziri ha ihe dịka onye nwere ikike, ọ bụghị
dị ka nke ndị ozizi iwu. 23 Ma n’otu oge ahụ, otu nwoke nọ
n’ime ụlọ ekpere ahụ nke mmụọ na-adịghị ọcha bi n’ime ya,
tiri mkpu n’oke olu, 24 sị, “Gịnị ka anyị na gị nwekọrọ, gị
Jisọs onye Nazaret? Ị bịala ịla anyị n’iyi? Amaara m onye ị
bụ, Onye Nsọ nke Chineke.” 25 Ma Jisọs baara ya mba sị ya,
“Mechie ọnụ sikwa n’ime ya pụta!” 26 Mmụọ ahụ na-adịghị
ọcha seere ya, mee ka ahụ ya maa jijiji, o tiri mkpu n’oke olu,
ma sikwa n’ime ya pụta. 27 Ha niile bụ ndị nọ n’ọnọdụ ihe
iju anya ma na-ajụrịtara onwe ha ajụjụ sị, “Gịnị bụ nke a?
Ozizi ọhụrụ ya na ikike! Ọ na-enye ọ bụladị mmụọ na-adịghị
ọcha iwu. Ha na-erubekwara ya isi.” 28 Akụkọ banyere ya
gbasara ngwangwa ruo akụkụ niile nke Galili. 29 Ngwangwa
ha hapụrụ ụlọ ekpere ahụ, ha na Jemis na Jọn soro banye
n’ụlọ Saimọn na Andru. 30 N’oge a, nne nwunye Saimọn
dina n’akwa ndina. Ahụ ọkụ jikwa ya. Ha mere ka ọ mata
banyere ya. 31 Ọ gakwuru ya, jide ya n’aka selite ya elu.
Ahụ ọkụ ahụ hapụrụ ya. Ọ malitekwara ile ha ọbịa. 32 N’oge
uhuruchi, mgbe anwụ dara, ha kpọtaara ya ndị niile ahụ na-
esighị ike na ndị mmụọ ọjọọ bi n’ime ha. 33 Obodo ahụ niile
gbakọrọ n’ọnụ ụzọ. 34 Ọ gwọrọ ọtụtụ ndị bu ọrịa dị iche
iche, ọ chụpụkwara ọtụtụ mmụọ ọjọọ ma o kweghị ka mmụọ
ọjọọ ndị ahụ kwuo okwu n’ihi na ha matara onye ọ bụ. 35
N’isi ụtụtụ, mgbe ọchịchịrị ka gbachiri, o biliri, ga ebe ọ ga-
anọrọ onwe ya, naanị ya. N’ebe ahụ kwa ka ọ nọ kpee ekpere.
36 Saimọn na ndị ya na ha nọ pụrụ na-achọgharị ya. 37 Ma
mgbe ha hụrụ ya, ha sịrị ya, “Mmadụ niile na-achọgharị gị!”
38 Ọ zaghachiri ha sị, “Ka anyị gaanụ ebe ọzọ, n’obodo ndị
ọzọ dị anyị gburugburu, ka m zisakwaara ha oziọma. Ọ bụ
n’ihi nke a ka m ji bịa.” 39 Ya mere, ọ pụrụ jegharịa na Galili
niile na-ekwusa oziọma n’ụlọ ekpere ha niile, na-achụpụkwa
mmụọ ọjọọ. 40 Otu onye ekpenta bịakwutere ya gbuo ikpere
n’ala rịọọ ya sị, “Ọ bụrụ na ị chọrọ, ị pụrụ ime ka m dị ọcha.”
41 Ebe o jupụtara n’ọmịiko, Jisọs setịpụrụ aka ya metụ ya sị,
“Achọrọ m, dị ọcha!” 42 Ngwangwa ekpenta ya hapụrụ ya, e
mekwara ka ọ dị ọcha. 43 Mgbe ahụ, Jisọs ji ịdọ aka na ntị
zilaga ya, 44 ọ gwara ya sị, “Hụkwa na ọ dịghị onye ọbụla ị
ga-agwa ihe a. Kama gaa gosi onye nchụaja onwe gị. Chụọkwa
aja dị ka Mosis nyere n’iwu, maka ime ka ị dị ọcha gị, ka ọ
bụrụ ihe ama nye ha.” 45 Ma ọ pụrụ malite ịkọsa akụkọ
banyere ọgwụgwọ ya ebe niile. N’ihi ya Jisọs enwekwaghị ike
ịbanye n’obodo, kama ọ gara nọrọ n’ebe zoro ezo. Ma ndị
mmadụ na-abịakwutekwa ya site n’ebe niile dị iche iche.

2 Mgbe ụbọchị ole na ole gafesịrị, ọ bataghachiri na
Kapanọm. Ndị mmadụ nụrụ na ọ lọghachila. 2 Igwe
mmadụ zukọtara n’ime ụlọ ahụ nke mere na ohere afọdụghị
ọ bụladị n’ọnụ ụzọ. O kwusakwaara ha oziọma. 3 Ndị ikom
ụfọdụ buteere ya otu nwoke ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ. Ọ
bụ mmadụ anọ bu ya. 4 Ebe ha na-enweghị ike ibutere ya
Jisọs n’ihi igwe mmadụ, ha gwupuru oghere n’elu ụlọ ebe
ahụ ọ nọ. Mgbe ha gwupusiri ya, ha budatara onye ahụ ahụ
ya kpọnwụrụ akpọnwụ n’ute o jiri dina. 5 Mgbe Jisọs hụrụ
okwukwe ha, ọ sịrị onye ahụ ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ,
“Nwa m nwoke, agbagharala gị mmehie gị.” 6 Ma ụfọdụ
ndị ozizi iwu nọdụrụ ala n’ebe ahụ na-eche n’ime obi ha
sị, 7 “Gịnị mere onye a ji na-ekwulu Chineke? Onye pụrụ
ịgbaghara mmehie ma ọ bụghị naanị Chineke?” 8 Ngwangwa
Jisọs matara n’ime mmụọ ya na ha na-atule okwu a n’ime obi
ha. Ọ sịrị ha, “Gịnị mere unu ji na-eche ihe dị otu a n’obi
unu? 9 Olee nke ka mfe: ọ bụ ịgwa onye a akụkụ ahụ ya
kpọnwụrụ akpọnwụ, ‘A gbagharala gị mmehie gị niile,’ ka ọ
bụ ị sị, ‘Bilie chịrị ute gị jegharịa?’ 10 Ma igosi unu na Nwa
nke Mmadụ nwere ikike n’ụwa ịgbaghara mmehie.” Ọ sịrị
onye ahụ akụkụ ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ, 11 “Ana m asị gị,
bilie, chịrị ute gị laa n’ụlọ gị.” 12 O biliri, chịrị ute ya pụọ
n’ihu mmadụ niile. Nke a juru ndị niile nọ n’ebe ahụ anya. Ha
toro Chineke na-asị, “Anyị ahụbeghị ihe dị otu a mbụ!” 13
Emesịa, Jisọs pụrụ gaa n’akụkụ osimiri ahụ. Igwe mmadụ
bịakwutere ya. Ọ malitere izi ha ihe. 14 Mgbe ọ na-aga n’ihu,
ọ hụrụ Livayị nwa Alfịọs ka ọ nọdụrụ ala n’ụlọ ịnakọta ụtụ.
Ọ sịrị ya, “Soro m,” o biliri sooro ya. 15 Mgbe ọ na-eri nri
uhuruchi n’ụlọ Livayị, ọtụtụ ndị ọna ụtụ na ndị mmehie
soro ya na ndị na-eso ụzọ ya nọrọ ebe ahụ, n’ihi na ndị na-
esogharị ya dị ọtụtụ. 16 Mgbe ndị ozizi iwu nke ndị Farisii
hụrụ ya ka o so ndị mmehie na ndị ọna ụtụ na-eri nri, ha
jụrụ ndị na-eso ụzọ ya sị, “Gịnị mere o ji eso ndị mmehie
na ndị ọna ụtụ na-erikọ nri?” 17 Mgbe ọ nụrụ nke a, Jisọs

sịrị ha, “Mkpa dibịa adịghị akpa ndị ahụ dị ike, kama ọ bụ
ndị ahụ na-esighị ike. Abịaghị m ịkpọ ndị ezi omume kama
ndị mmehie.” 18 N’oge a, ndị na-eso ụzọ Jọn na ndị Farisii
na-ebu ọnụ. Ndị mmadụ bịara jụọ ya sị, “Gịnị mere ndị na-
eso ụzọ Jọn na ndị na-eso ụzọ ndị Farisii ji ebu ọnụ, ma ndị
nke gị adịghị ebu ọnụ?” 19 Jisọs sịrị ha, “O kwesiri na ndị a
kpọrọ oriri ọlụlụ di na nwunye ga-ebu ọnụ mgbe onye na-alụ
nwunye ọhụrụ nọ n’etiti ha? Ha apụghị ibu ọnụ ogologo oge
ya na ha nọ. 20 Ma oge na-abịa mgbe a ga-ewepụ onye na-
alụ nwunye ọhụrụ. N’ụbọchị ahụ ka ha ga-ebu ọnụ. 21 “Ọ
dịghị onye na-eji akwa ọhụrụ kwachie ebe akwa ochie siri
dọkaa. Ọ bụrụ na o mee nke a, akwa ọhụrụ ahụ ga-adọkapụ
site na nke ochie mee ka ndọka ya dị njọ karịa. 22 Ọ dịghị
onye na-agbanye mmanya ọhụrụ na karama akpụkpọ ochie.
O mee nke a, mmanya ahụ ga-agbawa karama akpụkpọ ochie
ahụ, mee ka karama na mmanya laa n’iyi. Ee, a na-agbanye
mmanya ọhụrụ n’ime karama akpụkpọ ọhụrụ.” 23 Otu ụbọchị
izuike, ya na ndị na-eso ụzọ ya na-agafe n’ubi a kụrụ ọka. Dị
ka ha na-agafe, ndị na-eso ụzọ ya malitere ịghọ ụfọdụ ogbe
ọka n’ime ọka ndị ahụ. 24 Ndị Farisii siri ya, “Lee, gịnị mere
ha ji na-eme ihe megidere iwu n’ụbọchị izuike.” 25 Ma ọ sịrị
ha, “Unu agụtaghị ihe Devid na ndị so ya mere mgbe agụụ
gụrụ ha? 26 N’oge Abịata bụ onyeisi nchụaja, ọ banyere n’ụlọ
Chineke taa achịcha e chere n’ihu ya, nke ziri ezi na ọ bụ
naanị ndị nchụaja kwesiri ịta ya. O nyetụkwara ndị ya na ha
so.” 27 Mgbe ahụ, ọ gwakwara ha sị, “E mere ụbọchị izuike
maka mmadụ, emeghị mmadụ maka ụbọchị izuike.” 28 Ya
mere, Nwa nke Mmadụ bụ Onyenwe ọ bụladị ụbọchị izuike.

3 N’oge ọzọ, ọ banyere n’ụlọ ekpere, otu nwoke aka ya
kpọnwụrụ akpọnwụ nọkwa n’ebe ahụ. 2 Ụfọdụ ha nọ na-
achọ ụzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya mere ha lekwasịrị ya
anya ịhụ ma ọ ga-agwọ ya ọrịa n’ụbọchị izuike. 3 Ma ọ gwara
nwoke ahụ aka ya kpọnwụrụ akpọnwụ sị, “Bilie guzoro n’etiti
ebe a.” 4 Mgbe ahụ ọ jụrụ ha sị, “Olee nke ziri ezi n’iwu
ime n’ụbọchị izuike: ọ bụ ime ezi ihe ka ọ bụ ime ihe ọjọọ,
ịzọpụta ndụ ka ọ bụ ịla ndụ n’iyi?” Ma ha gbachiri nkịtị. 5 O
lere ha anya n’iwe, o wutere ya n’ihi na obi ha kpọrọ nkụ. Ọ
sịrị nwoke ahụ, “Setịpụ aka gị.” O setịpụrụ aka ya, aka ya
dizikwara nke ọma. 6 Ngwangwa, ndị Farisii sitere n’ebe ahụ
pụọ n’iwe. Gaa soro ndị otu Herọd gbaa izu otu ha ga-esi laa
ya n’iyi. 7 Ma Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya sitere n’ebe ahụ
pụọ gaa nọdụ n’akụkụ osimiri. Igwe mmadụ ndị sitere na
Galili sooro ya. 8 Mgbe ha nụrụ ihe niile ọ na-eme, ọtụtụ
mmadụ bịakwutere ya site na Judịa, na Jerusalem, na Idumia
na obodo ndị dị n’ofe Jọdan, na gburugburu Taịa na Saịdọn. 9
N’ihi ịdị ukwuu nke igwe mmadụ ahụ, ọ gwara ndị na-eso ụzọ
ya ka ha debere ya ụgbọ mmiri nta nso ka ọ banye, iji gbochie
igwe mmadụ ahụ ịkpagbu ya. 10 N’ihi na ọ gwọọla ọtụtụ
ndị ọrịa, nke mere na ndị bu ọrịa dị iche iche na-agbalịsị ike
ịmetụ ya aka. 11 Mgbe ọbụla kwa ndị mmụọ na-adịghị ọcha bi
n’ime ha hụrụ ya, ha na-ada n’ala n’ihu ya na-eti mkpu na-asị,
“Ị bụ Ọkpara Chineke!” 12 Ma ọ na-enyesi ha iwu ike ka ha
hapụ ịkọwa onye ọ bụ. 13 Ọ rigooro n’elu ugwu ma kpọrọ ndị
ọ chọrọ nye onwe ya. Ha bịakwutekwara ya. 14 Ọ họpụtara
mmadụ iri na abụọ ndị ya na ha ga-anọ, mee ha ndị ozi. Ndị ọ
ga-ezipụ ikwusa oziọma, 15 nakwa ndị ga-enwe ikike ịchụpụ
mmụọ ọjọọ. 16 Ndị a bụ mmadụ iri na abụọ ndị ọ họpụtara.
Saimọn (onye ọ kpọrọ Pita). 17 Jemis nwa Zebedi na Jọn
nwanne ya (ndị ọ gụgharịrị aha Boanajis, nke pụtara “ụmụ
egbe eluigwe”), 18 Andru, Filip, Batalomi, Matiu, Tọmọs,
Jemis nwa Alfịọs, Tadịọs, Saimọn onye a na-akpọ Zilọt, 19 na
Judas Iskarịọt, onye raara ya nye. 20 Emesịa, ọ lọtara n’ụlọ,
ma igwe mmadụ gbakọtakwara ọzọ nke mere na ha enweghị
ohere iri nri. 21 Mgbe ndị ikwu ya nụrụ nke a, ha bịara gbalịa
idulata ya n’ụlọ ha, n’ihi na ndị mmadụ na-asị, “Isi adịghị
ya mma.” 22 Ma ndị ozizi iwu si Jerusalem bịa sịrị, “Mmụọ
Belzebub bi n’ime ya! Ọ bụkwa n’ike onyeisi ndị mmụọ ọjọọ
ka o ji achụpụ mmụọ ọjọọ.” 23 Ma ọ kpọrọ ha jiri ilu gwa ha
okwu sị, “Ekwensu ọ pụrụ ịchụpụ ekwensu? 24 Ọ bụrụ na
alaeze ekewa megide onwe ya alaeze ahụ apụghị iguzo. 25
Ọ bụrụ na ezinaụlọ ekewa megide onwe ya, ezinaụlọ ahụ
apụghị iguzo. 26 Ọ bụrụkwa na ekwensu ebilie megide onwe
ya si otu a nwee nkewa, o nweghị ike iguzo; kama ọgwụgwụ
oge ya abịala nso. 27 N’ezie, ọ dịghị onye nwere ike ịbanye
n’ụlọ nwoke dị ike kwakọrọ ngwongwo ya niile, ma o bughị
ụzọ kee nwoke ahụ siri ike agbụ. Mgbe ahụ ọ ga-enwe ike
ịbanye n’ụlọ ya, zukọrọ ngwongwo ya niile. 28 N’ezie agwa m
unu, na a ga-agbaghara ụmụ mmadụ mmehie na nkwulu
niile nke ha kwuru. 29 Ma onye ọbụla ga-ekwulu Mmụọ Nsọ,
enweghị ike ịgbaghara ya. Ọ bụ onye ikpe mmehie ebighị ebi
mara.” **(aiōn g165, aiōnios g166)** 30 O kwuru nke a n’ihi na ha
na-asị, “Mmụọ na-adịghị ọcha bi n’ime ya.” 31 Mgbe ahụ,
nne ya na ụmụnne ya ndị nwoke bịara, guzoro n’ezi. Ha ziri
ozi ka a kpọọ ya. 32 Igwe mmadụ gbara ya gburugburu mgbe
ahụ gwara ya sị, “Lee, nne gị na ụmụnne gị ndị nwoke na ndị
nwanyị guzo n’ezi. Ha chọrọ ịhụ gị.” 33 Ọ zara sị, “Onye bụ
nne m, ndị ole bụkwa ụmụnne m ndị nwoke?” 34 Mgbe ahụ,
o lere ndị nọ ya gburugburu anya ma sị, “Ndị a bụ nne m, na
ụmụnne m ndị nwoke! 35 Onye ọbụla na-eme uche Chineke
bụ nwanne m nwoke, na nwanne m nwanyị, na nne m.”

4 N’oge ọzọ, ọ malitere izi ihe n’akụkụ osimiri. Igwe mmadụ
dị ukwuu gbara ya gburugburu, nke mere na ọ banyere
n’ime ụgbọ nọdụ ala n’ime ya n’elu mmiri ahụ, ma igwe
mmadụ ahụ nọkwa n’akụkụ osimiri ahụ. 2 O bidoro i kuziri
ha ọtụtụ ihe n’ilu, ma n’ozizi ya, ọ sịrị ha, 3 “Geenụ ntị! Otu
onye ọrụ ubi pụrụ gaa ịkụ mkpụrụ ya. 4 Mgbe ọ na-agha
mkpụrụ, ụfọdụ mkpụrụ dara n’akụkụ ụzọ, ụmụ nnụnụ bịara
tụtụrịa ha. 5 Ụfọdụ mkpụrụ dara n’ala nkume, ebe aja ntakịrị
dị. Ha puputara ngwangwa n’ihi na ala dị n’ebe ahụ emighị
emi. 6 Ma mgbe anwụ wara, ọ chagburu ha, ha kpọnwụọ
n’ihi na ha enweghị mgbọrọgwụ. 7 Mkpụrụ ndị ọzọ dara
n’etiti ogwu; ogwu ahụ tolitere kpagbuo ha. Ha amịkwaghị
mkpụrụ. 8 Mkpụrụ ndị ọzọ nke dara n’ezi ala, puru, tolite,
ma mịa mkpụrụ na mmụba iri atọ, iri isii, ọ bụladị otu narị.”
9 Ọ sịrị ha, “Onye ọbụla nwere ntị ịnụ ihe, ya nụrụ.” 10 Ma
mgbe ọ nọ naanị ya, ndị ozi iri na abụọ ahụ na ndị ọzọ nọ
ya gburugburu jụrụ ya ajụjụ banyere ilu ahụ. 11 Ọ gwara
ha sị, “Enyela unu ihe omimi nke alaeze Chineke. Ma ndị
nọ n’ezi, a na-agwa ha ihe niile n’ilu, 12 nke mere na, “‘Ha
ga na-ele anya, hụkwa, ma ha agaghị ahụ ihe ọbụla, ha ga
na-anụ, nụkwa, ma ha agaghị aghọta ihe ọbụla, ma ọ bụghị
ya, ha nwere ike chigharịa bụrụ ndị a gbaghaara.’” 13 Mgbe
ahụ, ọ jụrụ ha sị, “Ọ bụ na unu aghọtaghị ilu a? Unu ga-
esikwa aṅaa ghọta ilu ndị ọzọ? 14 Ọgha mkpụrụ ahụ na-agha
okwu Chineke. 15 Mmadụ ụfọdụ dị ka mkpụrụ ndị ahụ dara
n’akụkụ ụzọ, ebe a kụrụ okwu ahụ. Ngwangwa ha nụrụ ya,

ekwensu na-abịa napụ ha okwu ahụ nke a kụrụ n’ime ha. 16
Ndị ọzọ dị ka mkpụrụ a kụrụ n’ala nkume. Ha nụrụ okwu
ahụ, were ọṅụ nabata ya n’otu mgbe ahụ. 17 Ma ebe ha na-
enweghị mgbọrọgwụ n’ime ha, ha na-anọ nwa oge nta. Mgbe
nsogbu maọbụ mkpagbu bịara n’ihi okwu ahụ, ngwangwa ha
na-adachapụ. 18 Ndị nke ọzọkwa, dị ka mkpụrụ dara n’etiti
ogwu, nụrụ okwu ahụ; 19 ma nchekasị nke ndụ a, na nghọgbu
nke akụnụba, na oke ọchịchọ, nakwa ihe ndị ọzọ na-abata,
kpagbuo okwu ahụ, mee ka ọ ghara ịmị mkpụrụ. (aiōn g165)
20 Ndị ọzọ, dị ka mkpụrụ a kụrụ n’ezi ala, nụrụ okwu ahụ,
nabata ya ma mịa mkpụrụ dị iri atọ, iri isii, maọbụ otu narị.”
21 Ọ sịrị ha, “A na-ebute oriọna ka e jiri efere kpuchie ya
maọbụ dọnye ya n’okpuru akwa ndina? Ọ bụghị ka a dọba ya
n’elu ihe ịdọba iheọkụ? 22 N’ihi na ihe niile e zoro ezo ga-
apụta ihe ma ihe niile e kpuchiri ekpuchi ka a ga-emesịa
kpughee. 23 Onye ọbụla nwere ntị ịnụ ihe, ya nụrụ.” 24 Ọ sịrị
ha, “Kpacharanụ anya ihe unu na-anụ. Ọ bụkwa ihe unu ji
tụọrọ ndị ọzọ ka a ga-eji tụọrọ unu, maọbụ karịa. 25 Onye
nwere ihe ka a ga-enye karịa; onye na-enweghị, ọ bụladị nke
o nwere ka a ga-anapụ ya.” 26 Ọ sịkwara, “Alaeze Chineke yiri
ihe dị otu a. Ọ dịka mgbe otu onye ghara mkpụrụ n’ala ubi.
27 Ehihie na abalị, ma ọ nọ n’ụra ma o tetara, mkpụrụ ahụ
na-epupụte na-etokwa, ma ọ maghị ka o si na-eme. 28 Ala
ahụ n’onwe ya na-eme ka mkpụrụ ahụ puo. Ọ na-epupụte na
mbụ, too oko, emesịa isi ọka, n’ikpeazụ ọ mịkwara mkpụrụ
kara aka n’oko ya. 29 Mgbe ọka ahụ chara ịghọ ya, o na-eji
mma iwe ihe ubi ya bịa gbutuo ọka ahụ, ghọrọkwa ogbe ọka
laa, n’ihi na oge iwe ihe n’ubi eruola.” 30 Ọzọkwa, ọ sịrị, “Gịnị
ọzọ ka anyị pụrụ ịsị na alaeze Chineke yiri? Ụdị ilu dị aṅaa ka
anyị ga-eji kọwaa ya? 31 Ọ dị ka mkpụrụ mọstaadị, nke bụ
mkpụrụ dịkarịsịrị nta nke a na-akụ n’ala. 32 Ma mgbe a kụrụ
ya, ọ na-eto bukarịa ihe niile a kụrụ n’ubi, ọ na-enwe alaka dị
ukwuu nke bụ na ụmụ anụ ufe nke eluigwe na-ezukwa ike
n’okpuru ya.” 33 O jiri ọtụtụ ilu yiri ndị a gwa ha okwu dị ka
ha pụrụ ịghọta. 34 O nweghị oge ọbụla ọ gwara ha okwu hapụ
iji ilu. Ma ya na ndị na-eso ụzọ ya naanị nọdụ, ọ na-akọwara
ha ihe niile. 35 N’ụbọchị ahụ n’oge uhuruchi, ọ gwara ndị na-
eso ụzọ ya sị, “Ka anyị gafee n’ofe nke ọzọ.” 36 Ha hapụrụ
igwe mmadụ ahụ ma kpọrọ ya, otu ọ dị, ya na ha banyere
n’ime ụgbọ. Ụgbọ ndị ọzọ dịkwa na-eso ya. 37 Oke ifufe dị
ike bidoro ife, ebili mmiri na-awụbakwa n’ụgbọ ahụ ruo na
ụgbọ ha fọdụrụ ntakịrị ka mmiri mie ya. 38 Ma Jisọs nọ n’azụ
azụ ụgbọ ahụ na-arahụ ụra n’elu ohiri isi. Ndị na-eso ụzọ ya
kpọtere ya sị ya, “Onye ozizi, o metụghị gị n’obi na anyị n’ala
n’iyi?” 39 Ọ biliri ọtọ, baara ifufe ahụ mba sịkwa osimiri ahụ,
“Kwụsị! Dere jii!” Ifufe ahụ kwụsịrị, ebe niile dajụrụ deere jii.
40 Ọ sịrị ndị na-eso ụzọ ya, “Gịnị mere unu ji atụ oke egwu? Ọ
bụ na unu enwebeghị okwukwe?” 41 Ha niile tụrụ egwu,
jụrịta onwe ha sị, “Onye bụ onye a? Ọ bụladị ifufe na ebili
mmiri na-erubere ya isi!”

5 Ha gafere n’ofe ọzọ nke osimiri ahụ n’akụkụ obodo
Gerazin. 2 Mgbe Jisọs sitere n’ụgbọ ahụ pụta, otu nwoke
mmụọ na-adịghị ọcha si n’ebe a na-eli ozu bịa zute ya. 3
Nwoke a bi n’etiti ili ndị ahụ. Ọ dịkwaghị onye ọbụla pụrụ
ike ya agbụ, ọ bụladị iji eriri igwe kee ya. 4 N’ihi na e keela
ya agbụ ụkwụ n’aka ọtụtụ oge ma ọ dọbisiri eriri igwe ndị
ahụ, gbajisiekwa mkpọrọ igwe dị ya n’ụkwụ. Ọ dịkwaghị onye
nwere ike ijideli ya. 5 Ọ na-agagharị n’etiti ili ahụ ehihie na
abalị na n’ugwu dị ya gburugburu, na-eti mkpu, na-eji nkume
dị nkọ na-egbukasị onwe ya ahụ. 6 Mgbe o sitere n’ebe dị
anya hụ Jisọs, ọ gbaara ọsọ gaa gbuo ikpere n’ihu ya. 7 O tiri
mkpu n’oke olu sị, “Gịnị ka mụ na gị nwekọrọ, Jisọs, Ọkpara
Chineke Onye kachasị ihe niile elu? Eji m aha Chineke na-arịọ
gị, biko, atala m ahụhụ.” 8 N’ihi na o nyela ya iwu sị, “Si
n’ime nwoke a pụta, gị mmụọ na-adịghị ọcha!” 9 Mgbe ahụ
Jisọs jụrụ ya sị, “Gịnị bụ aha gị?” Mmụọ ọjọọ ahụ zaghachiri
ya sị, “Aha m bụ Lijiọn, n’ihi na anyị dị ọtụtụ.” 10 Ma ọ rịọsiri
ya arịrịọ ike ka ọ ghara ịchụpụ ha site n’obodo ahụ. 11 Igwe
ezi nọ nso n’ebe ahụ na-akpa nri, na ndịda ugwu dị n’ebe
ahụ. 12 Mmụọ ọjọọ ndị a rịọrọ ya sị, “Biko ziga anyị n’etiti
igwe ezi ndị a, ma hapụ anyị ka anyị banye n’ime ha.” 13 Ọ
hapụrụ ha; mmụọ ndị ahụ na-adịghị ọcha pụtara baa n’ime
igwe ezi ndị ahụ. Igwe ezi ahụ niile, ọnụọgụgụ ha ruru puku
abụọ, gbaara ọsọ site na mkputamkpu ala ọnụ mmiri dakpuo
n’ime osimiri ebe mmiri riri ha niile. 14 Ndị na-elekọta igwe
ezi ahụ gbaara ọsọ laa, kọsaa ihe mere n’ime obodo nakwa
n’ala ahụ niile. N’ihi nke a, ọtụtụ mmadụ pụtara ilere ihe
mere. 15 Ha bịakwutere Jisọs, hụ nwoke ahụ nke igwe mmụọ
ọjọọ bibu n’ime ya. O yi uwe, nọdụ ala, bụrụkwa onye uche ya
zuruoke; egwu jidere ha. 16 Ndị hụrụ ihe mere kọọrọ ihe niile
mere nwoke ahụ mmụọ ọjọọ bibu n’ime ya. Ha kọkwaara ihe
mere igwe ezi ndị ahụ. 17 Mgbe ahụ, ha bidoro ịrịọ Jisọs ka ọ
pụọra ha n’akụkụ ala ha. 18 Dị ka ọ na-achọ ịbanye n’ime
ụgbọ, nwoke ahụ mmụọ ọjọọ ndị ahụ bibu n’ime ya rịọrọ ya
ka o soro ha. 19 Ma Jisọs ekweghị, kama ọ sịrị ya, “Laa n’ụlọ,
lakwuru ndị enyi gị, kọọrọ ha ihe ọma Onyenwe anyị meere
gị, na otu o si meere gị ebere.” 20 Ya mere, o si n’ebe ahụ
pụọ, malitekwa ịkọsa n’ime mpaghara Dekapọlịs ihe ọma
Jisọs meere ya. Ihe a juru mmadụ niile anya. 21 Mgbe Jisọs
jiri ụgbọ mmiri gafee n’akụkụ nke ọzọ, ọtụtụ igwe mmadụ
zukọrọ gbaa ya gburugburu mgbe ọ nọ n’akụkụ osimiri. 22
Ma otu n’ime ndịisi ụlọ ekpere nke aha ya bụ Jairọs bịara,
mgbe ọ hụrụ ya, ọ dara n’ala n’ụkwụ ya, 23 rịọsie ya arịrịọ
ike sị, “Ada m nwanyị nke nta nọ n’ọnụ ọnwụ ugbu a. Biko,
bịa ka ị bikwasị ya aka gị ka agwọ ya, ka ọ dịkwa ndụ.” 24
Ya mere, Jisọs soro ya gawa. Oke igwe mmadụ sokwa ya na-
akpagbu ya. 25 Ma otu nwanyị nọkwa n’ebe ahụ, onye nọrịị
na-arịa ọrịa oruru ọbara afọ iri na abụọ. 26 Ọ taala ahụhụ
dị ukwuu n’aka ndị dibịa, mefukwaa ihe niile o nwere. Ma
kama ọrịa ya ịdị mma, ọ na-aga n’ihu ịdị njọ. 27 Ebe ọ nụrụla
akụkọ banyere Jisọs, o sooro igwe mmadụ ndị ahụ, sitere
n’azụ metụ uwe ya aka. 28 N’ihi na o kwuolarị n’ime obi ya
sị, “Ọ bụrụ nnọọ na m enwe ike metụ naanị uwe ya aka, a
ga-agwọkwa m.” 29 Ngwangwa oruru ọbara ya kwụsịrị. Ọ
matakwara n’ime onwe ya na ya enwerela onwe ya site n’ọrịa
ya. 30 N’otu oge ahụ Jisọs matara na ike esitela ya n’ahụ
pụọ. Ọ tụgharịrị gburugburu n’etiti igwe mmadụ ahụ jụọ sị,
“Onye metụrụ uwe m aka?” 31 Ndị na-eso ụzọ ya sịrị, “Lee
ọtụtụ igwe mmadụ gbara gị gburugburu, i sikwa aṅaa na-
ajụ, ‘Onye metụrụ uwe m aka?’” 32 Ma Jisọs gara n’ihu na-
ele anya gburugburu ịhụ onye mere ya. 33 Ma nwanyị ahụ,
ebe ọ matara ihe mere n’ahụ ya, bịara n’egwu n’ịma jijiji
daa n’ụkwụ ya, gwa ya eziokwu niile. 34 Ọ sịrị ya, “Ada m
nwanyị, okwukwe gị agwọọla gị. Laa n’udo nwerekwa onwe
gị site n’ọrịa gị.” 35 Mgbe ọ ka nọ na-ekwu okwu, ụfọdụ
ndị mmadụ sitere n’ụlọ onyeisi ụlọ ekpere bịara sị, “Ada gị
nwanyị anwụọla, olee ihe mere i ji esogbu onye ozizi a ọzọ?”
36 Ma ka ọ nụrụ ihe ha kwuru, Jisọs gwara onyeisi ụlọ ekpere

ahụ sị ya, “Atụla egwu, naanị kwere.” **37** O kweghị ka onye
ọbụla ọzọ soro ya ma ọ bụghị Pita, na Jemis na Jọn nwanne
Jemis. **38** Mgbe ha bịarutere n’ụlọ onyendu ụlọ ekpere ahụ, ọ
nụrụ ụzụ hụkwa ọtụtụ mmadụ ka ha nọ na-akwa akwa na-
etikwa mkpu akwa. **39** Mgbe ọ batara, ọ sịrị ha, “Gịnị mere
unu ji na-akwa akwa na-etikwa mkpu akwa? Nwatakịrị a
anwụghị anwụ, ọ na-arahụ ụra!” **40** Ma ha chịrị ya ọchị. Mgbe
ọ chụpụsịrị ha niile n’ezi, ọ kpọọrọ nne na nna nwantakịrị
ahụ, na ndị ya na ha so, banye n’ime ụlọ ebe nwantakịrị
ahụ dina. **41** O jidere ya n’aka sị ya, “Talita koum!” (nke
pụtara, “Nwa agbọghọ nta, asị m gị bilie!”). **42** Otu mgbe ahụ
nwaagbọghọ nta ahụ biliri ọtọ bido ijegharị (ọ gbara afọ iri
na abụọ). Nke a jụrụ ha niile anya nke ukwuu. **43** Ma ọ dọsiri
ha aka na ntị ike, ka ha ghara ịgwa onye ọbụla ihe mere. Ọ
sịrị ha, “Nyenụ ya nri ka o rie.”

6 Ọ sitere n’ebe ahụ pụọ laghachi n’obodo nke a mụrụ
ya. Ndị na-eso ụzọ ya sooro ya gaa. **2** N’ụbọchị izuike, ọ
banyere n’ụlọ ekpere bido izi ihe. Ozizi ya juru ọtụtụ ndị gere
ya ntị anya. Ha kwuru sị, “Ebee ka nwoke si mụta ihe ndị
a niile? Gịnịkwa bụ amamihe nke a e nyere ya? Lekwa ọrụ
ebube nke a ọ rụrụ? **3** Onye a ọ bụghị onye kapinta ahụ?
Ọ bụghị nwa Meri, bụrụkwa nwanne Jemis, Josef, Judas na
Saimọn? Ụmụnne ya ndị inyom ha esoghị anyị nọrọ n’ebe
a?” Iwe were ha n’ebe ọ nọ. **4** Ma Jisọs zara ha sị, “Onye
amụma adịghị enwe nsọpụrụ ọbụla n’obodo a mụrụ ya, na
n’etiti ndị ikwu ya na n’ezinaụlọ o siri pụta.” **5** Ọ rụghị ọrụ
ebube ọbụla n’ebe ahụ. Ihe o mere bụ naanị ibikwasị mmadụ
ole na ole ahụ na-esighị ike aka n’isi gwọọ ha. **6** Enweghị
okwukwe ha juru ya anya. O jegharịkwara n’obodo nta niile
gburugburu na-ezi ihe. **7** Ọ kpọrọ mmadụ iri na abụọ ahụ na-
eso ya, nye ha ikike zipụ ha, abụọ abụọ. O nyere ha ikike
ịchụpụ mmụọ na-adịghị ọcha. **8** Ndị a bụ iwu o nyere: “Unu
ewerekwala ihe ọbụla maka njem a, karịkwa mkpanaka. Unu
ewela achịcha, maọbụ akpa, unu etinyela ego ọbụla n’ime
belịt unu. **9** Yirinụ akpụkpọụkwụ unu, unu eyikwala karịa otu
uwe. **10** Mgbe ọbụla unu banyere n’ụlọ ọbụla, nọgidenụ n’ebe
ahụ ruo mgbe unu hapụrụ obodo ahụ. **11** Ma ọ bụrụ na obodo
ọbụla anabataghị unu maọbụ egeghị unu ntị, kụchapụnụ aja
dị n’ụkwụ unu mgbe unu na-apụ, ka ọ bụrụ ihe ama megide
ha.” **12** Ha pụrụ kwusara ndị mmadụ ka ha chegharịa. **13** Ha
chụpụrụ ọtụtụ mmụọ ọjọọ, teekwa ọtụtụ ndị ahụ na-esighị
ike mmanụ, gwọọ ha. **14** Eze Herọd nụrụ akụkọ banyere ya,
n’ihi na aha Jisọs aghọọla okwu a kpụ n’ọnụ. Ụfọdụ na-asị, na
ọ bụ “Jọn omee baptizim; na e meela ka o site na ndị nwụrụ
anwụ bilie. Ọ bụkwa nke a mere ka ike ọrụ ebube ji dị n’ime
ya.” **15** Ndị ọzọ na-asị, “Ọ bụ Ịlaija.” Ma ndị ọzọkwa kwuru na
ọ bụ onye amụma dị ka otu n’ime ndị amụma mgbe ochie. **16**
Ma mgbe Herọd nụrụ nke a, ọ sịrị, “Jọn onye ahụ m bipụrụ
isi, emeela ka ọ site n’ọnwụ bilie!” **17** N’ihi na Herọd n’onwe
ya nyererị iwu ka e jide Jọn kee ya agbụ tụba ya n’ụlọ mkpọrọ.
O mere nke a n’ihi Herodịas bụrịị nwunye Filip nwanne ya,
onye ọ kpọrọ dịka nwunye ya. **18** N’ihi na Jọn gwara Herọd sị,
“Ọ bụghị ihe ziri ezi n’iwu ka ị kpọrọ nwunye nwanne gị
nwoke.” **19** N’ihi ya Herodịas bu iro n’obi megide Jọn na-
achọkwa ụzọ igbu ya, mana ọ pụghị ime nke a, **20** n’ihi na
Herọd na-atụ egwu ma na-echekwa Jọn, ebe ọ maara na ọ bụ
onye ezi omume na onye dị nsọ. Mgbe ọ nụrụ okwu ya, o
nweghị udo n’obi ma ige ya ntị na-amasị ya. **21** N’ikpeazụ,
ohere bịara mgbe Herọd kpọrọ oriri n’ụbọchị ncheta ọmụmụ
ya nye ndị ọkwa ha dị elu n’okpuru ọchịchị ya, ndịisi ndị
ọchịagha na ndị bụ ndị ndu n’obodo Galili. **22** Mgbe ada
Herodịas bịara tee egwu, obi tọrọ Herọd na ndị niile ọ kpọrọ
oriri ụtọ. Eze gwara nwaagbọghọ ahụ sị, “Rịọ m ihe ọbụla ị
chọrọ aga m enyekwa gị ya.” **23** O kwere ya nkwa ṅụọkwa iyi
sị, “Ihe ọbụla ị rịọrọ m aga m enye gị, ọ bụladị ọkara alaeze
m.” **24** Ọ jekwuru nne ya jụọ ya sị, “Gịnị ka m ga-arịọ?” Ọ zara
ya sị, “Isi Jọn omee baptizim.” **25** Ngwangwa, ọ bịakwutere
eze rịọ ya sị, “Achọrọ m ka i nye m, ugbu a, n’ime efere, isi
Jọn omee baptizim.” **26** O wutere eze nke ukwuu, ma n’ihi iyi
ọ ṅụrụ, na n’ihi ndị ọ kpọrọ oriri, ọ chọghị ịjụ inye ya ihe ọ
rịọrọ ya. **27** Ngwangwa o zipụrụ onye agha na-eche nche
nye ya iwu ka ọ gaa bute isi Jọn. Ọ gara, bipụ isi Jọn n’ụlọ
mkpọrọ, **28** tinye isi ahụ n’ime efere butere nwaagbọghọ
ahụ onye nara ya bunye nne ya. **29** Mgbe ndị na-eso ụzọ ya
nụrụ nke a, ha bịara buru ozu ya gaa lie. **30** Ndị ozi Jisọs
gbara ya gburugburu kọọrọ ya ihe niile ha mere, na ihe niile
ha kuziri. **31** N’oge ahụ, n’ihi na ọtụtụ ndị mmadụ na-abịa
na-apụkwa nke mere na ha enweghị ohere iri nri, ọ sịrị ha,
“Soronụ m, unu niile, ka anyị ga ebe dị jụụ, zuo ike nwa oge
nta.” **32** Ya mere ha pụrụ baa n’ime ụgbọ mmiri gaa n’ebe ha
ga-anọdụrụ naanị onwe ha. **33** Ma ọtụtụ mmadụ ndị hụrụ ha
mgbe ha na-apụ matara ha, sitekwara n’obodo niile dị ebe
ahụ gburugburu gbara ọsọ gbaruo ebe ahụ tupu ya na ndị na-
eso ụzọ ya abịaruo. **34** Mgbe o sitere n’ụgbọ mmiri rịdata,
ọ hụrụ oke igwe mmadụ a ka ha zukọrọ. O nwere ọmịiko
n’ebe ha nọ, n’ihi na ha dị ka atụrụ na-enweghị onye na-
azụ ha. Ọ malitekwara izi ha ọtụtụ ihe. **35** N’oge a, ọchịchịrị
ebidola ịgba, n’ihi ya, ndị na-eso ụzọ ya bịara gwa ya, “Ebe a
bụ ọzara, chi ejiekwala. **36** Zilaga ndị a, ka ha gaa n’obodo nta
ndị dị gburugburu ebe a, zụtara onwe ha ihe ha ga-eri.” **37**
Ma ọ zara sị ha, “Nyenụ ha ihe ha ga-eri.” Ha sịrị ya, “Anyị
ga-eje ịzụta ogbe achịcha nke narị denarị abụọ, iji nye ha ka
ha rie?” **38** Ma ọ jụrụ ha sị, “Ogbe achịcha ole ka unu nwere?
Gaanụ chọpụta.” Mgbe ha chọpụtasịrị, ha sịrị, “Ogbe achịcha
ise na azụ abụọ.” **39** Mgbe ahụ o nyere ha iwu ka ha mee
igwe mmadụ ahụ ka ha nọdụ ala n’otu n’otu n’elu ahịhịa
ndụ. **40** Ya mere, ha nọdụrụ ala, iri mmadụ ise n’otu ebe, narị
mmadụ n’ebe ọzọ. **41** Ọ naara ogbe achịcha ise na azụ abụọ
ndị ahụ, welie anya ya elu, nye ekele. Ọ nyawara achịcha ahụ
nye ya ndị na-eso ụzọ ya ka ha kee ndị mmadụ ahụ. Otu aka
ahụkwa ọ nyawakwara azụ abụọ ahụ nyekwa ha niile. **42** Ha
niile riri rijuo afọ. **43** Ha tụtụkọtara iberibe achịcha na azụ
tụtụjuo nkata iri na abụọ. **44** Ọnụọgụgụ ndị nwoke riri ogbe
achịcha ahụ dị puku mmadụ ise. **45** Ngwangwa, o mere ka ndị
na-eso ụzọ ya banye n’ụgbọ mmiri buru ya ụzọ gafee n’ofe
nke ọzọ nke osimiri Betsaida, ebe ya onwe ya nọdụrụ izilaga
igwe mmadụ ahụ. **46** Mgbe ndị a niile lachara, ọ rigooro n’elu
ugwu ikpe ekpere. **47** Mgbe uhuruchi bịara, ụgbọ mmiri ahụ
nọ n’etiti osimiri, ma naanị ya onwe ya nọ n’elu ala. **48** Mgbe
ọ hụrụ na ha nọ na nsogbu n’ihi na ikuku na-emegide ha,
n’ihe dị ka elekere atọ nke ụtụtụ, o bidoro ịga ije n’elu mmiri
ịbịakwute ha, ma o mere dị ka ọ chọrọ ịgafe ha. **49** Ma mgbe
ha hụrụ ya ka ọ na-aga ije n’elu osimiri, ha chere na ọ bụ
mmụọ, tie mkpu akwa. **50** N’ihi na ha niile hụrụ ya, oke ụjọ
tụkwara ha. Na-atụfughị oge, ọ gwara ha sị, “Nweenụ obi
ike! Ọ bụ m. Unu atụla egwu.” **51** Emesịa, ọ rịgokwuru ha
n’ime ụgbọ mmiri ahụ, otu mgbe ahụ ikuku ahụ dara juu.

Ihe ndị a jukwara ha anya nke ukwuu. 52 Obi ha mechiri
emechi n'ihi na ha aghọtaghị ihe banyere ọrụ ebube ogbe
achịcha ndị ahụ. 53 Mgbe ha gafere n'ofe nke ọzọ, ha rutere
n'ala Genesaret ebe ha kedoro ụgbọ ha. 54 Ma ngwangwa
ha pụtara n'ụgbọ, ndị nọ n'ebe ahụ matara onye ọ bụ. 55
Ha gbaara ọsọ gaa n'obodo nta niile dị ebe ahụ gburugburu
butere ya ndị ọrịa n'ute ebe ọbụla ha nụrụ na ọ nọ. 56 Ebe
ọbụla ọ bara, n'obodo ukwu maọbụ na obodo nta, maọbụ
n'ubi, ndị mmadụ na-ebute ndị ọrịa nibe ha n'ahịa. Ha rịọrọ
ya ka o kwere ka ha metụ ọ bụladị ọnụnụ uwe ya aka; ndị
niile metụrụ ya aka nwetara ọgwụgwọ.

7 Mgbe ndị Farisii na ụfọdụ ndị ozizi iwu sitere Jerusalem
bịa gbara ya gburugburu, 2 ha hụrụ na ụfọdụ ndị na-eso
ụzọ ya ji aka na-adịghị ọcha, ya bụ aka a na-akwọghị akwọ,
na-eri nri. 3 Ndị Farisii na ndị Juu niile adịghị eri nri ma
ọ bụrụ na ha akwọghị aka, n'ihi na ha na-ejigidesi aka ike
n'ozizi na omenaala nke ndị okenye. 4 Mgbe ọbụla ha si
n'ahịa lọta, ha adịghị eri nri ma ọ bụghị ma ha sachara onwe
ha. Ha na-edebekwa ọtụtụ omenaala ndị ọzọ dị ka ịsacha iko,
na ite mmiri na ketụlụ. 5 Ya mere ndị Farisii na ndị ozizi iwu
jụrụ ya sị, "Gịnị mere ndị na-eso ụzọ gị adịghị ebi n'usoro
omenaala ndị okenye. Karịa iji aka na-adịghị ọcha rie nri
ha?" 6 Ọ sịrị ha, "Amụma ahụ Aịzaya buru banyere unu ndị
ihu abụọ bụ eziokwu; dị ka e dere ya sị, "'Ndị a ji egbugbere
ọnụ ha na-asọpụrụ m, ma obi ha dị anya n'ebe m nọ. 7 Ofufe
ha na-efe m bụ ihe efu, ozizi ha bụkwa ihe mmadụ nyere
n'iwu.' 8 Unu atụfuola iwu Chineke ma jidesiekwa aka ike
n'omenaala nke mmadụ." 9 Ma ọ gwakwara ha sị, "Unu
nwere ụzọ dị mma n'anya unu nke unu ji wezuga iwu Chineke
ma were omenaala unu dochie n'ọnọdụ ya. 10 N'ihi na Mosis
sịrị, 'Sọpụrụ nne gị na nna gị,'na, 'onye ọbụla kwujọrọ nne
maọbụ nna ya ka e gbuo ya.' 11 Ma unu na-asị, na ọ bụrụ na
mmadụ asị nne ya maọbụ nna ya, 'Ihe ọbụla bụ nke ị gara
erite n'aka m bụ kọban,' (nke pụtara onyinye dịrị Chineke).
12 N'ụzọ dị otu a, unu na-akwagide ndị mmadụ ka ha hapụ
inyere nne na nna ha aka. 13 N'ụzọ dị otu a, unu na-eme
okwu Chineke ka ọ bụrụ ihe efu, site n'omenaala unu nke
unu nyefere n'aka ndị ọzọ. Ọ dịkwa ọtụtụ ihe ndị ọzọ dị ka
nke a unu na-eme." 14 Ọzọkwa, ọ kpọrọ igwe mmadụ ahụ sị
ha, "Geenụ m ntị onye ọbụla, ma ghọtakwanụ nke a. 15 Ọ
dịghị ihe ọbụla banyere n'ime mmadụ pụrụ imerụ mmadụ,
kama ihe na-emerụ mmadụ bụ ihe ahụ na-esite n'ime ya
na-apụta." 16 Onye ọbụla nwere ntị ịnụ ihe, ya nụrụ. 17
Mgbe ọ hapụrụ igwe ndị mmadụ ahụ banye n'ime ụlọ, ndị
na-eso ụzọ ya jụrụ ya maka ilu a. 18 Ọ sịrị ha, "Unu ọ ka
dị ka ndị na-enweghị nghọta? Ọ bụ unu aghọtaghị na ihe
ọbụla banyere n'ime mmadụ apụghị imerụ ya. 19 N'ihi na ihe
dị otu a anaghị abanye n'obi ha, kama ọ na-abanye n'ime
afọ ha, si n'ebe ahụ a nyụpụ ya n'ụlọ nsị." (Site n'ikwu otu
a, o mere ka ihe oriri niile dị ọcha.) 20 Ọ sịkwara, "Ọ bụ
ihe sitere n'ime mmadụ pụta na-emerụ ya. 21 N'ihi na ọ bụ
n'ime obi mmadụ ka echiche ọjọọ niile si apụta, ya na ịkwa
iko niile dị iche iche, izu ohi, igbu mmadụ, 22 ịkwa iko nke
ndị nwere di na nwunye, ọchịchọ ịdọtara onwe gị ihe ndị
ọzọ nwere, ekworo, aghụghọ niile, adịghị ọcha niile, inwe
anya ụfụ n'ebe ndị ọzọ nọ, nkwulu niile, nganga na enweghị
uche ọbụla. 23 Ihe ọjọọ ndị a niile na-esite n'ime mmadụ a
pụta. Ha bụkwa ihe na-emerụ mmadụ." 24 Ọ hapụrụ ebe
ahụ gaa n'akụkụ obodo Taịa. N'ebe ahụ ọ banyere n'ime otu
ụlọ. Ma o nwekwaghị ike izo onwe ya, n'agbanyeghị na ọ
chọghị ka a mata na ọ nọ ebe ahụ. 25 Ngwangwa, otu nwanyị
nwere otu nwa nwanyị ntakịrị nke mmụọ na-adịghị ọcha bi
n'ime ya nụrụ maka ya, ọ bịara daa n'ụkwụ ya. 26 Nwanyị a
bụ onye Griik a mụrụ n'akụkụ Sairo-Fonisia. Ọ rịọrọ ya ka
ọ chụpụrụ ya mmụọ ọjọọ ahụ bi n'ime nwa ya nwanyị. 27
Ọ sịrị ya, "Hapụ ka ụmụntakịrị buru ụzọ rie ihe, n'ihi na o
zighị ezi na a ga-ewere nri ụmụntakịrị tụpụrụ nkịta." 28 Ma
ọ zaghachiri ya sị, "Onyenwe m, ma ụmụ nkịta na-erikwa
iberibe nri ụmụntakịrị si na tebul tụpụ n'ala." 29 Mgbe ahụ, ọ
sịrị ya, "Nwanyị, ị zara nke ọma, n'ihi ọsịsa gị, laa, mmụọ ọjọọ
ahụ ahapụla nwa gị nwanyị ugbu a." 30 Ọ laghachiri n'ụlọ ya,
hụ nwantakịrị ahụ ka o dina n'elu ihe ndina, mmụọ ọjọọ ahụ
apụọkwala. 31 Emesịa, ọ hapụrụ akụkụ Taịa gabiga Saịdọn
bịaruo n'osimiri Galili ruo n'obodo ndị dị na Dekapọlịs. 32
Ha duteere ya otu nwoke ntị chịrị, nke na-asụkwa oke nsụ.
Ha rịọrọ ya ka o bikwasị ya aka. 33 O duuru ya pụọ n'ebe
igwe mmadụ ahụ nọ, rụnye ya mkpịsịaka n'ime ntị ya abụọ.
Mgbe ahụ ọ gbụpụkwara ọnụ mmiri metụkwa ya aka n'ire. 34
O leliri anya n'eluigwe sụọ ude sị ya, "Ef fata," nke pụtara
"Meghee!" 35 Ngwangwa, ntị ya meghere, a tọpụkwara ire
ya, ọ malite ikwu okwu nke ọma. 36 Jisọs nyere ha iwu ka ha
ghara ịgwa onye ọbụla, ma mgbe ọ na-eme nke a ha gara
n'ihu na-akọsa ya ebe niile. 37 Ọ tụrụ ha n'anya nke ukwuu,
ha kwuo sị, "O meela ihe niile nke ọma. Ọ na-eme ka ọ bụladị
ndị ntị chiri nụ ihe, ma mee ka ndị ogbi kwuo okwu."

8 N'oge ahụ, igwe mmadụ ọzọ zukọrọ. Ebe ha na-enweghị
ihe ha ga-eri, ọ kpọrọ ndị na-eso ụzọ ya sị ha, 2 "Enwere
m ọmịiko n'ebe igwe mmadụ ndị a nọ. Nke a na-eme ya
ụbọchị atọ anyị na ha nọ. Ugbu a, ha enweghị ihe ha ga-eri. 3
Ọ bụrụ na m ezilaga ha n'ụlọ ha, ụfọdụ n'ime ha ga-ada n'ụzọ
n'ihi agụụ. N'ihi na ụfọdụ ha si n'ebe dị anya bịa." 4 Ndị
na-eso ụzọ ya zara ya, "Ebee ka mmadụ ga-achọta achịcha
ga-ezuru ndị a n'ime ọzara a?" 5 Jisọs jụrụ ha sị, "Ogbe
achịcha ole ka unu nwere?" Ha zara sị, "Asaa." 6 Ọ gwara
igwe mmadụ ahụ ka ha nọdụ ala. O weere ogbe achịcha asaa
ahụ kpee ekpere. Ọ nyawasịrị ha, nye ha ndị na-eso ụzọ ya
ka ha kee igwe mmadụ ahụ niile. Ha kekwara ya nye igwe
mmadụ ahụ. 7 Ha nwekwara azụ ole na ole. O weere ya kpee
ekpere, ọ gwara ha ka ha kesaakwa ya. 8 Ha riri, rijuo afọ.
Ha tụtụkọtara iberibe achịcha dafuru n'ebe ndị a nọ rie nri.
Ha tụtụjuru nkata asaa. 9 Ndị riri nri a ruru ihe dịka puku
mmadụ anọ. Mgbe ahụ o zilagara ha. 10 Ngwangwa, ya na
ndị na-eso ụzọ ya banyere n'ụgbọ mmiri gaa n'akụkụ obodo
Dalmanuta. 11 Ndị Farisii bịakwutere ya malite nrụrịta ụka,
na-achọ ihe ịrịbama si n'eluigwe, iji nwalee ya. 12 Ọ sụrụ ude
nke ukwuu n'ime onwe ya sị, "Gịnị mere ọgbọ a ji achọ ihe
ịrịbama? N'ezie, n'ezie, agwa m unu, o nweghị ihe ịrịbama
a ga-egosi ọgbọ a." 13 Ọ hapụrụ ha n'ebe ahụ banyekwa
n'ụgbọ mmiri ọzọ, ịgafe n'ofe ọzọ nke osimiri ahụ. 14 Ndị
na-eso ụzọ ya chefuru iwere achịcha. Ọ bụ naanị otu ogbe
achịcha fọdụụrụ ha n'ime ụgbọ. 15 Ọ dọrọ ha aka na ntị sị,
"Kpacharanụ anya. Lepụnụ anya maka ihe na-eko achịcha
ndị Farisii na nke Herọd." 16 Ha kparịtara ụka n'etiti onwe
ha na-asị, "Ọ bụ n'ihi na anyị enweghị achịcha." 17 Mgbe
Jisọs ghọtara isi mkparịta ụka ha, ọ jụrụ ha sị, "Gịnị mere
unu ji na-ekwu okwu maka enweghị achịcha? Ọ pụtara na

unu adịghị ahụ maọbụ aghọta? Obi unu o siri ike? **18** Unu
nwere anya nke na-adịghị ahụ ụzọ? Unu nwere ntị ma unu
adịghị anụ ihe? Ọ ga-abụ na unu adịghị echeta? **19** Mgbe m ji
ogbe achịcha ise zụọ puku mmadụ ise, iberibe achịcha juru
nkata ole ka unu tụtụkọtara?" Ha zara sị ya, "Nkata iri na
abụọ." **20** "Mgbe m ji ogbe achịcha asaa zụọ puku mmadụ
anọ, iberibe achịcha juru nkata ole ka unu tụtụkọtara?" Ha
zara sị ya, "Nkata asaa." **21** Ọ sịrị ha, "Unu ka nọ na-enweghị
nghọta?" **22** Mgbe ha ruru Betsaida, ụfọdụ mmadụ kpọtaara
ya otu onye ìsì rịọọ ya ka o metụ ya aka, **23** Ọ duuru onye ìsì
ahụ n'aka pụọ n'azụ obodo. Mgbe ahụ, ọ gbụsara ọnụ mmiri
n'anya ya metụkwa ya aka n'anya. Ọ jụrụ ya sị, "Ị na-ahụ
ihe ọbụla?" **24** Nwoke ahụ leliri anya elu ma sị, "Ana m ahụ
ndị mmadụ ma ha dị ka osisi na-agaghari agaghari." **25** Nke
ugboro abụọ Jisọs metụkwara ya aka n'anya, mgbe ahụ anya
ya meghere. O bidoro ịhụ ihe niile nke ọma. **26** Ọ zilagara ya
ụlọ ya sị ya, "Abanyekwala n'ime obodo." **27** Mgbe ahụ Jisọs
na ndị na-eso ụzọ ya gara n'obodo nta ndị ọzọ dị gburugburu
Sizaria Filipai. Mgbe ha na-aga n'ụzọ, ọ jụrụ ndị na-eso ụzọ
ya sị, "Onye ka ndị mmadụ na-asị na m bụ?" **28** Ha zara ya sị,
"Ụfọdụ na-asị na ị bụ Jọn omee baptizim, ndị ọzọkwa sị na
ị bụ Ịlaija maọbụ otu n'ime ndị amụma." **29** Ma ọ jụrụ ha
sị, "Ma unu onwe unu, ọ bụ onye ka unu na-asị na m bụ?"
Pita zara sị, "Ị bụ Kraịst ahụ." **30** Ọ dọrọ ha aka na ntị sị ha
agwakwala onye ọbụla ihe banyere ya. **31** Emesịa, o bidoro izi
ha ihe na Nwa nke Mmadụ aghaghị ịhụ ọtụtụ ahụhụ dị iche
iche, ndị okenye, na ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu ga-ajụ ya,
na aghaghị igbu ya, ma ọ ga-ebili n'ọnwụ mgbe ụbọchị nke
atọ gasịrị. **32** Ọ gwaghere ha ihe ndị a ọnụ. Ma Pita kpọọrọ ya
pụọ n'otu akụkụ, bido ịbara ya mba. **33** Ma ọ tụghariri lee ndị
na-eso ụzọ ya anya, baara Pita mba sị ya, "Si n'ebe m nọ pụọ
ekwensu! Ihe ị na-eche echiche ya abụghị uche Chineke, ha
bụ echiche mmadụ." **34** Mgbe ahụ, ọ kpọrọ ndị na-eso ụzọ ya
na igwe mmadụ ahụ. Ọ gwara ha sị, "Ọ bụrụ na onye ọbụla
achọọ iso m, ya gụọ ndụ ya dị ka ihe furu efu. Mgbe ahụ, ya
buru obe ya soro m n'azụ. **35** N'ihi na onye na-azọ ndụ ya ka
ọ ga-efunarị, ma onye ọbụla gụrụ ndụ ya dị ka ihe furu efu
n'ihi m, na n'ihi oziọma m, ga-azọpụta ya. **36** Uru gịnị ka ọ
ga-abara mmadụ, iritecha ụwa niile n'uru ma tufuo ndụ ha?
37 Ọ dị ihe ọzọ dị n'ụwa mmadụ nwere ike iji gbanwere ndụ
ya? **38** Ọ bụrụ na ihere na-eme onye ọbụla n'ihi m na n'ihi
okwu m n'ụwa ọjọọ a, na n'ụwa mmehie a, ihere onye ahụ
ga-emekwa Nwa nke Mmadụ, mgbe ọ ga-abịaghachi n'ebube
nke Nna ya, ya na ndị mmụọ ozi dị nsọ."

9 Ma ọ gwara ha sị, "N'ezie asị m unu, ụfọdụ n'ime ndị
guzo n'ebe a, agaghị edetụ ọnwụ ire tupu ha ahụ alaeze
Chineke mgbe ọ ga-abịa n'ike." **2** Mgbe ụbọchị isii gasịrị, Jisọs
kpọọrọ Pita na Jemis na Jọn, duru ha rigoro n'elu ugwu dị
elu. N'ebe ahụ ka ha nọdụrụ naanị ha. N'ebe ahụ, a gbanwere
ọdịdị ya n'ihu ha. **3** Uwe ya na-enwu ọcha karịa ụdị ọcha
ọbụla anya hụrụla. Ọ dịkwa ọcha karịa nke onye ọbụla n'ụwa
nwere ike ime ka ihe dị ọcha. **4** Ha hụrụ Ịlaija na Mosis ka ha
pụtara soro Jisọs na-ekwu okwu. **5** Pita gwara Jisọs sị, "Onye
ozizi, ọ dị mma ka anyị nọdụ n'ebe a. Ka anyị wuo ụlọ ikwu
atọ. Otu ga-abụ nke gị, otu a bụrụ nke Mosis, nke ọzọkwa a
bụrụ nke Ịlaija." **6** (Ọ makwaghị ihe ọ ga-ekwu n'ihi na oke
egwu tụrụ ha.) **7** Mgbe ahụ, igwe ojii pụtara kpuchie ha. Olu
sitere n'igwe ojii ahụ daa sị, "Onye a bụ Ọkpara m, onye m
hụrụ n'anya. Geenụ ya ntị." **8** Na mberede, mgbe ha lere anya
gburugburu, ọ dịkwaghị onye ọzọ ha hụrụ, karịa naanị Jisọs.
9 Mgbe ha si n'elu ugwu ahụ na-arịdata, Jisọs nyere ha iwu ka
ha ghara ịgwa onye ọbụla ihe ha hụrụ, tutu ruo mgbe Nwa
nke Mmadụ ga-esi n'ọnwụ bilie. **10** Ha zobere ihe a n'etiti
onwe ha, na-ekwurịtara okwu na-atule ihe isi n'ọnwụ bilie
pụtara. **11** Ma ha jụrụ ya sị, "Gịnị mere ndị ozizi iwu jiri sị na
Ịlaija aghaghị ibu ụzọ bịa?" **12** Ọ gwara ha sị, "Ọ bụ ezie,
Ịlaija ga-ebu ụzọ bịa, na-emekwa ka ihe dị ka ọ dị na mbụ.
Ma gịnị mere e jiri dee na Nwa nke Mmadụ ga-ahụ ọtụtụ
ahụhụ, bụrụkwa onye a jụrụ ajụ? **13** Ka m gwa unu, Ịlaija
abịalarị. Ma ha mesokwara ya mmeso otu ha chọrọ dị ka e
dere banyere ya." **14** Mgbe ha bịarutere n'ebe ndị na-eso ụzọ
ya nọ, ha hụrụ oke igwe mmadụ ka ha gbara ha gburugburu,
hụkwa ụfọdụ ndị ozizi iwu ka ha na ha na-arụrịta ụka. **15**
Ngwangwa, mmadụ ahụ niile hụrụ ya, ụdịdị ya juru ha anya.
Ha gbaara ọsọ gaa kelee ya. **16** Ọ jụrụ ha sị, "Unu na ha ọ na-
arụrịta ụka banyere gịnị?" **17** Otu onye n'ime igwe mmadụ
ahụ zara ya sị, "Onye ozizi akpọtaara m gị nwa m nwoke, nke
mmụọ ọjọọ bi n'ime ya, nke mekwara ka ọ daa ogbi. **18** Mgbe
ọbụla mmụọ ọjọọ ahụ malitere isogbu ya, ọ na-atụda ya n'ala.
Mgbe ahụ, ọ na-agbọ ụfụfụ n'ọnụ ya, na-ata ikikere eze, anụ
ahụ ya na-esikwa ike. Arịọrọ m ndị na-eso ụzọ gị ka ha chụpụ
mmụọ ọjọọ a, ma ha enweghị ike." **19** Ọ zaghachiri ha sị,
"Unu ọgbọ na-enweghị okwukwe. Ruo ole mgbe ka mụ na
unu ga-anọ? Ruo ole mgbe ka m ga-anagide unu? Kpọtaranụ
m ya!" **20** Ya mere, ha kpọtaara ya nwata ahụ. Mgbe mmụọ
ọjọọ ahụ hụrụ ya, ngwangwa, o nughariri nwata ahụ nke
ukwuu, ọ daa n'ala na-atụrụ onwe ya n'ala, na-agbọkwa ụfụfụ
n'ọnụ ya. **21** Jisọs jụrụ nna nwata ahụ sị, "Olee mgbe ihe a
bidoro?" Ọ zara sị, "Site na mgbe ọ bụ nwata nta. **22** Ọ na-
eme ya ka ọ daba n'ọkụ, maọbụ na mmiri, ka ọ laa ya n'iyi.
Ọ bụrụ na ọ dị ihe i nwere ike ime, biko meere anyị ebere,
nyere anyị aka." **23** Jisọs sịrị ya, "'Ọ bụrụ na i nwere ike'? Ihe
niile pụrụ ime n'ebe onye kwere ekwe nọ." **24** Ngwangwa,
nna nwata ahụ tiri mkpu sị, "Ekweere m, biko nyere ekweghị
ekwe m aka!" **25** Mgbe Jisọs hụrụ na igwe mmadụ na-agba
ọsọ na-abịa n'ebe ahụ, ọ baara mmụọ ahụ na-adịghị ọcha
mba sị, "Gị mmụọ ọjọọ ntị ike na ịda ogbi, ana m enye gị
iwu, site n'ime nwata a pụta! Abanyekwala n'ime ya ọzọ!"
26 O tiri mkpu n'oke olu, nugharịa nwata ahụ nke ukwuu
ma site n'ime ya pụta. Nwata ahụ tọgbọrọ n'ala dị ka onye
nwụrụ anwụ nke mere na ndị niile nọ n'ebe ahụ sịrị, "Ọ
nwụọla!" **27** Ma Jisọs jidere ya n'aka selite ya elu, mee ka o
guzo n'ụkwụ ya. O guzokwara. **28** Ma mgbe ọ banyere n'ime
ụlọ ndị na-eso ụzọ ya jụrụ ya na nzuzo sị, "Gịnị mere o jiri
siere anyị ike ịchụpụ ya?" **29** Ọ sịrị ha, "Ọ bụ naanị site n'ike
ekpere ka a pụrụ ịchụpụ ụdị a." **30** Ha siri n'ebe ahụ pụọ
gafee Galili. Ọ chọghị ka onye ọbụla mata maka ya, **31** n'ihi
na ọ na-ezi ndị na-eso ụzọ ya ihe. Ọ sịrị ha, "A ga-arara Nwa
nke Mmadụ nye n'aka ụmụ mmadụ, ha ga-egbukwa ya ma ọ
ga-ebili n'ọnwụ mgbe mkpụrụ ụbọchị atọ gasịrị." **32** Ma ha
aghọtaghị ihe ọ na-agwa ha. Egwu tụkwara ha ị jụ banyere ya.
33 Emesịa, ha bịaruru Kapanọm. Mgbe ọ banyere n'ụlọ, ọ jụrụ
ha sị, "Gịnị ka unu na-arụrịta ụka banyere ya n'okporoụzọ?"
34 Ma ha gbara nkịtị, n'ihi na ha rụrịtara ụka n'okporoụzọ
banyere onye dị ukwuu karịa ibe ya. **35** Ọ nọdụrụ ala kpọọ
mmadụ iri na abụọ ahụ, sị ha, "Ọ bụrụ na onye ọbụla chọrọ
ịbụ onye mbụ, ọ ghaghị ịbụ onye ikpeazụ, bụrụkwa onye na-

ejere mmadụ niile ozi.” 36 Mgbe ahụ o kuuru otu nwantakịrị
mee ka o guzoro n’etiti ha. O kuuru nwata ahụ n’aka ya sị ha,
37 “Onye ọbụla nabatara otu n’ime ụmụntakịrị ndị a n’aha m,
na-anabata m. Ma onye ọbụla nabatara m, ọ bụghị m ka ọ
nabatara, kama ọ na-anabata onye zitere m.” 38 Jọn sịrị ya,
“Onye ozizi, anyị hụrụ otu onye na-achụpụ mmụọ ọjọọ n’aha
gị, ma anyị gbalịrị igbochi ya n’ihi na ọ bụghị otu onye n’ime
anyị.” 39 Ma Jisọs gwara ha sị, “Unu egbochila ya, n’ihi na
onye ọbụla ji aha m na-arụ ọrụ ebube agaghị ekwu okwu ọjọọ
megide m. 40 N’ihi na onye ọbụla na-adịghị emegide anyị
dịnyeere anyị. 41 N’eziokwu asị m unu, onye ọbụla ga-ekunye
unu otu iko mmiri n’aha m, n’ihi na unu bụ ndị nke Kraịst,
ga-anatakwa ụgwọ ọrụ ya. 42 “Ọ bụrụkwa na onye ọbụla
emee ka otu n’ime ndị a dị nta kweere na m jehie, ọ ga-akara
onye ahụ mma ma ọ bụrụ na e kenyere nkume igwe nri buru
ibu n’olu ya, tụnye ya n’ime oke osimiri. 43 Ọ bụrụ na aka gị
na-eme ka i jehie, gbupụ ya. Ọ ga-akara gị mma inwe ọrụsị
baa na ndụ karịa inwe aka abụọ banye n’ọkụ ala mmụọ, ebe
ọkụ ya na-adịghị anyụ anyụ; (Geenna g1067) 44 ebe “‘ikpuru ya
na-adịghị anwụ anwụ, ọkụ ya adịghị anyụkwa anyụ.’ 45 Ọ
bụrụ na ụkwụ gị na-eme ka i jehie, gbupụ ya, tufukwaa ya,
n’ihi na ọ ga-akara gị mma ịba na ndụ na ngwụrọ karịa inwe
ụkwụ abụọ a tụnye gị n’ọkụ ala mmụọ; (Geenna g1067) 46 ebe
“‘ikpuru ya na-adịghị anwụ anwụ, ọkụ ya adịghị anyụkwa
anyụ.’ 47 Ọ bụrụ na anya gị na-eme ka i jehie, ghụpụ ya. Ọ
ga-akara gị mma na i nwere otu anya baa n’alaeze Chineke,
karịa inwe anya abụọ a tụnye gị n’ọkụ ala mmụọ, (Geenna
g1067) 48 ebe “‘ikpuru ya na-adịghị anwụ anwụ, ọkụ ya adịghị
anyụkwa anyụ.’ 49 A ga-eji ọkụ nụchaa onye ọbụla dị ka nnu.
50 “Nnu dị mma, ma ọ bụrụ na ọ dịghị atọkwa ụtọ, olee ka ị
ga-esi mee ka ọ tọọ ụtọ ọzọ? Ya mere, nweenụ nnu n’ime
onwe unu. Unu na ibe unu biri n’udo.”

10 Ọ hapụrụ ebe ahụ gaa n’obodo ndị dị na mpaghara Judịa
ma gafeekwa n’ofe Jọdan. Igwe mmadụ bịakwutekwara
ya, ọzọ, dị ka o si emekwa, o ziri ha ihe. 2 Ụfọdụ ndị Farisii
bịara, ma n’ihi ị nwalee ya, ha jụrụ ya sị, “O ziri ezi n’iwu ka
nwoke gbaa nwunye ya alụkwaghị m?” 3 Ma ọ zara ha sị,
“Gịnị ka Mosis nyere unu n’iwu?” 4 Ha sịrị, “Mosis kwenyere
ka nwoke dee asambodo alụkwaghị m, nye nwunye ya ma
zilaga ya.” 5 Jisọs sịrị ha, “Ọ bụ n’ihi na obi unu siri ike nke
ukwuu ka o ji deere unu iwu a. 6 Ma na mmalite nke okike
ụwa, Chineke ‘kere ha nwoke na nwanyị.’ 7 ‘N’ihi nke a ka
nwoke ga-eji hapụ nne ya na nna ya e jikọta ya na nwunye
ya. 8 Ha abụọ ga-abụ otu anụ ahụ.’Ya mere, ha abụkwaghị
mmadụ abụọ ọzọ, kama otu anụ ahụ. 9 Ya mere, ihe Chineke
jikọtara, ka mmadụ ọbụla atọsala ya.” 10 Mgbe ha banyere
n’ụlọ, ndị na-eso ụzọ ya jụrụ ya ọzọ ihe banyere okwu a. 11
Ọ sịrị ha, “Onye ọbụla gbara nwunye ya alụkwaghị m ma
lụrụ nwanyị ọzọ na-eme mmehie ịkwa iko megide ya. 12 Ma
ọ bụrụ na nwanyị ọbụla agbaa dị ya alụkwaghị m ma lụrụ
nwoke ọzọ, ọ na-emekwa mmehie ịkwa iko.” 13 Ndị mmadụ
na-ekutere ya ụmụntakịrị ka o metụ ha aka, ma ndị na-eso
ụzọ ya baara ha mba. 14 Ma mgbe Jisọs hụrụ nke a, iwe were
ya nke ukwuu, ọ sịrị ha, “Hapụnụ ụmụntakịrị ka ha bịakwute
m. Unu egbochikwala ha. N’ihi na alaeze Chineke bụ nke ndị
dị otu a. 15 N’eziokwu asị m unu, onye ọbụla nke na-agaghị
anabata alaeze Chineke dị ka nwantakịrị agaghị aba n’ime
ya.” 16 Mgbe ahụ, o kuuru ha n’aka ya, bikwasị ha aka ya
abụọ ma gọzie ha. 17 Mgbe ọ na-ebili njem, otu nwoke gbaara
ọsọ bịa gbuo ikpere n’ihu ya. Ọ jụrụ ya sị, “Ezi onye ozizi ọma,
gịnị ka m ga-eme ka m keta ndụ ebighị ebi?” (aiōnios g166) 18
Jisọs sịrị ya, “Gịnị mere i ji akpọ m ezi mmadụ? Ọ dịghị onye
ọbụla bụ ezi mmadụ ma ọ bụghị naanị Chineke. 19 Ị maara
ihe niile enyere n’iwu: ‘Egbula mmadụ, a kwala iko, e zula
ohi, a gbala ama ụgha, a ghọgbula mmadụ ibe gị, sọpụrụ nne
na nna gị.’” 20 Ọ sịrị ya, “E, onye ozizi, Edebezuchaala m ha
niile siterị na mgbe m bụ nwata.” 21 Jisọs lere ya anya, hụ ya
n’anya. Mgbe ahụ, ọ gwara ya sị, “Ọ fọdụrụ naanị otu ihe ị ga-
eme. Laa, ugbu a, ree ihe niile i nwere, nyekwa ndị ogbenye
ego i retara. I mesịa nke a, ị ga-enwe akụ n’eluigwe. Mgbe ahụ
bịaghachi soro m.” 22 Mgbe ọ nụrụ okwu a, ihu ya gbarụrụ. O
sitere n’ebe ahụ pụọ na mwute, n’ihi na ọ bụ ọgaranya nke
nwere ọtụtụ akụnụba. 23 Jisọs legharịrị anya gwa ndị na-eso
ụzọ ya sị, “Lee ka o si bụrụ ihe rara ahụ na onye ọgaranya ga-
abanye n’alaeze Chineke.” 24 Okwu ya tụrụ ndị na-eso ụzọ
ya n’anya, ma Jisọs gwakwara ha ọzọ sị, “Ụmụntakịrị, ọ bụ
nnọọ ihe rara ahụ ịbanye n’alaeze Chineke. 25 Ọ dịrị ịnyịnya
kamel mfe isite n’anya agịga gafee, karịa onye ọgaranya
ịbanye n’alaeze Chineke.” 26 Okwu a jubigara ha anya oke. Ha
jụrịtara ibe ha sị, “Onye kwanụ ka a ga-azọpụta?” 27 Ma Jisọs
lere ha anya sị ha, “N’ebe mmadụ nọ, ọ bụ ihe rara ahụ. Ma
n’ebe Chineke nọ, ihe niile dị mfe. Ọ dịghị ihe rara Chineke
ahụ ime.” 28 Pita malitere ịgwa ya sị, “Anyị ahapụla ihe niile
soro gị!” 29 Jisọs sịrị, “N’ezie, n’ezie, agwa m unu, ọ dịghị
onye ọbụla hapụrụ ụlọ ya, maọbụ ụmụnne ya ndị nwoke,
maọbụ ụmụnne ya ndị nwanyị, maọbụ nne ya, maọbụ nna
ya, maọbụ ụmụntakịrị ya, maọbụ ala ubi ya n’ihi m, na n’ihi
oziọma a, 30 nke na-agaghị anataghachikwa n’ụwa a, ụlọ,
ụmụnne ndị nwoke, ụmụnne ndị nwanyị, nne, ụmụaka na
ala ubi, tinyere mkpagbu, ihe ruru okpukpu narị karịa ihe
niile nke ọ hapụrụ. Ọ ga-anatakwa ndụ ebighị ebi n’ụwa ọzọ.
(aiōn g165, aiōnios g166) 31 Ma ọtụtụ ndị bu ụzọ ga-abụ ndị
ikpeazụ, ma ọtụtụ ndị ikpeazụ ga-abụkwa ndị bu ụzọ.” 32 Ha
nọ n’ụzọ na-aga Jerusalem, ma Jisọs nọ n’ihu ha, nke a juru
ndị na-eso ụzọ ya n’anya. Otu a kwa, ndị mmadụ niile na-abịa
ha n’azụ tụkwara egwu. Ọzọkwa, ọ kpọpụrụ mmadụ iri na
abụọ ahụ n’akụkụ, malite ịgwa ha ihe gaje ịdakwasị ya. 33 Ọ
sịrị, “Leenụ, anyị na-aga Jerusalem, ebe a ga-arara Nwa nke
Mmadụ nyefee n’aka ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu. Ha ga-
ama ya ikpe ọnwụ, nyefekwa ya n’aka ndị mba ọzọ. 34 Ha ga-
akwa ya emo, gbụsakwa ya ọnụ mmiri asụ, pịa ya ihe ma
gbukwaa ya. Ma mgbe ụbọchị atọ gasịrị, ọ ga-esite n’ọnwụ
bilie.” 35 Jemis na Jọn ụmụ Zebedi bịakwutere ya. Ha sịrị ya,
“Onye ozizi, anyị chọrọ ka i meere anyị ihe ọbụla anyị rịọrọ.”
36 Ọ sịrị ha, “Gịnị ka unu chọrọ ka m meere unu?” 37 Ha sịrị
ya, “Kwere ka otu onye n’ime anyị nọrọ n’aka nri gị, onye nke
ọzọ n’aka ekpe gị n’ime ebube gị.” 38 Ma Jisọs sịrị ha, “Unu
amataghị ihe unu na-arịọ. Unu pụrụ ịṅụ iko ahụ mụ onwe m
ga-aṅụ maọbụ bụrụ ndị a ga-eme ụdị baptizim a ga-eme m?”
39 Ha zaghachiri ya, “Anyị pụrụ.” Jisọs sịrị ha, “Unu ga-aṅụ
iko m ga-aṅụ, a ga-emekwa unu baptizim nke a ga-eme m. 40
Ma ịnọdụ n’aka nri m maọbụ n’aka ekpe m abụghị ihe dịrị m
inye, kama ọnọdụ ndị a dịịrị ndị a kwadooro ha.” 41 Mgbe
mmadụ iri ndị ọzọ nụrụ nke a, iwe jupụtara ha obi n’ihi Jemis
na Jọn. 42 Ma Jisọs kpọkọtara ha niile sị ha, “Dị ka unu onwe
unu maara, ndị eze nke ndị mba ọzọ, na ndị a maara aha
ha, na-eji aka ike na-achị ndị nọ n’okpuru ha. 43 Ma n’etiti

unu ọ gaghị adị otu a. Kama onye ọbụla chọrọ ịdị ukwuu
n'etiti unu ga-abụ onye na-ejere unu ozi. **44** Onye ọbụla nke
chọrọ ịbụ onye mbụ n'etiti unu, ga-abụ ohu mmadụ niile. **45**
N'ihi na Nwa nke Mmadụ abịaghị ka e jeere ya ozi. Kama ka
o jee ozi ma nyekwa ndụ ya ka ọ bụrụ ihe mgbapụta nke
ọtụtụ mmadụ." **46** Mgbe ha ruru Jeriko, dị ka Jisọs na ndị na-
eso ụzọ ya na ọtụtụ igwe mmadụ sitere n'obodo Jeriko na-
apụ, otu nwoke kpuru ìsì aha ya bụ Batimiọs (aha ya pụtara
"nwa nwoke Timiọs"), onye arịrịọ nọdụrụ ala n'akụkụ ụzọ. **47**
Mgbe ọ nụrụ na ọ bụ Jisọs onye Nazaret na-agafe, o bidoro iti
mkpu na-asị, "Jisọs, nwa Devid, meere m ebere!" **48** Ọtụtụ
mmadụ bara ya mba ka o mechie ọnụ. Ma ọ nọgidesịrị ike
na-eti mkpu na-asị, "Nwa Devid, meere m ebere!" **49** Jisọs
kwụsịrị kwuo sị, "Kpọọnụ ya." Ya mere ha kpọrọ onye ìsì
ahụ, sị ya, "Mesaa ihu gị bilie n'ụkwụ gị, ọ na-akpọ gị." **50** Ọ
tufuru uwe mwụda ya, wulie n'ụkwụ ya, bịakwute Jisọs. **51**
Jisọs sịrị ya, "Gịnị ka ị chọrọ ka m meere gị?" Onye ìsì ahụ sịrị
ya, "Onye ozizi m, achọrọ m ka m hụ ụzọ." **52** Jisọs sịrị ya,
"Laa, okwukwe gị azọpụtala gị." N'otu oge ahụ, o bidoro ịhụ
ụzọ, sorokwa ya gawa n'ụzọ ahụ.

11 Mgbe ha na-abịaru Jerusalem nso, ha rutere Betfeji na
Betani n'Ugwu Oliv. Jisọs zipụrụ mmadụ abụọ n'ime
ndị na-eso ụzọ ya. **2** Ọ gwara ha sị, "Gaanụ n'ime obodo
nta dị n'ihu unu. Mgbe unu na-abanye n'ime ya, unu ga-
ahụ nwa ịnyịnya e kedoro n'ebe ahụ nke onye ọbụla na-
arịkwasịbeghị n'elu ya. Tọpụnụ ya n'agbụ, kpụtaranụ m ya. **3**
Ọ bụrụ na onye ọbụla asị unu, 'Gịnị mere unu ji na-atọpụ
ya n'agbụ?' sịnụ onye ahụ, 'Ọ dị Onyenwe anyị mkpa, ọ ga-
akpụghachitekwa ya ngwangwa.'" **4** Ha ruru ma hụ otu nwa
ịnyịnya e kedoro n'akụkụ ụzọ, n'ihu otu ụlọ nke dị n'ama.
Dị ka ha na-atọpụ ya, **5** ụfọdụ mmadụ guzo n'ebe ahụ sịrị
ha, "Gịnị ka unu na-eme, unu na-atọpụ nwa ịnyịnya a?" **6**
Ha gwara ha ihe Jisọs kwuru, ha hapụkwara ha ka ha tọrọ
ịnyịnya ibu ahụ. **7** Ha kpụtaara Jisọs nwa ịnyịnya ahụ, ma
wụkwasịkwa uwe ha n'elu ya, ọ nọkwasịrị n'elu ya. **8** Ọtụtụ
mmadụ tụsara uwe ha n'okporoụzọ, ma ndị ọzọ tụsara alaka
osisi ha gbutere n'ọhịa. **9** Ndị na-aga n'ihu na ndị na-esokwa
n'azụ, tiri mkpu na-asị, "Hozanna!" "Onye a gọziri agọzi ka
onye ahụ bụ nke na-abịa n'aha Onyenwe anyị!" **10** "Ngọzị dịrị
alaeze ahụ na-abịa nke nna anyị Devid!" "Hozanna n'ebe
kachasị ihe niile elu!" **11** Mgbe ọ batara na Jerusalem, ọ gara
n'ime n'ụlọnsọ ukwu ahụ. Mgbe o legharịchara anya n'ihe
niile dị n'ebe ahụ, ma ebe ọ bụ na chi ejiela, ya na ndị na-eso
ụzọ ya pụrụ gaa Betani. **12** N'echi ya, mgbe ha si Betani na-
apụta, agụụ gụrụ ya. **13** Site n'ebe dị anya, ọ hụrụ otu osisi
fiig nke nwere akwụkwọ ndụ. Mgbe ọ bịaruru osisi ahụ nso, ọ
gagharịrị n'ukwu ya niile ma ọ ga-achọta mkpụrụ n'elu ya,
ma ọ hụghị mkpụrụ ọbụla, naanị akwụkwọ ndụ, n'ihi na oge a
abụghị oge osisi a ji amị mkpụrụ. **14** Mgbe ahụ, ọ gwara osisi
ahụ sị, "Ka mmadụ ọbụla ghara iri mkpụrụ sitere na gị ruo
ebighị ebi." Ndị na-eso ụzọ ya nụrụ mgbe o kwuru okwu a.
(aiōn g165) **15** Mgbe ha ruru Jerusalem, ọ banyere n'ime ụlọnsọ
ukwu, bido ịchụpụ ndị na-azụ ahịa na ndị na-ere ahịa n'ebe
ahụ. O kpugharịrị tebul ndị na-agbanwe ego, kwatuokwa
oche niile n'ọdụ ahịa ndị na-ere nduru. **16** O gbochikwara
onye ọbụla iwebata ngwongwo ahịa orire n'ime ụlọnsọ ukwu
ahụ. **17** Ma dị ka ọ na-ezi ha ihe, ọ sịrị, "Ọ bụ na-edeghị ya sị,
Ụlọ m ka a ga-akpọ ụlọ ekpere nye mba niile? Ma unu emeela
ya ọgba ndị na-apụnara mmadụ ihe n'ike." **18** Mgbe ndịisi
nchụaja na ndị ozizi iwu nụrụ nke a, ha malitere na-achọ ụzọ
igbu ya ma ha tụrụ egwu ya n'ihi na ozizi ya juru igwe mmadụ
niile ahụ anya. **19** Mgbe uhuruchi bịara, Jisọs na ndị na-eso
ụzọ ya siri n'obodo ahụ pụọ. **20** N'isi ụtụtụ echi ya, mgbe ha
na-agafe, ha hụrụ na osisi fiig a esitela na mgbọrọgwụ ya
kpọnwụọ. **21** Pita chetara ihe merenụ ma sị ya, "Onye ozizi,
lee! Osisi fiig ahụ ị bụrụ ọnụ akpọnwụọla!" **22** Jisọs zara ha sị,
"Nweenụ okwukwe n'ime Chineke. **23** N'ezie agwa m unu, ọ
bụrụ na onye ọbụla asị ugwu a, 'Si n'ebe a wezuga onwe gị,
gaa dabanye n'oke osimiri,' nke na-enweghị obi abụọ n'ime
ya, kama o kweere na ihe o kwuru ga-emezu, ihe ahụ ọ kwuru
ga-emezukwa. **24** Ya mere, ka m gwa unu, ihe ọbụla unu rịọrọ
n'ekpere, kwerenụ na unu anatala ya, ọ ga-abụkwa nke unu.
25 Ma mgbe ọbụla unu guzoro na-ekpe ekpere, gbagharanụ,
ma ọ bụrụ na unu nwere ihe ọbụla megide onye ọbụla, ka
Nna unu nke bi n'eluigwe gbagharakwa unu mmehie unu. **26**
Ma ọ bụrụ na unu agbagharaghị, Nna unu nke bi n'eluigwe
agaghị agbagharakwa unu mmehie unu." **27** Mgbe ha rutere
Jerusalem ọzọ, ọ nọ na-ejegharị n'ime ogige ụlọnsọ ukwu
ahụ, ndịisi nchụaja, na ndị ozizi iwu na ndị okenye ndị Juu
bịakwutere ya. **28** Ha sịrị ya, "Olee ikike i ji eme ihe ndị
a ị na-eme? Onye nyere gị ikike ime ha?" **29** Jisọs sịrị ha,
"Aga m ajụ unu otu ajụjụ, unu zaa m ya, aga m agwakwa
unu onye nyere m ikike m ji eme ihe ndị a. **30** Baptizim nke
Jọn, o sitere n'eluigwe ka ọ bụ n'aka mmadụ? Gwanụ m."
31 Ha kparịtara ụka n'etiti onwe ha ma sị, "Ọ bụrụ na anyị
asị, 'O sitere n'eluigwe,' ọ ga-asị anyị, 'Gịnị mere unu na-
ejighị kwenye na ya?' **32** Ma ọ bụrụ na anyị asị, 'O sitere
n'aka mmadụ.'" (Ha na-atụ egwu ndị mmadụ, n'ihi na ha
niile kwenyere na Jọn bụ onye amụma n'ezie.) **33** Ya mere
ha zara Jisọs sị, "Anyị amaghị." Jisọs zaghachikwara ha sị,
"Agakwaghị m agwa unu ụdị ikike m ji na-eme ihe ndị a."

12 Mgbe ahụ, ọ bidoro ịgwa ndị ahụ okwu n'ilu sị, "Otu
nwoke kụrụ mkpụrụ vaịnị n'ubi ya, jiri mgbidi gbaa ubi
ahụ gburugburu. O gwuru ebe ịnara mmanya si na mkpụrụ
vaịnị, wuokwa ụlọ elu. Mgbe o mesịrị, o nyefere ubi vaịnị ahụ
n'aka ndị ọrụ ubi ilekọta ya ma gaa obodo ọzọ. **2** Mgbe oge
ịghọ mkpụrụ ruru, o zipụrụ otu onye ohu ya ka o jekwuru ndị
na-elekọta ubi ahụ, nata ha ụfọdụ n'ime mkpụrụ vaịnị ahụ. **3**
Ma ha jidere ya tie ya ihe, zilaga ya n'aka efu. **4** Emesịkwa,
o zigakwara onye ohu ọzọ. Ma ha tiwara ya isi, mee ya ihe
ihere. **5** O zigakwara onye ọzọ, ma ha gburu ya. O zigakwara
ọtụtụ ndị ozi, ma ha gburu ụfọdụ, tie ndị ọzọ ihe. **6** "O nwere
naanị otu onye ọzọ fọdụrụ nke ọ ga-eziga, nke bụ ọkpara ya ọ
hụrụ n'anya. N'ikpeazụ o zigara ya, buru n'uche na ha ga-
asọpụrụ ọkpara ya. **7** "Ma ndị na-elekọta ubi ahụ sịrịtara
onwe ha, 'Onye a bụ onye nketa ihe niile a. Bịanụ ka anyị
gbuo ya, ka ihe nketa a bụrụzia nke anyị.' **8** Ha jidere ya gbuo
ya, tufee ozu ya n'azụ mgbidi ubi vaịnị ahụ. **9** "Gịnị ka unu
chere onyenwe ubi vaịnị ahụ ga-eme? Ọ ga-abịa laa ndị ajọ
mmadụ ahụ n'iyi. Ọ ga-enyefekwa ubi vaịnị ahụ n'aka ndị
ọzọ. **10** Ọ bụ na unu agụbeghị akwụkwọ nsọ a na-asị, "'Nkume
ndị na-ewu ụlọ jụrụ abụrụla nkume isi ntọala ụlọ. **11** Ọ bụ
Onyenwe anyị rụrụ nke a, ọ dịkwa ịtụnanya n'anya anyị'?"
12 Mgbe ahụ ndịisi nchụaja, ndị nkuzi iwu na ndị okenye
chọrọ ụzọ ha ga-esi jide ya n'ihi na ha matara na ilu ahụ ọ
tụrụ megidere ha. Ma ha tụrụ egwu igwe ndị mmadụ ahụ, ya

mere ha hapụrụ ya pụọ. 13 Emesịa, ha zigara ụfọdụ mmadụ
site n'otu ndị Farisii na ndị otu Herọd, ile ma ha ga-esite
n'okwu ọnụ ya jide ya. 14 Ha bịakwutere ya, sị ya, "Onye ozizi,
anyị maara na ị bụ onye eziokwu, ị dịghị asọkwa onye ọbụla
anya, n'ihi na ị dịghị ele mmadụ anya n'ihu n'agbanyeghị
ndị ha bụ, kama ị na-ezi ụzọ Chineke n'ụzọ eziokwu. O ziri
ezi n'iwu ịtụ ụtụ nye Siza ka ọ bụ na o zighị ezi? 15 Anyị
kwesiri ịkwụ ya ka ọ bụ anyị ekwesighị?" Ma ebe ọ maara
ihu abụọ ha, ya mere ọ sịrị ha, "Gịnị mere unu ji anwa m
ọnwụnwa? Wetaranụ m otu mkpụrụ ego ka m lee ya anya."
16 Ha wepụtara otu mkpụrụ ego, Ọ sịrị, "Onye nwe onyinyo
a? Aha onye ka e bikwasịrị n'ego a?" Ha zara sị, "Ọ bụ nke
Siza." 17 Mgbe ahụ Jisọs gwara ha sị, "Nyenụ Siza ihe bụ nke
ya, nyekwanụ Chineke ihe bụ nke ya." Ọsịsa ya jụkwara ha
anya. 18 Ụfọdụ ndị Sadusii bụ ndị sịrị na mbilite n'ọnwụ
adịghị bịakwutere ya jụọ ya sị, 19 "Onye ozizi, Mosis nyere
anyị iwu na ọ bụrụ na nwoke ọbụla anwụọ na-amụtaghị nwa,
na nwanne ya nwoke ga-alụrụ nwunye nwoke ahụ, mụta ụmụ
n'aha nwanne ya nwoke ahụ nwụrụ anwụ. 20 Ugbu a, e nwere
ụmụnne nwoke asaa, nke mbụ lụrụ nwunye ma ọ nwụrụ na-
amụtaghị ụmụ ọbụla. 21 Nke abụọ lụrụ nwanyị ahụ di ya
nwụrụ, ma ya onwe ya nwụkwara na-amụtaghị nwa. 22 Ọ
dịghị onye ọbụla n'etiti ha asaa mụtara nwa ọbụla, n'ikpeazụ
nwanyị ahụ nwụkwara. 23 N'oge mbilite n'ọnwụ, nwunye
onye ka ọ ga-abụ, ebe ụmụnne asaa ndị a lụtụchara ya?" 24
Jisọs zara ha sị, "Ọ bụ na unu adịghị ejehie ụzọ n'ihi na unu
aghọtaghị ihe e dere n'akwụkwọ nsọ, maọbụ ike Chineke? 25
Mgbe ha ga-esite n'ọnwụ bilie, ọlụlụ di na nwunye agaghị a
dị; kama ha ga-adị ka ndị mmụọ ozi n'eluigwe. 26 Ma n'okwu
banyere ndị nwụrụ anwụ isite n'ọnwụ bilie, ọ bụ na unu
agụtabeghị n'akwụkwọ Mosis ebe e dere maka ọhịa ahụ na-
ere ọkụ, na otu Chineke si gwa ya, Abụ m Chineke Ebraham,
Chineke nke Aịzik na Chineke nke Jekọb. 27 Ọ bụghị Chineke
nke ndị nwụrụ anwụ kama nke ndị dị ndụ. N'ebe ahụ ka unu
dahiere nke ukwuu." 28 Otu n'ime ndị ozizi iwu bịara n'oge
ahụ ha na-arụrịta ụka. Mgbe ọ hụrụ na o nyere ha ezi ọsịsa,
ọ jụrụ ya sị, "N'ime iwu niile olee nke kachasị mkpa?" 29
Jisọs zara ya sị, "Nke kachasị mkpa bụ nke a, 'Nụrụ gị Izrel,
Onyenwe anyị bụ Chineke anyị, Onyenwe anyị bụ otu. 30
Were obi gị niile na mkpụrụobi gị niile na uche gị niile na ike
gị niile hụ Onyenwe anyị bụ Chineke gị n'anya.' 31 Nke abụọ
ya bụ nke a, 'Hụ onye agbataobi gị n'anya dị ka onwe gị.'Ọ
dịghị iwu ọzọ dị nke karịrị ndị a." 32 Onye ode akwụkwọ ahụ
sịrị ya, "Onye ozizi, n'ezie, ị zara nke ọma na Chineke bụ otu,
na enweghịkwa chi ọzọ dị karịa ya. 33 Ịhụ ya n'anya site n'iji
obi gị niile, na nghọta gị niile, nakwa iji ike gị niile, n'ịhụkwa
onye agbataobi gị n'anya dị ka onwe gị, kachasị onyinye aja
nsure ọkụ na ịchụ aja niile." 34 Mgbe Jisọs hụrụ na ọ zara
nke ọma, ọ gwara ya sị, "Ị nọ alaeze Chineke nso." Site na
mgbe ahụ ọ dịkwaghị onye ọbụla nwere obi ike ijụ ya ajụjụ
ọzọ. 35 Mgbe Jisọs nọ na-ezi ihe n'ụlọnsọ, ọ kwuru sị, "Gịnị
mere ndị ozizi iwu ji sị na Kraịst bụ nwa Devid? 36 Devid
n'onwe ya sitere n'ike Mmụọ Nsọ kwuo sị, "'Onyenwe anyị
gwara Onyenwe m okwu sị, "Nọdụ ala n'aka nri m ruo mgbe
m ga-edebe ndị iro gị n'okpuru ụkwụ gị abụọ."' 37 Devid
n'onwe ya kpọrọ ya Onyenwe anyị. Oleekwanụ ụzọ o si bụrụ
nwa ya?" Igwe mmadụ ahụ jiri obi ụtọ na-ege ya ntị. 38 Dịka
ọ na-ezi ihe, ọ siri, "Lezienụ anya n'ebe ndị ozizi iwu nọ.
Ndị iyi uwe mwụda na-ejegharị ebe niile na-amasị, na ịnara
ekele pụrụ iche bụ nke a na-ekele ha n'ọma ahịa. 39 Ndị ọ na-
amasịkwa ịnọkwasị n'oche kachasị elu n'ụlọ ekpere nakwa
n'oche pụrụ iche na mmemme oriri ọbụla. 40 Ha na-eripịa
ihe niile dị n'ụlọ ndị inyom ndị di ha nwụrụ anwụ, n'ekpe
ogologo ekpere ka a hụta ha. Ndị dị otu a ka a ga-ata ahụhụ
dị ukwuu." 41 Ọ nọdụrụ ala na ncherita ihu ebe igbe onyinye
dị, sị ebe ahụ na-ahụ otu igwe mmadụ ahụ si etinye ego ha
n'ime igbe onyinye. Ọtụtụ ndị ọgaranya tụnyere ego buru
ibu. 42 Otu nwanyị bụ ogbenye, nke di ya nwụrụ anwụ, bịara
tinye mkpụrụ ego ọla abụọ nke pụtara otu peni. 43 Ọ kpọrọ
ndị na-eso ụzọ ya sị ha, "N'ezie agwa m unu, nwanyị a di
ya nwụrụ anwụ, bụkwa ogbenye, etinyela ego n'ime igbe
onyinye a karịa ndị ọzọ. 44 N'ihi na ndị ọzọ sitere n'ịba ụba
nke ego ha nwere tinye, ma nwanyị a sitere n'ogbenye ya
tinye ihe niile o nwere, ọ bụladị ihe niile o ji biri."

13 Mgbe o sitere n'ụlọnsọ ukwu ahụ na-apụ, otu n'ime ndị
na-eso ụzọ ya siri ya, "Onye ozizi, ị hụkwara otu ụlọ a si
maa mma. Lee ụdị nkume buru ibu e ji wuo ha." 2 Jisọs zara
ha, "Ị hụrụ ụlọ ukwu ndị a? Oge na-abịa mgbe ọ na-adịghị
nkume ga-atụkwasị n'elu ibe ya, n'ihi na a ga-ala ha niile
n'iyi." 3 Mgbe ọ nọdụrụ ala n'elu Ugwu Oliv, na ncherita
ihu ụlọnsọ ukwu, Pita na Jemis, na Jọn na Andru bịakwutere
ya na nzuzo jụọ ya sị, 4 "Gwa anyị, olee mgbe ihe ndị a ga-
emezu? Gịnị ga-abụkwa ihe ịrịbama izi na o ruola mgbe ha
niile ga-emezu?" 5 Jisọs malitere ịgwa ha sị, "Lezienụ anya ka
onye ọbụla ghara iduhie unu. 6 N'ihi na ọtụtụ ga-abịa n'aha
m sị, 'Abụ m ya.' Ha ga-eduhiekwa ọtụtụ ndị ụzọ. 7 Mgbe unu
nụrụ maka agha na akụkọ agha dị iche iche, unu atụla egwu.
Ihe ndị a aghaghị ime ma oge ọgwụgwụ ihe niile erubeghị. 8
Mba ga-ebili megide mba ibe ya. Alaeze ga-ebilikwa megide
alaeze ibe ya. Ala ọma jijiji na ụnwụ ga-adị n'ebe dị iche iche.
Ihe ndị a bụ mmalite nke oke ihe mgbu. 9 "Unu aghaghị
ịbụ ndị nọ na nche. A ga-enyefe unu n'aka ndị na-achị achị,
pịakwa unu ihe n'ụlọ ekpere. N'ihi m, unu ga-eguzo n'ihu
ndịisi ọchịchị na ndị eze dị ka ndị ama nye ha. 10 Aghaghị ibu
ụzọ kwusaa oziọma a nye mba niile. 11 Ma mgbe ha jidere
unu kpụta unu n'ụlọikpe, unu echegbula onwe unu banyere
ihe unu ga-ekwu, kwuonụ naanị ihe batara unu n'ọnụ unu
ikwu n'oge ahụ. N'ihi na ọ bụghị unu ga-ekwu okwu, kama ọ
bụ Mmụọ Nsọ ga-esite n'ọnụ unu kwuo okwu. 12 "Nwanne
ga-arara nwanne ya nye ka e gbuo ya. Nna ga-ararakwa nwa
ya nye. Ụmụ ga-ebili megide ndị mụrụ ha mee ka e gbuo
ha. 13 Mmadụ niile ga-akpọ unu asị n'ihi m, ma onye ga-
eguzosi ike ruo ọgwụgwụ ka a ga-azọpụta. 14 "Mgbe unu
hụrụ ihe arụ nke na-eweta mbibi ka ọ na-eguzo n'ebe ọ na-
ekwesighị(onye na-agụ ya nwee nghọta), mgbe ahụ, ka ndị
nọ na Judịa were ọsọ gbalaga n'elu ugwu 15 Onye ọbụla nọ
n'elu ụlọ ya ghara ịrịdata maọbụ baa n'ime ụlọ ya iwepụta
ihe ọbụla. 16 Ka onye ọbụla nọ n'ubi ghara ịlọghachi ịchịrị
uwe ya. 17 Ma ahụhụ ga-adịrị ndị dị ime, na ndị na-enye
ụmụaka ara, n'ụbọchị ahụ. 18 Kpeenụ ekpere ka ihe ndị a
hapụ ime n'oge oke oyi. 19 N'ihi na oke mkpagbu nke ụbọchị
ahụ ga-abụ nke na-adịbeghị na mbụ site na mgbe Chineke
kere ụwa ruo ugbu a. Ọ dịkwaghị ihe ga-adịkwa ka ya ọzọ ruo
mgbe ebighị ebi. 20 "Ọ bụrụ na Onyenwe anyị emeghị ka
ụbọchị ndị ahụ dị mkpụmkpụ, ọ dịghị onye a ga-azọpụta. Ma
n'ihi ndị ya, ndị ọ họpụtara, o meela ka ụbọchị ndị ahụ dị
mkpụmkpụ. 21 N'oge ahụ, ọ bụrụ na onye ọbụla asị unu,

‘Lee, Kraịst nọ n’ebe a,’ maọbụ, ‘Lee, ọ nọ n’ebe ahụ,’ unu
ekwela. 22 N’ihi na ndị nzọpụta ụgha na ndị amụma ụgha,
ga-apụta ma rụọkwa ọrụ ebube na ọrụ ịrịbama dị iche iche
iji duhie ndị a họpụtara ma ọ bụrụ na ọ ga-ekwe mee. 23
Ya mere, unu nọrọ na nche; n’ihi na agwala m unu ihe niile
mgbe ha na-emebeghị. 24 “N’ụbọchị ndị ahụ, nke na-esote
oge mkpagbu ahụ, “‘anyanwụ ga-agba ọchịchịrị, ọnwa agaghị
enyekwa ìhè ya; 25 kpakpando ga-esi na mbara eluigwe na-
ada, ike niile dị na mbara eluigwe ga-amakwa jijiji.’ 26 “N’oge
ahụ, ha ga-ahụ Nwa nke Mmadụ, ka ọ na-abịa n’igwe ojii
n’oke ike na ebube. 27 Mgbe ahụ, ọ ga-ezipụ ndị mmụọ ozi ya
ka ha kpokọta ndị a họpụtara site n’akụkụ anọ niile nke ụwa.
Site na nsọtụ niile nke ụwa ruo na nsọtụ niile nke eluigwe. 28
“Ugbu a, mụtanụ ihe site n’osisi fiig. Mgbe ọbụla alaka ya
dị nro malite iwepụta akwụkwọ ndụ, unu maara na ọkọchị
dị nso. 29 N’ụzọ dị otu a, mgbe unu hụrụ ihe ndị a niile ka
ha bidoro ime, matanụ na ọ nọ nso, ọ nọkwa n’ọnụ ụzọ. 30
Ana m agwa unu eziokwu na ọgbọ a agaghị agabiga tupu
ihe ndị a niile emezuo. 31 Eluigwe na ụwa ga-agabiga ma
okwu m ga-adịgide. 32 “Ma banyere ụbọchị ahụ, maọbụ oge
awa ahụ, o nweghị onye ọbụla maara, ọ bụladị ndị mmụọ
ozi nke eluigwe, maọbụ Ọkpara ahụ, kama naanị Nna ahụ
maara ya. 33 Ebe ọ bụ na unu amaghị mgbe ha ga-emezu,
nọrọnụ na nche! Mụrụkwanụ anya! 34 Ọ dị ka nwoke hapụrụ
ụlọ ya na-aga njem, tinye n’aka ndị ohu ya ilekọta ihe, onye
ọbụla n’ime ha ka o nyere ọrụ ọ ga-arụ ma nyekwa onye nche
ọnụ ụzọ iwu ka ọ nọ na nche. 35 “Ya mere nọrọnụ na nche,
n’ihi na unu amaghị mgbe Onyenwe ụlọ ga-alọta. Ma ọ bụ
n’uhuruchi maọbụ n’etiti abalị. Maọbụ mgbe ọkụkụ kwara
akwa, maọbụ n’isi ụtụtụ. 36 Ọ bụrụ na ọ lọta na mberede, unu
ekwela ka ọ lọkwute unu mgbe unu nọ n’ụra. 37 Ihe m gwara
unu ka m na-agwakwa mmadụ niile. ‘Nọrọnụ na nche.’”

14 Abalị abụọ tupu e mee Mmemme Ngabiga na mmemme
achịcha na-ekoghị eko, ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu
nọkwa na-achọ ụzọ aghụghọ ha ga-esi jide Jisọs gbuo ya. 2 Ma
ha kwuru sị, “Ọ gaghị abụ n’oge mmemme a, ka ọgbaaghara
ghara ịdị.” 3 Ka ọ nọdụrụ n’oche nri na Betani n’ụlọ Saimọn
onye ekpenta, otu nwanyị bu karama alabasta mmanụ otite
dị oke ọnụahịa, nke e jiri ezigbo naad mee, batara. Ọ kụwara
karama ahụ, wụsa ya mmanụ otite ahụ n’isi. 4 Ụfọdụ ndị nọ
n’ebe ahụ were iwe nke ukwuu. Ha sịrịtara onwe ha, “Gịnị
mere e jiri laa mmanụ otite nke a n’iyi otu a? 5 A gaara ere
mmanụ otite a ihe karịrị narị denarị atọ, were ego e retara ya
nye ndị ogbenye.” Ha baara ya mba n’olu ike. 6 Ma Jisọs sịrị,
“Hapụnụ ya aka. Gịnị mere unu ji esogbu ya? Ọ bụ ezi ọrụ
ka ọ rụrụ n’ebe m nọ. 7 Unu na ndị ogbenye na-anọ oge
niile, unu nwekwara ohere inyere ha aka mgbe ọbụla unu
chọrọ. Ma mụ na unu agaghị anọ tee anya. 8 O mere ihe o
nwere ike, ọ na-ete m mmanụ otite a ugbu a iji kwado ahụ
m maka olili a ga-eli ya. 9 N’ezie, ana m agwa unu, n’ebe
ọbụla a ga-ekwusa oziọma a n’ụwa niile, ọrụ a ọ rụrụ ka a ga-
akọkwa akụkọ ya, iji cheta ihe ọma a o mere.” 10 Mgbe ahụ
Judas Iskarịọt, otu n’ime ndị ozi iri na abụọ ahụ jekwuuru
ndịisi nchụaja ịgba izu otu ọ ga-esi rara ya nye ha n’aka. 11
Mgbe ha nụrụ nke a, ha ṅụrịrị ọṅụ kwee ya nkwa inye ya ego.
Site n’ụbọchị ahụ, o bidoro ịchọghari ụzọ ọ ga-esi rara ya
nye ha. 12 N’ụbọchị mbụ nke Mmemme achịcha na-ekoghị
eko, mgbe ha na-achụ aja atụrụ ngabiga, ndị na-eso ụzọ ya
bịakwutere ya sị ya, “Ebee ka ị chọrọ ka anyị gaa kwadoro gị
ihe, maka oriri ngabiga?” 13 O zipụrụ mmadụ abụọ n’ime ndị
na-eso ụzọ ya, sị ha, “Gaanụ n’ime obodo, otu nwoke bu ite
mmiri ga-ezute unu. Soronụ ya. 14 Ebe ọbụla ọ banyere, sịnụ
onyenwe ụlọ ahụ, Onye ozizi sịrị, Olee ụlọ ọbịa a kwadoro
m, ebe mụ na ndị na-eso ụzọ m ga-anọ rie oriri ngabiga?
15 Ọ ga-egosi unu otu ọnụụlọ buru ibu n’elu ụlọ ahụ, ebe e
dozichara ihe niile. Kwadoonụ ihe anyị n’ebe ahụ.” 16 Ndị
na-eso ụzọ ya pụrụ baa n’ime obodo, ha hụrụ ihe niile dị ka ọ
gwara ha. Ma kwadokwa nri ngabiga ahụ. 17 Mgbe o ruru
uhuruchi, ya na ndị ozi ya iri na abụọ ahụ so bịa. 18 Mgbe ha
nọ na-eri nri, Jisọs gwara ha sị, “N’ezie agwa m unu, otu onye
n’ime unu ga-arara m nye. E, otu onye so m ugbu a na-eri
nri!” 19 Ha bidoro inwe obi mwute, na-asị ya n’otu n’otu, “Ọ
bụ m? Ọ bụ m?” 20 Ọ sịrị ha, “Ọ bụ otu onye n’ime mmadụ
iri na abụọ a. Onye mụ na ya na-amanyekọta aka n’ime otu
efere. 21 Nwa nke Mmadụ ga-ala dị ka e dere banyere ya. Ma
ahụhụ ga-adịrị nwoke ahụ onye a ga-esite n’aka ya rara Nwa
nke Mmadụ nye. Ọ gaara akara onye ahụ mma ma a sị na
a mụghị ya amụ.” 22 Dị ka ha na-eri nri, o weere achịcha,
nye ekele, nyawa ya, nye ha sị, “Rienụ ya, nke a bụ ahụ m.”
23 Mgbe ahụ, o buuru iko, nye ekele bunyekwa ha. Ha niile
ṅụrụ site n’otu iko ahụ. 24 Ọ sịrị ha, “Nke a bụ ọbara m nke
ọgbụgba ndụ ọhụrụ, nke a na-awụfu n’ihi ọtụtụ mmadụ.
25 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, agaghị m aṅụ mmanya vaịnị
ọzọ tutu ruo ụbọchị ahụ, mgbe m ga-aṅụ ya ọhụrụ n’alaeze
Chineke.” 26 Mgbe ha bụsịrị abụ, ha pụrụ gaa n’Ugwu Oliv.
27 Jisọs sịrị ha, “Unu niile ga-agbahapụ m, n’ihi na e dere ya
otu a sị, “‘Aga m etigbu onye ọzụzụ atụrụ, igwe atụrụ ga-
agbasasịkwa.’ 28 Ma mgbe e mesịrị ka m si n’ọnwụ bilie, aga
m ebu unu ụzọ gaa Galili.” 29 Pita kwuru, “Ọ bụrụ na mmadụ
niile agbahapụ gị, agaghị m eme otu a.” 30 Jisọs sịrị ya, “Ịgwa
gị eziokwu, n’ụbọchị taa, n’abalị taa, tupu oke ọkụkụ akwaa
akwa ugboro abụọ, ị ga-agọnarị m ugboro atọ.” 31 O kwusịrị
ike sị, “Ọ bụrụkwa na ihe ọnwụ adapụta, aga m eso gị nwụọ.
Agaghị m agọnarị gị!” Ọ bụkwa otu ihe ahụ ka ha niile kwuru.
32 Ha pụrụ garuo ebe a na-akpọ Getsameni. N’ebe ahụ, ọ sịrị
ndị na-eso ụzọ ya, “Nọdụnụ n’ebe a ka m gaa kpee ekpere.”
33 Ọ kpọọrọ Pita, na Jemis na Jọn tinyere onwe ya. Ọ malitere
inwe ihe mwute dị ukwuu nakwa obi ịlọ mmiri. 34 Ọ sịrị
ha, “Ọ na-ewute mkpụrụobi m nke ukwuu ruo n’ọnụ ọnwụ.
Nọdụnụ n’ebe a na-eche nche.” 35 Ọ gatụrụ n’ihu daa n’ala
kpee ekpere, sị, ọ bụrụ na ọ ga-ekwe mee ka oge awa ahụ
gabiga ya. 36 O kwuru sị, “Abba, Nna, ị pụrụ ime ihe niile.
Napụ m iko a, ma otu ọ dị, ọ bụghị ka e mee uche m, kama
ka e mee uche gị.” 37 Ọ bịara hụ ha ka ha na-arahụ ụra. Ọ
sịrị Pita, “Saimọn, ị na-arahụ ụra? Ọ bụ na ị nweghị ike iche
nche otu awa? 38 Nọrọnụ na nche, na-ekpekwanụ ekpere
ka unu ghara ịdaba n’ọnwụnwa. Mmụọ dị ike ma anụ ahụ
adịghị ike.” 39 Ọ pụkwara ọzọ, gaa kpee ekpere, na-ekwukwa
otu okwu ahụ. 40 Mgbe ọ lọghachiri azụ ọ hụrụ na ha na-
arahụ ụra, n’ihi na anya ha dị arọ nke ukwuu. Ha amakwaghị
ihe ha ga-agwa ya. 41 Mgbe ọ lọghachiri nke ugboro atọ, ọ
sịrị ha, “Unu ka nọ na-arahụ ụra na-ezukwa ike? O zuola!
Oge awa ahụ abịala. Lee, a rarala Nwa nke Mmadụ nye n’aka
ndị mmehie. 42 Bilienụ! Ka anyị gawa! Lee, onye na-arara
m nye nọ nso.” 43 Mgbe ọ ka kpụ okwu n’ọnụ, Judas, otu
n’ime ndị ozi iri na abụọ ahụ batara, ya na igwe mmadụ, ndị
ji mma agha na mkpọ. Ọ bụ ndịisi nchụaja, na ndị ozizi iwu,

na ndị ode akwụkwọ, na ndị okenye ndị Juu zitere ha. **44**
Ma onye na-arara ya nye, nyere ha rịị ihe ịrịbama sị, "Onye
ahụ nke m ga-esutu ọnụ bụ ya; jidenụ ya, kpụrụnụ ya gawa,
ma jidesiekwanụ ya ike." **45** Ngwangwa o jekwuuru Jisọs,
sị ya, "Onye ozizi!" ma sutukwa ya ọnụ. **46** Ndị ikom ahụ
jidere Jisọs ma sekpụrụ ya n'ike. **47** Ma otu onye n'ime ndị
guzo n'ebe ahụ, mịpụtara mma agha ya, gbuo ohu onyeisi
nchụaja, gbupụ ntị ya. **48** Jisọs sịrị ha, "Abụ m onyendu nke
ndị na-enupu isi nke mere unu ji were mma agha na mkpọ
bịa ijide m? **49** Ụbọchị niile ka mụ na unu nọ mgbe m na-
ezi ihe n'ụlọnsọ ukwu, ma unu ejideghị m. Ma ihe akwụkwọ
nsọ kwuru aghaghị imezu." **50** Mgbe ahụ, ha niile hapụrụ ya
gbalaga. **51** Ọ dị otu nwokorobịa na-eso ya, ọ ji naanị akwa
ọcha linin kpuchie onwe ya. Mgbe ha jidere ya, **52** ọ hapụụrụ
ha akwa ọcha linin ya, gbara ọtọ gbalaga. **53** Ha duuru Jisọs
gakwuru onyeisi nchụaja, ha niile bụ ndịisi nchụaja, na ndị
okenye na ndị ozizi iwu zukọrọ n'ebe ahụ. **54** Pita sooro
ha, ma ọ nọ n'ebe dị anya. O sooro ha bata n'obi onyeisi
nchụaja. N'ebe ahụ, o sooro ndị nche nọdụ ọdụ na-anya ọkụ.
55 Ndịisi nchụaja na ndịisi ikpe n'ụlọikpe ukwu nọ na-achọ
ama megide Jisọs, ka ha nwee ike gbuo ya. Ma ọ dịghị nke ha
chọtara. **56** Ọtụtụ bịara gbaa ama ụgha megide ya, ma ama ha
abụghị otu. **57** Mgbe ahụ ụfọdụ biliri gbaa ama ụgha megide
ya, sị, **58** "Anyị nụrụ mgbe o kwuru sị, 'Aga m akwatu ụlọnsọ
ukwu a nke e ji aka wuo, n'ụbọchị atọ aga m ewukwa ụlọ
ọzọ, nke a na-ejighị aka wuo.'" **59** Ọ bụladị na nke a, ama ha
niile adakọtakwaghị n'otu. **60** Mgbe ahụ, onyeisi nchụaja
biliri ọtọ n'ihu ha, jụọ Jisọs ajụjụ sị, "Ọ bụ na ị nweghị ihe
ọbụla ị ga-aza? Gịnị ka i nwere ikwu banyere ama ndị a a
na-agba megide gị?" **61** Ma ọ gbakwara nkịtị, ọ zaghị ihe
ọbụla. Ọzọkwa, onyeisi nchụaja jụrụ ya sị, "Ị bụ Kraịst, Ọkpara
Onye a gọziri agọzi?" **62** Jisọs sịrị, "Abụ m ya, unu ga-ahụkwa
Nwa nke Mmadụ ka ọ na-anọdụ ala n'aka nri nke Onye ji
ike niile, na-abịakwa n'igwe ojii nke eluigwe." **63** Onyeisi
nchụaja dọwara uwe ya kwuo sị, "Gịnị mere anyị ji achọ ndị
akaebe ọzọ? **64** Unu anụla okwu nkwulu si ya n'ọnụ pụta!
Gịnị bụ mkpebi unu?" Ha niile mara ya ikpe sị, "O kwesiri ka
ọ nwụọ!" **65** Mgbe ahụ ụfọdụ bidoro ịgbụ ya ọnụ mmiri asọ,
jiri akwa kechie ya anya, tiekwa ya aka na-asị, "Buo amụma!"
Ndị nche kpụpụtara ya tiekwa ya ihe. **66** Dịka Pita nọ n'obi
ahụ, otu n'ime ụmụ agbọghọ na-ejere onyeisi nchụaja ozi
bịara nso ebe ọ nọ. **67** Mgbe ọ hụrụ Pita ka ọ na-anya ọkụ, o
leziri ya anya nke ọma, sị, "Ị bụ otu n'ime ndị na-eso Jisọs
onye Nazaret ahụ." **68** Ma ọ gọrọ agọ sị, "Amaghị m, maọbụ
ghọtakwa ihe ị na-ekwu." Ma ọ pụrụ gaa n'ụzọ e si abata.
Mgbe ahụ oke ọkụkụ kwara akwa. **69** Mgbe nwaagbọghọ ahụ
hụrụ Pita ọzọ, o gosiri ya ndị ọzọ nọ n'ebe ahụ sị ha, "Nwoke
a bụkwanụ otu n'ime ha." **70** Ma ọ gọkwara agọ ọzọ. Mgbe
oge nta gasịrị, ndị guzo Pita nso sịrị ya, "N'ezie, ị bụ otu
n'ime ha, n'ihi na ị bụ onye Galili." **71** Mgbe ahụ o bidoro ịbụ
onwe ya ọnụ, na ịṅụ iyi na-asị, "Amaghị m onye nwoke a unu
na-ekwu okwu ya bụ." **72** N'otu oge ahụ, oke ọkụkụ kwara
akwa nke ugboro abụọ. Mgbe ahụ Pita chetara okwu Jisọs
gwara ya sị, "Tupu oke ọkụkụ akwaa akwa ugboro abụọ, ị ga-
agọnarị m ugboro atọ." Obi tiwara ya mee ka ọ kwaa akwa.

15 N'ezigbo isi ụtụtụ, ndịisi nchụaja na ndị okenye na ndị
ozizi iwu, na ndị nzukọ ndị okenye niile, nwere mkpebi.
Ha kere Jisọs agbụ, duru ya nyefee n'aka Pailet. **2** Pailet jụrụ
ya sị, "Ị bụ eze ndị Juu?" Ọ zara sị ya, "Gị onwe gị kwuru
ya." **3** Mgbe ahụ ndịisi nchụaja boro ya ebubo banyere ọtụtụ
ihe. **4** Pailet jụrụ ya ajụjụ ọzọ sị, "Ọ bụ na ị nweghị ọsịsa
ọbụla? Lee ọtụtụ ebubo ha na-ebo gị." **5** Ma Jisọs azaghị
ihe ọzọ. Nke a juru Pailet anya. **6** Ugbu a, ọ bụ omenaala
n'oge mmemme, na a ga-ahapụ otu onye mkpọrọ, bụ onye
ha rịọrọ ka a hapụ. **7** N'oge ahụ kwa, otu nwoke a na-akpọ
Barabas nọ n'ụlọ mkpọrọ, ya na ụfọdụ ndị biliri megide isi
ọchịchị, ndị gbukwara mmadụ n'oge ọgbaaghara ahụ. **8** Igwe
mmadụ gbakọrọ na-arịọ Pailet ka o mezuoro ha omenaala
ha. **9** Mgbe ahụ ọ jụrụ ha sị, "Unu chọrọ ka m hapụrụ unu
eze ndị Juu?" **10** Ebe ọ maara na ọ bụ n'ihi ekworo ka ndịisi
nchụaja ji nyefee Jisọs n'aka ya. **11** Ma ndịisi nchụaja kpaliri
igwe mmadụ ahụ ka ha kwagide ya ka ọ hapụrụ ha Barabas.
12 Pailet jụrụ ha ọzọ sị, "Gịnị ka m ga-eme nwoke a unu
kpọrọ eze ndị Juu?" **13** Ma ha tiri mkpu ọzọ sị, "Kpọgide ya
n'obe!" **14** Ma Pailet jụrụ ha sị, "Ọ bụ n'ihi gịnị? Olee ihe ọjọọ
o mere?" Ma ha tiri mkpu karịa ka ha si eti na mbụ, na-asị,
"Kpọgide ya n'obe!" **15** Ma ebe Pailet chọrọ ime ihe ga-atọ
igwe mmadụ ahụ ụtọ, ọ hapụụrụ ha Barabas, nyefee ha Jisọs
n'aka ka ha pịa ya ihe ma kpọgidekwa ya n'obe. **16** Ndị agha
ahụ duuru ya pụọ baa n'ime ụlọeze a na-akpọ Pritoriọm. Ha
kpọkọtakwara ndị agha ndị otu ha ndị ọzọ. **17** Ha yinyere ya
uwe mwụda na-acha odo odo, kpukwasịkwa ya okpueze nke
e ji ogwu kpaa n'isi. **18** Emesịa, ha malitere na-ekele ya sị,
"Ekele, eze ndị Juu." **19** Ha ji osisi kụọ ya n'isi ọtụtụ mgbe,
na-agbụ ya ọnụ mmiri asọ. Ha gbukwara ikpere n'ihu ya, na-
akpọ isiala na-enye ya. **20** Mgbe ha ji ya mechaa ihe ọchị, ha
yipụrụ ya uwe odo odo ahụ, yinyekwa ya uwe nke ya. Emesịa,
ha duuru ya pụọ gawa ịkpọgide ya n'obe. **21** Ha zutere otu
onye na-agata n'ụzọ, aha ya bụ Saimọn, onye Sirini, bụ nna
Alegzanda na Rufọs. Ha manyere ya ka o buru obe ya. **22**
N'ikpeazụ, ha duuru Jisọs ruo ebe a na-akpọ Gọlgọta (nke
pụtara "ebe okpokoro isi"). **23** Ha nyere ya mmanya a gwara
máá, ma ọ jụrụ ịṅụ ya. **24** Emesịa, ha kpọgidere ya n'obe, ma
kee uwe ya n'etiti onwe ha site n'ife nza onye ga-enwe nke ọ
ga-ewe. **25** Ha kpọgidere ya n'obe n'elekere itoolu nke ụtụtụ.
26 Ha depụtara ebubo ha boro ya kwụba ya n'elu obe ahụ,
nke bụ: Eze ndị Juu. **27** Ha kpọgidekwara ya na ndị ohi abụọ
n'obe, otu n'aka nri ya, nke ọzọ n'aka ekpe ya. **28** A gụkọtara
ya na ndị na-emebi iwu. **29** Ndị mmadụ si n'ebe ahụ gafee
fufere isi ha na-ekwutọ ya, na-asị, "Leenụ gị! Onye ga-akwada
ụlọnsọ ma wugharịa ya n'abalị atọ. **30** Zọpụtanụ onwe gị! Si
n'elu obe ahụ rịdata." **31** Ọ bụladị ndịisi nchụaja, na ndị ozizi
iwu na ndị ode akwụkwọ nọ na-akwa ya emo n'etiti onwe
ha na-asị, "Ọ zọpụtara ndị ọzọ, ma ọ pụghị ịzọpụta onwe
ya! **32** Ka Kraịst a, bụ Eze Izrel, si n'elu obe a rịdata ka anyị
hụ ma kwerekwa." Ndị ahụ a kpọgidekọrọ ha na ya n'obe
nọkwa na-akparị ya. **33** Mgbe ọ kụrụ elekere iri na abụọ nke
ehihie, ọchịchịrị gbachikọtara n'ala ahụ niile. Ọchịchịrị a
dịgidere ruo n'elekere atọ nke ehihie. **34** N'elekere atọ nke
ehihie, Jisọs tiri mkpu akwa n'oke olu sị, "Elọi, Elọi, lama
sabaktani!" (nke pụtara, "Chineke m, Chineke m, gịnị mere i
jiri hapụ m?"). **35** Ma ụfọdụ ndị guzo nso n'ebe ahụ, mgbe ha
nụrụ nke a, sịrị, "Lee, ọ na-akpọ Ịlaija!" **36** Ya mere, otu onye
gbaara ọsọ gaa weta ogbo, denye ya n'ime mmanya gbara
ụka, fanye ya na okporo osisi, nye ya ka ọ ṅụọ, ma na-asị,
"Hapụnụ ya, ka anyị lee ma Ịlaija ọ ga-abịa tọtuo ya." **37** Ma
Jisọs tiri mkpu n'olu ike, kubie ume. **38** Akwa mgbochi nke

ụlọnsọ ukwu sitere n'elu gbawaa abụọ ruo n'ọnụ ala ala ya.
39 Mgbe ọchịagha guzo n'ihu ya, hụrụ otu o si kubie ume, o
kwuru sị, "N'ezie, nwoke a bụ Ọkpara Chineke." **40** O nwere
ụfọdụ ụmụ nwanyị guzo n'ebe dị anya na-ele ihe na-eme,
n'etiti ha bụ Meri Magdalin, Meri nne Jemis nke nta, na Josef,
na Salomi. **41** Ndị a bụ ndị naara eso ya na-ejekwara ya ozi,
mgbe ọ nọ na Galili. Ọ dịkwa ndị inyom ọzọ nọkwa n'ebe ahụ,
bụ ndị sooro ya bịa na Jerusalem. **42** N'oge uhuruchi (ya bụ
ụbọchị na-abọta ụbọchị izuike), ebe ọ bụ Ụbọchị Nkwadebe,
43 Josef onye Arimatia, otu n'ime ndị otu n'ụlọ nzukọ, onye a
na-asọpụrụ, onye na-echere ọbịbịa nke alaeze Chineke, ji obi
ike jekwuru Pailet rịọ ya ka o bunye ya ahụ Jisọs. **44** Ọ juru
Pailet anya ịnụ na ọ nwụọla. Ọ kpọrọ ọchịagha ahụ jụọ ya
ma ọ nwụọla. **45** Mgbe ọchịagha ahụ gwara ya na ọ nwụọla,
o kwere ka Josef buru ahụ ya. **46** Josef zụtara akwa ọcha
linin, wedata ahụ ya jiri akwa ahụ fụchie ya. O buuru ya buba
ya n'ime ili nke o gwuru n'ime nkume. Emesịa o nuketara
otu nkume buru ibu, jiri ya mechie ọnụ ụzọ ili ahụ. **47** Meri
Magdalin na Meri nne Josef hụkwara ebe e bubara ahụ ya.

16 Mgbe ụbọchị izuike gafere, Meri Magdalin na Meri nne
Jemis na Salomi zụtara ụda dị iche iche ha ga-eji tee
ahụ ya mmanụ. **2** N'isi ụtụtụ ụbọchị mbụ nke izu, mgbe
anyanwụ wara, ha biliri gawa n'ili ahụ. **3** Ha jụrịtara onwe ha
na-asị, "Onye ga-enupuru anyị nkume ahụ dị n'ọnụ ụzọ ili
ahụ?" **4** Ma mgbe ha leliri anya, ha hụrụ na e nupụla nkume
ukwu ahụ. **5** Mgbe ha banyere n'ime ili ahụ, ha hụrụ otu
nwokorobịa yi uwe ọcha ka ọ nọdụrụ ala n'akụkụ aka nri nke
ili ahụ. Ha tụrụ oke egwu. **6** Ma ọ sịrị ha, "Unu atụla egwu.
Unu na-achọ Jisọs onye Nazaret a kpọgidere n'obe. E meela ka
o site n'ọnwụ bilie! Ọ nọkwaghị n'ebe a. Lee ebe e nibere ya.
7 Ma gaanụ gwa ndị na-eso ụzọ ya nakwa Pita, 'O burula unu
ụzọ gawa Galili. Ebe ahụ ka unu ga-ahụ ya dị ka ọ gwararịị
unu.'" **8** Ha gbapụtara site n'ili ahụ, n'ọnọdụ mgbagwoju
anya na ahụ ịma jijiji. Ha akọrọghị onye ọbụla ihe ọbụla, n'ihi
na egwu jupụtara ha obi. **9** **(note: The most reliable and earliest
manuscripts do not include Mark 16:9-20.)** Mgbe Jisọs biliri n'ọnwụ
n'isi ụtụtụ n'ụbọchị mbụ nke izu, onye mbụ o gosiri onwe ya
bụ Meri Magdalin, onye ahụ o siri n'ahụ ya chụpụ mmụọ ọjọọ
asaa. **10** Ọ lara gaa kọrọ ndị ya na ha na-anọ na mbụ, bụ ndị
nọrịị na-ebe akwa ma na-erukwa ụjụ. **11** Mgbe ha nụrụ na ọ
dị ndụ, na ọ hụkwala ya, ha ekweghị. **12** Mgbe ihe ndị a gasịrị,
o gosiri mmadụ abụọ n'ime ha onwe ya n'ụdị ọzọ, mgbe ha
na-abanye n'ime obodo. **13** Ndị a laghachiri bịa kọọrọ ndị nke
ọzọ ma ha ekwetakwaghị. **14** Emesịa, Jisọs gosiri ndị na-eso
ụzọ ya iri na otu ahụ onwe ya, mgbe ha nọkọrọ na-eri nri. Ọ
baara ha mba n'ihi enweghị okwukwe ha nakwa mkpọchi obi
ha, n'ihi na ha jụrụ ikwenye n'ihe ndị ọzọ hụrụ ya gwara ha
mgbe e mesịrị ka ọ si n'ọnwụ bilite. **15** Ọ gwara ha sị, "Gaanụ
n'ime ụwa niile kwusaara ihe niile e kere eke oziọma. **16**
Onye ọbụla kweerenụ na onye e mekwara baptizim ka a ga-
azọpụta. Ma a ga-ama onye ọbụla na-ekwereghị ikpe. **17** Ihe
ịrịbama ndị a ga-esokwa ndị kwerenụ. Site n'aha m, ha ga-
achụpụ mmụọ ọjọọ; kwuokwa okwu n'asụsụ ọhụrụ dị iche
iche. **18** Ha ga-eji aka ha abụọ atụtụlie agwọ, ṅụọkwa nsi
ma ọ gaghị emerụ ha ahụ ma otu. Ha ga-ebikwasị ndị ọrịa
aka, ahụ ga-adịkwa ha mma." **19** Mgbe Onyenwe anyị Jisọs
gwasịrị ha okwu ndị a, e weliri ya elu, baa n'eluigwe, ebe ọ
nọdụ ala n'akụkụ aka nri Chineke. **20** Ha pụrụ kwusaa oziọma
n'ebe niile. Onyenwe anyị nọnyekwaara ha, mee ka okwu ya
guzosie ike site n'ihe ịrịbama dị iche iche nke na-eso ya.

Luk

1 Ebe ọ bụ n’ọtụtụ mmadụ agbalịala otu ha nwere ike i detu
n’usoro ihe niile mezuru n’etiti anyị. 2 Dị ka e nyefere ha
n’aka anyị idebe bụ ndị ahụ sitere na malite jiri anya ha hụ
ihe niile, ndị jikwa okwu a eje ozi. 3 Ekpebikwara m, ebe mụ
onwe m nyocharala ihe niile nke ọma site na mmalite, ka m
dere gị ihe niile n’usoro, Tiofilọs, gị onye dị elu a na-asọpụrụ.
4 Nke a ga-eme ka ị mata nke bụ eziokwu banyere ihe ndị
ahụ e ziri gị. 5 N’oge Herọd bụ eze Judịa, ọ dị otu onyeisi
nchụaja aha ya bụ Zekaraya, onye si n’otu ndị nchụaja nke
Abija. Elizabet bụ nwunye ya, site n’agbụrụ Erọn. 6 Ha abụọ
bụ ndị ezi omume n’ihu Chineke. Ha debere iwu na ụkpụrụ
niile Onyenwe anyị nyere na-enweghị ntụpọ ọbụla. 7 Mana
ha amụtaghị nwa, n’ihi na Elizabet bụ nwanyị agaa, ha abụọ
emeela nnọọ agadi. 8 O ruru mgbe ọ bụ ndị otu Zekaraya ga-
eje ozi, ọ nọ dịka onye nchụaja na-eje ozi n’ihu Chineke. 9
A họpụtara ya site n’ife nza dị ka omenaala ndị nchụaja si
dị ka ọ bụrụ ya ga-abanye n’ime ime ụlọnsọ Onyenwe anyị
ịchụ aja nsure ọkụ nke e ji ụda na-esi isi ụtọ achụ. 10 Mgbe
oge ịchụ aja ụda na-esi isi ụtọ ruru, igwe ndị mmadụ bịara
nọ n’ezi na-ekpe ekpere. 11 Mgbe ahụ, mmụọ ozi Onyenwe
anyị, onye guzo n’aka nri nke ebe ịchụ aja nke ihe na-esi
isi ụtọ mere ka ọ hụ ya anya. 12 Mgbe Zekaraya hụrụ ya,
obi fepụrụ ya, ọ tụkwara oke egwu. 13 Ma mmụọ ozi ahụ
gwara ya sị, “Zekaraya atụla egwu, Chineke anụla ekpere gị.
Elizabet nwunye gị ga-atụrụ ime mụtara gị nwa nwoke. Ị ga-
akpọkwa aha ya Jọn. 14 Ọ ga-abụrụ gị ihe oke ọṅụ na obi ụtọ,
ọtụtụ mmadụ ga-aṅụrịkwa ọṅụ n’ihi ọmụmụ ya. 15 N’ihi
na ọ ga-abụ onye dị ukwuu n’anya Onyenwe anyị. Ọ gaghị
aṅụkwa mmanya ọbụla, maọbụ ihe ọṅụṅụ ọbụla na-egbu
egbu n’ihi na site n’afọ nne ya ọ ga-abụ onye emejupụtara
na Mmụọ Nsọ. 16 Ọ ga-akpọghachite ọtụtụ ụmụ Izrel nye
Onyenwe ha bụ Chineke ha. 17 Ma ọ ga-aga n’ihu Onyenwe
anyị n’ike mmụọ na ike nke Ịlaija, tụgharịa obi ndị bụ nna
n’ebe ụmụ ha nọ. Meekwa ka ndị isiike tụgharịa obi, lekwasị
anya n’amamihe nke ndị ezi omume, na ijikere ụmụ mmadụ
n’ihi Onyenwe anyị.” 18 Zekaraya sịrị mmụọ ozi ahụ, “Olee
otu m ga-esi mata na nke a ga-adị otu a? Abụrụla m agadi.
Nwunye m akakwaala nka.” 19 Mmụọ ozi zara ya sị, “Abụ m
Gebrel. Ana m eguzo n’ihu Chineke. Ezitere m ka m bịa gwa
gị okwu ma wetara gị oziọma a. 20 Ma lee, ị ga-ada ogbi,
ị gaghị ekwukwa okwu ọbụla, tutu ruo mgbe ihe ndị a ga-
emezu n’ihi na i kwenyeghị n’okwu m, nke ga-emezu mgbe
oge ya ruru.” 21 Mgbe ihe ndị a niile na-eme, mmadụ ndị ahụ
nọkwa na-eche Zekaraya ka ọ pụta. O juru ha anya na ọ nọọla
ọdụ n’ime ime ụlọnsọ ukwu ahụ. 22 Mgbe o mesịrị pụta, o
nwekwaghị ike ikwuru ha okwu. Ha ghọtara na ọ hụrụ ọhụ
n’ime ụlọnsọ ahụ n’ihi na ọ bụ aka ka o ji gwa ha okwu. 23
Mgbe oge ịrụ ọrụ ya gwụsịrị, ọ laghachiri n’ụlọ ya. 24 Mgbe
ụbọchị ndị ahụ gasịrị, Elizabet bụ nwunye ya tụụrụ ime. O
zoro onwe ya n’ime ụlọ ọnwa ise. 25 Ọ sịrị, “Onyenwe anyị
emeerela m nke a. O gosila m ihuọma ya n’ụbọchị ndị a, ma
wepụkwara m ihere n’etiti ndị nke m.” 26 Ma n’ọnwa isii ya,
Chineke zigara mmụọ ozi ya, bụ Gebrel, ka ọ gaa n’obodo
Nazaret nke dị n’ime Galili. 27 Ka o jekwuru otu nwaagbọghọ
na-amaghị nwoke bụ onye otu nwoke aha ya bụ Josef, onye
sitere n’agbụrụ Devid, kwere nkwa ịlụ. Aha nwaagbọghọ
a bụ Meri. 28 O jekwuru ya sị ya, “Ekele! Gị onye ihuọma
dịkwasịrị. Onyenwe anyị nọnyekwara gị.” 29 Ma obi lọrọ
ya mmiri nke ukwuu n’ihi okwu ya. O bidokwara ịtụgharị
n’uche ya ihe ekele a pụtara. 30 Ma mmụọ ozi ahụ sịrị ya,
“Atụla egwu Meri, n’ihi na i chọtala ihuọma n’ebe Chineke
nọ. 31 Ma lee ị ga-atụrụ ime, mụọ nwa nwoke. Ị ga-akpọkwa
aha ya Jisọs. 32 Ọ ga-abụ nnukwu mmadụ onye a ga-akpọ
Ọkpara Onye kachasị ihe niile elu. Onyenwe anyị Chineke ga-
enye ya ocheeze nna ya Devid. 33 Ọ ga-achị ụlọ Jekọb ruo
ebighị ebi, alaeze ya agaghị enwekwa ọgwụgwụ.” (aiōn g165)
34 Meri sịrị mmụọ ozi ahụ, “Olee otu nke a ga-esi mee ebe m
bụ nwaagbọghọ na-amaghị nwoke?” 35 Mmụọ ozi ahụ sịrị ya,
“Mmụọ Nsọ ga-abịakwasị gị, ike nke Onye kachasị ihe niile
elu ga-ekpuchikwa gị. Ya mere onye nsọ ahụ a ga-amụ, a ga-
akpọ ya Ọkpara Chineke. 36 Lekwa Elizabet onye ikwu gị
atụrụla ime nwa nwoke n’agadi ya. Nke a bụ ọnwa isii ya, bụ
onye ahụ ha na-akpọ nwanyị aga. 37 N’ihi na ọ dịghị okwu
sitere na Chineke nke na-agaghị ere.” 38 Meri zaghachiri
sị, “Abụ m ohu Onyenwe anyị, ka ọ dịrị m dị ka i kwuru.”
Mgbe ahụ mmụọ ozi ahụ hapụrụ ya laa. 39 N’oge ahụ, Meri
biliri gaa ọsịịsọ n’otu obodo dị n’ugwu Juda. 40 N’ebe ahụ,
ọ banyere n’ụlọ Zekaraya, kelee Elizabet. 41 Mgbe Elizabet
nụrụ ekele Meri, nwa nọ ya n’afọ megharịrị ahụ. E mere ka
Elizabet jupụta na Mmụọ nsọ. 42 O tiri mkpu n’oke olu sị,
“Onye a gọziri agọzi ka ị bụ n’etiti ụmụ nwanyị niile. Onye a
gọziri agọzi ka nwa ahụ ị bu n’afọ bụkwa. 43 Onye kwanụ ka
m bụ na ihuọma dị otu a kpọrọ m na nne Onyenwe m ga-
abịa ileta m? 44 Ngwangwa m nụrụ olu ekele gị, nwa nọ m
n’afọ wuliri elu n’ọṅụ. 45 Ngọzị ga-adịrị onye ahụ kwere na
Onyenwe anyị ga-emezu ihe o kweere ya na nkwa ime.” 46
Ma Meri sịrị, “Mkpụrụobi m na-ebuli Onyenwe anyị elu 47
mmụọ m na-aṅụrị ọṅụ n’ime Chineke bụ Onye nzọpụta m,
48 n’ihi na o ledatala anya, lekwasị m, bụ odibo ya dị ala.
Site ugbu a gaa n’ihu, ọgbọ niile ga-akpọ m onye a gọziri
agọzi. 49 N’ihi na Onye dị ike emeelara m ihe dị ukwuu. Aha
ya dịkwa nsọ. 50 Ebere ya na-erute ndị niile na-atụ egwu ya
site n’ọgbọ ruo n’ọgbọ. 51 O gosila ike aka ya; ọ chụsasịala
ndị dị mpako n’ime echiche obi ha. 52 O sitela n’ocheeze
ndị eze dị ike kwatuo ha, buliekwa ndị dị umeala n’obi elu.
53 O jirila ihe dị mma nyejuo ndị agụụ na-agụ afọ ma ndị
ọgaranya ka o zipụrụ n’aka efu. 54 O nyerela odibo ya bụ
Izrel aka, ọ na-echetakwa imere ya ebere. 55 Dị ka ọ gwara
nna nna anyị ha, nye Ebraham na ụmụ ụmụ ya ruo mgbe
ebighị ebi.” (aiōn g165) 56 Meri nọnyeere ya ihe dịka ọnwa atọ
ma mesie laghachi n’ụlọ ya. 57 Mgbe oge zuru ka Elizabet
mụọ nwa, ọ mụrụ nwa nwoke. 58 Ndị agbataobi ya na ndị
ikwu ya, ndị nụrụ otu Chineke si gosi ya ebere dị ukwuu,
bịara soro ya ṅụrịa ọṅụ. 59 N’abalị nke asatọ ha bịara ibi
nwata ahụ ugwu na ịgụ ya aha. Ha na-achọ ịgụ ya Zekaraya
bụ aha nna ya, 60 ma Nne ya sịrị, “Mba, a ga-agụ ya Jọn.” 61
Ha sịrị ya, “Ọ dịghị onye ọbụla n’etiti ndị ikwu gị na-aza aha
ahụ.” 62 Ya mere, ha jiri ife aka jụọ nna ya, ihe ọ chọrọ ka
akpọ nwata ahụ. 63 Ọ rịọrọ ka e nye ya mbadamba ihe e ji
ede ihe, o deere “Aha ya bụ Jọn.” Nke a jukwara mmadụ niile
anya. 64 Ngwangwa, ọnụ ya meghere, atọpụkwara ire ya. Ya
ebido ikwu okwu ma na-etokwa Chineke. 65 Ibubo wụrụ ndị
agbataobi ha niile n’ahụ, ndị mmadụ kọkwara akụkọ banyere
ihe ndị a niile ruo obodo niile dị n’akụkụ ugwu Judịa. 66
Ndị niile nụrụ akụkọ a chere n’obi ha na-ajụ sị, “Gịnịkwa ka

nwa nke a gaje ịbụ?” N’ihi na aka Onyenwe anyị dịnyeere ya.
67 E mere ka Zekaraya bụ nna ya jupụta na Mmụọ Nsọ. O
buru amụma sị, **68** “Ngọzị dịrị Onyenwe anyị bụ Chineke nke
Izrel, n’ihi na ọ bịala leta ma gbapụtakwa ndị nke ya. **69** O
welielara anyị Onye nzọpụta site n’ụlọ odibo ya bụ Devid. **70**
(Dị ka o kwuru na mgbe ochie, site n’ọnụ ndị amụma ya dị
nsọ). **(aiōn g165)** **71** Na ọ ga-azọpụta anyị site n’aka ndị iro
anyị na sitekwa n’aka ndị niile kpọrọ anyị asị. **72** O meere ndị
nna nna anyị ha ebere site n’icheta ọgbụgba ndụ ya dị nsọ.
73 Iyi nke ọ ṅụụrụ nna anyị bụ Ebraham, kwekwa nkwa: **74**
Na ọ ga-anapụta anyị site n’aka ndị iro anyị, nyekwa anyị ike
ife ya ofufe na-atụghị egwu. **75** N’ịdị nsọ na ezi omume n’ihu
ya ụbọchị niile nke ndụ anyị. **76** “Ma gị nwa m, a ga-akpọ gị
onye amụma nke Onye kachasị ihe niile elu; n’ihi na ị ga-aga
n’ihu Onyenwe anyị kwadoro ya ụzọ. **77** Ime ka ndị nke ya
nwee amamihe nke nzọpụta site na ịgbaghara mmehie ha. **78**
N’ihi oke obi ebere Chineke anyị, nke ọwụwa anyanwụ ga-
ewetara anyị site n’igwe. **79** Ka ọ chakwasị ndị bi n’ọchịchịrị
na n’onyinyo nke ọnwụ, na iduzi ụkwụ anyị n’ụzọ nke udo.”
80 Nwata ahụ toro, bụrụ onye dị ike n’ime mmụọ. O biri n’ime
ọzara tutu ruo mgbe oge zuru igosi ụmụ Izrel onwe ya.

2 N’oge ahụ, Siza Ọgọstọs nyere iwu ka a gụọ ọnụ, detuo
aha mmadụ niile bi n’ụwa dum. **2** (Nke a bụ ịgụ ọnụ na ide
aha nke mbụ e mere mgbe Kwirinus bụ onye na-achị Siria.) **3**
Onye ọbụla gara n’obodo ya, ka e denye aha ya n’akwụkwọ. **4**
Ya mere Josef hapụrụ Nazaret nke dị na Galili, gaa Betlehem
nke dị na Judịa, nke bụkwa obodo Devid, n’ihi na o si n’ụlọ na
agbụrụ Devid pụta. **5** Ya na Meri, nwaagbọghọ o kwere nkwa
ịlụ, nke dịkwa ime, soro gaa ka o denye aha ha. **6** Mgbe ha nọ
ebe ahụ, oge ọ ga-eji mụọ nwa ya zuru. **7** Ọ mụrụ nwa nwoke
mbụ ya. O ji akwa kee ya, nibe ya n’ime ebe a na-enye anụ ụlọ
nri, n’ihi na ha enwetaghị ebe ndina n’ụlọ ndị ije. **8** Ma e
nwere ndị ọzụzụ atụrụ bi n’ọhịa n’akụkụ ebe ahụ, ndị na-eche
igwe atụrụ ha nche n’abalị. **9** Mmụọ ozi nke Onyenwe anyị
pụtara ihe nye ha. Ebube Onyenwe anyị mụwara gburugburu
ha, oke egwu tụrụ ha. **10** Ma mmụọ ozi ahụ sịrị ha, “Unu
atụla egwu. Ana m ewetara unu oziọma nke oke ọṅụ nke
ga-adịrị mmadụ niile. **11** N’ihi na taa, n’obodo Devid ka a
mụrụ Onye nzọpụta nye unu; ọ bụ Kraịst, Onyenwe anyị. **12**
Nke a ga-abụrụ unu ihe ịrịbama, unu ga-ahụ nwata ọhụrụ e
kechiri n’akwa, dina n’ime ebe a na-enye anụ ụlọ nri.” **13** Na
mberede, igwe ndị mmụọ ozi nke eluigwe pụtara soro mmụọ
ozi a, bido na-eto Chineke na-asị, **14** “Otuto dịrị Chineke
n’ebe kachasị elu nke eluigwe. Udo n’elu ụwa nye ndị niile
ihe ha dị Chineke ezi mma.” **15** Mgbe ndị mmụọ ozi ahụ
hapụrụ ha, laghachi n’eluigwe, ndị ọzụzụ atụrụ ahụ sịrịtara
onwe ha, “Bịanụ ka anyị jeruo Betlehem, ka anyị jiri anya
anyị hụ ihe ndị a merenụ, nke Onyenwe anyị mere ka anyị
mara.” **16** Ha gara ọsịịsọ hụ Meri na Josef, na nwata ahụ ka o
dina n’ime ebe a na-enye anụ ụlọ nri. **17** Mgbe ha hụrụ nke a,
ha mere ka a mata ihe niile a gwara ha banyere nwantakịrị a.
18 Ihe ndị ọzụzụ atụrụ a kwuru juru ndị niile nụrụ ya anya.
19 Ma Meri debere ihe ndị a niile n’obi ya, na-atụgharị ihe
banyere ha n’obi ya. **20** Ndị ọzụzụ atụrụ ahụ laghachiri, na-
eto Chineke na-ebulikwa aha ya elu n’ihi ihe niile ha nụrụ
ma hụkwa, nke dịkwa ka a gwara ha. **21** Mgbe ụbọchị asatọ
gasịrị, mgbe oge ruru ibi nwata ahụ ugwu, ha gụkwara ya
aha. Aha ha nyere ya bụ Jisọs, aha ahụ mmụọ ozi nyere tupu
a dị ime ya. **22** Mgbe oge zuru maka mmemme nke ịdị ọcha dị
ka iwu Mosis siri dị, ha kutere ya na Jerusalem iche ya n’ihu
Onyenwe anyị **23** (dịka e dere ya n’iwu nke Onyenwe anyị,
“Nwa mbụ ọbụla nke bụ nwoke ka a ga-edo nsọ nye Onyenwe
anyị”), **24** ha chụrụ aja dị ka e nyere n’iwu Onyenwe anyị:
“Ụmụ kpalakwukwu abụọ maọbụ ụmụ nduru abụọ.” **25** Ma
lee, e nwere otu nwoke bi na Jerusalem aha ya bụ Simiọn,
onye jupụtara na Mmụọ Nsọ. Ọ bụ onye ezi omume bụrụkwa
onye ji obi ya niile na-efe Chineke. Ọ bụkwa onye na-ele
anya maka nkasiobi nke ndị Izrel. **26** Ma Mmụọ Nsọ Chineke
mere ka ọ mata na ọ gaghị anwụ ruo mgbe ọ hụrụ Kraịst
nke Onyenwe anyị. **27** Site n’odudu nke Mmụọ Nsọ, ọ batara
n’ụlọnsọ ukwu, ma mgbe nne na nna nwata ahụ bụ Jisọs
kubatara ya dị ka omenaala iwu si dị, **28** Simiọn kuuru ya
n’aka, kelee Chineke sị, **29** “Gị, Onye kachasị ihe niile elu, bụ
Onyenwe dị ka i kwere na nkwa, ugbu a zilaga nwaodibo gị
n’udo. **30** N’ihi na anya m ahụla nzọpụta gị, **31** nke i kwadoro
n’ihu mba niile. **32** Ìhè nke ga-egosi ndị mba ọzọ ụzọ, na
ebube nke ndị gị Izrel.” **33** O juru nne na nna nwantakịrị ahụ
anya ịnụ ihe ndị a e kwuru banyere ya. **34** Mgbe ahụ, Simiọn
gọziri ha, sịkwa Meri nne ya, Lee, “Nwatakịrị a bụ onye e
zitere ka ọ bụrụ ọdịda na mbili nye ọtụtụ mmadụ n’Izrel, ọ
ga-abụkwa ihe ama nke ọtụtụ ga-ekwujọ. **35** Ọ bụkwa site
n’ụzọ dị otu a ka a ga-ekpughe echiche nke dị ọtụtụ n’obi.
Mma agha ga-adụwakwa mkpụrụobi nke gị onwe gị.” **36** O
nwekwara onye amụma nwanyị, aha ya bụ Ana, ada Fanuel
nke si n’ebo Asha. Ọ bụ ezigbo agadi nwanyị na-enweghị di,
n’ihi na di ya nwụrụ mgbe ha biri naanị afọ asaa. **37** Ọ nọọla
dị ka nwanyị na-enweghị dị iri afọ asatọ na anọ. Ọ hapụghị
ụlọnsọ, kama ọ nọgidere n’efe ofufe ehihie na abalị, na-ibu
ọnụ na-ekpe ekpere. **38** N’oge ahụ ọ bịarutere n’ebe ha nọ,
nye Chineke ekele, kwuo okwu banyere nwantakịrị ahụ nye
ndị niile na-ele anya maka mgbapụta Jerusalem. **39** Mgbe ha
mesịrị ihe niile otu ọ dị n’iwu Onyenwe anyị, ha laghachiri
obodo ha bụ Nazaret nke dị n’ime Galili. **40** Ma nwata ahụ
toro bụrụ onye dị ike; o jupụtara n’amamihe, amara Chineke
dịnyekwaara ya. **41** N’afọ niile, ndị mụrụ ya na-aga Jerusalem
n’ihi Mmemme Ngabiga. **42** Mgbe o ruru afọ iri na abụọ,
ha gara maka mmemme dị ka omenaala si dị. **43** Mgbe e
mesịrị mmemme ahụ, ka ndị mụrụ ya na-alaghachi, nwata
ahụ bụ Jisọs nọdụrụ na Jerusalem. Ndị ha amataghị na o
soghị ha na-alọta. **44** Ha chere na o sonyere n’etiti njem.
Ha gara ije otu ụbọchị tupu ha a malite ịchọ ya n’etiti ndị
ikwu na ibe, na ndị enyi ha. **45** Ma mgbe ha na-ahụghị ya,
ha laghachiri Jerusalem na-achọkwa ya. **46** Ka ụbọchị atọ
gasịrị, ha hụrụ ya n’ụlọnsọ ukwu ebe ọ nọdụrụ n’etiti ndị ode
akwụkwọ, na-ege ha ntị na-ajụkwa ha ajụjụ. **47** Nghọta na
ọsịsa ya juru ndị niile nụrụ okwu ya anya. **48** Mgbe ndị mụrụ
ya hụrụ ya, ọ tụrụ ha n’anya, ma nne ya sịrị ya, “Nwa m, gịnị
mere i ji mesoo anyị mmeso dị otu a? Mụ na nna gị nọ na-
achọgharị gị?” **49** Ọ jụrụ ha sị, “Gịnị mere unu ji na-achọ
m? Unu amaghị na aghaghị m ịnọ n’ụlọ Nna m?” **50** Ma ha
aghọtaghị ihe ọ gwara ha. **51** Mgbe ahụ, o sooro ha laghachi
Nazaret ma na-erubekwara ha isi. Ma nne ya dobere ihe ndị a
niile n’obi ya. **52** Jisọs na-aga n’ihu n’amamihe na ogologo, ya
na ihuọma n’ebe Chineke na nke mmadụ nọ.

3 N’afọ nke iri na ise nke ọchịchị Tiberiọs Siza, mgbe Pọntiọs
Pailet bụ onye na-achị Judịa, ebe Herọd bụkwa onye na-

achị akụkụ Galili, ma nwanne ya nwoke bụ Filip na-achị akụkụ
Iturịa na Trakona, Laisania bụkwa onye na-achị akụkụ Abilin,
2 mgbe ahụ Anas na Kaịfas bụ ndịisi nchụaja, okwu Chineke
bịakwutere Jọn nwa Zekaraya n'ime ọzara. **3** Ọ gara n'ime
obodo niile gbara Jọdan gburugburu na-ekwusa banyere
baptizim nke ncheghari maka mgbaghara mmehie. **4** Dịka e
dere ya n'akwụkwọ Aịzaya onye amụma sị, "Otu onye na-
eti mkpu n'ọzara na-asị, 'Dozienụ ụzọ maka Onyenwe anyị,
meenụ ka okporoụzọ ya guzozie. **5** A ga-ekpoju ndagwurugwu
ọbụla, ugwu ọbụla na ugwu nta ọbụla ka a ga-emekwa ka ọ dị
ala. Ụzọ gbagọrọ agbagọ ka a ga-eme ka o guzozie nke ọma,
meekwa ka ụzọ ọjọọ niile dị larịị. **6** Mmadụ niile ga-ahụkwa
nzọpụta Chineke.'" **7** Jọn sịrị igwe mmadụ ndị na-apụta ka o
mee ha baptizim sị, "Unu ụmụ ajụala! Onye dọrọ unu aka
na ntị sị unu gbanarị ọnụma nke na-abịa? **8** Mịanụ mkpụrụ
na-egosipụta nchegharị unu. Unu amalitekwala na-asị onwe
unu, 'Anyị nwere Ebraham dịka nna.' N'ihi na agwa m unu na
Chineke pụrụ isite na nkume ndị a mepụtara Ebraham ụmụ.
9 Ọ bụladị ugbu a, atụkwasịla anyụike na mgbọrọgwụ osisi,
osisi ọbụla nke na-adịghị amị ezi mkpụrụ ka a ga-egbutu
tụba ya n'ime ọkụ." **10** Ma igwe mmadụ ahụ jụrụ ya sị, "Gịnị
ka anyị kwesiri ime?" **11** Ọ zara ha sị, "Onye ọbụla nwere
uwe abụọ, ya nye onye ọ na-adịghị nke o nwere otu. Onye
nwere nri ya meekwa otu ahụ." **12** Ọ bụladị ndị ọna ụtụ
bịakwara ka e mee ha baptizim. Ha sịrị ya, "Onye ozizi, gịnị
ka anyị kwesiri ime?" **13** Ọ sịrị ha, "Unu anatala karịa otu
unu kwesiri ịnata." **14** Ndị agha bịakwara jụọ ya sị, "Gịnịkwa
ka anyị kwesiri ime?" Ọ sịrị ha, "Unu ejikwala ike apụnara
ndị mmadụ ego ha; unu ebokwala ndị mmadụ ebubo ụgha,
ka afọ ju unu n'ụgwọ a na-akwụ unu." **15** Ndị mmadụ ji
olileanya na-eche na-atulekwa n'obi ha ma Jọn ọ bụ Kraịst
ahụ. **16** Ma Jọn zara sị ha, "Eji m mmiri na-eme unu baptizim,
ma otu onye dị ike karịa m ga-abịa, onye m na-erughị ịtọpụ
eriri akpụkpọụkwụ ya. Ọ ga-eji Mmụọ Nsọ na ọkụ mee unu
baptizim. **17** Ihe ịfụcha ọka ya dị n'aka ya, iji zachaa ebe
ịzọcha ọka ya nke ọma, ka e kponye ezi mkpụrụ ọka wiiti
n'ime ọba, ma kpoba igbugbo ọka n'ime ọkụ nke a na-apụghị
imenyụ emenyụ." **18** O ji ọtụtụ okwu ọzọ dị iche iche dụọ ha
ọdụ ma kwusaakwara ha oziọma. **19** Ma Eze Herọd, onye ọ
tara ụta maka Herodịas nwunye nwanne ya nwoke, nakwa
maka ihe ọjọọ dị iche iche ndị o mere, **20** tụkwasịkwara ihe
n'elu ihe ndị a niile, site na ịtụnye Jọn n'ụlọ mkpọrọ. **21** Mgbe
e mechara ndị niile baptizim, ma mechakwa Jisọs baptizim,
mgbe ọ na-ekpe ekpere, eluigwe meghere. **22** Mmụọ Nsọ
sikwa n'elu rịdata dị ka nduru, bekwasị ya, mgbe ahụ, otu olu
sitere n'eluigwe daa sị, "Ị bụ Ọkpara m, onye m hụrụ n'anya,
ihe gị dị m ezi mma." **23** Jisọs agbaala ihe dị ka iri afọ atọ
mgbe o bidoro ọrụ ya. Ọ bụ nwa (dịka ndị mmadụ chere)
Josef, onye bụ nwa Heli; **24** Heli abụrụ nwa Matat, nwa Livayị,
nwa Meliki, nwa Janayi, nwa Josef; **25** nwa Matatiyas, nwa
Emọs, nwa Nehum, nwa Esili, nwa Nagayị; **26** nwa Maat, nwa
Matatiyas, nwa Semein, nwa Josek, nwa Joda; **27** nwa Joanan,
nwa Resa, nwa Zerubabel, nwa Shealtiel, nwa Neri; **28** nwa
Meliki, nwa Adi, nwa Kosam, nwa Elmadam, nwa Er, **29** nwa
Joshua, nwa Elieza, nwa Jorim, nwa Matat, nwa Livayị; **30** nwa
Simiọn, nwa Juda, nwa Josef, nwa Jonam, nwa Eliakịm; **31** nwa
Melea, nwa Mena, nwa Matata, nwa Netan, nwa Devid; **32**
nwa Jesi, nwa Obed, nwa Boaz, nwa Salmọn, nwa Nashọn; **33**
nwa Aminadab, nwa Ram, nwa Hezrọn, nwa Perez, nwa Juda;
34 nwa Jekọb, nwa Aịzik, nwa Ebraham, nwa Tera, nwa Nahọ;
35 nwa Serug, nwa Reu, nwa Peleg, nwa Eba, nwa Shela; **36**
nwa Kenan, nwa Aafaksad, nwa Shem, nwa Noa, nwa Lamek;
37 nwa Metusela, nwa Enọk, nwa Jared, nwa Mahalalel, nwa
Kenan; **38** nwa Enọsh, nwa Set, nwa Adam, nwa Chineke.

4 Jisọs, onye jupụtara na Mmụọ Nsọ, sitere na Jọdan lọta.
Mmụọ nsọ duuru ya baa n'ọzara. **2** Ebe ahụ ka ekwensu
nwara ya ọnwụnwa iri ụbọchị anọ. N'ụbọchị ndị ahụ niile o
righị nri ọbụla. N'ikpeazụ agụụ gụrụ ya. **3** Ekwensu sịrị ya,
"Ọ bụrụ na ị bụ Ọkpara Chineke, gwa nkume a ka ọ ghọọ
achịcha." **4** Jisọs zara ya sị, "E dere ya, 'Ọ bụghị naanị site
na achịcha ka mmadụ ga-eji dị ndụ.'" **5** Ekwensu duuru ya
rigoo n'ebe dị elu, gosi ya alaeze niile nke ụwa, n'otu ntabi
anya. **6** Ọ gwara ya sị, "M ga-enye gị ikike niile ndị a na
ebube ha. Ọ bụ m ka e nyere ha, e nwere m ike inye ha onye
ọbụla m chọrọ inye ha. **7** Ya mere, ọ bụrụ na ị kpọọ isiala nye
m, ha ga-abụ nke gị." **8** Jisọs zara ya sị, "E deela ya: 'Ị ga-
akpọ isiala nye Onyenwe anyị Chineke gị, naanị ya ka ị ga-
efekwa.'" **9** Ekwensu duuru ya gaa Jerusalem, mee ka o guzo
n'ebe dịkarịsịrị elu nke ụlọnsọ ukwu ahụ. Ọ sịrị ya, "Ọ bụrụ
na ị bụ Ọkpara Chineke, si n'ebe a tụda onwe gị n'ala. **10**
N'ihi na e dere ya, "'Ọ ga-enye ndị mmụọ ozi ya iwu banyere
gị, ichekwa gị nke ọma; **11** ha ga-ebuli gị elu n'aka ha, ka
ị ghara ịkpọbi ụkwụ gị na nkume.'" **12** Jisọs zara ya sị, "E
kwuola ya, Anwala Onyenwe anyị Chineke gị ọnwụnwa." **13**
Mgbe ekwensu nwasịrị ya ọnwụnwa ndị a niile, ọ hapụrụ ya
ruo mgbe ohere ọzọ dapụtara. **14** Jisọs lọghachiri na Galili
n'ike nke Mmụọ Nsọ. Akụkọ banyere ya gbasara ruo akụkụ
obodo niile. **15** O ziri ihe n'ọtụtụ ụlọ ekpere ha, mmadụ niile
na-etokwa ya. **16** Mgbe o rutere Nazaret ebe ọ nọrọ too,
n'ụbọchị izuike, ọ gara n'ụlọ ekpere dị ka ọ dị mbụ eme. O
guzoro ọtọ ịgụ akwụkwọ nsọ. **17** E nyere ya akwụkwọ nke
onye amụma Aịzaya dere. O meghere ya chọta ebe e dere sị,
18 "Mmụọ nke Onyenwe anyị dị n'ahụ m, n'ihi na o teela
m mmanụ ka m kwusaa oziọma nye ndị ogbenye. O zitela
m ikwupụta inwere onwe nye ndị mkpọrọ, ya na ịhụ ụzọ
nye ndị kpuru ìsì, ime ka ndị a na-emegbu emegbu nwere
onwe ha. **19** Ikwupụta afọ Onyenwe anyị ga-eme amara." **20**
O mechiri akwụkwọ ahụ nyeghachi ya onye ahụ na-eje ozi,
nọdụ ala. Ndị mmadụ niile nọ n'ụlọ nzukọ ahụ legidere ya
nnọọ anya. **21** Ma o bidoro ịgwa ha sị, "Taa ka ihe ndị a e dere
n'akwụkwọ nsọ a mezuru na ntị unu." **22** Mmadụ niile kwuru
okwu ọma banyere ya n'ihi okwu amara niile si ya n'ọnụ pụta
nke mere na ha jụrịtara onwe ha sị, "Onye a, ọ bụghị nwa
nwoke Josef?" **23** Ọ sịrị ha, "N'ezie, amaara m na unu ga-atụrụ
m ilu a: 'Dibịa, gwọọ onwe gị!' Sikwa m, 'Ihe ndị ahụ niile
anyị nụrụ ị na-eme na Kapanọm mee ha n'ebe a bụ obodo
gị.'" **24** Ọ gara n'ihu sị, "Ma ị gwa unu eziokwu, o nweghị
onye amụma ọbụla a na-anabata nke ọma n'obodo a mụrụ
ya. **25** N'ezie, chetakwanụ na e nwere ọtụtụ ụmụ nwanyị di
ha nwụrụ anwụ n'oge Ịlaija onye amụma. N'oge oke ụnwụ
dara n'ala ahụ dum, mgbe e mechiri eluigwe na mmiri ezoghị
n'ala Izrel afọ atọ na ọnwa isii. **26** Ma e zigaghị Ịlaija ka o
jekwuru onye ọbụla n'ime ha karịakwa nwanyị di ya nwụrụ
anwụ n'obodo Zarefat n'akụkụ Saịdọn. **27** N'oge Ịlaisha onye
amụma, e nwere ọtụtụ ndị ekpenta n'ala Izrel, ma o nweghị
onye e mere ka ọ dị ọcha n'etiti ha karịakwa Neeman onye
Siria." **28** Mgbe ndị nọ n'ụlọ ekpere ahụ nụrụ nke a, iwe

were ha nke ukwuu. 29 Ha biliri, kwapụ ya site n’obodo ahụ,
dọkpụrụ ya gaa n’elu ugwu nke e wukwasịrị obodo ahụ ka ha
nwee ike tụpụ ya site n’ugwu ahụ. 30 Ma o sitere n’etiti igwe
mmadụ ahụ pụọ, gawara onwe ya. 31 O sitere n’ebe ahụ gaa
Kapanọm, obodo dịkwa na Galili. N’ụbọchị izuike, o bidoro izi
ha ihe. 32 Ozizi ya juru ha anya, n’ihi na okwu ya nwere ikike.
33 Otu nwoke nọ n’ime ụlọ ekpere ahụ, onye mmụọ na-adịghị
ọcha bi n’ime ya. O tiri mkpu n’oke olu, 34 “Hapụ anyị! Gịnị
ka ị na-achọ n’ebe anyị nọ, gị, Jisọs onye Nazaret? Ị bịara ka ị
laa anyị n’iyi? Ama m onye ị bụ, Onye Nsọ nke Chineke!” 35
Jisọs baara ya mba sị, “Nọrọ jii! Si n’ime ya pụta.” Mgbe ahụ
mmụọ ọjọọ ahụ tụdara ya n’ala n’ihu ha niile, o sikwa n’ime
ya pụọ ma o merụghị ya ahụ. 36 Ihe ndị a juru ha niile anya,
ha jụrịtara ibe ha sị, “Gịnị bụ ozizi nke a? O ji ịchị isi na ike
na-enye mmụọ na-adịghị ọcha ndị a iwu, ha na-apụtakwa!”
37 Akụkọ banyere ya gbasara jeruo obodo niile dị ebe ahụ
gburugburu. 38 Mgbe ọ hapụrụ ụlọ ekpere ahụ gaa n’ụlọ
Saimọn. Nne nwunye Saimọn nwere ahụ ọkụ, ha rịọrọ ya ka o
nyere ya aka. 39 O guzoro n’ihu ya, ma baara ahụ ọkụ ahụ
mba, ọ hapụrụ ya n’otu ntabi anya ahụ. O bilikwara lee ha
ọbịa. 40 Mgbe anyanwụ na-ada, ọtụtụ ndị nwere ndị na-arịa
ọrịa dị iche iche kpọọrọ ha bịakwute Jisọs. O bikwasịrị ha
niile aka n’otu n’otu, gwọọ ha. 41 Mmụọ ọjọọ dị iche iche si
n’ime ọtụtụ mmadụ pụta na-eti mkpu na-asị, “Ị bụ Ọkpara
Chineke.” Ma ọ baara ha mba, o kweghị ka ha kwuo okwu,
n’ihi na ha matara na ọ bụ Kraịst. 42 Mgbe chi bọrọ, ọ pụrụ
gaa ebe naanị ya nọ. Ndị mmadụ nọ na-achọgharị ya; mgbe
ha bịaruru ebe ọ nọ, ha gbalịsịrị ike ime ka ọ ghara ịhapụ ha.
43 Ma ọ sịrị ha, “Aghaghị m ikwusa oziọma alaeze Chineke
n’obodo ndị ọzọ, n’ihi na ọ bụ n’ihi ya ka e zitere m.” 44 Ọ
gara n’ihu na-ekwusa oziọma n’ụlọ ekpere niile dị na Judịa.

5 Otu oge, ka Jisọs guzo n’akụkụ ọdọ mmiri Genesaret. Igwe
mmadụ gbara ya gburugburu ka ha nụrụ okwu Chineke.
2 Ọ hụrụ n’ọnụ mmiri ahụ, ụgbọ mmiri abụọ nke ndị ọkụ
azụ nwe ha hapụrụ gaa ịsa ụgbụ ha ji egbu azụ. 3 Ọ banyere
n’ime otu ụgbọ mmiri ndị ahụ, nke bụ nke Saimọn, ọ rịọrọ
ya ka ọ kwọrọ ya banyetụ ntakịrị n’ime mmiri. Ọ nọdụrụ
ala n’ime ya bido na-ezi igwe mmadụ ihe. 4 Mgbe o kwusiri
okwu, ọ gwara Saimọn sị, “Banyetụkwuo n’ime mmiri, tụnye
ụgbụ gị ka i gbute azụ.” 5 Saimọn zara sị, “Nna anyị ukwuu,
anyị rụsịrị ọrụ ike abalị niile na-egbutaghị ihe ọbụla, ma
otu i sịrị kwuo, aga m awụnye ụgbụ azụ niile.” 6 Mgbe ha
mere nke a, ha gbutere ọtụtụ azụ nke mere na ụgbụ azụ ha
malitere ịdọkasị. 7 Ha kpọrọ ndị ọkụ azụ ibe ha nọ n’ụgbọ
mmiri ọzọ ka ha bịa nyere ha aka. Ha bịara kpojuo azụ n’ụgbọ
mmiri abụọ ahụ nke malitere imikpu. 8 Ma mgbe Saimọn
Pita hụrụ nke a, ọ dara n’ukwu Jisọs sị, “Si n’ebe m nọ pụọ,
Onyenwe m, n’ihi na abụ m onye mmehie.” 9 N’ihi na o juru
ya na ndị ya na ha so anya ịhụ ọtụtụ azụ ndị a ha gbutere. 10
Ọ bụladị Jemis na Jọn ụmụ Zebedi, ndị ha na Saimọn na-
arụkọ ọrụ, ka ihe a jukwara anya. Mgbe ahụ Jisọs gwara
Saimọn sị, “Atụla egwu, n’ihi na site ugbu a gaa n’ihu, ị ga
na-akụta mmadụ.” 11 Mgbe ha kwọpụtara ụgbọ mmiri ha
n’elu ala, ha hapụrụ ihe niile soro ya. 12 Mgbe Jisọs nọ n’otu
obodo, otu nwoke onye ekpenta juru ahụ, bịara daa, kpudo
ihu ya n’ala mgbe ọ hụrụ ya, rịọ ya sị, “Onyenwe m, ọ bụrụ
na ị chọrọ, ị pụrụ ime ka m dị ọcha.” 13 Jisọs setịpụrụ aka
ya metụ ya sị, “Achọrọ m, bụrụ onye dị ọcha!” Ngwangwa
ekpenta ahụ hapụrụ ya. 14 O nyere ya iwu, “A gwakwala onye
ọbụla, kama gaa gosi onye nchụaja onwe gị, chụọkwa aja dị
ka Mosis nyere n’iwu maka ime ka ị dị ọcha, ka ọ bụrụ ihe
ama nye ha.” 15 Ma akụkọ banyere ya gbasara karịa, nke
mere na igwe mmadụ bịara ịnụrụ ihe ọ na-ekwu, na ka a
gwọọkwa ha nrịa nrịa. 16 Ma site n’oge ruo n’oge, Jisọs na-
ewezuga onwe ya gaa n’ebe ọ ga-anọ naanị ya ikpe ekpere. 17
Otu ụbọchị, mgbe ọ nọ na-ezi ndị mmadụ ihe, ndị Farisii na
ndị ozizi iwu (sitere n’obodo nta niile dị na Galili na Judịa na
Jerusalem bịa nọdụkwa ebe) ahụ. Ike Chineke dịnyekwaara ya
igwọ ndị ọrịa. 18 N’oge ahụ ndị ikom ụfọdụ bu otu nwoke
akụkụ ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ n’ihe ndina ya, bịara gbalịa
isite n’ọnụ ụzọ ụlọ ahụ bubata ya tọgbọ ya n’ụkwụ ya. 19
Mgbe ha na-enweghị ike ime nke a n’ihi igwe mmadụ, ha
rigooro n’elu ụlọ, site n’oghere wetuo nwoke ahụ n’ute ya
n’etiti igwe mmadụ n’ihu Jisọs. 20 Mgbe Jisọs hụrụ okwukwe
ha, ọ sịrị, “Enyi m, a gbagharala gị mmehie gị.” 21 Ndị Farisii
na ndị ozizi iwu malitere iche n’ime obi ha sị, “Onye bụ onye
a na-ekwulu Chineke? Onye pụrụ ịgbaghara mmadụ mmehie,
ma ọ bụghị naanị Chineke?” 22 Mgbe Jisọs matara ihe ha na-
ajụ, ọ zara ha sị, “Gịnị mere unu ji na-eche ihe ndị a n’obi
unu? 23 Olee nke ka mfe ikwu: Ọ bụ a gbagharala gị mmehie
gị niile, ka ọ bụ ị sị, Bilie jee ije? 24 Ma ka unu mata na Nwa
nke Mmadụ nwere ikike n’ụwa ịgbaghara mmehie.” Ọ sịrị
onye ahụ akụkụ ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ, “Asị m gị, bilie,
chịrị ute gị laa n’ụlọ gị!” 25 Ngwangwa, o biliri ọtọ n’ihu
mmadụ niile, chịrị ihe ndina ya bido na-eto Chineke na-
ala n’ụlọ ya. 26 Ihe ndị a juru onye ọbụla anya, ha tokwara
Chineke. Oke egwu jupụtakwara ha n’ahụ, ha sịrị, “Anyị ahụla
ihe ebube taa.” 27 Mgbe nke a gasịrị, ọ pụrụ hụ otu onye ọna
ụtụ aha ya bụ Livayị, ka ọ nọdụrụ ala n’ụlọ ịnakọta ụtụ ya. Ọ
sịrị ya, “Soro m.” 28 Ngwangwa, o biliri, hapụ ihe niile soro
ya. 29 Emesịa, Livayị kwadooro Jisọs oke oriri n’ụlọ ya, ọtụtụ
igwe ndị ọna ụtụ na ndị ọzọ soo ha n’oriri ahụ. 30 Ma ndị
Farisii na ndị ozizi iwu tamuru ntamu na-ajụ ndị na-eso ụzọ
ya sị, “Gịnị mere unu ji soro ndị ọna ụtụ na ndị mmehie na-
erikọ nri na-aṅụkọkwa ihe ọṅụṅụ?” 31 Jisọs zara sị, “Mkpa
dibịa adịghị akpa ndị ahụ dị ike, kama ọ bụ ndị ahụ na-esighị
ike. 32 Abịaghị m ịkpọ ndị ezi omume, kama abịara m ịkpọ
ndị mmehie ka ha chegharịa.” 33 Ha sịrị, “Ndị na-eso ụzọ Jọn
na ndị na-eso ụzọ ndị Farisii na-ebu ọnụ, na-ekpe ekpere oge
niile, ma ndị na-eso ụzọ gị na-eri, na-aṅụkwa.” 34 Jisọs sịrị
ha, “Ndị a kpọrọ oriri n’ọlụlụ di na nwunye, ha ga-ebu ọnụ
mgbe ha na onye na-alụ nwunye ọhụrụ nọ? 35 Ma oge na-
abịa mgbe a ga-ewepụ onye na-alụ nwunye n’etiti ha, mgbe
ahụ ka ha ga-ebu ọnụ.” 36 Ọ tụụrụ ha ilu a, “O nweghị onye
na-adọkara akwa ọhụrụ were ya kwachie akwa ochie. Ọ bụrụ
na e mee nke a, ọ pụtara na a dọwaala akwa ọhụrụ ahụ n’ihi
na nke ahụ eji kwachie ya agaghị adaba. 37 N’ụzọ dị otu a
kwa, mmadụ adịghị agbanye mmanya ọhụrụ dị ike n’ime
karama akpụkpọ ochie. N’ihi na ike si na mmanya ọhụrụ ahụ
ga-eme ka karama ahụ gbawaa. Mmanya ahụ ga-awụfukwa,
karama ahụ a laa n’iyi. 38 Ma ọ dị mma ịgbanye mmanya
ọhụrụ n’ime karama akpụkpọ ọhụrụ. 39 O nweghị onye ṅụsịrị
mmanya ochie ga-achọ ịṅụ mmanya ọhụrụ, n’ihi na ọ ga-asị,
‘Nke ochie ahụ ka mma.’”

6 N’otu ụbọchị izuike, mgbe Jisọs na-agafe n’ubi a kụrụ ọka.
Ndị na-eso ụzọ ya malitere ịghọrọ ụfọdụ n’ime ogbe ọka

ndị ahụ, na-amazu ha n’aka, ma na-ata ha. 2 Ụfọdụ ndị Farisii
sịrị, “Gịnị mere unu ji na-eme ihe megidere iwu n’ụbọchị
izuike?” 3 Jisọs zara ha sị, “Ọ bụ na unu agụtaghị ihe Devid
mere mgbe agụụ gụrụ ya na ndị so ya? 4 Otu o si banye n’ụlọ
Chineke, were achịcha a na-eche n’ihu ya, nyetụkwa ndị ya
na ha so, achịcha nke onye ọbụla na-ekwesighị ịta ma ọ bụghị
naanị ndị nchụaja.” 5 Mgbe ahụ ọ gwara ha sị, “Nwa nke
Mmadụ bụ Onyenwe Ụbọchị Izuike.” 6 N’ụbọchị izuike ọzọ,
ọ banyere n’ụlọ ekpere na-ezi ihe. Otu nwoke nọkwa n’ebe
ahụ onye aka nri ya kpọnwụrụ akpọnwụ. 7 Ndị Farisii na
ndị ode akwụkwọ na-achọ ụzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya
mere ha lekwasịrị ya anya ịhụ ma ọ ga-agwọ ọrịa n’ụbọchị
izuike. 8 Ma ebe ọ maara ihe ha na-ezube n’obi ha, ọ kpọrọ
nwoke ahụ nke aka ya kpọnwụrụ akpọnwụ sị ya, “Bilie bịa
guzoro n’etiti ebe a.” Nwoke ahụ pụtara bịa guzoro ebe ahụ.
9 Mgbe ahụ Jisọs sịrị ha, “Ka m jụọ unu, gịnị ziri ezi n’iwu
ime n’ụbọchị izuike; ọ bụ ime ihe ọma ka ọ bụ ime ihe ọjọọ;
ịzọpụta ndụ ka ọ bụ ịla ndụ n’iyi?” 10 Mgbe o lesiri ha niile
anya gburugburu, ọ sịrị ya, “Setịpụ aka gị.” O mere nke a, aka
ya dịkwara mma ọzọ. 11 Ha were iwe nke ukwuu ma malite
na-ekwurịtara n’etiti onwe ha ihe ha nwere ike ime Jisọs. 12
N’ụbọchị ndị ahụ, ọ gara rigoro n’elu ugwu ikpe ekpere. Ọ
nọrọ abalị ahụ niile na-ekpe ekpere nye Chineke. 13 Mgbe
chi bọrọ, ọ kpọrọ ndị niile na-eso ụzọ ya, site n’ime ha họrọ
mmadụ iri na abụọ ndị ọ kpọrọ ndị ozi ya. 14 Saimọn (onye ọ
kpọrọ Pita) na Andru nwanne ya, Jemis Jọn, Filip Batalomi.
15 Matiu Tọmọs, Jemis nwa Alfiọs, Saimọn onye a na-akpọ
Zilọt. 16 Judas nwa Jemis na Judas Iskariọt onye raara ya nye.
17 Ya na ha rịdatara ga n’ebe ala dị larịị. Igwe ndị na-eso ụzọ
ya na oke igwe mmadụ sitere na Judịa, na Jerusalem nakwa
obodo dị na nsọtụ mmiri nke Taịa na Saịdọn. 18 Ndị bịara
ịnụrụ okwu ya na ka a gwọọ ha ọrịa ha. A gwọkwara ọtụtụ
ndị mmụọ na-adịghị ọcha na-esogbu. 19 Igwe mmadụ ahụ
gbalịrị ịmetụ ya aka, n’ihi na ike dị ukwuu si ya n’ahụ na-apụ
na-agwọ ha niile. 20 O weliri anya lee ndị na-eso ụzọ ya,
sị ha, “Ngọzị na-adịrị unu bụ ndị ogbenye, n’ihi na alaeze
Chineke bụ nke unu. 21 Ngọzị na-adịrị unu ndị agụụ na-agụ
ugbu a, n’ihi na afọ ga-eju unu. Ngọzị na-adịrị unu ndị na-ebe
akwa ugbu a, n’ihi na unu ga-achị ọchị. 22 Ngọzị na-adịrị unu
mgbe ndị mmadụ na-akpọ unu asị, mgbe ha na-achụpụ unu,
na-akparị unu, na-ajụ aha unu, n’ihi Nwa nke Mmadụ. 23
“Ṅụrịanụ ọṅụ ma wuliekwanụ elu n’ihi ọṅụ n’ụbọchị ahụ,
n’ihi na ụgwọ ọrụ unu dị ukwuu n’eluigwe. N’ihi na otu a
ka ndị nna nna ha mesoro ndị amụma. 24 “Ma ahụhụ na-
adịrị unu ndị ọgaranya, n’ihi na unu eketala nkasiobi unu. 25
Ahụhụ na-adịrị ndị afọ juru ugbu a, n’ihi na agụ ga-agụkwa
unu. Ahụhụ na-adịrị ndị na-achị ọchị ugbu a, n’ihi na unu ga-
eru ụjụ, bee akwa. 26 Ahụhụ na-adịrị unu mgbe ndị mmadụ
niile na-ekwu okwu ọma gbasara unu, n’ihi na otu a ka ndị
bụ nna ha mesoro ndị amụma ụgha.” 27 “Ma a na m agwa
unu ndị na-ege m ntị: hụnụ ndị iro unu n’anya, mekwaaranụ
ndị kpọrọ unu asị ihe ọma. 28 Gọzienụ ndị na-abụ unu ọnụ,
ma kpekwaaranụ ndị na-akparị unu ekpere. 29 Ọ bụrụ na
onye ọbụla a maa gị ụra n’otu ntị, tụgharịara ya ntị gị nke
ọzọ. Ọ bụrụkwa na onye ọbụla anara gị uwe ahụ gị, nyekwa
ya uwe ime ahụ gị. 30 Nye onye ọbụla rịọrọ gị ihe. Ọ bụrụkwa
na mmadụ ewere ihe bụ nke gị, agala ịnapụta ya. 31 Dịka unu
si chọọ ka ndị mmadụ mesoo unu, sitekwanụ otu a na-emeso
ha. 32 “Ọ bụrụ naanị ndị hụrụ unu n’anya ka unu na-ahụ
n’anya, gịnị ga-abụ uru unu? N’ihi na ọbụladị ndị mmehie, ọ
bụ ndị hụrụ ha n’anya ka ha na-ahụkwa n’anya. 33 Ọ bụrụkwa
naanị ndị na-emere unu ihe ọma ka unu na-emere ihe ọma,
gịnị ga-abụ uru unu? N’ihi na ndị mmehie na-enyekwara ndị
na-enyere ha aka aka. 34 Ọ bụrụkwa na unu agbazinye naanị
ndị nwere ike ịkwụghachi unu ihe, gịnị ga-abụ uru unu? N’ihi
na ndị mmehie na-agbazinyekwa ndị mmehie ibe ha na-atụ
anya ka a kwụghachikwa ha n’ozuzu oke. 35 Hụnụ ndị iro
unu n’anya, na-emekwa ezi ihe nye ha, gbazinyenụ ndị nọ na
mkpa ihe ha chọrọ, na-eleghị anya na ha ga-akwụghachi unu.
Mgbe ahụ, ụgwọ ọrụ unu ga-adị ukwuu, unu ga-egosikwa na
unu bụ ụmụ nke Onye kachasị ihe niile elu, n’ihi na ebere ya
na-adịrị ndị ajọ omume na ndị na-enweghị mmụọ ekele n’ime
ha. 36 Nweenu obi ebere dị ka Nna unu si nwee obi ebere. 37
“Unu ekpela ndị ọzọ ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe. Unu
amala ndị ọzọ ikpe ka a ghara ịma unu ikpe. Gbagharanụ
ndị ọzọ, a ga-agbagharakwa unu. 38 Nyenụ, n’ihi na a ga-
enyekwa unu. Onyinye unu ga-anata ga-abụ nke juru eju,
nke a bịadara nke ọma, yọkọtakwa ayọkọta nke na-ejubiga
oke ka a ga-adọkwasị gị n’ahụ; n’ihi na ọ bụ ihe i na-eji atụ
ihe ka a ga-eji tụọrọ gị.” 39 Ọ tụkwaara ha ilu a, “Onye ìsì ọ
pụrụ idu onye ìsì ibe ya? Ha abụọ ọ gaghị adaba n’ime olulu?
40 Onye na-eso ụzọ onye ozizi anaghị akarị onye nkuzi ya,
kama mgbe ọ mụtasịrị ọ ga-amata ihe dị ka onye nkuzi ya. 41
“Gịnị mere i ji elee ntakịrị ahịhịa dị nwanna gị n’anya, ma ị
dịghị ahụta obodobo osisi dị gị onwe gị n’anya? 42 Ị ga-esi
aṅaa sị nwanna gị, ‘Nwanna a, ka m wepụ gị ntakịrị ahịhịa dị
gị n’anya,’ mgbe gị onwe gị na-ahụghị obodobo osisi dị gị
n’anya? Gị onye ihu abụọ, buru ụzọ wepụ obodobo osisi dị gị
n’anya ka i nwee ike ịhụzi ụzọ nke ọma wepụ ntakịrị ahịhịa
dị nwanna gị n’anya. 43 “Ezi osisi adịghị amị mkpụrụ ọjọọ. Ọ
dịkwaghị osisi ọjọọ na-amị mkpụrụ ọma. 44 Ọ bụ mkpụrụ
osisi mịrị ka e ji ama ụdị osisi ọ bụ. Ndị mmadụ adịghị aghọta
fiig site n’osisi ogwu, otu a kwa o nweghị onye na-aghọta
mkpụrụ grepu n’obi ogwu. 45 Ezi mmadụ na-esite n’akụ ọma
juru ya obi na-arụpụta ezi ọrụ, otu a kwa, ajọ mmadụ na-
esite n’obi ọjọọ ya na-arụpụta ajọ ọrụ. N’ihi na ihe ọbụla dị
mmadụ n’obi bụ ihe na-apụta n’ọnụ ya. 46 “Gịnị mere unu ji
na-akpọ m, ‘Onyenwe anyị, Onyenwe anyị,’ ma unu adịghị
eme ihe m kwuru? 47 Achọrọ m igosi unu ihe onye ọbụla na-
abịakwute m nke na-anụ okwu m, ma na-ejikwa ihe ọ na-
anụ akpọrọ ihe, yiri. 48 Onye ahụ yiri nwoke wuru ụlọ, onye
gwumiri ala, doo ntọala ụlọ ahụ n’elu oke nkume. Mgbe idee
mmiri bịara were ike ya tie n’ụlọ ahụ, o nweghị ike ime ka ọ
maa jijiji n’ihi na e wusiri ya ike. 49 Ma onye ahụ nụrụ okwu
m, nke na-ejighị ihe ọ nụrụ mee ihe, dị ka nwoke wukwasịrị
ụlọ ya n’elu ala, nke na-enweghị ntọala ọbụla. Mgbe idee
mmiri bịara were ike ya tie n’ụlọ ahụ, ụlọ ahụ dara daruo ala,
ọdịda ya dị ukwuu.”

7 Mgbe o kwusiri okwu ndị a nye ndị na-ege ya ntị, ọ
banyere na Kapanọm. 2 Ma e nwere otu ọchịagha nke
nwere otu ohu nwoke ọ hụrụ n’anya. Onye nọ n’ọrịa na n’ọnụ
ọnwụ. 3 Mgbe ọ nụrụ ihe banyere Jisọs, o zipụrụ ụfọdụ ndị
okenye ndị Juu ka ha gaa rịọrọ ya ka ọ bịa gwọọ ohu ya. 4
Mgbe ha bịakwutere Jisọs, ha rịọsiri ya arịrịọ ike sị, “O kwesiri
ka i mere ya ihe a. 5 N’ihi na ọ hụrụ obodo anyị n’anya. O
wukwaara anyị ụlọ ekpere.” 6 Jisọs sooro ha gawa. Ma mgbe
ọ nọ nso n’ụlọ ya, onye ọchịagha ahụ zipụrụ ndị enyi ya ka

ha ga sị ya, "Onyenwe anyị, esogbukwala onwe gị, n'ihi na
etorughị m ka ị bata n'okpuru ụlọ m. 7 Ọ bụ ya mere na-
echeghị m na m toruru ịpụta bịa zute gị. Ma kwuo okwu, ọ
ga-agwọkwa odibo m. 8 N'ihi na mụ onwe m bụkwa onye nọ
n'okpuru ikike ọchịchị, nwee ndị agha nọ n'okpuru m. Ana m
asị onye nke a 'gaa,' ọ gaa, sịkwa onye nke ọzọ 'bịa,' Ọ bịa.
Ana m asị ohu m, 'mee nke a,' ọ na-emekwa ya." 9 Mgbe Jisọs
nụrụ okwu niile a, o juru ya anya nke ukwuu. Ọ tụgharịrị
gwa igwe mmadụ ndị na-eso ya sị, "Asị m unu, ahụbeghị m
okwukwe dị otu a ọ bụladị n'Izrel." 10 Mgbe ndị ozi ahụ
laghachiri n'ụlọ, ha chọpụtara na ahụ adịla ohu ahụ mma. 11
O ruo mgbe nwa oge gasịrị, ọ gara n'obodo a na-akpọ Nain.
Ndị na-eso ụzọ ya na ọtụtụ igwe mmadụ ndị ọzọ sooro ya gaa.
12 Mgbe ọ na-abịaru nso n'ọnụ ụzọ e si abata n'obodo ahụ, o
nwere otu nwoke nwụrụ anwụ nke a na-ebupụ, otu nwa nke
nne ya mụrụ. Nne ya ahụ bụ nwanyị di ya nwụrụ, oke igwe
mmadụ si n'obodo ahụ sonyekwara ya. 13 Mgbe Onyenwe
anyị hụrụ ya, o meere ya obi ebere ma sị ya, "Ebela akwa."
14 Mgbe ahụ ọ gara nso metụ igbe ozu ahụ aka, ndị bu ya
kwụsịrị. Ọ sịrị, "Nwokorobịa, asị m gị bilie!" 15 Nwoke ahụ
nwụrụ anwụ biliri, nọdụ ala, bido ikwu okwu, ọ kpọnyere ya
nne ya. 16 Egwu tụrụ ha niile, ha tokwara Chineke sị, "Onye
amụma dị ukwuu apụtala n'etiti anyị, Chineke abịala inyere
ndị ya aka!" 17 Akụkọ a banyere ya ruru Judịa niile na obodo
nta niile gbara ya gburugburu. 18 Ndị na-eso ụzọ Jọn kọọrọ
ya maka ihe ndị a niile. Jọn kpọrọ mmadụ abụọ n'ime ndị na-
eso ụzọ ya, 19 zie ha ka ha jekwuru Onyenwe anyị jụọ ya
ajụjụ sị, "Ọ bụ gị bụ onye ahụ ga-abịa. Ka anyị ga-ele anya
ọbịbịa onye ọzọ?" 20 Mgbe ụmụ nwoke ahụ bịakwutere ya,
ha sịrị, "Jọn omee baptizim ziri anyị ka anyị jụọ gị sị, 'Ọ bụ gị
bụ onye ahụ ga-abịa ka anyị ga-ele anya ọbịbịa onye ọzọ?'"
21 Mgbe ahụ ọ gwọrọ ọtụtụ ndị nwere ọrịa, na nrịa nrịa dị
iche iche, na mmụọ ọjọọ. O mekwara ka ọtụtụ ndị kpuru ìsì
hụ ụzọ ọzọ. 22 Ọ zaghachiri ndị ozi ahụ sị, "Laghachinụ azụ
gaa kọọrọ Jọn ihe unu hụrụ na nke unu nụrụ; ndị kpuru ìsì na-
ahụ ụzọ, ndị ngwụrọ na-aga ije, ndị ekpenta ka a na-eme ka
ha dị ọcha, ndị ntị chiri na-anụ ihe, a na-eme ka ndị nwụrụ
anwụ si n'ọnwụ bilie, a na-ezisara ndị ogbenye oziọma. 23
Ngọzị na-adịrị onye ahụ na-enweghị ihe mkpasu iwe n'ihi
m." 24 Mgbe ndị na-eso ụzọ Jọn pụrụ, Jisọs bidoro ịgwa igwe
mmadụ ahụ okwu banyere Jọn sị, "Gịnị ka unu gara n'ọzara
ịhụ? Ọ bụ ahịhịa achara nke ikuku na-ebugharị? 25 Ma gịnị
ka unu pụrụ ịga ịhụ? Ọ bụ nwoke yi uwe mara mma? E e, ndị
na-eyi uwe dị oke ọnụahịa, ndị na-ebikwa n'oke oriri na oke
ọṅụṅụ bi n'ụlọeze. 26 Ma gịnị ka unu pụrụ ka unu ga-ahụ? Ọ
bụ onye amụma? E, ana m a gwa unu, unu hụrụ onye karịrị
onye amụma. 27 Ọ bụ onye a bụ onye ahụ e dere ihe banyere
ya sị, "'Aga m ezipu onyeozi m n'ihu gị, onye ga-edozi ụzọ gị
n'ihu gị.' 28 Agwa m unu, n'etiti ndị nwanyị mụrụ, ọ dịghị
onye dị ukwuu karịa Jọn, ma onye dịkarịsịrị nta n'alaeze
Chineke dị ukwuu karịa ya." 29 (Ndị mmadụ niile nụrụ nke a,
tinyekwara ndị ọna ụtụ, nabatara n'ụzọ Chineke bụ nke ziri
ezi, n'ihi na Jọn emela ha baptizim. 30 Ma ndị Farisii na ndị
ozizi iwu jụrụ imezu ebumnobi Chineke nye ha onwe ha,
n'ihi na ha anabataghị ka Jọn mee ha baptizim.) 31 Ọ gara
n'ihu sị ha, "Ma gịnị ka m ga-eji tụnyere ndị bi n'ọgbọ a? Gịnị
ka ha yiri? 32 Ha dị ka ụmụntakịrị nọ n'ọma ahịa na-akpọ ibe
ha oku na-asị, "'Anyị gburu unu ọja, ma unu adịghị ete egwu.
Anyị bụrụ abụ ịkwa ozu, ma unu ebeghị akwa.' 33 N'ihi na
Jọn omee baptizim bịara na-erighị achịcha maọbụ ṅụọ ihe
ọṅụṅụ ma unu sịrị, 'Mmụọ ọjọọ bi n'ime ya.' 34 Nwa nke
Mmadụ bịara na-eri ihe oriri na-aṅụkwa ihe ọṅụṅụ, ma unu
sịrị, 'Lee, onye oke oriri na onye oke aṅụmaṅụ, enyi ndị ọna
ụtụ na ndị mmehie.' 35 Ma e sitela n'ụmụ ya niile nwapụta
amamihe n'onye ziri ezi." 36 Otu onye n'ime ndị Farisii kpọrọ
ya oriri. Ọ gara n'ụlọ onye Farisii ahụ, ma nọdụ ala n'oche
nri. 37 Ma otu nwanyị nke bi n'obodo ahụ, onye birila ndụ
mmehie, mgbe ọ matara na ọ nọ n'ụlọ onye Farisii ahụ na-eri
nri, o jiri otu karama alabasta mmanụ otite bata n'ụlọ ahụ.
38 Ka o guzoro n'azụ ụkwụ ya na-ebe akwa, ọ malitere iji
anya mmiri ya na-awụsa n'ụkwụ ya. O jiri agịrị isi ya hichaa
anya mmiri ahụ, sutu ụkwụ ya ọnụ, ma wụsa mmanụ otite
isi ụtọ ahụ na ha. 39 Mgbe onye Farisii ahụ kpọrọ ya oriri
hụrụ ihe nke a, o kwuru n'obi ya sị, "A sị na nwoke a bụ onye
amụma, ọ gaara amata ụdị mmadụ nwanyị a na-emetụ ya aka
bụ, na ọ bụ onye mmehie." 40 Jisọs zara ya sị, "Saimọn, e
nwere m ihe m chọrọ ịgwa gị." Ọ sịrị ya, "Onye ozizi gwa m
ya." 41 "Ndị ikom abụọ ji onye na-ebinye ndị mmadụ ego
n'ọmụrụnwa ụgwọ. Otu onye ji ya narị ego ise, onye nke ọzọ
ji ya iri ego ise. 42 Mgbe ha na-enweghị ike ịkwụghachi ụgwọ
ha ji ya, ọ gbaghara ha ụgwọ ahụ. Ugbu a, onye n'ime ha ga-
ahụ ya n'anya karịa?" 43 Saimọn zara sị, "Ọ dị m ka ọ bụ
onye nke ọ gbaghara ụgwọ dị ukwuu." Ọ sịrị ya, "Ị kpeziri."
44 Mgbe ahụ ọ tụgharịrị n'ebe nwanyị ahụ nọ gwa Saimọn sị,
"Ị hụrụ nwanyị a? A batara n'ụlọ gị, i kunyeghị m mmiri ka
m saa ụkwụ m, ma nwanyị a ejirila anya mmiri ya sachaa
ụkwụ m, jirikwa agịrị isi ya hichaa ha. 45 Ị sutughị m ọnụ, ma
kemgbe m batara n'ụlọ a, o zubeghị ike isutu ụkwụ m ọnụ. 46
Ị teghị m mmanụ ọbụla n'isi, ma lee, o werela mmanụ otite
isi ụtọ wụkwasị m n'ụkwụ. 47 Ya mere, ana m agwa gị sị, a
gbagharala ya mmehie ya niile o mehiere, n'ihi na ọ nwere
ịhụnanya dị ukwuu. Ma onye nwetara mgbaghara dị nta,
na-enwe ịhụnanya dị nta." 48 Mgbe ahụ ọ gwara ya sị, "A
gbagharala gị mmehie gị." 49 Ma ndị ọzọ soro ya nọdụ na-
eri nri bidoro ikwu n'etiti onwe ha na-asị, "Onye bụ onye a
nwere ike ọ bụladị ịgbaghara mmehie?" 50 Ọ sịrị nwanyị ahụ,
"Okwukwe gị azọpụtala gị, laa n'udo."

8 Mgbe ihe ndị a gasịrị, ọ gara n'obodo ukwu niile na
n'obodo nta niile na-ekwusa ma na-ewetakwara ndị
mmadụ oziọma nke alaeze Chineke. Ndị ozi iri na abụọ ahụ
sokwa ya, 2 na ụmụ nwanyị ụfọdụ ndị a chụpụrụ mmụọ ọjọọ
site n'ime ha, gwọkwa ha nrịa nrịa: Meri Magdalin onye e
sitere n'ime ya chụpụ mmụọ ọjọọ asaa, 3 na Joana nwunye
Chuza onye na-elekọta ụlọeze Herọd na akụ ya niile, na
Suzana, na ọtụtụ ndị ọzọ ndị ji akụ ha na-enyere ha aka. 4
Mgbe oke igwe mmadụ gbakọrọ ha na ndị mmadụ si n'obodo
dị iche iche bịakwute ya. Ọ tụụrụ ha ilu a sị, 5 "Ọgha mkpụrụ
pụrụ ịkụ mkpụrụ ya, mgbe ọ nọ na-agha mkpụrụ ndị a, ụfọdụ
n'ime mkpụrụ ahụ dara n'akụkụ ụzọ ebe ndị mmadụ zọrọ
ha ụkwụ, ụmụ nnụnụ bịakwara tụrịa ha loo. 6 Ụfọdụ n'ime
ha dakwasịrị n'elu nkume. Mgbe ha puputara chọọ ito, ha
kpọnwụrụ n'ihi na mgbọrọgwụ ha enweghị ike ịmịta mmiri
mkpụrụ ahụ ga-eji dị ndụ. 7 Ụfọdụ dara n'etiti ogwu, ogwu
ndị a sooro ha puo ma kpagbuo ha. 8 Ụfọdụ n'ime mkpụrụ
dara n'ezi ala. Ha puputara, too, mịa mkpụrụ dị otu narị
n'ọnụọgụgụ." Mgbe o kwusiri nke a, ọ sịrị ha, "Onye ọbụla
nwere ntị ịnụ ihe, ya nụrụ." 9 Ndị na-eso ụzọ ya jụrụ ya ihe

ilu a pụtara. **10** Ọ sịrị, “Ọ bụ unu ka e nyere ịmata ihe omimi
niile nke alaeze Chineke, ma ndị ọzọ ga-anụ ya naanị n’ilu.
Site n’ụzọ dị otu a, “‘ha ga na-ele anya, ma ha agaghị ahụ ihe
ọbụla. Ha ga na-anụ ntị ma ha agaghị aghọta ihe ọbụla.’ **11**
“Nke a bụ nkọwa ilu ahụ. Mkpụrụ ahụ bụ okwu Chineke.
12 Mkpụrụ dara n’akụkụ ụzọ nọchiri anya ndị nụrụ okwu
Chineke, ma ekwensu bịara napụ ha okwu ahụ n’obi ha, ka ha
ghara ikwere ma nwetakwa nzọpụta. **13** Mkpụrụ ndị ahụ
dara n’elu nkume nọchiri anya ndị nụrụ okwu Chineke jiri
ọṅụ nabata ya, ma ha enweghị mgbọrọgwụ n’ime ha. Ha na-
ekwere naanị nwa oge nta, ma mgbe ọnwụnwa bịara ha na-
adachapụ. **14** Mkpụrụ nke dara n’etiti ogwu nọchiri anya ndị
nụrụ okwu Chineke, ma mgbe ha na-aga n’ụzọ ha, echiche
banyere akụ na ihe ụtọ nke ụwa na-akpagbu okwu ahụ, mee
ka ha ghara ịmị mkpụrụ. **15** Ma mkpụrụ ndị ahụ dara n’ezi
ala nọchiri anya ndị jiri obi ghere oghe na mmụọ ziri ezi
nabata okwu ahụ ma werekwa ndidi mịpụta mkpụrụ. **16** “Ọ
dịghị onye ọbụla, nke na-amụnye oriọna zoo ya n’ime igbe
maọbụ dọnye ya n’okpuru ihe ndina. Kama, ọ na-adọkwasị ya
n’elu ihe ịdọba ọkụ ka ndị ọbụla na-abata n’ụlọ ahụ jiri ya hụ
ụzọ. **17** Ọ dịghị ihe ọbụla zoro ezo nke na-agaghị emesịa pụta
ìhè, ọ dịkwaghị ihe ọbụla dị nzuzo nke a na-aghaghị eme ka ọ
pụta ìhè. **18** Ya mere, kpacharanụ anya otu unu si ege ntị.
N’ihi na ọ bụ onye ahụ nwere ihe ka a ga-enye karịa, ma onye
ahụ na-enweghị, ọ bụladị nke o nwere, ka a ga-anapụ ya.” **19**
N’oge a, nne ya na ụmụnne ya nwoke bịakwutere ya. Ma ha
enweghị ike ịbịaru ya nso n’ihi igwe mmadụ. **20** Otu onye
gwara ya sị, “Nne gị na ụmụnne gị ndị nwoke guzo n’ezi, ha
chọrọ ịhụ gị.” **21** Ọ zara sị, “Nne m na ụmụnne m ndị nwoke
bụ ndị ahụ na-anụ okwu Chineke ma jiri ya mere ihe.” **22** Otu
ụbọchị, ya na ndị na-eso ụzọ ya banyere n’ụgbọ mmiri, ọ sịrị
ha, “Ka anyị gafee n’ofe nke ọzọ nke osimiri.” Nke a mere ha
ji nụpụ ụgbọ, **23** ma mgbe ha na-aga, ọ rahụrụ ụra. Oke ifufe
malitere ife n’elu ọdọ mmiri ahụ, nke mere na mmiri na-
awụbanye n’ime ụgbọ ha, mee ka ha nọrọ n’oke nsogbu. **24**
Ha gara kpọtee ya na-eti mkpu, “Nna anyị ukwu! Nna anyị
ukwu! Lee na anyị n’ala n’iyi!” O biliri, baara ifufe na ebili
mmiri ahụ mba. Ha dara jụụ, ebe niile dekwara jii. **25** Ọ sịrị
ha, “Ebee ka okwukwe unu dị?” Ha ji oke egwu na oke iju
anya jụrịta onwe ha sị, “Onye bụ onye a? Ọ na-enye ọ bụladị
ifufe na ebili mmiri iwu, ha na-aṅakwa ya ntị.” **26** Ha kwọrọ
ụgbọ mmiri rute n’ala Gerazin, nke dị n’ofe mmiri Galili. **27**
Mgbe o si n’ụgbọ mmiri rịpụta n’elu ala, otu nwoke obodo
ahụ onye mmụọ ọjọọ bi n’ime ya zutere ya. Nwoke a ebighị
n’ụlọ maọbụ yie uwe ogologo oge, ma ebe obibi ya bụ ebe a
na-eli ozu. **28** Mgbe ọ hụrụ Jisọs, ọ bịara daa n’ihu ya, tie
mkpu n’oke olu sị, “Gịnị ka mụ na gị nwekọrọ Jisọs, Ọkpara
Chineke Onye kachasị ihe niile elu? Biko arịọ m gị, atala m
ahụhụ.” **29** N’ihi na o nyela mmụọ ahụ na-adịghị ọcha iwu
ka o site n’ime ya pụta. Ọtụtụ oge, mmụọ ọjọọ a na-ejidesi
ya ike, n’agbanyeghị na eji ụdọ igwe kee ya aka na ụkwụ,
debe ebe a na-eche ya nche, ọ na-adọbisi ụdọ igwe e ji kee ya,
mmụọ ọjọọ a na-eduru ya gaa n’ime ọzara. **30** Jisọs jụrụ ya sị,
“Gịnị bụ aha gị?” Ọ zara sị, “Lijiọn,” n’ihi na igwe mmụọ ọjọọ
bi n’ime ya. **31** Ha rịọsiri ya arịrịọ ike ka ọ ghara inye ha iwu
ka ha banye n’Abis. **(Abyssos g12)** **32** Igwe ezi nọ n’akụkụ ugwu
dị ebe ahụ nso na-akpa nri. Mmụọ ọjọọ ndị a rịọrọ Jisọs ka o
nye ha ike ka ha banye n’ime ha. Jisọs nyere ha ike. **33** Mmụọ
ọjọọ ndị ahụ sitere n’ime nwoke a pụọ banye n’ime ezi ndị
ahụ, igwe ezi ahụ niile sitere na mkputamkpu ala ọnụ mmiri
ahụ gbara ọsọ dabanyechaa n’ime mmiri ebe osimiri riri ha.
34 Mgbe ndị na-elekọta ezi ahụ hụrụ ihe mere, ha gbara ọsọ
gaa n’ime obodo na n’obodo nta niile dị gburugburu ebe ahụ
kọsaa ihe mere. **35** Ndị mmadụ pụtara ịhụ ihe mere. Mgbe ha
rutere ebe Jisọs nọ, ha hụrụ nwoke ahụ e si n’ime ya chụpụ
mmụọ ọjọọ ndị ahụ, ebe ọ nọdụrụ ala yiri uwe ma nọrọkwa
n’ezi uche ya. Egwu tụrụ ha. **36** Ndị hụrụ ka ihe a si mee
kọọrọ ha ka e siri gwọọ onye ahụ mmụọ ọjọọ na-esogbu. **37**
Mgbe ahụ, ndị niile bi na Gerazin na n’obodo gbara ebe ahụ
gburugburu rịọrọ Jisọs ka ọ hapụrụ ha obodo ha, n’ihi na
egwu dị ukwuu tụrụ ha. Ọ banyekwara n’ime ụgbọ mmiri ahụ
laghachi. **38** Nwoke a e sitere n’ime ya chụpụ mmụọ ọjọọ
rịọrọ ya ka o soro ya ma o zilagara ya, sị ya, **39** “Laghachi
n’ezinaụlọ gị kọọrọ ha ihe niile Chineke meere gị.” Nwoke
ahụ lara, gbasaa akụkọ ihe Jisọs meere ya n’obodo ahụ niile.
40 Mgbe Jisọs lọghachiri, igwe mmadụ nabatara ya n’ihi na ha
niile na-eche ya. **41** Mgbe ahụ otu nwoke nke aha ya bụ Jairọs,
onye bụ onyeisi n’ụlọ ekpere, bịara daa n’ala n’ụkwụ Jisọs na-
arịọ ya ka ọ bịa n’ụlọ ya. **42** N’ihi na otu nwata nwanyị ọ
mụtara naanị ya, nke gbara afọ iri na abụọ nọ n’ọnụ ọnwụ.
Mgbe ọ na-aga, igwe mmadụ ahụ na-akpagbu ya. **43** Ọ dị otu
nwanyị n’etiti ha nke nọrịị na-arịa ọrịa oruru ọbara afọ iri na
abụọ, onye mefuru ihe niile o ji n’aka ndị dibịa, ma ọ dịghị
onye nwere ike ịgwọ ya. **44** O sitere n’azụ ya metụ ọnụ uwe
ya aka. Ngwangwa, ọrịa oruru ọbara ahụ kwụsịkwara. **45** Jisọs
sịrị, “Onye metụrụ m aka?” Mgbe ọ na-enweghị onye pụtara
kwuo sị na ọ bụ ya. Pita gwara ya sị, “Nna anyị ukwu, igwe
mmadụ gbara gị gburugburu na-adakwasịkwa gị.” **46** Ma Jisọs
sịrị, “Otu onye metụrụ m aka; amatara m na ike esitela n’ime
m pụọ.” **47** Mgbe nwanyị ahụ hụrụ na ọ dịkwaghị ihe o nwere
ike ime iji zoo onwe ya, o ji ịma jijiji bịa daa n’ụkwụ ya. N’ihu
mmadụ niile, ọ kọrọ ihe mere o ji metụ ya aka na otu e sị
gwọọ ya n’otu ntabi anya. **48** Ọ gwara ya sị, “Ada m nwanyị,
okwukwe gị agwọọla gị. Laa n’udo.” **49** Mgbe ọ ka nọ na-ekwu
okwu, otu onye si n’ụlọ Jairọs bụ onyeisi ụlọ ekpere, bịara sị,
“Ada gị nwanyị anwụọla, enyekwala onye ozizi nsogbu ọzọ.”
50 Ma mgbe Jisọs nụrụ ozi a, ọ zara ya sị, “Atụla egwu, naanị
kwere, a ga-agwọkwa ya.” **51** Mgbe o rutere n’ụlọ Jairọs, o
kweghị ka onye ọbụla soro ya baa n’ime ụlọ ahụ ma ọ bụghị
naanị Pita, Jọn, Jemis, nne na nna nwata ahụ. **52** N’oge ahụ,
ha niile nọ na-ebe akwa na-eru ụjụ maka nwata ahụ. Ọ sịrị
ha, “Unu ebezila akwa, n’ihi na ọ nwụghị anwụ kama ọ nọ
n’ụra.” **53** Ha chịrị ya ọchị, n’ihi na ha matara na ọ nwụrụ
anwụ. **54** Ma o jidere ya n’aka, sị, “Nwa m, bilie!” **55** Mmụọ
ya lọghachiri, o bilitekwara mgbe ahụ. Ọ gwakwara ha ka ha
chọọrọ ya nri ka o rie. **56** Ihe a gbara ndị mụrụ ya gharịị ma ọ
nyere ha iwu ka ha ghara ịkọrọ onye ọbụla ihe mere.

9 Mgbe ọ kpọkọtara ndị ozi iri na abụọ ahụ, o nyere ha
ike na ịchị isi n’ebe mmụọ ọjọọ niile nọ na ịgwọ ọrịa dị
iche iche. **2** O nyere ha ikike, zipụ ha ikwusa alaeze Chineke
na ịgwọ ndị nrịa nrịa. **3** Ọ gwara ha sị, “Unu ewerekwala
ihe ọbụla maka njem a, maọbụ mkpanaka maọbụ akpa,
maọbụ achịcha maọbụ ego maọbụ uwe abụọ. **4** Ụlọ ọbụla unu
banyere, nọgidenụ n’ebe ahụ ruo mgbe unu hapụrụ obodo
ahụ. **5** Ma ebe ọbụla a na-anabataghị unu, kụchapụnụ aja
dị n’ụkwụ unu mgbe unu na-apụ n’obodo ahụ, ka ọ bụrụ
ihe ama megide ha.” **6** Ha gara n’obodo nta niile na-ekwusa

oziọma na-agwọkwa ndị ọrịa n'ebe niile. **7** Mgbe Herọd onye
ọchịchị nụrụ akụkọ banyere ihe niile merenụ, ọ gbagwojuru
ya anya n'ihi na ụfọdụ mmadụ na-asị, na Jọn omee baptizim
esitela na ndị nwụrụ anwụ bilie. **8** Ndị ọzọ na-asị na Ịlaija
apụtala, ebe ndị ọzọ na-asị na otu n'ime ndị amụma ochie
apụtakwala ndụ ọzọ. **9** Ma Herọd sịrị, "Mụ onwe bipụrụ isi
Jọn. Onye bụkwa onye a nke m na-anụ ihe banyere ya?" Ọ
gụrụ ya agụụ ịhụ ya. **10** Mgbe ndị ozi a lọtara, ha kọọrọ ya ihe
niile ha mere. Ọ kpọọrọ ha gaa n'obodo a na-akpọ Betsaida
ebe ha ga-anọ naanị ha. **11** Ma mgbe igwe mmadụ matara
nke a, ha sooro ya. Ọ nabatara ha ma gwakwa ha okwu maka
alaeze Chineke. Ọ gwọkwara ndị niile ọ dị mkpa na-emere ka
ahụ dị ha mma. **12** Mgbe anwụ bidoro ịda, ndị na-eso ụzọ ya
iri na abụọ bịakwutere ya sị ya, "Zilaga igwe mmadụ a ka ha
gaa n'ime obodo na n'obodo nta ndị gbara ebe a gburugburu,
ka ha chọtara onwe ha nri na ebe ndina n'ihi na ebe a anyị
nọ bụ ọzara." **13** Ọ zara ha sị, "Unu nye ha nri ka ha rie."
Ha zaghachiri ya sị, "Anyị nwere naanị ogbe achịcha ise na
azụ abụọ. Ma ọ bụghị na anyị ga aga zụọra mmadụ ndị a
niile nri." **14** Ndị nọ n'ebe ahụ ruru puku ndị nwoke ise. Ọ
gwara ndị na-eso ụzọ ya sị, "Meenụ ka ha nọdụ ala n'igwe
n'igwe, iri mmadụ ise, iri mmadụ ise." **15** Ha mere otu ahụ,
mee ka ha niile nọdụ ala. **16** O weere ogbe achịcha ise na azụ
abụọ ndị ahụ, lelie anya n'eluigwe, gọzie ma nyawaa ha, nye
ndị na-eso ụzọ ya ka ha keere igwe mmadụ ahụ. **17** Ha niile
riri rijuokwa afọ, a tụtụkọtara ihe fọdụrụ, tụtụjuo nkata iri
na abụọ n'iberibe achịcha fọdụrụ. **18** Otu ụbọchị mgbe ọ nọ
naanị ya na-ekpe ekpere, ndị na-eso ụzọ ya bịakwutere ya. Ọ
jụrụ ha sị, "Onye ka igwe mmadụ na-asị na m bụ?" **19** Ha zara
sị, "Ụfọdụ na-asị na ị bụ Jọn omee baptizim, ndị ọzọ sị na ị
bụ Ịlaija, ndị ọzọkwa, sị na ị bụ otu n'ime ndị amụma ochie
ahụ si n'ọnwụ bilie." **20** Ma ọ jụrụ ha, "Unu onwe unu, ọ
bụ onye ka unu na-asị na m bụ?" Pita zara sị, "Ị bụ Kraịst
nke Chineke." **21** Ma ọ dọrọ ha aka na ntị, nyesiekwa ha iwu
ike ka ha ghara ịgwa onye ọbụla nke a, **22** na-asị, "Nwa nke
Mmadụ aghaghị ịhụ ọtụtụ ahụhụ dị iche iche. Ndị okenye na
ndịisi nchụaja, na ndị ozizi iwu ga-ajụ ya. Aghaghị igbu ya,
ma n'ụbọchị nke atọ, a ga-eme ka o site n'ọnwụ bilie." **23**
Mgbe ahụ ọ sịkwara ha, "Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ iso m
n'azụ, ọ ghaghị ijụ onwe ya ma buru obe ya kwa ụbọchị na-
eso m. **24** N'ihi na onye ọbụla chọrọ izọpụta ndụ ya ga-atụfu
ya. Ma onye ọbụla nke tufuru ndụ ya n'ihi m, ga-azọpụta ya.
25 Uru ginị ka mmadụ nwere ma ọ bụrụ na o ritechaa ụwa
niile n'uru ma tufuo ndụ ya, maọbụ bụrụ onye a napụrụ ndụ
ya? **26** Onye ọbụla ihere m na ihere okwu m na-eme, ka ihere
ya ga-emekwa Nwa nke Mmadụ mgbe ọ ga-abịa n'ebube ya,
na n'ebube nke Nna ya, ya na ndị mmụọ ozi dị nsọ. **27** "N'ezie
asị m unu, ụfọdụ n'ime ndị guzo n'ebe a agaghị edetụ ọnwụ
ire tupu ha ahụ alaeze Chineke." **28** Mgbe ụbọchị asatọ gasịrị,
ọ kpọọrọ Pita na Jọn na Jemis gaa n'elu ugwu ikpe ekpere.
29 Mgbe ọ nọ na-ekpe ekpere, ụdịdị ihu ya gbanwere. Uwe
ya bidoro ịchaa ọcha nke ukwuu. **30** N'otu ntabi anya, ha
hụrụ ndị ikom abụọ ka ha na ya na-ekwu okwu. Ha bụ Mosis
na Ịlaija. **31** Ha pụtara n'ebube eluigwe dị ukwu na-ekwu
banyere nlaghachi ya, nke ọ na-aga imezu na Jerusalem. **32**
Pita na ndị ya na ha nọ na-arahụ ụra. Mgbe ha tetara, ha
hụrụ ebube ya na ndị ikom abụọ ya na ha nọ na-ekwurịta
okwu. **33** Mgbe ha na-ahapụ ya, Pita sịrị Jisọs, "Nna anyị
ukwu, ọ ga-adị mma ka anyị nọrọ ebe a ka anyị wuo ụlọ ikwu
atọ, otu ga-abụ nke gị, otu ga-abụ nke Mosis, otu ga-abụkwa
nke Ịlaija." Ọ mataghị ihe ọ na-ekwu. **34** Mgbe ọ ka kpụ okwu
n'ọnụ, igwe ojii pụtara kpuchie ha. Egwu tụkwara ha dị ka ha
na-aba n'igwe ojii ahụ. **35** Olu sitere n'igwe ojii ahụ daa sị,
"Onye a bụ Ọkpara m, onye m họpụtara; geenụ ya ntị." **36**
Mgbe olu ahụ kwusiri okwu, ha chọpụtara na Jisọs nọ naanị
ya. Ndị na-eso ụzọ ya kpuchiri ọnụ ha, debe ihe niile n'obi
ha, ọ dịkwaghị onye ọbụla ha gwara ihe ha hụrụ. **37** N'echi
ya, mgbe ha si n'ugwu ahụ rịdata, oke igwe mmadụ bịara
zute ya. **38** Otu nwoke si n'etiti igwe mmadụ ahụ jiri oke
olu tie mkpu sị, "Onye ozizi, arịọ m gị ka i lee nwa m nwoke
anya, n'ihi na naanị ya bụ nwa m nwere. **39** Mmụọ ọjọọ na-
ejide ya mee ka ọ na-eti mkpu. Ọ na-atụda ya n'ala, na-ese
ya ese, na-adọkwa ya adọ mee ka ọ na-agbọ ụfụfụ n'ọnụ. Ọ
dịghị mgbe ọ na-ahapụ ya kama ọ na-echihịasị ya ahụ. **40**
Arịọrọ m ndị na-eso ụzọ gị ka ha chụpụ ya, ma ha enweghị
ike." **41** Jisọs zara sị, "Leenụ ọgbọ rụrụ arụ, nke na-enweghị
okwukwe! Ruo olee mgbe ka mụ na unu ga-anọ, ruokwa olee
mgbe ka m ga-anagide ekweghị ekwe unu? Kpọtara m nwa
gị nwoke ahụ n'ebe a!" **42** Mgbe ọ na-abịa, mmụọ ọjọọ ahụ
kwadara ya n'ala sesie ya ike, ma Jisọs baara mmụọ ọjọọ ahụ
mba. Ọ gwọrọ nwata ahụ kpọnyekwa ya nna ya. **43** Ebube
ukwu nke Chineke tụrụ ha n'anya. Ma mgbe onye ọbụla nọ
na mgbagwoju anya n'ihi ọrụ ọ rụrụ, ọ sịrị ndị na-eso ụzọ
ya, **44** "Geenụ ntị nke ọma banyere ihe m chọrọ ịgwa unu. A
ga-arara Nwa nke Mmadụ nye n'aka ụmụ mmadụ." **45** Ma
ha aghọtaghị okwu a. E zonarịrị ya n'ebe ha nọ ka ha ghara
ịghọta ya. Egwu tụkwara ha ijụ ya ihe ọ pụtara. **46** Ịrụ ụka
dapụtara n'etiti ha banyere onye karịrị ibe ya ukwuu. **47** Ebe
Jisọs ma ihe ha na-eche, ọ kpọtara otu nwantakịrị mee ka o
guzo n'akụkụ ya. **48** Ọ gwara ha sị, "Onye ọbụla nabatara
nwata a n'aha m, nabatara m. Onye ọ bụlakwa nabatara m,
nabatara onye zitere m. Ọ bụkwa onye dịkarịsịrị nta n'etiti
unu bụ onye kachasị ukwuu." **49** Jọn a zaa sị, "Nna anyị ukwu,
anyị hụrụ otu onye ka o ji aha gị na-achụpụ mmụọ ọjọọ. Ebe
ọ na-esoghị anyị, anyị gbochiri ya." **50** Jisọs sịrị ya, "Unu
egbochila ya. N'ihi na onye ọbụla na-adịghị emegide unu
dịnyeere unu." **51** Mgbe oge o ji alaghachi na-abịaru nso, o
chere ihu ya iga Jerusalem. **52** O zipụrụ ndị ozi, ka ha buru ya
ụzọ gawa. Ka ha na-aga ha batara n'otu obodo nta nke ndị
Sameria ịkwado ihe niile tupu ọ bịa; **53** ma ha jụrụ ịnabata ya
n'ihi na o chere ihu iga Jerusalem. **54** Mgbe Jemis na Jọn ndị
na-eso ụzọ ya hụrụ nke a, ha sịrị ya, "Onyenwe anyị, ị chọrọ
ka anyị nye iwu ka ọkụ site n'eluigwe bịa laa ha n'iyi?" **55** Ọ
tụgharịrị bara ha mba. **56** Ma ha pụrụ banye n'obodo nta ọzọ.
57 Mgbe ha nọ na-aga ije a, otu nwoke sịrị ya, "Aga m eso gị
gaa ebe ọbụla ị na-aga." **58** Jisọs zara, sị, "Nkịta ọhịa nwere
ọnụ ebe ha na-edina, ụmụ nnụnụ nke igwe nwekwara akwụ,
ma Nwa nke Mmadụ enweghị ebe ọ na-atụkwasị isi." **59** Ọ
gwara onye ọzọ sị, "Soro m." Ma ọ sịrị ya. Onyenwe anyị,
"Biko, nye m ohere ka m gaa buru ụzọ lie nna m." **60** Ma ọ
sịrị ya, "Hapụ ndị nwụrụ anwụ ka ha lie ndị nwụrụ anwụ
ibe ha. Ma gị gaa kwusaa alaeze nke Chineke." **61** Ma onye
ọzọkwa, sịrị ya, "Aga m eso gị, Onyenwe m, ma kwere ka m
buru ụzọ gaa sị ndị ezinaụlọ m nọdụnụ nke ọma." **62** Jisọs sịrị
ya, "Onye ọbụla jidere aka n'ọgụ anụ ụlọ na-adọkpụ ma na-
ele anya n'azụ ekwesighị alaeze Chineke."

10 Mgbe nke a gasịrị, Onyenwe anyị họpụtara iri mmadụ
asaa na abụọ ndị ọzọ, zipụ ha mmadụ abụọ abụọ ka ha
buru ya ụzọ gaa n’obodo niile nakwa ebe niile ọ na-achọ iga.
2 Ọ sịrị ha, “Owuwe ihe ubi dị ukwuu ma ndị ọrụ dị naanị
ole na ole. Ya mere, rịọọnụ Onyenwe owuwe ihe ubi ka o
zite ndị ọrụ n’owuwe ihe ubi ya. 3 Gaanụ! Ma lee, ana m
ezipu unu dị ka ụmụ atụrụ n’etiti agụ. 4 Unu ewerekwala
ego maọbụ akpa maọbụ akpụkpọụkwụ. Unu ekelekwala onye
ọbụla n’ụzọ. 5 “Mgbe unu banyere n’ụlọ ọbụla, burunu ụzọ
sị, ‘Udo dịrị n’ụlọ a.’ 6 Ọ bụrụ na mmadụ udo bi n’ụlọ ahụ,
udo unu ga-adịnyekwara ya. Ọ bụrụkwanụ na onye bi n’ụlọ
ahụ abụghị onye udo, udo unu ji bịa ga-alọghachitekwara
unu. 7 Nọgidenụ n’ebe ahụ, na-erinụ ma na-aṅụkwanụ ihe
ọbụla ha nyere unu, n’ihi na onye ọrụ kwesiri ịnata ụgwọ
ọrụ ya. Unu esitela n’otu ụlọ gaa n’ụlọ ọzọ. 8 “Ọ bụrụ na
ndị bi n’obodo unu batara anabata unu, rienụ ihe ọbụla ha
nyere unu. 9 Gwọọnụ ndị ọrịa nọ n’ebe ahụ, gwakwanụ ha sị,
‘Alaeze Chineke adịla unu nso.’ 10 Ma mgbe unu banyere
n’obodo ọbụla ha jụ ịnabata unu, pụọnụ gaa n’okporoụzọ
ya kwuo sị, 11 ‘Ọ bụladị aja si n’obodo a nke nyapagidere
n’ụkwụ anyị, anyị na-ehichapụ ya ka ọ bụrụ ihe ịdọ aka ntị
nye gị. Otu ọ dị, matakwanụ nke a, na alaeze Chineke dị
nso.’ 12 Ana m agwa unu na n’ụbọchị ahụ, ga-akara Sọdọm
mma karịa obodo ahụ. 13 “Ahụhụ ga-adịrị gị Korazin. Ahụhụ
ga-adịrị gị Betsaida. N’ihi na ọ bụrụ na ọrụ ebube a rụrụ
n’ime unu ka a rụrụ na Taịa na Saịdọn ha gaara echegharị
ogologo oge, nọdụ n’akwa mkpe na ntụ. 14 Ọ ga-akara Taịa
na Saịdọn mma n’ụbọchị ikpe karịa unu. 15 Ma gị Kapanọm! Ị
na-eche na a ga-ebuli gị elu ruo eluigwe? Mba! Ị ga-arịda
n’ala mmụọ! (Hadēs g86) 16 “Onye ọbụla gere unu ntị, ọ bụ mụ
ka o gere ntị. Onye ọbụla jụrụ ịnabata unu, ọ bụ mụ ka ọ
jụrụ ịnabata. Onye ọbụla jụrụ ịnabata m jụrụ ịnabata onye
zitere m.” 17 Iri mmadụ asaa na abụọ ahụ jiri ọṅụ lọta sị,
“Onyenwe anyị, n’aha gị, ọ bụladị ndị mmụọ ọjọọ rubeere
anyị isi.” 18 Ọ sịrị ha, “Ahụrụ m ekwensu ka o si n’eluigwe
daa dị ka amụma. 19 Lee! Enyela m unu ikike ịzọkwasị agwọ
na akpị ụkwụ, na imegide ike niile nke onye iro; ọ dịghị ihe
ọbụla ga-emerụ unu ahụ. 20 Otu ọ dị, unu aṅụrịla ọṅụ n’ihi
na mmụọ ọjọọ rubere unu isi, kama ṅụrịanụ ọṅụ n’ihi na e
deela aha unu n’eluigwe.” 21 N’otu oge ahụ, o jupụtara n’ọṅụ
nke Mmụọ Nsọ kwuo sị, “Nna, Onyenwe eluigwe na ụwa, ana
m ekele gị n’ihi na ị zonarịrị ihe ndị a n’ebe ndị ọkachamara
na ndị nwere amamihe nọ, ma ị kpughere ihe ndị a niile nye
ụmụntakịrị. E, Nna, otu a ka o si masị uche gị ime ya. 22
“Nna m enyefeela m ihe niile n’aka. Ọ dịghị onye maara onye
Ọkpara ahụ bụ, karịa Nna ahụ. Ọ dịkwaghị onye maara Nna
ahụ karịa Ọkpara na ndị ahụ Ọkpara chọrọ igosi onye Nna ya
bụ.” 23 Mgbe ahụ ọ tụgharịrị gwa ndị na-eso ụzọ ya na nzuzo
sị, “Ngọzị na-adịrị anya nke na-ahụ ihe unu na-ahụ ugbu a.
24 Ana m asị unu, na ọtụtụ ndị amụma na ndị eze ka ọ gụrụ
agụụ ịhụ ihe unu na-ahụ ma ha ahụghị ya, na ịnụ ihe unu na-
anụ, ma ha anụghị ya.” 25 Otu ụbọchị, otu onye ozizi iwu
biliri ịnwale ya. Ọ jụrụ ya, “Onye ozizi, gịnị ka m kwesiri ime
ka m keta ndụ ebighị ebi?” (aiōnios g166) 26 Ọ sịrị ya, “Gịnị ka
e dere n’iwu? Gịnị ka ị gụtara n’ime ya?” 27 Ọ zara sị, “‘Ị
ga-eji obi gị niile, na mkpụrụobi gị niile, na ike gị niile, na
uche gị niile, hụ Onyenwe anyị bụ Chineke gị n’anya’; ma
‘hụkwa onye agbataobi gị n’anya dị ka onwe gị.’” 28 Ọ sịrị ya,
“Ị zara nke ọma. Gaa mee nke a ị ga-adị ndụ.” 29 Ma iji gosi
na ya bụ onye na-eme ihe ziri ezi, ọ sịrị Jisọs, “Onye kwanụ
bụ onye agbataobi m?” 30 Jisọs sịrị ya, “Otu nwoke sitere
Jerusalem na-aga Jeriko, ọ dabara n’aka ndị ohi, ndị gbara ya
ọtọ, tiekwa ya ihe, hapụ ya n’ọnọdụ ọdịndụ-ọnwụkamma laa.
31 Ma dị ka ihe si eme, otu onye nchụaja sitere ụzọ ahụ na-
agafe. Mgbe ọ hụrụ ya, o sitere n’akụkụ ụzọ nke ọzọ gafee.
32 Otu a kwa, otu onye Livayị bịarutekwara n’ebe ahụ, hụ
ya, ma o sitere n’akụkụ ụzọ nke ọzọ gafeekwa. 33 Ma otu
onye Sameria na-aga njem, mgbe ọ bịarutere nso n’ebe ahụ;
hụ ya, o nwere ọmịiko n’ahụ ya. 34 Ọ gara nso n’ebe ọ nọ,
jiri mmanya na mmanụ wụsa n’ọnya ya, were akwa kechie
ya. Ọ tụkwasịrị ya n’elu ịnyịnya ibu ya, buba ya n’ụlọ ndị ije
ebe o lekọtara ya anya nke ọma. 35 N’echi ya, o wepụtara
mkpụrụ ego ọlaọcha abụọ nye onye na-elekọta ụlọ ndị ije
ahụ sị ya, ‘Lezie ya anya nke ọma. M lọta aga m akwụghachi
gị ihe ọbụla ọzọ i mefuru.’ 36 “Onye n’ime mmadụ atọ ndị a
ka i chere bụ onye gosiri onwe ya dị ka onye agbataobi nye
nwoke ahụ nke dabara n’aka ndị ohi?” 37 Ọ sịrị, “Ọ bụ onye
ahụ meere ya ebere.” Jisọs sịrị ya, “Laa, gaa mee otu ahụ.” 38
Mgbe ha na-aga n’ụzọ, ọ banyere n’otu obodo nta ebe nwanyị
a na-akpọ Mata nabatara ya n’ụlọ ya. 39 O nwere nwanne
nwanyị a na-akpọ Meri nke nọdụrụ ala n’ụkwụ Onyenwe
anyị na-ege ntị n’ihe ọ na-ekwu. 40 Ma uche Mata gbasasịrị
agbasa ebe ọ na-akwado maka ile ọbịa. Ọ bịakwutere ya sị ya,
“Onyenwe anyị, ọ bụ na o metụghị gị n’obi na nwanne m
nwanyị hapụrụ naanị m ije ozi niile? Gwa ya ka ọ bịa nyere
m aka.” 41 Ma Onyenwe anyị zara ya sị, “Mata, Mata, ị na-
echegbu onwe gị ma na-adọgbukwa onwe gị banyere ọtụtụ
ihe, 42 maọbụ naanị otu ihe dị mkpa, Meri ahọrọla nke ka
mma, nke a na-agaghị anapụkwa ya.”

11 Ọ nọ n’otu ebe na-ekpe ekpere, mgbe o kpesịrị ekpere,
otu n’ime ndị na-eso ụzọ ya sịrị ya, “Onyenwe anyị,
kuziere anyị ikpe ekpere, dị ka Jọn kuziri ndị na-eso ụzọ ya.”
2 Ọ sịrị ha, “Mgbe unu na-ekpe ekpere, sịnụ: “‘Nna, ka e doo
aha gị nsọ ka alaeze gị bịa. 3 Nye anyị taa nri nke ụbọchị anyị.
4 Gbaghara anyị mmehie anyị, n’ihi na anyị na-agbaghara
onye ọbụla mehiere megide anyị. Ekwela ka anyị daba n’ime
ọnwụnwa.’” 5 Ọ sịrị ha, “Onye n’ime unu nwere enyi, ga-
agakwuru ya n’etiti abalị sị ya, ‘Enyi m, biko gbazinye m
ogbe achịcha atọ, 6 n’ihi na otu enyi m bịara n’ụlọ m, ma
enweghị m nri ọbụla n’ụlọ m nke m ga-enye ya.’ 7 Ma ọ ga-
esi n’ime ụlọ zaghachi sị, ‘Enyela m nsogbu, emechiela m ụzọ,
mụ na ụmụ m alakpuola, enweghị m ike ibili ugbu a inye gị
ihe ọbụla.’ 8 Agwa m unu, ọ bụ ezie na ọ gaghị ebili nye ya
ihe ọbụla n’ihi na ọ bụ enyi ya, kama n’ihi nsogbu ya, ọ ga-
ebili nye ya ihe ọbụla dị ya mkpa. 9 “Ya mere, agwa m unu,
rịọọnụ, unu ga-arịọta, chọọnụ, unu ga-achọta, kụọkwanụ aka,
a ga-emeghekwara unu ụzọ. 10 N’ihi na onye na-arịọ na-
arịọta, onye na-achọ na-achọta, onye na-akụ aka n’ụzọ ka a
ga-emeghekwara ụzọ. 11 “Onye n’ime unu bụ nna, ka nwa ya
ga-arịọ ya azụ, o nye ya agwọ? 12 Maọbụ rịọọ ya akwa, ọ ga-
enye ya akpị? 13 Ọ bụrụ na unu bụ ndị ọjọọ, maara otu esi
enye ụmụ unu onyinye dị mma, karịa nke a, Nna unu nke bi
n’eluigwe aghaghị inye ha Mmụọ Nsọ bụ ndị niile na-arịọ ya.”
14 Otu mgbe, ọ na-achụpụ mmụọ ọjọọ nke dara ogbi, mgbe
mmụọ ọjọọ ahụ pụrụ, onye ogbi ahụ kwuru okwu. Nke a juru
igwe mmadụ ahụ anya. 15 Ma ụfọdụ n’ime ha sịrị, “Ọ bụ
site n’ike Belzebub eze ndị mmụọ ọjọọ ka o ji achụpụ mmụọ

ọjọọ.” 16 Ndị ọzọ, iji nwalee ya, sị ya gosi ha ihe ịrịbama nke
si n’eluigwe. 17 Ma ebe ọ bụ na ọ maara ihe ha na-eche, ọ sịrị
ha, “Alaeze ọbụla kewaranụ megide ibe ya, ga-atọgbọrọ n’efu,
ezinaụlọ ọbụla nke kewakwara megide ibe ya ga-adakpọ. 18 Ọ
bụrụ na ekwensu ekewa megide onwe ya, alaeze ya ọ ga-esi
aṅaa guzosie ike? Unu na-asị na m na-achụpụ mmụọ ọjọọ site
n’ike Belzebub. 19 Ugbu a, ọ bụrụ na m sitere n’ike Belzebub
na-achụpụ mmụọ ọjọọ, ọ bụ site n’ike onye ka ụmụ unu ji na-
achụpụ ha? Ya mere, ha ga-abụ ndị ikpe unu. 20 Ma ọ bụrụ na
m ji ike mkpịsịaka Chineke na-achụpụ mmụọ ọjọọ, mgbe ahụ
alaeze Chineke abịarutela n’ebe unu nọ. 21 “Mgbe nwoke siri
ike ji ngwa agha chekwa obi ya, ihe o nwere ga-adịgidere ya
n’udo. 22 Ma ọ bụrụ na onye ọzọ ka ya ike alụso ya ọgụ merie
ya, ọ ga-anara ya ngwa agha niile bụ ihe ntụkwasị obi ya,
kesakwaa ihe ọ kwatara n’ụlọ dike ahụ. 23 “Onye ọbụla na-
adịnyeghịrị m na-emegide m. Onye ọ bụlakwa na-adịghị eso
m ekpokọta, na-ekposa ekposa. 24 “Mgbe ọbụla mmụọ na-
adịghị ọcha sị n’ime mmadụ pụọ, ọ na-ejegharị n’ala kpọrọ
nkụ na-achọgharị ebe izuike. Ọ bụrụ na ọ chọtaghị ya, mgbe
ahụ, ọ ga-asị, ‘Aga m alaghachi n’ụlọ m hapụrụ.’ 25 Mgbe ọ
lọghachiri, ọ ga-achọpụta na a zachaala ya dozie ya nke ọma.
26 Mgbe ahụ, ọ ga-apụ ga chọta mmụọ ọjọọ asaa ọzọ ndị dị
njọ karịa ya. Ha niile na-abata biri n’ime onye ahụ, mee ka
ọnọdụ ya dị njọ karịa ka ọ dị na mbụ.” 27 Mgbe ọ kpụ okwu a
n’ọnụ, otu nwanyị sitere n’ime igwe mmadụ ahụ tie mkpu sị,
“Ngọzị na-adịrị afọ mụrụ gị na ara nke e jiri zụọ gị.” 28 Ma ọ
sịrị, kama, “Ngọzị na-adịrị ndị na-anụ okwu Chineke, na-
emekwa ha.” 29 Dị ka igwe mmadụ ahụ na-amụba, o bidoro
na-ekwu sị, “Ọgbọ a bụ ọgbọ ọjọọ. Ọ na-achọ ihe ịrịbama ma
ọ dịghị ihe ịrịbama a ga-ezi ya karịa ihe ịrịbama Jona. 30
N’ihi na dị ka Jona si bụrụ ihe ịrịbama nye ndị Ninive, otu a
ka Nwa nke Mmadụ ga-esi bụrụkwa ihe ama nye ọgbọ a. 31
N’ụbọchị ahụ, eze nwanyị ndị ndịda ga-ebili soro ndị ọgbọ
a guzo n’ikpe, maa ha ikpe, n’ihi na o sitere na nsọtụ nke
ụwa bịa nụrụ okwu amamihe Solomọn, ma lee, onye karịrị
Solomọn nọ n’ebe a. 32 Ndị ikom Ninive ga-eso ọgbọ a bilie
n’ụbọchị ikpe maa ya ikpe, n’ihi na ha chegharịrị mgbe ha
nụrụ nkwusa Jona, ma lee, onye karịrị Jona ukwuu nọ n’ebe
a.” 33 “Ọ dịghị onye na-amụnye oriọna dọnye ya n’ebe zoro
ezo maọbụ n’okpuru efere, kama, ọ na-adọkwasị ya n’elu ihe
ịdọba ọkụ ka ndị na-abata n’ụlọ ahụ jiri ya hụ ụzọ. 34 Anya
bụ oriọna nke anụ ahụ. Ọ bụrụ na anya gị dị mma, ahụ gị
niile ga-ejupụta n’ìhè. Ọ bụrụkwanụ na anya gị dị njọ, ị ga-
anọ n’ọchịchịrị. 35 Ya mere, lezie anya ka ị mara ka ìhè dị
n’ime gị, ọ bụghị ọchịchịrị. 36 N’ihi nke a, ọ bụrụ na ahụ
gị niile ejupụta n’ìhè, ọ bụrụkwa na akụkụ ọbụla agbaghị
ọchịchịrị, mgbe ahụ, ahụ gị niile ga-ejupụta n’ìhè dị ka mgbe
ìhè oriọna na-achakwasị gị n’ahụ.” 37 Mgbe ọ na-ekwu okwu,
otu onye Farisii kpọrọ ya ka ọ bịa soro ya rie nri. Ọ banyere
nọrọ n’oche nri. 38 O juru onye Farisii ahụ anya na mgbe ọ
bidoro iri nri ọ kwọghị aka ya tupu ya ebido. 39 Ma Onyenwe
anyị sịrị ya, “Unu ndị Farisii na-asacha azụ iko mmiri na
efere, mee ka ọ dị ọcha, ma ime unu jupụtara n’anya ukwu na
n’ihe ọjọọ dị iche iche. 40 Ndị nzuzu! Ọ bụ na ọ bụghị onye
ahụ mere azụ iko mekwara ime ya? 41 Kama werenụ ihe ndị
ahụ dị n’ime rụọ ọrụ ebere, ihe niile ga-adịkwara unu ọcha.
42 “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii, n’ihi na unu na-enye otu
ụzọ n’ụzọ iri n’ihi mint, na mkpa akwụkwọ na-esi isi ụtọna
mkpa akwụkwọ niile dị iche iche nke ubi, ma leghara ikpe
ziri ezi na ịhụnanya nke Chineke anya. Ihe niile ndị a ka unu
kwesiri ime n’elegharaghị ihe ndị ọzọ anya. 43 “Ahụhụ ga-
adịrị unu ndị Farisii! N’ihi na unu na-ahụ ịnọ n’isi oche niile
n’ụlọ ekpere na ekele pụrụ iche a na-ekele unu n’ọma ahịa
n’anya. 44 “Ahụhụ ga-adịrị unu, n’ihi na unu dị ka ili na-
apụtaghị ihe, nke ndị mmadụ na-agafe n’elu ha n’ihi na ha
amaghị na ọ bụ ili.” 45 N’otu oge, otu onye ozizi iwu sịrị ya,
“Onye ozizi, mgbe ị na-ekwu ihe ndị a, anyị sokwa na ndị ị
na-akọcha.” 46 Ma ọ sịrị, “Ahụhụ ga-adịrị unu bụ ndị ozizi
iwu. N’ihi na unu na-ebo ndị mmadụ ibu ha na-enweghị ike
ibuli, ma unu onwe unu adịghị eweli ọ bụladị otu mkpịsịaka
unu, ịmetụ ibu ahụ aka. 47 “Ahụhụ ga-adịrị unu n’ihi na unu
na-ewu ili ndị amụma bụ ndị nna nna unu ha gburu. 48 Ya
mere, unu bụ ndị akaebe ma kwenyekwa n’ihe ndị nna nna
unu ha mere, n’ihi ha gburu ha, ma unu e wuo ili ha. 49 Ọ
bụ n’ihi nke a ka Chineke n’amamihe ya ji kwuo sị, Aga m
ezigara ha ndị amụma na ndị ozi, ụfọdụ ka ha ga-egbu ma ndị
ọzọkwa ka ha ga-akpagbu. 50 N’ihi nke a, ọgbọ a ga-aza ajụjụ
banyere ọbara ndị amụma niile a wufuru, site na mmalite
nke ụwa, 51 site n’ọbara Ebel ruo na nke Zekaraya, onye e
gburu n’etiti ebe ịchụ aja na ebe nsọ. E, agwa m unu, a ga-ajụ
ihe banyere ha n’aka ọgbọ a. 52 “Ahụhụ ga-adịrị unu bụ ndị
ozizi iwu, n’ihi na unu wepụrụ ọtụghe igodo nke amamihe.
Unu onwe unu abanyeghị, ma unu gbochikwara ndị na-abata
ịbata.” 53 Mgbe o si n’ebe ahụ pụọ, ndị ode akwụkwọ na ndị
Farisii bidoro isogbu ya, na ịkpasu ya ikwu ọtụtụ okwu, 54
na-esiri ya ọnya, ka ha mara ma ọ ga-ekwuhie ọnụ, ka ha hụ
ihe ha ga-eji jide ya.

12 N’oge ahụ, mgbe ọtụtụ puku ndị mmadụ gbakọtara, nke
mere ka ha na-azọ ibe ha ụkwụ. O buuru ụzọ bido ịgwa
ndị na-eso ụzọ ya sị, “Kpacharanụ anya unu banyere ihe na-
eko achịcha ndị Farisii, nke bụ ihu abụọ ha. 2 N’ihi na ọ dịghị
ihe ọbụla zoro ezo nke na-agaghị apụta ìhè, ọ dịkwaghị ihe e
kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghị ekpughe. 3 Ihe ọbụla unu
kwuru n’ọchịchịrị, a ga-anụ ya n’ihe, ihe ọbụla unu gbara
n’izu n’ime ụlọ ka a ga-ekwusa n’elu ụlọ. 4 “Ana m agwa unu,
ndị enyi m, unu atụla egwu maka ndị na-egbu anụ ahụ ma e
mesịa, ha apụghị ime ihe ọzọ. 5 Ma aga m ezi unu onye unu
ga-atụ egwu. Tụọnụ egwu Onye ahụ nwere ikike igbu anụ
ahụ ma tụbakwa ya n’ọkụ ala mmụọ. E, asị m unu tụọnụ ya
egwu. **(Geenna g1067)** 6 Ọ bụghị mkpụrụ ego abụọ ka a na-
ere ụmụ nza ise? Ma o nweghị nke ọbụla n’ime ha Chineke
chefuru. 7 N’ezie a gụrụ ọ bụladị agịrị isi dị n’isi unu ọnụ.
Unu atụla egwu, n’ihi na unu dị oke ọnụ karịa ọtụtụ ụmụ
nza. 8 “Ma asị m unu, na onye ọbụla kwupụtara m n’ihu ụmụ
mmadụ, onye ahụ ka Nwa nke Mmadụ ga-ekwupụta n’ihu ndị
mmụọ ozi nke Chineke. 9 Onye ọbụla na-agọnarị m n’ihu ndị
mmadụ, a ga-agọnarịkwa ya n’ihu ndị mmụọ ozi nke Chineke.
10 Onye ọbụla nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke Mmadụ,
a ga-agbaghara ya, ma onye ọbụla na-ekwulu Mmụọ Nsọ,
agaghị agbaghara ya. 11 “Mgbe ha ga-akpọbata unu n’ihu ụlọ
nzukọ, ndị ọchịchị na ndịisi, unu echegbula onwe unu otu
unu ga-esi zaghachi, maọbụ ihe unu ga-aza, maọbụ ihe unu
ga-ekwu. 12 N’ihi na Mmụọ Nsọ ga-ezi unu n’oge awa ahụ,
ihe unu kwesiri ikwu.” 13 Otu onye n’ime igwe mmadụ ahụ
sịrị ya, “Onye ozizi, gwa nwanne m nwoke ka o kenye m oke
n’ihe nketa anyị.” 14 Ọ sịrị ya, “Nwoke, onye mere m onye
ikpe maọbụ onye ndozi okwu n’etiti unu?” 15 Ma ọ sịrị ha,

“Kpachapụnụ anya! Nọrọnụ na nche banyere oke ọchịchọ
niile, n’ihi na ndụ mmadụ adabereghị n’ọtụtụ ihe o nwere.”
16 Ọ tụụrụ ha ilu a sị, “Otu ọgaranya nwere ala mịrị nnọọ
mkpụrụ dị ukwuu. 17 O chere n’ime onwe ya sị, ‘Gịnị ka m
ga-eme n’ihi na enweghị m ebe m ga-echekwa mkpụrụ m?’
18 “Ya mere ọ sịrị, ‘Ihe m ga-eme bụ nke a, aga m akwatu
ọba m, wuo nke ka ya ukwuu, bụ ebe m ga-echekwa mkpụrụ
m na ihe ndị ọzọ. 19 Ya mere aga m agwa mkpụrụobi m, “I
nwere ọtụtụ ezi ihe ga-ezuru gị ọtụtụ afọ, n’ihi ya zuru ike,
rie, ṅụọ ma nweekwa obi ụtọ.”’ 20 “Ma Chineke gwara ya sị,
‘Onye nzuzu, n’abalị a ka a ga-achọ mkpụrụobi gị n’aka gị.
Ihe niile ị kpakọtara nke onye ka ha ga-abụ?’ 21 “Otu a ka ọ
ga-adịrị onye ọbụla na-akpadoro naanị onwe ya akụ, ma ọ
baghị ụba n’ebe Chineke nọ.” 22 Ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya,
“Ya mere, asị m unu, unu echegbula onwe unu banyere ndụ
unu, ihe unu ga-eri, maọbụ banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi.
23 N’ihi na ndụ dị mkpa karịa ihe oriri, anụ ahụ dịkwa mkpa
karịa uwe. 24 Tuleenụ ugolọma. Ha adịghị akụ maọbụ ghọrọ
mkpụrụ ọbụla. Ha enweghị ụlọakụ maọbụ ọba, ma Chineke
na-azụ ha nri. Unu ọ dịghị oke ọnụahịa karịa anụ ufe ndị a.
25 Onye n’ime unu pụrụ itinye otu nkeji n’ogologo ụbọchị nke
ndụ ya site n’ichegbu onwe ya? 26 Ebe unu na-apụghị ime ihe
nta dị otu a, gịnị mere unu ji echegbu onwe unu banyere ihe
ndị ọzọ? 27 “Tuleenụ otu okoko ọhịa lili si eto. Ha adịghị arụ
ọrụ ọbụla maọbụ tụọ ogho. Ma asị m unu, ọ bụladị Solomọn
n’ebube nke ịbụ eze ya niile, eyighị uwe ọbụla mara mma dị
ka otu n’ime okoko osisi nke ọhịa ndị a. 28 Ma ọ bụrụ na
Chineke si otu a chọọ ahịhịa efu nke ubi mma, nke pụrụ ịdị
ndụ taa ma echi atụba ha n’ite ọkụ, ọ bụ na ọ pụghị i si otu a
chọọ unu mma karịa? Unu ndị okwukwe nta. 29 Ya mere, unu
adọgbula onwe unu maka ihe unu ga-eri maọbụ ihe unu ga-
aṅụ. Unu echegbukwala onwe unu. 30 N’ihi na ọ bụ ihe ndị a
ka ndị mba nke ụwa na-achụso, ma Nna unu makwara na ha
dị unu mkpa. 31 Kama chọọnụ alaeze ya, a ga-atụkwasịkwara
unu ihe ndị a niile. 32 “Unu atụla egwu, igwe atụrụ nta,
n’ihi na ọ tọrọ Nna unu ụtọ inye unu alaeze ahụ. 33 Reenụ
ihe unu nwere nyekwanụ ndị ogbenye. Meerenụ onwe unu
akpa na-agaghị aka nka, n’ọba akụ n’eluigwe, ebe onye ohi
na-adịghị abịa nso, nla adịghị erichapụkwa ya. 34 N’ihi na
ebe ọbụla akụ unu dị ka obi unu ga-adịkwa.” 35 “Keenụ ajị
n’ume, meenụ ka oriọna unu na-enwu enwu. 36 Dịnụ ka ndị
ohu na-echere nlọghachi nke nna ha ukwu, onye gara oriri
agbamakwụkwọ, bụ onye ha ga-emeghere ụzọ ngwangwa
mgbe ọ lọtara kụọ aka. 37 Ndị ohu ahụ ga-abụ ndị a gọziri
agọzi, bụ ndị onyenwe ha ga-ahụ na ha nọ na nche mgbe ọ
ga-alọghachi. N’ezie asị m unu na ọ ga-eke belịt ya n’ukwu
ya, mekwa ka ha nọdụ ala na tebul iri ihe, ọ ga-abịakwa
jere ha ozi. 38 Ngọzị ga-adịrị ndị ohu ahụ onye nwe ha ga-
ahụ ka ha nọ na njikere, ọ bụladị ma ọ lọghachiri n’etiti
abalị, maọbụ n’ezigbo isi ụtụtụ. 39 Maranụ nke a: ọ bụrụ na
onyenwe ụlọ maara oge awa onye ohi ga-eji abịa n’ụlọ ya, ọ
gaghị ekwe ka onye ohi ahụ tiwaa ụlọ ya. 40 Unu kwesiri ịnọ
na njikere n’ihi na Nwa nke Mmadụ ga-abịa n’oge awa unu
na-atụghị anya ya.” 41 Pita sịrị ya, “Onyenwe anyị, ị tụrụ
ilu a n’ihi anyị, ka ọ bụ maka onye ọbụla?” 42 Ma Onyenwe
anyị sịrị, “Onye bụ ohu ahụ nke kwesiri ntụkwasị obi ma
nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi ụmụodibo ya
niile, ka ọ na-enye ha nri mgbe o kwesiri? 43 Ngọzị na-adịrị
ohu ahụ nke onyenwe ya ga-ahụ ka ọ na-arụ ọrụ ahụ mgbe ọ
ga-alọghachi. 44 N’ezie asị m unu, ọ ga-eme onye nke ahụ
onyeisi nke ihe niile o nwere. 45 Ma ọ bụrụ na ohu ahụ asị
n’obi ya, ‘Onyenwe m na-anọ ọdụ ịlọta,’ ọ bụrụkwa na ọ
malite itigbu ụmụodibo ndị ọzọ, bụ ndị ikom na ndị inyom
na-eje ozi, na iri ihe oriri, na ịṅụkwa ihe ọṅụṅụ na ịṅụbiga
mmanya oke. 46 Nna ukwu ohu ahụ ga-alọta n’ụbọchị ọ na-
atụghị anya, n’oge awa ọ na-amakwaghị. Ọ ga-egburisikwa
ya, nye ya ọnọdụ n’etiti ndị na-ekweghị ekwe. 47 “Ohu ahụ
maara ihe nna ya ukwu chọrọ ma hapụ ịnọ na njikere, maọbụ
ime ya, ka a ga-apịasi ụtarị ike. 48 Ma onye na-amaghị ama
ma mee ihe kwesiri ka a pịa ya ụtarị, a ga-apịa ya ụtarị ole
na ole. N’ihi na ọ bụ onye e nyere ihe hiri nne ka a ga-ele
anya ịnata ihe hiri nne n’aka. Onye e nyekwara ihe ukwu
n’aka idebe, n’aka ya ka a ga-achọ ihe nke kachasịnụ. 49 “A
bịara m iwebata ọkụ n’elu ụwa, ọ gaara adịrị m nọ mma ma ọ
bụrụ na ọ malitelarị inwu! 50 Enwere m baptizim nke m na-
aghaghị ime, ma aga m anọgide n’oke ihe mgbu tutu e mezuo
ya 51 Unu chere na m bịara iweta udo n’ụwa? Asị m unu
mbaa, kama nkewa. 52 Site ugbu a gawa, mmadụ ise si n’otu
ezinaụlọ ga-ekewa megide onwe ha, atọ megide abụọ, abụọ
megide atọ. 53 Ha ga-ekewa; nna megide nwa ya nwoke, nwa
nwoke ga-emegidekwa nna ya, nne megide nwa ya nwanyị,
nwa nwanyị megidekwa nne ya, nne di megide nwunye nwa
ya, nwunye nwa megide nne di ya.” 54 Ọ gwakwara igwe
mmadụ ahụ sị, “Mgbe unu hụrụ urukpu ojii ka ọ na-ebili
n’ọdịda anyanwụ, unu na-eme ngwangwa sị, ‘Mmiri ga-ezo,’ ọ
na-ezokwa. 55 Mgbe unu hụrụ na ifufe na-esite na ndịda na-
efe, unu na-asị, Oke okpomọkụ ga-adị, ọ na-emekwa otu ahụ.
56 Ndị ihu abụọ! Unu matara ịkọwa ihu ala na mbara eluigwe.
Gịnị mere unu apụghị ịkọwa oge dị ugbu a? 57 “Gịnị mere
unu adịghị ekpebiri onwe unu ihe ziri ezi? 58 Ọ bụrụ na gị na
onye na-ebo gị ebubo esoro na-aga n’ihu ọkaikpe, gbalịsie ike
ka gị na ya kpezie n’ụzọ, ma ọ bụghị otu a, ọ ga-akpọpụ gị
n’ihu onye ọkaikpe, ma eleghị anya ọkaikpe ahụ ga-arara gị
nye n’aka ọkaikpe ukwu, ọkaikpe ukwu ga-ararakwa gị nye
n’aka onye na-eje ozi n’ụlọikpe, bụ onye ga-etinye gị n’ụlọ
mkpọrọ. 59 Asị m gị, ị gaghị e si n’ebe ahụ pụta ruo mgbe ị
kwụghachiri ọ bụladị otu kobo nke ikpeazụ.”

13 Mgbe ahụ, ụfọdụ ndị nọ n’ebe ahụ gwara ya banyere ndị
Galili ahụ Pailet jiri ọbara ha gwakọta n’aja ha chụrụ. 2
Ọ zara sị ha, “Unu chere na ndị Galili a tara ụdị ahụhụ a bụ
ndị mmehie karịa ndị Galili niile? 3 Mba! Asị m unu, ọ bụrụ
na unu echegharịghị, unu niile ga-esi otu ahụ laa n’iyi. 4 Ka
unu chere na mmadụ iri na asatọ ahụ, ndị mgbidi aja ụlọ elu
Sailọm dagburu bụ ndị ikpe mmehie mara karịa ndị niile bi
na Jerusalem? 5 Mba! Asị m unu, ọ bụrụ na unu echegharịghị,
unu niile ga-ala n’iyi dị ka ha.” 6 Ya mere, ọ tụụrụ ha ilu
a sị, “Otu nwoke kụrụ osisi fiig n’ubi vaịnị ya, ma mgbe ọ
bịara chọọ n’elu ya, ma ọ hụghị mkpụrụ ọbụla. 7 Ya mere, ọ
gwara onye ọrụ ubi ya sị, ‘N’ime afọ atọ ndị a ka m bịara ka m
ghọrọ mkpụrụ site n’osisi fiig a, ma ahụghị m mkpụrụ ọbụla.
Gbutuo ya! Gịnị mere ọ ga-eji na-erikọ nri dị n’ala ubi a?’ 8
“Ọ zara sị ya, ‘Nna m ukwu, hapụkwa ya n’afọ a, ka m gwuo
ala gburugburu, hinye ya aja nri ala n’ukwu. 9 Ọ bụrụ na ọ
mịa mkpụrụ n’afọ ọzọ, ọ dị mma, ọ bụrụkwa na ọ mịghị, i
nwere ike gbutuo ya.’” 10 N’ụbọchị izuike ndị Juu, ọ banyere
n’ime otu ụlọ ekpere na-ezi ihe. 11 Otu nwanyị nọkwa n’ebe
ahụ, onye mmụọ nrịa nrịa mere ka ahụ ghara ị dị ya ike afọ

iri na asatọ. Ọ na-ehu ehu, o nwekwaghị ike iguzo ọtọ kwem.
12 Mgbe Jisọs hụrụ ya, ọ kpọrọ ya sị ya, “Nwanyị emeela ka i
nwere onwe gị site n’ọrịa gị.” 13 Mgbe o bikwasịrị ya aka,
ngwangwa, o guzooro kwem malite na-eto Chineke. 14 Ma
onyendu ụlọ ekpere ahụ were iwe nke ukwuu n’ihi na Jisọs
gwọrọ ọrịa n’ụbọchị izuike. Ọ gwara igwe mmadụ ahụ okwu
sị, “E nwere ụbọchị isii n’ime izu ụka mgbe mmadụ kwesiri
ịrụ ọrụ. Ya mere, bịanụ ka a gwọọ unu n’ụbọchị ndị a, ọ bụghị
n’ụbọchị izuike.” 15 Ma Onyenwe anyị zara ya sị, “Unu ndị
ihu abụọ! Ọ dị onye n’ime unu na-adịghị atọpụ oke ehi ya
maọbụ ịnyịnya ibu ya, site n’ụlọ anụmanụ, kpụpụ ya ebe
ọ ga-aṅụ mmiri n’ụbọchị izuike? 16 O kwesighị ka a tọpụ
nwanyị a bụ ada Ebraham n’agbụ ekwensu kere ya ogologo
afọ iri na asatọ, n’ụbọchị izuike, mee ka o nwere onwe ya?”
17 Mgbe o kwuru nke a, ihere mere ndị iro ya niile, ma ndị
mmadụ nọ n’ebe ahụ ṅụrịrị ọṅụ n’ihi ọrụ ebube niile ọ na-
arụ. 18 Ya mere, ọ na-ekwu sị, “Gịnị ka alaeze Chineke yiri?
Gịnịkwa ka m ga-eji tụnyere ya? 19 O yiri mkpụrụ mọstaadị
nke mmadụ kụrụ n’ubi ya a gbara ogige. O toro ghọọ osisi,
nke ụmụ nnụnụ na-ezukwa ike n’alaka ya.” 20 Ọzọ, ọ sịrị,
“Gịnị ka m ga-eji tụnyere alaeze Chineke? 21 Ọ dị ka ihe
na-eko achịchanke nwanyị gwakọtara na ọtụtụ atọ nke ụtụ
ọka, tutu ruo mgbe o koro ụtụ ọka ahụ niile.” 22 O jeghariri
n’obodo ukwu na n’obodo nta niile na-ezi ihe, ka ọ na-aga
Jerusalem. 23 Otu onye sịrị ya, “Onyenwe m, ndị a ga-azọpụta
ha ga-adị ole na ole?” Ọ sịrị ha, 24 “Gbalịsienụ ike banye
site n’ọnụ ụzọ dị warawara, n’ihi na ana m a gwa unu na
ọtụtụ ga-achọ ịbanye ma ha agaghị enwe ike. 25 Ọ bụrụ na
nna nwe ụlọ ebilie mechie ọnụ ụzọ, unu ga-eguzo na-ezi na-
akụ aka n’ụzọ na-asị, ‘Onyenwe anyị meghere anyị ụzọ.’ “Na
nzaghachi, ọ ga-asị, ‘Amaghị m ebe unu si bịa.’ 26 “N’oge ahụ,
unu ga-asị, ‘Anyị na gị rikọrọ, ṅụkọkwaa, ị kuzikwara nkuzi
n’ogbe anyị.’ 27 “Ma ọ ga-asị, ‘Amaghị m ebe unu siri bịa.
Pụọnụ n’ihu m, unu ndị ajọ omume.’ 28 “Ịkwa akwa na ịta
ikikere eze ga-adịkwa mgbe unu ga-ahụ Ebraham, na Aịzik na
Jekọb na ndị amụma niile ka ha nọ n’alaeze Chineke; ma unu
onwe unu abụrụ ndị a chụpụrụ n’ezi. 29 Ndị mmadụ ga-esite
n’ọwụwa anyanwụ, nakwa ọdịda anyanwụ, na n’ugwu na
ndịda nke ụwa bịa nọdụ n’oriri n’ime alaeze Chineke. 30 Ma
lee, ndị bu ụzọ ga-aghọ ndị ikpeazụ, ma ndị ikpeazụ ga-aghọ
ndị bu ụzọ.” 31 N’oge awa ahụ, ụfọdụ ndị Farisii bịakwutere
ya sị ya, “Si n’ebe a pụọ, n’ihi na Herọd na-achọ igbu gị.” 32
Ọ sịrị ha, “Gaa gwaranụ m nkịta ọhịa ahụ, lee, ana m achụpụ
mmụọ ọjọọ, gwọọkwa ndị ọrịa taa na echi, ma n’ụbọchị nke
atọ ka m ga-arụcha ọrụ m. 33 Ma otu ọ dị, aga m aga n’ihu
n’ụzọ m taa, na echi na nwanne echi, n’ihi na n’ezie, ọ dịghị
onye amụma ga-anwụ n’ebe ọzọ na-abụghị na Jerusalem. 34
“O Jerusalem! Jerusalem! Gị onye na-egbu ndị amụma ma
na-ejikwa nkume atụgbu ndị e ziteere gị. Ọtụtụ mgbe ka m
gbalịrị ịchịkọta ụmụ gị dị ka nne ọkụkụ sị achịkọta ụmụ ya
n’okpuru nku ya, ma unu ekweghị. 35 Lee, a hapụrụla unu
ụlọ unu. Ma agwa m unu, unu agaghị ahụ m anya ọzọ ruo
mgbe oge ahụ ga-abịa, mgbe unu ga-asị, ‘Onye a gọziri agọzi
ka onye ahụ bụ nke na-abịa n’aha Onyenwe anyị.’”

14 Otu ụbọchị izuike, mgbe ọ gara iri ihe n’ụlọ otu onyendu
ndị Farisii, ha nọ na-ele ya anya nke ọma. 2 Ma lee,
otu nwoke ahụ ya zara aza nọkwa n’ihu ya ebe ahụ. 3 Jisọs
jụrụ ndị Farisii na ndị ozizi iwu sị, “O ziri ezi n’iwu ịgwọ
ọrịa n’ụbọchị izuike ka ọ bụ na o zighị?” 4 Ma ha e kwughị
okwu ọbụla. Ya mere ọ kpọrọ ya, gwọọ ya ma sị ya laa. 5 Ọ
sịrị ha, “Ọ bụrụ na otu n’ime unu nwere nwa nwoke maọbụ
oke ehi nke dabara n’ime olulu mmiri n’ụbọchị izuike, ọ bụ
na ọ gaghị eme ngwangwa dọpụta ya?” 6 Ma ha enweghị
ike ịza ajụjụ a. 7 Mgbe ọ hụrụ otu ndị a kpọrọ oriri si họrọ
naanị oche ndị a na-asọpụrụ, oche ndị a na-asọpụrụ, ọ tụrụ
ha ilu sị, 8 “Mgbe mmadụ ọbụla kpọrọ gị oriri n’ọlụlụ di
na nwunye, abatala nọdụ n’oche ndị a na-asọpụrụ, n’ihi na
eleghị anya, onye kpọrọ gị oriri kpọkwara onye ka gị nwe
nsọpụrụ. 9 N’ihi na onye ahụ kpọrọ unu oriri nwere ike
bịakwute gị sị gị, nye nwoke a ọnọdụ gị. Mgbe ahụ, ị ga-ebili
n’anya ihere gaa nọdụ n’oche dịkarịsịrị ala. 10 Ma mgbe a
kpọrọ gị, nọdụ n’oche dị ala, ka ọ ga-abụ na onye kpọrọ gị
oriri bịa, ọ ga-asị gị ‘Enyi m, rigota n’ebe a ka elu.’ Mgbe ahụ,
ị ga-enwekwa ugwu n’anya ndị niile a kpọrọ gị na ha oriri. 11
N’ihi na onye ọbụla ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda n’ala,
ma onye ọbụla na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu.” 12
Ọ gwara onye ahụ kpọrọ ya oriri sị, “Mgbe ị na-akpọ oriri
nke nri ehihie maọbụ nke nri anyasị, akpọla naanị ndị enyi
gị maọbụ ụmụnne gị ndị nwoke maọbụ ndị ikwu na ibe gị,
maọbụ ndị agbataobi gị bara ọgaranya, n’ihi ma eleghị anya,
ha pụrụ ịkpọkwa gị na mgbe nke ha, sị otu a kwụghachi gị
ụgwọ. 13 Kama mgbe ị na-akpọ oriri, kpọọ ndị ogbenye na
ndị ọlụsị na ndị ngwụrọ na ndị ìsì. 14 A ga-agọzikwa gị, n’ihi
na ha enweghị ike ịkwụghachi gị, a ga-akwụghachikwa gị
mgbe ndị ezi omume ga-ebili n’ọnwụ.” 15 Mgbe otu n’ime
ndị a kpọrọ oriri nụrụ nke a, ọ sịrị ya, “Ngọzi ga-adịrị onye
ga-eso rie oriri n’alaeze Chineke.” 16 Ma ọ sịrị ya, “Otu onye
na-akwado oke oriri kpọkwa ọtụtụ mmadụ oku. 17 Mgbe oge
oriri ahụ ruru, o zipụrụ ohu ya ka ọ ga gwa ndị ahụ ọ kpọrọ
sị, ‘Bịanụ, n’ihi na e dozichaala ihe niile.’ 18 “Ma ha niile
n’otu n’otu malitere inye ọsịsa. Onye nke mbụ sịrị, ‘Azụrụ
m iberibe ala ọhụrụ, ọ dịkwa mkpa na m ga-eje hụ ya, biko
gbaghara m, agaghị m abịa.’ 19 “Onye nke ọzọ sịrị, ‘Azụrụ m
ehi e ji arụ ọrụ ubi, iri e jikọrọ abụọ abụọ. Ana m aga ugbu a
ka m nwalee ha, biko gbaghara m, agaghị m abịa.’ 20 “Ma
onye ọzọ sịkwara, ‘Alụrụ m nwunye ọhụrụ, n’ihi nke a agaghị
m abịa.’ 21 “Ohu ahụ lọtara, kọọrọ nna ya ukwu ihe ndị ahụ
a kpọrọ oriri kwuru. Mgbe ahụ, iwe dị ukwuu were nna ya
ukwu, nke a mere ka o zipụ ohu ya sị ya, ‘Gaa ngwangwa
n’okporoụzọ ukwu na n’okporoụzọ nta dị n’obodo a, kpọbata
ndị ogbenye, na ndị ụkwụ rụrụ, na ndị ìsì na ndị ngwụrọ.’
22 “Ohu ahụ sịrị, ‘Nna m ukwu, emeela m ihe i kwuru, ma
ohere ka fọdụrụ.’ 23 “Nna ukwu ahụ sịrị ohu ahụ, ‘Gaakwa
n’okporoụzọ ukwu na okporoụzọ nta, mee ka ndị mmadụ
bata n’ụlọ m, ka ụlọ m jupụta na mmadụ. 24 N’ihi na agwa m
unu, ọ dịghị otu onye n’ime ndị ahụ a kpọrọ oriri ga-edetụ
nri m ọnụ.’” 25 Ugbu a, oke igwe mmadụ na-eso ya ma ọ
tụgharịrị sị ha: 26 “Onye ọbụla chọrọ iso m, ma o bụghị ụzọ
kpọ nne na nna ya, na nwunye ya, na ụmụ ya, na ụmụnne ya
ndị nwoke na ndị nwanyị tinyekwara ndụ nke ya onwe ya asị,
apụghị ịbụ onye na-eso ụzọ m. 27 Onye ọbụla na-eburughị
obe ya soro m, enweghị ike ịbụ onye na-eso ụzọ m. 28 “Ọ dị
onye ọbụla n’ime unu chọrọ iwu ụlọ elu, na-agaghị ebu ụzọ
nọdụ ala, gbakọọ ihe ọ ga-efu ya, iji chọpụta ma o nwekwara
ego ga-ezu iwucha ya? 29 N’ihi na ọ bụrụ na ọ tọọ ntọala ma
o nwekwaghị ike wuchaa ya, onye ọbụla hụrụ ya ga-achị ya
ọchị, 30 na-asị, ‘Nwoke a malitere iwu ụlọ, ma o nweghị ike

wuchaa ya.’ 31 “Maọbụ olee eze chọrọ ịlụso eze ibe ya ọgụ, ọ
gaghị ebu ụzọ nọdụ ala tulee ma puku ndị agha iri ya ọ ga-
ezuru ya iji lụso onye ji iri puku ndị agha abụọ abịakwute ya
ọgụ? 32 Ọ bụrụ na o nweghị ike, ọ ga-ezipụ ozi rịọ ka e kpee
udo mgbe onye nke ọzọ ka nọ n’ebe dị anya. 33 N’ụzọ dị otu
a, onye ọbụla na-ajụghị ihe niile o nwere, apụghị ịbụ onye
na-eso ụzọ m. 34 “Nnu dị mma, ma ọ bụrụ na ọ dịghị atọkwa
ụtọ, a ga-eji gịnị mee ka ọ tọọ ụtọ ọzọ? 35 Ọ bakwaghị uru
nye ala maọbụ iji mee nri ala. Kama ọ bụ itufu ya. “Onye
ọbụla nwere ntị ịnụ ihe, ya nụrụ.”

15 Ugbu a, ndị ọna ụtụ na ndị mmehie na-abịa ya nso ịnụta
ihe ọ na-ekwu. 2 Ndị Farisii na ndị ozizi iwu tamuru
ntamu na-asị, “Nwoke a na-anabata ndị mmehie sorokwa ha
na-eri nri.” 3 Ya mere, ọ tụrụ ha ilu a sị, 4 “Ọ bụrụ na otu
onye n’ime unu enwee narị atụrụ ma otu n’ime ha akpafuo. Ọ
bụ na ọ gaghị ahapụ iri atụrụ itoolu na itoolu ahụ fọdụrụ
n’ọzara, pụọ ịchọghari otu ahụ kpafuru ruo mgbe ọ chọtara
ya? 5 Mgbe ọ chọtara ya, ọ ga-eji ọṅụ tụkwasị ya n’ubu ya. 6
Mgbe ọ lọtara n’ụlọ ya, ọ ga-akpọkọta ndị enyi ya na ndị
agbataobi ya sị ha, ‘Soronụ m ṅụrịa ọṅụ n’ihi na achọtala m
atụrụ m furu efu.’ 7 Asị m unu, n’ụzọ dị otu a, ọṅụ dị ukwu
ga-adị n’eluigwe n’ihi otu onye mmehie nke chegharịrị, karịa
iri itoolu na itoolu ndị ezi omume bụ ndị nchegharị na-adịghị
mkpa. 8 “Maọbụ olee nwanyị nke nwere mkpụrụ ọlaọcha
iri, ọ bụrụ n’otu n’ime ha adafuo. Ọ gaghị amụnye oriọna,
zaa ime ụlọ ya ịchọ otu mkpụrụ ego ahụ tutu ọ chọta ya? 9
Mgbe ọ chọtara otu mkpụrụ ego ahụ, ọ ga-akpọ ndị enyi
ya na ndị agbataobi ya sị ha, ‘Soronụ m ṅụrịa ọṅụ n’ihi na
achọtala m ego m furu efu.’ 10 N’ụzọ dị otu a, asị m unu, ọṅụ
ga-adị n’ihu ndị mmụọ ozi Chineke n’ihi otu onye mmehie
nke chegharịrị.” 11 O kwukwaara sị, “Otu nwoke mụtara ụmụ
nwoke abụọ. 12 Nwa ya nke nta sịrị nna ya, ‘Nna, kenye m
oke ruuru m n’ihe niile i nwere.’ Ya mere, o kenyere ya oke
nke ya site n’ihe o nwere. 13 “Mgbe ụbọchị ole na ole gasịrị,
nwokorobịa ahụ kwakọtara ihe niile o nwere gaa biri n’otu
obodo dị anya. N’ebe ahụ, o mefuchara ihe niile o nwere n’ibi
ndụ ọjọọ. 14 Mgbe o mefuchara ihe niile o nwere, oke ụnwụ
dara n’ala ahụ. Ọ malitere ịnọ n’ụkọ. 15 N’ihi nke a, ọ gara
binyere otu onye obodo ahụ nyere ya ọrụ ilekọta ezi ya na
inye ha nri. 16 Ma ọ na-agụ ya ka o site na nri ọ na-enye ezi
rijuo afọ, ma ọ dịghị onye nyere ya ụdị nri ahụ. 17 “Mgbe ọ
ghọtara onwe ya, ọ sịrị, ‘Mmadụ ole bụ ndị ọrụ e goro ego
nna m nwere, ndị nri na-ezuru ma mapụtakwa, ma agụụ na-
egbu m n’ebe a. 18 Aga m ebili lakwuru nna m, sị ya, Nna,
emehiela m megide eluigwe na gị onwe gị. 19 Ekwesikwaghị
m ka a kpọọ m nwa gị ọzọ, were m dị ka otu n’ime ndị i
goro ọrụ.’ 20 Ya mere, o biliri laghachikwuru nna ya. “Ma
mgbe ọ nọrịị n’ebe dị anya, nna ya hụrụ ya, nwee ọmịiko
n’ahụ ya, gbaara ọsọ ga makụọ ya, sutukwa ya ọnụ. 21 “Nwa
ya nwoke ahụ sịrị ya, ‘Nna, emehiela m megide eluigwe na
gị onwe gị. Ekwesighị m ka a kpọọ m nwa gị ọzọ.’ 22 “Ma
nna ya gwara ndị ohu ya sị, ‘Meenụ ngwangwa weta uwe
kachasị mma yikwasị ya. Gbanye ya ọlaaka n’aka, yinyekwanụ
ya akpụkpọụkwụ n’ụkwụ. 23 Gaanụ kpụpụta nwa ehi gbara
abụba, gbuo ya, ka anyị rie ma ṅụrịakwa. 24 N’ihi na nwa
m a, nwụrụ anwụ ma ọ dịla ndụ ọzọ. O fukwara efu ma a
chọtala ya.’ Ha bidoro na-eri, na-aṅụ na-aṅụrịkwa ọṅụ. 25
“Ọ dịghị anya, nwa ya nke okenye, onye jere ịrụ ọrụ n’ubi,
mgbe ọ na-abịaru ụlọ nso, ọ nụrụ ụda egwu na ịgba egwu. 26
Ọ kpọrọ otu n’ime ndị ohu jụọ ya ihe na-eme. 27 Ọ sịrị ya,
‘Nwanne gị nwoke alọtala. Nna gị egbuola nwa ehi gbara
abụba n’ihi na ọ lọtara n’udo na ahụ ike.’ 28 “Iwe were ya, ọ
jụrụ ịbata n’ime ụlọ. Nna ya pụtara n’ezi rịọ ya arịrịọ. 29 Ma
ọ zara nna ya sị, ‘Lee ọtụtụ afọ niile ndị a ka m nọọ na-ejere
gị ozi, enupukwaghị m isi n’iwu gị n’ụzọ ọbụla. Ma o nweghị
oge i nyere m ọ bụladị nwa ewu sị mụ na ndị enyi m jiri ya
mee oriri. 30 Ma ugbu a, nwa gị a, onye ya na ndị akwụna
mefuru akụ gị alọtala, ya ka i gburu nwa ehi gbara abụba.’ 31
“Ma ọ sịrị ya, ‘Nwa m, mụ na gị nọ mgbe niile, ihe niile m
nwere bụkwa nke gị. 32 Ma anyị kwesiri ịṅụrị ọṅụ, kpọọkwa
oriri, n’ihi na nwanne gị nwoke a nwụrụ anwụ ma ọ dịla ndụ
ọzọ. O fukwara efu ma a chọtala ya.’”

16 Ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya sị, “Otu ọgaranya nwere otu
onyeisi ọrụ nke e boro ebubo na ọ na-ala akụ ya n’iyi. 2
Ya mere ọ kpọrọ ya sị ya, ‘Gịnị bụ ihe a m na-anụ banyere gị?
Gbakọọrọ m otu i si na-elekọta akụ m, n’ihi na achọkwaghị m
ka ị bụrụ onyeisi ọrụ ọzọ.’ 3 “Onyeisi ọrụ ahụ sịrị onwe ya,
‘Gịnị ka m ga-eme ugbu a nna m ukwu na-achọ ịkwụsị m ọrụ?
Ike igwu ala adịghị m, ihere agakwaghị ekwe m ịrịọ arịrịọ. 4
Amatala m ihe m ga-eme, nke a ga-enyere m aka ma ọ bụrụ
na a chụpụ m n’ọrụ n’ebe a, aga m enweta ndị ga-anabata m
n’ụlọ ha.’ 5 “Ya mere ọ kpọrọ ndị niile ji nna ya ukwu ụgwọ
n’otu n’otu. Ọ jụrụ onye nke mbụ sị, ‘Ego ole bụ ụgwọ i ji
nna m ukwu?’ 6 “Ọ sịrị ya, ‘Ọ bụ puku karama mmanụ oliv
ka m ji ụgwọ ya.’ “Onyeisi ọrụ ahụ gwara ya sị, ‘Ngwangwa,
were akwụkwọ degharịa ya narị karama ise.’ 7 “Mgbe ahụ, ọ
jụrụ onye nke abụọ sị, ‘Ego ole bụ ụgwọ i ji?’ “Ọ sịrị ya, ‘Ọ bụ
narị akpa ọka wiiti.’ “Ọ sịrị ya, ‘Ngwangwa degharịa ya iri
akpa ọka wiiti asatọ.’ 8 “Nna ya ukwu toro onyeisi ọrụ ahụ
na-ekwesighị ntụkwasị obi n’ihi na ọ kpara agwa dị ka onye
nwere uche. N’ihi na ụmụ, nke ọgbọ a, ji akọnuche na-eso ndị
ọgbọ ha karịa ụmụ nke ìhè. **(aiōn g165)** 9 Agwa m unu, jirinụ
akụnụba nke ajọ omume metara onwe unu ndị enyi, ka ọ ga-
abụ na mgbe ọ na-adịghịkwa akụ unu nwere, ha ga-anabata
unu n’ụlọ obibi ha ebighị ebi. **(aiōnios g166)** 10 “Onye ọbụla
kwesiri ntụkwasị obi n’ihe dị ntakịrị, ga-ekwesikwa ntụkwasị
obi n’ihe dị ukwuu. Onye na-ekwesikwaghị ntụkwasị obi n’ihe
dị ntakịrị, agaghịkwa ekwesi ntụkwasị obi n’ihe dị ukwuu. 11
Ọ bụrụ na unu abụghị ndị kwesiri ntụkwasị obi n’akụ mmehie
nke ụwa, onye ga-enyekwa ezi akụ n’aka unu na ntụkwasị obi
idebe? 12 Ọ bụrụkwa na unu abụghị ndị kwesiri ntụkwasị obi
n’akụ onye ọzọ, onye ga-enye unu ihe nke bụ nke unu? 13 “Ọ
dịghị onye ọbụla pụrụ ife nna ukwu abụọ, n’ihi na ọ ga-achọ
ịhụ otu n’ime ha n’anya, kpọkwa nke ọzọ asị, maọbụ, sọpụrụ
otu ma lelịa nke ọzọ anya. Otu a kwa i nweghị ike ife Chineke
na akụ otu mgbe ahụ.” 14 Mgbe ndị Farisii, bụ ndị hụrụ
ego n’anya nụrụ ihe ndị a, ha jiri ya mee ihe ọchị. 15 Ọ sịrị
ha, “Unu na-egosi onwe unu dị ka ndị ezi omume n’ihu ndị
mmadụ ma Chineke maara obi unu. N’ihi na ihe ndị mmadụ
na-akpọ ihe dị oke mkpa bụ ihe rụrụ arụ n’anya Chineke. 16
“Iwu na ndị amụma nọ na-achị ruo oge Jọn bịara. Site n’oge
ahụ, a na-ekwusa oziọma nke alaeze Chineke, onye ọbụla na-
ejikwa ike na-abanye n’ime ya. 17 Ọ dị mfe ka eluigwe na
ụwa gabiga karịa na a ga-ewepụ otu kpọm, site n’ihe niile dị
n’iwu. 18 “Onye ọbụla gbara nwunye ya alụkwaghị m ma lụrụ
nwanyị ọzọ na-eme mmehie ịkwa iko. Onye ọ bụlakwa lụrụ

nwanyị di ya jụrụ na-eme mmehie ịkwa iko. 19 "Ọ dị otu
ọgaranya na-eyi uwe odo odo na ezi akwa ọcha, na-erikwa nri
dị mma ụbọchị niile. 20 N'ọnụ ụzọ ụlọ ya, otu nwoke onye
ogbenye nke ọnya juru ahụ ya na-edina n'ebe ahụ. Aha ya
bụ Lazarọs. 21 Ọ na-agụsị ya agụụ ike iri iberibe nri si na
tebul ọgaranya ahụ daa n'ala. Ọ bụladị ụmụ nkịta na-abịa
na-aracha ọnya dị ya n'ahụ. 22 "Mgbe onye ogbenye ahụ
nwụrụ, ndị mmụọ ozi bịara buru ya gaa n'ebe Ebraham nọ.
Onye ọgaranya ahụ nwụkwara, e lie ya. 23 N'ọkụ ala mmụọ
ebe onye ọgaranya ahụ nọ n'oke ihe mgbu, ọ hụrụ Ebraham
ka ọ nọ n'ebe dị anya, hụkwa Lazarọs n'akụkụ ya. **(Hadēs
g86)** 24 Ọ kpọkuru Ebraham sị ya, 'Nna m Ebraham, meere m
ebere n'ihi na anọ m n'oke ihe mgbu n'ime ọkụ a. Biko zienụ
Lazarọs ka ọ denye mkpịsịaka ntakịrị ya na mmiri bịa mejụọ
ire m.' 25 "Ma Ebraham sịrị ya, 'Nwa m, chetakwa na ị nara
ezi ihe gị mgbe ị dị ndụ, ebe Lazarọs nara ihe ọjọọ. Ma ugbu
a, a na-akasị ya obi n'ebe a ma gị onwe gị nọkwa n'ahụhụ. 26
A sịkwarị na anyị achọọ inyere gị aka, ọ gaghị ekwe mee n'ihi
na e nwere olulu dị ukwuu kewara anyị na unu. Mmadụ ọbụla
enwekwaghị ike isite n'ebe a bịa n'ebe unu nọ, ọ dịkwaghị
onye nwere ike isite n'ebe ahụ unu nọ bịa n'ebe a.' 27 "Ọ sịrị,
'Ya mere, arịọ m gị nna, ziganụ ya n'ụlọ nna m, 28 n'ihi na
enwere m ụmụnne nwoke ise. Ka ọ dọọ ha aka na ntị ka ha
ghara ịbịa n'ebe a mmekpa ahụ dị.' 29 "Ebraham sịrị, 'Ha
nwere Mosis na ndị amụma, ha gee ha ntị.' 30 "Ma o kwuru,
'Nna Ebraham, nke ahụ agaghị ezu! A sị na otu onye ga-esi
n'ala ndị nwụrụ anwụ gakwuru ha, ha ga-echegharị.' 31 "Ọ
sịrị ya, 'Ọ bụrụ na ha egeghị Mosis na ndị amụma ntị, ha
agaghị ekwenye ma a sịkwarị na mmadụ esi n'ọnwụ bilie.'"

17 Ọ sịrị ndị na-eso ụzọ ya, "Ihe ndị nke na-eme ka mmadụ
jehie aghaghị ịdị, ma ahụhụ ga-adịrị onye ọbụla ọnọdụ
ndị a ga-esi n'aka ya bịa. 2 Ọ ga-akara gị mma ka e kenye gị
nkume igwe nri n'olu, tụnye gị n'ime oke osimiri, karịa na ị
ga-eduhie otu n'ime ụmụntakịrị ndị a ụzọ. 3 Kpachapụrụnụ
onwe unu anya! "Ọ bụrụ na nwanna gị e mejọọ gị, baara ya
mba. Ọ bụrụ na o chegharịa, gbaghara ya. 4 Ọ bụrụkwa na o
mejọọ gị ugboro asaa n'otu ụbọchị, rịọkwa gị ugboro asaa
sị, 'E chegharịala m,' ị ghaghị ịgbaghara ya." 5 Ndị ozi ya
sịrị ya, "Onyenwe anyị, mee ka okwukwe anyị dị ukwuu!" 6
Onyenwe anyị zara, "Ọ bụrụ na unu nwere okwukwe nke ha
ka mkpụrụ mọstaadị, unu nwere ike ị sị osisi ukwu a, Ka e
site na mgbọrọgwụ hopu gị ma kụọkwa gị n'ime oke osimiri,
ọ ga-erubere unu isi. 7 "Ọ bụ onye n'ime unu nke nwere ohu
onye si ebe ọ gara rụọ ọrụ maọbụ ịzụ atụrụ lọbata, ga-asị ya,
'Mee ngwangwa nọdụ ala rie nri'? 8 Ọ gaghị asị ya, 'Siere m
nri ọsịịsọ, kwadoo onwe gị jere m ozi ka m na-eri na aṅụkwa
ihe ọṅụṅụ; emesịa ị ga-eri nri ma ṅụọ ihe ọṅụṅụ nke gị'? 9 Ọ
ga-ekele ohu ahụ n'ihi na ọ rụrụ ọrụ o kwesiri ịrụ? 10 N'otu
aka ahụ, mgbe unu rụchara ọrụ niile unu kwesiri ịrụ, ihe unu
ga-ekwu bụ, 'Anyị bụ ụmụ ohu na-ekwesighị ekwesi, anyị
emeela ihe anyị kwesiri ime.'" 11 Ka ọ na-aga Jerusalem, o
sitere n'ụzọ dị n'agbata Sameria na Galili. 12 Mgbe ọ banyere
n'otu obodo nta, ndị ekpenta iri sitere n'ebe dị anya zute ya.
13 Ha tiri mkpu n'oke olu sị, "Jisọs nna anyị ukwuu, mere anyị
ebere." 14 Mgbe ọ hụrụ ha, ọ sịrị ha, "Gaanụ gosi ndị nchụaja
onwe unu." Dị ka ha na-aga, e mere ka ha dị ọcha. 15 Mgbe
otu n'ime ha chọpụtara na a gwọọla ya, ọ laghachiri azụ, jiri
oke olu na-eto Chineke. 16 Ọ dara n'ala n'ụkwụ ya, kelee ya.
Ọ bụ onye Sameria. 17 Jisọs jụrụ sị, "Ọ bụghị mmadụ iri ka e
mere ka ha dị ọcha, ebeekwanụ ka itoolu ndị ọzọ nọ? 18 Ọ bu
naanị onye mba ọzọ a lọghachiri inye Chineke otuto?" 19
Mgbe ahụ, ọ sịrị ya, "Bilie, laa, okwukwe gị agwọọla gị." 20
Ma mgbe ndị Farisii jụrụ ya sị, Olee mgbe alaeze Chineke ga-
abịa? O kwuru, "Ọbịbịa alaeze Chineke agaghị a bụ n'ụzọ a
ga-eji anya efu hụ ya. 21 Ha agaghịkwa asị, 'Lee, ọ nọ n'ebe a,'
maọbụ, 'n'ebe ahụ,' n'ihi n'ezie, alaeze Chineke nọ n'etiti
unu." 22 Mgbe ahụ, ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya, "Oge na-abịa
mgbe ọ ga-agụsi unu agụụ ike ịhụ otu n'ime ụbọchị nke Nwa
nke Mmadụ, ma unu agaghị ahụ ya. 23 Ha ga-asị unu, 'Lee,
n'ebe ahụ,' maọbụ, 'Lee, n'ebe a,' unu agala, unu esokwala ha.
24 N'ihi na Nwa nke Mmadụ n'ụbọchị ya ga-adị ka amụma
nke eluigwe nke na-enye ìhè na mbara eluigwe site n'otu ebe
ruo n'ebe nke ọzọ. 25 Ma ọ ghaghị ibu ụzọ hụọ ọtụtụ ahụhụ,
ọgbọ a ga-ajụkwa ya. 26 "Dị ka ọ dị n'ụbọchị Noa, otu a ka ọ
ga-adịkwa n'ụbọchị Nwa nke Mmadụ. 27 Ha nọ na-eri na-
aṅụ, na-alụ nwunye na-ekekwa ụmụ ha di, ruo mgbe Noa
banyere n'ụgbọ mmiri. Oke iju mmiri ahụ bịakwara laa ha
n'iyi. 28 "Otu a ka ọ dịkwa n'oge Lọt. Ha nọ na-eri, na-aṅụ,
na-azụrịtakwa ahịa, na-akụ mkpụrụ, na-arụkwa ụlọ. 29 Ma
n'ụbọchị ahụ Lọt si n'obodo Sọdọm pụta, ọkụ na nkume dị
ọkụ sitere n'eluigwe zoo ka mmiri, laa ha niile n'iyi. 30 "Otu a
ka ọ ga-adịkwa n'ụbọchị a ga-eme ka Nwa nke Mmadụ pụta
ìhè. 31 N'ụbọchị ahụ, onye ọbụla nọ n'elu ụlọ, ma ihe ya dị
n'ime ụlọ, arịtukwala ịba n'ime ụlọ iburu ngwongwo ndị ahụ.
N'otu aka ahụ, onye ọbụla nọ n'ubi, ya ghara ịlọghachita. 32
Chetakwanụ nwunye Lọt. 33 Onye ọbụla chọrọ iche ndụ ya
nche ka ọ ga-efunarị, ma onye ọbụla na-atụfu ndụ ya ga-
echebe ya. 34 Asị m unu, n'anyasị ahụ mmadụ abụọ ga-edina
n'otu akwa, a ga-ewepụ otu n'ime ha hapụ onye nke ọzọ. 35
Ụmụ nwanyị abụọ ga na-akwọ ọka n'otu ebe, a ga-ewere otu
ma hapụ nke ọzọ." 36 Ụmụ nwoke abụọ ga-anọ n'ubi, a ga-
ewere otu onye hapụ nke ọzọ. 37 Ha jụrụ ya sị, "Olee ebe,
Onyenwe anyị?" Ọ sịrị ha, "Ebe ọbụla ozu dị, ka udele na-
ezukọta."

18 Mgbe ahụ ọ tụụrụ ha ilu a iji gosi ha mkpa ọ dị ikpe
ekpere na-esepụghị aka, 2 ọ sịrị, "O nwere otu ọkaikpe
bi n'otu obodo ma ọ naghị atụ egwu Chineke. Ọ naghị
asọpụkwara mmadụ. 3 N'obodo ahụkwa, e nwere otu nwanyị
di ya nwụrụ anwụ nke na-abịakwute ya, na-asị ya, 'Kpepụta
m n'aka ndị na-emegide m.' 4 "Na mmalite, ọ chọghị, ma
n'ikpeazụ, ọ gwara onwe ya sị, 'Ọ bụ eziokwu na anaghị m atụ
egwu Chineke maọbụ sọpụrụ mmadụ. 5 Ma n'ihi na nwanyị a
di ya nwụrụ anwụ nọgidere na-enye m nsogbu, aga m ahụ na
o nwetara ikpe ziri ezi, ka ọ kwụsị inye m nsogbu site na
ọbịbịa ọ na-abịa.'" 6 Ya mere Onyenwe anyị sịrị, "Gerenụ ihe
ọkaikpe nke na-eme ajọ omume na-ekwu. 7 Ọ bụ na Chineke
agaghị ekpepụta ndị ahụ ọ họpụtara, bụ ndị na-akpọku ya
ehihie na abalị? Ọ ga-anọ tee anya n'inyere ha aka? 8 Asị m
unu, ọ ga-eme ngwangwa hụ na ha nwetara ikpe ziri ezi.
Ma otu ọ dị, mgbe Nwa nke Mmadụ ga-abịa, ọ ga-ahụkwa
ndị nwere okwukwe n'ime ụwa?" 9 Ọ tụkwara ilu a n'ihi ndị
tụkwasịrị obi n'onwe ha na ha bụ ndị ezi omume ma na-eleda
ndị ọzọ anya. 10 "Ụmụ nwoke abụọ rigoro n'ụlọnsọ ukwu
ikpe ekpere, otu onye n'ime ha bụ onye Farisii, onye nke ọzọ
bụ onye ọna ụtụ. 11 Onye Farisii ahụ guzoro ọtọ kpee ekpere
banyere onwe ya sị, 'Chineke nna m, ana m ekele gị n'ihi na

adịghị m ka mmadụ ndị ọzọ ndị na-apụnara mmadụ ihe ya
n'ike, maọbụ ndị ajọ omume, maọbụ ndị na-akwa iko, ma ọ
bụkwanụ dị ka onye ọna ụtụ a. 12 Ana m ebu ọnụ ugboro
abụọ n'izu ụka ọbụla. Ana m akwụkwa otu ụzọ n'ụzọ iri nke
ihe niile m nwetara.' 13 "Ma onye ọna ụtụ ahụ guzo n'ebe dị
anya, o nwekwaghị ike iweli ihu ya elu lee anya n'eluigwe.
Kama, ọ na-eti aka n'obi ya na mwute na-asị, 'Chineke, biko
mere m ebere n'ihi na abụ m onye mmehie.' 14 "Asị m unu,
na nwoke a lara n'ụlọ ya bụrụ onye a gụrụ n'onye ezi omume
n'ihu Chineke karịa onye nke ọzọ. N'ihi na onye ọbụla ga-
ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda, ma onye ọbụla na-eweda
onwe ya ala ka a ga-ebuli elu." 15 Ndị mmadụ na-ekutere ya
ụmụntakịrị ka o bikwasị ha aka. Mgbe ndị na-eso ụzọ ya hụrụ
nke a, ha baara ha mba. 16 Ma Jisọs kpọrọ ha ka ha bịakwute
ya, sị, "Kweenụ ka ha bịakwute m, unu egbochikwala ha,
n'ihi na alaeze Chineke bụ nke ndị dị ka ha. 17 N'ezie, agwa
m unu, onye ọbụla na-agaghị anara alaeze Chineke dị ka
nwantakịrị agaghị aba n'ime ya." 18 Otu onye ọchịchị jụrụ ya
sị, "Ezi onye ozizi, ọ bụ gịnị ka m ga-eme keta ndụ ebighị
ebi." **(aiōnios g166)** 19 Jisọs sịrị ya, "Gịnị mere i ji akpọ m ezi
mmadụ? Ọ dịghị onye ọbụla bụ ezi mmadụ ma ọ bụghị naanị
Chineke. 20 Ị maara ihe niile enyere n'iwu, akwala iko, egbula
mmadụ, ezula ohi, agbala ama ụgha, sọpụrụ nne na nna gị."
21 Ọ sịrị, "Edebezuchaala m iwu ndị a niile site na mgbe m bụ
nwata." 22 Mgbe Jisọs nụrụ nke a, ọ sịrị ya, "Otu ihe fọdụrụ
ka ime: ree ihe niile i nwere, kesara ụmụ ogbenye ego ya. Ị
ga-enwe akụ n'eluigwe, bịazie soro m." 23 Mgbe ọ nụrụ nke
a, o wutere ya nke ukwuu, n'ihi na ọ bụ onye nwere ọtụtụ
akụ. 24 Jisọs lere ya anya sị, "Lee ka o si bụrụ ihe siri ike bụ
ndị ọgaranya ịba n'alaeze Chineke. 25 N'ezie, ọ dịrị ịnyịnya
kamel mfe isite n'anya agịga gafee karịa ọgaranya ịbanye
n'alaeze Chineke." 26 Ndị nụrụ ya sịrị, "Onye kwanụ ka a
ga-azọpụta?" 27 Ọ sịrị, "Ihe mmadụ na-apụghị ime, bụ ihe
Chineke pụrụ ime." 28 Mgbe ahụ Pita sịrị, "Lee, anyị ahapụla
ihe niile anyị nwere soro gị!" 29 Ọ sịrị ha, "N'ezie, agwa m
unu, o nweghị onye ọbụla hapụrụ ụlọ ya, maọbụ nwunye,
maọbụ ụmụnne, maọbụ ndị mụrụ ya, maọbụ ụmụntakịrị ya,
n'ihi alaeze Chineke 30 nke na-agaghị anata ihe ndị a n'ọgbọ
a, nwekwa ndụ ebighị ebi n'ọgbọ nke na-abịa." **(aiōn g165,
aiōnios g166)** 31 Jisọs kpọpụrụ mmadụ iri na abụọ ahụ na-eso
ụzọ ya n'akụkụ, gwa ha sị, "Anyị na-aga Jerusalem, ihe niile
ndị amụma dere banyere Nwa nke Mmadụ ga-emezu. 32 A
ga-arara ya nyefee ya n'aka ndị mba ọzọ. Ha ga-akwa ya emo,
mee ya ihe ihere, bụkwaa ya ọnụ mmiri asụ. 33 Ha ga-apịa
ya ihe, gbukwaa ya; ma n'ụbọchị nke atọ, ọ ga-esite n'ọnwụ
bilie ọzọ." 34 Ma ha aghọtaghị ihe ọbụla n'okwu ndị a. E
mere ka nkọwa okwu ndị a bụrụ ihe e zoro ezo n'ebe ha nọ,
ha aghọtakwaghị ihe o kwuru. 35 O ruo ka ọ bịaruru Jeriko
nso, otu nwoke kpuru ìsì nọ n'akụkụ ụzọ na-arịọ arịrịọ. 36
Mgbe ọ nụrụ uzu igwe mmadụ ka ha na-agafe, ọ jụrụ ihe na-
eme. 37 Ha gwara ya, "Jisọs onye Nazaret na-agafe." 38 O
tiri mkpu sị, "Jisọs nwa Devid, meere m ebere!" 39 Ndị bu
ụzọ baara ya mba ka o mechie ọnụ. Ma o tisiri mkpu ike sị,
"Nwa Devid, meere m ebere!" 40 Jisọs kwụsịrị, nye iwu ka
a kpọtara ya nwoke ahụ. Mgbe o rutere nso, ọ jụrụ ya, 41
"Gịnị ka ị chọrọ ka m meere gị?" Ọ sịrị, "Onyenwe anyị, ka e
mee ka m hụ ụzọ ọzọ." 42 Jisọs sịrị ya, "Hụ ụzọ, okwukwe
gị agwọọla gị." 43 Ngwangwa, o bidoro ịhụ ụzọ ma soro
Jisọs, na-etokwa Chineke. Ndị mmadụ niile, mgbe ha hụrụ ya
tokwara Chineke.

19 Ọ banyere Jeriko mgbe ọ na-agafe. 2 Otu nwoke nọ ebe
ahụ, aha ya bụ Zakịọs; ọ bụ onyeisi ndị ọna ụtụ bụrụkwa
ọgaranya. 3 Ọ chọrọ ịhụ onye Jisọs bụ ma ebe ọ bụ onye
mkpụmkpụ, ọ dịrịghị ya mfe n'ihi igwe mmadụ. 4 Ya mere, ọ
gbaara ọsọ gaa n'ihu rigoro n'otu osisi sikamọ, ka o nwee ike
ịhụ ya dị ka ọ na-agafe n'ụzọ ahụ. 5 Mgbe Jisọs rutere n'ebe
ahụ, o lere anya n'elu sị ya, "Zakịọs, rịdata ngwangwa. Aga m
abụ ọbịa n'ụlọ gị taa." 6 Ọ rịdatara n'otu mgbe ahụ jirikwa
obi ụtọ nabata ya. 7 Mmadụ niile hụrụ nke a, ma bido na-
atamu sị, "Ọ gaala ịbụ ọbịa onye mmehie." 8 Ma Zakịọs biliri
ọtọ gwa Onyenwe anyị, "Lee, Onyenwe anyị, aga m enye ndị
ogbenye ọkara ihe niile m nwere. Ọ bụrụkwa na o nwere
onye m ghọgburu nara ya ihe ọbụla, aga m akwụghachi ya
okpukpu anọ." 9 Jisọs gwara ya, "Taa nzọpụta abịala n'ụlọ a,
n'ihi na onye a bụkwa nwa Ebraham. 10 N'ihi na Nwa nke
Mmadụ bịara ịchọ na ịzọpụta ndị furu efu." 11 Dị ka ha na-
ege ya ntị n'okwu a, ọ gara n'ihu tụọrọ ha ilu, n'ihi na ọ nọ
Jerusalem nso, ha chekwara na o ruola mgbe alaeze Chineke
ga-apụta ihe. 12 Ọ sịrị, "Otu nwoke a mụrụ n'ọnọdụ dị elu
gara obodo dị anya ka echie ya eze, ka ọ lọtakwa ma e mesịa.
13 Ya mere, ọ kpọrọ ndị ohu ya iri nye ha mkpụrụ ego iri sị
ha, 'Werenụ ego ndị a zụọ ahịa ruo mgbe m ga-alọta.' 14 "Ma
ndị ọ na-achị kpọrọ ya asị, ha zipụkwara ndị ụkwụ ozi n'azụ
ya na-asị, 'Anyị achọkwaghị ka onye a chịa anyị.' 15 "Mgbe ọ
natachara ikike ịbụ eze, ọ lọghachiri, kpọọ ndị ohu ya ahụ o
nyere ego mgbe ọ na-apụ, ka ha bịa pịaziere ya ego ole ha
ritere n'uru. 16 "Onye nke mbụ bịara sị, 'Onyenwe m e jiri
m mkpụrụ ego ị nyere m rite uru mkpụrụ ego iri ọzọ.' 17
"Nna ya ukwu sịrị ya, 'I mere nke ọma, ezi odibo. N'ihi na i
gosiri onwe gị onye kwesiri ntụkwasị obi n'ihe dịkarịsịrị nta,
ị ga-achị mba iri.' 18 "Onye nke abụọ bịara sịkwa, 'Onyenwe
m, otu mkpụrụ ego gị amụtala mkpụrụ ego ise ọzọ.' 19 "Ọ
sịrị ya, 'Ị ga-achị obodo ise.' 20 "Onye nke ọzọ bịakwara sị,
'Onyenwe m, lee mkpụrụ ego gị. Ekechiri m ya n'akwa, zoo
ya. 21 Atụrụ m egwu gị, n'ihi na ị bụ onye afọ tara mmiri,
bụrụkwa onye na-ewe ihe na-abụghị nke gị, na-aghọrọkwa
mkpụrụ ị na-akụghị.' 22 "Ọ sịrị ya, 'Ọ bụ okwu si gị n'ọnụ ka
m ga-eji kpee gị ikpe, gị bụ ohu ọjọọ! I maara na afọ tara
m mmiri, matakwa na m na-ewe ihe na-abụghị nke m, na-
aghọrọkwa mkpụrụ m na-akụghị? 23 Gịnị mere na i wereghị
ego m tinye n'ụlọakụ? Nke ọ ga-abụ mgbe m lọtara, m ga-
anara ya na ọmụrụnwa ya.' 24 "Mgbe ahụ, ọ gwara ndị guzo
n'ebe ahụ, 'Napụtanụ ya mkpụrụ ego ahụ, were ya nye onye
ji mkpụrụ ego iri.' 25 "Ha sịrị ya, 'Nna anyị ukwu, o nwelarị
mkpụrụ ego iri.' 26 "Ọ zara, 'Asị m unu, onye ọbụla nwere ihe
ka a ga-enyekwa ihe ọzọ, ma onye na-enweghị ihe ka a ga-
anapụ ọ bụladị ihe ahụ o nwere. 27 Ma ndị iro m ahụ, ndị na-
achọghị ka m bụrụ eze ha, kpụpụtanụ ha n'ebe a, gbukwaanụ
ha n'ihu m.'" 28 Mgbe ọ kwusiri nke a, ọ gakwara n'ihu n'ije
ya ịga Jerusalem. 29 Mgbe ọ na-abịaru Betfeji na Betani nso,
n'Ugwu a na-akpọ Oliv, Jisọs zipụrụ mmadụ abụọ n'ime ndị
na-eso ụzọ ya, 30 sị, "Gaanụ n'ime obodo nta ahụ dị n'ihu
unu. Mgbe unu na-abanye n'ime ya, unu ga-ahụ nwa ịnyịnya
e kenyere n'ebe ahụ nke onye ọbụla na-anọkwasịbeghi n'elu
ya, tọpụnụ ya, kpụtara m ya. 31 Ọ bụrụ na onye ọbụla ajụọ
unu, 'Gịnị mere unu ji atọpụ ya?' Gwanụ onye ahụ sị, 'Ọ dị

Onyenwe anyị mkpa.'" 32 Ndị ahụ o zipụrụ gara hụ ya dị ka ọ
gwara ha. 33 Mgbe ha bidoro ịtọpụ ya, ndị nwe ya jụrụ ha sị,
"Gịnị mere unu ji atọpụ nwa ịnyịnya ahụ?" 34 Ha sịrị, "Ọ dị
Onyenwe anyị mkpa." 35 Ha kpụtaara Jisọs nwa ịnyịnya ahụ,
wụkwasịkwa uwe ha n'elu ya, nyere Jisọs aka ka ọ rigoro n'elu
ya. 36 Dị ka ọ na-aga, ndị mmadụ tụsara uwe ha n'okporoụzọ.
37 Mgbe o rutere n'ụzọ e si arịgo Ugwu Oliv, igwe mmadụ
ndị ahụ na-eso ụzọ ya malite iji ọṅụ na-eto Chineke n'oke
olu n'ihi ọrụ ebube niile ha hụrụ, 38 na-asị, "Onye a gọziri
agọzi ka eze ahụ bụ nke na-abịa n'aha Onyenwe anyị." "Udo
n'eluigwe, ebube dịkwa n'ebe kachasị elu." 39 Ụfọdụ n'ime
ndị Farisii so igwe mmadụ ahụ gwara ya, "Onye ozizi, gwa ndị
na-eso ụzọ gị ka ha mechie ọnụ!" 40 Ọ zara sị, "Ka m gwa
unu, ọ bụrụ na ha agbaa nkịtị, nkume ndị a ga-eti mkpu." 41
Mgbe ọ rutere Jerusalem nso, ebe ọ nọ hụzie obodo ahụ anya
nke ọma. Ọ bere akwa n'ihi ya, 42 sị, "Ọ bụrụ na ị maara
taa, ọ bụladị gị onwe gị, ihe ndị na-eweta udo! Ma ugbu a,
ezofuola ha n'anya gị. 43 Oge na-abịa mgbe ndị iro gị ga-agba
gị gburugburu, mechie ụzọ mgbapụ niile, sitekwa n'ụzọ niile
dị iche iche bịakwasị gị. 44 Ha ga-egwepịa gị n'ala, gị na ụmụ
gị nọ n'ime mgbidi a, ọ dịkwaghị nkume ọbụla ha ga-ahapụ
n'elu ibe ya, n'ihi na ị mataghị oge nleta Chineke nye gị." 45
Mgbe ahụ, ọ banyere n'ime ụlọnsọ ukwu bido ịchụpụ ndị nọ
ebe ahụ na-ere ahịa. 46 Ọ sị ha, "E dere ya n'akwụkwọ nsọ 'na
a ga-akpọ ụlọ m ụlọ ekpere'; ma unu emeela ya 'ọgba ndị na-
apụnara mmadụ ihe n'ike.'" 47 Ụbọchị niile, ọ na-anọ na-
akụzi ihe n'ụlọnsọ ukwu ahụ. Ma ndịisi nchụaja na ndị ozizi
iwu na ndị ndu n'etiti ndị mmadụ, nọ na-achọ ụzọ ha ga-
esi gbuo ya. 48 Ma ha achọtaghị ụzọ ọbụla ime ya, n'ihi na
mmadụ niile sogidere ya kwenyekwara n'okwu ya.

20 Otu ụbọchị, ka ọ nọ n'ụlọnsọ ukwu na-ezi ndị mmadụ
ihe na-ekwusakwa oziọma. Ndịisi nchụaja, na ndị ozizi
iwu na ndị okenye bịakwutere ya. 2 Ha sịrị ya, "Gwa anyị,
olee ikike i ji na-eme ihe ndị a niile? Onye nyekwara gị ikike
a?" 3 Ọ zara ha sị, "Aga m ajụkwa unu otu ajụjụ. Gwanụ m, 4
baptizim nke Jọn, o si n'eluigwe ka o si n'aka mmadụ?" 5 Ha
kparịtara ụka n'etiti onwe ha ma sị, "Ọ bụrụ na anyị asị na o
sitere n'eluigwe, ọ ga-asị, 'Gịnị mere unu na-ejighị kwenye na
ya?' 6 Ọ bụrụkwanụ na anyị asị na, 'o sitere n'aka mmadụ,'
ndị mmadụ ga-atụ anyị nkume, n'ihi na ha niile kweere na
Jọn bụ onye amụma." 7 Ya mere, ha zara, "Anyị amaghị ebe o
si bịa." 8 Jisọs sịrị ha, "Enwekwaghị m ike ịgwa unu ikike m
ji na-eme ihe ndị a." 9 Ọ gara n'ihu tụọrọ ndị mmadụ ilu
a sị, "Otu nwoke nwere ubi vaịnị, nke o nyefere n'aka ndị
ga-elekọta ya anya ma pụọ gaa njem n'ala ọzọ ebe ọ nọrọ
ogologo oge. 10 Mgbe oge iwe ihe ubi ruru, o zigara otu n'ime
ndị ohu ya ka ọ bịakwute ndị ahụ na-elekọtara ya ubi, ka ha
nyekwa ya ụfọdụ n'ime mkpụrụ ubi vaịnị ahụ. Ma ndị na-
elekọtara ya ubi jidere ya, tie ya ihe, zilaga ya n'aka efu. 11 O
zigakwara ohu ya ọzọ. Ma ha tikwara ya ihe mee ya ihe ihere,
zilakwaa ya n'aka efu. 12 O zigakwara onye nke atọ, ma ha
merụrụ ya ahụ, chụlaa ya. 13 "Mgbe ahụ, onyenwe ubi vaịnị
ahụ sịrị, 'Gịnị ka m ga-eme? Aga m ezigara ha ọkpara m, nke
m hụrụ n'anya, ma eleghị anya ha ga-asọpụrụ ya.' 14 "Ma
mgbe ndị na-elekọta ubi ahụ hụrụ ya, ha kwurịtara n'etiti
onwe ha, sị, 'Onye a bụ onye nketa ihe niile a, ka anyị gbuo
ya, ka ihe nketa a bụrụzia nke anyị.' 15 Ya mere, ha kpụfere
ya n'azụ ubi vaịnị ahụ, gbuo ya. "Gịnị ka onye nwe ubi ahụ
ga-eme ha? 16 Ọ ga-abịa, laa ndị ahụ na-elekọta ubi ahụ n'iyi,
were ubi vaịnị ahụ nye ndị ọzọ." Mgbe ndị ahụ nụrụ nke a, ha
sịrị, "Chineke ekwela." 17 O legidere ha anya sị, "Gịnịkwa ka
unu chere na ihe e dere n'akwụkwọ nsọ pụtara, "'Nkume ahụ
ndị na-ewu ụlọ jụrụ aghọọla nkume nke isi ntọala ụlọ'? 18
Onye ọbụla nke dakwasịrị n'elu nkume ahụ, ka a ga-etiwasị,
ma onye ọbụla ọ dakwasịrị, ka ọ ga-egwepịa." 19 Ndị ozizi
iwu na ndịisi nchụaja chọrọ ụzọ ha ga-esi jide ya n'otu oge
ahụ n'ihi na ha matara na ọ bụ ha ka o bu n'obi tụọ ilu ahụ,
ma ha tụrụ egwu ndị mmadụ. 20 Ya mere, ha chere ya nche
nke ọma, ma zipụ ndị nnyopụta, ndị mere onwe ha dịka ndị
ezi omume, ka ha chọpụta ma o nwere ụzọ ha ga-esi jide
ya site n'ihe ọ ga-ekwu, ka ha site na nke a nyefee ya n'aka
ọchịchị na ike onyeisi ala. 21 Ya mere ndị nnyopụta ahụ jụrụ
ya sị, "Onye ozizi, anyị mara na i na-ekwu ma na-ezikwa ihe
ziri ezi, matakwa na i dịghị ele mmadụ anya n'ihu, kama ị na-
ezi ụzọ Chineke dị ka eziokwu si dị. 22 O ziri ezi n'iwu ka anyị
tụọ ụtụ isi nye Siza, ka ọ bụ na o zighị ezi?" 23 Ma ọ matara
na nke a bụ ajụjụ aghụghọ, ya mere ọ sịrị ha, 24 "Gosinụ
m otu mkpụrụ ego denarị. Isi onye ka e sere n'elu ya, aha
onye ka e dekwasịkwara ya?" Ha sịrị, "Ọ bụ nke Siza." 25
Ọ sịrị ha, "Ya mere, nyenụ Siza ihe bụ nke Siza, nyekwanụ
Chineke ihe bụ nke Chineke." 26 Ha enweghị ike ijide ya n'ihi
ihe o kwuru n'ebe ahụ, n'ihu ọha mmadụ. Ọsịsa ya juru ha
anya, ha mechikwara ọnụ. 27 Ụfọdụ ndị Sadusii, ndị sị na
mbilite n'ọnwụ adịghị, bịakwutere ya 28 ma jụọ ya sị, "Onye
ozizi, Mosis deere anyị na ọ bụrụ na nwanne nwoke mmadụ
anwụọ hapụ nwunye ya na-amụtaghị nwa, na nwoke dị otu a
ga-alụrụ nwunye nwanne ya nwoke ahụ, sị otu a, mụtara
nwanne ya ụmụ. 29 Ugbu a, e nwere ụmụnne nwoke asaa,
onye nke mbụ lụrụ nwanyị, nwụọ na-amụtaghị nwa. 30 Nke
abụọ kwa 31 na onye nke atọ lụrụkwara ya. N'otu aka ahụ ha
asaa lụchara ya ma nwụọ na-amụtaghị nwa. 32 N'ikpeazụ
nwanyị ahụ n'onwe ya nwụkwara. 33 Ya mere, n'oge mbilite
n'ọnwụ nwunye onye ka ọ ga-abụ? N'ihi na ha asaa lụchara
ya?" 34 Jisọs gwara ha, "Ndị nke ọgbọ a na-alụ nwunye, ma
na-enyekwa ụmụ ha ka a lụrụ ha. **(aiōn g165)** 35 Ma ndị ahụ
a gụrụ dị ka ndị kwesiri isoro keta oke n'ọgbọ ahụ, nakwa
na mbilite n'ọnwụ agaghị alụ di na nwunye. **(aiōn g165)** 36
N'ezie, ha apụghịkwa ịnwụ ọzọ, n'ihi na ha dị ka ndị mmụọ
ozi. Ha bụ ụmụ Chineke, n'ihi na ha bụ ụmụ nke mbilite
n'ọnwụ. 37 Ọ bụladị Mosis n'onwe ya zipụtara na mbilite
n'ọnwụ dị, n'akụkọ banyere ọhịa ahụ na-ere ọkụ, mgbe ọ na-
akpọ Onyenwe anyị 'Chineke nke Ebraham, Chineke nke Aịzik
na Chineke nke Jekọb.' 38 Ọ bụghị Chineke nke ndị nwụrụ
anwụ, kama ọ bụ nke ndị dị ndụ, n'ihi n'ebe ọ nọ mmadụ
niile dị ndụ." 39 Ụfọdụ ndị ozizi iwu zara ya sị, "Onye ozizi, ị
kwuru nke ọma." 40 O nwekwaghị onye ọbụla jụrụ ya ajụjụ
ọzọ. 41 Ma ọ sịrị ha, "Olee otu ha si kwuo na Kraịst ahụ bụ
nwa Devid? 42 Devid n'onwe ya kwupụtara n'akwụkwọ Abụ
Ọma, sị: "'Onyenwe anyị gwara Onyenwe m, "Nọdụ ala n'aka
nri m 43 ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị ihe mgbakwasị ụkwụ
nye ụkwụ gị."' 44 Devid n'onwe ya kpọrọ ya 'Onyenwe anyị.'
Oleekwanụ otu o si bụrụ nwa ya?" 45 Mgbe ndị mmadụ na-
ege ntị, ọ sịrị ndị na-eso ụzọ ya, 46 "Kpacharanụ anya n'ebe
ndị ozizi iwu nọ. Ndị iyi uwe mwụda na-ejegharị ebe niile na-
amasị, ndị hụrụ ekele pụrụ iche bụ nke a na-ekele ha n'ọma
ahịa n'anya. Ndị ọ na-amasịkwa ịnọkwasị n'oche kachasị
elu n'ụlọ ekpere nakwa n'oche pụrụ iche na mmemme oriri

ọbụla. 47 Ha na-eripịa ihe niile dị n'ụlọ ndị inyom ndị di ha
nwụrụ anwụ, n'ekpe ogologo ekpere ka a hụta ha. Ndị dị otu
a ka a ga-ata ahụhụ dị ukwuu."

21 Ọ leliri anya elu hụ ka ndị ọgaranya si etinye onyinye
ha n'ime igbe onyinye. 2 Ọ hụkwara otu nwanyị di ya
nwụrụ anwụ ka ọ bịara tinye naanị mkpụrụ ego kọpa abụọ. 3
Ọ sịrị, "N'ezie, agwa m unu, nwanyị ogbenye a di ya nwụrụ
etinyela ego karịa ndị ọzọ niile. 4 N'ihi na ndị ọzọ niile nyere
onyinye ha site n'ego mapụtaara ha n'akụnụba ha, ma ya
onwe ya sitere n'ogbenye ya tinye ihe niile o ji biri." 5 Mgbe
ụfọdụ na-ekwu okwu banyere otu e si were nkume mara
mma na onyinye e chere n'ihu Chineke, chọọ ụlọnsọ ukwu
ahụ mma, ọ sịrị, 6 "Ma banyere ihe ndị a, oge na-abịa mgbe
ihe ndị a niile unu na-ahụ na-agaghị adịkwa. Ọ dịghị otu
nkume a ga-ahapụ n'elu ibe ya, a ga-akwatusị ha niile." 7 Ha
jụrụ ya sị, "Onye ozizi, olee mgbe ihe ndị a ga-emezu? Gịnị
ga-abụkwa ihe ịrịbama ga-egosi na ha na-aga imezu?" 8 Ọ
sịrị, "Lezienụ anya ka a ghara iduhie unu n'ihi na ọtụtụ ga-
abịa n'aha m sị, 'Abụ m ya,' na-asịkwa na 'Oge ahụ dị nso.'
Unu esokwala ha. 9 Mgbe ọbụla unu nụrụ akụkọ agha dị iche
iche na ọgbaaghara, ka ụjọ ghara ịtụ unu, ihe ndị a aghaghị
ibu ụzọ mezuo, ma ọgwụgwụ oge erubeghị." 10 Mgbe ahụ, ọ
sịrị ha, "Mba ga-ebili megide mba, alaeze ga-ebilikwa megide
alaeze. 11 A ga-enwe ala ọma jijiji dị ukwuu. Ụnwụ na ọrịa
ọjọọ dị iche iche ga-adịkwa n'ebe dị iche iche. A ga-ahụ ihe dị
egwu na ihe ịrịbama dị ukwuu site na mbara eluigwe. 12 "Ma
tupu ihe ndị a niile emezuo, ha ga-ejide unu, kpagbukwaa
unu. Ha ga-enyefe unu n'aka ọtụtụ ụlọ ekpere. Ha ga-atụkwa
unu mkpọrọ. Ha ga-akpọpụkwa unu n'ihu ndị eze na ndị
ọchịchị n'ihi aha m. 13 Nke a ga-abụrụ unu ohere iji gbaa
akaebe. 14 Ma burunu ụzọ kpebie n'obi unu na unu agaghị
echegbu onwe unu maka ihe unu ga-aza. 15 N'ihi na aga m
enye unu ụdị okwu na amamihe nke ndị na-ebo unu ebubo
na-enweghị ike iguzogide maọbụ kwuo okwu megide. 16 Ọ
bụladị ndị mụrụ unu, ụmụnne unu ndị nwoke na ndị nwanyị,
ndị ikwu unu na ndị enyi unu, ha ga-arara unu nye n'aka ndị
ọchịchị, ndị ga-egbukwa ụfọdụ n'ime unu. 17 Mmadụ niile
ga-akpọ unu asị n'ihi m. 18 Ma otu agịrị isi dị n'isi unu agaghị
ala n'iyi. 19 Unu ga-azọpụta ndụ unu site na ntachiobi unu.
20 "Mgbe unu hụrụ ka ndị agha gbara Jerusalem gburugburu,
matanụ na oge e ji ala ya n'iyi eruola. 21 N'oge ahụ ka ndị
nọ na Judịa gbalaga n'ugwu, ka ndị nọ n'ime obodo si na
ya pụta, ka ndị na-anọghị n'obodo gharakwa ịba n'ime ya.
22 N'ihi na oge a ga-abụ oge ịbọ ọbọ ka e mezuo ihe niile
akwụkwọ nsọ kwuru. 23 Ma ahụhụ ga-adịrị ndị dị ime, na
ndị na-enye ụmụaka ara, n'ụbọchị ahụ! A ga-enwe oke ihe
mgbu n'ala a, iwe ga-adakwasịkwa ụmụ mmadụ. 24 Mma
agha ga-egbu ha, mba niile ga-adọrọkwa ha n'agha. Ndị mba
ọzọ ga na-azọtọsị Jerusalem n'ụkwụ ruo mgbe oge nke ndị
mba ọzọ ahụ zuru. 25 "A ga-enwe ihe ịrịbama n'anyanwụ,
n'ọnwa, na kpakpando. N'elu ụwa, mba niile ga-anọ n'oke
ahụhụ na mgbagwoju anya dị ka oke osimiri na-eme mkpọtụ,
ebili mmiri ga na-ebilikwa. 26 Ndị mmadụ ga-adakwa mba
n'obi n'ihi ụjọ mgbe ha ghọtara ihe gaje ịbịakwasị ụwa, n'ihi
na a ga-eme ka ike niile nke dị n'eluigwe maa jijiji. 27 N'oge
ahụ, a ga-ahụ Nwa nke Mmadụ ka ọ na-abịa n'ike na ebube
n'igwe ojii. 28 Mgbe ihe ndị a malitere ime, guzoronụ ọtọ
welie isi unu elu, n'ihi na oge mgbapụta unu dị nso." 29 Ọ
tụụrụ ha ilu a, "Leenụ osisi fiig na osisi ndị ọzọ niile anya.
30 Mgbe ha bidoro ipupụta ahịhịa ọhụrụ, unu na-amata na
ọkọchị adịla nso. 31 N'ụzọ dị otu a kwa, mgbe unu hụrụ ihe
ndị a niile ka ha na-eme, matanụ na alaeze Chineke adịla nso.
32 "N'ezie agwa m unu, ọgbọ a agaghị agabiga tupu ihe ndị a
niile emezuo. 33 Eluigwe na ụwa ga-agabiga, ma okwu m
enweghị ike ịgabiga. 34 "Kpachapụkwanụ anya, unu ekwela
ka e bogbuo obi unu site n'oke oriri na ọṅụṅụ na nchekasị
nke ndụ a, site otu a mee ka ụbọchị ahụ bịakwasị unu na
mberede, dị ka ọnya. 35 N'ihi na ọ ga-abịakwasị ndị niile bi
n'elu ụwa. 36 Nọrọnụ na nche oge niile ma na-ekpekwanụ
ekpere ka unu nwee ike ịgbanarị ihe niile gaje ịbịa, ka unu
nweekwa ike iguzo n'ihu Nwa nke Mmadụ." 37 Kwa ụbọchị, ọ
na-ezi ihe n'ụlọnsọ ukwu ahụ, ma n'uhuruchi, ọ na-arigoro
n'elu Ugwu Oliv ị ga nọọ ọnọdụ abalị. 38 Ndị mmadụ niile na-
abịakwute ya n'isi ụtụtụ niile n'ụlọnsọ ukwu ịnụrụ okwu ya.

22 N'oge a, Mmemme Achịcha na-ekoghị eko nke a na-
akpọ Ngabiga na-eru nso. 2 Ndịisi nchụaja na ndị ozizi
iwu nọkwa na-achọ ụzọ ha ga-esi gbuo ya, n'ihi na ha na-atụ
egwu ndị mmadụ. 3 Mgbe ahụ, ekwensu banyere n'ime Judas,
onye a na-akpọ Iskarịọt, otu n'ime mmadụ iri na abụọ na-eso
ụzọ ya. 4 Ọ gakwuru ndịisi nchụaja, na ndịisi ndị nlekọta nke
ụlọnsọ ukwu ahụ, ya na ha akparịta ụka otu ọ ga-esi rara ya
nyefee ya n'aka ha. 5 Ha ṅụrịrị ọṅụ ma kwekwa nkwa inye ya
ego. 6 O kwenyere, na-achọkwa ohere ga-adị mma ọ ga-eji
nyefee ya n'aka ha mgbe igwe mmadụ na-agaghị anọ. 7 O ruo
n'ụbọchị Mmemme Achịcha na-ekoghị eko ahụ bụ ụbọchị
a na-eji atụrụ Ngabiga achụ aja. 8 O zipụrụ Pita na Jọn sị,
"Gaanụ kwadoo maka oriri Ngabiga nke anyị ga-eri." 9 Ha
sịrị ya, "Ebee ka ị chọrọ ka anyị gaa kwadoo maka ya?" 10
Ọ sịrị ha, "Lee, ka unu na-abata n'obodo, otu nwoke bu ite
mmiri ga-ezute unu, soronụ ya baa n'ụlọ ọbụla ọ banyere. 11
Sịnụ onyenwe ụlọ ahụ, 'Onye ozizi sịrị, Olee ụlọ ndị ọbịa ebe
mụ na ndị na-eso ụzọ m ga-anọ rie oriri Ngabiga?' 12 Ọ ga-
egosi unu otu ọnụụlọ buru ibu dị n'elu ụlọ nke e dozicharala
ihe niile, kwadoonụ nri anyị n'ebe ahụ." 13 Ha gara chọpụta
ihe niile dị ka ọ gwara ha. Ha kwadokwara nri Ngabiga ahụ.
14 Mgbe oge awa ahụ ruru, ya na ndị na-eso ụzọ ya gara ebe
ahụ nọdụ ala iri ihe. 15 Ọ sịrị ha, "Ọ gụrụ m nnọọ agụụ ka mụ
na unu rie nri Ngabiga a tupu mụ ataa ahụhụ. 16 N'ihi na asị
m unu, agaghị m erikwa ya ọzọ tutu ruo mgbe a ga-emezu ya
n'alaeze Chineke." 17 O buru iko, mgbe o nyechara ekele ọ
sịrị, "Burunu nke a kesaa n'etiti unu. 18 N'ihi na asị m unu,
site ugbu a ga n'ihu, agaghị m aṅụ mmanya sitere na mkpụrụ
vaịnị ọzọ, ruo mgbe alaeze Chineke ga-abịa." 19 O werekwara
otu ogbe achịcha, mgbe o nyechara ekele, ọ nyawaa ya nye ha
sị, "Nke a bụ ahụ m nke e nyere n'ihi unu. Na-emenụ nke a iji
na-echeta m." 20 N'otu ụzọ ahụ, mgbe ha risiri nri anyasị o
buuru iko sị, "Iko a bụ iko nke ọgbụgba ndụ ọhụrụ n'ọbara m,
nke a na-awụpụ n'ihi unu. 21 Ma lee, onye ahụ nke ga-arara
m nye nọnyeere m, o sokwa m na-eri nri. 22 Nwa nke Mmadụ
na-aga ịnwụ dị ka e kpebiri ya, ma ahụhụ ga-adịrị nwoke
ahụ a ga-esi n'aka ya rara ya nye." 23 Ha bidoro ịjụrịta onwe
ha onye ọ bụ n'etiti ha ga-eme nke a. 24 Ịrụ ụka malitere
n'etiti ha banyere onye n'ime ha ka a na-agụ na ọ dị ukwuu
karịa ibe ya. 25 Ma ọ sịrị ha, "Ndị eze ndị mba ọzọ na-eji
aka ike na-achị ndị nọ n'okpuru ha. Otu aka ahụkwa, a na-
akpọ ndị na-achị achị enyi ndị mmadụ. 26 Ma unu onwe unu

agaghị adị otu a. Kama onye kachasị ibe ya ịdị elu dịrị ka
onye dịkarịsịrị nta. Ka onyeisi dịrị ka onye na-eje ozi. 27 Onye
dị elu karịa ibe ya? Ọ bụ onye nọdụrụ ala rie nri na tebul ka ọ
bụ onye siri nri dozie ya na tebul? Ọ bụghị onye nọdụrụ ala
rie nri na tebul? Ma adị m ka onye na-eje ozi n'etiti unu. 28 Ọ
bụ unu onwe unu bụ ndị nọnyere m n'oge ọnwụnwa m niile.
29 Ana m enye unu alaeze dị ka Nna m nyere m ya. 30 Ka unu
nwe ike isoro m rie ma ṅụọkwa n'alaeze m. Sorokwa m nọdụ
n'ocheeze na-ekpe ebo iri na abụọ nke Izrel ikpe. 31 "Saimọn,
Saimọn, lee ekwensu arịọla ike ịyọcha unu dị ka ọka wiiti. 32
Ma ekpeelara m gị ekpere ka okwukwe gị ghara ịda. Mgbe ị
kwudosiri ike, gbaakwa ụmụnna gị ume." 33 Ma ọ sịrị ya,
"Onyenwe anyị, ejikeere m isoro gị gaa mkpọrọ, ma sorokwa
gị nwụọ." 34 Jisọs zara, "Agwa m gị Pita, tupu oke ọkụkụ
akwaa akwa taa, ị ga-agọnarị m ugboro atọ, si na ị maghị
onye m bụ." 35 Ọ gwara ha, "Mgbe m zipụrụ unu na mbụ sị
unu ewerekwala ego, maọbụ akpa maọbụ akpụkpọụkwụ, o
nwere ihe kọrọ unu?" Ha sịrị, "O nweghị ihe kọrọ anyị." 36 Ọ
sịrị ha, "Ugbu a, ọ bụrụ na i nwere akpa ego, were ya, ma
werekwa akpa ije. Ọ bụrụkwa na i nweghị mma agha ree uwe
mgbokwasị gị zụtara onwe gị otu. 37 N'ihi na agwa m unu, na
a ga-emejupụta ihe ndị a e dere n'akwụkwọ nsọ n'ime m, A
gụkọtara ya na ndị na-emebi iwu. N'ezie, ihe e dere banyere
m eruwela mgbe ọ ga-emezu." 38 Ha sịrị, "Onyenwe anyị, lee
mma agha abụọ dị ebe a." Ọ sịrị ha, "Nke ahụ ezuola." 39
Jisọs pụrụ gaa n'Ugwu Oliv dị ka ọ na-eme mgbe dum, ndị
na-eso ụzọ ya sokwa ya gaa. 40 Mgbe o ruru n'ebe ahụ, ọ sịrị
ha, "Kpeenụ ekpere ka unu ghara ịdaba n'ọnwụnwa." 41 Ọ
hapụrụ ha gaa ihe ha ka nzọ ụkwụ ole na ole nọrọ n'ebe ahụ
gbuo ikpere n'ala kpee ekpere, sị, 42 "Nna ọ bụrụ na ị chọrọ,
nara m iko a, ma otu ọ dị, ọ bụghị ka e mee uche m, kama ka
e mezuo uche gị." 43 Otu mmụọ ozi si n'eluigwe bịakwutere
ya, gbaakwa ya ume. 44 Site n'oke ihe mgbu, o kpere ekpere
kpesie ike, nke mere na ọsụsọ si ya n'ahụ na-adapụ n'ala
dị ka ọkpụrụkpụ ọbara. 45 Mgbe o kpechara ekpere bilie, ọ
bịakwutere ndị na-eso ụzọ ya hụ ha ka ha na-arahụ ụra n'ihi
ihe mwute nke obi. 46 Ọ sịrị ha, "Gịnị mere unu ji na-arahụ
ụra? Bilienụ kpee ekpere ka unu ghara ịdaba n'ọnwụnwa." 47
Mgbe ọ ka kpụ okwu n'ọnụ, igwe mmadụ bịara, onye du ha
bụ onye a na-akpọ Judas, bụ otu n'ime mmadụ iri na abụọ
ahụ na-eso ụzọ ya. Ọ bịaruru Jisọs nso, isutu ya ọnụ. 48 Ma
Jisọs sịrị ya, "Judas, ọ bụ site n'isutu ọnụ ka i ji arara Nwa
nke Mmadụ nye?" 49 Mgbe ndị nọ ya gburugburu hụrụ ihe
gaje ime, ha sịrị, "Onyenwe anyị, ọ bụ anyị were mma agha
gbuo?" 50 Otu n'ime ha ji mma gbuo ohu onyeisi nchụaja,
gbupụ ntị aka nri ya. 51 Ma Jisọs sịrị, "O zuola!" O metụkwara
ntị nwoke ahụ aka gwọọ ya. 52 Mgbe ahụ, Jisọs sịrị ndịisi
nchụaja, na ndị nlekọta nke ụlọnsọ ukwu na ndị okenye,
"Gịnị mere unu ji chịrị mma agha na mkpọ bịa ijide m, dị
ka a ga-asị na m bụ onye ohi o ji egbe ezu? 53 Mgbe mụ na
unu na-anọ kwa ụbọchị n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ, ma unu
emetụghị m aka. Ma ugbu a bụ oge awa unu bụrụkwa mgbe
ike ọchịchịrị na-achị achị." 54 Mgbe ahụ ha jidere ya duru ya
pụọ, gaa n'ụlọ onyeisi nchụaja. Pita sokwara ha n'azụ kama ọ
nọ n'ebe dị anya. 55 Mgbe ha kwanyere ọkụ n'etiti mbara ezi
obi ahụ, ma nọdụ ala gba ọkụ ahụ gburugburu, Pita sokwara
ha nọdụ ala. 56 Ka ọ na-anya ọkụ ahụ, otu nwaagbọghọ na-
eje ozi hụrụ ya, o leruru ya anya nke ọma, sị, "Onye a na Jisọs
nọkọrọ." 57 Ma ọ gọrọ agọ sị, "Nwanyị, amaghị m onye ọ bụ."
58 Mgbe oge nta gasịrị, onye ọzọ hụkwara ya kwukwaa sị, "Gị
onwe gị bụkwa otu onye n'ime ha." Ma Pita kwuru sị, "Nwoke
m, abụghị m." 59 Mgbe ihe dị ka otu awa gafere, onye ọzọ
bịakwara kwusie okwu ike, "N'ezie, nwoke a so ya n'ihi na ọ
bụ onye Galili." 60 Pita sịrị, "Nwoke m, amaghị m ihe ị na-
ekwu maka ya?" Dị ka ọ kpụ okwu ahụ n'ọnụ, oke ọkpa kwara
akwa. 61 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị tụgharịrị lee Pita anya.
Pita chetakwara okwu Onyenwe anyị gwara ya nke bụ, "Tupu
oke ọkpa akwa akwa taa, ị ga-agọnarị m ugboro atọ." 62 Ma ọ
pụrụ n'ezi gaa bee akwa na mwute. 63 Ndị ahụ na-eche ya
nche bidoro na-akwa ya emo na-etikwa ya ihe. 64 Ha jiri
akwa kechie ya anya, sị ya, "Buo amụma, onye tiri gị ihe?" 65
Ha kwukwara ọtụtụ okwu ọjọọ na nke mkparị megide ya. 66
Mgbe chi bọrọ, nzukọ ndị okenye na ndịisi nchụaja, na ndị
ozizi iwu zukọtara, a kpọtakwara Jisọs n'ihu ha. 67 Ha na-
ekwu, "Ọ bụrụ na ị bụ Kraịst, gwa anyị." Ọ sịrị ha, "Ọ bụrụ na
m agwa unu, unu agaghị ekwe. 68 Ọ bụrụkwa na m ajụọ unu
ajụjụ, unu agaghị aza m. 69 Ma site ugbu a gawa, Nwa nke
Mmadụ ga-anọdụ ala n'aka nri nke ike Chineke." 70 Ha niile
sịrị, "Gị onwe gị, ị bụ Ọkpara Chineke?" Ọ sịrị ha, "Unu kwuru
na Abụ m." 71 Mgbe ahụ ha sịrị, "Gịnị mere anyị ji na-achọ
onye akaebe ọzọ? Anyị ejirila ntị anyị nụrụ ya site n'ọnụ ya."

23 Mgbe ahụ, ọha mmadụ ahụ niile biliri duru ya gakwuru
Pailet. 2 Ha malitere ibo ya ebubo na-asị, "Anyị
chọpụtara na nwoke a na-eduhie ndị obodo anyị niile, na-
egbochikwa ha ịtụ ụtụ isi nye Siza, ma na-ekwukwa na ya bụ
Kraịst, Eze." 3 Ya mere Pailet jụrụ ya sị, "Ị bụ eze ndị Juu?"
Ọ zara ya sị, "Gị onwe gị kwuru otu a." 4 Mgbe ahụ Pailet
gwara ndịisi nchụaja na igwe mmadụ ahụ, "O nweghị ihe
ọjọọ ọbụla m chọpụtara nwoke a mere." 5 Ma ha gara n'ihu
na-asị, "Ọ na-akpasu ọgbaaghara n'ala ndị Judịa niile site
n'ozizi ya. Ọ malitere na Galili, ọ bịakwala ebe a ugbu a." 6
Mgbe Pailet nụrụ nke a, ọ jụrụ ma nwoke a ọ bụ onye Galili?
7 Mgbe ọ matara na o si n'ebe Herọd na-achị, o nyere iwu ka
e dugara ya Herọd, onye nọkwa na Jerusalem mgbe ahụ. 8
Obi tọrọ Herọd ụtọ nke ukwuu, mgbe ọ hụrụ Jisọs n'ihi na
ọ nọ na-achọ ịhụ ya anya n'oge dị anya gara aga. Sitekwa
n'akụkọ ọ nụrụ banyere ya, o lere anya na ọ ga-arụ ọrụ ebube
ụfọdụ. 9 Ya mere ọ jụrụ ya ọtụtụ ajụjụ, ma ọ zaghị ya ihe
ọbụla. 10 Ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu guzo n'ebe ahụ gara
n'ihu bosie ya ebubo ike. 11 Emesịa, Herọd na ndị agha ya jiri
ya mee ihe ọchị, ma kwaakwa ya emo. Ha yikwasịrị ya uwe
mwụda mara mma ma zighachikwara ya Pailet. 12 N'ụbọchị
ahụ ka Herọd na Pailet ghọrọ enyi, maka n'oge gara aga ha
bụ ndị iro. 13 Pailet kpọkọtara ndịisi nchụaja, na ndị ndu,
na ndị mmadụ ndị ọzọ 14 sị ha, "Unu kpọtaara m nwoke
a dị ka otu onye n'ime ndị na-akpali ndị mmadụ inupu isi.
Ajụọla m ya ajụjụ n'ihu unu ma achọpụtaghị m ihe ọbụla nke
unu kwesiri iji boo ya ebubo. 15 Ọ bụladị Herọd achọpụtaghị
ihe ọjọọ ọbụla n'aka ya, nke a mere o jiri kpụghachitere
anyị ya. Leenụ, o nweghị ihe ọbụla o mere e kwesiri iji maa
ya ikpe ọnwụ. 16 Ya mere aga m apịa ya ihe hapụ ya ka ọ
laa." 17 Ma ọ dị mkpa na a ga-ahapụ otu onye mkpọrọ n'oge
mmemme. 18 Ma igwe mmadụ ahụ tiri mkpu n'otu olu sị,
"Gbuo nwoke a, hapụrụ anyị Barabas." 19 (Onye a tụbara
n'ụlọ mkpọrọ n'ihi ọgbaaghara dapụtara n'obodo ahụ, nakwa
n'ihi igbu mmadụ.) 20 Dị ka ọ gbalịsịrị ike ịhapụ Jisọs, Pailet
gwakwara ha okwu ọzọ. 21 Ma ha niile tiri mkpu sị, "Kpọgide

ya n'obe! Kpọgide ya n'obe!" 22 Ọ sịrị ha na nke ugboro atọ,
"Ọ bụ n'ihi gịnị? Olee ihe ọjọọ nwoke a mere? O nweghị ihe
ọbụla m chọpụtara n'aka ya kwesiri iwetara ya ọnwụ. Ya
mere aga m ata ya ahụhụ, hapụ ya." 23 Ma ha nọgidere na-
eti mkpu n'oke olu ka a kpọgide ya n'obe, n'ikpeazụ olu iti
mkpu ha karịrị. 24 Ya mere Pailet kpebiri imere ha ihe ha
chọrọ. 25 Ọ hapụrụ nwoke ahụ ha chọrọ nke a tụbara n'ụlọ
mkpọrọ n'ihi ọgbaaghara na igbu mmadụ, ma nyefee ha Jisọs
n'aka. 26 Dị ka ha duu ya na-aga, ha jidere Saimọn onye
Sirini bụ onye si n'ime otu obodo nta na-alọbata; ha boro ya
obe ahụ, manye ya ka o buru ya na-eso Jisọs na-azụ. 27 Igwe
mmadụ dị ukwuu soro ya tinyekwara ụmụ nwanyị bụ ndị
tiri mkpu akwa ma ruokwara ya ụjụ. 28 Ma Jisọs tụgharịrị sị
ha, "Ụmụada Jerusalem, unu eberela m akwa, kama beerenụ
onwe unu na ụmụ unu. 29 N'ihi na oge na-abịa mgbe unu ga-
asị, 'Ngọzị na-adịrị ụmụ nwanyị aga, akpanwa ndị na-amụghị
nwa, na ara ndị na-enweghị onye ṅụrụ ha.' 30 Mgbe ahụ, "'ha
ga-asị, ugwu ukwu niile, "Dakwasị anyị!" Sịkwa, ugwu nta,
"Kpuchite anyị!"' 31 Ya mere, ọ bụrụ na ha mee ọhịa otu a
mgbe ahịhịa dị ndụ dị na ya, gịnị ga-emekwanụ mgbe ọ kpọrọ
nkụ?" 32 Ha dukwaara mmadụ abụọ bụ ndị ohi gaa igbu ha
na ya. 33 Mgbe ha bịarutere n'ebe a na-akpọ Okpokoro Isi,
ebe ahụ ka ha kpọgidere ya n'obe ya na ndị ohi abụọ ahụ.
Otu n'aka nri ya nke ọzọ n'aka ekpe ya. 34 Jisọs sịrị, "Nna
gbaghara ha n'ihi na ha amataghị ihe ha na-eme." Ha ji ife
nza kee uwe ya n'etiti onwe ha. 35 Ndị mmadụ guzoro ebe
ahụ na-ele anya, ka ndị ọchịchị ji ya na-eme ihe ọchị, na-asị,
"Ọ zọpụtara ndị ọzọ, ya zọpụtanụ onwe ya, ma ọ bụrụ na ọ
bụ Kraịst nke Chineke, bụ Onye a họpụtara." 36 Ndị agha
bịakwara chịa ya ọchị. Ha nyere ya mmanya gbara ụka, 37 ma
na-asị, "Ọ bụrụ na ị bụ eze ndị Juu, zọpụtanụ onwe gị." 38
Ihe e dere n'elu isi obe ahụ bụ: Onye a bụ Eze ndị Juu. 39
Otu onye n'ime ndị ohi ahụ a kpọgidekwara n'obe n'ebe ahụ
kparịkwara ya sị, "Ọ bụghị gị bụ Kraịst? Zọpụtanụ onwe gị ma
zọpụtakwa anyị." 40 Ma onye nke ọzọ a makwara ikpe ọnwụ
baara ya mba sị, "Ị naghị atụ Chineke egwu, ị hụghị na a mara
gị ikpe dị ka e si maa ya. 41 Anyị na-ata ahụhụ kwesiri anyị,
n'ihi na a na-ata anyị ahụhụ n'ihi ihe anyị mere, ma nwoke a
emeghị ihe ọjọọ ọbụla." 42 Mgbe ahụ ọ sịrị, "Jisọs, chetakwa
m mgbe ị bara n'alaeze gị." 43 Ọ sịrị ya, "N'ezie a agwa m gị,
taa, ị ga-anọnyere m na paradaịs." 44 Mgbe ọ na-eru ihe dị ka
elekere iri na abụọ nke ehihie, ọchịchịrị gbachikọtara n'ala
ahụ niile ruo elekere atọ nke ehihie. 45 N'ihi na anyanwụ
kwụsịrị inye ihe ya. Akwa mgbochi dị n'ụlọnsọ ukwu sitere
n'elu gbawaa abụọ. 46 Jisọs tiri mkpu n'oke olu sị, "Nna,
n'aka gị ka m na-enyefe mmụọ m." Mgbe o kwusiri nke a, o
kubiri ume. 47 Mgbe ọchịagha na-achị otu narị ndị agha hụrụ
ihe merenụ, o nyere Chineke otuto ma kwuokwa sị, "N'ezie
nwoke a bụ onye ezi omume." 48 Mgbe igwe mmadụ niile
gbakọtara ilere anya hụrụ ihe mere, ha laghachiri n'ụlọ ha
na-eti aka n'obi. 49 Ma ndị niile maara onye ọ bụ, tinyekwara
ụmụ nwanyị ndị soro ya si Galili bịa, guzokwara n'ebe dị anya
na-ele ihe ndị a. 50 O nwere otu nwoke aha ya bụ Josef, onye
so n'otu ndịisi ụlọ nzukọ. Ọ bụ ezigbo mmadụ na onye aka ya
kwụ ọtọ. 51 Ọ kwadoghị mkpebi ha na omume ha. Onye sitere
Arimatia, n'otu obodo ndị Juu, onye na-echere ọbịbịa nke
alaeze Chineke. 52 Nwoke a gakwuru Pailet rịọọ ka e bunye
ya ahụ Jisọs. 53 Ya mere, o budatara ya fụchie ya n'akwa
ọcha linin, tinye ya n'ili e gwuru n'ọgba nkume, nke a na-
etinyebeghị mmadụ na mbụ. 54 Ọ bụ Ụbọchị Nkwadebe maka
ụbọchị izuike nke na-abịa nso. 55 Ndị nwanyị ahụ sitere Galili
soro ya hụrụ ili ahụ, hụkwa otu e si nibe ahụ ya n'ime ya. 56
Emesịa ha laghachiri ga kwadoo mmanụ otite nke e tinyere
ọtụtụ ụda. N'ụbọchị izuike ha zukwara ike dịka ọ dị n'iwu.

24 N'ụbọchị mbụ nke izu ụka, n'ezigbo isi ụtụtụ, ha weere
mmanụ otite ahụ ha tinyere ọtụtụ ụda nke ha kwadoro
gawa n'ili ahụ. 2 Ha chọpụtara na e nupụla nkume e ji dochie
n'ọnụ ili ahụ. 3 Ma mgbe ha banyere n'ime ya, ha ahụghị
ahụ Onyenwe anyị Jisọs. 4 Dị ka ha nọ na mgbagwoju anya
banyere nke a, n'otu ntabi anya, ha hụrụ mmadụ abụọ yi
uwe na-egbu ka amụma guzo ha nso. 5 Ha kpudoro ihu ha
n'ala n'ihi oke egwu, ma mmadụ abụọ ahụ gwara ha, "Gịnị
mere unu ji na-achọ onye dị ndụ n'etiti ndị nwụrụ anwụ? 6 Ọ
nọkwaghị n'ebe a, o biliela n'ọnwụ, chetakwanụ ihe ọ gwara
unu mgbe unu na ya nọ na Galili sị, 7 'A ghaghị inyefe Nwa
nke Mmadụ n'aka ndị mmehie, a ga-akpọgidekwa ya n'obe
ma n'ụbọchị nke atọ ọ ga-esi n'ọnwụ bilie.'" 8 Mgbe ahụ
ha chetara okwu ya. 9 Mgbe ha sitere n'ili ahụ lọghachi, ha
kọọrọ mmadụ iri na otu ahụ na ndị ọzọ niile ihe ndị a. 10
Ọ bụ Meri Magdalin, na Joana, na Meri nne Jemis na ụmụ
nwanyị ndị ọzọ so ha kọọrọ ndị na-eso ụzọ ya ihe a. 11 Ma ha
ekweghị ihe ha gwara ha, n'ihi na okwu ha dị ha ka ọ bụ ihe
efu. 12 Ma otu ọ dị, Pita gbaara ọsọ ruo n'ili ahụ, hulata ala
hụ ka akwa ozu ndị ahụ tọgbọọrọ onwe ha; ọ lara na-atụgharị
uche n'ime onwe ya ihe ihe ndị a pụtara. 13 N'otu ụbọchị ahụ,
mmadụ abụọ n'ime ha gaje n'obodo nta a na-akpọ Emaus,
nke dị ihe ruru kilomita iri na abụọ site na Jerusalem. 14 Ha
na-ekwurịta n'etiti onwe ha banyere ihe niile mere. 15 Dị ka
ha na-ekwu na-akparịta ụka banyere ihe ndị a, Jisọs n'onwe
ya bịara soro ha na-aga ije. 16 Ma e mechiri anya ha ịmata na
ọ bụ ya. 17 Ọ sịrị ha, "Gịnị ka unu na-ekwurịta n'etiti onwe
unu dị ka unu na-aga n'ụzọ." Ha kwụsịrị ebe ahụ, gbarụọ
ihu ha. 18 Otu onye n'ime ha a na-akpọ Kleopas, sịrị ya, "Ị
bụ onye ọbịa na Jerusalem nke mere na ị maghị ihe mere
n'ime ya n'ụbọchị ndị a?" 19 Ọ sịrị ha, "Gịnị bụ ihe mere?"
Ha sịrị ya, "Banyere Jisọs onye Nazaret! Ọ bụ onye amụma
bụrụkwa onye dị ike, ma n'okwu ma n'omume n'ihu Chineke
na mmadụ niile. 20 Na otu ndịisi nchụaja na ndị ọchịchị anyị
nyefere ya ka a maa ya ikpe ọnwụ, ma kpọgbukwaa ya n'obe.
21 Anyị nwererịị olileanya na ọ bụ ya ga-agbapụta Izrel. Nke
ka nke, taa mere ya abalị atọ kemgbe ihe ndị a mere. 22
Tụkwasị ihe ndị a, ụfọdụ ụmụ nwanyị anyị mere ka anyị nwee
ihe ịtụnanya. Ha gara n'ili ahụ n'isi ụtụtụ a. 23 Ma ha ahụghị
ahụ ya. Ha bịara kọrọ anyị na ha hụrụ ọhụ nke ndị mmụọ ozi,
bụ ndị gwara ha na ọ dị ndụ. 24 Ya mere ụfọdụ n'ime ndị otu
anyị gara n'ili ahụ chọpụta na ihe niile ụmụ nwanyị a kwuru
mere otu ahụ ha siri kwuo ya. Ma ha ahụkwaghị ya." 25 Ọ
sịrị ha, "Unu bụ nnọọ ndị nzuzu! Leenụ ka o si siere unu ike
ikwere ihe niile ndị amụma kwuru. 26 Ọ bụ na o kwesighị
ka Kraịst taa ahụhụ ndị a tupu ọ banye n'ebube ya?" 27 Ya
mere, ọ kọwaara ha ihe e dere n'akwụkwọ nsọ banyere ya
onwe ya malite na nke Mosis ruo na ndị amụma niile. 28
Mgbe ha na-eru obodo nta ahụ ha na-aga, o mere dị ka ọ na-
aga n'ihu na njem ya. 29 Ma ha rịọ ya n'ebe ọ dị ukwuu sị,
"Nọnyerenụ anyị n'ihi na chi ebidola iji, ụbọchị agamiekwala
ugbu a." N'ihi ya ọ banyere ịga nọnyere ha. 30 Mgbe ya na ha
nọdụrụ na tebul iri nri, o were achịcha, kelee Chineke ekele,

nyawaa ya were ya nye ha. **31** Mgbe ahụ, e meghere anya ha,
ha amata onye ọ bụ, ha ahụkwaghị ya anya ọzọ. **32** Mgbe ahụ,
ha gwara onwe ha sị, "Ọ bụ na ọ dịghị ka ọkụ ọ na-enwu
n'obi anyị mgbe anyị na ya nọ n'ụzọ, ya na-ekpughere anyị
akwụkwọ nsọ?" **33** Ha biliri ngwangwa laghachi Jerusalem.
Ebe ahụ, ha hụrụ mmadụ iri na otu ahụ na ndị so ha ka ha
nọkọtara n'otu ebe, **34** na-asị, "Ọ bụ eziokwu, Onyenwe anyị
ebiliela, o gosila Saimọn onwe ya." **35** Mgbe ahụ, ha kọọrọ ha
ihe mere n'ụzọ, ya na otu ha siri mata ya mgbe ọ nyawara
achịcha. **36** Mgbe ha ka na-ekwu banyere nke a, ya onwe ya
guzooro n'etiti ha sị ha, "Udo dịrị unu." **37** Oke egwu tụrụ ha,
obi lọkwara ha mmiri n'ihi na ha chere na ha ahụla mmụọ. **38**
Ma ọ sịrị ha, "Gịnị mere ụjọ ji atụ unu, gịnị mere unu ji nwee
obi abụọ? **39** Leenụ m anya n'aka na n'ụkwụ. Ọ bụ mụ onwe
m! Metụnụ m aka ka unu hụrụ, n'ihi na mmụọ adịghị enwe
anụ ahụ na ọkpụkpụ dị ka unu hụrụ m nwere." **40** Mgbe o
kwuchara nke a, o gosiri ha aka ya na ụkwụ ya. **41** Ma dị ka
o siiri ha ike ikwere n'ihi ọṅụ na oke mgbagwoju anya, ọ
sịrị ha, "Ọ dị ihe oriri unu nwere ebe a?" **42** Ha nyere ya
otu ntakịrị azụ a mịkpọrọ amịkpọ. **43** Ma ọ naara ya rie ya
n'ihu ha. **44** Mgbe ahụ, ọ sịrị ha, "Okwu ndị a ka m gwara unu
mgbe mụ na unu nọ, na ihe niile e dere n'iwu Mosis na ndị
Amụma na n'Abụ Ọma banyere m ga-emezucha." **45** Mgbe
ahụ, o meghere akọnuche ha ka ha ghọta akwụkwọ nsọ. **46** Ọ
sịrị ha, "Nke a bụ ihe e dere na, Kraịst ahụ ga-ahụ ahụhụ ma
sitekwa n'ọnwụ bilien'ụbọchị nke atọ. **47** Na a ga-ekwusa
nchegharị na mgbaghara mmehie site n'aha ya nye mba niile,
malite na Jerusalem. **48** Unu bụ ndị akaebe nke ihe ndị a. **49**
Ma lee, agaje m izitere unu ihe ahụ Nna m kwere na nkwa. Ya
mere, nọrọnụ n'ime obodo ruo mgbe a ga-eyikwasị unu ike
nke si n'elu." **50** O duuru ha garuo na Betani, chilie aka ya
abụọ elu gọzie ha. **51** Dị ka ọ na-agọzi ha, ọ sitere n'ebe ha
nọ pụọ, e weliri ya elu, baa n'eluigwe. **52** Mgbe ahụ, ha fere
ya ofufe jiri oke ọṅụ laghachi na Jerusalem. **53** Ha nọgidere
n'ụlọnsọ ukwu ahụ na-eto Chineke oge niile.

Jọn

1 Na mbụ okwu ahụ dịrịị, okwu ahụ na Chineke nọ, okwu
ahụ bụkwa Chineke. 2 Ya na Chineke nọ site na mbụ. 3 E
sitere na ya kee ihe niile, ọ dịghịkwa ihe ọbụla e kere eke nke
a na-ekeghị site na ya. 4 N'ime ya ka ndụ dịrịị, ndụ ahụ bụkwa
ìhè nye mmadụ niile, 5 ìhè ahụ na-enwu n'ime ọchịchịrị, ma
ọchịchịrị ahụ emenyụghị ya. 6 Ọ dị otu nwoke Chineke zitere,
aha ya bụ Jọn. 7 Ọ bịara dị ka onye akaebe ịgba ama banyere
ìhè ahụ, ka mmadụ niile site n'aka ya kwere. 8 Ya onwe ya
abụghị ìhè ahụ, ọ bịara naanị ịgba akaebe banyere ìhè ahụ. 9
Ezi ìhè ahụ nke na-enye mmadụ ọbụla ìhè na-abịa n'ime ụwa.
10 Ọ bịara n'ụwa, ma ụwa bụ ihe e kere site n'aka ya, ma ụwa
amataghị onye ọ bụ. 11 Ọ bịakwutere ihe ndị ahụ bụ ndị nke
ya, ma ndị ahụ bụ ndị nke ya anabataghị ya. 12 Ma ndị ahụ
niile nabatara ya, ndị ahụ niile kweere n'aha ya ka o nyere
ike ịghọ ụmụ Chineke. 13 Ụmụ a na-amụghị site n'ọbara,
maọbụ site na mkpebi nke anụ ahụ, ma ọ bụkwanụ mkpebi
nke mmadụ, kama site na Chineke. 14 Okwu ahụ ghọrọ anụ
ahụ birikwa n'etiti anyị. Anyị ahụla ebube ya, ebube nke onye
naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ, onye si n'ebe Nna nọ bịa, onye
jupụtara n'amara na eziokwu. 15 Jọn gbara ama banyere ya
mgbe ọ na-eti mkpu na-asị, "Onye a bụ onye ahụ m kwuru
banyere ya, 'Onye na-abịa m n'azụ dị ukwuu karịa m, n'ihi na
o bukwa m ụzọ dịrị.'" 16 Site n'ịba ụba nke amara ya, anyị
niile anatala amara a tụkwasịrị n'amara. 17 N'ihi na e nyere
iwu site n'aka Mosis, ma amara na eziokwu bịara site n'aka
Jisọs Kraịst. 18 Ọ dịbeghị onye ọbụla hụrụla Chineke, ma
Chineke, onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ. Onye ya na Nna
dị na mma, emeela ka anyị mata ya. 19 Nke a bụ ịgba ama Jọn
mgbe ndị ndu ndị Juu nọ na Jerusalem zipụrụ ndị nchụaja na
ndị Livayị ka ha bịa jụọ ya onye ọ bụ? 20 O mechighị ọnụ ya,
kama o kwupụtara sị, "Abụghị m Kraịst ahụ." 21 Mgbe ahụ
ha jụrụ ya sị, "Ị bụkwanụ onye? Ị bụ Ịlaija?" Ọ zara sị ha,
"Abụghị m ya." "Ị bụ Onye amụma ahụ?" "Mba." 22 Ha sịrị
ya, "Ị bụ onye? Nye anyị ọsịsa anyị ga-eweghachiri ndị zitere
anyị. Gịnị ka i kwuru banyere onwe gị?" 23 Ọ sịrị, dịka Aịzaya
onye amụma kwuru, "Abụ m onye na-eti mkpu n'ime ọzara,
'Meenụ ka ụzọ Onyenwe anyị guzozie.'" 24 Ma ndị Farisii ahụ
ezitere 25 jụrụ ya, sị, "Gịnị mere i ji na-eme baptizim ọ bụrụ
na ị bụghị Kraịst maọbụ Ịlaija, maọbụ onye amụma ahụ?" 26
Jọn zara ha sị, "Eji m mmiri na-eme baptizim, ma ọ dị otu
onye nọ n'etiti unu nke unu na-amaghị. 27 Onye ahụ nke na-
abịa n'azụ m, onye m na-erughị ịtọpụ eriri akpụkpọụkwụ ya."
28 Ihe a mere na Betani n'ofe osimiri Jọdan bụ ebe Jọn nọ na-
eme baptizim. 29 N'echi ya, ọ hụrụ ka Jisọs na-abịakwute ya
sị, "Leekwa, Nwa Atụrụ Chineke, onye na-ebupụ mmehie
ụwa. 30 Ọ bụ onye a ka m kwuru okwu ya mgbe ahụ m sịrị,
'otu nwoke na-abịa n'azụ m, onye dị ukwuu karịa m, n'ihi na
o bukwa m ụzọ dịrị.' 31 Mụ onwe m amataghị ya, ma a bịara
m were mmiri na-eme baptizim n'ihi nke a, ka e kpughee ya
nye ndị Izrel." 32 Mgbe ahụ Jọn gbara ama a sị, "Ahụrụ m ka
Mmụọ Nsọ sitere n'eluigwe rịdata dị ka nduru, nọkwasị ya.
33 Mụ onwe m amabụghị ya, ma onye ahụ zitere m ka m jiri
mmiri mee baptizim kwuru, 'Onye ahụ ị ga-ahụ, onye Mmụọ
Nsọ ga-ebekwasị, ma nọgidekwa, ọ bụ ya ga-eji Mmụọ Nsọ
mee baptizim.' 34 Mụ onwe m ahụla ya, na-agbakwa ama na
onye a bụ Ọkpara Chineke." 35 N'echi ya, Jọn na mmadụ abụọ
ndị na-eso ụzọ ya guzoro n'ebe ahụ ọzọ. 36 Mgbe ọ hụrụ Jisọs
ka ọ na-agafe, ọ sịrị, "Leenụ, Nwa Atụrụ Chineke." 37 Mgbe
mmadụ abụọ ahụ na-eso ụzọ ya nụrụ nke a, ha tụgharịrị soro
Jisọs. 38 Mgbe Jisọs tụgharịrị hụ ka ha na-eso ya, ọ sịrị ha,
"Gịnị ka unu chọrọ?" Ha sịrị ya, "Rabbi" (nke pụtara "Onye
ozizi"), "olee ebe i bi?" 39 Ọ sịrị ha, "Bịanụ, unu ga-ahụ." Ha
sooro ya ga hụ ebe ọ na-anọ. Ha nọnyekwara ya ụbọchị ahụ
niile. Ọ bụ n'ihe dị ka elekere anọ nke mgbede. 40 Otu n'ime
mmadụ abụọ ahụ nụrụ ihe Jọn kwuru, nke sooro ya bụ Andru
nwanne Saimọn Pita. 41 Ihe mbụ o mere bụ ịchọta Saimọn
nwanne ya sị ya, "Anyị achọtala Mezaya ahụ" (onye a na-
akpọkwa Kraịst). 42 Ọ kpọtaara ya Jisọs. O lere ya anya sị, "Ị
bụ Saimọn nwa Jọn. A ga-akpọ gị Sefas" (nke nsụgharị ya,
pụtara Pita). 43 N'echi ya, o kpebiri ịga Galili. Mgbe ọ hụrụ
Filip, ọ sịrị ya, "Soro m." 44 Filip bụ onye obodo Betsaida
dị ka Andru na Pita. 45 Filip chọtara Nataniel sị ya, "Anyị
achọtala onye ahụ Mosis dere banyere ya n'iwu, onye ndị
amụma dekwara banyere ya, Jisọs onye Nazaret, nwa Josef."
46 Nataniel sịrị ya, "Ihe ọma ọbụla ọ pụrụ i si na Nazaret
pụta?" Ma Filip sịrị ya, "Bịa ka ị hụrụ." 47 Mgbe Jisọs hụrụ ka
Nataniel na-abịaru ya nso, o kwuru sị, "Leenụ ezi nwa afọ
Izrel onye aghụghọ na-adịghị n'ime ya." 48 Nataniel sịrị ya,
"Olee otu i si mata onye m bụ?" Jisọs sịrị ya, "Tupu Filip akpọ
gị, ahụlarị m gị ka ị nọ n'okpuru osisi fiig." 49 Mgbe ahụ,
Nataniel zaghachiri, "Onye ozizi, ị bụ Ọkpara Chineke; ị bụ
eze Izrel." 50 Jisọs zara sị ya, "I kwere n'ihi na agwara m gị na
ahụrụ m gị n'okpuru osisi fiig? Ị ga-ahụ ihe dị ukwuu karịa
nke a." 51 Ọ sịkwara ya, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, unu ga-
ahụ eluigwe ka o meghere hụkwa ndị mmụọ ozi Chineke ka
ha na-arịgokwuru, ma na-arịdakwuru Nwa nke Mmadụ."

2 N'ụbọchị nke atọ, o nwere mmemme agbamakwụkwọ na
Kena nke Galili, nne Jisọs bịakwara ebe ahụ. 2 A kpọkwara
Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya oku na mmemme agbamakwụkwọ
a. 3 Mgbe mmanya ha gwụrụ, nne Jisọs sịrị ya, "Ha enweghị
mmanya." 4 Jisọs sịrị ya, "Nwanyị, gịnị gbasara mụ na gị na
nke a? Oge awa m erubeghị." 5 Nne ya gwara ndị na-eje ozi,
"Ihe ọbụla ọ gwara unu, meenụ ya." 6 A dọbara ite mmiri
nkume isii buru ibu n'akụkụ ebe ahụ, nke a na-eji agbanye
mmiri ndị Juu na-eji asachasị onwe ha ma ha chọọ ikpe
ekpere. Otu n'ime ha na-eri ihe dị ka galọọnụ iri abụọ ma ihe
ruru iri atọ. 7 Jisọs gwara ha, "Gbajuonụ ite ndị a mmiri." Ya
mere, ha gbajupụtara ha mmiri. 8 Mgbe ahụ, ọ gwara ha,
"Ugbu a, gbapụtanụ ụfọdụ bugara onyeisi oche." Ha mekwara
nke a. 9 Mgbe ahụ onyeisi oche ahụ detụrụ mmiri ahụ e
mere ka ọ ghọọ mmanya ọnụ. Ọ mataghị ebe o siri pụta (ma
ndị na-eje ozi, ndị kutere mmiri ahụ matara), onyeisi oche
ahụ kpọpụtara onye ahụ na-alụ nwunye ọhụrụ iche 10 sị ya,
"N'oge mmemme ọbụla, a na-ebu ụzọ buputa mmanya dị
ụtọ, ma bupụtakwa nke na-adịghị ụtọ n'ikpeazụ, mgbe ndị
mmadụ ṅụjuchara afọ, ma i chebere mmanya dị ụtọ buputa
ya ugbu a." 11 Nke a bụ mmalite ihe ama Jisọs mere na Kena
nke Galili, o sitere na nke a kpughee ebube ya, ndị na-eso
ụzọ ya kwenyekwara na ya. 12 Mgbe nke a gasịrị, ọ gara
Kapanọm, ya na nne ya na ụmụnne ya, nakwa ndị na-eso ụzọ
ya. Ha nọrọ ụbọchị ole na ole n'ebe ahụ. 13 Mgbe mmemme
oriri Ngabiga nke ndị Juu na-abịaru nso, Jisọs gara Jerusalem.
14 N'ime ụlọnsọ ukwu, ọ hụrụ ndị na-ere ehi, na atụrụ na
nduru. Hụkwa ndị nọdụrụ na tebul na-agbanwe ego. 15 Ya

mere, o jiri eriri mere ụtarị chụpụsịa ndị niile nọ na-ere ahịa n’ụlọnsọ ukwu ahụ, tinyekwara ehi na atụrụ ha. Ọ kwafusịrị mkpụrụ ego ndị ahụ na-agbanwe ego, kpugharịakwa tebul ha ihu. **16** Ọ sịrị ndị ahụ na-ere nduru, “Wepụnụ ihe ndị a n’ebe a. Kwụsịnụ ime ụlọ Nna m ka ọ bụrụ ebe a na-azụ ahịa.” **17** Ndị na-eso ụzọ ya chetara na e dere ya rịị n’akwụkwọ nsọ, “Ihe banyere ụlọ gị na-anụ m ọkụ n’obi.” **18** Ma ndị Juu sịrị ya, “Olee ihe ịrịbama ị pụrụ igosi anyị na ikike i ji eme ihe ndị a.” **19** Jisọs zara sị, “Kwatuonụ ụlọnsọ ukwu a, aga m ewughachikwa ya n’abalị atọ.” **20** Ndị Juu kwuru, “Ụlọnsọ ukwu a were anyị iri afọ anọ na isii ịrụ ya, ị ga-ewughachi ya n’abalị atọ?” **21** Ma ụlọnsọ o kwuru maka ya bụ ahụ ya. **22** Ndị na-eso ụzọ ya chetara okwu ya a mgbe o siri n’ọnwụ bilie. Mgbe ahụkwa, ha kweere akwụkwọ nsọ ya na okwu niile Jisọs kwuru. **23** Mgbe ọ nọ na Jerusalem n’oge Mmemme Ngabiga, ọtụtụ mmadụ hụrụ ihe ịrịbama o mere kweere na ya. **24** Ma Jisọs atụkwasịghị ha obi n’ihi na ọ matara mmadụ niile nke ọma. **25** Ọ dịghị ya mkpa ka onye ọbụla gbaa akaebe banyere ụmụ mmadụ, n’ihi na ya onwe ya maara ihe dị n’ime mmadụ.

3 O nwere otu nwoke onyeisi ndị Juu nke so n’otu ndị Farisii aha ya bụ Nikọdimọs. **2** Ọ bịakwutere ya n’abalị sị ya, “Onye ozizi, anyị maara na ị bụ onye ozizi sitere na Chineke, n’ihi na o nweghị onye ọbụla pụrụ ịrụ ọrụ ebube dị otu a ma ọ bụrụ na Chineke anọnyereghị ya.” **3** Jisọs zara sị ya, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bụrụ na amụghị mmadụ ọzọ, ọ pụghị ịhụ alaeze Chineke anya.” **4** Nikọdimọs sịrị ya, “Olee otu a ga-esi mụgharịa mmadụ mgbe o mere okenye? Ọ ga-aba n’afọ nne ya nke ugboro abụọ?” **5** Ma Jisọs sịrị, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bụrụ na amụghị mmadụ site na mmiri na Mmụọ Nsọ, o nweghị ike ịba n’alaeze Chineke. **6** Ihe e si n’anụ ahụ mụọ bụ anụ ahụ, ma ihe a mụrụ site na Mmụọ bụ mmụọ. **7** Ya ejula gị anya na m sịrị gị, ‘Agaghị ịmụ unu ọzọ.’ **8** Ifufe na-efe n’ebe ọbụla masịrị ya. I nwere ike nụ ụzụ ya ma ịmataghị ebe o si abịa maọbụ ebe ọ na-aga. Otu a ka ọ dịkwara onye ọbụla a mụrụ site na Mmụọ.” **9** Nikọdimọs zara sị ya, “Olee otu ihe ndị a ga-esi mee?” **10** Jisọs zara sị ya, “Ị bụ onye ozizi ndị Izrel, ma ị ghọtaghị ihe ndị a? **11** N’ezie, n’ezie agwa m unu. Anyị na-ekwu banyere ihe anyị maara, na-akọwapụtakwa ihe anyị hụrụ, ma unu onwe unu adịghị anabata akaebe anyị. **12** Ekwuola m banyere ihe dị n’ụwa ma unu ekweghị ya, oleekwanụ otu unu ga-esi kwere, ma ọ bụrụ na mụ agwa unu banyere ihe ndị dị n’eluigwe? **13** O nwebeghị onye ọbụla rigooro n’eluigwe ewezuga Nwa nke Mmadụ bụ onye siri n’eluigwe rịdata. **14** Dị ka Mosis weliri agwọ elu n’ime ọzara, otu a ka a ga-ewelikwa Nwa nke Mmadụ elu. **15** Ka onye ọbụla kwere na ya nwee ndụ ebighị ebi.” **(aiōnios g166)** **16** N’ihi na Chineke hụrụ ụwa n’anya, nke a mere o jiri nye Ọkpara ọ mụrụ naanị ya, ka onye ọbụla kweere na ya ghara ịla n’iyi, kama ka o nwee ndụ ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **17** N’ihi na Chineke eziteghị Ọkpara ya n’ụwa ka o maa ụwa ikpe, kama ka e site n’aka ya zọpụta ụwa. **18** Ikpe amaghị onye ọbụla kwere na ya, ma onye ọbụla na-ekweghị aghọọlarị onye ikpe mara, n’ihi na o kweghị n’aha Ọkpara Chineke mụrụ naanị ya. **19** Nke a bụ mkpebi ikpe ahụ; na Ìhè abịala n’ụwa, ma ụmụ mmadụ hụrụ ọchịchịrị n’anya kama ìhè ahụ, n’ihi na ọrụ ha jọrọ njọ. **20** N’ihi na onye ọbụla na-eme ihe ọjọọ kpọrọ ìhè ahụ asị, ọ dịghị abịakwute ìhè ahụ, ka a ghara ime ka ọrụ ya pụta ìhè. **21** Ma ndị na-ebi ndụ n’eziokwu na-abịakwute ìhè ahụ, ka e nwee ike hụta ya nke ọma, na ihe niile ha na-eme sitere na ike Chineke. **22** Emesịa, Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya banyere n’ime obodo Judịa, ebe ọ nọtụrụ nwa oge, meekwa baptizim. **23** N’otu aka ahụ, Jọn nọkwa n’ọnụ mmiri Enọn dị nso na Salim na-eme baptizim n’ihi na mmiri buru ibu n’ebe ahụ, ndị mmadụ gakwara n’ihu na-abịakwute ya, ọ na-emekwa ha baptizim. **24** E tinyebeghị Jọn n’ụlọ mkpọrọ mgbe ahụ. **25** N’oge a, ịrụrịta ụka malitere n’etiti ndị na-eso ụzọ Jọn na otu onye Juu banyere mmemme ịdị ọcha. **26** Ha bịakwutere Jọn sị ya, “Onye ozizi, onye ahụ ị gbara ama banyere ya nọ n’ofe Jọdan na-eme baptizim, mmadụ niile na-agakwukwara ya.” **27** Jọn zaghachiri sị, “Ihe mmadụ nwere ike ịnata bụ naanị ihe ahụ e nyere ya site n’eluigwe. **28** Unu onwe unu ga-agbara m akaebe na m sịrị, na abụghị m Kraịst ahụ, kama e zitere m ka m buru ụzọ bịa. **29** Nwanyị a na-alụ ọhụrụ bụ nke di ya. Enyi onye na-alụ nwunye ọhụrụ na-eche ma na-egekwa ntị ịnụ olu ya, ọṅụ na-ejupụtakwa ya obi mgbe ọ nụrụ olu onye ahụ na-alụ nwunye ọhụrụ. Ya mere, ọṅụ m e zuola oke ugbu a. **30** Ọ ghaghị ịdị elu, ma mụ onwe m aghaghị ịdịkwa ala. **31** “Onye ahụ si n’elu bịa dị elu karịa ihe niile, onye ahụ si n’ụwa bụkwa nke ụwa ma na-ekwukwa okwu dị ka onye si n’ụwa. Onye ahụ si n’eluigwe dị elu karịa ihe niile. **32** Ọ na-agba ama banyere ihe ọ hụrụ nakwa nke ọ nụrụ, ma o nweghị onye na-anabata ama ya. **33** Onye ọbụla nabatara akaebe ya ji nke a mere akara, na Chineke bụ eziokwu. **34** N’ihi na onye Chineke zitere na-ekwu okwu Chineke. N’ihi na ọ na-enye Mmụọ ya n’uju. **35** Nna hụrụ Ọkpara ya n’anya, o tinyekwala ihe niile n’aka ya. **36** Onye ọbụla kwere n’Ọkpara ahụ nwere ndụ ebighị ebi, ma onye ọbụla jụrụ Ọkpara ahụ agaghị ahụ ndụ n’ihi na iwe Chineke ga-adịrị ya.” **(aiōnios g166)**

4 Ugbu a, Jisọs matara na ndị Farisii anụla na ọ na-eme ka ọtụtụ mmadụ bụrụ ndị na-eso ụzọ ya na-emekwa baptizim karịa Jọn. **2** Ma ọ bụkwaghị Jisọs na onwe ya na-eme baptizim kama ọ bụ ndị na-eso ụzọ ya mere ha baptizim. **3** Ọ hapụrụ Judịa laghachi azụ na Galili. **4** Ma ọ ga-esite n’etiti Sameria gafee. **5** Ya mere, ọ batara n’otu obodo nta dị na Sameria a na-akpọ Saika, n’akụkụ ala ahụ Jekọb nyere Josef nwa ya nwoke. **6** Olulu mmiri Jekọb dị n’ebe ahụ, ma ebe ọ bụ na ike gwụrụ Jisọs n’ije ya, ọ nọdụrụ ala n’akụkụ olulu mmiri ahụ. Ọ bụ ihe dị ka oge ehihie. **7** Otu nwanyị onye Sameria bịara ịdọrọ mmiri, Jisọs sịrị ya, “Nyetụ m mmiri ka m ṅụọ.” **8** (Ndị na-eso ụzọ ya abaala n’ime obodo ịga zụta nri.) **9** Nwanyị ahụ sịrị ya, “Olee otu gị bụ onye Juu si arịọ m bụ nwanyị Sameria mmiri ka ị ṅụọ?” (N’ihi na ndị Juu na ndị Sameria anaghị emekọrịta ihe ọbụla.) **10** Jisọs zara sị, “Ọ bụrụ na ị matara onyinye Chineke, na onye ahụ na-arịọ gị mmiri, ị gaara arịọ ya, ọ gakwara enye gị mmiri nke ndụ.” **11** Nwanyị ahụ sịrị ya, “Nna anyị ukwu, o nweghị ihe ọbụla i ji ị ga-eji dọrọ mmiri, olulu a dịkwa omimi. Oleekwanụ ebe ị ga-eweta mmiri ndụ a. **12** Ọ bụ na ị ka nna nna anyị Jekọb ukwuu, onye gwuuru anyị olulu mmiri a? Ya onwe ya na ụmụ ya na igwe ehi na atụrụ ya ṅụkwara mmiri sitere na ya?” **13** Jisọs zara sị, “Onye ọbụla ṅụrụ mmiri a, akpịrị ga-akpọ ya nkụ ọzọ. **14** Ma onye ọbụla ga-aṅụ mmiri ahụ m nyere ya, akpịrị agaghị akpọkwa ya nkụ ọzọ. N’eziokwu, mmiri ahụ m nyere ya ga-aghọrọ ya isi iyi nke na-asọpụtara ya ndụ ebighị ebi.” **(aiōn g165, aiōnios g166)** **15** Mgbe ahụ nwanyị ahụ sịrị ya, “Onyenwe anyị nye m mmiri a, ka akpịrị ghara ịkpọ m nkụ ọzọ, ka m gharakwa ịdị na-abịa

ebe a ịdọrọ mmiri.” 16 Ọ gwara ya sị, “Gaa kpọta di gị ma
lọghachi.” 17 Nwanyị ahụ zaghachiri ya sị, “Enweghị m dị.”
Jisọs sịrị ya, “I kwuru eziokwu mgbe ị sịrị na i nweghị di. 18 I
nweela di ise, ma nwoke gị na ya bi ugbu a abụghị di gị. Ihe
kwuru bụ nnọọ eziokwu.” 19 Nwanyị ahụ sịrị ya “Nna anyị
ukwu, ahụrụ m na ị bụ onye amụma. 20 Nna nna anyị ha fere
ofufe n’ugwu a, ma unu na-ekwu n’ebe ndị mmadụ ga-eferịrị
ofufe bụ naanị na Jerusalem.” 21 Jisọs sịrị ya, “Nwanyị kwere
okwu m, oge na-abịa mgbe ị na-agaghị akpọ isiala nye Nna,
maọbụ n’ugwu a ma ọ bụkwanụ na Jerusalem. 22 Unu na-efe
ihe unu na-amaghị ma anyị na-efe ihe anyị matara, n’ihi na
nzọpụta sitere n’aka ndị Juu. 23 Ma oge na-abịa, ugbu a ọ
bịala, mgbe ndị na-efe Nna ahụ n’eziokwu ga-efe ya n’ime
mmụọ na n’eziokwu. N’ihi na ọ bụ ndị dị otu a ka Nna chọrọ
ka ha na-efe ya. 24 Chineke bụ mmụọ ndị niile na-efe ya ga-
eferịrị ya n’ime mmụọ na eziokwu.” 25 Nwanyị ahụ sịrị ya,
“Amaara m na Mezaya” (onye a na-akpọ Kraịst) “na-abịa.
Mgbe ọ bịara, ọ ga-akọwaziri anyị ihe niile.” 26 Jisọs sịrị ya,
“Mụ, onye na-agwa gị okwu, abụ m ya.” 27 N’oge ahụ ndị
na-eso ụzọ ya lọghachitara. Ọ gbagwojukwara ha anya nke
ukwuu ịhụ na ya na nwanyị na-ekwurịta okwu. Ma o nweghị
onye n’ime ha jụrụ nwanyị ahụ sị, “Gịnị ka ị chọrọ?” ma ọ
bụkwanụ, “Gịnị kpatara gị na ya ji na-ekwurịta okwu?” 28
Mgbe ahụ, nwanyị ahụ hapụrụ ite mmiri ya laghachi n’ime
obodo ga gwa ndị mmadụ, 29 “Bịanụ lee otu nwoke onye
gwara m ihe niile m merela. Ọ ga-abụ na ọ bụ ya bụ Kraịst
ahụ?” 30 Ha sitere n’obodo ahụ gbapụtasịa soro ụzọ ahụ, ka
ha gakwuru ya. 31 Ma otu ọ dị, ndị na-eso ụzọ ya rịọrọ ya sị,
“Onye ozizi rienụ nri.” 32 Ma ọ sịrị ha, “Enwere m nri m na-
eri nke unu na-amaghị maka ya.” 33 Mgbe ahụ ndị na-eso
ụzọ ya sịrịtara onwe ha, “Ọ ga-abụ na o nwere onye butere ya
nri?” 34 Jisọs sịrị ha, “Nri m bụ ime uche onye ahụ zitere m
nakwa ịrụcha ọrụ ya. 35 Unu na-asị, ‘ọ fọdụghị ọnwa anọ ka
ịghọ mkpụrụ n’ubi ruo?’ Ma ana m agwa unu, megheenụ anya
unu lee ubi ahụ, ha achaala maka ọghụghọ. 36 Ọ bụladị ugbu
a, onye na-aghọ mkpụrụ na-anata ụgwọ ọrụ, ọ na-achịkọta
mkpụrụ ahụ maka ndụ ebighị ebi, ka onye ghara mkpụrụ
na onye ghọrọ ya nwee ike ịṅụrịkọta ọṅụ. **(aiōnios g166)** 37
Ya mere okwu ahụ nke na-asị, ‘Otu onye na-agha mkpụrụ,
onye ọzọ na-aghọkwa ya bụ eziokwu.’ 38 E zigara m unu
ka unu gaa ghọta ihe unu na-arụghị ọrụ maka ya. Ndị ọzọ
rụrụ ọrụ a, ma unu ewe uru dị n’ọrụ ha.” 39 Ọtụtụ ndị obodo
Sameria kweere na ya n’ihi ama ahụ nwanyị ahụ gbara, “Ọ
gwara m ihe niile m mere.” 40 Ya mere mgbe ndị Sameria
bịakwutere ya, ha rịọrọ ya ka ọ nọnyetụrụ ha, ọ nọnyekwaara
ha ụbọchị abụọ. 41 Ọtụtụ ndị ọzọ kwerekwara na ya n’ihi
okwu ya. 42 Ha gwara nwanyị ahụ, “Ihe anyị jiri kwere ugbu
a abụghị ihe i kwuru, kama ọ bụ n’ihi na anyị onwe anyị
anụla olu ya, matakwa na onye a bụ Onye nzọpụta nke ụwa
n’eziokwu.” 43 Mgbe ụbọchị abụọ ahụ gasịrị, ọ hapụrụ ebe
ahụ gawa Galili. 44 (Jisọs n’onwe ya ekwuola na onye amụma
anaghị enwe ugwu n’obodo ya.) 45 Mgbe ọ bịaruru Galili,
ndị Galili nabatara ya ebe ha onwe ha gara mmemme na
Jerusalem, ma hụkwa ọtụtụ ọrụ ebube ọ rụrụ n’oge mmemme
ahụ. 46 Ọzọkwa, ọ bịaruru Kena nke Galili bụ ebe ahụ o mere
mmiri ka ọ ghọọ mmanya. E nwekwara otu onye na-arụ ọrụ
n’ụlọeze nọ n’ebe ahụ, nke ahụ na-adịghị nwa ya nwoke ike
na Kapanọm. 47 Mgbe ọ nụrụ na Jisọs esitela na Judịa bịarute
na Galili, o jekwuuru ya rịọ ya ka ọ bịa gwọọ nwa ya, n’ihi na
ọ nọ n’ọnụ ọnwụ. 48 Jisọs sịrị ya, “Ọ bụrụ na unu ahụghị ọrụ
ebube na ihe ịrịbama, unu agaghị ekwe ma ọlị.” 49 Onye a
na-arụ ọrụ n’ụlọeze sịrị ya, “Nna m ukwu, biko bịa tupu nwa
m a nwụọ.” 50 Jisọs sịrị ya, “Laa, nwa gị nwoke ga-adị ndụ.”
Nwoke ahụ kweere n’ihe Jisọs kwuru laa. 51 Mgbe ọ ka nọ
n’ụzọ, ndị ohu ya zutere ya kọọrọ ya na ahụ adịla nwa ya
nwoke mma. 52 Mgbe ọ jụrụ ha oge nwa ya jiri gbakee, ha
sịrị ya, “Oke ahụ ọkụ ahụ kwụsịrị ya ụnyaahụ n’elekere mbụ
nke ehihie.” 53 Nwoke ahụ ghọtara na ọ bụ kpomkwem n’oge
awa ahụ Jisọs gwara ya, “Nwa gị nwoke ga-adị ndụ.” Ya mere
ya na ezinaụlọ ya niile kwenyere. 54 Nke a bụ ihe ịrịbama
nke abụọ Jisọs rụrụ na Galili mgbe o siri Judịa bịa.

5 Mgbe nke a gasịrị, otu mmemme ndị Juu ruru, Jisọs agaa
Jerusalem. 2 Ma otu ọdọ mmiri nta dị n’ime Jerusalem
n’akụkụ Ọnụ ụzọ ama Atụrụ. Aha ọdọ mmiri ahụ n’asụsụ
Hibru bụ Betsaida, nke nwere mgbe ọnụ ụzọ ise. 3 N’ime ya
ka igwe ndị ahụ na-esighị ike na-edina; ndị ìsì, ndị ngwụrọ,
na ndị akụkụ ahụ ha kpọnwụrụ akpọnwụ, ha na-eche mgbe
mmiri ahụ ga-enugharị. 4 N’ihi na mmụọ ozi Onyenwe anyị
na-agbadata site na mgbe ruo na mgbe gbarụọ mmiri ahụ.
Onye ọrịa ọbụla buru ụzọ daba n’ime mmiri ahụ ma a gbarụọ
ya, ka a na-agwọ ihe ọbụla bụ ọrịa ya. 5 Otu nwoke nọ n’ebe
ahụ bụ onye nọrọla n’ọrịa iri afọ atọ na asatọ. 6 Mgbe Jisọs
hụrụ ya, matakwa na ọ nọọla n’ọnọdụ a ogologo oge, ọ jụrụ
ya sị, “Ị chọrọ ka a gwọọ gị ọrịa?” 7 Onye ọrịa ahụ zara, “Nna
m ukwu, enweghị m onye ọbụla ga-enyere m aka kuba m
n’ime ọdọ mmiri a ma a gbarụọ ya, mgbe o bụla m chọrọ ka
m danye, onye ọzọ na-eburu m ụzọ danye.” 8 Jisọs gwara
ya, “Bilie, chilie ute gị jegharịa.” 9 N’otu oge ahụ, ahụ dịrị
nwoke ahụ mma, ọ chịlịri ute ya, malite ijegharị. Ihe a mere
n’ụbọchị izuike. 10 Ma ndị Juu gwara nwoke ahụ a gwọrọ
ọrịa, “Taa bụ ụbọchị izuike, o megidere iwu na ị ga-ebu ute
gị.” 11 Ma ọ zaghachiri ha, “Nwoke ahụ mere ka ahụ dị m
mma sịrị m, ‘Chilie ute gị laa.’” 12 Ha jụrụ ya, “Onye bụ onye
ahụ gwara gị ka ị chilie ya laa?” 13 Ma nwoke ahụ a gwọrọ
amataghị onye ọ bụ n’ihi na Jisọs zoro onwe ya banye n’etiti
igwe mmadụ. 14 Emesịa, Jisọs hụrụ ya n’ime ụlọnsọ ukwu
sị ya, “Lee, e mela ka ahụ dị gị mma, emehiekwala ọzọ ka
nke dị njọ karịa nke a hapụ ịbịakwasị gị.” 15 Nwoke a siri
n’ebe ahụ pụọ gaa gwa ndị Juu na ọ bụ Jisọs gwọrọ ya. 16 Ya
mere, n’ihi na Jisọs na-eme ihe ndị a n’ụbọchị izuike, ndị
Juu malitere isogbu ya. 17 Jisọs sịrị ha, “Nna m na-arụ ọrụ
mgbe niile ruo ugbu a, mụ onwe m kwa, ana m arụ ọrụ.” 18
N’ihi nke a, ndị Juu chọsịrị ike igbu ya. Ọ bụghị naanị na o
mebiri ụbọchị izuike, kama ọ na-akpọkwa Chineke Nna ya,
sitekwa otu a na-eme ka ya na Chineke hara. 19 Jisọs zara ha
sị, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, o nweghị ihe ọbụla Ọkpara
pụrụ ime n’onwe ya; naanị ihe o nwere ike ime bụ ihe ọ hụrụ
Nna ya na-eme, n’ihi na ihe ọbụla Nna ahụ na-eme ka Ọkpara
ya na-emekwa. 20 N’ihi na Nna ahụ hụrụ Ọkpara ya n’anya
ma na-egosikwa ya ihe niile ọ na-eme. N’ezie ọ ga-agbagwoju
unu anya n’ihi na ọ ga-egosi ya ihe karịrị ndị a. 21 N’ihi na
dị ka nna ahụ si akpọte ndị nwụrụ anwụ na-enyekwa ha
ndụ, otu ahụ ka Ọkpara ya si enye onye ọbụla ọ masịrị ya
ndụ. 22 Nna anaghị ekpe onye ọbụla ikpe, kama o nyefere
ikpe niile n’aka Ọkpara. 23 Ka mmadụ niile nye Ọkpara ahụ
nsọpụrụ dị ka ha na-asọpụrụ Nna ahụ. Onye ọbụla nke na-
adịghị asọpụrụ Ọkpara ahụ adịghị asọpụrụ Nna nke zitere

ya. 24 “N’ezie, n’ezie agwa m unu, onye ọbụla na-anụ okwu
m ma kwerekwa n’onye zitere m nwere ndụ ebighị ebi, a
gaghị amakwa ya ikpe, ọ gafeela site n’ọnwụ banye na ndụ.
(aiōnios g166) 25 N’ezie, n’ezie agwa m unu, oge na-abịa, ọ
bịakwala ugbu a mgbe ndị nwụrụ anwụ ga-anụ olu Ọkpara
Chineke, ndị ahụ nụrụ ya ga-adịkwa ndụ. 26 Dị ka Nna ahụ
nwere ndụ n’ime onwe ya, otu a ka o nyekwara Ọkpara ahụ
ike inwe ndụ n’ime onwe ya. 27 O nyekwala ya ikike ikpe
ikpe n’ihi na ọ bụ Nwa nke Mmadụ. 28 “Ka nke a hapụ iju
unu anya, n’ihi na oge na-abịa, mgbe ndị niile nọ n’ili ha ga-
anụ olu ya 29 ma pụta, ndị mere ihe dị mma ga-ebili dịrị
ndụ. Ma ndị mere ihe ọjọọ ga-ebili bụrụ ndị a ga-ama ikpe.
30 Enweghị m ike ime ihe ọbụla n’onwe m, ikpe m na-ekpe
bụ naanị dị ka m nụrụ, ikpe m bụkwa nke ziri ezi, n’ihi na
anaghị m eme ihe ga-amasị m, kama ọ bụ ihe ga-amasị onye
ahụ zitere m. 31 “Ọ bụrụ na m na-agba ama banyere onwe m,
ama m abụghị eziokwu. 32 Enwere m onye ọzọ na-agbara m
ama, amatakwara m na ama ya banyere m bụ eziokwu. 33
“Unu zigaara Jọn ndị ozi, ọ gbakwaala ama maka eziokwu
ahụ. 34 Ọ bụghị na m na-anabata ama nke mmadụ, kama a na
m ekwu ya ka enwe ike ịzọpụta unu. 35 Ọ bụ oriọna nke na-
enwu na-amụkekwa, unu họrọkwara ịṅụrị ọṅụ n’ìhè ya n’oge
nta. 36 “Ma e nwere m ama dị ukwuu karịa nke Jọn, n’ihi na
ọrụ ahụ ya bụ Nna nyere m ka m rụchapụ, bụkwa nke m na-
arụ, na-agbara m ama na ọ bụ Nna ahụ zitere m. 37 Ya bụ
Nna ahụ zitere m na-agbakwa ama n’onwe ya banyere m.
Unu anụbeghị olu maọbụ hụ ụdịdị ya. 38 Okwu ya anọkwaghị
n’ime unu n’ihi na unu ekweghị n’onye o zitere. 39 Unu na-
enyocha akwụkwọ nsọ n’ihi na unu chere na unu ga-esite na
ha nwee ndụ ebighị ebi maọbụ ha na-agba ama banyere m.
(aiōnios g166) 40 Ma unu jụrụ ịbịakwute m ka unu nwee ndụ.
41 “Anaghị m anabata otuto nke ụmụ mmadụ. 42 Ma amatara
m na unu enweghị ịhụnanya Chineke n’obi unu. 43 Abịala m
n’aha Nna m ma unu anabataghị m. Ma ọ bụrụ na onye ọzọ
abịa n’aha nke onwe ya, unu ga-anabata ya. 44 Olee otu unu
ga-esi kwere ebe unu na-anara otuto site n’aka ibe unu, ma
unu adịghị achọ otuto nke si n’aka onye naanị ya bụ Chineke?
45 “Unu echela na m ga-ebo unu ebubo n’ihu Nna ahụ. Onye
ga-ebo unu ebubo bụ Mosis, bụ onye unu tụkwasịrị obi na ya.
46 Ọ bụrụ na unu kwenyeere Mosis, unu gakwara ekwere na
m, n’ihi na o dere banyere m. 47 Ma ebe unu na-ekweghị
n’ihe o dere, olee otu unu ga-esi kwere n’ihe m kwuru?”

6 Mgbe nke a gasịrị, Jisọs gafere n’ofe nke ọzọ nke osimiri
Galili (nke a na-akpọkwa osimiri Tiberịas). 2 Oke igwe
mmadụ sooro ya, n’ihi na ha hụrụ ọrụ ebube ọ na-arụ n’ahụ
ndị ọrịa. 3 Jisọs rigooro n’elu ugwu nọdụ ala ya na ndị na-eso
ụzọ ya. 4 N’oge a, mmemme oriri Ngabiga ndị Juu na-abịa
nso. 5 Mgbe Jisọs leliri anya elu hụ oke igwe mmadụ na-
abịakwute ya, ọ sịrị Filip, “Olee ebe anyị ga-azụta achịcha ndị
a ga-ata?” 6 Ọ jụrụ nke a naanị iji nwalee ya, ya onwe ya
mararị ihe ọ ga-eme. 7 Filip zara ya, “Ụgwọ ọrụ ọnwa isii
agaghị ezu ịzụta achịcha nke onye ọbụla n’ime ha ga-atatụ
naanị ihe ntakịrị.” 8 Onye ọzọ n’ime ndị na-eso ụzọ ya bụ
Andru, nwanne Saimọn Pita, kwupụtara, 9 “Otu nwantakịrị
nwoke nọ n’ebe a nwere ogbe achịcha balị ise, na azụ abụọ,
ma gịnị ka ha bụ n’etiti igwe mmadụ ha otu a?” 10 Jisọs
sịrị, “Meenụ ka ndị mmadụ ndị a nọdụ ala.” E nwere ọtụtụ
ahịhịa n’ebe ahụ, ụmụ nwoke nọdụrụ ala, ha dị ihe ruru puku
mmadụ ise. 11 Ya mere, Jisọs weere achịcha ahụ nye ekele,
kee ha ndị niile nọdụrụ ala dị ka ha sịrị chọọ. O jikwa azụ ahụ
mee otu ihe ahụ. 12 Mgbe ha niile rijuchara afọ, ọ sịrị ndị na-
eso ụzọ ya, “Tụtụkọtanụ iberibe niile fọdụrụ, ka ihe ọbụla
hapụ ịla n’iyi.” 13 Ya mere, ha tụtụkọtara ha, kpojuo nkata iri
na abụọ, bụ iberibe si n’ogbe achịcha balị ise nke ndị ahụ
rifọrọ. 14 Mgbe ndị mmadụ ahụ hụrụ ihe ịrịbama ahụ, o mere
ha bidoro na-asị, “N’eziokwu, onye a bụ onye amụma ahụ
nke ga-abịa n’ime ụwa.” 15 Mgbe Jisọs matara na ha chọrọ
ịbịa dọkpụrụ ya n’ike chie ya eze, ọ hapụrụ ha ga n’ugwu
naanị ya, n’onwe ya. 16 Mgbe o ruru n’uhuruchi, ndị na-
eso ụzọ ya rịdara gaa n’ọnụ mmiri, 17 ebe ha banyere n’otu
ụgbọ mmiri, malite ịgabiga osimiri gawa n’ofe Kapanọm.
N’oge a ọchịchịrị agbaala ma Jisọs alọghachikwutebeghị ha.
18 Ebili mmiri maliri elu n’ihi n’oke ifufe bidoro na-efe. 19
Ha akwọọla ụgbọ ihe dịka kilomita ise maọbụ isii, mgbe ha
hụrụ Jisọs ka ọ na-aga ije n’elu mmiri ahụ na-abịa nso n’ụgbọ
mmiri ha. Oke egwu tụkwara ha. 20 Ma ọ sịrị ha, “Unu atụla
egwu. Ọ bụ m.” 21 Mgbe ahụ, ha nabatara ya n’ime ụgbọ ahụ,
ọ dịkwaghị anya ụgbọ ha bịaruru n’elu ala ebe ha na-aga. 22
N’echi ya, igwe mmadụ ahụ nọdụrụ n’ofe ọzọ nke ọnụ mmiri
ahụ chọpụtara na ọ bụ naanị otu ụgbọ mmiri nta bịara n’ebe
ahụ, na Jisọs esoghị ndị na-eso ụzọ ya banye n’ime ya, kama
na ọ bụ naanị ndị na-eso ụzọ ya ka ụgbọ mmiri ahụ buuru
pụọ. 23 Mgbe ahụ ụfọdụ ụgbọ mmiri si Tiberịas bịara kwụsị
nso nso ebe ahụ ndị mmadụ nọ rie achịcha mgbe Onyenwe
anyị nyechara ekele maka ya. 24 Ma mgbe igwe mmadụ ahụ
ghọtara na Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya anọghị n’ebe ahụ, ha
banyere n’ụgbọ mmiri nta ndị ahụ kwọfee gawa Kapanọm
ịchọ Jisọs. 25 Mgbe ha hụrụ ya n’ofe ọzọ nke osimiri ahụ, ha
sịrị ya, “Onye ozizi, olee mgbe i jiri bịa n’ebe a?” 26 Jisọs
sịrị ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ihe unu ji na-achọ m
abụghị n’ihi na unu hụrụ ihe ịrịbama m mere, kama na unu
riri achịcha rijuokwa afọ. 27 Unu adọgbula onwe unu maka
nri nke na-emebi emebi, kama maka nri nke na-adịgide ruo
ndụ ebighị ebi, bụ nke Nwa nke Mmadụ ga-enye unu. N’ihi na
Chineke Nna akakwasịla ya akara nkwado ya.” (aiōnios g166) 28
Mgbe ahụ, ha sịrị, “Gịnị ka anyị ga-eme iji rụọ ọrụ Chineke?”
29 Jisọs zara sị ha, “Ọrụ Chineke bụ nke a, ikwere n’onye ahụ
o zitere.” 30 Ya mere ha sịrị ya, “Olee ihe ịrịbama ị ga-egosi
anyị nke anyị ga-ahụ ma kwere na gị? Kedụ ọrụ ị ga-arụ? 31
Nna nna anyị ha riri mánà n’ọzara; dị ka e dere ya n’akwụkwọ
nsọ sị, ‘O sitere n’eluigwe nye ha achịcha ka ha rie.’” 32 Jisọs
sịrị ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bụghị Mosis nyere unu
achịcha ahụ site n’eluigwe, kama ọ bụ Nna m na-enye unu ezi
achịcha ahụ site n’eluigwe. 33 N’ihi na achịcha Chineke bụ
nke ahụ si n’eluigwe rịdata, na-enyekwa ụwa ndụ.” 34 Ha
sịrị ya, “Nna anyị ukwu, nye anyị ụdị achịcha a site ugbu a
gawa.” 35 Jisọs sịrị ha, “Abụ m achịcha ahụ na-enye ndụ.
Onye ọbụla na-abịakwute m, agụụ agaghị agụ ya. Onye ọbụla
kwa kweere na m, akpịrị agaghị akpọ ya nkụ. 36 Ma agwa m
unu, unu ahụla m ma unu ekweghịkwa. 37 Onye ọbụla Nna
ahụ nyere m ga-abịakwute m, onye ọbụla na-abịakwute m,
agaghị m achụpụ ya. 38 N’ihi na esi m n’eluigwe rịdata n’ụwa
ime uche onye ahụ zitere m, ọ bụghị ime uche nke m. 39 Nke
a bụkwa uche onye ahụ zitere m, na o nweghị onye ọbụla o
nyere m ga-efunarị m, kama m ga-eme ka ha site n’ọnwụ
bilie n’ụbọchị ikpeazụ. 40 Nke a bụ uche nke Nna m, na onye
ọbụla lere Ọkpara ahụ anya, kwerekwa na ya ga-enweta ndụ

ebighị ebi, m ga-emekwa ka o bilie n'ụbọchị ikpeazụ." **(aiōnios**
g166) **41** N'ihi nke a, ndị Juu bidoro itamu ntamu megide ya
n'ihi na ọ sịrị, "Abụ m achịcha ahụ siri n'eluigwe rịdata." **42**
Ha sịrị, "Onye a ọ bụghị Jisọs, nwa Josef, bụ onye anyị matara
nne na nna ya? Oleekwanụ otu o si ekwu ugbu a sị, 'Esi m
n'eluigwe rịdata'?" **43** Jisọs zara sị ha, "Unu atamula n'etiti
onwe unu. **44** O nweghị onye nwere ike ịbịakwute m ma ọ
bụghị na Nna ahụ zitere m kpọtara ya, aga m akpọlitekwa ya
n'ụbọchị ikpeazụ. **45** E dere ya n'akwụkwọ ndị amụma, 'Ha
niile ga-abụ ndị Chineke ga-akụziri ihe.'Onye ọbụla nke gere
Nna ahụ ntị ma mụtakwa ihe site na ya na-abịakwute m. **46** O
nweghị onye ọbụla hụrụla Nna ahụ karịakwa onye ahụ sitere
na Chineke, naanị ya hụrụla Nna ahụ. **47** N'eze, n'ezie agwa m
unu, onye ọbụla kwerenụ nwere ndụ ebighị ebi. **(aiōnios g166)**
48 Abụ m achịcha nke ndụ. **49** Nna nna unu ha riri mánà ahụ
n'ime ọzara ma mecha nwụọ. **50** Ma nke a bụ achịcha ahụ
nke si n'eluigwe bịa, nke mmadụ pụrụ iri ma ghara ịnwụ
anwụ. **51** Abụ m achịcha dị ndụ nke siri n'eluigwe bịa. Ọ bụrụ
na onye ọbụla erie achịcha a, ọ ga-adị ndụ ruo ebighị ebi. Nri
a bụ anụ ahụ m, nke m ga-enye maka ndụ nke ụwa." **(aiōn**
g165) **52** Mgbe ahụ, ndị Juu bidoro na-arụrịta ụka ike n'etiti
onwe ha sị, "Olee otu nwoke a ga-esi nye anyị anụ ahụ ya ka
anyị rie?" **53** Jisọs sịrị ha, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, naanị
ma unu riri anụ ahụ Nwa nke Mmadụ ma ṅụọkwa ọbara ya,
unu agaghị enwe ndụ n'ime onwe unu. **54** Onye ọbụla riri
anụ ahụ m, ṅụọkwa ọbara m nwere ndụ ebighị ebi. A ga m
akpọlitekwa ya n'ụbọchị ikpeazụ ahụ. **(aiōnios g166)** **55** N'ihi na
anụ ahụ m bụ ezigbo nri, ọbara m bụkwa ezigbo ihe ọṅụṅụ.
56 Onye ọbụla na-eri anụ ahụ m na-aṅụkwa ọbara m na-
anọgide n'ime m mụ onwe m kwa n'ime ya. **57** Dị ka Nna ahụ
dị ndụ zitere m, ana m adịkwa ndụ n'ihi Nna ahụ, otu a ka
onye na-eri m ga-adịkwa ndụ site na m. **58** Nke a bụ achịcha
ahụ si n'eluigwe bịa. Nna nna unu ha riri mánà ma nwụkwaa,
ma onye ọbụla na-eri achịcha a ga-adị ndụ ruo mgbe ebighị
ebi." **(aiōn g165)** **59** O kwuru ihe ndị a mgbe ọ na-akụzi ihe
n'ụlọ ekpere dị na Kapanọm. **60** Mgbe ọtụtụ n'ime ndị na-eso
ụzọ ya ha nụrụ nke a, ha sịrị, "Nke a bụ ozizi siri ike, onye
nwere ike ịnabata ya?" **61** Ebe Jisọs matara na ndị na-eso ụzọ
ya na-atamu ntamu maka nke a ọ sịrị ha, "Nke a ọ na-ewute
unu? **62** Gịnị ka unu ga-ekwu ma ọ bụrụ na unu ahụ Nwa nke
Mmadụ ka ọ na-arịgo ebe ọ nọrịị na mbụ. **63** Ọ bụ Mmụọ ahụ
na-enye ndụ; anụ ahụ abaghị uru ọbụla, okwu ndị m gwara
unu bụ mmụọ bụrụkwa ndụ. **64** Ma n'etiti unu, ọ dị ụfọdụ
na-ekwenyeghị." N'ihi na Jisọs maara site na mmalite ndị
ahụ n'ime ha na-ekwenyeghị, matakwa onye ahụ nke ga-
arara ya nye. **65** Ọ sịrị, "Ọ bụ nke a mere m jiri gwa unu na o
nweghị onye ọbụla nwere ike ịbịakwute m ma ọ bụrụ na Nna
m enyeghị ya ike." **66** N'ihi nke a, ọtụtụ ndị na-eso ụzọ ya
laghachiri azụ, kwụsị iso ya. **67** Jisọs sịrị mmadụ iri na abụọ
ahụ, "Unu chọkwara iso ha pụọ?" **68** Saimọn Pita zara ya sị,
"Onyenwe anyị, onye ka anyị ga-agakwuru? Ọ bụ gị ji okwu
nke ndụ ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **69** Anyị kweere marakwa na
ị bụ Onye Nsọ nke Chineke." **70** Jisọs zara ha, "Ọ bụghị m
họpụtara unu mmadụ iri na abụọ? Ma otu onye n'ime unu bụ
ekwensu!" **71** Ọ na-ekwu banyere Judas nwa Saimọn Iskarịọt,
onye n'agbanyeghị na ọ bụ otu n'ime mmadụ iri na abụọ ahụ,
bụ onye ga-arara ya nye.

7 Mgbe nke a gasịrị, Jisọs gaghariri na Galili, ma ọ kpachapụrụ
anya hapụ ịga Judịa n'ihi na ndị Juu na-achọ ụzọ igbu ya.
2 Mmemme Ụlọ ikwu ndị Juu dị nso, **3** ya mere, ụmụnne ya
ndị nwoke sịrị ya, "Si n'ebe a pụọ, gaa Judịa, ka ndị na-eso
ụzọ gị nwe ike ịhụ ọrụ ị na-arụ. **4** N'ihi na o nweghị onye
ọbụla chọrọ ịbụ onye ọha mmadụ ma, nke na-eme ihe na
nzuzo. Ebe ọ bụkwanụ na ị na-eme ihe ndị a, gosi ụwa onwe
gị." **5** N'ihi na ọ bụladị ụmụnne ya ekwenyeghị na ya. **6** Jisọs
sịrị ha, "Oge nke m erubeghị, ma oge nke unu nọ n'ebe a
mgbe niile. **7** Ụwa enweghị ike ịkpọ unu asị, ma ọ kpọrọ m asị
n'ihi na ana m agba ama megide ya n'ọrụ ya jọrọ njọ. **8** Unu
onwe unu gaanụ na mmemme ahụ, agaghị m aga mmemme a
n'ihi na oge m erubeghị." **9** Mgbe o kwusiri nke a, ọ nọgidere
na Galili. **10** Ma otu ọ dị, mgbe ụmụnne ya gawara mmemme
ahụ ya onwe ya gakwara. Ọ gaghị ebe mmadụ niile ga-ahụ ya
kama ọ gara na nzuzo. **11** Na mmemme ahụ ndị Juu nọ na-ele
anya ma na-ajụgharị sị, "Olee ebe ọ nọ?" **12** E nwere oke
ntamu n'etiti igwe mmadụ ahụ banyere ya. Ndị ụfọdụ na-asị,
"Ọ bụ ezigbo mmadụ." Ndị ọzọ na-asị, "Mba, ọ na-eduhie
igwe mmadụ." **13** Ma o nweghị onye ọbụla kwulitere okwu
maka ya n'ihu ọha n'ihi egwu ndị Juu. **14** Mgbe o ruru n'etiti
mmemme ahụ, Jisọs banyere n'ime ụlọnsọ ukwu ma bido
ikuzi ihe. **15** Site n'oke mgbagwoju anya, ndị Juu jụrịtara
onwe ha sị, "Olee otu nwoke a sịrị nweta amamihe dị otu a
ebe ọ bụ na o nwebeghị onye kuziri ya ihe ọbụla?" **16** Jisọs
zara ha, "Ozizi m abụghị nke m, kama ọ bụ nke onye ahụ
zitere m. **17** Onye ọbụla na-achọ ime uche Chineke, ọ ga-
achọpụta ma ozizi m ọ bụ nke m ma o sikwanụ na Chineke.
18 Ndị ahụ na-ekwu nke onwe ha na-eme nke a iji wetara
onwe ha ugwu, ma onye ahụ na-achọ ugwu nke onye zitere
ya bụ onye eziokwu; o nwekwaghị ihe ọbụla bụ ụgha banyere
ya. **19** Mosis o nyeghị unu iwu? Ma o nweghị onye ọbụla
n'ime unu na-edebe iwu ahụ. Gịnị mere unu ji achọ igbu m?"
20 Igwe mmadụ ahụ zara, "Mmụọ ọjọọ bi n'ime gị, onye chọrọ
igbu gị?" **21** Jisọs zara sị ha, "Arụrụ m otu ọrụ, ma unu niile
nọ na mgbagwoju anya. **22** Mosis nyere unu iwu ibi ugwu
(n'agbanyeghị na o siteghị na Mosis, kama na nna nna anyị
ha), n'ụbọchị izuike unu na-ebikwa mmadụ ugwu. **23** Ọ bụrụ
na e nwere ike bie mmadụ ugwu n'ụbọchị izuike ka a ghara
imebi iwu Mosis, gịnị mere o ji na-ewute unu na m mere ka
ahụ mmadụ zuo oke n'ụbọchị izuike? **24** Kwụsịnụ ikpe ikpe
site n'ihe anya na-ahụ, kama na-ekpenụ ikpe ziri ezi." **25**
N'oge ahụ, ụfọdụ n'ime ndị Jerusalem bidoro na-asị, "Onye a
ọ bụghị nwoke ahụ ha chọrọ igbu? **26** Lee ka ọ nọ na-ekwu
okwu n'ihu mmadụ niile ma o nwekwaghị onye na-agwa
ya ihe ọbụla. Ọ pụtara na ndịisi amatala n'eziokwu na ọ bụ
Kraịst? **27** Ma anyị matara ebe nwoke a siri pụta, mgbe Kraịst
ahụ ga-abịa, o nweghị onye ga-amata ebe o siri pụta." **28** Ma
dị ka Jisọs na-ezi ihe n'ime ụlọnsọ ukwuu ahụ, o tiri mkpu sị,
"N'ezie, unu maara m, matakwa ebe m siri pụta. Anọghị m
n'ebe a na nke onwe m, ma onye ahụ zitere m bụ eziokwu.
Unu amaghị ya. **29** Ma amara m ya, n'ihi na esitere m na ya
bịa. Ọ bụkwa ya zitere m." **30** Mgbe ahụ ha chọrọ ijide ya, ma
o nweghị onye ọbụla metụrụ ya aka n'ihi na oge ya erubeghị.
31 Ma otu ọ dị, ọtụtụ n'ime igwe mmadụ ahụ kweere na ya.
Ha sịrị, "Mgbe Kraịst ahụ ga-abịa, ọ ga-arụ ọrụ ebube ọzọ
karịrị ndị a nwoke a rụrụla?" **32** Ndị Farisii nụrụ ka igwe
mmadụ ahụ na-atamu ntamu n'olu nta banyere ya. Mgbe ahụ
ndịisi nchụaja na ndị Farisii zigara ndị na-eche nche n'ụlọnsọ

ukwuu ahụ ka ha gaa jide ya. 33 Jisọs sịrị, "Naanị nwa oge ka
mụ na unu ga-anọ, aga m alakwurukwa onye zitere m. 34 Unu
ga-achọ m ma unu agaghị achọta m. Ebe m na-agakwa unu
enweghị ike ịbịaru ya." 35 Ndị Juu sịrịtara onwe ha, "Olee ebe
nwoke a chọrọ ịga anyị na-agaghị achọta ya? Ọ ga-eje ebe
ndị nke anyị a chụsasịrị achụsasị bi n'etiti ndị Griik, ka ọ ga
kuziere ndị Griik ihe? 36 Kedụ ụdị okwu bụ nke a ọ na-ekwu
sị, 'Unu ga-achọ m ma unu agaghị achọta m,' na 'Ebe m na-
agakwa unu enweghị ike ịbịaru'?" 37 N'ụbọchị ikpeazụ bụkwa
ụbọchị kacha ibe ya nke mmemme ahụ, Jisọs guzooro ọtọ jiri
oke olu tie mkpu sị, "Ọ bụrụ na akpịrị na-akpọ onye ọbụla
nkụ, ya bịakwute m bịa ṅụrụ mmiri. 38 Onye ọbụla kweere
na m, dị ka akwụkwọ nsọ kwururị, isi iyi mmiri nke ndụ ga
na-asọpụta site n'ime afọ ya." 39 O kwuru nke a banyere
Mmụọ ahụ ndị kwere na ya ga-anata. Tutu ruo oge ahụ, e
nyebeghị Mmụọ ahụ, n'ihi na e nyebeghị Jisọs otuto. 40 Mgbe
ha nụrụ nke a, ụfọdụ n'ime igwe mmadụ ahụ sịrị, "N'eziokwu
onye a bụ onye amụma ahụ." 41 Ndị ọzọ sịrị, "Ọ bụ Kraịst
ahụ." Ma ndị nke ọzọ sịkwara, "N'ezie Kraịst ahụ, ọ ga-esi na
Galili pụta? 42 Ọ bụ na akwụkwọ nsọ ekwughị na Kraịst ga-
esi n'agbụrụ Devid pụta, na Betlehem bụ obodo Devid?" 43
Ya mere nkewa dapụtara n'etiti igwe mmadụ ahụ n'ihi ya.
44 Ụfọdụ chọrọ ijide ya ma ọ dịghị onye ọbụla metụrụ ya
aka. 45 Mgbe ahụ, ndị nche ụlọnsọ ukwu lọghachiri n'ebe
ndịisi nchụaja na ndị Farisii nọ, ndị sịrị ha, "Gịnị mere unu
akpụtaghị ya?" 46 Ha zara, "Anyị ahụbeghị onye kwuru okwu
dị ka nwoke a." 47 Ndị Farisii zara ha, "Unu esorola bụrụ ndị
a ghọgburu? 48 Ọ dị onye ọbụla n'ime ndịisi maọbụ n'ime ndị
Farisii tụkwasịrị ya obi? 49 E e! Kama igwe mmadụ ndị a na-
amaghị iwu bụ ndị a bụrụ ọnụ." 50 Nikọdimọs, otu n'ime ha
bụ onye bịakwutere ya na mbụ sịrị ha, 51 "Iwu anyị ọ na-ama
mmadụ ikpe, ma ọ bụrụ na o bụghị ụzọ nụta okwu n'ọnụ ya,
ịchọpụta ihe onye ahụ na-eme?" 52 Ha zaghachiri ya sị, "Gị
onwe gị, i sokwa na ndị si Galili pụta? Nyochaa nke ọma, ị ga-
achọpụta na onye amụma ọbụla agaghị esi na Galili pụta." 53
Mgbe ahụ, onye ọbụla n'ime ha lara n'ụlọ ya.

8 Ma Jisọs rigooro n'Ugwu Oliv. 2 N'isi ụtụtụ echi ya, ọ bịara
ọzọ n'ụlọnsọ ukwuu ebe ọtụtụ mmadụ bịakwutere ya.
Ọ nọdụrụ ala malite ikuziri ha ihe. 3 Ndị ozizi iwu na ndị
Farisii dọkpụtara otu nwanyị ha jidere n'ịkwa iko. Ha mere
ka o guzo n'ihu igwe mmadụ ahụ niile. 4 Ha sịrị ya, "Onye
ozizi, anyị jidere nwanyị a ka ọ na-akwa iko. 5 N'iwu, Mosis
nyere anyị ikike ka e jiri okwute tugbuo onye mere ihe dị otu
a. Gịnị ka i nwere ikwu banyere nke a?" 6 Ha kwuru nke a
iji nwalee ya, iji nweta ihe ha ga-eji ebo ya ebubo. Ma Jisọs
hulatara ala were mkpịsịaka ya dee ihe n'ala. 7 Mgbe ha
nọgidere na-ajụ ya ajụjụ, o biliri sị ha, "Onye ọbụla n'ime unu
na-emebeghị mmehie ọbụla, ya buru ụzọ tụọ ya nkume." 8
Ọzọ, o hulatakwara ala malite ide ihe ọ na-ede n'ala. 9 Mgbe
ha nụrụ nke a, ha niile n'otu n'otu, malite n'onye okenye
ha, sitere n'ebe ahụ pụọ. N'ikpeazụ, ọ fọdụrụ naanị Jisọs na
nwanyị ahụ, ebe o guzoro n'ihu ya. 10 Jisọs guzoro ọtọ jụọ ya
sị, "Nwanyị, oleekwanụ ha? Ọ dịghị onye mara gị ikpe?" 11 Ọ
sịrị, "O nweghị onye ọbụla Onyenwe anyị." Jisọs sịrị ya, "Mụ
onwe m amakwaghị gị ikpe: Gawa, kama emehiekwala ọzọ."
12 Ọzọ, Jisọs gwara ha sị, "Abụ m ihe nke ụwa. Onye ọbụla na-
eso m agaghị ejegharị n'ọchịchịrị, kama ọ ga-enwe ìhè nke
ndụ." 13 Ndị Farisii sịrị, "Ị na-agbara onwe gị ama! Ya mere
ama ị na-agbara onwe gị abụghị ezie." 14 Ma Jisọs zara sị, "A
sịkwarị na mụ na-agbara onwe m ama, ama m na-agba bụ
eziokwu. N'ihi na-amara m ebe m si bịa, marakwa m ebe m
na-aga. Ma unu aghọtaghị ebe m si bịa, maọbụ ebe m na-
aga. 15 Unu na-ekpe ikpe dị ka mmadụ; ma ekpeghị m onye
ọbụla ikpe. 16 Ma ọ bụrụ na m ekpe ikpe, ikpe m bụ eziokwu
n'ihi na ọ bụghị naanị m nọ, kama ọ bụ mụ na Nna m, onye
zitere m. 17 E dere n'iwu unu sị, 'ama mmadụ abụọ gbara
bụ eziokwu.' 18 Ana m agba ama banyere onwe m. Nna m,
onye zitere m, na-agbakwa ama banyere m." 19 Mgbe ahụ ha
jụrụ ya, "Olee ebe Nna gị nọ?" Jisọs zara, "Unu amaghị m,
unu amakwaghị Nna m. Ọ bụrụ na unu matara m unu ga-
amatakwa onye Nna m bụ." 20 Okwu ndị a niile ka o kwuru
n'ụlọnsọ ukwu ha, mgbe ọ na-akụzi ihe na mpaghara ụlọ ahụ
ebe a na-adọba onyinye. Ma ọ dịghị onye ọbụla jidere ya n'ihi
na oge ya erubeghị. 21 Ọzọ ọ gwara ha, "Aga m ahapụ unu,
unu ga-achọ m, ma unu ga-anwụ n'ime mmehie unu. Ma unu
apụghị ịbịa n'ebe m na-aga." 22 Nke a mere ka ndị Juu na-asị,
"Ọ ga-egbu onwe ya? Ọ bụ ya mere o ji sị, 'Ebe m na-aga unu
apụghị ị bịa'?" 23 Ma ọ sịrị ha, "Unu si n'ala ma esi m n'elu
bịa. Unu bụkwa ndị ụwa, ma abụkwaghị m nke ụwa a. 24 A
sịrị m unu na unu ga-anwụ n'ime mmehie unu, naanị na unu
kwenyere na mụ onwe m, bụ onye ahụ." 25 Ha jụrụ ya, "Onye
ka ị bụ?" Jisọs zara sị ha, "Abụ m onye ahụ m gwara unu na m
bụ na mbụ. 26 E nwere m ọtụtụ ihe m ga-ekwu n'ikpe unu
ikpe. Ma matanụ na onye ahụ zitere m bụ onye eziokwu.
N'ihi nke a, ihe niile m nụrụ site n'ọnụ ya ka m gwara ụwa."
27 Ọ bụ ihe banyere Nna ya ka ọ na-agwa ha, ma ha aghọtaghị
ya. 28 Ya mere Jisọs sịrị, "Mgbe unu weliri Nwa nke Mmadụ
elu, mgbe ahụ ka unu ga-ama na mụ onwe m bụ ya. Unu ga-
amatakwa na ọ dịghị ihe m na-eme n'onwe m, kama, dị ka
Nna m ziri m ka m na-ekwu ihe ndị a. 29 Onye ahụ nke zitere
m na-anọnyekwara m. Ọ hapụghịkwa m mgbe ọbụla, n'ihi
na ọ bụ ihe na-amasị ya ka m na-eme mgbe niile." 30 Mgbe
ọ na-ekwu ihe ndị a, ọtụtụ kwenyere na ya. 31 Jisọs gwara
ndị Juu ndị kwere na ya, "Ọ bụrụ na unu anọgide n'okwu m
n'ezie unu ga-abụ ndị na-eso ụzọ m. 32 Unu ga-amatakwa
eziokwu ahụ, eziokwu ahụ ga-emekwa ka unu nwere onwe
unu." 33 Ha zara ya, "Anyị bụ ụmụ Ebraham, o nwebeghị oge
anyị ji bụrụ ohu onye ọbụla. Olee otu i si na-asị na a ga-eme
ka anyị nwere onwe anyị?" 34 Jisọs zara ha, "N'ezie, n'ezie
asị m unu, onye ọbụla na-eme mmehie bụ ohu mmehie. 35
Ohu enwekwaghị ọnọdụ mgbe ọbụla n'ezinaụlọ, ma ọkpara
nwere ọnọdụ ruo ebighị ebi. (aiōn g165) 36 Ya mere, ọ bụrụ na
Ọkpara ahụ emee ka unu nwere onwe unu n'ezie, unu ga-
abụ ndị nwere onwe unu. 37 Ama m na unu bụ ụmụ ụmụ
Ebraham, ma unu na-achọ igbu m n'ihi na okwu m enweghị
ọnọdụ n'ime unu. 38 Ana m ekwu ihe m hụrụ n'ebe Nna m
nọ, ma unu na-eme ihe unu nụrụ site n'aka nna unu." 39 Ha
zara ya, "Ebraham bụ nna anyị." Jisọs sịrị ha, "Ọ bụrụ na unu
bụ ụmụ Ebraham, unu gara na-arụ ọrụ Ebraham rụrụ. 40
Ma unu na-achọ igbu m, bụ onye gwara unu eziokwu ahụ m
nụrụ n'ebe Chineke nọ. Ebraham emeghị otu a. 41 Unu na-
arụ ọrụ nna unu rụrụ." Ha sịrị ya, "Anyị abụghị ụmụ a mụrụ
site n'ịkwa iko; naanị Chineke ya onwe ya bụ otu Nna anyị
nwere." 42 Jisọs gwara ha, "Ọ bụrụ n'ezie na Chineke bụ Nna
unu, unu ga-ahụ m n'anya, n'ihi na ọ bụ Chineke zitere m.
Abịaghị m site n'ike aka m. 43 Gịnị mere unu adịghị aghọta
ihe m na-ekwu? Ọ bụ na unu enweghị ike ịnabata okwu m. 44

Unu bụ ụmụ nke nna unu ekwensu. Uche unu bụ imezu ihe
nke nna unu na-achọ. Ọ bụ ogbu ọchụ site na mbụ. Ọ dịghị
ejigide eziokwu n'ihi na eziokwu adịghị n'ime ya. Mgbe ọ na-
ekwu okwu ụgha, ọ na-ekwu dị ka ọdịdị ya sịrị dị, n'ihi na ọ
bụ onye ụgha bụrụkwa nna nke ụgha. **45** Ma n'ihi na m na-
ekwu eziokwu, ọ bụ ya mere unu ekwenyeghị na m. **46** O
nwere onye n'ime unu pụrụ ịtụ m mmehie m n'ihu? Ọ bụrụ
na m na-ekwu eziokwu, gịnị mere unu ekwenyeghị na m? **47**
Onye ọbụla sitere na Chineke na-anụ ihe Chineke na-ekwu.
Ihe kpatara unu adịghị anụ bụ maka unu abụghị ndị nke
Chineke." **48** Ndị Juu zara sị, "Anyị e kwughị eziokwu mgbe
anyị sịrị na ị bụ onye Sameria, na mmụọ ọjọọ bikwa n'ime
gị?" **49** Jisọs zaghachiri, "Mmụọ ọjọọ ọbụla adịghị n'ime m,
kama ana m asọpụrụ Nna m, ma unu adịghị asọpụrụ m. **50**
Anaghị m achọ otuto nke onwe m, kama ọ dị onye nke na-
achọ ya. Ọ bụkwa ya bụ onye ikpe. **51** N'ezie, n'ezie, agwa unu,
onye ọbụla na-edebe okwu m agaghị anwụ ọzọ." **(aiōn g165)**
52 Mgbe ahụ ndị Juu sịrị ya, "Anyị maara ugbu a na mmụọ
ọjọọ bi n'ime gị. Ebraham nwụrụ anwụ ya na ndị amụma, ma
gị onwe gị na-asị na onye ọbụla kwere na gị agaghị anwụ
ruo mgbe ebighị ebi. **(aiōn g165)** **53** Ị dị ukwuu karịa nna anyị
Ebraham? Ọ nwụrụ, ma ndị amụma nwụkwara. Onye ka ị na-
eche na ị bụ?" **54** Jisọs zara, "Ọ bụrụ na m etoo onwe m,
otuto m bụ ihe efu, Nna m, onye unu na-asị na ọ bụ Chineke
unu, bụ onye na-eto m. **55** Amaara m onye ọ bụ n'agbanyeghị
na unu amaghị ya. Aga m abụ onye ụgha ma ọ bụrụ na m ga-
asị na-amaghị m onye ọ bụ. Amaara m ya na-edebekwa okwu
ya. **56** Nna unu Ebraham ṅụrịrị ọṅụ mgbe o chetara na ọ ga-
ahụ ụbọchị m; ọ hụrụ ya ma ṅụrịakwa ọṅụ." **57** Ndị Juu sịrị
ya, "Ị gbabeghị iri afọ ise ma ị hụla Ebraham?" **58** Jisọs sịrị
ha, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, tupu amụọ Ebraham, mụ
onwe m nọ ya." **59** Ya mere, ha tụtụlitere nkume ịtụ ya, ma
Jisọs zoro onwe ya, sitekwa n'ụlọnsọ ukwuu ahụ pụọ.

9 Mgbe ọ na-agafe, ọ hụrụ otu nwoke kpuru ìsì site n'afọ
nne ya. **2** Ndị na-eso ụzọ ya jụrụ ya sị, "Onye ozizi, onye
mehiere? Nwoke a ka ọ bụ ndị mụrụ ya, nke mere e ji mụọ
ya n'ìsí?" **3** Jisọs sịrị, "Nwoke a emehieghị, ndị mụrụ ya
emehiekwaghị, kama o kpuru ìsì ka ọrụ Chineke pụta ìhè na
ndụ ya. **4** Anyị aghaghị ịrụ ọrụ onye ahụ zitere m, mgbe chi
ka dị, anyasị na-abịa mgbe o nweghị onye pụrụ ịrụ ọrụ. **5** Dị
ka m nọ n'ụwa, Abụ m ìhè nke ụwa." **6** Mgbe o kwusiri nke a,
ọ bụsara ọnụ mmiri asụ n'ala gwakọta ya na aja, werekwa aja
ahụ tee nwoke ahụ n'anya. **7** Ọ gwara ya, "Gaa n'ọdọ mmiri
Sailọm saa ihu gị" (nke a pụtara "Zitere"). Ọ gara saa ihu ya,
lọghachita na-ahụ ụzọ. **8** Ndị agbataobi ya na ndị n'ahụ ya
n'oge gara aga ka ọ na-arịọ arịrịọ sịrị, "Nke a, ọ bụghị nwoke
ahụ na-anọdụ ala na-arịọ arịrịọ?" **9** Ụfọdụ na-asị, "Ọ bụ ya."
Ma ndị ọzọ na-asịkwa, "Ọ bụghị ya. Ọ bụ onye yiri ya." Ma ọ
na-asị, "Abụ m nwoke ahụ." **10** Ha na-asị ya, "Olee otu anya
gị sịrị meghee?" **11** Ọ zara, "Nwoke a na-akpọ Jisọs gwakọtara
ụrọ tee m n'anya. Ọ gwara m sị, 'Gaa saa ihu gị n'ọdọ mmiri
Sailọm.' A gara m saa onwe m, malitekwa ịhụ ụzọ." **12** Ha
sịrị ya, "Olee ebe nwoke ahụ nọ?" Ọ sịrị, "Amaghị m." **13** Ha
dutere nwoke ahụ kpuru ìsì na mbụ n'ihu ndị Farisii. **14** Ma ọ
bụ n'ụbọchị izuike ka Jisọs gwakọtara aja, jiri ya meghe anya
ya. **15** Ya mere, ndị Farisii jụrụ ya otu o si bido ịhụ ụzọ. Ọ sịrị
ha, "Ọ gwakọtara aja tee m n'anya, a sakwara m ihu ma ugbu
a ana m ahụ ụzọ." **16** Ụfọdụ ndị Farisii sịrị, "Nwoke a esiteghị
n'ebe Chineke nọ bịa, n'ihi na ọ dịghị edebe ụbọchị izuike."
Ma ndị ọzọ na-asị, "Olee otu onye mmehie ga-esi rụọ ọrụ
ịrịbama ndị dị otu a?" Nkewa dịrị n'etiti ha. **17** Ya mere, ha
sịrị nwoke ahụ kpuru ìsì, "Gịnị ka i nwere ikwu banyere ya? Ọ
bụ anya gị ka o meghere." Ọ sịrị, "Ọ bụ onye amụma." **18** Ma
ndị Juu ahụ ekweghị na nwoke a bụ onye kpuru ìsì na mbụ,
nke e mere ka ọ hụ ụzọ, tutu ruo mgbe ha kpọrọ ndị mụrụ ya.
19 Ha jụrụ ha sị, "Onye a ọ bụ nwa unu, onye unu na-asị na o
kpuru ìsì site n'oge a mụrụ ya? O si aṅaa ahụ ụzọ ugbu a?" **20**
Ndị mụrụ ya zara, "nke a bụ nwa anyị. Anyị matakwara na o
kpuru ìsì site n'oge anyị mụrụ ya. **21** Ma otu o si ahụ ụzọ
ugbu a maọbụ onye meghere anya ya, anyị amaghị. Jụọnụ ya.
Ọ bụ dimkpa, ya zara ọnụ ya." **22** Ihe a ka ndị mụrụ ya kwuru
n'ihi na ha na-atụ egwu ndị Juu. Ndị kpebirila na ọ bụrụ
na onye ọbụla ekwuo na Jisọs bụ Kraịst ahụ, ha ga-achụpụ
onye ahụ site n'ụlọ ekpere ha. **23** Nke a mere ndị mụrụ ya
jiri sị, "Ọ bụ dimkpa, unu jụọ ya." **24** Ha kpọrọ nwoke a nke
ugboro abụọ, bụ onye ahụ kpuburu ìsì, sị ya, "Nye Chineke
otuto. Anyị maara na nwoke a bụ onye mmehie." **25** Ọ zara,
"Amaghị m maọbụ onye mmehie ma ọ bụghị. Ma otu ihe ka
m maara, ekpuru m ìsì na mbụ ma ugbu a ana m ahụ ụzọ."
26 Ha sịrị ya, "Gịnị ka o mere gị? Olee otu o si meghe anya
gị?" **27** Ọ zara ha, "Agwala m unu ihe niile, ma unu achọghị
ikwere. Gịnị mere unu ji chọọ ịnụ ya ọzọ? Unu chọkwara ịghọ
ndị na-eso ụzọ ya?" **28** Ha bigbọrọ ya sị, "Gị onwe gị bụrụkwa
onye na-eso ụzọ ya! Anyị bụ ndị na-eso ụzọ Mosis. **29** Anyị
mara na Chineke gwara Mosis okwu, ma gbasara nwoke a,
anyị amaghị ebe o siri bịa." **30** Nwoke ahụ zaghachiri sị ha,
"Ma otu ọ dị, nke a bụ ihe ịtụnanya! Unu amaghị ebe o sịrị
bịa ma o meghere anya m. **31** Anyị mara na Chineke adịghị
ege ndị mmehie ntị, ma ọ na-ege ntị onye na-atụ egwu ya na
onye na-eme uche ya. **32** Site na mgbe e kere ụwa, ọ dịbeghị
onye a nụrụ na o meghere anya onye kpuru ìsì. **(aiōn g165)** **33**
Ọ bụrụ na nwoke a esiteghị n'ebe Chineke nọ, ọ gaghị enwe
ike ime ihe ọbụla." **34** Ha zara sị ya, "Gị onye a mụrụ n'ime
mmehie, ị na-achọ ikuziri anyị ihe?" Ha chụpụrụ ya n'ezi.
35 Jisọs nụrụ na ha achụpụla ya n'ezi, ma mgbe ọ chọtara
ya, ọ sịrị ya, "I kweere na Nwa nke Mmadụ?" **36** Ọ zara sị,
"Onyenwe m, ọ bụ onye? Gwa m ka m nwe ike ikwere na ya."
37 Jisọs sịrị ya, "Ị hụla ya ugbu a; onye gị na ya na-ekwurịta
okwu bụ onye ahụ." **38** Ọ sịrị, "Onyenwe m, ekwela m." Ọ
kpọrọ isiala nye ya. **39** Jisọs sịrị, "Ọ bụ n'ihi ikpe ka m ji bịa
n'ụwa, ka ndị na-adịghị ahụ ụzọ bido ịhụ ụzọ, na ka ndị na-
ahụ ụzọ ghọọ ndị kpuru ìsì." **40** Mgbe ụfọdụ ndị Farisii nọ
nso n'ebe ahụ nụrụ nke a, ha sịrị ya, "Anyị onwe anyị, anyị
bụkwa ndị kpuru ìsì?" **41** Jisọs sịrị ha, "Ọ bụrụ na unu kpuru
ìsì, ikpe ọmụma mmehie agaghị ama unu, ma ugbu a ebe unu
sị na unu na-ahụ ụzọ ikpe ọmụma unu na-adịgide."

10 "N'ezie, n'ezie, agwa m unu, onye ọbụla na-adịghị esite
n'ọnụ ụzọ aba n'ọgba atụrụ kama ọ na-arị elu ka o site
n'elu ụlọ ahụ wufee, bụ onye ohi bụrụkwa onye na-apụnara
mmadụ ihe. **2** Onye na-esite n'ọnụ ụzọ abanye bụ onye ọzụzụ
atụrụ. **3** Onye nche ọnụ ụzọ na-emeghere ya ụzọ, atụrụ ya
na-anụkwa olu ya. Ọ na-akpọ atụrụ nke ya aha, ma duru ha
pụọ. **4** Mgbe ọ kpọpụtasịrị ndị niile bụ nke ya, ọ na-aga n'ihu
ha. Atụrụ ya na-esokwa ya n'azụ n'ihi na ha maara olu ya. **5**
Ha agaghị eso onye ọbịa, kama ha gbaara ya ọsọ. N'ihi na ha
amaghị olu onye ọbịa." **6** Jisọs ji ihe yiri ihe gwa ha okwu. Ma

ha aghọtaghị ihe ọ nọ na-agwa ha. 7 Ọzọ, Jisọs sịrị, “N’ezie,
n’ezie, ana m agwa unu, mụ onwe m bụ ọnụ ụzọ ọgba atụrụ
ahụ. 8 Ndị niile bịara tupu mụ onwe m abịa bụ ndị ohi na ndị
na-apụnara mmadụ ihe n’ike. Ụmụ atụrụ aṅakwaghị ha ntị.
9 Mụ onwe m bụ ụzọ. Onye ọbụla sitere na m banye, a ga-
azọpụta ya. Ọ ga na-apụ na-abata na-achọtakwa nri. 10 Onye
ohi na-abịa naanị ka o zuo ohi, gbuo ma bibiekwa; abịara
m ka ha nwe ndụ ma nwebigakwa ya oke. 11 “Mụ onwe m
bụ onye ọzụzụ atụrụ ọma. Ezi onye ọzụzụ atụrụ na-atọgbọ
ndụ ya n’ihi atụrụ ya. 12 Onye e goro ọrụ, nke na-abụghị
onye nche atụrụ, onye atụrụ na-abụghị nke ya, ọ na-ahapụ
ha gbaa ọsọ mgbe ọ hụrụ agụ ka ọ na-abịa; mgbe ahụ agụ
na-achụso atụrụ ahụ chụsasịa ha. 13 Onye e goro ọrụ na-
agbapụ, n’ihi na ọ bụ onye e goro ọrụ, ọ naghị echegbu onwe
ya banyere atụrụ ndị ahụ. 14 “Abụ m onye ọzụzụ atụrụ ọma;
amaara m atụrụ m, atụrụ nke m makwaara m. 15 Dị ka Nna
ahụ maara m, mụ onwe m makwa Nna ahụ. Ana m atọgbọ
ndụ m n’ihi atụrụ ahụ. 16 Enwere m ụmụ atụrụ ọzọ ndị na-
anọghị n’ọgba atụrụ a. Aghaghị m ịkpọbatakwa ha. Ha onwe
ha ga-anụ olu m, a ga-enwekwa otu igwe atụrụ na otu onye
ọzụzụ atụrụ. 17 Maka nke a ka Nna jiri hụ m n’anya, n’ihi
na ana m atọgbọ ndụ m, ka m wereghachikwa ya ọzọ. 18
O nweghị onye ọbụla pụrụ ịnara m ya, kama ana m atọgbọ
ya n’ike nke onwe m. Enwere m ikike ịtọgbọ ya, nweekwa
ikike iwereghachi ya ọzọ. Anatara m iwu a site n’aka Nna
m.” 19 Ọzọkwa, nkewa batara n’etiti ndị Juu n’ihi okwu ndị
a. 20 Ọtụtụ n’ime ha na-ekwu, “Ọ bụ onye mmụọ ọjọọ na-
achị ya, onye isi mebiri. Ọ bara uru ige ya ntị?” 21 Ma ndị
ọzọ na-ekwu, “Okwu ndị a adịghị ka nke onye mmụọ ọjọọ bi
n’ime ya. Mmụọ ọjọọ o nwere ike ime ka anya onye kpuru
ìsì meghee?” 22 N’oge ahụ, mmemme icheta mgbe e doro
ụlọnsọ ukwu ahụ nsọ ruru na Jerusalem. Ọ bụ oge oke oyi, 23
ma Jisọs nọ na-ejegharị n’ụlọnsọ ukwu, n’ịba Solomọn. 24
Ndị Juu gbara ya gburugburu sị ya, “Ruo ole mgbe ka ị ga-
edebe anyị n’ọnọdụ olileanya? Ọ bụrụ na ị bụ Kraịst ahụ,
gwaghee anyị ọnụ.” 25 Jisọs zara ha, “Agwara m unu, ma unu
ekweghị. Ọrụ m na-arụ n’aha Nna m na-agba ama banyere m.
26 Ma unu ekwenyeghị, n’ihi na unu esoghị n’igwe atụrụ m.
27 Atụrụ m na-anụ olu m. Amaara m ha, ha na-esokwa m. 28
Ana m enye ha ndụ ebighị ebi. Ha agaghị ala n’iyi. Mmadụ
ọbụla enwekwaghị ike ịpụnarị ha n’aka m. **(aiōn g165, aiōnios
g166)** 29 Nna m onye nyere m ha dị ukwuu karịa ihe niile. O
nweghị onye nwere ike ịnapụ ha site n’aka Nna m. 30 Mụ na
nna m bụ otu.” 31 Ndị Juu tụtụlitekwara nkume ọzọ ịtụ ya.
32 Ma Jisọs zara ha, “E zila m unu ọtụtụ ọrụ ọma nke sitere
n’aka Nna m, olee nke unu na-achọ ịtụ m nkume n’ihi ya?”
33 Ndị Juu zara ya, “Anyị achọghị ịtụ gị nkume n’ihi ọrụ ọma
ndị a, kama n’ihi nkwulu na n’ihi na gị bụ mmadụ efu, ma ị
na-eme onwe gị Chineke.” 34 Jisọs zara ha, “Edeghị ya n’iwu
unu, sị, ‘Mụ onwe m sịrị na unu bụ chi’? 35 Ọ bụrụ na a kpọrọ
ndị ahụ nabatara okwu Chineke ‘chi,’ apụghịkwa imebi ihe e
dere n’akwụkwọ nsọ. 36 Unu na-ekwu na onye ahụ Chineke
doro nsọ ma zitekwa ya n’ime ụwa na-ekwulu Chineke n’ihi
na m sịrị, ‘Abụ m Ọkpara Chineke?’ 37 Unu ekwenyela na m,
ma ọ bụrụ na ọ bụghị ọrụ Nna m ka m na-arụ. 38 Ma ọ bụrụ
na m na-arụ ya, a sịkwarị na unu ekweghị na m, kwerenụ
n’ọrụ ndị a, ka unu nwee ike mata ma ghọtakwa na Nna ahụ
nọ n’ime m, mụ onwe m nọkwa n’ime Nna ahụ.” 39 Ọzọkwa,
ha gbalịrị ijide ya ma ọ siri n’aka ha pụọ. 40 Mgbe ahụ ọ
laghachiri azụ n’ofe osimiri Jọdan, bụ ebe Jọn nọrọ na mbụ
mee baptizim, ebe ahụ ka ọ nọdụrụ. 41 Ọtụtụ ndị mmadụ
bịakwutere ya. Ha na-asị, “Jọn arụghị ọrụ ihe ịrịbama ọbụla,
ma ihe niile Jọn kwuru banyere nwoke a bụ eziokwu.” 42
Ọtụtụ mmadụ kwenyekwara na ya n’ebe ahụ.

11 N’oge ahụ, ahụ adịghị otu nwoke a na-akpọ Lazarọs onye
Betani, nke bụ obodo nta nke Meri na Mata nwanne
ya nwanyị. 2 Nke a bụ Meri ahụ weere mmanụ otite dị oke
ọnụahịa tee Onyenwe anyị, ma jirikwa agịrị isi ya hichaa
ụkwụ ya. Ọ bụ nwanne ya nwoke Lazarọs bụ onye nọ n’ọrịa.
3 Nke a mere ụmụnne ya nwanyị zigara Jisọs ozi sị, “Onyenwe
anyị, onye ahụ nke ị hụrụ n’anya nọ n’ọrịa.” 4 Mgbe Jisọs
nụrụ ya, ọ sịrị, “Ọrịa a abụghị nke ọnwụ kama ọ bụ iji nye
Chineke otuto nakwa ka e site na ya nye Ọkpara Chineke
otuto.” 5 Jisọs hụrụ Mata, na nwanne ya nwanyị na Lazarọs
n’anya. 6 Mgbe ọ nụrụ na Lazarọs nọ n’ọrịa, ọ nọkwuru
mkpụrụ ụbọchị abụọ n’ebe ahụ ọ nọ. 7 Ya mere, ọ gwara ndị
na-eso ụzọ ya, “Ngwanụ ka anyị laghachi azụ na Judịa.” 8 Ma
ndị na-eso ụzọ ya sịrị ya, “Onye ozizi, n’oge nta gara aga ka
ndị Juu chọrọ ịtụ gị nkume. Ị na-agakwa ebe ahụ ọzọ?” 9 Jisọs
zara, “Ọ bụghị awa iri na abụọ dị n’otu ehihie nke ụbọchị?
Onye na-ejegharị n’ehihie anaghị asụ ngọngọ, n’ihi na ọ na-
eji ìhè nke ụwa a ahụ ụzọ. 10 Ma ndị na-ejegharị n’abalị na-
azọhie ụkwụ, n’ihi na ìhè adịghị n’ime ha.” 11 Mgbe o kwusiri
nke a, ọ gwakwara ha, “Enyi anyị Lazarọs na-arahụ ụra, ma
ana m aga ịkpọte ya n’ụra.” 12 Ndị na-eso ụzọ ya sịrị ya,
“Onyenwe anyị, ọ bụrụ na ọ na-arahụ ụra, ọ ga-adị mma.” 13
Ihe Jisọs na-ekwu bụ banyere ọnwụ ya ma ha chere na ọ na-
ekwu banyere ịrahụ ụra efu. 14 Mgbe ahụ, Jisọs gwaghere
ha ọnụ, “Lazarọs anwụọla. 15 Ma n’ihi unu, obi dị m ụtọ na
anọghị m n’ebe ahụ, ka unu nwe ike kwere. Ma bịanụ ka anyị
gakwuru ya.” 16 Tọmọs, onye a na-akpọ Didimọs, gwara ndị
na-eso ụzọ ibe ya, “Ka anyị gakwanụ ka anyị soro ya nwụọ.”
17 Mgbe Jisọs rutere, ọ chọpụtara na Lazarọs anọọlarị n’ili
ụbọchị anọ. 18 Betani dị Jerusalem nso, ihe dị ka kilomita
atọ. 19 Ma ọtụtụ ndị Juu bịakwutere Mata na Meri ịkasị ha
obi n’ihi ọnwụ nwanne ha nwoke. 20 Mgbe ozi ọbịbịa Jisọs
ruru Mata ntị, ọ gara izute ya, ma Meri nọdụrụ n’ụlọ. 21
Mata sịrị Jisọs, “Onyenwe m, a sị na ị nọ n’ebe a, nwanne m
nwoke agaraghị anwụ. 22 Ma ugbu a, amara m na Chineke ga-
enye gị ihe ọbụla ị rịọrọ.” 23 Jisọs sịrị ya, “Nwanne gị nwoke
ga-ebili ọzọ.” 24 Mata sịrị ya, “Amara m na ọ ga-ebili ọzọ
n’ụbọchị mbilite n’ọnwụ n’oge ikpeazụ.” 25 Jisọs gwara ya,
“Mụ onwe m bụ mbilite n’ọnwụ na ndụ. Onye ọbụla kwere
na m, a sịkwarị na ọ nwụrụ anwụ, ọ ga-adị ndụ ọzọ. 26 Ma
onye ọbụla dị ndụ nke na-ekwere na m agaghị anwụ. Ị kwere
nke a?” **(aiōn g165)** 27 Ọ sịrị ya, “E, Onyenwe m, ekwere m na
ị bụ Kraịst ahụ, Ọkpara Chineke, onye ga-abịa n’ụwa.” 28
Mgbe o kwuchara nke a, ọ gara kpọọ nwanne ya nwanyị bụ
Meri, jiri nwayọọ sị ya, “Onye ozizi abịala, ọ na-akpọ gị.” 29
Mgbe ọ nụrụ nke a, ọ biliri ọsịịsọ ga zute ya. 30 Ruo mgbe a,
Jisọs abịarutebeghị n’obodo nta ahụ, ma ọ ka nọ n’ebe ahụ
Mata zutere ya. 31 Ndị Juu nọ n’ụlọ na-akasị Meri obi hụrụ ya
ka ọ pụrụ ngwangwa. Ha sochiri ya n’azụ n’ihi na ha chere
na ọ na-aga n’ili ibe akwa n’ebe ahụ. 32 Mgbe Meri rutere
n’ebe Jisọs nọ, ọ dara n’ụkwụ ya sị, “Onyenwe m, ọ bụrụ na
ị nọ n’ebe a, nwanne m nwoke agaraghị anwụ.” 33 Mgbe
Jisọs hụrụ ya ka ọ na-ebe akwa ya na ndị Juu ahụ so ya ka

ha na-ebekwa akwa, o metụrụ ya n’ime mmụọ ya. O nwere
ọmịiko dị ukwuu. **34** Ọ sịrị, “Olee ebe unu liri ya?” Ha sịrị ya,
“Onyenwe anyị bịa ka ị hụ.” **35** Jisọs ebee akwa. **36** Mgbe ahụ
ndị Juu na-asị, “Lee ka o si hụ ya n’anya.” **37** Ma ụfọdụ n’ime
ha sịrị, “Nwoke a meghere anya onye kpuru ìsì, ọ garaghị
enwe ike mee ka nwoke a hapụ ịnwụ?” **38** Ọzọkwa, Jisọs sụrụ
ude n’ime onwe ya nke ukwuu, bịarute n’ili ahụ nso. Ili ahụ
bụ ọgba e jiri nkume dị ukwuu mechie ọnụ ya. **39** Jisọs sịrị,
“Bupunụ nkume ahụ!” Ma Mata, nwanne nwanyị onye ahụ
nwụrụ anwụ, sịrị ya, “Onyenwe anyị, ọ ga na-esi isi ugbu a,
n’ihi na nke a bụ abalị anọ ọ nwụrụ.” **40** Ma Jisọs sịrị ya,
“Ọ bụ na m agwaghị gị sị na ọ bụrụ na ị kwere ị ga-ahụ ọrụ
ebube Chineke?” **41** Ya mere, ha bupụrụ nkume ahụ. Jisọs
lere anya n’elu sị, “Nna, ana m ekele gị n’ihi na ị nụla olu m.
42 Amaara m na ị na-anụ olu m mgbe niile. Ana m ekwu nke a
n’ihi ndị a gbara m gburugburu n’ebe a, ka ha kwere na ọ
bụ gị zitere m.” **43** Mgbe o kwusiri nke a, o jiri oke olu tie
mkpu, “Lazarọs, pụta!” **44** Onye ahụ nwụrụ anwụ pụtara, e
jikwa akwa ozu kekọta aka ya na ụkwụ ya, werekwa akwa
ịchafu kechie ihu ya. Jisọs sịrị ha, “Tọpụnụ ya, hapụ ya ka ọ
laa.” **45** Ọtụtụ ndị Juu bịakwutere Meri bụ ndị hụrụ ihe a o
mere, kwere na ya. **46** Ma ụfọdụ n’ime ha lara gaa kọọrọ
ndị Farisii ihe o mere. **47** Mgbe ahụ, ndịisi nchụaja na ndị
Farisii kpọrọ nzukọ ndị Sanhedrin. Ha na-asị, “Gịnị ka anyị
ga-eme? N’ihi na nwoke a na-eme ọtụtụ ihe ịrịbama. **48** Ọ
bụrụ na anyị ahapụ ya ka ọ gaa n’ihu, mmadụ niile ga-ekwere
na ya. Ndị Rom ga-abịakwa, kwatuo ụlọnsọ ukwu ma napụ
anyị obodo anyị.” **49** Ma otu onye n’ime ha bụ Kaịfas, onyeisi
nchụaja n’afọ ahụ sịrị ha, “Unu amaghị ihe ọbụla. **50** Ọ bụ na
unu amaghị na ọ ka mma ka otu onye nwụọ n’ihi mmadụ
niile, karịa n’obodo anyị niile ga-ala n’iyi.” **51** Dị ka onyeisi
nchụaja nke afọ ahụ, o kwughị nke a site n’echiche ya, kama
o buru amụma na Jisọs ga-anwụ n’ihi mba ndị Juu. **52** Ọ
bụghị n’ihi mba ahụ naanị, kama, ka ọ kpọkọta ụmụ Chineke
ndị gbasara n’ebe niile. **53** Ya mere, site n’ụbọchị ahụ, ha
malitere ịgba izu otu ha ga-esi gbuo ya. **54** Ya mere, Jisọs
kwụsịrị ịgagharị ebe ndị Juu ga-ahụ ya. O siri n’ebe ahụ pụọ
gaa n’akụkụ ọzara n’otu obodo nta a na-akpọ Ifrem. Ya na ndị
na-eso ụzọ ya nọdụrụ n’ebe ahụ. **55** Mmemme Ngabiga ndị
Juu dịkwa nso. Ọtụtụ ndị mmadụ si n’akụkụ ala ndị Juu niile
bịa Jerusalem. Ha bịara tutu mmemme ahụ ebido ka ha mee
onwe ha ka ha dị ọcha. **56** Ha na-achọ Jisọs na-ajụrịta onwe
ha n’ime ụlọnsọ ukwu ahụ, “Gịnị ka unu chere? Ọ bụ na ọ
gaghị abịa na mmemme a?” **57** Ma n’oge ahụ, ndịisi nchụaja
na ndị Farisii enyela iwu ka onye ọbụla hụrụ ya bịa gwa ha ka
ha gaa jide ya.

12 Ụbọchị isii tupu e mee Mmemme Ngabiga, Jisọs gara
Betani bụ obodo Lazarọs, onye ahụ ọ mere ka o site
n’ọnwụ bilie. **2** N’ebe ahụ, ha siiri Jisọs nri, ọ bụkwa Mata na-
eje ozi isi nri ahụ, Lazarọs bụ otu onye n’ime ndị sooro ya
nọdụ na nri ahụ. **3** Mgbe ahụ, Meri weere mmanụ otite dị
ọkara lita nke ezigbo naad, mmanụ isi ụtọ dị oke ọnụahịa, ọ
wụkwasara ya Jisọs n’ụkwụ, jirikwa agịrị isi ya hichaa ụkwụ
ya. Nke a mere ka ụlọ ahụ jupụta n’isi ụtọ nke mmanụ otite
ahụ. **4** Ma Judas Iskarịọt, otu n’ime ndị na-eso ụzọ ya, onye
ahụ ga-arara ya nye, kwuru, **5** “Gịnị mere na-ereghị mmanụ
otite a narị denarị atọ, were ego ya nye ndị ogbenye?” **6** O
kwughị nke a n’ihi na ihe banyere ndị ogbenye na-emetụ
ya n’obi kama n’ihi na ọ bụ onye ohi; dị ka onye na-ejide
akpa ego ha, mgbe ụfọdụ, ọ na-amanye aka n’ego ahụ zubiri
ego. **7** Jisọs sịrị, “Hapụ ya aka, ọ zụtara ya ka ọ na-akwado
maka ụbọchị olili m. **8** Unu nwere ndị ogbenye n’etiti unu
mgbe niile, ma mụ na unu agaghị anọ mgbe niile.” **9** Ma
mgbe igwe ndị Juu nụrụ na ọ nọ n’ebe ahụ, ha bịara, ọ bụghị
naanị ka ha hụ ya, kama ka ha hụkwa Lazarọs onye o mere
ka o si na ndị nwuru anwụ bilie. **10** Ya mere, ndịisi nchụaja
gbakwara izu igbukwa Lazarọs. **11** N’ihi na ọ bụ n’ihi ya ka
ọtụtụ ndị Juu ji na-ahapụ ha ma na-ekwerekwa na Jisọs. **12**
N’echi ya oke igwe mmadụ ahụ ndị bịara mmemme nụrụ na
Jisọs na-abịa Jerusalem. **13** Ha weere igu nkwụ pụọ izute ya
na-eti mkpu, “Hozanna!” “Onye a gọziri agọzi ka onye ahụ bụ
nke na-abịa n’aha Onyenwe anyị!” “Ngọzị dịrị eze Izrel!” **14**
Jisọs hụrụ nwa ịnyịnya ibu, nọkwasị n’elu ya, dị ka e dere
ya, **15** “Atụla egwu, gị ada Zayọn! Lee, eze gị ka ọ na-abịa. Ọ
nọkwasịrị n’elu nwa ịnyịnya ibu.” **16** Na mbụ ndị na-eso ụzọ
ya aghọtaghị ihe ndị a niile. Ma mgbe e nyesịrị Jisọs otuto, ka
ha chetara na-edereri ihe ndị a banyere ya, na e mekwara ya
rịị ihe ndị a. **17** Igwe mmadụ ahụ bụ ndị ya na ha nọ mgbe o
si n’ili kpọpụta Lazarọs, mee ka o sị n’ọnwụ bilie, gara n’ihu
na-agba ama ya. **18** Ọtụtụ mmadụ pụrụ izute ya n’ihi na ha
nụrụ akụkọ ọrụ ihe ịrịbama niile ọ rụrụ. **19** Ya mere, ndị
Farisii sịrịtara onwe ha, “Unu ahụla na o nweghị ihe unu
pụrụ ime, leenụ ka ụwa niile na-eso ya.” **20** Ma ụfọdụ ndị
Griik so n’ime ndị ahụ bịara ife ofufe n’oge mmemme ahụ.
21 Ha bịakwutere Filip onye si Betsaida dị na Galili, gwa ya
sị, “Nna anyị ukwu, anyị chọrọ ịhụ Jisọs.” **22** Filip pụrụ gaa
gwa Andru, ya na Andru sooro gaa gwa Jisọs. **23** Jisọs zara sị,
“Oge awa ahụ eruola mgbe a ga-enye Nwa nke Mmadụ otuto.
24 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, ọ bụrụ na mkpụrụ ọka wiiti
adaghị n’ala nwụọ, ọ ga-anọ naanị ya. Ma ọ bụrụ na ọ nwụọ,
ọ ga-amị ọtụtụ mkpụrụ. **25** Ndị ọbụla hụrụ ndụ ha n’anya ga-
atụfu ya, ebe ndị ọbụla kpọrọ ndụ ha asị n’ụwa a, ga-edebe ya
ruo mgbe ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **26** Onye ọbụla na-ejere
m ozi aghaghị iso m; ebe m nọ ka onye na-ejere m ozi ga-
anọkwa. Onye ọbụla na-ejere m ozi ka Nna m ga-asọpụrụ. **27**
“Ugbu a, mkpụrụobi m jupụtara n’ihe mgbu. Gịnịkwa ka m
ga-ekwu, Nna, zọpụta m n’awa nke a? Mba! Ọ bụ n’ihi nke a
ka m ji bịa n’oge awa a. **28** Nna, nye aha gị otuto.” Mgbe
ahụ, otu olu siri n’eluigwe bịa, “Enyela m ya otuto, m ga-
enyekwa ya otuto ọzọ.” **29** Igwe ndị mmadụ guzo n’ebe ahụ,
ndị nụrụ ya na-ekwu, “Ọ bụ egbe eluigwe gbara.” Ndị ọzọ na-
asị, “Ọ bụ mmụọ ozi na-agwa ya okwu.” **30** Jisọs zara ma sị,
“Olu a abịaghị n’ihi m kama ọ bịara n’ihi unu. **31** Ugbu a bụ
oge a ga-ekpe ụwa a ikpe. Ugbu a ka a ga-achụpụ onye ahụ
na-achị ụwa a. **32** Ma mụ onwe m, mgbe e si n’ụwa welie m
elu, aga m adọta mmadụ niile nye onwe m.” **33** O kwuru nke
a iji gosi ụdị ọnwụ nke ọ gaje ịnwụ. **34** Igwe mmadụ ahụ
zara ya, “Anyị anụla site n’akwụkwọ iwu na Kraịst ahụ ga-adị
ndụ ruo mgbe ebighị ebi. Ma gịnị mere i ji asị na, ‘A ghaghị
iweli Nwa nke Mmadụ elu’? Onye bụ ‘Nwa nke mmadụ a’?”
(aiōn g165) **35** Jisọs sịrị ha, “Ìhè ga-enwuru unu naanị nwa oge
nta. Jegharịanụ n’ìhè a, ugbu a unu nwere ya, tupu ọchịchịrị
abịakwasị unu. Onye na-ejegharị n’ọchịchịrị amaghị ebe ọ na-
aga. **36** Kwerenụ n’ìhè ahụ ugbu a unu nwere ya ka unu ghọọ
ụmụ nke ìhè.” Mgbe Jisọs kwusiri nke a ọ hapụrụ ha pụọ ga
zoo onwe ya. **37** N’agbanyeghị ọrụ ịrịbama niile ọ rụrụ n’etiti
ha, ha ekwereghị na ya. **38** Nke a bụ imezu ihe Aịzaya onye

amụma kwuru, “Onyenwe anyị, onye kweere ozi anyị ọ bụkwa
n’ahụ onye ka e kpugheere ogwe aka Onyenwe anyị?” **39** Ma
ha enweghị ike kwere, n’ihi na Aịzaya kwukwara n’ebe ọzọ,
sị, **40** “O meela ka ha kpuo ìsì, mekwa ka obi ha kpọchie Ka
ha ghara iji anya ha hụ ụzọ maọbụ jiri obi ha ghọta ihe ọbụla
Ka ha gharakwa ichigharị, ka m gwọọ ha.” **41** Aịzaya kwuru
ihe ndị a n’ihi na ọ hụrụ ebube ya, ma kwuo banyere ya. **42**
Otu ọ dị, ọtụtụ n’ime ndịisi kweere na ya, ma ha ekwupụtaghị
nke a. N’ihi na ha tụrụ egwu na ndị Farisii ga-achụpụ ha site
n’ụlọ ekpere. **43** N’ihi na ha hụrụ otuto mmadụ n’anya karịa
otuto Chineke. **44** Jisọs tiri mkpu sị, “Onye ọbụla kwere na m,
ọ bụghị na m ka o kwere, kama ọ bụ na onye nke zitere m.
45 N’ihi na onye ọbụla hụrụ m ahụla onye nke zitere m. **46**
Abịara m n’ime ụwa dị ka ìhè ka onye ọbụla nke kwere na m
ghara ịnọ n’ọchịchịrị. **47** “Ma ọ bụrụ na onye ọbụla anụ okwu
m ma ju ime ya, ọ bụghị m na-ekpe ya ikpe. N’ihi na abịara m
ịzọpụta ụwa, ọ bụghị ikpe ụwa ikpe. **48** Onye ọbụla jụrụ m
ma jụkwa okwu m, nwere onye ga-ekpe ya ikpe. Okwu niile
m kwuru ga-ama ya ikpe n’ụbọchị ikpeazụ. **49** Okwu ndị a
esiteghị n’aka m. Ha sitere n’aka Nna ahụ onye zitere m ma
nyekwa m iwu ihe m ga-ekwu na otu m ga esi kwuo ya. **50**
Ama m na iwu ya bụ ndụ ebighị ebi, n’ihi ya, ihe ọbụla Nna
gwara m ka m na-ekwu.” **(aiōnios g166)**

13 Tupu oge Mmemme Ngabiga eruo, Jisọs amatala na
oge ọ ga-ahapụ ụwa lakwuru Nna ya eruola. Ọ hụrụ ndị
nke ya nọ n’ụwa n’anya, hụkwa ha n’anya ruo ọgwụgwụ. **2**
Mgbe a na-eri nri anyasị, ekwensu etinyelarị ya n’ime obi
Judas Iskarịọt, nwa Saimọn ka ọ rara ya nye. **3** Jisọs matara
na Nna enyefeela ya ihe niile n’aka. Ọ maara na ya si n’ebe
Chineke nọ bịa, matakwa na ya ga-alaghachikwuru Chineke.
4 Ya mere, o sitere n’oche ọ nọkwasịrị bilie ọtọ, yipụ uwe nke
elu ya, chiri akwa mmiri e ji ehicha ahụ kee n’ukwu ya. **5** Ọ
wụnyere mmiri n’ime efere ịsa aka, bido ịsa ndị na-eso ụzọ ya
ụkwụ, jirikwa akwa mmiri ahụ o kere n’ukwu ya na-ehicha
ụkwụ ha. **6** Ọ bịakwutere Saimọn Pita, onye sịrị ya, “Onyenwe
m, ị ga-asa m ụkwụ?” **7** Ma Jisọs zara sị ya, “Ị ghọtaghị ihe m
na-eme ugbu a, ma emesịa ị ga-aghọta ya.” **8** Pita sịrị ya,
“Ị gaghị asaa m ụkwụ ma ọlị.” Jisọs zara ya, “Ọ bụrụ na m
asachaghị gị ụkwụ, mụ na gị enweghị oke ọbụla.” **(aiōn g165)** **9**
Saimọn Pita sịrị ya, “Onyenwe m, ọ bụghị naanị ụkwụ m ka ị
ga-asa, kama saakwa aka m na isi m.” **10** Jisọs sịrị ya, “Onye
ọbụla sara ahụ agaghị asakwa ya ọzọ, ọ bụ naanị ịsa ụkwụ ya
dịrị ya n’ihi na ahụ ya niile dị ọcha. Unu dị ọcha, kama ọ
bụghị unu niile.” **11** N’ihi na ọ maararị onye ahụ ga-arara ya
nye. Ya mere o ji sị, “Ọ bụghị unu niile dị ọcha.” **12** Mgbe ọ
sachasịrị ha ụkwụ, o yiiri uwe ya, nọdụkwa ala ọzọ, ọ sịrị ha,
“Unu ghọtara ihe m meere unu? **13** Unu na-akpọ m Onyenwe
unu na Nna unu ukwu, unu mere nke ọma n’ihi na nke a
ka m bụ. **14** Ebe ọ bụ na mụ onwe m, bụ Nna unu ukwu na
Onyenwe unu sachara unu ụkwụ, unu kwesikwara ịsachakwa
ụkwụ ibe unu. **15** Nke a bụ ihe nṅomi m nyere unu, meenụ dị
ka mụ onwe m mere unu. **16** N’ezie, n’ezie, ohu adịghị adị
ukwuu karịa nna ya ukwu, maọbụ onye e ziri ozi a karịa onye
ziri ya ozi. **17** Ọ bụrụ na unu a mara ihe ndị a, ngọzị ga-adịrị
unu ma unu mee ha. **18** “Anaghị m ekwu maka unu niile,
amaara m ndị m họpụtara. Ma nke a bụ imezu ihe e dere
n’akwụkwọ nsọ, ‘Onye mụ na ya na-erikọ nri ebiliela megide
m.’ **19** “Ana m agwa unu ugbu a tupu ihe ndị a emee, ka unu
kwere na mụ bụ ya mgbe ọ ga-emezu. **20** N’ezie, n’ezie, agwa
m unu, onye ọbụla nabatara onye m zitere nabatara m. Onye
ọbụla nabatara m nabatakwara onye zitere m.” **21** Mgbe Jisọs
kwusiri ihe ndị a, o nweghị udo n’ime mmụọ ya. Ọ gbara ama
sị, “N’ezie, n’ezie, a sị m unu, na otu onye n’ime unu ga-arara
m nye.” **22** Ndị na-eso ụzọ ya lerịtara onwe ha anya na-eche
n’ime obi ha onye ọ na-ekwu maka ya. **23** Otu n’ime ndị na-
eso ụzọ ya nke Jisọs hụrụ n’anya dabere ya nso. **24** Saimọn
Pita fufeere ya isi, ka ọ, Jụọ ya onye ọ na-ekwu maka ya. **25**
Ebe ọ dabere Jisọs nso, ọ sịrị ya, “Onyenwe anyị, onye ka ọ
bụ?” **26** Jisọs zara, “Ọ bụ onye ahụ m ga-enye iberibe achịcha
a mgbe m sunyere ya n’ime efere nri.” Mgbe o sunyesịrị
achịcha ahụ n’ime efere ahụ, o nyere ya Judas nwa Saimọn
Iskarịọt. **27** Mgbe ọ narasịrị iberibe achịcha ahụ, ekwensu
bara n’ime ya. Jisọs sịrị ya, “Ihe ọbụla ị chọrọ ime, mee ya
ngwangwa.” **28** Ma ọ dịghị onye ọbụla so nọrọ n’oche nri
ghọtara ihe mere o ji gwa ya otu a. **29** N’ihi na ụfọdụ na-eche,
ebe Judas ji akpa ego ha, Jisọs na-asị ya ka ọ gaa zụta ihe ndị
dị mkpa maka mmemme, maọbụ ka ọ gaa nye ndị ogbenye
ihe. **30** Mgbe ọ natachara iberibe achịcha ahụ, ọ pụrụ na-
atụfughị oge, ọchịchịrị agbaala. **31** Mgbe ọ pụrụ, Jisọs sịrị,
“Ugbu a ka a na-enye Nwa nke Mmadụ otuto, a na-enyekwa
Chineke otuto n’ime ya. **32** Ọ bụrụ na e nye Chineke otuto
n’ime ya, Chineke ga-enyekwa Ọkpara ya otuto n’ime onwe
ya, ọ ga-enyekwa ya otuto ahụ ngwangwa. **33** “Ụmụntakịrị m,
enwere m oge ntakịrị nke mụ na unu ga-anọ. Unu ga-achọ m,
ma dị ka m gwara ndị Juu ka m na-agwa unu ugbu a. Ebe m
na-aga unu enweghị ike ịbịa ya. **34** “Ana m enye unu iwu
ọhụrụ: Hụrịtanụ onwe unu n’anya. Dị ka m hụrụ unu n’anya,
otu a ka unu ga-esi hụrịta onwe unu n’anya. **35** Ọ bụrụ na
unu ahụrịta onwe unu n’anya, otu a ka mmadụ niile ga-esi
mata na unu bụ ndị na-eso ụzọ m.” **36** Saimọn Pita sịrị ya,
“Onyenwe anyị ebee ka ị na-aga?” Jisọs zaghachiri ya, “Ebe
m na-aga, i nweghị ike iso m gaa ya ugbu a. Ma ị ga-abịa
ma emesịa.” **37** Pita sịrị ya, “Onyenwe anyị, gịnị mere na
m apụghị isoro gị ugbu a? Aga m atọgbọ ndụ m n’ihi gị.”
38 Jisọs zaghachiri, “I jikeere ịtọgbọ ndụ gị n’ihi m? N’ezie,
n’ezie, asị m gị, tupu oke ọkụkụ akwaa akwa, ị ga-agọnarị m
ugboro atọ.”

14 “Ka obi ghara ịlọ unu mmiri. Kwerenụ na Chineke;
kwerekwanụ na m. **2** N’ụlọ Nna m, e nwere ọtụtụ ebe
obibi. Ọ bụrụ na o sighị otu a dịrị, agaara m agwa unu na m
na-aga kwadoro unu ebe obibi? **3** Ọ bụrụ na m agaa dozichara
unu ebe obibi, aga m alọghachi bịa kpọrọ unu, ka ebe m nọ
bụrụkwa ebe unu ga-anọ. **4** Unu maara ụzọ ebe m na-aga.” **5**
Tọmọs sịrị ya, “Onyenwe anyị, anyị amaghị ebe ị na-aga, olee
otu anyị ga-esi mata ụzọ ya?” **6** Jisọs sịrị ya, “Mụ onwe m bụ
ụzọ, na eziokwu, na ndụ. O nweghị onye na-abịakwute Nna m
ma ọ bụghị site na m. **7** Ọ bụrụ na unu maara onye m bụ, unu
gaara amatakwa Nna m. Site ugbu a, unu amatala ya. Ma
hụkwa ya.” **8** Filip sịrị ya, “Onyenwe anyị, zi anyị Nna ahụ,
afọ ga-ejukwa anyị.” **9** Jisọs sịrị ya, “Ọtụtụ oge ndị a mụ na
unu nọrọ ọ bụ na ị matabeghị onye m bụ, Filip? Onye ọbụla
hụrụ m ahụla Nna. Olee otu i si asị, ‘zi anyị Nna ahụ?’ **10** Ọ bụ
na i kweghị na m nọ n’ime Nna, na Nna nọkwa n’ime m?
Okwu niile m na-agwa unu esitekwaghị n’ebe m nọ pụta,
kama ọ bụ Nna bi n’ime m na-arụ ọrụ ya. **11** Kwere ihe m
kwuru na anọ m n’ime Nna, na Nna nọkwa n’ime m. Ma ọ

bụghị otu a, kwerenụ n’ihi ọrụ ebube ndị a. 12 N’ezie, n’ezie,
agwa m unu, onye ọbụla kwere na m ga-arụ ọrụ ndị m rụrụ,
rụọkwa ọrụ karịrị ndị a, n’ihi na m na-alakwuru Nna m. 13
Ihe ọbụla unu ga-arịọ site n’aha m, aga m enye unu ya, ka e
nwe ike nye Nna ahụ otuto site n’Ọkpara ya. 14 Ihe ọbụla
unu rịọrọ n’aha m, aga m eme ya. 15 “Ọ bụrụ na unu hụrụ
m n’anya unu ga-edebe iwu m niile. 16 Aga m arịọ Nna m,
ọ ga-enye unu Onye Nkasiobi ọzọ, onye ga-enyere unu aka
ma nọnyekwara unu ruo mgbe niile ebighị ebi. (aiōn g165) 17
Onye bụ Mmụọ nke eziokwu. Ndị bi n’ụwa agaghị anabata
ya, n’ihi na ha adịghị ahụ ya anya, ha amakwaghị ya. Ma
unu maara ya n’ihi na unu na ya nọ, o bikwa n’ime unu. 18
Agaghị m ahapụ unu dị ka ndị na-enweghị nne na nna. Aga m
abịakwute unu. 19 Mgbe na-adịghị anya, ụwa agaghị ahụkwa
m anya. Ma unu ga-ahụ m anya. N’ihi na m dị ndụ, unu ga-
adịkwa ndụ. 20 N’ụbọchị ahụ, unu ga-amata na m nọ n’ime
Nna m na unu nọ n’ime m, na mụ onwe m nọkwa n’ime unu.
21 Onye ọbụla nabatara iwu m ma na-edebekwa ha bụ onye
hụrụ m n’anya. Onye hụrụ m n’anya ka Nna m ga-ahụ n’anya.
Aga m ahụkwa ya n’anya gosikwa ya onwe m.” 22 Judas (ọ
bụghị Iskarịọt) sịrị ya, “Onyenwe anyị, olee otu ị ga-esi gosi
anyị onwe gị ma hapụ igosi ụwa onwe gị?” 23 Jisọs zara sị ya,
“Onye ọbụla hụrụ m n’anya, ga-edebe okwu m. Nna m ga-
ahụkwa ya n’anya. Mụ na Nna m ga-abịakwa n’ebe onye ahụ
nọ soro ya biri. 24 Onye na-ahụghị m n’anya agaghị edebe
okwu m. Okwu ndị a niile unu nụrụ abụghị nke m. Ha bụ nke
Nna ahụ, onye zitere m. 25 “Agwala m unu ihe ndị a niile
ugbu a mụ na unu nọ. 26 Ma Onye Nkasiobi ahụ bụ Mmụọ
Nsọ, onye Nna m ga-ezite n’aha m, ga-akụziri unu ihe niile, ọ
ga-echetakwara unu ihe niile m gwara unu. 27 Udo ka m na-
ahapụrụ unu. Udo m ka m na-enyekwa unu. Ọ bụghị dị ka
ụwa si enye ka m na-enye unu. Unu ekwela ka obi lọọ unu
mmiri, ka ụjọ hapụkwa ịtụ unu. 28 “Unu anụla na m gwara
unu, ‘Ana m ala, ma lọghachikwutekwa unu.’ Ọ bụrụ na unu
hụrụ m n’anya, unu gaara aṅụrị ọṅụ na m na-alakwuru Nna,
n’ihi na Nna dị ukwuu karịa m. 29 Ugbu a, agwala m unu ihe
a tupu o mezuo, ka ọ ga-abụ mgbe o mezuru, unu enwee ike
kwere. 30 Agaghị m agwa unu ọtụtụ okwu ọzọ n’ihi na eze
na-achị ụwa a na-abịa. O nwekwaghị ike ọbụla n’ebe m nọ. 31
Ana m eme dịka Nna m nyere m n’iwu, ka ụwa mara na m
hụrụ Nna m n’anya. “Bilienụ ugbu a ka anyị si ebe a pụọ.

15 “Mụ onwe m bụ ezigbo osisi vaịnị ahụ. Nna m bụkwa
onye ọrụ ubi. 2 Ọ na-egbuda alaka ọbụla dị n’ime m
nke na-adịghị amị mkpụrụ. Ma alaka ọbụla na-amị mkpụrụ
ka ọ na-egbucha, ka o nwee ike mịa mkpụrụ dị ọtụtụ. 3
Ugbu a, e meela ka unu dịrị ọcha n’ihi okwu m gwara unu. 4
Nọgidenụ n’ime m, ka mụ onwe m nọgidekwa n’ime unu.
Dịka alaka ọbụla apụghị ịmị mkpụrụ n’onwe ya ma ọ bụrụ na
ọ nọgideghị n’osisi vaịnị. Otu a, unu apụghịkwa ịmị mkpụrụ
ma ọ bụrụ na unu anọgideghị n’ime m. 5 “Mụ onwe m bụ
osisi vaịnị ahụ; unu bụkwa alaka ya. Onye ọbụla na-anọgide
n’ime m, nke mụ onwe m na-anọgidekwa n’ime ya, na-amị
ọtụtụ mkpụrụ. N’ihi na ewezuga m, unu enweghị ike ime ihe
ọbụla. 6 Onye ọbụla na-adịghị anọgide n’ime m dị ka alaka e
gbuturu, tụpụ ya, ọ kpọnwụọ. A ga-achịkọta ya, chịnye ya
n’ọkụ, o repịa. 7 Ọ bụrụ na unu anọgide n’ime m, okwu m
anọgidekwa n’ime unu, rịọọnụ ihe ọbụla unu chọrọ, a ga-
emere unu ya. 8 Nke a ga-abụrụ Nna m otuto na unu mịrị
ọtụtụ mkpụrụ hie nne, ọ na-egosikwa na unu bụ ndị na-eso
ụzọ m. 9 “Dị ka Nna sị hụ m n’anya, otu a ka m sị hụkwa unu
n’anya. Ya mere, nọgidenụ n’ime ịhụnanya m. 10 Unu ga-
anọgide n’ịhụnanya m ma ọ bụrụ na unu edebe iwu m. Dị
ka m debere iwu Nna m ma nọgidekwa n’ịhụnanya ya. 11
Agwala m unu ihe ndị a ka ọṅụ m dịrị n’ime unu ka ọṅụ unu
zukwaa oke. 12 Nke a bụkwa iwu m, ka unu hụrịta onwe unu
n’anya dị ka m siri hụ unu n’anya. 13 Ọ dịghị onye ọbụla
nwere ịhụnanya karịrị nke a na mmadụ tọgbọrọ ndụ ya n’ihi
ndị enyi ya. 14 Unu onwe unu bụkwa ndị enyi m ma ọ bụrụ
na unu edebe ihe m nyere n’iwu. 15 Anaghị m akpọkwa unu
ndị ohu ọzọ. N’ihi na ohu adịghị amatazu ihe niile onyenwe
ya na-eme. Ma ana m akpọ unu ndị enyi m n’ihi na agwala m
unu ihe niile m nụrụ n’ọnụ Nna m. 16 Ọ bụkwaghị unu onwe
unu họọrọ m. Ọ bụ m họọrọ unu, wepụtakwa unu iche ka
unu gaa mịa ọtụtụ mkpụrụ, mkpụrụ nke ga-adịgidekwa. Ya
mere, Nna m ga-enye unu ihe ọbụla unu ga-arịọ n’aha m.
17 Ihe ndị a ka m na-enye unu n’iwu, hụrịtanụ onwe unu
n’anya. 18 “Ọ bụrụ na ụwa akpọọ unu asị, chetanụ na o buru
ụzọ kpọọ m asị. 19 A sị na unu bụ nke ụwa, ụwa ga-ahụ unu
n’anya dịka ndị nke ya. Ma otu ọ dị unu abụghị nke ụwa.
Kama, esi m n’ime ụwa họrọ unu. Ọ bụkwa n’ihi ya ka ụwa ji
akpọ unu asị. 20 Chetakwanụ ihe m gwara unu, ‘Ohu adịghị
adị ukwuu karịa Onyenwe ya.’Ya mere, ebe ha kpagburu m,
ha ga-akpagbukwa unu. Ọ bụrụ na ha debere okwu m, ha ga-
edebekwa nke unu. 21 Ee, ha ga-eme unu ihe niile ndị a n’ihi
aha m, na n’ihi na ha amaghị onye ahụ zitere m. 22 Ọ bụrụ
na abịaghị m, gwa ha okwu, ikpe mmehie agaraghị ama ha.
Ma ugbu a, ha enweghị ngọpụ ọbụla banyere mmehie ha.
23 Onye ọbụla kpọrọ m asị kpọkwara Nna m asị. 24 A sị na
ọrụ niile m rụrụ n’etiti ha akarịghị ọrụ nke onye ọbụla ọzọ
rụrụ, ha agaraghị abụ ndị ikpe mmehie mara. Ma ugbu a ha
ahụzuola ọrụ ebube ndị a niile, ma ha nọgidekwara na-akpọ
mụ na Nna m asị. 25 Nke a bụ imezu ihe e dere n’akwụkwọ
iwu ha. ‘Ha kpọrọ m asị na-enweghị ihe m mere.’ 26 “Mgbe
Onye Ndụmọdụahụ ga-abịa, onye m ga-ezitere unu site n’aka
Nna, bụ Mmụọ eziokwu ahụ sitere na Nna pụta, ọ ga-agba
ama banyere m. 27 Ma unu onwe unu aghaghị ịgba ama, n’ihi
na mụ na unu anọọla site na mmalite.

16 “Ihe ndị a niile ka m gwara unu ka unu ghara ịda. 2
Ha ga-esite n’ụlọ ekpere ha chụpụ unu. N’ezie, oge na-
abịa mgbe onye ọbụla ga-egbu unu ga-echekwa na ọ na-efe
Chineke mgbe ha na-eme nke a. 3 Ha ga-eme ihe ndị a n’ihi
na ha amaghị Nna maọbụ m. 4 Ana m agwa unu ihe ndị a ka
ọ ga-abụ na mgbe oge ga-eru, unu echeta na m gwara unu.
Agwaghị m unu ihe ndị a na mbụ n’ihi na mụ na unu nọ
mgbe ahụ. 5 Ma ugbu a, ana m alaghachikwuru onye ahụ
zitere m. Ma ọ dịghị onye ọbụla n’etiti unu jụrụ m, ‘Olee ebe
ị na-aga?’ 6 Ma n’ihi na m gwara unu ihe ndị a, obi unu
ejupụtala na mwute. 7 N’agbanyeghị nke a, aga m agwa unu
eziokwu, ọ bụ maka ọdịmma unu ka m ji ala. Ọ bụrụ na m
alaghị, Onye Ndụmọdụ ahụ agaghị abịa. Ọ bụrụ na m laa, aga
m ezitere unu ya. 8 Mgbe ọ bịara, ọ ga-eme ka ụwa mata
ezughị oke nke nghọta ya banyere mmehie, na ezi omume na
ikpe, 9 maka mmehie n’ihi na ha ekwenyeghị na m; 10 ma
gbasara ezi omume, n’ihi na ana m alakwuru Nna, ebe unu
na-apụghị ịhụ m ọzọ, 11 maka ikpe, n’ihi na e kpeela onyeisi
ụwa a ikpe. 12 “Enwere m ọtụtụ ihe ọzọ m ga-agwa unu. Ma

ugbu a, unu agaghị anabatalị ha. 13 Ma mgbe Mmụọ eziokwu
ahụ bịara, ọ ga-eduba unu n'eziokwu niile. Ọ gaghị ekwu
ihe banyere onwe ya, kama ọ bụ ihe niile ọ nụrụ ka ọ ga-
ekwu. Ọ ga-ezikwa unu ihe niile gaje ịbịa. 14 Ọ ga-enye m
otuto, n'ihi na ọ ga-esite n'aka m nata ihe ọ ga-akọrọ unu. 15
Ihe niile Nna nwere bụ nke m. Ọ bụ ya mere m ji sị, na ọ
ga-ewere site n'ihe bụ nkem, kọwara ya unu. 16 "Ọ fọdụrụ
nwantakịrị oge unu agaghị ahụkwa m. Ma mgbe nwantịntị
oge gasịkwara, unu ga-ahụkwa m anya ọzọ." 17 Ụfọdụ ndị
na-eso ụzọ ya sịrịtara onwe ha, "Gịnị ka o bu n'uche mgbe ọ
na-asị, 'Nwa oge nta unu agaghị ahụkwa m ọzọ, ma mgbe
nwa oge gasịkwara unu ga-ahụkwa m,' na 'N'ihi na ana m
alakwuru Nna'?" 18 Ha na-asị, "Gịnị ka okwu a pụtara bụ 'nwa
oge nta'? Anyị aghọtaghị ihe ọ na-ekwu." 19 Jisọs matara na
ha chọrọ ịjụ ya ihe banyere nke a, n'ihi ya ọ sịrị ha, "Unu na-
ajụrịta onwe unu ihe okwu m pụtara mgbe m sịrị, 'Na nwa
oge nta unu agaghị ahụkwa m ọzọ, ma nwa mgbe nta unu ga-
ahụkwa m'? 20 N'ezie, n'ezie, agwa m unu, unu ga-akwa akwa
ma nwekwa obi mwute, ma ụwa ga-aṅụrị ọṅụ. Ma iru ụjụ unu
ga-aghọrọ unu ọṅụ. 21 Mgbe ime na-eme nwanyị, ọ na-anọ
n'ọnọdụ ihe mgbu. Mgbe ọ mụsịrị nwa ya, ọ dịghị echetakwa
ihe mgbu ya ọzọ. N'ihi ọṅụ na a mụpụtala nwa n'elu ụwa. 22
Unu nọ n'ọnọdụ iru ụjụ ugbu a, ma aga m ahụ unu anya ọzọ,
obi unu ga-ejupụta n'ọṅụ. Mmadụ ọbụla apụghịkwa ịnapụ
unu ọṅụ unu. 23 Ma n'ụbọchị ahụ, unu agakwaghị arịọ m ihe
ọbụla. N'ezie, n'ezie, agwa m unu, ihe ọbụla unu ga-arịọ Nna
m n'aha m, ọ ga-enye unu. 24 Ruo ugbu a, ọ dịbeghị ihe unu
rịọrọ n'aha m. Rịọọnụ, unu ga-arịọta, ka ọṅụ unu zukwaa oke.
25 "Eji m ilu na-agwa unu okwu ugbu a, ma oge na-abịa mgbe
m na-agaghị ejikwa ilu gwa unu okwu. Mgbe ahụ ka m ga-
akọwara unu niile ihe banyere Nna m n'ụzọ unu ga-aghọta
ya. 26 N'ụbọchị ahụ, unu ga-arịọ ihe n'aha m. Asịghị m unu
na m ga-arịọ Nna ihe n'ihi unu. 27 N'ihi na Nna m n'onwe ya
hụrụ unu n'anya, n'ihi na unu hụrụ m n'anya kwerekwa na
m si n'ebe Chineke nọ bịa. 28 Esi m n'ebe Nna nọ pụta, bịa
n'ime ụwa. Ana m ahapụkwa ụwa ịlaghachikwuru Nna." 29
Ndị na-eso ụzọ ya sịrị, "Lee, ugbu a ka okwu gị doro anya. Ọ
bụkwaghị ilu ka i na-atụ. 30 Ugbu a ka o doro anyị anya na ị
maara ihe niile. Ọ bakwaghị uru ka onye ọbụla jụọ gị ihe
ọbụla. N'ihi nke a, anyị kwere na i si n'ebe Chineke nọ bịa."
31 Jisọs zara ha, "Unu ekwerela ugbu a? 32 Lee! Oge na-abịa,
oge ahụ eruola, mgbe unu ga-agbasacha. Onye ọbụla n'ụlọ
nke ya. Mgbe ahụ, unu ga-ahapụ naanị m, ma ọ bụghị naanị
m nọ n'ihi na mụ na Nna m nọ. 33 "Agwala m unu ihe ndị a
niile ka unu nwee udo n'ime m. N'ime ụwa, unu ga-enwe
nsogbu. Ma ka obi sie unu ike, n'ihi na emeriela m ụwa."

17 Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, o leliri anya n'eluigwe
sị, "Nna, oge ahụ a kara aka eruola, nye Ọkpara gị otuto,
ka Ọkpara gị nyekwa gị otuto. 2 I nyela ya ikike n'ebe mmadụ
niile nọ, na ike inye ndị niile i nyere ya ndụ ebighị ebi. **(aiōnios
g166)** 3 Nke a bụkwa ndụ ebighị ebi ahụ. Ka ha mata na naanị
gị bụ Chineke n'ezie, matakwa Jisọs Kraịst onye ahụ i zitere
n'ụwa. **(aiōnios g166)** 4 Enyere m gị otuto n'ụwa site n'ịrụzu
ọrụ niile ị nyere m ka m rụọ. 5 Ma ugbu a, Nna, nye m otuto
n'ihu gị, ụdị otuto ahụ m nwere n'ihu gị tupu e kee ụwa. 6
"Emere m ka ndị ahụ i siri n'ụwa kponye m mara aha gị.
Ha bụ ndị nke gị, i nyere m ha, ha debekwara okwu gị. 7
Ugbu a, ha amarala na ihe niile i nyere m si n'aka gị bịa. 8 Ma
ugbu a, enyela m ha okwu ahụ i nyere m, ha nabatakwara ya,
marakwa n'eziokwu na-esi m n'ebe ị nọ bịa. Ha kwenyekwara
na ọ bụ gị zitere m. 9 Ana m ekpere ha ekpere, ọ bụghị n'ihi
ụwa ka m na-ekpe ekpere. Kama ana m ekpe ekpere banyere
ndị ahụ i nyere m, n'ihi na ha bụkwa ndị nke gị. 10 Ihe niile
m nwere bụ nke gị, ihe niile i nwere bụkwa nke m. E sitere na
ha mee ka otuto m pụta ìhè. 11 Ugbu a, anọghịkwa n'ime
ụwa, ma ha ka nọ n'ime ụwa, ana m alaghachikwute gị. Ya
mere, Nna dị nsọ, chebe ha nke ọma site n'ike nke aha gị, bụ
aha nke ahụ i nyere m, ka ha bụrụ otu dịka anyị onwe anyị si
bụrụ otu. 12 Mgbe mụ na ha nọ n'ụwa, echebere m ha site
n'aha gị nke i nyere m. Echebekwara m ha, o nwekwaghị
onye ọbụla n'ime ha lara n'iyi, karịakwa onye ahụ bụ nwa
nke ịla n'iyi, ka e mezuo ihe akwụkwọ nsọ kwuru. 13 "Ma
ugbu a, ana m alọghachikwute gị, ma ana m ekwu ihe ndị a
n'ụwa ugbu a ka ha nwee n'ọṅụ m, n'ebe o zuruoke n'ime ha.
14 Enyela m ha okwu gị. Ma n'ihi ya, ụwa akpọọla ha asị. N'ihi
na ha abụghị ndị nke ụwa dị ka mụ onwe m na-abụghị onye
nke ụwa. 15 Ekpeghị m ekpere ka iwepụ ha n'ụwa, kama ka
ịnapụta ha site n'aka ajọ onye ahụ. 16 Ha onwe ha abụghị ndị
nke ụwa dị ka mụ onwe m na-abụkwaghị onye nke ụwa. 17
Were eziokwu doo ha nsọ, okwu gị bụ eziokwu. 18 Dị ka i siri
zite m n'ụwa, otu a ka m na-ezipụkwa ha n'ụwa. 19 Ọ bụkwa
n'ihi ha ka m jiri debe onwe m nsọ, ka ha onwe ha bụrụkwa
ndị e doro nsọ n'eziokwu. 20 "Ekpeghị m ekpere a n'ihi ndị
a naanị. Kama ana m ekpekwa ekpere a n'ihi ndị niile ga-
ekwere na mụ, site n'okwu ha. 21 Ka ha niile bụrụ otu, Nna,
dị ka ị nọ n'ime m mụ a nọrọ n'ime gị. Ka ha nọrọkwa n'ime
anyị ka ụwa kwere na ọ bụ gị zitere m. 22 Enyere m ha otuto
nke i nyere m, ka ha bụrụ otu dị ka anyị onwe anyị si bụrụ
otu; 23 Mụ onwe m n'ime ha, gị onwe gị n'ime m. Ka e mee ka
ha bụrụ otu n'ụzọ zuruoke, ka ụwa matakwa na ọ bụ gị zitere
m, na ị hụkwara ha n'anya dị ka ị si hụ m n'anya. 24 "Nna,
achọrọ m ka ndị niile i nyere m soro m nọrọ ebe m nọ. Ka ha
hụ otuto m nke i nyere m n'ihi na ị hụrụ m n'anya tupu atọọ
ntọala nke ụwa. 25 "Nna onye ezi omume, ụwa amaghị gị.
Ma amaara m gị. Ndị a matakwara na ọ bụ gị zitere m. 26
Emekwara m ka ha mara aha gị. Aga m agakwa n'ihu ime
ka ha mara ya. Ka ịhụnanya ahụ i nwere n'ebe m nọ dịgide
n'ime ha, ka mụ onwe m nọgidekwa n'ime ha."

18 Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, ya na ndị na-eso ụzọ
ya rịdara ndagwurugwu iyi Kidrọn rigorokwa n'ofe nke
ọzọ, ebe e nwere otu ogige, ya na ndị na-eso ụzọ ya banyere
n'ime ya. 2 Judas, onye rara ya nye matakwara ebe ahụ. N'ihi
na Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya na-anọ n'ebe ahụ ọtụtụ oge. 3
Ya mere, Judas duuru otu ndị agha, na ụfọdụ ndị ozi sitere
n'etiti ndịisi nchụaja na ndị Farisii bịa n'ebe ahụ. Ha chịkwa
ọwaọkụ, oriọna na ngwa agha. 4 Ebe Jisọs maara ihe niile na-
akwado ịbịakwasị ya, ọ pụtara sị ha, "Onye ka unu na-achọ?"
5 Ha zaghachiri ya, "Ọ bụ Jisọs onye Nazaret." Ọ sịrị ha, "Ọ bụ
m" (Judas onye ahụ rara ya nye so ha guzo n'ebe ahụ.) 6
Mgbe Jisọs gwara ha, "Ọ bụ m," ha laghachiri azụ, daa n'ala.
7 Ọzọ ọ jụkwara ha, "Onye ka unu na-achọ?" Ha sịrị, "Ọ bụ
Jisọs onye Nazaret." 8 Jisọs zara, "Agwara m unu na Ọ bụ m.
Ọ bụrụ na unu na-achọ m, hapụnụ ndị a ka ha laa." 9 Nke a
bụ iji mezuo okwu ahụ o kwuru na mbụ, "Etufughị m onye
ọbụla n'ime ndị ahụ i nyere m." 10 Ya mere Saimọn Pita,
onye ji mma agha, mịpụtara ya, gbuo ohu onyeisi nchụaja,

gbupụ ntị aka nri ya. Aha ohu ahụ bụ Malkus. 11 Ma Jisọs
gwara Pita, “Mịghachi mma agha gị n’ọbọ ya! Ọ bụ na mụ
agaghị aṅụ site n’iko ahụ Nna m nyere m ka m ṅụọ?” 12 Ya
mere ndị agha ahụ na ọchịagha ha, na ndị na-ejere ndị Juu
ozi, jidere Jisọs kee ya agbụ. 13 Ha buru ụzọ duru ya jekwuru
Anas, onye bụ nna nwunye Kaịfas. Onye bụ onyeisi nchụaja
n’afọ ahụ. 14 Kaịfas bụkwa onye ahụ dụrụ ndị ndu ndị Juu
ọdụ, sị na ọ ka mma ka otu onye nwụọ n’ihi mmadụ niile.
15 Saimọn Pita na otu onye ọzọ na-eso ụzọ ya sooro Jisọs.
N’ihi na onye nke ahụ na-eso ụzọ ya bụ onye onyeisi nchụaja
maara nke ọma, o sooro Jisọs banye n’obi onyeisi nchụaja.
16 Ma Pita na-eguzo n’ezi n’ọnụ ụzọ. Onye ọzọ ahụ na-eso
ụzọ ya, nke onyeisi nchụaja maara nke ọma, pụrụ n’ezi gwa
nwaagbọghọ ahụ na-eche ọnụ ụzọ okwu, ma kpọbata Pita. 17
Nwaagbọghọ ahụ sịrị Pita, “Ọ bụ na ị bụghị otu n’ime ndị na-
eso ụzọ nwoke a?” Pita sịrị, “Mba! Abụghị m.” 18 Ndị ohu
na ndị nche kwanyere ọkụ n’ihi na oyi na-atụ. Ha guzoro
n’ebe ahụ na-anya ọkụ. Pita soro ha guzo na-anyakwa ọkụ. 19
N’oge ahụ onyeisi nchụaja ahụ jụrụ Jisọs banyere ndị na-eso
ụzọ ya, na ozizi ya. 20 Jisọs zara ya, “N’ihu ọha mmadụ ka m
kwuru okwu niile m kwuru. A kuziri m ihe n’ime ụlọ ekpere
na n’ime ụlọnsọ ukwu ebe ndị Juu na-ezukọ. Ekwukwaghị m
ihe ọbụla na nzuzo. 21 Gịnị mere i ji ajụ m? Jụọ ndị niile
gere m ntị! Ha makwaara ihe niile m kwuru.” 22 Mgbe o
kwuru nke a, otu onye n’ime ndị na-eje ozi guzo n’akụkụ
ya, mara Jisọs ụra n’ihu, sị, “Ọ bụ otu a ka ị si aza onyeisi
nchụaja ajụjụ?” 23 Jisọs zara ya, “Ọ bụrụ na ọ dị ihe ọjọọ m
kwuru, gbaa ama megide okwu ọjọọ dị otu a, ma ọ bụrụ na
m kwuru eziokwu, gịnị mere i ji ama m ụra.” 24 Ya mere,
Anas kere ya agbụ zigara ya Kaịfas onyeisi nchụaja. 25 Ma
dịka Saimọn Pita ka guzo n’ebe ahụ na-anya ọkụ, ha sịrị ya,
“Ọ bụ na ị bụghị otu onye n’ime ndị na-eso ụzọ ya?” Ma ọ
gọrọ agọ sị, “Abụghị m ya.” 26 Otu n’ime ndị ohu onyeisi
nchụaja, bụ onye ikwu nwoke ahụ Pita bipụrụ ntị, sịrị, “Ọ bụ
na m ahụghị gị na ya n’ime ogige ahụ?” 27 Ma Pita gọkwara
agọ ọzọ. N’otu mgbe ahụ oke ọkụkọ kwara akwa. 28 Mgbe
ahụ, ha sitere n’ụlọ Kaịfas duru Jisọs gaa n’ụlọeze Pailet. Ọ
bụkwa n’isi ụtụtụ, ma ha onwe ha abanyeghị n’ime ụlọeze
ahụ n’ihi na ha achọghị imerụ onwe ha, ka ha nwee ike isoro
rie nri na Mmemme Ngabiga. 29 Pailet gakwuru ha n’ezi sị,
“Gịnị bụ ebubo unu na-ebo nwoke a?” 30 Ha zara ma sị ya, “Ọ
bụrụ na onye a abụghị onye arụrụala, anyị agaraghị akpọtara
gị ya.” 31 Pailet sịrị, “Durunụ ya pụọ kpee ya ikpe n’onwe
unu dị ka iwu unu si dị.” Ndị Juu sịrị ya, “Ma anyị enweghị
ikike igbu onye o bụla.” 32 Nke a mere iji mezuo okwu ahụ
Jisọs kwuru banyere ụdị ọnwụ ọ gaje ịnwụ. 33 Mgbe ahụ
Pailet baghachiri n’ime ụlọeze ahụ, zie ozi ka a kpọọrọ ya
Jisọs. Ọ jụrụ ya, “Ị bụ eze ndị Juu?” 34 Jisọs zara, “Ị na-ajụ
nke a n’onwe gị ka ọ bụ ihe ndị ọzọ gwara gị banyere m?”
35 Pailet zara, “Abụ m onye Juu? Ọ bụ ndị ala gị na ndịisi
nchụaja unu kpọtaara m gị. Gịnị ka i mere?” 36 Jisọs zara,
“Alaeze m abụghị nke ụwa a. A sị na alaeze m bụ nke ụwa
a, ndị na-ejere m ozi gaara ịlụrụ m ọgụ iji gbochie m ịdaba
n’aka ndị Juu. Ma ugbu a, alaeze m abụghị nke ụwa a.” 37
Pailet sịrị ya, “Ya bụ na ị bụ eze?” Jisọs zara, “Gị onwe gị
kwuru na m bụ eze. Amụrụ m n’ihi nke a, ọ bụkwa n’ihi nke a
ka m ji bi a n’ụwa ịgba ama banyere eziokwu. Onye ọbụla
hụrụ eziokwu n’anya na-ege m ntị.” 38 Pailet sịrị ya, “Gịnị
bụ eziokwu?” Mgbe o kwuchara nke a, ọ pụrụ jekwuuru ndị
Juu ọzọ sị ha, “Ọ dịghị ihe ọbụla m chọpụtara megidere ya.
39 Ma ọ bụ omenaala unu, na m ga-ahapụrụ unu otu onye
mkpọrọ n’oge Mmemme Ngabiga. Unu chọrọ ka m hapụrụ
unu ‘eze ndị Juu’?” 40 Ha tiri mkpu ọzọ sị, “Ọ bụghị nwoke a,
ma hapụrụ anyị Barabas.” Barabas bụ onye abalị dị egwu.

19 Mgbe ahụ, Pailet kpụụrụ Jisọs, a pịa ya ihe. 2 Ndị agha
kpara okpueze nke e ji ogwu mee, kpukwasị ya n’isi,
yinyekwa ya uwe mwụda na-acha odo odo. 3 Ha bịakwutere
ya ọtụtụ mgbe na-asị, “Ekele, gị Eze ndị Juu!” Ha na-amakwa
ya ụra n’ihu. 4 Pailet pụkwara n’ezi ọzọ sị ha, “Lee, ana m
akpọpụtara unu ya, ka unu mara na achọpụtaghị m ihe ọjọọ
ọbụla o mere.” 5 Mgbe Jisọs yi okpu ogwu na uwe odo odo
pụta, Pailet sịrị ha, “Lekwanụ nwoke ahụ!” 6 Ngwangwa,
ndịisi nchụaja na ndị nche hụrụ ya, ha tiri mkpu sị, “Kpọgide
ya n’obe! Kpọgide ya n’obe!” Pailet sịrị ha, “Kpọrọnụ ya
kpọgbuo ya n’onwe unu. Achọpụtaghị m ihe ọjọọ ọbụla o
mere.” 7 Ndị Juu zara ya, “Anyị nwere iwu, dị ka iwu ahụ siri
dị, ihe kwesiri ya bụ ọnwụ, n’ihi na ọ kpọrọ onwe ya Ọkpara
Chineke.” 8 Mgbe Pailet nụrụ nke a, oke egwu tụrụ ya karịa.
9 Ọ laghachiri azụ n’ime ụlọeze ahụ, jụọ Jisọs, “Olee ebe i siri
bịa?” Ma Jisọs azaghị ya ihe ọbụla. 10 Pailet sịrị ya, “Ị na-
agba m nkịtị? Ọ bụ na ị maghị na m nwere ike ịkpọgide gị
n’obe, nweekwa ike ịhapụ gị ka ị laa?” 11 Jisọs zara ya, “Ị
garaghị enwe ike ọbụla n’ebe m nọ, ma ọ bụrụ na o siteghị
n’elu rute gị aka. Nke a mere mmehie onye duru m nye n’aka
gị ji karịa.” 12 Site na mgbe ahụ Pailet chọsịrị ike ịhapụ ya.
Ma ndị Juu tisiri mkpu ike sị, “Ị hapụ nwoke a ka ọ laa, ị
bụkwaghị enyi Siza. N’ihi na onye ọbụla na-eme onwe ya eze
na-elelị Siza.” 13 Mgbe Pailet nụrụ okwu ndị a, ọ kpọpụtara
Jisọs n’ezi, nọdụkwa ala n’oche ikpe ya dị n’ebe a na-akpọ
Pevumentị (maọbụ Gabata n’asụsụ Hibru). 14 Ọ bụ n’ihe dịka
n’oge ehihie nke ụbọchị nkwadebe maka oriri Ngabiga. Ọ sịrị
ndị Juu, “Leenụ eze unu!” 15 Ma ha tiri mkpu, “Kpọpụ ya,
Kpọpụ ya! Kpọgide ya n’obe.” Pailet jụrụ ha, “Unu chọrọ ka
m kpọgide eze unu n’obe?” Ma ndịisi nchụaja zara, “Anyị
enweghị eze ọzọ karịa Siza.” 16 Mgbe ahụ, o nyefere ya n’aka
ha, ka ha kpọgide ya n’obe. Ha kpọọrọ Jisọs pụọ. 17 O buuru
obe ya gaa n’ebe a na-akpọ Okpokoro Isi (nke pụtara Gọlgọta
n’asụsụ Hibru). 18 N’ebe ahụ ka ha kpọgidere ya n’obe, ya na
mmadụ abụọ ndị ọzọ. Otu onye n’aka nri ya, onye nke ọzọ
n’aka ekpe ya. 19 O nwere ihe Pailet dere kụpanye n’elu obe
ahụ. Ihe o dere bụ nke a: Jisọs onye Nazaret, Eze ndị Juu. 20
Ọtụtụ ndị Juu gụrụ ihe a o dere, n’ihi na ebe a kpọgburu Jisọs
dị nso n’obodo ahụ. E dekwara ya n’asụsụ Hibru, Griik na
Latin. 21 Ndịisi nchụaja nke ndị Juu gwara Pailet sị, “Edela na
ọ bụ Eze ndị Juu, kama dee na nwoke a sịrị, abụ m eze ndị
Juu.” 22 Ma Pailet zara, “Ihe m dere, edeela m ya.” 23 Mgbe
ndị agha kpọgidechara Jisọs n’obe, ha kere uwe ya ụzọ anọ.
Onye ọbụla n’ime ha nwetara otu ụzọ. Ha chịrị uwe mwụda
ya nke a na-adụghị adụ, kama a kpara ya akpa site n’elu ya
ruo n’ala ya. 24 Ha gwarịtara onwe ha, “Ka anyị hapụnụ
ịdọka ya, kama ka anyị fee nza lee onye ọ ga-adanyere i were
ya.” Nke a bụ iji mezuo ihe e dere n’akwụkwọ nsọ, “Ha kere
uwe m n’etiti onwe ha, feekwa nza banyere uwe mwụda
m.” Nke a bụ ihe ndị agha ahụ mere. 25 Nne ya, nwanne ya
nwanyị, bụ Meri nwunye Klopas, na Meri Magdalin guzo nso
n’akụkụ obe Jisọs. 26 Mgbe Jisọs hụrụ nne ya na onye na-eso
ụzọ ya ọ hụrụ n’anya ka o guzo n’akụkụ ya, ọ sịrị nne ya,

“Nwanyị lee nwa gị nwoke.” 27 Ọ sịrị onye ahụ nke na-eso
ụzọ ya, “Lee nne gị.” Site n’oge ahụ, onye ahụ na-eso ụzọ ya
kpọọrọ ya laa n’ụlọ nke ya. 28 N’ikpeazụ, mgbe Jisọs matara
na ihe niile emezuola. Ma iji mezuo ihe e dere n’akwụkwọ
nsọ, ọ sịrị, “Akpịrị na-akpọ m nkụ.” 29 Otu ite mmanya ọra
dọrọ nso n’ebe ahụ. Ha were ogbo denye n’ime mmanya ahụ,
kenye ogbo ahụ n’osisi hisọp welie ya elu chee ya n’ọnụ. 30
Mgbe Jisọs detụrụ mmanya ahụ ọnụ, ọ sịrị, “Ọ gwụchaala.” O
hulatara isi ya, kubie ume. 31 Ma ndị Juu achọghị ka ahụ ndị
ahụ a kpọgidere n’obe nọgide n’ebe ahụ ka chi bọọ, n’ihi na ọ
bụ Ụbọchị Nkwadebe. Echi ya bụ ga-abụ ụbọchị izuike pụrụ
iche. Ha rịọọrọ Pailet ka a gbajisie ha ụkwụ ma bupụkwa ahụ
ha. 32 Ndị agha ahụ bịara gbajie ụkwụ onye nke mbụ na onye
nke ọzọ a kpọgburu ha na ya. 33 Ma mgbe ha bịaruru n’ebe
Jisọs nọ, ha hụrụ na ọ nwụọlarị. N’ihi nke a, ha agbajighị
ụkwụ ya. 34 Kama otu onye n’ime ndị agha ahụ weere ùbe
mapuo ya akụkụ ya. Ngwangwa ọbara na mmiri gbapụtara.
35 Onye hụrụ ihe ndị a gbara ama ka unu kwere, ama ya
bụ eziokwu, ọ matakwara na ihe ọ na-ekwu bụ eziokwu. 36
Ihe ndị a niile mere ka e mezuo ihe e dere n’akwụkwọ nsọ,
“Ọ dịghị ọkpụkpụ ya ọbụla nke a ga-agbaji.” 37 E dekwara
n’ebe ọzọ n’akwụkwọ sị, “Ha ga-elegide onye ahụ ha mapuru
ahụ anya.” 38 Mgbe ihe ndị a gasịrị, otu nwoke aha ya bụ
Josef, onye sitere Arimatia, onye na-eso ụzọ Jisọs na nzuzo,
n’ihi egwu ndị Juu, jekwuuru Pailet rịọ ka o nye ya ikike
iburu ahụ Jisọs, Pailet kwere, ya mere ọ bịara buru ahụ ya.
39 Nikọdimọs, onye ahụ bịakwutere Jisọs n’abalị na mbụ,
bịakwara. O wetara máá na aloos a gwakọtara agwakọta,
nke ọtụtụ ya ruru ihe dịka kilogram iri atọ na anọ. 40 Ha
buuru ahụ Jisọs, tee ya ụda ndị ahụ, fụchikwaa ya n’akwa
ọcha linin dịka omenaala olili ozu nke ndị Juu si dị. 41 Ebe
ahụ a kpọgidere ya n’obe dị n’otu ubi a gbara ogige. N’ime
ogige a, otu ili ọhụrụ dị na ya nke e jibeghị lie onye ọbụla. 42
N’ihi na ọ bụ ụbọchị Nkwadebe nke ndị Juu, nakwa n’ihi na ili
ahụ dị nso, ha dọnyere ahụ Jisọs n’ime ya.

20 N’isi ụtụtụ ụbọchị mbụ nke izu ụka, mgbe chi na-
abọzibeghị nke ọma, Meri Magdalin bịara n’ili ahụ, ma
hụ na e wepụla nkume ahụ e jiri mechie ọnụ ili ahụ. 2 O ji ọsọ
bịakwute Saimọn Pita na onye ọzọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, bụ
onye Jisọs hụrụ n’anya sị, “Ha esitela n’ili ahụ bupụ Onyenwe
anyị. Anyị amaghị ebe ha dobere ya!” 3 Ya mere Pita na onye
nke ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya pụrụ gawa n’ili ahụ. 4 Ha abụọ jiri
ọsọ na-aga, ma onye ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya gbakarịrị Pita
n’ọsọ buru ya ụzọ ruo n’ili ahụ. 5 O hulatara ala, nyoo anya
n’ime ili, hụ akwa ọcha ahụ ebe ha wụsara n’ala, ma ọ baghị
n’ime. 6 Ya mere Saimọn Pita, onye na-eso ya n’azụ bịarutere
banye n’ime ili ahụ. Ọ hụrụ akwa ozu ahụ ka ọ wụsara n’ala,
7 ya na akwa nke e ji kechie ya isi. Ịchafọ a na akwa ọcha ahụ
adịkọtaghị n’otu ebe, kama a pịara ya apịa dobe ya iche n’ebe
ọzọ. 8 Onye ọzọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, onye nke buru ụzọ
bịaruo n’ili banyekwara n’ime ili ahụ. Ọ hụrụ ma kwerekwa. 9
(Ruo n’oge a, ha aghọtabeghị site n’akwụkwọ nsọ na ọ ghaghị
i si n’ọnwụ bilie.) 10 Emesịa ndị na-eso ụzọ ya laghachiri
n’ụlọ ha. 11 Ma Meri guzo n’akụkụ ili ahụ na-ebe akwa. Mgbe
ọ nọ na-ebe akwa, o hulatara ala nyoo anya n’ime ili ahụ 12
hụ ndị mmụọ ozi abụọ yi uwe ọcha, ka ha nọdụrụ ala otu
n’isi, nke ọzọ n’ụkwụ, n’ebe ahụ atọgbọrọ ahụ Jisọs. 13 Ha
sịrị ya, “Nwanyị, gịnị mere i ji ebe akwa?” Ọ sịrị ha, “Ha
ebupụla Onyenwe m, amaghị m ebe ha bujere ya.” 14 N’oge a,
ọ tụgharịrị hụ ka Jisọs guzo n’ebe ahụ. Ma ọ mataghị na ọ bụ
Jisọs. 15 Jisọs sịrị ya, “Nwanyị, gịnị mere iji ebe akwa? Onye
ka ị na-achọ?” Ebe o chere na ọ bụ onye na-elekọta ogige
ahụ, ọ sịrị ya, “Nna anyị ukwu, ọ bụrụ na ọ bụ gị bupụrụ ya,
gwa m ebe i debere ya ka m gaa buru ya.” 16 Jisọs sịrị ya,
“Meri.” Ọ tụgharịrị tie mkpu n’olu Hibru sị ya, “Raboni!” (nke
pụtara “Onye nkuzi.)” 17 Jisọs sịrị ya, “Emetụkwala m aka
n’ihi na alakwurubeghị m Nna m. Kama gakwuru ụmụnna m
gwa ha, ‘Ana m alakwuru Nna m na Nna unu. Chineke m na
Chineke unu.’” 18 Meri Magdalin gara gwa ndị na-eso ụzọ ya,
“Ahụla m Onyenwe anyị.” Ọ kọọrọ ha na ọ bụ ya gwara ya ihe
ndị a niile. 19 N’uhuruchi nke ụbọchị ahụ, bụ ụbọchị mbụ
nke izu ụka, mgbe ndị na-eso ụzọ ya zukọtara n’ime otu ụlọ.
Ha mechiri ụzọ niile n’ihi egwu ndị Juu. Jisọs batara guzo
n’etiti ha sị ha, “Udo dịrị unu!” 20 Mgbe o kwusiri nke a, o
gosiri ha aka ya na akụkụ ya. Ọṅụ juru ndị na-eso ụzọ ya
obi n’ihi na ha ahụla Onyenwe anyị. 21 Ọzọkwa, Jisọs sịrị
ha, “Udo dịrị unu! Dị ka Nna m si zite m, otu a ka m na-
eziga unu.” 22 Mgbe o kwuchara nke a, o kusara ha ume sị
ha, “Naranụ Mmụọ Nsọ. 23 Ọ bụrụ na unu agbaghara onye
ọbụla mmehie ya, a ga-agbaghara ya, ọ bụrụkwa na unu ajụ
igbaghara ha, agaghị agbaghara ha.” 24 Ma Tọmọs (onye a
na-akpọ Didimọs), otu n’ime ndị ozi iri na abụọ ahụ, anọghị
ya mgbe Jisọs bịara. 25 Ya mere, ndị ọzọ na-eso ụzọ ya gwara
ya, “Anyị ahụla Onyenwe anyị!” Ma ọ sịrị ha, “Ọ bụ naanị
mgbe m jiri anya m hụ ebe ahụ ntu kpọpuru ya aka, tinye
mkpịsịaka m n’apa ntu ndị ahụ, ma tinyekwa aka m n’akụkụ
ya ebe ahụ a mara ya ùbe, ka m ga-ekwere.” 26 Mgbe abalị
asatọ gasịrị, ndị na-eso ụzọ ya zukọtara ọzọ. Ugbu a Tọmọs
nọkwa n’etiti ha. N’agbanyeghị na e mechisịrị ụzọ niile, Jisọs
batara guzo n’etiti ha sị ha, “Udo dịrị unu.” 27 Mgbe ahụ ọ
sịrị Tọmọs, “Rụnye mkpịsịaka gị n’ebe a, leekwa aka m abụọ.
Wepụta aka gị tinyekwa n’akụkụ m. Abụla onye na-enweghị
okwukwe, kama kwere.” 28 Tọmọs zara sị ya, “Onyenwe m na
Chineke m!” 29 Ma Jisọs sịrị ya, “I kweere n’ihi na ị hụla m?
Ma ngọzị dịrị ndị na-ahụghị ma kwere.” 30 Ọ dị ọtụtụ ihe
ịrịbama ndị ọzọ Jisọs rụrụ n’ihu ndị na-eso ụzọ ya. Ma edeghị
ha n’ime akwụkwọ a. 31 Ma e dere ihe ndị a niile ka unu
kwere na Jisọs bụ Kraịst, Ọkpara Chineke. N’ihi na ọ bụ site
n’ikwere ka unu ga-eji nweta ndụ ọhụrụ site n’aha ya.

21 Mgbe ihe ndị a gasịrị, Jisọs gosiri ndị na-eso ụzọ ya
onwe ya ọzọ. O mere nke a n’akụkụ osimiri nke Tiberịas,
lee otu o si mee. 2 Ụfọdụ n’ime ndị na-eso ụzọ ya nọkọrọ
otu ebe. Ndị a bụ Saimọn Pita na Tọmọs (onye a na-akpọ
Didimọs), na Nataniel, onye Kena nke Galili na ụmụ Zebedi,
na mmadụ abụọ ndị ọzọ bụkwa ndị ozi ya. 3 Saimọn Pita
sịrị ha, “Ana m aga igbu azụ.” Ha sịrị, “Anyị ga-eso gị.” Ha
biliri gaa, banye n’ime ụgbọ mmiri. Ma n’abalị ahụ niile ha
egbuteghị ihe ọbụla. 4 Mgbe chi na-abọ Jisọs guzoro n’akụkụ
mmiri. Ma ndị na-eso ụzọ ya amataghị na ọ bụ Jisọs. 5 Jisọs
sịrị ha, “Ụmụntakịrị, unu gbutere azụ ọbụla?” Ha zara ya,
“Mba.” 6 Ọ gwara ha, “Wụnyenụ ụgbụ unu n’akụkụ aka nri
nke ụgbọ. Unu ga-egbutekwa azụ.” Mgbe ha mere nke a, ha
enwekwaghị ike ịdọpụta ụgbụ ha, n’ihi ọtụtụ azụ nke dị n’ime
ya. 7 Mgbe ahụ onye ahụ na-eso ụzọ ya Jisọs hụrụ n’anya
gwara Pita, “Ọ bụ Onyenwe anyị!” Ngwangwa Saimọn Pita
nụrụ na “ọ bụ Onyenwe anyị,” ọ yiiri uwe ya (n’ihi na ọ gba

ọtọ), wụba n'ime mmiri ahụ. **8** Ndị ọzọ ndị na-eso ụzọ ya
bịara n'ụgbọ mmiri nta ahụ, na-adọpụta ụgbụ ha nke azụ juru
n'ime ya, n'ihi na ha nọ nso n'ala ihe dị ka narị nzọ ụkwụ na
ise. **9** Mgbe ha pụtara n'elu ala, ha hụrụ ọkụ a kwanyere, nke
a hụkwasịrị azụ n'elu ya na ogbe achịcha. **10** Jisọs gwara ha,
"Wetanụ ụfọdụ n'ime azụ ndị ahụ unu gbutere ugbu a." **11**
Saimọn Pita pụrụ gaa dọgota ụgbụ azụ ahụ n'elu ala. Ihe juru
ya bụ azụ ndị ukwuu nke ọnụọgụgụ ya dị narị na iri ise na
atọ. Ma ụgbụ ahụ adọwaghị n'agbanyeghị na azụ juru n'ime
ya. **12** Jisọs sịrị ha, "Bịanụ rie nri ụtụtụ." Ọ dịghị onye ọbụla
n'ime ndị ahụ na-eso ụzọ ya jụrụ ya, "Ị bụ onye?" N'ihi na ha
maara na ọ bụ Onyenwe anyị. **13** Jisọs bịara were achịcha
ahụ nye ha. Otu ahụ ka o mekwara azụ ahụ. **14** Nke a bụ
ugboro atọ Jisọs gosiri ndị na-eso ụzọ ya onwe ya mgbe e
mere ka o si n'ọnwụ bilie. **15** Mgbe ha risiri nri ụtụtụ, Jisọs
sịrị Saimọn Pita, "Saimọn nwa Jọn, ị hụrụ m n'anya karịa ndị
a niile?" Ọ sịrị ya, "E, Onyenwe anyị, ị maara na m hụrụ gị
n'anya." Jisọs sịrị ya, "Na-azụ ụmụ atụrụ m." **16** Jisọs sịrị ya
nke ugboro abụọ, "Saimọn nwa Jọn, ị hụrụ m n'anya?" Ọ sịrị,
"E, Onyenwe anyị, ị maara na m hụrụ gị n'anya." Ọ sịrị ya,
"Na-elekọta atụrụ m." **17** Ọ sịrị ya nke ugboro atọ, "Saimọn
nwa Jọn, ị hụrụ m n'anya?" O wutere Pita na ọ sịrị ya nke
ugboro atọ, "ị hụrụ m n'anya?" Ọ sịrị ya, "Onyenwe anyị, ị
mazuru ihe niile, ị makwaara na m hụrụ gị n'anya." Jisọs sịrị
ya, "Na-azụ atụrụ m. **18** N'ezie, n'ezie asị m gị, mgbe ị bụ
okorobịa ị na-eke ajị n'ukwu, gaa ebe ị chọrọ ịga. Ma mgbe ị
ghọrọ agadi, ị ga-esetipụ aka gị, onye ọzọ ga-ekee gị ihe okike
n'ukwu ma duru gị gaa ebe ị na-achọghị ịga." **19** O kwuru nke
a iji gosi ụdị ọnwụ ọ ga-anwụ iji nye Chineke otuto. Mgbe
nke a mesịrị, ọ sịrị ya, "Soro m." **20** Pita chigharịrị hụ onye
ahụ na-eso ụzọ ya nke Jisọs hụrụ n'anya ka ọ na-esokwa
ha n'azụ. (Ọ bụ onyeozi ahụ dabeere ya n'obi na nri anyasị,
nke sịrị, "Onyenwe anyị, onye ga-arara gị nye?") **21** Mgbe
Pita hụrụ ya, ọ sịrị Jisọs, "Onyenwe anyị kedụ maka onye
a?" **22** Jisọs sịrị ya, "Ọ bụrụ na m achọọ ka ọ nọgide ruo
mgbe m ga-alọghachi gịnị ka nke a bụ nye gị? Soro m." **23** Ya
mere, akụkọ a gbasara n'etiti ụmụnna na onye a na-eso ụzọ
ya agaghị anwụ. Ma Jisọs asịghị ya na ọ gaghị anwụ anwụ,
kama, "Ọ bụrụ na m chọrọ ka ọ nọgide ruo mgbe m ga-abịa, ọ
gbasara gị?" **24** Nke a bụ onye ahụ na-eso ụzọ ya onye na-
agba ama ihe ndị a niile, ma deekwa ha n'akwụkwọ. Anyị
makwaara na ama ya bụ eziokwu. **25** Ma ọ dị ọtụtụ ihe ndị
ọzọ Jisọs mere. Ọ bụrụ na e dee ha niile n'akwụkwọ, ọ dịghị
m ka ụwa niile ọ ga-aba akwụkwọ a ga-ede banyere ha.

Ọrụ Ndị Ozi

1 Ezigbo enyi m Tiofilọs, n'akwụkwọ m nke mbụ m dere
gị banyere ihe niile Jisọs malitere ime nakwa ikuzi, 2 ruo
n'ụbọchị e mere ka ọ laghachi n'eluigwe mgbe o sitere n'ike
Mmụọ nsọ nyesịa ndị na-eso ụzọ ya iwu, bụ ndị ọ họpụtara. 3
Mgbe ọ hụsịrị ahụhụ nke ọnwụ, o gosiri ha onwe ya n'ụzọ dị
iche iche n'ebe o doro anya na ya dị ndụ. O mere ka ha hụ
ya anya n'ime iri ụbọchị anọ, na-akụziri ha banyere alaeze
Chineke. 4 N'otu oge, ọ nọnyeere ha na nri, o nyere ha iwu a,
"Unu esila na Jerusalem pụọ, kama cherenụ nkwa nke Nna m,
nke unu nụrụ site n'ọnụ m. 5 N'ihi na Jọn jiri mmiri mee unu
baptizim, ma n'oge na-adịghị anya, a ga-eji Mmụọ Nsọ mee
unu baptizim." 6 Mgbe ha gbakọrọ, ha jụrụ ya, "Onyenwe
anyị, ọ bụ ugbu a ka i ga-enyeghachi Izrel alaeze ahụ?" 7 Ma
ọ sịrị ha, "Ọ bụghị ọrụ unu ịmata oge na mgbe Nna m na-
akwado ihe o zubere ime n'ikike nke onwe ya. 8 Ma mgbe
Mmụọ Nsọ bịakwasịrị unu, unu ga-anata ike. Mgbe ahụ, unu
ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judịa niile ya na Sameria
ruokwa ebe niile ụwa sọtụrụ." 9 Mgbe o kwusiri nke a, e
weliri ya elu mgbe ha na-ele anya, igwe ojii kpuchikwara
ya, zopu ya n'anya ha. 10 Mgbe ha na-elegidesi anya ike
n'eluigwe dịka ọ na-ala, na mberede, ụmụ nwoke abụọ yi uwe
ọcha guzooro ha nso. 11 Ha sịrị, "Ndị ikom Galili, gịnị mere
unu jiri guzoro ebe a na-ele anya n'eluigwe? Jisọs a onye e
sitere n'etiti unu kpọrọ laa n'eluigwe ga-alọghachikwa otu
ahụ unu si hụ ya o siri laa n'eluigwe." 12 Ha sitere n'Ugwu
a na-akpọ Oliv nke dị Jerusalem nso, njem nke otu ụbọchị
izuike, laghachi na Jerusalem. 13 Mgbe ha batara n'obodo, ha
rigoro n'ime ụlọ ahụ dị n'ụlọ elu, ebe ha na-anọ. Ndị a bụ
ndị nọ n'ụlọ ahụ: Pita, Jọn, Jemis na Andru, Filip na Tọmọs,
Batalomi na Matiu, Jemis nwa Alfiọs, Saimọn onye a na-akpọ
Zilọt na Judas nwa Jemis. 14 Ndị a niile ji otu obi nọgidesie
ike n'ekpere. Ndị sonyere ha bụ ụfọdụ ndị inyom na Meri
nne Jisọs, na ụmụnna ya. 15 N'oge ahụ, Pita bilitere n'etiti
ndị kwere ekwe ọnụọgụgụ ha dị ihe dị ka narị na iri abụọ,
sị, 16 "Ụmụnna m, ọ dị mkpa ka ihe e dere n'akwụkwọ nsọ
mezuo banyere Judas onye duuru ndị jidere Jisọs bịa. Mmụọ
Nsọ kwuru na nke a ga-eme mgbe o sitere n'ọnụ Devid kwuo
okwu n'oge gara aga. 17 Ọ bụ otu n'ime anyị. O nwere oke
n'ime ọrụ a." 18 Ego ọ natara n'ihi ọrụ ọjọọ ya ka o jiri zụọ
ala. N'ala ahụ ka ọ dara sụọ isi n'ala, afọ ya etipuo, eriri afọ ya
awụsịakwa. 19 Ndị niile bi na Jerusalem nụrụ akụkọ banyere
ya. N'ihi ya, ha kpọrọ ala ahụ n'asụsụ ha Akeldama, nke
pụtara Ala Ọbara. 20 Pita sịrị, "N'ihi na e dere ya n'akwụkwọ
Abụ Ọma: "'Ka ebe obibi ya tọgbọrọ n'efu, ka mmadụ ọbụla
gharakwa ibi n'ime ya,' na, "'Ka onye ọzọ nọchiekwa ọnọdụ
ya ka onyeisi.' 21 Ya mere, otu onye n'ime ndị anyị na ha nọ
n'oge niile Onyenwe anyị Jisọs nọ n'etiti anyị, 22 bido n'oge
Jọn na-eme baptizim ruo n'ụbọchị Jisọs si n'etiti anyị rigoro
n'eluigwe. Otu onye n'ime ndị a ga-eso anyị bụrụ onye akaebe
nke mbilite n'ọnwụ ya." 23 Ya mere, ha họpụtara mmadụ
abụọ, Josef onye a na-akpọ Basabas (aha ya ọzọ bụkwa Jọstus)
na Mataias. 24 Ha kpere ekpere sị, "Onyenwe anyị, ị maara
obi mmadụ niile. Gosi anyị onye ị họpụtara n'ime mmadụ
abụọ ndị a. 25 Ka ọ bụrụ onyeozi na onyendu nke ga-anọchi
anya Judas onye nke hapụrụ ma gawa ebe o kwesiri ka ọ gaa."
26 Ha fere ha nza. Nza ahụ makwara Mataias, ha gụnyere ya
dị ka otu n'ime ndị ozi iri na otu ahụ.

2 Mgbe ụbọchị Pentikọọsụ ruru, ha niile zukọtara n'otu ebe.
2 Na mberede, ụzụ yiri nke oke ifufe dị ike sitere n'eluigwe
bịa jupụta n'ụlọ ahụ ha nọ. 3 Ha hụrụ ihe dịka ire ọkụ ka
o kewara nọkwasị n'isi ha n'otu n'otu. 4 Ha niile jupụtara
na Mmụọ Nsọ, malite ịsụ asụsụ dị iche iche dịka Mmụọ Nsọ
nyere ha ike. 5 N'oge ahụ, ọtụtụ ndị Juu ji obi ọcha na-efe
Chineke nọ na Jerusalem. Ndị si na mba dị iche iche n'okpuru
eluigwe. 6 Igwe mmadụ gbakọtara n'ọnọdụ mgbagwoju anya
mgbe ha nụrụ ụzụ ahụ, n'ihi na ha nụrụ ka ha na-asụ asụsụ
nke onye ọbụla n'ime ha na-aghọta, n'asụsụ obodo ha dị iche
iche. 7 N'oke iju anya, ha kwurịtara n'onwe ha, "Ndị a niile
na-ekwu okwu ha abụghị ndị Galili? 8 Gịnị mere onye ọbụla
n'ime anyị ji na-anụ okwu ha na-ekwu n'asụsụ ala anyị dị
iche iche? 9 Ndị Patia, na ndị Midia, na ndị Elam, ndị bikwa
n'ime Mesopotamịa, ndị Judịa, na ndị Kapadosia, ndị Pọntọs,
na ndị Eshịa, 10 ndị Frigia, na ndị Pamfilia, na ndị Ijipt, na
ndị akụkụ Libiya nke dị Sirini nso, na ndị ọbịa si na Rom
bịa 11 (ndị Juu na ndị kwere n'okpukpe ndị Juu). Ndị Kriit
na ndị Arab; anyị na-anụ okwu ha na-ekwu n'asụsụ anyị dị
iche iche banyere ọrụ ebube Chineke." 12 O juru ha anya,
gbaakwa ha gharịị. Ha sịrịtara onwe ha, "Gịnị ka nke a bụ?"
13 Ma ụfọdụ ndị ọzọ na-akwa ha emo na-asị, "Ndị a bụ ndị
mmanya na-egbu." 14 Pita guzoro, ya na ndị ozi iri na otu
ahụ welie olu gwa ọgbakọ ahụ okwu, "Ndị Juu na unu ndị
bi na Jerusalem, matanụ nke a, geekwanụ ntị na ihe m na-
ekwu. 15 Ọ bụghị mmanya na-egbu ndị a dị ka unu chere.
Lee, ọ bụ naanị elekere itoolu nke ụtụtụ na-akụ. 16 Mba, nke
a bụ mmezu ihe Juel onye amụma kwuru, 17 "'Chineke sịrị,
n'oge ikpeazụ, aga m awụkwasị mmadụ niile Mmụọ m. Ụmụ
unu ndị ikom na ụmụ unu ndị inyom ga-ebu amụma, ụmụ
okorobịa unu ga-ahụkwa ọhụ, ndị okenye nwoke unu ga-arọ
nrọ. 18 Ọ bụladị ndị ohu m, nwoke ha na nwanyị n'ime ha, ka
m ga-awụkwasị Mmụọ m. Ha ga-ebukwa amụma. 19 Aga m
egosi ihe ịtụnanya na mbara eluigwe, gosikwa ihe ịrịbama
n'ụwa na n'okpuru ụwa, ọbara na ọkụ na alulu anwụrụ ọkụ.
20 Anyanwụ ga-agbanwe ghọọ ọchịchịrị, ọnwa ga-aghọkwa
ọbara, tupu ụbọchị Onyenwe anyị abịa, bụ ụbọchị ahụ dị
ukwu dịkwa ebube. 21 Ọ ga-erukwa, na onye ọbụla nke na-
akpọku aha Onyenwe anyị, ka a ga-azọpụta.' 22 "Ndị Izrel,
geenụ ntị n'okwu a, Jisọs onye Nazaret bụ nwoke Chineke
gosiri unu, site n'ọrụ dị ike, n'ọrụ ebube nakwa ihe ịrịbama
niile nke Chineke rụrụ n'etiti unu site n'aka ya, dịka unu ji
anya unu hụ. 23 Onye a ka e weere nyefee unu n'aka site na
nzube nke Chineke buru ụzọ tụọ atụmatụ ya, na dịka o siri
mara na mbụ, ọ bụ ya ka unu gburu ma kpọgidekwa n'obe
site n'aka ndị na-amaghị iwu. 24 Ma Chineke emela ka o site
n'ọnwụ bilie mgbe ọ tọpụchara ihe mgbu nke ọnwụ, n'ihi na
ọnwụ enweghị ike ijide ya. 25 Devid kwuru banyere ya, "'Ana
m ahụ Onyenwe anyị ka ọ na-anọgide n'ihu m mgbe niile.
N'ihi na ọ nọ n'aka nri m. Agaghị m ama jijiji. 26 Ya mere,
ọṅụ jupụtara m obi, ire m na-aṅụrịkwa ọṅụ; anụ ahụ m ga-
ezukwa ike n'olileanya, 27 n'ihi na ị gaghị ahapụ mkpụrụobi
m n'ala mmụọ, ị gakwaghị ahapụ anụ ahụ nke Onye gị dị nsọ
ka ọ hụ ire ure. **(Hadēs g86)** 28 I mere ka m mara ụzọ nke ndụ; ị
ga-emekwa ka m jupụta n'ọṅụ n'ihu gị.' 29 "Ụmụnna m, eji m
nkwuwa okwu na-agwa unu banyere nna nna anyị Devid, bụ

onye nwụrụ anwụ e lie ya. Ili ya dịkwa n'etiti anyị taa. 30 Ma
ọ bụ onye amụma marakwa na Chineke jiri iṅụ iyi kwee ya
nkwa na otu n'ime ụmụ ya ga-anọkwasị n'ocheeze ya. 31 Ebe
o buuru ụzọ hụ ihe ga-eme n'oge dị n'ihu, o kwuru banyere
mbilite n'ọnwụ nke Kraịst, mgbe ọ sịrị, a hapụghị ya n'ala
mmụọ; anụ ahụ ya ahụghịkwa ire ure. **(Hadēs g86)** 32 Ọ bụ
Jisọs a ka Chineke mere ka ọ dị ndụ ọzọ. Anyị niile bụkwa ndị
akaebe banyere ya. 33 Ebe ọ bụ na e buliela ya elu n'aka nri
Chineke. Ọ natala Mmụọ Nsọ dịka Nna ya kwere na nkwa. Ihe
a unu na-ahụ na nke unu na-anụ bụ onyinye ya ọ wụkwasịrị
anyị. 34 Ọ dịghị oge Devid jiri rigoro n'eluigwe, ma ya onwe
ya sịrị, "'Onyenwe anyị gwara Onyenwe m sị, "Nọdụ ala n'aka
nri m, 35 ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị ihe mgbakwasị ụkwụ
nye ụkwụ gị."' 36 "Ya mere, ana m eme ka ezinaụlọ Izrel niile
mara nke ọma, na Chineke emeela Jisọs a onye unu kpọgidere
n'obe ka ọ bụrụ Onyenwe anyị na Kraịst." 37 Mgbe ha nụrụ
ihe ndị a, akọnuche ha mara ha ikpe. Ha sịrị Pita na ndị ozi
ndị ọzọ, "Ụmụnna, gịnị ka anyị ga-eme?" 38 Ma Pita sịrị ha,
"Chegharịanụ unu niile. Ka e mekwa unu baptizim n'aha
Jisọs Kraịst, maka mgbaghara mmehie unu. Unu ga-anatakwa
onyinye nke Mmụọ Nsọ. 39 Nkwa a dịrị unu na ụmụ ụmụ unu
na mmadụ niile nọ n'ebe dị anya, dịkwara ndị niile Onyenwe
anyị Chineke ga-akpọ ka ha bịakwute ya." 40 O jiri ọtụtụ
okwu ndị ọzọ gbaa ama, ma dụọkwa ha ọdụ sị, "Sitenụ n'etiti
ọgbọ a jọrọ njọ zọpụta onwe unu." 41 E mere ndị nabatara
okwu ya baptizim, ha dị ihe ruru puku mmadụ atọ, a gụnyere
n'ọnụọgụgụ ha. 42 Ha nyefere onwe ha n'ozizi nke ndị ozi,
ya na ife ofufe na ịnyawa achịcha nakwa ikpe ekpere. 43
Onye ọbụla n'ime ha jupụtara na egwu, n'ihi na ndị ozi na-
arụ ọtụtụ ọrụ ebube, na ihe ịrịbama dị iche iche. 44 Ndị
niile kwere ekwe nọkọtara ọnụ, nwekọkwaa ihe niile ọnụ. 45
Ha rere ihe ha nwere na nke ha kpatara, kenye onye ọbụla
dịka mkpa ya siri dị. 46 Ha gara n'ihu na-ezukọta n'ụlọnsọ
ukwu ikpe ekpere kwa ụbọchị. Ha na-erikọkwa nri n'ụlọ ha,
n'obi ọṅụ na ekele. 47 Dịka ha gara n'ihu na-eto Chineke,
ha nwetara ihuọma n'aka ndị mmadụ. Onyenwe anyị na-
atụkwasịkwara ha ndị a na-azọpụta kwa ụbọchị.

3 Otu ụbọchị Pita na Jọn na-aga n'ụlọnsọ ukwu ikpe ekpere
n'oge ekpere n'elekere atọ nke ehihie. 2 Ma otu nwoke
dara ngwụrọ site n'afọ nne ya ka a na-ebute n'ọnụ ụzọ ama
nke ụlọnsọ ukwu ahụ ụbọchị niile ka ọ na-arịọ ndị na-aba
n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ arịrịọ. Aha ọnụ ụzọ ama ahụ bụ ọnụ
ụzọ ama ọma. 3 Mgbe ọ hụrụ Pita na Jọn ka ha na-achọ ịba
n'ụlọnsọ ukwu ahụ, o bidoro ịrịọ ha arịrịọ. 4 Ma Pita na Jọn
legidere ya anya, Pita sịrị, "Lee anyị anya." 5 O legidere ha
anya chee na ha ga-enye ya onyinye. 6 Ma Pita sịrị, "Enweghị
m ọlaọcha maọbụ ọlaedo ma ihe m nwere ka m na-enye gị.
N'aha Jisọs Kraịst onye Nazaret bilie ọtọ gawa ije." 7 O jidere
ya aka n'aka nri ya, nyere ya aka selite ya elu, ngwangwa,
ụkwụ ya na nkwonkwo nke akwara ụkwụ ya nwetara ike. 8 Ọ
wụliri elu n'ụkwụ ya, bido ịga ije. O soro ha baa n'ụlọnsọ
ukwu ahụ, ya na-aga, ya ana-awụlị elu, na-etokwa Chineke. 9
Mmadụ niile hụrụ ya ka ọ na-agagharị na-eto Chineke, 10 ha
ghọtara na ọ bụ ya bụ onye ahụ na-anọ n'ọnụ ụzọ ama ụlọnsọ
ukwu ahụ, nke a na-akpọ ọnụ ụzọ ama ọma na-arịọ arịrịọ. Ọ
gbagwojuru ha anya nke ukwuu, gbakwa ha gharịị ihe mere
ya. 11 Ma dị ka o jidere Pita na Jọn aka, ndị mmadụ niile jiri
mgbagwoju anya gbara ọsọ bịakwute ha n'akụkụ ụlọnsọ ahụ
ebe a na-akpọ mgbe ụlọ Solomọn. 12 Mgbe Pita hụrụ nke a, ọ
gwara igwe mmadụ ahụ, "Ndị Izrel, gịnị mere ihe a ji eju unu
anya? Gịnị mere unu ji ele anyị anya dịka a ga-asị na ọ bụ site
n'ike nke anyị maọbụ n'ịdị nsọ anyị ka anyị jiri mee ka nwoke
a gawa ije? 13 Chineke nke Ebraham, nke Aịzik na nke Jekọb,
Chineke nke nna anyị ha, ebuliela onye na-ejere ya ozi, bụ
Jisọs elu, onye unu nyefere ka e gbuo, ma gọnarịkwa ya n'ihu
Pailet, n'agbanyeghị na o kpebiri ịhapụ ya ka ọ laa. 14 Unu
gọnarịrị onye ahụ dị nsọ bụrụkwa onye ezi omume, ma rịọ
ka a hapụrụ unu ogbu mmadụ. 15 Unu gburu onye ahụ na-
enye ndụ, ma Chineke akpọlitela ya site n'ọnwụ. Anyị bụ
ndị akaebe ihe ndị a. 16 Ọ bụ site n'okwukwe n'aha ya, ọ bụ
aha ya naanị mere nwoke a ka ọ dị ike onye nke unu na-ahụ
ma marakwa. Okwukwe n'ime Jisọs mere ka ahụ ya zuo oke
n'ihu unu niile. 17 "Ugbu a ụmụnna m, amaara m na unu
kpara agwa na-amaghị ama, dịka ndị ndu unu sikwara kpaa.
18 Ma Chineke siri otu a mezuo ihe o kwuru site n'ọnụ ndị
amụma niile na Kraịst ya aghaghị ịhụ ahụhụ. 19 Ya mere,
chegharịanụ ugbu a ma lọghachikwutekwanụ Chineke, ka e
nwee ike ihichapụ mmehie unu, 20 ka enyekwa unu ntute
nke ime mmụọ nke sitere n'ihu Onyenwe anyị, ma zitekwara
unu Kraịst ahụ, bụ onye ahọpụtara nye unu, nke bụ Jisọs. 21
Onye eluigwe na-aghaghị ịnabata tutu ruo oge ahụ Chineke
ga-eweghachi ihe niile n'ọnọdụ ha, dịka o kwere na nkwa
n'ogologo oge gara aga site n'ọnụ ndị amụma ya dị nsọ. **(aiōn
g165)** 22 Mosis sịrị, 'Onyenwe anyị bụ Chineke ga-eme ka onye
amụma ga-adị ka m biliere unu site n'etiti ụmụ nne unu, unu
aghaghị ige ntị n'ihe niile ọ ga-agwa unu. 23 Onye ọbụla jụrụ
ige onye amụma ahụ ntị, ka a ga-ekewapụ kpamkpam site
n'etiti ndị ya ma bibiekwa ya.' 24 "N'ezie ndị amụma niile site
na Samuel na ndị ọzọ so ya n'azụ, bukwara amụma banyere
ụbọchị ndị a. 25 Ma unu bụ ndị nketa nke ndị amụma, nakwa
nke ọgbụgba ndụ ahụ Chineke na nna nna unu gbara, mgbe ọ
gwara Ebraham, 'Site na mkpụrụ gị ka a ga-agọzi mba niile
nke ụwa.' 26 Mgbe Chineke kpọlitere onyeozi ya, o buuru ụzọ
zitere unu ya, ka ọ gọzie unu site n'ime ka onye ọbụla n'ime
unu chegharịa site n'ụzọ ọjọọ ya."

4 Mgbe ha nọ na-agwa ndị mmadụ ahụ okwu, ndị nchụaja
na onyeisi ndị agha na-eche ụlọnsọ ukwu ahụ na ndị
Sadusii bịakwutere ha. 2 Ha were oke iwe n'ihi na ha na-
ezi ndị mmadụ ihe, na-ekwusakwa na n'ime Jisọs ka mbilite
n'ọnwụ nke ndị nwụrụ anwụ dị. 3 Ha jidere ha tinye ha
n'ụlọ mkpọrọ, ruo n'echi ya. N'ihi na oge e jidere ha bụ
n'oge uhuruchi. 4 Ma ọtụtụ ndị nụrụ okwu ahụ kwenyere.
Ọnụọgụgụ ha ruru ihe dị ka puku mmadụ ise. 5 N'echi ya,
ndị na-achị achị, na ndị okenye na ndị ozizi iwu zukọrọ na
Jerusalem. 6 Onyeisi nchụaja bụ Anas nọ n'ebe ahụ, na Kaịfas
na Jọn na Alegzanda, na ndị ọzọ bụ ndị ikwu onyeisi nchụaja.
7 Mgbe ha kpọpụtara ha n'etiti ha, ha jụrụ ha, "Ọ bụ site
n'ike onye, na site n'aha onye, ka unu ji mee ihe a?" 8 N'oge
ahụ, Pita jupụtara na Mmụọ Nsọ. Ọ gwara ha, "Unu ndị na-
achị ala anyị, na ndị okenye. 9 Ọ bụrụ na unu kpọpụtara
anyị ịchọpụta otu nwoke ngwụrọ a si bụrụ onye ahụ dị mma
maọbụ otu e si gwọọ ya, 10 ya mere maranụ nke a, unu na
ndị Izrel niile, a gwọrọ nwoke a guzo n'etiti unu site n'aha
Jisọs Kraịst onye Nazaret, onye unu kpọgidere n'obe, ma
Chineke kpọlitere ya site n'ọnwụ. 11 Jisọs a bụ "'nkume ahụ
unu ndị na-ewu ụlọ jụrụ, nke ghọrọ nkume isi ntọala ụlọ.' 12

Nzọpụta adịghị n'ime onye ọbụla ọzọ, n'ihi na o nweghị aha
ọzọ e nyere n'etiti mmadụ n'okpuru eluigwe nke e nwere ike
isite na ya zọpụta anyị." 13 Mgbe ha hụrụ nkwuwa okwu Pita
na Jọn, na-atụghị ụjọ, ma chọpụtakwa na ha bụ ndị mmadụ
nkịtị, na ndị a na-azụghị n'ụlọ akwụkwọ, o juru ha anya. Ma
ha ghọtara na ha bụ ndị ha na Jisọs nọkọrọ. 14 Ma mgbe ha
hụrụ nwoke ahụ a gwọrọ, ka o guzo n'akụkụ ha, ha enweghị
okwu ọbụla ha nwere ikwu megide nke a. 15 Ha nyere iwu ka
ha si n'ụlọikpe ahụ pụọ, ma bido ịgba izu n'etiti onwe ha
banyere nke a. 16 Ha na-asị, "Gịnị ka anyị ga-eme ndị a? Anyị
apụghị ịgọ agọ na ha rụrụ ọrụ ịrịbama pụrụ iche. Ndị niile
bi na Jerusalem maara ihe banyere nke a. 17 Ma iji mee ka
akụkọ ọrụ ebube a hapụ ịgbasa ruo ọtụtụ mmadụ ntị, ka anyị
dọọ ha aka na ntị ka ha ghara ịgwa onye ọbụla okwu banyere
aha nwoke a." 18 Ha kpọrọ ha nye ha iwu ka ha kwụsị ikwu
okwu maọbụ izi ihe n'aha Jisọs. 19 Ma Pita na Jọn zara sị
ha, "Kpeenụ ikpe a n'onwe unu, maọbụ ihe ziri ezi n'anya
Chineke ige unu ntị karịa ige Chineke ntị? 20 N'ihi na ọ bụ
ihe rara ahụ na anyị ga-akwụsị ikwu okwu banyere ihe ahụ
anyị hụrụ na nke anyị nụrụ." 21 Mgbe ha batụchara ha mba,
ha hapụrụ ha ka ha laa. O nweghị ụzọ ọbụla ha ga-esi taa ha
ahụhụ n'ihi na mmadụ niile nọ na-eto Chineke n'ihi ihe a
mere. 22 N'ihi na nwoke a gwọrọ n'ụzọ dị ebube agafeela iri
afọ anọ. 23 Mgbe ha hapụrụ ha, ha lara kọọrọ ndị ibe ha ihe
ndịisi nchụaja na ndị okenye gwara ha. 24 Mgbe ha nụrụ nke
a, ha niile ji otu obi welie olu ha kpọkuo Chineke, sị, "Gị,
Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, gị onwe gị kere
eluigwe na ụwa, na oke osimiri, na ihe niile dị n'ime ha. 25 Ọ
bụ gị sitere n'aka Mmụọ Nsọ site n'ọnụ nna anyị Devid, onye
na-ejere gị ozi, sị: "'Gịnị mere mba niile ji eme oke mkpọtụ?
Gịnị mere ndị mmadụ ji na-apịa ọpịpịa nke na-abaghị uru?
26 Ndị eze nke ụwa na-eguzokwa onwe ha, ndị na-achị achị
na-agbakọtakwa, imegide Onyenwe anyị na imegide Onye ya
e tere mmanụ.' 27 N'ezie n'obodo a, Herọd na Pọntiọs Pailet,
na ndị mba ọzọ, nakwa ndị Izrel ezukọtala imegide onye nsọ
ahụ na-ejere gị ozi, bụ Jisọs, onye i tere mmanụ, 28 ha mere
ihe i jiri ike gị na uche gị kwuo na ha aghaghị imezu. 29 Ugbu
a, Onyenwe anyị, lee ịba mba ha ma nye ndị ohu gị ike iji
gbasaa ozi gị na-atụghị egwu ọbụla. 30 Setịpụ aka gị gwọọ
ndị ọrịa ma rụọ ọtụtụ ọrụ ebube na ọrụ ịrịbama site n'aha
onye nsọ ahụ na-ejere gị ozi bụ Jisọs." 31 Mgbe ha kpesịrị
ekpere, ụlọ ahụ ha zukọrọ n'ime ya mara jijiji. Ha jupụtara na
Mmụọ Nsọ, ma jiri nkwuwa okwu kwusaakwa okwu Chineke.
32 Ndị niile kwere ekwe nwere otu obi n'otu mkpụrụobi. O
nweghị onye ọbụla gụrụ ihe ọbụla o nwere dịka nke aka ya,
kama ha mere ka onye ọbụla n'ime ha keta oke n'ihe ibe ya
nwere. 33 Ndị ozi sitere n'ike gaa n'ihu na-agba ama banyere
mbilite n'ọnwụ Onyenwe anyị Jisọs, oke amara bakwaara ha
niile ụba. 34 O nweghị onye mkpa kpara n'ime ha, n'ihi na
site n'oge ruo n'oge, ndị nwere ala maọbụ ụlọ na-ere ha, ma
wetakwa ego ha retara na ha, 35 nye ndị ozi, a na-ekekwa ya
nye onye ọbụla dị ka mkpa ya si dị. 36 Josef onye ikwu Livayị,
onye sitere na Saiprọs, onye ndị ozi na-akpọ Banabas (nke
pụtara "nwa nke nkasiobi"). 37 O rere ala o nwere, weta ego
ya, ma tọgbọ ya n'ụkwụ ndị ozi.

5 Ma otu nwoke a na-akpọ Ananayas na nwunye ya bụ
Safaịra rekwara ala nke ha. 2 Na nkwekọrịta ya na nwunye
ya, o zoro ụfọdụ ego site n'ego ha retara n'ala ha ahụ, weta
nke fọdụrụ bịa tọgbọ n'ụkwụ ndị ozi. 3 Pita sịrị, "Ananayas,
gịnị mere ekwensu jiri jupụta obi gị mee ka ị ghaara mmụọ
nsọ ụgha mgbe i zopuuru onwe gị ego site n'ime ego i retara
n'ala gị? 4 Ọ bụghị gị nwe ala ahụ tupu e ree ya? Mgbe e
rechara ya, ego e retara ya ọ bụghị nke gị, iji mee ka ị chọrọ?
Gịnị mere i ji chee echiche ime ihe dị otu a? Ọ bụghị mmadụ
ka ị ghaara ụgha kama ọ bụ Chineke." 5 Mgbe Ananayas nụrụ
okwu ndị a, ọ dara n'ala nwụọ, egwu jidekwara ndị niile nụrụ
ihe mere. 6 Ụmụ okorobịa ndị nọ ebe ahụ batara jiri akwa
kee ozu ya bupụ ya ga lie. 7 Mgbe ihe dịka awa atọ gasịrị,
nwunye ya batakwara, ma ọ matabeghị ihe mere di ya. 8
Pita jụrụ ya, gwa m, "ọ bụ ego ole a ka gị na di gị retara ala
ahụ?" Ọ sịrị, "E, ọ bụ ego ole ahụ ka anyị retara ya." 9 Pita
sịrị ya, "Gịnị mere unu jiri kpebie ịnwa Mmụọ nke Onyenwe
anyị ọnwụnwa? Gee ntị, nzọ ụkwụ ndị buuru di gị gaa lie nọ
n'ọnụ ụzọ. Ha ga-ebupụkwa gị." 10 N'otu oge ahụ ọ dara n'ala
n'ụkwụ ya, nwụọ, ụmụ okorobịa ahụ liri di ya batakwara
chọpụta na ọ nwụọla, buru ya pụọ gaa lie ya n'akụkụ di ya. 11
Oke egwu tụrụ nzukọ ahụ niile, tụọkwa ndị niile nụrụ akụkọ
banyere ihe ndị a. 12 Ndị ozi ahụ rụkwara ọrụ ebube na ọrụ
ịrịbama dị ukwuu n'etiti ndị mmadụ. Ha niile na-ezukọ na
mgbe ụlọ Solomọn. 13 O nweghị onye ọbụla kwere iso ha ọzọ,
n'agbanyeghị na ọtụtụ mmadụ na-asọpụrụ ha. 14 Ma otu ọ
dị, ọtụtụ ndị nwoke na ndị nwanyị kwere n'Onyenwe anyị
sonyere ha. 15 N'ihi nke a, ndị mmadụ bupụtara ndị ọrịa
n'okporoụzọ nibe ha n'ute na ihe ndina, ka ọ ga-abụ mgbe
Pita na-agafe onyinyo ya ga-adakwasị ụfọdụ n'ime ha. 16 Igwe
mmadụ zukọtara site n'obodo ndị dị Jerusalem gburugburu.
Ha butekwara ndị nrịa nrịa, na ndị mmụọ na-adịghị ọcha
na-enye nsogbu, a gwọkwara ha niile. 17 Mgbe ahụ onyeisi
nchụaja na ndị otu ya so n'otu ndị Sadusii ka ekworo jupụtara
obi. 18 Ha jidere ndị ozi a tụba ha n'ụlọ mkpọrọ nke ọha
mmadụ. 19 Ma n'oge abalị mmụọ ozi Onyenwe anyị meghere
ọnụ ụzọ ụlọ mkpọrọ ahụ kpọpụta ha sị, 20 "Gaanụ, guzoronụ
n'ụlọnsọ ukwu ahụ gwa ndị mmadụ ozi niile nke ndụ ọhụrụ
a." 21 Mgbe ha nụrụ nke a, n'isi ụtụtụ, ha banyere n'ụlọnsọ
ukwu malite izi ihe. Ma mgbe onyeisi nchụaja na ndị soo
ya bịarutere, ha kpọrọ nzukọ ndị Sanhedrin nke bụ ọgbakọ
jikọtara ndị okenye Izrel niile. Ha zipụrụ ozi ka e site n'ụlọ
mkpọrọ kpụta ha. 22 Ma mgbe ndị ahụ ha zipụrụ ruru n'ụlọ
mkpọrọ, ha ahụghị ndị ozi ahụ. Ha lọghachiri azụ kọọrọ ndị
ọgbakọ ahụ ihe ha hụrụ, 23 "Anyị hụrụ ka a kpọchiziri ụlọ
mkpọrọ ahụ nke ọma, ndị nche guzokwa n'ọnụ ụzọ ya. Ma
mgbe anyị meghere ụlọ mkpọrọ ahụ, anyị ahụghị onye ọbụla
n'ime ya." 24 Mgbe onyeisi ndị agha na-eche ụlọnsọ ukwu na
ndịisi nchụaja nụrụ okwu ndị a, ọ gbara ha gharịị, ha na-eche
ihe nke a ga-apụta. 25 N'otu oge ahụ, otu onye gbabatara gwa
ha, "Leenụ! Ndị ahụ unu tụbara n'ụlọ mkpọrọ guzo ugbu a
n'ime ụlọnsọ ukwu na-ezi ndị mmadụ ihe." 26 Ngwangwa,
onyeisi agha na ndị agha ya gara n'ụlọnsọ ahụ jide ndị ozi
ahụ ma kpụta ha, ma ha ejighị ike mee nke a n'ihi na ha tụrụ
egwu na ndị mmadụ ga-atụ ha nkume. 27 Mgbe a kpụtara ha,
e mere ka ha guzoro n'ihu ọgbakọ ndị Sanhedrin, onyeisi
nchụaja jụrụ ha ajụjụ, 28 sị, "Ọ bụ anyị adọghị unu aka na
ntị ka unu kwụsị ikuzi ihe n'aha a; ma unu emeela ka ozizi
unu jupụta Jerusalem niile kpebiekwa ime ka ọbara nwoke a
dịrị anyị n'isi." 29 Pita na ndị ozi ndị ọzọ zara sị, "Anyị ga-
erubere Chineke isi ọ bụghị mmadụ. 30 Chineke nna nna
anyị a kpọlitela Jisọs site n'ọnwụ bụ onye ahụ unu gburu site

n'ịkpọgide ya n'elu osisi. 31 Chineke ebuliela ya elu n'aka nri
nke ya onwe ya dị ka Ọkpara eze na Onye nzọpụta, ka o nwee
ike inye ndị Izrel niile nchegharị na mgbaghara mmehie.
32 Anyị bụ ndị ama nke ihe ndị a, Mmụọ Nsọ onye Chineke
nyere ndị na-erubere ya isi bụkwa onyeama." 33 Mgbe ha
nụrụ nke a, ọ gbawara ha obi, ha chọọ igbu ha. 34 Ma otu
onye n'ime ha bụ onye Farisii, bụrụkwa onye ozizi iwu a na-
asọpụrụ, aha ya bụ Gamaliel, biliri ọtọ n'etiti ọgbakọ ahụ, nye
iwu ka a kpọpụ ndị ozi ahụ n'ezi nwa oge nta. 35 Ọ sịrị ha,
"Ndị Izrel, leziekwanụ anya nke ọma ihe unu na-achọ ime
ndị a. 36 N'oge gara aga Teodas pụtara na-egosi na ya bụ
onye pụrụ iche, ihe dịka narị mmadụ anọ sokwara ya, mgbe e
gburu ya, ndị niile sooro ya gbasasịrị ihe niile a kwụsịkwa. 37
Mgbe nke ya gasịrị, Judas onye Galili pụtakwara gosi onwe ya
n'oge a na-agụ ọnụọgụgụ mmadụ, o nwetakwara ndị sooro
ya. Mgbe e gbukwara ya, ndị niile na-eso ya gbasasịrị. 38 Ya
mere, agwa m unu, hapụnụ ndị a ka ha laara onwe ha. N'ihi
na ọ bụrụ na ọrụ ha bụ ọrụ mmadụ, ọ ga-akwụsị mgbe na-
adịghị anya. 39 Ma ọ bụrụ na o sitere n'aka Chineke, unu
agaghị enwe ike ịkwụsị ndị ikom ndị a, unu ga-achọpụta
naanị na unu na-alụso Chineke ọgụ." 40 Ọgbakọ ahụ nabatara
ndụmọdụ ya. Ha kpọrọ ndị ozi ahụ pịa ha ihe, nyekwa ha iwu
ka ha kwụsị ikwu okwu n'aha Jisọs, hapụkwa ha ka ha laa.
41 Mgbe ha hapụrụ ọgbakọ ahụ, ha na-aṅụrị ọṅụ n'ihi na-
agụnyere ha na ndị kwesiri ịnara mkparị n'ihi aha ya. 42
Ụbọchị niile, n'ime ụlọnsọ ukwu ma n'ụlọ ndị mmadụ ha na-
akụzi ma na-ekwusa oziọma na Jisọs bụ Kraịst ahụ.

6 N'oge ahụ mgbe ọnụọgụgụ ndị na-eso ụzọ ya bidoro
ịmụba, ndị Juu na-asụ asụsụ Griik mere mkpesa megide
ndị Juu na-asụ asụsụ Hibru n'ihi na a na-elefuru ndị inyom
ha, ndị di ha nwụrụ anwụ anya na nri a na-eke kwa ụbọchị.
2 N'ihi nke a, ndị ozi iri na abụọ ahụ kpọrọ ọgbakọ ndị
niile na-eso ụzọ ya sị, "O zighị ezi na anyị ga-ahapụ ikwusa
oziọma Chineke bido na-eke nri. 3 Ụmụnna anyị, sitenụ
n'etiti unu họpụta ndị ikom asaa ndị a na-agbara ezi ama na
ha jupụtara na Mmụọ Nsọ na amamihe. Anyị ga-enyefe ha
ọrụ a n'aka. 4 Ebe anyị onwe anyị, ga-enyefe onwe anyị n'ọrụ
ikpe ekpere, na ọrụ niile metụtara izisa oziọma." 5 Mmadụ
niile nabatara atụmatụ a nke ọma. Ha họpụtara Stivin, nwoke
jupụtara n'okwukwe na Mmụọ Nsọ. Ha họpụtakwara Filip,
Prokorọs, Nikanọ, Timọn, Pamenas na Nikolas, onye Antiọk
na-eso ụzọ ofufe ndị Juu. 6 Ha chere mmadụ ndị a n'ihu
ndị ozi, ndị kpeere ha ekpere, bikwasịkwa ha aka n'isi. 7
Okwu Chineke gbasara nnọọ. Ọnụọgụgụ ndị na-eso ụzọ ya na
Jerusalem bakwara ụba. N'oge a, ọtụtụ ndị nchụaja nabatara
na-erubekwa isi n'okwukwe. 8 Ugbu a, Stivin, nwoke jupụtara
n'amara na n'ike Chineke rụrụ ọtụtụ ọrụ ebube na ọrụ
ịrịbama dị ukwuu n'etiti ndị mmadụ. 9 Mgbe ahụ ụfọdụ ndị
Juu si n'ụlọ nzukọ nke ndị nweere onwe ha (dị ka e si akpọ
ya), na nke ndị Sirini na Alegzandria nakwa ndị ọzọ sitere na
mpaghara Silisia na Eshịa. Ha na Stivin malitere ịrụgharị ụka.
10 Ma ha enweghị ike iguzogide amamihe na ike nke Mmụọ
Nsọ nke o ji ekwu okwu. 11 Mgbe ahụ, ha ji ụzọ nzuzo kpalie
ụfọdụ ndị ikom ka ha sị, "Anyị nụrụ ka ọ na-ekwujọ Mosis na
Chineke." 12 Ha kpasuru ndị mmadụ, ma ndị okenye ma ndị
ozizi iwu. Ha bịakwutere ya jide ya, kpụrụ ya gaa na nnọkọ
ụlọ ikpe. 13 Ha kpọtakwara ndị bịara gbaa ama ụgha megide
ya sị, "Oge niile ka nwoke a na-ekwu okwu ọjọọ banyere ebe
a dị nsọ na iwu anyị. 14 Anyị nụrụ ka o kwuru, na Jisọs onye
Nazaret a ga-akwatu ụlọ a, gbanwekwa omenaala Mosis nyere
anyị." 15 Ndị niile nọ n'ụlọikpe ahụ legidere ya anya. Ha
hụrụ ihu ya ka ọ na-enwu dị ka ihu mmụọ ozi.

7 Onyeisi nchụaja sịrị ya, "Ị nụrụ ihe ndị a, ọ bụ eziokwu?"
2 Ọ sịrị, "Ụmụnna m na ndị nna, geenụ m ntị. Chineke
onye dị ebube gosiri nna nna anyị Ebraham onwe ya mgbe ọ
nọ na Mesopotamịa, tupu ọ gaa biri na Haran. 3 Ọ gwara ya,
'Site n'obodo gị na n'etiti ndị ikwu gị pụọ, gaa n'ala m ga-
egosi gị.' 4 "Ya mere, o sitere n'obodo ndị Kaldịa pụọ, gaa biri
na Haran. Mgbe nna ya nwụrụ, Chineke zitere ya n'ala a ebe
unu bi ugbu a. 5 O nyeghị ya ihe nketa n'ebe a, ọ bụladị ihe
ruru otu nzọ ụkwụ. Ma o kwere ya nkwa na ọ ga-enye ya na
ụmụ ụmụ ya ala ahụ ka ọ bụrụ nke ha, n'agbanyeghị na ọ
mụtaghị nwa. 6 Ma Chineke gwara ya otu a, na, 'Ụmụ ụmụ
ya ga-ebi dịka ndị ọbịa n'ala na-abụghị nke ha, ndị ga-eji
ha mere ohu, ma mejọọkwa ha narị afọ anọ. 7 Mana aga m
ata mba ahụ ha na-efe dịka ohu ahụhụ.' Chineke kwukwara
sị, 'Mgbe nke a gasịrị, ha ga-esi na mba ahụ pụta, bịa fee m
ofufe n'ebe a.' 8 O nyere ya ọgbụgba ndụ nke obibi ugwu.
Ebraham mụrụ Aịzik bie ya ugwu n'ụbọchị nke asatọ. Aịzik
amụta Jekọb, Jekọb amụta ndịisi ebo iri na abụọ nke Izrel. 9
"N'ihi na ndị nna ochie ahụ nwere ekworo n'ebe Josef nọ. Ha
resi ya ndị Ijipt dịka ohu. Ma Chineke nọnyeere ya, 10 zọpụta
ya na mkpagbu ya niile, mee ka o nwee ihuọma na amamihe
n'ihu Fero eze Ijipt. Onye mere ya onye ọchịchị n'ala Ijipt na
onye nlekọta nke ezinaụlọ ya niile. 11 "N'oge ahụ, ụnwụ dara
n'ala Ijipt na n'ala Kenan. Ụnwụ a wetara ahụhụ dị ukwuu.
Nna nna anyị ha enwekwaghị ike ịchọta nri. 12 Ma mgbe
Jekọb nụrụ na nri ọka dị n'ala Ijipt, o zipụrụ nna nna anyị ha
ka ha gaa njem mbụ ha n'Ijipt. Nke a bụ oge nke mbụ ha na-
aga Ijipt. 13 Mgbe ha gara Ijipt nke ugboro abụọ, Josef mere
ka ụmụnne ya mata ya, Fero matakwara ụmụnne Josef. 14
Mgbe ahụ, Josef ziri ozi ka a kpọta nna ya bụ Jekọb na ndị
ikwu ya, ndị dị iri mmadụ asaa na ise ka ha bịakwute ya. 15
Jekọb gara Ijipt. Ebe ahụ ka ya na nna nna anyị ha nọkwa
nwụọ. 16 E budatara ozu ha na Shekem, ebe e liri ha n'ili nke
Ebraham jiri ego ọlaọcha zụta n'aka ụmụ Hamọ n'ala Shekem.
17 "Ma mgbe oge ahụ Chineke kwere Ebraham na nkwa na-
abịaru nso, ndị Izrel nọ n'Ijipt mụbara nke ukwuu, 18 ruo
mgbe eze ọzọ nke na-amaghị Josef, bidoro ịchị ọchịchị n'ala
Ijipt. 19 O megburu ndị agbụrụ anyị, kpagbukwaa ha. Manye
ndị nna nna anyị ha ka ha tufuo ụmụ ọhụrụ ha, ka ha ghara
ịdị ndụ. 20 "Ọ bụ n'oge a ka a mụrụ Mosis, ọ mara mma nke
ukwuu n'anya Chineke. A zụrụ ya naanị ọnwa atọ n'ụlọ nna
ya. 21 Mgbe e tufuru ya, ada Fero kpọọrọ ya, zụọ ya dị ka nwa
nwoke nke aka ya. 22 A zụrụ Mosis n'amamihe niile nke ndị
Ijipt, ọ bụrụ dike n'okwu na n'ọrụ ịtụnanya. 23 "Mgbe ọ gbara
iri afọ anọ, ọ batara ya n'uche ịga ileta ụmụnna ya ndị Izrel.
24 Mgbe ọ hụrụ otu onye n'ime ha nke onye Ijipt na-emegide
ya, ọ lụtara ya ọgụ, bọtakwara ya ọbọ site n'igbu onye Ijipt
ahụ. 25 Mosis chere na ụmụnna ya ga-aghọta na Chineke
akpọlitela ya isite n'aka ya napụta ha. Ma ha aghọtaghị. 26
N'ụbọchị ọzọ sonụ, Mosis hụrụ ụmụnna ya ndị Izrel abụọ ka
ha na-alụ ọgụ. Ọ gbalịrị ime ka udo dịrị n'etiti ha, sị, 'Unu
bụ ụmụnna, gịnị mere unu ji emejọrịta onwe unu?' 27 "Ma
nwoke ahụ nke na-emegbu nwanna ya nupuru ya sị, 'Onye
mere gị onyeisi na onye ikpe n'etiti anyị? 28 Ị na-achọ igbu

m dị ka i si gbuo onye Ijipt ụnyaahụ?' **29** Mgbe ọ nụrụ nke a,
Mosis gbara ọsọ, gaa biri dị ka ọbịa n'ala Midia. N'ebe ahụ ka
ọ nọ mụta ụmụ nwoke abụọ. **30** "Mgbe iri afọ anọ gafere, e
mere ka Mosis hụ mmụọ ozi n'ọkụ na-ere ọhịa dị n'ọzara,
n'akụkụ Ugwu Saịnaị. **31** Ma mgbe ọ hụrụ nke a, o juru ya
anya. Dị ka ọ na-agaru nso ka o leruo ya anya, ọ nụrụ olu
Onyenwe anyị ka ọ dara, sị, **32** 'Abụ m Chineke nna nna gị ha.
Chineke nke Ebraham, nke Aịzik na nke Jekọb.' Ụjọ mere
ka Mosis maa jijiji, na o nweghị ike ilegide ya anya. **33** "Ma
Onyenwe anyị gwara ya, 'Yipụ akpụkpọụkwụ gị. N'ihi na ebe
ahụ i guzo bụ ala dị nsọ. **34** Ahụla m otu e si akpagbu ndị m
nọ n'ala Ijipt. Anụla m ịsụ ude ha bịakwa ịzọpụta ha. Ugbu a
bịa, aga m ezighachi gị n'Ijipt.' **35** "Ọ bụ otu Mosis ahụ ha
jụrụ ajụ, mgbe ha sịrị, 'Onye mere gị onyeisi na onye ikpe?' Ọ
bụkwa ya ka Chineke zigara ị bụ onyeisi na onye nnapụta ha,
site n'inyeaka mmụọ ozi ahụ mere ka ọ hụ ya n'ọhịa ahụ. **36**
O duuru ha pụta mgbe ọ rụsịrị ọrụ ebube na ihe ịrịbama dị
iche iche n'ala Ijipt, na n'Osimiri Uhie na n'ọzara iri afọ anọ.
37 "Onye a bụ Mosis ahụ gwara ụmụ Izrel, sị, 'Chineke ga-eme
ka onye amụma nke dị ka m, biliere unu site n'etiti ụmụnne
unu.' **38** Ya onwe ya nọ n'ọgbakọ n'ọzara, ya na mmụọ ozi
ahụ gwara ya okwu n'Ugwu Saịnaị, na nna nna anyị ha; ebe ọ
natakwara okwu dị ndụ inye anyị. **39** "Ma nna nna anyị ha
jụrụ irubere ya isi. Kama ha nupuru ya n'akụkụ, ma tụgharịa
laghachi azụ n'Ijipt n'obi ha, **40** na-asị Erọn, 'Meere anyị chi,
ndị nke ga-edu anyị, n'ihi na anyị amaghị ihe mere nwoke a
bụ Mosis, onye sitere n'ala Ijipt dupụta anyị.' **41** Ha kpụụrụ
onwe ha arụsị nke oyiyi nwa ehi, ha butere ihe ịchụ aja nye
ya. Ha ṅụrịrị ọṅụ n'ọrụ nke aka ha. **42** Ma Chineke chepuru
ihu ya site n'ebe ha nọ. Ọ rara ha nye ikpere usuu ihe dị
n'eluigwe. Nke a dabara n'ihe e dere n'akwụkwọ ndị amụma,
"'Unu ụlọ Izrel, unu o wetara m onyinye anụ e gburu egbu
ka ọ dị aja unu chụụrụ m iri afọ anọ unu nọrọ n'ọzara? **43**
Unu buliri ụlọ ikwu nke Mọlọk na kpakpando nke chi unu bụ
Refan, bụ arụsị ndị ahụ unu mere ịkpọ isiala nye ha. Ya mere,
aga m ewezuga unu, burukwa unu gaa n'ofe obodo Babilọn.'
44 "Ndị nna nna anyị ha nwere ụlọ ikwu nke iwu ọgbụgba
ndụ n'ọzara. E mere ya site na ntụziaka na usoro ihe atụ
Chineke gosiri Mosis. **45** Mgbe Joshua duuru nna nna anyị ha
nweta ala ndị mba ọzọ ndị Chineke chụpụrụ. E butekwara
igbe ọgbụgba ndụ a n'ala ahụ. Ọ nọgidekwara n'ala ahụ tutu
ruo n'oge Devid. **46** Onye chọtara ihuọma n'ebe Chineke nọ,
ma rịọ ka o wuore Chineke nke Jekọb ebe obibi. **47** Ma ọ bụ
Solomọn wuru ya ụlọ ahụ. **48** "Otu ọ dị, Onye kachasị ihe niile
elu adịghị ebi n'ụlọ e ji aka wuo, dịka onye amụma kwuru, **49**
"'Eluigwe bụ ocheeze m. Ụwa bụkwa ebe mgbakwasị ụkwụ
m. Ụdị ụlọ dị aṅaa ka unu ga-ewuru m? Maọbụ ebee ka ebe
izuike m ga-adị? Ka Onyenwe anyị kwuru. **50** Ọ bụghị aka m
mere ihe ndị a niile?' **51** "Unu ndị isiike! Ndị obi ha, na ntị ha
kpọchiri akpọchi ịnụ ihe. Ndị na-ajụ ịnabata Mmụọ Nsọ dịka
nna nna unu ha mere. **52** Ọ dị onye amụma ndị nna unu ha
na-akpọgbughị? Ha gburu ọ bụladị ndị buru amụma banyere
ọbịbịa nke onye ezi omume ahụ, ma ugbu a unu bụ ndị raara
ya nye ma gbukwaa ya. **53** Unu bụ ndị natara iwu Chineke
dịka e nyere ya site n'aka ndị mmụọ ozi, ma unu edebeghị
ya." **54** Mgbe ha nụrụ ihe ndị a, iwe were ha nke ukwu. Ha
tara ikikere eze n'iwe na n'ọnụma n'ebe ọ nọ. **55** Ma ebe
o jupụtara na Mmụọ Nsọ, o lere anya n'eluigwe hụ ebube
Chineke. Ọ hụkwara Jisọs ka o guzoro n'aka nri Chineke. **56** Ọ
sịrị, "Lee, ana m ahụ ka eluigwe meghere, hụkwa Nwa nke
Mmadụ ka ọ na-eguzo n'aka nri Chineke." **57** Ha mere ụzụ dị
ukwuu, were mkpịsịaka ha rụchie ntị ha. Ha niile gbara ọsọ
gaa nụkwasị ya, **58** dọkpụrụ ya pụọ n'azụ obodo malite ịtụ
ya nkume. N'oge a, ndị akaebe wụsara uwe ha n'ụkwụ otu
nwokorobịa a na-akpọ Sọl. **59** Mgbe ha na-atụ Stivin nkume
ahụ, o kpere ekpere, "Onyenwe anyị Jisọs, nara mmụọ m." **60**
O gburu ikpere n'ala werekwa oke olu tie mkpu, "Onyenwe
anyị, biko agụnyekwarala ha mmehie nke a!" Mgbe o kwusiri
nke a, ọ dara n'ala nwụọ.

8 Sọl kwenyere ka e gbuo ya. N'ụbọchị ahụ, oke mkpagbu
bidoro megide nzukọ dị na Jerusalem. Ndị niile kwere
ekwe, ma ewezuga ndị ozi n'onwe ha gbasasịrị n'ala Judịa na
Sameria. **2** Ndị ikom, ndị na-atụ egwu Chineke, bịara buru
ozu Stivin gaa lie ya. Ha ruru ụjụ nke ukwuu n'ihi ya. **3** Ma
Sọl bidoro ịla nzukọ n'iyi. Ọ na-abanye site n'ụlọ ga n'ụlọ ndị
kwere ekwe na-adọpụta ha, nwoke na nwanyị, tinye ha n'ụlọ
mkpọrọ. **4** Ndị ahụ a chụsasịrị zisara oziọma n'ebe niile ha
gbagara. **5** Filip gara n'otu obodo dị na Sameria kwusaara ndị
nọ n'ebe ahụ ihe banyere Kraịst. **6** Igwe mmadụ gere ntị n'ihe
Filip na-ekwu n'ihi na ha hụrụ ọrụ ịrịbama ọ rụrụ. **7** Mmụọ
ndị ahụ na-adịghị ọcha ji iti mkpu site n'ime ọtụtụ mmadụ
pụta. Ọ gwọkwara ọtụtụ ndị ahụ ha kpọnwụrụ akpọnwụ na
ndị ngwụrọ. **8** N'ihi ya, ọṅụ dị ukwuu jupụtara n'obodo ahụ.
9 Ugbu a, kemgbe ọtụtụ oge gara aga, otu nwoke aha ya bụ
Saimọn bụ onye mgbaasị. O jirila mgbaasị ya mee ọtụtụ ihe
tụrụ ndị niile bi n'obodo Sameria n'anya. Ọ na-anyakwa isi
na ya bụ onye dị ukwu. **10** Onye ọbụla, ma onye ukwu ma
onye nta, na-ege ya ntị na-asịkwa "Nwoke a bụ ike Chineke
ahụ a na-akpọ Ike dị ukwuu." **11** Ha na-ege ya ntị oge niile
n'ihi na ọ na-eji ike mgbaasị ya na-eme ihe juru ha anya.
12 Ma mgbe ha kwenyere n'oziọma Filip dịka ọ na-ekwusa
ihe banyere oziọma alaeze Chineke na aha Jisọs Kraịst, e
mere ha baptizim, ma nwoke ma nwanyị ha. **13** Saimọn
kwerekwara otu aka ahụ. Mgbe e mechara ya baptizim, o
bidoro iso Filip na-agaghari n'ihi ihe ịrịbama na ọrụ ebube
niile Filip rụrụ, tụrụ ya n'anya nke ukwuu. **14** Mgbe ndị ozi
nọ na Jerusalem nụrụ na ndị Sameria anabatala okwu nke
Chineke, ha zigaara ha Pita na Jọn. **15** Mgbe ha bịaruru,
ha kpere ekpere ka ha nata Mmụọ Nsọ. **16** N'ihi na Mmụọ
Nsọ abịakwasịbeghị onye ọbụla n'ime ha, kama ihe e mere
ha bụ baptizim n'aha Onyenwe anyị Jisọs. **17** Mgbe Pita na
Jọn bikwasịrị ha aka n'isi, ha natara Mmụọ Nsọ. **18** Mgbe
Saimọn hụrụ na a na-enye Mmụọ Nsọ naanị site n'aka ndị ozi
bikwasịrị ha n'isi, o chere ha ego n'ihu, **19** sị, "nyekwanụ m
ike a. Ka onye ọbụla m bikwasịrị aka n'isi nata Mmụọ Nsọ."
20 Ma Pita sịrị, "Gị na ego gị laakwa n'iyi. N'ihi na i chere na ị
ga-eji ego zụta onyinye Chineke. **21** I nweghị oke maọbụ ihe
nketa n'ọrụ a, n'ihi na obi gị ezighị ezi n'ihu Chineke. **22**
Si n'ajọ omume gị chegharịa, rịọ Onyenwe anyị arịrịọ ma
eleghị anya ọ ga-agbaghara gị echiche ọjọọ niile nke obi gị.
23 N'ihi na ahụrụ m na ị jupụtara n'obi ilu na ị nọkwa n'agbụ
nke ajọ omume." **24** Saimọn zara Pita sị, "Biko, kpee ekpere
rịọrọ m Chineke, ka ihe ndị a niile i kwuru, hapụ ịbịakwasị
m." **25** Mgbe ha gbachara akaebe, ma kwusaakwa okwu nke
Onyenwe anyị, ha lọghachiri Jerusalem. Ma mgbe ha na-
ala ha zisara oziọma n'ọtụtụ obodo ndị Sameria. **26** Mgbe
ahụ mmụọ ozi Onyenwe anyị gwara Filip sị, "Gaa na ndịda,

n’ụzọ ọzara nke siri Jerusalem gawa Gaza, ụzọ ahụ bụ ụzọ
ọzara.” **27** O biliri gawa. Mgbe ahụ, otu onye Itiopia bụ onye
onozi, bụrụkwa onyeisi ozi dị mkpa, onye na-eche akụ nke
Kandis, eze nwanyị ndị Itiopia, gara Jerusalem ife Chineke.
28 Mgbe ọ na-ala, ọ nọdụrụ ala n’ụgbọala ya, nke ịnyịnya
na-adọkpụgharị, na-agụ akwụkwọ Aịzaya onye amụma. **29**
Mmụọ Nsọ gwara Filip, “Gaa ụgbọ ahụ nso, sonyekwara ya.”
30 Filip gara nso, nụkwa ka ọ na-agụ akwụkwọ Aịzaya onye
amụma. Ọ sịrị, “Ị na-aghọta ihe ị na-agụ?” **31** Ọ sịrị, “M ga-esi
aṅaa ghọta, ma mmadụ ezighị m?” Ọ rịọrọ Filip ka ọ rigota
n’ụgbọala ahụ, soro ya nọdụ n’ime ya. **32** Mpaghara akwụkwọ
nsọ ọ na-agụ bụ nke a, “E duuru ya dị ka atụrụ gaa n’ebe a
ga-egbu ya. Dịka nwa atụrụ na-anọ nwayọọ n’ihu onye na-
akpacha ya ajị, otu a ka ọ na-emegheghị ọnụ ya. **33** N’ọnọdụ
ịdị ala ya, e meghị ka ikpe ziri ezi ruo ya aka. Onye ga-akọ
akụkọ banyere agbụrụ ya? N’ihi na e sitere n’ụwa wepụ ndụ
ya.” **34** Onozi ahụ jụrụ Filip, “Biko, gwa m, onye ka onye
amụma a na-ekwu okwu ya? Ọ bụ ihe banyere onwe ya ka ọ
na-ekwu, ka ọ bụ banyere onye ọzọ?” **35** Mgbe ahụ, Filip
malitere ikwu okwu, site n’akụkọ akwụkwọ nsọ ọ na-agụ
kọọrọ ya akụkọ oziọma banyere Jisọs. **36** Mgbe ha na-aga
n’ụzọ, ha bịaruru ebe ọdọ mmiri nta dị. Onozi ahụ sịrị, “Lee,
nke a bụ mmiri. Ọ dị ihe ga-egbochi ime m baptizim?” **37**
Filip sịrị, “Ọ bụrụ na i ji obi gị niile kwere, e nwere ike ime
gị baptizim.” Onozi ahụ sịrị, “Ekwere m na Jisọs Kraịst bụ
Ọkpara Chineke.” **38** O kwuru ka a kwụsị ụgbọala ahụ. Mgbe
ahụ, onozi ahụ na Filip wụdatara banye n’ime mmiri ebe
Filip nọ mee ya baptizim. **39** Mgbe ha sitere n’ime mmiri
ahụ pụta, ngwangwa Mmụọ Onyenwe anyị sitere n’ebe ahụ
wepụ Filip, onye onozi ahụ ahụkwaghị ya anya ọzọ; kama ọ
gara n’ihu n’ije ya na-aṅụrịkwa ọṅụ. **40** Ebe ọzọ a hụrụ Filip
bụ n’Azọtus. O jegharịkwara n’obodo niile dị n’ala ahụ, na-
ekwusa oziọma ruo mgbe ọ bịaruru Sizaria.

9 Ma ugbu a, Sọl, onye ume niile ọ na-ekupụta bụ naanị
ịba mba na igbu ndị na-eso ụzọ Onyenwe anyị, gakwuuru
onyeisi nchụaja, **2** rịọ ya ka o nye ya akwụkwọ ozi nke ọ ga-
eji jekwuru ndị ụlọ nzukọ ndị Juu dị na Damaskọs, nke ọ ga-
abụ ọ hụ onye ọbụla na-eso Ụzọ ahụ ma ha bụ nwoke ma
ha bụ nwanyị, ka ọdọkpụrụ ha n’agbụ, kpụgaa Jerusalem.
3 Mgbe ọ na-aga n’ụzọ, ọ bịaruru ebe dị Damaskọs nso. Na
mberede, ihe ìhè nke sitere n’eluigwe chara ya gburugburu. **4**
Ọ dara n’ala, nụ olu na-akpọ ya oku, “Sọl, Sọl, gịnị mere i ji
na-akpagbu m?” **5** Ọ sịrị, “Ị bụ onye, Onyenwe anyị?” Olu ahụ
zaghachiri, “Abụ m Jisọs onye ị na-akpagbu. **6** Ugbu a, bilie,
baa n’ime obodo, a ga-agwa gị ihe ị na-aghaghị imezu.” **7** Ndị
ikom ha na ya so aga guzoro n’ebe ahụ, ma ha enweghị ike
ikwu okwu. Ha nụrụ olu ahụ, ma ha ahụghị onye ọbụla. **8** Sọl
si n’ala bilie, ma n’agbanyeghị n’anya ya meghere emeghe,
ọ dịghị ihe o nwere ike ịhụ. Nke a mere na ha sekpụrụ ya
n’aka dubata ya na Damaskọs. **9** Ọ hụghị ụzọ ụbọchị atọ, o
nweghị ike iri nri maọbụ ṅụọ ihe ọṅụṅụ. **10** Otu onye nke na-
eso ụzọ ya nọ na Damaskọs, a na-akpọ Ananayas. Onyenwe
anyị gwara ya n’ọhụ, “Ananayas!” Ọ sịrị, “Lee m, Onyenwe
anyị.” **11** Onyenwe anyị gwara ya, “Gaa n’ụlọ Judas nke dị
n’okporoụzọ Guzoziri Eguzo, jụọ ajụjụ banyere onye a na-
akpọ Sọl, onye si Tasọs, ọ nọ ugbu a na-ekpe ekpere. **12** Ọ
hụla ọhụ na otu nwoke a na-akpọ Ananayas na-abịakwute
ya, ibikwasị ya aka n’isi ka ọ hụ ụzọ.” **13** Ma Ananayas zara,
“Onyenwe anyị, anụla m akụkọ ihe ọjọọ niile nwoke a mere
ndị nsọ gị bi na Jerusalem. **14** Ugbu a, ọ natara ikike n’aka
ndịisi nchụaja bịa n’ebe a ka o jide ndị niile na-akpọku aha
gị.” **15** Ma Onyenwe anyị gwara ya, “Gaa, n’ihi na ahọpụtala
m nwoke a ka ọ bụrụ ngwa ọrụ m, onye ga-ewegara mba
ndị ọzọ, ndị eze na ụmụ Izrel aha m. **16** Mụ onwe m ga-
egosi ya ụdị ahụhụ ọ na-aghaghị ịta n’ihi aha m.” **17** Ya
mere, Ananayas garuru n’ụlọ ahụ, banyekwa n’ime ya. Ọ
bikwasịrị aka ya n’isi Sọl, sị, “Nwanna Sọl, Onyenwe anyị
Jisọs, onye gosiri gị onwe ya n’ụzọ, zitere m ka ị hụkwa ụzọ
ọzọ, ka ị jupụtakwa na Mmụọ Nsọ.” **18** Otu mgbe ahụ, ihe
dịka akpịrịkpa sitere n’anya ya dapụta, o bidokwara ịhụ ụzọ
ọzọ. O biliri ọtọ, e mee ya baptizim. **19** Mgbe o richara nri,
ọ nwetakwara ike ya. Ya na ndị na-eso ụzọ Jisọs nọrọ na
Damaskọs ọtụtụ ụbọchị. **20** Ngwangwa, o bidoro ikwusa Jisọs
n’ụlọ nzukọ na-asị, Ọ bụ Ọkpara Chineke. **21** O juru ndị niile
nụrụ ya anya, ha na asị, “Ọ bụghị nwoke a bụ onye ahụ na-
emekpa ndị niile na-akpọku aha ahụ na Jerusalem? Ọ bụ na ọ
bụghị maka nke a ka o ji bịa ebe a ịkpụrụkwa ha kpụgara
ndịisi nchụaja?” **22** Ma Sọl gara n’ihu baa ụba n’ike karịa na
ikwu okwu nke gbara ndị Juu bi n’obodo Damaskọs gharịị site
n’ụzọ o siri gosi na Jisọs bụ Kraịst ahụ. **23** Mgbe ọtụtụ ụbọchị
gasịrị ndị Juu gbara izu igbu ya. **24** Ma Sọl chọpụtara ihe ha
zubere ime. Ehihie na abalị, ndị a nọ na-eche ụzọ niile e si apụ
n’obodo ahụ nche, ka ha nwe ike gbuo ya. **25** Ma ụmụazụ ya
kunyere ya na nkata amanyere ụdọ bufee ya n’ofe mgbidi nke
obodo. **26** Mgbe o rutere Jerusalem, ọ gbalịrị ịdịnyere ndị na-
eso ụzọ Jisọs nọ n’ebe ahụ, ma ha tụrụ egwu. Ha ekwenyeghị
na ọ ghọọla ezi onye na-eso ụzọ Jisọs dịka ha. **27** Ma Banabas
duuru ya gaa n’ebe ndị ozi nọ. Ọ kọọrọ ha akụkọ otu o siri hụ
Onyenwe anyị na otu o siri gwakwa ya okwu. Na otu o siri
kwusaa oziọma n’aha Jisọs na Damaskọs na-atụghị egwu. **28**
O soro ha na-agagharị na Jerusalem. Ọ na-ekwusakwa okwu
n’aha Onyenwe anyị na-atụghị egwu. **29** Ya na ndị Juu na-asụ
asụsụ Griik rụrịtakwara ụka. N’ihi ya ndị a gbara izu igbu ya.
30 Mgbe ndị kwere ekwe nụrụ banyere nzube ha, ha duuru ya
gaa Sizaria site n’ebe ahụ zipụ ya ka ọ laa obodo Tasọs. **31**
Mgbe ahụ, nzukọ niile ndị nọ na Judịa, Galili na Sameria,
nọọrọ n’udo, guzosiekwa ike. Ha na-amụba n’ọnụọgụgụ site
n’ịtụ egwu nke Onyenwe anyị na igbaume nke Mmụọ Nsọ.
32 Pita na-ejegharị n’etiti ndị kwere ekwe, ọ gakwara leta
ndị nsọ nọ n’obodo Lida. **33** N’ebe ahụ, ọ hụrụ otu nwoke
aha ya bụ Ainias. Nwoke a anọọla n’ute ọrịa afọ asatọ. Ọ bụ
onye ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ. **34** Pita sịrị ya, “Ainias, Jisọs
Kraịst agwọọla gị. Bilie mezie ute gị.” Ngwangwa, Ainias biliri
ọtọ. **35** Ndị niile bi na Lida na Sharọn hụrụ ya. N’ihi ya, ha
nabatara Onyenwe anyị. **36** N’obodo Jopa, e nwere otu onye
nwanyị na-eso ụzọ ya, nke aha ya bụ Tabita nke pụtakwara
Dọkas na asụsụ Griik. O jupụtara n’ọrụ ọma, na ọrụ obi ebere
n’ebe ụmụ ogbenye nọ. **37** N’oge a, ọ rịara ọrịa, nwụọ. Mgbe
ha sachara ya ahụ, ha nibere ya n’otu ime ụlọ dị n’ụlọ elu. **38**
Jopa dịkwa nso na Lida. Mgbe ndị na-eso ụzọ ya nụrụ na Pita
nọ n’ebe ahụ, ha ziri ụmụ nwoke abụọ ozi ka a rịọọ ya, sị,
“Biko, ahapụla ịbịakwute anyị ngwangwa.” **39** Pita biliri soro
ha gawa, mgbe o ruru, ha duuru ya gbago n’ụlọ elu n’ime ụlọ
ahụ. Ụmụ nwanyị niile di ha nwụrụ anwụ nọ n’ebe ahụ na-
ebe akwa, na-egosi uwe Dọkas dụụrụ ha mgbe ọ dị ndụ. **40**
Pita chụpụrụ ha niile n’ezi, gbuo ikpere n’ala, kpee ekpere. Ọ
tụgharịrị chee ozu ahụ ihu sị, “Tabita, bilie.” O meghere anya

ya, ma mgbe ọ hụrụ Pita, o biliri, nọdụ ala. 41 O nyeere ya
aka ka ọ kwụrụ ọtọ. Ọ kpọrọ ndị nsọ niile nọ n'ebe ahụ, ha
na ụmụ nwanyị ahụ di ha nwụrụ gosi ha na ọ dị ndụ. 42 A
nụrụ akụkọ ihe a mere n'ebe niile na Jopa, nke mere ka ọtụtụ
kwere n'Onyenwe anyị. 43 Ọ nọgidere na Jopa ọtụtụ ụbọchị.
Ọ nọdụrụ n'ụlọ Saimọn, onye ọrụ ya bụ idozi akpụkpọ anụ.

10 N'oge ahụ, o nwere otu nwoke bi na Sizaria, aha ya bụ
Kọneliọs. O bụ ọchịagha na-elekọta narị ndị agha si na
mpaghara Itali. 2 Nwoke a na ezinaụlọ ya bụ ndị na-asọpụrụ
ma na-atụkwa egwu Chineke. Ọ na-enyere ndị ogbenye aka
na-ekpekwara Chineke mgbe niile. 3 Otu ụbọchị, n'ihe dịka
elekere atọ nke ehihie, ọ hụrụ ọhụ ebe otu mmụọ ozi nke
Chineke bịakwutere ya sị ya, "Kọneliọs!" 4 Kọneliọs lekwasịrị
ya anya n'egwu jụọ ya sị, "Onyenwe m, ọ bụ gịnị?" Ọ sịrị
ya, "Ekpere gị na onyinye gị nye ndị ogbenye e rutela dịka
ihe ncheta n'ihu Chineke. 5 Ugbu a, zie ndị ikom ka ha gaa
n'obodo Jopa kpọta otu onye aha ya bụ Saimọn, onye a na-
akpọkwa Pita. 6 Ọ bụ ọbịa n'ụlọ otu nwoke a na-akpọ Saimọn,
onye na-edozi akpụkpọ anụ. Onye ụlọ ya dị n'akụkụ osimiri."
7 Mgbe mmụọ ozi ahụ gwara ya okwu pụrụ, ọ kpọrọ ndị
ohu ya abụọ na otu n'ime ndị agha na-eche ya nche nke na-
atụkwa egwu Chineke. 8 Mgbe ọ kọchara ha ihe niile, o zigara
ha Jopa. 9 N'echi ya, mgbe ha nọ nso n'ebe ahụ, n'ihe dịka
elekere iri na abụọ nke ehihie, Pita rigooro n'elu ụlọ ahụ
ikpe ekpere. 10 Agụụ bidoro ịgụ ya, ọ chọọ ihe ọ ga-eri. Ma
mgbe a na-akwado nri, ọ hụrụ ọhụ. 11 Ọ hụrụ ka eluigwe
meghere, hụkwa ihe dịka akwa ọcha dị obosara nke e sitere
n'akụkụ anọ ya na-ewedata n'ala. 12 Ihe dị n'ime ya: bụ ụmụ
anụmanụ dị iche iche, ndị nwere ụkwụ anọ, ma anụ ndị na-
akpụ akpụ n'ala na ụmụ nnụnụ nke igwe. 13 Mgbe ahụ, ọ
nụrụ olu na-asị, "Pita bilie, gbuo ma riekwa." 14 Ma Pita sịrị,
"Mba, Onyenwe m. Ọ dịbeghị mgbe m riri ihe ọbụla rụrụ
arụ maọbụ nke na-adịghị ọcha." 15 Olu ahụ gwara ya nke
ugboro abụọ, "Akpọla ihe ọbụla ihe rụrụ arụ bụ nke Chineke
mere ka ọ dị ọcha." 16 Ihe a mere ugboro atọ, ngwangwa, e
weghachikwara ya n'eluigwe. 17 Mgbe Pita nọ na-atule ihe
ọhụ ahụ pụtara bụ nke gbakwara ya gharịị, lee, ndị ikom
ahụ Kọneliọs zipụrụ abịarutela kwụsị n'ọnụ ụzọ, na-ajụ ebe
ụlọ Saimọn dị. 18 Ha kpọrọ oku ịjụ ma Saimọn onye a na-
akpọ Pita ọ nọ n'ụlọ ahụ. 19 Ka Pita nọrịị na-atụgharị uche
n'ihe ọhụ ahụ pụtara, Mmụọ Nsọ gwara ya, "Lee, mmadụ atọ
guzo n'ọnụ ụzọ ugbu a. Ha chọkwara ịhụ gị. 20 Bilie, rịda
jekwuru ha ngwangwa, enwela obi abụọ ị soro ha gawa, n'ihi
na ọ bụ m zitere ha." 21 Pita jekwuru ndị ikom ahụ, sị, "Ọ bụ
m bụ onye unu na-achọ, gịnị ka unu na-achọrọ m?" 22 Ha
sịrị, "Ọ bụ Kọneliọs onyeisi agha na-elekọta narị ndị agha
zitere anyị. Ọ bụ onye ezi omume nke na-atụ egwu Chineke,
bụrụkwa onye ndị Juu niile na-asọpụrụ. Mmụọ ozi dị nsọ
gwara ya ka ọ kpọta gị n'ụlọ ya, ịnụ ihe i nwere ikwu." 23 Ya
mere, ọ kpọbatara ha n'ụlọ dịka ndị ọbịa. Echi ya, o biliri
soro ha gawa, ụfọdụ ndị kwere ekwe na Jopa sokwara ya
gaa. 24 N'ụbọchị na-esota ya, ha bịaruru Sizaria. Kọneliọs
nọrịị na-eche ha, ya na ndị ezinaụlọ ya, na ndị ikwu na ibe
ya, na ndị enyi ya ọ kpọrọ. 25 Mgbe Pita batara, Kọneliọs
zutere ya, daa n'ala n'ụkwụ ya, kpọọrọ ya isi n'ala. 26 Ma Pita
selitara ya elu sị, "Bilie ọtọ, mụ onwe m bụkwa mmadụ."
27 Mgbe ha na-ekwurịta okwu, ọ banyere n'ime ụlọ ma hụ
igwe mmadụ ka ha zukọtara. 28 Ọ sịrị ha, "Unu maara nke
ọma na ọ bụ ihe megidere iwu na onye Juu na onye mba
ọzọ ga-enwe mmekọrịta maọbụ gaa leta onye mba ọzọ. Ma
Chineke ezila m na m ekwesighị ịkpọ mmadụ ọbụla onye
rụrụ arụ maọbụ onye na-adịghị ọcha. 29 N'ihi nke a, ọ bụ ya
mere m jiri bịa mgbe akpọrọ m na-ajụghị ajụjụ. Ma ka m jụọ
ugbu a ihe mere unu ji kpọọ m?" 30 Kọneliọs sịrị, "N'ụbọchị
anọ gara aga, mgbe m nọ na-ekpe ekpere n'oge ehihie n'ụlọ
m, n'ihe dịka elekere atọ, na mberede, ahụrụ m nwoke yi
uwe na-enwu ọcha ka o guzoro n'ihu m. 31 Ọ sịrị, Kọneliọs,
'Chineke anụla ekpere gị ma chetakwa onyinye ị na-enye ndị
ogbenye. 32 Ziga n'obodo Jopa n'ụlọ otu nwoke a na-akpọ
Saimọn, onye na-edozi akpụkpọ anụ. O bi n'akụkụ osimiri.'
N'ebe ahụ ha ga-ahụkwa otu onye ọbịa aha ya bụ Saimọn a
na-akpọ Pita. 33 Ọ bụ n'ihi nke a ka m ji mee ngwangwa zie
ka a kpọọ gị. Ọ dị mma na ị bịara. Ugbu a, anyị niile ezukọtala
n'ebe a n'ihu Chineke ịnụrụ ihe niile Onyenwe anyị chọrọ ka
ị gwa anyị." 34 Mgbe ahụ Pita meghere ọnụ ya sị, "Ugbu a,
aghọtala m n'ezie na Chineke abụghị onye na-ele mmadụ
anya n'ihu. 35 Kama n'ime mba ọbụla, onye ọbụla na-atụ
egwu ya na onye na-arụ ọrụ ezi omume ka ọ na-anabata. 36
Unu maara ihe banyere oziọma ahụ o zigaara ndị Izrel niile,
nke na-akọ akụkọ oziọma nke udo site na Jisọs Kraịst onye bụ
Onyenwe anyị n'ihe niile. 37 Okwu ahụ gbasara n'ala Judịa
niile, malite na Galili mgbe Jọn kwusachara baptizim nke ya.
38 Otu Chineke si were Mmụọ Nsọ na ike wụkwasị Jisọs onye
Nazaret dịka mmanụ, na otu o si jegharịa na-eme mma na-
agwọkwa ndị niile ekwensu na-emekpa ahụ, n'ihi na Chineke
nọnyeere ya. 39 "Anyị bụ ndị akaebe ihe niile o mere n'ala
ndị Juu na n'ime Jerusalem. Ha gburu ya site n'ịkpọgide ya
n'elu obe. 40 Ma Chineke mere ka o si n'ọnwụ bilite mgbe
ụbọchị atọ gasịrị. E mekwara ka ndị mmadụ hụ ya anya.
41 Ọ bụghị mmadụ niile kama ọ bụ naanị anyị ndị Chineke
họpụtara, dịka ndị akaebe, ndị soro ya rie ma ṅụọkwa mgbe o
si n'ọnwụ bilie. 42 O nyere anyị iwu ka anyị gaa zisaa oziọma
n'ebe niile, ịkọwa na ọ bụ ya ka Chineke họpụtara ịbụ onye
ikpe nke ndị dị ndụ na ndị nwụrụ anwụ. 43 Ndị amụma niile
gbara ama ihe banyere ya na onye ọbụla nke kweere na ya ga-
enweta mgbaghara mmehie site n'aha ya." 44 Mgbe Pita nọ
na-ekwu okwu, Mmụọ Nsọ bịakwasịrị ndị niile nụrụ okwu a.
45 Nke a juru ndị e biri ugwu n'etiti ndị kwere ekwe soro Pita
bịa anya otu e siri mee ka ndị mba ọzọ nata onyinye Mmụọ
Nsọ ahụ. 46 N'ihi na ha nụrụ ka ha na-ekwu okwu n'asụsụ dị
iche iche na-etokwa Chineke. Mgbe ahụ Pita jụrụ, 47 "Ọ dị
onye pụrụ igbochi anyị ime ndị a baptizim. Ndị natara Mmụọ
Nsọ dị ka anyị onwe anyị?" 48 N'ihi nke a, o nyere iwu ka e
mee ha baptizim n'aha Jisọs Kraịst. Ha rịọrọ ya ka ọ nọnyere
ha ụbọchị ole na ole.

11 Ndị ozi na ụmụnna ndị bi na Judịa niile nụrụ na ndị
mba ọzọ anabatala okwu Chineke. 2 Mgbe Pita ruru
Jerusalem, ndị kwere ekwe e biri ugwu tara ya ụta, 3 na-
asị, "Gịnị mere ị ji gakwuru ndị a na-ebighị ugwu soro ha
rie ihe?" 4 Pita kọwaara ha ihe niile mere na otu o si mee,
na-asị. 5 "Otu ụbọchị, mgbe m nọ n'obodo Jopa, ahụrụ m
ọhụ n'oge m na-ekpe ekpere. N'ime ọhụ a, ahụrụ m ihe yiri
akwa ọcha dị obosara nke e sitere n'akụkụ anọ ya na-ewedata
site n'eluigwe. E budatara ya n'ihu m. 6 N'ime ya, ahụrụ m
anụmanụ ndị nwere ụkwụ anọ, na anụ ọhịa, na anụ ndị na-
akpụ akpụ n'ala na ụmụ nnụnụ nke eluigwe. 7 Mgbe ahụ,

anụrụ m olu gwara m sị, 'Pita, bilie, gbuo ma riekwa.' 8 "Ma
asịrị m, 'Mba, Onyenwe m, ọ dịbeghị mgbe ihe na-adịghị ọcha
maọbụ ihe rụrụ arụ bara m n'ọnụ.' 9 "Olu ahụ siri n'eluigwe
zaghachi nke ugboro abụọ, 'Akpọla ihe ọbụla ihe rụrụ arụ bụ
nke Chineke mere ka ọ dị ọcha.' 10 Nke a mere ugboro atọ,
ma emesịa dọlie ha niile laa n'eluigwe. 11 "N'otu oge ahụ, ndị
ikom atọ ndị e zipụrụ site Sizaria ịkpọ m bịarutere kwụsị
n'ọnụ ụzọ n'ụlọ ebe m nọ. 12 Mmụọ Nsọ gwara m ka m ghara
inwe obi abụọ isoro ha na-akpaghị oke ọbụla. Mmadụ isii ndị
a n'etiti ụmụnna anyị sokwa m, bịarute n'ụlọ nwoke ahụ. 13
Ọ gwara anyị otu o si hụ mmụọ ozi n'ụlọ ya, onye sịrị, 'Ziga
ndị ozi jee Jopa ka ha kpọta Saimọn onye a na-akpọ Pita. 14 Ọ
ga-ewetara gị ozi nke a ga-esite na ya zọpụta gị n'ezinaụlọ
gị niile.' 15 "Mgbe m ka kpụ okwu ahụ n'ọnụ, Mmụọ Nsọ
bịakwasịrị ha dịka o siri bịakwasị anyị na mbụ. 16 Mgbe ahụ,
echetara m okwu ahụ Onyenwe anyị kwuru sị, 'Jọn ji mmiri
mee unu baptizim, ma a ga-eji Mmụọ Nsọ mee unu baptizim.'
17 Ya mere, ọ bụrụ na Chineke nyere ha otu onyinye ahụ o
nyere anyị mgbe anyị kweere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst,
onye ka m bụ iguzogide Chineke?" 18 Mgbe ha nụrụ nke a, ha
agaghị n'ihu n'ịrụ ụka kama ha toro Chineke, na-asị, "N'ezie,
Chineke enyela ohere ka ọ bụladị ndị mba ọzọ chegharịa baa
na ndụ." 19 Ugbu a, ndị ahụ niile gbasasịrị n'ihi mkpagbu
ahụ bidoro mgbe a tụgburu Stivin na nkume, jeruru akụkụ
Fonisia na Saiprọs na Antiọk na-ekwusa ozịọma ahụ naanị
n'etiti ndị Juu. 20 Ma otu ọ dị, ụfọdụ n'ime ndị ikom ndị ahụ
sitere n'akụkụ Saiprọs na Sirini gara Antiọk, malite ikwusara
ndị Griik ozịọma banyere Onyenwe anyị Jisọs. 21 Onyenwe
anyị gọziri mgbalị ha niile. N'ihi na ọtụtụ mmadụ chegharịrị
kwere n'Onyenwe anyị. 22 Mgbe nzukọ dị na Jerusalem nụrụ
ihe ndị a, ha zipụrụ Banabas ka ọ gaa Antiọk. 23 Mgbe o
rutere, hụ ihe amara Chineke rụrụ n'etiti ha. Ọ ṅụrịrị ọṅụ,
mgbakwaa ha niile ume, gwa ha ka ha were obi ha niile
nọgide n'ime Onyenwe anyị. 24 Ọ bụ ezigbo mmadụ, onye
jupụtara na Mmụọ Nsọ na okwukwe. O nwekwara okwukwe
dị ebube, n'ihi ya ọtụtụ mmadụ chegharịkwara bịakwute
Onyenwe anyị. 25 Emesịa, ọ gara Antiọk obodo Tasọs ịchọ
Sọl. 26 Mgbe ọ chọpụtara ya, o duuru ya bịa n'Antiọk. Ihe ha
ka otu afọ, ka ha na-ezukọ n'ụlọ chọọchị na-akụziri ọtụtụ
igwe mmadụ ihe. Ọ bụ n'ime Antiọk ka e buru ụzọ kpọọ ndị
na-eso ụzọ ya ndị Kraịst. 27 N'oge ahụ, ndị amụma sitere na
Jerusalem bịaruru Antiọk. 28 Otu onye n'ime ha a na-akpọ
Agabọs biliri ọtọ buo amụma site n'ike Mmụọ Nsọ banyere
oke ụnwụ ga-abịakwasị ụwa niile. Amụma a mezukwara n'oge
Klọdịọs na-achị. 29 Ndị na-eso ụzọ ya kwekọrịtara ịtụkọta na
iziga onyinye dị iche iche nye ndị kwere ekwe nọ na Judịa.
Onye ọbụla nyekwara ihe dịka o nwere ike. 30 Ha mere nke a,
ha zigara ndị okenye ihe ha tụkọtara, site n'aka Banabas na
Sọl.

12 N'oge ahụ, eze Herọd jidere ụfọdụ ndị so na chọọchị
buru n'obi ịkpagbu ha. 2 O jiri mma agha gbuo Jemis
nwanne Jọn. 3 Mgbe ọ chọpụtara na omume ya tọrọ ndị Juu
ụtọ, ọ gara n'ihu jidekwa Pita. Nke a mere n'oge mmemme
Achịcha Ekoghị eko. 4 Mgbe o jidere ya, o tinyere ya n'ụlọ
mkpọrọ ebe o mere ka ndị agha chee ya nche, ndị agha anọ
n'otu oge, ndị agha anọ ọzọ n'oge nke ọzọ. Ebumnobi ya bụ
ịkpọpụta ya n'ihu ọha mmadụ kpee ya ikpe mgbe Mmemme
Ngabiga gasịrị. 5 Mgbe e debere Pita n'ụlọ mkpọrọ, nzukọ
esepụghị aka n'ikpe ekpere n'ihi ya nye Chineke. 6 Ma n'abalị
na-esota ụbọchị ahụ Herọd ga-akpụpụta ya, Pita nọ n'ụra
n'etiti ndị agha abụọ, e jiri eriri igwe kee ya n'ụkwụ n'aka,
ma ndị nche ọzọ nọkwa n'ọnụ ụzọ na-eche ya nche. 7 Na
mberede mmụọ ozi Onyenwe anyị bịara guzoro n'ebe ahụ, ìhè
nwukwara n'ime ụlọ mkpọrọ ahụ. Ọ kutụrụ Pita aka n'akụkụ
sị, "Ngwangwa, bilie ọtọ!" Eriri igwe ahụ dapụrụ n'aka ya. 8
Mmụọ ozi ahụ sịrị ya, "Yiri uwe gị na akpụkpọụkwụ gị." O
mere otu ahụ, Mmụọ ozi ahụ gwakwara ya, "Yirikwa akwa
mgbokwasị gị soro m." 9 Pita sooro ya n'azụ, o chere na ọ na-
ahụ ọhụ, ma ọ mataghị na ihe mmụọ ozi ahụ na-eme bụ ezie.
10 Ha gafere ndị nche nke mbụ na nke abụọ rute n'ọnụ ụzọ e
si abanye n'ime obodo, nke bụ ọnụ ụzọ igwe. Ọnụ ụzọ igwe
ahụ meghekwara n'onwe ya, ha esite na ya gafee. Mgbe ha
gara ije ruo ebe tere anya n'ama nke ọzọ, ngwangwa mmụọ
ozi ahụ hapụrụ ya. 11 Mgbe ahụ kwa ka Pita ghọtara ihe niile
mere. O kwuru, "Ugbu a, amatala m n'ezie, na Onyenwe anyị
ezitela mmụọ ozi ya, ka ọ bịa zọpụta m site n'aka eze Herọd
na ihe niile ndị Juu na-atụ anya ya. Ugbu a ọ napụtakwala m
site n'ọchịchọ ọjọọ niile nke ndị Juu." 12 Mgbe ọ ghọtara ihe
merenụ, ọ gawara n'ụlọ Meri nne Jọn onye a na-akpọkwa
Mak, ebe ọtụtụ mmadụ zukọtararị na-ekpe ekpere. 13 Mgbe
ọ kụrụ aka n'ọnụ ụzọ ama, otu odibo nwanyị aha ya bụ Roda
bịara ka o zaa ya. 14 Mgbe ọ nụrụ olu Pita, ọṅụ juru ya obi nke
mere na ọ gbaara ọsọ laghachi azụ n'emegheghị ụzọ. Ọ gara
tisaa, "Ọ bụ Pita nọ n'ọnụ ụzọ!" 15 Ha sịrị ya na ọ na-ekwu
okwu dịka onye uche ya na-ezughị oke. Mgbe ọ nọgidesịrị ike
na-ekwu otu ihe ahụ, ha sịrị, "Ọ ghaghị ị bụ mmụọ ozi ya."
16 Ma Pita nọgidere na-akụ aka n'ụzọ. Mgbe ha meghere ụzọ
hụ ya, ọ gbagwojuru ha anya. 17 O feere ha aka ka ha mechie
ọnụ. Ọ kọọrọ ha otu Onyenwe anyị si dupụta ya site n'ụlọ
mkpọrọ. Ọ gwara ha, "Meenụ ka Jemis na ụmụnna anyị niile
mata ihe ndị a." Ọ pụrụ gawa ebe ọzọ. 18 N'isi ụtụtụ echi ya,
oke ọgbaaghara dị n'etiti ndị agha, ebe ha na-eche ihe mere
Pita. 19 Mgbe Herọd chọgharịchara ya ma ọ chọtaghị ya, ọ
jụrụ ndị nche ahụ ajụjụ dị iche iche. N'ikpeazụ ọ nyere iwu
ka e gbuo ha. Emesịa ọ hapụrụ Judịa gaa Sizaria nọdụ n'ebe
ahụ. 20 N'oge ahụ Herọd na-eweso ndị Taịa na Saịdọn iwe, ha
zipụrụ ndị ozi ha izute ya. Ha buru ụzọ mee ka ha na Blastọs
bụrụ enyi, onye eze tụkwasịrị obi nke na-elekọtakwa ime
ụlọ ndina eze anya. Ha rịọrọ ya ka udo dịrị, n'ihi na a na-esi
n'obodo eze na-enwetara ha ihe oriri. 21 N'ụbọchị nzukọ
ahụ, Herọd gbokwasịrị uwe ndị eze ya nọkwasị n'ocheeze
ya. O weere oke olu dị iche gwa nzukọ ahụ niile okwu. 22
Igwe mmadụ ahụ nọ na-eti mkpu, "Nke a abụghị olu mmadụ,
ọ bụ olu chi!" 23 N'otu oge ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị
tiri ya ihe otiti dị egwu n'ihi na o nyeghị Chineke otuto ma
otu. Ikpuru ripịara ya ahụ, nke mere ka ọ nwụọ. 24 Ma okwu
Chineke gara n'ihu na-aba ụba na-agbasakwa. 25 Mgbe ha
rụchara ọrụ ha, Banabas na Sọl si Jerusalem lọghachi. Ha
kpọọrọ Jọn onye a na-akpọkwa Mak n'ije ha.

13 Ndị amụma na ndị nkuzi ụfọdụ nọkwa na nzukọ dị
n'Antiọk. Ụfọdụ n'ime ha bụ Banabas na Simiọn onye a
na-akpọ nwoke ojii, na Lusiọs onye Sirini, na Manaen (onye
azụlitekọrọ ya na eze Herọd), na Sọl. 2 Mgbe ha nọ na-
efe Onyenwe anyị ofufe na-ebukwa ọnụ, Mmụọ Nsọ sịrị,
"Kewapụtaranụ m Banabas na Sọl, n'ihi ọrụ ahụ nke m
kpọrọ ha." 3 Ya mere, mgbe ha busiri ọnụ kpekwa ekpere,

ha bikwasịrị ha aka n’isi zipụ ha. 4 Ebe Mmụọ Nsọ zipụrụ
ha, ha gbadara Selusia, sitekwa ebe ahụ gbadaa Saiprọs. 5
Mgbe ha bịaruru Salamis, ha banyere n’ụlọ nzukọ ndị Juu
kwusaa okwu Chineke. Jọn sokwa ha dịka onye na-ejere ha
ozi. 6 Mgbe ha gazuchara obodo niile ndị ahụ mmiri gbara
gburugburu ruo Pafọs, ha zutere otu onye mgbaasị, onye Juu
bụ onye amụma ụgha a na-akpọ Ba-Jisọs. 7 Ya na otu onye
ọchịchị obodo, aha ya bụ Sajiọs Pọlọs nọ. Ọ bụ nwoke nwere
ọgụgụisi n’ebe ọ dị ukwuu, ọ kpọrọ Banabas na Sọl ka ha
gwa ya okwu nke Chineke. 8 Ma onye mgbaasị ahụ, onye
aha ya bụkwa Elimas (n’ihi nke a bụ aha ya ma asụgharịa
ya) malitere igbochi ha site n’imegharị onyeisi ahụ anya
ka ọ ghara ịnabata okwukwe ahụ. 9 Ma Sọl, onye aha ya
bụkwa Pọl, onye jupụtara na Mmụọ Nsọ, legidere ya anya 10
sị, “Gị nwa ekwensu, jupụtara n’aghụghọ na n’ihe ọjọọ dị
iche iche. Gị onye iro nke ezi omume niile. Ọ bụ na i gaghị
akwụsị imerụ ụzọ niile ziri ezi nke Onyenwe anyị? 11 N’ihi ya
lee, iwe nke Onyenwe anyị ga-adakwasị gị. Ị ga-ekpụ ìsì nwa
oge, ị gaghị enwe ike hụ ìhè nke anyanwụ.” N’otu oge ahụ, ọ
hụkwaghị ụzọ ọzọ. Ọ malitere na-ebigharị aka, na-achọkwa
onye ga na-edugharị ya. 12 Mgbe onyeisi ahụ hụrụ ihe mere,
o kweere, n’ihi na o juru ya anya bụ ozizi nke okwu Onyenwe
anyị. 13 Pọl na ndị otu ya ji ụgbọ mmiri site na Pafọs garuo
Pega nke dị n’ala Pamfilia. N’ebe a ka Jọn hapụrụ ha laghachi
Jerusalem. 14 Site na Pega ha gara ruo Antiọk obodo nke dị
na Pisidia. N’ụbọchị izuike, ha banyere n’ụlọ nzukọ ndị Juu
nọdụ ala. 15 Mgbe a gụpụtasịrị site n’akwụkwọ iwu na nke
ndị amụma, ndịisi ụlọ ekpere ahụ zigara ya ozi, sị, “Ụmụnna
anyị, ọ bụrụ na unu nwere okwu ịgbaume nye anyị, biko
kwuonụ ya.” 16 Pọl guzoro ọtọ n’etiti ha feere ha aka ya, sị,
“Unu ndị Izrel na unu ụmụnna m ndị mba ọzọ na-atụ egwu
Chineke. Geenụ m ntị. 17 Chineke nke Izrel họpụtara nna nna
anyị ha mee ha mba dị ukwu n’oge ha nọ n’obodo Ijipt. O
ji ike aka ya dupụta ha site n’ala ahụ. 18 Ọ nagidere ha iri
afọ anọ n’ime ọzara. 19 O bibiri mba asaa dị ukwuu n’ime
ala Kenan n’ihi ha, nyekwa ndị ya obodo a ka ọ bụrụ nke
ha. 20 Nke a bụ ihe dị ka narị afọ anọ na iri afọ ise. “Mgbe
nke a gasịrị, o nyere ha ndị ikpe dị iche iche ruo oge Samuel
onye amụma. 21 Mgbe ahụ ha rịọrọ ka enye ha eze, Chineke
nyekwara ha Sọl, nwa Kish, onye si n’agbụrụ Benjamin pụta,
onye chịrị iri afọ anọ. 22 Mgbe o wepụsịrị ya, o mere Devid
ka ọ bụrụ eze ha. Ọ gbara ama banyere ya sị, ‘Achọtala m
Devid nwa Jesi, nwoke nke dị ka ọchịchọ obi m nke si dị. Ọ
bụkwa onye ga-eme ihe niile m chọrọ ka o mee.’ 23 “Jisọs
onye si n’ezinaụlọ Devid pụta ka Chineke wetaara Izrel Onye
nzọpụta ahụ bụ Jisọs, dịka o kwere nkwa izite. 24 Ma tupu
ọbịbịa ya, Jọn ekwusala nye ndị Izrel banyere baptizim nke
nchegharị. 25 N’oge Jọn na-arụsị ọrụ ya, ọ na-asị, ‘Onye ka
unu chere na m bụ? Abụkwaghị m onye ahụ. Mba! Abụghị
m ya. Ma otu onye ahụ na-abịa n’azụ m, onye m na-erughị
ịtọpụ eriri akpụkpọụkwụ ya.’ 26 “Ya mere, ụmụnna m, ndị si
n’agbụrụ Ebraham na ndị niile na-atụ egwu Chineke, ozi nke
nzọpụta a dịrị anyị niile. 27 Ndị bi na Jerusalem na ndị na-
achị ha amataghị ya, nke ha ji aghọta okwu ndị amụma nke a
na-agụpụtara ha kwa izu, bụ n’ụbọchị izuike. Ma ha mere
ka okwu ahụ mezuo, mgbe ha mara ya ikpe ọnwụ. 28 Ọ bụ
ezie na ha achọtaghị ihe kwesiri ọnwụ n’aka ya. Ma ha rịọrọ
Pailet ka o nye ike ka e gbuo ya. 29 Mgbe ha mezuru ihe
niile e dere banyere ya, ha budatara ya site n’elu obe, lie
ya. 30 Ma Chineke mere ka o si n’ọnwụ bilie. 31 Ndị niile
soro ya jegharịa site na Galili ruo Jerusalem hụkwara ya anya
ọtụtụ ụbọchị. Ndị a bụkwa ndị na-agba ama n’ihu ndị mmadụ
banyere ya. 32 “Anyị na-ezikwa unu oziọma a, nke nkwa ahụ
Chineke kwere ndị nna nna anyị ha. 33 O mezuola ha nye
anyị bụ ụmụ ha, site na-ime ka Jisọs site n’ọnwụ bilie, dịka e
dere ya n’akwụkwọ Abụ ọma, “‘Ị bụ ọkpara m, taa abụrụla
m nna gị.’ 34 Ma banyere ime ka o site n’ọnwụ bilie, ka ọ
ghara ịlaghachi n’ire ure ọzọ. Nke a bụ ihe o kwuru, “‘Aga m
emezuru gị nkwa nsọ ahụ niile m kwere Devid.’ 35 E dekwara
ya n’ebe ọzọ n’abụ ọma, “‘Ị gakwaghị ahapụ anụ ahụ nke
Onye gị dị nsọ ka ọ hụ ire ure.’ 36 “Mgbe Devid rụzuru ọrụ
Chineke chọrọ ka ọ rụọ n’ọgbọ ha, ọ nwụrụ, e likọọ ya na ndị
nna nna ya ha o rekwara ure. 37 Ma onye ahụ Chineke mere
ka o site n’ọnwụ bilite erekwaghị ure. 38 “Ya mere, ụmụnna
m, achọrọ m ka o doo unu anya na mgbaghara mmehie dịkwa
n’ime nwoke a, bụ Jisọs, anyị na-ekwusa nye unu. 39 A na-
esite na ya gụọ onye ọbụla kwere n’onye ezi omume ọ bụladị
site n’ihe ndị ahụ niile nke iwu Mosis na-apụghị ịgụ unu dị
ka ndị ezi omume. 40 Lezienụ anya ka ihe niile ndị amụma
kwuru ghara ịdakwasị unu. 41 “‘Lee, unu ndị na-akwa emo,
nọrọnụ na mgbagwoju anya ma lakwanụ n’iyi. N’ihi na agaje
m ime otu ihe n’ụbọchị unu nke unu na-agaghị ekwe na
o mere, ọ bụladị na mmadụ kọrọ unu maka ya.’” 42 Mgbe
Pọl na Banabas na-apụ, ndị mmadụ rịọrọ ha ka ha bịakwa
n’izu ụka ọzọ gwa ha okwu gbasara ihe ndị a. 43 Mgbe a
gbasara nzukọ ahụ, ọtụtụ ndị Juu na ndị mba ọzọ na-atụ
egwu Chineke sooro Pọl na Banabas, ndị gwara ha okwu,
rịọsiekwa ha ike ka ha nọgide n’amara Chineke. 44 N’ụbọchị
izuike ọzọ ahụ, ọtụtụ ndị bi n’obodo ahụ pụtara ịnụrụ okwu
Onyenwe anyị. 45 Mgbe ndị Juu hụrụ igwe mmadụ ndị a, obi
ha jupụtara n’ekworo, ha bidokwara ikwu okwu ọjọọ megide
okwu niile Pọl na-ekwu. 46 Ma Pọl na Banabas kwuru okwu
na-asọghị anya sị, “Ọ dị mkpa na anyị buuru ụzọ gwa unu
okwu nke Chineke, ma ebe ọ bụ na unu jụrụ ịnabata ya, na-
echekwa na unu ekwesighị inweta ndụ ebighị ebi, lee, anyị
ga-agakwuru ndị mba ọzọ. **(aiōnios g166)** 47 N’ihi na nke a bụ
ihe Onyenwe anyị nyere anyị n’iwu, “‘Emeela m ka unu bụrụ
ìhè nye ndị mba ọzọ, ka ị nwee ike weruo nzọpụta n’ebe niile
ụwa sọtụrụ.’” 48 Mgbe ndị mba ọzọ nụrụ ihe ndị a, obi tọrọ
ha ụtọ, ha sọpụkwara okwu nke Onyenwe anyị. Ya mere ndị
niile a họpụtara inweta ndụ ebighị ebi bụ ndị kwenyerenụ.
(aiōnios g166) 49 Ya mere okwu Onyenwe anyị gbasara ruo ebe
niile n’obodo ahụ. 50 Mgbe ahụ, ndị Juu kpaliri obi ọtụtụ
ụmụ nwanyị na-atụ egwu Chineke ndị ọnọdụ ha dị elu, na ndị
ikom ndị nke ndu obodo ahụ. Ha kpasuru mkpagbu megide
Pọl na Banabas si otu a, chụpụ ha site n’obodo ahụ. 51 Ha
tichapụrụ aja dị n’ụkwụ ha ka ọ bụrụ ihe ịdọ aka na ntị
mmegide ha. Ha hapụrụ obodo ahụ gaa Aikoniọm. 52 Ma ndị
na-eso ụzọ ya jupụtakwara n’ọṅụ na n’ike nke Mmụọ Nsọ.

14 N’obodo Aikoniọm, Pọl na Banabas banyekwara n’ụlọ
nzukọ ndị Juu, kwuo okwu n’ụzọ pụrụ iche nke mere
n’ọtụtụ mmadụ, ndị Juu na ndị mba ọzọ kwenyekwara. 2 Ndị
Juu, ndị na-anabataghị okwu ahụ, kpaliri ndị mba ọzọ mee
ka mkpụrụobi ha jọọ njọ megide ụmụnna. 3 Otu ọ dị, ha
nọgidere n’ebe ahụ ogologo oge, na-ekwusakwa okwu nke
Onyenwe anyị na-atụghị egwu ọbụla. Onye nke gosikwara
na ọ bụ okwu amara ya ka ha na-ekwu site n’inye ha ike
ịrụ ọrụ ịrịbama na ọrụ ebube dị iche iche. 4 Ma ndị obodo

ahụ kewara abụọ, ụfọdụ n'ime ha dịnyere ndị Juu. Ụfọdụ
dịnyekwara ndị ozi. 5 Mgbe ndị mba ọzọ, na ndị Juu, ha na
ndị ndu ha, gbara izu ime ha ihe ihere, tụọkwa ha nkume. 6
Ndị ozi ahụ matara nzube ha site n'ebe ahụ gbapụ ọsọ gbaruo
n'akụkụ Laikonia, gbaba n'ime obodo Listra na Debi na obodo
nta ndị ọzọ ndị dị n'akụkụ ebe ahụ. 7 N'ebe ahụ, ha gara n'ihu
na-ekwusakwa oziọma ahụ. 8 N'obodo Listra, o nwere otu
nwoke dara ngwụrọ site n'oge a mụrụ ya. Nwoke a ejibeghị
ụkwụ ya abụọ gaa ije mgbe ọbụla. 9 O gere ntị mgbe Pọl na-
ekwu okwu. Onye legidere ya anya hụ na ọ nwere okwukwe
nke a ga-eji mee ka a gwọọ ya, 10 were oke olu sị, "Guzoro
n'ụkwụ gị abụọ." Nwoke ahụ wuliri elu malite ịga ije. 11 Mgbe
igwe mmadụ ahụ hụrụ ihe Pọl mere, ha tiri mkpu n'asụsụ
Laikonia sị, "Ndị a bụ chi bịakwutere anyị n'ụdịdị mmadụ."
12 Banabas ka ha kpọrọ Zeus ma kpọkwa Pọl Hamis n'ihi na
ọ bụ ya bụ onye ọka okwu. 13 Onye nchụaja Zeus, nke ụlọ
arụsị ya dị nso n'ihu obodo, kpụtara oke ehi wetakwa okoko
osisi dị iche iche. Ya na igwe mmadụ ahụ chọrọ ịchụ aja nye
ha n'ọnụ ụzọ ama ha. 14 Mgbe ndị ozi ahụ, Banabas na Pọl
nụrụ ihe ndị a, ha dọwara uwe ha, gbara ọsọ jekwuru igwe
mmadụ ahụ na-eti mkpu, 15 na-asị, "Ndị ikom, gịnị ka unu
na-achọ ime? Lee, anyị bụkwa mmadụ dị ka unu. Ọ bụ oziọma
ka anyị wetaara unu. Anyị chọrọ ka unu site n'ịsọpụrụ ihe
ndị a na-abaghị uru, bịakwute Chineke dị ndụ. Onye kere
eluigwe na ụwa, na oke osimiri na ihe niile dị n'ime ha. 16
N'oge gara aga, ọ hapụrụ mba niile ka ha na-eme ihe masịrị
ha. 17 N'agbanyeghị nke a ọ hapụghị ị debere onwe ya ihe
ndị ga-agbara ya akaebe, site n'ọrụ ọma ya niile. Dị ka inye
unu mmiri ozuzo site n'eluigwe, na mkpụrụ nke ala n'oge
ha. Ọ na-enyekwa unu nri na-emekwa ka obi na-atọ unu
ụtọ." 18 N'agbanyeghị okwu ndị a, ọ rara ha ahụ igbochi igwe
mmadụ ahụ ịchụrụ ha aja. 19 Ma ndị Juu sitere n'Antiọk na
Aikoniọm bịara kpalie obi igwe mmadụ ahụ. N'ihi ya, ha tụrụ
Pọl nkume, dọkpụrụ ya pụọ n'obodo, chee na ọ nwụọla. 20
Ma mgbe ndị na-eso ụzọ bịara gbaa ya gburugburu, o bilitere,
laghachikwa n'ime obodo ahụ. Ma n'echi ya, ya na Banabas
sooro gaa Debi. 21 Ha zisasịrị oziọma n'ime obodo ahụ, nke
mere ka ọtụtụ mmadụ bụrụ ndị na-eso ụzọ ya. Ha lọghachiri
n'obodo Listra site ya gaa Aikoniọm na Antiọk. 22 N'ebe ahụ
ha gbara ndị na-eso ụzọ ume kasịekwa ha obi sị ha jidesie
okwukwe ahụ ike. Ha sịrị, "Anyị ga-agabiga ọtụtụ mkpagbu
dị iche iche tupu anyị abaa n'alaeze Chineke." 23 Mgbe ha
họpụtachara ndị okenye n'ime nzukọ niile. Ha sitere n'obubu
ọnụ na ekpere tinye ha n'aka Onyenwe anyị, bụ onye ha
kwenyere na ya. 24 Ha sitere n'akụkụ Pisidia garuo Pamfilia.
25 Mgbe ha zisachara oziọma n'obodo Pega, ha gbadara gaa
Atalia. 26 Site n'ebe ahụ, ha sooro ụgbọ mmiri jeruo Antiọk
bụ ebe a nọ nyefee ha n'amara Chineke n'ihi ọrụ ndị a ha
rụzuru. 27 Mgbe ha bịaruru, ha kpọkọtara nzukọ kọwara ha
ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee, na otu o siri meghe
ọnụ ụzọ nke okwukwe nye ndị mba ọzọ. 28 Ha na ndị na-eso
ụzọ nọgidere n'ebe ahụ ruo oge dị anya.

15 Ụfọdụ ndị ikom sitere Judịa bịa malitere izi ụmụnna
ozi, "Ọ bụrụ na e bighị unu ugwu dịka Mosis nyere
n'iwu, a pụghị ịzọpụta unu." 2 Ha na Pọl na Banabas rụrịtara
ụka nke ukwuu. N'ihi nke a, ha kpebiri ka Pọl na Banabas, na
ụfọdụ ndịisi ndị ọzọ soro gaa Jerusalem hụ ndị ozi na ndị
okenye nke nzukọ maka okwu a. 3 Nzukọ ahụ zipụrụ ha
n'ụzọ ha, mgbe ha sitere Fonisia na Sameria na-agafe, ha
kọrọ otu ndị mba ọzọ siri chegharịa. Nke a wetara ndị niile
kwere ekwe oke ọṅụ dị ukwuu. 4 Mgbe ha bịaruru Jerusalem,
nzukọ, ndị ozi na ndị okenye nabatara ha, ha kọkwara ha ihe
niile Chineke sitere n'aka ha mee. 5 Ma ụfọdụ ndị kwere
ekwe si n'otu ndị Farisii biliri na-ekwu sị, "Na ọ dị mkpa ka e
bie ha ugwu ma gwakwa ha ka ha dobe iwu Mosis." 6 Mgbe
ahụ, ndị ozi na ndị okenye zukọtara itule okwu a. 7 Mgbe ha
nọ tulegide okwu ahụ ruo oge dị anya, Pita guzoro ọtọ sị
ha, "Ụmụnna m, unu niile maara na site na mbụ Chineke
họpụtara m site n'etiti unu, ka m zisaa oziọma ahụ nye ndị
mba ọzọ ka ha nụrụ, ma kwerekwa. 8 Chineke a, onye maara
obi mmadụ niile gbaara ha akaebe site n'inye ha onyinye
Mmụọ Nsọ dịka anyị si nata ya na mbụ. 9 O gosighị na o
nwere ihe dị iche n'etiti anyị na ha. N'ihi na o mere ka obi ha
dị ọcha site n'okwukwe. 10 Ugbu a, gịnị mere unu ji anwa
Chineke ọnwụnwa site na-itinye n'olu ndị na-eso ụzọ ya ibu
arọ nke anyị maọbụ nna nna anyị ha na-enweghị ike ịdọkpụ?
11 Mba, anyị kwenyere na ọ bụ site n'amara nke Onyenwe
anyị Jisọs ka a ga-eji zọpụta anyị, dịka a ga-esi zọpụtakwa ha."
12 Mmadụ niile nọdụrụ nwayọọ, ha bidoro ige ntị n'akụkọ
Banabas na Pọl na-akọrọ ha banyere ihe ịrịbama niile na ọrụ
ebube niile Chineke jiri ha rụọ n'etiti ndị mba ọzọ. 13 Mgbe
ha kwusiri okwu ndị a, Jemis sịrị, "Ụmụnna m geenụ ntị. 14
Saimọn akọọlara anyị otu Chineke si buru ụzọ lekọta ndị
mba ọzọ site na isite n'etiti ha họpụtara onwe ya ndị ga-
ekwere na aha ya. 15 Nke a na okwu ndị amụma dakọtara,
dịka e dere ya, 16 "'Mgbe nke a gasịrị, aga m alọghachi, aga
m ewughachikwa ụlọ ikwu Devid nke dara ada. Ebe ya niile
dakpọsịrị adakpọsị ka m ga-ewugharịkwa, aga m emekwa
ka ọ guzozie, 17 ka ndị fọdụrụ n'etiti mmadụ nwe ike chọọ
Onyenwe anyị, ọ bụladị ndị mba ọzọ niile ndị a kpọkwasịrị
aha m, ka Onyenwe anyị kwuru, onye na-emekwa ihe ndị
a.' 18 Nke a amaara site na mgbe ochie. **(aiōn g165)** 19 "N'ihi
nke a, mkpebi ikpe m bụ nke a, ka anyị ghara isogbu ndị
mba ọzọ lọghachikwutere Chineke, 20 kama o kwesiri ka
anyị degara ha akwụkwọ gwa ha sị ha hapụ iri nri ọbụla e ji
chụọrọ arụsị aja. Ka ha wezugakwa onwe ha site na mmehie
ịkwa iko, ya na iri anụ a nyagburu anyagbu, maọbụ ọbara. 21
Site na mbụ, Mosis nwere ndị na-ekwusa iwu n'obodo niile. A
na-agụkwa ya n'ụlọ nzukọ n'ụbọchị izuike niile." 22 Mgbe
ahụ, ndị ozi na ndị okenye, ha na nzukọ niile, kpebiri ka a
họpụta ndị ikom a ga-eziga Antiọk ha na Pọl na Banabas. Ha
họpụtara Judas onye a na-akpọkwa Basabas, na Saịlas, ndị
ndu so n'etiti ụmụnna. 23 Ha nyekwara ha n'akwụkwọ ozi dị
otu a, Akwụkwọ a sitere n'aka ndị ozi, na ndị okenye ndị bụ
ụmụnna unu. A na-edetara ya unu ndị sitere na mba ọzọ
kwere bụ ndị nọ n'Antiọk, Siria na Silisia. Ekele. 24 E mere ka
anyị mata na ụfọdụ ndị otu anyị ebuterela unu nsogbu na
ọgbaaghara, mee ka obi lọọ unu mmiri, na-emebi mkpụrụobi
unu. Ma n'ezie, ha anataghị ike n'aka anyị ime nke a. 25 N'ihi
nke a, anyị zukọrọ, sitekwa n'otu obi kpebie ịhọpụta ụfọdụ
ndị ikom na izitere unu ha, ha na ndị anyị hụrụ n'anya, bụ Pọl
na Banabas, 26 ndị ikom werela ndụ ha tụnye n'aha Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst. 27 Ya mere, anyị na-ezite Judas na Saịlas ndị
ga-akọwara unu n'ihu n'ihu, ihe anyị dere n'akwụkwọ a. 28
N'ihi na ọ bụ ihe ziri ezi n'anya Mmụọ Nsọ na n'anya anyị
kwa, na o kwesighị ka anyị bokwasị unu ibu arọ karịa ihe ndị
a dị mkpa. 29 Ma o kwesiri ka unu hapụ iri ihe ọbụla e jiri

chụọ aja nye arụsị, ya na iri anụ ọbụla a nyagburu anyagbu,
maọbụ ọbara. Kewapụkwanụ onwe unu site n'ịkwa iko. Ọ
bụrụ na unu eme ihe ndị a, unu mere nke ọma. Nọọnụ nke
ọma. 30 Ya mere, e zipụrụ ha, ha jeruokwa Antiọk. Mgbe ha
kpọkọrọ nzukọ ahụ, ha nyere ha akwụkwọ ozi ahụ. 31 Mgbe
ndị otu ọgbakọ ahụ gụsịrị ya, ha ṅụrịrị ọṅụ nke ukwuu n'ihi
agbamume ha natara. 32 Judas na Saịlas, ndị ha onwe ha bụ
ndị amụma, kwuru ọtụtụ okwu, iji gbaa ha ume na ime ka
okwukwe ndị kwere ekwe guzosie ike. 33 Mgbe ha nọnyesịrị
ha nwa oge nta, ndị kwere ekwe ji ngọzị nke udo zilaga ha
ka ha laghachikwuru ndị zitere ha. 34 Ma ọ masịrị Saịlas
ịnọtukwu n'ebe ahụ. 35 Pọl na Banabas nọgidere n'Antiọk,
ebe ha na ndị ọzọ kuziri ihe ma kwusakwa okwu Onyenwe
anyị. 36 Mgbe ụbọchị ole na ole gasịrị, Pọl gwara Banabas,
"Ka anyị gaghachi n'obodo niile anyị kwusara okwu Onyenwe
anyị n'otu n'otu, mata ka ndị kwere ekwe si agbalị n'ebe
ahụ." 37 Banabas chọrọ ka ha na Jọn onye a na-akpọ Mak
soro gaa. 38 Ma Pọl echeghị na o ziri ezi iduru ya n'ihi na ọ
hapụrụ ha na Pamfilia. O sokwaghị ha jezuo ozi ha. 39 Ịrụ ụka
dapụtara n'etiti ha siri ike nke mere na ha kewara. Banabas
kpọrọ Jọn Mak banye n'ụgbọ gawa Saiprọs. 40 Ma Pọl họọrọ
Saịlas, kpọrọ ya gawa njem, mgbe ụmụnna kpesịrị ha ekpere
raara ha nye n'amara Onyenwe anyị. 41 O jegharịrị n'ime
obodo Siria na Silisia na-agba nzukọ nọ n'ebe ahụ ume.

16 Pọl bịaruru Debi na Listra, ebe otu onye na-eso ụzọ
Jisọs a na-akpọ Timoti bi. Nne ya bụ onye Juu bụrụkwa
onye kwere ekwe, ma nna ya bụ onye Griik. 2 Ụmụnna ndị
bi na Listra na Aikoniọm gbara ezi ama banyere ya. 3 Pọl
chọrọ ka Timoti soro ya n'ije ya. Ma n'ihi ndị Juu bi n'akụkụ
ebe ahụ, o biri ya ugwu n'ihi na mmadụ niile maara na nna
ya bụ onye Griik. 4 Dịka ha na-eme njem site n'obodo ruo
n'obodo, ha na-akọwara ha ihe banyere mkpebi ndị ozi na
ndị okenye kpebiri na Jerusalem ka ha nwe ike idebe ha. 5
Ihe ndị a niile mere ka nzukọ sie ike n'okwukwe ma baakwa
ụba n'ọnụọgụgụ kwa ụbọchị. 6 Ha gara mpaghara Frigia
na Galeshịa. Ma Mmụọ Nsọ ekweghị ka ha kwusaa oziọma
n'akụkụ Eshịa n'oge ahụ. 7 Mgbe ha ruru n'akụkụ obodo
Misia, ha chere ihu ịbanye n'akụkụ obodo Bitinia. Ma Mmụọ
Nsọ nke Jisọs akwagideghị ka ha gaa. 8 Ka ha si n'akụkụ Misia
gafee, ha batara Troas. 9 N'abalị ahụ, Pọl hụrụ ọhụ ebe ọ
hụrụ otu nwoke onye Masidonia ka o guzo na-arịọ ya sị,
"Bịa na Masidonia nyere anyị aka." 10 Mgbe ọ hụchara nke
a, anyị jikeere ngwangwa ịga Masidonia ebe anyị mara na
Chineke akpọọla anyị ịgbasara ha oziọma. 11 Anyị banyere
ụgbọ mmiri na Troas sị ya gafee Samotres. N'echi ya, anyị
bịaruru Niapolis. 12 Site n'ebe ahụ anyị jeruru Filipai nke
bụ isi obodo dị n'akụkụ mpaghara Masidonia bụrụkwa otu
akụkụ n'ebe ndị Rom na-achị. Anyị nọdụrụ n'ime obodo a
ọtụtụ ụbọchị. 13 N'ụbọchị izuike, anyị sitere n'obodo ahụ gaa
n'akụkụ osimiri ebe anyị chọpụtara na ụlọ ekpere dị. N'ebe a
ka anyị nọ gwa ụmụ nwanyị ndị gbakọrọnụ okwu. 14 Aha
otu n'ime ndị inyom nụrụ okwu anyị bụ Lidia, onye obodo
Tiatira, onye na-azụ ahịa akwa e sijiri odo odo. Ọ bụkwa
nwanyị na-asọpụrụ Chineke. Onyenwe anyị meghere obi ya,
ige ntị n'ihe Pọl na-ekwu. 15 Ka e mesịrị ya na ezinaụlọ ya
baptizim, ọ rịọrọ anyị na-asị, "Ọ bụrụ n'ezie na unu gụrụ m
dịka onye kwesiri ntụkwasị obi nye Onyenwe anyị, batanụ
n'ụlọ m nọrọ." Mgbe ọ kwagidesịrị anyị ike, anyị sooro ya.
16 Otu ụbọchị, mgbe anyị na-aga n'ụlọ ekpere, anyị zutere
otu nwaagbọghọ bụ ohu, onye nwere mmụọ ịgba afa. Ọ
na-ewetara ndị nwe ya ezigbo ego site n'ịgba afa. 17 Ma o
sogidere anyị na Pọl ebe ọbụla anyị na-aga, na-eti mkpu na-
asị, "Ndị a bụ ndị ohu Chineke Onye kachasị ihe niile elu.
Ha bịara ikwupụtara unu ihe banyere ụzọ nzọpụta." 18 O
mere nke a ọtụtụ ụbọchị. Ma site n'oke iwe, Pọl baara mmụọ
ọjọọ ahụ bi n'ime ya mba sị, "Eji m aha Jisọs Kraịst na-enye
gị iwu sị gị site n'ime ya pụta!" Otu mgbe ahụ o siri n'ime
ya pụta. 19 Mgbe ndị nwe ya hụrụ n'olileanya ha iji inweta
ego akwụsịla, ha jidere Pọl na Saịlas dọkpụrụ ha jekwuru
ndịisi obodo n'ọma ahịa. 20 Mgbe ha dutara ha n'ihu ndị
na-ekpe ikpe ha sịrị, "Ndị ikom a bụ ndị Juu ma ha etinyela
ọgbaaghara n'obodo anyị, 21 site n'ikuzi omenaala megidere
iwu anyị, nke anyị bụ ndị Rom na-enweghị ike ịnabata maọbụ
mee." 22 Igwe mmadụ sonyere imegide ha. Ndị ikpe nyere
iwu ka a dọwaa uwe, pịakwa ha ihe. 23 Mgbe ha pịachara ha
ihe nke ọma, a tụnyere ha n'ime ụlọ mkpọrọ, nyekwa onye
nche iwu ka o chee ha nke ọma. 24 N'ihi nke a, o tinyere ha
n'ime ime ụlọ mkpọrọ, ebe o jiri ọtọsị kegide ha n'ụkwụ. 25
N'etiti abalị, mgbe Pọl na Saịlas na-ekpe ekpere na-abụkwa
abụ ito Chineke, ndị niile nọ n'ụlọ mkpọrọ ahụ na-ege ha
ntị. 26 Na mberede, oke ala ọma jijiji bidoro, nke mere ka
ntọala ụlọ mkpọrọ ahụ maa jijiji. Ngwangwa, ọnụ ụzọ ya niile
meghere, ụdọ igwe niile e jiri kee ndị mkpọrọ tọpụkwara. 27
Mgbe onyeisi nche ụlọ mkpọrọ tetara n'ụra ma hụ na ọnụ
ụzọ niile ghere oghe. N'ihi ya, o chere na ndị mkpọrọ niile
agbapụla. Ya mere, ọ mịpụtara mma agha ya chọọ igbu onwe
ya. 28 Ma Pọl tiri mkpu n'oke olu, sị, "Emerula onwe gị ahụ.
Anyị niile nọ n'ebe a!" 29 Onyeisi nche ahụ kpọrọ ka eweta
ọkụ, ọ gbabara n'ime, daa n'ụkwụ Pọl na Saịlas na-ama jijiji.
30 Ọ kpọpụtara ha n'ezi sị, "Ndị nwe m, gịnị ka m ga-eme ka a
zọpụta m?" 31 Ha sịrị, "Kwere n'Onyenwe anyị Jisọs, a ga-
azọpụta gị na ezinaụlọ gị niile." 32 Mgbe ahụ, ha gwara ya na
ndị niile nọ n'ezinaụlọ ya okwu nke Onyenwe anyị. 33 N'otu
elekere ahụ, n'abalị ahụ, ọ sachara ọnya ha. N'atụfughị oge,
ha mere ya na ezinaụlọ ya baptizim. 34 Ọ kpọbatara ha n'ụlọ
ya, nye ha ihe oriri. Ya onwe ya na ezinaụlọ ya ṅụrịrị ọṅụ
n'ihi na o kwerela na Chineke. 35 N'echi ya, ndị ikpe ahụ
zitere ndị uweojii sị, "Hapụnụ ụmụ nwoke ahụ ka ha laa." 36
Onyeisi ụlọ mkpọrọ ahụ gwara Pọl, sị, "na ndị ikpe zitere
ozi sị ha laa. Ugbu a pụtanụ. Unu laanụ n'udo." 37 Ma Pọl
sịrị ha, "Ha tiri anyị ihe n'ihu mmadụ niile na-ebughị ụzọ
kpee anyị ikpe. Emesịa ha tinyere anyị n'ụlọ mkpọrọ. Anyị bụ
diala n'obodo Rom! Olee otu ha ga-esi zipụ anyị na nzuzo. O
kwesiri ka ha bịa n'onwe ha kpọpụta anyị." 38 Ndị uweojii
ahụ gara gwa ndị ikpe ahụ ihe ha kwuru. Mgbe ha nụrụ na ha
bụ diala na Rom, ha tụrụ egwu nke ukwuu. 39 Ha bịakwutere
ha rịọsie ha arịrịọ ike. Ha kpọpụtakwara ha, rịọ ha ka ha
hapụ obodo ahụ. 40 Mgbe ha sitere n'ụlọ mkpọrọ pụta, ha
gara n'ụlọ Lidia. N'ebe ahụ ka ha zutere ụmụnna, gwa ha
okwu mgbamume, emesịa ha si n'obodo ahụ pụọ.

17 Mgbe ha gafechara obodo Amfipolis na Apolonia, ha
bịaruru obodo Tesalonaịka, ebe ụlọ nzukọ ndị Juu dị. 2
Pọl bakwuuru ha, dịka ọ na-eme oge niile. Ọ nọnyere ha izu
ụka atọ, ya na ha na-atụgharị uche n'Akwụkwọ Nsọ, 3 na-
akọwara ha na-edokwa ha anya na ọ dị mkpa na Kraịst ga-
ahụ ahụhụ, ma sitekwa n'ọnwụ bilie. Ọ sịrị, "Jisọs a, nke m

na-ekwusara unu bụ Kraịst ahụ.” 4 Ụfọdụ n’ime ndị Juu ahụ
ka e mere ka ha kwere ma sonyere Pọl na Saịlas, otu aka ahụ,
igwe mmadụ ndị na-atụ egwu Chineke n’etiti ndị Griik na
ụmụ nwanyị ụfọdụ a maara aha ha. 5 Ma ndị Juu jupụtara
n’ekworo, n’ihi ya, ha kpaliri obi ụfọdụ mmadụ efu n’etiti
ha n’ọma ahịa. Ndị a malitekwara ọgbaaghara n’ụzọ dị iche
n’ime obodo. Ha tikasịrị ụlọ Jesin, n’ihi na ha chọrọ ịdọpụta
ha nyefee ha n’aka ọha mmadụ. 6 Ma mgbe ha na-achọtaghị
ha n’ebe ahụ, ha dọpụtara Jesin na ụmụnna anyị ụfọdụ, duru
ha jekwuru ndị ikpe nke obodo ahụ, na-eti mkpu, “Ndị a
kpuru ụwa ihu n’ala abịala inye obodo ukwu anyị nsogbu. 7
Ma Jesin nabatara ha n’ụlọ ya. Ha na-emebi iwu Siza n’ihi na
ha na-asịkwa na ọ dị eze ọzọ dị nke a na-akpọ Jisọs.” 8 Okwu
dị otu a wetara obi ịlọ mmiri n’etiti ndị ikpe na mmadụ niile.
9 Ha hapụrụ Jesin na ndị ọzọ, naanị mgbe ndị akaebe bịara
kwụọ ụgwọ e jiri gbapụta ha. 10 Ma n’abalị ahụ, ndị kwere
ekwe mere ngwangwa zipụ Pọl na Saịlas ka ha gaa obodo
Beria. Ma mgbe ha ruru n’ebe ahụ, ha banyere n’ụlọ nzukọ
ndị Juu. 11 Ma ndị bi na Beria jiri obi ghere oghe nabata
okwu a karịa ndị bi na Tesalonaịka. N’ihi na ha ji ịnụ ọkụ
n’obi nara okwu ahụ, na-enyocha Akwụkwọ Nsọ kwa ụbọchị,
ka ha mara ma ihe ha na-ekwu ọ bụ eziokwu. Ha mere nke a
ụbọchị niile. 12 Ọtụtụ n’ime ha kweere, ụfọdụ ụmụ nwanyị
na ụmụ nwoke ndị Griik a maara aha ha chegharịkwara. 13
Ma mgbe ndị Juu bi na Tesalonaịka nụrụ na Pọl na-ekwusa
oziọma Chineke na obodo Beria, ụfọdụ ha gara n’ebe ahụ na-
akpali igwe ndị mmadụ n’ihi iwebata ọgbaaghara. 14 Ndị
kwere ekwe mere ngwangwa zipụ Pọl ka ọ gaa n’akụkụ oke
osimiri dị n’ebe ahụ. Ma ha hapụrụ Saịlas na Timoti ka ha na
ha nọdụ. 15 Ma ndị dupuru Pọl sooro ya ruo obodo Atens. Ha
lawara, hapụrụ Saịlas na Timoti ozi ka ha bịakwute ya na-
atụfughị oge. 16 Mgbe Pọl nọ na-echere ha n’Atens, o wutere
mmụọ ya nke ukwuu n’ihi arụsị niile ọ hụrụ, nke jupụtara
n’obodo ahụ. 17 N’ihi nke a, ya na ndị Juu na ndị na-atụ egwu
Chineke, na-anọgide n’ụlọ nzukọ na-arụrịta ụka. Kwa ụbọchị,
ọ na-apụkwa n’ọma ahịa na-agwa ndị niile o zutere okwu. 18
Ya na ụfọdụ ndị Epikuri na ndị Stoịk bụ ndị ọkachamara na-
arụrịta ụka. Ndị ụfọdụ na-asị, “gịnị ka onye ekwurekwu a ga-
ekwu?” Ndị ọzọ sịrị, “ọ dịka onye na-ekwusa ụmụ mmụọ
ndị ala ọzọ.” Ha kwuru nke a n’ihi na ọ na-ekwusa oziọma
banyere Jisọs na mbilite n’ọnwụ ya. 19 Ha kpọbatara ya n’ebe
ha zukọrọ, ebe a na-akpọ Areopagọs, ebe ha nọ sị ya, “Anyị
enwere ike ịmata ihe banyere ozizi ọhụrụ gị a? 20 Ị na-ekwu
ihe ndị na-agbagwoju anyị anya. Anyị chọrọ ịmata ihe ndị
a nke ọma.” 21 (Ndị Atens niile na ndị ala ọzọ bi n’obodo
ahụ, enweghị ohere ime ihe ọbụla, ọ gwụchaala ọrụ ikwu
na ịnụ banyere ihe dị ọhụrụ.) 22 Mgbe ahụ Pọl guzoro na
nzukọ Areopagọs sị, “Unu ndị Atens, ahụla m na ọ na-anụ
unu ọkụ n’obi ịsọpụrụ mmụọ nke unu na-efe ofufe. 23 N’ihi
na mgbe m na-ejegharị n’obodo unu, ahụrụ m ụlọ chi dị iche
iche, ahụrụ m otu ebe ịchụ aja nke e dekwasịrị n’elu ya: Ihe e
nyere chi nke amaghị ama. Ya mere, ihe ahụ unu na-efe ofufe
n’amaghị ama nke a ka m na-ekwusara unu. 24 “Chineke
onye kere ụwa na ihe niile dị n’ime ya. Ebe ọ bụ onye nwe
eluigwe na ụwa, ọ dịghị ebikwa n’ụlọnsọ e jiri aka wuo. 25
Otu aka ahụ, ọ dịghị anara ije ozi site n’aka mmadụ, dịka a
ga-asị na o nwere ihe kọrọ ya. Ya onwe ya na-enye ndụ na
ume na ihe niile. Ọ na-egbokwa mkpa niile. 26 O sitere n’aka
otu onye, bụ mmadụ mbụ ahụ, kee agbụrụ niile nke mmadụ
n’otu n’otu, ka ha biri n’elu ụwa dum. O jiri aka ya kewachaa
oge ọgbọ ọbụla ga-anọ na oke niile nke ebe obibi ha. 27 Ma
nzube ya banyere ihe niile bụ ka onye ọbụla chọsie Chineke
ike. Eleghị anya, mmadụ nwere ike lezie ụzọ ya anya, si otu a
chọta ya. Ọ nọkwaghị mmadụ ọbụla n’ebe dị anya. 28 ‘N’ihi
n’ime ya ka anyị na-ebi, anyị na-ejegharịkwa n’ime ya na-
adịkwa ndụ.’ Dịka ụfọdụ n’ime unu ndị ode abụ na-ekwu sị,
‘Anyị onwe anyị bụ ụmụ ya.’ 29 “Ebe anyị bụ ndị Chineke
mụrụ, o kwesighị ka anyị na-eche na ihe akpọrọ Chineke yiri
ọlaọcha maọbụ ọlaedo, maọbụ nkume, ihe apịrị apị site na
ǹka na ihe dị n’obi mmadụ. 30 Ma Chineke lefuru enweghị
nghọta nke mmadụ anya banyere ihe ndị a niile n’oge gara
aga. Ma ugbu a, ọ chọrọ ka mmadụ niile chegharịa. 31 N’ihi
na o debela otu ụbọchị mgbe ọ ga-ekpe ụwa niile ikpe n’ụzọ
ezi omume, site n’aka otu nwoke ọ họpụtara. O mekwara ka
nke a guzosie ike, mgbe o mere ka onye ahụ sị n’ọnwụ bilie.”
32 Mgbe ha nụrụ ihe banyere mbilite n’ọnwụ nke ndị nwụrụ
anwụ, ha chịrị ya ọchị. Ma ụfọdụ n’ime ha sịrị, “N’oge ọzọ
anyị ga-achọ ịnụ okwu ndị a.” 33 N’oge a, Pọl hapụrụ ha. 34
Mmadụ ole na ole sooro ya, bụrụkwa ndị kwere ekwe. Otu
onye n’ime ha bụ Dionisiọs onye Areopagọs. Onye ọzọ bụ
nwanyị a na-akpọ Damaris na ndị ọzọkwa.

18 Ka nke a mechara, Pọl hapụrụ Atens gaa Kọrint. 2 N’ebe
ahụ o zutere otu onye Juu a mụrụ n’obodo Pọntọs, onye
a na-akpọ Akwila. Ya na nwunye ya Prisila sitere Itali Klọdiọs
nyere iwu ka a chụpụ ndị Juu site n’obodo Rom. Pọl gara
hụ ha, 3 n’ihi na ha na-arụ otu ọrụ, o binyere ha, sokwara
ha rụkọọ ọrụ n’ihi na ha bụ ndị na-akpa akwa e ji ama ụlọ
ikwu. 4 Ụbọchị izuike niile, ọ na-arụ ụka n’ụlọ nzukọ ha
na-agbalị ime ka ndị Juu na ndị Griik kwere. 5 Mgbe Saịlas
na Timoti sitere na Masidonia bịa, Pọl tinyere oge ya niile
ikwusa okwu na ịkọwara ndị Juu na Jisọs bụ Kraịst ahụ. 6
Mgbe ọbụla ha megidere ya ma kparịa ya, ọ na-efecha uwe
ya, sị ha, “Ọbara unu dị unu n’isi, aka m dị ọcha. Malite
ugbu a, aga m agakwuru ndị mba ọzọ.” 7 O siri n’ebe ahụ
pụọ, gaa n’ụlọ otu nwoke a na-akpọ Taịtọs Jọstus, onye na-
asọpụrụ na-efekwa Chineke ofufe. Ụlọ ya dị nso n’ụlọ nzukọ
ndị Juu. 8 Krispọs onyeisi n’ụlọ nzukọ ahụ na ezinaụlọ ya
niile kweere n’Onyenwe anyị. Ọtụtụ ndị ọzọ bi na Kọrint
nụrụ okwu ahụ, kwere, e mee ha baptizim. 9 Onyenwe anyị
gwara Pọl n’ọhụ n’otu abalị sị, “Atụla egwu, kwusie okwu ike,
emechikwala ọnụ gị. 10 N’ihi na anọnyeere m gị. Ọ dịkwaghị
onye ọbụla pụrụ imerụ gị ahụ. Enwekwara m ọtụtụ mmadụ
n’ime obodo a.” 11 Ọ nọgidere ebe ahụ otu afọ na ọkara. Ọ
na-ezikwa ndị mmadụ okwu Chineke. 12 Mgbe Galio malitere
ịchị achị n’obodo Akaịa, ndị Juu bidoro omume ọjọọ megide
Pọl. N’ikpeazụ, ha dupụtara ya, gaa n’ụlọikpe. 13 Ha sịrị,
“Nwoke a na-amanye ndị mmadụ ka ha na-ekpere Chineke
n’ụzọ megidere iwu.” 14 Ma mgbe Pọl chọrọ ikwu okwu,
Galio sịrị ndị Juu ahụ, “Agaara m enwe ndidi gee unu ntị ma
ọ bụrụ na okwu a gbasara mmejọ mmadụ mejọrọ ibe ya,
maọbụ arụ mmadụ mere megide obodo. 15 Ma ebe unu na-
ekwu ihe banyere okwu na aha dị iche iche nakwa iwu unu,
gaanụ dozie ya n’onwe unu. Agaghị m abụ onye ikpe okwu
ihe ndị dị otu a.” 16 O sitere n’ime ụlọ ikpe ya chụpụ ha. 17
Ha jidere Sostenis, onye bụ onyeisi ụlọ nzukọ ahụ tie ya ihe
nke ukwuu n’ọnụ ụzọ ụlọ ikpe ahụ. Ma Galio emeghị dịka ọ
maara ihe na-eme n’ebe ahụ. 18 Mgbe ọ nọsịrị n’ebe ahụ

ọtụtụ ụbọchị, Pọl sịrị ndị kwere ekwe nọ n'ebe ahụ ka ha
nọdụnụ nke ọma, ma si n'ebe ahụ banye n'ụgbọ mmiri ruo
Siria. Prisila na Akwila sokwaara ya gaa. N'obodo a na-akpọ
Senkria, ọ kpụchara agịrị isi ya, n'ihi nkwa o kwere. **19** Mgbe
ha rutere Efesọs, ọ hapụrụ ha n'ebe ahụ, ma o bu ụzọ banye
n'ụlọ nzukọ ebe ya na ndị Juu nwere mkparịta ụka. **20** Ma
mgbe ha rịọrọ ya ka ọ nọnyetụkwuoro ha ogologo oge, ọ
kweghị. **21** Mgbe ọ na-ahapụ, ọ sịrị ha, "Ọ bụrụ na Chineke
kwe, aga m alọghachikwute unu ọzọ." Emesịa ọ banyere
n'ụgbọ hapụ Efesọs. **22** Mgbe ọ kwụsịrị na Sizaria, ọ gara
leta chọọchị dị n'ebe ahụ kelee ha. Emesịa, ọ gara n'ihu ruo
Antiọk. **23** Mgbe ọ nọsịrị nwa oge nta n'ebe ahụ, ọ sitere
n'ebe ahụ pụọ jegharịa n'akụkụ obodo Galeshịa na Frigia na-
agba ndị na-eso ụzọ ahụ ume. **24** Ma otu nwoke onye Juu,
aha ya bụ Apọlọs, onye Alegzandria bịara na Efesọs. Ọ bụ
onye ọka okwu, bụrụkwa onye maara ihe edere n'Akwụkwọ
Nsọ nke ọma. **25** Nwoke a natara ozizi banyere ụzọ Onyenwe
anyị. O sitekwara n'ịnụ ọkụ nke obi kuzie nnọọ ihe ziri ezi
banyere Jisọs. Ma ihe ọ maara bụ naanị ihe gbasara baptizim
Jọn mere. **26** Ma ọ nọgidesịrị ike na-ekwuwa okwu n'ụlọ
nzukọ. Mgbe Prisila na Akwila nụrụ okwu ya, ha jekwuru
ya, duru ya gaa n'ụlọ, were nwayọọ kọwaara ya ihe niile
banyere ụzọ Chineke. **27** Mgbe o zubere ịga obodo Akaịa, ndị
ụmụnna gbara ya ume. Ha degaara ndị na-eso ụzọ Onyenwe
anyị nọ n'ebe ahụ akwụkwọ ka ha nabata ya. Mgbe ọ bịaruru,
Onyenwe anyị sitere n'aka ya mee ka amara ya baa ụba n'ebe
ndị kwere ekwe nọ. **28** N'ihi na n'ihu ndị mmadụ niile, o
guzoro kwuo okwu megide ozizi ọjọọ na ịrụ ụka niile nke ndị
Juu. O gosiri ha site n'akwụkwọ nsọ na Jisọs bụ Kraịst ahụ.

19 Mgbe Apọlọs nọ na Kọrint, Pọl sitere ụzọ nke n'ime
elu ala bịarute Efesọs. N'ebe ahụ, ọ hụrụ ụfọdụ ndị na-
eso ụzọ ahụ, **2** sị ha, "Unu natakwara Mmụọ Nsọ mgbe unu
kweere?" Ha sịrị ya, "Mba, anyị anụbeghị na ọ nwere ihe dịka
Mmụọ Nsọ." **3** Ya mere, ọ sịrị, "Gịnị ka unu kwenyere n'ime
ya mgbe e mere unu baptizim?" Ha sịrị, "Baptizim nke Jọn."
4 Mgbe ahụ, Pọl sịrị, "Baptizim Jọn bụ nke gbasara nchegharị
site na mmehie, na-agwa ndị mmadụ ka ha kwere n'onye ahụ
na-eso ya na-abịa, nke bụ, ikwere n'ime Jisọs." **5** Mgbe ha
nụrụ nke a, e mere ha baptizim n'aha Onyenwe anyị Jisọs. **6**
Mgbe Pọl bikwasịrị ha aka ya abụọ n'isi, ha natara Mmụọ Nsọ.
Ha kwukwara okwu n'asụsụ dị iche iche, bukwaa amụma. **7**
Ha niile ruru ndị ikom iri na abụọ. **8** Ọ banyere n'ụlọ nzukọ
ahụ ma were nkwuwa okwu, na ịrụ ụka n'ebe o doro anya
gwasie ha okwu ike banyere alaeze Chineke. Ọ bụ ọnwa atọ
ka o were ya ime nke a. **9** Ma ụfọdụ n'ime ha mechiri obi ha;
ha juru ikwenye, kama ha kwuru okwu ọjọọ megide Ụzọ ahụ
n'ihu ọgbakọ ahụ niile. Ya mere, o sitere n'ebe ha nọ pụọ,
kpọrọkwa ndị na-eso ụzọ ahụ, ha na-akparịta ụka kwa ụbọchị
n'ụlọ ọgbakọ Tiranọs. **10** Ihe ndị a gakwara n'ihu afọ abụọ.
Ndị niile bi na Eshịa nụkwara oziọma Onyenwe anyị. Ọtụtụ
n'ime ha bụ ndị Juu, ma ndị ọzọ bụ ndị Griik. **11** Chineke
sitere n'aka Pọl rụọ ọtụtụ ọrụ ebube pụrụ iche. **12** Nke bụ na-
ewere ụfọdụ n'ime akịsị maọbụ ịchafọ na akwa mgbochi nke
metụrụ ya n'ahụ na-atụkwasị n'ahụ ndị ọrịa, ahụ a dịkwa
ha ike. E sitekwara na ya chụpụ mmụọ ọjọọ. **13** Ụfọdụ ndị
Juu dịkwa ndị na-ejegharị n'obodo dị iche iche na-achụpụ
mmụọ ọjọọ n'ime mmadụ. Ha chọkwara ime nke a n'aha
Onyenwe anyị Jisọs na-asị, "E ji m aha Jisọs, onye Pọl na-
ekwusa na-enye unu iwu ka unu site n'ime ya pụta." **14** Ndị
na-eme ihe dị otu a bụ ụmụ asaa nke Skiva, onyeisi nchụaja,
bụ onye Juu. **15** Mmụọ ọjọọ ahụ zara ha sị, "Amaara m onye
Jisọs bụ, amakwaara m onye Pọl bụ, ma unu onwe unu, unu
bụ ndị ole?" **16** Nwoke ahụ mmụọ ọjọọ na-achị makwasịrị
ha, tie ha ihe nke ukwuu, mee ka ha gbaa ọsọ. Ha gbara ọtọ
gbapụ n'ụlọ ahụ. Ha merụkwara ahụ. **17** Akụkọ banyere ihe
ndị a jezuru obodo Efesọs niile. Mgbe ahụ, ndị Juu na ndị
Griik ụfọdụ nụkwara ihe ndị a. Oke egwu jidekwara ha. N'ihi
nke a, e mekwara ka aha Onyenwe anyị Jisọs daa ụda n'ebe
niile. **18** Ọtụtụ ndị kwenyerenụ bịara na-ekwupụta omume
ọjọọ ha niile, n'ihu mmadụ niile. **19** Ọtụtụ n'ime ndị na-
agwọ ọgwụ mgbaasị bupụtara akwụkwọ niile ha ji na-eme
mgbaasị, kpọọ ha ọkụ n'ihu mmadụ niile. Akwụkwọ niile a
kpọrọ ọkụ n'ụbọchị ahụ ga-eru ego ruru puku ọlaọcha iri ise.
20 Ya mere, okwu Onyenwe anyị toro, na-agbasa n'ike n'ike
na-adịkwa ire. **21** Mgbe ihe ndị a gasịrị, Pọl kpebiri n'ime
mmụọ ya na ya ga-eje ruo Masidonia na Akaịa tupu ọ bịaruo
Jerusalem. O sịkwara "na ya aghaghị ijeru Rom n'ọgwụgwụ
ije ya niile." **22** O zipụrụ ndị na-enyere ya aka, bụ Timoti
na Erastọs ka ha buru ụzọ jeruo Masidonia. Ma ya onwe ya
nọgidere n'ime Eshịa nwa oge. **23** Ma ọ bụ n'oge a ka oke
nsogbu malitere megide Ụzọ ahụ. **24** Otu onye ụzụ na-agbaze
ọlaọcha, aha ya bụ Dimitriọs, onye ji ọlaọcha na-akpụ ụlọ
arụsị ala ahụ a na-akpọ Atemis. Ọ na-ewetara ya na ndị ụzụ
ibe ya ego n'ebe o hiri nne. **25** Nwoke a kpọkọtara ndị ọrụ
ya niile, na ndị ya na ha na-arụkọ otu ọrụ, sị, "Ndị ibe m,
unu ma na ọ bụ site n'ọrụ nke a ka anyị si enweta akụnụba
anyị. **26** Unu niile ahụla ma nụkwa, otu nwoke a na-akpọ Pọl
si rafuo ọtụtụ ndị mmadụ site n'ime ka ha kwenye na chi
ọbụla e ji aka mee abụghị chi. Ọ bụkwaghị naanị n'Efesọs
kama ọ fọdụrụ ihe nta ka ọ bụrụ n'Eshịa niile. **27** Ọ bụkwaghị
naanị na ihe ize ndụ dị banyere ọrụ aka anyị nke a ga elelị
kama tinyere nke a, ụlọ nke oke chi nwanyị bụ Atemis agaghị
enwekwa nsọpụrụ. Ya bụ, chi nwanyị n'onwe ya bụ onye a
na-efe n'obodo Eshịa niile nakwa n'elu ụwa niile ka a ga-
anapụ nkwanye ugwu dịrị ya dịka chi." **28** Ma mgbe ha nụrụ
ihe ndị a, ha were oke iwe tie mkpu na-asị, "Atemis ndị Efesọs
dị ukwuu!" **29** Ọgbaaghara ahụ gbasara, zuo obodo ahụ niile.
Ha banyere n'ebe a na-eme ihe ileleanya, kpọpụta Gaiọs na
Arịstakọs ndị Masidonia, bụ ndị ha na Pọl na-arụkọ ọrụ. **30**
Pọl chọrọ ịbakwuru igwe mmadụ ahụ, ma ndị na-eso ụzọ ahụ
ekweghị ya. **31** Otu aka ahụ kwa, ụfọdụ ndị enyi ya n'etiti ndị
na-achị Eshịa zigakwaara ya ozi na-arịọ ya ka ọ hapụ ịbanye
n'ebe ahụ a na-eme ihe ileleanya. **32** Ugbu a, nzukọ ahụ na-
agba aghara, ụfọdụ mmadụ na-eti mkpu otu ihe, ndị ọzọ na-
eti ihe ọzọ. N'ezie, ọtụtụ n'ime ha amatakwaghị ihe ha jiri
nọdụ n'ebe ahụ. **33** Ụfọdụ ndị Juu n'ime ọgbakọ ahụ nupuru
Alegzanda, sepụta ya, mee ka o buru ụzọ. Alegzanda feere ha
aka ka ha dere duu mgbe ọ chọrọ ịgọrọ onwe ya n'ihu ọha
mmadụ ahụ. **34** Ma n'otu ntabi anya ahụ, mgbe ha matara
na ọ bụ onye Juu, ha bidoro iti mkpu ihe dịka ogologo awa
abụọ na-asị, "Atemis ndị Efesọs dị ukwuu!" **35** N'ikpeazụ,
ode akwụkwọ nke obodo ahụ kwụsịrị igwe mmadụ ahụ ime
ụzụ. O kwuru, "Ndị ikom Efesọs, o nwere onye na-amaghị
na obodo Efesọs bụ obodo na-echekwa ụlọ ofufe Atemis, na
oyiyi ya nke si n'eluigwe daa? **36** Ebe ihe ndị a adịghị na
ngọpụ, ọ dị mkpa ka unu nọdụ nwayọọ, ghara imebi ihe ọbụla
n'echeghị echiche. **37** Lee ugbu a, ndị a unu kpọtara n'ebe a

abụghị ndị ohi, ndị na-ezuru ihe n’ogige chi anyị, maọbụ
na-ekwutọ eze nwanyị arụsị anyị. 38 Ọ bụrụ na Dimitriọs
na ndị ọkpụ ụzụ ibe ya nwere ihe ọbụla megide ha, ha gaa
n’ụlọikpe. Ndị na-ekpe ikpe ga-eleba okwu ha anya. Kama ha
mee ya n’usoro iwu kwadoro. 39 Ma ọ bụrụ na o nwere ihe
ọzọ dị iche unu chọrọ ka e mee, a ga-edozi ya na nzukọ nke
ndị obodo na-eme n’ụzọ ziri ezi. 40 N’ihi na egwu dị, na-
eleghị anya a ga-eji ihe nke mere taa boo anyị ebubo na anyị
na-ebute ọgbaaghara. Anyị enweghị ọsịsa ziri ezi banyere
ọgbaaghara nke a.” 41 Mgbe o kwuchara nke a, ọ gbasara ha.

20 Mgbe ọgbaaghara ndị a kwụsịrị, Pọl kpọkwara ndị na-
eso ụzọ ahụ, gbaa ha ume, gwa ha ka ha nọdụ nke ọma,
ọ pụrụ gawa Masidonia. 2 Mgbe ọ gagharịchara n’akụkụ ala
ahụ niile, werekwa okwu nkasiobi gbaa ndị ụmụnna ume,
ọ bịaruru ala Griis. 3 Ọ nọrọ ọnwa atọ n’ebe ahụ. Mgbe
ọ chọpụtara na ndị Juu agbaala ajọ izu megide ya dịka ọ
na-ejikere iso ụgbọ mmiri gaa Siria, o kpebiri ka ya si ụzọ
Masidonia laghachi. 4 Sopata onye Boria bụ ọkpara Pirọs, na
Arịstakọs, na Sekundus ndị si na Tesalonaịka, na Gaiọs onye
Debi na Timoti, na Taịkikọs na Trofimọs, ndị Eshịa sokwa ya
na-aga ije a. 5 Ndị a bu ụzọ gawa, na-eche anyị na Troas. 6
Mgbe Mmemme Ngabiga ahụ gwụsịrị, anyị banyere ụgbọ
mmiri rute Filipai bịakwute ha na Troas n’ụbọchị nke ise.
Anyị nọrọ n’ebe ahụ ụbọchị asaa. 7 N’ụbọchị mbụ n’izu ụka,
mgbe anyị zukọrọ ịnyawa achịcha, Pọl gwara ha okwu, ebe
ọ na-akwado ịla ma chi bọọ, o kwugidere okwu ruo n’etiti
abalị. 8 Ọtụtụ oriọna dịkwa n’ime ọnụụlọ ahụ dị n’ụlọ elu ebe
anyị zukọrọ. 9 Otu nwokorobịa a na-akpọ Yutikọs nọdụrụ
ala n’oghereikuku, ọ bụ onye oke ụra bidoro ịtụ dịka Pọl
na-ekwu okwu ruo oge dị anya. Mgbe ọ dara n’oke ụra a,
o sitere na n’ụlọ elu nke atọ dapụ, daa n’ala. Mgbe e buliri
ya, ọ bụ onye nwụrụ anwụ. 10 Pọl rituru n’ala selite ya elu
jikụọ ya. Ọ sịrị ndị gbakọrọ n’ebe ahụ sị, “Ka obi hapụ ịlọ unu
mmiri ọ dị ndụ.” 11 Ọ laghachikwara n’ụlọ elu ahụ, mgbe ọ
nyawachara achịcha ma riekwa, o kwugidere okwu tutu chi
abọọ, ọ hapụrụ ha bilie ije ya. 12 Ha kulitere nwokorobịa
ahụ na ndụ nke mere ka ọńụ jupụta ha n’obi. Ọ gbakwara ha
ume nke ukwuu. 13 Anyị onwe anyị gara n’ihu banye n’ụgbọ
mmiri chee ihu ịga Asọs. Ebe anyị zubere iburu Pọl n’ụgbọ
anyị. O soghị anyị n’ihi na o zubere iji ụkwụ ruo ebe ahụ. 14
Mgbe o zutere anyị n’Asọs, anyị buru ya n’ụgbọ gaa Mitilen.
15 N’ụbọchị nke ọzọ ya, anyị rutere Kiọs, n’ụbọchị nke so ya,
anyị gafere rute Samọs. Ma mgbe otu ụbọchị ọzọ gasịrị, anyị
rutere Melitọs. 16 N’oge a, Pọl kpebiri na ọ gaghị akwụsị
n’Efesọs ka ọ ghara itufu oge n’Eshịa, n’ihi na ọ na-eme
ngwangwa irute Jerusalem n’ụbọchị mmemme Pentikọọsụ,
ma ọ bụrụ ihe ọ pụrụ ime. 17 Site na Melitọs, ọ zipụrụ ozi ka a
kpọọrọ ya ndị okenye chọọchị nke Efesọs ka ha bịa zute ya. 18
Oge ha bịakwutere ya, ọ gwara ha, “Unu maara nke ọma otu
m si nọ n’etiti unu mgbe niile mụ na unu nọrọ, site n’ụbọchị
mbụ ụkwụ m zọkwasịrị n’ala Eshịa tutu ruo ugbu a. 19 Arụrụ
m ọrụ Onyenwe anyị site n’obi umeala na anya mmiri n’etiti
ntaramahụhụ dị ukwuu, site n’izu ọjọọ ndị Juu gbara maka m.
20 Unu hụrụ na m ahapụghị ime ka unu mara ihe ọbụla ga-
abara unu uru, mgbe ọbụla m na-akụziri unu ihe n’ụlọ maọbụ
n’ihu ọha. 21 E kwusaala m nye ma ndị Juu ma ndị Griik okwu
nchegharị n’ebe Chineke nọ, na okwukwe n’ebe Onyenwe
anyị Jisọs nọ. 22 “Ma otu ọ dị, ana m aga Jerusalem dịka iwu
Mmụọ Nsọ nyere m si dị, ma amaghị m ihe ọnọdụ m ga-abụ
n’ebe ahụ. 23 Karịakwa na Mmụọ Nsọ na-agbara m ama n’ebe
ọbụla na mkpọrọ na ntaramahụhụ na-eche m n’ebe ahụ. 24
Ma akpọghị m ndụ m ihe ọbụla. Karịa naanị ka m gbazuo ọsọ
m ma jezuokwa ozi ahụ m natara n’aka Onyenwe anyị Jisọs,
nke bụ ịkọwa banyere oziọma nke amara Chineke. 25 “Ma
ugbu a, amaara m na o nweghị onye ọbụla n’ime unu, bụ ndị
m jegharịrị n’etiti ha na-ezisara ihe banyere alaeze a ga-ahụ
m anya ọzọ. 26 Ya mere, ana m agwasị unu ike, taa, na abụ m
onye aka ya dị ọcha n’ebe ọbara onye ọbụla n’ime unu dị. 27
N’ihi na-esepụghị m aka ikwupụta nzọpụta Chineke nye unu.
28 Ma ugbu a, kpacharanụ anya! Leziekwanụ onwe unu na
igwe atụrụ nke Mmụọ Nsọ mere unu ndị nlekọta anya ya. Ka
unu bụrụ ndị ọzụzụ atụrụ nke chọọchị Chineke, bụ nke o
ji ọbara ya zụtara onwe ya. 29 N’ihi na amaara m na mgbe
m lachara, agụ jọgburu onwe ya ga-abata n’etiti unu nke
na-agaghị emere igwe atụrụ ebere. 30 Ụfọdụ n’ime unu ga-
ebili tụgharịa eziokwu ahụ ịhụ ka ha si otu a dọrọ ụfọdụ ndị
na-eso ụzọ ahụ nye onwe ha. 31 Ya mere, na-echenụ nche!
Chetakwanụ na n’ime afọ atọ m nọrọ n’etiti unu, ehihie na
abalị, eji m ịkwa akwa na anya mmiri na-adụ unu ọdụ. 32
“Ugbu a ana m etife unu n’aka Chineke na nlekọta ya. Ana m
etifekwa unu n’aka okwu amara ya nke pụrụ ịgba okwukwe
unu ume na inyekwa unu akụnụba ọ kwadobeere ndị ahụ
e doro nsọ. 33 Ọ dịghị mgbe ọbụla agụụ ịdọtara onwe m
ọlaọcha maọbụ ọlaedo maọbụ uwe nke onye ọbụla ji guọ m.
34 Ọ bakwaghị uru ịgwa unu na ọ bụ aka m rụpụtara ọrụ
gbooro m mkpa niile, na nke gbokwara mkpa ndị ahụ mụ
na ha so. 35 N’ihe niile, abụkwa m ihe ilere anya nye unu
banyere inyere ndị ogbenye aka, site n’ịrụ ọrụ n’ụzọ dị otu a,
na-echetara m okwu nke Onyenwe anyị Jisọs kwuru sị, ‘Ngọzị
karịrị dị n’inye enye karịa ịnara anara.’” 36 Mgbe o kwusiri
okwu ndị a, o soro ha niile gbuo ikpere n’ala kpekwa ekpere.
37 Ha bere akwa nke ukwuu, makụọ Pọl, sutukwa ya ọnụ. 38
O wutere ha karịa na o kwuru na ha agaghị ahụ ya anya ọzọ.
Emesịa, ha duru ya ruo ebe ọ banyere ụgbọ mmiri.

21 Mgbe anyị hapụsịrị ha, anyị nyapụrụ ụgbọ anyị bịaruo
Kos. N’echi ya, anyị rutere Rods. Anyị sitere n’ebe ahụ
jeruo Patara. 2 Mgbe anyị hụrụ ụgbọ mmiri na-aga Fonisia,
anyị banyere n’ime ya kwọpụ. 3 Mgbe anyị kwọruru ụgbọ
anyị ebe anyị nwere ike ịhụ Saiprọs, anyị siri n’aka ekpe
ya gafee, ruo Siria. Anyị rutere n’ọnụ mmiri Taịa, ebe ụgbọ
mmiri ga-akwapụ ibu dị n’ime ya. 4 Mgbe anyị chọtara ndị
na-eso ụzọ ahụ, anyị nọnyere ha abalị asaa. Ha gwara Pọl site
n’ike nke Mmụọ Nsọ, ka ọ ghara ịga Jerusalem. 5 Mgbe anyị
nọzuru ụbọchị anyị, anyị hapụrụ ha, bilie ije. Ha na nwunye
ha na ụmụ ha so dupu ruo mgbe anyị si n’obodo ahụ pụọ.
Anyị na ha gburu ikpere n’ala n’ọnụ mmiri kpee ekpere.
6 Mgbe ahụ, anyị kelere onwe anyị ekele ikpeazụ. Emesịa,
anyị banyere n’ime ụgbọ, ma ha laghachiri azụ n’ụlọ ha. 7
Mgbe anyị hapụrụ Taịa, anyị kwụsịrị na Tolomas. N’ebe a
anyị kelekwara ndị kwere ekwe nọ n’ime obodo a, nọnyere ha
naanị otu ụbọchị. 8 N’ụbọchị nke ọzọ ya, anyị gara n’ihu n’ije
anyị rute Sizaria. N’ebe ahụ, anyị nọnyeere otu nwanna anyị a
na-akpọ Filip onye na-agbasa oziọma. Ọ bụ otu n’ime mmadụ
asaa ahụ. 9 O nwere ụmụ agbọghọ anọ ndị na-alụbeghị di. Ha
nwekwara onyinye ibu amụma. 10 Mgbe anyị nọrọ ọtụtụ
ụbọchị n’ebe ahụ, ka otu onye amụma a na-akpọ Agabọs,

si Judịa bata. 11 Ọ bịakwutere anyị, chilite belịt Pọl na-eke
n'ukwu, kee onwe ya n'ụkwụ na aka sị, "Dịka Mmụọ Nsọ
kwuru, 'otu a ka ndị ndu ndị Juu ga-eke onye nwe ihe a agbụ
na Jerusalem. Ha ga-ararakwa ya nye n'aka ndị mba ọzọ.'" 12
Mgbe anyị nụrụ nke a, anyị na ndị niile nọ n'ebe ahụ rịọrọ
Pọl ka ọ ghara ịga Jerusalem. 13 Ma Pọl zaghachiri, "Gịnị
ka unu na-eme, ọ bụ akwa ka unu na-ebe, na-eme ka obi
gbawaa m? N'ihi na ọ bụghị naanị na m dị njikere ka e kee
m agbụ, kama ejikekwara m iwere ndụ m nye na Jerusalem
n'ihi aha Onyenwe anyị Jisọs." 14 Ebe ọ na-ekweghị ege anyị
ntị, anyị kwụsịrị ma sị, "Ka e mee uche Onyenwe anyị." 15
Mgbe ụbọchị ndị a gasịrị, anyị jikere bilie ịga Jerusalem. 16
Ụfọdụ ndị na-eso ụzọ ahụ ndị nọ na Sizaria, duuru anyị gaa,
ha kpọruru anyị n'ụlọ Mnasin, onye Saiprọs ebe anyị ga-anọ
dịka ọbịa, onye sitere na mbụ bụrụ onye na-eso ụzọ ahụ. 17
Mgbe anyị rutere Jerusalem, ndị ụmụnna jiri obi ụtọ nabata
anyị. 18 N'ụbọchị nke so ya, anyị na Pọl gara ileta Jemis, ndị
okenye niile nọkwa n'ebe ahụ. 19 Mgbe o kelechara ha, ọ
kọọrọ ha n'otu n'otu, ihe niile Chineke rụrụ n'etiti ndị mba
ọzọ site n'ije ozi ya. 20 Mgbe ha nụchara nke a, ha nyere
Chineke otuto. Emesịa, ha sịrị Pọl, "Leenụ nwanna, otu ọtụtụ
puku ndị Juu si bụrụ ndị kwere ekwe, ha niile ka ihe banyere
iwu a na-anụ ọkụ n'obi. 21 A kọọrọla ha ihe banyere gị, na ị
na-ezi ndị Juu bi n'etiti ndị mba ọzọ ka ha hapụ ịgbasokwa
iwu Mosis, na ka ha kwụsịkwa ibi ụmụ ha ugwu maọbụ bie
ndụ n'usoro omenaala anyị. 22 Gịnị ka anyị ga-eme ugbu a?
O doro anya na ha ga-amata na ị bịara n'ebe a. 23 Ya bụ,
jisie ike mee ihe anyị ga-agwa gị ugbu a. Anyị nwere mmadụ
anọ n'ebe a, ndị nọ na nkwa ha kwere Chineke. 24 Soro ha
mee omenaala ahụ nke ndị nọ na nkwa ji edo onwe ha ọcha.
Kwụọrọ ha ụgwọ maka ịkpụcha isi ha. I mee otu a, mmadụ
niile ga-amata na eziokwu adịghị n'ihe ndị a niile e kwuru
maka gị, kama na gị onwe gị na-agazi ma na-edebekwa iwu.
25 Ma n'ebe ndị mba ọzọ kwere ekwe nọ, anyị edegarala ha
akwụkwọ gwa ha kwụsị iri ihe ọbụla a chụrụ n'aja nye arụsị,
na iri ọbara, maọbụ anụ a nyagburu anyagbu, ya na ịkwa
iko." 26 Pọl kpọọrọ ndị ikom anọ ndị ahụ tinyere onwe ya,
n'ụbọchị so ya mee ka ya na ha dị ọcha. Mgbe ahụ, ọ banyere
n'ụlọnsọ ukwu ahụ, maka ikwupụta ụbọchị ole mmemme ịdị
ọcha ahụ ga-anọ tupu e mechaa ya, nakwa mgbe ịchụ aja n'ihi
ha n'otu n'otu ga-abụ. 27 Ma mgbe ọ fọdụrụ nwa oge nta ka
ụbọchị asaa ahụ gwụchaa, ụfọdụ ndị Juu si Eshịa bịa hụrụ ya
n'ụlọnsọ ukwu ahụ. Ha tikuru igwe mmadụ ma kpaliekwa ha.
Ha jidere ya, 28 na-eti mkpu, "Ndị ikom Izrel, nyerenụ anyị
aka! Onye a bụ nwoke ahụ na-ejeghari n'ebe niile na-ezi ozizi
megidere ndị nke anyị, iwu anyị nakwa ebe a. Ma nke kachasị
nke, ọ merụọkwala ụlọnsọ a site n'ịkpọbata ndị Griik n'ime
ya." 29 (N'ihi na ha ebula ụzọ hụ ya na Trofimọs onye Efesọs
n'ime obodo, ha chere na Pọl kpọbatara ya n'ụlọnsọ ukwu
ahụ.) 30 Ọgbaaghara jupụtara n'obodo ahụ niile. Ndị mmadụ
gbakọtara dọkpụpụta Pọl site n'ụlọnsọ ukwu ahụ. N'otu mgbe
ahụ, e mechiri ọnụ ụzọ niile. 31 Mgbe ha na-achọ igbu ya, ozi
ruru ọchịagha ntị na Jerusalem niile nọ n'ọgbaaghara. 32 Otu
mgbe ahụ o duuru ụfọdụ ndịisi agha ya na ndị agha ya mee
ngwangwa bịaruo n'ebe ha nọ. Mgbe ha hụrụ ndị agha ka ha
na-abịa, ha kwụsịrị iti Pọl ihe. 33 Ọchịagha ahụ bịara jide ya,
nye iwu ka e were ụdọ igwe abụọ kee ya agbụ, ọ jụkwara onye
ọ bụ na ihe o mere. 34 Ụfọdụ n'ime igwe mmadụ ahụ na-eti
mkpu na-ekwu otu ihe, ebe ụfọdụ na-eti na-ekwu ihe ọzọ.
Mgbe ọ na-apụghị ịchọpụta ihe bụ isi mkpọtụ na ọgbaaghara
ahụ, o nyere iwu ka e duru ya gaa n'ogige ndị agha. 35 Mgbe
o rutere na mgbagolite ọnụ ụzọ ụlọ ahụ, ndị agha bulitere ya
elu n'ihi ọgbaaghara igwe ndị mmadụ dị ukwuu. 36 Igwe
mmadụ ahụ so ha nọ na-eti mkpu, "Wepụnụ ya! Wepụnụ ya!"
37 Mgbe ha chọrọ iduba Pọl n'ime ogige ahụ, ọ sịrị ọchịagha
ahụ, "Ị ga-ekwe ka m gwa gị okwu?" Ọ sịrị, "I maara asụ asụsụ
ndị Griik? 38 Ọ pụtara na ị bụghị onye Ijipt ahụ malitere
ọgbaaghara ma duuru puku ndị ogbu mmadụ anọ gbalaa
n'ọzara?" 39 Pọl sịrị, "Abụ m onye Juu si Tasọs, obodo dị na
Silisia, nwa afọ oke obodo amara aha ya. Biko, kwee ka m gwa
ndị mmadụ okwu." 40 Mgbe o nyere ya ikike, Pọl guzooro
n'ihe nrigo nke ọnụ ụzọ ahụ fee aka ya ime ka ha nọọ duu.
Mgbe ha nọdụrụ nwayọọ, ọ gwara ha okwu n'asụsụ Hibru sị,

22 "Ụmụnna m na ndị nna anyị, geenụ m ntị mgbe m na-
agọrọ onwe m n'ihu unu." 2 Mgbe ha nụrụ na ọ na-
agwa ha okwu n'asụsụ Hibru, ha deere duu karịa. Mgbe ọ sịrị,
3 "Abụ m onye Juu. Amụrụ m na Tasọs n'ime Silisia. Azụrụ
m na obodo a n'ụkwụ Gamaliel onye nkuzi m. Anatara m
ọzụzụ dị ike na ịsọpụrụ iwu nke nna nna anyị ha ejikwa m
ịnụ ọkụ n'obi na-efe Chineke dịka unu niile si eme taa. 4
Akpagburu m ndị niile na-eso ụzọ ọhụrụ a, na-etinye ha n'aka
ọnwụ. Ejidere m ndị ikom na ndị inyom ha tụbakwa ha n'ụlọ
mkpọrọ. 5 Ma dịka onyeisi nchụaja na nzukọ ndị okenye
niile pụrụ ịgbara m akaebe. Anatakwara m n'aka ha akwụkwọ
ozi e deere ụmụnna anyị nọ na Damaskọs. Agara m ebe ahụ
ịkpụta ha n'agbụ bịa Jerusalem maka ịta ha ahụhụ. 6 "N'etiti
ehihie, mgbe m na-aga n'ụzọ, n'ebe dị Damaskọs nso, oke ìhè
nke si n'eluigwe, chara gburugburu m. 7 Adara m n'ala ma
nụkwa olu gwara m okwu sị m, 'Sọl, Sọl, gịnị mere i ji na-
akpagbu m?' 8 "'Onye ka ị bụ Onyenwe m?' Ka m jụrụ. "Ọ
sịrị m, 'Abụ m Jisọs onye Nazaret onye ị na-akpagbu.' 9 Ndị
mụ na ha so hụkwara ìhè ahụ, ma ha anụghị olu onye ahụ
na-agwa m okwu. 10 "Asịrị m, 'Gịnị ka m ga-eme Onyenwe
anyị?' "Onyenwe anyị sịrị m, 'Bilie banye Damaskọs; n'ebe
ahụ a ga-agwa gị ihe niile a kwadobere na ị ga-eme.' 11 N'ihi
na-enweghị m ike ịhụ ụzọ n'ihi ebube ìhè ahụ chachiri m
anya. Ya mere ndị mụ na ha so sekpụụrụ m n'aka bata na
Damaskọs. 12 "N'ebe ahụ ka Ananayas bi, bụ onye anyị pụrụ
ịgụ n'onye ezi omume n'ihi idebe iwu. O nwekwara ọgbụgba
ama dị mma site n'ọnụ ndị Juu bi n'ebe ahụ. 13 Ọ bịakwutere
m, guzoro n'akụkụ m sị, 'Nwanna anyị Sọl, ka emee ka ị hụ
ụzọ!' Otu mgbe ahụ, e nwetara m ike ịhụ ụzọ, m hụkwara ya.
14 "Mgbe ahụ, ọ sịrị, 'Chineke nke nna nna anyị ha ahọpụtala
gị ịmara uche ya na ịhụ Onye Ezi Omume ahụ na ịnụta okwu
site n'ọnụ ya. 15 Ị ga-abụ onyeama ya nye ndị niile banyere
ihe ị hụrụ na ihe ị nụrụ. 16 Ma ugbu a, gịnị ka ị na-eche?
Bilie ọtọ, ka e mee gị baptizim, ka a sachakwa gị site na
mmehie, na-akpọkukwa aha ya.' 17 "Mgbe m lọghachikwara
na Jerusalem, nọrọ na-ekpe ekpere n'ụlọnsọ ukwu ahụ, ahụrụ
m ọhụ, 18 ebe ọ na-agwa m, 'Mee ngwa! Hapụ Jerusalem,
n'ihi na ndị bi n'ala a agaghị anara ọgbụgba ama gị banyere
m.' 19 "Ma asịrị m, 'Onyenwe anyị, ndị a maara nke ọma na
m na-aga n'ụlọ nzukọ n'otu n'otu, na-atụba ndị kwere na gị
n'ụlọ mkpọrọ, na-etikwa ha ihe. 20 N'oge a na-awụfu ọbara
onyeama gị bụ Stivin, eguzo m nso na-akwado n'ihe emere dị
mma, ma na-elekọtakwa uwe ndị ahụ tụgburu ya anya.' 21
"Mgbe ahụ, ọ sịrị m, 'Gawa; n'ihi na aga m ezipu gị ebe dị

anya ijekwuru ndị mba ọzọ.'" 22 Ha ṅara ya ntị ruo ugbu a.
Mgbe ahụ, ha niile tiri mkpu n'otu olu sị, "Wepụnụ onye dị
otu a n'ụwa! O kwesighị ka onye dị otu a dịrị ndụ!" 23 Ha
tiri mkpu na-atụli uwe mgbokwasị ha elu, na-achilikwa aja
n'ala na-efesasị ya ebe niile, 24 ọchịagha ahụ nyere iwu ka a
kpụgaa ya n'ogige ndị agha, pịa ya ụtarị, ka eziokwu pụta ya
n'ọnụ. Ọ chọrọ ịmata ihe mere ha ji eti mkpu otu a megide
ya. 25 Ma mgbe ha chịịrị ụdọ akpụkpọ kechaa ya, Pọl sịrị
onye agha guzo ya nso, "Ọ bụ ihe ziri ezi n'iwu na unu ga-eti
nwa afọ Rom ihe, onye na-enweghị ikpe a mara ya?" 26 Mgbe
onye agha a nụrụ okwu a, o jekwuuru ọchịagha ahụ sị, "Gịnị
ka ị na-aga ime? Nwoke a bụkwa onye Rom." 27 Ọchịagha
ahụ bịakwutere sị ya, "Gwa m, ị bụ onye Rom?" Ọ sịrị, "E." 28
Ọchịagha ahụ zara, "ma o furu m ego dị ukwuu iji bụrụ onye
Rom." Ma Pọl sịrị, "Amụrụ m dịka nwa afọ ala a." 29 Ndị ahụ
chọrọ ịgba ya ajụjụ ọnụ mere ngwangwa wezuga onwe ha.
Egwu tụkwara ọchịagha n'onwe ya mgbe ọ matara na ọ bụ
nwa afọ Rom, n'ihi na o keela ya rịị agbụ na mbụ. 30 N'echi
ya, ebe ọ chọrọ ịmata ihe bụ isi okwu na ihe mere ndị Juu ji
ebo ya ebubo, o nyere iwu ka ndịisi nchụaja na ndị ụlọ ikpe
ha zukọọ. Mgbe ahụ, o dupụtara Pọl, mee ka o guzo n'ihu ha.

23 Mgbe Pọl legidere ndị nzukọ a anya, ọ sịrị, "Ụmụnna
m, mụ onwe m ejirila ezi akọnuche bie ndụ m niile
n'ihu Chineke ruokwa ụbọchị taa." 2 Nke a mere, Ananayas
onyeisi nchụaja nyere iwu ka ndị nọ ya nso tie ya aka n'ọnụ.
3 Ma Pọl, sịrị ya, "Otu a ka Chineke ga-esi tie gị, gị mgbidi
e tere nzu. Ụdị onye ikpe dị aṅaa ka ị bụ i ji na-emebi iwu
n'onwe gị site n'inye iwu ka e si otu a tie m ihe?" 4 Ndị guzo
ya nso sịrị, "Ị na-ekwutọ onyeisi nchụaja Chineke?" 5 Ma
Pọl sịrị, "Aghọtaghị m, ụmụnna m na ọ bụ onyeisi nchụaja.
N'ihi na akwụkwọ nsọ kwuru sị, 'Ekwula okwu ọjọọ ọbụla
megide onye na-achị ndị nke gị.'" 6 Mgbe Pọl chọpụtara na
otu ụzọ n'ime nzukọ ahụ bụ ndị otu Sadusii, ebe ndị ọzọ
bụkwa ndị Farisii, o tiri mkpu n'ime nnọkọ ahụ sị, "Ụmụnna
m, abụ m onye Farisii na nwa ndị Farisii. A na-ekpe m ikpe
taa n'ihi olileanya m nwere na mbilite n'ọnwụ nke ndị nwụrụ
anwụ." 7 Mgbe o kwusiri nke a esemokwu dapụtara n'etiti
ndị Farisii na ndị Sadusii. Ọgbakọ ahụ kewara. 8 N'ihi na ndị
Sadusii na-asị na mbilite n'ọnwụ maọbụ mmụọ ozi maọbụ
mmụọ ọbụla adịghị. Ma ndị Farisii kweere n'ihe ndị a niile. 9
Mkpọtụ malitere na-ada ike ike. Ụfọdụ ndị ozizi iwu so n'otu
ndị Farisii biliri ọtọ malite ịrụ ụka n'oke olu sị, "Anyị ahụghị
ihe ọjọọ n'ebe nwoke a nọ, ma gịnịkwa ma ọ bụrụ na ọ bụ
mmụọ, maọbụ mmụọ ozi gwara ya okwu?" 10 Esemokwu
a bịara karịa, nke mere na onyeisi ọchịagha tụrụ egwu na
ha ga-adọkasị Pọl. Ọ gwara ndị agha ya ka ha banye were
ike kpọpụta ya, ziga ya n'ogige ndị agha. 11 N'abalị ya,
Onyenwe anyị bịakwutere ya sị, "Nwee obi ike, dịka i si gbaa
ama banyere m na Jerusalem, ị ghaghị ịgbakwara m ama
na Rom." 12 N'ụtụtụ echi ya ụfọdụ ndị Juu zukọtara gbaa
izu, ṅụọkwa iyi na ha agaghị eri nri maọbụ ṅụọ ihe ọbụla
tutu ruo mgbe ha gburu Pọl. 13 Ndị zukọtara gbaa izu ọjọọ
a karịrị iri mmadụ anọ. 14 Ha jekwuuru ndịisi nchụaja ha
na ndị okenye, sị ha, "Anyị kwekọtara ịhapụ iri maọbụ ịṅụ
ihe ọbụla tutu ruo mgbe anyị gburu Pọl. 15 Ugbu a, unu na
nzukọ zienụ onyeisi ọchịagha ka ọ kpọpụtara unu ya. Meenụ
ka unu na-achọ ịjụpụtasị eziokwu n'ọnụ ya nakwa itule ikpe
ya nke ọma. Anyị dị njikere igbu ya n'ụzọ tupu ọ bịaruo unu
nso." 16 Ma nwa nwanne nwanyị Pọl nụrụ maka izuzu ọjọọ a.
Ọ banyere n'ogige ndị agha kọọrọ Pọl. 17 Pọl kpọrọ otu n'ime
ndịisi agha ahụ gwa ya, "Biko kpọrọ nwokorobịa a gaa n'ebe
ọchịagha nọ, o nwere okwu dị mkpa ọ chọrọ ịgwa ya." 18 Ọ
kpọọrọ ya jekwuru onyeisi agha, sị. "Pọl, onye mkpọrọ, kpọrọ
m rịọ m ka m kpọtara gị nwokorobịa a n'ihi na o nwere ihe ọ
chọrọ ịgwa gị." 19 Onyeisi agha ahụ duuru ya n'aka ya gaa
n'akụkụ ọzọ jụọ ya, "Gịnị bụ ihe ị chọrọ ịkọrọ m?" 20 Ọ sịrị,
"Ndị Juu ụfọdụ ekwekọrịtala ịrịọ gị ka ị kpọpụta Pọl echi
na nzukọ ụlọ ikpe. Ha ga-eme dịka ha nwere ihe dị mkpa
ha chọrọ ịjụta ya. 21 Ma aṅala ha ntị. N'ihi na ihe karịrị iri
mmadụ anọ na-ezo onwe ha na-eche inwude ya. Ndị a gbara
ndụ na ha agaghị eri maọbụ ṅụọ ihe ọbụla tutu ruo mgbe
ha gburu ya. Ha adịla njikere, ihe a na-eche bụ mkpebi gị
nye arịrịọ ha." 22 Ọchịagha ahụ zilagara nwokorobịa ahụ
site n'inye ya iwu, "Emekwala ka onye ọbụla mata na ị bịara
gwa m ihe dị otu a." 23 Mgbe e mesịrị, ọ kpọrọ mmadụ abụọ
n'ime ndịisi agha nye ha iwu sị, "Gaanụ jikere narị ndị agha
abụọ, na iri mmadụ asaa ndị na-agba ịnyịnya, tinyere narị
ndị ikom abụọ ndị na-ama ùbe, ndị ga-aga Sizaria n'elekere
itoolu nke abalị a. 24 Nyekwa Pọl ịnyịnya nke ọ ga-agba, ka e
nwee ike duru ya gakwuru Feliks bụ gọvanọ n'udo." 25 O dere
akwụkwọ n'olu dị otu a: 26 Klọdiọs Lisias, Na-edegara Feliks
onye nsọpụrụ na-adịrị, onye na-achị akụkụ a. Ana m ekele gị.
27 Ndị Juu jidere nwoke a chọọ igbu ya, ma mgbe m nụrụ na
ọ bụ onye Rom, mụ na ndị agha m bịara napụta ya n'aka
ha. 28 Achọrọ m ịmata ihe mere ha ji ebo ya ebubo, n'ihi ya
eduuru m ya gaa n'ọgbakọ ndị okenye ha. 29 Ma achọpụtara
m na ọ bụ ihe banyere iwu ha. N'eziokwu, o nweghị ihe ọbụla
kwesiri iji tụọ ya mkpọrọ maọbụ ọnwụ n'ime ebubo ahụ. 30
Mgbe a gwara m banyere izuzu a na-agba megide nwoke a,
ezitere m gị ya n'egbughị oge. Enyekwara m ndị niile na-ebo
ya ebubo iwu, ka ha bịa n'ihu gị kpee ọnụ ha. 31 Ya mere,
n'abalị ahụ, ndị agha dubatara Pọl na Antipatris dịka e nyere
ha n'iwu. 32 N'echi ya, ha hapụrụ ya na ndị na-agba n'elu
ịnyịnya ka ha duru ya gawa, ebe ha laghachiri n'ogige ndị
agha. 33 Mgbe ha bịarutere Sizaria, ha nyere onyeisi obodo
ahụ akwụkwọ ozi, ma kpọnyekwa ya Pọl. 34 Gọvanọ ahụ gụrụ
akwụkwọ ozi ahụ, jụọ ya akụkụ ala o si pụta. Mgbe ọ matara
na ọ bụ onye Silisia, 35 ọ sịrị ya, "Aga m enye okwu gị ezigbo
ohere mgbe ndị na-ebo gị ebubo bịara." O nyekwara iwu ka e
debe ya n'obi Herọd n'aka ndị nche.

24 Mgbe ụbọchị ise gasịrị, onyeisi nchụaja bụ Ananayas na
ụfọdụ ndị okenye ndị Juu na lọya ha aha ya bụ Tatulọs
bịara. Ha dum pụtara ịgbagide Pọl ama n'ihu onye na-achị
obodo. 2 Mgbe a kpọbatara ya, Tatulọs pụtara guzo boo ya
ebubo sị, "Onye a na-asọpụrụ ka ị bụ. N'ihi gị, mmadụ niile
enwela udo ogologo mgbe. Ịdị nkọ nke uche gị emeela ka
mgbanwe dị n'obodo a. 3 Anyị ji ekele nke jupụtara n'ọṅụ na-
anabata ihe ndị a nke ọma, n'ebe niile na n'ụzọ niile, gị Feliks,
onye a na-asọpụrụ. 4 Achọghị m itufu oge gị. Ana m arịọ ka i
were ndidi na obiọma nụrụ nkenke okwu anyị ji bịa. 5 "Anyị
chọpụtara na nwoke a bụ onye na-akpalikarị ọgbaaghara,
onye ọrụ ya bụ ịkwagide ndị Juu nọ n'ebe niile n'ụwa a ka ha
nupu isi. Ọ bụkwa onyeisi nke ajọ otu ahụ a na-akpọ Otu ndị
Nazaret. 6 Ọ chọkwara imerụ ụlọnsọ anyị, ya mere anyị ji
jide ya. Ma anyị chọrọ ikpe ya ikpe dịka omenaala anyị siri dị,
7 ọchịagha Lisias, bịara jiri ike napụ ya n'aka anyị. 8 Ọ bụrụ

na inyochaa ya, ị ga-enwe ike ịghọta ihe niile banyere ebubo
anyị na-ebo ya.” 9 Ndị Juu kwadokwara okwu ya, na ihe niile
e boro ya, bụ ihe mere eme. 10 Mgbe gọvanọ feere ya aka
ka o kwuo okwu, Pọl zara, “amaara m na ị bụ onye ọkaikpe
nke mba a ogologo mgbe. Nke a na-enye m obi ụtọ igọpụ
onwe m n’ihu gị. 11 Ị pụrụ ịchọpụta na o rubeghị ụbọchị iri
na abụọ kemgbe m rigooro n’ụlọnsọ ukwu na Jerusalem ife
ofufe. 12 Ha ahụghị m ka mụ na onye ọbụla na-arụrịta ụka
n’ụlọnsọ, maọbụ na o nwere ebe m kpatara ọgbaaghara n’ime
ụlọ nzukọ, maọbụ ebe ọbụla n’ime obodo. 13 Ha enwekwaghị
ihe ọbụla ha ga-eji kwagide ama ha na-agba megide m. 14
Agaghị m agọ agọ n’ihu gị na m na-ekpere Chineke nke nna
anyị ha, dịka onye na-eso Ụzọ ahụ ha na-akpọ otu. Ekwenyere
m ihe niile dịka usoro nke iwu si dị, na nke e dere n’akwụkwọ
ndị amụma. 15 Ma enwere m olileanya n’ebe Chineke nọ
dịka ha onwe ha nwekwara, na mbilite n’ọnwụ nke ndị ezi
omume na nke ndị ajọ omume ga-adị. 16 N’ihi nke a, a na m
agbalị inwe akọnuche dị ọcha n’ihu Chineke na n’ihu mmadụ
niile. 17 “Ugbu a, mgbe ọtụtụ afọ gasịrị, abịara m Jerusalem
iwetara ndị nke m onyinye, nakwa ịchụrụ Chineke aja. 18
Emezuola m omenaala ịdị ọcha mgbe ha hụrụ m n’ụlọnsọ
ukwu ahụ mgbe m na-eme nke a. Ọ dịkwaghị igwe mmadụ so
m maọbụ na m sonyere ọgbaaghara ọbụla. 19 Ma enwere
ụfọdụ ndị Juu si Eshịa bịa, bụ ndị kwesiri ịnọ n’ebe a ma ọ
bụrụ na ha nwere ihe ọbụla megide m. 20 Maọbụ ndị nke nọ
n’ebe a ugbu a, ka ha kwuo ajọ omume ọbụla ha hụrụ n’ime
m mgbe m guzoro n’ihu ndị nzukọ ndị okenye. 21 Karịa na
m kwuru naanị otu ihe mgbe m guzoro n’ihu ha tie mkpu,
‘A na-ekpe m ikpe taa n’ihi okwukwe m na mbilite n’ọnwụ
nke ndị nwụrụ anwụ.’” 22 Mgbe ahụ, Feliks onye maara ihe
banyere Ụzọ ahụ nke ọma yigharịrị ikpe a. Ọ gwara ha, “Aga
m eleba anya n’ikpe gị a, mgbe Lisias onyeisi agha bịara.” 23
O nyere ọchịagha ahụ iwu ka e debe ya n’okpuru nlekọta
ha. Ma ka ha nye ya ohere inwere onwe ya ime ụfọdụ ihe,
ka ha kwekwa ka ndị enyi ya bịa nyere ya aka gboo mkpa
ya. 24 Mgbe ụbọchị ole na ole gasịrị, Feliks na nwunye ya
Drusila, bụ onye Juu bịara, ọ kpọrọ Pọl ka ọ gwa ha okwu
banyere inwe okwukwe n’ime Jisọs Kraịst. 25 Ma mgbe ọ gara
n’ihu na-ekwu ihe banyere ezi omume na mkpa ọ dị mmadụ
ijide onwe ya aka, ya na ihe banyere ụbọchị ikpe nke na-abịa
n’oge ikpeazụ, egwu jidere Feliks. Ọ sịrị, “I nwere ike ịpụ
ugbu a. Aga m akpọkwa gị n’oge ọzọ mgbe m nwetara ohere.”
26 Ọ na-atụkwa anya na Pọl ga-enye ya ego. Ya mere o jiri
na-eziga ka a na-akpọ ya site n’oge ruo n’oge ka ya na ya
na-akparịta ụka. 27 Mgbe afọ abụọ gasịrị, onye a na-akpọ
Pọshiọs Festọs nọchiri anya Feliks. Ma ebe ọ chọrọ inweta
ihuọma n’aka ndị Juu, Feliks hapụrụ Pọl n’ụlọ mkpọrọ.

25 Mgbe ụbọchị atọ gasịrị site n’oge Festọs bịara na
mpaghara ọchịchị ya, o sitere Sizaria garuo Jerusalem.
2 N’ebe ahụ ka ndịisi nchụaja na ndịisi ndị Juu kọwara ya ihe
banyere Pọl. 3 Ha rịọkwara ya n’amara ọ ga-emere ha bụ ime
ka Pọl bịa na Jerusalem. N’ihi na ha agbaala izu igbu ya n’ụzọ.
4 Ma Festọs zara, “Pọl nọ dịka onye mkpọrọ na Sizaria. Ebe
ahụ ka mụ onwe m ga-alaghachi na mgbe na-adịghị anya. 5
Ya mere, ka ndịisi unu ji ikike soro m gaa, boo nwoke ahụ
ebubo ma ọ bụrụ na o nwere ihe ọjọọ o mere.” 6 Ọ nọnyeere
ha ihe dịka ụbọchị asatọ maọbụ ụbọchị iri, tupu ọ laghachi
na Sizaria. N’ụbọchị so ya, ọ nọdụrụ n’oche ikpe, nye ikike ka
a kpọpụta Pọl. 7 Mgbe ọ bịaruru, ndị Juu sitere Jerusalem
bịa gbara ya gburugburu na-ekwu ọtụtụ ihe megide ya nke
ha na-enweghị ike ịkọwa. 8 Ma Pọl gọọrọ onwe ya, na-asị,
“Ọ dịghị ihe ọjọọ ọbụla m mere megide iwu ndị Juu maọbụ
ụlọnsọ, maọbụ Siza.” 9 Ma ebe Festọs na-achọ inwe ihuọma
n’ebe ndị Juu nọ, ọ sịrị Pọl, “Ị chọrọ iga Jerusalem ka m kpee
gị ikpe n’ebe ahụ?” 10 Ma Pọl sịrị, “Eguzo m n’ụlọikpe Siza
n’onwe ya, ebe e kwesiri ka a nọdụ kpee m ikpe. Ọ dịghị ihe
ọjọọ ọbụla m mere ndị Juu, dịka ị maara nke ọma. 11 Ọ bụrụ
na ọ dị ihe m mere kwesiri ọnwụ, anaghị m arịọ ka m gbanarị
ọnwụ. Ma ọ bụrụ na ọ dịghị eziokwu dị n’ebubo ndị Juu a na-
ebo m, mmadụ ọbụla agaghị e were m nyefee n’aka ha. Ya
mere, ọ bụ Siza ka m na-akpọku.” 12 Ya mere, mgbe Festọs
na ndị na-adụ ya ọdụ gbara izu, ọ zara, “Ị kpọkuola Siza, ọ
bụkwa Siza ka ị ga-agakwuru.” 13 Mgbe ụbọchị ole na ole
gasịrị, eze Agripa na Benaisi bịara Sizaria ịnabata Festọs. 14
Mgbe ha nọrọ ọtụtụ ụbọchị n’ebe ahụ, Festọs kọwara eze a
ọnọdụ Pọl sị, “Ọ dị nwoke Feliks hapụrụ n’ụlọ mkpọrọ n’ebe
a. 15 Mgbe m gara Jerusalem, ndịisi nchụaja na ndị okenye
ndị Juu gwara m banyere ya. Ha rịọkwara ka m maa ya ikpe.
16 “Ma emere m ka ha ghọta na o megidere iwu ndị Rom
ịrara mmadụ ọbụla nye tupu ekpee ya ikpe nyekwa ya ohere
igọrọ onwe ya n’ihu ndị na-ebo ya ebubo. 17 N’ihi nke a,
mgbe ha bịara n’ebe a, atụfughị m oge ọbụla, kama n’ụbọchị
nke ọzọ ya, anọdụrụ m n’oche ikpe, nye ikike ka a kpọbata
nwoke ahụ. 18 Mgbe ndị na-ebo ya ebubo biliri, ọ dịghị otu
n’ime ụrụ ala ndị m chere ha ga-akpọ aha nke ha gụpụtara na
o mere. 19 Okwu ha niile bụ ịrụ ụka banyere okpukpe ha, na
banyere otu onye ọzọ a na-akpọ Jisọs onye nwụrụ, onye Pọl
na-ekwusịkwa ike na ọ dị ndụ. 20 Ọ rara m ahụ imedo okwu
dị otu a. N’ihi ya, a jụrụ m ya ma ọ ga-amasị ya ị ga n’ụlọikpe
dị na Jerusalem ka ọ nọrọ n’ebe ahụ gọrọ onwe ya. 21 Ma Pọl
rịọrọ ka e debe ya n’ụlọ mkpọrọ ruo mgbe Siza n’onwe ya ga-
ekpebi ikpe ya. Ya mere, ezighachiri m ya n’ụlọ mkpọrọ tutu
ruo mgbe m jikeere izigara ya Siza.” 22 Agripa gwara Festọs,
“Achọrọ m ịnụ okwu site n’ọnụ nwoke a n’onwe ya.” Ọ sịrị, “Ị
ga-anụ ya echi.” 23 Ya mere, n’echi ya, Agripa na Benaisi
rutere n’ụlọ ọha na-anọ anụ ikpe n’oke nganga. Ọtụtụ ndịisi
agha na ndị a maara aha ha n’obodo a sooro ha. Festọs nyere
iwu ka a kpọbata Pọl. 24 Festọs sịrị, “Eze Agripa na ndị niile
soro anyị nọrọ n’ebe a, unu ahụla nwoke a onye ọha ndị Juu
niile, ma ndị nọ n’ebe a ma ndị nọ na Jerusalem, wetara ikpe
ya n’aka m na-eti mkpu na o kwesighị ịdị ndụ ọzọ. 25 Ma
achọpụtaghị m ihe ọjọọ o mere nke kwesiri ka ọ nwụọ. Ma
ebe ọ rịọrọ ka Siza lenye ikpe ya anya, ekpebiri m iziga ya.
26 Ma enweghị m ihe ọbụla doro anya m ga-edegara Siza
banyere ya. Ya mere m jiri kpọpụta ya n’ihu unu niile, ma
karịsịa n’ihu gị onwe gị eze Agripa, ka ọ ga-abụ anyị tulesịa
ihe banyere ya, ka m nwee ihe m ga-ede. 27 N’ihi na ọ bụ
ihe na-ezighị ezi na m ga-ezipụ onye mkpọrọ na-egosighị
n’ebubo e boro ya.”

26 Agripa gwara Pọl, “Ị nwere ike i kwuru ọnụ gị.” Mgbe
ahụ, Pọl gbasara aka ya abụọ bido ikwu okwu igọrọ
onwe ya, 2 “Ana m agụ onwe m dịka onye nwere ihuọma,
eze Agripa, inwe ohere ọma dị otu a, ịzara ọnụ m n’ihu gị
n’ihe niile metụtara ebubo ndị Juu na-ebo m. 3 Nke ka nke,
amatara m na omenaala ndị Juu na ịrụ ụka metụtara iwu ha
doro gị anya. Biko ana m arịọ gị ka i jiri ndidi gee m ntị. 4

“Ndị Juu niile maara ibi ndụ m site na nwata m. Ha makwa
site na mbụ, otu m si bie ndụ m niile n’obodo nke m, nakwa
n’ime Jerusalem. 5 Ha matara kemgbe ogologo oge, ha ga-
agbakwa ama, ma ọ bụrụ na ha chọrọ ikwu eziokwu, na site
na mbụ e biri m ndụ dịka otu onye so n’ime otu ahụ nke iwu
ya dị ike karịchasịa n’ime okpukpe ndị Juu, nke bụ otu ndị
Farisii. 6 Ma ugbu a, a na-ekpe m ikpe n’ihi na enwere m
olileanya na nkwa ahụ Chineke kwere nna nna anyị ochie ha.
7 Nkwa nke ebo iri na abụọ niile na-ele anya ịnata mgbe ha
na-efe ofufe ehihie na abalị. Eze Agripa, ọ bụ n’ihi olileanya
a, gị onye a na-asọpụrụ, ka ndị Juu ji na-ebo m ebubo. 8
Gịnị mere unu jiri na-eche na ọ rara Chineke ahụ ime ka ndị
nwụrụ anwụ site n’ọnwụ bilie? 9 “Na mbụ, anara m eche na
apụrụ m imeso aha Jisọs onye Nazaret mmeso ọjọọ niile. 10
Otu a ka m mere na Jerusalem. Ọ bụghị naanị na m natara
ikike n’aka ndịisi nchụaja jiri ya kpọchie ọtụtụ ndị nsọ n’ụlọ
mkpọrọ, ewelikwara m aka elu n’oge a na-ama ha ikpe ọnwụ.
11 Ọtụtụ mgbe ka m hụrụ na a tara ha ahụhụ n’ụlọ nzukọ
niile. Agbalịrị m ịkwagide ha ka ha kwuo arụ ma kwutọkwa
okwukwe ha. N’ihi na iwe m dị ọkụ megide ha, esogburu m
ha n’obodo dị iche iche nke na-abụghị obodo ndị Juu. 12
“N’ihi nke a, a gara m Damaskọs site n’ikike na nkwenye
nke ndịisi nchụaja. Anatakwara m ike n’aka ndịisi nchụaja.
13 N’oge ehihie, eze Agripa, mgbe mụ na ndị otu m na-aga
n’ụzọ, gị onye a na-asọpụrụ, ka m hụrụ ìhè nke na-acha
karịa anyanwụ ka o si n’eluigwe chaa m na ndị mụ na ha so
gburugburu. 14 Anyị niile dara n’ala. Ma anụrụ m olu gwara
m okwu n’asụsụ Hibru, ‘Sọl! Sọl! Gịnị mere i ji na-akpagbu
m? Ị na-emerụ onwe gị ahụ site n’ịkpọ ụkwụ na ndụdụ e ji
achị ehi.’ 15 “Asịrị m, ‘Ị bụ onye, Onyenwe anyị?’ “Onyenwe
anyị kwuru, ‘Abụ m Jisọs onye ị na-akpagbu. 16 Ugbu a, bilie,
kwụrụ ọtọ! N’ihi na-emere m ka ị hụ m anya, ka m họpụta gị
ka ị bụrụ onyeozi m na onye akaebe m. Ị ga-emekwa ka ụwa
niile mara ihe banyere nzute a i zutere m taa, na ọtụtụ mgbe
ọzọ m ga-ezute gị. 17 Aga m azọpụta gị site n’aka ndị nke gị
na sitekwa n’aka ndị mba ọzọ, ndị m na-eziga gị ka i jekwuru.
18 Imeghe anya ha mee ka ha si n’ọchịchịrị lọghachi banye
n’ìhè, sikwa n’ike nke ekwensu lọghachikwute Chineke. Ka
ha site n’okwukwe ha nwere n’ebe m nọ nata mgbaghara
mmehie ha, ketakwa oke ahụ dị ngọzi n’etiti ndị e doro nsọ.’
19 “Ya mere, eze Agripa, enupụghị m isi n’ọhụ nke eluigwe
ahụ. 20 Ebidoro m izisa oziọma a na Damaskọs. Emekwara m
otu a na Jerusalem na n’ime Judịa niile na n’etiti ndị mba ọzọ.
Ana m ekwusa mkpa ọ dị ka mmadụ niile nwee nchegharị
lọghachikwute Chineke. Ka ha gosikwa nchegharị ha site
n’ezi ọrụ nke ha na-arụ. 21 Ọ bụ n’ihi nke a ka ndị Juu jiri
nwụchie m n’ụlọnsọ ukwu ahụ ma chọsiekwa ụzọ ike ịnapụ
m ndụ m. 22 Ma Chineke chebere m mee ka m bụrụ onye dị
ndụ taa, ịkọrọ mmadụ niile akụkọ a, ndị ukwu na ndị nta. Ihe
m na-ekwu bụkwa ihe ndị amụma na Mosis kwuru na ọ ga-
emezu, 23 na Kraịst ahụ ga-ahụ ahụhụ, bụrụkwa onye mbụ
ga-esi n’ọnwụ bilie, iwetara ndị Juu na ndị mba ọzọ ìhè.”
24 Mgbe ọ na-agọpụ onwe ya, Festọs tiri mkpu, “Pọl, ị bụ
onye isi mebiri! Oke mmụta gị emebiela gị isi.” 25 Ma Pọl
sịrị, “Isi emebighị m, ezigbo nna anyị Festọs. Ihe m na-ekwu
n’anya udo bụ naanị eziokwu. 26 Eze n’onwe ya makwaara
ihe ndị a niile, n’ihi ya ejighị m egwu ọbụla agwa ya okwu a.
Ekwenyere m na ọ dịghị ihe ọbụla n’ime ihe ndị a merenụ
nke ezonarịrị ya, n’ihi na o nweghị nke mere na nzuzo. 27
Gị eze Agripa, i kwenyeghị na ndị amụma? Amaara m na
i kweere.” 28 Mgbe ahụ Agripa sịrị, “Pọl, ị na-achọ n’ime
ntakịrị oge a ịkwagide m ka m bụrụ onye kwere na Kraịst?”
29 Ma Pọl sịrị, “Ọ gaara atọ m ụtọ ma ọ bụrụ na Chineke ga-
ekwe, mee ka gị na ndị niile nọ n’ebe a bụrụ ihe mụ onwe
m bụ n’ime Kraịst ma ewezuga agbụ ndị a.” 30 Mgbe ahụ
eze biliri ọtọ, ya na Festọs na Benaisi nwunye ya na ndị ọzọ
niile ya na ha nọ n’oche. 31 Mgbe ha na-apụ, ha kwurịtara
n’onwe ha, “Nwoke a emeghị ihe ọbụla kwesiri ọnwụ maọbụ
ịga mkpọrọ.” 32 Agripa gwara Festọs, “A gaara a hapụ nwoke
a ma ọ bụrụ na o nyefeghị Siza ikpe ya.”

27 Mgbe e kpebiri na anyị ga-eso ụgbọ mmiri gaa Itali, e
nyefere Pọl na ndị mkpọrọ ọzọ n’aka onyeisi na-elekọta
ndị mkpọrọ aha ya bụ Juliọs. Ọ bụ ọchịagha nke igwe ndị
agha Ọgọstọs. 2 Anyị banyere n’ụgbọ sitere Adramitiọm
nke na-ejikere ịga n’ọnụ mmiri nke dị n’akụkụ obodo Eshịa.
Anyị nupuru n’oke osimiri, Arịstakọs, onye Masidonia sitere
na Tesalonaịka sokwa anyị n’ije a. 3 N’echi ya, anyị rutere
Saịdọn. Juliọs nwere obiọma n’ebe Pọl nọ. Ọ hapụkwara ya ka
o jegharịara onwe ya izute ndị enyi ya. Ndị a lekwara anyị
ọbịa nke ọma. 4 N’ịgakwa n’ihu na mmiri ahụ, anyị zutere
ifufe mmiri nke mere na anyị gara n’azụ ala Saiprọs. 5 Anyị
gafere ọnụ mmiri obodo Silisia na Pamfilia. Anyị bịaruru
Mira n’ime obodo Lisia. 6 N’ebe ahụ ka onye ọchịagha hụrụ
ụgbọ onye Alegzandria nke na-aga Itali. O mere ka anyị banye
n’ime ya. 7 Ụgbọ anyị ji, gara nwayọọ ọtụtụ ụbọchị na o siiri
anyị ike irute Snidos. Ebe ọ bụ n’oke ifufe ekweghị ka anyị gaa
n’ihu, anyị enwekwaghị ike ịga n’ụzọ anyị, kama anyị si n’azụ
Kriit na ncherita ihu Salmone gafee. 8 Anyị jikwa nwayọọ
na-agba n’akụkụ ọnụ mmiri ahụ tutu ruo mgbe anyị sitere
n’oke nsogbu rute ebe a na-akpọ ọnụ mmiri ọma, nke dị nso
n’obodo Lasia. 9 Anyị tufuru oge n’ebe ahụ. Ije ụgbọ mmiri
abụrụkwala nke jupụtakwara n’ihe ize ndụ ugbu a, n’ihi na
mmemme Obubu ọnụ nke ndị Juu agafeela. N’ihi nke a, Pọl
dụrụ mmadụ niile ọdụ, 10 na-asị, “Ndị nwe m, a na m ahụta
na njem a ga-abụ nke ihe egwu nke ga-eweta oke ịla n’iyi. Ọ
bụghị naanị nke ụgbọ mmiri na ibu o bu, ma metụtakwa ndụ
anyị.” 11 Ma ọchịagha ahụ kwenyere n’ihe onyeisi ụgbọ na
onye nwe ụgbọ kwuru karịa nke Pọl kwuru. 12 Ma ebe ọnụ
mmiri a abụghị ebe dị mma ịnọ n’oge oyi, ndị ka n’ọnụọgụgụ
họọrọ ka ụgbọ ahụ gaa n’ihu, n’olileanya na a ga-eru Fonikisi
ebe ha ga-anọdụ n’oge oyi. Nke a bụ ọnụ mmiri dị na Kriit,
nke chere ihu n’ọwụwa anyanwụ n’akụkụ ugwu na akụkụ
ndịda. 13 Mgbe ikuku dị nwayọọ bidoro ifegharị site na ndịda,
ha chere na nke a bụ ohere dịrị ha. N’ihi ya, ha kwọpụrụ
ụgbọ nyara ya na-aga nso nso ọnụ mmiri Kriit. 14 Ma mgbe
na-adịghị anya, oke ifufe dị egwu nke si n’agbata ugwu na
ọwụwa anyanwụ kuru site n’agwa etiti ahụ rịdata. 15 Ndị
na-anya ụgbọ ahụ gbalịsịrị ike na mbụ ichigharị ihu ụgbọ
ahụ ka ọ gaa n’ọnụ mmiri, ma ọ pụghị ime. Anyị hapụrụ ya
ka o soro ikuku. 16 N’ikpeazụ, anyị kwọọrọ ụgbọ anyị gaa
n’azụ agwa etiti nta a na-akpọ Klọda. N’ebe ahụ anyị jisiri ike
kekwasị ụgbọ nta nke ụgbọ mmiri anyị na-adọkpụ n’azụ n’elu
ụgbọ mmiri ahụ. 17 Emesịa, anyị jiri ụdọ kee ụgbọ mmiri ahụ
ime ka o sie ike karịa. Ndị na-anya ụgbọ ahụ tụrụ egwu na
ikuku ga-eburu ụgbọ anyị gaa n’ọnụ mmiri na-achị ọkụ nke
dị na Satis. Ha wedatara akwa e kobere n’elu, nke na-enyere
ikuku aka ibu ụgbọ mmiri. Emesịa, ha sooro ikuku mmiri

ahụ na-aga. **18** Mgbe chi bọrọ, dịka osimiri ahụ na-etonye
etonye, ndị na-eso ụgbọ bidoro ịtụbasị ngwongwo ndị dị
n'ụgbọ ahụ n'ime osimiri. **19** N'ụbọchị nke atọ ha tụbakwara
ngwongwo e ji edozi ụgbọ mmiri na ọtụtụ ihe ọbụla nke aka
ha ghọtara n'ime osimiri. **20** Mgbe ọtụtụ ụbọchị gara ma
ọ dịghị anyanwụ maọbụ kpakpando wapụtaranụ, ma oke
ifufe ọjọọ ahụ gara n'ihu na-amagharị, n'ikpeazụ olileanya
anyị na a ga-azọpụta anyị gwụsịrị. **21** N'oge a niile, o nweghị
onye ọbụla nri ọbụla bara ọnụ. Ma n'ikpeazụ. Pọl kwụụrụ ọtọ
n'etiti ha sị, "Ndị ikom ibe m, ọ bụrụ na unu gere ntị n'okwu
m na mbụ, anyị agaraghị ahapụ Kriit. Anyị gara agbanarị
mbibi na ịla n'iyi nke a. **22** Ma otu ọ dị, ana m arịọ unu,
nweenụ obi ike! N'ihi na o nweghị onye ọbụla n'ime unu a
ga-atụfu ndụ ya. Ọ bụ ezie na ụgbọ a ga-emikpu. **23** N'ihi na
n'abalị gara aga, mmụọ ozi Chineke Onyenwe m, na onye m
na-efekwa bịakwutere m, **24** ọ sịrị, 'Atụla egwu Pọl, n'ihi na ị
ghaghị iguzo n'ihu Siza. Nke ọzọkwa, Chineke emeela amara
nye gị ndụ ndị a niile gị na ha so n'ụgbọ eme njem.' **25** Ya
mere, ndị ikom nweenụ obi ike! N'ihi na enwere m ntụkwasị
obi na Chineke ga-eme dị ka o siri gwa m. **26** Ma otu ọ dị,
a ga-eburu ụgbọ mmiri anyị buba ya n'otu agwa etiti." **27**
Ihe dịka n'etiti abalị n'ụbọchị nke iri na anọ ebili mmiri a,
mgbe anyị na-erugharị n'osimiri a na-akpọ Adratik, ndị na-
anya ụgbọ chere na ala dị nso. **28** Ha tụnyere ụdọ e kenyere
igwe n'ọnụ ya n'ime osimiri chọpụta na omimi osimiri ahụ
dị narị nzọ ụkwụ na iri abụọ n'ebe ahụ ha nọ. Ha gakwara
n'ihu tụọkwa ụdọ ahụ ọzọ chọpụta na omimi osimiri ahụ
dị iri nzọ ụkwụ itoolu. **29** Ma egwu juru ha obi n'ihi na ha
amaghị ma ha ga-ezute nkume n'akụkụ ọnụ mmiri ahụ. Ha
tụpụtara arịlịka anọ e ji ejide ụgbọ site n'azụ ụgbọ ahụ ma
na-arịọ chi ha maka chi ọbụbọ. **30** Mgbe ndị na-eso ụgbọ ahụ
kpebiri ịhapụ ya. Ha wedatara ụgbọ epeepe e dobere maka
ihe mberede, mee dịka ha na-aga itinye arịlịka n'ọnụ ụgbọ
mmiri ahụ. **31** Ma Pọl gwara ndị agha na ọchịagha ha okwu,
"Ọ bụrụ na ndị a anọgideghị n'ime ụgbọ a, agaghị azọpụta
unu." **32** N'ihi nke a, ndị agha ahụ gbubiri ụdọ e jiri kee ụgbọ
epeepe ahụ hapụ ụgbọ epeepe ahụ ka ọ daba n'ime osimiri.
33 Mgbe chi bidoro ịbọ, Pọl rịọrọ mmadụ niile ka ha rie
nri, na-asị, "Taa mere ya ụbọchị iri na anọ unu nọ na nche,
nọgidekwa n'ibu ọnụ, n'erighị ihe ọbụla. **34** N'ihi ọdịmma nke
ndụ unu, ana m arịọ unu ka unu rie ihe. N'ihi na o nweghị
onye ọbụla n'ime unu otu agịrị isi ya ga-ala n'iyi." **35** Mgbe o
kwuchara nke a, o weere achịcha nye Chineke ekele n'ihu ha
niile, nyawaa ya, malitekwa iri ya. **36** Otu mgbe ahụ, obi ụtọ
batara mmadụ niile n'obi, ha bidokwara iri nri. **37** Anyị niile
nọ n'ụgbọ ahụ dị narị mmadụ abụọ na iri asaa na isii. **38**
Mgbe anyị richara nri, ha buuru akpa ọka niile dị n'ụgbọ ahụ
tụba ha n'ime osimiri ime ka ụgbọ ahụ gbaa mfe. **39** Mgbe
chi bọrọ, ha enwekwaghị ike ịghọta akụkụ mmiri nke ha nọ
n'ime ya. Ma ha hụrụ obosara ala nta nke nwere ọnụ mmiri.
Ha gbara izu ịchọpụta ma ọ ga-ekwe mee ka ụgbọ mmiri ahụ
site n'ebe ahụ gafee. **40** Ha chabisiri arịlịka niile ji ụgbọ ahụ,
hapụ ha n'ime osimiri. Otu aka ahụkwa, ha tọpụrụ ụdọ ji
ụmara e ji anyagharị ụgbọ. Mgbe ahụ, ha weliri akwa ifufe
nke ọnụ ụgbọ nye ifufe, mekwa ka ụgbọ mmiri chee ihu n'elu
ala. **41** Ma ụgbọ mmiri ahụ gara maa isi na mkpumkpu aja
mmiri, mikpuo n'aja. Ọnụ ụgbọ ahụ mikpuru nke ukwuu mee
ka isi ụgbọ ahụ laa elu, nke a nyere ebili mmiri a ohere iji ike
tiwasịa azụ ụgbọ ahụ. **42** Ndị agha zubere igbu ndị mkpọrọ
niile, ka onye ọbụla ghara igwuru mmiri site ya gbafuo. **43**
Ma onye ọchịagha ahụ na-ezube ịzọpụta ndụ Pọl, n'ihi ya, o
gbochiri ha n'izuzu ha. Mgbe ahụ o nyere iwu ka ndị niile
maara igwu mmiri buru ụzọ si n'ụgbọ ahụ wụba n'ime mmiri,
gwuru mmiri gaa n'elu ala. **44** Ma ndị fọdụrụ ga-eru n'elu ala
site n'ịghọnye aka na obodobo osisi maọbụ n'ihe ndị ọzọ dị
iche iche si n'ahụ ụgbọ ahụ dapụta. N'ụzọ dị otu ka mmadụ
niile ji bụrụ ndị rutere n'elu ala n'udo.

28 Mgbe a pụtara n'ọnụ mmiri ahụ n'udo, anyị chọpụtara
na aha agwa etiti ahụ bụ Malta. **2** Ndị obodo ahụ gosiri
anyị obiọma n'ụzọ pụrụ iche. Ha kwanyere anyị ọkụ ma
nabatakwa anyị n'ihi na mmiri nọ na-ezo, oyi na-atụkwa. **3**
N'oge Pọl na-achịkọta nkụ itinye n'ọkụ a, otu agwọ ajụala
sitere n'ime nkụ na-enwu ọkụ mapụta n'ihi okpomọkụ tụhịkọ
onwe ya n'aka ya. **4** Mgbe ndị obodo ahụ hụrụ agwọ ahụ
ka ọ tụhịkọtara onwe ya n'aka ya, ha gwarịtara onwe ha,
"n'ezie a, nwoke a bụ ogbu mmadụ, a naghị eji ọkụ enyo ya.
Ọ bụ ezie na azọpụtara ya site oke mmiri, ma ikpe ziri ezi
ekweghị ka ọ dị ndụ." **5** Ma Pọl fepụrụ agwọ ahụ n'aka ya,
mee ka ọ daba n'ọkụ, ọ dịghịkwa ihe mere ya. **6** Ha na-ele
anya ma aka ya ọ ga-aza, maọbụ na ọ ga-ada nwụọ. Ma mgbe
ha chegidere hụ na o nweghị ihe mere ya, ha gbanwere obi
ha bido na-ekwu, na ọ bụ chi. **7** Na nso ọnụ mmiri a ebe anyị
kwụsịrị, otu ubi dị ya. Ọ bụ ubi Pobilios otu nwoke onyeisi na-
achị agwa etiti ahụ. Ọ nabatara anyị nke ọma, lee anyị ọbịa
ụbọchị atọ. **8** N'oge ahụ, nna Pobilios nwere ahụ ọkụ na afọ
ọsịsa, Pọl banyere n'ime obodo gaa leta ya, kpeere ya ekpere,
bikwasịkwa ya aka. Ahụ dịkwara ya mma. **9** Mgbe nke a
mechara, ndị niile nwere nrịa nrịa n'agwa etiti ahụ bịakwara,
a gwọkwara ha. **10** Ha wetaara anyị ọtụtụ ihe onyinye. Mgbe
oge ịnyapụ ụgbọ anyị ruru, ha nyere anyị ọtụtụ ihe dị anyị
mkpa nke pụrụ idu anyị n'ije ahụ. **11** Anyị nọrọ ihe dịka ọnwa
atọ n'oge oyi, n'agwa etiti ahụ tutu anyị anyalie ụgbọ. Ọ bụ
ụgbọ ndị Alegzandria nke bu ihe a tụrụ atụ a na-akpọ ejima,
bụ chi Kastọ na Polụkus. **12** Anyị bịaruru obodo Sirakọs ebe
anyị nọrọ ụbọchị atọ. **13** Site n'ebe ahụ, anyị gara gburugburu
tutu rute Rejiọm. Mgbe otu ụbọchị gafere, ikuku bidoro ife
site na ndịda. N'ụbọchị nke abụọ ya, anyị rutere Pọteọlị. **14**
N'ebe a anyị chọpụtara ndị kwere ekwe ndị rịọrọ ka anyị
nọnyere ha ụbọchị asaa. Site n'ebe a, anyị rutere Rom. **15**
Mgbe ụmụnna anyị nọ n'ebe ahụ nụrụ na anyị na-abịa. Ha
pụtara zute anyị n'ụzọ Apiọs na n'ụlọ ndị Ije atọ. Mgbe Pọl
hụrụ ha, o kelere Chineke ma bụrụ onye a gbara ume. **16**
Mgbe anyị bịaruru Rom, e nyere Pọl ohere ibiri onwe ya dịka
o si chọọ n'ebe masịrị ya. Ma otu onye agha na-eche ya nche.
17 Mgbe ụbọchị atọ gasịrị, ọ kpọrọ ndịisi ndị Juu. Mgbe ha
zukọrọ, ọ gwara ha, "Ụmụnna m, ọ dịghị ihe ọjọọ ọbụla m
mere megide ndị nke anyị, maọbụ megide omenaala nna nna
anyị ha, ha jidere m na Jerusalem were m nyefee m n'aka
ndị Rom. **18** Ndị ọchịchị Rom lenyere anya n'ikpe m chọọ
ịhapụ m ka m laa n'ihi na ha achọtaghị ihe kwesiri ịma m
ikpe ọnwụ dịka ndị anyị chọrọ. **19** Ma mgbe ndị Juu jụrụ,
ahụrụ m na ọ dị mkpa ibutere Siza ikpe m. Ma o nweghị ihe
ọjọọ m bu n'uche megide ndị obodo m. **20** N'ihi nke a, ka m
jiri rịọọ ka mụ na unu hụ ma kwurịtakwa okwu. Ọ bụ n'ihi
olileanya nke Izrel ka e ji kee m n'agbụ igwe a." **21** Ha sịrị,
"Anyị anataghị akwụkwọ ozi ọbụla site na Judịa banyere gị. Ọ
dịghịkwa ụmụnna anyị ọbụla nke si ebe ahụ bịa nke kọrọ

maọbụ kwuo okwu ọjọọ ọbụla banyere gị. 22 Otu ọ dị, anyị
ga-achọ ịnụta ihe i chere, n'ihi na anyị maara na a na-ekwujọ
otu a n'ebe niile." 23 Ha yiri agba mgbe ha na ya ga-ezukọta
n'ụbọchị ọzọ. Ọtụtụ mmadụ karịrị bịara n'ụlọ ebe ọ na-anọ. Ọ
gbara ama banyere alaeze Chineke site n'akwụkwọ iwu Mosis
na nke ndị amụma, ọ gbalịrị ime ka ha kwenye n'ihe banyere
Jisọs. O bidoro izi ha ihe site n'ụtụtụ ruo anyasị. 24 Ụfọdụ ka
e mere ka ha kweere, ma ụfọdụ mechiri ntị ha na obi ha. 25
Ha nwe nghọtahie n'etiti onwe ha ma malite ịla mgbe Pọl
kwusiri okwu nke ikpeazụ a, "Mmụọ Nsọ Chineke kwuru
eziokwu mgbe o sitere n'ọnụ Aịzaya onye amụma kwuo okwu
nye nna nna anyị ha, 26 "'Jekwuru ndị a gwa ha okwu, "Unu
ga na-anụ, nụkwa, ma unu agaghị aghọta ihe ọbụla, unu ga
na-ele anya, hụkwa, ma unu agaghị ahụ ihe ọbụla." 27 N'ihi
na obi ndị a amaala abụba, dịkwa arọ; ha adịghị ejikwa ntị ha
anụ ihe, ha mechikwara anya ha ka ha ghara ịhụ ụzọ. Ma ọ
bụghị otu a, ha nwere ike iji anya ha hụ ụzọ, jirikwa ntị ha
nụ ihe sitekwa n'obi ha nwe nghọta ma chigharịa bịakwute
m, ka m gwọọ ha.' 28 "Ya mere, a chọrọ m ka unu ghọta na
nzọpụta a nke si n'aka Chineke bịa, dịkwa nye ndị mba ọzọ,
ha ga-egekwa ntị." 29 Mgbe o kwusiri nke a, ndị Juu ahụ lara
na-arụrịta ụka nke ukwu n'etiti onwe ha. 30 O biri obi nke
onwe ya afọ abụọ n'ụlọ ọ na-akwụ ụgwọ ya. Ọ na-anabatakwa
ndị niile bịara ileta ya, 31 o ji mkwuwa okwu na-ekwusa ihe
banyere alaeze Chineke na-akụzikwa ihe banyere Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst. Ọ dịkwaghị onye ọbụla gbalịrị igbochi ya.

Ndị Rom

1 Pọl, odibo Kraịst Jisọs, onye Chineke kpọrọ ka ọ bụrụ
onyeozi ya na onye o kewapụtara ka o zisaa oziọma ya.
2 Oziọma a bụ nke ahụ Chineke kwere na nkwa n’oge gara
aga site n’ọnụ ndị amụma ya nke e dere ihe banyere ya
n’akwụkwọ nsọ. 3 Oziọma a metụtara Ọkpara ya, onye bụ
nwa Devid site n’ọmụmụ nke anụ ahụ. 4 Onye esitere na
Mmụọ nke ịdị nsọ họpụta ị bụ Ọkpara Chineke, site n’ike
nke mbilite n’ọnwụ, bụ Kraịst Jisọs, Onyenwe anyị. 5 Onye
anyị sitere n’aka ya nata amara na ọrụ ị bụ onyeozi, ime ka
ndị mba ọzọ nwee nrube isi nke okwukwe n’etiti ha n’ihi
aha ya. 6 Tinyere unu onwe unu ndị ahụ a kpọrọ ka ha bụrụ
ndị nke Jisọs Kraịst. 7 Ya bụ, unu ndị Chineke hụrụ n’anya
bi na Rom, ndị ọ kpọrọ ka ha bụrụ ndị nsọ: Ka amara na
udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst dịrị unu. 8 Na mbụ, ana m ekele Chineke ekele n’ihi
unu niile, site n’aha Jisọs Kraịst. N’ihi na a na-ekwusa ihe
banyere okwukwe unu n’ụwa niile. 9 Chineke, onye m na-
ejere ozi, n’ime mmụọ site na ikwusa oziọma nke Ọkpara ya,
bụ onye akaebe na m na-echeta unu mgbe niile n’ekpere m.
10 N’ekpere m oge niile, a na m arịọ ka ọ bụrụ ihe ga-ekwe
mee na site n’ike Chineke, aga m enwe ohere ịbịa leta unu.
11 Ọ na-agụ m agụụ nke ukwuu ịbịa hụ unu anya, n’ihi na
achọrọ m ka unu keta oke n’onyinye Mmụọ Nsọ nke Chineke
nyere m, nke ga-enyere unu aka iguzosi ike n’okwukwe. 12
Ọ bụkwaghị naanị nke a, kama achọrọ m ka anyị gbarịtaa
onwe anyị ume site n’okwukwe anyị. 13 Ụmụnna m, achọrọ
m ime ka unu mata na atụọla m atụmatụ ịbịa leta unu ọtụtụ
mgbe (ma tutu ruo ugbu a e gbochiri m ịbịa), ka m nwee
ike nweta mkpụrụ n’etiti unu, dịka m nwere n’etiti ndị mba
ọzọ. 14 N’ihi na abụ m onye ji ụgwọ nye ndị Griik na ndị
mba ọzọ, nyekwa ndị maara ihe na ndị nzuzu. 15 Ya mere m
ji dị njikere ikwusa oziọma nyekwa unu bụ ndị bi na Rom.
16 N’ihi na ihere oziọma ahụ anaghị eme m, n’ihi na ọ bụ
ike Chineke na-ewetara onye ọbụla kwere na ya nzọpụta,
nye onye Juu na mbụ nakwa nye onye Griik. 17 N’ihi na ọ
bụ n’oziọma ka e kpughere ezi omume Chineke, ezi omume
nke na-esite n’okwukwe ruo okwukwe. Dịka e siri dee ya,
“Onye ezi omume ga-esite n’okwukwe dị ndụ.” 18 N’ihi na e
sitela n’eluigwe kpughe ọnụma Chineke megide mmehie na
ajọ omume niile nke ndị na-emebi iwu, ndị na-esite n’ajọ
omume ha na-eguzogide eziokwu ahụ. 19 N’ihi na ndị a
maara ihe ha kwesiri ịmata banyere Chineke. Ha maara ya
n’ihi na Chineke n’onwe ya emeela ka o doo ha anya. 20
N’ihi na site n’oge Chineke kere ụwa na ihe niile dị n’ime ya,
ụdịdị ya nke a na-apụghị ịhụ anya na ike nke ebighị ebi ya na
ụdịdị ịdị nsọ ya ka e mere ka ọ pụta ìhè nye ụmụ mmadụ.
Ụmụ mmadụ na-aghọta ihe ndị a site n’ihe ndị e kere eke.
N’ihi nke a ụmụ mmadụ enwekwaghị ngọpụ. **(aïdios g126)** 21
Ọ bụ eziokwu na ha maara Chineke, ma ha anaghị asọpụrụ
ya, ha anakwaghị enye ya ekele dịka Chineke. Echiche uche
ha bụ ihe efu, nzuzu ha mere ka obi ha gbaa ọchịchịrị. 22
Mgbe ha na-eche na ha bụ ndị maara ihe, ha amataghị na ha
bụ ndị nzuzu. 23 Kama ife Chineke na-adịghị anwụ anwụ
ofufe, ha weere otuto ha kwesiri inye ya nye ihe ndị ahụ
ha jiri aka ha kpụọ. Ihe ndị a yiri mmadụ na-anwụ anwụ,
na nnụnụ, na ụmụ anụmanụ, na ihe na-akpụ akpụ n’ala.
24 N’ihi ya, Chineke hapụrụ ha ka ha mee ihe ọjọọ ndị ahụ
na-agụ obi ha agụụ nye adịghị ọcha nke ịkwa iko, ha jikwa
ahụ ha emerịta mpu n’etiti onwe ha. 25 Ha were okwu ụgha
dochie n’ọnọdụ eziokwu banyere Chineke. Ha na-asọpụrụ,
na-efekwa ihe e kere eke, ma hapụ Onye okike, onye a na-eto
ruo ebighị ebi. Amen. **(aiōn g165)** 26 Ọ bụ nke a mere Chineke
jiri nyefee ha n’aka agụụ anụ ahụ nke na-eme ihere. N’ihi ya,
ọ bụladị ndị inyom na ndị inyom ibe ha nọgidere na-enwe
mmekọrịta n’ụzọ na-ezighị ezi. 27 Ọzọkwa, kama ha na ndị
inyom inwe mmekọrịta; ndị ikom ha họọrọ ka ha na ndị ikom
ibe ha na-enwe ụdị mmekọrịta nke ha na ndị inyom kwesiri
inwe. Nwoke na-edinakwuru nwoke ibe ya. N’ụzọ dị otu a, ha
natakwara ntaramahụhụ kwesiri ha n’ihi ihe ọjọọ ndị a ha
na-eme. 28 Ya mere, ebe ha kpachapụrụ anya jụ ịmata onye
Chineke bụ, Chineke nyere ha akọnuche ndị nzuzu, nke mere
ka ha na-eme ihe ọjọọ niile nke ajọ echiche obi ha chepụtara.
29 Ha jupụtara n’ajọ omume na mmehie niile, anya ukwu
na aghụghọ. Ha jupụtakwara n’ekworo, na igbu mmadụ, na
esemokwu, na uche gbagọrọ agbagọ na ịkpọ asị. Ha bụ ndị
na-ekwu okwu azụ, 30 na ndị nkwutọ na ndị kpọrọ Chineke
asị, na ndị na-akparị mmadụ na ndị mpako na ndị na-anya
isi. Ha na-atụpụta ụzọ ọhụrụ ime ihe ọjọọ, ha adịghị asọpụrụ
ndị mụrụ ha. 31 Ha bụkwa ndị na-enweghị nghọta, ndị na-
enweghị okwukwe, ndị obi ọjọọ na ndị na-enweghị obi ebere.
32 Ha maa na Chineke nyere iwu dị ike na ndị na-ebi ndụ dị
otu a kwesiri ọnwụ, ma ha gara n’ihu na-eme ihe ndị a, ma
na-akwalịkwa mmụọ ndị ọzọ ka ha soro na-eme ha.

2 N’ihi ya, ị nweghị ngọpụ, onye ọbụla ị bụ, mgbe ị na-ekpe
ndị ọzọ ikpe. N’ihi na mgbe ị mara onye ọzọ ikpe, ọ bụ
onwe gị ka ị na-ama ikpe maka na gị onwe gị na-emekwa ụdị
ihe ndị ahụ. 2 Ma anyị maara na Chineke na-ekpe ndị na-
eme ihe ọjọọ dị otu a ikpe n’ụzọ ziri ezi. 3 Gị bụ mmadụ,
gịnị mere i ji na-ama ndị na-eme ihe dị otu a ikpe mgbe gị
onwe gị na-eme otu ihe ahụ. I chere na ị ga-agbanarị ikpe
Chineke? 4 Ka ị na-eleda obiọma Chineke, na nnagide ọ na-
anagide ndụ ọjọọ gị, na ogologo ntachiobi ya anya? Ị maghị
na obiọma Chineke nwere n’ebe ị nọ kwesiri ime ka i site na
mmehie gị chegharịa? 5 Ma n’ihi isiike gị na obi gị kpọrọ nkụ
nke enweghị nchegharị, ị na-akpakọtara onwe gị ọnụma nke
Chineke n’ụbọchị oke iwe ya, mgbe a ga-ekpughe ikpe ya
ziri ezi. 6 Ọ ga-akwụghachi onye ọbụla dịka ọrụ ya siri dị. 7
Chineke ga-enye ndị niile sitere na ntachiobi na ezi ọrụ na-
achọ otuto na nsọpụrụ na ndụ ahụ na-adịgide adịgide bụ ndụ
ebighị ebi. **(aiōnios g166)** 8 Ma ndị niile na-akpa iche iche, ndị
jụkwara isoro eziokwu ahụ, ndị na-anọgidekwa na-eme ihe
ọjọọ, ka a ga-ata ahụhụ, gosi ha iwe ọkụ na ọnụma. 9 Nsogbu
na iru ụjụ ga-abịakwasị ndị niile na-eme ihe ọjọọ, mbụ, ọ ga-
adịrị ndị Juu, emechaa, ọ ga-adịkwara ndị mba ọzọ. 10 Ma
otuto na nsọpụrụ na udo ga-abụ nke onye ọbụla na-eme ezi
ihe, malite n’onye Juu ruokwa na ndị mba ọzọ. 11 N’ihi na
Chineke anaghị ele mmadụ anya n’ihu. 12 Ndị niile mehiere
n’ọnọdụ enweghị iwu ga-ala n’iyi n’ọnọdụ enweghị iwu. Ma
ndị niile mehiere megide iwu ahụ ha mara ihe banyere ya ka
a ga-ama ikpe dịka iwu siri kwuo. 13 N’ihi na ọ bụghị ndị ahụ
na-anụ mgbe a na-agụpụta akwụkwọ iwu ka a na-agụ dịka
ndị ezi omume n’ihu Chineke, kama ọ bụ ndị ahụ niile na-
eme ihe iwu kwuru ka a ga-agụ ka ndị ezi omume. 14 N’ezie,
mgbe ndị mba ọzọ bụ ndị na-enweghị iwu sitere n’obi ha

mee ihe iwu kwuru, o gosiri na ha bụ iwu nye onwe ha, ọ bụ
ezie na ha enweghị iwu ahụ e dere ede. **15** Ha na-egosipụta
na edeela ihe ndị ahụ iwu kwuru n'obi ha. Akọnuche ha na-
egosikwa na nke a bụ eziokwu, ebe ọ bụ na akọnuche ha na-
ama ha ikpe mgbe ụfọdụ, ma na-agọpụrụ ha mgbe ụfọdụ. **16**
Dịka oziọma ahụ m na-ekwusa si kwuo, Chineke ga-ekpe ndụ
nzuzo niile ụmụ mmadụ na-ebi ikpe, site na Kraịst Jisọs. **17**
Ma ugbu a, gị onye na-akpọ onwe gị onye Juu, onye tụkwasịrị
obi gị n'iwu ahụ, onye na-anyakwa isi na ị maara Chineke, **18**
ọ bụrụ na ị mara uche ya ma kwenyekwa n'ihe nke ka mma
n'ihi na e ziri gị ihe site n'iwu; **19** ọ bụrụ na o doro gị anya na
ị bụ onyendu nye ndị ìsì, bụrụkwa ìhè nye ndị nọ n'ọchịchịrị,
20 ị na-agụkwa onwe gị dịka onye nkuzi nke ndị na-amaghị
ihe, na onye nkuzi ụmụntakịrị, n'ihi na ị maara iwu nke ọma,
jupụtakwa n'amamihe na eziokwu. **21** Gị onye na-akụziri
mmadụ ibe gị ihe, ị na-akụzikwara onwe gị? Gị onye na-
ekwusa ka mmadụ ezula ohi, ị na-ezu ohi? **22** Gị onye na-asị
mmadụ akwala iko, ị na-akwa iko? Gị onye na-akpọ arụsị ihe
arụ, ị na-ezuru ihe dị n'ụlọ arụsị n'ohi? **23** Gị onye na-anya
isi na ị maara iwu, ị na-emenye Chineke ihere site n'imebi
iwu ahụ? **24** Dịka esi dee ya, "Ndị mba ọzọ na-ekwulu aha
Chineke n'ihi unu." **25** Obibi ugwu bara uru n'ezie ma ọ bụrụ
na ị na-edebe iwu, ma ọ bụrụ na ị na-emebi iwu, obibi ugwu
gị dịka mgbe i bighị ugwu. **26** Ọ bụrụ na ndị e bighị ugwu na-
edebe ihe iwu kwuru, ọ bụ na a gaghị agụ ebighị ugwu ha
dịka obibi ugwu? **27** Ya bụ, ndị ahụ a na-ebighị ugwu n'anụ
ahụ ma na-edebe iwu ga-ama unu ikpe, bụ ndị nwere iwu
ahụ e dere n'akwụkwọ na ndị e bikwara ugwu ma na-emebi
iwu. **28** Ị bụ ezigbo onye Juu abụghị nke elu ahụ. Ezigbo ibi
ugwu abụkwaghị ihe a na-ahụ n'anụ ahụ. **29** Kama ezigbo
onye Juu bụ onye ọbụla nke bụ ya n'ime mmụọ. Ezigbo obibi
ugwu bụkwa nke ime obi, nke mmụọ, ọ bụghị nke e dere ede.
Otuto ya esiteghị n'aka mmadụ kama o sitere n'aka Chineke.

3 Ọ dị uru pụrụ iche mmadụ nwere n'ihi na ọ bụ onye Juu?
Gịnị bụkwa uru ahụ dị ukwuu nke dị na-ebiri mmadụ
ugwu? **2** Ọ bara uru n'ụzọ niile. Nke mbụ, ọ bụ ndị Juu ka e
weere okwu Chineke nyefee n'aka. **3** Gịnị ga-emezi ma ọ bụrụ
na ụfọdụ n'ime ha ekwesighị ntụkwasị obi? Chineke, ọ ga-
eji n'ihi ekwesighị ntụkwasị obi ha ghara ikwesi ntụkwasị
obi? **4** Ọ pụghị ịdị otu a! Kama ka ọ bụrụ ihe pụtara ihe na
Chineke bụ onye eziokwu, ma mmadụ niile bụ ndị okwu
ụgha, dịka e dere ya, "Ka e nwe ike gosipụta na ị na-ekwu
eziokwu mgbe ọbụla i kwuru okwu, na ekpegbukwa mgbe i
na-ekpe ikpe." **5** Ma ọ bụrụ na ajọ omume anyị na-eme ka ezi
omume Chineke pụta ìhè, gịnị ka anyị ga-ekwu? Anyị ga-
asị na Chineke adịghị eme ihe ziri ezi ma ọ bụrụ na ọ taa
anyị ahụhụ n'ihi ajọ omume anyị? (Ana m ekwu okwu a dị ka
ndị mmadụ.) **6** N'ezie, ọ bụghị otu a, ọ bụrụ na ọ bụ otu a,
oleekwanụ otu Chineke ga-esi kpee ụwa ikpe? **7** Otu onye
nwere ike ị sị, "na ọ bụrụ na a na-esite n'okwu ụgha m, mee
ka eziokwu nke Chineke pụta ìhè karịa, na-ewetara Chineke
otuto, gịnị mere e ji ama m ikpe dịka onye mmehie?" **8** Ọ
pụtara na anyị ga-asị, "ka anyị na-eme ihe ọjọọ ka ezi ihe si
na ya pụta"? Ụfọdụ ndị mmadụ ji nkwutọ na-ebo m ebubo na
m na-akụzi ihe dị otu a, ikpe a mara ha kwesiri ekwesi. **9**
Gịnị kwanụ? Anyị ọ ka ha mma? Mba, ma e meela ya rịị ka ọ
pụta ìhè na mmadụ niile nọ n'okpuru mmehie, ma ndị Juu
ma ndị mba ọzọ. **10** Dịka e dere ya, "Ọ dịghị onye ọbụla bụ
onye ezi omume, ọ dịghị ọ bụladị otu onye. **11** Ọ dịghị onye
ọbụla na-aghọta, ọ dịkwaghị onye ọ na-agụ ịchọ Chineke. **12**
Mmadụ niile ewezugala onwe ha, ha niile, ọ dịghị onye bara
uru n'ime ha. Ọ dịghị onye na-eme ihe ọma, a pụghị ịchọta ọ
bụladị otu onye. **13** Akpịrị ha bụ ili ghere oghe, ha ji ire ha
na-aghọ aghụghọ. Elo ajụala dị n'egbugbere ọnụ ha. **14** Ọnụ
ha jupụtara n'okwu na-akụ ilu na ọbụbụ ọnụ. **15** Ụkwụ ha na-
eme ọsịịsọ ịkwafu ọbara. **16** Mbibi na nhụju anya dị n'ụzọ ha
niile. **17** Ha amaghị ihe bụ ụzọ udo. **18** Ha amatabeghị ihe ịtụ
egwu Chineke pụtara." **19** Ugbu a, anyị maara na ihe ọbụla
iwu kwuru, ọ bụ ndị nọ n'okpuru iwu ka ọ dịịrị, ka esite otu
a kpuchite ọnụ niile n'otu n'otu. Ma meekwa ka ụwa niile
mata na ha bụ ndị ikpe mara n'ebe Chineke nọ. **20** N'ihi na
o nweghị onye ọbụla a pụrụ ịgụ n'onye ezi omume n'ihu
Chineke maka na ọ na-edebe iwu. Kama, ọ bụ site n'iwu ka
anyị ji mata ihe banyere mmehie. **21** Ma ugbu a, emeela ka
ezi omume Chineke pụta ìhè, site n'iguzo iche n'ebe iwu dị,
bụ nke iwu na ndị amụma gbakwara ama ya. **22** Ezi omume a
na-esite n'ebe Chineke nọ abịa, site n'okwukwe n'ime Jisọs
Kraịst nye ndị niile kweere. O nweghị ihe ịdị iche ọbụla dị na
ya. **23** N'ihi na mmadụ niile emehiela ha ekwesikwaghị otuto
Chineke. **24** Ma ugbu a, agụọla ha na ndị ezi omume site
n'amara ya, site na mgbapụta nke si n'aka Kraịst Jisọs. **25**
Onye Chineke họpụtara ka o were ndụ ya chụọ aja ikpuchi
mmehie, site n'iwufu ọbara ya maka mgbaghara mmehie, nke
a ga-anata site n'okwukwe. N'ụzọ dị otu a, ọ na-egosipụta ezi
omume ya, maka oge gara aga, n'ihi nnagide ya, o jiri ndidi
leghara mmehie ụmụ mmadụ anya. **26** Ma n'oge taa, site
n'igosi na ya onwe ya bụ onye ezi omume, na onye a na-
agụnye dịka onye ezi omume bụ onye nke kweere na Jisọs.
27 Mgbe o si otu a dịrị, olee ebe ịnya isi anyị dịkwa? Ajụla
ịnabata ya. Ọ bụ site iwu dị aṅa? Ọ bụ nke ọrụ? Mba, kama
ọ bụ site n'okwukwe anyị nwere n'ime Kraịst. **28** Ya mere,
anyị na-agụnye mmadụ n'onye ezi omume n'ihi okwukwe o
nwere, ọ bụghị n'ihi na o mere ihe iwu kwuru. **29** Chineke ọ
bụ naanị nke ndị Juu? Ọ bụkwaghị nke ndị mba ọzọ? N'ezie, ọ
bụkwa nke ndị mba ọzọ. **30** N'ihi na Chineke dị naanị otu,
ọ bụ site n'okwukwe ka ọ ga-anabata ndị ahụ ebiri ugwu,
sitekwa n'otu okwukwe ahụ guọ ndị a na-ebighị ugwu ka ndị
ezi omume. **31** Ọ bụrụ na ọ dị otu a, anyị na-esite n'okwukwe
anyị mee ka iwu ghara ịdị ire? Mba! Kama anyị na-enye iwu
ọnọdụ kwesiri ya.

4 Gịnị ka anyị nwere ikwu banyere Ebraham, nna nna anyị
na o nwetara ihe niile site n'anụ ahụ? **2** A sị na a gụrụ
Ebraham dịka onye ezi omume site n'ọrụ aka ya, ọ gaara
enwe ihe ọ ga-eji anya isi, ma na ọ bụghị n'ihu Chineke. **3** Ma
gịnị ka akwụkwọ nsọ kwuru? "Ebraham kweere na Chineke, a
gụrụ nke a nye ya dị ka ezi omume." **4** Mgbe mmadụ rụrụ
ọrụ, ụgwọ ọrụ a kwụrụ ya abụghị onyinye, kama ọ bụ ihe
ruru ya n'ihi ọrụ ọ rụrụ. **5** Ma nye onye na-enweghị ọrụ ma
tinye okwukwe ya na onye ahụ na-agụnye ndị ajọọ omume
dịka ndị ezi omume, a ga-eji okwukwe ya gụnyere ya dịka ezi
omume. **6** Devid n'onwe ya kwukwara banyere ọṅụ dịịrị onye
ọbụla Chineke gụrụ n'onye ezi omume n'agbanyeghị ọrụ ya.
7 "Ngọzị na-adịrị ndị a gbaghaara ajọ omume ha niile, ndị
ekpuchikwara mmehie ha niile. **8** Ngọzị na-adịrị nwoke ahụ,
onye Onyenwe anyị na-adịghị agụnyere mmehie ya." **9** Ngọzị
a ọ dịrị naanị ndị e biri ugwu ka ọ bụ nyekwa ndị a na-ebighị

ugwu? Ihe anyị na-ekwu bụ na a gụrụ okwukwe Ebraham
dị ka ezi omume nye ya. **10** Olee mgbe a gụrụ ya nye ya? Ọ
bụ tupu e bie ya ugwu, ka ọ bụ mgbe e bichara ya ugwu? Ọ
bụghị mgbe e bichara ya ugwu kama ọ bụ tupu e bie ya ugwu.
11 Ọ natara ihe ịrịbama nke obibi ugwu dịka akara nke ezi
omume nke okwukwe o nwere mgbe ọ nọ na-ebighị ugwu.
Nke a bụ ime ya nna ndị niile kweerenụ, ndị ahụ ọ gụrụ dịka
ndị ezi omume, ọ bụ ezie na ha bụ ndị a na-ebighị ugwu. **12**
N'ụzọ dị otu a kwa, ọ bụ nna ndị niile e biri ugwu. Ndụ ya
na-egosikwa ha na ọ bụghị obibi ugwu ha na-azọpụta ha,
kama ọ bụ okwukwe ha. N'ihi na Chineke nabatara Ebraham
naanị site n'okwukwe o nwere tupu e bie ya ugwu. **13** Nkwa o
kwere Ebraham na agbụrụ ya na ha ga-eketa ụwa abụghị site
n'idebe iwu, kama ọ bụ site n'ezi omume nke okwukwe. **14**
N'ihi na, ọ bụrụ na ndị a ga-enye ihe e kwere na nkwa bụ
ndị na-edebe iwu, inwe okwukwe abakwaghị uru, nkwa ahụ
enwekwaghị isi ọbụla. **15** N'ihi na iwu n'onwe ya na-eme ka
ọnụma bịa. Ma ebe iwu na-adịghị, mmehie adịghịkwa. **16** Ya
mere, nkwa ahụ na-abịa site n'okwukwe, ka ọ bụrụ naanị site
n'amara ka e ji mee ka ụmụ ya niile nweta ya, ọ bụghị naanị
nye ndị nọ n'okpuru iwu, kama ọ bụkwa nye ndị nwere ụdị
okwukwe Ebraham. N'ihi na ọ bụ nna anyị niile. **17** Dịka e
dere ya, "Emeela m gị nna nke ọtụtụ mba." Ya mere, n'ihu
Chineke ahụ bụ onye o kweenyere n'ime ya, bụ onye ahụ na-
eme ka ndị nwụrụ anwụ dịkwa ndụ ọzọ, onye na-akpọkwa ihe
ndị na-adịbụghị, mee ka ha dịrị. **18** Ọ bụladị mgbe olileanya
gasịrị, o kwenyere na ya ga-abụ nna nke ọtụtụ mba, dịka ihe
a gwara ya si dị, "Otu a ka mkpụrụ gị ga-adị." **19** Ọ daghị mba
n'okwukwe ọ bụladị mgbe ọ matara na ya akala nka n'ahụ,
n'ihi na ọ gbaruola otu narị afọ, tinyekwara na akpanwa
Sera bụ ihe nwụrụ anwụ. **20** Ọ dịghị mgbe ọbụla o nwere
obi abụọ na Chineke agaghị emezu ihe niile o kwere ya na
nkwa. Kama, okwukwe ya mere ka ọ gbasie ike, ka ọ na-enye
Chineke otuto. **21** O nwere otu obi na Chineke pụrụ imezu
ihe niile ọbụla o kwere na nkwa. **22** Ọ bụ n'ihi ya ka e ji gụọ
nke a nye ya dị ka ezi omume. **23** Okwu ndị a, "A gụrụ ya
nye ya dịka onye ezi omume," edeghị ya naanị maka ya. **24**
Kama e dere ya n'ihi anyị bụ ndị kwere n'onye ahụ mere ka
Onyenwe anyị Jisọs si n'ọnwụ bilie. **25** Onye a rara nye ka ọ
nwụọ n'ihi mmehie anyị niile, ma e mere ka o si n'ọnwụ bilie
ka anyị bụrụ ndị a gụrụ dịka ndị ezi omume.

5 Ya mere, ebe e sitere n'okwukwe mee ka anyị bụrụ ndị
a gụrụ dịka ndị ezi omume, udo dị ugbu a n'etiti anyị na
Chineke site n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. **2** Onye anyị sitere
n'aka ya nata amara nke anyị na-eguzo n'ime ya ugbu a. Anyị
nọ n'ọṅụ nweekwa olileanya na a ga-eme ka anyị keta oke
n'ebube Chineke. **3** Ọ bụkwaghị naanị nke a, ma anyị na-
aṅụrịkwa ọṅụ n'ime nsogbu anyị niile, ebe anyị maara na
nsogbu ndị a na-enyere anyị aka ịbụ ndị nwere ntachiobi.
4 Ntachiobi na-arụpụta n'ime anyị ezi agwa; ezi agwa na-
arụpụtakwa olileanya. **5** Olileanya na-eme ka anyị guzo chịm,
n'ihi na Chineke awụnyela ịhụnanya ya n'ime obi anyị site
n'onyinye Mmụọ Nsọ. **6** Mgbe ahụ anyị na-enweghị ike ọbụla,
mgbe oge ahụ ruru nnọọ, Kraịst bịara nwụọ ọnwụ n'ihi anyị
bụ ndị mmehie. **7** A sịkwarị na anyị bụ ndị ezi omume ọ
gaara abụ ihe siri ike mmadụ ịbịa nwụọ ọnwụ n'ihi anyị.
Ma eleghị anya, a ga-ahụkwa onye nwere ike nwụọ n'ihi ezi
mmadụ. **8** Ma lee ka ịhụnanya Chineke siri pụta ìhè! Mgbe
anyị ka nọrịị na-eme mmehie, Kraịst nwụrụ n'ihi anyị. **9** Ebe
a gụrụ anyị dịka ndị ezi omume site n'ọbara ya, nke karịrị
nke a, a ga-esitekwa na ya zọpụta anyị site n'ọnụma Chineke.
10 N'ihi na, ọ bụrụ na mgbe anyị bụ ndị iro Chineke, e mere
ka anyị na ya dị n'udo site n'ọnwụ Ọkpara ya, nke karịrị nke
a bụ, ebe ọ bụ na anyị na ya dịzi na mma, anyị ga-enweta
nzọpụta site na ndụ ya. **11** Ọ bụkwaghị naanị nke a, kama
anyị na-aṅụrịkwa ọṅụ n'ime Chineke site na Onyenwe anyị
Jisọs Kraịst, onye anyị sitere na ya nata ịdị na mma a ugbu a.
12 Dịka o siri dị, ọ bụ site n'aka otu nwoke ka mmehie siri
bata n'ụwa. Ọ bụkwa mmehie a wetara ọnwụ. Ugbu a, ọnwụ
erutela onye ọbụla aka n'ihi na mmadụ niile emehiela. **13**
Ma tupu e nye iwu, mmehie dị n'ụwa. Ma a dịghị agụkọta
mmehie mgbe iwu na-adịghị. **14** Ma e mere ka ọnwụ rute
onye ọbụla site n'oge Adam ruo n'oge Mosis. O metụtara
ọ bụladị ndị mmehie ha na-adịghị ka nke Adam, onye bụ
ihe atụ nke onye ahụ gaje ịbịa. **15** Ma onyinye a adịghị ka
njehie ya. N'ihi na ọ bụrụ na ọtụtụ nwụrụ site na mmehie
nke otu mmadụ, lee ka o siri bụrụ ihe dị ukwu karịa na amara
Chineke na onyinye amara sitere n'otu onye bụ Jisọs Kraịst
ga-ababiga ụba oke rute ọtụtụ mmadụ. **16** Ọzọ, onyinye a
adịghị ka ihe mmehie mmadụ mụpụtara. N'ihi na ikpe ahụ
sooro mmehie otu onye weta ọmụma ikpe, ma onyinye ahụ
sooro ọtụtụ njehie weta ịgụ mmadụ n'onye ikpe na-amaghị.
17 Ya mere, ọ bụrụ na ọnwụ chịrị ọchịchị site na njehie nke
otu onye, ọ bụghị ihe dị ukwu karịa na ndị nabatara onyinye
amara Chineke bara ụba, ya na onyinye ezi omume, ga-achị
achị na ndụ site n'otu onye ahụ bụ Jisọs Kraịst. **18** Ya mere,
dịka otu njehie si weta ikpe ọmụma nye mmadụ niile, otu
ahụ kwa ka e si guọ mmadụ niile dịka ndị ezi omume na ndị
nwere ndụ site n'otu ọrụ ezi omume. **19** N'ihi na dịka ọtụtụ
mmadụ si bụrụ ndị mmehie n'ihi nnupu isi nke otu nwoke,
otu a kwa ka ọtụtụ mmadụ ga-abụkwa ndị ezi omume n'ihi
nrube isi nke otu nwoke. **20** Iwu bịara mee ka mmehie na-
aba ụba, ma dịka mmehie na-aba ụba, amara na-abakwa ụba
karịa. **21** Ya mere, dịka mmehie si bụrụ eze n'ọnwụ, otu a
kwa ka amara ga-esi bụrụ eze site n'ezi omume iweta ndụ
ebighị ebi site n'aka Jisọs Kraịst, Onyenwe anyị. **(aiōnios g166)**

6 Gịnị ọzọkwa ka anyị ga-ekwu? Anyị ga-anọgide n'ime
mmehie ka amara na-aba ụba? **2** E e! O kwesighị! Olee
otu anyị ga-esi na-adị ndụ n'ime mmehie, mgbe anyị bụ ndị
nwụrụ anwụ n'ebe mmehie dị? **3** Ọ bụ na unu amataghị
na mgbe ahụ e jikọtara anyị na Kraịst Jisọs na baptizim
ka e jikọtakwara anyị na ya n'ọnwụ. **4** Ya mere, esitere na
baptizim likọọ anyị na ya n'ọnwụ, dịka e mere ka Kraịst
site n'ọnwụ bilie n'ebube nke Nna, ka anyị sikwa otu a keta
oke na ndụ ọhụrụ. **5** Ọ bụrụkwa na e jikọtaala anyị na ya
n'ọnwụ, e jikọtakwala anyị na ya na mbilite n'ọnwụ. **6** N'ihi
na anyị maara na a kpọgidekọtara ndụ nke ochie anyị na
Kraịst n'elu obe, iji mee ka anụ ahụ nke mmehie ahụ bụrụ ihe
a lara n'iyi, ka anyị bụrụkwa ndị nwere onwe ha site n'ịbụ
ohu nke mmehie. **7** N'ihi na onye nwụrụ anwụ agụọla ya
dịka onye nwere onwe ya site n'ebe mmehie dị. **8** Ọ bụrụkwa
n'eziokwu na anyị na Kraịst nwụkọrọ ọnwụ, anyị makwara
na anyị na ya ga-adịkọkwa ndụ ọzọ. **9** N'ihi na anyị maara na
ebe e mere ka Kraịst site n'ọnwụ bilie, ọ gaghị anwụkwa ọzọ.
Ọnwụ enwekwaghị ike ọbụla n'ebe ọ nọ ọzọ. **10** Ọ nwụrụ
naanị otu mgbe n'ihi mmehie. Ma ndụ ọ na-adị ugbu a bụ

nke ọ na-adị nye Chineke. 11 Ya mere, gụọ onwe unu ugbu
a dịka ndị nwụrụ anwụ n'ebe mmehie dị. Gụọkwa onwe gị
dịka ndị dị ndụ n'ebe Chineke nọ n'ime Kraịst, site na Kraịst
Jisọs Onyenwe anyị. 12 Unu ekwela ka mmehie na-achị eze
n'ahụ unu ọzọ, nke ga-eme ka unu na-erubere agụụ nke
anụ ahụ isi. 13 Unu a nakwala eche akụkụ ahụ unu ọbụla
ka ọ bụrụ ngwa ọrụ ajọ omume. Kama cheenụ onwe unu
n'ihu Chineke, dịka ndị esi n'ọnwụ kpọpụta nyefee na ndụ.
Cheenụ akụkụ ahụ unu niile n'ihu Chineke dịka ngwa ọrụ
nke ezi omume. 14 N'ihi na unu ekwesighị ị bụ ohu mmehie,
ebe ọ bụ na unu anọkwaghị n'okpuru iwu ọzọ, kama unu
nọ n'okpuru amara. 15 Gịnịkwa? Anyị ga-eme mmehie n'ihi
na anyị anọghị n'okpuru iwu kama n'okpuru amara? Mba!
O kwesighị. 16 Ọ bụ na unu amataghị na mgbe unu weere
onwe unu nye mmadụ irubere ya isi dịka ohu, unu bụ ohu
nye onye ahụ unu na-erubere isi, maọbụ ohu nye mmehie
nke na-eduba n'ọnwụ, ma ọ bụkwanụ irube isi nke na-eduba
n'ezi omume? 17 Ma ekele dịrị Chineke n'ihi na ọ bụ ezie
na unu bụrịị ohu nye mmehie, ma ugbu a, unu ejirila obi
unu niile kpebie ịnabatara onwe unu ozizi ahụ e nyefere
n'aka unu. 18 Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site
na mmehie, unu abụrụla ndị ohu ezi omume. 19 Ana m eji
ihe ịmaatụ site na ndụ a na-ebi kwa ụbọchị, n'ihi adịghị ike
nke anụ ahụ mmadụ. Ya mere, dịka unu si were ahụ unu dị
iche iche nye ịbụ ohu adịghị ọcha na ajọ omume nke na-
abawanye ụba, sitekwanụ otu a were ha nye ugbu a ka ha
bụrụ ohu ezi omume nke na-eduba n'ịdị nsọ. 20 Mgbe unu bụ
ohu mmehie, o nweghị ihe megidere unu ime ezi omume. 21
Ma gịnị bụ uru unu nwetara n'oge ahụ site n'ọrụ ahụ niile
unu rụrụ, bụ ihe ndị ahụ na-eme ka ihere mee unu? Ihe ndị
ahụ na-eduba n'ọnwụ. 22 Ugbu a, e meela ka unu nwere
onwe unu site na mmehie. Unu aghọọla ndị ohu Chineke.
Uru unu na-erita bụ ịdị nsọ, ọgwụgwụ ya bụkwa ndụ ebighị
ebi. **(aiōnios g166)** 23 N'ihi na ụgwọ ọrụ mmehie bụ ọnwụ, ma
onyinye amara Chineke na-enye n'efu, bụ ndụ ebighị ebi, site
na Jisọs Kraịst Onyenwe anyị. **(aiōnios g166)**

7 Ọ bụ na unu amaghị ụmụnna m, unu ndị maara iwu nke
ọma na ọ bụ oge mmadụ dị ndụ ka iwu na-ejide ya? 2 Dịka
ihe ịmaatụ, iwu na-ejikọta nwanyị lụrụ di na di ya mgbe di ya
ka nọ ndụ, ma ọ bụrụ na di nwanyị ahụ anwụọ, ọ nọkwaghị
n'okpuru iwu jikọtara ha dịka di na nwunye. 3 A ga-akpọ
ya nwanyị na-akwa iko ma ọ bụrụ na ọ lakwuru nwoke ọzọ
mgbe di ya ka dị ndụ. Ma ọ bụrụ na di ya anwụọ, ọ ga-abụ
onye nwere onwe ya site n'iwu ahụ. Ọ kwaghị iko ma ọ bụrụ
na ọ lụọ nwoke ọzọ. 4 Ya mere, ụmụnna m, unu onwe unu
kwa anwụọla n'ebe iwu dị site n'ahụ Kraịst, ka e nwe ike
kenye unu onye ọzọ, bụ onye ahụ e mere ka o si n'ọnwụ
bilie. Ka anyị site na ya mịa mkpụrụ nye Chineke. 5 Mgbe
anụ ahụ mmehie na-achị anyị, ọchịchọ ọjọọ nke iwu na-
akpali jupụtara n'ime anyị, nke mere na anyị na-amị mkpụrụ
nye ọnwụ. 6 Ugbu a, a tọghapụla anyị pụọ n'aka iwu ebe
anyị nwụrụ nye ihe ndị kere anyị agbụ na mbụ, anyị anaghị
ebikwa ndụ n'usoro iwu ochie nke e dere n'akwụkwọ, kama
anyị na-eje ozi n'usoro ndụ ọhụrụ nke mmụọ. 7 Ugbu a,
gịnị ka anyị ga-ekwu? Iwu ahụ ọ bụ mmehie? N'ezie, mbaa!
Agaraghị m ama ihe mmehie bụ ma ọ bụghị site n'iwu. Ọ
bụrụ na iwu asighị, "Enwela anya ukwu," agaraghị m ama na
ọ bụ mmehie. 8 Ma mmehie sitere n'iwu a megidere ọchịchọ
ọjọọ, mee ka echiche m mgbe niile bụrụ ihe gbasara ihe ọjọọ,
na otu m ga-esi mee ha. A sị na iwu adịghị, mmehie agaraghị
adị. 9 Na mbụ, abụ m onye dị ndụ mgbe iwu na-adịghị, ma
mgbe iwu bịara, e mere ka mmehie nwe ntute. 10 Anwụrụ
m, ma chọpụta na iwu ahụ kwesiri iwetara m ndụ ghọziri
ihe wetara ọnwụ. 11 N'ihi na mmehie jiri ohere ahụ iwu
webatara ghọgbuo m, sitekwa n'iwu ahụ gbuo m. 12 N'ezie,
iwu ahụ dị nsọ, ihe e nyere n'iwu dị nsọ, bụrụkwa ezi omume
na ihe dị mma. 13 Mgbe ahụ, ọ pụtara na ihe ahụ dị mma
wetaara m ọnwụ? Mba! Kama ọ bụ mmehie sitere n'ihe dị
mma wetara m ọnwụ, ka e nwee ike gosipụta na mmehie bụ
ihe jọgburu onwe ya site n'ihe e nyere n'iwu. 14 Anyị matara
na iwu bụ ihe nke mmụọ ebe mụ onwe m bụ anụ ahụ efu,
onye e rere dịka ohu nye mmehie. 15 O nweghị ụzọ ihe m
na-eme si doo m anya. N'ihi na ihe m na-eme abụghị ihe m
chọrọ ime, ọ bụ ihe m kpọrọ asị bụ ihe na-agara m aka ime
mgbe niile. 16 Ma ọ bụrụ na m eme ihe m na-achọghị ime,
ana m ekwenye na iwu dị mma. 17 Ma dịka ọ dị, ọ bụkwaghị
mụ onwe m na-eme ihe ndị a, kama ọ bụ mmehie bi n'ime m.
18 O doro m anya na o nweghị ihe ọma ọbụla dị n'ime m, ya
bụ n'ime anụ ahụ m. N'ihi na ọ na-agụ m agụụ ime ezi ihe,
ma ike ime ezi ihe adịghị n'ime m. 19 Ihe m na-eme mgbe m
chọrọ ime ezi ihe abụghị ezi ihe ahụ m chọrọ ime kama ọ bụ
ajọọ ihe ahụ m na-achọghị ime ka m na-eme. 20 Ọ bụrụ na m
na-eme ihe ahụ m na-achọghị ime, ọ pụtara na ọ bụghị mụ
onwe m na-eme ihe ndị ahụ. Kama ọ bụ mmehie bi n'ime m
na-eme ha. 21 Achọpụtara m iwu nke na-arụ ọrụ n'ime m.
Mgbe m chọrọ ime ihe ọma, naanị ihe ọjọọ bụ ihe na-agara m
aka ime. 22 N'ime ime onwe m, ọ na-agụ m agụụ ime ihe iwu
Chineke kwuru. 23 Ma ana m ahụta iwu ọzọ dị n'ime m nke
na-agba mgba megide iwu nke dị n'uche m, ime ka m bụrụ
ohu nye iwu nke mmehie na-arụ ọrụ ya n'anụ ahụ m. 24 Lee
ụdị ọnọdụ ọjọọ nke m hụtara onwe m n'ime ya! Onye pụrụ
ịnapụta m site n'anụ ahụ a nke na-eduba m n'ọnwụ? 25 Ma
ekele dịrị Chineke, onye na-anapụta m site na Kraịst Jisọs
Onyenwe anyị! Ya mere, n'ime mmụọ m, abụ m odibo nye
iwu Chineke, ma n'ime anụ ahụ mmehie m, abụ m ohu nye
iwu nke mmehie.

8 Ya mere, ikpe ọmụma ọbụla adịghịkwa ugbu a nye ndị
niile nọ n'ime Jisọs Kraịst. 2 N'ihi na site na Kraịst Jisọs
iwu nke Mmụọ na-enye ndụ emeela ka m nwere onwe m site
n'iwu nke mmehie na ọnwụ. 3 N'ihi na ihe iwu na-enweghị
ike ime, n'ihi adịghị ike nke anụ ahụ, ka Chineke mere, site
n'izite Ọkpara ya, ka ọ bịa n'ụdịdị anụ ahụ mmehie, bụrụ aja
mmehie, site otu a, maa mmehie ikpe na anụ ahụ. 4 Ka izu
ezu nke ihe niile iwu chọrọ n'aka anyị bụrụ ihe e mezuru
n'ime anyị, bụ ndị na-adịghị ebi ndụ dịka ọchịchọ anụ ahụ
si dịrị, kama dịka ọchịchọ Mmụọ Nsọ si dị. 5 Ndị niile na-
ebi ndụ ha dịka anụ ahụ siri chọọ, na-ebi ya naanị imezu
agụụ niile na-agụ anụ ahụ ha. Ma ndị niile na-agbaso ụzọ
nke Mmụọ na-achọpụta na ha na-eme ihe Mmụọ na-achọ. 6
Ịtụkwasị uche n'ihe nke anụ ahụ na-eweta ọnwụ. Ma ịtụkwasị
uche n'ihe nke Mmụọ Nsọ na-eweta ndụ na udo. 7 N'ihi na
onye ọbụla tụkwasịrị uche ya n'ihe nke anụ ahụ na-ebuso
Chineke agha, ọ naghị edebe iwu nke Chineke. N'eziokwu, ọ
gaghị enwe ike idebe ya. 8 Ya mere, ndị na-erubere anụ ahụ
ha isi apụghị ime ihe ga-atọ Chineke ụtọ. 9 Ma lee! Unu onwe
unu anaghị ebizi ndụ n'usoro nke anụ ahụ, kama unu na-ebi

n'usoro nke Mmụọ Nsọ n'ihi na Mmụọ nke Chineke bi n'ime
unu. Onye ọbụla na-enweghị Mmụọ nke Kraịst abụghị nke ya.
10 Ọ bụrụkwa na Kraịst bi n'ime unu, anụ ahụ unu ga-abụ ihe
nwụrụ anwụ n'ebe mmehie dị, ma mmụọ unu dị ndụ n'ihi na
a gụọla unu na ndị ezi omume. **11** Ọ bụrụ na Mmụọ onye
mere ka Jisọs si n'ọnwụ bilie, bi n'ime gị, onye ahụ nke mere
ka Kraịst si n'ọnwụ bilie ga-emekwa ka anụ ahụ gị dị ndụ site
n'ike Mmụọ Nsọ ahụ, onye bi n'ime gị. **12** Ya mere, ụmụnna
m, anyị ji ụgwọ ma ọ bụghị anụ ahụ ka anyị ji ụgwọ ịdị ndụ
dịka ọchịchọ ya si dị. **13** Ọ bụrụ na unu na-ebi ndụ dịka anụ
ahụ si chọọ, unu ga-anwụ. Ma ọ bụrụ na unu ga-eji ike nke
Mmụọ Nsọ mee ka omume niile nke anụ ahụ nwụọ, unu ga-
adị ndụ. **14** N'ihi na ndị niile Mmụọ nke Chineke na-achị bụ
ụmụ Chineke. **15** N'ihi na unu anataghị mmụọ nke na-eme
unu ndị ohu ọzọ nye ịtụ ụjọ, kama unu natara Mmụọ nke
mere unu ụmụ Chineke. Ọ bụ site na Mmụọ ahụ ka anyị ji na-
akpọ "Abba, Nna." **16** Mmụọ Nsọ, n'onwe ya na-agbakwa ama
n'ime mmụọ anyị, na-agwa anyị na anyị bụ ụmụ Chineke. **17**
Ugbu a, ọ bụrụ na anyị bụ ụmụ, ọ pụtara na anyị bụ ndị nketa
oke, ndị ga-eketa ihe Chineke nwere, na ndị ha na Kraịst ga-
ekekọta ihe, ma ọ bụrụ n'ezie na anyị ga-esoro ya keta oke
ahụhụ ya, ka anyị si otu a sorokwa ya keta oke n'ebube ya. **18**
N'ikwu eziokwu, ahụhụ niile anyị na-ata ugbu a erughị ihe a
ga-eji tụnyere ebube niile a ga-ekpughe n'ime anyị. **19** Ihe
niile e kere eke ji oke agụụ na-eche mgbe a ga-egosipụta ndị
bụ ụmụ Chineke. **20** N'ihi na e tinyere ihe e kere eke n'ọnọdụ
ihe na-abaghị uru, ma ọ bụghị site n'ọchịchọ nke onwe ya,
kama n'ọchịchọ nke onye ahụ tinyere ya n'ọnọdụ ahụ n'ime
olileanya, **21** na otu ụbọchị na ha ga-enwere onwe ha site
n'agbụ nke ire ure, sorokwa keta oke n'ebube ahụ ga-abụ nke
ụmụ Chineke. **22** Anyị maara na ruo ugbu a, ihe niile e kere
eke na-asụ ude n'ihi ihe mgbu ha nọ n'ime ya, dịka ihe mgbu
nke ọmụmụ nwa. **23** Ọ bụghị naanị nke a, ma anyị onwe
anyị, ndị nwere mkpụrụ mbụ nke Mmụọ Nsọ, na-asụkwa
ude n'ime onwe anyị, na-echesi ike mgbe a ga-akpọbata anyị
dịka ụmụ, mgbe a ga-agbapụta anụ ahụ anyị. **24** N'ihi na a
zọpụtara anyị site n'olileanya dị otu a. Ma olileanya a na-ahụ
anya abụghị olileanya. Onye na-enwe olileanya mgbe ihe ọ
na-ele anya ya dị ya n'aka? **25** Ma ọ bụrụ na olileanya anyị
dabeere n'ihe ahụ anyị na-enwetabeghị, anyị ga-eji ndidi
chere tutu ihe ahụ erute anyị aka. **26** Otu aka ahụ, Mmụọ
Nsọ na-enyere anyị aka n'ime adịghị ike anyị. N'ihi na anyị
amaghị ka esi ekpe ekpere dịka o kwesiri. Ma Mmụọ Nsọ
n'onwe ya ji ịsụ ude nke ọnụ apụghị ịkọ na-arịọrọ anyị arịrịọ.
27 Chineke, onye na-enyocha obi mmadụ, amarala ihe Mmụọ
Nsọ bụ n'uche. N'ihi na Mmụọ Nsọ na-arịọrọ ndị nsọ niile
arịrịọ dịka Chineke si chọọ. **28** Anyị maara na ihe niile na-
arụkọta ọrụ maka ọdịmma ndị hụrụ Chineke n'anya bụ ndị a
kpọrọ dịka uche nsọ ya siri dị. **29** N'ihi na ndị ahụ ọ maararị
ka ọ kakwara akara ka ha nwe ụdịdị nke Ọkpara ya, ka ọ bụrụ
nwa e buru ụzọ mụọ n'etiti ọtụtụ ụmụnna. **30** Ma ndị ahụ ọ
kara akara, ka ọ kpọkwara; ndị ọ kpọrọ, ka ọ gụrụ na ndị ezi
omume; ndị ọ gụrụ na ndị ezi omume ka o nyekwara otuto.
31 Gịnị ọzọ ka anyị ga-ekwu banyere ihe ndị a. Ọ bụrụ na
Chineke nọnyere anyị, onye pụrụ imegide anyị? **32** Onye ahụ
na-azọghị ndụ Ọkpara ya, kama o weere ya nye n'ihi mmehie
anyị niile, ọ dị ihe ọzọ anyị chọrọ ọ na-agaghị enye anyị site
na ya? **33** Onye pụrụ ibo ndị ahụ Chineke họpụtara ebubo? Ọ
bụ Chineke na-agụ mmadụ dịka onye ezi omume. **34** Onye bụ
onye ahụ nke ga-ama ikpe? Ọ bụ Kraịst Jisọs onye nwụrụ, ma
karịa nke ahụ, onye e mere ka o si n'ọnwụ bilie, nọ n'aka
nri Chineke na-arịọtakwara anyị arịrịọ. **35** Onye nwere ike
ikewapụ anyị site n'ịhụnanya Kraịst? Ọ bụ nsogbu, ka ọ bụ
ihe isi ike, ka ọ bụ mkpagbu. Ka ọ bụ ụnwụ, ka ọ bụ ịgba ọtọ,
ka ọ bụ ihe egwu, ka ọ bụ mma agha? **36** Dịka e dere ya, "Ọ
bụ n'ihi gị ka anyị na ọnwụ ji na-agba mgba ụbọchị niile. A
na-ele anyị anya dịka atụrụ a gaje igbu egbu." **37** Mba, kama
n'ime ihe ndị a niile, anyị karịrị ndị mmeri site n'onye ahụ
hụrụ anyị n'anya. **38** N'ihi na nke a bụ ihe m maara nke ọma,
na ọnwụ, maọbụ ndụ, maọbụ ndị mmụọ ozi, maọbụ mmụọ dị
iche iche ndị na-achị n'elu na n'ụwa, maọbụ ike ọchịchịrị
dị iche iche, maọbụ ihe dị ugbu a, maọbụ ihe gaje ịbịa, **39**
maọbụ ịdị elu, maọbụ ịdị omimi, ma ọ bụkwanụ ihe ọbụla ọzọ
e kere eke, agaghị enwe ike ikewapụ anyị site n'ịhụnanya
Chineke, nke dị n'ime Kraịst Jisọs Onyenwe anyị.

9 Ana m ekwu eziokwu n'ime Kraịst. Anaghị m ekwu okwu
ụgha. Akọnuche m nke Mmụọ Nsọ na-achị na-agbakwara
m ama. **2** A nọ m n'ọnọdụ oke ihe mwute na ihe mgbu dị
ukwuu n'obi m. **3** A sị na ọ bụ ihe ga-ekwe mee, ejikeere m
ịbụ onye a bụrụ ọnụ na onye e wepụrụ site n'ebe Kraịst nọ
n'ihi ụmụnna m na ndị ikwu m, **4** bụ ndị Izrel. Ndị Chineke
họọrọ ka ha bụrụ ụmụ ya, ndị o nyere ebube ya na ọgbụgba
ndụ ya. O nyekwara ha iwu na ife ofufe n'ụlọnsọ ukwu ahụ na
ọtụtụ nkwa dị iche iche. **5** Ha si n'agbụrụ nna nna anyị ochie
ha. Kraịst n'onwe ya, n'ụdịdị mmadụ, sikwa n'agbụrụ ha pụta,
onye bụ Chineke nke ihe niile, onye a na-eto ruo ebighị ebi.
Amen. **(aiōn g165)** **6** Ọ bụghị dị ka a ga-asị na okwu Chineke
na-ala azụ. N'ihi na ọ bụghị onye ọbụla a mụrụ n'ezinaụlọ ndị
Izrel bụ onye Izrel. **7** Na ha sitere n'agbụrụ Ebraham pụta
emeghị ka ha bụrụ ụmụ Ebraham n'ezie. Ma n'akụkụ nke
ọzọ, "Ọ bụ site n'Aịzik ka a ga-akpọ mkpụrụ gị aha." **8** Nke a
na-egosi na ọ bụghị ndị niile a mụrụ na-anụ ahụ bụ ụmụ
Chineke, kama ụmụ ndị ahụ e kwere na nkwa bụ ndị a na-
agụnye dị ka ụmụ Ebraham site na nkwa ahụ. **9** Lee ka e
si kwee nkwa ahụ, "Mgbe oge ahụ a kara aka ruru, aga m
alọghachi, Sera ga-amụkwa nwa nwoke." **10** Ọ bụghị naanị
nke a. Ụmụ Ribeka si n'otu nna, ya bụ nna nna anyị Aịzik. **11**
Ma tupu a mụọ ụmụ ejima ndị a, ma ọ bụkwanụ tupu ha
emee ihe ọbụla dị mma maọbụ nke dị njọ, iji mee ka ọchịchọ
Chineke banyere nhọpụta ha guzoro, **12** ọ bụghị site n'ọrụ
kama ọ bụ site n'onye ahụ nke na-akpọ, n'ihi na a gwara
ya sị, "Nke okenye ga-ejere nke nta ozi." **13** Dịka e dere ya,
"Jekọb ka m hụrụ n'anya ma Ịsọ ka m kpọrọ asị." **14** Gịnịkwa
ka anyị ga-ekwu? Chineke ọ bụ onye ajọ omume? Mba! **15**
N'ihi na ọ gwara Mosis, "Onye m chọrọ imere ebere ka m
ga-emere ebere, ọ bụkwa onye m chọrọ imere ọmịiko ka
m ga-enwere ọmịiko." **16** Ya mere, ọ dabereghị n'ọchịchọ
nke mmadụ maọbụ ịrụsị ọrụ ike ya kama ọ dabere n'ebere
Chineke. **17** N'ihi n'akwụkwọ nsọ gwara Fero, "Emere m ka ị
bụrụ ihe ị bụ n'ihi nke a, ka m were gị zipụta ike m, ka e nwe
ike kwusaa aha m n'ụwa niile." **18** Ọ pụtara ihe na ọ bụ naanị
ndị Chineke chọrọ ka ọ na-emere ebere, ndị ọ chọkwara ka ọ
na-eme ka ha bụrụ ndị obi ha kpọchiri akpọchi. **19** Ma eleghị
anya unu pụrụ ịgwa m, "Gịnị kwanụ mere o ji ata anyị ụta?
Onye kwanụ pụrụ iguzogide ihe o zubere ime?" **20** Onye ka ị
bụ gị mmadụ efu, iji ajụ Chineke ajụjụ? "Nkata mmadụ na-
akpa ọ ga-ajụ onye na-akpa ya ajụjụ, 'Onye sị gị kpaa m otu

a?'" 21 Otu a kwa, onye ọkpụ ite o nweghị ike isite n'otu ụrọ
ahụ o nwere kpụọ ụdị ite ọbụla masịrị ya, ụfọdụ ite pụrụ
iche na ụfọdụ e ji eje ozi n'ụlọ? 22 Ọ bụrụkwanụ na Chineke
ekpebie igosi iwe ya na ime ka a mara ike ya site n'inwe oke
ndidi banyere ndị oke iwe ya ga-adakwasị bụ ndị a kwadoro
maka mbibi? 23 Ma ọ bụrụkwanụ na o mere nke a iji mee ka
ndị ahụ ọ na-emere ebere mata ịba ụba nke ebube ya, bụ
ndị o bururị ụzọ kwadoo maka ebube a. 24 Ọ bụladị anyị bụ
ndị ọ kpọkwara, ọ bụghị naanị site na ndị Juu kama site na
ndị mba ọzọ? 25 Dịka o kwuru n'akwụkwọ Hosiya, "Aga m
akpọ ha 'ndị m,' bụ ndị na-abụghị ndị m. Aga m akpọkwa
ya 'onye m hụrụ n'anya' bụ onye m na-ahụghị n'anya." 26
Ma, "N'otu ebe ahụ a nọ sị ha, 'Unu abụghị ndị m,' bụkwa
ebe a ga-anọ kpọọ ha, 'Ụmụ nke Chineke dị ndụ.'" 27 Aịzaya
bere akwa n'ihi ụmụ Izrel, "Ọ bụ ezie na ọnụọgụgụ ụmụ Izrel
dịka uzuzu dị n'akụkụ osimiri, maọbụ naanị mmadụ ole na
ole ka a ga-azọpụta. 28 N'ihi na Onyenwe anyị na-aga ikpe
ụwa a ikpe. Ọ ga-eme ọsịịsọ n'ikpe ahụ ma kpebie ya." 29 Ọ
bụkwa dịka Aịzaya kwuru na mbụ, "Ọ bụrụ na Onyenwe anyị,
Onye pụrụ ime ihe niile ahapụrụghị anyị ụmụ ụmụ, anyị gara
adị ka Sọdọm, anyị gaara adịkwa ka Gọmọra." 30 Gịnịkwa
ka anyị ga-ekwu? Anyị ga-asị na o enyela ndị mba ọzọ na-
enweghị oge ha gbasoro ezi omume, ma ha natara ya, bụ ezi
omume nke sitere n'okwukwe, 31 ma ndị Izrel na-agbaso
iwu nke ezi omume, enwebeghị ike ime onwe ha ndị a ga-
anabata. 32 Gịnị gbochiri ha? Ọ bụ n'ihi na ha agbasoghị ya
site n'okwukwe. Kama ha chere na ọ bụ site n'ọrụ. Ha zọhiere
ụkwụ n'oke nkume ịsọ ngọngọ ahụ. 33 Dịka e dere ya, "Lee,
ana m atọgbọ na Zayọn nkume nke na-eme ka ndị mmadụ
sọọ ngọngọ, oke nkume nke na-eme ka ha daa. Ma onye nke
kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya."

10 Ụmụnna m, ihe na-agụ nnọọ obi m agụụ nke ukwu na
ekpere m na-ekpe nye Chineke bụ ịhụ na a zọpụtara
ha. 2 Ana m agba akaebe na ihe banyere Chineke na-anụ
ha ọkụ n'obi nke ukwuu. Kama ịnụ ọkụ n'obi ha abụghị site
na mmazu Chineke. 3 Ebe ha na-amaghị ezi omume nke
si na Chineke bịa kama ha chọrọ ihiwe nke onwe ha, ha
ewedaghị onwe ha n'okpuru ezi omume nke Chineke. 4 Kraịst
bụ ọgwụgwụ iwu. Ya mere, ezi omume ga-adịrị onye ọbụla
nke kwere. 5 Mosis si otu a dee banyere ezi omume nke
sitere n'iwu, "Onye ọbụla na-eme ihe ndị a ga-adị ndụ site
na ha." 6 Ma ezi omume ahụ nke sitere n'okwukwe na-asị,
"Asịla n'ime obi gị, 'onye ga-arịgo n'ime eluigwe?'" (nke bụ,
ikudata Kraịst) 7 "maọbụ, 'Onye ga-arịda n'ime ili?'" (nke a
bụ, ịkpọlite Kraịst site na ndị nwụrụ anwụ). (Abyssos g12) 8
Ma gịnị ka ọ na-ekwu? "Okwu ahụ nọ gị nso, ọ dị n'ọnụ gị
dịrịkwa n'obi gị," ọ bụ ya, bụ okwu okwukwe ahụ anyị na-
ekwusa. 9 Ma ọ bụrụ na ị ga-eji ọnụ gị kwupụta, na "Jisọs bụ
Onyenwe anyị," kwerekwa n'ime obi gị na Chineke kpọlitere
ya site n'ọnwụ, a ga-azọpụta gị. 10 N'ihi na ọ bụ obi gị ka ị
ga-eji kwere; a gụọ gị n'onye ezi omume, ọ bụkwa ọnụ gị ka ị
ga-eji kwupụta, a zọpụta gị. 11 Dịka akwụkwọ nsọ kwuru,
"Onye ọbụla kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya." 12
N'ihi na o nweghị ihe dị iche n'etiti onye Juu na onye mba
ọzọ, otu Onyenwe anyị ahụ bụ Onye nwe mmadụ niile, ọ
na-agọzibigakwa ndị na-akpọku ya oke. 13 N'ihi na, "Onye
ọbụla nke na-akpọku aha Onyenwe anyị, ka a ga-azọpụta."
14 Ma olee otu ha ga-esi kpọkuo aha ya ma ọ bụrụ na ha
ekwereghị na ya? Olee otu ha ga-esikwa kwere n'onye ahụ ha
anụbeghị ihe gbasara ya? Olee otu ha ga-esi nụkwa ma ọ bụrụ
na ndị nkwusa adịghị? 15 Oleekwanụ otu ha ga-esi pụọ gaa
kwusaa, ma ọ bụrụ na o nweghị ndị zipụrụ ha? Dịka e dere ya
n'akwụkwọ nsọ, sị, "Lee, ka ha si maa mma bụ ụkwụ ndị na-
eweta oziọma." 16 Ma ọ bụghị mmadụ niile nabatara oziọma
ahụ. N'ihi na Aịzaya kwuru, "Onyenwe anyị, onye kweere
ozi anyị?" 17 Ma ọ bụ ihe doro anya na ọ bụ site n'ige ntị
n'oziọma a ka mmadụ ji enweta okwukwe, oziọma ahụ a na-
anụ bụ site n'okwu Kraịst. 18 Ma ana m ajụ, Ọ ga-abụ na ha
anụghị? Ha nụrụ ya n'ezie. "N'ụwa niile ka olu ha pụrụ gazuo,
okwu ọnụ ha niile erukwaala n'ebe ụwa sọtụrụ." 19 Ọzọkwa,
ana m ajụ, ọ bụ na Izrel aghọtaghị? Na mbụ, Mosis sịrị, "Aga
m esite na ndị na-abụghị mba kpalie mmụọ ekworo n'ime
unu; aga m esitekwa n'obodo na-enweghị nghọta kpasuo
unu iwe." 20 Ma Aịzaya jiri nkwuwa okwu sị, "Ndị chọtara
m bụ ndị na-adịghị ajụ ase m, ekpugheere m onwe m nye
ndị ahụ na-adịghị ajụ ase m." 21 O kwuru banyere ndị Izrel,
"Agbasara m aka m ogologo ụbọchị niile nye ndị nnupu isi na
ndị na-ekwesị olu ike."

11 Mgbe ahụ a na m ajụ, ọ ga-abụ na Chineke ajụla ndị ya?
Mba, nke a apụghị ime, n'ihi na mụ onwe m bụkwa onye
Izrel. Abụ m nwa nwa Ebraham, onye si n'agbụrụ Benjamin
pụta. 2 Chineke ajụbeghị ndị ya bụ ndị ọ họpụtara site na
mmalite ihe niile. Ọ bụ na unu amaghị ihe akwụkwọ nsọ
na-ekwu banyere Ịlaija, otu o siri rịọ Chineke arịrịọ megide
ụmụ Izrel? 3 "Onyenwe m, ha egbuchala ndị amụma gị niile,
mebisiekwa ebe ịchụ aja gị niile, maọbụ naanị m fọdụrụ. Ha
na-achọkwa ụzọ igbu m." 4 Gịnị bụ ọsịsa Chineke nyere ya?
"E nwere m puku mmadụ asaa ọzọ ndị hụrụ m n'anya, ndị
na-egbubeghị ikpere ha n'ala nye Baal." 5 Otu a ka ọ dịkwa
n'oge dị ugbu a, a họrọla mmadụ ole na ole site n'amara ya. 6
Ọ bụrụ na o sitere n'amara, o sighịzikwa n'ọrụ. N'ihi na ọ
bụrụ na o si n'ọrụ, amara ya abụghịkwa amara n'eziokwu. 7
Gịnịkwa? Ihe ndị Izrel jiri ike ha niile na-achọ nke ha na-
achọtaghị ka ndị a họpụtara chọtara. Ndị nke ọzọ mechiri
obi ha. 8 Dịka e dere ya, "Chineke nyere ha mmụọ na-eme
mmadụ iberiibe. O nyela ha anya nke ha na-ejighị ahụ ụzọ,
nyekwa ha ntị nke ha na-ejighị anụ ihe; o mere nke a ruo
taa." 9 Devid kwukwara, "Ka tebul ha ghọọrọ ha igbudu na
ọnya, ha bụrụkwa ihe ịsọ ngọngọ na ntaramahụhụ nye ha. 10
Ka anya ha gbaa ọchịchịrị, ka ha gharakwa ịhụ ụzọ. Mee ka
azụ ha bụrụ ihe arọjiri arọji ruo mgbe ebighị ebi." 11 Ajụjụ
ọzọ m na-ajụ bụ nke a: Ọ ga-abụ na ha sụrụ ngọngọ ka ha daa
ma ghara ibilite ọzọ? Ọ bụghị otu a! Kama n'ihi mmehie ha,
nzọpụta rutere ndị mba ọzọ ka e sitekwa na nke a kpalie
ekworo n'ime ụmụ Izrel. 12 Ma ọ bụrụ na mmehie ha wetara
akụnụba nye ụwa, ọ bụrụkwa na ịbụ ogbenye ha wetara ngọzị
nye ndị mba ọzọ, ọ bụ na ngọzị babigara ụba oke agaghị adị
mgbe a ga-agụkọta ọnụọgụgụ ha niile? 13 Ugbu a, unu ndị
mba ọzọ, ka m na-agwa okwu. Ọ bụ ezie na mụ onwe m bụ
onyeozi nye ndị mba ọzọ, ana m enwe afọ ojuju n'ihi ije ozi
m. 14 N'ihi na enwere m olileanya na, ma eleghị anya, apụrụ
m isite n'ụzọ a kpasuo ekworo n'ime ụfọdụ ụmụnna m, ka
e site n'ekworo ha zọpụta ụfọdụ n'ime ha. 15 Ọ bụrụ na ọ
bụ site n'ọjụjụ a jụrụ ha ka e siri mee ka ụwa dịrị na mma,
gịnị ga-eme mgbe a nabatara ha? Ọ ga-adị ka i si n'ọnwụ
bilie ọzọ, nwee ndụ ọzọ. 16 Ebe ọ bụkwa na iberibe achịcha e

jiri chụọ aja bụ ihe dị nsọ, mgbe ahụ, achịcha ahụ niile bụ
ihe dị nsọ. N’ihi na ọ bụrụ na mgbọrọgwụ osisi dị nsọ, otu
a kwa, alaka ya ga-adịkwa nsọ. 17 Ma a nyakapụrụ ụfọdụ
alaka osisi a, werekwa unu bụ alaka osisi oliv ọhịa nyapagide
n’ọnọdụ ha. Ya mere, unu esorola keta oke na ngọzị sitere
na mgbọrọgwụ osisi oliv ahụ. 18 Ma unu ekwesighị ịnya isi
na a dọkapụrụ alaka ndị ọzọ were unu dochie n’ọnọdụ ha.
Ihe unu na-aghaghị ịmata bụ nke a: unu bụ naanị alaka dị
n’osisi. Ọ bụghị unu na-ebu mgbọrọgwụ osisi, kama ọ bụ
mgbọrọgwụ osisi na-ebu unu. 19 Ma eleghị anya unu nwere
ike kwuo, “Ma a nyakapụrụ alaka ụfọdụ e nwee ohere ebe a
ga-anyapagide anyị.” 20 Nke ahụ bụ eziokwu. Ma chetakwanụ
na a nyakapụrụ ha n’ihi ekweghị ekwe ha, ma unu nọ naanị
site n’okwukwe. Ya mere anyala isi, kama na-atụ egwu. 21
N’ihi na ọ bụrụ na Chineke emereghị alaka nke osisi ahụ
wapụtara n’onwe ya ebere, ọ gaghị emekwara gị ebere. 22 Ya
mere, tulee obiọma na aka ike Chineke, aka ike n’ebe ndị
dara ada nọ, ma obiọma n’ebe unu nọ, naanị mgbe unu na-
anọgideghị n’obi ebere ya, ma ọ bụghị ya, ọ ga-anyakapụkwa
unu. 23 Ma ọ bụrụ na ha anọgideghị na-ekweghị ekwe, a ga-
anyapagidekwa ha n’ihi na Chineke pụrụ ịnyapagide ha ọzọ.
24 N’ihi na asị na e gbupụtara unu site n’alaka osisi oliv ọhịa,
nyapagide unu n’osisi oliv ọma ahụ n’ụzọ na-abụghị usoro
ndụ, gịnị kwanụ ga-egbochi ịnabata alaka ndị ya, bụ ndị si
na ya, mee ka ha laghachi azụ n’osisi oliv ahụ e si nyakapụ
ha. 25 Ụmụnna m, achọrọ m ka unu mata ihe omimi a, ka
unu ghara ịnya isi. Nnupu isi ụfọdụ ụmụ Izrel agaghị adịgide
kama ọ ga-adị ruo n’oge ọnụọgụgụ ndị mba ọzọ a ga-anabata
zuru. 26 Mgbe ahụ, a ga-azọpụta Izrel niile. Dịka e dere ya,
“Onye nzọpụta ga-esite na Zayọn bịa. Ọ ga-eme ka Jekọb site
na ndụ asọpụrụghị Chineke chigharịa. 27 Nke a bụ ọgbụgba
ndụ m nke dị n’etiti mụ na ha, mgbe m wepụrụ mmehie ha
niile.” 28 N’ihe banyere oziọma, ha bụ ndị iro nke Chineke
n’ihi unu. Ma a bịa n’ihe gbasara nhọpụta, ha bụ ndị nke a
hụrụ n’anya n’ihi ndị nna nna ha. 29 N’ihi na enye anarakwa
adịghị n’onyinye nakwa ọkpụkpọ Chineke. 30 Unu onwe unu
ndị na-enupuru Chineke isi na mbụ, anatala ebere ya ugbu
a, n’ihi nnupu isi ha. 31 Otu a ka ọ dịkwa, ha bụ ndị na-
enupu isi ugbu a ka ha nwe ike soro unu keta oke site n’ebere
Chineke meere unu. 32 N’ihi na Chineke enyefeela onye ọbụla
n’aka nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadụ niile obi ebere ya.
(eleēsē g1653) 33 Leenụ ka o si dị omimi bụ akụ ahụ Chineke
nwere! Lee ka ịba ụba nke amamihe ya na ihe ọmụma ya
siri dị ukwuu! Apụghị ịchọpụta ikpe ya niile, ụzọ ya niile
bụkwa ihe apụghị ịchọpụta. 34 “Onye maara uche Onyenwe
anyị? Ma ọ bụ onye bụ onye ahụ na-enye ya ndụmọdụ?” 35
“Onye burula ụzọ nye Chineke ihe, nke ga-eme ka Chineke
kwụghachi ya?” 36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa
n’aka ya, dịkwara ya. Ọ bụ ya ka otuto dịrị ruo mgbe niile
ebighị ebi! Amen. **(aiōn g165)**

12 Ya mere, ụmụnna m, eji m obi ebere Chineke na-arịọ
ka unu chee anụ ahụ unu dịka aja dị ndụ, dịkwa nsọ,
ma bụrụkwa nke na-atọ Chineke ụtọ, nke bụkwa ofufe nke
ime mmụọ unu. 2 Unu eyila ụwa nke a, kama bụrụnụ ndị
enwoghara site n’ịgbanwe uche unu. Mgbe ahụ, unu ga-enwe
ike nwapụta ihe bụ uche Chineke na ihe ọ na-achọ, nke bụ ezi
ihe, nke na-atọ ya ụtọ na nke zukwara oke. **(aiōn g165)** 3 Dịka
onyinye amara e nyere m siri dị, ana m adọ onye ọbụla n’ime
unu aka na ntị sị, Unu atụkwasịla uche n’echiche banyere
onwe unu karịa ka o si kwesi. Kama, jirinụ obi dị umeala lee
onwe unu anya dịka okwukwe Chineke nyere unu ha. 4 Dịka
anyị niile n’otu n’otu si nwe anụ ahụ nke nwere akụkụ dị iche
iche, bụ akụkụ ndị na-arụ ọrụ dị iche iche, 5 n’otu aka ahụ,
n’ime Kraịst anyị bụ otu, n’agbanyeghị na anyị bụ akụkụ dị
iche iche nke otu anụ ahụ. E jikọtara anyị niile n’otu n’otu
nye ibe anyị. 6 Anyị nwere onyinye dị iche iche nke e sitere
n’amara nye anyị, ọ bụrụ na onye ọbụla nwere onyinye ibu
amụma, ya buo ya dịka okwukwe o nwere ha. 7 Ọ bụrụ ije
ozi, ya jee ozi, ya bụrụkwanụ izi ihe, ya zie ihe. 8 Ka onye
nwere onyinye ịgbaume, gbaa ndị ọzọ ume, ya bụrụkwanụ
inyeaka, ka onye nwere onyinye a site n’afọ ofufu mee ya, ọ
bụrụ ịbụ onyendu, ka onye ahụ duo site n’ikpachapụ anya, ya
bụrụkwanụ ime ebere, ka onye ahụ jiri obi ụtọ na-eme ya. 9
Ka ịhụnanya bụrụ nke ihu abụọ n’adịghị na ya, kpọọ ihe ọjọọ
asị, jidesie ihe dị mma ike. 10 Hụrịtanụ onwe unu n’anya,
dịka ụmụ nke otu nna. Ka ihe ibe unu na-eme na-atọ unu ụtọ.
Na-asọpụkwaranụ ibe unu karịa otu ha si asọpụrụ unu. 11
Unu abụla ndị umengwụ n’ọrụ unu. Kama werenụ mmụọ na
obi na-anụ ọkụ na-ejere Onyenwe anyị ozi mgbe niile. 12
Nweenụ obi aṅụrị n’ime olileanya, nweenụ ntachiobi n’ime
nsogbu, na-ekpekwanụ ekpere mgbe niile. 13 Na enyetụnụ
ụfọdụ ndị nsọ ihe site n’ihe unu nwere iji gboo mkpa dịrị ha.
Na-elekọtakwanụ ndị ọbịa anya nke ọma. 14 Gọzienụ ndị na-
akpagbu unu, gọzienụ ha, unu abụkwala ha ọnụ. 15 Mgbe ndị
ọzọ na-aṅụrị ọṅụ, soronụ ha ṅụrịa ọṅụ. Mgbe ha nọ n’iru ụjụ,
soronụ ha ruo ụjụ. 16 Na-ebinụ n’udo. A bụla onye mpako,
unu na ndị ọnọdụ ha dị ala na-enwe mmekọrịta, echekwala
na ị maara ihe niile. 17 Ejikwala ihe ọjọọ akwụghachi ihe
ọjọọ e mere gị. Kama, na-echenụ otu unu ga-esi mee ihe dị
mma n’anya mmadụ niile. 18 Dịka ike gị niile ha, mee ka
gị na onye ọbụla biri n’udo. 19 Ndị enyi m, unu abọla ọbọ,
kama hapụrụnụ Chineke ọrụ ịbọtara unu ọbọ. N’ihi na e dere
ya, “Ịbọ ọbọ dịrị m, aga m akwụghachi,” ka Onyenwe anyị
kwuru. 20 Ma otu ọ dị, “ọ bụrụ na agụụ na-agụ onye iro gị,
were nri zụọ ya, ọ bụrụkwa na akpịrị na-akpọ ya nkụ, nye ihe
ọṅụṅụ ka ọ ṅụọ, mgbe ị na-eme nke a, ị na-agụkwasị icheku
ọkụ na-ere ere n’isi ya.” 21 Unu ekwela ka ihe ọjọọ merie
unu, kama werenụ ezi ihe merie ihe ọjọọ.

13 Ka onye ọbụla doo onwe ya n’okpuru ndị na-achị achị,
n’ihi na ikike ọchịchị ọbụla agaghị adị ma ọ bụrụ na
Chineke akwadoghị ya. Ọ bụkwa Chineke tọrọ ntọala ikike
ọchịchị niile e nwere. 2 Ya mere, onye ọbụla na-enupu isi
n’okpuru ọchịchị, na-emegide ihe Chineke hiwere, ndị na-
eme nke a ga-ewetara onwe ha ikpe ọmụma. 3 Ndị na-eme
ezi ihe anaghị atụ egwu ndị nọ n’ọchịchị, kama ndị na-atụ ha
egwu bụ ndị na-eme ihe ọjọọ, ya mere ọ bụrụ na ị chọghị ịtụ
ndị na-achị achị egwu, mee ihe dị mma, ha ga-etokwa gị. 4
N’ihi na ọ bụ onyeozi Chineke maka ọdịmma nke gị, ma ọ
bụrụ na unu mere ihe na-adịghị mma, tụọnụ egwu, n’ihi na
onye na-achị achị nwere ezi nkwado ịta onye mere ihe ọjọọ
ahụhụ. Ọ bụ onyeozi Chineke bụrụkwa onye na-eji ọnụma na-
ata ndị mmebi iwu ahụhụ. 5 Ya mere unu kwesiri irubere ndị
na-achị achị isi, ọ bụghị naanị maka ahụhụ dịrị ndị nnupu isi,
kama n’ihi akọnuche. 6 Ọ bụkwa nke a kpatara unu ji na-atụ
ụtụ isi nke taks, n’ihi na ndị na-achị achị na-ejere Chineke ozi
mgbe ha na-aga n’ihu n’ezi ọchịchị. 7 Kwụghachinụ onye
ọbụla ihe unu ji ha n’ụgwọ, ọ bụrụ na unu ji ụgwọ ụtụ taks,

kwụọnụ ya, ọ bụrụkwa ụgwọ ụtụ isi nke akụnụba unu, ka unu
ji, kwụọnụ ya. Ọ bụrụ na onye ọbụla kwesiri ka a sọpụrụ ya,
sọpụrụnụ onye dị otu a, ọ bụrụkwa na onye ọbụla kwesiri ka
a kwanyere ya ugwu kwanyerenụ ya ugwu. 8 Kwụọnụ ụgwọ
niile unu ji. Ka ụgwọ unu ga-ejide ndị mmadụ bụrụ ụgwọ ịhụ
ha n’anya. N’ihi na mgbe ị na-ahụ ndị mmadụ n’anya, ị na-
emezu ihe niile iwu chọrọ. 9 Iwu niile e nyere, “Gị akwala
iko,” “Egbula mmadụ,” “Ezula ohi,” “Enwela anya ukwu n’ihe
mmadụ ibe gị nwere,” nakwa iwu ndị ọzọ niile e nyere ka a
chịkọtara n’otu nke a sịrị: “Hụ mmadụ ibe gị n’anya dịka
onwe gị.” 10 Ịhụnanya adịghị echere onye agbataobi ya
echiche ọjọọ, ya mere ịhụnanya bụ idebezu iwu niile. 11 Ihe
ọzọ mere o ji dị mkpa ibi ezi ndụ bụ nke a. Unu maara na oge
ahụ anyị na-ele anya ya abịala nso. Ya mere, sitenụ n’ụra
bilie, n’ihi na nzọpụta anyị adịla nso ugbu a karịa mgbe ahụ
anyị kweere na mbụ. 12 Abalị ekeela abụọ, ọ fọdụrụ ntakịrị
ugbu a, ọ bụrụ ụtụtụ. Ka anyị yipụ uwe ọrụ nke ọchịchịrị, ma
yikwasị ngwa agha nke ìhè. 13 Bụrụnụ ndị dị ọcha, dịka ndị
na-akpagharị n’ehihie. Ọ bụghị n’igba egwu ruru unyi, maọbụ
n’ịṅụbiga mmanya oke, ọ bụghị n’ịkwa iko, na imefe ihe
ụwa oke. Ọ bụghị n’esemokwu, na ekworo. 14 Kama yirinụ
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịka uwe. Unu enyekwala ahụ unu
ohere inweta ihe niile nke na-agụ ya.

14 Nabatanụ ndị okwukwe ha na-esighị ike n’etiti unu. Ma
ọ bụghị n’ihi ise okwu banyere ihe ntule nke obi. 2 Otu
onye nwere okwukwe iri ihe niile, ma onye na-adịghị ike
n’okwukwe, na-eri naanị ahịhịa nri. 3 Onye ahụ na-eri ihe
niile e kwesighị ileda onye jụrụ iri ya anya. Otu a kwa, onye
ahụ nke n’adịghị eri ihe niile ekwesighị ịma onye na-eri ihe
ndị a ikpe. N’ihi na Chineke anabatala onye ahụ. 4 Onye ka ị
bụ i ji na-ekpe odibo onye ọzọ ikpe? Onye ọ dịrị ikpebi ma
odibo ya ọ na-emezi emezi ma ọ dịghị emezi bụ nna ya ukwu.
Ma odibo ahụ aghaghị iguzosi ike n’ihi na Onyenwe anyị pụrụ
ime ka o guzosie ike. 5 Otu onye nwere ike na-eche na otu
ụbọchị kacha ndị ọzọ na ịdị nsọ, onye nke ọzọ nwekwara ike
na-eche na ụbọchị niile bụ otu ihe, ma o kwesiri ka onye
ọbụla kpebiere onwe ya. 6 Onye ọbụla na-eche n’otu ụbọchị
bụ nke pụrụ iche, na-eme nke a nye Onyenwe anyị. Onye
ọbụla na-eri otu ihe na-eri ya n’ihi Onyenwe anyị. Ma onye
na-adịghị eri otu ihe ahụ na-eme kwa nke a nye Onyenwe
anyị. Ma na-enyekwa Chineke ekele. 7 N’ihi na o nweghị
onye n’ime anyị na-adịrị naanị onwe ya ndụ, o nwekwaghị
onye n’ime anyị na-anwụrụ naanị onwe ya ọnwụ. 8 Ọ bụrụ
na anyị adịrị ndụ, anyị dị ndụ nye Onyenwe anyị; ọ bụrụkwa
na anyị anwụọ, anyị nwụrụ nye Onyenwe anyị; ya mere ma
anyị dị ndụ ma anyị nwụrụ anwụ, anyị bụ nke Onyenwe anyị.
9 Ọ bụ n’ihi nke a ka Kraịst ji nwụọ, ma biliekwa, ka ọ bụrụ
Onyenwe nke ndị dị ndụ na nke ndị nwụrụ anwụ. 10 Ma gị
onwe gị, gịnị mere i ji ekpe nwanna gị ikpe? Gịnị mekwara i ji
eleda ya anya? N’ihi na anyị niile ga-eguzo n’otu n’otu n’ihu
oche ikpe Chineke. 11 E dere ya, “‘N’ezie, dịka m na-adị ndụ,’
ka Onyenwe anyị kwuru, ‘ikpere niile ga-egbu n’ihu m; ire
niile ga-ekwupụtakwa Chineke.’” 12 E, anyị niile n’otu n’otu
ga-aza ajụjụ banyere ndụ anyị n’ihu Chineke. 13 Ya mere, ka
anyị kwụsị ikperịta onwe anyị ikpe, kama kpebie n’ime obi gị
na i gaghị edochiri nwanna gị ihe ga-eme ka ọ sụọ ngọngọ
maọbụ ihe mgbochi n’ụzọ. 14 Dịka onye nọ n’ime Onyenwe
anyị Jisọs, o doro m anya nke ọma na o nweghị ihe ọbụla na-
adịghị ọcha na nke onwe ya. Ma ọ bụrụ na onye ọbụla na-
ahụta ihe ọbụla dịka ihe na-adịghị ọcha, nye onye dị otu a,
ihe ahụ adịghị ọcha. 15 Ọ bụrụkwa na ihe ị na-eri na-ewute
nwanna gị, ị naghị egosi na ị hụrụ ya n’anya. Ekwela ka nri ị
na-eri bụrụ ihe ga-ewetara nwanna gị ịla n’iyi, n’ihi na cheta
na ọ bụkwa n’ihi ya ka Kraịst jiri bịa nwụọ. 16 Ekwela ka
ihe ọma gị bụrụ nke a ga-akpọ ajọọ ihe. 17 N’ihi na alaeze
Chineke abụghị oriri na ọṅụṅụ kama ọ bụ ezi omume, na udo
na ọṅụ n’ime Mmụọ Nsọ. 18 N’ihi na onye ọbụla na-efe Kraịst
n’ụzọ dị otu a, na-eme ihe na-atọ Chineke ụtọ, ụmụ mmadụ
na-anabatakwa ya. 19 Ka ihe na-agụsị gị agụụ ike bụrụ ime
ihe ga-eweta udo, ya na ime ihe n’ụzọ a ga-esi mee ka e wulie
ndị ọzọ elu. 20 Emebikwala ọrụ Chineke n’ihi nri; nri niile dị
ọcha, ma o kwesighị ka onye ọbụla rie ihe ga-eme ka onye
ọzọ sụọ ngọngọ. 21 Ọ ga-akara gị mma ka ị hapụ iri anụ
maọbụ ịṅụ mmanya ma ọ bụkwanụ ime ihe ọbụla ga-eme ka
nwanna gị sụọ ngọngọ. 22 Ya mere, ka okwukwe i nwere
banyere ihe ndị a bụrụ nke dị n’etiti gị na Chineke. Ngọzị na-
adịrị onye ọbụla nke na-adịghị ama onwe ya ikpe site n’ihe ọ
nabatara. 23 Ma onye ọbụla na-eri ihe ọbụla site n’obi abụọ
bụ onye ikpe mara, n’ihi na ọ jighị okwukwe rie ya, n’ihi na
ihe ọbụla a na-esiteghị n’okwukwe mee bụ mmehie.

15 Anyị onwe anyị bụ ndị dị ike kwesiri ịnagide mgbe ndị
na-adịghị ike mejọrọ anyị, ọ bụghị ime ihe ga-atọ anyị
ụtọ. 2 Ka onye ọbụla n’ime anyị na-eme ihe ga-atọ onye
agbataobi ya ụtọ maka ọdịmma ha, ka o wulie ha elu. 3 N’ihi
na Kraịst n’onwe ya emeghị ihe tọrọ ya ụtọ, kama dịka e
dere ya n’akwụkwọ nsọ, “Mkparị niile nke ndị na-akparị gị
dakwasịrị m!” 4 N’ihi na ihe niile edere n’oge gara aga bụ iji
kuziere anyị ihe, ka anyị nwee ike isite na ntachiobi nakwa
nkasiobi, nke dị n’akwụkwọ nsọ nwee olileanya. 5 Ka Chineke
ahụ na-enye agbamume na ntachiobi nye unu mmụọ nke ịdị
n’otu n’etiti onwe unu, dịka Kraịst Jisọs nwere. 6 N’ihi na
nke a ga-eme ka unu niile jikọtaa obi unu, na olu unu n’otu,
inye Chineke na Nna Onyenwe anyị Jisọs Kraịst otuto. 7 N’ihi
ya, nabatanụ onwe unu dị ka Kraịst nabatara unu, iji wetara
Chineke otuto. 8 Ma ana m agwa unu na Kraịst aghọọla onye
na-ejere ndị e biri ugwu ozi n’ihi eziokwu nke Chineke, iji
mee ka nkwa e kwere ndị bụ nna nna anyị ochie guzozie. 9
Ka ndị mba ọzọ nwe ike inye Chineke otuto maka ebere ya,
dịka e dere ya, “N’ihi nke a, aga m eto gị n’etiti ndị mba ọzọ,
aga m abụ abụ nye aha gị.” 10 O kwukwara ọzọ sị, “Soronụ
ndị ya ṅụrịa ọṅụ unu ndị mba ọzọ.” 11 Ọzọkwa, “Toonu
Onyenwe anyị unu ndị mba ọzọ niile, ka ndị niile dị iche iche
jaakwa ya mma.” 12 Ọzọkwa, Aịzaya na-asị, “Mgbọrọgwụ
Jesi ga-epulite ọzọ, onye nke ga-ebili ịchị mba niile, ndị mba
ọzọ ga-enwekwa olileanya n’ime ya.” 13 Ka Chineke onye bụ
isi olileanya mejupụta unu n’oke ọṅụ na udo dịka unu na-
atụkwasị ya obi, ka unu si otu a bụrụ ndị olileanya ha jubigara
oke site n’ike nke Mmụọ Nsọ. 14 Ụmụnna m, o doro m anya
na unu onwe unu jupụtara n’ịdị mma, bụrụkwa ndị tozuru
etozu n’ihe ọmụma ruo na unu nwere ike izirịta onwe unu
ihe. 15 Ma otu ọ dị, edepụtala m ụfọdụ isi okwu n’ebe o doro
anya nye unu, iji chetara unu ha ọzọ, n’ihi amara Chineke
nyere m, 16 abụ m onyeozi Kraịst Jisọs, ana m arụkwa ọrụ
onye nchụaja n’izisa oziọma Chineke, ka ofufe ndị mba ọzọ
bụrụ aja Chineke ga-anara nke ọma, nke Mmụọ Nsọ dokwara
nsọ. 17 N’ihi ya, ana m anya isi n’ime Kraịst Jisọs banyere ọrụ

m na-arụrụ Chineke. 18 Agaghị m anwa anwa kwuo okwu
banyere ihe ọzọ karịakwa ihe ndị ahụ Kraịst rụpụtara site
n'aka m, bụ idubata ndị mba ọzọ, ime ka ha rube isi nye
Chineke, site n'okwu ọnụ m na ihe m rụrụ, 19 nke pụtara ihe
n'ọrụ ebube na ihe ịrịbama site n'ike nke Mmụọ nke Chineke.
Ya mere, site na Jerusalem ruo Ilirikom, ekwusaala m n'ụzọ
zuru ezu, oziọma Kraịst. 20 Ọchịchọ obi m mgbe niile bụ
ikwusa oziọma ahụ n'ebe ọbụla ndị mmadụ na-anụtụbeghị
ihe banyere Kraịst, ka m ghara ịbụ onye na-ewukwasị ihe
n'elu ntọala nke onye ọzọ tọrọ, 21 ma dịka e dere ya, "Ndị a
na-agwaghị ihe banyere ya ga-ahụ, ndị a ka anụbeghị, ga-
aghọtakwa." 22 N'ezie, nke a bụ ihe mere m na-ejibeghị nwee
ohere ịbịakwute unu. 23 N'ihi na ọ dịla ọtụtụ afọ kemgbe m
bidoro na-enwe mmasị m ga-abịa hụ unu anya, ma ugbu a,
ọrụ m nwere n'akụkụ a agwụla, oge eruola mgbe m ji ahapụ
ebe a. 24 N'ihi na nzube m bụ ijeru obodo Spen. Mgbe ọbụla
m ga-agakwa, aga m akwụsị ịhụ unu na elekwa anya na unu
ga-edupụ m n'ije m, mgbe mụ na unu jiri ọṅụ nọrọtụ nwa
mgbe nta. 25 Ma ugbu a, ana m aga Jerusalem ebe m na-ejere
ndị nsọ ozi. 26 N'ihi na ọ dị ndị Masidonia na Akaịa ezi mma
iwere n'ụfọdụ n'ihe ha nwere nyere ndị ogbenye nọ n'etiti
ndị nsọ nọ na Jerusalem aka. 27 Ha ji ọṅụ mee nke a, n'ezie
ha ji ha ụgwọ i mere ha otu a. N'ihi na ọ bụrụ na ndị mba
ọzọ so ha keta oke na ngọzị nke Mmụọ Nsọ, ha ji ụgwọ isite
n'akụnụba ha nwere kenye ha. 28 Ya mere, mgbe m mezuru
nke a, hụkwa na ha anatala onyinye ahụ a tụkọtara ha, aga m
abata ịhụ unu mgbe m na-aga Spen. 29 Amaara m na mgbe m
ga-abịakwute unu, aga m abịa n'ime ozuzu oke ngọzị nke
Kraịst. 30 Esi m n'aka Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na ịhụnanya
anyị nwere n'ime Mmụọ Nsọ na-arịọ unu, ụmụnna m, ka unu
soro m na-ekpe ekpere, na-echetanụ m n'ekpere unu n'ihu
Chineke. 31 Ka a dọpụta m n'aka ndị na-ekweghị ekwe nọ na
Judịa. Ka ọrụ m maka Jerusalem bụrụ ihe ndị nsọ nọ ebe
ahụ ga-anabata. 32 Ka ọ ga-abụ site n'uche Chineke, aga m
abịakwute unu n'ọṅụ kurukwa ume ndụ na nnọkọ mụ na unu.
33 Ka Chineke ahụ na-enye udo, nọnyere unu niile. Amen.

16 Ana m eme ka unu mata nwanna anyị nwanyị, Fibi,
onye na-ejere nzukọ ozi na chọọchị dị n'obodo Senkria.
2 Biko nabatanụ ya n'ime Onyenwe anyị dịka o kwesiri ndị
ya. Nyekwaranụ ya aka n'ụzọ niile unu nwere ike, n'ihi na
o nyerela mụ na ọtụtụ ndị ọzọ aka. 3 Keleerenụ m Prisila
na Akwila ndị mụ na ha na-arụkọ ọrụ Kraịst Jisọs. 4 Ndị a
atụghị egwu ọnwụ n'ihi ndụ m. Ọ bụghị naanị mụ onwe m
na ekele ha, kama nzukọ Kraịst ndị dị na mba ọzọ niile na-
ekelekwa ha. 5 Biko kelekwaaranụ m ndị niile na-ezukọ n'ụlọ
ha. Keleerenụ m ezi enyi m Epinetus. Nwoke a bụ onye buru
ụzọ nabata Kraịst n'obi ya, n'akụkụ Eshịa niile. 6 Keleerenụ
m Meri, onye rụsịrị ọrụ ike n'etiti unu. 7 Ana m ekelekwa
Andronaikọs na Juniya, ndị ikwu m, ndị e tinyekọtara mụ na
ha n'ụlọ mkpọrọ. Ndị ozi niile na-asọpụrụ ha. Ha bukwa m
ụzọ kwere na Kraịst. 8 Kelekwaaranụ m Ampliatọs onye m
hụrụ n'anya n'ime Onyenwe anyị. 9 Keleenụ Ọbanọs, onye
anyị na ya na-arụkọ ọrụ Kraịst, na Stakis ezi enyi m. 10 Otu a
kwa, keleenụ Apelis onye anwapụtarala nguzosike ya n'ime
Kraịst. Keleenụ ndị ezinaụlọ Aristobulọs. 11 Keleerenụ m
Herodian onye ikwu m. Keleekwanụ ndị bi n'ụlọ Nasisọs. Ha
bụ ndị nke Chineke. 12 Keleekwanụ Traịfina na Traịfosa ndị
a na-arụsị ọrụ Onyenwe anyị ike. Keleekwanụ Pesis, onye
m hụrụ n'anya na onye na-arụsị ọrụ Onyenwe anyị ike. 13
Keleere m Rufọs onye Onyenwe anyị n'onwe ya họpụtara,
na nne ya, onye na-emekwara m ka nne. 14 Ana m ekele
unu Asinkritọs, Flegọn, Hamis, Patrobas, Hamis na ụmụnna
anyị niile ndị ha na ha nọ. 15 Keleerenụ m Filologọs, Juliya,
Nerus na nwanne ya nwanyị. Keleekwanụ Olimpas na ndị
nsọ niile ha na ha nọ. 16 Werenụ isurita ọnụ dị nsọ, kelerịta
onwe unu. Nzukọ Kraịst niile nọ n'ebe a na-ekelekwa unu. 17
Ugbu a, ụmụnna m, ana m arịọ ka unu wezuganụ onwe unu
site n'ebe ndị ọrụ ha bụ iweta nkewa, na-etinye ihe mgbochi
n'ụzọ unu, na-eme ka okwukwe ndị ọzọ hapụ iguzosi ike n'ihi
ozizi ha na-ezi nke megidere ihe ahụ niile e ziri unu. 18
Ndị dị otu a abụghị ndị ozi nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.
Ha na-arụ naanị n'ihi akpa ha. Ha maara otu e si eji ire ụtọ
edufu ndị obi ha na-esighị ike. 19 Mmadụ niile anụla maka
nrube isi unu na-erubere oziọma ahụ. Ana m aṅụrị ọṅụ n'ihi
unu. Achọrọ m ka unu bụrụ ndị maara ihe banyere ezi ihe,
ka unu bụrụ ndị na-amaghị ihe n'ihe banyere ihe ọjọọ. 20
Mgbe na-adịghị anya, Chineke nke udo ga-azọpịa ekwensu
n'okpuru ụkwụ unu. Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dịnyere
unu. 21 Timoti onye so m na-arụkọ ọrụ, na Lusiọs, na Jesin na
Sosipata, ndị ikwu m na-ekele unu. 22 Mụ onwe m bụ Tatiọs,
onye dere akwụkwọ a, na-ekelekwa unu n'aha Onyenwe anyị.
23 Gaiọs, onye na-ele mụ na nzukọ niile ọbịa n'ebe a, na-
ekelekwa unu. Otu a kwa, ndị niile na-ezukọ n'ụlọ ya na-
ekelekwa unu. Erastọs, onye na-elekọta ihe ndị obodo a na
nwanna anyị nwoke Kwatọs, na-ekelekwa unu. 24 Ka amara
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịnyeere unu niile. Amen. 25 Ana
m enyefe unu n'aka onye ahụ pụrụ ime ka unu guzosie ike
site n'oziọma m kwusaara unu, nakwa nkwupụta nke Jisọs
Kraịst, dịka mkpughe nke ihe omimi ahụ e zoro ezo kemgbe
ọtụtụ ọgbọ ndị gara aga siri dị. **(aiōnios g166)** 26 Ma ugbu
a, e kpugheela ya, mee ka ọ pụta ìhè site n'ihe ndị amụma
dere n'akwụkwọ nsọ, ka ndị mba ọzọ niile maara ya dịka ihe
Chineke ebighị ebi nyere n'iwu ya si dị, ka ha mụta irube isi
nke na-esite n'okwukwe. **(aiōnios g166)** 27 Ka otuto na nsọpụrụ
dịrị Chineke, onye naanị ya bụ onye amamihe, ruo mgbe
ebighị ebi, site na Jisọs Kraịst. Amen. **(aiōn g165)**

1 Ndị Kọrint

1 Pọl, onye a kpọrọ ịbụ onyeozi Jisọs Kraịst site n'ọchịchọ
Chineke, na nwanna anyị nwoke Sostenis, 2 Ọ bụ unu
nzukọ Chineke dị na Kọrint ka a na-edere akwụkwọ a, ndị e
doro nsọ n'ime Kraịst Jisọs, na ndị a kpọrọ ibi ndụ dị nsọ,
tinyere ndị ahụ niile na-akpọku aha Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst, onye bụ Onyenwe ha na Onyenwe anyị: 3 Ka amara na
udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst dịrị unu. 4 Ana m ekele Chineke ekele n'ihi onyinye
amara niile o nyere unu site na Kraịst Jisọs. 5 N'ihi na e
emeela ka unu baa ụba n'ụzọ niile, n'ime ya, ma n'okwu unu
ma na nghọta unu. O meekwala ka unu nwee nghọta zuru
ezu banyere eziokwu niile. Ọ na-emekwa ka unu nwee ike na-
ekwupụta okwu banyere oziọma ya. 6 N'ihi na igba akaebe
banyere Kraịst pụtara ihe, guzosiekwa ike na ndụ unu. 7
Otu ihe si dị, ọ dịghị onyinye mmụọ fọdụrụ unu nke unu na-
enweghị, ka unu nọrọ na-eche mgbe Chineke ga-egosipụta
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. 8 Ọ ga-eme ka unu dị ike ruo
na mgbe ikpeazụ, meekwa ka unu bụrụ ndị na-enweghị ịta
ụta n'ụbọchị Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. 9 Chineke, onye
kpọbatara unu ka unu na Ọkpara ya bụ Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst, na-enwe mmekọrịta kwesiri ntụkwasị obi. 10 Ụmụnna
m, eji m aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na-arịọ unu, ka unu
niile na-ekwekọrịta n'ihe ọbụla unu kwuru, ka nkewa ọbụla
gharakwa ịbata n'etiti unu. Ana m arịọkwa unu ka unu dị
n'otu, n'echiche obi unu na n'izu unu. 11 N'ihi na ụmụnna
m, esi m n'ọnụ ndị si n'ezinaụlọ Kloyi bịara n'ebe a nụta
na esemokwu dị n'etiti unu. 12 Anụrụ m na ịkpa iche iche
abatala n'etiti unu. Na ụfọdụ n'ime unu na-asị, "Abụ m onye
na-eso Pọl"; ndị ọzọ na-asịkwa, "Abụ m onye na-eso Apọlọs";
ndị ọzọkwa na-asị, "Ana m eso Sefas"; ma ndị ọzọ na-asịkwa,
"Ọ bụ Kraịst ka m na-eso." 13 Kraịst, ọ dị abụọ? Ọ bụ Pọl
ka a kpọgidere n'obe n'ihi unu? Ọ dị onye e mere baptizim
n'aha Pọl? 14 Ana m ekele Chineke ekele na ọ dịghị onye
ọbụla n'ime unu m mere baptizim, ewezugakwa Krispọs na
Gaiọs. 15 Ya mere, ọ dịghị onye n'ime unu ga-asị na e mere
ya baptizim n'aha m. 16 (Ahaa! Emekwara m Stefanas na
ezinaụlọ ya baptizim. Ewezuga ndị a, amaghị m ma m ga-
echetakwa onye ọzọ m mere baptizim n'onwe m.) 17 N'ihi na
Kraịst ezighị m ime ndị mmadụ baptizim. O zitere m iji okwu
dị mfe kwusaa oziọma ya. Ọ bụghị iji okwu oke mmụta na
amamihe nke mmadụ ka ike nke obe Kraịst ghara ịbụ ihe efu.
18 N'ihi na okwu maka obe bụ ihe nzuzu nye ndị na-efu efu,
ma nye anyị ndị a na-azọpụta, ọ bụrụ anyị ike nke Chineke.
19 E dere ya, "Aga m emebi amamihe ndị maara ihe. Aga m
emekwa ka oke nghọta nke ndị maara ihe bụrụ ihe efu." 20
Olee ebe ndị oke amamihe nọ? Olee ebe ndị ode akwụkwọ nọ?
Olee ebe ndị oke ịrụ ụka nke oge a nọ? Chineke o mebeghị ka
amamihe nke ụwa a bụrụ ihe efu? (aiōn g165) 21 Ma ebe ọ bụ
site n'amamihe nke Chineke, ụwa enweghị ike ịmata Chineke
site na amamihe nke ya, ọ dị Chineke ezi mma isite n'oziọma
nke a na-ekwusa nke ndị mmadụ na-akpọ ihe nzuzu zọpụta
ndị kweere. 22 Ndị Juu chọrọ ịhụ ihe ịrịbama, ndị Griik na-
achọkwa amamihe. 23 Ma anyị onwe anyị na-ekwusa Kraịst,
onye a kpọgburu n'obe, onye bụ ihe mgbochi n'ebe ndị Juu
nọ, ma na ntị ndị mba ọzọ, ọ dị ka okwu nzuzu. 24 Ma nye
ndị niile a kpọrọ, ma ndị Juu ma ndị Griik, Kraịst bụ ike nke
Chineke bụrụkwa amamihe nke Chineke. 25 N'ihi na nzuzu
Chineke dị mma karịa amamihe niile nke mmadụ, adịghị ike
Chineke dịkwa ukwuu karịa ike niile nke mmadụ. 26 Ụmụnna
m, chetakwanụ ihe unu bụ mgbe a kpọrọ unu. Chetanụ na
ọ bụ ole na ole n'ime unu bụ ndị maara ihe n'usoro ogugo
mmadụ, ndị dị ike, na ndị a maara aha ha n'obodo. 27 Ma lee
na ọ bụ ihe ahụ ụwa gụrụ dịka ihe nzuzu, ka Chineke họrọ iji
mee ka ihere mee ndị amamihe. Ọ bụkwa ihe ha gụrụ dịka
ihe na-adịghị ike ka Chineke họọrọ iji mee ka ihere mee ndị
dị ike. 28 N'ihi na Chineke họọrọ ihe dịkarịrị ala nke ụwa, na
ihe a jụrụ ajụ, jiri ha mee ka ihe ụwa chere na ọ baghị uru,
bụrụ ihe bara uru. 29 Ka mmadụ ọbụla ghara ịnya isi n'ebe
Chineke nọ. 30 Ma ọ bụ n'ihi ya ka unu ji nọrọ n'ime Kraịst
Jisọs, onye ghọrọ isi amamihe nye anyị site na Chineke, nke
bụ ezi omume anyị na nke ido anyị nsọ, na onye mgbapụta
anyị. 31 Ya mere, dịka e dere ya n'akwụkwọ nsọ, "Onye ọbụla
na-anya isi, ya nyaa n'ime Onyenwe anyị."

2 Ụmụnna m, mgbe m bịakwutere unu na mbụ, ejighị m
mmụta m na oke okwu megharịa unu anya banyere ihe
omimi niile nke okwu Chineke. 2 N'ihi na ekpebiri m na
naanị ihe m ga-ama n'etiti unu bụ naanị ihe banyere Jisọs
Kraịst na mkpọgbu a kpọgburu ya n'elu obe. 3 Abịakwutere
m unu n'ọnọdụ adịghị ike, oke ụjọ na ahụ ịma jijiji. 4 Okwu
m na ihe m kwusara abịakwaghị dịka okwu ire ụtọ na nke
oke mmụta, ime ka ndị mmadụ kwere, kama ha bịara n'ụzọ
igosi ọrụ nke Mmụọ Nsọ na ike ya. 5 Ka okwukwe unu ghara
ịdabere n'amamihe mmadụ, kama ka ọ dabere n'ike Chineke.
6 Ma otu ọ dị, anyị na-ekwu okwu amamihe n'ebe ndị tozuru
oke nọ. Ma ọ bụghị amamihe nke oge a, maọbụ nke ndị na-
achị ụwa taa, bụ ndị na-aghaghị ịla n'iyi. (aiōn g165) 7 Kama
anyị na-ekwu okwu amamihe nke Chineke n'ụzọ dị omimi, bụ
amamihe Chineke zonarịrị ụmụ mmadụ site na mbụ, nke
Chineke kara aka tupu e kee ụwa na a ga-ekpughe ya n'oge a
maka iwetara anyị otuto. (aiōn g165) 8 O nweghị onye ọbụla
n'ime ndị ọchịchị nke ọgbọ a ghọtara ihe banyere nzube
a. N'ihi na ọ bụrụ na ha maara ya, ha agaraghị akpọgbu
Onyenwe otuto ahụ n'obe. (aiōn g165) 9 Ma dịka e dere ya,
"Ihe ahụ anya mmadụ na-ahụbeghị, ihe ahụ ntị mmadụ na-
anụbeghị, ihe ahụ mmadụ na-echebeghị n'obi ya, bụ ihe
Chineke kwadoro, debere ndị niile hụrụ ya n'anya." 10 Ma
Chineke e kpugherela anyị ihe omimi ndị a site na Mmụọ Nsọ
ya. Mmụọ Nsọ bụ onye na-enyochapụta ihe omimi na ihe
nzuzo niile dị Chineke n'obi. 11 Ọ dịghị onye ọbụla pụrụ ịma
ihe onye ọzọ na-eche n'obi ya. Ọ bụ naanị mmụọ nọ n'ime
onye ahụ bụ onye mara ihe niile banyere ya. Ọ dịkwaghị onye
pụrụ ịmata ihe Chineke na-eche n'obi ya, ma ọ bụghị naanị
Mmụọ nke Chineke. 12 Ma mmụọ nke anyị natara abụghị
mmụọ nke ụwa, kama ọ bụ Mmụọ nke sitere na Chineke, ka
anyị nwee ike ịghọta onyinye amara niile Chineke nyere anyị.
13 Nke a bụ ihe anyị na-ekwu, ọ bụghị n'okwu a kuziiri anyị
site n'amamihe mmadụ, kama site n'okwu nke Mmụọ kuziri
anyị; anyị ji okwu nke Mmụọ na-akọwa eziokwu nke mmụọ.
14 Ma mmadụ ahụ Mmụọ na-adịghị n'ime ya adịghị anabata
ihe ndị ahụ sị na Mmụọ nke Chineke bịa, n'ihi na ha bụ nzuzu
n'ebe onye ahụ nọ. Ọ naghị aghọta ha, n'ihi na ha bụ ihe a
na-aghọta naanị site n'ike nke Mmụọ. 15 Onye ahụ Mmụọ
Nsọ na-achị achị na ndụ ya, nwere ike ịghọta ihe ọbụla ma ya
onwe ya bụ onye mmadụ ọbụla na-enweghị ike ịghọta. 16

N’ihi na, “Onye maara uche Onyenwe anyị ruo na ọ ga-ezi ya
ụzọ?” Ma anyị onwe anyị nwere uche nke Kraịst.

3 Ụmụnna m, o siiri m ike ịgwa unu okwu dịka a ga-asị na
unu bụ ndị tozuru etozu n’ime Mmụọ, kama agwara m
unu okwu dịka ndị anụ ahụ ha na-achị, ndị bụ ụmụntakịrị
n’ime Kraịst. 2 Ejighị m nri siri ike na-azụ unu, kama eji m
mmiri ara na-azụ unu, n’ihi na unu apụghị iri nri dị ike.
N’ezie, ọ bụladị ugbu a, unu erubeghị iri nri siri ike. 3 N’ihi
na unu na-adị ndụ dịka ndị bi n’ụwa, ebe ọ bụ na ekworo na
esemokwu na-adị n’etiti unu, nke a o zipụtaghị na unu na-
eme dịka ndị ụwa, dịka ndị mmadụ efu nọ n’ụwa. 4 N’ihi na
mgbe otu onye na-asị, “Abụ m nke Pọl,” onye ọzọ na-asịkwa,
“Abụ m nke Apọlọs,” o gosighị na unu na-akpa agwa dịka
ndị bi n’ụwa? 5 Onye bụ Apọlọs? Onye bụ Pọl? Ọ bụ na anyị
abụghị ndị na-eje ozi, ndị wetaara unu oziọma unu kweere
n’ime ya. Ọrụ dị iche iche anyị rụrụ bụkwa nke anyị rụrụ dịka
Onyenwe anyị si kenye anyị ọrụ ahụ. 6 Ọ bụ m kụrụ mkpụrụ
ahụ, Apọlọs bụkwa onye gbara mkpụrụ ahụ mmiri, maọbụ
Chineke mere ka o too. 7 Onye kụrụ mkpụrụ ahụ na onye
gbara mkpụrụ ahụ mmiri adịghị mkpa. Ọ bụ Chineke onye
mere ka ha too dị mkpa. 8 O nweghị ihe dị iche n’etiti mụ bụ
onye kụrụ mkpụrụ ahụ na Apọlọs onye gbara mkpụrụ ahụ
mmiri. Ọ bụ otu ihe ahụ ka anyị bu n’obi. Onye ọbụla ga-
anata ụgwọ ọrụ ya. 9 Anyị so Chineke na-arụ ọrụ. Unu onwe
unu bụkwanụ ubi Chineke bụrụkwa ụlọ ya a na-ewuli elu.
10 Eji m onyinye amara Chineke nyere m tọọ ntọala ọrụ a,
dịka ezi onye ọka n’iwu ụlọ, onye ọzọ amalitela iwukwasị ụlọ
n’elu ntọala ahụ. Ma ka onye ọbụla kpachapụ anya otu o
si ewu. 11 O nweghị onye ọzọ pụrụ ịtọ ntọala karịrị ntọala
ahụ e bururị ụzọ tọọ. Jisọs Kraịst bụkwa ntọala ahụ. 12 Ma ọ
bụrụ na mmadụ ọbụla na-eji ọlaedo maọbụ ọlaọcha, ma ọ
bụkwanụ nkume dị oke ọnụahịa, osisi maọbụ okporo ọka, ma
ọ bụkwanụ ahịhịa na-ewukwasị n’elu ntọala ahụ, 13 ọrụ onye
ọbụla ga-egosipụta ihe ọ bụ, n’ihi na Ụbọchị ahụ ga-eme ka ọ
pụta ìhè. A ga-eji ọkụ kpughee ya n’ihi na ọ bụ ọkụ ka a ga-eji
nwapụta ụdị ọrụ ọ bụ mmadụ ọbụla rụrụ. 14 Ọ bụrụ na ọkụ
eruchapụghị ihe ọbụla mmadụ ji wuo ụlọ ya n’elu ntọala ahụ,
onye ahụ ga-anata ụgwọ ọrụ. 15 Ma ọ bụrụ na ọkụ erechapụ
ihe ọbụla mmadụ ji ruọ ọrụ ya, ọrụ ọ rụrụ ga-ala n’iyi, ma a
ga-azọpụta onye ahụ, ma ọ ga-adị ka a ga-asị na e si n’ụlọ
na-ere ọkụ zọpụta ya. 16 Ọ bụ na unu aghọtaghị na unu bụ
ụlọnsọ na Mmụọ Nsọ Chineke bi n’ime unu? 17 Ọ bụrụ na
onye ọbụla emebie ụlọnsọ Chineke, Chineke ga-emebikwa
onye ahụ. N’ihi na ụlọ Chineke bụ ụlọ dị nsọ, unu bụkwa ụlọ
ahụ. 18 Ka onye o bụla ghara ịghọgbu onwe ya, ọ bụrụ na
onye ọbụla n’ime unu na-eche n’obi ya na ya bụ onye maara
ihe, dịka ihe ọmụma nke ụwa si dị, ọ ga-akara onye ahụ mma
ime onwe ya onye nzuzu, ka o nwe ike bụrụ onye maara ihe.
(aiōn g165) 19 N’ihi na ihe ahụ ụwa na-eche na ọ bụ ezi ịma ihe
bụ nzuzu n’anya Chineke. N’ihi na e dere ya, “Ọ na-ejide ndị
oke amamihe n’aghụghọ ha niile.” 20 Ọzọkwa, “Onyenwe
anyị maara echiche obi mmadụ, mara na amamihe ya bụ ihe
efu.” 21 N’ihi nke a, ka onye ọbụla ghara ịnya isi banyere
mmadụ. Ihe niile bụ nke gị. 22 Ma ọ bụ Pọl, maọbụ Apọlọs,
maọbụ Sefas, maọbụ ụwa a, maọbụ ndụ, maọbụ ọnwụ, maọbụ
ihe dị taa na ihe niile ga-adị n’oge dị n’ihu, ha bụ nke unu. 23
Unu bụkwa nke Kraịst, Kraịst bụkwa nke Chineke.

4 Achọrọ m ka unu na-ele anyị anya dịka ndị na-ejere Kraịst
ozi, ndị e nyefere ihe omimi Chineke n’aka. 2 Ma ihe dị
mkpa bụ na o kwesiri ka ndị na-elekọta ihe ọbụla bụrụ ndị
kwesiri ntụkwasị obi. 3 Anaghị m echegbu onwe m banyere
ihe unu na-eche gbasara m maọbụ ihe a na-ekpe n’ụlọikpe
nke mmadụ. N’ezie, anaghị m ekpekwa onwe m ikpe. 4 O
doro m anya na akọnuche m adịghị ama m ikpe, ma nke a
egosighị na m bụ onye ikpe na-amaghị. Ọ bụ Onyenwe anyị
naanị ka ọ dịrị ikpe m ikpe. 5 Ya mere, unu ekpela ikpe tupu
oge ya eruo, cherenụ ruo mgbe Onyenwe anyị n’onwe ya ga-
abịa. Ọ ga-eme ka ihe niile zoro ezo n’ọchịchịrị pụta ìhè. Ọ
ga-agbakwa ọchịchọ nzuzo niile nke dị n’obi n’anwụ. Mgbe
ahụ, onye ọbụla n’otu n’otu ga-anatakwa otuto ruuru ya
site n’aka Chineke. 6 Ugbu a ụmụnna m ejiri m onwe m na
Apọlọs mara unu atụ maka ọdịmma nke unu, ka unu nwee ike
isite n’aka anyị mụta ihe site n’ihe ahụ e dere bụ nke na-asị,
“Unu agafekwala ihe e dere n’akwụkwọ nsọ.” Ka onye ọbụla
n’ime unu hapụ iji otu onye nyaa isi ma leda ndị ọzọ anya. 7
Onye gwara gị na ị pụrụ iche n’etiti mmadụ ndị ọzọ? Ọ dị ihe
ọbụla i nwere nke abụghị ihe ị natara anata? Ọ bụ gịnị ka i
nwere nke ị na-anataghị anata? Ma ọ bụrụ na i natara ya,
gịnị mere i ji anya isi dịka a ga-asị na ị nataghị ya anata? 8
Ma ugbu a, ihe niile zuru unu oke. Ugbu a, unu abụrụkwala
ndị ọgaranya. Unu abụrụla eze ma anyị esoghị unu. N’ezie,
ọ gaara atọ m ụtọ ma a sị na unu anọrọla n’ocheeze unu,
ka anyị nwe ike soro unu bụrụ eze. 9 Ọ na-adị m nnọọ ka
Chineke o weere anyị bụ ndị ozi mee anyị ndị dịkarịsịrị ala,
ndị a na-echeta naanị mgbe ihe niile na-agwụsị agwụsị, dịka
ndị a mara ikpe ọnwụ. N’ihi na-akpọpụtara anyị n’ihu ọha
mmadụ mee anyị ihe nlere anya nye ụmụ mmadụ na ndị
mmụọ ozi. 10 Anyị aghọọla ndị nzuzu n’ihi Kraịst, ma unu
onwe unu bụ ndị maara ihe n’ime Kraịst. Anyị bụ ndị na-
adịghị ike ma unu dị ike. Anyị bụ ndị a jụrụ ajụ na ndị a
na-eleda anya, ma unu bụ ndị a na-asọpụrụ. 11 Tutu ruo
ugbu a, anyị na-ebu ọnụ nọrọkwa n’akpịrị ịkpọ nkụ. Anyị
enweghị ezigbo uwe anyị ji achụ oyi. Ndị mmadụ na-emeso
anyị mmeso ọjọọ, ma anyị enweghị ebe obibi nke aka anyị.
12 Aka anyị ka anyị ji arụpụtara onwe anyị ihe anyị na-eri.
Mgbe ndị mmadụ na-abụ anyị ọnụ, anyị na-agọzi ha. Mgbe
ha na-ata anyị ahụhụ, anyị nọ na-enwe ndidi. 13 Anyị na-eji
okwu dị nro na-azaghachi ndị na-ekwujọ anyị. Tutu ruo ugbu
a, a na-emeso anyị mmeso dịka anyị bụ unyi ndị ụwa na-
azachapụ, dịka ihe a jụrụ ajụ n’anya ndị ụwa. 14 Anaghị m
edere unu ihe ndị a ka ihere mee unu, kama ana m ede ya ịdụ
unu ọdụ, na ịdọ unu aka na ntị, dịka ụmụ m hụrụ n’anya. 15
Ọ bụ ezie na unu nwere ọtụtụ ndị nche, ma unu enweghị
karịa otu nna. N’ihi na ọ bụ m bụ nna unu n’ime Kraịst Jisọs,
site n’oziọma ahụ m wetaara unu. 16 Ya mere, ana arịọ m
unu, ka unu na-eṅomi ndụ m. 17 N’ihi nke a, ana m ezitere
unu Timoti, bụ ezi nwa m onye m hụrụ n’anya, nke kwesiri
ntụkwasị obi n’ime Onyenwe anyị. Ọ ga-echetara unu otu m
si e bi ndụ n’ime Onyenwe anyị Kraịst Jisọs, dịka m na-akụzi
ya n’ebe niile na nzukọ niile. 18 Ụfọdụ n’ime unu amalitela
ịfụlị onwe ha elu, chee na mụ enweghị ike ịbịakwute unu ọzọ.
19 Ma site n’ike Onyenwe anyị, aga m abịa ịhụ unu anya n’oge
na-adịghị anya. Mgbe m bịara, aga m achọpụta ihe ndị ahụ
na-akpa nganga pụrụ ime, ọ bụghị ihe ha nwere ike ikwu.
20 N’ihi na alaeze Chineke abụghị ihe okwu ọnụ kama ọ bụ
ngosipụta ịdị ike. 21 Ya mere, unu ka ọ dịrị ịhọrọ nke unu

chọrọ. Unu chọrọ ka m jiri ụtarị bịakwute unu, ka ọ bụ ka m
jiri obi dị umeala na mmụọ nke ịhụnanya bịa?

5 Ọ bụ akụkọ doro anya na-enwe ịkwa iko n’etiti unu, ụdị
nke ndị na-ekweghị ekwe na-apụghị ime, ka unu na-eme.
Otu onye n’ime ụlọ unu kpọọrọ nwunye nna ya, ha abụọ
e biri. 2 Ma unu na-akpa nganga? Ihe unu kwesiri ime ọ
bụghị ịkwa akwa na iru ụjụ, na ime ka onye mere ihe dị otu
a si n’ọgbakọ unu pụọ? 3 Ọ bụ ezie na mụ na unu anọghị
ugbu a, ma mụ na unu nọkwa n’ime mmụọ. Amaala m rịị
onye ahụ ikpe dịka a ga-asị na mụ na unu nọ. 4 Eji m aha
Onyenwe anyị ma ya ikpe. Mgbe unu zukọrọ, aga m anọnyere
unu na mmụọ. N’oge ahụ, site n’ike Onyenwe anyị Jisọs, 5
werenụ nwoke a nyefee n’aka ekwensu, ka ọ taa anụ ahụ
ya ahụhụ, ka e nwee ike ịzọpụta mmụọ ya, mgbe Onyenwe
anyị lọghachiri. 6 Ịnya isi unu ezighị ezi. Ọ bụ unu amaghị
na nwantakịrị yiist a gwakọrọ n’ụtụ ọka na-eme ka o koo?
7 Wepụnụ ihe n’eko achịcha a nọ n’etiti unu, ka unu bụrụ
ndị dị ọhụrụ, na ndị dị ọcha. N’ihi na a chụọlarị Kraịst, bụ
aja nwa atụrụ, nke Ngabiga anyị. 8 N’ihi ya ka anyị mee
mmemme a na-ejighị ihe na-eko achịcha nke bụ ihe ọjọọ na
obi ọjọọ, kama ka anyị jiri achịcha na-ekoghị eko nke bụ obi
ọcha na eziokwu. 9 E dere m unu n’ime akwụkwọ ozi m, ka
unu na ndị na-akwa iko ghara inwe mmekọ ọbụla. 10 Ọ bụghị
ihe gbasara ndị nke ụwa ndị na-akwa iko, maọbụ ndị anya
ukwu, na ndị na-apụnara mmadụ ihe, maọbụ ndị na-ekpere
arụsị. Ọ bụrụ otu a, ọ pụtara na unu ga-esi n’ụwa pụọ. 11 Ma
ugbu a, a na m edere unu ka unu na onye ọbụla nke na-akpọ
onwe ya nwanna nwoke maọbụ nwanna nwanyị ghara imekọ
ihe, ma ọ bụrụ na ọ na-ebi ndụ ịkwa iko, maọbụ nwee anya
ukwu, maọbụ na-ekpere arụsị, onye na-ekwutọ ibe ya, onye
na-aṅụbiga mmanya oke, maọbụ onye na-apụnara mmadụ
ihe. Unu na ndị dị otu a erikọla nri. 12 Kedụ nke gbasara m
ikpe ndị na-esoghị na chọọchị ikpe? Ọ bụghị ndị nọ n’ime
ka unu ga-ekpe ikpe. 13 Chineke ga-ekpe ndị nọ n’ezi ikpe.
“Chụpụnụ onye ajọọ mmadụ ahụ site n’etiti unu.”

6 Mgbe onye ọbụla n’etiti unu nwere esemokwu megide
ibe ya, unu ọ pụrụ i buru okwu ahụ gaa n’ụlọikpe ka ndị
ajọ omume kpeere unu ikpe, karịa iga ya n’ihu ndị nsọ? 2 Ọ
bụ na unu amabeghị na ọ bụ ndị nsọ ga-ekpe ụwa ikpe? Ọ
bụrụkwa na unu ga-ekpe ụwa ikpe, ọ pụtara na unu etozughị
oke idozi okwu ntakịrị dapụtara n’etiti unu? 3 Ọ bụ na unu
amataghị na ọ bụ anyị ga-ekpe ndị mmụọ ozi ikpe? Gịnị ga-
emekwa ka anyị ghara idozi okwu ụka dịkarịsịrị nta nke ndụ
a? 4 Ya mere, ọ bụrụ na esemokwu dị otu a adapụta n’etiti
unu, unu ga-ewere okwu ahụ jekwuru ndị ibi ndụ ha na-
akpọ nzukọ ihe efu ka ha kpee ya? 5 Ana m ekwu nke a
ime ka ihere mee unu. Ọ ga-abụ na e nweghị ike ịchọta ọ
bụladị otu onye maara ihe n’etiti unu, onye ga na-ekpe ikpe
dị n’etiti nwanna na ibe ya? 6 Ma lee, nwanna na-akpọrọ
nwanna ya aga ụlọ ikpe, ka ndị na-ekweghị ekwe kpee ha
ikpe! 7 Ebe unu na-enwe esemokwu nke ikpe ikpe n’etiti unu,
ọ pụtara na unu bụ ndị emeriri kpamkpam. N’ihi gịnị ka unu
na-adịghị ekwe ka emejọ unu? N’ihi gịnị ka unu na-adịghị
ekwe ka a ghọgbuo unu? 8 Ma unu onwe unu na-emejọ, ma
na-aghọgbu, ọ bụladị ụmụnna unu n’ime Kraịst. 9 Ọ bụ na
unu amaghị na ndị na-eme ajọ omume dị otu a enweghị oke
ọbụla n’alaeze Chineke? Unu ekwela ka eduhie unu. N’ihi na
ọ dịghị onye ọbụla na-akwa iko, na ndị na-efe arụsị, ndị ikom
nwere nwunye na-akwa iko, na ndị ikom na-eji ndị ikom ibe
ha akwa iko, 10 ndị niile na-ezu ohi, ndị anya ukwu, ndị na-
aṅụbiga mmanya oke, ndị nkwutọ, maọbụ ndị na-apụnara
mmadụ ihe ha nwere, agaghị eketa oke n’alaeze Chineke. 11
Na mbụ, ụfọdụ n’ime unu na-ebi ndụ dị otu a. Ma ugbu a, a
sachapụla mmehie unu, doo unu nsọ nye Chineke. Ọ bụkwa
site n’aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na n’ime Mmụọ nke
Chineke anyị ka a gụrụ unu ka ndị ezi omume. 12 Ị na-asị,
“Enwere m ike ime ihe niile m maara na m kwesiri ime,” ma
ọ bụghị ihe niile ga-abara m uru. “Enwere m ike ime ihe niile
m maara ziri ezi,” ma a gaghị ekwe ka ihe ọbụla na-achị m.
13 Unu na-asị, “E mere ihe oriri maka afọ, meekwa afọ maka
ihe oriri, ma Chineke ga-emebi ma afọ ma ihe oriri.” Ekeghị
ahụ anyị maka ịkwa iko, kama o mere ya maka Onyenwe
anyị, Onyenwe anyị dịkwa maka ahụ anyị. 14 Chineke mere
ka Onyenwe anyị site n’ọnwụ bilie, ọ ga-ejikwa ike ya mee ka
anyị si n’ọnwụ bilie. 15 Ọ bụ na unu amataghị na ahụ unu bụ
akụkụ ahụ Kraịst? Ọ dị mma na m ga-eji ahụ Kraịst mee ka e
jikọtaa ya na ahụ nwanyị akwụna? Tụfiaa! 16 Ọ bụ na unu
amataghị na onye ya na nwanyị akwụna na-enwe mmekọrịta,
ya na nwanyị ahụ bụ otu ahụ? N’ihi na e kwuru, “Ha abụọ ga-
abụ otu anụ ahụ.” 17 Ma onye ọbụla e jikọtara ya na Onyenwe
anyị, ya na onye ahụ ga-abụ otu n’ime mmụọ. 18 Gbaaranụ
mmehie ịkwa iko ọsọ. Ọ dịghị mmehie ọzọ na-emetụta anụ
ahụ mmadụ dịka mmehie ịkwa iko. Ọ bụ mmehie mmadụ na-
eme megide anụ ahụ ya. 19 Ọ bụ na unu amataghị na ahụ
unu bụ ụlọnsọ nke Mmụọ Nsọ ahụ Chineke nyere unu, onye
bi n’ime unu? Anụ ahụ unu abụkwaghị nke unu onwe unu,
kama unu bụ nke Chineke. 20 E jiri oke ọnụahịa zọpụta unu.
Ya mere jirinụ anụ ahụ unu nye Chineke otuto.

7 Ugbu a, okwu banyere ihe unu dere n’akwụkwọ: “Ọ dị
mma ka nwoke ghara ịmetụ nwanyị aka.” 2 Ma n’ihi ọtụtụ
ihe omume banyere ịkwa iko, ka nwoke ọbụla nwee nwunye
nke aka ya, nwanyị ọbụla di nke aka ya. 3 Ka nwoke ọbụla
jisie ike na-akwụ nwunye ya ụgwọ mmekọ o ji ya. Nwanyị
ọbụla ga-emekwara di ya otu aka ahụ. 4 N’ihi na nwanyị
ọbụla lụrụ di adịghịkwa achị ahụ ya, kama ọ bụ di ya na-
achị ya. Otu aka ahụ, di anakwaghị achị ahụ ya, kama ọ bụ
nwunye ya na-achị ya. 5 Ka di na nwunye hapụ igbochi ibe
ha mmekọrịta nke anụ ahụ ruuru ha. Karịakwa maọbụ na
mkpebi ha nwere n’etiti onwe ha ịnọrọ iche nwa oge nta
n’ihi inyefe onwe ha ikpe ekpere. Mgbe oge a gasịrị, ha ga-
agakwa n’ihu na mmekọrịta ha, ka e site otu a hapụ inye
ekwensu ohere ịnwa ha ọnwụnwa n’ihi enweghị ike ha ijide
onwe ha aka. 6 Anaghị m enye nke a dị ka iwu, kama ọ bụ alo
ka m na-atụnyere unu. 7 Asị m kwuo, aga m asị na ọ ga-aka
mma ka mmadụ niile nọrọ dị ka m. Ma onye ọbụla nwere
onyinye nke Chineke nyere ya. O nyere otu onye nke a, onye
ọzọ nke ọzọ. 8 Ma ana m agwa ndị na-anọghị n’ọnọdụ di na
nwunye na ndị di ha nwụrụ anwụ, na ọ ka mma ka ha nọdụ
na-alụghị di maọbụ nwunye, dịka m onwe m nọ. 9 Ma ọ bụrụ
na ha apụghị ijide onwe ha, ha gaa chọrọ di maọbụ nwunye
lụọ. Ọ ka mma ịlụ di maọbụ nwunye, karịa mmadụ ịgba ara
site n’agụụ nke anụ ahụ. 10 Ugbu a, unu ndị nwere di na
ndị nwere nwunye niile, enwere m iwu m na-enye unu. (O
sighị n’aka m, kama o si n’aka Onyenwe anyị): O kwesighị
ka nwanyị ọbụla hapụ di ya. 11 A sịkwa na ọ hapụ di ya, ya

nọọrọ onwe ya, maọbụ ya laghachikwuru di ya. Ka nwoke ọbụla gharakwa ịgba nwunye ya alụkwaghị m. **12** Ma ana m agwa mmadụ ndị ọzọ (nke a abụghị iwu nke Onyenwe anyị nyere). Ọ bụrụ na nwanna alụọ nwanyị nke na-ekweghị ekwe, ya achụpụla ya ma ọ bụrụ na nwanyị ahụ achọọ ịnọgide dịka nwunye ya. **13** Ọ bụrụkwa na nwanyị kwere ekwe alụọ di nke na-ekweghị ekwe, ya agbarala di ya alụkwaghị m, ma ọ bụrụ na di ya chọrọ ịnọgide dịka di ya. **14** N'ihi na edoola di ahụ na-ekweghị ekwe nsọ site na nwunye ya, otu a kwa a na-edokwa nwunye ahụ na-ekweghị ekwe nsọ site na di ya, bụ onye kwere ekwe. Ọ bụrụ na ọ dịghị otu a, ụmụ unu ga-abụ ndị na-adịghị ọcha. Ma otu ọ dị, ha dị nsọ. **15** Ma ọ bụrụ na onye ahụ nke na-ekweghị ekwe ekewapụ onwe ya, ya dịrị otu ahụ, nke a emeghị ka nwanna anyị nwoke maọbụ nwanna anyị nwanyị bụrụ ohu n'ọnọdụ dị otu a, n'ihi na Chineke kpọrọ anyị ka anyị bie ndụ udo. **16** Gị nwunye, ị mara maọbụ gị ga-azọpụta di gị? Ma, gị bụ di, si aṅa mara maọbụ gị ga-azọpụta nwunye gị? **17** Ka onye ọbụla bie ndụ ya dịka amara Onyenwe anyị nyere ya si dị, nakwa n'ọnọdụ nke Chineke kpọrọ ya. Nke a bụ iwu m na-enye n'ụlọ chọọchị niile. **18** Akpọrọ onye ọbụla mgbe e biri ya ugwu? Ya achọla iwepụ akara obibi ugwu ya. Ka onye a na-ebighị ugwu tupu ọkpụkpọ ya hapụ inye onwe ya nsogbu ịchọ ụzọ a ga-esi bie ya ugwu. **19** N'ihi na ọ dịghị mkpa ma e biri gị ugwu ma e bighị gị ugwu. Ihe kachasị mkpa bụ idebe iwu Chineke. **20** Ka onye ọbụla nọgide dịka ọ dị mgbe a kpọrọ ya. **21** Ị bụ ohu mgbe a kpọrọ gị? Echegbula onwe gị n'ihi ya. Kama ọ bụrụ na ọ dị ụzọ ị pụrụ isi nwere onwe gị, were ohere ahụ mee ihe ugbu a. **22** N'ihi na onye ọbụla Onyenwe anyị Chineke kpọrọ mgbe o bụ ohu, aghọọla onye nweere onwe ya n'ime Onyenwe anyị. Otu aka ahụ, onye nwerela onwe ya mgbe Onyenwe anyị kpọrọ ya aghọọla ohu nke Kraịst. **23** Akwụọla ụgwọ isi unu, unu abụkwala ohu mmadụ ọzọ. **24** Ụmụnna m, n'ọnọdụ ọbụla mmadụ nọ mgbe a kpọrọ ya, ya nọgidesie ike n'ime Chineke. **25** Ihe banyere ụmụ agbọghọ na-amaghị nwoke. Enweghị m iwu ọbụla site n'aka Onyenwe anyị banyere ajụjụ a, ma aga m ekwu uche nke aka m dịka onye sitere n'ebere nke Onyenwe anyị kwesiri ntụkwasị obi. **26** Echere m na ọ ka mma ugbu a, n'ihi nsogbu nke na-abịanụ ka onye ọbụla nọdụrụ onwe ya dịka o siri nọrọ ugbu a. **27** Ị lụọla nwanyị? Achọla nkewa. Ọ bụ na ị lụbeghị nwanyị? Ejela ịchọ onye ị ga-alụ. **28** Ma ọ bụrụ na i kpebie n'obi gị ịlụ nwunye, i meghị mmehie ọbụla; ọ bụrụkwa na nwaagbọghọ ekpebie na ọ ga-alụ di, o meghị mmehie. Ndị lụrụ di na nwunye ga-enwe ọtụtụ nsogbu n'ime ụwa. Ọ ga-amasị m igbochiri unu nsogbu ndị ahụ. **29** Ihe unu kwesiri ịma, ụmụnna, bụ na oge anyị nwere fọdụrụ naanị ntakịrị, site ugbu a gaa n'ihu ndị nwere nwunye ga-adị ndụ ha dịka ndị na-enweghị. **30** Ka ndị na-akwa akwa bie ndụ dịka ndị ihe anaghị ewute, ka ndị na-achị ọchị dịrị ka ndị obi na-adịghị atọ ụtọ. Ka ndị na-azụ ahịa dịrị dịka ndị na-enweghị ngwa ahịa ọbụla. **31** Ka ndị na-etinye oge n'ihe ụtọ nke ụwa hapụ ibi ndụ ịchọ iritecha ihe niile dị n'ụwa n'uru. N'ihi na ụwa, otu ọ dị ugbu a, bụ ihe na-agabiga agabiga. **32** Unu emela ihe ga-ewetara unu oke echiche. Nwoke na-alụbeghị nwanyị nwere ohere iji oge ya niile rụọra Onyenwe anyị ọrụ. O nwekwara ohere ịgbalịsị ike ime ihe ga-atọ Onyenwe anyị ụtọ. **33** Ma nwoke nwere nwunye na-echegbu onwe ya banyere ihe igbo mkpa nke ụwa a, otu ọ ga-esi mee ihe ga-atọ nwunye ya ụtọ. **34** Ọ na-enwekwa obi abụọ n'ihe ọbụla ọ chọrọ ime. Otu a ka ọ dịkwa nye nwaagbọghọ na-alụbeghị di maọbụ onye nke na-amabeghị nwoke, nchegbu ya bụ banyere ihe nke Onyenwe anyị. Ọchịchọ ya bụ ka ọ dị nsọ n'anụ ahụ ya na n'ime mmụọ ya. Ma nwanyị nwere di na-echegbu onwe ya banyere ihe nke ụwa a, otu ọ ga-esi mee ihe ga-atọ di ya ụtọ. **35** Ana m ekwu ihe ndị a maka ọ dị mma nke unu onwe unu, ọ bụghị ịgbalị igbochi unu, kama ọ bụ ka unu nwee ike bie ndụ unu n'ụzọ kwesiri ekwesi, werekwa ịhụnanya zuruoke rụọra Onyenwe anyị ọrụ. **36** Ọ bụrụ na nwoke ọbụla enweghị ike ijide onwe ya n'ihi agụụ mmekọrịta nke nwoke na nwanyị na-agụ ya n'ebe nwaagbọghọ ya na ya kpebiri ịlụ nọ, ya mee ihe ọ na-achọ, o meghị mmehie ọbụla, ha lụọ di na nwunye. **37** Ma ọ bụrụ na onye ọbụla ekpebie n'obi ya, ma nwee ike ijide onwe ya, ka o si n'enweghị mmanye ọbụla idebe nwaagbọghọ e kwuru na ọ ga-alụ na-enweghị mmekọ ọbụla, ọ bụ ihe dị mma ka o mere. **38** Ya mere, onye ahụ lụrụ nwaagbọghọ o kwuru na ọ ga-alụ mere nke ọma, ma onye kpebikwara na ọ gaghị alụ mekwara nke ọma karịa. **39** Njikọta e jikọtara nwunye na di ya na-adị ire naanị mgbe di nwanyị dị ndụ. Ọ bụrụ na di ya anwụọ o nwere ike ịlụ di ọzọ, ma ọ lụọ ya n'ime Onyenwe anyị. **40** N'uche m, ọ ga-enwe ọṅụ n'obi ya karịa ma ọ bụrụ na ọ lụghị di ọzọ. Ana m echekwa na mụ onwe m nwekwara Mmụọ nke Chineke.

8 Ugbu a, n'okwu banyere nri a chụrụ n'aja nye arụsị, anyị ma na onye ọbụla nwere amamihe. Amamihe na-afụli mmadụ elu mee ka ọ nyaa isi. Ma ịhụnanya na-ewuli elu. **2** Ọ bụrụ na ọ dị onye sị na ya maara ihe niile, onye ahụ amatabeghị ihe o kwesiri ịmata. **3** Ma onye ahụ hụrụ Chineke n'anya bụ onye ọ maara. **4** Ya mere, ihe banyere nri a chụrụ n'aja nye arụsị, anyị maara na "Arụsị abụghị ihe ọbụla n'ụwa", matakwa na "Chi ọzọ adịghị ma ọ bụghị otu Chineke." **5** A sịkwa na arụsị a na-akpọ chi dị, ma ha nọ n'eluigwe maọbụ n'ụwa (n'ezie ọtụtụ "chi" na "ndị nwe mmadụ" dị otu a dị). **6** Ma n'ebe anyị nọ, anyị maara na ọ bụ naanị otu Chineke dị, onye bụ Nna, onye kere ihe niile, na onye anyị na-adị ndụ n'ihi ya. Ọ bụkwa naanị otu Onyenwe anyị ka anyị nwere, onye bụ Jisọs Kraịst, onye e sitere n'aka ya kee ihe niile, onye na-enyekwa anyị ndụ. **7** Ma otu ọ dị, ọ bụghị onye ọbụla nwere ihe ọmụma a. Ụfọdụ n'ime ndụ ha niile, ha na-ele arụsị anya dịka chi dị ndụ. Ha na-echekwa na ihe ọbụla e ji chụọrọ arụsị aja, na ọ bụ chi dị ndụ ka e ji ya chụọrọ aja. N'ihi nke a, mgbe ọbụla ha riri ihe e ji chụọ aja nye arụsị, ọ na-ewute mmụọ ha nke ukwuu n'ihi na akọnuche ha esighị ike, ọ na-emerụkwa ya. **8** Ma ọ bụghị nri ga-eme ka anyị na Chineke dị na mma. Ma anyị riri ma anyị erighị, ọ dịghị ihe ọhụrụ anyị ga-enweta. Ọ dịkwaghị ihe na-efunarị anyị. **9** Ma lezienụ anya, otu o si dị, ka ike unu nwere ime ihe ọbụla dị unu mma, ghara ịghọ ihe ịsọ ngọngọ dịrị ndị na-adịghị ike n'okwukwe ha. **10** N'ihi na ọ bụrụ na ndị ọzọ ahụ gị, gị onye nwere akọnuche, ka ị nọ, na-eri nri n'ụlọ arụsị, ọ bụ na ha agaghị eche na ha bụ ndị okwukwe ha na-esighị ike, ga-enwe obi ike soro gị rie nri a gọrọ arụsị? **11** N'ụzọ dị otu a, ndị kwere ekwe na-adịghị ike, ndị Kraịst nwụrụ n'ihi ha, na-esite n'ihe mmụta gị laa n'iyi. **12** Cheta na ọ bụ mmehie i mere megide Kraịst, mgbe unu na-emegide mmụọ nwanne gị n'ime Kraịst, n'ihi n'akọnuche ha esighị ike. **13** N'ihi nke a, ọ bụrụ na ihe oriri ga-eme ka nwanna m mee mmehie, agaghị m eri anụ ọzọ, ka m ghara ime ka nwanna m maa n'ọnya. **(aiōn g165)**

9 Abụghị m onye nwe onwe ya? Abụghị m onyeozi Kraịst?
Ọ bụ na m ahụghị Jisọs Onyenwe anyị? Unu abụghị ihe
ngosipụta ọrụ m rụrụ n'ime Onyenwe anyị? 2 Ọ bụrụ na
m abụghị onyeozi n'ebe ndị ọzọ nọ, n'ebe unu nọ, abụ m
onyeozi n'eziokwu n'ihi na unu bụ akara nke ọrụ onyeozi m
n'ime Onyenwe anyị. 3 Ihe ngọpụ m nye ndị ahụ na-enyocha
m bụ nke a. 4 Ọ bụ na anyị enweghị ike iri ihe oriri na ịṅụ ihe
ọṅụṅụ? 5 Ọ bụ na anyị enweghị ike iduru nwunye onye bụ
onye kwere ekwe gaa ebe ọbụla anyị na-aga dịka ndị ozi ọzọ
na-eme, na dịka ụmụnne Onyenwe anyị na Sefas na-emekwa?
6 Ọ ga-abụ naanị mụ na Banabas bụ ndị na-enweghị ike ịhapụ
ịrụ ọrụ maka ihe anyị ga na-eri? 7 Olee onye agha unu maara
nke na-esi n'akpa ya akwụ onwe ya ụgwọ ọnwa? Ka ọ dị onye
ọrụ ubi vaịnị unu maara nke na-adịghị eri mkpụrụ e si n'ubi
ahụ weta? Olee onye ọzụzụ atụrụ unu maara nke na-adịghị
aṅụ mmiri ara e si n'igwe atụrụ ọ na-azụ apịpụta? 8 Anaghị
m ekwu ihe a n'ihi na ha bụ ihe na-eme ụbọchị niile n'etiti
ndị mmadụ? Akwụkwọ iwu, o kwukwaghị otu ihe ahụ? 9
N'ihi na e dere ya n'iwu nke Mosis, "Ekechila ọnụ ehi mgbe
ọ na-azọcha mkpụrụ ọka." Unu chere na ọ bụ naanị ehi ka
Chineke bu n'obi kwuo okwu a? 10 E, n'ihi anyị ka eji dee ya
n'akwụkwọ. N'ezie, e dere ihe ndị a n'ihi anyị, n'ihi na onye
rụrụ ọrụ n'ubi na onye na-azọcha mkpụrụ dị n'ubi ahụ, na-
eme nke a n'olileanya na o kwesiri iketa oke site na mkpụrụ e
si n'ubi ahụ weta. 11 Mkpụrụ anyị kụrụ n'ime obi unu bụ
mkpụrụ nke mmụọ. Ọ ga-abụ ihe ọjọọ ma anyị sị unu nyetụ
anyị ụfọdụ n'ime akụnụba unu? 12 Ọ bụrụ na ndị ọzọ kwesiri
iketa uru dị otu a n'ahụ unu, ọ bụ na anyị ekwesighị iketa
karịa? Ma ọ dịbeghị mgbe anyị rịọrọ unu ihe ọbụla, kama
anyị na-agbalịsị ike ịhụ na ọ dịghị ihe ga-egbochi unu iji
ezi obi na-ege ntị n'oziọma Kraịst nke anyị wetara. 13 Ọ bụ
na unu amataghị na ndị na-arụ ọrụ n'ụlọnsọ ukwu na-esi
n'ụlọnsọ ahụ na-eweta ihe ha na-eri? Ndị na-agbakwa odibo
n'ebe ịchụ aja na-eketakwa oke n'ihe eji chụọ aja? 14 N'otu
aka ahụ kwa, Onyenwe anyị ekwuola na ndị niile na-ekwusa
oziọma ya ga-esi n'oziọma eweta nri ha ga-eri dị ndụ. 15 Ma
o nweghị mgbe m jirila ike ndị a m nwere irite uru n'ọrụ m
nara ndị mmadụ ihe. Anaghị m ede nke a n'akwụkwọ ka a na-
ebutere m ihe onyinye. N'ihi na ọ kaara m mma ka m nwụọ
kama m ga-ekwe ka onye ọbụla mee ka ịnya isi m bụrụ ihe
efu n'ihi ihe onyinye. 16 Anaghị anya isi n'ihi na ana m ezisa
oziọma, maka na nke ahụ bụ ọrụ e nyere m n'iwu ka m rụọ.
Ahụhụ dịịrị m ma ọ bụrụ na m ezisaghị oziọma. 17 A sị na m
ji aka m họpụta onwe m ịrụ ọrụ a, agaara m enwe ụgwọ ọrụ,
ma na ọ bụrụ na o sighị n'uche aka m, unu mara na-ahanyere
m ya n'aka. 18 Gịnị bụ ụgwọ ọrụ m? Ụgwọ ọrụ m bụ ọṅụ m
na-enwe site n'izisa oziọma a, na-anaghị onye ọbụla ụgwọ
ọrụ ọbụla, maọbụ ihe ruru m dịka onye na-ezisa oziọma ahụ.
19 Ọ bụ ezie na-abụghị m ohu onye ọbụla, ma emeela m onwe
m ohu nye mmadụ niile ka m nwee ike site n'ụzọ dị otu a rite
ọtụtụ mkpụrụobi n'uru nye Kraịst. 20 N'ebe ndị Juu nọọ, ana
m eme dịka onye Juu, ka m nwee ike rite ndị Juu n'uru. N'etiti
ndị nọ n'okpuru iwu, ana m emekwa dịka otu n'ime ndị nọ
n'okpuru iwu (n'agbanyeghị na mụ onwe m anọghị n'okpuru
iwu), ka m si otu a nwee ike rite ndị nọ n'okpuru iwu n'uru.
21 N'ebe ndị na-anọghị n'okpuru iwu nọ, emere m onwe m ka
onye na-anọghị n'okpuru iwu (ma nke a apụtaghị na m na-
akwụsị ime ihe iwu Chineke na-achọ. Ana m emekwa dịka
onye nọ n'okpuru iwu Kraịst), ka m nwee ike rite ndị na-
anọghị n'okpuru iwu n'uru. 22 N'ebe ndị na-adịghị ike nọ,
ana m emekwa dịka ha, ka m nwee ike rite ndị na-adịghị ike
n'uru. Otu ọbụla mmadụ si dịrị, ana m agbalị chọọ ụzọ m ga-
esi mee ka ọ nabata m, ka m nwee ike site n'ụzọ niile ọbụla
zọpụta ụfọdụ. 23 Ana m eme ihe ndị a niile n'ihi oziọma, ma
ka m nwekwa ike keta oke na ngọzị ya. 24 Unu amataghị na
mgbe ọtụtụ mmadụ na-agba ọsọ ịsọ mpi, ọ bụ naanị otu onye
na-enwe ihe onyinye nke mbụ? Ya mere, gbasienụ ọsọ ike, ka
unu nweta onyinye ahụ. 25 Ndị na-ejikere igba ọsọ maọbụ
egwuregwu ọzọ na-enwe ntachiobi n'ọtụtụ ahụhụ nke ya na
ọzụzụ so. Ha na-azụ onwe ha naanị ka ha nweta okpueze
okoko osisi na-emebi emebi. Ma ọsọ anyị na-agba bụ ka anyị
nweta okpueze nke na-apụghị imebi emebi. 26 Ọ bụ nke a
mere m ji na-agba ọsọ a na-eleghị anya n'azụ, maọbụ kụọ
ọkpọ dịka m na-akụ ifufe. 27 Ma ana m azụ ahụ m, na-enye
ya ahụhụ mee ya ka ọ bụrụ ohu, ka mụ onwe m ghara ị bụ
onye a jụrụ ajụ mgbe m kwusasịrị oziọma nye ndị ọzọ.

10 Ụmụnna m, achọghị m ka unu chefuo ihe mere nna
nna anyị ha mgbe ha jere ije n'ime ọzara. O ji igwe ojii
duo ha. O mekwara ka ha si n'etiti Osimiri Uhie gafee. 2
N'ime igwe ojii ahụ, na n'ime osimiri ahụ e tinyere ha niile
na baptizim, dịka ndị na-eso ụzọ Mosis. 3 Ha niile rikwara
ihe oriri nke mmụọ ahụ. 4 Ha ṅụkwara mmiri mmụọ ahụ,
mmiri sitere n'oke nkume mmụọ ahụ, nke na-eso ha. Oke
nkume ahụ bụ Kraịst n'onwe ya. 5 N'ihe ndị a niile, omume
ha amasịghị Chineke. N'ihi nke a, ọ lara ha n'iyi n'ime ọzara.
6 Ugbu a, ihe ndị a niile bụkwa ihe ịdọ aka na ntị nye anyị, ka
anyị hapụ ịbụ ndị agụụ ime ihe ọjọọ na-agụ dịka ha. 7 Unu
abụla ndị na-ekpere arụsị dịka ụfọdụ ha mere. Dịka e dere
ya, "Ndị a nọdụrụ ala iri ihe na ịṅụ ihe ọṅụṅụ, biliekwa ọtọ
gwurie egwu ime onwe ha obi ụtọ." 8 Ka anyị ghara ịkwa
iko dịka ụfọdụ n'ime ha mere, iri puku mmadụ abụọ na atọ
n'ime ha nwụọ n'otu ụbọchị. 9 Ka anyị hapụ ịnwa Kraịst
ọnwụnwa dịka ụfọdụ n'ime ha si nwaa Chineke. E mere ka
agwọ tagbusie ha. 10 Ka anyị hapụkwa itamu ntamu dịka
ụfọdụ ha mere ma bụrụ ndị Mmụọ ozi ọnwụ tigburu. 11 Ihe
ndị a niile dakwasịrị ha ka ọ bụrụ ihe ilere anya nye anyị. E
dekwara ha n'akwụkwọ ka ha bụrụ anyị ihe ịdọ aka na ntị
n'ihi na anyị bi n'oge a mgbe ọgwụgwụ ihe niile dị nso. (aiōn
g165) 12 Ya mere, ọ bụrụ na ị na-eche na ị guzosiri ike, lezie
anya ka ị ghara ịda. 13 O nweghị ọnwụnwa ọbụla nwara unu
nke abịakwutebeghị mmadụ. Chineke kwesiri ntụkwasị obi, ọ
gaghị ekwe ka a nwaa unu karịa ike unu. Kama mgbe a na-
anwa unu, ọ ga-enye unu ike imeri ọnwụnwa ma gosikwa
unu ụzọ mgbapụ n'ime ya. 14 Ya mere, ndị enyi m hụrụ
n'anya, gbaaranụ ikpere arụsị ọsọ. 15 Ana m agwa ndị nwere
uche okwu, unu onwe unu tulenụ ihe m na-ekwu. 16 Iko
ngọzị ahụ nke anyị na-agọzi, ọ bụghị iketa oke site n'ọbara
Kraịst? Achịcha nke anyị na-anyawa, ọ bụghị iketa oke n'ahụ
Kraịst? 17 N'ihi na otu achịcha dị, ọ bụ ezie na anyị dị ọtụtụ,
anyị bụ otu ahụ, n'ihi na anyị niile na-eketa oke n'otu ogbe
achịcha ahụ. 18 Chetanụ ka ndị Izrel siri mee: ọ bụ na ndị na-
eri ihe eji chụọ aja abụghị ndị nnwekọ n'ebe ịchụ aja? 19 Gịnị
ka okwu ndị a m na-ekwu pụtara? Na arụsị, maọbụ ihe a
chụrụ n'aja nye arụsị bụ ihe ọbụla, maọbụ na ọ bụghị ihe?
20 Mba! Ihe m na-ekwu bụ na ndị niile na-achụrụ arụsị aja
jikọtara onwe ha n'otu obi ịchụrụ ekwensu aja ahụ. Ọ bụghị
Chineke. Achọkwaghị m ka unu bụrụ ndị e jikọtara ha na

ekwensu. 21 Unu apụghị ịṅụ site n’iko Onyenwe anyị ma
ṅụọkwa site n’iko ekwensu; unu apụghịkwa inwe oke site
na tebul Onyenwe anyị na tebul ekwensu. 22 Anyị na-achọ
ime ka iwe wee Onyenwe anyị? Anyị dị ike karịa ya? 23 Ị
na-asị, “Enwere m ike ime ihe niile m maara na m kwesiri
ime,” ma ọ bụghị ihe niile ga-abara m uru. “Enwere m ike
ime ihe niile m maara ziri ezi,” ma ọ bụghị ihe niile nwere
ike inyere anyị aka. 24 Ka onye ọbụla hapụ ịchọ ọdịmma nke
onwe ya, kama ọdịmma nke ndị ọzọ. 25 Rie ihe bụ anụ ọbụla
e rere n’ahịa na-ajụghị ajụjụ ọbụla n’ihi akọnuche. 26 N’ihi
na, “Ụwa na ihe niile dị n’ime ya bụ nke Onyenwe anyị.” 27 Ọ
bụrụ na onye na-ekweghị ekwe akpọọ unu oriri, unu kpebie
ije, riekwanụ nri ọbụla e nyere unu na-ajụghị ajụjụ n’ihi
akọnuche. 28 Ma ọ buru na e nwee onye gwara gị, “A chụrụ
ihe a n’aja.” Unu erila nri ahụ, maka onye ahụ mere ka unu
mata, na n’ihi akọnuche. 29 Akọnuche nke m na-ekwu maka
ya abụghị nke gị, kama ọ bụ maka nke onye ahụ. N’ihi gịnị ka
mnwere onwe m ga-eji bụrụ ihe akọnuche onye ọzọ ga-ekpe
ikpe? 30 Ọ bụrụ na m nwere ike inye ekele, were nri m rie,
olee otu e si ekwutọ m n’ihi ihe ahụ m nyere Chineke ekele
banyere ya? 31 Ihe ọbụla ị na-eme, ma unu na-eri ihe maọbụ
na-aṅụ ihe, na-emenụ ha niile maka otuto nke Chineke. 32
Unu emejọla ndị Juu maọbụ ndị Griik, ma ọ bụkwanụ nzukọ
Chineke. 33 Na-agbalịsinụ ike ime dịka m si eme. N’ihe ọbụla
m na-eme, ana m ejisi ike ime ihe ga-atọ onye ọbụla ụtọ.
Anaghị m achọ ọdịmma nke m naanị, kama ọ bụ ọdịmma nke
mmadụ ibe m, ime ka a zọpụta ha.

11 Unu bụrụ ndị na-eṅomi m, dịka m si eṅomi Kraịst. 2 Ana
m aja unu n’ihi na unu na-echeta m n’ihi niile, nakwa
n’ihi na unu na-ejisikwa ozizi ahụ enyere unu n’aka ike, dịka
m nyere ha n’aka unu idebe. 3 Ma achọrọ m ka unu mata
na dịka Kraịst bụ isi nwoke ọbụla, otu a ka nwoke ọbụla si
bụrụ isi nwunye ya. Chineke bụkwa isi Kraịst. 4 Nwoke ọbụla
kpuchiri isi ya mgbe ọ na-ekpe ekpere maọbụ na-ebu amụma
na-emenye isi ya ihere. 5 Ma nwanyị ọbụla na-ekpe ekpere
maọbụ na-ebu amụma, ma o kpuchighị isi ya, na-emenye
isi ya ihe ihere, n’ihi na ọ dịka nwanyị kpụchara isi ya. 6 Ọ
bụrụ na nwanyị ọbụla achọghị ikechi isi ya, ya kpụchaa ya. A
sịkwa na ọ bụkwanụ ihe ihere na nwanyị kpụchara isi ya, ka
nwanyị kechie isi ya. 7 Ma nwoke ekwesighị ikpuchi isi ya,
n’ihi na nwoke bụ onyinyo na otuto nke Chineke, ebe nwanyị
bụ otuto nke nwoke. 8 E si na nwoke kee nwanyị, ma e sighị
na nwanyị kee nwoke. 9 E keghị nwoke maka nwanyị, ma e
kere nwanyị maka nwoke. 10 N’ihi nke a, nwanyị kwesiri
ikpuchi isi ya igosi na ọ nọ n’okpuru di ya, maka ndị mmụọ
ozi. 11 Ma otu ihe si dị n’ime ndụ anyị na-adị n’ime Onyenwe
anyị, nwoke adịghị ma e wepụ nwanyị, nwanyị adịghịkwa
ma e wepụ nwoke. 12 N’ihi na dịka nwanyị siri na nwoke
pụta na mbụ, otu a ka a na-esitekwa n’ahụ nwanyị mụpụta
nwoke. Ma ha niile si n’aka Chineke pụta. 13 Achọrọ m
ka unu tule ihe a n’onwe unu, ọ dị mma ka nwanyị ghebe
isi ya oghe mgbe ọ na-ekpe ekpere nye Chineke? 14 Unu
matakwara nke ọma na ọ bụ ihe ihere na nwoke ga-ebu agịrị
isi dị ogologo. 15 Ma ọ bụrụ na nwanyị enwee agịrị isi dị
ogologo ọ bụ ihe otuto nye ya n’ihi na e nyere ya agịrị isi dị
ogologo ka ọ bụrụ ihe mkpuchi. 16 Ọ bụrụ na onye ọbụla na-
arụ ụka banyere omenaala nke a, anyị onwe anyị na nzukọ
Chineke niile enweghị omenaala ọzọ banyere nke a. 17 N’ime
ntụziaka ndị a, enweghị m otuto nye unu n’ihi na mgbe unu
zukọtara omume unu na-eweta ihe ọjọọ karịa ihe ọma. 18 Na
mmalite, ihe m na-anụ bụ na mgbe niile unu zukọrọ dịka
chọọchị, ịrụ ụka nke na-ebute nkewa na-adị n’etiti unu. E
kwenyekwara m na ụfọdụ ihe ndị a m nụrụ bụ eziokwu. 19
N’ezie ụdị nkewa dị otu a aghaghị ịdị n’etiti unu ka e nwee
ike mara ndị Chineke nabatara. 20 Mgbe unu zukọtara, ọ
bụghị nri anyasị nke Onyenwe anyị ka unu na-eri. 21 N’ihi na
mgbe unu na-eri nri, ụfọdụ n’ime unu na-eri nri anyasị nke
aka ha. Nke mere, n’otu onye na-anọ agụụ ebe onye ọzọ na-
aṅụbigakwa mmanya oke. 22 A ga-akpọ nke a gịnị? Ọ bụ na
unu enweghị ụlọ ebe unu ga-anọ rijuo afọ ma ṅụjuokwa afọ?
Ka ọ bụ na unu na-elelị nzukọ Chineke na emenye ndị na-
enweghị ihe ihere? Gịnị ka m ga-agwa unu? Aga m eto unu
maka nke a? Agaghị m eto unu maka nke a. 23 N’ihi na ihe m
ziri unu bụ ihe Onyenwe anyị ziri m. N’abalị ụbọchị ahụ a
rara ya nye, Onyenwe anyị Jisọs weere otu ogbe achịcha. 24
Mgbe o nyechara ekele, ọ nyawara ya sị, “Nke a bụ ahụ m
nke a na-enye maka unu. Na-emenụ nke a iji cheta m.” 25
N’ụzọ dị otu a kwa, o bulitere otu iko mmanya mgbe ha risiri
nri sị, “Iko a bụ ọgbụgba ndụ ọhụrụ n’ọbara m. Oge ọbụla
unu na-aṅụ ya, na-emenụ nke a iji na-echeta m.” 26 N’ihi na
mgbe ọbụla unu na-eri achịcha ahụ na-aṅụkwa iko a, unu
na-ekwusa ọnwụ Onyenwe anyị ruo mgbe ọ ga-abịa ọzọ. 27
Ya mere, ọ bụrụ na onye ọbụla erie achịcha Onyenwe anyị
maọbụ ṅụọ iko Onyenwe anyị n’ụzọ na-ekwesighị ekwesi,
onye ahụ na-emehie megide anụ ahụ Onyenwe anyị na ọbara
Onyenwe anyị. 28 Ọ bụ nke a mere o ji bụrụ ihe dị mkpa ka
onye ọbụla nyochaa onwe ya nke ọma tupu o rie achịcha ahụ
maọbụ ṅụọ iko ahụ. 29 N’ihi na onye ọbụla na-eri achịcha
ahụ maọbụ ṅụọ site n’iko ahụ na-echeghị echiche, ọ na-eri,
na-aṅụtakwara onwe ya ikpe ọmụma, ma ọ bụrụ na ọ tuleghị
uche banyere ahụ Kraịst. 30 Ọ bụ nke a mere ọtụtụ n’ime unu
ji bụrụ ndị ahụ na-esighị ike, ndị nọ n’ọrịa na ndị dara n’ụra
ọnwụ. 31 Ọ bụrụ na anyị enyochaa onwe anyị nke ọma, anyị
agaghị adaba n’ikpe. 32 Ma otu ọ dị, mgbe Onyenwe anyị na-
ama anyị ikpe n’ụzọ dị otu a, a na-ezi anyị otu e si ebi ezi ndụ
n’ihi ka a ghara ịmakọ anyị na ndị ụwa ikpe. 33 Ya mere,
ụmụnna m, mgbe unu bịakọtara iri nri, cherenụ ibe unu. 34
Ọ bụrụ na agụụ agụọ onye ọbụla ya rie nri n’ụlọ ya, ka ọ hapụ
iwetara unu ikpe ọmụma. Aga m enye ntụziaka banyere ihe
niile ndị ọzọ mgbe m bịara.

12 Ugbu a ụmụnna m, achọrọ m ka unu mata ihe gbasara
onyinye nke Mmụọ Nsọ na-enye. 2 Unu matara na
mgbe unu bụ ndị na-amaghị Chineke, e duru unu n’otu ụzọ
maọbụ nke ọzọ, duhie unu ụzọ iso arụsị ndị ahụ dara ogbi. 3
Ya mere, achọrọ m ka unu ghọta nke ọma na ọ dịghị onye
ọbụla na-ekwu okwu site n’odudu Mmụọ nke Chineke, pụrụ ị
sị, “Ka Jisọs bụrụ onye a bụrụ ọnụ.” Ọ dịkwaghị onye ọbụla
pụrụ ikwu, na “Jisọs bụ Onyenwe anyị,” ma ọ bụghị site na
Mmụọ Nsọ. 4 Onyinye amara dị iche iche dị, ma otu Mmụọ
Nsọ ahụ na-enye ha niile. 5 E nwekwara ụdị ije ozi dị iche
iche, maọbụ otu Onyenwe anyị ahụ ka a na-ejere ozi. 6
Ụdị ike dị iche iche nke eji arụ ọrụ dịkwa, ma otu Chineke
ahụ na-etinye ike ndị a n’ime onye ọbụla iji jee ozi. 7 Ọ
na-enyekwa onye ọbụla amara izipụta ike nke Mmụọ Nsọ
maka ọdịmma mmadụ niile. 8 Mmụọ Nsọ na-enye otu onye
onyinye ikwu okwu amamihe, na-enyekwa onye ọzọ onyinye

ịma ihe ọmụma, site n'otu Mmụọ ahụ. 9 Otu Mmụọ nsọ a na-
enye onye ọzọ onyinye inwe okwukwe, na-enyekwa onye
ọzọ onyinye inwe ike ịgwọ ọrịa. 10 Onye ọzọ ka ọ na-enye
onyinye ịrụ ọrụ ịtụnanya, onye ọzọ ike ibu amụma. Onye
ọzọ ka ọ na-enye ike ịkọwa ụdị mmụọ dị iche iche, ma onye
ọzọkwa ka ọ na-enye ike ịsụ asụsụ dị iche iche. Ma ọ na-
enyekwa onye ọzọ ike ịkọwa ihe onye na-asụ asụsụ ndị a na-
ekwu. 11 Ọ bụ otu Mmụọ ahụ na-enye onyinye ndị a niile. Ọ
na-enye onye ọbụla onyinye dị iche iche dịka Mmụọ Nsọ
si kpebie. 12 Dịka ahụ anyị si nwe akụkụ dị iche iche, ma
bụrụkwa otu ahụ, n'agbanyeghị na o nwere ọtụtụ akụkụ, otu
a ka anụ ahụ Kraịst dịkwa. 13 Site n'otu Mmụọ Nsọ ahụ ka e
mere anyị niile baptizim n'otu n'otu, ma ndị Juu ma ndị Griik,
ma ohu ma ndị nwe onwe ha. E meela ka anyị ṅụọ ọbara ya,
n'ime njikọ nke otu Mmụọ Nsọ ahụ. 14 Ahụ mmadụ abụghị
naanị otu akụkụ, kama o nwere ọtụtụ akụkụ ahụ. 15 Ọ bụrụ
na ụkwụ asị, "N'ihi na-abụghị m aka, esoghị n'ahụ," nke a
agaghị egbochi ya ka ọ gharakwa ịbụ otu n'akụkụ anụ ahụ. 16
Otu a kwa, ọ bụrụ na ntị asị, "Ebe m na-abụghị anya abụghị
m otu akụkụ anụ ahụ." Okwu a kwa agaghị eme ka ntị ghara
ịbụ akụkụ anụ ahụ. 17 Ọ bụrụ na ahụ niile bụ anya, olee ka
ahụ ga-esi nụ ihe? Ọ bụrụkwa na ahụ mmadụ bụ naanị ntị ọ
ga-esi aṅaa nụ isisi ihe ọbụla? 18 Ma otu ihe si dị, Chineke
debere n'otu n'otu akụkụ niile dị n'ahụ dịka o si chọọ. 19
A sị na akụkụ niile dị n'ahụ bụ otu ihe, kedụ ebe ahụ ga-
adị? 20 Otu ọ dị, ọ bụ ezie na ihe dị n'ahụ dị ọtụtụ, ma ha
niile bụ otu ahụ. 21 N'ihi nke a, anya enweghị ike ịgwa aka
sị, "Achọghị m gị, n'ihi na ị dịghị m mkpa." Isi agakwaghị
agwa ụkwụ sị, "Achọghị m inyeaka gị." 22 Kama ọ bụ akụkụ
ahụ anyị ndị na-esighị ike bụ ndị dị anyị mkpa karịa. 23 E
e, akụkụ ndị ahụ anyị na-eche na ha adịghị mkpa ka anyị
na-eji nsọpụrụ na-elekọta. Akụkụ ndị ahụ na-ekwesighị ile
anya ka anyị na-enye ugwu, ma na-ekpuchi ha. 24 Ma anyị
adịghị esi otu a elekọta akụkụ ahụ ndị ahụ anya na-ahụ n'ụzọ
pụrụ iche, n'ihi na Chineke kpachapụrụ anya mee ka akụkụ
ndị ahụ dịkarịsịrị nta bụrụ nke anyị kwesiri inye nsọpụrụ
karịa. 25 N'ụzọ dị otu a, nkewa ọbụla adịghị n'ahụ mmadụ.
Akụkụ ọbụla maara mkpa ibe ya, ha na-egborịtakwara onwe
ha mkpa ha. 26 Ọ bụrụ na otu akụkụ enwe nsogbu, akụkụ ndị
ọzọ ga-eketa oke na nsogbu ahụ. Ọ bụrụkwa na otu akụkụ
emee ihe ga-eweta otuto ọ bụ ahụ niile na-enwe otuto ahụ.
27 Ugbu a, unu niile n'otu n'otu bụ otu anụ ahụ Kraịst. Unu
bụkwa akụkụ ahụ ya n'otu n'otu, bụrụkwa ndị dị mkpa n'ahụ
ahụ. 28 Nke a bụ ụfọdụ n'ime akụkụ dị iche iche Chineke
tinyere na chọọchị; nke mbụ bụ ndị ozi, ndị amụma, ndị
nkuzi, ndị na-arụ ọrụ ịtụnanya, ndị na-agwọ ọrịa, ndị pụrụ
inyere mmadụ ibe ha aka, ndị nwere onyinye ịchịkọta ihe
niile n'usoro, na ndị na-asụ asụsụ dị iche iche. 29 Ha niile, ha
bụ ndị ozi? Ha niile ha bụ ndị amụma? Ha niile ha bụ ndị
nkuzi? Ha niile ha bụ ndị ọrụ ebube? 30 Ha niile ha nwere
onyinye ịgwọ ọrịa? Ha niile ha na-asụ n'olu dị iche iche?
Ha niile ha nwere onyinye nke ịkọwa asụsụ dị iche iche? 31
Ugbu a, gbalịsienụ ike inweta onyinye kachasị dị elu karịa.
Ma aga m ezi unu ụzọ nke kachasị ihe a niile mma.

13 A sị na m na-asụ asụsụ dị iche iche nke ndị mmadụ
maọbụ nke ndị mmụọ ozi, ma ahụghị m mmadụ ibe m
n'anya, abụ m naanị ogene na-eme ụzụ maọbụ mbadamba
efere na-ada ụda. 2 A sịkwa na m nwere onyinye ibu amụma,
bụrụ onye pụrụ ikwu ihe niile gaje ime n'oge dị n'ihu, na
onye maara ihe niile, a sịkwa na m nwere okwukwe nke m
pụrụ isite na ya nye ugwu buru ibu iwu sị ya site n'ebe ọ nọ
gaa n'ebe ọzọ, ma ahụghị m mmadụ ibe m n'anya, abụghị m
ihe ọbụla. 3 A sịkwa na m ewere ihe niile m nwere nye ndị
ogbenye, werekwa anụ ahụ m nye ka ere ya ọkụ n'ihi ka m
nyaa isi, ihe ndị a niile abaghị uru, ma m enweghị ịhụnanya.
4 Ịhụnanya na-enwe ogologo ntachiobi, na-enwekwa obi
ebere. Ọ dịghị ekwo ekworo, ọ naghị enwe anya ukwu, ọ
naghị anya isi. Ọ nakwaghị ebuli onwe ya elu. 5 Ọ naghị eme
ihe na-akpasu iwe, ọ naghị achọ ihe nke naanị ya, ọ naghị
ewe iwe ọsịịsọ. Ọ nakwaghị agụkọ ihe ọjọọ niile e mere ya. 6
Ọ dịghị aṅụrị ọṅụ n'ihe ọjọọ, kama ọ na-aṅụrị n'eziokwu. 7 Ọ
na-edi ihe niile, ọ na-ekwerekwa ihe niile, ọ na-enwekwa
olileanya na-anagide ihe ọbụla dapụtara. 8 Ịhụnanya adịghị
agwụ agwụ. Ma ibu amụma niile ga-emesịa kwụsị, onyinye ịsụ
asụsụ dị iche iche ga-akwụsịkwa. Otu a, ihe ọmụma niile ga-
agabiga. 9 N'ihi na ọmụma anyị ezughị oke, ibu amụma anyị
ezukwaghị oke. 10 Ma mgbe anyị ruru n'izuoke, ezughị oke
agaghị adịkwa. 11 Mgbe m bụ nwata, ekwuru m okwu dịka
nwata, echiche m niile bụ echiche nwata. Izuzu obi m niile
bụkwa nke nwata. Ma mgbe m toro ghọọ dimkpa, adịghịkwa
m akpa agwa dịka nwata ọzọ. 12 Ugbu a, anyị na-ahụ inyogho
inyogho dịka anyị na-ele anya n'enyo ma mgbe ahụ anyị ga-
ahụ ihu na ihu. Ugbu a, ihe m mara ezughị oke, ma mgbe ahụ
aga m amazu, dịka m bụ onye a mazuru. 13 Ọ dị ihe atọ na-
adịgide adịgide. Ha bụ okwukwe, olileanya, na ịhụnanya. Ma
n'ime ha niile, ihe kachasị ha niile bụ ịhụnanya.

14 Ka ịhụnanya bụrụ isi ihe unu na-achọ. Chọsienụ onyinye
nke Mmụọ Nsọ ike, nke ka nke onyinye inwe ike ibu
amụma. 2 Onye ọbụla na-asụ asụsụ ọ na-amụghị amụ, bụ
Chineke ka ọ na-agwa okwu, ọ bụghị mmadụ. N'ezie, ọ dịghị
onye na-aghọta ihe ọ na-ekwu; n'ihi na okwu ọ na-ekwu bụ
ihe omimi site n'ike Mmụọ Nsọ. 3 Ma onye ọbụla na-ebu
amụma na-ezisa ozi na-enyere ndị mmadụ aka ito eto. Ọ na-
agwakwa ha okwu nkasiobi na okwu na-ebuli mmụọ ha elu. 4
Ya mere, onye ahụ na-ebu amụma na-enyere chọọchị aka, ma
onye ahụ na-asụ asụsụ ọzọ, na-enyere naanị onwe ya aka. 5 Ọ
gaara atọ m ụtọ ma a sị na unu niile nwere onyinye ịsụ asụsụ
dị iche iche; ma ọ ga-atọ m karịa ma ọ bụrụ na unu niile
enwee onyinye ibu amụma. Nke a bụ n'ihi na onye ahụ na-
ebu amụma bara uru karịa onye na-asụ asụsụ dị iche iche. Ịsụ
asụsụ ya ga-aba uru ma ọ bụrụ na ọ dị onye na-aghọta ihe ọ
na-asụ, ka e nwee ike wulie chọọchị. 6 Ụmụnna m ọ bụrụ na
m bịakwutere unu malite ịsụ asụsụ unu na-adịghị aghọta, ole
uru m baara unu, ma ọ bụghị ma m na-ekwu okwu banyere
ihe ekpughere gosi m, maọbụ ihe niile m maara, maọbụ ihe
gaje ime, maọbụ ihe nkuzi? 7 Ọ bụkwa otu a ka ọ dị n'etiti ihe
niile na-enweghị ndụ, nke na-ada ụda, dịka ọja, maọbụ ụbọ
akwara. Ọ bụrụ na ha enyeghị ụda dị iche site na nke ọzọ,
olee ụzọ mmadụ ga-eji mara maọbụ ọja ka a na-afụ, maọbụ
ụbọ akwara ka a na-akpọ. 8 Ọ bụrụkwa na opi ike e ji akpọ
ndị agha oku adapụtaghị ụda nke ọma, onye ga-ejikere ije
agha? 9 N'otu aka ahụ kwa, ọ bụrụ na ị na-agwa mmadụ
okwu n'asụsụ ọ na-adịghị anụ, olee otu ọ ga-esi ghọta ihe ị
na-ekwu? N'oge ahụ, ifufe ka unu na-agwa okwu. 10 Asụsụ a
na-asụ n'ụwa a dị ukwuu, ma ha niile bara uru nye ndị na-
anụ ha. 11 Ọ bụrụ na m aghọtaghị ihe onye na-asụ otu n'ime

asụsụ ndị a na-ekwu, aga m abụ ọbịa n’ebe onye na-asụ asụsụ
ahụ nọ, ya onwe ya ga-abụkwa ọbịa n’ebe m nọ. 12 Ebe ọ
na-agụ unu agụụ inweta onyinye nke Mmụọ Nsọ, chọọnụ
onyinye ndị ahụ ga-enyere unu aka iwuli nzukọ elu. 13 Onye
ọbụla na-asụ asụsụ n’olu dị iche iche, ga-ekpe ekpere ka e nye
ya onyinye ịkọwa olu dị iche iche. 14 Ọ bụrụ na m ji asụsụ dị
iche na-ekpe ekpere, mmụọ m ga-eso m na-ekpe ekpere ahụ,
ma uche m agaghị aghọta ekpere m na-ekpe. 15 Ọ bụrụ na ọ
dị otu a, olee ihe m ga-eme? Aga m eji mmụọ m kpee ekpere,
jirikwa uche kpee ekpere. Aga m ejikwa mmụọ m bụọ abụ,
jirikwa uche m bụọ abụ. 16 Ma o bụghị otu a, mgbe i ji asụsụ
ọzọ nke a na-amaghị na-eto Chineke n’ime mmụọ, olee otu
ndị niile nọ n’ụlọ nzukọ ahụ na-aghọtaghị ihe ị na-ekwu ga-
esi zaa Amen? 17 Ọ bụ ezie na ị na-enye ekele nke ọma, ma ọ
naghị ewuli onye ọbụla elu. 18 Ana m ekele Chineke n’ihi na
ana m asụ asụsụ dị iche iche karịa unu niile. 19 Ma mgbe
ọbụla a gbakọrọ na nzukọ ife ofufe, ọ na-akara m mma ikwu
naanị mkpụrụ okwu ise nke mmadụ niile ga-aghọta na nke
ga-abakwara ha uru, karịa na m kwuru puku mkpụrụ okwu
iri n’asụsụ dị iche iche nke onye ọbụla na-apụghị ịghọta. 20
Ụmụnna m, unu abụla ụmụntakịrị n’echiche unu. Bụrụnụ
ụmụntakịrị n’ihe gbasara ime ihe ọjọọ, ma bụrụnụ ndị nwere
uche n’ihe gbasara ụdị okwu a. 21 E dere ya n’akwụkwọ iwu,
“Site na egbugbere ọnụ ndị mba ọzọ sitekwa n’ire ndị na-asụ
iche iche ka m ga-agwa ndị a okwu, ma ọbụladị otu a, ha
agaghị ege m ntị, ka Onyenwe anyị kwuru.” 22 Ịsụ asụsụ dị
iche iche abụghị ihe nlere anya nye ndị kwere ekwe, kama
ọ bụ ihe ama nye ndị na-ekweghị ekwe. Ma ibu amụma bụ
maka ndị kwere ekwe, ọ bụghị maka ndị na-ekweghị ekwe. 23
Ọ bụrụ na nzukọ niile ezukọọ n’ọgbakọ ekpere, mmadụ niile
a na-asụ n’olu dị iche iche n’otu mgbe, ọ bụrụkwa na ndị na-
aghọtaghị, maọbụ ndị na-ekweghị ekwe abata n’ebe ahụ, gịnị
ka ha ga-ekwu? Ha ọ gaghị asị na isi emebiela ndị a? 24 Ma ọ
bụrụ na onye na-ekweghị ekwe maọbụ onye ọhụrụ abata
mgbe onye ọbụla na-ebu amụma, ha ga-abụ ndị mmadụ niile
ga-atụ mmehie ha n’anya maakwa ha ikpe mmehie. 25 Mgbe
a na-eme ka ihe nzuzo nke obi ha niile pụta ìhè, onye dị otu
a ga-egbu ikpere n’ala kpọọ isiala nye Chineke sị, “N’ezie,
Chineke nọ n’etiti unu.” 26 Ugbu a, ụmụnna m, kedụ otu o
kwesiri ịdị? Mgbe ọbụla unu zukọrọ, ụfọdụ kwesiri ịbụ abụ,
onye ọzọ ga-ezi unu ihe; maọbụ gwa unu ozi dị mkpa e gosiri
ya, maọbụ jiri asụsụ nke ọ na-amụghị gwa unu okwu, ka onye
ọzọ kọwaa ihe onye ji asụsụ a dị iche kwuo okwu kwuru. Ma
ka ihe ọbụla e mere n’ime ụlọ chọọchị bụrụ ihe ga-ewuli onye
ọbụla elu. 27 A sịkwa na ọ dị ndị chọrọ iji asụsụ dị iche kwuo
okwu, ka mmadụ abụọ maọbụ atọ kwuo. Kama ka ha kwuo
n’otu n’otu n’usoro. Ka onye ga-akọwa ihe ha kwuru nọrọkwa
n’ebe ahụ. 28 Ọ bụrụ na ọ dịghị onye ga-akọwa ihe ha na-asụ,
ka onye ahụ na-asụ asụsụ dị iche na chọọchị mechie ọnụ
ya. Ya na Chineke sụrịta ya. 29 Ka mmadụ abụọ maọbụ atọ
nwere onyinye ibu amụma kwuo okwu n’otu n’otu, ka ndị ọzọ
tulee ihe ha kwuru. 30 Ọ bụrụ na-ekpughere onye ọzọ nọdụ
n’akụkụ ya ihe, ka onye mbụ mechie ọnụ ya. 31 N’ihi na unu
nwere ike ibu amụma n’otu n’otu, ka mmadụ niile nwee ike
ịmụta ihe ma bụrụkwa ndị a gbara ume. 32 Mmụọ niile nke
ndị amụma ka a na-edokwa n’okpuru ndị amụma. 33 N’ihi na
Chineke abụghị Chineke nke aghara, kama ọ bụ nke udo. Otu
a ka ọ dị n’ime ọgbakọ niile nke ndị nsọ. 34 Ụmụ nwanyị
ekwesighị ikwu okwu n’ime chọọchị. Ha ekwesighị itinye ọnụ
na ntụgha ụka ọbụla, n’ihi na iwu kwuru ka ha debe onwe ha
n’okpuru ndị ọchịchị. 35 Ọ bụrụ na ọ dị ihe ha chọrọ ịmata,
ha jụọ di ha mgbe ha lara n’ụlọ. N’ihi na ọ bụ ihe ihere na
nwanyị ga-ekwu okwu n’ime ọgbakọ chọọchị. 36 Unu chere
na okwu Chineke malitere n’aka unu? Unu chekwara na ọ ga-
akwụsị n’aka unu? Ụgha! 37 Ọ bụrụ na ọ dị onye na-eche na
ya bụ onye amụma, maọbụ na ya nwere onyinye nke Mmụọ
Nsọ, naanị ihe m na-achọ ka ọ ghọta bụ na ihe m na-edere
unu bụ iwu Onyenwe anyị n’onwe ya nyere m. 38 Ọ bụrụ na ọ
dị onye nọgidere jụ ịnabata ihe ndị a, unu aṅala ya ntị. 39 Ya
mere, ụmụnna m, ka ibu amụma bụrụ ihe na-agụ unu agụụ,
unu egbochikwala onyinye nke ịsụ n’ire dị iche iche. 40 Ma
meenụ ihe niile n’ụzọ dị mma, ka ha dịkwa n’usoro.

15 Ụmụnna m, ugbu a achọrọ m ime ka unu cheta oziọma
ahụ m ziri unu mgbe m buru ụzọ bịakwute unu, nke
unu kweere na ya, na nke unu guzosikwara ike n’elu ya. 2 E si
n’oziọma a zọpụta unu, ma ọ bụrụ na unu ejiri obi unu niile
jidesie ihe unu kweere na ya ike. Inwe okwukwe n’ihe ọzọ dị
iche agaghị enyere unu aka. 3 Ihe m nyefere unu n’aka na
mbụ bụ ozi ahụ m natara ị debe, nke dị oke mkpa, na Kraịst
nwụrụ ọnwụ n’ihi mmehie anyị, dịka akwụkwọ nsọ kwuru na
ọ ga-anwụ. 4 Na e liri ya, ma e mere ka o si n’ọnwụ bilie
n’ụbọchị nke atọ, dịka akwụkwọ nsọ kwukwara na ọ ga-eme.
5 O gosiri Sefas onwe ya, emesịa, ndị ozi iri na abụọ ahụ
hụkwara ya. 6 Emesịakwa, o gosiri ihe karịrị narị mmadụ ise
n’ime ụmụnna onwe ya, n’otu mgbe, ọtụtụ n’ime ndị ahụ ka
nọ ndụ taa, ọ bụ ezie na ụfọdụ n’ime ha adaala n’ụra ọnwụ. 7
Emesịa, Jemis hụrụ ya; o mekwara ka ndị ozi niile hụ ya. 8
N’ikpeazụ, mụ onwe m hụkwara ya, dịka a ga-asị na m bụ nwa
a na-amụghị n’oge. 9 N’ihi na ọ bụ m kachasị nta n’ime ndị
ozi. O kwesikwaghị ka a akpọọ m onyeozi ya n’ihi na alụsoro
m nzukọ Chineke ọgụ nke ukwuu. 10 Ma site n’amara nke
Chineke, abụ m ihe m bụ. Ọ pụtakwara na amara ya n’ebe m
nọ abụghị ihe efu. Kama arụsịrị m ọrụ ike karịchasịa ndị ozi
niile. Ma n’ezie, ọ bụghị m na-arụ ọrụ a, kama ọ bụ Chineke
n’onwe ya na-arụ ọrụ ya n’ime m. 11 Ma ọ bụ m, maọbụ ndị
ọzọ, otu a ka anyị siri kwusaa, otu a ka unu sikwa kwere.
12 Ma ọ bụrụ na a na-ekwusa na Kraịst si n’ọnwụ bilie, gịnị
mere ụfọdụ unu ji na-ekwu na ndị nwụrụ anwụ apụghị isi
n’ọnwụ bilie ọzọ. 13 Ọ bụrụ na ndị nwụrụ anwụ a pụghị i si
n’ọnwụ bilie, nke a pụtara na e meghị ka Kraịst site n’ọnwụ
bilie. 14 Ọ bụrụkwa na e meghị ka Kraịst si n’ọnwụ bilie, ihe
anyị na-ezisa bụ ihe efu, okwukwe unu nwere bụkwa ihe
efu. 15 Ma karịa nke a, a na-ahụta anyị ka ndị ama ụgha nke
Chineke, n’ihi na anyị gbara ama banyere Chineke, na-asị na
o mere ka Kraịst si n’ọnwụ bilie, bụ onye ọ na-emeghị ka o si
n’ọnwụ bilie ma ọ bụrụ na-emeghị ka ndị nwụrụ anwụ dị ndụ
ọzọ. 16 N’ihi na, ọ bụrụ na a pụghị ime ka ndị nwụrụ anwụ
bilie dị ndụ ọzọ, emekwaghị ka Kraịst si n’ọnwụ bilie. 17 Ma
ọ bụrụ na-emeghị ka Kraịst si n’ọnwụ bilie, okwukwe unu
bụ ihe efu, unu ka ga-anwụ na mmehie unu. 18 Mgbe ahụ
ndị nwụrụ anwụ n’ime Kraịst lara n’iyi. 19 Ọ bụrụkwa na
olileanya anyị n’ime Kraịst gwụrụ naanị na ndụ anyị n’ime
ụwa a, anyị bụ ndị e kwesiri ka e mere ebere. 20 Ma e mere ka
Kraịst si n’ọnwụ bilie n’ezie, onye mbụ n’etiti ndị niile nwụrụ
anwụ. 21 N’ihi na dịka ọnwụ si site n’aka otu nwoke bịa, otu a
kwa ka mbilite n’ọnwụ si site n’aka otu nwoke bịa. 22 Dịka
mmadụ niile si anwụ site n’aka Adam, otu a kwa ka mmadụ

niile ga-esi dịkwa ndụ n'ime Kraịst. **23** Onye ọbụla ga-ebili n'usoro nke ya, Kraịst mkpụrụ mbụ si n'ọnwụ bilie. Mgbe ọ lọghachiri, ndị niile bụ ndị nke Kraịst ga-esote. **24** Mgbe nke a gasịrị, ọgwụgwụ ihe niile ga-abịa, mgbe ọ ga-enyefe alaeze n'aka Chineke bụ Nna, n'ihi na o meriela ịchị isi niile, na ikike niile na ike niile. **25** N'ihi na ọ ga-abụ eze tutu ruo mgbe ọ lụgburu ndị iro ya niile, doo ha n'okpuru ụkwụ ya. **26** Onye iro ikpeazụ a ga-emeri bụ ọnwụ. **27** N'ihi na "O doola ihe niile n'okpuru ụkwụ ya." Ma mgbe ọbụla asịrị, "e doola ihe niile" n'okpuru ụkwụ ya, o doro anya na Chineke agụnyeghị onwe ya, n'ihi na ọ bụ ya tinyere ihe niile n'okpuru Kraịst. **28** Mgbe e merela ka ihe niile nọrọ n'okpuru ya, mgbe ahụ, Ọkpara ya n'onwe ya, ga-edobe onwe ya n'okpuru onye ahụ dobere ihe niile n'okpuru ya, ka Chineke bụrụ onye na-achị ihe niile. **29** Ma ọ bụghị otu a, gịnị mere ụfọdụ ji eme ndị otu ha baptizim n'ọnọdụ ndị nwụrụ anwụ? Ọ bụrụ na e meghị ka ndị nwụrụ anwụ si n'ọnwụ bilie ma ọlị, n'ihi gịnị ka a na-eme mmadụ ndị a baptizim n'ọnọdụ ha? **30** Gịnị mere anyị ji nọrọ n'ize ndụ n'oge awa ọbụla? **31** N'ịgwa unu eziokwu, ụmụnna m, ana m ezute ọnwụ kwa ụbọchị. Ihe m ji kwupụta nke a bụ n'ihi ịnya isi nke m ji unu anya n'ime Jisọs Kraịst, Onyenwe anyị. **32** Ọ bụrụ na ndụ anyị na-agwụ n'ụwa a, dịka ndị mmadụ na-ekwu, gịnị bụkwanụ uru m nwere n'ihi ọgụ m na-alụso anụ ọhịa, bụ ndị ikom Efesọs? Ọ bụrụ na a gaghị eme ka ndị nwụrụ anwụ bilie, "Ka anyị rienụ, ṅụọkwanụ, n'ihi na echi anyị ga-anwụ." **33** Unu ekwela ka e duhie unu. N'ihi na mkparịkọta agwa ọjọọ na-emebi ezi agwa. **34** Sitenụ na ndụ enweghị nghọta unu lọghachita dịka unu kwesiri, unu emehiekwala ọzọ. N'ihi na-enwere ụfọdụ bụ ndị na-amaghị Chineke. Ana m ekwu nke a ka ihere mee unu. **35** Ma ụfọdụ ga-ajụ, "Olee otu a ga-esi mee ka onye nwụrụ anwụ bilie? Olee ụdị ahụ ha ga-enwe mgbe ha ga-apụta?" **36** Onye nzuzu! Mkpụrụ ọka i tinyere n'ala agaghị epu ma ọ bụrụ na o bughị ụzọ nwụọ. **37** Mgbe ị na-agha mkpụrụ, ọ bụghị anụ ahụ nke ga-apụta ka ị na-agha, kama ọ bụ naanị mkpụrụ nkịtị, eleghị anya mkpụrụ ọka wiiti, maọbụ mkpụrụ ọzọ. **38** Ma Chineke na-enye ya ahụ dịka o si chọọ. Ọ na-enyekwa mkpụrụ ọbụla n'ime mkpụrụ niile ahụ nke kwesiri ya. **39** Anụ ahụ niile abụghị otu, mmadụ nwere anụ ahụ dị iche, anụ ọhịa nwere ụdị anụ ahụ nke ha. Anụ ufe nwere anụ ahụ ha, azụ nwekwara nke ha. **40** Ahụ nke eluigwe na ahụ nke ụwa dịkwa. Ma ịma mma na ebube nke ahụ nke eluigwe bụ otu, ịma mma na ebube nke ahụ nke ụwa dịkwa iche. **41** Anyanwụ nwere ebube nke ya, ọnwa nwekwa nke ya, kpakpando nwekwara ebube nke ya. Kpakpando dịkwa iche site n'ibe ya n'ịma mma na ebube. **42** Otu a ka ọ dị n'ebe mbilite n'ọnwụ ndị nwụrụ anwụ dị. Mgbe e liri anụ ahụ anyị, ihe nwụrụ anwụ na nke pụrụ ire ure ka ọ bụ, ma mgbe e mere ka o si n'ọnwụ bilie, ọ gaghị anwụkwa ọzọ. **43** A na-eli ahụ onye nwụrụ anwụ dịka ihe enweghị ugwu, ma a na-eme ka o si n'ọnwụ bilie n'ebube. A na-eli onye nwụrụ anwụ n'adịghị ike, ma a na-eme ka o si n'ọnwụ bilie n'ịdị ike. **44** A na-eli onye nwụrụ anwụ dịka anụ ahụ nkịtị, ma a na-eme ka o jiri ahụ nke mmụọ kulite. Ọ bụrụ na e nwere anụ ahụ nkịtị, e nwekwara ahụ nke mmụọ. **45** E dere ya, "Mmadụ mbụ, bụ Adam, ghọrọ mkpụrụobi dị ndụ, Adam nke ikpeazụ bụ mmụọ na-enye ndụ." **46** Ma mmụọ e bughị ụzọ, kama ọ bụ ahụ nkịtị, ma mmụọ bịara n'ikpeazụ. **47** Mmadụ nke nwoke sitere n'ala, ejikwa aja kpụọ ya; mmadụ nke abụọ si n'eluigwe bịa. **48** Dị ka mmadụ nke mbụ ahụ e jiri aja kpụọ dị, otu a ka ndị niile si n'aja pụta dịkwa. Ma dị ka mmadụ nke eluigwe ahụ dị, otu a ka ndị niile bụ ụmụ eluigwe dịkwa. **49** Dịka anyị niile yikwasịrị onyinyo nke nwoke e jiri aja kpụọ, otu ahụkwa ka anyị ga-esi yikwasị onyinyo nke nwoke nke eluigwe. **50** Ihe m na-ekwu, ụmụnna m, bụ na anụ ahụ na ọbara enweghị ike iketa alaeze Chineke. Ihe na-ere ure agaghịkwa eketa ereghị ure. **51** Ma geenụ ntị ka m gwa unu ihe omimi a! Ọ bụghị anyị niile na-aga ịnwụ, kama, a ga-enye anyị anụ ahụ ọhụrụ nke pụrụ iche. **52** N'otu mgbe, n'otu ntabi anya, mgbe a ga-afụ opi ike ikpeazụ. N'ihi na opi ga-ada, a ga-eme ka ndị nwụrụ anwụ si n'ọnwụ bilite na-ereghị ure. A ga-agbanwekwa anyị. **53** N'ihi na a ghaghị ịgbanwe anụ ahụ anyị a nke na-anwụ anwụ, nyekwa anyị ahụ nke na-agaghị anwụ ọzọ. **54** Mgbe ahụ nke a pụrụ ire ure ga-eyikwasị ereghị ure, nke a pụrụ ịnwụ anwụ ga-eyikwasị anwụghị anwụ. Mgbe ahụ, okwu ahụ e dere n'akwụkwọ nsọ ga-emezu, okwu ahụ sịrị, "Elomiela ọnwụ, meriekwa ike ya niile." **55** "Ọnwụ, olee ebe mmeri gị dị? Ọnwụ, olee ebe ihe ụfụ gị dị?" **(Hadēs g86)** **56** N'ihi na ihe ahụ ọnwụ ji agbata mmadụ bụ mmehie, ma ihe na-enye mmehie ike bụ iwu. **57** Ka ekele dịrị Chineke onye na-enye anyị mmeri site n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. **58** Ya mere, ụmụnna m ndị m hụrụ n'anya, kwụsienụ ike, bụrụnụ akwaa akwụrụ. Nọgidenụ n'ọrụ Onyenwe anyị mgbe niile, ebe unu maara na ọrụ unu na-arụ n'ime Onyenwe anyị abụghị ihe efu.

16 N'ihe niile banyere ụtụ ihe onyinye nke ndị nsọ, gbalịanụ mee dịka m nyere ndị chọọchị dị n'akụkụ Galeshịa n'iwu. **2** Ụbọchị ụka niile, ka onye ọbụla site n'ihe ọ kpatara n'izu ụka ahụ wepụta ụfọdụ ihe nke ọ ga-eji nye onyinye a. Unu e cherekwala ịnakọta ihe onyinye ndị a ruo mgbe m ga-abịa. Ka a hapụ iche tutu ruo mgbe m bịara. **3** Mgbe m bịara, aga m edenye ndị ahụ kwesiri ntụkwasị obi, bụ ndị unu họpụtara akwụkwọ nkọwa, ziga ha ibugara ndị nọ na Jerusalem onyinye obiọma unu. **4** Ọ bụrụkwa na ọ dị mkpa na m ga-eso ha gaa, mụ na ha ga-esoro. **5** Aga m abịa ileta unu mgbe m gasịrị Masidonia. N'ihi na ana m ezube isi n'ụzọ Masidonia abịa. **6** Mgbe m bịara, ọ na-adị m ka mụ na unu ga-anọ ogologo oge. Ma eleghị anya, anyị ga-anọ tutu oge oyi agwụ. Mgbe ahụ site, n'inyeaka unu, aga m ahapụ unu gaa ebe ọzọ. **7** N'ihi na-achọghị m ileta unu ugbu a m nọ n'ije ngafere. Kama ana m ezube ịbịa nọnyere unu nwa oge, ma ọ bụrụ na Onyenwe anyị e kwenye. **8** Ma aga m anọ n'Efesọs tutu ruo oge Pentikọọsụ, **9** n'ihi na-emegheela ọnụ ụzọ dị ukwuu nke na-arụpụta ezi ọrụ nye m, ma ha dị ọtụtụ bụ ndị na-eguzogide m. **10** Ọ bụrụ na Timoti abịa, lezienụ anya mee ka ọ ghara inwe ihe ọ ga-atụ egwu mgbe ọ nọ n'etiti unu, n'ihi na ọ bụ onye na-arụ ọrụ Onyenwe anyị dịka m si arụ ya. **11** Ka onye ọbụla ghara ileda ya anya. Kama, dupunụ ya n'ije ya n'udo ka o nwe ike lọghachikwute m. Mụ na ụmụnna ndị ọzọ na-ele anya nlọta ya. **12** Arịrịọ m nwanne anyị Apọlọs ka o soro ụmụnna ndị ọzọ bịa leta unu, ma ọ bụghị uche ya ma ọlị ibịakwute unu ugbu a. Ọ ga-abịa mgbe ọbụla ohere pụtara. **13** Na-echenụ nche mgbe niile, guzosienụ ike n'ime okwukwe unu. Dịrịnụ ka ndị tozuru dimkpa, ndị dị ike. **14** Werenụ ịhụnanya na-arụ ọrụ ọbụla unu na-arụ. **15** Ugbu a, arịọ m unu ụmụnna m, unu maara na ezinaụlọ Stefanas bụ ndị mbụ kwere ekwe n'ala Akaịa. Ha nyekwara onwe ha maka ijere ndị nsọ ozi. **16** Ana m arịọ unu ka unu na-asọpụrụ ndị dị otu a,

nakwa onye ọbụla bụ onye otu anyị na onye ọrụ anyị. 17 Obi
tọrọ m ụtọ n'ọbịbịa nke Stefanas na Fọtunetus na Akaikọs.
Ha emelara m ihe unu gaara emere m, ma a sị na unu nọ
n'ebe a. 18 Ha kwalitere mmụọ m dịka ha kwalitere nke unu.
Nyenụ ndị dị otu a nsọpụrụ. 19 Ụlọ chọọchị niile dị n'okpuru
Eshịa na-ezitere unu ozi ekele. Akwila na Prisila, na nzukọ dị
n'ụlọ ha na-enye unu ekele obiọma n'ime Onyenwe anyị. 20
Ụmụnna niile nọ n'ebe a na-ekele unu. Werenụ isurita ọnụ dị
nsọ kelerịta onwe unu. 21 Ọ bụ mụ onwe m bụ Pọl ji aka m
na-ede ekele nke a. 22 Ọ bụrụ na onye ọbụla ahụghị Onyenwe
anyị n'anya, ka ọ bụrụ onye a bụrụ ọnụ. Onyenwe anyị bịa!
23 Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dịnyere unu. 24 Ka ịhụnanya
m dịnyere unu niile site n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Amen.

2 Ndị Kọrint

1 Pọl, onyeozi nke Jisọs Kraịst dịka ọchịchọ nke Chineke
si dị, na Timoti nwanne anyị nwoke, Na-edegara chọọchị
Chineke nke dị na Kọrint, na ndị nsọ niile ndị nọ n'ala Akaịa
akwụkwọ: 2 Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna
anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu. 3 Otuto dịrị
Chineke na Nna nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, bụ Nna nke
obi ebere, nakwa Chineke nke nkasiobi niile. 4 Onye na-akasị
anyị obi n'ime nsogbu anyị niile, ka anyị site n'ụzọ dị otu a
nwee ike ịkasị ndị ọzọ niile nọ na nsogbu dị iche iche obi.
Inyere ha aka dịka anyị onwe anyị si nata inyeaka site n'aka
Chineke. 5 N'ihi na dịka anyị si eketa oke n'ime ọtụtụ ahụhụ
nke Kraịst, otu a nkasiobi anyị na-ababiga ụba site na Kraịst.
6 Ma ọ bụrụ na anyị na-ahụ ahụhụ, ọ bụ n'ihi na nkasiobi
unu, nakwa nzọpụta unu. Ọ bụrụkwa na a na-akasị anyị obi,
ọ bụkwa n'ihi nkasiobi unu, nke na-arụpụta ike na ume iji
ntachiobi die ụdị ahụhụ nke anyị onwe anyị na-edikwa. 7
Olileanya anyị nwere n'ebe unu nọ sịrị ike, ebe anyị maara na
dịka unu si eketa oke n'ịta ahụhụ anyị, otu ahụkwa ka unu
ga-esi keta oke na nkasiobi ahụ anyị na-anata. 8 Anyị chọrọ
ka unu mara ụmụnna m, ihe banyere nsogbu e sogburu anyị
n'Eshịa. N'ezie, nsogbu ahụ karịrị anyị ike, mee ka anyị hapụ
inwekwa olileanya na anyị ga-emesi dịrị ndụ. 9 N'ezie, ọ dị
nnọọ n'oge ahụ, dịka a ga-asị na a mara anyị ikpe ọnwụ. Ma
anyị maara na o si otu a mee ka anyị nwee ike ịmụta na o
kwesighị ka anyị tụkwasị obi n'ike nke aka anyị, kama ka anyị
nwee olileanya n'ime Chineke, onye pụrụ ime ka ndị nwụrụ
anwụ si n'ọnwụ bilie. 10 Ọ bụ Chineke bụ onye zọpụtara
anyị site n'ime oke ọnwụ dị otu a. Anyị nwekwara ntụkwasị
obi na ọ ga-aga n'ihu na-azọpụtakwa anyị, 11 dịka unu ga-
enyekwara anyị aka site n'ekpere unu, ka ọtụtụ nwere ike
nye ekele n'ihi anyị maka onyinye amara anyị natara na
nzaghachi ekpere ọtụtụ mmadụ ndị a na-ekpere anyị. 12 Ịnya
isi anyị bụ nke a, na akọnuche anyị na-agbara anyị akaebe na
anyị kpara agwa ọma n'ụwa, karịchasịa n'ebe unu nọ, n'ịdị
nsọ na izi ezi nke si n'aka Chineke. Nke a bụ site n'amara o
nyere anyị, ọ bụghị site n'amamihe nke mmadụ. 13 N'ihi
na ihe anyị na-edere unu abụghị ihe unu na agaghị agụta
maọbụ ghọta. Enwere m nchekwube na unu ga-aghọta ya nke
ọma. 14 Dịka unu ghọtarala anyị nwa nke nta ugbu a, unu ga-
eji anyị anya isi n'ụbọchị nke Onyenwe anyị Jisọs. 15 Ihe
m na-ekwu were m anya, nke mere m ji chọọ ibu ụzọ bịa
leta unu ka unu nwee uru abụọ. 16 Ebu m ya n'obi na m ga-
akwụsị hụ unu mgbe m na-agafe ịga Masidonia. Ebukwa m
ya n'obi m na mgbe m si Masidonia na-alaghachi na m ga-
akwụsịkwa ileta unu, ka unu nweekwa ike inyere anyị aka
mgbe anyị bidoro ịlaghachi Judịa. 17 E nwere m obi abụọ
mgbe m chọrọ ime nke a? Ana m ezube nzube m dịka mmadụ
nkịtị, onye dị nkwadobe ikwu "E," na "E e," n'otu oge ahụ?
18 Ma dịka Chineke si bụrụ onye kwesiri ntụkwasị obi, okwu
anyị gwara unu abụghị "E," na "E e." 19 N'ihi na Ọkpara
Chineke, Jisọs Kraịst, onye e sitere n'ọnụ Saịlas na Timoti na
mụ onwe m kwusaa abụghị "E" na "E e," kama n'ime ya ọ bụ
naanị "E." 20 N'ime Kraịst ka anyị hụrụ "E" na nkwa niile nke
Chineke kwere ụmụ mmadụ. Nke a mere anyị ji site na ya
kwee "Amen" n'inye Chineke otuto. 21 Ọ bụ Chineke n'onwe
ya mere ka anyị na unu guzosie ike n'ime Kraịst. O meela ka
anyị bụrụ ndị e tere mmanụ. 22 Ọ kara anyị akara n'ihu,
nyekwa anyị Mmụọ Nsọ ya ka o biri n'obi anyị, dịka onye
ga-ahụ na anyị ga-emezu nkwa ahụ niile. 23 Ana m akpọku
Chineke dịka onye akaebe m, ọ bụ n'ihi ịnapụta unu mere m
ji hapụ ịbịa Kọrint. 24 Ọ bụghị na anyị bụ ndị ọchịchị nke
okwukwe unu, kama anyị so unu na-arụkọ ọrụ ka unu nwe
ọṅụ n'ihi na ọ bụ site n'okwukwe ka unu ga-esi kwụrụ chịm.

2 Ekpebiri m n'ime obi m na-agaghị m abịakwute unu ọzọ,
iwetara unu ihe mwute. 2 N'ihi na ọ bụrụ na m eme ka obi
jọọ unu njọ, onye kwanụ ga-akasị m obi ma ọ bụghị unu, unu
onwe unu ndị m mere ka obi jọọ njọ? 3 E deere unu akwụkwọ
a dịka m kwesiri ime ka m ghara inwe mwute mgbe m bịara,
site n'aka ndị kwesiri ime ka obi dị m mma, n'ihi na o doro
m anya na ọṅụ m ga-abụ ọṅụ nke unu niile. 4 Eji m anya
mmiri dị ukwuu na oke obi mgbu na obi mgbawa deere unu
akwụkwọ, ọ bụghị ka m kpasuo unu iwe kama ka unu nwee
ike ịmata oke ịhụnanya m nwere n'ebe unu nọ. 5 Ọ bụrụ na
onye ọbụla mere ihe butere obi mgbu, ka a hapụ ikwu ya
karịa ka o kwesiri, ọ bụghị naanị m ka o wetaara obi mgbu, o
wetakwaara unu niile obi mgbu. 6 N'ihi na ntaramahụhụ unu
niile kpebiri nye ya ezuola. 7 Ugbu a, bikonu ụmụnna m,
o kwesiri ka unu gbaghara ya, ma kasịe ya obi, ka ọ hapụ
inwe obi ilu maọbụ daa mba na mmụọ ya, rubiga ụjụ oke. 8
Ya mere ana m arịọ unu, bikonu, gosinụ ya na unu hụrụ ya
nnọọ n'anya. 9 Ihe mere m ji dee ihe m dere n'akwụkwọ nke
mbụ bụ ka m chọpụta ma unu jikekwara mgbe niile irube
isi n'ihe niile. 10 Ọ bụrụ na unu agbaghara onye ahụ mụ
onwe m kwa agbagharala ya. Mgbaghara m, a sịkwa na o
nwere ihe m na-agbaghara, ana m eme ya n'ihi unu n'ihu
Kraịst. 11 Anyị na-eme nke a ka Ekwensu ghara ịghọgbu anyị.
Anyị maara ihe niile ọ na-ezube. 12 Mgbe m bịarutere Troas
ikwusa oziọma Kraịst, e megheere m ụzọ n'ime Onyenwe
anyị. 13 Ma enweghị m izuike n'ime obi m, n'ihi na ahụghị m
Taịtọs ezi nwanna m n'ebe ahụ. Nke a mere m jiri kelee ha
hapụ ha gawa Masidonia. 14 Ma ekele dịrị Chineke, onye na-
edugharị anyị na-enye anyị mmeri, n'ihi njikọ e jikọtara anyị
na Kraịst, onye na-eji anyị arụ ọrụ, ime ka onye ọbụla nụrụ
isisi ụtọ nke oziọma ya. 15 N'ihi na anyị bụ mmanụ isi ụtọ
nke Kraịst nye Chineke, n'etiti ndị ọ na-azọpụta na n'etiti ndị
na-ala n'iyi. 16 N'etiti ndị ahụ na-ala n'iyi, isisi ụtọ a bụ ihe
na-ewetara ha ọnwụ, ma n'etiti ndị ahụ a na-azọpụta, ọ bụ
isisi ụtọ a na-ewetara ha ndụ. Onye zuru ime ihe ndị a? 17
N'ihi na anyị adịghị ka ọtụtụ mmadụ ndị na-eji okwu Chineke
azụ ahịa. Kama, n'ime Kraịst anyị na-ekwu okwu anyị site
n'obi dị ọcha, dịka ndị ahụ Chineke zipụrụ ịrụ ọrụ a.

3 Anyị na-ebido ito onwe anyị ọzọ? Ọ dị a mkpa anyị inye
unu, maọbụ ịnata n'aka unu akwụkwọ nkọwa iji too onwe
anyị dịka ụfọdụ mmadụ ndị ọzọ si eme? 2 Unu onwe unu bụ
akwụkwọ ozi anyị nke e dere n'obi anyị nke mmadụ niile
maara ma gụọkwa. 3 Unu na-egosikwa na unu bụ akwụkwọ
ozi si n'ebe Kraịst nọ, mpụta ihe nke ozi anyị jere. Ọ bụghị ihe
e ji inki dee na mbadamba nkume, kama ọ bụ mmụọ Chineke
na-adị ndụ ka e ji dee ya na mbadamba obi mmadụ. 4 Nke a
bụ ntụkwasị obi anyị nwere site na Kraịst n'ebe Chineke nọ.
5 Ọ dịkwaghị mgbe anyị ji chee n'ime onwe anyị, na anyị
nwere ike ime ihe ọbụla bara uru site n'ike aka anyị, kama
ihe ọbụla anyị nwere, ihe ọbụla anyị rụpụtara, sitere n'aka
Chineke. 6 Onye mere ka anyị zuo oke ịbụ ndị ozi ya nke

ọgbụgba ndụ ọhụrụ, nke edeghị n'akwụkwọ iwu kama n'ime
Mmụọ. Ihe e dere n'akwụkwọ iwu na-eweta ọnwụ, ma Mmụọ
na-enye ha ndụ. 7 Ma ọ bụrụ n'ije ozi ahụ nke na-eweta
ọnwụ bụ nke e gbunyere n'elu nkume ji ebube dị ukwuu bịa,
nke mere na ụmụ Izrel apụghị ilegide Mosis anya n'ihu mgbe
o si n'elu ugwu Saịnaị rịdata n'ihi ebube nke ihu ya, bụ ebube
nke na-agabiga agabiga, 8 ọ bụ n'ije ozi nke Mmụọ nsọ agaghị
adị ebube karịa? 9 Ọ bụrụ na-enwere ebube n'ime ije ozi
nke amamikpe, ije ozi nke ezi omume ga-adị ebube karịa
ya. 10 N'ezie, ihe jupụtara n'ebube mgbe ochie enwekwaghị
ebube ọbụla ugbu a, n'ihi na ebube nke ọgbụgba ndụ ọhụrụ
ekpuchiela ya. 11 Ọ bụrụ na ihe na-agafe agafe nwere ebube
dị otu a, ihe ga-anọgide mgbe niile ga-enwe ebube karịa ya.
12 Ya mere, ebe ọ bụ na anyị nwere olileanya dị otu a, anyị
enweghị egwu ọbụla. 13 Anyị agaghị adị ka Mosis onye weere
akwa kpuchie ihu ya, n'ihi na ọ chọghị ka ụmụ Izrel hụ ebube
ahụ na-agbanwe agbanwe. 14 Kama e mechiri obi ha ruo taa.
N'ihi na mgbe ọbụla ha gụrụ akwụkwọ ọgbụgba ndụ ochie
ahụ, akwa mkpuchi ahụ na-anọgidekwa apụghị apụ n'obi ha,
n'ihi na ọ bụ naanị site n'ime Kraịst ka ọ ga-eji pụọ. 15 Ee,
tutu ruo taa, mgbe ọbụla ha na-agụ akwụkwọ iwu ahụ Mosis
dere, ihe mkpuchi na-adịgide n'obi ha. 16 Ma mgbe onye
ọbụla tụgharịrị n'ebe Onyenwe anyị nọ, a na-ewepụ akwa
mkpuchi ahụ. 17 N'ihi na Onyenwe anyị bụ Mmụọ, ma ebe
ọbụla kwa Mmụọ Onyenwe anyị nọ, n'ebe ahụ ka mmadụ
pụrụ inwere onwe ya. 18 Anyị niile bụ ndị e wepụrụla akwa
mkpuchi site n'ihu, na-egosi ebube nke Onyenwe anyị. A na-
agbanwe anyị ịbanye n'oyiyi ya site n'ebube ruo n'ebube, nke
si n'aka Onyenwe anyị, onye bụ Mmụọ.

4 Ya mere, ebe anyị natara ije ozi a site n'ebere Chineke,
ike adịghị agwụ anyị n'obi. 2 Anyị ahapụla omume nzuzo
niile na-eweta ihere. Anyị ahapụla ụzọ aghụghọ niile, maọbụ
iji okwu Chineke na-atụ asị. Kama site n'ikwupụta eziokwu
ahụ ka ndị mmadụ were ezi akọnuche ha mata ụdị mmadụ
anyị bụ n'ihu Chineke. 3 Ma a sịkwa na oziọma nke anyị na-
ekwusa dịka ihe e zoro ezo, ọ bụ ihe e zoro ezo nye ndị ahụ
na-ala n'iyi. 4 N'ebe ha nọ, chi nke ụwa a ekpuchiela uche ndị
na-ekweghị ekwe iji gbochie ha ịhụ ìhè nke oziọma ahụ na-
ezipụta ebube Kraịst, onye dị n'ụdị Chineke n'onwe ya. **(aiōn
g165)** 5 N'ihi na ọ bụghị anyị onwe anyị ka anyị na-ekwusa,
kama anyị na-ekwusa na Kraịst Jisọs bụ Onyenwe anyị. Ma
anyị onwe anyị bụ ụmụodibo unu n'ihi Jisọs. 6 N'ihi na ọ bụ
Chineke ahụ sịrị, ka ìhè si n'ọchịchịrị chawapụta; bụkwa onye
mere ka ìhè ya nwuwa n'ime obi anyị. Nke a ka o mere iji
wetara anyị ìhè amamihe nke ebube Chineke n'ihu Kraịst.
7 Anyị onwe anyị bụ ndị natara akụ nke dị oke ọnụahịa dị
n'ime ite ụrọ, iji gosi na ike kacha elu si n'aka Chineke, ọ
bụghị n'aka anyị. 8 A na-akpagbu anyị n'akụkụ niile, ma
adịghị emeri anyị. Mgbe ụfọdụ, anyị nọ na mgbagwoju anya
ma anyị adịghị ada mba. 9 A na-esogbu anyị, ma adịghị
ahapụ naanị anyị; mgbe ụfọdụ, a na-akụtu anyị n'ala ma
adịghị ala anyị n'iyi. 10 Ọtụtụ mgbe, anyị na-ebugharị n'ahụ
anyị ọnwụ Jisọs, ka ndụ nke Jisọs nwekwa ike pụta ìhè n'ahụ
anyị. 11 Mgbe ọbụla anyị dị ndụ, anyị nọ n'ọnwụ n'ihi Jisọs,
ka ndụ Jisọs nwee ike pụta ìhè n'ahụ anyị pụrụ ịnwụ anwụ.
12 Nke a pụtara na ọnwụ na-arụsị ọrụ ike n'ime anyị, ma
na ndụ na-arụ ọrụ n'ime unu. 13 Ebe ọ bụ na anyị nwere
otu mmụọ nke okwukwe ahụ, dịka e si dee n'akwụkwọ nsọ,
"Ekweere m, ya mere m ji kwuo." Anyị onwe anyị kwekwara,
n'ihi nke a mere anyị ji na-ekwu, 14 ma anyị maara na onye
mere ka Onyenwe anyị Jisọs si n'ọnwụ bilie, ga-emekwa ka
anyị soro Jisọs si n'ọnwụ bilie, ma kpọbatakwa anyị na unu
n'ihu ya. 15 Ihe ndị a niile bụ maka n'ihi unu, ka ọ ga-abụ
amara na-abawanye irute ọtụtụ mmadụ aka, ka o nwee ike
na-abawanye inye ekele maka otuto nke Chineke. 16 Ọ bụ nke
a mere ike adịghị agwụ anyị n'obi. Ọ bụ ezie na anụ ahụ anyị
na-anwụ anwụ, ma a na-agba mmụọ anyị ume kwa ụbọchị.
17 Nwantịntị ahụhụ nke anyị na-ata ugbu a, nke na-adị nwa
oge, na-akwadoro anyị otuto ebighị ebi dị ukwuu. **(aiōnios
g166)** 18 N'ihi na anyị adịghị ele ihe anya nwere ike ịhụ, kama
anyị na-ele anya n'ihe ahụ anya na-adịghị ahụ. N'ihi na ihe
ahụ anya na-ahụ na-adị naanị nwa oge, ma ihe ahụ anya na-
adịghị ahụ na-adị ruo mgbe ebighị ebi. **(aiōnios g166)**

5 N'ihi na anyị ma nke ọma na mgbe e mebiri ụlọ ikwu nke
anyị bi n'ime ya, bụ ụlọ nke ụwa a, anyị nwere ụlọ nke
sitere na Chineke, ụlọ nke ejighị aka wuo, ga-adị ebighị ebi
n'eluigwe. **(aiōnios g166)** 2 Ugbu a anyị nọ na-asụ ude, na-
enwe agụụ inweta ebe obibi anyị dị n'eluigwe. 3 Ka ọ ga-abụ
anyị yiri ya, ka anyị hapụ ịdị ka ndị gba ọtọ. 4 Mgbe ahụ niile
anyị nọ n'ime ụlọ ikwu a, anyị na-anọgide n'ịsụ ude nke ibu
arọ. Ọ bụghị n'ihi na anyị chọrọ ịnwụ anwụ bụrụ ndị na-
enweghị anụ ahụ, kama ọ bụ n'ihi na anyị chọrọ ka e yikwasị
anyị anụ ahụ nke eluigwe ahụ, ka anụ ahụ a pụrụ ịnwụ anwụ
yikwasị ndụ ebighị ebi. 5 Chineke onye ya onwe ya, bụ onye
kwadobere anyị maka mgbanwo nke a, nyekwara anyị Mmụọ
Nsọ ka ọ bụrụ onye ga-ahụ na anyị ga-enwetazu nkwa ahụ
niile. 6 N'ihi nke a, anyị nwere obi ike mgbe niile, n'ihi na
anyị maara na mgbe anyị na-aga n'ihu na-adị ndụ n'anụ ahụ
a, anyị na Onyenwe anyị anọghị. 7 N'ihi ọ bụ okwukwe ka
anyị ji adị ndụ ọ bụghị ihe anya hụrụ. 8 Obi siri anyị ike. Ọ
gaara amasị anyị ịhapụ ụlọ nke a anyị bi na ya, bụ ahụ anyị
ma lakwuru Onyenwe anyị n'ebe obibi ya. 9 Ya mere, ma anyị
nọ n'ụlọ a maọbụ n'ọzọ, ihe anyị chọrọ bụ ka anyị mee ihe
ga-atọ ya ụtọ. 10 N'ihi na anyị niile ga-eguzo n'ihu oche ikpe
Kraịst, mgbe ahụ onye ọbụla n'ime anyị, n'otu n'otu, ga-anata
ụgwọ ọrụ dịka ihe ọ rụrụ na-anụ ahụ ya mgbe ọ nọ n'ime
ụwa si dị, maọbụ ezi ihe maọbụ ihe ọjọọ. 11 Ọ bụ n'ihi na
anyị maara nnọọ ihe ịtụ egwu Onyenwe anyị pụtara, ka anyị
ji na-arụsị ọrụ ike ka ndị mmadụ mata Chineke makwaara ụdị
mmadụ anyị bụ. Enwekwara m olileanya na nke a pụtara
ihe nye akọnuche unu. 12 Anyị adịghị agbalị ịgwa unu na
anyị dị mma, kama anyị chọrọ inye unu ihe unu ga-eji nyaa
isi mgbe unu na-ekwu ihe banyere anyị, ka unu nwee ike
ịmata ihe unu ga-azaghachi ndị ahụ na-anya isi banyere ihe
ha ji anya ha hụ, kama ihe dị mmadụ n'obi. 13 Ọ bụrụ na
anyị amaghị onwe anyị, ọ bụ n'ihi Chineke, ọ bụrụ na anyị
nwere uche zuruoke, ọ bụ n'ihi unu. 14 Ọ bụ ịhụnanya Kraịst
na-akwagide anyị, n'ihi na anyị kwere na otu onye nwụrụ
maka mmadụ niile, nke pụtara na mmadụ niile anwụọla. 15 Ọ
nwụrụ n'ihi mmadụ niile, ka ndị dị ndụ gharakwa ịdịrị onwe
ha ndụ ọzọ, kama maka onye ahụ nwụrụ n'ihi ha ma sikwa
n'ọnwụ kulie. 16 Bido ugbu a gawa, anyị adịghị elekwa onye
ọbụla anya dịka mmadụ nkịtị. N'ihi na anyị sitere n'ụzọ dị
otu a lee Kraịst anya, chee na ọ bụ mmadụ efu. Ma ugbu a,
anyị amakwaghị ya n'ụzọ dị otu a. 17 Ya mere, ọ bụrụ na
onye ọbụla amalite ịdị ndụ n'ime Kraịst, ọ ghọọla onye e

kere ọhụrụ, ihe ochie agaala, nke ọhụrụ anọchie. 18 Ma ọ bụ
Chineke bụ onye na-eme ihe ndị a. Ọ bụ ya onwe ya sitere
n'aka Kraịst mee ka anyị na ya dịrị n'udo. Ma ugbu a, o nyela
anyị ọrụ ije ozi, ịkpọ ndị ọzọ ka ha bịa ka ya na ha dịrịkwa
n'udo. 19 Ihe nke a pụtara bụ na Chineke sitere na Kraịst na-
eme ka ya na ụwa dị na mma. Ọ dịghị agụkọrọ ụmụ mmadụ
mmehie niile, kama o tinyela n'aka anyị ozi banyere ụzọ o si
eme ka ya na ụmụ mmadụ dịkwa na mma ọzọ. 20 Ya mere,
anyị bụ ndị na-anọchi anya Kraịst ijere ya ozi n'ụwa. Chineke
ji anyị na-agwa unu okwu. Anyị na-arịọ unu dịka ọ bụ Kraịst
n'onwe ya na-arịọ unu. Biko, bịanụ ka unu na Chineke dịrị
n'udo. 21 N'ihi na o mere ka onye ahụ na-amaghị mmehie
bụrụ mmehie n'ọnọdụ anyị, ka esi otu a mee ka anyị nwee
oke n'ime ezi omume Chineke site na ya.

6 Dịka ndị ha na ya na-arụkọ ọrụ n'otu, anyị na-arịọ arịrịọ
sị unu ahapụla ịnara amara a Chineke na-enye unu n'efu.
2 N'ihi na ọ na-ekwu, "N'oge m na-anara mmadụ nke ọma
anụrụ m olu unu. Ọ bụkwa ụbọchị nzọpụta ka m nyeere unu
aka." Lee, ugbu a bụ oge a na-anabata mmadụ nke ọma,
ugbu a bụ ụbọchị nzọpụta. 3 Anyị etinyeghị ihe ịsọ ngọngọ
n'ụzọ onye ọbụla ka ọ ghara iwetara ọrụ anyị ihe ịta ụta. 4
Kama n'ime ihe niile, anyị na-agbalịsị ike ime ka ndị mmadụ
mara na anyị bụ ndị na-ejere Chineke ozi. Anyị ji ndidi na
ntachiobi na-edi nsogbu niile na mkpagbu niile na ahụhụ
niile na-adakwasị anyị. 5 A na-eti anyị ihe otiti ọtụtụ mgbe. E
tinyekwala anyị n'ime ụlọ mkpọrọ dị iche iche. Ọtụtụ mgbe
ka igwe mmadụ tikwara anyị ihe otiti. Anyị na-adọgbu onwe
anyị n'ọrụ. Ọtụtụ abalị anyị nọkwara n'ime ịmụ anya na-
erighị nri, 6 n'ime ịdị ọcha na ezi nghọta na ntachiobi nke
anyị nwere, n'inwe obiọma na ezi ịhụnanya nke ihu abụọ
n'adịghị na ya n'ime Mmụọ Nsọ, 7 sitekwa n'ikwu eziokwu
na site n'ike Chineke. Anyị buru ezi omume dịka ngwa agha
n'aka nri na n'aka ekpe. 8 Ụfọdụ na-asọpụrụ anyị ma ndị ọzọ
na-eme anyị ihe ihere. Ụfọdụ na-ata anyị ụta, ma ụfọdụ na-
eto anyị. Ụfọdụ mmadụ na-agụ anyị dị ka ndị ụgha, ma anyị
nọgidesịrị ike na-ekwu eziokwu. 9 Ụwa amaghị anyị, ma a
maara anyị. Ọ bụ ezie na anyị na ọnwụ na-anọ nso mgbe
niile, ma lee anyị ka dịkwa ndụ. A na-ata anyị ahụhụ, ma lee
anyị anwụghị. 10 Anyị na-anọ n'ihe mwute mgbe niile, ma
lee ọṅụ juru anyị obi. Anyị bụ ndị ogbenye, ma anyị na-eme
ka ọtụtụ mmadụ bụrụ ndị ọgaranya. Anyị enweghị ihe ọbụla,
ma lee anyị nwere ihe niile. 11 Ndị enyi anyị nọ na Kọrint,
anyị agwala unu ihe niile dị anyị n'obi, anyị emeghepụla obi
anyị nye unu. 12 Anyị ji obi anyị niile hụ unu n'anya, ma unu
mechiri obi unu n'ebe anyị nọ. 13 Ugbu a, ana m ekwu dịka
ana m agwa ụmụntakịrị. Na-emesonu anyị dịka anyị si emeso
unu, meenụ ka obi unu saa mbara n'ebe anyị nọ. 14 Unu
ekwela ka unu na ndị na-ekweghị ekwe nwee nkekọta ọbụla.
N'ihi na gịnị ka ezi omume na ajọ omume nwekọrọ? Olee
ụdị mmekọ ìhè na ọchịchịrị ga-enwekọ? 15 Ọ bụ nwekọ dị
aṅaa dị na-agbata Kraịst na ekwensu? Gịnịkwa ka onye kwere
ekwe na onye na-ekweghị ekwe nwekọrọ? 16 Gịnị bụ ihe
jikọtara ụlọnsọ Chineke na arụsị? N'ihi na anyị onwe anyị bụ
ụlọnsọ Chineke dị ndụ. Dịka Chineke kwuru, "M ga-ebi n'ime
ha. Jegharịakwa n'ime ha. M ga-abụkwa Chineke ha, ma ha
onwe ha ga-abụkwa ndị nke m." 17 Ya mere, "Sinụ n'etiti ha
pụta. Nọpụkwanụ iche n'ebe ha nọ. Otu a ka Onyenwe anyị
kwuru. Unu emetụkwala ihe ọbụla rụrụ arụ aka. Mụ onwe m
ga-akpọbatakwa unu." 18 Ma, "Aga m abụrụ unu Nna, unu
onwe unu ga-abụkwara m ụmụ m ndị ikom na ndị inyom. Otu
a ka Onyenwe anyị, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru."

7 Ya mere, ndị enyi m, ebe anyị nwere nkwa ndị a niile,
ka anyị debe onwe anyị ọcha n'ime ihe niile ọbụla nke
na-emerụ ahụ anyị na mmụọ anyị. Ka anyị mezuo ịdị nsọ
n'ịtụ egwu Chineke. 2 Megheenụ obi unu nabata anyị, n'ihi
na o nweghị onye ọbụla n'etiti unu anyị mere ihe ọjọọ. O
nwekwaghị onye anyị duhiere. Ọ dịkwaghị onye ọbụla anyị
rigburu. 3 Anaghị m ekwu ihe ndị a ka m maa unu ikpe, dịka
m kwuburu na mbụ, na anyị bu unu n'obi anyị, ịdịkọ ndụ,
maọbụ ịnwụkọkwa ọnwụ n'otu. 4 Nkwuwa okwu m ji gwa
unu okwu dị ukwuu; ịnya isi m n'ihi unu dịkwa ukwuu. Abụ
m onye a gbara ume n'ebe ọ dị ukwu, n'ime ọnọdụ ahụhụ
anyị niile, ana m aṅụrịbiga ọṅụ oke. 5 N'ihi na mgbe anyị
batara Masidonia, anyị enweghị izuike ma ọlị. Kama mkpagbu
si n'aka nri na aka ekpe bịakwute anyị, ọgụ n'ezi, egwu n'ime.
6 Ma otu ọ dị, Chineke, onye na-agba ndị ike gwụrụ ume,
gbara anyị ume site n'ọbịbịa Taịtọs. 7 Ọ bụkwaghị naanị n'ihi
na ọbịbịa ọ bịara nyere anyị obi ụtọ, kama akụkọ o ji bịa,
gbasara otu unu si gbaa ya ume, gwakwa anyị otu unu si na-
ele anya ịhụ m, na otu unu si na-eru ụjụ n'ihi ihe niile mere,
na otu unu si guzosie ike n'ukwu m, na ụdị ịhụnanya unu
nwere n'ebe m nọ, obi tọrọ m ụtọ nke ukwuu. 8 Ọ naghị
ewutekwa m ugbu a na m deere unu akwụkwọ ahụ, ọ bụ ezie
na o wutere m mgbe ahụ m na-ede ya, n'ihi na amaara m na ọ
ga-ewetara unu obi ọjọọ mgbe unu gụrụ ya. Ma obi ọjọọ ahụ
abụrụla naanị nke nwa oge nta. 9 Ma ugbu a ana m aṅụrị ọṅụ
na m dere akwụkwọ ahụ. Ọ bụghị n'ihi na ọgụgụ ya wetaara
unu obi ọjọọ, kama ọ bụ n'ihi na mwute o wutere unu emeela
ka unu chegharịa. Ụdị mwute unu nwere bụ ụdị mwute
Chineke chọrọ ka ndị nke ya nwee. Ya mere, o nweghị ihe ọjọọ
bịakwasịrị unu n'ihi akwụkwọ anyị deere unu. 10 N'ihi na iru
ụjụ otu Chineke chọrọ na-eweta nchegharị nke na-eduba
mmadụ na nzọpụta, bụ nchegharị nke a na-apụghị ịkwa ụta
banyere ya. Ma iru ụjụ dịka ụwa si eme na-eweta ọnwụ. 11
Leenụ ihe Chineke rụpụtara site n'ihe mwute dakwasịrị unu.
Ugbu a, unu abụrụla ndị ọ na-anụ ọkụ n'obi na ndị jikeere izi
anyị na aka unu abụọ dị ọcha. Lee otu unu si zi iwe unu, otu
unu si zikwa na ihe ahụ wutere unu. Lee otu unu si tụọ ụjọ
ihe mmehie ahụ nwere ike iwetara unu. Leekwanụ otu unu si
mee ihe niile igosi na unu kwagidere m. Leekwanụ otu unu si
nye onye ahụ mere mmehie ahụ ntaramahụhụ ngwangwa.
Unu egosila na aka unu dị ọcha n'okwu ndị a niile. 12 Ọ bụ
ezie na m deere unu akwụkwọ ahụ, ma edeghị m ya n'ihi
onye ahụ mehiere, maọbụ n'ihi onye ahụ e mehiere megide.
Kama edere m ya ime ka Chineke gosi unu otu ihe gbasara
anyị si na-anụ unu ọkụ n'obi. 13 N'ụzọ niile ndị a, anyị bụ ndị
a gbara ume site n'ịhụnanya unu nwere n'ebe anyị nọ. A
gbara anyị ume karịa site na ịhụ ọṅụ Taịtọs n'ihi nnabata
unu nabatara, na otu unu si mee ka mmụọ ya zuru ike mgbe
ọ bịakwutere unu. 14 N'ihi na tupu ọ hapụ anyị bịakwute
unu, anyara m isi n'ihu ya banyere unu; ugbu a, obi dị m
ụtọ nke ukwuu n'ihi na unu emeghị ka ihere mee m. Anyị
ekwuola eziokwu nye unu. Ugbu a, ịnya isi m n'ebe Taịtọs nọ
egosila na anyị bụ ndị eziokwu. 15 Ugbu a, ịhụnanya o nwere
n'ebe unu nọ na-aba ụba nke ukwuu, n'ihi ncheta ọ na-echeta
otu unu niile si jiri ọṅụ gee ya ntị na otu unu si jiri ịtụ egwu

na ahụ ịma jijiji nabata ya. 16 Nke a na-enyekwa m obi ụtọ
n'ihi na enwere m ntụkwasị obi n'ebe unu nọ n'ime ihe niile.

8 Anyị chọrọ ime ka unu mara, ụmụnna m, ihe banyere ihe
nke amara Chineke rụrụ na nzukọ niile dị na Masidonia.
2 N'ime ọnọdụ oke mkpagbu na ihe mwute, ha nwere ọṅụ
dị nnọọ ukwuu ruo na ha gbasara aka ha nye ndị ọzọ ihe,
wezugakwa na ọ bụ ezie na ha bụ ndị ogbenye ọnụ ntụ. 3 Ana
m agba ama na ha nyere dịka ike ha, ha nyekwara ọ bụladị
karịa otu a tụrụ anya. Onyinye ha si n'obi ha pụta. 4 N'ezie,
ha rịọsiri anyị arịrịọ ike ka anyị nara onyinye amara ha nyere
n'ihi iso keta oke inyere ndị nsọ ndị ọzọ nọ na mkpa aka.
5 Nke ka nke, ha nyere karịa ihe anyị lere anya na ha ga-
enye. N'ihi na ha buru ụzọ were onwe ha nye Onyenwe anyị.
Ha sitekwara n'ọchịchọ Chineke nyekwa anyị onwe ha. 6 Ya
mere, anyị rịọrọ Taịtọs, onye malitere ọrụ ka ọ rụzuo ọrụ
amara ahụ ruo n'isi. 7 Ma ebe unu babigara ụba oke n'ihe
niile unu nwere, n'okwukwe, na okwu, n'ihe ọmụma, na ịnụ
ọkụ n'obi, na ịhụnanya unu hụrụ anyị, lezie unu anya hụ na
unu babigakwara ụba oke n'amara nke inye ihe a. 8 Anaghị m
enye unu iwu, kama site n'izi unu otu o si na-anụ ndị ọzọ ọkụ
n'obi inyeaka, achọrọ m ịchọpụta ma ịhụnanya unu na ịnụ
ọkụ n'obi unu ọ ga-adakọtakwa. 9 N'ihi na unu maara ụdị
amara nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst nwere. Ọ bụ ezie na ọ
bụ ọgaranya, ma ọ họọrọ ịbụ ogbenye n'ihi unu, ka unu onwe
unu site n'ogbenye ya bụrụ ọgaranya. 10 Nke a bụ ndụmọdụ
m na-enye unu n'okwu a. Ọ baara unu uru ka unu rụzuo ọrụ
unu malitere ịrụ n'afọ gara aga. Unu bụ ndị mbụ buru ụzọ
chepụta ịrụ ọrụ a, unu bụkwa ndị mbụ buru ụzọ malite ime
ihe banyere ya. 11 Ma ugbu a mezuonụ ihe unu chepụtara
ime. Ka ịnụ ọkụ n'obi unu nwere na mbụ ịrụ ọrụ a bụrụkwa
ihe unu ga-eji mezuo ya dịka ihe unu nwere si dị. 12 N'ihi na
ọ bụrụ na ịnụ ọkụ n'obi dị ebe ahụ, a na-anara ya dịka ihe
mmadụ nwere ike inye, ọ bụghị ihe ọ na-enweghị ike inye. 13
Nzube m abụghị ka unu nye n'ụzọ ihe ga-esi siere unu ike
n'ihi na unu nyere. Kama ka e nwe nhatanha. 14 Ugbu a, ọ bụ
ihe dị mma ka unu nyere ndị ọzọ nọ na mkpa aka. Mgbe unu
ga-anọkwa na mkpa, ha ga-enyere unu aka ma ha nwee hie
nne. N'ụzọ dị otu a, a ga-enwe nhatanha. 15 Nke a bụkwa ihe
akwụkwọ nsọ kwuru, "Onye ahụ chịkọtara hie nne enweghị
karịa. Onye nke chịkọtara ihe dị nta enweghị ihe fọdụrụ ya
inweta ihe ọ chọrọ." 16 Ekelere m Chineke onye tinyere n'obi
Taịtọs otu ịnụ ọkụ ahụ banyere unu ekele, dịka o si emetụ m
n'obi. 17 Ọ bụghị naanị na o kweere ime dịka anyị si rịọrọ ya,
kama n'ihi ịhụnanya o nwere n'ebe unu nọ, o kpebiri n'ime
obi ya ịbịakwute unu na inyere unu aka. 18 Anyị na-ezitekwa
ya na nwanna anyị onye ahụ nzukọ niile na-asọpụrụ n'ihi ọrụ
ikwusa oziọma ahụ. 19 Ma ọ bụghị naanị nke a, kama nzukọ
họpụtara ya iso anyị, na inyere anyị aka dịka anyị na-ebu
onyinye a, bụ ije ozi anyị na-eje n'ihi iwetara Onyenwe anyị
otuto, na izipụta njikere anyị inyere ibe anyị aka. 20 Anyị
na-eze ka onye ọbụla ghara ịta anyị ụta n'ihe ọbụla, n'ihi
ụzọ anyị si jee ozi gbasara onyinye mgbasapụ aka a. 21 Ọ bụ
ọchịchọ anyị ime ihe ọma, ọ bụghị naanị n'ihu Onyenwe anyị,
kama n'ihu ndị mmadụ kwa. 22 Ugbu a anyị na-ezitekwara
unu nwanna anyị nwoke ọzọ ka o soro ha bịakwute unu,
nwanna anyị a bụ onye anyị nwapụtara, onye ọ na-anụ ọkụ
n'obi inyeaka. Ugbu a, o nwekwara ntụkwasị obi dị ukwuu
n'ebe unu nọ. 23 Ma banyere Taịtọs, ọ bụ onye otu m n'ọrụ a,
bụrụkwa onye mụ na ya na-arụkọ ọrụ n'etiti unu. Ma banyere
ụmụnna anyị ndị ọzọ a, ha bụ ndị na-anọchite anya nzukọ,
na ndị na-ewetara Kraịst otuto. 24 Ya mere, gosinụ ha ihe
ga-eme ka ha mata na unu hụrụ ha n'anya. Meekwanụ ka
ha mata ihe bụ ịnya isi anyị banyere unu, ka chọọchị niile
hụkwa ya.

9 Ọ dịghị mkpa idere unu akwụkwọ banyere ozi nke ndị
nsọ. 2 Amaara m na unu jikeere inyere ha aka, dịka m
nyara isi nye ndị Masidonia banyere unu. N'ihi na agwara m
ha na unu ndị bi na Akaịa ejikerelarị inyere ha aka kemgbe
afọ gara aga. Ọ bụkwa ịnụ ọkụ n'obi unu kwaliri obi ha, ime
ihe ha mere. 3 Ugbu a, ana m ezitere unu ụmụnna anyị ndị
a ka e mee ka ịnya isi nke m nyara banyere unu ghara ịbụ
okwu efu. Ma dịka m gwara ha na unu ejikerela, achọrọ m ka
unu jikere nye ha ihe unu chọrọ inye. 4 N'ihi na ọ bụrụ na
ndị Masidonia esoro m bịa hụ na unu ejikeghị ejike, ebe anyị
na-anya isi na unu ejikerela, ọ ga-abụrụ m ihe ihere, bụkwara
unu ihe ihere, ebe anyị nwere ntụkwasị obi na unu ga-anọ na
njikere. 5 Ọ bụ nke a mere m ji hụ na ọ dị mkpa ịrịọ ụmụnna
anyị ka ha buru ụzọ bịa, tupu m bịa. Ka unu nwee ike ịkwado
onyinye ahụ unu kwere na nkwa inye, jide ya na njikere ruo
mgbe m bịara. Ka unu si otu a gosi ndị mụ na ha ga-eso na
unu na-enye n'ihi na unu chọrọ inye, ọ bụkwaghị n'ihi na a
gwara unu ka unu nye. 6 Isi okwu bụ nke a, Onye ọbụla na-
akụ mkpụrụ ntakịrị, ga-aghọtakwa nke nta, ma onye ahụ na-
akụ mkpụrụ buru ibu ga-aghọtakwa mkpụrụ hiri nne. 7 Ka
onye ọbụla nye dịka o buru ụzọ kpebie n'ime obi ya inye.
Ka ọ ghara inye n'ihi na mmadụ kwagidere ya, maọbụ inye
n'ihi na ndị ọzọ na-enye, n'ihi na Chineke hụrụ ndị ji obi
ụtọ nye onyinye ha n'anya. 8 Chineke nwere ike inye unu
karịa ihe na-akpa unu, ka unu na-enwezukwa ihe unu chọrọ
mgbe niile n'oge niile. Mgbe ahụ, unu ga-enwezukwa ihe
niile unu ji arụ ọrụ ọma. 9 Dịka e dere ya, "Ọ gbasara onyinye
ya ebe niile nye ndị ogbenye; ezi omume ya na-adịgidekwa
ruo mgbe ebighị ebi." (aiōn g165) 10 Ma onye ahụ na-enye
onye ọrụ ubi mkpụrụ nke ọ na-agha n'ubi ya, na-enyekwa
mmadụ nri ọ ga-eri, ọ ga-enyekwa unu ihe niile dị unu mkpa,
meekwa ka ụlọakụ unu jupụta na mkpụrụ. Ọ ga-emekwa ka
mkpụrụ ezi omume unu baa ụba. 11 Ọ ga-emekwa ka unu
bụrụ ndị ọgaranya n'ụzọ niile, ka unu nwee ihe ga-ezuru unu
na nke unu ga-enye ndị ọzọ mgbe niile. Site n'aka anyị, afọ
ofufu unu ga-enye Chineke ekele n'ihi inyeaka unu nyere ha.
12 N'ihi na ije ozi nke ife ofufe a abụghị naanị nke igboro ndị
nsọ mkpa ha, kama ọ bụkwa nke na-eme ka ekele ọtụtụ ndị
mmadụ na-enye Chineke babiga ụba oke. 13 N'ihi ije ozi a,
nke unu sitere na ya gosi onwe unu dịka ndị kwesiri, ndị ọzọ
ga-eto Chineke n'ihi irube isi unu nke dakọtara na nkwupụta
unu banyere oziọma nke Kraịst, ya na onyinye afọ ofufu nke
unu na-eme ka ha na ndị ọzọ niile soro unu nwekọ. 14 Nke a
ga-eme n'ekpere ha maka unu, ha ga-eji obi ha niile rịọọ
arịrịọ, n'ihi ịdị ukwu nke amara Chineke dị n'ime unu. 15
Ekele dịrị Chineke n'ihi onyinye ya dị ukwuu nke ọnụ na-
apụghị ịkọ.

10 Ma mụ onwe m bụ Pọl, ji ịdị nwayọọ na obi umeala nke
Kraịst na-arịọ unu. Mụ, onye na-adị umeala mgbe mụ
na unu nọ n'ihu n'ihu, ma na-enwe mkwuwa okwu n'ebe unu
nọ mgbe m na-anọghị n'etiti unu. 2 Arịọ m unu, ka m ghara

inwe obi ike mgbe m bịarutere dịka o kwesiri n'ebe ụfọdụ
ndị nọ, site na iguzogide ndị ahụ na-eche na anyị na-eme
ihe dị ka ndị ụwa si eme ya. 3 Ọ bụ ezie na anyị na-ebi dịka
mmadụ, ma anyị adịghị ebu agha dịka usoro anụ ahụ si dị. 4
N'ihi na ngwa agha anyị ji ebu agha, abụghị ngwa agha nke
mmadụ nkịtị nke ụwa, kama ha nwere ike nke mmụọ ịla ebe
niile e wusiri ike n'iyi. 5 Anyị na-ala ịrụ ụka niile na okwu
ụgha niile n'iyi, nke na-egbochiri ụmụ mmadụ ụzọ e si amata
Chineke, na-eme ka echiche niile hulata isi n'okpuru Kraịst. 6
Anyị nọ na njikere ịta erubeghị isi niile ahụhụ, mgbe irube isi
gị zuruoke. 7 Unu na-ele anya n'ihe ndị dị unu n'ihu. Ọ bụrụ
na ọ bụ ihe doro anya nye onye ọbụla na ha bụ nke Kraịst, ha
matakwa na onwe ha, na otu ahụ ha bụ nke Kraịst na anyị
onwe anyị bụkwa nke ya. 8 Ugbu a, ọ bụrụ na m anya isi
banyere ikike ahụ Onyenwe anyị nyere m n'ebe unu nọ, ike
ahụ o nyere m iji wulie unu elu, ọ bụghị iji wedaa unu ala,
ihere agaghị eme m n'ihi nke a. 9 Achọghị ka ọ dịka m a ga-
asị na m sitere n'akwụkwọ ozi m na-emenye unu egwu. 10
N'ihi na ha na-asị, "Akwụkwọ ozi ya dị arọ dịkwa ike, ma na
mmadụ, ma n'ọdịdị ya na mmadụ adịghị ike, okwu ọnụ ya
bụkwa ihe na-abaghị uru." 11 Ma ana m eme ka ndị dị otu a
ghọta na ihe anyị na-ekwu site n'akwụkwọ ozi mgbe anyị na-
anọghị n'etiti unu, ka anyị ga-eme ma anyị nọrọ n'etiti unu.
12 Anyị enweghị anya ike ihazi ọnọdụ maọbụ were onwe anyị
tụnyere ndị ụfọdụ na ndị ahụ n'eto onwe ha. Ma mgbe ha na-
eji onwe ha na-atụ onwe ha, werekwa onwe ha na-atụnyere
onwe ha, ha adịghị ezipụta nghọta. 13 Ma anyị onwe anyị,
adịghị anya isi banyere ihe ọbụla anyị na-enweghị ike ime.
Kama anyị ga-anya isi n'oke ọrụ ahụ Chineke kenyere anyị,
ka anyị rụrụte ọ bụladị ruo n'ebe unu nọ. 14 N'ihi na anyị
adịghị ekwu okwu karịrị ọnụ anyị mgbe anyị na-etinye anya
n'ihe gbasara unu, n'ihi na ọ bụ anyị buru ụzọ bịakwute unu,
ikwusara unu oziọma gbasara Kraịst. 15 Ọ bụghị na anyị na-
ekwu na ọ bụ anyị rụrụ ọrụ niile, ya na ọrụ nke ndị ọzọ rụrụ
n'etiti unu, kama olileanya anyị bụ na okwukwe unu ga na-
eto eto mgbe niile, ka ọrụ ya n'etiti unu bụrụ nke ga-eto eto.
16 Nke a ga-eme ka anyị nwee ike zisaa oziọma ahụ na mba
ndị ọzọ ndị dị n'ofe ala unu, ghara iji ọrụ arụrụ n'ebe ndị ọzọ
na-arụ ọrụ na-etu ọnụ. 17 Ma, "Onye ọbụla na-anya isi, ya
nyaa n'ime Onyenwe anyị." 18 N'ihi na ọ bụghị onye ji aka ya
bulie onwe ya elu ka a na-anabata, kama ọ bụ onye Onyenwe
anyị jiri aka ya bulie.

11 Ọ ga-adị m mma ma ọ bụrụ na unu ga-anagide m ka
m kwuo okwu ndị a dị ka onye nzuzu. Biko nagidenụ m.
2 Ekworo m nwere n'ebe unu nọ bụ ekworo nke Chineke.
Ekwere m nkwa iwere unu nye otu di, ya bụ Kraịst, ka m
nwe ike chee unu n'ihu ya dịka nwaagbọghọ dị ọcha nke
na-amaghị nwoke. 3 Ma ana m atụ egwu, na dịka agwọ jiri
aghụghọ ghọgbuo Iiv, ndị nrafu ga-eji aghụghọ duhie unu,
mee ka unu kwụsị iji obi dị ọcha na uche ziri ezi jeere Kraịst
ozi. 4 N'ihi na unu gaara anara onye ọzọ bịakwutere unu na-
ekwusa Jisọs ọzọ nke na-abụghị nke anyị kwusara, unu gaara
anarakwa ike nke mmụọ ọzọ dị iche na-abụghị ike nke Mmụọ
Nsọ ahụ unu natara, unu gaara ekwenyekwa na nkuzi ọzọ dị
iche, na-abụghị oziọma ahụ nke unu natara. 5 Ma echeghị m
na ọ dị ụzọ ọbụla ndị ozi a maara aha ha si kara m mma. 6 Ọ
bụrụ na m abụghị onye ọka okwu, abụ m onye ọka mmụta.
Anyị akọwarala unu nke a ọtụtụ mgbe n'ụzọ dị iche iche n'ihe
niile. 7 Ọ ga-abụ na-emere m ihe ọjọọ mgbe m wedara onwe
m ala ka e welie unu elu, n'ihi n'anaghị m unu ihe ọbụla
mgbe m na-ekwusara unu oziọma Chineke? 8 Ọ bụ nzukọ nọ
n'ebe ọzọ nyeere m aka mgbe m na-arụ ọrụ n'etiti unu. Ọ bụ
site n'aka ha ka m ji nata nkwado, dịka ụgwọ ọrụ m, ka m
nwee ike inyere unu aka. 9 Ma mgbe m nọ n'etiti unu abụghị
m ibu arọ nye onye ọbụla n'oge mkpa m. N'ihi na ụmụnna si
Masidonia wetaara m ihe niile na-akpa m mkpa. Ebe ọ bụ na
m gbalịrị debe onwe m, ka m ghara ịbụ ibu arọ nye unu n'ụzọ
ọbụla n'oge gara aga, agaghị m abụkwa ibu arọ nye unu n'oge
dị n'ihu. 10 Ebe eziokwu nke Kraịst dị n'ime m, ịnya isi m nke
a agaghị akwụsị na mpaghara Akaịa niile. 11 N'ihi gịnị? Ọ bụ
n'ihi na m ahụghị unu n'anya? Chineke maara na m hụrụ unu
n'anya. 12 Ma aga m aga n'ihu na-arụ ọrụ m na-achọghị ka
unu nyere m aka n'ụzọ ọbụla ka m si otu a mee ka ndị ahụ
na-akpọ onwe ha ndị ozi ghara ịnya isi kwuokwa na ha na-
arụ ọrụ dịka anyị si arụ ọrụ anyị n'etiti unu. 13 N'ihi na ndị
dị otu a bụ ndị ozi ụgha, ndị ọrụ aghụghọ, ndị na-eme onwe
ha ka ha bụ ndị ozi Kraịst. 14 Ma omume ha adịghị eju m
anya, n'ihi na ekwensu gbanwere onwe ya dịrị ka mmụọ ozi
na-enye ìhè. 15 Ya mere, ọ bụghị ihe iju anya ma ọ bụrụ na
ndị na-ejere ya ozi emee onwe ha dịka ndị na-eje ozi ụzọ ezi
omume. Ma n'ọgwụgwụ oge, ha ga-anata ụgwọ dịka ọrụ ha si
dị. 16 Dịka m kwuru na mbụ, ka onye ọbụla ghara iche na m
bụ onye na-enweghị uche. Ọ bụrụkwarị na unu na-eche ụdị
echiche a, biko naranụ m dịka onye na-enweghị uche, ka m
nwee ike ịnya isi nke nta dịka ndị ọzọ si eme. 17 Ma n'ihe m
dabeere na-anya isi, adịghị m ekwu okwu dịka Onyenwe anyị
ga-ekwu, maọbụ dịka onye na-enweghị uche. 18 Ebe ọtụtụ
mmadụ na-anya isi banyere ihe ha bụ n'ụzọ ụwa si eme. Mụ
onwe m ga-anyakwa isi. 19 Unu were obi ụtọ na-anagide ndị
na-enweghị uche, ebe unu onwe unu nwere uche. 20 Unu
na-anagide ya ma ọ bụrụ na onye ọbụla eme unu ndị ohu
ha, maọbụ jiri anya ike nakọrọ unu ihe unu nwere, maọbụ
ghọgbuo unu, maọbụ bulie onwe ya elu dịka ha karịrị unu,
maọbụ maa unu uraa n'ihu. 21 N'ezie, ọ bụ ihere m, ịnabata
na anyị bụ ndị na-adịghị ike n'ezie nye nke a. Ọ bụrụ na onye
ọbụla anwaa anwaa nyaa isi n'ihe ọbụla (ana m ekwu dịka
onye n'enweghị uche), mụ onwe m ga-anyakwa isi. 22 Ha
bụ ndị Hibru? Mụ onwe m bụkwa ya. Ha bụ ndị Izrel? Mụ
onwe m bụkwa ya. Ha bụ ndị agbụrụ Ebraham? Mụ onwe
m bụkwa. 23 Ha bụ ndị na-ejere Kraịst ozi? (Ana m ekwu
dịka onye anya na-adịghị mma.) Ma mụ onwe m ejela ozi
karịa. Adọgbuola m onwe m n'ọrụ karịa ha niile. Etinyela
m n'ụlọ mkpọrọ ọtụtụ mgbe, tinyere ọtụtụ ihe otiti, mgbe
mgbe anọọla m n'ọnụ ọnwụ. 24 Ugboro ise ka ndị Juu pịara
m ọnụ ụtarị iri anọ e wepụrụ otu. 25 E jirila okporo igwe tie
m ugboro atọ. Atụrụ m nkume otu ugboro. Ugboro atọ ka
ụgbọ mmiri m nọ n'ime ya kpuru n'oke osimiri. Anọọla m
otu abalị na ụbọchị so ya n'elu oke osimiri ebe mmiri na-
ebugharị m. 26 Ejeela m ọtụtụ ogologo ije nke ọtụtụ ihe ize
ndụ dị n'ime ya. N'ize ndụ site n'osimiri, ize ndụ site na ndị
na-apụnarị mmadụ ihe n'ike, ize ndụ site n'aka ndị obodo
nke aka m. Ọtụtụ mgbe ka m zere ndụ site n'aka ndị mba ọzọ,
n'ime obodo ukwu, n'ọzara ma n'oke osimiri; na n'aka ndị
kpọrọ onwe ha ụmụnna m, ma ha bụ ndị ụgha. 27 Adọgbuola
m onwe m n'ọrụ, anọọla m n'ọnọdụ ịhụju anya na ịmụ anya
ọtụtụ abalị. Ọtụtụ mgbe ana m anọ agụụ na-erighị ihe ọbụla,
maọbụ ịṅụ ihe ọbụla. Anọọla m ọtụtụ mgbe n'oge oyi na-ama

jijiji n’ihi enweghị uwe dị mma m ji achụ oyi. **28** Ma e wezuga
ihe ndị a niile, ana m anọ n’echiche mgbe niile banyere otu
ihe niile si aga n’ime nzukọ. **29** Onye bụ onye ahụ na-adịghị
ike nke m na-adịghị eso ya kere oke na-adịghị ike ya? Onye
ka e dubara na mmehie nke ọnọdụ ya na-adịghị emetụ m
n’obi? **30** Kama ọ bụrụ na o kwesiri ka m nyaa isi aga m anya
isi banyere ihe ndị ahụ na-egosi adịghị ike m. **31** Chineke,
na Nna nke Onyenwe anyị Jisọs, onye e kwesiri ito aha ya
ruo mgbe ebighị ebi, maara na ihe ndị a niile m na-ekwu bụ
eziokwu. **(aiōn g165)** **32** N’obodo Damaskọs, onye ọchịchị ala
ahụ nke eze obodo ahụ a na-akpọ Aretas họpụtara, ndị na-
eche obodo Damaskọs nche ka ha jide m. **33** Ma e tinyere m
n’ime nkata, site n’oghere dị na mgbidi gbara obodo ahụ
gburugburu wedata m, m gbanarị ya.

12 Aghaghị m ịnya isi, ọ bụ ezie na ọ baghị uru, ugbu a
ka m gwa unu ihe banyere ọhụ m hụrụ, na ihe niile
Onyenwe anyị kpughere gosi m. **2** Amaara m otu nwoke
nọ n’ime Kraịst, onye e duuru gaa n’eluigwe nke atọ ihe dị
ka afọ iri na anọ gara aga, maọbụ n’anụ ahụ, maọbụ n’ime
mmụọ amaghị m, ma Chineke ma. **3** Amatakwara m nwoke dị
otu a, maọbụ n’anụ ahụ, maọbụ n’ime mmụọ amaghị m, ma
Chineke maara **4** onye a, nke a kpọọrọ banye na paradaịs, ebe
ọ nụrụ ihe ọnụ mmadụ na-apụghị ịkọwa, nke e nyeghịkwa
mmadụ ọbụla ike ikwu ihe banyere ya. **5** Ekwesiri m ịnya isi
n’ihi nwoke dị otu a ma agaghị m anya isi maka mụ onwe
m, ma ọ bụghị maka adịghị ike m. **6** A sị na m chọrọ ịnya
isi, agaghị m abụ onye nzuzu, n’ihi na aga m ekwu naanị
eziokwu. Otu ọ dị, agaghị m anya isi ka onye ọbụla ghara ịgụ
ọnọdụ m karịa ihe ọ hụrụ n’ime m, maọbụ karịa ihe ọ nụrụ
n’ọnụ m. **7** Ma n’ihi na ọtụtụ ihe ndị a m ji anya m hụ bụ ihe
pụrụ ime ka m bulie onwe m elu karịa ka o si kwesi. E tinyere
ihe mgbu n’anụ ahụ m ka ọ na-adụ m dịka ogwu. Ihe mgbu a
dị n’anụ ahụ m na-eti m aka dịka onyeozi nke ekwensu, na-
eme ka m ghara ịfụlị onwe m elu karịa. **8** Ekpeela m ekpere
ugboro atọ rịọ Onyenwe anyị ka o wepụrụ m ahụ mgbu a. **9**
Ma ọ sịrị m, “Amara m ezuorola gị. N’ihi na ike m na-ezu
oke n’ime adịghị ike.” Ugbu a, obi dị m ụtọ ịnya isi banyere
adịghị ike m. N’ihi na ọ bụ site n’ọnọdụ adịghị ike m ka ike
ebube Kraịst ga-esi nọgide n’ahụ m. **10** Ọ bụ n’ihi Kraịst ka m
na-anọgide n’adịghị ike m niile, mkparị ndị mmadụ, ihe isi
ike niile, mkpagbu niile na ihe ndakwasị dị iche iche. N’ihi na
mgbe m na-adịghị ike ka m na-enwe ike karịa. **11** Emeela m
onwe m onye nzuzu ma unu onwe unu rugidere m ime ya. O
kwesiri ka unu bụrụ ndị mbụ ga-eto m. Ọ bụ ezie a na-abụghị
m ihe ọbụla, ma o were m anya na ọ dịghị ụzọ ọbụla m si
dị ala n’ebe ndị ahụ unu na-eche na ha kachasị elu n’etiti
ndị ozi. **12** Ejiri m ndidi rụọ ọrụ n’etiti unu, ihe iji gosi na
abụ m nwaazụ n’eziokwu. Egosiri m unu ihe ịrịbama, ọrụ
ebube dị iche iche, na ọtụtụ oke ọrụ. **13** Olee ụzọ unu si dị ala
n’ebe chọọchị ndị ọzọ dị, ma ọ bụghị na m abụghị ibu arọ nye
unu? Gbagharanụ m mmejọ a. **14** Nke a bụ ugboro atọ m na-
ejikere ịbịakwute unu. Agaghị m abụrụ unu ibu arọ, ihe dị m
mkpa abụghị akụ unu nwere, kama unu onwe unu. Ọ bụghị
ụmụntakịrị ka ọ dịrị ịkpadoro nne na nna ha ihe, kama ọ bụ
ọrụ dịrị nne na nna ịkpadoro ụmụ ha ihe. **15** N’ezie, ọ na-atọ
m ụtọ iwere onwe m na ihe niile m nwere nye unu, n’ihi na
ahụrụ m unu n’anya. Ma ọ bụrụ na m hụrụ unu n’anya karịa,
ọ ga-adị mma ma unu hụ m n’anya nke nta? **16** N’agbanyeghị
na-abụrụ m unu ibu arọ, ụfọdụ n’ime unu na-ekwu, ọ bụ ezie
na ọ dịghị anara anyị ihe ọbụla, maọbụ onye aghụghọ. Ma
eleghị anya, o nwere ụzọ aghụghọ dị iche iche o si anara
anyị ihe. **17** Ọ dị onye ọbụla m ziteere unu, iji si n’aka ya
rigbuo unu? **18** Arịọrọ m Taịtọs ka ọ bịakwute unu, ya na
nwanna anyị nwoke ọzọ. Taịtọs o rigburu unu? O nwere ihe
dị iche n’uche na omume mụ na ya? **19** Unu chere na ihe
anyị na-eme oge niile ndị a bụ ịgọpụ onwe anyị n’ihu unu? Ọ
bụ n’ihu Chineke ka anyị na-ekwu nke a n’ime Kraịst. Ndị m
hụrụ n’anya, ihe ndị a anyị na-ekwu bụ maka ọdịmma unu.
20 N’ihi na ihe na-atụ m egwu bụ na mgbe m bịara n’etiti
unu, ihe m ga-ahụ agaghị atọ m ụtọ. Mgbe ahụ mmeso m ga-
emeso unu agakwaghị atọ unu atọ. N’ihi na ana m atụ egwu
na mgbe m bịakwutere unu ọzọ, aga m ahụ ọtụtụ n’ime unu
ka unu na-ese okwu, aga m ahụ ka unu na-ekwosa ibe unu
ekworo, aga m ahụ unu ka unu na-akpasu ibe unu iwe. Aga
m ahụ ọtụtụ ndị na-afụli onwe ha elu, ndị na-ekwu ọtụtụ
ihe ọjọọ dị iche iche megide ndị ọzọ; aga m ahụ ọtụtụ ndị
jupụtara n’aghụghọ na ịkpa iche iche. **21** Ana m atụ egwu na
mgbe m ga-abịakwute unu ọzọ, Chineke m ga-eme ka m weda
onwe m ala n’ihu unu, mee ka m kwa akwa n’ihi ụfọdụ n’ime
unu ndị mehiere na mbụ, ma ha achọghị ichegharị site n’ihe
ọjọọ ha mere, na n’ihi ọtụtụ n’ime unu na-adị ndụ rere ure,
ndụ na-adịghị ọcha, ndụ ịkwa iko, na ndụ ọjọọ.

13 Nke a ga-eme ya ugboro atọ m na-abịa ileta unu. Ọ bụ
site n’ama mmadụ abụọ maọbụ atọ gbara ka a ga-eme
ka okwu niile guzoro. **2** Mgbe m bịara leta unu nke ugboro
abụọ, abaara m ndị niile dara iwu n’oge gara aga na mmadụ
ndị ọzọ mba, dọọkwa ha aka na ntị, ihu na ihu. Ugbu a m na-
anọghị ya, ana m adọkwa ha aka na ntị ọzọ, ọ bụrụ na m bịa
ọzọ hụ na ndị mehiere na mbụ echegharịghị, aga m emesi ha
ike. **3** Ebe unu chọrọ ka e gosi na Kraịst na-ekwu okwu n’ime
m, ọ dịghị egosi adịghị ike mgbe ọ na-emeso unu omume,
kama ọ na-eme ka ike ya pụta ìhè n’ebe unu nọ. **4** Ọ bụ ezie
na a kpọgidere ya na-adịghị ike, ma ugbu a, ọ na-adị ndụ site
n’ike dị ukwuu nke Chineke. Anyị bụkwa ndị na-adịghị ike
n’ime ya, ma ozi anyị na-ejere unu na mmekọrịta anyị na
unu, anyị ga-eso ya dị ndụ site n’ike nke Chineke. **5** Ya mere,
ka onye ọbụla n’ime unu nyochaa onwe ya, tulekwa omume
ya, mara ma ọ ka kwudosiri ike n’okwukwe ya. Ọ bụ na unu
aghọtaghị na Jisọs Kraịst nọ n’ime unu? Ma ọ bụghị na unu
enyochaala onwe unu hụ na unu emeghị nke ọma. **6** Enwere
m olileanya na unu niile ga-achọpụta na anyị adaghị ule ahụ.
7 Ma anyị na-arịọ Chineke ka unu ghara ime ihe ọjọọ ọbụla.
Anyị anaghị eme nke a iji gosi na anyị kwesiri ekwesi, kama
ka unu nwee ike mee ihe dị mma, n’agbanyeghị na ọ ga-adị ka
a ga-asị na anyị emeghị nke ọma n’ọrụ anyị. **8** N’ihi na anyị
apụghị ime ihe ọbụla megide eziokwu, kama anyị na-eme ihe
niile n’ihi eziokwu. **9** Anyị na-aṅụrị ọṅụ mgbe anyị na-adịghị
ike ma hụ na unu dị ike. Ihe anyị na-arịọ Chineke bụ ka unu
tozuo oke. **10** Ana m edere unu akwụkwọ a ugbu a, n’ihi na-
achọghị m ịbara unu mba na inye unu ntaramahụhụ mgbe m
bịara. Achọkwaghị m iji ikike ahụ Onyenwe anyị nyere m
nye unu ntaramahụhụ, kama achọrọ m iji ya wulie unu elu
dịka ụlọ. **11** N’ikpeazụ ụmụnna m, na-aṅụrịnụ ọṅụ. Gbalịanụ
n’imezi ndụ unu ka o zuo oke, na-agbarịta onwe ume, werenụ
otu obi na-eme ihe, na-ebikwanụ n’udo. Chineke nke udo na
ịhụnanya ga-anọnyekwara unu. **12** Werenụ isurita ọnụ dị nsọ

kelerịta onwe unu. **13** Ndị nsọ niile na-ekelekwa unu. **14** Ka
amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na ịhụnanya Chineke, na
mmekọ nke Mmụọ Nsọ dịnyere unu niile.

Ndị Galeshịa

1 Pọl, onyeozi, na-abụghị site na nhọpụta nke mmadụ
maọbụ site n’ike nke mmadụ, kama ọ bụ site n’aka Jisọs
Kraịst na Chineke Nna, onye mere ka ọ site n’ọnwụ bilie.
2 Ndị ụmụnna niile ndị mụ na ha nọ n’ebe a, Na-edegara
nzukọ niile dị na Galeshịa. 3 Ka amara na udo nke sitere na
Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu.
4 Onye nyere onwe ya n’ihi mmehie anyị niile dị ka nzube
Chineke bụ Nna anyị si dị, ịzọpụta anyị site n’oge ọjọọ a nke
anyị bi n’ime ya. (aiōn g165) 5 Onye otuto dịịrị ruo mgbe niile
ebighị ebi. Amen. (aiōn g165) 6 O juru m anya, na unu esitela
n’ebe onye ahụ kpọrọ unu site n’amara Kraịst wezuga onwe
unu, na-agbaso oziọma ọzọ, 7 nke na-abụghị oziọma. O doro
anya na ụfọdụ mmadụ na-etinye unu n’ọnọdụ mgbagwoju
anya, mgbe ha na-agbalị ịgbanwe oziọma nke Kraịst. 8 A
sikwa na ọ bụ anyị onwe anyị maọbụ mmụọ ozi nke sitere
n’eluigwe bịara kwusaara unu oziọma ọzọ, nke dị iche na nke
anyị bụrụ ụzọ kwusaara unu, ka onye dị otu a bụrụ onye
abụrụ ọnụ. 9 Dị ka anyị buru ụzọ kwuo ya na mbụ, ka m
kwuokwa ya ọzọ: Ọ bụrụ na onye ọbụla na-ekwusara unu
oziọma dị iche na nke ahụ unu nabatara, ka onye ahụ bụrụ
onye a bụrụ ọnụ. 10 Ugbu a, ana m agbalị ime ka m bụrụ
onye ndị mmadụ maọbụ Chineke ga-anabata? Ka m na-agbalị
ime ihe ga-atọ ndị mmadụ ụtọ? N’ihi na a sị na m na-eme
ihe na-atọ ndị mmadụ ụtọ, agaraghị m abụ ohu Kraịst. 11
Ụmụnna m, achọrọ m ime ka unu mata, na oziọma ahụ m
kwusaara unu abụghị ihe mmadụ chepụtara n’uche ya. 12
N’ihi na anataghị m ya site n’aka mmadụ ọbụla, ọ dịkwaghị
onye ọbụla ziri m ya, kama ọ bụ Jisọs Kraịst n’onwe ya bụ
onye kpughere ya nye m. 13 Amara m na unu anụla ihe
banyere ndụ m n’oge gara aga, n’ofufe ndị Juu, na otu m si
jiri ike kpagbuo nzukọ Chineke n’ebe niile, ma gbalịsiekwa
ike ibibi ya. 14 Abụ m otu n’ime ndị amaara aha ha n’etiti
ndị ọgbọ m, n’ihe banyere ofufe ndị Juu. N’ihi oke ịnụ ọkụ
n’obi nke m nwere ịgbaso na idebezu ụkpụrụ omenaala na
ofufe, nke nna nna m ha. 15 Ma mgbe ọ tọrọ Chineke ụtọ, bụ
onye kewapụrụ m iche tupu amụọ m, kpọọ m site n’amara
ya, 16 ikpughe Ọkpara ya n’ime m, ka m nwe ike kwusaa
ihe banyere ya n’etiti ndị mba ọzọ, e jekwurughị m anụ ahụ
ọbụla ịnụta ihe ọbụla n’aka ya. 17 Ejekwaghị m Jerusalem ịhụ
ndị ahụ bu m ụzọ bụrụ ndị ozi, kama a gara m Arebịa, ma
laghachikwa azụ na Damaskọs. 18 Ọ bụ mgbe afọ atọ gasịrị,
ka m gara Jerusalem ịhụ Sefas. Anọnyekwara m ya ụbọchị iri
na ise. 19 Ma ọ dịkwaghị onyeozi ọzọ m hụrụ, ma ọ bụghị
naanị Jemis, nwanne Onyenwe anyị. 20 Ana m agwa unu
okwu a n’ihu Chineke. Ihe ndị a m na-ekwu abụghị okwu
ụgha. 21 Emesịa, agara m Siria na Silisia. 22 Ma ndị Kraịst nọ
na chọọchị niile dị n’ala Judịa amaghị onye m bụ. 23 Naanị
ihe ha na-ekwu bụ, “Onye ahụ na-esogbu anyị na mbụ na-
ekwusazi ugbu a okwukwe ahụ ọ gbalịsịrị ike ibibi na mbụ.”
24 Ha nyere Chineke otuto n’ihi m.

2 Mgbe afọ iri na anọ gasịrị, ejeghachiri m Jerusalem ọzọ.
Mụ na Banabas laghachiri Jerusalem, akpọkwara m Taịtọs
jee. 2 Agara m n’ihi mkpughe m nwere. Na nzukọ nzuzo nke
m na ndị ndu nwere, akọwaara m ha ihe banyere oziọma
nke m na-ekwusa n’etiti ndị mba ọzọ. N’ihi na-achọghị m ka
ọrụ niile m rụrụ n’oge gara aga, na ọrụ m na-arụ ugbu a,
bụrụ ihe efu. 3 Ọ bụladị Taịtọs onye mụ na ya so, o nweghị
onye manyere ya ka e bie ya ugwu n’agbanyeghị na ọ bụ
onye Griik. 4 Ndị ahụ na-abụghị ndị kwere ekwe n’ezie e
zobatara na nzukọ inyochapụta otu anyị si nwere onwe anyị
n’ime Kraịst Jisọs, ka ha nwee ike mee anyị ndị ohu. 5 Ma
o nweghị oge anyị ji gee ntị n’ihe ha kwuru, n’ihi na anyị
chọrọ ichedo eziokwu ahụ dị n’oziọma ka a ghara ịgwa ya ihe
ọbụla n’etiti unu. 6 Banyere ndị a na-ewe ka ndị dị ndu dị
mkpa, ihe ọbụla ọnọdụ ha bụ ewetaghị mgbanwe ọbụla n’ebe
m nọ, n’ihi na Chineke adịghị ele mmadụ anya n’ihu. Ndị
ahụ atụkwasịghị ihe ọbụla n’oziọma m na-ezisa. 7 Ma n’aka
nke ọzọ, mgbe ha hụrụ na e nyere m ọrụ izisa oziọma n’etiti
ndị e bighị ugwu, dịka e nyere Pita izisa oziọma n’etiti ndị e
biri ugwu. 8 N’ihi na Chineke onye si n’aka Pita na-arụ ọrụ
onyeozi oziọma n’etiti ndị e biri ugwu, sikwa n’ime m na-arụ
ọrụ onyeozi izisara ndị mba ọzọ oziọma. 9 Mgbe Jemis, Sefas
na Jọn ndị a maara dị ka ide ji ụlọ n’etiti ndị ndu ahụ niile
nara m na Banabas aka nnwekọ, nabatakwa amara e nyere
m. Ha gbara anyị ume, sị anyị gaa n’ihu n’ọrụ anyị, ikwusa
oziọma n’etiti ndị mba ọzọ, ka ha onwe ha kwa gaa n’ihu
ịrụ ọrụ nke ha n’etiti ndị e biri ugwu. 10 Ọ bụ naanị otu ihe
ka ha rịọrọ anyị, nke bụ ka anyị cheta ndị ogbenye. Nke a
bụkwa ihe m na-achọsi ike ime. 11 Ma mgbe Sefas bịaruru
Antiọk, eguzogidere m ya n’ihu ya, n’ihi na ihe o mere mara
ya ikpe. 12 Tupu ndị Jemis zitere abịaruo ebe ahụ, ya na ndị
mba ọzọ na-erikọ nri, ma mgbe ha rutere, ọ wepụrụ aka na
nri laghachi azụ n’ihi na egwu ndị e biri ugwu na-atụ ya. 13
Ndị Juu ụfọdụ sonyekwara ya inwe ihu abụọ a, nke mere na e
si otu a duhiekwa Banabas n’onwe ya. 14 Ma mgbe m hụrụ na
ha adịghị eme ihe dị ka eziokwu nke oziọma ahụ si dị, agwara
m Sefas okwu n’ihu ha niile, sị, “Ọ bụrụ na gị nwa onye Juu
na-ebi ndụ dịka onye mba ọzọ, na-abụghị dịka onye Juu, olee
otu ị ga-esi manye ndị mba ọzọ ka ha na-ebi ndụ dịka ndị
Juu?” 15 Anyị onwe anyị bụ ndị Juu site n’ọmụmụ a mụrụ
anyị, anyị abụkwaghị ndị mba ọzọ ndị mmehie, 16 ma anyị
maara na a dịghị agụ mmadụ ọbụla dị ka onye ezi omume
site n’ọrụ nke iwu kama ọ bụ naanị site n’okwukwe na Jisọs
Kraịst. Ọ bụ nke a mere anyị ji kwere na Jisọs Kraịst ka a
gụọ anyị na ndị ezi omume, site n’okwukwe anyị kwere na
Kraịst, ọ bụghị n’ihi na anyị rụrụ ọrụ nke iwu. N’ihi na o
nweghị onye ọbụla a ga-agụnye ka onye ezi omume n’ihi na
ọ rụrụ ọrụ nke iwu. 17 Ma ọ bụrụ, na mgbe anyị na-achọ
ka a gụọ anyị dị ka ndị ezi omume n’ime Kraịst, anyị onwe
anyị a bụrụ ndị achọpụtara dịka ndị mmehie. Nke a, ọ pụtara
na Kraịst na-akwado mmehie? Mba! 18 Kama, ọ bụrụ na m
ewugharịa ihe ndị ahụ m buru ụzọ mebie, ana m egosi na
m bụ onye na-emebi iwu. 19 N’ihi na-esitere m n’aka iwu
nwụọ n’ebe iwu dị, ka m nwee ike dị ndụ n’ebe Chineke nọ.
Akpọgidela mụ na Kraịst n’obe. 20 Ọ bụkwaghị mụ onwe m
na-adị ndụ ugbu a, kama ọ bụ Kraịst na-adị ndụ ya n’ime m.
Ndụ ahụ nke m na-adị ugbu a n’anụ ahụ m bụ nke m na-adị
n’ihi okwukwe m nwere n’ime Ọkpara Chineke, onye hụrụ m
n’anya, ma werekwa onwe ya nye n’ihi m. 21 Anaghị m akpọ
amara Chineke ihe na-enweghị isi. N’ihi na a sị na a pụrụ ịgụ
mmadụ dị ka onye ezi omume site n’idebe iwu, mgbe ahụ
ọnwụ Kraịst nwụrụ abaghị uru.

3 Ndị nzuzu a kpọrọ onwe ha ndị Galeshịa! Onye napụrụ unu
akọnuche unu? N’ihu unu ka a nọ kọwaa n’ụzọ doro anya

mkpọgide n'obe a kpọgidere Jisọs Kraịst. **2** Ọ bụ naanị otu
ihe ka m chọrọ ịmata n'aka unu. Unu natara Mmụọ Nsọ site
n'ịrụ ọrụ iwu chọrọ, ka ọ bụ site na nkuzi nke okwukwe? **3** Ọ
ga-abụ na unu aghọọla ndị na-enweghị uche? Unu malitere
site n'ike Mmụọ Nsọ, ma ugbu a unu na-akwụsịzi n'ike nke
anụ ahụ? **4** Unu tara ọtụtụ ahụhụ dị otu a n'efu, ọ bụrụ
n'ezie na ọ bụ n'efu? **5** Mmụọ nsọ ahụ Chineke nyere unu
na ọrụ ebube ọ rụrụ n'etiti unu, o mere ha n'ihi iwu unu
debere, ka ọ bụ n'ihi na unu nụrụ ma kwerekwa oziọma? **6**
N'otu ụzọ ahụ, Ebraham kweere na Chineke, a gụrụ nke a
nye ya dị ka ezi omume. **7** Matanụ nke a, na ọ bụ ndị nwere
okwukwe bụ ụmụ Ebraham. **8** Dị ka ọ dị n'Akwụkwọ nsọ,
n'oge ahụ dị n'ihu, nke bụ ugbu a, Chineke ga-agụ ndị mba
ọzọ dị ka ndị ezi omume, site n'okwukwe ha nwere n'ime
ya. N'ihi nke a, o buru ụzọ zie Ebraham oziọma ahụ n'oge
gara aga sị, "A ga-agọzikwa agbụrụ niile nọ n'ụwa site na
gị." **9** Ya mere, ndị dabeere n'okwukwe bụkwa ndị na-eso
Ebraham, nwoke okwukwe ahụ eketa ngọzị. **10** Ma ndị niile
na-ele anya na a ga-azọpụta ha n'ihi na ha debere iwu niile,
ka ọbụbụ ọnụ na-adakwasị. N'ihi na e deela ya n'akwụkwọ
nsọ sị, "Onye a bụrụ ọnụ ka ọ bụ, bụ onye ọbụla na-edebeghị
ọ bụladị otu n'ime iwu niile e dere n'akwụkwọ iwu." **11** Ugbu
a, ọ bụ ihe pụtara ìhè na ọ dịghị onye ọbụla a na-agụ n'onye
ezi omume n'ihu Chineke, n'ihi na o debere iwu. N'ihi na,
"Onye ezi omume ga-esite n'okwukwe dị ndụ." **12** Ma iwu
ahụ adabereghị n'okwukwe, kama, iwu kwuru sị, "Mmadụ
ahụ na-eme ihe iwu kwuru bụ onye ga-enwe ndụ site na ha."
13 Ma Kraịst agbapụtala anyị site n'ọbụbụ ọnụ ahụ nke idebe
iwu gaara ewetara anyị. Ọ ghọrọ ọbụbụ ọnụ n'ihi anyị. N'ihi
na e deela ya n'akwụkwọ nsọ, "Onye a bụrụ ọnụ ka onye ahụ
bụ nke a kwụbara n'elu osisi." **14** Ọ dị otu a ka ngọzị ahụ
e nyere Ebraham bụrụkwa nke ndị mba ọzọ site na Kraịst
Jisọs. Ka anyị niile site n'okwukwe nata nkwa ahụ, bụ Mmụọ
Nsọ. **15** Ụmụnna m, ka m were ihe nlere anya site na ndụ a
na-adị kwa ụbọchị kọwaa okwu a: Dị ka mmadụ na-enweghị
ike iwepụ maọbụ ịtụkwasị ihe n'ọgbụgba ndụ e mere ka o
guzosie ike, otu a ka ọ dịkwa n'ọnọdụ a. **16** Ọ bụ Ebraham ka e
kwere nkwa ya na mkpụrụ ya. Akwụkwọ nsọ asịghị, "n'ọtụtụ
mkpụrụ," kama, ọ sịrị, "ma nye mkpụrụ gị," ya bụ otu onye,
onye bụ Kraịst. **17** Ihe m na-akọwa bụ nke a: Iwu ahụ e mere
ka ọ malite ịdị narị afọ anọ na iri atọ site na mgbe e kwere
nkwa ahụ, emeghị ka ọgbụgba ndụ ahụ Chineke mere ka ọ
dịrị hapụ iguzokwa, o mekwaghị ka nkwa ahụ bụrụ ihe e
wezugara ewezuga. **18** Ọ bụrụ na inweta ihe nketa nke ya
na nkwa ahụ so dabeere n'iwu, mgbe ahụ, ihe nketa ahụ
adabereghị na nkwa e kwere. Ma Chineke sitere n'amara nye
Ebraham ihe nketa ahụ site na nkwa o kwere ya. **19** Gịnị mere
e ji nye iwu? E nyere iwu ndị a n'ihi njehie, mee ka iwu ndị a
dịgide tutu ruo mgbe mkpụrụ ahụ bịara, bụ onye e kwere na
nkwa. E sitere n'aka onye ogbugbo mee ka ndị mmụọ ozi
mee ka iwu ahụ dị ire. **20** Onye ogbugbo gosiri ihe karịrị otu
onye, ma Chineke bụ otu. **21** Iwu ahụ ọ na-emegide nkwa nke
Chineke? Mba. N'ezie ọ dịghị. N'ihi na a sị na e nwere iwu
dị nke pụrụ inye mmadụ ndụ, mgbe ahụ, ezi omume gaara
abịara mmadụ site n'iwu. **22** Ma akwụkwọ nsọ mechibidoro
ihe niile n'okpuru mmehie ka e nwee ike nye ndị kwere ekwe
nkwa ahụ e kwere ha site n'okwukwe n'ime Jisọs Kraịst. **23**
Ma tupu okwukwe abịa, e ji iwu na-eche anyị nche. Iwu nọ
ọnọdụ dị ka ụlọ mkpọrọ ebe e tinyere anyị tutu ruo mgbe
a ga-eme ka okwukwe pụta ìhè. **24** Ya mere, iwu bụ onye
nlekọta anyị, ruo mgbe Kraịst bịara, ka a gụọ anyị na ndị
ezi omume site n'okwukwe. **25** Ma ebe ọ bụ na okwukwe
abịala, anyị anọkwaghị n'okpuru onye nlekọta ọzọ. **26** Unu
niile bụ ụmụ Chineke site n'okwukwe n'ime Kraịst Jisọs. **27**
N'ihi na ka unu niile ha, bụ ndị e mere baptizim n'ime Kraịst,
abụrụla ndị yikwasịrị onwe ha Kraịst. **28** E nwekwaghị onye
Juu, maọbụ onye Griik, maọbụ ohu maọbụ onye nwe onwe
ya; nwoke maọbụ nwanyị, n'ihi na unu niile bụ otu n'ime
Kraịst Jisọs. **29** Ọ bụrụ na unu bụ ndị nke Kraịst, mgbe ahụ
unu bụkwa mkpụrụ Ebraham, ndị nketa dị ka nkwa ahụ si dị.

4 Isiokwu m bụ nke a, mgbe nwa bụ onye ga-eketa ihe nna
ya ka dị na nwata, ọnọdụ ya akaghị mma karịa nke ohu, ọ
bụ ezie na akụ ahụ niile bụ nke ya. **2** Ma ha ka nọ n'okpuru
ndị nlekọta na ndị e tinyere ya n'aka ruo oge nna ya kwuru.
3 Otu a ka ọnọdụ anyị dị, mgbe anyị bụ ụmụntakịrị. Anyị nọ
dị ka ohu n'okpuru mmụọ nke ụwa. **4** Ma mgbe oge a kara
aka ruru, Chineke zitere Ọkpara ya, bụ onye amụrụ site na
nwanyị, onye amụrụ n'okpuru iwu, **5** ka ọ gbapụta ndị nọ
n'okpuru iwu, ime anyị ndị a ga-agụ dị ka ụmụ a họpụtara. **6**
Ebe unu bụ ụmụ, Chineke zitere Mmụọ Ọkpara ya, ka ọ bịa
biri n'obi anyị, na-eti mkpu na-asị, "Abba, Nna." **7** Ugbu a, ị
bụkwaghị ohu, kama ị bụ nwa. Ebe ị bụ nwa, e meekwala ka ị
bụrụ onye nketa site na Chineke. **8** N'oge gara aga, mgbe unu
na-amaghị Chineke, unu bụ ohu nye chi niile nke na-abụghị
dịka ha si pụta ụwa. **9** Ma ugbu a, unu matarala Chineke, ka
m ga-asị na Chineke amatala ndị unu bụ, gịnị mere unu ji
chọọ ịtụgharị azụ laghachi n'okpukpe ndị ahụ na-enweghị isi,
nke ike ọbụla na-adịghị n'ime ha? Unu chọrọ ka ha mee unu
ndị ohu ha ọzọkwa? **10** Unu na-edebe ụbọchị ụfọdụ, na ọnwa
ụfọdụ, na oge ụfọdụ, na afọ ụfọdụ. **11** Egwu na-atụ m na ọrụ
niile m rụrụ n'etiti unu abụrụla ihe efu. **12** Ezi ụmụnna m,
arịọọ m unu, meenụ onwe unu dị ka mụ onwe m, n'ihi na mụ
onwe m emela onwe m ka m dị ka unu. O nweghị ihe ọjọọ
ọbụla unu mere m. **13** Unu maara na ọ bụ n'ime adịghị ike
nke anụ ahụ ka m ji kwusaara unu oziọma a. **14** Ọ bụ ezie,
ọnọdụ m n'oge ahụ bụ ọnwụnwa n'ebe unu nọ, unu eledaghị
m anya, maọbụ jụ ige m ntị. Kama unu nabatara m, dị ka
mmụọ ozi Chineke, maọbụ dị ka a ga-asị na m bụ Jisọs Kraịst
n'onwe ya. **15** Ebee ka mmụọ nke obi ụtọ ahụ unu nwere nọ?
N'ihi na m na-agba ama, na-asị na ọ bụrụ ihe a pụrụ ime,
unu gaara aghụpụta anya unu nye m. **16** Ugbu a, aghọọla
m onye iro unu, n'ihi na m na-agwa unu eziokwu? **17** Ha
na-ezipụta mmasị n'ebe unu nọ, ma ọ bụghị maka ọdịmma
unu. Ha chọrọ ikewapụ unu n'ebe m nọ, ka unu nwee mmasị
n'ebe ha nọ. **18** Maka ebumnuche dị mma, ọ dị mma inwe
mmasị mgbe niile. Ọ bụghị naanị mgbe mụ na unu nọ. **19**
Ụmụntakịrị m, ndị m kwe maka ha nọdụ n'ọnọdụ ihe mgbu
nke ọmụmụ nwa ọzọ, na-eche ụbọchị ahụ a ga-eme ka ụdịdị
Kraịst dị n'ime unu. **20** Ọ gaara adị m mma ma a sị na m nọ
n'etiti unu ugbu a, nwee ike ịmata otu m ga-esi gbanwee olu
okwu m, n'ihi na-amaghị m ihe m kwesiri ime n'ihi ọnọdụ
unu. **21** Gwanụ m, unu ndị na-eche na ọ dị mkpa idebe iwu,
unu agaghị aṅaa ntị na ihe iwu ahụ kwuru? **22** N'ihi na e
dere ya n'akwụkwọ nsọ na Ebraham nwere ụmụ nwoke abụọ.
Otu n'ime ha bụ nwa nke ohu ya nwanyị mụrụ, nke ọzọ bụ
nke nwunye ya na-abụghị ohu mụtara. **23** Nwa ahụ nke ohu
nwanyị ahụ mụrụ bụ onye amụrụ site na anụ ahụ. Ma nwa

ahụ nwunye ya na-abụghị ohu mụtara bụ onye a mụrụ site
na nkwa. **24** Anyị ga-ewere ihe ndị a dị ka ihe ịmaatụ, n'ihi
na ụmụ nwanyị abụọ ndị a nọchiri anya ọgbụgba ndụ abụọ.
Otu ọgbụgba ndụ sitere n'Ugwu Saịnaị ma mụọkwa ụmụ
ndị bụ ohu: nke a bụ Hega. **25** Hega bụ Ugwu Saịnaị nke dị
n'Arebịa. Ọ dabara n'ọnọdụ Jerusalem nke ugbu a, n'ihi na
ya na ụmụ ya nọ n'ohu. **26** Ma nwanyị nke ọzọ nọ ọnọdụ
Jerusalem nke dị n'elu, nke nwe onwe ya. Ọ bụkwa ya bụ nne
anyị. **27** N'ihi na e dere ya, "Ṅụrịa ọṅụ, gị nwanyị aga, onye
na-amụtaghị nwa. Tie mkpu ọṅụ, tisiekwa mkpu akwa ike gị
onye ime nwa na-emetụbeghị, n'ihi na ụmụ nwanyị ahụ a
hapụrụ naanị ya ga-adị ọtụtụ karịa ụmụ nke nwanyị nwere
dị." **28** Ugbu a, ụmụnna m, unu bụ ụmụ ahụ nke e kwere
na nkwa, dị ka Aịzik. **29** N'oge ahụ, nwa ahụ a mụrụ n'ụzọ
anụ ahụ kpagburu nwa ahụ a mụrụ site n'ike nke Mmụọ
Nsọ. Otu a ka ọ dịkwa n'oge a. **30** Ma gịnị ka akwụkwọ nsọ
kwuru? "Chụpụ ohu nwanyị a na nwa ya, n'ihi na nwa nwoke
ohu nwanyị a apụghị isoro nwa nke nwanyị na-abụghị ohu
kerikọta oke." **31** Ya mere, ụmụnna m, anyị abụghị ụmụ nke
nwanyị ohu, kama anyị bụ ụmụ nke nwanyị nwere onwe ya.

5 Kraịst emeela ka anyị pụọ n'ohu, n'ihi anyị inwere onwe
anyị. Ya mere, gbalịanụ ịhụ na unu e nyeghị onwe unu
n'ọnọdụ ohu ọzọ. **2** Geenụ m ntị, mụ onwe m bụ Pọl na-agwa
unu nke a. Ọ bụrụ na unu anabata obibi ugwu, Kraịst agaghị
abara unu uru ọbụla. **3** Ka m kwuokwa ya ọzọ, onye ọbụla
kweere ka e bie ya ugwu ji ụgwọ idebezu iwu niile ahụ. **4** E
kewapụla unu n'ebe Kraịst nọ, unu ndị a ga-agụnye na ndị ezi
omume site n'iwu. Unu adapụla n'amara ya. **5** N'ihi na anyị
onwe anyị nwere olileanya na site n'ike nke Mmụọ Nsọ, a ga-
agụ anyị na ndị ezi omume site n'okwukwe anyị. **6** N'ihi n'ime
Kraịst Jisọs, obibi ugwu maọbụ ebighị ugwu abaghị uru. Ihe
dị mkpa bụ okwukwe nke na-egosi onwe ya site n'ịhụnanya.
7 Unu na-agbabu ọsọ nke ọma, onye gbochiri unu ikwenyere
eziokwu ahụ? **8** Ụdị nkwagide ahụ esiteghị n'ebe Onye ahụ
kpọrọ unu bịa. **9** Nwantịntị ihe na-eko achịcha na-eme ka
ogbe ụtụ ọka a gwọrọ agwọ koo. **10** Enwere m ntụkwasị obi
n'ime Onyenwe anyị na unu agaghị eche echiche n'ụdị a ọzọ,
ma ikpe ọmụma ga-adịrị onye ọbụla na-eduhie unu ọzọ. **11**
Ụmụnna m, ọ bụrụ n'ezie na m na-ekwusa mkpa obibi ugwu
dị, gịnị mere e ji nọgide na-akpagbu m? Ọ bụrụ na m mee otu
ahụ, ewepụla m ihe ọdachi ahụ dị n'obe. **12** Ọ gaara atọ m ụtọ
ma ọ bụrụ na ndị ahụ na-esogbu unu ga-eme onwe ha ndị
onozi. **13** N'ihi na e meela ka unu nwere onwe unu, ụmụnna
m, ma unu ekwela ka mnwere onwe unu bụrụ ohere nye anụ
ahụ unu, kama werenụ ịhụnanya na-agbara ibe unu odibo. **14**
N'ihi na ọ bụrụ na a chịkọta iwu niile n'otu, ihe iwu niile na-
ekwu bụ nke a, "Na-ahụnụ ndị ọzọ n'anya dịka unu si hụ
onwe unu n'anya." **15** Ọ bụrụ na unu na-akọcha ibe unu, na-
eji ọnụ unu na-ekwutọ ha, kpacharanụ anya ka unu hapụ ịla
onwe unu n'iyi. **16** Ana m agwa unu nke a: na-adịnụ ndụ nke
Mmụọ Nsọ na-achị, unu anọkwala n'ọchịchọ nke anụ ahụ. **17**
N'ihi na ihe anụ ahụ chọrọ dị iche n'ihe Mmụọ Nsọ chọrọ.
Ihe Mmụọ Nsọ chọrọ dịkwa iche n'ihe anụ ahụ chọrọ. Ịgba
mgba dị n'etiti ha na-eme ka ị hapụ inwe ike mee ihe ị chọrọ
ime. **18** Ma ọ bụrụ na Mmụọ Nsọ na-edu unu, unu anọkwaghị
n'okpuru iwu. **19** Ugbu a, ọrụ nke anụ ahụ pụtara ihe: ịkwa
iko, adịghị ọcha na agụụ ịkwa iko. **20** Ikpere arụsị, iri amụsụ,
ibu iro n'obi, na ịlụ ọgụ, ekworo na iwe, ịkpa iche iche, nkewa,
ịhọ otu. **21** Ịkpọ asị, igbu ọchụ, ịṅụbiga mmanya oke, oke
oriri na ihe ndị ọzọ yiri ha. Ana m adọ unu aka na ntị dịka m
gwara unu n'oge gara aga, ndị na-eme ihe dị otu a agaghị
abanye n'alaeze Chineke. **22** Ma mkpụrụ nke Mmụọ Nsọ bụ,
ndụ ịhụnanya, na ọṅụ, na udo, na ogologo ntachiobi, na
obiọma, na ịdị mma, na ikwesi ntụkwasị obi, **23** ịdị nwayọọ,
na ijide onwe. Ọ dịkwaghị iwu na-emegide ihe ndị a. **24** Ma
ndị niile bụ ndị Kraịst Jisọs akpọgidela anụ ahụ ha, ya na
ọchịchọ ha n'elu obe. **25** Ọ bụrụ na anyị na-ebi ndụ mmụọ, ka
nzọ ụkwụ anyị bụrụ nke mmụọ na-eduzi. **26** Ka anyị ghara
ịbụ ndị mpako si otu a na-akpali iwe na ekworo n'etiti anyị.

6 Ụmụnna m, ọ bụrụ na-anwude onye ọbụla dabara na
mmehie, unu onwe unu bụ ndị Mmụọ na-achị kwesiri
iji mmụọ nke ịdị nwayọọ na obi dị umeala nyere onye ahụ
aka, ime ka ọ gazie n'ezi ụzọ. Ma lezienụ onwe unu anya,
onye ọbụla n'ime unu, n'ihi na a pụrụ ịnwakwa unu. **2** Na-
eburịtanụ nsogbu dịrị ibe unu, ma site n'otu a ka unu nwee
ike debezuo iwu Kraịst. **3** Ọ bụrụ na onye ọbụla na-eche na
o nwere ihe ya bụ mgbe o nweghị ihe ọ bụ, onye ahụ na-
eduhie onwe ya ụzọ. **4** Ka onye ọbụla nyocha ọrụ ya, ma ọ
bụrụ na ọrụ ya dị mma, mgbe ahụ ka ọ ga-enwe ihe ịnya isi
n'ime onwe ya na-abụghị n'ebe ọrụ onye ọzọ dị. **5** N'ihi na
onye ọbụla ga-ebu ibu nke dịịrị ya. **6** Ka onye a na-akụziri
okwu ahụ jisie ike ka ya na onye nkuzi ya na-ekekọ ezi ihe
niile. **7** Unu ekwela ka e duhie unu, n'ihi na mmadụ ọbụla
apụghị ịkwa Chineke emo. Mkpụrụ ọbụla mmadụ kụrụ ka ọ
na-aghọrọ. **8** Ọ bụrụ na mmadụ akụọ mkpụrụ nke anụ ahụ, ọ
ga-esikwa n'anụ ahụ ghọta mmebi, ma ọ bụrụ na mmadụ
akụọ mkpụrụ nke Mmụọ, ọ ga-esitekwa na Mmụọ ghọta ndụ
ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **9** Ya mere, ka ike ghara ịgwụ anyị
ime ihe ọma. N'ihi na mgbe e mesiri, mgbe oge ya ruru, anyị
ga-eweta ngọzị dị ukwuu dị ka ihe ubi, ma ọ bụrụ na anyị
adaghị mba. **10** N'ihi nke a, mgbe anyị nwere oghere ka anyị
na-emere mmadụ niile ihe ọma, ọkachasị n'ebe ndị ezinaụlọ
nke okwukwe anyị nọ. **11** Leenu otu mkpụrụ akwụkwọ m ji
aka m dee n'akwụkwọ ozi a si gbaa okpotokpo. **12** Ọ bụ ndị
na-achọ ka a hụ ha n'anụ ahụ, bụ ndị ga-amanye unu ka e bie
unu ugwu, naanị ihe ha ji eme otu a bụ ka a ghara ịkpagbu ha
n'ihi obe Kraịst. **13** Ọ bụladị ndị kwere ka e bie ha ugwu,
anaghị edebe iwu, kama ha chọrọ ka e bie unu ugwu ka ha
nwee ike jiri ya nyaa isi n'anụ ahụ. **14** Ka m gharakwa ịnya
isi n'ihe ọbụla karịakwa n'obe Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.
Nke e sitere na ya kpọgbuo ụwa n'ebe m nọ, ma kpọgbukwaa
mụ onwe m n'ebe ụwa nọ. **15** Obibi ugwu abụghị ihe, ebighị
ugwu abụghịkwa ihe, kama ị bụ onye e kere ọhụrụ bụ ihe dị
mkpa. **16** Ka udo na ebere dịnyere ndị niile na-ebi ndụ ha
n'usoro a, dakwasịkwa unu Izrel nke Chineke. **17** Site ugbu a
gaa n'ihu, achọghị m ka onye ọbụla nye ndụ m nsogbu, n'ihi
na-ebu m apa nke Jisọs n'ahụ m. **18** Ụmụnna m, ka amara
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịnyere mmụọ unu. Amen.

Ndị Efesọs

1 Akwụkwọ ozi a sitere n’aka mụ onwe m bụ Pọl, onye
Chineke họpụtara ịbụ onyeozi Jisọs Kraịst. Ọ bụ unu ndị
nsọ bi n’Efesọs, unu bụ ndị kwesiri ntụkwasị obi n’ime Kraịst
Jisọs, ka m na-edere ya: 2 Ka amara na udo nke sitere na
Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu. 3 Ka
otuto dịrị Chineke, na Nna Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, bụ onye
gọziri anyị site n’inye anyị ngọzị niile nke ime mmụọ nke si
n’ebe niile nke eluigwe n’ime Kraịst. 4 Dịka o si họpụta anyị
n’ime Kraịst tupu a tọọ ntọala ụwa, ka anyị bụrụ ndị dị nsọ
na ndị na-enweghị ịta ụta n’ihu ya n’ịhụnanya. 5 O kpebiri
ime anyị ụmụ ya site n’ihi Kraịst Jisọs. Ma o mekwara ihe ndị
a niile n’ihi na ọ tọrọ ya ụtọ n’obi, bụrụkwa ihe o zubere ime.
6 Ka e si otu a too ịdị ebube nke amara ya, nke o ji obi ya niile
nye anyị n’ime Onye ahụ ọ hụrụ n’anya. 7 N’ime ya, anyị
nwere mgbapụta site n’ọbara ya, bụ mgbaghara nke njehie
niile anyị; dị ka ịba ụba nke amara ya si dị, 8 nke o mere ka ọ
babigara anyị ụba oke site n’amamihe na nghọta niile. 9 O
meela ka anyị mata ihe omimi nzube ya, dị ka o si tọọ ya ụtọ,
bụ ihe omimi o zubere ime n’ime Kraịst. 10 Nke ọ ga-eme ka
o mezuo mgbe oge ya niile zuru, nke bụ ịchịkọta ihe niile
n’ime ya, bụ ihe ndị dị n’eluigwe na n’ụwa n’okpuru Kraịst.
11 N’ime Kraịst ka e mere anyị ndị nketa, ndị e bururị ụzọ
họpụta na mbụ, dị ka atụmatụ onye ahụ na-arụpụta ihe niile
n’izuoke nke nzube na ebumnuche ya. 12 Nke mere na anyị,
ndị buuru ụzọ nwee olileanya na Kraịst, ga-ebi ndụ n’otuto
nke ebube ya. 13 Unu bụkwa ndị a gụnyere n’ime Kraịst
mgbe unu nụrụ ozi nke eziokwu ahụ bụ oziọma nke nzọpụta.
Mgbe unu kwenyere, a kara unu akara n’ime ya bụ akara nke
nkwa ahụ bụ Mmụọ Nsọ. 14 Nke a bụ ihe nketa anyị tutu ruo
mgbe a rụzuru ọrụ mgbapụta nke ndị ahụ niile bụ ihe nweta
Chineke. Ka e si otu a too ebube ya. 15 N’ihi nke a, ebe m
nụrụ akụkọ banyere okwukwe unu n’ime Onyenwe anyị Jisọs,
nụkwa maka ịhụnanya unu nwere n’ebe ndị nsọ niile nọ, 16
esepụghị m aka ikele ekele n’ihi unu, mgbe niile m na-echeta
unu n’ekpere m niile. 17 Ana m arịọ Chineke nke Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst bụ Nna Onyenwe ebube niile, ka o nye unu
Mmụọ amamihe na ezi nghọta ka unu nwee ike matazie nke
ọma onye ọ bụ, 18 ka o meghee anya nke ime mmụọ unu ka
unu matakwa ụdị olileanya unu nwere n’ihi ọkpụkpọ ọ kpọrọ
unu, na akụ, na ihe nketa dị ebube o nwere n’ime ndị nsọ. 19
Na ịdị ukwuu nke ike ya nke na-enweghị atụ dịrị anyị, bụ ndị
kwere ekwe, dịka ịrụsị ọrụ ike nke ike ya si dị. 20 Nke ọ rụrụ
n’ime Kraịst mgbe o si n’ọnwụ kpọlite ya mee ya ka ọ nọdụ
n’aka nri ya n’ebe niile nke eluigwe. 21 Ọnọdụ ya dị elu karịa
ọchịchị niile, na ikike ọchịchị niile, na ike niile na ịchị isi
niile, na aha ọkwa ọchịchị nke e nwere ike inye mmadụ, ọ
bụghị naanị n’ọgbọ a, kama ma n’ọgbọ ọzọ na-abịa. **(aiōn g165)**
22 O mere ka ihe niile dị n’okpuru ya, meekwa ya ka ọ bụrụ
onyeisi ihe niile nye nzukọ ya bụ chọọchị. 23 Nke bụ ahụ ya,
ozuzu oke nke onye ahụ na-emejupụta ihe niile n’ụzọ niile.

2 Ma unu onwe unu, unu nwụrụ anwụ site na njehie ụzọ
na mmehie unu. 2 Nke unu biri ndụ n’ime ha mgbe unu
na-agbaso ụzọ niile nke ụwa a, na ụzọ onye ọchịchị nke
alaeze ikuku, bụ mmụọ ahụ na-arụ ọrụ ugbu a na ndụ ndị
ahụ na-enupu isi. **(aiōn g165)** 3 Anyị niile bikwara ndụ anyị
n’etiti ha, n’oge gara aga, na-emejupụta agụụ nke anụ ahụ
mmehie, ma na-agbaso ọchịchọ ya na ebumnuche ya. N’ihi
na site n’ọdịdị anyị, anyị na ndị ọzọ nọ n’ọmụma ikpe ya. 4
Chineke onye jupụtara n’obi ebere, maka oke ịhụnanya o
nwere n’ebe anyị nọ, 5 mere ka anyị soro Kraịst dịrị ndụ ọzọ;
ọ bụladị mgbe anyị bụ ndị nwụrụ anwụ n’ime ajọ omume.
Ọ bụ site n’amara ya ka e ji zọpụta unu. 6 Ọ kpọlitere anyị
na ya, mee ka anyị nọdụ ọdụ n’ebe niile nke eluigwe n’ime
Kraịst Jisọs. 7 O mere nke a igosi ọgbọ nke na-abịa, ịdị ukwuu
nke akụ amara ya, nke o sitere n’obiọma ya gosi anyị n’ime
Kraịst Jisọs. **(aiōn g165)** 8 N’ihi na ọ bụ site n’amara ka e ji
zọpụta unu site n’okwukwe. Nke a abụghị ihe unu rụpụtara
n’onwe unu, ọ bụ onyinye nke Chineke. 9 O siteghị n’ọrụ,
ka onye ọbụla ghara ịnya isi. 10 N’ihi na anyị bụ akaọrụ ya,
nke o kere n’ime Kraịst Jisọs n’ihi ịrụ ezi ọrụ. Ọ bụ otu a ka
Chineke siri kwadoo na anyị kwesiri ibi ndụ ụbọchị niile. 11
Ya mere, chetanụ na n’oge gara aga, unu bụ ndị mba ọzọ
site n’ọmụmụ nke a mụrụ unu. Chetakwanụ na “ndị e biri
ugwu” na-akpọkwa unu “ndị a na-ebighị ugwu” (n’ihi obibi
ugwu n’anụ ahụ nke eji aka bie). 12 N’oge ahụ, ọ dịghị ihe
jikọtara unu na Kraịst. E kewapụtara unu site na mmekọrịta
nke Izrel, bụrụkwa ndị ọbịa n’ọgbụgba ndụ ahụ, na-enweghị
olileanya na-enweghịkwa Chineke n’ime ụwa. 13 Ma ugbu a
n’ime Kraịst Jisọs, unu bụ ndị nọ n’ebe dị anya n’oge gara
aga, ka e mere ka unu bịaruo nso site n’ọbara Kraịst nke a
wụsiri. 14 N’ihi na ya onwe ya bụ udo anyị, o mere ka ụzọ
otu abụọ bụrụ otu ihe n’ime ahụ ya, site na ịkwatu mgbidi
kewara ha na mgbe ochie, bụ mgbidi nke ịkpọ asị dị n’etiti
anyị. 15 Ọ bụ n’ime anụ ahụ ya ka ọ mere ka iwu ahụ na
ụkpụrụ ya niile ghara ịdị ire. Ebumnobi ya bụ i kee n’ime
onwe ya otu onye ọhụrụ site na mmadụ abụọ ahụ, si otu a
mee ka udo dịrị. 16 N’ụzọ dị otu a ka ọ ga-esi kpeziere anyị
na Chineke site n’obe ya, wetakwa n’isi ngwụcha, iro dị n’etiti
ha abụọ. 17 Ya mere, ọ bịara kwusaa udo nye unu ndị nọ ebe
dị anya na unu ndị nọ nso, 18 N’ihi na anyị abụọ sitere n’aka
ya nweta nnabata anyị ịbịa n’ihu Nna site n’otu Mmụọ ahụ.
19 Matakwanụ ugbu a na unu abụkwaghị ndị mba ọzọ na ndị
ọbịa. Unu esorola ndị nsọ bụrụ diala na ndị so n’ezinaụlọ
Chineke, 20 nke a rụkwasara n’elu ntọala nke ndị ozi na ndị
amụma, nke Kraịst Jisọs n’onwe ya bụ nkume isi ntọala ya. 21
Ọ bụkwa n’ime ya ka a na-ejikọta ụlọ ahụ niile nke ọma, na-
aba ụba, too bụrụ ụlọnsọ, n’ime Onyenwe anyị. 22 Onye a na-
ewukọkwa unu onwe unu n’otu n’ime ya, ka unu niile bụrụ
ebe obibi Chineke n’ime Mmụọ.

3 Ọ bụ n’ihi nke a ka mụ onwe m bụ Pọl bụ onye mkpọrọ
nke Jisọs Kraịst maka unu ndị mba ọzọ. 2 N’ihi n’ezie, unu
anụla banyere nlekọta nke amara Chineke ahụ nke e nyere
m maka ọdịmma unu. 3 Otu e si kpughee nzube nzuzo ya
niile nye m, dị ka m gwara unu ihe banyere ya n’okwu dị
nta n’akwụkwọ ozi ahụ m detara unu. 4 Ọ bụrụkwa na unu
agụọ akwụkwọ ahụ m deere, unu ga-aghọta ihe m maara
banyere ihe omimi Kraịst. 5 Nke a e meghị ka ụmụ mmadụ
mara n’ọgbọ gara aga dị ka Mmụọ Nsọ siri kpugheere ya ndị
ozi na ndị amụma ya dị nsọ ugbu a. 6 Otu a ka ndị mba ọzọ si
soro bụrụ ndị nketa, ndị ga-abụ otu anụ ahụ na ndị ga-eketa
nkwa ahụ n’ime Jisọs Kraịst site n’oziọma. 7 E mere m ka m
bụrụ onyeozi nke oziọma a, dịka onyinye amara nke Chineke
si dị, bụ nke e nyere m site n’ịrụ ọrụ nke ike ya. 8 Ọ bụ ezie
na mụ bụ onye dịkarịsịrị nta n’etiti ndị nsọ niile, e nyere m

amara nke a, ikwusara ndị mba ọzọ oziọma banyere akụ nke enweghị atụ nke juru n'ime Kraịst, **9** meekwa ka mmadụ niile hụ ihe bụ atụmatụ nke ihe omimi e zoro n'ime Chineke onye kere ihe niile, ọtụtụ afọ. **(aiōn g165)** **10** Ka ọ ga-abụ site na chọọchị, a ga-eme ka amamihe Chineke n'ụdị dị iche iche bụrụ ihe ọchịchị na ikike niile dị n'eluigwe ga-amata. **11** Nke a bụ n'usoro nke atụmatụ ya dị ebighị ebi, nke e mezuru n'ime Jisọs Kraịst Onyenwe anyị, **(aiōn g165)** **12** bụ onye anyị nwere ntụkwasị obi na obi siri ike ịbịakwute site n'okwukwe anyị nwere na ya. **13** N'ihi nke a, arịọ m ka unu ghara ịda mba maka mkpagbu m n'ihi unu, ha bụ otuto nye unu. **14** Ọ bụ n'ihi nke a ka m na-egbu ikpere m n'ala n'ihu Nna anyị, **15** onye ezinaụlọ niile dị n'ụwa a na nke dị n'eluigwe na-esite n'aka ya enwe aha. **16** Ekpere m bụ ka o site n'ịba ụba nke otuto ya, nye unu ike na-esite na Mmụọ ya, mee ka unu dị ike n'ime mmụọ unu; **17** ka Kraịst nwee ike biri n'obi unu site n'okwukwe, ka unu ndị gbanyere mgbọrọgwụ guzosiekwa ike n'ịhụnanya. **18** Ana m arịọkwa, ka unu na ndị nsọ niile nwee ike ịghọta ihe bụ obosara, ogologo, ịdị elu na ịdị omimi, **19** na ịmatakwa ịhụnanya nke Kraịst nke karịrị amamihe, ka unu jupụtakwa n'izuoke niile nke Chineke. **20** Ugbu a, nye onye ahụ pụrụ imebiga ihe n'oke karịa ihe niile nke anyị rịọrọ, maọbụ karịa ka anyị pụrụ ichepụta n'uche anyị, site n'ike ya nke na-arụ ọrụ n'ime anyị, **21** ọ bụ ya ka otuto dịrị n'ime chọọchị na n'ime Kraịst Jisọs ruo ọgbọ niile nke mgbe niile, ebighị ebi ruo ebighị ebi. Amen. **(aiōn g165)**

4 Ya mere, mụ onwe m bụ onye mkpọrọ nke Onyenwe anyị, na-arịọ unu ka unu bie ndụ kwesiri ọkpụkpọ nke a kpọrọ unu. **2** Werekwanụ obi dị umeala niile na ịdị nwayọọ, na ndidi na-anagide ibe unu n'ịhụnanya. **3** Nọọnụ n'udo n'etiti onwe unu gbalịakwanụ ime ka ịdị n'otu unu digide n'ime Mmụọ Nsọ. **4** E nwere otu ahụ na otu Mmụọ, dị ka e siri kpọọ unu n'otu olileanya nke dịịrị ọkpụkpọ a kpọrọ unu. **5** Otu Onyenwe anyị dị, otu okwukwe na otu baptizim. **6** Ọ bụkwa naanị otu Chineke dị onye bụ Nna ihe niile na onye na-achị ihe niile, na onye na-arụ ọrụ ya n'ime ihe niile, na-ebikwa n'ime ihe niile. **7** Ma e nyere onye ọbụla amara dịka oke onyinye nke Kraịst siri dị. **8** N'ihi nke a, e kwuru, "Mgbe ọ rigoro gaa n'elu, o duuru igwe ndị a dọtara n'agha, nyekwa ụmụ mmadụ onyinye dị iche iche." **9** (E kwuru, "Ọ rigoro," gịnị ka ọ pụtara ma ọ bụghị na o buru ụzọ rịdaa n'ime ala mmụọ? **10** Onye ahụ si n'elu rịdata bụkwa otu onye ahụ rigoro n'eluigwe, ka o nwee ike mejuo ihe niile.) **11** O nyekwara ụfọdụ onyinye ị bụ ndị ozi, ụfọdụ ndị amụma, ụfọdụ ndị nkwusa oziọma, ụfọdụ ndị ụkọchukwu na ndị nkuzi. **12** Nke a bụ maka ikwadobe ndị nsọ maka ọrụ nke ije ozi, iji wulite ahụ nke Kraịst; **13** tutu anyị niile abịa na nkwekọta banyere okwukwe anyị, na ọmụma ihe banyere ọkpara Chineke, bụrụ onye tozuru oke, ruo ọtụtụ nke ogogo na ozuzu oke nke Kraịst. **14** Mgbe ahụ anyị agaghị abụkwa ụmụntakịrị, ndị ikuku ozizi ọhụrụ dị iche iche na-ebughari ihu na azụ dị ka ebili mmiri, na ịgha ụgha nke mmadụ, bụ ozizi na-esite n'ime aghụghọ nke ha ji echepụta nduhie. **15** Kama n'ikwu eziokwu site na mmụọ ịhụnanya, anyị ga-eto bụrụ ndị tozuru oke n'akụkụ niile n'ime ya, bụ onye ahụ bụ isi, nke bụ Kraịst. **16** Onye anụ ahụ niile, jikọtara ọnụ ma bụrụ otu, site na nkwonkwo niile nke na-enyezu ya nkwado, dịka akụkụ niile ọbụla na-arụ ọrụ ya nke ọma, na-esite n'ụzọ ahụ enyere akụkụ ndị ọzọ aka, ime ka ha too, nakwa iwuli ha elu site n'ịhụnanya. **17** Ya mere, ana m ekwu nke a, ma na-eguzokwa na ya n'ime Onyenwe, ka unu hapụ ibi ndụ dị ka ndị mba ọzọ si ebi, na echiche ha na-abaghị uru. **18** Ndị ọchịchịrị gbachiri nghọta ha. Ndị dị otu a enweghị oke na ndụ ahụ Chineke na-enye, n'ihi na obi ha mechiri emechi, ha adịghị aghọtakwa. **19** Ha abụrụla ndị obi ha kpọrọ nkụ, ndị were onwe ha nyefee ime ihe niile masịrị ọchịchọ ha, ka ha si otu a na-ebi ndụ adịghị ọcha niile, ha bụ ndị jupụtara n'anya ukwu. **20** Ma nke a abụghị otu unu siri mụta Kraịst, **21** ma ọ bụrụ na unu anụla ihe banyere ya, ọ bụrụkwa na unu amụtala ihe site n'aka ya banyere eziokwu ahụ dị n'ime Jisọs. **22** Yipụnụ mmadụ ochie unu, nke mere ka unu na-ebi ndụ ọjọọ na mbụ, bụ mmadụ ochie ahụ nke jupụtara n'agụụ ime ihe ọjọọ niile, **23** ka eme ka mmụọ nke uche unu dị ọhụrụ. **24** Ma yikwasịnụ onwe unu mmadụ ọhụrụ, nke e kere n'ụdịdị Chineke n'ezi omume n'ezie nakwa n'ịdị nsọ. **25** Ya mere, wezuganụ ịgha ụgha, ka anyị niile kwuo eziokwu nye ndị agbataobi anyị, n'ihi na anyị niile bụ ndị e jikọtara n'otu anụ ahụ. **26** Mgbe ị na-ewe iwe emehiekwala. Ekwela ka anyanwụ daa mgbe ị ka nọ na-ewe iwe. **27** Enyela ekwensu ohere. **28** Ka onye na-ezu ohi kwụsị izu ohi. Kama ya jiri aka ya abụọ rụọ ezi ọrụ, ka o nwee ike inyere ndị ọzọ nọ na mkpa aka. **29** Ka okwu rere ure ọbụla hapụ isite n'ọnụ unu pụta. Kama kwuonụ naanị ezi ihe nke ga-aba uru iwuli ndị ọzọ elu dịka mkpa ha si dị na iwetara ndị nụrụ ya ngọzị. **30** Unu akpasukwala Mmụọ Nsọ nke Chineke iwe, onye a kara unu akara n'ime ya maka ụbọchị nke mgbapụta. **31** Wepụnụ obi ilu niile, na obi ọjọọ na iwe, ya na nkwulu na ibu iro niile n'etiti unu. **32** N'ọnọdụ ihe ndị a niile, nweenụ obi ebere n'ebe ibe unu nọ. Gbagharanụ ibe unu dịka Chineke sitere n'amara ya gbaghara unu n'ihi na unu bụ nke Kraịst.

5 Ya mere bụrụnụ ndị na-eṅomi Chineke, dị ka ụmụ a hụrụ n'anya. **2** Na-agakwanụ n'ime ịhụnanya, dịka Kraịst siri hụ anyị n'anya ma were ndụ ya nye Chineke maka anyị dịka aja na onyinye nke isi ụtọ. **3** Ma n'etiti unu, ka a ghara ịkpọta mmehie ịkwa iko, maọbụ nke adịghị ọcha, maọbụ nke inwe anya ukwu aha, n'ihi na ihe ndị a ekwesighị n'etiti ndị nsọ. **4** Ọ dịkwaghị mma ka unu na-ekwu okwu rụrụ arụ maọbụ okwu nzuzu maọbụ njakịrị, kama ka e nwee inye ekele. **5** Matanụ nke ọma na onye na-akwa iko, maọbụ onye rụrụ arụ, maọbụ onye anya ukwu, n'ihi na anya ukwu dị ka ikpere arụsị, enweghị ike ịbata n'alaeze Kraịst na Chineke. **6** Unu ekwela ka onye ọbụla jiri okwu efu duhie unu. Ọ bụ n'ihi omume ọjọọ ndị a ka iwe Chineke ji abịakwasị ndị na-anaghị erubere ya isi. **7** Unu na ndị dị otu a enwela mmekọ. **8** N'ihi n'oge gara aga, unu bụ ọchịchịrị, ma ugbu a, unu bụ ìhè n'ime Onyenwe anyị. Na-ebinụ ndụ ka ụmụ nke ìhè **9** (n'ihi na a na-ahụ mkpụrụ nke ìhè n'ihe niile dị mma, na ihe ziri ezi, na eziokwu). **10** Gbalịanụ ịchọpụta ihe na-amasị Onyenwe anyị. **11** Unu etinyela aka n'ọrụ ọchịchịrị nke na-adịghị amị mkpụrụ ọbụla, kama gbaanụ ha n'anwụ. **12** Ọ bụ ihe ihere ikwu okwu banyere ihe ndị a na-eme na nzuzo. **13** Mgbe a gbara ihe ọbụla n'anwụ, ọ na-apụta ìhè nke ọma. N'ihi na ihe ọbụla e mere ka ọ pụta ìhè nke ọma bụ ìhè. **14** Nke a mere na e kwuru, "Bilie gị onye na-arahụ ụra. Site n'ọnwụ bilie. Kraịst ga-emekwa ka ihe ya mụkwasị gị." **15** Kpachapụnụ anya otu unu si ebi ndụ unu. Unu ebila ndụ dị ka ndị nzuzu,

kama bienụ ndụ dị ka ndị maara ihe. **16** Jirinụ ohere niile
unu nwere rụọ ọrụ ọma, n’ihi na ụbọchị ndị a dị njọ. **17** Unu
emela dị ka ndị na-enweghị uche, kama gbalịanụ ịchọpụta ihe
Onyenwe anyị chọrọ ka unu mee, **18** Unu aṅụbigala mmanya
oke n’ihi na ọ na-eduba na ndụ ịla n’iyi. Kama jupụtanụ na
Mmụọ Nsọ, **19** werenụ abụ ọma, na abụ nke ime mmụọ na-
ekwe ukwe n’etiti onwe unu. Werekwanụ obi unu niile na-
abụrụ Onyenwe anyị abụ dị ụtọ. **20** Na-enyenụ Chineke bụ
Nna ekele mgbe niile na n’ihe niile, n’aha Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst. **21** Na-edonụ onwe unu n’okpuru ibe unu site n’egwu
Kraịst. **22** Unu ndị bụ nwunye, doonụ onwe unu n’okpuru di
unu dị ka unu si doo onwe unu n’okpuru Onyenwe anyị. **23**
N’ihi na di bụ isi nwunye ya, dị ka Kraịst siri bụrụ isi nzukọ
ya bụ chọọchị, na Onye nzọpụta ya nke bụ anụ ahụ ya. **24** Ya
mere, dị ka nzukọ si edo onwe ya n’okpuru Kraịst, otu a ka
ndị bụ nwunye kwesiri ido onwe ha n’okpuru di ha n’ihe
niile. **25** Ndị bụ di, hụnụ nwunye unu n’anya dị ka Kraịst siri
hụ nzukọ ya bụ chọọchị n’anya nwụọ n’ihi ya. **26** O mere nke
a ka o nwee ike doo ya nsọ, jirikwa okwu ya na ịsa mmiri
nke baptizim mee ka ọ dị ọcha. **27** Ka o chee nzukọ n’ihu ya
onwe ya dị ka ihe jupụtara n’ebube, nke na-enweghị ntụpọ,
maọbụ ihu mgbarụ ma ọ bụkwanụ ihe ọbụla dị otu a. Kama
nke dị nsọ na-enweghị ịta ụta. **28** N’otu ụzọ ahụ kwa, ndị bụ
di kwesiri ịhụ nwunye ha n’anya dị ka ha si hụ anụ ahụ ha
n’anya. N’ihi na onye ọbụla hụrụ nwunye ya n’anya na-ahụ
onwe ya n’anya. **29** Ọ dịghị onye ọbụla nke kpọrọ anụ ahụ
ya asị. Kama, ọ na-azụ ya na-edozikwa ya, dị ka Kraịst na-
emere chọọchị. **30** N’ihi na anyị niile bụ akụkụ anụ ahụ ya.
31 “N’ihi nke a ka nwoke ga-eji hapụ nne na nna ya e jikọta ya
na nwunye ya. Ha abụọ ga-abụ otu anụ ahụ.” **32** Nke a bụ ihe
omimi dị ukwuu ma eji m ya atụnyere Kraịst na chọọchị ya.
33 Ma otu ọ dị, onye ọbụla n’ime unu aghaghị ịhụ nwunye
ya n’anya dị ka ọ hụrụ onwe ya, nwunye ọbụla aghakwaghị
ịsọpụrụ di ya.

6 Ụmụ, ruberenụ ndị mụrụ unu isi n’ihi na nke a ziri ezi
n’ime Onyenwe anyị. **2** “Sọpụrụ nne gị na nna gị,” n’ihi
na nke a bụ iwu mbụ nke nwere nkwa so ya. **3** “Ka ihe
nwe ike na-agara gị nke ọma, ka ị biekwa ogologo ndụ n’elu
ụwa.” **4** Ndị bụ nna, unu akpasukwala ụmụ unu iwe kama
zụlitenụ ha n’ọzụzụ na n’ozizi nke Onyenwe anyị. **5** Ndị bụ
ohu ruberenụ ndị nwee unu isi. Jirinụ nsọpụrụ na egwu na
obi ọcha jeere ha ozi dị ka a ga-asị na ọ bụ Kraịst ka unu
na-ejere ozi ahụ. **6** Ruberenụ ha isi, ọ bụghị naanị ka unu
nata ihuọma ha mgbe ha nọ na-ele unu anya, kama dị ka
ndị ohu Kraịst, ndị na-eme uche Chineke site n’obi ha. **7**
Jirinụ ọṅụ na ihuọma rụọ ọrụ unu dị ka ọ bụ Onyenwe anyị
ka unu na-arụrụ ya, ọ bụghị mmadụ. **8** N’ihi na unu maara
na Onyenwe anyị ga-akwụghachi onye ọbụla maka ihe ọma
ọbụla ha mere, ma ha bụ ohu maọbụ ndị nweere onwe ha. **9**
Ndị a na-ejere ozi, mesonụ ndị na-ejere unu ozi mmeso n’ụzọ
dị otu a. Abarala ha mba, n’ihi na ị matara na unu nwere
naanị otu Nna ukwu nọ n’eluigwe. Ile mmadụ anya n’ihu
adịghịkwa n’ebe ọ nọ. **10** N’ikpeazụ, dịnụ ike n’ime Onyenwe
anyị na n’ime ike ya dị ukwuu. **11** Yikwasịnụ ngwa agha niile
Chineke ka unu nwee ike iguzosi ike megide nzube ọjọọ niile
nke ekwensu. **12** N’ihi na ndị anyị na-alụso ọgụ abụghị ndị
mmadụ efu nwere anụ ahụ na ọbara, kama ọ bụ megide ndịisi
ha niile, megide ịchị isi niile, megide ike usuu mmụọ ọjọọ
nke ike ụwa ọchịchịrị a, megidekwa mmụọ ajọ ihe niile nọ
n’ebe dị elu nke eluigwe. **(aiōn g165)** **13** Ya mere, yikwasịnụ
ngwa agha niile nke Chineke ka unu nwee ike iguzosi ike
mgbe onye iro ahụ ga-alụso unu ọgụ. Ka unu nweekwa ike
iguzo ọ bụladị mgbe unu chụghachiri ha azụ. **14** Meenụ ka
eziokwu dịrị unu dị ka eriri akwa nke a na-eji ekesi akwa
ike, ezi omume bụrụkwa ihe dị mkpa dị ka ihe agha unu ji
ekpuchi obi unu. **15** Werenụ njikere nke ikwusa oziọma nke
udo yikwasị dị ka akpụkpọ n’ụkwụ unu. **16** Mgbe niile, unu
echefula ijide okwukwe unu dị ka ọta nke unu ga-eji kụchapụ
àkụ niile na-enwu ọkụ nke ajọ onye ahụ ga-agba n’ebe unu
nọ. **17** Nabatanụ nzọpụta dị ka okpu igwe, werekwanụ okwu
Chineke dị ka mma agha nke Mmụọ Nsọ na-enye unu. **18**
Ma kpeenụ ekpere n’ime Mmụọ n’oge niile na ụdị ekpere na
arịrịọ niile. Nọọnụ na njikere mgbe niile ma nọgidekwanụ
na-ekpere ndị nsọ niile ekpere oge niile. **19** Na-echetakwanụ
m n’ekpere, ka e nye m ike nke mkwuwa okwu, m ga-eji na-
ekwupụta ihe omimi nke oziọma na-atụghị egwu ọbụla, **20**
nke m ji maka ya bụrụ onye nnọchite anya nọ na mkpọrọ.
Kperenụ m ekpere ka m kwupụta ya n’atụghị egwu ọbụla
dị ka m kwesiri ikwu. **21** Ugbu a, iji mee ka unu mara otu
m dị na ihe m na-eme, Taịkikọs, nwanna m hụrụ n’anya na
nwaodibo kwesiri ntụkwasị obi n’ime Onyenwe anyị ga-akọrọ
unu ihe niile. **22** Ana m ezitere ya unu n’ihi nke a, ka o mee
ka unu mata ọnọdụ anyị nakwa ka ọ gbaa unu ume. **23** Ka
udo na ịhụnanya, tinyere okwukwe nke sitere na Chineke
Nna na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịịrị unu ụmụnna. **24** Ka
amara dịnyere ndị niile ji ịhụnanya na-adịghị anwụ anwụ hụ
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst n’anya.

Ndị Filipai

1 Pọl na Timoti, ndị bụ ohu Kraịst Jisọs, Na-edegara unu ndị
ụkọchukwu, ndị okenye na ndị nsọ niile nọ n'ụlọ nzukọ
Kraịst Jisọs dị n'obodo Filipai. **2** Ka amara na udo nke sitere
na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu.
3 Ana m ekele Chineke m ekele mgbe ọbụla m chetara unu. **4**
N'ime arịrịọ niile m na-arịọ ya mgbe niile n'ekpere m n'ihi
unu, obi m na-ejupụta n'ọṅụ. **5** N'ihi inyeaka niile unu na-
enye, ime ka izisa oziọma na-aga n'ihu ọ bụladị ruo ugbu
a. **6** Amaara m n'ezie, na onye ahụ malitere ọrụ ọma n'ime
unu, ga-aga n'ihu ịrụzu ya ruo ụbọchị Kraịst Jisọs. **7** Ọ bụ
ihe ziri ezi n'ebe m nọ iche ụdị echiche dị otu a banyere
unu niile, n'ihi na unu dị m n'obi. Ma m nọ n'agbụ maọbụ
na m na-echekwa oziọma, na mgbe m na-eme ka o guzosie
ike, unu niile esorola m keta oke n'amara ahụ. **8** Chineke
bụ onye akaebe m, otu agụụ unu niile si agụsi m ike site
n'ịhụnanya nke Kraịst Jisọs. **9** Nke a bụkwa ekpere m, ka
ịhụnanya unu na-ahụrịta onwe unu na-ababiga ụba oke. Ka
unu nwee ike ito eto, ruo n'inwe mmazu na nghọta ihe niile.
10 Ka unu nwee ike nwapụta ihe nke kachasị mma. Mgbe ahụ,
unu ga-adị ọcha n'enweghị ịta ụta ọbụla maka ụbọchị nke
Kraịst. **11** Ebe e mejupụtara unu na mkpụrụ nke ezi omume
nke sitere na Jisọs Kraịst iji bulie Chineke elu ma nyekwa
ya otuto. **12** Ugbu a ụmụnna m, nke a bụ ihe m chọrọ ime
ka unu ghọta, na nsogbu niile dakwasịrị m emeela ka ọrụ
ikwusa oziọma na-aga n'ihu. **13** N'ihi na ọ pụtala ihe nye ndị
nche nke ụlọeze ahụ na onye ọbụla ọzọ, na ọ bụ naanị n'ihi
na m bụ onye na-eso Kraịst ka e ji tụọ m mkpọrọ. **14** Site na
mkpọrọ a a tụrụ m, e meela ka ọtụtụ ụmụnna anyị bụrụ ndị
nwere ezi ntụkwasị obi n'ime Onyenwe anyị, nwekwa oke
nkwuwa okwu, izisa oziọma ahụ na-atụghị egwu ọbụla. **15** Ọ
bụ eziokwu na ụfọdụ ji ekworo na anya ụfụ na-ekwusa Kraịst,
ma ụfọdụ kwa na-ezisa ya site n'ọchịchọ obi ziri ezi. **16** Ndị
ahụ ji ọchịchọ obi ziri ezi na-eme nke a n'ịhụnanya ebe ha
matara na e tinyere m ebe a n'ihi izisa oziọma. **17** Ndị mbụ
ahụ na-ekwusa Kraịst site n'ọchịchọ obi nke onwe ha, ọ bụghị
site n'ezi obi, ebe ha na-eche na ha ga-akpalị nsogbu nye m
n'ime mkpọrọ. **18** Gịnịkwa ka ogbochiri? Otu ọ dị, maọbụ
n'ụzọ aghụghọ maọbụ n'eziokwu, ihe dị mkpa bụ n'ụzọ ọbụla
a na-ekwusa oziọma Kraịst, n'ihi nke a ka m na-aṅụrị ọṅụ. E,
m ga-aṅụrịkwa ọṅụ mgbe niile. **19** N'ihi na-amaara m na site
n'ekpere unu, ya na ịgbaume nke Mmụọ Jisọs Kraịst ihe ndị
a niile dakwasịrị m ga-emesi ghọọrọ m nzọpụta. **20** N'ihi
na olileanya m na ntụkwasị obi m bụ na ihere agaghị eme
m n'ụzọ ọbụla, kama, aga m enwe ezi agbamume nke ga-
eme ka e bulie Kraịst elu n'ahụ m, ma ugbu a ma mgbe niile,
maọbụ na ndụ, ma ọ bụkwanụ n'ọnwụ. **21** N'ihi na n'ebe m
nọ, ịdị ndụ bụ Kraịst, ịnwụ ọnwụ bụkwa uru. **22** Ma ọ bụrụ
na ịdị ndụ n'anụ ahụ, nke a buuru m ịrụpụta ọrụ bara uru,
enweghị m ike ikwu nke m ga-ahọrọ. **23** Ụzọ ihe abụọ a na-
eche m ihu: Ma ọchịchọ obi m bụ ịlakwuru Kraịst, n'ihi na ọ
bụ nke kachasị mma. **24** Ma ọ pụtara ihe na ọ dị mkpa nye
unu ma ọ bụrụ na m adịrị ndụ n'anụ ahụ. **25** Ebe nke a doro
m anya, amara m na mụ na unu niile ga-aga n'ihu ịnọ maka
ọganihu na ọṅụ nke unu n'ime okwukwe. **26** Ka mgbe m ga-
abịakwute unu ọzọ, unu ga-enwebiga ọṅụ oke n'ime Kraịst
Jisọs n'ihi m. **27** Ma n'ọnọdụ ọbụla, na-ebinụ ndụ kwesiri
oziọma nke Kraịst, ma abịara m leta unu maọbụ na abịaghị
m, ka a mata na unu guzosiri ike n'otu mmụọ, werekwa otu
obi na-agba mgba n'okwukwe nke ikwusa oziọma, **28** na-
atụghị ụjọ ihe ndị na-emegide unu ga-eme. Iguzosi ike unu
ga-agbara ha ezi ama banyere ịla n'iyi nke ga-abịakwasị ha.
Ma n'ebe unu nọ, ọ ga-abụrụ unu nzọpụta pụtara ihe nke
sikwa n'ebe Chineke nọ bịa. **29** N'ihi na ohere ahụ e nyere
unu, abụghị naanị ikwere na Kraịst, kama ọ bụkwa ịhụ ahụhụ
n'ihi ya. **30** Unu nọ na-agabiga ụdị ibu agha ahụ unu hụrụ na
m gabigara, nke unu na-anụkwa na m ka nọ n'ime ya ugbu a.

2 Ya mere, ọ bụrụ na e nwere nkasiobi ọbụla dịrị anyị n'ihi
njikọta e jikọtara anyị na Kraịst, ọ bụrụkwa na e nwere
inyeaka ọbụla site n'ịhụnanya ya, ọ bụrụkwa na ọ dị nnwekọ
ọbụla anyị na Mmụọ na-enwekọ, ọ bụrụ na unu nwere obi
nro na ọmịiko, **2** meenụ ka ọṅụ m zuo oke, site n'inwe
nkwekọta n'ihe ọbụla, site n'ịhụrịta onwe unu n'anya, sitekwa
n'inwekọ otu mmụọ, na otu uche. **3** Emela ihe ọbụla n'ihi
naanị ọdịmma nke gị, maọbụ bie ndụ n'ụzọ ịdọtara onwe gị
otuto efu. Kama bụrụ onye wedara onwe ya ala, onye na-
ahụ ndị ọzọ dị ka ndị ka ya mma. **4** Echela echiche banyere
naanị ihe metụtara gị, kama, na-eleba anya n'ihe banyere ndị
ọzọ. **5** Na mmekọrịta unu na ibe unu, nweenụ ụdị uche ahụ
nke dị n'ime Jisọs Kraịst: **6** Onye ọ bụ ezie na o nwere ụdịdị
Chineke site na mmalite ma ọ gụghị ụdịdị ya dị ka Chineke dị
ka ihe ọ ga-ejidesi aka ike. **7** Kama, ọ gụrụ onwe ya dị ka ihe
efu, site na ịnara ụdịdị nke onye bụ ohu, onye nke a mụrụ
dị ka mmadụ. **8** Ebe ahụrụ ya ka ọ dịka mmadụ n'oyiyi, o
wedakwara onwe ya ala, site n'irube isi ruo ọnwụ, bụ ọnwụ
nke obe. **9** Ọ bụ n'ihi nke a ka Chineke ji bulie ya elu n'ebe
kachasị elu, nyekwa ya aha kachasị aha niile elu. **10** Ka ọ
ga-abụ mgbe ọbụla a kpọrọ aha Jisọs ka ikpere niile ọbụla
gbuo n'ala, ihe niile dị n'eluigwe, ndị niile bi n'ụwa, na ndị bi
n'okpuru ụwa. **11** Ka ire niile ọbụla kwupụta na Jisọs Kraịst
bụ Onyenwe anyị, maka inye Chineke bụ Nna, otuto. **12** Ya
mere, ezi ndị enyi m, dị ka unu na-erube isi mgbe niile, ọ
bụghị naanị mgbe m nọ, ma karịsịa ugbu a m na-anọghị unu
nso, gaanụ n'ihu ịrụpụta nzọpụta unu site n'ịtụ egwu na ịma
jijiji. **13** N'ihi na ọ bụ Chineke n'onwe ya na-arụ ọrụ n'ime
unu, inyere unu aka ịchọ ime ihe ọ chọrọ ka unu mee, na
inyere unu aka ime ihe ahụ ọ chọrọ. **14** N'ihe ọbụla unu na-
eme, wezuganụ ntamu na ịrụ ụka n'etiti unu. **15** Bienụ ndụ
unu dị ka ụmụ Chineke, ndị a na-apụghị ịta ụta, ndị dị ọcha
na ndị a na-apụghị ibo ebubo n'ime ụwa ọjọọ a, n'etiti ọgbọ
gbagọrọ agbagọ, na n'etiti ndị nwere obi n'azụ. Mgbe ahụ,
unu ga-enwupụta n'etiti ha dị ka kpakpando n'ime ụwa! **16**
Na-echekwanụ n'ihu ha okwu ahụ na-enye ndụ. Ka ọ bụrụ na
mgbe Kraịst bịara ọzọ, aga m aṅụrị ọṅụ, n'ihi na ọrụ m rụrụ
n'etiti unu abụghị ihe efu. **17** N'ezie, ọ bụrụ na-awụpụ m dị
ka aja ihe ọṅụṅụ n'elu aja n'ife ofufe nke sitere na Chineke
n'ihi okwukwe unu. E, a si na e gbuo m n'ihi unu, aga m aṅụrị
ọṅụ na-esorokwa unu niile nwe obi ụtọ **18** otu aka ahụ, unu
onwe unu kwesiri inwe obi ụtọ ma sorokwa m ṅụrịa ọṅụ.
19 Enwere m olileanya n'ime Onyenwe anyị Jisọs na m ga-
ezitere unu Timoti n'oge na-adịghị anya site ugbu a, ka m
site n'ozi ọ ga-anata banyere unu nwee obi ụtọ. **20** Enweghị
m onye ọzọ dị ka ya, onye ga-eche ezi echiche maka ọdịmma
unu. **21** N'ihi na ndị ọzọ na-echegbu onwe ha maka ọdịmma
nke ha, ma ọ bụghị maka ọdịmma Jisọs Kraịst. **22** Ma unu

niile maara otu Timoti si dị oke mkpa. Ọ dị nnọọ dị ka nwa m,
site n'inyeaka ọ na-enyere m n'ọrụ izisa oziọma. 23 Enwere m
olileanya n'ezie izitere unu ya. M ga-emekwa nke a ma ọ bụrụ
na m chọpụta ihe ọnọdụ m n'ebe a ga-abụ. 24 N'ezie, enwere
m olileanya na site n'inyeaka Onyenwe anyị, mụ onwe m
ga-abịakwutekwa unu na mgbe na-adịghị anya. 25 Otu ọ dị,
echere m na ọ dị mkpa ugbu a izighachiri unu Epafroditọs,
nwanna m na onye mụ na ya na-arụkọ ọrụ, onye mụ na ya
na-ebukọ agha, onyeozi nke unu zitere ka ọ bịa nyere m aka
n'ọnọdụ mkpa m. 26 Ugbu a, ana m eziteghachiri unu ya,
n'ihi na ọ na-agụsị ya agụụ ike ịhụ unu anya. O wutekwara
ya nke ukwuu, na e mere ka unu mara na ọ dara ọrịa n'oge
gara aga. 27 N'ezie, ọ fọdụrụ nnọọ ntakịrị ka o site n'ọrịa
ahụ daa n'ụra ọnwụ. Ma Chineke meere ya ebere. Ọ bụghị
naanị ya, kama o mekwaara m ebere, n'ihi na o kweghị ka a
tụkwasịrị m ihe mwute n'elu ihe mwute. 28 N'ihi nke a, ọ na-
anụ m ọkụ n'obi izite ya n'ebe unu nọ. N'ihi na amaara m na
ọbịbịa ọ ga-abịakwute unu ga-eme ka unu ṅụrịa ọṅụ. Ọ ga-
emekwa ka ọnọdụ nchegbu m dị mfe. 29 Ya mere, arịọ m
unu, werenụ ọṅụ nabata ya nke ọma n'ime Onyenwe anyị,
na-asọpụkwaranụ ndị dị ka ya. 30 N'ihi na ọ fọdụrụ nwantịị
ka o nwụọ, n'ihi ọrụ nke Kraịst, tinye ndụ ya n'ihe egwu iji
mezuo ọrụ unu n'ebe m nọ.

3 Na nchịkọta okwu ndị a niile, ụmụnna m, na-aṅụrịnụ
ọṅụ n'ime Onyenwe anyị. Ike adịghị agwụ m ịgwa unu
ihe ndị a. Ọ bakwaara unu uru ịnụ ụdị okwu a mgbe niile. 2
Kpachapụrụnụ onwe unu anya n'ebe ndị mmadụ ọjọọ ahụ
yiri nkịta nọ. Ndị ahụ na-eyiwasị ahụ ha. 3 N'ihi na ọ bụ anyị
bụ ndị ezi obibi ugwu ahụ, ọ bụghị ha, n'ihi na anyị bụ ndị
na-efe Chineke site na Mmụọ ya. Anyị na-aṅụrị ọṅụ n'ime
Kraịst Jisọs. Anyị adịghị atụkwasị obi n'ihe e mere n'anụ ahụ.
4 Mụ onwe m nwere ike nwee ntụkwasị obi n'ihe ndị a. N'ihi
na e nwee onye chere na ọ pụrụ ịtụkwasị obi ya n'anụ ahụ,
mụ onwe m nwere ụdị ntụkwasị obi ahụ karịa onye ahụ: 5 e
biri m ugwu n'abalị nke asatọ site na mgbe a mụrụ m, abụ m
onye Izrel, sitere n'agbụrụ Benjamin; abụ m onye Hibru a
mụrụ n'etiti ndị Hibru; dị ka o si metụta iwu abụ m onye
Farisii; 6 igosi ịnụ ọkụ n'obi m, akpagburu m chọọchị, n'ụzọ
ezi omume n'okpuru iwu, abụ m onye zuruoke. 7 Ma ihe ndị a
niile m gụrụ dịka ihe bara uru n'oge gara aga, bụụrụ m ugbu
a, ihe na-abaghị uru n'ihi Kraịst. 8 E, karịa nke a, akpọọla m
ihe ndị a niile ihe efu, n'ihi na a pụghị iji ha tụnyere ịdị oke
ọnụahịa nke ịmata Kraịst Jisọs, Onyenwe m. N'ihi ya, etufuola
m ihe ndị a niile, gụọ ha dị ka ihe na-abaghị uru, ka m nwee
ike rite Kraịst n'uru. 9 Ka e nwee ike hụ m n'ime ya. Enweghị
m ezi omume nke aka m, nke dabere n'iwu, kama ọ bụ nke
sitere n'okwukwe na Kraịst, ezi omume si na Chineke nke
dabeere n'okwukwe. 10 Naanị ihe m chọrọ bụ ịmara Kraịst na
ike dị na mbilite n'ọnwụ ya, na nnwekọ nke isoro ya keta oke
n'ahụhụ ya, nakwa ka m yie ya n'ọnwụ. 11 Ka m si otu a, ruo
n'ogo nke inweta mbilite site n'ọnwụ. 12 Anaghị m ekwu na
m etozuola oke, maọbụ nwezuo ihe niile. Ma a na m agbalịsi
ike ka m jide ihe ahụ nke Kraịst Jisọs jidere m n'ihi ya. 13
Ụmụnna m, n'ezie, abụbeghị m ihe ahụ m kwesiri ịbụ. Ma ihe
m ji ike m niile na-eme bụ ichefu ihe niile ndị gara aga, na
ilekwasị anya n'ihe ahụ m na-agbaso bụ nke dị m n'ihu. 14
Ana m agbasi ọsọ ike iji gbaruo n'isi, maka irite ihe ahụ a na-
agbata n'ọsọ, bụ ọkpụkpọ ịbanye na ndụ eluigwe ahụ nke
Chineke kpọrọ m site na Jisọs Kraịst. 15 Ka anyị niile, bụ
ndị tozuru oke n'ime mmụọ nwee uche dị otu a. Ọ bụrụkwa
na ụfọdụ n'ime unu nwere uche ọzọ dị iche, Chineke ga-
ekpughere unu nke a. 16 Ka anyị jidesienụ aka ike naanị n'ihe
ahụ anyị nweterela. 17 Ụmụnna m, na-agbasonu ụdị ndụ m
na-ebi, chọpụtakwanụ ndị ọzọ na-adị ndụ dị ka anyị si adị,
mee ha ihe ilere anya unu. 18 N'ihi na agwala m unu nke a
ọtụtụ mgbe, na-achọkwa ịgwa unu ya ọzọ ugbu a. Lee, anya
mmiri dị m n'anya ugbu a m na-ekwu ya sị na e nwere ọtụtụ
ndị na-ebi ndụ ha dị ka ha bụ ndị iro obe Kraịst n'ezie. 19
Ọgwụgwụ ndị dị otu a ga-abụ ịla n'iyi. Afọ ha bụ chi ha, ndị
otuto ha dịkwa n'ihere ha. Ha na-atụkwasị uche naanị n'ihe
nke ụwa. 20 Ma ebe obibi anyị dị n'eluigwe, ebe anyị na-atụsi
anya ike na Onye nzọpụta bụ Onyenwe anyị Jisọs Kraịst ga-
esi bịa. 21 Onye ga-agbanwe ahụ anyị dị ala ka ọ dị ka nke ya
dị ebube, site n'ike nke mere ka o debe ihe niile n'okpuru ya.

4 Ya mere, ụmụnna m, ndị m hụrụ n'anya, na ndị ihe ha
na-agụsị m agụụ ike, unu ndị na-enye m ọṅụ, na ndị bụ
okpueze m n'ihi ọrụ m na-arụ, bikonu, guzosienụ ike n'ime
Onyenwe anyị. 2 Arịrịọ m na-arịọ Yodia na Sintiki bụ, ha
biko, nwe otu uche n'ime Onyenwe anyị. 3 E, ana m arịọkwa
gị, ezi onye mụ na ya na-arụkọ ọrụ, biko, nyere ụmụ nwanyị
ndị a aka n'ihi na ha abụọ bụ ndị so m rụọ ọrụ ikwusa oziọma
nye ndị ọzọ. Ha sokwa Klement rụọkwa ọrụ, bụ ndị ahụ e
dere aha ha n'akwụkwọ nke ndụ ahụ. 4 Na-aṅụrịnụ ọṅụ
mgbe niile n'ime Onyenwe anyị. Ka m kwuokwa ya ọzọ,
ṅụrịanụ ọṅụ! 5 Meenụ ka mmadụ niile jiri anya ha hụ na unu
bụ ndị obiọma n'ihe niile unu na-eme. Chetanụ na ọbịbịa
Onyenwe anyị dị nso. 6 Unu echegbula onwe unu banyere
ihe ọbụla. Kama n'ihe niile, sitenụ n'ekpere na arịrịọ, ya
na ekele, chee ihe niile na-akpa unu n'ihu Chineke. 7 Udo
Chineke, nke dị ukwuu karịa ihe ọbụla mmadụ nwere ike
ịghọta, ga-eche echiche uche unu na obi unu nche n'ime
Kraịst Jisọs. 8 N'ikpeazụ, ụmụnna m, na-echenụ echiche
mgbe niile banyere ihe bụ eziokwu, na ihe dị mma, na ihe ziri
ezi. Na-echekwanụ echiche banyere ihe dị ọcha, ihe ọbụla
mabigara mma oke, ihe ọbụla dị mma na ndụ onye ọbụla nke
e kwesiri ịṅomi, na nke e kwesiri inwe otuto n'ihi ya. 9 Na-
emenụ ihe ọbụla unu si n'aka m mụta, maọbụ ihe unu nụrụ,
ma ọ bụkwanụ ihe unu hụrụ m ka m na-eme. Chineke onye
na-enye udo ga-anọnyekwara unu. 10 Ana m aṅụrị ọṅụ dị
ukwuu n'ime Onyenwe anyị n'ihi na unu mechara malite iche
echiche ọzọ banyere m. Unu bu m n'obi n'eziokwu ma unu
enwetaghị ohere izipụta ya. 11 Ọ bụghị na m nọ n'ọnọdụ
oke mkpa na ụkọ. N'ihi na amụtala m otu m ga-esi jiri ọṅụ
nọrọ n'ọnọdụ ọbụla. 12 Amụtala m otu m ga-esi nọrọ mgbe
ihe siri ike na mgbe ihe bara ụba. Amụtakwala m otu m ga-
esi nwee afọ ojuju n'ọnọdụ ọbụla, maọbụ mgbe m na-anọ
agụụ, maọbụ mgbe m rijuru afọ, maọbụ mgbe m nwere ihe dị
ukwuu maọbụ n'oge ụkọ. 13 N'ihi na apụrụ m ime ihe niile
site n'inyeaka onye na-enye m ike. 14 Ma unu mere nnọọ nke
ọma inyere m aka n'ọnọdụ nsogbu nke m nọ n'ime ya. 15
Unu onwe unu ndị Filipai maara na mbido nke oziọma a,
mgbe m hapụrụ Masidonia, na o nweghị nzukọ ọzọ nyere m
aka n'inye maọbụ ịnabata onyinye, ma e wezuga unu. 16 Ọ
bụladị mgbe m nọ na Tesalonaịka, unu ziteere m onyinye ihe
karịrị otu ugbo, inyere m aka na mkpa m. 17 Ọ bụghịkwa
na m chọrọ onyinye unu, kama ana m achọ ka mkpụrụ unu

ga-amịta baa ụba, bara unu uru. 18 Ugbu a, enweela m ihe
niile na-akpa m mkpa, n'ezie, enweela m karịa ihe na-akpa
m. Onyinye unu nyere m, nke Epafroditọs wetara, egboola
mkpa m niile. Onyinye ndị a dị ka aja na-esi isi ụtọ a chụụrụ
Chineke, nke ọ na-anabatakwa nke ọma. 19 Ọ bụ Chineke m
ga-egboro unu mkpa unu niile, site n'ụlọakụ ebube ya nke
eluigwe, n'ihi Kraịst Jisọs. 20 Ka otuto dịrị Chineke anyị, bụ
Nna anyị, ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen. (aiōn g165) 21
Keleere m ndị nsọ niile n'ime Kraịst Jisọs. Ụmụnna ndị mụ na
ha nọ na-ekelekwa unu. 22 Ndị nsọ niile nọ n'ebe a na-ekele
unu, karịsịa ndị nọ n'ụlọ Siza. 23 Ka amara Onyenwe anyị
Jisọs Kraịst dịnyere mmụọ unu. Amen.

Ndị Kọlọsị

1 Pọl, onye e mere onyeozi Kraịst Jisọs, site n'ọchịchọ
Chineke, ya na nwanna anyị Timoti, 2 Na-edegara ndị
Kraịst nọ na Kọlọsị, bụ ụmụnna ndị dị nsọ na ndị kwesiri
ntụkwasị obi. Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna
anyị dịrị unu. 3 Mgbe ọbụla anyị na-ekpere unu ekpere anyị
na-ekele Chineke onye bụ Nna Onyenwe anyị Jisọs Kraịst
ekele. 4 N'ihi na anyị anụla ihe banyere okwukwe unu n'ime
Kraịst Jisọs, na otu unu si hụ ndị nsọ niile n'anya. 5 Okwukwe
na ịhụnanya nke na-esite n'olileanya nke a kwadobere unu
n'eluigwe, nke unu nụrụla n'okwu nke eziokwu ahụ, bụ
oziọma, 6 nke bịaruterela unu. N'ezie, dị ka o si dị n'ụwa
niile, ọ na-amị mkpụrụ na-etokwa, dị ka o si eme n'etiti unu,
site n'ụbọchị unu nụrụ ma ghọtakwa amara nke Chineke
n'eziokwu. 7 Dị ka unu siri mụta n'aka Epafras, onye anyị
hụrụ n'anya na onye anyị na ya na-ejekọ ozi. Ọ bụ onye
kwesiri ntụkwasị obi n'ijere Kraịst ozi n'aha unu. 8 O meela ka
anyị mara ụdị ịhụnanya unu nwere n'ime Mmụọ. 9 N'ihi nke
a, site n'ụbọchị anyị nụrụ ihe banyere ya, anyị esepụghị aka
ikpere unu ekpere. Anyị na-arịọ ka unu jupụta n'amamihe
nke uche ya, n'ime nghọta ma amamihe nke mmụọ niile. 10
Ka unu si otu a bie ndụ dị ka Onyenwe anyị chọrọ. Ka unu
bụrụkwa ndị na-eme ihe ọma mgbe niile, ndị na-eme ihe
na-atọ ya ụtọ n'ụzọ ọbụla, na ndị na-eto eto n'ihe banyere
ịma Chineke mgbe niile. 11 Ebe a na-eme ka unu dị ike
n'ime ike niile, dị ka ike nke ebube ya si dị. Ka unu nwee
ndidi na ogologo ntachiobi, 12 na-enyenụ Nna ekele site
n'ọṅụ, onye mere ka anyị kwesi iketa oke n'ihe nketa nke ndị
nsọ n'ime alaeze nke ìhè. 13 N'ihi na ọ napụtara anyị site
n'ike nke ọchịchịrị, bịa kpọfee anyị n'alaeze nke Ọkpara ya ọ
hụrụ n'anya. 14 Onye anyị si n'ime ya nwee nzọpụta, nke bụ
mgbaghara mmehie niile. 15 Ọ bụ nnọọ onyinyo Chineke
onye anyị na-apụghị ịhụ anya, bụrụkwa onye mbụ a mụrụ
n'ihe niile e kere eke. 16 N'ihi na n'ime ya ka e ji kee ihe
niile dị n'ụwa na nke dị n'eluigwe, na ndị anyị pụrụ ịhụ anya
na ndị anyị na-apụghị ịhụ anya, ma ocheeze niile, ike niile,
ịchị isi niile na ike ọchịchị niile. E kere ihe niile site n'aka
ya nakwa n'ihi ya. 17 Ya onwe ya nọ tupu ekee ihe niile, ọ
bụkwa n'ime ya ka ejikọtara ihe niile n'otu. 18 Ọ bụ ya bụ isi
nke anụ ahụ ahụ bụ chọọchị. Ọ bụ ya bụ mmalite, onye mbụ
a mụrụ n'etiti ndị niile ga-esi n'ọnwụ bilie. Nke a mere ka ọ
bụrụ onyeisi mbụ n'ime ihe niile. 19 N'ihi na ọ bụ n'ime ya ka
ọ masịrị ozuzu oke ya ibi. 20 Ọ bụ site na ya ka o ji mee ka ihe
niile bịaghachikwute ya. E mere ka udo dịrị n'etiti ya na ihe
niile, maọbụ ihe dị n'ụwa, maọbụ nke dị na n'eluigwe site na
ọbara ọ wụsiri n'elu obe. 21 Unu onwe unu bụ ndị e mere ndị
mba ọzọ site n'ebe Chineke nọ, na ndị iro n'uche unu n'ihi ajọ
omume niile unu. 22 Ma ugbu a, o kpezierela unu site na-anụ
ahụ Kraịst, sitekwa n'ọnwụ ya, iji chee unu n'ihu ya dịka ndị
dị nsọ, na ndị na-enweghị ịta ụta, na ihe ebubo ọbụla megide
ha. 23 Ma ọ bụrụ na unu anọgide n'okwukwe unu, bụrụ
ndị gbara mgbọrọgwụ, ndị guzosiri ike, ndị na-ewezugaghị
onwe ha site n'olileanya ahụ dịrị unu n'oziọma ahụ. Nke a
bụ oziọma ahụ unu nụrụ, nke ekwusakwara nye ihe niile e
kere eke n'okpuru eluigwe, nke e mere mụ onwe m bụ Pọl,
onyeozi ya. 24 Ugbu a, ana m aṅụrị ọṅụ n'ihi ahụhụ ndị a
nke m na-ahụ n'ihi unu, ana m emezu ihe fọdụrụ n'ahụhụ
ahụ Kraịst tara n'ihi anụ ahụ ya bụ chọọchị. 25 Emeela ka
m bụrụ onyeozi chọọchị ya site n'ikike Chineke nyere m,
ikwusara unu okwu Chineke n'ozuzu oke ya. 26 Nke bụ ihe
omimi ahụ, nke e zoro ezo site n'oge ahụ nakwa ọgbọ niile
ndị a gara aga, ma ugbu a e mekwara ka ọ pụta ìhè nye ndị
nsọ Chineke. (aiōn g165) 27 Ọ bụ ha ka Chineke họpụtara ime
ka amata akụ nke ebube nke ihe omimi a n'etiti ndị mba ọzọ,
nke bụ Kraịst n'ime unu, onye bụ olileanya nke ebube ahụ.
28 Ọ bụ ya ka anyị na-ekwusa, na-adụ onye ọbụla ọdụ, na-
akụzikwara onye ọbụla ihe site n'amamihe niile. N'ihi na anyị
chọrọ iche mmadụ niile ọbụla n'ihu ya dị ka ndị zuruoke
n'ime Kraịst. 29 N'ihi nke a ka m na-adọgbu onwe m n'ọrụ, dị
ka ike ya dị ukwuu nke na-arụ ọrụ si dị m n'ime.

2 Ọ bụ ọchịchọ m ka unu ghọta otu m si na-agbasi mgba ike
nke ukwuu n'ihi unu, na n'ihi ndị nọ n'obodo Laodisia, na
ndị niile na-enwebeghị ike ịhụ m ihu na ihu. 2 Ebumnobi m
bụ ka a gbaa ha ume, jikọọkwa ha n'otu n'ịhụnanya, ka ha
nweta ụba niile nke nghọta zuruoke na amamihe nke ihe
omimi Chineke ahụ bụ Kraịst n'onwe ya. 3 Ọ bụkwa n'ime ya
ka ụlọakụ ihe zoro ezo niile nke amamihe na ihe ọmụma dị. 4
Ana m ekwu nke a ka onye ọbụla ghara iji ire ụtọ duhie unu
ụzọ. 5 Ọ bụ ezie na anọghị m n'etiti unu n'anụ ahụ, ma anọ
m n'etiti unu n'ime mmụọ. Ana m aṅụrị ọṅụ ịhụ mkpebi unu
na iguzosi ike n'okwukwe unu n'ime Kraịst. 6 Ya mere, dị ka
unu si nabata Kraịst Jisọs Onyenwe anyị, na-ebinụ ndụ unu
n'ime ya. 7 Bụrụnụ ndị mgbọrọgwụ ha mibanyere n'ime ya,
ndị a na-ewuli elu n'ime ya, ndị dị ike n'ime okwukwe, dị ka e
si kuziere unu, ndị jupụtara na-inye ekele. 8 Lezienụ anya ka
onye ọbụla ghara iji ozizi na amamihe efu niile nke na-achị
ụwa, na aghụghọ duhie unu n'okwukwe. Okwu amamihe ahụ
nke ihe ozizi ya na ọsịsa ya niile dabeere na mmụọ nke ụwa
na ntụpụta mmadụ kama ịdabere n'ihe Kraịst kwuru. 9 N'ihi
na n'ime Kraịst ka izuoke niile nke Chineke bi n'ụdịdị mmadụ.
10 Ya mere, unu nwere ihe niile n'ime ya, onye bụ isi ndị niile
na-achị achị, onye bụkwa isi n'ebe ike na ịchị isi niile dị. 11
N'ime ya, e biri unu ugwu nke ejighị aka bie, site n'iwepụ
ọdịdị anụ ahụ n'obibi ugwu nke Kraịst biri. 12 Mgbe e likọtara
unu na ya na baptizim, e sitere n'ọnwụ kpọlite unu na ya site
n'okwukwe ahụ dị n'ike Chineke onye sitere n'ọnwụ kpọlite
ya. 13 Mgbe unu bụ ndị nwụrụ anwụ n'ime mmehie unu, na
n'ime ebighị ugwu nke anụ ahụ mmehie unu, Chineke mere
ka unu soro Kraịst dịrị ndụ ọzọ. Ọ gbaghara anyị mmehie
anyị niile, 14 kagbuo iwu niile e dere ede, ya na usoro ya niile
nke guzoro imegide anyị. O wezugara ha, kpọgide ha n'obe.
15 Mgbe ọ napụrụ ike niile, na ịchị isi niile, ngwa agha ha
niile, ọ gbara ha ọtọ n'ihu ọha, igosi mmeri o meriri ha n'obe.
16 N'ihi ya, unu ekwela ka onye ọbụla kpee unu ikpe banyere
ihe ọbụla unu na-eri, maọbụ ihe unu na-aṅụ, maọbụ ihe
banyere ido ụbọchị nsọ, maọbụ ime mmemme ọnwa ọhụrụ
maọbụ mmemme ụbọchị izuike. 17 Ihe ndị a niile bụ onyinyo
nke ihe ga-abịa n'ọdịnihu ma nke pụtara ihe dị n'ime Kraịst.
18 Unu ekwela ka onye ọbụla nke ọ na-amasị ife ndị mmụọ
ozi maọbụ ibi ndụ umeala nke aghụghọ dị n'ime ya, onye na-
ekwu ọtụtụ okwu banyere ọhụ ọ hụrụ, si otu a na-afụli onwe
ya elu n'efu n'ihi echiche nke onwe ya, maa unu ikpe ma
napụ unu ihe nrite unu. 19 Onye na-adịghị ejidesikwa onye
bụ isi aka ike, onye a na-esite n'aka ya na-eme ka ahụ niile,
nke nkwonkwo ha na akwara ha niile na-ejikọta n'otu, too eto

dị ka Chineke si chọọ ka ha too. 20 Ebe ọ bụ na unu esorola
Kraịst nwụọ n’ebe ozizi na amamihe niile nke na-achị ụwa
nọ, gịnị mekwaranụ unu ji ka na-ebi ndụ dị ka a ga-asị na unu
bụ nke ụwa, gịnị mere unu ji na-edo onwe unu n’okpuru iwu
ya dị iche? 21 “Ejidela nke a aka, edetụla nke a ire, ebitụkwala
nke a aka”? 22 Iwu ndị a niile na-ekwu banyere ihe ndị ga-ala
n’iyi mgbe a na-etinye ha n’ọrụ, ha sitere n’iwu na ozizi nke
mmadụ. 23 N’ezie, iwu ndị a yiri ihe e ji amamihe guzobe,
n’ihi ụzọ o si akwali mmụọ mmadụ n’ife ofufe dị ka ọ chọrọ,
na iweda onwe n’ala, na ịta anụ ahụ ahụhụ. Ma ha abaghị uru
o bụla iji ha gbochie agụụ ọjọọ nke anụ ahụ.

3 Ya mere, ebe e mere ka unu bụrụ ndị so Kraịst bilie
n’ọnwụ, tụkwasịnụ obi unu n’ihe dị n’eluigwe ebe Kraịst
nọ n’akụkụ aka nri Chineke. 2 Ka echiche gbasara eluigwe
ju unu obi. Unu atụfukwala oge ichegbu onwe unu banyere
ihe dị n’ụwa. 3 N’ihi na unu anwụọla. E zokwara ndụ unu
n’ime Chineke site na Kraịst. 4 Mgbe Kraịst onye bụ ndụ
unu ga-apụta ihe, unu ga-esokwa ya pụta ìhè n’ebube ya.
5 Meenụ ka ọchịchọ ọjọọ niile nke ụwa dị n’ime unu bụrụ
ihe nwụrụ anwụ. Unu etinyekwala aka n’ịkwa iko, adịghị
ọcha, ọchịchọ ọjọọ, agụụ ime ihe ọjọọ, na anya ukwu (nke
bụkwa ikpere arụsị). 6 Ọ bụkwa n’ihi ihe ndị a ka ọnụma
Chineke na-abịakwasị ndị ahụ na-enupu isi. 7 Ihe ndị a bụ
ihe unu na-eme n’oge gara aga mgbe unu na-adị ndụ n’ime
ha. 8 Ma ugbu a bụ oge iwezuga ihe ndị a niile na ndụ unu:
iwe, na ọnụma, na obi ọjọọ, na nkwulu niile, ya na okwu
ihere niile na-esi unu n’ọnụ na-apụta. 9 Unu agwala ibe
unu okwu ụgha, n’ihi na unu eyipụla mmadụ ochie ahụ na-
eme ụdị omume a. 10 Ugbu a, unu eyikwasịla ndụ ọhụrụ
ahụ, nke e ji amamihe na-eme ka ọ dị ọhụrụ n’oyiyi nke
onye kere ya. 11 Nkewa ọbụla adịghị n’ime ndụ a. Ọ dịghị
mkpa maọbụ onye Juu maọbụ onye mba ọzọ, maọbụ onye e
biri ugwu, maọbụ onye a na-ebighị ugwu. Ọ dịkwaghị mkpa
maọbụ onye na-asụ asụsụ ọzọ, ma ọ bu onye ime ọhịa, maọbụ
onye Sitia, maọbụ ohu, ma ọ bụkwanụ onye nwe onwe ya.
Ihe dị mkpa bụ na Kraịst bụ ihe niile, nọrọkwa n’ime ihe
niile. 12 Ya mere, dị ka ndị Chineke họpụtara, ndị dị nsọ na
ndị ọ hụrụ n’anya, yikwasịnụ onwe unu obi ọmịiko, na obi
ebere, na obi dị umeala, na ịdị nwayọọ, na ntachiobi. 13 Na-
anagidenụ ibe unu, gbagharakwa mmejọ ọbụla ibe unu na-
emejọ unu. Gbagharanụ dị ka Onyenwe anyị sị gbaghara unu.
14 Nke kachasị nke, kwerenụ ka ịhụnanya na-achị achị na ndụ
unu, n’ihi na ọ bụ nke a na-ejikọta ihe niile n’otu. 15 Ka udo
Kraịst na-achị achị n’ime obi unu, ebe unu bụ akụkụ nke otu
anụ ahụ ahụ, a kpọrọ unu ka unu nọdụ n’udo. Mgbe niile,
nọọnụ na-ekele. 16 Ka okwu nke Kraịst biri n’ime unu n’uju
ya. Werenụ amamihe niile na-akụzirịta ibe unu ihe, ma na-
adụrịtakwa ibe unu ọdụ. Werekwanụ abụ ọma na abụ nke ime
mmụọ bụọrọ Chineke abụ ekele n’obi unu. 17 Ka ihe niile unu
na-eme, n’okwu maọbụ n’omume bụrụ nke e mere na nke e
kwuru site n’aha Onyenwe anyị Jisọs, na-enyekwanụ Chineke
Nna ekele site na ya. 18 Ndị bụ nwunye, doonụ onwe unu
n’okpuru di unu, dị ka ọ kwesiri ime n’ime Onyenwe anyị. 19
Unu ndị bụ di, hụnụ nwunye unu n’anya, unu ejikwala obi ilu
na-emeso ha omume. 20 Ụmụntakịrị, ruberenụ nne na nna
unu isi n’ihe niile, n’ihi na nke a na-amasị Onyenwe anyị.
21 Unu bụ nna, unu emela ihe ga-akpasu ụmụ unu iwe, ka
ha ghara ịda mba n’obi. 22 Ndị bụ ohu, na-eruberenụ ndị
bụ nna unu ukwu n’anụ ahụ isi n’ihe niile, na-emenụ nke a,
ọ bụghị naanị mgbe ha nọ na-ele unu anya, maọbụ mgbe
unu chọrọ ịnata ihuọma, kama werenụ obi unu niile, na ịtụ
egwu Onyenwe anyị rubere ha isi. 23 Ihe ọbụla unu na-eme,
werenụ obi unu niile mee ya. Ka ọ dị ka ọ bụ Onyenwe anyị
ka unu na-arụrụ ya, ọ bụghị dị ka unu na-arụrụ ya mmadụ.
24 Chetanụ nke ọma na unu nwere ụgwọ ọrụ nke Onyenwe
anyị kwadobere inye unu, ndị ya. N’ihi na ọ bụ Onyenwe anyị
Kraịst ka unu na-ejere ozi. 25 Onye ọbụla na-eme ihe ọjọọ
ga-anata ụgwọ ọrụ n’ihi ihe ọjọọ niile o mere. N’ihi na ile
mmadụ anya n’ihu adịghị ya.

4 Unu ndị nwe odibo, jirinụ ịkwụba aka ọtọ na ikpe ziri
ezi na-emeso ndị ohu unu omume, ebe unu maara na unu
onwe unu nwere onyenwe unu n’eluigwe. 2 Na-anọgidenụ
n’ekpere, nọọkwanụ na nche na-enyekwanụ ekele. 3 Na-
echetakwanụ anyị n’ekpere, ka Chineke meghere anyị ụzọ
ikwusa oziọma, ka anyị nwee ike kwusaa ihe omimi Kraịst,
nke m ji maka ya nọrọ n’ụlọ mkpọrọ, 4 ka m nwee ike
kwuo ya ka o doo anya otu m kwesiri. 5 Unu were amamihe
na-achịkọta onwe unu n’ebe ndị nọ n’ezi nọ, jizienụ ohere
ọbụla unu nwere nke ọma. 6 Ka okwu unu na-ekwu bụrụ
nke jupụtara n’amara na-atọ ụtọ, ka unu mụtakwa otu e si
enye mmadụ ọsịsa dị mma. 7 Taịkikọs, ezi nwanna anyị,
onye kwesikwara ntụkwasị obi, onye anyị na ya na-ejekọ ozi
n’ọrụ Onyenwe anyị, ga-akọrọ unu ihe niile banyere m. 8
Ana m ezitere unu ya, ka unu mara ihe banyere ọnọdụ anyị
nakwa ka ọ gbaa obi unu ume. 9 Ezi nwanna anyị nwoke
bụ Onisimọs, onye kwesiri ntụkwasị obi, onye bụkwa otu
n’ime unu, so ya na-abịa. Ha ga-agwa unu ihe niile na-eme
n’ebe a. 10 Arịstakọs, onye mụ na ya nọ n’ụlọ mkpọrọ, na-
ekele unu. Mak nwanne Banabas na-ekelekwa unu. (Onye unu
natara ihe ntụziaka banyere ya, ọ bụrụ na ọ bịarute n’ebe
unu nọ, unu nabata ya nke ọma.) 11 Jisọs, onye a na-akpọkwa
Jọstus, na-ekelekwa unu. Ọ bụ naanị ndị a bụ ndị Juu mụ na
ha na-arụkọ ọrụ alaeze Chineke n’ebe a. Ha na-eme nnọọ nke
ọma, na-enye m obi ụtọ. 12 Epafras, odibo Kraịst Jisọs na
onye bụkwa otu onye n’ime ọgbakọ unu na-ekele unu. Oge
niile ka ọ na-ekpe ekpere n’ihi unu, na-arịọ ka unu guzosie
ike bụrụ ndị tozuru etozu na ndị kwesiri ike n’ọchịchọ niile
nke Chineke. 13 Ana m agbara ya akaebe na ọ rụsịrị ọrụ ike
n’ihi unu na n’ihi ndị Laodisia na ndị Hierapolis. 14 Ezi enyi
anyị Luk, onye dibịa ukwu anyị na Dimas na-ekele unu. 15
Keleerenụ m ụmụnna anyị bi na Laodisia na nwanna anyị
Nimfas na chọọchị na-ezukọ n’ụlọ ya. 16 Mgbe unu gụchara
akwụkwọ a, hụnụ na a gụkwara ya na nzukọ dị na Laodisia.
Gụọkwanụ n’otu mgbe ahụ akwụkwọ nke si na Laodisia bịa.
17 Gwanụ Akipos ka ọ kpachapụ anya rụchaa ọrụ Onyenwe
anyị nyere ya ịrụ. 18 Eji m aka m dee ekele nke a mụ onwe m
bụ Pọl. Unu echefula na m nọ n’agbụ. Ka amara dịnyere unu.

1 Ndị Tesalonaịka

1 Akwụkwọ ozi a si n’aka Pọl, Saịlas na Timoti. Na-abịara
nzukọ dị na Tesalonaịka, ndị e jikọtara ha na Chineke Nna,
na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Ka amara na udo dịrị unu. 2
Anyị na-ekele Chineke ekele mgbe niile, na-echetakwa unu
n’ekpere anyị. 3 Mgbe niile ka anyị na-echeta n’ekpere nye
Chineke bụ Nna, ihe gbasara ọrụ unu nke sitere n’okwukwe,
ya na ịrụsị ọrụ ike unu nke sitere n’ịhụnanya, na iguzosi
ike unu nke sitere n’olileanya unu nwere n’Onyenwe anyị
Jisọs Kraịst. 4 Ụmụnna anyị, anyị maara na Chineke hụrụ
unu n’anya nke ukwuu, họpụta unu. 5 N’ihi na ọbụghị naanị
nke okwu ọnụ ka oziọma anyị rutere unu, kama ọ bụkwa
n’ike, na n’ime Mmụọ Nsọ nakwa mmetụta nke dị omimi.
Unu maara ụdị ndụ anyị biri n’etiti unu n’ihi unu. 6 Nke a
mere unu ji bụrụ ndị na-eṅomi anyị na Onyenwe anyị. N’ihi
na unu jiri ọṅụ nke Mmụọ Nsọ na-enye nabata oziọma ahụ,
n’agbanyeghị ọtụtụ ahụhụ dị ukwuu nke o wetaara unu. 7
N’ụzọ dị otu a, unu ghọrọ ihe ilere anya nye ndị niile kwere
ekwe nọ na Masidonia na Akaịa. 8 Ugbu a, e sitela na ndụ
unu mee ka oziọma Onyenwe anyị gbasaa gabiga Masidonia
na Akaịa. N’ihi na a na-anụ ihe banyere okwukwe unu nwere
na Chineke n’ebe niile. Ya mere, ọ dịkwaghị mkpa ka anyị
kwuo ihe banyere ya. 9 N’ihi na ha onwe ha na-ebu ụzọ
gwa anyị ihe banyere nnabata unu nabatara anyị, na otu
unu si site n’ikpere arụsị tụgharịa, bido ife Chineke dị ndụ,
onye bụkwa ezi Chineke, 10 na i chere Ọkpara ya onye ga-esi
n’eluigwe, onye o sitere na ndị nwụrụ anwụ kulite, Jisọs,
onye na-anapụta anyị n’iwe nke na-abịa.

2 Unu onwe unu maara, ụmụnna, na ọbịbịa anyị bịakwutere
unu abụghị ihe lara n’iyi. 2 Anyị tara ahụhụ na mbụ e
mekwara anyị ihe ihere na Filipai dịka unu maara, ma site
n’inyeaka Chineke anyị nwere obi ike ịgwa unu oziọma ya, ọ
bụladị mgbe a na-eguzogide anyị n’ebe ọ dị ukwuu. 3 N’ihi
na arịrịọ anyị na-arịọ unu esiteghị na njehie pụta maọbụ
n’ọchịchọ nke na-adịghị ọcha ma ọ bụkwanụ n’aghụghọ. 4
N’aka nke ọzọ, anyị na-ekwu okwu dị ka ndị ozi Chineke
nwapụtara, ndị o tinyere ọrụ oziọma a n’aka na ntụkwasị obi
idebe. Anyị adịghị agbalị ime ihe ga-atọ mmadụ ụtọ, kama
anyị chọrọ ime ihe ga-atọ Chineke ụtọ, bụ onye na-enyocha
echiche obi anyị. 5 Ọ dịghị mgbe ọbụla, dị ka unu maara, anyị
kwuru okwu nrafu maọbụ were ụzọ aghụghọ zoo anya ukwu
anyị nwere. Chineke bụ onye akaebe anyị. 6 Ọ dịghị mgbe
anyị chọrọ ka ndị mmadụ ọbụla maọbụ unu, maọbụ ndị ọzọ,
too anyị. 7 Ọ bụ ezie, dị ka ndị ozi Kraịst, anyị gara abụ ibu
arụ nye unu. Kama, anyị biri n’etiti unu site n’ịdị nwayọọ dị
ka ndị bụ nne na-azụ ụmụntakịrị ha, na-elekọta ha. 8 N’ihi
na anyị hụrụ unu n’anya nke ukwuu ruo na ọ bụghị naanị
na anyị kwusaara unu oziọma Chineke kama anyị nyekwara
unu ndụ anyị. N’ihi na unu dị anyị n’obi nke ukwu. 9 N’ezie
ụmụnna m, amaara m na unu ga-echeta otu anyị si rụọ ọrụ
hụjuokwa anya n’etiti unu. Anyị na-arụ ọrụ ehihie na abalị
ịhụ na anyị rụtara ego ga-ezuru anyị, n’ihi na anyị achọghị
ịbụ oke ibu nye onye ọbụla mgbe anyị na-ezisara unu oziọma
Chineke. 10 Unu onwe unu bụkwa ndị akaebe dị ka Chineke
si bụrụ onye akaebe, na mmekọrịta anyị na unu bụ ndị kwere
ekwe, bụ nwekọrịta dị ọcha na nke ezi omume, na nke ịta ụta
ọbụla na-adịghị na ya. 11 N’ihi na anyị mesoro onye ọbụla
n’ime unu dị ka nna si emeso ụmụ nke ya, 12 na-agba unu
ume, na-akasị unu obi, na-akwagidekwa unu na unu kwesiri
ibi ndụ kwesiri ụmụ Chineke, onye kpọbatara unu n’ime
alaeze ya na ebube ya. 13 N’ihi nke a, anyị ga-aga n’ihu na-
ekele Chineke na-esepụghị aka, n’ihi na mgbe unu nabatara
okwu Chineke, bụ nke unu nụrụ n’ọnụ anyị, unu anabataghị
ya dị ka okwu mmadụ, kama otu ọ dịkwa n’eziokwu, ya bụ
okwu Chineke, nke na-arụsikwa ọrụ ike n’ime unu bụ ndị
kweere ya. 14 Unu onwe unu, ụmụnna m, ghọọnụ ndị na-
eṅomi nzukọ nke Chineke n’ime Kraịst Jisọs, ndị nọ na Judịa.
N’ihi na unu onwe unu hụkwara otu ụdị ahụhụ ahụ n’aka ndị
ala unu, dị ka ha onwe ha hụrụ n’aka ndị Juu. 15 Ndị gburu
ndị amụma, gbukwaa Onyenwe anyị Jisọs. Ugbu a ha na-
akpagbukwa anyị na-achụpụ anyị. Ha na-emegide Chineke
na mmadụ niile 16 site n’igbochi anyị izisara ndị mba ọzọ
oziọma ka a ghara ịzọpụta ha. Ha na-esite n’ụzọ dị otu a na-
eme ka iko mmehie ha na-eju. Ma ikpe Chineke adakwasịlarị
ha. 17 Otu ọ dị, ụmụnna anyị, mgbe anyị si n’etiti unu pụọ,
nọọ nwa oge nta, ọnọdụ a mere anyị ndị na-enweghị nne na
nna (maọbụ na-anụ ahụ ọ bụghị n’ime mmụọ), n’ihi otu unu
si gụọ anyị agụụ, anyị gbalịrị ihu unu. 18 Anyị gbalịsịrị ike
ịbịakwute unu, karịsịa, mụ onwe m bụ Pọl gbalịrị, gbalịa ịbịa,
ma ekwensu gbochiri anyị. 19 N’ihi na olee ihe bụ olileanya
anyị, maọbụ ọṅụ anyị, maọbụ okpueze anyị, nke anyị ga-eji
nyaa isi mgbe a ga-eme ka anyị niile guzo n’ihu Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst, mgbe ọ ga-abịa? Ọ bụ na ọ bụghị unu onwe
unu? 20 N’ezie, unu onwe unu bụ ọṅụ na otuto anyị.

3 Ya mere, mgbe anyị na-apụghị ịnagide ya gaa n’ihu, anyị
kpebiri ịnọ naanị anyị n’Atens. 2 Anyị zipụrụ Timoti, onye
bụ nwanna anyị, onye anyị na ya so na-arụrụ Chineke ọrụ
site n’ịkwusa oziọma Kraịst, ka ọ bịakwute unu, kasịe unu
obi, meekwa ka unu guzosie ike n’okwukwe unu. 3 Ka unu
hapụ ịda mba n’ihi mkpagbu ndị a a na-akpagbu unu. Ma ana
m eche na unu onwe unu maara na nke a ga-abụ ihe nketa
anyị. 4 N’ihi na mgbe anyị na unu nọ, anyị buru ụzọ gbaara
unu ama na ihe ndị a aghaghị ịbịakwasị unu. Ugbu a, ihe niile
emezuola dị ka unu matakwara. 5 N’ihi nke a, mgbe m hụrụ
na m apụghị ịnagide ihe ndị ahụ, eziri m ozi, ka a chọpụta
maka okwukwe unu. N’ihi na ụjọ m bụ ma eleghị anya o
nweela ụzọ onye ọnwụnwa ọjọọ ahụ si nwaa unu ọnwụnwa
n’oge a, mee ka ndọgbu niile anyị dọgburu onwe anyị n’ọrụ
n’etiti unu bụrụ ihe lara n’iyi. 6 Ma ugbu a, Timoti esitela
n’ebe unu nọ lọghachikwute anyị. O wetara oziọma banyere
okwukwe unu na ịhụnanya unu. O mekwara ka anyị mata na
unu na-enwe ezi ncheta banyere anyị mgbe niile, na ọ na-
agụsị unu agụụ ike ịhụ anyị anya, dị ka o si agụkwa anyị ịhụ
unu anya. 7 N’ihi nke a, ụmụnna anyị, anyị abụrụla ndị a
gbara ume nke ukwuu, ọ bụladị n’ime mkpagbu niile nke anyị
nọ n’ime ya, n’ihi iguzosi ike nke unu guzoro n’okwukwe
unu. 8 Ugbu a anyị ga-adị ndụ, ma ọ bụrụ na unu eguzosie
ike n’ime Onyenwe anyị. 9 Olee ụdị ekele anyị pụrụ ikele
Chineke n’ihi akụkọ nyere anyị ọṅụ n’ihu Chineke anyị n’ihi
unu. 10 Ehihie na abalị niile, anyị na-arịọ ka anyị hụ unu ihu
na ihu, ka anyị nwee ike tinyezuo ihe fọdụrụ n’okwukwe
unu. 11 Ugbu a, ka Chineke Nna anyị na Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst megheere anyị ụzọ ịbịakwute unu. 12 Ka Onyenwe anyị
meekwa ka unu baa ụba, ka unu babiga ụba oke n’ịhụnanya
unu nwere nye ibe unu, na ndị ọzọkwa, dị ka ịhụnanya anyị

si dị ukwuu n’ebe unu nọ. 13 Ka ọ mee ka obi unu guzosie ike
n’ịdị nsọ, na-enweghị ịta ụta ọbụla, n’ihu Chineke na Nna
anyị, n’ọbịbịa nke Onyenwe anyị Jisọs ya na ndị nsọ ya niile.

4 N’ikpeazụ, ụmụnna anyị, anyị na-arịọ ma na-akwagidekwa
unu n’ime Onyenwe anyị Jisọs, dị ka unu mụtara site
n’aka anyị otu unu kwesiri isi bie ndụ, nakwa ime ihe ga-
atọ Chineke ụtọ. Unu na-eme nke a karịa. 2 N’ihi na unu
maara ụdị ndụmọdụ ahụ sị n’aka Onyenwe anyị Jisọs nke
anyị nyere unu. 3 N’ihi na nke a bụ ọchịchọ Chineke, bụ ị dị
nsọ unu. Ka unu wezuga onwe unu site na ịkwa iko, 4 ka
onye ọbụla n’ime unu mata ido ahụ nke onwe ya n’ugwu na
n’ịdị nsọ. 5 Ọ bụghị n’ụzọ imejupụta ọchịchọ ọjọọ nke anụ
ahụ dị ka ndị mba ọzọ na-amaghị Chineke. 6 Ka onye ọbụla
ghara imegbu maọbụ ịghọgbu nwanna ya n’okwu a. N’ihi na
Onyenwe anyị ga-ata onye na-eme ihe dị otu a ahụhụ, dị ka
anyị gwara unu na mbụ, na-adọsikwa unu aka na ntị ike. 7
N’ihi na ọkpụkpọ Chineke kpọrọ anyị abụghị ka anyị na-ebi
ndụ adịghị ọcha kama ọ chọrọ ka anyị dịrị nsọ. 8 Ya mere,
onye ọbụla nke jụrụ ịnara ntụziaka a, ọ bụghị mmadụ ka ọ
jụrụ, kama ọ bụ Chineke onye na-enye unu Mmụọ Nsọ ya. 9
Ugbu a, ihe gbasara ịhụnanya nke kwesiri ịdị n’etiti ụmụnna,
o kwesighị ka anyị gwa unu ihe ọzọ banyere ya. N’ihi na unu
onwe unu bụ ndị Chineke kuziri ka unu nwee ịhụnanya n’ebe
ibe unu nọ. 10 Ma n’ezie, unu na-ahụ ụmụnna anyị niile bi na
Masidonia n’anya. Ma anyị na-arịọsịkwa unu arịrịọ ike sị
unu na-ahụkwa ha n’anya karịa ka unu hụrụ ha ugbu a. 11
Nweenụ agụụ ibi ndụ nwayọọ, na-arụkwanụ ọrụ dịịrị unu.
Jirikwanụ aka unu na-arụ ọrụ dịka anyị gwara unu, 12 nke a
ga-eme ka ndụ unu na-ebi kwa ụbọchị wetara unu nsọpụrụ
n’ebe ndị na-ekweghị ekwe nọ, meekwa ka unu ghara i dabere
n’onye ọbụla. 13 Ụmụnna m, anyị chọrọ ka unu mata ihe
banyere ndị otu anyị ndị dara n’ụra ọnwụ, ya ewutela unu
dịka o si ewute ndị ọzọ ndị na-enweghị olileanya. 14 N’ihi
na ebe ọ bụ na anyị kweere na Jisọs nwụrụ ma sitekwa
n’ọnwụ bilie, n’otu aka ahụ, anyị kwenyekwara na site na
Jisọs, Chineke ga-akpọlite ndị niile nwụrụ anwụ. 15 N’ihi na
okwu nke Onyenwe anyị nke anyị na-akụziri unu bụ nke a, na
anyị ndị dị ndụ ruo ọbịbịa Onyenwe anyị agaghị ebu ndị dara
n’ụra ọnwụ ụzọ. 16 N’ihi na Onyenwe anyị n’onwe ya ga-esi
n’eluigwe rịdata, ọ ga-ewere olu ike kpọọ oku, werekwa olu
nke onyeisi ndị mmụọ ozi na ụda opi ike nke Chineke. Mgbe
ahụ ndị niile nwụrụ n’ime Kraịst ga-ebu ụzọ bilie. 17 Mgbe
ahụ, anyị onwe anyị, ndị dị ndụ, ndị fọdụrụ n’ụwa, ka a ga-
eweli anyị na ha elu n’ime igwe ojii, ịga izute Onyenwe anyị
na mbara eluigwe, ebe anyị na Onyenwe anyị ga-anọ ruo
mgbe ebighị ebi. 18 Ya mere, werenụ okwu ndị a, na-agba
onwe unu ume mgbe niile.

5 Ugbu a, ụmụnna, banyere oge na mgbe ihe ndị a ga-
emezu. Echeghị m na ọ dị mkpa i degara unu akwụkwọ. 2
Dị ka unu maara nke ọma na ụbọchị Onyenwe anyị ga-abịa
dị ka onye ohi si abịa n’abalị. 3 Mgbe ha ga na-asị udo, na
nchekwa dị, mgbe ahụ, na mberede, mbibi ga-abịakwasị ha dị
ka ihe mgbu sị adakwasị nwanyị ime na-eme, nke ga-eme
ka onye ọbụla ghara inwe ike ịgbapụ. 4 Ma unu onwe unu,
ụmụnna, anọghị n’ọchịchịrị, nke ụbọchị ahụ ga-abịakwasị
unu na mberede dịka onye ohi. 5 Unu niile bụ ụmụ nke ìhè
na ụmụ nke ehihie, anyị abụkwaghị nke ọchịchịrị maọbụ
nke abalị. 6 N’ihi nke a, ka anyị ghara ịdị na-arahụ ụra dị
ka ndị ọzọ, kama ka anyị mụrụ anya ka anya dokwaa anyị.
7 N’ihi na abalị bụ mgbe ndị na-arahụ ụra ji arahụ ụra. Ọ
bụkwa n’abalị ka ndị mmanya na-egbu na-añụbiga mmanya
oke. 8 Ma ebe anyị niile bụ ndị nke ihe, ka anyị bụrụ ndị
anya doro, ndị yi okwukwe na ịhụnanya dịka ihe ikpuchi obi,
yikwasịkwa olileanya nke nzọpụta dị ka okpu igwe. 9 N’ihi
na Chineke akwadebeghị ikpe ọmụma na egwu nye anyị.
Kama ka anyị nweta nzọpụta site n’okwukwe anyị nwere
n’Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. 10 Ọ nwụrụ n’ihi anyị ka ọ bụrụ,
ma anyị dị ndụ ma anyị nwụrụ anwụ, anyị ga-esoro ya dịrị
ndụ. 11 Ya mere, na-akasịrịtanụ onwe unu obi. Na-emekwanụ
ihe ọbụla ga-ewuli ibe unu elu dị ka unu si eme. 12 Anyị
na-arịọsị unu ike, ụmụnna, ka unu na-asọpụrụ ndị niile na-
adọgbu onwe ha n’ọrụ n’ihi unu, ndị ahụ na-elekọta unu
n’ime ọrụ Onyenwe anyị, na ndị ahụ na-adụ unu ọdụ. 13 Ka
unu na-akwanyere ha ugwu site n’ịhụnanya n’ihi ụdị ọrụ ha
na-arụ. Ka unu na mmadụ ibe unu birikwa n’udo. 14 Ma ugbu
a, anyị na-arịọ unu, ụmụnna, na-adụnụ ndị na-anọ nkịtị ọdụ,
na-agbanụ ndị dara mba ume, nyerenụ ndị na-adịghị ike aka,
nwekwanụ ndidi n’ebe ha niile nọ. 15 Ka onye ọbụla ghara
inyeghachi mmadụ ibe ya ihe ọjọọ n’ọnọdụ ihe ọjọọ. Kama
gbalịsienụ ike ime ezi ihe n’ebe ibe unu nọ na n’ebe mmadụ
niile nọ. 16 Na-añụrịnụ ọñụ oge niile. 17 Na-ekpenụ ekpere
oge niile na-esepụghị aka. 18 Na-enyenụ ekele mgbe niile
banyere ihe niile, n’ihi na nke a bụ ọchịchọ Chineke banyere
unu ndị bụ nke Kraịst Jisọs. 19 Unu emenyụla ọkụ Mmụọ
Nsọ. 20 Ọzọ unu eledala okwu ndị amụma anya. 21 Kama na-
anwalenụ ihe niile ma na-ejidesikwanụ ihe niile dị mma aka
ike. 22 Wezuganụ onwe unu n’ihe ọjọọ niile. 23 Ka Chineke
ya onwe ya, bụ Chineke nke udo, doo unu nsọ n’ụzọ niile. Ka
e debezuo mmụọ unu na mkpụrụobi unu na anụ ahụ unu
nsọ, na-enweghị ntụpọ ọbụla ruo ụbọchị ọbịbịa Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst. 24 Onye ahụ kpọrọ unu ga-emezu ihe ndị a,
n’ihi na ọ bụ onye kwesiri ntụkwasị obi. 25 Biko ụmụnna, na-
ekperenụ anyị ekpere. 26 Werenụ isurita ọnụ dị nsọ na-ekele
ụmụnna anyị dum. 27 Iwu m na-enye unu site n’aha Onyenwe
anyị bụ ka unu gụpụta akwụkwọ a n’ihu ụmụnna niile. 28 Ka
amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịnyere unu niile.

2 Ndị Tesalonaịka

1 Pọl, na Saịlas, na Timoti dere akwụkwọ a, Na-edegara nzukọ dị n’obodo Tesalonaịka n’ime Chineke Nna anyị, na n’ime Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. **2** Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu. **3** Ụmụnna, anyị aghaghị ikele Chineke ekele mgbe niile banyere unu. O kwesiri ka anyị mee otu a, n’ihi okwukwe unu na-abawanye. Ịhụnanya onye ọbụla n’ime unu nwere n’ebe ibe ya nọ na-abawanyekwa. **4** N’ihi nke a, anyị na-eji unu na-anya isi n’etiti nzukọ Chineke niile. Anyị na-akọrọ ha otu unu si jiri ntachiobi nọgidesie ike n’ime nsogbu niile dakwasịrị unu, na otu unu si nwee okwukwe dị ukwuu, ọ bụladị n’etiti oke mkpagbu a na-akpagbu unu. **5** Ihe ndị a niile na-egosi na ikpe Chineke bụ nke ziri ezi, nke e ji eme unu ndị kwesiri alaeze Chineke, nke unu na-ata ahụhụ n’ihi ya. **6** Chineke bụ onye ezi omume n’ezie. Ọ ga-eji mkpagbu kwụghachi ndị na-akpagbu unu. **7** Ọ ga-enyekwa unu bụ ndị a na-akpagbu na anyị onwe anyị ezumike. Ọ ga-eme nke a mgbe a ga-eme ka Onyenwe anyị Jisọs ya na ndị mmụọ ozi si n’eluigwe pụta ìhè. **8** Ọ ga-abịa n’ụdị ire ọkụ taa ndị ahụ na-amaghị Chineke ahụhụ na ndị jụrụ ịnabata oziọma nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. **9** Ndị a ga-ata ahụhụ mbibi ruo ebighị ebi, ebe ha na-agaghị ahụ ihu Onyenwe anyị na ebube nke ike ya, **(aiōnios g166)** **10** n’ụbọchị ahụ ọ ga-abịa ịnara ịja mma na otuto, n’ime ndị nsọ ya, ya na ka ọ bụrụ ihe ịtụnanya n’ebe ndị kweerenụ nọ, n’ihi na unu kwenyere ama nke oziọma ahụ anyị gbaara unu. **11** N’ihi nke a, anyị na-anọgide n’ekpere n’ihi unu, na-arịọ ka Chineke gụọ unu dịka ndị kwesiri ọkpụkpọ ọ kpọrọ unu, na-arịọkwa ka o site n’ike ya mee ka unu mezuo ebumnobi nke ihe dị mma, na ezi ọrụ niile nke okwukwe. **12** Ka e nye aha Onyenwe anyị Jisọs otuto n’ime unu, unu onwe unu n’ime ya kwa, dị ka amara nke Chineke anyị na nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst si dị.

2 Ma ihe banyere ọbịbịa Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, na nzukọ anyị na ya ga-ezukọta, anyị na-adụsị unu ọdụ ike ụmụnna. **2** Ka unu ghara ịma jijiji maọbụ ịtụ egwu n’uche unu n’ihi amụma, maọbụ okwu maọbụ akwụkwọ ozi e dere dị ka o sitere n’aka anyị, nke na-asị n’ụbọchị Onyenwe anyị eruola. **3** Unu ekwela ka onye ọbụla duhie unu n’ụzọ ọbụla, n’ihi na ụbọchị ahụ agaghị abịa tutu ruo mgbe oke inupu isi ga-adị, na mgbe a ga-ekpughe onye mmebi iwu ahụ nke a kara akara ịla n’iyi. **4** Onye mmebi iwu ahụ ga-ebuli onwe ya elu megide ihe niile a na-akpọ chi maọbụ nke a na-efe ofufe, nke ga-eme ka o dozie onwe ya n’ụlọnsọ Chineke, na-ekwupụta na ya bụ Chineke. **5** Unu echetaghị ihe m gwara unu n’oge mụ na unu nọ banyere ya? **6** Ma ugbu a, unu maara na o nwere onye na-egbochi ya ka ọ hapụ ịpụta ihe. N’ihi na mgbe ọ ga-apụta bụ mgbe oge ya ruru. **7** Ma ọrụ nzuzo nke mmebi iwu ebidolarị ugbu a, ma onye ahụ na-egbochi ya ịbabiga ụba oke ga-anọgide na-eme otu a tutu ruo mgbe oge e wezugara ya. **8** Mgbe ahụ, a ga-eme ka onye mmebi iwu ahụ pụta ìhè, bụ onye Onyenwe anyị Jisọs ga-eji ume ọ ga-esi n’ọnụ ya kupụta laa n’iyi, ma mee ka ọ ghara ịdịkwa ọzọ site n’ọbịbịa ya. **9** Ọbịbịa onye mmebi iwu ahụ ga-abụ dị ka ọrụ ekwensu si dị, site n’ike ịrụ ọrụ ebube aghụghọ na ihe ịrịbama dị iche iche, na ọrụ ịtụnanya aghụghọ dị iche iche nke ụgha. **10** Ya na ụdị ọrụ ọjọọ dị iche iche nke ọ ga-eji duhie ndị ahụ na-ala n’iyi. Ha ga-ala n’iyi n’ihi na ha jụrụ ịhụ eziokwu n’anya ma nwee nzọpụta. **11** N’ihi nke a, Chineke ga-ahapụ ha ka e duhie ha, ka ha jiri obi ha niile nabata okwu ụgha ndị a. **12** Ihe nke a pụtara bụ na ndị niile na-ekweghị n’eziokwu ahụ ma nwee mmasị n’ajọ omume ka a ga-ama ikpe. **13** Anyị kwesiri inye Chineke ekele mgbe niile n’ihi unu ụmụnna ndị Onyenwe anyị hụrụ n’anya. N’ihi na Chineke esitelarị na mmalite họpụta unu ka unu bụrụ ndị a zọpụtara site n’ọrụ ido nsọ nke Mmụọ Nsọ na site n’okwukwe unu n’eziokwu ahụ. **14** N’ihi nke a, ọ kpọrọ unu site n’oziọma anyị ka unu nweta otuto nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. **15** Ya mere, ụmụnna, nọgidenụ n’ozizi ahụ anyị mere ka unu mụta site n’ozizi anyị ziri unu, maọbụ na akwụkwọ anyị deere unu. **16** Ka Onyenwe anyị Jisọs Kraịst n’onwe ya, na Chineke Nna anyị, onye hụrụ anyị n’anya, site n’amara ya nye anyị agbamume dị ebighị ebi na ezi olileanya, **(aiōnios g166)** **17** gbaa obi unu ume, ma mee ka unu guzosie ike n’ịrụ ọrụ na ikwukwa ihe niile dị mma.

3 N’ikpeazụ, ụmụnna, na-ekperenụ anyị ekpere ka ozi Onyenwe anyị gaa n’ihu na-agbasa ruo ebe niile ma bụrụ ihe a na-asọpụrụ, dị ka ọ gbasara n’etiti unu. **2** Ka e nwee ike napụta anyị n’aka ndị ajọ mmadụ, n’ihi na ọ bụghị mmadụ niile nwere okwukwe. **3** Ma Onyenwe anyị kwesiri ntụkwasị obi, ọ ga-echebe unu ma gbaakwa unu ume ka unu hapụ ịdaba n’aka ajọ onye ahụ. **4** Anyị nwere nchekwube n’ime Onyenwe anyị na unu na-eme ma ga-anọgidekwa na-eme ihe niile anyị nyere unu n’iwu. **5** Ka Onyenwe anyị duzie obi unu ịghọta ịhụnanya Chineke ya na ụdị ntachiobi Kraịst nwere. **6** Ụmụnna, nke a bụ iwu anyị na-enye unu site n’aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Ka unu zere onye ọbụla kpọrọ onwe ya onye kwere ekwe n’ime unu na-ebi ndụ umengwụ na onye na-adịghị eso ozizi nke unu natara n’aka anyị. **7** N’ihi na unu maara nke ọma n’ime onwe unu na unu kwesiri ịgbaso omume anyị. O nweghị mgbe ọbụla unu hụrụ anyị ka anyị na-agagharị hapụ ọrụ anyị kwesiri ịrụ. **8** O nweghị onye ọbụla anyị riri nri ya nke anyị na-ebughị ụzọ kwụọ ya ụgwọ. Kama anyị rụsịrị ọrụ ike, dọgbukwaa onwe anyị n’ọrụ ehihie na abalị, ka anyị ghara ịbụ ibu arọ nye onye ọbụla. **9** Ọ bụghị na anyị enweghị ikike ịnara unu ihe oriri, kama ọ bụ ka anyị kuziere unu site n’omume anyị ihe unu ga na-eṅomi. **10** Ọ bụladị mgbe anyị na unu nọ, anyị nyere unu iwu a sị, “Onye ọbụla na-agaghị ọrụ ya erila nri.” **11** Ma anyị anụla na ụfọdụ n’etiti unu na-anọ nkịtị na-arụghị ọrụ ọbụla, kama ndị dị otu a na-agagharị, na-etinye anya n’ihe na-agbasaghị ha. Ha anaghị arụ ọrụ ọbụla. **12** Anyị na-enye ndị a iwu, na-adụsịkwa ha ọdụ ike site n’aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, si ha wetuo obi ha ala rụsie ọrụ ha ike. Ka ha riekwa nri ha ji aka ha rụpụta. **13** Otu ọ dị ụmụnna, unu ekwela ka ike ịrụ ọrụ ọma gwụ unu. **14** Ma ọ bụrụ na ndị ọbụla adịghị erube isi nye ihe anyị kwuru n’ime akwụkwọ ozi a, hụbanụ ndị dị otu a ama ma kwụsịkwa iso ha nwekọ ihe ọbụla, ka ihere mekwa ha. **15** N’agbanyeghị nke a, unu agụkwala ha dị ka ndị iro unu, kama nyenụ ha ndụmọdụ dị ka ụmụnna. **16** Ugbu a, ka Onyenwe anyị, onye udo na-esi n’aka ya abịa tụkwasịrị unu udo ya mgbe niile, n’ime ọnọdụ ọbụla unu nọ n’ime ya. Onyenwe anyị nọnyekwara unu. **17** Mụ onwe m bụ Pọl ji aka m depụta ekele a, nke m na-ekele unu niile. Nke a bụ ihe e ji arịba akwụkwọ niile m dere ama. Otu a ka m si ede ihe. **18** Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịnyere unu niile.

1 Timoti

1 Pọl, onyeozi Kraịst Jisọs site n'iwu Chineke Onye nzọpụta
anyị, na nke Kraịst Jisọs, onye bụ olileanya anyị, 2 Na-
edegara gị bụ Timoti ezi nwa m n'ime okwukwe akwụkwọ a.
Ka amara, na ebere na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na
Kraịst Jisọs Onyenwe anyị dịrị gị. 3 Dị ka m gbara gị ume,
mgbe m na-aga Masidonia, nọgide n'Efesọs ka i nwee ike nye
mmadụ ụfọdụ iwu ka ha ghara ịga n'ihu n'izi ụkpụrụ dị iche.
4 Mee ka ha kwụsị ịkọ ogologo akụkọ, na inyocha ihe gbasara
usoro ọmụmụ dị iche iche nke na-adịghị agwụ agwụ. N'ihi
na ihe ndị a na-eweta ajụjụ na ịrụ ụka na-abaghị uru, kama
inyere ndị mmadụ aka ịnabata ụzọ ahụ Chineke kwadoro site
n'okwukwe. 5 Ihe anyị bu n'obi nye iwu a, bụ ka a kwalite
ịhụnanya nke sitere n'obi ọcha na ezi akọnuche, na okwukwe
nke aghụghọ na-adịghị. 6 Ụfọdụ e sikwala n'ihe ndị a dapụ,
jehie ụzọ, site n'oke ịrụ ụka na-abaghị uru. 7 Ha chọrọ ịbụ
ndị ozizi iwu ma ha amaghị ihe ha na-ekwu maọbụ ihe ha na-
akwadosi ike. 8 Ma anyị maara na iwu dị mma, ma ọ bụrụ
na onye ọbụla ewere ya mee ihe a chọrọ ka e jiri ya mee.
9 Ma emeghị iwu n'ihi ndị ezi omume. Kama, e mere iwu
n'ihi ndị ahụ na-emebi iwu na ndị na-enupu isi, ndị kpọrọ
Chineke asị na ndị mmehie, ndị rụrụ arụ, ndị na-egbu nna
ha na nne ha, na ndị na-egbu mmadụ ibe ha, 10 na ndị na-
akwa iko na ndị ikom na-emerụ onwe ha n'ahụ ndị ikom
ibe ha, ndị na-azụ ahịa ndị ohu, na ndị ụgha niile, na ndị
na-agba ama ụgha, tinyere ihe ndị ahụ niile megidere ezi
ozizi ahụ, 11 nke dabara n'oziọma ahụ dị ebube, nke Chineke
dị ngọzị, nke o nyefere m n'aka na ntụkwasị obi ichebe. 12
Ana m ekele Kraịst Jisọs Onyenwe anyị ekele, onye na-enye
m ike, n'ihi na ọ gụrụ m dị ka onye e kwesiri ịtụkwasị obi
mgbe ọ họpụtara m ijere ya ozi. 13 Ọ bụ ezie na n'oge gara
aga, abụ m onye na-ekwujọ Chineke na onye na-akpagbu ndị
ya, bụrụkwa onye na-emegide emegide. Ma Chineke meere
m ebere n'ihi na m mere ihe ndị ahụ n'ọnọdụ amaghị ihe,
na enweghị okwukwe. 14 Ma Onyenwe anyị wụkwasịrị m
amara ya, nke babigara ụba oke, ya na okwukwe na ịhụnanya
n'ime Kraịst Jisọs. 15 Okwu a kwesiri ntụkwasị obi, kwesikwa
ka anabata ya nke ọma: Kraịst Jisọs bịara n'ụwa ịzọpụta ndị
mmehie, nke mụ onwe m bụ onyeisi ha. 16 Ọ bụ n'ihi nke a
ka e ji gosi m ebere, ka Kraịst Jisọs site n'ime m, bụ onye
kachasị dị njọ, gosi enweghị ọgwụgwụ nke ntachiobi ya, ka m
bụrụ ihe nlere anya nye ndị ahụ niile ga-ekwere na ya, ma
nata ndụ ebighị ebi. (aiōnios g166) 17 Ugbu a, ka enye Eze ahụ
na-adị ruo mgbe niile, Onye na-adịghị anwụ anwụ, Onye a
na-adịghị ahụ anya, Onye naanị ya bụ Chineke, nsọpụrụ na
otuto ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen. (aiōn g165) 18 Ugbu a,
Timoti nwa m, ana m enye gị ndụmọdụ a dị ka amụma ahụ e
buru banyere gị n'oge gara aga si dị. Ka ị site n'ịgbaso ya nwe
ike ịlụ ezi ọgụ ahụ. 19 Jidesie okwukwe i nwere ike, ya na
ezi akọnuche. N'ihi na ụfọdụ ajụla ezi akọnuche ma si otu a
dapụ n'okwukwe. 20 Haimeniọs na Alegzanda so na ndị a.
Ewerela m ha nyefee Ekwensu n'aka, ka ọ taa ha ahụhụ tutu
ruo mgbe ha mụtara na ha ekwesighị ikwu okwu nkwulu
megide Chineke.

2 Na mbụ, ana m arịọ ka e kpee ekpere, kwuchite ọnụ ndị
ọzọ n'ekpere, ma nye ekele n'isi mmadụ niile, 2 kpee
ekpere maka ndị eze niile, na ndị niile nọ n'ọnọdụ ọchịchị, ka
anyị nwee ike bie ndụ udo na nke nsogbu na-adịghị, n'ime
ịsọpụrụ Chineke dị ka ọ chọrọ. 3 Nke a bụkwa ihe dị mma na
ihe na-atọ Chineke Onye nzọpụta anyị ezi ụtọ. 4 Onye chọrọ
ka a zọpụta mmadụ niile, ka ha niile bịaruo na mmazu nke
eziokwu. 5 N'ihi na ọ bụ naanị otu Chineke dị. Ọ bụkwa naanị
otu onye ogbugbo dị n'etiti Chineke na mmadụ. Kraịst Jisọs,
onye ya onwe ya bụ mmadụ. 6 Onye weere onwe ya ka ọ bụrụ
ihe mgbapụta n'ihi mmadụ niile, nke bụ ịgba ama a na-enye
n'oge ya. 7 N'ihi nke a, a họpụtara m ka m bụrụ ọnụ na-
ekwuru ọha nakwa onyeozi, na onye nkuzi nye ndị mba ọzọ
banyere ezi okwukwe ahụ. Eziokwu ka m na-ekwu, anaghị
m agha ụgha. 8 N'ihi nke a, achọrọ m ka ndị ikom, n'ebe
niile na-achili aka dị nsọ elu n'ekpere, na-ebughị iwe n'obi,
na-arụkwaghị ụka. 9 Achọkwara m ka ndị inyom kwadoo
onwe ha n'ụzọ kwesiri ekwesi, ka ha jiri nsọpụrụ na uche
zuruoke chọọ onwe ha mma. Ọ bụghị isi a kpara akpa, ma ọ
bụkwanụ ngwa mma nke ọlaedo maọbụ pieal, maọbụ uwe dị
oke ọnụahịa ha na-eyi. 10 Kama site n'ezi ọrụ ọma ha nke
kwesiri ndị inyom na-ekwupụta na ha na-ekpere Chineke. 11
Nwanyị kwesikwara iji obi dị umeala na obi dị nwayọọ gee ntị
mụtakwa ihe mgbe a na-ezi ihe. 12 Ekwenyeghị m ka nwanyị
zie ihe, maọbụ ka ọ bụrụ onyeisi n'ebe ndị nwoke nọ. Ha
kwesiri ịnọ nwayọọ mgbe ọbụla unu zukọrọ. 13 Ọ bụ n'ihi na
e buru ụzọ kee Adam tupu e kee Iiv. 14 Ọ bụkwaghị Adam ka
a ghọgburu, kama ọ bụ nwanyị ka a ghọgburu mee ka ọ bụrụ
onye mmebi iwu. 15 Ma a ga-azọpụta ha site n'ọmụmụ nwa
ma ọ bụrụ na ha anọgide na-ebi ndụ okwukwe na ịhụnanya,
na ịdị nsọ, na nke uche zuruoke.

3 Nke a bụ okwu kwesiri ntụkwasị obi ma bụrụkwa eziokwu,
bụ nke na-asị, ọ bụrụ na onye ọbụla na-achọ ọnọdụ ịbụ
ụkọchukwu, ọ na-achọ ezi ọrụ kacha mma. 2 Ya mere onye
ụkọchukwu kwesiri ịbụ onye a na-adịghị ata ụta, onye lụrụ
otu nwunye, onye obi umeala, onye na-achịkọta onwe ya
nke ọma, onye nwere nsọpụrụ, onye na-anabata ndị ọbịa
n'ụlọ ya, nakwa onye nwere ike ikuzi ihe. 3 Ọ gaghị abụ
onye na-aṅụbiga mmanya oke, ọ gaghị abụ onye na-alụkarị
ọgụ, kama ọ ga-abụ onye dị nwayọọ, onye na-ahụghị okwu
na ụka n'anya, na onye na-adịghị ahụ ego n'anya. 4 Ọ ga-
abụ onye na-achịzi ezinaụlọ ya nke ọma, bụrụkwa onye na-
achịkwa ụmụ ya inwe nsọpụrụ n'ụzọ ọbụla. 5 (N'ihi na ọ
bụrụ na mmadụ enweghị ike chịkọtazie ezinaụlọ ya, ọ ga-esi
aṅaa chịzie chọọchị Chineke?) 6 Ọ gaghị abụ onye chegharịrị
ọhụrụ, ma ọ bụghị ya, ọ ga-afụlị onwe ya elu n'ịnya isi, ma
si otu a daba n'ọmụma ikpe dị ka ekwensu. 7 Ọ ga-abụkwa
onye nwere ezi ama n'ebe ndị nọ n'ezi nọ, ka ọ ghara ịdaba
n'ọnọdụ ihere nakwa n'ọnya ekwensu. 8 Otu ahụ kwa, ndị a
họpụtara ijere chọọchị ozi aghaghị ịbụ ndị kwesiri nsọpụrụ,
ndị na-enweghị ire abụọ, ndị kwesiri ntụkwasị obi. Ha agaghị
abụ ndị na-aṅụbiga mmanya oke na ndị akpịrị ego na-agbaso
uru n'ezighị ezi. 9 Ha ga-abụ ndị ji akọnuche dị ọcha na-
ejidesi eziokwu nke okwukwe anyị ike. 10 Tupu a họpụta ha
ịrụ ọrụ a, a ga-ebu ụzọ nwalee ha. Ọ bụrụ na ha enweghị
ebubo ọbụla megide ha, mgbe ahụ, a ga-eme ha ndị na-eje ozi
na chọọchị. 11 Otu aka ahụ kwa, ndị nwanyị kwesikwara ịbụ
ndị nwere nsọpụrụ n'ụzọ ọbụla, ndị na-adịghị ebu iro n'obi,
ndị na-adịghị agba asịrị, kama ndị nwere obi umeala, na ndị
kwesiri ntụkwasị obi n'ihe niile. 12 Ndị niile a ga-ahọpụta ije
ozi na chọọchị aghaghị ịbụ ndị nwere naanị otu nwunye,

ndị na-achịzi ụmụ ha na ezinaụlọ nke aka ha nke ọma. **13**
N’ihi na ndị ahụ rụrụ ọrụ ije ozi ha nke ọma nwere ụgwọ ọrụ.
Ụgwọ ọrụ ha bụkwa nsọpụrụ ahụ ndị ọzọ ga-asọpụrụ ha, na
nkwuwa okwu ha nwere banyere okwukwe a n’ime Kraịst
Jisọs. **14** Enwere m olileanya na m ga-abịa ileta gị na mgbe
na-adịghị anya, ma ana m edere gị ihe ndị a. **15** Asị na m
enweghị ike bịa ọsịịsọ, ị ga-amata otu ndị mmadụ kwesiri isi
bie obi n’ezinaụlọ Chineke, nke bụ nzukọ nke Chineke dị ndụ,
ogidi na ntọala nke eziokwu ahụ. **16** Karịchasịa nke a, ọ bụ
ihe omimi dị ukwuu, bụ ntọala ebe ezi ịdị nsọ si walite: Ọ
pụtara ihe n’ụdịdị mmadụ, Mmụọ Nsọ gosiri na ọ bụ onye ezi
omume, ndị mmụọ ozi hụrụ ya, e kwusara ihe banyere ya
nye mba niile, ụwa niile kwenyeere na ya, a nabatakwara ya
n’ebube nke eluigwe.

4 Ma Mmụọ Nsọ agwagheela anyị ọnụ sị, na n’oge ikpeazụ
ụfọdụ mmadụ n’ime chọọchị ga-esite n’okwukwe wezuga
onwe ha, bụrụ ndị na-agbaso mmụọ nduhie nakwa ozizi ihe
banyere mmụọ ọjọọ. **2** Ozizi dị otu a na-esite n’ihu abụọ nke
ndị ụgha, bụ ndị eji igwe ọkụ da nwụọ akọnuche ha. **3** Ndị dị
otu a na-egbochi ịlụ dị na nwunye na iri ihe oriri ụfọdụ. Ma ọ
bụ Chineke kere ihe oriri ndị a ka ndị kwere ekwe, ndị maara
eziokwu ahụ jiri ekpere na ekele nara ha. **4** Ihe niile Chineke
kere dị mma, ọ dịkwaghị ihe ọbụla a ga-ajụ ma ọ bụrụ na
e jiri ekele nara ya, **5** n’ihi na-esitere n’okwu Chineke na
ekpere doo ya nsọ. **6** Ọ bụrụ na ị mee ka ụmụnna mara ihe
ndị a, ị ga-abụ ezi onyeozi Kraịst Jisọs, onye a zụlitere nke
ọma site n’eziokwu nke okwukwe, na ezi ozizi nke ị gbasoro.
7 Atụfula oge gị n’ịrụ ụka rụrụ arụ banyere akụkọ ifo nzuzu,
na akụkọ na-abaghị uru nke ndị agadi nwanyị na-akọ. Kama
zụọ onwe gị ka ị bụrụ onye nke na-asọpụrụ Chineke. **8** Igwuri
egwu nke anụ ahụ dị mma kama ịbụ onye nke Chineke bara
uru karịa n’ụzọ ọbụla, n’ihi na nkwa dị n’ime ya bụ banyere
ndụ dị ugbu a na ndụ dị n’ihu. **9** Okwu a kwesiri ntụkwasị
obi, kwesikwa ka a nara ya nke ọma. **10** Anyị na-adọgbu
onwe anyị n’ọrụ na-ahụjukwa anya maka na anyị tụkwasịrị
olileanya anyị na Chineke dị ndụ, onye bụ Onye nzọpụta
mmadụ niile, karịchasịa, nke ndị niile kwere ekwe. **11** Ndị a
bụ ihe ndị ị ga-akụzi, kwudosie ike na-akụzi ha. **12** Ekwela ka
onye ọbụla lelịa gị anya n’ihi na ịbụ okorobịa. Kama mee ka ị
bụrụ ihe ịmaatụ na ihe ilere anya ọma nye ndị kwere ekwe,
n’okwu, n’ibi obi, n’ịhụnanya, n’okwukwe nakwa n’ịdị ọcha
n’uche. **13** Tutu ruo mgbe m ga-abịa n’ebe ahụ, na-agụpụta
ma na-akọwakwara ndị chọọchị ihe e dere n’ime akwụkwọ
nsọ. Na-ekwusakwa okwu Chineke. **14** Elelịla onyinye ime
mmụọ nke i nwere anya, bụ nke e nyere gị site n’ibu amụma
pụtara ihe mgbe ndị okenye bikwasịrị gị aka n’isi. **15** Jiri
onyinye ndị a niile rụọ ọrụ, nọgidesie ike n’ọrụ gị, ka onye
ọbụla mata, hụkwa na ị na-eme nke ọma. **16** Na-elezi anya na
ndụ gị, na ozizi gị. Nọgidesie ike n’ihe ndị a n’ihi na site na
ha, ị ga-azọpụta onwe gị, zọpụtakwa ndị na-ege gị ntị.

5 Abarala okenye mba n’olu dị ike, kama jiri arịrịọ na
nsọpụrụ gwa ya okwu dị ka ọ bụ nna gị. Na-agwa ụmụ
okorobịa okwu dị ka ị ga-esi gwa ụmụnne gị ị hụrụ n’anya
okwu. **2** Na-emeso ndị inyom ndị bụ okenye omume dị ka ndị
nne, ma na-emesokwa ụmụ agbọghọ omume dị ka ị ga-esi
mesoo ụmụnne gị nwanyị omume. Na-echekwa uche n’ịdị
ọcha n’ebe o zuruoke. **3** Sọpụrụnụ ụmụ nwanyị di ha nwụrụ,
ndị na-ebi ndụ dị ka ndị di ha nwụrụ anwụ n’eziokwu. **4** Kama
ọ bụrụ na nwanyị ọbụla di ya nwụrụ nwere ụmụ, maọbụ ụmụ
ụmụ, ndị a bụ ndị kwesiri ibu mkpa ha. N’ihi na anyị kwesiri
isite n’ụlọ anyị gosi obiọma anyị inyere ndị mụrụ anyị aka.
N’ihi na omume dị otu a na-atọ Chineke ụtọ. **5** Nwanyị di
ya nwụrụ n’ezie, nke na-enweghị onye na-elekọta ya anya,
atụkwasịla obi ya na olileanya na Chineke. Ọ na-anọgidekwa
n’ekpere na arịrịọ ehihie na abalị. **6** Ma nwanyị di ya nwụrụ
nke weere onwe ya nyefee n’aka igbaso ihe na-eme ya obi ụtọ
bụrịị onye nwụrụ anwụ, ọ bụ ezie na ọ ka dị ndụ. **7** Nye ha
ihe ndị a dịka iwu, ka ha ghara ị bụ ndị a na-ata ụta. **8** Onye
ọbụla na-adịghị egboro ndị ikwu ya, karịchasịa ndị ezinaụlọ
nke aka ya ihe na-akpa ha mkpa, ajụla okwukwe ahụ ma
jọkarịakwa onye na-ekweghị ekwe na njọ. **9** Nwanyị ọbụla di
ya nwụrụ ga-aba n’otu ndị di ha nwụrụ ga-abụ onye gbara iri
afọ isii maọbụ karịa. Ọ ga-abụkwa onye lụrụ naanị otu di. **10**
Ọ ga-abụ onye mmadụ niile na-agbara ezi ama, n’ihi ezi ọrụ ọ
rụrụ. Ọ ga-abụ onye zụlitere ụmụ ya n’ụzọ ziri ezi, onye na-
elezi ndị ọbịa anya, onye na-enyere ndị ọrịa na ndị merụrụ
ahụ aka, onye na-asa ụkwụ ndị nsọ na onye jikeere mgbe
niile ime ihe ọma. **11** Ma o kwesighị ka e debanye aha ụmụ
agbọghọ di ha nwụrụ n’otu ụmụ nwanyị di ha nwụrụ anwụ.
N’ihi na mgbe ọchịchọ anụ ahụ jidesiri ha ike, ha ga-enupuru
Kraịst isi, chọwa ịlụ di ọzọ. **12** Ụdị omume a ga-ewetara ha
ikpe ọmụma, n’ihi na ha emezughị nkwa ha kwere na mbụ. **13**
Wezugakwarị nke a, na ha amụta omume ịdị umengwụ, n’aga
n’ụlọ dị iche iche. Ọ bụghị naanị na ha bụ ndị na-adịghị arụ
ọrụ, kama ha na-etinye anya n’ihe na-agbasaghị ha, na-akpa
asịrị, na-ekwu okwu nzuzu, na-ekwu ihe ha ekwesighị ikwu.
14 N’ihi nke a, ana m adụ ndị ụmụ agbọghọ ndị a di ha nwụrụ
ọdụ ka ha lụrụ di ọzọ, mụọkwa ụmụ, ma na-elekọtazikwa
ezinaụlọ ha anya nke ọma. Ọ bụrụ na ha mee nke a, ọ dịghị
onye iro ọbụla ga-ekwu okwu ọjọọ megide anyị. **15** Ụfọdụ ndị
mmadụ adahielarị ụzọ, soro ekwensu. **16** Ya mere, nwanyị
ọbụla kwere ekwe, nke nwere n’ezinaụlọ ya ndị inyom di ha
nwụrụ anwụ, ya jisie ike gboro ha mkpa. Ọ dịghị mma ibogbu
chọọchị n’ibu, ka o nwee ike iletazu ndị nọ n’ọnọdụ ụmụ
nwanyị di ha nwụrụ n’ezie. **17** Nye ndị okenye, ndị na-achị
nke ọma nsọpụrụ kwesiri ekwesi na ụgwọ ọrụ okpukpu abụọ,
ọkachasị ndị na-adọgbu onwe ha n’ọrụ izi oziọma na n’ikuzi
ihe. **18** N’ihi na akwụkwọ nsọ kwuru, “Ekechila ọnụ ehi mgbe
ọ na-azọcha mkpụrụ ọka,” hapụ ya ka ọ na-eri nri mgbe ọ na-
arụ ọrụ, ọzọkwa, “Onye na-arụ ọrụ kwesiri ịnata ụgwọ ọrụ
ya.” **19** Egela ntị n’ebubo ọjọọ ọbụla a na-ebo onye okenye
karịakwa maọbụ na ndị akaebe abụọ maọbụ atọ gbara ama
megide ya. **20** Ma ndị okenye ahụ nọgidere na-eme mmehie,
kpọpụta ha baara ha mba n’ihu mmadụ niile, ka ndị ọzọ
tụọ egwu gharakwa iso omume ha. **21** Ana m adọ unu aka
na ntị n’ihu Chineke na n’ihu Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na
n’ihu ndị mmụọ ozi a họpụtara, ka unu debe ụkpụrụ ndị a
niile, nye onye ọbụla ntaramahụhụ nke ruru ya, elekwala
onye ọbụla anya n’ihu. **22** Ebikwasịkwala onye ọbụla aka n’isi
ọsịịsọ ime ya okenye maọbụ onye na-eje ozi. Ekwela ka i keta
oke na mmehie ndị ọzọ. Debe onwe gị ọcha. **23** Aṅụkwala
naanị mmiri ọzọ, na-aṅụ ntakịrị mmanya maka afọ gị na nrịa
nrịa nke na-arịa gị ọtụtụ mgbe. **24** Mmehie ụfọdụ mmadụ na-
apụta ihe ma na-ebukwa ha ụzọ rụọ oche ikpe, ma ndị ọzọ ka
a na-ahụta mmehie ha n’oge ikpeazụ. **25** Otu a kwa, ọrụ ọma
na-apụta ihe, ma ọ bụladị ndị na-apụtaghị ihe, apụghị izo ha
ezo.

6 Ndị niile bụ ohu ga-ahụ ndị nwe ha dị ka ndị ekwesiri
inye ugwu na nsọpụrụ, ka a ghara ikwujọ aha Chineke na
ozizi anyị. 2 Ndị nke nwere ndị kwere ekwe dịka ndị nwe ha
ekwesighị ileli ha anya n'ihi na ha bụ ụmụnna ha. Kama, ha
kwesiri ijere ndị nwe ha ozi nke ọma karịa, n'ihi na ndị na-
erite uru n'ọrụ ha bụ ndị kwere ekwe bụrụkwa ndị anyị hụrụ
n'anya. Ihe ndị a ka ị ga-akụziri ha, dụkwaa ha ọdụ banyere
ime nke a. 3 Onye ọbụla na-ezi ihe ọzọ nke na-adabaghị
n'okwu ezi ntọala na-enye ndụ nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst,
ya na ozizi nke ibi ndụ kwesiri onye nke Chineke, 4 bụ
onye nganga na-afụli elu, ma bụrụkwa onye na-amaghị ihe.
Ọchịchọ obi ya bụ nke na-ezighị ezi ma jupụtakwa n'ịrụ ụka
na ekworo nke na-eweta ịkpọ asị na esemokwu, na nkwulu
nakwa ajọ echiche, 5 na isi ịrụ ụka niile nke na-esite n'aka
ụmụ mmadụ ndị echiche ha na-enweghịkwa eziokwu. Ha na-
eche na ife Chineke bụ ụzọ e si aba ọgaranya. 6 Ma ikpere
Chineke bara uru nke ukwuu nye onye nwere afọ ojuju n'ihe
ọbụla o nwere. 7 N'ihi na o nweghị ihe anyị ji n'aka mgbe
anyị bịara n'ụwa, otu a kwa, o nweghị ihe anyị ga-ewerekwa
mgbe anyị ga-esi n'ụwa pụọ. 8 Ya mere, ọ bụrụ na anyị
enwe ihe oriri na uwe anyị ji ekpuchi ọtọ anyị, afọ kwesiri
iju anyị n'ihe anyị nwere. 9 Ma ndị na-achọ ịba ọgaranya
na-adaba n'ọnwụnwa na n'ime ọnya na ọtụtụ ihe nzuzu na
ọchịchọ ọjọọ niile dị iche iche nke na-enubanye ha n'ịla n'iyi
na mbibi. 10 N'ihi na ịhụ ego n'anya bụ mgbọrọgwụ nke
ime ihe ọjọọ niile dị iche iche. Ụfọdụ ndị hụrụ ego n'anya,
ndị na-achọsi ya ike, adapụla n'okwukwe ha, si otu a tinye
onwe ha n'ọtụtụ ọnọdụ na-ewetara ha obi ọjọọ na iru ụjụ. 11
Ma gị bụ onye nke Chineke, gbaara ihe ndị a niile ọsọ. Ma
chụsoo ezi omume na iyi Chineke, na okwukwe, na ịhụnanya,
na ntachiobi, na ịdị nwayọ. 12 Na-agbasi mgba ọma nke
okwukwe gị ike, jidesiekwa ndụ ebighị ebi ahụ aka ike bụ
nke a kpọrọ gị oku maka ya mgbe i mere ezi nkwupụta gị
n'ihu ọtụtụ ndị akaebe. **(aiōnios g166)** 13 N'ihu Chineke, onye
na-enye ihe niile ndụ, na n'ihu Kraịst Jisọs onye gbara ama
nkwupụta ọma n'ihu Pọntiọs Pailet. Ana m enye gị iwu 14 ka
i debezuo ihe niile e nyere n'iwu na-enweghị ntụpọ ọbụla
maọbụ ịta ụta ruo mgbe Onyenwe anyị Jisọs Kraịst ga-apụta
ihe. 15 Nke a ga-emezu mgbe oge zuru site n'ike ya, Chineke,
onye dị ngọzị na onye naanị ya na-achị, Eze kachasị eze niile,
na Onyenwenụ kachasị ndị nwenụ niile. 16 Onye naanị ya na-
adịghị anwụ anwụ. Onye na-ebikwa n'ime ìhè nke mmadụ
ọbụla na-apụghị ịbịaru nso. Onye mmadụ ọbụla na-ahụbeghị
anya mgbe ọbụla, onye a na-apụghịkwa ịhụ anya. Ọ bụ ya ka
nsọpụrụ na ike dịrị ruo mgbe ebighị ebi. Amen. **(aiōnios g166)**
17 Nye ndị bụ ọgaranya n'oge ugbu a iwu ka ha ghara ịnya isi,
maọbụ tụkwasị obi ha n'akụnụba, nke a na-ejighị aka. Kama
ka ntụkwasị obi ha dịrị na Chineke onye na-enyezu anyị ihe
niile site n'akụ ya n'ihi ime anyị obi ụtọ. **(aiōn g165)** 18 Gwa
ha ka ha na-eme ezi ihe, ka ha bụrụ ọgaranya n'ọrụ ọma
niile, ka ha nwee obiọma na inyere ndị ọzọ aka, dịkwa njikere
ikenye ndị ọzọ ihe site n'ihe ha nwere. 19 N'ụzọ dị otu a,
ha na-akpadoro onwe ha akụ nke ga-abụrụ ha ntọala siri
ike n'ọgbọ dị n'ihu, nke a ga-eme ka ha rite ndụ ahụ nke bụ
ezigbo ndụ n'uru. 20 Timoti chebekwa ihe ndị ahụ e nyefere
gị n'aka, wezuga onwe gị site n'okwu nzuzu nke rụrụ arụ,
na ịrụ ụka nzuzu nke ha na-akpọ ihe ọmụma, 21 bụ nke
ụfọdụ kwupụtara, ma na ime nke a, ha esitela n'ụzọ okwukwe
kpafuo. Ka amara dịnyere gị. Amen.

2 Timoti

1 Pọl, onyeozi Kraịst Jisọs, dị ka uche Chineke si dị, na dị ka
nkwa ndụ n'ime Kraịst Jisọs si dị, **2** Nye gị Timoti, ezi nwa
m. Ka amara, na ebere na udo nke sitere na Chineke bụ Nna,
na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị dịrị gị. **3** Ana m ekele Chineke,
bụ onye m na-ejere ozi ekele, dị ka nna nna m ha mere site
n'akọnuche dị ọcha, ọtụtụ mgbe ka m na-echeta gị n'ekpere
m ehihie na abalị. **4** Ka m na-echeta anya mmiri gị, ọ na-agụsị
m agụụ ike ehihie na abalị ịhụ gị, ka ọṅụ m zuo oke. **5** Emere
m ka m cheta okwukwe ihu abụọ n'adịghị nke i nwere, bụ
okwukwe nke burii ụzọ dịrị n'ime nne nne gị Lọịsi, bịa dịkwa
n'ime nne gị Yunaịsi. Emere ka m kwenye na otu okwukwe
ahụ dịkwa n'ime gị. **6** N'ihi nke a, achọrọ m ichetara gị ka i
mee ka onyinye Chineke ahụ i nwere na-enwu dị ka ọkụ,
bụ nke i natara mgbe m bikwasịrị gị aka m abụọ n'isi. **7**
N'ihi na Chineke enyeghị anyị mmụọ ịtụ ụjọ, kama o nyere
anyị mmụọ na-emejupụta anyị n'ike, na ịhụnanya, na uche
zuruoke. **8** Ihere emela gị ikwupụta ama banyere Onyenwe
anyị maọbụ banyere m bụ onye mkpọrọ ya. Kama, site n'ike
Chineke, soro m hụọ ahụhụ n'ihi oziọma ahụ. **9** Ọ zọpụtara
anyị, kpọbata anyị na ndụ dị nsọ. Ọ bụghị n'ihi na anyị
kwesiri ka a kpọọ anyị, kama, ọ bụ n'ihi nzube ya na amara
ya. E nyere anyị amara n'ime Kraịst Jisọs tupu a tọọ ntọala
ụwa a. **(aiōnios g166)** **10** Ugbu a, o meela ka ihe niile o zubere
pụta ìhè site n'ọbịbịa Onye nzọpụta anyị Jisọs Kraịst, onye
lara ike ọnwụ n'iyi, zi anyị ụzọ anyị ga-esi nwee ndụ ebighị
ebi site n'oziọma ahụ. **11** N'ihi oziọma a, ahọpụtara m ka m
bụrụ onye na-ekwusa oziọma a, na onyeozi, na onye nkuzi.
12 Ọ bụkwa n'ihi nke a ka m ji na-ahụ ahụhụ ndị a n'ebe a, ma
n'eziokwu, ihere adịghị eme m, n'ihi na amaara m onye m na-
atụkwasị obi, amakwaara m nke ọma, na o nwere ike ichebe
ihe niile m nyere ya n'aka idebe tutu ruo ụbọchị ahụ. **13**
Jidesie eziokwu ahụ aka ike, ụdị eziokwu ahụ mụ onwe m ziri
gị, eziokwu ahụ gbasara okwukwe ahụ, na ịhụnanya ahụ dị
n'ime Kraịst Jisọs. **14** Chezie onyinye ọma ahụ e sitere n'aka
Mmụọ Nsọ bi n'ime gị nye gị idebe. **15** Dị ka i maara, ndị niile
si n'Eshịa bịa n'ebe a agbakụtala m azụ. Ọ bụladị Faigelọs na
Hamogịnịs ahapụla m laa. **16** Ka Onyenwe anyị mere ezinaụlọ
Onisiferọs ebere, n'ihi ume ọ gbara m ọtụtụ mgbe. Ihere
emeghị ya na-abụ m onye mkpọrọ. **17** Mgbe ọ bịaruru Rom,
ọ chọgharịrị m n'ebe niile, ma n'ikpeazụ, ọ chọtara m. **18**
Ka Onyenwe anyị kwe ka ọ nata ebere n'aka Onyenwe anyị
n'ụbọchị ahụ. Ị mara nke ọma ụdị aka o nyere m n'Efesọs.

2 Ya mere, nwa m, bụrụ onye dị ike site n'amara ahụ Kraịst
Jisọs na-enye. **2** Ihe niile nke ị nụrụ n'ọnụ m n'ihu ọtụtụ
ndị ama ka ị ga-enyefe n'aka ndị kwesiri ntụkwasị obi, bụ
ndị nwekwara ike izi ndị ọzọ ihe ndị a. **3** Soro m kere oke
n'ahụhụ dị ka ezi onye agha Jisọs Kraịst. **4** Ọ dịghị onye agha
ọbụla na-ekekọta onwe ya n'ihe nke ụwa a, kama ọ na-achọ
ime ihe ga-atọ onye họpụtara ya dị ka onye agha ụtọ. **5** Otu
aka ahụ, onye na-agba ọsọ agaghị enweta okpu mmeri, ma ọ
bụrụ na ọ gbaghị ọsọ ya dịka usoro iwu ịgba ọsọ si dị. **6** Onye
ọrụ ubi na-adọgbu onwe ya n'ọrụ kwesiri ịbụ onye ga-ebu
ụzọ rie mkpụrụ sitere n'ubi ya. **7** Na-atụgharị uche n'ihe m
kwuru, n'ihi na Onyenwe anyị ga-enye gị nghọta n'ime ha
niile. **8** Echefula Jisọs Kraịst, onye a kpọlitere site n'ọnwụ,
onye sikwa n'agbụrụ Devid, nke a bụ oziọma m. **9** Ọ bụ n'ihi
na m na-ekwu eziokwu ndị a ka m ji nọọ na-ahụ ahụhụ dị otu
a dị ka onye ọjọọ, ma otu ọ dị, ekeghị okwu Chineke agbụ.
10 Ya mere, ana m anagide ihe niile n'ihi ndị a họpụtara,
ka ha bụrụkwa ndị ga-anata nzọpụta dị n'ime Kraịst Jisọs,
na ebube ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **11** Nke a bụ okwu kwesiri
ntụkwasị obi: Ọ bụrụ na anyị esoro ya nwụọ, anyị ga-esokwa
ya dị ndụ. **12** Ọ bụrụ na anyị anagide, anyị ga-esokwa ya chịa
ọchịchị. Ọ bụrụ na anyị ajụ ya, ọ ga-ajụkwa anyị. **13** Ọ bụrụ na
anyị ekweghị ekwe, ọ ga-anọgide n'ikwesị ntụkwasị obi, n'ihi
na o nweghị ike ijụ onwe ya. **14** Na-echetara ha nke a, na-
agwasikwa ha ike n'aha Chineke ka ha ghara ịrụ ụka banyere
okwu efu. N'ihi na okwu ndị a abaghị uru, ha na-ewetara
ndị na-anụ ya ịla n'iyi. **15** Gbalịsie ike ka iche onwe gị n'ihu
Chineke dị ka onye a nabatara. Onye ọrụ nke ihere na-apụghị
ime, onye na-akọwa eziokwu ahụ nke ọma. **16** Zere onwe gị
n'okwu nzuzu nke rụrụ arụ, n'ihi na ọ na-aga n'ihu iduba
ndị mmadụ n'ọnọdụ amaghị Chineke karịa. **17** Ozizi ha ga-
agbasa dị ka nsị, Haimeniọs na Filetus soo na ndị dị otu a. **18**
Ha ahapụla ịgbaso ụzọ eziokwu ahụ bido na-ekwusa okwu
ụgha, na-asị na oge mbilite n'ọnwụ agafeela. Site n'okwu ha,
ha na-ekpu okwukwe mmadụ ụfọdụ ihu n'ala. **19** Ma ntọala
Chineke hiwere na-eguzosi ike. N'elu ya ka eji ihe e dere kaa
akara: "Onyenwe anyị maara ndị bụ ndị nke ya," ya na, "Ka
onye ọbụla kpọrọ onwe ya onye nke Kraịst kwụsị ibi ndụ ajọ
omume." **20** N'ime ụlọ ukwuu, ọtụtụ ngwa ọrụ dị ya, ndị e ji
ọlaedo maọbụ ọlaọcha, maọbụ osisi maọbụ ụrọ kpụọ. Ụfọdụ
ka e ji eje ozi n'oge nkwanye ugwu dị mkpa, ndị ọzọ ka e ji
eje ozi n'oge ọbụla. **21** Ọ bụrụ na onye ọbụla edoo onwe ya
ọcha pụọ n'ihe ọjọọ niile, ọ ga-abụ ngwa ọrụ e mere maka
ọrụ ndị kwesiri nkwanye ugwu, bụrụkwa onye dị nsọ, onye
na-abara Onyenwe ya uru, na onye dị njikere mgbe ọbụla ịrụ
ezi ọrụ. **22** Gbanarị ihe ọbụla na-etinye ụdị echiche ọjọọ nke
ụmụ okorobịa na-enwe n'ime gị, kama, na-agbaso ezi omume
na okwukwe, na ịhụnanya na udo, ka gị na ndị na-akpọkukwa
Onyenwe anyị site n'obi dị ọcha na-emekọrịta. **23** Wezuga
onwe gị n'ịrụ ụka nzuzu na nke amaghị ihe niile, n'ihi na ị
maara na ha na-eweta ise okwu. **24** O kwesikwaghị ka ohu
Onyenwe anyị bụrụ onye na-ese okwu, kama, ọ ga-abụ onye
obiọma nye mmadụ niile, na onye ma otu e si ezi ihe, onye dị
njikere ịnagide ihe ọjọọ e mere ya. **25** Ọ ga-ejiri obi dị nwayọ
mgbe ọ na-adụ ndị iro ya ọdụ. Eleghị anya Chineke nwere ike
mee ka ha chegharịa, bịa mata eziokwu. **26** Mgbe ahụ, ha
nwere ike gbanahụ ọnya ekwensu, ka o jidechara ha ka ha
mee uche ya.

3 Ma mara nke a, na n'oge dị oke egwu ga-adị mgbe ikpeazụ.
2 N'ihi na ndị mmadụ ga-abụ ndị na-ahụ naanị onwe ha
n'anya, na ndị na-ahụ ego n'anya. Ha ga-abụ ndị mpako,
na ndị na-anya isi, ndị na-ekwujọ ibe ha, ndị na-adịghị
asọpụrụ ndị mụrụ ha, maọbụ ikele ha ekele, na ndị na-adịghị
ọcha n'obi ha. **3** Ndị na-enweghị ịhụnanya n'obi ha, ndị na-
enweghị obi mgbaghara, ndị na-agba asịrị, ndị na-emebiga
ihe ọjọọ oke, ndị na-eme dị ka anụ ọhịa, na ndị ihe ọma na-
adịghị atọ ụtọ. **4** Ndị na-arara ibe ha nye n'aka ndị iro ha, ndị
isiike, ndị onwe ha juru afọ; ndị na-ahụ ihe ụtọ nke ụwa a
n'anya, kama ịhụ Chineke n'anya. **5** Ha bụ ndị na-ebi ndụ ndị
nke Chineke ma ha adịghị egosipụta ike dị na ndụ ahụ. Zere
onwe gị n'ebe ndị dị otu a nọ. **6** Ụfọdụ n'ime ha bụ ndị na-

abanye n'ime ụlọ ndị mmadụ na-eduhiekwa ụmụ nwanyị na-
enweghị uche, ndị ibu mmehie ha na-anyigbu, na ndị a pụrụ
iduhie n'ihi ọtụtụ ihe ọjọọ na-agụ mkpụrụobi ha agụụ. 7 Ndị
a na-akụziri ihe oge niile, ma ha apụghị inweta amamihe nke
eziokwu. 8 Dị ka Jenas na Jembaras si lụso Mosis ọgụ, otu
a ka ndị a na-alụsokwa eziokwu ahụ ọgụ. Ha bụ ndị nwere
obi rụrụ arụ, na ndị ndụ ha mere ka ha bụrụ ndị a jụrụ ajụ
n'ebe okwukwe anyị dị. 9 Ma ha agaghị aga n'ihu n'ihi na
nzuzu ha ga-apụta ihe n'ihu mmadụ niile, dịka nke mmadụ
abụọ ahụ. 10 Ma ugbu a, ị maara ihe niile banyere ozizi m, na
omume m, na ebumnuche m, na okwukwe m na ntachiobi m,
na ịhụnanya m, na ndidi m, 11 na mkpagbu m na ahụhụ niile
nke dakwasịrị m n'Antiọk, na Aikoniọm, na Listra. Ị maara
ụdị mkpagbu dị iche iche m gabigara. Ma Onyenwe anyị
napụtara m site n'ime ha niile. 12 N'ezie, ndị niile chọrọ ibi
ndụ ịsọpụrụ Chineke n'ime Kraịst Jisọs ga-agabiga mkpagbu.
13 Ma ndị mmadụ ọjọọ na ndị na-ebi ndụ aghụghọ ga-ajọ njọ
karịa ka ha dị. Ha ga-eduhie ndị ọzọ, ma bụrụkwa ndị a ga-
eduhie. 14 Ma gị onwe gị, nọgidesie ike n'ihe ịmụtara na ihe i
kwenyesịrị ike na ya, ebe ị maara onye i si n'aka ya mụta ha.
15 Ị maara na ọ bụ site n'oge ị bụ nwantakịrị ka ihe e dere
n'akwụkwọ nsọ jiri doo gị anya, nke nwere ike ikuziri gị maka
nzọpụta site n'okwukwe i nwere n'ime Kraịst Jisọs. 16 Ihe
niile dị n'akwụkwọ nsọ bụ ihe si n'uche Chineke pụta. Ha bara
uru maka izi anyị ihe, igosi erughị eru anyị, ịtụziri anyị aka
n'ụzọ dị mma, na ịzụ anyị n'ụzọ ezi omume: 17 ka onye nke
Chineke zuo oke, dịkwa njikere maka ịrụ ezi ọrụ niile ọbụla.

4 Ya mere, ana m adụsi gị ọdụ ike n'ihu Chineke na n'ihu
Kraịst Jisọs, onye ga-ekpe ndị dị ndụ na ndị nwụrụ anwụ
ikpe. Ejikwa m ọbịbịa ya na alaeze ya na-asị gị, 2 kwusaa
okwu ahụ mgbe niile; dịkwa njikere, mgbe o kwesiri ekwesi
na mgbe ọ na-ekwesighị, jiri ya nye ntụziaka, jiri ya baa mba,
jirikwa ya gbaa ndị mmadụ ume, site na ntachiobi na ilezi
anya inye ezi ndụmọdụ. 3 N'ihi na oge na-abịa mgbe ụfọdụ
mmadụ na-agaghị anagidekwa eziokwu ahụ, kama ha ga-
agagharị ịchọ ndị ozizi ha ga-eji gbaa onwe ha gburugburu,
ndị ga-ezi ha ihe ha chọrọ ịnụ. 4 Ha agaghị ege ntị n'eziokwu
ahụ, kama ha ga-ege ntị n'akụkọ na-enweghị isi. 5 Ma guzosie
ike, nọọ na nche mgbe niile, na-edi ahụhụ, na-arụkwa ọrụ gị
dịka onye oziọma. Rụzukwaa ihe ị kwesiri ịrụ n'ọrụ gị. 6 N'ihi
na ugbu a, abụrụla m rịị onye a na-awụpụ dị ka aja ihe ọṅụṅụ,
oge ụla m eruokwala. 7 Alụsịala m ọgụ ọma ahụ, agbasịala
m ọsọ ahụ, edebezuokwala m okwukwe ahụ. 8 Ugbu a, e
deberela m okpueze nke ezi omume, nke Onyenwe anyị, onye
ikpe ezi omume ahụ, ga-enye m n'ụbọchị ahụ. Ma ọ bụghị
naanị m ka ọ ga-enye ya, kama ọ ga-enyekwa ya ndị ahụ niile
ọ na-agụsị agụ ike ịhụ ya anya. 9 Gbalịsie ike ịbịakwute m
ọsịịsọ, 10 n'ihi na Dimas onye hụrụ ihe ndụ a n'anya ahapụla
m gaa Tesalonaịka. Kresens agaala Galeshịa, Taịtọs agakwaala
Dalmetia. (aiōn g165) 11 Ọ bụ naanị Luk nọnyere m. Mgbe ị na-
abịa, kpọta Mak n'ihi na ọ ga-enyere m aka n'ije ozi m. 12
Ezipụla m Taịkikọs ka ọ gaa Efesọs. 13 Mgbe ị na-abịa, wetara
m uwe m ji achụ oyi, bụ nke m hapụrụ n'aka Kapọs na Troas,
wetakwara m akwụkwọ m niile ahụ dị n'ebe ahụ, ọkachasị
akwụkwọ akpụkpọ anụ niile ahụ. 14 Alegzanda onye na-akpụ
ọla emeela m ọtụtụ ihe ọjọọ. Onyenwe anyị ga-akwụghachi
ya dị ka ihe o mere m si dị. 15 Kpachara anya n'ebe ọ nọ,
n'ihi na o guzosiri ike megide ihe niile anyị kwuru. 16 Na
mbụ, mgbe m pụtara ikpere ọnụ m, ọ dịghị onye kwụnyeere
m. Ha niile gbahapụrụ m. Ka a hapụ ịgụnyere ha omume a dị
ka mmehie. 17 Ma Onyenwe anyị nọnyeere m, nyekwa m ike
ikwusa oziọma ka ndị mba ọzọ niile nụrụ ya. Ọ zọpụtara m,
site n'ọnụ ọdụm. 18 Onyenwe anyị ga-azọpụtakwa m site
n'ihe ọjọọ niile ọbụla, kpọbata m n'udo baa n'alaeze eluigwe
ya. Ọ bụ ya ka otuto dịrị ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen.
(aiōn g165) 19 Keleere m Prisila na Akwila na ndị niile bi n'ụlọ
Onisiferọs. 20 Erastọs nọ na Kọrint, ma ahapụrụ m Trofimọs
na Melitọs n'ọnọdụ ahụ esighị ike. 21 Jisie ike bịarute n'ebe
a tupu oge oyi eruo. Yubulọs na-ekele gị, ya na Pudins, na
Lainọs na Klọdia na ụmụnna anyị niile. 22 Ka Onyenwe anyị
nọnyere mmụọ gị. Ka amara dịnyere gị.

Taịtọs

1 Akwụkwọ ozi a si n’aka m, Pọl, odibo Chineke, na onyeozi
Jisọs Kraịst, onye ahọpụtara ime ka okwukwe ndị Chineke,
na nghọta banyere ịmara eziokwu ahụ na-eduba na ndụ
ịsọpụrụ Chineke gaa n’ihu, 2 nke a dabere n’olileanya maka
ndụ ebighị ebi, nke Chineke onye na-adịghị agha ụgha
kwerelarị na nkwa tupu mmalite nke oge. (aiōnios g166) 3
Mgbe oge imezu nkwa ahụ ruru, o mere ka okwu ya pụta
ìhè site na nkwusa oziọma, nke e nyefere m n’aka idebe, dị
ka Chineke Onye nzọpụta anyị si nye ya n’iwu. 4 Ọ bụ gị
Taịtọs, ezi nwa m nwoke n’ime okwukwe nke anyị nwekọrọ.
Ka amara na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst
Jisọs Onye nzọpụta anyị dịrị gị. 5 Ahapụrụ m gị na Kriit ka i
dozie ihe ụfọdụ a na-edozibeghị, ka ị họpụtakwa ndị okenye
n’obodo niile, dị ka m siri nye gị n’iwu. 6 Ọ ga-abụ onye a na-
enweghị ihe ịta ụta, ọ ga-abụ onye na-alụ otu nwanyị. Ụmụ
ya bụ ndị kwere ekwe, ndị ama na ha anaghị ebi ndụ ọjọọ,
maọbụ na-eme isiike. 7 Ebe ọ bụ na onye nlekọta n’ahụ ihe
banyere chọọchị Chineke, ọ ga-abụ onye na-enweghị ihe ịta
ụta. Ọ gaghị abụ onye nganga, onye na-ewe iwe ọkụ, onye
na-aṅụbiga mmanya oke, onye na-alụ ọgụ mgbe niile, onye
hụrụ ego n’anya. 8 Ọ ga-abụ onye na-anabata ndị ọbịa, na
onye na-ahụ ezi ihe n’anya. Ọ ga-abụ onye na-akwanyere
onwe ya ugwu, ezi mmadụ ụzọ ya kwụ ọtọ, onye dị nsọ, na
onyeisi zuruoke. 9 Ọ ga-abụkwa onye jidesiri oziọma ahụ nke
kwesiri ntụkwasị obi aka ike dịka eziri ya. Nke ga-eme ka
o nwe ike gbaa ndị ọzọ ume site na ozizi ahụ nke zuruoke,
nakwa ịtụ ndị ahụ na-eguzogide ya mmehie ha n’ihu. 10
N’ihi na e nwere ọtụtụ mmadụ ndị na-ekweghị, ndị na-ekwu
okwu efu, na ndị aghụghọ, nke ka nke, ndị si n’otu ndị obibi
ugwu pụta. 11 Aghaghị ịkwụsị ha maka na ha na-akụzi ihe
ha ekwesighị ikuzi n’ihi ego, si otu ahụ na-eme ka ọtụtụ
ezinaụlọ gbasaa. 12 Ọ bụ otu onye n’ime ha, onye bụkwa
onye amụma ha kwuru okwu banyere ha sị, “Ndị Kriit niile
bụ ndị ụgha. Ha kwara obi n’azụ dị ka anụ ọhịa jọrọ njọ. Ha
bụ ndị umengwụ nwere akpịrị ogologo.” 13 N’ezie, okwu a bụ
eziokwu. N’ihi nke a, baara ha mba n’olu ike banyere mmehie
ha ka ha nwee ike zuo oke n’okwukwe, 14 ka ha kwụsị ige ntị
n’akụkọ ifo ndị Juu na-akọ, maọbụ iwu nke ndị jụrụ ịnabata
eziokwu nyere. 15 Ihe niile dị ọcha n’ebe ndị dị ọcha nọ,
o nweghị ihe ọbụla dị ọcha n’ebe ndị rụrụ arụ na ndị na-
ekweghị ekwe nọ. N’ihi na uche ha na akọnuche ha rụrụ arụ.
16 Ha na-ekwupụta na ha maara Chineke, ma ha ji omume ha
na-agọnarị ya. Ha bụkwa ndị na-akpọ mmadụ ibe ha asị, ndị
isiike, na ndị na-adịghị ike n’ezi ọrụ ọbụla.

2 N’akụkụ nke gị, na-akụzi ihe kwesiri eziokwu nke okwukwe.
2 Gwa ndị okenye nwoke ka ha nwee anya udo, ka ha
nwee akọnuche zuruoke, ka ha bụrụ ndị kwesiri nsọpụrụ,
ndị okwukwe ha siri ike, ndị na-ahụ ibe ha n’anya, na ndị
nwekwara ntachiobi. 3 N’otu aka ahụ, gwa ndị okenye nwanyị
ka ha na-eme omume dị ka ụmụ nwanyị dị nsọ. Ka ha ghara
ịbụ ndị na-agba asịrị maọbụ ohu nke ịṅụbiga mmanya oke.
Kama ha na-akụzi ihe dị mma. 4 Ha ga-esi otu a kuziere ụmụ
agbọghọ ka ha ga-esi hụ di ha na ụmụ ha n’anya. 5 Ka ha
bụrụkwa ndị akọnuche ha zuruoke, ndị dị ọcha n’obi, ndị na-
edozi ezinaụlọ di ha, ndị na-eme ebere, ndị na-edo onwe ha
n’okpuru di ha, ka onye ọbụla ghara ikwulu okwu Chineke. 6
N’otu ụzọ ahụ kwa, gbaakwa ụmụ okorobịa ume ka ha jide
onwe ha. 7 N’ihe niile ị na-eme, mee onwe gị ihe ịma atụ ndị
ọzọ ga na-eṅomi n’ime ezi omume. Na nkuzi gị niile, gosikwa
izuoke na ikwesi ntụkwasị obi. 8 Ka ozi gị bụrụ nke kwụ ọtọ
mmadụ apụghị ịma ikpe, ka ihere mee onye na-agbagha gị
okwu, ebe ọ bụ na onweghi ihe ọjọọ ọ ga-ekwu gbasara anyị.
9 Gwa ndị ohu ka ha na-erubere ndị nwe ha isi, ka ha na-eme
ihe ga-atọ onyenwe ha ụtọ mgbe niile. Ka ha hapụ ịsa ndị
nwe ha okwu, 10 ka ha ghara izu ohi, kama ka ha gosi na ha
bụ ndị kwesiri ntụkwasị obi. N’ụzọ dị otu a, ha ga-ewetara ihe
anyị na-akụzi maka Chineke Onye nzọpụta anyị otuto n’ihe
niile ha na-eme. 11 N’ihi na Chineke emela ka amara ya nke
wetaara mmadụ niile nzọpụta pụta ìhè. 12 Ọ bụkwa amara a
na-akụziri anyị ka anyị jụ ndụ asọpụrụghị Chineke na nke
ịgbaso ọchịchọ ọjọọ dị n’ụwa, kama ka anyị bie ndụ dị ka
ndịisi zuruoke na ndụ ezi omume, nakwa ịtụ egwu Chineke
n’ọgbọ nke oge a. (aiōn g165) 13 Otu a ka anyị ga-esi na-eche
olileanya anyị dị ngọzi bụ ọbịbịa nke otuto nke Chineke anyị
dị ukwuu, na Onye nzọpụta anyị bụ Jisọs Kraịst. 14 Ọ bụ ya
jiri onwe ya chụọ aja n’ihi anyị, ka ọ gbapụta anyị site n’ajọ
omume anyị niile, na ido ndị ga-abụ ndị nke ya ọcha nye
onwe ya, ndị ọ na-agụ agụụ ime ihe dị mma mgbe niile. 15
Na-akụzi ihe ndị a, werekwa ha na-adụ ndị gị ọdụ site n’ikike
niile i nwere. Werekwa ha na-atụ ha mmehie ha n’ihu. Ka
mmadụ ọbụla ghara ileli gị anya.

3 Chetara ndị nke gị ka ha doo onwe ha n’okpuru ndịisi
na ndị ọchịchị, ka ha rubere ha isi, dịkwa njikere ịrụ ọrụ
ọma ọbụla. 2 Gwa ha ka ha ghara ikwulu onye ọbụla, ka ha
gharakwa ịlụ ọgụ, kama, ka ha bụrụ enyi mmadụ niile, na-
egosikwa ịdị nwayọọ ha n’ebe mmadụ niile nọ. 3 N’ihi na
mbụ, anyị onwe anyị bụ ndị nzuzu, ndị na-enupu isi, na ndị
na-enweghị uche. Anyị bụ ohu agụụ ihe ọjọọ, na ihe ụtọ
dị iche iche. Anyị biri ndụ obi ọjọọ na ekworo, na ịkpọrịta
onwe anyị asị. 4 Ma mgbe obiọma na ịhụnanya Chineke
Onye nzọpụta anyị pụtara ihe, 5 ọ zọpụtara anyị, ma ọ bụghị
n’ihi ezi ihe ndị anyị mere, kama ọ bụ site n’ebere ya. Ọ
zọpụtara anyị site na nsacha nke ịmụ ọzọ na nnwogharị nke
Mmụọ Nsọ, 6 onye ọ wụsara anyị n’uju site n’Onye nzọpụta
anyị bụ Jisọs Kraịst, 7 ka ọ bụrụ na ebe e sitere n’amara
gụọ anyị dịka ndị ezi omume, anyị ga-abụ ndị nketa, ndị
nwere olileanya ndụ ebighị ebi. (aiōnios g166) 8 Okwu a kwesiri
ntụkwasị obi, ọ ga-amasị m ma i kwusie ihe ndị a ike, ka ndị
kweere na Chineke, lezie anya n’ịrụ ezi ọrụ. Ihe ndị a dị mma
na-abakwara mmadụ uru. 9 Ma zere ịrụ ụka nzuzu na ịgụ
agbụrụ ọmụmụ, esemokwu niile, na ọgụ niile ndị mmadụ na-
alụ banyere iwu. Ihe ndị a niile abaghị uru ọbụla, ha bụ ihe
efu. 10 Gbasara onye na-akpa oke, ị dụchaa ya ọdụ ihe dịka
otu ugboro maọbụ abụọ, leghara ya anya. 11 Ebe ị ma na
onye dị otu a bụ onye ndahie na onye ajọọ omume, o jirila
aka ya maa onwe ya ikpe. 12 Ana m akwado izitere gị Atemas
maọbụ Taịkikọs. Gbalịa bịakwute m na Nikopolis, maka n’ebe
ahụ ka m kpebiri ịnọ n’oge oyi. 13 Gbaa mbọ zipụ Zenas bụ
onye ọkaikpe, na Apọlọs, ngwangwa n’ije ha. Hụkwa na ha ji
ihe niile dị ha mkpa. 14 N’ihi na ọ dị mkpa ka ndị anyị mụta
inyere ndị niile chọrọ enyemaka ha aka. Ọ bụ nke a ga-eme
ka ha bụrụ ndị na-amị mkpụrụ. 15 Ndị niile mụ na ha nọ
n’ebe a na-ekele gị. Kelekwara anyị ndị niile hụrụ anyị n’anya
n’ime okwukwe. Ka amara dịnyere unu niile.

Fịlịmọn

1 Pọl, onye e tinyere n'ụlọ mkpọrọ n'ihi Kraịst Jisọs na
site n'aka nwanna anyị Timoti, Anyị na-edetara gị ya ezi
enyi anyị na onye anyị na ya na-arụkọ ọrụ, Fịlịmọn. **2** Anyị
na-edetakwara ya nzukọ Kraịst dị n'ụlọ gị, na nwanna anyị
nwanyị Afịa, na Akipos onye anyị na ya so na-alụ agha a. **3**
Ka amara na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst
Jisọs Onyenwe anyị dịrị unu. **4** Ana m ekele Chineke ekele
mgbe ọbụla m na-echeta gị n'ekpere niile m na-ekpe. **5** N'ihi
na ana m anụ ihe banyere okwukwe i nwere n'ime Onyenwe
anyị Jisọs, na ịhụnanya i na-egosi ndị nsọ niile. **6** Ekpere
m na-ekpe banyere gị bụ ka mmekọrịta anyị na gị dịka ndị
kwere ekwe, mee ka ị matazuo ihe ọma niile anyị nwere
n'ime Kraịst. **7** Ịhụnanya gị na-enye m oke ọṅụ na ịgbaume,
ezi nwanna m, n'ihi na emeela ka ndị nsọ nwee ume ọhụrụ
site n'inyeaka gị. **8** Ọ bụ ezie na-enwere m ike n'ime Kraịst
inye gị iwu banyere ihe kwesiri ka i mee, ma agaghị m eme
otu a. **9** Kama, ọ kaara m mma site na ndabere nke ịhụnanya,
ịrịọ gị ya dị ka arịrịọ. Ee, ọ bụ mụ Pọl, agadi nwoke ahụ na
onye mkpọrọ n'ihi Kraịst Jisọs na-arịọ gị arịrịọ a. **10** Biko,
arịọ m gị n'isi Onisimọs, onye e mere ka ọ bụrụ nwa m oge m
nọ n'ụlọ mkpọrọ. **11** Na mbụ, o nweghị uru ọbụla ọ baara gị,
ma ugbu a, ọ baara mụ na gị uru. **12** Ana m ezighachiri gị ya
ugbu a, ya bụ, onye bụ obi m ka m na-ezitere gị. **13** Ọ gụsịrị
m agụụ ike ime ka mụ na ya nọdụ n'ebe a, ka o were ọnọdụ gị
na-ejere m ozi ọ bụladị dị ka m nọ na mkpọrọ n'ihi oziọma.
14 Ma, a chọghị m ime ihe ọbụla na-enwetaghị nkwenye gị,
ka ọ ghara ịdị ka i mere obiọma gị na mmanye. Kama, achọrọ
m ka i mee ihe si gị n'obi pụta. **15** Ma eleghị anya, ọ bụ n'ihi
nke a ka eji kewapụ ya nwa oge nta site n'ebe ị nọ, bụ ka i
mesịa nweghachi ya ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **16** Ọ bụghịkwa
ohu ọzọ, kama ọ karịrị ohu, maka ọ dịka nwanna a hụrụ
n'anya, ọkachasị n'ebe mụ onwe m nọ, ma ọ ga-abụkwara gị
karịchasịa, ma n'anụ ahụ nakwa n'ime Onyenwe anyị. **17**
N'ihi nke a, ọ bụrụ na ị gụrụ m dị ka onye nnwekọ ihe, nabata
ya dị ka ị ga-esi nabata m. **18** Biko, ọ bụrụ na o mejọrọ gị
n'ụzọ ọbụla, ọ bụrụkwa na o ji ụgwọ ọbụla, gụọ ya dị ka ụgwọ
m ji gị. **19** Mụ bụ Pọl ji aka m dee nke a; aga m akwụghachi
gị. Ọ bakwaghị uru ichetara gị ụgwọ i ji m. N'ihi na ụgwọ i ji
m bụ gị onwe gị. **20** Nwanna m, mere m ihe a m na-arịọ gị
n'ihi Onyenwe anyị. Mekwa ka obi m dị ọhụrụ n'ime Kraịst.
21 Olileanya m siri m ike na ị ga-aṅa m ntị, ana m edere gị
akwụkwọ a, na ị ga-eme, ma karịakwa ka m rịọrọ. **22** Ihe
ọzọkwa, bụ na m chọrọ ka ị kwadoro m ọnụụlọ ebe m ga-
anọ dị ka ọbịa ma m bịa, maka enwere m olileanya na a ga-
aza ekpere unu ime ka m si n'ebe a pụta bịakwute unu. **23**
Epafras, onye mụ na ya nọ n'ụlọ mkpọrọ n'ihi Kraịst Jisọs na-
ekele gị. **24** Mak, na Arịstakọs, na Dimas, na Luk, ndị mụ na
ha na-arụkọ ọrụ na-ekelekwa unu. **25** Ka amara Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst dịnyere mmụọ unu.

Ndị Hibru

1 Na mgbe ochie, Chineke gwara nna nna anyị ha okwu
n'oge dị iche iche site n'ọnụ ndị amụma, na site n'ụzọ ndị
ọzọ dị iche iche. 2 Ma n'oge ikpeazụ ndị a, ọ gwala anyị okwu
site n'ọnụ Ọkpara ya, onye o nyefere ihe niile n'aka. Ọ bụ site
n'aka ya ka o siri kee ụwa niile na ihe dị n'ime ya. (aiōn g165) 3
Ọ na-enwupụta ebube ya na-anọchitekwa anya ụdịdị ya, ebe
o ji okwu ya dị ike na-ejikọta ihe niile. Mgbe ọ sachapụrụ
ma hichapụkwa mmehie niile, ọ nọdụrụ n'aka nri nke Onye
dị ukwuu, dị elu n'eluigwe. 4 Ya mere, ọ bụrụla onye dị
ukwu karịa ndị mmụọ ozi dị ka aha e nyere ya si dị elu karịa
nke ha. 5 Onye n'etiti ndị mmụọ ozi ka ọ gwarala sị, "Ị bụ
Ọkpara m. Taa abụrụla m Nna gị"? Maọbụ ọzọkwa, "Aga m
abụrụ ya Nna, ya onwe ya ga-abụkwara m Nwa"? 6 Ọzọkwa,
mgbe o mere ka nwa mbụ ya bịa n'ụwa, o nyere iwu sị, "Ka
ndị mmụọ ozi Chineke niile fee ya ofufe." 7 O kwukwara
banyere ndị mmụọ ozi ya, ọ sịrị, "Ọ na-eme ndị mmụọ ozi ya
ka ha bụrụ ikuku, na-emekwa ndị na-ejere ya ozi ka ha bụrụ
ire ọkụ." 8 Ma banyere Ọkpara ahụ, ọ sịrị, "Ocheeze gị, O
Chineke, ga-adịgide ruo mgbe ebighị ebi. Mkpara omume ziri
ezi ka mkpara alaeze gị ga-abụ. (aiōn g165) 9 Ị hụrụ ezi omume
n'anya ma kpọọ ihe ọjọọ asị. N'ihi nke a, Chineke, nke bụ
Chineke gị, emeela ka ịdị elu karịa ndị ibe gị niile site na ite
gị mmanụ nke ọṅụ." 10 Ọ sịkwara, "Na mmalite, Onyenwe
anyị, ọ bụ gị tọrọ ntọala ụwa, eluigwe bụkwa ọrụ aka gị. 11
Ha ga-ala n'iyi, ma gị onwe gị ga-anọgide. Ha niile ga-aka nka
dịka uwe. 12 Ị ga-apịakọta ha, gbanwee ha dị ka akwa. Ma gị
onwe gị enweghị mgbanwe. Ọnụọgụgụ afọ gị agaghị enwe
ọgwụgwụ ruo mgbe ebighị ebi." 13 O nweela mmụọ ozi ọbụla
ọ sịrị, "Nọdụ ala n'aka nri m ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị
ihe mgbakwasị ụkwụ nye ụkwụ gị"? 14 Ndị mmụọ ozi niile,
ha abụghị mmụọ ndị na-ejere Chineke ozi, ndị a na-ezipụ ka
ha jee ozi n'ihi ndị ahụ ga-eketa nzọpụta?

2 Ya mere, anyị aghaghị ilezi anya nke ọma banyere ihe
anyị nụrụla, ka anyị hapụ isi na ha wezuga onwe anyị. 2
N'ihi na ọ bụrụ na ozi ahụ e ziri site na ndị mmụọ ozi dị ire,
ọ bụrụkwa na njehie maọbụ nnupu isi ọbụla natara ahụhụ
kwesiri ya. 3 Anyị ga-esi aṅaa gbanarị ntaramahụhụ ma ọ
bụrụ na anyị eleghara oke nzọpụta ahụ anya? Ọ bụ Onyenwe
anyị kwupụtara ya, bụkwa nke ndị nụrụ ya gbaara anyị ama
banyere ya. 4 Chineke n'onwe ya tụkwasịrị ịgba ama nke
ya, site n'ịrụ ọrụ ebube na ọrụ ịrịbama, na ọrụ ịtụnanya dị
iche iche, nakwa ikesa ọtụtụ onyinye nke Mmụọ Nsọ, dị ka
ọchịchọ ya siri dị. 5 Ọ dịghị mgbe Chineke nyere ndị mmụọ
ozi ike ịchị elu ụwa a. Anyị na-ekwu banyere ụwa gaje ịbịa
abịa. 6 Otu onye agbaala akaebe n'ebe ọzọ, "Gịnị ka mmadụ
bụ i ji na-eche banyere ha? Gịnị ka nwa nke mmadụ bụ iji na-
elekọta ya? 7 N'ihi na i mere ka ha dị ala nwantakịrị n'ebe
ndị mmụọ ozi nọ; i jikwa ebube na nsọpụrụ kpube ya n'isi
dịka okpueze, 8 dokwaa ihe niile n'okpuru ụkwụ ya." Mgbe o
mere ka ihe niile dịrị n'okpuru ya, o nwekwaghị ihe ọbụla ọ
hapụrụ itinye n'okpuru ya. Ma otu ọ dị, anyị ahụbeghị ka e
doro ihe niile n'okpuru ya. 9 Ma anyị na-ahụ Jisọs bụ onye e
mere ka ọ dị ala nwantakịrị oge karịa ndị mmụọ ozi, ma ugbu
a ejirila ebube na nsọpụrụ kpukwasị ya n'isi, n'ihi ahụhụ
ọnwụ nke ọ hụrụ, ka o site n'amara Chineke detụ ọnwụ ire
n'ihi mmadụ niile. 10 Ebe e sitere na ya kpọbata ọtụtụ ụmụ
n'ebube, o ziri ezi ka Chineke, onye ihe niile dịrị na onye kere
ihe niile, mee ka onyeisi nzọpụta ha bụrụ onye zuruoke site
n'ahụhụ ọ hụrụ. 11 Onye ahụ na-eme mmadụ ka ọ dị nsọ,
na ndị ahụ e mere ka ha dị nsọ si n'otu ezinaụlọ. N'ihi ya,
ihere adịghị eme ya ịkpọ ha ụmụnna ya. 12 Ọ sịrị, "Aga m
ekwupụta aha gị nye ụmụnna m, n'etiti nzukọ ka m ga-anọ
bụọrọ gị abụ otuto." 13 Ọzọkwa, "Aga m atụkwasị obi m na
ya." Ọzọkwa, ọ sịrị, "Lee mụ onwe m, na ụmụ ndị Chineke
nyere m." 14 Ebe ọ bụ na ụmụ ndị ahụ ketara oke na anụ ahụ
na ọbara, ya onwe ya sooro ha keta oke n'ụdịdị ahụ, ka o site
n'ọnwụ ya laa onye ahụ nwere ike ọnwụ n'iyi, onye ahụ bụ
ekwensu. 15 Ma tọpụ ndị ahụ niile egwu nke ọnwụ mere ka
ha bụrụ ohu na ndụ ha niile. 16 N'ihi na n'ezie, ọ bụghị ndị
mmụọ ozi ka ọ na-enyere aka kama ọ bụ ụmụ ụmụ Ebraham.
17 N'ihi nke a, e mere ka o yie ụmụnna ya n'ihe niile, ka o
nwe ike ghọọ onyeisi nchụaja kwesiri ntụkwasị obi ma na nke
nwere obi ebere n'ijere Chineke ozi, ka o nweekwa ike chụọ
aja ikpuchi mmehie mmadụ niile. 18 Ebe ọ bụ na ya onwe ya
tara ahụhụ mgbe a na-anwa ya ọnwụnwa, o nwekwara ike
inyere ndị a na-anwa ọnwụnwa aka.

3 Ya mere, ụmụnna m dị nsọ, ndị so keta oke n'ọkpụkpọ
eluigwe ahụ, ka echiche unu dịgide naanị na Jisọs. Onyeisi
ozi na onyeisi nchụaja nke okwukwe anyị. 2 O kwesiri
ntụkwasị obi nye onye ahụ họpụtara ya dịka Mosis si bụrụ
onye kwesiri ntụkwasị obi n'ije ozi ya n'ụlọ Chineke. 3 Ma
Jisọs nwere ugwu na nsọpụrụ karịa Mosis, dịka onye na-ewu
ụlọ si enwe ugwu na nsọpụrụ karịa ụlọ o wuru. 4 N'ihi na
ụlọ ọbụla nwere onye wuru ya, maọbụ Chineke na-ewu ihe
niile. 5 Mosis kwesiri ntụkwasị obi dịka odibo n'ụlọ Chineke
n'ihe niile, sịkwa otu a gbaa ama banyere ihe ndị a ga-ekwu
n'ọdịnihu. 6 Ma otu ọ dị, Kraịst kwesiri ntụkwasị obi dịka
ọkpara nke na-elekọta ụlọ ya. Anyị gabụkwanụ ụlọ ya ma ọ
bụrụ na anyị ejidesie okwukwe anyị ike ya na olileanya nke
anyị ji anya isi. 7 Ya mere, dị ka Mmụọ Nsọ na-asị, "Ọ bụrụ
na unu anụ olu ya taa, 8 unu emela ka obi unu sie ike, dị ka
unu mere n'oge nnupu isi mgbe oge ọnwụnwa n'ime ọzara, 9
ebe nna nna unu ha nọrọ nwa m ọnwụnwa. Ọ bụ ezie na ha
hụrụ akaọrụ m iri afọ anọ ndị a. 10 N'ihi nke a, ewere m iwe
megide ọgbọ ahụ. Asịrị m, 'Obi ha na-akpafu akpafu mgbe
niile. Ha amatabeghị ụzọ m niile.' 11 Ya mere, aṅụrụ m iyi
n'iwe m, sị, 'Ha agaghị abanye n'izuike m ma ọlị.'" 12 Lezienụ
anya, ụmụnna m, ka ajọ omume niile na ekweghị ekwe niile
nke obi ghara ịdị n'ime onye ọbụla n'etiti unu, nke ga-eme ka
unu site n'iso Chineke dị ndụ tụgharịa. 13 Kama, na-agbanụ
onwe unu ume kwa ụbọchị niile dịka a kpọrọ ụbọchị ahụ
Taa. Ka a hapụ inwekwa onye ọbụla a ga-esite n'aghụghọ nke
mmehie mee ka obi ya sie ike. 14 Anyị bụ ndị anyị na Kraịst
ga-eso kekọrịta oke ma ọ bụrụ na anyị ga-ejidesi ya ike bụ
ntụkwasị obi ahụ anyị nwere site na mmalite ruo ọgwụgwụ.
15 Dị ka e kwuru ya, "Taa, ọ bụrụ na unu anụ olu ya. Unu
emela ka obi unu sie ike, dịka unu mere n'oge nnupu isi." 16
Olee ndị bụ ndị ahụ nụrụ ma nupu isi? Ọ bụ na ọ bụghị ndị
niile ahụ Mosis dupụtara site n'ala Ijipt? 17 Ọ bụkwa olee
ndị ka o wesoro iwe iri afọ anọ? Ọ bụ na ọ bụghị ndị ahụ
mehiere. Ndị ahụ ahụ ha dara n'ọzara? 18 Olee ndị ahụ ọ
ṅụụrụ iyi na ha agaghị aba n'izuike ya? Ọ bụ na ha abụghị ndị
ahụ nupuuru ya isi? 19 Ugbu a, anyị maara na ha enweghị ike
ịbanye, n'ihi na ha bụ ndị na-ekweghị ekwe.

4 Ya mere, ebe ọ bụ na nkwa nke ịba n'izuike ya ka ghere
oghe, ka anyị kpachapụ anya hụ na o nweghị onye ọbụla a
ga-ahụta dịka onye etozughị ya. 2 N'ihi na-eziela anyị oziọma
ahụ, dị ka ezikwara ha: ma oziọma ahụ ha nụrụ abaraghị ha
uru n'ihi na ha ejighị okwukwe nara ya. 3 Ma anyị bụ ndị
kweere na-abanye n'ebe izuike ahụ, dị ka Chineke si kwuo,
“Aṅụrụ m iyi n'iwe m, ‘Ha agaghị abanye n'izuike m ma ọlị.’”
O kwuru nke a n'agbanyeghị na ọ rụchaala ọrụ ya site na
ntọala ụwa. 4 N'ihi n'otu ebe, o nweela ihe o kwuru banyere
ụbọchị nke asaa site n'okwu ndị a: “Chineke zuru ike site
n'ọrụ ya niile, n'ụbọchị nke asaa.” 5 Ma n'ebe a kwa, e kwuru,
“Ha agaghị abanye n'ebe izuike m ma ọlị.” 6 Ebe ọ bụ na
ohere dịịrị ụfọdụ mmadụ ịbanye n'ime ya, ma ndị ahụ buru
ụzọ nata oziọma ahụ abanyeghị n'ihi nnupu isi. 7 O wepụtara
ụbọchị ọzọ nke ọ kpọrọ Taa, o sitere n'ọnụ Devid kwuo okwu
ahụ e kwurula ihe banyere n'oge gara aga sị, “Taa, ọ bụrụ na
unu anụ olu ya, unu emela ka obi unu sie ike.” 8 N'ihi na a sị
na Joshua nyere ha ezumike, ọ gaghị ekwu banyere ụbọchị
ọzọ. 9 Otu ụbọchị izuike fọdụrụ nye ndị nke Chineke. 10 N'ihi
na onye ọbụla banyere n'ezumike ya esitela n'ọrụ nke ya
onwe ya nwee izuike dị ka Chineke siri banye n'izuike nke ya.
11 Ya mere, ka anyị mee ka ike anyị ha, ka anyị banye n'ebe
izuike ahụ, ka ọ hapụ idịkwa onye ọbụla nke na-agaghị aba
n'ihi iṅomi ekweghị ekwe ha. 12 N'ihi na okwu Chineke dị
ndụ dịkwa nkọ. Ọ dị nkọ karịa mma ihu abụọ ọbụla. Ọ na-
adụba ruo na-ikewa mkpụrụobi na mmụọ, ma rukwaa na
ebe nkwonkwo na ụmị kewakwara onwe ha. Ọ na-enyocha
ọchịchọ na echiche obi ndị mmadụ. 13 Ọ dịghị ihe ọbụla
n'ime ihe niile e kere eke pụrụ izo onwe ya site n'ebe Chineke
nọ. Ihe niile ghere oghe, ma gbarakwa ọtọ n'ihu anya ya. Ọ bụ
n'ihu ya ka anyị niile ga-aza ajụjụ banyere ndụ anyị niile. 14
Ebe ọ bụ na anyị nwere onyeisi nchụaja dị ukwuu, onye nke
gaferela n'eluigwe, Jisọs Ọkpara Chineke, ka anyị jidesienụ
okwukwe anyị ike. 15 N'ihi na anyị nwere onyeisi nchụaja nke
nwere ike ịghọta adịghị ike anyị. A nwara ya ọnwụnwa n'ụzọ
niile dị ka a na-anwa anyị taa. Ma, o meghị mmehie n'ụzọ
ọbụla mgbe a nwara ya. 16 Ya mere, ka anyị bịaruo ocheeze
amara ahụ nso na-atụghị egwu, ka anyị si otu a nata ebere,
ma chọtakwa amara nke ga-enyere anyị aka n'oge mkpa.

5 A na-esite n'etiti ndị mmadụ họrọ onyeisi nchụaja ọbụla,
ka ọ nnọchite anya ndị mmadụ n'ihe banyere ife Chineke,
ka ọ na-eche onyinye na-achụkwa aja maka mmehie dị iche
iche. 2 Ebe ọ bụ na ya onwe ya bụ onye na-adịghị ike, ọ pụrụ
iji nwayọọ na-emeso ndị na-amaghị ihe na ndị na-ejehie
ụzọ omume. 3 N'ihi nke a, ọ ghaghị ịchụ aja maka mmehie
nke onwe ya na nke ndị mmadụ. 4 O nweghị onye na-ewere
ugwu a n'onwe ya, kama ọ bụ Chineke na-akpọ dịka o si kpọọ
Erọn. 5 N'otu aka ahụ kwa, Kraịst enyeghị onwe ya ebube nke
ịbụ onyeisi nchụaja, kama Chineke sịrị ya, “Ị bụ Ọkpara m.
Taa abụrụla m Nna gị.” 6 N'ebe ọzọ, o kwuru, “Dị ka usoro
Melkizedek si dị, ị bụ onye nchụaja ruo mgbe ebighị ebi.”
(aiōn g165) 7 Mgbe ọ ka dị ndụ n'anụ ahụ, o ji oke olu na
anya mmiri kpee ekpere rịọkwa arịrịọ nye onye ahụ pụrụ
ịzọpụta ya site n'ọnwụ. A nụkwara olu ya n'ihi ndụ nrube isi
na mweda n'ala ya. 8 Ọ bụ ezie na ọ bụ Ọkpara ma ọ mụtara
irube isi site n'ahụhụ ọ tara. 9 Ma mgbe e mere ka o zuo oke,
ọ ghọrọ isi nke nzọpụta ebighị ebi nye ndị niile na-erubere
ya isi. (aiōnios g166) 10 Ebe Chineke mere ya onyeisi nchụaja
n'usoro Melkizedek. 11 Ọ dị ọtụtụ ihe ọzọ anyị nwere ikwu
banyere ya, ma o siri ike ịkọwa ya n'ihi na unu adịghị amụta
ihe ọsịịsọ. 12 N'ezie, ugbu a, unu kwesiri ịbụ ndị ozizi nye ndị
ọzọ, ma unu ka nọ na-achọ onye ga-ezikwa unu ụkpụrụ mbụ
nke okwu Chineke. Unu na-achọ mmiri ara kama nri siri ike.
13 Onye ọbụla nke na-aṅụ ara, ka bụ nwantakịrị, ọ matabeghị
ozizi banyere ezi omume. 14 Nri dị ike dịrị ndị tozuru oke,
ndị siterela n'ihe ha na-eme zụọ onwe ha ịchọpụta ihe dị iche
n'etiti ezi ihe na ajọ ihe.

6 Ya bụ ka anyị na-aga n'ihu n'ihe mmụta zuru ezu, ka
anyị gharakwa ịnọgide n'ihe mmụta mbụ ahụ nke anyị
nwere banyere Kraịst. Anyị agaghị alaghachi azụ ịtọ ntọala
nchegharị ọzọ site n'ọrụ ndị nwụrụ anwụ n'okwukwe n'ebe
Chineke nọ, 2 na-akụzi banyere ime baptizim na ibikwasị aka
n'isi na onyinye nke Mmụọ Nsọ, na mbilite n'ọnwụ na ikpe
ebighị ebi. (aiōnios g166) 3 Anyị ga-eme nke a ma Chineke kwe.
4 Ma ọ dịghị mfe ịkpọghachi ndị dara ada ọzọ, bụ ndị natarala
ihe ahụ na mbụ, ndị detụkwara onyinye amara dị iche iche
nke si n'eluigwe bịa ire, ndị ketakwara oke Mmụọ Nsọ, 5 ndị
detụkwara ịdị mma nke okwu Chineke ahụ ire na ike nke ụwa
na-abịa, (aiōn g165) 6 ma mesịa dahie n'onwe ha, ọ bụ ihe
siri ike ịkpọghachite ha ruo nchegharị. Ha na akpọgidekwa
Ọkpara Chineke n'obe ọzọ, na emenyekwa ya ihere n'ihu ọha
mmadụ. 7 N'ihi na ala ahụ nke na-amị mmiri na-ezokwasị
n'elu ya mgbe niile, na-amịpụta mkpụrụ bara ụba nye ndị e ji
maka ha kọọ ya, na-enweta ngọzị n'aka Chineke. 8 Ma ọ bụrụ
na o puo naanị ogwu na ahịhịa, ọ baghị uru ọbụla. Kama, ọ
ga-abụ ihe a bụrụ ọnụ, nke ọgwụgwụ ya ga-abụ ịkpọ ya ọkụ.
9 Ma ọ bụ ezie na anyị na-ekwu otu a, ezi ndị enyi m, anyị
nwere ntụkwasị obi maka ihe dị ezi mma banyere unu, bụ ihe
ndị ha na nzọpụta so bịa. 10 Chineke abụghị onye na-ekpe
ikpe n'ezighị ezi. Ọ gaghị echefu ọrụ niile unu rụrụ ya. Ọ
gaghị echefu ịhụnanya niile unu gosiri n'ihi ya site n'ịgara
ndị nsọ ozi, dịka unu na-aga n'ihu na-emekwa. 11 Anyị chọrọ
ka onye ọbụla n'ime unu nọgidesie ike n'otu ịnụ ọkụ n'obi
ahụ ruo ọgwụgwụ ihe niile, ka unu nwee olileanya inwezu
ihe niile unu na-atụ anya ya mgbe oge ruru. 12 Anyị achọghị
ka unu bụrụ ndị umengwụ, kama ka unu bụrụ ndị na-eṅomi
ndụ ahụ jiri okwukwe na ntachiobi nweta ihe ahụ e kwere na
nkwa. 13 Mgbe Chineke kwere Ebraham nkwa, o ji onwe ya
ṅụọ iyi, n'ihi na ọ dịghị onye ọzọ dị ukwuu karịa ya, 14 na-
asị, “N'ezie aga m agọzi gị, nyekwa gị ọtụtụ ụmụ ụmụ.” 15
Ebraham nwere ndidi, natakwa ihe e kwere ya na nkwa. 16
Ụmụ mmadụ na-eji ndị ka ha ukwuu ṅụọ iyi, iyi aṅụrụ n'ụzọ
dị otu a na-eme ka ihe e kwuru guzosie ike ma wezugakwa
ịrụ ụka niile n'etiti mmadụ. 17 Ya mere, mgbe Chineke chọrọ
igosi ndị ahụ ga-eketa nkwa ahụ, ụdịdị izuzu ya, o jiri iṅụ iyi
mee ka o doo ha anya na izuzu ya adịghị agbanwe agbanwe.
18 Ka ọ ga-abụ site n'ihe abụọ na-enweghị mgbanwe, nke
na-agaghị ekwe omume izi Chineke dịka onye ụgha, anyị
bụ ndị gbara ọsọ ndụ ga-enweta agbamume siri ike iji jide
olileanya e dobeere anyị. 19 Anyị nwere olileanya a dị ka
arịlịka nke mkpụrụobi nke guzosiri ike ma bụrụkwa nke e
chekwara. Ọ na-abanye n'ime ime ebe nchụaja ahụ n'azụ
akwa mgbochi 20 ebe Jisọs onye buru anyị ụzọ, abanyela n'ihi
anyị; ọ ghọlara anyị onyeisi nchụaja ruo mgbe ebighị ebi dị
ka usoro Melkizedek si dị. (aiōn g165)

7 Melkizedek a bụ eze Salem, bụrụkwa onye nchụaja Chineke
Onye kachasị ihe niile elu. Ọ zutere Ebraham mgbe o si na
mmeri o meriri ọtụtụ ndị eze ahụ na-alọghachi, gọziekwa
ya. 2 Ebraham nyekwara ya otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke ihe
niile. Ihe mbụ aha ya pụtara bụ, "eze ezi omume," ọzọkwa bụ
"eze nke Salem," nke pụtara, "eze udo." 3 O nweghị nna, o
nwekwaghị nne, nke ọ na-enwe agbụrụ. O nweghị mmalite
nke ụbọchị a mụrụ ya, maọbụ ọgwụgwụ ndụ, e mere ya dị ka
Ọkpara Chineke. Ọ na-anọgide bụrụ onye nchụaja ruo mgbe
ebighị ebi. 4 Leenụ otu o siri bụrụ onye dị ukwuu, ọ bụladị
Ebraham bụ nna nna anyị nyere ya otu ụzọ n'ime ụzọ iri site
n'ihe ọ kwatara n'agha! 5 Ma otu ọ dị, iwu kwadoro ka ụmụ
Livayị bụ ndị ghọrọ ndị nchụaja na-anakọta otu ụzọ n'ime
ụzọ iri site n'aka ndị ọzọ, ya bụ, site n'aka ndị ụmụnna ha ndị
Izrel, n'agbanyeghị na ụmụnna ha ndị ahụ bụkwa ụmụ ụmụ
Ebraham. 6 Ma nwoke a bụ onye na-esiteghị n'agbụrụ naara
otu ụzọ n'ụzọ iri site n'aka Ebraham ma gọziekwa ya bụ onye
ahụ nke natara nkwa ahụ. 7 O nweghị ịrụrịta ụka ọbụla dị ya,
na onye dị ukwuu na-agọzi onye dị nta. 8 N'otu aka ahụ, ndị
na-anata otu ụzọ n'ụzọ iri bụ mmadụ na-anwụ anwụ, ma
n'aka nke ọzọ, onye na-anata ya bụ onye ahụ e kwupụtara na
ọ na-adị ndụ. 9 Mmadụ pụrụ isi na Livayị onye natara otu ụzọ
n'ụzọ iri kwụrụ otu ụzọ n'ụzọ iri nke ya site n'aka Ebraham.
10 N'ihi na mgbe Melkizedek zutere ya, ọ ka nọ n'afọ nna nna
ya. 11 Ọ bụrụ na a pụrụ ime ka mmadụ zuo oke site n'ọnọdụ
ndị nchụaja ndị Livayị, n'ihi na ọ bụ site n'iwu e nyere ndị
mmadụ ka e ji hiwee ọnọdụ ndị nchụaja. Olee uru ọ bara ka
onye nchụaja ọzọ bịa, dị ka usoro Melkizedek si dị, na-abụghị
dị ka usoro nke Erọn? 12 Ebe a gbanwere ọnọdụ ndị nchụaja,
n'otu aka ahụ, a ghaghị ịgbanwekwa iwu. 13 N'ihi na onye
ahụ e kwuru ihe ndị a banyere ya sitere n'agbụrụ ọzọ, nke ọ
dịbeghị onye ọbụla sitere na ya rụrụ ọrụ dị n'ebe ịchụ aja. 14
Ọ bụ ihe a mara nke ọma na Onyenwe anyị si n'agbụrụ Juda
pụta, Mosis n'onwe ya akpọtụghị agbụrụ ahụ aha mgbe ọ na-
ekwu banyere ndị nchụaja. 15 E meela ka a ghọta okwu anyị
na-ekwu nke ọma, mgbe onye nchụaja ọzọ yiri Melkizedek
pụtara. 16 Onye ghọrọ onye nchụaja ma ọ bụghị site n'usoro
iwu nke ọmụmụ ndị nchụaja, kama site n'ike dị na ndụ nke
na-apụghị ịla n'iyi. 17 N'ihi na-agbara akaebe banyere ya,
sị, "Gị onwe gị, bụ onye nchụaja ruo mgbe ebighị ebi, dị
ka usoro Melkizedek si dị." (aiōn g165) 18 N'otu aka ahụ, e
wezugala usoro iwu ochie ahụ n'ihi adịghị ike ya na n'ihi
abaghị uru ya 19 (n'ihi na iwu ahụ emeghị ka ihe ọbụla zuo
oke), ma n'aka nke ọzọ, e webatala olileanya ka mma, bụ nke
anyị na-esite na ya bịaruo Chineke nso. 20 Ma e ji ịṅụ iyi
mee ka ọnọdụ onyeisi nchụaja a guzosie ike. O nweghị iyi
a ṅụrụ mgbe ndị ọzọ ghọrọ ndị nchụaja. 21 Ma onye nke
a ghọrọ onye nchụaja site n'ịṅụ iyi mgbe onye ahụ gwara
ya, "Onyenwe anyị aṅụọla iyi, ọ gaghị agbanwe obi ya, 'Ị bụ
onye nchụaja ruo mgbe ebighị ebi.'" (aiōn g165) 22 N'ihi nke a,
Jisọs aghọọla onye na-akwagide ọgbụgba ndụ ka mma. 23 Ihe
ọzọ, ndị nchụaja nke ochie ahụ dị ọtụtụ n'ọnụọgụgụ n'ihi na
ọnwụ gbochiri ha ịga n'ihu n'ọrụ ha. 24 Ya mere, ebe ọ na-adị
ndụ ruo mgbe ebighị ebi, ọ na-abụkwa onyeisi nchụaja mgbe
niile. (aiōn g165) 25 Ya mere o nwere ike ịzọpụta ruo mgbe
niile ndị ahụ na-abịakwute Chineke site na ya, n'ihi na ọ na-
adị ndụ ruo mgbe niile ịrịọ arịrịọ n'ihi ha. 26 Ya mere, ọ dị
mkpa na anyị ga-enwe onyeisi nchụaja dị otu a, bụ onye dị
nsọ, na onye na-enweghị ntụpọ, na onye dị ọcha, na onye
e kewapụrụ site n'ebe ndị mmehie nọ, ma buliekwa ya elu
karịa n'eluigwe. 27 Ọ dịghị ka ndịisi nchụaja ndị ọzọ, n'ihi na
ọ dịghị mkpa na ọ ga-achụ aja kwa ụbọchị, n'ihi mmehie nke
aka ya, na n'ihi mmehie nke ndị ọzọ. Naanị otu aja nke dịrị
mgbe niile ka ọ chụrụ maka mmehie mgbe o weere onwe ya
nye dị ka aja. 28 N'ihi na iwu na-ahọpụta dị ka ndịisi nchụaja
ndị mmadụ na-adịghị ike. Ma okwu nke ịṅụ iyi ahụ, nke na-
eso iwu n'azụ, họpụtara Ọkpara, onye e mere ka o zuo oke
ruo mgbe ebighị ebi. (aiōn g165)

8 Isi okwu dị n'ihe niile anyị na-ekwu bụ nke a, na anyị
nwere onyeisi nchụaja dị otu a, bụ onye na-anọdụ ala n'aka
nri nke ocheeze onye ahụ kachasị ihe niile elu n'eluigwe. 2
Onye na-eje ozi n'ebe nsọ ahụ, bụ ezi ụlọ ikwu ahụ Onyenwe
anyị ji aka ya wuo, ọ bụghị mmadụ wuru ya. 3 A họpụtara
onyeisi nchụaja ọbụla ka ọ na-achụ aja na-enyekwa onyinye.
N'ihi nke a, o kwesikwara ka ọ nwee ihe ọ ga-eji na-achụ aja.
4 A sịkwarị na ọ nọ n'ụwa, o garaghị a bụ onye nchụaja n'ihi
na e nwere ndị nchụaja na-achụ aja dị ka usoro iwu si dị. 5
Ha na-eje ozi n'ebe nsọ ahụ nke bụ oyiyi na onyinyo banyere
ihe nke dị n'eluigwe. Ọ bụ nke a mere e ji dọọ Mosis aka na
ntị mgbe ọ na-akwado iwu ụlọ ikwu ahụ, "Lezie anya hụ na i
mere ihe niile n'usoro dị ka e si gosiri gị n'elu ugwu." 6 Ma
otu ọ dị, ọ natara ọrụ ije ozi karịrị nke ha, dị ka onye ogbugbo
nke ọgbụgba ndụ dị elu karịa nke ochie, ebe ọgbụgba ndụ nke
ọhụrụ a o mere ka ọ dịrị n'etiti ya na mmadụ dabeere na
nkwa dị mma karịa. 7 Ọ bụrụ na ọgbụgba ndụ ochie ahụ
zuruoke, ọ garaghị aba uru ka achọwa ọgbụgba ndụ ọzọ. 8
Ma Chineke chọpụtara ezughị oke ha mgbe ọ sịrị, "Lee, oge
na-abịa, ka Onyenwe anyị kwupụtara, mgbe m ga-eme ka
ọgbụgba ndụ ọhụrụ dịrị n'etiti mụ na ụlọ Izrel, nakwa ụlọ
Juda. 9 Ọ bụghị ụdị ọgbụgba ndụ mụ na nna nna ha gbara,
mgbe m jidere ha n'aka site n'ala Ijipt dupụta ha, n'ihi na ha
anọgideghị bụrụ ndị kwesiri ntụkwasị obi idebe ọgbụgba
ndụ m. N'ihi ya, echepụrụ ihu m n'ebe ha nọ, ka Onyenwe
anyị kwupụtara. 10 Ma nke a bụ ọgbụgba ndụ m ga-eme ka ọ
dịrị n'etiti mụ onwe m na ụlọ Izrel, mgbe oge ndị ahụ gasịrị,
otu a ka Onyenwe anyị kwubiri. Aga m etinye iwu m n'ime
uche ha, dekwasị ya n'obi ha. Aga m abụ Chineke ha, ha onwe
ha ga-abụkwa ndị m. 11 Ọ dịghị onye ọbụla n'etiti ha ga-
akụziri onye agbataobi ya ihe, maọbụ otu onye asị ibe ya,
'Mara Onyenwe anyị,' n'ihi na ha niile ga-ama onye m bụ, site
n'onye dịkarịsịrị nta ruo n'onye dịkarịsịrị ukwuu. 12 N'ihi na
aga m agbaghara ajọ omume ha, agaghị m echetakwa mmehie
ha niile ọzọ." 13 Mgbe o kwuru okwu banyere ọgbụgba
ndụ ọhụrụ, ọ pụtara na nke ochie ahụ abụrụla ihe gabigara
agabiga. Ihe dị ochie nke gabigara ga-emesịa ghara ịdịkwa.

9 Ọgbụgba ndụ nke mbụ nwere usoro ofufe na ebe nsọ
nke ụwa nke a e jiri aka wuo. 2 E guzobere ụlọ ikwu.
N'ọnụụlọ nke mbụ n'ụlọ ikwu ahụ, e nwere ihe ịdọba iheọkụ,
na tebul, na achịcha e doro nsọ. Aha ọnụụlọ nke mbụ a
bụ Ebe Nsọ. 3 N'azụ akwa mgbochi nke abụọ ka e nwere
ọnụụlọ a na-akpọ Ebe Kachasị Nsọ, 4 nke nwere ebe ịchụ
aja mgbaisiọma e ji ọlaedo wuo, na igbe ọgbụgba ndụ ahụ
nke e jiri ọlaedo machie ahụ ya niile. Ihe dị n'ime ite ahụ bụ
mánà na mkpanaka Erọn nke ahụ puputara ahịhịa, ya na
mbadamba nkume e dekwasịrị iwu ọgbụgba ndụ. 5 Ihe dị
n'elu igbe a bụ cherubim nke ebube ya, na-ekpuchite oche
amara ahụ. Ma anyị enweghị ike ịkọwacha ihe niile ndị a

n’ozuzu oke ugbu a. 6 Mgbe e doro ihe niile ndị a n’usoro,
onye nchụaja na-abata mgbe ọbụla n’ime ọnụụlọ nke mbụ
nke ụlọ ikwu a. N’ebe a ka ọ na-arụ ọrụ o ketara ịrụ. 7 Ma ọ
bụ naanị onyeisi nchụaja na-abanye n’ime ọnụụlọ nsọ nke
abụọ, naanị otu ugboro n’afọ. Ọ na-ejikwa ọbara na-aba n’ebe
ahụ, iji chụọ aja maka onwe ya na n’ihi mmehie ndị mmadụ
mere na-amaghị ama. 8 Site na nke a, Mmụọ Nsọ na-egosi
na ụzọ e si abanye n’Ebe Kachasị Nsọ ahụ bụ ihe na a ka
apụtabeghị ihe, ebe ọ bụ na ụlọ ikwu nke mbụ ahụ ka na-
eguzo. 9 Nke a bụ ihe ilu banyere oge ugbu a. Site na nhazi
nke a, onyinye na aja niile a na-achụ enweghị ike ime ka
akọnuche onye na-efe ofufe zuo oke. 10 Kama ha bụ naanị
usoro iwu metụtara ihe oriri na ihe ọṅụṅụ na ụdị baptizim dị
iche iche nke anụ ahụ, bụ nke e nyere ka a na-eme ya ruo
mgbe a ga-edozigharị ihe niile. 11 Mgbe Kraịst bịara dị ka
onyeisi nchụaja nke ezi ihe ahụ dị ugbu a, site n’ụlọ ikwu
dị ukwuu zuruoke nke a na-ejighị aka mee, nke na-esoghị
n’ihe e kere eke, 12 o jighị ọbara ụmụ ewu na nke ụmụ ehi
banye n’ebe ahụ, kama o ji ọbara nke ya onwe ya banye n’Ebe
ahụ Kachasị Nsọ naanị otu mgbe, jiri ya wetara anyị niile
mgbapụta ebighị ebi. (aiōnios g166) 13 Ma ọ bụrụ na ọbara
ewu na nke oke ehi dị iche iche, ya na ntụ nwa agbọghọ ehi,
nke e fekwasịrị ndị rụrụ arụ, pụrụ ido ha nsọ, meekwa ka ha
dị ọcha n’elu ahụ. 14 Ọbara Kraịst onye sitere na Mmụọ dị
ebighị ebi were onwe ya chụọrọ Chineke aja n’enweghị ntụpọ
ọbụla, ọ ga-esi aṅaa ghara ịsachapụ omume ruru unyi nke
akọnuche anyị, ka anyị nwee ike ife Chineke dị ndụ. (aiōnios
g166) 15 N’ihi nke a, ọ bụ onye ogbugbo nke ọgbụgba ndụ
ọhụrụ, ka ndị a kpọrọ site na ya nata ihe nketa ebighị ebi ahụ
bụ nke e kwere ha na nkwa. A pụrụ ime nke a n’ihi ọ nwụọla
ọnwụ gbapụta ụmụ mmadụ site n’ikpe ọmụma nke mmehie
ha mere n’okpuru ọgbụgba ndụ nke mbụ ahụ. (aiōnios g166)
16 Ọ bụrụ na mmadụ ekee ekpe mgbe ọ nọ ndụ, a na-ebu
ụzọ achọpụta ma onye kere ekpe ahụ ọ nwụọla. 17 Ekpe na-
amalite ịdị ire mgbe onye kere ekpe ahụ nwụrụ, n’ihi na
ihe mmadụ kere n’ekpe anaghị adị ire mgbe onye kere ya
ka dị ndụ. 18 Ọ bụ nke a mere ọ bụladị ọgbụgba ndụ ochie
ahụ jiri bụrụ ihe na-adịghị ire ruokwa mgbe ọbara batara
na ya. 19 Mgbe Mosis kwupụtachara ndị mmadụ iwu ahụ, o
weere ọbara ụmụ ehi na ewu, ya na mmiri, ogbo uhie na
hisọp fesaa n’akwụkwọ iwu ahụ nakwa n’elu mmadụ niile. 20
Na-ekwu, “Nke a bụ ọbara ọgbụgba ndụ ahụ nke Chineke
nyere unu iwu.” 21 N’otu aka ahụ, o fesakwara ọbara ahụ
n’elu ụlọ ikwu na n’elu ihe niile dị n’ụlọ ikwu, bụ ihe niile e
ji efe ofufe. 22 N’ikwu eziokwu, dịka iwu si dị, ọ dịghị ihe
ọbụla nke a na-adịghị eji ọbara edo ọcha. Ọ bụrụ na a wụsịghị
ọbara, mgbaghara mmehie adịghị. 23 O kwesiri ka e si otu a
mee ka ihe ndị a yiri ihe ndị dị n’eluigwe dị ọcha, ma ihe
ndị dị n’eluigwe n’onwe ha kwesiri ka e nye ha aja dị mma
karịa. 24 N’ihi na ọ bụghị n’ebe nsọ nke mmadụ jiri aka wuo,
nke yiri nke dị n’eluigwe, ka Kraịst banyere, kama ọ banyere
n’ime eluigwe n’onwe ya, bụ ebe ọ na-anọchite anya anyị
ugbu a n’ihu Chineke. 25 Ọ banyeghị na ya ka o were onwe ya
chụọ aja ọtụtụ ugboro, dị ka onyeisi nchụaja na-eji ọbara na-
abụghị nke ya na-abanye n’Ebe ahụ Kachasị Nsọ kwa afọ. 26
Ọ bụrụ na o si otu a dịrị, ọ gaara abụ onye na-ahụ ahụhụ
mgbe kemgbe e kere ụwa. Ma, dị ka o si dị, ọ bịara naanị otu
ugboro n’ọgwụgwụ oge ndị a, iwezuga mmehie site n’iji onwe
ya chụọ aja. (aiōn g165) 27 Dị ka ọ bụ ihe a kwadooro mmadụ
ọbụla ịnwụ naanị otu ugboro, ma e mesịa ikpe esochie, 28
otu a ka e si chụọ Kraịst dị ka aja naanị otu ugboro iwepụ
mmehie ọtụtụ mmadụ. Ọ ga-abịaghachi nke ugboro abụọ, ma
ọ bụghị n’ihi ibu mmehie, kama ọ bụ n’ihi iweta nzọpụta nye
ndị ahụ niile na-eche ọbịbịa ya.

10 Iwu ahụ bụ naanị onyinyo na-egosi ihe ọma gaje ịbịa.
N’ihi ya, o zughị oke n’onwe ya isite n’aja ndị ahụ a na-
achụ mgbe mgbe kwa afọ, mee ka ndị ahụ na-abịaru nso ife
ofufe zuo oke. 2 Ma ọ bụghị otu a, ọ bụ na a gabeghị akwụsị
ịchụ aja ndị a? Ọ bụrụ na a sachapụla njọ ndị na-efe ofufe na
mbụ, akọnuche ha agaghịkwa ama ha ikpe mmehie ha. 3
Ma nke bụ eziokwu bụ na ihe aja ndị a na-eme bụ ichetara
ha mmehie ha kwa afọ niile. 4 N’ihi na ọ bụ ihe na-apụghị
ime eme na ọbara oke ehi na nke ụmụ ewu dị iche iche ga-
asachapụ mmehie. 5 Ya mere mgbe Kraịst bịara n’ụwa, ọ sịrị,
“Aja na onyinye abụghị ihe ị chọrọ kama ị kwadoro ahụ nye
m. 6 Aja nsure ọkụ na aja a chụrụ maka mmehie, ha abụghị
ihe dị ezi mma nye gị. 7 Mgbe ahụ ka m sịrị, ‘Lee, abịala
m Chineke m, ime ihe ị na-achọ. Nke a bụkwa ihe e dere
banyere m n’ime akwụkwọ mpịakọta.’” 8 O kwuru na mbụ,
“Aja dị iche iche, na onyinye, na aja nsure ọkụ na aja mmehie
adịghị atọ gị ụtọ, ha adịghịkwa amasị gị” (a chụrụ aja ndị a
dịka iwu si dị). 9 O kwukwara ọzọ, “Lee abịala m ime uche
gị.” Ọ kagburu aja nke mbụ ahụ ma were aja nke abụọ dochie
n’ọnọdụ ya. 10 Site n’ime uche Chineke, e mere ka anyị dị
nsọ site n’aja Jisọs Kraịst ji onwe ya chụọ naanị otu ugboro.
11 Onye nchụaja ọbụla na-eguzo kwa ụbọchị na-efe ofufe, na-
achụkwa otu aja ahụ ugboro ugboro, bụ aja nke na-enweghị
ike ịsachapụ mmehie. 12 Ma mgbe Kraịst chụchara naanị otu
aja ahụ, otu ugboro n’ihi mmehie niile, ọ nọdụrụ ala n’aka
nri Chineke. 13 Ebe ahụ ka ọ nọ ugbu a na-eche ka ndị iro ya
niile bụrụ ihe mgbakwasị ụkwụ ya. 14 N’ihi na o sitela n’otu
aja mee ka ndị ahụ a na-eme ka ha dịrị nsọ zuo oke mgbe
niile. 15 Mmụọ nsọ na-agbakwara anyị ama banyere ihe ndị a
mgbe o buru ụzọ kwuo: 16 “Nke a bụ ọgbụgba ndụ ahụ mụ
na ha ga-agba mgbe oge ndị ahụ gasịrị, ka Onyenwe anyị
kwuru. Aga m etinye iwu m n’obi ha. Aga m edekwasịkwa ha
n’uche ha.” 17 O kwukwara sị, “Agaghị m echetakwa mmehie
ha na mmebi iwu ha niile ọzọ.” 18 Ya mere, ebe ọ bụ na a
gbagharala mmehie ndị a, ọ dịkwaghị mkpa ịchụ ajọ ọzọ
maka mgbaghara mmehie. 19 N’ihi nke a, ụmụnna m, ebe
anyị nwere nkwuwa okwu ịbanye n’Ebe Kachasị Nsọ site
n’ọbara Jisọs, 20 bụ ụzọ ọhụrụ nke o meghere nye anyị, nke
dị ọhụrụ ma dịkwa ndụ site n’akwa mgbochi ahụ nke bụ ahụ
ya, 21 ebe anyị nwekwara onye nchụaja dị ukwuu, nke na-
elekọta ụlọ Chineke, 22 ka anyị bịaruo nso site n’obi dị ọcha,
na ntụkwasị obi zuru ezu nke okwukwe, ka anyị bụrụ ndị a
sachara obi ha site n’akọnuche rụrụ arụ, ka anyị bụrụkwa ndị
e ji mmiri dị ezigbo ọcha sachaa ahụ anyị. 23 Ya mere, ka
anyị jidesie nkwupụta nke olileanya anyị ike, n’ihi na onye
ahụ kwere nkwa kwesiri ntụkwasị obi. 24 Ka anyị tụgharịa
uche otu anyị ga-esi kpalie ibe anyị n’ịhụnanya na ezi ọrụ. 25
Ka anyị gharakwa ichefu nzukọ anyị dị ka ụfọdụ na-eme,
kama ka anyị na-agbarịta onwe anyị ume, karịsịa, ugbu a
ụbọchị ahụ na-abịa nso. 26 Ọ bụrụ na anyị akpachapụ anya
na-anọgide na mmehie mgbe anyị matachara eziokwu ahụ, o
nwekwaghị aja ọzọ fọdụrụ a ga-achụ banyere mmehie niile.
27 Kama naanị ikpe dị oke egwu, nke ga-adị ka ọkụ na-ere

ike ike, nke ga-erechapụ ndị niile bụ ndị iro. 28 Onye ọbụla
dara iwu Mosis, na-anwụ na-enweghị ebere, site n'akaebe
mmadụ abụọ maọbụ atọ gbara megide ya. 29 Ọ bụrụ na ọ
dị otu a, olee ụdị ahụhụ unu chere na a ga-enye onye leliri
Ọkpara Chineke, gịnị ka a ga-eme onye merụrụ ọbara nke
ọgbụgba ndụ nke e ji doo ya nsọ, na onye kpasuru mmụọ nke
amara ahụ iwe? 30 N'ihi na anyị maa onye ahụ kwurunụ,
"Ịbọ ọbọ dịrị m, aga m akwụghachi," ọzọkwa, "Onyenwe anyị
ga-ekpe ndị ya ikpe." 31 Ọ bụ ihe dị oke egwu ịdaba n'aka
Chineke dị ndụ. 32 Ma chetakwanụ ụbọchị mbụ ndị ahụ,
mgbe unu natachara ìhè, unu nọgidesikwara ike n'agbanyeghị
oke ahụhụ niile unu tara. 33 Mgbe ụfọdụ, a kparịrị unu n'ihu
ọha, unu natakwara mkpagbu. N'oge ọzọ, unu soro ndị e si
otu a mesoo mmeso. 34 Unu were obi ebere soro ndị nọ
n'ụlọ mkpọrọ taa ahụhụ, unu jikwa ọṅụ nabata ya mgbe a
nakọrọchara unu ihe niile unu nwere, n'ihi na unu onwe unu
matara na unu nwere ihe ka mma, nke na-anọgide. 35 Ya
mere, unu ahapụkwala ntụkwasị obi unu ahụ, n'ihi na ọ na-
eweta ụgwọ ọrụ dị ukwuu. 36 N'ihi ya, unu kwesiri inwe ndidi
ka ọ ga-abụ na mgbe unu mere uche Chineke unu ga-anata
ihe e kwere na nkwa. 37 N'ihi, "Na oge na-adịghị anya, onye
ahụ nke na-abịa ga-abịa ọ gaghị anọkwa ọdụ." 38 Ma, "Onye
ezi omume nkem ga-esite n'okwukwe dị ndụ. Mkpụrụobi m
agaghị e nwee mmasị n'ime onye ọbụla na-alaghachi azụ." 39
Ma anyị abụghị ndị na-alaghachi azụ si otu a laa n'iyi. Kama
anyị dịnyere ndị nwere okwukwe, bụrụkwa ndị a zọpụtara.

11 Ugbu a, okwukwe bụ inwe obi ike banyere ihe ndị
a na-ele anya ha na inwe owuweanya banyere ihe a
na-ahụbeghị anya. 2 N'ihi na ọ bụ site n'okwukwe ka e ji
gbaara ndị ochie ama. 3 Ọ bụ site n'okwukwe ka anyị ji ghọta
na e mere ụwa na ihe niile anyị na-ahụ anya site n'okwu
Chineke. N'ihi nke a, ihe anyị na-ahụ anya ugbu a bụ ihe e
mere site n'ihe anyị na-adịghị ahụ anya. (aiōn g165) 4 Ebel
sitere n'okwukwe chụọ aja dị mma nye Chineke karịa aja
nke Ken chụrụ; nke e si na ya gụnye ya n'onye ezi omume.
Chineke kwuru okwu banyere onyinye ya. Ma ugbu a, ọ bụ
ezie na ọ nwụọlarị ma ọ ka na-ekwu okwu site n'okwukwe.
5 E sitere n'okwukwe kupu Enọk nke pụtara na ọ nwụghị
anwụ, a hụkwaghị ya ọzọ n'ihi na Chineke akpọrọla ya. Ma
tupu e kuru ya, e mere ka anyị mara na ọ mere ihe masịrị
Chineke. 6 Ọ bụ ihe siri ike mmadụ ime ihe ga-atọ ya ụtọ ma
ọ bụrụ na onye ahụ enweghị okwukwe. N'ihi na onye na-
abịakwute Chineke nso aghaghị ikwe na ọ dị. Na ọ bụkwa
onye na-akwụghachi onye ọbụla na-achọsi ya ike ụgwọ. 7
Site n'okwukwe, Noa, onye nke a dọrọ aka na ntị gbasara ihe
ndị a na-ahụbeghị anya, gere ntị ma ruo ụgbọ mmiri maka
nzọpụta nke ezinaụlọ ya. Site na nke a, ọ mara ụwa ikpe,
ma bụrụ onye nketa nke ezi omume sitere n'okwukwe. 8
Site n'okwukwe, Ebraham rubere isi mgbe a kpọrọ ya ka ọ
hapụ, gaa n'ala ahụ nke ọ ga-enweta dịka ihe nketa. Ọ gawara
n'amaghị ebe ọ na-aga. 9 Okwukwe ka o jiri biri dịka ọbịa
n'ala ahụ e kwere ya na nkwa, na-ebi n'ụlọ ikwu, ya na Aịzik
na Jekọb, bụ ndị e kwere ya na ha otu nkwa ahụ. 10 N'ihi na ọ
na-ele anya ala ahụ nke nwere ntọala, nke onye tụrụ atụmatụ
ya ma wuokwa ya bụ Chineke. 11 Site n'okwukwe ọ natara ike
ọmụmụ. Ọ bụ ezie na ọ gafeela oge ịmụta nwa, ọ bụladị Sera
n'onwe ya bụ nwanyị aga, n'ihi na ọ gụrụ onye ahụ kwere ya
nkwa dị ka onye kwesiri ntụkwasị obi. 12 Ya mere site n'otu
onye a, onye a gụrụ dị ka onye nwụrụ anwụ ka e si nweta
ụmụ ndị ọnụọgụgụ ha dị ka kpakpando dị na mbara eluigwe,
dị ka aja dị n'akụkụ osimiri. 13 Ndị a niile nwere okwukwe
nwụrụ na-anataghị nkwa ahụ, ma site n'ebe dị anya ha hụrụ
ma nabatakwa nkwa ndị a. Ha kwupụtakwara na ha bụ ndị
ọbịa na ndị mba ọzọ n'ụwa. 14 Ndị na-ekwu otu a na-ezipụta
na ha na-ele anya obodo nke aka ha. 15 Ọ bụrụ na ha na-
eche echiche banyere obodo nke ha hapụrụ, ha gaara enwe
ohere ịlaghachi azụ. 16 Ma otu ọ dị, ha na-elesi anya ike
maka obodo ahụ ka mma, bụ nke dị n'eluigwe. Ya mere, ọ
dịghị eme Chineke ihere ka a kpọ ya Chineke ha, n'ihi na o
dozielara ha ebe obibi. 17 Site n'okwukwe Ebraham ji Aịzik
chụọ aja mgbe a nwalere ya. Onye ahụ natara ihe ndị ahụ e
kwere nkwa, dị njikere iji otu nwa ahụ o nwere chụọ aja, 18 ọ
bụ ezie na Chineke kwuru maka ya, "Ọ bụ site n'Aịzik ka a ga-
akpọ mkpụrụ gị aha." 19 Ebraham chere na Chineke pụrụ
ime ka onye nwụrụ anwụ site n'ọnwụ bilie, dịka ihe ịma atụ
otu ahụ ka o mekwara, n'ihi na ọ nataghachikwara ya. 20
Ọ bụ okwukwe ka Aịzik jiri nye Jekọb na Ịsọ ngọzị banyere
ihe dị n'ihu. 21 Ọ bụ okwukwe ka Jekọb ji gọzie ụmụ Josef
n'otu n'otu tupu ọ nwụọ. Ọ kpọrọ isiala dịka ọ dabere n'elu
mkpanaka ya. 22 N'ọgwụgwụ ndụ ya, Josef sitere n'okwukwe
kwuo banyere ọpụpụ ụmụ Izrel ma nyekwa ntụziaka banyere
olili ọkpụkpụ ya. 23 Okwukwe ka nne na nna Mosis ji zobe ya
ọnwa atọ mgbe a mụrụ ya, n'ihi na ha hụrụ na ọ bụ nwa mara
mma. Ha atụkwaghị egwu iwu eze ala Ijipt bụ Fero nyere. 24
Site n'okwukwe, Mosis e kweghị aza nwa ada Fero mgbe o
tolitere. 25 Ọ họọrọ isoro ụmụ Chineke keta oke na mmegbu
ha karịa inwe aṅụrị nke mmehie. 26 O kpebiri na ọ bụ ihe
karịchara mma ịhụ ahụhụ n'ihi Kraịst, kama inweju akụ niile
nke Ijipt afọ. N'ihi na o nwere olileanya maka ụgwọ ọrụ dị
n'ihu. 27 Okwukwe ka ọ ji hapụ Ijipt. Ọ tụghị egwu iwe eze,
ma ọ tachịrị obi ya dịka ọ hụrụ onye ahụ a na-apụghị ịhụ
anya. 28 O sitekwara n'okwukwe debe Mmemme Ngabiga. O
fesara ọbara ka onye mbibi nke ụmụ nwoke mbụ, hapụ ịmetụ
ụmụ nwoke mbụ ndị Izrel aka. 29 Ha gafere Osimiri Uhie site
n'okwukwe dị ka a ga-asị na ọ bụ ala efu. Ma mgbe ndị Ijipt
nwara ime nke a, mmiri lomiri ha niile. 30 Mgbidi Jeriko dara
mgbe ha jiri okwukwe gaa ya gburugburu ụbọchị asaa. 31
Site n'okwukwe, Rehab nwanyị akwụna esoghị ndị nnupu isi
laa n'iyi n'ihi na ọ nabatara ndị bịara inyochapụta obodo
ahụ n'udo. 32 Olee ihe ọzọ m ga-ekwu? Oge ga-agwụnahụ
m ikwu gbasara Gidiọn, na Barak, na Samsin, na Jefta, na
Devid, na Samuel na ndị amụma, 33 ndị sitere n'okwukwe
merie ọtụtụ alaeze, kpeekwa ikpe nkwụmọtọ, natakwa nkwa
e kwere, ndị mechiri ọnụ ọdụm. 34 Ha menyụrụ ọkụ dị egwu,
gbanarị mma agha, nweta ike site n'adịghị ike. Ha ghọkwara
ndị dị ike n'agha, chụlaa usuu ndị agha ndị mba ọzọ. 35 Ụmụ
nwanyị natara ndị ha nwụrụ anwụ, site na mbilite n'ọnwụ.
Ndị ọzọ naara ntaramahụhụ, ha jụrụ ịnata mgbapụta ka ha
nwee ike nata mbilite n'ọnwụ ka mma. 36 E ji ụfọdụ mere
ihe ọchị, tiekwa ha ihe otiti, ọ bụladị ike ha agbụ na ịtụ ha
mkpọrọ. 37 A tụrụ ụfọdụ nkume, kwọbie ụfọdụ abụọ. E ji
mma agha gbuo ụfọdụ. Ụfọdụ yi akpụkpọ ewu na akpụkpọ
atụrụ jegharịa. Ụfọdụ bụkwa ndị dara ụkpa. A kpagburu
ụfọdụ, ma mejọọkwa ndị ọzọ. 38 Ha wagharịrị n'ọzara na
n'ugwu, n'ọgba nkume na n'ọnụ ala. N'anya ụwa, a gụrụ
ha n'ihe efu. 39 A gbaara ezigbo ama n'isi ndị a niile n'ihi
okwukwe ha, ma ha anataghị ihe ahụ e kwere ha na nkwa. 40

Otu ọ dị, Chineke akwadoberela anyị ihe kaara anyị mma, ka
a ghara ime ka ha zuo oke ma e wepụ anyị.

12 Ya mere, anyị nwere oke igwe ndị ama dị otu a gbara
anyị gburugburu, n'ihi nke a, ka anyị wepụ ihe ọbụla
nke na-adọghachi anyị azụ dịka ibu arọ, ya na mmehie niile
nọdebere anyị nsọ karịa. Ka anyị werekwa ntachiobi gbaa ọsọ
nke chere anyị n'ihu. 2 Ka anyị na-elegide Jisọs anya, onye
mbụ na onye na-eme ka okwukwe anyị zuo oke, onye jiri
n'ihi ọńụ e debere n'ihu ya, die ahụhụ na ihe ihere nke obe, ọ
nọdụ n'aka nri nke ocheeze Chineke. 3 Tuleenụ n'obi unu
gbasara onye ahụ tachịrị obi na nkwụgide sitere n'aka ndị
mmehie, ka ike ghara ịgwụ unu maọbụ obi unu adaa mba.
4 N'ime ọgụ nke unu na-alụso mmehie, unu eguzogideghị
ruo n'ọnọdụ nke iwufu ọbara unu. 5 Unu echefuola okwu
nkasiobi ahụ, nke e jiri gbaa unu ume dịka ụmụ, “Nwa m
ewela ịdọ aka na ntị nke Onyenwe anyị dịka ihe dị mfe, mgbe
ọ na-ata gị ahụhụ maọbụ daa mba mgbe ọ na-abara gị mba. 6
N'ihi na onye Onyenwe anyị hụrụ n'anya ka ọ na-abara mba.
Ọ bụkwa onye ọ nabatara dị ka nwa ya, ka ọ na-apịa ụtarị.” 7
Tachie obi, mụta ihe site n'ahụhụ. N'ihi na Chineke na-emeso
unu mmeso dị ka nna ọbụla hụrụ ụmụ ya n'anya si emeso
ha mmeso. Nwata ọbụla adịghị nke nna ya na-adịghị abara
mba. 8 Ya mere ọ bụrụ na a dịghị abara unu mba dịka esi
bara ndị ọzọ, unu abụghị ụmụ kama unu bụ ndị amụtara
n'ịkwa iko. 9 Dịka ịma atụ, ndị bụ nna anyị site n'anụ ahụ na-
apịa anyị ụtarị mgbe ọbụla anyị nupuru isi. Ma nke a adịghị
egbochi anyị ịsọpụrụ ha. O kwesikwaghị ka anyị rubere Nna
nke mmụọ isi karịa ma dịkwa ndụ? Anyị mee nke a, anyị ga-
adị ndụ. 10 Ha na-azụ anyị nwa oge nta dị ka ha si tụpụta
n'uche ha. Ma ọ na-azụ anyị n'ihi ọdịmma anyị. Ọ na-achọ ka
anyị keta oke n'ịdị nsọ ya. 11 Mgbe ọbụla a na-ezi anyị ihe
site n'inye anyị ahụhụ, ọ na-abụrụ anyị ihe mwute n'oge
ahụ, ọ bụghịkwa ihe ọńụ. Ma e mesịa, ọ na-eweta udo na
ndụ ezi omume nye ndụ ahụ azụrụ n'ime ya. 12 Ya mere,
setịpụ aka gị ahụ ike gwụrụ. Guzosie ike n'ụkwụ gị ahụ na-
ama jijiji. 13 Debenụ ụkwụ unu n'ụzọ ziri ezi, ka ụkwụ na-
adịghị ike ghara ịda ngwụrọ, kama ka o nwe ọgwụgwọ. 14
Gbalịsie ike mee ka gị na mmadụ niile biri n'udo ya na ndụ dị
nsọ, e wepụ ya, o nweghị onye pụrụ ịhụ Onyenwe anyị. 15
Hụkwanụ na o nweghị onye ga-ahapụ inweta amara Chineke,
na o nwekwaghị onye ga-epupụta dịka mgbọrọgwụ ilu weta
nsogbu a ga-esi n'ime ya merụọ ọtụtụ mmadụ. 16 Hụnụ na
o nweghị onye na-ebi ndụ ruru unyi maọbụ onye nke na-
enweghị nsọpụrụ dịka Ịsọ, onye nke rere ọnọdụ ọmụmụ
ya n'ihi otu efere nri. 17 Dịka unu maara, o mechara chọọ
ka o keta ngọzị ahụ, ma a jụrụ ya n'ihi na o nweghị ohere
nchegharị. Ọ bụ ezie na o jiri anya mmiri chọsie ya ike. 18
Unu abịarughị n'ugwu nke a pụrụ ịmetụ aka, nke na-ere ọkụ,
na ọchịchịrị na itiri na oke ifufe, 19 na ụda opi ike, maọbụ
olu na-ekwu okwu, nke ndị nụrụ ya rịọrọ ka ọ kwụsị igwa
ha. 20 N'ihi na ha enweghị ike ịnagide ihe e nyere n'iwu,
“A sịkwarị na anụmanụ ọbụla emetụ ugwu ahụ ahụ, a ga-
eji nkume tugbuo ya.” 21 N'ezie, ihe ahụ anya hụrụ dị oke
egwu na Mosis sịrị, “Ana m ama jijiji n'ihi ụjọ.” 22 Ma unu
abịaruola n'ugwu Zayọn, bụ obodo Chineke dị ndụ, Jerusalem
nke eluigwe ahụ. Unu abịakwutela puku kwụrụ puku ndị
mmụọ ozi a na-apụghị ịgụta ọnụ zukọrọ n'ọńụ. 23 Unu abịala
n'ụlọ nzukọ nke onye ahụ ebu ụzọ mụpụta bụ ndị e dere
aha ha n'eluigwe. Unu abịakwutela Chineke, onye ga-ekpe
mmadụ niile ikpe, unu abịakwutela mmụọ ndị ezi omume
e mere ka ha bụrụ ndị zuruoke. 24 Unu abịakwutela Jisọs
onye ogbugbo nke ọgbụgba ndụ ọhụrụ, bịakwutekwa ọbara
e fesara nke na-ekwu okwu dị mma karịa nke ọbara Ebel
kwuru. 25 Gbalịsienụ ike ihu na unu ajụghị onye ahụ na-
ekwu okwu. N'ihi na ọ bụrụ na ha agbanarịghị ya, bụ onye
ahụ dọrọ ha aka na ntị n'elu ụwa, anyị agaghị agbanarị onye
ahụ si n'eluigwe na-adọ anyị aka na ntị. 26 N'oge ahụ, olu
ya mere ka ụwa ma jijiji, ma ugbu a, ọ kwela nkwa, sị, “Otu
mgbe ọzọ fọdụrụ, ọ bụghị naanị ụwa ka m ga-eme ka ọ maa
jijiji kama aga m emekwa ka eluigwe maa jijiji.” 27 Okwu a
bụ, “Otu mgbe ọzọ fọdụrụ,” na-egosi mwepụ nke ihe na-ama
jijiji dịka ihe e kere eke, iji hụ na nke na-anaghị ama jijiji
ga-adị. 28 Ya mere, ebe anyị na-anata alaeze nke na-apụghị
ịgbanwe, ka anyị jiri obi ekele, egwu na nsọpụrụ fee Chineke
ofufe n'ụzọ ọ ga-anabata. 29 N'ihi na Chineke anyị bụ ọkụ na-
erepịa erepịa.

13 Ka ịhụnanya unu nwere n'etiti unu na-adịgide. 2 Unu
echefula ịnabata ndị ọbịa, n'ihi na ụfọdụ ndị mere nke
a lekọtara ndị mmụọ ozi ma ha amataghị. 3 Chetanụ ndị nọ
n'ụlọ mkpọrọ dị ka a ga-asị na unu so ha nọdụ n'ụlọ mkpọrọ.
Chetakwanụ ndị a na-ata ahụhụ, dịka a ga-asị na unu onwe
unu so ha na-ahụ ahụhụ n'ahụ unu. 4 Ka ọlụlụ dị na nwunye
bụrụ ihe onye ọbụla na-akwanyere ugwu, ka ihe ndina unu
bụrụkwa nke a na-emerụghị emerụ. N'ihi na Chineke ga-
ekpe ndị na-akwa iko na ndị ụrụ ikpe. 5 Debenụ ndụ unu pụọ
n'ịhụnanya nke ego, ka afọ ju unu n'ihe unu nwere, n'ihi na o
kwuola, “Agaghị m ahapụ gị. O nwekwaghị mgbe m ga-eji
gbakụta gị azụ.” 6 Ya mere anyị pụrụ iji obi ike na-atụghị
egwu kwuo, “Onyenwe anyị bụ onye na-enyere m aka. Agaghị
m atụ egwu. Gịnị ka mmadụ pụrụ ime m?” 7 Chetanụ ndịisi
unu, ndị gwara unu okwu Chineke. Tuleenụ otu ndụ siri dị,
na-eńomikwanụ okwukwe ha. 8 Otu Jisọs Kraịst dị ụnyaahụ,
ka ọ dị taa, otu a ka ọ ga-adịgidekwa ruo mgbe ebighị ebi.
(aiōn g165) 9 Unu ekwela ka e jiri ozizi ọhụrụ nke dịkwa iche
duhie unu. N'ihi na ọ bụ ihe dị mma ka e were amara mee
ka obi sie ike, ọ bụghị site n'idebe iwu banyere nri nke na-
enweghị uru ọ bara ndị na-edebe ya. 10 Anyị nwere ebe ịchụ
aja, ebe ndị niile na-eje ozi ha n'ụlọ ikwu a enweghị ike iri aja
a chụrụ n'elu ya. 11 Onyeisi nchụaja na-ewebata ọbara ụmụ
anụ ndị ahụ n'Ebe Kachasị Nsọ dịka aja maka mmehie, ma
a na-erepịa anụ ahụ ha ọkụ na mpụga ụlọ ikwu. 12 N'otu
aka ahụ, Jisọs n'onwe ya tara ahụhụ na mpụga ọnụ ụzọ ama
obodo ka o jiri ọbara ya mee ka ndị nke ya dị nsọ. 13 Ya mere,
ka anyị gakwuru ya n'azụ ụlọ ikwu soro ya die mkparị o diri.
14 N'ihi na ụwa abụghị ụlọ anyị, ma anyị na-ele anya obodo
nke gaje ịbịa. 15 Site na ya, ka anyị na-achụrụ Chineke aja
otuto mgbe niile, nke bụ mkpụrụ egbugbere ọnụ nke na-
ekwupụta aha ya. 16 Unu echefula ime ihe ọma, meekwanụ
ka ndị ọzọ soro unu kekọọ ihe unu nwere. Nke a bụ ụdị aja
na-atọ Chineke ụtọ. 17 Ka unu na-ekwenyere ndị ndu unu,
dokwaanụ onwe unu n'okpuru ha. N'ihi na ọrụ ha bụ ịhụ
maka mkpụrụobi unu dịka ndị ga-aza azịza. Meenụ nke a ka
ha were ọńụ na-eje ozi ha, ma ọ bụghị site n'obi mwute n'ihi
na nke a agaghị abara unu uru. 18 Na-ekperenụ anyị ekpere,
n'ihi na o doro anyị anya na anyị nwere akọnuche dị ọcha
na-achọkwa ibi ndụ nwere ugwu n'ụzọ niile. 19 Ana m arịọsị

unu ya ike, ka unu mee nke a, ka m nwee ike ịlọghachikwute
unu ọsịịsọ. 20 Ugbu a ka Chineke nke udo, onye ahụ sitere
n'ọbara ọgbụgba ndụ ebighị ebi ahụ kpọghachite Onyenwe
anyị Jisọs, Onye ọzụzụ atụrụ ukwuu ahụ, site n'ọnwụ, **(aiōnios
g166)** 21 mee ka unu zuo oke n'ezi ihe ọma niile ọbụla, nke
ga-enyere unu aka ime ihe ọ na-achọ. Ka ọ rụpụta n'etiti
anyị ihe ndị ahụ niile na-atọ ya ụtọ site na Jisọs Kraịst, onye
otuto niile dịrị ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen. **(aiōn g165)**
22 Ụmụnna m, arịọọ m unu, ka unu were ntachiobi nụrụ
okwu agbamume m gwara unu n'ime akwụkwọ a na-etoghị
ogologo. 23 Ana m eme ka unu mata na nwanna anyị Timoti
esitela n'ụlọ mkpọrọ pụta. Mụ na ya ga-esoro bịa leta unu ma
ọ bụrụ na ọ bịa n'ebe a na mgbe na-adịghị anya. 24 Keleerenụ
m ndịisi unu niile na ndị nsọ niile. Ndị si Itali na-ezitere unu
ekele ha. 25 Ka amara dịnyere unu niile.

Jemis

1 Jemis, nwaodibo Chineke na nke Onyenwe anyị Jisọs
Kraịst, Na-edegara agbụrụ iri na abụọ ndị gbasara n'elu
ụwa niile akwụkwọ ozi a: Ndeewonụ! **2** Ụmụnna m, ka obi
unu jupụta n'ọṅụ mgbe ọbụla ọnwụnwa dị iche iche gbara
unu gburugburu. **3** N'ihi na mgbe a na-anwa okwukwe
unu ọnwụnwa, ntachiobi unu na-enwe ohere ito eto. **4** Ka
nguzosike unu pụta ìhè, ka unu zuo oke ma nwezuokwa ihe
niile, na-adịghị ihe ọbụla nke ga-akọ unu. **5** Ọ bụrụ na ọ dị
onye na-enweghị amamihe, ya rịọ Chineke, onye na-enye
onye ọbụla rịọrọ ya amamihe n'afọ ofufu na-ataghịkwa onye
ọbụla ụta, a ga-ewerekwa ya nye ya. **6** Ma rịọọ n'okwukwe na-
enweghị obi abụọ, n'ihi na onye na-enwe obi abụọ dị ka ebili
mmiri oke osimiri mgbe ikuku na-ebugharị ya. **7** Onye dị otu
ahụ ekwesighị ile anya na ọ ga-esite n'aka Onyenwe anyị nata
ihe ọbụla. **8** N'ihi na mmadụ dị otu a bụ onye ihu abụọ, onye
na-adịghị eguzo n'otu ebe n'ihe ọbụla ọ na-eme. **9** Ka nwanna
ọbụla bụ ogbenye ṅụrịa ọṅụ, mgbe ọbụla e weliri ya elu. **10**
Ka onye bụ ọgaranya mgbe a na-eme ka ọ nọdụ ya dị ala,
n'ihi na ndị bara ụba ga-akpọnwụ dị ka okoko osisi. **11** N'ihi
na mgbe ọbụla anwụ waliri chasie ike, wepụta okpomọkụ, ọ
na-eme ka ahịhịa kpọnwụọ, ka okoko osisi daa n'ala, mma ya
agwụsịakwa. N'otu aka ahụ, onye ahụ bara ụba ga-akpọnwụ ọ
bụladị mgbe ọ na-ejegharị n'ime ije ozi ya. **12** Ngọzị na-adịrị
onye ahụ nke na-anọgide na-adịghị ada mba n'oge ọnwụnwa.
N'ihi na mgbe oge ọnwụnwa ahụ gasịrị, ọ ga-anata ụgwọ ọrụ,
nke bụ okpueze ndụ, nke Chineke kwere nkwa inye ndị niile
hụrụ ya n'anya. **13** Ka onye ọbụla hapụ ị sị, mgbe a na-anwa
ya, "Ọ bụ Chineke na-anwa m ọnwụnwa a." N'ihi na ọ dịghị
mgbe a pụrụ ịnwa Chineke ka o mee ihe ọjọọ, ọ dịkwaghị
anwa mmadụ ọbụla ka o mee ihe ọjọọ. **14** Kama ọnwụnwa
na-abịara mmadụ site n'ọchịchọ nke obi ya. Ọ bụkwa ọchịchọ
ọjọọ nke mmadụ na-arafu ya, dọkpụfuo ya. **15** Ọchịchọ ahụ,
mgbe ha bara ụba n'ime obi, na-eduba mmadụ na mmehie.
Mgbe mmehie bara ụba, ọ na-eduba n'ọnwụ. **16** Ekwela ka
onye ọbụla duhie unu ụmụnna m. **17** Onyinye ọbụla dị mma,
na nke zuruoke na-esite n'eluigwe abịa. Ọ na-esite n'ebe
Nna nke ìhè niile onye na-adịghị agbanwe agbanwe, ọ naghị
ezonarị ụmụ mmadụ ihu ya. **18** N'ihi imezu nzube ya, o sitere
n'okwu ya bụ eziokwu mụọ anyị. O mekwara nke a ka anyị
bụrụ ụmụ mbụ nke ihe o kere eke. **19** Unu aghaghị icheta nke
a ụmụnna m ndị m hụrụ n'anya. Ka onye ọbụla nwee ntị na-
anụ ihe ọsịịsọ, na ire dị arọ ikwu okwu, ma bụrụkwa onye
iwe na-adịghị ewe ọsịịsọ. **20** N'ihi na iwe nke mmadụ anaghị
arụpụta ezi omume nke Chineke. **21** Ya mere, wezuganụ
ụzọ rụrụ arụ niile na ihe ọbụla dị njọ nke fọdụrụ n'ime ndụ
unu. Ma jirinụ obi umeala nabataranụ onwe unu okwu ndụ
ahụ nke a kụrụ n'obi unu, nke nwere ike ịzọpụta mkpụrụobi
unu. **22** Unu abụla ndị na-eji ntị ha na-anụ okwu ndụ ahụ
naanị, na-arafu onwe ha, kama bụrụnụ ndị na-eme ihe okwu
ahụ kwuru. **23** N'ihi na onye ọbụla na-ege ntị n'okwu ọbụla
ma hapụ iji ihe ọ nụrụ mee ihe, dị ka nwoke na-ele ihu ya
n'enyo. **24** O lesịa onwe ya pụọ, o chefuo ihe ihu ya yiri ma
nwa oge nta gasịa. **25** Ma nwoke ahụ nọgidesịrị ike na-ele
anya n'ime iwu ahụ zuruoke, nke na-eme ka mmadụ nwere
onwe ya, ee, nwoke ahụ na-aga n'ihu ile na ime ihe iwu ahụ
kwuru, hapụkwa ichefu ya, ka a ga-agọzi n'ihe niile ọ na-eme.
26 Ọ bụrụ na mmadụ ọbụla echee na ya bụ onye na-ekpere
Chineke ma hapụ ijide ire ya aka maọbụ ịkwa ire ya nga, onye
dị otu a na-arafu onwe ya, okpukpe Chineke ya bụkwa ihe
na-abaghị uru. **27** Ezi okpukpe Chineke, nke Chineke Nna
anyị na-anabata dịka okpukpe dị ọcha, na nke na-enweghị
mmerụ, bụ nke a, ilekọta ndị na-enweghị nne na nna, na ndị
di ha nwụrụ n'ime nsogbu ha na idebe onwe anyị n'enweghị
ntụpọ site n'aka ndị ụwa.

2 Ụmụnna m, dịka ndị kweere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst,
onye dị ebube, ka unu hapụ ile mmadụ anya n'ihu. **2** Ọ
bụrụ na onye ọgaranya yi uwe mara mma, yikwara mgbaaka
ọlaedo na mkpịsịaka ya, abata n'ụlọ nzukọ unu, ọ bụrụkwa na
nwa ogbenye abata nke yi uwe na-adịghị ọcha, **3** ọ bụrụ na
unu elee onye ọgaranya ahụ yi uwe mara mma anya sị ya,
"Bịa nọdụ n'otu oche a e debere iche n'ihi gị," ma unu asị
onye ogbenye ahụ, "Di anyị, guzo n'ebe ahụ," maọbụ "Bịa
nọdụ ala n'akụkụ ebe a ụkwụ m dị," **4** ọ bụ na unu akpabeghị
oke n'etiti onwe unu, bụrụkwa ndị ji ile anya n'ihu na obi
ọjọọ na-ekpe ikpe? **5** Geenụ ntị ka m gwa unu ụmụnna m, ọ
bụ na unu amataghị na Chineke ahọpụtala ndị ahụ ụwa gụrụ
dịka ndị ogbenye, mee ka ha bụrụ ọgaranya site n'okwukwe
ha, ka ha ketakwa alaeze ahụ o kwere nkwa inye ndị hụrụ
ya n'anya? **6** Ma gịnị ka unu na-eme? Unu na-akparị ndị
ogbenye! Ọ bụghị ndị ọgaranya na-emegbu unu? Ọ bụkwaghị
ha bụ ndị na-adọkpụgharị unu aga n'ụlọikpe? **7** Ọ bụghị ha
bụ ndị na-ekwulu aha ọma ahụ nke a gụrụ unu? **8** Ọ bụrụ na
unu na-edebezuo iwu nke eze anyị dịka e dere ya n'Akwụkwọ
Nsọ, "Hụnụ ndị agbataobi unu n'anya dịka unu onwe unu,"
unu na-eme ihe ziri ezi. **9** Ma ọ bụrụ na unu ele mmadụ anya
n'ihu, unu na-eme mmehie. N'ebe iwu dịkwa, unu bụ ndị na-
emebi iwu. **10** N'ihi na onye ọbụla nke na-edebe iwu ahụ
niile ma sụọ ngọngọ n'otu, a bụrụla onye ikpe iwu ahụ niile
maara. **11** N'ihi na onye ahụ sịrị, "Akwala iko," bụkwa onye
sịrị, "Egbula mmadụ." Ya mere, ọ bụrụ na ị kwaghị iko ma
i gburu mmadụ, ị bụ onye na-emebi iwu. **12** Ya mere, na-
ekwunu okwu, ma na-ebikwanụ ndụ dị ka ndị a ga-ekpe ikpe
site n'iwu ahụ na-eme ka mmadụ nwere onwe ha. **13** N'ihi na
agaghị emere onye ọbụla ebere nke na-adịghị emere onye
ọzọ ebere. N'ihi na ebere na-adị ukwuu karịa ikpe ọmụma
ya. **14** Olee uru ọ bara ụmụnna m, na mmadụ sịrị, enwere
m okwukwe, ma okwukwe ahụ apụtaghị ihe n'ọrụ ya? Ụdị
okwukwe ahụ ọ pụrụ ịzọpụta ya? **15** Ọ bụrụ na otu nwanne
anyị nwoke maọbụ nwanne anyị nwanyị yi nkịrịnka akwa, ọ
bụrụkwa na o nweghị ihe oriri ga-ezuru ya n'ụbọchị, **16** ma
otu onye n'ime unu asị ha, "Laa n'udo, kpuchiekwa onwe gị
nke ọma, rijuokwa afọ," n'enyeghị ya ihe dị mkpa maka ahụ
ya, uru gịnị ka ọ bara? **17** N'ụzọ dị otu a, okwukwe naanị
ya bụ ihe na-abaghị uru ma ọ bụrụ na ọrụ esoghị ya. **18**
Otu onye ga-asị, "I nwere okwukwe; e nwere m ọrụ." Gosi
m okwukwe gị ma e wepụ ọrụ gị, aga m egosi gị okwukwe
site n'ọrụ **19** I kweere na ọ bụ naanị otu Chineke, i mere
nke ọma, ọ bụladị ndị mmụọ ọjọọ kweere ma kụja. **20** Gị
onye nzuzu, ị na-achọ ka e gosi gị na okwukwe bụ ihe na-
abaghị uru ma ọ bụrụ na ọrụ e soghị ya? **21** Ọ bụ na nna anyị
Ebraham abụghị onye a gụrụ n'onye ezi omume site n'ọrụ
ya, mgbe o jiri otu nwa ya bụ Aịzik chụọ aja n'ebe ịchụ aja?
22 Unu ahụghị na okwukwe ya na ọrụ soro rụkọọ n'otu, e
sitekwara n'ọrụ ya mee ka okwukwe ya zuo oke. **23** Ọ bụ site

na nke a ka ihe e dere n’akwụkwọ nsọ jiri mezuo, nke na
asị, “Ebraham kweere na Chineke, a gụrụ nke a nye ya dị
ka ezi omume,” kpọọkwa ya enyi Chineke. 24 Unu ahụla na
a na-esite n’ihe mmadụ rụrụ gụọ ya n’onye ezi omume, ọ
bụkwaghị naanị n’okwukwe. 25 N’otu ụzọ ahụ, agụnyeghị
Rehab, nwanyị akwụna ahụ n’onye ezi omume n’ihi ọrụ ọ
rụrụ, mgbe ọ kpọbatara ndị nnyopụta ahụ ma zipụkwa ha
site n’ụzọ dị iche? 26 Dịka anụ ahụ na-enweghị mmụọ si bụrụ
ihe nwụrụ anwụ, otu a ka ọ dịkwa okwukwe na-enweghị ọrụ.

3 Ụmụnna m, ka ọtụtụ n’ime unu hapụ igbalị ịbụ ndị ozizi,
n’ihi na unu maara na anyị bụ ndị ozizi ka a ga-ekpe ikpe
n’ọnọdụ sikarịrị ike. 2 N’ihi na anyị niile na-asọ ngọngọ
site n’ọtụtụ ụzọ. Ma onye ọbụla nke na-adịghị emehie site
n’ikwuhie ọnụ bụ onye tozuru oke na onye pụrụ ijide anụ
ahụ ya niile aka. 3 Ọ bụrụ na anyị e tinye mkpụmkpụ igwe e
ji ekechi ọnụ ịnyịnya ibu n’ọnụ ya, ka o rubere anyị isi, anyị
na-eduru ya gaa ebe anyị chọrọ. 4 Otu a kwa, ọ bụladị ụgbọ
mmiri buru ibu nke ikuku dị ike na-ebugharị n’osimiri, ka
onye na-anya ụgbọ mmiri pụrụ ime ka ọ gaa ebe ọ chọrọ
site n’ịtụgharịa ụmara ntakịrị e ji anya ụgbọ. 5 Otu a ka ọ
dịkwa ire anyị. Ọ bụ akụkụ anụ ahụ anyị dị nta, ma ọ na-
anya isi banyere ọtụtụ ihe. Tulee otu oke ọhịa si dị ukwuu,
bụ nke icheku ọkụ dịkarịsịrị nta na-eme ka o nwuru ọkụ. 6
Ire anyị bụ ọkụ. E debere ire n’etiti akụkụ anụ ahụ ndị ọzọ
dịka ụwa ajọ omume. Ọ na-emerụ ahụ niile, na-amụnye ọkụ
n’usoro ndụ mmadụ. Ya onwe ya bụkwa ihe ọkụ ala mmụọ
na-amụnye ọkụ. (Geenna g1067) 7 Mmadụ enweela ike zụọ, na-
agbalịkwa izụ anụmanụ dị iche iche, na nnụnụ, na anụ na-
akpụ akpụ, na anụ bi na mmiri; 8 ma mmadụ ọbụla adịghị
nke nwere ike izụ ire. Ọ bụ ihe dị oke njọ na-adịghị ekwe
nchịkọta, ma jupụtakwa na nsi na-ebute ọnwụ. 9 Ọ bụ ya ka
anyị ji eto Onyenwe anyị na Nna anyị. Ọ bụkwa ya ka anyị ji
abụ mmadụ ibe anyị ọnụ, bụ ndị Chineke mere n’oyiyi nke ya.
10 Site n’otu ọnụ anyị ka ịja mma na ịbụ ọnụ na-esi apụta.
Ụmụnna m, nke a abụghị ihe ziri ezi. 11 Ọ bụ ihe pụrụ ime na
mmiri dị mma ịṅụ aṅụ na mmiri nnu ga-esite n’otu isi iyi ahụ
na-asọpụta? 12 Ụmụnna m, osisi fiig ọ pụrụ ịmị oliv, ka osisi
grepu ọ pụrụ ịmịpụta fiig? N’ụzọ dị otu a, anyị makwaara na
mmiri nnu apụghịkwa ịsọpụta mmiri dị mma ọṅụṅụ. 13 Ọ dị
onye ọbụla n’ime unu na-agụ onwe ya dị ka onye maara ihe
na onye nwere nghọta? Ya gosi amamihe ya na nghọta ya site
n’ibi ezi ndụ na ịrụ ọrụ ọma site n’obi dị umeala. 14 Ma ọ
bụrụ na obi unu ejupụta n’ihe ilu na ekworo na ịchọ naanị
ihe nke onwe unu, mgbe ahụ, unu ekwesighị ịnya isi sị otu a
na-agọnarị eziokwu. 15 Ụdị amamihe dị otu ahụ esiteghị
n’eluigwe bịa. Ọ bụ amamihe nke ụwa. Ọ bụghị nke mmụọ
nsọ. Ọ bụ nke mmụọ ọjọọ. 16 N’ihi n’ebe ọbụla obi ilu na
ekworo dị, ebe ahụ ka ọgbaaghara na omume ọjọọ niile dị.
17 Ma amamihe na-esite n’eluigwe abịa bụrụ ụzọ dị ọcha,
emesịa, ọ hụrụ udo n’anya, ọ na-eme obiọma, o jupụtara
n’ebere, na-ewepụtakwa ọrụ ọma. Ihu abụọ na obi abụọ
adịghịkwa n’ime ya. 18 Ma ndị ahụ bụ ndị na-eme udo bụ ndị
na-agha mkpụrụ udo. Ha ga-aghọta mkpụrụ ezi omume.

4 Gịnị bụ ihe na-ebute ọgụ na esemokwu n’etiti unu. Ebee ka
ha siri bịa? Ọ bụghị ọchịchọ ọjọọ unu nwere n’ime onwe
unu? 2 Ọ bụrụ na unu chọọ ma unu achọtaghị ya, unu egbuo
mmadụ. Unu na-enwe anya ukwu n’ihe onye ọzọ nwere ma ọ
bụrụ na unu enwetaghị ya, unu amalite ịlụ ọgụ na ibu agha.
Unu enweghị maka unu chọrọ arịọghị ya n’ekpere. 3 Unu na-
arịọ ma unu adịghị anata, n’ihi na unu na-arịọ n’ebumnobi
ọjọọ. Unu na-arịọ ka unu mefuo ya n’ihe ụtọ nke ụwa. 4 Ndị
na-ekwesighị ntụkwasị obi! Ọ bụ na unu amaghị na unu na
ụwa bụrụ enyi, unu ga-esi otu a bụrụ ndị iro Chineke? Onye
ọbụla nke chọrọ ịbụ enyi nke ụwa, na-eme onwe ya onye
iro nke Chineke. 5 Unu chere na ihe e dere n’akwụkwọ nsọ
na-ekwu n’efu mgbe ọ na-asị, “Chineke na-ekwosi ekworo
ike n’ihi Mmụọ Nsọ ya nke o mere ka o biri n’ime anyị.” 6
Ma ọ na-enye anyị amara karịa. Ya mere, Akwụkwọ nsọ ji sị,
“Chineke na-eguzo imegide ndị na-ebuli onwe ha elu, ma
ọ na-enye ndị dị umeala n’obi amara.” 7 Ya mere, nyenụ
Chineke onwe unu. Guzonụ megide ekwensu, ọ ga-esi n’ebe
unu nọ gbapụ. 8 Bịakwutenụ Chineke nso, ya onwe ya ga-
abịakwutekwa unu nso. Kwọọnụ aka unu, unu ndị mmehie,
meekwanụ ka obi unu dị ọcha, unu ndị obi abụọ. 9 Ruonụ ụjụ,
tienụ aka n’obi n’ọnọdụ mwute, kwaakwanụ akwa. Ka ọchị
unu ghọọ ihu mgbarụ, ka iru ụjụ werekwa ọnọdụ ịṅụrị ọṅụ.
10 Wedanụ onwe unu ala n’ihu Onyenwe anyị ọ ga-ebulikwa
unu elu. 11 Ụmụnna m, unu ekwula okwu ọjọọ megide ibe
unu. N’ihi na onye na-ekwu okwu ọjọọ megide nwanna ya,
maọbụ onye na-ekpe nwanna ya ikpe, na-ekwu okwu megide
iwu. Ọ na-ekpekwa iwu ahụ ikpe. Mgbe unu na-ekpe iwu ahụ
ikpe, unu adịghị edebe ya kama unu bụ ndị na-ekpe ya ikpe.
12 Ọ bụ naanị otu onye o nye iwu. Ọ bụkwa naanị otu onye
ikpe dị. Ọ bụ naanị ya nwere ike ịzọpụta mmadụ. O nwekwara
ike ịla onye ọbụla n’iyi. Ma gị, onye ka ị na-eche na ị bụ iji
na-ekpe nwanna gị ikpe? 13 Ugbu a geenụ ntị unu bụ ndị na-
asị, “Taa maọbụ echi, anyị ga-aga ebe dị otu a, maọbụ obodo
dị otu a, ịzụ ahịa na ire ahịa, anyị ga-anọkwa ebe ahụ otu afọ
kpaa ego.” 14 Olee otu unu si mara ihe ga-eme echi? Gịnị ka
unu na-eche na ndụ unu bụ? Mmadụ dị ka anwụrụ ọkụ nke a
na-ahụ anya nwa oge nta, nke ikuku na-emesịa bufuo. 15
Kama ihe unu ga-ekwu bụ nke a, “Ọ bụrụ na Onyenwe anyị
ekwe, anyị ga-adị ndụ, mee nke a maọbụ nke ọzọ.” 16 Ma ihe
unu na-eme bụ ịnya isi na ịkpa nganga. Ụdị ịnya isi a bụ ihe
ọjọọ. 17 Ya mere, mmadụ ọbụla maara ihe bụ ezi ihe ma jụ
ime ya na-emehie.

5 Ugbu a geenụ ntị unu ndị ọgaranya, oge eruola mgbe
unu kwesiri ịkwa akwa na ịsụ ude n’ihi nsogbu na-akwado
ịbịakwasị unu. 2 Akụnụba unu ebidola ịta nchara, mkpu
eripịakwala uwe unu. 3 Ọlaọcha na ọlaedo unu agbaala
nchara. Nchara a ga-abụkwa ama megide unu, ọ ga-erepịa
anụ ahụ unu dịka ọkụ. Unu akpakọtala akụ n’ụbọchị ikpeazụ
ndị a. 4 Geenụ ntị! Ụzụ akwa ndị ọrụ unu, ndị unu jụrụ ịkwụ
ụgwọ ọrụ ha dị ka o kwesiri na-agbago imegide unu. Ụzụ
akwa ndị ọrụ unu, ndị unu ghọgburu, eruola ntị Onyenwe
anyị, Onye pụrụ ime ihe niile. 5 Unu ebiela ndụ nke oke
oriri na oke ọṅụṅụ n’elu ụwa, na ndụ inye anụ ahụ unu
ihe ọbụla na-akpa ya mkpa. Ma ugbu a, anụ ahụ unu ahụ
gbara abụba ejikerela na-eche ụbọchị mgburi ya. 6 Unu
amala ndị aka ha dị ọcha ikpe, gbukwaa ha, ọ bụladị mgbe
ha na-egbochighị unu. 7 Nweenụ ntachiobi, ụmụnna m,
cherenụ ọbịbịa Onyenwe anyị. Lee otu onye ọrụ ubi si eji
ndidi na-eche mkpụrụ ọ kụrụ n’ala ubi ka ọ mịa. O ji ndidi
na-eche ka mmiri ozuzo nke mbụ na nke ikpeazụ zokwasị
ubi ya. 8 Unu onwe unu kwesikwara inwe ndidi guzosiekwa
ike n’ihi na ọbịbịa Onyenwe anyị dị nso. 9 Ụmụnna m, unu

atamula ntamu megide ibe unu, ka a hapụ ikpe unu ikpe!
Lee, onye ikpe ahụ guzo n'ọnụ ụzọ. 10 Ụmụnna m, dị ka
ihe ilere anya banyere inwe ndidi na ahụhụ, mụtanụ ihe
site n'aka ndị amụma bụ ndị kwuru okwu n'aha Onyenwe
anyị. 11 Anyị na-agụ ha ugbu a dịka ndị a gọziri agọzi n'ihi
iguzosike ha. Unu anụla maka ogologo ntachiobi nke Job
nwere, unu ahụkwala nzube Onyenwe anyị n'ihi na Onyenwe
anyị jupụtara n'ebere na ọmịiko. 12 Karịsịa ụmụnna m, unu
aṅụla iyi. Unu aṅụkwala iyi mgbe ọbụla, ọ bụladị iji eluigwe
maọbụ ụwa, maọbụ ihe ọbụla ọzọ ṅụọ iyi. Kama ka "E" unu
bụrụ "E." Ka "E e," unu bụrụkwa "E e." Ka unu hapụ isite
n'ụzọ dị otu a mehie ma wetakwara onwe unu ikpe ọmụma.
13 Ọ dị onye ọbụla n'etiti unu nọ na nsogbu? Ka onye dị otu
ahụ kpee ekpere. Ọ dị onye na-aṅụrị ọṅụ? Ya bụọ abụ ototo.
14 Ọ dị onye nọ n'etiti unu ahụ na-esighị ike? Ya kpọọ ndị
okenye chọọchị ka ha kpeere ya ekpere, ka ha wụkwasịkwa ya
mmanụ otite n'isi kpọkuokwa aha Onyenwe anyị. 15 Ekpere
nke okwukwe ga-azọpụta onye ọrịa ahụ. Onyenwe anyị ga-
ekulite ya, ọ bụrụkwa na o mehiere, a ga-agbaghara ya. 16
Ya mere kwupụtaranụ ibe unu mmehie unu. Kpeekwaranụ
ibe unu ekpere ka e nwe ike gwọọ unu. Ekpere onye ezi
omume dị ike dịkwa ire. 17 Ịlaija bụ mmadụ dị ka anyị, ma o
kpere ekpere rịọ ka mmiri hapụ izo, mmiri ezokwaghị n'ala
ahụ ruo afọ atọ na ọnwa isii. 18 Emesịa, o kpekwara ekpere
ọzọ, eluigwe nyere mmiri ozuzo, meekwa ka ala pupụta ihe
oriri. 19 Ụmụnna m, ọ bụrụ na onye ọbụla n'etiti unu esite
n'eziokwu ahụ jehie, ma otu onye n'ime unu akpọghachi ya
azụ, 20 chetanụ nke a na onye ọbụla kpọghachitere onye
mmehie azụ site na njehie ya, ga-azọpụta ha n'aka ọnwụ ma
kpuchiekwa ọtụtụ mmehie.

1 Pita

1 Pita, onyeozi Jisọs Kraịst, Na-edegara unu ndị niile ndị
a họpụtara, ndị gbara ọsọ ndụ gaa biri na Pọntọs, na
Galeshịa, na Kapadosia, Eshịa na Bitinia, akwụkwọ a. 2 Unu
ndị Chineke bụ Nna họpụtara dị ka o bururị ụzọ mata na ọ ga-
eme, jirikwa Mmụọ Nsọ ya doo unu nsọ, ka unu na-erubere
Jisọs Kraịst isi, ka ewerekwa ọbara ya sachaa unu: Ka amara
na udo baara unu ụba. 3 Otuto dịrị Chineke Nna Onyenwe
anyị Jisọs Kraịst! Site n'ịba ụba nke ebere ya, o nyela anyị
ndụ ọhụrụ baa n'olileanya dị ndụ site na mbilite n'ọnwụ
Jisọs Kraịst. 4 Anyị nwekwara ihe nketa nke na-apụghị imebi
emebi, nke na-agaghị ere ure, maọbụ gbanwee ụdịdị ya, nke e
debeere anyị n'eluigwe. 5 Anyị bụ ndị e sitere n'okwukwe na-
echekwa n'ike Chineke, tutu ruo ọbịbịa nzọpụta ahụ, nke a
na-ejikere ime ka ọ pụta ìhè n'ọgwụgwụ oge. 6 N'ime ihe
ndị a ka unu na-aṅụrị oke ọṅụ, ọ bụ ezie na n'oge ndị a dị
nta, unu agabigala ọtụtụ ihe mgbu n'ihi ụdị ọnwụnwa dị
iche iche bịakwasịrị unu. 7 Ọnwụnwa ndị a na-abịa ime ka
okwukwe unu, nke dị oke ọnụahịa karịa ọlaedo na-ala n'iyi
n'agbanyeghị na e ji ọkụ nụchaa ya; bụrụ nke ga-eweta otuto,
na ebube, na nsọpụrụ, mgbe e mere ka Jisọs Kraịst pụta ìhè.
8 Ọ bụ ezie na unu ejibeghị anya unu hụ ya mgbe ọbụla, ma
unu hụrụ ya n'anya, ọ bụkwa ezie na unu adịghị ahụ ya anya
ugbu a, ma unu kwere na ya. Unu jupụtakwara n'ọṅụ ahụ dị
ebube nke ọnụ na-apụghị ịkọwa. 9 Ụgwọ ọrụ ọzọ unu ga-
enweta n'ihi okwukwe unu n'ime ya ga-abụ nzọpụta a ga-
azọpụta mkpụrụobi unu. 10 Banyere nzọpụta a, ndị amụma
ahụ kwuru ihe banyere amara ahụ gaje ịbịara unu jiri nnọọ
nwayọọ nyochasịa 11 ma gbalịsie ike ịchọpụta oge na ọnọdụ
ahụ bụ nke Mmụọ Kraịst dị n'ime ha kwuru banyere ya, mgbe
ọ gbara ama maka ahụhụ Kraịst na ebube nke ga-eso ya. 12 E
mere ka ha mata na ọrụ ha na-arụ abụghị maka ọdịmma
nke ha onwe ha, kama ọ bụ n'ihi ọdịmma nke unu, mgbe ha
kwuru okwu banyere ihe ndị a ahụ bụ ndị a gwarala unu
ugbu a site n'ọnụ ndị ziri unu oziọma n'ike Mmụọ Nsọ nke e
si n'eluigwe zite. Ọ bụladị ndị mmụọ ozi ka ọ gụrụ agụụ ịmata
ihe ndị a. 13 N'ihi ya, werenụ uche unu niile jikere ịrụ ọrụ,
anya dokwaa unu. Nweenụ olileanya zuruoke n'amara nke a
ga-ewetara unu mgbe a ga-ekpughe Jisọs Kraịst. 14 Dị ka ụmụ
na-erube isi, unu ekwela ka ihe ọjọọ ndị ahụ na-agụ unu agụụ
mgbe unu nọ n'ọchịchịrị, na-achị ndụ unu. 15 Kama bụrụnụ
ndị dị nsọ n'ihe niile unu na-eme, dịka onye kpọrọ unu si dị
nsọ. 16 N'ihi na e dere ya ede, "Dịnụ nsọ, n'ihi na adị m nsọ."
17 Ebe unu na-akpọku Nna ahụ na-ekpe onye ọbụla ikpe dị ka
ọrụ ya sịrị dị na-eleghị mmadụ anya n'ihu, bienụ ndụ unu
n'ịtụ egwu Chineke, dịka ndị mbịarambịa n'ụwa a. 18 N'ihi na
unu matara na-ejighị ihe pụrụ imebi emebi, dịka ọlaọcha na
ọlaedo gbapụta unu site n'ibi ndụ ọjọọ ahụ nna nna unu ha
nyefere unu n'aka 19 kama ọ bụ ọbara dị oke ọnụahịa nke
Kraịst bụ nwa atụrụ na-enweghị ntụpọ ọbụla maọbụ ọrụsị.
20 A họpụtara ya tupu e kee ụwa. Kama, ọ bụ n'ọgwụgwụ oge
ndị a ka e mere ka ọ pụta ìhè n'ihi unu. 21 Ọ bụkwa site n'aka
ya ka unu ji bụrụ ndị kwere na Chineke, onye mere ka o si
n'ọnwụ bilie, na onye nyekwara ya ebube. Ya mere, okwukwe
unu na olileanya unu dị na Chineke. 22 Ugbu a, ebe unu
sitere n'irubere eziokwu ahụ isi mee ka obi unu dị ọcha, nke
mere na unu nwere ịhụnanya nke ihu abụọ n'adịghị n'ebe
ụmụnna unu nọ, sitenụ n'obi unu na-ahụrịtanụ onwe unu
n'anya n'ebe ọ dị ukwuu. 23 N'ihi na amụọla unu ọzọ ugbu
a, ọ bụghị site na mkpụrụ nke na-emebi emebi, kama site
na nke na-apụghị imebi emebi, site n'okwu Chineke nke dị
ndụ ma na-adịgidekwa. (aiōn g165) 24 N'ihi na, "Mmadụ niile
dị ka ahịhịa, ma ebube ha niile dị ka okoko osisi nke ọhịa,
ahịhịa na-akpọnwụ, okoko osisi na-achanwụ, 25 ma okwu
Onyenwe anyị na-anọgide ruo mgbe ebighị ebi." Okwu ahụ
bụkwa oziọma ahụ e zisaara unu. (aiōn g165)

2 Ya mere, wezuganụ n'ibu iro n'obi na aghụghọ niile unu,
kwụsịnụ igha ụgha, ịbụ ndị ihu abụọ, ndị na-ekwo ekworo,
na ndị na-ekwutọ mmadụ ibe ha. 2 Dịka ụmụ a mụrụ ọhụrụ,
bụrụnụ ndị agụụ ịṅụ mmiri ara nke Mmụọ Nsọ a na-agwaghị
ihe ọbụla na-agụ, ka unu nwee ike site na ya na-eto eto n'ime
nzọpụta unu. 3 Ugbu a, unu detụrụla ya ire matakwa na
Onyenwe anyị dị mma. 4 Bịakwutenụ ya, Nkume ahụ dị ndụ,
onye ụmụ mmadụ jụrụ, maọbụ onye Chineke họpụtara, onye
dị oke ọnụahịa nye ya. 5 Unu onwe unu kwa dị ka nkume dị
ndụ ka a na-ewu ime ka unu ghọọ ụlọ ime mmụọ, ka unu
bụrụkwa ndị nchụaja dị nsọ, ndị na-achụ aja ime mmụọ nke
Chineke na-anabata site na Jisọs Kraịst. 6 N'ihi n'akwụkwọ
nsọ kwuru, "Lee, ana m atọgbọ na Zayọn otu nkume, nke a
họpụtara, bụkwa nkume isi ntọala dị oke ọnụahịa. Onye ọbụla
kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya." 7 Ma nye unu ndị
kwere ekwe nkume a dị oke ọnụahịa, ma n'ebe ndị ahụ na-
ekweghị ekwe nọ, "Ọ bụ nkume nke ndị na-ewu ụlọ jụrụ nke
ghọrọ nkume isi ntọala ụlọ." 8 Ọ bụ kwa, "Nkume nke na-
eme ka ndị mmadụ sọọ ngọngọ, oke nkume nke na-eme ka
ha daa." Ha na-asọ ngọngọ n'ihi na ha jụrụ irube isi n'okwu
ahụ. Nke a bụkwa ihe a kara aka banyere ha. 9 Ma unu bụ ndị
a họpụtara, otu ndị nchụaja eze, mba dị nsọ, ndị nke Chineke
n'onwe ya, ka unu bụrụ ndị na-ekwusa otuto ya, bụ onye ahụ
si n'ọchịchịrị kpọbata unu n'ìhè ya dị ebube. 10 N'oge gara
aga, unu abụghị ndị Chineke, ma ugbu a, unu bụ ndị ya. Na
mbụ, unu amaghị ihe ọbụla banyere obi ebere ya, ma ugbu a,
obi ebere ya erutela unu aka. 11 N'ihi ya, ndị enyi m, ana m
arịọ unu, dịka ndị bụ ọbịa na ndị na-agba ọsọ ndụ n'ụwa
a, nke unu bụ, na-asị unu, wezuganụ onwe unu site n'agụụ
mmehie nke na-ebuso mkpụrụobi unu agha. 12 Bienụ ezi ndụ
n'etiti ndị mba ọzọ, ka ọ ga-abụ na a sị na ha ebo unu ebubo
ime ihe ọjọọ, ha ga-ahụ ọrụ ọma unu, ma nye Chineke otuto
n'ụbọchị ahụ ọ ga-abịa. 13 Werenụ onwe unu nyefee, n'ihi
Onyenwe anyị, n'okpuru ọchịchị niile e guzobere n'etiti ụmụ
mmadụ, ma ọchịchị ahụ ọ bụ nke eze, dịka onye ike ya kacha
nke ibe ya, 14 maọbụ nke ọchịchị gọvanọ, onye e guzobere
n'ihi ịta ndị na-eme ihe ọjọọ ahụhụ, na ito ndị na-eme ezi ihe
otuto. 15 N'ihi na ọ bụ uche Chineke na unu ga-esite n'ezi
ọrụ unu kpuchie ọnụ ndị ahụ na-esite na-amaghị ihe ha, na-
ekwu okwu nzuzu. 16 Na-ebinụ ndụ dị ka ndị nwere onwe ha,
ma unu ejikwala mnwere onwe unu mere ihe mkpuchi nke
ajọ ihe. Bienụ dịka ụmụodibo Chineke. 17 Sọpụrụnụ mmadụ
niile dịka o si kwesi. Gosi ndị niile kwere ekwe ịhụnanya. Tụọ
Chineke egwu, ma na-asọpụrụ eze. 18 Ndị ohu, ruberenụ
ndị nwe unu isi, na-enyekwa ha nsọpụrụ na ugwu ruuru ha.
Unu emela nke a nye naanị ndị bụ ezi mmadụ, na ndị nwere
obiọma n'ebe unu nọ, kama meekwanụ ya ọ bụladị nye ndị
afọ tara mmiri. 19 N'ihi na nke a bụ ihe inye ekele ma ọ
bụrụ na unu ejiri ntachiobi na-edi ahụhụ na-ezighị ezi na-

adakwasị unu, n’ihi na unu na-eme ihe Chineke na-achọ. **20**
Ma o nweghị otuto ọbụla dịrị unu mgbe a tara unu ahụhụ
n’ihi na unu mejọrọ, unu na-edikwa ya? Ma ọ bụrụ na unu
enwee ntachiobi mgbe a na-ata unu ahụhụ n’ihi ihe ọma unu
na-eme, nke a na-ewetara Chineke otuto. **21** Ọ bụ n’ihi ihe dị
otu a, ka e jiri kpọọ unu, n’ihi na Kraịst hụrụ ahụhụ n’ihi
unu. Ọ bụkwa ihe ịmaatụ nye unu. Na-esonụ nzọ ụkwụ ya. **22**
“O nweghị mgbe ọbụla o mehiere, o nwekwaghị mgbe onye
ọbụla nụrụ okwu aghụghọ n’ọnụ ya.” **23** O kwutọghị onye
ọbụla mgbe ha na-ekwutọ ya. Ọ baghị mba ọbụla mgbe ha na-
ata ya ahụhụ, kama o were ya nyefee n’aka onye ahụ na-ekpe
ikpe ziri ezi. **24** N’elu obe ahụ, o buuru mmehie anyị niile
bokwasị onwe ya mgbe ọ nwụrụ, ime ka anyị nwee ike ịbụ ndị
nwụrụ anwụ n’ebe mmehie dị; ma dịrị ndụ n’ebe ezi omume
dị. Ọ bụkwa site n’apa ọnya dị ya n’ahụ ka o ji gwọọ unu. **25**
Na mbụ, unu dị ka ụmụ atụrụ na-awagharị na-achọ ụzọ, ma
ugbu a, e meela ka unu laghachikwute Onye ahụ na-azụ unu
dị ka atụrụ, na Onye na-elekọtakwa mkpụrụobi unu anya.

3 Unu ndị bụ nwunye na-eruberenụ di unu isi, ka ụfọdụ
n’ime ha na-ekweghị n’okwu Chineke, nwee ike isi n’ezi
ndụ unu na-ebi chegharịa n’ekwughị okwu ọbụla, **2** mgbe ha
na-ahụ ibi ndụ unu nke dị ọcha na nke inwe nsọpụrụ. **3** Ịchọ
mma unu agaghị abụ ịchọ mma nke anụ ahụ, nke bụ ịkpa isi,
na iyikwasị ihe ọlaedo, maọbụ iyikwasị uwe mara mma. **4**
Kama, ka ịchọ mma unu bụrụ mmadụ nke ime mmụọ, nke
mma ya na-adịghị aṅacha, nke bụ mmụọ ịdị nwayọọ na ịdị
juu. Nke dị oke ọnụahịa n’ihu Chineke. **5** Nke a bụ ụzọ ndị
inyom mgbe ochie, bụ ndị dị nsọ, ndị olileanya ha dị n’ime
Chineke siri chọọ onwe ha mma. Ha debekwara onwe ha
n’okpuru di nke aka ha. **6** Dịka Sera rubeere Ebraham isi,
na-akpọkwa ya onyenwe m. Unu bụ ụmụ Sera ma ọ bụrụ
na unu e mee ihe ziri ezi, na-ekweghị ka egwu tụọ unu. **7**
N’otu aka ahụ, ndị bụ di na-echenụ echiche dị mma banyere
nwunye unu, ma nyenụ ha ugwu ruuru ha dịka ndị na-adịghị
ike na dịka ndị unu na ha ga-eso keta onyinye amara nke ndụ
ahụ. Nke a ga-eme ka ihe ọbụla hapụ igbochi ekpere unu. **8**
N’ikpeazụ, nweenụ otu mmụọ, ka ihe na-ewute ibe unu na-
ewute unu, na-ahụrịtanụ onwe unu n’anya, nwekwanụ obi
ọmịiko na obi dị umeala. **9** Unu ejila ihe ọjọọ akwụghachi
ụgwọ ihe ọjọọ e mere unu, maọbụ nkwutọ n’ọnọdụ nkwutọ.
Kama gọzienụ ha, n’ihi na ọ bụ ngọzị ka e kwere unu na nkwa
iketa, mgbe a kpọrọ unu. **10** N’ihi na, “Onye ọbụla nke na-
achọ ndụ, nke chọrọ ịhụ ụbọchị ndị ahụ dị mma, ya mee
ka ire ya ghara ikwu okwu ọjọọ meekwa ka egbugbere ọnụ
ya ghara ikwu okwu aghụghọ. **11** Ka ha tụgharịa site n’ajọ
ihe ma mee ezi ihe; ka ha chọọ udo, ma na-agbasokwa ya.
12 N’ihi na anya Onyenwe anyị dị n’ahụ ndị ezi omume, ntị
ya gheekwa oghe nye ekpere ha, ma ihu Onyenwe anyị na-
emegide ndị na-eme ihe ọjọọ.” **13** Onye ga-emegide unu ma ọ
bụrụ na unu na-anụ ọkụ n’obi ime ezi ihe? **14** Ma a sịkwarị na
unu ahụ ahụhụ n’ihi na unu mere ihe ziri ezi, ngọzị dịrị unu.
“Unu atụla egwu ihe ha na-atụ egwu, ka obi gharakwa ịlọ unu
mmiri.” **15** Na-edonụ Kraịst nsọ n’ime obi unu dịka Onyenwe
anyị. Nọọkwanụ na njikere mgbe niile iguzo kọwaara onye
ọbụla jụrụ unu ajụjụ banyere olileanya ahụ unu nwere n’ime
unu. Ma unu were obi dị nwayọọ na nsọpụrụ na-eme nke a.
16 Ma na-enwenụ akọnuche dị ọcha, ka ndị ahụ na-ekwulu ibi
obi ọma unu n’ime Kraịst, bụrụ ndị ihere ga-eme banyere
nkwutọ ha na-ekwutọ unu. **17** N’ihi na ọ ka mma ịta ahụhụ
n’ihi ezi ihe ma ọ bụrụ uche Chineke, karịa ịta ahụhụ n’ihi
ajọ ihe. **18** N’ihi na Kraịst n’onwe ya hụrụ ahụhụ nwụọ n’ihi
unu otu mgbe. Onye ezi omume nwụrụ n’ihi ndị ajọ omume,
ka ọ kpọrọ unu bịakwute Chineke. N’ihi na e mere ka ọ nwụọ
n’anụ ahụ ma e mekwara ka ọ dị ndụ na mmụọ ya. **19** Mgbe
emesịrị ka ọ dị ndụ na mmụọ ya, ọ gara kwusaa oziọma nye
mmụọ ndị ahụ a kpọchiri n’ụlọ mkpọrọ. **20** Nke a bụ mmụọ
ndị ahụ jụrụ ime ihe Chineke chọrọ mgbe ahụ o ji ntachiobi
chere ha n’oge ahụ Noa nọ na-ewu ụgbọ mmiri ya. Ọ bụ
naanị mmadụ asatọ n’ime ndị bi n’oge ahụ ka a zọpụtara site
na mmiri ahụ. **21** Mmiri a nọ ọnọdụ dị ka baptizim nke na-
azọpụta unu ugbu a. Ọ anaghị asapụ unyi site n’ahụ mmadụ,
kama ọ bụ ihe na-egosi ezi akọnuche n’ebe Chineke nọ. Ọ na-
azọpụta unu site na mbilite n’ọnwụ nke Jisọs Kraịst, **22** onye
nọ n’eluigwe, n’aka nri Chineke, ebe ndị mmụọ ozi niile, na
ịchị isi niile, na ike niile na-erube isi nye ya.

4 Ya mere, ebe ọ bụ na Kraịst hụrụ ahụhụ n’anụ ahụ, unu
onwe unu kwesiri inwe ụdị obi ahụ o nwere. N’ihi na
onye tara ahụhụ n’anụ ahụ akwụsịla ime mmehie. **2** N’ihi
nke a, onye dị otu ahụ anaghị ebi ndụ fọdụrụ ya n’ụwa n’ihi
agụụ ọjọọ nke ọchịchọ mmadụ, kama ọ na-ebi ya n’ihi imezu
ọchịchọ Chineke. **3** N’oge gara aga unu tufuru ọtụtụ oge ime
ihe ndị ahụ na-atọ ndị mba ọzọ ụtọ. Ndụ unu jupụtara n’agụụ
ịkwa iko, na agụụ ime ihe ọjọọ, na ịṅụbiga mmanya oke, na
ịkpọ oriri, na ikpere arụsị niile, bụ ihe jọgburu onwe ya na
njọ. **4** Ma ndụ unu na-ebi ugbu a na-eju ha anya ebe ọ bụ na
unu anaghị esokwa ha ebi ndụ ọjọọ ndị ahụ ọzọ, n’ihi nke a
ha na-ekwutọkwa unu. **5** Ma ha ga-eji ọnụ ha kwupụta ihe ha
mere n’ihu onye ahụ ga-ekpe ndị dị ndụ na ndị nwụrụ anwụ
ikpe. **6** Ọ bụ nke a mere e ji kwusaa oziọma ọ bụladị nye ndị
ahụ nwụrụ anwụ bụ ndị e kperela ikpe mgbe ha dị ndụ, dịka
e si ekpe mmadụ niile ikpe, ka ha site na nke a bie ndụ dị ka
Chineke si chọọ site na mmụọ ahụ. **7** Ọgwụgwụ ihe niile adịla
nso. Bụrụnụ ndị nwere akọnuche zuruoke, ndị anya doro, ka
unu nwee ike na-ekpekwa ekpere. **8** Nke kachasị nke, na-
ahụrịtanụ onwe unu n’anya nke ukwuu n’ihi na ịhụnanya na-
ekpuchi ọtụtụ mmehie. **9** Jirinụ obiọma na-elerịta ibe unu
ọbịa na-enweghị ntamu ọbụla. **10** Onye ọbụla n’ime unu dịka
ndị ozi natara onyinye amara nke Chineke, jirinụ onyinye
ọbụla unu natara na-ejeritara onwe unu ozi. **11** Onye na-
ekwu okwu ya kwuo ya dị ka ọ bụ nnọọ okwu Chineke ka ọ
na-ekwu. Onye na-eje ozi ya jee ya site n’ike ahụ Chineke na-
enye. N’ime ihe niile ka otuto dịrị Chineke site na Jisọs Kraịst.
Ọ bụ ya ka otuto niile na ike niile dịrị ruo mgbe niile ebighị
ebi. Amen. **(aiōn g165)** **12** Ụmụnna m, ka ọ hapụ iju unu anya
mgbe ọnwụnwa dị iche iche na-abịara unu n’ihi na ihe dị otu
a abụghị ihe ọhụrụ n’ebe unu nọ. **13** Kama ṅụrịanụ ọṅụ n’ihi
na unu so Kraịst na-eketa oke n’ahụhụ ya, ka e sikwa otu a
mee ka obi unu jupụta n’ọṅụ, unu ga-etikwa mkpu ọṅụ mgbe
a ga-eme ka ebube ya pụta ìhè. **14** Ọ bụrụ na a na-ekwutọ
unu n’ihi aha Kraịst, unu bụ ndị a gọziri agọzi. Nke a na-
ezipụta na mmụọ nke ebube ahụ bụ mmụọ Chineke na-ebi
n’ime unu. **15** Ka onye ọbụla n’ime unu ghara ịta ahụhụ n’ihi
na o gburu mmadụ maọbụ dị ka onye ohi, maọbụ dị ka onye
na-eme ihe ọjọọ, maọbụ dị ka onye na-anara mmadụ ihe
n’aka ike. **16** Ma ihere ekwesighị ime unu mgbe unu na-ata
ahụhụ dị ka ndị Kraịst. Kama nyenụ Chineke otuto na unu bụ

ndị a na-akpọ aha ahụ. **17** N'ihi na oge eruola, mgbe a ga-
amalite ikpe n'ezinaụlọ Chineke. Ọ bụrụ na a ga-ebu ụzọ kpee
anyị ikpe, gịnị ga-abụkwanụ ọnọdụ ndị ahụ na-ekwenyeghị
n'oziọma Chineke? **18** Ma, "Ọ bụrụkwa na ọ dị ike ịzọpụta
onye ezi omume, oleekwanụ olileanya dịrị onye na-amaghị
Chineke na onye mmehie?" **19** Ya mere, ndị na-ata ahụhụ dị
ka nzube Chineke si dị, nyefeenụ onwe unu n'aka onye okike,
onye kwesiri ntụkwasị obi, ma nọgidenụ na-eme ezi ihe.

5 Mụ onwe m, onye bụ okenye na onyeama banyere ahụhụ
Kraịst, bụrụkwa onye ga-eso keta oke n'ebube ya nke a
gaje ikpughe, a na m arịọ ndị okenye n'etiti unu arịrịọ a, **2**
na-azụnụ igwe atụrụ ahụ Chineke nyefere unu n'aka. Ka unu
na-elekọta ha, ọ bụghị n'ihi na unu agaghị ime otu a, kama ọ
bụ ihe sitere n'ọchịchọ obi unu, dị ka Chineke chọrọ ka unu
mee. Ọ bụkwaghị n'ihi ego unu ga-enweta, kama ọ bụ ịnụ ọkụ
unu n'ije ozi. **3** Unu abụla ọkaaka n'ebe ndị e nyefere unu
n'aka nọ. Kama bụrụnụ ihe ịma atụ nye igwe atụrụ ahụ. **4**
Ma mgbe Onyeisi ndị ọzụzụ atụrụ ahụ ga-abịa unu ga-anata
okpueze ebube nke na-agaghị agbanwe agbanwe. **5** N'otu
aka ahụ, unu ụmụ okorobịa, doonụ onwe unu n'okpuru ndị
bụ okenye. Unu niile werenụ obi umeala na-ejeritara onwe
unu ozi, n'ihi na, "Chineke na-eguzo imegide ndị na-ebuli
onwe ha elu, ma ọ na-enye ndị dị umeala n'obi amara." **6** Ya
mere, wedanụ onwe unu n'okpuru aka dị ike nke Chineke,
ka o bulie unu elu n'oge ya. **7** Hapụrụnụ ya nsogbu unu na
nchegbu unu, n'ihi na ihe banyere unu na-emetụ ya n'obi.
8 Nọọnụ na njikere, na-echekwanụ nche n'ihi na onye iro
unu bụ ekwensu ji oke ịgbọ ụja na-awagharị dịka ọdụm, na-
achọ onye ọ ga-ala n'iyi. **9** Guzosienụ ike n'okwukwe unu.
Unu ekwela ka o merie unu, kama tụkwasịnụ Onyenwe anyị
obi. Chetanụ na e nwere ọtụtụ ndị kwere ekwe dị ka unu ndị
nọkwa n'ụdị ahụhụ a unu na-ahụ n'ụwa niile. **10** Chineke
onye nwe amara niile, onye kpọbatara unu na ebube ebighị
ebi ya n'ime Kraịst, mgbe unu hụrụ ahụhụ ndị a nwa oge, ya
onwe ya ga-eweghachi unu n'ọnọdụ unu, mee ka unu dị nnọọ
ike, ndị guzo chịm ma kwesikwa ntụkwasị obi. **(aiōnios g166)**
11 Ọ bụ ya nwe ike niile ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen.
(aiōn g165) **12** Ọ bụ site n'inyeaka Saịlas onye m hụtara dị ka
nwanna kwesiri ntụkwasị obi ka m ji deere unu mkpụrụ okwu
ole na ole ndị a nke m ji agbaa unu ume na-ekwupụtakwa na
nke a bụ eziokwu dị n'amara Chineke. Guzosienụ ike n'ime
ya. **13** Nwanyị ahụ nọ na Babilọn, nke a họpụtara unu na
ya, na-ekele unu. Mak, ezi nwa m nwoke na-ekelekwa unu.
14 Jirinụ isurita ọnụ ịhụnanya kelerịta onwe unu. Ka udo
dịnyere unu niile nọ n'ime Kraịst.

2 Pita

1 Ọ bụ Saimọn Pita, odibo na onyeozi nke Jisọs Kraịst, Na-
edegara ndị niile anyị na ha ketara otu ụdị okwukwe a dị
oke ọnụahịa, n'ime ezi omume nke Chineke na Onye nzọpụta
anyị Jisọs Kraịst akwụkwọ ozi a: 2 Ka amara na udo bara unu
ụba, site na mmazu nke Chineke na nke Jisọs Onyenwe anyị.
3 O sitela n'ike o ji bụrụ Chi nye anyị ihe niile dị anyị mkpa ibi
ndụ na-asọpụrụ ya, site n'ọmụma nke anyị mara ya, bụ onye
ahụ kpọrọ anyị site n'ebube ya na ịdị mma ya. 4 O sitela n'ihe
ndị a nye anyị nkwa dị ukwuu na nke dị oke ọnụahịa, ka anyị
site na ha keta oke n'ụdịdị nsọ ya, si otu a gbanarị ịrụ arụ dị
n'ụwa, nke ọchịchọ ọjọọ na-ebute. 5 N'ihi nke a, gbalịsienụ ike
ịtụkwasị ịdị mma n'elu okwukwe unu, ma na-atụkwasịkwanụ
ihe ọmụma n'elu ịdị mma, 6 tụkwasịkwanụ imerụ ihe n'oke
n'elu ihe ọmụma, tụkwasịkwanụ ntachiobi n'elu imerụ ihe na
oke, ma na-atụkwasịkwanụ ibi ndụ dị ka ndị Chineke n'elu
ntachiobi. 7 Tụkwasịkwanụ obiọma nye ụmụnna n'elu ibi
ndụ dị ka ndị Chineke, ma na-atụkwasịkwanụ ịhụnanya n'elu
obiọma nye ụmụnna. 8 Ọ bụrụ na unu enwe ihe ndị a n'ụzọ
ha jubigakwara oke n'ime unu, mgbe ahụ ha ga-eme ka unu
ndị na-adịghị amị mkpụrụ, bụrụ ndị na-amị mkpụrụ, na ndị
bara uru n'ihe unu maara banyere Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.
9 Ma onye ọbụla na-atụkwasịghị ihe ndị a n'okwukwe ya nọ
n'ọchịchịrị. Ọ naghị ahụ ụzọ. Ọ bụkwa onye na-echefu na
a sachapụla ya mmehie ya, ndị o mere n'oge gara aga. 10
N'ihi ya ụmụnna m, gbalịsienụ ike iguzosike n'ọkpụkpọ na
nhọpụta unu. Nke a ga-eme ka unu hapụ ịsọ ngọngọ maọbụ
daa. 11 N'ụzọ dị otu a, a ga-enye unu ohere dị ukwuu iji bata
n'alaeze ebighị ebi nke Onyenwe anyị na Onye nzọpụta anyị
Jisọs Kraịst. (aiōnios g166) 12 Aga m na-aga n'ihu na-echetara
unu ihe ndị a site n'oge ruo n'oge. Ọ bụ ezie na unu maara
na ha na-eguzosikwa ike n'eziokwu ahụ unu natara. 13 Ana
m agụ ya n'ihe ziri ezi ịkpọte mmụọ unu na uche unu site
n'ichetara unu ihe ndị a ugbu a m dị ndụ n'anụ ahụ a. 14
N'ihi na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst agwala m hoohaa, na m
ga-eyipụ ya n'oge na-adịghị anya. 15 Aga m agbalịsi ike ịhụ
na mgbe m hapụchara ụwa nke a, unu ga na-echeta ihe ndị
a mgbe niile. 16 Ihe niile anyị na-akọrọ unu abụghị akụkọ
ifo mmadụ kọrọ site n'amamihe ya. N'ihi na anyị kọwaara
unu ihe banyere ike Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na ọbịbịa ọ
ga-abịa ọzọ. Ọ bụ anya anyị abụọ ka anyị ji hụ ebube nke
ịbụ eze ya. 17 N'ihi na ọ natara nsọpụrụ na ebube site n'aka
Chineke bụ Nna mgbe olu ahụ si n'ebube ahụ dị ukwuu daa
sị, "Onye a bụ Ọkpara m, onye m hụrụ n'anya, onye ihe ya dị
m ezi mma." 18 Anyị onwe anyị nụrụ olu ahụ si n'eluigwe
daa mgbe anyị so ya nọdụ n'elu ugwu nsọ ahụ. 19 Anyị
nwapụtara na okwu ndị amụma ahụ bụ ihe mezuru emezu.
Unu onwe unu kwesikwara ilezi anya n'okwu ndị ahụ, dịka a
ga-asị na ha bụ ìhè na-enwu n'ebe ọchịchịrị gbara nke na-adị
ruo mgbe chi bọrọ, mgbe e mere ka kpakpando ọtụtụ walie
n'obi unu. 20 Nke ka nke, ghọtanụ na okwu amụma ọbụla dị
n'akwụkwọ nsọ abụghị nke e dere dịka akọnuche mmadụ si
dị. 21 N'ihi na o nweghị okwu amụma ọbụla nke e chepụtara
dị ka ọchịchọ obi mmadụ si dị, kama mgbe ndị mmadụ kwuru
okwu n'aha Chineke, ọ bụ Mmụọ Nsọ duru ha.

2 Ma na mgbe ochie ahụ kwa, e nwere ọtụtụ ndị amụma
ụgha n'etiti ha, dịka a ga-esi nwee ndị ozizi ụgha n'etiti
unu. Ndị a ga-esite na nzuzo na-ewebata ozizi ọjọọ nke na-
eweta ịla n'iyi, ha ga-agọnarị ọ bụladị onye kachasị ihe niile,
bụ Onyenwe, onye gbapụtara ha. Ha na-eweta ịla n'iyi na
mberede, na-atụkwasị onwe ha n'isi. 2 Ya mere, ọtụtụ mmadụ
ga-esoro ndụ rụrụ arụ ha na-ebi, n'ihi ha ga-ekwutọkwa ụzọ
nke eziokwu ahụ. 3 N'anya ukwu ha, ndị nkuzi ụgha ndị a
ga-eji okwu nrafu rigbuo unu n'uru. Site na mgbe ochie,
onye ga-ekpe ha ikpe dị njikere. Onye ga-ala ha n'iyi anaghị
arahụ ụra. 4 Ọ bụrụ na Chineke ahapụghị ndị mmụọ ozi
ahụ mgbe ha mehiere, kama o weere ha kpọchie n'ime ala
mmụọ, ebe e kere ha agbụ na-eche ụbọchị ikpe ahụ. (Tartaroō
g5020) 5 Ọ bụrụkwa na o mereghị ndị ụwa nke mbụ ebere
mgbe o mere ka uju mmiri bịakwasị ndị bi na ya na-amaghị
Chineke, kama ọ zọpụtara naanị Noa bụ onye kwusara ezi
omume na mmadụ asaa ndị ọzọ. 6 Ọ bụrụ na ọ mara obodo
Sọdọm na Gọmọra ikpe site n'iwere ọkụ rechapụ ha, mee
ha ihe ịmaatụ banyere ihe gaje ịbịakwasị ndị na-amaghị
Chineke; 7 ọ bụrụkwa na ọ napụtara Lọt bụ onye ezi omume,
onye ndụ ọjọọ nke ndị na-emebi iwu wutere 8 (n'ihi na
nwoke ezi omume ahụ nke na-ebi n'etiti ha ụbọchị niile,
ehihie na abalị, bụ onye eji ọrụ mmebi iwu niile ọ na-anụ, na
nke o ji anya ya na-ahụ, mekpaa mkpụrụobi ezi omume ya
ahụ). 9 Ọ bụrụ na ọ dị otu a, Onyenwe anyị maara otu o si
anapụta ndị na-asọpụrụ Chineke site n'ọnwụnwa niile gbara
ha gburugburu. Ọ makwaara edebe ndị ajọ omume n'ahụhụ,
tutu ruo ụbọchị ikpe ahụ. 10 Nke a bụ eziokwu banyere ndị
ahụ na-agbaso ọchịchọ emerụrụ emerụ nke anụ ahụ mmehie
ha, na-eledakwa ike ọchịchị anya. Ndị nwere anya ike ma
jupụtakwa na mpako. Ndị ahụ ụjọ na-adịghị atụ ikwutọ ọ
bụladị mmụọ ndị ahụ jupụtara n'ebube nke anya na-adịghị
ahụ. 11 Lee, ọ bụ ezie na ndị mmụọ ozi karịrị ha n'ịdị ike,
nweekwa ume karịa, ma ha anaghị e kpegide ha ikpe nkwujọ
n'ihu Onyenwe anyị. 12 Lee ka ha si na-ekwulu ihe ndị ha
aghọtaghị. Ha dị ka ụmụ anụ ọhịa, ndị nzuzu na-eme naanị
ihe ọbụla ha kpebiri n'obi ha. Ndị a mụrụ naanị maka ijide ha
ma bibiekwa ha. A ga-egbu ha otu e si egbu ụmụ anụ ọhịa ndị
a. 13 A ga-eji ntaramahụhụ kwụghachi ha ụgwọ ihe ọjọọ ha
mere. Ihe na-atọ ha ụtọ bụ ịkpọ oriri na ọṅụṅụ n'etiti ehihie.
Ha bụ ihe ihere, bụrụkwa ndị na-ewetara unu ntụpọ ma ọ
bụrụ na ha na-eso unu na-erikọta oriri. 14 Anya ha jupụtara
n'agụụ ịkwa iko, mmehie adịghị ejukwa ha afọ. Ha na-arafu
ndị okwukwe ha na-esighị ike. Ha bụkwa ndị a maara aha ha
n'ihi oke ọchịchọ. N'ezie ha bụ ụmụ a bụrụ ọnụ. 15 Ha esitela
n'ezi ụzọ ahụ jehie, soro omume Belam nwa Beoa, onye hụrụ
ụgwọ ọrụ nke ajọ omume n'anya. 16 Ma a baara ya mba maka
ajọ omume ya, mgbe e mere ka ịnyịnya ibu ya jiri olu mmadụ
gwa ya okwu; gbochie ọrụ onyeisi na-adịghị mma nke onye
amụma ahụ chọrọ ịrụ. 17 Ndị a dịkwa ka iyi tara ata nke
mmiri ọbụla na-adịghị n'ime ya. Ha dịkwa ka igwe ojii nke
oke ifufe na-efesasị, nke na-adịghị ezo mmiri ọbụla. Ndị a
kwadobere ebe kachasị igba ọchịchịrị. 18 Ha na-eji okwu efu
na-enweghị isi, na agụụ ihe ọjọọ nke na-agụ anụ ahụ ha, na-
arafu ndị sitere n'etiti ndị na-ebi ndụ ọjọọ na-ekewapụ onwe
ha. 19 Ha na-ekwe ha nkwa inwere onwe ha, ma ha onwe ha
bụ ohu nye ihe rere ure, n'ihi na mmadụ bụ ohu nye ihe ọbụla
na-achị achị n'ime ya. 20 Mgbe ha sitere n'ihe niile emerụrụ
emerụ nke ụwa gbapụ, site na mmazu nke Onyenwe anyị, na
Onye nzọpụta anyị Jisọs Kraịst, bụrụ ndị atụhịrị na mmehie
ọzọ, bụrụkwa ndị e meriri, ha ga-abụ ndị ọnọdụ ha ga-ajọ njọ

karịa ka ọ dị na mbụ. **21** Ọ gaara akara ha mma ma ọ bụrụ na
ha amataghị ụzọ ezi omume, karịa na ha matara ya, mesịa
gbakụta iwu ahụ dị nsọ nyere ha azụ. **22** Ilu ndị a bụ eziokwu
banyere ha sị, "Nkịta laghachiri ọzọ n'ihe ọ gbọrọ," ya na,
"Nne ezi a sachara ahụ laghachiri ọzọ ịtụrụ onwe ya n'apịtị."

3 Ndị enyi m, nke a bụ akwụkwọ nke abụọ m na-edetara
unu. N'ime ha abụọ, ihe m mere bụ ichetara unu ihe
ndị ahụ niile unu maara na itute uche unu banyere echiche
zuruoke. **2** Achọrọ m ka unu cheta okwu ndị amụma dị nsọ
kwuru mgbe ochie na iwu nke Onyenwe anyị na Onye nzọpụta
anyị nyere site na ndị ozi ya. **3** Na mbụ, unu ga-amata nke
a, na n'oge ikpeazụ, ndị na-akwa emo ga-apụta, site n'ịkwa
emo gbaso agụ ihe ọjọọ niile nke anụ ahụ ha chọrọ **4** na-asị,
"O kwere unu nkwa na ọ ga-abịa, gịnị mere na ọ bịabeghị?
Kemgbe nna nna anyị ha nwụrụ, ihe niile ka dị otu ha dị na
mbụ, site n'okike ụwa." **5** Ha kpachaara anya chefuo na site
n'ogologo oge gara aga, e sitere n'okwu ọnụ Chineke kee
eluigwe ma meekwa ka ụwa dịrị site na mmiri nke gbara ụwa
gburugburu. **6** Ọ bụkwa site na mmiri ndị a ka e ji bibie ma
laa n'iyi ụwa nke dị n'oge ahụ. **7** Ọ bụkwa otu okwu ahụ ka e
ji nye iwu ka e chebe eluigwe na ụwa tutu ruo ụbọchị ahụ,
mgbe a ga-eji ọkụ laa ha n'iyi n'ụbọchị ahụ a ga-ekpe ndị niile
na-amaghị Chineke ikpe, laakwa ha n'iyi. **8** Ndị enyi m, unu
echefula otu okwu a, n'anya Chineke, otu ụbọchị dịka puku
afọ, puku afọ dịkwa ka otu ụbọchị. **9** Onyenwe anyị anaghị
anọ ọdụ n'imezu nkwa ya, dịka ndị ụfọdụ n'ahụta ya na ọ bụ
ịnọ ọdụ. Kama o nwere ntachiobi n'ebe unu nọ, n'ihi na ọ
chọghị ka onye ọbụla laa n'iyi, kama ọ chọrọ ka onye ọbụla
bịaruo na ncheghari. **10** Ma ụbọchị Onyenwe anyị ga-abịa
dịka onye ohi. N'ụbọchị ahụ, eluigwe ga-eji oke ụzụ gafee. Ihe
niile dị n'eluigwe ga-agba ọkụ, laa n'iyi. Ụwa na ọrụ niile a
rụrụ n'ime ya ga-erepịakwa ọkụ n'otu ntabi anya. **11** Ebe ọ bụ
na ihe niile gbara anyị gburugburu ga-esi otu a laa n'iyi, ụdị
ndị dị aṅaa ka unu kwesiri ịbụ? Unu kwesiri ị na-ebi ndụ dị
nsọ na nke ịsọpụrụ Chineke, **12** dịka unu na-ele anya ọbịbịa
ụbọchị nke Chineke, na-echesikwa ya ike ka ọ bịa ngwangwa.
N'ihi na ọ bụ ụbọchị a ga-amụnye eluigwe niile ọkụ, mee ka
ihe niile dị na ya gbaze bụrụ ihe na-agaghị adịkwa. **13** Ma
anyị na-ele anya mmezu nkwa ahụ o kwere, nkwa inye anyị
eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ ebe ezi omume naanị ga-adị. **14**
Bikonu ndị m hụrụ n'anya, mgbe unu nọ na-ele anya ihe
ndị a, jisienụ ike hụ na aka unu dị ọcha, ndị na-enweghị ịta
ụta na ndị ha na ya dị n'udo. **15** Chetakwanụ na ntachiobi
Onyenwe anyị pụtara nzọpụta, dịka ezi nwanna anyị Pọl jiri
amamihe Chineke nyere ya deere unu ihe banyere ya. **16**
O na-ede otu ihe ahụ n'akwụkwọ ozi ya niile, na-ekwu ihe
banyere ihe ndị a n'ime ha. E nwere ụfọdụ ihe o kwuru nke
siri ike ịghọta nke ndị nzuzu na ndị na-amaghị ihe na-akọwa
dịka ha si chepụta n'obi ha. Ha asụgharịala ihe o dere dịka ha
na-emekwa mpaghara akwụkwọ nsọ ụfọdụ, si otu a wetara
onwe ha ịla n'iyi. **17** Ya mere, ezi ndị enyi m, ebe unu matara
nke a, nọrọnụ na nche ka a ghara isite na njehie ndị na-emebi
iwu duhie unu, ime ka unu si n'ọnọdụ unu daa. **18** Bụrụnụ
ndị na-eto eto n'ime amara. Bụrụkwanụ ndị na-aga n'ihu
ịmụta ihe banyere Onyenwe anyị na Onye nzọpụta anyị Jisọs
Kraịst nke ọma. Ka otuto dịrị ya ugbu a na mgbe niile ebighị
ebi. Amen. **(aiōn g165)**

1 Jọn

1 Ihe anyị na-edere unu banyere ya bụ ihe ahụ na-adịrị site
na mmalite, nke anyị nụrụ, nke anyị jikwa anya anyị hụ,
nke anyị lekwasịrị anya, na nke aka anyị metụrụ. Anyị na-
ekwu ihe banyere Okwu nke ndụ ahụ. 2 Ndụ ahụ pụtara ihe.
Anyị ahụla ya ma gbaakwa ama banyere ya. Ya mere, ihe anyị
na-ekwu okwu ya, na ihe anyị na-akọrọ unu bụ banyere ndụ
ebighị ebi ahụ nke ya na Nna nọ na mbụ; nke e mere ka ọ
pụta ìhè nye anyị. (aiōnios g166) 3 Anyị na-ekwusara unu ihe
anyị hụrụ na nke anyị nụrụ, ka unu soro anyị nwee nnwekọ.
N’ezie nnwekọ anyị bụ nke anyị na Nna na nke Ọkpara ya
bụ Jisọs Kraịst, na-enwekọ. 4 Anyị na-edere unu ihe ndị a
n’ihi ime ka ọṅụ anyị zuo oke. 5 Nke a bụ ozi ahụ anyị nụrụ
site n’aka ya, nke anyị na-ekwusakwara unu. Chineke bụ ìhè,
ọchịchịrị ọbụla adịghịkwa n’ime ya. 6 Ya mere ọ bụrụ na anyị
asị na anyị na ya nọ n’ezi nnwekọ ma na-ebi n’ime ọchịchịrị,
ọ bụ okwu ụgha ka anyị na-ekwu. Eziokwu ahụ adịghịkwa
n’ime anyị. 7 Ma ọ bụrụ na anyị na-ebi ndụ anyị n’ìhè, dị ka
ya onwe ya si nọọ n’ìhè, mgbe ahụ anyị na ibe anyị na-enwe
ezi nnwekọ. Ọbara Jisọs bụ Ọkpara ya na-asachapụkwa anyị
mmehie anyị niile. 8 Ma ọ bụrụ na anyị asị na anyị adịghị
eme mmehie, anyị na-eduhie onwe anyị, na-ajụkwa ịnabata
eziokwu ahụ n’ime anyị. 9 Ma ọ bụrụ na anyị ekwupụta
mmehie anyị, onye ahụ kwesiri ntụkwasị obi na onye ezi
omume, ọ ga-agbaghara anyị mmehie anyị niile, sachapụkwa
anyị site n’ajọ omume anyị niile. 10 Ọ bụrụ na anyị asị na
anyị emeghị mmehie ọbụla, anyị na-akpọ ya onye na-ekwu
okwu ụgha, okwu ya enwekwaghị ọnọdụ n’ime anyị.

2 Ezi ụmụntakịrị m, ana m edere unu ihe ndị a ka unu ghara
imehie. Ma ọ bụrụ na onye ọbụla emehie, anyị nwere
onye na-ekwuchite ọnụ anyị n’ihu Nna ahụ. Ọ bụ Jisọs Kraịst,
Onye ezi omume ahụ. 2 Ọ bụ onye jiri onwe ya chụọ aja n’ihi
ikpuchiri anyị mmehie anyị, ma ọ bụghị naanị n’ihi mmehie
anyị, ọ bụkwa n’ihi mmehie ụwa niile. 3 Otu a ka anyị si
amata na anyị maara onye ọ bụ, ma ọ bụrụ na anyị erube isi
nye iwu ya niile. 4 Onye ahụ na-ekwu sị, “Amaara m ya,” ma
ọ dịghị eme ihe o nyere n’iwu bụ onye okwu ụgha, eziokwu
ahụ adịghịkwa n’ime ya. 5 Ma ọ bụrụ na onye ọbụla na-erube
isi n’okwu ya, n’ezie, ịhụnanya Chineke bụ ihe emere ka o
zuo oke n’ime ya. Ọ bụ otu a ka anyị si amata na anyị nọ
n’ime ya. 6 Onye ọbụla na-ekwu na ya bi n’ime ya kwesiri
ibi ndụ dịka ya. 7 Ndị enyi m hụrụ n’anya, anaghị m edere
unu ihe gbasara iwu ọhụrụ, kama ọ bụ otu iwu ochie ahụ,
nke na-adị site na mbụ. Iwu ochie a bụ nke e ziri unu ozi
banyere ya. 8 Ma otu ọ dị, ana m edere unu iwu ọhụrụ, nke
bụ eziokwu n’ime ya na n’ime unu. N’ihi na ọchịchịrị na-
agafe, ezi ìhè ebidola ịchawapụta. 9 Onye ọbụla na-asị na
ya nọ n’ìhè ma na-akpọ nwanna ya asị, na-anọ n’ọchịchịrị
ruo ugbu a. 10 Onye ọbụla na-ahụ nwanna ya n’anya na-
ebi n’ime ihe ahụ ọ dịkwaghị ìhè dị n’ime onye dị otu a bụ
nke ga-eme ya ka ọ sụọ ngọngọ. 11 Ma onye ọbụla na-akpọ
nwanna ya asị nọ n’ọchịchịrị, na-ejegharịkwa n’ime ọchịchịrị;
ọ maghị ebe ọ na-aga n’ihi na ọchịchịrị ahụ emeela ka o kpuo
ìsì. 12 Ana m edere unu ihe ndị a ụmụntakịrị m n’ihi na a
gbagharala unu mmehie niile site n’aha ya. 13 Ana m edere
unu ndị bụ nna ihe ndị a, n’ihi na unu maara onye ahụ na-adị
site na mbụ. Ana m edere unu ụmụ okorobịa, n’ihi na unu
emeriela ajọ onye ahụ. 14 Ana m edere unu ụmụntakịrị, n’ihi
na unu maara nna ahụ. Ana m edere unu ndị nna, n’ihi na
unu maara onye ahụ na-adị site na mbụ. Ana m edere unu
ụmụ okorobịa, n’ihi na unu siri ike, okwu Chineke na-ebikwa
n’ime unu, unu emeriekwala ajọ onye ahụ. 15 Kwụsịnụ ịhụ
ụwa n’anya, ya na ihe niile dị n’ụwa. Ọ bụrụ na onye ọbụla
ahụ ụwa n’anya ịhụnanya nke Nna adịghị n’ime ya. 16 N’ihi
na ihe niile dị n’ụwa, ihe ndị ahụ niile anụ ahụ anyị, na anya
anyị na-achọ, ya na ịnya isi mmadụ banyere ihe ọ bụ na ihe o
nwere, esiteghị n’ebe Nna nọ, kama ha sitere n’ụwa. 17 Ụwa
na ọchịchọ ọjọọ ya niile na-agafe agafe, ma onye ahụ na-eme
uche Chineke ga-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi. (aiōn g165) 18
Ụmụ m, nke a bụ oge awa nke ikpeazụ. Dịka unu nụrụ na otu
onye na-emegide Kraịst na-abịa, ọ bụladị ugbu a, ọtụtụ ndị
na-emegide Kraịst abịala. Otu a ka anyị si amata na ọ bụ oge
awa nke ikpeazụ. 19 Ha si n’etiti anyị pụọ, ma ha abụghị ndị
nke anyị n’ezie. N’ihi na a sị na anyị na ha bụ otu, ha gaara
aga n’ihu soro anyị nọdụ. Ma ọpụpụ ha pụrụ na-egosi na ọ
dịghị onye n’ime ha sonyere anyị. 20 Ma unu nwere otite
mmanụ sitere n’Onye Nsọ ahụ, unu niile matakwara ihe niile.
21 Ya mere, anaghị m edegara unu akwụkwọ a dịka ndị na-
amaghị eziokwu kama n’ihi na unu maara ya na n’ihi na ọ
dịghị okwu ụgha ọbụla na-esi n’eziokwu ahụ apụta. 22 Onye
bụ onye okwu ụgha? Ọ bụ onye ahụ na-asị na Jisọs abụghị
Kraịst ahụ. Onye dị otu a bụ onye na-emegide Kraịst, n’ihi
na ọ nabataghị Nna ahụ na Ọkpara ya. 23 Onye ọbụla jụrụ
Ọkpara ahụ enwekwaghị Nna ahụ; ma onye ọbụla nabatara
Ọkpara ahụ nwekwara Nna ahụ. 24 Hụnụ na ihe unu nụrụ site
na mmalite na-anọgide n’ime unu. Ọ bụrụ na ihe unu nụrụ
na mbido ebiri n’ime unu, unu ga-anọgide n’ime Ọkpara ahụ
na n’ime Nna ahụ. 25 Ihe o kwere anyị na nkwa bụ nke a, ndụ
ebighị ebi. (aiōnios g166) 26 Ana m edere unu ihe ndị a banyere
ndị ahụ na-agbalị iduhie unu. 27 Ma unu onwe unu, otite
mmanụ ahụ unu natara n’aka ya na-anọgide n’ime unu, n’ihi
nke a, onye ozizi ọzọ adịghị unu mkpa. Dịka otite mmanụ ya
na-ezi unu ihe banyere ihe niile, bụrụkwa eziokwu, ọ bụghị
okwu ụgha. Ya mere, dịka o zikwara unu, na-anọgidenụ n’ime
ya. 28 Ugbu a ụmụntakịrị m, nọgidesienụ ike n’ime ya, ka ọ
ga-abụ mgbe e mere ka ọ pụta ìhè, anyị ga-abụ ndị obi siri
ike, ndị ihere na-agaghị eme, n’ihu ya mgbe ọ bịara. 29 Ọ
bụrụ na unu matara na ọ bụ onye ezi omume, unu maara na
onye ọbụla nke na-eme ihe ziri ezi bụ onye a mụrụ site na ya.

3 Lee ụdị oke ịhụnanya nke Nna ahụ nwere n’ebe anyị nọ,
na-aga akpọ anyị ụmụ Chineke. N’ezie, nke a bụ ihe anyị
bụ. Ihe mere na ụwa amaghị anyị bụ n’ihi na ọ maghị ya. 2
Ndị hụrụ n’anya, ugbu a anyị abụrụla ụmụ Chineke. Ọ bụ
ezie na anyị enweghị ike ịghọta ihe ọnọdụ anyị ga-abụ n’oge
dị n’ihu, ma anyị maara nke ọma na mgbe a ga-eme ka ọ
pụta ìhè, a ga-emekwa ka anyị bụrụ ndị yiri ya, n’ihi na anyị
ga-ahụ ya dịka ọ dị. 3 Onye ọbụla nwere olileanya dị otu
a kwesiri idebe onwe ya ọcha, dị ka ya onwe ya dị ọcha. 4
Onye ọbụla na-eme mmehie na-emebi iwu. N’ezie mmehie bụ
mmebi iwu. 5 Unu maara na e mere ka ọ pụta ìhè iwepụ
mmehie. Ọ dịkwaghị mmehie ọbụla dị n’ime ya. 6 Onye ọbụla
na-anọgide n’ime ya adịghị ebi ndụ ime mmehie, onye ọbụla
nke na-ebi ndụ mmehie ahụbeghị ya anya mgbe ọbụla, ọ
matabekwaghị ya. 7 Ezigbo ụmụ m, unu ekwela ka onye ọbụla
duhie unu, onye ọbụla na-eme ezi ihe bụ onye ezi omume dị

ka ya onwe ya bụ onye ezi omume. 8 Onye ọbụla na-eme
mmehie bụ nwa ekwensu, n’ihi na ekwensu bụ onye mmehie
site na mmalite. Ihe mere Ọkpara Chineke jiri pụta ìhè bụ
ka ọ laa ọrụ niile nke ekwensu n’iyi. 9 Onye a mụrụ site na
Chineke adịghị anọgide na-eme mmehie, n’ihi na mkpụrụ
Chineke na-anọgide n’ime ya, ha enweghị ike ịnọgide na-eme
mmehie, n’ihi na a mụrụ ha site na Chineke. 10 Otu a ka anyị
si amata ndị bụ ụmụ Chineke, na ndị bụ ụmụ ekwensu: Onye
ọbụla na-adịghị eme ihe ziri ezi abụghị nwa Chineke, otu a ka
ọ dịkwa onye na-adịghị ahụ ụmụnna ha n’anya. 11 N’ihi na
nke a bụ ozi ahụ unu nụrụ site na mmalite, ka anyị hụrịta
onwe anyị n’anya. 12 Ka anyị hapụ ịdị ka Ken, onye bụ nke
ajọ onye ahụ, na onye gburu nwanne ya. Gịnị mere o ji gbuo
ya? Ọ bụ n’ihi na ọrụ ya jọrọ njọ, ma nke nwanne ya ziri ezi.
13 Ka ọ gharakwa iju unu anya ụmụnna m, na ụwa kpọrọ unu
asị. 14 Anyị matara na anyị esitela n’ọnwụ baa na ndụ n’ihi
na anyị na-ahụ ụmụnna anyị n’anya. Onye ọbụla na-adịghị
ahụ ibe ya n’anya na-anọgide n’ọnwụ. 15 Onye ọbụla na-akpọ
nwanna ya asị bụ ogbu mmadụ, unu matakwara na o nweghị
onye ọbụla bụ ogbu mmadụ nwere ndụ ebighị ebi n’ime ya.
(aiōnios g166) 16 Ọ bụ otu a ka anyị si mata ihe bụ ịhụnanya,
na Jisọs tọgbọrọ ndụ ya n’ihi anyị. Anyị kwesikwara ịtọgbọ
ndụ anyị n’ihi ụmụnna anyị. 17 Ọ bụrụ na onye ọbụla nwere
akụ nke ụwa, ahụ nwanna ya ka ọ nọ na mkpa ma o nweghị
obi ebere n’ebe ọ nọ, olee otu ịhụnanya Chineke si dịrị n’ime
ya? 18 Ụmụntakịrị m, ka ịhụnanya anyị ghara ịbụ naanị
n’egbugbere ọnụ maọbụ nke okwu efu, kama ka ọ bụrụ nke
sitere n’eziokwu nakwa n’omume anyị. 19 Anyị ga-esitekwa
na nke a mata na anyị bụ ndị nke eziokwu ahụ ma matakwa
otu anyị ga-esi mee ka obi anyị kwenye n’ihu ya. 20 N’ihi na ọ
bụrụ na obi anyị amaa anyị ikpe, Chineke dị ukwuu karịa obi
anyị, ọ mazukwara ihe niile. 21 Ndị m hụrụ n’anya, ọ bụrụ na
obi anyị amaghị anyị ikpe, anyị nwere nkwuwa okwu n’ihu
Chineke 22 na-anatakwa ya ihe ọbụla anyị rịọrọ n’ihi na anyị
na-erube isi n’iwu ya, na-emekwa ihe na-atọ ya ụtọ. 23 Nke a
bụkwa iwu ya: ka anyị kwere n’aha Ọkpara ya Jisọs Kraịst, ya
na ịhụrịta ibe anyị n’anya dịka o nyere anyị n’iwu. 24 Ndị
niile na-erube isi nye iwu ya na-anọgidesikwa ike n’ime ya,
ya onwe ya na-anọgidesikwa ike n’ime ndị ahụ! Otu a ka anyị
si mara na ọ na-anọgidesike n’ime anyị: Ọ bụ site na Mmụọ
nke o nyere anyị.

4 Ndị enyi m hụrụ n’anya, unu ekwenyela okwu mmụọ
niile, kama nwaleenụ mmụọ niile ahụ i mata ma ha si na
Chineke, n’ihi na ọtụtụ ndị amụma ụgha apụọla baa n’ime
ụwa. 2 Otu a ka unu ga-esi mata Mmụọ nke Chineke: Mmụọ
ọbụla nke na-ekwupụta na Jisọs Kraịst abịala n’anụ ahụ sitere
na Chineke. 3 Ma mmụọ ọbụla nke na-adịghị ekwupụta Jisọs
esiteghị na Chineke, mmụọ dị otu a bụ nke onye ahụ na-
emegide Kraịst nke unu nụrụ na ọ ga-abịa, ma ugbu a ọ bịala
n’ụwa. 4 Ụmụntakịrị m, unu bụ ndị sitere na Chineke, unu
emeriekwala ha n’ihi na onye ahụ nke bi n’ime unu dị ukwuu
karịa onye ahụ nọ n’ime ụwa. 5 N’ihi na ndị a si n’ime ụwa
pụta. Ya mere, ihe ha na-ekwu okwu ya bụ naanị ihe banyere
ụwa. Ụwa na-aṅakwa ha ntị. 6 Anyị sitere na Chineke, onye
ọbụla maara Chineke na-ege anyị ntị, ma onye ọbụla na-
esiteghị na Chineke anaghị ege anyị ntị. Ọ bụ otu a ka anyị si
amata mmụọ eziokwu na mmụọ nke okwu ụgha. 7 Ndị m
hụrụ n’anya, o kwesiri ka anyị hụrịtaa onwe anyị n’anya,
n’ihi na ịhụnanya na-esi n’ebe Chineke nọ abịa. Onye ọbụla
nwere ịhụnanya bụ onye amụrụ site na Chineke, ọ makwara
Chineke. 8 Onye na-enweghị ịhụnanya amaghị Chineke, n’ihi
na Chineke bụ ịhụnanya. 9 E siri otu a mee ka ịhụnanya
Chineke n’ebe anyị nọ pụta ìhè: Chineke zitere naanị otu
Ọkpara ya n’ụwa ka anyị nwee ndụ site na ya. 10 Nke a bụ ihe
a na-akpọ ịhụnanya, ọ bụghị na anyị hụrụ Chineke n’anya
kama na ọ hụrụ anyị n’anya ma zite Ọkpara ya dịka aja nke
juru ya obi maka mmehie niile anyị. 11 Ndị m hụrụ n’anya,
ebe ọ bụ na Chineke si otu a hụ anyị n’anya, anyị kwesiri
ịhụrịta onwe anyị n’anya. 12 O nwebeghị mgbe ọbụla anyị
ji anya anyị hụ Chineke anya, ma ọ bụrụ na anyị ahụ ibe
anyị n’anya, Chineke na-ebi n’ime anyị. A na-emekwa ka
ịhụnanya ya zuo oke n’ime anyị. 13 O tinyekwala Mmụọ Nsọ
ya n’ime anyị igosi anyị na o bi n’ime anyị, na anyị bikwa
n’ime ya. 14 Ma anyị onwe anyị ahụla ma na-agbakwa ama
na Nna ahụ zitere Ọkpara ya ka ọ bụrụ Onye nzọpụta nke
ụwa. 15 Chineke bi n’ime onye ọbụla nke na-ekwupụta na
Jisọs bụ Ọkpara Chineke. Onye dị otu a bikwa n’ime Chineke.
16 Anyị maara ma kwerekwa n’ịhụnanya Chineke nwere n’ebe
anyị nọ. Chineke bụ ịhụnanya. Onye ọ bụlakwa na-ebi ndụ
ịhụnanya na-anọgide n’ime Chineke. Chineke n’onwe ya na-
ebinyekwara onye dị otu a. 17 N’ụzọ dị otu a, a na-eme ka
ịhụnanya zuo oke n’etiti anyị, ka anyị nwee ike inwe nkwuwa
okwu n’ụbọchị ikpe ahụ, n’ihi na dịka ya onwe ya dị, otu a
ka anyị onwe anyị dịkwa n’ụwa nke a. 18 Ịtụ egwu adịghị
n’ebe ịhụnanya dị, kama ịhụnanya zuruoke na-achụpụ egwu
n’ihi na egwu na ntaramahụhụ na-arụkọ ọrụ, onye ọbụla nke
na-atụ egwu bụ onye na-ezubeghị oke n’ịhụnanya. 19 Anyị
hụrụ ya n’anya n’ihi na o buru ụzọ hụ anyị n’anya. 20 Onye
ọbụla na-asị, “Ahụrụ m Chineke n’anya,” ma nọgide na-akpọ
nwanna ya asị, onye ahụ bụ onye ụgha. N’ihi na ọ bụrụ na ọ
hụghị nwanna ya n’anya, bụ onye ọ na-ahụ anya kwa ụbọchị,
ọ pụghị ịhụ Chineke n’anya bụ onye ọ na-ahụbeghị anya.
21 Iwu o nyere anyị bụ, “Onye ọbụla hụrụ Chineke n’anya
aghakwaghị ịhụ nwanna ya n’anya.”

5 Onye ọbụla kweere na Jisọs bụ Kraịst bụ onye amụrụ
site na Chineke. Onye ọbụla nke hụkwara Nna n’anya na-
ahụkwa Ọkpara ya n’anya. 2 Ọ bụ otu a ka anyị si amata na
anyị hụrụ ụmụ Chineke n’anya, mgbe anyị na-ahụ Chineke
n’anya, na-erubekwa isi n’iwu ya niile. 3 Nke a bụ ịhụnanya
Chineke, na anyị ga-edebe iwu ya. Iwu ya adịghịkwa arọ. 4
N’ihi na onye ọbụla amụrụ site na Chineke na-emeri ụwa.
Nke a bụkwa mmeri ahụ na-emeri ụwa, ọ bụladị okwukwe
anyị. 5 Onye pụrụ imeri ụwa, ma ọ bụghị naanị onye ahụ
kweere na Jisọs bụ Ọkpara Chineke? 6 Ọ bụ onye ahụ bịara
site na mmiri na ọbara, ya bụ Jisọs Kraịst. O siteghị naanị
na mmiri bịa, kama o sitere na mmiri na ọbara. Ọ bụkwa
Mmụọ Nsọ na-agba ama maka ya, n’ihi na Mmụọ Nsọ bụ
eziokwu. 7 N’ihi na ha dị atọ gbara akaebe: 8 Mmụọ Nsọ,
na mmiri na ọbara, ha atọ kwekọrịtara. 9 Ọ bụrụ na anyị
nabata akaebe nke mmadụ gbara, akaebe nke Chineke gbara
dị ukwuu karịa, n’ihi na ọ bụ akaebe Chineke gbara banyere
Ọkpara ya. 10 Onye ọbụla kweere n’Ọkpara Chineke nwere
ọgbụgba ama a n’obi ya. Ma onye ọbụla na-ekwereghị na
Chineke emeela ya ka ọ bụrụ onye ụgha, n’ihi na o kwereghị
n’ama ahụ Chineke gbara banyere Ọkpara ya. 11 Ama ahụ
bụkwa nke a, na Chineke enyela anyị ndụ ebighị ebi, ndụ a

dịkwa n’ime Ọkpara ya. **(aiōnios g166)** **12** Onye ọbụla nwere
Ọkpara ahụ nwere ndụ ma onye ọbụla na-enweghị Ọkpara
Chineke enweghị ndụ. **13** Ana m edere unu ihe ndị a unu ndị
kweere n’aha Ọkpara Chineke, ime ka unu mata na unu nwere
ndụ ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **14** Nkwuwa okwu anyị nwere na
ya bụ, na ọ bụrụ na anyị arịọ ihe ọbụla dịka ọchịchọ obi ya
siri dị, ọ na-anụ olu anyị. **15** Ọ bụrụkwanụ na anyị matara na
ọ na-anụ olu anyị mgbe ọbụla anyị rịọrọ ya ihe, anyị na-
amatakwa na anyị anatala ihe ọbụla anyị rịọrọ ya. **16** Ọ bụrụ
na onye ọbụla ahụ ka nwanna ya na-eme mmehie nke na-
adịghị eduba n’ọnwụ, ya kpee ekpere, Chineke ga-enyekwa
onye ahụ ndụ. Nke a bụ maka ndị ahụ mmehie ha na-abụghị
nke na-eduba n’ọnwụ. E nwere mmehie na-eduba n’ọnwụ.
Asịghị m unu kpee ekpere maka nke ahụ. **17** Ajọ omume niile
bụ mmehie, ma ọ dị mmehie nke na-adịghị eduba n’ọnwụ. **18**
Anyị matara na onye ọbụla amụrụ site na Chineke anaghị aga
n’ihu na-eme mmehie, kama onye ahụ nke amụrụ site na
Chineke na-echekwa ha, ajọ onye ahụ adịghị emetụkwa ha
aka. **19** Anyị maara na anyị bụ ụmụ Chineke, ụwa niile nọkwa
n’okpuru ike ajọ onye ahụ. **20** Anyị matakwara na Ọkpara
Chineke abịala, nyekwa anyị nghọta ka anyị mara ya, onye
bụ eziokwu. Anyị nọ n’ime onye ahụ bụ eziokwu, ọ bụladị
n’ime Ọkpara ya, bụ Jisọs Kraịst. Ya onwe ya bụ ezi Chineke
bụrụkwa ndụ ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **21** Ụmụ m, wezuganụ
onwe unu site n’arụsị niile.

2 Jọn

1 Ọ bụ okenye ahụ, Na-edegara nwanyị ahụ onye Chineke
họpụtara, na ụmụ ya akwụkwọ a, bụ ndị m hụrụ n'anya
n'ime eziokwu. Ọ bụghị naanị m kama ndị niile maara eziokwu
ahụ. 2 N'ihi eziokwu ahụ nke dị n'ime anyị, nke ga-adịgidekwa
n'ime anyị ruo mgbe ebighị ebi: **(aiōn g165)** 3 Amara, na ebere,
na udo nke sitere na Chineke Nna na Jisọs Kraịst, bụ Ọkpara
Nna ahụ dịnyere anyị n'eziokwu n'ịhụnanya. 4 Apụghị m ịkọ
ụdị aṅụrị m nwere mgbe m hụrụ na ụfọdụ ụmụ gị na-ebi
ndụ ịgbaso eziokwu dịka ihe Nna nyere anyị n'iwu. 5 Ma
ugbu a, ezi nwanyị, ọ bụghị iwu ọhụrụ ka m na-edere gị kama
nke ahụ e nyere anyị site na mmalite. Ana m arịọ ka anyị
hụrịta ibe anyị n'anya. 6 Nke a bụ ịhụnanya ahụ: ka anyị na-
ejeghari n'irube isi n'iwu ya niile. Dịka unu si nụ ya site na
mmalite, unu ahapụkwala ijeghari n'ime ya. 7 N'ihi na ọtụtụ
ndị nduhie apụọla baa n'ụwa, bụ ndị na-adịghị ekwenye na
Jisọs Kraịst bịara n'oyiyi mmadụ. Onye ọbụla dị otu a bụ onye
nduhie bụrụkwa onye na-emegide Kraịst. 8 Lezienụ anya,
ka unu ghara itufu ụgwọ ọrụ nke anyị dọgburu onwe anyị
n'ọrụ maka ya, kama ka unu nata ụgwọ ọrụ unu n'uju. 9
Onye ọbụla na-adịghị anọgide n'ozizi Kraịst, nke na-esite na
ya na ewezuga onwe ya, enweghị Chineke. Ma onye ọbụla na-
anọgide n'ozizi ahụ nwere Nna na Ọkpara ya. 10 Ọ bụrụ na
onye ọbụla abịa izi unu ihe ọzọ dị iche site n'ozizi a, unu
akpọbatala ya n'ụlọ unu, maọbụ nabatakwa ya. 11 N'ihi na
onye nabatara ya ga-eso onye dị otu a keta oke n'ajọ omume
ya. 12 Ọ bụ ezie na enwere m ọtụtụ ihe m chọrọ idere unu,
ma achọghị m iji akwụkwọ na inki dee ha. Kama, ana m ele
anya ịbịa leta unu ka mụ na unu kwukọrịta okwu ihu n'ihu,
ka e sikwa otu a mee ka ọṅụ anyị zuo oke. 13 Ụmụ nwanne gị
nwanyị, bụ onye a họpụtara, na-ekele unu.

3 Jọn

1 Ọ bụ okenye ahụ, Na-edegara Gaiọs, onye ahụrụ n’anya
akwụkwọ a, bụ onye m hụrụ n’anya n’eziokwu. 2 Onye m
hụrụ n’anya, ekpere m bụ na ahụ ga-esi gị ike, ka ihe na-
agara gị nke ọma, dịka ọ na-agara mkpụrụobi gị nke ọma. 3
Aṅụrịrị m ọṅụ nke ukwu, mgbe ụfọdụ ụmụnna bịara gbaa
ama banyere ikwesi ntụkwasị obi gị nye eziokwu, na otu i si
nọgide na-agbaso eziokwu ahụ. 4 O nweghị ihe na-enye m
ọṅụ karịa ịnụ na ụmụ m na-agbaso eziokwu. 5 Onye m hụrụ
n’anya, i kwesiri ntụkwasị obi n’ihe ọbụla nke ị na-emere
ụmụnna, ọ bụ ezie na ha bụ ọbịa nye gị. 6 Ha akọọlara nzukọ
banyere ịhụnanya gị. Biko, mgbe ha na-apụ, nyekwara ha aka
n’ije ha n’ụzọ ga-enye Chineke otuto. 7 Ọ bụ n’ihi aha ahụ ka
ha biliri ije, na-anaraghị enyemaka ọbụla site n’aka ndị na-
ekweghị ekwe. 8 Nke a mere o ji kwesi ekwesi na anyị ga-
elekọta ndị dị otu a anya ka anyị bụrụ ndị so ha na-ejikọta
aka n’otu n’ọrụ eziokwu ahụ. 9 Edere m akwụkwọ ozi zigara
nzukọ ahụ, ma Diotrefis onye ọ na-atọ ụtọ ịbụ onye mbụ,
anabataghị anyị nke ọma. 10 Ya mere, ọ bụrụ na m abịa, aga
m eme ka ihe niile ọ na-eme na ọtụtụ ihe niile ọ na-ekwu
megide anyị pụta ìhè. Ọ bụghị naanị na afọ ejughi ya n’ihi
ihe ndị a niile, ọ jụrụ ịnabata ndị ụmụnna, ma na-egbochi
ndị ọzọ chọrọ ịnabata ha ka ha ghara ime otu ahụ. Ọ na-
achụpụkwa ha site n’ụlọ nzukọ. 11 Onye m hụrụ n’anya,
eṅomila ihe dị njọ kama ṅomie ihe dị mma. Onye ọbụla na-
eme ezi ihe na-egosi na o si na Chineke. Onye ọ bụlakwa na-
eme ajọ ihe ahụbeghị Chineke anya. 12 Onye ọbụla na-agba
ezi ama banyere Dimitriọs ọ bụladị eziokwu ahụ n’onwe ya.
Anyị na-ekwukwa ezi ihe banyere ya. Ị makwaara na ọ bụ ezi
ama ka anyị na-agba. 13 Enwere m ọtụtụ ihe m chọrọ idere gị
n’akwụkwọ, ma achọghị m iji mkpisi odee na inki dee ha. 14
Ọ bụ olileanya m ịbịa ịhụ gị n’oge na-adighị anya. Mgbe ahụ
anyị ga-anọdụ ala kwuo ihe niile n’ihu n’ihu. Ka udo dịrị gị.
Ndị enyi niile nọ n’ebe a na-ekele gị. Kelekwa ndị enyi niile
nọ n’ebe ahụ n’aha n’aha.

Jud

1 Jud, odibo Jisọs Kraịst, na nwanne Jemis, Na-edegara ndị
niile a kpọrọ, ndị ahụrụ n'anya n'ime Chineke, bụ Nna,
na ndị nọkwa n'okpuru nchebe Jisọs Kraịst akwụkwọ ozi
a: 2 Ka ebere na udo na ịhụnanya bara unu ụba. 3 Ndị m
hụrụ n'anya, ebe ọ na-anụ m ọkụ n'obi idere unu akwụkwọ
banyere nzọpụta ahụ anyị nwekọrọ n'otu, ma ahụrụ m mkpa
ọ dị idere unu akwụkwọ a, ịrịọ unu ka unu guzosie ike buo
agha ichebe okwukwe ahụ, nke e nyefere ndị nsọ n'aka idebe.
4 N'ihi na ụfọdụ mmadụ, bụ ndị e dere ihe banyere ọmụma
ikpe dịrị ha, siterị n'oge gara aga, ezobatala n'etiti unu. Ha
bụ ndị na-adịghị asọpụrụ Chineke, ndị na-agbanwe amara
Chineke anyị, mee ya ka ọ bụrụ ohere ha nwere ibi ndụ ịkwa
iko, na nke ịgọnarị Jisọs Kraịst, onye naanị ya bụ Onye kachasị
ihe niile elu na Onyenwe. 5 Ọ bụ ezie na unu maa ihe ndị a
niile, ma achọrọ m ichetara unu otu Onyenwe anyị si zọpụta
ndị ya site n'ala Ijipt, ma mesịa laa ndị niile na-ekweghị ekwe
n'iyi. 6 Ndị mmụọ ozi nupuru isi, ndị na-anọgideghị n'ọnọdụ
e nyere ha, kama ha si n'ebe obibi ha gbapụ. O jirila igwe
kee ha agbụ ebighị ebi, debe ha n'ọchịchịrị n'ime ala, ebe
ha ga-anọ ruo ụbọchị ikpe ahụ dị egwu. (aïdios g126) 7 Otu a
kwa, Sọdọm na Gọmọra na obodo niile gbara ha gburugburu,
bụ ndị nyefere onwe ha na ndụ ịkwa iko nakwa omume ibi
ndụ ọjọọ dị iche iche nke anụ ahụ, bụ ihe ịdọ aka na ntị nye
ndị mmadụ site n'ahụhụ ha tara n'ihi mmehie n'ime ọkụ
ebighị ebi. (aiōnios g166) 8 N'ụzọ dị otu a kwa, ndị a na-emerụ
anụ ahụ ha n'irọ nrọ ha, na-ajụkwa ike ọchịchị niile, ma na-
ekwulukwa ndị ahụ jupụtara n'ebube nke anya na-adịghị
ahụ. 9 Ma Maikel onyeisi ndị mmụọ ozi, mgbe o guzogidere
ekwensu na-arụrịtakwa ụka banyere ozu Mosis, ya onwe ya
enweghị anya ike ịma ya ikpe n'ihi okwu nkwulu, kama ọ sịrị,
"Ka Onyenwe anyị baara gị mba." 10 Ma ndị a na-ekwulu
ihe niile ọbụla ha na-aghọtaghị. Dịka ụmụ anụmanụ a na-
azụghị azụ, ha na-eme ihe ọbụla dị ha mma n'anya si otu a
na-ala onwe ha n'iyi. 11 Ahụhụ ga-adịrị ha, n'ihi na ha soro
nzọ ụkwụ Ken, nyefee onwe ha na ndahie Belam n'ihi ihe
nrite n'uru, ma laa n'iyi na nnupu isi Kora. 12 Ndị a bụ ihe
ntụpọ n'etiti unu n'oge mmemme oriri ịhụnanya unu, ha
na-eso unu na-erikọ nri na-atụghị egwu ọbụla. Ha bụ ndị
na-elekọta naanị onwe ha. Ha dị ka igwe ojii nke na-adịghị
ezo mmiri, nke ifufe na-ebugharị. Ha bụ osisi a na-ahụ n'oge
ọkọchị nke na-adịghị amị mkpụrụ, nke e si na mgbọrọgwụ ya
hoputa, nke nwụrụ anwụ ugboro abụọ. 13 Ha bụ ebili mmiri
na-amagharị n'osimiri, nke na-asọpụta ihere ha dịka ụfụfụ,
kpakpando na-awagharị awagharị, bụ ndị nke a kwadooro
ebe kachasị ịgba ọchịchịrị ruo ebighị ebi. (aiōn g165) 14 Ọ
bụ n'ihi ihe ndị a ka Enọk, onye bụ agbụrụ nke asaa site
n'Adam buru n'amụma banyere ha sị, "Lee! Onyenwe anyị
na-abịa, ya na puku kwụrụ puku ndị nsọ ya. 15 Ọ na-abịa ikpe
mmadụ niile ikpe, na ịtụ ha niile mmehie ajọ omume niile ha
n'anya, bụ nke ha mere n'ụzọ na-ezighị ezi. Tinyere okwu
ọjọọ niile nke ndị mmehie ndị na-adịghị asọpụrụ Chineke
kwuru megide ya." 16 Ndị a bụ ndị na-atamu ntamu oge niile,
ndị o nweghị ihe ọbụla na-adị ha mma. Ndị na-agbaso agụ
ihe ọjọọ niile nke anụ ahụ ha chọrọ. Ha na-anya isi banyere
onwe ha, na-aja ndị ọzọ mma; ka ha nwee ike nweta ihe ha
na-achọ n'aka ha. 17 Ma unu, ndị m hụrụ n'anya, chetanụ ihe
ndị ozi Onyenwe anyị Jisọs Kraịst kwuru na ha ga-emezu. 18
N'ihi na ha sịrị unu, "N'ọgwụgwụ oge ahụ, ndị na-eji ihe niile
na-emere ihe ọchị ga-adị. Ndị na-agbaso agụ ihe ọjọọ niile
nke anụ ahụ ha chọrọ. 19 Ọ bụ ndị anụ ahụ ha na-achị, ndị
na-enweghị Mmụọ Nsọ n'ime ha, bụ ndị na-eweta nkewa
n'etiti unu." 20 Ma unu, ndị m hụrụ n'anya, nọgidenụ na-
ewuli onwe unu elu na ntọala okwukwe unu dịkarịsịrị nsọ.
Na-ekpekwanụ ekpere n'ime Mmụọ Nsọ. 21 Doonụ onwe
unu n'okpuru ịhụnanya Chineke, dịka unu na-echere ebere
Onyenwe anyị Jisọs Kraịst nke na-eduba na ndụ ebighị ebi.
(aiōnios g166) 22 Gosinụ ụfọdụ ndị na-enwe obi abụọ ebere. 23
Zọpụtanụ ndị ọzọ site n'ịgụpụta ha n'ọkụ. N'ebe ndị ọzọ nọ
gosinụ ha obi ebere, kama jirinụ ịtụ egwu mee nke a, kpọọnụ
ọ bụladị uwe nke anụ ahụ mmehie merụrụ asị. 24 Ugbu a,
nye onye ahụ pụrụ ichebe unu, ka unu ghara ịda, onye pụrụ
ịkpọbata unu n'ihu ya dị ebube n'ọnọdụ enweghị ntụpọ ọbụla
n'oke ọṅụ 25 ka otuto, na ịdị ukwuu, na ike, na ikike ọchịchị;
dịrị Onye naanị ya bụ Chineke, Onye nzọpụta anyị, site na
Jisọs Kraịst Onyenwe anyị, tupu n'ọgbọ niile ebido, ka ọ dịrị
ya ugbu a, na mgbe niile ebighị ebi. Amen. (aiōn g165)

Mkpughe

1 Mkpughe banyere Jisọs Kraịst, nke Chineke nyere ya igosi
ndị ohu ya, ime ka ha mata ihe ndị ahụ na-aga ime n'oge
na-adịghị anya. O mere ka amata nke a site na izite mmụọ ozi
ya ka ọ bịakwute ohu ya Jọn, **2** onye a gbara ama banyere ihe
niile ọ hụrụ, okwu Chineke, na ọgbụgba ama Jisọs Kraịst. **3**
Ngọzị na-adịrị onye ahụ na-agụpụta okwu ndị a dị n'amụma
a. Ngọzị na-adịkwara ndị na-anụ ya, ma nabata ihe e dere
n'ime ya n'obi ha. N'ihi na oge mmezu ha dị nso. **4** Ọ bụ m Jọn
na-ede akwụkwọ a, Na-edere ya nzukọ asaa dị na mpaghara
Eshịa: Ka amara na udo nke sitere na Onye ahụ na-adị, Onye
ahụ dịkwaarị, na Onye ahụ na-aga ịbịa dịrị unu, sitekwa n'ebe
Mmụọ asaa ahụ na-eguzo n'ihu ocheeze ya, **5** sitekwa n'aka
Jisọs Kraịst, onye bụ onyeama kwesiri ntụkwasị obi, na onye
mbụ sitere na ndị nwụrụ anwụ bilie, nakwa onye na-achị
ndị eze niile nke ụwa. Nye onye ahụ hụrụ anyị n'anya ma
meekwa ka anyị site n'ọbara ya nwere onwe anyị pụọ na
mmehie. **6** O mere ka anyị bụrụ alaeze, ndị nchụaja nye
Nna ya bụ Chineke. Ọ bụ ya ka otuto niile na ike niile dịrị
ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen. **(aiōn g165)** **7** "Lee, ọ na-
abịa ya na igwe ojii. Anya niile ga-ahụkwa ya, ọ bụladị ndị
ahụ niile mapuru ya ahụ, ha ga-ahụ ya." Mmadụ niile nọ
n'ụwa "ga-erukwa ụjụ n'ihi ya." **8** Otu a ka Onyenwe anyị
Chineke kwuru, "Abụ m Alfa na Omega, onye na-adị, onye
ahụ dịkwaarị, na onye ahụ na-aga ịbịa, bụ onye pụrụ ime ihe
niile." **9** Mụ onwe m, Jọn, nwanne unu nwoke, onye unu
na ya na-enwekọ ahụhụ na n'alaeze, na ntachiobi nke bụ
oke anyị n'ime Jisọs. Anọ m n'ogbe ala ntakịrị mmiri gbara
gburugburu a na-akpọ Patmọs n'ihi okwu Chineke na-agba
ama banyere Kraịst. **10** N'ụbọchị Onyenwe anyị, anọ m n'ime
Mmụọ ma nụ otu oke olu dara ụda dị ka opi ike n'azụ m,
11 na-ekwu, "Dee ihe ị na-ahụ ugbu a n'akwụkwọ zigara ya
nzukọ asaa dị n'Efesọs na Smyrna na Pegamọm na Tiatira na
Sardis, na Filadelfia na Laodisia." **12** Mgbe m chigharịrị, lee
anya ịhụ onye na-agwa m okwu, ahụrụ m ihe ịdọba oriọna
asaa e ji ọlaedo kpụọ. **13** N'etiti ihe ịdọba oriọna ndị a, ahụrụ
m otu onye yiri nwa nke mmadụ, ka o guzo. O yikwasịrị onwe
ya uwe mwụda. Ma o nwere ihe okike na-acha ọlaedo e ji
kee gburugburu obi ya. **14** Isi ya na agịrị isi ya na-acha vaa
dịka ogho ọcha, dịka akụmmiri igwe. Anya ya abụọ yiri ire
ọkụ na-enwusi ike. **15** Ụkwụ ya abụọ dị ka bronz a nụchasịrị
nnọọ nke ọma hichapụkwa ya. Olu okwu ya na-ada dị ka ụzụ
mmiri na-achị achị. **16** O jidere kpakpando asaa n'aka nri ya,
mma agha dị nkọ nwere ihu abụọ sikwa n'ọnụ ya na-apụta.
Ihu ya na-egbu maramara dịka anyanwụ na-acha n'ike ya
niile. **17** Mgbe m hụrụ ya, adara m n'ala n'ụkwụ ya dịka onye
nwụrụ anwụ. Ma o weere aka nri ya metụ m n'ahụ na-ekwu
sị, "Atụla egwu. Abụ m Mmalite na Ọgwụgwụ. **18** Abụ m onye
ahụ na-adị ndụ. Anwụrụ m anwụ, ma lee, ana m adị ndụ
ruo mgbe niile ebighị ebi. Ọ bụkwa m ji ọtụghe igodo nke
ọnwụ na nke ọkụ ala mmụọ. **(aiōn g165, Hadēs g86)** **19** "Ya mere,
detuo ihe niile ị hụrụla, ihe dị ugbu a na ihe gaje ime na
mgbe na adịghị anya. **20** Nke a bụ ihe omimi nke kpakpando
asaa ahụ ị hụrụ n'aka nri m, na ihe ịdọba oriọna asaa ndị ahụ
pụtara. Kpakpando asaa ahụ bụ ndị mmụọ ozi ụlọ nzukọ asaa
ahụ. Osisi oriọna asaa ahụ bụ ụlọ nzukọ ndị ahụ n'onwe ha.

2 "Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị n'Efesọs, sị ya:
Ihe ndị a bụ okwu si n'ọnụ onye ahụ na-ejide kpakpando
asaa n'aka ya, ma na-ejegharịkwa n'etiti ihe ịdọba oriọna
ọlaedo asaa ndị ahụ. **2** Amaara m ihe niile banyere ọrụ gị
niile. Ahụkwala m ịrụsi ọrụ ike gị na ntachiobi gị. Amaara
m na ị dịghị anagide ndị ajọ omume, na ị nwaleela ndị ahụ
niile na-akpọ onwe ha ndị ozi, ma ha abụghị ndị ozi n'ezie,
chọpụtakwa na ha bụ ndị ụgha. **3** I jirila ntachiobi nagide
nhụju anya n'ihi aha m, ma ike agwụghị gị. **4** Ma enwere m
ihe ndị a megide gị. Ị hapụla ịhụnanya mbụ ahụ i nwere. **5**
Cheta ọnọdụ i si na ya daa. Chegharịa, mekwa ihe ndị ahụ ị
na-eme na mbụ. Ọ bụrụ na i meghị otu a, aga m abịa wepụ ihe
ịdọba oriọna gị site n'ọnọdụ ya. **6** Ọ bụladị otu a, o nwere ihe
ụfọdụ dị mma banyere gị. Ị kpọrọ ọrụ ọjọọ nke ndị Nikolaitan
asị, dịka mụ onwe m si kpọọ ya asị. **7** Onye ọbụla nwere ntị,
ya nụrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ. Onye ahụ na-emeri
emeri ka m ga-enye ike iri mkpụrụ sitere n'osisi ndụ ahụ nke
dị na paradaịs nke Chineke. **8** "Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi
ụlọ nzukọ dị na Smyrna, sị ya: Ihe ndị a bụ okwu ahụ bụ
Mmalite na Ọgwụgwụ ihe niile. Onye nwụrụ anwụ ma dịkwa
ndụ ọzọ. **9** Amaara m mkpagbu gị niile na ịda ogbenye gị. Ma
n'ezie, ị bụ ọgaranya. Amaara m ihe banyere nkwutọ niile ndị
ahụ na-akpọ onwe ha ndị Juu na-ekwutọ gị, ma ha abụghị
ndị Juu, n'ezie ha bụ ụlọ nzukọ ekwensu. **10** Atụkwala egwu
n'ihi ihe ahụ gaje ịbịakwasị gị. N'ihi na ekwensu n'onwe ya
gaje ime ka a tụba ụfọdụ n'ime ndị gị n'ụlọ mkpọrọ, ka o
jiri ya nwalee gị. A ga-akpagbu unu abalị iri. Ma gosi onwe
gị onye kwesiri ntụkwasị obi, ọ bụladị ruo mgbe ọnwụ ga-
abịakwasị gị. Emesịa, a ga m enye gị okpueze ahụ, bụ ndụ. **11**
Onye ọbụla nwere ntị ya nụrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ
niile. Onye ọbụla na-emeri emeri, ọnwụ nke ugboro abụọ
agaghị emekpa ya ahụ. **12** "Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ
nzukọ dị Pegamọm, sị ya: Ndị a bụ okwu si n'ọnụ onye ahụ
ji mma agha ahụ dị nkọ nke nwere ihu abụọ n'aka ya. **13**
Amaara m ebe i bi, bụ obodo ebe ekwensu nwere ocheeze ya.
Ma ị na-anọgidesi ike n'aha m. Ị jụrụ ịgọnarị okwukwe gị
n'ime m, ọ bụladị n'oge Antipas onyeama m kwesiri ntụkwasị
obi, bụ onye e gburu n'obodo unu, ebe ekwensu bi. **14** Ma
enwere m ihe ole ma ole megide gị. I nwere ụfọdụ mmadụ
ebe ahụ, ndị jidesiri nkuzi Belam ike, bụ onye kuziiri Balak ka
o raa ụmụ Izrel ụra nke mere ka ha mehie, rie ihe a chụrụ
n'aja nye arụsị, kwaakwa iko. **15** N'otu aka ahụ, i nwekwara
ụfọdụ mmadụ ndị jidesiri nkuzi Nikolaitan ike. **16** Ya mere,
chegharịa! Ma ọ bụghị otu a, aga m abịakwute gị ọsịịsọ jiri
mma agha dị m n'ọnụ buso ha agha. **17** Onye ọbụla nwere ntị,
ya nụrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile. Ọ bụ naanị onye
na-emeri emeri ka m ga-enye ụfọdụ n'ime achịcha mánà ahụ
e zoro ezo. Aga m enyekwa onye ahụ ezi nkume ọcha ahụ, nke
edekwasịrị aha ọhụrụ n'elu ya, nke onye ọbụla ọzọ na-agaghị
amata, karịa onye ahụ natara ya. **18** "Dee akwụkwọ nye
mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Tiatira, sị ya: Ndị a bụ okwu sitere
n'aka Ọkpara Chineke, onye anya ya na-enwuba n'ebe niile dị
ka ire ọkụ. Ụkwụ ya kwa na-egbu maramara dị ka bronz a
nụchara nke ọma. **19** Amaara m ọrụ gị niile, na ịhụnanya gị,
na okwukwe gị. Amakwaara m ije ozi gị na ntachiobi gị, na-
ahụkwa na ị na-arụ ọrụ ugbu a karịa ka i mere na mbụ. **20** Ma
enwere m ihe ndị a megide gị. Ị na-anabata nwanyị ahụ a
na-akpọ Jezebel, onye na-ekwupụta na ya bụ onye amụma
nwanyịnye ya ohere ka o were nkuzi asị na-eduhie ndị ohu

m ụzọ, ka ha kwaa iko, riekwa ihe e ji chụọrọ arụsị aja. **21**
Enyela m ya ohere ka o si na mmehie ya chegharịa, ma ọ
jụrụ ichegharị site na ndụ ịkwa iko. **22** Lee, aga m etinye
ya n'ute ahụhụ, meekwa ka ndị ya na ha na-akwa iko taa
ahụhụ dị ukwuu. Ọ bụ naanị ma ha chegharịrị ka ihe ndị a
na-agaghị abịakwasị ha. **23** Ma n'ebe ụmụ ya nọ, aga m etigbu
ha ka ha nwụọ. Nzukọ niile ga-amata na abụ m onye na-
enyocha mmụọ na mkpụrụobi niile. Aga m akwụghachikwa
onye ọbụla n'ime unu ụgwọ ọrụ kwesiri ọrụ ya. **24** Ugbu a,
ana m agwa unu ndị fọdụrụ na Tiatira, unu ndị na-agbasoghị
ozizi ya, ndị na-amụtabekwaghị ihe ndị ahụ ekwensu kpọrọ
ihe nzuzo dị omimi, 'O nweghị ibu arọ ọzọ m ga-ebokwasị
unu, **25** ma ọ bụghị, unu jidesienụ ihe unu nwere aka ike tutu
ruo mgbe m ga-abịa.' **26** Ma onye ọbụla na-emeri emeri, na-
anọgidekwa na-eme uche m ruo ọgwụgwụ ihe niile, ka m ga-
enye ikike n'ebe mba niile nọ. **27** Onye ahụ, 'ga-eji mkpara
igwe chịa ha, dịka mgbe a kụwachara ite aja na mpekele na
mpekele.'Ọ bụladị ka Nna m si nye m ike, **28** a ga-enye onye
nke meririnụ kpakpando ụtụtụ. **29** Onye ọbụla nwere ntị, ya
nụrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile.

3 "Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Sardis, sị ya:
Ndị a bụ okwu onye ahụ nwere mmụọ asaa nke Chineke
na kpakpando asaa. Amaara m ọrụ gị niile, ị nwere aha dịka
onye dị ndụ ma ị bụ onye nwụrụ anwụ. **2** Ugbu a, sị n'ụra
bilite. Mee ka ihe ntakịrị ahụ fọdụrụ na-achọ ịnwụ anwụ dịrị
ike. N'ihi na ọ dịghị ọrụ gị m hụrụ dị ka ihe zuruoke n'anya
Chineke m. **3** Ya mere, cheta ihe ndị ahụ ị natara na nke ị
nụrụ; rube isi nye ya, chegharịakwa. Ma ọ bụrụ na i tetaghị,
aga m abịakwute gị dị ka onye ohi, ị gaghị amatakwa oge m ji
bịakwute gị. **4** Otu ọ dị, i nwere ụfọdụ mmadụ na Sardis ndị
na-emerụbeghị uwe ha. Ha ga-eyiri uwe ọcha ma soro m jee
ije n'ihi na ha bụ ndị kwesiri ekwesi. **5** Onye ọbụla na-emeri
emeri, ka a ga-eyikwasị uwe mwụda ọcha dịka ha. Agaghị m
ehichapụ aha ya site n'akwụkwọ nke ndụ ahụ, kama aga m
ekwupụtakwa aha ahụ n'ihu Nna m na n'ihu ndị mmụọ ozi
niile. **6** Onye ọbụla nwere ntị, ya nụrụ ihe Mmụọ nsọ na-agwa
nzukọ niile. **7** "Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na
Filadelfia, sị ya: Ndị a bụ okwu onye dị nsọ na onye eziokwu,
onye ahụ ji ọtụghe igodo Devid, nke o ji emeghepụ ihe onye
ọbụla na-apụghị imechi, na nke o ji emechi ihe onye ọbụla
na-apụghị imeghe. **8** Amaara m ọrụ gị niile. Lee, edebela m
n'ihu gị ọnụ ụzọ nke e meghere emeghe, nke onye ọbụla
na-apụghị imechi. Amaara m na i nwere ike dị ntakịrị, ma i
debere okwu m, ị gọnarịkwaghị aha m. **9** Aga m eme ka ndị
ahụ so na nzukọ ekwensu, bụ ndị na-asị na ha bụ ndị Juu ma
ha abụghị, kama ha bụ ndị ụgha, aga m eme ka ha bịa kpọọ
isiala nye gị, si otu a ghọta na ahụrụ m gị n'anya. **10** Ebe i
sitere na ntachiobi sọpụrụ okwu m niile, aga m ekpuchi gị
site n'oke mkpagbu ahụ, nke ga-abịakwasị ụwa mgbe a ga-
anwale ndị niile bi n'ime ya. **11** Ana m abịa ọsịịsọ. Jidesienụ
ihe unu nwere aka ike, ka onye ọbụla ghara ịnapụ gị okpueze
gị. **12** Ma onye ọbụla na-emeri emeri, ka m ga-eme ka ọ
bụrụ ogidi n'ime ụlọnsọ Chineke m. Ọ gaghị esikwa n'ebe
ahụ pụọ apụọ. Aga m edekwasịkwa aha Chineke m n'ahụ,
na aha obodo nsọ Chineke, nke bụ Jerusalem ọhụrụ ahụ si
n'eluigwe, ebe Chineke nọ na-arịdata. Aha ọhụrụ m ka a ga-
edekwasịkwa n'ihu ya. **13** Onye ọbụla nwere ntị, ya nụrụ ihe
Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile. **14** "Dee akwụkwọ nye mmụọ
ozi ụlọ nzukọ dị na Laodisia, sị ya: Ndị a bụ okwu Amen, onye
kwesiri ntụkwasị obi, na onye bụ ezi onyeama, bụrụkwa isi
mmalite ihe niile Chineke kere. **15** Amaara m ọrụ gị niile, na ị
jụghị oyi, i kpoghịkwa ọkụ. Ọ gaara adị nnọọ mma ma asị na ị
na-ajụ oyi ma ọ bụkwanụ na-ekpo ọkụ. **16** N'ihi nke a, ebe ị
na-ajụghị oyi, i kpoghịkwa ọkụ, ihe ị dị bụ ṅaraṅara. N'ihi
ya, aga m esi n'ọnụ m gbụpụ gị. **17** N'ihi na ị na-asị, 'abụ m
ọgaranya, nwezuo ihe niile. Mkpa ihe ọbụla akpakwaghị m.'
Ma ị ghọtaghị na onye gba aka ka ị bụ. Ị bụ onye e kwesiri
imere ebere. Ị bụkwa ogbenye na onye kpuru ìsì na onye gba
ọtọ. **18** Ana m adụ gị ọdụ ka ịzụta ezigbo ọlaedo n'aka m, bụ
ọlaedo a nụchara anụcha n'ime ọkụ. Mgbe ahụ, ị ga-abụkwa
ọgaranya n'ezie. Ị gaara esitekwa n'aka m zụta akwa ọcha na-
enweghị ntụpọ ka ị ghara ịgba ọtọ, ka ihere gharakwa ime gị.
Ka ị zụrụkwa ezigbo ọgwụ ọrịa anya tee, ka ibido ịhụ ụzọ nke
ọma. **19** Ndị m hụrụ n'anya ka m na-abara mba na-enyekwa
ha ahụhụ. Ya mere, nwee ịnụ ọkụ n'obi, chegharịakwa. **20**
Lee, ana m eguzo n'ọnụ ụzọ na-akụ aka. Ọ bụrụ na onye ọbụla
anụ olu m ma meghee ụzọ, aga m abata soro ya rikọọ ihe, ya
onwe ya ga-esokwa m rie ihe. **21** Onye ọbụla na-emeri emeri,
ka mụ ga-enye ikike ka o soro m nọdụ n'ocheeze m. Ọ bụladị
dịka m meriri sorokwa Nna m nọdụ n'ocheeze ya. **22** Onye
nwere ntị, ya nụrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile."

4 Mgbe ihe ndị a gasịrị, eleliri m anya m hụ ọnụ ụzọ dị
n'eluigwe ka e meghere ya. Ụda olu ahụ m nụrụ na
mmalite dara ọzọ, dị ka ụda opi ike sị m, "Bịa, gbagota n'ebe
a, ka m gosi gị ihe ga-emezuriri mgbe ihe ndị a gasịrị." **2**
N'otu oge ahụ, e mere ka m nọọ n'ime mmụọ, ma lee, ahụrụ
m onwe m n'eluigwe, hụkwa ka e debere otu ocheeze nke otu
onye na-anọkwasị n'elu ya. **3** Ụdịdị onye nọkwasịrị n'ocheeze
ahụ na-egbu nweghenweghe dịka nkume dị oke ọnụahịa a
na-akpọ jaspa na kanelian. Eke na egwurugwu dịka nkume
oke ọnụahịa. Emeralụdụ gbara ocheeze ahụ gburugburu.
4 Iri ocheeze abụọ na anọ ọzọ, gbara ocheeze ukwu ahụ
gburugburu. Ndị nọkwasịrị n'ocheeze ndị a bụ iri ndị okenye
abụọ na anọ, ndị yi uwe ọcha. Ha kpukwa okpueze e ji ọlaedo
kpụọ n'isi ha. **5** Mgbe ahụ, ụda dịka ụda egbe eluigwe, ya na
amụma na-egbuke sitere n'ocheeze ukwu ahụ na-ada na-
achapụtakwa. N'ihu ocheeze ukwu ahụ, e nwere oriọna asaa
na-enwu ọkụ. Oriọna ndị a bụ mmụọ asaa nke Chineke. **6**
N'ihu ocheeze ahụ e nwere ihe dịka oke osimiri e ji enyo
mee, nke na-enwu dịka kristal. N'etiti ihu ocheeze ahụ na
gburugburu ya, e nwere anụ anọ dị ndụ nwere anya n'akụkụ
ahụ ha niile, ihu na azụ. **7** Nke mbụ n'ime anụ ndị ahụ dị ndụ
nwere oyiyi dịka ọdụm. Nke abụọ dịka ehi. Nke atọ nwere
ihu yiri nke mmadụ. Nke anọ dịka ugo gbasapụrụ nku ya
na-efe efe. **8** Nke ọbụla n'ime ihe anọ ndị a dị ndụ nwere
nku isii. Anya jupụtara n'ahụ ha niile na n'ime ha, ọ bụladị
n'okpuru nku ha. Ehihie na abalị niile, ọrụ ha bụ iti mkpu
na-asị, **9** Mgbe ọbụla anụ ndị ahụ dị ndụ na-enye onye ahụ
na-anọkwasị n'elu ocheeze ahụ na-adị ndụ ruo mgbe niile
ebighị ebi otuto na nsọpụrụ na ekele, **(aiōn g165)** **10** iri ndị
okenye abụọ na anọ ahụ na-adakwa n'ala n'ihu onye ahụ nọ
n'ocheeze na-efe ya ofufe, bụ onye ahụ na-adị ndụ ruo mgbe
niile ebighị ebi. Ha niile n'otu n'otu na-atụda okpueze ha
n'ihu ya na-abụ abụ na-asị, **(aiōn g165)** **11** "Gị, Onyenwe anyị
na Chineke anyị, kwesiri ịnara otuto, na nsọpụrụ, na ike.

N'ihi na gị onwe gị kere ihe niile, ọ bụkwa site n'ọchịchọ gị ka e ji kee ha, ma meekwa ka ha dịrị ndụ."

5 Mgbe ahụ, ahụrụ m akwụkwọ e dere ihe ihu na azụ, nke a fụkọrọ afụkọ, kakwasịkwa ya akara asaa, ka ọ dị n'aka nri onye ahụ nọkwasịrị n'elu ocheeze ahụ. **2** Ahụkwara m otu mmụọ ozi dị ukwuu, ka ọ na-ekwusa okwu n'oke olu na-asị, "Ọ bụ onye kwesiri ịnyakapụ akara ndị a ma saghee akwụkwọ ahụ a fụkọrọ afụkọ?" **3** Ma ọ dịghị onye ọbụla pụrụ ịsaghe akwụkwọ ahụ maọbụ ilenye ya anya a hụrụ n'eluigwe, maọbụ n'ụwa, maọbụ n'okpuru ụwa. **4** Akwara m akwa n'obi ilu n'ihi na ọ dịghị onye ọbụla a hụrụ tozuru oke ịsaghe akwụkwọ ahụ maọbụ ileba anya n'ime ya. **5** Mgbe ahụ, otu onye n'ime ndị okenye ahụ gwara m sị, "Akwala akwa. Lee, Ọdụm ebo Juda, bụ mgbọrọgwụ Devid, emeriela. Ọ pụrụ ịnyakapụ akara asaa ahụ ma saghekwaa akwụkwọ ahụ." **6** Mgbe ahụ, ahụrụ m Nwa Atụrụ na-eguzo n'etiti ocheeze ahụ dịka e gburu ya egbu. Anụ anọ ahụ dị ndụ na ndị okenye ahụ gbara ya gburugburu. O nwekwara mpi asaa na anya asaa, nke bụ mmụọ asaa nke Chineke, ndị e zipụrụ n'ime ụwa niile. **7** Ọ gara n'ihu were akwụkwọ ahụ site n'aka nri onye ahụ na-anọkwasị n'elu ocheeze ahụ. **8** Mgbe ọ weere ya, anụ anọ ahụ dị ndụ na iri ndị okenye abụọ na anọ ndị ahụ dara n'ala n'ihu Nwa Atụrụ ahụ. Ha niile n'otu n'otu jikwa ụbọ akwara na efere e ji ọlaedo mee, nke ihe jupụtara n'ime ha bụ ụda na-esi isi ụtọ, bụ ekpere ndị nsọ. **9** Ha na-abụ abụ ọhụrụ na-asị, "I kwesiri ịnara akwụkwọ ahụ na ịnyakapụ akara ya, n'ihi na e gburu gị, ma site n'ọbara gị, ị gbataara Chineke ndị mmadụ, ndị si n'ebo niile, na asụsụ niile, na ndị niile, na mba niile. **10** Ị chịkọtaala ha, mee ha otu alaeze na ndị nchụaja na-ejere Chineke anyị ozi. Ha ga-achịkwa achị n'ụwa." **11** Mgbe ahụ, elere m anya, hụ ma nụkwa olu nke ọtụtụ ndị mmụọ ozi, nke ọnụọgụgụ ha ruru puku kwụrụ puku, na nde kwụrụ nde. Ha gbara ocheeze ahụ gburugburu, na anụ anọ ahụ dị ndụ na ndị okenye ahụ. **12** Ha na-abụ abụ n'oke olu na-asị, "O kwesiri bụ Nwa Atụrụ ahụ e gburu egbu ịnara ike na akụnụba na amamihe na ike na nsọpụrụ na otuto na ngọzị." **13** Mgbe ahụ, anụrụ m ka ihe niile nọ n'eluigwe na ndị nọ n'ụwa na ndị nọ n'okpuru ụwa, na ndị nọ n'okpuru oke osimiri na-eti mkpu abụ na-asị, "Ka ngọzị, na nsọpụrụ niile, na otuto niile, na ike niile dịrị onye ahụ na-anọkwasị n'ocheeze ahụ, na Nwa Atụrụ ahụ **(aiōn g165)** **14** Anụ anọ ahụ dị ndụ zakwara sị, "Amen!" Ndị okenye ahụ dakwara n'ala n'ihu ya kpọọ isiala nye ya.

6 Ahụrụ m mgbe Nwa atụrụ ahụ meghere otu n'ime akara asaa ahụ. Otu n'ime anụ anọ ahụ dị ndụ tiri mkpu dịka a ga-asị na ọ bụ egbe eluigwe sị, "Bịa!" **2** Mgbe m lere anya, ahụrụ m ịnyịnya dị ọcha. Onye na-anọkwasị n'elu ya ji ụta n'aka ya. A tụkwasịkwara okpueze n'isi ya dịka onye agha na-emeri emeri mgbe niile. **3** Mgbe o meghere akara nke abụọ, ngwangwa, anụrụ m ka anụ nke abụọ ahụ n'ime anụ anọ ndị ahụ dị ndụ tiri mkpu sị, "Bịa!" **4** Mgbe ahụ, ịnyịnya ọzọ na-acha ọbara ọbara pụtara. E nyere onye nọkwasịrị n'elu ya ike iwepụ udo n'ụwa nakwa ime ka ụmụ mmadụ na-egburita ibe ha. E nyekwara ya mma agha dị ukwuu. **5** Ma mgbe o meghere akara nke atọ, anụrụ m ka anụ nke atọ ahụ dị ndụ kwuru, "Bịa!" Ahụrụ m ịnyịnya dị ojii. Onye na-anọkwasị n'elu ya ji ihe ọtụtụ abụọ n'aka ya. **6** Anụkwara m ihe dị ka olu nke sitere n'etiti anụ anọ ahụ dị ndụ na-adapụta sị, "Otu ihe ọtụtụ kilo nke ọka wiiti bụ ụgwọ ọrụ otu ụbọchị, ihe ọtụtụ kilo atọ nke ọka balị bụkwa ụgwọ ọrụ otu ụbọchị. Ya mere, unu emebikwala mmanụ oliv na mmanya." **7** Mgbe o meghere akara nke anọ, anụrụ m ka anụ nke anọ dị ndụ sịrị, "Bịa!" **8** Elere m anya ma hụ ịnyịnya na-acha ntụntụ n'ihu m. Aha onye nọkwasịrị n'elu ya bụ Ọnwụ na Ọkụ ala mmụọ na-esokwa ya n'azụ. E nyere ha ike n'ebe otu ụzọ n'ụzọ anọ nke ụwa dị ka ha jiri mma agha na ụnwụ, na ọrịa ọjọọ na anụ ọhịa gbuchapụ ndị bi n'ime ha. **(Hadēs g86)** **9** Ma mgbe ọ meghere akara nke ise, ahụrụ m n'okpuru ebe ịchụ aja mkpụrụobi ndị niile e gburu egbu n'ihi okwu Chineke na n'ihi ịgba ama nke ha jidesiri ike. **10** Ha ji oke olu tie mkpu na-asị, "Gị, Onye kachasị ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, onye dị nsọ na onye eziokwu, ruo olee mgbe ka ị na-eche ikpe ụwa na ndị bi n'ime ya ikpe ma bọọkwa ọbọ n'isi ha maka ọbara anyị ha wufuru?" **11** E nyere ha n'otu n'otu uwe ọcha, a gwakwara ha ka ha zuru ike nwa oge nta, tutu ruo mgbe ọnụọgụgụ ndị ozi ibe ha na ụmụnna ha a ga-egbu dịka e gburu ha ga-ezu. **12** Anọkwa m na-ele anya mgbe o meghere akara nke isii ahụ. Nke a mere ka oke ala ọma jijiji dịrị. Anyanwụ gbara ọchịchịrị dị ka akwa mkpe e jiri ajị mee. E mekwara ka ọnwa chaa uhie uhie dịka ọbara. **13** Mgbe ahụ, kpakpando dị na mbara eluigwe malitere ịdapụ n'ala dịka mkpụrụ osisi fiig na-achaghị acha si adapụ mgbe oke ifufe na-efegharị ya. **14** Mbara eluigwe gabigara, dịka akwụkwọ mgbe a na-apịakọta ya. Ugwu niile na agwa etiti niile ka e wepụkwara site n'ọnọdụ ha. **15** Ndị eze niile nke ụwa na ndị nọ n'ọchịchị dị iche iche, na ndị ọgaranya, na ndị nọ n'ọnọdụ dị elu, na ndị ọchịagha, na ndị mmadụ niile dị iche iche, ndị ukwu ma ndị nta, ndị ohu na ndị nwe onwe ha, ha niile gara zoo onwe ha n'ime ọgba nkume na n'okpuru ugwu, **16** ha na-eti mkpu na-arịọ ugwu ndị ahụ na-asị, "Dakwasịnụ anyị zoo anyị ka onye ahụ nọkwasịrị n'elu ocheeze ahụ hapụ ịhụ anyị, ka oke iwe nke Nwa Atụrụ ahụ hapụ ịbịakwasị anyị. **17** N'ihi na, lee oke ụbọchị iwe ha abịala, onye pụrụ ịgbanarị ya?"

7 Mgbe ihe ndị a gasịrị, ahụrụ m ndị mmụọ ozi anọ ka ha guzo n'akụkụ anọ nke ụwa. Ha na-egbochikwa ka ifufe ọbụla ghara ife n'elu ala, na n'elu osimiri, na n'elu osisi. **2** Mgbe ahụ, ahụkwara m mmụọ ozi ọzọ ka o si n'ọwụwa anyanwụ na-apụta, akara Chineke dị ndụ dịkwa n'aka ya. O tikuru ndị mmụọ ozi anọ ahụ mkpu, bụ ndị ahụ e nyere ike imekpa ụwa ahụ, ya na oke osimiri, **3** na-asị, "Unu emebila ụwa maọbụ oke osimiri maọbụ osisi ọbụla tutu ruo mgbe anyị kachara ndị ohu niile nke Chineke anyị akara n'egedege ihu ha." **4** Mgbe ahụ anụrụ m ọnụọgụgụ ndị a kara akara ahụ, ha dị narị puku mmadụ, na iri puku mmadụ anọ na anọ, bụ ndị sitere n'ebo niile nke Izrel. **5** Ndị a kara akara site n'ebo Juda dị puku mmadụ iri na abụọ. Ndị si n'ebo Ruben dịkwa puku mmadụ iri na abụọ. Ndị si n'ebo Gad dị puku mmadụ iri na abụọ. **6** E sitere n'ebo Asha họpụta puku mmadụ iri na abụọ. Ndị sitekwara n'ebo Naftalị dị puku mmadụ iri na abụọ. E sitere n'ebo Manase họpụta puku mmadụ iri na abụọ. **7** Ndị si n'ebo Simiọn dị puku mmadụ iri na abụọ. Ndị sitere n'ebo Livayị dị puku mmadụ iri na abụọ. Ndị si n'ebo Isaka dị puku mmadụ iri na abụọ. **8** E sitere n'ebo Zebụlọn họpụta puku mmadụ iri na abụọ. Ndị si n'ebo Josef dị puku mmadụ iri na abụọ. Ndị sikwa n'ebo Benjamin dị puku mmadụ iri na abụọ. **9** Mgbe ihe ndị a gasịrị, ahụrụ m oke igwe mmadụ, ndị dị ọtụtụ n'ọnụọgụgụ nke onye ọbụla na-apụghị iguta ọnụ. Ha

sitere na mba dị iche iche na ebo dị iche iche na ndị niile na
asụsụ dị iche iche, na-eguzo n'ihu ocheeze ahụ na n'ihu Nwa
Atụrụ ahụ. Ha yikwasịrị onwe ha uwe ọcha, jirikwa igu nkwụ
n'aka ha. **10** Ma ha ji oke olu na-eti mkpu na-asị, "Nzọpụta
dịrị Chineke anyị, onye na-anọkwasị n'ocheeze ahụ, dịkwara
Nwa atụrụ ahụ." **11** Ndị mmụọ ozi niile ahụ guzoro ocheeze
ahụ gburugburu, ha na ndị okenye ahụ na anụ anọ ahụ dị
ndụ. Ha dara, kpuo ihu ha n'ala n'ihu ocheeze ahụ feekwa
Chineke ofufe, **12** na-asị, "Amen! Ngọzị niile na otuto niile, na
amamihe niile na ekele niile na nsọpụrụ niile na ike niile na
ume niile, dịrị Chineke anyị ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen."
(aiōn g165) **13** Mgbe ahụ, otu n'ime ndị okenye ahụ zara m sị,
"Ị maara ndị ahụ, ndị a e gbokwasịrị uwe ọcha ahụ, ebee ka
ha siri pụta?" **14** Asịrị m, "Onyenwe m, ọ bụ gị maara." Ọ sịrị
m, "Ndị a bụ ndị sitere n'ime oke mkpagbu ahụ pụta. Ha bụ
ndị sachara uwe ha, mee ha ka ha dịrị ọcha site n'ọbara Nwa
Atụrụ ahụ. **15** Ọ bụ nke a mere, "ha ji guzoro n'ihu ocheeze
Chineke na-efe ya ofufe ehihie na abalị n'ime ụlọnsọ ya. Onye
ahụ na-anọkwasị n'elu ocheeze ahụ ga-ekpuchikwa ha. **16**
'Agụụ agaghị agụkwa ha ọzọ. Akpịrị agaghị akpọkwa ha nkụ
mgbe ọbụla. Anyanwụ agaghị achakwa ha ọzọ,' okpomọkụ
ọbụla agaghị erute ebe ha nọ. **17** N'ihi na Nwa Atụrụ ahụ
nke nọ n'etiti ocheeze ahụ ga-abụ onye ọzụzụ atụrụ ha; 'ọ
ga-edurukwa ha jee n'isi mmiri nke ndụ ahụ.' 'Chineke ga-
ehichapụkwa anya mmiri ọbụla site n'anya ha.'"

8 Mgbe o meghere akara nke asaa, akụkụ niile nke eluigwe
dara jụụ ruo ihe dị ka iri nkeji atọ. **2** Ahụrụ m ndị mmụọ
ozi asaa, ndị na-eguzo n'ihu Chineke. E nyere ha opi ike n'otu
n'otu. **3** Mmụọ ozi ọzọ nke ji ite igwe ntakịrị e ji ọlaedo kpụọ
bịara guzo n'ihu ebe ịchụ aja. E nyere ya ọtụtụ ụda na-esi isi
ụtọ ka o jiri chụọ aja, ya na ekpere ndị nsọ niile, n'ebe ịchụ
aja e jiri ọlaedo wuo, n'ihu ocheeze ahụ. **4** Anwụrụ ọkụ nke
ihe ahụ na-esi isi ụtọ, ya na ekpere ndị nsọ sitere n'aka mmụọ
ozi ahụ rigoo elu n'ihu Chineke. **5** Mgbe ahụ kwa, mmụọ ozi
ahụ weere ọkụ sitere n'ebe ịchụ aja ahụ tinye ya n'ime ite
igwe ntakịrị ahụ, tụda ya, ka ọ danye n'ime ụwa. Mgbe o
mere nke a, ụzụ egbe eluigwe dara, amụma gbukwara n'ụzọ
dị oke egwu. Ala ọma jijiji dakwasịkwara ebe niile n'ụwa. **6**
Mgbe ahụ, ndị mmụọ ozi asaa ahụ ndị ji opi asaa ahụ jikeere
onwe ha ịfụ opi ike ahụ. **7** Mgbe mmụọ ozi nke mbụ fụrụ opi
ike ya, a tụdara mkpụrụ mmiri na ọkụ a gwakọtara ya na
ọbara n'ime ụwa. Nke a mere ka otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke
osisi rechapụrụ ọkụ, e rechapụkwara ahịhịa ndụ niile ọkụ. **8**
Mgbe mmụọ ozi nke abụọ fụkwara opi ike ya, a tụdara ihe
yiri ugwu dị ukwuu na-enwu ọkụ n'ime osimiri. Nke a mere
ka otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere osimiri niile chagharịa ghọọ
ọbara. **9** Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke ihe niile dị ndụ dị n'ime
osimiri nwụrụ. Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere ụgbọ mmiri niile
dị n'elu osimiri lara n'iyi. **10** Mgbe mmụọ ozi nke atọ fụrụ opi
ike ya, otu kpakpando dịkarịsịrị ukwuu nke na-enwu dị ka
ọwaọkụ sitere na mbara eluigwe danye n'ime otu ụzọ n'ime
ụzọ atọ e kere iyi niile na isi iyi niile. **11** Aha kpakpando ahụ
bụ Ilu ilu. Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke mmiri malitere ilu ilu,
ọtụtụ mmadụ nwụrụ n'ihi mmiri a na-elu ilu. **12** Mgbe mmụọ
ozi nke anọ fụrụ opi ike ya, e mere ka otu akụkụ n'ime akụkụ
atọ e kere anyanwụ gbaa ọchịchịrị. Otu a kwa, otu akụkụ
n'ime akụkụ atọ e kere ọnwa gbara ọchịchịrị. Ya na otu akụkụ
n'ime atọ e kere kpakpando niile. Nke a mere ka anyanwụ
hapụ inyekwa ìhè ya n'uju dịka o si eme na mbụ. Otu ụzọ
n'ime ụzọ atọ e kere ehihie ghọkwara oke ọchịchịrị, ọ dịkwa
otu a n'oge anyasị. **13** Elere m anya, hụ ma nụkwa otu ugo ka
ọ na-efegharị n'etiti mbara eluigwe na-eti mkpu n'olu ike na-
asị, "Ahụhụ! Ahụhụ! Ahụhụ dịrị mmadụ niile bi n'ụwa n'ihi
ụda opi ike nke ndị mmụọ ozi atọ ndị a ga-afụ."

9 Mgbe mmụọ ozi nke ise ahụ fụrụ opi ike ya, ahụrụ m otu
kpakpando si n'eluigwe daa n'ala. E nyere ya ihe ọtụghe
igodo nke e ji atụghe olulu nke Abis ahụ. **(Abyssos g12)** **2**
Mgbe o meghere olulu Abis ahụ, anwụrụ ọkụ dị ukwu sitere
n'ime ya pụta dịka anwụrụ ọkụ si n'ọkụ icheku ọkụ ya dị
ukwuu, mee ka oke ọchịchịrị kpuchie ihu anyanwụ na mbara
eluigwe. **(Abyssos g12)** **3** Igurube sitere n'anwụrụ ọkụ ahụ pụta
fedakwasa ụwa. E nyekwara ha ike ịta mmadụ ọbụla dịka
akpị si agba mmadụ. **4** E nyere ha iwu si ha emebila ahịhịa
ndụ ọbụla, maọbụ osisi na ihe ọbụla a kụrụ n'ala. Kama ọrụ
ha bụ ịbịakwasị mmadụ ọbụla na-enweghị akara Chineke
n'egedege ihu ya. **5** Iwu e nyere ha abụghị ka ha gbuo ndị a,
kama ọ bụ ka ha mekpaa ha ahụ ọnwa ise. Mmekpa ahụ ha
dịka ahụ ụfụ na nhụju anya nke akpị mgbe ọ gbara mmadụ. **6**
N'ime ụbọchị ndị ahụ, ọtụtụ mmadụ ga-achọ iji aka ha gbuo
onwe ha ma ha agaghị enwe ike mee ya. Agụụ ịnwụ ọnwụ
ga-agụ ha, ma ọnwụ ga-esi n'ebe ha nọ wezuga onwe ya. **7**
Igurube ndị a nwere oyiyi dị ka ịnyịnya a kwadebere maka
ibu agha. Ha nwere ihe yiri okpueze e ji ọlaedo kpụọ n'isi
ha. Ihu ha dịkwa ka ihu mmadụ. **8** Agịrị isi ha dịka agịrị
isi ụmụ nwanyị. Eze ha dịkwa ka eze ọdụm. **9** Ha yikwasịrị
onwe ha ihe ikpuchi obi dịka nke e ji igwe kpụọ. Nku ha na-
eme mkpọtụ dị ka ụda nzọ ụkwụ ọtụtụ ịnyịnya nke ụgbọ
agha na-esekpu na-abanye n'ọgbọ agha. **10** Ha nwere ọdụdụ
dịka akpị. Ma ike niile e nyere ha bụ imerụ ndị mmadụ ahụ
ọnwa ise site n'ike dị n'ọdụdụ ha. **11** Ha nwere mmụọ ozi nke
Abis, onye na-achịkọta ha dịka eze. Aha ya n'asụsụ Hibru
bụ Abadọn, ma n'asụsụ Griik ọ bụ Apolion. **(Abyssos g12)** **12**
Ahụhụ nke mbụ agafeela, ebe ahụhụ abụọ ọzọ na-abịa n'ihu.
13 Mgbe mmụọ ozi nke isii fụrụ opi ike ya, anụrụ m olu sitere
na mpi anọ ahụ dị n'ebe ịchụ aja ahụ e jiri ọlaedo wuo, nke dị
n'ihu ocheeze Chineke, **14** na-agwa mmụọ ozi nke isii ahụ,
nke ji opi ike okwu, "Tọpụ mmụọ ozi anọ ndị ahụ e kere agbụ
n'ebe osimiri Yufretis dị." **15** A tọhapụrụ ndị mmụọ ozi anọ
ahụ, ndị e jibu eji na njikere maka oge awa ahụ, na ụbọchị
ahụ, na ọnwa ahụ, na afọ ahụ, iji gbuo otu ụzọ n'ime ụzọ atọ
nke mmadụ. **16** Ndị agha ahụ, ọnụọgụgụ ha bụ narị nde abụọ.
Anụrụ m mgbe e kwuru ole ha dị. **17** N'ime ọhụ m, ahụrụ
m ịnyịnya ha, hụkwa ndị nọkwasịrị ha n'elu. Ndị nọ n'elu
ịnyịnya ndị a yi ihe ikpuchi obi nke ụfọdụ n'ime ha na-acha
ọbara ọbara. Ụfọdụ na-acha dịka akpụkpọ eluigwe, ụfọdụ na-
acha odo odo. Ụfọdụ na-acha dịka anwụrụ ọkụ. Isi ịnyịnya
ha dịka isi ọdụm, anwụrụ ọkụ na ọkụ na nkume ọkụ sị ha
n'ọnụ na-apụta. **18** E sitere n'ihe mmekpa ahụ ndị a, ire ọkụ,
anwụrụ ọkụ na nkume ọkụ na-adịghị anyụ anyụ, ka ha ji
gbuo otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke mmadụ niile bi n'ụwa. **19** Ike
ịnyịnya ndị a dị n'ọnụ ha, na ọdụdụ ha. Ọdụdụ ha dị ka agwọ,
nwee isi agwọ nke ha ji emerụ mmadụ ahụ. **20** Ma ndị fọdụrụ
n'etiti mmadụ, bụ ndị a na-egbughị site n'ihe ntaramahụhụ
ọrịa ndị a, echegharịghị site n'ọrụ aka ha maọbụ ịkwụsị ife
mmụọ ọjọọ ofufe. Ha jụkwara ịkwụsị ife arụsị ha niile nke ha
ji ọlaedo na ọlaọcha na bronz na igwe na nkume na osisi

kpụọ. Chi ndị na-apụghị ịhụ ụzọ, maọbụ ịnụ ihe, maọbụ ije
ije. 21 Ha echegharịghị site n'igbu mmadụ ha, maọbụ ụzọ
mgbaasị ha, maọbụ ndụ ịkwa iko ha, na izu ohi ha pụta.

10 Ahụrụ m mmụọ ozi ọzọ dị oke egwu ka o si n'eluigwe
na-arịdata. Igwe ojii gbara ya gburugburu. Eke na
egwurugwu dịkwa ya n'isi. Ihu ya na-egbukwa maramara
dịka anyanwụ. Ụkwụ ya na-acha dịka ogidi na-enwu ọkụ. 2 O
ji akwụkwọ ntakịrị a fụkọtara afụkọta n'aka ya. Otu ụkwụ ya,
nke aka nri ya, ka ọ zọnyere n'ime osimiri, ma ụkwụ nke aka
ekpe ya ka ọ zọkwasịrị n'elu ala. 3 O ji oke olu, nke dara ụda
dịka ịgbọ ụja ọdụm, tie mkpu, egbe eluigwe asaa gbara otu
mgbe ahụ. 4 Mgbe m chọrọ idetu ihe egbe eluigwe ndị a
kwuru, anụrụ m otu olu si n'eluigwe na-ekwu, "Edela ihe ahụ
n'akwụkwọ, n'ihi na-achọghị ka ndị ọzọ mata okwu ahụ egbe
eluigwe ndị ahụ kwuru." 5 Mgbe ahụ, mmụọ ozi ahụ nke m
hụrụ zọkwasịrị ụkwụ ya n'elu osimiri, na n'ala akọrọ ahụ,
chịlịri aka ya abụọ elu, 6 were onye ahụ na-adị ndụ mgbe
niile ebighị ebi ṅụọ iyi. Ya bụ onye ahụ kere eluigwe na ụwa,
na ihe niile dị n'ime ha, na oke osimiri, na ndị niile bi n'ime
ha, sị na oge ezuola. Na o kwesikwaghị ka a tufuo oge ọbụla.
(aiōn g165) 7 N'ụbọchị ahụ, mgbe ndị mmụọ ozi asaa ahụ ga-
afụ opi ike ha, ihe omimi niile nke Chineke ga-emezu, dịka ọ
gwara ndị ohu ya bụ ndị amụma. 8 Olu nke ahụ m nụrụ mbụ
sitere n'eluigwe gwa m okwu ọzọ, na-asị, "Gaa nara mmụọ
ozi ahụ guzo n'elu oke osimiri na ala akọrọ, akwụkwọ ahụ
aseghere aseghe nke o ji n'aka ya." 9 Ejekwuru m mmụọ ozi
ahụ gwa ya ka o nye m akwụkwọ nta ahụ. Ọ sịrị m, "Nara ya,
taa ya. Ọ ga-eme ka afọ gị luo ilu, ma 'n'ọnụ gị, ọ ga-atọ gị ụtọ
dịka mmanụ aṅụ.'" 10 Ya mere, anaara m ya akwụkwọ nta
ahụ site n'aka mmụọ ozi ahụ taa ya. Ọ tọrọ ụtọ dịka mmanụ
aṅụ n'ọnụ m, ma mgbe m lodara ya, afọ m bidoro ilu ilu. 11
Mgbe ahụ ha sịrị m, "Ị ghaghị ibu amụma ọzọ banyere ọtụtụ
mmadụ, na ọtụtụ mba, na ọtụtụ asụsụ na ọtụtụ ndị eze."

11 Enyere m ihe ọtụtụ osisi achara e ji atụ ihe. Agwara
m sị m, "Gaa tụọ ụlọnsọ ukwu Chineke, ma tụọkwa ebe
ịchụ aja dị n'ụlọnsọ ahụ, guọ ọnụọgụgụ ndị niile na-akpọ
isiala n'ebe ahụ. 2 Ma atụkwala ogige nke dị na mpụta ụlọnsọ
ahụ, n'ihi na ewerela ya nye ndị mba ọzọ. Ha ga-azọtọkwa
obodo nsọ ahụ ụkwụ iri ọnwa anọ na abụọ. 3 Aga m enye
mmadụ abụọ ndị ga-agbara m ama ike ka ha buo amụma
otu puku ụbọchị na narị ụbọchị abụọ na iri ụbọchị isii, ha
ga-eyi akwa mkpe." 4 Ndị a bụ osisi oliv abụọ ahụ na ihe
ịdọba oriọna abụọ ahụ, ndị na-eguzo n'ihu Onye nwe ụwa. 5
Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ imerụ ha ahụ, ọkụ ga-esi ha
n'ọnụ pụta rechapụ ndị iro ha. Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ
imerụ ha ahụ, a ga-egbu ya n'ụzọ dị otu a. 6 A ga-enyekwa
ha ike imechi eluigwe ime ka mmiri ozuzo ọbụla ghara izo
n'ụwa n'ime afọ atọ na ọkara ahụ ha ga-ebu amụma ha. A ga-
enyekwa ha ike ime ka osimiri na mmiri nta niile ghọọ ọbara.
Ha ga-enwekwa ike ime ka ụdị ọrịa dị iche iche bịakwasị ụwa
niile n'oge ọbụla ha chepụtara n'obi ha. 7 Mgbe ha gbazuru
ama ha, anụ ọhịa ahụ, nke na-esite n'ime olulu Abis ahụ ga-
ebuso ha agha merie ha, gbukwaa ha. (Abyssos g12) 8 Mgbe ha
nwụchara, ozu ha ga-atọgbọrọ n'okporoụzọ nke obodo ukwu
ahụ nke a na-akpọ na mmụọ Sọdọm na Ijipt, ebe a kpọgburu
Onyenwe ha n'obe. 9 A gaghị ekwenyekwa ka onye ọbụla
lie ozu ha. Ma ndị niile dị iche iche n'ụwa, n'ebo niile, na
asụsụ niile, na mba niile ga-agba ozu ha gburugburu ụbọchị
atọ na ọkara n'ebe a tọgbọrọ ha na-ele ha anya. 10 Ndị niile
bi n'ụwa ga-aṅụrị ọṅụ, nyerịta ibe ha onyinye dị iche iche,
kpọọ oriri dị iche iche iji ṅụrịa ọṅụ n'ihi ogbugbu e gburu ndị
amụma abụọ ahụ, ndị wetaara ha oke nhụju anya. 11 Ma
mgbe ụbọchị atọ na ọkara gafesịrị, Chineke ga-eme ka Mmụọ
ya na-enye ndụ banyekwa n'ime ha, ha bilitere ọtọ, oke egwu
jidere ndị niile hụrụ ha. 12 Ha nụrụ oke olu si n'eluigwe daa
na-asị, "rigotanụ n'elu." Ha siri n'igwe ojii, rigoro n'eluigwe
ebe ndị iro ha ga-anọ na-ele ha anya. 13 Ma n'otu oge ahụ,
n'otu awa ahụ, ala ọma jijiji dịkarịsịrị oke egwu mara nke
mere ka otu akụkụ n'ime akụkụ iri nke obodo ahụ niile daa.
Ndị nwụrụ n'oge ala ọma jijiji a dịkwa puku mmadụ asaa. Ma
ndị niile fọdụrụ sitere n'oke egwu nye Chineke nke eluigwe
otuto. 14 Ugbu a ahụhụ nke abụọ ahụ agafeela. Ma mgbe na-
adịghị anya, ahụhụ nke atọ na-abịa. 15 Ka mmụọ ozi nke asaa
fụrụ opi ike ya, oke olu dị iche iche dara ike ike n'eluigwe, na-
asị, "Alaeze niile nke ụwa abụrụla alaeze Onyenwe anyị, na
nke Kraịst ya. Ya onwe ya ga-achịkwa ruo mgbe niile ebighị
ebi." (aiōn g165) 16 Mgbe ahụ, iri ndị okenye abụọ na anọ ahụ
nọ n'ocheeze ndị ahụ dị n'ihu ocheeze Chineke dara n'ala
kpọọ isiala nye Chineke, 17 na-asị, "Anyị na-enye gị otuto, gị
Onyenwe anyị Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile. Onye na-adị,
na onye dịkwaarị, n'ihi na i werela oke ike gị niile n'aka gị
malitekwa ịchị ọchịchị. 18 Mba niile were oke iwe megide
gị, ma ugbu a bụ oge gị iweso ha iwe dị ọkụ. Ugbu a bụ oge
ikpe ndị nwụrụ anwụ ikpe na ịkwụghachi ndị ohu gị bụ ndị
amụma ụgwọ ọrụ ha, na ndị nsọ na ndị gị niile, bụ ndị na-atụ
egwu aha gị, bụ ndị dị nta na ndị dị ukwuu. Oge eruokwala
mgbe ịla n'iyi ndị na-emebi ụwa ga-adị." 19 Mgbe ahụ kwa, e
meghere ụlọnsọ Chineke nke dị n'eluigwe. A hụkwara igbe
ọgbụgba ndụ n'ime ya. N'otu oge ahụ kwa, egbe eluigwe
malitere ịgba, amụma gbukwara. Oke ifufe bidokwara ife. Oke
ala ọma jijiji na akụmmiri igwe mere mkpọtụ nke ukwuu.

12 Oke ihe ịrịbama pụtara ihe n'eluigwe, otu nwanyị e
yikwasịrị anyanwụ dịka uwe. Ọnwa dịkwa n'okpuru
ụkwụ ya abụọ. Okpueze nwee kpakpando iri na abụọ dịkwa
ya n'isi. 2 Ọ dị ime, na-etikwa mkpu n'ihi ahụhụ na ihe
ụfụ nke ọmụmụ nwa. 3 Mgbe ahụ, ihe ama ọzọ pụtara ihe
n'eluigwe, agwọ ochie nke dị ukwuu na-acha uhie uhie a na-
akpọ dragọn, nke nwere isi asaa na mpi iri. O kpukwasịkwara
okpueze asaa n'isi ya. 4 O nwere ọdụdụ nke o ji dọkpụrụ otu
ụzọ n'ime ụzọ atọ nke kpakpando niile dị n'eluigwe, tụda
ha n'ala. Ọ bịara guzo n'ihu nwanyị ahụ na-achọ ịmụpụta
nwa ahụ ọ dị ime ya, nọọ na njikere iri nwantakịrị ahụ ma a
mụpụta ya. 5 Ọ mụpụtara nwantakịrị nwoke, "onye ga-ejikwa
mkpara ọchịchị chịa mba niile ọchịchị." N'otu oge ahụ kwa,
e si n'ebe ahụ wepụ nwata ahụ were ya gaa n'ebe Chineke
nọ n'eluigwe n'ocheeze ya. 6 Ma nwanyị ahụ si n'ebe ahụ
gbapụ gbalaa n'ọzara ebe Chineke kwadebere na ọ ga-anọ.
Ebe ahụ ka a ga-elekọta ya anya nke ọma otu puku ụbọchị
na narị ụbọchị abụọ na iri ụbọchị isii. 7 Mgbe ahụ, agha
dapụtara n'eluigwe. Maikel na ndị mmụọ ozi ya buru agha
megide agwọ ochie ahụ (a na-akpọ dragọn). Dragọn ahụ na
ndị mmụọ ozi ya bukwara agha nke ha, 8 ma e meriri ha, ha
enwekwaghị ọnọdụ ọbụla n'eluigwe. 9 Dragọn ukwu ahụ, bụ
agwọ ochie ahụ a na-akpọ ekwensu maọbụ Setan, nke na-
eduhie ndị niile bi n'ụwa. A tụdara ya n'ụwa, ya na ndị mmụọ
ozi ya niile. 10 Mgbe ahụ, anụrụ m oke olu si n'eluigwe na-

ada sị, “O mezuola n’ikpeazụ, bụ nzọpụta Chineke na ike na
alaeze Chineke anyị, na ikike ịchị isi Kraịst ya, ha abụrụla
ihe dị ire. N’ihi na e sitela n’eluigwe chụtuo onye ahụ na-
ebo ụmụnna anyị ebubo. Ọ na-ebo ha ebubo ehihie na abalị
n’ihu Chineke. **11** Ha lụgburu ya n’agha site n’ọbara Nwa
atụrụ ahụ na site n’ama nke okwu ọnụ ha, n’ihi na ha ahụghị
ndụ ha n’anya karịa, kama ha jikere inye ndụ ha ọbụladị ruo
n’ọnwụ. **12** Ya mere, ṅụrịanụ ọṅụ eluigwe ma unu ndị niile bi
n’ime ya. Ma ahụhụ dịrị unu ndị bi n’ụwa na osimiri n’ihi
na ekwensu abịakwutela unu. O jirila oke ọnụma bịakwute
unu. Ọ makwaara na oge a o nwere ehighị nne.” **13** Mgbe
agwọ ochie ahụ chọpụtara na a chụdala ya n’ụwa, ọ chụsoro
nwanyị ahụ mụrụ nwa nwoke ahụ ọsọ. **14** Ma e nyere nwanyị
ahụ nku abụọ, nke dịka nku oke ugo, ka o jiri gbanarị agwọ
ochie ahụ feba n’ime ọzara, ebe a kwadooro ya, na ebe a
ga-anọ lezie ya anya afọ atọ na ọnwa isii. **15** Ma agwọ ahụ
meghere ọnụ ya mee ka mmiri si n’ọnụ ya sọpụta dịka iyi nke
ga-ebufu nwanyị ahụ. **16** Ma ala nyeere nwanyị ahụ aka. O
meghere ọnụ ya loda idee mmiri a nke si n’ọnụ agwọ ahụ
sọpụta. **17** Mgbe ahụ, agwọ ochie ahụ wesara nwanyị ahụ
iwe, pụọ ịga buo agha megide ụmụ ya bụ ndị niile fọdụrụ, bụ
ndị niile na-edebe iwu Chineke na ndị na-ekwupụta na ha bụ
ndị ama nke Jisọs.

13 Agwọ ochie ahụ guzoro n’akụkụ n’ọnụ oke osimiri ahụ.
Ma ahụrụ m otu anụ ọhịa ka o si n’ime oke osimiri na-
arịpụta. Anụ ọhịa a nwere isi asaa na mpi iri. Okpueze iri
dịkwa n’elu mpi ndị a. Aha e dekwasịrị n’isi asaa ahụ n’otu
n’otu bụ ikwutọ na ikwuhie Chineke. **2** Anụ ọhịa a m hụrụ dị
ka agụ, ma ụkwụ ya dịka ụkwụ anụ ọhịa bịa. Ọnụ ya dịkwa ka
nke ọdụm. Agwọ ochie ahụ nyere ya ike ya, na ocheeze ya na
ikike dị ukwuu. **3** Otu n’ime isi ya nwere ọnya buru ibu, nke
pụrụ iwetara ya ọnwụ, e mere ka ọnya ahụ laa. Ụwa niile
sobere anụ ọhịa ahụ n’azụ n’ịtụnanya. **4** Ha kpọrọ isiala nye
agwọ ochie ahụ n’ihi na o nyere anụ ọhịa ahụ ikike dị otu a.
Ha bidokwara ịkpọ isiala nye anụ ọhịa ahụ, na-asị, “Ebee
ka onye ahụ nọ, nke dị ukwuu karịa ya, onye pụkwara ibu
agha megide ya?” **5** E nyekwara anụ ọhịa ahụ ọnụ na ike
ikwu okwu mpako na ikike ikwulu ekwulu ọnwa iri anọ na
abụọ. **6** O meghere ọnụ ya malite ikwulu Chineke, na aha ya
na ebe obibi ya, na ndụ ahụ bụ ndị bi n’eluigwe. **7** E nyere
ya ike ibuso ndị nsọ agha na imeri ha. E nyekwara ya ikike
ịchị agbụrụ niile, na ebo niile, na ndị niile, na mba niile na
asụsụ niile. **8** Ndị niile bi n’elu ụwa ga-akpọkwa isiala nye
ya, bụ onye ọbụla a na-edeghị aha ya n’ime akwụkwọ nke
ndụ nke Nwa atụrụ ahụ e gbururị, site n’oge e kere ụwa. **9**
Onye nwere ntị ya nụrụ. **10** “Ọ bụrụ na ọ dị onye ọbụla a ga-
adọta n’agha, ọ bụ ha ka a ga-adọtakwa n’agha. Ọ bụrụ na ọ
dị onye ọbụla ga-anwụ site na mma agha, aghaghị iji mma
agha gbuo ha.” Ka nke a bụrụ ihe ịgbaume na iguzosikwa ike
n’okwukwe nke ndị Chineke. **11** Mgbe ahụ kwa, ahụrụ m anụ
ọhịa ọzọ dị iche ka o si n’ala na-arịpụta. O nwere mpi nta
abụọ dịka mpi Nwa atụrụ, kama ọ na-ekwu okwu dịka agwọ
ochie ahụ. **12** Ọ na-achị isi n’ọnọdụ anụ ọhịa nke mbụ. Ọ
bụkwa ike a ka o ji kwagide ụwa na ndị niile bi n’ime ya ka ha
kpọọ isiala nye anụ ọhịa mbụ ahụ nke a gwọrọ ọnya ya na-
eweta ọnwụ. **13** Ọ na-emekwa ọtụtụ oke ihe ịrịbama dị iche
iche. O mere ọbụladị ka ọkụ si na mbara eluigwe daa n’ụwa
n’ihu mmadụ niile. **14** O duhiekwara ndị mmadụ bi n’ụwa
site n’ọrụ ịrịbama ya niile nke e nyere ya ike ịrụ n’ọnọdụ anụ
ọhịa ahụ. Ọ gwakwara ndị niile bi n’ụwa ka ha kpụọ ihe oyiyi
nke anụ ọhịa ahụ nke e jiri mma agha merụchaa ahụ, ma
mechaa dị ndụ. **15** E nyere ya ike ikunye ume ndụ n’ime oyiyi
nke anụ ọhịa mbụ ahụ, ime ka ihe a kpụrụ akpụ kwuo okwu
mekwa ka e gbuo ndị niile na-akpọghị isiala nye ya. **16** O
nyere iwu ka onye ọbụla, onye ukwu na onye nta, ọgaranya
na ogbenye, ohu na onye nwe onwe ya, nata akara n’aka nri
maọbụ n’egedege ihu ha. **17** Ya mere, ọ dịghị onye ọbụla
nwere ike ịzụ ahịa maọbụ ree ahịa ma ọ bụrụ na onye ahụ
enweghị akara a, nke bụ aha anụ ọhịa ahụ, maọbụ ihe e ji
mara ya, maọbụ ọnụọgụgụ nọchiri aha ya. **18** Nke a ka chọrọ
amamihe maka ịghọta ya. Ka onye ọbụla nwere ọgụgụisi, gụọ
ọnụọgụgụ nke anụ ọhịa ahụ, n’ihi na ọ bụ ọnụọgụgụ mmadụ.
Ọnụọgụgụ ahụ bụkwa narị isi na iri isi na isii, ya bụ 666.

14 Elere m anya hụ Nwa Atụrụ ahụ ka o guzo n’ugwu
Zayọn. Ya na narị puku mmadụ na iri puku mmadụ
anọ na anọ ahụ, bụ ndị e dekwasịrị aha ya na aha Nna ya
n’egedege ihu ha. **2** Anụkwara m olu si n’eluigwe na-ada dịka
ụda mmiri si n’ime nkume na-asọpụta, maọbụ dịka ụda nke
oke egbe eluigwe. Olu m nụrụ dịka olu ndị na-abụ abụ, ndị ji
ụbọ akwara na-abụ abụ. **3** Narị puku mmadụ na iri puku
mmadụ anọ na anọ ndị ahụ guzo, chee ocheeze ahụ, anụ
anọ ahụ dị ndụ, na ndị okenye ahụ ihu, na-abụ abụ, ha na-
abụ abụ ọhụrụ. Nke naanị ha bụ ndị a gbapụtara n’ụwa pụrụ
ịmụta. **4** Ndị a bụkwa ndị na-emerụghị onwe ha n’ebe ụmụ
nwanyị dị, n’ihi na ha dị ọcha ka ụmụ agbọghọ na-amaghị
nwoke. Ha na-eso Nwa Atụrụ ahụ ebe ọbụla ọ na-aga. Ha bụ
ndị a gbapụtara n’etiti mmadụ ịbụrụ Chineke na Nwa Atụrụ
ahụ dịka mkpụrụ mbụ. **5** Ọ dịkwaghị okwu ụgha ọbụla a hụrụ
n’ọnụ ha. Ha bụkwa ndị na-enweghị ịta ụta. **6** Ahụkwara m
mmụọ ozi ọzọ ka ọ na-efegharị n’etiti mbara eluigwe. O ji
oziọma nke ebighị ebi ahụ n’aka, nke ọ na-aga ikwusara mba
niile, na ebo niile, na asụsụ niile na mmadụ niile nọ n’ụwa.
(aiōnios g166) **7** O jiri oke olu kwuo sị, “Tụọnụ egwu Chineke,
nyekwanụ ya otuto, n’ihi na oge ikpe ya eruola. Kpọọkwanụ
isiala nye ya, bụ onye kere eluigwe na ala, na oke osimiri na
isi iyi mmiri niile.” **8** Mgbe ahụ mmụọ ozi nke abụọ bịara
soro ya, na-efegharị na-asị, “‘Ọ daala! Ọ daala, bụ Babilọn
obodo ukwu ahụ,’ bụ nke mere ka mba niile ṅụọ mmanya
ọnụma nke ịkwa iko ya.” **9** Mgbe ahụ, mmụọ ozi nke atọ
bịakwara soro ha na-eti mkpu na-asị, “Onye ọbụla na-akpọ
isiala nye anụ ọhịa ahụ si n’ime mmiri rịpụta, na oyiyi ya ahụ
a kpụrụ akpụ, na onye na-anarakwa akara ahụ n’egedege ihu
maọbụ n’aka ya, **10** ha onwe ha, aghaghị isoro ṅụọ mmanya
nke oke iwe Chineke, bụ nke a na-agwaghị agwa gbanye n’ime
iko ọnụma ya. A ga-ejikwa ọkụ na nkume ọkụ mekpaa ha
ahụ n’ihu ndị mmụọ ozi dị nsọ na n’ihu Nwa Atụrụ ahụ. **11**
Anwụrụ ọkụ si n’ebe a na-emekpa ha ahụ apụta na-arịgo elu
ruo mgbe niile ebighị ebi. Izuike agaghị adịrị ha ehihie na
abalị bụ ndị ahụ kpọrọ isiala nye anụ ọhịa ahụ na oyiyi ya a
kpụrụ akpụ, kwerekwa ka a kakwasị ha akara nke aha ya. **(aiōn
g165)** **12** Ka nke a bụrụ ihe ịgbaume nye ndị nsọ ya, bụ ndị nke
Chineke na-erubere iwu ya isi, na-eguzosikwa ike n’okwukwe
ha n’ime Jisọs.” **13** Anụkwara m olu nke si n’eluigwe daa na-
asị, dee ihe a n’akwụkwọ, “Ndị a gọziri agọzi ka ha bụ, bụ ndị
nwụrụ n’ime Onyenwe anyị site ugbu a gaa n’ihu.” “E, ha ga-
ezu ike site na ndọgbu niile nke ha dọgburu onwe ha, n’ihi na

ọrụ ha rụrụ ga-eso ha," ka Mmụọ Nsọ na-ekwu. 14 Elere m
anya hụ otu igwe ọcha, nke onye nọdụrụ na ya dịka nwa nke
mmadụ. O kpu okpueze e jiri naanị ọlaedo mee, jirikwa mma
iwe ihe ubi dị nkọ, n'aka ya. 15 Mgbe ahụ, otu mmụọ ozi
sitere n'ụlọnsọ ukwu pụta, tikuo onye ahụ nọkwasịrị n'igwe
ọcha sị, "Ngwa, bido iji mma iwe ihe ubi gị ruọ ọrụ, n'ihi na
oge owuwe ihe ubi eruola. Ihe a ga-aghọ aghọ n'ụwa achaala
nke ọma." 16 Ya mere, onye ahụ nọkwasịrị n'igwe ọcha ahụ
rụnyere mma owuwe ihe ubi ya n'ime ụwa, ghọta ihe dị
n'ụwa dịka ihe ubi. 17 Mmụọ ozi ọzọ sitekwara n'ụlọnsọ
ukwu dị n'eluigwe pụta. Ya onwe ya jikwa mma owuwe ihe
ubi dị nkọ. 18 Mmụọ ozi ọzọ, nke na-elekọta ọkụ sitekwara
n'ebe ịchụ aja ahụ pụta, were olu ike gwa mmụọ ozi ahụ ji
mma dị nkọ sị, "Were mma owuwe ihe ubi gị dị nkọ bipụ
osisi ụyọkọ mkpụrụ grepu site na vaịnị niile dị n'ụwa, n'ihi
na ha niile achaala." 19 Ya mere, mmụọ ozi ahụ rụnyere
mma owuwe ihe ubi ya n'ụwa, bipụsịa ụyọkọ mkpụrụ vaịnị
ahụ chịkọta ha, kpojupụta ha ebe Chineke ga-eji iwe zọchaa
ha. 20 A zọchakwara mkpụrụ vaịnị ahụ n'ebe a na-azọcha
mkpụrụ vaịnị nke dị n'azụ obodo. Ọbara si n'ebe ahụ gbapụta
dị elu ruo ihe dịka eriri e ji ekegide ịnyịnya n'isi ime ka ọ gaa
ebe achọrọ, ọ bụ ihe ruru narị kilomita atọ n'ogologo.

15 Ahụkwara m ihe ịrịbama ọzọ n'eluigwe. Ọ dị ebube
dịkwa oke egwu. Ndị mmụọ ozi asaa ji ụzọ ahụhụ asaa.
Ha bụ ahụhụ nke ikpeazụ ndị ga-eweta iwe Chineke na
ngwụcha. 2 Ahụrụ m ihe dịka oke osimiri enyo a gwakọtara
ya na ọkụ, na ndị ahụ nweterala mmeri n'ebe anụ ọhịa ahụ
na oyiyi ya, na ọnụọgụgụ aha ya. Ha guzo n'akụkụ oke osimiri
enyo ahụ, jidekwa ụbọ akwara nke Chineke n'aka ha. 3 Ha
na-abụ abụ Mosis ohu Chineke, na abụ Nwa atụrụ ahụ. "Ọrụ
gị niile dị ukwuu dịkwa ebube, Onyenwe anyị Chineke, Onye
pụrụ ime ihe niile. Ụzọ gị niile ziri ezi, bụrụkwa eziokwu, Gị,
Eze nke mba niile. 4 Onye ga-aghara ịtụ gị egwu, Onyenwe
anyị, onye ga-agharakwa ito aha gị? N'ihi na ọ bụ naanị gị dị
nsọ. Mba niile ga-abịakwa ịkpọ isiala n'ihu gị, n'ihi na emeela
ka ọrụ ezi omume gị pụta ìhè." 5 Mgbe nke a gasịrị, elere m
anya hụ, na e meghere, ụlọnsọ ukwu dị n'eluigwe, ya bụ,
ụlọ ikwu nke iwu ọgbụgba ndụ ahụ. 6 Mmụọ ozi asaa ndị
ahụ ji ihe ntaramahụhụ asaa sị n'ụlọnsọ ahụ pụta. Ha yi uwe
ogho ọcha, akwa ọcha na-enwu ezigbo ọcha. E kekwasịrị ihe
okike ọlaedo gburugburu obi ha. 7 Otu n'ime anụ anọ ndị
ahụ dị ndụ bunyere mmụọ ozi asaa ndị ahụ efere ọlaedo
asaa a gbajuru ọnụma Chineke, bụ onye ahụ na-adị ndụ
mgbe niile ebighị ebi. (aiōn g165) 8 Mgbe ahụ ụlọnsọ ahụ
jupụtara n'anwụrụ ọkụ si n'ebube na ike Chineke na-apụta. O
nweghị onye ọbụla nwere ike ịba n'ụlọnsọ ahụ tutu ruo mgbe
ntaramahụhụ asaa nke ndị mmụọ ozi asaa ahụ gwụchara.

16 Mgbe ahụ, anụrụ m oke olu si n'ụlọnsọ ahụ na-ada na-
agwa ndị mmụọ ozi asaa ahụ okwu, "Ngwanụ, gaanụ
wụsa ihe dị n'efere ọnụma asaa Chineke ahụ n'elu ụwa." 2
Mmụọ ozi nke mbụ pụrụ gaa wụsa ihe dị n'efere nke ya n'elu
ụwa, ọnya ọjọọ na-egbu oke mgbu bịakwasịrị mmadụ niile
nwere akara anụ ọhịa ahụ, na ndị na-akpọrọ oyiyi ya isiala. 3
Mmụọ ozi nke abụọ wụsara ihe dị n'ime efere nke ya n'elu
osimiri niile. Otu mgbe ahụ, osimiri niile chaghariri ghọọ
ọbara dịka nke onye nwụrụ anwụ. Nke a mere ka ihe niile dị
ndụ n'ime osimiri ahụ nwụọ. 4 Mmụọ ozi nke atọ pụrụ gaa
wụsa ihe dị n'efere nke ya n'elu iyi na n'elu isi iyi niile. Nke a
mere ka ha niile ghọọ ọbara. 5 Anụrụ m ka mmụọ ozi ahụ
mmiri niile dị n'aka ya kwuru okwu sị, "I kpere ikpe ziri ezi,
Gị, Onye dị Nsọ, na onye na-adị site na mmalite, na onye
na-adịkwa ugbu a. 6 N'ihi na ha wụsara ọbara ndị nsọ gị
na ndị amụma gị. Ma ugbu a, i nyela ha ọbara ka ha ṅụọ.
Nke a bụkwa ezi ụgwọ ọrụ ha kwesiri ịnata." 7 Mgbe ahụ
kwa, anụrụ m ka mmụọ ozi ahụ na-anọ n'ebe ịchụ aja sịrị, "E,
Onyenwe anyị Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile, ikpe gị niile
bụ nke ziri ezi, bụrụkwa eziokwu." 8 Mmụọ ozi nke anọ pụrụ
wụsa ihe dị n'efere nke ya n'elu anyanwụ si otu a mee ka
anwụ were okpomọkụ ya chagbuo ndị mmadụ. 9 Okpomọkụ
ahụ si n'anyanwụ bịa rere onye ọbụla ọkụ n'ahụ. Nke a mere
ka ndị mmadụ bido ịkọcha aha Chineke, onye nwere ike
ịchị ihe otiti ndị a, ma ha jụrụ ichegharị nye ya otuto. 10
Mmụọ ozi nke ise pụrụ wụkwasị ihe dị n'efere nke ya n'elu
ocheeze anụ ọhịa ahụ, mee ka alaeze ya jupụta n'ọchịchịrị.
Ndị mmadụ tabiri ire ha n'ihi oke ahụ ụfụ. 11 Ha kọchara
Chineke nke eluigwe n'ihi ihe ụfụ na ọnya bịakwasịrị ha. Ma
ha jụrụ ichegharị site n'ajọ ọrụ ha niile. 12 Mmụọ ozi nke isii
pụkwara wụkwasị ihe dị n'efere ya n'elu mmiri ukwu ahụ bụ
Yufretis si otu a mee ka mmiri dị n'ime ya taa. Nke a mere ka
ọ dịrị ndị eze ahụ si n'ọwụwa anyanwụ mfe. 13 Ahụrụ mmụọ
atọ rụrụ arụ ndị pụtara ihe n'ụdịdị awọ, ha si n'ọnụ agwọ
ochie ahụ na n'ọnụ anụ ọhịa ahụ nwere ike ịrụ ọrụ ịtụnanya
pụta, na n'ọnụ onye amụma ụgha ahụ. 14 Ha bụ mmụọ nke
ajọ mmụọ ndị ahụ na-arụ ọrụ ịrịbama. Ọ bụ ha na-ejekwuru
ndị eze ụwa niile ịchịkọta ha maka ibu agha n'ụbọchị ukwu
ahụ bụ ụbọchị Chineke Onye pụrụ ime ihe niile. 15 "Lee!
Ana m abịa dịka onye ohi. Ngọzị na-adịrị onye ahụ nọ na-
eche nche, ndị yi uwe ha na njikere, ka ọ ghara ijegharị
n'ọnọdụ ịgba ọtọ, bụrụ onye ọnọdụ ya na-eweta ihere." 16 Ha
kpọkọrọ ndị eze ahụ n'otu ebe a na-akpọ Amagidọn n'asụsụ
Hibru. 17 Mmụọ ozi nke asaa wụpụrụ ihe dị n'efere nke ya
n'ikuku, otu olu sitere n'ocheeze dị n'ụlọnsọ ukwu ahụ daa
ụda sị, "Emezuola ya!" 18 Mgbe ahụ egbe eluigwe bidoro na-
agba na-eme mkpọtụ, amụma bidokwara na-egbu, oke ala
ọma jijiji dịkwara n'ụwa, ụdị nke na-adịbeghị site na mgbe e
kere ụwa. Ọ bụ ala ọma jijiji kachasị ala ọma jijiji ndị ọzọ
njọ. 19 Obodo ukwu ahụ kewara ụzọ atọ. Obodo niile dị na
mba niile dakwara. Chineke chetara obodo ukwu ahụ bụ
Babilọn. O nyere ya iko jupụtara na mmanya nke n'oke iwe
nke ọnụma ya. 20 Mgbe ahụ, agwa etiti niile mikpuru, ugwu
niile ghọrọ ala dị larịị. 21 Mkpụrụ mmiri nke ịdị arọ otu
n'ime ha ruru kilogram iri anọ na ọkara, sitere n'eluigwe na-
adakwasị ndị mmadụ. Nke a mekwara ka ha kọchaa Chineke
n'ihi ihe ntaramahụhụ nke mkpụrụ mmiri ahụ, n'ihi na ihe
ntaramahụhụ ahụ dị nnọọ njọ nke ukwuu.

17 Otu n'ime ndị mmụọ ozi asaa ndị ahụ ji efere bịara sị m,
"Bịa, aga m egosi gị ahụhụ ga-abịakwasị onye ahụ ụwa
niile maara dịka akwụna, onye ahụ na-anọkwasị n'elu ọtụtụ
mmiri nke ụwa. 2 Ndị eze ụwa esorola ya kwaa iko n'otu ihe
ndina, emeekwara ka ndị niile bi n'ụwa bụrụ ndị mmanya
ịkwa iko ya na-egbu." 3 O duuru m n'ime mmụọ baa n'ọzara.
N'ebe ahụ ka m nọ hụ otu nwanyị nọkwasịrị n'elu otu anụ
ọhịa na-acha ọbara ọbara. Anụ ọhịa ahụ nwere isi asaa na mpi
iri. Aha ndị e dere anụ ọhịa ahụ n'ahụ bụ naanị okwu ikwulu
Chineke. 4 Nwanyị ahụ yi akwa na-acha odo odo na nke na-
achakwa ọbara ọbara, gbarakwa ihe ịchọ mma e ji ọlaedo,

nkume dị oke ọnụahịa na pieal kpụọ. O jikwa iko ọlaedo n’aka
ya nke jupụtara n’ihe arụ na ihe ure niile o ji na-akwa iko
ya. 5 Aha e dekwasịrị ya n’egedege ihu bụ ihe omimi: Obodo
ukwu ahụ bụ Babilọn, nne ndị na-akwa iko na nke ihe arụ
niile nke ụwa. 6 Ejikwa m anya m hụ na nwanyị ahụ aṅụjuola
ọbara ndị nsọ afọ, ya na ọbara ndị ama Jisọs. Mgbe m hụrụ ya,
ọ gbagwojuru m anya. 7 Ma mmụọ ozi ahụ sịrị m, “Gịnị mere
ihe ị hụrụ ji ju gị anya? Aga m akọwara gị ihe omimi banyere
nwanyị a na anụ ọhịa ahụ nke na-ebugharị ya, bụ nke nwere
isi asaa na mpi iri. 8 Anụ ọhịa ahụ ị hụrụ, nwere mgbe ọ
dịịrị, ma ugbu a, ọ dịkwaghị. Ma ọ ga-esi n’olulu Abis ahụ
pụta banye na mbibi. Ma nlọghachi ya ga-eju ndị ahụ a na-
edeghị aha ha n’ime akwụkwọ ndụ ahụ site n’oge e kere ụwa
anya. N’ihi na e nwere mgbe ọ dịịrị, ma ugbu a, ọ dịkwaghị,
ma ọ ga-emesi bịa. **(Abyssos g12)** 9 “Nke a chọrọ uche nke
nwere amamihe. Isi asaa ahụ nọchiri anya ugwu asaa ahụ nke
nwanyị ahụ na-anọdụ n’elu ha. Ha na-anọchikwa anya ndị
eze asaa. 10 Ise n’ime ha adaala, otu ka nọ, nke ọzọ abịabeghị.
Mgbe ọ bịara, ọ ga-anọ nwantakịrị oge. 11 Anụ ọhịa ahụ nke
dịrịị ma ọ dịkwaghị, bụ onye nke asatọ, ọ bụ onye otu ndị eze
asaa ahụ ma a lakwara ya n’iyi. 12 “Mpi iri ahụ ị hụrụ nọchiri
anya ndị eze iri na-anatabeghị alaeze. Ha na anụ ọhịa ahụ
ga-anata ike ọchịchị dịka eze sọọsọ otu awa. 13 Ha ji otu
obi na-enye anụ ọhịa ahụ ike ha na ịchị isi ha. 14 Ha ga-ebu
agha megide Nwa Atụrụ ahụ, ma Nwa Atụrụ ahụ ga-emeri ha
n’ihi na ọ bụ Onyenwe kachasị ndị nwenụ niile nakwa Eze
kachasị ndị eze niile. Ndị so ya bụkwa ndị a kpọrọ, na ndị a
họpụtara, ndị ya kwesikwara ntụkwasị obi.” 15 Mgbe ahụ ọ
sịrị m, “Mmiri ndị ahụ ị hụrụ, ebe nwanyị akwụna ahụ nọ, bụ
ndị mmadụ dị iche iche, igwe mmadụ, na mba dị iche iche
na n’asụsụ dị iche iche. 16 Anụ ọhịa ahụ na mpi iri ahụ ị
hụrụ ga-akpọ nwanyị akwụna ahụ asị. Ha ga-agba ya ọtọ,
laakwa ya n’iyi, ha ga-eri anụ ya, werekwa ọkụ rechapụ ya. 17
Chineke etinyela ya n’obi ha imejupụta nzube ya site n’inwe
otu obi nakwa inyefe anụ ọhịa ahụ ikike ọchịchị alaeze ha,
tutu ruo mgbe a ga-emezu okwu Chineke. 18 Ma nwanyị a ị
hụrụ bụ obodo ukwu ahụ na-achị ndị eze niile nke ụwa.”

18 Mgbe ihe ndị a niile gasịrị, ahụrụ m mmụọ ozi ọzọ ka
o si n’eluigwe na-arịdata. E nyere ya ikike dị ukwuu,
ebube ya mekwara ka ihe jupụta n’ụwa. 2 O ji olu dị ike tie
mkpu, “‘Ọ daala! Ọ daala! Babilọn Obodo Ukwu ahụ adaala!’ Ọ
ghọọkwala ọgba obibi ndị mmụọ ọjọọ n’ebe nzukọ mmụọ
ndị ahụ na-adịghị ọcha, n’ebe nzukọ ụmụ nnụnụ rụrụ arụ
n’ebe nzukọ ụmụ anụmanụ niile na-adịghị ọcha na ndị rụrụ
arụ. 3 N’ihi na mba niile aṅụọla site na mmanya ọnụma nke
ịkwa iko ya. Ndị eze nke ụwa sokwaara ya kwaa iko, ndị na-
azụ ahịa n’ụwa aghọkwaala ndị ọgaranya site n’oke ịba ụba
nke ya.” 4 Mgbe ahụ, anụkwara m olu ọzọ si n’eluigwe na-
akpọ oku na-asị, “‘Ndị m, sinụ n’ime ya pụta,’ ka unu ghara
iketa oke na mmehie ya, ka unu gharakwa iketa oke ahụhụ
ya. 5 N’ihi na mmehie ya amụbaala ruo eluigwe. Chineke
echetakwala ajọ omume ya niile. 6 Mesonụ ya mmeso dịka o
si meso unu. Kwụghachinụ ya ụgwọ mmaji abụọ maka ihe o
mere. Gwakọọrọnụ ya mmaji abụọ n’ime iko mmanya ahụ nke
ọ gwakọọrọ ndị ọzọ. 7 Nye ya ọtụtụ mmekpa ahụ na obi ilu
dịka ndụ otuto, n’ime onwe ya obi ụtọ nke o nyere onwe ya. Ọ
na-ekwu n’obi ya na-asị, ‘Abụ m eze nwanyị nọ n’elu ocheeze
m. Abụghị m nwanyị di ya nwụrụ, iru ụjụ ọbụla adịghị nye
m.’ 8 N’ihi nke a, ihe ntaramahụhụ ya ga-abịakwasị ya n’otu
ụbọchị, ọnwụ na iru ụjụ nke ọnwụ na-eweta, na ụnwụ. A ga-
eji ọkụ rechapụ ya, n’ihi na Onyenwe anyị Chineke onye na-
ekpe ya ikpe, dị ike. 9 “Ndị eze nke ụwa, ndị soro ya kwaa
iko, ma bie ndụ ọchịchọ ọjọọ ya, ga-akwa akwa, ruo ụjụ n’ihi
ya, mgbe ha ga-ahụ anwụrụ ọkụ nke ịkpọ ọkụ ya. 10 Ha ga-eji
oke egwu guzo n’ebe dị anya, kwaa akwa n’ihi ntaramahụhụ
ya sị, “‘Ahụhụ, Ahụhụ dịrị gị, Babilọn, Obodo ukwu a maara
aha ya gị Babilọn, obodo e ji ịdị ike maara. N’otu ntabi anya,
ikpe nke gị na-abịa.’ 11 “Ndị ahịa nke ụwa ga-akwa akwa
ruokwa ụjụ n’ihi ya, n’ihi na ọ dịkwaghị onye na-azụ ihe ahịa
ha ọzọ. 12 Ngwa ahịa ọlaedo gị, na ọlaọcha, na ọla e ji achọ
mma na nkume oke ọnụahịa, ezi akwa ọcha, na akwa uhie
uhie, na akwa lọrịlọrị, na akwa odo odo, osisi niile na-esi isi
ọma, ihe niile e ji ọdụ enyi mee, ngwa ahịa niile e ji osisi niile
dị oke ọnụahịa mee, bronz, igwe na nkume mabụl. 13 Ha na
ụda sinamọn na mmanụ otite nke ọkpụrụkpụ eso osisi na-esi
isi ụtọ, máá na frankisens, mmanya na mmanụ oliv, ụtụ ọka
na wiiti, ehi na atụrụ, ịnyịnya na ụgbọala agha, na ndị na-
ere mmadụ ibe ha dịka ohu, na ahụ mmadụ na mkpụrụobi
mmadụ. 14 “Ha ga-asị, ‘Mkpụrụ ndị ahụ niile nke na-agụ
mkpụrụobi agụ e sitela n’ebe ị nọ gabiga. Ihe ọma niile i ji
ebi ndụ, na ihe oke ọnụahịa niile i ji azụ afọ gị, efunarịla gị.
Apụghị ịchọtakwa ha ọzọ mgbe ọbụla.’ 15 Ndị ahịa ahụ bara
ọgaranya site n’aka ya, ga-anọ n’ebe dị anya, n’ihi oke egwu
nke ntaramahụhụ ya, na-eru ụjụ, na-ebesikwa akwa ike. 16
“‘Ahụhụ, Ahụhụ dịrị gị, obodo ukwu ahụ, nke e yikwasịrị ezi
akwa ọcha, nke na-acha odo odo na ọbara ọbara nke nya ihe
ịchọ mma nke ọlaedo, nkume dị oke ọnụahịa dị iche iche na
nkume pieal dị iche iche. 17 N’otu awa a ka a lara oke akụ
niile ndị a n’iyi.’ “Ndị niile nwee ụgbọ na-aga n’oke osimiri,
na ndị na-akwọ ụgbọ ndị ahịa n’oke osimiri, na ndị niile na-
eso ụgbọ mmiri ga-anọ n’ebe tere anya, 18 na-eti mkpu mgbe
ha ga na-ele anya na-ahụ anwụrụ ọkụ na-ala elu site n’ire
ọkụ ya na-asị, ‘Olee obodo ọzọ dịka obodo ukwuu a?’ 19 Ha
ga-ekpokwasị aja n’isi igosi obi ọjọọ ha na-eti mkpu akwa
na-asị, “‘Ahụhụ, Ahụhụ dịrị gị, obodo ukwu a maara aha ya
ebe ndị niile nwere ụgbọ mmiri na-aga n’osimiri ghọrọ ndị
ọgaranya site n’akụ dị n’ime ya. Ma ugbu a, n’otu ntabi anya,
ihe niile dị n’ime ya bụ ihe a laara n’iyi.’ 20 “Ma gị eluigwe,
ṅụrịa ọṅụ n’ihi ihe a dakwasịrị ya, unu ndị nsọ, ṅụrịakwanụ
ọṅụ, unu ndị amụma na ndị ozi, ṅụrịakwanụ ọṅụ. N’ihi na
Chineke ekpeela ya ikpe n’ihi mmeso ya megide unu.” 21
Mgbe ahụ, otu mmụọ ozi dị ukwuu tụtụlitere otu nkume
nke dịka nkume igwe nri, tụba ya n’ime oke osimiri, na-asị,
“Otu a ka a ga-esi tufuo Babilọn obodo ukwu ahụ, agaghị
ahụkwa ya ọzọ. 22 Ọ dịghị mgbe ọzọ ụzụ egwu ga-adị n’ebe
ahụ. Agaghị anụkwa olu ọja na une na ụbọ akwara na nke ndị
na-afụ opi ike n’ime gị ọzọ. Aghaghị ahụ onye ọrụ ǹka ọbụla
n’ime gị ọzọ. Agaghị anụkwa ụzụ nkume igwe nri n’ime gị
ọzọ. 23 Ìhè nke sitere n’oriọna agaghị acha n’ime gị ọzọ. Olu
obi ụtọ nke nwoke na nwanyị na-alụ di na nwunye agaghị
adịkwa. Ndị mgbereahịa gị bụ ndị a ma ama n’elu ụwa, ọ
bụkwa mgbaasị gị ka e ji duhie mba niile nke ụwa. 24 N’ime
ya ka a hụrụ ọbara ndị amụma niile, na nke ndị nsọ niile, na
nke ndị ọzọ ahụ niile e gburu n’ụwa.”

19 Mgbe ihe ndị a gasịrị, anụrụ m ụzụ nke ọtụtụ
igwe mmadụ n’eluigwe. Ha niile na-eti mkpu na-asị,

“Haleluya! Nzọpụta, na ebube na ike niile dịrị Chineke anyị. **2**
N’ihi na ikpe ikpe ya niile ziri ezi, bụrụkwa eziokwu. Ọ kpeela
nwanyị ahụ na-akwa iko ikpe, onye ji ịkwa iko ya merụọ
ụwa. Ọ bọọlara ọbọ ọbara ndị ohu ya n’isi ya.” **3** Ọzọkwa, ha
tiri mkpu, “Haleluya! Anwụrụ ọkụ si n’ime ya na-arigo elu
ruo mgbe ebighị ebi.” **(aiōn g165)** **4** Mgbe ahụ, iri ndị okenye
abụọ na anọ ahụ, ha na anụ anọ ahụ dị ndụ dara n’ala n’ihu
Chineke onye nọkwasịrị n’elu ocheeze ukwu ahụ, fee ya ofufe
na-asị, “Amen, Haleluya!” **5** Otu olu sitekwara n’ocheeze ahụ
na-asị, “Toonu Chineke anyị, unu ndị ohu ya niile, ndị ukwu
na ndị nta, unu ndị na-atụ egwu ya.” **6** Mgbe ahụ, anụkwara
m olu dara ka olu igwe mmadụ dịkwa ka ụzụ mmiri na-ekwo
ekwo, dịkwa ka ụda egbe eluigwe dasiri ike na-asị, “Haleluya!
N’ihi na Onyenwe anyị Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile na-
achị. **7** Ka anyị ṅụrịanụ ọṅụ, ka obi tọkwaa anyị ụtọ. Ka anyị
nye ya otuto. N’ihi na ọlụlụ di na nwunye nke Nwa Atụrụ
ahụ eruola, nwunye ya edoziekwala onwe ya. **8** E nyela ya
ezi akwa ọcha nke na-enweghị ntụpọ ọbụla, na nke dị nnọọ
ezi ọcha ka o yikwasị onwe ya.” (Ezi akwa ọcha ahụ nọchiri
anya ọrụ ezi omume nke ndị nsọ rụrụ.) **9** Mmụọ ozi ahụ
gwara m sị, “Dee nke a: Ngọzị dịrị ndị ahụ a kpọrọ ka ha
bịa soro n’oriri ọlụlụ nwunye Nwa Atụrụ ahụ.” Ọ gwakwara
m sị, “N’eziokwu, ndị a bụ okwu nke Chineke.” **10** Adara
m n’ala n’ụkwụ ya ịkpọ isiala nye ya, ma ọ gwara m sị, “O
kwesighị ka ị kpọọ isiala nye m n’ihi na abụ m naanị onyeozi
ibe gị, na dịka ọtụtụ ụmụnna gị ndị na-agba ama banyere
Jisọs. Ọ bụ naanị Chineke ka i kwesiri ịkpọ isiala nye. N’ihi
na ọ bụ Mmụọ nke amụma na-agba ama ihe banyere Jisọs.”
11 Mgbe ahụ kwa, elere m anya hụ ka eluigwe meghere.
Ahụkwara m otu ịnyịnya dị ọcha. Onye nọkwasịrị n’elu ya bụ
onye a na-akpọ Onye kwesiri ntụkwasị obi na Onye eziokwu.
Ọ bụ onye na-ekpe ikpe n’ụzọ ziri ezi na-ebukwa agha. **12**
Anya ya na-acha dịka ire ọkụ. Ọtụtụ okpueze dịkwa ya n’isi.
Otu aha nke naanị ya maara omimi ya ka e dekwasịrị ya
n’egedege ihu. **13** E gbokwasịrị ya uwe mwụda e denyere
n’ọbara. Aha a na-akpọ ya bụ Okwu Chineke. **14** Usuu ndị
agha nke eluigwe, ndị yi uwe ezi akwa ọcha, na-enweghị
ntụpọ, nọ n’elu ịnyịnya ọcha na-eso ya. **15** Ọ kpụ mma agha
dị nkọ n’ọnụ ya, nke o ji egbutu mba niile. “Ọ ga-eji mkpara
igwe achị ha.” Ọ na-azọchakwa mkpụrụ vaịnị n’ebe ịnara
mmanya nke iwe ọkụ nke Chineke Onye pụrụ ime ihe niile.
16 Otu aha ka e dere n’elu uwe ya na n’elu apata ya: Eze
kachasị ndị eze niile, na Onyenwe kachasị ndị nwenụ niile. **17**
Mgbe ahụ, ahụrụ m otu mmụọ ozi ka o guzo n’ime anyanwụ
na-eti mkpu n’oke olu, na-akpọku ụmụ nnụnụ niile na-efe
n’etiti mbara eluigwe, “Bịanụ! Zukọọnụ maka oke oriri nke
Chineke. **18** Bịanụ soro rie anụ ahụ ndị eze, na ndị ọchịagha,
na ndịisi agha. Sorokwanụ rie anụ ahụ ịnyịnya na anụ ahụ
ndị nọkwasịrị n’elu ha. Riekwanụ anụ ahụ ndị mmadụ, ndị
ukwu na ndị nta, ndị ohu na ndị nweere onwe ha.” **19** Mgbe
ahụ, ahụrụ m anụ ọhịa ọjọọ ahụ ya na ndị eze niile dị n’ụwa,
na ndị agha ha, ka ha zukọtara ibu agha megide onye ahụ
nọkwasịrị n’elu ịnyịnya ahụ na ndị agha ya. **20** Ma e jidere
anụ ọhịa ahụ, ya na onye amụma ụgha ahụ onye nke nọọrọ
n’ihu ya gosi ihe ịrịbama nke o jiri duhie ndị niile natara
akara nke anụ ọhịa ahụ, ya na ndị kpọọrọ ihe oyiyi ya isiala. A
tụnyere anụ ọhịa ahụ na onye amụma ụgha ya na ndụ n’ime
ọdọ ọkụ e ji nkume na-enwu ọkụ kwanye. **(Limnē Pyr g3041
g4442)** **21** Ndị agha ha fọdụrụnụ ka e jikwa mma agha dị nkọ,
nke dị n’ọnụ onye ahụ nọ n’elu ịnyịnya ọcha ahụ gbuo. Ụmụ
anụ ufe niile nke eluigwe rikwara ozu ha.

20 Mgbe ahụ kwa, ahụrụ m otu mmụọ ozi ka o si n’eluigwe
na-arịdata, o ji mkpisi igodo e ji atụghe olulu Abis ahụ.
O jikwa eriri igwe dị ukwuu n’aka ya. **(Abyssos g12)** **2** O jidere
agwọ ochie ahụ, bụ agwọ ochie ahụ, onye bụ Ekwensu na
Setan, kee ya agbụ otu puku afọ. **3** Emesịa, a tụnyere ya n’ime
olulu Abis ahụ, tụchie ụzọ ya. Ọ kakwara akara n’elu ya ka
agwọ ochie ahụ hapụ inwekwa ike iduhie mba niile dị n’ụwa
ọzọ tutu ruo mgbe puku afọ gasịrị. Mgbe afọ ndị a zuru, a
ga-atọghepụ ya ka ọ gagharịa nwantịntị oge. **(Abyssos g12)** **4**
Mgbe ahụ, ahụkwara m ocheeze, hụkwa ndị nọ n’elu ya. Ha
bụ ndị e nyere ike ikpe ikpe. Ahụkwara m mkpụrụobi ndị ahụ
e bepụrụ isi n’ihi na ha gbaara Jisọs akaebe, kwusakwa okwu
Chineke. Ha akpọbeghị isiala nye anụ ọhịa ahụ maọbụ ihe
oyiyi ya. Ha enweghị akara anụ ọhịa ahụ n’egedege ihu ha,
maọbụ n’aka ha. Ha dịkwa ndụ ọzọ, sorokwa Kraịst chịa otu
puku afọ. **5** Nke a bụ mbilite n’ọnwụ nke mbụ. Ndị fọdụrụ
n’etiti ndị nwụrụ anwụ esoghị bilite n’ọnwụ tutu ruo mgbe
puku afọ gafesịrị. **6** Ndị a gọziri agọzi na ndị dị nsọ bụ ndị
ahụ ketara oke na mbilite n’ọnwụ nke mbụ ahụ. Ọnwụ nke
abụọ enweghị ike n’ebe ha nọ, n’ihi na ha ga-abụ ndị nchụaja
Chineke na nke Kraịst, sorokwa ya chịa ọchịchị puku afọ. **7**
Mgbe puku afọ ahụ gafesịrị, a ga-emekwa ka ekwensu si n’ụlọ
mkpọrọ ya pụta. **8** Ọ ga-apụkwa jegharịa iduhie mba niile nọ
n’akụkụ anọ nke ụwa, ya bụ Gog na Magog, ọ ga-akpọkọta
ha maka agha. Ọnụọgụgụ ha dịka aja dị n’ikpere osimiri. **9**
Ha biliri agha guzo n’ụwa niile, gbaa ụlọ ikwu nke ndị nsọ
Chineke hụrụ n’anya gburugburu. Ma ọkụ sitere n’eluigwe
gbadata repịa ha. **10** Mgbe ahụ, ekwensu ahụ dufuru ha ka a
ga-atụnye n’ọdọ ọkụ e ji nkume na-enwu ọkụ kwanye. Ebe
ahụ ka ọ ga-anọ, ya na anụ ọhịa ọjọọ ahụ, na onye amụma
ụgha ya. Ha ga-anọkwa n’ọnọdụ ahụ mgbu ehihie na abalị ruo
mgbe ebighị ebi. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** Ahụkwara
m otu ocheeze ọcha buru ibu, na onye nọkwasịrị n’elu ya.
Ụwa na mbara eluigwe si n’ihu ya gbapụ, ahụkwaghị ebe
ọbụla nye ha. **12** Ahụrụ m ndị niile nwụrụ anwụ, ndị ukwu na
ndị nta, ka ha guzo n’ihu ocheeze ahụ. E meghere akwụkwọ
dị iche iche, meghekwa akwụkwọ ọzọ, nke bụ akwụkwọ nke
ndụ. E sitekwara n’ihe niile e dere n’akwụkwọ ahụ kpee ndị a
niile nwụrụ anwụ ikpe dịka ọrụ ha rụrụ si dị. **13** Oke osimiri
niile nyeghachiri ndị niile nwụrụ nọ n’ime ha. Otu a kwa,
ọnwụ na ala mmụọ nyeghachikwara ndị nwụrụ anwụ dị
n’ime ha. E kpekwara onye ọbụla ikpe dịka ọrụ ya si dị. **(Hadēs
g86)** **14** Emesịa, a tụnyere ọnwụ na ọkụ ala mmụọ n’ime ọdọ
ọkụ ahụ. Nke a bụ ọnwụ nke ugboro abụọ nke bụ ọdọ ọkụ.
(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Onye ọbụla a na-achọtaghị
ebe e dere aha ya n’akwụkwọ nke ndụ ahụ, ka a tụnyere
n’ime ọdọ ọkụ ahụ. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 Mgbe ahụ, ahụrụ m eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ.
Eluigwe nke mbụ na ụwa nke mbụ agabigala, osimiri
adịghịkwa. **2** Ahụkwara obodo nsọ ahụ bụ Jerusalem ọhụrụ
ka o si n’eluigwe ebe Chineke nọ na-arịdata. Ọ mara mma
dịka nwaagbọghọ ejikwara nke ọma maka ịgakwuru di ya. **3**
Anụkwara m oke olu si n’ocheeze ahụ kwuo okwu sị, “Leenụ!
Ebe obibi Chineke adịla ugbu a n’etiti ụmụ mmadụ. Ọ ga-
ebinyere ha. Ha ga-abụkwa ndị ya, n’ezie, Chineke n’onwe ya
ga-anọkwa n’etiti ha bụrụkwa Chineke ha. **4** Ọ ga-ehichapụ

anya mmiri niile dị n’anya ha. Ọnwụ agaghị adịkwa ọzọ. Ọ
bụladị iru ụjụ na ịkwa akwa na ahụhụ agaghị adịkwa. Ihe
ndị ochie niile agabigala.” **5** Onye ahụ nọ n’ocheeze ahụ
kwuru sị, “Lee, ana m eme ka ihe niile dị ọhụrụ.” Mgbe ahụ, ọ
sịkwara, “Detuo ihe ndị a, n’ihi na okwu ndị a bụ ihe e kwesiri
ịtụkwasị obi, bụrụkwa eziokwu.” **6** Ọ sịrị m, “E mezuola ihe
niile. Abụ m Alfa na Omega, Mmalite na Ọgwụgwụ. Aga m
enye onye akpịrị na-akpọ nkụ mmiri nke si n’isi iyi mmiri
nke ndụ dịka ihe onyinye. **7** Ndị ọbụla na-emeri emeri ga-
enweta ihe nketa ndị a. Aga m abụkwa Chineke ha, ha onwe
ha ga-abụ ụmụ m. **8** Ma ndị na-atụ ụjọ, ndị na-ekweghị ekwe,
na ndị na-emetọ onwe ha, na ndị ogbu mmadụ, na ndị na-
akwa iko, na ndị ha na mmụọ ọjọọ na-akparịta ụka, na ndị
na-ekpere arụsị, na ndị ụgha niile, ihe ha ga-eketa bụ ikpe
ọmụma nke ịbanye n’ime olulu ahụ e ji nkume na-enwu ọkụ
kwanye ọkụ. Nke bụ ọnwụ nke ugboro abụọ.” **(Limnē Pyr g3041
g4442)** **9** Otu n’ime ndị mmụọ ozi asaa ahụ, nke ji efere asaa
ahụ nke ihe ntaramahụhụ dị n’ime ya bịakwutere m sị m,
“Soro m, ka m gosi gị nwaagbọghọ ahụ bụ nwunye Nwa
Atụrụ ahụ.” **10** O buuru m n’ime Mmụọ buga m n’otu ugwu
buru ibu nke ịdị elu ya dịkwa ukwuu. O gosiri m obodo nsọ
ahụ bụ Jerusalem ka o si na mbara eluigwe ebe Chineke nọ
na-arịdata. **11** O jupụtara n’ebube Chineke, na-enwu ma na-
achakwa dịka nkume dịkarịsịrị oke ọnụahịa, dịka nkume
jaspa, na-enwu dịka kristal. **12** Mgbidi ya niile dị obosara
dịkwa elu. O nwekwara ọnụ ụzọ iri na abụọ. Ọ bụkwa ndị
mmụọ ozi iri na abụọ na-eche ọnụ ụzọ ndị a nche. E dekwara
aha ebo iri na abụọ nke ụmụ Izrel n’ọnụ ụzọ ama ndị a n’otu
n’otu. **13** Ọnụ ụzọ ama atọ dị n’akụkụ ọwụwa anyanwụ, atọ
dị n’akụkụ ugwu, atọ dị n’akụkụ ndịda, ebe atọ dị n’akụkụ
ọdịda anyanwụ. **14** Mgbidi ahụ nwere nkume iri na abụọ
e ji tọọ ntọala ya. N’elu nkume ndị a n’otu n’otu ka e dere
aha ndị ozi iri na abụọ nke Nwa Atụrụ ahụ. **15** Onye ahụ na-
agwa m okwu ji osisi e ji atụ ihe, nke e ji ọlaedo mee, n’aka
ya. O ji ya tụọ obodo ahụ na ọnụ ụzọ ama ya, na mgbidi ya.
16 N’obodo ahụ, enweghị otu akụkụ n’ime akụkụ anọ nke
mgbidi ya karịrị ibe ya. Ogologo ya na obodobo ya ha otu. O ji
ihe ọtụtụ tụọ ya, ogologo ya na obodobo nakwa ịdị elu ya ha,
ọtụtụ ya dị puku kilomita abụọ na narị kilomita abụọ. **17** Ọ
tụkwara ịdị igbidi nke mgbidi ahụ chọpụta na ọ dị narị nzọ
ụkwụ atọ, dịka ihe ọtụtụ nke mmụọ ozi ahụ si gụpụta. **18** Ihe
e ji rụọ mgbidi ya bụ nkume dị oke ọnụahịa a na-akpọ jaspa,
jiri ezi ọlaedo a nụchara anụcha, nke na-enwu dịka enyo
dị ọcha rụọ obodo ahụ. **19** E ji nkume niile dị oke ọnụahịa
chọọ ntọala mgbidi obodo ahụ mma. Ntọala nke mbụ, bụ
nkume a na-akpọ jaspa, ntọala nke abụọ, nkume a na-akpọ
safaia, ntọala nke atọ, nkume a na-akpọ kaldoni, nke anọ,
nkume a na-akpọ emeralụdụ, **20** nke ise, nkume a na-akpọ
ọniks, nke isii, nkume a na-akpọ kanelian, nke asaa, nkume
a na-akpọ krisolaịt, nke asatọ, nkume a na-akpọ beril, nke
itoolu, nkume a na-akpọ topaazi, nke iri, nkume a na-akpọ
krisoprez, nke iri na otu, nkume a na-akpọ jasint, nke iri na
abụọ, nkume a na-akpọ ametisiti. **21** Ọnụ ụzọ ama iri na abụọ
ahụ bụ pieal iri na abụọ, ọnụ ụzọ ama ọbụla ka e ji otu nkume
pieal rụọ n’otu n’otu. Ihe e ji rụọ okporoụzọ dị n’obodo ahụ
bụ naanị ọlaedo a nụchara anụcha ọbụla, nke dị ọcha dịka
enyo e hichaziri nke ọma. **22** O nweghị ụlọnsọ ukwu ọbụla
m hụrụ n’ime obodo ahụ n’ihi na Onyenwe anyị Chineke,
Onye pụrụ ime ihe niile na Nwa Atụrụ ahụ bụ ụlọnsọ ukwu
obodo ahụ nwere. **23** Ọ dịkwaghị mkpa ọ dịrị obodo ahụ ka
anwụ maọbụ ọnwa mụkwasị ya, n’ihi na ebube nke Chineke
bụ ìhè ya, oriọna ya bụkwa Nwa atụrụ ahụ. **24** Mba niile
ga-eji ìhè ya jegharịa. Ndị eze ụwa niile ga-abịakwa webata
ebube ha n’ime ya. **25** A naghị emechi ọnụ ụzọ ama obodo
ahụ emechi. Ha na-eghe oghe ụbọchị niile n’ihi abalị ọbụla
adịghịkwa n’ebe ahụ. **26** Ebube na nsọpụrụ nke mba niile ka a
ga-ewebata n’ime ya. **27** Ọ dịkwaghị ihe ọbụla rụrụ arụ ga-
abata n’ime ya. Otu a kwa, ọ dịkwaghị onye na-eme ihe arụ,
maọbụ onye ụgha ga-abata n’ime ya, kama ọ bụ naanị ndị
ahụ e dere aha ha n’akwụkwọ nke ndụ Nwa Atụrụ ahụ.

22 Mmụọ ozi ahụ gosiri m iyi ahụ e si ekute mmiri nke na-
enye ndụ nke na-enwu dịka kristal. O sikwa n’okpuru
ocheeze Chineke na Nwa atụrụ ahụ na-asọpụta, **2** n’etiti
okporoụzọ ahụ dị n’obodo ahụ. N’akụkụ aka nri na aka ekpe
iyi ahụ, a ga-ahụ osisi ahụ na-enye ndụ. Osisi ndị a na-amị
ụzọ mkpụrụ iri na abụọ dị iche iche. Ha na-amịpụta mkpụrụ
ọhụrụ kwa ọnwa ọbụla. Akwụkwọ osisi ahụ wapụtara bụ
ọgwụ e ji agwọ mba niile. **3** A gaghị ahụ ihe ọbụla a bụrụ ọnụ
n’ime obodo ahụ. Ocheeze Chineke na nke Nwa atụrụ ahụ
ga-adị n’obodo ahụ. Ndị ohu ya ga-efekwa ya ofufe. **4** Ha
ga-ahụkwa ihu ya, a ga-edekwa aha ya n’egedege ihu ha. **5**
Abalị agaghị adịkwa ọzọ, ịmụnye oriọna agaghị adịkwa mkpa.
Mkpa ìhè anwụ na-enye agaghị adịkwa n’ihi na Onyenwe anyị
Chineke ga-abụ ìhè ha, ha ga-achịkwa achị dịka eze ruo mgbe
ebighị ebi. **(aiōn g165)** **6** Mmụọ ozi ahụ gwara m, “Okwu ndị a
bụ ihe e kwesiri ịtụkwasị obi, bụrụkwa eziokwu. Onyenwe
anyị, bụ Chineke, onye na-enye ndị amụma Mmụọ ya ezitela
mmụọ ozi ya igosi ụmụodibo ya ihe ndị ahụ ga-emezu n’oge
na-adịghị anya. **7** “Lee, ana m abịa ọsịịsọ. Ngọzị na-adịrị onye
ahụ na-edebe okwu amụma ndị a dị n’akwụkwọ a.” **8** Mụ
onwe m bụ Jọn, hụrụ ihe ndị a niile, nụkwa ha. Mgbe m hụrụ
ma nụchaa ihe ndị a niile, adara m n’ụkwụ mmụọ ozi a gosiri
m ha ịkpọ isiala nye ya. **9** Ma ọ sịrị m, “Emela ihe dị otu
ahụ! Mụ onwe m bụkwa odibo Jisọs dịka gị onwe gị, na dịka
ụmụnna gị ndị amụma, na dịka ndị ahụ niile na-edebe okwu
niile e dere n’akwụkwọ a. Kpọọrọ Chineke isiala.” **10** Ma ọ
sịrị, “Akachila okwu amụma ndị a dị n’akwụkwọ akara, n’ihi
na oge adịla nso. **11** Ka ndị niile na-eme ajọ omume gaa n’ihu
na-eme ajọ omume, ka ndị na-adịghị ọcha gaa n’ihu bụrụ ndị
na-adịghị ọcha, ka ndị na-eme ezi ihe gaa n’ihu na-eme ezi
ihe, ka ndị dị nsọ gaa n’ihu bụrụ ndị dị nsọ.” **12** “Lee, ana
m abịa ọsịịsọ! Ụgwọ ọrụ m ga-enye onye ọbụla dịka ọrụ ọ
rụrụ si dị dịkwa m n’aka. **13** Abụ m Alfa na Omega. Onye
mbụ na Onye ikpeazụ, Mmalite na Ọgwụgwụ. **14** “Ngọzị na-
adịrị ndị ahụ sara uwe ha mmiri, ka ha si otu a bụrụ ndị na-
enweta oke na mkpụrụ si n’osisi ahụ na-enye ndụ, ndị ga-
enwe ike isite n’ọnụ ụzọ ama ahụ baa n’ime obodo ahụ. **15**
N’azụ obodo ka ndị ahụ bụ nkịta nọ, ha na ndị niile na-agba
afa, na ndị niile na-akwa iko, na ndị niile na-egbu mmadụ,
na ndị niile na-ekpere arụsị, na ndị niile hụrụ ụgha n’anya
ma na-emekwa ya. **16** “Mụ onwe m, bụ Jisọs ezitela mmụọ
ozi m ka ọ gbara unu ama a nye nzukọ m niile. Ọ bụ m bụ
Mgbọrọgwụ na Mkpụrụ Devid. Abụkwa m Kpakpando ụtụtụ
ahụ na-enwu enwu.” **17** Mmụọ Nsọ na nwanyị ahụ a na-alụ
ọhụrụ na-asị, “Bịa!” Ka onye ọbụla nụrụ okwu a kwuo sị,
“Bịa!” Onye akpịrị na-akpọ nkụ ya bịa, onye ọbụla chọrọ ya
bịa ṅụrụ mmiri na-enye ndụ na-akwụghị ụgwọ ọbụla. **18** Ana

m adọ onye ọbụla nụrụ okwu amụma dị n'akwụkwọ a aka na
ntị, sị, ọ bụrụ na onye ọbụla atụkwasị ihe ọbụla n'elu ha,
Chineke ga-atụkwasịrị onye ahụ ihe ntaramahụhụ ahụ niile e
kwuru maka ha n'akwụkwọ a.
19 Ọ bụrụkwa na onye ọbụla
ewepụ okwu ọbụla n'akwụkwọ amụma a, Chineke ga-ewepụ
oke o nwere n'osisi ahụ na-enye ndụ, na oke o nwere n'obodo
nsọ ahụ, nke e kwuru okwu ha n'akwụkwọ a.
20 Onye ahụ
gbara ama ihe ndị a niile na-asị, "N'ezie, ana m abịa ọsịịsọ."
Amen. Bịa, Onyenwe anyị Jisọs.
21 Ka amara Onyenwe anyị
Jisọs dịnyere ndị nsọ niile. Amen.

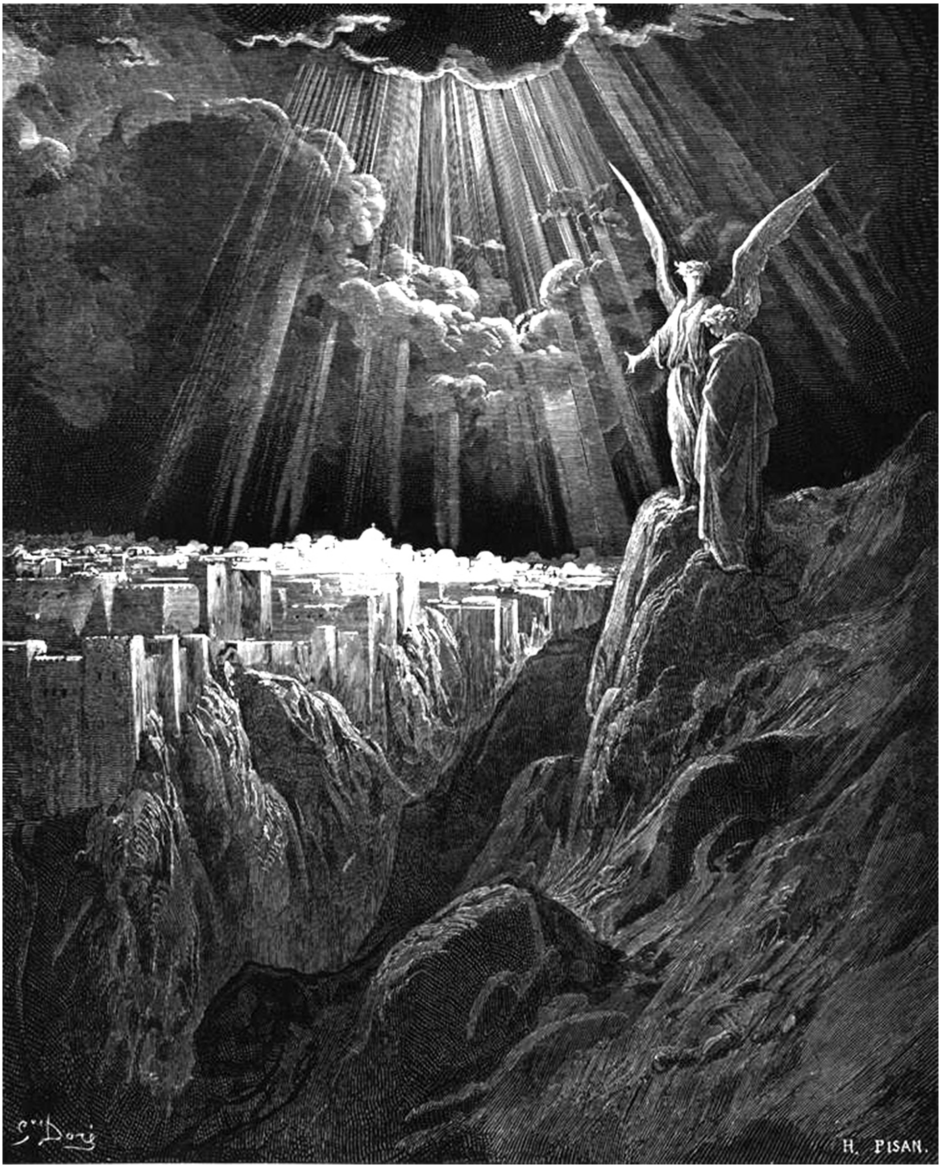

Ahụkwara obodo nsọ ahụ bụ Jerusalem ọhụrụ ka o si n'eluigwe ebe Chineke nọ na-arịdata. Ọ mara mma dịka nwaagbọghọ ejikwara nke ọma maka ịgakwuru di ya. Anụkwara m oke olu si n'ocheeze ahụ kwuo okwu sị, "Leenụ! Ebe obibi Chineke adịla ugbu a n'etiti ụmụ mmadụ. Ọ ga-ebinyere ha. Ha ga-abụkwa ndị ya, n'ezie, Chineke n'onwe ya ga-anọkwa n'etiti ha bụrụkwa Chineke ha.

Mkpughe 21:2-3

Reader's Guide

Igbo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Igbo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Igbo---Igbo-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luk 8:31
Ndị Rom 10:7
Mkpughe 9:1
Mkpughe 9:2
Mkpughe 9:11
Mkpughe 11:7
Mkpughe 17:8
Mkpughe 20:1
Mkpughe 20:3

aïdios

Ndị Rom 1:20
Jud 1:6

aiōn

Matiu 12:32
Matiu 13:22
Matiu 13:39
Matiu 13:40
Matiu 13:49
Matiu 21:19
Matiu 24:3
Matiu 28:20
Mak 3:29
Mak 4:19
Mak 10:30
Mak 11:14
Luk 1:33
Luk 1:55
Luk 1:70
Luk 16:8
Luk 18:30
Luk 20:34
Luk 20:35
Jọn 4:14
Jọn 6:51
Jọn 6:58
Jọn 8:35
Jọn 8:51
Jọn 8:52
Jọn 9:32
Jọn 10:28
Jọn 11:26
Jọn 12:34
Jọn 13:8
Jọn 14:16
Ọrụ Ndị Ozi 3:21
Ọrụ Ndị Ozi 15:18
Ndị Rom 1:25
Ndị Rom 9:5
Ndị Rom 11:36
Ndị Rom 12:2
Ndị Rom 16:27
1 Ndị Kọrint 1:20
1 Ndị Kọrint 2:6
1 Ndị Kọrint 2:7
1 Ndị Kọrint 2:8
1 Ndị Kọrint 3:18
1 Ndị Kọrint 8:13
1 Ndị Kọrint 10:11
2 Ndị Kọrint 4:4
2 Ndị Kọrint 9:9
2 Ndị Kọrint 11:31
Ndị Galeshịa 1:4
Ndị Galeshịa 1:5
Ndị Efesọs 1:21
Ndị Efesọs 2:2
Ndị Efesọs 2:7
Ndị Efesọs 3:9
Ndị Efesọs 3:11
Ndị Efesọs 3:21
Ndị Efesọs 6:12
Ndị Filipai 4:20
Ndị Kọlọsị 1:26
1 Timoti 1:17
1 Timoti 6:17
2 Timoti 4:10
2 Timoti 4:18
Taịtọs 2:12
Ndị Hibru 1:2
Ndị Hibru 1:8
Ndị Hibru 5:6
Ndị Hibru 6:5
Ndị Hibru 6:20
Ndị Hibru 7:17
Ndị Hibru 7:21
Ndị Hibru 7:24
Ndị Hibru 7:28
Ndị Hibru 9:26
Ndị Hibru 11:3
Ndị Hibru 13:8
Ndị Hibru 13:21
1 Pita 1:23
1 Pita 1:25
1 Pita 4:11
1 Pita 5:11
2 Pita 3:18
1 Jọn 2:17
2 Jọn 1:2
Jud 1:13
Jud 1:25
Mkpughe 1:6
Mkpughe 1:18
Mkpughe 4:9
Mkpughe 4:10
Mkpughe 5:13
Mkpughe 7:12
Mkpughe 10:6
Mkpughe 11:15
Mkpughe 14:11
Mkpughe 15:7
Mkpughe 19:3
Mkpughe 20:10
Mkpughe 22:5

aiōnios

Matiu 18:8
Matiu 19:16
Matiu 19:29
Matiu 25:41
Matiu 25:46
Mak 3:29
Mak 10:17
Mak 10:30
Luk 10:25
Luk 16:9
Luk 18:18
Luk 18:30
Jọn 3:15
Jọn 3:16
Jọn 3:36
Jọn 4:14
Jọn 4:36
Jọn 5:24
Jọn 5:39
Jọn 6:27
Jọn 6:40
Jọn 6:47
Jọn 6:54
Jọn 6:68

Jọn 10:28
Jọn 12:25
Jọn 12:50
Jọn 17:2
Jọn 17:3
Ọrụ Ndị Ozi 13:46
Ọrụ Ndị Ozi 13:48
Ndị Rom 2:7
Ndị Rom 5:21
Ndị Rom 6:22
Ndị Rom 6:23
Ndị Rom 16:25
Ndị Rom 16:26
2 Ndị Kọrint 4:17
2 Ndị Kọrint 4:18
2 Ndị Kọrint 5:1
Ndị Galeshịa 6:8
2 Ndị Tesalonaịka 1:9
2 Ndị Tesalonaịka 2:16
1 Timoti 1:16
1 Timoti 6:12
1 Timoti 6:16
2 Timoti 1:9
2 Timoti 2:10
Taịtọs 1:2
Taịtọs 3:7
Fịlịmọn 1:15
Ndị Hibru 5:9
Ndị Hibru 6:2
Ndị Hibru 9:12
Ndị Hibru 9:14
Ndị Hibru 9:15
Ndị Hibru 13:20
1 Pita 5:10
2 Pita 1:11
1 Jọn 1:2
1 Jọn 2:25
1 Jọn 3:15
1 Jọn 5:11
1 Jọn 5:13
1 Jọn 5:20
Jud 1:7
Jud 1:21
Mkpughe 14:6

eleēsē

Ndị Rom 11:32

Geenna

Matiu 5:22
Matiu 5:29
Matiu 5:30
Matiu 10:28
Matiu 18:9
Matiu 23:15
Matiu 23:33
Mak 9:43
Mak 9:45
Mak 9:47
Luk 12:5
Jemis 3:6

Hadēs

Matiu 11:23
Matiu 16:18
Luk 10:15
Luk 16:23
Ọrụ Ndị Ozi 2:27
Ọrụ Ndị Ozi 2:31
1 Ndị Kọrint 15:55
Mkpughe 1:18
Mkpughe 6:8
Mkpughe 20:13
Mkpughe 20:14

Limnē Pyr

Mkpughe 19:20
Mkpughe 20:10
Mkpughe 20:14
Mkpughe 20:15
Mkpughe 21:8

Sheol

Jenesis 37:35
Jenesis 42:38
Jenesis 44:29
Jenesis 44:31
Ọnụọgụgụ 16:30
Ọnụọgụgụ 16:33
Diuteronomi 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Ndị Eze 2:6
1 Ndị Eze 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Abụ Ọma 6:5
Abụ Ọma 9:17
Abụ Ọma 16:10
Abụ Ọma 18:5
Abụ Ọma 30:3
Abụ Ọma 31:17
Abụ Ọma 49:14
Abụ Ọma 49:15
Abụ Ọma 55:15
Abụ Ọma 86:13
Abụ Ọma 88:3
Abụ Ọma 89:48
Abụ Ọma 116:3
Abụ Ọma 139:8
Abụ Ọma 141:7
Ilu 1:12
Ilu 5:5
Ilu 7:27
Ilu 9:18
Ilu 15:11
Ilu 15:24
Ilu 23:14
Ilu 27:20
Ilu 30:16
Ekiliziastis 9:10
Abụ nke Abụ 8:6
Aịzaya 5:14
Aịzaya 7:11
Aịzaya 14:9
Aịzaya 14:11
Aịzaya 14:15
Aịzaya 28:15
Aịzaya 28:18
Aịzaya 38:10
Aịzaya 38:18
Aịzaya 57:9
Izikiel 31:15
Izikiel 31:16
Izikiel 31:17
Izikiel 32:21
Izikiel 32:27
Hosiya 13:14
Emọs 9:2
Jona 2:2
Habakuk 2:5

Tartaroō

2 Pita 2:4

Questioned

Ilu 2:18

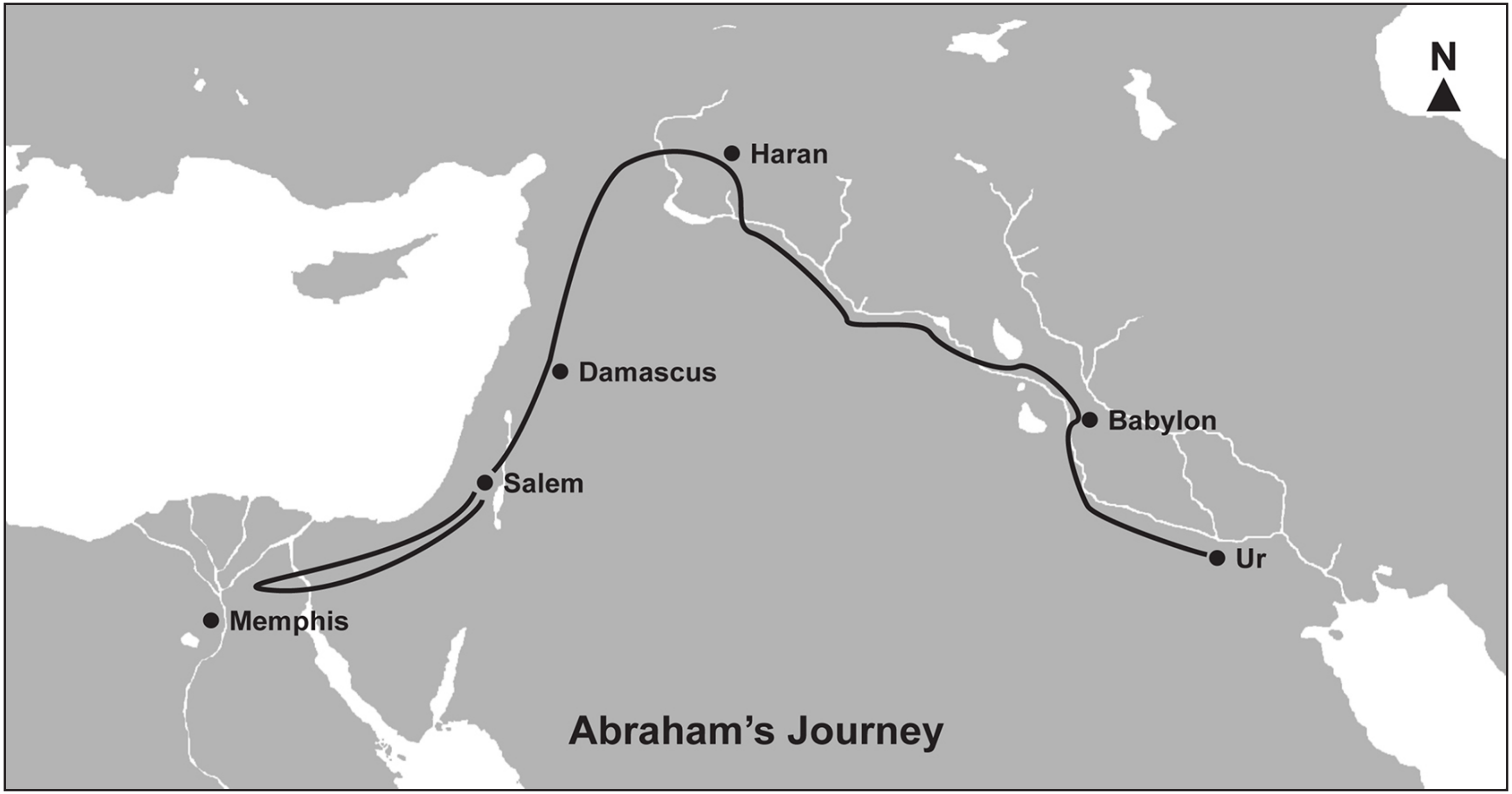

Site n'okwukwe, Ebraham rubere isi mgbe a kpọrọ ya ka ọ hapụ, gaa n'ala ahụ nke ọ ga-enweta dịka ihe nketa. Ọ gawara n'amaghị ebe ọ na-aga. - Ndị Hibru 11:8

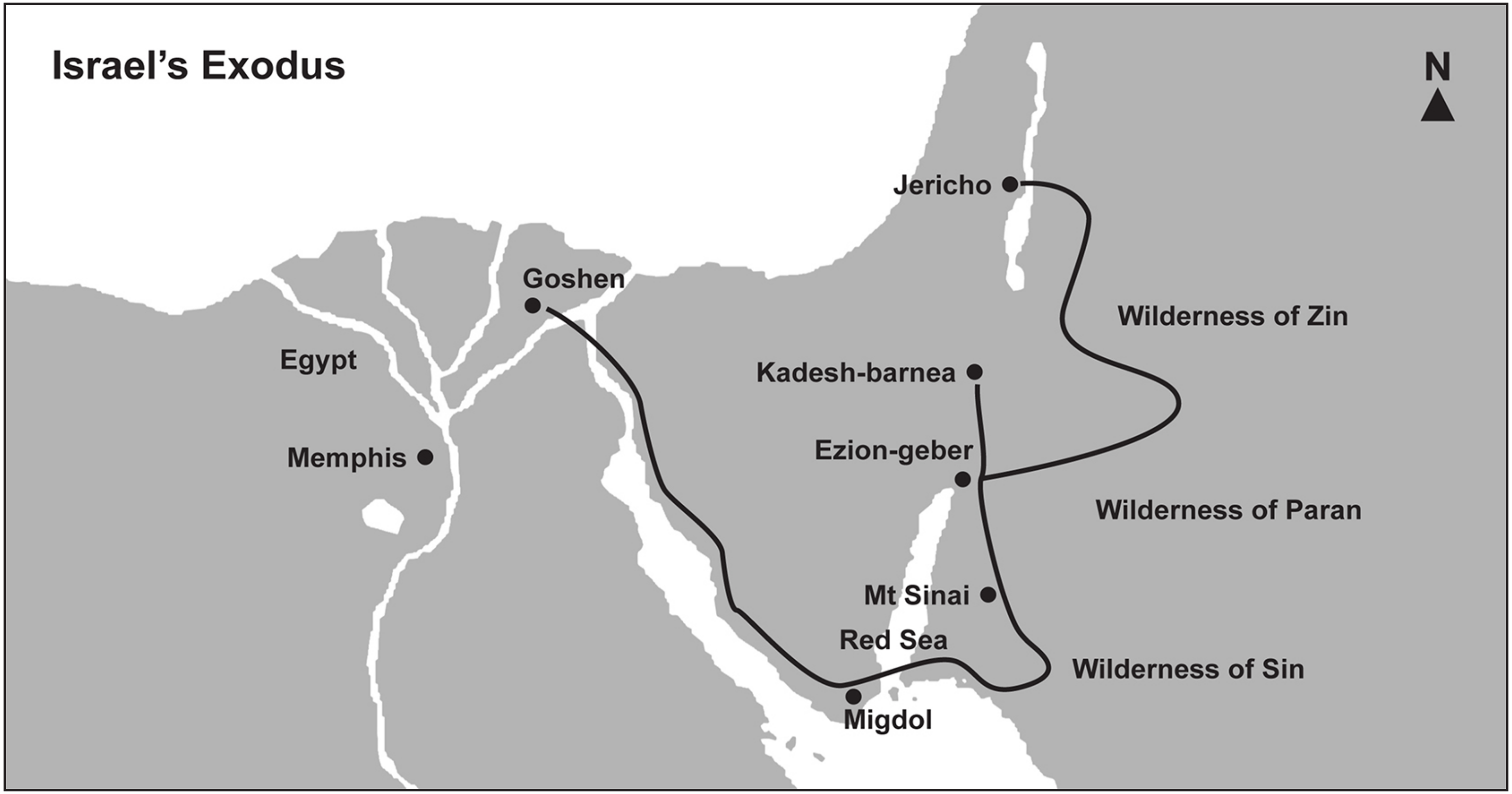

Mgbe Fero mesịrị kwere ka ụmụ Izrel laa, Chineke edughị ha site n'ụzọ ahụ gafere ala ndị Filistia. Ọ bụ ezie na ụzọ ahụ dị nso karịa. Chineke mere nke a n'ihi na o chere n'obi ya sị, "Ọ bụrụ na ndị a ezute agha, ha nwere ike ịgbanwe obi ha tụgharịa ịlaghachi azụ n'Ijipt." - Ọpụpụ 13:17

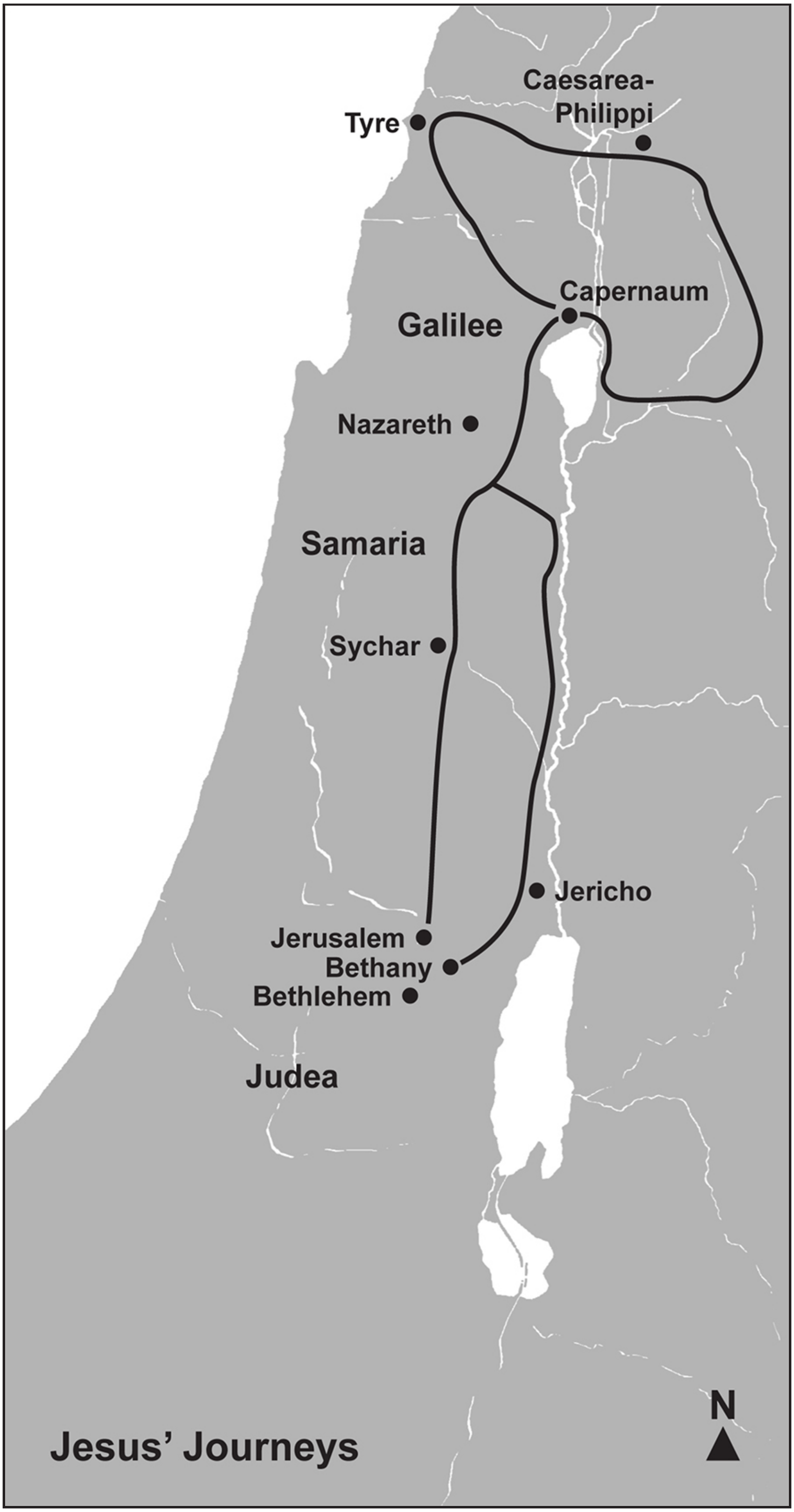

N'ihi na Nwa nke Mmadụ abịaghị ka e jeere ya ozi. Kama ka o jee ozi ma nyekwa ndụ ya ka ọ bụrụ ihe mgbapụta nke ọtụtụ mmadụ. - Mak 10:45

Pọl, odibo Kraịst Jisọs, onye Chineke kpọrọ ka ọ bụrụ onyeozi ya na onye o kewapụtara ka o zisaa oziọma ya. - Ndị Rom 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

<table>
<tr><th colspan="3">What are we?</th><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td><td colspan="5">Mankind is created in God’s image, male and female He created us</td></tr>
<tr><th colspan="3">How are we sinful?</th><td colspan="2">Romans 5:12-19</td><td colspan="5">Sin entered the world through Adam and then death through sin</td></tr>
<tr><th colspan="3" rowspan="3">Where are we?</th><th colspan="7">When are we?</th></tr>
<tr><th colspan="2">Innocence</th><th colspan="4">Fallen</th><th>Glory</th></tr>
<tr><th>Eternity Past</th><th>Creation 4004 B.C.</th><th>Fall to sin No Law</th><th>Moses’ Law 1500 B.C.</th><th>Christ 33 A.D.</th><th>Church Age Kingdom Age</th><th>New Heavens and Earth</th></tr>
<tr><th rowspan="12">Who are we?</th><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s perfect fellowship</td><td rowspan="7">Genesis 1:31

God’s perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden</td><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td>Son</td><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="9">Genesis 1:1

No Creation
No people</td><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td>Deceased believing</td><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td>Deceased unbelieving</td><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Angels</td><td>Holy</td><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="5">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td><td colspan="3" rowspan="4">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>First Beast</td><td rowspan="2">Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>False Prophet</td></tr>
<tr><td>Satan</td><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
<tr><th colspan="3">Why are we?</th><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td><td colspan="5">For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all</td></tr>
</table>

Destiny

Igbo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Ya mere, gaanụ mee ka mba niile bụrụ ndị na-eso ụzọ m, na-emenụ ha baptizim n'aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mmụọ Nsọ. - Matiu 28:19